Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

Holy Bible Aionian Edition ®

مۇقىددىس كالام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)
Language: Uyghur
China (East Turkestan), Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 12/11/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 5.3.12 (Pro) on 12/13/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously and https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

يارىتىلىش 1
مىسىردىن چىقىش 34
لاۋىيلار 63
چۆل-بايابانىدىكى سەپەر 85
قانۇن شەرھى 114
يەشۇئا 139
باتۇر ھاكىملار 156
رۇت 173
سامۇئىل 1 176
سامۇئىل 2 197
پادىشاھلار 1 215
پادىشاھلار 2 236
تارىخ-تەزكىرە 1 256
تارىخ-تەزكىرە 2 276
ئەزرا 300
نەھەمىيا 307
ئەستەر 317
ئايۇپ 323
زەبۇر 341
پەند-نەسىھەتلەر 384
ھېكمەت توپلىغۇچى 398
كۈيلەرنىڭ كۈيى 403
يەشايا 406
يەرەمىيا 441
يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى 480
ئەزاكىيال 484
دانىيال 518
ھوشىيا 529
يوئېل 534
ئاموس 536
ئوبادىيا 540
يۇنۇس 541
مىكاھ 543
ناھۇم 546
ھاباككۇك 548
زەفانىيا 550
ھاگاي 552
زەكەرىيا 554
مالاكى 560

NEW TESTAMENT

ماتتا 565
مارکۇس 587
لۇقا 601
يۇھاننا 625
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 644
رىملىقلارغا 669
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 680
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 690
گالاتىيالىقلارغا 697
ئەفەسۇسلۇقلارغا 701
فىلىپپىلىقلارغا 705
كولوسسىلىكلەرگە 708
تېسالونىكالىقلارغا 1 711
تېسالونىكالىقلارغا 2 714
تىموتىيغا 1 716
تىموتىيغا 2 719
تىتۇسقا 721
فىلېمونغا 723
ئىبرانىيلارغا 724
ياقۇپ 732
پېترۇس 1 735
پېترۇس 2 738
يۇھاننا 1 740
يۇھاننا 2 743
يۇھاننا 3 744
يەھۇدا 745
ۋەھي 746

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

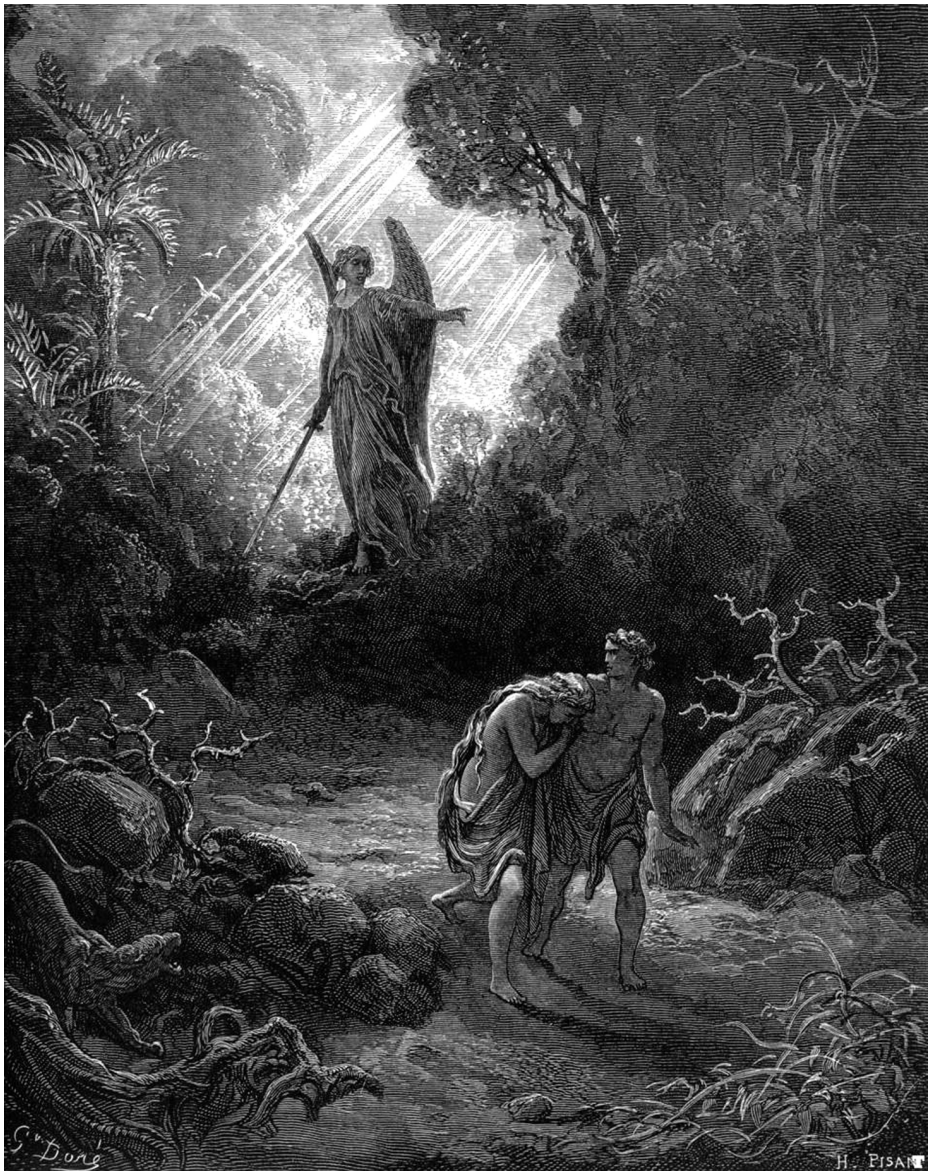

ئادەمنى قوغلۇۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، تۆ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارىتىلىش 3:24

یارىتلىش

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىننى ياراتتى. **2** ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكلسىز ۋە قۇرۇقلۇق ھالەتتە بولدى؛ قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى؛ خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزان پەرۋاز قىلاتتى. **3** خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. **4** خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايردى. **5** خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى. **6** ئاندىن خۇدا: ـ سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلسۇن تۇرسۇن، دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. **8** خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. **9** ئاندىن خۇدا: «ئاسماننىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر يەرگە يىغىلسۇن، قۇرۇق تۇپراق كۆرۈنسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **10** خۇدا قۇرۇق تۇپراقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **11** ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەرنى، ئۇرۇقلۇق ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تۇرلىرى بويىچە ئۆزىدە ئۇندۇرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى؛ **12** يەردىكى ئۆسۈملۈكلەرنى، يەنى ئۇرۇق چىقىدىغان ئوتياشلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلىرىنىڭ ئىچىدە ئۇرۇقلىرى بولغان دەرەخلەرنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ئۇندۇردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **13** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. **14** خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسماندا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللار ۋە يىللارنى ئايرىپ ئۆرۈشقا بەلگە بولسۇن؛ **15** ئۇلار ئاسماندا ئۆرۈپ نۇر چىقارغۇچى بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **16** خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسىمنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەمدە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. **17** خۇدا بۇلارنى يەرگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبىزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **19** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. **20** خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. **21** شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىڭ-مىڭ جانۋارلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **22** خۇدا بۇ جانلىقلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ: «نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇرۇڭلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇسۇن» دېدى. **23** شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. **24** خۇدا يەنە: «يەر جانۋارلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە چىقارسۇن ـ مال-چارۋىلارنى، ئۆملىكۈچى جانۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ئاپىرىدە قىلسۇن» ـ دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **25** شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە ئۆملىگۈچى بارلىق جانۋارلارنى ئۆز تۇرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. **26** ئاندىن خۇدا: «ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنسانىنى يارىتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆملىگۈچى جانۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. **27** شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنسانى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئەركەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. **28** خۇدا ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ: «سىلەر نەسىللىنىپ، كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ بويسۇندۇرۇڭلار؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان ھەربىر ھايۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. **29** ئاندىن خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۇرۇقلۇق ئوتياشلار بىلەن ئۇرۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سىلەرگە ئۆزۈقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم؛ **30** شۇنداقلا يەردىكى بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ئۆملىگۈچىلەرگە، يەنى بارلىق جان-جانۋارلارغا ئۆزۈقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» دېدى، دەل شۇنداق بولدى. **31** خۇدا ياراتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە سەپسېلىپ قاردى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى ياخشى بولغاندى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. **2** خۇدا يەتتىنچى كۈنىگىچە قىلىدىغان ئىشىنى تاماملىدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشىنى توختىتىپ ئارام ئالدى. **3** يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈننى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. **4** پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسمانىنى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەرياننىڭ تارىخلىرى مۇنداق: ـ **5** زېمىندا تېخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۈنمىگەندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرمىغاندى، شۇنداقلا يەر تېرىيدىغان ئادەممۇ يوق ئىدى. **6** لېكىن يەردىن بۇلاق سۈيى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. **7** ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ئۇنىڭ بۇرنىغا ھاياتلىق نەپەسىنى پۈپلدىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. **8** ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يەرگە ئورۇنلاشتۇردى. **9** پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قاملاشتۇرىدىغان چىرايلىق، [مېۋىلىرى] يېيىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۈندۈردى؛ ئۇ يەنە باغنىڭ ئوتتۇرىسىدا «ھاياتلىق دەرىخى» ۋە «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۈندۈردى. **10** باغنى سۇغىرىشقا ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى؛ ئاندىن بۇلۇنۇپ، تۆت ئېقىن بولدى. **11** بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى پىشون بولۇپ، ئالتۇن چىقىدىغان پۈتكۈل ھاۋىلاھ زېمىننى ئايلىنىپ ئوتتىدۇ. **12** بۇ يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى؛ شۇ يەردە پۇراقلىق دېۋىقاي بىلەن ئاق ھېقىقمۇ چىقىدۇ. **13** ئىككىنچى دەريانىڭ نامى گىھون بولۇپ، پۈتكۈل كۇش زېمىننى ئايلىنىپ ئوتتىدۇ. **14** ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجلە بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن ئېقىپ ئوتتىدۇ، ئوتتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. **15** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم بېغىغا ئىشلەپ، پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يەرگە قويۇپ قويدى. **16** پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ: باغدىكى ھەربىر دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىڭچە يە؛ **17** ئەمما «ياخشى بىلەن يامانىنى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن يېمىگىن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىن

يېگەن كۈنۈڭدە جەزمەن تۈلەسەن، ـ دېدى. 18 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئادەمنىڭ يالغۇز تۇرۇشى ياخشى ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر ياردەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرەي، ـ دېدى. 19 پەرۋەردىگار خۇدا تۇپراقتىن دالادىكى بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغانىدى، ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويىدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەر بىر جانۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. 20 بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەر بىر جانۋارلارغا ئات قويدى؛ ۋەھالەنكى، ئادەم تۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر يارداەمچى ھەمراھ تۇچراتمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ئۇيقۇ سالدى، ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدىن بىر تاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. 22 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسىمدىن بىر ئايالنى ياساپ، ئۇنى ئادەمنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. 23 ئادەمئاتا خۇشال بولۇپ: ـ مانا بۇ سۆڭەكلىرىمدىكى سۆڭەك، ئېتىمدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» دەپ ئاتالسۇن؛ چۈنكى ئۇ ئەردىن ئېلىنغاندۇر، ـ دېدى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ. 25 ئادەمئاتا بىلەن ئايالى ھەر ئىككىسى يالىڭاچ بولسىمۇ، ھېچ ئۇيالمايتتى.

3

يەر يۈزىدە يىلان رەب پەرۋەردىگار ياراتقان دالادىكى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسىدن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن: ـ خۇدا راستىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدن يېمەڭلار، دېدىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 2 ئايال يىلانغا جاۋاب بېرىپ: ـ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولىدۇ. 3 ئەمما باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «بۇنىڭدىن يېمەڭلار، قولىڭ تەگكۈزمەڭلار، بولمىسا تۈلىسىلەر» دېگەن، دېدى. 4 يىلان ئايالغا: ـ ئۇنداق ئەمەس! ھەرگىز تۈلەيسىلەر! 5 بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭلاردا، خۇدا كۆزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن يامانىنى بىلىدىغان بولۇپ قالىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] يېمەكلىك ئۈچۈن ياخشىلىقىنى، ئۇنىڭ كۆزنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەمدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۇنىڭدىن يېنىدا تۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى؛ ئۇمۇ يېدى. 7 يېپىشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزلىرى ئېچىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ يالىڭاچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۇلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە يايقۇچ قىلىپ تارتتى. 8 كۈن سالقىنلىغاندا، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپىسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 9 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا توۋلاپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ ـ دېدى. 10 ئادەمئاتا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن باغدا شەپەڭنى ئاڭلاپ، يالىڭاچ ئۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، ـ دېدى. 11 [خۇدا] ئۇنىڭغا: ـ يالىڭاچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟ مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن يېدىڭمۇ-يا؟ ـ دېدى. 12 ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ھەمراھ بولۇشقا بەرگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا بەرگەندى، مەن يېدىم، ـ دېدى. 13 پەرۋەردىگار خۇدا ئايالغا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ـ يىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ ساپتىمەن، ـ دېدى. 14 پەرۋەردىگار خۇدا يىلانغا مۇنداق دېدى: ـ «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دالادىكى بارلىق ھايۋانلاردىن بەكرەك لەنەتكە قالىسەن؛ قورسىقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. 15 ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسلىنىڭ ئارىسىغا تۈجەنلىك سالىمەن؛ ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسسەپ زەخمىلەندۇرىدۇ، سەن قوپۇپ ئۇنىڭ تاپىنىنى [چىقىپ] زەخمىلەندۇرسەن». 16 ئاندىن خۇدا ئايالغا: ـ «سېنىڭ ھامىلدارلىقىڭنىڭ جاپا-مۇشەققەتلىرىنى كۆپەيتىمەن؛ سەن قاتتىق تولغاق ئېچىدە بوشنىسەن؛ سەن ئېرىڭگەن ئۈستۈن ئۆرۈشقا ھەۋەس قىلىسا كۆز، ئۇ ئۈستۈڭگەن خوجىلىق قىلىدۇ» ـ دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئادەمئاتاغا: ـ «سەن ئايالىڭنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا يېمە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختىن يېگىنىڭ تۆپەيلىدىن، سېنىڭ تۆپەيلىڭدىن يەر-تۈپراق لەنىتىمگە تۇچراپدۇ؛ ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئوزۇقلىنىسەن. 18 يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق ئۈندۈرىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئوتياشلارنى يەيسەن. 19 تاكى سەن تۈپراققا قايىتقۇچە يۈز-كۆزۈڭ تەرگە چۇمگەندە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن؛ چۈنكى سەن ئەسلى تۈپراقتىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» ـ دېدى. 20 ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئانىسى بولىدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. 21 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھايۋان تېرىلىرىدىن كىيىم قىلىپ كىيدۈرۈپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: ـ مانا، ئادەم بىزلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانىنى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۇزىتىپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋېلىپ، تا ئەبەدگىچە ياشاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك]، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغدىن قوغلاپ چىقىرۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنى يەرگە ئىشلەيدىغان، يەنى ئۆزى ئەسلى ئاپىرىدە قىلىنغان تۈپراققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. 24 ئادەمنى قوغلىۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىخىگە باردىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم بېغىنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كېرۇبلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشىرنى قويۇپ قويدى.

4

ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھامىلدار بولۇپ قابىلنى تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم ـ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر!» ـ دېدى. 2 ئاندىن ئۇ يەنە قابىلنىڭ ئىنىسى ھابىلنى تۇغدى. ھابىل پادىچى بولدى، قابىل بولسا تېرىقچى بولدى. 3 بىكىتلىگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قابىل تۈپراقنىڭ ھوسۇلىدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. 4 ھابىلمۇ پادىسىدىن قويلىرىنىڭ تۇنجىلىرىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ يېغىدىن ھەدىيە سۇندى. پەرۋەردىگار ھابىلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. 5 لېكىن قابىل ۋە ئۇنىڭ سۇنغىنىغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قابىلنىڭ تولىمۇ ئاچچىقى كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قابىلغا: نېمىشقا ئاچچىقلىنىسەن؟ نېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ 7 ئەگەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلەمسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشىك ئالدىدا [سېنى پايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلكىگە ئالماقچى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىپ كېلىشىڭ كېرەك، دېدى. 8 قابىل ئىنىسى ھابىلغا: «دالىغا چىقىپ كېلەيلى!» دېدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قابىل ئىنىسى ھابىلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئولتۇردى. 9 پەرۋەردىگار قابىلغا: ئىنىڭ ھابىل نەدە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلمەيمەن، مەن ئىنىمنىڭ باققۇچىسىمۇ؟ ـ دېدى. 10 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنىڭنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەرياد كۆتۈرۈۋاتىدۇ! 11 ئەمدى ئىنىڭنىڭ قولۇڭدا توكۇلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. 12 سەن

يەرگە ئىشلىسەڭۈ ئۇ يۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋەتنى بەرمەيدۇ؛ سەن يەر يۈزىدە سەرسان بولۇپ، سەرگەردان بولىسەن، ـ دېدى. 13 يۇنى ئاگلاپ قابىل پەرۋەردىگارغا جاۋاب قىلىپ: ـ مېنىڭ بۇ جازايىمنى ئادەم كۆتۈرەلمىگۈدەك! 14 مانا، سەن بۈگۈن مېنى يەر يۈزىدىن قوغلىدىڭ، مەن ئەمدى سېنىڭ يۈزۈڭدىن يوشۇرۇنۇپ يۈرىمەن؛ يەر يۈزىدە سەرسەن بولۇپ سەرگەردانلىقتا يۈرىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، كىملا مېنى تېپىۋالسا، ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ!، ـ دېدى. 15 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق بولىدۇكى، كىمكى قابىلنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭدىن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ، ـ دېدى. شۇلارنى دەپ پەرۋەردىگار قابىلغا ئۆچرىغان بىرسى ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىمسۇن دەپ ئۇنىڭغا بىر بەلگە قويۇپ قويدى. 16 شۇنىڭ بىلەن قابىل پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئېدەمنىڭ مەشرىق تەرىپىدىكى نود دېگەن يۇرتىغا ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 17 قابىل ئايالى بىلەن بىللە بولۇپ، ئايالى ھامىلىدار بولۇپ ھانوخنى تۇغدى. ئۇ ۋاقىتتا قابىل بىر شەھەر بىنا قىلىۋاتاتتى؛ ئۇ شەھەرنىڭ نامىنى ئوغلىنىڭ ئىسمى بىلەن ھانوخ دەپ ئاتىدى. 18 ھانوختىن ئىراد تۇرەلدى، ئىرادتىن مەھۇيائىل تۇرەلدى، مەھۇيائىلدىن مەتۇشائىل تۇرەلدى، مەتۇشائىلدىن لەمەخ تۇرەلدى. 19 لەمەخ ئۆزىگە ئىككى خوتۇن ئالدى. بىرىنچى ئىسمى ئادا ھە، يەنە بىرىنچى ئىسمى زىللاھ ئىدى. 20 ئادا ھە يابالنى تۇغدى. ئۇ چېدىردا ئولتۇرىدىغان كۆچمەن مالچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 21 ئۇنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يۇبال ئىدى. بۇ چىلتار بىلەن نەي چالغۇچىلارنىڭ بوۋىسى ئىدى. 22 زىللاھ يەنە ئۇبال-قاين دېگەن بىر ئوغلۇنى تۇغدى. ئۇ مىس-تۇمۇر ئەسۋابلارنى سوققۇچى ئىدى. ئۇبال-قاينىنىڭ ناتاماھ ئىسملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. 23 لەمەخ بولسا ئايالىرىغا سۆز قىلىپ: ـ «ئەي ئادا ھە بىلەن زىللاھ، سۆزۈمنى ئاڭلاڭلار! ئەي لەمەخنىڭ ئايالىرى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! مېنى زەخىملەندۇرگىنى ئۈچۈن مەن ئادەم ئۆلتۈردۈم، تېنىمنى زېدە قىلغانلىقى ئۈچۈن بىر يىگىتنى ئۆلتۈردۈم. 24 ئەگەر قابىل ئۈچۈن يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنسا، لەمەخ ئۈچۈن يەتمىش يەتتە ھەسسە ئىنتىقام ئېلىنىدۇ!» ـ دېدى. 25 ئادەمئاتا يەنە ئايالى بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويۇپ: قابىلنى ئۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. 26 شېتتىنمۇ بىر ئوغۇل تۇغۇلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىشقا باشلىدى.

5

بۇ ئادەمئاتىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ نەسەبنامىسىدۇر: ـ خۇدا ئىنسانى ياراتقان كۈندە، ئۇنى ئۆزىگە ئوخشاش قىلىپ ياراتتى. 2 ئۇ ئۆلارنى ئەر جىنىس ۋە ئايال جىنىس قىلىپ يارىتىپ، ئۆلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، يارىتىلغان كۈندە ئۆلارنىڭ نامىنى «ئادەم» دەپ ئاتىدى. 3 ئادەمئاتا بىر يۈز ئوتتۇز ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن ئۆزىگە ئوخشايدىغان، ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدەك بىر ئوغۇل تۇرەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويدى. 4 شېت ئوغۇلغاندىن كېيىن ئادەمئاتا سەككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 5 ئادەمئاتىمىز جەمئىي توققۇز يۈز ئوتتۇز يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 6 شېت بىر يۈز بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن ئېنوش تۇرەلدى. 7 ئېنوش ئوغۇلغاندىن كېيىن شېت سەككىز يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 8 شېت جەمئىي توققۇز يۈز ئون ئىككى يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 9 ئېنوش توقسان ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن كېنان تۇرەلدى. 10 كېنان ئوغۇلغاندىن كېيىن، ئېنوش سەككىز يۈز ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 11 ئېنوش جەمئىي توققۇز يۈز بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 12 كېنان يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن ماھالالىل تۇرەلدى. 13 ماھالالىل ئوغۇلغاندىن كېيىن كېنان سەككىز يۈز قىرىق يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 كېنان جەمئىي توققۇز يۈز ئون يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 15 ماھالالىل ئاتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن يارەد تۇرەلدى. 16 يارەد ئوغۇلغاندىن كېيىن ماھالالىل سەككىز يۈز ئوتتۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن [يەنە] ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 17 ماھالالىل جەمئىي سەككىز يۈز توقسان بەش يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 18 يارەد بىر يۈز ئاتمىش ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن ھانوخ تۇرەلدى. 19 ھانوخ ئوغۇلغاندىن كېيىن يارەد سەككىز يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 يارەد جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش ئىككى يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 21 ھانوخ ئاتمىش بەش ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن مەتۇشەلاھ تۇرەلدى. 22 مەتۇشەلاھ ئوغۇلغاندىن كېيىن ھانوخ ئۈچ يۈز يىلغىچە خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ، يەنە ئوغۇل-قىزلارنى تاپتى. 23 ھانوخنىڭ [يەر يۈزىدە] بارلىق كۆرگەن كۈنلىرى ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش يىل بولدى؛ 24 ئۇ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى؛ ئۇ [ئۆيۈقسىز كۆزدىن] غايىب بولدى؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ كەتكەنىدى. 25 مەتۇشەلاھ بىر يۈز سەكسەن يەتتە ياشقا كىرگەندە ئۆنىڭدىن لەمەخ تۇرەلدى. 26 لەمەخ ئوغۇلغاندىن كېيىن مەتۇشەلاھ يەتتە يۈز سەكسەن ئىككى يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 27 مەتۇشەلاھ جەمئىي توققۇز يۈز ئاتمىش توققۇز يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 28 لەمەخ بىر يۈز سەكسەن ئىككى ياشقا كىرگەندە بىر ئوغۇل تېپىپ، ئۆنىڭ ئىسمىنى نۇھ ئاتاپ: ـ پەرۋەردىگار ئۆزىرافقا لەنەت قىلدى؛ شۇڭا بىز [يەرگە] ئىشلىگىنىمىزدە ھەمدە قوللىرىمىزنىڭ چاپالىق ئېمگىكىدە بۇ بالا بىزگە تەسەللى بېرىدۇ، ـ دېدى. 30 نۇھ ئوغۇلغاندىن كېيىن لەمەخ بەش يۈز توقسان بەش يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۆنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 31 لەمەخ جەمئىي يەتتە يۈز يەتمىش يەتتە يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى. 32 نۇھ بەش يۈز ياشقا كىرگەندىن كېيىن، ئۆنىڭدىن شەم، ھام ۋە يافەت تۇرەلدى.

6

ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىنسانلار يەر يۈزىدە كۆپەيشكە باشلىغاندا، شۇنداقلا قىزلارمۇ كۆپلەپ ئوغۇلغاندا، 2 خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ چىرايلىقلىقىنى كۆرۈپ، خالىغانچە تاللاپ، ئۆزلىرىگە خوتۇن قىلىشقا باشلىدى. 3 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ ـ مېنىڭ روھىم ئىنسانلار بىلەن مەڭگۈ كۈرەش قىلىۋەرمەيدۇ؛ چۈنكى ئىنسان ئەتىۋار، خالاس. كەلگۈسىدە ئۆلارنىڭ ئۆمرى يەقەت بىر يۈز يىگىرمە ياشتىن ئاشمىسۇن! ـ دېدى. 4 شۇ كۈنلەردە (ۋە شۇنداقلا كېيىنكى كۈنلەردىمۇ)، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئىنسانلارنىڭ قىزلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆلاردىن بالىلارنى تاپقىنىدا، گىگانتلار يەر يۈزىدە پەيدا بولدى. بۇلار بولسا قەدىمكى زامانلاردىكى داڭلىق پالۋان-باتۇرلار ئىدى. 5 پەرۋەردىگار ئىنسانىنىڭ ئۆتكىزىۋاتقان رەزىللىكى يەر يۈزىدە كۆپىيىپ كەتكەنلىكىنى، ئۆلارنىڭ كۆڭۈلدىكى نىيەتلىرىنىڭ ھەرقاچان يامان بولۇۋاتقىنىنى كۆردى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە ئادەمنى ئاپىرىدە قىلغىنىغا پۇشايمان قىلىپ، كۆڭۈلدە ئازابلاندى. 7 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار: ـ ئۆزۈم ياراتقان ئىنسانى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن ـ ئىنساندىن تارتىپ مال-چارۋىلارغىچە، ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلاردىن ئاسماندىكى قۇشلارغىچە، ھەممىسىنى يوق قىلىمەن؛ چۈنكى مەن ئۆلارنى ياراتقىنىمغا پۇشايمەن قىلدىم، ـ دېدى. 8 لېكىن نۇھ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شەپقەت تاپقاندى. 9 نۇھ ۋە ئۇنىڭ ئىش-ئىزلىرى ئۆۋەندىكىچە: ـ نۇھ ھەققانىي، ئۆز دەۋرىدىكىلەر ئارىسىدا ئەيبسىز ئادەم ئىدى؛ نۇھ خۇدا بىلەن بىر يولدا مېڭىپ ياشايتتى. 10 نۇھنىڭ شەم، ھام،

يافەت دېگەن ئۇچ ئوغۇل تۇرەلدى. 11 پۈتكۈل جاهان خۇدانىڭ ئالدىدا
رەزىللىشىپ، هەممە يەر زوراۋانلىققا تولۇپ كەتكەندى. 12 خۇدا يەر يۈزىگە
نەزەر سېلىۋىدى، مانا، جاهان رەزىللەشكەندى؛ چۈنكى بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ
يەر يۈزىدە قىلىۋاتقىنى يۈزۈڭچىلىق ئىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن خۇدا نۇهقا: ـ مانا،
ئالدىمغا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ زاۋالىتقى يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پۈتكۈل يەر-
جاهانىڭ ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن زوراۋانلىق قاپلىدى. مانا، مەن ئۇلارنى يەر بىلەن
قوشۇپ هالاك قىلىمەن. 14 ئەمدى سەن ئۆزۈڭگە گوفەر ياغىچىدىن بىر كېمە
ياساپ، كېمىنىڭ ئىچىدە بۇلە-خانىلارنى قىلىپ، ئىچى-تېشىنى قارىماي بىلەن
سۇۋا. 15 سەن ئۇنى شۇنداق ياسىغىن: ـ ئۇزۇنلۇقى ئۇچ يۈز گەز، كەڭلىكى
ئەللىك گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز بولسۇن. 16 كېمىنىڭ پېشايۋىنى ئاستىغا
بىر ئوچۇقچىلىق ياسا، ئۆتنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز بولسۇن؛ ئىشىكنى كېمىنىڭ
يېنىغا ئورۇنلاشتۇر، كېمىنى ئاستى، ئوتتۇرا ۋە ئۈستى قىلىپ ئۇچ قەۋەت ياسا.
17 چۈنكى مانا، مەن ئۇزۇم ئاسمانىنىڭ ئاستىدىكى هاياتلىق تىنىقى بارلىكى هەربىر
ئەت ئىگىسىنى هالاك قىلىدىغان سۇ توپانىنى يەر يۈزىگە كەلتۈرىمەن؛ يۇنىڭ بىلەن
يەر يۈزىدىكى بارلىق مەخلۇقلار تىنىقىدىن توختايدۇ. 18 لېكىن سەن بىلەن
ئەهدەمنى تۈزىمەن. سەن ئۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، ئايالىڭ ۋە كېلىنلىرىڭنى ئېلىپ
بىرلىكتە كېمىگە كىرىڭلار. 19 ئۆزۈڭ بىلەن تەڭ تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن،
بارلىق جاندارلاردىن هەرقايىسىدىن بىر جۈپ، يەنى ئەركىكىدىن بىرنى،
چىشىدىن بىرنى كېمىگە ئېلىپ كىرگىن؛ 20 تىرىك قېلىش ئۈچۈن قۇشلارنىڭ
هەربىر تۈرلىرىدىن، مال-چارۋىلارنىڭ هەربىر تۈرلىرىدىن ۋە يەردە ئۆملىگۈچى
جانىۋارلارنىڭ هەربىر تۈرلىرىدىن بىر جۈپنى قېشىڭغا كىرىدۇ. 21 ئۆزۈڭ ۋە
ئۇلارنىڭ ئوزۇقلۇقى ئۈچۈن هەرخىل يېمەكلىكلەردىن ئېلىپ، يېنىڭغا غەملىگىن،
ـ دېدى. 22 نۇھ شۇنداق قىلدى؛ خۇدا ئۆزىگە بۇيرۇغان هەممە ئىشنى ئۇ بەجا
كەلتۈردى.

7 پەرۋەردىگار نۇهقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن پۈتۈن ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن
كېمىگە كىرگىن؛ چۈنكى بۇ دەۋردە ئالدىمدا سېنى هەققانىي دەپ كۆردۈم.
2 هەممە هالال هايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن، هارام
هايۋانلارنىڭ ئەركەك-چىشىسىدىن بىر جۈپتىن ئېلىپ، شۇنىڭدەك ئاسماندىكى
ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ ئەركەك-چىشىسىدىن يەتتە جۈپتىن ئېلىپ، ئۇلارنىڭ نەسلىنى
پۈتكۈل يەر يۈزىدە تىرىك ساقلاش ئۈچۈن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئەكىر. 4 چۈنكى
يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن؛
ئۆزۈم ياسىغان هەممە جانىۋارلارنى يەر يۈزىدىن يوقىتىمەن». 5 شۇنىڭ بىلەن
نۇھ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىنىڭ هەممىسىگە ئەمەل قىلدى. 6 يەر
يۈزىنى توپان باسقاندا نۇھ ئالتە يۈز ياشتا ئىدى. 7 توپاندىن [قۇتۇلۇپ قېلىش]
ئۈچۈن نۇھ بىلەن ئوغۇللىرى، ئايالى ۋە كېلىنلىرى بىللە كېمىگە كىردى. 8 هالال
هايۋانلار بولسۇن، هارام هايۋانلار بولسۇن، قۇشلار بىلەن يەردە ئۆملىگۈچى
جانىۋارلار بولسۇن، [هەربىر تۈردىن] بىر جۈپ-بىر جۈپتىن ئەركەك-چىشى
بولۇپ، خۇدا نۇهقا بۇيرۇغاندەك كېمىگە، نۇهنىڭ قېشىغا كىردى. 10 ۋە
شۇنداق بولدىكى، يەتتە كۈندىن كېيىن، يەر يۈزىنى توپان بېسىشقا باشلىدى.
11 نۇهنىڭ ئۆمرىنىڭ ئالتە يۈزىنچى يىلى، ئىككىنچى ئېيىنىڭ ئۈنى يەتتىنچى
كۈنىدە چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ تەگلىرىدىكى بارلىق بۇلاقلار پېرىلىپ، ئاسماننىڭ
پەنجىرىلىرى ئېچىلىپ كەتتى. 12 يامغۇر ئۇدا قىرىق كېچە-كۈندۈز يەر يۈزىگە
توختىماي ياغدى. 13 دەل يامغۇر باشلانغان كۈنى، نۇھ، نۇهنىڭ شەم، هام،
يافەت دېگەن ئوغۇللىرى، نۇهنىڭ ئايالى بىلەن ئۈچ كېلىنى كېمىگە كىردى.
14 ئۇلار بىلەن بىللە هەرخىل ياۋا هايۋانلار تۈر-تۈرى بويىچە، هەرخىل مال-
چارۋىلار تۈر-تۈرى بويىچە، يەردە ئۆملىگۈچى هەرخىل جانىۋارلار تۈر-تۈرى
بويىچە ۋە هەرخىل ئۇچار-قاناتلار، يەنى هەرخىل قاناتلىق جانىۋارلار تۈر-
تۈرى بويىچە كېمىگە كىردى. 15 ئەت ئىگىلىرىدىن، يەنى بارلىق هاياتلىق تىنىقى
بولغان هەرخىل جاندارلاردىن، بىر جۈپ-بىر جۈپ بولۇپ، كېمىگە نۇهنىڭ
قېشىغا كىردى. 16 كىرگەنلەر خۇدانىڭ نۇهقا بۇيرۇغىنىدەك ئەت ئىگىلىرىنىڭ
هەرتۈرىنىڭ ئەركەك-چىشىسى ئىدى. ئاندىن پەرۋەردىگار ئىشىكنى ئېتىۋەتتى.
17 توپان يەر يۈزىنى ئۇدا قىرىق كۈن بېسىپ، سۇلار ئۇلغىيىپ كەتتى. كېمە
يەر ئۈستىدىن كۆتۈرۈلۈپ لەيلەپ قالدى. 18 سۇ ئۇلغىيىپ، يەر ئۈستىدە
ئېخىمۇ ئېگىزلەپ كەتتى؛ كېمە سۇ ئۈستىدە داۋالغۇپ تۇراتتى. 19 سۇلار
يەر يۈزىدە تولىمۇ ئۇلغىيىپ، پۈتكۈل ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق ئېگىز تاغلارنىمۇ
بېسىپ كەتتى. 20 سۇلار [تاغلاردىن] يەنە ئون بەش گەز ئۇرلەپ، تاغ
چوققىلىرىنىڭ سۇ ئاستىدا قالدى. 21 يۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدە يۈرگۈچى هەممە ئەت
ئىگىلىرى، ئۇچار-قۇشلار، مال-چارۋىلار، ياۋايى هايۋانلار، يەردە ئۆملىگۈچى
هەممە جانىۋارلار، جۈملىدىن پۈتكۈل ئادەملەر هەممىسى ئۆلدى؛ 22 قۇرۇقلۇقتا
ياشىغۇچى، بۇرنىدا هاياتلىق تىنىقى بار بولغانلارنىڭ هەممىسى ئۆلدى. 23 يەر
يۈزىدىكى جېنى بارلارنىڭ هەممىسى، ئىنسان بولسۇن، مال-چارۋىلار بولسۇن،
ئۆملىگۈچى هايۋانلار بولسۇن، ئاسماندىكى قۇشلار بولسۇن، هەممىسى هالاك
بولۇپ يەر يۈزىدىن يوق قىلىندى؛ پەقەت نۇھ ۋە كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە
تۇرغانلار قۇتۇلۇپ قالدى. 24 بىر يۈز ئەللىك كۈنگىچە يەر يۈزىنى سۇ بېسىپ
تۇردى.

8 خۇدا نۇهنى، شۇنداقلا كېمىدە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ياۋايى
هايۋانلار بىلەن بارلىق مال-چارۋىلارنى ئەسلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر
شامال چىقىرىپ يەر يۈزىنى يەلپۈتتى ۋە سۇلار يېنىشقا باشلىدى. 2 چوڭقۇر
دېڭىزلارنىڭ تەگلىرىدىكى بۇلاقلار ۋە ئاسماننىڭ پەنجىرىلىرى ئېتىلىپ، ئاسماندىن
تۆكۈلگەن يامغۇر توختىدى. 3 سۇلار بارغانسېرى يەر يۈزىدىن يانىدى؛ بىر يۈز
ئەللىك كۈن ئوتتەكەندىن كېيىن خېلى ئازلىدى. 4 يەتتىنچى ئايىنىڭ ئون يەتتىنچى
كۈنى، كېمە تاراراۋات تاغ تىزمىلىرىدىكى بىرىنىڭ ئۈستىدە توختاپ قالدى.
5 سۇلار ئوننىنچى ئايغىچە بارغانسېرى ئازىيىپ، ئوننىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاغ
چوققىلىرى كۆرۈنۈشكە باشلىدى. 6 قىرىق كۈندىن كېيىن نۇھ كېمىگە ئۆزى
ئورنىتقان دەرىزىنى ئېچىپ، 7 بىر قۇزغۇننى سىرتقا چىقاردى. ئۇ يەر يۈزىدىكى
سۇلار تارتىلىپ بولغۇچە ئۇيان-بۇيان ئۇچۇپ يۈردى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن نۇھ
سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغان-تارتىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، بىر كەپتەرنى
چىقاردى. 9 لېكىن سۇلار تېخىچە پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلاپ تۇرغاچقا، كەپتەر
پۇتىنى قويغۇدەك جاي تاپالمايى، نۇهنىڭ قېشىغا كېمىگە يېنىپ كەلدى. شۇنىڭ
بىلەن نۇھ قولىنى سۇنۇپ ئۇنى ئۇتۇپ، كېمىگە ئەكىرىۋالدى. 10 ئۇ يەتتە كۈن
ساقلاپ، بۇ كەپتەرنى كېمىدىن يەنە سىرتقا چىقاردى. 11 كەپتەر كەچتە
ئۇنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى؛ مانا، ئۇنىڭ ئۇمشۇقىدا يېڭى ئۆزۈۋالغان زەيتۇن
يوپۇرمىقى بار ئىدى. بۇنى كۆرۈپ نۇھ سۇلارنىڭ يەر يۈزىدىن تارتىلغىنىنى
بىلدى. 12 ئۇ يەنە يەتتە كۈن ساقلاپ، كەپتەرنى يەنە سىرتقا چىقاردى، ئەمما بۇ
قېتىم كەپتەر ئۇنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلمىدى. 13 نۇھ ئالتە يۈز بىر ياشقا كىرگەن
يىلى، بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە سۇ يەر يۈزىدىن قۇرۇغاندى. نۇھ كېمىنىڭ
قاپقىقىنى ئېچىپ قارىۋىدى، يەرنىڭ قۇرۇغىنىنى كۆردى. 14 ئىككىنچى ئايىنىڭ
يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى، يەر يۈزى پۈتۈنلەي قۇرۇپ بولدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا
خۇدا نۇهقا سۆز قىلىپ: ـ سەن ئۆزۈڭ، ئايالىڭ، ئوغۇللىرىڭ ۋە كېلىنلىرىڭ
كېمىدىن چىقىڭلار. 17 ئۆزۈڭ بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئەت ئىگىلىرىدىن هەربىر

تۇردىكى جانۋارلارنى، يەنى ئۆچار-قاناتلارنى ھەم مال-چارۋىلارنى، يەردە تۆمىلگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەممىسنى تۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ كېمىدىن ئېلىپ چىققىن؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلار يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ، نەسىللىنىپ زېمىندا كۆپەيسۇن، ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن نۇھ، ئايالى، ئوغۇللىرى ۋە كېلىنلىرى بىلەن بىللە سىرتقا چىقتى. **19** جانۋارلارنىڭ ھەممىسى، بارلىق تۆمىلگۈچى ھايۋانلار، بارلىق تۆچار-قاناتلار، يەردە مىدىرلاپ يۈرىدىغانلارنىڭ ھەرقايسىسى تۆز تۈرلىرى بويىچە كېمىدىن چىقىشتى. **20** شۇ چاغدا نۇھ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھنى ياسىدى، ئۇ ھالال جانۋارلار بىلەن ھالال قۇشلارنىڭ ھەر تۈرىدىن ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» تۆتكۈزدى. **21** شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار خۇشبۇيى پۇراپ [مەمنۇن بولدى]؛ پەرۋەردىگار كۆڭلىدە: ـ «ئىنسانلىنىڭ كۆڭۈل-نىيىتى ياشلىقىدىن تارتىپ رەزىل بولسىمۇ، مەن ئىنسان تۆپەيلىدىن يەرگە يەنە لەنەت ئوقۇمايمەن ۋە ئەمدى بۇ قېتىمقىدەك ھەممە جاندارلارنى ئۆزۈپ يوقىتىۋەتمەيمەن. **22** بۇندىن كېيىن، يەر مەۋجۇت كۆنلىرىدە، تېرىش بىلەن ئورما، سوغۇق بىلەن ئىسسىق، ياز بىلەن قىش، كۈندۈز بىلەن كېچە ئۆزۈلمەي ئايلىنىپ تۇرىدۇ» ـ دېدى.

9

خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر جۈپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىنى تولدۇرۇڭلار. **2** يەر يۈزىدىكى بارلىق جانۋارلار، ئاسماندىكى بارلىق قۇشلار، بارلىق يەر يۈزىدە مىدىرلاپ يۈرگۈچىلەر ۋە دېڭىزدىكى بارلىق بېلىقلارنىڭ ھەممىسى سىلەردىن قورقۇپ ۋەھىمىدە بولسۇن؛ بۇلار قولۇڭلارغا تاپشۇرۇلغاندۇر. **3** مىدىرلاپ يۈرىدىغان ھەرقانداق جانۋارلار سىلەرگە ئوزۇق بولىدۇ؛ مەن سىلەرگە كۆك ئوتياشلارنى بەرگەندەك، بۇلارنىڭ ھەممىسنى ئەمدى سىلەرگە بەردىم. **4** لېكىن سىلەر گۆشنى ئېچىدىكى جېنى، يەنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىڭلار كېرەك. **5** قېنىڭلار، يەنى جېنىڭلاردىكى قان تۆكۈلسە، مەن بەرھەق ئۇنىڭ ھېسابىنى ئالىمەن؛ ھەرقانداق ھايۋاننىڭ ئىلكىدە قېنىڭلار بار بولسا مەن ئۇنىڭغا تۆلەتكۈزىمەن؛ ئىنسانلىنىڭ قولىدا بار بولسا، يەنى بىرسىنىڭ قولىدا تۇز قېرىندىشىنىڭ قېنى بار بولسا، مەن ئۇنىڭغا شۇ قانىنى تۆلەتكۈزىمەن. **6** كىمكى ئىنسانلىنىڭ قېنىنى تۆكسە، ئۇنىڭ قېنىمۇ ئىنسان تەرىپىدىن تۆكۈلىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئىنسانىنى تۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتقاندۇر. **7** ئەمدى سىلەر، جۈپلىشىپ كۆپەيىپ، يەر يۈزىدە تارىلىپ-تارقىلىپ كۆپەيىڭلار». **8** ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا تۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان ھەربىر جان ئىگىسى، ئۇچارقاناتلار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەربىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن ـ يەر يۈزىدىكى ھېچىر ھايۋانىنى قالدۇرمايى، ئۇلار بىلەن تۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن **11** مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۈزىمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلماس، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچىر توپان يەنە كېلىمەس». **12** خۇدا يەنە: ـ «مەن تۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇكى: ـ مانا، مەن تۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسىنمىنى بۇلۇتلار ئېچىگە قويىمەن؛ **14** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن يەرنىڭ ئۈستىگە بۇلۇتلارنى چىقارغىنىمدا، شۇنداقلا ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئېچىدە ئايان بولغىنىدا، مەن سىلەر بىلەن ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانۋارلار بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن؛ بۇنىڭدىن كېيىن سۇلار ھەرگىز ھەممە جاندارلارنى ھالاك قىلغۇچى توپان بولماس. **16** ھەسەن-ھۈسەن بۇلۇتلار ئارىسىدا پەيدا بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا قارايمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن مەنكى خۇدا يەر يۈزىدىكى ئەت ئىگىلىرى بولغان بارلىق جانۋارلار بىلەن ئوتتۇرىمىزدا بېكىتكەن ئەھدەمنى ياد ئېتىمەن»، ـ دېدى. **17** خۇدا نۇھقا يەنە: ـ «مانا بۇ مەن تۆزۈم بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوتتۇرىسىدا بېكىتكەن ئەھدەمنىڭ نىشان-بەلگىسىدۇر»، ـ دېدى. **18** نۇھنىڭ كېمىدىن چىققان ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت ئىدى. ھام قاناتانىڭ ئاتىسى بولدى. **19** بۇ ئۈچ نۇھنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارالغان ئاھالە شۇلارنىڭ نەسىل-ئەۋلادلىرىدۇر. **20** نۇھ تېرىقچىلىق قىلىشقا باشلاپ، بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلدى. **21** ئۇ ئۈنىڭ شارابىدىن ئىچىپ، مەست بولۇپ قېلىپ، ئۆز چېدىرى ئېچىدە كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىپ، يالىڭاچ يېتىپ قالدى. **22** قاناتانىڭ ئاتىسى ھام كېلىپ، ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىنى كۆرۈپ، سىرتقا چىقىپ ئىككى قېرىندىشىغا ئېيتتى. **23** شەم بىلەن يافەت قوپۇپ يېپىنچىنى ئېلىپ، مۇرىسىگە ئارتىپ، كەينىچە مېڭىپ كىرىپ، ئاتىسىنىڭ يالىڭاچ بەدىنىنى يېپىپ قويدى. ئۇلار يۈزىنى ئالدى تەرەپكە قىلىپ، ئاتىسىنىڭ يالىڭاچ ھېنىگە قارىمىدى. **24** نۇھ شارابنىڭ كەيپىدىن ئويغىنىپ، كەنجى ئوغلىنىڭ ئۇزىگە نېمە قىلغىنىنى بىلىپ: ـ **25** قاناتانغا لەنەت بولغاي! ئۇ قېرىندىشلىرىنىڭ قۇلىنىڭ قۇلى بولسۇن، ـ دەپ قارغىدى. **26** ئۇ يەنە: ـ شەمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە كەلتۈرۈلگەي! قاناتان شەمنىڭ قۇلى بولسۇن. **27** خۇدا يافەتنى ئاۋۇتقاي! ئۇ شەمنىڭ چېدىرلىرىدا ئۆرىگاي، قاناتان بولسا ئۇنىڭ قۇلى بولغاي! ـ دېدى. **28** نۇھ توپاندىن كېيىن ئۈچ يۈز ئەللىك يىل ئۆمۈر كۆردى. **29** بۇ تەرىقىدە نۇھ جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك يىل كۆن كۆرۈپ، ئالەمدىن ئۆتتى.

10

تۆۋەندىكىلەر نۇھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى شەم، ھام ۋە يافەت بولۇپ، توپاندىن كېيىن ئۇلاردىن ئوغۇللار تۇرەلگەن: ـ **2** يافەتنىڭ ئوغۇللىرى بولسا، گومەر، ماگوگ، ماداي، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس ئىدى. **3** گومەرنىڭ ئەۋلادلىرى: ئاشكىنازى، ريفات ۋە توگارماھ ئىدى. **4** ياۋاننىڭ ئەۋلادلىرى: ئېلىشاھ، تارشىش، كىتتىيلار ۋە دودانىيلار ئىدى. **5** بۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى دېڭىز بويلىرىدا ۋە ئاراللاردا ئايرىم-ئايرىم ياشىغان خەلقلەر بولۇپ، ھەرقايسىسى تۆز تىلى، تۆز ئائىلە-قەبىلىرى بويىچە تۆز زېمىنلىرىدا تارقىلىپ ئولتۇراقلاشقان. **6** ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناتانلار ئىدى. **7** كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سىبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا ئىدى. رائاماھنىڭ ئوغۇللىرى شىبا ۋە دېدان ئىدى. **8** كۇشتىن يەنە نىمرود تۇرەلگەن؛ ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى كۈچتۈڭگۈر ئادەم بولۇپ چىقتى. **9** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈڭگۈر ئوۋچى بولدى؛ شۇ سەۋەبتىن «پالانچى بولسا نىمرودتەك، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۈچتۈڭگۈر ئوۋچى ئىكەن» دېگەن گەپ تارقالغان. **10** ئۇنىڭ پادىشاھلىقى شىنار زېمىنىدىكى بابىل، ئەرەك، ئاككاد ۋە كالنەھ دېگەن شەھەرلەردە باشلانغانىدى. **11** ئۇ بۇ زېمىندىن ئاشۇر زېمىنغا چىقىپ ننەۋە، رەھوبوت-ئىر، كالاھ ۋە ننەۋە بىلەن كالاھنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى رەسەن دېگەن شەھەرلەرنىمۇ بىنا قىلدى (بۇلار قوشۇلۇپ «كاتتا شەھەر» بولدى). **13** مىسىرنىڭ ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئاناميلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **14** پاتروسىيلار، كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى. **15** قاناتاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۇرەلگەن. **16** ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى بولسا يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **17** ھىۋىيلار، ئارقىيلار، سىنىيلار، **18** ئارۋادىيلار، زەمارىيلار ۋە خاماتىيلار ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن، قاناتانىيلارنىڭ قەبىلىلىرى ھەر تەرەپكە تارقىلىپ

كەتتى. 19 قانائانىلارنىڭ يۇرت چېگرىسى بولسا زىدوندىن تارتىپ، گەرار تەرىپىگە سوزۇلۇپ، گازاغا چېقىپ، ئادىن سودوم، گومورىرا، ئادماھ بىلەن زەبوئىم تەرىپىگە تۇتىشىپ، لىشاغىچە يېتىپ باراتتى. 20 يۇقىرىقىلار بولسا ھامنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، تۈز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قوۋم بولۇپ تۈز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 21 شەمئۇ ئوغۇل پەرزەنتلىك بولدى؛ شەم بولسا يافەتنىڭ ئاكىسى، ئېبەرلەرنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى. 22 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ 23 ئارامنىڭ ئوغۇللىرى ئۇز، ھۇل، گەتەر، ماش ئىدى. 24 ئارفاخشادتىن شېلاھ تۇرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۇرەلدى. 25 ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇرەلگەن بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزىدە يۈلۈنۈش بولدى؛ پەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. 26 يوقتاندىن ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، 27 ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ، 28 ئوبال، ئابىمائېل، شېبا، 29 ئوفىر، ھاۋىلاھ ۋە يوباب تۇرەلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 30 ئۇلارنىڭ ئولتۇرغان جايلىرى بولسا مېشادىن تارتىپ، سەففار دېگەن رايونىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغقىچە سوزۇلاتتى. 31 يۇقىرىقىلار بولسا شەمنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، تۈز قەبىلىسى ۋە تىللىرى بويىچە قوۋم بولۇپ تۈز زېمىنلىرىدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 32 يۇقىرىدىكىلەر نۇھنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار تۈز نەسەبلىرى ۋە قوۋملىرى بويىچە خاتىرىلەنگەن. توپاندىن كېيىنكى يەر يۈزىدىكى بارلىق قوۋملار ئۇلارنىڭ ئېچىدىن تارقالغان.

11 ئۇ زاماندا پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى تىل ھەم سۆز بىرخىل ئىدى. 2 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئادەملەر مەشرىق تەرەپكە سەپەر قىلىپ، شىنار يۇرتىدا بىر تۈزلەڭلىكنى ئۇچراتتى، شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. 3 ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ كېلىڭلار، بىز خىش قۇيۇپ، ئوتنا پىشۇرايلى! ـ دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار قۇرۇلۇشتا تاشنىڭ ئورنىغا خىش، لاينىڭ ئورنىغا قارىماي ئىشلەتتى. 4 ئۇلار يەنە: ـ كېلىڭلار، ئەمدى ئۆزۈمىزگە بىر شەھەر بىنا قىلىپ، شەھەردە ئۆچى ئاسمانلارغا تاقاشقۇدەك بىر مۇنار ياسايلى! شۇنداق قىلىپ ئۆزىمىزگە بىر نام تىكلىيەلەيمىز. بولمىسا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىلىپ كېتىمىز، ـ دېيىشتى. 5 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئادەم بالىلىرى بىنا قىلىۋاتقان شەھەر بىلەن مۇنارنى كۆرگىلى چۈشتى. 6 پەرۋەردىگار: ـ «مانا، بۇلارنىڭ ھەممىسى بىر قوۋمدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تىلىمۇ بىردۇر؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئىشىنىڭ باشلىنىشىدۇر! بۇندىن كېيىن ئۇلارنىڭ نىيەت قىلغان ھەرقاندىق ئىشىنى ھېچ توسۇۋالغىلى بولمايدۇ. 7 شۇڭا بىز تۇۋەنگە چۈشۈپ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تىلىنى [باشقا-باشقا قىلىپ] قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» ـ دېدى. 8 شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شەھەرنى ياساشتىن توختاپ قالدى. 9 شۇڭا بۇ شەھەرنىڭ نامى «بابىل» دەپ تاتالدى؛ چۈنكى ئۇ يەردە پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇ جايدىن پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارىتىۋەتتى. 10 تۇۋەندىكىلەر شەمنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ توپان ئۆتۈپ ئىككى يىلدىن كېيىن، شەم يۈز يېشىدا، ئۇنىڭدىن ئارفاكشاد تۇرەلدى. 11 ئارفاكشاد ئۇغۇلغاندىن كېيىن شەم يەنە بەش يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 12 ئارفاكشاد ئوتىۋز يەنە بەش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن شېلاھ تۇرەلدى. 13 شېلاھ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ئارفاكشاد تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 14 شېلاھ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئېبەر تۇرەلدى. 15 ئېبەر ئۇغۇلغاندىن كېيىن شېلاھ تۆت يۈز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 16 ئېبەر ئوتىۋز تۆت ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن پەلەگ تۇرەلدى. 17 پەلەگ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ئېبەر تۆت يۈز ئوتىۋز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 18 پەلەگ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن رەئۇ تۇرەلدى. 19 رەئۇ ئۇغۇلغاندىن كېيىن پەلەگ ئىككى يۈز توققۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 20 رەئۇ ئوتىۋز ئىككى ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن سېرۇگ تۇرەلدى. 21 سېرۇگ ئۇغۇلغاندىن كېيىن رەئۇ ئىككى يۈز يەتتە يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 22 سېرۇگ ئوتىۋز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ناھور تۇرەلدى. 23 ناھور ئۇغۇلغاندىن كېيىن سېرۇگ ئىككى يۈز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 24 ناھور يىگىرمە توققۇز ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن تەراھ تۇرەلدى. 25 تەراھ ئۇغۇلغاندىن كېيىن ناھور بىر يۈز ئون توققۇز يىل ئۆمۈر كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن يەنە ئوغۇل-قىزلار تۇرەلدى. 26 تەراھ يەتمىش ياشقا كىرگەندە ئۇنىڭدىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى. 27 تەراھنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ تەراھتىن ئابرام، ناھور ۋە ھاران تۇرەلدى؛ ھاراندىن لۇت تۇرەلدى. 28 لېكىن ھاران ئۇغۇلغان يۇرتى بولغان، كالدىيەلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدە ئاتىسى تەراھنىڭ ئالدىدا، تەراھتىن ئىلگىرى ئۆلدى. 29 ئابرام بىلەن ناھور ئىككىسى ئۆيلەندى. ئابرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ساراي، ناھورنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ملكاھ ئىدى؛ ملكاھ ھاراننىڭ قىزى ئىدى؛ ھاران بولسا ملكاھ ۋە ئىسكاھنىڭ ئاتىسى ئىدى. 30 لېكىن ساراي ئۇغماس بولغاچقا، ئۇنىڭ بالىسى يوق ئىدى. 31 تەراھ بولسا ئوغلى ئابرامنى، نەۋرىسى لۇت (ھاراننىڭ ئوغلى)نى ۋە كېلىنى، يەنى ئابرامنىڭ ئايالى ساراينى ئېلىپ، قانائان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن كالدىيەلەرنىڭ ئۇر شەھىرىدىن يولغا چىقتى؛ بىراق ئۇلار ھاران دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 32 تەراھنىڭ كۆرگەن كۈنلىرى ئىككى يۈز بەش يىل بولۇپ، ھاراندا ئالەمدىن ئوتتى.

12 پەرۋەردىگار [ئەسلىدە] ئابرامغا مۇنداق دېگەنىدى: ـ سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن، ئۆز ئۇرۇق-ئۇغقانلىرىڭدىن ۋە ئۆز ئاتا جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن. 2 شۇنداق قىلساڭ مەن سېنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىپ، ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىپ، نامىڭنى ئۇلۇغ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆزۈڭ باشقىلارغا بەخت-بەركەت بولغىن؛ 3 كىملەر ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە مەن ئۇلارنى بەركەتلەيمەن، كىمكى سېنى خورلىسا، مەن چوقۇم ئۇنى لەنەتكە قالدۇرىمەن؛ سەن ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنىدۇ! ـ دېدى. 4 ئابرام پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقىنى بويىچە [ھاراندىن] ئايرىلدى؛ لۇتمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭدى. ئابرام ھاراندىن چىققىنىدا يەتمىش بەش ياشتا ئىدى. 5 ئابرام ئايالى ساراي بىلەن ئىنىسىنىڭ ئوغلى لۇتنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ يىغقان بارلىق مال-مۈلۈكىنى قوشۇپ، ھاراندا ئىگىدارچىلىق قىلغان ئادەملەرنى بىللە قېتىپ، قانائان زېمىنغا بېرىش ئۈچۈن يولغا چىقتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار قانائان زېمىنغا يېتىپ كەلدى. 6 ئابرام زېمىنى كېزىپ، شەكەم دېگەن جايدىكى «موره‌ھىنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يېنىغا كەلدى (ئۇ چاغدا ئۇ زېمىندا قانائانىيلار ئۇراتتى). 7 پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ زېمىنى سېنىڭ نەسلىڭگە ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە كۆرۈنگەن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى. 8 ئاندىن ئۇ بۇ يەردىن يۈتكىلىپ، بەيت-ئەلنىڭ شەرقىدىكى تاغقا باردى؛ غەرب تەرىپىدە بەيت-ئەل، شەرق تەرىپىدە ئاي دېگەن جاي بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە چېدىر تىكتى. ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ

ئىبادەت قىلدى. 9 ئاندىن كېيىن ئابرام تەدرىجىي كۆچۈپ، جەنۇبىدىكى نەگەۋ رايونىغا قاراپ يۈتكەلدى. 10 زېمىندا ئاچارچىلىق بولغاندىي؛ ئابرام مىسىرغا چۈشتى، ئۇ شۇ يەردە ۋاقتىنچە تۇرماقچى بولغاندىي، چۈنكى زېمىندا ئاچارچىلىق بەك ئېغىر ئىدى. 11 ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇ مىسىرغا يېقىنلاشقاندا، ئايالى سارايغا: ـ مانا، مەن سېنىڭ هۆسۈن-جامالىڭنىڭ گۈزەللىكىنى بىلىمەن. 12 شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرلىقلار سېنى كۆرسە، «بۇ ئۇنىڭ ئايالى ئىكەن» دەپ، مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىپ، سېنى تىرىك قالدۇرىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ: «مەن ئۇنىڭ سىڭلىسى» دېيىشىڭنى ئۇتىنىمەن. شۇنداق قىلساڭ، مەن سېنىڭدىن ياخشىلىق تېپىپ، سەن ئارقىلىق تىرىك قالىمەن، ـ دېدى. 14 ئابرام مىسىرغا كىرگەندە شۇنداق بولدىكى، مىسىرلىقلار دەرۋەقە ئايالىنىڭ گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردى. 15 پىرەۋنىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ ئۇنى كۆرۈپ، پىرەۋنگە ئۇنىڭ تەرىپىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايال پىرەۋنىنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىلدى. 16 پىرەۋن سارايىنىڭ سەۋەبىدىن ئابرامغا ياخشى مۇئامىلە قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ قوي، كالا، هاڭگا ئېشەكلەر، قۇل-دېدەكلەر، مادا ئېشەكلەر ۋە تۆگىلەرگە ئېرىشتى. 17 ئەمما پەرۋەردىگار پىرەۋن ۋە ئۇيىدىكىلىرىنى ئابرامنىڭ ئايالى سارايىنىڭ سەۋەبىدىن تولىمۇ ئېغىر ۋابالارغا مۇپتىلا قىلدى. 18 شۇنىڭ ئۈچۈن پىرەۋن ئابرامنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ «بۇ زادى سېنىڭ ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ ئۆز ئايالىڭ ئىكەنلىكىنى ماڭا ئېيتمىدىڭ؟ 19 نېمىشقا ئۇنى «سىڭلىم» دەپ مېنىڭ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشىمغا سەۋەبكار بولغىلى تاس قالدىڭ! مانا بۇ ئايالىڭ! ئۇنى ئېلىپ كەتكىن! ـ دېدى. 20 پىرەۋن ئۆز ئادەملىرىگە ئابرام توغرىسىدا ئەمر قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى، ئايالىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىقىنى قوشۇپ يولغا سېلىۋەتتى.

13

شۇنىڭ بىلەن ئابرام ئايالى ۋە ئۇنىڭ بارلىق نەرسىلىرىنى ھەمدە لوتنى ئېلىپ مىسىردىن چىقىپ، قانائانىنىڭ جەنۇبىدىكى نەگەۋيۇرتىغا ماڭدى. 2 ئۇ چاغدا ئابرامنىڭ مال-ۋاران ۋە ئالتۇن-كۈمۈشلىرى كۆپ بولۇپ، خېلىلا باي ئىدى. 3 ئۇ كۆچۈپ يۈرۈپ، جەنۇبتىكى نەگەۋدىن بەيت-ئەلگە، يەنى بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئەسلىدە چېدىر تىكىۋەن جايىغا، 4 قۇربانگاھ ياسىغان جايىغا قايتىپ كەلدى. ئابرام شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىبادەت قىلدى. 5 ئابرام بىلەن بىللە ماڭغان لوتنىڭمۇ قوي-كالا پادىلىرى ۋە چېدىرلىرى بار ئىدى. 6 ئەمدى ئۇلار بىللە تۇرسا، زېمىن ئۇلارنى قامىيالمايتتى؛ 7 بۇ سەۋەبتىن ئابرامنىڭ پادىچىلىرى بىلەن لوتنىڭ پادىچىلىرىنىڭ ئارىسىدا جېدەل چىقتى (ئۇ ۋاقىتتا قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەر شۇ زېمىندا ئولتۇراتتى). 8 شۇڭا ئابرام لوتقا: ـ «بىز بولساق قېرىنداشلارمىز، سەن بىلەن مېنىڭ ئارامدا، مېنىڭ پادىچىلىرىم بىلەن سېنىڭ پادىچىلىرىڭ ئارىسىدا تالاش-تارتىش پەيدا بولمىسۇن. 9 مانا، ئالدىڭدا پۈتكۈل زېمىن ئۇرمامدۇ؟ ئەمدى سەن مەندىن ئايرىلغىن؛ ئەگەر سەن سول تەرەپكە بارساڭ، مەن ئوڭ تەرەپكە باراي؛ ئەگەر سەن ئوڭ تەرەپكە بارساڭ، مەن سول تەرەپكە باراي»، ـ دېدى. 10 ئۇ ۋاقىتتا لوت نەزەر سېلىپ كۆردىكى، ئىئوردان ۋادىسىدىكى بارلىق تۈزلەڭلىكنىڭ زوئار شەھىرىگىچە ھەممىلا يەرنىڭ سۇيى ئىنتايىن مول ئىدى؛ پەرۋەردىگار سودوم بىلەن گومورراني ۋەيران قىلىشتىن ئىلگىرى بۇ يەر بەئەينى پەرۋەردىگارنىڭ بېغى، مىسىر زېمىنىدەك ئىدى. 11 شۇنىڭ بىلەن لوت ئۆزىگە ئىئوردان ۋادىسىدىكى پۈتكۈل تۈزلەڭلىكنى تاللىۋالدى؛ ئاندىن لوت مەشرىق تەرەپكە كۆچۈپ باردى. شۇنداق قىلىپ ئىككىيلەن ئايرىلدى. 12 ئابرام قانائان زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتى؛ لوت بولسا تۈزلەڭلىكتىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىسىدا تۇردى؛ ئۇ بارا-بارا چېدىرلىرىنى سودوم شەھىرى تەرەپكە يۈتكىدى. 13 سودوم خەلقى رەزىل ئادەملەر بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە تولىمۇ ئېغىر گۇناھكارلار ئىدى. 14 لوت ئابرامدىن ئايرىلىپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ سەن ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، تۆزۈڭنى تۇرغان جايدىن شىمال ۋە جەنۇبقا، مەشرىق ۋە مەغرىب تەرەپكە قارىغىن؛ 15 چۈنكى سەن ھازىر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق زېمىننى ساڭا ۋە نەسلىڭگە مەڭگۈلۈك بېرىمەن. 16 سېنىڭ نەسلىڭنى يەردىكى توپىدەك كۆپ قىلىمەن؛ شۇنداقىكى، ئەگەر بىرسى يەردىكى توپىنى ساناپ چىقالسا، سېنىڭ نەسلىڭنىمۇ ساناپ چىقالىشى مۇمكىن بولىدۇ. 17 ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ زېمىننى تۆرزۈنلۈق ۋە كەڭلىكى بويىچە ئايلىنىپ چىققىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ساڭا ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. 18 شۇڭا ئابرام چېدىرلىرىنى يۈتكەپ، ھېبرون شەھىرىگە يېقىن مامرەدىكى دۇبزارلىقنىڭ يېنىغا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىدى.

14

شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق، ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر ۋە گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدالنىڭ كۆزلىرىدە شۇ ۋەقە بولدىكى، 2 ئۇلار بىرلىشىپ سودومنىڭ پادىشاھى بېرا، گومورراننىڭ پادىشاھى بىرشا، ئادماھنىڭ پادىشاھى شناب، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى شەمئىبەر ۋە بېلا (يەنى زوئار) نىڭ پادىشاھىغا قارشى ھۇجۇمغا ئاتالاندى. 3 بۇ [بەشىنىڭ] ھەممىسى كېلىشىپ سىددىم ۋادىسىغا، يەنى «شور دېڭىزى» ۋادىسىغا يىغىلدى. 4 ئۇلار ئون ئىككى يىل كېدورلايومەرگە يېقىندى بولدى، ئون ئوچىنچى يىلغا كەلگەندە، كېدورلايومەرگە قارشى ئىسيان كۆتۈردى. 5 ئون تۆتىنچى يىلى كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭغا ئىتتىپاقداش بولغان پادىشاھلار ھەممىسى يىغىلىپ، ئاشتاروت- كارنائىم دېگەن يەردە رەفايىيىلارغا، شۇنداقلا ھام دېگەن يەردە زۇزىيلارغا، شاۋەھ- كىرىئاتايىمدا ئېمىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى يەڭدى؛ 6 ئاندىن ئۇلار ھوريىلارنى ئۇلارنىڭ سېئىر تېغىدا مەغلۇپ قىلىپ، چۆلىنىڭ يېنىدىكى ئەل-پارانغىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 7 ئارقىدىنلا، ئۇلار ئەن-مىشپاتقا (يەنى قادەشكە) يېنىپ كېلىپ، ئامالەكلەرنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى؛ ھازازون-تامادا ئولتۇرۇشلۇق ئاموريلارنىمۇ ھۇجۇم قىلىپ مەغلۇپ قىلدى. 8 شۇنىڭ بىلەن سودومنىڭ پادىشاھى، گومورراننىڭ پادىشاھى، ئادماھنىڭ پادىشاھى، زەبوئىمنىڭ پادىشاھى ۋە بېلانىڭ (يەنى زوئارنىڭ) پادىشاھى چېقىپ، سىددىم ۋادىسىدا ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلىشقا سەپ تىزدى؛ 9 مۇشۇ [بەشەيلەن] ئېلامنىڭ پادىشاھى كېدورلايومەر، گوئىمنىڭ پادىشاھى تىدال، شىنارنىڭ پادىشاھى ئامرافەل، ئەللاسارنىڭ پادىشاھى ئارىئوق قاتارلىقلار بىلەن سوقۇشتى؛ يەنى تۆت پادىشاھ بىلەن بەش پادىشاھ تۆزۈتارا سوقۇشتى. 10 سىددىم ۋادىسىدىكى ھەممىلا يەردە قارىماي [ئۇرەكلەرى] بار ئىدى. سودوم ۋە گومورراننىڭ پادىشاھلىرى قېچىپ، ئۇرەكلەرگە چۈشۈپ كەتتى. ئەمما قالغانلار بولسا تاغقا قېچىپ كەتتى. 11 [غالىب كەلگەن تۆت پادىشاھ بولسا] سودوم بىلەن گومورراننىڭ ھەممە مال-مۈلكىنى ۋە بارلىق ئوزۇق-تۈلۈكىنى ئېلىپ كەتتى. 12 ئۇلار يەنە ئابرامنىڭ جىيەنى لوتنىمۇ ماللىرى بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ سودومدا ئولتۇراقلاشقانىدى. 13 ھالبۇنۇك، قۇتۇلۇپ قالغان بىرسى بېرىپ بۇ ئىشلارنى ئىبرانىي ئابرامغا ئېيتتى. شۇ چاغدا ئۇ ئاموريي مامرەنىڭ دۇبزارلىقنىڭ يېنىدا تۇراتتى. مامرە بولسا ئەشكول ۋە ئانەرنىڭ ئاكىسى ئىدى؛ بۇ ئۇچەيلەن ئابرام بىلەن ئىتتىپاقداش ئىدى. 14 ئابرام قېرىندىشىنىڭ ئەسىر بولۇپ قالغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆز تۇيىدە تۇغۇلغان، ئالاھىدە تەربىيىلەنگەن ئۈچ يۈز ئون سەككىز ئادەمنى باشلاپ چېقىپ، [ئوت پادىشاھنى] قوغلاپ دانغىچە باردى. 15 كېچىسى ئۇ ئادەملىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنى دەمەشقنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ھوباھ دېگەن جايغىچە قوغلاپ بېرىپ، 16 پۈتكۈل [ئوللا

ئالغان] مال-مۈلۈكنى قاينۇرۇۋالدى؛ تۆز قېرىندىشى لوتنى، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ۋە خوتۇن-قىزلىرىنى، شۇنداقلا [بارلىق قالغان] ئادەملەرنى ياندۇرۇۋ كەلدى. **17** ئابرام كېدورلايومەر ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئىتتىپاقداش پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، قايتىپ كەلگەندە، سودومنىڭ پادىشاھى شاۋەھ ۋادىسى (يەنى خان ۋادىسى)غا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** سالېمنىڭ پادىشاھى مەلكىزەدەكمۇ نان بىلەن شاراب ئېلىپ ئالدىغا چىقتى. ئۇ زات بولسا، ھەممىدىن ئالىي تەڭرىنىڭ كاھىنى ئىدى؛ **19** ئۇ [ئابرامنى] بەخت-بەركەتلەپ: ـ «ئابرام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدىن ئالىي تەڭرى تەرىپىدىن بەركەتلەنسۇن! **20** شۇنداقلا دۈشمەنلىرىڭنى تۆز قولۇڭغا تاپشۇرغان ھەممىدىن ئالىي تەڭرىگە ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي!» ـ دېدى. ئابرام بولسا غەنىيمەت ئالغان نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئاندىن سودومنىڭ پادىشاھى ئابرامغا: ـ ئادەملەرنى ماڭا بەرگەيلا، غەنىيمەتلەرنى تۆزلىرىگە ئالغايلا، ـ دېدى. **22** لېكىن ئابرام سودومنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بولسام ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان ھەممىدىن ئالىي تەڭرى پەرۋەردىگارغا قول كۆتۈرۈۋ قەسەم قىلغانمەنكى، **23** مەن سەندىن ھەتتا بىر تال يىپ نە بىر تال بوغقۇچىنمۇ نە سېنىڭ باشقا ھەرقانداق نەرسەڭنى ئالمايمەن؛ بولمىسا، سەن كېيىن: «مەن ئابرامنى باي قىلىپ قويدوم» دېيىشىڭ مۇمكىن. **24** شۇڭا يىگىتلىرىمنىڭ يېگەن-ئىچكىنى، شۇنداقلا ماڭا ھەمراھ بولغانلار، يەنى ئانەر، ئەشكول ۋە مامرەلەرگە تېگىشلىك ئۈلۈشتىن باشقا، مەن [غەنىيمەتتىن] ھېچنەرسە ئالمايمەن؛ شۇلار تۆزلىرىگە تېگىشلىك ئۈلۈشنى ئالسۇن، ـ دېدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئابرامغا ئالامەت كۆرۈنۈشتە كېلىپ: «ئەي ئابرام، قورقمىغىن، مەن تۆزۈم قالقىنىڭ ۋە زور ئىنئامىڭدۇرمەن» ـ دېدى. **2** لېكىن ئابرام: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ مانا، مەن بالىسىز تۇرسام، ئۆي-بىساتلىرىمغا ۋارىسلىق قىلغۇچى مۇشۇ دەمەشقلىك ئەلىئېزەرلا باردۇر، ـ دېدى. **3** ئابرام يەنە: مانا، سەن ماڭا ھېچ نەسىل بەرمىدىڭ، مانا ئۆيۈمدە تۇرۇۋاتقانلاردىن بىرى ماڭا ۋارىس بولىدۇ، دېدى. **4** شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنىڭغا كېلىپ: «بۇ كىشى ساڭا ۋارىس بولمايدۇ، بەلكى تۆز پۇشتۇڭدىن بولىدىغان كىشى ساڭا ۋارىس بولىدۇ»، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ ئەمدى ئاسمانغا قاراپ يۇلتۇزلارنى سانا ـ قېنى، ئۇلارنى سانىيالامسەنكەن؟! ـ دېدى. ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ نەسلىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دېدى. **6** ئابرام پەرۋەردىگارغا ئىشەندى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىكى بۇ [ئىشەنچنى] ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلىدى. **7** يەنە ئۇنىڭغا: مەن بۇ زېمىننا ئىگە قىلىشقا سېنى كالدىيەدىكى ئۇر شەھىردىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگاردۇرمەن، ـ دېدى. **8** لېكىن [ئابرام]: ـ ئى رەب پەرۋەردىگار، مەن ئۇنىڭغا جەزمەن ئىگە بولىدىغىنىمنى قانداق بىلىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **9** [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۈچۈن ئۈچ ياشلىق بىر ئىنەك، ئۈچ ياشلىق بىر چىشى ئۆچكە، ئۈچ ياشلىق بىر قوچقار بىلەن بىر كەپتەر ۋە بىر باچكا ئېلىپ كەلگىن، ـ دېدى. **10** شۇڭا ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى يېرىمدىن ئىككى پارچە قىلىپ، يېرىمنى يەنە بىر يېرىمغا ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىپ قويۇپ قويدى؛ ئەمما قۇشلارنى پارچىلىمىدى. **11** قاغا-قۇزغۇنلار تاپلارنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندە، ئابرام ئۇلارنى ئۇركۈتۈپ ھەيدەۋەتتى. **12** لېكىن كۈن پاتاي دېگەندە، ئابرامنى ئېغىر بىر ئۇيقۇ باستى ۋە مانا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دەھشەتلىك بىر ۋەھىمە، تۇم قاراڭغۇلۇق چۈشتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگار ئابرامغا: ـ جەزمەن بىلىشىڭ كېرەككى، سېنىڭ نەسلىڭ تۆزلىرىنىڭ بولمىغان بىر زېمىندا مۇساپىر بولۇپ، شۇ يەردىكى خەلقنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ ۋە شۇنداقلا، بۇ خەلق ئۇلارغا تۆت يۈز يىلغىچە جەبىر-زۇلۇم سالىدۇ. **14** لېكىن مەن ئۇلارنى قۇللۇققا سالغۇچى شۇ تائېپىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن. كېيىن ئۇلار نۇرغۇن بايلىقلارنى ئېلىپ شۇ يەردىن چىقىدۇ. **15** ئەمما سەن بولساڭ، ئامان-ئىتىرجەملىك ئىچىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قوشۇلىسەن؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈۋ ئاندىن دەپنە قىلىنىسەن. **16** لېكىن شۇ يەردە تۆت ئەۋلاد ئۆتۈپ، [نەسلىڭ] بۇ يەرگە يېنىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى ئامورىيلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ زىنھى تېخى توشمىدى، دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، كۈن پېتىپ قاراڭغۇ بولغاندا، مانا، گۈشلەرنىڭ ئوتىۋىرىسىدىن ئوتۇپ كېتىۋاتقان، ئىس-تۈتەك چىقىپ تۇرغان بىر ئوتدان بىلەن يالقۇنلۇق بىر مەشئەل كۆرۈندى. **18** دەل شۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئابرام بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ زېمىننى مىسىرنىڭ تارتىپ ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە بېرىمەن؛ يەنى كېنىيلەر، كەنىززىيلار، كادمونىيلار، **20** ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، رەفايىيلار، **21** ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، گىرگاشىيلار ۋە يەبۈسىيلارنىڭ يۇرتىنى ئۇلارنىڭكى قىلىمەن» دېدى.

16

ئەمما ئابرامنىڭ ئايالى ساراي ئۇنىڭغا ھېچ بالا تۇغۇپ بەرمىدى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھەجەر ئىسىملىك مىسىرلىق بىر دېدىكى بار ئىدى؛ **2** ساراي ئابرامغا: ـ مانا، پەرۋەردىگار مېنى تۇغۇشتىن توستى. ئەمدى سەن مېنىڭ دېدىكىمنىڭ قېشىغا كىرگىن؛ بەلكىم ئۇ ئارقىلىق ئانا بولۇپ تىكلىنىشىم مۇمكىن، ـ دېدى. ئابرام بولسا ساراينىڭ سۆزىنى قوبۇل كۆردى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئابرامنىڭ ئايالى ساراي دېدىكى مىسىرلىق ھەجەرنى تۆز ئېرى ئابرامغا توقاللىقا ئېلىپ بەردى (ئۇ ۋاقىتتا ئابرام قاناۋان زېمىندا ئون يىل ئولتۇرغانىدى). **4** ئابرام ھەجەرنىڭ قېشىغا كىردى ۋە ئۇ ھاملىدار بولدى. ئەمما ئۇ تۆزىنىڭ ھاملىدار بولغىنىنى بىلگىنىدە، ئۇ ئايال خوجايىنىنى كۆزگە ئىلماس بولۇپ قالدى. **5** ساراي ئابرامغا قېيىناپ: ـ ماڭا چۈشكەن بۇ خورلۇق سېنىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! مەن تۆز دېدىكىمنى قۇچىقىڭغا سېلىپ بەردىم؛ ئەمدى ئۇ تۆزىنىڭ ھاملىدار بولغىنىنى كۆرگەندە مەن ئۇنىڭ نەزىرىدە كۆزگە ئىلىنمىدىم. خەير، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **6** ئابرام سارايغا: ـ مانا، دېدىكىڭ تۆز قولۇڭدىدۇر؛ ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. يۇنىڭ بىلەن ساراي ئۇنىڭغا قاتتىقلىق قىلىشقا باشلىدى؛ يۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قېچىپ كەتتى. **7** ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۆلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ بويىدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا: **8** ئەي ساراينىڭ دېدىكى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نەگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خوجايىنىم ساراينىڭ ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ ئايال خوجايىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا بول، ـ دېدى. **10** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: ـ سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتىمەنكى، كۆپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، ـ دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: مانا، سەن ھاملىدارسەن؛ سەن بىر ئوغۇل ئۇغۇرلاپ، ئۇنىڭغا ئىسمائىل دەپ ئات قويغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ جەبىر-جاپايىڭنى ئاڭلىدى. **12** ئۇ ياۋا ئېشەك كېبى بىر ئادەم بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قولى ھەر ئادەمگە قارشى ئۇزىتىلىدۇ، شۇنىڭدەك ھەر ئادەمنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزىتىلىدۇ؛ ئۇ قېرىنداشلىرىنىڭ ئۇدۇلىدا ئايرىم تۇرىدۇ، دېدى. **13** ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۇم» دەپ، ئۇزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن» دەپ ئاتىدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇدۇق: «بەئەر-لاھاي-روي» دەپ ئاتالدى. ئۇ

قادەش بىلەن بەرەد شەھىرىنىڭ ئارىلىقىدىدۇر. 15 ھەجەر ئابرامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. ئابرام ھەجەر تۇنىكىغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىغا ئىسمائىل دەپ ئات قويدى. 16 ھەجەر ئابرامغا ئىسمائىلنى تۇغۇپ بەرگەندە ئابرام سەكسەن ئالتە ياشتا ئىدى.

17 ئابرام توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندە، پەرۋەردىگار ئابرامغا كۆرۈنۈپ تۇنىكىغا: ـ مەن قادىر تەڭرىدۇرمەن. سەن مېنىڭ ئالدىمدا مېڭىپ، كامىل بولغىن. 2 مەن تۈزۈم بىلەن سېنىڭ ئارا گۈا ئەھدەمنى بېكىتىپ، سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن، ـ دېدى. 3 ئابرام تۆزىنى تاشلاپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ ياتتى؛ خۇدا تۇنىڭ بىلەن يەنە سۆزلىشىپ مۇنداق دېدى: ـ 4 تۈزۈمگە كەلسەم، مانا، مېنىڭ ئەھدەم سەن بىلەن تۈزۈلگەندۇر: ـ سەن نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى بولىسەن. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ ئىسمىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ئابرام ئاتالمايدۇ، بەلكى ئىسمىڭ ئىبراھىم بولىدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى نۇرغۇن ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئاتىسى قىلدىم. 6 مەن سېنى ئىنتايىن زور كۆپەيتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەندىن كۆپ ئەل-قەۋملارنى پەيدا قىلىمەن، پۇشتۇڭدىن پادىشاھلار چىقىدۇ. 7 مەن سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ خۇداسى بولۇش ئۈچۈن تۈزۈم سەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭنىڭ ئارىسىدا ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە بۇ ئەھدەمنى تىكلەيمەن؛ 8 مەن ساگا ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرغان بۇ زېمىننى، يەنى پۈتكۈل قانائان زېمىنىنى ئەبەدىي بىر مۇلۇك سۈپىتىدە ئاتا قىلىمەن؛ ۋە مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ـ دېدى. 9 ئاندىن خۇدا ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن تۈزۈلۈڭ مېنىڭ ئەھدەمنى تۇتقىن، تۈزۈلۈڭ ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭمۇ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا بۇنى تۇتۇشى كېرەك. 10 مەن سەن بىلەن ۋە سەندىن كېيىنكى نەسلىڭ بىلەن تۈزگەن، سىلەرنىڭ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان ئەھدەم شۇكى، ئارا گۈلاردىكى ھەربىر ئەركەك خەتنە قىلىنسۇن. 11 شۇنىڭ بىلەن سىلەر خەتنىلىكىڭلارنى كېسىۋېتىشىڭلار كېرەك؛ بۇ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئارا گۈلاردىكى ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 12 بارلىق ئەۋلادلىرىڭلار، نەسىلدىن-نەسىلگە ئارا گۈلاردا، مەيلى تۇيدە تۇغۇلغانلار بولسۇن، ياكى ئەۋلادىڭلاردىن بولماي ياتلاردىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممە ئەركەك سەككىز كۈنلۈك بولغاندا خەتنە قىلىنسۇن. 13 تۇيۇڭدە تۇغۇلغانلار بىلەن پۇلۇڭغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندا، مېنىڭ ئەھدەم تەنلىرىڭلاردا ئورناپ، ئەبەدىي بىر ئەھدە بولىدۇ. 14 لېكىن خەتنىلىكى تۇرۇپ، تېخى خەتنە قىلىنمىغان ھەربىر ئەركەك مېنىڭ ئەھدەمنى بۇزغان ھېسابلىنىپ، تۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. 15 خۇدا ئىبراھىمغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ ئايالىڭ سارايىنى ئەمدى ساراي دەپ ئاتىمغىن، بەلكى ئىسمى ساراھ بولسۇن. 16 مەن ئۇنىڭغا بەخت-بەركەت بېرىپ، ئۇنىڭدىنمۇ ساگا بىر ئوغۇل بېرىمەن. مەن دەرۋەقە ئۇنى بەركەتلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەل-مىللەتلەرنىڭ ئانىسى بولىدۇ؛ خەلقلەرنىڭ پادىشاھلىرىمۇ ئۇنىڭدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. 17 ئىبراھىم [يەنە] ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۇم يېتىپ كۈلۈپ كەتتى ۋە كۆڭلىدە: «يۈز ياشقا كىرگەن ئادەمنۇ بالىلىق بولالارمۇ؟ توقسان ياشقا كىرگەن ساراھمۇ بالا تۇغارمۇ؟!»، ـ دېدى. 18 ئىبراھىم خۇداغا: ـ ئاھ، ئىسمائىل ئالدىڭدا ياشىسا ئىدى! دېدى. 19 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ ياق، ئايالىڭ ساراھ جەزمەن ساگا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بېرىدۇ. سەن ئۇنىڭغا «ئىسھاق» دەپ ئات قويغىن. مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۈزىمەن؛ بۇ ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىدىغان نەسلى بىلەن باغلىغان ئەبەدىي بىر ئەھدە سۈپىتىدە بولىدۇ. 20 ئىسمائىلغا كەلسەك، ئۇنىڭ توغرىسىدىكى دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. مانا، مەن ئۇنى بەركەتلەپ، نەسلىنى كۆپەيتىپ، ئىنتايىن زور ئاۋۇتىمەن. ئۇنىڭ پۇشتىدىن ئون ئىككى ئەمىر چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر خەلق قىلىمەن. 21 بىراق ئەھدەمنى بولسا مەن كېلەر يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ساراھ ساگا ئۇنىڭغا بېرىدىغان ئوغۇل ـ ئىسھاق بىلەن تۈزىمەن، ـ دېدى. 22 خۇدا ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولۇپ، ئۇنىڭ يېنىدىن يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. 23 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلا ئىبراھىم ئۆز ئوغلى ئىسمائىلنى، ئۆز ئويىدە تۇغۇلغانلار ۋە پۇلغا سېتىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەنى ئۇنىڭ ئويىدىكى بارلىق ئەركەكلەرنى ئېلىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقانىدەك ئۇلارنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ خەتنە قىلدى. 24 ئىبراھىمنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، توقسان توققۇز ياشقا كىرگەندى. 25 ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ خەتنىلىكى كېسىلىپ، خەتنە قىلىنغاندا، ئون ئۈچ ياشتا ئىدى. 26 ئىبراھىم بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىسمائىل دەل شۇ كۈنىنىڭ ئۆزىدە خەتنە قىلىندى ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ ئويىدىكى ھەممە ئەر كىشىلەر، مەيلى ئويىدە تۇغۇلغان بولسۇن يا كى ياتتىن پۇلغا سېتىۋېلىنغانلار بولسۇن، ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە خەتنە قىلىندى.

18 پەرۋەردىگار مامرەدىكى دۇبزارلىقىنىڭ يېنىدا ئىبراھىمغا كۆرۈندى؛ بۇ كۈن ئەڭ ئىسسىغان ۋاقىت بولۇپ، ئۇ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە ئولتۇراتتى. 2 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ نەزەر سېلىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئۈدىۋلىدا ئۈچ كىشى ئۈرە ئۇراتتى. ئۇلارنى كۆرۈپ ئۇ چېدىرىنىڭ ئىشىكىدىن قوپۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: 3 ـ ئى رەببىم، ئەگەر پىقىر نەزەرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنۇتمەنكى، قۇللىرىنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ كەتمىگەيلا؛ 4 ئازغىنا سۇ كەلتۈرۈلسۇن، سىلەر پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ دەرەخنىڭ تېگىدە ئارام ئېلىڭلار. 5 سىلەر ئۆز قۇلۇڭلارنىڭ يېنىدىن ئۆتكەنىكەنسىلەر، مەن بىر چىشلەم نان ئېلىپ چىقاي، سىلەر ھاردۇقۇڭلارنى چىقىرىپ، ئاندىن ئۆتۈپ كەتكەيسىلەر، دېدى. ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن، دېۋىدى، 6 ئىبراھىم چېدىرىغا ساراھنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۈچ داس ئېسىل ئۇندىن تېز خېمىر يۇغۇرۇپ توقاچ ئەتكىن، ـ دېدى. 7 ئاندىن ئىبراھىم كالا پادىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، يۇمران ئوبدان بىر موزايىنى تاللاپ، چاكىرىغا تاپشۇردى؛ ئۇ يۇنى تېزلا تەييار قىلدى. 8 ئاندىن ئىبراھىم سېرىق مايى، سۈت ۋە تەييارلانقان موزايىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۈتۈپ، ئۆزى دەرەخنىڭ تېگىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇردى؛ ئۇلار ئۇلاردىن يېدى. ئۇلار ئۇنىڭدىن: ئايالىڭ ساراھ نەدە، دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، چېدىردا، دېدى. 10 بىرسى: ـ مەن كېلەر يىلى مۇشۇ ۋاقىتتا قېشىڭغا جەزمەن قايتىپ كېلىمەن، ۋە مانا ئۇ ۋاقىتتا ئايالىڭ ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. ساراھ بولسا ئۇنىڭ كەينىدىكى چېدىرنىڭ ئىشىكىدە ئۇرۇپ، بۇلارنى ئاڭلاۋاتاتتى. 11 ئىبراھىم بىلەن ساراھ ئىككىسى ياشىنىپ، قېرىپ قالغانىدى؛ ساراھنىڭ ئايال كىشىلىردە بولىدىغان ئادەت كۆرۈش توختاپ قالغانىدى. 12 شۇڭا ساراھ ئۆز ئىچىدە كۈلۈپ: ـ مەن شۇنچە قېرىپ كەتكەن ئۆرسام، راستىنلا لەززەت كۆرەلەرمەنمۇ؟ ئېرىمۇ قېرىپ كەتكەن ئۆرسا؟ ـ دەپ خىيال قىلدى. 13 پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا: ـ ساراھنىڭ: «مەن قېرىپ كەتكەن ئۆرسام، راستىنلا بالا ئۇغارمەنمۇ؟» دەپ كۈلگىنى نېمىسى؟ 14 پەرۋەردىگارغا مۇمكىن بولمايدىغان تىلسىمات ئىش بارمۇ؟ بېكىتكەن ۋاقىتتا، يەنى كېلەر يىلى دەل بۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن ۋە ئۇ ۋاقىتتا ساراھنىڭ بىر ئوغلى بولىدۇ، ـ دېدى. 15 ئەمما ساراھ قورقۇپ كېتىپ: ـ كۈلمىدىم، دەپ ئىنكار قىلدى. لېكىن ئۇ: ـ ياق، سەن كۈلدۈڭ، ـ دېدى. 16 ئاندىن بۇ زاتلار ئۇ يەردىن قوپۇپ، سودوم تەرەپكە نەزىرنى ئاغدۇردى. ئىبراھىممۇ ئۇلارنى ئۇزىتىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماگدى. 17 پەرۋەردىگار: ـ مەن قىلمىدىغان ئىشنى ئىبراھىمدىن يوشۇرسام بولامدۇ؟ 18 چۈنكى ئىبراھىمدىن ئۇلۇغ ۋە كۈچلۈك

بىر ئەل چىقىدۇ ۋە شۇنىڭدەك يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-مىللەتلەر ئۆ ئارقىلىق بەخت-بەركەتكە مۇيەسسەر بولىدىغان ئۆرسا؟ **19** چۈنكى مەن ئۆنى بىلىپ تاللىغانمەن، ئۆ چوقۇم ئوز بالىلىرىنى ۋە ئۆنىڭ ئويىدىكىلەرنى ئوزىڭگە ئەگەشتۈرۈپ، ئۆلارغا پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئۆتۈپ، ھەققانىيلىقنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزۈشنى ئوگىتىدۇ. بۇنىڭ بىلەن مەنكى پەرۋەردىگار ئىبراھىم ئوغرۇلۇق قىلغان ۋەدەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن، ـ دېدى. **20** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «سودوم ۋە گومورىرا ئوغرۇلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات ناھايىتى كۆچلۈك، ئۆلارنىڭ گۇناھى ئىنتايىن ئېغىر بولغىنى ئۆچۈن، **21** مەن ھازىرلا چۈشىمەن، قىلمىشلىرى راستىنلا شۇ داد-پەريادلاردىن ماڭا مەلۇم بولغاندەك شۇنچە رەزىلمۇ، بىلىپ باقاي؛ ئۆچىم رەزىل بولمىغاندىمۇ، مەن ئۆنى بىلىشىم كېرەك». **22** شۇنىڭ بىلەن بۇ كىشىلەر ئۆ يەردىن قوزغىلىپ، سودوم تەرەپكە يول ئالدى. لېكىن ئىبراھىم يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرە ئوراتتى. **23** ئىبراھىم يېقىن بېرىپ: ـ سەن راستىنلا ھەققانىيلارنى رەزىللەر بىلەن قوشۇپ ھالاك قىلامسەن؟ **24** شەھەردە ئەللىك ھەققانىي كىشى بار بولۇشى مۇمكىن؛ سەن راستىنلا شۇ جايىنى ھالاك قىلامسەن، ئەللىك ھەققانىي كىشى ئۆچۈن ئۆ جايىنى كەچۈرۈم قىلمامسەن؟ **25** ياق، ياق! بۇ ئىش سەندىن نېرى بولغاي! ھەققانىيلارنى رەزىللەرگە قوشۇپ ئۆلتۈرۈپ، ھەققانىيلارغا رەزىللەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىش سەندىن نېرى بولغاي! پۈتكۈل جاھاننىڭ سوراقچىسى ئادالەت يۈرگۈزەمدۇ؟ ـ دېدى. **26** پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر مەن سودوم شەھىرىدە ئەللىك ھەققانىينى تاپسام، ئۆلار ئۆچۈن پۈتكۈل جايىنى ئاياپ قالمەن، ـ دېدى. **27** ئاندىن ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن پەقەت توپا بىلەن كۈلدىن ئىبارەت بولسامۇ، مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى يەنە پېتىنالدىم. **28** مۇبادا شۇ ئەللىك ھەققانىيدىن بەش كىشى كەم بولسا، سەن بۇ بەش كىشىنىڭ كەم بولغىنى ئۆچۈن پۈتكۈل شەھەرنى يوقىتامسەن؟ ـ دېدى. ئۆ: ـ ئەگەر مەن شۇ يەردە قىرىق بەشنى تاپسامۇ، ئۆنى يوقاتمايمەن، دېدى. **29** ئىبراھىم ئۆنىڭغا سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ شۇ يەردە قىرىق كىشىلا تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، [پەرۋەردىگار]: ـ بۇ قىرىقنى ئۆچۈن ئۆنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **30** ئۆ يەنە سۆز قىلىپ: ئى ئىگەم، خاپا بولمىغايسەن، مەن يەنە سۆز قىلاي. شۇ يەردە ئوتىۋزى تېپىلىشى مۇمكىن؟ ـ دېدى. ئۆ: ـ ئەگەر مەن ئۆ يەردە ئوتىۋزنى تاپسامۇ، يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **31** ئۆ يەنە سۆز قىلىپ: ـ مانا ئەمدى مەن ئىگەم بىلەن سۆزلەشكىلى جۈرئەت قىلدىم؛ شۇ يەردە يىگىرمىسى تېپىلىشى مۇمكىن، ـ دېدى. پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: بۇ يىگىرمىسى ئۆچۈن ئۆ يەرنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **32** ئۆ سۆزلەپ: ـ ئى ئىگەم، خاپا بولمىغاي، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا سۆز قىلاي! شۇ يەردە ئۆنى تېپىلىشى مۇمكىن، دېۋىدى، ئۆ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۆنى ئۆچۈن ئۆنى يوقاتمايمەن، ـ دېدى. **33** پەرۋەردىگار ئىبراھىم بىلەن سۆزلىشىپ بولغاندىن كېيىن كەتتى؛ ئىبراھىممۇ ئوز جايىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىككى پەرىشتە كەچتە سودومغا يېتىپ كەلدى؛ شۇ چاغدا لۇت سودومنىڭ دەرۋازىسىدا ئولتۇراتتى. لۇت ئۆلارنى كۆرۈپلا ئورنىدىن ئورۇپ، ئالدىغا چىقىپ يۈزى يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلىپ: **2** ـ مانا، ئەي خوجىلىرىم، كەمىنىلىرىنىڭ ئويىگە چۈشۈپ پۇتلىرىڭلارنى يۇيۇپ قونۇپ قالغايسىلەر؛ ئاندىن ئەتە سەھەر قوپۇپ يولغا چىقىساڭلارمۇ بولىدۇ، دېۋىدى، بۇلار جاۋابەن: ـ ياق، بىز شەھەر مەيداندا كەچلەيمىز، ـ دېدى. **3** ئەمما ئۆ ئۆلارنى چىڭ ئۆتۈۋىدى، ئاخىر ئۆلار ئۆنىڭ بىلەن بېرىپ ئويىگە كىردى. ئۆ ئۆلارغا داستىخان سېلىپ، پېتىر توقاچلارنى پىشۇرۇپ بەردى، ئۆلار غىزالاندى. **4** ئۆلار تېخى ياتمىغاندىدى، شەھەردىكىلەر، يەنى سودومنىڭ ئەركەكلىرى، ياش، قېرى ھەممىسى ھەرقايسى مەھەللىلىردىن كېلىپ ئوينى قورشىۋالدى؛ **5** ئۆلار لۇتنى چاقىرىپ ئۆنىڭغا: ـ بۇگۈن كەچتە سىنىڭگىگە كىرگەن ئادەملەر قېنى؟ ئۆلارنى بىزگە چىقىرىپ بەر، بىز ئۆلار بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. **6** لۇت دەرۋازىنىڭ ئالدىغا، ئۆلارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ، **7** ئۆلارغا: ـ ئەي بۇرادەرلىرىم، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار! **8** مانا، تېخى ھېچ ئەر بىلەن بىللە بولمىغان ئىككى قىزىم بار؛ ئۆلارنى سىلەرگە چىقىرىپ بېرەي. ئۆلار بىلەن خالىغىنىڭلارنى قىلىڭلار. ئەمما بۇ ئادەملەر ئوگزەمنىڭ سايىسى ئاستىغا كىرگەنىكەن، سىلەر ئۆلارنى ھېچنېمە قىلماڭلار! ـ دېدى. **9** لېكىن ئۆلار جاۋاب بېرىپ: «نېرى ئۆتۈر!» دېگىنىچە، يەنە: ـ بۇ يەردە ئوتۇرۇشقا كەلگەن بۇ مۇساپىر ھاكىم بولماقچىمىكەن؟ ئەمدى ساڭا ئۆلارغا قىلغاندىنمۇ يامانلىق قىلىمىز! ـ دەپ لۇتنى قىستاپ، ئىشىكنى چېقىشقا باستۇرۇپ كەلدى. **10** ئەمما ئۆ ئىككى كىشى قوللىرىنى ئوزىتىپ لۇتنى ئويگە ئۆز قېشىغا تارتىپ ئەكىرىۋېلىپ، ئىشىكنى تاقىۋالدى **11** ۋە ئوينىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى ئادەملەرنى كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە كورلۇققا مۇپتىلا قىلدى، شۇنىڭ بىلەن ئۆلار دەرۋازىنى ئىزدەپ، ھالدىن كەتتى. **12** ئاندىن ئىككەيلەن لۇتقا: ـ مۇشۇ يەردە يەنە بىرەر كىمىڭ بارمۇ؟ كۈيئوغۇل، ئوغۇل ياكى قىزلىرىڭ ۋە ياكى شەھەردە باشقا ئادەملىرىڭ بولسا ئۆلارنى بۇ يەردىن ئېلىپ كەتكىن! **13** چۈنكى بىز بۇ يەرنى يوقىتىمىز؛ چۈنكى ئۆلار ئوغرۇلۇق كۆتۈرۈلگەن داد-پەريات پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىنتايىن كۆچلۈك بولغاچ، پەرۋەردىگار بىزنى ئۆنى يوقىتىشقا ئەۋەتتى، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن لۇت تاشقىرىغا چىقىپ، قىزلىرىنى ئالدىغان [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئەمدى قوپۇپ بۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى يوقىتىدۇ» ـ دېدى. ئەمما ئۆ [بولغۇسى] كۈيئوغۇللىرىنىڭ نەزىرىگە چاچاق قىلغاندەك كۆرۈندى. **15** تاڭ ئاتقاندا، پەرىشتىلەر لۇتنى ئالدىرىتىپ: ـ ئەمدى قوپۇپ ئايالىڭ بىلەن قېشىڭدىكى ئىككى قىزىڭنى ئالغىن؛ بولمىسا شەھەرنىڭ قەبىھلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ، ھالاك بولىسەن، ـ دېدى. **16** ئەمما ئۆ تېخىچە ئارسالدى بولۇپ ئوزىغاندا، پەرۋەردىگار ئۆنىڭغا رەھىم قىلغانلىقى ئۆچۈن، ئۆ ئىككىيلەن لۇتنىڭ قولىنى، ئايالىنىڭ قولىنى ۋە ئىككى قىزىنىڭ قولىرىنى ئوتۇپ، ئۆلارنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئەچىقىپ، ئوروۇنلاشتۇرۇپ قويدى. **17** ئۆلارنى چىقارغاندىن كېيىن شۇ ئىش بولدىكى، ئۆلاردىن بىرى ئۆنىڭغا: ـ جىنىڭنى ئېلىپ قاچ، ھالاك بولماسلىقىڭ ئۆچۈن كەينىڭگە قارىمای، تۆزلەڭلىكتىكى ھېچ يەردە توختىماي، تاغقا قاچقىن! ـ دېدى. **18** لېكىن لۇت ئۆلارغا: ـ ئۆنداق بولمىغاي، ئەي خوجام، ئۆتۈنۈپ قالاي! **19** مانا، كەمىنىڭ كۆزۈڭدە ئىلتىپات تاپتى، جىنىمنى قۇتقۇزدۇڭ، ماڭا زور مەرھەمەت كۆرسەتتىڭ؛ ئەمما مەن تاغقا قاچالمايمەن؛ ئۆنداق قىلسام، ماڭا بىرەر ئاپەت چۈشۈپ، ئۆلۈپ كېتەرمەنمىكەن. **20** قارا، ئاۋۇ شەھەرگە قېچىپ بارسا بولغۇدەك ناھايىتى يېقىن ئىكەن، شۇنداقلا كىچىك شەھەر ئىكەن! ئوتۇنۇپ قالاي، مېنىڭ شۇ يەرگە قېچىشىمغا يول قويغايسەن! ئۆ كىچىك [شەھەر] ئەمەسمۇ؟! جېنىم شۇ يەردە ئامان قالدۇ! ـ دېدى. **21** پەرىشتە ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەير، بۇ ئىشتىمۇ ساڭا ماقۇل بولاي، سەن ئېيتقان شۇ شەھەرنى ۋەيران قىلماي. **22** ئەمدى ئۆ يەرگە تېزدىن قېچىپ بارغىن؛ چۈنكى سەن شۇ يەرگە يېتىپ بارمىغۇچە ھېچ ئىش قىلالمايسەن، ـ دېدى. شۇڭا ئۆ شەھەرنىڭ ئىسمى «زوئار» دەپ ئاتالغان. **23** لۇت زوئارغا يېتىپ بارغاندا كۈن نۇرى يەر يۈزىگە چېچىلغاندىدى. **24** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار پەرۋەردىگاردىن سودوم بىلەن گومورىرانىڭ ئۆستىگە ئەرشتىن گۈگۈگۈرت ۋە ئوت ياغدۇرۇپ، **25** شۇ شەھەرلەرنى، پۈتكۈل تۆزلەڭلىكنى ھەمدە شەھەرلەردىكى بارلىق ئاھالىلەر ۋە يەردىن ئۆنگەنلەرنى قوشۇپ بەربات

قىلدى. **26** لېكىن لۇتنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغان ئايالى كەينىگە قارىۋىدى، تۇز تۈرۈكىگە ئايلىنىپ قالدى. **27** ئەتىسى تاڭ سەھەردە، ئىبراھىم قوپۇپ ئىلگىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان جايىغا چىقىپ، **28** سودوم بىلەن گومورىرا تەرەپكە، شۇنداقلا تۈزلەڭلىكنىڭ ھەممە يېرىگە نەزەر سېلىۋىدى، مانا، يەر يۈزىدىن خۇمدانىنىڭ تۈتۈنىدەك تۈتۈن تۈرلەۋاتقىنىنى كۆردى. **29** ئەمما شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئۇ تۈزلەڭلىكتىكى شەھەرلەرنى ۋەيران قىلغاندا، ئۇ ئىبراھىمنى ئېسىگە ئېلىپ، لۇت تۇرغان شەھەرلەرنى بەربات قىلغاندا ئۇنى بالا يىتىپەتنىڭ ئىچىدىن چىقىرىپ قۇتقۇزدى. **30** ئەمما لۇت زوئار شەھىرىدە تۇرۇشتىن قورققاچقا، زوئاردىن كېتىپ، تاغقا چىقىپ، ئىككى قىزى بىلەن شۇ يەردە ماكانلاشتى. ئۇ ئىككى قىزى بىلەن بىر تۇڭكۇزدە تۇردى. **31** ئەمدى چوڭ قىز كىچىكىگە: ـ ئاتىمىز بولسا قېرىپ كەتتى؛ دۇنيانىڭ قائىدە-يوسۇنى بويىچە بۇ يۇرتتا بىزگە يېقىنچىلىق قىلىدىغان ھېچ ئەر كىشى قالمىدى. **32** قېنى، ئاتىمىزنى شاراب بىلەن مەست قىلىپ قوپۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتايلى؛ شۇنداق قىلساق، بىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ ئۇرۇقىنى قالدۇرالايمىز. ـ دېدى. **33** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قوپۇپ، چوڭ قىزى كىرىپ ئاتىسى بىلەن ياتتى. لېكىن لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. **34** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، چوڭى كىچىكىگە: ـ مانا، مەن ئاخشام ئاتام بىلەن ياتتىم؛ بۇگۈن كەچتىمۇ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ئىچكۈزەيلى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتقىن؛ شۇنداق قىلىپ، ھەر ئىككىمىز پەرزەنت كۆرۈپ ئاتىمىزنىڭ نەسلىنى قالدۇرالايمىز. ـ دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ كېچىسى ئاتىسىغا شاراب ئىچكۈزۈپ [مەست قىلىپ] قوپۇپ، كىچىك قىزى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى. ئەمما لۇت ئۇنىڭ كىرىپ ياتقىنىنىمۇ، قوپۇپ كەتكىنىنىمۇ ھېچ سەزمىدى. **36** شۇنداق قىلىپ، لۇتنىڭ ئىككىلا قىزى ئۇز ئاتىسىدىن ھامىلدار بولۇپ قالدى. **37** چوڭى بولسا ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى موئاب قويدى؛ ئۇ بۈگۈنكى موئابىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر. **38** كىچىكىمۇ ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭ ئېتىنى بەن-ئامى قويدى. ئۇ بۈگۈنكى ئامۇنىيلارنىڭ ئاتىسىدۇر.

20

ئىبراھىم ئۇ يەردىن چىقىپ، جەنۇب تەرەپتىكى نەگەۋگە كۆچۈپ كېلىپ، قادەش بىلەن شۇرنىڭ ئارىلىقىدا تۇرۇپ قالدى؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن گەرارىدا ئولتۇراقلاشتى. **2** شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى ساراھ توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىمدۇر»، دېگەندى. شۇنىڭ بىلەن گەرارنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك ئادەم ئەۋەتىپ، ساراھنى [ئۆزىگە] خوتۇن بولۇشقا ئېلىۋالدى. **3** لېكىن [بىر كۈنى] كېچىسى چۈشىدە خۇدا ئابىمەلەككە كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن ئۆزۈڭگە ئېلىۋالغان ئايال سەۋەبىدىن ئەمدى ئۆلگەن ئادەمدۇرسەن؛ چۈنكى ئۇ باشقا بىرسىنىڭ ئايالىدۇر ـ دېدى. **4** ئەمما ئابىمەلەك ئۇنىڭغا تېخى يېقىنچىلىق قىلمىغاندى. ئۇ خۇداغا: ـ ئې رەب، ھەققانىي بىر خەلقنىمۇ ھالاك قىلامسەن؟ **5** ئۇ ئۆزىمۇ ماڭا: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم» دەپ ئېيتمىدىمۇ؟ يەنە كېلىپ، بۇ ئايالىمۇ «ئۇ مېنىڭ ئاكام»، دەپ ئېيتقانىدى. مەن بولسام ساپ كۆڭلۈم ۋە دۇرۇس نىيىتىم بىلەن بۇ ئىشنى قىلدىم، ـ دېدى. **6** خۇدا چۈشىدە ئۇنىڭغا يەنە: ـ بۇ ئىشنى ساپ كۆڭۈل بىلەن قىلغىنىڭنى بىلىمەن؛ شۇ سەۋەبتىن مەن سېنى ئالدىمدا گۇناھ قىلىشتىن توسۇپ، ئۇنىڭغا تېگىشىڭگە قويمىدىم. **7** ئەمدى ئۇ كىشىنىڭ ئايالىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بەر؛ چۈنكى ئۇ پەيغەمبەر، ئۇ سېنىڭ ھەققىڭدە دۇئا قىلىدۇ ۋە سەن تىرىك قالىسەن. ئەگەر ئۇنى يانداۇرۇپ بەرمىسەڭ شۇنى بىلىپ قويغىنكى، سەن ۋە ھەممە ئادەملىرىڭ قوشۇلۇپ جەزمەن ئۆلىسىلەر، ـ دېدى. **8** ئابىمەلەك ئەتىگەن تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلارنىڭ قۇلاقلىرىغا سالدى؛ بۇ ئادەملەر ناھايىتى قورقۇشۇپ كەتتى. **9** ئاندىن ئابىمەلەك ئىبراھىمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ بۇ بىزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ مەن ساڭا زادى نېمە گۇناھ قىلدىم، سەن مەن ۋە پادىشاھلىقىمغا ئېغىر بىر گۇناھنى يۈكلەپ قويدۇڭ؟ ماڭا قىلمايدىغان ئىشلارنى قىلدىڭ! ـ دېدى. **10** ئابىمەلەك ئىبراھىمغا يەنە: ـ سەن زادى بىزنىڭ نېمە ئىشىمىزنى كۆرگىنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلدىڭ؟ ـ دېدى. **11** ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ «بۇ يەردە شۇبھىسىزكى ھېچكىم خۇدادىن قورقمايدىكەن، ئۇلار مېنى ئايالىم تۈپەيلىدىن ئولتۇرۇۋېتىدۇ»، دەپ ئويلىغانىدىم. **12** ئەمەلىيەتتە، ئۇنىڭ مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكى راست، لېكىن ئۇ مېنىڭ ئاتا بىر، ئانا بۆلەك سىڭلىم؛ كېيىن ئۇ مېنىڭ ئايالىم بولدى. **13** لېكىن خۇدا مېنى ئاتامنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىپ سەرگەردانلىققا يۈرگۈزگىنىدە، مەن ئايالىمغا: ـ بىز قەيەرگىلا بارساق، سەن ماڭا شۇنداق شاپائەت كۆرسەتكەيسەنكى، مېنىڭ ئوغىرامدا: «بۇ مېنىڭ ئاكام بولىدۇ»، دېگىن، ـ دەپ ئېيتقانىدىم ـ دېدى. **14** ئاندىن ئابىمەلەك قوي- كالىلار، قۇللار ۋە دېدەكلەرنى ئېلىپ ئۇلارنى ئىبراھىمغا بەردى ۋە ئايالى ساراھنىمۇ ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەردى. **15** ئابىمەلەك: ـ مانا مېنىڭ زېمىنىم بولسا ئالدىڭدا تۇرۇۋېتىڭ؛ كۆزۈڭگە قايسى يەر ياقسا شۇ يەردە تۇرغىن، ـ دېدى. **16** ئۇ ساراھقا: «مانا، مەن ئاكاڭغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە بەردىم؛ مانا بۇلار ئۆز يېنىڭدىكىلەر، شۇنداقلا ھەممە ئادەملەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇياتنى يېپۇچى بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ھەرقانداق داغ-ئەيىبتىن خالاس بولىسەن». **17** ئىبراھىم خۇداغا دۇئا قىلدى، خۇدا ئابىمەلەك، ئايالى ۋە كېنىزەكلىرىنى ساقايتتى، ئاندىن تۇلار [يەنە] بالا تۇغالايدىغان بولدى؛ چۈنكى يەرۋەردىگار ئىبراھىمنىڭ ئايالى ساراھ تۈپەيلىدىن ئابىمەلەكنىڭ ئۆيىدىكى ھەممە خوتۇنلارنىڭ بالىياتقۇلىرىنى ئېتىپ قويغانىدى.

21

ئەمدى پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك ساراھنى يوقلىدى؛ پەرۋەردىگار ساراھقا دېگىنىدەك قىلدى. **2** ساراھ ھامىلدار بولۇپ، ئىبراھىم قېرىغاندا خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن ۋاقىتتا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى. **3** ئىبراھىم ئۆزىگە تۇرەلگەن ئوغلى، يەنى ساراھ ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلىنىڭ ئىسمىنى ئىسھاق قويدى. **4** ئاندىن ئىبراھىم خۇدا ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۆز ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى. **5** ئوغلى ئىسھاق تۇغۇلغان چاغدا، ئىبراھىم يۈز ياشتا ئىدى. **6** ساراھ: «خۇدا مېنى كۈلدۈرۈۋەتتى؛ ھەركىم بۇ ئىشنى ئاڭلىسا، مەن بىلەن تەڭ كۈلۈشىدۇ»، دېدى. **7** ئۇ يەنە: ـ كىممۇ ئىبراھىمغا: «ساراھ بالا ئېمىتىدىغان بولىدۇ!» دەپ ئېيتالايتتى؟ چۈنكى ئۇ قېرىغاندا ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردىم! ـ دېدى. **8** بالا چوڭ بولۇپ، ئەمچەكتىن ئايرىلدى. ئىسھاق ئەمچەكتىن ئايرىلغان كۈنى ئىبراھىم چوڭ زىيافەت ئوتكۈزۈپ بەردى. **9** ئەمما ساراھ مىسرلىق ھەجەرنىڭ ئىبراھىمغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇلنىڭ [ئىسھاقنى] مەسخىرە قىلۋاتقىنىنى كۆرۈپ قالدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىبراھىمغا: ـ بۇ دېدەك بىلەن ئوغلىنى ھەيدىۋەت! چۈنكى بۇ دېدەكنىڭ ئوغلى مېنىڭ ئوغلۇم ئىسھاق بىلەن تەڭ ۋارىس بولسا بولمايدۇ!، ـ دېدى. **11** [ساراھنىڭ] بۇ سۆزى ئىبراھىمغا تولىمۇ ئېغىر كەلدى؛ چۈنكى [ئىسمائىلمۇ] ئۇنىڭ ئوغلى-دە! **12** لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا: ـ بالالىڭ ۋە دېدىكىڭ ۋەجىدىن بۇ سۆز ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن، بەلكى ساراھنىڭ ساڭا دېگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالغىن؛ چۈنكى ئىسھاقتىن بولغىنى سېنىڭ نەسلىڭ مېھىسىلىنىدۇ. **13** لېكىن دېدەكنىڭ ئوغلىدىنمۇ بىر خەلق-مىللەت پەيدا قىلىمەن، چۈنكى ئۇمۇ سېنىڭ نەسلىڭ، ـ دېدى. **14** ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئىبراھىم قوپۇپ، نان بىلەن بىر تۇلۇم سۇنى ئېلىپ ھەجەرگە بېرىپ، ئوشىنىسىگە يۈدكۈزۈپ، بالىنى ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ، ئىككىسىنى يولغا سېلىپ قويدى. ھەجەر كېتىپ، بەئەر-شىبانىڭ چۆلىدە كېزىپ

يۇردى. **15** ئەمدى تۇلۇمدىكى سۈ تۆگەپ كەتكەندى؛ ھەجەر بالىنى بىر چاتقالنىڭ تۈۋىگە تاشلاپ قويۇپ، تۆز-تۆزىگە: «بالىنىڭ تۆلۈپ كېتىشىگە قاراپ چىدىمايمەن» دەپ، بىر ئوق ئېتىمچە يىراققا بېرىپ، ئۇدۇلدا ئولتۇردى. ئۇ ئۇدۇلدا ئولتۇرۇپ، پەريياد كوتۇرۇپ يىغلىدى. **17** خۇدا ئوغۇلنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ھەجەرنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ھەجەر، ساڭا نېمە بولدى؟ قورقمغىن؛ چۈنكى خۇدا ئوغۇلنىڭ [يىغا] ئاۋازىنى يانتقان يېردىن ئاڭلىدى. **18** ئەمدى قويۇپ، قولۇڭ بىلەن بالىنى يۈلەپ تۇرغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئۇلۇغ بىر ئەل-مىللەت قىلىمەن، ـ دېدى. **19** شۇئان خۇدا [ھەجەرنىڭ] كۆزلىرىنى ئاچتى، ئۇ بىر قۇدۇقنى كۆردى. ئۇ بېرىپ ئۇلۇمغا سۈ تولدۇرۇپ، ئوغۇلغا ئىچكۈزدى. **20** خۇدا ئۇ بالا بىلەن بىللە بولدى؛ ئۇ تۆرسۈپ چوڭ بولدى. ئۇ چۆلدە ياشاپ، مەرگەن بولۇپ يېتىشتى. **21** ئۇ پاران چۆللىدە تۇردى؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئانىسى ئۇنىڭغا مىسىر زېمىنىدىن بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. **22** ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكەربېشى فىكول كېلىپ ئىبراھىمغا: ـ قىلغان ھەممە ئىشلىرىڭدا، خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللىدۇر. **23** ئەمدى سەن دەل مۇشۇ يەردە ماڭا، ئوغلۇمغا ۋە نەۋرەمگە خيانەت قىلماسلىققا خۇدانىڭ نامىدا قەسەم قىلىپ بەرگەيسەن؛ مەن ساڭا كۆرسىتىپ كەلگەن مېھرىبانلىقىمدەك، سەنمۇ ماڭا ۋە سەن ھازىر تۇرۇۋاتقان يۇرتقا مېھرىبانلىق قىلغايسەن، ـ دېدى. **24** ئىبراھىم: قەسەم قىلىپ بېرەي، دېدى. **25** ئاندىن ئىبراھىم ئابىمەلەكنىڭ چاكارلىرى تارتىۋالغان بىر قۇدۇق توغرىسىدا ئابىمەلەكنى ئەيىبلىدى. **26** ئابىمەلەك: ـ بۇ ئىشنى قىلغان كىشىنى بىلمەيمەن؛ سەن بۇ ئىشنى ماڭىمۇ ئېيتماپسەن، مەن بۇ ئىشنى پەقەت بۈگۈنلا ئاڭلىشىم، ـ دېدى. **27** ئىبراھىم قوي- كالا ئېلىپ ئابىمەلەككە تەقدىم قىلدى، ئاندىن ئۇلار ئىككىلىسى ئەھدە قىلىشتى. **28** ئىبراھىم يەنە پادىدىن يەتتە چىشى قوزىنى بىر تەرەپكە ئايرىپ قويدى. **29** ئابىمەلەك ئىبراھىمدىن: ـ سەن بىر تەرەپكە ئايرىپ قويغان بۇ يەتتە چىشى قوزىنىڭ نېمە مەنىسى بار؟ ـ دەپ سوريۇدى، **30** ئۇ: ـ مېنىڭ بۇ قۇدۇقنى كولىغىنىمنى ئېتىراپ قىلغىنىڭىز ئۈچۈن بۇ يەتتە چىشى قوزىنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **31** بۇ ئىككىسى شۇ يەردە قەسەم قىلىشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ شۇ جاينى «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىدى. **32** شۇ تەرىقىدە ئۇلار بەئەر-شىبادا ئەھدە قىلىشتى. ئاندىن ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ لەشكەربېشى فىكول قوزغىلىپ، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا يېنىپ كەتتى. **33** ئىبراھىم بەئەر-شىبادا بىر تۈپ يۇلغۇننى تىكىپ، ئۇ يەردە ئەبەدىي تەڭرى بولغان يەرۇەردىگارنىڭ نامىغا نىدا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. **34** ئىبراھىم فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇزۇن ۋاقىتقىچە تۇرۇۋېپ قالدى.

22

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، خۇدا ئىبراھىمنى سىناپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىبراھىم! دېدى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **2** ئۇ: ـ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، موريا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ـ دېدى. **3** ئەتىسى ئىبراھىم سەھەر قوپۇپ، ئېشىكىنى توقۇپ، يېگىتلىرىدىن ئىككىيلەن بىلەن ئىسھاقنى بىللە ئېلىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئوتۇن بېرىپ، خۇدا ئۇنىڭغا ئېيتقان يەرگە قاراپ ماڭدى. **4** ئۈچىنچى كۈنى ئىبراھىم بېشىنى كوتۇرۇپ قاراپ، يىراقتىن ئۇ يەرنى كۆردى. **5** ئىبراھىم يېگىتلىرىگە: ـ سىلەر ئېشەك بىلەن مۇشۇ يەردە تۇرۇپ تۇرۇڭلار. مەن بالام بىلەن ئۇ يەرگە بېرىپ، سەجدە قىلىپ، ئاندىن قېشىڭلارغا يېنىپ كېلىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولىغا پىچاق بىلەن ئوتنى ئېلىپ، ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى. **7** ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: ـ ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن، ئوغلۇم، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ مانا ئوت بىلەن ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ ـ دەپ سوريۇدى، **8** ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۆزىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، ـ دېدى. ئاندىن ئىككىسى بىرگە يولىنى داۋاملاشتۇردى. **9** ئاخىرىدا ئۇلار خۇدا ئىبراھىمغا ئېيتقان جايغا يېتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، ئۈستىگە ئوتۇننى تىزىپ قويدى. ئاندىن ئۇ ئوغلى ئىسھاقنى باغلاپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ياتقۇزدى. **10** ئاندىن ئىبراھىم قولىنى ئۇزىتىپ، ئوغلىنى بوغىزلىغىلى پىچاقنى ئالدى. **11** شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئىبراھىم، ئىبراھىم! ـ دەپ ۋارقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن، ـ دېدى. **12** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن بالىغا قولۇڭنى تەگكۈزمىگىن، ئۇنى ھېچنېمە قىلمىغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورققانلىقىڭنى بىلدىم؛ چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايمىدىڭ، ـ دېدى. **13** ئىبراھىم بېشىنى كوتۇرۇپ قارىۋىدى، مانا، ئارقىسىدا مۈڭگۈزلىرى چاتقالغا چىرمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھۋەھ-يىرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ **16** سەن ئۆز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى ئايماي بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **17** ـ مەن سېنى زور بەركەتلەپ، نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولدىتىمەن؛ نەسلىڭ بولسا دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولىدۇ. **18** سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەخت-بەركەت تىلەيدۇ، ـ دېدى. **19** ئاندىن ئىبراھىم يىگىتلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ باردى. ئۇلار ھەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ بەئەر-شىباغا يول ئالدى. ئىبراھىم بەئەر-شىبادا تۇرۇپ قالدى. **20** بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئىبراھىمغا: «مانا ملكاھمۇ ئىنىڭ ناھورغا بىرقانچە ئوغۇل تۇغۇپ بېرىپتۇ»، دېگەن خەۋەر يەتتى. **21** ئۇلار بولسا ئونجى ئوغلى ئۇز، ئۇنىڭ ئىنىسى بۇز ۋە ئارامنىڭ ئاتىسى بولغان كەمۇئەل، **22** ئاندىن كەسەد، خازو، پىلداش، يىدلاف ۋە بېتۇئەل دېگەن ئوغۇللار ئىدى. **23** (بېتۇئەلدىن ربۇكاھ تۇرەيدى). بۇ سەككىزنى ملكاھ ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورغا تۇغۇپ بەردى. **24** شۇنىڭدەك ئۇنىڭ كېنىزىكى رەئۇماھمۇ تېباھ، گاھام، تاخاش ۋە ماڭا كاھ دېگەنلەرنى تۇغۇپ بەردى.

23

ساراھ بىر يۈز يىگىرمە يەتتە ياشقىچە تۇمۇر كۆردى. بۇ ساراھنىڭ تۇمرىنىڭ يىللىرى ئىدى. **2** ساراھ قانائان زېمىنىدىكى كىرىئات-تاربا، يەنى ھېبرونىدا ۋاپات بولدى. ئىبراھىم بېرىپ ساراھ ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار قىلدى. **3** ئىبراھىم ئۆز مەرھۇمەسىنىڭ يېنىدىن قوپۇپ، ھىتتىيلارغا سۆز قىلىپ: **4** ـ مەن بولسام ئارا كاللاردا مۇساپىر مېھمان، خالاس؛ سىلەر ئەمدى ئارا كاللاردىن ماڭا بىر يەرلىك بېرىڭلار، شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ مەرھۇمەمنى ئالدىمدا كۆرۈنۈپ تۇرمىسۇن ئۈچۈن ئېلىپ بېرىپ دەپنە قىلاي، ـ دېدى. **5** ھىتتىيلار ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، بىزگە قۇلاق سالغايلا! سىلى ئارىمىزدا خۇدانىڭ بىر شاھزادىسى ھېسابلىنىلا! ئارىمىزدىكى ئەڭ ئېسىل يەرلىكنى

تاللاپ، شۇيەردە مەرھۇمەلىرنى دەپنە قىلغايلا! مەرھۇمەلىرنى دەپنە قىلىشقا ھېچقايىسىمىز تۆز يەرلىكىنى سىلدىن ئايمايدۇ، ـ دېدى. 7 ئىبراھىم ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆ زېمىندىكى خەلققە، يەنى ھىتتىيلارغا تەزىم قىلىپ، 8 تۆۋلارغا: ـ ئەگەر مەرھۇمەمنىڭ كۆز ئالدىمدا تۇرىۋەرمەسلىكى ئۈچۈن، ئۆنى ئېلىپ بېرىپ، دەپنە قىلىشىمنى راۋا كۆرسەڭلار، ئۇنداقتا سۆزۈمنى ئاڭلاپ مېنىڭ ئۈچۈن زوھارنىڭ ئوغلى ئەفرونغا سۆز قىلىپ، 9 ئۇنىڭ ئېتىزلىقىڭ ئايىغىدا ئۆزىنىڭكى بولغان ماكپېلاھنىڭ غارىنى ماڭا بېرىشنى ئىلتىماس قىلىڭلار. ئۇ ماڭا بۇنى سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا گۈرىستان بولۇشقا تولۇق نەرخىدە بەرسۇن، ـ دېدى. 10 شۇ چاغدا ئەفرون ھىتتىيلار ئارىسىدا ئولتۇراتتى. شۇنىڭ بىلەن ھىتتىيلىق ئەفرون ھىتتىيلارنىڭ ئالدىدا، يەنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ: ـ 11 يوقسۇ، ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا. بۇ ئېتىزلىقنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى غارنى سىلگە بېرەي؛ ئۆنى ئۆز خەلقىم بولغان ئادەملەرنىڭ ئالدىدا سىلگە بەردىم؛ ئۆز مېيىتلىرنى دەپنە قىلغايلا، ـ دېدى. 12 ئاندىن ئىبراھىم يەنە زېمىن خەلقى ئالدىدا تەزىم قىلىپ، 13 شۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ قۇلاقلىرى ئالدىدا ئەفرونغا: ـ ئىلتىماسىمغا قۇلاق سالغايلا؛ مەن بۇ ئېتىزلىقنىڭ نەرخى بويىچە پۇل بېرەي، ئۆنى مەندىن قوبۇل قىلغايلا، ئاندىن مەن مېيىتىمنى شۇ يەردە دەپنە قىلاي، ـ دېدى. 14 ئەفرون ئىبراھىمغا جاۋاب بېرىپ ئۇنىڭغا: 15 ئەي خوجام، ماڭا قۇلاق سالغايلا؛ تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشكە يارايدىغان بىر ئېتىزلىق، سىلى بىلەن مېنىڭ ئارامدا نېمە ئىدى؟ سىلى مېيىتلىرنى دەپنە قىلغايلا ـ دېدى. 16 ئىبراھىم ئەفرونىڭ سۆزىگە قوشۇلدى، ئاندىن ئەفرون ھىتتىيلار ئالدىدا ئېيتقان باھانى، يەنى شۇ چاغدىكى سودا تۆۋلىمى بويىچە تۆت يۈز شەكەل كۈمۈشنى تارازىدا تارتىپ بەردى. 17 شۇنداق قىلىپ مامرەنىڭ ئۇدۇلىدىكى ماكپېلاھقا جايلاشقان ئەفروننىڭ ئېتىزلىقى، يەنى ئېتىزلىقنىڭ ئۆزى، ئۇنىڭدىكى غار، شۇنداقلا ئېتىزلىقنىڭ ئېچى ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى 18 ھىتتىيلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىبراھىمغا تاپشۇرۇلۇپ، [يەنى ئەفروننىڭ] شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىن بارلىق كىرگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ مۈلكى قىلىپ بېكىتىلدى. 19 شۇنىڭدىن كېيىن ئىبراھىم ئايالى ساراھنى قانائان زېمىنىدىكى مامرە (يەنى، ھېبرون)نىڭ ئۇدۇلىدىكى ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ غارىدا دەپنە قىلدى. 20 شۇ تەرىقىدە ئۇ ئېتىزلىق ۋە ئۇنىڭدىكى غار ھىتتىيلار تەرىپىدىن ئىبراھىمغا گۈرىستان بولۇشقا تايىن قىلىندى.

24 ئىبراھىم قېرىپ، يېشى بىر يەرگە بېرىپ قالغاندى؛ پەرۋەردىگار ئىبراھىمغا ھەر تەرەپتە بەختىيار-بەركەت ئاتا قىلغاندى. 2 ئىبراھىم ئۆيدىكى ئەڭ مۆتىۋەر خىزمەتكارى، ئۆزىنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارغا: ـ قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ 3 مەن سېنى ئاسمانلارنىڭ خۇداسى شۇنداقلا يەرنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلدۇرىمەكى، سەن مەن ھازىر تۇرۇۋاتقان بۇ قانائانىيلارنىڭ ئارىسىدىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ بەرمەي، 4 بەلكى ئۆز يۇرتۇمغا، شۇنداقلا ئۆز تۇرۇق-تۇغقانلىرىمنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇم ئىسھاققا خوتۇن ئېلىپ بەرگەيسەن، ـ دېدى. 5 خىزمەتكارى ئۇنىڭغا: ـ مۇبادا ئۇ قىز مەن بىلەن بۇ يۇرتقا كەلگۈسى ئۇنىمسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرى چىققان شۇ يۇرتقا ئوغۇللىرىڭ يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كېتەمدىمە؟ ـ دېدى. 6 ئىبراھىم ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھېرى بول، ئوغلۇمنى ھەرگىز شۇ يەرگە يانداۋۇرۇپ بارمىغىن! 7 مېنى ئاتامنىڭ ئۆيى بىلەن ئۇغقانلىرى يۇرتۇمدىن يېتەكلەپ ئېلىپ كەلگۈچى، يەنى ماڭا سۆز قىلىپ: ـ «سېنىڭ نەسلىڭگە بۇ يۇرتنى بېرىمەن»، دەپ ماڭا قەسەم قىلغان، ئاسماننىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پەرىشتىسىنى ئالدىڭغا ئەۋەتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز يەردىن ئوغلۇمغا قىز ئېلىپ كېلەلەيسەن. 8 شۇنداقتىمۇ، ئەگەر قىز سەن بىلەن بۇ يەرگە كەلگۈلى ئۇنىمىسا، مەن ساڭا قىلدۇرىدىغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئەمما ئوغلۇمنى ئۇ يەرگە ھەرگىز يانداۋۇرۇپ بارمىغىن، ـ دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن خىزمەتكار قولىنى خوجىسى ئىبراھىمنىڭ يوتىسىنىڭ ئاستىغا قويۇپ تۇرۇپ، بۇ تۇغرىدا ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. 10 ئاندىن خىزمەتكار بۇ تۇغرىدا خوجىسىنىڭ تۆگىلىرىدىن ئونى، شۇنداقلا خوجىسىنىڭ ھەرخىل ئېسىل نەرسىلىرىنى ئېلىپ يولغا چىقتى؛ ئۇ ئارام-ناھارائىم رايونىغا سەپەر قىلىپ، ناھورنىڭ شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. 11 ئۇ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى بىر قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلىرىنى چۆكۈندۈردى: بۇ كەچقۇرۇن، قىز-ئايالىلارنىڭ سۇ تارتقىلى چىقىدىغان چېغى ئىدى. 12 ئۇ دۇئا قىلىپ: ـ ئەي خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئۆتۈنمەنكى، بۈگۈن مېنىڭ ئىشىمنى ئوڭۇپ تارتقايسەن، خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 13 مانا مەن بۇ يەردە قۇدۇقنىڭ يېشىدا تۇرۇۋاتىمەن ۋە شەھەر خەلقىنىڭ قىزلىرى بۇ يەرگە سۇ تارتقىلى كېلىۋاتىدۇ. 14 ئەمدى شۇنداق بولسۇنكى، مەن قايسى قىزغا: «كوزىڭىكىڭنى چۈشۈرسەڭ، مەن سۇ ئىچىۋالسام بو پىتكەن!» دېسەم، ئۇ جاۋاب بېرىپ: «مانا ئىچكىن، مەن تۆگىلىرىڭىمۇ سۇغىرىپ قويايى»، دېسە، ئۇ قىز سەن قۇلۇڭ ئىسھاققا بېكىتكىنىڭنىڭ ئۆزى بولسۇن. بۇنىڭدىن سېنىڭ خوجام ئىبراھىمغا شاپائەت قىلغانلىقىڭنى بىلەلەيمەن، ـ دېدى. 15 ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا رىۋكاھ كومزەكنى مۈرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ كەلدى؛ ئۇ بولسا ئىبراھىمنىڭ ئىنىسى ناھورنىڭ ئايالى ملكاھتىن تۇغقانلىغان ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى ئىدى؛ 16 قىز ئىنتايىن چىرايلىق بولۇپ، ھېچ ئەر كىشى تەگمىگەن پاك قىز ئىدى. ئۇ قۇدۇقنىڭ بويىغا چۈشۈپ، كومزەكنى تولدۇرۇپ ئاندىن چىقتى. 17 خىزمەتكار ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، كومزىكىڭتىن ئازغىنە سۇ ئوتلۇۋالاي، دېدى. 18 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئىچكەيلا، ئەي خوجام! دەپلا، كومزەكنى دەرھال قولىغا ئېلىپ، ئۇنىڭ سۇ ئىچىشى ئۈچۈن سۇندى. 19 ئۇ سۇيىدىن ئۇنىڭغا ئالتىنۇپ ئىچكۈزگەندىن كېيىن: ـ تۆگىلىرىگىمۇ قانغۇچە سۇ ئىچكۈزۈپ قويايى، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كومزەكتىكى سۇنى ئولاققا تۆكۈۋېتىپ، يەنە قۇدۇققا سۇ تارتقىلى يۈگۈرۈپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ھەممە تۆگىلىرىگە سۇ تارتىپ بەردى. 21 ئۇ كىشى ئۇنىڭغا كۆزىنى تىككىنىچە جىمجىت تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئوڭۇپ قىلغان، قىلمىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن كۆزۈۋاتاتتى. 22 تۆگىلەر سۇ ئىچىپ قانغاندا، شۇنداق بولدىكى، ھېلىقى كىشى يېرىم شەكەللىك بىر ئالتۇن بۇرۇن ھالقىسى بىلەن ئىككى قولىغا ئون شەكەللىك ئالتۇن بىلەزۈكنى چىقىرىپ قىزغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 23 سەن كىمنىڭ قىزى بولىسەن؟ ماڭا دەپ بەرسەڭ! ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە بىزگە قونغۇدەك جاي بارمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 24 قىز ئۇنىڭغا: ـ مەن ملكاھنىڭ ناھورغا تۇغۇپ بەرگەن ئوغلى بېتۈئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى، 25 يەنە ئۇنىڭغا: ـ بىزنىڭكىدە سامان بىلەن بوغۇز كەڭرى، [سىلەرگە] قونغىلى جايمۇ بار، ـ دېدى. 26 شۇئان بۇ ئادەم ئېڭىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىپ: 27 ئۆز شاپائىتى بىلەن خوجامدىن ۋاپادارلىقىنى ئايىمغان، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇلغاي! پەرۋەردىگار بۇ سەپىرىمدە مېنى خوجامنىڭ قېرىنداشلىرى تۇرغان ئۆيگە باشلاپ كەلدى! ـ دېدى. 28 قىز يۈگۈرۈپ بېرىپ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئانىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرگە ئېيتىپ بەردى. 29 ئەمدى رىۋكاھنىڭ لابان دېگەن بىر ئاكىسى بار ئىدى. لابان قۇدۇقنىڭ بېشىغا، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ چىقتى. 30 چۈنكى ئۇ سىگىلىسىنىڭ بۇرۇن ھالقىسىنى ۋە قولىدىكى بىلەزۈكلەرنى كۆرۈپ، ھەمدە سىگىلىسىنىڭ: ئۇ ئادەم ماڭا مۇنداق-مۇنداق دېدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا باردى. مانا، ئۇ كىشى قۇدۇقنىڭ يېنىدا تۆگىلەرنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 31 لابان

ئۇنىڭغا: ـ ئەي پەرۋەردىگارنىڭ بەخت-بەركىتى ئاتا قىلىنغۇچى، كىرگەيلا! نېمە ئۈچۈن تاشقىربدا تۇرىدىلا؟ مەن ئۆزىنى تەييارلاپ قويدۇم، تۆگىلەرگىمۇ جاي راسلىدىم، ـ دېدى. **32** ئۇ ئادەم ئۆيگە كىردى، لابان تۆگىلەردىن يۈكنى چۈشۈرۈپ، تۆگىلەرگە سامان بىلەن بوغۇز بېرىپ، ئۇ كىشىنىڭ ھەم ئۆزىنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇغىلى سۇ ئېلىپ كەلدى؛ **33** ئاندىن ئۇ كىشىنىڭ ئالدىغا تائام قويۇلدى؛ لېكىن ئۇ: ـ مەن گېپىمنى دېمەي ئۆزۈپ تائام يېمەيمەن، ـ دېدى. لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقايلا، دېدى. **34** ئۇ: ـ مەن بولسام ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارىمەن؛ **35** پەرۋەردىگار خوجامغا كۆپ بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاچقا، ئۇ ئۇلۇغ بىر كىشى بولدى. ئۇ ئۇنىڭغا قوي بىلەن كالا، كۈمۈش بىلەن ئالتۇن، قۇل بىلەن دېدەكلەرنى، تۆگە بىلەن ئېشەكلەرنى بەردى. **36** خوجامنىڭ ئايالى ساراھ قېرىغاندا خوجامغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەنىدى. خوجام [ئوغلىغا] ئۆزىنىڭ بارلىقىنى ئاتىدى. **37** خوجام مېنى قەسەم قىلدۇرۇپ: «سەن مەن تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرمە، **38** بەلكى جەزمەن ئاتامنىڭ ئۆيىگە، ئۆز ئۇغقانلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەيسەن»، ـ دېدى. **39** ئۇ ۋاقىتتا مەن خوجامغا: «ئۇ قىز مەن بىلەن كەلگۈلى ئۈنمىسىچۇ؟» ـ دېسەم، **40** ئۇ ماڭا جاۋاب بېرىپ: «ئۇتقان يوللىرىم ئۈنۈگۈنا ئوچۇق بولغان پەرۋەردىگارىم ئۆز پەرىشتىسىنى سېنىڭ بىلەن ئەۋەتىپ، يولۇڭنى ئوڭ قىلىدۇ. بۇ تەرىقىدە سەن مېنىڭ ئائىلىدىكىلىرىم ئارىسىدىن، ئاتامنىڭ جەمەتى ئىچىدىن ئوغلۇمغا خوتۇن ئېلىپ بېرىسەن. **41** شۇنداق قىلىپ ئائىلەمدىكىلەرنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغىنىڭدا، سەن مەن قىلدۇرغان قەسەمدىن خالاس بولىسەن؛ ئۇلار ساڭا قىزنى بەرمىسىمۇ ئوخشاشلا قەسەمدىن خالاس بولىسەن»، ـ دېگەنىدى. **42** شۇڭا مەن بۈگۈن بۇ قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي، خوجام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، ئەگەر سەن بۇ سەپىرىمنى ئوڭ قىلساڭ: ـ **43** مانا مەن سۇ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتىمەن؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، سۇ تارتقىلى كەلگەن قىزغا: «كوزا ئۈچۈن ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگەن بولساڭ»، دېسەم، **44** ئۇ ماڭا: «سەن ئىچكىن، تۆگىلىرىڭگىمۇ سۇ تارتىپ بېرەي»، دەپ جاۋاب بەرسە، ئۇنداقتا بۇ قىز دەل پەرۋەردىگار ئۆزى خوجامنىڭ ئوغلى ئۈچۈن بېكىتكەن قىز بولسۇن، دەپ دۇئا قىلغانىدىم. **45** كۆڭلۈمدە تېخى سۆزۈم تۈگىمەيلا، مانا، رىۋاكە كومزەكنى مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىپ، قۇدۇقنىڭ بويىغا چۈشۈپ سۇ تارتتى؛ مەن ئۇنىڭغا: ـ ئىلتىپات قىلىپ، ماڭا سۇ ئىچكىلى قويساڭ، دېۋىدىم، **46** ئۇ دەرھال كومزىكىنى مۇرىسىدىن چۈشۈرۈپ: «ئىچكەيلا، تۆگىلىرىمنىمۇ سۇغىرىپ قويايي»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئىچتىم؛ ئۇ تۆگىلىرىمنىمۇ سۇغىرىپ قويدى. **47** ئاندىن مەن ئۇنىڭدىن: ـ كىمنىڭ قىزى بولىسەن، دەپ سورىسام، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ناھورنىڭ ملكاھدىن تۇغۇلغان ئوغلى بېتۇئەلنىڭ قىزى بولىمەن، ـ دېدى. شۇ چاغدا مەن ئۇنىڭ بۇرنىغا ھالقا، قوللىرىغا بىلەزۈكلەرنى سېلىپ قويدۇم؛ **48** ئاندىن ئېگىلىشىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدىم؛ خوجامنىڭ قېرىندىشىنىڭ قىزىنى ئۇنىڭ ئوغلى ئۈچۈن ئېلىپ كېتىشكە مېنىڭ يولۇمنى ئوڭ قىلغىنى ئۈچۈن، خوجامنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئېيتتىم. **49** ئەمدى سىلەر خوجامغا ئىخلاس قىلىپ شاپائەت كۆرسىتەيلى دېسەڭلار، يۇنى ماڭا دەڭلار. ئەگەر خالىمىساڭلار، ئۇنمۇ ماڭا ئېيتىڭلار، مەن ئوڭ تەرەپكە ياكى سول تەرەپكە بارىمەن، ـ دېدى. **50** ئەمدى لابان بىلەن بېتۇئەل جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىن بولغاچ، سىلىگە يا ئۇنداق يا بۇنداق دېيەلەيمىز. **51** مانا، رىۋاكە ئالدىلىرىدا تۇرىدۇ؛ ئۇنى ئېلىپ كەتكەيلا. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك ئۆز خوجىلىرىنىڭ ئوغلىغا خوتۇن بولسۇن، ـ دېدى. **52** ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، يەرگە ئېگىلىشىپ، پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **53** ئاندىن، خىزمەتكار كۈمۈش بۇيۇملارنى، ئالتۇن بۇيۇملارنى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى چىقىرىپ، بۇلارنى رىۋاكىغا بەردى؛ ئۇ يەنە قىزنىڭ ئاكىسى ۋە ئانىسىغىمۇ قىممەتلىك ھەدىيەلەرنى سۇندى. **54** ئاندىن ئۇ ۋە ھەمراھلىرى بىلەن بىللە يەپ-ئىچىپ، شۇ يەردە قونۇپ قالدى. ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ، ئۇ ئۇلارغا: مېنى خوجامنىڭ قېشىغا يولغا سېلىپ قويۇڭلار، دېۋىدى، **55** قىزنىڭ ئاكىسى بىلەن ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قىز بىرقانچە كۈن ياكى ئون كۈن يېنىمىزدا تۇرسۇن؛ ئاندىن بارسۇن، ـ دېدى. **56** ئەمما ئۇ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ سەپىرىمنى ئوڭ قىلغانىكەن، مېنى توسماڭلار؛ خوجامنىڭ قېشىغا بېرىشىم ئۈچۈن مېنى يولغا سېلىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **57** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ قىزنى چاقىرىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ باقايلى، دەپ **58** رىۋاكىنى چاقىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇ ئادەم بىلەن بارامسەن؟ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ـ باراي، دەپ جاۋاب بەردى. **59** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىڭلىسى رىۋاكىنى، ئۇنىڭ ئىنىڭلىرىنى، ئىبراھىمنىڭ خىزمەتكارى ۋە ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ يولغا سېلىپ قويدى. **60** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار رىۋاكىغا بەخت تىلەپ: ـ ئەي سىڭلىمىز، مىڭلىغان ئون مىڭلىغان ئادەملەرنىڭ ئانىسى بولغايسەن! نەسلىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولغاي! ـ دېدى. **61** شۇنىڭ بىلەن رىۋاكە بىلەن ئۇنىڭ دېدەكلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ، تۆگىلەرگە مىنىپ، ئۇ كىشىگە ئەگىشىپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ خىزمەتكار رىۋاكىنى ئېلىپ يولغا چىقتى. **62** ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روي دېگەن جايدىن يايلا قايتىپ كەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ جەنۇبتىكى نەگەۋدە تۇراتتى؛ **63** ئىسھاق كەچقۇرۇن ئىستىقامەتكە دالاغا چىققانىدى؛ ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ قارىسا، مانا تۆگىلەر كېلىۋاتاتتى. **64** رىۋاكە يېشىنى كۆتۈرۈپ، ئىسھاقنى كۆردى؛ ئۇ دەرھال تۆگىدىن چۈشۈپ، خىزمەتكاردىن: ـ سەھرادا بىزنىڭ ئالدىمىزغا چىقىۋاتقان بۇ كىشى كىم بولدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. خىزمەتكار: ـ بۇ خوجامدۇر! دېدى. رىۋاكە دەرھال چۈمبىلنى تارتىپ يۈزىنى يېپىۋالدى. **66** خىزمەتكار ئەمدى قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى ئىسھاققا ئېيتىپ بەردى. **67** ئىسھاق قىزنى ئانىسى ساراھنىڭ چېدىرىغا باشلاپ كىردى؛ ئۇ رىۋاكىنى ئۆز ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭ خوتۇنى بولدى. ئۇ ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى؛ بۇ تەرىقىدە ئىسھاق ئانىسىنىڭ ۋاپاتىدىن كېيىن تەسەللى تاپتى.

25 ئىبراھىم كەتۇراھ ئىسىملىك يەنە بىر ئايالنى ئالغانىدى. **2** ئۇ ئىبراھىمغا زىمران، يوقشان، مېدان، مىدىيان، ئىشباق ۋە شۇئاھنى تۇغۇپ بەردى. **3** يوقشاندىن شېبا بىلەن دېدان تۇرەلدى؛ دېداننىڭ ئەۋلادلىرى ئاشۇرىيلار، لېتۇشىيلار ۋە لېئۇمىيلار ئىدى. **4** مىدىيانىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېفەر، ھانوخ، ئابىدا ۋە ئەلدائاھ ئىدى. بۇلار ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **5** ئىبراھىم بارلىقىنى ئىسھاققا ئاتىتۇەتكەنىدى؛ **6** ئىبراھىم تېخى ھايات ۋاقىتىدا كىچىك خوتۇنلىرىدىن بولغان ئوغۇللىرىغا ھەدىيەلەرنى بېرىپ، ئاندىن بۇلارنى ئوغلى ئىسھاقتىن يىراق تۇرسۇن دەپ، كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرقىي زېمىنغا ئەۋەتىۋەتكەنىدى. **7** ئىبراھىمنىڭ ئۆمرىنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز يەتمىش بەش يىل بولدى؛ ئۇ تولىمۇ قېرىپ، كۈنلىرى توشۇپ، نەپەسىتىن توختاپ ۋاپات بولدى؛ ئۇ ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا بېرىپ قوشۇلدى. **9** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق ۋە ئىسمائىل ئۇنى مامرەنىڭ ئۆدۈلغا جايلاشقان، ھىتتي زوھارنىڭ ئوغلى ئەفروننىڭ ئېتىزلىقىدىكى ماكپېلاھنىڭ غاربىدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ ئېتىزلىقنى ئىبراھىم ھىتتىيلاردىن سېتىۋالغانىدى؛ مانا بۇ يەرلىكىگە ئىبراھىم دەپنە قىلىندى، ئايالى ساراھمۇ مۇشۇ يەرگە دەپنە قىلىنغانىدى. **11** ئىبراھىم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغلى ئىسھاقنى بەركەتلىدى. ئىسھاق بەئەر-لاھاي-روينىڭ يېنىدا تۇراتتى. **12** توۋەندىكىلەر ساراھنىڭ

مىسرلىق دېدىكى ھەجەردىن تۇغۇلغان، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى بولغان ئىسمائىلنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ **13** ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ، تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى ۋە قەبىلىلىرى بويىچە ئىسمى تۆۋەندىكىچە: ـ ئىسمائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى نەبايوت؛ ئاندىن كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **14** مىشما، دۇماھ، ماسسا، **15** ھاداد بىلەن تېما، يەتۇر بىلەن نافىش ۋە قەدەماھ ئىدى. **16** بۇلار بولسا ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، تۇلارنىڭ كەنت ۋە چېدىرگاھلىرى تۇلارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بولۇپ، تۇلار ئون ئىككى قەبىلىگە ئەمىر بولغانىدى. **17** ئىسمائىلنىڭ تۇمرىنىڭ يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى؛ ئۇ ئاخىرقى نەپەسنى تارتىپ ۋاپات بولۇپ، ئۆز قوۋمىنىڭ قېشىغا يېرىم قوشۇلدى. **18** [ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى] ھاۋىلاھ رايوندىن تارتىپ شۇرغىچە ئولتۇراقلاشتى (شۇر بولسا مىسرنىڭ ئۆتتۇرىسىدا بولۇپ، ئاشۇرغا باردىغان يولدا ئىدى). ئىسمائىل ئۆزىنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇراقلاشتى. **19** ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسھاقنىڭ نەسلىنىڭ بايانى مۇنداقتۇر: ـ ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى. **20** ئىسھاق پادان-ئارامدا ئولتۇرۇشلۇق ئارامىي بېتۇئەلنىڭ قىزى، ئارامىي لابانىنىڭ سىڭلىسى بولغان رىۋكاھنى خوتۇنلۇققا ئالغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. **21** ئەمما رىۋكاھ بولسا تۇغماس بولغاچقا، ئىسھاق خوتۇنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ دۇئاسىنى ئىجابەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئايالى رىۋكاھ ھامىلدار بولدى. **22** ئەمما ئۇنىڭ قورسىقىدىكى ئىككى بالا بىر-بىرى بىلەن سوقۇشقىلى تۇردى. شۇنىڭ بىلەن رىۋكاھ: ـ ئەگەر بۇنداقلىقىنى بىلسەم، [ھامىلدار] بولۇپ نېمە قىلاتتىم؟ ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن سەۋەبىنى سورىغىلى باردى. **23** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ «سېنىڭ قورسىقىڭدا ئىككى ئەل باردۇر، ئىچىڭدىن ئىككى خەلق چېقىپ بىر-بىرىدىن ئايرىلىدۇ، بىر خەلق يەنە بىر خەلقتىن غالىب كېلىدۇ، چوڭى كىچىكىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېدى. **24** ئۇنىڭ ئاي-كۈنى توشقاندا، مانا ئۇنىڭ قورسىقىدا دەرۋەقە بىر جۈپ قوشكېزەك بار ئىدى. **25** ئاۋۋال ئۇغۇلغىنى قىزغۇچ بولۇپ، پۈتۈن بەدىنى جۈژىدەك تۈكلۈك ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەساۋ دەپ قويدى. **26** ئاندىن ئىنىسى قولى بىلەن ئەساۋنىڭ تاپىنىنى ئۇتقان ھالدا چىقتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئىسمى ياقۇپ دەپ قويۇلدى. ئۇلار تۇغۇلغاندا ئىسھاق ئاتمىش ياشتا ئىدى. **27** بالىلار تۆسۈپ چوڭ بولدى؛ ئەساۋ ماھىر ئۇۋچى بولۇپ، دالا-جاڭگالدا يۈرىدىغان ئادەم بولدى. ياقۇپ بولسا دۇرۇس ئادەم بولۇپ، چېدىرلاردا تۇراتتى. **28** ئىسھاق ئەساۋنىڭ ئۇۋلاپ كەلگەن گۆشىدىن دائىم يەپ تۇرغاچقا، ئۇنىڭغا ئامراق ئىدى. لېكىن رىۋكاھ ياقۇپقا ئامراق ئىدى. **29** بىر كۈنى ياقۇپ [پۇرچاق] شوربىسى قاينىتىۋاتاتتى، ئەساۋ دالادىن ھېرىپ-ئېچىپ قايتىپ كەلدى. **30** ئەساۋ ياقۇپقا: ـ مەن ھالىمدىن كەتتىم! تۆتۈنۈپ قالاي، ئاۋۇ قىزىلدىن بەرسەڭ! ـ ئاۋۇ قىزىل نەرسىدىن مېنى ئوزۇقلاندۇرساڭچۇ! مەن ھالىمدىن كەتتىم، ـ دېدى (شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئېتى «ئېدوم» دەپمۇ ئاتالدى). **31** ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا، تۇنجىلىق ھوقۇقۇڭنى ماڭا سېتىپ بەرگىن، ـ دېدى. **32** ئەساۋ: ـ مەن تۆلەي دەۋاتىمەن، بۇ تۇنجىلىق ھوقۇقىنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى. **33** ياقۇپ: ـ ئەمىسە ھازىر ماڭا قەسەم قىلغىن، دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ، تۇنجىلىق ھوقۇقىنى ياقۇپقا سېتىپ بەردى. **34** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئەساۋنا نان بىلەن قىزىل پۇرچاق شوربىسىنى بەردى. ئۇ يەپ-ئىچىپ ئورنىدىن تۇرۇپ كەتتى. شۇنداق قىلىپ ئەساۋ تۇنجىلىق ھوقۇقىغا شۇنچە ئېتىبارسىز قاريغانىدى.

26 [قانائان] زېمىندا ئىبراھىمنىڭ ۋاقتىدىكى ئاچارچىلىقتىن باشقا يەنە بىر قېتىملىق ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گېرار شەھىرىگە، فىلىستىيەلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا باردى. **2** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ مۇنداق دېدى: ـ سەن مىسرغا چۈشمەي، بەلكى مەن ساڭا كۆرسىتىپ بېرىدىغان يۇرتىنا تۇرغىن. **3** موشۇ زېمىندىن چىقماي مۇساپىر بولۇپ تۇرغىن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سەن بىلەن بىللە بولۇپ، ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىپ، ئاتاڭ ئىبراھىمغا بەرگەن قەسىمىمنى ئادا قىلىمەن؛ **4** نەسلىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتىمەن ۋە نەسلىڭگە بۇ زېمىنلارنىڭ ھەممىسىنى بېرىمەن؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ [نامى] بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت-بەركەت تىلەيدۇ؛ **5** چۈنكى ئىبراھىم مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، تاپىلىغىنىم، ئەمرلىرىم، بەلگىلىمىلىرىم ۋە قانۇنلىرىمنى بەجا كەلتۈردى، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق گېراردا تۇرۇپ قالدى. **7** ئەمما ئۇ يەرلىك كىشىلەر ئۇنىڭ ئايالى توغرىسىدا سورىسا ئۇ: ـ بۇ مېنىڭ سىڭلىم بولىدۇ، ـ دېدى؛ چۈنكى رىۋكاھ ئىنتايىن چىرايلىق بولغاچقا، ئىسھاق ئۆزىگە: «بۇ مېنىڭ ئايالىم بولىدۇ»، دېسەم، بۇ يەرلىك ئادەملەر رىۋكاھنىڭ سەۋەبىدىن مېنى ئولتۇرۇۋېتەرمىكەن، ـ دەپ قورقتى. **8** لېكىن ئۇ شۇ يەردە ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، فىلىستىيەلەرنىڭ پادىشاھى ئابىمەلەك دەرىزىدىن قارىۋىدى، مانا ئىسھاق ۋە ئايالى رىۋكاھ بىر-بىرىگە ئەركىلىشىپ تۇراتتى. **9** ئاندىن ئابىمەلەك ئىسھاقنى چاقىرىپ: ـ مانا، ئۇ چەزمەن سېنىڭ ئايالىڭ ئىكەن! سەن نېمە دەپ: «ئۇ مېنىڭ سىڭلىم»، دېدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ چۈنكى مەن ئەسلىدە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بىرسى مېنى ئولتۇرۇۋېتەرمىكەن، دەپ ئەنسىرىگەنىدىم، ـ دېدى. **10** ئابىمەلەك ئۇنىڭغا: بۇ بىزگە نېمە قىلغىنىڭ؟ تاس قاپىۋ خەلق ئارىسىدىن بىرەرسى ئايالىڭ بىلەن بىرگە بولغىلى؟! ئۇنداق بولغان بولسا سەن بىزنى گۇناھقا پاتقۇزغان بولاتتىڭ! ـ دېدى. **11** ئاندىن ئابىمەلەك ھەممە خەلققە بۇيرۇپ: ـ كىمكى بۇ كىشىگە ۋە يا كى خوتۇنىغا قول تەگكۈزسە جەزمەن ئولتۇرۇلىدۇ، ـ دەپ يارلىق چۈشۈردى. **12** ئىسھاق ئۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلدى: ئۇ شۇ يىلى يەردىن يۈز ھەسسە ھوسۇل ئالدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بەركەتلىگەنىدى. **13** بۇ كىشى باش كۆتۈرۈپ، بارغانسېرى راۋاژ تاپىپ، تولىمۇ كاتتا كىشىلەردىن بولۇپ قالدى. **14** ئۇنىڭ قوي- كالا پادىلىرى ۋە تۈيىدىكى قۇللىرى ئىنتايىن كۆپەيدى؛ فىلىستىيەلەر ئۇنىڭغا ھەسەت قىلغىلى تۇردى. **15** بۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتىسى ئىبراھىمنىڭ كۈنلىردە ئاتىسىنىڭ قۇللىرى كولىغان قۇدۇقلارنىڭ ھەممىسىنى فىلىستىيەلەر ئېتىپ، توپا بىلەن تىندۇرۇۋېتىتى. **16** ئابىمەلەك ئىسھاققا: ـ سەن بىزدىن زىيادە كۈچىيىپ كەتتىڭ، ئەمدى ئارىمىزدىن چىقىپ كەتكىن، ـ دېدى. **17** ئىسھاق ئۇ يەردىن كېتىپ، گېرار ۋادىسىغا چېدىر تىكىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. **18** ئىبراھىم ھايات ۋاقتىدا [قۇللىرى] بىرمۇنچە قۇدۇقلارنى قازغانىدى؛ بىراق ئىبراھىم ئولگەندىن كېيىن، فىلىستىيەلەر بۇلارنى توپا بىلەن تىندۇرۇۋېتىكەنىدى. ئىسھاق بۇ قۇدۇقلارنى قايتىدىن كولىتىپ، ئۇلارغا ئاتىسى ئىلگىرى قويغان ئىسىملارنى يەنە قويدى. **19** ئىسھاقنىڭ قۇللىرى ۋادىدا قۇدۇق كولاۋاتقاندا سۇلىرى تۇرغۇپ چىقىپ ئاقىدىغان بىر قۇدۇقنى تېپىۋالدى. **20** لېكىن گېراردىكى پادىچىلار ئىسھاقنىڭ پادىچىلىرىدىن ئۇنى تالاشتىپ: ـ بۇ سۇ بىزنىڭكىدۇر، ـ دېدى. ئۇلار ئىسھاق بىلەن جىدەللەشكەچكە، ئۇ بۇ قۇدۇقنى «ئېسەك» دەپ ئاتىدى. **21** ئۇلار يەنە باشقا بىر قۇدۇقنى كولىدى، ئۇلار يەنە بۇ قۇدۇق توغرىسىدا جىدەللەشتى. شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق بۇنىڭ ئىسمىنى «سىتناھ» دەپ ئاتىدى. **22** ئاندىن ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، باشقا يەرگە بېرىپ، شۇ يەردىمۇ يەنە بىر قۇدۇق كولىدى، ئەمدى گېراردىكىلەر بۇ قۇدۇقنى تالاشمىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ ئۇنىڭ ئېتىنى «رەھوبوت» قويۇپ: «ئەمدى پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن جاي بەرگەنكەن، بۇ زېمىندا مېۋلىك بولىمىز»، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ بەئەر-شىباغا باردى. **24** پەرۋەردىگار شۇ كېچىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ:

ـ مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ قورقىغىن، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىمەن، سېنى بەختـەربكەتلەپ، نەسلىڭنى قۇلۇم ئىبراھىمنىڭ سەۋەبىدىن ئاۋۇتمەن، ـ دېدى. **25** ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ ئىبادەت قىلدى. ئۇ شۇ يەردە چېدىرىنى تىكتى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى شۇ يەردە بىر قۇدۇق كولىدى. **26** ئەمدى ئابىمەلەك، ئاغىنىسى ئاھۇززات بىلەن لەشكەربېشى فىكول بىرگە گەرارىدىن چىقىپ، ئۇنىڭ قېشىغا باردى. **27** ئىسھاق ئۇلارغا: ـ ماڭا ئۆچمەنلىك قىلىپ، مېنى ئاراڭلاردىن قوغلىۋەتكەندىن كېيىن، نېمە ئۈچۈن مېنىڭ قېشىمغا كەلدىڭلار؟ ـ دېدى. **28** ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ سەن بىلەن بىللە بولغىنىنى روشەن بايقىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز سېنىڭ ئوغرا گۈا: «ئوتىمىزدا بىر كېلىشىم بولسۇن، يەنى بىزلەر بىلەن سەن بىر-بىرىمىزگە قەسەم بېرىپ ئەھدە قىلىشايلى» دېدۇق؛ شۇ ۋەجىدىن سەن بىزگە ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىگەيسەن؛ بىز ساڭا ھېچ تەگىنىمىزدەك، شۇنداقلا ساڭا ياخشىلىقتىن باشقا ھېچبىر نېمە قىلمىغىنىمىزدەك (بەلكى سېنى ئامان-ئېسەنلىك ئىچىدە يولۇڭغا ئەۋەتكەندۇق) سەنمۇ شۇنداق قىلغايسەن. مانا ھازىر سەن پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەختـەربكەت كۆرۈۋاتىسەن! ـ دېيىشتى. **30** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا بىر زىياپەت قىلىپ بەردى. ئۇلار بولسا يەپ-ئىچتى. **31** ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۇلار قويۇپ بىر-بىرىگە قەسەم قىلىشتى؛ ئاندىن ئىسھاق ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ قېشىدىن ئامان-ئېسەن كەتتى. **32** ئۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسھاقنىڭ قۇللىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا ئۆزى كولىغان قۇدۇق توغرىسىدا خەۋەر بېرىپ: «بىز سۇ تاپتۇق!» دېدى. **33** ئۇ ئۇنىڭ نامىنى «شىباھ» قويدى. بۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەرنىڭ ئىسمى بۈگۈنگىچە «بەئەر-شىبا» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. **34** ئەساۋ قىرىق ياشقا كىرگەندە، ھىتتىيلاردىن بولغان بەئەرىنىڭ قىزى يەھۇدىت بىلەن ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **35** ئەمما بۇلار ئىسھاق بىلەن رېۋاكاھنىڭ كۆڭلىگە ئازاب ئېلىپ كەلدى.

27

ئىسھاق قېرىپ، كۆزلىرى تورلىشىپ، كۆزى غۇۋا كۆرىدىغان بولۇپ قالغاندا شۇنداق بولدىكى، ئۇ چوڭ ئوغلى ئەساۋنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇم! ـ دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **2** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مانا مەن ئەمدى قېرىپ كەتتىم، قانچىلىك كۈن كۆرىدىغىنىمنىمۇ بىلمەيمەن. **3** شۇڭا سەندىن ئۆتۈنىمەن، قوراللىرىڭ، يەنى ساداق ۋە ئوقيايىڭنى ئېلىپ جاڭگالغا چىقىپ، مەن ئۈچۈن بىر ئوۋ ئوۋلاپ كەل؛ **4** مەن ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك تاماقتىن بىرنى ئېتىپ، ماڭا كەلتۈرگىن. مەن ئۇنى يەپ، ئۆلۈشتىن ئىلگىرى كۆڭۈلدىن ساڭا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. **5** ئىسھاق ئوغلى ئەساۋغا سۆز قىلغاندا رېۋاكاھمۇ ئاڭلىدى. ئەساۋ ئوۋ ئوۋلاپ كەلگىلى جاڭگالغا چىقىپ كەتكەندە، **6** رېۋاكاھ ئوغلى ياقۇپقا: ـ مانا مەن ئاتاڭنىڭ ئاكالىڭ ئەساۋغا: «سەن ئوۋ ئوۋلاپ كېلىپ، ماڭا مەززىلىك بىر تاماملىق ئەتكىن؛ مەن ئۇنى يەپ ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن پەرۋەردىگار ئالدىدا ساڭا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلاي»، ـ دەپ ئېيتقىنىنى ئاڭلاپ قالدىم. **8** ئەمدى، ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ بۇيرۇغىنىمنى قىلغىن. **9** سەن دەرھال پادىغا بېرىپ، ئۆچكىلەرنىڭ ئىچىدىن ئېسىل ئىككى ئوغلاقنى ئېلىپ كەلگىن؛ مەن ئۇلاردىن ئاتاڭ ئۈچۈن ئۇ ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاتام تەييار قىلاي. **10** سەن ئۇنى ئاتاڭنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەپ، ئۆلۈپ كېتىشتىن بۇرۇن ساڭا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلدۇ، ـ دېدى. **11** لېكىن ياقۇپ ئانىسى رېۋاكاھغا: ـ مانا ئاكام ئەساۋ بولسا تۆكلۈك كىشى، مەن بولسام تۆكسىز سىلىق تەنلىك ئادەممەن. **12** مۇبادا ئاتام مېنى سىلاپ قالسا، ئۇنداقتا مەن ئۇنىڭ نەزىردە ئۇنى مازاق قىلغۇچى ئادەم بولۇپ قېلىپ، بېشىمغا بەركەت ئەمەس، بەلكى لەنەت تاپارمەنمىكىن، دېدى. **13** ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ساڭا چۈشىدىغان لەنەت ماڭا چۈشسۇن؛ ئەمما سەن پەقەت سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، بېرىپ [ئوغلاقلارنى] ئېلىپ كەل، ـ دېدى. **14** ئۇ بېرىپ ئۇلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئانىسىغا بەردى. ئانىسى ئۇنىڭ ئاتىسى ياخشى كۆرىدىغان مەززىلىك بىر تاتامنى تەييار قىلدى. **15** ئاندىن رېۋاكاھ ئۆنچى ئوغلى ئەساۋنىڭ ئۆيىدە ئۆز يېنىدا ساقلاقلىق ئەڭ ئېسىل كىيىملىرىنى ئېلىپ كىچىك ئوغلى ياقۇپقا كىيدۈرۈۋېتىپ، **16** ئوغلاقلارنىڭ تېرىسىنى ئىككى قولى بىلەن بوينىنىڭ تۆكسىز جايىغا يۆگەپ، **17** ئاندىن ئۆزى ئەتكەن مەززىلىك تاتاملار بىلەن نانلارنى ئوغلى ياقۇپنىڭ قولىغا ئۆتكۈزدى. **18** ياقۇپ ئاتىسىنىڭ قېشىغا كىرىپ: ـ ئەي ئاتا! دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن! ئوغلۇم، سەن كىم بولىسەن؟ ـ دېۋىدى، **19** ياقۇپ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چوڭ ئوغلۇڭنى ئەساۋمەن، ماڭا ئېيتقانلىرىدەك قىلدىم؛ ئەمدى ئورۇنلىرىدىن ئۆرۈپ، ئولتۇرۇپ قىلغان ئۆۋۈمنىڭ گۆشىگە ئېغىز تېگىپ، ئاندىن كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. **20** ئىسھاق ئوغلىغا: ـ ئەي ئوغلۇم، قانداقمۇ ئۇنى شۇنچە تېز تېپىپ كەلدىڭ؟ ـ دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدالىرى ئۇنى دەل يولۇمغا يولۇقتۇردى، ـ دېدى. **21** ئىسھاق ياقۇپقا: ـ ئەي ئوغلۇم، يېقىنراق كەل، سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇ، ئەمەسمۇ، سىلاپ باقاي، ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىغا يېقىن باردى؛ ئۇ ئۇنى سىلاپ تۇرۇپ: ـ ئاۋاز ياقۇپنىڭ ئاۋازى، لېكىن قول بولسا ئەساۋنىڭ قولىدۇر، ـ دېدى. **23** ئۇنىڭ قوللىرى بولسا ئاكىسى ئەساۋنىڭ قوللىرىدەك تۈكلۈك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى تونۇيالمايى، ئۇنىڭغا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلدى. **24** ئاندىن ئۇ يەنە: ـ سەن راست ئوغلۇم ئەساۋمۇسەن؟ دەپ سورىۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەل مەن، ـ دېدى. **25** ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ تاتامنى ئېلىپ كەلگىن، مەن ئوغلۇمنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈلمدىن ساڭا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلاي، ـ دېدى. [ياقۇپ] ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى؛ ئۇ يېدى. ئۇ شاراب كەلتۈرۈۋىدى، ئۇنمۇ ئىچتى. **26** ئاندىن ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى يېقىن كېلىپ مېنى سۈيگىن، ـ دېدى. **27** ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنى سۈيدى. ئاتىسى ئۇنىڭ كىيىملىرى پۇراپ ئۇنىڭغا بەختـەربكەت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «مانا، ئوغلۇمنىڭ ئېنىدىكى پۇراق پەرۋەردىگار بەركەتلىگەن كۆكەلمزارنىڭ خۇش پۇرىقىغا ئوخشايدىكەن! **28** خۇدا ساڭا ئاسمانىنىڭ شەبنىمى، يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىنى ئاتا قىلىپ، ئاشلىق-تۈلۈك بىلەن شارابنىمۇ كۆپ بەرگەي. **29** خەلقلەر سېنىڭ قۇللۇقۇڭدا بولغاي، ئەل-مىللەتلەر ئالدىڭدا تىزلانغاي؛ قېرىنداشلىرىڭغا خوجا بولغايسەن؛ ئاناڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا تىزلانغاي؛ ساڭا لەنەت قىلغانلار لەنەتكە قالغاي؛ ساڭا بەختـ تىلىگەنلەر بەختـ تاپقاي!» ـ دېدى. **30** شۇنداق بولدىكى، ئىسھاق ياقۇپقا دۇئا قىلىپ بولۇپ، ياقۇپ ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قېشىدىن چىقىپ بولۇشىغا، ئاكىسى ئەساۋ ئوۋدىن قايتىپ كەلدى. **31** ئۇمۇ مەززىلىك تاتاملارنى ئېتىپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كىرىپ، ئاتىسىغا: ـ ئاتا قوپقايلا، ئوغۇللىرىنىڭ ئوۋ گۆشىدىن يەپ، كۆڭۈللىرىدىن ماڭا بەختـ-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا، ـ دېدى. **32** ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا: ـ سەن كىمسەن؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئوغۇللىرى، چوڭ ئوغۇللىرى ئەساۋمەن! ـ دېدى. **33** بۇنى ئاڭلاپ ئىسھاق ئالاقزادىلىككە چۈشۈپ، پۈتۈن بەدىنى جالاقلاپ تىترەپ: ـ ئۇنداقتا بايىتىن ئوۋ ئوۋلاپ ئېلىپ كەلگىنى كىم؟ سەن كېلىشتىن بۇرۇن ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىدىن يەپ، ئۇنىڭغا بەختـ-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلدىم؛ ۋە بەرھەق، ئۇ بەختـ-بەركەت كۆرىدۇ! ـ

دېدى. **34** ئەساۋ ئاتسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپلا ئىنتايىن ئېچىنارلىق ھالدا ئۈن سىلىپ ئاچچىق پەريات كۆتۈرۈپ ئاتىسىغا: ـ مېنمۇ، ئى ئاتا، مېنىمۇ بەختـ-بەركەتلىگەيلا! ـ دېدى. **35** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ ئىنىڭ ھېيلە بىلەن كىرىپ، ساڭا تېگىشلىك بەختـ-بەركەتنى ئېلىپ كېتىپتۇ، دېدى. **36** ئەساۋ: ـ راست ئۇنىڭ ئېتى ياقۇپ ئەمەسمۇ؟! چۈنكى ئۇ ئىككى قېتىم مېنى پۇتلاپ، ئورنۇمنى تارتىۋالدى. ئاۋۋال تۇنجىلىق ھوقۇقۇمنى تارتىۋالدى ۋە مانا ھازىر ئۇ ماڭا تېگىدىغان بەختـ-بەركەتنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېدى، ئاندىن يەنە: ـ مېنىڭ ئۆچۈن بىرەر بەختـ-بەركەت قالدۇرمىدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **37** ئىسھاق ئەساۋغا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن ئۇنى ئۈستۈڭگە خوجا قىلدىم؛ ھەممە قېرىنداشلىرىنى ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولىدىغان قىلدىم؛ ئاشلىق ۋە يېڭى شاراب بىلەن ئۇنى قۇۋۋەتلىدىم؛ ئەي ئوغلۇم، ئەمدى ساڭا يەنە نېمىۋۇ قىلىپ بېرەلەيمەن؟ ـ دېدى. **38** ئەساۋ ئاتىسىغا يەنە: ـ ئەي ئاتا، سىلىدە پەقەت شۇ بىرلا بەختـ-بەركەت بار ئىدىمۇ؟ ماڭا، ئەي ئاتا، ماڭمۇ بەختـ-بەركەت تىلەپ دۇئا قىلغايلا! دېدى. ئاندىن ئۇ ئۈن سىلىپ يىغلاپ كەتتى. **39** ئاتىسى ئىسھاق ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ «مانا، تۇراغلۇ جايىڭ يەرنىڭ مۇنبەت كۆچىدىن نېرى، ئېگىز ئاسماننىڭ شەبنىمىدىن يىراق بولۇر؛ **40** سەن قىلىچىڭغا تايىنىپ جان باقىسەن، ئىنىڭنىڭ خىزمىتىدە بولىسەن، لېكىن چېگىردىن چىقىپ كەزگىنىڭدە، سەن بويۇنىڭدىن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى چىقىرىپ سۇندۇرۇۋېتىسەن» ـ دېدى. **41** شۇڭا ئەساۋ ئاتىسى ئۇنىڭغا تىلىگەن بەختـ-بەركەت سەۋەبىدىن ياقۇپقا ئۆچمەنلىك ساقلاپ يۈردى. ئەساۋ كۆڭلىدە: ـ ئاتامنىڭ ماتەم كۈنلىرى يېقىنلىشىپ قالدى؛ شۇ چاغدا ئىنىم ياقۇپنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن، دەپ خىيال قىلدى. **42** لېكىن رۇكاھ چوڭ ئوغلى ئەساۋنىڭ بۇ سۆزلىرىدىن خەۋەر تاپتى. ئۇ كىچىك ئوغلى ياقۇپنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا ئاكاڭ ئەساۋ سېنى ئۆلتۈرۈۋېتىمەن دەپ ئۆز-ئۆزىدىن تەسەللى تېپىۋېتىپتۇ؛ **43** ئەمدى ئەي ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، قوپۇپ ھارانغا، ئاكام لابانىنىڭ قېشىغا قېچىپ كەتكىن؛ **44** ئاكاڭنىڭ قەھرى يانغۇچە، ئۇنىڭ قېشىدا بىرنەچچە ۋاقىت تۇرغىن. **45** ئاكاڭ ئاچچىقىدىن يېنىپ، سېنىڭ ئۇنىڭغا قىلغىنىڭنى ئۇنتۇپ كەتكۈچە شۇ يەردە تۇرۇپ تۇرغىن؛ ئاندىن مەن ئادەم ئەۋەتىپ، سېنى ئۇ يەردىن ئالدۇرۇپ كېلىمەن. نېمە ئۈچۈن بىر كۈندىلا ھەر ئىككىگىلاردىن مەھرۇم بولۇپ قالاي؟ ـ دېدى. **46** ئەمما رىۋكاھ ئىسھاققا: ـ مەن مۇشۇ ھىتتىي قىزلار ۋەجىدىن جېنىمدىن جاق تويدۇم. ئەگەر ياقۇپمۇ بۇ يۇرتتىكى قىزلاردىن، مۇشۇنداق ھىتتىي قىزنى خوتۇنلۇققا ئالسا ياشىغىنىمنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ ـ دېدى.

28

شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا بەختـ-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكلەپ: ـ سەن قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالما، **2** بەلكى قوپۇپ، پادان-ئارامغا، ئاناڭنىڭ ئاتىسى بېتۇئەلنىڭ ئوۋىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن ئاناڭنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالغىن. **3** ھەممىگە قادىر تەڭرى سېنى بەختـ-بەركەتلەپ، ئاۋۇۇتۇپ، سەندىن كۆپ خەلقلەرنى چىقىرىپ كۆپەيتكەي، **4** شۇنداقلا ئىبراھىمنىڭ بەختـ-بەركىتىنى ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن نەسىلىڭگە بەرگەي؛ شۇنداق قىلىپ سەن ھازىر مۇساپىر بولۇپ تۇرۇۋاتقان يەرنى، يەنى ئەسلىدە خۇدا ئىبراھىمغا بەرگەن زېمىننى ئىگىلەيسەن! ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ياقۇپنى يولغا سالدى. ئۇ پادان-ئارامغا، ئارامىي بېتۇئەلنىڭ ئوغلى، ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ ئانىسى رىۋكاھنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قېشىغا قاراپ ماڭدى. **6** ئەساۋ ئىسھاقنىڭ ياقۇپقا بەختـ-بەركەت تىلەپ، ئۇنى پادان-ئارامغا شۇ يەردىن خوتۇن ئېلىشقا ئەۋەتكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا بەختـ-بەركەت تىلەپ، ئۇنىڭغا جېكلەپ: سەن قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن خوتۇن ئالمىغىن، دېگەنلىرىنى ئۇقۇپ، ياقۇپنىڭكۈ ئوز ئاتا-ئانىسىغا ئىتائەت قىلىپ، پادان-ئارامغا كەتكىنىنى كۆرگىنىدە، **8** ئەساۋ: ـ قانائانىيلارنىڭ قىزلىرى ئاتام ئىسھاقنىڭ نەزىردە يامان كۆرۈندىكەن، دەپ بىلىپ يەتتى. **9** ئۇ ئىسمائىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ھازىرقى خوتۇنلىرىنىڭ ئۈستىگە ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئىسمائىلنىڭ قىزى، نېبايوتنىڭ سىڭلىسى ماھالاتنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **10** ياقۇپ بولسا بەئەر-شىبادىن چىقىپ، ھاران تەرەپكە مېڭىپ، **11** بىر يەرگە يېتىپ كەلگەندە، كۈن ئولتۇرۇپ كەتكەچكە شۇ يەردە قونماقچى بولدى. ئۇ شۇ يەردىكى تاشلاردىن بىرنى ئېلىپ، بېشىغا ياستۇق قىلىپ قويۇپ، ئۇخلىغىلى ياتتى. **12** ئۇ بىر چۈش كۆردى: ـ مانا، ئۇچى ئاسمانلارغا تاقىشىدىغان بىر پەلەمپەيگە يەردە تىكەلگىلى ئۇراتتى؛ خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭدا چىقىپ-چۈشۈپ ئۇرۇۋاتتى. **13** مانا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئۈستىدە ئۇراتتى. ئۇ: ـ «مەن بولسام ئاتاڭ ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئىسھاقنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ مەن سەن ياتقان بۇ زېمىننى سېنىڭ بىلەن نەسىلىڭگە بېرىمەن. **14** نەسلىڭ بولسا يەرنىڭ توپىسىدەك كۆپ بولۇپ، سەن مەغرىب بىلەن مەشرىققە، شىمال بىلەن جەنۇبقا يېيىلىسەن؛ سەن ۋە نەسلىڭنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-قەبىلىلەر بەختـ-بەركەت تاپىدۇ. **15** مانا، مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، قەيەرگە بارساڭ سېنى ئامان-ئېسەن ساقلاپ، بۇ زېمىنغا سېنى قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ چۈنكى ساڭا ئېيتقان سۆزۈمنى ئادا قىلماي تۇرۇپ، سېنى تاشلىمايمەن» ـ دېدى. **16** ئاندىن ياقۇپ ئويغىنىپ: ـ بەرھەق، پەرۋەردىگار بۇ يەردىدۇر، لېكىن مەن ئۇنى بىلمەپتىمەن، ـ دېدى. **17** ئۇ قورقۇپ كېتىپ: بۇ جاي ئالامەت دەھشەتلىك بىر جاي ئىكەن! بۇ خۇدانىڭ ئۆيى بىلەن ئاسمانىڭ دەرۋازىسىدىن باشقا ھېچ جاي ئەمەستۇر، ـ دېدى. **18** ياقۇپ ئەتىسى سەھەر قوپۇپ، بېشىنىڭ ئاستىغا قويغان تاشنى ئېلىپ، [خاتىرە] تۇۋرۇك سۈپىتىدە تىكلەپ، ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيۇپ قويدى. **19** ئۇ جاينىڭ ئىسمىنى بەيت-ئەل دەپ ئاتىدى؛ ئەمما ئىلگىرى ئۇ جاينىڭ ئېتى لۇز ئىدى. **20** ئاندىن ياقۇپ قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: ـ ئەگەر خۇدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، بۇ سەپىرىمدە مېنى ساقلاپ، يېگىلى نان، كىيگىلى كىيىم بېرىپ، **21** مەن ئاتامنىڭ ئوۋىگە ئامان-ئېسەن يېنىپ بارسام، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم بولىدۇ؛ **22** شۇنىڭدەك مەن خاتىرە تۇۋرۇك سۈپىتىدە تىكلەپ قويغان بۇ تاش خۇدانىڭ ئۆيى بولىدۇ؛ ھەم شۇنداقلا سەن ماڭا بېرىدىغان بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ساڭا تەقدىم قىلماي قالمايمەن، ـ دېدى.

29

ئاندىن ياقۇپ سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ، مەشرىقتىكى قوۋملارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كەلدى. **2** ئۇ قارىۋىدى، مانا، يايلاقتا بىر قۇدۇق تۇراتتى، ئۇنىڭ يېنىدا ئۈچ توپ قوي پادىسى تۇراتتى؛ چۈنكى خەلق بۇ قۇدۇقتىن پادىلارنى سۇغىراتتى. قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا يوغان بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. **3** قاچانكى پادىلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە يىغىلسا، پادىچىلار بىرلىكتە قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى يۇملىتىۋېتىپ، قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن تاشنى يەنە قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ئۆز ئورنىغا قويۇپ قويراتتى. **4** ياقۇپ [پادىچىلاردىن]: ئەي بۇرادەرلەر، سىلەر قەيەرلىك؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ بىز ھارانلىقمىز، دېدى. **5** ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەر ناھورنىڭ ئوغلى لابانىنى تونۇمىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ تونۇيمىز، دېدى. **6** ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئۇ سالامەتمۇ، دەپ سوردۇدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ سالامەت تۇرۇۋاتىدۇ. مانا ئەنە ئۇنىڭ قىزى راھىلە قويلىرى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، دېدى. **7** ئۇ: ـ مانا، كۈن تېخى ئېگىز تۇرسا، ھازىر تېخى مالنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى بولمىدى؛ نېمىشقا قويلارنى سۇغىرىپ، ئاندىن يەنە بېرىپ ئوتلاتمايسىلەر؟ ـ دېدى. **8** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، مۇنداق قىلالمايمىز. ئاۋۋال پادىلارنىڭ ھەممىسى

يغلىپ، پادىچىلار تاشنى قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن يۇملىتۇەتكەندىن كېيىن، ئاندىن قويالارنى سۇغىرىمىز، دېدى. 9 ئۇ ئۇلار بىلەن گەپلىشىپ تۇرغىنىدا، راھىلە ئاتىسىنىڭ قويلىرى بىلەن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى ئۇ قوي باققۇچى ئىدى. 10 شۇنداق بولدىكى، ياقۇپ ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قىزى راھىلە بىلەن ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى كۆرگەندە، ئۇ قويۇپ بېرىپ، قۇدۇقنىڭ ئاغزىدىن تاشنى يۇملىتۇۋېتىپ، ئانىسىنىڭ ئاكىسى لابانىنىڭ قويلىرىنى سۇغاردى. 11 ئاندىن ياقۇپ راھىلەنى سۈيۈپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ تاشلىدى ۋە راھىلەگە: ـ مەن سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تۇغقىنى، رېۋكاھنىڭ ئوغلى بولىمەن، دېۋىدى، ئۇ يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاتىسىغا خەۋەر بەردى. 13 شۇنداق بولدىكى، لابان ئۆز سىڭلىسىنىڭ ئوغلى ياقۇپنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ سۈيۈپ، ئۆيىگە باشلاپ كەلدى. ئاندىن ياقۇپ لابانغا [كەچۈرمىشلىرىنىڭ] ھەممىسىنى دەپ بەردى. 14 لابان ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرۋەقە مېنىڭ سۆڭەك بىلەن گۆشۈمدۇرسەن! ـ دېدى. يۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ قېشىدا بىر ئايچە تۇرۇپ قالدى. 15 ئاندىن لابان ياقۇپقا: ـ سەن مېنىڭ تۇغقىنىم بولغاچ، ماڭا بىكارغا خىزمەت قىلامسەن؟ ئېيتقىنا، ھەققىڭگە نېمە ئالىسەن؟ ـ دېدى. 16 لابانىڭ ئىككى قىزى بار ئىدى؛ چوڭىنىڭ ئېتى لىياھ، كىچىكىنىڭ ئېتى راھىلە ئىدى. 17 لىياھنىڭ كۆزلىرى يېقىملىق ئىدى؛ ئەمما راھىلەنىڭ بولسا تەق-تۇرۇق كېلىشكەن، ھۆسنى-جامالى چىرايلىق قىز ئىدى. 18 ياقۇپنىڭ كۆڭلى راھىلەگە چۈشكەن بولۇپ لابانغا: ـ مەن سېنىڭ كىچىك قىزىڭ راھىلە ئۈچۈن ساڭا يەتتە يىل خىزمەت قىلاي، دېدى. 19 لابان جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى باشقا كىشىگە بەرگىنىمدىن ساڭا بەرگىنىم ياخشى. ئەمدى مېنىڭكىدە تۇرغىن، دېدى. 20 ياقۇپ راھىلەنى ئېلىش ئۈچۈن يەتتە يىل خىزمەت قىلدى. ئەمما ئۇ ئۇنى ئىنتايىن ياخشى كۆرگەچكە، بۇ يىللار ئۇنىڭغا پەقەت بىرنەچچە كۈندەكلا بىلىندى. 21 ۋاقىت توشقاندا ياقۇپ لابانغا: ـ مانا مېنىڭ كۈنلىرىم توشتى. ئەمدى ئايالىمنى ماڭا بەرگىن، مەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرەي، دېدى. 22 لابان شۇ يەردىكى ھەمە كىشىلەرنى يىغىپ، زىياپەت قىلىپ بەردى. 23 لېكىن شۇنداق بولدىكى، كەچ كىرگەندە، ئۇ چوڭ قىزى لىياھنى ياقۇپنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ بىللە بولدى. 24 لابان ئۆز دېدىكى زىلپاھنى قىزى لىياھغا دېدەك قىلىپ بەردى. 25 ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، مانا ئالدىدا لىياھ ئۇراتتى! ئۇ لابانغا: ـ بۇ زادى ماڭا نېمە قىلغىنىڭ؟ ئەجەبا، مەن راھىلە ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلمىدىممۇ؟ مېنى نېمىشقا شۇنداق ئالدىدىڭ؟! ـ دېدى. 26 لابان: بىزنىڭ يۇرتىمىزدا كىچىكنى چوڭىدىن ئىلگىرى ياتلىق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە يوق. 27 ئەمدى سەن چوڭىنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئوتكۈزۈپ بولغىن؛ ئاندىن يەنە ئىككىنچىسىنىمۇ ساڭا بېرەيلى؛ ئۇ سېنىڭ ماڭا يەنە يەتتە يىل قىلىدىغان خىزمىتىڭنىڭ ھەققى بولىدۇ؛ ـ دېدى. 28 ياقۇپ ماقۇل بولۇپ، لىياھنىڭ يەتتە كۈنلۈك توي مۇراسىمىنى ئوتكۈزۈپ بولغاندا، لابان قىزى راھىلەنمۇ ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 29 لابان دېدىكى بىلھاھنى قىزى راھىلەگە دېدەك قىلىپ بەردى. 30 بۇ تەرىقىدە ياقۇپ راھىلەنىڭمۇ قېشىغا كىردى؛ ئۇ راھىلەنى لىياھدىن زىيادە ياخشى كۆردى. ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە يەتتە يىل لابانغا خىزمەت قىلدى. 31 ئەمما پەرۋەردىگار لىياھنىڭ ئەتىۋارلانمىغانلىقىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭغا ئۇغۇشنى نېسىپ قىلدى. لېكىن راھىلە ئۇغماس ئىدى. 32 لىياھ ھامىلىدار بولۇپ بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار خارلانغىنىمنى كۆردى؛ ئەمدى ئېرىم مېنى ياخشى كۆرىدۇ» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى «رۇبەن» قويدى. 33 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەتىۋارلانمىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بۇنى ھەم ماڭا بەردى» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمئۇن قويدى. 34 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم ئېرىم ماڭا باغلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئۈچ ئوغۇل ئۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى لاۋۋي قويدى. 35 ئۇ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغۇپ: ـ «ئەمدى بۇ قېتىم مەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇي!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھۇدا قويدى. ئاندىن ئۇ ئۇغۇتتىن توختاپ قالدى.

30 ئەمما راھىلە ئۇزىنىڭ ياقۇپقا بالا ئۇغۇپ بېرەلمىگىنىنى كۆرگەندە، ئاچىنسىغا ھەسەت قىلىپ ياقۇپقا: ـ ماڭا بالا بەرگىن؛ بولمىسا ئۆلىمەن، ـ دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپنىڭ راھىلەگە غەزىپى كېلىپ: ـ مەن بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىنى سەندىن ئايىغان خۇدانىڭ ئورنىدىمۇ؟! ـ دېدى. 3 ـ مانا، دېدىكىم بىلھاھ بۇ يەردە تۇرىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرگىن، ئۇ مېنىڭ قۇچىقىمغا ئۇغسۇن؛ مەن ئۇ ئارقىلىق بالىلىق بولاي، ـ دېدى راھىلە. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇ دېدىكى بىلھاھنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى؛ ياقۇپ ئۇنىڭ قېشىغا كىردى. 5 بىلھاھ ھامىلىدار بولۇپ، ياقۇپقا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. 6 راھىلە: ـ «خۇدا مەن ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزۈپ پەريادىمنى ئاڭلاپ، ماڭا بىر ئوغۇل بەردى»، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى دان قويدى. 7 راھىلەنىڭ دېدىكى بىلھاھ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 8 راھىلە: ـ «مەن ئاچام بىلەن بەسلىشىپ قاتتىق ئۇتۇشۇپ، يەڭدىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى نافتالى قويدى. 9 لىياھ ئۆزىنىڭ ئۇغۇتتىن توختاپ قالغانلىنى كۆرۈپ، دېدىكى زىلپاھنى ياقۇپقا خوتۇن قىلىپ بەردى. 10 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بەردى. 11 لىياھ: ـ «نېمىدېگەن تەلەيلىك-ھە!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى گاد قويدى. 12 لىياھنىڭ دېدىكى زىلپاھ ياقۇپقا ئىككىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 13 لىياھ: «مەن بەختلىكتۇرمەن! چۈنكى خوتۇن-قىزلار مېنى بەختلىك دېيىشىدۇ!» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاشىر قويدى. 14 بۇغداي ئورمىسى كۆنلىرىدە رۇبەن چىقىپ ئېتىزلىققا باردى ۋە ئېتىزدىن بىرقانچە مۇھەببەتگۈلنى تېپىپ، يۇلارنى ئانىسى لىياھنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. ئەمدى راھىلە لىياھقا: ـ ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈلىدىن بىرنەچىنى ماڭا بەرگىن! ـ دېدى. 15 [لىياھ] ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئېرىمنى تارتىۋالغىنىڭ يەتمەمدۇ؟ ئەمدى ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈلىنىمۇ تارتىۋالماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. راھىلە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق بولسا ئۇ ئوغلۇڭنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى ئۈچۈن بۇگۈن كېچە سەن بىلەن ياتسۇن، ـ دېدى. 16 ياقۇپ كەچقۇرۇن ئېتىزدىن قايتىپ كەلگىنىدە، لىياھ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ مېنىڭ قېشىمغا كىرىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى مەن ئوغلۇمنىڭ مۇھەببەتگۈللىرى بىلەن سېنى ئىجارىگە ئالدىم، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇ بۇ كېچە ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 17 خۇدا لىياھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئۇ ھامىلىدار بولۇپ، ياقۇپقا بەشىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 18 شۇنىڭ بىلەن لىياھ: «دېدىكىمنى ئېرىمگە بەرگىنىمگە خۇدا ئەمدى ماڭا «ئىجارە ھەققىم»نى ئاتا قىلدى» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسساكار قويدى. 19 لىياھ يەنە ھامىلىدار بولۇپ، ياقۇپقا ئالتىنچى ئوغلىنى ئۇغۇپ بەردى. 20 لىياھ: ـ «خۇدا ماڭا ياخشى تويلۇق ئاتا قىلدى؛ ئەمدى ئېرىم مېنىڭ بىلەن بىللە تۇرىدىغان بولدى؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭغا ئالتە ئوغۇل ئۇغۇپ بەردىم» دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى زەبۇلۇن قويدى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ بىر قىز ئۇغۇپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى دىنا قويدى. 22 ئەمما خۇدا راھىلەنى ياد قىلىپ، دۇئاسىنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇغىدىغان قىلدى. 23 ئۇ ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل ئۇغىدى. ئۇ: ـ «خۇدا مېنى نومۇسىتىن خالاس قىلدى»، دېدى. 24 ئۇ: ـ «پەرۋەردىگار ماڭا يەنە بىر بالا بەرسە» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يوسۇپ قويدى. 25 راھىلە يوسۇپنى ئۇغقاندىن كېيىن ياقۇپ لابانغا: ـ مېنى ئۆز يۇرتۇمغا، ئۆز ۋەتىنىمگە كەتكىلى قويغىن. 26 مېنىڭ ساڭا ئىشلەپ ئېرىشكەن ئىش ھەققىم بولغان ئاياللىرىم بىلەن بالىلىرىمنى ماڭا بەرگىن؛

مەن كېتەي؛ چۈنكى مېنىڭ ساگا ئىشلىگەن جايالىق خىزمىتىم تۈزۈگگە ئايان، ـ دېدى. **27** لابان ئۇنىڭغا جاۋابەن: نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇتۇنۇپ قالاي، [يېنىمدىن كەتمە]. چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ سەۋەبىڭدىن ماگا بەركەت بەرگىنىنى تونۇپ يەتتىم، دېۋىدى، [ياقۇپ] يەنە: ـ **28** ماگا ئالدىغان ھەققىڭنى توختاتقىن؛ مەن ساگا شۇنى بېرەي، دېدى. **29** [ياقۇپ] ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ساگا قانداق خىزمەت قىلىپ كەلگىنىم، مېنىڭ قولۇمدا ماللىرىڭنىڭ قانداق بولغىنى ئۆزۈڭگە ئايان. **30** چۈنكى مەن كەلمەستە مېلىڭ ئاز ئىدى؛ ئەمدى ناھايىتى زور بىر توپ بولدى. مېنىڭ قەدىمىم قەيەرگە يەتسە، پەرۋەردىگار ساگا بەركەت ئاتا قىلدى. ئەمدى مەن قاچان ئۆز ئائىلەم ئۈچۈن ئىگىلىك تىكلەيمەن؟ ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن لابان: ـ مەن ساگا نېمە بېرەي، دېۋىدى، ياقۇپ: ـ سەن ماگا ھېچنېمە بەرمىگىن؛ پەقەت مېنىڭ شۇ ئىشىمنى قوشۇلساگلا، مەن يەنە پاداگنى بېقىپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئالىمەن. **32** مەن بۈگۈن پۈتكۈل پاداگنى ئارىلاپ، ئالا-چىپار قويىلارنى، قارا-قوگۇر پاخلانلارنى، شۇنداقلا ئوچكىلەرنىڭ ئىچىدىنمۇ ئالا-چىپارلىرىنى ئايرىپ چىقىمەن. بۇلار مېنىڭ ئىش ھەققىم بولسۇن. **33** كېيىن، مېنىڭ ھەققىمنى تەكشۈرۈپ كەلگەن ۋاقىتتىڭدا، ھەققانىي بولغىنىم كۆز ئالدىڭدا ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئوچكىلەر ئارىسىدا ئالا-چىپار بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى، پاخلانلار ئارىسىدا قارا-قوگۇر بولمىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئوغرىلاپ كېلىنگەن ھېسابلانسۇن، ـ دېدى. **34** ئۇ ۋاقىتتا لابان: ـ ماقۇل، دېگىنىڭدەك بولسۇن، ـ دېدى. **35** شۇ كۈنى [لابان] تاغىل ۋە ئالا-چىپار تېكىلەرنى، ئالا-چىپار چىشى ئوچكىلەرنى، شۇنداقلا ئاز-پاز ئاق چىكىمى بولغان بارلىق ئوچكىلەرنى، بارلىق قارا-قوگۇر قوزىلارنى ئايرىپ، ئۆز ئوغۇللىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، **36** ئۆزى بىلەن ياقۇپنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈچ كۈنلۈك ئارىلىقنى قويدى. ياقۇپ بولسا لابانىڭ پادىلىرىنىڭ قالغىنىنى باقتى. **37** لېكىن ياقۇپ تېرەك، بادام ۋە چىنار دەرەخلىرىدىن يۇمران چوقىلارنى ئېلىپ، قوۋزىقىنى يوللۇق قىلىپ شىلىپ، ئاق سىزىقلارنى چىقاردى. **38** ئاندىن مال كۆيلىگەن ۋاقىتلىردا سۇ ئىچكىلى كەلگەندە، ئۇ مۇشۇ شىلغان چوقىلارنى پادىلار سۇ ئىچىدىغان يەرلەردىكى ئۆزلاقلارغا مالنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قوياتتى. مال بۇ [تاغىل] چوقىلارنىڭ ئالدىدا جۈپلەشكەندىن كېيىن ئۇلار تاغىل ۋە ئالا-چىپار قوزىلارنى تۇغدى. **40** ئاندىن ياقۇپ بۇ قوزىلارنى لابانىڭ پادىسىدىن ئايرىپ چىقاردى؛ ئاندىن ئۇ لابانىڭ پادىسىنىڭ يۈزلىرىنى تاغىل ۋە قوگۇر قوىلىرىغا قارىتىپ جۈپلەشتۈردى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۆز مېلىنى لابانىڭ مېلىغا قوشمىاي بۆلەك قويۇپ، ئۆزى ئۆزىنى ئايرىم پادىلارنى قىلدى. **41** ساغلام كۆچلۈك مال جۈپلەشكىنىدە، ياقۇپ چوقىلارنى پادىنىڭ كۆز ئالدىغا ئۆلاقلاردا قوياتتى؛ ماللار شۇ چوقىلارنىڭ يېنىدا جۈپلىشەتتى. **42** لېكىن جۈپلىشۋاتقان مال ئاجىز بولسا، ئۇ چوقىلارنى قويمايتتى. بۇ تەرىقىدە ئاجىزلىرى لابانغا، كۆچلۈكلىرى ياقۇپقا تەۋە بولدى. **43** شۇنداق قىلىپ، بۇ كىشى ناھايىتى باي بولۇپ، ماللىرى، دېدەكلىرى، قۇللىرى، تۆگىلىرى ۋە ئېشەكلىرى خېلى كۆپ بولدى.

31

ئەمما ياقۇپ لابانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ: ـ ياقۇپ ئاتىمىزنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكىنى ئېلىپ كەتتى؛ ئۈنىڭ ئېرىشكەن بۇ دۆلىتى ئاتىمىزنىڭ تەۋەلىۋاتىدىن كەلگەن، دېگىنىنى ئاگلاپ قالدى. **2** ياقۇپ لابانىڭ چىرايىغا قارىۋىدى، مانا، ئۇ ئۆزىگە بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى. **3** بۇ چاغدا، پەرۋەردىگار ياقۇپقا: ـ سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ زېمىنىغا، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ كەتكىن. مەن سېنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن ياقۇپ ئادەم ئەۋەتىپ، راھىلە ۋە لىياھنى ئۆز پادىسى ئۈرغان كۆكلەمگە چاقىرىپ كېلىپ **5** ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ئاتاگلارنىڭ چىرايىغا قارىسام ماگا بۇرۇنقىدەك خۇش پېئىل بولمىدى؛ ئەمما ئاتامنىڭ خۇداسى مەن بىلەن بىللە بولۇپ كەلدى. **6** كۆچۈرمىنىڭ يېتىشىچە ئاتاگلارغا ئىشلەپ بەرگىنىم سىلەرگە ئايان؛ **7** ھالبۇكى، ئاتاگلار مېنى ئەخمەق قىلىپ، ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆزگەرتتى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭ ماگا زىيان يەتكۈزۈشىگە يول قويمىدى. **8** ئەگەر ئۇ: «ئالا-چىپار قوزىلار ھەققىڭ بولىدۇ»، دېسە، بارلىق پادىلار ئالا-چىپار قوزىلىغلى تۇردى. ئۇ: «تاغىل قوزىلار ھەققىڭ بولسۇن»، دېسە، بارلىق پادىلار تاغىل قوزىلىغلى تۇردى. **9** بۇ تەرىقىدە خۇدا ئاتاگلارنىڭ ماللىرىنى تارتىۋېلىپ، ماگا بەردى. **10** پادىلار كۆيلىگەن ۋاقىتتا مەن بىر قېتىم چۈشۈمدە بېشىمنى كۆتۈرۈپ شۇنى كۆردۈمكى، مانا، ماللارنىڭ ئۈستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل يا كى ئالا-چىپار ئىدى. **11** ئاندىن خۇدانىڭ يەرەشتىسى چۈشۈمدە ماگا: «ئەي ياقۇپ»، دېۋىدى، مەن جاۋاب بېرىپ: «مانا مەن»، دېدىم. **12** ئۇ ماگا: ـ «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارىغىن؛ مانا ماللارنىڭ ئۈستىگە جۈپلىشىشكە ئېتىلغان قوچقار-تېكىلەرنىڭ ھەممىسى تاغىل ۋە ئالا-چىپاردۇر؛ چۈنكى مەن لابانىڭ ساگا قىلغىنىنىڭ ھەممىسىنى كۆردۈم. **13** مەن بەيت-ئەلدە [ساگا كۆرۈنگەن] تەڭرىدۇرمەن. سەن شۇ يەردە تۇۋرۇكنى مەسىھلەپ، ماگا قەسەم ئىچتىڭ. ئەمدى سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بۇ زېمىندىن چىقىپ، ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ زېمىنىغا يانغىن» دېدى. **14** راھىلە ۋە لىياھ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاتىمىزنىڭ ئۆيىدە بىزگە تېگىشلىك نېسىۋە يا كى مىراس قالمىغانمۇ؟ **15** بىز دەرۋەقە ئۇنىڭغا يات ئادەم ھېسابلىنىپ قالغانمۇ؟! ئۇ بىزنى سېتىۋەتتى، تويلۇقىمىزنىمۇ يۇتۇنلەپ يەپ كەتتى! **16** شۇنداق بولغاندىن كېيىن، خۇدا ئاتىمىزدىن ساگا ئېلىپ بەرگەن بارلىق دۆلەت بىز بىلەن بىللىرىمىزنىڭكىدۇر. ئەمدى خۇدا ساگا نېمە دېگەن بولسا، شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئورنىدىن تۇرۇپ، بىللىرى ۋە ئايالىرىنى تۆگىلىرگە مىندۈرۈپ، ئېرىشكەن بارلىق ماللىرى ۋە بارلىق ئەتەلۋاتىنى، يەنى پادان-تارامدا تاپقان ئەتەلۋاتلىرىنى ئېلىپ، ئاتىسى ئىسھاقنىڭ يېنىغا بېرىشقا قاناتلان زېمىنىغا قاراپ يول ئالدى. **19** لابان بولسا قويلىرىنى قىرقىغىلى كەتكەنىدى؛ راھىلە ئۆز ئاتىسىغا ئەۋە «تۆپ بۇتلىرى»نى ئوغرىلاپ ئېلىۋالدى. **20** ياقۇپ ئارامىي لابانغا ئۆز قېشىدىن ئوغرىلىقچە قېچىپ كېتىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرماي ئۇنى ئالداپ قويغانىدى. **21** ئۇ بار-يوقىنى ئېلىپ قېچىپ كەتتى؛ ئۇ دەريادىن ئۆتۈپ گىلئاد تېغى تەرەپكە قاراپ يول ئالدى. **22** ئۈچىنچى كۈنى، لابانغا ياقۇپنىڭ قاچقىنى توغرىسىدا خەۋەر يەتتى. **23** ئۇ ئۆز تۇغقانلىرىنى ئېلىپ، يەتتە كۈنلۈك يولغىچە كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، گىلئاد تېغىدا ئۇنىڭغا يېتىشتى. **24** لېكىن كېچىسى خۇدا ئارامىي لابانىڭ چۈشىگە كىرىپ ئۇنىڭغا: «سەن ھېزى بول، ياقۇپقا يا ئاق يا كۆك دېمە!» دېدى. **25** لابان ياقۇپقا يېتىشىپ بارغاندا، ياقۇپ چېدىرنى تاغنىڭ ئۈستىگە تىكىۋەتكەنىدى. لابانمۇ ئۇغقانلىرى بىلەن گىلئاد تېغىنىڭ ئۈستىدە چېدىر تىكتى. **26** لابان ياقۇپقا: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭ؟ سەن مېنى ئالداپ، قىزلىرىمنى ئۇرۇشتا ئالغان ئۇلجىدەك ئېلىپ كەتتىڭ؟ **27** نېمىشقا يوشۇرۇن قاچىسەن، ماگا خەۋەر بەرمەي مەندىن ئوغرىلىقچە كەتتىڭ؟ ماگا دېگەن بولساڭ مەن خۇشال-خۇراملىق بىلەن غەزەل ئوقۇپ، داپ ۋە چاڭ چېلىپ، سېنى ئۇزىتىپ قويمامتىم؟ **28** شۇنداق قىلىپ سەن ماگا ئۆز ئوغۇللىرىم ۋە قىزلىرىمنى سۈيۈپ ئۆزىتىپ قويۇش پۇرىستىنىمۇ بەرمىدىڭ. بۇ ئىشتا ئەخمەقلىق قىلدىڭ. **29** سىلەرگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈش قولۇمدىن كېلەتتى؛ لېكىن ئۆتۈگۈن كېچىە ئاتاگىنىڭ خۇداسى ماگا سۆز قىلىپ: «ھېزى بول، ياقۇپقا يا ئاق يا كۆك دېمە» دېدى. **30** خوش، سەن ئاتاگىنىڭ ئۆيىنى تولىمۇ سېغىنغىنىڭ ئۈچۈن كەتمەي قويمايسەن؛ لېكىن نېمىشقا يەنە مېنىڭ بۇتلىرىمنى ئوغرىلىدىڭ؟ ـ دېدى. **31** ياقۇپ لابانغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن قورقۇپ قاچتىم؛ چۈنكى سېنى قىزلىرىنى

مەندىن مەجبۇرىي تارتىۋالامدىكەن، دېدىم. **32** ئەمدى بۇتلىرىڭغا كەلسەك، ئۇلار كىمدىن چىقسا شۇ تىرىك قالمايدۇ! قېرىنداشلىرىمز ئالدىدا مەندىن قانداقلا ئەمگىنى تونۇۋالساڭ، ئۇنى ئېلىپ كەت، ـ دېدى. ھالبۇكى، ياقۇپنىڭ راھىلەنىڭ بۇتلارنى ئوغرىلاپ كەلگىنىدىن خەۋىرى يوق ئىدى. **33** لابان ئالدى بىلەن ياقۇپنىڭ چېدىرىغا كىرىپ، ئاندىن لىياھنىڭ چېدىرى ھەم ئىككى دېدەكنىڭ چېدىرلىرىغا كىرىپ ئاختۇرۇپ ھېچنېمە تاپالمدى. لىياھنىڭ چېدىردىن چىقىپ، راھىلەنىڭ چېدىرىغا كىردى. **34** راھىلە بولسا ئۆي بۇتلىرىنى ئېلىپ، بۇلارنى تۆگىنىڭ چومىنىڭ ئىچىگە تىقىپ قويۇپ، ئۇستىدە ئولتۇرۇۋالغانىدى. لابان پۈتكۈل چېدىرنى ئاختۇرۇپ، ھېچنېمە تاپالمدى. **35** راھىلە ئاتىسىغا: ـ ئەي خوجام، ئالدىڭدا تۇرالمىغنىم ئۆچۈن خاپا بولمغىن؛ چۈنكى مەن ھازىر ئايالارنىڭ ئادەت مەزگىلىدە تۇرۇۋاتىمەن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، لابان ھەممە يەرنى قويماي ئاختۇرۇپمۇ، ئۆي بۇتلىرىنى تاپالمدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئاچچىقلاپ لابان بىلەن جېدەللىشىپ كەتتى. ياقۇپ لابانغا: ـ سەن مېنى كەينىمدىن مۇنچە ئالدىراپ-تېنەپ قوغلاپ كەلگۈدەك مەندە نېمە سەۋەنلىك، نېمە گۇناھ بار؟ **37** سەن ھەممە يۈك-تاقلىرىمنى ئاختۇرۇپ چىقتىڭ، ئۆيۈڭنىڭ ئەرسىلىرىدىن بىرەر نېمە تاپالدىڭمۇ؟ بىرنېمە تاپقان بولساڭ، مېنىڭ قېرىنداشلىرىم بىلەن سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئۇنى قويغىن، ئۇلار بىز ئىككىمىزنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم قىلسۇن. **38** مەن مۇشۇ يىگىرمە يىل قېشىڭدا تۇردۇم؛ ھېچقاچان ساغلىقىڭ ۋە چىشى ئۆچكىلىرىڭ بالا تاشلىۋەتمىدى، پادىلىرىڭدىن قوچقارلىرىڭنى يېگىنىم يوق. **39** بوغۇزۇپتىلىگەنلىرىنى قېشىڭغا ئېلىپ كەلمەي، بۇ زىيانىنى ئۆزۈم تولدۇردۇم؛ كېچىسى ئوغرىلانغان ياكى كۈندۈزى ئوغرىلانغان بولسۇن سەن ئۇنى مەندىن تولىتىپ ئالدىڭ. **40** مېنىڭ كۈنلىرىم شۇنداق ئۆتتىكى، كۈندۈزى ئىسسىقتىن، كېچىسى سوغۇقتىن قىينىلىپ، ئۇيقۇ كۆزۈمدىن قاچاتتى. **41** مېنىڭ كۈنلىرىم مۇشۇ يىگىرمە يىلدا ئۆيۈڭدە ئۆرۈپ شۇنداق بولدى؛ ئون تۆت يىل ئىككى قىزىڭ ئۈچۈن ساڭا خىزمەت قىلدىم، ئالتە يىل پاداڭ ئۈچۈن خىزمەت قىلدىم؛ ئۇنىڭ ئۆستىگە سەن ئىش ھەققىمنى ئون قېتىم ئۆزگەرتتىڭ. **42** ئەگەر ئاتامنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، يەنى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغانىنىڭ ئۆزى مەن بىلەن بىللە بولمىسا ئىدى، سەن جەزمەن مېنى قۇرۇق قول قىلىپ قايتۇرۇۋېتەتتىڭ. لېكىن خۇدا مېنىڭ تارتقان جەبىر-جاپالىرىمنى، قوللىرىمنىڭ مۇشەققىتىنى كۆرۈپ تۈنۈگۈن كېچە ساڭا تەنبىھ بەردى، ـ دېدى. **43** لابان ياقۇپقا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ قىزلار مېنىڭ قىزلىرىم، بۇ ئوغۇللار مېنىڭ ئوغۇللىرىم، بۇ پادا بولسا مېنىڭ پادام بولىدۇ، شۇنداقلا كۆز ئالدىڭدىكى ھەممە نەرسە مىنىڭكىدۇر، ئەمما مەن بۇگۈن بۇ قىزلىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقان ئوغۇللىرىنى نېمە قىلاي؟ **44** قېنى كەل، سەن بىلەن ئىككىمىز بىر ئەھدە تۈزۈشەيلى، بۇ مەن بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرىمىزدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ بىر تاشنى ئېلىپ ئۈرە تىكىلەپ تۈۋرۈك قىلىپ قويدى. **46** ئاندىن ياقۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ تاش يىغىڭلار، ـ دېۋىدى، تاشلارنى ئېلىپ كېلىپ دۆۋىلىدى، شۇ يەردە تاش دۆۋىسىنىڭ يېنىدا غىزالىنىشتى. **47** لابان بۇ دۆۋىنى «يەگار-ساھادۇتا» دەپ ئاتىدى، ياقۇپ ئۇنىڭغا «گالىئەد» دەپ ئات قويدى. **48** لابان: ـ بۇ دۆۋە بۇگۈن سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا گۇۋاھ بولسۇن، ـ دېدى. شۇڭا بۇ سەۋەبتىن دۆۋىنىڭ نامى « گالىئەد» ئاتالدى. **49** ئۇ جاي يەنە «مىزپاھ»، دەيمۇ ئاتالدى؛ چۈنكى لابان يەنە: ـ ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن كۆرۈشمىگەن ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرامدا قاراۋۇل بولۇپ كۆزىتىپ تۇرسۇن. **50** ئەگەر سەن قىزلىرىمنى بوزەك قىلساڭ، ياكى قىزلىرىمنىڭ ئۈستىگە باشقا خوتۇنلارنى ئالساڭ، باشقا ھېچ كىشى قېشىمىزدا ھازىر بولمىغان تەقدىردىمۇ، مانا، خۇدا مەن بىلەن سېنىڭ ئارا گۇۋاھچىدۇر! **51** لابان ياقۇپقا يەنە: ـ مانا، بۇ دۆۋىگە قارا، مەن بىلەن سەن ئىككىمىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مەن تىكلەپ قويغان بۇ تۈۋرۈككىمۇ قارا؛ **52** كەلگۈسىدە بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈكنى مەن يامان نىيەت بىلەن بۇ دۆۋىدىن سېنىڭ تەرىپىگە ئۆتمەسلىكىم ئۈچۈن، سېنىڭمۇ نىيىتىڭنى يامان قىلىپ بۇ دۆۋە ۋە بۇ تۈۋرۈكتىن ئۆتۈپ مېنىڭ تەرىپىمگە كەلمەسلىكىڭ ئۈچۈن گۇۋاھچى بولسۇن. **53** ئىبراھىمنىڭ ئىلاھى، ناھورنىڭ ئىلاھى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ ئىلاھلىرى ئارىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن، ـ دېدى. ياقۇپ بولسا ئاتىسى ئىسھاقنىڭ قورقۇنچىسى بولغۇچى بىلەن قەسەم قىلدى. **54** ئاندىن ياقۇپ تاغ ئۈستىدە بىر قۇربانلىق سۇنۇپ، قېرىنداشلىرىنى ئوزى بىلەن تاماقلىنىشقا تەكلىپ قىلدى. ئۇلار ھەمداستىخان ئولتۇردى ۋە كېچىسى تاغدا قوندى. **55** ئەتىسى تاڭ سەھەردە لابان ئورنىدىن تۇرۇپ، نەۋرىلىرى بىلەن قىزلىرىنى سۈيۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەركەت تىلەپ، ئۆز ئۆيىگە راۋان بولدى.

32

ياقۇپ ئۆز يولىغا كېتىپ باراتتى؛ يولدا خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئۇنىڭغا ئۇچرىدى. **2** ياقۇپ ئۇلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ جاي خۇدانىڭ بارگاھى ئىكەن! ـ دەپ، بۇ جاينىڭ نامىنى «ماھانائىم» دەپ قويدى. **3** ئاندىن ياقۇپ سېئىر زېمىنىدىكى «ئېدوم يايلىقى»غا، ئاكىسى ئەساۋنىڭ قېشىغا ئالدىن خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتتىپ، **4** ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر خوجامغا، يەنى ئەساۋغا: « كەمىنىلىرى ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ مەن لابانىنىڭ قېشىدا مۇساپىر بولۇپ، تا مۇشۇ ۋاقىتقىچە تۇردۇم. **5** ئەمدى مەندە كالا، ئېشەك ۋە قويلار، قۇل-دېدەكلەرمۇ بار؛ مەن ئۆزلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپارمەنمىكەن دەپ خوجامغا خەۋەر يەتكۈزۈشنى لايىق كۆردۇم»، دەگىلار، ـ دېدى. **6** خەۋەرچىلەر ياقۇپنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ: ـ بىز ئاكىلىرى ئەساۋنىڭ قېشىغا باردۇق؛ ئۇ ئۆت يۈز كىشىنى ئېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **7** ياقۇپ ناھايىتى قورقۇپ، غەم-غۇسسىگە چۈشۈپ ئادەملىرىنى قوي، كالا ۋە تۆگىلىرىگە قوشۇپ، ئىككى توپقا ئايلىندى. **8** ئۇ: ـ «ئەگەر ئەساۋ كېلىپ بىر توپىمىزغا ھۇجۇم قىلسا، يەنە بىر توپى قېچىپ قۇتۇلۇپ قالار» ـ دەپ ئويلىدى. **9** ئاندىن ياقۇپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتام ئىبراھىمنىڭ خۇداسى ۋە ئاتام ئىسھاقنىڭ خۇداسى! ماڭا: «ئۆز زېمىنىڭ ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرىڭنىڭ قېشىغا يېنىپ كەتكىن، ساڭا ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ ۋەدە قىلغان پەرۋەردىگار! **10** ـ مەن سېنىڭ ئۆز قۇلۇڭغا كۆرسەتكەن ئۆزگەرمەس بارلىق مېھرىبانلىقىڭ ۋە بارلىق ۋاپادارلىقىڭ ئالدىدا ھېچنېمە ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكىنىمدە يالغۇز بىر ھاسام بار ئىدى. ئەمدى مەن ئىككى توپ ئادەم بولۇپ قايتىۋاتىمەن. **11** ئوتتۇنۇپ قالاي، مېنى ئاكام ئەساۋنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى ئۇ كېلىپ مەن بىلەن خوتۇن-بالىلىرىنى ئولتۇرۇۋېتەمدىكەن، دەپ قورقىمەن. **12** سەن: «مەن جەزمەن ساڭا زور ياخشىلىق قىلىپ، سېنىڭ نەسلىڭنى دېڭىزدىكى قۇمدەك ھەددىي-ھىسابسىز كۆپ قىلىمەن»، دېگەندىدىڭ، ـ دېدى. **13** ئۇ شۇ كېچىسى شۇ يەردە قونۇپ قالدى؛ ئاندىن ئۇ قول ئىلىكىدىكى ماللاردىن ئېلىپ، ئاكىسى ئەساۋغا ئىككى يۈز ئۆچكە، يىگىرمە تېكە، ئىككى يۈز ساغلىق، يىگىرمە قوچقار، ئوتتۇز چىشى ئۆگىنى تايلاقلىرى بىلەن، قىرىق ئىنەك، ئون بۇقا، يىگىرمە مادا ئېشەك، ئون ھاڭگا ئېشەكنى سوۋغات قىلىپ تەييارلاپ، **16** بۇلارنى ئايرىم-ئايرىم توپ قىلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا ئاپىشۇرۇپ، ئۇلارغا جېكلەپ: ـ سىلەر مەندىن بۇرۇن مېڭىپ، ھەر توپنىڭ ئارىسىدا ئارىلىق قويۇپ ھەيدەپ مېڭىڭلار، ـ دېدى. **17** ئۇ ئەڭ ئالدىدىكى توپ بىلەن ماڭغان كىشىگە ئەمر قىلىپ: ـ ئاكام ئەساۋ ساڭا ئۇچرىغاندا، ئەگەر ئۇ سەندىن: « كىمنىڭ ئادىمىسەن؟ قەيەرگە بارىسەن؟ ئالدىڭدىكى جانۋارلار كىمنىڭ؟» ـ دەپ

سورىسا، **18** ئۇنداقتا سەن جاۋاب بېرىپ: «بۇلار كەمىنلىرى ياقۇپنىڭ بولۇپ، خوجام ئەساۋغا ئەۋەتكەن سوۋغاتتۇر. مانا، ئۇ ئۆزىمۇ كەينىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دېگىن، دېدى. **19** شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىككىنچى، ئۈچىنچى ۋە ئۇلاردىن كېيىنكى پادىلارنى ھەيدەپ ماڭغۇچى كىشىلەرگىمۇ ئوخشاش ئەمر قىلىپ: ـ ئەساۋ سىزلەرگە ئۇچرىغاندا، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق دەڭلار، ئاندىن: ـ مانا، كەمىنلىرى ياقۇپ ئۆزىمۇ ئارقىمىزدىن كېلىۋاتىدۇ» ـ دەڭلار، دېدى؛ چۈنكى ئۇ: ـ مەن ئالدىمدا بارغان سوۋغات بىلەن ئۇنى مېنى كەچۈرۈم قىلدۇرۇپ، ئاندىن يۈزىنى كۆرسەم، مېنى قوبۇل قىلارمىكىن، ـ دەپ ئويلىغاندى. **21** شۇنداق قىلىپ سوۋغات ئالدىن ئەۋەتىلدى؛ ئۇ شۇ كېچىسى بارگاھتا قونۇپ قالدى. **22** ئۇ شۇ كېچىدە قوپۇپ، ئىككى ئايالى ۋە ئىككى دېدىكى ۋە ئون بىر ئوغلىنى ئېلىپ، ياببوك كېچىكدىن ئۆتۈپ كەتتى. **23** ئۇ ئۇلارنى ئېقىندىن ئۆتكۈزدى، شۇنداقلا ھەممە نەرسىللۇقىنىمۇ ئۇ قارشى تەرەپكە ئۆتكۈزدى. **24** ياقۇپ بولسا بۇ قاتتا يالغۇز قالدى، بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. **25** لېكىن بۇ زات ئۇنى يېڭەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يېرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى. **26** ئۇ زات: ـ مېنى قويۇپ بەرگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. ـ سەن مېنى بەرىكەتلىمگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ. **27** ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئېتىڭ نېمە؟ دەپ سوردى. ئۇ: ئېتىم ياقۇپ، ـ دېدى. **28** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئېتىڭ يۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولدۇ؛ چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب كەلدىڭ، ـ دېدى. **29** ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: ـ نامىڭنى ماڭا دەپ بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ: ـ نېمشقا مېنىڭ نامىمنى سورايسەن؟ ـ دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا بەختـبەرىكەت ئاتا قىلدى. **30** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: ـ خۇدانى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جايىنىڭ نامىنى «پەنئىەل» دەپ ئاتىدى. **31** ئۇ پەنئىەلدىن ئۆتۈپ ماڭغاندا، كۈن ئۇنىڭ ئۈستىبىشىنى يورۇتتى؛ ئەمما ئۇ يوتىسى تۈپەيلىدىن ئاقساپ ماڭاتتى. **32** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار بۈگۈنگىچە يوتىنىڭ ئۆگىسىدىكى پەينى يېمەيدۇ؛ چۈنكى شۇ زات ياقۇپنىڭ يوتىسىنىڭ يېرىقىغا، يەنى ئۇنىڭ پېيگە قولىنى تەگكۈزۈپ قويغانىدى.

33 ياقۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئەساۋ ئوت يۈز كىشى بىلەن كېلىۋاتاتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىللىرىنى ئىيرىپ، لېياھ، راھىلە ۋە ئىككى دېدەككە تاپشۇردى؛ **2** ئۇ ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بىللىرىنى ھەممىنىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى، ئاندىن لېياھ بىلەن ئۇنىڭ بىللىرىنى، ئەڭ ئاخىردا راھىلە بىلەن يۈسۈپنى ماڭدۇردى. **3** ئۆزى بولسا ئۆلارنىڭ ئالدىغا ئوتۇپ ماڭدى، ئۇ ئاكىسىنىڭ ئالدىغا يېتىپ بارغۇچە يەتتە قېتىم يېرگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **4** ئەساۋ ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنى قۇچاقلاپ، بوينىغا گىرە سېلىپ، ئۇنى سۆيدى، ھەر ئىككىسى يىغلىشىپ كەتتى. **5** ئاندىن ئەساۋ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، ئايالىلار ۋە بالىلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ سەن بىلەن بىللە كەلگەنلەر كىملەر؟ ـ دەپ سوردى. ياقۇپ: ـ بۇلار خۇدا شاپائەت قىلىپ كەمىنلىرىگە بەرگەن بالىلاردۇر، ـ دېدى. **6** ئاندىن ئىككى دېدەك ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا تەزىم قىلدى؛ **7** ئاندىن لېياھمۇ ئۇنىڭ بالىلىرى بىلەن ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلدى، ئاخىردا يۈسۈپ بىلەن راھىلە ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلدى. **8** ئەساۋ: ـ ماڭا يولدا ئۇچرىغان ئاشۇ توپلىرىڭدا نېمە مەقسىتىڭ بار؟ ـ دېۋىدى، ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ خوجامنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تېپىشىم ئۈچۈندۇر، دېدى. **9** لېكىن ئەساۋ: ـ ئەي قېرىندىشىم، مەندە يېتىپ ئاشقۇدەك بار. سېنىڭ ئۆز نەرسىلىرىڭ ئۆزۈڭگە قالسۇن، دېدى. **10** ئەمما ياقۇپ: ـ ئۇنداق قىلمىغىن؛ ئەگەر مەن نەزىرلىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، سوۋغىتىمنى قولۇمدىن قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى سىلىنىڭ مېنى خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلىرىنى كۆرۈپ، دىدارلىرىنى كۆرگىنىمدە خۇدانىڭ دىدارىنى كۆرگەندەك بولدۇم! **11** ئەمدى ساڭا كەلتۈرۈلگەن، [خۇدادىن كۆرگەن] بۇ بەرىكەتلىرىمنى قوبۇل قىلغايلا؛ چۈنكى خۇدا ماڭا شاپائەت كۆرسەتتى، ھەممە نەرسىلىرىم بار بولدى، ـ دەپ ئۇنىڭدىن قايتا-قايتا ئۆتۈنۈۋىدى، ئۇ قوبۇل قىلدى. **12** ئاندىن ئەساۋ: ـ ئەمدى بىز قوزغىلىپ سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرايلى، مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭاي، دېدى. **13** ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجام كۆردىلە، بالىلار كىچىك، قېشىمدا ئېمىدىغان قوزا ۋە موزايلار بار، ئەگەر مەن بۇلارنى بىر كۈنلا ئالدىرتسپ قوغلاپ ماڭدۇرسام، پۈتكۈل پادا ئۆلۈپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا ئۇنۇڭنىمدىكى، خوجام كەمىنلىرىدىن ئالدىدا ماڭغاچ تۇرسۇن؛ مەن ئالدىمدىكى مال-چارۋىلارنىڭ مېڭىشىغا، شۇنداقلا بالىلارنىڭ مېڭىشىغا قاراپ ئاستا مېڭىپ، خوجامنىڭ قېشىغا سېئىرغا ئۆدۈل باراي، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ئەساۋ: ـ ئۇنداق بولسا، مەن ئۆزۈم بىلەن كەلگەن كىشىلىرىدىن بىرنەچچىنى قېشىڭدا قويۇپ كېتەي، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنىڭ نېمە ھاجىتى؟ پەقەت خوجامنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپسامىلا شۇ كۈيايە، دېدى. **16** ئەساۋ ئۇ كۈنى يولغا چىقىپ سېئىرغا يېنىپ كەتتى. **17** ياقۇپ سەپەر قىلىپ، سۇككوت دېگەن جايغا كەلگەندە، ئۇ يەرگە بىر ئۆي سېلىپ، مالىلىرىغا لاپاسلارنى ياسىدى. شۇڭا بۇ يەر «سۇككوت» دەپ ئاتالدى. **18** شۇ تەرىقىدە ياقۇپ پادان-ئارامدىن قايتىپ، قاناتان زېمىنىدىكى شەكەم شەھىرىگە ئامان-ئېسەن كەلدى. ئۇ شەھەرنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. **19** ئاندىن ئۇ چېدىر تىككەن يەرنىڭ بىر قىسمىنى شەكەمنىڭ ئاتىسى بولغان ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن بىر يۈز قەستىگە سېتىۋېلىپ، **20** شۇ يەردە بىر قۇربانگاھ سېلىپ، نامىنى «ئەل-ئەلوھە-ئىسرائىل» دەپ ئاتىدى.

34 بىر كۈنى، لېياھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن قىزى دىناھ يۇرتىنىڭ قىزلىرى بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى. **2** شۇ يۇرتنىڭ ئەمىرى ھىۋىي ھامورنىڭ ئوغلى شەكەم ئۇنى كۆرۈپ قېلىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، زورلاپ نومۇسسىغا تەگدى. **3** ئەمما ئۇنىڭ كۆڭلى ياقۇپنىڭ قىزى دىناھقا چۈشۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالدى ۋە ئۇنىڭغا مۇھەببەتى بىلەن كۆڭۈل سوردى. **4** شۇنىڭ بىلەن شەكەم ئاتىسى ھامواردىن: ـ بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەرگىن، دەپ تەلەپ قىلدى. **5** ياقۇپ [شەكەمنىڭ] قىزى دىناھنىڭ ئېپىتىگە تەگكەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مالىلىرى بىلەن دالالاردا ئىدى؛ شۇڭا ياقۇپ ئۇلار كەلگۈچە جىم تۇرۇپ تۇردى. **6** شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامور ياقۇپنىڭ ئالدىغا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكىلى چىقتى؛ **7** ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى خەۋەرنى ئاڭلاپلا دالالاردىن قايتىپ كەلگەندى. بۇلار [شەكەمنىڭ] قىلمايدىغان ئىشنى قىلىپ، ياقۇپنىڭ قىزىنىڭ نومۇسسىغا تېگىپ ئىسرائىل قەبىلىسىدە شەرمەندىلىك قىلغىنى ئۈچۈن ئازابلىنىپ، ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. **8** ھامور ئۇلارغا سۆز قىلىپ: ـ ئوغلۇم شەكەمنىڭ كۆڭلى قىزىڭلارغا چۈشۈپ قاپتۇ. ئىلتىپات قىلىپ ئۇنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلار! **9** بىز بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، قىزلىرىڭلارنى بىزگە بېرىڭلار، بىزنىڭ قىزلىرىمىزنىمۇ سىلەر ئېلىڭلار، **10** بىز بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. مانا، يەر ئالدىڭلاردا تۇرۇپتۇ؛ بۇ يەرنى ماكان قىلىپ، سودا قىلىپ، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ئۆي-مۈلۈك ئېلىڭلار، ـ دېدى. **11** شەكەم قىزنىڭ ئاتىسى بىلەن ئاكا-ئۇكىلىرىغا: ـ نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپسام دەيمەن؛ سىلەر نېمە دېسەڭلار، شۇنى بېرەي. **12** مەندىن قانچىلىك تويلۇق يا كى سوۋغات تەلەپ قىلساڭلار، ماڭا ئېيتقىنىڭلارچە بېرەي؛ پەقەت بۇ قىزنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسەڭلارلا بولدۇ، دېدى. **13** ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شەكەم ۋە ئاتىسى ھامورغا ھىيلە-مىكىر

بىلەن جاۋاب بەردى، چۈنكى ئۇ سىگىلىسى دىناھىنىڭ ئىپىيىتىگە تەگكەنىدى، **14** ئۇلارنا: ـ بىز يۇنداق قىلالمايمىز، سىگىلمىزنى خەتىنسىز بىرسىگە بېرىشكە ماقۇل دېيەلەيمىز، چۈنكى بۇ بىزگە نومۇس بولىدۇ. **15** يەقەت بىر شەرتىمىزگە كۆنسەكلارلا سىلەرگە ماقۇل بولىمىز؛ سىلەرنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىگىلار خەتنە قىلىنسۇن بىزدەك بولسا، **16** قىزلىرىمىزنى سىلەرگە بېرىپ، سىلەرنىڭ قىزلىرىگىلارنى بىز ئېلىپ ئارا گىلاردا ئولتۇرۇپ، بىر قوۋۇم بولۇپ قالىمىز. **17** ئەمما بىزگە قۇلاق سالماي خەتنە قىلىنىشقا ئۇنىمىسا گىلار، ئۇنداقتا بىز قىزىمىزنى ئېلىپ كېتىمىز، ـ دېدى. **18** ئۇلارنىڭ سۆزلىرى هامور ۋە ئوغلى شەكەمنىڭ نەزىرىگە ياقتى. **19** يىگىت بۇ ئىشنى كەينىگە سوزمىدى، چۈنكى ئۇ ياقۇپنىڭ قىزىغا ئېچىل بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە هەممىدىن ئەتىۋارلىق ئىدى. **20** شۇنىڭ بىلەن هامور ئوغلى شەكەم بىلەن شەهەرنىڭ دەرۋازىسىغا بېرىپ، شەهەرنىڭ ئادەملىرىگە سۆز قىلىپ: ـ **21** بۇ ئادەملەرنىڭ بىز بىلەن ئىناق ئۆتكۈسى بار. شۇڭا ئۇلار مۇشۇ يۇرتىمىز تۇرۇپ سودا-سېتىق قىلسۇن؛ مانا، بۇ جاينىڭ ئىككى تەرىپى ئۇلارغا يەتكۈدەك كەڭدۇر. بىز ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، ئۆز قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا بېرىمىز. **22** لېكىن يەقەت ئارىمىزدىكى هەممە ئەركەك ئۇلار خەتنە قىلىنغاندەك خەتنە قىلىنسا، ئۇ ئادەملەر ئارىمىزدا تۇرۇپ بىز بىلەن بىر خەلق بولۇشقا ماقۇل دەيدۇ. **23** شۇ تەرىقىدە ئۇلارنىڭ مال-تەئەللۇقاتى، هەممە چارپايلىرى بىزنىڭكى بولمامدۇ؟ بىز يەقەت ئۇلارغا ماقۇل دېسەكلا، ئۇلار ئارىمىزدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن شەهەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ هەممىسى هامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. شەهەرنىڭ دەرۋازىسىدىن كىرىپ-چىقىدىغانلارنىڭ هەممىسى خەتنە قىلىندى. **25** ئەمما ئۈچىنچى كۈنى، ئۇلار تېخىچە ئاغرىق ياتقىنىدا شۇنداق بولدىكى، ياقۇپنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى دىناھنىڭ ئاكىلىرى شىمىئون بىلەن لاۋِي هەرقايسىسى ئۆز قىلىچىنى ئېلىپ، شەهەر خاتىرجەملىك ئېچىدە تۇرغىنىدا بېسىپ كىرىپ، هەممە ئەركەكنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **26** ئۇلار هامور بىلەن ئوغلى شەكەمنىمۇ قىلىچلاپ، دىناهنى شەكەمنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەتتى. **27** ئاندىن ياقۇپنىڭ [بارلىق] ئوغۇللىرى: «ئۇلار سىگىلمىزنىڭ نومۇسىغا تەگدى» دەپ، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ جايىغا كېلىپ، شەهەرنى بۇلاپ-تالاڭ قىلدى. **28** ئۇلارنىڭ قوي-كالا، ئېشەكلىرىنى، شەهەردىكى هەممىنى، ئېتىزلىقلاردىكى هەممىنى ئېلىپ كەتتى، **29** شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق مال-مۈلكىنى بۇلاپ-تالاپ، بارلىق خوتۇن-بالىلارنى ئەسىر قىلىپ، ئۆيِ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ قوشۇپ ئېلىپ كەتتى. **30** ياقۇپ شىمىئون ۋە لاۋىينى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر مېنى بالاغا تىقىپ، زېمىندىكىلەر ـ قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنىڭ ئالدىدا سېىستىتىگىلار. بىزنىڭ ئادىمىز ئاز بىر خەلقتۇرمىز؛ ئۇلار ماگا قارشى چىقىپ يىغىلىپ هۇجۇم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەئىتىم ۋەيران بولىمىز، ـ دېدى. **31** ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەجەبا، سىگىلمىزغا بىر پاهىشە ئايالغا قىلغاندەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ ـ دېدى.

35

ئاندىن خۇدا ياقۇپقا: ـ سەن هازىر بەيت-ئەلگە چىقىپ، شۇ يەرنى ماكان قىل، ئۆزۈڭ ئاكالڭ ئەساۋدىن قېچىپ ماگخىنكىدا ساگا كۆرۈنگەن [مەن] تەڭرىگە بىر قۇربانگاه ياسىغىن، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ ئۆيىدىكىلەر ۋە ئۆزى بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ هەممىسىگە مۇنداق دېدى: ـ ئارا گىلاردىكى يات ئىلاه بۇتلىرىنى تاشلىۋېتىپ، ئۆزۈڭگىلارنى پاكلاپ ئېگىنلىرىگىلارنى يەڭگۈشلەگىلار. **3** ئاندىن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىمىز. مەن شۇ يەردە قىينىچىلىقتا قالغاندا دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىپ، يۈرگەن يولۇمدا مېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەلگەن تەڭرىگە قۇربانگاه سالاي، ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۆز قوللىرىدىكى هەممە يات ئىلاه بۇتلىرىنى، شۇنداقلا قۇلاقلىرىدىكى زىرىلەرنى چىقىرىپ ياقۇپقا بەردى. ياقۇپ بۇلارنى شەكەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە كۆمۈپ قويدى. **5** ئاندىن ئۇلار سەپەرگە ئاتالاندى؛ ئەمما ئەتراپىدىكى شەهەرلەرنى خۇدادىن بولغان بىر ۋەهىمە باسقاچقا، ئۇلار ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرىنى قوغلىمىدى. **6** بۇ تەرىقىدە ياقۇپ ۋە ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ هەممىسى قانائان زېمىنىدىكى لۇز، يەنى بەيت-ئەلگە يېتىپ كەلدى. **7** ئۇ شۇ يەردە بىر قۇربانگاه ياسىدى، ئاكىسىدىن قېچىپ ماگخىندا شۇ يەردە خۇدا ئۆزىنگىغا كۆرۈنگىنى ئۈچۈن بۇ جاينىڭ ئىسمىنى «ئەل-بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. **8** رىۋكاهنىڭ ئىنىگىلانسى دەبوراه بولسا شۇ يەردە ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ بەيت-ئەلنىڭ ئايىغىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە دەپنە قىلىندى. بۇ سەۋەبتىن شۇ دەرەخ «يىغا-زارلىنىڭ دۇب دەرىخى» دەپ ئاتالدى. **9** ياقۇپ [شۇ يول بىلەن] پادان-ئارامدىن يېنىپ كەلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنىگىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈنۈپ، ئۇنىگىغا بەختىگە-بەرىكەت ئاتا قىلدى. **10** ئاندىن خۇدا ئۇنىگىغا: ـ سېنىڭ ئىسمىڭ ياقۇپتۇر؛ ئەمما مۇندىن كېيىن سەن ياقۇپ ئاتالماي، بەلكى نامىڭ ئىسرائىل بولىدۇ، دەپ ئۇنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىل قويۇپ قويدى. **11** ئاندىن خۇدا يەنە ئۇنىگىغا: ـ مەن ئۆزۈم هەممىگە قادىر تەڭرىدۇرمەن؛ سەن نەسىللىنىپ، كۆپەيگىن؛ بىر ئەل، شۇنداقلا بىر تۈركۈم ئەللەر سەندىن پەيدا بولىدۇ، پادىشاهلارمۇ سېنىڭ پۇشتۇڭدىن چىقىدۇ. **12** مەن ئىبراهىم ۋە ئىسهاققا بەرگەن زېمىننى ساگا بېرىمەن، شۇنداقلا سەندىن كېيىنكى نەسلىگىگىمۇ شۇ زېمىننى بېرىمەن، ـ دېدى. **13** ئاندىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشكەن جايدىن، ئۇنىڭ يىنىدىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى. **14** ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن جايدا بىر تاش تۈۋرۈكنى تىكلەپ، ئۈستىگە بىر شاراب هەدىيەسىنى تۆكتى ۋە زەيتۇن مېيى قۇيۇپ قويدى. **15** ياقۇپ خۇدا ئۆزى بىلەن سۆزلەشكەن شۇ جاينىڭ نامىنى «بەيت-ئەل» دەپ ئاتىدى. **16** ئاندىن ئۇلار بەيت-ئەلدىن مېڭىپ، ئەفراتقا ئازغىنا يول قالغاندا، راهىلەنى تولغاق تۈتۈپ كېتىپ، ئاتىنىڭ ئۆتىغۇت ئازابدا قالدى. **17** ئەمما تولغىقى قاتتىق ئېغىرلاشقاندا، ئۆتىغۇت ئانىسى ئۇنىگىغا: ـ قورقمىغىن، بۇ قېتىم يەنە بىر ئوغلۇڭ بولىدىغان بولدى ـ دېدى. **18** شۇنداق بولدىكى، راهىلە جېنى چىقىش ئالدىدا، ئاخىرىق نەپىسى بىلەن ئوغلىغا «بەن-ئونى» دەپ ئىسىم قويدى؛ ئەمما ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى «بەن-يامىن» دەپ ئاتىدى. **19** راهىلە ۋاپات بولدى ۋە بەيت-لەهەم دەپ ئاتىلىدىغان ئەفراتنىڭ يولىنىڭ بويىغا دەپنە قىلىندى. **20** ياقۇپ ئۇنىڭ قەبرىسىنىڭ ئۈستىگە بىر خاتىرە تېشى تىكلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر «راهىلەنىڭ قەبرە تېشى» شۇ يەردە تۇرماقتا. **21** ئاندىن ئىسرائىل سەپەرنى داۋاملاشتۇرۇپ مىگدال-ئېدىرنىڭ ئۈستىدىكىلەر ـ قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنىڭ ئالدىدا سېىستىتىگىلار. بىزنىڭ ئادىمىز ئاز بىر خەلقتۇرمىز؛ ئۇلار ماگا قارشى چىقىپ يىغىلىپ هۇجۇم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەن ۋە جەمەئىتىم ۋەيران بولىمىز، ـ دېدى. **31** ئەمما ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ ئەجەبا، سىگىلمىزغا بىر پاهىشە ئايالغا قىلغاندەك مۇئامىلە قىلسا بولامدۇ؟ ـ دېدى.

36 توۋەندىكىلەر ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر (ئەساۋ يەنە ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ): ـ **2** ئەساۋ ئايالىرىنى قانائانىيلارنىڭ قىزلىرىدىن ئالدى، يەنى ھىتتىيلاردىن بولغان ئېلوننىڭ قىزى ئاداھ بىلەن ھوۋىيلاردىن بولغان زىبىئوننىڭ نەۋرىسى، ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھنى ئالدى؛ **3** ئۇنىڭدىن باشقا ئىسمائىلنىڭ قىزى، نەبايوتنىڭ سىڭلىسى باسماتنىمۇ ئالغاندى. **4** ئاداھ ئەساۋغا ئېلىفازنى تۇغۇپ بەردى؛ باسمات بولسا رېئۇئەلنى تۇغدى. **5** ئوھولىباماھ يەئۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغدى؛ بۇلار قانائان زېمىندا ئەساۋغا تۇغۇلغان ئوغۇللار ئىدى. **6** ئەساۋ ئايالىرى، ئوغۇل-قىزلىرى، ئۆيىدىكى ھەممە كىشىلىرىنى ۋە چارپايلىرىنى، بارلىق تۆلاغلىرىنى، شۇنداقلا قانائان زېمىندا ئايقان بارلىق تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ، ئىنىسى ياقۇپتىن ئايرىلىپ، باشقا بىر يۇرتقا كۆچۈپ كەتتى. **7** چۈنكى ھەر ئىككىسىنىڭ تەئەللۇقاتلىرى ئىنتايىن كۆپ بولغاچقا، بىر يەردە بىللە تۇرالمايتتى؛ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان زېمىن تۆلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن تۆلارنى باقالمايتتى. **8** بۇنىڭ بىلەن ئەساۋ (ئەساۋ ئېدوم دەپمۇ ئاتىلىدۇ) سېئىر تېغىغا بېرىپ، ئولتۇراقلىشىپ قالدى. **9** توۋەندىكىلەر تاغلىق رايون سېئىردىكى ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر: ـ **10** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئوغلى ئېلىفاز؛ ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئوغلى رېئۇئەل. **11** ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تېمان، ئومار، زەفو، گاتام ۋە كەناز ئىدى. ئەساۋنىڭ ئوغلى ئېلىفازنىڭ كىچىك خوتۇنى تىمنا ئىدى؛ ئۇ ئېلىفازغا ئامالەكنى تۇغۇپ بەردى. **12** يۇقىرىلار بولسا ئەساۋنىڭ ئايالى ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ناھات، زەراھ، شاممام ۋە مىززاھ ئىدى؛ بۇلار ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **14** ئەساۋنىڭ ئايالى، يەنى زىبىئوننىڭ چوڭ قىزى، ئاناھنىڭ قىزى بولغان ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرى: ئۇ ئەساۋغا يەئۇش، يائالام ۋە كوراھنى تۇغۇپ بەردى. **15** ئەساۋنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئېچىدىن تۇۋەندىكى ئەمىرلەر چىققان: ـ ئەساۋنىڭ تۇنجى ئوغلى ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرىدىن: ـ ئەمىر تېمان، ئەمىر ئومار، ئەمىر زەفو، ئەمىر كىناز، **16** ئەمىر كوراھ، ئەمىر گاتام ۋە ئەمىر ئامالەك چىققان. بۇلار ئېدوم زېمىندا ئېلىفازنىڭ نەسىلىدىن چىققان ئەمىرلەر بولۇپ، ئاداھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **17** ئەساۋنىڭ ئوغلى رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر ناھات، ئەمىر زەراھ، ئەمىر شاممام ۋە ئەمىر مىززاھلار چىققان؛ بۇلار ئېدوم زېمىندا رېئۇئەلنىڭ نەسىلىدىن چىققان ئەمىرلەردۇر؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئەساۋنىڭ ئايالى باسماتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **18** ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەمىر يەئۇش، ئەمىر يائالام ۋە ئەمىر كوراھلار چىققان. بۇلار ئاناھنىڭ قىزى، ئەساۋنىڭ ئايالى ئوھولىباماھنىڭ نەسىلىدىن چىققان ئەمىرلەر ئىدى. **19** بۇلار ئەساۋنىڭ، يەنى ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، [ئېدومىيلارنىڭ] ئەمىرلىرى ئىدى. **20** ھوريلاردىن بولغان سېئىرنىڭ [ئېدوم] زېمىندا ئولتۇرغان ئەۋلادلىرى: ـ لوتان، شوبال، زىبىئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە دىشان ئىدى. بۇلار سېئىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئېدوم زېمىندا ھوريلارنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **22** لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ھورى بىلەن ھېمام ئىدى؛ لوتاننىڭ سىڭلىسى تىمنا ئىدى. **23** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى: ئالۋان، ماناھات، ئېبال، شىفو ۋە ئونام ئىدى. **24** زىبىئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئاياھ ۋە ئاناھ ئىدى. بۇ ئاناھ چۆلدە ئاتىسى زىبىئوننىڭ ئېشەكلىرىنى بېقىۋېتىپ، ئارشا گۈلارنى تېپىۋالغان ئاناھنىڭ دەل ئۆزى ئىدى. **25** ئاناھنىڭ پەرزەنتلىرى: ئوغلى دىشون؛ ئاناھنىڭ قىزى ئوھولىباماھ ئىدى. **26** دىشوننىڭ ئوغۇللىرى: ھەمدان، ئەشبان، ئىتران ۋە كېران ئىدى. **27** ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى: بىلھان، زاۋاۋان ۋە ئاكان ئىدى. **28** دىشاننىڭ ئوغۇللىرى: ئۇز ۋە ئاران ئىدى. **29** ھوريلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ئەمىرلىرى: ئەمىر لوتان، ئەمىر شوبال، ئەمىر زىبىئون، ئەمىر ئاناھ، ئەمىر دىشون، ئەمىر ئېزەر ۋە ئەمىر دىشان ئىدى. بۇلار بولسا ھوريلارنىڭ سېئىر زېمىندا ئۆز نام‌لىرى بويىچە ئاتالغان قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئىدى. **31** ئىسرائىللارنىڭ ئۆستىگە ھېچ پادىشاھ تېخى سەلتەنەت قىلماستا ئېدوم زېمىندا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھلار تۆۋەندىكىدەك: ـ **32** بېئورنىڭ ئوغلى بىلا ئېدومدا سەلتەنەت قىلدى، ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى دىنھاباھ ئىدى. **33** بىلا ئۆلگەندىن كېيىن، بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **34** يوباب ئۆلگەندىن كېيىن، تېمانىيلارنىڭ زېمىندىن كەلگەن ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **35** ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن، بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇ موئابنىڭ يايلاقلىرىدا مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ يەڭگەندى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **36** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن، ماسرەكاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **37** ساملاھ ئۆلگەندىن كېيىن، «دەريانىڭ بويىدىكى رەھوبوت»تىن كەلگەن سائۇل ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **38** سائۇل ئۆلگەندىن كېيىن، ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. **39** ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن، ھادار ئۇنىڭ ئورنىدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئىسمى پائۇ ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل بولۇپ، ئۇ مەي-زاھابنىڭ قىزى بولغان ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **40** ئەساۋنىڭ نەسىلىدىن بولغان ئەمىرلەر ئۆلارنىڭ ئات-ئىسىملىرى، جەمەتلىرى، نەسەبنامىلىرى ۋە ئورغان جايلىرى بويىچە: ئەمىر تىمنا، ئەمىر ئالۋاھ، ئەمىر يەھەت، ئەمىر ئوھولىباماھ، ئەمىر ئېلاھ، ئەمىر پىنون، ئەمىر كېنناز، ئەمىر تېمان ۋە ئەمىر مىبزار، ئەمىر ماگدىيەل ۋە ئەمىر ئىرامىلار ئىدى. بۇلار ئېدومىيلارنىڭ ئەمىرلىرى بولۇپ، ئۆزلىرى ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقان جايلار ئۆز نام‌لىرى بىلەن ئاتالغاندى. مانا شۇ تەرىقىدە ئەساۋ ئېدومىيلارنىڭ ئاتا-بوۋىسى بولدى.

37 ياقۇپ بولسا ئاتىسى مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەردە، يەنى قانائان زېمىندا ئولتۇراقلاشتى. **2** تۆۋەندىكىلەر ياقۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ ئىش-ئىزلىرىدۇر. يۇسۇپ يىگىت بولۇپ ئون يەتتە ياشقا كىرگەن چاغلىردا، ئاكىلىرى بىلەن بىللە قويىلارنى باقاتتى؛ ئۇ ئاتىسىنىڭ كىچىك خوتۇنلىرى بىلھاھ ۋە زىلپاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن بىللە ئىشلەيتتى. يۇسۇپ ئاتىسىغا ئۆلارنىڭ ناچار قىلىقلىرىنى ئېيتىپ قوياتتى. **3** يۇسۇپ ئىسرائىلنىڭ قېرىغان ۋاقتىدا تاپقان بالىسى بولغاچقا، ئۇنى باشقا ئوغۇللىرىدىن بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. شۇڭا ئۇ يۇسۇپكە ئۆزۈن يەڭلىك تون تىكتۈرۈپ بەردى. **4** ئەمما ئاكىلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇنى ئۆزلىرىدىن ياخشى كۆرىدىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالغاندى ۋە ئۇنىڭغا چىرايلىق گەپ قىلماتتى. **5** ئۇنىڭ ئۇستىگە يۇسۇپ بىر چۈش كۆرگەن بولۇپ، ئۇنى ئاكىلىرىغا دەپ بېرىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا تېخىمۇ ئۆچ بولۇپ كەتتى. **6** يۇسۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ كۆرگەن شۇ چۈشۈمنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. **7** مانا، بىز ھەممىمىز ئېتىزلاردا ئاشلىقلارنى باغلاۋاتقۇدەكمىز. قارىسام مېنىڭ ئۆنچەم ئۆرە تۇرۇپ پتىدەك؛ سىلەرنىڭ ئۆنچەكلار بولسا مېنىڭ ئۆنچەمنىڭ چۆرىسىگە ئولىشىپ تەزىم قىلىپ تۇرغىدەك! ـ دېدى. **8** ئاكىلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئەجەبا، سەن بىزگە پادىشاھ بولامسەن؟ ئۆستىمىزگە ھۆكۈمرانلىق قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشلىرى ۋە گېپىدىن ئاكىلىرى ئۇنى تېخىمۇ يامان كۆردى. **9** كېيىن ئۇ يەنە بىر چۈش كۆردى ۋە چۈشىنى ئاكىلىرىغا دەپ: ـ مانا، مەن يەنە بىر چۈش كۆردۇم. قارىسام، قۇياش بىلەن ئاي ۋە ئون بىر يۇلتۇز ماگا تەزىم قىلىپ تۇرغىدەك! ـ دېدى. **10** ئۇ بۇ چۈشنى ئاتىسى ۋە ئاكىلىرىغا دەپ بەردى. ئاتىسى ئۇنىڭغا تەنبىھ بېرىپ: ـ بۇ كۆرگىنىڭ زادى قانداق چۈش؟ ئەجەبا، مەن، ئاناڭ ۋە ئاكا-ئۆكىلىرىڭ ئالدىڭغا بېرىپ، ساگا يەرگە باش ئۇرۇپ تەزىم قىلىشىمىزمۇ؟ ـ دەپ سورىدى. **11** ئۇنىڭ ئاكىلىرى ئۇنىڭغا ھەسەت قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بۇ ئىشنى يۈرىگىگە پۈكۈپ ساقلايتتى.

ئۇروپ تەزم قىلىمزمۇ؟ ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئۇنىڭغا هەسەت قىلغىلى تۇردى. ئەمما ئاتىسى شۇ گەپنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. 12 ئەمدى يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى باققىلى شەكەمگە كەتكەندى. 13 ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ ئاكىلىرىڭ شەكەمدە پادا بېقىۋاتىدىغۇ؟ كەل، مەن سېنى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئەۋەتەي، دېۋىدى، يۈسۈپ: ـ مانا مەن، دېدى. 14 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى بېرىپ ئاكىلىرىڭ ئامان-ئېسەنمۇ-قويلار ئامان-ئېسەنمۇ- ئەمەسمۇ، ماڭا خەۋىرىنى ئېلىپ كەلگىن، دەپ ئۇنى هېبرون جىلغىسىدىن يولغا سالدى؛ ئۇ شەكەمگە باردى. 15 شۇ يەردە بىرسى ئۇنىڭ دالادا تېنەپ يۈرگىنىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ نېمە ئىزدەۋاتىسەن، دەپ سوردى. 16 ئۇ: ـ مەن ئاكىلىرىمنى ئىزدەۋاتىمەن. ئۇلارنىڭ پادىلىرىنى قەيەردە بېقىۋاتقانلىقىنى ئېيتىپ بەرسىڭىز، دېدى. 17 ئۇ ئادەم جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار بۇ يەردىن كېتىپ قالدى، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ: «يۈرۈڭلار، دوتانغا بارايلى» دېگىنىنى ئاڭلىدىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ ئارقىسىدىن بېرىپ، ئۇلارنى دوتاندىن تاپتى. 18 ئۇلار ئۇنى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇ تېخى ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلمەيلا، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى مەسلىھەتلەشتى. 19 ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ مانا هېلىقى چۈش كۆرگۈچى كېلىۋاتىدۇ. 20 كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈپ مۇشۇ يەردىكى ئورەكلەردىن بىرىگە تاشلىۋېتەيلى، ئاندىن: ـ ۋەھشىي بىر هايۋان ئۇنى يەپ كېتىپتۇ، دەيلى، شۇندا، بىز ئۇنىڭ چۈشلىرىنىڭ نېمە بولىدىغىنىنى كۆرىمىز! ـ دېدى. 21 ئەمما رۇبېن بۇنى ئاڭلاپ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىلىردىن قۇتقۇزماقچى بولۇپ: ـ ئۇنى ئۆلتۈرمەيلى، دېدى. 22 رۇبېن ئۇلارغا يەنە: ـ قان تۆكمەڭلار! بەلكى ئۇنى چۈلدىكى مۇشۇ ئورەككە تاشلۇۋېتىڭلار، لېكىن ئۇنىڭغا قول تەگكۈزمەڭلار، دېدى (ئەمەلىيەتتە، ئۇ ئۇنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئاتىسىنىڭ قېشىغا قايتۇرۇۋېتەمچى ئىدى). 23 يۈسۈپ ئاكىلىرىنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ ئالاهىدە تونىنى، يەنى كىيىكلىك ئۆزۈن يەڭلىك تونىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئورەككە تاشلىۋەتتى. لېكىن ئورەك قۇرۇق بولۇپ، ئېچىدە سۇ يوق ئىدى. 25 ئاندىن ئۇلار تاماق يېگلى ئولتۇردى. ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئىسمائىلارنىڭ بىر كارۋىنى گىلېئاد تەرەپتىن كېلىۋاتاتتى. تۆگىلىرىگە دورا-دەرمەك، تۇتىيا ۋە مۇرمەككىلەر ئارتىلغان بولۇپ، مىسىر تەرەپكە كېتىۋاتاتتى. 26 يەھۇدا قېرىنداشلىرىغا: ـ بىزنىڭ بىر ئۇغقان قېرىندىشىمىزنى ئۆلتۈرۈپ، قېنىنى يوشۇرغىنىمىزنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ 27 كېلىڭلار، ئۇنى ئىسمائىلارغا سېتىۋېتەيلى؛ قانداقلا بولمىسۇن ئۇ بىزنىڭ ئىنىمىز، بىر ئۇغقان قېرىندىشىمىز، شۇڭا ئۇنىڭغا قول سالمايلى، دېۋىدى، قېرىنداشلىرى بۇنىڭغا قۇلاق سالدى. 28 مىدىيانلىق سودىگەرلەر شۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا، ئۇلار يۈسۈپنى ئورەكتىن تارتىپ چىقىرىپ، ئۇلارغا يىگىرمە كۈمۈش تەڭگىگە سېتىۋەتتى. بۇلار بولسا يۈسۈپنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 29 رۇبېن ئورەكنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، يۈسۈپنىڭ ئورەكتە يوقلۇقىنى كۆرۈپ، كىيىملىرىنى يىرتىپ، 30 ئىنىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ بالا يوق ئۇرىدۇ! ئەمدى مەن نەگە باراي؟! ـ دېدى. 31 ئەمما ئۇلار يۈسۈپنىڭ تونىنى ئېلىپ، بىر تېكىنى بوغۇزلاپ تونىنى ئۇنىڭ قېنىغا مىلەپ، 32 ئاندىن ئۆزۈن يەڭلىك تونىنى ئاتىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇنى بىز تېپىۋالدۇق؛ بۇ ئوغلۇڭنىڭ تونىمۇ-ئەمەسمۇ، ئۆزۈڭ كۆرۈپ باققىن، دېدى. 33 ئۇ ئۇنى تونۇپ: ـ بۇ دەرۋەقە مېنىڭ ئوغلۇمنىڭ تونى ئىكەن؛ بىر ۋەھشىي هايۋان ئۇنى يەپ كەتكەن ئوخشايدۇ، شۇبهىسىزكى، يۈسۈپ تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ! ـ دېدى. 34 شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ، بېلىگە بۆز باغلاپ، نۇرغۇن كۈنلەرگىچە ئوغلى ئۈچۈن ماتەم تۇتتى. 35 ئۇنىڭ هەممە ئوغۇل-قىزلىرى يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرسىمۇ، ئۇ تەسەللىنى قوبۇل قىلمايلا: «مەن تەھتىساراغا چۈشۈپ ئوغلۇمنىڭ قېشىغا بارغۇچە شۇنداق ماتەم تۇتىمەن!» دېدى. يۈسۈپنىڭ ئاتىسى شۇ پېتى ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتى. **(Sheol h7585)** 36 ئەمدى مىدىيانىيلار [يۈسۈپنى] مىسىرغا ئېلىپ بېرىپ، پىرەۋنىنىڭ بىر غوجىداری، پاسىبان بېشى پوتىفارغا ساتتى.

38

ئۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىدىن كېتىپ، هىراھ ئىسملىك ئادۇللاملىق بىر كىشىنىڭكىگە چۈشتى. 2 شۇ يەردە يەھۇدا شۇئا ئىسملىك بىر قاناۋاتنىينىڭ قىزىنى كۆردى؛ ئۇ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېشىغا كىرىپ ياتتى. 3 ئۇ هاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى؛ يەھۇدا ئۇنىڭغا «ئەر» دەپ ئات قويدى. 4 ئۇ يەنە هاملىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا ئونان دەپ ئات قويدى. 5 ئاندىن يەنە هاملىدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى ۋە ئۇنىڭغا شەلاھ دەپ ئات قويدى. ئۇ تۇغۇلغاندا يەھۇدا كېزىبىدا ئىدى. 6 يەھۇدا تۇنجى ئوغلى ئەرگە تامار ئىسملىك بىر قىزنى ئېلىپ بەردى. 7 لېكىن يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى ئۆلتۈردى. 8 بۇ چاغدا يەھۇدا ئونانغا: ـ ئاكاڭنىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا كىرىپ، ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلىپ، ئاكاڭ ئۈچۈن نەسىل قالدۇرغىن، دېدى. 9 ئەمما ئونان بۇ نەسىلنىڭ ئۆزىگە تەۋە بولمايدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاكىسىغا نەسىل قالدۇرماسلىق ئۈچۈن هەر قېتىم ئاكىسىنىڭ ئايالى بىلەن بىللە بولغاندا مەنىيىسىنى يەرگە ئاقتۇرۇۋېتەتتى. 10 ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل كۆرۈنگەچكە، ئۇنىمۇ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 11 يەھۇدا ئەمدى كېلىنى تامارغا: ـ ئوغلۇم شەلاھ چوڭ بولغۇچە ئاتاڭنىڭ ئۆيىدە تۇل ئولتۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. چۈنكى ئۇ ئېچىدە: ـ بۇمۇ ئاكىلىرىغا ئوخشاش ئۆلۈپ كېتەرمىكىن، دەپ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن تامار بېرىپ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 12 ئەمدى كۆپ كۈنلەر ئۆتۈپ، شۇئانىڭ قىزى، يەھۇداغا تەككەن ئايال ئۆلدى. يەھۇدا تەسەللى تاپقاندىن كېيىن ئادۇللاملىق دوستى هىراھ بىلەن بىللە ئۆزىنىڭ قوي قىرقىغۇچىلىرىنىڭ ئەھۋالىنى بىلىشكە تىماهقا چىقتى. 13 تامارغا: ـ قېينئاتاڭ قويلىرىنى قىرقىغلى تىماهقا يول ئالدى، دېگەن خەۋەر يەتتى. 14 شۇنىڭ بىلەن تامار شەلاھ چوڭ بولغان بولسىمۇ، مەن ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىلمىدىم، دەپ قاراپ، تۇللۇق كىيىمنى سېلىۋېتىپ، چۈمبەل تارتىپ بەدىنىنى ئوراپ، تىماھ يولىنىڭ ئوستىدە ئەنائىمغا كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ ئولتۇردى. 15 ئەمدى يەھۇدا ئۇنى يۈزى يېپىقلىق هالدا كۆرگەندە: ـ بۇ بىر پاهىشە ئايال ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىدى. 16 ئۇ يولدىن بۇرۇلۇپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆز كېلىنى ئىكەنلىكىنى بىلمەي: ـ كەل، مەن سەن بىلەن بىللە بولاي، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن بىللە بولساڭ، ماڭا نېمە بېرىسەن؟ دەپ سوردى. 17 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ پادامنىڭ ئېچىدىن بىر ئوغلاقنى ساڭا ئەۋەتىپ بېرەي، دېدى. ئايال: ـ سەن ئۇنى ئەكېلىپ بەرگۈچە، ماڭا رەنگە بىرەر نەرسە بېرەمسەن؟ دەپ سوردىدى، 18 ئۇ: ـ ساڭا نېمنى رەنگە بېرەي؟ ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۆز مۆھۈرۈڭ بىلەن ئۇنىڭ شوينىسىنى ۋە قولۇڭدىكى هاساڭنى رەنگە بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ بۇلارنى بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭدىن هاملىدار بولۇپ قالدى. 19 ئاندىن تامار ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى؛ ئۇ پەرەنجىنى سېلىۋېتىپ، تۇللۇق كىيىمنى كىيىۋالدى. 20 يەھۇدا: ـ ئۇ خوتۇنىنىڭ قولىدىكى رەنىنى ياندۇرۇپ كەلسۇن دەپ ئادۇللاملىق دوستىنىڭ قولى ئارقىلىق ئوغلاقنى ئەۋەتتى، ئەمما ئۇ ئۇنى تاپالمىدى. 21 ئۇ شۇ جايدىكى ئادەملەردىن: ـ ئەنائىمدىكى يولنىڭ بويىدا ئولتۇرغان بۇتپەرەس پاهىشە قېنى، دەپ سورىسا، ئۇلار: ـ بۇ يەردە هېچبىر بۇتپەرەس پاهىشە بولغان ئەمەس، دەپ جاۋاب بەردى. 22 بۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ: ـ مەن ئۇنى تاپالمىدىم، ئۇنىڭ ئۆستىگە ئۇ جايدىكى ئادەملەرمۇ: «بۇ يەردە هېچبىر

بۇتپەرەس پاھىشە ئايال بولغان ئەمەس» دېيىشتى، دېدى. 23 يەھۇدا: ـ بوپتۇ، ئۇ نەرسىلەرنى ئۆز ئېلىپ كەتسە كەتسۇن؛ بولمىسا، باشقىلارنىڭ مەخىرىسىگە قالىمز. ئىمىلا بولمىسۇن، مەن ئۇنىڭغا ئوغلاق ئەۋەتىم، لېكىن سەن ئۆز خوتۇنىنى تاپالمىدىڭ، دېدى. 24 ئۇچ ئايچە ئۆتكەندىن كېيىن بىرسى يەھۇداغا: ـ سېنىڭ كېلىنىڭ تامار بۇزۇقچىلىق قىلدى، ئۇنىڭ ئۆستىگە زىنادىن ھاملىدار بولۇپ قالدى، دېگەن خەۋەرنى يەتكۈزدى. يەھۇدا جاۋابەن: ـ ئۇنى ئېلىپ چىقىڭلار، كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن! ـ دېدى. 25 لېكىن ئۇ ئېلىپ چىقىلغاندا قېيناتىسىغا خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ بۇ نەرسىلەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئادەمدىن ھاملىدار بولدۇم! ئەمدى سەن كۆرۈپ باق، بۇ مۆھۈر، شوينىسى ۋە ھاسىنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغىن، دېدى. 26 يەھۇدا بۇ نەرسىلەرنى ئېتىراپ قىلىپ: ـ ئۇ ماڭا نىسبەتەن ھەقلىقتۇر؛ دەرۋەقە مەن ئۇنى ئوغلۇم شەلاھقا ئېلىپ بەرمىدىم، دېدى. بۇ ئىشتىن كېيىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يەنە يېقىنچىلىق قىلمىدى. 27 ئۇنىڭ ئۇغۇت ۋاقتى يېقىنلاشتى، مانا قورسىقىدا قوشكىزەك بار ئىدى. 28 ئۇ ئوغقان ۋاقتىدا بالىلاردىن بىرسى قولىنى چىقىرىۋىدى، ئۇغۇت ئانىسى دەرھال بىر قىزىل يىپنى ئېلىپ: «بۇ ئاۋۋال چىقتى» دەپ ئۇنىڭ قولىغا چىگىپ قويدى. 29 لېكىن ئۇ قولىنى يەنە ئېچىگە تىقىۋالدى، مانا ئۇنىڭ ئىنىسى چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇغۇت ئانىسى: «سەن قاندا قىلىپ بۇسۇپ چىقتىڭ!» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا «پەرەز» دېگەن ئات قويۇلدى. 30 ئاندىن قولىغا قىزىل يىپ چىگىلگەن ئاكىسى ئۇغۇلدى. ئۇنىڭ ئىسمى زەراھ دەپ ئاتالدى.

39

يۇسۇپ بولسا مىسىرغا ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇنى پىرەۋننىڭ غوجدارى، پاسىبان بېشى پوتىفار شۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن ئىسمائىللارنىڭ قولىدىن سېتىۋالدى. 2 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىشلىرى ئوڭغا تارتتى؛ ئۇ مىسىرلىق خوجىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. 3 ئۇنىڭ خوجىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇ نېمە ئىش قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ قولىدا روناق تاپقۇزغانلىقىنى بايقىدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئلتىپات تېپىپ، ئۇنىڭ خاس خىزمەتچىسى بولدى. خوجىسى ئۇنى ئۆيىنى باشقۇرۇشقا قويدى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇنى ئۆيى ۋە بارلىق تەئەللۇقاتىنى باشقۇرۇشقا قويغاندىن تارتىپ، پەرۋەردىگار بۇ مىسىرلىقنىڭ ئۆيىنى يۇسۇپنىڭ سەۋەبىدىن بەركەتلىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسى ۋە بارلىق تېرىقچىلىقىغا كەلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن [پوتىفار] بارلىق ئىشلىرىنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۆز تامىقىنى يېيىشتىن باشقا ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولمىدى. يۇسۇپ بولسا قامىتى كېلىشكەن، خۇشچىراي يىگىت ئىدى. 7 بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ خوجىسىنىڭ ئايالىنىڭ يۇسۇپقا كۆزى چۈشۈپ قېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! ـ دېدى. 8 ئەمما ئۇ ئۇنماي خوجىسىنىڭ ئايالىغا مۇنداق دېدى: ـ مانا خوجام ئۆيدىكى ئىشلارنى، شۇنداقلا بارلىق تەئەللۇقاتىنى قولۇمغا تاپشۇردى، ماڭا تولمۇ ئىشىنىپ ئىشلىرىم بىلەن كارى بولمايدۇ. 9 بۇ ئۆيدە مەندىن چوڭ ئادەم يوق. سەندىن باشقا ئۇ ھېچبىر نەرسىنى مەندىن ئايمىدى ـ چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئايالىدۇرسەن! شۇنداق تۇرۇقلۇق مەن قانداقمۇ بۇنداق رەزىللىكنى قىلىپ خۇدا ئالدىدا گۇناھكار بولاي؟ ـ دېدى. 10 گەرچە ھەر كۈنى يۇسۇپقا شۇنداق دېسىمۇ، شۇنداقلا ئۇ ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمىشى يا كى ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇرۇشنى رەت قىلغان بولسىمۇ، 11 شۇنداق بىر ۋەقە بولدىكى، بىر كۈنى ئۇ تۇز ئىشى بىلەن ئۆي ئىچىگە كىرگەندى، ئۆيدىكىلەردىن ھېچقايسىسى ئۆيىنىڭ ئىچىدە ئەمەس ئىدى؛ 12 بۇ ئايال ئۇنىڭ تونىنى تۇتۇۋېلىپ: ـ مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. ئۇ تونىنى ئۇنىڭ قولىغا تاشلاپ قويۇپ، يۈگۈرگەن پېتى قېچىپ تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى. 13 ئايال يۇسۇپنىڭ تونىنى ئۆز قولىغا تاشلاپ قېچىپ چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، 14 ئۆيىدىكى خىزمەتچىلىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ قارا گۇلار، ئېرىم بىزگە ھاقارەت كەلتۈرسۇن دەپ بىر ئىبرانىي ئادەمنى ئېلىپ كېپتۇ! بۇ ئادەم يېنىمغا كىرىپ: «سەن بىلەن ياتاي» دېۋىدى، قاتتىق ۋارقىرىدىم! 15 ئۇ مېنىڭ قاتتىق ۋارقىرىغانىمنى ئاڭلاپ، تونىنى يېنىمغا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن خوجىسى ئۆيىگە يېنىپ كەلگۈچە ئۇ يۇسۇپنىڭ تونىنى يېنىدا ساقلاپ قويدى. 17 ئاندىن ئۇ ئېرىگىمۇ شۇ گەپنى قىلىپ: ـ سەن ئېلىپ كەلگەن ھېلىقى ئىبرانىي قۇل ماڭا ھاقارەت قىلىشقا قېىشمىغا كىردى. 18 لېكىن مەن قاتتىق ۋارقىراپ-جارقىردىم، ئۇ تونىنى قېشىمدا تاشلاپ، تاشقىرىغا قېچىپ كەتتى، ـ دېدى. 19 ئۇنىڭ خوجىسى ئايالىنىڭ: ـ سېنىڭ قۇلۇڭ مېنى ئۇنداق-مۇنداق قىلدى، دېگەن گەپلىرىنى ئاڭلاپ غەزىپى ئوتتەك تۇتاشتى. 20 شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ خوجىسى ئۇنى تۇتۇپ ئوردا مۇنارلىق زىندانىغا قامىپ قويدى. شۇ يەرگە پەقەت پادىشاھنىڭ مەھبۇسلىرى سولىناتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەردە سولاقتا يېتىپ قالدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگار يۇسۇپ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىپ، ئۇنى زىندان بېگىنىڭ نەزىرىدە ئلتىپات تاپقۇزدى. 22 شۇنىڭ بىلەن زىندان بېگى گۇنداخنادا ياتقان ھەممە مەھبۇسلارنى يۇسۇپنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇ يەردە قىلىنىدىغان ھەرقانداق ئىش ئۇنىڭ قولى بىلەن بولاتتى. 23 زىندان بېگى يۇسۇپنىڭ قولىدىكى ھېچقانداق ئىشتىن غەم قىلماتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇ ھەرنېمە قىلسا پەرۋەردىگار ئۇنى ئوڭۇشلۇق قىلاتتى.

40

بۇ ئىشلاردىن كېيىن مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە باش ناۋاچى مىسىر پادىشاھنىڭ زىتىغا تېگىپ گۇناھكار بولۇپ قالدى. 2 شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئۇنىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىغا، يەنى باش ساقىي ۋە باش ناۋاچىغا غەزەپلىنىپ، 3 ئۇلارنى پاسىبان بېشىنىڭ سارىيىغا، يۇسۇپ سولاقلىق مۇنارلىق زىندانىغا سولاپ قويدى. 4 پاسىبان بېشى يۇسۇپنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇلارنى كۆتۈشكە تەينىلدى. ئۇلار سولاقتا بىرنەچچە كۈن يېتىپ قالدى. 5 ئۇلار ئىككىسى ـ مىسىر پادىشاھنىڭ ساقىيىسى ۋە ناۋاچى گۇنداخنادا سولاقلىق ئۇرغان بىر كېچىدە چۈش كۆردى. ھەربىرىنىڭ چۈشىنىڭ ئۆزىگە خاس تەبىرى بار ئىدى. 6 ئەتىسى ئەتىگەندە، يۇسۇپ ئۇلارنىڭ قېشىغا كىرىۋىدى، ئۇلارنىڭ غەمكىن ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ 7 شۇڭا ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە خوجىسىنىڭ سارىيىدا سولاقلىق ياتقان پىرەۋننىڭ بۇ ئىككى مەنسەپدارىدىن: ـ نېمىشقا چىرايىڭلار بۇگۈن شۇنچە سولغۇن؟ ـ دەپ سوردى. 8 ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئىككىمىز بىر چۈش كۆردۇق، ئەمما چۈشىمىزنىڭ تەبىرىنى يېشىپ بېرىدىغان كىشى يوق، دېدى. يۇسۇپ ئۇلارغا: ـ چۈشكە تەبىر بېرىش خۇدادىن بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ چۈشۈڭلارنى ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. 9 بۇنىڭ بىلەن باش ساقىي يۇسۇپقا چۈشىنى ئېيتىپ: ـ چۈشۈمدە ئالدىمدا بىر ئۆزۈم تېلى تۇرغۇدەك؛ 10 بۇ ئۆزۈم تېلىنىڭ ئۈچ شېخى بار ئىكەن. ئۇ بىخ ئۇرۇپ چېچەكلەپ، ساپلىرىدا ئۆزۈم پىشىپ كېتىپتۇدەك؛ 11 پىرەۋننىڭ قەدەھى قولۇمدا ئىكەن؛ مەن ئۆزۈملەرنى ئېلىپ پىرەۋننىڭ قەدەھىگە سىقىپ، قەدەھنى ئۇنىڭ قولىغا سۇنۇپتىمەن، دېدى. 12 يۇسۇپ ئۇنىڭغا جاۋابەن: چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى، بۇ ئۈچ شاخ ئۈچ كۈنىنى كۆرسىتىدۇ. 13 ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن قەددىڭنى رۇسلىتىپ، سېنى مەنسىپىگە قايتىدىن تەينىلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن سەن بۇرۇن ئۇنىڭغا ساقي بولغاندەك پىرەۋننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا سۇندىغان بولىسەن. 14 لېكىن ئىشلىرىڭ ئوڭۇشلۇق بولغاندا مېنى يادىڭغا

يەتكۈزۈپ، ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ پىرەۋنىڭ ئالدىدا مېنىڭ توغرامدا گەپ قىلىپ، مېنى بۇ تۈيدىن چىقارتقايسەن. **15** چۈنكى مەن ھەققەتەن ئىبرانىيلارنىڭ زېمىنىدىن ناھەق تۇتۇپ ئېلىپ كېلىندىم، بۇ يەردىمۇ مېنى زىندانغا سالغۇدەك ھېر ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. **16** باش ناۋاي يۈسۈپنىڭ شۇنداق ياخشى تەبىر بەرگىنىنى كۆرۈپ تۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەنمۇ تۈزۈمىنى چۈشۈمدە كۆردۈم، مانا، بېشىمدا ئاق نان بار ئۈچ سېۋەت بار ئىكەن. **17** ئەڭ ئۈستۈنكى سېۋەتتە ناۋايلار پىرەۋنگە پىشۇرغان ھەرخىل نازۇنېمەتلەر بار ئىكەن؛ لېكىن قۇشلار بېشىمدىكى ئۇ سېۋەتتىكى نەرسىلەرنى يەپ كېتىپتۇدەك، ـ دېدى. **18** يۈسۈپ جاۋابەن: ـ چۈشىنىڭ تەبىرى شۇدۇركى: ـ بۇ ئۈچ سېۋەت ئۈچ كۈننى كۆرسىتىدۇ. **19** ئۈچ كۈن ئىچىدە پىرەۋن سېنىڭ بېشىڭنى كېسىپ، جەسىتىڭنى دەرەخكە ئاسىدىكەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇچارقاناتلار كېلىپ گۆشۈڭنى يەيدىكەن، ـ دېدى. **20** ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، پىرەۋننىڭ تۇغۇلغان كۈنى بولغاچقا، ئۇ ھەممە خىزمەتكارلىرى ئۈچۈن بىر زىياپەت قىلىپ بەردى، شۇنداقلا دەرۋەقە خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا باش ساقىينىڭ بېشىنى كۆتۈردى ۋە باش ناۋاينىڭ بېشىنى ئالدى؛ **21** ئۇ باش ساقىينى قايتىدىن ئۆز مەنسىپىگە تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پىرەۋننىڭ قەدەھىنى ئۇنىڭ قولىغا قايتىدىن سۇنىدىغان بولدى. **22** لېكىن باش ناۋاينى بولسا يۈسۈپ ئۆلارغا تەبىر بەرگەندەك ئېسىۋەتتى. **23** ئەمما باش ساقي يۈسۈپنى ھېچ ئەسلىمەي، ئەكسىچە ئۇنى ئۇنتۇپ قالدى.

41

توپتوغرا ئىككى يىل ئۆتۈپ، پىرەۋن بىر چۈش كۆردى. چۈشىدە ئۇ [نىل] دەريالىرىنىڭ بويىدا تۇرغۇدەك. **2** ھەم چىرايلىق ھەم سېمىز يەتتە تۈياق ئىنەك دەريادىن چىقىپ، قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇدەك. **3** ئاندىن يەنە يەتتە تۈياق ئىنەك دەريادىن چىقىپتۇ؛ ئۇلار سەت ھەم ئورۇق بولۇپ، ئالدىنقى ئىنەكلەرنىڭ يېنىدا، دەريانىڭ بويىدا تۇرۇپتۇ. **4** بۇ سەت ھەم ئورۇق ئىنەكلەر ئۇ يەتتە چىرايلىق ھەم سېمىز ئىنەكلەرنى يەۋېتىپتۇ. شۇ ۋاقىتتا پىرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ. **5** ئۇ يەنە ئۇخلاپ، ئىككىنچى قېتىم چۈش كۆردى: ـ مانا، بىر تۈپ بۇغداي شېخىدىن توق ۋە چىرايلىق يەتتە باشاق چىقىپتۇ. **6** ئۇلاردىن كېيىن يەنە يەتتە باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار ھەم ئورۇق ۋە پۇچەك بولۇپ، شەرق شامىلدا سولىشىپ قالغانىدى. **7** بۇ ئورۇق باشاقلار ئۇ يەتتە سېمىز، توق باشاقنى يۇتۇپ كېتىپتۇ. ئاندىن پىرەۋن ئويغىنىپ كېتىپتۇ، بۇ ئۇنىڭ چۈشى ئىكەن. **8** ئەتىسى ئۇنىڭ كۆڭلى ناھايىتى بىئارام بولۇپ، مىسىردىكى ھەممە پالچى-جادۇگەرلەر بىلەن بارلىق دانىشمەنلەرنى چاقىرتىپ كەلدى. پىرەۋن ئۆز چۈشىنى ئۇلارغا ئېيتىپ بەردى؛ لېكىن ھېچكىم پىرەۋنگە چۈشلەرنىڭ تەبىرىنى دەپ بېرەلمىدى. **9** ئۇ چاغدا باش ساقي پىرەۋنگە: ـ بۈگۈن مېنىڭ ئۆتكۈزگەن خاتالقىلىرىم ئېسىمگە كەلدى. **10** بۇرۇن پىرەۋن جانابلىرى قۇللىرىغا، يەنى پېقىر ۋە باش ناۋايغا ئاچچىقلىنىپ، بىزنى پاسبان بېشىنىڭ ساريىدا سولاققا تاشلىغانىدىلا؛ **11** شۇ چاغلاردا ھەرىبىرىمىز بىر كېچىدە بىردىن چۈش كۆردۇق؛ ھەر قايسىمىز كۆرگەن چۈشنىڭ تەبىرى باشقا-باشقا ئىدى. **12** شۇ يەردە بىز بىلەن بىللە پاسبان بېشىنىڭ قۇلى بولغان بىر ئىبراني يىگىت بار ئىدى. ئۇنىڭغا چۈشلىرىمىزنى ئېيتۇۋىدۇق، ئۇ بىزگە چۈشلىرىمىزنىڭ تەبىرىنى بايان قىلدى؛ ئۇ ھەرىبىرىمىزنىڭ كۆرگەن چۈشىگە قاراپ تەبىر بەرگەنىدى. **13** شۇنداق بولدىكى، ئىشلار دەل ئۇنىڭ بەرگەن تەبىرىدە دېيىلگەندەك يۈز بەردى؛ جانابلىرى پېقىرنى ئۆز مەنسىپىگە قايتىدىن تەيىنلىدىلە، باش ناۋاينى دارغا ئاستىلا، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ، يۈسۈپنى چاقىردى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى زىندانىدىن چىقاردى. يۈسۈپ بۇرۇت-ساقىلىنى چۈشۈرۈپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پىرەۋننىڭ ئالدىغا كىردى. **15** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ مەن بىر چۈش كۆردۈم، ئەمما ئۇنىڭ تەبىرىنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچكىم چىقمىدى. ئاڭلىسام، سەن چۈشكە تەبىر بېرەلەيدىكەنسەن، ـ دېدى. **16** يۈسۈپ پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ تەبىر بېرىش ئۆزۈمدىن ئەمەس؛ لېكىن خۇدا پىرەۋنگە خاتىرجەملىك بېرىدىغان بىر جاۋاب بېرىدۇ، ـ دېدى. **17** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ چۈشۈمدە مەن دەريانىڭ قىرغىقىدا تۇرۇۋېتىپتىمەن. **18** قارىسام، دەريادىن ھەم سېمىز ھەم چىرايلىق يەتتە تۈياق ئىنەك چىقىپ قۇمۇشلۇقتا ئوتلاپتۇ. **19** ئاندىن ئۇلاردىن كېيىن يەتتە تۈياق ئىنەك چىقىپتۇ. مەن مىسىر زېمىنىدا شۇنداق سەت ئىنەكلەرنى كۆرگەن ئەمەسمەن. **20** بۇ ئورۇق، ئەسكى ئىنەكلەر بولسا ئاۋۋالقى يەتتە سېمىز ئىنەكنى يەۋېتىپتۇ. **21** ئۇلارنى يەۋەتكەن بولسىمۇ، قورسىقىغا بىر نېمىنىڭ كىرگەنلىكى ھېچ ئايان بولماپتۇ، ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى بەلكى بۇرۇنقىدەك سەت ئىمىش. ئاندىن مەن ئويغىنىپ كەتتىم. **22** ئاندىن يەنە بىر چۈش كۆردۈم، مانا بىر شاختىن يەتتە ھەم توق ھەم چىرايلىق باشاق چىقىپتۇ. **23** ئاندىن يەنە يەتتە پۇچەك، ئورۇق باشاق چىقىپتۇ؛ ئۇلار شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قۇرۇپ كېتىپتۇ. **24** بۇ ئورۇق باشاقلار يەتتە چىرايلىق باشاقنى يەپ كېتىپتۇ. مەن بۇ ئىشنى پالچى-جادۇگەرلەرگە دەپ بەرسەم، ماڭا تەبىرنى ئېيتىپ بېرىدىغان ھېچ كىشى چىقمىدى، دېدى. **25** يۈسۈپ پىرەۋنگە: ـ [جانابلىرى] پىرەۋننىڭ چۈشلىرى بىر مەنىدىدۇر. خۇدا ئۆزى قىلماقچى بولغان ئىشلىرىنى پىرەۋنگە ئالدىن بىلدۈردى. **26** بۇ يەتتە ياخشى ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ يەتتە ياخشى باشاقمۇ يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ. بۇ چۈشلەر ئوخشاش بىر چۈشتۇر. **27** ئۇلاردىن كېيىن چىققان يەتتە ئورۇق، يامان سەت ئىنەك يەتتە يىلنى كۆرسىتىدۇ؛ شەرق شامىلى بىلەن سولىشىپ قالغان يەتتە قۇرۇق باشاقمۇ شۇنداق بولۇپ، ئاچارچىلىق بولىدىغان يەتتە يىلدۇر. **28** مەن پىرەۋنگە دەيدىغان سۆزۈم شۇكى، خۇدا يېقىندا قىلماقچى بولغان ئىشنى پىرەۋنگە ئايان قىلدى. **29** مانا، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدا يەتتە يىلغىچە مەھۇرچىلىق بولىدۇ؛ **30** ئاندىن يەتتە يىلغىچە ئاچارچىلىق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا پۈتكۈل مەھۇرچىلىقنى ئۇنۇتقۇزىدىغان ئاچارچىلىق زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ. **31** كېلىدىغان ئاچارچىلىقنىڭ سەۋەبىدىن زېمىندا بولغان مەھۇرچىلىق كىشىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئاچارچىلىق تولمۇ ئېغىر بولىدۇ. **32** لېكىن چۈشنىڭ يانداۋرلۇقىدا، پىرەۋنگە ئىككى قېتىم كۆرۈنگىنىنىڭ ئەھمىيىتى شۇكى، بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن بولۇپ، خۇدا ئۇنى پات ئارىدا ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. **33** ئەمدى پىرەۋن ئۆزى ئۈچۈن بىر پەم-پاراسەتلىك ھەم دانا بىر كىشىنى تېپىپ، مىسىر زېمىنىغا قويسۇن. **34** پىرەۋن شۇنداق قىلسۇنكى، مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىلدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئاشلىقنىڭ بەشتىن بىرىنى توپلاڭلار دەپ زېمىنغا نازارەتچىلەرنى تەيىنلىسۇن. **35** بۇلار شۇ كېلىدىغان توقچىلىق يىللىرىدا بارلىق ئاشلىقنى توپلاپ، شەھەر-شەھەرلەردە جەمكىلىك بولسۇن دەپ بۇغداي-قوناقلارنى پىرەۋننىڭ قول ئاستىغا جەم قىلىپ ساقلىتىپ قويسۇن. **36** [يېغىلغان] شۇ ئاشلىقلار مىسىر زېمىنىدا بولىدىغان يەتتە يىللىق ئاچارچىلىققا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ساقلانسۇن؛ شۇ تەرىقىدە زېمىن ئاچارچىلىقتىن ھالاك بولمايدۇ، ـ دېدى. **37** بۇ سۆز پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىگە تازا ياقتى. **38** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن خىزمەتكارلىرىغا: ـ بۇ كىشىدەك، ئىچىدە خۇدانىڭ روھى بار يەنە بىرسىنى تاپالامدۇق؟! ـ دېدى. **39** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ خۇدا ساڭا بۇنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلغانىكەن، سەندەك پەملىك ھەم دانا ھېچكىم چىقمايدۇ. **40** سەن ئەمدى مېنىڭ ئۆيۈمنى باشقۇرۇشقا بېكىتىلدىڭ، بارلىق خەلقىم سېنىڭ ئاغزىڭغا قاراپ ئۆزلىرىنى تەرتىپكە تىزسۇن. پەقەت تەختتىلا مەن سەندىن ئۈستۈن تۇرىمەن، ـ دېدى. **41** ئاخىرىدا پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ مانا، مەن سېنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **42** بۇنىڭ

بىلەن، پىرەۋن تۆز قولىدن مۇھۇر ئۈزۈكىنى چىقىرىپ، يۇسۇپنىڭ قولىغا سالدى؛ ئۇنىڭغا نەپىس كاناپ رەختتىن تىكىلگەن لىباسنى كىيگۈزۈپ، بوينىغا بىر ئالتۇن زەنجىر ئېسىپ قويدى. **43** ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىككىنچى شاھانە ھارۋىسىغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭ ئالدىدا: «تىز پۈكۈڭلار!» ـ دەپ جار سالدۇردى. شۇنداق قىلىپ، پىرەۋن ئۇنى پۈتكۈل مىسىر زېمىنغا تىكەپ قويدى. **44** ئاندىن پىرەۋن يۇسۇپقا يەنە: ـ مەن دېگەن پىرەۋندۇرمەن؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىندا سەنسىز ھېچكىم قول-پۇتىنى مىدىرلاتمىسۇن! ـ دېدى. **45** پىرەۋن يۇسۇپقا زافنات-پائانىياھ دېگەن نامنى بەردى ۋە ئون شەھىردىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىناتنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بەردى. شۇنداق قىلىپ يۇسۇپ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى باشقۇرۇش ئۈچۈن چۈرگىلىشكە چىقتى. يۇسۇپ مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېكىتىلگەندە ئوتتۇز ياشتا ئىدى؛ ئۇ پىرەۋننىڭ ئالدىدن چىقىپ، مىسىر زېمىنىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىنى كۆزدن كەچۈردى. **47** مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئېچىدە زېمىننىڭ ھوسۇلى دۆۋە-دۆۋە بولدى. **48** يەتتە يىلدا ئۇ مىسىر زېمىندىن چىققان ئاشلىقنى يىغىپ، شەھەر-شەھەرگە توپلىدى؛ ھەرقايسى شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقنىڭ ئاشلىقىنى ئۇ شۇ شەھەرنىڭ ئۆزىگە جۈغلاپ قويدى. **49** شۇ ئەرىقىدە يۇسۇپ دېڭىزدىكى قۇمدەك ناھايىتى كۆپ ئاشلىق توپلىدى؛ ئاشلىق ھەددى-ھىسابسىز بولغاچقا، ئۇلار ھىسابلاشنى توختاتتى. **50** ئاچارچىلىق يىللىرى يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن يۇسۇپقا ئىككى ئوغۇل ئۇرەلدى. بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفەراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. **51** يۇسۇپ: «خۇدا پۈتۈن جاپا-مۇشەققىتىم ۋە ئاتامنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىنى كۆتۈرۈۋەتتى» دەپ ئۇنىچى ئوغلىغا مانا‌سسەھ دەپ ئات قويدى؛ **52** ئاندىن: «مەن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن يۇرتتا خۇدا مېنى مېۋىلىك قىلدى» دەپ ئىككىنچىسىگە ئەفرائىم دەپ ئات قويدى. **53** مىسىر زېمىندا مەھۇرچىلىق بولغان يەتتە يىل ئاياغلاشتى. **54** ئاندىن يۇسۇپنىڭ ئېيتقىنىدەك ئاچارچىلىقنىڭ يەتتە يىلى باشلاندى. ئۇ چاغلاردا باشقا بارلىق يۇرتلاردىمۇ ئاچارچىلىق بولدى؛ لېكىن مىسىر زېمىندىكى ھەر يەرلەردە نان بار ئىدى. **55** ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر زېمىنى باسقاندا، خەلق ئاشلىق سوراپ پىرەۋنگە پەرياد قىلدى. پىرەۋن مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسىگە: ـ يۇسۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ سەلەرگە نېمە دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **56** ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى بېسىپ كەتتى. يۇسۇپ ھەر يەردىكى ئامبارلارنى ئېچىپ، مىسىرلىقلارغا ئاشلىق ساتاتتى؛ ئاچارچىلىق مىسىر زېمىندا ئىنتايىن ئېغىر بولغىلى تۇردى. **57** ئاچارچىلىق پۈتكۈل يەر يۈزىنى باسقان بولغاچقا، بارلىق يۇرتلاردىكى خەلقمۇ ئاشلىق ئالغىلى مىسىرغا يۇسۇپنىڭ قېشىغا كېلەتتى.

42

ئەمدى ياقۇپ مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى بىلگىنىدە ئوغۇللىرىغا: ـ نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ تۇرىسىلەر؟ ـ دېدى. **2** ئاندىن يەنە: ـ ماڭا قارا‌ڭلار، ئاڭلىشىمچە مىسىردا ئاشلىق بار ئىكەن. ئۇ يەرگە بېرىپ، ئاندىن شۇ يەردىن بىزگە ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، بۇنىڭ بىلەن تۇلۇپ كەتمەي، تىرىك قالىمىز، ـ دېدى. **3** بۇنىڭ بىلەن يۇسۇپنىڭ ئون ئاكىسى ئاشلىق سېتىۋالغىلى مىسىرغا يولغا چىقتى. **4** لېكىن ياقۇپ يۇسۇپنىڭ ئىنىسى بىنيامىننىڭ بىرەر يامانلىققا ئۇچراپ قېلىشىدىن قورقۇپ ئۇنى ئاكىلىرى بىلەن بىللە ئەۋەتمىدى. **5** شۇنىڭدەك ئاچارچىلىق قانائان زېمىنىدىمۇ يۇز بەرگەچكە، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاشلىق ئالغىلى كەلگەنلەر تارىسدا بار ئىدى. **6** يۇسۇپ زېمىننىڭ ۋالىيسى بولۇپ، يۇرتنىڭ بارلىق خەلقىگە ئاشلىق سېتىپ بەرگۈچى شۇ ئىدى. يۇسۇپنىڭ ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يۈزلىرىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. **7** يۇسۇپ ئاكىلىرىنى كۆرۈپلا ئۇلارنى تونۇدى؛ لېكىن ئۇ تونۇشلۇق بەرمەي، ئۇلارغا قوپال تەلەپپۇزدا گەپ قىلىپ: ـ قەيەردىن كەلدىڭلار، دەپ سوردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ قانائان زېمىنىدىن ئاشلىق ئالغىلى كەلدۇق، ـ دېدى. **8** يۇسۇپ ئاكىلىرىنى تونۇغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۇنى تونۇمىدى. **9** يۇسۇپ ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا كۆرگەن چۈشلىرىنى ئېسىگە ئېلىپ، ئۇلارغا: ـ سىلەر جاسۇس، بۇ ئەلنىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆزەتكىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. **10** ئەمما ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي خوجام، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى كەمىنىلىرى ئاشلىق سېتىۋالغىلى كەلدى! **11** بىز ھەممىمىز بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرى، سەممىي ئادەملەرمىز. كەمىنىلىرى جاسۇس ئەمەس! ـ دېدى. **12** ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئۇنداق ئەمەس! بەلكى زېمىننىڭ مۇداپىئەسىز جايلىرىنى كۆرگىلى كەلدىڭلار، ـ دېدى. **13** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئەسلىدە ئون ئىككى قېرىنداش ئىدۇق؛ بىز ھەممىمىز قانائان زېمىندىكى بىر ئادەمنىڭ ئوغۇللىرىدۇرمىز؛ لېكىن كەنجى ئىنىمىز ئاتىمىزنىڭ قېشىدا قېلىپ قالدى، يەنە بىر ئىنىمىز يوقاپ كەتتى، ـ دېدى. **14** ئەمما يۇسۇپ ئۇلارغا يەنە: ـ مانا مەن دەل سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، جاسۇس ئىكەنسىلەر! **15** پىرەۋننىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، كىچىك ئىنىڭلار بۇ يەرگە كەلمىگۈچە سىلەر بۇ يەردىن چىقىپ كېتەلمەيسىلەر؛ سىلەر شۇنىڭ بىلەن سىنىلىسىلەر. **16** ئىنىڭلارنى ئېلىپ كەلگىلى بىرىڭلارنى ئەۋەتىڭلار، قالغانلىرىڭلار بولسا سولاپ قويۇلىسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئېيتقىنىڭلارنىڭ راست-يالغانلىقى ئىسپاتلىنىدۇ؛ بولمىسا، پىرەۋننىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر جەزمەن جاسۇس! ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى ئۈچ كۈنگىچە سولاپ قويدى. **18** ئۈچىنچى كۈنى يۇسۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن خۇدادىن قورقىدىغان ئادەمەن؛ تىرىك قېلىشىڭلار ئۈچۈن مۇشۇ ئىشنى قىلىڭلار: ـ **19** ئەگەر سەممىي ئادەملەر بولسا ئاكىلار، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى سىلەر سولانغان گۈندىخانىدا سولاقلىق تۇرىۋەرسۇن، قالغىنىڭلار ئاچارچىلىقتا قالغان ئائىلىڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ **20** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن سۆزلىرىڭلار ئىسپاتلانسا، ئۆلمەيسىلەر!، ـ دېدى. ئۇلار شۇنداق قىلىدىغان بولدى. **21** ئاندىن ئۇلار ئۆزئارا: ـ بەرھەق، بىز ئىنىمىزغا قىلغان ئىشىمىز بىلەن گۇناھكار بولۇپ قالدۇق؛ ئۇ بىزگە يالۋۇرسىمۇ ئۇنىڭ ئازابىنى كۆرۈپ ئۆزۈپ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئازاب-ئۇقۇبەت بېشىمىزغا چۈشتى، ـ دېيىشتى. **22** رۇبەن ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەرگە: بالىغا زۇلۇم قىلماڭلار، دېگەن ئەمەسمىدىم؟ لېكىن ئۇنىمىدىڭلار. مانا ئەمدى ئۇنىڭ قان قەرزى بىزدىن سورىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **23** ئەمما يۇسۇپ ئۇلار بىلەن تەرجىمان ئارقىلىق سۆزلەشكەچكە، ئۇلار يۇسۇپنىڭ ئۆز گەپلىرىنى ئۇقۇپ ئۆزۈۋاتقىنىنى بىلمىدى. **24** ئۇ ئۇلاردىن ئۆزىنى چەتكە ئېلىپ، يىغلاپ كەتتى. ئاندىن ئۇلارنىڭ قېشىغا يېنىپ كېلىپ، ئۇلارغا يەنە سۆز قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن شىمئۇننى ئۇتۇپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا باغلىدى. **25** ئاندىن يۇسۇپ ئەمر چۈشۈرۈپ، ئۇلارنىڭ تاغارلىرىغا ئاشلىق تولدۇرۇپ، ھەر بىرسىنىڭ پۇلىنى قايتۇرۇپ تاغىرىغا سېلىپ قويۇپ، سەپەر ھازىرلىقلىرىمۇ بېرىلىشۇن دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلارغا شۇنداق قىلىندى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئاكىلىرى ئېشەكلىرىگە ئاشلىقلىرىنى ئارتىپ، شۇ يەردىن كەتتى. **27** ئەمما ئۇنىڭگە كەلگەندە ئۇلاردىن بىرى ئېشىكىگە يەم بەرگىلى تاغىرىنى ئېچىۋىدى، مانا، ئۆز پۇلى تاغارنىڭ ئاغزىدا ئۇزاتتى. **28** ئۇ قېرىنداشلىرىغا: ـ مېنىڭ پۇلۇمنى قايتۇرۇۋېتىپتۇ. مانا ئۇ تاغىرىمدا ئۇرىدۇ، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ، تىترىشىپ بىر-بىرىگە: ـ بۇ خۇدانىڭ بىزگە زادى نېمە قىلغىنىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **29** ئۇلار قانائان زېمىنغا، ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن ئۆتكەن ھەممە ۋەقەلەرنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بېرىپ: **30** ـ ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ

خوجىسى بىزگە قوپال گەپ قىلدى، بىزگە زېمىننى پايلىغۇچى جاسۇسىتەك مۇئامىلە قىلدى؛ **31** تەمدى بىز ئۇنىڭغا: «بىز بولساق سەممىي ئادەملەرمىز، جاسۇس ئەمەسمىز. **32** بىز بىر ئاتىدىن بولغان ئوغۇللار بولۇپ، ئون ئىككى ئاكا-ئۇكا ئىدۇق؛ بىرى يوقاپ كەتتى، كىچىك ئىنىمىز ھازىر قانائان زېمىنىدا ئاتىمىزنىڭ يېنىدا قالدى» دېسەك، **33** ھېلىقى كىشى، يەنى شۇ زېمىننىڭ خوجىسى بىزگە مۇنداق دېدى: «مېنىڭ سىلەرنىڭ سەممىي ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىم ئۈچۈن، قېرىندىشلىرىڭلارنىڭ بىرىنى مېنىڭ يېنىمدا قالدۇرۇپ قويۇپ، ئاچ قالغان ئائىلىڭلار ئۈچۈن ئاشلىق ئېلىپ كېتىڭلار؛ **34** ئاندىن كىچىك ئىنىڭلارنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلسا ئاڭلار، سىلەرنىڭ جاسۇس ئەمەس، بەلكى سەممىي ئادەملەر ئىكەنلىكىڭلارنى بىلەلەيمەن. ئاندىن قېرىندىشىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن ۋە سىلەر زېمىندا سودا-سېتىق قىلسا ئاڭلار بولىدۇ» ـ دېدى. **35** ئەمما شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تاغارلىرىنى تۆككەندە، مانا ھەربىرىنىڭ پۇلدىنى ئۆز تاغارلىرىدا تۇراتتى! ئۇلار ۋە ئاتىسى ئۆزلىرىنىڭ چىگىلىك پۇللىرىنى كۆرگەندە، قورقۇپ قېلىشتى. **36** ئاتىسى ياقۇپ ئۇلارغا: ـ مېنى ئوغلۇمدىن جۇدا قىلدىڭلار! يۈسۈپ يوق بولدى، شىمئوننمۇ يوق، ئەمدى بىنيامىننمۇ ئېلىپ كەتمەكچى بولۇۋاتىسىلەر! مانا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ بېشىمغىلا كەلدى! ـ دېدى. **37** رۇبەن ئاتىسىغا: ـ ئەگەر مەن بىنيامىننى قېشىڭغا قايتۇرۇپ ئېلىپ كەلمىسەم، مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى ئۆلتۈرۈۋۇەتكىن، ئۇنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغىن؛ مەن ئۇنى قېشىڭغا ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىمەن، ـ دېدى. **38** لېكىن ياقۇپ جاۋاب بېرىپ: ـ ئوغلۇم سىلەر بىلەن بىللە ئۇ يەرگە چۈشمەيدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى. مۇبادا يولدا كېتىۋاتقاندا ئۇنىڭغا بىرەر كېلىشمەسلىك كەلسە، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەھتىساراغا چۈشۈرۈۋۇەتىسىلەر، ـ دېدى. **(Sheol h7585**

43

ئاچارچىلىق زېمىننى ئىنتايىن ئېغىر باسقاندىدى. **2** بۇ سەۋەبتىن ئۇلار مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن ئاشلىقنى يەپ تۈگەتكەندە، ئاتىسى ئۇلارغا: ـ يەنە بېرىپ بىزگە ئازغىنا ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. **3** لېكىن يەھۇدا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھېلىقى كىشى بىزنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن. **4** ئەگەر ئىنىمىزنى بىز بىلەن بىللە ئەۋەتسەڭ، بىز بېرىپ ساڭا ئاشلىق ئېلىپ كېلىمىز. **5** ئەمما ئەۋەتىشكە ئۇنىمىساڭ، بىز بارمايمىز؛ چۈنكى ھېلىقى كىشى بىزگە: «ئىنىڭلار سىلەر بىلەن بىللە كەلمىسە، يۈزۈمنى كۆرىمەن دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەن، ـ دېدى. **6** ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا ماڭا شۇنچە يامانلىق قىلىپ ئۇ كىشىگە: «يەنە بىر ئىنىمىزمۇ بار» دېدىڭلار، ـ دېدى. **7** ئۇلار جاۋابەن: ـ ئۇ كىشى بىزنىڭ ۋە ئائىلىمىزنىڭ ئەھۋالىنى سۈرۈشتۈرۈپ كوچىلاپ: «ئاتاڭلار تېخى ھاياتمۇ؟ يەنە بىر ئىنىڭلار بارمۇ؟» ـ دەپ سوردى. بىز ئۇنىڭ شۇ سوئالىغا يارىشا جاۋاب بەردۇق. ئۇنىڭ بىزگە: «ئىنىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار» دەيدىغىنىنى نەدىن بىلەيلى؟ ـ دېدى. **8** يەھۇدا ئاتىسى ئىسرائىلغا: ـ بالىنى مەن بىلەن ئەۋەتكىن؛ بىز دەرھال قوزغىلىپ يولغا چىقايلى؛ شۇنداقتا بىز ۋە سەن، بىزلەر ھەم بىللىرىمىز تۆلەيمىز، تىرىك قالىمىز. **9** مەن ئۇنىڭغا كېپىل بولىمەن؛ سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭدىن ھېساب ئالىسەن؛ ئەگەر مەن ئۇنى سېنىڭ قېشىڭغا ئامان-ئېسەن ياندۇرۇپ كېلىپ، يۈزۈڭنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزمىسام، پۈتكۈل تۇمرۇمدە ئالدىڭدا گۇناھكار بولاي. **10** چۈنكى ھايال بولمىغان بولساق، بۇ چاغقىچە ئىككى قېتىم بېرىپ كېلەتتۇق، ـ دېدى. **11** ئۇلارنىڭ ئاتىسى ئىسرائىل ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، مۇنداق قىلىڭلار: ـ ئۇ كىشىگە قاچا-قۇچاڭلارغا زېمىندىكى ئەڭ ئېسىل مېۋىلەردىن سوۋغات ئالغاچ بېرىڭلار: يەنە ئازغىنا ئۆتىيا، ئازراق ھەسەل، دورا-دەرمانلار، مۇرمەككى، پىستە ۋە بادامىلارنى ئالغاچ بېرىڭلار. **12** قولۇڭلاردا ئىككى ھەسسە پۇل ئېلىپ، تاغارلىرىڭلارنىڭ ئاغزىدىكى ئۆزۈڭلارغا يانداۋرۇلغان پۇلنىمۇ ئالغاچ بېرىڭلار. ئېھتىمال، بۇ ئىشتا سەۋەنلىك كۆرۈلگەن بولۇشى مۇمكىن. **13** ئىنىڭلارنىمۇ بىللە ئېلىپ، قوزغىلىپ ئۇ كىشىنىڭ يېنىغا يەنە بېرىڭلار. **14** ھەممىگە قادىر تەڭرى ئۆزى سىلەرنى ئۇ كىشىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرگەي. بۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرنىڭ شۇ يەردىكى قېرىندىشىڭلارنى ۋە بنيامىننى قويۇپ بېرىپ، سىلەرگە قوشۇپ قويارمىكەن؛ ئۆزۈم ناۋادا بالىلىرىمدىن جۇدا بولسام بولاي! ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر شۇ سوۋغاتنى ئېلىپ، قوللىرىغا ئىككى ھەسسە پۇلنى ئۆتۈپ، بنيامىننى ئېلىپ قوزغىلىپ، مىسىرغا بېرىپ يۈسۈپنىڭ ئالدىدا ھازىر بولدى. **16** يۈسۈپ بنيامىننى ئۇلار بىلەن بىللە كۆرگىنىدە، ئۆز ئۆيىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارىغا يۈيرۈپ: ـ بۇ ئادەملەرنى ئۆيۈمگە باشلاپ كىرىپ، مال سويۇپ تاۋام تەييار قىلغىن؛ چۈنكى بۇ كىشىلەر چۈشلۈك غىزانى مەن بىلەن يەيدۇ، ـ دېدى. **17** ئۇ كىشى يۈسۈپنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئادەملەرنى يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كىردى. **18** ئۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كېلىنگىنىدىن قورقۇشۇپ: ـ ئالدىنقى قېتىم تاغارلىرىمىزغا يانداۋرۇلغان پۇلنىڭ سەۋەبىدىن بىز ئۆنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنىدۇق؛ ئۆنىڭ مەقسىتى بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۆستىمىزدىن ۋىسىپ قۇل قىلىپ، ئېشەكلىرىمىزنى تارتىۋېلىش ئوخشايدۇ، ـ دېيىشتى. **19** ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۆيىنى باشقۇرىدىغان غوجىدارىنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۆيىنىڭ ئىشىكىنىڭ ئۆڭىدە ئۆنىڭغا: ـ **20** ئەي خوجام، بىز ھەقىقەتەن ئەسلىدە مۇشۇ يەرگە ئاشلىق ئالغىلى كەلگەندۇق؛ **21** شۇنداق بولدىكى، بىز ئۆتەكتىگە كېلىپ ئۆز تاغارلىرىمىزنى ئاچساق، مانا ھەربىرىمىزنىڭ پۇلى، ئەينى ئېغىرلىقى بويىچە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدا تۇرۇپتۇ، شۇڭا بىز بۇنى يانداۋرۇپ قولىمىزدا ئالغاچ كەلدۇق. **22** ئاشلىق ئالغىلى قولىمىزدا باشقا پۇلمۇ ئېلىپ كەلدۇق؛ ئەمما تاغارلىرىمىزغا پۇلنى كىمنىڭ سېلىپ قويغانلىقىنى بىلمىدۇق، ـ دېدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ خاتىرجەم بولۇڭلار، قورقماڭلار. سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار، ئاتاڭلارنىڭ خۇداسى تاغارلىرىڭلاردا سىلەرگە بايلىق ئاتا قىلغان ئوخشايدۇ؛ سىلەرنىڭ پۇلۇڭلارنى ئاللىقاچان تاپشۇرۇپ ئالدىم، ـ دېدى. ئاندىن ئۇ شىمئوننى ئۇلارنىڭ قېشىغا ئېلىپ چىقتى. **24** ئۇ كىشى ئۇلارنى يۈسۈپنىڭ ئۆيىگە باشلاپ كىرىپ، ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشىغا سۇ ئەكىرىپ بېرىپ، ئاندىن ئېشەكلىرىگە يەم بەردى. **25** ئۇلار يۈسۈپنىڭ چۈشتە كېلىشىگە ئۈلگۈرتۈپ سوۋغاتنى تەييارلاپ قويدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ شۇ يەردە غىزا يەيدىغىنىنى ئاڭلىغانىدى. **26** يۈسۈپ ئۆيىگە كەلگەندە ئۇلار قوللىرىدىكى سوۋغاتنى ئۆيىگە ئۆنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كىرىپ، بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ ئۆنىڭغا تەزىم قىلدى. **27** ئۇ ئۇلاردىن ھال سوراپ، ئاندىن: ـ سىلەر گېپىنى قىلغان قېرى ئاتاڭلار سالامەتمۇ؟ ئۇ ھاياتمۇ؟ ـ دېدى. **28** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز سالامەت ئۆرۈۋاتىدۇ، ئۇ تېخى ھاياتىۋۇر، ـ دەپ ئۆنىڭ ئالدىدا ئېگىلىپ تەزىم قىلدى. **29** يۈسۈپ بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۆز ئىنىسى بنيامىننى كۆرۈپ: ـ سىلەر ماڭا گېپىنى قىلغان كىچىك ئىنىڭلار شۇمۇ؟ ـ دەپ سوراپ: ـ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ساڭا شاپائەت كۆرسەتكەي! ـ دېدى. **30** يۈسۈپنىڭ ئۆز ئىنىسىغا بولغان سېغىنىشى ئوتى قاتتىق كۆچىيىپ، يىغلىۋالغۇدەك خالىي جاي ئىزدەپ، ئالدىراپ ئېچىكىرىكى ئۆيىگە كىرىپ تازا بىر يىغلىۋالدى. **31** ئاندىن يۈزىنى يۇيۇپ چىقىپ، ئۆزىنى بېسىۋالىپ: ـ تاۋاملارنى قويۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. **32** خىزمەتكارلار يۈسۈپكە ئايرىم، ئۇلارغا ئايرىم ۋە يۈسۈپ بىلەن بىللە تاماققا كەلگەن مىسىرلىقلارغىمۇ ئايرىم تاماق قويدى؛ چۈنكى مىسىرلىقلار ئىبرانىيلار بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشنى يېرگىنچلىك دەپ قاراپ، ئۇلار بىلەن بىللە تاماق يېمەيتتى. **33** يۈسۈپنىڭ قېرىندىشىلىرى

ئۇنىڭ ئۆدۈلدا، ھەربىرى چوڭ-كىچىك تەرتىپ بويىچە ئولتۇرغۇزۇلدى؛ چوڭ چوڭقۇقىا يارشا، كىچىكى كىچىكلىكىگە يارشا ئولتۇرغۇزۇلدى؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قاراپ ھەيران قېلىشتى. **34** يۇسۇپ ئالدىدىكى داستىخاندىكى تاماقلاردىن ئۇلارغا بۆلۈپ بەردى. ئەمما بنيامىننا بەرگىنى باشقىلارنىڭكىگە قارىغاندا بەش ھەسسە كۆپ ئىدى. ئۇلار شاراب ئىچىپ، ئۇنىڭ بىلەن خۇش كەيپ قىلىشتى.

44 ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆيىنى باشقۇرىدىغان غوجدارىغا بۇيرۇپ: ـ بۇ كىشىلەرنىڭ تاغارلىرىنى ئېلىپ كۆتۈرەلگۈدەك ئاشلىق قاچىلاپ، ھەربىرىنىڭ پۇلىنى تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن؛ **2** ئاندىن مېنىڭ جامىمنى، يەنى كۈمۈش جامنى ئاشلىقنىڭ پۇلى بىلەن بىللە ئەڭ كىچىكىنىڭ تاغىرىنىڭ ئاغزىغا سېلىپ قويغىن، ـ دېدى. ئۇ ئادەم يۇسۇپنىڭ دېگىنىدەك قىلدى. **3** ئەتىسى تاڭ يورىغاندا، ئۇلار ئېشەكلىرى بىلەن بىللە يولغا سېلىپ قويۇلدى. **4** لېكىن ئۇلار شەھەردىن چىقىپ ئانچە ئۇزۇن ماكېلا، يۇسۇپ غوجدارىغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، بۇ ئادەملەرنىڭ كەيىندىن قوغلىغىن؛ ئۇلارغا يېتىشكىنىڭدە ئۇلارغا: «نېمىشقا ياخشىلىققا يامانلىق قايتۇردۇڭلار؟ **5** خوجام شۇ [جامدا] شاراب ئىچىدۇ ھەمدە ئۇنىڭدا پال ئاچىدۇ ئەمەسمۇ؟! مۇنداق قىلغىنىڭلار رەزىللىك قىلغىنىڭلار بولىمىدۇ!» دېگىن، ـ دېدى. **6** بۇ ئادەم ئۇلارنىڭ كەيىندىن يېتىشىپ بېرىپ، ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلدى. **7** ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ خوجىمىز نېمىشقا مۇنداق گەپ قىلىدۇ؟ مۇنداق ئىشنى قىلىش كەمىنلىرىدىن نېرى بولسۇن! **8** بىز ئەسلىدە تاغارلىرىمىزنىڭ ئاغزىدىن تاپقان پۇلنىمۇ قانائان زېمىنىدىن سىلىنىڭ قاشلىرىغا قايتۇرۇپ بېرىشكە ئەگەلگەنىدۇق. شۇنداق تۇرۇقلۇق قانداقمۇ خوجىلىرىنىڭ ئۆيىدىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئوغرىلايلى؟ **9** كەمىنلىرىڭنىڭ ئارىسىدا كىمدىن بۇ [جام] تېپىلسا، شۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم بولسۇن، بىزمۇ خوجىمىزنىڭ قۇللىرى بولايلى، ـ دېدى. **10** غوجدار جاۋابەن: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭلاردەك بولسۇن؛ جام كىمنىڭ يېنىدىن تېپىلسا، شۇ كىشى قۇلۇم بولۇپ قېلىپ قالسۇن، قالغانلىرىڭلار بىگۇناھ بولىسىلەر، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ-تېنەپ، تاغارلىرىنى يەرگە چۈشۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز تاغىرىنى ئېچىپ بەردى. **12** غوجدار چوڭىنىڭكىدىن باشلاپ كىچىكىنىڭكىگىچە ئاختۇردى، جام بنيامىننىڭ تاغىرىدىن تېپىلدى. **13** بۇنى كۆرۈپ ئۇلار كىيىملىرىنى يىرتىشىپ، ھەربىرى ئېشىكىگە قايتىدىن يۈكنى ئارتىپ، شەھەرگە قايتتى. **14** شۇنداق قىلىپ يەھۇدا ۋە قېرىنداشلىرى يۇسۇپنىڭ ئۆيىگە كەلدى؛ ئۇ تېخى شۇ يەردە ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىشتى. **15** يۇسۇپ ئۇلارغا: ـ بۇ سىلەرنىڭ زادى نېمە قىلغانلىرىڭلار؟ مېنىڭدەك ئادەمنىڭ چوقۇم پال ئاچالايدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. **16** يەھۇدا جاۋابەن: ـ بىز خوجىمىزنا نېمىنۇ دېيەلەيمىز؟ نېمە گەپ قىلالايمىز، قانداق قىلىپ ئۆزىمىزنى ئاقلىيالايمىز؟ خۇدا كەمىنلىرىنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارا قىلدى. مانا، بىز ۋە قولىدىن جاملىرى تېپىلغان كىشى ھەممىمىز خوجىمىزغا قۇل بولىدىغان بولدۇق، ـ دېدى. **17** لېكىن يۇسۇپ: ـ مۇنداق قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! بەلكى جام كىمنىڭ قولىدىن تېپىلغان بولسا پەقەت شۇ كىشى مېنىڭ قۇلۇم بولىدۇ. لېكىن قالغانلىرىڭلار ئامان-ئېسەن ئاتاڭلارنىڭ قېشىغا كېتىڭلار، ـ دېدى. **18** ئاندىن يەھۇدا ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي خوجام، كەمىنلىرىگە قۇلاق سېلىپ خوجامنىڭ قۇلىقىغا بىر ئېغىز گەپ قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا. غەزەپلىرى كەمىنلىرىگە ئۆتۈشمىغاي؛ چۈنكى ئۆزلىرى پىرەئۇنگە ئوخشاش ئىكەنلا. **19** ئەسلىدە خوجام كەمىنلىردىن: «ئاتا ئاڭلار يا ئىنىڭلار بارمۇ؟» دەپ سوريۇدىلا، **20** بىز خوجىمىزغا جاۋابەن: «بىزنىڭ بىر قېرى ئاتىمىز بار ۋە ئۇ قېرىغاندا تاپقان، ياش بىر بالىسىمۇ بار. بۇ بالىنىڭ بىر ئانىسىدىن بولغان ئاكىسى ئۆلۈپ كېتىپ، ئۇ ئۆزى يالغۇز قالدى؛ ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىنتايىن سۆيىدۇ» دېسەك، **21** سىلى كەمىنلىرىگە: «ئۇنىڭ ئۆزىنى قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرەي» دېدىلە. **22** بىز خوجىمىزغا جاۋاب بېرىپ: «يىگىت ئاتىسىدىن ئايرىلالمايدۇ؛ ئەگەر ئاتىسىدىن ئايرىلسا، ئاتىسى ئۆلۈپ كېتىدۇ» دېسەك، **23** سىلى يەنىلا كەمىنلىرىگە: «ئەگەر كىچىك ئىنىڭلار سىلەر بىلەن كەلمىسە، يۈزۈمنى يەنە كۆرىمىز دەپ خىيال قىلماڭلار» دېگەندىلا. **24** شۇنىڭ بىلەن بىز كەمىنلىرى ئاتىمىزنىڭ قېشىغا بارغاندا خوجامنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا ئېيتتۇق؛ **25** ئاندىن ئاتىمىز يەنە: «يەنە بېرىپ، بىزگە ئازراق ئاشلىق ئېلىپ كېلىڭلار» دېۋىدى، **26** بىز جاۋابەن: «بىز شۇ يەرگە قايتىدىن چۈشەلەيمىز؛ ئەگەر كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولسا، ئۇنداقتا بارىمىز؛ چۈنكى كىچىك ئىنىمىز بىز بىلەن بىللە بولمىسا، ئۇ زاتنىڭ يۈزى ئالدىدا تۇرالمايمىز»، دېدۇق. **27** سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بىزگە يەنە: «سىلەرگە مەلۇمكى، ئايالىم ماڭا ئىككى ئوغۇل تۇغۇپ بەرگەندى. **28** بىرى مېنىڭ يېنىمدىن چىقىپ، يوق بولۇپ كەتتى؛ مەن: ئۇ جەزمەن تىتما-تىتما قىلىۋېتىلىپتۇ، دەپ ئويلىدىم، شۇنداقلا ئۇنى بۇگۈنگىچە كۆرمىدىم. **29** ئەمدى سىلەر بۇنىمۇ مېنىڭ قېشىمدىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇنىڭغا بىر كېلىشمەسلىك كېلىپ قالسا، سىلەر مەندەك بىر ئاق چاچلىق ئادەمنى دەرد-ئەلەم بىلەن تەھتىساراغا چۈشۈرۈۋېتىسىلەر»، دېگەندى. **(Sheol h7585) 30** ئەمدى مەن سىلىنىڭ قۇللىرى مېنىڭ ئاتامنىڭ قېشىغا بارغاندا، شۇ بالا بىز بىلەن بولمىسا ئۇنىڭ جېنى بالىنىڭ جېنىغا باغلانغان بولغاچقا، **31** شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ بالىنىڭ يوقلۇقىنى كۆرسە، جەزمەن ئۇلۇپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلىنىڭ قۇللىرى بىزنىڭ ئاتىمىز بولغان بۇ ئاق چاچنى دەرد-ئەلەم ئېچىدە تەھتىساراغا چۈشۈرۈۋېتىكەن بولىمىز. **(Sheol h7585) 32** چۈنكى مەنكى كەمىنلىرى ئاتامغا بۇ يىگىت ئۆچىپل بولۇپ: «ئەگەر مەن ئۇنى قېشىڭغا قايتۇرۇپ كەلمىسەم پۈتكۈل ئۆمرۈمدە ئاتامنىڭ ئالدىدا گۇناھكار بولاي» دېگەندىم. **33** شۇڭا ھازىر ئۆتۈنۈپ قالاي، مەنكى كەمىنلىرى ئۇ يىگىتنىڭ ئورنىدا خوجامنىڭ قېشىدا قۇل بولۇپ ئۆرسام، ئۇ يىگىت قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەتسە! **34** چۈنكى يىگىت مەن بىلەن بولمىسا، مەن قانداقمۇ ئاتامنىڭ قېشىغا بارالايمەن؟ ئاتامغا شۇنداق ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ چۈشۈشىنى كۆزۈم كۆرگۈچى بولمىسۇن! ـ دېدى.

45 يۇسۇپ ئۆز يېنىدا ئورغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى ئۇتالماي: ـ ھەممە ئادەم ئالدىمدىن چىقىرىۋېتىلسۇن! دەپ ۋارقىرىدى. شۇنىڭ بىلەن يۇسۇپ ئۆزىنى قېرىنداشلىرىغا ئاشكارا قىلغانىدا ئۇنىڭ قېشىدا ھېچكىم بولمىدى. ئۇ قاتتىق يىغلاپ كەتتى؛ مىسىرلىقلار ئۇنى ئاڭلىدى، پىرەئۇننىڭ ئوردىسىكەرمۇ بۇنىڭدىن [تېزلا] خەۋەر تاپتى. **3** يۇسۇپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن يۇسۇپ بولىمەن! ئاتام ھازىر ھايامۇ؟! ـ دەپ سوريدى. ئەمما قېرىنداشلىرى ئۇنىڭغا قاراپ ھودۇقۇپ كېتىپ، ھېچ جاۋاب بېرەلمەي قالدى. **4** لېكىن يۇسۇپ ئۇلارنى: ـ قېنى، ماڭا يېقىن كېلىڭلار، دەپ چاقىرىدى. ئۇلار يېقىن كەلدى، ئۇ يەنە: ـ مەن سىلەرنىڭ ئىنىڭلار، يەنى سىلەر مىسىرغا سېتىۋەتكەن يۇسۇپ بولىمەن. **5** ئەمدى مېنى مۇشۇ يەرگە سېتىۋەتكىنىڭلار ئۈچۈن ئازابلانماڭلار، ئۆزۈڭلارنى ئەيىبكە بۇيرۇماڭلار؛ چۈنكى خۇدا ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. **6** چۈنكى ھازىر زېمىندىكى ئاچارچىلىققا ئىككى يىل بولدى؛ لېكىن تېخى يەنە بەش يىلغىچە ھېچ تېرىلغۇمۇ بولمايدۇ؛ ئورمىمۇ بولمايدۇ. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە دۇنيادا بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن، تۇلۇغ بىر نىجاتلىق كۆرسىتىپ، سىلەرنىڭ تىرىك قۇتۇلۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدا مېنى سىلەردىن بۇرۇن بۇ يەرگە ئەۋەتتى. **8** شۇنداق بولغانىكەن، مېنى مۇشۇ يەرگە ئەۋەتكۈچى سىلەر ئەمەس، بەلكى خۇدادۇر. ئۇ مېنى پىرەئۇنگە ئاتىسىك ئورندا

قىلىپ، ئۇنىڭ پۇتكۈل ئويىگە خوجا قىلىپ تىكلەپ، پۈتكۈل زېمىنغا باش ۋەزىر قىلىپ قويدى. **9** ئەمدى تېزدىن ئاتامنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئوغلۇڭ يۈسۈپ: «خۇدا مېنى پۈتكۈل مىسىرغا خوجا قىلىپ قويدى. سەن ھايال قىلماي، مېنىڭ قېشىمغا كەلگىن؛ **10** سەن گوشەن يۇرتىدا تۇرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تۆزۈڭ، ئوغۇللىرىڭ، نەۋرىلىرىڭ، قويلىرىڭ، كاللىرىڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتلىرىڭ بىلەن ماڭا يېقىن تۇرىسىلەر. **11** تۆزۈڭ، ئائىلەڭ ۋە ھەممە تەئەللۇقاتىڭنى نامراتلىق بېسىۋالمىسۇن دەپ مەن سېنى شۇ يەردە باقىمەن»، چۈنكى يەنە بەش يىل ئاچارچىلىق باردۇر»، دېدى، ـ دەگلار. **12** ـ مانا سىلەرنىڭ كۆزلىرىگلار ۋە ئىنىم بنيامىننىڭ كۆزلىرى سىلەرگە گەپ قىلىۋاتقان مېنىڭ تۆز ئاغزىم ئىكەنلىكنى كۆرۈۋاتىدۇ. **13** ئاتامغا مېنىڭ مىسىردىكى بۇ بارلىق شان-شەرىپىم ھەمدە سىلەرنىڭ بارلىق كۆرگىنىگلار توغرىسىدا ئېيتىپ، ئاتامنى تېزدىن بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىگلار، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆزىنى بنيامىننىڭ ئېتىپ ئۇنىڭ بوينىغا گىرە سېلىپ يىغلاپ كەتتى؛ بنيامىنمۇ ئۇنىڭ بوينىغا يۆلىنىپ يىغلىدى. **15** ئاندىن يۈسۈپ بارلىق قېرىندىشلىرىنى سۆيۈپ، ئۇلارنى بىر-بىرلەپ قۇچاقلاپ يىغلىدى. ئاندىن قېرىندىشلىرى ئۇنىڭ بىلەن پاراڭلاشتى. **16** يۈسۈپنىڭ قېرىندىشلىرى كەلدى، دېگەن خەۋەر پىرەۋنىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈلدى؛ بۇ پىرەۋن ۋە خىزمەتكارلىرىنىڭ نەزىرىدە قۇتلۇق ئىش بولدى. **17** پىرەۋن يۈسۈپكە: ـ قېرىنداشلىرىڭغا: ـ «سىلەر ئەمدى مۇنداق قىلىگلار؛ ئۇلاغلىرىگلارغا يۈك تارتىپ، قانائان زېمىنغا بېرىپ، **18** ئاتاگلار ۋە جەمەتىگلارنى ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كېلىگلار؛ مەن مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل يەرلەرنى سىلەرگە بېرەي؛ سىلەر بۇ زېمىندىن چىققان نازۇ-نېمەتلەردىن يەيسىلەر» ـ دېگىن. **19** ساڭا بولغان ئەمرىم شۇكى، سەن ئۇلارغا: «بالىلىرىگلار ۋە ئاياللىرىگلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن ھارۋىلارنى ئېلىپ بېرىگلار. شۇنىڭدەك ئاتاگلارنىمۇ بۇ يەرگە يەتكۈزۈپ كېلىگلار. **20** پۈتكۈل مىسىر زېمىنىدىن ئەڭ ئېسىل جايلار سىلەرنىڭكى بولغاچقا، تۆز سەرەمجانلىرىگلارغا كارىگلار بولمىسۇن» دەپ بۇيرۇغىن، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى شۇنداق قىلدى؛ يۈسۈپ پىرەۋننىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئۇلارغا ھارۋىلارنى بېرىپ، يولى ئۈچۈنمۇ ئوزۇق بەردى. **22** ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىر قۆر كىيىم بەردى؛ لېكىن بنيامىنغا بولسا ئۇ ئۈچ يۈز كۈمۈش تەڭگە، بەش قۆر كىيىم بەردى. **23** ئۇ ئاتىسىغىمۇ شۇ ھەدىيەلەرنى، يەنى مىسىرنىڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىرى ئارتىلغان ئون ھاڭگا ئېشەك ھەمدە ئاشلىق، نان ۋە ئاتىسىغا يول تەييارلىقى ئارتىلغان ئون مادا ئېشەكنى ئەۋەتتى. **24** ئاندىن ئۇ قېرىنداشلىرىنى يولغا سېلىپ، ئۇلارغا: ـ يولدا جېدەللەشمەگلار، دەپ جېكىلدى. ئۇلار يولغا راۋان بولدى. **25** ئۇلار مىسىردىن چىقىپ، قانائان زېمىنىغا ئاتىسى ياقۇپنىڭ قېشىغا بېرىپ، **26** ئۇنىڭغا يۈسۈپ ئۇزاقتىن ئېيتقان گەپلەرنى يەتكۈزۈپ: «يۈسۈپ تېخى ھايات ئىكەن! ئۇ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا باش ۋەزىر ئىكەن!» دېدى. ئەمما ئۇ ئۇلارغا ئىشەنمەي، يۈرىكى قېتىپ ھوشىدىن كېتەي دەپ قالدى. **27** لېكىن ئۇلار يۈسۈپنىڭ ئۇزلىرىگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دېگەندە، شۇنداقلا يۈسۈپنىڭ ئۇزىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتكەن ھارۋىلارنىمۇ كۆرگەندە، ئۇلارنىڭ ئاتىسى ياقۇپنىڭ روھىغا جان كىردى. **28** ئىسرائىل شۇنىڭ بىلەن: ـ ئەمدى ئارمىنىم يوق! ئوغلۇم يۈسۈپ تېخى ھاياتىۋار! مەن ئۆلەستە بېرىپ ئۇنى كۆرۈۋالاي، ـ دېدى.

46 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بارلىق تەئەللۇقاتىنى ئېلىپ يولغا چىقىپ، بەئەر-شىباغا كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاتىسى ئىسھاقنىڭ خۇداسىغا قۇربانلىقلارنى سۇندى. **2** كېچىسى خۇدا ئالامەت كۆرۈنۈشىدە ئىسرائىلغا: ـ ياقۇپ، ياقۇپ! دېۋىدى، ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مانا مەن! ـ دېدى. **3** ئۇ: ـ ئاتاڭنىڭ تەڭرىسى بولغان خۇدا مەندۇرمەن. سەن مىسىرغا بېرىشتىن قورقمىغىن، چۈنكى مەن سېنى شۇ يەردە ئۇلۇغ بىر قوۋم قىلىمەن. **4** مەن سېنىڭ بىلەن مىسىرغا بىللە بارىمەن ۋە مەن ئۆزۈم جەزمەن يەنە سېنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىمەن. يۈسۈپ ئۆز قولى بىلەن سېنىڭ كۆزۈڭنى يۇمدۇرىدۇ، ـ دېدى. **5** ئاندىن ياقۇپ بەئەر-شىباىدىن يولغا چىقتى؛ ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئاتىسى ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى پىرەۋن ئۇنى ئېپكېلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن ھارۋىلارغا ئولتۇرغۇزۇپ، **6** چارپايلىرى بىلەن قانائان زېمىنىدا تاپقان تەئەللۇقاتلىرىنى ئېلىپ ماڭدى. بۇ تەرىقىدە ياقۇپ بىلەن بارلىق ئەۋلادلىرى مىسىرغا كەلدى؛ ئوغۇللىرى، ئوغۇل نەۋرىلىرىنى، قىزلىرىنى، قىز نەۋرىلىرىنى يېغىپ، نەسىللىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە ئېلىپ مىسىرغا كەلدى. **8** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى ياقۇپنىڭ مىسىرغا كەلگەن ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ ياقۇپنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەن؛ **9** رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانوخ، پاللۇ، ھەزرون بىلەن كارمى. **10** شىمئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قانائانىي ئايالدىن بولغان سائۇل. **11** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى: ـ گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. **12** يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئەر، ئونان، شەلاھ، پەرەز ۋە زەراھ. ئەمما ئەر ۋە ئونان قانائاننىڭ زېمىنىدا ئۆلۈپ كەتكەندى. پەرەزنىڭ ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇلار ئىدى. **13** ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، يوب ۋە شىمرون. **14** زەبۇلۇننىڭ ئوغۇللىرى: ـ سەرەد، ئېلون ۋە جاھلىيەل. **15** بۇلار لىياھنىڭ ياقۇپقا پادان-ئارامدا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ئۇ يەنە قىزى دىناھنى تۇغۇپ بەردى. يۇنىڭ بۇ ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرى جەمئىي بولۇپ ئوتتۇز ئۈچ جان ئىدى. **16** گادنىڭ ئوغۇللىرى: ـ زىفىئون، ھاگگى، شۇنى، ئەزبون، ئېرى، ئارودى ۋە ئارئەلى. **17** ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ. ئۇلارنىڭ سىڭلىسى سىراھ ئىدى؛ بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ھەبەر ۋە مالكىئەل ئىدى. **18** بۇلار بولسا لابان قىزى لىياھقا دېدەك بولۇشقا بەرگەن زىلپاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە جان ئىدى. **19** ياقۇپنىڭ ئايالى راھىلەنىڭ ئوغۇللىرى يۈسۈپ ۋە بىنيامىن. **20** يۈسۈپكە مىسىر زېمىنىدا تۇرەلگەن ئوغۇللىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم؛ بۇلارنى ئوندىكى كاھىن پوتىفىراھنىڭ قىزى ئاسىنات ئۇنىڭغا تۇغۇپ بەردى. **21** بنيامىننىڭ ئوغۇللىرى: ـ بىلاھ، بەكەر، ئاشبەل، گىرا، نائامان، ئېھى، روش، مۇپىم، ھۇپىم ۋە ئارد. **22** بۇلار راھىلەنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت جان ئىدى. **23** دانىنىڭ ئوغلى: ـ ھۇشىم. **24** نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر ۋە شاللەم. **25** بۇلار لابان قىزى راھىلەگە دېدەك بولۇشقا بەرگەن بىلھاھنىڭ ياقۇپقا تۇغۇپ بەرگەن ئوغۇل-ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي يەتتە جان ئىدى. **26** ياقۇپنىڭ كېلىنلىردىن باشقا، ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغان، ئۇنىڭ بىلەن بىرگە مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي ئالتمىش ئالتە جان ئىدى. **27** يۈسۈپنىڭ مىسىردا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى ئىككى ئىدى. ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، مىسىرغا كەلگەنلەر جەمئىي يەتمىش جان ئىدى. **28** ياقۇپ يۈسۈپتىن كۆرسەتمە ئېلىپ، ئۆزلىرىنى گوشەنگە باشلاپ بېرىشقا يەھۇدانى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار گوشەن يۇرتىغا كېلىپ چۈشتى. **29** يۈسۈپ ئۆزىنىڭ ۋەزىرلىك ھارۋىسىنى قاتقۇزۇپ، ئاتىسى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا گوشەنگە چىقتى. ئۇ ئۆزىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىپ ئاتىسىغا ئۆزىنى ئېتىپ بوينىغا گىرە سېلىپ قۇچاقلاپ، ئۇزۇندىن ئۆزۈن يىغلىدى. **30** ئىسرائىل يۈسۈپكە: مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرۈپ، تىرىك ئىكەنلىكىڭنى بىلدىم؛ ئەمدى ئۆلسەمۇ ئارمىنىم يوق، ـ دېدى. **31** ئاندىن يۈسۈپ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلىرىگە مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر چىقىپ پىرەۋنگە خەۋەر بېرىپ: «قانائان زېمىنىدا ئولتۇرغان

قېرىنداشلىرىم، شۇنداقلا ئاتامنىڭ ئۆيىدىكىلەر قېشىمغا كەلدى؛ **32** بۇ ئادەملەر پادىچىلار بولۇپ، مال بېقىش بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن، قوي-كاللىرى، شۇنداقلا بارلىق مال-مۈلۈكلىرىنى ئېلىپ كەلدى» دەپ ئېيتاي. **33** شۇنداق بولىدۇكى، پىرەئون سىلەرنى چاقىرىدۇ، شۇ چاغدا ئۆز سىلەردىن: «نېمە ئوقتىكارلار بار؟» دەپ سورىسا، **34** سىلەر جاۋاب بېرىڭ: ـ كەمىنىلىرى كىچىكىمىزدىن تارتىپ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش پادا بېقىپ كەلگەنمىز، ـ دەگىلا. شۇنداق دېسەڭلار گوشەن يۇرتىدا ئولتۇرۇپ قالالىسىلەر؛ چۈنكى پادىچىلارنىڭ ھەممىسى مىسىرلىقلار ئارىسىدا كۆزگە ئىلىنمايدۇ.

47

يۈسۈپ پىرەئۈننىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئاتام بىلەن قېرىنداشلىرىم قوي-كاللىرى، شۇنداقلا ھەممە مال-مۈلۈكلىرىنى بىللە ئېلىپ قانائان زېمىنىدن كەلدى. مانا، ئۇلار ھازىر گوشەن يۇرتىغا چۈشتى، دەپ خەۋەر بېرىپ، **2** قېرىنداشلىرىنىڭ ئىچىدىن بەشەيلەننى ئېلىپ، پىرەئۈننىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى. **3** پىرەئون ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن: ـ نېمە ئوقتىكارلار بار، دەپ سوروۋىدى، ئۇلار پىرەئۈنگە جاۋاب بېرىپ: ـ كەمىنىلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مال باققۇچىلارمىز، ـ دېدى. **4** ئاندىن ئۇلار پىرەئۈنگە ئىلتىماس قىلىپ: ـ قانائان زېمىنىدا قاتتىق قەھەتچىلىك بولغاچقا، كەمىنىلىرىنىڭ قويلىرىمىزنى باقىدىغانغا يايلاقۇ يوق، شۇڭا بۇ زېمىندا مۇساپىر بولۇپ تۇرۇشقا كەلدۇق، جانابلىرىدىن تەلەپ قىلىمىزكى، كەمىنىلىرىنىڭ گوشەن يۇرتىدا تۇرۇشىغا ئىجازەت بەرگەيلا، ـ دېدى. **5** پىرەئون يۈسۈپكە: ـ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭ قېشىڭغا كەلدى؛ **6** مانا مىسىر زېمىنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋېتىۋ؛ ئاتاڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭنى زېمىننىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدە ئولتۇرغۇزغىن؛ ئۇلار گوشەن يۇرتىدا ماكان قىلسۇن. شۇنىڭدەك، ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى قابىل كىشىلەرنى بىلسەڭ، يۇلارنى مېنىڭ چارپايلىرىمغا نازارەچى قىلغىن، ـ دېدى. **7** كېيىن، يۈسۈپ ئاتىسى ياقۇبنى ئېلىپ، پىرەئوننىڭ ئالدىغا ھازىر قىلدى؛ ياقۇپ پىرەئۈنگە بەخت-بەركەت تىلىدى. **8** ئاندىن پىرەئون ياقۇبتىن: ـ ئۆمرۈڭنىڭ يىل-كۈنلىرى نەچچىگە يەتتى؟ ـ دەپ سوروىدى. **9** ياقۇپ پىرەئۈنگە جاۋاب بېرىپ: ـ مۇساپىرلىق سەپىرىمنىڭ كۈنلىرى بىر يۈز ئوتتۇز يىلغا يەتتى؛ ئۆمرۈمنىڭ كۈنلىرى ئاز ھەم جاپا-مۇشەققەتلىك بولۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مۇساپىرلىق ئۆمۈر سەپىرىنىڭ كۈنلىرىگە تېخى يەتمىدى، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ پىرەئۈنگە بەخت-بەركەت تىلەپ، ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنى مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلاشتۇرۇپ قويدى، پىرەئوننىڭ بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا زېمىننىڭ ئەڭ ئېسىل يېرىدىن، يەنى رامىسەس دېگەن يۇرتتىن تەۋەلىك بەردى. **12** يۈسۈپ ئاتىسى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنىڭ ھەممە ئۆيىدىكىلىرىنى بالا-چاقىلىرىنىڭ سانىلىرىغا قاراپ ئاشلىق بىلەن تەمىنلەپ باقتى. **13** ئەمما ئاچارچىلىق قاتتىق ئېغىر بولغاچقا، زېمىننىڭ ھېچ يېرىدە ئوزۇق-تۈلۈك تېپىلمىدى؛ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىنى ئاچارچىلىقتىن خارابلىشىپ كەتتى. **14** يۈسۈپ ئاشلىق سېتىپ مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىندىكى بارلىق پۇلنى يىغۇالدى. ئاندىن يۈسۈپ بۇ پۇلنى پىرەئوننىڭ ئوردىسىغا يەتكۈزۈپ بەردى. **15** ئەمما مىسىر زېمىنى بىلەن قانائان زېمىندىكى پۇل تۈگەپ كەتكەندە مىسىرلىقلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ بىزگە نان بەرگەيلا! پۇل تۈگەپ كەتكىنى ئۈچۈن سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئۆلىمىزمۇ؟ ـ دېدى. **16** يۈسۈپ جاۋابەن: ـ پۇلۇڭلار قالمىغان بولسا، چارپايلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىپ بەرسەڭلار، مەن ماللىرىڭلارغا ئوزۇق-تۈلۈك تېگىشىپ بېرىمەن، ـ دېدى. **17** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار چارپايلىرىنى يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلگىلى تۇردى؛ يۈسۈپ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، قوي پادىلىرى، كالا پادىلىرى ۋە ئېشەكلىرىنىڭ ئورنىغا ئوزۇق-تۈلۈك بەردى؛ شۇ يىلى ماللىرىنىڭ ئورنىغا ئۇلارغا ئوزۇق-تۈلۈك بېرىپ باقتى. **18** ئۇ يىل ئاياغلىشىپ، ئۇلار ئىككىنچى يىلى ئۈچۈنۈڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ بىز خوجەمزدىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايمىز؛ پۇلىمىز تۈگىدى، چارپاي مال پادىلىرىمىز بولسا خوجەمزنىڭ ئىلكىدە، خوجەمزنىڭ ئالدىدا تەنلىرىمىز بىلەن يېرىمىزدىن باشقا ھېچنەرسە قالمىدى. **19** نېمىشقا كۆز ئالدىلىرىدا بىز ھەم يېرىمىزمۇ ئۇلۇپ كەتسۇن؟ ئەمدى سىلى ئۆزىمىز ۋە يېرىمىزنى ئوزۇق-تۈلۈككە تېگىشىپ ئېلىۋالغايلا؛ ئۆزىمىز ۋە يېرىمىز پىرەئوننىڭ بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇل بولايلى. بىز ئۇلۇپ كەتمەي، تېرىك ئۇرۇقۇشىمىز، يېرىمىزمۇ ۋەيران بولماسلىقى ئۈچۈن بىزگە ئوزۇق-تۈلۈك بەرگەيلا، دېدى. **20** بۇ تەرىقىدە يۈسۈپ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تېرىلغۇ يېرىنى پىرەئون ئۈچۈن سېتىۋالدى؛ چۈنكى ئاچارچىلىق قاتتىق بولغاچقا، مىسىرلىقلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئېتىزىنى سېتىپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن پىرەئوننىڭ بولۇپ قالدى. **21** يۈسۈپ خەلقنى مىسىرنىڭ بۇ چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرقايسى شەھەرلەرگە كۆچۈردى. **22** پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىنى ئۇ ئالمىدى؛ چۈنكى كاھىنلارغا پىرەئون تەرىپىدىن ئالاھىدە تەمىنات بېرىلگەچكە، ئۇلار پىرەئون تەرىپىدىن تەمىنلەنگەن ئۇلۇشىنى يەپ، ئۆز يەرلىرىنى ساتمىغانىدى. **23** يۈسۈپ خەلققە: ـ مانا، مەن بۈگۈن ئۆزۈڭلار بىلەن يەرلىرىڭلارنى پىرەئون ئۈچۈن سېتىۋالدىم. مانا سىلەرگە ئۇرۇق! ئەمدى يەر تېرىڭلار. **24** ئەمدى شۇنداق قىلىسىلەركى، چىققان ھوسۇلدىن بەشتىن بىرىنى پىرەئۈنگە بېرىپ، قالغان ئوت قىسمىنى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ قېلىڭلار؛ ئۇ ئۇرۇقلۇق ھەمدە ئۆزۈڭلارغا، جۈملىدىن ئۆيۈڭدىكىلەرگە ۋە كىچىك بالىلىرىڭلارغا ئوزۇق بولسۇن، ـ دېدى. **25** ئۇلار جاۋابەن: ـ سىلى جېنىمىزنى قۇتقۇزدىلا. خوجەمزنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقان بولساقلا، پىرەئوننىڭ قۇللىرى بولۇپ ئۇرايلى، ـ دېدى. **26** شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ: ـ «ھوسۇلنىڭ بەشتىن بىرى پىرەئۈنگە بېرىلسۇن» دەپ بۇ ئىشنى بۇگۈنگە قەدەر مىسىر زېمىنى ئۈچۈن قانۇن-بەلگىمە قىلدى. پەقەت كاھىنلارنىڭ يېرىلا ئۇنىڭ سىرتىدا بولۇپ، پىرەئۈنگە تەۋە بولمىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدا، گوشەن ئۆلكىسىدە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار شۇ جايدا يەر-زېمىنلىك بولۇپ، ئاۋۇپ، تولىمۇ كۆپەيدى. **28** ياقۇپ مىسىر زېمىنىدا ئون يەتتە يىل ئۆمۈر كۆردى؛ يۇنىڭ بىلەن ياقۇبنىڭ ئۆمۈر كۈنلىرى بىر يۈز قىرىق يەتتە يىلغا يەتتى. **29** ئىسرائىلنىڭ كۈنلىرى سەكراتقا يېقىنلاشقاندا، ئوغلى يۈسۈپنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، قولۇڭنى يوتامنىڭ ئاستىغا قويۇپ، ماڭا شاپائەت ۋە ساداقەتلىكنى كۆرسىتىپ، مېنى مىسىردا دەپنە قىلما؛ **30** بەلكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىم بىلەن ياتىدىغان ۋاقتىمدا مېنى مىسىردىن ئېلىپ كېتىپ، ئۇلارنىڭ گۆرىستانىغا دەپنە قىلغىن، دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئېيتقىنىڭدەك قىلاي، ـ دېدى. **31** ياقۇپ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا قەسەم قىلىپ بەرگىن، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ بەردى؛ ئاندىن ئىسرائىل كاروۋاتنىڭ باش تەرىپىدە سەجدە قىلدى.

48

بۇ ئىشلاردىن كېيىن بىرسى يۈسۈپكە: ـ مانا ئاتاڭ كېسەل بولۇپ قاپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ ئىككى ئوغلى مانا‌سسەھ بىلەن ئەفرائىمنى بىللە ئېلىپ باردى. **2** بىرسى ياقۇبقا: ـ مانا ئوغلۇڭ يۈسۈپ قېشىڭغا كېلىۋاتىدۇ، دەپ خەۋەر بېرىۋىدى، ئىسرائىل كۆچەپ قوپۇپ كاربۇاتتا ئولتۇردى. **3** ياقۇپ يۈسۈپكە: ـ ھەممىگە قادىر تەڭرى ماڭا قانائان زېمىنىدىكى لۇز دېگەن جايدا ئايان بولۇپ، مېنى بەركەتلەپ **4** ماڭا: مانا، مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىپ، سېنى ئىنتايىن زور ئاۋۇتمەن، سەندىن بىر تۈركۈم خەلق چىقىرىمەن؛ بۇ زېمىننى سەندىن كېيىنكى نەسلىڭگە ئەبەدىي مىراس قىلىپ بېرىمەن، دەپ ئېيتقاندى. **5** ئەمدى مەن مىسىرغا كېلىشتىن ئىلگىرى ساڭا مىسىر زېمىنىدا تۇغۇلغان ئىككى ئوغلۇڭ مېنىڭ ھېسابلىنىدۇ؛ ئەفرائىم بىلەن مانا‌سسەھ بولسا،

خۇددى رۇبەن بىلەن شىمئونغا ئوخشاش، ھەر ئىككىسى مېنىڭ ئوغۇللىرىم بولىدۇ. **6** ئۇلاردىن كېيىن تاپقان بالىلىرىڭ تۇرۇۋىتىڭ بولىدۇ؛ ئۇلار كەلگۈسىدە مىراسقا ئېرىشكەندە ئاكىلىرىنىڭ نامى ئاستىدا بولىدۇ. **7** ماڭا كەلسەك، پاداندىن كېلىۋاتقىنىمدا راھىلە قائانلار زېمىندا يول ئۈستىدە ئەفراتقا ئاز قالغاندا مېنى تاشلاپ ئۆلۈپ كەتتى. مەن ئۇنى شۇ يەردە، يەنى ئەفراتقا (يەنى بەيت-لەھەمگە) باردىغان يولدا دەپنە قىلدىم، ـ دېدى. **8** ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا قاراپ: ـ بۇلار كىمدۇر، ـ دەپ سوردى. **9** يۈسۈپ ئاتىسىغا جاۋابەن: ـ بۇلار بولسا خۇدا ماڭا بۇ يەردە بەرگەن ئوغۇللىرىمدۇر، ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۇلارنى ئالدىمغا يېقىن كەلتۈرگىن، مەن ئۇلارغا بەختـ-بەركەت تىلەي، ـ دېدى. **10** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقىدىن غۇژۇلىشىپ [ياخشى] كۆرەلمەيتتى. شۇڭا يۈسۈپ ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىنراق كەلتۈردى؛ ئۇ ئۇلارنى سۆيۈپ قۇچاقلىدى. **11** ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە: ـ مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى كۆرەلەيمەن دەپ ھېچ ئويلىمىغانىدىم؛ لېكىن خۇدا مېنى سېنىڭ بىللىرىڭنىمۇ كۆرۈشكە نېسىپ قىلدى، ـ دېدى. **12** يۈسۈپ بىللارنى [ياقۇپنىڭ] تىزلىرىنىڭ ئارىلىقىدىن ئېلىپ، يۈزىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلدى. **13** ئاندىن يۈسۈپ بۇ ئىككىيلەننى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئەفرائىمنى ئوڭ قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ سول قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى، مانا‌سسەھنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ ئىسرائىلنىڭ ئوڭ قولىغا ئۇدۇللاپ تۇرغۇزدى. **14** لېكىن ئىسرائىل ئوڭ قولىنى تۇزىتىپ، كەنجى بالىسى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويدى، سول قولىنى مانا‌سسەھنىڭ بېشىغا قويدى. مانا‌سسەھ تۇنجىسى بولسىمۇ، ئۇ ئىككى قولىنى قايچىلاپ تۇتۇپ شۇنداق قويدى. **15** ئۇ يۈسۈپكە بەختـ-بەركەت تىلەپ: ـ ئاتىلىرىم ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق خۇدا دەپ بىلىپ يۈزى ئالدىدا ماڭىغان، مېنى پۈتكۈل تۇمرۇمدە بۇ كۈنگىچە پادىچىدەك يېتەكلەپ بېقىپ كەلگەن خۇدا، **16** ماڭا ھەمجەمەت بولۇپ مېنى ھەممە بالا-قازادىن قۇتقۇزغان پەرىشتە بۇ ئىككى ئوغۇلنى بەركەتلىسۇن؛ ئۇلار مېنىڭ ئىسمىم ۋە ئاتىلىرىم بولغان ئىبراھىم ۋە ئىسھاقنىڭ ئىسملىرى بىلەن ئاتىلىپ، يەر يۈزىدە كۆپ ئاۋۇلغاي! ـ دېدى. **17** يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ ئوڭ قولىنى ئەفرائىمنىڭ بېشىغا قويغىنىنى كۆرۈپ كۆڭلىدە خاپا بولدى، شۇڭا ئۇ ئاتىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئەفرائىمنىڭ بېشىدىن ئېلىپ مانا‌سسەھنىڭ بېشىغا يۆتكەمەكچى بولۇپ، **18** ئاتىسىغا: ـ ئەي ئاتا، بۇنداق قىلمىغىن؛ چۈنكى مانا، تۇنجىسى بۇدۇر؛ ئوڭ قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قويغىن! ـ دېدى. **19** لېكىن ئاتىسى رەت قىلىپ: ـ بىلىمەن، ئى ئوغلۇم، بىلىمەن؛ ئۇنىڭىمۇ بىر قوۋم چىقىپ، ئۇزىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ؛ ئەمما دەرھەققەت ئۇنىڭ ئىنىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ بولىدۇ؛ ئۇنىڭ نەسىلىدىن ناھايىتى كۆپ قوۋملار پەيدا بولىدۇ، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنى ئۇ بۇ ئىككىسىنى بەركەتلەپ: ـ كەلگۈسىدە ئىسرائىللار بەختـ-بەركەت تىلىگەندە: «خۇدا سېنى ئەفرائىم بىلەن مانا‌سسەھدەك ئۇلۇغ قىلسۇن!» دەيدىغان بولىدۇ، دېدى. بۇ تەرىقىدە ئۇ ئەفرائىمنى مانا‌سسەھتىن ئۈستۈن قويدى. **21** ئاندىن ئىسرائىل يۈسۈپكە يەنە: ـ مانا، مەن ئۆلىمەن؛ لېكىن خۇدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ، سىلەرنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ زېمىنىغا قايتۇرۇپ باردۇ. **22** مەن ساڭا قېرىنداشلىرىڭىنىڭكىدىن بىر ئۈلۈش يەرنى ئارتۇق بەردىم؛ شۇ يەرنى ئۇزۇم قىلىچ ۋە ئوقىيام بىلەن ئامورىيلارنىڭ قولىدىن تارتۇۋالغانىدىم.

49

ئاندىن ياقۇپ ئوغۇللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [ھەممىڭلار] جەم بولۇڭلار، مەن سىلەرگە كېيىنكى كۈنلەردە سىلەر بولۇقىدىغان ئىشلارنى ئېيتىپ بېرەي: ـ **2** يىغىلىپ كېلىپ ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى؛ ئاتاڭلار ئىسرائىلغا قۇلاق سېلىڭلار. **3** ئەي رۇبەن، سەن مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمسەن، كۈچ-قۇدرىتىمسەن، كۈچۈم بار ۋاقتىمنىڭ تۇنجى مېۋىسىدۇرسەن، سالاپەت ۋە قۇدرەتتە ئالدى ئىدىڭ، **4** لېكىن قاياپ تېشىپ چۈشكەن سۈدەك، ئەمدى ئالدى بولالمايسەن؛ سەن ئاتاڭنىڭ كۆرپىسىگە چىقتىڭ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى يۇلغىدىڭ! ئۇ مېنىڭ كۆرپەمنىڭ ئۈستىگە چىقتى! **5** شىمئون بىلەن لاۋِي قېرىنداشلاردۇر؛ ئۇلارنىڭ قىلىچلىرى زوراۋانلىقنىڭ قوراللىرىدۇر! **6** ئاھ جېنىم، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە كىرمىگىن! ئى ئىزىتىم، ئۇلارنىڭ جامائىتى بىلەن چېتىلىپ قالمىغاي! چۈنكى ئۇلار ئاچچىقىدا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ بۇقىلارنىڭ پېيىنى كەستى. **7** ئۇلارنىڭ ئاچچىقى ئەشەددىي بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! غەزىپىمۇ رەھىمسىز بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن! مەن ئۇلارنى ياقۇپنىڭ ئىچىدە تارقىتىۋېتىمەن، ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە ئۇلارنى چېچىۋېتىمەن. **8** ئەي يەھۇدا! سېنى بولسا قېرىنداشلىرىڭ تەرىپلەر، قولۇڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ گەجگىسىنى باسار. ئاتاڭنىڭ ئوغۇللىرى ساڭا باش ئۇرار، **9** يەھۇدا ياش بىر شىردۇر؛ ئەي ئوغلۇم، سەن ئوۋنى تۇتۇپلا چىقتىڭ، ئۇ شىردەك [ئوۋنىڭ يېنىدا] چۆكۈپ سوزۇلۇپ ياتسا، ياكى چىشى شىردەك يېتىۋالسا، كىممۇ ئۇنى قوزغاشقا پېتىنار؟ **10** شاھانە ھاسا يەھۇدادىن كېتىپ قالمايدۇ، يەھۇدانىڭ پۇشتىدىن قانۇن چىقارغۇچى ئۆكسۈمەيدۇ، تاكى شۇ ھوقۇق ئىگىسى كەلگۈچە كۈتىدۇ، كەلگەندە، جاھان خەلقلىرى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ. **11** ئۇ تەخىينى ئۈزۈم تېلىغا، ئېشەك بالىسىنى سورتلۇق ئۈزۈم تېلىغا باغلاپ قويار. ئۇ لباسىنى شارابتا يۇيۇپ، تونىنى ئۈزۈم شەربىتىدە يۇيار. **12** ئۇنىڭ كۆزلىرى شارابتىن قىزىرىپ كېتەر، چىشلىرى سۈت ئېچىكىندىن ئاپئاق تۇرار. **13** زەبۇلۇن دېڭىز بويىنى ماكان قىلار، ماكانى كېمىلەرنىڭ پاناھگاھى بولار، يەر-زېمىنى زىدونغىچە يېتىپ بارار. **14** ئىسساكار بەستلىك بەردەم بىر ئېشەكتۇر، ئۇ ئىككى قوتان ئارىسىدا ياتقانىدۇر؛ **15** ئۇ ئارامگاھنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىگە قاراپ، زېمىننىڭ ئېسىللىقىنى كۆرۈپ، يۈك كۆتۈرۈشكە مۇرىسىنى ئېگىپ، ئالۋانغا ئىشلەيدىغان قۇل بولۇپ قالار. **16** دان ئىسرائىل قەبىلىرىدىن بىرى بولار، ئۇز خەلقىگە ھۆكۈم چىقىرار. **17** دان يول ئۈستىدىكى يىلان، چىغىر يول ئۈستىدە ئۇرغان زەھەرلىك بىر يىلاندۇر. ئۇ ئاتنىڭ ئۇيىقىنى چېقىپ، ئات مىنگۈچىنى ئارقىغا مولاق ئاتقۇزار. **18** ئى پەرۋەردىگار، نىجاتىڭغا تەلمۈرۈپ كۈتۈپ كەلدىم! **19** گادقا بولسا، قاراقچىلار قوشۇنى ھۇجۇم قىلار، لېكىن ئۇ پاتىنىنى بىسىپ زەربە بېرەر. **20** ئاشىرنىڭ تامىقىدا زېيتۇن مېيى مول بولار، ئۇ شاھلار ئۈچۈن نازۇ-نېمەتلەرنى تەمىنلەر. **21** نافتالىدىن چىرايلىق گەپلەر چىقار، ئۇ ئەركىن قويۇۋېتىلگەن مارالدۇر. **22** يۈسۈپ مېۋىلىك دەرەخنىڭ شىخىدۇر، بۇلاقنىڭ يېنىدىكى كۆپ مېۋىلىك شاختىكىدۇر؛ ئۇنىڭ شاخچىلىرى تامدىن ھالقىپ كەتكەندۇر. **23** يا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا ئازار قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوق ئاتتى، ئۇنىڭغا نەپرەتلەندى. **24** ھالبۇكى، ئۇنىڭ ئوقيايى مەزمۇت ئۇرار، قول-بىلەكلىرى ئەپلىك ئۇرغۇزۇلار، شۇ [كۈچ] ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىنىڭ قوللىرىدىندۇر ـ (ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى، يەنى ئۇنىڭ پادىچىسى ئۇنىڭدىن چىقار!) **25** [ئاتىشۇ كۈچ] ئاتاڭنىڭ تەڭرىسىدىندۇر ـ (ئۇ ساڭا مەدەت بېرەر!) [يەنى] ھەممىگە قادىرىدىندۇر ـ ئۇ سېنى بەركەتلەر! يۇقىرىدا ئاسمانىڭ بەركەتلىرى بىلەن، تۆۋەندە ياتقان چوڭقۇر سۇلارنىڭ بەركەتلىرى بىلەن، ئەمچەك بىلەن بالىياتقۇنىڭ بەركىتى بىلەن سېنى بەركەتلەر! **26** سېنىڭ ئاتاڭنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ تىلىگەن بەركەتلىرىدىن زىيادە بولدى، ئۇلار مەڭگۈلۈك تاغ-ئېدىرلارنىڭ چەتلىرىگىچە يېتەر، ئۇلار يۈسۈپنىڭ بېشىغا چۈشەر، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىم ئۇرغۇچىنىڭ چوققىسىغا تېگەر. **27** بىنيامىن يىرتقۇچ بۆرىدەكتۇر؛ ئەتىگەندە ئۇ ئوۋنى يەر، كەچقۇرۇن ئۇ ئولجىسىنى تەقسىم قىلار» ـ دېدى. **28** بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى بولۇپ،

مەزكۇر سۆزلەر بولسا ئاتىسىنىڭ تۆلارغا تىلىگەن بەخت-بەركەت سۆزلىرىدۇر. تۇ شۇنىڭ بىلەن تۆلارنىڭ ھەربىرىگە ماس كېلىدىغان بىر بەركەت بىلەن تۆلارغا بەخت-بەركەت تىلىدى. 29 ئاندىن ياقۇپ تۆلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «مەن ئەمدى تۆز قوۋمىمنىڭ قېشىغا قوشۇلىمەن. سىلەر مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ يېنىدا، ھىتتىيلاردىن بولغان ئەفروننىڭ ئېتىزلىقىدىكى غارغا دەپنە قىلىڭلار، 30 تۇ غار بولسا قانائان زېمىنىدا مامرەنىڭ ئۇدۇلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىدا. غارنى ئىبراھىم گۆرىستان بولسۇن دەپ شۇ ئېتىزلىق بىلەن قوشۇپ ھىتتي ئەفروندىن سېتىۋالغاندى. 31 شۇ يەردە ئىبراھىم ئايالى سارا ھەم بىلەن دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە ئىسھاق ئايالى رىۋكاھ بىلەنمۇ دەپنە قىلىنغان؛ شۇ يەردە مەنمۇ لىياھنى دەپنە قىلدىم. 32 بۇ ئېتىزلىق ھەم ئېچىدىكى غار ھەتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن سېتىۋېلىنغاندى». 33 ياقۇپ ئوغۇللىرىغا بۇ ۋەسىيەتنى تاپىلاپ بولۇپ، پۇتلىرىنى كارىۋاتىنا تۆزلەپ، نەپەس توختاتىپ تۆز قوۋمىغا قوشۇلدى.

50

يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ يۈزىگە تۆزىنى ئېتىپ، تۆنىڭ ئۈستىدە يىغلاپ، تۆنى سۆيدى. 2 ئاندىن يۈسۈپ تۆز خىزمىتىدە بولغان تېۋىپلارغا ئاتىسىنى مۇمىيا قىلىشنى بۇيرۇدى، شۇنىڭ بىلەن تېۋىپلار ئىسرائىلنى مۇمىيا قىلدى. 3 بۇنى قىلىشقا قىرىق كۈن كەتتى، چۈنكى مۇمىيا قىلىشقا شۇنچىلىك كۈن كېتەتتى. مىسىرلىقلار تۆنىڭغا يەتمىش كۈن ماتەم تۇتتى. 4 تۆنىڭغا ھازا تۇتۇش كۈنلىرى تۈتۈپ بولغاندا، يۈسۈپ پىرەۋننىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە: ـ مەن نەزىرىڭلاردا ئىلتىپات تاپقان بولسام، پىرەۋننىڭ قۇلاقلىرىغا سۆز قىلىڭلاركى: ـ ئاتام ماڭا قەسەم قىلدۇرۇپ: «مانا مەن تۆلىمەن؛ سەن مېنى مەن قانائان زېمىنىدا تۇرۇۋم ئۈچۈن كولاپ قويغان گۇرگە دەپنە قىلغىن» دېگەندى. ئەمدى پىرەۋن ماڭا ئىجازەت بەرگەي، مەن بېرىپ ئاتامنى دەپنە قىلىپ بولۇپ يېنىپ كەلسەم، ـ دېدى. 6 پىرەۋن جاۋابەن: ـ سەن بېرىپ تۇرۇۋىگە ئاتاڭ قەسەم قىلدۇرغاندەك ئۇنى دەپنە قىلغىن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغىلى ماڭدى. پىرەۋننىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئوردىنىڭ ئاقساقاللىرى ھەم مىسىر زېمىنىدىكى ئاقساقاللار ئۇنىڭ بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭدى. 8 يۈسۈپنىڭ ئويىدىكى ھەممىسى، قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ ئويىدىكىلەرمۇ بىللە باردى؛ ئۇلار پەقەت كىچىك بالىلىرى، قوي-كالا پادىلىرىنى گوشەن يۇرتىدا قويۇپ كەتتى. 9 ئۇنىڭ بىلەن يەنە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلارمۇ بىللە باردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ناھايىتى چوڭ بىر قوشۇن بولدى. 10 ئۇلار ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى «ئاتادنىڭ خامىنى»غا يېتىپ كەلگەندە، شۇ يەردە قاتتىق ۋە ھەسرەتلىك يىغا-زار قىلىپ ماتەم تۇتۇپ يىغلاشتى. يۈسۈپ ئاتىسى ئۈچۈن يەتتە كۈن ماتەم تۇتتى. 11 شۇ يۇرتتا ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلار ئاتادنىڭ خامىنىدا بولغان بۇ ماتەمنى كۆرۈپ: ـ بۇ مىسىرلىقلارنىڭ ئىنتايىن قاتتىق تۇتقان ھازىسى بولدى، دېيىشتى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ جاينىڭ نامى «ئابەل-مىزرائىم» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىدۇر. 12 ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭ تۆزلىرىگە تاپىلىغىنىدەك قىلدى؛ 13 ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئۇنى قانائان زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، مامرەنىڭ ئۇدۇلىدا، ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقىنىڭ ئېچىدىكى غاردا دەپنە قىلدى. شۇ غارنى ئىبراھىم قەبرىستانلىق قىلاي دەپ ماكپېلاھنىڭ ئېتىزلىقى بىلەن قوشۇپ ھىتتي ئەفروندىن سېتىۋالغاندى. 14 يۈسۈپ ئاتىسىنى دەپنە قىلغاندىن كېيىن، تۆزى، قېرىنداشلىرى، شۇنداقلا ئاتىسىنى دەپنە قىلىشقا ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ھەممە خەلقلەر مىسىرغا يېنىپ كەلدى. 15 لېكىن يۈسۈپنىڭ قېرىنداشلىرى ئاتىسىنىڭ ئۆلۈپ كەتكىنىنى كۆرگەندە: ـ ئەمدى يۈسۈپ بىزگە دۈشمەن بولۇپ بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان بارلىق يامانلىقىمىزنى ئۇستىمىزگە ياندۇرارمىكىن، دېيىشتى. 16 ئۇلار يۈسۈپنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئاتىلىرى ئۆلۈشتىن ئىلگىرى بىزگە ۋەسىيەت قىلىپ تاپىلاپ: ـ 17 «سىلەر يۈسۈپكە: ـ ئاكىلىرىڭ ساڭا رەزىللىك قىلغاندىن؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقى ھەم گۇناھىنى كەچۈرگىن! ـ دەڭلار» ـ دېگەندى. ھازىر سىلىدىن ئۆتۈنۈمىزكى، ئاتىلىرىنىڭ خۇدا سىنىڭ بەندىلىرىنىڭ ئاسىيلىقىنى كەچۈرگەيلا! ـ دېدى. يۈسۈپ بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ يىغلىدى. 18 ئاندىن ئاكىلىرى كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزلىرىنى يەرگە ئېتىپ: ـ مانا، بىز سىلىنىڭ قۇللىرىدۇرمىز ـ دېدى. 19 لېكىن يۈسۈپ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ قورقماڭلار! مەن خۇدانىڭ ئورنىدا ئۆرۈۋاتامدىم؟ 20 سىلەر دەرۋەقە ماڭا شۇ ئىشنى يامان نىيەت بىلەن قىلدىڭلار؛ لېكىن خۇدا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك نۇرغۇنلىغان خەلقنىڭ جېنىنى تىرىك ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن شۇ ئىشنى ياخشىلىققا بېكىتكەندى. 21 شۇنداق ئەمدى قورقماڭلار، مەن ھەم سىلەرنى ھەم بالا-چاقىلىرىڭلارنى باقىمەن، ـ دېدى ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى خاتىرجەم قىلىپ مېھىرلىك گەپ قىلدى. 22 يۈسۈپ ئاتىسىنىڭ جەمەتى بىلەن بىللە مىسىردا تۇرۇپ قالدى. يۈسۈپ بىر يۈز ئون يىل تۇمۇر كۆردى. 23 بۇ تەرىقىدە يۈسۈپ ئەفرائىمنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىنى كۆردى؛ مانا سىسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ بالىلىرىمۇ تۇنىڭ تىزلىرى ئۈستىدە تۇغۇلدى. 24 يۈسۈپ قېرىنداشلىرىغا: ـ مەن ئۆلۈپ كېتىمەن؛ لېكىن خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ سىلەرنى بۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن يۈسۈپ يەنە قېرىنداشلىرىغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: «خۇدا سىلەرنى چوقۇم يوقلايدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئېلىپ، بۇ يەردىن چىقىپ كېتىشىڭلار كېرەك»، ـ دېدى. 26 يۈسۈپ بىر يۈز ئون ياشقا كىرگەندە ۋاپات تاپتى. ئۇلار ئۇنى مۇمىيا قىلىپ، مىسىردا بىر مېيىت ساندۇقىغا سېلىپ قويدى.

مىسردىن چىقىش

1 ۋە تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىل [بىلەن بىللە] مىسىرغا بارغان ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى (ئۇلار ھەرقايسىسى ئۆز بالا-چاقىلىرىنى ئېلىپ، ياقۇپ بىلەن بىللە مىسىرغا بارغانىدى): ـ **2** رۇبېن، شىمېئون، لاۋِي، يەھۇدا، **3** ئىسساكار، زەبۇلۇن، بىنيامىن، **4** دان، نافتالى، گاد ۋە ئاشىر. **5** ئەمدى ياقۇپنىڭ پۇشتىدىن بولغانلار جەمئِي بولۇپ يەتمىش ئادەم ئىدى. بۇ ۋاقىتتا يۈسۈپ مىسىردا ئىدى. **6** كېيىن يۈسۈپ، ئۇنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرى ھەمدە بارلىق زامانداشلىرى ئۆلۈپ تۈگىدى. **7** شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار كۆپ تۇغۇلۇپ، تېز ئاۋۇپ، ئىنتايىن كۈچەيدى؛ ئۇلار زېمىنغا بىر كەلدى. **8** ئۆ ۋاقىتلاردا يۈسۈپنى بىلمەيدىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. **9** ئۇ خەلقىگە: مانا، ئىسرائىللارنىڭ خەلقى بىزدىن زىيادە ئاۋۇپ ھەمدە بىزدىنمۇ كۈچلىنىپ كەتتى. **10** ئەمدى بىز ئۇلارغا نىسبەتەن ئاقىلانە ئىش ئۆتۈلىلى، بولمىسا، ئۇلار تېخىمۇ ئاۋۇپ كېتىدۇ، مۇبادا ئۇرۇش پارتلاپ قالسا، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار دۈشمەنلىرىمىز تەرەپكە ئۆتۈپ، بىزگە ھۇجۇم قىلىپ، يۇرتىمىز چىقىپ كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇلارنى قىلىۋاتقان ئەمگەكلەردە خارلاش ئۈچۈن ئىش باشلىرىنى تەيىنلەپ نازارەتچىلىككە قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پىرەۋن ئۈچۈن پىتوم بىلەن رائامىسەس دېگەن مادىدىي ئەشيا ساقلايدىغان شەھەرلەرنى ياساپ بەردى. **12** لېكىن ئۇلارنى [قانچە] ئەزگەنسېرى، بۇلار شۇنچە كۆپىيىپ ھەممە يەرنى قاپلىدى، بۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىللارغا تۇچ بولۇپ كەتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلار ئىسرائىللارغا زۇلۇم قىلىپ، ئۇلارنى تېخىمۇ قاتتىق ئىشلىتىپ ئېغىر ئىشلارغا سالدى. **14** مىسىرلىقلار ئۇلارنى لايچىلىق، خىش-كېسىمك قۇيۇش ۋە ئېتىزلارنىڭ ھەرخىل ئەمگەكلىرىگە سىلىپ، ئىشنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئۇرمۇشىغا قاتتىق ئېغىرچىلىق سالدى؛ ئۇلارنى ئېمە ئەمگەككە سالمىسۇن، ئىنتايىن جاپالىق ئىدى. **15** مىسىر پادىشاھى ئىككى ئىبرانِي ئۇغۇت ئانىسىغا سۆز قىلىپ (ئۇلارنىڭ بىرىنىڭ ئىسمى شىفراھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى پۇئاھ ئىدى): **16** ـ سىلەر قاچانلىكى ئىبرانِي خوتۇنلارنى تۇغدۇرساڭلار، تۇغقاندا ئوبدان قارا ئاڭلار، بوۋاق ئوغۇل بولسا، ئۇلىتىرۇۋېتىڭلار، قىز بولسا، تىرىك قويۇۋېتىڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن ئۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقۇپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا ئېيتقانىدەك قىلماي، بەلكى ئوغۇل بوۋاقلارنى تىرىك قويدى. **18** شۇڭا مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇغۇت ئانىلىرىنى چاقىرتىپ ئۇلاردىن: ـ بۇ ئېمە قىلغىنىڭلار؟! ئوغۇل بالىلارنى نېمىشقا تىرىك قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** ئۇغۇت ئانىلىرى پىرەۋنگە جاۋاب بېرىپ: ـ ئىبرانِي ئاياللار مىسىرلىق ئاياللارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇلار كۈچلۈك، ساغلام-تەن بولغىنى ئۈچۈن ئۇغۇت ئانىلىرى ئۇلارنىڭ قېشىغا يېتىپ بارغۇچە، ئۆزلىرى ئۇغۇپ بولىدۇ، ـ دېدى. **20** نەتىجىدە، خۇدا ئۇغۇت ئانىلىرىغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئىسرائىل خەلقى داۋاملىق كۆپىيىپ، تېخىمۇ كۈچەيدى. **21** شۇنداق بولىدىكى، ئۇغۇت ئانىلىرى خۇدادىن قورقىدىغان ئىخلاسمەن بولغانلىقى ئۈچۈن خۇدا ئۇلارنى ئائىلىلىك بولۇشقا مۇيەسسەر قىلدى. **22** يۇنىڭ بىلەن پىرەۋن بارلىق پۇقرالىرىغا: ـ ئىسرائىللاردىن يېڭى ئۇغۇلغان ئوغۇل بالىلارنىڭ ھەممىسىنى دەريانىڭا تاشلاڭلار، لېكىن قىز بالىلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇرۇڭلار، دەپ ئەمر قىلدى.

2 لاۋِينىڭ جەمەتىدىن بولغان بىر كىشى بېرىپ، لاۋِينىڭ نەسىلىدىن بولغان بىر قىزنى خوتۇنلۇققا ئالدى. **2** بۇ ئايال ھامىلىدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئانا ئۇنىڭ چىرايلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۈچ ئاي يوشۇرۇپ ساقلىدى. **3** ئۇنى يەنە يوشۇرۇشقا ئامالسىز قالغاندا، قومۇشتىن بىر سېۋەت ياساپ، ئۇنىڭغا يارىيلىم ۋە موم سۈۋاپ، بالىنى ئىچىگە سېلىپ، دەريانىڭ قىرغىقىدىكى قومۇشلۇق ئارىسىغا قويۇپ قويدى. **4** ئاندىن بالىنىڭ ھەدىسى ئۇنىڭغا نېمە بولارىكىن دەپ يىراقتىن قاراپ تۇردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋنىنىڭ قىزى سۇغا چۈمۈلگىلى دەريا تەرەپكە كەلدى؛ ئۇنىڭ چۈرىلىرى دەريا بويىدا ئايلىنىپ يۈردى. پىرەۋنىنىڭ قىزى قومۇشلۇقتىكى ئارىسىدا تۇرغان سېۋەتنى كۆرۈۋېپ، خاس چۈرىسىنى ئۇنى ئېلىپ چىقىشقا ئەۋەتتى. **6** ئۇ سېۋەتنى ئېچىپ قارىۋىدى، مانا، بىر ئوغۇل بالىنى كۆردى ۋە ئۇ بالا يىغلاپ كەتتى. مەلىكە ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ: ـ بۇ شۇبھىسىزكى ئىبرانىيلارنىڭ بالىلىرىدىن بىرى ئىكەن، دېدى. **7** ئۇ چاغدا بالىنىڭ ھەدىسى پىرەۋنىنىڭ قىزىدىن: ـ مەن بېرىپ، سىلى ئۈچۈن بالىنى ئېمىتىپ باقىدىغان بىر ئىبرانِي ئىنىگانا تېپىپ كېلەيمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** پىرەۋنىنىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، دېدى. قىز بېرىپ بوۋاقنىڭ ئانىسىنى چاقىرىپ كەلدى. **9** پىرەۋنىنىڭ قىزى ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى ئېلىپ كېتىپ مەن ئۈچۈن ئېمىتىپ بېقىپ بەر، ھەققىڭنى بېرىمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئايال بالىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى ئېمىتىپ باقتى. **10** بالا چوڭ بولغاندا ئۇنى پىرەۋنىنىڭ قىزىنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئوغۇل بولدى. ئۇ: «مەن ئۇنى سۈدىن چىقىرىۋالغان» دەپ ئۇنىڭغا مۇسا دېگەن ئىسمىنى قويدى. **11** مۇسا چوڭ بولغاندىن كېيىنكى كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇلارنىڭ ئېغىر ئەمگەككە سېلىنۇاتقانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆردى. تاپدا، بىر مىسىرلىقنىڭ ئىبرانِي قېرىنداشلىرىدىن بىرىنى ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **12** ئۇ تۆت ئەتراپىغا قاراپ، ئادەم يوقلۇقىنى كۆرۈۋېپ، ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۇرۇۋېپ ئۆلتۈرۈۋېپ، قۇمغا كۆمۈپ يوشۇرۇۋېپ قويدى. **13** ئەتىسى ئۇ يەنە چىقىپ قارىۋىدى، مانا ئىككى ئىبرانِي بىر-بىرى بىلەن سوقۇشۇۋاتاتتى؛ ئۇ يولسىزلىق قىلىۋاتقان كىشىگە: ـ ئۆز قېرىندىشىڭنى نېمىشقا ئۇرىسەن؟ ـ دېدى. **14** ھېلىقى كىشى جاۋاب بېرىپ: ـ كىم سېنى بىزگە ھاكىم ۋە سوراقچى قىلىپ قويدى؟ ھېلىقى مىسىرلىقنى ئۆلتۈرگىنىڭدەك مېنىمۇ ئۆلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. مۇسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ قورقۇپ ئۆز ئىچىدە: «مەن قىلغان ئىش جەزمەن ئاشكارا بولۇپ قاپتۇ!» دەپ ئويلىدى. **15** پىرەۋن ھەم بۇ ئىشتىن خەۋەر تېپىپ، مۇسانى ئۆلتۈرمەكچى بولدى؛ لېكىن مۇسا پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ ئۇلتۇراقلاشتى. بىر كۈنى، ئۇ قۇدۇقنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلتۇردى. **16** مىدىياننىڭ كاھىننىڭ يەتتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇلار كېلىپ، ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى سۇغىرىشقا سۇ تارتىپ ئوقۇرلارغا قۇيۇپ تولدۇرۇشقا باشلىدى. **17** ئۇ ۋاقىتتا [يەرلىك] پادىچىلار كېلىپ، ئۇلارنى ھەيدىدى، مۇسا قوپۇپ قىزلارغا ياردەم بېرىپ، قويلىرىنى سۇغىرىشىپ بەردى. **18** ئۇلار ئاتىسى رېئۇئەلنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەندە، ئۇلاردىن: ـ نېمىشقا بۇگۈن شۇنچە تېز يېنىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **19** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىر مىسىرلىق ئادەم بىزنى پادىچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى ھەمدە بىز ئۈچۈن سۇ تارتىپ، قوي پادىمىزنى سۇغىرىپۇ بەردى! ـ دېدى. **20** ئۇ قىزلىرىغا: ـ ئۇنداقتا ئۇ كىشى ھازىر نەدە؟! ئۇنى نېمىشقا سىرتتا تاشلاپ كەلدىڭلار؟ ئۇنى تاماققا چاقىرىڭلار، ـ دېدى. **21** مۇسا ئۇ كىشى بىلەن بىللە تۇرۇشقا ماقۇل بولدى. ئۇ قىزى زىپپوراھنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. **22** ئۇ ئايال ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى؛ مۇسا «مەن ياقا يۇرتتا مۇساپىردۇرمەن» دەپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى گېرشوم دەپ قويدى. **23** نۇرغۇن كۈنلەر ئۆتۈپ، مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۆلدى. ئىسرائىللار ئۆز قۇللۇق ھالىتى تۈپەيلىدىن ئاھ-زار ئۇرۇۋېپ، نالە-پەريات كۆتۈردى؛ قۇللۇقتىن بولغان پەريادى خۇدانىڭ ھۇزۇرىغا بېرىپ يەتتى. **24** خۇدا ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنىڭ ئىبراھىم بىلەن، ئىسھاق بىلەن ۋە ياقۇپ بىلەن

تۇزگەن ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالدى. 25 شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئىسرائىللارنىڭ ھال-ئەھۋالىنى كۆردى ۋە خۇدا ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلدى.

3 مۇسا بولسا قېينىتاسى مىدىياننىڭ كاھىنى يەترونىڭ قوي پادىسىنى باقاتتى. ئۇ قويلارنى باشلاپ چۆلنىڭ ئېلىڭ چېتىگە خۇدانىڭ تېغى، يەنى ھوروەب تېغىنىڭ ياغرىغا كەلدى. 2 شۇ يەردە بىر ئاژغانلىقتىن ئۆرلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئاژغانلىق ئوتتا كۆيۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئاژغان ئۆزى كۆيۈپ كەتمىگەنىدى. 3 مۇسا: ـ مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەنزىرنى كۆرۈپ باقاي؛ ئاژغانلىق نېمىشقا كۆيۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ ـ دەپ ئويلىدى. 4 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتنەپ [ئاژغانلىققا] كەلگىنىنى كۆردى، خۇدا ئاژغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: ـ مۇسا! مۇسا! ـ دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 5 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ يەرگە يېقىن كەلمە؛ پۇتلىرىڭدىن كەشىكنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر. 6 مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن مىسىردا تۇرۇۋاتقان قوۋمىمنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىنى كۆردۇم، نازارەچىلەرنىڭ ئۇلارنى [خارلاۋاتقانلىقىدىن] قىلغان پەريادىنى ئاڭلىدىم؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ دەردلىرىنى بىلىمەن. 8 شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، شۇ زېمىندىن چىقىرىپ، ياخشى ھەم كەڭ بىر زېمىنغا، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئېرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى قاناناڭنى، ھىتتىي، ئامورىي، پەرىززىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ يۇرتىغا ئېلىپ بېرىشقا چۈشتۈم. 9 مانا ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ناله-پەريادى ماڭا يەتتى، مىسىرلىقلارنىڭ ئۇلارغا قانداق زۇلۇم قىلغانلىقىنىمۇ كۆردۈم. 10 ئەمدى سەن كەل، مەن سېنى خەلقىم ئىسرائىللارنى مىسىردن ئېلىپ چىقىرىش ئۈچۈن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. 11 لېكىن مۇسا خۇداغا: ـ مەن كىم ئىدىم، پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقىرالىغۇدەك؟ ـ دېدى. 12 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ سەن قوۋمنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن بۇ تاغدا خۇداغا ئىبادەت قىلىسىلەر، بۇ ئىش مانا ئۆزۈڭگە مېنىڭ سېنى ئەۋەتكىنىمنىڭ ئىسپات-بەلگىسى بولىدۇ، ـ دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خۇداغا: ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دېسەم، ئۇلار مەندىن: «ئۇنىڭ نامى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، ئۇلارغا نېمە دەپ جاۋاب بېرىمەن؟ ـ دېدى. 14 خۇدا مۇساغا: ـ مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»دۇرمەن ـ دېدى. ئاندىن ئۇ: ـ بېرىپ، ئىسرائىللارغا: ««ئەزەلدىن بار بولغۇچى» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى. 15 خۇدا مۇساغا يەنە: ـ ئىسرائىللارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان «ياھۋەھ» مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى؛ ئۇ: [ياھۋەھ دېگەن] بۇ نام ئەبەدگىچە مېنىڭ نامىم بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە مەن شۇ نام بىلەن ئەسكە ئېلىنىمەن، دەيدۇ» ـ دېگىن. 16 ـ بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا كۆرۈنۈپ: ـ مەن سىلەرنى يوقلاپ كەلدىم، مىسىردا سىلەرگە قانداق مۇئامىلە قىلىنۇاتقانلىقىنى كۆردۈم؛ 17 شۇنىڭ ئۈچۈن سۈزۈم شۇدۇركى، مەن سىلەرنى مىسىرنىڭ زۇلۇمىدىن چىقىرىپ، قاناناڭنىلار، ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئېرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن، دېدى، ـ دېگىن، دېدى. 18 ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سېنىڭ سۆزۈڭگە قۇلاق سالىدىغان بولىدۇ. ئۇ ۋاقىتتا سەن، ئۆزۈڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىرگە مىسىر پادىشاھىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىز بىلەن كۆرۈشتى. ئەمدى سىزدىن ئۈتۈنىمىزكى، بىزگە ئۈچ كۈنلۈك يولنى يېسىپ، چۆلگە بېرىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا ئىجازەت بەرگەيسىز» ـ دەڭلار. 19 لېكىن مىسىر پادىشاھىنىڭ ھەتتا قۇدرەتلىك بىر قولىنىڭ ئاستىدا ئۆرۈپمۇ، سىلەرنى يەنىلا قويۇپ بەرمەيدىغىنىنى بىلىمەن. 20 شۇڭا قولۇمنى ئۇزىتىپ، مىسىرلىقلارنى مەن ئۆز زېمىنى ئىچىدە كۆرسەتمەكچى بولغان ھەرخىل كارامەت-مۆجىزىلىرىم بىلەن ئۇرىمەن؛ ئاندىن [پىرەۋن] سىلەرنى قويۇپ بېرىدۇ. 21 بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزىمەن ۋە شۇنىڭ بىلەن شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر شۇ يەردىن چىققىنىڭلاردا، قۇرۇق قول چىقمايسىلەر. 22 بەلكى ھەربىر ئايال كىشى ئۆز قوشنىسىدىن ۋە ئۆز ئۆيىدە ئولتۇرۇشلۇق يات ئايالدىن كۈمۈش زىننەت بۇيۇملىرى، ئالتۇن زىننەت بۇيۇملىرى ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ نەرسىلەرنى ئوغۇل-قىزلىرىڭلارغا تاقايىسىلەر، كىيدۈرىسىلەر، شۇ تەرىقىدە مىسىرلىقلاردىن ئوڭلىجا ئالغان بولىسىلەر، ـ دېدى.

4 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، ئۇلار ماڭا ئىشەنمەي ئۇرۇپ، سۆزۈمگە قۇلاق سالمايدۇ، بەلكى: «پەرۋەردىگار ساڭا كۆرۈنمىدى»، دېيىشى مۇمكىن، دېدى. 2 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭدىكى بۇ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ بۇ بىر ھاسا، دەپ جاۋاب بەردى. 3 ئۇ: ـ ئۇنى يەرگە تاشلا، دېدى. ئۇنى يەرگە تاشلىۋىدى، ئۇ بىر يىلانغا ئايلاندى؛ مۇسا ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئۇزىتىپ، ئۇنى قۇيرۇقىدىن تۇت، دېۋىدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتتى. ئۇ يەنە ئۇنىڭ قولىدا ھاسىغا ئايلاندى. 5 [پەرۋەردىگار يەنە]: ـ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا كۆرۈنگىنىگە ئىشىنىدۇ، ـ دېدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ قولۇڭنى قوينۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، ئۇ قولىنى قوينىغا سېلىپ چىقىرىۋىدى، مانا، قولى پېسە-ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 7 ئاندىن ئۇنىڭغا: ـ قولۇڭنى يەنە قوينۇڭغا سالغىن، دېۋىدى، قولىنى قوينىغا سالدى. ئۇنى يەنە قوينىدىن چىقىرىۋىدى، مانا، ئۇز ئەكسىگە كېلىپ ئەتلىرىنىڭ باشقا يەرلىرىدەك بولدى. 8 پەرۋەردىگار يەنە: ـ شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇلار ساڭا ئىشەنمەي، ئالدىنقى مۆجىزىلىك ئالامەتكە كۆڭۈلشىمىسە، ئۇلار ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامەتكە ئىشىنىدۇ. 9 ھالبۇكى، ئۇلار بۇ ئىككى مۆجىزىگە يەنىلا ئىشەنمىسە ۋە يا سۆزۈڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنداقتا سەن [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىدىن ئېلىپ، قۇرۇق يەرگە تۆككىن. شۇنىڭ بىلەن سەن دەريادىن ئالغان سۇ قۇرۇق يەر ئۈستىدە قانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. 10 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ ئەي ئىگەم، مەن ئەسلىدىنلا گەپكە ئۇستا ئەمەسىتىم، سەن قۇلۇڭغا سۆز قىلغاندىن كېيىنمۇ يەنىلا شۇنداق، چۈنكى مەن ئاغزىم كالۋا ۋە تىلم ئېغىر ئادەممەن، ـ دېدى. 11 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىم ئىنسانغا ئېغىز بەرگەن؟ كىم ئادەمنى گاچا ياكى گاس، كۆرگۈچى ياكى كور قىلغان؟ شۇنداق قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ 12 ئەمدى سەن بارغىن، مەن ئۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭغا بىلەن بىللە بولىمەن، نېمە سۆزلەيدىغىنىڭنى ساڭا ئۆگىتىپ ئۇرىمەن، ـ دېدى. 13 لېكىن ئۇ: ـ ئەي ئىگەم! سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، سەن [بۇ ئىشقا] خالىغان [باشقا] بىرسىنى ئەۋەتسە، شۇنىڭ قولى بىلەن قىلغىن! ـ دېدى. 14 بۇنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى مۇساغا ئۆتىشىپ: ـ لاۋىيلاردىن بولغان ئاكاڭ

هارۇن بار ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ گەپنى ئودان قىلالايدىغىنىنى بىلىمەن. مانا، ئۇ ئەمدى سىنىڭ ئالدىڭدا چىقىشقا ئاللىقاچان يولغا چىقتى؛ ئۇ سېنى كۆرسە، كۆڭلى تولمۇ خۇش بولىدۇ. 15 ئەمدى دەيدىغان گەپلەرنى ئۇنىڭغا ئېيت؛ مەن تۆزۈم سېنىڭ ئاغزىڭ بىلەن بىللە ۋە ئۇنىڭ ئاغزى بىلەن بىللە بولىمەن، تەبە قىلىش كېرەكلىكىڭلارنى سىلەرگە ئۆگىتىمەن. 16 هارۇن سېنىڭ ئورنۇڭدا خەلققە سۆزلەيدۇ، شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ ساڭا ئېغىز بولىدۇ، سەن ئۇنىڭغا خۇدادەك بولىسەن. 17 بۇ هاسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن شۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىسەن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قېينئاتىسى يەترونىڭ قېشىغا يېنىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىجازەت بەرگەيلا، مىسىردىكى قېرىنداشلىرىمنىڭ قېشىغا باراي، ئۇلار هاياتمۇ، ئەمەسمۇ كۆرۈپ كېلەي، دېدى. يەترو مۇساغا: ـ ئامان-ئېسەن بېرىپ كەلگىن، ـ دېدى. 19 مۇسا تېخى مىدىياندىكى ۋاقتىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىن! چۈنكى سېنىڭ جېنىڭنى ئىستىگەن كىشىلەر ئۆلۈپ كەتتى، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئايالى ۋە ئوغۇللىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى بىر ئېشەككە مىندۈرۈپ، مىسىر زېمىنىغا بېرىشقا يولغا چىقتى. ماڭغاندا مۇسا خۇدانىڭ هاسىسىنى ئالغاچ كەتتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىرغا يېنىپ بارغىنىڭدا سەن ئاگاھ بول، مەن قولۇڭغا تاپشۇرغان بارلىق كارامەتلەرنى پىرەئۇننىڭ ئالدىدا كۆرسەتكىن. لېكىن مەن ئۇنىڭ كۆڭلىنى خەلقنى قويۇپ بەرمىگۈدەك قاتتىق قىلىمەن. 22 سەن پىرەئۇنغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ساڭا: ئوغلۇمنى تۆزۈمگە ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر، دېدىم. ئۇنىڭغا يول قويۇشنى رەت قىلىدىغان بولساڭ، سېنىڭ تۇنجى ئوغلۇڭنى ئۆلتۈرىمەن» ـ دېگىن، ـ دېدى. 24 ئەمما مۇسا سەپەر قىلىپ بىر قونالغۇغا كەلگەندە، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئۇچراپ، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولدى. 25 شۇنىڭ بىلەن زىپپوراھ بىر چاقماق تېشىنى ئېلىپ، ئوغلىنىڭ خەتنىلىكىنى كېسىپ، ئۇنى ئېرىنىڭ ئايىغىغا تاشلاپ: ـ سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان تۆكەر ئەر ئىكەنسەن! ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇنى قويۇپ بەردى (بۇ چاغدا زىپپوراھ ئۇنىڭغا: «سەن دەرۋەقە ئالدىمدا قان تۆكەر بىر ئەر ئىكەنسەن!» ـ دېدى. بۇ سۆزىنى ئۇ خەتنە تۆپەيلىدىن ئېيتتى). 27 پەرۋەردىگار هارۇنغا: ـ سەن چۆل-بياۋانغا بېرىپ، مۇسا بىلەن كۆرۈشكىن، دېۋىدى، ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ تېغىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشىپ، ئۇنى سۆيدى. 28 مۇسا ئۆزىنى ئەۋەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرى بىلەن قىلىشقا بۇيرۇغان بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى هارۇنغا دەپ بەردى. 29 ئاندىن مۇسا بىلەن هارۇن بېرىپ، ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى يىغدى. 30 هارۇن پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىنى بايان قىلدى ۋە خەلقنىڭ كۆز ئالدىدا شۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 31 بۇنى كۆرۈپ، خەلق ئىشەندى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارنى يوقلاپ، ئۇلار ئۇچرىغان خارلىقلارنى كۆرگەنلىكىنى ئاڭلىغان هامان، باشلىرىنى ئېگىپ سەجدە قىلىشتى.

5 ئاندىن مۇسا بىلەن هارۇن پىرەئۇننىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «ئۆلارنىڭ بېرىپ چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىپ، ھېيت ئۆتكۈزۈشىگە قوۋممىغا يول قويسۇن» دەيدۇ، ـ دېدى. 2 لېكىن پىرەۋن جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مېنى ئىسرائىلغا يول قويغۇزىدىغان قانداق پەرۋەردىگار ئىكەن ئۇ؟ مەن ئۇ پەرۋەردىگارنى تونۇمايمەن ھەم ئىسرائىلغىمۇ يول قويمايمەن، دېدى. 3 ئۇلار سۆز قىلىپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى بىز بىلەن كۆرۈشتى. شۇڭا ئۆتۈنمىزكى، بىزگە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن بىزگە چۆلگە بېرىشقا ئۈچ كۈنلۈك يولغا رۇخسەت بەرگەيسىز. بولمىسا، ئۇ بىزنى ۋابا يا كى قىلىچ بىلەن ئۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. 4 لېكىن مىسىرنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەي مۇسا ۋە هارۇن، نېمىشقا ئىككىڭلار خەلقنى ئىشلىرىدىن توختىتىپ قويمامچۇ بولىسىلەر؟ بېرىپ ئۆز ئەپكىشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! ـ دېدى. 5 پىرەۋن يەنە: ـ مانا، خەلق يۇرتىدا زىيادە ئاۋۇپ كەتتى. سىلەر بولسا ئىشلار، ئۇلارنى ئەپكەشلىرىدىن خالاس قىلمامچىسىلەر، دېدى. 6 شۇ كۈنى پىرەۋن نازارەتچىلەرگە ۋە نازارەتچىلەرنىڭ قول ئاستىدىكى ئىش باشلىرىغا بۇيرۇق چۈشۈرۈپ: ـ 7 هازىردىن باشلاپ خەلققە ئىلگىرىكىدەك كېسەك قۇيۇشقا سامان بەرمەڭلار! ئۇلار سامانىنى ئۆزلىرى يىغسۇن. 8 لېكىن ئىلگىرى قانچىلىك كېسەك قۇيۇپ كەلگەن بولسا، ھېلىھەم كەم قىلمايلا شۇنچىلىك كېسەك قۇيدۇرۇڭلار، چۈنكى ئۇلار ھۇرۇنلىشىپ: «خۇدايىمىزغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشكە بىزنى بارغىلى قوي» دەپ غەلۋە قىلىشۋاتىدۇ. 9 ئەمدى ئۇلارنى ئۆز ئىشىغا تولۇق بەند بولۇپ، يالغان-ياۋىداق گەپلەرگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن، بۇ ئادەملەرنىڭ ئۈستىگە ئېغىمنى ئېغىر ئەمگەكلەرنى يۈكلەڭلار، ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ئۈستىدىكى نازارەتچىلەر بىلەن ئىش باشلىرى چىقىپ خەلققە: پىرەۋن شۇنداق دېدىكى، مەن ئەمدى سىلەرگە سامان بەرمەيدىغان بولدۇم. 11 ئۆزۈڭلار بېرىڭلار، ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قەيەردىن سامان تاپالىساڭلار، شۇ يەردىن ئېلىپ كېلىڭلار، لېكىن قىلدىغان ئىشلىرىڭلار بولسا قىلچىلىكۈ كېمىيتىلمەيدۇ، ـ دېدى. 12 بۇنىڭ بىلەن خەلق پۈتكۈل مىسىر زېمىنىغا تارىلىپ، سامانىنىڭ ئورنىغا پاخال يىغىشقا باشلىدى. 13 نازارەتچىلەر بولسا ئۇلارنى قىستاپ: سىلەرگە سامان بېرىلگەن چاغدىكىدەك ھازىرمۇ ھەر كۈنلۈك ئىشنى شۇ كۈنى قىلىڭلار، دېدى. 14 ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە پىرەۋننىڭ نازارەتچىلىرى تەرىپىدىن قويۇلغان ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى تاياق يېدى ۋە: ـ تۈنۈگۈن ۋە بۈگۈن نېمىشقا كېسەك قۇيۇش ئىشىنى بۇرۇنقىدەك توشقۇزۇپ ئورۇنلىمىدىڭلار؟! ـ دەپ تىل ئىشىتتى. 15 ئاندىن ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ: نېمىشقا ئۆز قۇللىرىغا مۇنداق مۇئامىلە قىلدىلا؟ 16 ئۆز قۇللىرىغا ھېچ سامان بېرىلمىدى. لېكىن [نازارەتچىلەر] يەنىلا «كېسەك قۇيدۇرۇڭلار» دەپ بىزنى يۈيرۈيدۇ. مانا، ئۆز قۇللىرى تاياق يەۋاتىدۇ، ئەمما ئەيىب بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئادەملىرىدە، دەپ پەرياد قىلدى. 17 لېكىن ئۇ يەنە: ـ سىلەر ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! ھۇرۇن ئىكەنسىلەر! شۇڭا سىلەر: «بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق ئۆتكۈزۈشىمىزگە ئىجازەت بەر دەۋاتىسىلەر. 18 قايتىپ بېرىپ ئىشكىنى قىلىش! سىلەرگە سامان بېرىلمەيدۇ، بىراق كېسەكلەرنى بەلگىلەنگەن سان بويىچە [ئاۋۋالقىدەك] تولۇق تاپشۇرۇشىسەن، دېدى. 19 ئىسرائىللىق ئىش باشلىرى [پىرەۋننىڭ]: «سىلەر ھەركۈنلۈك ۋەزىپەڭلارنى، يەنى تەلەپ قىلغان كېسەكلەرنى بەلگىلەنگەن ساندىن كېمەيتىسەڭلار قەتئي بولمايدۇ» دېگىنىگە قاراپ، بېشىغا بالا-قازانىڭ چۈشىدىغانلىقىنى بىلدىشتى. 20 ئۇلار پىرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىدا، ئۇلار بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلىپ شۇ يەردە ساقلاپ تۇرغان مۇسا ۋە هارۇن بىلەن ئۇچراشىپ قالدى. 21 ئۇلار مۇسا بىلەن هارۇنغا: ـ بىزنى پىرەۋننىڭ نەزىردە ۋە ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىردە سېسىتىپ، بىزنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇلارنىڭ قولىغا قىلىچ تۇتقۇزغىنىڭلار تۇچۈن، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم قىلسۇن! ـ دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىگەم، نېمىشقا بۇ خەلقنى بالاغا تىقتىڭ؟ سەن نېمە ئۈچۈن مېنى ئەۋەتتىڭ؟ 23 چۈنكى مەن پىرەۋننىڭ ئالدىغا كىرىپ سېنىڭ نامىڭ بىلەن سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ، ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ زىيادە ئازاب قىلغىلى تۇردى. ئەمما سەن تېخىچە قوۋمىڭنى ھېچ قۇتقۇزمىدىڭ، ـ دېدى.

6 لېكىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەمدى سەن مېنىڭ پىرەۋنگە قىلىدىغانلىرىنى
كۆرىسەن؛ چۈنكى ئۇ قۇدرەتلىك بىر قولدىن مەجبۇرلىنىپ، ئۇلارنى قويۇپ
بېرىدۇ، قۇدرەتلىك بىر قولنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزىنىڭ زېمىنىدىن ئۇلارنى قوغلاپ
چىقىرىۋېتىدۇ، ـ دېدى. **2** ئاندىن خۇدا مۇساغا [يەنە] سۆز قىلىپ مۇنداق
دېدى: ـ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. **3** مەن ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا
قادىر-مۇتلەق تەڭرى سۈپىتىدە كۆرۈندۇم؛ لېكىن «ياھۋەھ» دېگەن نامىم بىلەن
ئۇلارغا ئاشكارا تونۇلمىدىم. **4** مەن ئۇلار بىلەن: ـ «سىلەر مۇساپىر بولۇپ
ئولتۇرغان زېمىنىنى، يەنى قاناۋان زېمىنىنى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ، ئۇلار بىلەن
ئەھدە باغلىشىپ ۋەدە قىلغانىمەن. **5** ئەمدى مەن مىسىرلىقلار قۇل قىلىپ زۇلۇم
سالغان ئىسرائىللارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاپ، قىلغان شۇ ئەھدەمنى ئېسىمگە
ئالدىم. **6** شۇڭا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛
مەن ئۆزۈم سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ ئېغىر يۈكلىرى ئاستىدىن چىقىرىپ،
ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدىن ئازاد قىلىپ، قولۇمنى ئۇزىتىپ ئۇلارغا چوڭ بالا-ئىشاپەتلەرنى
چۈشۈرۈپ، سىلەرگە ھەججەمەت بولۇپ ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرىمەن. **7** سىلەرنى
ئۆز قوۋمىم بولۇشقا قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۆزۈم خۇدايىڭلار بولىمەن؛ شۇنىڭ
بىلەن سىلەر ئۆزۈڭلارنى مىسىرلىقلارنىڭ يۈكلىرىنىڭ ئاستىدىن قۇتقۇزۇپ
چىقارغۇچىنىڭ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **8** مەن
شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى قول كۆتۈرۈپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا بېرىشكە
قەسەم قىلغان زېمىنغا ئېلىپ بارىمەن؛ مەن ئۇ يەرنى سىلەرگە مىراس قىلىپ
زېمىنلىققا بېرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مۇسا
ئىسرائىللارغا دەپ بەردى؛ لېكىن ئۇلار ئېغىر قۇللۇق ئازابىدىن پىغانغا چۈشكەن
بولۇپ، ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. **10** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ
11 بېرىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە: «ئىسرائىللارنىڭ زېمىنىڭدىن كېتىشىگە
يول قوي»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. **12** لېكىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا:
مانا، ئىسرائىللار ماڭا قۇلاق سالمىغان يەردە، پىرەۋن قانداقمۇ مەندەك كالپۇكى
خەتنە قىلىنمىغان بىر ئادەمگە قۇلاق سالسۇن؟ ـ دېدى. **13** ئەمما پەرۋەردىگار
مۇسا ۋە ھارۇنغا سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىللارغا ۋە مىسىرنىڭ پادىشاھى
پىرەۋنگە ئىسرائىللار توغرۇلۇق: ـ «ئۇلار مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىرىلسۇن»
دېگەن ئەمرىيەتكۈزۈشىنى بۇيرۇدى. **14** تۆۋەندىكىلەر جەمەت باشلىقلىرى: ـ
ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغان رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى ھانۇق، پاللۇ، ھەزرون ۋە
كارمى. بۇلار بولسا رۇبەننىڭ نەسىللىرى ئىدى. **15** شىمئوننىڭ ئوغۇللىرى: ـ
يەمۇئەل، يامىن، ئوھاد، ياقىن، زوھار ۋە قاناۋانلىق ئايالدىن بولغان ساۋۇللار ئىدى؛
بۇلار شىمئوننىڭ نەسىللىرى ئىدى. **16** لاۋىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسىملىرى،
نەسەبنامىلىرىگە ئاساسەن: گېرشون، كوھات ۋە مەرارى؛ لاۋىينىڭ ئۆمرىنىڭ
يىللىرى بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل بولدى. **17** گېرشوننىڭ ئوغۇللىرى ئائىللىرى
بويىچە: ـ لىبنى ۋە شىمەي. **18** كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئامرام، يىزھار، ھېبرون
بىلەن ئۇززىئەل. كوھات بىر يۈز ئوتتۇز ئۈچ يىل ئۆمۈر كۆردى. **19** مەرارىنىڭ
ئوغۇللىرى: ـ ماھلى ۋە مۇشى. بۇلار نەسەبنامىلىرى بويىچە لاۋىينىڭ نەسىللىرى
ئىدى. **20** ئامرام ئۆز ھامىسى يوكەبەدنى خوتۇنلۇققا ئالدى، يوكەبەد ئۇنىڭغا
ھارۇن ۋە مۇسانى تۇغۇپ بەردى. ئامرام بىر يۈز ئوتتۇز يەتتە يىل ئۆمۈر
كۆردى. **21** يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ كوراھ، ئەففەگ ۋە زىكرى ئىدى.
22 ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى: ـ مىشائەل، ئەلزافان ۋە سىترى ئىدى. **23** ھارۇن
بولسا ناھىشوننىڭ سىڭلىسىنى، يەنى ئامىنادابنىڭ قىزى ئېلىشىبانى خوتۇنلۇققا
ئالدى. ئۇ ئۇنىڭغا ناداب بىلەن ئابىھۇنى، ۋە ئەلئازار بىلەن ئىتامارنى تۇغۇپ
بەردى. **24** كوراھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئاسسىر، ئەلكاناھ ۋە ئابىئاساف؛ بۇلار
كوراھلارنىڭ نەسىللىرى ئىدى. **25** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار پۇتىئەلنىڭ
قىزلىرىنىڭ بىرىنى خوتۇنلۇققا ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا فىنھاسنى تۇغۇپ بەردى؛ بۇلار
بولسا ئۆز نەسەبنى بويىچە ھەممىسى لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى.
26 پەرۋەردىگارنىڭ: ـ ئىسرائىللارنى قوشۇنلارىدەك توپ-توپى بىلەن مىسىر
زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىڭلار، دېگەن ئەمرىنى تاپشۇرۇۋالغۇچىلار دەل مۇشۇ
ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. **27** ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىرىلىشىنى، دەپ
مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە سۆز قىلغانلار دەل بۇ كىشىلەر، يەنى مۇشۇ مۇسا
بىلەن ھارۇن ئىدى. **28** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ زېمىنىدا مۇساغا سۆز قىلغان
ۋاقتىدا **29** مۇساغا: «مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى
مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنگە دېگىن»، دەپ ئەمر قىلدى. **30** لېكىن مۇسا
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ مەندەك كالپۇكى خەتنە قىلىنمىغان بىر كىشىگە
پىرەۋن قانداقمۇ قۇلاق سالسۇن؟» ـ دەپ جاۋاپ بەرگەندى.

7 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن پىرەۋنىڭ ئالدىدا
سېنى خۇدانىڭ ئورنىدا قىلدىم. ئاكاڭ ھارۇن بولسا سېنىڭ پەيغەمبىرىڭ بولىدۇ.
2 مەن ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى [ئۇنىڭغا] دەيسەن؛ ئاندىن ئاكاڭ
ھارۇن پىرەۋنگە ئۇنىڭ ئۆز زېمىنىدىن ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشى كېرەكلىكى
توغرىسىدا سۆز قىلىدۇ. **3** لېكىن مەن پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن؛ بۇنىڭ
بىلەن مەن مىسىر زېمىنىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆپەيتىپ
كۆرسىتىمەن. **4** شۇنداقتىمۇ، پىرەۋن سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ. ئەمما مەن
مىسىرنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ قولۇمنى ئۇزىتىپ، چوڭ بالا-ئىشاپەتلەرنى
چۈشۈرۈپ، قوشۇنلىرىم بولغان ئۆز قوۋمىم ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن
چىقىرىمەن. **5** ئۆز قولۇمنى مىسىرنىڭ ئۈستىگە سوزغىنىمدا، ئىسرائىللارنى
ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن چىقارغىنىمدا مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى
تونۇپ يېتىدۇ، ـ دېدى. **6** مۇسا بىلەن ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار
ئۇلارغا قانداق تاپىلىغان بولسا، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلدى. **7** ئۇلار پىرەۋنگە سۆز
قىلغان ۋاقىتتا مۇسا سەكسەن ياشقا، ھارۇن سەكسەن ئۈچ ياشقا كىرگەنىدى.
8 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: ـ **9** ئەمدى پىرەۋن سىلەرگە: ـ
ئۆزۈڭلارنى تەستىقلاپ بىر مۇجىزە كۆرسىتىڭلار، دېسە، سەن ھارۇنغا: ـ
ھاسانى ئېلىپ پىرەۋننىڭ ئالدىغا تاشلىغىن، دەپ ئېيتقىن. شۇنداق قىلىشى
بىلەنلا ھاسا يىلانغا ئايلىنىدۇ، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن، مۇسا بىلەن ھارۇن
پىرەۋننىڭ ئالدىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى؛ ھارۇن
ھاسىسىنى پىرەۋن بىلەن ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تاشلىۋىدى، ئۇ يىلانغا
ئايلاندى. **11** ئۇ ۋاقىتتا پىرەۋن دانىشمەنلىرى ۋە سېھىرگەرلىرىنى چاقىرتىپ
كەلدى؛ مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ ئۆز جادۇسى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلدى.
12 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ھاسىسىنى تاشلىدى؛ ئۇلارمۇ يىلانغا ئايلاندى. لېكىن
ھارۇننىڭ ھاسىسى ئۇلارنىڭ ھاسىلىرىنى يۇتۇپ كەتتى. **13** براق پەرۋەردىگار
ئېيتقانىدەك پىرەۋننىڭ كۆڭلى قاتتىقلىق بىلەن پەرۋەردىگار ئېيتقانىدەك ئۇلارغا
قۇلاق سالمىدى. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ پىرەۋننىڭ
كۆڭلى قاتتىق؛ ئۇ قوۋمىنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدۇ. **15** ئەمدى سەن ئەتە
سەھەردە پىرەۋننىڭ قېشىغا بارغىن (شۇ ۋاقىتتا ئۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) ـ سەن
ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە دەريانىڭ بويىدا ساقلاپ تۇرغىن؛ يىلانغا ئايلانغان
ھاسىنى قولۇڭغا ئېلىۋال. **16** سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار مېنى ئالدىڭغا: «چۆلدە ماڭا ئىبادەت قىلىشى ئۈچۈن
قوۋمىمنى قويۇپ بەر» دېيىشكە ئەۋەتكەندى؛ لېكىن مانا، بۇ ۋاقىتتىچە ھېچ
ئاڭلىمىدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار ساڭا: ـ «سەن شۇ [ئالامەت] بىلەن

مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىسەن»، دەيدۇ ـ مانا، مەن قولۇمدىكى ھاسا بىلەن دەريانىڭ سۈينى تۇرسام، سۇ قانغا ئايلىنىدۇ، 18 دەريانىڭ بېلىقلىرى تۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كېتىدۇ، مىسىرلىقلار سۇدىن سەسكىنىپ، ئىچەلەيدىغان بولۇپ قالىدۇ». 19 پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئېلىپ مىسىرلىقلارنىڭ سۈلىرى قانغا ئايلانسۇن دەپ تۇلارنىڭ تۇستىگە، يەنى ئېقىنلىرى، تۈستەكلىرى، كۆللىرى ۋە سۇ ئامبارلىرى تۇستىگە قولۇڭنى تۇزاتقىن. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىندا، ھەتتا ياغاچ ۋە تاش قاچىلاردىكى سۈلارمۇ قانغا ئايلىنىدۇ، دېگىن، دېدى. 20 مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى، ھارۇن پىرەۋن ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ھاسىنى كۆتۈرۈپ، دەريانىڭ سۈينى ئۇرۇۋېدى، پۈتۈن دەريانىڭ سۈيى قانغا ئايلىنىپ كەتتى. 21 دەريادىكى بېلىقلار تۆلۈپ، دەريانىڭ سۈيى سېسىپ كەتتى. مىسىرلىقلار دەريانىڭ سۈينى ئىچەلەيدىغان بولۇپ قالدى، پۈتكۈل مىسىر زېمىنى قانغا تولدى. 22 لېكىن مىسىرنىڭ جادۇگەرلىرىمۇ تۇز جادۇلىرى بىلەن ھەم شۇنداق قىلدى. بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق بولۇپ، تۇلارغا قۇلاق سالمىدى، 23 ئەكسىچە پىرەۋن تۈيگە قايتىپ كېتىپ، بۇ ئىشقا ھېچ پىسەنت قىلمىدى. 24 دەريانىڭ سۈينى ئىچەلمىگىنى تۈچۈن بارلىق مىسىرلىقلار ئىچكۈدەك سۇ تېپىش تۈچۈن دەريانىڭ ئەتراپلىرىنى كولىدى. 25 پەرۋەردىگار دەريانى تۇرۇپ، يەنە يەتتە كۈن تۈتتى.

8 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ماڭا ئىبادەت قىلىشقا تۇز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. 2 لېكىن تۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن دۇلىتىڭنىڭ ھەممە يېرىنى پاقىلار بىلەن باستۇرۇپ تۇرىمەن. 3 دەريادا توپ-توپ پاقىلار پەيدا بولۇپ، [دەريادىن] چىقىپ ئوردا ئىگا، ھۇجرا ئىگا، ئورۇن-كۆرپەگگە، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ئۈيلىرىگە كىرىۋالىدۇ، شۇنىڭدەك خەلقىڭنىڭ تۇچىسىغا، تونۇر ۋە تەڭنىلىرىگگە يامىشىپ چىقىۋالىدۇ. 4 پاقىلار تۇزۇڭنىڭ تۇستىبېشىغا، خەلقىڭنىڭ تۇستىبېشىغا ۋە ھەممە ئەمەلدارلىرىڭنىڭ تۇستىبېشىغا يامىشىپ چىقىۋالىدۇ» ـ دېگىن، ـ دېدى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: پاقىلارنىڭ مىسىر زېمىنىنىڭ تۇستىگە چىقىشى تۈچۈن قولۇڭنى تۇزىتىپ، ھاساڭنى ئېقىنلار، تۈستەكلەر ۋە كۆللەرنىڭ تۇستىگە شىلتىغىن، دېگىن ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ھارۇن قولىنى مىسىرنىڭ سۈلىرى تۇستىگە تۇزاتتى؛ شۇنداق قىلىۋىدى، پاقىلار چىقىپ مىسىر زېمىنىنى قاپلىدى. 7 لېكىن جادۇگەرلەرمۇ تۇز جادۇلىرى بىلەن ئوخشاش ئىشنى قىلىپ، مىسىر زېمىنى تۇستىگە پاقىلارنى پەيدا قىلدى. 8 پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ: ـ پاقىلارنى مەندىن ۋە خەلقىمدىن نېرى قىلىش تۈچۈن پەرۋەردىگاردىن تۇتۇنۇڭلار. شۇنداق بولسا، مەن خەلقىڭنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلسۇن دەپ قويۇپ بېرىمەن، دېدى. 9 مۇسا پىرەۋنگە: ـ بويىڭ، مەن ئىزىزىڭنى قىلاي، پەقەت دەريادىكى پاقىلارلا قېلىپ، باشقىلىرى تۇزۇڭدىن ۋە ئۈيلىرىڭدىن ئايرىلسۇن دەپ، سەن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭ تۈچۈن مېنىڭ دۇئا قىلىدىغان ۋاقتىمنى بېكىتكىن، دېدى. 10 تۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئەتە بولسۇن، دېدى. مۇسا تۇنىڭغا: ـ خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئوخشاش ھېچبىرىنىڭ يوقلۇقىنى بىلىشىڭ تۈچۈن سېنىڭ دېگىنىڭدەك بولسۇن. 11 پاقىلار سەندىن، ئۈيلىرىڭدىن، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە خەلقىڭدىن چىقىپ كېتىدۇ؛ پەقەت دەريادىلا قالىدۇ، دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ۋە ھارۇن پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. ئاندىن مۇسا پىرەۋنىڭ تۇستىگە ئەۋەتىلگەن پاقىلار تۇغرىسىدا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى. 13 پەرۋەردىگار مۇسانىڭ تىلىگىنىدەك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۈيلەردىكى، ھويلىلاردىكى ۋە ئېتىزلاردىكى پاقىلار ئۆلدى. 14 خەلق ئۇلارنى يېغىپ دۆۋە-دۆۋە قىلدى، [پۈتكۈل] يۇرت-زېمىن سېسىقچىلىقتا تولدى. 15 لېكىن پىرەۋن ئاپەتتىن خالاس بولغىنىنى كۆرگەندە، كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 16 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ھارۇنغا: ـ ھاساڭنى ئۇزىتىپ، يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ پاشىغا ئايلىنىپ، پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، دېگىن، ـ دېدى. 17 ئۇلار شۇنداق قىلدى؛ ھارۇن قولىنى ئۇزىتىپ ھاسىسى بىلەن يەرنىڭ توپىسىنى ئۇرۇۋېدى، ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ ئۇستىبېشىنى پاشا باستى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىندىكى توپا-چاڭلار پاشىغا ئايلاندى. 18 جادۇگەرلەرمۇ تۇز جادۇلىرى بىلەن شۇنداق قىلىپ پاشا پەيدا قىلىشقا تۇرۇنغان بولسىمۇ، پەيدا قىلالمىدى. پاشىلار بولسا ھەم ئادەملەرنىڭ ھەم ھايۋانلارنىڭ تۇستىبېشىنى قاپلاپ كەتتى. 19 ئاندىن جادۇگەرلەر پىرەۋنگە: ـ بۇ ئىش خۇدانىڭ بارمىقىنىڭ قىلغىنى! ـ دېيىشتى. لېكىن پىرەۋن كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 20 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە سەھەر قويۇپ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرغىن ـ (شۇ ۋاقىتتا تۇ سۇ بويىغا چىقىدۇ) تۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشى تۈچۈن تۇز قوۋمىمنى قويۇپ بەر! 21 چۈنكى ئەگەر قوۋمىمنى قويۇپ بەرمىسەڭ، مانا مەن سېنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىڭ، خەلقىڭ تۇستىگە، ئۈيلىرىڭگە كۆكۈيۈنلەرنى ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈيلىرى ۋە ھەتتا تۇلار تۇرۇۋاتقان تۇپراقمۇ كۆكۈيۈنلەر بىلەن تولىدۇ. 22 لېكىن شۇ كۈنىدە تۇز قوۋمىم تۇرۇۋاتقان گوشەن يۇرتىنى باشقىچە قىلىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، تۇ يەردە كۆكۈيۈنلەر تېپىلمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىندا بولغانلىقىمنى بىلىسەن. 23 شۇنداق قىلىپ مەن تۇز قوۋمىمنى سېنىڭ خەلقىڭدىن پەرقلەندۇرىمەن؛ بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت ئەتە يۇز بېرىدۇ»، دەپ ئېيتقىن، دېدى. 24 پەرۋەردىگار دېگىنىنى قىلدى. پىرەۋنىڭ ئۈيلىرىگە، ئەمەلدارلىرىنىڭ ئۈيلىرىگە كۆكۈيۈنلەر توپ-توپ بولۇپ كىردى؛ پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەممە يېرى كۆكۈيۈنلەر تەرىپىدىن خاراب بولۇشقا باشلىدى. 25 پىرەۋن مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ كېلىپ تۇلارغا: بېرىپ مۇشۇ زېمىندا خۇدايىڭلارغا قۇربانلىق تۇتكۈزۈڭلار، ـ دېدى. 26 لېكىن مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ بۇنداق قىلىش بىزگە تازا مۇۋاپىق بولمايدۇ؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا سۈنماقچى بولغان قۇربانلىق مال مىسىرلىقلارغا نىسبەتەن يىرگىنچلىكتۇر. ئەمدى ئەگەر بىز مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا يامان كۆرۈنگەن نەرسىنى قۇربانلىق قىلساق تۇلار بىزنى چالما-كېسىمەك قىلىۋەتمەمدۇ؟ 27 بىز ئۈچ كۈنلۈك يولنى بېسىپ، چۈلدە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە بۇيرۇغىنىدەك تۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇشىمىز كېرەك، دېدى. 28 پىرەۋن: ـ سىلەرنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا چۈلدە قۇربانلىق تۇتكۈزۈشكە بارغىلى قويمەن؛ پەقەت بەك يىراق كېتىپ قالماڭلار، مېنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، دېدى. 29 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ مانا، مەن سېنىڭ ئالدىڭدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىمەن ۋە كۆكۈيۈنلەر سەن پىرەۋندىن، ئەمەلدارلىرىڭدىن ۋە خەلقىڭدىن ئەتە چىقىپ كېتىدۇ؛ لېكىن پىرەۋن يەنە ھىيلە ئىشلىتىپ، خەلقنى پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا بېرىشتىن توسقۇچى بولمىسۇن، دېدى. 30 مۇسا پىرەۋنىڭ ئالدىدىن چىقىپ، پەرۋەردىگارغا شۇنداق ئىلتىجا قىلدى. 31 پەرۋەردىگار مۇسا تىلىگىنىدەك قىلدى؛ تۇ كۆكۈيۈنلەرنى پىرەۋن، ئەمەلدارلىرى ۋە خەلقىدىن چىقىرىۋەتتى؛ ھەتتا بىر تال كۆكۈيۈنمۇ قالمىدى. 32 لېكىن پىرەۋن بۇ قېتىممۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ، قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى.

9 ئاندن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇنىگىنا: ـ «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا ئىبادەت قىلىشىغا تۇز قوۋمىمنى قويۇپ بەر. 2 ئەگەر تۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىپ، يەنىلا تۇتۇپ تۇرۇۋالىدىغان بولساڭ، 3 مانا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئېتىزلىقتىكى چارپايلىرىڭنىڭ تۇستىگە، ئات-ئېشەكلەر، تۆگىلەر، ۋە قوي-كالىلىرىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈرىدۇ. 4 لېكىن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىنى مىسىرلىقلارنىڭ چارپايلىرىدىن پەرقلەندۈرىدۇ. نەتىجىدە، ئىسرائىلنىڭ چارپايلىرىدىن ھېچبىرى تۇلەيدۇ» ـ دېگىن، دېدى. 5 پەرۋەردىگار ۋاقىتنى بېكىتىپ: ـ ئەتە پەرۋەردىگار زېمىندا بۇ ئىشنى قىلىدۇ، دېدى. 6 ئەتىسى پەرۋەردىگار شۇنداق قىلدى؛ مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق چارپايلىرى تۇلدى؛ لېكىن ئىسرائىلارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ تۇلمىدى. 7 پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ تەكشۈرىدىدى، مانا، ئىسرائىلارنىڭ چارپايلىرىدىن بىرىمۇ تۇلمىگەندى. لېكىن پىرەۋنىڭ كۆڭلى قاتتىق قىلىنىپ، تۇ قوۋمنى قويۇپ بەرمىدى. 8 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا ۋە ھارۇنغا: ـ خۇمداننىڭ كۆلىدىن چاكىگىلىكلارنى توشقۇزۇپ ئېلىكلار، ئاندىن مۇسا تۇنى پىرەۋنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسمانغا قارىتىپ چاچىسۇن. 9 شۇنداق قىلىشى بىلەن كۆل پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنى قاپلايدىغان چاڭ-توزان بولىدۇ ۋە مىسىر زېمىندىكى ھەممە يەردە ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاقا چىقىرىدۇ، ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن تۇلار خۇمداندىن كۆل ئېلىپ، پىرەۋنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى ۋە مۇسا تۇنى ئاسمانغا قارىتىپ چاچتى؛ تۇ ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدىنىگە چۈشۈشى بىلەن ھوررەك-ھوررەك چاقا چىقاردى. 11 جادۇگەرلەر چاقىلار دەستىدىن مۇسانىڭ ئالدىدا تۇرالماي قالدى؛ چۈنكى جادۇگەرلەرنىڭ بەدىنىمۇ، باشقا بارلىق مىسىرلىقلارنىمۇ توخشاش چاقا بېسىپ كەتكەندى. 12 لېكىن پەرۋەردىگار پىرەۋنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ شۇڭا پەرۋەردىگار دەل مۇساغا ئېيتقىنىدەك تۇ تۇلارغا قۇلاق سالمىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئەتە تاڭ سەھەر قوپۇپ، پىرەۋنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ تۇنىگىنا: «ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قوۋمىمنى ماڭا ئىبادەت قىلىشقا قويۇپ بەر؛ 14 چۈنكى مەن بۇ قېتىم ھەممە بالا-يىتاپەتلىرىمنى يۇرىكىڭگە، ئەمەلدارلىرىڭ ۋە پۇقرالىرىڭنىڭ ئۈستىگە ئەۋەتىمەن. بۇنىڭ بىلەن سەن پۈتكۈل يەر يۈزىدە مەندەك باشقا بىرىنىڭ يوق ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. 15 چۈنكى مەن قولۇمنى تۇزىتىپ، تۇزۇلۇڭ ۋە قوۋمىڭنى ۋابا بىلەن تۇرغان بولساىمىدى، بۇ ۋاقىتقىچە سەن يەر يۈزىدىن يوقلىپ كېتەتتىڭ. 16 ھالبۇكى، مېنىڭ سېنى ئورنۇڭغا تىكلىشىمدىكى مەقسىتىم شۇ ئىدىكى، دەل تۇز قۇدرىتىمنى ساڭا كۆرسىتىش، شۇنداقلا ناممىنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىدە جاكارلىنىشى ئۈچۈن ئىدى. 17 سەن يەنە قوۋمىمغا چوڭچىلىق قىلىپ، تۇلارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلىۋېرەمسەن؟ 18 مانا، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن بۇيان ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغان قاتتىق مۇلدۈرنى ياغدۇرىمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئادەم ئەۋەتىپ، ھايۋان ۋە ئېتىزدا بار-يوقۇڭنى يىغىپ ئېچىكىرى سولىغىن؛ چۈنكى ئۈيگە قايتۇرۇلماي سىرتتا قالغان ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى مۇلدۈرنىڭ ئاستىدا قېلىپ تۇلۇپ كېتىدۇ! ـ دېگىن، دېدى. 20 بۇنى ئاڭلاپ پىرەۋنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن قورققان ھەربىر ئادەم تۇز قۇللىرى ۋە چارپايلىرىنى يۈگۈرتۈپ تۇيلىرىگە ئېلىپ كەلدى. 21 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئېتىبارغا ئالمىغانلار تۇز قۇل ۋە مالىلرىنى تاشقىرىدا قالدۇرۇپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىندىكى ھەر يەردە، ئادەملەر ۋە ئۈستىگە، مالىلارنىڭ ئۈستىگە، شۇنداقلا مىسىر زېمىندىكى دالالارنىڭ ھەممە ئوت-چۆپلىرىنىڭ ئۈستىگە مۇلدۈر ياغسۇن دەپ، ئاسمانغا قاراپ قولۇڭنى كۆتۈرگىن، دېدى. 23 مۇسا شۇنىڭ بىلەن ھاسىسىنى ئاسمانغا قارىتىپ كۆتۈرۈۋىدى، پەرۋەردىگار گۈلدۈرمامنى گۈلدۈرلىتىپ، مۇلدۈر ياغدۇردى، يەر يۈزىدە چاقالغا چېقىندىلىرى چېيىپ يۈرەتتى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنى ئۈستىگە مۇلدۈر ياغدۇردى. 24 مۇلدۈر يېغىپ، مۇلدۈر بىلەن ئوت ئارىلاش چۈشتى؛ مۇلدۈر شۇنچە ئېغىر بىر ۋابا كەلتۈردىكى، مىسىر دۆلىتى بىنا بولغاندىن تارتىپ ئۇنداق قاتتىق مۇلدۈر يېغىپ باقمىغاندى. 25 مۇلدۈر پۈتكۈل مىسىر زېمىنىنىڭ ھەر يېرىدە چۈشۈپ، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن، ھەممىسىنى ئۇردى؛ مۇلدۈر ئېتىزدىكى ھەممە ئوت-چۆپنى ئۇرۇپ، يەردىكى ھەممە دەل-دەرەخلەرنىمۇ سۇندۇرۇۋەتتى. 26 پەقەت ئىسرائىللار ئولتۇرۇشلۇق گوشەن زېمىندىلا مۇلدۈر ياغمىدى. 27 پىرەۋن ئادەم ئەۋەتىپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ تۇلارغا: ـ مەن بۇ قېتىم گۇناھ قىلدىم! پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر، سەۋەنلىك بولسا مەن ۋە خەلقىمدىن تۇتتى. 28 يەنە بېرىپ پەرۋەردىگاردىن تۇتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىڭلار! خۇدادىن چىققان بۇ قاتتىق گۈلدۈرمالار ۋە مۇلدۈر يېتىپ ئاشتى! سىلەرنى قويۇپ بېرەي؛ سىلەر ئەمدى مۇشۇ يەردە تۇرۇپرسەڭلار بولىدىدۇ، ـ دېدى. 29 مۇسا تۇنىگىنا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن شەھەردىن چىققاندا، پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىمنى يېيىپ كۆتۈرىمەن؛ گۈلدۈرمالار شۇ ھامان بېسىقىپ مۇلدۈر يەنە ياغمايدۇ. يەر يۈزىنى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، دەپ بىلىشىڭ ئۈچۈن شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن سەن ۋە سېنىڭ ئەمەلدارلىرىڭ، سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدادىن تېخىچە قورقۇيۇتقىنىڭلارنى بىلىمەن، دېدى. 31 شۇ چاغدا ئارپا باش چىقىرىپ، زىغىر غۇنچىلىغان بولغاچقا، زىغىر ۋە ئارپا مۇلدۈردىن ۋەيران قىلىندى. 32 لېكىن بۇغداي بىلەن قارا بۇغداي كېيىنرەك بىخ چىقارغاچقا، ۋەيران قىلىنمىدى. 33 مۇسا پىرەۋنىنىڭ ئالدىدىن كېتىپ، شەھەردىن چىقىپ پەرۋەردىگار تەرەپكە قاراپ قوللىرىنى يېيىپ كۆتۈردى. شۇنىڭ بىلەن گۈلدۈرماما ۋە مۇلدۈر توختاپ، يامغۇر يەرگە يەنە تۆكۈلمىدى. 34 ئەمما پىرەۋن يامغۇر، مۇلدۈر ۋە گۈلدۈرمالىرىنىڭ توختىغىنىنى كۆرگەنده، يەنە گۇناھ سادىر قىلدى؛ ئۇمۇ، ئەمەلدارلىرىمۇ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىشتى. 35 بۇ تەرىقىدە پىرەۋنىنىڭ كۆڭلى قاتتىق تۇرۇۋۇپىرىپ، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقاندەك، ئىسرائىللارنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلدى.

10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ چۈنكى تۇلارنىڭ تارىسدا بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشىم ئۈچۈن پىرەۋنىنىڭ كۆڭلىنى ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويدۇم. 2 بۇ ئىش بىلەن مېنىڭ مىسىرلىقلارنى قاندىق رەسۋا قىلغانلىقىم ۋە تۇلارنىڭ تارىسدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى سەن ئوغلۇڭنىڭ ئاندىن نەۋرەڭنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزىسەن. بۇنىڭ بىلەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پىرەۋنىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تۇنىگىنا: ـ ئىبرانىيلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «تۇزۇڭنى ئالدىمدا تۇۋەن تۇتۇشنى قاچانغىچە رەت قىلىسەن؟ ماڭا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن قوۋمىمنى قويۇپ بەر. 4 چۈنكى ئەگەر سەن قوۋمىمنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلساڭ، مانا، مەن ئەتە سېنىڭ يۇرتۇڭغا چېكەتكە ئەۋەتىمەن. 5 تۇلار سىلەر زېمىن يۈزىنى كۆرمىگۈدەك قىلىپ يېپىۋېتىدۇ، سىلەرنىڭ مۇلدۈردىن ئامان قالغان نەرسىلىرىڭلارنىمۇ، دالالاردا تۇسىكەن ھەممە دەل-دەرەخلىرىڭلارنىمۇ يەپ كېتىدۇ. 6 تۇلار ئوردا-سارايلىرىڭغا، ئەمەلدارلىرىڭنىڭ سارايلىرى، شۇنداقلا بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ ئۆيلىرىگە تولۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق ئاپەتنى ئاتا-بوۋا كۆلىرىڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ يەر يۈزىدە ئاپىريدە بولغاندىن تارتىپ كۆرۈپ

باقىغان» ـ دېدى-دە، بۇرۇلۇپ پېرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 7 پېرەۋننىڭ ئەمەلدارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئادەم بىزگە قاچانغىچە تۈزاق بولار؟ تۈز خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا بۇ ئادەملەرنى قويۇپ بەرگەيلا! مىسىرنىڭ خاراب بولغىنىنى تېخىچە كۆرمەمۇاتامدىلا؟ ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن پېرەۋننىڭ ئالدىغا يەنە چاقىرتىپ كېلىندى. ئۇ تۆۋلارغا: ـ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن بېرىڭلار، لېكىن باردىغانلار زادى كىملەر؟ ـ دېدى. 9 مۇسا جاۋاب بېرىپ: ـ ياشلىرىمىز ۋە قېرى-چۈرىلەر بىلەن، ئوغۇللىرىمىز ۋە قىزلىرىمىز بىلەن، قوي ۋە كالا پادىلىرىمىزنى ئېلىپ ھەممىمىز بارىمىز؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئۈچۈن ھېيت ئوتكۈزۈشىمىز كېرەك، دېدى. 10 ئۇ تۆۋلارغا: ـ سىلەرنى بالا-چاقا كلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بەرگىنىمدە، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! مانا، ئالدىڭلاردا بالا يىتىپەت تۇرۇۋېتۇ! 11 يوقسۇ، بۇنداق قىلىشىڭلارغا بولمايدۇ! پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا پەقەت ئاراكلاردىن ئەر كىشىلەرلا بارسۇن! چۈنكى سىلەرنىڭ تەلىپىڭلار دەل شۇ ئەمەسمىدى! ـ دېدى-دە، تۆلار پېرەۋننىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى. 12 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە قولۇڭنى ئۇزاتقىن. شۇنداق قىلساڭ، چېكەتكىلەر مىسىر زېمىنىنى بېسىپ، زېمىندىكى ھەرخىل ئوتياشلارنى، يەنى مۆلدۈردىن ئامان قالغانلىرىنى ھەممىسىنى يەپ كېتىدۇ، دېدى. 13 مۇسا ھاسىسىنى مىسىر زېمىنىنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى، پەرۋەردىگار شۇ كۈنى ۋە كېچىسى زېمىن ئۈستىگە شەرق شامىلى چىقاردى. سەھەردە، شەرق شامىلى چېكەتكىلەرنى ئۆچۈرۈپ كەلدى. 14 چېكەتكىلەر مىسىرنىڭ پۈتكۈل زېمىنىغا يېپىلىپ، مىسىرنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنمۇ باستى. ئاپەت ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ ئىلگىرى بۇنداق چېكەتكە ئاپىتى بولۇپ باقمىغان، مۇندىن كېيىنمۇ ئۇنىڭدەك بولمايدۇ. 15 تۆلار پۈتكۈل زېمىننىڭ يۈزىنى قاپلىدى، يەر قاراڭغۇلىشىپ كەتتى؛ تۆلار مۆلدۈردىن ئامان قالغان زېمىندىكى ھەممە ئوتياشلارنى ۋە دەل-دەرەخلەرنىڭ بارلىق مېۋىلىرىنى يەپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل مىسىر زېمىنى تەۋەسىدىكى دەل-دەرەخلەردە ياكى دالادىكى گۈل-گىياھلاردا ھېچ يېشىللىق قالمىدى. 16 ئاندىن پېرەۋن ئالدىراپ-تېنەپ مۇسا بىلەن ھارۇننى چاقىرتىپ تۆلارغا: ـ مەن ھەم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا ھەم سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا گۇناھ قىلدىم. 17 ئەمدى مۇشۇ بىر قېتىم گۇناھىمدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن بۇ ئۆلۈمنى مەندىن ئېلىپ كېتىشنى ئىلتىجا قىلىشىڭلارنى ئۆتۈنەمەن، ـ دېدى. 18 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پېرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلدى. 19 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شامالنى بۇراپ غەرب تەرەپتىن ئىنتايىن كۈچلۈك بوران چىقىرىپ، چېكەتكىلەرنى ئۆچۈرۈپ، قىزىل دېڭىزغا غەرق قىلدى؛ مىسىرنىڭ پۈتكۈل تەۋەسىدە بىر تالمۇ چېكەتكە قالمىدى. 20 لېكىن پەرۋەردىگار پېرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ قولۇڭنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر قاراڭغۇلۇق بولىدۇ، ھەتتا ئادەم سىلىنا قولىغا تۇيۇلغۇدەك قويۇق قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى قاپلايدۇ، ـ دېدى. 22 ئاندىن مۇسا قولىنى ئاسمانغا قارىتىپ ئۇزىتىۋىدى، قويۇق بىر قاراڭغۇلۇق مىسىر زېمىنىنى ئۈچ كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى. 23 ئۈچ كۈنگىچە بىرى يەنە بىرىنى كۆرەلمەس ۋە يا ھېچكىم ئۆز جايىدىن قوزغىلالماس بولدى؛ لېكىن بارلىق ئىسرائىللار ئولتۇرغان جايلاردا يورۇقلۇق بار ئىدى. 24 پېرەۋن مۇسانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار. پەقەت قوي ۋە كالا پادىلىرىڭلار قالسۇن، بالا-چاقىلىرىڭلارنمۇ ئېلىپ بارسا كلار بولىدۇ، دېدى. 25 مۇسا جاۋابەن: ـ ئۇنداقتا خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىشقا [ئىناقلىق] قۇربانلىقى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىغا لازىملىق چارپايلارنى سەن بىزگە بېرەمسەن؟ 26 ئۆزىمىزنىڭ چارپايلىرىمىز بىز بىلەن بىرگە كېتىشى كېرەك، بىر ئۆيقىمۇ كەينىدە قالسا بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇدايىمىز پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا قۇربانلىق قىلىدىغىنىمىزنى بۇلاردىن تاللىشىمىز لازىم. ئۇ يەرگە يېتىپ بارمىغۇچە، پەرۋەردىگارغا قايسى قۇربانلىقلار بىلەن ئىبادەت قىلىدىغىنىمىزنى بىلەيمىز، ـ دېدى. 27 لېكىن پەرۋەردىگار پېرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلدى؛ ئۇ تۆلارنى يەنىلا قويۇپ بەرمىدى. 28 پېرەۋن مۇساغا: ـ ئالدىمدىن يوقال! ھېزى بول، ئىككىنچى ماڭا كۆرۈنگۈچى بولما! چۈنكى يۈزۈمنى يەنە كۆرگەن كۈنۈڭ جېنىڭدىن ئايرىلىسەن، ـ دېدى. 29 مۇسا ئۇنىڭغا: ـ راست ئېيتتىڭ! مەن سېنىڭ يۈزۈڭنى ئىككىنچى كۆرگۈچى بولمايمەن، ـ دېدى.

11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ يەنە بىر ئاپەتنى پېرەۋننىڭ ئۈستىگە ۋە مىسىرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن. ئاندىن ئۇ سىلەرنى بۇ يەردىن كېتىشكە يول قويىدۇ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە نەرسىلىرىڭلار بىلەن قوشۇپ قويۇپ بېرىپ، بۇ يەردىن مۇتلەق قوغلاپ چىقىرىدۇ. 2 ئەمدى سەن خەلققە تاپىلاپ: ـ ھەر بىرىڭلار، ئەر كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن، ئايال كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىدىن كۈمۈش بۇيۇملارنى، ئالتۇن بۇيۇملارنى سوراپ ئالسۇن، دېگىن، ـ دېدى 3 (پەرۋەردىگار خەلقنى مىسىرلىقلارنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزدى. شۇنىڭدەك مۇسا دېگەن بۇ ئادەم مىسىر زېمىندا پېرەۋننىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ نەزىردە بولسۇن، پۇقرالارنىڭ نەزىردە بولسۇن، ناھايىتى ئۇلۇغ زات بولدى). 4 ئاندىن مۇسا يەنە: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يېرىم كېچىدە چىقىپ مىسرنى كېزىپ چىقىمەن. 5 شۇ ۋاقىتتا تەختتە ئولتۇرۇۋاتقان پېرەۋننىڭ تۇنجى ئوغلىدىن تارتىپ يارغۇنچاق تارتىدىغان دېدەكنىڭ تۇنجى ئوغلىغىچە، شۇنداقلا بارلىق چارپايلارنىڭ تۇنجىلىرى، يەنى مىسىردىكى بارلىق تۇنجى جان ئىگىلىرى ئۆلىدۇ. 6 بۇ سەۋەبتىن پۈتكۈل مىسىر زېمىندا قاتتىق بىر پېريات كۆتۈرۈلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى شۇنداق پېريات بولۇپ باقمىغاندىدى، مۇندىن كېيىنمۇ بۇنداق پېريات ئاكلانمايدۇ. 7 لېكىن ئىسرائىللارغا، مەيلى ئادەملىرى، مەيلى ھايۋاناتلىرىغا بولسۇن، ھەتتا بىر تال ئىتمۇ قاۋاپ قويمايدۇ. بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلار بىلەن ئىسرائىلنى پەرقلەندۈرىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر». 8 ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ ئەمەلدارلىرىڭنىڭ ھەممىسى ئالدىمغا كېلىپ، ماڭا تەزىم قىلىپ: «سېلى ئۆزلىرى ۋە سىلىگە ئەگەشكەن بارلىق قوۋاملىرى چىقىپ كېتىشكەيلا!» دەپ ئېيتىدۇ، ئاندىن چىقىپ كېتىمەن» ـ دېدى-دە، قاتتىق غەزەپ بىلەن پېرەۋننىڭ ئالدىدىن چىقىپ كەتتى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مىسىر زېمىندا مېنىڭ كارامەت مۆجىزىلىرىمنىڭ كۆپلەپ كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن پېرەۋن سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ، ـ دېگەندى. 10 مۇسا بىلەن ھارۇن بۇ كارامەت مۆجىزىلەرنىڭ ھەممىسىنى پېرەۋننىڭ ئالدىدا كۆرسىتىپ بولدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار پېرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىپ قويغىنى ئۈچۈن ئۇ ئىسرائىللارنى ئۆزىنىڭ زېمىندىن كەتكىلى قويمىدى.

12 پەرۋەردىگار مىسىر يۇرتىدا مۇسا ۋە ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 2 بۇ ئاي سىلەرگە ئايلارنىڭ ئىچىدە بېشى، يىلنىڭ ئۆنچى ئېيى بولىدۇ. 3 سىلەر پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىگە سۆز قىلىپ: ـ بۇ ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ھەمىگىلار ئائىلىلىرىڭلارنىڭ ئائىلىسى بوينىچە بىر قوزىنى ئېلىڭلار؛ ھەربىر ئائىلىگە بىردىن قوزا ئېلىڭلار. 4 ئەگەر مەلۇم بىر ئائىلە بىر قوزىنى يەپ بولالمىغۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇي ئىگىسى يېنىدىكى قوشنىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەم سانىغا قاراپ بىر قوزا ئېلىڭلار؛ ھەربىر كىشىنىڭ ئىشتىھاسىغا قاراپ ھېسابلاپ مۇۋاپىق بىر قوزا ھازىرلاڭلار. 5 ھەربىرىڭلار تاللايدىغان قوزاڭلار بېچىرىم، بىر ياشلىق ئەركەك

بولسۇن؛ قوي ياكى تۆچكه پادىلىرىدن تاللانسىمۇ بولىدۇ. 6 قوزىنى بۇ ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىگىچه يېنىكلاردا تۇرغۇزۇڭلار، ـ دېگىن. ـ شۇ كۈنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى تاللىغان مېلىنى گۈگۈمدا سويىسۇن. 7 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ گۈش يېيىلگەن ئۆينىڭ ئىشىكىنىڭ باش تەرىپىگه هەم ئىككى يان كېشىكىگه سۈركەپ قويىسۇن. 8 ئۇلار شۇ كېچىسى گۈشىنى ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يېسۇن؛ ئۇنى پېتىر نان ۋه ئاچچىق-چۆچۈك كۆكّات بىلەن قوشۇپ يېسۇن. 9 قەتئي خام ياكى سۇدا پىشۇرۇپ يېمەڭلار، بەلكى ئۇنى باش، پۇت ۋه ئىچ-قارىنلىرى بىلەن ئوتتا كاۋاپ قىلىپ يەڭلار. 10 ئۇنىڭ هېچنېمىسىنى ئەتىگه قالدۇرماڭلار. ئەگەر ئەتىگه ئېشىپ قالغانلىرى بولسا، ئۇنى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. 11 سىلەر ئۇنى مۇنداق هالەتته يەڭلار: ـ ئۇنى يېگەنده بەللىرىڭلارنى چېڭ باغلاپ، ئاياغلىرىڭلارغا كەش كىيىپ، قوللىرىڭلاردا هاسا تۇتقان هالدا تېز يەڭلار. ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ «ئوتۇپ كېتىش» قوزىسىدۇر. 12 چۈنكى مەن ئۇ كېچىسى مىسىر زېمىنىنى كېزىپ ئوتتىمەن؛ مەن مىسىر زېمىندا مەيلى ئىنسان بولسۇن، مەيلى هايۋان بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجى تۇغۇلغان ئەركىكىنىڭ هەممىسىنى ئولتۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن مىسىرنىڭ بارلىق بۇت-ئىلاهلىرىنىڭ ئۈستىدىن هۆكۈم چىقىرىمەن؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 13 شۇ قوربانلىقنىڭ قېنى سىلەر ئولتۇرغان ئۆيلەردە سىلەرگه [نجات] بەلگىسى بولىدۇ؛ بۇ قانلارنى كۆرگىنىمده سىلەرگه ئوتۇپ ئۆتىمەن. شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىنى ئۇرغىنىمدا هالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان ۋابا-ئاپەت سىلەرگه تەگمەيدۇ. 14 بۇ كۈن سىلەرگه خاتىرە كۈنى بولسۇن؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ هېيتى سۈپىتىده ئوتكۈزۈڭلار؛ ئەبەدىي بەلگىمه سۈپىتىده نەسىلدىن-نەسىلگه مەڭگۈ ئوتكۈزۈڭلار. 15 يەتته كۈن پېتىر نان يەڭلار؛ بىرىنچى كۈنى ئۆيۈڭلاردىن [بارلىق] خېمىرتۇرۇچلارنى يوق قىلىڭلار؛ چۈنكى كىمكى بىرىنچى كۈندىن تارتىپ يەتتىنچى كۈنگىچه بولدۇرۇلغان نان يېسه، شۇ كىشى ئىسرائىل قاتارىدىن ئۈزۈۋېتىلىدۇ. 16 بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈڭلار، يەتتىنچى كۈنمۇ هەم شۇنداق بىر مۇقەددەس ئىبادەت سورۇنى ئۆتكۈزۈلىسۇن. بۇ ئىككى كۈن ئىچىده هېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىنمىسۇن؛ پەقەت هەر كىشىنىڭ يەيدىغىنىنى تەييارلاشقا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىلا قىلىساڭلار بولىدۇ. 17 مەن دەل شۇ كۈنى سىلەرنى قوشۇن-قوشۇن بويىچه مىسىر زېمىندىن چىقارغىنىم ئۈچۈن سىلەر پېتىر نان هېيتىنى ئوتكۈزۈڭلار؛ شۇ كۈننى نەسىلدىن-نەسىلگه ئەبەدىي بەلگىمه سۈپىتىده هېيت كۈنى قىلىپ بېكىتىڭلار. 18 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى، كەچقۇرۇندىن تارتىپ شۇ ئاينىڭ يىگىرمه بىرىنچى كۈنى كەچقۇرۇنغىچه، پېتىر نان يەڭلار. 19 يەتته كۈن ئىچىده ئۆيلىرىڭلاردا هېچ خېمىرتۇرۇچ بولمىسۇن؛ چۈنكى مۇساپىر بولسۇن، زېمىندا ئۇغۇلغان بولسۇن، كىمكى بولدۇرۇلغان نەرسىلەرنى يېسه شۇ كىشى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئۈزۈۋېتىلىدۇ. 20 سىلەر هېچقانداق بولدۇرۇلغان نەرسىنى يېمەي، قەيەردىلا تۇرساڭلار، پېتىر نان يەڭلار. 21 مۇسا ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بېرىپ هەربىرىڭلارنىڭ ئائىلىسى بويىچه ئۆزۈڭلارغا بىر قوزىنى تارتىپ چىقىرىپ پاسخا قوزىسىنى سويۇڭلار. 22 ئاندىن بىر ئۆتام زۇپا ئېلىپ ئۇنى قاچىدىكى قانغا چىلاپ، قاچىدىكى قانىنى ئىشىكنىڭ يېشى ۋە ئىككى كېشىكىگه سۈركەڭلار. سىلەردىن ئەتىگەنگىچه هېچكىم ئۆيىنىڭ ئىشىكىدىن قەتئي چىقمىسۇن. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنى ئۇرۇپ هالاك قىلىش ئۈچۈن، زېمىننى كېزىپ ئوتىدۇ؛ ئۇ ئىشىكنىڭ يېشى ۋە ئىككى كېشىكىدىكى قانىنى كۆرگەنده، پەرۋەردىگار هالاك قىلغۇچىنىڭ ئۆيلىرىڭلارغا كىرىپ سىلەرنى ئۇرۇشىدىن توسۇش ئۈچۈن [مۇهاپىزەت قىلىپ] ئىشىكنىڭ ئالدىغا ئوتۇپ ئوتىدۇ. 24 بۇ رەسىم-قائىدىنى ئۈزۈڭلار ۋه باللىرىڭلار ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمه سۈپىتىده ئوتۇڭلار. 25 سىلەر پەرۋەردىگار ئۆز ۋەدىسى بويىچه سىلەرگه بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا بۇ هېيتلىق ئىبادەتنى ئوتۇڭلار. 26 باللىرىڭلار سىلەردىن: «بۇ ئىبادىتىڭلارنىڭ مەنىسى نېمە؟» ـ دەپ سورىسا، 27 سىلەر: «بۇ مىسىرلىقلارنى ئۇرغىنىدا، مىسىردا ئىسرائىللارنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئالدىغا ئوتۇپ ئوتۇرۇپ، بىزنىڭ ئۆيىدىكىلىرىمىزنى قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارغا بولغان «ئوتۇپ كېتىش» قوربانلىقى بولىدۇ» ـ دەڭلار. شۇنى ئاڭلىغاندا، خەلق ئېڭىشىپ [خۇداغا] سەجده قىلدى. 28 ئاندىن ئىسرائىللار قايتىپ بېرىپ، پەرۋەردىگار دەل مۇسا بىلەن هارۇنغا ئەمر قىلغاندەك ئىش كۆردى. 29 ۋه شۇنداق بولدىكى، يېرىم كېچه بولغاندا، پەرۋەردىگار پىرەئۇننىڭ تەختىده ئولتۇرۇۋاتقان تۇنجىسىدىن تارتىپ زىندانىدا يېتىۋاتقان مەهبۇسنىڭ تۇنجىسىغىچه، مىسىر زېمىندىكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ هەممىسىنى ئۇرۇپ ئولتۇردى، شۇنداقلا ئۇ هايۋاناتلارنىڭ تۇنجى ئوغۇلغانلىرىنىڭمۇ هەممىسىنى ئولتۇردى. 30 ئادەم ئولمىگەن بىرمۇ ئۆي قالمىغاچقا، شۇ كېچىسى پىرەئۇننىڭ ئوزى، ئۇنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ۋه بارلىق مىسىرلىقلار كېچىده ئورنىدىن قوپتى؛ مىسىر زېمىندا ئىنتايىن قاتتىق پەريات كۆتۈرۈلدى. 31 پىرەئۇن كېچىده مۇسا بىلەن هارۇننى چاقىرتىپ: ـ تۇرۇڭلار، سىلەر ۋه ئىسرائىللار بىلەن بىللە مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ ئېيتقىنىڭلاردەك بېرىپ، پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىڭلار! 32 سىلەرنىڭ دېگىنىڭلار بويىچه قوي، ئۆچكه، كالا پادىلىرىنىمۇ ئېلىپ كېتىڭلار، مەن ئۆزۈمنۇ بەختىمىزنى تىلەڭلار، ـ دېدى. 33 مىسىرلىق ئۇقۇرالارمۇ «هەممىمىز ئۆلۈپ كەتكۈدەكمىز» دېيىشىپ، خەلقنى زېمىندىن تېز چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن ئۇلارنى كېتىشكه ئالدىراتتى. 34 خەلق تېخى بولمىغان خېمىرلىرىنى ئېلىپ، ئۇنى تەڭشىلەرگه سېلىپ، كىيىم-كېچەكلىرى بىلەن يۇگەپ، مۇرىلىرىگه ئېلىپ كۆتۈرۈپ مېڭىشتى. 35 ئىسرائىللار مۇسانىڭ تاپىلىغىنى بويىچه قىلىپ، مىسىرلىقلاردىن كۈمۈش بۇيۇملار، ئالتۇن بۇيۇملار ۋه كىيىم-كېچەكلەرنى سوراپ ئېلىشتى. 36 پەرۋەردىگار خەلقنى مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىلتىپات تاپقۇزغىنى ئۈچۈن مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىدىن سورىغانلىرىنى بەردى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىرلىقلاردىن غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كەتتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار باللارنى ھېسابقا ئالمىغاندا ئالتە يۈز مىڭچه ئەركەك بولۇپ، رامىسەستىن چىقىپ، سۇككوت شەھىرىگىچه پىيادە ماڭدى. 38 ئۇلار بىلەن بىللە چوڭ بىر توپ شالغۇت خەلقىمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ماڭدى، يەنە نۇرغۇن چارۋىلار، كۆپلىگەن كالا-قوي پادىلىرى بىلەن بىللە چىقتى. 39 مىسىردىن ئالغاچ چىققان خېمىردىن ئۇلار پېتىر نان-توقاچلارنى ئەتتى؛ چۈنكى ئۇلار مىسىردا بىردەم-يېرىم دەم تۇرغۇزۇلماي هەيدەلگىنى ئۈچۈن خېمىر بولمىغاندى؛ ئۇلار ئۆزلىرى ئۈچۈن يېمەكلىك تەييارلۇق بىلىشمىمۇ ئولگۇرەلمىگەندى. 40 ئىسرائىللارنىڭ مىسىردا مۇساپىر بولۇپ تۇرغان ۋاقتى جەمئىي تۆت يۈز ئوتتۇز يىل بولدى. 41 شۇنداق بولدىكى، شۇ تۆت يۈز ئوتتۇز يىل توشقاندا، دەل شۇ كۈنىده پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى مىسىر زېمىندىن چىقىپ كەتتى. 42 شۇ كۈنى كېچىده ئۇلار مىسىر زېمىندىن چىقىرىلغىنى ئۈچۈن، شۇ كېچىنى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كېچىسى دەپ ئوتۇشنى كېرەك؛ شۇ كېچىنى بارلىق ئىسرائىللار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچه پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتۇپ، تۇنىشى كېرەك. 43 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن هارۇنغا مۇنداق دېگەندى: ـ پاسخا قوزىسى توغرىسىدىكى بەلگىمه شۇ بولسۇنكى: ـ هېچقانداق يات ئەللىك ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. 44 لېكىن هەركىمنىڭ پۇلغا سېتىۋالغان قۇلى بولسا، ئۇ خەتنە قىلىنسۇن، ئاندىن ئۇنىڭدىن يېيىسۇن. 45 ئەمما ئۇيۇڭلاردا ۋاقتىلىق تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى مەدىكار بۇنىڭدىن يېسه بولمايدۇ. 46 گۈشنى باشقا بىر ئۆيگه ئېلىپ چىقمىغىن؛ بىرلا ئۆيدە يېيىلسۇن؛ قوزىنىڭ هېچبىر سۆڭىكى سۇندۇرۇلمىسۇن.

47 پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بۇ ھېيتنى تۆتكۈزسۈن. **48** ئەگەر سېنىڭ بىلەن بىرگە تۇرغان مۇساپىر بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاسخا ھېيتىنى تۆتكۈزمەكچى بولسا، ئۆنداقتا ئالدى بىلەن بارلىق ئەركەكلىرى خەتنە قىلىنسۇن؛ ئاندىن چېلىپ ھېيت تۆتكۈزسۈن. ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان كىشىدەك سانالىسۇن. لېكىن ھېچبىر خەتنىسىز ئادەم ئۇنىڭدىن يېمىسۇن. **49** زېمىندا تۇغۇلغان كىشى ھەم ئارا گالاردا تۇرغان مۇساپىر ئۈچۈن ئوخشاش قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن. **50** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى دەل پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا بۇيرۇغاندەك شۇ ئىشلارنى ئادا قىلدى. **51** شۇ كۈننىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى قوشۇن-قوشۇن بويىچە مىسىر زېمىنىدىن چىقاردى.

13

پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ ئىسرائىللار ئارىسىدا بالىياتقۇنىڭ بارلىق تۇنجى ئەركەك مېۋىسىنى، مەيلى ئۇ ئىنسانىنىڭ ياكى ھايۋاننىڭ بولسۇن، ماڭا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن؛ ئۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، دېگەنىدى. **3** مۇسا خەلقكە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مىسىردىن ئىبارەت «قۇللۇق ماكانى»دىن چىققان بۇ كۈننى ياد ئېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى بۇ يەردىن قۇدرەتلىك قولى بىلەن چىقاردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ بولدۇرۇلغان نەرسە يېيىلمىسۇن. **4** ئابىب ئېيىنىڭ بۈگۈنكى كۈنى يولغا چىققان كۈن. **5** ئەمدى پەرۋەردىگار ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا، يەنى قانائانىي، ھىتتىي، ئامورىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا سېنى ئېلىپ بارغىنىدا مۇشۇ [ئابىب] ئېيىدا شۇ ئىبادەتنى تۇتقىن. **6** يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەگىلا، يەتتىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان ھېيت تۆتكۈزۈلسۈن. **7** يەتتە كۈن ئېچىدە پېتىر نان يېيىلسۇن؛ سىلەرنىڭ ئارا گالاردا ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نان تېپىلمىسۇن ۋە يا چېگىرلىرىڭ ئېچىدە ھېچ خېمىرتۇرۇچمۇ كۆرۈنمىسۇن. **8** شۇ كۈنى سەن تۆز ئوغلۇڭغا: «مىسىردىن چىققىنىمدا پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتىنى ياد قىلىپ تەشەككۈر بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بۇ [ھېيتنى] تۆتكۈزىمەن»، دەپ چۈشەندۈرگىن. **9** پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-تەلىمىنىڭ ھەمىشە ئاغزىڭدىن چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، بۇ بەلگىلىمىنى قولۇڭغا بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى قۇدرەتلىك قولى بىلەن مىسىردىن چىقاردى. **10** ئەمدى بۇ بەلگىلىمىنى يىلمۇ-يىل بېكىتىلگەن ۋاقىتدا تۇتقىن. **11** پەرۋەردىگار سەن بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قىلغان قەسىمى بويىچە سېنى قانائانىيلارنىڭ زېمىنىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ساڭا تەقدىم قىلغاندىن كېيىن، شۇنداق قىلىشىڭ كېرەك: ـ **12** بارلىق بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىسەن؛ شۇنداقلا چارپاي مېلىڭنىڭ ھەممە تۇنجى ئەركەكلىرىمۇ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپ بولسۇن. **13** ئەمما ئېشەكلەرنىڭ ھەممە تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا بىردىن قوزا بەرگىن. ئەگەر ئۇنىڭ ئورنىغا بىرنەرسە بەرمىسەڭ، ئۇنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتكىن. ئوغۇللىرىڭلار ئارىسىدا بارلىق تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىغا ھۆرلۈك بەدىلى تولۇشۇڭ كېرەك. **14** كېيىنكى كۈنلەردە ئوغلۇڭ سەندىن: «بۇنىڭ مەنىسى نېمىدۇر»، دەپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: «پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇللۇق ماكانى»دىن ئازاد قىلدى. **15** شۇنداق بولدىكى، پىرەۋن بوينى قاتتىقلىق قىلىپ بىزنى قويۇپ بېرىشنى رەت قىلغىنىدا، پەرۋەردىگار مىسىر زېمىنىدىكى بارلىق تۇنجى تۇغۇلغانلارنى، ئىنسانىنىڭ بولسۇن، مالنىڭ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى؛ بۇنىڭ ئۈچۈن مەن مالنىڭ بالىياتقۇسىنىڭ تۇنجى مېۋىسىنى، يەنى ھەممە تۇنجى تۇغۇلغان ئەركەكلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ سۈنىمەن ۋە ئوغۇللىرىمنىڭ ھەربىر تۇنجىلىرى ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تولەپ بېرىمەن»، دەپ ئېيتقىن. **16** بۇ بەلگىلىمنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە-]بەلگە قىلىپ سېلىۋال، پېشانەڭگە قاشقىدەك ئەسلەتمە قىلىپ ئورنىتىۋال، چۈنكى پەرۋەردىگار قۇدرەتلىك قولى بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقاردى» ـ دېگىن. **17** ئەمما پىرەۋن خەلقنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى؛ چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشى مۇمكىن» دەپ ئويلىغانىدى. **18** شۇ سەۋەبتىن خۇدا خەلقنى ئايلاندۇرۇپ، قىزىل دېڭىز تەرەپتىكى چۆلنىڭ يولى بىلەن باشلاپ ماڭدى. شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار مىسىردىن چىققىنىدا، قوراللىنىپ جەڭگە تەييار بولۇپ تەرتىپ بىلەن ماڭدى. **19** مۇسا يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنىمۇ بىللە ئېلىۋالدى؛ چۈنكى يۈسۈپ ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان [قېرىنداشلىرىنى]: «خۇدا چوقۇم سىلەرنى يوقلاپ ھالىڭلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى مۇشۇ يەردىن بىللە ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ قەسەم قىلدۇرغانىدى. **20** ئاندىن ئۇلار سۇككوتىدىن چىقىپ، چۆلنىڭ چېتىدىكى ئېتام دېگەن يەردە چېدىرلىرىنى تىكتى. **21** ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇلارغا يول كۆرسىتىشكە كۈندۈزى بىر بۇلۇت تۈۋرۈكىدە، كېچىسى يورۇقلۇق بېرىشكە ئوت تۈۋرۈكىدە بولۇپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈرەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېچە- كۈندۈز يول يۈرەلەيتتى. **22** بۇلۇت تۈۋرۈكى كۈندۈزى، ئوت تۈۋرۈكى كېچىسى خەلقتىن ئايرىلماي، ئالدىدا يۈرەتتى.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا: **2** ـ سەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇرۇلۇپ مىگدول بىلەن دېڭىزنىڭ ئارىلىقىدىكى پى-ھاھىروتنىڭ ئالدىغا بېرىپ چېدىر تىكىڭلار، بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى دېڭىزنىڭ بويىدا چېدىر تىكىڭلار»، دېگىن. **3** شۇنىڭ بىلەن پىرەۋن: «ئىسرائىللار زېمىندا ئېزىپ قالدى، چۆلنىڭ ئىچىدە قامىلىپ قالدى» دەپ ئويلايدۇ؛ **4** ئىسرائىللارنى قوغلىسۇن دەپ مەن پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۇلۇغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن، ۋە مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ ـ دېدى. ئىسرائىللار خۇدانىڭ سۆزى بويىچە قىلدى. **5** «ئۇ خەلق قېچىپ كەتتى» دەپ مىسىرنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر بېرىلىۋىدى، پىرەۋن بىلەن ئەمەلدارلىرى خەلق توغرىسىدىكى قاراردىن يېنىپ: «ئىسرائىللارنى قۇللۇقتىن قويۇۋېتىكىنىمىز، بۇ زادى نېمە قىلغىنىمىز؟!» ـ دېيىشتى. **6** [پىرەۋن] دەرھال جەڭ ھارۋىسىنى قوشتۇرۇپ، ئۆز خەلقىنى باشلاپ يولغا چىقتى. **7** ئۇ يەنە ئالتە يۈز خىلالىغان جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مىسىردىكى بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى يىغدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە لەشكەر باشلىقلىرىنى ئولتۇرغۇزۇپ ئېلىپ ماڭدى. **8** پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋننىڭ كۆڭلىنى قاتتىق قىلغىنى ئۈچۈن، ئۇ ئىسرائىللارنى قوغلىدى. بۇ چاغدا ئىسرائىللار قوللىرىنى ئېگىز كۆتۈرۈشكەن ھالدا مىسىردىن چىقىپ بولغانىدى. **9** مىسىرلىقلارنىڭ [ھەممىسى] يەنى پىرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى بىلەن جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق لەشكەرلىرى بىلەن پۈتكۈل قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ، ئىسرائىللار دېڭىز بويىغا چېدىر تىككەن جايدا، يەنى پى-ھاھىروتنىڭ يېنىدا، بائال-زېفوننىڭ ئۆدۈلىدا ئۇلارغا يېتىشتى. **10** پىرەۋن يېقىنلاشقاندا، ئىسرائىللار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن يۈرۈش قىلىپ قوغلاپ كېلىۋاتاتتى! شۇنى كۆرگەنده ئىسرائىللار تولىمۇ قورقۇشۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا-پەرياد كۆتۈردى. **11** ئۇلار مۇساغا: ـ مىسىردا گۇرىستان تېپىلماسمىدى، سەن بىزنى چۆلدە ئۆلسۇن دەپ مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟! بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، بىزگە مۇنداق قىلغىنىڭ نېمىسى؟! **12** مىسىردا ئۇرغان ۋاقىتىمىزدا بىز ساڭا: «بىزنى مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشىمىزغا قويغىن، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن» دەپ ئېيتمىغانىمىدۇق؟ مىسىرلىقلارنىڭ قۇللۇقىدا

بولغىنىمىز چۈنكى كېلىپ ئۇلىگىنىمىزدىن ئەۋزەل بولاتتى! ـ دېدى. 13 بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: ـ قورقاي، تىك تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ بۇگۈن سىلەرگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر بۇگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. 14 پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سىلەر بولسا ئۈلار جىم تۇرسا ئۈلارلا بولدى، دېدى. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ نېمىشقا سەن ماڭا پەريات كۆتۈرىسەن؟ ئىسرائىللارغا: «ئالدىغا مېڭىڭلار» دەپ بۇيرۇغىن. 16 لېكىن سەن ھاسانى كۆتۈرۈپ قولۇڭنى دېڭىزغا تۇزىتىپ، ئۇنى ئىككىگە بۆلگىن؛ شۇنداقتا، ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارنى قوغلىسۇن دەپ مىسىرلىقلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، مەن پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلىرى ئارقىلىق ئۆز ئۈلۈغلۇقۇمنى ئايان قىلغىنىمدا، مىسىرلىقلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ، دېدى. 19 ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىدا يۈرۈۋاتقان خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئەمدى ئۈلارنىڭ كەينىگە ئوتتى؛ شۇنىڭدەك ئۈلارنىڭ ئالدىدا ماڭغان بۇلۇت تۈۋرۈكىمۇ ئۈلارنىڭ كەينىگە يۈتكىلىپ، 20 مىسىرلىقلارنىڭ چېدىرگاھى بىلەن ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ ئارىلىقىدا توختىدى؛ بۇ بۇلۇت بىر تەرەپتە قاراڭغۇلۇق چۈشۈرۈپ، يەنە بىر تەرەپتە كېچىنى يورۇتتى. بۇنىڭ بىلەن پۈتۈن بىر كېچە بىر قوشۇن يەنە بىر قوشۇنغا يېقىن كېلەلمىدى. 21 مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتتى، پەرۋەردىگار پۈتۈن كېچە شەرقتىن كۈچلۈك بىر شامال چىقىرىپ، دېڭىزنىڭ سۈيىنى كەينىگە ياندۇردى، ئۇ سۈنى ياندۇرۇپ دېڭىزنى قۇرۇق يەر قىلدى، سۇلار ئىككىگە بۆلۈندى. 22 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەردىن مېڭىپ، ئۆتۈپ كەتتى؛ سۇلار بولسا ئۈلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 23 ئەمما مىسىرلىقلار ئۈلارنى قوغلاپ كېلىۋاتاتتى ـ پىرەۋننىڭ بارلىق ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق لەشكەرلىرى ئۈلارنىڭ كەينىدىن دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغىچە كەلدى. 24 تاڭ ئاتقاندا شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن بۇلۇت تۈۋرۈكىدە تۇرۇپ مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا قارىدى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ قوشۇنىغا پاراكەندىچىلىك چۈشۈردى. 25 ئۇ ئۈلارنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ چاقلىرىنى پاتقۇزۇپ، ھەيدەپ مېڭىشنىڭ مۇشكۈل قىلدى. مىسىرلىقلار: ـ يۈرۈڭلار، ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قاچايلى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۈلار ئۈچۈن مىسىرلىقلارغا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سۇلار يېنىپ مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە، ئۈلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئاتلىقلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېقىپ بېرىپ، ئۈلارنى چۈكتۈرۈۋەتسۇن دەپ قولۇڭنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزاتقىن، ـ دېدى. 27 مۇسا قولىنى دېڭىزنىڭ ئۈستىگە ئۇزىتىۋىدى، تاڭ ئاتقاندا دېڭىزنىڭ سۈيى يەنە ئەسلىي ھالىتىگە يېنىپ كەلدى. قېچىۋاتقان مىسىرلىقلار ئېقىنغا قارشى يۈگۈرۈشتى، پەرۋەردىگار ئۈلارنى دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا مولاق ئاتقۇزدى. 28 سۇ ئەسلىگە يېنىپ كېلىپ، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئارقىدىن قوغلاپ دېڭىزغا كىرگەن پىرەۋننىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى غەرق قىلىۋەتتى، ئۈلاردىن بىرىمۇ ساق قالمىدى. 29 لېكىن ئىسرائىللار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇق يەر بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كەتتى؛ سۇلار ئۈلارنىڭ ئوڭ ۋە سول يېنىدا كۆتۈرۈلۈپ تامدەك تۇراتتى. 30 شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىللارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى؛ ئىسرائىللار مىسىرلىقلارنىڭ دېڭىزنىڭ بويىدا ئۈلۈك ياتقىنىنى كۆردى. 31 ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ مىسىرلىقلارغا ئىشلەتكەن زور قۇدرىتىنى كۆرۈپ، پەرۋەردىگاردىن قورقتى؛ ئۈلار پەرۋەردىگارغا ۋە ئۇنىڭ قۇلى مۇساغا ئىشەندى.

15

شۇ چاغدا مۇسا بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا مەدھىيە ئوقۇپ مۇنۇ كۈينى ئېيتتى: ـ «مەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەپ كۈي ئېيتاي، چۈنكى ئۇ كارامەت ئۈلۈغلۇقىنى كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە منگۈچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. 2 مېنىڭ كۈچۈم ھەم مېنىڭ كۈيۈم ياھ ئۇنىدۇر، ئۇ ماڭا نىجات بولدى؛ ئۇ مېنىڭ تەڭرىمدۇر، مەن ئۇنى ئۈلۈغلايمەن؛ ئۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ خۇداسىدۇر، مەن ئۇنى ئالىي دەپ مەدھىيەلەيمەن. 3 پەرۋەردىگار جەڭچىدۇر، ياھۋەھ ئۇنىڭ نامىدۇر. 4 پىرەۋننىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەم قوشۇنلىرىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ ئالىي لەشكەر باشلىقلىرى قىزىل دېڭىزدا غەرق قىلىندى. 5 چوڭقۇر سۇلار ئۈلارنى كۆمۈۋەتتى، ئۈلار خۇددى تاشتەك دېڭىز تېگىگە چۈكۈپ كەتتى. 6 سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، قۇدرىتى بىلەن شان-شەرەپ تاپتى؛ سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، ئەي پەرۋەردىگار، دۈشمەننى كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى. 7 ئۆز ئۈلۈغلۇقۇڭنىڭ ھەيۋىسى بىلەن ئۆزۈڭگە قارشى چىققانلارنى نابۇت قىلدىڭ، سەن ئوتلۇق غەزىپىڭنى ئەۋەتتىڭ، ئۇ سامانىنى كۆيدۈرگەن ئوتتەك ئۈلارنى يۇتۇۋەتتى. 8 دېمىڭىزنىڭ نەپىسى بىلەن سۇلار دۈڭ بولۇپ تۇرلىدى، جۈشقۇنلىغان دولقۇنلار دۈڭ كەبى تىك تۇردى، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى چوڭقۇر سۇلار قاتۇرۇپ قويۇلدى. 9 دۈشمەن دېدى: «مەن ئۈلارنى قوغلايمەن، يېتىشىمەن، ئوۋلجا ئېلىپ ئۈلەشتۈرىمەن، ئۈلاردىن دەردىمنى چىقىرىمەن، قىلىچىمنى سۇغۇرۇپ، ئۆز قولۇم بىلەن ئۈلارنى نابۇت قىلىمەن». 10 لېكىن سەن نەپىسىڭ بىلەن پۈۋلىدىڭ، دېڭىز ئۈلارنى كۆمۈۋەتتى؛ ئۈلار جۈشقۇنلۇق سۇلاردا قوغۇشۇندەك چۈكۈپ كەتتى. 11 ئىلاھلارنىڭ ئارىسىدا، ئەي پەرۋەردىگار، كىم سېنىڭ تەڭداشىڭ بولسۇن؟ پاك-مۇقەددەسلىك ئۈچىدە ئۆز ھەيۋىتىڭنى كۆرسىتىدىغان، ھەمد-مەدھىيىلەر ئارىسىدا دەھشەتلىك تۇرىدىغان، مۇجىزە- كارامەت يارىتىدىغان، سەندەك كىم بولسۇن؟ 12 سەن ئوڭ قولۇڭنى ئۆزىتىشىڭ بىلەن، يەر-زېمىن ئۈلارنى يۇتۇۋەتتى. 13 لېكىن ئۆزۈڭگە ھەمجەمەت قىلىپ قۇتقۇزغان قوۋمىنى رەھىمدىللىقىڭ بىلەن باشلاپ چىقتىڭ، سەن ئۈلارنى ئۆز مۇقەددەس ماكانىڭغا قۇدرىتىڭ بىلەن ھىدايەت قىلىپ يېتەكلىدىڭ. 14 يات خەلقلەر بۇنى ئاڭلاپ، تىترىشىپ كەتتى؛ فىلىستىيەدە ئۈرۈۋاتقانلارنى تولغاقتەك ئازاب ئوتتى. 15 ئاندىن ئېدومنىڭ ئەمىرلىرى دەككە-دۈككىگە چۈشتى؛ موئابنىڭ پالۋانلىرىنى بولسا، راسا تىترەك باستى؛ قانائان زېمىنىدىكىلەرنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ ئاقتى؛ 16 قورقۇنچ ۋە دەھشەت ئۈلارنى باستى؛ بىلىكىڭنىڭ ھەيۋىتى بىلەن ئۈلار خۇددى تاشتەك مىدرىلىيالماي قالدى؛ خەلقىڭ ئوتۇپ كەتكۈچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ رەنە تولەپ ھۆر قىلغان خەلقىڭ ئوتۇپ بولغۇچە. 17 ئۈلارنى باشلاپ كىرىپ، ئۆز مىراسىڭ بولغان تاغدا كۆچەتتەك تىكسەن، ئۆز ماكانىڭ قىلغان جايىغا، ئى پەرۋەردىگار، ئۆز قوللىرىڭ تەييارلىغان مۇقەددەس جايىغا، ئى رەب، ئۈلارنى ئېلىپ بارسەن. 18 پەرۋەردىگار ئەبەدىلتەبەدگىچە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ! 19 چۈنكى پىرەۋننىڭ ئاتلىرى، جەڭ ھارۋىلىرى ئاتلىقلىرى بىلەن بىللە دېڭىزغا كىرىپ بولدى، پەرۋەردىگار دېڭىزنىڭ سۇلىرىنى ئۈلارنىڭ ئۈستىگە ياندۇردى، لېكىن ئىسرائىللار بولسا دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەردىن مېڭىپ ئوتۇپ كەتتى». 20 ئاندىن ھارۇننىڭ ھەدىسى پەيغەمبەر مەريەم قولىغا داپنى ئالدى، بارلىق قىز-ئايالارمۇ قولىغا داپ ئېلىپ، ئۈستىسۈل ئويۇنىشىپ ئوتنىڭغا ئەگەشتى. 21 مەريەم ئۈلارغا جاۋابەن مۇنداق كۈينى ئوقۇدى: ـ «پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ زور ئۈلۈغلۇقىنى

كۆرسەتتى، ئۇ ئات ۋە منىڭچىنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى!». 22 ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنى قىزىل دېڭىزدىن باشلاپ، شۇر چۆلىگە ئېلىپ باردى. ئۇلار ئۈدا ئۈچ كۈن چۆلدە يۈرۈپ، سۇ تاپالمىدى. 23 ئاندىن ئۇلار ماراھقا يېتىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ يەرنىڭ سۇيى ئاچچىق بولۇپ، سۈيىنى ئىچكلى بولمايتتى، شۇڭا ئۇ جاينىڭ نامى «ماراھ» دەپ قويۇلغان. 24 ئۇ ۋاقىتتا خالايىق: ـ بىز نېمە ئىچىمىز؟ ـ دەپ مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 25 ئۇ پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بىر دەرەخنى كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرەخ ياغىچنى ئېلىپ، سۇغا تاشلۇدىدى، سۇ تاتلىق سۇغا ئايلاندى. ئۇ يەردە پەرۋەردىگار ئۇلارغا ھۆكۈم-بەلگىلىمە بېكىتىپ، ئۇلارنى سىناپ، مۇنداق دېدى: ـ 26 «ئەگەر سىلەر كۆڭۈل قويۇپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، بارلىق ھۆكۈملىرىنى تۇتساڭلار، ئۇنداقتا، مەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈستىگە سالغان كېسەللەردىن ھېچبىرىنى ئۈستۈڭگە سالمايمەن؛ چۈنكى مەنكى سىلەرگە شىپالىق بەرگۈچى پەرۋەردىگاردۇرمەن». 27 ئاندىن ئۇلار ئېلىمغا يېتىپ كەلدى. شۇ يەردە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە سۇلارنىڭ بويىدا چېدىر تىكتى.

16 ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئېلىمدىن يولغا ئاتلاندى؛ مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، ئىككىنچى ئېينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە ئېلىم بىلەن سىنا يېنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى سىن چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئەمما ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى چۆلدە مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىلى تۇردى. 3 ئىسرائىللار ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ قولى بىزنى مىسىر يۇرتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتكەن بولسا بولماسمىدى! شۇ يەردە بىز گۈش قاياۋاتقان قازانلارنى چۈرىدەپ ئولتۇرۇپ، تويغۇدەك نان يېگەنمىدۇق؟ لېكىن سىلەر بۇ جامائەتنىڭ ھەممىسىنى ئاچلىق بىلەن ئولتۇرمەكچى بولۇپ بىزنى بۇ چۆلگە ئېلىپ كەلدىڭلار! ـ دېيىشتى. 4 بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ئاسماندىن سىلەرگە نان ياغدۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن خەلق ھەر كۈنى چىقىپ، بىر كۈنلۈك لازىملىقىنى يىغۇالسۇن. بۇ تەرىقىدە مەن ئۇلارنىڭ مېنىڭ قانۇن-ئەمرلىرىمدە ماڭىدىغان-ماڭمايدىغانلىقىنى سىنايمەن. 5 ھەر ھەپتىنىڭ ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار يىغۇالغانلىرىنى تەيارلىسۇن؛ ئۇ باشقا كۈنلەردە ئېرىشىدىغىنىدىن بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ، ـ دېدى. 6 ئاندىن مۇسا بىلەن ھارۇن بارلىق ئىسرائىللارغا: ـ بۈگۈن ئاخشام سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققۇچىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە 7 ئەتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى، بىزگە كەلسەك، سىلەر يامان گېپىمىزنى قىلىپ غوتۇلدىغۇدەك بىز كىم ئىدۇق؟ ـ دېدى. 8 مۇسا يەنە: پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاخشام سىلەرگە يېگىلى گۈش بېرىپ، ئەتە ئەتىگەندە تويغۇدەك نان بەرگەندە [بۇنى بىلىسىلەر]؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ غوتۇلدىغىنىڭلارنى ئاڭلىدى. ئەمدى بىز نېمە ئىدۇق؟ سىلەرنىڭ غوتۇلداشقىنىڭلار بىزلەرگە قارىتىلغان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارغا قارىتىلغاندۇر، ـ دېدى. 9 ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە: «پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار؛ چۈنكى ئۇ يامان گەپ بىلەن غوتۇلداشقىنىڭلارنى ئاڭلىدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. 10 شۇنداق بولىدىكى، ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆزلەپ تۇرغىنىدا، ئۇلار چۆل تەرەپكە قارىۋىدى، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى بۇلۇتتا ئايان بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 12 ـ مەن ئىسرائىللارنىڭ يامان گەپ قىلىپ غوتۇلداشقىنىنى ئاڭلىدىم؛ ئەمدى ئۇلارغا: «گۈگۈمدا سىلەر گۈش يەيسىلەر ۋە ئەتىگەندە نادىن توينۇنسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر» ـ دەپ ئېيتقىن، دېدى. 13 كەچقۇرۇندا شۇنداق بولدىكى، بۈدۈنلەر توچۇپ كېلىپ، چېدىرگاھنى قاپلاپ كەتتى؛ ئەتىسى ئەتىگەندە، چېدىرگاھنىڭ ئەتراپىدىكى يەرلەرگە شەبنەم چۈشكەنىدى. 14 ئەتراپىنا ياتقان شەبنەم كۆتۈرۈلۈپ كەتكەندىن كېيىن، مانا، چۈللۈكنىڭ يەر يۈزىدە قىراۋدەك نېپىز، كىچىك-كىچىك يۇمىلاق نەرسىلەر تۇراتتى. 15 ئىسرائىللار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگىنى ئۈچۈن: ـ بۇ نېمىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. مۇسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بۇ پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاتا قىلغان ئوزۇق-تۇلۇكتۇر. 16 پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى ئەمر قىلىپ دېدىكى، «ھەربىرىڭلار يەيدىغىنىڭلارغا قاراپ ئۇنىڭدىن يىغىۋېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئائىلىدىكى ئادەم سانىغا قاراپ، ھەربىر ئادەمگە بىر ئومەر مىقدارىدا يىغىڭلار؛ ھەر ئادەم ئۆز چېدىرىدىكى كىشىلەر ئۈچۈن يىغىڭلار» ـ دېدى. 17 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ، بەزىسى كۆپەرەك، بەزىسى ئازراق يىغۋالدى. 18 ئۇلار ئۇنى ئومەر مىقدارى بىلەن ئۆلچەۋىدى، كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ كەتمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى؛ ھەربىر كىشى ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغقانىدى. 19 مۇسا ئۇلارغا: ـ ھېچقانداق ئادەم بۇلاردىن ھېچنېمنى ئەتىگە قالدۇرمىسۇن، دېدى. 20 شۇنداق بولسىمۇ، ئۇلار مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، بەزىلەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمىنى ئەتىگە ساقلاپ قويدى. ئەمما ساقلاپ قويغىنى قۇرتلاپ سېسىپ كەتتى. بۇ ئىش ئۈچۈن مۇسا ئۇلارغا خاپا بولۇپ ئاچچىقلاندى. 21 شۇ سەۋەبتىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى ھەر ئەتىگىنى چىقىپ ئۆز يەيدىغىنىغا قاراپ يىغۋالاتتى؛ قالغانلىرى بولسا ئاپتاپ چىققاندا ئېرىپ كېتەتتى. 22 لېكىن ئالتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار كۈنلۈك ئوزۇقنىڭ ئىككى ھەسسىسىنى يىغدى؛ دېمەك، ھەربىر كىشى ئۈچۈن ئىككى ئومەر مىقدارىدا يىغۋالدى؛ ئاندىن جامائەت ئەمىرلىرى ھەممىسى كېلىپ بۇنى مۇساغا ئېيتتى. 23 مۇسا ئۇلارغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنى: ـ ئەتە تارام كۈنى، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس شاباتنىڭ كۈنى بولىدۇ؛ پىشۇرىدىغىنىڭلارنى پىشۇرۇپ، قاينىتىدىغىنىڭلارنى قاينىتىپ، ئېشىپ قالغانلىرىنى ھەممىسىنى ئەتىگە ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 24 ئۇلار مۇسا بۇيرۇغاندەك، ئېشىپ قالغانى ئەتىسىگە ساقلاپ قويۇۋىدى، ئۇلار سېسىپ قالمىدى، قۇرۇتلاپمۇ كەتمىدى. 25 مۇسا ئۇلارغا: ـ بۇنى بۈگۈن يەڭلار، چۈنكى بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شاباتنىڭ كۈنى بولغىنى ئۈچۈن بۈگۈن دالادىن تاپالمايسىلەر. 26 ئالتە كۈن سىلەر يىغىساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى شاباتنىڭ بولغىنى ئۈچۈن ئۇ كۈنىدە ھېچنېمە تېپىلمايدۇ؛ ـ دېدى. 27 ھالبۇكى، يەتتىنچى كۈنى خەلقتىن بىرنەچچىسى ئوزۇق-تۇلۇك يىغقىلى چىقىۋىدى، ھېچنېمە تاپالمىدى. 28 پەرۋەردىگار مۇساغا: «سىلەر قاچانغىچە مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇشنى رەت قىلىسىلەر؟ 29 مانا، پەرۋەردىگار سىلەرگە شاباتنىڭ كۈنىنى بېكىتىپ بەردى؛ شۇڭا يەتتىنچى كۈنى ھەربىرىڭلارنى ئۈز ئورنىدا تۇرۇۋېرىڭلار، سىرتلارغا چىقمىسۇن دەپ، ئالتىنچى كۈنى ئىككى كۈنلۈك ئوزۇق بېرىدۇ»، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن خەلق يەتتىنچى كۈنى ئارام ئالدى. 31 ئىسرائىللار بۇ ئوزۇقنى «مانا» دەپ ئاتىدى؛ ئۇنىڭ [شەكلى] يۇمغاقسۈت ئۇرۇقىدەك، رەڭگى ئاق بولۇپ، ئەمى ھەسەلگە مىلەنگەن قوتۇرماچقا ئوخشايتتى. 32 مۇسا ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى شۇكى، ـ كېينىكى ئەۋلادلىرىڭلارغا مەن سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققاندا، مەن سىلەرگە چۆلدە يېيىشكە ئاتا قىلغان نانىنى كۆرىستىش ئۈچۈن، ئۇنىڭدىن كومزەككە بىر ئومەر توشقۇزۇپ، ئۇلار ئۈچۈن ساقلاپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 33 مۇسا ھارۇنغا: ـ كەلگۈسى ئەۋلادلىرىڭلارغا كۆرىستىشكە ساقلاش ئۈچۈن

بىر كومزەكنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بىر ئومەر مىقداردا ماننا سېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ
ھۇزۇرىدا قويۇپ قويغىن، ـ دېدى. **34** [كېيىن،] ھارۇن پەرۋەردىگار مۇساغا
بۇيرۇغاندەك كومزەكنى ساقلاش ئۈچۈن ئۇنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ
ئالدىدا قويۇپ قويدى. **35** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار ئادەم ئولتۇراقلاشقان بىر
زېمىنغا يېتىپ كەلگۈچە قىرىق يىل «ماننا» يېدى؛ ئۇلار قاناتان زېمىنىنىڭ
چېگرالىرىغا يەتكۈچە ماننا يېدى. **36** ئەينى چاغدا بىر «ئومەر» «ئەفاھ»نىڭ
ئوندىن بىرىگە باراۋەر ئىدى.

17

ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جاماەتى قوپۇپ، سىن چۆلىدىن
چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە سەپەر قىلىپ، رەفىدىم دېگەن يەرگە
كېلىپ چېدىرلىرىنى تىكتى. ئەمما ئۇ يەردە خەلققە ئىچكىلى سۇ يوق ئىدى.
2 شۇنىڭ بىلەن خەلق مۇسا بىلەن جىدەللىشىپ: ـ بىزگە ئىچكىلى سۇ بەرگىن! ـ
دېدى. لېكىن مۇسا ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنىڭ بىلەن جىدەللىشىسىلەر؟ نېمىشقا
پەرۋەردىگارنى سىنايسىلەر؟ ـ دېدى. **3** لېكىن خەلق چاكىقاپ، سۇ تەلەپ
قىلىپ، مۇسادىن ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ: ـ سەن نېمىشقا بىزنى، بالىلىرىمىزنى
ۋە مېلىمىزنى ئۆسسۈزلۈق بىلەن ئولتۇرۇشۇكە مىسىردىن ئېلىپ كەلدىڭ؟ ـ
دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرۈپ: ـ بۇ خەلقنى
قانداق قىلسام بولار؟! ئۇلار ھېلىلا مېنى چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن! ـ
دېدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋابەن: ـ سەن ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن
بىرنەچچىسىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ چىقىپ، [نىل] دەرياسىنىڭ سۈيىنى
ئۇرغىنىڭدا ئىشلەتكەن ھاساڭنى قولۇڭغا ئېلىپ خەلقنىڭ ئالدىغا بارغىن؛ **6** مانا،
مەن شۇ يەردە، ھورەب تېغىدىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە سېنىڭ ئالدىڭدا
تۇرىمەن؛ سەن قورام تاشنى ئۇرغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن خەلققە ئىچكىلى سۇ
چىقىدۇ، ـ دېدى. مۇسا ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنداق
قىلدى. **7** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ جىدەللەشكىنى ۋە ئۇلارنىڭ «پەرۋەردىگار
زادى ئارىمىزدا بارمۇ-يوقمۇ؟» دېيىشىپ پەرۋەردىگارنى سىنىغىنى ئۈچۈن، ئۇ
يەرنى «ماسساە» ۋە «مەرىباە» دەپ ئاتىدى. **8** شۇ چاغدا ئامالەكلەر
كېلىپ رەفىدىمدە ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **9** مۇسا يەشۇئاغا: سەن ئۆزىمىزدىن
ئامالەك بىلەن جەڭ قىلىشقا ئادەم تاللىغىن. مەن ئەتە خۇدانىڭ ھاسىسىنى
قولۇمغا ئېلىپ دۆڭنىڭ چوققىسىدا تۇرۇپ تۇرىمەن، دېدى. **10** يەشۇئا مۇسا
بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئامالەكلەر بىلەن جەڭ قىلدى. مۇسا، ھارۇن ۋە خۇر
دۆڭنىڭ چوققىسىغا چىقتى. **11** شۇنداق بولدىكى، مۇسا قولىنى كۆتۈرۈپ
تۇرسا، ئىسرائىل غالىب كېلەتتى، لېكىن ئۇ قوللىرىنى پەسكە چۈشۈرۈپ تۇرسا،
ئامالەك غالىب كېلەتتى. **12** مۇسانىڭ قوللىرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ ئۇلار بىر
تاشنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ ئاستىغا قويدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇردى؛ ئاندىن
ھارۇن بىلەن خۇر بىرى بىر تەرىپىدە، بىرى يەنە بىر تەرىپىدە ئۇنىڭ قوللىرىنى
يۇلۇپ تۇردى؛ بۇ تەرىقىدە ئۇنىڭ قوللىرى تاكى كۈن پاتقۇچە مەزمۇت تۇردى.
13 شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئامالەك ۋە ئۇنىڭ خەلقىنى قىلىچلاپ نابۇت قىلدى.
14 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بىر ئەسلىمە بولسۇن دەپ بۇ ئىشلارنى بىر كىتابقا
يېزىپ قالدۇرغىن، شۇنداقلا شۇلارنى يەشۇئانىڭ قۇلاقلىرىغا ئوقۇپ بەر؛ چۈنكى
مەن ئامالەكنىڭ نامىنى ئاسمانلارنىڭ ئاستىدىن، ھەتتا ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ
مۇتلەق ئۆچۈرۈۋېتىمەن، دېدى. **15** ئاندىن مۇسا بىر قۇربانگاھنى ياساپ،
نامىنى «پەرۋەردىگار ئۆزىمدۇر» دەپ ئاتىدى **16** ۋە مۇسا: ـ ياھنىڭ تەختى
ئالدىدا بىر قول كۆتۈرۈلۈپ: ـ «پەرۋەردىگار ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئامالەككە
قارشى جەڭ قىلىدۇ» دېيىلگەندى، ـ دېدى.

18

مۇسانىڭ قېينىئاتىسى، يەنى مىدىيانىنىڭ كاھىنى يەترو خۇدانىڭ
مۇسا ئۈچۈن ھەممىدە ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن بارلىق قىلغانلىرى توغرۇلۇق
ئاڭلىدى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقارغانلىقىدىن خەۋەر
تاپتى. **2** شۇنىڭ بىلەن مۇسانىڭ قېينىئاتىسى يەترو مۇسانىڭ ئەسلىدە ئۆز يېنىغا
ئەۋەتىۋەتكەن ئايالى زىپپوراھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يولغا چىقتى
(بىرىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى گەرشوم دەپ قويۇلغانىدى؛ چۈنكى مۇسا: «مەن
ياقا يۇرتتا مۇساپىر بولۇپ ئۆزرۇۋاتىمەن» دېگەندى. **4** يەنە بىرىنچى ئىسمى
ئەلىئېزەر دەپ قويۇلغانىدى؛ چۈنكى مۇسا: «ئاتامنىڭ خۇداسى ماڭا يارىدەمدە
بولۇپ، مېنى پىرەۋنىنىڭ قىلىچىدىن قۇتقۇزدى»، دېگەندى). **5** شۇنداق
قىلىپ مۇسانىڭ قېينىئاتىسى يەترو مۇسانىڭ ئوغۇللىرى بىلەن ئايالىنى ئېلىپ،
مۇسانىڭ چۆلدە، خۇدانىڭ تېغىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەن يېرىگە يېتىپ
كەلدى. **6** ئۇ ئەسلىدە مۇساغا: ـ «ماناە، مەنكى قېينئاتاڭ يەترو سېنىڭ
ئايالىڭنى ۋە ئۇنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن» دەپ خەۋەر
ئەۋەتكەندى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز قېينئاتىسىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تەزىم
قىلىپ، ئۇنى سۈيدى. ئۇلار بىر-بىرىدىن ھال-ئەھۋال سورىشىپ چېدىرغا
كىردى؛ **8** ئاندىن مۇسا قېينىتىسىغا ئىسرائىلنىڭ ۋەجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ
پىرەۋن ۋە مىسىرلىقلارغا قىلغان ھەممە ئەمەللىرىنى سۆزلەپ، ئۇلارنىڭ يول بويى
بېشىغا چۈشكەن جەبىر-جاپالارنى بايان قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قانداق قىلىپ
ئۇلارنى قۇتقۇزغىنىنى ئېيتىپ بەردى. **9** يۇنى ئاڭلاپ يەترو پەرۋەردىگارنىڭ
ئىسرائىلغا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقىدىن، ئۇلارنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن
قۇتقۇزغانلىقىدىن شادلاندى. **10** يەترو شادلىنىپ: ـ سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ
ۋە پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنا تەشەككۈرلەر بولغاي! ئۇ
بۇ قوۋمنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! **11** مەن پەرۋەردىگارنىڭ
بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن ئۇردىغانلىقىنى ئەمدى بىلدىم؛ چۈنكى ئۇ دەل
ئۇلار يوغانچىلىق قىلغان ئىشتا ئۆزىنىڭ ئۇلاردىن ئۈستۈن ئۇردىغانلىقىنى نامايان
قىلدى ـ دېدى. **12** ئاندىن مۇسانىڭ قېينىتاسى يەترو خۇداغا ئاتاپ بىر
كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە بىرنەچچە [تەشەككۈر] قۇربانلىقلىرىنى ئېلىپ كەلدى؛
ھارۇن بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەربىر ئاقساقىلى مۇسانىڭ قېينىتاسى بىلەن بىللە
خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تائام يېيىشكە كەلدى. **13** ئەتىسى مۇسا خەلقنىڭ ئىش-
دەۋالىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇردى؛ خەلق ئەتىگەندىن تارتىپ
كەچكىچە مۇسانىڭ چۆرىسىدە تۇرۇشتى. **14** مۇسانىڭ قېينىتاسى ئۇنىڭ
خەلقى ئۈچۈن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەندە ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ خەلققە قىلىۋاتقان
بۇ ئىشىڭ زادى نېمە ئىش؟ نېمىشقا سەن [بۇ ئىشتا] يالغۇز ئولتۇرىسەن، بارلىق
خەلق نېمە ئۈچۈن ئەتىگەندىن كەچكىچە سېنىڭ چۆرەڭدە تۇرىدۇ؟ ـ دېدى.
15 مۇسا قېينىتاسىغا جاۋاب بېرىپ: ـ خەلق خۇدادىن يول ئىزدەشكە مېنىڭ
قېشىمغا كېلىدۇ. **16** قاچانكى ئۇلارنىڭ بىر ئىش-دەۋاسى چىقسا ئۇلار يېنىمغا
كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقىرىمەن ۋە شۇنداقلا
خۇدانىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۇلارغا بىلدۈرىمەن، ـ دېدى. **17** مۇسانىڭ
قېينىتاسىنى ئۇنىڭغا: ـ بۇ قىلغىنىڭ ياخشى بولماپتۇ. **18** سەن جەزمەن ئۆزۈڭنى
ھەممە چۆرەڭدە تۇرغان خەلقىنىمۇ چارچىتىپ قويىسەن؛ چۈنكى بۇ ئىش
ساڭا بەك ئېغىر كېلىدۇ. سەن ئۇنى يالغۇز قىلىپ يېتىشەلمەيسەن. **19** ئەمدى
مېنىڭ سۆزۈمگە قۇلاق سالغىن، مەن ساڭا بىر مەسلىھەت بېرەي ۋە [شۇنداق
قىلساڭ،] خۇدا سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ خۇدانىڭ ئالدىدا
خەلقنىڭ ۋەكىلى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى خۇداغا مەلۇم قىلغىن؛ **20** سەن
خەلققە قانۇن-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىتىپ، ماڭىدىغان يولنى كۆرسىتىپ، ئۇلارنىڭ

قانداق بۇرچى بارلىقنى ئۇقتۇرغىن. 21 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا سەن پۈتكۈل خەلقىنىڭ ئارىسىدىن خۇدادىن قورقىدىغان، نەپىسانىيەتچىلىكنى يامان كۆرىدىغان ھەم قابىلىيەتلىك ھەم دىيانەتلىك ئادەملەرنى تېپىپ، ئۇلارنى خەلقىنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ تەينىلىگىن. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقىنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سورايدۇ. ئەگەر چوڭ بىر ئىش-دەۋا چىقىپ قالسا، بۇنى ساڭا تاپشۇرسۇن؛ لېكىن ھەممە كىچىك ئىش-دەۋالارنى ئۇلار ئۆزلىرى بېجىرىسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇلار سېنىڭ ۋەزىپەڭنى يېنىكلىتىپ، يۈكۈڭنى كۆتۈرۈشۈپ بېرىدۇ. 23 ئەگەر شۇنداق قىلساڭ ۋە خۇدا ساڭا شۇنداق بۇيرۇسا، ئۆزۈڭ [ۋەزىپەڭدە] پۈت تىرەپ تۇرالايسەن ۋە خەلقىڭمۇ خاتىرجەملىك بىلەن ئۆز جايىغا قايتىپ كېتىدۇ، دېدى. 24 مۇسا قېينىتاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ دېگىننىڭ ھەممىسىنى قىلدى. 25 مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل ئارىسىدىن قابىلىيەتلىك ئادەملەرنى تاللاپ، ئۇلارنى خەلقىنىڭ ئۈستىگە باش قىلىپ، بەزىسىنى مىڭبېشى، بەزىسىنى يۈزبېشى، بەزىسىنى ئەللىكبېشى، بەزىسىنى ئونبېشى قىلىپ قويدى. 26 بۇلار ھەرقانداق ۋاقىتتا خەلقىنىڭ ئىش-دەۋالىرىنى سوراپ تۇردى؛ تەسەرەك ئىش-دەۋالارنى بولسا، مۇساغا يوللايتتى، كىچىك ئىش-دەۋالارنى بولسا ئۆزلىرى سورايتتى. 27 ئاندىن مۇسا قېينىتاتىسىنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى.

19

ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىقىپ، دەل ئۈچىنچى ئېينىڭ باشلانغان كۈنى سىناي چۆلىگە يېتىپ كەلدى. 2 ئۇلار رەفىدىمدىن چىقىپ، سىناي چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، چۆلدە چېدىر تىكتى؛ ئىسرائىل شۇ يەردە، تاغنىڭ ئۈدۈلىدا توختاپ چېدىر تىكتى. 3 مۇسا خۇدانىڭ ئالدىغا چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار تاغدىن ئۇنىڭغا خىتاب قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن ياقۇپنىڭ جەمەتىگە سۆز قىلىپ، ئىسرائىللارغا مۇنۇ خەۋەرنى يەتكۈزگىن: ـ 4 «مېنىڭ مىسىرلىقلارغا نېمە قىلغىنىمنى، شۇنداقلا مەن سىلەرنى خۇددى بۈركۈت بالىلىرىنى قاناتلىرىغا مىندۇرۇپ ئېلىپ يۇرگەندەك، ئۆز قېشىمغا ئېلىپ كەلگىنىمنى ئۆزۈڭلار كۆردۈڭلار. 5 ئەمدى سىلەر دەرھەققەت مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلاپ، ئەھدەمنى ئۇتساڭلار، ئۇنداقتا بارلىق ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ماڭا خاس بىر گۆھەر بولىسىلەر ـ چۈنكى پۈتكۈل يەر مېنىڭكىدۇر ـ 6 ۋە سىلەر ماڭا كاھىنلاردىن تەركىب تاپقان خاس بىر پادىشاھلىق ۋە مۇقەددەس بىر قوۋم بولىسىلەر». مانا بۇ سەن ئىسرائىللارغا دېيىشىڭ كېرەك بولغان سۆزلەردۇر، ـ دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا يېنىپ كېلىپ، خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغان شۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 8 خەلقىنىڭ ھەممىسى بىر ئېغىزدىن: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغانلىرىڭ ھەممىسىگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. ئاندىن مۇسا خەلقىنىڭ جاۋاب سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بېرىپ يەتكۈزدى. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۆز قىلغىنىمدا خەلق ئاۋازىنى ئاڭلىسۇن، ھەمىشە ساڭا ئىشەنسۇن دەپ، يېنىڭغا قارا بۇلۇتنىڭ قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە كېلىمەن، دەپ ئېيتتى. مۇساموۇ خەلقىنىڭ دېگەنلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاڭلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا يەنە: ـ سەن خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇدۇرغىن. 11 ئۇلار ئۈچىنچى كۈنىگە تەييار تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۈچىنچى كۈنى بارلىق خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا چۈشىدۇ. 12 سەن خەلق ئۈچۈن [تاغنىڭ] ئەتراپىغا بىر پاسىل قىلىپ، ئۇلارغا: «سىلەر ئېھتىيات قىلىڭلار، تاغقا چىقماڭلار يا كى ئۇنىڭ ئېتىكىگە تېگىپ كەتمەڭلار. كىمكى تاغقا تەگسە ئۆلتۈرۈلىدۇ؛ 13 ئۇنىڭغا ھەتتا بىرەر قولى تېگىپ كەتسىمۇ، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن يا كى ئوق ئېتىپ ئۆلتۈرۈلسۇن. مەيلى ھايۋان يا كى ئىنسان بولسۇن، شۇنداق قىلسا، تىرىك قالدۇرۇلمىسۇن» ـ دەپ ئېيتقىن. لېكىن كاناي ئۆزۈن چېلىنسا، ئۇلار تاغنىڭ ئۈۋىگە چىقسۇن، دېدى. 14 مۇسا تاغدىن چۈشۈپ خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ، خەلقنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلدى؛ ئۇلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇدى. 15 ئاندىن مۇسا خەلققە: ـ ئۈچىنچى كۈنگە تەييار تۇرۇڭلار؛ ھېچكىم ئايالى بىلەن يېقىنچىلىق قىلمىسۇن، دېدى. 16 ئۈچىنچى كۈنى بولغاندا، تاڭ يورۇشى بىلەن شۇنداق بولدىكى، گۈلدۈرمامىلار گۈلدۈرلەپ، چاقماق چېقىپ، تاغ ئۈستىدە قويۇق بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولدى، زور قاتتىق چېلىنغان كانايىنىڭ ئاۋازى ئاڭلاندى. بۇنى كۆرۈپ چېدىرگاھدىكى پۈتكۈل خەلق قورقۇنچىدىن تىترەپ كەتتى. 17 مۇسا خەلقنى خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا چېدىرگاھدىن ئېلىپ چىقتى. ئۇلار كېلىپ تاغنىڭ ئۈۋىدە ئۆرە تۇردى. 18 پەرۋەردىگار سىناي تېغىغا ئوتتا چۈشۈپ كەلگىنى ئۈچۈن ئىس-تۈتەك پۈتكۈل تاغنى قاپلىدى؛ ئىس-تۈتەك خۇمدانىدىن ئورلىگەن ئىس-تۈتەكتەك ئۈستىگە ئۆرلەپ چىقتى. پۈتكۈل تاغ قاتتىق تەۋرىنىشكە باشلىدى. 19 كاناي ئاۋازى بارغانسېرى كۈچىيىپ ئىنتايىن قاتتىق چىقتى. مۇسا سۆز قىلىۋىدى، خۇدا ئاڭلاپ ئۇنلۇك ئاۋاز بىلەن جاۋاب بەردى. 20 پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىغا، تاغنىڭ چوققىسىغا چۈشتى؛ ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسانى تاغنىڭ چوققىسىغا چاقىرىۋىدى، مۇسا تاغقا چىقتى. 21 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن چۈشۈپ خالايىقنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ئۇلار «پەرۋەردىگارنى كۆرىمىز» دەپ پاسىلدىن بۇسۇپ ئۆتمىسۇن؛ ئۇنداق قىلسا، ئۇلاردىن كۆپ ئادەم ھالاك بولىدۇ، دەپ ئېيتقىن. 22 پەرۋەردىگارغا يېقىن كېلىۋېدىغان كاھىنلارمۇ ئۆزلىرىنى ماڭا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسۇن؛ بولمىسا، پەرۋەردىگار [سېپىلنى] بۇسكەندەك ئۇلارغا ھالاكەت يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. 23 مۇسا پەرۋەردىگارغا: ـ خالايىقنىڭ سىناي تېغىغا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بىزگە قاتتىق ئاگاھلاندۇردۇڭ: تاغنى «مۇقەددەس» دەپ قاراپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا پاسىلارنى بېكىتكىلار، دەپ ئەمر قىلدىڭ، ـ دېدى. 24 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ماڭ، سەن چۈشۈپ كەتكىن. ئاندىن سەن ھارۇننى ئېلىپ، بىللە چىققىن؛ لېكىن كاھىنلار ۋە خەلق بولسا پەرۋەردىگارنىڭ قېشىغا بارايلى دەپ پاسىلدىن بۇسۇپ ئۆتمىسۇن؛ بولمىسا، [پەرۋەردىگار سېپىلنى] بۇسكەندەك ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ، ـ دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلقنىڭ قېشىغا چۈشۈپ، ئۇلارغا بۇ سۆزنى يەتكۈزدى.

20

خۇدا مۇنۇ بارلىق سۆزلەرنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن سېنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن. 3 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 4 سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى ئۈۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىيا-پىتىدىكى ھېچقانداق ئۈيما شەكلىنى ياسىما. 5 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئۇرما يا كى ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەكرۈدۈرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزلىرىگە، ئوغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن، 6 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئۇتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدەكىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. 8 شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ ئۇنتىقلى يادىڭدا ساقلىغىن. 9 ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى ئۇگەتكىن؛ 10 لېكىن

يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈندۇر، سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن ياكى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ ياكى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن. **11** چۈنكى ئالتە كۈن ئىچىدە پەرۋەردىگار ئاسمان بىلەن زېمىننى، دېڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ياراتقى ئاندىن يەتتىنچى كۈنىدە ئارام ئالدى. بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار شابات كۈنىنى بەخت-بەركەتلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى مۇقەددەس كۈن دەپ بېكىتتى. **12** ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن. **13** قاتىلىق قىلما. **14** زىنا قىلما. **15** ئوغرىلىق قىلما. **16** قوشناڭ ئوغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. **17** سەن قوشناڭنىڭ ئۆيۈ-ئىمارىتىگە كۆز قىرىكىنى سالما، نە قوشناڭنىڭ ئايالى، نە ئۇنىڭ قۇلزىلا، نە ئۇنىڭ دېدىكى، نە ئۇنىڭ كالىسى، نە ئۇنىڭ ئىشىكى ياكى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىكىنى سالما. **18** پۈتكۈل خەلق گۈلدۈرماملارنى، چېقىن-يالقۇنلارنى، كانايىنىڭ ئاۋازىنى ۋە تاغدىن ئۈرلەپ چىققان ئىس-تۈتەكلەرنى كۆردى ۋە ئاڭلىدى؛ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، تىترىشىپ يىراق تۇرۇۋىتى **19** ۋە مۇساغا: ـ بىزگە سەنلا سۆز قىلغايسەن، بىز ئاڭلايمىز؛ لېكىن خۇدا بىزگە ئۆزى سۆز قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا ئۆلۈپ كېتىمىز، دېدى. **20** مۇسا خالايىققا جاۋابەن: ـ قورقماڭلار؛ چۈنكى خۇدانىڭ بۇ يەرگە كېلىشى سىلەرنى سىناش ئۈچۈن، يەنى سىلەرنىڭ ئۇنىڭ دەھشەتلىكىنى كۆز ئالدىڭلارغا كەلتۈرۈپ، گۇناھ قىلماسلىقىڭلار ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن خالايىق نېرىدا تۇردى؛ لېكىن مۇسا خۇدا ئىچىدە تۇرغان قويۇق بۇلۇتنىڭ قېشىغا يېقىن باردى. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا مۇنۇ سۆزلەرنى يەتكۈزگىن: «سىلەرگە ئەرشتىن سۆز قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار. **23** سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا ئىلاھ دەپ كۆزۈشتىن بۇتلار ياسىماڭلار، ياكى تۈزۈڭلار ئۈچۈن ئالتۇندىن بۇتلارنى ياسىماڭلار. **24** ـ سەن مەن ئۈچۈن تۈپراقتىن بىر قۇربانگاھ ياساپ، شۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭنى، قوي-تۆچكە بىلەن كاللىرىڭنى سۇنغىن. ئومۇمەن مەن خەلققە ئاممىنى [ھۆرمەت بىلەن] ئەسلىتىدىغان بارلىق جايلاردا، يېنىڭغا كېلىپ ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن. **25** ـ ئەگەر ماڭا ئاتاپ تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىماقچى بولساڭ، يونۇلغان تاشلاردىن ياسىمغىن؛ چۈنكى تاشلارغا ئەسۋابىڭنى تەگكۈزسەڭ، تۇلار ناپاك بولۇپ قالىدۇ. **26** قۇربانگاھىمغا چىقىدىغان پەلەمپەي بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولغاندا، پەلەمپەيدىن چىققۇچە ئەۋرىتىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن»، ـ دېدى.

21

ـ سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا قويىدىغان ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەر مۇنۇلاردۇر: ـ **2** ئەگەر سەن بىر ئىبرانىي قۇلنى سېتىۋالغان بولساڭ، ئۇ ئالتە يىلغىچە خىزمىتىڭدە بولۇپ، يەتتىنچى يىلى تۆلەمسىز ھۆر قىلىنىسۇن. **3** ئۇ قۇل قىلىنىشقا تەنھا ھالىتىدە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، تەنھا ھالىتىدە كېتىسۇن. ئايالى بىلەن بىرگە ئېلىپ كېلىنگەن بولسا، ئايالىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە كېتىسۇن. **4** ئەگەر خوجىسى ئۇنىڭغا خوتۇن ئېلىپ بەرگەن بولسا، شۇنداقلا ئايالىنى ئۇنىڭغا ئوغۇل-قىزلارنى توغۇپ بەرگەن بولسا، ئايال بالىلىرى بىلەن خوجىسىغا قېلىپ، ئەر يالغۇز كېتىسۇن. **5** لېكىن ئەگەر قۇل ئېلان قىلىپ: «مەن خوجام، ئايالىم ۋە بالىلىرىمغا مۇھەببىتىم بولغىنى ئۈچۈن ھۆر بولۇپ كەتمەيمەن» دېسە، **6** ئۇنداقتا ئۇنىڭ خوجىسى ئۇنى خۇدانىڭ [ئىبادەت سورۇنىنىڭ] ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى ئىشىكنىڭ ئالدىدا ياكى ئىشىكنىڭ كېشىكىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن؛ ئاندىن خوجىسى بىگىز بىلەن ئۇنىڭ قۇلقىنى تەشسۇن. شۇنداق قىلىپ، ئۇ مەڭگۈگە خوجىسىنىڭ قۇلى بولۇپ قالىدۇ. **7** ئەگەر بىركىم قىزىنى دېدەكلىككە سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇ ئەر قۇللار ھۆر قىلىنغاندەك ھۆر قىلىنمىسۇن. **8** ئەگەر ئۆزىگە خاس سېتىۋالغان قىز خوجىسىغا ياقمىسا، ئۇنداقتا ئۇ قىز تەرەپنىڭ ھەق تۆلەپ ئۇنى ھۆر قىلدىشغا يول قويۇشى كېرەك. لېكىن خوجىسىنىڭ ئۇنى يات خەلققە سېتىشى ھوقۇقى بولمايدۇ؛ چۈنكى خوجىسى ئۇنىڭغا ۋاپاسىزلىق قىلغانىدۇر. **9** ئەگەر ئۇ قىزنى ئوغلىغا خاس بېكىتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بەلگىلىمىلەر بويىچە ئۇنىڭغا ئۆز قىزىدەك مۇئامىلە قىلسۇن. **10** ئەگەر خوجىسى يەنە خوتۇن ئالسا، ئەسلىدە ئەمرىگە ئالغان دېدىكىنىڭ يېمەك-ئىچمىكىنى، كىيىم-كېچەكنى ۋە ئەر-خوتۇنچىلىق بۇرچىنى كېمەيتمىسۇن. **11** ئەگەر ئۇ شۇ ئۈچ ئىشنى ئادا قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ بەدەل تۆلەمەي ھۆر بولسۇن. **12** كىمكى بىر ئادەمنى ئۇرۇپ تۆلتۈرۈپ قويسا، ئۆزىمۇ چوقۇم تۆلتۈرۈلىسۇن. **13** لېكىن ئەگەر ئۇ كىشى [ئۆلگۈچىنىڭ] جېنىنى پايلاپ ئۇرۇپ قەستەن ئۆلتۈرمىگەن، بەلكى مەن خۇدا ئۇنىڭ قولى ئارقىلىق شۇ كىشىنىڭ ئۆلۈشىگە يول قويغان بولسام، ئۇنداق ئەھۋالدا مەن ئۇنىڭغا قاچىدىغان بىر جايىنى ئورۇنلاشتۇرىمەن. **14** لېكىن ئەگەر بىرسى ئۆز قوشنىسىنى ھىيلە بىلەن ئۆلتۈرىمەن دەپ، ئۇنىڭغا قەستەن ھۇجۇم قىلسا، ئۇ گەرچە [پاناھ ئىزدەپ] قۇربانگاھىمغا قېچىپ كەلسىمۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆتۈلىسۇن ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **15** كىمكى ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىغا قول تەككۈزسە، چوقۇم ئۆلتۈرۈلىسۇن. **16** كىمكى بىر ئادەمنى بۇلاپ ساتقان بولسا ياكى ئۇنىڭ قولىدا بارلىقى مەلۇم بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **17** كىمكى ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىغا لەنەت قىلىپ قارغىغان بولسا، جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. **18** ئەگەر ئىككى كىشى ئۇرۇشۇپ قېلىپ، بىرى يەنە بىرىنى تاش يا موشتى بىلەن ئۇرسا، ئۇرۇلغان كىشى ئۆلمەي، ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان بولسا، **19** ئۇ كىشى قويۇپ ھاسىغا تايىنىپ تاشقىرىغا چىققۇدەك بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى ئۇرغان كىشى جازادىن خالاس قىلىنسۇن؛ پەقەت زەخمىلەنگۈچىنىڭ يېتىپ ئىشتىن قالغان ۋاقتى ئۈچۈن تۆلەم بېرىپ، ئۇنى داۋالىتىپ سەللىمازا ساقايتىسۇن. **20** ئەگەر بىرسى قۇلى ياكى دېدىكىنى تاياقتا ئۇرسا، شۇنداقلا قۇل ياكى دېدەك نەق مەيداندا ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئۆچۈن [ئىگىسى] چوقۇم جازاغا تارتىلىسۇن. **21** لېكىن ئەگەر تاياق يېگۈچى بىر-ئىككى كۈن تىرىك ئۇرسا، ئۇنداقتا قۇل خوجايىنىنىڭ شەخسىي مال-مۈلكى بولغىنى ئۈچۈن، قۇلنىڭ جازاسىغا تارتىلمىسۇن. **22** ئەگەر كىشىلەر بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ھاملىدار بىر ئايالنى ئۇرۇپ سالسا، ھاملىدار ئايالدا بالىسى بالدۇر ئۆغۇلۇشىدىن باشقا زەخمىلىنىش بولمىسا، ئايالنىڭ ئېرىنىڭ تۆلەم تەلىپى بويىچە ھاكىملارنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكۈزۈلۈپ جەريانە تۆلىسۇن. **23** ئەگەر [ئايال ياكى بالا] زىيان-زەخەتكە ئۇچىرىغان بولسا، ئۇنداقتا جىنىغا جان، **24** كۆزىگە كۆز، چىشىغا چىش، قولىغا قول، پۇتىغا پۇت، **25** كۆيۈككە كۆيۈك، زەخمىگە زەخىم، كۆككە كۆك تۆلەنسۇن. **26** ئەگەر بىرسى ئۆز قۇل يا دېدىكىنىڭ كۆزىنى ئۇرۇپ ناكار قىلىپ قويسا، كۆزى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن. **27** شۇنىڭدەك بىرسى ئۆز قۇلى يا دېدىكىنىڭ چىشىنى ئۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن بولسا، چىشى ۋەجىدىن ئۇنى ئازاد قىلسۇن». **28** ئەگەر بىر كالا بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويسا، شۇ كالا چوقۇم چالما-كېسەك قىلىنشى كېرەك، ئۇنىڭ گوشى يېيىلمىسۇن. لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىگە گۇناھ كەلمىسۇن. **29** لېكىن بۇ ئۇيىنىڭ ئىلگىرىدىن ئۇسۇش ئادىتى بولۇپ، ئىگىسىگە بۇ ھەقتە ئاگاھ بېرىلگەن بولسا، لېكىن يەنىلا ئۇنى باغلىمىغىنى ئۈچۈن ئەر-ئايال كىشىلەرنى ئۇسۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا كالا چالما-كېسەك قىلىنسۇن، ئىگىسىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **30** لېكىن ئۇنىڭدىن خۇن ھەققى تەلەپ قىلىنسا، ئۆز جېنىنىڭ ئورنىدا ئۇنىڭغا قانچىلىك تۆلەم قويۇلغان بولسا شۇنى بەرسۇن. **31** كالىدىن ئۇسۇلگۈچى ئوغۇل

یاکی قىز بالا بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئوخشاشلا يۇقىرىقى ھۆكۈمدىكىدەك بىر تەرەپ قىلىنسۇن. **32** كالا قۇل ياكى دېدەكنى ئۆسكەن بولسا، كالىنىڭ ئىگىسى ئۆسۈلگۈچىنىڭ خوجىسىغا ئوتتۇز شەكەل كۈمۈش بەرسۇن؛ ئاندىن كالا چالما-كېسىمك قىلىنسۇن. **33** ئەگەر بىرسى بىر ئورىنىڭ ئاغزىنى ئوچۇق قويۇپ ياكى كولاۋاتقان ئورىنىڭ ئاغزىنى يېپماي، كالا ياكى ئېشەك ئۇنىڭغا چۈشۈپ كەتسە، **34** ئۇنداقتا ئورىنىڭ ئىگىسى مال ئىگىسىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تولەپ بەرسۇن؛ ئۆلگەن مال ئۇنىڭكى بولىدۇ. **35** ئەگەر بىرسىنىڭ كالىسى يەنە بىرسىنىڭ كالىسىنى ئۆسۈپ ئولتۇرۇپ قويغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلار تىرىك قالغان كالىنى سېتىپ، پۇلىنى باراۋەر بۆلۈشسۇن ھەم ئۆلۈك كالىنىمۇ شۇنداق بۆلۈشسۇن. **36** لېكىن كالىنىڭ ئىگىسىدىن ئۆسىدىغان ئادەتى بارلىقى ئېنىق تۇرۇپ، ئىگىسى ئۇنى باغلىمای قويۇۋەتكەن بولسا، ئۇنداقتا ئۆسكۈچى كالىنىڭ ئىگىسى كالىغا كالا تولەپ بەرسۇن، ئۆلۈك كالا ئۇنىڭ بولسۇن.

22

ئەگەر بىرسى بىر كالا ياكى قوينى ئوغرىلاپ، ئۇنى سويسا ياكى سېتىۋەتسە، ئۇ بىر كالىنىڭ ئورنىغا بەش كالا، بىر قوينىڭ ئورنىغا تۆت قوي تولىسۇن. **2** ئوغرى تام تەشكەندە تۇتۇلۇپ قېلىپ، تاياق يەپ ئۆلۈپ قالسا، ئۇلتۇرگۇچىگە خۇن جازاسى كەلمىسۇن. **3** لېكىن شۇ ۋەقە بولغان پەيتتە كۈن چىقىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇلتۇرگۈچى خۇن جازاسىغا تارتىلىسۇن. ئوغرى ئوغرىلىغىنىنى تولەپ زىيانىنى تولۇقلاپ بېرىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدا بىر تېمە بولمىسا، قۇللۇققا سېتىلسىپ، ئوغرىلىغان نەرسىنى تۇلىشى كېرەك. **4** ئوغرىنى تۇتۇلغاندا ئوغرىلىغان نەرسە، كالا بولسۇن، ئېشەك بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇنىڭ قولىدا تىرىك ھالەتتە تېپىلسا، ئۇ ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. **5** ئەگەر بىرسى تۇز مال-چارۋىلىرىنى ئېتىزلىققا ياكى ئۆزۈمزارلىققا ئوتلاشقا قويۇۋېتىپ، باشقىلارنىڭ باغ-ئېتىزلىقىدا ئوتلاشقا يول قويسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئېسىل مەھسۇلاتلىردىن ياكى ئۆزۈمزارلىقىنىڭ ئەڭ ئېسىل مېۋىسىدىن زىيانىنى تولەپ بەرسۇن. **6** ئەگەر ئوت كېتىپ، تىكەنلىككە تۇتىشىپ كېتىپ، ئاندىن ئۆنچىلەرنى، باش تارتىپ پىشقان زىرائەتنى كۆيدۈرۈپ، پۈتكۈل ئېتىزلىقنى كۈل قىلىۋەتسە، ئۇنداقتا ئوت قويغۇچى بارلىق زىيانىنى تولەپ بەرسۇن. **7** ئەگەر بىرسى قوشنىسىغا پۇل ياكى مال-دۇنياسىنى ئامانەت قىلغان بولسا، بۇلار ئۆيىدىن ئوغرىلىنىپ كەتسە، شۇنداقلا ئوغرى كېيىن تۇتۇلسا، ئۇ ئوغرىلىغىنىنى ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. **8** لېكىن ئوغرى تېپىلمىسا، ئۆي ئىگىسىنىڭ قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەككۈزگەن يا تەككۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. **9** ھەرخىل خىيانەت، ئۇ مەيلى كالا، ئېشەك، قوي، كىيىم-كېچەك بولسۇن، يىتتۈرۈپ قويغان نەرسە بولسۇن، ئۇلار ئوغرىلۇق بىر قوشنىسى: «ئەمەلىيەتتە مۇنداق ئىدى» دەپ تالاشقان بولسا، ھەر ئىككىسىنىڭ دەۋاسى ھاكىملارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن؛ ھاكىملار قايىسىغا گۇناھ بېكىتسە، شۇ قوشنىسىغا ئىككى ھەسسە قىممەتتە تولەپ بەرسۇن. **10** ئەگەر بىرسى قوشنىسىغا ئېشەك، كالا، قوي ياكى باشقا بىر چارپايىنى ئامانەت قىلسا، بۇ ئامانەت مېلى كىشى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسە، ياكى زەخىملەنسە، ياكى ھەيدەپ ئەكىتىلسە، **11** ئۇنداقتا قوشنىسىنىڭ مېلىغا قول تەككۈزگەن يا تەككۈزمىگەنلىكى مەلۇم بولسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر قەسەم ئېچىرۇلسۇن. مال ئىگىسى بۇ قەسەمنى قوبۇل قىلسۇن؛ قوشنىسى ئۇنىڭغا تولەم تولەپ بەرمىسۇن. **12** لېكىن مال ئوغرىلانغان بولسا، ئۇ ئىگىسىگە تولەپ بەرسۇن. **13** ئەگەر ئۇنى ۋەھشىي ھايۋان بوغۇپ قويغان بولسا، ئۇ مالنىڭ قالدۇقىنى گۇۋاھلىق ئۈچۈن كۆرسىتىپ، ئۇنى تولەپ بەرمىسىمۇ بولىدۇ. **14** ئەگەر بىرسى قوشنىسىدىن بىر تۇلاغنى ئۆتنە ئېلىپ، تۇلاغ ئىگىسى يوق يەردە زەخىملەنسە ياكى ئۆلۈپ قالسا، ئۆتنە ئالغۇچى تولۇق تولەپ بەرسۇن. **15** لېكىن ئىگىسى نەق مەيداندا بولسا، ئۆتنە ئالغۇچى تولەپ بەرمىسۇن؛ ئۇلاغ ئىجارىگە ئېلىنغان بولسا، ئالغۇچى تولەم تۆلىمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنى ئىجارە تولەپ كالا چالما-كېسىمك قىلىنسۇن. **16** ئەگەر بىر ئادەم تىنچى ياتلىق بولمىغان بىر قىزنى ئازدۇرۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ تويلۇقىنى بېرىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالسۇن. **17** لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۇنىڭغا بەرگىلى ئۈنىمىسا، زىنا قىلغۇچى پاك قىزلارنىڭ تويلۇقىغا باراۋەر كېلىدىغان كۈمۈش پۇلنى تارازىدا ئۆلچەپ بەرسۇن. **18** جادۇگەر خوتۇنىنى تىرىك قويمىغىن. **19** ھايۋان بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت ئۆتكۈزگەن ھەربىرى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **20** كىمدەكىم بىردىنبىر پەرۋەردىگاردىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھغا قۇربانلىق سۇنسا، ھارام دەپ مۇتلەق ھالا كەتكە مەھكۇم قىلىنسۇن. **21** سىلەرمۇ مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ئۆرغانىكەنسىلەر، مۇساپىر بولغان كىشىنى ھېچ خارلىماڭلار ۋە ياكى ئۇنىڭغا ھېچ زۇلۇم قىلماڭلار. **22** ھەرقانداق تۇل خوتۇن ياكى يېتىم بالىنى خورلىماڭلار. **23** سەن ئۇلارنى ھەرقانداق تەرەپتە خورلىساڭ، ئۇلار ماڭا پەريات كۆتۈرسە، مەن ئۇلارنىڭ ئاۋازىنى چوقۇم ئاڭلايمەن؛ **24** شۇنىڭ بىلەن غەزىپىم تۇتىشىپ، سىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرىمەن، سىلەرنىڭ خوتۇنلىرىڭلار تۇل قىلىنىپ، بالىلىرىڭلار يېتىم بولۇپ قالىدۇ. **25** ئەگەر سەن مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئىچىدىن ساڭا قوشنا بولغان كەمبەغەلگە قەرز بەرگەن بولساڭ، ئۇنىڭغا جازاتخورلاردەك مۇئامىلە قىلمىغىن؛ ئۇنىڭدىن ئۈسۈم ئالماڭلار. **26** ئەگەر سەن قوشناڭنىڭ چاپىنىنى گىرۇۋگە ئالغان بولساڭ، كۈن ئولتۇرماستا ئۇنىڭغا يانداۋرۇپ بەر. **27** چۈنكى چاپىنى ئۇنىڭ بىردىنبىر يېپىنچىسى بولۇپ، بەدىنىنى ياپىدىغان كىيىم شۇدۇر. ئۇ بولمىسا، ئۇ نېمىنى يېپىنىپ ياتىدۇ؟ بۇ سەۋەبتىن ماڭا پەريات قىلسا، پەريادىنى ئاڭلايمەن؛ چۈنكى مەن شەپقەتلىكتۇرمەن. **28** ھاكىملارغا كۈپۈرلۈق قىلما، ۋە خەلقىڭنىڭ ئەمىرلىرىنىمۇ قارىغاب تىللىما. **29** خامىنىڭنىڭ ھوسۇلىنىڭ ئاشقىنىدىن ۋە شاراب-زەيتۇن مېيى كۆچىكىڭدىن ئاشقىنىدىن ماڭا ھەدىيە سۈنۈشنى ھايال قىلمىغىن. سەن ئوغۇللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ماڭا ئاتىغىن. **30** كالا بىلەن قويلىرىڭنىڭ تۇنجى بالىلىرىنىمۇ ھەم شۇنداق ئاتىغىن؛ تۇنجى بالا يەتتە كۈنگىچە ئانىسى بىلەن بىللە تۇرسۇن؛ ئەمما سەككىزىنچى كۈنى ئۇنى ماڭا ئاتاپ سۇنغىن. **31** سىلەر ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس كىشىلەر بولىسىلەر؛ شۇڭا دالادا يىرتقۇچ ھايۋان تەرىپىدىن بوغۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنى يېمەڭلار، بەلكى ئۇنى ئىتلارغا تاشلاپ بېرىڭلار.

23

يالغان گەپنى يايمىغىن ۋە يا يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ رەزىل ئادەمگە يان باسمىغىن. **2** توپقا ئەگىشىپ رەزىل ئىشتا بولما ياكى دەۋا-دەستۇرلاردا گۇۋاھلىق بەرگەندە توپقا ئەگىشىپ ھەققەتنى بۇرمىلىما. **3** كەمبەغەل دەۋا قىلسا، ئۇنىڭغا يان باسما. **4** دۈشمىنىڭنىڭ كالا يا ئېشىكى ئېزىپ كېتىپ، ساڭا ئۇچراپ قالسا، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ، ئىگىسىگە چوقۇم تاپشۇرۇپ بەر. **5** ئەگەر ساڭا ئۆچ بولغانلىرىڭ ئېشىكى يۈكنى كۆتۈرەلمەي يۈكنىڭ ئاستىدا ياتقىنىنى كۆرسەڭ، ئۇنى يارداەمسىز تاشلىمای، بەلكى ئۇنىڭغا يارداەملىشىپ ئېشىكىنى قويۇرۇشۇپ بېرىشىڭ زۆرۈر. **6** تاراڭدىكى كەمبەغەلنىڭ دەۋاسىدا ئادالەتنى بۇرمىلىما. **7** ھەرقانداق ساختا ئىشتىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت؛ بىگۇناھ ئادەم بىلەن ھەققانىي ئادەمنى ئولتۇرمىگىن؛ چۈنكى مەن رەزىل ئادەمنى ھەرگىز ئادىل دەپ ئاقلىمايمەن. **8** شۇنىڭدەك ھېچقانداق پارا ئېمە؛ چۈنكى پارا كۆزنى ئوچۇقلارنى كور قىلىپ، ھەققانىيلارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. **9** مۇساپىر كىشىلەرگە زۇلۇم قىلما؛ چۈنكى ئۆزۈڭلار مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ئۆرغان بولغانچىتا، مۇساپىرنىڭ روھىي ھالىنى بىلىسىلەر. **10** ئالتە يىل ئۆز

يېرىكنى تېرىپ، ھوسۇللىرىنى ئال. 11 لېكىن يەتتىنچى يىلى يەرگە ئارام بېرىپ ئۇنى بوش قوي؛ خەلقىڭىنىڭ نامراتلىرى ئۇنىڭدىن يېغىپ يېسۇن، ئۇلاردىن ئاشقىنىنى جاڭگالدىكى ھايۋانلار يېسۇن؛ شۇنداقلا ئۈزۈمزارلىقىڭ بىلەن زەيتۇنزارلىقىڭنىمۇ شۇنداق قىلغىن. 12 ئالتە كۈن ئىچىدە ئۆز ئىشىڭنى ئادا قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر. بۇنىڭ بىلەن كالا-ئېشەكلىرىڭ ئارام تاپىدۇ، دېدىككىنىڭ ئوغلى بىلەن مۇساپىر كىشىمۇ ھاردۇقىنى چىقىرىدۇ. 13 مەن ساڭا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى كۆزۈل بۇلۇپ ئادا قىل؛ باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىنى تىلىڭغا ئالما؛ بۇلار ھەتتا ئاغزىڭغىمۇ چىقمىسۇن. 14 ھەر يىلدا ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئۈچۈن ھېيت ئوتكۈزگىن. 15 ئالدى بىلەن «پېتىر نان ھېيتى»نى ئوتكۈز؛ ساڭا ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدىكى بېكىتىلگەن كۈنلەردە يەتتە كۈن پېتىر نان يېگىن؛ چۈنكى شۇ ئايدا سەن مىسىردىن چىققانىدىڭ. شۇ ھېيىتتا ھېچكىشى ئالدىمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 16 سەن ئەجىر قىلىپ تېرىغان ئېتىزدىكى زىرائىتىڭنىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى ئورغاندا «ئورما ھېيتى»نى ئوتكۈز؛ شۇنداقلا سەن ئەجىر سىڭدۈرۈپ يەردىن ئاخىرقى ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىڭنى يىل ئاخىرىدا يىغقاندا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى ئوتكۈز. 17 يىلدا ئۈچ قېتىم ئەركەكلىرىڭنىڭ ھەممىسى رەب يەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولسۇن. 18 سەن ماڭا ئاتالغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى خېمىرتۇرۇچ سېلىنغان نان بىلەن سۇنمىغىن؛ ھېيت قۇربانلىقىنىڭ يېغىنى بولسا كېچىچە قوندۇرۇپ ئەتىگىچىگە ساقلىما. 19 زېمىنىڭدىكى دەسلەپكى ھوسۇلنىڭ ئەڭ ياخشىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەل. ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قايىنىتىپ پىشۇرما. 20 مانا، مەن بىر پەرىشتىنى يولدا سېنى قوغداپ، مەن ساڭا تەييارلىغان يەرگە ئېلىپ بارسۇن دەپ، ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 21 سەن ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭگە ئاگاھ بول، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سال. ئۇنىڭ زىتىغا تەگمە؛ بولمىسا، ئۇ ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى كەچۈرمەيدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ نامىم ئۇنىڭدىدۇر. 22 لېكىن ئەگەر سەن ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مېنىڭ بارلىق يۈيرۇغانلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، مەن دۈشمەنلىرىڭگە دۈشمەن، كۈشەندىلىرىڭگە كۈشەندە بولىمەن. 23 چۈنكى مېنىڭ پەرىشتەم ئالدىڭدا يۈرۈپ، سېنى ئامورىي، ھىتتىي، پەرىزىي، قانائانىي، ھىۋىي ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن. 24 سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا باش ئۇرۇپ ئىبادەت قىلما ۋە ياكى ئۇلار قىلغاندەك قىلما؛ بەلكى ئۇلارنىڭ [يۇتلىرىنى] ئۈزۈل-كېسىل چېقىۋەت، بۇت تۇۋرۇكلىرىنى ئۈزۈل-كېسىل كۆكۈم-تالغان قىلىۋەت؛ 25 لېكىن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار ئۇ نان بىلەن سۇيۇڭلارنى بەركەتلەيدۇ؛ مەن بارلىق كېسەللىكنى ئاراڭلاردىن چىقىرىپ تاشلايمەن. 26 بۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭدا بويىدىن ئاجراپ كېتىدىغان ياكى تۇغماس ھېچبىر ئايال ياكى چارپاي بولمايدۇ؛ ئۆمرۈڭنىڭ كۈنلىرىنى تولۇق قىلىمەن. 27 مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ۋەھىمىنى ئەۋەتىمەن، قايسى تائىپىگە يېقىنلاشساڭ شۇلارنى پاراكەندە قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى كەينىگە ياندۇرۇپ قاچۇرىمەن. 28 ھۆيىلار، قانائانىيلار ۋە ھىتتىيلارنى ئالدىڭدىن قوغلاپ چىقىرۇۋېتىشكە سېرىق ھەرىلەرنى ئالدىڭدا يۈرۈشكە ئەۋەتىمەن. 29 ئەمما زېمىنىڭ خاراب‌لىشىپ، دالادا ۋەھشىي ھايۋانلار ئاۋۇپ ساڭا خەۋپ بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن بىر يىلغىچە ھەيدىۋەتمەيمەن، 30 بەلكى سەن ئاۋۇپ، زېمىنى [يۇتۇنلەي] مىراس قىلىپ بولغۇچە، ئاز-ئازدىن ھەيدەپ تۇرىمەن. 31 سېنىڭ زېمىنىڭنىڭ چېگىرلىرىنى قىزىل دېڭىزدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ دېڭىزىغىچە، شۇنىڭدەك چۆلدىن تارتىپ [ئەفرات] دەريا‌سىغىچە بېكىتىمەن؛ چۈنكى زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنى ھەيدىۋېتىپ يېرىنى ئىگىلىشىڭ ئۈچۈن، ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن. 32 سەن ئۇلار بىلەن ۋە ياكى ئىلاھلىرى بىلەن ھېچقانداق بىر ئەھدە تۈزمە. 33 ئۇلار ئىنىڭ سېنى ئالدىمدا گۇناھقا پاتقۇزماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنى زېمىنىڭدا قەتئىي تۇرغۇزما. چۈنكى مۇبادا سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولساڭ، بۇ ئىش ساڭا تۇزاق بولىدۇ.

24 ئۇ مۇساغا يەنە: ـ «سەن بېرىپ، ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ھارۇن، ناداب، ئابىھۇنى ۋە ئىسرائىلارنىڭ ئاقساقاللىرى ئارىسىدىن يەتمىش ئادەمنى ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا چىقىپ، يىراقتا ئۇرۇپ سەجدە قىلىڭلار. 2 پەقەت مۇسالا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىن كەلسۇن؛ باشقىلار يېقىن كەلمىسۇن، خەلق ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆستىگە چىقمىسۇن، ـ دېدى. 3 مۇسا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق سۆزلىرى بىلەن ھۆكۈملىرىنى خالايىققا دەپ بەردى؛ پۈتكۈل خالايىق بىر ئاۋازدا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلىمىز! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 4 ئاندىن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزىنى خاتىرىلەپ‌لىپ، ئەتىسى سەھەر قوپۇپ تاغنىڭ تۆۋىدە بىر قۇربانگاھنى ياساپ، شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانى بويىچە ئون ئىككى تاش تۈۋرۈكنى تىكلىدى. 5 يەنە ئىسرائىللارنىڭ بىرنەچچە يىگىتلىرىنى ئەۋەتتى، ئۇلار بېرىپ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۇندى، ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇ‌پىتىدە بىرنەچچە تورپاقنىمۇ سويۇپ سۇندى. 6 ئاندىن مۇسا قاننىڭ يېرىمنى قاچىلارغا قاچىلدى، يەنە يېرىمنى قۇربانگاھ ئۈستىگە چاچتى. 7 ئاندىن ئۇ ئەھدىنامىنى قولىغا ئېلىپ، خەلققە ئوقۇپ بەردى. ئۇلار جاۋابەن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسگە قۇلاق سېلىپ، ئىتائەت قىلىمىز! ـ دېيىشتى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قاچىلاردىكى قاننى ئېلىپ، خەلققە سېپىپ: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسگە ئاساسەن سىلەر بىلەن باغلىغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر، دېدى. 9 ئاندىن كېيىن مۇسا ۋە ھارۇن، ناداب ۋە ئابىھۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقللىرىدىن يەتمىش ئادەم بىلەن بىللە تاغ ئۈستىگە چىقىشتى. 10 ئۇلار شۇ يەردە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى كۆردى؛ ئۇنىڭ ئايىغىنىڭ ئاستىدا خۇددى كۆك ياقۇتتىن ياسالغان نەپىس پايانداز‌دەك، ئاسمان گۈزىمبۇندەك سۈپىسۈزۈك بىر جىسىم بار ئىدى. 11 لېكىن ئۇ ئىسرائىللارنىڭ مۆتىۋەرلىرىگە قول تەگمىگىز‌مىدى؛ ئۇلار خۇدانى كۆرۈپ تۇردى ھەمدە يەپ-ئىچىشتى. 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ تاغ ئۈستىگە، قېشىمغا چىقىپ شۇ يەردە تۇرغىن. ساڭا ئۇلارغا تۈگىتىشكە تاش تاختىلارنى، يەنى مەن يېزىپ قويغان قانۇن-مەرىنى بېرىمەن، دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن مۇسا قوپۇپ، يارىدەمچىسى يەشۇئانى ئېلىپ ماڭدى. مۇسا خۇدانىڭ تېغىغا چىقتى. 14 ئۇ ئاقساقالارغا: بىز يېنىپ كەلگۈچە مۇشۇ يەردە بىزنى ساقلاپ تۇرۇڭلار. مانا، ھارۇن بىلەن خۇر سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا قالدۇ؛ ئەگەر بىرىنىڭ ئىش-دەۋاسى چىقسا، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسۇن، ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مۇسا تاغنىڭ ئۈستىگە چىقتى ۋە تاغنى بۇلۇت قاپلىدى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلالىسى سىناي تېغىنىڭ ئۈستىدە توختىدى؛ بۇلۇت ئۇنى ئالتە كۈنگىچە قاپلاپ تۇردى؛ يەتتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگار بۇلۇت ئىچىدىن مۇسانى چاقىردى؛ 17 پەرۋەردىگارنىڭ جۇلالىسىنىڭ قىيابىتى ئىسرائىللارنىڭ كۆزۈ‌ئالدىدا تاغنىڭ چوققىسىدا ھەممىنى يۇتقۇچى ئوتەك كۆرۈندى. 18 مۇسا بۇلۇتنىڭ ئىچىگە كىرىپ، تاغنىڭ ئۈستىگە چىقىپ كەتتى. مۇسا قىرىق كېچە-كۈندۈز تاغدا تۇردى.

25 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن، ئۇلار ماڭا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كەلتۈرسۇن؛ كىمنىڭ كۆڭلى ھەدىيە سۇنۇشقا خۇش بولسا، ئۇنىڭدىن ماڭا سۇنۇلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى تاپشۇرۇۋېلىڭلار. 3 سىلەر ئۇلاردىن تاپشۇرۇۋالىدىغان كۆتۈرمە ھەدىيە: ـ

ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، **4** كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل رەڭلىك يىپ، كاناپ
رەخت، تۈت، **5** قىزىل بويالغان قوچقارنىڭ تېرىلىرى، دېلفىننىڭ تېرىلىرى،
ئاكاتسىيە ياغىچى، **6** چىراغ ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھلەش مېيى» ۋە
خۇشبۇيلۇق ئۈچۈن خۇشبۇيلۇق دورا-دەرمەكلەر، **7** ئەفود بىلەن «قوشىن»غا
ئورنىتىلىدىغان ئاق ھېقىق ۋە باشقا ئېسىل تاشلار بولسۇن. **8** مېنىڭ ئۆزلىرى
ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن [شۇلاردىن] ماڭا بىر مۇقەددەس ئۇرالغۇنى
ياسىسۇن. **9** ئۇنى مەن ساڭا بارلىق كۆرسەتمەكچى بولغىنىمغا ئاساسەن،
يەنى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈنخىسى ۋە بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرىنىڭ ئۈنخىسىغا
ئوبۇخشاش قىلىپ ياساڭلار. **10** ئۇلار ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق
ياسىسۇن. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز،
بىر يېرىم گەز بولسۇن. **11** سەن ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ئىچى ۋە سىرتىنى
ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك
چىقار. **12** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيىدۇرۇپ، تۆت چېتىقىغا بېكىتكىن.
بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بولسۇن. **13** سەن
ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن
قاپلىغىن؛ **14** ئاندىن ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى
ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئۆتكۈزۈپ قويغىن. **15** بالداقلار
ھەمىشە ساندۇقتىكى ھالقىدا تۇرسۇن؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلمىسۇن. **16** مەن
ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۈۋاھلىقنى ساندۇققا قويغىن. **17** ساندۇقنىڭ [يايقۇچى
سۈپىتىدە] سەن ئالتۇندىن ئۆزۈنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز
بولغان بىر «كەفارەت تەختى» ياسىغىن. **18** ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ
ياسىغىن. ئۇلارنى كەفارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتقىن. **19** بىر
كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورنىتىش ئۈچۈن
ياسىغىن. ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كافارەت تەختى بىلەن بىر گەۋدە
قىلىڭلار. **20** كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلەنسۇن، قاناتلىرىنى كەفارەت تەختىنىڭ
ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىسۇن؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كەفارەت
تەختىگە قارىتىلسۇن. **21** سەن كەفارەت تەختىنى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە قويۇپ،
مەن ساڭا بېرىدىغان ھۆكۈم-گۈۋاھلىقنى ساندۇقنىڭ ئىچىگە قويغىن. **22** مەن
شۇ يەردە سەن بىلەن كۆرۈشىمەن؛ كەفارەت تەختى ئۈستىدە، يەنى ھۆكۈم-
گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ
ساڭا ئىسرائىللارغا يەتكۈزۈشۈكە تاپشۇرىدىغان بارلىق ئەمرلىرىم توغرىسىدا سۆز
قىلىمەن. **23** ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئۆزۈنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى
بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر شىرە ياسىغىن. **24** ئۇنى ساپ
ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىنكى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك
چىقار. **25** سەن شىرەنىڭ چۆرىسىگە تۆت ئىلىك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىغىن؛
بۇ لەۋنىڭ چۆرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرۋەك چىقار. **26** سەن ئۇ شىرەگە
ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا
ئورناتقىن. **27** شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئوتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار
شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلسۇن. **28** بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ،
ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ شىرە ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرىلىدۇ. **29** شىرەگە يانداپ
لېگەن، قاچا-تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەرنى
ياسىغىن؛ ئۇلارنى ساپ ئالتۇندىن ياسىغىن. **30** مېنىڭ ھۇزۇرۇمدا تۇرۇشقا
سەن شىرەگە ھەمىشە «تەقدىم نان»نى قويغىن. **31** سەن ھەم ساپ ئالتۇندىن
بىر چىراغدان ياسىغىن. ئۇ چىراغدان سوقۇپ ياسالسۇن؛ چىراغداننىڭ پۇتى،
غولى، قەدەھلىرى، غۇنچە ۋە چېچەكلىرى پۈتۈن بىر ئالتۇندىن سوقۇلسۇن.
32 چىراغداننىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلسۇن ـ چىراغداننىڭ
بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، چىراغداننىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلسۇن؛
33 بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى
بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن، يەنە بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى
شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلسۇن. چىراغدانغا
چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۇنداق ياسالسۇن. **34** چىراغداننىڭ
[غولىدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان تۆت قەدەھ
چىقىرىلسۇن. **35** بۇلاردىن باشقا [بىرىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە،
[ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بىر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ
ئاستىدا بىر غۇنچە بولسۇن؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستى ھەممىسى
شۇنداق بولسۇن. **36** ئۇنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر
گەۋدە قىلىنسۇن ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالسۇن. **37** سەن
چىراغداننىڭ يەتتە چىرىغىنى ياسىغىن؛ چىراغلار ئۇدۇلىغا يورۇق چۈشۈرەلىشى
ئۈچۈن ئۇستى تەرەپكە ئورنىتىلسۇن. **38** ئۇنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرى
ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. **39** چىراغدان ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى بىر تالانت
ساپ ئالتۇندىن ياسالسۇن. **40** ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە بۇلارنى
ئېھتىيات بىلەن ياسىغىن.

26 مۇقەددەس چېدىرنى ئون پارچە يوپۇقتىن ياساتقىن؛ يوپۇقلار نېپىز
توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ
ئىشلەنسۇن؛ ئۇنىڭغا كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى چېۋىر قوللارغا نەپىس قىلىپ
كەشتىلەپ چىقارغۇزغىن. **2** ھەربىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز
گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر يوپۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە
بولسۇن. **3** يوپۇقلارنىڭ بەشى بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن، قالغان بەش يوپۇقمۇ ھەم
بىر-بىرىگە ئۇلانسۇن. **4** سەن ئۇلاپ چىقىلغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ
چېتىدىكى قىسمىغا بىر تەرىپىگە رەڭگى كۆك ئىزمە قادىغىن، شۇنىڭدەك ئۇلاپ
چىقىلغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ ھەم
شۇنداق قىلغىن. **5** بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك
ئىزمە قادىغىن، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك
ئىزمە قادىغىن. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل بولسۇن. **6** مۇقەددەس چېدىر
بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچە
يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە ئۇتاشتۇرغىن. **7** مۇقەددەس چېدىرنى
يېپىش ئۈچۈن ئۆچكە تۈكىدىن يوپۇقلارنى ياسىغىن؛ يوپۇقتىن ئون بىر پارچە
ياسىغىن. **8** يوپۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت
گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە بولسۇن.
9 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ،
ئالتىنچى يوپۇقنى ئىككى قات قىلىپ، چېدىرنىڭ ئالدى تەرىپىگە ساڭگىلىتىپ
قويغىن. **10** سەن بىرىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى
قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقىلغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ
چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىغىن. **11** سەن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ
ياساپ، چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇلارنى ئىزمىلەرگە ئوتكۈزۈپ ئىككى
چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويغىن. **12** لېكىن يوپۇقنىڭ چېدىرنىڭ كەينىدىن
ئېشىپ قالغان قىسمى، يەنى ئېشىپ قالغان يېرىم پارچىسى چېدىرنىڭ كەينى
تەرىپىدە ساڭگىلاپ تۇرسۇن. **13** چېدىر يوپۇقلىرىنىڭ چېدىرنىڭ بويىدىن
ئارتۇق قىسمى، يەنى ئۇ تەرىپىدىن بىر گەز، بۇ تەرىپىدىن بىر گەز، چېدىرنىڭ
ئىككى تەرىپىدىن ساڭگىلاپ، ئۇنى [تولۇق] يېپىسۇن. **14** بۇنىڭدىن باشقا،
چېدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ يېپقىن، ئاندىن ئۇنىڭ

ئۇستىدىمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىغىن. 15 مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياساپ تىكلىگىن. 16 ھەربىر تاختاينىڭ ئۆزۈنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولسۇن. 17 ھەربىر تاختاينىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بولسۇن، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن. 18 چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىغىن؛ يىگىرمىسىنى جەنۇب تەرەپكە تىكلىگىن؛ 19 بۇ يىگىرمە تاختاينىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تەگلىك ياسىغىن؛ بىر تاختاينىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك ياسىغىن. 20 شۇنىڭدەك چېدىرنىڭ ئۇدۇل تەرىپىدە، يەنى شىمال تەرىپىدە يىگىرمە تاختاي بولسۇن؛ 21 بۇلارنىڭ قىرىق تەگلىكى كۈمۈشتىن بولسۇن؛ بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك ئورۇنلاشتۇرۇلسۇن. 22 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاي ياساپ تىكلىگىن. 23 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭغا ئىككى تاختاي ياساپ ئورناتقىن. 24 بۇ [بۇلۇڭ تاختايلىرى] ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىنىپ [تاختايلارنى] ئۈزۈتارا چېتىشتۇرسۇن، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلسۇن. ھەر ئىككىسى شۇنداق قىلىنىپ، ئىككى بۇلۇڭغا تىكلەنسۇن. 25 ئارقا تەرەپتە سەككىز تاختاي بولىدۇ، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىكى بولىدۇ، بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك، يەنە بىر تاختاينىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك بولىدۇ. 26 ئۇنىڭدىن باشقا سەن ئاكاتسىيە ياغچىدىن بالداق ياسىغىن؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، 27 چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى ياسىغىن. 28 تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئوتتۇرا بالداق بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يېتىدىغان بولسۇن. 29 تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۈتۈكزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. 30 چېدىرنى ساڭا تاغدا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە ياساپ تىكلىگىن. 31 سەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختتىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇنى چېۋەر قولالار كېرۇبلارنىڭ سۈرىتىنى نەپىس قىلىپ چۈشۈرۈپ كەشتىلەپ چىقسۇن. 32 ئۇنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياسالغان تۆت خادىغا ئېسىپ قويغىن. بۇ خادىلار ئالتۇن بىلەن قاپلانسۇن، ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان تۆت تەگلىككە ئورنىتىلسۇن. 33 پەردە چېدىر يوپۇقىدىكى ئىلمەكلەرگە ئېسىلىپ ساڭگىلىتىپ قويۇلسۇن؛ ئاندىن ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى شۇ يەرگە كەلتۈرۈپ، پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ كىرگىن. شۇنىڭ بىلەن پەردە سىلەر ئۈچۈن مۇقەددەس جاي بىلەن ئەڭ مۇقەددەس جاينىڭ ئوتتۇرىسىدىكى بىر ئايرىما پەردە بولسۇن. 34 ئاندىن سەن «كەففارەت تەختى»نى ئەڭ مۇقەددەس جايدىكى ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىگە قويغىن. 35 شىرە بولسا پەردىنىڭ ئېشىغا ئورنىلاشتۇرۇلسۇن؛ چىراغدانىنى شىرەنىڭ ئۈدۈلىغا، چېدىرنىڭ جەنۇب تەرىپىگە قويغىن؛ شىرەنى شىمال تەرىپىگە قويغىن. 36 بۇنىڭدىن باشقا سەن چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختتىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىغىن؛ ئۇ كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. 37 بۇ پەردە ئۈچۈن ئاكاتسىيە ياغچىدىن بەش خادا ياساپ، ئۇلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن؛ ھەربىرىنىڭ ئالتۇن ئىلمىكى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە بەش دانە تەگلىكنى مىستىن قۇيۇپ تەييارلاتقىن.

27 سەن قۇربانگاھنى ئاكاتسىيە ياغچىدىن ياسىغىن. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىنسۇن. 2 ئۇنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسىغىن؛ مۇڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىنسۇن. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىغىن. 3 قۇربانگاھنىڭ ياغ [ۋە كۈلنى] ئېلىشقا داسىلارنى ياسىغىن؛ ئۇنىڭغا خاس بولغان گۈرجەكلەرنى، كوربىلارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانىلارنىمۇ ياسىغىن؛ ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ياساشقا مىس ئىشلەتكىن. 4 قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىغىن؛ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە تۆت مىس ھالقا ياساپ بېكىتىپ قويغىن. 5 شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۇھكىتىن تۆۋەنرەكتە تۇرىدىغان قىلغىن، شۇنداقتا شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 6 قۇربانگاھقا ئىككى بالداق ياسىغىن؛ ئۇلار ئاكاتسىيە ياغچىدىن بولسۇن، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىغىن. 7 قۇربانگاھنى كۆتۈرگەندە، بالداقلار ئۇنىڭ ئىككى يېنىدا بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھالقىلارغا ئوتكۈزۈپ قويغىن. 8 قۇربانگاھنى تاختايلاردىن ياسىغىن، ئىچى بوش بولسۇن؛ ئۇ تاغدا ساڭا ئايان قىلىنغان نۇسخا بويىچە [ھۆنەرۋەنلەر] تەييار قىلسۇن. 9 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىغىن. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىپىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختتىن پەردىلەرنى توقۇغىن؛ شۇ تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز بولسۇن. 10 پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تەگلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. 11 شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن. پەردىلەرنى ئېسىشقا يىگىرمە خادا ياسالسۇن؛ ئۇلارنىڭ تېگىگە قويۇشقا يىگىرمە مىس تەگلىك ياسالسۇن؛ خادىلارنىڭ ئىلمىكى بىلەن بالداقلار بولسا كۈمۈشتىن ياسالسۇن. 12 ھويلىنىڭ غەرب تەرىپىدە ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئون خادىسى ۋە ئون تەگلىكى بولسۇن. 13 ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز بولسۇن. 14 بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بولسۇن. 15 يەنە بىر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولسۇن؛ ئۇنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بولسۇن. 16 ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يىگىرمە گەز كېلىدىغان بىر پەردە قويۇلسۇن؛ پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختتىكە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچى تەرىپىدىن كەشتىلەنسۇن. ئۇنىڭ تۆت خادىسى بىلەن تۆت تەگلىكى بولسۇن. 17 ھويلىنىڭ چۈرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى كۈمۈشتىن، تەگلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 18 ھويلىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى ھەر ئىككى تەرىپى ئەللىك گەز بولسۇن؛ نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ رەختتىن ئىشلەنگەن پەردىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز قىلىنسۇن؛ خادىلارنىڭ تەگلىكلىرى مىستىن ياسالسۇن. 19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋاب-سايمانلىرى ھەممىدە بارلىق مىق-قىزۇقلىرى، شۇنداقلا ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قىزۇقلىرى مىستىن بولسۇن. 20 ـ چىراغنىڭ ھەممىسىنى يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن، چىراغقا ئىشلىتىشكە زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى قېشىڭغا كەلتۈرۈشكە ئىسرائىللارنى بۇيرۇغىن. 21 جامائەت چېدىرنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ تاشقىرىدا ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنىڭ يېنىق تۇرغۇزۇش ئىشىدا بولسۇن. بۇ ئىش دەۋردىن-دەۋرگىچە ئىسرائىللارغا ئەبەدىي بىر قانۇن-بەلگىمە بولسۇن.

28 سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى
تۆز قېشىڭغا كەلتۈرگىن؛ ئۇلارنى، يەنى ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئاداب، ئابىھۇ،
ئەلئازار ۋە ئىتامارلارنىڭ مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن يېنىڭغا
كەلتۈرگىن. 2 ئاكاڭ ھارۇنغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك ئۈچۈن مۇقەددەس
كىيىملەرنى تەييارلىغىن. 3 ھارۇننىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، مېنىڭ
كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئەقىل-پاراسەتنىڭ روھى بىلەن
قەلبلىرىنى تولدۇرغان چېۋىر كىشىلەرنىڭ ھەربىرىگە سۆز قىلىپ، ئۇلارنى
ئالاھىدە كىيىملەرنى تىكىشكە بۇيرۇغىن. 4 ئۇلار تىكىدىغان كىيىملەر
مۇنۇلاردىن ئىبارەت: ـ بىر قوشىن، بىر ئەفود، بىر تون، كەشتىلەنگەن بىر
خالتا كۆكلەك، بىر سەللە ۋە بىر بەلۋاغ. مېنىڭ كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى
ئۈچۈن، ئۇلار ئاكاڭ ھارۇنغا ۋە ئوغۇللىرىغا مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكسۇن.
5 ئۇنىڭغا ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق
كاناپ رەختە ئىشلىتىلسۇن؛ 6 ئەفودنى ئۇلار ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن،
قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختىلەرنى تەييارلاپ، چېۋىر
قولىلارغا نەپىس قىلىپ [كەشتىلىتىپ] ئىشلەتسۇن. 7 ئەفودنىڭ ئىككى
يېشىنى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىككى دولىسىدا مۇرىلىك تاسما بولسۇن.
8 ئەفودنىڭ ئۈستىدىن باغلايدىغان، كەشتىلەنگەن بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن
قىلىنسۇن ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش سېپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن،
قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالسۇن. 9 ئىككى
ئاق ھېقىقىي تېپىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى
ئويدۇرغىن؛ 10 ئۇلارنىڭ نامىلىرىنىڭ ئالتىسى بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، قالغان
ئالتىسى بولسا يەنە بىر ياقۇتقا ئويۇلسۇن، ھەممىسى تۇغۇلۇش تەرتىپى بويىچە
پۈتۈلسۇن. 11 خۇددى ياقۇت نەقشچىلىرى ئىشلىگەندەك، مۇھۇر ئويۇلغاندەك
ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئىككى ياقۇتقا ئويدۇرغىن؛ ئۇلار ئالتۇندىن
ياسالغان كۆزلۈككە بېكىتىلسۇن. 12 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش
بولسۇن ئۈچۈن، ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا قادىغۇزغىن؛
شۇنداق بولغاندا، ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە
سۈپىتىدە مۇرىلىرىدە كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 بۇنىڭدىن باشقا، سەن ئالتۇندىن يەنە
ئىككى كۆزلۈك ۋە ساپ ئالتۇندىن شوينىدەك ئېشىپ ئېتىلگەن ئىككى زەنجىر
ياساتقىن؛ ئاندىن ئېشىلمە زەنجىرلەر كۆزلۈكلەرگە بېكىتىلسۇن. 15 «ھۆكۈم
قوشىنى»نى چېۋىر قولىلارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىتىپ ياساتقىن؛ ئۇنى ھەم
ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ياسىغان، ئالتۇن ۋە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن
نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىغىن. 16 ئۇ ئىككى قات، تۆت چاسا
قىلىنسۇن؛ ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ بولسۇن. 17 ئۇنىڭ ئۈستىگە
تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتقىن: ـ بىرىنچى قاتارغا قىزىل ياقۇت، سېرىق
گۆھەر ۋە زۈمرەت ئورنىتىلسۇن؛ 18 ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى،
كۆك ياقۇت ۋە ئالماس ئورنىتىلسۇن؛ 19 ئۈچىنچى قاتارغا سۆسۈن ياقۇت،
پىروزا ۋە سۈسۈن كۈزاتىس ئورنىتىلسۇن؛ 20 تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت،
ئاق ھېقىق ۋە ئاناراتاش ئورنىتىلسۇن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈك ئىچىگە
ئورنىتىلسۇن. 21 بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ،
ئۇلارنىڭ سانىدەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويغاندەك ھەربىر گۆھەرگە
ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلسۇن. 22 قوشىنغا شوينىدەك
ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىغىن. 23 قوشىنغا
ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىننىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى
بۇرجىكىگە بېكىتكىن؛ 24 ئاندىن ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى
قوشىننىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن ئۆتكۈزۈپ، 25 ئېشىلگەن
شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۇچىنى ئىككى كۆزلۈككە بېكىتىپ، [كۆزلۈكلەرنى]
ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتقىن. 26 بۇنىڭدىن
باشقا سەن ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىننىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى]
ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتكىن؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ
ئېچىگە قادالسۇن. 27 مۇندىن باشقا سەن ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ،
ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، يەنى
ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايغا يېقىن قىلىپ، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك
قىلىپ بېكىتكىن. 28 قوشىننىڭ ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋېغىدىن يۇقىرىراق
تۇرۇشى، قوشىننىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قوشىننىڭ ھالقىسىنى
كۆك شوينا بىلەن ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويغىن. 29 شۇنداق قىلغاندا،
ھارۇن مۇقەددەس جايغا كىرگەندە، ھۆكۈم قوشىننى تاقىغاچقا، ئىسرائىلنىڭ
ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئەسلەتمە سۈپىتىدە يۈرىكىنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا دائىم كۆتۈرۈپ يۈرگەن بولىدۇ. 30 ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا
كىرگەندە، تۇرىم بىلەن تۈممە ئۇنىڭ يۈرىكى ئۈستىدە بولۇشى ئۈچۈن، ئۇلارنى
ھۆكۈم قوشىننىڭ ئېچىگە ئالغىن؛ مۇشۇنداق قىلغاندا، ھارۇن ئىسرائىللارغا باغلىق
ھۆكۈملەرنى ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆز يۈرىكى ئۈستىدە كۆتۈرۈپ
يۈرگەن بولىدۇ. 31 ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلغىن.
32 تونىنىڭ باشقا كىيىلىدىغان تۇشۇكى دەل ئوتىۋىرىسدا بولسۇن؛ ئۇنىڭ يىرتىلىپ
كەتمەسلىكى ئۈچۈن خۇددى بايكار توقۇغاندەك، ساۋۇتنىڭ ياقىسىغا ئوخشاش
چۈرىسىگە پەۋاز چىقىرىلسۇن. 33 ئۇنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە كۆك، سۆسۈن
ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئاستىن ھەممىدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ،
چۈرىسىدىكى ئانارلارنىڭ ئاراسىغا بىردىن ئېسىپ قويغىن؛ تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ
پۈتكۈل چۈرىسىگە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، يەنە بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر
ئانار... بېكىتىلسۇن. 35 ھارۇن خىزمەت قىلغان ۋاقتىدا شۇ تونىنى كىيسۇن؛
بۇنىڭ بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بارغاندا، يەنى مۇقەددەس جايغا،
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كىرىپ-چىققاندا ئۇنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇرىدۇ-دە،
ئۇ ئۆلۈمدىن ئامان قالىدۇ. 36 ئاندىن كېيىن سەن ساپ ئالتۇندىن نەپىس بىر
ئوتۇغانىنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇرلۇق نەقىشلەنگەندەك: «پەرۋەردىگارغا
مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويغىن؛ 37 ئۇنى كۆك رەڭلىك يىپ بىلەن
سەللىسىگە چىگگىن؛ ئۇ سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە تاقالسۇن؛ 38 ئۇ ھارۇننىڭ
پېشانىسىدە تۇرسۇن. بۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئىسرائىللارنىڭ مۇقەددەس قىلىپ
كەلتۈرگەن بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرىگە چاپلاشقان گۇناھلارنى ئۆز ئۈستىگە
ئېلىپ كۆتۈرىدۇ؛ ھەدىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن
ئۇتۇغات ھەمىشە ئۇنىڭ پېشانىسىگە تاقاقلىق تۇرسۇن. 39 بۇنىڭدىن باشقا ئاق
كاناپ رەختتىن بىر كۆكلەك توقۇغىن، شۇنىڭدەك كاناپ رەختتىن توقۇلغان بىر
سەللە تەييارلىغىن؛ كەشتىلەنگەن بىر بەلۋاغ ياسىغىن. 40 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا
خالتا كۆكلەكلەرنى تىككىن؛ ئۇلارغىمۇ بەلۋاغلارنى تەييارلا، ئۇلارغا ئېگىز
بۆكلەرنىمۇ تىككىن؛ بۇلار ئۇلارغا ھەم شەرەپ ھەم گۈزەللىك بولسۇن.
41 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن ئاكاڭ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا كىيدۈرگىن؛
ئاندىن ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن ئۇلارنى
مەسىھلەپ، ماڭا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىغىن. 42 ئۇلارنىڭ ئەۋرەتلىرىنىڭ يېپىق
تۇرۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا كاناپ رەختتىن تامبال ئەتتۈرگىن؛ ئۇ بېلىدىن يوتىسىغىچە
يېپىپ تۇرسۇن. 43 ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى جامائەت چېدىرىغا كىرگەندە ياكى
مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇش ئۈچۈن قۇربانگاھقا يېقىنلاشقاندا، ئۇلار

گۇناھكار بولۇپ ئۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن [تامبالىنى] كىيىۋالسۇن. بۇ ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى نەسىللىرى ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولسۇن.

29 ئۇلارنىڭ ماڭا مۇقەددەس قىلىنىپ، كاھىنلىق خىزمىتىمدە بولۇشى ئۈچۈن مۇنداق ئىشنى ئادا قىلىشىڭ كېرەك: ـ سەن بىر ياش ئەركەك تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى تاللا (ھەممىسى بىجىرىم بولسۇن) 2 ھەمدە پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچ ۋە زەيتۇن مېيى سۈرتۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەممەك نانلارنى تەييارلا، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۇغداي ئۇنىدىن قىلغىن؛ 3 نانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر سېۋەتكە سېلىپ، سېۋەتنى، تورپاقنى ۋە ئىككى قوچقارنى بىللە ھەدىيە قىلىپ كەلتۈرگىن. 4 سەن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 5 ئاندىن كىيىملىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ھارۇنغا خالىتا كۆڭلەك، ئەفود تونى ۋە ئەفودنى كىيدۈرگىن، قوشېنىنى تاقىغىن؛ ئاندىن بېلىگە ئەفودنىڭ كەشتىلەنگەن بەلۋېغىنى باغلىغىن. 6 بېشىغا سەللىنى يۆگەپ، سەللىگە مۇقەددەس ئۇتۇغاتنى تاقاپ قويغىن. 7 ئاندىن مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ، بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى مەسىھلىگىن. 8 ئاندىن سەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارغا خالىتا كۆڭلەكلەرنى كىيدۈرگىن؛ 9 ئۇلارغا، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەلۋاغلارنى باغلاپ، ئېگىز بۆكلەرنى كىيدۈرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەبەدىي بەلگىلىمە بويىچە، كاھىنلىق خىزمىتى ئۇلارنىڭكى بولىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، سەن ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى خۇداغا مۇقەددەس قىلىپ ئايرىپ تەينىلىگىن. 10 — سەن تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگىن؛ ئېلىپ كەلگىنىڭدە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويىسۇن. 11 ئاندىن سەن بۇ تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ يېنىدا بوغۇزلىغىن؛ 12 تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ بارمىقىڭ بىلەن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈرتۈپ، قالغان قاننىڭ ھەممىسىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قۇيغىن. 13 ئىچ قارىنىنى يۆگەپ تۈرغان بارلىق مايىنى، شۇنداقلا جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. 14 تورپاقنىڭ گۆشى، تېرىسى ۋە تېزىكىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 15 ئاندىن سەن قوچقارلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويىسۇن، 16 ئاندىن سەن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ، ئۇنىڭ قېنىدىن قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. 17 قوچقارنى پارچىلاپ، ئۇنىڭ ئىچ قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى يۇيۇپ، ئۇلارنى گۆش پارچىلىرى ۋە باشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، 18 پۈتۈن قوچقارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرگىن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ـ ئوت ئارقىلىق سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يەتكۈزىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. 19 كېيىن سەن ئىككىنچى قوچقارنى ئېلىپ كەلگىن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويىسۇن. 20 ئاندىن بۇ قوچقارنى بوغۇزلاپ قېنىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئۆڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۆڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئۇلارنىڭ ئۆڭ قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئۆڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىغا سۈركەپ قويغىن، قالغان قانى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپكىن. 21 ئاندىن قۇربانگاھ ئۈستىدىكى قاندىن ۋە مەسىھلەش مېيىدىن ئېلىپ، ھارۇننىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭ كىيىملىرىگە، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئۈستىگە ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگىمۇ سەپكىن. شۇنداق قىلىپ ئۇ ۋە ئۇنىڭ كىيىملىرى، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيىملىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان بولىدۇ. 22 ئاندىن سەن قوچقارنىڭ مېيى، قۇيرۇق مېيى، ئىچ قارىنىنى يۆگەپ تۇرغان بارلىق مايى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايى، ئىككى بۈرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى مايىنى چىقار ھەمدە ئوڭ تارقا پۇتىنى ئالغىن ـ (چۈنكى بۇ قوچقار كاھىنلىققا تىكلەنگەن [قۇربانلىقىغا ئاتالغان] قوچقاردۇر) ـ 23 — بۇنىڭدىن باشقا سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قويۇلغان پېتىر نان سېۋىتىدىن بىر گىردىنى، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچتىن بىرنى ۋە پېتىر ھەممەك نادىن بىرنى ئېلىپ، 24 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇننىڭ قوللىرىغا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا قويۇپ، ئۇلارنى «پۇلا كۆلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلاتقۇزغىن. 25 ئاندىن سەن بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈرگىن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۈنۈلغان ھەدىيە بولىدۇ. 26 سەن ھارۇننى كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ تۆشىنى ئېلىپ «پۇلا كۆلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۇلا كۆلاتقىن؛ بۇ سېنىڭ ئۈلۈشۈڭ بولىدۇ. 27 شۇنىڭدەك، سەن كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنىڭ «پۇلا كۆلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پۇلا كۆلىتىلغان تۆشى بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئېگىز كۆتۈرۈپ پۇلا كۆلىتىلغان تارقا پۇتىنى، يەنى ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان شۇ ئۈلۈشلەرنى «مۇقەددەس» دەپ ئايرىپ بېكىتكىن. 28 شۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسىلەر ئەبەدىي بەلگىلىمە بويىچە ئىسرائىللار تەرىپىدىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرىغا بېغىشلانغان نېسىۋە بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ كۆتۈرمە ھەدىيەدۇر. بۇلار ئىسرائىللار تەرىپىدىن سۈنۈلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن ئايرىپ چىقىلىپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ «ئېگىز كۆتۈرگەن ھەدىيە»سى ھېسابلىنىپ، «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. 29 ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىگە كېيىن ئوغۇللىرى ۋارىسلىق قىلىدۇ. ئۇلار مەسىھلىنىپ، كاھىنلىققا تەينىلەنگەندە شۇ كىيىملەرنى كىيىسۇن. 30 ئوغۇللىرىنىڭ قايىسىسى ئۇنىڭ ئورنىنى بېسىپ كاھىن بولسا، جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىدە خىزمەتكە كىرىشكەندە، بۇ كىيىملەرنى ئۇدا يەتتە كۈن كىيىپ يۈرسۇن. 31 سەن كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقىغا ئاتالغان قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى مۇقەددەس جايدا پىشۇرغىن؛ 32 ئاندىن ھارۇن ۋە ئوغۇللىرى قوچقارنىڭ گۆشى بىلەن سېۋەتتىكى نانلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا يېيىسۇن؛ 33 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كاھىنلىققا تەينىلىنىشىدە خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغاندا كەفارەتكە ئىشلىتىلگەن نەرسىلەرنى يېيىسۇن، لېكىن بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، يات كىشى بۇنىڭدىن ھېچنېمىنى يېمىسۇن. 34 ئەگەر كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىق گوشىدىن ياكى نادىن ئەتىگەنگىچە ئازراق ئېشىپ قالسا، ئېشىپ قالغانىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتە؛ بۇلار مۇقەددەس بولغاچقا، ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېسە بولمايدۇ. 35 سەن شۇ ئەرىقىدە ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى توغرىسىدا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىنى بەجا كەلتۈرۈپ، ئۇدا يەتتە كۈنگىچە ئۇلارنى كاھىنلىققا تىكلەش ۋەزىپىسىنى ئادا قىلغىن. 36 ھەر كۈنى كەفارەت قىلىنشقا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۇنغىن. قۇربانگاھنىڭ ئۈزىنى گۇناھتىن پاك قىلىشقا ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كەفارەت كەلتۈرگىن، مۇقەددەس قىلىنسۇن دەپ، ئۇنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھلىگىن. 37 يەتتە كۈنگىچە سەن قۇربانگاھ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى مۇقەددەس قىلغىن. بۇنىڭ بىلەن ئۇ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا تەككەن ھەممە نەرسە مۇقەددەس ھېسابلىنىدۇ. 38 مانا، قۇربانگاھتا ھەمىشە سۈنىدىغانلىرىڭ مۇنۇلار: ـ ھەر كۈنى بىر ياشلىق ئىككى قوزا قۇربانلىق قىلىنسۇن. 39 بىرىنى ئەتىگەندە، يەنە بىرىنى گۈگۈمدا قۇربانلىق قىلىپ سۇنغىن. 40 بىرىنچى قوزا

بىلەن بىرگە زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىننىڭ تۆستىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن بۇغداي
ئۈندىن [ئەفاھنىڭ] ئۈندىن بىرى ۋە يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە تۆستىن بىر
ھىن شاراب قوشۇپ سۈنۈلسۇن. **41** ئىككىنچى قوزىنى گۈگۈمدا سۈنغىن؛
ئۇنى ئەتىگەنلىك قۇربانلىقىنىڭكىدەك، خۇشبۇيي بولۇشى ئۈچۈن ئوت ئارقىلىق
پەرۋەردىگارنا ئاتالغان قۇربانلىق سۈپىتىدە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب
ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۈنغىن. **42** شۇ تەرىقىدە بۇ كۈيدۈرمە قۇربانلىق
نەسىلدىن-نەسىلگە جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ
ھۇزۇرىدا ئۇتۇكۈزۈلۈپ دائىملىق قۇربانلىق بولسۇن؛ مەن [پەرۋەردىگار] شۇ
يەردە سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، سەن بىلەن سۆزلىشىمەن. **43** شۇنىڭدەك
مەن شۇ يەردە ئىسرائىللار بىلەن ئۇچراشىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاي مېنىڭ
شان-شەرىپىم بىلەن مۇقەددەس قىلىنىدۇ. **44** مەن جامائەت چېدىرى بىلەن
قۇربانگاھنى ئۇزۇمگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلىمەن؛ ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىمۇ
ئۇزۇمگە كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشقا ئايرىپ مۇقەددەس قىلىمەن. **45** شۇنداق
قىلىپ مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن.
46 ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىشىم ئۈچۈن ئۇلارنى
مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇداسى پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىدۇ؛
مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

30

سەن يەنە خۇشبۇيي ياندۇرۇش ئۈچۈن بىر خۇشبۇيگاھنى ياساتقىن؛
ئۇنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تەييارلىغىن. **2** ئۇ تۆت چاسا، ئۇزۇنلۇقى بىر گەز،
كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولسۇن. ئۇنىڭ [تۆت بۇرجىكىدىكى]
مۈڭگۈزلەر ئۇنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالسۇن. **3** سەن ئۇنى، يەنى ئۇنىڭ
ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۈڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتقىن؛ ئۇنىڭ
ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقارغىن. **4** ئۇنىڭغا ئالتۇندىن
ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتكىن؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا
ئۇدۇلمۇئۇدۇل بېكىتكىن. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش
ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورۇنلاشتۇرغىن. **5** بالداقلارنى
ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىغىن. **6** خۇشبۇيگاھنى ھۆكۈم-
گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىغا، يەنى مەن سەن بىلەن
كۆرۈشىدىغان جاي بولغان ھۆكۈم- گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كەفارەت
تەختىنىڭ ئۈدۈلىغا قويغىن. **7** ھارۇن شۇنىڭ ئۈستىدە ئېسىل خۇشبۇيي
ئەترنى ياندۇرسۇن؛ ھەر كۈنى ئەتىگەنلىكى چىراغلارنى پەرلىگلى كەلگەندە،
خۇشبۇيلارنى ياندۇرسۇن. **8** شۇنىڭدەك ھارۇن گۈگۈمدا چىراغلارنى
تىزىپ يافقاندا، خۇشبۇيي ياندۇرسۇن. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
نەسىلدىن-نەسىلگە خۇشبۇيي ھەمىشە تۆچۈرۈلمەي يېنىق بولسۇن. **9** سىلەر
ئۇنىڭ ئۈستىدە نە ھېچقانداق غەيرىي خۇشبۇيي ياندۇرماڭلار، نە كۈيدۈرمە
قۇربانلىق نە ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنماڭلار، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچقانداق
شاراب ھەدىيەسىنى تۆكمەڭلار. **10** ھەر يىلدا ھارۇن بىر قېتىم [خۇشبۇيگاھنىڭ]
مۈڭگۈزلىرىگە كەفارەت كەلتۈرسۇن؛ ھەر قېتىم كەفارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ
قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرسۇن. نەسىلدىن-
نەسىلگە شۇنداق قىلىڭلار؛ بۇ [خۇشبۇيگاھ] پەرۋەردىگارغا «ئەڭ مۇقەددەس»
ھېسابلىنىدىغان نەرسىلەرنىڭ قاتارىدىندۇر. **11** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق
دېدى: ـ **12** سەن ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سانىغىنىڭدا،
ئۇلارنىڭ سانلىشى ۋەجىدىن ئارىسىغا بالا-ئىشاپەت كەلمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنى
سانىغىنىڭدا ھەربىر ئادەم ئۆز جېنى ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كەفارەت پۇلى
تاپشۇرسۇن. **13** رويخەتكە ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بېرىشى
كېرەك بولغىنى شۇكى، ھەربىرى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچلىقىم بىرلىكى
بويىچە يېرىم شەكەل بەرسۇن (بىر شەكەل يىگىرمە گىراھقا باراۋەر كېلىدۇ).
بۇ يېرىم شەكەل پەرۋەردىگارغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولىدۇ. **14** رويخەتكە
ئېلىنىپ، ساناقتىن ئۆتكەنلەر، يەنى يىگىرمە ياش يا كى ئۇنىڭدىن چوڭلارنىڭ
ھەربىرى پەرۋەردىگارغا شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى بەرسۇن. **15** ئۆز جېنىڭلارغا
كەفارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا كۆتۈرمە ھەدىيە بەرگىنىڭلاردا
باي كىشى يېرىم شەكەلدىن ئارتۇق بەرمىسۇن، كەمبەغەل كىشىمۇ يېرىم
شەكەلدىن كەم بەرمىسۇن. **16** سەن ئىسرائىللاردىن شۇ كەفارەت پۇلىنى
تاپشۇرۇپ ئېلىپ، جامائەت چېدىرنىڭ خىزمىتىگە بېغىشلاپ ئىشلەتكىن؛ ئۇ
پۇل ئىسرائىللارغا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئەسلەتمە سۈپىتىدە جېنىڭلارغا
كەفارەت كەلتۈرىدىغان بولىدۇ. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ
18 سەن يۇيۇنۇشقا ئىشلىتىشكە مىستىن [يوغان] بىر داس ۋە ئۇنىڭغا مىستىن
بىر تەگلىك ياساتقىن؛ ئۇنى جامائەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا
ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىچىگە سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. **19** ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ
ئوغۇللىرى ئۇنىڭدىكى سۇ بىلەن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن. **20** ئۇلار جامائەت
چېدىرىغا كىرگەندە ئۆلەسلىكى ئۈچۈن سۇ بىلەن ئۆزىنى يۇيۇشى كېرەك؛
ئۇلار خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، قۇربانگاھقا يېقىن يېرىپ پەرۋەردىگارغا ئوت
ئارقىلىق ئاتىلىدىغان قۇربانلىق سۈنمىچى بولغىنىدىمۇ، شۇنداق قىلسۇن. **21** ئۇلار
ئۆلەسلىكى ئۈچۈن پۇت-قوللىرىنى يۇسۇن؛ بۇ ئىش ئۇلارغا، يەنى ئۆزى ۋە
ئۇنىڭ نەسىلىرى ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ.
22 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **23** سەن ھەممىدن ئېسىل خۇشبۇيي
دورا-دەرمەكلەردىن تەييارلا، يەنى مۇرمەككى سۈيۈقلۇقىدىن بەش يۈز شەكەل،
دارچىندىن ئىككى يۈز ئەللىك شەكەل، ئېگىردىن ئىككى يۈز ئەللىك شەكەل،
24 قوۋزاقدارچىندىن بەش يۈز شەكەل ئېلىپ (بۇ ئوچلىقىملار مۇقەددەس
جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچلىقىم بىرلىكى بويىچە بولسۇن) ۋە زەيتۇن مېيىدىنمۇ بىر ھىن
تەييارلا؛ **25** بۇ دورا-دەرمەكلەر بىلەن مەسىھ قىلىش ئۈچۈن بىر مۇقەددەس
ماي ـ ئەترچى چىقارغاندەك بىر خۇشبۇيي ماي چىقارغۇزغىن. بۇ «مۇقەددەس
مەسىھلەش مېيى» بولىدۇ. **26** سەن ئۇنىڭ بىلەن جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-
گۈۋاھلىق ساندۇقىنى، **27** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قوچىلىرىنى، چىراغدان
ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، **28** كۈيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى ۋە
ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى مەسىھلىگىن؛ **29** سەن
شۇ تەرزىدە ئۇلارنى «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا مۇقەددەس قىلغىن.
ئۇلارغا تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ «مۇقەددەس» ھېسابلىنىدۇ. **30** ھارۇن
بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى بولسا ماڭا كاھىنلىق خىزمەتتە بولۇشنى ئۈچۈن مەسىھلەپ
مۇقەددەس قىلغىن. **31** ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئېيتقىن: ـ بۇ ماي
ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ماڭا ئاتالغان مۇقەددەس مەسىھلەش مېيى بولىدۇ.
32 ئۇنى ئادەمنىڭ بەدىنىگە قۇيسا بولمايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان يا كى
تەركىبى ئوخشىشىدىغان ھېچقانداق مايلارنى ياسىماڭلار. ئۇ مۇقەددەس بولغىنى
ئۈچۈن سىلەرگىمۇ مۇقەددەس بولۇشنى كېرەك. **33** كىمكى تەركىبى شۇنىڭغا
ئوخشايدىغان ماي تەڭشىسە، يا كى ئۇنى ئېلىپ يات بىرسىگە سۈرسە، ئۇ ئۆز
خەلقى ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ
سەن خۇشبۇيي دورا-دەرمەكلەر، يەنى خۇشبۇيي يېلىم، دېڭىز قۇلۇلىسى مېيى،
ئاق دېۋىرقاي ۋە ساپ مەستىكى تەييارلىغىن. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش
مىقداردا بولسۇن؛ **35** خۇددى ئەترچى ماي چىقارغانغا ئوخشاش، ئۇلارنى
تەڭشەپ خۇشبۇيي ياسىغىن؛ ئۇ ئۆزلانغان، ساپ ۋە مۇقەددەس پۇراقلىق ئەتىر
بولىدۇ. **36** سەن ئۇنىڭدىن ئازراق ئېلىپ، تالقاندەك ئوبدان ئېزىپ، جامائەت

چېدىردىكى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق [ساندۇقنىڭ] ئۈدۈلغا، يەنى مەن سىلەر بىلەن كۆرۈشىدىغان جاينىڭ ئالدىغا قويغىن. بۇ سىلەرگە پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا ھېسابلانسۇن. **37** سىلەر ياسىغان بۇ خۇشبۇينىڭ رېتسىپى بىلەن تۈرزۈگلارغىمۇ ئوخشاش بىر خۇشبۇيىنى ياسۇالسا گلار بولمايدۇ. ئۇ ساڭا نىسبەتەن ئېيتقاندا پەرۋەردىگارغا خاس قىلىنغان مۇقەددەس بولىدۇ. **38** كىمكى ئۇنىڭ پۇرىقىنى پۇراپ ھۆزۈرلىنىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان ھەرقانداق بىر خۇشبۇيىنى ياسىسا، ئۇ ئۆز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن.

31 پەرۋەردىگار خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ **2** مانا، مەن ئۆزۈم يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىردىم؛ **3** ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ، ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، **4** تورلۇك-تورلۇك ھۈنەرلەرنى قىلالايدىغان، يەنى ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، **5** ياقۇتلارنى كېسىپ-ئويالايدىغان، ئۇلارنى زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش چېقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدىم. **6** شۇنىڭدەك مانا، مەن يەنە دان قەبىلىسىدىن ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىيابنى ئۇنىڭغا يارىدەمچىلىككە تەيىنلىدىم، شۇنداقلا مەن ساڭا بۇيرۇغان ھەممە نەرسىلەرنى ياسىسۇن دەپ، بارلىق پەم-پاراسەتلىك كىشىلەرنىڭ كۆڭلىگە تېخىمۇ ئەقىل-پاراسەت ئاتا قىلدىم؛ **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جامائەت چېدىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى كەفارەت تەختىنى، چېدىرنىڭ ھەممە ئەسۋابلىرىنى، **8** شىرە بىلەن ئۇنىڭ قاچا-قۇچىلىرىنى، ساپ ئالتۇندىن ياسىلىدىغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، خۇشبۇيگاھنى، **9** كۈيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن ئۇنىڭ تەگلىكىنى ياسىيالايدىغان، **10** خىزمەت كىيىملىرى، يەنى كاھىنلىق خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى توقۇيالايدىغان، **11** مەسىھەلەش مېيى ۋە مۇقەددەس جايغا تەييارلىنىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەردىن خۇشبۇيىنى ياسىيالايدىغان بولدى. مەن ساڭا ئەمر قىلغىنىم بويىچە ئۇلار بارلىق ئىشنى بەجا كەلتۈرىدۇ. **12** پەرۋەردىگار مۇساغا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **13** سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ ئۇلارغا: ـ «سىلەر مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى چوقۇم ئۇتۇقلارى؛ چۈنكى بۇلار سىلەرنىڭ ئۈرۈزۈگلارىنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىشىگلار ئۈچۈن مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرا گلاردىكى بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ. **14** شابات كۈنى سىلەرگە مۇقەددەس قىلىپ بېكىتىلگىنى ئۈچۈن، ئۇنى ئۇتۇگلار؛ كىمكى ئۇنى بۇزسا، ئۇلۇم جازاسىغا تارتىلىسا بولمايدۇ؛ بەرھەق، كىمكى ئۇ كۈندە ھەرقانداق ئىشنى قىلسا، ئۇز خەلقى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن. **15** ئالتە كۈن ئىچىدە ئىش قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈن بولۇپ، ئارام ئالدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ كىمكى شابات كۈندە بىرەر ئىش قىلسا، ئۇلۇم جازاسىغا تارتىلىسا بولمايدۇ. **16** ئىسرائىللار شابات كۈنىنى ئۇتۇشى كېرەك؛ ئۇلار ئەبەدىي ئەھدە سۈپىتىدە ئۇنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئۇتۇسۇن. **17** بۇ مەن بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەبەدىي بىر نىشانە-بەلگە بولىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالتە كۈن ئىچىدە ئاسمان بىلەن زېمىنى يارىتىپ، يەتتىنچى كۈندە ئارام ئېلىپ راھەت تاپقاندى»، ـ دېگىن. **18** خۇدا سىنايِ تېغىدا مۇساغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىسىنى ئۇنىڭغا تاپشۇردى. تاختايلار تاشتىن بولۇپ، [سۆزلەر] خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن ئۇلارغا پۈتۈلگەندى.

32 خەلق مۇسانىڭ تاغدىن چۈشمەي ھايال بولۇپ قالغىنىنى كۆرۈپ، ھارۇننىڭ قېشىغا يىغىلىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ، بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاھ ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن ھېلىقى كىشىگە نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. **2** ھارۇن ئۇلارغا: ـ خوتۇنلىرىڭلار بىلەن ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنىڭ قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ، مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل خەلق ئۇز قۇلاقلىرىدىكى ئالتۇن زىرە ھالقىلارنى چىقىرىپ ھارۇننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. **4** ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ قولىدىن ئېلىپ، ئىسكىنە بىلەن قۇيما بىر موزاينى ياساتقۇزدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار مانا بۇدۇر! ـ دېيىشتى. **5** ھارۇن ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭ ئالدىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىتىپ ئاندىن: «ئەتە پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر ھېيت ئۆتكۈزۈلدۇ»، دەپ ئېلان قىلدى. **6** ئەتىسى ئۇلار سەھەر قوپۇپ، كۈيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنمۇ كەلتۈردى؛ ئاندىن خالايىق ئولتۇرۇپ يەپ-ئىچىشتى، قوپۇپ ئەيش-ئىشرەت قىلىشتى. **7** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئېزدىن پەسكە چۈشكىن! چۈنكى سەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭ بۇزۇقچىلىققا بېرىلىپ كەتتى. **8** مەن ئۇلارغا بۇيرۇغان يولدىن شۇنچە تېزلا چەتنەپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن بىر قۇيما موزاينى ياساپ، ئۇنىڭغا چوقۇنۇپ قۇربانلىق كەلتۈرۈشتى ھەمدە: «ئەي ئىسرائىل، سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭ مانا شۇدۇر!»، دېيىشتى، ـ دېدى. **9** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مانا، بۇ خەلقنى كۆرۈپ قويدۇم؛ مانا، ئۇلار دەرۋەقە بوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر. **10** ئەمدى مېنى توسما، مەن غەزەپ ئوتۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىمەن؛ ئاندىن سېنى ئۇلۇغ بىر ئەل قىلىمەن، ـ دېدى. **11** لېكىن مۇسا خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئۇتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، نېمىشقا سەن غەزەپ ئوتۇڭنى ئۇزۇڭ زور قۇدرەت ۋە كۈچلۈك قول بىلەن مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خەلقىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىسەن؟ **12** مىسىرلىقلار مازاق قىلىپ: ـ ئۇلارنىڭ بېشىغا بالا چۈشۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارنى تاغلارنىڭ ئۈستىدە ئۇلتۇرۇپ يەر يۈزىدىن يوقىتىش ئۈچۈن، [ئۇلارنىڭ خۇداسى] ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى، ـ دېيىشىۋىتىڭ؟ ئۇز ئۇلۇق غەزىپىڭدىن يېنىپ، ئۇز خەلقىڭگە بالا يېتىپەت كەلتۈرۈش نىيىتىڭدىن يانغايسەن! **13** ئۇز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنى ياد قىلغىن؛ سەن ئۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلىپ: «نەسىلىڭلارنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتىمەن، ئۇنۇم بىلەن ئۇنىڭ ئوغرىسىدا سۆزلىگەن مۇشۇ زېمىننىڭ ھەممىسىنى نەسىلىڭلارغا بېرىمەن، ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان بولىدۇ» دېگەندىكىڭۇ، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇز خەلقىنىڭ ئۈستىگە: «بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن» دېگەن نىيىتىدىن يانىدى. **15** مۇسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئىككى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق تاختىسىنى قولىغا ئېلىپ تاغدىن چۈشتى. تاختايلارنىڭ ئىككى تەرىپىگە سۆزلەر پۈتۈلگەندى؛ ئۇ يۈزىنگىمۇ، بۇ يۈزىنگىمۇ پۈتۈكلۈك ئىدى. **16** بۇ تاختايلار بولسا خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ ياسىغىنى، پۈتۈلگەنلىرى بولسا خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ پۈتكىنى ئىدى، ئۇ تاختايلارغا ئويۇلغاندى. **17** يەشۇئا خەلقىنىڭ كۆتۈرگەن چۇقان-سۈرەنلىرىنى، ۋارقىراشلىرىنى ئاڭلاپ مۇساغا: ـ چېدىرگاھدىن جەڭنىڭ خىتابى چىقۋاتىدۇ، دېدى. **18** لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ئاڭلىنۋاتقان ئاۋاز نە نۇسرەت تەنتەنىسى ئەمەس، نە مەغلۇبىيەتنىڭ پەريادى ئەمەس، بەلكى

ناخشا-كۇي ساداسى! ـ دېدى. **19** مۇسا چېدىرگاھغا يېقىن كېلىپ، موزايىنى ۋە جامائەتنىڭ تۆسسۈلغا چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ شۇنداق دەرغەزەپ بولدىكى، تاختايلارنى قولىدىن تاشلاپ تاغنىڭ تۈۋىدە چېقىۋەتتى. **20** ئاندىن تۇلار ياسىغان موزاينى ئوتقا سېلىپ كۆيدۈرۈپ، ئۇنى يانچىپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ، سۇ ئۈستىگە چېچىپ ئىسرائىللارنى ئىچىشكە مەجبۇرلىدى. **21** ئاندىن مۇسا ھارۇنغا: سەن ئۇلارنى شۇنچە ئېغىر گۇناھقا پاتقۇزغۇدەك، مۇشۇ خەلق ساڭا نېمە قىلدى؟ ـ دېدى. **22** ھارۇن جاۋاب بېرىپ: ـ خوجامنىڭ غەزەپ-ئاچچىقى ئۇتاشمىغاي! بۇ خەلقنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ زەزىللىكىگە مايىل ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن. **23** ئۇلار ماڭا: ـ «بىزگە ئالدىمىزدا يول باشلاپ ماڭىدىغان بىر ئىلاھنى ياساپ بەرگىن؛ چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن مۇسا دېگەن شۇ ئادەمگە نېمە بولغانلىغىنى بىلمەيمىز»، دېدى. **24** مەن ئۇلارغا: «كىمدە ئالتۇن بولسا شۇنى چىقىرىپ بەرسۇن» دېسەم، ئۇلار ماڭا تاپشۇرۇپ بەردى؛ مەن ئۇنى ئوتقا تاشلۇۋىدىم، مانا، بۇ موزاي چىقتى، ـ دېدى. **25** مۇسا خەلقنىڭ قانداقسىگە تىزگىنسىز بولۇپ كەتكەنلىكىنى كۆردى؛ چۈنكى ھارۇن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا مەسخىرە ئوبيېكتى بولۇشقا تۇز مەيلىگە قويۇۋەتكەنىدى. **26** مۇسا چېدىرگاھنىڭ كىرىش ئېغىزىغا بېرىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ: ـ كىمكى پەرۋەردىگارنىڭ تەرىپىدە بولسا مېنىڭ يېنىمغا كەلسۇن! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ قېشىغا يىغىلدى. **27** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەربىر كىشى ئۆز قىلىچىنى يانچىشىغا ئېسىپ، چېدىرگاھنىڭ ئىچىگە كىرىپ، بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە كېزىپ يۈرۈپ، ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنى، ئۆز دوست-بۇرادىرىنى، ئۆز قوشنىسىنى ئۆلتۈرسۇن!» ـ دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە ئىش كۆردى؛ شۇ كۈنى خەلقنىڭ ئىچىدىن ئۈچ مىڭ كىشى ئۆلتۈرۈلدى. **29** ئاندىن مۇسا: ـ ھەربىرىڭلار بۈگۈن ئۆزۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا خاس بولۇشقا تاتىدىڭلار؛ چۈنكى ھەربىرىڭلار ھەتتا ئۆز ئوغلۇڭلار ھەم قېرىندىشىڭلارنىمۇ ئايىمىدىڭلار، شۇنىڭ بىلەن بۈگۈن بەختىنى بەركەتنى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈردۈڭلار، دېدى. **30** ئەتىسى مۇسا خەلققە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر دەرۋەقە ناھايىتى ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلدىڭلار. ئەمدى مانا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقىمەن؛ گۇناھىڭلار ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرەلەيمەنكىن، ـ دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېنىپ بېرىپ: ـ ھەي...! بۇ خەلق دەرۋەقە ئېغىر بىر گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆزلىرىگە ئالتۇندىن ئىلاھلارنى ياساپتۇ! **32** لېكىن ئەمدى سەن ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ئەپۇ قىلىشقا ئۇنىغايسەن...، ئۇنىمىساڭ، ئىسمىمنى ئۆزۈڭ يازغان دەپتىرىڭدىن ئۆچۈرۈۋەتكىن! ـ دېدى. **33** پەرۋەردىگار مۇساغا جاۋاب بېرىپ: ـ كىمكى مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتىنى ئۆز دەپتىرىمدىن ئۆچۈرۈۋېتىمەن. **34** ئەمدى سەن بېرىپ، مەن ساڭا ئېيتقان جايىغا خەلقنى باشلاپ بارغىن. مانا، مېنىڭ پەرشتەم ئالدىڭدا ماڭىدۇ. لېكىن ئۇلارغا جازا بېرىدىغان كۈنۈم كەلگەندە، ئۇلارغا گۇناھى ئۈچۈن جازا بېرىمەن، دېدى. **35** بۇ سۈزدىن كېيىن پەرۋەردىگار خەلقنىڭ ھارۇننىڭ قولى بىلەن موزايىنى قۇيدۇرۇپ ياساتقىنى ئۈچۈن ئۇلارنى ۋابا بىلەن جازالىدى.

33

پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، تۇزۇڭ مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كەلگەن خەلق بىلەن بىللە مۇشۇ يەردىن كېتىپ: «مەن سېنىڭ نەسلىڭگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ئىبراھىمغا، ئىسھاققا ۋە ياقۇپقا ۋەدە قىلغان زېمىنغا بارغىن. **2** شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئالدىڭدا بىر پەرىشتە ئەۋەتىپ، قاناناني، ئامورىي، ھىتتىي، پەرىززىيلەرنى، ھىۋىي بىلەن يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، **3** سېنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان زېمىنغا كەلتۈرىمەن. چۈنكى سىلەر بوينى قاتتىق بىر خەلق بولغاچقا، يولدا سىلەرنى ھالاك قىلىۋەتمەسلىكىم ئۈچۈن، ئۆزۈم سىلەرنىڭ ئارا كېلىدرا بولۇپ، شۇ [زېمىنغا] بىللە چىقمايمەن، ـ دېدى. **4** خالايىق بۇ قاتتىق سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۈمۈپ ھېچقايسىسى ئۆز زىبۇ-زىننەتلىرىنى تاقىمىدى. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ سەن بېرىپ ئىسرائىللارغا: «[پەرۋەردىگار]: ـ سىلەر بوينى قاتتىق بىر خەلق ئىكەنسىلەر؛ ئەگەر مەن پەرۋەردىگار ئارا كېلىرغا چىقىپ بىر دەقىقىلا تۇرسام، سىلەرنى يوقىتىۋەتكەن بولاتتىم. ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلاردىكى زىبۇ-زىننەتلەرنى ئېلىۋېتىڭلار، شۇ چاغدا مەن سىلەرگە نېمە قىلىدىغىنىمنى بىلىمەن، دېدى»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېگەندى. **6** شۇڭا ئىسرائىللار ھوورەب تېغىدىن ئېرىلىپلا زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۆزلىرىدىن ئېلىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۆز چېدىرىنى ئېلىپ، ئۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا، چېدىرگاھدىن نېرىراق بىر جايغا تىكىپ، ئۇنى «كۆرۈشۈش چېدىرى» دەپ ئاتىدى. كىمكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ، يول سوراقچى بولسا چېدىرگاھنىڭ سىرتىدىكى «كۆرۈشۈش چېدىرى»غا باراتتى. **8** شۇنداق بولاتتىكى، ھەر قېتىم مۇسا چېدىرغا چىقسا، پۈتكۈل خالايىق قوپۇپ، ھەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرە تۇرۇپ، مۇسا چېدىرغا كىرىپ بولغۇچە ئۇنىڭ كەينىدىن قارىشىپ تۇراتتى. **9** ئاندىن مۇسا ھەر قېتىم چېدىرغا كىرىپ كەتسە شۇنداق بولاتتىكى، بۇلۇت تۈۋرۈكى چۈشۈپ، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختايتتى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن سۆزلىشەتتى. **10** پۈتكۈل خالايىق بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا توختىغىنىنى كۆرەتتى؛ ئۇنى كۆرگىنىدە خەلقنىڭ ھەممىسى قوپۇپ، ھەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە تۇرۇپ سەجدە قىلىشاتتى. **11** شۇ چاغلاردا پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن كىشىلەر ئۆز دوست-بۇرادىرى بىلەن سۆزلىشىدىغىنىدەك، يۈزمۈيۈز سۆزلىشەتتى. ئاندىن مۇسا چېدىرگاھغا يېنىپ كېلەتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولغان نۇننىڭ ئوغلى يەھوشۇئا دېگەن ياش يىگىت چېدىرنىڭ ئىچىدىن چىقمايتتى. **12** مۇسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، سەن دائىم ماڭا: «بۇ خەلقنى ئېلىپ چىققىن» دەپ كەلدىڭ؛ لېكىن ئۆزۈڭ ماڭا: «مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تونۇيمەن»، ۋە شۇنىڭدەك «نەزىرىم ئالدىدا ئىلتىپات تاپتىڭ» دېگەن بولساڭمۇ، سەن مېنىڭ بىلەن بىرگە كىمنى ئەۋەتىدىغىنىڭنى ماڭا ئايان قىلمىدىڭ. **13** ئەگەر مەن راستىتىلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۆزۈمنىڭ سېنى تونۇشۇم ئۈچۈن، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تېپىۋېرىشىم ئۈچۈن ماڭا ئۆز يولۇڭنى ئايان قىلغايسەن؛ مانا، بۇ خەلقنىڭ ئۆز خەلقىڭ بولغىنىنى نەزىرىڭدە ئۇنتىمايسەن! ـ دېدى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: مەن ئۆزۈم [سەن] بىللە بىللە بېرىپ، ساڭا ئارام ئاتا قىلىمەن، ـ دېدى. **15** مۇسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەگەر سەن ئۆزۈڭ [بىز] بىلەن بىللە ماڭمىساڭ، بىزنى بۇ يەردىن چىقارمىغايسەن؛ **16** چۈنكى، مەن ۋە خەلقىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمىز ئېمىدىن بىلىندۇ؟ ئەجەبا، ئۆزۈڭنىڭ بىز بىلەن بىللە ماڭغىنىڭدىن بىلىنمەمدۇ؟ شۇ سەۋەبتىن مەن ۋە خەلقىڭ يەر يۈزىدىكى ھەربىر تائىپىلەردىن ئالاھىدە پەرقلەنمەمدۇق؟! ـ دېدى. **17** پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ مۇشۇ ئىلتىجايىڭنىمۇ ئىجابەت قىلىمەن؛ چۈنكى سەن نەزىرىمدە ئىلتىپات تاپتىڭ ۋە مەن سېنى ئىسمىڭنى بىلىپ تونۇيمەن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن مۇسا: ـ ئۆز شان-شەرىپىڭنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن، ـ دېدى. **19** [پەرۋەردىگار]: ـ ئۆزۈمنىڭ پۈتكۈل مېھرىبانلىقىمنى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدىن ئوتكۈزىمەن ۋە ئالدىڭدا «ياھۋەھ» دېگەن نامنى جاكارلايمەن. كىمگە شاپائەت قىلماقچى بولسام شۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتىمەن، كىمگە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىمەكچى بولسام، شۇنىڭغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىمەن، دېدى. **20** پەرۋەردىگار

ئۇنىڭغا: ـ سەن يۈزۈمنى كۆرەلمەيسەن، چۈنكى ھېچ ئادەمزات مېنى كۆرسە تىرىك قالمايدۇ، دېدى. 21 ئاندىن پەرۋەردىگار: ـ مانا، يېنىمدا بىر جاي باردۇر، سەن شۇ يەردىكى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە تۇرغىن. 22 مېنىڭ شان-شەرىپىم ئوتىدىغان ۋاقىتتا، شۇنداق بولىدۇكى، مەن سېنى شۇ قورام تاشنىڭ يېرىقىدا تۇرغىزۇپ، مەن ئوتۇپ بولغۇچە سېنى قولۇم بىلەن يېپىپ تۇرىمەن. 23 ئاندىن قولۇمنى تارتىۋالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ ئارقا تەرىپىمنى كۆرىسەن، لېكىن يۈزۈم كۆرۈنمەيدۇ، ـ دېدى.

34 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ سەن ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تۈزۈلۈك ئۈچۈن تاشتىن ئىككى تاختاينى يونۇپ كەل؛ مەن بۇ تاختايلارغا سەن ئىلگىرى چېقىۋەتكەن تاختايلاردىكى سۆزلىرىنى يېزىپ قويىمەن. 2 سەن ئەتە ئەتىگەنگىچە تەييار بولۇپ، سەھەردە سىناي تېغىغا چىقىپ، شۇ يەردە تاغنىڭ چوققىسىدا مېنىڭ ئالدىمدا ھازىر بولغىن. 3 لېكىن ھېچ كىشى سەن بىلەن بىللە چىقمىسۇن ۋە ياكى تاغنىڭ ھېچ يېردە باشقا ئادەم كۆرۈنمىسۇن، قوي- كالىلارمۇ تاغنىڭ تۆۋىدە ئوتلىمىسۇن، ـ دېدى. 4 مۇسا ئاۋۋالقىغا ئوخشاش تاشتىن ئىككى تاختاينى يونۇپ، ئەتىسى تاڭ سەھەردە قوپۇپ، بۇ ئىككى تاش تاختاينى قولىدا ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە سىناي تېغىغا چىقتى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار بۇلۇتتا چۈشۈپ، شۇ يەردە مۇسانىڭ قېشىدا تۇرۇپ، «ياھۋەھ» دېگەن نامىنى جاكارلىدى. 6 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ كۆز ئالدىدىن ئوتۇپ: ـ «پەرۋەردىگار، پەرۋەردىگار، رەھىمدىل ۋە مېھىر-شەپقەتلىكتۇر، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، شاپائەت بىلەن ۋاپاسى كەڭ تەڭرىدۇر، 7 مىڭلىغان-ئون مىڭلىغانلارغا رەھىم- شاپائەت كۆرسىتىپ، قەبىھلىك، ئاسىيلىق ۋە گۇناھنى كەچۈرگۈچىدۇر؛ لېكىن ئۇ گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدىغان، بەلكى ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى بالىلىرى ۋە نەۋرىلىرىگىچە، شۇنداقلا ئۈچىنچى ۋە ئۈتىنچى ئەۋلادىغىچە يۈكلەيدىغان [تەڭرىدۇر]» ـ دەپ جاكارلىدى. 8 شۇنىڭ بىلەن مۇسا دەرھال يەرگە باش قويۇپ سەجدە قىلىپ: ـ 9 ـ ئەي رەب، ئەگەر مەن راستىنلا نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئۇنداقتا ئى رەب، ئارىمىزدا بىز بىلەن ماڭغايسەن، چۈنكى بۇ خەلق دەرۋەقە بوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر، بىزنىڭ قەبىھلىكىمىزنى ۋە گۇناھىمىزنى كەچۈرگەيسەن، بىزنى ئۆز مىراسىڭ بولۇشقا قوبۇل قىلغايسەن! ـ دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇساغا: ـ مانا، مەن بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ سېنىڭ بارلىق خەلقىڭ ئالدىدا پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ ھېچبىر جايىدا ياكى ھېچبىر ئەل ئارىسىدا قىلىنىپ باقمىغان مۆجىزىلەرنى يارىتىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئارىسىدا بولغان خەلقىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ [كارامەت] ئەمەلىنى كۆرىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ سىلەرگە قىلىدىغان ئەمەلىم دەرۋەقە دەھشەتلىك ئىش بولىدۇ. 11 مەن بۈگۈن ساڭا تاپىلايدىغان ئەمرلىرىمنى تۇتقىن؛ مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئامورىي، قاناناني، ھىتتي، پەرىززىي، ھىۋي ۋە يەبۇسىيلارنى ھەيدەپ چىقىرىمەن. 12 ئەمدى ھېزى بولغىنىڭ، سەن باريدىغان زېمىندا تۈرۈۋاتقانلار بىلەن ھېچ ئەھدە باغلاشمىغىن؛ بولمىسا، بۇ ئىش سىلەرگە تۇزاق بولىدۇ؛ 13 بەلكى سىلەر ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىۋېپ، بۇت تۈۋرۈكلىرىنى سۇندۇرۇپ، «ئاشەراھ» بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار. 14 چۈنكى سەن ھېچقانداق باشقا ئىلاھقا ئىبادەت قىلماسلىقىڭ كېرەك ـ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامى «ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى» بولۇپ، ھەسەت قىلغۇچى بىر ئىلاھدۇرمەن. 15 بولمىسا، شۇ زېمىندا تۈرۈۋاتقانلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشۈڭ مۇمكىن؛ ئاندىن ئۇلار ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلىپ، ئىلاھلىرىغا قۇربانلىقلار ئوتكۈزگىنىدە، سىلەرنى چاقىرسا ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرىدىن يەپ كېتىشىڭلار مۇمكىن؛ 16 سەن شۇنداقلا يەنە ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئوغۇللىرىڭغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىشىڭ مۇمكىن؛ ئۇ قىزلار ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ كەينىدىن يۈرۈپ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدا، ئۇلار ئوغۇللىرىڭنىمۇ ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئارقىسىدىن ماڭغۇزۇپ، بۇزۇقچىلىق قىلدۇرۇشى مۇمكىن. 17 ئۆزۈڭگە ئۈچۈن ھېچقانداق قۇيما بۇتلارنى ياسامىغىن. 18 پېتىر نان ھېيتىنى ئۇتۇڭلار، مېنىڭ ئەمر قىلغىنىمدەك ئابىب ئېيىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا يەتتە كۈن پېتىر نان يەڭلار. چۈنكى سىلەر ئابىب ئېيىدا مىسىردىن چىققانسىلەر. 19 بالىياتقۇنىڭ تۇنجى مېۋىسى مېنىڭكى بولىدۇ؛ چارپاي مالىلىرىڭنىڭ ئېچىدىن دەسلەپ تۇغۇلغان ئەركەكلەر، كالا بولسۇن، قوي بولسۇن ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنىڭ ھەممىسى مېنىڭكى بولسۇن. 20 لېكىن ئېشەكلەرنىڭ تۇنجى تەخەيلىرىنىڭ ئورنىغا قوزا بىلەن بەدەل تولىشىڭ لازىم بولىدۇ. ئەگەر ئورنىغا [قوزا] بەرمىسەڭ، تەخەينىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتكىن. تۇنجى ئوغۇللىرىڭنى بولسا، ئۇلارغا بەدەل تۆلەپ قايتۇرۇۋال. ھېچكىم مېنىڭ ھۇزۇرۇمغا قۇرۇق قول كەلمىسۇن. 21 سەن ئالتە كۈن ئېچىدە ئىش-ئەمەلگىنى قىلىپ، يەتتىنچى كۈنى ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر؛ يەر ھەيدەش ۋاقتى بولسۇن، ئورما ۋاقتى بولسۇن، ئارام ئېلىشىڭ زۇرۇر. 22 يېڭى بۇغداينىڭ تۇنجى ھوسۇلىنى تەبرىكلەيدىغان «ھەپتىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار؛ يىلنىڭ ئاخىرىدا «ھوسۇل يىغىش ھېيتى»نى ئوتكۈزۈڭلار. 23 سېنىڭ ھەربىر ئەركەك كىشىلىرىڭ يىلدا ئۈچ قېتىم ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر بولسۇن. 24 چۈنكى مەن ئائىپىلەرنى ئالدىڭدىن ھەيدۈۋېتىپ، چېگرالىرىڭنى كېڭەيتىمەن؛ شۇنىڭدەك سەن يىلدا ئۈچ قېتىم پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىغا ھازىر بولۇشقا چىقىپ بارساڭ، ھېچكىم يېرىڭگە كۆز قىرىنى سالمايدۇ. 25 ماڭا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنىڭ قېنىنى بولدۇرۇلغان نان بىلەن بىللە سۇنمىغىن؛ ياكى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىقىنىڭ گوشىنى ئەتىگەنگە قالدۇرما. 26 زېمىنىڭنىڭ دەسلەپكى ھوسۇلىدىن تۇنجى مەھسۇلاتلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ ئاتا. ئوغلاقنى تانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرما. 27 پەرۋەردىگار مۇساغا: ـ بۇ سۆزلەرنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن يېزىۋالغىن؛ چۈنكى مەن مۇشۇ سۆزلەرنى ئاساس قىلىپ سەن بىلەن ۋە ئىسرائىل بىلەن ئەھدە باغلىدىم، دېدى. 28 ئۇ ۋاقىتتا مۇسا شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا قىرىق كېچە- كۈندۈز تۇردى؛ ئۇ ھېچنەرسە يېمىدى، ھېچ سۇ ئېچمىدى. ئۇ يەردە [پەرۋەردىگار] تاختايلارغا ئەھدىنىڭ سۆزلىرى بولغان ئون ئەمرنى يۈتتى. 29 مۇسا سىناي تېغىدىن چۈشكەندە شۇنداق بولدىكى (ئۇ تاغدىن چۈشكەندە ئىككى ھۆكۈم- گۆۋاھلىق تاختىيى ئۇنىڭ قولىدا ئىدى)، ئۇزۇنىڭ [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىنى ئۈچۈن يۈزىنىڭ پارقىراپ كەتكىنىنى بىلمەيتتى. 30 ئەمدى ھارۇن ۋە بارلىق ئىسرائىللار مۇسانى كۆردى، مانا، ئۇنىڭ يۈز تېرىسى پارقىراپ تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا يېقىن بېرىشتىن قورقۇشتى. 31 لېكىن مۇسا ئۇلارنى چاقىرىۋىدى، ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ بارلىق باشلىرى يېنىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مۇسا ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى. 32 شۇنىڭدىن كېيىن، بارلىق ئىسرائىللار ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا مۇسا پەرۋەردىگار ئۇزۇگىگە سىناي تېغىدا سۆز قىلغىنىدا تاپشۇرغان بارلىق ئەمرلەرنى ئۇلارغا تاپىلدى. 33 مۇسا ئۇلارغا دەيدىغىنىنى دەپ ئۈگەتتى. ئۇ [سۆزلىگەندە] يۈزىگە بىر چۈمپەردە تارتىۋالغانىدى؛ 34 قاچانكى مۇسا پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلىشىشكە ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرسە، چۈمپەردىنى ئېلىۋېتەتتى، تاكى ئۇ يېنىپ چىققۇچە شۇنداق بولاتتى؛ يېنىپ چىققاندا ئۇزۇگىگە نېمە تاپىلانغان بولسا، شۇنى ئىسرائىللارغا ئېيتىپ بېرەتتى. 35 ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈز تېرىسىنىڭ پارقىراپ تۇرغىنىنى كۆرەتتى؛ شۇڭا مۇسا يەنە تاكى پەرۋەردىگار بىلەن سۆزلەشكىلى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كىرگۈچە يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالاتتى.

35 مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىنى يىغىپ تۆلارغا: ـ
پەرۋەردىگار سىلەرگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئەمرىلەر مۇنۇلاردۇر: ـ **2** ئالتە
كۈن ئىش-ئەمگەك كۈنى بولسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى سىلەرگە نىسبەتەن
مۇقەددەس بىر كۈن بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئارام ئالىدىغان شابات
كۈنى بولسۇن. ھەركىم شۇ كۈنىدە ئىش-ئەمگەك قىلسا تۆلۈمگە مەھكۇم
قىلىنسۇن. **3** شابات كۈنىدە بارلىق تۇرالغۇلىرىڭلاردا ھەرگىز ئوت قالماڭلار، ـ
دېدى. **4** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:
ـ «پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئەمر مانا شۇكى: ـ **5** تۆزۈكلارنىڭ ئاراكلاردىن
پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» كەلتۈرۈڭلار؛ كۆڭلى خالىغانلارنىڭ
ھەربىرى پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىنى كەلتۈرسۇن: يەنى ئالتۇن،
كۈمۈش، مىس، **6** كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپ، ئاق كاتاپ رەخت، تۆچكە
تۈتى، **7** قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسى، دېلفىن تېرىسى، ئاكاتسىيە ياغىچى،
8 چىراغدان ئۈچۈن زەيتۇن مېيى، «مەسىھەش مېيى» بىلەن خۇشبۇي ئۈچۈن
ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-دەرمەكلەر، **9** ئەفودقا ھەم قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان
ھېقىق ۋە باشقا ياقۇتلارنى كەلتۈرۈڭلار». **10** ـ «ئاراكلاردىكى بارلىق ماھىر
ئۇستىلار كېلىپ پەرۋەردىگار بۇيرۇغانلىرىنى ھەممىسىنى ياساپ بەرسۇن: **11** ـ
[مۇقەددەس] چېدىر بىلەن ئۇنىڭ ئىچكى ۋە تاشقى يوپۇقلىرىنى، ئىلغۇلىرىنى،
تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرىنى ۋە بۇلارنىڭ تەگلىكلىرىنى، **12** ئەھدە
ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كەفارەت تەختى»نى، «ئايرىما پەردە-يوپۇق»نى،
13 شىرە ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچىلىرىنى ۋە «تەقدىم
نانلىرى»نى، **14** يورۇقلۇق ئۈچۈن ياسالغان چىراغدان ۋە ئۇنىڭ ئەسۋابلىرىنى،
ئۇنىڭ چىراغلىرى ۋە چىراغ مېيىنى، **15** خۇشبۇيگاھ ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى،
«مەسىھەش مېيى»نى، دورا-دەرمەكلەردىن ئىشلەنگەن خۇشبۇيىنى، مۇقەددەس
چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى «ئىشىك پەردىسى»نى، **16** كۆيدۈرمە قۇربانلىق
قۇربانگاھى ۋە ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، بالداقلىرىنى ۋە بارلىق ئەسۋابلىرىنى،
يۇيۇنۇش دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى، **17** ھويلىنىڭ پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ خادىلىرى
ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردىنى، **18** چېدىرنىڭ
مىخ-قوزۇقلىرىنى، ھويلىنىڭ مىخ-قوزۇقلىرىنى، شۇنداقلا بارلىق تانىلىرىنى،
19 توقۇلىدىغان كىيىملەر، يەنى مۇقەددەس جاينىڭ خىزمىتىگە كاھىنلىق
خىزمىتىدە كىيىلىدىغان، ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرىنى ھەم ئۇنىڭ
ئوغۇللىرىنىڭ كىيىملىرىنى تەييار قىلىسۇن». **20** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل
جامائىتى مۇسانىڭ يېنىدىن چېقىپ كېتىشتى. **21** ئاندىن كۆڭلى تارتقانلارنىڭ
ھەربىرى، روھى تۇزلۇرىگە تۇرتكە بولغانلارنىڭ ھەربىرى كېلىپ،
چېدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق
سەرەمجانلارنى ياساشقا ۋە مۇقەددەس كىيىملەرنى تىكىشكە پەرۋەردىگارغا
ئاتالغان «يۇلا كاللىما ھەدىيە»نى كەلتۈرگىلى تۇردى. **22** تۇلار ئەرلەرمۇ، ئاياللارمۇ
كېلىپ، سۈنۈشقا كۆڭلى خۇش بولغانلارنىڭ ھەربىرى ھەدىيە كەلتۈرۈپ،
بۇلاپكا، زىرە-ھالقا، ئۈزۈك، زۇنىنار-بىلەزۈك قاتارلىق ھەرخىل ئالتۇن بۇيۇملارنى
ئېلىپ كەلدى؛ ئالتۇننى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ بېرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى
ئۇنى پەرۋەردىگارغا سۈندى. **23** كىمدە كۆك، سۆسۈن، قىزىل يىپ بىلەن
ئاق كاتاپ رەخت، تۆچكە تۈتى، قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسى ۋە دېلفىن
تېرىسى بولسا، شۇلارنى ئېلىپ كېلىشتى. **24** كۈمۈش يا مىستىن كۆتۈرمە ھەدىيە
كەلتۈرەي دېگەنلەرنىڭ ھەربىرى شۇنى پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلىپ سۈندى.
كىمدە چېدىرنىڭ خىزمىتىدە ئىشلىتىلىدىغان ھەرخىل سەرەمجانلارغا يارىغۇدەك
ئاكاتسىيە ياغىچى بولسا، ئۇنى ئېلىپ كەلدى. **25** قولى چېۋەر ئاياللارنىڭ
ھەربىرى ئۆز قوللىرى بىلەن ئېگىرىپ، شۇ ئېگىرگەن يىپ ۋە رەختلەرنى،
يەنى كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپ بىلەن ئاق كاتاپ رەختلەرنى كەلتۈردى،
26 شۇنىڭدەك كۆڭلى قوزغالغان ئاياللارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرنى ئىشلىتىپ
ئۆچكە تۈتىدىن يىپ ئېگىرىشتى. **27** ئەمىرلەر ئەفود ۋە قوشىنغا ئورنىتىلىدىغان
ھېقىقلار ۋە ياقۇتلارنى، **28** دورا-دەرمەكلەرنى، چىراغقا ۋە مەسىھەلەش
مېيىغا ئىشلىتىلىدىغان زەيتۇن مېيىنى، خۇشبۇيغا ئىشلىتىلىدىغان ئېسىل دورا-
دەرمەكلەرنى كەلتۈردى. **29** شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار پەرۋەردىگار مۇسانىڭ
ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغان ئىشلارنىڭ ھەرقايسىغا بىر نەرسە بېرىشكە كۆڭلى تارتقان
بولسا، ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن ھەربىرى شۇنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا
ئاتاپ ئىختىيارىي ھەدىيە بەردى. **30** ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى:
ـ «مانا، پەرۋەردىگار يەھۇدا قەبىلىسىدىن خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرنىڭ ئوغلى
بەزالەلنى ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرىپ، **31** ئۇنى خۇدانىڭ روھى بىلەن تولدۇرۇپ،
ئۇنىڭغا دانالىق، ئەقىل-پاراسەت، ئىلىم-ھېكمەت ئىگىلىتىپ، ئۇنى ھەرتۈرلۈك
ئىشنى قىلىشقا قابىلىيەتلىك قىلىپ، **32** ئۇنى تۈرلۈك-تۈرلۈك ھۈنەرلەرنى
قىلالايدىغان ـ ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس ئىشلىرىنى قىلالايدىغان، **33** ياقۇتلارنى
كېسىپ-ئويالايدىغان، زىننەت بۇيۇملىرىغا ئورنىتالايدىغان، ياغاچلارغا نەقىش
چىقىرالايدىغان، ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنى قاملاشتۇرالايدىغان قىلدى. **34** ئۇ
يەنە ئۇنىڭ كۆڭلىگە، شۇنىڭدەك ھەم دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ
ئوغلى ئوھولىيابنىڭ كۆڭلىگە [باشقىلارغا] ھۈنەر ئۆگىتىش نىيەت-ئىستىكىنى
سېلىپ، **35** تۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىنى دانالىق-ھېكمەت بىلەن تولدۇرۇپ، تۇلارنى
ھەرخىل نەققاشلىق-ئويمچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر قىلىپ، كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل
يىپ بىلەن ئاق كاتاپ رەخت بىلەن كەشتىچىلىك قىلىشقا ھەمدە باپكارلىققا
ئۇقتىدارلىق قىلدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار ھەرخىل ھۈنەر ئىشلىرىنىڭ ۋە ھەرخىل
لايىھەلەش ئىشلىرىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان بولدى.

36 شۇنىڭ بىلەن بەزالەل ۋە ئوھولىيابلار، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار
مۇقەددەس چېدىر ياساشنىڭ ھەرخىل ئىشلىرىغا كېرەك بولغان دانالىق-
ھېكمەت ۋە ئەقىل-پاراسەتنى ئاتا قىلغان ماھىر ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى تۇلارغا
قوشۇلۇپ، شۇ ئىشنى ئۇنىڭ ئەمر قىلغىنى بويىچە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ». **2** شۇ
ۋاقىتتا مۇسا بەزالەل ۋە ئوھولىيابنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار دانالىق-ھېكمەت
بىلەن كۆڭۈللىرىنى تولدۇرغان، كۆڭلى تۇزنى شۇ ئىشنى قىلىشقا قاتنىشىشقا
دالالەت قىلغان بارلىق ھۈنەرۋەن-كاسىپلارنى چاقىرىپ يېغدى. **3** تۇلار
كېلىپ مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىش-خىزمەتلىرىگە
كېرەكلىك سەرەمجانلارنى ياساشقا ئىسرائىللار ئېلىپ كەلتۈرگەن بارلىق «كۆتۈرمە
ھەدىيە»لەرنى مۇسادىن تاپشۇرۇۋالدى. ئىسرائىل خەلقى يەنىلا تۇز مەيلى بىلەن
ھەر كۈنى ئەتىگەنى مۇساغا ئىختىيارىي ھەدىيە كەلتۈرۈپ تۇراتتى. **4** ئاندىن
مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئىشلىرىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەممىسى قولىدىكى
ئىشنى قويۇپ قويۇپ كېلىپ، **5** مۇساغا: ـ خەلقنىڭ ئېلىپ كەلگىنى
پەرۋەردىگار بىزگە قىلىشقا بۇيرۇغان ئىشنى پۈتكۈزۈشكە ئېھتىياج بولغىنىدىن
كۆپ ئېشىپ كەتتى! ـ دېيىشتى. **6** ئاندىن مۇسا ئەمر قىلىپ، پۈتكۈل
چېدىرگاھ بويىچە: «مانا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ھېچكىم مۇقەددەس
چېدىرنى ياساش ئۈچۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە يەنە ھېچقانداق نەرسە
تەييارلاپ كەلمىسۇن!» دەپ جاكارلاتتى. بۇنىڭ بىلەن كۆپچىلىك ھەدىيەلەر
كەلتۈرۈشتىن توختىتىلدى. **7** چۈنكى ئۇلار تەييارلىغان ماتېريالار پۈتكۈل
قۇرۇلۇش ئىشىغا يېتەتتى، ھەتتا ئېشىپ قالاتتى. **8** مۇقەددەس چېدىرنىڭ
قۇرۇلۇش ئىشىنى قىلىۋاتقان ئۇستىلارنىڭ ھەربىرى نېپىز توقۇلغان ئاق كاتاپ

رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن ئون پارچە يوپۇق ياساپ، كېرۇبلارنىڭ سۈرتىنى يوپۇقلارغا چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ كەشتىلەپ چىقتى. 9 ھەربىر يوپۇقنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە سەككىز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ھەربىر يوپۇق ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 10 [بەزالەل] يوپۇقلارنىڭ بەشىنى بىر-بىرىگە ئۇلىدى، قالغان بەش يوپۇقنىمۇ ھەم بىر-بىرىگە ئۇلىدى. 11 ئۇ ئۇلاپ چىقلىغان بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىنىڭ بىر تەرىپىگە رەڭگى كۆك ئىزمىلەرنى قادىدى، شۇنىڭدەك ئۇلاپ چىقلىغان ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىنىڭ بىر تەرىپىگىمۇ شۇنداق قىلدى. 12 بىرىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى، ئىككىنچى چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكىسىگىمۇ ئەللىك ئىزمە قادىدى. ئىزمىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلمۇئۇدۇل قىلىندى. 13 مۇقەددەس چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ئۇ ئالتۇندىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى پارچە يوپۇقنى شۇ ئىلغۇلار بىلەن بىر-بىرىگە ئۇتاشتۇردى. 14 ئۇ مۇقەددەس چېدىرنى يېپىش ئۈچۈن ئۆچكە تىتىدىن يوپۇقلارنى ياسىدى، يوپۇقتىن ئون بىر پارچە ياسىدى. 15 يوپۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئون بىر يوپۇقنىڭ ھەممىسى ئوخشاش چوڭ-كىچىكلىكتە قىلىندى. 16 يوپۇقلارنىڭ بەشىنى ئۇ ئۇلاپ بىر قىلىپ، قالغان ئالتە يوپۇقنىمۇ ئۇلاپ بىر قىلدى. 17 ئۇ بىرىنچى ئۇلاپ چىقلىغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە، ئىككىنچى ئۇلاپ چىقلىغان چوڭ پارچىنىڭ ئەڭ چېتىدىكى قىسمىغا ئەللىك ئىزمە قادىدى. 18 ئۇ چېدىر بىر پۈتۈن بولسۇن ئۈچۈن ھەم مىستىن ئەللىك ئىلغۇ ياساپ، ئىككى چوڭ پارچىنى ئۇلاپ قويدى. 19 ئۇ بۇنىڭدىن باشقا چېدىرغا قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن يوپۇق ياساپ ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىدىنمۇ دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يەنە بىر يوپۇقنى قاپلىدى. 20 ئۇ مۇقەددەس چېدىرنىڭ تىك تاختايلىرىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ تىكلىدى. 21 ھەربىر تاختايىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز قىلىندى. 22 ھەربىر تاختايىنىڭ ئىككىدىن تۈرۈمى بار ئىدى، ھەر ئىككى تاختاي شۇلار بىلەن بىر-بىرىگە چېتىلدى؛ ئۇ چېدىرنىڭ بارلىق تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى. 23 ئۇ چېدىرنىڭ تاختايلىرىنى شۇنداق ياسىدى؛ يىگىرمىسى جەنۇب تەرەپكە ئورنىتىلدى؛ 24 ئۇ بۇ يىگىرمە تاختايىنىڭ تېگىگە كۈمۈشتىن قىرىق تەگلىك ياسىدى؛ بىر تاختايىنىڭ [ئاستىدىكى] ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ ئىككى تۈرۈمى ئۈچۈن ئىككىدىن تەگلىكنى ياسىدى. 25 شۇنىڭدەك ئۇ چېدىرنىڭ ئۈدۇل تەرىپىگە، يەنى شىمال تەرىپىگە يىگىرمە تاختاي ياسىدى، 26 شۇنداقلا بۇلارنىڭ قىرىق تەگلىكنى كۈمۈشتىن ياسىدى؛ بىر تاختايىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ تېگىگە ئىككىدىن تەگلىك ئورۇنلاشتۇرۇلدى. 27 چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىگە، يەنى غەرب تەرەپكە ئالتە تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 28 ئۇ چېدىرنىڭ كەينى تەرىپىدىكى ئىككى بۇلۇڭىغا ئىككى تاختاينى ياساپ ئورناتتى. 29 بۇ بۇلۇڭ تاختايلىرى ئاستىدىن ئۈستىگىچە ئىككى قات قىلىپ [تاختايلارنى] ئۈزۈكلا چېتىشتۇردى، ئۈستى بىر ھالقىغا بېكىتىلدى. ئۇ ھەر ئىككىسىنى شۇنداق ياساپ، ئىككى بۇلۇڭىغا ئورناتتى. 30 شۇنداقلا شەمنۇ ئۇ تەرىپىدە سەككىز تاختاي بولدى، ئۇلارنىڭ كۈمۈشتىن ياسالغان ئون ئالتە تەگلىك بار ئىدى؛ بىر تاختايىنىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك، يەنە بىر تاختايىنىڭ تېگىدە ئىككى تەگلىك بار ئىدى. 31 بۇنىڭدىن باشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بالداق ياسىدى؛ چېدىرنىڭ بۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، 32 چېدىرنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى تاختايلارغا بەش بالداقنى، چېدىرنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى تاختايلارغا، يەنى غەرب تەرىپىدىكى تاختايلارغىمۇ بەش بالداقنى ياسىدى. 33 ئۇ تاختايلارنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئوتتۇرا بالداقنى بۇ تەرەپتىن ئۇ تەرەپكە يەتكۈزۈپ ياسىدى. 34 ئۇ تاختايلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، بالداقلار ئۈتكۈزۈلىدىغان ھالقىلارنى ئالتۇندىن ياساپ، بالداقلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 35 ئۇ نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى؛ ئۇنى كېرۇبلارنىڭ سۈرتىنى چېۋەرلىك بىلەن لايىھىلەپ نەپىس قىلىپ چۇشۇرۇپ، كەشتىلەپ چىقاردى. 36 ئۇنى ئېسىشقا ئۇ ئاكاتسىيە ياغىچىدىن تۆت خادا ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى ئالتۇندىن ياسالدى؛ خادىلارغا ئۇ كۈمۈشتىن تۆت تەگلىكنى قۇيۇپ ياسىدى. 37 ئۇ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىغا نەپىس توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۆك، سۆسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ئىشلەنگەن بىر پەردە ياسىدى، ئۇنى كەشتىچىگە كەشتىلەتتى. 38 ئۇ يەنە بۇ پەردىنىڭ بەش خادىسىنى ئىلمەكلىرى بىلەن قوشۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىنى ۋە بالداقلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇلارنىڭ بەش تەگلىكى مىستىن ياسالدى.

37

ئاندىن بەزالەل ئەھدە ساندۇقىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 2 ئۇ ئۇنىڭ ئىچى ۋە سىرتىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۇنىڭ ئۈستىنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرەۋەك چىقاردى. 3 ئۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئالتۇندىن تۆت ھالقا قۇيۇپ، ئۇلارنى ئۇنىڭ تۆت چېتىقىغا بېكىتتى؛ بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا، يەنە بىر تەرىپىگە ئىككى ھالقا بېكىتتى. 4 ئۇ ھەم ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ئىككى بالداق ياساپ، ھەر ئىككىسىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ 5 ئاندىن ساندۇق ئۈلار ئارقىلىق كۆتۈرۈلسۇن دەپ، بالداقلارنى ساندۇقنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلىرىدىن ئۈتكۈزۈپ قويدى. 6 ئۇ [ساندۇقنىڭ يابقۇچى سۈپىتىدە] ئالتۇندىن ئۇزۇنلۇقى ئىككى يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز بولغان بىر «كەفارەت تەختى» ياسىدى. 7 ئۇ ئىككى كېرۇبنى ئالتۇندىن سوقۇپ ياسىدى؛ ئۇلارنى كەفارەت تەختىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئورناتتى؛ 8 بىر كېرۇبنى بىر تەرىپىگە، يەنە بىر كېرۇبنى يەنە بىر تەرىپىگە ئورناتتى. ئۇ ئىككى تەرىپىدىكى كېرۇبلارنى كەفارەت تەختىنى بىلەن بىر گەۋدە قىلدى. 9 كېرۇبلار بىر-بىرىگە يۈزلىنىپ، قاناتلىرىنى كەفارەت تەختىنىڭ ئۈستىگە كېرىپ، قاناتلىرى بىلەن ئۇنى يېپىپ تۇراتتى؛ كېرۇبلارنىڭ يۈزى كەفارەت تەختىگە قارىتىلدى. 10 ئۇ ھەم شىرەنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى بىر يېرىم گەز ئىدى. 11 ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىنكى قىسمىنىڭ چۇرىسىگە ئالتۇندىن گىرەۋەك چىقاردى. 12 ئۇ شىرەنىڭ چۇرىسىگە تۆت ئىلمەك ئېگىزلىكتە بىر لەۋ ياسىدى؛ بۇ لەۋنىڭ چۇرىسىگىمۇ ئالتۇندىن بىر گىرەۋەك چىقاردى. 13 ئۇ شىرەگە ئالتۇندىن تۆت ھالقا ياساپ، بۇ ھالقىلارنى شىرەنىڭ تۆت بۇرجىكىدىكى چېتىققا ئورناتتى. 14 شىرەنى كۆتۈرۈشكە بالداقلار ئۈتكۈزۈلسۇن دەپ، ھالقىلار شىرە لېۋىگە يېقىن بېكىتىلدى. 15 شىرە ئۈچۈن ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ شىرە ئۈلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى. 16 ئۇ شىرەنىڭ ئۈستىگە قويۇلىدىغان بارلىق بۇيۇملارنى، يەنى لېگەنلىرىنى، قاچا-قۇچا تەخسىلىرىنى، [شاراب ھەدىيەلىرىنى] قۇيىدىغان قەدەھ ۋە پىيالىلەرنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. 17 ئۇ ھەم چىراغدانىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى؛ چىراغدانىنى سوقۇپ ياسىدى؛ چىراغدانىنىڭ پۇتى، غولى، قەدەھلىرى، غۇنچىلىرى ۋە گۈللىرى بىر پۈتۈن ئالتۇندىن سوقۇلدى. 18 چىراغدانىنىڭ غولىنىڭ ئىككى يېنىدىن ئالتە شاخچە چىقىرىلدى ـ چىراغدانىنىڭ بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە، ئۇنىڭ يەنە بىر يېنىدىن ئۈچ شاخچە چىقىرىلدى؛ 19 بىر يېنىدىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چېچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى،

يەنە بر يىندىكى ھەربىر شاخچىدە بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چىچىكى بولغان ئۈچ قەدەھ چىقىرىلدى. چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ھەممىسى شۈنداق ياسالدى. **20** چىراغداننىڭ [غولىدىن] بادام گۈلى شەكلىدە غۇنچىسى ۋە چىچىكى بولغان تۆت قەدەھ چىقىرىلدى. **21** بۇلاردىن باشقا [بىرنىچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بر غۇنچە، [ئىككىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بر غۇنچە، [ئۈچىنچى] ئىككى شاخچىنىڭ ئاستىدا بر غۇنچە ياسالغاندى؛ چىراغدانغا چىقىرىلغان ئالتە شاخچىنىڭ ئاستىنىڭ ھەممىسى شۈنداق ئىدى. **22** ئۈنىڭ شۇ غۇنچىلىرى ھەم شاخچىلىرى چىراغدان بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى ـ بىر پۈتۈن ساپ ئالتۇندىن سوقۇپ ياسالدى. **23** ئۇ چىراغدانىڭ يەتتە چىرىغنى، شۇنداقلا ئۈنىڭ پىلىك قايچىلىرى بىلەن كۈلدانلىرىنى ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **24** ئۇ چىراغدان ۋە ئۈنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى بىر تالانت ساپ ئالتۇندىن ياسىدى. **25** ئۇ يەنە خۇشبۇيگاھنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. ئۈنىڭ ئۆزۈنلۈقى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئېگىزلىكى ئىككى گەز بولۇپ، تۆت چاسا قىلىپ ياسالدى؛ [تۆت بۇرجىكىدىكى] مۇڭگۈزلەر ئۈنىڭ بىلەن بىر پۈتۈن قىلىپ ياسالدى. **26** ئۇ ئۇنى، يەنى ئۈنىڭ ئۈستىنى، تۆت ئەتراپىنى ھەم مۇڭگۈزلىرىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى، ئۈنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ چۆرىسىگە ئالتۇندىن گىرۋەك چىقاردى. **27** ئۈنىڭغا ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۈنىڭ گىرۋىكىنىڭ ئاستىغا بېكىتتى؛ ئۇلارنى ئىككى يېنىغا ئۈدۈلمۇئۈدۈل بېكىتتى. خۇشبۇيگاھنى كۆتۈرىدىغان ئىككى بالداقنى سېلىش ئۈچۈن بۇلارنى خۇشبۇيگاھنىڭ ئىككى تەرىگە ئورۇنلاشتۇردى. **28** ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **29** ئۇ ھەم مۇقەددەس مەسىھلەش مېيىنى ياسىدى، ئاندىن ئەترىچى چىقارغاندەك دورا-دەرمەكلەرنى تەڭشەپ ساپ خۇشبۇيىنى ياسىدى.

38

ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياسىدى. قۇربانگاھ تۆت چاسا بولۇپ، ئۈزۈنلۈقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز قىلىندى. **2** ئۇ ئۈنىڭ تۆت بۇرجىكىگە قويۇلىدىغان مۇڭگۈزلىرىنى ياسىدى؛ مۇڭگۈزلىرى قۇربانگاھ بىلەن بىر گەۋدە قىلىندى. قۇربانگاھنى مىس بىلەن قاپلىدى. **3** ئۇ قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى ـ ئۈنىڭغا خاس بولغان داسلارنى، گۈرجەكلەرنى، كوربلارنى، لاخشىگىرلارنى ۋە ئوتدانلارنىۋياسىدى؛ ئۈنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى مىستىن ياسىدى. **4** قۇربانگاھ ئۈچۈن مىستىن بىر شالا ياسىدى؛ شالانى قۇربانگاھنىڭ قاپ بېلىنىڭ ئاستىدىكى گىرۋەكتىن تۆۋەنرەك تۇرىدىغان قىلدى؛ شالا قۇربانگاھنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا ئىدى. **5** ئۇ شالانىڭ تۆت بۇرجىكىگە بالداقلار ئۈتكۈزۈلىدىغان تۆت مىس ھالقىنى قۇيۇپ ياسىدى. **6** ئۇ بالداقلارنى ئاكاتسىيە ياغىچىدىن ياساپ، ئۇلارنى مىس بىلەن قاپلىدى. **7** ئاندىن ئۇ قۇربانگاھنى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بالداقلارنى قۇربانگاھنىڭ ئىككى يېنىدىكى ھالقىلارغا ئۈتكۈزۈپ قويدى. ئۇ قۇربانگاھنى تاختىيالاردىن، ئىچىنى بوش قىلىپ ياسىدى. **8** ئۇ يەنە يۇيۇنۇش دېسىنى مىستىن، ئۈنىڭ تەگلىكىنىمۇ مىستىن ياسىدى؛ ئۇ بۇلارنى «كۆرۈشۈش چېدىرى»نىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولغان ئاياللارنىڭ مىس ئەينەكلىرىدىن ياسىدى. **9** ئاندىن ئۇ چېدىرنىڭ ھويلىسىنىمۇ ياسىدى. ھويلىنىڭ جەنۇبىغا، يەنى جەنۇبقا يۈزلەنگەن تەرىگە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن پەردىلەرنى ياسىدى؛ ئۈنىڭ ئۈزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. **10** پەردىلەرنى ئېسىشقا يېگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يېگىرمە تەگلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندى. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش شىمال تەرىپىدىمۇ ئۈزۈنلۈقى يۈز گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى. پەردىلەرنى ئېسىشقا يېگىرمە خادا ۋە خادىلارنىڭ يېگىرمە تەگلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالغاندى. **12** شۇنىڭغا ئوخشاش غەرب تەرىپىدە ئۈزۈنلۈقى ئەللىك گەز كېلىدىغان پەردە بار ئىدى؛ پەردىلەرنى ئېسىشقا ئون خادا ۋە خادىلارنىڭ ئون تەگلىكىنى ئۇ مىستىن ياسىدى. خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. **13** ھويلىنىڭ شەرق تەرىپى، يەنى كۈن چىقىشقا يۈزلەنگەن تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. **14** بر تەرىپىدە ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۈنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بار ئىدى. **15** يەنە بر تەرىپىدىمۇ ئون بەش گەز كېلىدىغان پەردە بولۇپ، ئۈنىڭ ئۈچ خادىسى بىلەن ئۈچ تەگلىكى بار ئىدى. **16** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى پەردىلەرنىڭ ھەممىسى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن تىكىلگەندى. **17** ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلارنىڭ تەگلىكى مىستىن، ئۇلارنىڭ ئىلمەكلىرى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى؛ خادىلارنىڭ باشلىرىمۇ كۈمۈشتىن قاپلانغاندى. ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى ھەممە خادىلار كۈمۈشتىن ياسالغان بالداقلار بىلەن بىر-بىرگە چېتىلدى. **18** ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى پەردە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختكە كۈك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ، كەشتىچىلەر تەرىپىدىن كەشتىلەندى؛ ئۈنىڭ ئۈزۈنلۈقى يېگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ھويلىدىكى پەردىلەرنىڭ ئېگىزلىكىگە ئوخشاش بولۇپ بەش گەز ئىدى. **19** ئۈنىڭ تۆت خادىسى بىلەن مىستىن ياسالغان تۆت تەگلىكى بار ئىدى؛ خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى، ئۇلارنىڭ باشلىرى كۈمۈش بىلەن قاپلاندى ۋە بالداقلىرى كۈمۈشتىن ياسالدى. **20** مۇقەددەس چېدىرنىڭ ھەم چۆرىسىدىكى ھويلىنىڭ بارلىق مىق-قوزۇقلىرى مىستىن ياسالدى. **21** مۇقەددەس چېدىر، يەنى «ھۇكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى» ئۈچۈن ئاتالغان ماتېرىياللارنىڭ سانى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن (ئۇلار مۇسانىڭ بۇيرۇقى بىلەن، كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدىكى لاۋىيلار مەسئۇل بولۇپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈپ، [خۇداغا] ئاتالغاندى): ـ **22** يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەل پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى؛ **23** دان قەبىلىسىدىن بولغان ئاھىساماقنىڭ ئوغلى ئوھولىياب ئۈنىڭ يارىدەمچىسى ئىدى؛ ئۇ بولسا نەققاشلىق-ئوبۇمچىلىق ئۈستىسى، لايىھىلىگۈچى ھەمدە كۈك، سۈسۈن، قىزىل يىپتىن ئاق كاناپ رەختكە كەشتە تىكەلەيدىغان ئۈستا ئىدى. **24** مۇقەددەس چېدىرنى ياساشقا ئىشلىتىلگەن ئالتۇن، يەنى «پۇلا كۆلتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن ئالتۇرنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس جايدىكى شەكىلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يېگىرمە توققۇز تالانت يەتتە يۈز ئوتتۇز شەكەل ئىدى. **25** جامائەت ئارىسىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئادەملەر تەرىپىدىن كەلتۈرۈلگەن كۈمۈش بولسا مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە بر يۈز تالانت بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شەكەل ئىدى. **26** بۇ كۈمۈش نوپۇسى رويخەتكە ئېلىنغان كىشىلەردىن ئېلىنغاندى ـ دېمەك، كىمىكى يېگىرمە ياش يا ئۈنىڭدىن چوڭ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەرنىڭ ھەربىرى بىر بېكا، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە يېرىم شەكەل كۈمۈش بەردى. ساناقتىن ئۆتكەن كىشى ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **27** مۇقەددەس جاينىڭ تەگلىكلىرىنى ھەم ئوتتۇرىسىدىكى پەردىنىڭ تەگلىكلىرىنى قۇيۇشقا يۈز تالانت كۈمۈش كەتتى؛ يۈز تالانت كۈمۈشتىن يۈز تەگلىك ياسىلىپ، ھەربىر تەگلىك ئۈچۈن بىر تالانت ئىشلىتىلدى. **28** ئۇ قالغان بىر مىڭ يەتتە يۈز يەتمىش بەش شەكەل كۈمۈشتىن خادىلارنىڭ ئىلمەكلىرىنى ياسىدى، ئۇلارنىڭ باشلىرىنى قاپلىدى، شۇنىڭدەك ئۇلارنى بىر-بىرگە چاتىدىغان بالداقلارنى ياسىدى. **29** «پۇلا كۆلتما ھەدىيە» سۈپىتىدە كەلتۈرۈلگەن مىس بولسا يەتمىش تالانت، ئىككى مىڭ تۆت يۈز شەكەل چىقتى. **30** بۇنىڭدىن ئۇ جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تەگلىكلىرىنى، مىس قۇربانگاھنى، ئۇنىڭ

مىس شالاسى ۋە قۇربانگاھنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، **31** ھويلىنىڭ چۈرىسىدىكى خادا ئەگىلگىلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى تەگلىكلەرنى، چېدىرنىڭ بارلىق قوزۇقلىرىنى ۋە ھويلىنىڭ چۈرىسىدىكى قوزۇقلارنىڭ ھەممىسىنى ياسىدى.

39

پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپلار ئىشلىتىلىپ، مۇقەددەس چېدىرنىڭ خىزمىتىدە كىيىلىدىغان [كاھىنلىق] كىيىملەر، شۇنداقلا ھارۇننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى تەييار قىلىندى. **2** [پەزالەل] ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختلەردىن ئەفودنى ياساپ تەييارلىدى. **3** ئۇلار ئالتۇننى سوقۇپ نېپىز قىلىپ، ئۇنى كېسىپ يىپ قىلدى، ئاندىن بۇلارنى ماھىرلىق بىلەن كۆك يىپلار، سۈسۈن يىپلار ۋە قىزىل يىپلاردىن ئاق كاناپ رەختكە لاھىيلەنگەن نۇخسىلار ئۈستىگە توقۇدى. **4** ئۇلار ئەفودنىڭ [ئالدى ۋە كەينى] قىسمىنى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان ئىككى مۇرىلىك تاسما ياسىدى؛ ئەفودنىڭ ئىككى تەرپى بىر-بىرگە تۇتاشتۇرۇلدى. **5** ئەفودنىڭ ئۈستىگە باغلايدىغان بەلۋاغ ئەفود بىلەن بىر پۈتۈن قىلىنغان بولۇپ، تۇنىڭغا ئوخشاش سېپتا ئىشلىنىپ، ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار ۋە نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسالدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **6** ئۇلار ئىككى ئاق ھېقىقى ئىككى ئالتۇن كۆزلۈكنە ئورنىتىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە خۇددى مۇھۇر ئويغاندەك ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىنى ئويۇپ ياسىدى. **7** ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىغا ئەسلەتمە تاش بولسۇن تۈچۈن، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغانىدەك ئىككى ياقۇتنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىغا بېكىتىپ قويدى. **8** ئۇ قوشىننى چېۋەر قوللارغا نەپىس قىلىپ كەشتىلىنىپ ياسىدى؛ ئۇنى ئەفودنى ئىشلىگەن ئۇسۇلدا ئالتۇن ۋە كۆك، سۈسۈن، قىزىل يىپلار بىلەن نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن ياسىدى. **9** ئۇلار قوشىننى ئىككى قات، تۆت چاسا قىلىپ ياسىدى؛ ئىككى قات قىلىنغاندا ئۇزۇنلۇقى بىر غېرىچ، كەڭلىكىمۇ بىر غېرىچ كېلەتتى. **10** ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆت قاتار قىلىپ گۆھەرلەرنى ئورناتتى: ـ بىر قاتاردىكىسى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە زۈمرەتلەر ئىدى؛ بۇ بىرىنچى قاتار ئىدى. **11** ئىككىنچى قاتارغا كۆك قاشتېشى، كۆك ياقۇت ۋە ئالماس، **12** ئۈچىنچى قاتارغا سۈسۈن ياقۇت، پىروزا ۋە سۈسۈن كۈزارتىس، **13** تۆتىنچى قاتارغا بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق ۋە ئانارتاش ئورنىتىلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالتۇن كۆزلۈكنە بېكىتىلدى. **14** بۇ گۆھەرلەر ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ نامىلىرىغا ۋەكىل قىلىنىپ، ئۇلارنىڭ ساندەك ئون ئىككى بولۇپ، مۇھۇر ئويغاندەك ھەربىر گۆھەرگە ئون ئىككى قەبىلىنىڭ نامى بىردىن-بىردىن پۈتۈلدى. **15** ئۇلار قوشىننا شوينىدەك ئېشىلگەن ساپ ئالتۇندىن [ئىككى] ئېشىلمە زەنجىر ياسىدى؛ **16** ئۇلار قوشىننا ئالتۇندىن ئىككى كۆزلۈك ۋە ئىككى ھالقا ئېتىپ، ئىككى ھالقىنى قوشىننىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ **17** ئاندىن شۇ ئالتۇندىن ئېشىلىپ ياسالغان ئىككى زەنجىرنى قوشىننىڭ [يۇقىرىقى] ئىككى بۇرجىكىدىكى ھالقىدىن ئۆتكۈزۈپ، **18** ئېشىلگەن شۇ زەنجىرلەرنىڭ ئىككى ئۇچىنى ئىككى كۆزلۈكنە بېكىتىپ، [كۆزلۈكلەرنى] ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى قىسمىغا ئورناتتى. **19** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى قوشىننىڭ [ئاستى تەرىپىدىكى] ئىككى بۇرجىكىگە بېكىتتى؛ ئۇلار ئەفودقا تېگىشىپ تۇرىدىغان قىلىنىپ ئېچىگە قادالدى. **20** مۇندىن باشقا ئۇلار ئالتۇندىن [يەنە] ئىككى ھالقا ياساپ، ئۇلارنى ئەفودنىڭ ئىككى مۇرىلىك تاسمىسىنىڭ ئالدى تۆۋەنكى قىسمىغا، ئەفودقا ئۇلىنىدىغان جايغا يېقىن، كەشتىلەنگەن بەلۋاغدىن ئېگىزرەك قىلىپ بېكىتتى. **21** ئۇلار قوشىننىڭ ئەفودنىڭ بەلۋاغىدىن يۇقىرىراق تۇرۇشى، قوشىننىڭ ئەفودتىن ئاجراپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن كۆك شوينا بىلەن قوشىننىڭ ھالقىسىنى ئەفودنىڭ ھالقىسىغا چېتىپ قويدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **22** [پەزالەل] ئەفودنىڭ [ئېچىدىكى] تونىنى پۈتۈنلەي كۆك رەڭلىك قىلدى. **23** تونىنىڭ [باشقا كىيىلىدىغان] تۆشۈكى دەل ئوتتۇرىسىدا، خۇددى ساۋۇتنىڭ ياقىسىدەك ئىشلەنگەندى؛ يىرتىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن تۇنىڭ چۈرىسىگە پەۋاز ئىشلەندى. **24** ئۇلار تونىنى ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپتىن ئانارلارنى توقۇپ ئېسىپ قويدى. **25** ئۇلار ھەممىدە ئالتۇن قوڭغۇراقلارنى ياساپ، قوڭغۇراقلارنى تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە، ئانارلارنىڭ ئارىلىقىغا بىردىن ئېسىپ قويدى؛ ھەر ئىككى ئانارنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىر قوڭغۇراق ئېسىپ قويۇلدى. **26** [كاھىنلىق] خىزمىتىگە ئائىت [قوڭغۇراقلار] تونىنىڭ ئېتىكىنىڭ چۈرىسىگە بېكىتىلدى؛ بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار، بىر ئالتۇن قوڭغۇراق، بىر ئانار قىلىپ بېكىتىلدى؛ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **27** ئۇلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتىن خالىتا كۆڭلەكلەرنى تىكتى؛ **28** سەللىنى ئاق كاناپ رەختتە ياسىدى، شۇنداقلا چىرايلىق ئېگىز بۆكلەرنى ئاق كاناپ رەختتە، تامباللارنى نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ **29** بۇنىڭدىن باشقا ئۇلار بەلۋاغنىمۇ كۆك، سۈسۈن ۋە قىزىل يىپ ئارىلاشتۇرۇلۇپ كەشتىلەنگەن، نېپىز توقۇلغان ئاق كاناپ رەختتە تەييارلىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **30** ئۇلار يەنە نەپىس تاختايىنى، يەنى مۇقەددەس ئۇتۇغاتنى ساپ ئالتۇندىن ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە مۇھۇر ئويغاندەك: «پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىندى» دەپ ئويۇپ پۈتتى؛ **31** ئۇلار ئۇتۇغاتقا كۆك رەڭلىك يىپنى باغلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئۇتۇغاتنى سەللىگە تاقىدى، بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. **32** شۇ تەرىقىدە جامائەتنىڭ ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممە قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى؛ ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى شۇ بويىچە قىلدى؛ شۇ تەرىقىدە ھەممىسىنى پۈتكۈزدى. **33** ئۇلار چېدىرنى مۇساسانىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى ـ چېدىر يوپۇقلىرىنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، ئىلمەكلىرىنى، تاختايلىرىنى، بالداقلىرىنى، خادىلىرى بىلەن تەگلىكلىرىنى، **34** شۇنىڭدەك قىزىل بويالغان قوچقار تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇق بىلەن دېلفىن تېرىسىدىن ياسالغان يوپۇقنى، «ئايرىما پەردە»نى، **35** ئەھدە ساندۇقى ۋە ئۇنىڭ بالداقلىرىنى، «كەفارەت تەختى»نى، **36** شىرە ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرىنى، شۇنداقلا «تەقدىم نانلار»نى، **37** ساپ ئالتۇندىن ياسالغان چىراغدان بىلەن ئۇنىڭ چىراغلىرىنى، يەنى ئۈستىگە تىزىلغان چىراغلارنى، ئۇنىڭ بارلىق ئەسۋابلىرى ھەم چىراغ مېيىنى، **38** ئالتۇن خۇشبۇيگاھ، مەسىھلەش مېيى، دورا-دەرمەكلەردىن ياسالغان خۇشبۇيىنى، چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى، **39** مىس قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ مىس شالاسىنى، ئۇنىڭ بالداقلىرى بىلەن ھەممە ئەسۋابلىرىنى، يۇيۇش دېسى بىلەن ئۇنىڭ تەگلىكىنى، **40** ھويلىنىڭ چۈرىسىدىكى پەردىلەرنى، ئۇنىڭ خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرىنى، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسى بىلەن ھويلىنىڭ تانىلىرى ۋە قوزۇقلىرىنى، مۇقەددەس چېدىرنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىغا ئائىت خىزمەتكە ئىشلىتىلىدىغان بارلىق ئەسۋابلارنى، **41** مۇقەددەس جايغا ئائىت خىزمەت ئۈچۈن تىكلىگەن كاھىنلىق كىيىمنى، يەنى ھارۇن كاھىننىڭ مۇقەددەس كىيىملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كاھىنلىق كىيىملىرىنى بولسا، ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدى. **42** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بارلىق بۇيرۇغانلىرى بويىچە ئەنە شۇنداق ئادا قىلغانىدى. **43** مۇسا ئىشلارنىڭ ھەممىسگە تەپسىلىي قاردى، مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە بۇ ئىشلارنى پۈتكۈزگەندى؛ بۇيرۇلغانىدەك، دەل شۇنداق قىلغانىدى؛ مۇسا بۇلارنى كۆرۈپ، ئۇلارغا بەخت-بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلدى.

40

ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق ئەمر قىلدى: ـ 2 بىرىنچى ئاينىڭ
بېشى، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سەن جامائەت چېدىرىنىڭ مۇقەددەسخانىسىنى
تىكلىگىن. 3 ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى ئۇنىڭ ئىچىگە قويۇپ، ئىچكى پەردە
ئارقىلىق ئەھدە ساندۇقىنى توسۇپ قويغىن؛ 4 شىرەنى چېدىرنىڭ ئىچىگە
ئەكىرىپ، ئۈستىگە تىزىلىدىغان نەرسىلەرنى تىزغىن؛ ئاندىن چىراغدانىنى ئەكىرىپ،
ئۈستىگە چىراغلارنى ئورۇنلاشتۇرغىن. 5 ئالتۇن [بىلەن قاپلانغان] خۇشبۇيۇ
كۆيدۈرگۈچى قۇربانگاھنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۆدۈلىغا تىكلەپ
قويغىن؛ چېدىرنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئېسىپ قويغىن. 6 كۆيدۈرمە
قۇربانلىق قۇربانگاھىنى مۇقەددەسخانىنىڭ، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش
ئېغىزىنىڭ ئالدىغا قويغىن؛ 7 ئاندىن يۇيۇش دېسىنى جامائەت چېدىرى بىلەن
قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۇ توشتۇرۇپ قويغىن. 8 ھويلىنىڭ
چۆرىسىگە پەردىلەرنى بېكىتىپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى ئاسقىن؛
9 ئاندىن «مەسىھلەش مېيى»نى ئېلىپ، ئىبادەت چېدىرى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى
بارلىق نەرسىلەرنى مەسىھلەپ، ئۇنى ۋە بارلىق ھەممە ئەسۋابلىرىنى خۇداغا
ئاتاپ مۇقەددەس قىلغىن. شۇنداق قىلسىڭ [پۈتكۈل چېدىر] مۇقەددەس
بولىدۇ. 10 سەن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بارلىق
ئەسۋابلىرىنى مەسىھلەپ، ئۇنى [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلغىن؛ بۇنىڭ بىلەن
قۇربانگاھ «ئەڭ مۇقەددەس نەرسىلەر» قاتاردا بولىدۇ. 11 سەن يەنە يۇيۇنۇش
دېسى ۋە ئۇنىڭ تەگلىكىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلغىن. 12 ئاندىن ھارۇن
بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن ئەكىلىپ،
ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇغىن؛ 13 ھارۇنغا مۇقەددەس كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ،
ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىنە بولۇشنى ئۈچۈن ئۇنى مەسىھلەپ، [ماڭا ئايرىپ]
مۇقەددەس قىلغىن. 14 ئاندىن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئېلىپ كىرىپ، ئۇلارغا
خالىتا كۆڭلەكلەرنى كىيدۈرۈپ، 15 ئۇلارنىڭ ئاتىسىنى مەسىھلىگىنىدەك
ماڭا كاھىنلىق خىزمىتىدە بولۇشنى ئۈچۈن ئۇلارنىمۇ مەسىھلىگىن. شۇنىڭ
بىلەن ئۇلارنىڭ بۇ مەسىھلىنىشى ئۇلار ئۈچۈن ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە ئەبەدىي
كاھىنلىقنىڭ [بەلگىسى] بولىدۇ. 16 مۇسا شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار
ئۇنىڭغا نېمە بۇيرۇغان بولسا، ئۇ شۇنداق بەجا كەلتۈردى. 17 شۇنداق
بولدىكى، ئىككىنچى يىلنىڭ بىرىنچى ئېيىدا، ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ئىبادەت
چېدىرى تىكلەندى. 18 مۇسا چېدىرنى تىكىپ، تەگلىكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ،
تاختايلىرىنى تىزىپ، ئۇلارنىڭ بالداقلىرىنى بېكىتىپ، خادىلىرىنى تىكلىدى.
19 مۇقەددەس چېدىرنىڭ ئۈستىگە [ئىچكى] يوپۇقنى ياپتى، ئاندىن ئۇنىڭ
ئۈستىگە تاشقى يوپۇقنى يېپىپ قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ
مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 20 ئاندىن ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىقنى ئېلىپ،
ئۇنى ساندۇق ئىچىگە قويدى؛ بالداقلارنى ئەھدە ساندۇقىنىڭ [ھالقىلىرىدىن]
ئوتكۈزۈپ، «كەففارەت تەختى»نى ساندۇقنىڭ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى.
21 ئەھدە ساندۇقىنى مۇقەددەس چېدىر ئىچىگە ئېلىپ كىرىپ، ئوتتۇرىغا «ئايرىما
پەردە»نى تارتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ ھۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى پەردە
ئارقىلىق توسۇپ قويدى. ھەممە ئىش پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك
قىلىندى. 22 ئۇ شىرەنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، مۇقەددەس
جاينىڭ شىمال تەرىپىگە، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي»دىكى] پەردىنىڭ سىرتىغا
قويدى. 23 «تەقدىم نانلار»نى شىرەنىڭ ئۈستىگە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا تىزىپ
قويدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى.
24 ئاندىن ئۇ چىراغدانىنى جامائەت چېدىرىغا ئېلىپ كىرىپ، ئۇنى مۇقەددەس
جاينىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شىرەنىڭ ئۆدۈلىغا قويدى، 25 چىراغلارنى
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئورۇنلاشتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ
مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 26 ئاندىن ئۇ [خۇشبۇيۇنى كۆيدۈرگۈچى]
ئالتۇن قۇربانگاھنى ئىچىدىكى پەردىنىڭ ئالدىغا تىكلىدى؛ 27 ئۇنىڭ ئۈستىدە
ئېسىل خۇشبۇيۇنى كۆيدۈردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا
بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 28 ئۇ ئىبادەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا پەردە
تارتتى. 29 ئاندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنى جامائەت چېدىرىدىكى
مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش ئېغىزىغا يېقىن قويدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە
قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئوتكۈزدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى
پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 30 يۇيۇنۇش دېسىنى جامائەت
چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، يۇيۇشقا ئىشلىتىلىدىغان سۇنى
داسقا توشقۇزۇپ قويدى. 31 مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قاچانلا
جامائەت چېدىرىغا كىرسە ياكى قۇربانگاھقا يېقىن بارسا، پەرۋەردىگارنىڭ
مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قوللىرىنى شۇ سۇدا يۇياتتى. بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا
بۇيرۇغىنىدەك قىلىندى. 33 ئاندىن ئۇ چېدىر ھەم قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىغا
ھويلا پەردىسىنى تىكلەپ، ھويلىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ پەردىسىنى تارتتى. شۇ
تەرىقىدە مۇسا پۈتكۈل ئىشنى تاماملىدى. 34 شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت
چېدىرىنى قاپلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئىبادەت چېدىرىنى تولدۇردى.
35 بۇلۇت سايە چۈشۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى چېدىرنى تولدۇرغىنى
ئۈچۈن، مۇسا جامائەت چېدىرىغا كىرەلمىدى. 36 قاچانكى بۇلۇت جامائەت
چېدىردىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار سەپەرگە ئاتلىناتتى. ھەربىر قېتىم سەپەردە
شۇنداق بولاتتى. 37 بۇلۇت كۆتۈرۈلمىسە ئۇلار قوزغالماي، تاكى كۆتۈرۈلىدىغان
كۈنگىچە سەپەرگە چىقمايتتى. 38 چۈنكى كۈندۈزى پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى
مۇقەددەس چېدىر ئۈستىدە تۇراتتى، كېچىسى ئۇنىڭ ئۈستىدە ئوت كۆرۈنەتتى؛
پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغان سەپەرلىرىدە
شۇلار كۆرۈنەتتى.

لاۋىلار

1 ۋە پەرۋەردىگار مۇسانى چاقىرىپ جامائەت چېدىرىدىن تۆۋەندىكى سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ تۆلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر سىلەردىن بىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بىر قۇربانلىقنى سۇنماقچى بولسا ئۆلەڭلار، قۇربانلىقىڭلارنى چارپايلاردىن، يەنى كالا ياكى قوششاق مالىلاردىن سۇنۇشۇڭلار كېرەك. **3** ئەگەر تۆۋەنگە سۇندىغىنى كالىلاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم ئەركەك ھايۋانىنى كەلتۈرسۈن؛ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوبۇل بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا سۇنسۇن. **4** ئۇ قولىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ بېشىغا قويسۇن، شۇنىڭ بىلەن قۇربانلىق ئۇنىڭ ئورنىغا كەفارەت بولۇشقا قوبۇل قىلىنىدۇ. **5** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بۇقىنى بوغۇزلىسۇن؛ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى كەلتۈرۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىكى قۇربانگاھنىڭ ئۆستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **6** ئاندىن [قۇربانلىق قىلغۇچى] كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنغان ھايۋاننىڭ تېرىسىنى سويۇپ، تېنىنى پارچىلىسۇن **7** ۋە ھارۇن كاھىنىنىڭ ئوغۇللىرى قۇربانگاھتا ئوت قالاپ ئوتنىڭ ئۆستىگە ئوتۇنلارنى تىزسۇن. **8** ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى گۆش پارچىلىرىنى، بېشى ۋە مېيى بىلەن قوشۇپ، قۇربانگاھدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە تەرتىپ بىلەن تىزىپ قويسۇن. **9** لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلىرىنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇيسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۈن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارنا خۇشبۇي چىقىرىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **10** ئەگەر ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئۈششاق مالىلاردىن قوي يا ئۆچكە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ بېچىرىم بولغان بىر ئەركىكنى كەلتۈرسۈن. **11** ئۇ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ شىمال تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **12** [قۇربانلىق قىلغۇچى] بولسا گۆشنى پارچىلاپ، بېشى بىلەن مېيىنى كېسىپ ئايرىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇلارنى ئېلىپ قۇربانگاھتىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىدە تەرتىپ بويىچە تىزىپ قويسۇن. **13** لېكىن ئۇنىڭ ئىچ-قارنى بىلەن پاچاقلارنى [قۇربانلىق سۇنغۇچى] سۇدا يۇيسۇن؛ ئاندىن كاھىن ھەممىسىنى ئېلىپ كېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۈن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارنا خۇشبۇي چىقىرىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **14** ئەگەر [قۇربانلىق قىلغۇچى] پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئۇچار-قاناتلاردىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلاي دېسە، ئۇنداقتا ئۇ پاختەكلەردىن يا كى كەپتەر باچكىلىرىدىن قۇربانلىق كەلتۈرسۈن. **15** كاھىن ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ كېلىپ، بېشىنى تولغاپ ئۈزۈپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۈن؛ ئۇنىڭ قېنى سىقىلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا سۈرتۈلسۈن. **16** لېكىن تاشلىقىنى پەيلىرى بىلەن قوشۇپ قۇربانگاھنىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۈللۈككە تاشلىۋەتسۇن؛ **17** ئۇ قۇربانلىقنى ئىككى قانىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن يارسۇن، بىراق ئۇنى ئىككى پارچە قىلىۋەتمىسۇن. ئاندىن كاھىن بۇنى ئېلىپ قۇربانگاھدىكى ئوتنىڭ ئۈستىدىكى ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈرسۈن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان قۇربانلىق ھېسابىدا، پەرۋەردىگارنا خۇشبۇي چىقىرىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ.

2 ئەگەر بىركىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنماقچى بولسا ھەدىيەسى ئېسىل ئۇندىن بولۇشى كېرەك؛ ئۇ ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قۇيۇپ ئاندىن ئۇستىگە مەستىكى سالسۇن. **2** ئۇ ئۇنى ئېلىپ كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۈن؛ ئاندىن [كاھىن ھەدىيە سۇنغۇچىنىڭ] يادلىنىشى ئۈچۈن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئۇندىن بىر چاڭگال ئېلىپ، ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بۇ ھەدىيەنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۈن؛ بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **3** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەسىدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **4** ئەگەر سەن تونۇردا پىشۇرۇلغان نەرسىلەردىن ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنماي دېسەڭ، ئۇلار زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن پىشۇرۇلغان توقاچلار يا كى زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلەنگەن پېتىر ھەممەك نانلاردىن بولسۇن. **5** ئەگەر سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ تاۋىدا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا ئۇ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلۈپ ئېسىل ئۇندىن پېتىر ھالدا ئېتىلسۇن. **6** سەن ئۇنى ئوشتۇپ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيغىن؛ ئۇ ئاشلىق ھەدىيەسى بولىدۇ. **7** سېنىڭ كەلتۈرىدىغان ھەدىيەڭ قازاندا پىشۇرۇلغان ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا ئۇنداقتا ئۇ ئېسىل ئۇن بىلەن زەيتۇن مېيىدا ئېتىلسۇن. **8** شۇ يوللاردا تەييارلانغان ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرگىن؛ ئۇنى كاھىنغا بەرگىن، ئۇ ئۇنى قۇربانگاھقا ئېلىپ باردۇ. **9** كاھىن بولسا ئاشلىق ھەدىيەسىدىن «يادلىنىش ئۈلۈشى»نى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۈن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقىرىلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ. **10** ئەمما ئاشلىق ھەدىيەسىدىن قالغىنى بولسا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگارغا ئوت ئارقىلىق سۇنۇلغانلارنىڭ ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **11** سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇندىغان ھەرقانداق ئاشلىق ھەدىيەلىرى ئېچىتقۇ بىلەن تەييارلانمىسون. چۈنكى سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارنا ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيەڭلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ئېچىتقۇ يا كى ھەسەلنى كۆيدۈرۈشكە بولمايدۇ. **12** بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «دەسلەپكى ھوسۇل» سۈپىتىدە سۇنسا ئالار بولىدۇ، لېكىن تۇلار خۇشبۇي سۈپىتىدە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈلۈپ سۇنۇلمىسۇن. **13** سېنىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەڭ تۇز بىلەن تۇزلىنىشى كېرەك؛ ھەدىيەڭنى خۇدايىڭنىڭ ئەھدە تۇزىدىن مەھرۇم قىلماي، ھەممە ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى تۇز بىلەن تۇزلىغىن. **14** ئەگەر سەن پەرۋەردىگارغا «دەسلەپكى ھوسۇل»دىن ئاشلىق ھەدىيەسى سۇناي دېسەڭ، ئۇنداقتا زىرائەتنىڭ يېڭى پىشقان كۈك بېشىنى ئېلىپ، دانىلارنى ئوتتا قورۇپ، ئېزىپ تالقان سۈپىتىدە سۇنغىن؛ بۇ «دەسلەپكى ھوسۇل» ھەدىيەسى بولىدۇ؛ **15** سەن ئۇنىڭغا زەيتۇن مېيى قۇيۇپ ئۈستىگە مەستىكى سالغىن؛ بۇ ئاشلىق ھەدىيەسى بولىدۇ. **16** كاھىن بولسا ئۇنىڭدىن، يەنى قورۇپ ئېزىلگەن دانلار بىلەن زەيتۇن مېيىدىن بىر قىسمىنى ئېلىپ ھەممە مەستىكى بىلەن قوشۇپ، بولارنى «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە كۆيدۈرسۈن. بۇ ئوت ئارقىلىق پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە بولىدۇ.

3 بىرسىنىڭ سۇندىغىنى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولسا، شۇنداقلا كالىلاردىن سۇنسا، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا بېچىرىم بىر ئەركىكنى يا كى چىشسىنى كەلتۈرسۈن. **2** ئۇ سۇندىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئېغىزى ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپسۇن. **3** سۇنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارىنى

يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ 4 ئىككى بۇرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 5 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى بولسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كەلتۈرۈپ ئوت ئۈستىگە قويۇلغان ئوتۇنلۇق ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىققا قوشۇپ كۆيدۈرسۇن. بۇ ئوت ئارقىلىق سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇيى چىقىرىلىدىغان قۇربانلىق بولىدۇ. 6 برسىنىڭ پەرۋەردىگارغا قىلىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۇچۇن سۈندىغىنى ئۇششاق مالدىن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ بىچىرىم بىر ئەركىكنى ياكى چىشىسىنى كەلتۈرسۇن. 7 ئەگەر ئۇنىڭ قۇربانلىقى قوي بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، 8 قۇربانلىق قىلىدىغان بۇ ھايۋاننىڭ بېشىغا قولىنى قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. 9 سۈنغۇچى كىشى بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى، يەنى ئۇنىڭ مېيىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، ـ پۇتۇن مايلىق قۇيرۇقىنى ئۇنىڭ ئومۇرتقىسىغا يېقىن يەردىن ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئىچ قارىنى يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 10 ئىككى بۇرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 11 كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتنا سۈنۈلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تاتام ھەدىيەسى بولىدۇ. 12 ئۇنىڭ سۈندىغىنى ئوچىكە بولسا، بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرسۇن. 13 ئۇ قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. ئاندىن ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. 14 ئاندىن سۈنغۇچى كىشى بۇ قۇربانلىقتىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە سۈپىتىدە بىر قىسمىنى ئېلىپ بېغىشلىسۇن، يەنى ئىچ قارىنى يۇگەپ تۇرغان ماينى، شۇنداقلا بارلىق ئىچ مېيىنى ئېلىپ، 15 ئىككى بۇرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى كېسىپ، ئېلىپ كەلسۇن. 16 كاھىن بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن؛ بۇ ئوتنا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇيى چىقىرىدىغان تاتام ھەدىيەسى بولىدۇ. ماينىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا تەۋەدۇر. 17 بۇ ھەرقانداق تۇزار جايىكىلاردا سىلەرگە تەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ھېچقانداق ماي ياكى قان يېمەسلىكىلار كېرەك.

4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «بىرسى بىلمەي ئېزىپ، پەرۋەردىگار «قىلما» دەپ بۇيرۇغان ھەرقانداق ئەمرلەردىن بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھ قىلسا، [تۆۋەندىكىدەك قىلسۇن]: ـ 3 ـ ئەگەر مەسىھلەنگەن كاھىن خەلقنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان بىر گۇناھنى قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ بۇ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن بىر بىچىرىم ياش تورپاقنى ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. 4 ئۇ تورپاقنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قولىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا بوغۇزلىسۇن. 5 ئاندىن مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىگە كۆتۈرۈپ ئاپارسۇن؛ 6 كاھىن شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئەڭ پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپىسۇن. 7 شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ، جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيىگاھنىڭ مۇزىغىدا يەتتە مەرتىۋە سەپىسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 8 ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنىڭ ئىچىدن ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن ـ يەنى ئىچ قارىنىنى يۇگەپ تۇرغان ماي بىلەن قالغان ئىچ مېيى، 9 ئىككى بۇرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىدە ئىككى يانپىشىدىكى ماينى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجراتىسۇن 10 (خۇددى ئىناقلىق قۇربانلىقى بولغان كالىنىڭ ئىچىدىكى ماي ئاجرىتىلغاندەك)؛ ئاندىن كاھىن بۇلارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 11 لېكىن تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن ھەممە گۆشى، باش بىلەن پاچاقلىرى، ئىچ قارىنى بىلەن ژىنىنى، 12 يەنى پۈتكۈل تورپاقنىڭ قالغان قىسىملىرىنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ، پاك بىر يەرگە، يەنى كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايغا ئېلىپ چىقىپ، ئوتۇننىڭ ئۈستىدە ئوتتا كۆيدۈرسۇن. بۇلار كۈللەر تۆكۈلىدىغان جايدا كۆيدۈرۈۋېتىلسۇن. 13 ئەگەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۆزى بىلمىگەن ھالدا ئېزىپ گۇناھ قىلغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دەپ بۇيرۇغان ھەرقانداق ئەمرلىرىگە خىلاپلىق ئىشلارنىڭ بىرىنى قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 14 شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئايدىنكىلاشقان بولسا، ئۇنداقتا جامائەت گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر ياش تورپاقنى سۈنۈپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. 15 جامائەتنىڭ ئاقساقللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوللىرىنى تورپاقنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن تورپاقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. 16 مەسىھلەنگەن كاھىن تورپاقنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىگە ئېلىپ كىرىسۇن؛ 17 شۇ يەردە بارمىقىنى قانغا چىلاپ، قانىنى [ئەڭ مۇقەددەس جايىنىڭ] پەردىسىنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا يەتتە مەرتىۋە سەپىسۇن. 18 شۇنداقلا كاھىن قاندىن ئېلىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغان خۇشبۇيىگاھنىڭ مۇزىغىدىن سۈرسۇن. تورپاقنىڭ قالغان ھەممە قېنىنى بولسا، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن؛ 19 كاھىن [تورپاقنىڭ] ئىچىدن بارلىق مېيىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. 20 ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغان ئىلگىرىكى تورپاقنى قىلغىنىغا ئوخشاش بۇ تورپاقنىمۇ شۇنداق قىلسۇن؛ ۋە دەل شۇنداق قىلىشى كېرەك؛ شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇلار ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈلىدۇ. 21 ئاندىن ئۇ تورپاقنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئىلگىرىكى تورپاقنى كۆيدۈرگەندەك بۇ تورپاقنىمۇ كۆيدۈرسۇن. بۇ جامائەت ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 22 ئەگەر بىر ئەمىر بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سېلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، 23 ۋە قىلغان گۇناھى ئۆزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزى قۇربانلىق ئۈچۈن بىچىرىم بىر تېكىنى سۈنسۇن؛ 24 ئۇ قولىنى تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنىدىغان ھايۋانلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. بۇ بىر گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. 25 كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ مۇزىغىزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئاندىن قالغان قېنىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. 26 ئۇ ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيىنى كۆيدۈرگەندەك، ئۇنىڭ بارلىق مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇش ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ ۋە شۇ گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 27 ئەگەر

پۇقرالاردن بىرى بىلمەي ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرىگە خىلاپلىق قىلىپ سىلىپ، گۇناھقا چۈشۈپ قالسا، **28** ۋە قىلغان گۇناھى ئۇزىگە مەلۇم قىلىنغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇ ئۆزىنىڭ، يەنى ئۇ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا بىچىرىم بىر چىشى ئوچكىنى سۈنسۇن؛ **29** ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئاندىن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى بوغۇزلايدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ بوغۇزلىسۇن. **30** ئاندىن كاھىن ئۇنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۆڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ قالغان بارلىق قېنىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. **31** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان ھايۋاننىڭ مېيى ئېچىدىن ئاجرىتىلغاندەك ئۇنىڭمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيى كەلتۈرسۇن دەپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردۈ، شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدۈ. **32** ئەگەر ئۇ كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن قوزا كەلتۈرۈشنى خالىسا، بىچىرىم بىر چىشى قوزىنى سۈنسۇن. **33** ئۇ قولىنى گۇناھ قۇربانلىقى [قوزىسىنىڭ] بېشىغا قويۇپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بوغۇزلىسۇن. **34** ئاندىن كاھىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن بارمىقىغا ئازغىنا ئېلىپ ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىنىڭ مۆڭگۈزلىرىگە سۈرۈپ قويسۇن؛ ئۇنىڭ قالغان بارلىق قېنىنى ئۇ قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە تۆكۈپ قويسۇن. **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى قىلىنغان قوزىنىڭ مېيى ئېچىدىن ئاجرىتىلغاندەك، ئۇنىڭمۇ ھەممە مېيىنى ئاجرىتىپ چىقارسۇن؛ كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان بارلىق قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردۈ، شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدۈ.

5 ئەگەر بىرسى مەلۇم ئىشقا گۇۋاھچى بولۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا قەسەم بۇيرۇلغىنىدا كۆرگىنى ياكى بىلگىنىدىن مەلۇمات بەرمىسە، ئۇنداقتا ئۇ قەبىھلىكنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. **2** ئەگەر بىرسى ئۆزى بىلمەي ناپاك بىر نەرسىگە تېگسە كەتسە ـ مەيلى ئۇ ناپاك بىر ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مەيلى ناپاك بىر چارپاينىڭ جەسىتى بولسۇن، ياكى ناپاك بىر ئۆمىلگۈچى ھايۋاننىڭ جەسىتى بولسۇن، مۇشۇنداق نەرسىگە تېگسە كەتسە ئۇمۇ ناپاك سانىلىپ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ؛ **3** ئەگەر شۇنىڭدەك بىرسى ئۆزى ئۆيىمايلا مەلۇم كىشىنىڭ ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان ھەرقانداق نىجاسىتىگە تېگسە كەتسە، شۇنداقلا ئۇ بۇنى بىلسە يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. **4** ئەگەر بىرسى ئاڭسىز رەۋىشتە يامان ياكى ياخشى بىر ئىشنى قىلاي دەپ قەسەم قىلىپ سالسا (كىشىلەر ھەرتۈرلۈك ئىش توغرىسىدا ئاڭسىز رەۋىشتە قەسەم قىلىشى مۇمكىن)، شۇنداقلا ئۇ بۇنى تونۇپ يەتسە، ئۇ بۇ ئىشلار ئۈچەيلىدىن گۇناھكار ھېسابلىنىدۇ. **5** بىرسى بۇقەرىقى ھەرقايسى ئىشلاردا مەن گۇناھكار بولدۇم دەپ بىلسە، ئۇ ئۆز گۇناھىنى «مەن مۇنداق گۇناھ قىلدىم» دەپ ئىقرار قىلسۇن؛ **6** ئاندىن ئۆزى سادىر قىلغان گۇناھىنىڭ كاففارىتى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا «ئىتائەتسىزلىكنى تىلگۈچى قۇربانلىق» سۈپىتىدە ئۆشىشاق مالدىن ساغلىق ۋە يا بىر چىشى ئوچكىنى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئۇنى گۇناھىدىن پاكلاندۇرۇشقا ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرسۇن. **7** ئەگەر ئۇ قويلاردىن [قۇربانلىق] قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۇ قىلغان ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ كېلىپ، بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈنسۇن. **8** ئۇ بۇلارنى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرگەندە، [كاھىن] ئاۋۋال گۇناھ قۇربانلىقىغا تەييارلانغانى قۇربانلىق قىلىپ بوينىنى ئۈزمەي، بېشىغا يېقىن جايىدىن تولغىسۇن، لېكىن بېشىنى بوينىدىن ئۈزۈۋۈتمىسۇن؛ **9** ئاندىن گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ تېمىغا چاچىسۇن؛ قالغان قېنى بولسا قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە سىقىپ چىقىرىلسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **10** ئەما ئىككىنچىسىنى بولسا بېكىتىلگەن بەلگىلىمە بويىچە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۈنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردى ۋە شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدۈ. **11** ئەگەر ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇنداقتا گۇناھ قىلغان كىشى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى كەلتۈرسۇن؛ بۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولغاچقا ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن ياكى ئۇستىگە ھېچقانداق مەستىكى سالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **12** ئۇ ئۇنى كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن ۋە كاھىن بۇنىڭدىن [سۈنغۇچىنىڭ] «يادلىنىش ئۈلۈشى» سۈپىتىدە بىر چاڭگال ئېلىپ، شۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلغان قۇربانلىقلارغا قوشۇپ، قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرسۇن. بۇنىڭ ئۆزى گۇناھ قۇربانلىقى بولىدۇ. **13** بۇ يول بىلەن ئۇ شۇ گۇناھلاردىن قايىسىنىڭ قىلىنغانى بولسا، كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردى. ئاشلىق ھەدىيەلىرىدىكىگە ئوخشاش قالغان قىسمى كاھىنىڭ تەۋە بولىدۇ. **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **15** بىرسى بىلمەي پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەسىنى نەرسىلەرگە نىسبەتەن ئىتائەتسىزلىك قىلىپ گۇناھ ئوتكۈزسە، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئۆششاق مالدىن بىچىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ شۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ باھاسىنى سەن مۇقەددەسىس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى بويىچە كۆمۈش شەكەلگە توختاتقىن. **16** ئاندىن شۇ كىشى مۇقەددەسىس نەرسىلەرگە نىسبەتەن ئوتكۈزگەن خاتالىقىدىن بولغان زىيانى تولدۇرسۇن، شۇنداقلا زىيانىنىڭ يەشتىن بىرى بويىچە قوشۇپ كاھىنغا تۆلەم تولىسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولغان قوچقارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردۈ، شۇ گۇناھ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدۈ. **17** ئەگەر بىرسى بىلمەي پەرۋەردىگارنىڭ «قىلما» دېگەن ھەرقانداق ئەمرلىرىنىڭ بىرەرسىگە خىلاپلىق قىلىپ، گۇناھكار بولغان بولسا ئۇ قەبىھلىكنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ؛ **18** شۇنداق بولسا، ئۇ ئۆششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەتتە بىچىرىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۈنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ بىلمەي ئوتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكى ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردى ۋە شۇ ئىتائەتسىزلىك گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلدۈ. **19** بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولدۇ؛ چۈنكى ئۇ دەرھەقىقەت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىتائەتسىزلىك قىلغان.

6 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئەگەر بىرسى گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، قوشنىسى ئۆزىگە ئامانەت ياكى كاپالەتكە بەرگەن بىر نەرسە ياكى قوشنىسىدىن زوراۋانلىق بىلەن بۇلۇۋالغان مەلۇم بىر نەرسە توغرىسىدا يالغان گەپ قىلغان بولسا ياكى قوشنىسىدىن ناھەقلىق بىلەن مەلۇم نەرسىنى تارتىۋالغان بولسا، **3** ياكى يىتىپ كەتكەن بىر نەرسىنى تېپىۋېلىپ ئۇنىڭدىن تانسا ياكى كىشىلەرنىڭ گۇناھ سادىر قىلغان ھەرقانداق بىر ئىشى توغرىسىدا يالغان قەسەم ئىچسە، **4** ئۇ گۇناھ قىلغان ئىشتا ئۆزىنى گۇناھكار دەپ تونۇپ يەتسە، ئۇنداقتا ئۇ بۇلۇۋالغان ياكى ناھەق تارتىۋالغان نەرسە ياكى ئۇنىڭغا ئامانەتكە بېرىلگەن نەرسە بولسۇن،

یاکی یىتىپ كېتىپ تېپىۋالغان نەرسە بولسۇن، **5** یاكى ئۇ ھەرقانداق نەرسە توغرىسىدا یالغان قەسەم ئىچكەن بولسۇن، ئۇنىڭ ھەممىسىنى تولۇق باھاسى بويىچە تولىسۇن، شۇنداقلا شۇ باھانىڭ بەشتىن بىر قىسمى بويىچە قوشۇپ تولىسۇن؛ ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى قىلغان كۈنىدە تولەمنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەرسۇن. **6** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئۇششاق مالدىن سەن توختاتقان قىممەت بويىچە پېچىم بىر قوچقارنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كاھىننىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلسۇن. **7** كاھىن بۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەفارەت كەلتۈرىدۇ ۋە ئۇ ھەرقايسى ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغان بولسىمۇ ئۇ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. **8** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **9** سەن ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا كۈيىدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدا ئەمر قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ كۈيىدۈرمە قۇربانلىق توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق بولىدۇ: ـ كۈيىدۈرمە قۇربانلىق پۈتۈن كېچە تاڭ ئاتقۇچە قۇربانگاھتىكى ئوچاقنىڭ ئۈستىدە كۈيۈپ تۇرسۇن؛ ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتىنى ئۈچۈرمەي يېنىق تۇرغۇزۇڭلار. **10** كاھىن كاتاپ تونىنى كىيىپ، يالىڭاچلىقىنى يېپىپ، ساغرىسىغچە كاتاپ ئىچ تامبال كىيىپ تۇرسۇن؛ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى ئوت بىلەن كۈيىدۈرۈلگەن كۈيىدۈرمە قۇربانلىقنىڭ كۈلىنى ئېلىپ، قۇربانگاھنىڭ بىر تەرىپىدە قويسۇن؛ **11** ئاندىن كېيىملىرىنى سېلىۋېتىپ باشقا كېيىملەرنى كىيىپ، كۈلنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىپ پاكىز بىر جايدا قويسۇن. **12** قۇربانگاھنىڭ ئوتى بولسا ھەمىشە يېنىپ تۇرسۇن؛ ئۇنى ھېچ ۋاقىت ئۈچۈرۈشكە بولمايدۇ، كاھىن ئەتىگەن سېرى كۈنى ئەتىگەندە ئۇنىڭغا ئوتۇن سېلىپ، ئۈستىگە كۈيىدۈرمە قۇربانلىقنى تىزىپ ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيىنى قويۇپ كۈيىدۈرسۇن. **13** ئۇزۇلمەس بىر ئوت قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ھەمىشە كۈيۈپ تۇرسۇن؛ ئۇ ھەرگىز ئۈچۈرۈلمىسۇن. **14** ئاشلىق ھەدىيەسى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا، قۇربانگاھنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن. **15** ئۇ ئاشلىق ھەدىيەسى بولغان ئېسىل ئۇنغا قولنى سېلىپ ئۇنىڭدىن شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى زەيتۇن مېيىدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ۋە ھەدىيەنىڭ ئۈستىدىكى بارلىق مەستىكنى قوشۇپ، بۇلارنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۈيىدۈرسۇن؛ بۇ ھەدىيەنىڭ «يادلىنىش ئۇلۇشى» بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيى كەلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىنغان بولىدۇ. **16** ئېشىپ قالغانلىرىنى بولسا ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن؛ ئۇ ئېچىتقۇ سېلىنمايى پىشۇرۇلۇپ مۇقەددەس بىر جايدا يېيىلسۇن؛ ئۇلار ئۇنى جامائەت چېدىرنىڭ ھويلىسىدا يېسۇن. **17** ئۇ مۇتلەق ئېچىتقۇسىز پىشۇرۇلسۇن. مەن ئوتىنا ماڭا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئىچىدىن شۇنى ئۇلارنىڭ ئۈز ئۇلۇشى بولسۇن دەپ ئۇلارغا ھەق قىلىپ بەردىم؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى تىلىگۈچى قۇربانلىقلارغا ئوخشاش «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **18** ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى يۇنىڭدىن يېسۇن؛ بۇ دەۋردىن-دەۋرگە ئاراگلاردا ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتىنا سۈنۈلغانلىرىدىن بۇلار ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى بولسۇن. ئۇنىڭغا قول تەگكۈزگۈچى جەزمەن مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. **19** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **20** ھارۇن مەسىھلىنىدىغان كۈنىدە ئۇ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۈندىغىنى مۇنداق بولۇشى كېرەك: ـ ئۇلار ئۇزۇلمەس ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر تەفاھنىڭ ئۇندىن بىرنى سۈنۈشى كېرەك؛ ئەتىگىنى يېرىمنى، ئاخشىمى يەنە يېرىمنى سۈنسۇن. **21** ئۇ تاۋىدا زەيتۇن مېيى بىلەن ئېتىلسۇن؛ ئۇ زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغاندىن كېيىن سەن ئۇنى ئېلىپ كىر؛ ئاشلىق ھەدىيەسىنىڭ پىشۇرۇلغان پارچىلىرىنى خۇشبۇيى سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغىن. **22** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قايسىسى ئۇنىڭ ئورنىدا تۇرۇۋىشقا مەسىھلەنگەن بولسا ئۇمۇ [ھەدىيەنى] شۇنداق تەييارلاپ سۈنسۇن؛ بۇ ئەبەدىي مۇئتىلەق بىر بەلگىمە بولىدۇ. بۇ ھەدىيە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تولۇق كۈيىدۈرۈلسۇن. **23** كاھىننىڭ ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا پۈتۈنلەي كۈيىدۈرۈلسۇن؛ ئۇ ھەرگىز يېيىلمىسۇن. **24** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **25** ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ گۇناھ قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ گۇناھ قۇربانلىقىمۇ كۈيىدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بوغۇزلانسۇن؛ بۇ خىل قۇربانلىق «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **26** گۇناھ قۇربانلىقىنى ئوتكۈزگۈچى كاھىن ئوزى ئۈچۈن يېسۇن؛ قۇربانلىق مۇقەددەس بىر يەردە، جامائەت چېدىرنىڭ ھويلىسىدا يېيىلسۇن. **27** ئۇنىڭ گۈشىگە قول تەگكۈزگۈچى ھەركىم مۇقەددەس بولىسا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك ئەگەر ئۇنىڭ قېنى بىرسىنىڭ كىيىمىگە چاچراپ كەتسە، ئۇنداقتا قان چېچىلغان جاي مۇقەددەس بىر يەردە يۇيۇلسۇن. **28** قايسى ساپال قازاندا قۇربانلىق قاينىتىلىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ سۇندۇرۇلسۇن. ئەگەر ئۇ مىس قازاندا قاينىتىپ پىشۇرۇلغان بولسا، ئۇ قىرىپ سۈرۈلسۇن ھەم سۇ بىلەن يۇيۇلسۇن. **29** كاھىنلاردىن بولغان بارلىق ئەر كىشىلەر ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. بۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **30** ھالبۇكى، مۇقەددەس جايدا كەفارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى جامائەت چېدىرغا كىرگۈزۈلگەن ھەرقانداق گۇناھ قۇربانلىقى بولسا، ھەرگىز يېيىلمىسۇن، بەلكى [پۈتۈنلەي] كۈيىدۈرۈلسۇن.

7 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا مۇنداق: ـ بۇ [قۇربانلىق] «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **2** كۈيىدۈرمە قۇربانلىق بوغۇزلىنىدىغان جايدا ئىتائەتسىزلىكنى تىلەش قۇربانلىقىمۇ بوغۇزلىنىدۇ؛ [كاھىن] قېنىنى قۇربانگاھنىڭ ئوستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپىسۇن. **3** [قۇربانلىق قىلغۇچى كىشى] بارلىق مېيىنى سۈنسۇن؛ يەنى مايلىق قۇيرۇقى بىلەن ئىچ قارنىنى يۇگەپ تۇرغان مايىنى، **4** ئىككى بۇرەكنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ھەمدە ئىككى يانپىشىدىكى مايىنى ئاجرىتىپ، جىگەرنىڭ بۇرەككىچە بولغان چاۋا مېيىنى ئاجرىتىپ سۈنسۇن. **5** كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا كۈيىدۈرسۇن. بۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدۇ. **6** كاھىنلاردىن بولغان ئەر كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى يېسۇن؛ ئۇ مۇقەددەس يەردە يېيىلسۇن؛ ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىدۇ. **7** گۇناھ قۇربانلىقى قانداق بولسا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام ئوخشاش؛ بۇ قۇربانلىق كەفارەت كەلتۈرۈشكە قۇربانلىق ئوتكۈزگۈچى كاھىننىڭ ئوزىگە تەۋە بولسۇن. **8** كاھىن بىرسىنىڭ سۇنغان كۈيىدۈرمە قۇربانلىقىنى ئوتكۈزگەن بولسا، كۈيىدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ تېرىسى شۇ كاھىننىڭ بولىدۇ. **9** تونۇردا پىشۇرۇلغان ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى، شۇنداقلا قازاندا يا كى تاۋىدا ئېتىلگەن ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى بولسا ئۇنى ئوتكۈزگەن كاھىننىڭ بولىدۇ، يەنى كاھىننىڭ ئوزىگە تەۋە بولىدۇ. **10** ھەربىر ئاشلىق ھەدىيەسى، مەيلى زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان بولسۇن، يا كى قۇرۇق كەلتۈرۈلگەن بولسۇن، بۇلار ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەربىرىگە باراۋەر بۇلۇپ بېرىلىدۇ. **11** پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرۈلگەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مۇنداق: ـ **12** سۈنماقچى بولغان كىشى ئۇنى تەشەككۇر ئېيتىش ئۈچۈن سۈنسا، ئۇنداقتا ئۇ «تەشەككۇر قۇربانلىقى» بىلەن بىللە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن پېتىر توقاچلار، زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىھلەنگەن پېتىر ھەمەك نانلار ۋە ئېسىل ئۇندىن زەيتۇن مېيىغا چىلاپ پىشۇرۇلغان توقاچلارنىمۇ كەلتۈرسۇن. **13** شۇ توقاچلاردىن باشقا، يەنە

تەشەككۇر ئېيتىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن بىللە ئېچىتقۇ سېلىنغان نانلارنىمۇ سۇنسۇن؛ **14** ئۇ شۇ سۇنغانلىرىنىڭ ھەربىر تورىدىن بىرنى ئېلىپ پەرۋەردىگار ئۈچۈن [قوش قوللاپ] سۇنىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ كەلتۈرسۇن؛ بۇ ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنىنى [قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە] سەپكەن كاھىننىڭ ئۈزىگە تەگسۇن. **15** تەشەككۇر بىلدۈرىدىغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۈشى بولسا قۇربانلىق قىلىنغان شۇ كۈنى يېيىلىشى كېرەك؛ [قۇربانلىقنى سۇنغۇچى كىشى] تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭ ھېچ نېمىسىنى قالدۇرمىسۇن. **16** ئەگەر ئۇنىڭ سۇنغان قۇربانلىقى قەسەمگە خاس قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي كەلتۈرگەن قۇربانلىق بولسا، ئۇنداقتا ھايۋاننىڭ گۈشى قۇربانلىق قىلىنغان كۈندە يېيىلسۇن؛ ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالغىنىنى بولسا، ئەتىسىمۇ يېيىشكە بولىدۇ؛ **17** لېكىن قۇربانلىقنىڭ گۈشىدىن ئۈچىنچى كۈنگىچە ئېشىپ قالسا، ئۇ ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. **18** ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۈشىدىن ئۈچىنچى كۈندە يېيىلسە، ئۇنداقتا قۇربانلىق قوبۇل بولمايدۇ، قۇربانلىق سۇنغۇچىنىڭ ھېسابىغىمۇ ھېسابلانمايدۇ، بەلكى مەكرۇھ بولىدۇ؛ كىمدەكىم ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز قەبىلىكىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ. **19** شۇنداقلا ناپاك نەرسىگە تېگىپ قالغان گۈشنىمۇ يېيىلمەسلىكى كېرەك، بەلكى ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشى كېرەك. ھەرقانداق پاك ئادەم [ناپاك نەرسىگە تەگمىگەن] قۇربانلىقنىڭ گۈشىنى يېسە بولىدۇ. **20** لېكىن كىمكى ناپاك ھالىتە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **21** كىمكى ناپاك بىر نەرسىگە تېگىپ كەتسە (مەيلى ناپاك ھالەتنىكى ئادەم بولسۇن، ناپاك بىر ھايۋان بولسۇن يا كى ھەرقانداق ناپاك يىرگىنچلىك نەرسە بولسۇن) ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا خاس ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ گۈشىدىن يېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **23** ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر كالا، قوي ۋە ئۆچكىلەرنىڭ مېيىنى ھەرگىز جېمىگىلار. **24** ئۆزلۈكسىز ئۆلگەن يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان ھايۋاننىڭ جەسىتىنىمۇ مېيىنى ھەرقانداق ئىشقا ئىشلەتكىلى بولىدۇ، لېكىن ھەرگىز ئۇنىڭدىن يېمىگىلار. **25** چۈنكى كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەرقانداق ھايۋاننىڭ مېيىنى يېسە، شۇنى يېگەن كىشى ئۆز خەلقىلىردىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **26** سىلەر ھەرقانداق تۇزار جايىگىلاردا ھېچقانداق قانىنى، يەنى ئۇچار-قاناتلارنىڭ بولسۇن يا كى چارپايلارنىڭ بولسۇن قېنىنى ھەرگىز ئېستىمال قىلمىگىلار. **27** كىمدەكىم ھەرقانداق قانىنى ئېستىمال قىلسا، شۇ كىشى ئۆز خەلقىلىردىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. **28** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **29** ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ كىمكى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنسا، ئۇنداقتا ئۇ پەرۋەردىگارغا خاس بولغان ھەدىيەنى شۇ ئىناقلىق قۇربانلىقتىن ئايرىپ كەلتۈرسۇن. **30** ئۆز قولى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىغان، ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيەلەرنى، يەنى مايى بىلەن ئوشنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ، ئوشنى «پۇلا گۈلاتما ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گۈلاتسۇن. **31** كاھىن مېيىنى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتسۇن. ئوش بولسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا خاس بولسۇن. **32** ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ئوڭ ئارقا پۇتىنى سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىنغا بېرىڭلار. **33** ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىدىن قايسىسى ئىناقلىق قۇربانلىقىنىڭ قېنى بىلەن مېيىنى سۇنغان بولسا ئۆز ئۇلۇشى ئۈچۈن ئوڭ ئارقا پۇتىنى ئۆزى ئالسۇن. **34** چۈنكى مەن ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن «پۇلا گۈلاتما ھەدىيە» بولغان ئوش بىلەن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئارقا پۇتىنى ئەبەدىي بىر بەلگىمە بىلەن ئىسرائىللاردىن ئېلىپ، كاھىن ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەققى بولسۇن دەپ ئۇلارغا تەقدىم قىلدىم. **35** [مۇسا] ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا كاھىن بولۇشقا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگەن كۈندە، ئۇلارغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقلاردىن تەقدىم قىلىنىدىغان كاھىنلىق ئۇلۇشى مانا شۇدۇر. **36** [مۇسا] ئۇلارنى مەسىھلىگەن كۈندە، پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇشنى ئىسرائىللاردىن ئېلىپ ئۇلارغا بېرىلسۇن دەپ ئەمر قىلغان. بۇ [ئىسرائىللارغا] دەۋردىن دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىمە بولىدۇ. **37** كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسى، گۇناھ قۇربانلىقى بىلەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى، كاھىنلىققا تەكلەش قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقى توغرىسىدىكى قائىدە-نىزام مانا شۇدۇر. **38** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: «سىلەر بۇ سىناي بىياۋاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قۇربانلىقلىرىڭلارنى سۇنۇڭلار» دەپ بۇيرۇغان كۈندە، ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى سىناي تېغىدا مۇساغا تاپشۇرغانىدى.

8

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: ـ **2** ھارۇننى ئوغۇللىرى بىلەن بىللە، ۋە ئۇلارنىڭ مەخسۇس كىيىملىرىنى، «مەسىھلەش مېيى»نى، گۇناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن ئىككى قوچقارنى، پېتىر نان سېلىنغان سېۋەتنى ئېلىپ كېلىپ، **3** [ئىسرائىلنىڭ] پۈتۈن جاماەتىنى جاماەتنىڭ چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا جەم قىلغىن، ـ دېدى. **4** مۇسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى، جاماەت جاماەتنىڭ چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا يىغىلدى. **5** ئاندىن مۇسا جاماەتكە: ـ پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئىش مانا مۇنداق، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ ئۇلارنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، **7** [ھارۇنغا] كۆزىلەك كىيدۈرۈپ، بەلۋاغ باغلاپ، تونىنى كىيدۈردى ۋە ئۈستىگە ئەفودنى ياپتى، ئۇ ئەفودنىڭ بەلۋاغىغىنى باغلاپ، ئەفودنى ئۇنىڭغا تاقاپ قويدى. **8** ئاندىن مۇسا ئۇنىڭغا «قوشېن»نى تاقاپ، قوشېننىڭ ئېچىگە «ئۇرىم بىلەن ئۇممىم»نى سېلىپ، **9** بېشىغا سەللە يۆگەپ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك سەللىنىڭ ئالدى تەرىپىگە «ئالتۇن تاختىلىق مۇقەددەس ئوتۇغات»نى بېكىتىپ قويدى. **10** ئاندىن مۇسا مەسىھلەش مېيىنى ئېلىپ ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئېچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى مەسىھلەپ مۇقەددەس قىلدى. **11** ئۇ مايدىن ئېلىپ قۇربانگاھقا يەتتە مەرتىۋە چېچىپ، قۇربانگاھ بىلەن ئۇنىڭ بارچە قاچا-قوچىلىرىنى، يۇيۇنۇش دېسى ۋە تەگلىكىنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **12** يەنە مەسىھلەش مېيىدىن ئازراق ئېلىپ ھارۇننىڭ بېشىغا قۇيۇپ ئۇنى خۇداغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشقا مەسىھلىدى. **13** ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارغا كۆزىلەك كىيدۈرۈپ، بەللىرىگە بەلۋاغ باغلاپ، ئۇلارغا ئېگىز بۆكلەرنىمۇ تاقاپ قويدى. **14** ئاندىن ئۇ گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تورپاقنى يېتىلەپ كەلدى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تورپاقنىڭ بېشىغا قوللىرىنى قويدى. **15** ئۇ ئۇنى بوغىزلىدى، ئاندىن مۇسا قېنىدىن ئېلىپ، ئۇز بارمىقى بىلەن قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە، چۈرىسىگە سۈرۈپ قۇربانگاھنى گۇناھتىن پاكلىدى؛ قالغان قانىنى بولسا ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈۋىگە تۆكۈپ، مۇقەددەس بولۇشقا كەفارەت كەلتۈردى. **16** ئاندىن ئۇ ئىچ قارنىنى يۆگەپ ئۇرغان مايىنىڭ ھەممىسىنى، جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۇستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئالدى؛ ئاندىن مۇسا بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. **17** بىراق [مۇسا] تورپاقنىڭ تېرىسى بىلەن گۆشى ۋە تېزىكىنى بولسا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنىدەك چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىدا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **18** ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىنىدىغان قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. **19** [ھارۇن قوچقارنى] بوغىزلىدى؛ ئاندىن مۇسا قېنىنى ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ

ئۇستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى؛ 20 [ھارۇن] قوچقارنى پارچە-پارچە قىلىپ
پارچىلىدى، ئاندىن مۇسا بېشىنى، پارچىلانغان گۆشلىرىنى بارلىق مېيى بىلەن
قوشۇپ كۆيدۈردى. 21 ئۆچەي-قېرىنلىرى بىلەن پاچاقلىرىنى سۇدا يۇدى.
ئاندىن مۇسا قوچقارنى پۈتۈن پېتى قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. بۇ پەرۋەردىگار
مۇساغا بۇيرۇغان، «پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان خۇشبۇي چېقىدىغان
قۇربانلىق» ئىدى. 22 ئاندىن ئۇ كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى قىلىندىغان
قوچقارنى، ئىككىنچى قوچقارنى كەلتۈردى؛ ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى
قوللىرىنى قوچقارنىڭ بېشىغا قويدى. 23 ئۇ ئۇنى بوغۇزلىدى؛ ۋە مۇسا
ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ھارۇننىڭ ئوڭ قۇلقىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قولىنىڭ
باش بارمىقىغا سۈرۈپ ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغىمۇ سۈۋاپ قويدى.
24 ئاندىن مۇسا ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، قاندىن ئېلىپ ئۇلارنىڭ
ئوڭ قۇلاقلىرىنىڭ يۇمشىقى بىلەن ئوڭ قوللىرىنىڭ باش بارماقلىرىغا سۈردى،
ئۇلارنىڭ ئوڭ پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارماقلىرىغىمۇ سۈۋاپ قويدى، قالغان قانىنى مۇسا
قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىگە سەپتى. 25 شۇنداق قىلىپ، ئۇ مېيى بىلەن مايلىق
قۇيرۇقىنى، ئىچ قارنىنى يۇگەپ ئۆرغان بارلىق ماي بىلەن جىگەرنىڭ ئۈستىدىكى
چاۋا مېيىنى، ئىككى بۆرەك ۋە ئۈستىدىكى مايلىرىنى قوشۇپ ئېلىپ ئوڭ ئارقا
پۇتىنىمۇ كېسىپ ئېلىپ، 26 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پېتىر نان سېلىنغان
سېۋەتتىن بىر پېتىر توقاچ بىلەن بىر زەيتۇن ماي توقىچى ۋە بىر دانە ھەمەك
نانى ئېلىپ بۇلارنى ماي بىلەن ئوڭ ئارقا پۇتىنىڭ ئۈستىدە قويدى؛ 27 ئاندىن
بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قوللىرىغا تۈتقۇزۇپ،
پۇلاڭلاتما ھەدىيە بولسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتتى. 28 ئاندىن
مۇسا بۇلارنى ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ قۇربانگاھتىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ
ئۈستىدە قويۇپ كۆيدۈردى. بۇ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى» بولۇپ،
پەرۋەردىگارنا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، خۇشبۇي چېقىدىغان قۇربانلىق ئىدى.
29 ئاندىن مۇسا توشنى ئېلىپ پۇلاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
پۇلاڭلاتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا بۇيرۇغىنى بويىچە، «كاھىنلىققا تىكلەش
قۇربانلىقى» بولغان قوچقارنىڭ بۇ قىسمى مۇسانىڭ ئۈلۈشى ئىدى. 30 ئاندىن
مۇسا مەسىھلەش مېيىدىن ۋە قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدىكى قاندىن بىرئاز ئېلىپ،
ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ كىيىملىرىگە ۋە ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە
سەپتى. شۇنداق قىلىپ، ئۇ ھارۇن ۋە كىيىملىرىنى، ئوغۇللىرى بىلەن ئۇلارنىڭ
كىيىملىرىنى مۇقەددەس قىلدى. 31 مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا
مۇنداق بۇيرۇدى: ـ «بۇ گۆشنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا قاينىتىپ
پىشۇرۇپ شۇ يەردە ئولتۇرۇپ «كاھىنلىققا تىكلەش قۇربانلىقى»غا تەۋە بولغان
سېۋەتتىكى نان بىلەن قوشۇپ يەڭلار؛ بۇلارنى ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرى يېسۇن،
دەپ بۇيرۇغىنىمدەك ئۇنى يەڭلار؛ 32 لېكىن گۆش بىلەن ناندىن ئېشىپ
قالغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. 33 سىلەر يەتتە كۈنگىچە
جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدىن چىقماي، خۇداغا ئاتاپ كاھىنلىققا
تىكلەش كۈنلىرىڭلار توشقۇچە شۇ يەردە تۇرۇڭلار؛ چۈنكى سىلەرنى خۇداغا
ئاتاپ كاھىنلىققا تىكلەش ئۈچۈن يەتتە كۈن كېتىدۇ. 34 بۈگۈن قىلىنغان ئىشلار
پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بويىچە سىلەر ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈلسۇن
دەپ قىلىندى. 35 سىلەر ئۆلمەسلىكىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىنى
تۇتۇپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىدا كېچىە-كۈندۈز يەتتە
كۈن تۇرۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلدى». 36 ھارۇن بىلەن
ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسىنى
بەجا كەلتۈردى.

9 سەككىزىنچى كۈنى مۇسا ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ
ئاقساقاللىرىنى چاقىرىپ، 2 ھارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن گۈناھ قۇربانلىقىغا
بۇچىرىم بىر موزاينى، كۆيدۈرمە قۇربانلىققا بۇچىرىم بىر قوچقارنى تۇزۇڭ ئۇچۇن
ئېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرگىن، 3 ئاندىن ئىسرائىللارغا سۆز
قىلىپ: ـ سىلەر گۈناھ قۇربانلىقى ئۇچۇن بىر تېكە ئېلىپ كېلىڭلار، كۆيدۈرمە
قۇربانلىق ئۇچۇن بىر موزاي ۋە بىر قوزا ئېلىپ كېلىڭلار، ھەر ئىككىسى
بۇچىرىم، بىر ياشقا كىرگەن بولسۇن؛ 4 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۈنۈشقا ئىناقلىق
قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاق بىلەن بىر قوچقارنى ئېلىپ، زەيتۇن مېيى
ئىلەشتۈرۈلگەن ئاشلىق ھەدىيەسى بىلەن بىللە كەلتۈرۈڭلار؛ چۈنكى بۈگۈن
پەرۋەردىگار تۇزۇنى سىلەرگە ئايان قىلدۇ، دېگىن». 5 ئۇلار مۇسا بۇيرۇغان
نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ پۈتكۈل جامائەت
يېقىن كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇپ تۇردى. 6 مۇسا: ـ مانا،
بۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغان ئىشتۇر، بۇنى قىلسا ئۆلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-
شەرىپى سىلەرگە ئايان بولدۇ، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۇنغا: ـ سەن
قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ گۈناھ قۇربانلىقىڭ بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى
سۈنۈپ تۇزۇڭ ۋە خەلق ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرگىن؛ ئاندىن خەلقنىڭ
قۇربانلىقىنمۇ سۈنۈپ، پەرۋەردىگار ئەمر قىلغاندەك ئۇلار ھەققىدە كەفارەت
كەلتۈرگىن» ـ دېدى. 8 شۇنى دېيىدى، ھارۇن قۇربانگاھقا يېقىن بېرىپ
تۇزى ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان موزاينى بوغۇزلىدى. 9 ھارۇننىڭ
ئوغۇللىرى قانىنى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بارمىقىنى قانغا تەگكۈزۈپ،
قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە سۈردى، قالغان قانىنى قۇربانگاھنىڭ تۈۋىگە
قۇيدى. 10 گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيى بىلەن ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ
ئۈستىدىكى چاۋا مايىنى ئېلىپ، پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئۇلارنى
قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 11 گۆش بىلەن تېرىسىنى بولسا چېدىرگاھنىڭ
تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ ئوتتا كۆيدۈردى. 12 ئاندىن ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق
قىلىندىغان [قوچقارنى] بوغوزلىدى؛ ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئۇنىڭغا قانىنى سۈنۈپ
بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ ئەتراپىغا سەپتى. 13 ئاندىن
ئۇلار پارچە-پارچە قىلىنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى بېشى بىلەن بىللە ئۇنىڭغا
سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇلارنى قۇربانگاھتا كۆيدۈردى. 14 ئۇ ئىچ قارنى بىلەن
پاچاقلىرىنى يۇيۇپ، بۇلارنمۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە، كۆيدۈرمە قۇربانلىقنىڭ
ئۈستىگە قويۇپ كۆيدۈردى. 15 ئاندىن ئۇ خەلقنىڭ قۇربانلىقىنى كەلتۈردى؛
خەلقنىڭ گۈناھ قۇربانلىقى بولغان تېكىنى بوغۇزلاپ، ئىلگىرى ھايۋانىنى
سۈنغاندەك ئۇنمۇ گۈناھ قۇربانلىقى قىلىپ سۈندى. 16 ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق
قىلىندىغان مالنى كەلتۈرۈپ بۇنمۇ بەلگىلىمە بويىچە سۈندى. 17 ئاندىن ئۇ ئاشلىق
ھەدىيەسىنى كەلتۈرۈپ ئۇنىڭدىن بىر چاڭگال ئېلىپ ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە
قۇربانلىققا قوشۇپ قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 18 ئاندىن خەلققە بولىدىغان
ئىناقلىق قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاق بىلەن قوچقارنى بوغوزلىدى. ھارۇننىڭ
ئوغۇللىرى قېنىنى ئۇنىڭغا سۈنۈپ بەردى؛ ئۇ بۇنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستى قىسمىنىڭ
ئەتراپىغا سەپتى. 19 ئۇلار تورپاق بىلەن قوچقارنىڭ ماي قىسمىنى، يەنى مايلىق
قۇيرۇقى، ئىچ قارنىنى يۇگەپ ئۆرغان مايلىرىنى، ئىككى بۆرەك ۋە جىگەرنىڭ
چاۋا مېيىنى ئېلىپ، 20 بۇ ماي پارچىلىرىنى ئىككى تۈشنىڭ ئۈستىدە قويدى،
[ھارۇن] بۇلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈردى. 21 ئاخىرىدا ھارۇن
ئىككى تۈش بىلەن ئوڭ ئارقا پۇتىنى پۇلاڭلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە مۇسانىڭ
بۇيرۇغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتتى. 22 ئاندىن ھارۇن قوللىرىنى
خەلققە قارىتىپ كۆتۈرۈپ، ئۇلارغا بەخت تىلىدى؛ ئۇ گۈناھ قۇربانلىقى،

كۆيدۇرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقنى سۈنۈپ، [قۇربانگاهتىن] چۈشتى. 23 مۇسا بىلەن هارۇن جامائەت چېدىرىغا كىرىپ، يەنە يېنىپ چىقىپ خەلققە بەخت تىلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پۈتكۈل خەلققە ئايان بولدى؛ 24 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ، قۇربانگاه ئۈستىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن مايلارنى يۇتۇپ كەتتى. پۈتكۈل خەلق بۇنى كۆرۈپ، توۋلىشىپ، دۇم يېقىلىشتى.

10

هارۇننىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىهۇ ئىككىسى ئۆز خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا ئوت يېقىپ ئۈستىگە خۇشبۇيىنى سېلىپ، پەرۋەردىگار ئۇلارغا بۇيرۇپ باقمىغان غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارغا سۇندى؛ 2 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوت چىقىپ ئۇلارنى يەۋەتتى؛ شۇڭا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 3 مۇسا هارۇنغا: ـ مانا، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ: «مەن ماڭا يېقىن كەلگەن ئادەملەردە ئۆزۈمنىڭ مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن ۋە بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇلۇغلىنىمەن» دېگەن سۆزىنىڭ ئۆزىدۇر، دېدى. شۇنى دېگىنىدە، هارۇن جىم ئۆرۈپ قالدى. 4 مۇسا هارۇننىڭ تاغىسى ئۇززىئەلنىڭ ئوغۇللىرى بولغان مىشائەل بىلەن ئەلزافانىنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر يېقىن كېلىپ ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئالدىدىن كۆتۈرۈپ، چېدىرگاهنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار» ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېقىن كېلىپ، ئۇلارنى كىيىكلىك كۆڭلەكلىرى بىلەن كۆتۈرۈپ مۇسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك چېدىرگاهنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقتى. 6 مۇسا هارۇن ۋە ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا: ـ سىلەر باشلىرىڭلارنى ئوچۇق قويماڭلار، كىيىملىرىڭلارنى يىرتماڭلار؛ بولمىسا ئۆزۈڭلار ئۆلۈپ، پۈتكۈل جامائەتكە غەزەپ كەلتۈرىسىلەر؛ لېكىن قېرىنداشلىرىڭلار بولغان پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى پەرۋەردىگار ياققان ئوت تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتۇپ يىغلىسۇن. 7 ئەمما سىلەر بولساڭلار پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىلەش مېيى ئۈستۈڭلارغا سۈرۈلگەن بولغاچقا، جامائەت چېدىرىنىڭ تاشقىرىغا چىقماڭلار؛ بولمىسا ئۆلىسىلەر، دېدى. شۇنى دېگىنىدە، ئۇلار مۇسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. 8 پەرۋەردىگار هارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 9 «سەن ئۆزۈڭ ۋە ئوغۇللىرىڭ شاراب ۋە يا باشقا كۆچلۈك هاراقلارنى ئىچىپ، جامائەت چېدىرىغا هەرگىز كىرمەڭلار؛ بولمىسا، ئۇلۇپ كېتىسىلەر. بۇ سىلەر ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگە ئېتىقادىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 10 شۇنداق قىلساڭلار، مۇقەددەس بىلەن ئادەتتىكىنى، پاك بىلەن ناپاكنى پەرق ئېتىپ ئاجرىتالايدىغان بولىسىلەر؛ 11 شۇنداقلا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان هەممە بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارغا ئۆگىتەلەيسىلەر». 12 مۇسا هارۇن ۋە ئۇنىڭ تىرىك قالغان ئوغۇللىرى ئەلئازار بىلەن ئىتامارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق-هەدىيەلەردىن ئېشىپ قالغان ئاشلىق هەدىيەسىنى ئېلىپ ئۇنى قۇربانگاهنىڭ يېنىدا ئېچىتقۇ ئارىلاشتۇرمىغان هالدا يەڭلار، چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» هېسابلىنىدۇ. 13 بۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەردىن سېنىڭ ئېسىۋەڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېسىۋىسى بولغاچقا، ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك؛ چۈنكى ماڭا شۇنداق بۇيرۇلغاندۇر. 14 ئۇنىڭدىن باشقا پۇلاڭلاتما هەدىيە قىلىنغان تۆش بىلەن كۆتۈرمە هەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇتنى سەن ۋە ئوغۇل-قىزلىرىڭ بىللە پاك بىر جايدا يەڭلار، چۈنكى بۇلار سېنىڭ ئېسىۋەڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېسىۋىسى بولسۇن دەپ، ئىسرائىللارنىڭ ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىدىن سىلەرگە بېرىلگەن. 15 ئۇلار كۆتۈرمە هەدىيە قىلىنغان ئارقا پۇت بىلەن پۇلاڭلاتما هەدىيە قىلىنغان تۆشنى ئوتتا سۈنۈلىدىغان مايلىرى بىلەن قوشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلاڭلاتما هەدىيە سۈپىتىدە پۇلاڭلىتىش ئۈچۈن كەلتۈرسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى بوينىچە بۇلار سېنىڭ ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ ئېسىۋىسى بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ». 16 ئاندىن مۇسا گۇناه قۇربانلىقى قىلىدىغان تېكىنى ئىزدىۋىدى، مانا ئۇ ئاللىقاچان كۆيدۈرۈلۈپ بولغانىدى. بۇ سەۋەبتىن ئۇ هارۇننىڭ تىرىك قالغان ئىككى ئوغلى ئەلئازار بىلەن ئىتامارنى ئاچچىقلىنىپ: 17 ـ نېمىشقا سىلەر گۇناه قۇربانلىقىنىڭ گۆشىنى مۇقەددەس جايدا يېمىدىڭلار؟ چۈنكى ئۇ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» هېسابلىناتتى، پەرۋەردىگار سىلەرنى جامائەتنىڭ گۇناهىنى كۆتۈرۈپ ئۇلار ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا كەفارەت كەلتۈرسۇن دەپ، شۇنى سىلەرگە تەقسىم قىلغانىدى. 18 مانا، ئۇنىڭ قېنى مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈلمىدى؛ سىلەر ئەسلىدە مەن بۇيرۇغاندەك ئۇنى مۇقەددەس جايدا يېيىشىڭلار كېرەك ئىدى، ـ دېدى. 19 لېكىن هارۇن مۇساغا: ـ مانا، بۇلار بۈگۈن [توغرا ئىش قىلىپ] ئۆزلىرىنىڭ گۇناه قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇندى، مېنىڭ بېشىمغا شۇ ئىشلار كەلدى، ئەگەر مەن بۈگۈن گۇناه قۇربانلىقىنىڭ [گۆشىنى] يېگەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئوبدان بولاتتىمۇ؟ ـ دېدى. 20 مۇسا بۇنى ئاڭلاپ چاۋاېدىن رازى بولدى.

11

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن هارۇنغا مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەر يۈزىدىكى بارلىق هايۋانلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغان جانۋارلار شۇلار: ـ 3 هايۋانلار ئىچىدە هەم ئۇياقلىرى پۈتۈن ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) هەم كۆشىگۈچى هايۋانلارنىڭ هەربىرىنى يېسەڭلار بولىدۇ. 4 لېكىن كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۇياقلىق هايۋانلاردىن ئۆۋەندىكىلەرنى يەسىلىكىڭلار كېرەك: ـ تۆگە: چۈنكى ئۇ كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەس. شۇڭا ئۇ سىلەرگە هارام بولىدۇ. 5 سۇغۇر بولسا كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلەرگە هارام بولىدۇ. 6 توشقان بولسا بۇمۇز كۆشىگىنى بىلەن ئۇيىقى ئاچماق ئەمەس ـ ئۇ سىلەرگە هارام بولىدۇ. 7 چوشقا بولسا ئۇياقلىرى ئاچماق (ئۇياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلەرگە هارام بولىدۇ. 8 سىلەر شۇ هايۋانلارنىڭ گۆشىدىن يېمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگىمۇ تەگمەڭلار. ئۇلار بولسا سىلەرگە هارام بولىدۇ. 9 سۇدا ياشايدىغان جانۋارلاردىن ئۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى، يەنى دەريا-دېڭىزلاردىكى جانۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ؛ 10 لېكىن دەريا-دېڭىزلاردا ياشايدىغان، يەنى سۇلاردا توپ-توپ ئۈزىدىغان بارلىق جانۋارلاردىن، قاسىراقلىرى يا كى قانىتى بولمىغانلىرىنى يەسىلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 11 مەزكۇر جانۋارلار دەرۋەقە سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن؛ سىلەر ئۇلارنىڭ گۆشىدىن يەيىسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى يىرگىنچلىك دەپ قاراڭلار. 12 سۇدىكى جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن قانىتى بىلەن قاسىرىقى بولمىغان جانۋارلارنىڭ هەممىسى سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالسۇن. 13 ئۇچار-قاناتلاردىن ئۆۋەندىكىلەر سىلەرگە يىرگىنچلىكتۇر؛ ئۇلار يېيىلمەسلىكى كېرەك ۋە سىلەرگە يىرگىنچلىك بولسۇن: ـ يەنى بۇركۈت، قورۇلتاز-تاپقۇشلار، دېڭىز بۇركۈتى، 14 قارلىغاچ قۇيرۇقلۇق سار، لاچىن ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 هەممە قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 مۇشۇكپايلاق، تۈگىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 17 هۇۋقۇش، قارنا، ئىبىس، 18 ئاققۇ، ساقىيقۇش، بىلىقتالغۇچ، 19 لەيلەك، ئۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، هۆپۈپ ۋە شەپەرەڭ قاتارلىقلار سىلەرگە هارام سانالسۇن. 20 باشقا ئۇچۇپ يۈتىلاپ ماڭىدىغان، ئۆچىدىغان ئۆششاق جانۋارلارنىڭ هەممىسى سىلەرگە

يرگىنچلىك بولدۇ. **21** ھالبۇكى، تۆت پۇتلاپ ماڭىدىغان، ئۇچىدىغان ئۈششاق جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېسەڭلار بولىدۇ: ـ پۇتى بىلەن ئۆگىلىك پاچىتى بولۇپ، يەر يۈزىدە سەكرىيەلەيدىغانلارنى يېسەڭلار بولىدۇ، **22** بۇلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغانلىرى: ـ چېكەتكە ۋە ئۆنۈك خىلىرى، قارا چېكەتكە ۋە ئۆنۈك خىلىرى، تومۇزغا ۋە ئۆنۈك خىلىرى، چاچقىقىز ۋە ئۆنۈك خىلىرى. **23** لېكىن تۆت پۇتلۇق بولغان ئۈمىلگۈچى ھەم ئۇچىدىغان ھەممە باشقا جانىۋارلار سىلەرگە يىرگىنچلىك سانالىدۇ. **24** بۇ جانىۋارلاردىنمۇ مۇنداق يول بىلەن ناپاك بولىسىلەر، بىركىم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تېنىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. **25** كىمدەكىم بۇلارنىڭ ئۆلۈكىنىڭ بىر قىسمىنى كۆتۈرسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك ھېسابلىنىدۇ. **26** تۇياقلىرى ئاچماق، بىراق پۇتۇنلەي بۆلۈنمىگەن يا كى كۆشىمەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ھارامدۇر؛ ھەركىم [ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە] تەگسە ناپاك سانالىدۇ. **27** تۆت پۇتى بىلەن ماڭىدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچىدىن تاپىنى بىلەن ماڭىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە ناپاك بولۇپ، ھەركىم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تەنلىرىگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **28** كىمكى ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىنى كۆتۈرسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك، ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك تۇرىدۇ. بۇ ھايۋانلار بولسا سىلەرگە ھارام بولىدۇ. **29** يەر يۈزىدە ئۈمىلگۈچى ئۈششاق جانىۋارلارنىڭ ئىچىدىن سىلەرگە ھارام بولغانلار مۇنۇلار: ـ قارىغۇ زوكور، چاشقان، كەسلەنچۈك ۋە ئۇلارنىڭ تۈرلىرى، **30** سالما، قىزىل كەسلەنچۈك، تام كەسلەنچۈكى، تۇگزۇرۇك كەسلەنچۈك ۋە خامىلېئون قاتارلىقلار ھارام بولىدۇ. **31** بۇلارنىڭ ھەممىسى يەر يۈزىدە ئۈمىلگۈچى ھەممە ئۈششاق جانىۋارلارنىڭ ئىچىدە سىلەرگە ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆلۈكىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. **32** بۇ جانىۋارلارنىڭ ئۆلۈكى ھەرقانداق نېمىگە چۈشۈپ قالسا شۇ نېمە ناپاك ھېسابلىنىدۇ ـ ھەرقانداق ياغاچ قاچا-قۇچا بولسۇن، كىيىم بولسۇن، تېرە بولسۇن، تاغار بولسۇن، ھەرقانداق تىشقا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب بولسۇن، سۇغا چىلىنىشى كېرەك؛ ئۇلار كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىپ، كېيىن پاك بولىدۇ. **33** بۇلارنىڭ بىرى ساپالدىن ياسالغان ھەرقانداق قاچا ئىچىگە چۈشۈپ قالسا، شۇ قاچا ئىچىدىكى ھەممە نەرسە ناپاك سانالىدۇ ۋە قاچا ئۆزى سۇندۇرۇلىدۇ. **34** ئەگەر قاچىدىكى سۇدىن ئاش-تائام ئۈستىگە چاچراپ كەتسە، ئاش-تائام ناپاك سانالىدۇ ۋە شۇنداقلا قاچىدىكى ھەرقانداق ئىچىملىكمۇ ناپاك سانالىدۇ. **35** ھەرنېمىگە ئۇنداق ئۆلۈكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسىمۇ، ناپاك سانالىدۇ. ئەگەر تونۇر ۋە ئوچاق بولسا، ناپاك بولدى دەپ چېقىۋېتىلىدۇ؛ ئۇلار سىلەرگە ھارام بولىدۇ. **36** لېكىن شۇنداق ئەھۋالدا بۇلاق يا كى سۇ يىغىلىدىغان كۆلچەك يەنىلا پاك سانىلىدۇ؛ ئەمما بىركىم ئۇلارنىڭ ئۆلۈك تېنىگە تەگسە ناپاك بولىدۇ. **37** ئەگەر ئۇنداق ئۆلۈكنىڭ بىرەر قىسمى تېرىشقا تەييارلانغان دانلارغا چۈشۈپ قالسا، بۇمۇ يەنىلا پاك سانىلىدۇ. **38** لېكىن ئەگەر دانلىق ئۈستىگە سۇ قۇيۇلغاندىن كېيىن شۇنداق بىر ئۆلۈكنىڭ بىرەر قىسمى چۈشۈپ قالسا، ئۇنداقتا بۇ دانلار سىلەرگە ناپاك سانالىدۇ. **39** ئەگەر سىلەرگە يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلاردىن بىرى ئۆلۈپ قالسا، ئۇنىڭ ئۆلۈكىگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىدۇ. **40** كىمكى ئۇنداق ئۆلۈكنىڭ گۈشىدىن يىسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىدۇ؛ شۇنداقلا ئۇنداق بىر ئۆلۈكنى كۆتۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى يۇيۇشى كېرەك ۋە ئۇ كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىدۇ. **41** يەر يۈزىدە ئۈمىلگۈچى ھەممە ئۈششاق جانىۋارلار يىرگىنچلىك سانىلىپ، ھەرگىز يېيىلمىسۇن. **42** قورسىقى بىلەن بېغىرلاپ ماڭىدىغان جانىۋار بولسۇن، يەر يۈزىدە يۈرۈپ تۆت پۇتى بىلەن يا كى كۆپ پۇتلىرى بىلەن ماڭىدىغان ئۈمىلگۈچى جانىۋارلارنىڭ ھەرتۈرلۈكىنى بولسا، ئۇلارنى ھەرگىز يېمەڭلار؛ چۈنكى ئۇلار يىرگىنچلىكتۇر. **43** سىلەر بولسا ئۆلار مۇنداق ئۈمىلگۈچى جانىۋارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزۈڭلارنى يىرگىنچلىك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. ئۆزۈڭلارنى ئۇلار تۇپەيلىدىن ناپاك قىلماڭلار، بولمىسا ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن بۇلغىنىپ قالىسىلەر؛ **44** چۈنكى مەن خۇدايىڭلاردۇرمەن. سىلەر ئۆزۈڭلارنى [ئۆزۈمگە] ئاتاپ مۇقەددەس قىلىشىڭلار كېرەك؛ مەن ئۆزۈم مۇقەددەس بولغاچ سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنى مۇقەددەس ئۆتۈشۈڭلار كېرەك. سىلەر ئۆزۈڭلارنى يەر يۈزىدە ئۈمىلگۈچى ئۈششاق ھەرقانداق جانىۋارلارنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك قىلماڭلار. **45** چۈنكى مەن ئۆز خۇدايىڭلار بولۇشقا سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ سىلەر مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن مۇقەددەسىتۇرمەن. **46** شۇلار بولسا چارپاي بىلەن ئۇچار-قاناتلار، سۇدا يۈرىدىغان ھەربىر جانىۋار بىلەن يەر يۈزىدە ئۈمىلگۈچى ھەربىر ئۈششاق جانىۋارلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر. **47** بۇلار بىلەن ھارام-ھالالنى ئۇقۇپ، يېيىشكە بولىدىغان ھايۋان بىلەن يېيىشكە بولمايدىغان ھايۋانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

12 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ «ئايال كىشى ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغسا، ئادەت كۆرۈپ ئاغرىق بولغان كۈنلىرىدىكىدەك يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالىدۇ. **3** سەككىزىنچى كۈنى ئوغلى بولسا خەتنە قىلىنىدۇ. **4** ئايال بولسا شۇنىڭدىن كېيىن ئوتىۋز ئۈچ كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرىدۇ، پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولمىغۇچە ھېچبىر مۇقەددەس نەرسىگە تەگمىسۇن، مۇقەددەس جايغىمۇ كىرمىسۇن. **5** ئەگەر ئۇ قىز تۇغسا ئۇنداقتا ئادەت كۈنلىرىدىكىدەك ئىككى ھەپتىگىچە ناپاك تۇرۇپ، ئاندىن ئاتمىش ئالتە كۈنگىچە «قان پاكلىنىش»تا تۇرىدۇ. **6** مەيلى ئوغۇل يا كى قىز تۇغسۇن، قان پاكلىنىش كۈنلىرى تامام بولغاندىن كېيىن ئۇ ئايال كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر ياشقا كىرگەن قوزىنى، گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر باچكا يا كى پاختەكنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **7** كاھىن ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سۇنۇپ، شۇ ئايال ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇندىن پاك بولىدۇ. ئوغۇل يا كى قىز تۇغقان ئايال توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر. **8** ئەگەر ئۇنىڭ قوزىغا قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكا كەلتۈرسۇن؛ ئۇلارنىڭ بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن، يەنە بىرى گۇناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بولىدۇ، شۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ، ئۇ ئايال پاك بولىدۇ.

13 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە بىر چىقان، يا كى تەمرەتكە يا كى پارقىراق تاشما چىقىپ، ئۇنىڭدىن بەدىنىنىڭ تېرىسىدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ جاراھىتى پەيدا بولغان بولسا، ئۇ كىشى ھارۇن كاھىننىڭ يا كى ئۇنىڭ كاھىن ئوغۇللىرىدىن بىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. **3** كاھىن ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ جاراھىتىگە قارايدۇ؛ جاراھەت بولغان جايىنىڭ تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن ھەمدە جاراھەتمۇ ئەترايىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، بۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر. شۇنىڭ كاھىن ئۇنى كۆرگەندىن كېيىن شۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. **4** لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدىكى پەيدا بولغان ئاشۇ يالتىراق چىقان ئاق بولۇپ، ئەترايىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنمىسە ۋە تۈكىمۇ ئاقىرىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن بۇ جاراھەت بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. **5** يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا قارىسۇن ۋە ئەگەر جاراھەت ئوخشاش

تۇرۇپ، تېرسىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، كاھىن ئۇنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 6 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە جاراھەتنىڭ رەڭگى سۈسلاشقان ۋە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ جاراھەتنىڭ پەقەت بىر چاقا ئىكەنلىكى بىكىتىلىپ، كېسەل كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ پاك سانالسۇن. 7 لېكىن ئەگەر ئۇ كاھىنغا كۆرۈنۈپ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن شۇ چاقا تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ يەنە بىر قېتىم كاھىنغا كۆرۈنسۇن. 8 كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن ۋە ئەگەر چاقا ئۇنىڭ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ جاراھەت پېسە-ماخاۋدۇر. 9 ئەگەر بىركىمدە پېسە-ماخاۋ جاراھىتى پەيدا بولۇپ قالسا كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلسۇن. 10 كاھىن ئۇنىڭ جاراھىتىگە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ۋە ئەگەر تېرىسىدە ئاق بىر چىقان پەيدا بولغان، تۈكى ئاقىرىپ كەتكەن بولسا ۋە چىقان چىققان جايدا ئەت-گۈشى كۆرۈنۈپ قالغان بولسا، 11 بۇ ئۇنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە چۈشكەن كونا پېسە-ماخاۋ جاراھىتىنىڭ قايتىدىن قوزغىلىشى بولۇپ، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئۇ ناپاك بولغىنى ئۈچۈن ئۇنى سولاشنىڭ ھاجىتى يوق. 12 لېكىن ئەگەر پېسە-ماخاۋ قوزغىلىپ، جاراھىتى بار كىشىنىڭ تېرىسىگە يېپىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن نەگلا قارىسا شۇ يەردە شۇ «پېسە-ماخاۋ» بولسا، تېرىسىنى بېشىدىن پۈتىغىچە قاپلاپ كەتكەن بولسا، 13 ئۇنداقتا كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ مانا، شۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتى پۈتۈن بەدىنىنى قاپلاپ كەتكەن بولسا، ئۇ جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ پۈتۈن بەدىنى ئاقىرىپ كەتكەن بولۇپ، ئۇ «پاك» دەپ سانالسۇن. 14 لېكىن قاچانكى ئۇنىڭدا ئەت-گۈشى كۆرۈنۈپ قالسا، ئۇ كىشى ناپاك سانالسۇن. 15 كاھىن مۇنداق كۆرۈنگەن ئەت-گۈشنىڭ قاراپ، ئۇ كىشىنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى شۇ ئەت-گۈش ناپاك بولۇپ، ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلدۇر. 16 ھالبۇكى، ئەگەر ئەت-گۈشى قايتىدىن ئۆزگىرىپ، ئاقارسا ئۇ كىشى يەنە كاھىننىڭ قېشىغا كەلسۇن. 17 كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ جاراھەت ئاقارغان بولسا، كاھىن جاراھىتى بار كىشىنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ ئۇ پاك سانىلىدۇ. 18 ئەگەر بىركىمنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىگە ھوررەك چىقىپ ساقىيىپ، 19 ھوررەكنىڭ ئورنىدا ئاق چىقان ياكى قىزغۇچ داغ پەيدا بولغان بولسا، كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. 20 كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر داغ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ ھوررەكتىن قوزغىلىپ پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلى جاراھىتىدۇر. 21 لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىغاندا، داغ چىققان جايدا ئاقىرىپ قالغان تۈكلەر بولمىسا، ۋە داغنۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولمىسا، رەڭگى سەل سۈسراق بولغان بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 22 ئەگەر داغ دەرۋەقە تېرىسگە يېپىلىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ [پېسە-ماخاۋ] جاراھىتىدۇر. 23 ئەمما ئەگەر داغ ئۆز جايىدا توختاپ يېپىلمىغان بولسا، بۇ پەقەت ھوررەكنىڭ زەخمى، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. 24 ئەگەر بىرسىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىنىڭ مەلۇم جايى كۆيۈپ قېلىپ، كۆيگەن جاي ئاق-قىزغۇچ ياكى پۈتۈنلەي ئاق داغ بولۇپ قالسا، 25 كاھىن ئۇنىڭغا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر شۇ داغدىكى تۈكلەر ئاقىرىپ كەتكەن، داغنۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق بولۇپ قالغان بولسا، ئۇنداقتا بۇ كۆيۈك يارىسىدىن پەيدا بولغان پېسە-ماخاۋ كېسىلىدۇر؛ كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 26 لېكىن ئەگەر كاھىن سەپسىلىپ قارىغاندا، داغنىڭ ئورنىدا ھېچقانداق ئاقىرىپ كەتكەن تۈك بولمىسا، شۇنداقلا داغنۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق بولمىسا، بەلكى رەڭگى سۈس بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 27 يەتتىنچى كۈنى كاھىن ئۇنىڭغا يەنە قارىسۇن؛ داغ تېرىسىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ پېسە-ماخاۋ جاراھىتىدۇر. 28 ئەمما ئەگەر داغ جايىدا توختاپ، يېپىلمىغان بولسا، شۇنداقلا رەڭگى سۈس بولسا، بۇ پەقەت كۆيۈكتىن بولغان چاۋارتقۇ، خالاس؛ كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇ كۆيۈكنىڭ تاتۇقى، خالاس. 29 ئەگەر بىر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ بېشىدا ياكى ساقلىدا جاراھەت پەيدا بولسا، 30 كاھىن جاراھەتكە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر جاراھەت ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىقراق كۆرۈنسە، ئۇستىدە شالاڭ سېرىق تۈك بولسا، ئۇنداقتا كاھىن ئۇنى «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى بۇ جاراھەت قاقاچ بولۇپ، باش ياكى ساقالدىكى پېسە-ماخاۋنىڭ ئالامىتىدۇر. 31 ئەگەر كاھىن قاقاچ جايغا سەپسىلىپ قارىغاندا، ئۇ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۆچىدە ھېچقانداق قارا تۈكمۇ بولمىسا، ئۇنداقتا كاھىن قاقچى بار كىشىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 32 كاھىن يەتتىنچى كۈنى قاقاچقا يەنە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ قاقاچ كېڭىيىپ كەتمەي، ئۇستىدىمۇ ھېچقانداق سېرىق تۈك بولمىسا، شۇنداقلا قاقاچ ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، 33 جاراھىتى بار كىشى بارلىق چاچ-ساقلىنى چۈشۈرۈۋەتسۇن؛ قاقاچنىڭ ئۆزىنى غىردىمىسۇن. كاھىن قاقچىسى بار كىشىنى يەنە يەتتە كۈنگىچە ئايرىم سولاپ قويسۇن. 34 يەتتىنچى كۈنى كاھىن قاقاچقا سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، شۇنداقلا ئەتراپىدىكى تېرىدىن قېنىق كۆرۈنمىسە، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن ئۇ كىيىملىرىنى يۇسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پاك سانىلىدۇ. 35 لېكىن ئەگەر ئۇ «پاك» دەپ جاكارلانغاندىن كېيىن قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتسە، 36 كاھىن ئۇنىڭغا يەنە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر قاقاچ تېرىدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، سېرىق تۈكنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق؛ چۈنكى بۇ كىشى ناپاكتۇر. 37 ئەگەر قاقاچ جايىدا شۇ پېتى قېلىپ، ئۇستىدىن قارا تۈك ئۈنۈپ چىققان بولسا، قاقاچ ساقايغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى پاك بولغاچقا، كاھىن ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلىشى كېرەك. 38 ئەگەر ئەر ياكى ئايال كىشىنىڭ بەدىنىنىڭ تېرىسىدە داغ پەيدا بولۇپ، بۇ داغلار پارقىراق ھەم ئاق بولسا 39 كاھىن سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر بەدەننىڭ تېرىسىدىكى شۇ داغلار سۈسلىشىپ بوز رەڭگە يۈزلەنگەن بولسا، بۇ تېرىدىن چىققان بىر تاشما، خالاس؛ بۇ كىشى پاك سانالسۇن. 40 ئەگەر بىركىمنىڭ بېشىنىڭ تۈكلىرى چۈشۈپ كەتكەن بولسا، ئۇ پەقەت بىر تاقىر باش، خالاس؛ ئۇ پاك سانالسۇن. 41 ئەگەر ئۇنىڭ بېشىنىڭ تۈكى پېشانە تەرىپىدىن چۈشكەن بولسا، ئۇ پەقەت پاينەكباش، خالاس؛ ئۇ يەنىلا پاك سانالسۇن. 42 لېكىن ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى پاينەك بېشىدا قىزغۇچ ئاق داغ كۆرۈنسە، ئۇنداقتا شۇ جاراھەت ئۇنىڭ تاقىر بېشى ياكى پاينەك بېشىدىكى پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ بىر ئالامىتىدۇر. 43 كاھىن جاراھىتىگە سەپسىلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ تاقىر بېشىدا ياكى پاينەك بېشىدا ئىششىق جاراھەت بولسا ھەمدە پېسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭ ئالامىتىدەك قىزغۇچ ئاق كۆرۈنسە، 44 ئۇنداقتا ئۇ پېسە-ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولغان ئادەم بولۇپ، ناپاك ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ بېشىغا شۇنداق جاراھەت چۈشكەن بولغاچ، كاھىن ئۇنى مۇتلەق «ناپاك» دەپ جاكارلىسۇن. 45 شۇنداق جاراھىتى بار پېسە-ماخاۋ كېسىلى بولغان كىشى كىيىملىرى يىرتىق، چاچلىرى چۈژۈۋۇق، بۇرۇت-ساقلى يېپىقلىق ھالدا: «ناپاك، ناپاك!» دەپ توۋلاپ يۈرۈشى كېرەك. 46 شۇ جاراھىتى بولغان بارلىق كۈنلەردە ئۇ

«ناپاك» سانلىدۇ، ئۇ ناپاك بولغاچقا، ئايرىم تۇرۇشنى كېرەك؛ ئۇنىڭ تۇرالغۇسى چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بولسۇن. **47** ئەگەر بىر كىيىمدە، مەيلى يۇڭدىن ياكى كاناپتىن تىكىلگەن بولسۇن ئۇنىڭدا پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى پەيدا بولسا، **48** يەنى كاناپ ياكى يۇڭدىن توقۇلغان رەختتە، تۇرۇش يېپىدا ياكى ئارقاق يېپلىردا بولسۇن، تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېردىن ئېتىلگەن ھەرقانداق نەرسىلەردە پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى بولسا، **49** شۇنداقلا كىيىم-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدا، تۇرۇش يېپ ياكى ئارقاق يېپلىردا، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەردە پەيدا بولغان ئىز-داغ يېشىلراق ياكى قىزغۇچ بولسا بۇ ئىز-داغ «پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى» دەپ قارىلىپ كاھىنغا كۆرسىتىلسۇن. **50** كاھىن [داغقا] سەپسېلىپ قارىسۇن، ئاندىن ئىز-داغ پەيدا بولغان نەرسىنى يەتتە كۈنگىچە ئايرىم ساقلىسۇن. **51** ئۇ يەتتىنچى كۈنى ئىز-داغقا قاراپ باقسۇن؛ ئىز-داغ چۇشكەن كىيىم-كېچەك، مەيلى ئارقاق يېپتا ياكى تۇرۇش يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدا ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئۇ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ ئىز-داغ چىرىتكۈچ پىسە-ماخاۋ كېسىل دەپ ھېسابلىنىپ، ئۇلار ناپاك سانالسۇن. **52** شۇنىڭدەك كاھىن تۇرۇش يېپ ياكى ئارقاق يېپىدا ئىز-داغ بولسا كىيىم-كېچەك ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە شۇنداق ئىز-داغ بولسا ئۇلارنىڭ كۆيدۈرۈۋەتسۇن؛ چۈنكى بۇ چىرىتكۈچ پىسە-ماخاۋ كېسىلدۇر. مۇنداق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈش كېرەكتۇر. **53** لېكىن كاھىن ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىغاندا، ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتىكى تۇرۇش يېپتا بولسۇن، ئارقاق يېپتا بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، ئىز-داغ كېڭىيمىگەن بولسا، **54** ئۇنداقتا كاھىن دېغى بار نەرسىنى يۇيۇلسۇن دەپ بۇيرۇپ، ئىككىنچى قېتىم ئۇنى يەتتە كۈنگىچە ساقلىسۇن. **55** بۇ نەرسە يۇيۇلغاندىن كېيىن كاھىن يەنە داغقا سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر ئۇنىڭ رەڭگى ئۆزگەرمىگەن بولسا (گەرچە كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، ئۇ يەنىلا ناپاكتۇر؛ سەن ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرگىن. چۈنكى مەيلى ئۇنىڭ ئىز-دېغى ئىچ يۈزىدە بولسۇن ياكى تاش يۈزىدە بولسۇن ئۇ چىرىتكۈچ ئىز-داغ ھېسابلىنىدۇ. **56** لېكىن ئەگەر كاھىن سەپسېلىپ قارىغاندا، مانا، داغنىڭ رەڭگى يۇيۇلغاندىن كېيىن سۈسلىشىپ كەتكەن بولسا، ئۇ شۇ قىسمىنى كىيىم-كېچەكتىن، تۇرۇش يېپتىن ياكى ئارقاق يېپتىن بولسۇن، ياكى تېرە-خۇرۇمدىن بولسۇن ئۇنى يىرتىپ ئېلىپ، تاشلىۋەتسۇن. **57** ئەگەر بۇ ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتە، مەيلى ئارقاق يېپتا ياكى تۇرۇش يېپتا بولسۇن، يا تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە كۆرۈنسۇن، بۇ كېڭىيدىغان بىرخىل پىسە-ماخاۋ ئىز-دېغى دەپ سانالسۇن؛ سەن ئۇ چاپلاشقان كىيىم-كېچەكنى كۆيدۈرۈۋەتكىن. **58** لېكىن ئەگەر ئىز-داغ كىيىم-كېچەكتە بولسۇن (تۇرۇش يېپىدا ياكى ئارقاق يېپىدا بولسۇن) ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىدە بولسۇن، يۇيۇلۇش بىلەن چىقىپ كەتسە، ئۇنداقتا بۇ ئېگىن ئىككىنچى قېتىم يۇيۇلسۇن، ئاندىن پاك سانالسۇن. **59** پىسە-ماخاۋ كېسىلىنىڭكىدەك ئىز-داغ پەيدا بولغان يۇڭ ياكى كاناپ رەختتىن توقۇلغان كىيىم-كېچەك (ئىز-داغ تۇرۇش يېپتا ياكى ئارقاق يېپتا بولسۇن) ياكى تېرە-خۇرۇمدىن ئېتىلگەن نەرسىلەر توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇدۇر؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى پاك ياكى ناپاك جاكارلاشقا بولىدۇ.

14

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** پىسە-ماخاۋ بولغان كىشى پاك قىلىنىدىغان كۈنىدە بەجا قىلىش كېرەك بولغان قانۇن-بەلگىلىمە مانا تۆۋەندىكىدەكتۇر: ـ ئۇ كاھىننىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈلسۇن. **3** كاھىن چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا چىقىپ، پىسە-ماخاۋ بولغان كىشىگە سەپسېلىپ قارىسۇن؛ ئەگەر پىسە-ماخاۋ بولغان كىشى كېسىلدىن ساقايغان بولسا، **4** ئۇنداقتا كاھىن پاك قىلىندىغان كىشىگە پاك، تىرىك قۇشتىن ئىككىنى ئۇنىڭغا قوشۇپ كېدىر ياغىچى، قىزىل رەختت ۋە زوفا كەلتۈرۈشكە بۇيرۇسۇن. **5** ئاندىن كاھىن قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلاڭلار دەپ بۇيرۇسۇن؛ **6** ئاندىن تىرىك قۇشنى بولسا، كاھىن ئۇنى كېدىر ياغىچى، قىزىل رەختت ۋە زوفا بىلەن ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قۇش بىلەن بىرگە ئېقىن سۇنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا چىلىسۇن، **7** ئاندىن پىسە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشىگە يەتتە قېتىم سېپىشنى بىلەن ئۇنى پاك دەپ جاكارلىسۇن؛ ۋە تىرىك قۇشنى دالاغا قويۇپ بەرسۇن. **8** پىسە-ماخاۋدىن پاك قىلىنىدىغان كىشى كېيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىدىكى بارلىق تۈكلەرنى چۇشۇرۇپ، سۇدا يۇيۇنغاندىن كېيىن پاك ھېسابلىنىدۇ. ئاندىن ئۇنىڭغا چېدىرگاھقا كىرىشكە ئىجازەت بولىدۇ؛ يەقەت ئۇ يەتتە كۈنگىچە ئۆز چېدىرىنىڭ ئېشىدا ئۆرۈشنى كېرەك. **9** يەتتىنچى كۈنى ئۇ بەدىنىدىكى ھەممە تۈكلەرنى چۇشۇرسۇن؛ باشنىڭ چاچ-ساقاللىرى ۋە قېشىنى، يەنى بارلىق تۈكلىرىنى چۇشۇرسۇن؛ ئۇ كېيىملىرىنى يۇيۇپ ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن پاك بولىدۇ. **10** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى بېچىرىم ئەركەك قوزا بىلەن بىر ياشتا كىرگەن بېچىرىم چىشى قوزىدىن بىرنى، شۇنىڭدەك بىر [ئەفاھنىڭ] ئوندىن ئوچىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن «تاشلىق ھەدىيەسى»نى، بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن. **11** ئۇنى «پاك» دەپ جاكارلايدىغان بۇ رەسىم-قائىدىنى ئوتكۈزىدىغان كاھىن پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ۋە ئۇ نەرسىلەرنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلسۇن. **12** ئاندىن كاھىن ئەركەك قوزىلارنىڭ بىرىنى ئېلىپ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنۇپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىنىمۇ كەلتۈرۈپ، پۇلا كۆلتىما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا كۆلتىسۇن. **13** قوزا بولسا مۇقەددەس بىر جايىنىڭ ئېچىدە گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرىمە قۇربانلىقلار بوغۇزلىنىدىغان جايدا بوغۇزلانسۇن؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولسا گۈناھ قۇربانلىقىغا ئوخشاش، كاھىنغا تەۋە بولۇپ «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» سانىلىدۇ. **14** كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن ئوڭ پۇتىنىڭ چوڭ بارمىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ بىرىنچى بىلىپ، تاشلىۋەتسۇن. **15** ئاندىن كاھىن شۇ بىر لوگ زەيتۇن مېيىدىن ئېلىپ، تۇزنىڭ سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قۇيسۇن. **16** كاھىن ئوڭ بارمىقىنى سول قولىدىكى زەيتۇن مېيىغا چىلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم بارمىقى بىلەن سەپسۇن. **17** ئاندىن كاھىن قولىدىكى قالغان مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرۈلگەن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرۈپ قويسۇن. **18** سۈرۈپ بولۇپ، كاھىن قولىدىكى ئېشىپ قالغان مايىنى پاك قىلىنىدىغان كىشىنىڭ بېشىغا قۇيسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەفارەت كەلتۈرىدۇ. **19** ئاندىن كاھىن گۈناھ قۇربانلىقىنى سۇنۇپ، پاك قىلىنىدىغان كىشىنى ناپاكلىقىدىن پاك قىلىشقا كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى بوغۇزلىسۇن. **20** كاھىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى قۇربانگاھتا سۇنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈپ، ئۇ كىشى پاك بولىدۇ. **21** لېكىن ئۇ كەمبەغەللىكتىن شۇنداق قىلىشقا قۇربى يەتمىسە، ئۆزىگە كەفارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن «پۇلا كۆلتىما ھەدىيە» سۈپىتىدە يالغۇز بىر ئەركەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ئۈچۈن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بىلەن بىر لوگ زەيتۇن مېيىنى كەلتۈرسۇن **22** ۋە ئۆز ئەھۋالىغا يارىشا

ئىككى پاختەك يا كى ئىككى باچكا ئېلىپ كەلسۇن؛ بىرى گۇناھ قۇربانلىقى
ئۈچۈن، يەنە بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بولسۇن؛ 23 سەككىزنچى
كۈنى بۇلارنى تۇزنىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن جامائەت چېدىرنىڭ كىرىش
ئاغزىغا ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كاھىنلىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن.
24 كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بولىدىغان ئەركەك قوزا بىلەن شۇ بىر لوگ
مايىنى ئېلىپ، بۇلارنى پۇلا كۆلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
پۇلا كۆلاتسۇن. 25 ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىنغان ئەركەك قوزىنى بولسا
تۇزى بوغۇزلىسۇن؛ ئاندىن كاھىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئازغىنا
ئېلىپ، پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا، ئوڭ قولىنىڭ باش
بارمىقىغا ۋە ئوڭ پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا سۈرسۇن. 26 ئاندىن كاھىن مايدىن
ئېلىپ، سول قولىنىڭ ئالقىنىغا ئازغىنا قۇيسۇن. 27 شۇنداق قىلىپ، كاھىن
ئوڭ بارمىقى بىلەن سول قولىدىكى مايدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قېتىم
سەپسۇن. 28 ئاندىن كاھىن تۇزى قولىدىكى مايدىن ئېلىپ، پاك قىلىندىغان
كىشىنىڭ ئوڭ قۇلىقىنىڭ يۇمشىقىغا ۋە ئوڭ قولىنىڭ باش بارمىقى بىلەن ئوڭ
پۇتىنىڭ باش بارمىقىغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنىڭ قېنىنىڭ ئۈستىگە سۈرسۇن.
29 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭغا كەففارەت كەلتۈرۈشكە
كاھىن قولىدىكى مايىنىڭ قالغىنىنى پاك قىلىندىغان كىشىنىڭ بېشىغا قۇيسۇن؛
30 ئاندىن شۇ كىشى تۇز قۇربىغا قاراپ پاختەكتىن بىرنى يا كى باچكىدىن
بىرنى سۇنسۇن؛ 31 تۇز قۇربىغا قاراپ، بىرىنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرىنى
كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ ئاشلىق ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۇنسۇن. بۇ يولدا
كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پاك قىلىندىغان كىشى ئۈچۈن كەففارەت
كەلتۈرىدۇ. 32 تۇزىدە پېسە-ماخاۋ بولغان، پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ۋاجىب
بولىدىغان نەرسىلەرنى كەلتۈرۈشكە قۇربى يەتمەيدىغان كىشىلەر توغرىسىدىكى
قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر. 33 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق
دېدى: ـ 34 ـ سىلەر مەن تۇزۇۋاتقان مىراس قىلىپ بېرىدىغان قاناتان زېمىنغا
كىرگەندىن كېيىن، مەن سىلەر ئىگە بولىدىغان شۇ زېمىندىكى بىر تۇيگە بىرخىل
پېسە-ماخاۋ يارىسىنى ئەۋەتسەم، 35 تۇينىڭ ئىگىسى كاھىننىڭ قېشىغا بېرىپ،
ئۇنىڭغا بۇنى مەلۇم قىلىپ: «مېنىڭ تۇيۇمگە ۋابا يۇقىتاندەك كۆرۈندۇ»، دەپ
مەلۇم قىلىشى كېرەك. 36 كاھىن بولسا: ـ تۇيدىكى ھەممە نەرسىلەر ناپاك بولمىسۇن
ئۈچۈن مەن بېرىپ بۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قاراشتىن بۇرۇن تۇينى بىكارلا كۆلار،
دەپ بۇيرۇسۇن. ئاندىن كاھىن كىرىپ تۇيگە سەپسېلىپ قارىسۇن. 37 ئۇ
شۇ ۋاباغا سەپسېلىپ قارىغىندا، مانا تۇينىڭ تاملىرىغا ۋابا داغلىرى يۇقىتىپ
جايلار كاۋاك بولسا، ھەم پېشلىغا مايىل يا كى قىزغۇچ بولۇپ، تامنىڭ يۈزىدىن
قېنىقراق بولسا، 38 كاھىن تۇينىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىغا چىقىپ، ئىشكىنى يەتتە
كۈنگىچە تاقاپ قويسۇن. 39 ئاندىن كاھىن يەتتىنچى كۈنى يېنىپ كېلىپ،
سەپسېلىپ قارىغىندا، تۇينىڭ تاملىرىدىكى ئىز-داغ كېڭىيىپ كەتكەن بولسا،
40 كاھىن: ـ ۋابا يۇقىتان تاشلارنى چىقىرىپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى ناپاك بىر
جايغا تاشلۇۋېتىڭلار، دەپ بۇيرۇسۇن. 41 شۇنىڭ بىلەن بىرگە تۇ تۇينىڭ
ئىچىنىڭ تۆت ئەتراپىنى قىردۇرسۇن ۋە تۇلار قىرغان سۇۋاقنى بولسا شەھەرنىڭ
تېشىدىكى ناپاك بىر جايغا تۆكۈۋەتسۇن. 42 ئاندىن تۇلار باشقا تاشلارنى ئېلىپ،
ئىلگىرىكى تاشلارنىڭ ئورنىدا قويسۇن ۋە باشقا ھاك لاي ئېتىپ، تۇينىڭ بىلەن
تۇينى قايتىدىن سۇۋاسۇن. 43 ئەگەر تۇ تاشلارنى چىقىرىپ، تۇينى قىردۇرۇپ
قايتىدىن سۇۋاتقاندىن كېيىن، تۇيدە ۋابا دېغى يەنە پەيدا بولسا، 44 ئۇنداقتا
كاھىن يەنە كىرىپ ئۇنىڭغا سەپسېلىپ قارىسۇن. سەپسېلىپ قارىغىندا، مانا ئىز-
داغ تۇيدە كېڭىيىپ كەتكەن بولسا، بۇ تۇيگە يۇقىتىنى چىرىتكۈچ ۋابا بولىدۇ؛
تۇي ناپاك سانىلىدۇ. 45 بۇ ۋەجىدىن تۇلار تۇينى، يەنى ياغاچ-تاش ۋە بارلىق
سۇۋىقى بىلەن بىللە چۈشۈرۈپ، ھەممىسىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنىڭ سىرتىدىكى
ناپاك بىر جايغا تاشلىۋەتسۇن. 46 كىمدەكىم تۇي تاقالغان مەزگىلدە ئۇنىڭغا
كىرسە، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانىلىدۇ. 47 ئەگەر بىركىم تۇي ئىچىدە ياتقان
بولسا، كىيىملىرىنى يۇيسۇن؛ ۋە ئەگەر بىرسى تۇيدە غىزالانغان بولسا، ئۇمۇ تۇز
كىيىملىرىنى يۇيسۇن. 48 لېكىن كاھىن كىرىپ، تۇيگە سەپسېلىپ قارىغىنىدا تۇي
سۇۋالغاندىن كېيىن ۋابا ئۇنىڭدا كېڭىيىپ كەتمىگەن بولسا، ئۇنداقتا كاھىن
تۇينى «پاك» دەپ جاكارلىسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭدىكى ۋابا ساقايغان بولىدۇ.
49 ئاندىن ئۇ تۇينىڭ پاك قىلىنىشى ئۈچۈن ئىككى قۇش، كېدىر ياغىچى، قىزىل
رەختە بىلەن زوفا ئېلىپ كېلىپ، 50 قۇشلارنىڭ بىرىنى ئېقىن سۇ قاچىلانغان
ساپال كوزىنىڭ ئۈستىدە بوغۇزلىسۇن؛ 51 ئاندىن ئۇ كېدىر ياغىچى، زوفا،
قىزىل رەختە ۋە تىرىك قۇشنى بىللە ئېلىپ كېلىپ، بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى
بوغۇزلانغان قۇشنىڭ قېنىغا، شۇنداقلا ئېقىن سۇغا چىلاپ، تۇيگە يەتتە مەرتىۋە
سەپسۇن؛ 52 بۇ يول بىلەن ئۇ تۇينى قۇشنىڭ قېنى، ئېقىن سۇ، تىرىك قۇش،
كېدىر ياغىچى، زوفا ۋە قىزىل رەختە ئارقىلىق ناپاكلىتىن پاكلايدۇ. 53 ئاندىن
ئۇ تىرىك قۇشنى شەھەرنىڭ سىرتىدا، دالادا قويۇپ بەرسۇن. ئۇ شۇنداق
قىلىپ، تۇي ئۈچۈن كەففارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇ تۇي پاك سانىلىدۇ. 54 بۇلار
بولسا ھەرخىل پېسە-ماخاۋ ئۈچۈن، 55 كىيىم-كېچەك ۋە تۇيگە
يۇقىتان پېسە-ماخاۋ ۋاباسى، 56 تېرىدىكى چىقانلار، تەمرەتكە ۋە پارقىراق ئاق
ئىز-داغلار توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلەر. 57 شۇ بەلگىلىمىلەر بىلەن بىر
نەرسىنىڭ قايسى ئەھۋالدا ناپاك، قايسى ئەھۋالدا پاك بولىدىغانلىقىنى پەرق ئېتىشكە
كۆرسەتمە بېرىشكە بولىدۇ؛ مانا بۇ پېسە-ماخاۋ توغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىدۇر.

15

پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ
2 ئىسرائىللارغا مۇنداق دەڭلار: ـ ھەرقانداق ئەركەكنىڭ تۇز تېنىدىن ئاقما
چىقسا شۇ كىشى شۇ ئاقما سەۋەبىدىن ناپاك سانالىسۇن. 3 ئاقما چىقىشتىن بولغان
ناپاكلىق توغرىسىدىكى ھۆكۈم شۇكى، ئاقىسى مەيلى تېنىدىن ئېقىپ تۇرسۇن يا كى
ئېقىشتىن توختىتىلغان بولسۇن، شۇ كىشى يەنىلا ناپاك سانالىسۇن؛ 4 مۇنداق
ئاقما بولغان كىشى ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپە ناپاك سانىلىدۇ ۋە ئۇ قايسى
نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرسا شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ. 5 كىمكى ئۇ ياتقان
ئورۇن-كۆرپىگە تەگسە، ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ئاندىن كەچ
كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 6 شۇنىڭدەك كىمكى مۇنداق ئاقما بولغان كىشى
ئولتۇرغان نەرسىدە ئولتۇرسا ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ
كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 7 كىمكى ئاقما بولغان كىشىنىڭ تېنىگە تەگسە،
ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن.
8 ئەگەر ئاقما بولغان كىشى پاك بىرسىگە تۆكۈرسە، شۇ كىشى ئۇز كىيىملىرىنى
يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 9 قايسىبىر ئېگەر-
توقۇرمىنىڭ ئۈستىگە [ئاقما بولغان] كىشى منىسە، شۇ نەرسە ناپاك سانالىسۇن.
10 كىمكى ئۇنىڭ تېگىدە قويۇلغان نەرسىلەرگە تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك
سانىلىدۇ؛ ۋە كىمكى شۇ نەرسىلەرنى كۆتۈرسە، ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇپ،
سۇدا يۇيۇنسۇن، ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 11 ئاقما بولغان كىشى
قولىنى يۇماستىن بىركىمگە تەگكۈزسە، شۇ كىشى ئۇز كىيىملىرىنى يۇيۇپ،
سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالىسۇن. 12 ئاقما بولغان كىشى
ساپال قاچىنى ئۆتۈپ سالسا، شۇ قاچا چېقىۋېتىلىسۇن؛ ياغاچ قاچا بولسا سۇدا
يۇيۇلىسۇن. 13 قاچانىڭ ئاقما بار كىشى ئاقما ھالىتىدىن قۇتۇلسا، ئۇزىنىڭ پاك
قىلىنىشى ئۈچۈن يەتتە كۈننى ھېسابلاپ ئۆتكۈزۈپ، ئاندىن كىيىملىرىنى يۇيۇپ،
ئېقىن سۇدا يۇيۇنسۇن؛ ئاندىن پاك سانىلىدۇ. 14 سەككىزنچى كۈنى ئىككى

پاختەك یاكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ، جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرسۇن. **15** كاھىن ئۇلاردىن بىرىنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن سۈنسۇن. بۇ يول بىلەن كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆزىنىڭ ئاقا بولغانلىقىغا كەفارەت كەلتۈرىدۇ. **16** ئەگەر بىر ئەركەكنىڭ مەنىسى تۆزلۈكىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، ئۇ پۈتۈن بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **17** شۇنىڭدەك ئادەمنىڭ مەنىسى قايسى كىيىمگە ياكى تېرىسىگە يۇقۇپ قالسا، سۇدا يۇيۇلسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **18** ئەر ۋە ئايال كىشى بىر-بىرىگە يېقىنلىششى بىلەن مەنىي چىقسا، ئىككىسى يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **19** ئەگەر ئايال كىشىلەر ئاقما كېلىش ھالىتىدە تۇرسا ۋە ئاقمىسى خۇن بولسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە «ئايرىم» تۇرسۇن؛ كىمكى ئۇنىڭغا تەگسە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **20** «ئايرىم» تۇرۇش مەزگىلىدە، قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ياتسا، شۇ نەرسە ناپاك سانىلىدۇ، شۇنداقلا قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسىمۇ ناپاك سانالسۇن. **21** ھەركىم ئۇنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە تەگسە ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **22** ھەركىم ئۇ ئولتۇرغان نەرسىگە تەگسە، ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **23** ۋە ئەگەر بىركىم ئۇ ياتقان ياكى ئولتۇرغان جايدا قويۇلغان بىرەر نەرسىگە تەگسە، كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **24** ئەگەر بىر ئەر كىشى شۇ ھالەتتىكى ئايال بىلەن بىرگە ياتسا، شۇنداقلا ئۇنىڭ خۇن ناپاكلىقى شۇ ئەرگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانالسۇن؛ ئۇ ياتقان ھەربىر ئورۇن-كۆرپىمۇ ناپاك سانالسۇن. **25** ئەگەر ئايال كىشىنىڭ ئادەت ۋاقتىنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە كۈنگىچە خۇنى كېلىپ تۇرسا، ياكى خۇن ئاقمىسى ئادەت ۋاقتىدىن ئېشىپ كەتكەن بولسا، ئۇنداقتا بۇ ناپاك قان ئېقىپ تۇرغان كۈنلىرىنىڭ ھەممىسىدە، ئۇ ئادەت كۈنلىردە تۇرغانىدەك سانالسۇن، يەنە ناپاك سانالسۇن. **26** قان كەلگەن ھەربىر كۈندە ئۇ قايسى ئورۇن-كۆرپە ئۈستىدە ياتسا، بۇلار ئۇ ئادەت كۈنلىردە ياتقان ئورۇن-كۆرپىلەردەك ھېسابلىنىدۇ؛ ئۇ قايسى نەرسىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بولسا، شۇ نەرسە ئادەت كۈنلىرىنىڭ ناپاكلىقىدەك ناپاك سانالسۇن. **27** ھەركىم بۇ نەرسىلەرگە تەگسە ناپاك بولىدۇ؛ شۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **28** ئايال كىشى قاچان خۇن كېلىشتىن ساقايسا، ئۇ يەتتە كۈننى ھېسابلاپ، ئۈتكۈزۈپ بولغاندا پاك سانىلىدۇ. **29** سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى پاختەك ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىغا، كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن. **30** كاھىن بۇلارنىڭ بىرىنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن، يەنە بىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن ئۈتكۈزسۇن؛ بۇ يول بىلەن كاھىن ئۇنىڭ ناپاك ئاقما قېنىدىن پاك بولۇشىغا ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەفارەت كەلتۈرىدۇ. **31** سىلەر مۇشۇ يول بىلەن ئىسرائىلارنى ناپاكلىقىدىن ئۆزۈڭلار؛ بولمىسا، ئۆلار ناپاكلىقىدا تۇرۇۋېرىپ، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرغان مېنىڭ ئۇرالغۇ چېدىرىمنى بۇلغىشى تۈپەيلىدىن ناپاك ھالىتىدە ئۆلۈپ كېتىدۇ. **32** ئاقما كېلىش ھالىتىدە بولغان كىشى ۋە مەنىي كېتىش بىلەن ناپاك بولغان كىشى توغرىسىدا، **33** شۇنىڭدەك خۇن كېلىش كۈنلىرىدىكى ئاغرىق ئايال كىشى توغرۇلۇق، ئاقما ھالەتتە بولغان ئەر ۋە ئايال توغرۇلۇق، ناپاك ھالەتتىكى ئايال بىللە ياتقان ئەر توغرۇلۇق كەلگەن قانۇن-بەلگىلىمە مانا شۇلاردۇر.

16 ھارۇننىڭ ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېقىنلىششى بىلەن ئۆلۈپ كەتتى. ئۇلار ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلدى. **2** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئۆز قېرىندىشىڭ ھارۇنغا: «سەن ئۆلۈپ كەتمەسلىكىڭ ئۈچۈن پەردىنىڭ ئىچىدىكى مۇقەددەس جايغا قويۇلغان ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى «كەفارەت تەختى»نىڭ ئالدىغا ھەر ۋاقت كەلمە»، دېگىن. چۈنكى مەن «كەفارەت تەختى»نىڭ ئۈستىدىكى بۇلۇتتا ئايان بولىمەن. **3** ھارۇن [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا مۇنۇ يول بىلەن كىرسۇن: ـ گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياش تورپاق، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى كەلتۈرسۇن؛ **4** ئۆزى مۇقەددەس كاناپ خالتا كۆكۈلدىكى كىيىپ، ئەتلىرىنى يايىدىغان كاناپ ئىشتانىنىمۇ كىيىپ، بېلىگە بىر كاناپ بەلۋاغنى باغلاپ، بېشىغا كاناپ سەللىنى يۆگەپ كەلسۇن. بۇلار مۇقەددەس كىيىملەر بولغاچقا، كىيىشتىن ئىلگىرى بەدىنىنى سۇدا يۇيۇسۇن. **5** ئۇ ئىسرائىلارنىڭ جامائىدىن گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى تېكە، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوچقارنى تاپشۇرۇۋالسۇن. **6** شۇنىڭ بىلەن ھارۇن ئاۋۋال گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان تورپاقنى سۇنۇپ، ئۆزى ۋە ئۆز ئۆيىدىكىلەر ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈشنى كېرەك. **7** ئاندىن ئۇ ئىككى تېكىنى ئېلىپ، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇرغۇزسۇن. **8** ئاندىن ھارۇن بۇ ئىككى تېكە توغرىسىدا چەك تاشلىسۇن؛ چەكنىڭ بىرىنى «پەرۋەردىگار ئۈچۈن»، يەنە بىرىنى «ئازازەل ئۈچۈن» تاشلىسۇن. **9** ھارۇن پەرۋەردىگارغا چەك چۈشكەن تېكىنى كەلتۈرۈپ، گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۇنسۇن. **10** لېكىن «ئازازەل» گە چەك چۈشكەن تېكىنى بولسا، كەفارەت كەلتۈرۈشنى ئۈچۈن چۆلگە ھەيدىلىشكە، شۇنداقلا «ئازازەل» گە ئەۋەتىلىشكە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىرىك قالدۇرۇلسۇن. **11** ئاندىن ھارۇن گۈناھ قۇربانلىقىنى، يەنى ئۆزى ئۈچۈن بولغان تورپاقنى كەلتۈرۈپ، ئۆزى ۋە ئۆز ئۆيىدىكىلەر ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈشكە ئۆزىگە گۈناھ قۇربانلىقى بولىدىغان بۇ تورپاقنى بوغۇزلىسۇن؛ **12** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھتىن ئېلىنغان چوغ بىلەن تولغان بىر خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ، ئىككى قولالاپ يۇمشاق ئېزىلگەن ئېسىل خۇشبۇي ئەتىر بىلەن تولدۇرۇپ، بۇنى پەردىنىڭ ئىچىگە ئېلىپ بارسۇن؛ **13** ئاندىن خۇشبۇي ئىس-تۈتىكى ھۆكۈم-گۈۋاھ ساندۇقىنىڭ ئۈستىدىكى كەفارەت تەختىنى قاپلىسۇن دەپ، خۇشبۇيىنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىكى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلەيدۇ. **14** ئۇ تورپاقنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئۆز بارمىقى بىلەن كەفارەت تەختىنىڭ شەرق تەرىپىگە چېچىپ، كەفارەت تەختىنىڭ ئالدىغىمۇ ئۆز بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ، يەنە قېتىم سەپىسۇن. **15** ئاندىن ئۇ خەلق ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى قىلىنىدىغان تېكىنى بوغۇزلىسۇن؛ قېنىنى پەردىنىڭ ئىچىگە كەلتۈرۈپ، تورپاقنىڭ قېنىنى قىلغانىدەك قىلسۇن، يەنى ئۇنىڭ قېنىدىن ئېلىپ كەفارەت تەختىگە ۋە كەفارەت تەختىنىڭ ئالدىغا چاچسۇن. **16** ئۇ بۇ يول بىلەن مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈپ، ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقىدىن، ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان گۈناھلىرىدىن پاكلايدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئۆلارنىڭ ناپاكلىقى ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان جامائەت چېدىرى ئۈچۈنمۇ شۇنداق كەفارەت قىلسۇن. **17** ئۇ كەفارەت كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرگەندىن تارتىپ ئۇنىڭدىن چىققۇچە ھېچبىر ئادەم جامائەت چېدىرى ئىچىدە بولمىسۇن؛ بۇ يول بىلەن ئۇ ئۆزىنى، ئۆيىدىكىلەر ۋە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ. **18** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى قۇربانگاھقا چىقىپ، ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ شۇنىڭدەك تورپاقنىڭ قېنى بىلەن تېكىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ چۆرىسىدىكى مۇڭگۈزلەرگە سۈرسۇن؛ **19** ئۇ بارمىقى بىلەن قاندىن ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە يەتتە قېتىم سەپىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئىسرائىللارنىڭ ناپاكلىقىدىن پاكلاپ [خۇداغا ئاتاپ] مۇقەددەس قىلىدۇ.

20 ـ مۇقەددەس جاي، جامائەت چىدرى ۋە قۇربانگاھ ئۆچۈن كەفارەت
كەلتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۆ تىرىك تېكىنى كەلتۈرسۈن؛ 21 ئاندىن ھارۇن
ئىككى قولىنى تىرىك تېكىنىڭ بېشىغا قويۇپ ئۆزۈپ، ئۆنىڭ ئۈستىدە ئۆزۈپ،
ئىسرائىللارنىڭ بارلىق قەبىھلىكلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئېلىپ باردىغان
گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئۆلارنى تېكىنىڭ بېشىغا ئارتىسۇن؛ ئاندىن ئۆنى يېنىدا
تەييار تۇرىدىغان بىر ئادەمنىڭ قولى بىلەن چۆلگە ئەۋەتىۋەتسۇن. 22 بۇ يول
بىلەن تېكە ئۆلارنىڭ ھەممە قەبىھلىكلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئادەمزاتسىز
چۆلگە كېتىدۇ. شۇڭا ئۆ تېكىنى چۆلگە قويىۋەتسۇن. 23 ـ ئاندىن ھارۇن
جامائەت چېدىرىغا كىرىپ مۇقەددەس جايغا كىرگەن ۋاقىتتا كىيگەن كاناپ
كىيىملىرىنى سېلىپ شۇ يەردە ئۆلارنى قويۇپ قويسۇن. 24 ئۆ مۇقەددەس
يەردە ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ ئاشقىرىغا چىقىپ،
ئۆزىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى سۇنۇپ،
شۇ يول بىلەن ئۆزى ۋە خەلق ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ. 25 شۇنداقلا
ئۆ گۇناھ قۇربانلىقىنىڭ مېيىنى قۇربانگاھتا كۆيدۈرسۈن. 26 «ئازازەل» گە
بېكىتىلگەن تېكىنى ئېلىپ بېرىپ قويىۋەتكەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ،
بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. 27 كەفارەت
كەلتۈرۈش ئۈچۈن قېنى [ئەڭ] مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلىپ، گۇناھ
قۇربانلىقى قىلىنغان تورپاق بىلەن گۇناھ قۇربانلىقى قىلىنغان تېكىنى بىرسى
چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، ئۆلارنىڭ تېرىسى، گۈشى ۋە تېزەكلىرىنى
ئوتتا كۆيدۈرسۈن. 28 ئۆلارنى كۆيدۈرگەن كىشى ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ،
بەدىنىنى سۇدا يۇيۇپ، ئاندىن چېدىرگاھقا كىرىشكە بولىدۇ. 29 ـ مانا بۇ سىلەرگە
بىر ئەبەدىي قانۇن-بەلگىلىمە بولسۇن: ـ ھەر يەتتىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە
سىلەر ئۆز نەپسىگىلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار ۋە ھېچقانداق ئىش
قىلماڭلار، مەيلى يەرلىكلەر بولسۇن يا كى ئارا گىلاردا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار
بولسۇن شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەك. 30 چۈنكى شۇ كۈنىدە سىلەرنى پاكلاشقا
سىلەر ئۆچۈن كەفارەت كەلتۈرۈلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ھەممە
گۇناھلىرىڭلاردىن پاك بولىسىلەر. 31 بۇ كۈن سىلەرگە پۈتۈنلەي ئارام ئالىدىغان
شابات كۈنى بولۇپ، نەپسىگىلارنى تارتىپ ئۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتىسىلەر؛ بۇ
ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. 32 كىمكى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا كاھىنلىق يۇرگۈزۈش
ئۆچۈن مەسىھ قىلىنىپ، خۇداغا ئاتاپ تىكلەنگەن كاھىن بولسا شۇ يول بىلەن
كەفارەت كەلتۈرىدۇ. ئۆ كاناپتىن ئېتىلگەن مۇقەددەس كىيىمنى كىيىپ
ئۆزۈپ، 33 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ جامائەت
چېدىرى بىلەن قۇربانگاھ ئۈچۈنمۇ كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ قالغان كاھىنلار بىلەن
بارلىق خەلقىنىڭ جامائىتى ئۈچۈن ھەم كەفارەت كەلتۈرىدۇ. 34 بۇ بولسا
سىلەر ئۆچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنى بارلىق
گۇناھلىرىدىن پاكلاش ئۈچۈن يىلدا بىر قېتىم كەفارەت كەلتۈرۈپ بېرىسىلەر».
شۇنىڭ بىلەن [ھارۇن] پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى.

17

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ھارۇن بىلەن
ئوغۇللىرى ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار سىلەرگە
بۇيرۇغان ھۆكۈم شۇكى: ـ 3 ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان ھەرقانداق كىشى
قۇربانلىق قىلماقچى بولۇپ، كالا يا كى قوي يا كى ئۆچكىنى جامائەت چېدىرىنىڭ
كىرىش ئاغزىدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزالغۇ چېدىرىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارغا
ئاتالغان قۇربانلىق سۇپىسىدە يېتىلەپ ئەكېلەلمەي، بەلكى چېدىرگاھنىڭ ئىچىدە يا كى
تاشقىرىدا بوغۇزلىسا، ئۆنىڭ-ئۆن ئاققان قان شۇ كىشىنىڭ گەدىنىگە ئارتىلىدۇ؛ بۇ
ئادەم «قان ئۆككەن» دەپ، ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 5 بۇ ھۆكۈمنىڭ
مەقسىتى ئىسرائىللارنىڭ ھازىرقىدەك دالادا مال سويۇپ قۇربانلىق قىلىشنىڭ
ئورنىغا، قۇربانلىقلىرىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىدا پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىغا كەلتۈرۈپ، كاھىنغا تاپشۇرۇپ پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى
سۈپىتىدە سۇنۇپ بوغۇزلىشى ئۈچۈندۇر. 6 كاھىن قانۇنى ئېلىپ جامائەت
چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ يېنىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئۈستىگە
سىپىپ، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن مايىنى كۆيدۈرسۈن.
7 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئەمدى يۇرۇنقىدەك يۇزۇقلۇق قىلىپ تېكە-جىنلارنىڭ
كەينىدە يۈرۈپ، ئۆلارغا ئۆز قۇربانلىقلىرىنى ئۆتكۈزۈپ يۈرمىسۇن. مانا بۇ ئۆلار
ئۈچۈن دەۋردىن-دەۋرگىچە ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن. 8 سەن ئۆلارغا: ـ
ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن يا كى ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلاردىن
بىرى كۆيدۈرمە قۇربانلىق يا كى [باشقا] قۇربانلىق ئۆتكۈزمەكچى بولسا، 9 ئۆنى
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇش ئۈچۈن جامائەت چېدىرىغا كىرىش ئاغزىنىڭ
ئالدىغا كەلتۈرمىسە، ئۆ كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلانىسۇن» ـ دېگىن.
10 ئەگەر ئىسرائىلنىڭ جەمەتىدىن بولغان ھەرقانداق ئادەم يا كى ئۆلارنىڭ
ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلار قان يېسە، مەن يۈزۈمنى قانىنى يېگەن شۇ
كىشىگە قارشى قىلىمەن؛ ئۆنى ئۆز خەلقىدىن ئۆزۈپ تاشلايمەن. 11 چۈنكى
ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا ئۆنىڭ قېنىدىدۇر؛ مەن ئۆنى جېنىگلار ئۈچۈن
قۇربانگاھ ئۈستىگە كەفارەت كەلتۈرۈشكە بەرگەنمەن. چۈنكى قان ئۆزىدىكى
جاننىڭ ۋاستىسى بىلەن كەفارەت كەلتۈرىدۇ. 12 شۇڭا بۇ سەۋەبتىن مەن
ئىسرائىللارغا: ـ «سىلەرنىڭ ھېچبىرىڭلار قان يېمەسلىكلار كېرەك؛ ئاراگىلاردا
ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارمۇ قان يېمەسلىكى كېرەك» ـ دېگەندىم. 13 ئەگەر
ئىسرائىلاردىن بىرى يا كى ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان ياقا يۇرتلۇقلارنىڭ بىرى
يېيىشكە بولىدىغان بىر چارپاي ھايۋان يا كى قۇشنى ئۇۋلاپ، قېنىنى ئۆكسە،
ئۆنى توپا بىلەن يېپىپ قويسۇن. 14 چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى بولسا،
ئۆنىڭ قېنىدىن ئىبارەتتۇر. ئۆنىڭ جېنى قېنىدا بولغاچ مەن ئىسرائىللارغا: «سىلەر
ھېچقانداق جانۋارنىڭ قېنىنى يېمەڭلار، چۈنكى ھەربىر جانۋارنىڭ جېنى ئۆنىڭ
قېنىدىدۇر؛ كىمكى ئۆنى يېسە ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ» ـ دېدىم. 15 كىمدەكىم ئۆلۈپ
قالغان يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ ئىتىما-ئىتىما قىلىۋەتكەن بىر ھايۋانىنى يېسە، مەيلى
ئۆ يەرلىك يا كى ياقا يۇرتلۇق بولسۇن ئۆز كىيىملىرىنى يۇيۇپ، سۇدا يۇيۇنسۇن
ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن؛ ئاندىن ئۆ پاك بولىدۇ. 16 لېكىن ئۆ يا كى
كىيىملىرىنى يۇمىسا، يا كى سۇدا بەدىنىنى يۇمىسا، شۇ كىشى ئۆز قەبىھلىكىنىڭ
جازاسىنى تارتىدۇ.

18

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن
ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن.
3 سىلەر ئىلگىرى ئۆرغان مىسىر زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار ۋە يا كى
مەن سىلەرنى ئېلىپ باردىغان قانائان زېمىنىدىكىدەك ئىشلارنى قىلماڭلار؛
ئۆلارنىڭ رەسىم-ئادەتلىرىدە يۈرمەڭلار، 4 بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل
قىلىپ، قانۇن بەلگىلىمىلىرىمنى ئۆتۈپ شۇ يوىچە مېڭىڭلار. مەن خۇدايىڭلار
پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 5 سىلەر چوقۇم مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى
ئۆتۈشۈڭلار كېرەك؛ ئىنسان ئۆلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولسا ئۆلارنىڭ سەۋەبىدىن
ھاياتتا بولىدۇ. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 6 ـ ھېچكىم ئۆزىگە يېقىن ئۇغقان
بولغان ئايالغا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىنى ئاچمىسۇن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن.
7 ئاناڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە، بۇ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكىنىڭ بولىدۇ؛ ئۆ
سېنىڭ ئاناڭ بولغاچقا ئۆنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسىڭ بولمايدۇ. 8 ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ
ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى شۇنداق قىلساڭ ئاتاڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەندەك

بولىدۇ. 9 سەن ئاچا-سىڭلىڭنىڭ، بىر ئاتىدىن بولغان ياكى بىر ئانىدىن بولغان، ياكى شۇ تۇيدە تۇغغانلىغان ياكى باشقا يەردە تۇغغانلىغان بولسۇن، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە. 10 سەن تۆز ئوغلۇڭنىڭ قىزى ۋە ياكى قىزىڭنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەۋرىتى سەن تۆزۈڭنىڭ ئەۋرىتىدۇر. 11 سەن ئاتاڭنىڭ ئايالىنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇ ئاتاڭدىن تۇغۇلغان، سېنىڭ ئاچا-سىڭلىڭ، شۇڭا ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە. 12 سەن ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاتاڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. 13 سەن ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىلىرىنىڭ ئەۋرىتىگىمۇ تەگمە، چۈنكى ئۇ ئاناڭنىڭ بىرتۇغقىنىدۇر. 14 ئاتاڭنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇلارنىڭ ئايالىلىرىغا يېقىنلىق قىلما؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ھامىڭدۇر. 15 سەن كېلىنىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ ئۇ سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ ئايالى بولغاچقا، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسەڭ بولمايدۇ. 16 سەن ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئايالىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى بۇ تۆز ئاكا-ئىنىلىرىڭنىڭ ئەۋرىتىگە تەككەندەك بولىدۇ. 17 سەن بىر ئايالغا ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۇنىڭ قىزىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قىزى ۋە قىزىنىڭ قىزىنىمۇ [خوتۇنلۇققا ئېلىپ] ئەۋرىتىگە تەگمە. ئۇلار بىر-بىرىگە يېقىن تۇغقان بولغاچقا، مۇنداق ئىش پەسەندلىكتۇر. 18 سەن ئايالڭ ھايات ۋاقتىدا، ئۇنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئەۋرىتىگە تەگمە. ئۇنداق قىلساڭ خوتۇنۇڭغا كۈندەشلىك ئازابىنى كەلتۈرىسەن. 19 سەن بىر ئايالنىڭ ئادەت كۆرۈپ ناپاك تۇرغان ۋاقتىدا يېقىنلىق قىلىپ ئەۋرىتىگە تەگمە. 20 سەن تۆز قوشناڭنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلىپ تۆزۈڭنى ئۇنىڭ بىلەن ناپاك قىلما. 21 سەن تۆز نەسلىڭدىن ھېچبىرىنى مولەك مەبۇدىغا ئاتاپ ئوتتىن ئوتكۈزىسەڭ قەتئىي بولمايدۇ، ئەگەر شۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى ناپاك قىلغان بولىسەن. مەن تۆزۈم پەرۋەردىگاردۇرمەن. 22 سەن ئايالالار بىلەن بىرگە بولغاندەك ئەر كىشى بىلەن بىرگە بولما. بۇ ئىش يىرگىنچلىكتۇر. 23 سەن ھېچ ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت قىلىپ تۆزۈڭنى ناپاك قىلما، شۇنىڭدەك ئايال كىشىمۇ مۇناسىۋەت قىلدۇرۇش ئۈچۈن بىر ھايۋانىڭ ئالدىغا بارمىسۇن. بۇ ئىش نىجىسلىقتۇر. 24 سىلەر بۇ ئىشلارنى قىلىپ تۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار، چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن چىقىرىۋاتقان تائىپىلەر بولسا شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ تۆزلىرىنى ناپاك قىلغان 25 ۋە زېمىنمۇ ناپاك بولغاندۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇ زېمىنىڭ قەبىھلىكىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، شۇنىڭدەك ئۇ زېمىنمۇ تۆزىدە ئۇرۇۋاتقانلارنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 26 لېكىن سىلەر بولساڭلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمنى ئۇتۇڭلار؛ سىلەردىن ھېچكىم، مەيلى يەرلىك ياكى تاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان ياقا يۇرتلۇق بولسۇن بۇ يىرگىنچلىك ئىشلاردىن ھېچبىرىنى قىلمىسۇن 27 (چۈنكى بۇ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلارنى سىلەردىن ئىلگىرى شۇ زېمىندا تۇرغان خەلق قىلىپ كەلگەچكە، زېمىننىڭ تۆزى ناپاك بولۇپ قالدى). 28 شۇنداق قىلىپ زېمىنىنى ناپاك قىلساڭلار، زېمىن تۆزى سىلەردىن ئىلگىرى تۆزىدە تۇرغان ئەللەرنى قۇسۇپ چىقارغاندەك، سىلەرنىمۇ قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. 29 چۈنكى بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەرقانداقىنى قىلغۇچى، ـ مۇنداق قىلمىشلارنى قىلغان ھەرقانداق كىشى تۆز خەلقى تاراسىدن تۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 سىلەر مەن سىلەرگە تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىلىشىڭلار زۆرۈرۈدۇر؛ ـ دېمەك، سىلەر تۆزۈڭلاردىن ئىلگىرى ئوتكەنلەر تۇتقان شۇ يىرگىنچلىك رەسىم-قائىدىلەرنى تۇتۇپ، تۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن.

19 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار مۇقەددەس بولغاچقا، سىلەرمۇ مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك. 3 سىلەر ھەربىرىڭلار ئاناڭلار بىلەن ئاتاڭلارنى ئىززەتلەڭلار، مېنىڭ شابات كۈنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى تۇتۇشۇڭلار كېرەك. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 4 سىلەر ئەرزىمەس بۇتلارغا تايانماڭلار، تۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇيما بۇتلارنى ياسىماڭلار. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 5 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقنى كەلتۈرۈشنى خالىساڭلار، قوبۇل قىلىنغۇدەك يول بىلەن ئۇنى سۇنۇڭلار. 6 سىلەر ئۇنى سۇنغىنى كۈنى ۋە ئەتىسى ئۇ يېيىلسۇن؛ ئۈچىنچى كۈنگە قالغىنى بولسا ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. 7 ئەگەر ئۇنىڭدىن بىر قىسمى ئۈچىنچى كۈنى يېيىلسە قۇربانلىق ھارام ھېسابلىنىپ قوبۇل قىلىنمايدۇ. 8 كىمكى ئۇنىڭدىن يېسە ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىنى ناپاك قىلدى؛ ئۇنداق كىشى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 9 سىلەر زېمىنىڭلاردىكى ھوسۇلنى يىغىساڭلار، سەن ئېتىزىڭنىڭ بۇلۇڭۇ-پۈشقاقلىرىغىچە تامام يىغىۋالما ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساڭنى تېرىۋالمىغىن. 10 تۆزۈم تاللىرىڭنى پاساڭدىۋاتما ۋە تۆزۈم تاللىرىدىن چۈشكەن ئۈزۈملەرنىمۇ تېرىۋالما، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن تۆزۈم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 11 سىلەر ئوغرىلىق قىلماڭلار، ئالداپچىلىق قىلماڭلار، بىر-بىرىڭلارغا يالغان سۆزلىمەڭلار. 12 مېنىڭ نامىم بىلەن يالغان قەسەم ئىچمەڭلار، ئۇنداق قىلساڭ خۇدايىڭنىڭ نامىنى بۇلغايسەن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 13 تۆز قوشناڭغا زۇلۇم قىلما، ئۇنىڭكىنى ئۈزۈكۈنىڭ قىلمۇالما. مەدىكارنىڭ ھەقىنى كېچىچە يېنىڭدا قوندۇرۇپ قالما. 14 گاس كىشىنى تىللىما، كور كىشىنىڭ ئالدىدا پۇتلىشاڭغۇ نەرسىنى قويما؛ بەلكى تۆز خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 15 ھۆكۈم قىلغىنىڭلاردا ھېچ ناھەقلىق قىلماڭلار؛ نامراتقىمۇ يان باسمايى، بايغىمۇ يۈز-خاتىرە قىلمايى، بەلكى ئادىللىق بىلەن تۆز قوشناڭ ئۈستىدىن تورغىرا ھۆكۈم قىلغىن. 16 تۆز خەلقىڭنىڭ ئارىسىدا گەپ توشۇغۇچى بولۇپ يۈرمە؛ قوشناڭنىڭ جىنىغا ھېچقانداق زىيان-زەخمەت يەتكۈزمە. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 17 سەن كۆڭلۈڭدە تۆز قېرىندىشىڭدىن نەپرەتلەنمىگىن؛ قوشناڭدا [گۇناھ بولسا] سەن ئۇنىڭ سەۋەبىدىن بېشىڭغا گۇناھ كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت بەرگىن. 18 سەن ئىنتىقام ئالمىغىن ۋە تۆز خەلقىڭنىڭ نەسلىگە ھېچ ئاداۋەتمۇ ساقلىمىغىن، بەلكى قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 19 سىلەر مېنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى ئۇتۇڭلار. سەن تۆز چارپايلىرىڭنى باشقا نەسىللەر بىلەن چېيىشتۇرما، ئېتىزىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق سالمىغىن، ئىككى خىل يېتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمە. 20 ئەگەر بىر ئەر كىشى قىز-چوكان بىلەن يېتىپ مۇناسىۋەت ئۇتكۈزسە، ۋە ئۇ باشقا بىرى بىلەن ۋەدىلەشكەن دېدەك بولسا، بۇ دېدەكنىڭ ھۆرلۈك پۈلى تاپشۇرۇلمىغان بولسا، ياكى ئۇنىڭغا ھۆرلۈك بېرىلمىگەن بولسا، مۇۋاپىق جازا بېرىلسۇن. لېكىن قىز-چوكان ھۆر قىلىنمىغاچقا، ھەر ئىككىسى ئۈلتۈرۈلمىسۇن. 21 ئەر كىشى بولسا ئۇزىنىڭ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىنى جامائەت چېدىرىنىڭ كىرىش ئاغزىنىڭ ئالدىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كەلتۈرسۇن؛ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى بىر قوچقار بولسۇن. 22 كاھىن ئۇ ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى ئۈچۈن كەلتۈرگەن قوچقارنى ئېلىپ ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھى ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلغان گۇناھى ئۇنىڭدىن كەچۈرۈلىدۇ. 23 سىلەر زېمىنغا كىرىپ ھەرخىل يەيدىغان مېۋىلىك دەرەخلەرنى تىككەن بولساڭلار، مېۋىلىرىنى «خەتىنسىز» دەپ قاراڭلار؛ ئۈچ يىلغىچە ئۇنى «خەتىنسىز» دەپ قاراپ ئۇنىڭدىن يېمەڭلار. 24 تۆتىنچى يىلى ئۇلارنىڭ ھەممە مېۋىلىرى پەرۋەردىگارغا مەدھىيە سۈپىتىدە مۇقەددەس قىلىپ بېغىشلانسۇن. 25 ئاندىن بەشىنچى يىلدىن تارتىپ سىلەر ئۇلارنىڭ

مېۋىلىردىن يېيىشكە باشلاڭلار. شۇنداق قىلساڭلار [زېمىن] مەھسۇلاتلىرىنى سىلەرگە زىيادە قىلدۇ. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **26** سىلەر قان چىقمىغان نەرسىنى يېمەڭلار. نە پالچىلىق نە جادۇگەرلىك قىلماڭلار. **27** سىلەر بېشىڭلارنىڭ چېكە-چۆرىسىدىكى چاچنى چۈشۈرۈپ دۇگلەك قىلمۇلماڭلار، ساقالنىڭ ئۇچ-يانلىرىنى يۇزماڭلار. **28** سىلەر تۇلگەنلەر تۈچۈن بەدىنىڭلارنى زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماڭلار، تۈرزۈڭلارغا ھېچقانداق گۈل-سۈرەت چەكمەڭلار. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **29** سەن قىزىڭنى يۈزۈقلۇق-پاھىشلىققە سېلىپ ناپاك قىلمىغىن. بولمىسا، زېمىندىكىلەر يۈزۈقلۇق-پاھىشلىققە بېرىلىپ، پۈتكۈل زېمىنى ئەيىش-ئىشرەت قاپلاپ كېتىدۇ. **30** سىلەر مېنىڭ شاباتلىرىمنى تۇتۇڭلار، مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ھۆرمەتلەڭلار. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **31** جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايانماڭلار، تۇلارنىڭ كەيندىن يۈرۈپ تۈرزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. مەن تۈرزۇم خۇدايلىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **32** ئاق باش كىشىنىڭ ئالدىدا ئورنۇڭدىن تۇر، قېرىلارنى ھۆرمەت قىلغىن؛ خۇدايىڭدىن قورققىن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **33** بىر مۇساپىر زېمىندا ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان بولسا سىلەر تۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار، **34** بەلكى ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سىلەرگە يەرلىك كىشىدەك بولسۇن؛ ئۇنى تۈرزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانسىلەر. مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **35** سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلاردا، تۈزۈنلۈق، ئېغىرلىق ۋە ھەجىم تۈلچەشتە ھېچقانداق ناھەقلىق بولمىسۇن؛ **36** سىلەردە ئادىل تارازا، ئادىل تارازا تاشلىرى، ئادىل ئەفاھ كەمچىنى بىلەن ئادىل ھىن كەمچىنى بولسۇن. مەن سىلەرنى مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **37** سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىمىلىرىم ۋە بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، تۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن.

20

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** سەن ئىسرائىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىلارنىڭ بىرى ۋە ياكى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى مولەك بۇتىغا نەسىلىنىڭ بىرىنى بېغىشلىسا، ئۇنىڭغا تۇلۇم جازاسى بېرىلىشى كېرەك؛ زېمىندىكىلەر ئۇنى چالما-كېسەك قىلسۇن. **3** ۋە مەن ئۆز يۈزۈمنى بۇ كىشىگە قارشى قىلىمەن، چۈنكى ئۆزى ئۆز ئەۋلادلىرىنىڭ بىرىنى مولەك بۇتىغا بېغىشلاپ مۇقەددەس جايىمنى پاسكىنا قىلىپ، مېنىڭ ناممىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **4** ئەگەر زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار ئۆز نەسىلىدىن بىرىنى مولەككە بېغىشلىغاندا شۇ كىشىگە كۆزلىرىنى يۇمۇپ، ئۇنىڭ بىلەن كارى بولمىسا، شۇنداقلا ئۇنى ئۆلتۈرمىسە، **5** مەن ئۆزۈم يۈزۈمنى ئۇ كىشى بىلەن ئۇنىڭ ئائىلىسىگە قارشى قىلىمەن، ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا ئەگىشىپ يۈزۈچىلىق قىلغۇچىلار، يەنى مولەكنىڭ كەيندىن يۈرۈپ يۈزۈچىلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **6** جىنكەشلەر بىلەن سېھىرگەرلەرگە تايىنىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ يۈزۈچىلىق قىلىپ يۈرگۈچىلەر بولسا، مەن يۈزۈمنى شۇ كىشىلەرگە قارشى قىلىپ، ئۇنى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** شۇڭا ئۆزۈڭلارنى پاك قىلىپ مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **8** قانۇن-بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ مەن بولسام سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **9** ئەگەر بىركىم ئۆز ئاتىسى ياكى ئانىسىنى قارغىسا، ئۇلارغا ئۇلۇم جازاسى بېرىلىمىسە بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئاتا-ئانىسىنى قارغىغىنى ئۈچۈن ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **10** ئەگەر بىركىم باشقىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، يەنى ئۆز قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن زىنا قىلسا، زىنا قىلغان ئەر بىلەن ئايال ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ. **11** ئەگەر بىرسى ئاتىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا، ئۆز ئاتىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولدۇ؛ ئۇلار ئىككىسى ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **12** بىرسى ئۆز كېلىنى بىلەن ياتسا، ئىككىسى نىجىسلىق قىلغىنى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتمىسا بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **13** بىرسى ئايال كىشى بىلەن ياتقاندەك ئەر كىشى بىلەن ياتسا ئىككىسى يىرگىنچلىك ئىش قىلغان بولدۇ؛ ئۇلارغا ئۆلۈم جازاسى بېرىلمىسە بولمايدۇ. ئۆز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **14** ئەگەر بىرسى قىزى بىلەن ئانىسىنى قوشۇپ خوتۇنلۇققا ئالسا پەسەندلىك قىلغان بولدۇ. ئەر بىلەن ئىككى ئايال ئوتتا كۆيدۈرۈلسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئاراڭلاردا ھېچ پەسەندلىك ئىش بولمايدۇ. **15** بىرسى بىر ھايۋان بىلەن مۇناسىۋەت ئۆتكۈزسە، ئۇ ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن، ھايۋاننىمۇ ئۆلتۈرۈڭلار. **16** ئەگەر ئايال كىشى بىر ھايۋاننىڭ قېشىغا بېرىپ مۇناسىۋەت قىلدۇرسا، ئايال بىلەن ھايۋاننىڭ ئىككىسىنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ ئۇز قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **17** بىرسى ئاچا-سىڭلىسىنى، يەنى ئاتىسىدىن ياكى ئانىسىدىن بولغان قىزنى ئېلىپ، ئەۋرىتىگە تەگسە ۋە بۇ قىزمۇ ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە ئۇياتلىق ئىش بولدۇ؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئەر-ئايال ئىككىسى ئۆز خەلقىنىڭ كۆز ئالدىدىن ئۈزۈپ تاشلانسۇن؛ ئۇ ئۆز ئاچا ياكى سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەچكە، ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **18** بىرسى ئادەت كۆرگەن ئاغرىق ۋاقتىدا بىر ئايال بىلەن بىرگە يېتىپ، ئۇنىڭ ئەۋرىتىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇنىڭ قان مەنبەسىگە تەگكەن، ئايالمۇ قان مەنبەسىنى ئېچىپ بەرگەن بولۇپ، ئىككىسى ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. **19** سەن ئۆز ئاناڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسى ۋە ئاتاڭنىڭ ئاچا-سىڭلىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگمە؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا يېقىن ئۇغقىنىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسىنىڭ ئۆز قەبىھلىكى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ. **20** بىرسى تاغىسىنىڭ ئايالى بىلەن ياتسا تاغىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولدۇ؛ ئىككىلىسى ئۆز گۇناھىنى ئۆز بېشىغا ئالدۇ؛ ئۇلار پەرزەنتسىز ئۆلدۇ. **21** بىرسى ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئايالىنى ئالسا پاسكىنا بىر ئىش بولدۇ. ئۇ ئۆز بىرتۇغقان ئاكا-ئىنىسىنىڭ ئەۋرىتىگە تەگكەن بولدۇ؛ ئۇلار ئىككىلىسى پەرزەنتسىز قالدۇ. **22** سىلەر مېنىڭ بارلىق قانۇن-بەلگىلىمىلىرىم بىلەن بارلىق ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، بۇنىڭغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىڭلار، بولمىسا، مەن سىلەرنى ئېلىپ بېرىپ ئۆرغۈزىدىغان زېمىن سىلەرنى قۇسۇپ چىقىرىۋېتىدۇ. **23** سىلەر مەن ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋېتىدىغان ئەللەرنىڭ رەسىم-قائىدىلىرى بويىچە ماڭىڭلار بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ كەلدى، ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار ماڭا يىرگىنچلىك بولدى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە: «سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ ئالىسىلەر، مەن شۇ سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىنىنى سىلەرگە بېرىمەن»، دەپ ئېيتقانىدىم؛ سىلەرنى باشقا خەلقلەردىن ئايرىم قىلغان خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. **25** شۇڭا سىلەر پاك ۋە ناپاك چارپايلارنى پەرق ئېتىپ، پاك ۋە ناپاك ئۇچار-قاناتلارنى تونۇپ، مەن سىلەر ئۈچۈن ئايرىپ، ناپاك قىلىپ بېكىتىپ بەرگەن جانۋارلارنىڭ ئىچىدىن ھەرقانداقتى، چارپاي ياكى ئۇچار-قانات بولسۇن ياكى يەردە ئومىلىگۈچى جانۋار بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھېچبىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى ناپاك قىلماڭلار. **26** سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەستۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانمەن. **27** جىنكەش ياكى سېھىرگەر بولغان ھەرقانداق ئەر ياكى خوتۇن كىشىگە ئۆلۈم جازاسى بېرىلمىسە بولمايدۇ؛ خەلق ئۇلارنى چالما-كېسەك قىلسۇن؛ ئۇلارنىڭ قېنى ئۆز بېشىغا چۈشكەن بولدۇ.

21 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ سەن كاھىنلار
بولغان ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ بىر كاھىن تۆز خەلقىنىڭ
تارىسىدىكى تۆلگەنلەر ۋەجىدىن تۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. 2 پەقەت تۆزىنىڭ يېقىن
تۇغقانلىرى تۆچۈن ـ ئانىسى بىلەن ئاتىسى، ئوغلى بىلەن قىزى ۋە ئاكا-ئىنىسىنىڭ
تۆلۈكى تۆپەيلىدىن تۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ 3 شۇنىڭدەك ئەگەر ئاچا-سىڭلىسى
ئەرگە تەگمەي پاك قىز ھالەتتە تۆزى بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان بولسا، تۆنىڭ تۆلۈكى
تۆپەيلىدىن تۆزىنى ناپاك قىلسا بولىدۇ؛ 4 چۈنكى [كاھىن] تۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا
مۆتىۋەر بولغاچقا، تۆزىنى ناپاك قىلىپ بۇلغىماسلىقى كېرەك. 5 كاھىنلار بېشىنى
يېرىم-ياتا قىلىپ چۈشۈرمەسلىكى، ساقىلىنىڭ تۆچ-يانلىرىنى ھەم چۈشۈرمەسلىكى،
بەدىنگىمۇ زەخىم يەتكۈزۈپ تىلماسلىقى كېرەك، 6 بەلكى تۆلار تۆز خۇداسىغا
مۇقەددەس تۇرۇپ، خۇداسىنىڭ نامىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى تۆلار
پەرۋەردىگارنا ئاتاپ تۇتىنا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىقلارنى، تۆز خۇداسىنىڭ ئېنىنى
سۇندۇ؛ شۇڭا تۆلار مۇقەددەس بولۇشى كېرەك. 7 تۆلار بىر ئايالنى تۆز ئەمرىگە
ئالغاندا پاھىشە ئايالنىمۇ، بۇزۇق ئايالنىمۇ ئالماسلىقى كېرەك ۋە ئېرى قويۇۋەتكەن
ئايالنىمۇ ئالمىسۇن. چۈنكى كاھىن بولسا تۆز خۇداسىغا خاس مۇقەددەس
قىلىنغان. 8 تۆ خۇدايىڭنىڭ ئېنىنى سۈنغىنى ئۈچۈن تۆ ساڭا نىسبەتەن مۇقەددەس
دەپ سانىلىشى كېرەك؛ چۈنكى سىلەرنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار
تۆزۈم مۇقەددەستۇرمەن. 9 ئەگەر بىر كاھىننىڭ قىزى پاھىشىلىك قىلىپ تۆزىنى
بۇلغىغان قىلسا، تۆز ئاتىسىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ تۆ ئوتىنا كۆيدۈرۈلىسۇن. 10 بېشىغا
مەسىھلەش زەيتۇن مېيى تۆكۈلگەن، كاھىنلىق كىيىملەرنى كىيىشكە تىكىلەنگەن،
تۆز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن قىلىنغان كىشى يالاڭباش بولمىسۇن،
كىيىملىرىنمۇ يىرتمىسۇن، 11 تۆ يەنە ھېچ تۆلۈككە يېقىنلاشمىسلىقى كېرەك، ھەتتا
ئاتىسى ۋە يا كى ئانىسىنىڭ تۆلۈكلىرىنىڭ ۋەجىدىن تۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك.
12 تۆ [ۋەزىپىسىدە تۇرۇۋاتقاندا] مۇقەددەس جايدىن ھەرگىز ئايرىلمىسۇن ۋە
شۇنىڭدەك خۇداسىنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى
تۆنىڭ خۇداسىنىڭ تۆنى تۆزىگە خاس قىلغان «مەسىھلەش مېيى» تۆنىڭ بېشىدا
تۇرىدۇ. مەن پەرۋەردىگارمەن. 13 تۆ خوتۇن ئالسا پاك قىزنى ئېلىشى
كېرەك؛ 14 تۇل ۋە يا كى ئەردىن قويۇۋېتىلگەن ئايال ۋە يا كى بۇزۇق ۋە يا كى
پاھىشە ئايال بولسا بۇلارنى ئالماسلىقى، بەلكى تۆز خەلقىدىن بولغان پاك قىزنى
خوتۇنلۇققا ئېلىشى كېرەك. 15 بولمىسا تۆ تۆز خەلقىنىڭ ئارىسىدا تۆز تۇرۇقىنى
ناپاك قىلىدۇ؛ چۈنكى تۆنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار مەندۇرمەن.
16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 17 سەن ھارۇنغا مۇنداق
دېگىن: ـ «ئەۋلادىتىن-ئەۋلادقىچە سېنىڭ نەسلىڭدىن بولغان بىرسى مېيىپ بولسا،
خۇدانىڭ ئېنىنى سۇنۇش ئۈچۈن يېقىن كەلمىسۇن؛ 18 مېيىپ بولغان ھەرقانداق
كىشى ھەرگىز يېقىن كەلمىسۇن ـ يا كى كور بولسۇن، توكۇر بولسۇن، پاناق
بولسۇن يا كى بىر ئەزاسى يەنە بىر جۇپىدىن تۆزۈن بولغان ئادەم بولسۇن، 19 پۇتى
يا كى قولى سۇنۇق بولسۇن، 20 دوك بولسۇن، پارپا بولسۇن، كۆزىدە ئاق
بولسۇن، قىچىشقاق بولغان بولسۇن، تەمرەتكە باسقان بولسۇن يا كى تۇرۇقدېنى
ئېزىلگەن ھەركىم بولسۇن، 21 ھارۇن كاھىننىڭ نەسلىدىن بولغان ئۇنداق مېيىپ
كىشىلەرنىڭ ھېچبىرى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۇتىنا سۈنۈلىدىغان نەرسىلەرنى
كەلتۈرۈشكە يېقىن بارمىسۇن؛ ئۇنداق كىشى مېيىپتۇر؛ تۆ تۆز خۇداسىنىڭ
ئېنىنى سۇنۇشقا يېقىن كەلمىسۇن. 22 ھالبۇكى، تۆ تۆز خۇداسىنىڭ ئېنىنى،
يەنى «ئەڭ مۇقەددەس» ۋە «مۇقەددەس» ھېسابلانغان نەرسىلەرنىڭ ھەر
ئىككىسىدىن يېسۇن. 23 پەقەت تۆ پەردىدىن ئۆتۈپ ئىچكىرىسىگە كىرمەسلىكى
يا كى قۇربانگاھقىمۇ يېقىن بارماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى تۆ مېيىپتۇر؛ بولمىسا، تۆ
مېنىڭ مۇقەددەس جايلىرىمنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ چۈنكى تۆلارنى مۇقەددەس
قىلغۇچى پەرۋەردىگار تۆزۈمدۇرمەن». 24 بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى مۇسا
ھارۇن بىلەن تۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە ئېيتىپ بەردى.

22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ھارۇن
بىلەن تۆنىڭ ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگىن: ـ «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ماڭا ئاتىغان
مۇقەددەس ھەدىيەلەرنى ئېھتىياتچانلىق بىلەن بىر تەرەپ قىلىڭلار، بولمىسا تۇلار
نامىمنى بۇلغىشى مۇمكىن. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». 3 تۇلارغا مۇنداق
دېگىن: ـ «سىلەر ھەربىر دەۋرلەردە، بارلىق نەسىلىڭلاردىن ھەرقايسىسى
ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتىغان پاك نەرسىلەرگە ناپاك ھالەتتە يېقىنلاشسا،
ئۇنداق كىشى مېنىڭ ئالدىمدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.
4 ھارۇننىڭ نەسىلىدىن بىرى پېسە-ماخاۋ ياكى ئاقما كېسىلى بولغان بولسا، پاك
بولمىغۇچە مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. بىركىم تۇلۇكنىڭ سەۋەبىدىن ناپاك
بولغان بىركىمگە ۋە يا كى مەنىيسى ئېقىپ كەتكەن كىشىگە تېگىپ كەتسە،
5 يا كى ئادەمنى ناپاك قىلىدىغان تۆمىلىگۈچى جانىۋارغا تەگسە يا كى ھەرقانداق
يۇقۇپ قالىدىغان ناپاكلىق بار بىر ئادەمگە تېگىپ كەتسە، (ناپاكلىقى ئېمىدىن
بولۇشىدىن قەتئىنەزەر) 6 مۇنداق نەرسىلەرگە تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە
ناپاك بولۇپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. تۆ بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن
7 ئاندىن كۈن ئولتۇرغاندا پاك سانىلىپ، مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېيىشكە
بولىدۇ؛ چۈنكى بۇلار تۆنىڭ تۆزۈقىدۇر. 8 تۆ [تۆزلۈكىدىن] تۆلگەن ۋە يا كى
يىرتقۇچىلار بوغۇپ قويغان ھايۋانىنى يېيىش بىلەن تۆزىنى ناپاك قىلمىسۇن. مەن
پەرۋەردىگاردۇرمەن. 9 تۇلار مېنىڭ بۇ تاپىلىغانلىرىمنى تۇتۇشى كېرەك؛ بولمىسا،
بۇنىڭغا ئىخلاسسىزلىق قىلسا، [شۇ تۇلۇك] تۆپەيلىدىن گۇناھكار بولۇپ تۇلىدۇ؛
تۇلارنى مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار تۆزۈمدۇرمەن. 10 كاھىنلارغا
يات بولغان ھېچقانداق كىشى مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن. كاھىننىڭ
يىنىدىكى مۇساپىر-مېھمان ۋە يا كى مەدىكارى بولسۇن تۇلارمۇ مۇقەددەس
نەرسىلەردىن يېمىسۇن. 11 ھالبۇكى، كاھىن تۆزىنى پۇل چىقىرىپ سېتىۋالغان
قۇل تۇنىڭدىن يېيىشكە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك تۆنىڭ تۆيىدە تۇغۇلغان كىشىمۇ
تۆنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 12 كاھىننىڭ قىزى يات كىشىگە تەگكەن بولسا
تۇمۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە ئاتالغان مۇقەددەس نەرسىلەردىن يېمىسۇن.
13 لېكىن ئەگەر كاھىننىڭ قىزى تۇل بولۇپ قېلىپ، يا كى قويۇپ بېرىلىپ
پەرزەنتسىز ھالەتتە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كېلىپ، ياش ۋاقتىدىكىدەك
ئولتۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئاتىسىنىڭ تاماىدىن يېيەلەيدۇ؛ لېكىن ھېچبىر يات
كىشى ئۇنىڭدىن يېمەسلىكى كېرەك. 14 ئەگەر بىركىم بىلمەي، مۇقەددەس
نەرسىلەردىن يەپ سالسا، ئۇنداقتا تۇ ئۇنىڭغا شۇنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ،
مۇقەددەس نەرسىنىڭ ئۆزىنى بىلەن كاھىنغا قايتۇرۇپ بەرسۇن. 15 [كاھىنلار]
ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتىغان نەرسىلىرىنى بۇلغىماسلىقى كېرەك؛
16 بولمىسا، خەلق مۇقەددەس ھەدىيىلەردىن يېيىشى بىلەن، كاھىنلار خەلقىنىڭ
گەدىنگە ئىتائەتسىزلىك گۇناھىنى يۈكلەپ قويغان بولىدۇ؛ چۈنكى تۇلارنى
مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار تۆزۈمدۇرمەن». 17 پەرۋەردىگار مۇساغا
سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 18 سەن ھارۇن بىلەن تۆنىڭ ئوغۇللىرى ۋە
ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر ئىسرائىل جەمەتىدىن بىرى ۋە
يا كى ئىسرائىل زېمىندا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ بىرى تۆز قەسەملىرىگە باغلىق
قۇربانلىق يا كى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۈنۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە
قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، 19 ئۇنداقتا تۇ قوبۇل قىلىنىشى ئۈچۈن بىچىرىم ئېرىكەك
كالا، قوي يا كى ئۆچكىلەردىن كەلتۈرۈڭلار. 20 ئەيبى بولمىغان بىر جانىۋارنى

سۈنۈشۈگلار كېرەك؛ چۈنكى شۇنداق بولغىنى سىلەر ئۆچۈن قوبۇل قىلىنماس.
21 بىرسى كالىلاردىن ياكى ئۆشۈشاق مالدىن ئۆز قەسەملىرىگە باغلىق قۇربانلىق
ياكى ئىختىيارىي قۇربانلىقنى سۈنۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئىناقلىق قۇربانلىقى
قىلماقچى بولسا، سۈنۈلغان ھايۋان قوبۇل قىلىنشى ئۈچۈن بىچىرىم بولۇشى كېرەك؛
ئۇنىڭ ھېچقانداق ئەيبى بولمىسۇن. 22 كور ياكى ئاقساق-چولاق، چوناق
ياكى يارىسى يىرىڭداپ كەتكەن، تەمرەتكە باسقان ياكى قوتۇر-چاقا بىسىپ
قالغان ھايۋانلار بولسا ـ بۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنىماگلار ياكى بۇلارنى
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق سۈپىتىدە قۇربانگاھتا ئوتتا كۆيدۈرسەگلار
بولمايدۇ. 23 تورپاق ياكى قوينىڭ مەلۇم جۇپ ئەزاسىدىن بىرى ئۇزۇنراق يا
قىسقا بولسا، مۇنداقلارنى ئىختىيارىي قۇربانلىق سۈپىتىدە ئوتكۈزسەڭ بولىدۇ،
لېكىن قەسەمگە باغلىق بولسا قۇربانلىق ئۆچۈن قوبۇل قىلىنماس. 24 ئۇرۇقدىنى
زەخملەنگەن، ئېزىلىپ كەتكەن، يىرىلغان ياكى پېچىلغان ھايۋانىنى پەرۋەردىگارغا
ئاتاپ قۇربانلىق قىلماگلار. مۇنداق ئىشنى ئۆز زېمىنىگلاردىمۇ ھەرگىز قىلماگلار.
25 خۇدايىگلارنىڭ نېنى سۈپىتىدە ياقا يۇرتلۇق كىشىنىڭ قولىدىن شۇنداق
ھايۋانلاردىن ھېچقايسىسىنى ئېلىپ سۇنماگلار؛ چۈنكى ئۇلار مېيىپ بولغاچقا،
سىلەر ئۆچۈن قوبۇل قىلىنمايدۇ. 26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق
دېدى: ـ 27 بىر موزاي، قوزا ياكى ئوغلاق تۇغۇلسا يەتتە كۈنگىچە ئانىسىنى
ئەمسۇن؛ سەككىزىنچى كۈندىن باشلاپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنىدىغان
قۇربانلىق سۈپىتىدە قوبۇل بولۇشقا يارايدۇ. 28 مەيلى كالا بولسۇن، قوي بولسۇن،
سىلەر ئانىسى بىلەن بالىسىنى بىر كۈندە بوغۇزلىماگلار. 29 سىلەر پەرۋەردىگارغا
ئاتاپ بىر تەشەككۇر قۇربانلىقى سۇنماقچى بولساگلار، قوبۇل قىلىنىشقا لايىق
بولغان يول بىلەن سۇنۇگلار. 30 ئۇ سۇنۇلغان كۈندە يېيىلىشى كېرەك؛ ئۇنىڭدىن
ھېچنېمنى ئەتىسىگە قالدۇرماسلىقىگلار كېرەك. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.
31 سىلەر مېنىڭ ئەمرلىرىمنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىگلار. مەن
پەرۋەردىگاردۇرمەن. 32 مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىماگلار، مەن
ئەمدى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مۇقەددەس دەپ بىلىنىمەن. مەن سىلەرنى
مۇقەددەس قىلغۇچى پەرۋەردىگار بولۇپ، 33 خۇدايىگلار بولۇشقا سىلەرنى
مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلدىم. مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن.

23

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا
مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار، سىلەر مۇقەددەس سورۇنلار
بولسۇن دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان ھېيتلىرىم مانا مۇنۇلاردۇر: ـ 3 (ئالتە
كۈن ئىش-ئەمگەك قىلىنسۇن؛ لېكىن يەتتىنچى كۈنى «خاس شابات كۈنى»،
مۇقەددەس سورۇنلار كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك
قىلماگلار. قەيەردىلا تۇرساگلار بۇ كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتالغان شابات
كۈنى بولىدۇ). 4 سىلەر بېكىتىلگەن كۈنلىرى مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن
دەپ چاقىرىپ جاكارلايدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتلىرى مانا مۇنۇلاردۇر: ـ
5 بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈگۈمدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئۆتۈپ
كېتىش ھېيتى» بولىدۇ. 6 شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا
ئاتالغان «پېتىر نان» ھېيتى بولىدۇ؛ سىلەر يەتتە كۈنگىچە پېتىر نان يەيسىلەر.
7 بىرىنچى كۈنىدە سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش قىلىپ، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك
قىلماگلار. 8 سىلەر يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان
قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ تۇرۇڭلار. يەتتىنچى كۈنىدە مۇقەددەس يىغىلىش
بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز
قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر مەن
ئۆزۈڭلارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ھوسۇل يىغقىنىڭلاردا،
ھوسۇلۇڭلارنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىدىن بىر باغلامنى كاھىننىڭ قېشىغا ئېلىپ
بېرىگلار. 11 كاھىن سىلەر ئۆچۈن قوبۇل بولۇشقا ئۆزىنى پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن؛ ئۆزىنى پۇلا گلاتقان ۋاقىت بولسا شاباتنىڭ ئەتىسى بولىدۇ.
12 سىلەر ئۆزىنى پۇلا گلاتقان كۈندە سىلەر بىر ياشقا كىرگەن بىچىرىم بىر قوزىنى
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇگلار؛ 13 شۇنىڭغا
قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل
ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگارغا خۇشۇيي كەلتۈرسۇن دەپ
ئوتتا سۇنۇگلار؛ بۇنىڭغا قوشۇپ شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە شارابتىن بىر
ھىننىڭ تۆتتىن بىرىنى سۇنۇگلار. 14 سىلەر خۇدايىگلارغا خاس بولغان
بۇ ھەدىيەنى سۇندىغان كۈندىن ئىلگىرى [يېڭى ھوسۇلدىن] ھېچنېمنى، نە
نان نە قوماچ نە كۆك باش بولسۇن يېمەگلار. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر
ئۆزىڭىز قەيەردە تۇرساگلار ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولسۇن. 15 ئاندىن سىلەر
شۇ شابات كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن، يەنى شۇ بىر باغلامنى پۇلا گلاتما ھەدىيە
سۈپىتىدە سۇنغان كۈنىنىڭ ئەتىسىدىن تارتىپ، يەتتە ھەپتە ساناگلار (ئۆلار
تولۇق ھەپتە بولۇشى كېرەك)؛ 16 يەتتىنچى شاباتنىڭ ئىككىنچى كۈنىگىچە
ئەللىك كۈننى ساناگلار، ئاندىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى [ھوسۇلدىن] بىر
ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنۇگلار. 17 ئۆزۈڭلار تۇرۇۋاتقان جايلاردىن پۇلا گلاتما
ھەدىيە سۈپىتىدە ئېسىل ئۇندىن بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىدە ئېتىلگەن
ئىككى نانىنى ئېلىپ كەلتۈرۈگلار؛ ئۇلار ئېچىتقۇ سىلىپ ئېتىلگەن بولسۇن؛
بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتالغان دەسلەپكى ھوسۇل ھەدىيەسى دەپ ھىسابلىنىدۇ.
18 ناندىن باشقا يەنە بىر ياشلىق يەتتە بىچىرىم قوزا، ياش بىر تورپاق ۋە ئىككى
قوچقارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇگلار؛
ئۇلارغا خاس ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى قوشۇپ، ھەممىسى
پەرۋەردىگارغا خۇشۇيي كەلتۈرۈشكە سۇنۇلسۇن. 19 يۇنىڭدىن باشقا سىلەر
گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر ياشلىق
ئىككى قوزىنى كەلتۈرۈگلار؛ 20 كاھىن بۇلارنى، يەنى شۇ ئىككى قوزىنى
دەسلەپكى ھوسۇل نانلىرىغا قوشۇپ پۇلا گلاتما ھەدىيە سۈپىتىدە پەرۋەردىگار
ئالدىدا پۇلا گلاتسۇن. بۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس سانلىپ،
كاھىنغا تەگسۇن. 21 شۇ كۈنى سىلەر «بۇگۈن بىزلەرگە مۇقەددەس يىغىلىش
بولىدۇ» دەپ جاكارلاگلار؛ شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. بۇ
سىلەر ئۆچۈن قەيەردىلا تۇرساگلار ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 22 ئېتىزىڭىنىڭ
بۇلۇڭۇ-پۇچقاقلىرىغچە تامام يىغۋالماگلار، ۋە ھوسۇلۇڭدىن قالغان ۋاساڭنى
تېرىۋالمىغىن، بەلكى بۇلارنى كەمبەغەللەر بىلەن مۇساپىرلارغا قويغىن. مەن ئۆزۈم
خۇدايىگلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: ـ
24 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ سىلەر يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى
تولۇق تارام ئېلىپ، كانايلار چېلىنىش بىلەن ئەسلەتمە يوسۇندا ھېيت قىلىپ،
مۇقەددەس سورۇنلارنى تۇزۇگلار. 25 ئۇ كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك
قىلماگلار، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان بىر قۇربانلىق سۇنۇگلار.
26 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 27 يەتتىنچى ئاينىڭ
ئونىنچى كۈنى بولسا كەفارەت كۈنى بولىدۇ؛ ئۇ كۈن سىلەر ئۆچۈن مۇقەددەس
يىغىلىش كۈنى بولىدۇ، شۇ كۈنى نەپسىگلارنى تارتىپ ئۆزۈگلارنى تۆۋەن
تۇتۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقنى سۇنۇگلار؛ 28 ئۇ
كۈندە ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار؛ چۈنكى ئۇ بىر كەفارەت كۈنى
بولۇپ، شۇ كۈن ئۆزۈگلار ئۈچۈن خۇدايىگلار پەرۋەردىگار ئالدىدا كەفارەت
قىلىنىشقا بېكىتىلگەندۇر. 29 ھەركىم شۇ كۈنى نەپسىنى تارتمايى ئۆزىنى تۆۋەن
تۇتمىسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 30 كىمدەكىم شۇ كۈندىمۇ ھەرقانداق

بىر ئىش قىلسا، مەن شۇ ئادەمنى تۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن. 31 شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلماڭلار، بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن قەيەردە تۇرساڭلار بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولىدۇ. 32 ئۇ كۈن سىلەر ئۈچۈن تولۇق ئارام ئالىدىغان شابات كۈنى بولىدۇ؛ نەپىسىڭلارنى تارتىپ تۆرۈڭلارنى تۇۋەن تۇتۇڭلار. شۇ ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنى كۈڭۈلمدىن تارتىپ ئەتسى كۈڭۈلمغىچە شابات كۈنىگە رىئايە قىلىپ ئارام ئېلىڭلار. 33 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 34 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈندىن باشلاپ، يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى» بولىدۇ. 35 بىرىنچى كۈندە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 36 يەتتە كۈنگىچە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈنۈڭلار؛ سەككىزىنچى كۈندە سىلەرگە مۇقەددەس يىغىلىش بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق سۈنۈڭلار. بۇ تۈزى تەنتەنىلىك يىغىلىش بولغاچ، ئۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. 37 سىلەر «مۇقەددەس سورۇنلار بولسۇن» دەپ جاكارلايدىغان، يەنى پەرۋەردىگار بېكىتكەن ھېيتلار مانا شۇلاردۇر. شۇ سورۇنلاردا سىلەر ھەرقايسى كۈنگە بېكىتىلگىنى بويىچە، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىق، يەنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەسى، باشقا ھەرخىل قۇربانلىقلار ۋە شاراب ھەدىيەلەرنى سۈنىسىلەر، 38 بۇلاردىن باشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شابات كۈنلىرىنى تۇتىسىلەر ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قالغان ھەدىيەلىرىڭلارنى بېرىپ، قەسەم قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى سۈنىسىلەر. 39 سىلەر ئەمدى زېمىندىن ھوسۈل-مەھسۇلاتلىرىنى يىغىپ بولۇپ، يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈندىن باشلاپ يەتتە كۈن پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتىنى تۇتىكۈزۈڭلار. بىرىنچى كۈنى تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ، سەككىزىنچى كۈنىمۇ تولۇق ئارام ئېلىش بولىدۇ. 40 بىرىنچى كۈنى سىلەر ئېسىل دەرەخلەردىن شاخ-پۇتاقلارنى چاتىپ، يەنى خورما دەرەخلىرى بىلەن قويۇق يوپۇرماقلىق دەرەخلەرنىڭ شاخلىرىنى كېسىپ، ئېرىق بويىدىكى سۈگەت چۈۋىقلىرىنى قىرقىپ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئالدىدا يەتتە كۈننى شۇنداق شاد-خۇرام تۇتىكۈزىسىلەر. 41 سىلەر ھەر يىلى بۇ يەتتە كۈننى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بىر ھېيت سۈپىتىدە تۇتىكۈزۈڭلار؛ دەۋردىن-دەۋرگىچە بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. سىلەر ھېيتنى يەتتىنچى ئايدا تۇتىكۈزۈڭلار. 42 يەتتە كۈنگىچە كەپىلەردە تۇرۇڭلار. ئىسرائىلدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى كەپىدە تۇرسۇن. 43 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىندىن چىقارغىنىمدا، ئۇلارنى كەپىلەردە تۇرغۇزغىنىمنى ئەۋلادلىرىڭلار بىلىدۇ. تۇزۇم خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 44 شۇنداق قىلىپ مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن شۇ ھېيتلىرىنى ئىسرائىللارغا بايان قىلدى.

24

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 ئىسرائىللارغا چىراغ ھەمىشە يېنىق تۇرۇشى ئۈچۈن زەيتۇندىن سوقۇپ چىقىرىلغان ساپ مايىنى ساڭا ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇغىن. 3 ھارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە، ھۆكۈزم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنىڭ ئۈدۈلىدىكى پەردىنىڭ سىرتىدا ھەر كېچىسى ئەتىگەنگىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چىراغلارنى شۇنداق پەرلەپ تۇرسۇن. بۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە سىلەر ئۈچۈن ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ. 4 ھارۇن ھەمىشە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ چىراغلارنى پاك چىراغدانىڭ ئۈستىگە تىزىپ قويسۇن. 5 سەن يەنە ئېسىل بۇغداي ئۈندىن ئون ئىككى توقاچنى ئەتكىن. ھەربىر توقاچ بىر ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسىگە باراۋەر بولسۇن. 6 ئاندىن سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى پاك شىرەنىڭ ئۈستىگە ئالتىدىن ئىككى قاتار قىلىپ تىزغىن. 7 ھەربىر قاتارنىڭ ئۈستىگە ساپ مەستىكى قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان ھەدىيە، ئەسلەتمە نان بولىدۇ. 8 بۇلارنى ئۇ ئىسرائىللارغا ۋاكالىتەن ھەربىر شابات كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىزسۇن؛ بۇ ئەبەدىي بىر ئەھدىدۇر. 9 نانلار ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنى مۇقەددەدەس جايدا يېسۇن؛ چۈنكى بۇ نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلگان نەرسىلەر ئىچىدە «ئەڭ مۇقەددەدەسلەرنىڭ بىرى» دەپ سانىلىپ، ھارۇنغا تەۋە بولىدۇ؛ بۇ ئەبەدىي بىر بەلگىلىمىدۇر. 10 ئانىسى ئىسرائىلي، ئاتىسى مىسىرلىق بىر ئوغۇل بار ئىدى. ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىغا باردى؛ ئۇ چېدىرگاھتا بىر ئىسرائىلي بىلەن ئۇرۇشۇپ قالدى. 11 ئۇلار سوقۇشقاندا ئىسرائىلي ئايالنىڭ ئوغلى كۆپۈرلۈق قىلىپ، [مۇقەددەدەس] نامنى بۇلغاپ قارغىدى. خەلق ئۇنى مۇسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئۇ كىشىنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى شېلومىت بولۇپ، ئۇ دان قەبىلىسىدىن بولغان دىبرىنىڭ قىزى ئىدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈزم بۇيرۇقى چىققۇچە ئۇ كىشىنى سولاپ قويدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 14 قارىغىچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىڭلار. ئۇنىڭ ئېيتقىنىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭ بېشىغا قويسۇن، ئاندىن پۈتكۈل جامائەت بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلسۇن. 15 ھەمدە سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر بىركىم ئۆز خۇداسىنى ھاقارەتلەپ قارىغىسا ئۆز گۇناھىنى تارتىدۇ. 16 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا كۆپۈرلۈق قىلغان ھەرقانداق كىشى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ پۈتكۈل جامائەت چوقۇم بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسىمەك قىلسۇن؛ مەيلى ئۇ مۇساپىر بولسۇن ياكى يەرلىك بولسۇن، [مۇقەددەدەس] نامغا كۆپۈرلۈق قىلسا ئۆلتۈرۈلسۇن. 17 ئەگەر بىرسى باشقا بىرسىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرسە، ئۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. 18 بىرسى بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھايۋانىنى تۆلەپ، جانغا-جان تۆلەپ بەرسۇن. 19 بىركىم ئۆز قوشنىسىنى مېيىپ قىلسا، ئۇ ئۆزگىگە قانداق قىلغان بولسا، ئۇنىڭ ئۆزىگىمۇ شۇنداق قىلىنسۇن. 20 بىرەر ئەزاسى سۈندۈرۈۋېتىلگەن بولسا، ئۇنىڭمۇ سۈندۈرۈلسۇن؛ كۆزىگە-كۆز، چىشىغا-چىش ناكار قىلىنسۇن؛ باشقا كىشىنى قانداق زەخىملەندۈرگەن بولسا ئۇمۇ ھەم شۇنداق قىلىنسۇن. 21 كىمدەكىم بىر چارپايىنى ئۆلتۈرسە، چارپايى تۆلەپ بەرسۇن؛ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەن كىشى بولسا، ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىنسۇن. 22 سىلەردە بىرلا قانۇن بولسۇن. مۇساپىر ياكى يەرلىك بولسۇن، باراۋەر مۇئامىلە قىلىنسۇن؛ چۈنكى مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 23 مۇسا ئىسرائىللارغا شۇلارنى دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ قارىغۇچىنى چېدىرگاھنىڭ تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ، چالما-كېسىمەك قىلدى. شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلدى.

25

پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇ زېمىنىنىڭ ئۆزىمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر شابات ئارامىنى ئالسۇن. 3 سەن ئالتە يىل ئېتىزىڭنى تېرىپ، ئالتە يىل تاللىق بېغىڭنى چاتاپ، ئۇلاردىن ھوسۇللارنى يىغقىن؛ 4 ئەمما يەتتىنچى يىلى زېمىنىنىڭ ئۆزى ئۈچۈن بىر «شاباتلىق ئارام» بولسۇن؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر «شابات» ھېسابلىنىدۇ. شۇ يىلى سەن ئېتىزىڭنى تېرىمايسەن ۋە تاللىقىڭنى چاتمايسەن. 5 ئۆزلۈكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنى ئورمايسەن، ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭنىڭ ئۆزۈملىرىنى ئۈزمەيسەن، چۈنكى شۇ يىل زېمىن ئارام ئالدىغان يىلدۇر. 6 ھالبۇكى، زېمىن شابات يىلىدا چىقارغان ھوسۇل ھەممىڭلارغا ئوزۇق بولىدۇ، يەنى ئۆزۈڭ ئۈچۈن، ئۇ

قۆل-دېدىكىڭ ئۇچۇن، مەدىكارىڭ ئۆچۈن ۋە سىنىڭكىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ئۆچۈن، شۇنىڭدەك مال-ۋارانلىرىڭ ئۆچۈن 7 ۋە زېمىنىڭدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۆچۈنمۇ ئوزۇق بولىدۇ؛ زېمىننىڭ ھەممە ھوسۇلى ئوزۇق بولىدۇ. 8 شۇنىڭدەك سەن يەتتە قېتىملىق شابات يىلىنى، يەنى يەتتە ھەسسە يەتتە يىلنى سانىغىن؛ يەتتە شابات يىل كۆزلىرى قىرىق توققۇز يىل بولىدۇ. 9 شۇنچىلىك ۋاقت ئۆتۈپ، يەتتىنچى ئايدا، ئايىنىڭ ئوننىچى كۈنى، كەفارەت كۈنىدە بۇرغا چېلىپ ساداسىنى يۇقىرى چىقىرىسلەر؛ كەفارەت كۈنىنىڭ ئۆزىدە سىلەر پۈتكۈل زېمىنىڭلاردا بۇرغىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىتىسىلەر. 10 شۇ ئەللىكىنچى يىلنى سىلەر مۇقەددەس دەپ بىلىپ، پۈتكۈل زېمىندا ئۆنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىگە ئازادلىقنى جاكارلىشىڭلار كېرەك. شۇ يىل سىلەرگە «ئازادلىق يىلى» بولىدۇ، ھەربىرىڭلار تۇز يەر-مۇلۇكلىرىڭلارغا قايتىسىلەر، ھەربىرىڭلار تۇز ئائىلە-جەمەتىڭلارغا قايتىپ بارىسىلەر. 11 بۇ ئەللىكىنچى يىلى سىلەرگە بىر ئازادلىق يىلى بولىدۇ؛ ئۇ يىلى ھېچ نېمە تېرىمايسىلەر، تۇزلۇكىدىن ئۈنۈپ چىققان ھوسۇلنىمۇ ئورمايسىلەر ۋە چاتالمىغان تاللىرىڭلارنىڭ ئۈزۈملىرىنىمۇ يىغمايسىلەر. 12 چۈنكى بۇ ئازادلىق يىلى بولۇپ، سىلەرگە مۇقەددەس ھېسابلانسۇن؛ ئۇنىڭ ھوسۇلىنى بولسا، ئېتىز-دالىلاردىن تېپىپ [ھەممىڭلار] يەيسىلەر. 13 ئازادلىق يىلى ئاراڭلاردىكى ھەربىر ئادەم تۇز يەر-مۇلۇكىگە قايتىسۇن. 14 سىلەر قوشنا ئاڭلارغا بىرنېمە سېتىپ بەرسەڭلار، ياكى قوشنا ئاڭلاردىن بىرنېمە سېتىۋالساڭلار، بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار. 15 قوشنا ئاڭدىن [يەرنى] سېتىۋالساڭ، ئۇنداقتا «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆتكەن يىللارنىڭ سانىنى ھېسابلاپ ئۆنىڭدىن سېتىۋېلىشىڭ كېرەك؛ ئۇمۇ قالغان يىللارنىڭ سانىغا قاراپ، يەرنىڭ كېيىنكى ھوسۇللىرىغا ئاساسەن ساتاڭ سېتىپ بەرسۇن. 16 «[ئازادلىق يىلى»غىچە] بولغان يىللار كۆپەيسە بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرىسەن؛ قالغان يىللار ئازراق بولسا، باھاسىنى شۇنىڭغا مۇۋاپىق كېمەيتىسۇن. چۈنكى قالغان يىللارنىڭ ھوسۇللىرى قانچە بولسا، ئۇ شۇ بويىچە ساتاڭ سېتىپ بېرىدۇ. 17 سىلەر بىر-بىرىڭلارنى بوزەك قىلماڭلار، بەلكى خۇدايىڭلاردىن قورقۇڭلار؛ چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 18 سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ، ھۆكۈملىرىمدە تۇرۇپ، شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ سىلەر شۇنداق قىلساڭلار، زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن زېمىن سىلەرگە تۇز مېۋىسىنى بېرىدۇ، سىلەر تويغۇدەك يەپ، ئۇنىڭدا تىنچ-ئامان تۇرىسىلەر. 20 ئەگەر سىلەر: ـ مانا، بىزگە تېرىپ ھوسۇلنى يىغىشقا ئىجازەت بېرىلمىسە، يەتتىنچى يىلى نېمە يەيمىز، دەپ سوريىسىڭلار، 21 [سىلەرگە مەلۇم بولسۇنكى]، ئالتىنچى يىلدا ئۈچ يىلنىڭ ھوسۇلىنى بەرسۇن دەپ، مەن ئۈستۈڭلارغا بەرىكىتىمنى «چۈش» دەپ بۇيرۇيمەن. 22 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر سەككىزىنچى يىلى تېرىيسىلەر، ئەمما توققۇزىنچى يىلىغىچە ئېشىپ قالغان كونا ھوسۇلدىن تېنچىچە يەيسىلەر؛ شۇ توققۇزىنچى يىلىغىچە سىلەر كونا ئاشلىقتىن يەيسىلەر. 23 يەر-زېمىن سېتىلسا، مەڭگۈلۈك سېتىلمىسۇن، چۈنكى زېمىنىڭ تۇزى مېنىڭكىدۇر، سىلەر بولسا ئاڭلار مېنىڭ يېنىمدىكى مۇساپىر ۋە مېھمان، خالاس. 24 سىلەر ئىگە بولىدىغان پۈتكۈل زېمىندا يەر-زېمىنىڭ ئىگىلىرىگە ئۇنى «قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى»نى يارىتىپ بېرىشىڭلار كېرەك. 25 ئەگەر قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، تۇز مىراس يېرىنى سېتىۋەتكەن بولسا، ئۇنىڭ يېقىن تۇغقىنى، يەنى «ھەججەمەت شاپائەتچى»سى كېلىپ تۇز قېرىندىشى ساتقان يەرنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن. 26 ئەگەر ئۇنىڭ ھېچ شاپائەتچى تۇغقىنى بولمىسا، لېكىن ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالىسا، 27 ئۇنداقتا ساتقىنىغا قانچە يىل بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، [ئازادلىق يىلىغىچە] قالغان يىللار تۇچۇن سېتىۋالغان كىشىگە مۇۋاپىق پۇل بېرىپ، تۇز يېرىگە قايتىسۇن. 28 لېكىن ئەگەر ئۇ ياندۇرۇۋېلىشقا كېرەكلىك پۇلنى تاپالمىسا، ئۇزى سېتىپ بەرگەن يەر ئازادلىق يىلىغىچە ئالغۇچىنىڭ قولىدا تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە يەر يەر سېتىۋالغۇچىنىڭ قولىدن چىقسۇن، ئۇز ئىگىسى ئۇز يەر-مۇلۇكىگە قايتىسۇن. 29 ئەگەر بىرسى سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بىر تۇرالغۇ ئۈيىنى ساتقان بولسا، سېتىپ بىر يىل ئىچىدە ئۇنى ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. تولۇق بىر يىل ئۇنگەپ بولغۇچە، ياندۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 30 لېكىن پۈتۈن يىل ئىچىدە ياندۇرۇۋېلىنمىسا، سېپىللىق شەھەرنىڭ ئىچىدىكى بۇ ئۈي نەسىلدىن-نەسىلگە ئالغان كىشىنىڭ قولىدا بولۇپ، ئازادلىق يىلى كەلسىمۇ ياندۇرۇلماس. 31 لېكىن سېپىلسىز كەنتلەرنىڭ ئۈيلىرى بولسا زېمىننىڭ ئېتىزلىرىدەك ھېسابلىنىدۇ؛ تۇلارنى ياندۇرۇۋېلىش سېتىۋالغىلى بولىدۇ؛ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئەسلى ئىگىسىنىڭ قولىغا ياندۇرۇلىدۇ. 32 لېكىن لاۋىي شەھەرلىرىدە بولسا، لاۋىيلار تۇز مىراسى بولغان شەھەرلەردىكى ئۈيلىرىنى خالىسا ھەرقاچان قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى باردۇر. 33 لاۋىيلاردىن بىرى ئۈيلىرىنى، يەنى تۇز مىراسى بولغان شەھەردىكى بىر ئۈيىنى قايتۇرۇۋېلىش ھوقۇقى بار بولسىمۇ، [لېكىن قايتۇرۇۋېلىش ئالمىغان بولسا]، ئۇنداق ئەھۋالدا ئۇ ئازادلىق يىلى كەلگەندە ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى لاۋىي شەھەرلىرىنىڭ ئۈيلىرى بولسا لاۋىيلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدىكى مىراسى بولىدۇ. 34 شۇنداق ھەم بۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ چۆرىسىدىكى ئېتىز-يەرلىرى بولسا، لاۋىلارنىڭ ئەبەدىي مىراسى بولغاچقا، سېتىلسا بولمايدۇ. 35 ساڭا قوشنا بولغان، قېرىنداشلىرىڭلاردىن بىرى كەمبەغەللىشىپ، تۇز جېنىنى باقالماي قالسا، سەن ئۇنى مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق مېھمانىدەك يېنىڭدا تۇرغۇزۇپ، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالغىن. 36 سەن ئۇنىڭدىن تۈسۈم ۋە ياكى پايدا ئالمىغىن؛ سەن خۇدايىڭدىن قورقۇپ، قېرىندىشىڭنى قېشىڭدا تۇرۇشقا قويغىن. 37 پۇلۇڭنى ئۇنىڭغا تۈسۈمگە بەرمە، ئاشلىقىڭنىمۇ پايدا ئېلىش مەقسىتىدە ئۇنىڭغا تۇتىنە بەرمىگىن. 38 خۇدايىڭلار بولۇشقا، قانائان زېمىنىنى سىلەرگە بېرىشكە سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار ئۇنۇمدۇرمەن. 39 ئەگەر ساڭا قوشنا بولغان قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۇزىنى ساڭا ساتسا، ئۇنى قۇلدەك قۇللۇق خىزمىتىگە سالمىغىن؛ 40 بەلكى ئۇ قېشىڭدا مەدىكار ياكى مۇساپىردەك تۇرسۇن؛ ئازادلىق يىلىغىچە سېنىڭ خىزمىتىڭدە بولسۇن؛ 41 ئاندىن ئازاد بولۇپ ئۇزى بىلەن بالىلىرى قېشىڭدىن چىقىپ، ئۇز جەمەتىگە يېنىپ بېرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يەر-مۇلۇكىگە قايتىسۇن. 42 چۈنكى ئۇلار مەن ئۈزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىم بولغاچقا، ئۇلارنى قۇلدەك سېتىشقا يول قويماڭلار. 43 سەن ئۇلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمايسەن، بەلكى خۇدايىڭدىن قورقىغىن. 44 لېكىن ئۇزۇڭگە قۇل يا ياكى دېدەك ئالماقچى بولساڭ، ئۇلارنى ئەتراپتىكى يات ئەللەردىن شۇنداق قۇل يا دېدەك سېتىۋالساڭ بولىدۇ. 45 بۇلاردىن باشقا، ئاراڭلاردا ئولتۇرۇاقلاشقان مۇساپىرلارنىڭ پەرزەنتلىرىنى ۋە شۇلارنىڭ جەمەتىدىن، يەنى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان، زېمىنىڭلاردا تۇغۇلغانلاردىن قۇللار سېتىۋالساڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىلەرنىڭ مۇلۇكۇڭلار بولۇپ قالىدۇ. 46 سىلەر مۇشۇلارنى ئۇزۇڭلاردىن كېيىنكى بالىلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ، ئۇلارغا مۇلۇك بولۇشقا قالدۇرساڭلار بولىدۇ؛ مۇشۇلارنى ئەبەدگىچە قۇل قىلساڭلار بولىدۇ؛ لېكىن ئۇز قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللار ئارىسىدا بولسا، بىر-بىرىڭلارغا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. 47 ئەگەر ئاراڭلاردا ئولتۇرۇشلۇق بىر مۇساپىر ياكى ياقا يۇرتلۇق بېيىغان ۋە ئۇنىڭغا قوشنا قېرىندىشىڭ كەمبەغەللىشىپ، ئۇزىنى شۇ قوشنا مۇساپىرغا ۋە ياكى شۇ مۇساپىرنىڭ مەلۇم بىر ئەۋلادىغا ساتسا، 48 ئۇ سېتىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا پۇل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىش ھوقۇقى قالىدۇ؛ ئۇنىڭ تاكا-تۇكىلىرىنىڭ ھەرقايسىسى ئۇنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. 49 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ تاغىسى ياكى تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋە ياكى جەمەتىدىن بولغان

هەرقايسى يېقىن تۇغقىنى ئۆنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ، ياكى تۇزىنىڭ قۇربى يەتسە، پۈل بېرىپ تۇز-تۇزنى ھۆرلۈككە سېتىۋالسا بولىدۇ. **50** ئۆنى سېتىۋالىدىغان كىشى ئۆزىنىڭ خوجىسى بىلەن گەپلىشىپ سېتىلغان يىلدىن تارتىپ ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك بولغانلىقىنى ھېسابلاپ، سېتىۋېلىش باھاسىنى يىللارنىڭ سانىغا قاراپ ھېسابلىسۇن؛ [ھۆرلۈك پۈلنى ھېسابلاشتا قۇلنىڭ خوجىسىغا] ئىشلەشكە كېرەك بولغان قالغان كۈنلىرىنىڭ ھەققى «مەددىكارنىڭ ئىشلىگەن كۈنلىرى»دەك ھېسابلانسۇن. **51** ئازادلىق يىلىغا يەنە خېلى يىللار بولسا، شۇنى ھېسابلاپ، سېتىلغان پۈلنىڭ نىسبىتى بويىچە ھۆرلۈك پۈلنى ھېسابلاپ بەرسۇن؛ **52** ئەگەر ئازادلىق يىلىغا ئاز يىللار قالغان بولسا، ئۆنى ھېساب قىلىپ، قالغان قۇللۇق يىللىرىغا مۇۋاپىق پۈلنى ياندۇرۇپ بەرسۇن. **53** بولمىسا، قۇل شۇ خوجىسىنىڭ يېنىدا يىللىق مەددىكاردەك تۇرۇشى كېرەك؛ ئۆزىنىڭ خوجىسى سېنىڭ كۆز ئالدىڭدا ئۆزىڭگا قاتتىق قوللۇق بىلەن خوجىلىق قىلمىسۇن. **54** ئەگەر قۇل يۇقىرىقى يوللار بىلەن ھۆرلۈككە چىقالمىسا، ئازادلىق يىلى كەلگەندە قويۇپ بېرىلسۇن ـ ئۇ باللىرى بىلەن قوشۇلۇپ ئازاد بولىدۇ. **55** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ ئۆزى ماڭا قۇل-بەندىلىرىمدۇر؛ ئۇلار مەن ئۆزۈم مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن قۇل-بەندىلىرىمدۇر. خۇدايىڭلار پەروەردىگار ئۆزۈمدۇرمەن.

26

سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ياسىماڭلار ياكى ئۆزۈڭلارغا ھېچ ئويما مەبۇد ياكى ھەيكەل-تۇۋرۇكنى تۇرغۇزماڭلار ياكى ئۆلارغا باش ئۇرۇشقا ئوپۇلغان نەقىشلىك تاشلارنى زېمىنىڭلاردا ھەرگىز تىكلىمەڭلار؛ چۈنكى ئۆزۈم خۇدايىڭلار پەروەردىگارىدۇرمەن. **2** مېنىڭ شاباتلىرىمنى تۇتۇپ، مۇقەددەس جايىمغا ئىخلاسسىز بولۇڭلار. مەن پەروەردىگارىدۇرمەن. **3** ئەگەر سىلەر مېنىڭ بەلگىمىلىرىمدە مېڭىپ، ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئۆلارغا ئەمەل قىلساڭلار، **4** مەن يېرىڭلارنىڭ ئۆز ھوسۇلىنى بېرىپ ئۇرۇشىغا، دالادىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى چىقىرىشىغا ۋاقتىدا يامغۇرلىرىڭلارنى ياغدۇرۇپ تۇرىمەن. **5** شۇنىڭ بىلەن خامان تېپىش ۋاقتى ئۆزۈم يىغىش پەسلىگىچە بولىدۇ، ئۆزۈم يىغىش ۋاقتى تېرىلغۇ ۋاقتىغىچە بولىدۇ؛ سىلەر ئېنىڭلارنى تويۇنغۇچە يەپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا تىنچ-ئامان ئولتۇرىسىلەر. **6** مەن زېمىنغا ئارام-تىنچلىق ئاتا قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سىلەرنى قورقۇتالمايدۇ؛ ئارامخۇدا يېتىپ ئۇخلايسىلەر؛ ۋەھشىي ھايۋانلارنى زېمىندىن يوقىتىمەن، قىلىچمۇ زېمىنىڭلاردىن ئۆتمەيدۇ؛ **7** سىلەر دۇشمەنلىرىڭلارنى قوغلايسىلەر، ئۇلار ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. **8** سىلەردىن بەش كىشى يۈز كىشىنى قوغلايدۇ، يۈز كىشى ئون مىڭنى قاچۇرىدۇ؛ دۇشمەنلىرىڭلار بولسا ئالدىڭلاردا قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ. **9** مەن سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىپ، سىلەرنى پەرزەنت كۆرگۈزۈپ كۆپەيتىمەن، سىلەر بىلەن باغلىنىش ئەھدەمنى مەزمۇت تۇرغۇزىمەن. **10** سىلەر تېخىچە ئۆزۈڭ ساقلانغان كونا ئاشلىقنى يەۋاتقىنىڭلاردا، يېڭى ئاشلىق چىقىدۇ؛ يېڭىسى ۋەجىدىن كونىسىنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **11** مەن ئۆز ماكانىمنى ئاراڭلاردا تۇرغۇزىمەن ۋە قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلەنمەيدۇ. **12** مەن ئاراڭلاردا مېڭىپ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن ۋە سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر. **13** مەن سىلەرنى مىسىردا قۇلالارنىڭ قۇللىرى بولۇشتىن ھۆر قىلىشقا شۇ زېمىندىن چىقارغان خۇدايىڭلار پەروەردىگارىدۇرمەن؛ مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، قەددىڭلارنى تىك قىلىپ ماڭغۇزدۇم. **14** ھالبۇكى، ئەگەر سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي، بۇ ئەمرلەرنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلماي، **15** بەلگىمىلىرىمنى تاشلاپ، قەلبىڭلاردىن ھۆكۈملىرىمنى يامان كۆرۈپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى تۇتماي، ئەھدەمنى بۇزىساڭلار، **16** مەنمۇ بېشىڭلارغا شۇ ئىشلارنى چۈشۈرىمەنكى، ـ مەن سىلەرگە ۋەھىمە سېلىپ، كۆزۈڭلارنى كور قىلدىغان، جىنىڭلارنى زەئىپلەشتۈرىدىغان سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلىنى بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن. سىلەر ئۇرۇقۇڭلارنى بىكار چېچىپ-تېرىيىسىلەر، چۈنكى دۇشمەنلىرىڭلار ئۇنى يەپ كېتىدۇ. **17** مەن يۈزۈمنى سىلەرگە قارشى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۇشمەنلىرىڭلاردىن ئۇرۇلۇپ قاچىدىغان بولىسىلەر؛ سىلەرنى ئۆچ كۆرگۈچىلەر ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ؛ ھېچكىم سىلەرنى قوغلىمىسىمۇ، قاچىسىلەر. **18** بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، بەلكى ماڭا يەنە قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلار تۆپەيلىدىن سىلەرگە بولغان جازانى يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن، **19** كۈچ-ھەيۋەڭلاردىن بولغان ھاكاۋۇرلۇقىڭلارنى سۇندۇرىمەن؛ ئاسمىنىڭلارنى تومۇردەك قىلىپ، يېرىڭلارنى مىستەك قىلىۋېتىمەن؛ **20** ئەجىر-جاپايىڭلار بىكارغا كېتىدۇ؛ يېرىڭلار ھوسۇل بەرمەيدۇ، دالادىكى دەرەخلەرگە مېۋە چۈشمەيدۇ. **21** ئەگەر يەنىلا مەن بىلەن قارشى ماڭساڭلار، شۇندىقالا ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، مەن گۇناھلىرىڭلارغا لايىق بېشىڭلارغا چۈشىدىغان ۋابا-كۆلپەتلەرنى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىمەن. **22** ئاراڭلارغا سىلەرنى باللىرىڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان، چارپايلىرىڭلارنى يوقىتىدىغان، سىلەرنى ئازلىتىدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ يول-كوچىلىرىڭلار ئادەمزاتسىز چۆلدەك بولۇپ قالىدۇ. **23** سىلەر بۇ ئىشلار ئارقىلىق ئىبرەت-تەربىيە ئالماي، بەلكى يەنىلا ماڭا قارشى ماڭساڭلار، **24** مەنمۇ سىلەرگە قارشى مېڭىپ، گۇناھىڭلار تۆپەيلىدىن بولغان جازانى يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ، مەن ئۆزۈم سىلەرنى ئۇرىمەن؛ **25** ئۈستۈڭلارغا ئەھدەمنى بۇزغانلىقىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالدىغان قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر شەھەرلەرگە يېغىلىۋالسىلەر، مەن ئاراڭلارغا ۋابا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر دۇشمەنلىرىڭ قولىغا چۈشىسىلەر. **26** سىلەرگە يۇلەنچۈك بولغان ئاشلىقنى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ ئون ئايال بىر بولۇپ بىر تونۇردا نان يېقىپ، نانلارنى سىلەرگە تارازىدا تارتىپ بېرىدۇ، ئەمما بۇنى يېگىنىڭلار بىلەن تويمايسىلەر. **27** ئەگەر بۇلاردىن ھېچ ئىبرەت ئالماي، ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، بەلكى ماڭا قارشى ماڭساڭلار، **28** مەنمۇ قەھىر بىلەن سىلەرگە قارشى ماڭىمەن؛ مەن، يەنى مەن ئۆزۈم گۇناھلىرىڭلار ئۈچۈنلا سىلەرگە قارشى ماڭىمەن؛ مەن، يەنى مەن ئۆزۈم گۇناھلىرىڭلار ئۈچۈن يەنە يەتتە ھەسسە ئېغىرلىتىپ چۈشۈرىمەن. **29** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوغۇللىرىڭلارنىڭ گۆشى ۋە قىزلىرىڭلارنىڭ گۆشىنى يەيسىلەر؛ **30** شۇندىقالا مەن قۇربانلىق «يۇقىرى جاي»لىرىڭلانى ۋەيران قىلىپ، «كۆزن ئۇۋۇلۇق»لىرىڭلارنى سۇندۇرۇپ، ئۆلۈكلىرىڭلارنى سۇنۇق بۇتلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە تاشلۇۋېتىمەن؛ مېنىڭ قەلبىم سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. **31** مەن شەھەرلىرىڭلارنى ۋەيران قىلىپ، مۇقەددەس جايلىرىڭلارنى خاراب قىلىپ، [قۇربانلىقلىرىڭلارنىڭ] خۇشبۇيلىرىنى يەنە پۇرىمايمەن؛ **32** زېمىننى ھالاكەتكە ئېلىپ بارىمەن؛ ئۇنىڭدا ئولتۇراقلاشقان دۇشمەنلىرىڭلار بۇ ئەھۋالغا ھەيران ئوھەس قالىدۇ. **33** سىلەرنى ئەللەرنىڭ تارىسىغا تارتىپ، كەينىڭلاردىن قىلىچنى سۇغۇرۇپ قوغلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن زېمىنىڭلار ۋەيران بولۇپ شەھەرلىرىڭلار خاراب قىلىنىدۇ. **34** ئۇ ۋاقىتتا، سىلەر دۇشمەنلىرىڭلارنىڭ زېمىنىدا تۇرۇۋاتقىنىڭلاردا، زېمىن ۋەيرانە بولغان بارلىق كۈنلەردە، زېمىن ئۆز شاباتلىرىدىن سۈيۈنىدۇ؛ ئۇ زامانىدا زېمىن دەرۋەقە ئارام ئېلىپ ئۆز شاباتلىرىدىن سۈيۈنىدۇ. **35** ئۆزى ۋەيرانە بولۇپ تۇرغان بارلىق كۈنلىردە ئۇ ئارام ئالىدۇ، يەنى سىلەر ئۆزىڭلا ئۇرۇقۇۋاتقان ۋاقىتتىكى شاباتلىرىڭلاردا ھېچ ئالمىغان ئارامنى ئەمدى ئالىدۇ. **36** ئاراڭلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولسا، ئۇلار دۇشمەنلىرىڭ زېمىنلىرىدا تۇرغىنىدا كۆڭۈللىرىگە يۈرەكزادلىك سالىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشكەن بىر يوپۇرماقنىڭ شەپىسىنى ئاڭلىسا قىلچىتىن قاچقانىدەك قاچىدۇ؛ ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ يېقىلىپ چۈشىدۇ. **37** گەرچە ھېچكىم ئۇلارنى قوغلىمىسىمۇ، دەرۋەقە قىلىچتىن يېقىتىلغانىدەك ئۇلار بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە

پۇتلىشىپ يىقىلىدۇ، سىلەردە دۇشمەنلىرىگىلارغا قارشى تۇرغۇدەك كۈچ قالمايدۇ. 38 ئەللەرنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر، دۇشمەنلىرىگىلارنىڭ زېمىنى سىلەرنى يەپ كېتىدۇ. 39 ئاراگىلاردىن قۇتۇلۇپ قالغانلىرى بولسا تۆز رەزىللىكى تۈپەيلىدىن دۇشمەنلىرىگىلارنىڭ زېمىندا زەئىپلىشىدۇ؛ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ رەزىللىكىدىمۇ يۇرۇپ، شۇلار زەئىپلەشكەندەك ئۆلۈرمۇ زەئىپلىشىدۇ. 40 ھالبۇكى، ئۆلار تۆزى قىلغان رەزىللىكى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكىنى، ماگا يۈز تۇرۇپ ئاسىيلىق قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۆلارنىڭ ماگا قارشى تۇرۇپ ماڭغىنىنى بوينىغا ئالىدۇ، 41 شۇنىڭدەك مېنىڭ ئۆلارغا قارشى ماڭغىنىمغا، شۇنىڭدەك ئۆلارنى دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمغا ئىقرار بولىدۇ. شۇڭا ئەگەر ئۆ ۋاقىتتا ئۆلارنىڭ خەتنىسىز كۆڭۈل تۇۋەن قىلىنىپ، ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلسا، 42 ئۇنداقتا مەن ياقۇپ بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى ياد قىلىپ، ئىسھاق بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ۋە ئىبراھىم بىلەن باغلىغان ئەھدەمنىمۇ ئېسىمگە كەلتۈرىمەن، زېمىنىنىمۇ ياد قىلىمەن. 43 چۈنكى زېمىن ئۆلاردىن تاشلىنىپ، ئۆلارسىز بولۇپ خارابە تۇرغان ۋاقىتتا، شابات كۈنلىرىدىن سۈيۈنىدۇ؛ ئۆلار بولسا ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى قوبۇل قىلىدۇ؛ سەۋەبى دەل شۇكى، ئۆلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تاشلىدى، بەلگىلىمىلىرىمنى قەلبىدىن يامان كۆرگەندى. 44 ھالبۇكى، شۇنداق بولسىمۇ، ئۆلار ئۆز دۇشمەنلىرىنىڭ زېمىندا ئۆرغىنىدا مەن ئۆلارنى تاشلىمايمەن يا كى ئۆلارغا ئۆچۈلۈك قىلمايمەن، شۇنىڭدەك ئۆلار بىلەن باغلىغان ئەھدەمنى بۇزمايمەن، ئۆلارنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئۆزۈم ئۆلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 45 مەن بەلكى ئۆلارنى دەپ، ئۆلارنىڭ خۇداسى بولۇشقا ئەللەرنىڭ كۆزى ئالدىدا مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن باغلاشقان ئەھدەمنى ئېسىمدە تۇتىمەن. مەن پەرۋەردىگارىدۇرمەن. 46 پەرۋەردىگار مۇسانى ۋاستە قىلىپ، سىناي تېغىدا تۆزى بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا بېكىتكەن ھۆكۈملەر، بەلگىلىمىلەر ۋە قانۇنلار مانا شۇلار ئىدى.

27

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ ئەگەر بىرسى پەۋقۇلئاددە بىر قەسەم قىلىپ مەلۇم كىشىنىڭ جېنىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇ كىشىگە سەن بېكىتكەن جېننىنىڭ قىممىتىنىڭ نەرخى تۆۋەندىكىدەك بولىدۇ؛ 3 يېشى يىگىرمە بىلەن ئاتمىشنىڭ ئارىلىقىدا بولغان ئەر كىشى بولسا، سەن توختىتىدىغان قىممىتى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۇچېمىم بىرلىكى بويىچە بولسۇن؛ ئۇنىڭ قىممىتى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. 4 ئايال كىشى بولسا، ئاراگىلاردا توختىتىلغان قىممىتى ئوتتۇز شەكەل بولسۇن. 5 ئەگەر يېشى بەش بىلەن يىگىرمىنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، ئەركەك ئۇچۇن توختىتىلىدىغان قىممىتى يىگىرمە شەكەل بولۇپ، ئايال كىشى ئۇچۇن ئون شەكەل بولسۇن. 6 ئەگەر يېشى بىر ئاي بىلەن بەش ياشنىڭ ئارىلىقىدا بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئوغۇل بالا ئۇچۇن بەش شەكەل، قىز بالا ئۇچۇن ئۈچ شەكەل كۈمۈش بولسۇن. 7 ئەگەر ئاتمىش يا ئۇنىڭدىن چوڭراق ياشتىكى كىشى بولسا، توختىتىلىدىغان قىممىتى ئەر كىشى ئۇچۇن ئون بەش شەكەل، خوتۇن كىشى ئۇچۇن ئون شەكەل بولسۇن. 8 ئەگەر بىرسى توختىتىلغان قىممىتىنى تۆلەشكە قۇربى يەتمىسە، ئۇ ئۆزىنى كاھىننىڭ ئالدىدا تەق قىلسۇن؛ كاھىن ئۇنىڭ قىممىتىنى بېكىتسۇن. كاھىن قەسەم قىلغۇچىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭ قىممىتىنى توختىتىپ بەرسۇن. 9 ئەگەر بىرسى [قەسەم قىلىپ] پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق بولۇشقا لايىق بولىدىغان بىر ھايۋانىنى ئۇنىڭغا ئاتىغان بولسا، ئۇنداقتا شۇنداق ھايۋانلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇتلەق مۇقەددەس سانالسۇن؛ 10 ھايۋان ناچار بولسا ئۇنىڭ ئورنىغا ياخشىنى يا كى ياخشىنىڭ ئورنىغا ناچارنى تېگىشىشكە يا كى ئورنىغا باشقىسىنى ئالماشتۇرۇۋشقا ھەرگىز بولمايدۇ. مۇبادا ئاتىغۇچى ئۆ ھايۋاننىڭ ئورنىغا يەنە بىر ھايۋانىنى يەڭگۈشلىمەكچى بولسا، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئەكەلگىنىنىڭ ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن. 11 ئەگەر ھايۋان پەرۋەردىگارغا ئاتالغان قۇربانلىققا لايىق بولمايدىغان بىر «ناپاك» ھايۋان بولسا، ئۇنداقتا ئۆ ھايۋانىنى كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلسۇن؛ 12 ئاندىن كاھىن ئۆزى ئۆنىڭ ياخشى-ياماناۋلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا شۇنداق بولسۇن. 13 ئەگەر ئىگىسى پۈل تۆلەپ ھايۋانىنى قايتۇرۇۋۇۋلماقچى بولسا، توختىتىلغان قىممىتىگە يەنە ئۆنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن. 14 ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولسۇن دەپ ئۆيىنى ئۆنىڭغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، كاھىن ئۆنىڭ ياخشى-ياماناۋلىقىغا قاراپ قىممىتىنى توختاتسۇن؛ كاھىن ئۆنىڭ قىممىتىنى قانچە توختاتقان بولسا، شۇ قىممىتى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. 15 كېيىن ئەگەر ئۆيىنى ئاتىغۇچى كىشى ئۆنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۆ توختىتىلغان قىممىتىگە ئۆنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن ئۆي يەنە ئۆنىڭ بولىدۇ. 16 ئەگەر بىرسى ئۆز مال-مۈلكى بولغان ئېتىزلىقىنىڭ بىر قىسمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلسا، قىممىتى ئۆنىڭغا قانچىلىك ئۇرۇق كېتىدىغان يەر بولسا، قىممىتى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە توختىتىلسۇن. 17 ئەگەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن تارتىپ ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلسا، سەن قانچە توختاتساڭ شۇ بولسۇن. 18 لېكىن ئەگەر بىرسى «ئازادلىق يىلى»دىن كېيىن ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغان بولسا، كاھىن كېلىدىغان ئازادلىق يىلىغىچە قانچىلىك يىللار قالغانلىقىنى ھېسابلاپ قىممىتىنى توختاتسۇن. ئۆتۈپ كەتكەن يىللارغا قاراپ تولۇق باھادىن مۇۋاپىق پۈل كېمەيتىلسۇن. 19 ئەگەر بىرسى ئۆز ئېتىزلىقىنى مۇقەددەس قىلغاندىن كېيىن پۈل تۆلەپ ئۆنى قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۆ سەن توختاتقان قىممىتىگە يەنە ئۆنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بەرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىزلىق ئۆنىڭ ئۆز قولىغا قايتىدۇ. 20 ئەگەر ئۆ پۈل بېرىپ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋالمىغان بولسا يا كى باشقا بىرسىگە سېتىپ بەرگەن بولسا، كېيىن شۇ ئېتىزلىقنى قايتۇرۇۋۇپلىشقا بولمايدۇ، 21 بەلكى ئازادلىق يىلى كەلگەندە ئېتىزلىق «ئىگىسىگە قايتۇرۇلىدىغاندا» ئۆ مۇتلەق بېغىشلانغان يەرگە ئوخشاش، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلىنىپ، مىراس ھوقۇقى كاھىنغا ئۆتىدۇ. 22 ئەگەر بىرسى سېتىۋالغان ئەمما ئۆز مىراسى بولمىغان بىر پارچە يەر-ئېتىزنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان بولسا، 23 كاھىن ئازادلىق يىلىغىچە قالغان يىلنى ھېسابلاپ، قىممىتىنى توختاتسۇن. ئاندىن ئۆ كۈنۈى شۇ كىشى توختىتىلغان قىممىتىنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلغان نەرسە سۈپىتىدە كەلتۈرسۇن. 24 لېكىن ئازادلىق يىلى كەلگەندە، ئېتىزلىق كىمدىن ئېلىنغان بولسا، شۇ كىشىگە، يەنى ئەسلىدىكى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىلسۇن. 25 سەن توختىتىدىغان بارلىق قىممەتلەر بولسا ھەمىشە مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۇچېمىم بىرلىكى بويىچە ھېسابلانسۇن؛ بىر شەكەل يىگىرمە گەراھقا باراۋەر بولىدۇ. 26 لېكىن چارپاينىڭ ئۆزىچە بالىسى ئۆزىچە بالا بولغانلىقى سەۋەبىدىن ئەسلىدىنلا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان بولغاچقا، كالا بولسۇن، قوي-ئۆچكە بولسۇن ھېچكىم ئۆنى «خۇداغا ئاتاپ» مۇقەددەس قىلمىسۇن؛ چۈنكى ئۆ ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىدى. 27 ئەگەر ئۆ ناپاك بىر ھايۋاندىن ئۆتۈغلۇغان بولسا، ئىگىسى سەن توختاتقان قىممەتكە يەنە ئۆنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، ئاندىن ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسۇن؛ لېكىن ئەگەر ئىگىسى ئۆنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالمايمەن دېسە، ئۆ ھايۋان سەن توختاتقان قىممەتكە سېتىلسۇن. 28 ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا ئۆز مېلىدىن، ئادەم بولسۇن، ھايۋان بولسۇن يا كى مىراس يېرى

بولسۇن، پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتىغان بولسا، ئۇنداق نەرسە ھەرگىز سېتىلمىسۇن ياكى بەدەل تۆلەش بىلەنمۇ قايتۇرۇلمىسۇن. پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغان ھەرنەرسە بولسا «ئەڭ مۇقەددەسلەرنىڭ بىرى» ھېسابلىنىپ، ئۇنىڭغا خاس بولىدۇ. 29 ئەگەر بىر ئادەم خۇداغا مۇتلەق خاس ئاتالغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۆچۈن بەدەل بېرىلىپ، قايتۇرۇۋېلىنىشقا ھەرگىز بولمايدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 30 يەر-زېمىندىن چىققان ھەممە ھوسۇلنىڭ ئوندىن بىرى بولغان ئۇشىرە بولسا، يەرنىڭ دانلىق زىرائەتلىرى بولسۇن ياكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىسى بولسۇن، پەرۋەردىگارنىڭكى بولىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنغاندۇر. 31 بىرسى ئۆز ئۇشرىلىرىدىن مەلۇم بىرنەرسىنى بەدەل بېرىپ قايتۇرۇۋالماقچى بولسا، ئۇ شۇنىڭغا يەنە ئۆنىڭ قىممىتىنىڭ بەشتىن بىرىنى قوشۇپ بېرىپ، قايتۇرۇۋالسۇن. 32 كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن ئېلىنىدىغان ئۇشىرە بولسا پادىچىنىڭ تايىقى ئاستىدىن ئۆتكۈزۈلگەن ھايۋانلاردىن ھەر ئوننىچىسى بولسۇن؛ پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس قىلىنغىنى شۇ بولسۇن. 33 ھېچكىم ئۇنىڭ ياخشى-يامانلىقىغا قارىمىسۇن ۋە ياكى ئۇنى ئالماشتۇرمىسۇن؛ ئەگەر ئۇنى ئالماشتۇرىمەن دېسە، ئاۋۋالقىسى بىلەن ئورنىغا ئالماشتۇرۇلغان ھەر ئىككىسى مۇقەددەس سانالسۇن؛ ئۇ ھەرگىز بەدەل تۆلۈپ قايتۇرۇۋېلىنمىسۇن. 34 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇساغا تاپىلىغان، ئىسرائىللارغا تاپشۇرۇش كېرەك بولغان ئەمرلەر مانا شۇلار ئىدى.

چۆل-بایاۋاندىكى سەپەر

1 ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە، جامائەت چېدىرىدا تۇرۇپ مۇىساغا مۇنداق دېدى: — **2** سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنى قەبىلىسى، ئاتا جەمەتى بويىچە سانىنى ئېلىپ چىقىڭلار، ئادەملەرنىڭ ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، بارلىق ئەركەكلەر تىزىملانسۇن. **3** ئىسرائىللار ئىچىدە ئومۇمەن يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ھارۇن بىلەن ئىككىڭلار ئۇلارنىڭ قوشۇن-قىسمىلىرى بويىچە سانىغان ئوتكۈزۈڭلار. **4** ھەربىر قەبىلىدىن سىلەرگە ياردەملىشىدىغان بىردىن كىشى بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بېشى بولىدۇ. **5** تۆۋەندىكىلەر سىلەرگە ياردەملىشىدىغانلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر؛ **6** شىمئۇن قەبىلىسىدىن زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل؛ **7** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئاممىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون؛ **8** ئىسساكار قەبىلىسىدىن زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل؛ **9** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب؛ **10** يۈسۈپ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئەفرائىم قەبىلىسىدىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما؛ ماناسسەھ قەبىلىسىدىن پىداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل؛ **11** بىنيامىن قەبىلىسىدىن گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان؛ **12** دان قەبىلىسىدىن ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئېزەر؛ **13** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل؛ **14** گاد قەبىلىسىدىن دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف؛ **15** نافتالى قەبىلىسىدىن ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا». **16** بۇلار جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغانلار، يەنى ئاتا جەمەت-قەبىلىلىرىنىڭ باشلىقلىرى، مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ باش سەردارلىرى ئىدى. **17** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن ئىسمى ئاتالغان بۇ كىشىلەرنى باشلاپ، **18** ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى پۈتكۈل جامائەتنى يىغدى؛ ئۇلار خەلقنىڭ ھەربىرىنىڭ قەبىلە-نەسەبى، ئاتا جەمەتى بويىچە ئىسمىنى ئاساس قىلىپ، يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلارنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ تىزىملىدى. **19** پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، مۇسا سىناي چۆلىدە ئۇلارنى شۇنداق سانىغان ئوتكۈزدى. **20** ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **21** رۇبەن قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق ئالتە مىڭ يېرىم كىشى بولدى. **22** شىمئۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغان ئەركەكلەرنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **23** شىمئۇن قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى بولدى. **24** گادنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **25** گاد قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **26** يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **27** يەھۇدا قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى بولدى. **28** ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **29** ئىسساكار قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **30** زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **31** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **32** يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى: — ئۇنىڭ ئوغلى ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **33** ئەفرائىم قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **34** [يۈسۈپنىڭ ئىككىنچى ئوغلى] مانا‌سسەھنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **35** مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولدى. **36** بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **37** بىنيامىن قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **38** دانىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **39** دان قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. **40** ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **41** ئاشىر قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرىق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. **42** نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە، ئىسمى ئاساس قىلىنىپ، يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ تىزىملاندى؛ **43** نافتالى قەبىلىسىدىن سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى بولدى. **44** يۇقىرىقىلار بولسا سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى ئەمىرى ‹ھەربىرى ئۆز ئاتا جەمەتىگە ۋەكىل بولدى› ئۇلارنى سانىغان ئوتكەزگەن. **45** شۇنداق قىلىپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى ئىسرائىلدا يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلاردىن، جەڭگە چىقالايدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتلىرى بويىچە تىزىملاندى؛ **46** سانىغان ئوتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. **47** بىراق لاۋىيلار ئاتا جەمەت-قەبىلىسى بويىچە سانىغانىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلمىدى. **48** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **49** «سەن پەقەت لاۋىي قەبىلىسىنلا شۇ ھېسابقا كىرگۈزمىگىن، ئۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنىمۇ ئىسرائىللارنىڭ قاتارىغا كىرگۈزمىگىن. **50** لېكىن سەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ] ھۇكۇم-گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى ھەم ئۇنىڭغا دائىر بارلىق نەرسىلەرنى باشقۇرۇشقا تەيىنلىگىن؛ ئۇلار [ئىبادەت] چېدىرىنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرىدۇ؛ ئىبادەت چېدىرىنىڭ خىزمىتىنى قىلغۇچىلار شۇلار بولسۇن، ئۇلار چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىدا ئۆز چېدىرلىرىنى تىكسۇن. **51** چېدىرنى كۆچۈرىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار سۆكسۇن؛ چېدىرنى تىكىدىغان چاغدا ئۇنى لاۋىيلار تىكسۇن؛ [لاۋىيلارغا] يات بولغان ھەرقانداق ئادەم ئۇنىڭغا يېقىنلاشسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن. **52** ئىسرائىللار بارگاھ قۇرغاندا ھەر ئادەم ئۆز قىسمىدا، ئۆزىگە خاس ئۇغ ئاستىغا چېدىر تىكسۇن. **53** بىراق [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۇكۇم-گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىغا بارگاھ قۇرسۇن؛ لاۋىيلار خۇدانىڭ ھۇكۇم-گۇۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىرنى

مۇھاپىزەت قىلىشقا مەسئۇل بولدىڭ» — دېگەندى. 54 ئىسرائىللار ئەنە شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئۇلار شۇنداق قىلدى.

2 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا مۇنداق دېدى: — 2 ئىسرائىللار ھەربىرى تۇزلىرىنىڭ تۇغى ئاستىغا، تۇزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ بايراقى ئاستىدا چېدىر تىكسۇن؛ جامائەت چېدىرنىڭ تۆت ئەتراپىدىن سەل يىراقراق بارگاھ قۇرسۇن. 3 كۈن چىقىش تەرەپكە، شەرق تەرەپكە قارىتىپ تۆز تۇغى ئاستىدا قوشۇن-قىسمى بويىچە بارگاھ قۇردىغىنى يەھۇدابولسۇن؛ يەھۇدالارنىڭ ئەمىرى ئاممىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون بولسۇن. 4 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي يەتمىش تۆت مىڭ ئالتە يۈز كىشى. 5 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇردىغىنى ئىسساكار قەبىلىسى بولسۇن؛ ئىسساكارلارنىڭ ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولسۇن. 6 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك تۆت مىڭ تۆت يۈز كىشى. 7 ئۇلارنىڭ يېنىدا يەنە زەبۇلۇن قەبىلىسى بولسۇن؛ زەبۇلۇنلارنىڭ ئەمىرى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولسۇن. 8 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك يەتتە مىڭ تۆت يۈز كىشى. 9 ئومۇمەن يەھۇدا بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسمىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەكسەن ئالتە مىڭ تۆت يۈز كىشى؛ ئۇلار ئالدى بىلەن يولغا چىقسۇن. 10 — جەنۇب تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇردىغىنى رۇبەن قەبىلىسى بولسۇن؛ رۇبەنلارنىڭ ئەمىرى شىدئورنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر بولسۇن. 11 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرق ئالتە مىڭ بەش يۈز كىشى. 12 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇردىغىنى شىمىئون قەبىلىسى بولسۇن؛ شىمىئونلارنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولسۇن. 13 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك توققۇز مىڭ ئۈچ يۈز كىشى. 14 ئۇلارنىڭ يېنىدا گاد قەبىلىسى بولسۇن؛ گادلارنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولسۇن. 15 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرق بەش مىڭ ئالتە يۈز ئەللىك كىشى. 16 رۇبەن بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇنى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك بىر مىڭ تۆت يۈز ئەللىك كىشى؛ ئۇلار ئىككىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقسۇن. 17 ئاندىن جامائەت چېدىرى بىلەن لاۋىيلارنىڭ بارگاھى باشقا بارگاھلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭسۇن؛ ئۇلار قانداق بارگاھ قۇرغان بولسا، شۇنداق يولغا چىقسۇن؛ ھەر قايىسىسى ئۆز ئورندا ئۆز تۇغى ئاستىدا بولسۇن. 18 — كۈن پېتىش تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇردىغىنى ئەفرائىم قەبىلىسى بولسۇن؛ ئەفرائىملارنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولسۇن. 19 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرق مىڭ بەش يۈز كىشى. 20 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇردىغىنى مانا‌سسەھ قەبىلىسى بولسۇن؛ مانا‌سسەھلەرنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولسۇن. 21 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز ئىككى مىڭ ئىككى يۈز كىشى. 22 ئۇلارنىڭ يېنىدا بىنيامىن قەبىلىسى بولسۇن؛ بىنيامىنلارنىڭ ئەمىرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولسۇن. 23 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئوتتۇز بەش مىڭ تۆت يۈز كىشى. 24 ئومۇمەن ئەفرائىم بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن قىسمىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز سەككىز مىڭ بىر يۈز كىشى؛ ئۇلار ئۈچىنچى سەپ بولۇپ يولغا چىقسۇن. 25 — شىمال تەرەپتە، تۇغ تىكلەپ، قوشۇن تەرتىپى بىلەن بارگاھ قۇردىغىنى دان قەبىلىسى بولسۇن. دانلارنىڭ ئەمىرى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئېزەر بولسۇن. 26 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئاتمىش ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى. 27 ئۇنىڭ يېنىدا بارگاھ قۇردىغىنى ئاشىر قەبىلىسى بولسۇن؛ ئاشىرلارنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولسۇن. 28 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي قىرق بىر مىڭ بەش يۈز كىشى. 29 ئۇلارنىڭ يېنىدا نافتالى قەبىلىسى بولسۇن؛ نافتالىلارنىڭ ئەمىرى ئېنىننىڭ ئوغلى ئاھىرا بولسۇن. 30 ئۇنىڭ قوشۇنى، يەنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز كىشى. 31 دان بارگاھىغا قارايدىغانلارنىڭ ھەممىسى، يەنى قوشۇن-قىسمىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك يەتتە مىڭ ئالتە يۈز كىشى؛ ئۇلار تۇز تۇغلىرى ئاستىدا ھەممىنىڭ كەينىدە يولغا چىقسۇن. 32 يۇقىرىدىكىلەر تۇز ئاتا جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر؛ قوشۇن-قىسمىلىرى بويىچە بارگاھلاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئالتە يۈز ئۈچ مىڭ بەش يۈز ئەللىك كىشى بولدى. 33 براق لاۋىيلارلا، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللار قاتاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلمىدى. 34 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە ئىش تۇتۇپ، تۇزلىرىنىڭ تۇغى بويىچە بارگاھ قۇراتتى؛ ئۇلار تۇز قەبىلىسى ۋە ئاتا جەمەتى تەرتىپى بويىچە يولغا چىقاتتى.

3 پەرۋەردىگار سىناي تېغىدا مۇسا بىلەن سۆزلەشكەن كۈنلەردە، ھارۇن بىلەن مۇسانىڭ ئەۋلادلىرى تۇۋەندىكىلەردىن ئىبارەت ئىدى. 2 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق: تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ناداب ئىدى، ئۇنىڭ يەنە ئابىھۇ، ئەلئازار، ئىتامار دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 3 ھارۇننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئەنە شۇنداق ئىدى، ئۇلار مەسىھلەنگەن كاھىنلار ئىدى؛ [مۇسا] ئۇلارنى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە خۇداغا ئاتاپ ئايرىغانىدى. 4 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ سىناي چۆلىدە غەيرىي بىر ئوتنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنغىنى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆلدى ۋە ئۇلارنىڭ ھېچ نەسىلى قالمىدۇرۇلمىدى؛ ئەلئازار بىلەن ئىتامار ئۆز ئاتىسى ھارۇن ئالدىدا كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەتتى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 6 سەن لاۋِي قەبىلىسىنى ئالدىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى كاھىن ھارۇننىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئۆنىتىڭ ئالدىغا ھازىر قىل. 7 ئۇلار ھارۇننىڭ ھاجىتى ۋە پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھاجىتىدىن چىقىپ جامائەت چېدىرنىڭ ئالدىدا ۋەزىپە ئۆتەپ، ئىبادەت چېدىرنىڭ خىزمىتىنى بېجىرسۇن. 8 ئۇلار يەنە جامائەت چېدىردىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى باشقۇرۇش بىلەن ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ۋەزىپە ئۆتەپ، ئىبادەت چېدىرنىڭ ئىشلىرىنى بېجىرسۇن. 9 سەن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا تەقسىملەپ بەرگىن؛ ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدىن مەخسۇس ئۇنىڭغا تاللاپ بېرىلگەن. 10 ھارۇن بىلەن ئوغۇللىرىنى بولسا سەن ئۆزىنىڭ كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەشكە بېكىتكىن؛ ھەرقانداق يات كىشى يېقىنلاشسا ئۆلتۈرۈلسۇن، — دېدى. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 12 — قارا، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللىدىم، ئۇلارنى ئىسرائىل ئىچىدە بالياتقۇنىنىڭ بارلىق تۇنجى مېۋىسىنىڭ ئورنىغا، يەنى چوڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئورنىغا قوبۇمەن، شۇڭا لاۋىيلار مېنىڭ بولىدۇ. 13 چۈنكى تۇنجى ئوغۇللارنىڭ ھەممىسى مېنىڭكىدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا تۇنجى تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى قەتل قىلغان كۈندە ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلارنىڭ ھەممىسىنى، مەيلى ئادەم بولسۇن ياكى ھايۋان بولسۇن، مۇقەددەس ھىسابلاپ مېنىڭكى قىلغانىدىم. ئۇلار مېنىڭكىدۇر؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 14 ئاندىن پەرۋەردىگار سىناي چۆل-بايا‌ۋاندا مۇساغا: — 15 — سەن لاۋىيلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىسى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈز؛ بارلىق ئەركەكلەرنى، يەنى بىر ئايلىقتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسىنى ساناقتىن

تۆتكۆز، — دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، تۆزنىڭە دېيىلگەندەك لاۋىيلارنى ساناقتىن تۆتكۆزدى. 17 لاۋىنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى مۇنداق:— گەرشون، كوھات، مەرارى. 18 گەرشوننىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى ئائىلىلىرى بويىچە لىبنى ۋە شىمەي ئىدى. 19 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە ئامرام، ئىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 20 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ئائىلىلىرى بويىچە ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتا جەمەتى بويىچە لاۋىيلارنىڭ جەمەتى بولدى. 21 گەرشوندىن لىبنىلارنىڭ جەمەتى بىلەن شىمەيلەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار گەرشونلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 22 بارلىق ئەرلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلىرىنىڭ ساناقتىن تۆتكۆزۈلگەنلىرى جەمئىي يەتتە مىڭ بەش يۈز كىشى بولدى. 23 گەرشونىڭ جەمەتى ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئارقا تەرىپىدە، يەنى غەرب تەرەپتە بارگاھ قۇردى؛ 24 گەرشون جەمەتىنىڭ ئەمرى لائەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف ئىدى. 25 گەرشونلارنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تۆزىدىكى ئاستىنقى ئىككى يانقۇچ-پەردە، تۇنۇق ئۆستىدىكى يوپۇق ۋە جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىك پەردىسىگە، 26 شۇنداقلا ھويلا ئەتراپىدىكى پەردىلەر، ھويلا دەرۋازىسىنىڭ پەردىسى ‹ھويلا پەردىلىرى ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۇرىدەپ تۇراتتى› ۋە ھويلىدا ئىشلىتىلىدىغان مۇناسىۋەتلىك بارلىق تانىلارغاقاراش ئىدى. 27 كوھاتنىڭ ئامراملارنىڭ جەمەتى، ئىزھارلارنىڭ جەمەتى، ھېبرونلارنىڭ جەمەتى ۋە ئۇززىئەللەرنىڭ جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇ كوھاتلارنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 28 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانى بويىچە، بىر ئايلىقتىن ئاشقانلار جەمئىي سەككىز مىڭ ئالتە يۈز ئادەم بولۇپ چىقتى؛ ئۇلار مۇقەددەس جايغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدىغان بولدى. 29 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى جامائەت چېدىرىنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 30 كوھات جەمەتىنىڭ ئەمرى ئۇززىئەلنىڭ ئوغلى ئەلىزافان ئىدى. 31 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى ئەھدە ساندۇقى، شىرە، چىراغدان، ئىككى قۇربانگاھ، شۇنىڭدەك مۇقەددەس جايلىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان قاچا-قۇچا، پەردە ۋە ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق نەرسىلەرگە قاراش ئىدى. 32 لاۋىيلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئەمرى بولسا كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلىئازار ئىدى؛ ئۇ مۇقەددەسخانىغا قاراش ۋەزىپىسىنى ئۆتەيدىغانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىدىغان بولدى. 33 مەراردىن ماھلى جەمەتى بىلەن مۇشى جەمەتى ۋۇجۇدقا كەلدى؛ بۇلار مەرارىنىڭ جەمەتلىرى بولدى. 34 بارلىق ئەركەكلەرنىڭ سانىغا ئاساسەن، بىر ئايلىقتىن يۇقىرى بولغانلار ساناقتىن ئۆتكۆزۈلگەندە جەمئىي ئالتە مىڭ ئىككى يۈز كىشى چىقتى. 35 مەرارىنىڭ جەمەتىنىڭ ئەمرى ئابىھايىلنىڭ ئوغلى زۇرىيەل بولدى؛ ئۇلار ئىبادەت چېدىرىنىڭ شىمال تەرىپىگە بارگاھ قۇردى. 36 مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئىبادەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرىغا، تەگلىكلىرى بارلىق ئەسۋاب-جابدۇقلىرىغا قاراش، شۇنىڭدەك بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىتىلىدىغان بارلىق نەرسىلەرگە، 37 شۇنداقلا ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىلارغا ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، قوزۇق ۋە تانىلارغا مەسئۇل بولۇشقا بەلگىلەندى. 38 ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا، شەرق تەرىپىگە، يەنى جامائەت چېدىرىنىڭ كۈنچىقىش تەرىپىگە بارگاھ قۇرغانلار مۇسا، ھارۇن ۋە ھارۇننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولۇش ۋەزىپىسىنى ئۆتەپ، مۇقەددەس جايغا قارايدىغان بولدى؛ ئۇلارغا يات بولغان ھەرقانداق ئادەم [مۇقەددەس] جايغا يېقىنلاشسا، ئۆلتۈرۈلەتتى. 39 مۇسا بىلەن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ساناقتىن ئۆتكۈزگەن بارلىق لاۋىيلار، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن ئەركەكلەر جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ چىقتى. 40 پەرۋەردىگار مۇساغا:— سەن ئىسرائىللار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان ئۇنىڭ ئۇغۇللارنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ، ئىسىم-فامىلىسى بويىچە تىزىملاپ چىق. 41 سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئۇنىڭلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل ‹مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن›؛ لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىمۇ ئىسرائىللارنىڭ بارلىق ئۇنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا خاس قىل، — دېدى. 42 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ ئۇنىڭلىرىنى قويماي ساناقتىن ئۆتكۈزدى. 43 بىر ئايلىقتىن يۇقىرى ئۇنىڭ ئوغۇل بالىلىرىنى ئىسىم-فامىلىسى بىلەن ساناقتىن ئۆتكۈزگەنده، ئۇلار جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى چىقتى. 44 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— 45 سەن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئۇنىڭلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تالىلا، شۇنداقلا لاۋىيلارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىمۇ ئىسرائىللارنىڭ مال-چارۋىلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا تالىلا؛ شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار مېنىڭكى بولىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن. 46 ۋە لاۋىيلارنىڭ ساندىن ئارتۇق چىققان ئىسرائىللارنىڭ ئۇنىڭلىرى، يەنى شۇ ئىككى يۈز يەتمىش ئۈچىنى ئۈچۈن مۇرلۇك ھەققىنى قوبۇل قىلغىن؛ 47 شۇلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن بەش شەكەل كۈمۈش ئال، كىشى سانىغا قاراپ بولسۇن؛ مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچىمى بىرلىكى بويىچەۋلاردىن ئالغىن ‹بىر شەكەل يىگىرمە گىراھدۇر›. 48 ئارتۇق چىققان ئادەملەرنىڭ، يەنى مۇرلۇك ھەققىنى تۆلىشى كېرەك بولغانلارنىڭ كۈمۈشىنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەر. 49 ئەمدى لاۋىيلار تەرىپىدىن «مۇرلۇككە چىقىرىلغان» دەپ ھىسابلانغان ئۇنىڭ ئوغۇللاردىن ئارتۇق چىققانلاردىن بولسا، مۇسا ئۇلاردىن شۇ مۇرلۇك ھەققىنى ئالدى؛ 50 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئۇنىڭلىرىدىن شۇ كۈمۈشنى، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۆلچىمى بىرلىكى بويىچە جەمئىي بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش بەش شەكەل ئالدى. 51 مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە «مۇرلۇككە چىقىرىلغان»لارنىڭ كۈمۈشىنى دەل پەرۋەردىگار بۇيرۇغىنىدەك، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردى.

4 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 2 سەن لاۋىيلار ئىچىدىن ئاتا جەمەتى بويىچە كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ ئومۇمىي سانىنى تىزىملىغىن، 3 ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا ئىش-خىزمەت قىلىشقا كېلەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى تىزىملاپ چىق. 4 كوھات ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ۋەزىپىسى ئەڭ مۇقەددەس بۇيۇملارنى باشقۇرۇش بولىدۇ. 5 بارگاھكۆچۈرۈلىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ «[ئەڭ مۇقەددەس جاي]»دىكى «ئايرىما پەردە-يوپۇق»نى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ھۆكۈم-گۈۋاھلىق ساندۇقىنى يۆگىسۇن؛ 6 ئاندىن ئۇنىڭ ئۈستىنى دېلفىننىڭ تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن تۇراپ، ئۈستىگە كۆك بىر رەختنى يېيىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى تۆتكۆزسۇن. 7 تەقدىم نان [تىزىلغان] شىرەگە كۆك بىر رەخت سېلىنىپ، ئۈستىگە لېگەن، تەخسە، پىيالە ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى چاچىدىغان قەدەھلەر تىزىپ قويۇلسۇن؛ شىرەدىمۇ «دائىمي نان» تىزىلىپ تۇرىۋەرسۇن؛ 8 بۇ نەرسىلەرنىڭ ئۈستىگە قىزىل رەخت بىلەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە دېلفىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىلىپ، ئاندىن كۆتىرىدىغان بالداقلار ئۆتكۈزۈپ قويۇلسۇن. 9 ئۇلار كۆك رەخت ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن چىراغدان بىلەن ئۈستىدىكى چىراغلارنى، پىلىك قىسقۇچلارنى، كۈلدانلارنى ۋە چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان، بارلىق مايى قاچىلايدىغان قاچىلارنى يېيىپ قويسۇن. 10 ئۇلار يەنە چىراغدان بىلەن چىراغدانغا ئىشلىتىدىغان ھەممە قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى دېلفىن تېرىسىدىن ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يۈگەپ، ئاندىن ئەپكەشكە سېلىپ قويسۇن. 11 ئالتۇن خۇشبۇيگاھقا

كۆك بىر رەخت سىلىپ، يەنە دىلغىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرگۈچىكە قوش بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويىسۇن. **12** مۇقەددەس جاينىڭ ئىچىدە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچىلارنى كۆك بىر رەخت بىلەن يۇگەپ، ئاندىن ئۈستىگە دىلغىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى يېپىپ، ئاندىن بىر ئەكەشكە سىلىپ قويىسۇن. **13** ئۇلار قۇربانگاھنى كۆلدىن تازىلاپ، ئۈستىگە سۈسۈن رەڭلىك بىر رەختنى يېيىپ قويىسۇن. **14** ئاندىن يەنە قۇربانگاھتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋابلار — كۆلدان، ئىلمەك، يەلگۈرجەك، چىنىلەر، شۇنداقلا بارلىق ئەسۋابلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە تىزىپ، ئاندىن دىلغىن تېرىسىدە ئېتىلگەن بىر يوپۇق بىلەن يېپىپ، ئاندىن كۆتۈرىدىغان بالداقلارنى ئۆتكۈزۈپ قويىسۇن. **15** پۈتۈن بارگاھتىكىلەر يولغا چىقىدىغان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مۇقەددەس جاي ۋە مۇقەددەس جايدىكى بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى يېپىپ بولغاندىن كېيىن، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كېلىپ كۆتۈرسۇن؛ لېكىن ئۇلۇپ كەتمەسلىك ئۈچۈن مۇقەددەس بۇيۇملارغا قول تەگكۈزمىسۇن. جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن شۇلارنى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى كۆتۈرۈشى كېرەك. **16** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارنىڭ ۋەزىپىسى چىراغ مېيى، خۇشبۇي ئەتىر، دائىمي تەقدىم قىلىنىدىغان ئاشلىق ھەدىيەسى بىلەن مەسىھلەش مېيىغا قاراش، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىبادەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەر، مۇقەددەس جاي ھەم مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا قاراشتىن ئىبارەت. **17** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **18** سىلەر كوھات جەمەتىدىكىلەرنى لاۋىيلار ئارىسىدىن قەتئىي يوقىتىپ قويماڭلار، **19** بەلكى ئۇلارنىڭ ئۆلمەي، ھايات قېلىشى ئۈچۈن ئۇلار «ئەڭ مۇقەددەس» بۇيۇملارغا يېقىنلاشقان چاغدا، ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كىرىپ ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە قىلىدىغان ۋە كۆتۈرىدىغان ئىشلارنى كۆرسىتىپ قويىسۇن؛ **20** ئۇلار پەقەت مۇقەددەس جايغا كىرگەندە مۇقەددەس بۇيۇملارغا بىر دەقىقىمۇ قارىمىسۇن، ئۇنداق قىلىپ قويسا ئۇلۇپ كېتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **22** گېرشون ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئاتا جەمەتى ۋە ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **24** گېرشون ئائىلىلىرىنىڭ قىلىدىغان خىزمىتى ۋە ئۇلار كۆتۈرىدىغان نەرسىلەر تۆۋەندىكىچە: **25** — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تۆرىنى، يەنى ئاستىدىكى ئېچىكى پەردىلىرى ۋە سىرتقى پەردىلىرىنى، ئۇنىڭ يايقۇچىنى، شۇنداقلا ئۈستىگە يايقان دىلغىن تېرىسىدە ئېتىلگەن يوپۇقنى ۋە جامائەت چېدىرىنىڭكىرىش ئىشىكىنىڭ پەردىسىنى، **26** ئىبادەت چېدىرى بىلەن قۇربانگاھنى چۇرىدەپ تارتىلغان ھويلىدىكى پەردىلەر بىلەن كىرىش دەرۋازىسىنىڭ پەردىسىنى، شۇلارغا خاس تانىلىرىنى ۋە ئىشلىتىدىغان بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلارنى كۆتۈرسۇن؛ بۇ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرگە مۇناسىۋەتلىك كېرەك بولغان ئىشلارنى قىلسۇن. **27** گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ پۈتۈن ۋەزىپىسى، يەنى ئۇلار كۆتۈرىدىغان ۋە يېچىرىدىغان بارلىق ئىشلار ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە بولسۇن؛ ئۇلارنىڭ نېمە كۆتۈرىدىغانلىقىنى سىلەر بەلگىلەپ بېرىڭلار. **28** گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىچىدە قىلىدىغان خىزمىتى شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا ئۇلۇپ ئىشلىسۇن. **29** مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ، ئۇلارنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ساناقتىن ئۆتكۈز؛ **30** ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرى ئىچىدە خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسىنى ساناقتىن ئۆتكۈزۈپ ئومۇمىي سانىنى ئال. **31** ئۇلارنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى بارلىق خىزمىتى، يەنى كۆتۈرۈش ۋەزىپىسى مۇنداق: — ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ تاختايلىرى، بالداقلىرى، خادىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، **32** ھويلىنىڭ تۆت ئەتراپىدىكى خادىلار، ئۇلارنىڭ تەگلىكلىرى، قوزۇقلىرى، تانالىرى، بارلىق ئەسۋاب-ئۈسكۈنە ھەم شۇلارغا كېرەكلىك بولغان بارلىق نەرسىلەرنى كۆتۈرۈش بولسۇن؛ ئۇلار كۆتۈرىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنى نامىنى ئاتاپ بىر-بىرلەپ ھەر ئادەمگە كۆرسىتىپ بېرىڭلار. **33** مەرارى جەمەت-ئائىلىلىرىنىڭ جامائەت چېدىرى ئىچىدە قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرى ئەنە شۇلار؛ ئۇلار كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىتامارنىڭ قول ئاستىدا ئۇزۇپ ئىشلىسۇن. **34** مۇسا بىلەن ھارۇن ۋە جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزدى. **36** ئۇلاردىن جەمەتى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك كىشى بولۇپ چىقتى. **37** مۇشۇلار كوھات جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزگەنلەر ئىدى. **38** گېرشونلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ **40** ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولۇپ چىقتى. **41** مۇشۇلار گېرشون جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزگەنلەر ئىدى. **42** مەرارىلارنىڭ ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش سېپىگە كىرەلەيدىغان ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ **44** ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر جەمئىي تۆچ مىڭ ئىككى يۈز كىشى بولۇپ چىقتى. **45** مۇشۇلار مەرارى جەمەتىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ، جامائەت چېدىرىدا ئىش قىلىدىغان ھەربىرى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە مۇسا بىلەن ھارۇن ساناقتىن ئۆتكۈزگەنلەر ئىدى. **46** ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار مانا شۇلار ئىدى؛ مۇسا بىلەن ھارۇن ھەم ئىسرائىلارنىڭ ئەمىرلىرى ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى، ئائىلىلىرى بويىچە، ئوتتۇز ياشتىن ئەللىك ياشقىچە بولغان، جامائەت چېدىرىدا خىزمەت قىلىش ۋە يۈك كۆتۈرۈش ۋەزىپىسىگە كىرەلەيدىغانلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزگەن. **48** ئۇلارنىڭ سانى جەمئىي سەككىز مىڭ بەش يۈز سەكسەن ئادەم بولۇپ چىقتى. **49** پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلار مۇسا تەرىپىدىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى؛ ھەركىم ئۆزى قىلىدىغان ئىشى ۋە كۆتۈرىدىغان يۈكىگە ئاساسەن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئەمر قىلغىنىدەك بولدى.

5 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن ئىسرائىللارغا ئەمر قىلىپ: «سىلەر پىسە-ماخاۋ كېسىلى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال شۇنداقلا ئۇلۇككە تېگىشى بىلەن ناپاك بولۇپ قالغان ھەممىسىنى ئەر-ئايال دېمەي بارگاھتىن چىقىرىۋېتىڭلار. بارگاھلارنى بۇلغىۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرىۋېتىڭلار؛ چۈنكى مەن بارگاھ ئوتتۇرىسىدا ماكان قىلدىم» — دېگىن، — دېدى. **4** ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ ئۇلارنى بارگاھتىن چىقىرۋەتتى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. **5** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **6** سەن ئىسرائىللارغا

ئېيتقىن: ـ مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، ئەگەر ئۇ ئىنسانلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلىدىغان ھەرقانداق گۇناھلىرىدىن بىرىنى سادىر قىلسۇ، شۇنىڭ بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلسە، 7 ئۇنداقتا ئۇ ئوزىنى ئوتكۈزگەن گۇناھىغا ئىقرار قىلسۇ، ئىتائەتسىزلىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان، زىيانلانغۇچىنىڭ زىيىنىنى تولۇق تۆلەپ بېرىشى كېرەك ۋە ئۇنىڭ سىرتىدا ئۇ كىشىگە يەنە بەشتىن بىر ئۈلۈشنى قوشۇپ تۆلەپ بەرسۇن. 8 زىيانلانغۇچىنىڭ مۇبادا ئىتائەتسىزلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان زىيانغا بېرىلگەن تۆلەم پۈلىنى ئالغۇدەك ئۇغقىنى بولمىسا، تۆلەم پۈلى گۇناھكار بولغان كىشىنىڭ كافارىتىگە سۈنۈلىدىغان قوشقارغا قوشۇلۇپ، پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ، كاھىنغا بېرىلسۇن. 9 شۇنىڭدەك ئىسرائىللارنىڭ خۇداغا ئاتىغان بارلىق مۇقەددەس ھەدىيەلىرى، يەنى كاھىنغا كەلتۈرگەن نەرسىلەردىن بارلىق «كۆتۈرمە قۇربانلىق-ھەدىيە»لەر كاھىنغا ھېساب بولسۇن. 10 ھەركىم خۇداغا ئاتىغان ھەدىيەلەر مۇقەددەس دەپ ھېسابلانسۇن، شۇنداقلا كاھىننىڭ بولسۇن؛ كىشىلەر كاھىنغا نېمە ھەدىيە قىلسا، ئۇنىڭ ھەممىسى كاھىننىڭ بولسۇن. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 12 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — ئەگەر بىرسىنىڭ خوتۇنى ئوز ئېرىدىن يۈز ئوروگەن، ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، 13 — دېمەك، باشقا بىرسى بىلەن يېقىنلاشقان، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇلغانغانلىقى ئېرىنىڭ كۆزلىرىدىن يوشۇرۇن بولغان بولسا، ھېچ گۇۋاھچى بولمىغان ھەم گۇناھ قىلغان چېغىدا ئوتۇلۇپمۇ قالمىغان بولسا، 14 — شۇنداق ئەھۋالدا، ئېرى ئوز خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆنلىسە، خوتۇنى راستلا زىنا قىلىپ بۇلغانغان بولسا ‹ياكى ئوز خوتۇنىغا گۇمان قىلىپ كۆنلىسىمۇ، خوتۇنى زىنا قىلمىغان ۋە بۇلغانمىغان بولسا› 15 ئەھۋالىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن بۇ ئادەم خوتۇنىنى كاھىننىڭ يېنىغا ئەكەلسۇن ھەم خوتۇنى ئۈچۈن زۇرۇر ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئارپا ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئالغاچ كەلسۇن؛ شۇ ھەدىيەنىڭ ئوستىگە ئۇ ھېچ زەيتۇن مېيى قۇيمىسۇن ياكى ھېچ مەستىكى قوشۇپ قويمىسۇن؛ چۈنكى بۇ كۆزداشلىق ھەدىيەسى، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىگە بولغان ئەسلەتمىدۇر. 16 كاھىن ئۇ خوتۇننى ئالدىغا كەلتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئاۋرغۇزسۇن. 17 كاھىن كومزەككە مۇقەددەس سۇدىن قۇيۇپ، ئىبادەت چېدىرنىڭ يەر توپىسىدىن بىر چىمدىم ئېلىپ سۇغا چېچىپ قويسۇن. 18 كاھىن ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئاۋرغۇزۇپ، بېشىنى ئېچىپ، ئەسلەتمە ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى كۆزداشلىق ھەدىيەسىنى ئۇنىڭ قولىغا ئۆتكۈزسۇن، ئاندىن كاھىن قولىغا قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئالسۇن. 19 كاھىن ئۇ خوتۇنىغا قەسەم ئىچكۈزۈپ، ئۇنىڭغا «دەرۋەقە سەن ھېچقانداق ئادەم بىلەن بىللە ياتمىغان، ئېرىڭنىڭ ئورندا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشقا ئېزىپ بۇزۇقلۇق قىلمىغان بولساڭ، ئۇنداقتا سەن بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىدىن خالاس بولغايسەن. 20 لېكىن سەن ئېرىڭنىڭ ئورندا باشقا بىرسىگە يېقىنلىشىپ ئوزۇڭنى بۇلغىغان بولساڭ، ئېرىڭدىن باشقا بىر ئەر سەن بىلەن بىللە ياتقان بولسا، —» دېسۇن؛ 21 ئاندىن كاھىن ئۇ خوتۇنىغا قارغىش قەسمىنى ئىچكۈزگەندىن كېيىن، يەنە ئۇنىڭغا: «ـ پەرۋەردىگار يوتاكنى يىگلىتىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتىۋەتسۇن، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار سېنى ئوز خەلقىڭ ئىچىدە قارغىش ۋە قەسەم ئېچىش دەستىگىگە ئايلاندۇرسۇن؛ بۇ قارغىش سۈيى ئىچ-قارنىڭغا كىرىپ، قورسىقىڭنى ئىششىتىۋەتسۇن، يوتاكنى يىگلىتىۋەتسۇن» دېگەندە، ئۇ خوتۇن: «ئامىن، ئامىن» دېسۇن. 23 شۇنىڭدەك كاھىن بۇ قارغىش سۆزلىرىنى دەپتەرگە پۈتۈپ قويسۇن، شۇنداقلا يازغان سۆزلەرنى ئەلەم سۈيىگە چىلىسۇن، 24 ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى ئەلەم سۈيىنى ئىچكۈزسۇن، بۇ قارغىش كەلتۈرگۈچى سۇ ئۇنىڭ ئىچىگە كىرىشى بىلەنلا ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم بولىدۇ. 25 كاھىن ئۇ خوتۇننىڭ قولىدىن كۆزداشلىق ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا پۈلا كۆتىپ بولغاندىن كېيىن، قۇربانگاھقا ئېلىپ كەلسۇن. 26 كاھىن ھەدىيەدىن بىر سىقىم ئۇن ئېلىپ، خاتىرە ھېسابىدا قۇربانگاھقا قويۇپ كۆيدۈرسۇن؛ ئاندىن ئۇ خوتۇنغا بۇ سۇنى ئىچكۈزسۇن. 27 كاھىن ئەمدى ئۇ خوتۇنغا سۇنى ئىچكۈزگەندىن كېيىن، ئەگەر ئۇھەقىقىي بۇلغانغان بولۇپ، ئوز ئېرىگە ساداقەتسىزلىك قىلغان بولسا، چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ قارغىش سۈيى ئۇنىڭ ئىچىگە كىرگەندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئازاب-ئەلەم كەلتۈرىدۇ، ئۇنىڭ قورسىقى ئىششىپ، يوتىسى يىگلەپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ خوتۇن ئوز خەلقى ئىچىدە قارغىشقا كېتىدۇ. 28 لېكىن ئەگەر ئۇ خوتۇن بۇلغانمىغان پاك بولسا، شۇ ئىشتىن خالاس بولىدۇ ۋە ئەكسىچە ھاملىدار بولۇپ پەرزەنتلىك بولىدۇ. 29 مانا بۇ كۆزداشلىق توغرىسىدىكى قانۇندۇر، خوتۇن ئوز ئېرىنىڭ ئورنىدا باشقا بىرسى بىلەن بىللە بولۇشى بىلەن ئېزىپ بۇلغانغان بولسا 30 ۋە ياكى بىرسى خوتۇنىدىن گۇمان قىلىپ كۆنلىسە، ئۇنداقتا ئۇ خوتۇننى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزسۇن، كاھىن ئۇنىڭغا شۇ قانۇن بويىچە ھەممىنى ئىجرا قىلسۇن. 31 ئەنە شۇنداق قىلغاندا، ئەر گۇناھتىن خالاس بولۇپ، خوتۇن ئوز گۇناھىنى كۆتىرىدۇ.

6 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن: «مەيلى ئەر ياكى ئايال بولسۇن، «ئوزۇمنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، نازارىيلاردىن بولىمەن» دېگەن ئالاھىدە بىر قەسەمنى ئېچكەن بولسا، 3 ئۇنداقتا ئۇ ئوزىنى ھاراق-شارابتىن ئىلىپ پەرھىز ئوتىسۇن، ھاراق-شاراب بىلەن ئىشلەنگەن سىركىنىمۇ ئىچمىسۇن ياكى ھەرقانداق ئوزۇم شەربىتىنى ئىچمىسۇن ۋە ھۆل-قۇرۇق ئوزۇملەرنىمۇ يېمىسۇن. 4 ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان بارلىق كۆنلەردە، ئوزۇم تېلىدىن چىققان ھەرقانداق نەرسىنى، مەيلى ئوزۇم ئوروقى بولسۇن، پوستى بولسۇن، ئۇلارنى يېيىشكە بولمايدۇ. 5 ئوزۇمنى پەرۋەردىگارغا ئاتىدىم دەپ قەسەم قىلغان كۆنلىردە، ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۇستىرا تەگكۈزۈشكە بولمايدۇ؛ ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۆنلەر ئوتۈپ بولمىغۇچە، ئۇ مۇقەددەس بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار چاچلىرىنى ئوزۇن قويۇشى كېرەك. 6 ئۇ قەسەم ئېچكەن بارلىق كۆنلىردە ھېچقانداق ئولۇكلەرگە يېقىنلىشىشقا بولمايدۇ. 7 ئۇنىڭ ئوز ئاتىسى، ئانىسى، قېرىندىشى ياكى ھەدە-سىڭلىلىرى ئولۇپ قالغان بولسا، ئۇلارنى دەپ ئوزىنى ناپاك قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى بېشىدا پەرۋەردىگارغا خاس بولىمەن دەپ بەرگەن ۋەدىسىنىڭ بەلگىسى بولىدۇ. 8 ئوزىنى خۇداغا ئاتىۋەتكەن بارلىق كۆنلەردە ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا مۇقەددەس بولۇپ ئوتىرىسۇن. 9 مۇبادا بىر كىشى ئۇنىڭ يېنىدا ئىيۇقسىز ئولۇپ قېلىپ، ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىنىڭ بەلگىسى بولغان بېشى بۇلغانغان بولسا، ئۇ ئوزىنى پاكلاش كۈنى ۋە كېيىنكى يەتتىنچى كۈنىمۇ چېچىنى ئالدۇرسۇن. 10 سەككىزىنچى كۈنى ئۇ ئىككى ياكى ئىككى باچكىنى ئېلىپ جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا كاھىنغا تاپشۇرسۇن. 11 كاھىن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى، يەنە بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇپ، ئولۇك سەۋەبىدىن ناپاك بولۇپ قالغان گۇناھىنى تىلەپ كەفارەت قىلسۇن؛ نازارىي شۇ كۈننىڭ ئوزىدە ئوز بېشىنى قايتىدىن مۇقەددەس-پاك قىلسۇن، 12 ئۇ ئوزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان كۈنلىرىنى يېڭۈۋاشتىن باشلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ سۇنسۇن، ئىلگىركى كۈنلىرى بولسا ئىناۋەتسىز ھېسابلانسۇن؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئوزىنى [پەرۋەردىگارغا] ئاتىغان ھالىتى بۇلغانغان. 13 نازارىيلاردىن بىرى ئوزىنى [پەرۋەردىگارغىلا] ئاتىغان كۈنلەر توشقان كۈندە ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىلىمە مۇنداق: ـ كىشىلەر ئۇنى جامائەت چېدىرنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئەكەلسۇن؛ 14 ئۇ ئوزى پەرۋەردىگارغا سۇنۇلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن

بر ياشلىق بىجىرىم ئەركەك قوزىنى، گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر ياشلىق چىشى
بىجىرىم بىر قوزىنى، ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن بىجىرىم بىر قوشقارنى كەلتۈرسۈن،
15 شۇنداقلا بىر سېۋەت پېتىر نان، زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل تۇندىن
پىشۇرۇلغان توقاچلار ھەممىدە زەيتۇن مېيى سۈرۈلۈپ مەسىلىنگەن پېتىر
ھەممەك نانلار ۋە شۇ قۇربانلىقلارنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب
ھەدىيەلىرىنى كەلتۈرسۈن. 16 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا
كەلتۈرۈپ، نازارىينىڭ شۇ گۈناھ قۇربانلىقى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنى
سۇنسۇن؛ 17 ئۇ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوشقارنى
سۇنسۇن، ئۇنىڭغا قوشۇپ بىر سېۋەت پېتىر نانىنى سۇنسۇن، كاھىن شۇلار
بىلەن تەڭ نازارىي قوشۇپ تەقدىم قىلغان ئاشلىق ھەدىيەسى بىلەن شاراب
ھەدىيەسىنى كەلتۈرۈپ سۇنسۇن. 18 نازارىي جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى
ئالدىدا ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا ئاتىغانلىقىغا بەلگە قىلىپ قويۇۋۆتكەن چېچىنى
چۈشۈرۈپ، چېچىنى ئېلىپ ئىناقلىق قۇربانلىقى ئاستىدىكى ئوتقا قويسۇن.
19 نازارىي شۇ تەرىقىدە ئۆزىنى پەرۋەردىگارغىلا ئاتىغانلىق چېچىنى چۈشۈرۈپ
بولغاندىن كېيىن، كاھىن قاينىپ پىشىرىلغان قوشقارنىڭ بىر ئالدى قولىنى ھەم
سېۋەتتىن بىر پېتىر نان بىلەن بىر پېتىر ھەممەك نانىنى ئېلىپ كېلىپ نازارىينىڭ
قولىغا ئۆتقۈزسۇن. 20 كاھىن بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پۇلا گۈلتما
قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆرۈسۇن؛ بۇلار پۇلا گۈلتما قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغان
تۇش بىلەن كۆتۈرمە ھەدىيە قىلىنغان ئالدىنى قول بىلەن قوشۇلۇپ، مۇقەددەس
دەپ ھېسابلىنىپ كاھىنغا بېرىلسۇن؛ ئاندىن كېيىن نازارىي شاراب ئىچىسە بولىدۇ.
21 شۇلار بولسا قەسەم ئىچكەن نازارىي توغرىسىدا، ئۆزىنى پەرۋەردىگارغا
ئاتاشتا سۇنۇش زۇرۇر بولغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر توغرىسىدا بېكىتىلگەن قانۇن-
بەلگىلىمىدۇر، شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ قولى يېتىگە يەتسە شۇنى سۇنسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ
ئىچكەن قەسىمى بويىچە، يەنى ئۆزىنى خۇداغا ئاتاش ۋەدىسى توغرۇلۇق شۇ
نىزام-بەلگىلىمە بويىچە ھەممە ئىشنى ئادا قىلسۇن؛ ۋەدىسىگە ئەمەل قىلسۇن.
22 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 23 سەن ھارۇن بىلەن
ئۆزىنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: — سىلەر ئىسرائىللارغا مۇنداق
بەخت-بەركەت تىلەگىلار: — 24 «پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا
قىلغاي، سىلەرنى ئۆز پاناھىدا ساقلىغاي؛ 25 پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ
ئۈستۈگىلاردا يورۇتۇپ، سىلەرگە شاپائەت قىلغاي؛ 26 پەرۋەردىگار يۈزىنى
ئۈستۈگىلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلەرگە خاتىرجەملىك بەرگەي!» ـ دەپ
تىلەگىلار. 27 تۇلار شۇنداق قىلىپ نامىمنى ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە قوندۇرىدۇ
ۋە مەن ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىمەن.

7 مۇسا ئىبادەت چېدىرىنى تىكلىگەن كۈنى، ئۇ چېدىرنى مەسىھ
قىلىپ مايلاپ مۇقەددەس قىلدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋاب-
جابدۇقلار، قۇربانگاھ ۋە ئۇنىڭ بارلىق قاچا-قۇچا ئەسۋابلىرىنى مەسىھ قىلىپ
مايلاپ مۇقەددەس قىلدى؛ شۇ كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرى،
يەنى ئۇلارنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ باشلىقلىرى بولغان، قەبىلە ئەمىرلىرى كېلىپ
ھەدىيەلەرنى سۇندى؛ شۇ قەبىلىلەرنىڭ ئەمىرلىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈش ئىشىغا
نازارەت قىلغۇچىلار ئىدى. 3 ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ھەدىيەلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ
ھۇزۇرىغا ھازىر قىلىشتى، كەلتۈرۈلگەن بۇ ھەدىيەلەر جەمئىي بولۇپ ئالتە
ھارۋا، ئون ئىككى ئوكۇزدىن ئىبارەت ئىدى؛ ھەر ئىككى ئەمىر بىرلىشىپ
بىردىن سايۇھىرلىك ھارۋا، ھەربىر ئەمىر بىردىن ئوكۇز ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار بۇ
ھەدىيەلەرنى چېدىرنىڭ ئالدىغا ئەكىلىشتى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ:
ـ 5 جامائەت چېدىرنىڭ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈن سەن بۇ نەرسىلەرنى
قوبۇل قىلىپ، لاۋىيلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ھىجىردىغان ئىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ
ئىشلىتىشىگەبەرگىن، — دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ھارۋا بىلەن ئوكۇزلارنى
قوبۇل قىلىپ لاۋىيلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 7 ئۇ گېرشون ئەۋلادلىرىنىڭ
قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا ئىككى ھارۋا بىلەن تۆت ئوكۇز بەردى.
8 مەرارى ئەۋلادلىرىنىڭ قىلىدىغان ئىشلىرىغا ئاساسەن، ئۇلارغا تۆت ھارۋا
بىلەن سەككىز ئوكۇز بەردى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى
ئىتامارغا قارايتتى؛ 9 لېكىن ئۇ كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىغاھىچنىمە بەرمىدى؛
چۈنكى ئۇلار مۇقەددەس نەرسىلەرنى كۆتۈرۈشكە مەسئۇل ئىدى؛ دېمەك،
ئۇلار مەسئۇل بولغان نەرسىلەرنى ئۆز مۇرىسىدە كۆتۈرەتتى. 10 قۇربانگاھ
مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنى، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا ئەمىرلەر سۇندىغان
ھەدىيەلىرىنى ئېلىپ كېلىپ، قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇشتى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا:
— ئۇلار قۇربانگاھنى بېغىشلاش يولىدا ھەدىيەلىرىنى سۇنسۇن؛ ھەربىر ئەمىر
ئۆز كۈنىدە سۇنسۇن، — دېدى. 12 بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى يەھۇدا
قەبىلىسىدىن ئاممىنادابنىڭ ئوغلى ناھشون بولدى. 13 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى
بىر يۈز ئوتىز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل
كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ
ئوچۇمىم بىرلىكى بويىچە ئوچۇمەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە
زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 14 ئون شەكەل
ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 15 كۆيدۈرمە قۇربانلىق
ئۈچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 16 گۈناھ قۇربانلىقى
ئۈچۈن بىر تېكە؛ 17 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار،
بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئامماناداينىڭ ئوغلى ناھشون
سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. 18 ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئىسسا كارنىڭ
ئەمىرى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل بولدى. 19 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز
ئوتىز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان
بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچۇمىم بىرلىكى
بويىچە ئوچۇمەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى
ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 20 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا،
خۇشبۇيۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 21 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر
تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 22 گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن
بىر تېكە؛ 23 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە،
بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل سۇنغان ھەدىيەلەر
ئىدى. 24 ئۈچىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى زەبۇلۇن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى
ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب بولدى. 25 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىز
شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر
كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچۇمىم بىرلىكى
بويىچە ئوچۇمەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى
ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل تۇن تولدۇرۇلغاندى؛ 26 ئون شەكەل ئېغىرلىقتا،
خۇشبۇيۇي تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىيالە؛ 27 كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر
تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ 28 گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن
بىر تېكە؛ 29 ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۈچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە،
بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب سۇنغان ھەدىيەلەر
ئىدى. 30 ئوتىنىچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى رۇبەن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى
شىدىئورنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر بولدى. 31 ئۇ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتىز
شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر
كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوچۇمىم بىرلىكى

بويچه ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **32** ئون شەكىل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **33** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **34** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **35** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار شىدۇرىنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **36** بەشىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى شىمېئون ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل بولدى. **37** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **38** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **39** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **40** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **41** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **42** ئالتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى گاد ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف بولدى. **43** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **44** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **45** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **46** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **47** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلىئاساف سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **48** يەتتىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما بولدى. **49** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **50** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **51** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **52** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **53** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **54** سەككىزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ماناسسەھ ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل بولدى. **55** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **56** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **57** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **58** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **59** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **60** توققۇزىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى بېنيامىن ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان بولدى. **61** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **62** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **63** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **64** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **65** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **66** ئوننىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى دان ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئېزەر بولدى. **67** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **68** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **69** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **70** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **71** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئاممىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئېزەر سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **72** ئون بىرىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل بولدى. **73** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **74** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **75** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **76** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **77** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئوكرانىنىڭ ئوغلى پاگىيەل سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **78** ئون ئىككىنچى كۈنى ھەدىيە سۇنغۇچى نافتالى ئەۋلادلىرىنىڭ ئەمىرى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا بولدى. **79** ئۆ سۇنغان ھەدىيە ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش لېگەن، ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل كېلىدىغان بىر كۈمۈش داس بولۇپ، بۇلار مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم بىرلىكى بويىچە ئوڭچەندى؛ ئاشلىق ھەدىيەسى بولسۇن دەپ ئىككىسىگە زەيتۇن مېيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئېسىل ئۆن تولدۇرۇلغاندىن؛ **80** ئون شەكەل ئېغىرلىقتا، خۇشبۇيى تولدۇرۇلغان بىر ئالتۇن پىياله؛ **81** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۆچۈن بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق بىر ئەركەك قوزا؛ **82** گۇناھ قۇربانلىقى ئۆچۈن بىر تېكە؛ **83** ئىناقلىق قۇربانلىقى ئۆچۈن ئىككى بۇقا، بەش قوچقار، بەش تېكە، بىر ياشلىق بەش ئەركەك قوزا؛ بۇلار ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا سۇنغان ھەدىيەلەر ئىدى. **84** قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلەنگەن كۈنىدە، ئىسرائىل ئەمىرلىرى قۇربانگاھقا سۇنغان ھەدىيەلەر: — جەمئىي ئون ئىككى كۈمۈش لېگەن، ئون ئىككى كۈمۈش داس، ئون ئىككى ئالتۇن پىياله بولدى، **85** ھەربىر كۈمۈش لېگەننىڭ ئېغىرلىقى بىر يۈز ئوتتۇز شەكەل، ھەربىر كۈمۈش داسنىڭ ئېغىرلىقى يەتمىش شەكەل ئىدى؛ مۇشۇ قاچا-قۇچىغا كەتكەن كۈمۈش مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئوڭچەم

برلىكى بويىچە تۆلچەنگەندە، جەمئىي ئىككى مىڭ تۆت يۈز شەكەل چىقتى؛ 86 خۇشبۇي بىلەن تولدۇرۇلغان ئالتۇن پىيالە ئون ئىككى بولۇپ، مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ تۆلچەم برلىكى بويىچە تۆلچەنگەندە، ھەربىر ئالتۇن پىيالىنىڭ ئېغىرلىقى ئون شەكەل چىقتى؛ بۇ ئالتۇن پىيالىلەرنىڭ ئالتۇنى جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە شەكەل چىقتى؛ 87 كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار تۆچۈن بولغان مالالار: — جەمئىي ئون ئىككى تورپاق، ئون ئىككى قوچقار، ئون ئىككى بىر ياشلىق ئەركەك قوزا ئىدى، ھەربىرى تېگىشلىك ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۇنۇلدى؛ ئون ئىككى تېكە گۇناھ قۇربانلىقى تۆچۈن سۇنۇلدى؛ 88 ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى تۆچۈن سۇنۇلغىنى جەمئىي يىگىرمە تۆت يۈقا، ئاتمىش قوچقار، ئاتمىش تېكە، بىر ياشلىق ئاتمىش ئەركەك قوزا ئىدى. قۇربانگاھ مايلىنىپ مەسىھلىنىپ، ئۇنى خۇداغا بېغىشلاش يولىدا سۇنۇلغان ھەدىيەلەر مانا مۇشۇلار. 89 مۇسا [پەرۋەردىگار] بىلەن سۆزلەشكىلى جامائەت چېدىرىغا كىرگەن چېغىدا، ئۇ «ھۆكۈم- گۇۋاھلىق ساندۇقى»نىڭ ئۈستىدىكى « كەففارەت تەختى»نىڭىكى تەرىپىدىكى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۇنىڭ ئۆزىگە گەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردى؛ پەرۋەردىگار شۇ يولدا ئۇنىڭغا سۆز قىلاتتى.

8 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — 2 سەن ھارۇنغا: «سەن چىراغلار ياقىدىغان چاغدا يەتتە چىراغنىڭ ھەممىسى چىراغدانىنىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان بولسۇن» دەپ ئېيتىپ قوي، — دېدى. 3 ھارۇن شۇنداق قىلدى؛ ئۇ چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنىڭ ھەممىسنى ياندۇرۇپ، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا ئېيتقىنىدەك، چىراغ نۇرىنى چىراغدانىنىڭ ئالدىنى يورۇتىدىغان قىلىپ قويدى. 4 چىراغدانىنىڭ ياسىلىشى مۇنداق: ئۇ ئالتۇندىن بولقا بىلەن سوقۇپ ياسالغان، پۇتىدىن گۈلىرىگىچە بولقا بىلەن سوقۇپ چىقىرىلغان. پەرۋەردىگار مۇساغا كۆرسەتكەن نۇسخىدەك، ئۇ چىراغدانىنى شۇنداق ياساتتى. 5 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 6 «سەن ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىن لاۋىيلارنى تاللاپ چىقىپ پاكلىغىن. 7 ئۇلارنى پاكلاش ئۈچۈن ئۇلارغا مۇنداق قىل: « كەففارەت سۈيى»نى ئۇلارنىڭ بەدىنىگە چاچقىن؛ ئاندىن ئۇلار تۈزلىرى پۈتۈن بەدىنىنى ئۈستۈرا بىلەن چۇشۇرسۇن، كىيىملىرىنى يۇيۇپ تۈزنى پاك قىلسۇن. 8 ئاندىن كېيىن ئۇلار بىر تورپاق بىلەن شۇنىڭغا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسىنى، يەنە زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇنىنى كەلتۈرسۇن؛ سەن گۇناھ قۇربانلىقى تۆچۈن يەنە بىر تورپاقنى كەلتۈر. 9 سەن لاۋىيلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا كەلتۈر ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتىنى يىغىپ كەل؛ 10 لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر قىلغىن؛ ئاندىن ئىسرائىللار كېلىپ قوللىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسۇن. 11 ھارۇن لاۋىيلارنى ئىسرائىللارنىڭ «پۈلا گۈلتما قۇربانلىق»ى سۈپىتىدە پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى قىلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلسۇن. 12 لاۋىيلار قوللىرىنى ھېلىقى ئىككى تورپاقنىڭ بېشىغا قويسۇن؛ سەن بىرنى گۇناھ قۇربانلىقى بولسۇن، بىرنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، لاۋىيلار ئۈچۈن كەففارەت كەلتۈرسۇن دەپ پەرۋەردىگارغا سۇنغىن. 13 سەن ئاندىن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى پۈلا گۈلتما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىل. 14 لاۋىيلار مېنىڭكى بولسۇن دەپ، سەن لاۋىيلارنى ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللاردىن ئايرىپ چىق. 15 ئاندىن لاۋىيلار كىرىپ جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلسا بولىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پاكلاندۇر، ئۇلارنى پۈلا گۈلتما قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەدىيە قىل. 16 چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللار ئىچىدە پۈتۈنلەي ماڭا تاتالغان؛ مېنىڭ ئۇلارنى مېنىڭكى بولسۇن دەپ تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا بالىياتقۇنىنىڭ تۇنجىسى مېيلى ئۇ ئىنسان ياكى ھايۋان بولسۇن، پۈتۈنلەي ماڭا تەۋەدۇر؛ مەن مىسىر زېمىنىدا بارلىق تۇنجىلارنى ئۆلتۈرگەن كۈنى ئۇلارنى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلىپ ئېلىۋالغاندىم. 18 مېنىڭ لاۋىيلارنى ئۇيول بىلەن تاللىشىم ئۇلارنى ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدىكى تۇنجىلىرىنىڭ ئورنىدا قوبۇلۇشۇم ئۈچۈندۇر. 19 ۋە جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن ۋە ئىسرائىللارنىڭ [گۇناھنى تىلەپ] كەففارەت كەلتۈرسۇن، شۇنىڭدەك ئىسرائىللار مۇقەددەس جايغا يېقىنلاشقاندا ئۇلار تارىسدا بالا-قازا چىقمىسۇن دەپ، مەن ئىسرائىللار ئىچىدىن لاۋىيلارنى ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا بەردىم». 20 مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى لاۋىيلارنى شۇنداق قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ لاۋىيلار توغرۇلۇق مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار ھەممىسىنى بەجا كەلتۈردى. 21 لاۋىيلار شۇنداق قىلىپ تۈزلىرىنى [گۇناھتىن] پاكلاپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يۇيۇپ پاكىزلىدى؛ ھارۇن ئۇلارنى پۈلا گۈلتما قۇربانلىق سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا ھەدىيە قىلدى؛ ھارۇن يەنە ئۇلارنى پاكلاشقا [گۇناھنى تىلەپ] كەففارەت قىلدى. 22 ئاندىن كېيىن لاۋىيلار كىرىپ ھارۇننىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا، جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا كىرىشتى؛ پەرۋەردىگار لاۋىيلار توغرۇلۇق مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار ئۇنى شۇ بويىچە بەجا كەلتۈردى. 23 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 24 «لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇنداق بولسۇن: — يىگىرمە بەش ياشتىن يۇقىرىلىرى كىرىپ جامائەت چېدىرى ئىچىدىكى ئىشلارنى قىلىشقا سەپكە كىرسۇن؛ 25 ئەللىك ياشقا يەتكەندىن كېيىن سەپتىن چېكىنىپ شۇ خىزمەتنى قىلمىسۇن؛ 26 لېكىن ئۇلار جامائەت چېدىرى ئىچىدە قېرىنداشلىرىغا ياردەملىشىپ، ئۇلارنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشقا بولىدۇ، ئەمما چېدىردىكى رەسمىي ۋەزىپىدە بولمىسۇن. لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرى ھەققىدە ئۇلارغا ئەنە شۇنداق قىل».

9 مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، پەرۋەردىگار سىناي چۆلىدە مۇساغا بۇيرۇپ: — 2 ئىسرائىللار بېكىتىلگەن ۋاقىتتا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزسۇن؛ 3 يەنى مۇشۇ ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈگۈمدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، بارلىق بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ھېيتنى ئۆتكۈزۈگىلار، — دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلار بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈگۈمدا، سىناي چۆلىدە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزدى؛ پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلدى. 6 بىر نەچچەيلەن بىر ئۆلۈككە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار شۇ كۈنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزەلمىدى-دە، ئۇلار شۇ كۈنى مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇساغا: — 7 بىز ئۆلۈپ قالغان ئادەمگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولساقمۇ، لېكىن ئېمىشقا ئىسرائىللارنىڭ قاتاردىدا، بېكىتىلگەن ۋاقىتتا پەرۋەردىگارغا سۇنۇشقا كېرەك بولغىنىنى ئېلىپ كېلىشتىن رەت قىلىنىمىز؟ — دېيىشتى. 8 — توختاپ تۇرۇگىلار، مەن بېرىپ پەرۋەردىگار سىلەر توغرا گىلاردا نېمە بۇيرۇيدىكىن، ئاڭلاپ باقاي، ـ دېدى مۇسا ئۇلارغا. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ۋە سىلەرنىڭ ئەۋلادلىرىڭلار ئىچىدە بەزىلەر ئۆلۈككەرگە تېگىپ كېتىپ ناپاك بولۇپ قالغان بولسا يا كۆزاق سەپەر ئۈستىدە بولسا، ئۇلار يەنىلا پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە بولىدۇ. 11 ئۇنداق كىشىلەر ئىككىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى گۈگۈمدا ھېيتنى ئۆتكۈزسۇن؛ [ھېيت تاتامنى] پېتىر نان ۋە ئاچچىق كۆكتاتلار بىلەن بىللە يېسۇن؛ 12 ئۇلاردىن ئەتىگە تازراقمۇ قالدۇرمىسۇن ۋە [قوزىسىنىڭ]

ئۇستىخانىلىردىن بىرەرسىنىمۇ سۈندۈرغۇچى بولمىسۇن؛ ئۇلار ھېيتنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئۆتكۈزسۇن. 13 ھالبۇكى، پاك بولغان، سەپەر ئۈستىدىمۇ بولمىغان ئەمما ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشكە ئېتىبار بەرمىگەن كىشى بولسا ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى بېكىتىلگەن ۋاقىتنا پەرۋەردىگارغا سۈنۈش كېرەك بولغىنىنى سۈتمىغانلىق بۇچۈن، ئۇ ئۆز گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ. 14 ئەگەر ئاراگلاردا ئۆرۈۋاتقان يات ئەللىك بىر مۇساپىر پەرۋەردىگار ئۈچۈن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈشنى خالىسا، ئۇ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى توغرىسىدىكى بەلگىلىمە ۋە قائىدە-تەرتىپ بويىچە ئۆتكۈزسۇن؛ يات ئەللىك مۇساپىرلار ئۈچۈن ۋە زېمىندا ئۇغۇلغانلار ئۈچۈنمۇ ئاراگلاردا شۇ بىرلا نىزام بولسۇن. 15 ئىبادەت چېدىرى تىكلەنگەن كۈنى، بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنى قاپلاپ تۇردى؛ كەچتىن تاكى ئەتىگەنگىچە، بۇلۇت خۇددى ئوتتەك ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە تۇردى. 16 دائىم شۇنداق بولاتتى؛ [كۈندۈزى] بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنى قاپلاپ تۇراتتى، كېچىسى ئۇ ئوتقا ئوخشايتتى. 17 قاچانكى بۇلۇت جامائەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلسە، ئىسرائىللار يولغا چىقاتتى؛ بۇلۇت قەيەردە توختىسا، ئىسرائىللار شۇ يەردە بارگاھ تىكەتتى. 18 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ماگۇتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە بارگاھ تىكەتتى؛ بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە قانچە ئۇزاق توختىسا، ئۇلار بارگاھتا شۇنچە ئۇزاق تۇراتتى. 19 بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە خېلى كۆنلەرگىچە توختاپ تۇرسا، ئىسرائىللارمۇ پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىمىسىنى ئۇتۇپ سەپەرگە چىقمايتتى؛ 20 مۇبادا بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە پەقەت بىرنەچچە كۈنلا توختىسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە شۇ ۋاقىتتا بارگاھ قۇرۇپ ياتاتتى، ئاندىن يەنە پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە سەپەرگە ئاتلىناتتى. 21 ۋە مۇبادا بۇلۇت پەقەتلا كەچتىن ئەتىگەنگىچە توختاپ، ئەتىگەندە بۇلۇت يەنە كۆتۈرۈلسە، ئۇلار يەنە يولغا چىقاتتى؛ مەيلى كۈندۈزى ياكى كېچىسى بۇلۇت كۆتۈرۈلسلا، ئۇلار سەپەرگە چىقاتتى. 22 بۇلۇت ئىبادەت چېدىرىنىڭ ئۈستىدە ئۆزۈنراق تۇرسا، مەيلى ئىككى كۈن، بىر ئاي، بىر يىل تۇرسىمۇ، ئىسرائىللار يولغا چىقماي بارگاھتا تۇرۇۋېرەتتى؛ لېكىن بۇلۇت كۆتۈرۈلۈپ ماگىسلا ئۇلار سەپىرىنى داۋاملاشتۇراتتى. 23 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار بارگاھ قۇراتتى، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇلار سەپەرنى داۋاملاشتۇراتتى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بەرگەن ئەمرى بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسىتىمىسىنى ئۇتاتتى.

10

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئۆزۈڭگە ئىككى كانايى ياساتقىن؛ ئۇلارنى كۈمۈشتىن سوقتۇر. ئۇلار جامائەتنى يىغىشقا، شۇنداقلا جامائەتنى بارگاھلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىشقا چاقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ. 3 ئىككى كانايى چېلىنغاندا پۈتكۈل جامائەت سېنىڭ يېنىڭغا جامائەت چېدىرى دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا يىغىلىدىغان بولسۇن. 4 ئەگەر يالغۇز بىرى چېلىنسا، ئەمىرلىرى، يەنى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ مىڭبېشىلىرى سېنىڭ يېنىڭغا كېلىپ يىغىلسۇن. 5 سىلەر قاتتىق يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا كۈن چىقىش تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن. 6 ئاندىن سىلەر ئىككىنچى قېتىم قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالغاندا جەنۇب تەرەپتىكى بارگاھلار يولغا چىقسۇن؛ ئۇلار يولغا چىققان چاغدا كانايى قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىنسۇن كېرەكتۇر. 7 جامائەتنى يىغىلىشقا چاقىرىدىغان چاغدا، كانايى چېلىنىدۇ، ئەمما قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چالماڭلار؛ 8 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى، كاھىن بولغانلار كانايلارنى چالسۇن؛ بۇلار سىلەرگە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد بىر ئەبەدىي بەلگىلىمە بولسۇن. 9 ئەگەر سىلەر ئۆز زېمىنىڭلاردا سىلەرگە زۇلۇم سالغان دۈشمىنىڭلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقساڭلار، قاتتىق، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن چېلىڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ياد ئېتىلىپ، دۈشمىنىڭلاردىن قۇتۇلىسىلەر. 10 يۇنىڭدىن باشقا، خۇشال كۈنلىرىڭلاردا، بېكىتىلگەن ھېيتلىرىڭلاردا ۋە ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە، سىلەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈنغىنىڭلاردا، قۇربانلىقلارنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭۈپ كانايى چېلىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن [كانايلار] سىلەرنى خۇدايىڭلارغا ئەسلەتكۈچى بولىدۇ؛ مەن خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردۇرمەن. 11 ئىككىنچى يىل، ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمىنچى كۈنى بۇلۇت ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرىنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار سىناي چۆلىدىن چىقىپ، يول ئېلىپ سەپەرلىرىنى باشلىدى؛ بۇلۇت پاران چۆلىدە توختىدى. 13 بۇ ئۆلارنىڭ بىرىنچى قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە يولغا چىقىشى بولدى. 14 يەھۇدا بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۆغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ ئالدى بىلەن يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئامىناداۋنىڭ ئوغلى ناھشون ئىدى. 15 ئىسساكار قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇئارنىڭ ئوغلى نەتانەل ئىدى. 16 زەبۇلۇن قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ھېلوننىڭ ئوغلى ئېلىئاب ئىدى. 17 ئاندىن ئىبادەت چېدىرى چۈۋۈلۈپ، گەرشوننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى. 18 رۇبەن بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۆغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى شىدۇرنىڭ ئوغلى ئەلىزۇر ئىدى. 19 شىمېئون قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى زۇرى-شاددايىنىڭ ئوغلى شېلۇمىيەل ئىدى. 20 گاد قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى دېئۇئەلنىڭ ئوغلى ئەلئاساف ئىدى. 21 ئاندىن كوھاتلار مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ يولغا چىقتى؛ ئۇلار يېتىپ كېلىشتىن بۇرۇن ئىبادەت چېدىرىنى [كۆتۈرگۈچىلەر] كېلىپ ئۆنى تىكلەپ قويۇشقاندى. 22 ئەفرائىم بارگاھى ئۆزىنىڭ ئۆغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما ئىدى. 23 مانا سىسەھ قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى پېداھزۇرنىڭ ئوغلى گامالىيەل ئىدى. 24 بىنيامىن قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى گىدېئونىنىڭ ئوغلى ئابىدان ئىدى. 25 دان بارگاھى ھەممە بارگاھلارنىڭ ئارقا مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆغى ئاستىدا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يولغا چىقتى؛ قوشۇننىڭ باشلىقى ئامىشاددايىنىڭ ئوغلى ئاھىئېزەر ئىدى. 26 ئاشىر قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئوكرانىڭ ئوغلى پاگىيەل ئىدى. 27 نافتالى قەبىلىسى قوشۇننىڭ باشلىقى ئېنانىنىڭ ئوغلى ئاھىرا ئىدى. 28 بۇلار ئىسرائىللار يولغا چىققاندا قوشۇن-قوشۇن بولۇپ مېڭىش تەرتىبى ئىدى؛ ئۇلار شۇ تەرىقىدە يولغا چىقتى. 29 مۇسا ئۆزىنىڭ قېيناتىسى، مىدىيانلىق رېئۇئەلنىڭ ئوغلى ھوبابقا: — بىز پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغان يەرگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتىمىز، ئۇ: «مەن ئۇ يەرنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىمەن» دېگەن؛ ئۆزلىرىنىڭ بىز بىلەن بىللە مېڭىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، بىز سىلگە ياخشى قارايمىز، چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئوغرۇلۇق بەخت-سائادەت ئاتا قىلىمەن دەپ ۋەدە بەرگەن، — دېدى. 30 لېكىن ھوباب مۇساغا: — ياق، مەن ئۆز يۇرتۇم، ئۆز ئۇرۇق-تۇغقانلىرىمغا كېتىمەن، — دېدى. 31 مۇسا ئۇنىڭغا: بىزدىن ئايرىلىپ كەتمىسىلە؛ چۈنكى سىلى چۆلدە قانداق بارگاھ قۇرۇشىمىز كېرەكلىكىنى بىلىلا، سىلى بىزگە كۆز بولۇپ بەرسىلە. 32 شۇنداق بولىدۇكى، بىز بىلەن بىللە بارسىلا، كەلگۈسىدە پەرۋەردىگار بىزگە قانداق ياخشىلىق قىلسا، بىزمۇ سىلگە شۇنداق قىلىمىز! — دېدى. 33 ئىسرائىللار پەرۋەردىگار تېغىدىن يولغا چىقىپ ئۈچ كۈن يول ماكېدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۇلارغا ئارام ئالدىغان يەر ئىزدەپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئۈچ كۈن يول باشلاپ ماكېدى. 34 ئۇلار چېدىرلىرىنى يىغىشتۇرۇپ يولغا چىقىدىغان

چاغلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇلۇتى هامان تۇلارنىڭ ئۈستىدە بولاتتى. 35 ئەھدە ساندۇقى يولغا چىقىدىغان چاغدا مۇسا: «ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىڭ تىرىپرەن بولسۇن، ساڭا ئۆچلەر يۈزۈڭنىڭ ئالدىدىن قاچسۇن!» — دەيتتى. 36 ئەھدە ساندۇقى توختىغان چاغدا ئۇ: «قايتىپ كەلگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، مىڭلىغان-تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقى تارىسىغا قايتىپ كەلگەيسەن!» — دەيتتى.

11

ۋە شۇنداق بولدىكى، خەلق غوتۇلداشتاقى، تۇلارنىڭ غوتۇلداشلىرى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ ئىنتايىن رەنجىل ئاكلاندى؛ ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىدى ۋە ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئوت-يالقۇنى تۇلارنىڭ تارىسىدا تۇتىشىپ، بارگاھنىڭ چېتىدىكى بەزىلەرنى كۆيدۈرۈشكە باشلىدى. 2 خەلق بۇ چاغدا مۇساغا يالۋۇرىدى، مۇسا پەرۋەردىگاردىن تىلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئوت پەسىيىپ تۇچتى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى تۇلارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا تۇتاشقانلىقى ئۈچۈن ئۇ ئۇ يەرگە «تابەراھ» دەپ ئات قويدى. 4 تۇلارنىڭ تارىسىدىكى شالغۇت كىشىلەرنىڭ نەپسى تاقىلداپ كەتتى، ئىسرائىللارمۇ يەنە يىغلاشقا باشلىدى: «ئەمدى بىزگە كىم گۆش بېرىدۇ؟ 5 ھېلىمۇ ئېسىمىزدىكى، بىز مىسىردىكى چاغلاردا پۇل خەجلىمەي تۇرۇۋېمىز بىلىق يېيەلەيتتۇق، يەنە تەرخەمەك، تاۋۇز، پىياز ۋە كۆزدە پىياز بىلەن سامساقۇ بار ئىدى. 6 مانا بۇ يەردە ھازىر كۆز ئالدىمىزدا مانىدىن باشقا ھېچنېمە يوق، ئەمدى بىزنىڭ جېنىمىزمۇ قۇرۇپ كېتىۋاتىدۇ» دېيىشتى. 7 مانا گويا يۇمغاقسۈت تۇرۇقىغا، كۆزۈنۈشى گويا كەھرۇباغا ئوخشايتتى. 8 كىشىلەر تۇيان-بۇيان چېيىپ ئۇنى يىغىپ، بەزىدە يارغۇنچاقتا ئېزىپ، بەزىدە ھاۋانچىدا سوقۇپ، يا بەزىدە قازاندا پىشۇرۇپ نان قىلىپ يەيتتى؛ تەمى زەيتۇن مايلىق توقاچلارغا ئوخشايتتى. 9 كېچىدە بارگاھقا شەبنەم چۈشكەندە، مانىمۇ شۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەتتى. 10 مۇسا خەلقىنىڭ ئائىلىمۇ-ئائىلە ھەربىرى ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا يىغا-زار قىلىشۋاتقىنىنى ئاڭلىدى، بۇنىڭغا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى، بۇ ئىش مۇسانىڭ نەزىرىدىمۇ يامان كۆرۈندى. 11 مۇسا پەرۋەردىگارغا: — سەن بۇ بارلىق خەلقنىڭ ئېغىر يۈكىنى ماڭا ئارتىپ قويۇپ، مەن قۇلۇڭنى نېمىشقا بۇنداق قىينايسەن؛ نېمىشقا مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپمايمەن؟ 12 يا مەن بۇ پۈتۈن خەلقنە ھاملىدار بولۇپ، تۇلارنى تۇغدۇمۇ؟ سەن تىنچى ماڭا: «سەن تۇلارنى مەن قەسەم ئىچىپ تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلغان شۇ يەرگە يەتكۈزگۈچە، خۇددى باققان ئاتىسى ئەمچەكتىكى بوۋاقنى باغرىغا ئالغاندەك باغرىڭغا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭ» دەۋاتسەن؟ 13 مەن بۇ خەلقنە نەدىن گۆش تاپىپ بېرەلەيمەن؟ چۈنكى تۇلار ماڭا يىغلاپ: «سەن بىزگە يېگۈدەك گۆش تاپىپ بەر!» دېيىشمەكتە. 14 مەن بۇ خەلقنى كۆتۈرۈشنى يالغۇز ئۈستۈمگە ئېلىپ كېتەلەيدىكەنمەن، بۇ ئىش ماڭا بەك ئېغىر كېلىۋاتىدۇ. 15 ئەگەر سەن ماڭا مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلماقچى بولساڭ، مەن ئۆتۈنۈپ قالاي، بۇ خاراب ھالىتىمنى ماڭا كۆرسەتمەي، ئىلتىپات قىلىپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەت! — دېدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ئىچىدىن، سەن يىنىمغا تونۇيدىغان خەلق ئاقساقاللىرى ۋە بەگلەردىن يەتمىشنى تاللاپ يىغقىن، ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا ئەكەل. ئۇلار سېنىڭ بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇرسۇن. 17 مەن شۇ يەرگە چۈشۈپ سېنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن؛ ۋە سېنىڭ ئۈستۈڭدە تۇرۇۋاتقان روھنى ئېلىپ تۇلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بۇلۇپ قويىمەن. شۇنىڭ بىلەن تۇلار سەن بىلەن بىللە خەلقنى كۆتۈرۈش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالدۇ، ئاندىن سەن ئۆزى ئۆزۈڭ يالغۇز كۆتۈرمەيدىغان بولىسەن. 18 سەن خەلقنە مۇنداق دېگىن: «ئەتە گۆش يېيىشكە تەييارلىنىپ ئۆزەڭلەرنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاڭلار؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىقىنى ئاغرىتىپ يىغلاپ: «ئەمدى كىم بىزگە گۆش بېرىدۇ؟ ئاھ، مىسىردىكى ھالىمىز بەك ياخشى ئىدى!» دېگەنىدىكىلار ئەمەسمۇ؟ پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرگە گۆش بېرىدۇ، سىلەر ئۆنىڭدىن يەيسىلەر. 19 سىلەر بىر كۈن، ئىككى كۈن ئەمەس، بەش كۈن، ئون كۈن ئەمەس، يىگىرمە كۈنمۇ ئەمەس، 20 بەلكى پۈتۈن بىر ئاي يەيسىلەر، تاكى بۇرنىڭلاردىن ئېتىلىپ چىقىپ ھۆ بولغۇچە يەيسىلەر؛ چۈنكى سىلەر تاراكلاردا تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى مەنىستىمەي، ئۆنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: «بىز نېمە ئۈچۈن مىسىردىن چىقتۇق؟» — دېدىڭلار». 21 مۇسا: — مەن ئۇلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇۋاتقان بۇ خەلقتىن يولغا چىقالايدىغان ئەركەكلەر ئالتە يۈز مىڭ تۇرسا، سەن تېخى: «مەن ئۇلارنى گۆش يەيدىغان، ھەتتا پۈتۈن بىر ئاي گۆش يەيدىغان قىلىمەن» دەيسەن؛ 22 ئەمىسە قوي، كالا پادىلىرىنىڭ ھەممىسى سويۇلسا ئۇلارغا يېتەمدۇ؟ يا كى دېڭىزدىكى ھەممە بىلىق ئۇلارغا ئۈتۈپ بېرىلسە، ئۇلارنىڭ يېيىشىگە يېتەرمۇ؟ — دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىسقا بولۇپ قاپتىمۇ؟ ئەمدى كۆرۈپ باققىنە، مېنىڭ ساڭا دېگەن سۆزۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلامدۇ-يوق؟ — دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن مۇسا چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى خەلققە يەتكۈزدى ۋە خەلق ئېچىدىكى ئاقساقاللاردىن يەتمىش ئادەمنى تاللاپ يىغىپ ئۇلارنى جامائەت چېدىرىنىڭ ئەتراپىدا تۇرغۇزدى. 25 ئاندىن پەرۋەردىگار بۇلۇت ئېچىدىن چۈشۈپ، مۇسا بىلەن سۆزلىشىپ، ئۆنىڭدىكى روھتىن ئېلىپ يەتمىش ئاقساقالغا قويدى؛ روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قونۇشى بىلەن ئۇلار بېشارەت بېرىشكە كىرىشتى. لېكىن شۇ ۋاقىتتىن كېيىن ئۇلار ئۇنداق قىلمىدى. 26 لېكىن ئۇ چاغدا ئۇلاردىن ئىككى ئادەم بارگاھتا قالدى؛ بىرسىنىڭ ئىسمى ئەلداد، ئىككىنچىسى مېداد ئىدى ‹ئۇلار ئەسلىدە ئاقساقاللارنىڭ ئارىسىدا تىزىملانغانىدى، لېكىن ئىبادەت چېدىرىغا چىقمايى قالغانىدى›. روھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىمۇ قوندى ۋە ئۇلار بارگاھ ئېچىدە بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. 27 ياش بىر يىگىت يۈگۈرۈپ كېلىپ مۇساغا: — ئەلداد بىلەن مېداد بارگاھتا بېشارەت بېرىۋاتىدۇ، — دېدى. 28 مۇسانىڭ خىزمەتكارى، مۇسا تاللىغان سەرخىل يىگىتلىردىن بىرى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ: — ئى خوجام مۇسا، ئۇلارنى توسۇغايلا، — دېدى. 29 لېكىن مۇسا ئۇنىڭغا: — سەن مېنىڭ سەۋەبىمدىن ھەسەت قىلىۋاتامسەن؟ پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن خەلقى يەغمەمبەر بولۇپ كەتسە ئىدى، پەرۋەردىگار ئۇزىنىڭ روھىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويسا ئىدى! — دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى بارگاھقا قايتىپ كېتىشتى. 31 ئەمدى پەرۋەردىگار ئالدىدىن بىر شامال چىقىپ، ئۇ دېڭىز تەرەپتىن بۇدۇنلەرنى ئۈچۈرۈتۈپ كېلىپ، بارگاھنىڭ ئەتراپىغا يېيىۋەتتى؛ بۇدۇنلار بارگاھنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول، بۇ تەرىپىدىمۇ بىر كۈنلۈك يول كەلگۈدەك يەر يۈزىنى ئىككى گەز ئېگىزلىكتە كەلگۈدەك قاپلىدى. 32 خەلق ئورنىدىن تۇرۇپ پۈتكۈل شۇ كۈنى، شۇ كېچىسى ۋە ئەتىسى پۈتۈن كۈن بۇدۇنە تۇتۇپ يىغدى، ئەڭ ئاز دېگەنلىرىمۇ ئالاھازەل ئىككى خومىر يىغدى؛ ئۇلار بۇلارنى بارگاھنىڭ تۆت ئەتراپىغا ئۈتۈلىرى ئۈچۈن يېيىشتى. 33 ئۇلار گۆشنى چاينىماي ئېزىپ بولماي، گۆش تېخى چىشلىرى ئارىسىدا تۇرغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇلارغا قوزغىلىپ، خەلقنى ئىنتايىن ئېغىر بىر ۋابا بىلەن ئۇردى. 34 شۇڭا كىشىلەر شۇ يەرنى «قىبروت-ھاتتاۋاھ» دەپ ئاتىدى؛ چۈنكى ئۇلار شۇ يەردە نەپسى تاقىلدىغان كىشىلەرنى يەرلىككە قويغانىدى. 35 كېيىن خەلق قىبروت-ھاتتاۋاھتىن يولغا چىقىپ ھازىروتقا كېلىپ، ھازىروتتا توختىدى.

12 مەریەم بىلەن ھارۇن مۇسانىڭ ھەبەشلىك قىزنى خوتۇنلۇققا
ئالغىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قارشى سۆز قىلدى ‹چۈنكى ئۇ ھەبەشلىك بىر قىزنى
ئالغاندى›. **2** ئۇلار: — پەرۋەردىگار پەقەت مۇسا بىلەنلا سۆزلىشىپ، بىز
بىلەن سۆزلەشمە پىتمۇ؟ — دېيىشتى. بۇ گەپنى پەرۋەردىگار ئاڭلىدى. **3** مۇسا
دېگەن بۇ ئادەم ئىنتايىن كەمتەر-مۇمىن ئادەم بولۇپ، بۇ تەرەپتە يەر يۈزىدىكىلەر
ئارىسىدا ئۇنىڭ ئالدىغا ئۆتىدىغىنى يوق ئىدى. **4** پەرۋەردىگار مۇسا، ھارۇن
ۋە مەريەمگە ئۆيۈقسىز: — سىلەر ئۈچۈڭلار جامائەت چېدىرىغا كېلىڭلار،
— دېدى. ئۇچىلىسى چىقىپ كەلدى. **5** ئاندىن پەرۋەردىگار [ئەرشتىن]
بۇلۇت تۈۋرۈكى ئىچىدە چۈشۈپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدا توختاپ، ھارۇن
بىلەن مەريەمنى قىچقىرىۋىدى، ئۇلار ئالدىغا كەلدى. **6** ئۇ ئۇلارغا: — ئەمدى
سىلەر گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئەگەر سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا پەيغەمبەر بولسا، مەن
پەرۋەردىگار ئالامەت كۆرۈنۈشتە ئۆزىنىڭغا ئۆزۈمنى ئايان قىلىمەن، چۈشىدە
ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىمەن. **7** لېكىن قۇلۇم مۇساغا نىسبەتەن ئۇنداق ئەمەس، ئۇ
بارلىق ئائىلەم ئىچىدە تولىمۇ سادىقتۇر؛ **8** مەن ئۇنىڭ بىلەن تېپىشماق ئېيتىپ
ئولتۇرماي، يۈزمۇ يۈز ئۇرۇپ بۇاستە سۆزلىشىمەن؛ ئۇ مەن پەرۋەردىگارنىڭ
قىياپىتىنى كۆرەلەيدۇ. ئەمدى سىلەر نېمىشقا قۇلۇم مۇسا توغرۇلۇق يامان
گەپ قىلىشتىن قورقمىدىڭلار؟ — دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇتاۇق غەزىپى
ئۇلارغا قوزغالدى ۋە ئۇ كېتىپ قالدى. **10** شۇنىڭ بىلەن بۇلۇت جامائەت
چېدىرى ئۈستىدىن كەتتى، ۋە مانا، مەريەم خۇددى ئاپىاق قاردەك پىسە-
ماخاۋ بولۇپ كەتتى؛ ھارۇن بۇرۇلۇپ مەريەمگە قارىۋىدى، مانا، ئۇ پىسە-
ماخاۋ بولۇپ قالغاندى. **11** ھارۇن مۇساغا: — ۋاي خوجام! نادانلىق قىلىپ
گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغانلىقىمىز سەۋەبىدىن بۇ گۇناھنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە
ئارتمىغايسەن. **12** ئۇ خۇددى ئانىسىنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىلا بەدىنى يېرىم
چىرىك، ئۇلۇك تۇغۇلغان بالدەك بولۇپ قالمىغاي! — دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن
مۇسا پەرۋەردىگارغا: — ئى تەڭرى، ئۇنىڭ كېسىلنى ساقايتىۋەتكەن بولساڭ، —
دەپ ندا قىلدى. **14** پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئەگەر ئاتىسى ئۇنىڭ يۈزىگە
تۈكۈرگەن بولسا، ئۇ يەتتە كۈن خجىلچىلىق ئىچىدە تۇرغان بولاتتى ئەمەسمۇ؟
ئەمدى ئۇ بارگاھنىڭ سىرتىغا يەتتە كۈن قامالىپ قويۇلسۇن، ئاندىن ئۇ قايتىپ
كەلسۇن، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن مەريەم بارگاھ سىرتىغا يەتتە كۈن
قامالىپ قويۇلدى، تاكى مەريەم قايتىپ كەلگۈچە خەلق يولغا چىقمايى تۇرۇپ
تۇردى. **16** ئاندىن كېيىن خەلق ھازىروتتىن يولغا چىقىپ، پاران چۆلىدە بارگاھ
قۇردى.

13 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** مەن ئىسرائىللارغا مىراس
قىلىپ بەرگەن قانائان زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئادەملەرنى ئەۋەتكىن؛ ھەربىر
ئاتا جەمەتىگە تەۋە قەبىلىدىن بىردىن ئادەم چىقىرىلسۇن، ئۇلار ئۆز قەبىلىسىدىكى
ئەمىر بولسۇن، — دېدى. **3** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۇلارنى
پاران چۆلىدىن يولغا سالدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىللارنىڭ باشلىرى ئىدى.
4 تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى: — رۇبەن قەبىلىسىدىن زاككۇرنىڭ ئوغلى
شامۇيا، **5** شىمئون قەبىلىسىدىن خورنىڭ ئوغلى شافات، **6** يەھۇدا قەبىلىسىدىن
يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب، **7** ئىسساكار قەبىلىسىدىن يۇسۇپنىڭ ئوغلى ئىگال،
8 ئەفرائىم قەبىلىسىدىن نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيا، **9** بىنيامىن قەبىلىسىدىن رافۇنىڭ
ئوغلى پالتى، **10** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن سودىنىڭ ئوغلى گاددىيەل، **11** يۇسۇپ
قەبىلىسىدىن، يەنى مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن سۇسىنىڭ ئوغلى گاددى، **12** دان
قەبىلىسىدىن گىماللىنىڭ ئوغلى ئامىيەل، **13** ئاشىر قەبىلىسىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى
سەتۇر، **14** نافتالى قەبىلىسىدىن ۋوفسىنىڭ ئوغلى ناھبى، **15** گاد قەبىلىسىدىن
ماكىنىڭ ئوغلى گېئۇئەل. **16** مانا بۇلار مۇسا چارلاپ كېلىكۈلار دەپ قانائان
زېمىنىغا ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ ئىسمى. مۇسا نۇننىڭ ئوغلى ھوشىيانى يەھوشۇيا
دەپ ئاتىدى. **17** مۇسا ئۇلارنى چارلاپ كېلىشكە قانائانغا سەپەرۋەر قىلىپ: —
سىلەر مۇشۇ يەردىن نەگەۋ چۆلى تەرەپكە قاراپ مېڭىڭلار، ئاندىن تاغلىق رايونغا
چىقىڭلار. **18** ئۇ يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ئۇ يەردىكىلەرنىڭ كۈچلۈك-
ئاجىزلىقىنى، ئاز ياكى كۆپلۈكىنى كۆرۈپ بېقىڭلار؛ **19** ئۇلار ئۆزۈۋاتقان
يەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، ياخشى-يامانلىقىنى كۆرۈڭلار؛ ئۇلار ئۆزۈۋاتقان
شەھەرلەرنىڭ قانداق ئىكەنلىكىنى، بارگاھلىق شەھەر ياكى سېپىل-قەلئەلىك
شەھەر ئىكەنلىكىنى؛ **20** ئۇ يەرنىڭ مۇنبەت ياكى مۇنبەتسىز ئىكەنلىكىنى، دەل-
دەرەخلىرىنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. يۈرەكلىرىڭ بولۇپ، مېۋە-
چۈملىرىدىن ئالغاچ كېلىڭلار، — دېدى. بۇ چاغ دەل ئۈزۈم پىشىپ قالغان
ۋاقىت ئىدى. **21** ئۇلار شۇ تەرەپلەرگە چىقىپ، زېمىنى زىن چۆلىدىن تارتىپ
تاكى ھامات ئېغىزىنىڭ يېنىدىكى رەھوبقىچە بېرىپ چارلاشتى. **22** ئۇلار
جەنۇب تەرەپتە ھېبرونغا باردى، ئۇ يەرلەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن
ئاھمان، شىشاي، تالماي دېگەنلەر ئولتۇرۇشلۇق ئىدى. ئەسلىدە ھېبرون شەھىرى
مىسىردىكى زوئان شەھىرىدىن يەتتە يىل ئىلگىرى ياسالغانىدى. **23** ئۇلار
«ئەشكول جىلغىسى»غا كەلدى، ئۇ يەردە بىر ساپ ئۈزۈمنى بار بىر ئۈزۈم
شىخىنى كېسىپ، بىر بالداققا ئېسىپ ئىككى ئادەمگە كۆتۈرگۈزۈپ ماڭدى؛
ئۇلار ئازراق ئانار بىلەن ئەنجۈرمۇ ئېلىپ قايتىپ كەلدى. **24** ئىسرائىللار شۇ
يەردە كېسىۋالغان ئەشۇ ئۈزۈم سەۋەبىدىن ئۇ يەر «ئەشكول جىلغىسى» «[ئۈزۈم
ساپتى جىلغىسى]» دەپ ئاتالدى. **25** ئۇلار قىرىق كۈندىن كېيىن ئۇ يەرلەرنى
چارلاپ تۈگىتىپ، قايتىپ كەلدى. **26** ئۇلار كېلىپ، پاران چۆلۈدىكىدىكى
قادەشتە مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى بىلەن كۆرۈشتى. ئۇلار
ئىككىيلەنگە ھەم پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە مەلۇمات بەردى ھەم زېمىننىڭ
مېۋىلىرىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. **27** ئۇلار مۇساغا مەلۇمات بېرىپ: — بىز ئۆزلىرى
يىبەرگىلار دېگەن يەرلەرگە باردۇق، راستىنلا سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ
ئۇيىردىغان يەر ئىكەن، مانا بۇلار شۇ يەرنىڭ مېۋىلىرى. **28** بىراق ئۇ يەردىكىلەر
بەك كۈچتۈگۈگۈر ئىكەن، شەھەرلەر سېپىللىق بولۇپ ھەم پۈختا-ھەيۋەتلىك
ئىكەن. ئۇنىڭ ئۈستىگە، بىز ئۇ يەردە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرىنمۇ كۆردۇق.
29 ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپتە ئۇيىردىكەن؛ ھىتتىيلار، يەبۇسىيلار، ئامورىيلار
تاغلاردا ئۇيىردىكەن؛ قانائانىيلار دېڭىز بويلىرىدا ۋە ئىئوردان دەريىسى بويلىرىدا
ئۇيىردىكەن، — دېدى. **30** كالەب مۇسانىڭ ئالدىدا كۆپچىلىكنى تىنچىتىپ: —
بىز دەرھال ئاتلىنىپ بېرىپ ئۇ يەرنى ئىگىلەيلى! چۈنكى بىز چوقۇم غالىپ كېلىمىز
— دېدى. **31** لېكىن ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىققان باشقىلار بولسا: — ئۇلار بىزدىن
كۈچلۈك ئىكەن، شۇڭا ئۇلارغا ھۇجۇم قىلساق بولمايدۇ، — دېيىشتى. **32** ئاندىن
چارلىغۇچىلار ئۆزلىرى چارلاپ كەلگەن زېمىننىڭ ئەھۋالىدىن ئىسرائىللارغا
يامان مەلۇمات بېرىپ: — بىز كىرىپ چارلاپ ئۆتكەن زېمىن بولسا ئۆز ئاھالىسىنى
يەيدىغان زېمىن ئىكەن؛ بىز ئۇ يەردە كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى يوغان ئادەملەر
ئىكەن. **33** بىز ئۇ يەرلەردە «نەفىلىيلەر» دېگەن [گىگانت] ئادەملەرنى كۆردۇق
‹دەرۋەقە ئاناقىيلارنىڭ ئەۋلادلىرى نەفىلىيلەردىن چىققاندۇر›؛ بىز ئۆزىمىزگە
قارىساق چېكەتكىدەك ئۇيىردىكەنمىز، بىز ئۇلارغىمۇ شۇنداق كۆرىنىدىكەنمىز، —
دېدى.

14 شۇنىڭ بىلەن بارلىق جامائەت داد-پەرياد كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ ئۇلار
كېچىچە يىغا-زار قىلىشىپ چىقتى. **2** ئىسرائىللار مۇسا بىلەن ھارۇنغا تاپا-تەنە
قىلىپ: — بىز بالدۇرلا مىسىردا ئۆلۈپ كەتسەك بوپتىكەن! مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە

ئۇلۇپ كەتسەك بوپتىكەن! 3 پەرۋەردىگار ئىمىشقا بىزنى قىلىچ ئاستىدا ئۆلسۇن، خوتۇن بالا-چاقىلىرىمىز بۇلىنىپ، [دۇشمەننىڭ] ئولجىسى بولسۇن دەپ بىزنى بۇ يەرگە باشلاپ كەلگەندۇ؟ ئۇنىڭدىن كۆرە، مىسىرغا قايتىپ كەتكىنىمىز ياخشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ غوتۇلداشتى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىر-بىرىگە: — باشقىدىن بىر باشلىق تىكلەپ مىسىرغا قايتىپ كېتەيلى، — دېيىشتى. 5 مۇسا بىلەن ھارۇن پۈتۈن ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يىقىلىپ دۇئا ياتتى. 6 شۇ يەرنى چارلاپ كەلگەنلەر ئىچىدىكى نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب كىيىملىرىنى يىرتىپ، 7 پۈتۈن ئىسرائىل جامائەتچىلىكىگە: — بىز چارلاپ كېلىشكە تۇتۇپ بارغان زېمىن ئىنتايىن بەك ياخشى زېمىن ئىكەن. 8 ئەگەر پەرۋەردىگار بىزدىن سۆيۈنسە، بىزنى شۇ زېمىنغا، يەنى ھەسەل بىلەن سۈت ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ زېمىنغا باشلاپ بېرىپ، ئۇنى بىزگە بېرىدۇ. 9 سىلەر پەقەت پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلماڭلار! ئۇ زېمىندىكىلەردىن قورقماڭلار، چۈنكى ئۇلار بىزگە نىسبەتەن بىر غىزادۇر؛ ئۇلارنىڭ پاناھدارلىرى ئۇلاردىن كەتتى، پەرۋەردىگار بولسا بىز بىلەن بىللە؛ ئۇلاردىن قورقماڭلار، — دېدى. 10 ھالبۇكى، پۈتكۈل جامائەت تەرەپ-تەرەپتىن: — ئۇ ئىككىسىنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، دېيىشتى. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ جۈلالىسى جامائەت چېدىرىدا ئىسرائىللارغا ئايان بولدى. 11 پەرۋەردىگار مۇساغا: — بۇ خەلق مېنى قاچانغىچە مەنسىتمەيدۇ؟ گەرچە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنچە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى ياراتقان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار ماڭا قاچانغىچە ئىشىنىشمەيدىكەن؟ 12 مەن ئۇلارنى ۋابا بىلەن ئۇرۇپ يوقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئۇلاردىن تېخىمۇ چوڭ ۋە قۇدرەتلىك بىر ئەل قىلىمەن، — دېدى. 13 مۇسا بولسا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: — «بۇنداق بولىدىغان بولسا بۇ ئىشنى مىسىرلىقلار ئاڭلاپ قالىدۇ، چۈنكى سەن ئۇلۇغ قۇدرىتىڭ بىلەن بۇ خەلقنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ چىقتىڭ؛ 14 ۋە مىسىرلىقلار بۇ ئىشنى شۇ زېمىندىكى خەلقلەرگىمۇ ئېيتىدۇ. ئۇ زېمىندىكى ئاھالىمۇ سەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلقىنىڭ ئارىسىدا ئىكەنلىكىڭنى، سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يۈزمۇيۈز كۆرۈنگەنلىكىڭنى، سېنىڭ بۇلۇتىڭ دائىم ئۇلارغا سايە چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكىنى، شۇنداقلا سېنىڭ كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكىدە، كېچىسى ئوت تۈۋرۈكىدە ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭغانلىقىڭنى ئاڭلىغانىدى. 15 ئەمدى سەن بۇ خەلقنى خۇددى بىر ئادەمنى ئولتۇرگەندەك ئولتۇرۇۋەتسەڭ، سېنىڭ نام-شۆھرىتىڭنى ئاڭلىغان ئەللەرنىڭ ھەممىسى: 16 «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۆزى ئۇلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا باشلاپ بارالمايدىغانلىقى ئۈچۈن، شۇڭا ئۇلارنى ئەشۇ چۆل-جەزىرىدە ئولتۇرۇۋېتىپتۇ» دەپ قالىدۇ. 17 ئەمدى ئۈتۈنمەنكى، رەببىم قۇدرىتىڭنى جارى قىلدۇرغايسەن، ئۆزۈڭنىڭ: 18 «پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى تېشىپ تۇرىدۇ؛ ئۇ گۇناھ ۋە ئىتائەتسىزلىكنى كەچۈرىدۇ، لېكىن گۇناھكارلارنى ھەرگىز گۇناھسىز دەپ قارىمايدۇ، ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئاتىسىدىن بالىسىغىچە، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يۈكلەيدۇ» دېگىنىڭدەك قىلغايسەن. 19 مېھىر-شەپقىتىڭنىڭ كەڭلىكى بويىچە، مىسىردىكى چاغدىن تاكى ھازىرغىچە دائىم كەچۈرۈپ كەلگىنىڭدەك، بۇ خەلقنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرگەيسەن!». 20 پەرۋەردىگار: — «بوپتۇ، سەن دېگەندەك ئۇلارنى كەچۈردۇم. 21 لېكىن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پۈتكۈل يەر يۈزى مەن پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىلەن تولىدۇ. 22 ھالبۇكى، مېنىڭ جۈلايىمنى، مىسىردا ۋە چۆل-جەزىرىدە كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىمنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ مېنى مۇشۇنداق ئون قېتىملاپ سىناپ يەنە ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغانلار، 23 مەن قەسەم ئىچىپ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس قىلىپ بېرىمەن دېگەن ئۆز زېمىنى ھەرگىز كۆرەلمەيدۇ؛ مېنى مەنسىتمىگەنلەردىن بىرىمۇ ئۇ يۇرتنى كۆرەلمەيدۇ. 24 لېكىن ئۆزىدە باشقىچە بىر روھنىڭ بولغىنى، پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭا ئەگەشكىنى ئۈچۈن قۇلۇم كالەبنى ئۇ كىرگەن يەرگە باشلاپ كىرىمەن؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ ئۇ يەرگە مىراسخور بولىدۇ. 25 ‹شۇ چاغدا ئامالەكلەر بىلەن قانائانىيلار [تاغلىق] جىلغىلاردا ئۇرۇۋاتاتتى› — ئەتە سىلەر يولۇڭلاردىن بۇرۇلۇپ، قىزىل دېڭىزغا باريدىغان يول بىلەن مېڭىپ چۆلگە سەپەر قىلىڭلار» — دېدى. 26 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: 27 — مەن مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلداشىدىغان بۇ رەزىل جامائەتكە قاچانغىچە چىدىشىم كېرەك؟ ئىسرائىللارنىڭ مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلغانلىرى، شۇ [توختاۋسىز] غوتۇلداشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىدىم. 28 سەن ئۇلارغا: — پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خەپ، مەن سىلەرگە قۇلىقىمغا كىرگەن سۆزلىرىڭلار بويىچە مۇئامىلە قىلمايدىغان بولسام! 29 سىلەرنىڭ ئۇلۇكۈڭلار مۇشۇ چۆلدە ياتىدۇ؛ سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردا ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنلەر، يەنى يېشى يىگىرمىدىن ئاشقان، مېنىڭ يامان گېپىمنى قىلىپ غوتۇلدىغانلارنىڭ ھەممىسى پۈتۈن سانى بويىچە 30 سىلەرگە قول كۆتۈرۈپ [قەسەم قىلىپ]، تۇرالغۇڭلار قىلىپ بېرىمەن دېگەن زېمىنغا ھېچ كىرەلمەيدۇ؛ پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئالا كىرىدۇ. 31 سىلەرنىڭ كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى «بۇلىنىپ، دۇشمەننىڭ ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېيىلگەنلەرنى مەن باشلاپ كىرىمەن، ئۇلار سىلەر كەمسىتكەن ئۇ زېمىندىن بەھرىمەن بولىدۇ. 32 بىراق سىلەر بولسا ئاڭلار، سىلەر يىقىلىپ، ئۇلۇكۈڭلار بۇ چۆلدە قالىدۇ. 33 سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بۇزۇقلۇق-ۋاپاسىزلىقىڭلارنىڭ ئەمىنى تارتىپ، ئۇلۇكۈڭلار چۆلدە يوقالغۇچە، بۇ چۆلدە قىرىق يىل سەرگەردان بولۇپ يۈرىدۇ. 34 سىلەرنىڭ شۇ زېمىنى چارلىغان كۈنلىرىڭلارنىڭ سانى بويىچە، قىرىق كۈننىڭ ھەربىر كۈنىنى بىر يىل ھېسابلاپ، قەبىھلىكلىرىڭلارنى قىرىق يىل تۆز ئۈستۈڭلارغا ئېلىپ يۈرىسىلەر، شۇ چاغدا مېنىڭ تۆزۈكۈڭلاردىن ياتلاشقىنىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىسىلەر» — دېگىن. 35 مەن پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنىكەنمەن، يىغىلىپ ماڭا قارشى چىققان بۇ رەزىل خەلق جامائىتىگە مەن چوقۇم شۇنداق قىلىمەن؛ ئۇلار مۇشۇ چۆل-جەزىرىدە يەۋېتىلىدۇ، شۇ يەردە ئۆلىدۇ. 36 مۇسا ئۇ زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەنلەر قايتىپ كەلگەندە، ئۇ زېمىن توغرۇلۇقى يامان خەۋەر ئېلىپ كېلىش بىلەن پۈتۈن جامائەتنى غوتۇلداتتىپ، مۇسانىڭ يامان گېپىنى قىلغۇزغانلار، 37 يەنى ئۇ زېمىن توغرۇلۇقى يامان خەۋەر ئەكەلگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ۋابا كېسىلى تېگىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 38 زېمىنى چارلاپ كېلىشكە بارغان ئادەملەر ئىچىدىن پەقەت نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبلا ھايات قالدى. 39 مۇسا بۇ گەپلەرنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە ئېيتىۋىدى، ھەممىسى بەك ھەسرەت چەكتى. 40 ئۇلار ئەتىگەن تاڭ ئاتقاندا تۇرۇپ تاغقا چىقىپ: — مانا بىز كەلدۇق! پەرۋەردىگار ئېيتقان يۇرتقا چىقىپ ھۇجۇم قىلايلى؛ چۈنكى بىز گۇناھ قىلدۇق، — دېيىشتى. 41 — سىلەر يەنە نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ — دېدى مۇسا، — بۇ ئىش غەلىبىلىك بولمايدۇ! 42 پەرۋەردىگار ئارا ئاڭلاردا بولمىغاچقا، دۇشمەننىڭ قىلىچى ئاستىدا ئۆلۈپ، مەغلۇپ بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ھۇجۇمغا چىقماڭلار. 43 چۈنكى ئامالەكلەر بىلەن قانائانىيلار ئۇ يۇرتتا، سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇرىدۇ؛ سىلەر قىلىچ ئاستىدا ئۆلۈپ كېتىسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ئېنىپ كەتتىڭلار، پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولمايدۇ. 44 لېكىن، گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ۋە مۇسا بارگاھتىن قوزغالمىغان بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا تۆز مەيلىچە تاغقا چىقىپ ھۇجۇمغا ئوتتى. 45 شۇنىڭ بىلەن ئامالەكلەر

بىلەن شۇ تاغدا تۈرۈشلۇق قانائانىيلار چۈشۈپ ئۇلارنى تاكى خورماھىچە قوغلاپ، بىتچىت قىلىپ قىرغىن قىلدى.

15 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: — سىلەر ماكانلىششىكلار ئۈچۈن سىلەرگە تەقدىم قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چېغىڭلاردا، 3 ئەگەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، ئۇنىڭغا خۇشبۇي بولسۇن دەپ بىرەر ھەدىيە-قۇربانلىق قىلماقچى بولساڭلار، قۇربانلىق كالا ياكى قوي-ئۆچكە پادىسىدىن بولسۇن. ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولسۇن، قەسەمنى ئادا قىلىش قۇربانلىقى بولسۇن، ئىختىيارىي قۇربانلىق ياكى سىلەرگە بېكىتىلگەن ھېيتلاردىكى زۇرۇر قۇربانلىق بولسۇن، 4 قۇربانلىق سۈنغۇچى كىشى پەرۋەردىگارغا ئاتىغىنىغا بىر ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ كەلتۈرسۇن. كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكى باشقا قۇربانلىق قوزا بولسا، ئۇنداقتا ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيىدىن بىر ھىنىنىڭ ئوتتىن بىرى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى بولسۇن؛ ئۇنىڭغا يەنە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن شارابنى قوشۇپ سۈنسۇن. 6 قۇربانلىقىڭ قوچقار بولسا، سەن ئۇنىڭغا ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى بولسۇن 7 ۋە شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە ئوتتىن بىر ھىن شارابنى قوشۇپ سۈنسۇن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ سۈنۈلسۇن. 8 ئەگەر سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ياكى قەسەم ئادا قىلىش قۇربانلىقى ياكى ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە تورپاق ئاتىغان بولساڭ، 9 ئۇنداقتا تورپاققا ئاشلىق ھەدىيەسى سۈپىتىدە يېرىم ھىن زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئوتچىنى، 10 شاراب ھەدىيەسى سۈپىتىدە يېرىم ھىن شارابنى قوشۇپ سۈنغىن؛ بۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ ئوتتا سۈنۈلۈپ، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ كەلتۈرۈلسۇن. 11 ھەربىر سۈنۈلغان تورپاق، قوچقار، قوزا ياكى ئوغلاققا نىسبەتەن مۇشۇنداق قىلىنسۇن. 12 سىلەر سۈندىغىنىڭلارنىڭ سانى بويىچە، ھەرخىل قۇربانلىقنىڭ سانىغا قاراپ شۇنداق قىلىسىلەر. 13 شۇ زېمىندا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا ئەنە شۇنداق قىلسۇن. 14 شۇنىڭدەك سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر ياكى ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقانلار بولسا، خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق قىلماقچى بولسا، سىلەر قاناداق قىلغان بولساڭلار، ئۇلارمۇ شۇنداق قىلسۇن. 15 پۈتكۈل جامائەتكە، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھەممىڭلار ئۈچۈن ئوخشاش بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ سىلەر ئۈچۈن دەۋرمۇ-دەۋر ئەبەدىي بىر بەلگىلىمە بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەر قاناداق بولساڭلار، مۇساپىرلارمۇ شۇنداقتۇر. 16 سىلەرگىمۇ، ئارا ئاڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغىمۇ ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە، ئوخشاش بىر ھۆكۈم بولسۇن. 17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 18 سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: — «سىلەر مەن سىلەرنى ئەكىرىدىغان زېمىنغا يېتىپ بارغاندا، 19 شۇ يەردىن چىققان ئاشلىقنى يەيدىغان چېغىڭلاردا، پەرۋەردىگارغا بىر «كۆتۈرمە ھەدىيە» تەقدىم قىلىڭلار. 20 سىلەر ھەربىر يېڭى خېمىردىن پىشقان نانلاردىن بىرنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىپ تەقدىم قىلىڭلار؛ سىلەر ئۇنى تەقدىم قىلغاندا خۇددى خامانىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە»سىگە ئوخشاش بولسۇن. 21 دەۋردىن-دەۋرگە سىلەر دەسلەپكى ھوسۇلدىن چىققان خېمىردىن بىر نانىنى «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە پەرۋەردىگارغا سۈنۈڭلار. 22 ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلار بىلەمەي ئېزىپ گۇناھ قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغان بۇ بارلىق ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، 23 يەنى پەرۋەردىگار بۇيرۇغان كۈندىن ئېتىبارەن بارلىق ئەۋلادلىرىڭلارغىچە پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغان بارلىق ئىشلىرىغا ئەمەل قىلمىغان بولساڭلار، 24 جامائەت شۇنداق بىرەر گۇناھنىڭ بىلمەيلا ئۆتكۈزۈلگەنلىكىدىن خەۋەرسىز بولسا، ئۇنداقتا پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ ياش بىر تورپاقنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈنسۇن ھەمدە قائىدە-نىزام بويىچە ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئاشلىق ھەدىيەسى بىلەن شاراب ھەدىيەسىنى قوشۇپ سۈنسۇن، ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر تېكىنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. 25 شۇ يول بىلەن كاھىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈپ، بۇ گۇناھ ئۇلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ چۈنكى بۇ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھ ۋە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بىلمەي ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھى ئۈچۈن قۇربانلىق، يەنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق ۋە گۇناھ قۇربانلىقىنى بىرلىكتە پەرۋەردىگار ئالدىغا سۈنغان. 26 بۇ گۇناھ پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسىدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، چۈنكى بۇ پۈتكۈل خەلق بىلمەي تۇرۇپ ئۆتكۈزۈپ قويغان گۇناھتۇر. 27 ئەگەر بىر كىشى بىلمەستىن گۇناھ قىلىپ قويغان بولسا، ئۇ بىر ياشلىق بىر چىشى ئوغلاقنى گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە سۈنسۇن. 28 كاھىن شۇ يول بىلەن بىلمەي گۇناھ قىلىپ قويغان ئادەم ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرسە ئۇنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا بىلمەي ئۆتكۈزگەن گۇناھى ئۈنىڭدىن كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. 29 بىلمەي بىرەر سەۋەنلىك ئۆتكۈزۈپ قويغان بارلىق كىشىلەرگە، مەيلى شۇ زېمىندا تۇغۇلغان ئىسرائىللار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بولسۇن، — سىلەرنىڭ ھەممىڭلارغا ئوخشاش بىر قانۇن-بەلگىلىمە تەتبىقلىنىدۇ. 30 لېكىن يۇرىكىنى قايتەك قىلىپ ئىش كۆرگەن كىشى، مەيلى ئۇ زېمىندا تۇغۇلغان بولسۇن ياكى مۇساپىر بولسۇن، پەرۋەردىگارنا ھاقارەت كەلتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ھامان ئۆز خەلقىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 31 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى مەنىسىمگەنىكەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلغانىكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ چوقۇم ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ گۇناھى ئۆزىنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 32 ئىسرائىللار چۆل-جەزىرىدىكى ۋاقىتلىردا، بىر كىشىنىڭ شابات كۈنىدە ئوتۇن تەرگەنلىكى بايقالدى. 33 ئوتۇن تېرىۋاتقانلىقىنى بايقاپ قالغانلار ئۇنى مۇسا، ھارۇن ۋە پۈتكۈل جامائە تىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 34 ئۇنى قاناداق بىر تەرەپ قىلىش كېرەكلىكى تىنچى كۆرسىتىلمىگەچكە، ئۇلار ئۇنى قاماپ قويدى. 35 پەرۋەردىگار مۇساغا: — ئۇ ئادەم ئۆلتۈرۈلمىسە بولمايدۇ؛ پۈتۈن جامائەت ئۇنى بارگاھنىڭ تېشىغا ئېچىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن، — دېدى. 36 ئاندىن پۈتۈن جامائەت ئۇ ئادەمنى بارگاھ سىرتىغا ئېچىقىپ، خۇددى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. 37 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 38 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن، ئۇلار ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد كىيىم-كېچەكلىرىنىڭ چۆرىسىگە چۆچىلارنى تۇتسۇن ھەم بۇرجىكىدىكى چۆچىلىرىنىڭ ھەربىرىگە كۆك شوينا تىكىپ قويسۇن؛ 39 بۇ خىل چۆچىلار سىلەرنىڭ ئۆزى تىكىپ تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۆزى كۆرگەندە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئېسىگىلاردا تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ سىلەرگە بىر ئەسلىتمە بولىدۇ؛ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ھازىرقىدەك ئۆزۈڭلارنىڭ كۆڭۈلۈڭلار ۋە كۆزۈڭلارنىڭ كەينىگە كىرىپ، قاتتىراپ بۇزۇقلۇق قىلىپ كەتمەسلىكىڭلار، 40 مېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىمنى ئەستە تۇتۇشۇڭلار ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىپ، خۇدايىڭلارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار ئۈچۈن

بولىۋن. **41** مەن خۇدايىڭلار بولۇش ئۈچۈن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگارىدۇرمەن؛ مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن.

16 لاۋىينىڭ ئەۋرىسى، كوھاتنىڭ نەۋرىسى، ئىزھارنىڭ ئوغلى كوراھ ۋە رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان بىلەن ئابىرام ۋە پەلەتنىڭ ئوغلى ئون **2** ئىسرائىللار ئىچىدىكى جامائەت ئەمىرلىرى بولغان، جامائەت ئىچىدىن سايلاپ چىقلىغان مۇتەۋەلىردىن ئىككى يۈز ئەللىك كىشىنى باشلاپ كېلىپ مۇساغا قارشى چىقتى. **3** ئۇلار يىغىلىپ مۇساغا قارشى ھەم ھارۇنغا قارشى چىقىپ: — سىلەر ھەددىڭلاردىن بەك ئاشتىڭلار، پۈتكۈل جامائەتنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس، پەرۋەردىگارمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا، شۇنداق تۇرۇغلۇق سىلەر نېمە دەپ تۆزۈڭلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىدىن ئۈستۈن قويۇسىلەر؟ — دېدى. **4** مۇسا ئۇلارنىڭ گەپىنى ئاڭلاپ دۇم يېقىلىپ، كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە سۆز قىلىپ: — ئەتە ئەتىگەندە پەرۋەردىگار كىملەرنىڭ ئۆزىگە مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى، كىملەرنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ كىشىنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ؛ كىمنى تاللىغان بولسا، ئۇنى ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرىدۇ. **6** سىلەر مۇنداق قىلىڭلار: — سەن كوراھ ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭىكىلەر ھەممىسى خۇشبۇيدانلارنى ئەپكېلىڭلار؛ **7** ئەتە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيدانلارغا ئوت يېقىپ، خۇشبۇينى ئۇنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، پەرۋەردىگار كىمنى تاللىسا، شۇ مۇقەددەس-پاك بولغان بولسۇن! ئەي سىلەر لاۋىيلار، ھەددىڭلاردىن بەك ئاشتىڭلار! — دېدى. **8** مۇسا يەنە كوراھقا: — ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار. **9** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆزىنىڭ چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشۇن دەپ ھەمدە جامائەتنىڭ ئالدىدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولىشۇن دەپ ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرۇش ئۈچۈن سىلەرنى ئىسرائىل جامائىتىدىن ئايرىپ چىققان — يەنى پەرۋەردىگار سېنى ۋە سېنىڭ ھەممە قېرىنداشلىرىڭ بولغان لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىنى بىردەك ئۆزىگە يېقىنلاشتۇرغانلىقى سىلەرچە كىچىك ئىشمۇ؟ سىلەر يەنە تېخى كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى تاما قىلىۋاتامسىلەر؟ **11** شۇ ۋەجىدىن سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭىكىلەر ھەممىسى يىغىلىپ پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىۋېتىپسىلەر-دە، ھارۇن نېمىدى، سىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدىن شۇنچىلىك ئاغرىنىپ غوتۇلدىشىپ كەتكۈدەك؟ — دېدى. **12** مۇسا ئېلىئابنىڭ ئوغلى داتان بىلەن ئابىرامنى قىچقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتىۋىدى، ئۇلار: — بارمايمىز! **13** سېنىڭ بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان زېمىندىن باشلاپ چىقىپ بۇ چۆل-جەزىرىدە ئۆلتەرمەكچى بولغانلىقىڭنىڭ ئۆزى كىچىك ئىشمۇ؟ سەن تېخى ئۆزۈڭنى پادىشاھ ھېسابلاپ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلماقچىمۇ؟ **14** ھالبۇكى، سەن بىزنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتقا باشلاپ كەلمىدىڭ، ئېتىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلارنىمۇ بىزگە مىراس قىلىپ بەرمىدىڭ. سەن بۇ خەقنىڭ كۆزىنىمۇ ئويۇلمالمۇقىمۇ؟ بىز بارمايمىز! — دېدى. **15** يۇنى ئاڭلاپ مۇسا قاتتىق غەزەپلىنىپ پەرۋەردىگارغا: — ئۇلارنىڭ سوۋغات-ھەدىيەسىگە ئېتىبار قىلمىغايسەن؛ مەن ئۇلارنىڭ ھەتتا بىرەر ئېشىكىنىمۇ تارتىۋالمىدىم، بىرەر ئادىمىگىمۇ ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدىم، — دېدى. **16** مۇسا كوراھقا: — ئەتە سەن ۋە سېنىڭ گۇرۇھىڭىكىلەر — سەن، ئۇلار ۋە ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىڭلار. **17** ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئەكىلىپ ئۈستىگە خۇشبۇينى سېلىڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى، يەنى جەمئىي ئىككى يۈز ئەللىك خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ ئۆنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئوتتۇپ تۇرۇڭلار؛ سەنمۇ، ھارۇنمۇ ھەربىرىڭلار ئۆز خۇشبۇيدانلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، — دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ھەربىر ئادەم ئۆزىنىڭ خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ، ئوتنى يېقىپ، خۇشبۇيى سېلىپ، مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا تۇرۇشتى. **19** كوراھ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى پۈتۈن جامائەت ئىچىدىن يىغىپ جامائەتنى چېدىرنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىۋىدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پۈتكۈل جامائەتكە ئايان بولدى. **20** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ: — **21** سىلەر بۇ خەلقتىنىڭ ئارىسىدىن نېرى تۇرۇڭلار، مەن كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يوتۇۋېتىمەن، — دېۋىدى، **22** مۇسا بىلەن ھارۇن دۇم يېقىلىپ: — ئى تەڭرىم، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى، بىر ئادەم گۇناھ قىلسا، غەزىپىڭنى پۈتۈن جامائەتكە چاچامسەن؟ — دېدى. **23** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **24** سەن جامائەتكە: «سىلەر كوراھ، داتان ۋە ئابىرامنىڭ تۇرار جايلىرىدىن ئېرىلىپ ئۇلاردىن نېرى كېتىڭلار» — دەپ بۇيرۇق بەر، — دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئورنىدىن تۇرۇپ داتان بىلەن ئابىرام تەرەپكە قاراپ ماڭدى؛ ئىسرائىل ئاقساقاللىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **26** مۇسا جامائەتكە: — سىلەردىن ئۆتۈنىمەن، بۇ رەزىل ئادەملەرنىڭ چېدىرلىرىدىن يىراق كېتىڭلار، ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرى سەۋەبىدىن ئۇلار بىلەن بىللە ۋەيران بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچنەرسىسىگە قول تەگكۈزمەڭلار، — دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن جامائەت كوراھ، داتان، ئابىرامنىڭ چېدىرلىرىنىڭ تۆت ئەتراپىدىن نېرى كەتتى؛ داتان بىلەن ئابىرام بولسا ئۆز ئايالىرىنى، ئوغۇل-قىزلىرىنى ۋە بوۋاقلىرىنى ئېلىپ چىقىپ ئۆز چېدىرىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا تۇردى. **28** مۇسا: — بۇنىڭدىن سىلەر شۇنى بىلىسىلەركى، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ كۆڭلۈمدىن چىققان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار مېنى ئۇلارنى ئادا قىلىشقا ئەۋەتكەن: **29** — ئەگەر بۇ ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمى ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭ ئۆلۈمىگە ئوخشاش بولىدىغان يا كى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان قىسمەتلەر ئادەتتىكى ئادەملەر دۇچار بولىدىغان قىسمەتلەرگە ئوخشاش بولىدىغان بولسا، پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتمىگەن بولاتتى. **30** ئەگەر پەرۋەردىگار يېڭى بىر ئىشنى قىلىپ، يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى ۋە ئۇلارنىڭ پۈتۈن نەرسىسىنى يۇتۇپ كېتىشنى بىلەن، ئۇلار تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇ چاغدا سىلەر بۇ ئادەملەرنىڭ پەرۋەردىگارنى مەنسىتمىگەنلىكىنى بىلىپ قالىسىلەر، — دېدى. **(Sheol h7585)** **31** مۇسانىڭ بۇ گەپى ئاخىرلىشىشى بىلەنلا ئۇلارنىڭ پۇتى ئاستىدىكى يەر يېرىلدى. **32** يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى بارلىق ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن، شۇنىڭدەك كوراھقا تەۋە ھەممە ئادەملەرنى قويماي تەئەللۇقاتلىرى بىلەن قوشۇپ يوتۇپ كەتتى. **33** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ تەۋەسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى تىرىكلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كەتتى، يەر ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يېپىلدى. ئۇلار شۇ يول بىلەن جامائەتنىڭ ئارىسىدىن يوقالدى. **(Sheol h7585)** **34** ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا تۇرغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ نالىسىنى ئاڭلاپ: «يەر بىزنىمۇ يۇتۇپ كېتەرمىكىن!» دېيىشىپ قېچىشتى. **35** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن بىر ئوت چىقىپ، خۇشبۇيى سۈنۈۋاتقان ھېلىقى ئىككى يۈز ئەللىك ئادەمنىمۇ يۇتۇپ كەتتى. **36** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — **37** سەن كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا بۇيرۇغىن، ئۇ خۇشبۇيدانلارنى ئوت ئارىسىدىن تېرىۋېلىپ، چوغلىرىنى يىراقلارغا چېچىۋەتسۇن، چۈنكى ئۇ خۇشبۇيدانلار خۇداغا ئاتالغاندۇر؛ **38** شۇڭا ئۇزىنىڭ جىنىغا ئۆزى زامىن بولغان گۇناھكارلارنىڭ خۇشبۇيدانلىرىنى تېرىۋالغىن؛ ئۇلار قۇربانگاھنى قاپلاش ئۈچۈن سوقۇپ نېيىز تۈنىكە قىلىنسۇن، چۈنكى بۇ خۇشبۇيدانلار ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا سۇنۇلۇپ ئۇنىڭغا ئاتالىپ مۇقەددەس قىلىنغان. شۇنداق قىلىپ ئۇلار كېيىن ئىسرائىللارغا ئىبرەت بولىدىغان ئىشارەت-بەلگە بولىدۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن كاھىن ئەلئازار ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلگەنلەر سۇنغان مىس خۇشبۇيدانلارنى

تېرىۋالدى؛ ئۇلار قۇربانگاهنى قاپلىتىشقا نېپىز تونىكە قىلىپ سوقۇلدى. 40 شۇنىڭ
بىلەن [قۇربانگاهنىڭ بۇ قاپلىمىسى] هارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يات ئادەملەرنىڭ
خۇددى كوراھ بىلەن ئۇنىڭ گۇرۇھىدىكىلەرگە ئوخشاش قىسمەتكە قالماسلىقى
ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ هۆزۈرىدا خۇشبۇي كۆيدۈرۈشكە يېقىنلاشماسلىقىغا
ئىسرائىللار ئۆچۈن بىر ئەسلەتمە بولدى. بۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى
بىلەن ئەلئازارغا بۇيرۇغانلىرىدۇر. 41 ئەتىسى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى مۇسا
بىلەن هارۇننىڭ يامان گېپىنى قىلىپ: — سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى
ئۆلتۈردۈڭلار، — دەپ غوتۇلداشتى. 42 ۋە شۇنداق بولدىكى، جامائەت
مۇسا بىلەن هارۇنغا هۇجۇم قىلىشقا يىغىلىۋاتقاندا، جامائەت يۈزۈلۈپ جامائەت
چېدىرىغا قارىۋىدى، ۋە مانا، بۇلۇت چېدىرنى قاپلىۋالدى هەم پەرۋەردىگارنىڭ
جۇلاسى ئايان بولدى. 43 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن هارۇن جامائەت
چېدىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇردى. 44 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: —
45 مەن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلارنى يوقىتىپ تاشلىشىم ئۆچۈن ئىككىڭلار
بۇ جامائەتتىن چىقىپ نېرى كېتىڭلار، — دەپ بۇيرۇۋىدى، ئىككىيلەن
يېقىلىپ يەردە دۇم ياتتى. 46 مۇسا هارۇنغا: — سەن خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ
ئۇنىڭغا قۇربانگاهتىكى ئوتتىن سال، ئۇنىڭغا خۇشبۇي قويۇپ، ئۇلار ئۆچۈن
كەفارەت كەلتۈرۈشكە تېزلىكتە جامائەتنىڭ ئارىسىغا ئاپار؛ چۈنكى قەهر-
غەزەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن چىقتى، ۋابا باسقىلى تۇردى، — دېدى.
47 هارۇن مۇسانىڭ دېگىنىدەك قىلىپ، خۇشبۇيدانىنى ئېلىپ جامائەتنىڭ
ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىردى؛ ۋە مانا، ۋابا كىشىلەرنىڭ ئارىسىدا باشلانغانىدى؛
ئۇ خۇشبۇينى خۇشبۇيدانغا سېلىپ، خەلق ئۆچۈن كەفارەت كەلتۈردى. 48 ئۇ
ئۆلۈكلەر بىلەن تىرىكلەر ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋىدى، ۋابا توختىدى. 49 كوراھنىڭ
ۋەقەسى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆلگەنلەردىن باشقا، ۋابا سەۋەبىدىن ئۆلگەنلەر ئون
تۆت مىڭ يەتتە يۈز كىشى بولدى. 50 هارۇن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى
يېنىدا تۇرغان مۇسانىڭ يېنىغا يېنىپ كەلدى؛ ۋابا توختىدى.

17 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 «سەن
ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ، ئۇلاردىن ئاتا جەمەتى بويىچە، هەر قەبىلىنىڭ ئەمىرىدىن
بىردىن ئون ئىككى هاسا ئالغىن؛ سەن ئۇلارنىڭ هەربىرىنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ
هاسىسىغا يېزىپ قويغىن. 3 لاۋۋي قەبىلىسىنىڭ هاسىسىغا هارۇننىڭ ئىسمىنى
يازغىن، چۈنكى هەربىر ئاتا جەمەتە قەبىلە باشلىقى ئۆچۈن بىر هاسا ۋەكىل بولىدۇ.
4 سەن بۇ هاسىلارنى جامائەت چېدىرىدىكى هۆكۈم-گۇۋاهلىق [ساندۇقىنىڭ]
ئالدىغا، يەنى مەن سېنىڭ بىلەن كۆرۈشىدىغان يەرگە قويغىن. 5 ۋە شۇنداق
بولىدۇكى، مەن تاللىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ هاسىسى بىخ سۈرىدۇ؛
شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللارنىڭ سىلەرگە غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ ماڭا
ئاگاھلانمايدىغان قىلىۋېتىمەن». 6 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىللارغا شۇنداق سۆز
قىلدى؛ ئۇلارنىڭ هەممە ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا بىردىن هاسىنى، جەمئىي بولۇپ ئون
ئىككى هاسىنى بەردى؛ هەربىر ئاتا جەمەتىگە بىر هاسا ۋەكىل بولدى، هارۇننىڭ
هاسىسىمۇ شۇلارنىڭ ئىچىدە ئىدى. 7 مۇسا هاسىلارنى هۆكۈم-گۇۋاهلىق
چېدىرىغا ئەكىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ هۇزۇرىغا قويدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى،
مۇسا ئەتىسى هۆكۈم-گۇۋاهلىق چېدىرىغا كىرىۋىدى، مانا، لاۋۋي جەمەتىگە
ۋەكىل بولغان هارۇننىڭ هاسىسى بىخ سۈرۈپ، غۇنچىلاپ، چېچەكلەپ، بادام
چۈشكەنىدى. 9 مۇسا هاسىلارنىڭ هەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئېلىپ
چىقىپ، ئىسرائىل خەلقىگە كۆرسەتتى؛ ئۇلار كۆرگەندىن كېيىن هەركىم
ئۆز هاسىلىرىنى ئېلىپ كېتىشتى. 10 پەرۋەردىگار مۇساغا: — شۇ ئاسىيلىق
قىلغۇچى بالىلارغا بىر ئاگاھ بەلگىسى بولسۇن دەپ هارۇننىڭ هاسىسىنى
هۆكۈم-گۇۋاهلىنىڭ ئالدىغا ئەكىرىپ قويغىن. شۇنداق قىلساڭ سەن ئۇلارنىڭ
غۇدۇراشقان گەپلىرىنى توختىتىپ، ماڭا ئاگاھلانمايدىغان قىلىسەن؛ ئۇلارمۇ
شۇنىڭ بىلەن ئۆلۈپ كەتمەيدۇ، — دېدى. 11 مۇسا شۇنداق قىلدى؛
پەرۋەردىگار ئۇزىگە قاندىق بۇيرۇغىنى بولسا ئۇ شۇنداق قىلدى. 12 ئىسرائىللار
مۇساغا سۆز قىلىپ: — بىز نەپەسىتىن قالاي دەۋاتىمىز، بىز تۈگەشتۈق، بىز هەممىمىز
تۈگەشتۈق! 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا يېقىنلاشقانلار ئۆلەي
قالمايدۇ، شۇنداق ئىكەن، بىز هەممىمىز مۇتلەق نەپەسىتىن قېلىشىمىز كېرەكمۇ؟ —
دېيىشتى.

18 پەرۋەردىگار هارۇنغا مۇنداق دېدى: — سەن، ئوغۇللىرىڭ ۋە
ئاتا جەمەتىڭىلەر سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە مۇقەددەس جايغا مۇناسىۋەتلىك
بولغان گۇناهنى، شۇنىڭدەك سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ بىرلىكتە كاهىنلىق ۋەزىپىسىگە
مۇناسىۋەتلىك بولغان گۇناهنى ئۈستۈڭلارغا ئالىسىلەر. 2 سەن قېرىنداشلىرىڭ
بولغان لاۋۋي قەبىلىسىدىكىلەرنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبىلىسىدىكىلەرنى ئۆزۈڭگە
بىلەن بىرلەشتۈر هەم ئۇلارنى خىزمىتىڭنى قىلىشى ئۈچۈن باشلاپ ئېلىپ
كەل؛ بىراق سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە هۆكۈم-گۇۋاهلىق
چېدىرى ئالدىدا خىزمەتلەرنى قىلىسۇن. 3 ئۇلار سېنىڭ يۈزىۋقلىرىڭغا تەييار
تۇرۇپ، شۇنداقلا چېدىردىكى بارلىق خىزمەت-ۋەزىپىسىنى ئۈتەيدۇ؛ پەقەت
مۇقەددەس جايدىكى قاچا-قۇچا ئەسۋابلارغا ۋە قۇربانگاهقا يېقىنلاشمىسۇن؛
ئۇنداق قىلسا، ئۇلارمۇ، سىلەرمۇ ئۆلۈپ كېتىسىلەر. 4 ئۇلار سېنىڭ بىلەن
بىرلىشىپ، جامائەت چېدىردىكى ۋەزىپىنى ئۈتەپ، قىلىدىغان هەربىر ئىشنى
قىلسۇن؛ پەقەتلا هېچ يات كىشىلەر سىلەرگە يېقىنلاشمىسۇن. 5 قەهر-غەزەپ
يەنە ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، سىلەر مۇقەددەس جايدىكى
ۋەزىپە بىلەن قۇربانگاهدىكى ۋەزىپىنى ئۈتەشكە مەسئۇل بولۇڭلار. 6 مانا،
مەن ئۆزۈم سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلار بولغان لاۋۋيلارنى ئىسرائىللار ئىچىدىن
تاللاپ چىقتىم؛ ئۇلار جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشقا پەرۋەردىگارغا
تەقدىم قىلىنغان بولۇپ، سىلەرگە سوۋغا سۈپىتىدە ئاتا قىلىنغان. 7 لېكىن
سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ سېنىڭ بىلەن بىرلىكتە كاهىنلىق ۋەزىپەڭلەردە تۇرۇپ،
قۇربانگاهتىكى بارلىق ئىشلارنى هەم پەردە ئىچىدىكى ئىشلارنى بىچىرىڭلار؛
سىلەرنىڭ ۋەزىپەڭلەر شۇنداق بولسۇن. كاهىنلىق ۋەزىپىسىنى، خىزمىتىمدە
بولۇشۇڭلار ئۈچۈن سىلەرگە سوۋغا قىلىپ بەردىم؛ يات ئادەملەر يېقىنلاشسا،
ئۆلتۈرۈۋېتىلسۇن. 8 پەرۋەردىگار هارۇنغا مۇنداق دېدى: — مەن ماڭا سۈنۈلغان
كۆتۈرمە هەدىيەلەرنى، يەنى ئىسرائىللار ماڭا مۇقەددەس دەپ ئاتىغان بارلىق
نەرسىلەرنى ئۇلۇشۇڭلار بولسۇن دەپ، مانا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن ساڭا
ۋە سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭغا تەقدىم قىلدىم. 9 ئىسرائىللار ئوتتا سۈنىدىغان، «ئەڭ
مۇقەددەس» نەرسىلەردىن سىلەرگە مۇنۇلار قالدۇرۇپ بېرىلىدۇ: — ئۇلارنىڭ
ماڭا ئاتاپ سۈنىغان بارلىق نەرسىلىرى، يەنى بارلىق ئاشلىق هەدىيەلىرىدىن، بارلىق
گۇناه قۇربانلىقلىرىدىن، بارلىق ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىدىن «ئەڭ مۇقەددەس»
هېسابلانغانلىرى، ساڭا ۋە ئەۋلادلىرىڭغا ئاتا قىلىنىدۇ. 10 سەن شۇ [ئۇلۇشۇڭنى]
«ئەڭ مۇقەددەس» سۈپىتىدە يېگىن، سىلەردىن بولغان هەربىر ئەر كىشى ئۇنى
يېسۇن؛ ئۇ ساڭا «ئەڭ مۇقەددەس» دەپ بىلىنسۇن. 11 مۇنۇلارمۇ سېنىڭ
بولىدۇ: — ئىسرائىللارنىڭ سوۋغاتلىرى ئىچىدىن كۆتۈرمە هەدىيەلەر، بارلىق
يۇلا كاللامۇ هەدىيەلەر سېنىڭ؛ مەن ئۇلارنى ساڭا، شۇنداقلا ئوغۇللىرىڭ بىلەن
قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم؛ سېنىڭ ئۆيۈڭدىكى هەربىر پاك
ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. 12 زەيتۇن مېيىدىن ئەڭ ئېسىلنى، يېڭى شارابتىن
ئەڭ ئېسىلنى، شۇنداقلا ئاشلىقتىن ئەڭ ئېسىلنى، يەنى ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا

ئاتاپ سۈنغان دەسلەپكى پىشقان مەھسۇلاتلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا تەقدىم قىلىپ بەردىم. **13** تۇلار يەردىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەكەلگەن دەسلەپكى پىشقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ بولسۇن؛ تۈيۈكۈڭدىكى ھەربىر پاك ئادەم ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ. **14** ئىسرائىلدا خۇداغا مۇتلەق ئاتىلىدىغان ھەربىر نەرسە سېنىڭ بولىدۇ. **15** تۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كەلتۈرىدىغان بارلىق جانىۋارلارنىڭ تۇنجىلىرى، مەيلى ئىنسان ياكى تۇلاغ-چارپاي بولسۇن سېنىڭ بولىدۇ؛ ھالبۇكى، ئىنسانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى بولسا تۇلارنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن ۋە ناپاك ھايۋانلارنىڭ تۇنجىلىرىنى تۇلەم تۇلەپ ياندۇرۇۋالسۇن. **16** تۇلەم تۇلەش كېرەك بولغانلار ئۇچۇن يېشى بىر ئايلىقتىن ئاشقاندا تۇلەم پۇلى تۇلەنسۇن؛ تۇلارغا سەن توختاتقان باھا بويىچە، يەنى مۇقەددەس جايدىكى شەكەلنىڭ ئۇلچەم بىرلىكى بويىچە ‹بىر شەكەل يىگىرمە گەراھدۇر› باھا قويۇپ، بەش كۈمۈش شەكەل ئال. **17** پەقەت تۇنجى كالا، تۇنجى قوي ياكى تۇنجى ئۇغلاققا تۇلەم ئالساڭ بولمايدۇ؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر. سەن تۇلارنىڭ قېنىنى قۇربانگاھقا چېچىپ، مېيىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۈنۈلىدىغان، تۇنىڭغا خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان قۇربانلىق سۈپىتىدە كۈيدۈرگىن. **18** تۇلارنىڭ گۈشى سېنىڭ بولىدۇ؛ خۇددى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلىنغان تۆش ۋە ئوڭ ئارقا پۇتىغا ئوخشاش، ساڭا تەۋە بولىدۇ. **19** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنغان مۇقەددەس نەرسىلەر ئىچىدىكى كۆتۈرمە ھەدىيە-قۇربانلىقنىڭ ھەممىسىنى مەن ساڭا ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئوغۇل-قىزلىرىڭغا مەڭگۈلۈك بەلگىمە بىلەن تەقدىم قىلدىم. بۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەن ۋە سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋاتقان ئەۋلادلىرىڭ ئۈچۈن مەڭگۈلۈك تۇزلۇق ئەھدە بولىدۇ. **20** پەرۋەردىگار ھارۇنغا مۇنداق دېدى:— [ئىسرائىل] زېمىندا سېنىڭ ھېچقانداق مىراسىڭ بولمايدۇ، تۇلارنىڭ ئارىسىدىمۇ ھېچقانداق نېسىۋەڭ بولمايدۇ؛ ئىسرائىللار ئارىسىدا مانا مەن تۈزۈم سېنىڭ نېسىۋەڭ، سېنىڭ مىراسىڭدۇرمەن. **21** لاۋىيلارغا بولسا، تۇلارنىڭ ئۈتەيدىغان خىزمەتلىرى، يەنى جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتى ئۈچۈن، مانا مەن ئىسرائىلدا تەقدىم قىلىنغان بارلىق «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نىڭ ھەممىسىنى تۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەنمەن. **22** يۇنىڭدىن كېيىن، گۇناھكار بولۇپ ئۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئىسرائىللار جامائەت چېدىرىغا يېقىنلاشمىسۇن. **23** جامائەت چېدىرىدىكى خىزمەتنى بولسا، ئۇنى ئۈتىگۈچىلەر پەقەت لاۋىيلارلا بولىدۇ ۋە شۇ ئىشتا بولغان گۇناھنى ئۈزلىرى ئۈستىگە ئالىدۇ، بۇ سىلەر ئۈچۈن ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد مەڭگۈلۈك بىر بەلگىمە بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ. **24** چۈنكى ئىسرائىللارنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنغان «ئوندىن بىر ئۇلۇشى»نى لاۋىيلارغا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان بولدۇم؛ شۇڭا مەن تۇلار توغرۇلۇق: ئىسرائىللار ئىچىدە ھېچقانداق مىراسى بولسا بولمايدۇ، — دېدىم. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى:— **26** سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىن: «سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن مەن سىلەرگە مىراس بولسۇن دەپ تەقدىم قىلغان «ئوندىن بىر ئۇلۇش»نى ئالغان ئىكەنسىلەر، سىلەر شۇ ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ يەنە ئوندىن بىر ئۇلۇشىنى ئايرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈپىتىدە سۈنۈڭلار. **27** بۇ يول بىلەن سىلەرنىڭ شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گالىر سىلەرگە «خاماندىكى ئاشلىقىڭلار»دىن ھەم «شاراب كۆچىكىدىكى تولۇپ تاشقان شارابكالار»دىن ئاتالغانلار ھېسابلىنىدۇ. **28** بۇنداق بولغاندا، سىلەر ئىسرائىللارنىڭ قولىدىن ئالغان ئوندىن بىر ئۇلۇشنىڭ ھەممىسىدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆتۈرمە ھەدىيە سۈنىسىلەر؛ سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتىغان شۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە»نى كاھىن ھارۇنغا بېرىڭلار. **29** سىلەرگە تەقدىم قىلىنغان بارلىق نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىلنى ئېلىپ شۇلارنى مۇقەددەس ھېسابلاپ «پەرۋەردىگارغا ئاتالغان تولۇق كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈڭلار». **30** شۇڭا سەن لاۋىيلارغا ئېيتقىنكى، «سىلەر شۇلاردىن ئەڭ ئېسىلنى كۆتۈرۈپ سۈنساڭلار، بۇ سىلەر لاۋىيلارنىڭ خامانىدىكى ئاشلىقىڭلار ۋە شاراب كۆچىكىدىكى شارابكالارغا ئوخشاش ھېسابلىنىدۇ. **31** شۇنداق قىلغاندىن كېيىن سىلەر ۋە ئۇيدىكىلىرىڭلار شۇ «ئوندىن بىر ئۇلۇش»لەرنى خالىغان يەردە يېسەڭلار بولىدۇ، چۈنكى بۇ سىلەرنىڭ جامائەت چېدىرىدىكى خىزمىتىڭلارنىڭ ئىنئامى بولىدۇ؛ **32** سىلەر [شۇ ئۇلۇشلەردىن] ئەڭ ئېسىلنى كۆتۈرۈپ سۈنساڭلار، مۇشۇ ئىشىڭلار سەۋەبىدىن گۇناھكار بولمايسىلەر. ئۇنداق قىلساڭلار سىلەر ئىسرائىللار ئاتىغان مۇقەددەس نەرسىلەرنى بۇلغىمايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆلەيسىلەر».

19 پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** مەن پەرۋەردىگار ئەمىر قىلغان قانۇن-بەلگىمە شۇكى:— سەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىن، ئۇلار بېچىرىم، نۇقسانسىز، بويۇنتۇرۇق سېلىنمىغان قىزىل ياش سىيىردىن بىرنى سېنىڭ يېنىڭغا ئەكەلسۇن. **3** سەن سىيرنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇر، ئۇ ئۇنى چېدىرگاھنىڭ سىرتىغا ئەپچىقسۇن، ئاندىن بىرسى سىيرنى ئۇنىڭ ئالدىدا بوغۇزلىسۇن. **4** كاھىن ئەلئازار بارمىقىنى قانغا مىلەپ، جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىغا قارىتىپ يەتتە مەرتىەم چاچسۇن. **5** ئاندىن بىرسى ئەلئازارنىڭ كۆز ئالدىدا پۈتكۈل سىيرنى كۈيدۈرسۇن، يەنى ئۇنىڭ تېرىسى، گۈشى، قېنى ۋە تېزەكلىرىنى كۈيدۈرسۇن. **6** كاھىن كېدىر ياغىچى، زوفا ئۆسۈملۈكى ۋە قىزىل رەختنى سىيىر كۈيدۈرۈلىدىغان ئوتقا تاشلىسۇن. **7** ئاندىن كاھىن ئۆز كىيىمىنى يۇسۇن ۋە بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن كېيىن بارگاھقا كىرىشكە بولىدۇ، لېكىن كاھىن كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **8** سىيرنى كۈيدۈرگەن كىشىمۇ كىيىملىرىنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، ئۆز بەدىنىنى سۇدا يۇسۇن، ئاندىن ئۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **9** پاك بىر ئادەم سىيرنىڭ كۈلىنى يىغىپ بارگاھنىڭ سىرتىدىكى پاك بىر يەرگە قويسۇن؛ ئۇ ئىسرائىل جامائىتى ئۈچۈن «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ»نى ياساشقا شۇ يەردە ساقلانسۇن، ئۇ بىر «گۇناھنى پاكلىغۇچى»دۇر. **10** سىيرنىڭ كۈلىنى يىغىشتۇرغان ئادەم ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. بۇ ئىسرائىللارغا ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلارغا مەڭگۈلۈك قانۇن-بەلگىمە بولىدۇ. **11** ـ ئۇلۇككە، يەنى ھەرقانداق ئۇلۇكنى كىشىنىڭ جەسىتىگە تېگىپ كەتكەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. **12** ئۇ ئادەم ئۈچىنچى كۈنى [ئاشۇ سۇ] بىلەن ئۆزىنى پاكلىسۇن، ھەمدە يەتتىنچى كۈنىمۇ پاكلىسۇن، ئاندىن ئۇ پاك سانىلىدۇ؛ ئەگەر ئۇ ئۈچىنچى كۈنى ھەمدە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىمىسا، پاك سانالمايدۇ. **13** ھەرقانداق ئادەم ئۇلۇككە، يەنى ھەرقانداق ئۇلۇكنى كىشىنىڭ جەسىتىگە تېگىپ كەتسە، ھەمدە ئۆزىنى پاكلىمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىنى بۇلغىغان بولىدۇ؛ شۇ كىشى ئىسرائىل ئارىسىدىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ چۈنكى «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» ئۇنىڭغا سېپىلمىگەچكە، ئۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ناپاكلىقى تىنچىچە ئۈستىدە ئۆرىدۇ. **14** ئەگەر بىرەر كىشى بىر چېدىر ئىچىدە ئۆلۈپ قالغان بولسا، ئۇ توغرۇلۇق قانۇن-بەلگىمە مۇنداق بولىدۇ:— شۇ چېدىرغا كىرگەن ھەربىرسى ۋە چېدىردا ئۆرۈۋې قالغانلارنىڭ ھەربىرى يەتتە كۈن ناپاك سانىلىدۇ. **15** ھەربىر ئۇچۇق ئوغراق، ئاغزى يېپىلمىغان قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى ناپاك سانىلىدۇ. **16** شۇنىڭدەك دالادا قىلىچ-شەمشىر بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرگە، ياكى ئۆزى ئۆلۈپ قالغانلىنىڭ ئۆلۈكىگە، ياكى ئادەمنىڭ ئۈستىخىنىغا ياكى قەبرىسىگە تەككەن ھەربىر كىشى يەتتە كۈنگىچە ناپاك سانىلىدۇ. **17** كىشىلەر بۇ ناپاك كىشى ئۈچۈن «پاكلاندۇرغۇچى قۇربانلىق»نىڭ كۈلىدىن ئازراق ئېلىپ كومزەككە سېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئېقىن سۇ قۇيىسۇن. **18** ئاندىن پاك بىر كىشى زوفا

تۆسۆملاڭىنى ئېلىپ شۇ سۈغا تەڭگىزۈپ تۇنى چېدىرغا ۋە ئېچىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارغا ھەم شۇ يەردە تۈرغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويىسۇن، ۋە يەنە تۇنى تۆستىخانىغا، تۇلتۇرۇلىگۈچىگە يا كى قەبرىگە تەگكەن كىشىنىڭ ئۈستىگە سېپىپ قويىسۇن. **19** ئۇچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ھېلىقى پاك ئادەم [پاك بولمىغان ئادەملەرنىڭ] ئۈستىگە شۇ سۈنى سېپىپ قويىسۇن، شۇنداق قىلغاندا، يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئۇ كىشى پاكلانغان بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كىشى كىيىملىرىنى يۇيۇپ، بەدىنىنى سۈدا يۇسۇن، كەچ كىرگەندە ئۇ پاك سانىلىدۇ. **20** لېكىن ناپاك بولۇپ قېلىپ، ئۆزىنى پاكلىمىغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنى بۇلغىغىنى ئۈچۈن، جامائەت ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ؛ «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۈ» ئۈستىگە سېپىلمىگەن، شۇڭا ئۇ ناپاك سانىلىدۇ. **21** بۇ ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بەلگىلىمە بولىدۇ. «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۈ»نى سەپكەن كىشى بولسا ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇسۇن ۋە «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۈ»غا تەگكەن كىشى كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن. **22** ناپاك كىشى تەگكەن ھەرقانداق نەرسىمۇ ناپاك سانىلىدۇ؛ بۇ نەرسىلەرگە تەگكەن كىشىلەرمۇ كەچ كىرگۈچە ناپاك سانالسۇن.

20

برىنچى ئاينىڭ ئېچىدە ئىسرائىللار، يەنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى زىن چۆلىگە يېتىپ كېلىپ، قادەشتە تۇرۇپ قالدى؛ مەريەم شۇ يەردە ۋاپات بولدى ۋە شۇ يەرگە دەپنە قىلىندى. **2** جامائەتكە ئېچىدىغانغا سۈ يوق ئىدى، ئۇلار يىغىلىپ مۇسا بىلەن ھارۇنغا ھۇجۇم قىلغىلى تۇردى. **3** خەلق مۇسا بىلەن تەگشىپ: —قېرىنداشلىرىمىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن چاغدا بىزمۇ بىللە ئۆلسەك بوپتىكەن! **4** سىلەر نېمە ئۈچۈن بىز ۋە چارپايلىرىمىزنى بۇ يەردە ئۆلۈپ كەتسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنى بۇ چۆل-جەزىرىگە باشلاپ كەلدىڭلار؟ **5** سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ بۇنداق دەھشەتلىك يەرگە ئەكەلدىڭلار؟ بۇ يەردە يا تېرىقچىلىق قىلغىلى يەر بولمىسا، يا ئەنجۈر، ئۈزۈم، ئانار بولمىسا، ئېچىدىغانغا سۈمۇ بولمىسا، — دېيىشتى. **6** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن ھارۇن جامائەتنىن ئايرىلىپ جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ دۇم يېقىلۇشدى، پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى ئۇ ئىككىسىگە ئايان بولدى. **7** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **8** ھاسىنى قولۇڭغا ئال، ئاندىن سەن ئاكاڭ ھارۇن بىلەن بىرلىكتە جامائەتنى يىغىپ، ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا قورام تاشقا بۇيرۇق قىل؛ شۇنداق قىلساڭ قورام تاش ئۆز سۈيىنى چىقىرىدۇ؛ شۇ يول بىلەن سەن ئۇلارغا سۈ چىقىرىپ، جامائەت ۋە چارپايلىرى ئېچىدىغانغا سۈ بېرىسەن. **9** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن ھاسىنى ئالدى. **10** مۇسا بىلەن ھارۇن ئىككىسى جامائەتنى قورام تاشنىڭ ئالدىغا يىغدى ۋە مۇسا ئۇلارغا: — گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئاسىيلار! بىز سىلەرگە بۇ قورام تاشتىن سۈ چىقىرىپ بېرەيلىمۇ؟! — دېدى. **11** ئاندىن مۇسا ھاسىسى بىلەن قورام تاشنى ئىككى قېتىم ئۇرۇۋېدى، ناھايىتى كۆپ سۈ ئېقىپ چىقتى، سۈدىن جامائەتمۇ، چارپايلارمۇ ئېچىشتى. **12** پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇنغا: — سىلەر ماڭا ئىشەنمەي، ئىسرائىللار ئالدىدا مېنى مۇقەددەدەس دەپ ھۆرمەتلىمىگىنىڭلار ئۈچۈن، ئىككىڭلارنىڭ بۇ جامائەتنى مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا باشلاپ كىرىشىڭلارغا يول قويمايمەن، — دېدى. **13** سۇ چىقىرىلغان جاي «مەريباھ سۈلىرى» دەپ ئاتالغان؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە پەرۋەردىگار بىلەن تاكالاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆزىنىڭ مۇقەددەدەس ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. **14** مۇسا قادەشتىن ئېدوم پادىشاھى بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچى ئەۋەتتىپ ئۇنىڭغا: «قېرىنداشلىرى ئىسرائىل مۇنداق دەيدۇ: — بىز تارتىۋاتقان جەبر-جاپالارنىڭ قانداقلىقى ئۆزلىرىگە مەلۇم، **15** بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىز مىسىرغا چۈشكەن بولۇپ، بىز مىسىردا ئۇزاق زامان تۇرۇپ كەتتۇق؛ مىسىرلىقلار بىزگىمۇ، بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يامان مۇئامىلە قىلدى؛ **16** بىز پەرۋەردىگارغا يېلىنۇۋىدۇق، ئۇ بىزنىڭ زارىمىزغا قۇلاق سېلىپ، پەرىشتە ئەۋەتىپ بىزنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. ھازىر مانا، بىز ئۆزلىرىنىڭ چېگرىسىغا جايلاشقان قادەش دېگەن بىر شەھەردە تۇرۇۋاتىمىز. **17** ئەمدى بىزنىڭ زېمىنلىرىدىن ئوتتۇشىمىزگە رۇخسەت قىلغان بولسىلا، بىز ئېتىز-ئېرىق ۋە ئۈزۈمزارلىقلاردىن ئوتمەيمىز، قۇدۇقلىرىڭلادىن سۈمۈ ئىچمەيمىز؛ «خان يولى» بىلەن مېڭىپ چېگرىلىرىدىن ئوتۇپ كەتكۈچە ئوڭ-سولغا بۇرۇلمايمىز» — دېدى. **18** لېكىن ئېدوملار ئۇنىڭغا: «سىلەرنىڭ بىزنىڭ زېمىنىمىزدىن ئوتتۇشۇڭلارغا بولمايدۇ، ئوتسەن دېسەڭلار قىلىچ كۆتۈرۈپ سىلەرگە ئەنە شۇ يوسۇندا يول قويمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئېدوملارنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ كەتتى. **22** ئۇلار قادەشتىن يولغا چىقتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ھور تېغىغا كەلدى. **23** پەرۋەردىگار ئېدومنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا مۇسا بىلەن ھارۇنغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **24** ھارۇن ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئىككىڭلار مەريباھ سۈلىرى دېگەن جايدا مېنىڭ ئەمرىمگە خىلاپلىق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىگە بولمايدۇ. **25** سەن ھارۇن بىلەن ئوغلى ئەلئازارنى ئېلىپ ھور تېغىغا چىققىن؛ **26** ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قوي؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلۈپ، ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىدۇ. **27** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك قىلدى، ئۇچەيلەن پۈتكۈل جامائەتنىڭ كۆز ئالدىدا ھور تېغىغا چىقتى. **28** مۇسا ھارۇننىڭ كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ ئوغلى ئەلئازارغا كىيدۈرۈپ قويدى؛ ھارۇن تاغنىڭ چوققىسىدا ئۆلدى. ئاندىن مۇسا بىلەن ئەلئازار تاغدىن چۈشۈپ كەلدى. **29** پۈتكۈل جامائەت ھارۇننىڭ ئۆلگەنلىكىنى بىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتى ھارۇن ئۈچۈن ئوتتۇز كۈن ماتەم تۇتتى.

21

جەنۇبتا تۇرۇشلۇق ئاراد مەملىكىتىنىڭ قانائانىيلاردىن بولغان پادىشاھى ئىسرائىللارنىڭ ئاتارىم يولى بىلەن كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، چېقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ، نەچچەيلەنى ئۇتقۇن قىلىپ كەتتى. **2** ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: «ئەگەر بۇ خەلقىنى بىزنىڭ قولىمىزغا پۈتۈنلەي تاپشۇرىدىغان بولساڭ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلايمىز» — دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ پەريادىنى ئاڭلاپ، قانائانلىيلارنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قانائانىيلارنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى بىلەن قوشۇلۇپ ۋەيران قىلدى؛ شۇ سەۋەبتىن ئۇلار شۇ يەرنى «خورماھ» دەپ ئاتىدى. **4** ئۇلار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ، ئېدوم زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۆتۈش ئۈچۈن، قىزىل دېڭىز بويىدىكى يولنى بويلاپ ماڭدى؛ خەلق مۇشۇ يول سەۋەبىدىن كۆڭلىدە تولىمۇ تاقەتسىز بولۇپ، **5** خۇداغا ۋە مۇساغا قارشى چېقىپ: — سىلەر نېمە ئۈچۈن بىزنى چۆل-جەزىرىدە ئۆلسۇن دەپ مىسىر زېمىنىدىن باشلاپ چىققانسىلەر؟ بۇ يەردە يا ئاشلىق، يا سۈ يوق، كۆڭلىمىز بۇ ئەرزىمەس نانلاردىن بىزار بولدى، دېيىشتى. **6** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار

ئۇلارنىڭ ئارىسىغا زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتتى؛ يىلانلار ئۇلارنى چاقتى، شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللاردىن نۇرغۇن ئادەم ئۆلۈپ كەتتى. **7** خەلق مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز ئاغزىمىزنى بۇزۇپ، پەرۋەردىگارغا ھەم ساڭا ھۇجۇم قىلىپ، يامان گەپ قىلىپ گۇناھ قىلدۇق؛ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلساڭ، ئۇ بۇ يىلانلارنى ئارىمىزدىن ئېلىپ كەتكەي، — دېۋىدى، مۇسا خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلدى. **8** پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن بىر زەھەرلىك يىلاننىڭ شەكلىنى ياساپ خادىغا ئېسىپ قويغىن؛ يىلان چېقىۋالغان ھەربىرى ئۇنىڭغا قارىسىلا قايتا ھاياتقا ئېرىشىدۇ، — دېدى. **9** مۇسا مىستىن بىر يىلان ياسىتىپ خادىغا ئېسىپ قويدى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يىلان بىركىمنى چېقىۋالغان بولسا، ئۇ بۇ مىس يىلانغا قارىسىلا، ئۇلار ھايات قالدى. **10** ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **11** يەنە ئوبوتتىن يولغا چىقىپ، مۇئاب زېمىننىڭ ئۆدۈلىدا كۆن چىقىش تەرەپتىكى ئىيە-ئىبارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **12** ئۇلار يەنە ئۇ يەردىن يولغا چىقىپ زەرەد جىلغىسىدا چېدىر تىكتى. **13** يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ ئامورىيلارنىڭ زېمىننىڭ چېتىدىن چىقىپ چۆل-بىياۋاندىن ئوتۇپ، ئېمۇر ئوتۇرغان ئارنون دەريا‌سىنىڭ ئۇ قېتىدا چېدىر تىكتى ‹چۈنكى ئارنون دەريا‌سى موئابىيلارنىڭ چېگرىسى بولۇپ، موئابىيلار بىلەن ئامورىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى. **14** شۇنىڭا «پەرۋەردىگارنىڭ جەڭنامىسى» دېگەن كىتابتا: — «سۇفاھەدىكى ۋاھەب ۋە دەريا-ۋادىلىرى، ئارنون دەريا‌سى ۋە جىلغىلىرىنىڭ يانباغىرلىرى، ئارنىڭ تۇرالغۇسىغىچە يېتىپ، موئابنىڭ چېگرىسىغا چۈشىدۇ» دەپ يۈتۈلگەندى›. **16** [ئىسرائىللار] يەنە ئۇ يەردىن مېڭىپ بەئەرگە كەلدى؛ «[بەئەر]» قۇدۇق دېگەن مەنىدە بولۇپ، ئىلگىرى پەرۋەردىگار مۇساغا: «سەن خەلقنى يىغ، مەن ئۇلارغا ئىچىدىغان سۇ بېرەي» دېگەندە شۇ قۇدۇقنى كۆزدە تۇتقان. **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللار مۇنۇ ناخشىنى ئېيتىشقان: — «ئاھ قۇدۇق، چىقىسۇن سۈيۈڭ بۇلدۇقلاپ، ناخشا ئېيتىڭلار، قۇدۇققا بىغىشلاپ: **18** بۇ قۇدۇقنى ئەمىرلەر، خەلقنىڭ كاتتىلىرى قازغان، قانۇن چىقارغۇچىنىڭ سۈزۈى بىلەن، ھاسىلىرى بىلەن قازغان». ئىسرائىللار چۆل-بىياۋاندىن يەنە ماتتاناھقا، **19** ماتتاناھتىن ناھالىيەلىگە، ناھالىيەلدىن باموتقا، **20** باموتتىن موئاب دالاسىدىكى جىلغىغا، يەنە چۆل-بىياۋان تەرەپكە قاراپ ئوتۇرغان پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا يېتىپ باردى. **21** ئىسرائىللار ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: **22** — بىزنىڭ ئۆز زېمىنلىرىدىن ئوتتۇۋېلىشىمىزگە ئىجازەت بەرگەيلا؛ بىز سىلىنىڭ ئېتىزلىقلىرىغا ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىغا كىرمەيمىز، قۇدۇقلىرىدىن سۇمۇ ئىچمەيمىز؛ تەۋەلىرىدىن ئوتۇپ كەتكۈچە «خان يولى»دىن چىقمايمىز، — دېدى. **23** سىھون ئىسرائىللارنى ئۆز چېگرىسىدىن ئوتكۈلى قويمايلا قالماستىن، ئەكسىچە ئۆز ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشىمەن دەپ، ئۆزىنىڭ بارلىق خەلقىنى يېغىپ چۆلگە قاراپ ئاتلاندى. ئۇ ياھازغا كېلىپ ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلدى. **24** ئىسرائىللار ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈرۈپ، ئۆزىنىڭ يۇرتىنى ئارنون دەريا‌سىدىن يابوك دەريا‌سىغىچە، يەنى ئامونىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە ئىگىدى؛ ئامونىيلارنىڭ چېگرىسى بولسا بەك مۇستەھكەم ئىدى. **25** ئىسرائىللار بۇ يەردىكى ھەممە شەھەرنى ئىگىدى ھەم ئامورىيلارنىڭ شەھەرلىرىگە، يەنى ھەشبونغا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق يېزا-قىشلاقلارغىمۇ كىرىپ ئورۇنلاشتى. **26** چۈنكى ھەشبون ئەسلىدە ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ مەركىزىي شەھىرى ئىدى؛ سىھون ئەسلىدە موئابنىڭ ئىلگىركى پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان، ئۇنىڭ ئارنون دەريا‌سىغىچە بولغان ھەممە زېمىننى تارتىۋالغاندى. **27** شۇ سەۋەبتىن شائىرلار: — «ھەشبونغا كېلىڭلار! مانا سىھوننىڭ شەھىرى يېڭىۋاشتىن قۇرۇلسۇن، سىھوننىڭ شەھىرى مەھكەم قىلىنسۇن. **28** چۈنكى ھەشبونىڭ ئۆزىدىن چىقتى بىر ئوت، سىھوننىڭ شەھىرىدىن بىر يالقۇن يالقۇنلاپ، يۇتۇۋەتتى موئابتىكى ئار شەھىرىنى، ئارنوندىكى ئېگىز جايلارنىڭ ئەمىرلىرىنى. **29** ۋاي ساڭا ئەي موئاب! ھەي كېمۇشنىڭ ئۆممىتى، تۈگەشتىڭلار! چۈنكى [كېموش] ئۆز ئوغۇللىرىنى قاچقۇنغا تاپلاندۇردى، قىزلىرىنى ئەسىرلىككە بېرىپ، ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا تۇتۇپ بەردى! **30** بىز ئۇلارنى يېقىتىۋەتتۇق، ھەشبون تا كى دىبونغىچە ھالاك بولدى؛ بىز ھەمىتا نوفاھقىچە ‹نوفاھتىن مەدەباغا يېتىدۇ› ئۇلارنىڭ يۇرتىنى ۋەيران قىلىۋەتتۇق!» — دەپ شېئىر يېزىشقاندى. **31** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەنە شۇ تەۋرىقىدە ئامورىيلارنىڭ يۇرتىغا ئورۇنلاشتى. **32** مۇسا يائازەرنى چارلاپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى؛ ئاندىن ئىسرائىللار يائازەرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇ يەرلەردىكى ئامورىيلارنى يېرىدىن قوغلىۋەتتى. **33** شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ، باشانىنىڭ يولىنى بويلاپ ماڭدى؛ باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق خەلقى چېقىپ ئەدرەيدە ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ تۈزدى. **34** پەرۋەردىگار مۇساغا: — قورقما، مەن ئۇنى، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ھەم زېمىننى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ سەن ئۇنى ئىلگىرى ھەشبوندا ئوتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى قىلغانىدەك قىلىسەن، — دېدى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئوگ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى ھەم بارلىق خەلقىنىڭ بىرىنى قىرىپ تاشلىدى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى.

22

ئىسرائىللار يەنە يولغا چىقىپ موئاب ئوزلىكىگىلىرىدە، يەنى ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ شەرق تەرىپىدە، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا چېدىر تىكتى. **2** ئىسرائىللارنىڭ ئامورىيلارغا قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق كۆرۈپ تۇرغانىدى. **3** موئابىيلار خەلقتىن ئىنتايىن قورقۇشتى، چۈنكى ئۇلار بەك كۆپ ئىدى؛ موئابىيلار ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن بەك ئالاقزادە بولۇپ كېتىشتى. **4** موئابىيلار مىدىيان ئاقساقاللىرىغا: «بۇ بىر توپ ئادەم ئەترابىمىزدىكى ھەممە نەرسىنى، خۇددى كالا ئېتىزدىكى ئوتنى يالمىغاندەك يالماپ يەپ كېتىدىغان بولدى» — دېيىشتى. ئۇ چاغدا زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق موئابنىڭ پادىشاھى ئىدى. **5** ئۇ ئەلچىلەرنى بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئالدىغا، بالائامنىڭ ئانا يۇرتىدىكى ئۇلۇغ دەريا بويىدىكى پېتور شەھىرىگە بېرىپ، بالائامنى چاقىرىپ كېلىشكە ئەۋەتىپ: پادىشاھىمىز: — «قارىسىلا، بىر خەلق مىسىردىن چىققاندى؛ مانا، ئۇلار يۈتۈن زېمىننى يامراپ كەتتى، مانا ئۇلار بىزنىڭ ئۆدۈلىمىزغا كېلىپ چۈشتى. **6** ئۇلار مېنىڭدىن كۆزلۈك بولغاچقا، ئەمدى ئۆزلىرى كېلىپ بۇ خەلقنى مەن ئۈچۈن بىر قاراغلىپ بەرگەن بولسىلا، بەلكىم مەن ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىشىم مۇمكىن؛ چۈنكى ئۆزلىرى كىمگە بەخت تىلىسىلە شۇنىڭ بەخت قۇچىدىغانلىقىنى، كىمنى قارغىسىلا، شۇنىڭ قارغىشىقا قالىدىغانلىقىنى بىلىمەن» دەيدۇ، دەڭلار، — دېدى. **7** موئابنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن مىدىيانىنىڭ ئاقساقاللىرى قولىدىرا پال سېلىش ئىنئامىلىرىنى ئېلىپ ماڭدى؛ ئۇلار بالائامنىڭ ئالدىغا كېلىپ بالاقنىڭ گەپلىرىنى يەتكۈزدى. **8** بالائام ئۇلارغا: — بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا قىلغان سۆزى بويىچە سىلەرگە جاۋاپ يەتكۈزىمەن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن موئابنىڭ شۇ ئەمىرلىرى بالائامنىڭكىدە قونۇپ قالدى. **9** خۇدا بالائامنىڭكىگە كېلىپ: — سېنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان بۇ ئادەملەر كىم؟ — دېۋىدى، **10** بالائام خۇداغا: — موئاب پادىشاھى زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ماڭا: **11** «قارىسىلا، مىسىردىن بىر خەلق چىققاندى، ئۇلار يۈتۈن زېمىننى يامراپ كەتتى؛ بۇ يەرگە كېلىپ مېنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنى قارغاپ بەرسىلە، شۇنداق قىلسىلا بەلكىم ئۇلارنى يېڭىپ، بۇ يەردىن قوغلۇۋېتەلىشىم مۇمكىن» — دېدى، — دېدى. **12** خۇدا بالائامغا: سەن ئۇلار بىلەن بىللە بارساڭ بولمايدۇ، ئۇ خەلقنى قارغىساڭمۇ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇلارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنغان،

— دېدى. **13** بالاتام ئەتىگەن تۇرۇپ بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرىغا: — سىلەر تۆز يۇرتۇڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنىڭ سىلەر بىلەن بىللە بېرىشمىغا رۇخسەت قىلمىدى، — دېدى. **14** موئابنىڭ ئەمەلدارلىرى قوپۇپ بالاقنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇنىڭغا: — بالاتام بىز بىلەن بىللە كېلىشكە تۇنمىدى، — دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن بالاق تېخىمۇ كۆپ ۋە تېخىمۇ مۆتىۋەر ئەمەلدارلارنى ئەۋەتتى، **16** تۇلار بالاتامنىڭ ئالدىغا كېلىپ تۇنىڭغا: — زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق مۇنداق دەيدۇ: — «ھېچنېمە سىلىنىڭ يېنىمغا كېلىشلىرىنى توسمىغاي؛ **17** چۈنكى مەن تۆزلىرىنى زور شان-شۇھرەتكە ئېگە قىلىمەن؛ نېمە دېسىلە ماقۇل دەيمەن؛ شۇڭا ماڭا ئەشۇ خەلقنى قارغاپ بەرسىلا بولىدۇ»، — دېدى. **18** بالاتام بالاقنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋابەن: — بالاق ماڭا تۆزىنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان تۆز تۇرىنى بەرسىمۇ، مەيلى چوڭ ياكى كىچىك ئىش قىلاي، خۇدايىم پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا بۇيرۇغانلىرىدىن ھالقىپ كېتەلەيمەن. **19** سىلەرمۇ بۇگۈن ئاخشام مۇشۇ يەردە قونۇپ قېلىڭلار، پەرۋەردىگار يەنە شۇ ئىشلار توغرىسىدا ماڭا نېمە دەيدىكىن، شۇنى بىلەي، — دېدى. **20** شۇ كېچىسى خۇدا بالاتامنىڭكىگە كېلىپ تۇنىڭغا: — تۇ كىشىلەر سېنى تەكلىپ قىلىپ كەلگەن بولسا، تۇلار بىلەن بىللە بارغىن، لېكىن سەن مېنىڭ ساڭا ئېيتىدىغانلىرىم بويىچە ئىش قىلىشىڭ كېرەك، — دېدى. **21** بالاتام ئەتىگەن تۇرۇپ ئېشىكىنى توقۇپ موئابنىڭ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. **22** خۇدا بالاتامنىڭ ماڭغانلىقىدىن غەزەبلەندى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى توسۇشقا يولدا تۇراتتى. تۇ شۇ چاغدا ئېشىكىگە مىنىپ ئىككى غۇلامى بىلەن بىللە كېتىۋاتاتتى. **23** مادا ئېشىكە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قولىغا قىلىچ ئالغان ھالدا يولدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، يولدىن چېقىپ ئېتىزلىق بىلەن مېڭۈدى، بالاتام ئېشىكىنى يولغا چېقىپ مېڭىشقا دۇمبالاپ ئۇردى. **24** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىككى تەرىپى توسما تام بىلەن توسۇلغان ئۈزۈمزارلىقتىكى تار بىر يولدا تۇرۇۋالدى. **25** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ، تامغا قىستىلىپ مېڭىپ، بالاتامنىڭ پۇتىنى تامغا قىستاپ يارىلاندۇرۇپ قويدى؛ بالاتام ئېشەكنى يەنە دۇمبالدى. **26** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا يەنە ئالدىغىراق بېرىپ، ئوڭ يا سولغا بۇرۇلۇشقا بولمايدىغان تېخىمۇ تار بىر يەردە كۆتۈپ تۇردى. **27** ئېشەك پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى كۆرۈپ ماڭمايى، بالاتامنىڭ ئاستىدا يېتىۋالدى؛ بالاتام قاتتىق خاپا بولۇپ، ئېشەكنى ھاسسىى بىلەن قاتتىق دۇمبالاپ كەتتى. **28** بۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئېشەككە زۇۋان كىرگۈزۈۋىدى، ئېشەك بالاتامغا: — مېنى ئۈچ قېتىم دۇمبالايدىغانغا ساڭا نېمە يامانلىق قېتىمەن؟ — دېۋىدى، **29** بالاتام ئېشەككە: — سەن مېنى سەتلەشتۈردۈڭ، قولۇمدا قىلىچ بولغان بولسا ئىدى، سېنى چېپىپ تۆلتۈرۈۋېتەتتىم! — دېدى. **30** ئېشەك بالاتامغا: — مەن سېنىڭكى بولغىنىمدىن تارتىپ مىنىپ كەلگەن ئېشىكىڭ مەن ئەمەسمۇ؟ ئىلگىرى مەن ساڭا مۇشۇنداق قىلىش ئادىتىم بولۇپ باققانمۇ؟ — دېۋىدى، — ياق، — دېدى [بالاتام]. **31** ئەنە شۇ چاغدا پەرۋەردىگار بالاتامنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى، بالاتام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىنى غىلىپىدىن چېقىرىپ، يولدا تۇرغانلىقىنى كۆردى؛ ئۇ يەرگە بېشىنى قويۇپ سەجدە قىلدى. **32** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: — سەن ئېشىكىڭنى نېمە ئۈچۈن ئۈچ قېتىم دۇمبالايسەن؟ قارىغىنا، ماڭغان يولۇڭ مېنىڭ نەزىرىمدە تەتۇر بولغاچقا،سېنى توسۇشقا چىققۇچى مەن تۆزۈم ئىدىم. **33** ئېشەك مېنى كۆرۈپ ئۈچ قېتىم مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتتى؛ ئەگەر ئېشەك مېنىڭ ئالدىمدىن بۇرۇلۇپ كەتمىگەن بولسا، مەن ئاللىقاچان سېنى ئۆلتۈرۈپ ئېشەكنى تىرىك قالدۇرغان بولاتتىم، — دېدى. **34** بالاتام پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: — مەن گۇناھكارمەن، تۆزلىرىنىڭ يولدا مېنى توسۇپ تۇرغانلىقلىرىنى كۆرمەپتىمەن؛ مۇبادا ئەمدى مېنىڭ بېرىشىم نەزىرلىرىدە رەزىل كۆرۈنسە، مەن قايتىپ كېتەي، — دېدى. **35** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بالاتامغا يەنە: — بوپتۇ، بۇ كىشىلەر بىلەن بىللە بارغىن، بىراق پەقەت مەن ساڭا دېگەن سۆزنىلا دېگىن، — دېدى. شۇنىڭ بىلەن بالاتام بالاقنىڭ ئەمەلدارلىرى بىلەن بىللە ماڭدى. **36** بالاق بالاتامنى كېلىۋېتىۋاتقىنىدا دەپ ئاڭلاپ، قارشى ئېلىش ئۈچۈن موئابنىڭ تارنون دەرياسىنىڭ بويىدىكى، چېگرىنىڭ ئەڭ بېشىدىكى شەھىرىگە كەلدى: **37** — مەن سىلىنى چاقىرىشقا شۇنچە جىددىي ئەلچى ئەۋەتكەندىم، نېمە ئۈچۈن كېلىشكە تۇنمىدىلا؟ مەن سىلىنى شان-شۇھرەتكە ئېگە قىلالمايتىممۇ؟ — دېدى بالاق بالاتامغا. **38** — قارىسىلا، مانا كەلدىمغۇ، ئەمدى مەن تۆز ئالدىمغا بىرنېمە دېيەلەيتىممۇ؟ — دېدى بالاتام، — خۇدا ئاغزىمغا نېمە گەپنى سالسا، مەن شۇنلا دەيمەن. **39** بالاتام بالاق بىلەن بىللە يولغا چىقىپ كىرىئات-خۇزوتقا كەلدى. **40** بالاق كالا، قويلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ گۆشىدىن بالاتام ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئەمىرلەرگە ئەۋەتىپ بەردى. **41** ئاندىن بالاق ئەتىسى سەھەردە بالاتامنى باتالنىڭ ئېگىز جايلىرىغا ئېلىپ چىقتى؛ ئۇ شۇيەردىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئەڭ چەتتىكى بىر قىسمىنى كۆردى.

23

بالاتام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەرگە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ ياسىتىپ بەرسىلە، مۇشۇ يەرگە يەنە يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە قوشقارمۇ ھازىرلاپ بەرسىلە، — دېدى. **2** بالاق بالاتامنىڭ دېگىنىدەك قىلىپ بەردى؛ بالاق بىلەن بالاتام ئىككىسى ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق قىلىشقا بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندى. **3** بالاتام بالاققا: — سىلى تۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىنىڭ يېنىدا تۇرسىلا، مەن ئالدىغا بارىمەن، پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كېلەمدىكىن؟ ئۇ ماڭا نېمە دەپ كۆرسەتمە بەرسە، مەن تۆزلىرىگە شۇنى دەپ بېرىمەن، — دېدى ۋە بىر دۆڭگە چىقتى. **4** خۇدا بالاتام بىلەن كۆرۈشتى؛ بالاتام خۇداغا: — مەن يەتتە قۇربانگاھ ھازىرلاتتىم، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردىن بۇقا بىلەن بىردىن قوشقار سۇندۇم، — دېدى. **5** پەرۋەردىگار بالاتامنىڭ ئاغزىغا بىر سۆزنى سېلىپ: — بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ تۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق دېگىن، — دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن تۇ بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ باردى. مانا، تۇ ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى تۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. **7** بالاتام كالام سۆزنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بالاق مېنى ئارام دېگەن يۇرتىدىن، موئاب شاھى بالاق مېنى مەشرىق تاغلىرىدىن ئېلىپ كېلىپ، مۇنداق دېدى: — كەل، مېنىڭ تۇچۇن ياقۇبنى قارغىغىن. كەل، ئىسرائىلنى راسا بىر سۆكۈپ ئەيىبلىگىن. **8** تەڭرى تۇزى قارغىمىغان بىراۋنى مەن قانداق قارغاي؟ پەرۋەردىگار تۇزى سۆكۈپ ئەيىبلىمىگەن بىراۋنى مەن قانداق سۆكۈپ ئەيىبلەي؟ **9** مەن قورام تاشلارنىڭ چوققىلىرىدا تۇرۇپ تۇنى كۆرمەكتىمەن، دۆڭگەردە تۇرۇپ تۇنىڭغا نەزەر سالماقتىمەن؛ مانا، تۇلار يەككە ياشايدىغان بىر قوۋم، تۇلار باشقا قوۋملارنىڭ قاتاردا سانالمايدۇ. **10** ياقۇبنىڭ توپىلىرىنى كىم ھىسابلاپ چىقالايدۇ؟ ھەتتا ئىسرائىلنىڭ تۆتتىن بىرىنىمۇ كىم ساناپ چىقالايدۇ؟ مېنىڭ جېنىم ھەققانىينىڭ تۇلۇمىدەك تۇلسۇن، مېنىڭ ئاخىرىم تۇنىڭكىدەك بولغاي! **11** بالاق بالاتامغا قاراپ: — سەن ماڭا نېمە قىلىۋاتىسەن؟! مەن سېنى دۈشمەنلىرىمنى قارغاپ بېرىشكە چاقىرىتقان تۇرسام، مانا سەن ئەكسىچە پۈتۈنلەي تۇلارغا ئامەت تىلىدىڭ! — دېدى. **12** — پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىمغا سالغىنىنى يەتكۈزۈشكە كۆڭۈلۈم قويمىسام بولامتى؟ — دەپ جاۋاپ بەردى بالاتام. **13** بالاق بالاتامغا: — مېنىڭ بىلەن بىللە باشقا بىر يەرگە بارسىلا، تۇلارنى شۇ يەردىن كۆرەلەيلا، بىراق تۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەمەس، تۇلارنىڭ چېگىردىكى بىر

قىسمىنلا كۆرەلەيلا، سىلى شۇيەردە تۆرۇپ تۆلارنى مەن ئۆچۈن قارغاپ
بەرسىلە، — دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى «زوفىمنىڭ داللاسى»غا،
پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا باشلاپ بېرىپ، شۇ يەردە يەتتە قۇربانگاھ
سالدۇرۇپ، ھەربىر قۇربانگاھقا قۇربانلىق سۈپىتىدە بىردن بۇقا، بىردن قوشقار
سۈندى. **15** بالائام بالاققا: — سىلى مۇشۇ يەردە تۆزلىرىنىڭ كۆيدۈرمە
قۇربانلىقلىرىنى يېنىدا تۇرۇپ تۇرسىلا، مەن ئاۋۇ ياققا بېرىپ كۆرۈۋىشۇپ
كېلەي، — دېدى. **16** پەرۋەردىگار بالائام بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇنىڭ ئاغزىغا
بىر سۆزنى سېلىپ: — سەن بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق، مۇنداق
دېگىن، — دېدى. **17** بالائام بالاقنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، مانا، ئۇ
ۋە موئابنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ئۇنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقىنىڭ يېنىدا تۇراتتى.
— پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟ — دەپ سوردى بالاق. **18** بالائام كالام
سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «ھەي بالاق، سەن قېرىپۇپ ئاكلىغىن،
ئاھ ، زىپپورنىڭ ئوغلى، ماڭا قۇلاق سالغىن. **19** تەڭرى ئىنسان ئەمەستۇر،
ئۇ يالغان ئېيتمايدۇ، ياكى ئادەم بالىسىمۇ ئەمەستۇر، ئۇ پۇشايمان قىلمايدۇ. ئۇ
دېگەنىكەن، ئىشقا ئاشۇرمامۇ قالامدۇ؟ ئۇ سۆز قىلغانىكەن، ۋۇجۇدقا چىقارمامۇ
قالامدۇ؟ **20** مانا، ماڭا «بەركەتلە» دەپ تاپشۇرۇلدى، ئۇ بەركەتلىگەنىكەن،
بۇنى مەن ياندۇرالمايمەن. **21** ئۇ ياقۇپتا ھېچ گۇناھ كۆرمىگەن، ئىسرائىلدا
ناھەقلىقنى ئۇچراتمىغان. خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە، پادىشاھنىڭ
تەنتەنە ئاۋازى ئۇنىڭ ئارىسىدىدۇر. **22** تەڭرى ئۇنى مىسردىن ئېلىپ چىققان،
ئۇنىڭدا ياۋا كالىنىڭكىدەك كۈچ باردۇر. **23** چۈنكى ياقۇپلارغا ئەپسۇن كارغا
كەلمەيدۇ، ئىسرائىللارغىمۇ پال كارغا كەلمەيدۇ. ۋاقتى-ساىتى كەلگەندە،
ياقۇپ بىلەن ئىسرائىل توغرىسىدا: — «تەڭرى نەقەدەر كارامەت ئىش قىلىپ
بەرگەن-ھە!» دەپ جاكارلانماي قالمايدۇ! **24** مانا، بۇ قوۋم چىشى شىردەك
قوپىدۇ، ئەرگەك شىردەك قەددىنى رۇسلايدۇ، ئۆزى ئۇۋلىغان ئوۋۇنى يېمىگۈچە،
ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قېنىنى ئىچمىگۈچە، ھەرگىز ياتمايدۇ!». **25** بالاق بالائامغا:
— بولدى، سىلى ئۇلارنى ئازراقمۇ قارغىمىسلا، ئۇلارغا ئامەتمۇ تىلىمىسىلە! —
دېدى. **26** بالائام بالاققا جاۋاب قىلىپ: — مەن سىلگە: — «پەرۋەردىگارنىڭ
ماڭا ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمسام بولمايدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىم؟
— دېدى. **27** بالاق بالائامغا: — كەلسىلە، مەن سىلنى باشقا بىر يەرگە
ئېلىپ، خۇدانىڭ نەزىرىدە سىلى شۇ يەردە تۇرۇپ ئۇلارنى قارغاشلىرى مۇۋاپىق
تېپىلارمىكىن؟ — دېدى. **28** شۇنىڭ بىلەن بالاق بالائامنى باشلاپ، چۆل-
باياۋانغا قارايدىغان پېئور تېغىنىڭ چوققىسىغا كەلدى. **29** بالائام بالاققا: —
سىلى بۇ يەردە ماڭا يەتتە قۇربانگاھ سالدۇرۇپ بەرسىلە، يەتتە بۇقا بىلەن يەتتە
قوشقارمۇ تەيارلاپ بەرسىلە، — دېدى. **30** بالاق بالائامنىڭ دېگىنىدەك
قىلدى، ھەربىر قۇربانگاھقا بىردن بۇقا بىلەن بىردن قوچقار سۈندى.

24

بالائام پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بەخت-بەركەت ئاتا قىلىشنى
مۇۋاپىق كۆرگەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىپ، ئالدىنقى [ئىككى] قېتىمقىدىكىدەك
سېھىر ئىشلىتىشكە بارمىدى، بەلكى يۈزىنى چۆل-باياۋان تەرەپكە قاراتتى. **2** بالائام
بېشىنى كۆتۈرۈپ ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە بويىچە چېدىرلاردا ئولتۇراقلاشقانلىقىنى
كۆردى، خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىغا
كالام سۆزىنى ئېلىپ مۇنداق دېدى: — «بېئورنىڭ ئوغلى بالائام يەتكۈزىدىغان
كالام سۆزى، كۆزى ئېچىلمىغان ئادەمنىڭ ئېيتىدىغان كالام سۆزى، **4** يەنى
تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى
كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلىپ دۇم يېقىلغان كىشى يەتكۈزگەن كالام
سۆزنى: — **5** ئاھ ياقۇپ، چېدىرلىرىڭ نەقەدەر گۈزەل، تۇرالغۇلىرىڭ نەقەدەر
گۈزەل، ئاھ ئىسرائىل! **6** گويا كېڭىگەن دەريا ۋادىلىرىدەك، خۇددى دەريا
بويىدىكى باغلاردەك، گويا پەرۋەردىگار تىكىپ تۇستۇرگەن ئۇد دەرەخلىرىدەك،
دەريا بويىدىكى كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ **7** سۇلار ئۇنىڭ سوغىلىرىدىن ئېقىپ
چىقىدۇ، ئەۋلادلىرى سۇيى مول جايلاردا بولىدۇ؛ پادىشاھى ئاگاگدىن ئېشىپ
كېتىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈن قىلىنىپ گۈللىنىدۇ. **8** تەڭرى ئۇنى مىسردىن
ئېلىپ چىققان، ئۇنىڭدا ياۋا بۇقىنىڭ كۈچى باردۇر؛ دۈشمەن ئەللەرنى ئۇ يەپ
كېتىدۇ، ئۇ ئىستىخانىلىرىنى ئېزىپ تاشلايدۇ، ئوقيا ئېتىپ ئۇلارنى تېشىپ تاشلايدۇ.
9 ئۇ ياغرىلاپ ياتسا، ئەرگەك شىردەك، ياتسا ھەم چىشى شىردەك، كىم ئۇنى
قوزغىتىشقا پېتىنار؟ كىم ساڭا بەخت-بەركەت تىلىسە، بەخت-بەركەت
تاپىدۇ. كىم سېنى قارغىسا، قارغىشقا كېتىدۇ». **10** بالاق بالائامغا ئاچچىقلىنىپ،
قولىنى قولىغا ئۇرۇپ كەتتى، بالاق بالائامغا: — مەن سىلنى دۈشمىنىمنى
قارغاپ بېرىشكە قىچقىرتقانىدىم ۋە مانا، سىلى ئۈچ قېتىم پۈتۈنلەي ئۇلارغا ئامەت
تىلىدىلا! **11** ئەمدى تېزدىن يۇرتلىرىغا قېچىپ كەتسىلە؛ مەن ئەسلىدە سىلىنىڭ
ئىززەت-ھۆرمەتلىرىنى كاتتا قىلاي دېگەنىدىم، مانا پەرۋەردىگار سىلنى بۇ كاتتا
ئىززەت-ھۆرمەتكە نائىل بولۇشتىن توسۇپ قويدى، — دېدى. **12** بالائام
بالاققا: — مەن ئەسلىدە ئۆزلىرىنىڭ ئەلچىلىرىگە: **13** «بالاق ماڭا ئۆزىنىڭ
ئالتۇن-كۈمۈشكە لىق تولغان ئۆز ئويىنى بەرسىمۇ، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىندىن
ھالقىپ، ئۆز مەيلىمچە ياخشى-يامان ئىش قىلالمايمەن؛ پەرۋەردىگار ماڭا
نېمە دېسە، مەن شۇنى دەيمەن» دېگەن ئەمەسمىدىم؟ **14** ئەمدى مەن ئۆز
خەلقىمگە قايتىمەن، كەلسىلە، مەن ئۆزلىرىگە بۇ خەلقنىڭ كۆزىلەرنىڭ ئاخىرىدا
سىلىنىڭ خەلقلىرىگە قانداق مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرەي، — دېدى.
15 ئۇ كالام سۆزىنى ئاغزىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: — بېئورنىڭ ئوغلى بالائام
يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى، كۆزلىرى ئېچىلىشقان كىشى ئېيتقان كالام سۆزى،
16 تەڭرىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى، ھەممىدىن ئالىينىڭ ۋەھيلىرىنى بىلگۈچى،
ھەممىگە قادىرنىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشىنى كۆرگۈچى، مانا ئەمدى كۆزى ئېچىلغان
دۇم يېقىلغان كىشى يەتكۈزىدىغان كالام سۆزى: — **17** مەن ئۇنى كۆرىمەن،
لېكىن ھازىر ئەمەس؛ مەن ئۇنىڭغا قارايمەن، لېكىن يېقىن يەردىن ئەمەس؛
ياقۇپتىن چىقار بىر يۇلتۇز، كۆتۈرۈلەر ئىسرائىلدىن بىر شاھانە ھاسا؛ چېقىۋېتەر ئۇ
موئابنىڭ چېكىسىنى، بارلىق شېتىلەرنىڭ بېشىنى يانچىدىدۇ. **18** ئېدوم ئۇنىڭغا
تەۋە بولىدۇ، يەنە ئېنچى دۈشمىنى سېئىرلار ئۇنىڭغا تەۋە بولىدۇ؛ ئىسرائىل بولسا
باتۇرلۇق قىلىدۇ. **19** ياقۇپتىن چىققان بىرى سەلتەنەت سۈرىدۇ، شەھەردە
قالغان ھەممەيلەننى يوقىتىدۇ». **20** ئاندىن بالائام ئامالەكنى كۆرۈپ، مۇنداق
كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «ئامالەك ئىدى ئەسلى ئەللەر ئارىسىدا باش، ئەمدى
ھالاكەتتۇر تەقدىر-قىسمىتى». **21** ئاندىن بالائام كېنىيلەرنى كۆرۈپ مۇنداق
كالام سۆزىنى ئېيتتى: — «سېنىڭ ماكانىڭ مۇستەھكەم بولۇپ، چاڭگاڭ قورام
تاش ئىچىدە بولسىمۇ، **22** لېكىن سىلەر كېنىيلەر ھالاك قىلىنىپ تۇرىسىلەر،
تاكى ئاشۇر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ كەتكۈچە». **23** بالائام يەنە كالام سۆزىنى
داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: — «ئاھ ، تەڭرى بۇ ئىشلارنى قىلغان چېغىدا، كىم
تىرىك قېلىشقا قادىر بولار؟ **24** كىتتىم تەرەپلىرىدىن كېمىلەر كېلىپ، زۇلۇم-
زەخمەت سالدۇ ئاشۇرغا، زۇلۇم-زەخمەت سالدۇ ئېبەرگە؛ لېكىن [كىتتىمدىن
كەلگۈچى] تۈزىمۇ ھالاكەتكە يۇزلىنەر». **25** شۇنىڭ بىلەن بالائام ئورنىدىن
قوپۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتتى؛ بالاقمۇ ئۆز يولىغا ماڭدى.

25

ئىسرائىللار شىتىمدا ئۆرغان مەزگىلدە، خەلق موئاب قىزلىرى بىلەن
بۇزۇقلۇق قىلىشقا بېرىلىپ كەتتى. **2** ئۇ قىزلار ئىسرائىللارنى ئۆز ئىلاھلىرىغا
ئاتالغان قۇربانلىقلارغا قاتناشىشقا چاقىردى؛ [ئىسرائىللارمۇ] قۇربانلىقلاردىن

يەيدىغان، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىغا بىرلىكتە چوقۇنىدىغان بولدى. 3 ئىسرائىللار باۋال-پېئور بىلەن ئەنە شۇ تەرىقىدە باغلىنىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالدى. 4 پەرۋەردىگار مۇساغا: — پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى ئىسرائىللارغا چۈشمىسۇن ئۈچۈن، خەلقنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇلارنى مېنىڭ ئالدىمدا ئاپتاپتا ئېسىپ قويغىن، — دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئىسرائىلنىڭ سوراقچىلىرىغا: — سىلەر بىرىپ ھەر بىرىڭلار تۆرۈكلارنىڭ باۋال-پېئور بىلەن باغلىنىپ كەتكەن ئادەملىرىنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، — دېدى. 6 ۋە مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى بىلەن جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا يىغا-زار قىلىپ تۇرۇۋاتقاندا، مانا ئىسرائىللاردىن بىرەيلەن كېلىپ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا مىدىيانلىق بىر قىزنى تۆز قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا ئېلىپ ماكېدى. 7 كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاس بۇنى كۆرۈپ، جامائەت ئىچىدىن قوپتى-دە، قولىغا نەيزە ئېلىپ، 8 ھېلىقى ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئارقىسىدىن چېدىرنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، قىز بىلەن ئىككىسىنىڭ قارنىغا نەيزە تىقىۋەتتى. ئىسرائىللار ئارىسىدا تارقالغان ۋابا ئەنە شۇ چاغدىلا توختىدى. 9 شۇ چاغدا ۋابا تېگىپ ئۆلگەنلەر جەمئىي يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەمگە يەتكەنىدى. 10 ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: — 11 — «كاھىن ھارۇننىڭ نەۋرىسى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاس مېنى دەپ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىمنى تۆز ھەستى بىلىپ، مېنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان غەزىپىمنى يانداۋردى. شۇڭا گەرچە مەن ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىمدىن غەزەپلەنگەن بولساممۇ، ئىسرائىللارنى يوقىتىۋەتمىدىم. 12 شۇڭا سەن: — «مانا، مەن ئۇنىڭغا تۆز ئامان-خاتىرجەملىك ئەھدەمنى تەقدىم قىلىمەن! 13 بۇ [ئەھدە] ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەۋە بولىدىغان مەڭگۈلۈك كاھىنلىق ئەھدىسى بولىدۇ، چۈنكى ئۇ تۆز خۇداسىنى دەپ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلىپ، ئىسرائىللار ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈردى» — دەپ جاكارلىغىن». 14 ئۆلتۈرۈلگەن يەنە ھېلىقى مىدىيانلىق قىز بىلەن بىللە ئۆلتۈرۈلگەن ئىسرائىل ئادەمنىڭ ئىسمى زىمرى بولۇپ، سالۇنىڭ ئوغلى، شىمېئون قەبىلىسىدىكى بىر جەمەتىنىڭ ئەمىرى ئىدى. 15 ئۆلتۈرۈلگەن مىدىيانلىق قىزنىڭ ئىسمى كوزبى بولۇپ، زۇرنىڭ قىزى ئىدى؛ زۇر بولسا مىدىيانلىق بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى ئىدى. 16 پەرۋەردىگار مۇساغا: — 17 سەن مىدىيانىيلارغا ئازار بەرمەي زەربە بەرگىن؛ 18 چۈنكى ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرگە ئازار بەرمەكچى، پېئوردىكى ئىشتا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ سىڭلىسى بولغان مىدىيانلىق بىر ئەمىرنىڭ قىزى كوزبىنىڭ ئىشىدىمۇ ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ سىلەرنى ئازدۇرغان، — دېدى. كوزبى ۋابا تارقالغان كۈندە پېئوردىكى ئىش سەۋەبىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

26

ۋابادىن كېيىن پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارغا سۆز قىلىپ: — 2 سىلەر پۈتكۈل ئىسرائىللارنىڭ جامائىتى ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان، جەڭگە چىقالايدىغانلارنى ئاتا جەمەتى بويىچە ھېسابلاپ ساناقتىن ئۆتكۈزۈڭلار، — دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار موئاب تۈزلەڭلىكىدە، يەنى يېرىخونىڭ يېنىدىكى ئىئوردان دەريا سىنىڭ بويىدا ئىسرائىللار بىلەن سۆزلىشىپ ئۆلارغا: 4 «پەرۋەردىگارنىڭ مۇسا ۋە مىسىردىن چىققان ئىسرائىللارغا بۇيرۇغىنى بويىچە، سىلەردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى [تىزىملىنىپ] ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈشى كېرەك» دەپ ئۇقتۇردى. [تىزىملىتىلغان سانلار مۇنداق بولدى]: — 5 ئىسرائىلنىڭ ئۈنجى ئوغلى رۇبەن ئىدى. رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ھانۇقنىڭ نەسىلدىن بولغان ھانۇق جەمەتى؛ پاللۇنىڭ نەسىلدىن بولغان پاللۇ جەمەتى، 6 ھەزرون نەسىلدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ كارمى نەسىلدىن بولغان كارمى جەمەتى. 7 بۇلار رۇبەننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلاردىن ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگىنى جەمئىي قىرىق ئۈچ مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز كىشى بولدى. 8 پاللۇنىڭ ئوغلى ئېلىئاب، 9 ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى نەمۇئەل، داتان، ئابىرام ئىدى. داتان بىلەن ئابىرام ئەسلىدە جامائەت ئىچىدىن چاقىرىلغان مۇتەۋەلەر بولسىمۇ، كوراھ گۇرۇھىدىكىلەر پەرۋەردىگار بىلەن تاكالاشقاندا، ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ مۇسا ۋە ھارۇن بىلەن تاكالاشقاندىدى. 10 يەر ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارنى كوراھ بىلەن بىرگە يۇتۇپ كەتكەن؛ شۇ چاغدا كوراھ گۇرۇھىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆلگەن؛ باشقىلارغا ئىبرەت بولسۇن دەپ، ئوت ئۆتنىڭ ئىككى يۈز ئەللىك ئادىمىنى يۇتۇپ كەتكەن. 11 لېكىن كوراھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆلۈپ كەتمىگەن. 12 شىمېئوننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، نەمۇئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان نەمۇئەل جەمەتى، يامىن نەسىلدىن بولغان يامىن جەمەتى، ياقىن نەسىلدىن بولغان ياقىن جەمەتى؛ 13 زەراھ نەسىلدىن بولغان زەراھ جەمەتى، ساۋۇل نەسىلدىن بولغان ساۋۇل جەمەتى. 14 بۇلار شىمېئوننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە ئىككى مىڭ ئىككى يۈز ئادەم چىقتى. 15 گاد قەبىلىسىدىن، جەمەت بويىچە، زەفون نەسىلدىن بولغان زەفون جەمەتى، ھاگگى نەسىلدىن بولغان ھاگگى جەمەتى، شۇنى نەسىلدىن بولغان شۇنى جەمەتى، 16 ئوزنى نەسىلدىن بولغان ئوزنى جەمەتى، ئېرى نەسىلدىن بولغان ئېرى جەمەتى، 17 ئارود نەسىلدىن بولغان ئارود جەمەتى، ئارئەلى نەسىلدىن بولغان ئارئەلى جەمەتى. 18 بۇلار گاد ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەتلىرى بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 19 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى ئېر بىلەن ئونان ئىدى؛ بۇ ئىككىسى قانائان زېمىنىدا ئۆلۈپ كەتكەن. 20 يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، شىلاھنىڭ نەسىلدىن بولغان شىلاھ جەمەتى؛ پەرەزنىڭ نەسىلدىن بولغان پەرەز جەمەتى؛ زەراھنىڭ نەسىلدىن بولغان زەراھ جەمەتى. 21 پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرى ھەزرونىڭ نەسىلدىن بولغان ھەزرون جەمەتى؛ ھامۇلنىڭ نەسىلدىن بولغان ھامۇل جەمەتى. 22 بۇلار يەھۇدانىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي يەتمىش ئالتە مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 23 ئىسساكارنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، تولانىڭ نەسىلدىن بولغان تولا جەمەتى؛ پۇئاھنىڭ نەسىلدىن بولغان پۇئاھ جەمەتى؛ 24 ياشۇبنىڭ نەسىلدىن بولغان ياشۇب جەمەتى؛ شىمرونىڭ نەسىلدىن بولغان شىمرون جەمەتى. 25 بۇلار ئىسساكارنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئاتمىش تۆت مىڭ ئۈچ يۈز ئادەم چىقتى. 26 زەبۇلۇننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە، سەرەدنىڭ نەسىلدىن بولغان سەرەد جەمەتى؛ ئېلون نەسىلدىن بولغان ئېلون جەمەتى؛ جاھلىيەلنىڭ نەسىلدىن بولغان جاھلىيەل جەمەتى. 27 بۇلار زەبۇلۇننىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ئۇلار جەمەت بويىچە ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئاتمىش مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. 28 يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرى: — جەمەت بويىچە، مانا سسەھ بىلەن ئەفرائىم ئىدى. 29 مانا سسەھنىڭ ئەۋلادلىرى: — ماكىرنىڭ نەسىلدىن بولغان ماكىر جەمەتى «ماكىردىن گىلېئاد تۇرەلگەن»، گىلېئادنىڭ نەسىلدىن بولغان گىلېئاد جەمەتى ئىدى. 30 تۆۋەندىكىلەر گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى: — يەئەزەرنىڭ نەسىلدىن بولغان يەئەزەر جەمەتى؛ ھەلەكنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەلەك جەمەتى؛ 31 ئاسرىيەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاسرىيەل جەمەتى؛ شەكەمنىڭ نەسىلدىن بولغان شەكەم جەمەتى؛ 32 شەمىدانىڭ نەسىلدىن بولغان شەمىدا جەمەتى؛ ھەفەرنىڭ نەسىلدىن بولغان ھەفەر جەمەتى. 33 ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھاد ئوغۇل پەرزەنت كۆرمەي قىز پەرزەنت كۆرگەن؛ زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسمى ماھلاھ، نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، تىرزاھ ئىدى. 34 بۇلار مانا سسەھنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ، ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئەللىك ئىككى مىڭ يەتتە يۈز ئادەم چىقتى.

35 توۋەندىكىلەر ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە: — شۇتىلاھنىڭ
نەسىلدىن بولغان شۇتىلاھ جەمەتى؛ بەكەرنىڭ نەسىلدىن بولغان بەكەر جەمەتى؛
تاھاننىڭ نەسىلدىن بولغان تاھان جەمەتى. 36 شۇتىلانىڭ ئەۋلادلىرى ئېرانىنىڭ
نەسىلدىن بولغان ئېران جەمەتى. 37 مانا بۇلار ئەفرائىم ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرى
بولۇپ، ھەرقايسى جەمەتلەر بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئوتتۇز
ئىككى مىڭ بەش يۈز ئادەم چىقتى. جەمەتلىرى بويىچە، تۆلارنىڭ ھەممىسى
يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 38 بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەتى بويىچە،
بېلانىڭ نەسىلدىن بېلا جەمەتى؛ ئاشبەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاشبەل
جەمەتى؛ ئاھىرامنىڭ نەسىلدىن بولغان ئاھىرام جەمەتى؛ 39 شەفۇفامنىڭ
نەسىلدىن بولغان شۇفام جەمەتى؛ ھۇفامنىڭ نەسىلدىن بولغان ھۇفام جەمەتى.
40 ئارد بىلەن نائامان بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئاردنىڭ نەسىلدىن بولغان ئارد
جەمەتى؛ نائامانىڭ نەسىلدىن بولغان نائامان جەمەتى. 41 بۇلار بىنيامىننىڭ
ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەت بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق
بەش مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 42 توۋەندىكىلەر دانىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ،
جەمەت بويىچە، شۇھامنىڭ نەسىلدىن بولغان شۇھام جەمەتى؛ جەمەت بويىچە
بۇلار دانىنىڭ جەمەتلىرى ئىدى. 43 شۇھامنىڭ ھەممە جەمەتى ساناقتىن
تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي ئالتمىش تۆت مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 44 ئاشىرنىڭ
ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، يىمناھنىڭ نەسىلدىن بولغان يىمناھ جەمەتى؛
يىشۋئىنىڭ نەسىلدىن بولغان يىشۋئى جەمەتى؛ بېرىياھنىڭ نەسىلدىن بولغان بېرىياھ
جەمەتى. 45 بېرىياھنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت بويىچە، ھەبەرنىڭ نەسىلدىن
بولغان ھەبەر جەمەتى؛ مالكىئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان مالكىئەل جەمەتى.
46 ئاشىرنىڭ قىزىنىڭ ئىسمى سېراھ ئىدى. 47 بۇلار ئاشىر ئەۋلادلىرىنىڭ
جەمەتلىرى بولۇپ، تۆلار جەمەت بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي
ئەللىك ئۈچ مىڭ تۆت يۈز ئادەم چىقتى. 48 نافتالىنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت
بويىچە، ياھزىئەلنىڭ نەسىلدىن بولغان ياھزىئەل جەمەتى؛ گۇنىنىڭ نەسىلدىن بولغان
گۇنى جەمەتى؛ 49 يەزەرنىڭ نەسىلدىن بولغان يەزەر جەمەتى؛ شىللەمنىڭ
نەسىلدىن بولغان شىللەم جەمەتى. 50 بۇلار نافتالىنىڭ جەمەتلىرى بولۇپ،
جەمەت بويىچە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي قىرىق بەش مىڭ تۆت يۈز
ئادەم چىقتى. 51 يۈقىرىقىلار ئىسرائىللاردىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەنلەر بولۇپ،
جەمئىي ئالتە يۈز بىر مىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئادەم چىقتى. 52 پەرۋەردىگار
مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 53 زېمىن مۇشۇلارغا رويخەتكە ئېلىنغان
سان بويىچە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىنسۇن. 54 مىراسنى ئادەم سانى كۆپ
قەبىلىلەرگە كۆپرەك، ئادەم سانى ئاز قەبىلىلەرگە ئازراق بۆل؛ مىراس رويخەتتىن
تۆتكۈزۈلگەن ئادەم سانىغا قاراپ ھەربىر ئادەمگە بۆلۈپ بېرىلسۇن. 55 ھالبۇكى،
زېمىن چەك تاشلىنىش يولى بىلەن بۆلۈنسۇن؛ تۆلار مىراسقا تۆزلىرىنىڭ ئاتا
جەمەت-قەبىلىسىنىڭ نامى بويىچە ۋارىسلىق قىلسۇن. 56 مىراس تۆلارغا چەك
تاشلاش يولى بىلەن ئادەم سانىنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھەربىر [ئائىلە-
جەمەتكە] بۆلۈپ بېرىلسۇن. 57 توۋەندىكىلەر ئاتا جەمەت بويىچە ساناقتىن
تۆتكۈزۈلگەن لاۋىيلار:— گەرشوننىڭ نەسىلدىن بولغان گەرشون جەمەتى؛
كوھاتنىڭ نەسىلدىن بولغان كوھات جەمەتى؛ مەرارىنىڭ نەسىلدىن بولغان
مەرارى جەمەتى. 58 بۇلار لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرى:— لىبنى جەمەتى،
ھېبرون جەمەتى، ماھلى جەمەتى، مۇشى جەمەتى، كوراھ جەمەتى. كوھاتتىن
ئامرام تۇرەلگەن. 59 ئامرامنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى يوكەبەد بولۇپ، لاۋىينىڭ
مىسردا تۇغۇلغان قىزى ئىدى؛ تۆ ئامرامغا ھارۇن، مۇسا ۋە تۆلارنىڭ ئاچىسى
مەريەمنى تۇغۇپ بەرگەن. 60 ھارۇندىن ناداب، ئابىھۇ، ئەلىئازار، ئىتامار
تۇرەلگەن. 61 لېكىن ناداب بىلەن ئابىھۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا غەيرىي بىر
ئوتنى سۇنغاندا ئۇلۇپ كەتكەن. 62 لاۋىيلار ئىچىدە بىر ئايلىقتىن ئاشقان بارلىق
ئەركەكلەر ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەندە جەمئىي يىگىرمە ئۈچ مىڭ ئادەم چىقتى.
تۆلار ئىسرائىللار ئىچىدە ساناقتىن تۆتكۈزۈلمىگەن، چۈنكى تۆلارغا ئىسرائىللار
ئىچىدە ھېچقانداق مىراس [زېمىن] بۇلۇپ بېرىلمىگەن. 63 يۇقىرىدا ئېيتىلغان
ئادەملەر مۇئاب تۈزلىكىدىكىلەر، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدىكى ئىئوردان دەريىسى بويىدا
مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار تەرىپىدىن ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەن ئىسرائىللاردۇر.
64 بىراق بۇ ئادەملەر ئىچىدە مۇسا بىلەن كاھىن ھارۇن ئىلگىرى سىنايى چۆلىدە
ساناقتىن تۆتكۈزگەندە ساناقتىن تۆتكۈزۈلگەن بىرمۇ ئادەم يوق ئىدى. 65 چۈنكى
پەرۋەردىگار تۆلار توغرىسىدا: «تۆلار چۆلدە تۆلەيلا قالمايدۇ» دەپ ئېيتقاندى.
شۇنگا، يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئادىن باشقا بىرىمۇ
قالمىغان.

27

يۇسۇپنىڭ ئوغلى مانا‌سسەھنىڭ نەسىلدىن بولغان جەمەتلەر
ئىچىدە مانا‌سسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلئادنىڭ نەۋرىسى،
ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ قىزلىرى بولۇپ، تۆلارنىڭ ئىسمى ماھلاھ،
نوئاھ، ھوگلاھ، ملكاھ، ۋە تىرزاھ ئىدى. 2 تۆلار جامائەت چېدىرىنىڭ
دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ۋە ئەمىرلەر بىلەن پۈتكۈل
جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: 3 — بىزنىڭ ئاتىمىز چۆلدە تۆلۈپ كەتكەن؛ تۇ
تۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ھۇجۇم قىلغىلى يىغىلغانلاردىن ئەمەس، يەنى كوراھ
گۇرۇھىدىكىلەردىن ئەمەس؛ تۇ بەلكى تۇز گۇناھى ئىچىدە تۆلگەن، ۋە ئۇنىڭ
ئوغۇل پەرزەنتى يوق ئىدى. 4 نېمە ئۈچۈن ئاتىمىزنىڭ ئوغلى يوقلۇقى سەۋەبىلىك
ئۇنىڭ نامى ئۇنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرۈۋېتىلىدۇ؟ تۇزلىرىنىڭ بىزگە ئاتىمىزنىڭ
قېرىندىشلىرى قاتاردا مىراس بۇلۇپ بېرىشلىرىنى ئوتۇنىمىز، — دېدى. 5 مۇسا
تۆلارنىڭ بۇ ئىشىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. 6 پەرۋەردىگار مۇساغا
سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— 7 زەلوفھادنىڭ قىزلىرىنىڭ ئېيتقىنى دۇرۇس،
سەن چوقۇم تۆلارغا ئاتىسىنىڭ قېرىندىشلىرى قاتاردا مىراس بەر؛ تۆلارنىڭ
ئاتىسىنىڭ مىراسىنى تۆلارغا ئوتكۈزۈپ بەرگىن. 8 سەن ئىسرائىللارغا ئېيتقىن:
«بىر ئادەم تۆلۈپ كەتكەن چاغدا ئۇنىڭ ئوغلى بولمىسا، ئۇنداقتا سىلەر ئۇنىڭ
مىراسىنى قىزىغا ئوتكۈزۈپ بېرىڭلار. 9 قىزى بولمىسا، مىراسىنى قېرىندىشلىرىغا
بېرىڭلار. 10 قېرىندىشلىرى بولمىسا، مىراسىنى ئاتا جەمەت تاغىلىرىغا بېرىڭلار.
11 ئەگەر ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىندىشلىرى بولمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ مىراسىنى ئۇنىڭ
جەمەتىدىكى ئەڭ يېقىن بىر تۇغقىنىغا بېرىڭلار، تۇ ئادەم ئۇنىڭ مىراسىغا ئىگە
بولسۇن. بۇ پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغاندەك، ئىسرائىللارغا چۈشۈرۈلگەن
ھۆكۈم، قانۇن-بەلگىلىمە بولۇپ قالسۇن». 12 پەرۋەردىگار مۇساغا: — سەن
ماۋۇ ئابارىم تېغىغا چىقىپ، مەن ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قاراپ
باق. 13 كۆرۈپ بولغاندىن كېيىن سەنمۇ ئاكالىڭ ھارۇنغا ئوخشاش ئۆز
خەلقلىرىگە قوشۇلىسەن. 14 چۈنكى زىن چۆلىدە، جامائەت جېدەل چىقارغان
چاغدا، ئىككىلەر مېنىڭ يۇيرۇقىمغا ئاسىيلىق قىلىپ، سۇنىڭ ئىشىدا ‹زىن
چۆلىدە، قادەشتىكى «مەرىباھ سۇلىرى» دېگەن جايدا› مېنى جامائەتنىڭ ئالدىدا
مۇقەددەس دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار، — دېدى. 15 مۇسا پەرۋەردىگارنا سۆز
قىلىپ: 16 — ئى پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ روھلىرىنىڭ خۇداسى،
ئۆز جامائىتىنىڭ پادىچىسىز پادىدەك بولۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن
جامائەتنى ئىدارە قىلىدىغان، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كىرىپ چىقالايدىغان، ئۇلارنى
باشلاپ ماڭالايدىغان بىر ئادەمنى تىكلەپ بېرىشىڭنى تىلەيمەن، — دېدى.
18 سەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئانى تاللىغىن، — دېدى پەرۋەردىگار مۇساغا، —
ئۇنىڭدا روھىم بار، سەن قولۇڭنى ئۇنىڭ بېشىغا قوي، 19 ئۇنى كاھىن ئەلئازار ۋە

بارلق جامائه‌تنڭ ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ۋەزىيگە قوي. **20** سەن پۇتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۆنۈڭ گىپىيگە كىرىشى ئۈچۈن تۆرۈڭنىڭ ئىزىزەت-شۆھرىتىگەن بىر قىسمىنى ئۆنىڭغا بەرگىن. **21** ئۇ كاھىن ئەلئازارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن، [ئەلئازار] ئۇرىمنىڭ ھۆكۈمىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆنىڭ ئۈچۈن يول سورىسۇن؛ ئىسرائىل خەلقى، يەنى پۇتكۈل جامائەت ئۆنىڭ بۇيرۇق بىلەن چىقىدۇ، ئۆنىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىرىشى كېرەك. **22** شۇنىڭ بىلەن مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە ئىش كۆرۈپ، يەشۇئانى باشلاپ كېلىپ، كاھىن ئەلئازارنىڭ ۋە بارلىق جامائەتنىڭ ئالدىدا تۇرغۇزدى؛ **23** [ئەلئازار] قولىنى ئۆنىڭ بېشىغا قويۇپ، ئۆزى پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ۋەزىيگە قويدى.

28

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:— **2** سەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇپ: — «ماڭا سۇنۇلغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى، يەنى ماڭا ئۈزۈق بولىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئوتتا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى بولسا، سىلەر ھەربىرىنى بېكىتىلگەن قەرەلدە سۇنۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» — دېگىن. **3** سەن ئۇلارغا يەنە: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقىڭلار مۇنداق بولىدۇ:— ھەر كۈنى بېچىرىم بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئىككىنى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىڭلار. **4** ئەتىگىنى بىرنى، گۈگۈمدا بىرنى سۇنۇڭلار؛ **5** يەنە تۆتتىن بىر ھىندىن سوقۇپ چىقىرىلغان زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئوندىن بىر ئەفاھنى ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنۇشتىن ئىلگىرى، **6** سىناي تېغىدا بەلگىلەنگەن، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ خۇشبۇي چىقارسۇن دەپ، ئوتتا سۇنۇلىدىغان دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق مانا شۇدۇر. **7** ھەربىر قوزا ئۈچۈن ئۆنىڭغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى تۆتتىن بىر ھىن شاراب بولىدۇ؛ ئېچىتما ئېچىملىك بولغان شاراب ھەدىيەسى مۇقەددەس جايدا پەرۋەردىگارغا سۇنۇپ تۆكۈلسۇن. **8** سەن ئىككىنچى بىر قوزىنى گۈگۈمدا سۇنغىن؛ ئۇنى ئەتىگەنكىدەك ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىلەن قوشۇپ سۇنغىن؛ ئۇ خۇشبۇي كەلتۈرۈش ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدۇ. **9** — شابات كۈنى ئېچىرىم بىر ياشلىق ئىككى ئەركەك قوزا سۇنۇلسۇن، ئۆنىڭغا قوشۇپ زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنۇشتىن ۋە شاراب ھەدىيەسى سۇنۇلسۇن؛ **10** بۇ ھەربىر شابات كۈنىدە سۇنۇلىدىغان شابات كۈندىكى قۇربانلىقتۇر، ئۆنىڭ بىلەن دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسى بىللە سۇنۇلسۇن. **11** — ھەر ئاينىڭ بېرىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار، يەنى ئىككى ياش تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئېچىرىم يەتتە ئەركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. **12** ھەر تورپاق بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنىلىدىغان، قوشقارغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنىلىدىغان، **13** ھەربىر قوزا بېشىغا زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنىلىدىغان سۇنۇلسۇن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئوتتا سۇنۇلىدىغان، خۇشبۇي چىقىرىدىغان بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىقتۇر. **14** ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بولسا: — ھەربىر تورپاق بېشىغا شاراباتىن يېرىم ھىن، قوشقار بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى، ھەربىر قوزا بېشىغا ھىننىڭ ئۈچتىن بىرى سۇنۇلسۇن. بۇ ھەر ئايدا سۇنۇلىدىغان ئايلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولۇپ، يىلنىڭ ھەر ئېيىدا شۇنداق قىلىنسۇن. **15** بۇلارنىڭ ئۆستىگە پەرۋەردىگارغا ئاتىلىدىغان گۇناھ قۇربانلىق سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن؛ شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇمچە شاراب ھەدىيەسى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن. **16** بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «ئۆتۈپ كېتىش» [قوزىسى سۇنۇلسۇن]. **17** شۇ ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى ھېيت باشلىنىدۇ؛ يەتتە كۈن پېتىر نان يېيىلسۇن. **18** بىرىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈلسۇن، ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك، **19** شۇ كۈنى ئوتتا سۇنۇلىدىغان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، بىر قوچقار ۋە يەتتە بىر ياشلىق ئەركەك قوزا سۇنۇڭلار، ئۇلار ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۆرۈنسۇن؛ **20** شۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **21** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ **22** شۇنىڭدەك [گۇناھىڭلار] ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق، يەنى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىقتىن ئايرىم سۇنۇڭلار. **24** سىلەر بۇ ئەتىگەندە ئۇدا يەتتە كۈن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتتا سۇنۇلىدىغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان ئاشۇنداق ھەدىيە-قۇربانلىقلارنى سۇنۇڭلار، شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە قوشۇپ سۇنۇلىدىغان شاراب ھەدىيەسىنىڭ سىرتىدا سۇنۇلىدۇ. **25** يەتتىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار، شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلمىشقا بولمايدۇ. **26** «دەسلەپكى ئورما» كۈنى، يەنى «ھەپتىلەر ھېيتى» گۈلاردا سىلەر يېڭى ئاشلىق ھەدىيەسىنى پەرۋەردىگارغا سۇنغان چاغدا مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار؛ ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماڭلار. **27** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش تورپاقتىن ئىككىنى، قوچقاردىن بىرنى، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن يەتتىنى سۇنۇڭلار. **28** شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **29** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ **30** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھىڭلار ئۈچۈن] كەفارەت كەلتۈرۈشكە [گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە] بىر تېكە سۇنۇلسۇن. **31** شۇلارنىڭ ھەممىسى دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۆنىڭ ئاشلىق ھەدىيەسىگە قوشۇپ «بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا بېچىرىم كۆرۈنسۇن»، شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن بىللە سۇنۇلسۇن.

29

يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش ئۆتكۈزۈڭلار؛ [ئۇ كۈنى] ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماسلىقىڭلار كېرەك. بۇ سىلەر ئۈچۈن كانايلار چېلىنىدىغان كۈنى بولىدۇ. **2** سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇي كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، يەتتە بىر ياشلىق ئېچىرىم ئەركەك قوزىنى سۇنۇڭلار. **3** شۇلارغا قوشۇپ سۇنۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر توراق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، **4** شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرى سۇنۇلسۇن؛ **5** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ [گۇناھىڭلار ئۈچۈن] كەفارەت كەلتۈرۈشكە گۇناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكە سۇنۇلسۇن. **6** شۇلارنى ئاينىڭ بىرىنچى كۈندىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئۆنىڭغا قوشۇپچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى، دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۆنىڭغا قوشۇپچە بولغان ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارغا قوشۇلىدىغان شاراب ھەدىيەلىرىنىڭ سىرتىدا

سۈنۈگلار، بۇلارنىڭ هەممىسى هەربىرى بەلگىلىمە بويىچە پەرۋەردىگارغا
ئاتاپ ئوتنا خۇشبۇيى كەلتۈرسۈن دەپ سۈنۈلسۇن. 7 يەتتىنچى ئاينىڭ
ئوننىنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈگلار، نەپسىگلارنى تارتىپ
تۇرۇگلارنى تۇۋەن تۇتۇگلار. تۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ.
8 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتالغان، خۇشبۇيى كەلتۈرىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق
سۈپىتىدە ياش بىر تورپاق، بىر قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن يەتتىنى
سۈنۈگلار ‹بۇلارنىڭ ھەممىسى ئالدىگلاردا پىچىرىم كۆرۈنسۇن›. 9 شۇلارغا
قوشۇپ سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل
ئۇندىن بولۇپ، ھەربىر تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، قوچقار بېشىغا
ئەفاھنىڭ ئوندىن ئىككىسى، 10 شۇ يەتتە قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى،
11 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى
كەفارەت كۈندىكى گۈناھ قۇربانلىقى، دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ
قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە بۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۈنۈلسۇن.
12 يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈگلار؛
تۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلىشقا بولمايدۇ. پەرۋەردىگارغا ئاتاپ
يەتتە كۈن ھېيت قىلىگلار؛ 13 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ، خۇشبۇيى
كەلتۈرسۈن دەپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە ياش
تورپاقتىن ئون ئۈچنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى
سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرىم بولسۇن›. 14 شۇلارغا قوشۇپ سۈنۈلىدىغان
ئاشلىق ھەدىيەسى زەيتۇن مېيى ئىلەشتۈرۈلگەن ئېسىل ئۇندىن بولۇپ، ئون ئۈچ
تورپاق بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن ئۈچى، ئىككى قوچقار بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن
ئىككىسى، 15 ئون تۆت قوزا بېشىغا ئەفاھنىڭ ئوندىن بىرىنى، 16 شۇنىڭدەك
گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى
كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى
بىللە سۈنۈلسۇن. 17 ئىككىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن ئون ئىككىنى، ئىككى
قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى
پىچىرىم بولسۇن› 18 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ
سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن
شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار. 19 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە
بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ
قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرى بىللە سۈنۈلسۇن.
20 ئۇچىنچى كۈنى بىر ياش تورپاقتىن ئون بىرنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق
ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرىم بولسۇن› 21 ۋە
شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە
بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى
سۈنۈگلار؛ 22 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛
شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق
ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 23 ئۈتىنچى كۈنى ياش
تورپاقتىن ئونىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈگلار
‹شۇلار ھەممىسى پىچىرىم بولسۇن› 24 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار
ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان
ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ 25 شۇنىڭدەك
گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى
كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى
بىللە سۈنۈلسۇن. 26 بەشىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن توققۇزنى، ئىككى قوچقار،
بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرىم
بولسۇن› 27 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ
سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن
شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ 28 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە
بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ
قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 29 ئالتىنچى
كۈنى ياش تورپاقتىن سەككىزنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن
ئون تۆتنى سۈنۈگلار ‹شۇلار ھەممىسى پىچىرىم بولسۇن› 30 ۋە شۇنداقلا
تورپاقلار، قوچقارلار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە
قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛
31 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ
ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە
شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 32 يەتتىنچى كۈنى ياش تورپاقتىن
يەتتىنى، ئىككى قوچقار، بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى سۈنۈگلار
‹شۇلار ھەممىسى پىچىرىم بولسۇن› 33 ۋە شۇنداقلا تورپاقلار، قوچقارلار ۋە
ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا قاراپ بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان ئاشلىق
ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ 34 شۇنىڭدەك گۈناھ
قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تېكە سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە
قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە
سۈنۈلسۇن. 35 سەككىزنچى كۈنى سىلەر مۇقەددەس يىغىلىش تۈتكۈزۈگلار؛
تۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش-ئەمگەك قىلماگلار. 36 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاتاپ،
خۇشبۇيى كەلتۈرسۈن دەپ ئوتنا سۈنۈلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر
تورپاق، بىر قوچقار ۋە بىر ياشلىق ئەركەك قوزىدىن ئون تۆتنى ‹شۇلار ھەممىسى
پىچىرىم بولسۇن› 37 ھەمدە تورپاق، قوچقار ۋە ئەركەك قوزىلارنىڭ سانىغا
قاراپ، بەلگىلىمە بويىچە قوشۇمچە سۈنۈلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن شاراب
ھەدىيەلىرىنى سۈنۈگلار؛ 38 شۇنىڭدەك گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدىمۇ بىر تېكە
سۈنۈگلار؛ شۇلارنىڭ ئۈستىگە دائىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئۇنىڭ قوشۇمچە
ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە شاراب ھەدىيەسى بىللە سۈنۈلسۇن. 39 بەلگىلەنگەن
ھېيتلىرىگلاردا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈلىدىغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەر ئەنە
شۇلاردۇر؛ سىلەرنىڭ قەسەمگە باغلىق يا كى ئىختىيارەن سۈندىغانلىرىگلار،
كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىگلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىگلار، شاراب ھەدىيەلىرىگلار
ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىگلار بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىددۇر. 40 شۇنداق قىلىپ،
مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى قالدۇرماي ئىسرائىللارغا
ئۇقتۇردى.

30

مۇسا ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:
— پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغانلىرى مۇنداق: — 2 ئەگەر بىراۋ پەرۋەردىگارغا
قەسەم ئىچكەن بولسا يا كى ئۆز ئۆزىنى چەكلىمىچى بولۇپ قەسەم ئىچكەن بولسا،
لەۋزىدىن قايتىشقا بولمايدۇ، ھامان ئاغزىدىن چىققان ھەمە گەپ بويىچە ئىش
ئۆتۈشى كېرەك. 3 قىز بالا ياش بولۇپ، تېخى ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكى چاغدا،
ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرۇلۇق پەرۋەردىگارغا قەسەم بەرگەن بولسا، 4 ئەمما
ئاتىسى قىزنىڭ قەسىمنى يا كى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا بەرگەن ۋەدىسىنى
ئا گلىغان ۋە قىزنىڭ ئالدىدا ئۈندىمەي شۈك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق
قەسەملىرى ۋە ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا قىلغان ھەمە ۋەدىسى ئىناۋەتلىك
بولىدۇ. 5 لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئا گلىغان چاغدا ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ
قىلغان قەسەملىرى يا كى ئۆز-ئۆزىنى چەكلەش توغرىسىدا قىلغان ۋەدىلىرىدىن
ھېچبىرى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئاتىسى ئۇنى توسقان بولغاچقا، پەرۋەردىگارمۇ

ئۇنى كەچۈرىدۇ. **6** — ئەگەر ئۇ قەسەم قىلغان ياكى تۆز-تۆزنى چەكلەشكە ئاغزىدا تەتەكىلىك بىلەن ۋەدە قىلغان ھالەتتە ئەرگە تەگكەن بولسا، **7** ئېرى شۇنى ئاڭلىغان بولسا، لېكىن ئاڭلىغان كۈنى ئۇندىمەي شۈك تۇرغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قىلغان قەسەملىرى ياكى تۆز-تۆزنى چەكلەشكە قىلغان گەپلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **8** ئەگەر ئېرى ئاڭلىغان كۈنى ئۇنى توسقان بولسا، ئۇنىڭ قىلغان قەسمىنى ۋە تۆز-تۆزنى چەكلەش توغرۇلۇق ئاغزىدىن چىقارغان تەتەك گەپلىرىنى بىكار قىلسا، ئۇنداقتا ئۇلار ئىناۋەتسىز بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. **9** لېكىن تۇل خوتۇن ياكى ئېرىدىن ئاجرىشىپ كەتكەن خوتۇنلار قىلغان قەسەم، يەنى ئۇنىڭ تۆزنى چەكلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى بولسا ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **10** ئەگەر ئۇ ئېرىنىڭ ئۆيىدە قەسەم قىلغان ياكى تۆز-تۆزنى چەكلەش توغرۇلۇق قەسەم-ۋەدە ئېچىكەن، **11** ئېرى ئاڭلاپ تۇرۇقلۇق شۈك تۇرۇۋېلىپ توسمىغان بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بارلىق قىلغان قەسەملىرى ۋە تۆز-تۆزنى چەكلەش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرى ئىناۋەتلىك بولىدۇ. **12** لېكىن ئۇنىڭ ئېرى ئاڭلاپ تۇرغان چاغدا ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئېنىق رەت قىلغان بولسا، ئايال ئاغزىدىن چىقارغان ۋەدە بىرىش ۋە تۆز-تۆزنى چەكلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان بارلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھېچقايىسىسى ئىناۋەتلىك بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئېرى بۇلارنى رەت قىلغان بولغاچقا، پەرۋەردىگار ئۇنى كەچۈرىدۇ. **13** ئايالنىڭ بەرگەن ۋەدىسىنى ۋە ئۇنىڭ چداپ تۇرۇپ تۆزۈمنى چەكلەيمەن دەپ قىلغان قەسەم-ۋەدىسىنى ئۇنىڭ ئېرى ئىناۋەتلىكمۇ قىلالايدۇ، ئىناۋەتسىزمۇ قىلالايدۇ. **14** ئەگەر ئۇنىڭ ئېرى ھەركۈنى ئۇنىڭ ئالدىدا شۈك تۇرۇۋېلىپ گەپ قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ بەرگەن بارلىق قىلغان قەسەملىرىنى ۋە تۆز-تۆزنى چەكلەپ تۇرۇش توغرۇلۇق قىلغان ھەممە ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتلىك قىلغانلىقى ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئېرىنىڭ ئاڭلاپ تۇرغان كۈندە گەپ قىلماي شۈك تۇرغانلىقى ئۇنىڭ ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى كۆچكە ئىگە قىلغانلىقىدۇر. **15** لېكىن ئېرى ئايالىنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئاڭلاپ ناھايىتى تۇزاق ۋاقىتلاردىن كېيىن ئۇنىدن ئۇنىڭ قەسەم-ۋەدىلىرىنى ئىناۋەتسىز قىلسا، ئۇنداقتا ئۇ ئايالىنىڭ گۇناھىنى تۇز ئۈستىگە ئالغان بولىدۇ. **16** يۇقىرىقىلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغانلىرى، يەنى ئېرى بىلەن ئايالى، ئاتا بىلەن تۇز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان، تېخى ياشلىقىدا بولغان قىزى ئوتتۇرىسىدىكى نىزام-بەلگىملەردۇر.

31

پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: — **2** سەن مىدىيانلاردىن ئىسرائىللارنىڭ ئىنتىقامىنى ئال، ئاندىن ئۆز خەلقىلىرىگە قوشۇلىسەن، — دېدى. **3** مۇسا خەلققە مۇنداق دېدى: — ئاراگلاردىن جەڭگە چىقىشقا بىر تۈركۈم ئادەملەرنى قوراللاندۇرۇگلار؛ ئاندىن ئۇلار مىدىيانلاردىن پەرۋەردىگار ئۆچۈن ئىنتىقام ئېلىشقا ئاتلانسۇن. **4** سىلەر ئىسرائىللارنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەڭ قىلىشقا مىڭدىن ئادەم ماگدۇرۇگلار. **5** شۇنىڭ بىلەن تۈمەنلىگەن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەر قەبىلىسىدىن مىڭدىن، جەمئىي ئون ئىككى مىڭ ئادەم جەڭ قىلىشقا قوراللاندۇرۇلدى. **6** مۇسا ھەر قەبىلىدىن مىڭدىن ئادەمنى جەڭ قىلىشقا ماگدۇردى ھەمدە ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى ئۇلار بىلەن بىللە ماگدۇردى، فىنھاسنىڭ قولىدا مۇقەددەس ئەسۋابلار ۋە ئاگاھ كاناي بار ئىدى. **7** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنى بويىچە مىدىيانلار بىلەن سوقۇشقىلى چىقىپ، ئەرگەكلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ **8** مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەردىن باشقا، يەنە مىدىيانىنىڭ ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا دېگەن بەش پادىشاھىنى ئۆلتۈردى؛ يەنە بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى قىلىچ بىلەن چېپىپ تاشلىدى. **9** ئىسرائىللار مىدىيانلارنىڭ خوتۇن-قىزلىرى ۋە بالىلىرىنى ئۇتقۇن قىلىپ كەتتى، يەنە ئۇلارنىڭ پۈتۈن چارۋا ماللىرى، قوي پادىلىرى ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئوجاق قىلدى؛ **10** ئۇلار تۇرۇۋاتقان يەرلەردىكى بارلىق شەھەر ۋە بارلىق بارگاھلىرىغا ئوت قويۇۋەتتى؛ **11** ئۇلار ئادەم بولسۇن مال بولسۇن بارلىق غەنىيمەت، بارلىق ئوجىنى ئېلىپ كەتتى؛ **12** ئۇلار تۇتقان ئەسىرلەرنى ھەم ئوجاللىغان-غەنىيمەتنى مۇئاب تۈزلىكىدىكىلەرگە، ئىئىردان دەرياسى بويىغا جايلاشقان يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدىكى بارگاھقا ئەكىلىپ، مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازارغا، شۇنداقلا ئىسرائىللارنىڭ جاماەتىگە تاپشۇردى. **13** مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى بارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئالدى. **14** لېكىن مۇسا جەڭدىن قايتقان ھەربىي سەردارلارغا، يەنى مىڭبېشى، يۈزبېشىلارغا خاپا بولۇپ: — **15** سىلەر ئاياللارنىڭ ھەممىسىنى تىرىك قالدۇردۇگلارمۇ؟ **16** قاراگلار، دەل شۇلار بالائامنىڭ سىلەپ-مەسلىھەتى بىلەن پېئورداىكى ئىشتا ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھقا پاتقۇزۇشى بىلەن، پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتىگە ۋابا ياغدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ **17** ئەمدى سىلەر بارلىق ئوغۇل بالىلارنى ئۆلتۈرۈۋېتىگلار، ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزگەن ئاياللارنى قېرىماي ئۆلتۈرۈۋېتىگلار. **18** براق ياش قىزلار، يەنى ئەرلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزمىگەنلەرنى بولسا، ئۆزلىرىگلارغا تىرىك قالدۇرۇگلار. **19** سىلەر بارگاھ سىرتىدا يەتتە كۈن چېدىر تىكىپ تۇرۇگلار؛ ئادەم ئۆلتۈرگەن ۋە ئۆلۈكنى تەگكەن ھەركىم ئۈچىنچى كۈنى ۋە يەتتىنچى كۈنى ئۆزىنى پاكلىسۇن؛ سىلەر ۋە سىلەر ئەسىر قىلغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق قىلىسۇن. **20** بارلىق كىيىم-كېچەك، تېرە ئەسۋاب ئۈسكۈنىلەر، تۇتىتا توقۇلغان بارلىق نەرسىلەر ھەم ياغاچ ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەرنىڭ ھەممىسىنى پاكلاگلار، — دېدى. **21** كاھىن ئەلئازار جەڭگە چىقىپ قايتقان لەشكەرلەرگە: — مانا پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان قانۇن-بەلگىلىمە: **22** ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن قاتارلىق **23** ئوتقا چىداملىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈگلار، شۇنداق قىلساگلار پاك ھېسابلىنىدۇ؛ شۇنداقتىمۇ، يەنىلا «ناپاكلىقنى چىقارغۇچى سۇ» بىلەن پاكىزلاگلار؛ ئوتقا چىدامسىز نەرسىلەرنى شۇ سۇدىن ئوتكۈزۈگلار. **24** يەتتىنچى كۈنى كىيىملىرىگلارنى يۇيۇگلار، ئاندىن سىلەر پاك ھېسابلىنىسىلەر؛ ئاندىن كېيىن بارگاھقا كىرىسەگلار بولىدۇ، — دېدى. **25** پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **26** سەن كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ ئىچىدىكى قەبىلە كاتتىلىرى بىلەن بىرلىكتە ئېلىنغان ئوجا-غەنىمەتنىڭ، ئادەم بولسۇن، چارپاي بولسۇن، شۇلارنىڭ ئومۇمىي سانىنى ھېسابلاپ چىققىن؛ **27** ئوجا-غەنىيمەتنى ئىككىگە بۆل، يېرىمنى جەڭگە چىققانلارغا بەر؛ قالغان يېرىمنى بارلىق جاماەتكە بەر. **28** سەن يەنە چىقىپ جەڭگە قاتناشقان لەشكەرلەر ئالدىغان ئادەم، كالا، ئېشەك ياكى قوي پادىلىردىن بەش يۈزدىن بىرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئۆلۈش بولسۇن دەپ ئايرىغىن؛ **29** سىلەر شۇنى لەشكەرلەرگە تەۋە بولغان يېرىمدىن ئېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇگلار. **30** ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمنىڭ ئادەم، كالا، ئېشەك، قوي پادىلىرى، شۇنداقلا ھەرخىل ھايۋانلاردىن ئەللىكتىن بىرنى پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتىت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا بېرىگلار. **31** شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار پەرۋەردىگارنىڭ مۇساغا بۇيرۇغىنىدەك قىلدى. **32** ئەمدى ئوجا-غەنىيمەت، يەنى جەڭگە چىققان لەشكەرلەر ئېلىۋالغان نەرسىلەردىن قالغىنى قوي جەمئىي ئالتە يۈز يەتمىش بەش مىڭ، **33** كالا يەتمىش ئىككى مىڭ، **34** ئېشەك ئالتمىش بىر مىڭ، **35** ئەرگەكلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئوتكۈزمىگەن قىزلار ئوتتۇز ئىككى مىڭ چىقتى. **36** جەڭگە چىققانلارنىڭ ئۆلۈشى، يەنى ئۇلارغا تەۋە يېرىمى، قوي جەمئىي ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە مىڭ بەش يۈز؛ **37** بۇ قوي پادىلىردىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئالتە يۈز يەتمىش بەش بولدى؛ **38** كالا ئوتتۇز ئالتە مىڭ، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا

ئاتالغىنى يەتمىش ئىككى بولدى. 39 ئېشەك ئوتىۋز مىڭ بەش يۈز چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئاتمىش بىر بولدى. 40 ئادەم ئون ئالتە مىڭ چىقتى، بۇنىڭدىن پەرۋەردىگارغا ئاتالغىنى ئوتىۋز ئىككى ئادەم بولدى. 41 مۇسا پەرۋەردىگار تۆرىگە بۇيرۇغىنى بويىچە پەرۋەردىگارغا سۈنۈلىدىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان ئۆلۈشنى كاھىن ئەلئازارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 42 ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان يېرىمى، يەنى مۇسا جەڭگە چىقىپ كەلگەنلەردىن ئېلىپ بۇلۇپ بەرگىنى — 43 جاماەتكە تەۋە بولغان شۇ يېرىمى — قوي ئۈچ يۈز ئوتىۋز يەتتە مىڭ بەش يۈز، 44 كالا ئوتىۋز ئالتە مىڭ، 45 ئېشەك ئوتىۋز مىڭ بەش يۈز، 46 ئادەم ئون ئالتە مىڭ ئىدى. 47 مۇسا پەرۋەردىگار تۆرىگە بۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارغا تەۋە بولغان شۇ يېرىمىنىڭ، مەيلى ئادەم ياكى ھايۋان بولسۇن، ئەللىكتىن بىرنى ئايرىپ ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت چېدىرىغا قاراشقا مەسئۇل بولغان لاۋىيلارغا تاپشۇردى. 48 يۈتكۈل قوشۇنىنىڭ سەردارلىرى، مىڭ بېشى، يۈز بېشىلىرى مۇسا بىلەن كۆرۈشكىلى كېلىپ، 49 مۇساغا: — خىزمەتكارلىرىنىڭ قول ئاستىدا جەڭ قىلغان لەشكەرلەرنىڭ ئومۇمىي سانىنى ساناقتىن ئۆتكۈزسەك بىرىمۇ كەم چىقمىدى. 50 شۇنىڭ، مانا پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئۆزىمىزنىڭ گۈناھىنىڭ كاففارىتى ئۈچۈن ھەرقايسىمىز ئېرىشكەنلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ھەدىيە قىلىمىز — ئالتۇن بۇيۇملار، پۇت-قول زەنجىرلىرى، بىلەزۈك، مۆھۈر ئۈزۈك، زىرە-ھالقا، مارجانلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلدۇق، — دېدى. 51 شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار ئۇلار ئەكەلگەن ئالتۇنلارنى، يەنى ئالتۇندا ياسالغان ھەرخىل بۇيۇملارنى ئالدى. 52 ئۇلارنىڭ مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىردىن ئالغىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە سۈنۈلدى؛ بارلىق ئالتۇن جەمئىي ئون ئالتە مىڭ يەتتە يۈز ئەللىك شەكەل چىقتى 53 ‹لەشكەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئۈچۈن مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقانىدى›. 54 مۇسا بىلەن كاھىن ئەلئازار مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشىلىرىنىڭ قولىدىن ئالتۇننى ئېلىپ، جاماەتنى چېدىرنىڭ ئېچىگە ئەكىرىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا ئىسرائىللار ئۈچۈن يادنامە قىلدى.

32

رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن گادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ كالا پادىلىرى تولىمۇ كۆپەيگەندى؛ ئۇلارنىڭ يائازەرنىڭ زېمىنى بىلەن گىلېئادنىڭ زېمىنىغا كۆزى چۈشتى؛ ۋە مانا، شۇ زېمىن چارۋا بېقىشقا ماس كېلىدىغان يەر ئىدى. 2 شۇڭا ئۇلار مۇسا، كاھىن ئەلئازار ۋە جاماەتنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇلارغا: — 3 ئاتاروت، دىبون، يائازەر، نىمراھ، ھەشبون، ئېلېئالاھ، سەبام، نىبو، بەئون دېگەن يەرلەر، 4 يەنى ئىسرائىل جاماەتى ئالدىدا پەرۋەردىگار مەغلۇپ قىلىپ بەرگەن يەرلەر بولۇپ، چارۋا بېقىشقا باپ يەرلەر ئىكەن، قۇللىرىڭىز چارۋا مېلى بار، — دېدى 5 ۋە يەنە: — ئەگەر سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئىلتىپاتلىرىغا ئېرىشكەن بولساق، بىزنى ئىشوردان دەريا سىدىن ئۆت دېمەي، بۇ يەرنى بىزگە مىراس قىلىپ بەرسىلە، — دېدى. 6 مۇسا گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا: — قېرىنداشلىرىڭلار جەڭگە چىققان ۋاقتىدا سىلەر مۇشۇ يەردە تۇرامتىڭلار؟ 7 سىلەر نېمە ئۈچۈن ئىسرائىللارنىڭ [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشىگە كۆڭۈللىرىنى سوۋۇتۇسىلەر؟ 8 ئىلگىرى مەن قادەش-بارنېئادىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى شۇ زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكىنىمدە ئۇلارمۇ شۇنداق قىلىشقانىدى. 9 ئۇلار ئەشكول جىلغىسىغا چىقىپ، ئۇ زېمىننى كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ كۆڭلىنى پەرۋەردىگار ئاتا قىلىپ بەرگەن زېمىنغا كىرىشتىن سوۋۇتقان. 10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى كېلىپ قەسەم قىلىپ: 11 «مىسىردىن چىققان يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلار چىن كۆڭلىدىن ماڭا ئەگەشمىگەچكە، ئۇلار مەن ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپلارغا «سىلەرگە ئاتا قىلىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىنى كۆرسە، [مەن پەرۋەردىگار بولماي كېتەي]! 12 پەقەت كەنىززىيلەردىن بولغان يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئالا ماڭا چىن كۆڭلىدىن ئەگەشكەن بولغاچقا، زېمىنى كۆرەلەيدۇ»، دېگەنىدى. 13 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا ئاچچىقى قوزغالغاچقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا رەزىل بولغانىنى قىلغان ئەشۇ بىر ئەۋلاد تۈلۈپ تۈگىگۈچە، تۆۋ ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا قىرىق يىل سەرگەردانلىقتا يۈرگۈزدى. 14 ئەمدى مانا، گۈناھكارلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان سىلەرمۇ ئاتا-بوۋا كالارنىڭ ئىزىنى بېسىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللارغا بولغان قاتتىق غەزەبىنى تېخىمۇ قوزغىماقچى بولىسىلەر-دە! 15 ئەگەر سىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن يۈزۈلۈپ كەتسەكلار، ئۇنداقتا ئۇ [ئىسرائىللارنى] يەنە چۆل-باياۋانغا تاشلىۋېتىدۇ، بۇ ھالدا سىلەر بۇ بارلىق خەلقنى خاراب قىلغان بولىسىلەر، — دېدى. 16 ئىككى قەبىلىنىڭ ئادەملىرى مۇسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: — بىز بۇ يەردە مالىلىرىمىزغا قوتان، بالىلىرىمىزغا قەلئە-شەھەر سالايلى. 17 بىز بولساق قوراللىنىپ، ئىسرائىللارنى ئۆزىگە تەۋە جايلىرىغا باشلاپ بارغۇچە سەپنىڭ ئالدىدا ماڭىمىز؛ بۇ زېمىندىكى يات خەلقلەر سەۋەبلىك، بىزنىڭ كىچىك بالىلىرىمىز مۇستەھكەم شەھەرلەردە ئۇرۇشى كېرەك. 18 ئىسرائىللار ئۆز مىراسلىرىغا ئىگە بولمىغۇچە بىز ئۆيىمىزگە ھەرگىز قايتايمىز. 19 چۈنكى بىز ئۇلار بىلەن ئىئوردان دەريا سىنىڭ كۈن پېتىش تەرىپىدىكى زېمىنغا يا كى ئۇنىڭدىنمۇ يىراقتىكى زېمىنغا تەڭ ئىگىدار بولمايمىز، چۈنكى مىراسىمىز ئىئوردان دەريا سىنىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنى كۈن چىقىشتىدۇر، — دېدى. 20 مۇسا ئۇلارغا: — ئەگەر شۇنداق قىلسا كلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قوراللىنىپ جەڭگە چىقىپ، 21 سىلەردىن قوراللانغانلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەريا سىدىن ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار ئۆز دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ زېمىندىن قوغلاپ چىقىرىپ بولغاندا، 22 شۇ زېمىن پەرۋەردىگار ئالدىدا بويسۇندۇرۇلۇپ بولغاندا ئاندىن قايتىسا كلار، سىلەر پەرۋەردىگار ۋە ئىسرائىللار ئالدىدا گۈناھسىز ھېسابلىنىسىلەر؛ بۇ زېمىنمۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىلىدۇ. 23 لېكىن بۇنداق قىلمىسا كلار، مانا، پەرۋەردىگار ئالدىدا گۈناھكار بولىسىلەر؛ شۇنى ئوبدان بىلىشىڭلار كېرەككى، گۈناھىڭلار تۆزۈگىلارنى قوغلاپ بېشىڭلارغا چۈشىدۇ. 24 ئەمدى سىلەر ئاغىزىڭلاردىن چىققان گېپىڭلار بويىچە ئىش تۇتۇڭلار، بالىلىرىڭلار تۇچۇن شەھەر، قوي پادىلىرىڭلار تۇچۇن قوتان سېلىڭلار، — دېدى. 25 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى مۇساغا: — قۇللىرى غوجام ئېيتقىنىدەك قىلىدۇ. 26 خوتۇن-بالا چاقلىرىمىز، كاللار ۋە بارلىق چارپايلىرىمىز گىلېئادنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە قالىدۇ؛ 27 لېكىن قۇللىرى، جەڭگە تەييارلىنىپ قوراللانغانلارنىڭ ھەربىرى غوجام ئېيتقاندەك [دەريادىن] ئۆتۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭ قىلىدۇ، — دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئۇلار توغرۇلۇق كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلە باشلىقلىرىغا تاپىلاپ، 29 ئۇلارغا: — ئەگەر گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا جەڭگە چىقىشقا سىلەر بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەريا سىدىن ئۆتسە، ئۇ زېمىن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا يوي سۈندۈرۈلسا، ئۇنداقتا سىلەر گىلېئاد زېمىنىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىڭلار. 30 ئەگەر ئۇلار قوراللىنىپ سىلەر بىلەن بىللە ئۆتمەيمىز دېسە، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ مىراسى ئارا كلاردا، يەنى قانائان زېمىندا بولسۇن، — دېدى. 31 گادنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى: — پەرۋەردىگار قۇللىرىغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، بىز شۇنداق قىلىمىز. 32 بىز قوراللىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كىرىمىز، ئاندىن ئىئوردان دەريا سىنىڭ بۇ يېقىدىكى زېمىن بىزگە مىراس قىلىپ

بېرىلدىغان بولىدۇ، — دېيىشتى. **33** شۇنىڭ بىلەن مۇسا ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ پادىشاھلىقى بىلەن باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىنى، زېمىن ۋە تەۋەسىدىكى شەھەرلەرنى، ئەترابىدىكى شەھەرلەر بىلەن قوشۇپ، ھەممىسىنى گادنىڭ ئەۋلادلىرىغا، رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرىغا ۋە يۇسۇپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە بەردى. **34** گادنىڭ ئەۋلادلىرى دىبون، ئاتاروت، ئاروئەر، **35** ئاتروت-شوفان، ياۋازەر، يوگبىخاھ، **36** بەيت-نىمراھ، بەيت-ھاران قاتارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى سالدى ۋە شۇنداقلا قوتانلارنى سالدى. **37** رۇبەننىڭ ئەۋلادلىرى [يېڭىدىن] ھەشبون، ئېلىئالاھ، كىرىئاتايىم، **38** نېبو، باۋال-مېئون ‹يۇقىرىقى ئىسسىملار تۈزۈگىرتىلگەن› ۋە سىبماھنى سالدى؛ ھەم ئۇلار سالغان شەھەرلەرگە يېڭىدىن نام بەردى. **39** ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرى گىلېئادقا يۈرۈش قىلىپ، ئۇ يەرنى ئېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنى قوغلىۋەتتى. **40** شۇنىڭ بىلەن مۇسا گىلېئادنى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرغا بېرىۋىدى، ئۇ شۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. **41** ماناسسەھنىڭ ئوغلى يائىر ئامورىيلارنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، بۇ يېزا-قىشلاقلارنى ھاۋۋوت-يائىر دەپ ئاتىدى. **42** نوباھ كىنات ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ كىناتنى ئۆز ئىسمى بىلەن نوباھ دەپ ئاتىدى.

33 تۆۋەندىكىلەر ئۆز قوشۇنلىرى بويىچە، مۇسا بىلەن ھارۇننىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا مىسىر زېمىنىدىن چىققان ئىسرائىللارنىڭ ماڭغان يوللىرىدۇر؛ **2** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ سەپەرى قىلغان يوللىرىنى يۈتۈپ قويدى، ئۇلارنىڭ سەپەر قىلغان يوللىرى مۇنداق: — **3** بىرىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى [ئىسرائىللار] رامىسەس شەھىرىدىن سەپەرگە چىقتى؛ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ ئەتىسى ئۇلار بارلىق مىسىرلىقلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەردانىلىك بىلەن يولغا چىقتى. **4** بۇ چاغدا مىسىرلىقلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى، يەنى بارلىق تۇنجى ئوغۇللىرىنى دەپنە قىلىۋاتقاندى؛ پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارنىڭ مەبۇدلىرىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدى. **5** ئىسرائىللار رامىسەستىن يولغا چىقىپ سۇككوتقا بېرىپ چېدىر تىكتى. **6** ئۇلار سۇككوتتىن يولغا چىقىپ چۆل-باياۋاننىڭ ئايغىدىكى ئېتامغا بېرىپ چېدىر تىكتى. **7** ئېتامدىن يولغا چىقىپ، ئايلىنىپ بائال-زىبفوننىڭ ئۆدۈلىدىكى پى-خاخىروتقا بېرىپ مىگدولنىڭ ئالدىدا چېدىر تىكتى. **8** پى-خاخىروتتىن يولغا چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، ئېتام چۆلىدە ئۈچ كۈن يول يۈرۈپ مارا ھىدا چېدىر تىكتى. **9** مارا ھىدىن يولغا چىقىپ ئېلىمگە كەلدى؛ ئېلىمدە ئون ئىككى بۇلاق بىلەن يەتمىش خورما دەرىخى بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ يەردە چېدىر تىكتى. **10** ئېلىمدىن يولغا چىقىپ قىزىل دېڭىز بويىدا چېدىر تىكتى. **11** قىزىل دېڭىزدىن يولغا چىقىپ سىن چۆلىدە چېدىر تىكتى. **12** سىن چۆلىدىن يولغا چىقىپ دوققاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **13** دوققاھدىن يولغا چىقىپ ئالۇشقا بېرىپ چېدىر تىكتى. **14** ئالۇشتىن كېيىن ئالۇشتىن يولغا چىقىپ رىفىدىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى، ئۇ يەردە خەلققە ئىچىدىغان سۇ تېپىلماي قالدى. **15** رىفىدىمدىن يولغا چىقىپ، سىناي چۆلىگە بېرىپ چېدىر تىكتى. **16** سىناي چۆلىدىن يولغا چىقىپ قىبروت-ھاتتاۋاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **17** قىبروت-ھاتتاۋاھدىن يولغا چىقىپ ھازىروتنا چېدىر تىكتى. **18** ھازىروتتىن يولغا چىقىپ رىتماھدا چېدىر تىكتى. **19** رىتماھدىن يولغا چىقىپ رىممون-پەرەزدە چېدىر تىكتى. **20** رىممون-پەرەزدىن يولغا چىقىپ لىبناھدا چېدىر تىكتى. **21** لىبناھدىن يولغا چىقىپ رىسساھدا چېدىر تىكتى. **22** رىسساھدىن يولغا چىقىپ كەھەلاتاھدا چېدىر تىكتى. **23** كەھەلاتاھدىن يولغا چىقىپ شافىر تېغىدا چېدىر تىكتى. **24** شافىر تېغىدىن يولغا چىقىپ ھارادا ھتا چېدىر تىكتى. **25** ھارادا ھىدىن يولغا چىقىپ ماكھىلوتتا چېدىر تىكتى. **26** ماكھىلوتتىن يولغا چىقىپ تاھاتتا چېدىر تىكتى. **27** تاھاتتىن يولغا چىقىپ تەراھدا چېدىر تىكتى. **28** تەراھدىن يولغا چىقىپ متقاھدا چېدىر تىكتى. **29** متقاھدىن يولغا چىقىپ ھاشمونا ھتا چېدىر تىكتى. **30** ھاشمونا ھتتىن يولغا چىقىپ موشەروتتا چېدىر تىكتى. **31** موشەروتتىن يولغا چىقىپ بەنە-يائاكاندا چېدىر تىكتى. **32** بەنە-يائاكاندىن يولغا چىقىپ خور-ھاگىدگادقا بېرىپ چېدىر تىكتى. **33** خور-ھاگىدگادتىن يولغا چىقىپ يوتباتاھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **34** يوتباتاھتىن يولغا چىقىپ ئابروناھقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **35** ئابروناھتىن يولغا چىقىپ ئەزىئون-گەبەرگە كېلىپ چېدىر تىكتى. **36** ئەزىئون-گەبەردىن يولغا چىقىپ زىن چۆلىدە، يەنى قادەشتە چېدىر تىكتى. **37** قادەشتىن يولغا چىقىپ ئېدوم زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى ھور تېغىدا چېدىر تىكتى. **38** ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىنكى قىرىقىنچى يىلى بەشىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى، كاھىن ھارۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ھور تېغىغا چىقىپ شۇ يەردە ئۆلدى. **39** ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلگەن چېغىدا بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى. **40** ئۇ چاغدا، قاناتلىق زېمىنىنىڭ جەنۇبىدا تۇرۇشلۇق قاناتلىنىلارنىڭ پادىشاھى ئاراد ئىسرائىللار كېلىۋېتىۋاتقىنىنى دەپ ئاڭلىغاندى. **41** ئىسرائىللار ھور تېغىدىن يولغا چىقىپ زالموناھدا چېدىر تىكتى. **42** زالموناھدىن يولغا چىقىپ پۇنونغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **43** پۇنوندىن يولغا چىقىپ ئوبوتقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **44** ئوبوتتىن يولغا چىقىپ موئابنىڭ چېگرىسىدىكى ئىيە-ئابارىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **45** ئىيىمدىن يولغا چىقىپ دىبون-گادقا كېلىپ چېدىر تىكتى. **46** دىبون-گادتىن يولغا چىقىپ ئالمون-دىبلاتايىمغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **47** ئالمون-دىبلاتايىمدىن يولغا چىقىپ نېبونىڭ ئالدىدىكى ئابارىم تاغلىقىغا كېلىپ چېدىر تىكتى. **48** ئابارىم تاغلىقىدىن يولغا چىقىپ يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدە چېدىر تىكتى. **49** موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدە ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ تىككەن چېدىرلىرى بەيت-يەشىموتتىن تارتىپ ئابەل-شىتتىمغىچە باردى. **50** پەرۋەردىگار موئاب تۈزلەڭلىكلىرىدىكى ئىئوردان دەرياسى بويىدا يېرىخونىڭ ئۆدۈلىدا مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **51** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغىن: — «سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ قاناتلىق زېمىنغا كەلگەن چېغىڭلاردا، **52** زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋېتىڭلار، ئۇلارنىڭ بارلىق ئويما، قۇيما بۇتلىرىنى چېقىپ تاشلاڭلار ھەم بارلىق «يۇقىرى جاي»لىرىنى ۋەيران قىلىپ تاشلاڭلار. **53** سىلەر شۇ زېمىننى ئىگىلەپ ماكانلىشىڭلار، چۈنكى مەن ئۇ زېمىننى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنمەن. **54** سىلەر جەمەت بويىچە چەك تاشلاپ، زېمىننى ئۆزۈڭلەرگە مىراس قىلىپ ئېلىڭلار؛ ئادەمنى كۆپرەكلەرگە كۆپرەك مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار، ئادەمنى ئازراقلارغا ئازراق مىراس بۇلۇپ بېرىڭلار؛ چەك تاشلانغاندا كىملەرگە قەيەر چىققان بولسا، شۇ يەر ئۆزىڭنىڭ مىراسى بولسۇن؛ سىلەر مىراسقا ئاتا قەبىلە-جەمەت بويىچە ۋارىسلىق قىلىڭلار. **55** ھالبۇكى، ئەگەر ئۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنى ئالدىڭلاردىن ھەيدىۋەتمىسەڭلار، ئۇلاردىن قېلىپ قالغانلار چوقۇم كۆزۈڭلەرگە تىكەن، بىقىنىڭلارغا يانىتاق بولۇپ سانچىلىدۇ، تۇرغان زېمىنىڭلاردا سىلەرنى پارا كەندە قىلىدۇ؛ **56** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەسلىدە ئۇلارغا قانداق مۇئامىلە قىلماقچى بولغان بولسام، سىلەرگە شۇنداق مۇئامىلە بولىمەن».

34 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — **2** سەن ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق بۇيرۇغىن: «سىلەر قاناتلىق زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سىلەرگە مىراس بولۇشقا تەقسىم قىلىنىدىغان زېمىن قاناتلىق زېمىنى بولىدۇ؛

زېمننىڭ يېكىتلىگەن جاي-چېگرالىرى مۇنداق بولدۇ: — 3 سىلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىگىلەر زىن چۆلىدىن باشلاپ ئېدوم چېگرىسىغا تاقالسۇن، ئاندىن جەنۇب تەرەپتىكى چېگرا گىلار «شور دېڭىزى»نىڭ جەنۇب تەرىپىنىڭ ئەڭ ئايىغىغا يەتسۇن؛ 4 شۇ يەردىن چېگرا گىلار «سېرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن بۇرۇلۇپ زىنغا تۇتىشىدۇ؛ ئۇنىڭ ئايىغى توپىغرا قادەش-بارنېئانىڭ جەنۇبىدا بولىدۇ؛ ئاندىن ئۇ يەردىن يەنە هازار-ئاددارغا بېرىپ، ئازمونغا تۇتىشىدۇ؛ 5 ئاندىن چېگرا ئازموندىن بۇرۇلۇپ مېڭىپ، مىسىر ئېقىنىغا باردىدۇ ۋە دېڭىزغىچە تۇتىشىدۇ. 6 كۇن پېتىش تەرەپتە چېگرا گىلار «ئۇلۇغ دېڭىز»نىڭ ئوزى بولىدۇ، يەنى ئۇنىڭ بويلىرى بولىدۇ؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ كۇن پېتىش تەرەپتىكى چېگرا گىلار بولىدۇ. 7 شىمال تەرەپتىكى چېگرا گىلار مۇنداق بولىدۇ: — «ئۇلۇغ دېڭىز»دىن باشلاپ هور تېغىغىچە پاسىل سىزىلىسۇن؛ 8 پاسىل سىزىقى هور تېغىدىن باشلاپ خامات ئېغىزىغا سوزۇلۇپ، ئاندىن چېگرا زەدادقا تۇتاشسۇن؛ 9 چېگرا يەنە زىفرونغا ئۇتۇپ هازار-ئېناندا ئاخىرلاشسۇن؛ مانا بۇ سىلەرنىڭ شىمالىي چېگرا گىلار بولىدۇ. 10 ئاندىن شەرقىي چېگرايىگىلارنىڭ پاسىل سىزىقى هازار-ئېناندىن شېفامغىچە سىزىلسۇن. 11 بۇ چېگرا شېفامىدىن ئايىننىڭ كۇن چىقىش تەرىپىدىكى ريلاهقا چۇشىدۇ؛ ئاندىن چېگرا شۇ يەردىن چۇشۇپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ داۋىندىن ئۇتۇپ كۇن چىقىش تەرەپكە ئۇتىشىدۇ. 12 ئاندىن چېگرا ئۇۋەنلەپ ئىئوردان دەرياسىنى بويلاپ چۇشۇپ، شور دېڭىزغىچە يەتسۇن. مانا بۇ چېگرالار بىلەن يېكىتلىگەن زېمىنگىلار بولىدۇ». 13 مۇسا ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ بۇيرۇدى: — «مانا بۇ پەرۋەردىگار بوۋقۇز قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلگە تەقدىم قىلىنسۇن دەپ بۇيرۇغان، چەك تاشلىنىش ئارقىلىق ئۇرۇقلار ۋارىسلىق قىلىدىغان زېمىنگىلار بولىدۇ؛ 14 چۈنكى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەر ئاتا جەمەتى بويىچە ئۇز مىراسىغا ئاللىقاچان ۋارىسلىق قىلىپ ئۇنى ئىگىلىگەن، مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىمۇ ئۇز مىراسىغا ۋارىسلىق قىلىپ ئۇنى ئىگىلىگەن؛ 15 بۇ ئىككى قەبىلە ۋە يېرىم قەبىلە يېرىخونۇنىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىكى كۇن چىقىش تەرەپتە ئۇز مىراسلىرىنى ئېلىپ بولغا». 16 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 17 ئۇۋەندىكىلەر زېمىنى سىلەرگە تەقسىم قىلىپ بەرگۈچىلەرنىڭ ئىسىملىكى: — كاهىن ئەلئازار ۋە نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا. 18 سىلەرمۇ يەنە زېمىن تەقسىم قىلىشقا يارىدەملىشىش ئۈچۈن هەر قەبىلىدىن بىردىن ئەمىر تاللاپ بېرىڭلار. 19 بۇلارنىڭ ئىسمى مۇنداق: — يەھۇدا قەبىلىسىدىن يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب. 20 شىمىئون قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى شەمۇئەل. 21 بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىسلوننىڭ ئوغلى ئەلداد. 22 دان قەبىلىسىدىكىلەردىن يوگلىنىڭ ئوغلى، ئەمىر بۇككى ئىدى. 23 يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: — مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىكىلەردىن ئەفودنىڭ ئوغلى ئەمىر هانىيەل 24 هەم ئەفرائىم قەبىلىسىدىكىلەردىن شىفتانىنىڭ ئوغلى ئەمىر كەمۇئەل. 25 زەبۇلۇن قەبىلىسىدىكىلەردىن پارناقنىڭ ئوغلى ئەمىر ئەلىزافان؛ 26 ئىسساكار قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاززاننىڭ ئوغلى ئەمىر پالتىيەل؛ 27 ئاشىر قەبىلىسىدىكىلەردىن شېلومىنىڭ ئوغلى ئەمىر ئاخىھۇد؛ 28 نافتالى قەبىلىسىدىكىلەردىن ئاممىھۇدنىڭ ئوغلى ئەمىر پەداهەل ئىدى. 29 مانا بۇلار پەرۋەردىگار ئەمىر قىلىپ ئىسرائىللارغا قانائان زېمىنىدىكى مىراسلىرىنى تەقسىم قىلىشقا بېكىتكەنلەر ئىدى.

35 پەرۋەردىگار يېرىخونۇنىڭ ئۇدۇلىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدىكى موئاب تۈزلەڭلىكىدە مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق ئەمىر قىل، ئۇلار مىراس قىلىپ ئېرىشكەن زېمىنىدىكى بەزى شەهەرلەرنى لاۋىيلارنىڭ ئولتۇرۇشىغا بەرسۇن؛ ئۇ شەهەرلەرنىڭ ئەتىۋىرىسىدىكى يايلاقلارنىمۇ لاۋىيلارغا بەرسۇن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ تۇرىدىغان شەهەرلىرى بولىدۇ ۋە شۇ شەهەرلەرگە تەۋە يايلاقلارغا ئۇلارنىڭ چارپايلىرى، باشقا مال-مۇلۇكلىرى هەمدە بارلىق هايۋانلىرى ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ. 4 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەهەرلەردىكى يايلاقلار سېپىلىدىن باشلاپ هېسابلىغاندا مىڭ گەز بولسۇن. 5 سىلەر يەنە شەهەر سىرتىدىن كۇن چىقىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، جەنۇب تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، كۇن پېتىش تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز، شىمال تەرەپكە قاراپ ئىككى مىڭ گەز ئۇچلەڭگىلار، شەهەر ئوتتۇرىدا بولسۇن؛ شەهەرلەر ئەتراپىدىكى مۇشۇنى يەرلەر ئۇلار ئۈچۈن يايلاقلار بولسۇن. 6 سىلەر لاۋىيلارغا بەرگەن شەهەرلەر ئىچىدە ئالتە شەهەر «پاناهلىق شەهىرى» بولسۇن؛ سىلەر شۇلارنى ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان كىشىلەرنىڭ شۇ شەهەرلەرگە قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بېكىتىڭلار، بۇلاردىن باشقا ئۇلارغا يەنە قىرىق ئىككى شەهەر بېرىڭلار. 7 سىلەر لاۋىيلارغا بېرىدىغان شەهەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز بولۇپ، شۇ شەهەرلەر بىلەن ئۇلارغا تەۋە يايلاقلار ئۇلارغا بېرىلسۇن. 8 سىلەر ئۇلارغا بېرىدىغان شۇ شەهەرلەر ئىسرائىللار مىراس قىلغان تەۋەلىكىدىن بولسۇن؛ ئادەمى كۆپەرەك بولغانلاردىن كۆپەرەك، ئادەمى ئازراق بولغانلاردىن ئازراق ئېلىڭلار؛ هەربىر قەبىلە ئۆزىگە تەقسىم قىلىنغان مىراسقا ئاساسەن شەهەرلەردىن بەزىلىرىنى ئېلىپ لاۋىيلارغا تەقسىم قىلىپ بەرسۇن. 9 پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: — 10 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: «سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ قانائان زېمىنىغا كىرگىنىڭلاردا، 11 تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغانلارنىڭ پاناهلىنىشى ئۈچۈن قېچىپ بېرىۋېلىشىغا بىرنەچچە شەهەر تاللاپ بېكىتىڭلار. 12 شۇنداق قىلغاندا بۇ شەهەرلەر ئادەم ئۆلتۈرگۈچى تاكى جامائەت ئالدىدا سوراققا تارتىلغۇچە، قىساسكارنىڭ ئۆلتۈرۈپ قويۇشىدىن پاناهلىنىدىغان شەهەرلەر بولىدۇ. 13 سىلەر بېكىتكەن بۇ شەهەرلەر سىلەرگە پاناهلىنىدىغان ئالتە شەهەر بولىدۇ. 14 پاناهلىق شەهىرى ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۇن چىقىش تەرىپىدە ئۈچ شەهەر، قانائان زېمىنىدىمۇ ئۈچ شەهەرنى ئايرىپ قويۇڭلار. 15 بۇ ئالتە شەهەر ئىسرائىللار، يات ئەلدىكىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئارىلىشىپ ئولتۇرغان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناهلىق شەهەرلىرى بولسۇن؛ تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان هەربىر كىشى شۇ يەرلەرگە قېچىشقا بولىدۇ. 16 — ئەگەر بىراۋ تۇمۇر ئەسۋاب بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ، قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 17 ئەگەر بىراۋ قول كۆتۈرۈپ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك تاش بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ، قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 18 ئەگەر بىراۋ ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك كالتەك بىلەن ئۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئۇ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگەن قاتىل بولىدۇ؛ قەستەن ئادەم ئۆلتۈرگۈچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك. 19 قان قىساس ئالغۇچى كىشى شۇ قاتىلنى ئۆلتۈرسۇن؛ ئۇ قاتىلنى ئۇچراتقان يېردە ئۆلتۈرسۇن. 20 ئەگەر بىراۋ ئۇچمەنلىك بىلەن بىرسىنى ئىتتىرىپ يەقتىۋېتىپ يا كى مۇكۇپ ئۇرۇپ بىرەر نەرسە ئېتىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، 21 يا كى ئۇچەكىشىپ مۇشت بىلەن ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان بولسا، ئادەم ئۇرغۇچى جەزمەن ئۆلتۈرۈلۈشى كېرەك، چۈنكى ئۇ قاتىل بولىدۇ؛ قان قىساس ئالغۇچى كىشى قاتىلنى ئۇچرىغان يەردە ئۆلتۈرۈۋېتىسۇن. 22 لېكىن ئۇ ئادەمنىڭ ئۇچى يوق، تاسادىپىي ئىتتىرىۋېتىش يا كى مەقسەتسىزلا بىرەر نەرسە ئېتىپ، 23 يا كى ئادەم ئۆلتۈرگۈدەك هەرقانداق بىر تاشنى ئادەمنى كۆرمەي ئېتىپ سېلىپ، ئادەم

تۆلتۇرۇپ قويغان بولسا، تۆنۈك ئەسلىدە تۆنىكۈغا ھېچقانداق تۆچى بولمىسا، تۆنىكۈنۈ زىيانكەشلىك قىلىش نىيىتىمۇ بولمىسا؛ **24** يۇنداق ئەھۋالدا، جامائەت شۇ قانۇن-ھۆكۈملەرگە ئاساسەن ئادەم تۆلتۇرگۈچى بىلەن قان قىساس ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا كېسىم قىلسۇن. **25** جامائەت تاسادىپىي ئادەم تۆلتۇرۇپ قويغۇچىنى قان قىساس ئالغۇچى كىشىنىڭ قولىدىن جەزمەن قۇتقۇزۇۋالسۇن؛ تۇلار تۇنى قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىگە [ئامان-ئېسەن] قايتۇرۇپ بەرسۇن؛ ئاندىن مۇقەددەس مايي بىلەن مەسىھلەنگەن باش كاھىن تۇلۇپ كەتكۈچە تۇ شۇ شەھەردە تۇرسۇن. **26** لېكىن تاسادىپىيلىقتىن ئادەم تۆلتۇرۇپ قويغان كىشى ئەگەر قېچىپ بېرىۋالغان پاناھلىق شەھىرىنىڭ تەۋەسىدىن چىقىپ كەتكەن بولسا، **27** شۇنداقلا قان قىساس ئالغۇچى كىشى تۇنى پاناھلىق شەھىرىنىڭ پاسىللىرىنىڭ سىرتىدا تۇچراتسا قېلىپ تۆلتۇرۇۋەتكەن بولسا، تۇنداقتا قان قىساس ئالغۇچى قان تۆكۈش گۇناھىنى تارتمايدۇ؛ **28** چۈنكى تاسادىپىيلىقتىن ئادەم تۆلتۇرۇپ قويغان كىشى ئەسلىدە باش كاھىن تۇلۇپ كەتكۈچە پاناھلىق شەھىردە تۇرۇشى كېرەك ئىدى؛ باش كاھىن تۇلۇپ كەتكەندىن كېيىن تۇز تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قايتىپ بارسا بولىدۇ. **29** — بۇلار سىلەر تۇرۇشلۇق ھەممە يەردە ئەۋلادمۇ-ئەۋلاد قانۇن-بەلگىلىمىلەر بولسۇن. **30** باشقا بىرسىنى تۆلتۇرگەن قاتىلنى بولسا، بىرنەچچە گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقىدىن كېيىن ئاندىن تۆلتۇرۇشكە بولىدۇ؛ لېكىن پەقەت بىرلا گۇۋاھچىنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا، تۇ تۇنى تۆلتۇرۇشنىڭ سەۋەبى بولمايدۇ. **31** تۆلۈمگە لايىق گۇناھ تۆتكۈزگەنلەرگە، يەنى قەستەن ئادەم تۆلتۇرگەنلەر تۇچۇن سىلەر ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار؛ تۇنداق كىشى جەزمەن تۆلتۇرۇلۇشى كېرەك. **32** شۇنىڭدەك پاناھلىق شەھەرگە قېچىپ بېرىۋالغان كىشى تۇچۇن باش كاھىن تۇلۇپ كېتىشتىن ئىلگىرى تۇز يېرىگە قايتىپ كېلىۋېلىشىغا ھېچقانداق تۆلەم پۇلىنى قەتئىي قوبۇل قىلماڭلار. **33** شۇنداق قىلساڭلار، تۇزۇڭلار تۇرغان زېمىننى بۇلغىغان بولمايسىلەر، چۈنكى قان زېمىننى بۇلغايدۇ؛ زېمىندا تۆكۈلگەن قانغا دەل شۇ قاننى تۆككەن كىشىنىڭ تۇز قېنىدىن باشقا ھېچقانداق كەفارەت كەلتۇرۇشكە بولمايدۇ. **34** تۇزۇڭلار ئولتۇرغان زېمىننى، يەنى مەن تۇرۇۋم ماكان قىلغان زېمىننى بۇلغىماڭلار؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئارىسىدا ماكان تۇتقۇچىدۇرمەن.

36

يۇسۇپ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتلىرىدىن ماناسسەھنىڭ نەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئوغلى گىلئادنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى مۇسا ۋە ئىسرائىللارنىڭ كاتتىلىرى بولغان ئەمىرلەرنىڭ ئالدىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: — **2** «پەرۋەردىگار ئىلگىرى غوجامغا چەك تاشلاپ زېمىنى ئىسرائىل خەلقىگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشنى بۇيرۇغان؛ غوجامۇ پەرۋەردىگارنىڭ قېرىندىشىمىز زەلوفھادنىڭ مىراسىنى تۇنىڭ قىزلىرىغا تەقسىم قىلىپ بېرىش توغرىسىدىكى بۇيرۇقىنىمۇ ئالغان. **3** لېكىن، تۇلار ئىسرائىللارنىڭ باشقا قەبىلىسىدىكىلەرگە ياتلىق بولۇپ كەتسە، تۇلارنىڭ مىراسىمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن چىقىپ تۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ تۇنداق بولغاندا بىز چەك تاشلاپ ئېرىشكەن مىراس تۇگەيدۇ. **4** ئىسرائىللارنىڭ «ئازادلىق يىلى» كەلگەندە تۇلارنىڭ مىراسى تۇلارنىڭ ئەرلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىغا قوشۇلۇپ كېتىدۇ؛ بۇنداق بولغاندا تۇلارنىڭ مىراسى بىزنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىراسىدىن ئېلىپ كېتىلىدۇ». **5** مۇسا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ مۇنداق ئەمر قىلىپ: — يۇسۇپ قەبىلىسىدىكىلەر توغرا ئېيتىدۇ. **6** زەلوفھادنىڭ قىزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇغىنى مۇنداق: «تۇلار تۇزلىرى خالىغان ئەرگە ياتلىق بولسا بولۇۋېرىدۇ، لېكىن تۇز جەمەتى، تۇز ئاتا قەبىلىسىدىن بولغان بىرگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. **7** شۇنداق بولغاندا ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى تۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى چىڭ تۇتۇپ قويۇپ بەرمەسلىكى كېرەك. **8** ئىسرائىللارنىڭ ھەربىرى تۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ مىراسىنى ئىگىلەش ئۇچۇن ئىسرائىل قەبىلىرىدىن مىراسقا ۋارىسلىق قىلغان ھەربىر قىز-ئايال تۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىسىدىن بولغان بىرسىگە ياتلىق بولۇشى كېرەك. **9** مۇشۇنداق بولغاندا، ئىسرائىللارنىڭ مىراسى بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلگە يۆتكىلىپ كەتمەيدۇ؛ چۈنكى ئىسرائىل قەبىلىرى تۇز مىراسىنى قولىدىن بەرمەسلىكى كېرەك، — دېدى. **10** پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق ئەمر قىلغان بولسا، زەلوفھادنىڭ قىزلىرىمۇ شۇنداق قىلدى. **11** زەلوفھادنىڭ قىزلىرىدىن ماھلاھ، تىرزاھ، ھوگلاھ، ملكاھ ۋە نوئاھلار تۇز تاغىلىرىنىڭ ئوغۇللىرىغا ياتلىق بولدى. **12** تۇلار يۇسۇپنىڭ ئوغلى مانا‌سسەھنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە ياتلىق بولدى؛ تۇلارنىڭ مىراسى يەنىلا ئاتىسىنىڭ قەبىلىسى ئىچىدە قالدى. **13** بۇلار پەرۋەردىگار يېرىخونىڭ تۇدۇلىدا، ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ بويىدىكى مۇئاب تۇزلەكلىكىدە مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا بۇيرۇغان ئەمرلەر ۋە ھۆكۈملەردۇر.

قانۇن شەرھى

1 تۇۋەندە خاتىرىلەنگىنى مۇسانىڭ ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى پاران بىلەن توفەل، لابان، ھازىروت، دى-زاھابنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يەنى سۈفنىڭ ئۇدۇلىدىكى چۆل-تۈزلەكلىكتە، پۈتكۈل ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزلىرىدۇر: ـ
2 ھوروەب تېغىدن چىقىپ، سېئىر تېغىنىڭ يولى بىلەن قادەش-بارنېئاغا بارغۇچە جەمئىي ئون بىر كۈنلۈك يول ئىدى. **3** ھالبۇكى، مۇسا بۇ بارلىق سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈلارنى دەپ تۈرگىنگە تاپىلىغىنى بويىچە ئىسرائىللارغا ئېيتقان ۋاقتى قىرىقىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بولدى؛ **4** بۇ ۋاقىت مۇسا ھەشبوننى پايتەخت قىلغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى ۋە ئاشتاروت ۋە ئەدرەينى پايتەخت قىلغان باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنى مەغلۇپ قىلغاندىن كېيىنكى مەزگىل ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدىكى موئاب زېمىنىدا مۇسا [پەيغەمبەر] بۇ قانۇن-تەلىمنى شەرھلەشكە باشلاپ، مۇنداق دېدى: ـ **6** «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ھوروەب تېغىدا بىزگە سۆز قىلىپ: ـ «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغ ئەتراپىدا تۇرغان ۋاقتىڭلار يېتەرلىك بولدى؛ **7** ئەمدى بۇرۇلۇپ سەپەرگە تاتلىنىپ، ئامورىيلار تۇرۇۋاتقان ئېگىزلىككە ۋە ئۇنىڭغا يېقىن بولغان بارلىق جايلارغا، جۈملىدىن ئاراباھ تۈزلەكلىكىگە، تاغلىقلارغا، ئويمانلىققا، جەنۇبقا، دېڭىز بويلىرىغا، ئۇلۇغ دەريا، يەنى ئەفرات دەرياسىغىچە قانائانىيلارنىڭ زېمىنىغا ھەم لىۋان زېمىنىغا بېرىڭلار. **8** مانا، مەن شۇ زېمىننى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويدۇم؛ كىرىڭلار، پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىغا: «سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان زېمىننى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەنىدى. **9** شۇڭا مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: ـ «مەن يۈكۈڭلارنى يالغۇز كۆتۈرەلمەيمەن. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى كۆپەيتتى؛ مانا، بۈگۈن سىلەر ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇنسىلەر. **11** ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار دەرۋەقە سىلەرنى ھازىرقىدىن يەنە مىڭ ھەسسە كۆپەيتكەي، شۇنداقلا ۋەدە قىلغىنىدەك سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي! **12** لېكىن مەن تۈزۈم يالغۇز قانداقمۇ سىلەرنىڭ جاپالىرىڭلارنى، يۈكۈڭلارنى ۋە تالاش-تارتىشىڭلارنى كۆتۈرەلەيمەن؟ **13** تۈزۈڭلار ئۈچۈن ھەرقايسى قەبىلىلىرىڭلاردىن دانىشمەن، يورۇتۇلغان مۆتىۋەرلەرنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى ئۈستۈڭلارغا يولباشچى قىلىمەن» ـ دېدىم. **14** سىلەر بولساڭلار ماڭا: ـ «سېنىڭ ئېيتقىنىڭ ياخشى گەپ بولدى»، دېدىڭلار. **15** شۇنىڭ بىلەن مەن قەبىلىلىرىڭلاردىن مۇنەۋۋەر ئادەملەرنى، يەنى دانىشمەن ھەم مۆتىۋەر ئادەملەرنى تاللاپ، ئۈستۈڭلارغا يولباشچى قىلىپ، مىڭبېشى، يۈزبېشى، ئەللىكبېشى ۋە ئونبېشى قىلىپ تەينىلەپ، قەبىلىلىرىڭلار ئۈچۈن ھەرخىل ئەمەللەرنى تۈزۈشقا تىكلىدىم. **16** شۇ چاغدا مەن ئاراڭلاردىكى سوراقچىلارغا: «قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىكى ئەرز-دەۋالارنى سوراڭلار، قېرىنداش بىلەن قېرىنداشنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە پۇقرايىڭ بىلەن قوشنا ئولتۇرغان ياقا يۇرتلۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئادىل ھۆكۈم چىقىرىڭلار؛ **17** ھۆكۈم چىقارغاندا ھېچقانداق كىشىنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلماڭلار، مەيلى كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن سىلەر ھەممىسىنىڭلا ئىشلىرىنى سوراڭلار. سىلەر ئىنسانلارنىڭ سۈلتىدىن قورقاسلىقىڭلار كېرەك، چۈنكى مۇشۇ ھۆكۈم چىقىرىش ئىشى خۇداغا تەۋە ئىشتۇر. سىلەرگە تەس چۈشىدىغان ئىش بولسا، مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، مەن ئۇنى ئاڭلايمەن» ـ دېدىم. **18** ئەينى چاغدا مەن قىلىشقا كېرەك بولغان بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق تاپىلىغانىمەن. **19** بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە بۇيرۇغاندەك ھوروەبتىن چىقىپ، ئامورىيلارنىڭ تاغلىقىغا باردۇق ۋە سىلەر شۇ يولدىكى بىپايان، دەھشەتلىك چۆلنى كۆردۈڭلار؛ بىز ئۇنىڭ ھەممىسىدىن ئوتتۇپ، قادەش-بارنېئاغا كەلدۇق. **20** ۋە مەن سىلەرگە: ـ «سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە ئاتا قىلىدىغان، ئامورىيلارنىڭ تېغىغا يېتىپ كەلدۇق. **21** مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ زېمىننى ئالدىڭلارغا قويدى؛ ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ئېيتقاندەك، شۇ يەرگە چىقىپ ئۇنى ئىگىلەڭلار؛ قورقماڭلار، ھېچ ھودۇقماڭلار» ـ دېدىم. **22** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەممىڭلار يېنىمغا كېلىپ ماڭا: ـ «بىز زېمىنغا كىرىشتىن ئىلگىرى ئالدىن ئادەملەرنى ئەۋەتەيلى؛ ئۇلار بىز ئۈچۈن ئۇ يەرنى كۆزىتىپ، چىقىشىمىز كېرەك بولغان يول ۋە بىز توچرايدىغان شەھەرلەر توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزسۇن» ـ دېدىڭلار. **23** بۇ ئىش نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنۈپ، مەن ئاراڭلاردىن ئون ئىككى ئادەمنى، يەنى ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى تاللىدىم. **24** ئۇلار يولغا ئاتلىنىپ تاغقا بېرىپ، ئەشكول جىلغىسىغا چۈشۈپ ئۇ يەرنى تەكشۈرۈپ كۆرۈشتى. **25** ئۇلار قوللىرىغا شۇ زېمىندىكى مېۋىلەردىن ئېلىپ بىزگە كەلتۈردى ۋە مەلۇمات بېرىپ: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىن ياخشىدۇر» ـ دېدى. **26** ھالبۇكى، سىلەر زېمىنغا چىقىشقا ئۇنىمىدىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار **27** ۋە ئۆز چېدىرىڭلاردا ۋاقشاپ: «پەرۋەردىگار بىزگە ئۆچ بولغانلىقىدىن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان. **28** ئەمدى بىز نەگە بارارمىز؟ چۈنكى قېرىنداشلىرىمىز: «مۇشۇ يەردىكى ئادەملەر بىزدىن چوڭ ھەم ئېگىز بىر خەلق ئىكەن؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىنتايىن چوڭ، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىكەن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىز شۇ يەردە ئاناكىيلارنى بايقىدۇق»، دەپ كۆڭلىمىزنى پاراكەندە قىلىۋەتتى» ـ دېدىڭلار. **29** شۇڭا مەن سىلەرگە: «قورقماڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشمەڭلار؛ **30** سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ماڭىدىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىسىر زېمىنىدا كۆز ئالدىڭلاردا بارلىق قىلغانلىرىدەك سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ؛ **31** سىلەر يەنە چۆل-بياۋاندىمۇ بارلىق ماڭغان يوللىرىڭلاردا مۇشۇ يەرگە يېتىپ كەلگۈچە ئىنسان ئۆز ئوغلىنى قۇچىقىدا كۆتۈرگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭمۇ سىلەرنى كۆتۈرگىنىنى كۆردۈڭلار. **32** شۇنىڭدەك گەرچە ئۇ يەنە كېچىدە ئوتتا، كۈندۈزدە بۇلۇت ئىچىدە سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا مېڭىپ، بارگاھ تىككۈدەك يەرلەرنى ئىزدەپ تىپىش ئۈچۈن يۈرگەن بولسىمۇ، بۇ ئىشتا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئىشەنمىدىڭلار. **34** پەرۋەردىگار بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئاۋازىڭلارنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ: **35** «بۇ رەزىل دەۋرىدىكىلەردىن ھېچبىر ئادەم ھەرقانداق يول بىلەن مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلىشنى قەسەم قىلغان بۇ ياخشى زېمىننى كۆرگۈچى بولمايدۇ! **36** پەقەت يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب پۈتۈن قەلبى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەچكە، شۇلا زېمىنى كۆرىدۇ ۋە ئۇ ئۆز پۇتى بىلەن كېزىپ چىققان بارلىق يەرنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بالىلىرىغا بېرىمەن» ـ دەپ قەسەم قىلدى. **37** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن مەندىنمۇ ئاچچىقلاندى ۋە: «سەنمۇ شۇ يەرگە كىرگۈچى بولمايسەن. **38** لېكىن ئالدىڭدا خىزمەتتە تۇرۇۋاتقان نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا كىرەلەيدۇ. ئۇنى كۈچلەندۈرگىن، چۈنكى ئۇ ئىسرائىللارنى ئۇنىڭغا مىراس قىلدۇرىدۇ. **39** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ: «ئۇلار [دۈشمەنلەرنىڭ] ئولجىسى بولۇپ قالىدۇ» دېگەن كىچىك بالىلىرىڭلار، يەنى بۈگۈنكى كۈندە ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىلەلمەيدىغان بالىلىرىڭلار بولسا، كىرىدۇ؛ مەن ئۇ يەرنى ئۇلارغا ئاتا قىلىمەن ۋە ئۇلار ئۇنى ئىگىلەيدۇ. **40** لېكىن سىلەر بولساڭلار، بۇرۇلۇپ قىزىل دېڭىزغا باردىغان يول بىلەن چۆل-بياۋانغا قايتىڭلار» ـ دېدى. **41** شۇ چاغدا سىلەر ماڭا جاۋاب بېرىپ: «بىز دەرۋەقە پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە قىلغان بارلىق ئەمرى بويىچە

جەڭ قىلغىلى چىقمىز» ـ دېدىگلار. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ھەربىرىگلار تۆز بېشىمچىلىق قىلىپ قورال-ياراقلىرىگلارنى ئېسىپ، تاغقا چىقماقچى بولدۇگلار. 42 لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: تۇلارغا: ـ «چىقماگلار، جەڭ قىلماگلار، چۈنكى مەن تاراگلاردا تەمەسمەن؛ سىلەر چوقۇم دۇشمەنلىرىگلار ئالدىدا مەغلۇپ بولىسىلەر»، دېگىن، دېدى. 43 مەن سىلەرگە سۆز قىلدىم، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمىدىگلار، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ تاسىيلىق قىلىپ، تۆز بېشىمچىلىق قىلىپ تاغقا چىقتىگلار. 44 لېكىن تاغدا تۇرغان ئاموريلار سىلەرگە قارشى ئاتلىنىپ، بىر توپ ھەرىلەردەك سىلەرنى تاكى خورماھىنچە قوغلاپ، سېئىردا سىلەرنى قىلچلاپ تۇلتۇردى. 45 سىلەر قايتىپ كېلىپ پەرۋەردىگار ئالدىدا يىغا-زار كۆتۈردۈگلار، ئەمما پەرۋەردىگار پەريادىگلارنى ئاڭلىمىدى، يا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى. 46 شۇنىڭ بىلەن سىلەر قادەشتە نۇرغۇن كۈنلەر تۇرۇپ قالدىگلار ـ سىلەر قانچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇردۇگلار!

2

ئاندىن بىز بۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئېيتقاندەك قىزىل دېڭىزغا باردىغان يول بىلەن سەپەرگە ئاتلاندۇق؛ بىز نۇرغۇن كۈنلەر سېئىر تېغى ئەتراپىدا ئايلىنىپ يۈردۇق. 2 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ 3 «سىلەرنىڭ مۇشۇ تاغنى ئايلىنىپ تۇرغان ۋاقتىگلار يېتەرلىك بولدى؛ ئەمدى شىمال تەرەپكە بۇرۇلۇگلار. 4 خەلققە: ـ سىلەر سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىندىشىگلار ئەساۋلارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىدىغان بولدۇگلار؛ تۇلار سىلەردىن قورقىدۇ، شۇڭا بەك ئېھتىيات قىلىڭلار، 5 تۇلارغا جەڭ قوزغىماگلار، چۈنكى مەن سىلەرگە تۇلارنىڭ زېمىنىدىن ھەتتا تاپانچىلىق يەرنىمۇ بەرمەيمەن؛ چۈنكى سېئىر تېغىنى ئەساۋغا مىراس قىلىپ بەردىم. 6 سىلەر تۇلارغا پۇل تولەپ ئوزۇق-تۇلۇك سېتىۋېلىڭلار، پۇل تولەپ سۇ سېتىۋېلىڭلار. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قولۇڭلاردىكى بارلىق ئەجىرنى بەركەتلەپ كەلگەن؛ ئۇ سىلەرنىڭ بۇ بىيابان چۆل-باياۋاندىن مېڭىپ ئوتۇۋاتقىنىڭلاردا ھەممىنى بىلدى؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ قىرىق يىل سىلەر بىلەن بىللە بولدى، ھېچ نەرسىدىن كەم بولمىدىگلار» ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن بىز سېئىردا تۇرۇۋاتقان قېرىندىشلىرىمىز ئەساۋلارنىڭ زېمىنىدىن ۋە ئارابا ھ تۈزلەڭلىكىدىن، شۇنداقلا ئىلات ۋە ئېزىئون- گەبەردىن ئوتۇپ، بۇرۇلۇپ موئابدىكى چۆل-باياۋان يولى بىلەن ماڭدۇق. 9 پەرۋەردىگار ماڭا: «موئابىيلارنى ئاۋارە قىلماگلار ياكى تۇلارغا جەڭ قوزغىماگلار؛ چۈنكى مەن تۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن ئار شەھەر- زېمىنىنى لۇتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى 10 (ئەمىيلەر ئەسلىدە شۇ يەردە تۇراتتى؛ تۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۈچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز بويلۇق بىر خەلق ئىدى. 11 تۇلار ئاناكىيلاردەك «گىگانتلار» دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ لېكىن موئابىيلار تۇلارنى «ئەمىيلەر» دەپ ئاتايدۇ. 12 سېئىردا ئەسلىدە ھورىيلار تۇراتتى؛ لېكىن ئەساۋلار ھورىيلارنى زېمىنىدىن ھەيدىۋېتىپ، تۇلارنى يوقىتىپ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى ـ خۇددى ئىسرائىللار مەنكى پەرۋەردىگار تۇلارغا تەقدىم قىلغان، تۇلارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا قىلغىنىغا ئوخشاش). 13 [پەرۋەردىگار:] «ئەمدى ھازىر ئورنۇگلاردىن تۇرۇپ زەرەد ئېقىنىدىن ئوتۇگلار» دېدى. بۇنى ئاگلاپ بىز زەرەد ئېقىنىدىن ئوتتۇق. 14 قادەش- بارنېئادىن ئېرىلىپ زەرەد ئېقىنىدىن ئوتكۈچە بولغان كۈنلەر ئوتتۇز سەككىز يىل بولدى؛ بۇ دەل خۇددى پەرۋەردىگار تۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇ دەۋردىكى جەڭچىلەر بارگاھتىن پۈتۈنلەي يوقىتىلغۇچە بولغان ئارىلىقتىكى ۋاقىت ئىدى. 15 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ قولى تۇلارنى بارگاھتىن يوقىتىپ تۈگەتكۈچە تۇلارنى ھالاك قىلىشقا قارشى چىققانىدى. 16 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ جەڭچىلەر تۇلۇپ خەلق ئارىسىدىن پۈتۈنلەي تۈگىگەندىن كېيىن، 17 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: ـ 18 «سىلەر بۈگۈن موئابنىڭ، يەنى ئارنىڭ چېگرىسىدىن ئوتىسىلەر. 19 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاممونىيلارغا يېقىن كېلىسىلەر، ئەمما تۇلارنى ئاۋارە قىلماگلار ياكى تۇلارغا جەڭ قوزغىماگلار؛ چۈنكى مەن ئاممونىيلارنىڭ زېمىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرمەيمەن؛ چۈنكى مەن تۇنى لۇتنىڭ ئەۋلادلىرىغا مىراس قىلىپ بەردىم» ـ دېدى. 20 (بۇ زېمىنمۇ «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» ھېسابلىنىدۇ؛ چۈنكى ئىلگىرى گىگانتلار شۇ يەردە تۇرغانىدى؛ ئاممونىيلار تۇلارنى «زامزۇملار» دەپ ئاتايدۇ. 21 تۇلار ئاناكىيلارغا ئوخشاش كۈچلۈك، سانى كۆپ، ئېگىز بويلۇق بىر خەلق ئىدى. پەرۋەردىگار تۇلارنى [ئاممونىيلارنىڭ] ئالدىدا يوقىتىشى بىلەن [ئاممونىيلار] تۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، تۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. 22 پەرۋەردىگار سېئىردا تۇرغان ئەساۋلار ئۈچۈنمۇ ئوخشاش ئىش قىلدى، تۇلارنىڭ ئالدىدىن ھورىيلارنى يوقاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئەساۋلار تۇلارنى زېمىنىدىن مەھرۇم قىلىپ، بۈگۈنگە قەدەر تۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشقانىدى. 23 ۋە گازا شەھىرىگىچە كەنت-قىشلاقلاردا ئولتۇراقلاشقان ئاۋۋىيلارنى بولسا، كافتوردىن چىققان كافتوريلار يوقىتىپ، تۇلارنىڭ ئورنىغا ئولتۇراقلاشتى). 24 ـ «ئەمدى ئورنۇگلاردىن قوزغىلىڭلار، سەپىرىگلارغا چىقىڭلار؛ ئارنون دەرياسىدىن ئۆتۈڭلار؛ مانا، مەن ھەشبونىنىڭ پادىشاھى ئاموري سىھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنمۇ قولۇڭلارغا تاپشۇردۇم؛ ئىشنى باشلاڭلار، زېمىنى ئىگىلەشكە، ئۇنىڭ بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار؛ 25 مەن بۈگۈندىن باشلاپ سىلەرنىڭ قورقۇنچۇڭلار ۋە ۋەھىمىڭلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى خەلقلەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ تۇلار سىلەرنىڭ خەۋىرىڭلارنى ئاڭلاپ سىلەرنىڭ تۇپەيلىڭلاردىن تىترەپ دەككە-دۈككىگە چۈشىدۇ». 26 شۇ چاغدا مەن ھەشبونىنىڭ پادىشاھى سىھونغا كەدەموت چۆلىدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ تىنچلىق سالىمى يوللاپ: ـ 27 «بىزنىڭ زېمىنىڭدىن ئوتۇشىمىزگە يول قويغايسەن؛ ئوڭغا، سولغا بۇرۇلماي، پەقەتلا يولدىن چىقماي ماڭىمىز. 28 سەن ماڭا ئوزۇق-تۇلۇكنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن، سۇنى پۇلغا سېتىپ بېرىسەن؛ بىز پەقەتلا پىيادە مېڭىپ ئوتىمىز، خالاس. 29 سېئىردا تۇرۇۋاتقان ئەساۋلار، ئاردا تۇرۇۋاتقان موئابىيلار بىزگە مۇئامىلە قىلغاندەك سەنمۇ بىز ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگۈچە شۇنداق مۇئامىلە قىلغايسەن» ـ دېدىم. 30 لېكىن ھەشبونىنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ بىزنىڭ ئۇ يەردىن ئوتۇشىمىزگە يول قويغۇسى يوق ئىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ روھ-قەلبىنى قاتتىق، كۆڭلىنى جاھىل قىلىۋەتكەن (بۈگۈنكى ئەھۋال دەرۋەقە شۇنداق). 31 پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا، مەن ئالدىڭلاردا سىھوننى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە تاپشۇرۇشقا باشلىدىم؛ ئىشنى باشلاڭلار، ئۇنىڭ زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنى ئىشغال قىلىشقا كىرىشىڭلار» ـ دېدى. 32 سىھون دەرۋەقە ئوزىنى ۋە بارلىق خەلقىنى بىز بىلەن قارشىلىشىش ئۈچۈن جەڭ قىلىشقا ياھازا چىقتى. 33 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇنى بىزنىڭ ئالدىمىزدا قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭ ئوزىنى، ئوغۇللىرىنى ۋە بارلىق خەلقىنى تۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق. 34 شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلىپ ئۇلارنى پۈتۈنلەي ھالاك قىلدۇق؛ تۇلاردىكى بارلىق ئەركەك، قىز-ئايال ۋە بالىلارنى بىرىنمۇ قويماي ھالاك قىلدۇق؛ تۇلاردىن ھېچقايسىسىنى تىرىك قويمىدۇق. 35 بىز پەقەت ئوزىلىرىمىز ئۈچۈن چارۋا ماللىرىنى ۋە ئىشغال قىلغان شەھەرلەردىن ئولجا غەنىيمەت ئالدۇق. 36 ئارنون دەرياسى بويىدىكى ئاروئەردىن ۋە شۇ يەردىكى جىلغىدىكى شەھەردىن تارتىپ گىلېئادقىچە ھېچقانداق شەھەر بىزگە تەڭ كېلەلمىدى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنىڭ ئالدىمىزدا ھەممىسىنى مەغلۇبىيەتكە ئۇچراتتى. 37 ھالبۇكى، سىلەر ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىغا، چېگرىسى بولغان پۈتكۈل

یابیوك ۋادىسغا، تاغدىكى شەھەرلەرگە يا كى پەرۋەردگار خۇدايىمىز بىزگە مەنئى قىلغان ھەرقايسى يەرگە يېقىنلاشمىدىكلار.

3 تاندىن بىز بۇرۇلۇپ، باشانغا باربدىغان يول بىلەن چىقىپ ماكدۇق؛ باشانىنڭ پادىشاھى ئوگ ۋە بارلىق خەلقى بىزگە قارشى جەڭ قىلىشقا ئەدرەيگە چىقتى. 2 پەرۋەردگار ماكا: «ئۇنىڭدىن قورقمغىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى، ئۇنىڭ خەلقى ۋە زېمىنىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ ھەشبوندا تۇرغان ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونىنى نېمە قىلغان بولسا، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلسەن» ـ دېدى. 3 پەرۋەردگار خۇدايىمىز دەرۋەقە باشانىنڭ پادىشاھى ئوگنى ۋە بارلىق خەلقىنى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ بىز ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلاردىن ھېچكىمنى قالدۇرماي قىردۇق. 4 شۇ ۋاقىتتا بىز ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئىشغال قىلدۇق؛ بىز ئۇنىڭ شەھەرلىرىدىن ئىگىلىمىگەن بىرسىمۇ قالمىدى. بۇلار باشاندىكى ئوگنىڭ پادىشاھلىقى، يەنى پۈتكۈل ئارگوب رايونى بولۇپ، جەمئىي ئاتمىش شەھەر ئىدى. 5 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى ئېگىز سېپىللار ۋە بالداقلىق قوۋۇقلىرى بىلەن مۇستەھكەم قىلىنغانىدى؛ ئۇلارغا قاراشلىق يېزا- كەنتلەر ئىنتايىن كۆپ ئىدى. 6 بىز ئۇلارنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھونىنى قىلغىنىمىزدەك تەلتۈكۈس يوقاتتۇق ـ بارلىق شەھەرلەر، ئەرلەر، ئايال-بالىلارنى قېرىماي ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقاتتۇق. 7 بىز پەقەت تۇزلىرىمىز تۇچۇن بارلىق چارۋا-ماللارنى ۋە شەھەرلەردىن ئوجا ئەنىيمەت ئالدۇق. 8 شۇ چاغدا بىز ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ شەرق تەرىپىدە تۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ قولىدىن زېمىنىنى، يەنى ئارنون دەريا‌سىدىن ھەرمون تېغىغىچە بولغان زېمىنىنى تارتىۋالدۇق 9 (ھەرمون تېغىنى زىدونىيلار «سىرئون»، ئامورىيلار «سېنىر» دەپ ئاتايدۇ)؛ 10 بىز يەنە تۈزلەڭلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر، پۈتكۈل گىلېئاد ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ پادىشاھلىقىدىكى سالكاھ ۋە ئەدرەيي شەھەرلىرىگىچە، باشانىنڭ بارلىق زېمىنىنى ئىگىلدۇق 11 (شۇ چاغدا گىگانتلارنىڭ قالدۇقىدىن پەقەت باشانىنڭ پادىشاھى ئوگ قالغانىدى؛ ئۇنىڭ كارىۋىتى تۇمۇردىن ياسالغانىدى، مانا، ئۇ ئامونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە ساقلىنۇاتمامدۇ؟ ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى توققۇز گەز، كەڭلىكى تۆت گەز. «گەز» ـ ئادەتتىكى ئادەمنىڭ جەينىكى ئۈچىدىم قىلىنغان). 12 بىز شۇ چاغدا ئىگىلىگەن زېمىن مۇنداق: ـ ئارنون دەريا‌سى يېنىدىكى ئاروئەر شەھىرىدىن تارتىپ، گىلېئاد تاغلىقىنىڭ يېرىمىنى ۋە ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى رۇبەن ۋە گاد قەبىلىسىدىكىلەرگە تەقدىم قىلدىم؛ 13 گىلېئادنىڭ قالغان زېمىنى ۋە ئوگ پادىشاھىنىڭ زېمىنى بولغان پۈتكۈل باشانىنى مەن مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە تەقدىم قىلدىم (پۈتكۈل ئارگوب رايونى، يەنى پۈتكۈل باشان «گىگانتلارنىڭ زېمىنى» دېيىلدۇ. 14 مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى يائىر پۈتكۈل ئارگوب رايونىنى، يەنى باشانىنى گەشۇرىيلار ۋە مائاكاتىيلارنىڭ چېگىرىسىغىچە ئىگىلىگەن ۋە ئۇنى ئۆز ئىسمى بىلەن «ھاۋۋوت-يائىر» دەپ ئاتىغان. بۇگۈنگە قەدەر ئۇ شۇنداق ئاتالماقتا). 15 گىلېئادنى بولسا مەن ماكىرغا تەقدىم قىلدىم. 16 رۇبەندىكىلەر ۋە گادتىكىلەرگە مەن گىلېئادتىن ئارنون دەريا‌سىغىچە (ۋادىنىڭ ئوتتۇرىسى چېگرا ئىدى)، شۇنداقلا ئامونىيلارنىڭ چېگرا‌سى بولغان يابيوك دەريا‌سىغىچە بولغان زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم؛ 17 يەنە پىسگاھ تاغلىقى ئاستىدا ياتقان ئارابا‌ھ تۈزلەڭلىكى (تاغلىق تۈزلەڭلىكنىڭ شەرقىي تەرىپىدە) ۋە ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ كىنىرەت كۆلىدىن تارتىپ تۈز دېڭىزغىچە بولغان قىسمىنى ئۇلارغا چېگرا قىلىپ بەردىم. 18 مەن شۇ چاغدا سىلەرگە: ـ پەرۋەردگار خۇدايىڭلار تۈزۈڭلارنىڭ تەئەللۇقاتىڭلار بولسۇن دەپ ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ زېمىنى سىلەرگە ئاتا قىلغان؛ ئارا‌گاردىكى جەڭچىلەر جەڭگە تەييارلىنىپ قورالىلانغان ھالدا قېرىنداشلىرىڭلار بولغان ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، 19 پەقەت بالا-چاقىلىرىڭلار ۋە مال-چارۋىلىرىڭلار (مال-چارۋىلىرىڭلارنىڭ كۆپلىكىنى بىلىمەن) مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان شەھەرلەردە قالسۇن؛ 20 پەرۋەردگار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرنىڭ ئارام ئالغىنىڭلاردەك ئارام بەرگۈچە، ئۇلار پەرۋەردگار خۇدايىڭلار ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىنى ئىگىلىگۈچە ئۇلار بىلەن بىرگە [جەڭ قىلىڭلار]؛ ئاندىن سىلەر ھەربىرىڭلار مەن سىلەرگە تەقسىم قىلغان ئۆز تەئەللۇقاتىڭلارغا قايتىسىلەر» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. 21 شۇ چاغدىمۇ مەن يەشۇئاغا: «سەن پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئىككى پادىشاھقا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆردۈڭ؛ پەرۋەردگار سەن باربدىغان يەردىكى پادىشاھلىقلارنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىدۇ. 22 سىلەر ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى پەرۋەردگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ» ـ دەپ تاپىلىغانىمەن. 23 شۇ چاغدا مەن پەرۋەردگاردىن ئۆتۈنۈپ: ـ 24 «ئى رەب پەرۋەردگار، سەن ئۆز قۇلۇڭغا ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭنى ئايان قىلىشقا كىرىشتىڭ؛ چۈنكى مەيلى ئاسمانلاردا يا كى زېمىندا بولسۇن سېنىڭ قىلغانلىرىڭغا ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭگە تەڭ كەلگۈدەك شۇنداق ئىلاھ بارمۇ؟ 25 سەندىن ئۆتۈنۈمەنكى، مېنى ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتۈپ، شۇ يەردىكى ياخشى زېمىنى ـ شۇ ياخشى تاغلىقنى ۋە لىۋانىنى كۆرۈۋىشكە نېسىپ قىلغايسەن»، ـ دېدىم. 26 لېكىن پەرۋەردگار سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلار تۈپەيلىدىن ماكا غەزەپلىنىپ ئىلتىجايىمغا قۇلاق سالمىدى، بەلكى ماكا: «بولدى، بەس! بۇ ئىشنى ئالدىمدا ئىككىنچى تىلغا ئالغۇچى بولما. 27 سەن پىسگاھنىڭ چوققىسىغا چىقىپ بېشىڭنى كۆتۈرۈپ، ئۆز كۆزۈڭنى بىلەن مەغرىبكە، شىمالغا، جەنۇبقا ۋە مەشرىققە تىكلىپ قارا؛ چۈنكى سەن مۇشۇ ئىئوردان دەريا‌سىدىن ئۆتمەيسەن. 28 يەشۇئاغا ۋەزىپىنى تاپىلىغىن، ئۇنى رىغبەتلەندۈرۈپ يۈرەكلىك قىل؛ چۈنكى ئۇ بۇ خەلقنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ سەن كۆرىدىغان شۇ زېمىنغا ئۇلارنى ئىگە قىلغۇزىدۇ» ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن بىز بەيت-پېئورنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋادىدا تۇرۇپ قالدۇق.

4 ـ ئەمدى، ئى ئىسرائىل، مەن سىلەرگە ئۆگىتىدىغان مۇشۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار؛ ئۇلارغا ئەمەل قىلىساڭلار ھاياتلىق تاپىسىلەر ۋە شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇدا‌سى پەرۋەردگار سىلەرگە تەقسىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. 2 مەن سىلەرگە تاپشۇرىدىغان پەرۋەردگار خۇدايىڭلارنىڭ مۇشۇ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەرگە ئەمر قىلغان سۆزگە ھېچنىمىنى قوشماڭلار ھەمدە ئۇنىڭدىن ھېچنىمىنى چىقىرىۋەتمەڭلار. 3 سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردگارنىڭ باۋال-پېئورنىڭ تۆپەيلىدىن قىلغان ئىشلىرىنى كۆرگەنسىلەر؛ چۈنكى باۋال-پېئورغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردگار خۇدايىڭلار تارا‌ماڭلاردىن يوقاتتى؛ 4 لېكىن پەرۋەردگار خۇدايىڭلارغا چىڭ باغلانغانلاردىن ھەربىرىڭلار بۈگۈنگە قەدەر ھايات تۇرۇۋاتىسىلەر. 5 مانا، مەن پەرۋەردگار خۇدايىم ماكا ئەمر قىلغاندەك، كىرىپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغاندا ئۇلارغا ئەمەل قىلسۇن دەپ سىلەرگە بەلگىمە ھەم ھۆكۈملەرنى ئۆگەتتىم. 6 سىلەر ئۇلارنى چىڭ تۇتۇپ ئەمەل قىلىڭلار؛ چۈنكى شۇنداق قىلىساڭلار بۇ ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىغان خەلقلەرنىڭ كۆز ئالدىدا سىلەرنىڭ دانا ۋە يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەنلىكىڭلار ئىسپاتلىنىدۇ؛ ئۇلار دەرۋەقە: «بۇ ئۇلۇغ ئەل دەرھەقىقەت دانا ھەم يورۇتۇلغان بىر خەلق ئىكەن» ـ دەيدۇ. 7 چۈنكى پەرۋەردگار خۇدايىمىزنىڭ بىزنىڭ ئۇنىڭغا ندا قىلغان ھەربىر تىلەكلىرىمىزدە بىزگە يېقىن تۇرغىنىدەك، ئۆزىگە يېقىن تۇرغان بىر خۇدا‌سى بولغان بىزگە ئوخشاش باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ 8 مەن ئالدىڭلارغا قويغان مۇشۇ پۈتكۈل قانۇنىدىكىدەك ئادىل بەلگىلىمىلەر

هەم هۆكزملەرگە ئگە بولغان سىلەردەك باشقا بىر ئۇلۇغ ئەل بارمۇ؟ **9** ئۇز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرگەن ئىشلارنى ئىنتىزاسلىقىلار، ھەتتا ئومرۇڭلارنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە قەلبىڭلاردىن چىقارماسلىقلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار ۋە ئىخلاسلىق بىلەن قەلبىڭلارنى [ئېزىشتىن] ساقلاڭلار، ئوغۇلىرىڭ سىلەر كۆرگىنىڭلارنى بالىلىرىڭلارغا ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرىغا يەتكۈزۈڭلار، **10** سىلەر ھورەب تېغىدا پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان كۈنى پەروەردىگار ماڭا: «خەلقنى مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلىشى ئۈچۈن يېنىمغا يىغقىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۆزلىرىمنى ئۆگىنىپ، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە مەندىن ئەيمىنىدۇ ۋە بالىلىرىغا ئۆگىتىدۇ» ـ دېگەنىدى. **11** سىلەر يېقىن كېلىپ تاغنىڭ تۈۋىدە تۇردۇڭلار، بۇ تاغنىڭ ئوتى ئاسمانلارنىڭ ئاغرىغىچە كۆيۈپ يەتتى، ھەمدە قاراڭغۇلۇق، بۇلۇتلار ۋە سۈر تاغنى قاپلىدى، **12** پەروەردىگار ئوتنىڭ ئوتىدىن سىلەرگە سۆز قىلدى، سىلەر سۆزلەرنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىڭلار، لېكىن ھېچ شەكلنى كۆرمىدىڭلار، سىلەر پەقەت بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىڭلار. **13** ۋە ئۇ شۇ چاغدا سىلەرگە ئەمر قىلغان ئەھدىسىنى، يەنى «ئون ئەمر»نى ئايان قىلدى ۋە ئۇلارنى ئىككى تاش تاختاي ئۈستىگە يۈتتى. **14** ۋە شۇ چاغدا پەروەردىگار ماڭا ئەمر قىلىپ، سىلەر دەريادىن ئوتۇپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا ئۇلارنى ئۇلارغا ئەمەل قىلدۇرىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكزملەرنى ئۆگىتىشنى تاپىلىدى. **15** ئۆزۈڭلارغا ناھايىتى ئېھتىيات قىلىڭلاركى (چۈنكى پەروەردىگار ھورەب تېغىدا ئوت ئوتىۋىرىسىدىن سىلەرگە سۆز قىلغاندا ھېچقانداق شەكلنى كۆرمىگەنسىلەر)، **16** ئۆزۈڭلارنى بۇلغاپ، مەيلى ئەركەك يا كى ئايال سۈرىتىدە، مەيلى يەر يۈزىدىكى ھەرقانداق ھايۋان يا كى ئاسماندا ئۇچىدىغان ھەرقانداق قۇش بولسۇن، مەيلى يەر يۈزىدە ھەرقانداق ئۆملىگۈچى ھايۋان يا كى يەر ئاستىدىكى سۇلاردىكى ھەرقانداق بېلىق بولسۇن، ئۇلارنىڭ سۈرىتىدە ھېچقانداق شەكل-قىيافىەتنىكى ئوبما بۇتنى ئۆزۈڭلار ئۈچۈن ياسىماڭلار، **19** يا كى شۇنىڭدەك، ئېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا قاراپ، قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار، يەنى پۈتكۈل ساماۋى قوشۇنىنى كۆرۈپ، كۆڭلۈڭلار مايىل بولۇپ ئۇلارغا باش ئېگىپ قۇللۇقىغا كىرمەڭلار، چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار بۇلارنى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق خەلقلەر ئۈچۈن ئورۇنلاشتۇرغان. **20** لېكىن سىلەرنى بولسا پەروەردىگار ئۆز مىراسى بولغان بىر خەلق بولۇشۇڭلار ئۈچۈن «ئۆمۈر تاۋلاش خۇمدانى»دىن، يەنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتى. **21** لېكىن پەروەردىگار سىلەرنىڭ ۋەجەڭلاردىن ماڭا غەزەپلىنىپ، پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس بولۇش ئۈچۈن ئاتا قىلىدىغان ياخشى زېمىن ئوغرىسىدا: ـ «سەن شۇ يەرگە كىرىشكە ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيسەن» دەپ قەسەم قىلدى. **22** شۇڭا مەن مۇشۇ زېمىندا ئۆلۈشۈم مۇقەررەر؛ ئىشوردان دەرياسىدىن ئۆتمەيمەن؛ بىراق سىلەر بولسا ئۆتۈپ ئۆتىڭلار ئۈچۈن شۇ ياخشى زېمىننى ئىگىلەيسىلەر. **23** پەروەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئۇنتۇماسلىقىلار، شۇنداقلا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مەنئى قىلغان ئوبما بۇتنى يا كى ھەرقانداق نەرسىنىڭ شەكل-قىيافىتىنى ياسىماسلىقىلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزى بولۇڭلار. **24** چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار ھەممىنى يۇتقۇچى بىر ئوت، ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر خۇدادۇر. **25** سىلەر پەرزەنتىلەر، پەرزەنتىنىڭلارنىڭ پەرزەنتىلىرىنى كۆرۈپ، زېمىندا ئۇزاق ۋاقىت تۇرغاندىن كېيىن، بىرخىل شەكل-قىيافىەتتە بولغان ئوبما بۇتنى ياسىغان، شۇنىڭدەك پەروەردىگار خۇدايىڭلارنى رەنجىتىپ ئۆنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئۆزۈڭلارنى بۇلغىغان بولىسىلار، **26** مەن ئاسمان-زېمىننى ئۈستۈڭلارغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەن، سىلەر ئىشوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، ئىگىلەيدىغان شۇ زېمىندىن تېزلا پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئۇنىڭدا ياشىغان كۈنلىرىڭلار ئۇزۇن بولمايدۇ، سىلەر بەلكى ئۇنىڭدىن پۈتۈنلەي يوق قىلىنىسىلەر. **27** پەروەردىگار سىلەرنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىغا تارقىتىدۇ، پەروەردىگارنىڭ سىلەرنى ھەيدىشى بىلەن سىلەر شۇ ئەللەر ئارىسىدا كىچىك بىر قالدۇق بولىسىلەر. **28** سىلەر شۇ يەرلەردە تۇرۇپ ياغاچتىن يا كى تاشتىن ياسالغان، نە كۆرەلەيدىغان، نە ئاڭلىيالمايدىغان، نە يېمەيدىغان، نە پۇرالمايدىغان، پەقەت ئىنسانلىنىڭ قولىنىڭ ياسىغىنى بولغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر. **29** سىلەر شۇ يەرلەردە پەروەردىگار خۇدايىڭلارنى ئىزدەيسىلەر؛ پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن ئۇنى ئىزدىسەڭلار، ئۇنى تاپىسىلەر. **30** سىلەر ئېغىر ئازاب-ئۇقۇبەت تارتقىنىڭلاردا، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى بېشىڭلارغا چۈشكەندە، سىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا يېنىپ كېلىسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالىسىلەر. **31** چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭلار رەھىمدىل بىر خۇدادۇر؛ ئۇ سىلەرنى تاشلىۋەتمەيدۇ، نە ھالاك قىلمايدۇ، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلەن قەسەم ئېچىپ تۈزگەن ئەھدىسىنى ھېچ ئۇنتۇمايدۇ. **32** ئەمدى، سىلەردىن ئىلگىرى، خۇدا ئىنسانىي يەر يۈزىدە ياراتقان كۈنىدىن تارتىپ ئۆتكەن كۈنلەر توغرۇلۇق سۈرۈشتە قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە سۈرۈشتە قىلىڭلاركى، مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئۇلۇغ بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىر ئىشنى ئاڭلاپ باققانمۇ؟ **33** سىلەرگە ئوخشاش، خۇدانىڭ ئوت ئېچىدىن چىققان ئاۋازىنى ئاڭلاپ تىرىك قالغان باشقا بىر خەلق بارمۇ؟ **34** پەروەردىگار خۇدايىڭلار كۆز ئالدىڭلاردا سىلەر ئۈچۈن مىسىر زېمىندا قىلغانلىرىدەك، قىين سىناقلار بىلەن، مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن، كارامەتلەر بىلەن، ئۇرۇش بىلەن، كۈچلۈك قول ھەم ئۇزىتىلغان بىلەك بىلەن ۋە دەھشەتلىك ۋەھىملەر بىلەن سىلەردىن باشقا بىر خەلقنى يات بىر ئەلنىڭ ئارىسىدىن چىقىرىپ ئۆزىگە خاس قىلىش ئۈچۈن كېلىپ ئۇرۇنۇپ باققانمۇ؟ **35** پەروەردىگارلا خۇدادۇر، ئۇنىڭدىن باشقا بىرسى يوقتۇر، دەپ بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بۇ [ئۇلۇغ] ئىشلارنى كۆرۈشكە مۇيەسسەر قىلىنغانسىلەر. **36** سىلەرگە تەلىم بېرىش ئۈچۈن ئۇ ئاسمانلاردىن سىلەرگە ئۆز ئاۋازىنى ئاڭلاتتى؛ ئۇ يەر يۈزىدە ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ ئوتىنى كۆرسەتتى؛ سىلەر شۇ ئوتنىڭ ئوتىۋىرىسىدىنمۇ ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىڭلار. **37** ئۇنىڭ ئۆستىگە، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا باغلىغان مۇھەببىتى تۈپەيلىدىن ھەمدە ئۇلارنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلىرىنى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ سىلەرنى مىسىردىن شەخسەن ئۆزى زور قۇدرىتى بىلەن قۇتقۇزۇپ چىقاردى؛ **38** ئۇ شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۆزۈڭلاردىن كۆپ ۋە كۈچلۈك بولغان ئەللەرنى زېمىندىن ھەيدەپ، سىلەرنى ئۇنىڭغا كىرگۈزۈپ، ئۇنى بۇگۈنكى كۈندىكىدەك سىلەرگە مىراس قىلىش ئۈچۈنمۇ شۇنداق قىلغاندۇر. **39** شۇڭا بۇگۈن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى ۋە كۆڭۈڭلارنى شۇنىڭغا بۇلۇڭلاركى، پەروەردىگار يۇقىرىدىكى ئاسمانلاردا بولسۇن، ئاستىدىكى يەر-زېمىندا بولسۇن خۇدادۇر؛ ئۇنىڭدىن باشقا ھېچبىرى يوقتۇر. **40** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋە كېيىنكى بالىلار-ئەۋلادلىرىڭلارنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولۇش ئۈچۈن، پەروەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئاتا قىلىدىغان زېمىندا كۈنلىرىڭلارنى ئۇزۇن، ھەتتا مەڭگۈلۈك قىلىش ئۈچۈن مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى ۋە ئەمرلىرىنى ئۇتۇڭلار». **41** ئاندىن مۇسا ئىشوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي تەرىپىدە ئۈچ شەھەرنى ئايرىپ بېكىتتى؛ **42** مەقسىتى، ھېچقانداق ئۈچ-ئاداۋىتى بولمايى، تاسادىپىي قوشۇنسىنى ئۆلتۈرۈپ قويىسا، ئۆلتۈرگەن كىشى شۇ يەرلەرگە، يەنى شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىپ ئامان-ئېسەن قېلىشتىن ئىبارەت ئىدى. **43** بۇ شەھەرلەر بولسا: ـ رۇبەنلەرنىڭ زېمىندىن چۆل-بىياۋاندىكى بەزەر، گادلارنىڭ زېمىندىن گىلئادتىكى راموت، مانا‌سسەھلەرنىڭ زېمىندىن باشاندىكى گولاندىن ئىبارەت ئىدى. **44** مۇسا ئىسرائىللارنىڭ ئالدىغا قويغان قانۇن مانا تۆۋەندىكىدەك: ـ

45 (بۇلار بولسا ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندا مۇسا [پەيغەمبەر] ئۆلارغا جاكارلىغان ئاگاھ-گۇۋاھلار، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر؛ 46 مۇسا ۋە ئىسرائىللار مىسردىن چىققاندا ئامورىيلارنىڭ ھەشبون شەھىرىدە تۇرۇۋاتقان پادىشاھى سىھونى تۆلتۈرگەندى، مۇسا بۇ ئەمرلەرنى سىھوننىڭ زېمىنىدا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدە، بەيت-پېئورنىڭ تۆدۈلىدىكى ۋادىدا ئىسرائىللارغا جاكارلىغان. 47 شۇ چاغدا ئىسرائىللار [سىھوننىڭ] ۋە باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھىنىڭ زېمىنىنىمۇ ئىگىلىگەندى؛ 48 ئۆلارنىڭ زېمىنى ئارنون دەرياسىنىڭ قىرغىقىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ سىئون (يەنى ھەرمون) تېغىنچە، 49 شۇنداقلا ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق تەرىپىدىكى پۈتكۈل ئاراباھ تۈزلەكلىكى ۋە پىسگاھ تېغىنىڭ باغرىغا جايلاشقان «تۈزلەكلىكتىكى دېڭىز»غىچە ئىدى).

5 شۇنىڭ بىلەن مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى ئىسرائىل، مەن بۈگۈن قۇلاقلىرىڭلارغا ئاگلىنىۋاتقان بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۆلارنى ئۆگىنىڭلار، ئۆلارغا ئەمەل قىلىشقا كۈچۈل بۇلۇڭلار! 2 پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىز بىلەن ھورەب تېغىدا ئەھدە تۈزدى. 3 بۇ ئەھدىنى پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەمەس، بەلكى بىز بىلەن، يەنى بۈگۈنكى كۈندە تىرىك قالغان بىزلەر بىلەن تۈزدى. 4 تاغدا ئوت ئىچىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلەشكەندى 5 (شۇ چاغدا سىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى جاكارلاش ئۈچۈن مەن سىلەر ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغاندىم؛ سىلەر ئوتنىڭ ئالدىدا قورقۇپ، تاغقا چىقمىشنى خالىمىدىڭلار). 6 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارىڭ خۇدادۇرمەن. 7 سېنىڭ مەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھىڭ بولمايدۇ. 8 سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەيلى يۇقىرىدىكى ئاسماندا بولسۇن، مەيلى تۆۋەندىكى زېمىندا بولسۇن، يا كى يەر ئاستىدىكى سۇلاردا بولسۇن، ھەرقانداق نەرسىنىڭ قىياپىتىدىكى ھېچقانداق ئويما شەكلىنى ياسىما؛ 9 سەن بۇنداق نەرسىلەرگە باش ئۇرما يا كى ئۆلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرمە. چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىقىغا ھەسەت قىلغۇچى خۇدادۇرمەن. مەندىن نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزلىرىگە، ئۇغۇللىرىغا، ھەتتا نەۋرە-چەۋرىلىرىگىچە چۈشۈرىمەن. 10 ئەمما مېنى سۆيىدىغان ۋە ئەمرلىرىمنى ئوتتىدىغانلارغا مىڭ ئەۋلادىغىچە ئۆزىگەرمەس مېھرىبانلىق كۆرسىتىمەن. 11 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالما؛ چۈنكى كىمدەكىم نامىنى قالايمىقان تىلغا ئالسا، پەرۋەردىگار ئۇنى گۇناھكار ھېسابلىماي قالمايدۇ. 12 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساگا ئەمر قىلغاندەك شابات كۈنىنى مۇقەددەس دەپ بىلىپ تۇت، ئۇنىڭغا ئەمەل قىل. 13 ئالتە كۈن ئىشلەپ بارلىق ئىشلىرىڭنى ئۆگەتكىن؛ 14 لېكىن يەتتىنچى كۈنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان شابات كۈندۈر. سەن شۇ كۈنى ھېچقانداق ئىش قىلمايسەن؛ مەيلى سەن يا كى ئوغلۇڭ بولسۇن، مەيلى قىزىڭ، مەيلى قۇلۇڭ، مەيلى دېدىكىڭ، مەيلى بۇقاڭ، مەيلى ئېشىكىڭ، مەيلى ھەرقانداق باشقا ئۆلىغىڭ، يا كى سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ھېچقانداق ئىش قىلمىسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن قۇلۇڭ ۋە دېدىكىڭ سەندەك ئارام ئالالايدۇ. 15 سەن ئۆزۈڭنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغانلىقىڭنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ كۈچلۈك قولى ۋە ئۇزاتقان بىلىكى بىلەن سېنى شۇ يەردىن چىقارغانلىقىنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساگا شابات كۈنىنى ئۆتۈشنى ئەمر قىلغان. 16 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساگا ئەمر قىلغاندەك ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساگا ئاتا قىلماقچى بولغان زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن، ھالىڭ ياخشى بولىدۇ. 17 قاتىلىق قىلما. 18 ھەم زىنا قىلما. 19 ھەم ئوغرىلىق قىلما. 20 ھەم قوشناڭ توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرمە. 21 ھەم قوشناڭنىڭ ئايالىنى تەمە قىلما ۋە نە ئۆنىڭ ئېتىزى، ئۆنىڭ قۇلى، نە ئۆنىڭ دېدىكى، نە ئۆنىڭ كالىسى، نە ئۆنىڭ ئېشىكىگە يا كى قوشناڭنىڭ ھەرقانداق باشقا نەرسىسىگە كۆز قىرىڭنى سالما». 22 ـ بۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار تاغدا، ئوت، بۇلۇت ۋە سۇرلۇك قارا ئاگىغۇلۇق ئىچىدىن كۈچلۈك ئاۋازى بىلەن سىلەرنىڭ پۈتكۈل جامائىتىڭلارغا ئېيتقان ۋە ئۆلارغا ھېچ باشقا [سۆزلەرنى] قوشمىغان؛ ئۇ ئۆلارنى ئىككى تاش تاختايغا پۈتۈپ ماگا تاپشۇردى. 23 ۋە شۇنداق بولدىكى، قارا ئاگىغۇلۇقتىن چىققان ئاۋازنى ئاگلىغىنىڭلاردا ۋە ئۇلۇق تاغ كۆيگىنىدە سىلەر، يەنى قەبىلە باشلىقلىرىڭلار ۋە ئاقساقاللىرىڭلار ۋىنىمغا كېلىپ: ـ 24 «مانا، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆز شان-شەرىپى ۋە ئۇلۇغلۇقىنى ئايان قىلدى ۋە بىز ئۆنىڭ ئاۋازىنى ئوت ئوتىۋىرىسىدىن ئاگلىدۇق، شۇنىڭ بىلەن بىز بۈگۈنكى كۈندە خۇدا ئىنسانلار بىلەن سۆزلەشكەن بولسىمۇ، ئۆلارنىڭ تىرىك قالغانلىقىنى كۆردۇق. 25 ئەمدى بىز جېنىمىزغا تەۋەككۈل قىلىشىمىزنىڭ نېمە ھاجىتى؟ چۈنكى مۇشۇ دەھشەتلىك ئوت بىزنى يۇتۇۋېتىدۇ. ئەگەر بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىنى ئاگلاۋەرسەك ئۆلۈپ كېتىمىز. 26 چۈنكى ئەت ئىگىلىرىدىن ھايات ئىگىسى خۇدانىڭ ئوتىنى ئوتىۋىرىسىدىن سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاگلاپ، بىزدەك تىرىك ئۇرۇۋاتقانلاردىن كىم بار؟ 27 سەن ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا يېقىنلىشىپ، ئۇنىڭ سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئاگلىغىن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ساگا سۆزلىگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى ئاگلاپ ئەمەل قىلىمىز» ـ دېدىڭلار. 28 پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ بۇ ماگا ئېيتقان سۆزلىرىڭلارنى ئاگلاپ ماگا: «بۇ خەلقىنىڭ ساگا ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاگلىدىم؛ ئۆلارنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرى دۇرۇسىتۇر. 29 كاشكى ئۆلاردا مەندىن قورقۇپ، ئەمرلىرىمنى ئىزچىل ئوتتىدىغان بىر قەلب بولسىدى، ئۆلارنىڭ ھالى ۋە بالىلىرىنىڭ ھالى مەڭگۈگە ياخشى بولاتتى! 30 سەن بېرىپ ئۆلارغا: «چېدىرىڭلارغا قايتىڭلار» ـ دېگىن. 31 سەن بولساڭ ۋىنىمدا تۇرغىن، مەن سېنىڭ ئۆلارغا ئۆگىتىشىڭ كېرەك بولغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنىڭ ھەممىسىنى ساگا ئېيتىپ بېرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار مەن ئۆلارغا تەۋەلىك قىلىپ بېرىدىغان زېمىندا تۇرۇپ بۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان بولىدۇ. 32 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمر قىلغاندەك قىلىشقا كۆزۈڭ بۇلۇڭلار؛ ئۆنىڭدىن ئوڭ ۋە سولغا تايماڭلار! 33 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئەمر قىلغان بارلىق يولىدىدا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ھاياتلىق تېپىپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سىلەر ئىگىدارچىلىق قىلىدىغان زېمىندا تۇرۇپ كۆزىڭلار تۇزۇن بولىدۇ».

6 «مانا، بۇلار پەرۋەردىگار ماگا سىلەر [دەريادىن] ئوتۇپ ئىگىلەيدىغان زېمىندا تۇرغىنىڭلاردا ئۆلارغا ئەمەل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە ئۆگىتىشنى تاپىلىغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەردۇر: ـ 2 (شۇنىڭ بىلەن سىلەر، يەنى سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ ۋە نەۋرەڭ بارلىق تىرىك كۈنلىرىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، مەن سىلەرگە تاپىلاۋاتقان ئۇنىڭ بارلىق بەلگىلىمە ۋە ئەمرلىرىنى ئوتتىسىلەر، شۇنداقلا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر. 3 سەن، ئى ئىسرائىل، ئۇلارنى ئاگلاپ ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە دېگىنىدەك، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان مۇنبەت زېمىندا تۇرۇپ، ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە سانىڭلار ئىنتايىن كۆپەيىدۇ): ـ 4 ـ ئاگلاڭلار، ئەي ئىسرائىل:

ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر، 5 سەن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن، پۈتۈن جىنىڭ بىلەن ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ
بىلەن سۆيگىن. 6 مەن ساڭا بۈگۈن تاپىلىغان بۇ سۆزلەر قەلبىڭدە بولسۇن،
7 سەن ئۇلارنى باللىرىڭغا سىڭدۈرۈپ تۆگەت، مەيلى ئۆيدە ئولتۇرغاندا،
يولدا ماڭغاندا، ئورنۇڭدا ياتقاندا ۋە ئورنۇڭدىن قىزۇۋاتقاندا مەھر ۋاقىت ئۇلار
توغرۇلۇق سۆزلىگىن؛ 8 ئۇلارنى قولۇڭغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋال،
پېشانەڭگە قاشقىدەك سىمۇول قىلىپ ئورنىتىۋال؛ 9 سەن ئۇلارنى ئۆيۈڭدىكى
كېشەكلىرىڭگە ۋە دەرۋازىلىرىڭغا پۈتكۈزگىن. 10 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ
سېنى قەسەم قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا ۋەدە
قىلغان زېمىنى ساڭا ئاتا قىلىش ئۈچۈن سېنى ئۆزىڭغا باشلىغاندا، ـ ئۆزۈڭ
قۇرمىغان ئۇلۇغ ۋە ئېسىل شەھەرلەرگە، 11 ئۆزۈڭ بىساتلىق قىلمىغان ئاللىقاچان
ئېسىل بىساتلىق قىلىنغان ئۆيلەرگە، ئۆزۈڭ كولىمىغان، ئاللىقاچان كولانغان
قۇدۇقلارغا، ئۆزۈڭ تىكمىگەن ئۆزۈمزارلار ۋە زەيتۇنزارلارغا مۇيەسسەر
قىلىنىشىڭ بىلەن سەن يەپ تويۇنغاندىن كېيىن، 12 ـ ئەينى چاغدا سېنى مىسىر
زېمىندىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقارغان پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇشتىن ھېزى
بول. 13 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن، ئىبادىتىدە بولغىن ۋە قەسەم
قىلساڭ ئۇنىڭ نامى بىلەنلا قەسەم ئىچكىن. 14 سىلەر باشقا ئىلاھلار، يەنى
ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنى قەتئىي ئىزدىمەڭلار، 15 چۈنكى ئارا ئالاردا
ئۇرۇقۋاتقان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى تەڭرىدۇر.
[ئەگەر شۇنداق قىلساڭ] پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ غەزىپى ساڭا قوزغىلىپ، ئۇ
سېنى يەر يۈزىدىن يوقاتمايدۇ. 16 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى
ماسساھىتا سىنىغاندەك ئۇنى سىنىماڭلار. 17 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ
ئەمرلىرىنى، سىلەرگە تاپىلىغان گۈۋاھ-ھۆكۈملىرى ۋە بەلگىملىرىنى كۆڭۈل
قويۇپ تۇتۇڭلار. 18 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە ياخشى
بولغانىنى قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ ۋە پەرۋەردىگار
ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر،
19 شۇنداقلا پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغاندەك بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارنى ئالدىڭلاردىن
ھەيدەپ چىقىرىۋېتىسىلەر. 20 كەلگۈسىدە ئوغلۇڭ سەندىن: ـ «پەرۋەردىگار
خۇدايىمىز سىلەرگە تاپىلىغان ئاگاھ-گۈۋاھ، بەلگىمە ھەم ھۆكۈملەر نېمە؟» دەپ
سورىسا، 21 سەن ئوغلۇڭغا مۇنداق دەيسەن: «بىز ئەسلىدە مىسىردا پىرەۋۇنىڭ
قۇللىرى ئىكەنمىز؛ بىراق پەرۋەردىگار بىزنى مىسىردىن كۆچلۈك بىر قول بىلەن
چىقارغان. 22 پەرۋەردىگار كۆز ئالدىمىزدا ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك مۆجىزىلىك
ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، پىرەۋۇنىڭ ئۆستىگە ھەم ئۇنىڭ بارلىق
ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئۆستىگە چۈشۈردى؛ 23 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم ئىچىپ
ۋەدە قىلغان زېمىنى بىزگە ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭغا بىزنى باشلاپ كىرىشكە شۇ
يەردىن يېتەكلەپ چىقارغان. 24 پەرۋەردىگار بىزگە بۇ بارلىق بەلگىملەرنى
ئۆتۈشنى، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن قورقۇشنى تاپىلىغان، ئۇ ھالىمىزنىڭ دائىم
ياخشى بولۇشى ۋە بىزنىڭ بۈگۈنكىدەك تىرىك ساقلانغانلىقىمىز، ئۇنىڭ پاناھىدا
بولۇشىمىز ئۈچۈن شۇنداق تاپىلىغانلىقىدۇر؛ 25 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا
ئۇ بىزگە تاپىلىغاندەك بۇ بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەك بۇ بىز
ئۈچۈن ھەققانىيلىق بولىدۇ».

7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھازىر ئىگىلەشكە كېتىۋاتقان زېمىنغا باشلاپ
كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئالدىڭدىن كۆپ يات ئەل-مىللەتلەرنى، يەنى ھىتتىيلار،
گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىزىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى
ـ سەندىن كۆچلۈك ئەل-مىللەتلەرنى ھەيدىۋېتىدۇ. 2 ئەمدى پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ ئالدىڭدا ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇشنى بىلەن سەن ئۇلارغا ھۇجۇم
قىلغىنىڭدا، سەن ئۇلارنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭ كېرەك؛ ئۇلار بىلەن ھېچ
ئەھدە تۈزۈشىڭگە ۋە ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلمىشىڭغا بولمايدۇ. 3 سېنىڭ ئۇلار
بىلەن نىكاھلىشىشىڭغا بولمايدۇ؛ سەن قىزىڭنى ئۇلارنىڭ ئوغلىللىرىغا بېرىشىڭگىمۇ
ۋە ئۇلارنىڭ قىزىنى ئوغلۇڭغا ئېلىپ بېرىشىڭگىمۇ بولمايدۇ؛ 4 چۈنكى ئۇلار
ئوغلۇڭنى ماڭا ئەگىشىشتىن ئېزىقتۇرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئوغلىللىرىڭ باشقا
ئىلاھلارغا چوقۇنىدۇ؛ ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە قوزغىلىپ،
سىلەرنى تېزلا يوقىتىدۇ. 5 سەن ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلغىنىڭ، ئۇلارنىڭ
قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇۋېتىڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىۋېتىڭلار، تاشىراھ
ئوتلىرىنى كېسىۋېتىڭلار ۋە ئويما بۇتلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛
6 چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا پاك-مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسىلەر؛
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق باشقا خەلقلەردىن
ئۈستۈن قىلىپ، ئۆزىگە خاس بىر خەلق بولۇشقا تاللىۋالغان. 7 پەرۋەردىگارنىڭ
سىلەرگە مېھىر چۈشۈپ سىلەرنى تاللىۋالغىنى سىلەرنىڭ باشقا خەلقلەردىن
كۆپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، ئەمەلىيەتتە سىلەر بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا
ئەڭ ئاز ئىدىڭلار، 8 پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى سۆيگىنى سەۋەبىدىن ۋە ئاتا-
بوۋىلىرىڭلار ئالدىدا بەرگەن قەسىمگە سادىق بولغانلىقى ئۈچۈن پەرۋەردىگار
سىلەرنى كۆچلۈك قول بىلەن قۇتقۇزۇپ، ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ «قۇللۇق
ماكانى»دىن، يەنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋۇنىڭ قولىدىن چىقارغان. 9 شۇڭا
سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ بەرھەق خۇدا، ۋەدىسىدە تۇرغۇچى تەڭرى
ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ ئۆزىنى سۆيۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا مىڭ
دەۋرگىچە ئۆزگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچىدۇر؛ 10 لېكىن
ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ئىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئوچۇق-ئاشكارە چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى
يوقىتىدۇ؛ ئۆزىگە ئۆچمەنلەرنىڭ ھەربىرىگە ئۆزى قىلغان ئىشلىرىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا
ئوچۇق-ئاشكارە قايتۇرۇشقا ھايال قىلمايدۇ. 11 سىلەر مەن بۇگۈن سىلەرگە
تاپىلىغان ئەمر، بەلگىملەر ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى
چىڭ تۇتۇڭلار. 12 چوقۇم شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بەلگىملەرگە قۇلاق سېلىپ،
كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا
قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان ئەھدە ۋە مېھىرنى سىلەرگە كۆرسىتىپ تۇرىدۇ؛
13 سېنى سۆيۈپ بەركەتلەپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ساڭا بېرىشكە
ۋەدە قىلغان زېمىندا تۇرغۇزۇپ كۆپەيتىدۇ؛ شۇ يەردە پەرزەنتلىرىڭنى، يەر-
تۈىرىقىڭدىكى مەھسۇلاتلارنى، بۇغدىيىڭنى، يېڭى شاراب‌ئىڭنى، زەيتۇن مېيىڭنى،
كالىلىرىڭنىڭ نەسلىنى ۋە قويلىرىڭنىڭ قوزىلىرىنى بەركەتلەپ كۆپەيتىدۇ.
14 سەن بارلىق ئەللەردىن زىيادە بەخت-بەركەت كۆرىسەن؛ ئارا ئۇلا، ئەر-
ئايال ياكى مال-چارۋاڭ ئارىسىدا ھېچ تۇغماسلىق بولمايدۇ؛ 15 پەرۋەردىگار
سەندىن بارلىق كېسىلەرنى نېرى قىلىدۇ ۋە سەن ئۆزۈڭ كۆرگەن مىسىردىكى
دەھشەتلىك ۋابالاردىن ھېچقايىسىنى ئۈستۈڭگە سالمايدۇ، بەلكى ساڭا ئۆچ
بولغانلارغا سالىدۇ. 16 سەن پەرۋەردىگار ساڭا تاپشۇرغان بارلىق خەلقلەرنى
يوقىتىشىڭ كېرەك؛ سەن ئۇلارنى كۆرگەندە، ئۇلارغا ھېچ رەھىم قىلماسلىقىڭ
كېرەك، سەن ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئەگەر
شۇنداق قىلساڭ، بۇ ئىش ساڭا قىلتاق بولىدۇ. 17 ئەگەر سەن كۆڭۈلۈڭدە: «بۇ
ئەللەر مەندىن كۆچلۈك؛ مەن قانداق قىلىپ ئۇلارنى زېمىندىن قوغلۇۋېتەلەيمەن؟»
ـ دېسەڭ، 18 ئۇلاردىن قورقما؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ پىرەۋۇن ھەم بارلىق
مىسىرلىقلارنى قانداق قىلغانلىقىنى ئەسلىگىن، 19 ـ يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ
سېنى شۇ يەردىن چىقىرىش ئۈچۈن ۋاسىتە قىلغان، ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن
دەھشەتلىك ھۆكۈم-سىناقلار، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر، كۆچلۈك

قول ۋە سوزۇلغان بىلەكنى مەھكەم ئېسىكدە تۇت؛ پەرۋەردىگار سەن قورقۇۋاتقان بارلىق خەلقلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. 20 تۇنىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاكى تۇلارنىڭ سەندىن يوشۇرۇنغان قالدۇقلىرى يوقىتىلغۇچە تۇلارنىڭ تارىسىغا سېرىق ھەرىلەرنى ئەۋەتىدۇ؛ 21 سەن تۇلاردىن قورقاسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تارا كۈىدۇر، تۇ تۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك بىر ئىلاھىدۇر. 22 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭدىن پەيدىنپەي ھەيدەيدۇ؛ سەن تۇلارنى بىراقلا يوقىتىۋېتەلەيسەن، بىراقلا يوقىتىۋەتكەن تەقدىردىمۇ، دالادىكى ھايۋانلار كۆپەيمەي، تۇسىتۇڭگە باستۇرۇپ كېلىشى مۇمكىن. 23 لېكىن ئالدىڭغا ئىلگىرىلەپ ماڭغىنىڭدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ ۋە تۇلارنى پارا كەندە قىلىپ، يوقىتىلغۇچە دەككە-دۇككىگە سالىدۇ. 24 تۇ تۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇرىدۇ، سەن تۇلارنىڭ نامىلىرىنىمۇ ئاسمان ئاستىدىن يوق قىلىسەن؛ تۇلارنى يوقاتقۇچە ھېچبىر ئادەم ئالدىڭدا تۇرالمايدۇ. 25 سىلەر تۇلارنىڭ ئويما بۇتىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار، كۈز قىرىڭلارنى شۇلارنىڭ ئۈستىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشكە سالماڭلار، تۇلارنى ئالماڭلار، بولمىسا تۇ سىلەرگە قىلتاق بولىدۇ؛ چۈنكى تۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بىر نەرسىدۇر. 26 سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى ئۆيۈڭگە ئېلىپ كەلمە؛ بولمىسا سەن ئۇنىڭغا ئوخشاش لەنەتلىك نەرسە بولۇپ قالىسەن؛ سەن ئۇنىڭدىن قاتتىق يىرگەن، ئۇنىڭغا مۇتلەق نەپرەتلەن؛ چۈنكى تۇ لەنەتلىك بىر نەرسىدۇر.

8 مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار، شۇنداق قىلغاندا سىلەر ھايات بولىسىلەر، كۆپەيىسىلەر ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەيسىلەر. 2 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تۆۋەن قىلىپ، كۆكۈلۈڭدە نېمە بارلىقىنى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتىدىغان-تۇتمايدىغانلىقىڭنى بىلەي دەپ سېنى سىناش ئۈچۈن بۇ قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتەكلىگەن يولنى ئەسلىگىن. 3 دەرۋەقە تۇ سېنى تۆۋەن قىلىپ، سېنى ئاچ قويۇپ، سەن ئەسلىدە بىلمەيدىغان، شۇنداقلا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان؛ تۇ ساڭا ئىنسان پەقەت ئېمەكلىك بىلەنلا ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئاغزىدىن چىققان بارلىق سۆزلىرى بىلەنمۇ ياشايدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن شۇنداق قىلدى. 4 بۇ قىرىق يىلدا كىيىم-كېچەكلىرىڭ كونىرىمىدى، پۇتۇڭ ئىششىپ كەتمىدى. 5 سەن شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، ئادەم تۆز ئوغلىنى تەربىيىلىگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى تەربىيىلەيدۇ؛ 6 شۇڭا سەن ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ ۋە ئۇنىڭدىن قورقۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقىن. 7 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ياخشى بىر زېمىنغا ـ ئېقىنلىرى، بۇلاقلىرى ۋە جىلغا-دۇكەللەردە تۇرغۇچە چىقىدىغان تۇلۇغ سۈلىرى بار بىر زېمىنغا ـ 8 بۇغداي ۋە ئارپا، ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر دەرەخلىرى ۋە ئانارلىرى بار بىر زېمىنغا، زەيتۇن دەرەخلىرى ۋە ھەسەل بار بىر زېمىنغا، 9 ـ سەن ھېچنېمىدىن كەملىك تارتمايا تۇرۇقلۇق يەيدىغان بىر زېمىنغا ـ تاشلىرى تۆمۈر، تاغلىرىدىن مىس كولايدىغان بىر زېمىنغا يېتەكلەپ كىرىدۇ؛ 10 سەن شۇ يەردە يەپ تويۇنسەن ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان شۇ ياخشى زېمىن ئۈچۈن ئۇنىڭغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىسەن. 11 مەن ساڭا بۈگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىنى تۇتماسلىقتىن، ئۇنى ئۇنۇپ قېلىشتىن ھېزى بول؛ 12 بولمىسا، سەن يەپ تويۇنغاندىن كېيىن، ئېسىل ئۆيلەرنى قۇرۇپ ئۇلاردا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن، 13 كالا-قوي پادىلىرىڭ كۆپەيىپ، ئالتۇن-كۈمۈشۈڭ، شۇنداقلا سېنىڭ بارلىقىڭ كۆپەيگەندىن كېيىن، 14 كۆكۈلۈڭ مەغرۇرلىنىپ سېنى مىسىر زېمىنىدىن، يەنى «قۇللۇق ماكانى»دىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى ئۇنتۇيسەن؛ 15 (ئۇ سېنى بىپايان ۋە دەھشەتلىك چۆل-باياۋاندىن، يەنى زەھەرلىك يىلانلار ۋە چايانلار قاپلاپ كەتكەن، سۈسراپ قاغىراپ كەتكەن بىر چۆل-باياۋاندىن يېتەكلەپ چىققان، شۇ يەردە سا ڭا چاقاق تېشىدىن سۇ چىقىرىپ بەرگەن، 16 سېنى تۇزىنى تۇۋەن تۇتسۇن دەپ سىناپ، ساڭا ئاخىر راھەت-بەركەت كۆرسىتىش ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا ئاتا-بوۋىلىرىڭ كۆرۈپ باقمىغان «مانا» بىلەن ئوزۇقلاندۇرغان) 17 ـ ئەگەر ئۇنى ئۇنتۇساڭ، كۆكۈلۈڭدە: «ئۆز كۈچۈم، ئۆز قولۇمنىڭ قۇدرىتى مېنى مۇشۇ دۆلەتكە ئېرىشتۈرگەن» دېيىشىڭ مۇمكىن. 18 شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆزىنى سېنى دۆلەتكە ئېرىشتۈرگۈچى قۇدرەتنى بەرگۈچى ئىكەنلىكىنى ئەسلەپ، ئۇنى ئېسىڭدە تۇت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان ئەھدىنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك مەھكەم قىلىدۇ. 19 ئەگەر سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قاچانىكى ئۇنتۇساڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگەشسەڭ، تۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ تۇلارغا باش ئۇرساڭ، مەن سىلەرگە بۈگۈن شۇ ئاگاھنى بېرەيكى، شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر تەلتۈكۈس ھالاك بولىسىلەر. 20 پەرۋەردىگار كۆز ئالدىڭلاردا يوقىتىۋاتقان ئەللەردەك سىلەرمۇ يوقىتىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر.

9 ئاڭلا، ئى ئىسرائىل! سەن بۈگۈن ئۆزۈڭدىن چوڭ ۋە كۆچلۈك ئەللەرگە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، سېپىللىرى ئاسمانغا تاقىشىدىغان چوڭ شەھەرلەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئاناكىيلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتىسەن (سەن تۇلارنى بىلىسەن، تۇلار توغرۇلۇق «كىم ئاناكىيلار ئالدىدا تۇرالىسۇن!» دەپ ئاڭلىغانسەن). 3 سەن بۈگۈنكى كۈندە شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆزىدۇر، تۇ يالماپ يۇتقۇچى ئوتتۇر؛ تۇ مۇشۇ ئەللەرنى ھالاك قىلىدۇ، ئالدىڭدا تۇلارنى تېزدىن يېقىتىدۇ؛ سەن تۇلارنىڭ تەۋەلىكىنى ئىگىلەپ، پەرۋەردىگار ساڭا ئېيتقاندەك تۇلارنى تېزدىن يوقىتىسەن. 4 پەرۋەردىگار تۇلارنى ئالدىڭدىن ھەيدىگەندە سەن كۆكۈلۈڭدە: «ھەققانىيلىقىم سەۋەبىدىن پەرۋەردىگار مېنى زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا يېتەكلەپ كىردى» دېمىگىن؛ بەلكى شۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار سېنىڭ ئالدىڭدا تۇلارنى تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. 5 سەن تۇلارنىڭ زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىشىڭ سېنىڭ ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن ياكى كۆكۈلۈڭنىڭ دۇرۇسلۇقىدىن ئەمەس، بەلكى بۇ ئەللەرنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قەسەم قىلغان سۈزىگە ئەمەل قىلىش ئۈچۈنمۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا تەئەللۇقاتىدىن مەھرۇم قىلىدۇ. 6 ئەمدى شۇنى بىلىپ قويغىنىڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بۇ ياخشى زېمىنى ساڭا مىراس قىلغىنى سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭدىن ئەمەس، چۈنكى سەن ئەسلى بوينى قاتتىق بىر خەلقسەن. 7 ئەمدى سېنىڭ چۆل-باياۋاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى قاندىق غەزەپلەندۈرگەنلىكىڭنى ئېسىڭدە تۇتقىن ـ ئۇنى ئۇنتۇما. سەن مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈندىن بېرى تاكى بۇ يەرگە كەلگۈچە پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭ. 8 سىلەر ھورەب تېغىدا پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرگەن ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاچچىقلىنىپ، سىلەرنى ھالاك قىلماقچى بولدى. 9 شۇ چاغدا مەن تاش تاختايلارنى، يەنى پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن تۈزگەن ئەھدە تاختايلىرىنى تاپشۇرۇۋېلىش ئۈچۈن تاغقا چىققاندىم؛ مەن تاغدا قىرىق كېچە-كۈندۈز تۇردۇم (مەن نە تاماق يېمىدىم، نە سۇ ئىچمىدىم)؛ 10 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا ئۆز بارمىقى بىلەن پۈتۈكەن ئىككى تاختاينى تاپشۇردى؛ ئۇلاردا پەرۋەردىگار تاغدا ئوت ئىچىدە سىلەرگە سۆزلىگەن چاغدا، جامائەت يىغىلغان كۈنى ئېتىقان بارلىق سۆزلەر پۈتۈلگەنىدى. 11 ۋە شۇنداق

بولدىكى، قىرق كېچە-كۈندۈز ئۆتۈپ، پەرۋەردىگار ماڭا ئىككى تاش تاختاي، يەنى ئەھدە تاختايلىرىنى بەردى. 12 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇرغىن، مۇشۇ يەردىن چۈشكىن؛ چۈنكى سەن مىسىردىن چىقارغان خەلقىڭ ئۆزلىرىنى بۇلغىدى؛ ئۇلار تېزلا مەن ئۇلارغا تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ ئۆزلىرىگە قۇيما بىر بۇتنى ياسىدى» دېدى. 13 پەرۋەردىگار ماڭا سۆز قىلىپ: «مەن بۇ خەلقنى كۆرۈپ يەتتىم؛ مانا، ئۇ بوينى قاتتىق بىر خەلقتۇر. 14 مېنى توسما، مەن ئۇلارنى يوقىتىمەن، ئۇلارنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىۋېتىمەن ۋە شۇنداق قىلىپ، سېنى ئۇلاردىن چوڭ ۋە ئۈلۈغ بىر خەلق قىلىمەن» ـ دېدى. 15 مەن بۇرۇلۇپ، تاغدىن چۈشتۈم، تاغ بولسا ئوت بىلەن يالقۇنلاۋاتاتتى؛ ئىككى ئەھدە تاختىيى ئىككى قولۇمدا ئىدى. 16 مەن كۆردۈم، مانا سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىدا گۈناھ قىلىپسىلەر؛ سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇيما بىر موزايىنى ياسىپسىلەر؛ سىلەر تېزلا پەرۋەردىگار سىلەرگە تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كېتىپسىلەر. 17 مەن ئىككى تاختاينى ئىككى قولۇمغا ئېلىپ، چۈرۈپ تاشلاپ، ئۇلارنى كۆز ئالدىڭلاردا چېقىۋەتتىم. 18 سىلەر پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈرۈپ بارلىق ئۆتكۈزگەن گۈناھىڭلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، يەنە ئاۋۋالقىدەك پەرۋەردىگار ئالدىدا يېقىلىپ، قىرق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم (مەن ھېچ نەرسە يېمىدىم، سۇ ئىچمىدىم) 19 چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنى يوقىتىدىغان قاتتىق غەزىبى ھەم قەھرىدىن قورقتۇم. پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ مېنىڭ تىلىكىمنى ئاڭلىدى. 20 پەرۋەردىگار ھارۇندىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىمۇ يوقاتماقچى بولدى؛ مەن ھارۇن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلدىم. 21 مەن سىلەرنىڭ گۈناھىڭلارنى، يەنى ياسىغان موزايىنى ئېلىپ ئۇنى ئوتتا كۆيدۈردۈم ۋە ئۇنى يانچىپ كۆكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىۋەتتىم، ئۇنىڭ توپىسىنى ئېلىپ تاغدىن چۈشىدىغان ئېرىق سۈيىگە چېچىۋەتتىم 22 (سىلەر يەنە تابەراھ، ماسساھ، كىبروت-ھاتتاۋاھدىمۇ پەرۋەردىگارنى غەزەپلەندۈردۈڭلار. 23 پەرۋەردىگار سىلەرنى قادەش-بارنېئادىن [قاناتانغا] ماڭدۇرماقچى بولۇپ سىلەرگە: «چىقىپ، مەن سىلەرگە تەقدىم قىلغان زېمىنىنى ئىگىلەڭلار» ـ دېگەندىمۇ، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىگە قارشى چىقىپ ئاسىيلىق قىلدىڭلار، نە ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار، نە ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار. 24 مەن سىلەرنى تونۇغان كۈندىن تارتىپ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار). 25 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاشۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۆزۈمنى يەرگە ئېتىپ يەنە قىرق كېچە-كۈندۈز دۇم ياتتىم؛ دەرۋەقە دۇم ياتتىم، چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە قاراپ «ئۇلارنى يوقىتىمەن» دېگەنىدى. 26 شۇڭا مەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: «ئى رەب پەرۋەردىگار، سەن ئۆز ئۇلۇغلۇقۇڭ ئارقىلىق ئۆزۈڭ ئۈچۈن ھۆرلۈك بەدىلى تولەپ سېتىۋالغان، مىسىردىن كۆچلۈك قولۇڭ بىلەن چىقارغان ئۆز خەلقىڭ بولغان مىراسكېنى يوقاتمىغايسەن، 27 ئۆز قۇللىرىڭ ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنى ئېسىگىدە تۇتقايسەن؛ بۇ خەلقنىڭ باشباشتاقلىقىغا، ئۇلارنىڭ رەزىللىكى يا كى گۈناھىغا قارىمىغايسەن، 28 بولمىسا، سەن بىزنى ئېلىپ چىققان شۇ زېمىندىكىلەر: «پەرۋەردىگار بۇ خەلقنى ئۇلارغا ۋەدە قىلغان زېمىنى ئىگىلەشكە ئېلىپ كىرەلمەيدىغانلىقى ئۈچۈن ۋە ئۇلارغا نەپرەتلەنگىنى تۈپەيلىدىن ئۇلارنى چۆل-باياۋاندا يوقىتىشقا [مىسىردىن] چىقاردى» ـ دەيدۇ. 29 قاندىقلا بولمىسۇن، ئۇلار زور كۈچۈڭ ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىڭ بىلەن [مىسىردىن] چىقارغان خەلقىڭ ۋە سېنىڭ مىراسكېڭدۇر» ـ دېدىم.

10 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاينى ئويۇپ چىقىپ، تاغقا يېنىمغا كەل. ئۆزۈڭگە ياغاچتىن بىر ساندۇق ياسىغىن. 2 مەن بۇ تاختايلارغا سەن چېقىۋەتكەن ئاۋۋالقى تاختايلاردىكى سۆزلەرنى يازىمەن؛ سەن ئۇلارنى ساندۇققا قويىسەن» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاكاتسىيە ياغىچىدىن بىر ساندۇق ياسىدىم، ئاۋۋالقىدەك ئىككى تاش تاختاي ئويۇپ چىقتىم؛ ئىككى تاختاينى قولۇمدا كۆتۈرۈپ تاغقا چىقتىم. 4 پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئوت ئىچىدىن تاغدا جامائەت يىغىلغان كۈندە سىلەرگە ئېيتقان شۇ ئون ئەمرنى ئاۋۋالقى يۇتۇكتەك تاختايلارغا يازدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ماڭا تاپشۇردى. 5 مەن بۇرۇلۇپ تاغدىن چۈشۈپ تاختايلارنى ئۆزۈم ياسىغان ساندۇققا قويدۇم، پەرۋەردىگار ماڭا تاپىلىغىنىدەك ئۇلار تېخى ئۇنىڭدا تۇرماقتا. 6 شۇ چاغدا ئىسرائىللار بەئەروت-بەنە-يائاكاندىن موسەراھقا يول ئېلىپ ماڭدى؛ ھارۇن شۇ يەردە ئۆلدى ۋە شۇ يەردە دەپنە قىلىندى؛ ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئىزار ئۇنىڭ ئورنىغا بېسىپ كاھىنلىق قىلدى. 7 ئىسرائىللار شۇ يەردىن گۈدگوداھقا، ئاندىن گۈدگوداھتىن يوتباتاھقا سەپەر قىلدى (يوتباتاھ ئېرىق-ئېقىنى مول يەردۇر). 8 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈشكە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمىتىدە تۇرۇپ ئۇنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلەشكە لاۋۋي قەبىلىسىنى ئۆزىگە تاللاپ ئايرىدى. ۋە بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق بولۇۋاتىدۇ. 9 شۇڭا لاۋۋي قەبىلىسىنىڭ [ئىسرائىل] قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئېسىۋىسى يا كى مىراسى يوقتۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئېيتقانىدەك، پەرۋەردىگار ئۆزى ئۇنىڭ مىراسىدۇر. 10 مەن ئەمدى ئاۋۋالقى كۈنلەردىكىدەك قىرق كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغدا ئۆزدۇم؛ پەرۋەردىگار شۇ چاغدىمۇ تىلىكىمگە قۇلاق سالدى؛ ئۇ سىلەرنى يوقاتمىدى. 11 پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، خەلقنى باشلاپ ئالدىدا يول ئالغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەن ئۇلارغا تەقدىم قىلىشقا ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىننى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرسۇن» ـ دېدى. 12 ئەمدى، ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەندىن نېمە تەلەپ قىلىدۇ؟ ـ ھالىڭ ياخشى بولسۇن دەپ مېنىڭ ۋۇجۇن سىلەرگە مۇشۇ تاپىلىغانلىرىمدىن باشقا نەرسىنى تەلەپ قىلارمۇ؟ ـ ئۇنىڭ تەلەپ قىلغىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورقۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنى سۆيۈپ، ۋۇجۇن قەلبىڭ ۋە پۈتكۈل جېنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىملىرىنى تۇتۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ 14 مانا، ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنا مەنسۇپتۇر؛ يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدىكى ھەممە نەرسىلەرمۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپتۇر. 15 ھالبۇكى، پەرۋەردىگار پەقەت ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن سۆيۈنۈپ، ئۇلارنى سۆيدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بۇگۈنكىدەك بارلىق ئەللەر ئارىسىدىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كېينىكى نەسلىنى، يەنى سىلەرنى تاللىدى. 16 شۇڭا كۆڭۈڭلارنى خەتىنلىك قىلىڭلار، بوينۇڭلارنى يەنە قاتتىق قىلماڭلار. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار خۇدالارنىڭ خۇداسى، رەبلەرنىڭ رەبى، ئۇلۇغ ئىلاھ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بولغۇچى، ئىنسانلارنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلمىغۇچى، ھېچقانداق پارىنى ئالمىغۇچىدۇر؛ 18 ئۇ يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، مۇساپىرنى سۆيۈپ ئۇنىڭغا يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەكنى بەرگۈچىدۇر. 19 شۇڭا سىلەرمۇ مۇساپىرنى سۆيۈشۈڭلار كېرەك؛ چۈنكى سىلەرمۇ مىسىر زېمىنىدا مۇساپىر ئىدىڭلار. 20 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن قورققىن؛ سەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولغىن، ئۇنىڭغا ياغلانغىن ۋە [پەقەت] ئۇنىڭ نامىدىلا قەسەم ئىچكىن. 21 ئۇ سەن ئۈچۈن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرگەن بۇ ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇ سەن مەدھىيىلەيدىغان، سېنىڭ خۇدايىڭدۇر؛ 22 ئاتا-بوۋىلىرىڭ جەمئىي يەتمىش جان مىسىرغا چۈشكەندى؛ ۋە ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ قىلدى.

11 ئەمدى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيگىن، ئۇنىڭ تاپىلىغىنى، بەلگىلىرىنى، ھۆكۈملىرىنى ھەم ئەمرلىرىنى ئىزچىل تۇتقىن. **2** شۇ ئىشلارنى بۈگۈن ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ جازا-تەربىيىسى، ئۇلۇغلۇقى، كۆچلۈك قولى ۋە ئۇزارتىلغان بىلىكىنى، مىسىر زېمىنىدا مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە ھەم ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى ئۈستىگە كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى ۋە قىلغانلىرىنى كۆرمىگەن بالىلىرىڭلارغا سۆزلىمەيمەن **4** (چۈنكى ئۇلار [پەرۋەردىگارنىڭ] مىسىرنىڭ قوشۇنى، ئۇلارنىڭ ئاتلىرى، ئۇلارنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا قىلغان ئىشلىرى، يەنى قىزىل دېڭىزنىڭ سۈلىرى بىلەن ئۇلارنى غەرق قىلىپ، ئۇزۇل-كېسىل ھالاك قىلغانلىقى، **5** ئۇنىڭ سىلەر مۇشۇ يەرگە كەلگۈچە سىلەرگە نېمە قىلغانلىقى، **6** ئۇنىڭ رۇبەننىڭ ئەۋلادى، ئېلىئابنىڭ ئوغۇللىرى داتان ۋە ئابىرامغا نېمە قىلغانلىقى، يەنى يۈتۈن ئىسرائىللار ئارىسىدا يەر يۈزىنىڭ ئاغزىنى قانداق ئېچىپ ئۇلارنى ئائىلىسىدىكىلىرى ۋە چېدىرلىرى بىلەن قوشۇپ بارلىق ئەئەللۇقاتلىرى بىلەن يۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆرمىگەندىمۇ)؛ **7** [مەن بەلكى سىلەرگە سۆز قىلمەمەن]؛ چۈنكى سىلەرنىڭ كۆزلىرىڭلار پەرۋەردىگار قىلغان بارلىق ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆردى. **8** ئەمدى، مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان بارلىق ئەمرلەرنى تۇتۇڭلار، شۇنداق قىلىساڭلار كۈچلىنىپ، ھازىر ئوتۇپ ئىگىلىمەكچى بولغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلەپسىلەر **9** ۋە پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ ئۇلارغا ھەم ئەۋلادلىرىغا بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنىدا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۇرىدىغان مۇنبەت بىر زېمىندا ئۇزۇپ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلەر. **10** چۈنكى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان شۇ زېمىن سىلەر چىققان مىسىر زېمىنىدەك ئەمەس؛ ئۇ يەر بولسا، سىلەر ئۇنىڭغا ئۇرۇق چاچقاندىن كېيىن پۇتۇڭلار بىلەن سۇغىرىدىغان كۆكاتلىقتەك زېمىن ئىدى؛ **11** بىراق سىلەر ئىگىلەشكە ئۆتىدىغان شۇ زېمىن بولسا تاغ-جىلغىلىرى بولغان بىر زېمىندۇر، ئۇ ئاسماندىكى يامغۇردىن سۇ ئىچىدۇ، **12** ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ئەزىلەيدىغان بىر زېمىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ كۆزلىرى يىلنىڭ بېشىدىن يىلنىڭ ئاخىرىغىچە ئۇزۇلۈكسىز ئۇنىڭغا تىكىلىدۇ. **13** شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، پۈتكۈل قەلبىڭلار ۋە پۈتكۈل جېنىڭلار بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان ئەمرلەرگە كۆنگۈل قويۇپ قۇلاق سالىساڭلار، **14** ئۇ: «مەن زېمىنىڭلارغا ئۆز پەسلىدە يامغۇر، يەنى دەسلەپكى ۋە كېيىنكى يامغۇرلارنى ئاتا قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئاشلىقلىرىڭلار، يېڭى شارابىڭلار ۋە زەيتۇن مېيىڭلارنى يىغالايسىلەر؛ **15** مەن شۇنداقلا مال-ۋارانلىرىڭ ئۈچۈن ئوت-چۆپ بېرىمەن؛ سەن يەپ-ئىچىپ توينۇنسەن» ـ دەيدۇ. **16** قەلبىڭلار ئالدىنىپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنۇپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۆزۈڭلارغا ھېزى بولۇڭلار؛ **17** بولمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە قوزغىلىپ، يامغۇر ياغماسلىقى ئۈچۈن ئاسمانلارنى ئېتىۋېتىپ يامغۇر ياغدۇرمايدۇ، ئۆيراق مەھسۇلاتلىرىنى بەرمەيدۇ ۋە پەرۋەردىگار سىلەرگە ئاتا قىلىدىغان مۇنبەت زېمىندىن يوقىتىلىسىلەر. **18** سىلەر مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنى قەلبىڭلارغا پۈكۈپ جېنىڭلاردا ساقلاڭلار، قولۇڭلارغا [ئەسلەتمە]-بەلگە قىلىپ تېڭىۋېلىڭلار، پېشانىڭلارگە قاشىقىدەك سىمۋول قىلىپ ئورنىتىۋېلىڭلار؛ **19** سىلەر ئۆزلارنى بالىلىرىڭلارغا ئۆگىتىسىلەر؛ ئۆيدە ئولتۇرغىنىڭلاردا، يولدا مېڭىۋاتقىنىڭلاردا، ياتقىنىڭلاردا ۋە ئورۇندىن قوپقىنىڭلاردا ئۇلار توغرۇلۇق سۆزلەڭلار، **20** ئۇلارنى ئۆيۈڭلارنىڭ كېشىكىگە ۋە دەرۋازىلىرىڭلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. **21** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا ئۆزىدىغان كۈنلىرىڭلار ۋە بالىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدە ئۆزۈن بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىڭلار ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك بولىدۇ. **22** مەن بۇگۈنكى كۈندە سىلەرگە تاپىلىغان بۇ پۈتكۈل ئەمرنى ئىخلاس بىلەن تۇتساڭلار، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىشىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا باغلانساڭلار، **23** ئۇنداقتا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ كۆز ئالدىڭلاردا بۇ بارلىق ئەللەرنى زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ ھەيدەيدۇ ۋە سىلەر ئۆزۈڭلاردىن چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنىڭ ئەئەللۇقاتىنى ئىگىلەيسىلەر. **24** تاپىنىڭلار دەسسىگەن ھەربىر جاي سىلەرنىڭكى بولىدۇ؛ چېگرا ئاڭلار چۆل-بایاۋاندىن تارتىپ، لۇۋانغىچە ۋە [ئەفرات] دەرياسىدىن ئوتىۋرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. **25** ھېچكىم ئالدىڭلاردا تۇرالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەردىن بولغان قورقۇنچ ۋە دەھشىتنى سىلەر دەسسىگەن بارلىق جايلار ئۈستىگە سالىدۇ. **26** مانا، مەن بۈگۈن ئالدىڭلارغا بەخت-بەركەت ۋە لەنەتنى قويىمەن؛ **27** مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلىساڭلار، بەخت-بەركەت بولىدۇ؛ **28** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلمىساڭلار، بەلكى سىلەر تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، مەن بۈگۈن تاپىلىغان يولدىن چەتنەپ كەتسەڭلار، سىلەرگە لەنەت چۈشىدۇ. **29** شۇنداق قىلىشىڭلار كېرەككى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا ئېلىپ كىرگەندىن كېيىن، بەخت-بەركەتنى گەرىزىم تېغى ئۈستىدە ۋە لەنەتنى ئەبال تېغى ئۈستىدە ئۇرۇپ جاكارلايسىلەر. **30** بۇ [تاغلار] ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدە، گىلگالنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدە تۇرۇۋاتقان قاناتانىيلارنىڭ زېمىنىدا، مەغرىب يولىنىڭ ئارقىسىدا، مورەھتىكى دۇب دەرەخلىرىگە يېقىن يەردە ئەمەسمۇ؟ **31** چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە تەقدىم قىلىۋاتقان زېمىنىنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كىرىشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتىسىلەر؛ سىلەر دەرۋەقە ئۇنى ئىگىلەيسىلەر ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇراقلىشىسىلەر. **32** سىلەر مەن ئالدىڭلارغا قويغان بۇ بارلىق ھۆكۈملەر ۋە بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆنگۈل قويۇڭلار.

12 ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان زېمىندا ئۆرغىنىدا، يەر يۈزىدىكى بارلىق كۈنلىرىڭلاردا كۆنگۈل قويۇپ تۇتۇشۇڭلار كېرەك بولغان بەلگىلىمىلەر ھەم ھۆكۈملەر مانا مۇنۇلاردۇر: ـ **2** سىلەر ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ ئېگىز تاغلار، دۆڭلەر ۋە ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدىكى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولغان ئىبادەتگاھلىرىنى ئەلۋەتتە ئوسۇس يوقىتىشىڭلار كېرەك؛ **3** ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى يۇزۇڭلار، بۇت تۈۋۈرۈكلىرىنى چېقىڭلار ۋە ئاشەراھلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىڭلار؛ ئىلاھلىرىنىڭ ئويما مەيۋىلىرىنى كېسىپ تاشلاڭلار، ئۇلارنىڭ ئىسىم-نامىلىرىنمۇ شۇ يەردىن يوقىتىشىڭلار كېرەك. **4** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خىزمىتىدە ئۇلاردەك قىلماڭلار، **5** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز نامىنى تىكىلەش ئۈچۈن بارلىق قەبىلىلىرىڭلارنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن تاللىغان، ئۆز ئۇرالغۇسى بولغان جايىنى ئىزدەڭلار، شۇ يەرگە كېلىڭلار، **6** شۇ يەرگە سىلەر كۆيدۈرمە ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقلارنى، مەھسۇلاتلىرىڭلاردىن ئوندىن بىرى بولغان ئۆشرىلەرنى، قولۇڭلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى، قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلەرنى، ئىختىيارىي ھەدىيەلەرنى ۋە قوي-كالا پادىلىرىڭلارنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى ئەكىلىسىلەر؛ **7** سىلەر ئائىلىڭىزدىكىلەر بىلەن قوشۇلۇپ شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئالدىدا زىياپەت قىلىڭلار، سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەركەتلىگەن قول ئەمگىكىڭلارنىڭ مېۋىسىدىن شادلىنىسىلەر. **8** سىلەر بىز بۈگۈن قىلغىنىمىزدەك، يەنى ھەربىرىڭلار

تۆز بىلگىنىگلارچە قىلغىنىگلاردەك قىلماسلىقىگلار كېرەك؛ 9 چۈنكى
پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلەرگە بېرىدىغان ئارامىلىق ھەم مىراسقا تېخى يېتىپ
كەلمىدىگلار. 10 بىراق سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۈپ، پەرۋەردىگار
خۇدايىگلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا ئولتۇراقلاشقاندىن كېيىن،
شۇنداقلا ئۆز سىلەرنى ئەتراپىگلاردىكى بارلىق دۈشمەنلىرىگلاردىن قۇتقۇزۇپ
ئارام بەرگەندىن كېيىن، سىلەر تىنچ-ئامان ئۆرىغاندا، 11 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار
خۇدايىگلار ئۆز نامىنى قويىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ سىلەر شۇ يەرگە كۆيدۈرمە
ۋە ئىناقلىق قاتارلىق قۇربانلىقىگلارنى، مەھسۇلاتلىرىگلاردىن ئوندىن بىرى بولغان
ئوشۇرلەرنى، قولۇگلاردىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلەرنى ۋە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ
قەسەم قىلغان ئېسىل ھەدىيەلەرنى ئېكىلىسىلەر؛ 12 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىگلار
ئالدىدا شادلىنىسىلەر، يەنى سىلەر، ئوغۇل-قىزلىرىگلار، قۇل-دېدەكلىرىگلار
ۋە سىلەر بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار (چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارا گۇلاردا
ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوقتۇر) ھەممىگلار شادلىنىسىلەر. 13 سەن
كۆيدۈرمە قۇربانلىقىرىگنى ئۆزۈل كەلگەن جايلاردا قىلماسلىق ئۈچۈن كۆگۈل
قويغىن؛ 14 پەقەت پەرۋەردىگار ھەممە قەبىلىلىرىگنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن
تاللىغان جايدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقىرىگنى قىل ۋە شۇ جايدا مېنىڭ ساگا بارلىق
تاپىلىغىنىمغا ئەمەل قىل. 15 ھالبۇكى، سەن كۆگۈلۈڭ تارتقىنچە پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ سېنى بەرىكەتلىگىنى بويىچە شەھەر-يېزىلىرىگدا ھالال ھايۋانلارنى
سويۇپ (خۇددى جەرەن يا كى كېيىك گۆشىدىن يېگەنگە ئوخشاش)، گۆش
يېسەڭ بولىدۇ؛ مەيلى پاك، مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن ئۇلارنىڭ گۆشىنى يېسە
بولىدۇ. 16 سىلەر پەقەت ئۇنى قېنى بىلەن قوشۇپ يېمەسلىكىگلار كېرەك؛ سىلەر
قېنىنى سۇ تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋېتىشىگلار كېرەك. 17 سەن ئاشلىقتىن، يېڭى
شارابتىن، زەيتۇن مېيىدىن ئوندىن بىرى بولغان ئوشۇرلىرىگنى يا كى كالا-قوي
پادىلىرىگنىڭ تۇنجى بالىلىرىنى، يا كى قەسەمگە باغلىق ھەدىيەلىرىگنى، ئىختىيارىي
ھەدىيەلىرىگنى يا كى قولۇگدىكى كۆتۈرمە ھەدىيەلىرىگنى شەھەر-يېزىلىرىگدا
يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ 18 بەلكى بۇلارنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا؛
پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا يېيىشىڭ كېرەك، يەنى سەن، ئوغلۇڭ،
قىزىڭ، قۇل-دېدىكىڭ ۋە سەن بىلەن بىر يەردە تۇرۇۋاتقان لاۋىيلار بىرگە
يېسەڭ بولىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەمگىكىگنىڭ بارلىق
مېۋىسىدىن شادلىنىسەن. 19 ئۆزۈڭگە ھېزى بولغىنىگى، سەن زېمىندا تۇرغىن
بارلىق كۈنلىرىڭدە لاۋىيلاردىن ۋاز كەچمەسلىكىڭ كېرەك. 20 پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ ساگا ۋەدە قىلغانىدەك چېگرالىرىگنى كېڭەيتكەندە، سەن كۆگۈلۈڭ
تارتىپ: «گۆش يەيمەن» دېسەڭ، سەن كۆگۈلۈڭنىڭ تارتقىنچە گۆش يېسەڭ
بولىدۇ. 21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىگلار ئۆز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان
جاي سەندىن بەك يىراق بولسا، سەن پەرۋەردىگار ساگا تەقدىم قىلغان كالا-
قويلاردىن ئېلىپ سويىسەن؛ مەن ساگا تاپىلىغانىدەك ئۆلارنى سويىسەن ۋە
شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە كۆگۈلۈڭ تارتقىنچە بوغۇزلاپ يەيسەن. 22 جەرەن
يا كى كېيىك يېگەندەك ئۆلارنى يەيسەن؛ مەيلى پاك مەيلى ناپاك كىشىلەر بولسۇن
ئۆنىڭ گۆشىدىن يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت شۇنىڭدىن ھېزى بولغىنىگى، ئۆلارنىڭ
قېنىنى يېمە؛ چۈنكى جان دېگەن قاندىدۇر؛ سەن گۆشنى جان بىلەن قوشۇپ
يېمەسلىكىڭ كېرەك. 24 سەن قانىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ بەلكى ئۇنى سۇنى
يەرگە تۆككەندەك يەرگە تۆكۈۋەت. 25 سەن ئۇنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ شۇنداق
قىلساڭ ھالىڭ ۋە سەندىن كېينىكى بالىلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ؛ چۈنكى
سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان بولىسەن. 26 بىراق
سەندىكى پەرۋەردىگارغا ئاتىغان ۋە قەسەمگە باغلىق نەرسىلەرنى بولسا، سەن
ئۆلارنى ئېلىپ پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايغا ئاپىرىسەن؛ 27 سەن [شۇ يەردە]
پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقىرىڭنى،
گۆش بىلەن قېنىنى سۇنغىن؛ باشقا قۇربانلىقىرىڭنىڭ قېنىنىمۇ پەرۋەردىگار
خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھى ئۈستىدە قۇيغىن ۋە گۆشىنى يېگىن. 28 مەن ساگا
تاپىلىغان بۇ بارلىق سۆزلەرگە قۇلاق سېلىپ كۆڭۈل بۆلگىن. شۇنداق قىلساڭ،
پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنىڭ نەزىردە ياخشى ۋە دۇرۇس بولغانىنى قىلغان
بولسىمە ۋە ئۆز ھالىڭ ۋە سەندىن كېينىكى ئەۋلادلىرىڭنىڭ ھالى ياخشى بولىدۇ.
29 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن باريدىغان يەردىكى ئەللەرنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭ
ئۈچۈن ئۇلارنى سېنىڭ ئالدىڭدا يوقىتىدۇ. شۇ چاغدا، سەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى
ئىگىلەپ شۇ يەردە ئۆرىنىگدا، 30 شۇ ئەللەر ئالدىڭدا يوقىتىلغاندىن كېيىن،
ئۇلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىشتا ئېزىقتۇرۇلماسلىقىڭ ئۈچۈن ئۆزۈڭگە ھېزى بول ۋە: ـ
«بۇ ئەللەر ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىنى قانداق ئۆتكەن بولغىيدى؟ مەنمۇ شۇنداق
قىلىپ باقايچۇ!» دەپ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنى ھېچ ئىزدىمە. 31 سەن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭنىڭ خىزمىتىدە بولغىنىڭدا قەتئىي ئۇلارنىڭ يولى بويىچە ئىش ئۆتىمەسلىقىڭ
كېرەك؛ چۈنكى ئىمە ئىش پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىك بولسا، ئىمە ئىش ئۆنىڭغا
نەپرەتلىك بولسا، ئۇلار ئۆز ئىلاھلىرى ئۈچۈن شۇ ئىشلارنى قىلغان؛ ئۇلار ھەتتا
ئۆز ئوغۇللىرىنى ۋە قىزلىرىنمۇ ئىلاھلىرىغا ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈرۈپ كەلگەن.
32 مەن سىلەرگە تاپىلىغانلىكى ئەمەللەرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈگلار؛
ئۇنىڭغا ھېچ ئىمە قوشما گلار، ئۇنىڭدىن ھېچ نەرسىنى چىقىرۋەتمەگلار.

13 ئەگەر ئارا گلاردىن پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى چىقىپ،
سىلەرگە مەلۇم بىر مۇجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەتنى كۆرسىتىپ بېرەي دېسە
2 ۋە ئۇ سىلەرگە ئالدىنئالا دېگەن مۇجىزىلىك ئالامەت يا كى كارامەت ئەمەلگە
ئاشۇرۇلسا، ئەمما شۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك «باشقا ئىلاھلارغا (يەنى سىلەر
تونۇمىغان ئىلاھلارغا) ئەگىشەيلى» ۋە «ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولايلى» دېسە، 3 شۇ
پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالما گلار؛ چۈنكى شۇ
تاپقا پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سىلەرنىڭ ئۆزى، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىگلارنى
ئۆزۈن قەلبىگلار ۋە ئۆزۈن جىنىگلار بىلەن سۆيىدىغان-سۆيمەيدىغىنىگلارنى بىلىش
ئۈچۈن سىناۋاتقان بولىدۇ. 4 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىگلارغا ئەگىشىپ
مېڭىشىگلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنىڭدىن قورقۇگلار، ئەمرلىرىنى تۇتۇگلار، ئۇنىڭ
ئاۋازىغا قۇلاق سېلىگلار؛ سىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا باغلىنىگلار.
5 شۇ پەيغەمبەر يا كى چۈش كۆرگۈچى بولسا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنشى كېرەك؛
چۈنكى ئۇ سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان، يەنى «قۇللۇق
ما كانى»دىن ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار خۇدايىگلارغا
ئاسىيلىق قىلىشنى قۇتراتقى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىگلار سېنى مېڭىشقا
ئەمر قىلغان يولدىن ئېزىقتۇرۇشقا ئۇرۇندى؛ سىلەر مۇشۇنداق رەزىللىكنى
ئارا گلاردىن يوقىتىشىگلار كېرەك. 6 قېرىندىشىڭ، مەيلى ئاناڭنىڭ ئوغلى
يا كى ئۆز ئوغلۇڭ يا كى قىزىڭ، جان-جىگىرىڭ بولغان ئايالىڭ يا كى جان
دوستۇڭ ئاستىرتىن سېنى ئازدۇرماقچى بولۇپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ
قۇللۇقىغا كىرەيلى» دېسە، يەنى ئۆزۈڭ يا كى ئاتا-بوۋىلىرىڭ ھېچ تونۇمايدىغان،
ئەتراپىڭدىكى ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، يېقىن بولسۇن، يىراق بولسۇن،
ھەتتا يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدا يا كى ئۇ چېتىدا بولسۇن، شۇلارنىڭ قۇللۇقىغا
كىرەيلى دېسە، 8 شۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا قوشۇلما يا كى ئۇنىڭغا قۇلاق سالما؛
سەن ئۇنى ھېچ ئايىما، ئۇنىڭغا رەھىم قىلما ۋە ئۇنىڭ گۇناھىنى ھېچ يوشۇرما؛
9 قانداقلا بولمىسۇن، ئۇنى ئۆلتۈرگىن؛ ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنچە قول سالغۇچى
سەن بول، ئاندىن بارلىق خەلقىنىڭ قوللىرى ئەگىشىپ شۇنداق قىلسۇن. 10 ئۇ
سېنى مىسىر زېمىنىدىن، «قۇللۇق ما كانى»دىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگار

خۇدايىڭنى تاشلاشقا ئېزىقتۇرماقچى بولدى، شۇڭا سەن ئۇنى ئولتۇرۇشۇڭ، چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك؛ 11 شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل ئاڭلايدۇ، قورقىدۇ، شۇنىڭدىن كېيىن يەنە شۇنداق رەزىل ئىشنى ئارا كالاردا قىلمايدۇ. 12 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئولتۇراقلىشىشقا ساڭا تەقدىم قىلغان مەلۇم بىر شەھەردە: «ئارىمىزدىن بەزى رەزىل ئادەملەر چىقىپ: «بارايلى، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇلۇقىدا بولايلى» دەپ سىلەر ھېچ تونۇمايدىغان ئىلاھلارغا ئەگىشىشكە ئۆز شەھىرىدىكىلەرنى ئېزىقتۇردى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىساڭ، 14 شۇ ھامان تەكشۈرۈپ سۈرۈشتە قىل، راست بولسا، دەرۋەقە بۇ يىرگىنچلىك ئىش ئارا كالاردا يۈز بەرگەنلىكى ئىسپاتلانغان بولسا، 15 ئۇنداقتا سەن شۇ شەھەردىكىلەرنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، بۇ شەھەرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى، جۈملىدىن مال-ۋارانلىرىنى تەلتۈكۈس ھالاك قىلىۋەت. 16 ئۇنىڭدىكى بارلىق ئولجىنى ئوتتۇرىدىكى چوڭ مەيدانغا يىغىپ، شۇ شەھەرنى بارلىق ئولجىسى بىلەن قوشۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقتەك ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋەت؛ ئۇ مەڭگۈگە خارابلىك بولىدۇ ـ قايتىدىن قۇرۇلماسلىقى كېرەك. 17 تەلتۈكۈس ھالاكەتكە يېكىتىلگەن ھېچبىر نەرسە قولۇڭغا چاپلاشمىسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار غەزىپىدىن يېنىپ ساڭا رەھىم كۆرسىتىدۇ، ئۇ ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم قىلغانىدەك سېنى كۆپەيتىدۇ. 18 سەن مەن بۇگۈن تاپىلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭ، ھالىڭ شۇنداق ياخشى بولىدۇ.

14 سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن بەدىنىڭلارنى ھېچ كەسمەسلىكلەر كېرەك ۋە يا كى ماڭلاي چېچىڭلارنى قىرىپ تاقىر قىلماسلىقىڭلار كېرەك؛ 2 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن؛ پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدىن تۈرنىڭ ئالاھىدە گۆھىرى بولغان بىر خەلق بولۇشنى ئۈچۈن سېنى تاللىغاندۇر. 3 سەن ھېچقانداق يىرگىنچلىك نەرسىنى بىمەسلىكىڭ كېرەك. 4 تۆۋەندىكىلەر سىلەر يېيىشكە بولىدىغان ھايۋانلار: ـ كالا، قوي، ئۆچكە، 5 كىيىك، جەرەن، بۇغا، ياۋا ئۆچكە، ئاھۇ، بۆكەن، ياۋا قوي، 6 شۇنداقلا ھايۋانلار ئىچىدە ئۆياقلىرى پۈتۈنلەي ئاچماق (ئۆياقلىرى پۈتۈنلەي يېرىق) ھەم كۆشىگۈچى ھايۋانلارنىڭ ھەرخىلىنى يېسەڭلار بولىدۇ. 7 لېكىن، كۆشىگۈچى يا كى ئاچماق ئۆياقلىق ھايۋانلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى بىمەسلىكىڭلار كېرەك: ـ تۆگە، توشقان ۋە سۈغىزر (چۈنكى ئۇلار كۆشىگۈچى بولغىنى بىلەن ئۆيىقى ئاچماق ئەمەستۇر. شۇڭا ئۇلار سىلەرگە ھارام بولىدۇ). 8 چوشقا بولسا ئۆياقلىرى ئاچماق بولغىنى بىلەن كۆشىمگىنى ئۈچۈن سىلەرگە ھارام بولىدۇ. شۇنداق ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى بىمەسلىكىڭلار كېرەك ۋە ھەم ئۇلۇكلىرىگە تەگمەسلىكىڭلار كېرەك. 9 سۇدا ياشايدىغان جانىۋارلاردىن تۆۋەندىكىلەرنى يېيىشكە بولىدۇ: ـ سۇدىكى جانىۋارلاردىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولغانلارنى يېيىشكە بولىدۇ، 10 لېكىن قانىتى ۋە قاسىراقلىرى بولمىغانلارنى بىمەسلىكىڭلار كېرەك؛ ئۇلار سىلەرگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ. 11 بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەڭلار بولىدۇ؛ 12 بىراق تۆۋەندىكى ئۈچار-قاناتلارنى بىمەسلىكىڭلار كېرەك: يەنى بۈركۈت، تاپقۇش-غىيچىرلار، دېڭىز بۈركۈتى، 13 قارلىغاچ قىزىرۇقلۇق سار، لاچىن، قورۇلتاز-تاپقۇشلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 14 ھەمەم قاغا-قوزغۇنلار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 15 مۇشۇكپاپلاق، تۈگمىقۇش، چايكا، سار ۋە ئۇلارنىڭ خىللىرى، 16 ھۇۋقۇش، ئىبىس، ئاق قۇ، 17 ساقىيقۇش، بىلىقتالغۇچ، قارنا، 18 لەيلەك، تۇرنا ۋە ئۇنىڭ خىللىرى، ھۇپۇپ بىلەن شەپەرەك دېگەنلەر سىلەرگە ھارام سانالسۇن. 19 ھەربىر قاناتلىق ئۈمىلگۈچى ھاشارەتلەر بولسا سىلەرگە نىسبەتەن ھارام بولىدۇ؛ ئۇلارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك. 20 سىلەر بارلىق ھالال قۇشلارنى يېسەڭلار بولىدۇ. 21 سىلەر ھېچقانداق ئۆلۈك جانىۋارنى يېمەسلىكىڭلار كېرەك؛ سىلەر ئۇنداق نەرسىنى شەھەر-يېزا كالار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا بېرىڭلار، ئۇلار ئۇنىڭدىن يېسە بولىدۇ يا كى ئۇنى يات ئەللىكلەرگە سېتىۋەتسىمۇ بولىدۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان مۇقەددەس بىر خەلقتۇرسەن. سەن ئوغلاقنى ئانىسىنىڭ سۈتىدە قاينىتىپ پىشۇرساڭ بولمايدۇ. 22 سەن جەزمەن ھەر يىلى ئېتىزدىكى ھەممە تېرىقچىلىق مەھسۇلاتلىرىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئايرىشىڭ كېرەك؛ 23 سەن شۇلارنى، يەنى ئاشلىقىڭ، يېڭى شارابىڭ، زەيتۇن مېيىڭنىڭ ئوندىن بىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا، يەنى ئۇ تۇرۇ نامىنى قالدۇرۇشقا تاللايدىغان جايدا يە، شۇنداقلا كالا-قوي پادىلىرىدىن ئايرىلغان تۇنجى بالىلىرىنى شۇ يەردە يە، شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن دائىم قورقۇشنى ئۆگىنىسەن. 24 ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگەندە، ئۇ تۇرۇ نامىنى قالدۇرۇشقا تاللىغان شۇ جاي سەندىن ئىنتايىن يىراق بولۇپ، مەھسۇلاتلىرىڭنى شۇ يەرگە ئاپىرالمىغۇدەك بولساڭ، 25 سەن شۇ چاغدا ئۇنى پۇلغا سېتىپ، پۇلنى قولۇڭغا تېڭىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللىغان جايغا بارغىن 26 ۋە كۆكۈلۈڭ نېمە تارتسا، مەيلى كالا، قوي، مەي-شاراب، مۇسەللەس بولسۇن، يا كى شۇنىڭدەك كۆكۈلۈڭ تارتقان ھەرقانداق نەرسىنى شۇ پۇلغا ئالساڭ بولىدۇ؛ ئاندىن سەن ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر شۇ يەردە ئۇنىڭدىن يەپ-ئىچىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا شاد-خۇرام بولىسىلەر. 27 شەھەر-يېزىلىرىڭدا تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنى ئۇنۇتماسلىقىڭ كېرەك، چۈنكى ئارا كالاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق. 28 ھەر ئۈچ يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن شۇ يىلدىكى مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئوندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ چىقار، سەن ئۇنى شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە توپلا؛ 29 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار (چۈنكى ئارا كالاردا ئۇنىڭ ھېچقانداق نېسىۋىسى يا كى مىراسى يوق)، مۇساپىر، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئۆل خوتۇنلار كېلىپ ئۇنىڭدىن يەپ تويۇنسۇن؛ شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قولۇڭدىكى بارلىق مېۋىنى بەركەتلەيدۇ.

15 ھەربىر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرىدا سەن بىر «خالاس قىلىش»نى جاكارلىغىن. 2 بۇ «خالاس قىلىش» مۇنداق بولىدۇ: ـ بارلىق قەرز ئىگىلىرى قوشنىسىغا بەرگەن قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشى كېرەك؛ ئۇنى قوشنىسىدىن يا كى قېرىندىشىدىن تەلەپ قىلماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر «خالاس قىلىش» جاكارلاندى. 3 چەتئەللىكتىن بولسا تەلەپ قىلىشقا بولىدۇ؛ لېكىن قېرىندىشىڭدا بولغان قەرزنى كەچۈرۈم قىلىشىڭ كېرەك. 4 ھالبۇكى، ئارا كالاردا ھاجەتمەندلەر بولمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەرگە مىراس بېرىۋىلىش ئۈچۈن ئىگىلىشىڭلارغا بېرىدىغان شۇ زېمىندا تۇرغىنىڭدا سېنى زىيادە بەركەتلەيدۇ؛ 5 پەقەت سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن سىلەرگە بۇگۈن تاپىلىغان بۇ پۈتۈن ئەمرگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلسەڭلار شۇنداق بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ۋەدە قىلغانىدەك ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ؛ سەن كۆپ ئەللەرگە كاپالەتلىك ئېلىپ قەرز بېرىسەن، لېكىن ئۇلاردىن قەرز ئالمايسەن؛ سەن كۆپ ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىسەن، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. 7 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا شەھەر-يېزا كالار ئىچىدە تۇرۇۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ ئارىسىدىن كەمبەغەل بىر ئادەم بولسا، سەن ئۇنىڭغا كۆڭۈلۈڭنى قاتتىق قىلما يا كى ھاجىتى چۈشكەن قېرىندىشىڭغا قولۇڭنى يۇمۇۋالما؛ 8 سەن بەلكى سېخىيلىق بىلەن ئۇنىڭغا قولۇڭنى ئوچۇق قىل ۋە ئۇنىڭدا نېمە كەم بولسا چوقۇم

هاجىتىدن چىقىپ ئۇنىڭغا ئۇتتە بېرىپ تۇر. 9 كۆكۈلۈڭدە نامرات قېرىندىشىڭدىن ئاغرىنىپ: يەتتىنچى يىل، يەنى «خالاس يىلى» يېقىنلاشتى، دەپ رەزىل ئويدا بولۇشتىن، ئۇنىڭغا ھېچ نەرسە بەرمەسلىكتىن ھېزى بول؛ شۇنداق بولۇپ قالسا ئۇ سېنىڭ توغرا كۈدا پەروەردىگارغا پەرياد كۆتۈرۈشى بىلەن بۇ ئىش ساڭا گۇناھ ھېسابلىنىدۇ. 10 سەن چوقۇم ئۇنىڭغا سىخىيلىق بىلەن بەرگىن؛ ئۇنىڭغا بەرگىنىڭدە كۆكۈلۈڭدە نارازى بولما؛ چۈنكى بۇ ئىش ئۇچۇن پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى بارلىق ئىشلىرىڭدا ۋە قولۇڭدىكى بارلىق ئەمگىكىڭدە بەركەتلەيدۇ. 11 چۈنكى كەمبەغەللەر زېمىندىن يوقاپ كەتمەيدۇ؛ شۇڭا مەن ساڭا: «سەن سىخىيلىق بىلەن زېمىندىكى قېرىندىشىڭغا، يەنى سېنىڭ نامراتلىرىڭغا ۋە ھاجەتمەندلىرىڭگە قولۇڭنى ئاچقىن» ـ دەپ تاپىلدىم. 12 سېنىڭ قېرىندىشىڭ، مەيلى ئىبرانىي ئەر ياكى ئىبرانىي ئايال بولسۇن ساڭا سېتىلغان بولسا، ئۇ ئالتە يىل قۇللۇقۇڭدا بولىدۇ، ئاندىن يەتتىنچى يىلدا سەن ئۇنى تۇرۇڭدىن خالاس قىلىپ قويۇۋەت. 13 ئۇنى قويۇۋەتكەندە قۇرۇق قول قويۇۋەتسەڭ بولمايدۇ؛ 14 سەن چوقۇم قويلىرىڭدىن، خامىنىڭدىن ۋە شاراب كۆچىكىڭدىن تەقدىم قىلىشىڭ كېرەك؛ پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى بەركەتلىگىنى بويىچە سەن ئۇنىڭغا بەر. 15 سېنىڭ ئەسلىدە مىسىر زېمىندا قۇل بولغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغانلىقىنى يادىڭدا تۇت؛ شۇڭا مەن بۇگۈن بۇ ئىشنى ساڭا تاپىلدىم. 16 ھالبۇكى، شۇ قۇلۇڭ ساڭا: «مەن سەندىن كەتمەيمەن» دېسە (چۈنكى ئۇ سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى سۆيىدۇ، سېنىڭ بىلەن ھالى ياخشى بولىدۇ) 17 ـ شۇ چاغدا سەن بىگىزنى ئېلىپ ئۇنىڭ قۇلىقىنى ئىشىكتە تەش. شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە سېنىڭ قۇلۇڭ بولىدۇ. شۇنىڭدەك دېدىكىڭگىمۇ شۇنداق مۇئامىلە قىلغىن. 18 [قۇلۇڭنى] يېنىڭدىن قويۇۋېتىش ساڭا ئېغىر كەلمىسۇن؛ چۈنكى ئۇ قۇللۇقۇڭدا ئالتە يىل بولغاچقا، قىممىتى مەدىكارىڭكىدىن ئىككى ھەسسە ئارتۇق بولىدۇ؛ [ئۇنى قويۇۋەتسەڭ] پەروەردىگار خۇدايىڭ بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنى بەركەتلەيدۇ. 19 كاللىرىڭ ۋە قويلىرىڭ ئارىسىدا تۇغۇلغان بارلىق تۇنجى ئەركەك موزاي-قوزىلىرىڭنى پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتا؛ كاللىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى ھېچقانداق ئەمگەككە سالما، قويلىرىڭنىڭ تۇنجىسىنى قىرقما. 20 سەن ۋە ئۆيۈڭدىكىلەر ھەر يىلى شۇ مېلىڭنى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، پەروەردىگار تاللايدىغان جايدا يەڭلار. 21 براق [شۇ] ھايۋانلارنىڭ بىر يېرى مېيىپ بولسا، مەيلى ئۇ مەجرۇھ ، كور ياكى ئۇنىڭدا ھەرقانداق نۇقسان بولسا، ئۇنى پەروەردىگار خۇدايىڭغا قۇربانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك. 22 بەلكى ئۇنى شەھەر-يېزا ئالار ئىچىدە يېسەڭ بولىدۇ، كىشىلەر مەيلى پاك ياكى ناپاك بولسۇن، ئۇنى جەرەن ياكى كېيىكنى يېگەندەك يېسە بولىدۇ. 23 پەقەت سەن ئۇنىڭ قېنىنى يېمە؛ قېنىنى سۇنى يەرگە تۆككەندەك تۆكۈۋەت.

16

ئابىب ئېيىنى ئالاھىدە ئېسىڭدە تۇت ۋە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى پەروەردىگار خۇدايىڭغا ئاتاپ تەبرىكلىگىن؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئابىب ئېيىدا مىسىردىن كېچىدە چىقارغان. 2 سەن «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نىڭ مېلىنى (مەيلى قوي ياكى كالا پادىسىدىن بولسۇن) پەروەردىگار خۇدايىڭ تاللاپ بېكىتىدىغان جايدا ئۇنىڭغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلغىن؛ 3 شۇنداقلا سەن ھېچقانداق بولدۇرۇلغان نانىنى يېمەسلىكىڭ كېرەك؛ سەن ئۇنىڭ بىلەن يەتتە كۈن پېتىر نان، يەنى «كۈلپەت نېنى»نى يېيىشىڭ كېرەك؛ چۈنكى سەن مىسىر زېمىندىن ئالدىراشلىقتا چىقتىڭ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە مىسىر زېمىندىن چىققان شۇ كۈننى يادىڭدا تۇتقايسەن. 4 يەتتە كۈن چېگرالىرىڭ ئىچىدە، ئۆيۈڭدە ھېچقانداق ئېچىتقۇ تېپىلمىسۇن؛ سەن بىرىنچى كۈنى كەچتە قىلغان قۇربانلىق گۆشىلەرنى ئەتىگەنگە قالدۇرماسلىقىڭ كېرەك. 5 سەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزىلىرىڭنىڭ ھەرقانداقىدا قىلماڭ بولمايدۇ؛ 6 بەلكى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى قۇربانلىقىنى سەن پەروەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى ئورنىغۇزۇش ئۈچۈن تاللايدىغان جايدىلا قىل؛ ئۇنى كەچقۇرۇن، كۈن پېتىش ۋاقتىدا، يەنى مىسىردىن چىققاندىكى ۋاقتىغا ئوخشاش ۋاقتىتا قىلىسەن. 7 ئۇنى پەروەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغان جايدا پىشۇرۇپ يېگىن؛ ئاندىن ئەتىگەندە چېدىرلىرىڭغا قايتىساڭ بولىدۇ. 8 سەن ئالتە كۈن پېتىر نان يەيسەن؛ يەتتىنچى كۈنى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىك سورۇن كۈنى بولىدۇ؛ سەن ھېچقانداق ئىش-مەگەك قىلمايسەن. 9 ئاندىن يەتتە ھەپتىنى ساناپسەن؛ ئاشلىقتىكى ئورغاق سالغاندىن باشلاپ يەتتە ھەپتىنى ساناشقا باشلايسەن؛ 10 ئاندىن سەن «ھەپتىلەر ھېيتى»نى پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا قولۇڭدىكى ئىختىيارىي ھەدىيە بىلەن ئۆتۈكۈزسەن؛ پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەركەتلىگىنگە قاراپ ئۇنى ئىختىيارەن سۇنىسەن. 11 شۇنىڭ بىلەن سەن پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۆ ئۆز نامىنى ئورنىغۇزۇشقا تاللايدىغان جايدا شادلىنىسەن؛ سەن ئۆزۈڭ، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، سەن بىلەن بىر يەردە ئورۇقۇتقان لاۋىيلار، ئاراگلاردىكى مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئۆل خوتۇنلار شادلىنىسىلەر. 12 سەن شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە مىسىردا قۇل بولغانلىقىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرۈپ، بۇ بارلىق بەلگىلىمىلەرنى ئۆتۈپ ئەمەل قىلغىن. 13 سەن «كەپىلەر ھېيتى»نى يەتتە كۈن ئۆتكۈزسەن؛ سەن خامان ۋە شاراب كۆچىكىڭنى يىغقان چېغىڭدا، ئوغلۇڭ، قىزىڭ، قۇلۇڭ، دېدىكىڭ، شەھەر دەرۋازىسى ئىچىدە ئۆردىغان لاۋىيلار، مۇساپىرلار، يېتىم-يېسىرلەر ۋە ئۆل خوتۇنلار شۇ ھېيتتا شادلىنىسىلەر. 15 پەروەردىگار تاللايدىغان جايدا سەن يەتتە كۈن پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ھېيت ئۆتكۈزسەن؛ چۈنكى پەروەردىگار خۇدايىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىڭدا، قولۇڭ قىلغان ئىشلاردا سېنى بەركەتلەيدۇ ۋە سەن دەرۋەقە پۈتۈنلەي شادلىنىسەن. 16 يىلدا ئۈچ قېتىم، پېتىر نان ھېيتى، ھەپتىلەر ھېيتى ۋە كەپىلەر ھېيتىدا سېنىڭ بارلىق ئەركەكلىرىڭ پەروەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا، ئۆ تاللايدىغان جايدا ھازىر بولۇشى كېرەك؛ ئۇلار پەروەردىگار ئالدىدا قۇرۇق قول ھازىر بولسا بولمايدۇ؛ 17 بەلكى پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ ساڭا تەقدىم قىلغان بەركىتى بويىچە ھەربىرى قولىدىن كېلىشىچە سۇنسۇن. 18 خەلقىڭنىڭ ئۆستىدىن ئادالەت يۈرگۈزۈپ ئادىل ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، سەن پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان بارلىق شەھەر-يېزىلىرىڭ ئىچىدە ھەربىر قەبىلىدە سوراقچى ۋە ئەمەلدارلارنى بېكىتىشىڭ كېرەك. 19 ئادالەتنى بۇرمىلىساڭ بولمايدۇ؛ ئادەملەرگە يۈز-خاتىرە قىلساڭ بولمايدۇ؛ پارا ئالساڭ بولمايدۇ؛ پارا بولسا ئاقىلانىلەرنىڭ كۆزلىرىنى كور قىلىدۇ ھەم ئادىللارنىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلايدۇ. 20 سەن مۇتلەق ئادالەتنى ئىزدىشىڭ كېرەك؛ شۇنداق قىلساڭ ھايات كۆرىسەن ھەمدە پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنى ئىگىلەيسەن. 21 سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن ياسايدىغان پەروەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئەترابىغا «ئاشەراھ» بۇتى قىلىندىغان ھېچقانداق دەرەخ تىكەسلىكىڭ كېرەك 22 ۋە ئۆزۈڭ ئۈچۈن ھېچقانداق بۇت ئۆزۈڭگە تىكلىمەسلىكىڭ كېرەك؛ ئۇنداق نەرسىلەر پەروەردىگار خۇدايىڭغا يېرگىنچلىكتۇر.

17

پەروەردىگار خۇدايىڭغا ھەرقانداق نۇقسانى ياكى باشقا كەمچىلىكى بولغان كالا ياكى قوينى قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنماسلىقىڭ كېرەك؛ چۈنكى ئۇنداق قىلىش پەروەردىگار خۇدايىڭغا يېرگىنچلىكتۇر. 2 پەروەردىگار خۇدايىڭ ساڭا تەقدىم قىلىدىغان شەھەر-يېزاڭ ئىچىدە ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن،

برسىنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭىنىڭ ئالدىدا بىرەر رەزىل ئىشنى قىلغانلىقى ـ
ئۇنىڭ ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى، باشقا ئىلاھلارغا (مەسىلەن، مەن
ساكا ئىبادەت قىلىشقا مەنئى قىلغان قۇياش، ئاي ياكى پۈتكۈل ساماۋى
قوشۇن بولغان يۇلتۇزلارغا)، ئىبادەت قىلىپ ئۇلارغا باش ئۇرغانلىقى بايقالسا،
4 ـ شۇنداق بىر ئىشتىن خەۋەر تاپقان ياكى ئۇنى ئاڭلىغان بولساڭ، ئۇنداقتا
سەن ئەستايىدىللىق بىلەن سۈرۈشتۈرگىن؛ بۇ ئىش ئىسپاتلىنىپ راست چىقسا،
دەرۋەقە ئىسرائىلدا شۇنداق يىرگىنچلىك ئىش قىلىنغان بولسا، 5 سەن شۇ
رەزىل ئىشنى قىلغان ئەر ياكى ئايالنى دەرۋازىلىرىڭغا ئېلىپ چىقىپ، شۇ
ئەر ياكى ئايالنى تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىپ چالما-كېسەك قىلىشىڭ كېرەك.
6 بىرسىنى تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزلىرى
بولۇشى كېرەك. بىرسىنى بىرلا گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن تۈلتۈرۈشكە بولمايدۇ.
7 تۈلتۈرۈلدىغاندا ئاۋۋال گۇۋاھچىلار قول سالسۇن، ئاندىن بارلىق خەلق قول
سالسۇن؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر رەزىللىكنى ئاراڭلاردىن ھەيدىۋېتىسىلەر.
8 شەھەر-يېزاڭلاردا ھۆكۈم چىقىرىشقا ساكا تەس كېلىدىغان بىر ئىش چىقسا،
مەيلى خۇن دەۋاسى، ھەق-تەلەپ دەۋاسى ياكى زوراۋانلىق دەۋاسىدا،
ھەرقانداق تالاش-تارتىش بولسا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ
تاللايدىغان جايىغا بېرىڭلار. 9 سىلەر لاۋىي كاھىنلارنىڭ ۋە شۇ چاغدا بولىدىغان
سوراقچى بەگنىڭ يېنىغا بارىسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھۆكۈم سورايسىلەر، ئۇلار
سىلەر ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 10 سىلەر پەرۋەردىگار تاللايدىغان ئاشۇ
يەردە ئۇرغانلارنىڭ سىلەرگە تاپشۇرىدىغان ھۆكۈم سۆزى بويىچە ئىجرا قىلىسىلەر؛
ئۇلارنىڭ سىلەرگە كۆرسەتكىنىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلىپ كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلار
كېرەك. 11 سىلەر ئۇلارنىڭ سىلەرگە كۆرسەتكەن قانۇن ھۆكۈمى بويىچە،
چىقىرىدىغان قارارى بويىچە قىلىسىلەر؛ ئۇلار سىلەرگە تاپشۇرىدىغان سۆزدىن
ئۇڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەڭلار. 12 ۋە باشباشتاقلىق قىلىپ، پەرۋەردىگار
خۇدايىڭىنىڭ خىزمىتى ئۈچۈن شۇ يەردە تۇرىدىغان كاھىنغا ياكى سوراقچى
بەگكە قۇلاق سالمىغان كىشى بولسا، شۇ ئادەم تۈلۈمگە مەھكۇم بولىدۇ؛ شۇنىڭ
بىلەن سىلەر رەزىللىكنى ئىسرائىلدىن ھەيدەپ چىقىرىسىلەر. 13 شۇنداقلا،
بارلىق خەلق بۇلارنى ئاڭلاپ قورقىدۇ ۋە يەنە باشباشتاقلىق قىلمايدۇ. 14 سەن
پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئىگىلىگەندە،
شۇنداقلا ئۇنىڭدا ئولتۇرغاندا: «مەن ئەتراپىمدىكى ئەللەرنىڭكىدەك ئۆزۈمگە بىر
پادىشاھ تىكلىمە-چىمەن» دېسەڭ، 15 شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭگە پەقەت
پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تاللايدىغىنىنى تىكلەپسەن؛ ئۇستۇڭگە قېرىنداش بولمىغان
چەتئەللىكنى بېكىتمەسلىكىڭ كېرەك. 16 [پادىشاھ] بولسا ئۆزى ئۈچۈن
ئاتلارنى كۆپەيتمەسلىكى ياكى ئاتلارنى كۆپەيتىمەن دەپ خەلقنى مىسىرغا
قايتۇرماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە: «سىلەر شۇ يول بىلەن
ھەرگىز قايتاسلىقىڭلار كېرەك» دېگەندى. 17 پادىشاھ كۆپ ئايالارنى
ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ بولمىسا ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىپ كېتىشى مۇمكىن.
ئۇ ئۆزى ئۈچۈن ئالتۇن-كۈمۈشنى كۆپەيتمەسلىكى كېرەك. 18 پادىشاھلىق
تەختىگە ئولتۇرغىنىدا ئۇ ئۆزى ئۈچۈن لاۋىي كاھىنلارنىڭ ئالدىدا مۇشۇ قانۇننى
بىر دەپتەرگە كۆچۈرۈپ يېزىشى كېرەك. 19 شۇ دەپتەر ئۇنىڭ يېنىدا
دائىم بولۇشى ۋە ئۇنى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئوقۇشى كېرەك؛ شۇنداق
قىلسا ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىدىن قورقۇپ، مۇشۇ قانۇننىڭ سۆزلىرى ۋە
بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىشنى ئۆگىنىدۇ. 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ
كۆڭلى قېرىنداشلىرى ئالدىدا ھاكاۋۇرلىشىپ كەتمەيدۇ، بۇ ئەمرىلەردىن ئوڭ يا
سولغا چەتنەپ كەتمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئارىسىدا ئۇنىڭ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ
پادىشاھلىق كۈنلىرى كۆپ بولىدۇ.

18 لاۋىي كاھىنلار ۋە شۇنىڭدەك بارلىق لاۋىيلار قەبىلىسىنىڭ ئىسرائىلدا
ھېچقانداق نېسىۋىسى ياكى مىراسى بولمايدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ
ئوتتا سۇنۇلىدىغان قۇربانلىقلاردىن ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] مىراسىدىن يېيىشكە
بولىدۇ، 2 براق ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ھېچقانداق مىراسى بولمايدۇ؛
پەرۋەردىگار ئېيتقاندەك، ئۇ ئۆزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 3 كاھىنلارنىڭ
قۇربانلىق قىلىدىغان خەلقتىن ئالىدىغان ئۇلۇشى مۇنداق: ـ (مەيلى كالا ياكى
قوي بولسۇن) قول، ئېگىڭ گۆشى ۋە ئۆچەي-قېرىنى كاھىنلارغا بېرىلىدۇ.
4 سىلەرنىڭ ئاشلىقىڭلاردىن، يېڭى شارابىڭلاردىن ۋە زەيتۇن مېيىڭلاردىن
دەسلەپكى پىشقان ھوسۇلۇنى ۋە قويلىرىڭلاردىن دەسلەپكى قىرقلغان يۇڭىنى
ئۇنىڭغا بېرىسىلەر؛ 5 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىنى
ئۆز نامىدا خىزمىتىدە دائىم تۇرۇشقا بارلىق قەبىلىلىرىڭلار ئىچىدىن تاللىۋالغان.
6 ئەگەر لاۋىي بولغان بىر ئادەم پۈتكۈل ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق شەھەر-
يېزىدىن، يەنى ئۆزى ماكانلاشقان جايدىن چىقىپ، پەرۋەردىگار تاللايدىغان
جايغا كەلسە 7 ۋە شۇ يەردە پەرۋەردىگار ئالدىدا ئۇرغۇچى بارلىق قېرىنداشلىرىغا
ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىدا خىزمەتتە ئۇرغان بولسا، 8 ئۇنداقتا
(مەيلى ئۇ ئاتىسىدىن قالغان مىراسىنى سېتىۋەتكەن ياكى سېتىۋەتمىگەن بولسۇن)
ئۇنىڭ يەيدىغان ئۇلۇشى قېرىنداشلىرىنىڭكىدەك بولۇشى كېرەك. 9 سەن
پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن چاغدا، سەن شۇ يەردىكى
ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىنى ئۆگەنمەسلىكىڭ كېرەك. 10 ئاراڭلاردا
ئۆز ئوغلى ياكى قىزىنى ئوتتىن ئوتكۈزىدىغان، پالچىلىق، رەمچىلىك، ئەپسانىيلىك
جادۇگەرلىك 11 ياكى دەمىدىچىلىك قىلغۇچى ياكى جىنكەش، سېھىرگەر ياكى
ئۆلگەنلەردىن يول سوريغۇچى ھېچقانداق كىشى بولمىسۇن؛ 12 چۈنكى بۇنداق
ئىشلارنى قىلىدىغان ھەرقانداق كىشى پەرۋەردىگارغا نەپرەتلىك بولىدۇ؛ بۇ
يىرگىنچلىك ئىشلار تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردىن
ھەيدەپ چىقىرىدۇ. 13 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا ئەيىبسىز مۇكەممەل
بولۇشۇڭ كېرەك؛ 14 چۈنكى سەن زېمىندىن ھەيدەيدىغان بۇ ئەللەر رەمچىلەر
ۋە پالچىلارغا قۇلاق سالىدۇ؛ براق پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئۇنداق
قىلىشقا يول قويمايدۇ. 15 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سىلەر ئۈچۈن ئاراڭلاردىن،
قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماكا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىدۇ؛
سىلەر ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار. 16 بۇ سىلەر ھورەب تېغىدا يىغىلغان
كۈندە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن: «پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى يەنە
ئاڭلىمايلى، بۇ دەھشەتلىك ئوتنى كۆرمەيلى، بولمىسا ئۆلۈپ كېتىمىز» دەپ
تەلەپ قىلغىنىڭلارغا پۈتۈنلەي ماس كېلىدۇ. 17 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ماكا:
«ئۇلارنىڭ ماكا دېگەن سۆزى ياخشى بولدى. 18 مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى
ئارىسىدىن ساكا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزىمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى
ئۇنىڭ ئاغزىغا سالىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپىلىغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ.
19 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ مېنىڭ نامىمدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق
سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالىمەن. 20 ئەمما
مېنىڭ نامىمدا باشباشتاقلىق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا تاپىلىمىغان بىرەر سۆزنى سۆزلىسە
ياكى باشقا ئىلاھلارنىڭ نامىدا سۆز قىلىدىغان پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەر
ئۆلتۈرۈلسۇن. 21 ئەگەر سەن كۆڭلۈڭدە: «پەرۋەردىگار قىلمىغان سۆزنى قانداق
پەرق ئېتىمىز» دېسەڭ، 22 بىر پەيغەمبەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا سۆز قىلغان
بولسا ۋە ئۇ بېشارەت قىلغان ئىش ئوتۇرا چىقمىسا ياكى ئەمەلگە ئاشمىسا،
ئۇنداقتا بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن چىقمىغان؛ شۇ پەيغەمبەر باشباشتاقلىق بىلەن
سۆزلىگەن دەپ، ئۇنىڭدىن قورقما.

19 پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندىكى تائىپىلەرنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ئۈزۈپ تاشلىغان ۋاقتىدا ۋە سىلەر شۇنداقلا ئۆلارنىڭ شەھەرلىرى ۋە ئۆيلىرىدە ئورنىغىنىڭلاردا، **2** سىلەر شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىندا ئۈچ شەھەرنى ئايرىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ **3** شۇنداقلا، ئادەم ئۆلتۈرگەن ھەربىر كىشى شۇ يەرلەرگە، شۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىۋالسۇن دەپ يول ھازىرلاپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار مىراس بولۇشقا سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنىنى ئۈچ رايونغا بۆلىسىلەر. **4** تىرىك قېلىش ئۈچۈن شۇ يەرلەرگە قېچىپ بېرىۋالغان، ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشى ئوغرىلۇقتىن بەلگىلىمە مۇنداق: ـ ئۇ قوشنىسىنى تاسادىپىيلىقتىن ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان، شۇنداقلا ئەسلىدە ئۇنىڭغا ئۈچ-ئاداۋىتى بولمىغان بولسا، شۇ يەرگە قېچىپ بېرىۋالسا بولىدۇ. **5** مەسىلەن، ئۇ قوشنىسى بىلەن ئوتۇن كېسىشكە ئورمانغا كىرگەن بولۇپ، دەرەخنى كېسىشكە پالتىنى كۆتۈرگەندە پالتا بېشى سېپىدىن ئاجراپ كېتىپ قوشنىسىغا تېگىپ كېتىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ قويسا، ئۇنداقتا جاۋابكار كىشى بۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋېلىپ ھايات قالىدۇ؛ **6** بولمىسا، قان قىساسى ئالغۇچى غەزەپ قاينىغاندا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قوغلايدۇ ۋە يول ئۈزۈن بولغاچقا، ئۇنىڭغا يېتىشۇۋېلىپ ئۆلتۈرۈۋېتىشى مۇمكىن؛ ئەمەلىيەتتە، ئۇ كىشى ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس، چۈنكى ئۇنىڭ ئەسلىدە قوشنىسىغا ھېچقانداق ئۈچ-ئاداۋىتى يوق ئىدى. **7** شۇڭا مەن سىلەرگە: «ئۈزۈكلار شۇنداق ئۈچ شەھەرنى ئايرىشىڭلار كېرەك» دەپ ئەمر قىلىمەن. **8** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلغىنىدەك چېگرايىڭلارنى كېڭەيتىشنى، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ۋەدە قىلغان بارلىق زېمىننى سىلەرگە تەقدىم قىلىشنى خالايدۇ؛ **9** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ۋە ئۇنىڭ يوللىرىدا دائىم مېڭىش ئۈچۈن مەن سىلەرگە بۈگۈن تاپىلىغان بۇ ئەمرنى تۇتسا ئالارلا ئۇ شۇنداق قىلىدۇ، ئۇنداقتا سىلەرمۇ ئۈزۈكلار ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەھەردىن باشقا يەنە ئۈچ شەھەرنى قوشىسىلەر. **10** ۋە شۇنداق قىلسا ئالار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىدىغان زېمىن ئارىسىدا ناھەق قان تۆكۈلمەيدۇ ۋە شۇنىڭدەك گەدىنىڭلارغا خۇن گۇناھى چۈشمەيدۇ. **11** لېكىن بىرسى قوشنىسىغا ئۈچ-ئاداۋەت تۇتقان بولسا، پايلاپ ئۈرۈپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۈرۈپ ئۆلتۈرۈۋەتسە ۋە شۇ شەھەرلەردىن بىرىگە قېچىپ بېرىۋالغان بولسا، **12** ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئۈز شەھىرىدىكى ئاقساقاللار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى شۇ يەردىن ياندۇرۇپ كېلىشى كېرەك، ئاندىن ئۇنى ئۆلتۈرۈلسۇن دەپ «قان قىساسى ئالغۇچى»نىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى كېرەك. **13** سەن ئۇنى ھېچ ئايىمغىن، شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلدىن توكۈلگەن گۇناھسىز قاننىڭ دېغىنى تازىلىغان بولىسىلەر؛ ئاندىن ھالىڭلار ياخشى بولىدۇ. **14** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساكا ئىگىلەش ئۈچۈن ئەقدىم قىلىدىغان زېمىندا بۇرۇنقىلار مىراس بېرىكىدە بېكىتكەن، قوشناڭنىڭ پاسىل تېشىنى يۆتكىمەسلىكىڭ كېرەك. **15** مەلۇم جىنايەت ياكى گۇناھ توغرىسىدا بىرسىگە «ئۇ گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىشتا يالغۇز بىرلا گۇۋاھچى بولسا كۆپايە قىلمايدۇ، بەلكى ھەممە ئىش ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن بېكىتىلسۇن. **16** بىرسى توغرۇلۇق «پالانچى-پوكۇنچى گۇناھ قىلغان» دەپ ئەرز قىلىدىغان قارا نىيەتلىك بىر گۇۋاھچى چىقسا، **17** دەۋالىشىپ قالغان ئىككى ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، شۇ كۈنلەردە بولىدىغان كاھىنلار ۋە سوراقچى بەگلەر ئالدىدا ھازىر بولسۇن؛ **18** سوراقچى بەگلەر ئەستايىدىللىق بىلەن تەكشۈرسۇن، ئەگەر ھىيلىقى گۇۋاھچى يالغان گۇۋاھچى بولۇپ، ئۇنى قېرىندىشى توغرۇلۇق يالغان گۇۋاھلىق بەرگەن بولسا، **19** ئۇنداقتا، سىلەر دەل ئۇ قېرىندىشىغا قىلماقچى بولغىنىدەك ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق قىلىڭلار. شۇنداق قىلسا ئالار رەزىللىكنى ئارا ئالاردىن يوقىتىسىلەر. **20** قالغان خەلقمۇ بۇ ئىشنى ئاڭلايدۇ ۋە قورقىدۇ ۋە شۇنداقلا، ئارا ئالاردا ئۇنداق رەزىل ئىشنى يەنە قىلمايدۇ. **21** سىلەر ھېچ رەھىم قىلماڭلار، جانغا جان، كۆزگە كۆز، چىشقا چىش، قولغا قول، پۇتقا پۇت ئېلىنسۇن.

20 ئەگەر سەن دۈشمەنلىرىڭگە جەڭ قىلغىلى چىقىپ، ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنى، شۇنداقلا ئۆزۈڭدىن كۆپ بولغان بىر ئەلنى كۆرسەڭ، ئۇلاردىن ھېچ قورقما. چۈنكى سېنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ كەلگەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى سەن بىلەن بىللىدۇر. **2** سىلەر جەڭگە چىقىش ئالدىدا كاھىن ئۆزى ئالدىغا چىقىپ خەلققە سۆز قىلىپ **3** ئۇلارغا: ئېي ئىسرائىل، ئاڭلاڭلار! سىلەر بۈگۈن دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن سوقۇشۇش ئالدىدا ئۆرۈۋاتىسىلەر. كۆڭۈللىرىڭلار جۈرئەتسىز بولمىسۇن؛ قورقماڭلار، تىترىمەڭلار، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن دەككە-دۈككىگە چۈشمەڭلار، **4** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى دۈشمەنلىرىڭلار ئۈستىدىن غەلبە قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە جەڭگە چىقىدۇ» ـ دەپ ئېيتىسۇن. **5** شۇ چاغدا ئەمەلدارلار خەلققە مۇنداق دېسۇن: ـ «ئارا ئالاردا بىر يېڭى ئۆي سېلىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتىمغان بىرسى بارمۇ؟ ئۇنداقتا ئۇ ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. **6** تەك سېلىپ ئۈزۈمزار بەرپا قىلىپ، تېخى ئۇنىڭ مېۋىسىنى يېمىگەن بىركىم بارمۇ؟ بار بولسا ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كېتىپ، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى [خۇداغا] ئاتىشى مۇمكىن. **7** بىر قىز بىلەن ۋەدىلەشكەن بولۇپ، تېخى ئۇنى ئۆز ئەرىگە ئالمىغان بىركىم بولسا، ئۇ ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن، بولمىسا ئۇ جەڭدە ئۆلۈپ كەتسە، باشقا كىشى كېلىپ ئۇنى ئۆزىگە خوتۇنلۇققا ئېلىشى مۇمكىن». **8** ئاندىن مەنسەپدارلار خەلققە يەنە سۆزلەپ: «قورقۇپ كەتكەن، جۈرئەتسىز بىركىم بارمۇ؟ ئۇ ئۆيىگە يېنىپ كەتسۇن. بولمىسا قېرىنداشلىرىنىڭ يۈرىكىمۇ ئۇنىڭكىدەك جاساراەتسىز بولۇپ قېلىشى مۇمكىن» دەپ ئېيتىسۇن. **9** ئەمەلدارلار خەلققە سۆزلارنى ئېيتقاندىن كېيىن ئۇلار خەلقنىڭ ئالدىدا يېتەكچىلىك قىلىشقا قوشۇنلارغا سەردارلارنى تىكلىسۇن. **10** سىلەر ھۇجۇم قىلىشقا مەلۇم بىر شەھەرگە يېقىنلاشقىنىڭلاردا ئاۋۋال ئۇنىڭغا سۈلھى توغرىسىدا سۆز قىلىڭلار. **11** ئەگەر ئۇلار سۈلھىنى خالايمىز، دەپ جاۋاب بېرىپ ئۆز دەرۋازىلىرىنى سىلەرگە ئاچسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقان ھەممە خەلق سىلەرگە بېقىنسىز قۇلۇققا ھاشاردا بولىدۇ. **12** لېكىن سىلەر بىلەن سۈلھىگە قىلىشقا ئۇنمىماي، بەلكى سىلەر بىلەن جەڭ قىلماقچى بولسا سىلەر ئۇنى قورشاڭلار. **13** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندا ئۇنىڭدىكى ھەربىر ئەركەكنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈڭلار؛ **14** لېكىن ئايالار بىلەن بالىلىرى، كالا بىلەن شەھەردىكى ھەممە نەرسىنى، يەنى بارلىق غەنىيمەتنى ئۆزۈڭلارغا ئولجا قىلىپ ئېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈز دۈشمەنلىرىڭلاردىن سىلەرگە ئېلىپ بەرگەن ئولجىدىن يەپ سۈيۈنىسىلەر. **15** سىلەردىن يىراقتا بولغان، [زېمىنغا ئەۋە بولمىغان] ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىگە شۇنداق قىلىڭلار. **16** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنىدىكى ئەللەرنىڭ شەھەرلىرىنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئېچىدىكى تىنىقى بار ھېچ نەرسىنى تىرىك قويماي، **17** بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بۇيرۇغاندەك ھىتتىيلار بىلەن ئامورىيلار، قاناۋانىيلار بىلەن پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار بىلەن يەبۇسىيلارنىڭ ھەممىسىنى تەلتۈكۈس يوقىتىشىڭلار كېرەك. **18** بولمىسا، ئۇلار ئۈز ئىلاھلىرىغا چوقۇنۇشتىكى ھەممە يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى سىلەرگە ئۆگىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا گۇناھ قىلدىغان بولىسىلەر. **19** بىر شەھەرنى ئىگىلەش ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت جەڭ قىلىپ قورشاپ ئۇرۇشقا توغرا

كەلسە، ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى دەرەخلەرنى پالتا بىلەن كېسىپ ۋەيران قىلماڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يېسەڭلار بولىدۇ. شۇڭا ئۇلارنى كەسمەڭلار؛ چۈنكى دالادىكى دەرەخلەر قورشۇۋلىش كېرەك بولغان ئادەممىدى؟ **20** لېكىن سىلەر مېۋىلىك دەرەخ ئەمەس دەپ بىلگەن دەرەخلەرنى كېسىپ يوقىتىپ، سىلەر بىلەن سوقۇشقان شەھەرنى ھۇجۇم قىلىپ غۇلىتىشقا شۇ دەرەخلەردىن ئىستىھكام-پوتەيلەرنى ياسىساڭلار بولىدۇ.

21 ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، دالادا ئۇلتۇرۇلگەن بىر جەسەت تېپىلسا، ئەمما ئۇنى ئۇلتۇرگەن ئادەم مەلۇم بولمىسا، **2** ئاقساقاللىرىڭلار بىلەن سوراقچى بەگلىرىڭلار چىقىپ ئۇلۇك تېپىلغان يەر بىلەن ئەتراپىدىكى شەھەرلەرنىڭ ئارىلىقىنى تولچىسۇن؛ **3** ئۇلتۇرۇلگۇچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى بولسا ئىشقا سېلىنمىغان، بويۇنتۇرۇقۇز سېلىنمىغان ئىنەك تېپىپ كەلسۇن؛ **4** شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئىنەكنى سۇيى توختىماي ئاقىدىغان، ھەيدىلىپ تېرىلمىغان بىر جىلغىغا ئېلىپ بېرىپ، شۇ جىلغىنىڭ تۆزىدە ئىنەكنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇۋەتسۇن؛ **5** شۇ چاغدا لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلار ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى تۆزىنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەختـبەركەت تىلەشكە تاللىغاندۇر. ھەربىر دەۋا ۋە ھەربىر تاياق جازاسى ئۇلارنىڭ سۆزى بويىچە كېسىلسۇن. **6** ئۇلتۇرۇلگۇچىنىڭ جەسىتىگە ئەڭ يېقىن شەھەردىكى ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى شۇ جىلغىغا كېلىپ، بوينى سۇندۇرۇلغان ئىنەكنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قوللىرىنى يۇيۇپ **7** گۇۋاھلىق بېرىپ: «قوللىرىمىز بولسا بۇ قانىنى تۆكمىدى، كۆزلىرىمىز بۇ ئىشنى كۆرمىدى؛ **8** ئەي پەرۋەردىگار، سەن ئۆزۈڭ ھۆرلۈك بەدىلى تۆلەپ قۇتقۇزغان خەلقىڭ ئىسرائىلنى كەچۈرگەيسەن ۋە ناھەق ئاققان قانىڭ گۇناھىنى ئىسرائىل خەلقىگە ئارتمىغايسەن» ـ دېسۇن؛ شۇنداق قىلىپ بۇ قان گۇناھىغا كەفارەت كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. **9** سىلەر شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە توغرا بولغانىنى قىلىپ ناھەق تۆكۈلگەن قانىڭ گۇناھىنى ئۆزۈڭلاردىن چىقىرىۋەتكەن بولىسىلەر. **10** ئەگەر سىلەر دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلغىلى چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇلارنى قولۇڭلارغا بەرگەچ، ئۇلاردىن ئەسىر ئالغان بولساڭلار، **11** بۇ ئەسىرلەرنىڭ ئارىسىدا چىرايلىق بىر ئايالنى كۆرۈپ، كۆكۈلۈڭ ئۇنىڭغا چۈشۈپ، ئۇنى ئەمرىڭگە ئېلىشنى خالىساڭ، **12** ئۇنداقتا ئۇنى ئۆيۈڭگە ئېلىپ بارغىن؛ ئۇ چېچىنى چۈشۈرۈپ، تىرناقلىرىنى ياساپ، **13** ئەسىرلىكتە كىيگەن كىيىملىرىنى سېلىپ، ئۆيۈڭدە ئولتۇرۇپ تولۇق بىر ئاي ئاتا-ئانىسى ئۈچۈن ماتەم تۇتسۇن؛ ئاندىن سەن ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلىپ ئۇنىڭغا ئەر بولساڭ بولىدۇ. **14** كېيىن، ئەگەردە كۆكۈلۈڭ ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇ قەيەرنى خالىسا، بارغىلى قويۇشۇڭ كېرەك؛ ئۇنى پۇلغا ساتمىغىن ۋە ئۇنىڭغا دېدەكتەك مۇئامىلە قىلمىغىن، چۈنكى سەن ئۇنىڭغا يېقىنلىق قىلىپ ئۇيات قىلغانىسەن. **15** ئەگەر بىرسىنىڭ ئىككى ئايالى بولۇپ ئۇلارنىڭ بىرىگە ئامراقلىق، يەنە بىرىگە ئۆچلۈك قىلغان بولسا ۋە ئامراق ۋە ئۆچ بولغان ھەر ئىككىسىدىن ئوغۇل ئوغۇلغان بولسا، ئۇنجىسىنى ئۆچ ئايالدىن تاپقان بولسا **16** ئۇنداقتا ئۇ كىشى ئوغۇللىرىغا بارىنى مىراس ئۈچۈن ئۈلەشتۈرۈپ بەرگەن كۈندە ئۆچ ئايالىنىڭ ئوغلى، يەنى ئۇنىڭ ئۇنىچە ئوغلىنىڭ ئورنىغا ئامراق ئايالىنىڭ ئوغلىنى ئۇنىچە ئوغۇللۇققا قويۇشقا بولمايدۇ. **17** ئۇ يەلكى ئۆچ ئايالىنىڭ ئوغلىنى ئۇنىچە ئوغلۇم دەپ ئېتىراپ قىلسۇن؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتى بار ۋاقتىدىكى دەسلەپكى مېۋىسىدۇر؛ ئۇنىچە ئوغۇللۇق ھوقۇقى ئۇنىڭكى بولغاچقا، ئاتىسى بارلىق مال-مۈلۈكتىن ئۇنىڭغا ئىككى ئۈلۈش مىراس بەرسۇن. **18** ئەگەر بىرسىنىڭ باشباشتاق ۋە ئىتائەتسىز ئوغلى بولسا، ئۇ نە ئاتىسىنىڭ سۆزىگە، نە ئانىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ھەتتا تاياق-تەربىيىمۇ كار قىلماي، ئۇلارنىڭ گېپىنى يەنىلا ئاڭلىمىسا، **19** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى تۇتۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ قېشىغا كەلتۈرسۇن؛ **20** ئۇلار شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئەرز قىلسىپ: ـ «بۇ ئوغلىمىز باشباشتاقلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سۆزىمىزنى ئاڭلىماي يۈرىدۇ؛ ئۇ نەپسى يامان، شاراباخور بولۇپ قالدى» دەپ ئېيتسۇن. **21** شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ھەممە خەلقى بىر بولۇپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرسۇن. سىلەر بۇ يول بىلەن ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر؛ پۈتكۈل ئىسرائىل بۇ ئىشنى ئاڭلاپ قورقىدىغان بولىدۇ. **22** ئەگەر بىرسى ئۆلۈم جازاسىغا لايىق گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۆلتۈرۈلگەن بولسا ۋە جەستىنى بىر دەرەخكە ئېسىپ قويغان بولساڭلار، **23** ئۆلۈگ كېچىچە دەرەختە قالمىسۇن؛ قاندىقالا بولمىسۇن، سىلەر دەرەخكە ئېسىلغۇچىنى شۇ كۈندە كۆمۈۋېتىڭلار (چۈنكى كىمدەكىم [دەرەخكە] ئېسىلغان بولسا، خۇدا تەرىپىدىن لەنەتكە قالدۇرۇلغان كىشى ھېسابلىنىدۇ). شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىننى بۇلغىمىغان بولىسىلەر.

22 سەن قېرىندىشىڭنىڭ كالىسى يا قوينى ئېزىپ كەتكىنىنى كۆرسەڭ، چاتىقىڭ بولماي يۈرمە؛ قاندىقالا بولمىسۇن، ئۇنى قېرىندىشىڭنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ بەر. **2** ئەگەردە قېرىندىشىڭ ساڭا يېقىن ئولتۇرمىسا ۋە ياكى ئىگىسىنى تونۇمىساڭ، شۇ ھايۋانىنى ئۆز ئۆيۈڭگە ئېلىپ كېلىپ، قېرىندىشىڭ ئۇنى ئىزدەپ كەلگۈچە ئۆزۈڭ ساقلاپ ئاندىن ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ بەرگىن. **3** سەن ئوخشاشلا ئۇنىڭ يېتىكىن ئېشىكى ياكى كىيىملىرىنمۇ شۇنداق قىل؛ شۇندىقالا قېرىندىشىڭنىڭ ھەرقانداق يېتىكەن نەرسىسىنى تېپىۋالساڭ، ئۇنىمۇ شۇنداق قىلغىن؛ سەن ئۆزۈڭنى بۇ ئىشتىن قاچۇرمىغىن. **4** ئەگەر قېرىندىشىڭنىڭ ئېشىكى ياكى كالىسىنىڭ يولدا يېقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرسەڭ، سەن بۇ ئەھۋالدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغىن؛ قېرىندىشىڭغا ياردەملىشىپ ئۇلغىنى تارتىپ ئۆرغۈزغىن. **5** ئايال كىشى بولسا ئەرلەرنىڭ كىيمىنى كىيمىسۇن؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا ئەر كىشى ئايال كىشىنىڭ كىيمىنى كىيمىسۇن؛ چۈنكى كىمكى شۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك بولىدۇ. **6** ئەگەر سەن يولدا كېتىۋېتىپ، بىر دەرەختە يا كى يەردە باللىرى يا كى تۇخۇملىرى بولغان قۇشنىڭ ئۇۋىسىغا ئۇچرىساڭ، ئانىسى تۇخۇم يا كى باللىرىنى بېسىپ ياتقان بولسا، ئانا-باللىرىنى بىراقلا ئالمىغىن؛ **7** ھېچ بولمىغاندا سەن ئانىسىنى قويۇۋېتىپ، باللىرىنلا ئالساڭ بولىدۇ؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولۇپ ئۇزۇن ئومۇر كۆرىسەن. **8** يېڭى بىر ئۆي سالساڭ، ئۆگزەڭگە بىر توسما تام ياسىغىن؛ بولمىسا بىرسى ئۇنىڭدىن يىقىلىپ چۈشسە، ئۆزۈڭگە قان ئۆتكۈلۈش گۇناھىنى كەلتۈرۈشۈڭ مۇمكىن. **9** ئۈز ئۈزۈمزارلىقىڭغا ئىككى خىل ئۇرۇق چاچمىغىن؛ بولمىسا بىرىغىنىڭنىڭ ھەممىسى ۋە ئۈزۈمزارلىقىنىڭ مەھسۇلاتلىرى بۇلغانغان ھېسابلىنىدۇ. **10** سەن كالا بىلەن ئېشەكنى بىرگە قوشۇپ يەر ھەيدىمىگىن. **11** يۈڭ ۋە كاتاپتىن ئىبارەت ئىككى خىل يېپتىن توقۇلغان كىيىمنى كىيمىگىن. **12** سەن يىپىنغان تونۇڭنىڭ تۆت بۇرجىگىگە پۇپۇك قويغىن. **13** ئەگەر بىرى خوتۇن ئېلىپ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ، **14** ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلاپ، ئەرز قىلىپ: «مەن بۇ خوتۇننى ئالدىم، لېكىن ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلسام ئۇنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دېسە، **15** ئۇنداقتا قىزنىڭ ئاتا-ئانىسى قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتىنى ئېلىپ شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا كەلتۈرسۇن، **16** ئاندىن قىزنىڭ ئاتاسى ئاقساقاللارغا سۆز قىلىپ: «مەن قىزىمنى بۇ كىشىگە خوتۇنلۇققا بەردىم، لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا ئۆچ بولۇپ قالدى؛ **17** ۋە

مانا، ئۇ ئۇنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، بەتنام چاپلاپ ئەرز قىلىپ: «قىزىڭنىڭ قىز ئەمەسلىكىنى بىلدىم» دەيدۇ. براق مانا قىزىمنىڭ پاكلىق ئىسپاتى!» دەپ، ئىسپات رەختنى ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېيىپ قويىدۇ. **18** ئۇ ۋاقىتتا شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى ئېرىنى تۇتۇپ ئۇنىڭغا تاياق-تەربىيە بېرىپ، **19** ئىسرائىلدىكى بىر پاك قىزنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ، ئۇنىڭغا بەتنام چاپلىدىڭ دەپ، يۈز شەكىل كۈمۈش تولەتسۇن؛ ئاندىن تۆلار يۇلنى قىزنىڭ ئاتىسىغا بەرسۇن دەپ بېكىتىدۇ. ئەمما قىز بولسا شۇ كىشىنىڭ خوتۇنى بولۇپ تۇرۇۋېرىشى كېرەك؛ ئەر پۈتۈن تۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. **20** لېكىن بۇ سۆز راست چىقىپ، قىزنىڭ پاكلىق ئىسپاتى بولمىسا، **21** قىزنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسى ئالدىغا ئاپارسۇن ۋە ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە يۈزۋۇقلۇق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ ئېچىدە شەرمەندىلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ شەھىرىنىڭ ئادەملىرى شۇ يەردە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرسۇن. شۇنداق قىلغىنىڭلاردا سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **22** ئەگەر بىرسى ئېرى بار خوتۇن بىلەن زىنا قىلىپ ئۇنۇلۇپ قالسا، زىنا قىلىشقان ئەر-خوتۇن ئىككىلىسى ئولتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلغاندا ئىسرائىلنىڭ ئېچىدىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **23** ئەگەر بىرسى شەھەردە بىراۋ بىلەن ۋەدىلىشىپ قويغان بىر قىزنى ئۇچراتسا، ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، **24** ئىككىلىسىنى شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا ئېلىپ چىقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار؛ قىز بولسا شەھەردە تۇرۇپ ۋارقىرىمىغىنى ئۈچۈن، ئەر بولسا باشقىسىنىڭ ۋەدىلەشكەن قىزى بىلەن ياتقىنى ئۈچۈن ئولتۇرۇلسۇن. شۇنداق قىلىپ، سىلەر ئۆزۈڭلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **25** ئەگەر ئەر كىشى باشقىسى بىلەن ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا ئۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتسا، پەقەت قىز بىلەن ياتقان ئەر كىشى ئولتۇرۇلسۇن. **26** قىزغا بولسا، ھېچنېمە قىلماڭلار، چۈنكى قىزنىڭ ئۆزىدە ئۆلۈمگە لايىق ھېچ گۇناھ يوق. بۇ ئىش بولسا بىرسى قوشنىسىغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكەنگە ئوخشاش ئىشتۇر. **27** چۈنكى ئۇ باشقىسىغا ۋەدىلەشكەن قىزنى دالادا ئۇتۇۋالغاندا، قىز توۋلىغان بولسىمۇ ئۇنى قۇتقۇزغۇدەك كىشى تېپىلمىغان. **28** ئەگەر بىرسى بىرەر ئەر بىلەن ۋەدىلەشمىگەن قىزنى ئۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن يېتىپ ھەر ئىككىسى ئۇتۇلسا، **29** قىز بىلەن ياتقان ئادەم قىزغا يېقىنچىلىق قىلىپ خار قىلغىنى ئۈچۈن قىزنىڭ ئاتىسىغا ئەللىك شەكەل كۈمۈش بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن قىزنى ئۆزىگە خوتۇن قىلىپ ئېلىشى كېرەك؛ ئۇ پۈتكۈل تۆمرىدە ئۇنى قويۇپ بەرسە بولمايدۇ. **30** ھېچكىم ئاتىسىنىڭ خوتۇنىنى ئالماسلىقى كېرەك، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچماسلىقى كېرەك.

23

كىمكى سوقۇلۇش ياكى كېسىلىش تۈپەيلىدىن ئاختا قىلىۋېتىلگەن بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. **2** كىمكى ھارامدىن تۇغۇلغان بولسا پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرەلمەس؛ ئوننىچى ئەۋلادىغىچە مۇنداقلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن. **3** ھېچبىر ئاممونى ۋە يا ھېچبىر موئابىي پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن؛ ئوننىچى ئەۋلادىغىچە ئۇلاردىن ھېچكىم پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىگە ھەرگىز كىرمىسۇن. **4** سەۋەب شۇكى، سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا ئۇلار ئالدىڭلارغا يېمەكلىك، سۇ ئېلىپ چىقمىدى ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىشقا سىلەرنى قارغىسۇن دەپ، ئارام-ناھارائىمدىكى پېتورلۇق بېتورنىڭ ئوغلى بالائامنى ياللىدى. **5** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا بالائامنىڭ سۆزىنى ئاڭلىماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن قارغىشنى بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە مۇھەببەت باغلىغان. **6** سىلەر ھەممە كۈنلىرىڭلاردا [ئاممونىلار ۋە موئابىيلار]نىڭ ئامان-ئېسەنلىكى ۋە بەختىنى ھەرگىز ئىستىمەڭلار. **7** لېكىن ئېدومىيلار قېرىندىشىڭلار بولغاچ، ئۇلارغا نەپرەت بىلەن قارىماڭلار. مىسىرلىقلارغىمۇ نەپرەت بىلەن قارىماڭلار، چۈنكى سىلەر ئۇلارنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ئۇرغاندىڭلار. **8** بۇلارنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلادىدىن تۇغۇلغان بالىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەت جامائىتىگە كىرسە بولىدۇ. **9** دۈشمەنلىرىڭگە قارشى جەڭگە چىقىپ چېدىر تىكىسەڭ، ھەرخىل ناپاكلىقتىن ئېھتىيات قىلغىن. **10** ئەگەر ئارا كاڭلاردا كېچىسى بىرسى چۈشىدە شەيتان تاللاپ ناپاك بولغان بولسا، ئۇ چېدىرگاھدىن چىقىپ كەتسۇن؛ چېدىرگاھقا ئۇدۇللا كىرمىسۇن؛ **11** كەچقۇرۇن كىرگەندە ئۇ سۇغا چۈشۈپ، كۈن پاتقاندا چېدىرگاھىغا يېنىپ كىرسۇن. **12** [ھاجىتىڭلار] ئۈچۈن چېدىرگاھنىڭ سىرتىدا بىر جايىڭلار بولسۇن؛ تەرەتكە شۇ يەرگە بېرىڭلار. **13** سايمانلىرىڭ ئېچىدە بىر گۇرجەك بولسۇن؛ سەن سىرتتا تەرەتكە ئولتۇرساڭ، ئۇنىڭ بىلەن ئورەك كولاپ تەرىتكىنى كۆمۈۋەت. **14** چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇشقا، دۈشمەنلىرىڭنى ئالدىڭلارغا تاپشۇرۇشقا چېدىرگاھىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىدۇ؛ شۇڭا سېنىڭ چېدىرگاھىڭ پاك بولسۇن. بولمىسا ئۇ سېنىڭكىدە بىرەر پاسكىنىلىق كۆرسە سەندىن ئايرىلىپ كېتىشى مۇمكىن. **15** ئۆز خوجىسىدىن قېچىپ يېنىڭغا كەلگەن قۇلنى ئۆز خوجىسىغا تۇتۇپ بەرمىگىن. **16** ئۇ ئارا كاڭلاردا سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇپ، قايسى شەھەرنىڭ دەرۋازىسى ئېچىدە قايسى يەرنى تاللىسا، شۇ يەردە تۇرسۇن. سىلەر ئۇنىڭغا زۇلۇم قىلماڭلار. **17** ئىسرائىلنىڭ قىزلىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە بولمىسۇن، ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئارىسىدا ھېچبىر پاھىشە ھەزىلەك بولمىسۇن. **18** بىر قەسەمنى بەجا كەلتۈرمەك ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە پاھىشىنىڭ پۇلىنى ياكى ھەزىلەكنىڭ پۇلىنى كەلتۈرمىگىن؛ چۈنكى بۇ ئىككىسى پەرۋەردىگار خۇدايىڭىنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىكتۇر. **19** سىلەر ئۆز قېرىندىشىڭلاردىن ئۆسۈم ئالماڭلار، پۇلنىڭ ئۆسۈمى بولسۇن، ئاشلىقنىڭ ئۆسۈمى بولسۇن ياكى ھەرقانداق ئۆسۈم ئالغىدەك باشقا نەرسىنىڭ ئۆسۈمىنى ئالساڭلار بولمايدۇ. **20** ئەمما چەتئەللىكتىن ئۆسۈم ئالساڭلار بولىدۇ، لېكىن قېرىندىشىڭلاردىن ھېچ ئۆسۈم ئالماڭلار. شۇنداق قىلساڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئۇنى ئىگىلىشكە كىرىدىغان زېمىندا، قوللىرىڭلارنىڭ بارلىق ئەمگىكىدە سىلەرگە بەركەت بېرىدۇ. **21** سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئالدىدا بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلغان بولساڭ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ھايال قىلما. بولمىسا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنى سەندىن تەلەپ قىلغىندا گۇناھكار بولىسەن. **22** لېكىن ئەگەر سەن بىر نەرسىنى ئاتاشقا قەسەم قىلمىساڭ، ئۇ ساڭا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ. **23** ئاغزىڭدىن چىققانغا ئەمەل قىلغىن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا قەسەم قىلىپ ئاتىغىنىڭنى، يەنى ئاغزىڭنىڭ سۆزى بويىچە ئىختىيارىي ھەدىيەڭنى سۈنۈشۈڭ كېرەك. **24** سەن قوشناڭنىڭ تاللىقىغا كىرسەڭ خالىغىنىڭچە يەپ تويۇن، ئەمما قاچا-قۇچاڭغا ئېلىپ ماڭمىغىن. **25** قوشناڭنىڭ پىشقان زىرائەتلىكىگە كىرسەڭ، قولۇڭ بىلەن زىرائەتنىڭ بېشىنى ئۈزۈپ ئالساڭ بولىدۇ؛ ئەمما قوشناڭنىڭ زىرائەتلىرىگە ئورغاق سالغۇچى بولما.

24

ئەگەر بىرسى بىر ئايالنى ئەمرىگە ئالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا بىرەر سەت ئىشنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن سۈيۈنمىسە، ئۇنداقتا ئۇ تالاق خېتىنى يېزىپ، ئۇنىڭ قولىغا بېرىشى كېرەك؛ ئاندىن ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە بولىدۇ. **2** ئايال ئۇنىڭ ئۆيىدىن چىققاندىن كېيىن باشقا ئەرگە تەگسە بولىدۇ. **3** بۇ ئىككىنچى ئەرمۇ ئۇنى يامان كۆرۈپ، تالاق خېتىنى يېزىپ قولىغا بېرىپ ئۇنى ئۆز ئۆيىدىن چىقىرىۋەتسە ياكى ئۇنى ئالغان ئىككىنچى ئېرى ئولۇپ كەتسە **4** ئۇنى قويۇپ بەرگەن ئاۋۋالقى ئېرى ئۇنى ناپاك ھىسابلاپ، ئىككىنچى قېتىم خوتۇنلۇققا ئالمىسۇن؛ چۈنكى ئۇنداق قىلسا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك ئىش بولىدۇ. سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىننىڭ ئۆستىگە گۇناھ يۈكلىمىگىن. **5** ئەگەر بىركىم يېكىدىن خوتۇن ئالغان بولسا ئۇنىڭغا نە جەڭگە

چقىش، نە باشقا بىرەر ئىشقا بۇيرۇلمىسۇن؛ ئۇ بەلكى ئالغان خوتۇنىنى خۇش قىلىش ئۈچۈن بىر يىلغىچە ئەركىن-ئازاد بولۇپ ئۆيىدە ئولتۇرسۇن. **6** ھېچكىم يارغۇنچاق يا كى تۈگمەننىڭ ئۈستى تېشىنى كاپالەتكە ئالمىسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش بىرسىنىڭ ھاياتىنى كاپالەتكە ئالغاندەك بولىدۇ. **7** ئەگەر بىركىم ئىسرائىللاردىن بولغان قېرىندىشىنىڭ بىرنى بۇلاپ كېلىپ، ئۇنى قۇلدەك ئىشلەتسە ۋە يا كى ئۇنى سېتىۋەتسە شۇ بۇلاكچى ئولتۇرۇلسۇن؛ سىلەر شۇنداق قىلساكلار تاراكلاردىن رەزىللىكنى چىقىرىۋېتىسىلەر. **8** پېسە-ماخاۋ ۋاباسى پەيدا بولسا، ئۆزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار، لاۋۋى كاھىنلارنىڭ سىلەرگە بارلىق كۆرسەتكىنىنى قىلىڭلار؛ مەن ئۇلارغا قانداق ئەمر قىلغان بولسام شۇنىڭغا كۆڭۈل قويۇپ ئەمەل قىلىڭلار. **9** مىسردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يولدا مەرىيەمگە قانداق قىلغىنىنى ئەسكە ئېلىڭلار. **10** ئەگەر سەن ئۆز بۇرادەر-قوشنىڭغا قەرز بەرسەڭ، كاپالەت ئېلىش ئۈچۈن ئۆيىگە كىرمىگىن؛ **11** بەلكى تاشقىرىدا تۇرۇپ تۇر، ساڭا قەرزدار كىشى ئۆزى ساڭا بېرىدىغان كاپالەتنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقسۇن. **12** شۇ كىشى يوقسۇل بولسا سەن ئۇنىڭدىن كاپالەتكە ئالغان [كىيىمنى] يېيىنىپ ئۇخلىمىغايسەن؛ **13** ھېچ بولمىغاندا سەن بەلكى كاپالەتنى كۈن پاتقاندا ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەرگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئۇ ئۆز تونىنى يېيىنىپ ئۇخلىغاندا، ساڭا بەخت-بەركەت تىلەيدۇ. شۇنداق قىلساڭ بۇ ئىش ساڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىق سانىلىدۇ. **14** ئاجىز، نامراد مەدىكارنا ناھەقلىق قىلما، مەيلى ئۇ قېرىنداشلىرىڭلاردىن بولسۇن يا كى يېزا-شەھەرلىرىڭلاردا ئۆزىڭنى مۇساپىرلاردىن بولسۇن. **15** ئۇ نامراتلىقتىن ئۆز ھەققىگە ئىنتىزار بولغاچقا، ئۇ ئىشلىگەن شۇ كۈنى كۈن پېتىشتىن بۇرۇن ھەققىنى چوقۇم بەرگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنىڭ ئوغرا كۈڭا پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرىدۇ، بۇ ئىش گۇناھ بولۇپ بېشىڭغا چۈشىدۇ. **16** بالىلىرىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئاتا ئۆلتۈرۈلمىسۇن، بالىلارمۇ ئاتىنىڭ جىنايىتى ئۈچۈن ئۆلتۈرۈلمىسۇن؛ بەلكى جىنايىتى بار بولغان ھەربىر كىشى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈم جازاسىنى تارتسۇن. **17** سەن مۇساپىر يا كى يېتىم ئوغرىسىدىكى ھۆكۈمنى بۇرمىلىما؛ تۇل ئايالنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنمۇ كاپالەتكە ئالما، **18** بەلكى ئۆزۈڭنىڭ مىسردا قۇل بولۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن ھۆر قىلىپ قۇتقۇزۇپ كەلگىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن. **19** سەن ئېتىزلىقىڭنىڭ ھوسۇلىنى يىغقىنىڭدا بىر باغ ئۈچىنى ئۈتىۋېتىپ قالغان بولساڭ، ئۇنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن يېنىپ بارمىغىن؛ ئۇ ئۈنچە مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنىڭ قوللىرىڭنىڭ بارلىق ئەمگىكىنى بەركەتلەيدۇ. **20** زەيتۇن دەرىخىڭنى قاققىنىڭدىن كېيىن شاخلىرىدا قالغانلىرىنى قايتا قاقما؛ قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. **21** ئۆزۈمزارلىقىڭنىڭ ئۈزۈملىرىنى يىغىپ بولغاندىن كېيىن ۋاشاڭ قىلمىغىن. قالدۇقلىرى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇنغا تەگسۇن. **22** ئۆزۈڭنىڭ مىسىر زېمىنىدا قۇل بولغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگىن؛ شۇڭا مەن ساڭا بۇنىڭغا ئەمەل قىلغىن دەپ بۇيرۇيمەن.

25 ئەگەر ئىككى كىشى بىرنەرسىنى تالىشىپ قېلىپ، ھۆكۈم بېرىشنى تەلەپ قىلىپ سوت ئالدىغا كەلسە، ئۇنداقتا سوراقچىلار دەۋاغا ھۆكۈم چىقىرىپ ھەقدارنى ھەق، گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھكار دەپ جاكارلىسۇن. **2** ئەگەر گۇناھكار ئادەم دەررىگە لايىق بولسا، سوراقچى ئۇنى ئۆزىنىڭ ئالدىدا يەرگە ياتقۇزۇپ، ئۇنىڭ قىلغان گۇناھىغا لايىق ساناپ دەررىلىسۇن. **3** لېكىن پەقەت قىرىق دەررىلا ئۇرۇلسۇن؛ شۇنىڭدىن زىيادە ئۇرۇلمىسۇن، كۆپ ئۇرۇلسا شۇ قېرىندىشىڭ كۆز ئالدىڭدا كەمىستىلگەن بولىدۇ. **4** سەن خامان تېپىۋاتقان كالىنىڭ ئاغزىنى بوغمىغىن. **5** ئەگەر بىر يەردە ئۆرىدىغان قېرىنداش ئاكا-ئىنىلارنىڭ بىرى بالا يوزى كۆرمەي ئۆلۈپ كەتسە، ئۇلىگەن كىشىنىڭ ئايالى يات بىر كىشىگە تەگمىسۇن؛ بەلكى ئۇنىڭ ئېرىنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ، بىرتۇغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلسۇن؛ **6** ئۇلىگەن قېرىندىشىنىڭ ئىسمى ئىسرائىلدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن ئايالىنىڭ ئۈنجى بالىسىغا ئۇنىڭ ئىسمى قويۇلسۇن. **7** لېكىن ئەگەر بۇ كىشى ئايالىنىڭ ئۈنجى بالىسىنى خالىمىسا، يەڭگىسى [شەھەر] دەرۋازىسىدىكى ئاقساقالىلارنىڭ قېشىغا بېرىپ: «ئېرىمنىڭ بىرتۇغقان قېرىندىشى ئۆز قېرىندىشىنىڭ ئىسمىنى ئىسرائىلدا قالدۇرۇشقا ئۈمىدى، ئۇ مەن ئۈچۈن بىرتۇغقان قېرىنداشلىق بۇرچىنى ئادا قىلمىشقا ئۈمىدى»، دەپ ئېيتسۇن. **8** ئاندىن ئۇنىڭ شەھىرىدىكى ئاقساقالىلار ئۇنى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلسۇن؛ ئەگەر ئۇ: «مەن ئۇنى خوتۇنلۇققا ئېلىشنى خالىمايمەن»، دەپ چىڭ تۇرۇۋالسا، **9** يەڭگىسى ئاقساقالىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ پۇتىدىن كەشىنى سالدۇرۇپ، يۈزىگە تۈكۈرۈپ: «بىر تۇغقان قېرىندىشى ئۆچۈن ئائىلە قۇرۇشقا ئۈمىگەن كىشىگە شۇنداق قىلىنسۇن!» دەپ جاكارلىسۇن. **10** شۇ كىشىنىڭ نامى ئىسرائىلنىڭ ئىچىدە: «كەشى سېلىنغۇچىنىڭ ئۆيى» دەپ ئاتالسۇن. **11** ئەگەر ئىككى ئادەم بىر-بىرى بىلەن ئۇرۇشۇپ قالغىنىدا بىرىنىڭ ئايالى ئۆز ئېرىگە ياردەملىشىپ ئېرىنى ئۇرغۇچىنىڭ قولىدىن ئاجراتماقچى بولۇپ، قولىنى ئۇزىتىپ ئۇرغۇچىنىڭ جان يېرىنى ئۇتۇۋالسا، **12** ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭغا ھېچ رەھىم قىلماي قولىنى كېسىۋەتىڭ. **13** سېنىڭ خالىتاڭدا چوڭ-كىچىك ئىككى خىل تارازا تېشى بولمىسۇن. **14** ئۆيۈڭدە چوڭ-كىچىك ئىككى خىل ئېفاھ ساقلىما. **15** تارازا تېشىڭ توپىتوغرا، دۇرۇس بولسۇن؛ ئېفاھىڭمۇ توپىتوغرا، دۇرۇس بولسۇن. شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىندا تۇمرۇڭ ئۇزۇن بولىدۇ. **16** چۈنكى كىمكى شۇنداق ئىشلار قىلسا، كىمكى ناھەق ئىش قىلسا، خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يىرگىنچلىك سانىلىدۇ. **17** مىسردىن چىقىپ كېلىۋاتقىنىڭلاردا ئامالەكلەرنىڭ سىلەرگە نېمە قىلغىنىنى ئېسىڭلاردا ئۇنۇتماڭلار، **18** ئۇلار خۇدادىن قورقماي، يولدا سىلەرگە ئۇچراپ، سىلەر ھېرىپ-چارچاپ ھالىڭلار قالمىغان چاغدا، كەينىڭلاردا قالغان ئاجىز كىشىلەرنى ئۇرۇپ يوقاتمىدىمۇ؟ ئۇ خۇدادىن ھېچ قورقمىدى. **19** شۇڭا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مىراسىڭ بولسۇن دەپ ساڭا ئىگىلەشكە بېرىدىغان زېمىندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئەتراپىڭدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىڭدىن ئامانلىق بەرگىنىدە، ئامالەكلەرنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدە ئەسلەمگۈدەك دەرىجىدە ئۆچۈرۈۋۆەت؛ بۇ ئىشنى ئۇنۇتما.

26 سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنغا كىرىپ ئۇنى ئۆزۈڭنىڭ قىلىپ ئىگىلەپ ئولتۇراقلاشقاندا، **2** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بېرىدىغان زېمىنىڭ ھوسۇلىنى ئالغاندا، سەن يەرنىڭ دەسلەپكى پىشقان مېۋىسىنى ئېلىپ، سېۋەتكە سېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆز نامىنى قويۇشقا تاللايدىغان جايىغا ئېلىپ بېرىشىڭ كېرەك؛ **3** ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى كاھىننىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار ئۆزى بىزگە بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان زېمىنغا كىردىم، بۈگۈن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا شۇنداق بولغىنىغا گۇۋاھمەن»، دەپ ئېيتىسەن. **4** كاھىن سېۋەتنى قولۇڭدىن ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا قويىدۇ؛ **5** ئاندىن سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دەيسەن: ــ «مېنىڭ ئاتام ئەسلى غېرىب بىر ئارامي ئىدى، مىسرغا چۈشۈپ ئولتۇراقلاشتى، ئۇلار شۇ يەردە سانى ئاز مۇساپىر بولسىمۇ، بارغانسېرى كۆپەيىپ

ئۇلۇغ، كۆچلۈك، چوڭ بىر خەلق بولدى. 6 لېكىن مىسىرلىقلار بىزگە قاتتىق
قوللۇق قىلىپ، زۇلۇم سېلىپ بىزنى ئېغىر ئەمگەككە سالدى. 7 ئەمما بىز
ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىۋىدۇق، پەرۋەردىگار
ئاۋازىمىزنى ئاڭلاپ بىز تارتىۋاتقان خارلىق، جاپا ۋە زۇلۇمغا نەزىرىنى سالدى.
8 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار كۆچلۈك قول ۋە تۇزارتقان بىلەك، دەھشەتلەر ۋە
مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر بىلەن بىزنى مىسىردىن چىقىرىپ 9 بىزنى بۇ
يەرگە ئېلىپ كېلىپ بۇ زېمىنغا، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ تۇرىدىغان
بىر زېمىنغا ئىگە قىلدى! 10 ئەمدى مانا، ئەي پەرۋەردىگار، سەن ماڭا
بەرگەن بۇ زېمىننىڭ مېۋىسىنىڭ دەسلەپكى پىشقىنىنى سېنىڭ قېشىڭغا ئەكەلدىم»،
دەيسەن. شۇلارنى دەپ، سېۋىتنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا
قويۇپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىسەن؛ 11 شۇنداق
قىلىپ سەن ۋە ئېيزىڭدىكىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ سىلەرگە ئاتا قىلغان
ھەممە نېمەتلىرىدىن خۇش بولۇڭلار، ئۆزۈڭ، لاۋىيلار ۋە ئارا ئاڭلاردا تۇرىدىغان
مۇساپىرلار قوشۇلۇپ شادلىنىڭلار. 12 سەن ھەر ئۈچىنچى يىلدا، يەنى
ئوندىن بىرى بولغان ئۇشرە يىلدا ھەممە ھوسۇلۇڭنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇشرە ئايرىپ
بولغاندىن كېيىن، سەن لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارغا
دەرۋازىلىرىڭنىڭ ئىچىدە شۇلاردىن يەپ تويۇنسۇن دەپ بېرىسەن؛ 13 ۋە
سەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا سۆز قىلىپ شۇنداق دەيسەن: «مەن
ئۆيۈمدىن [خۇداغا] مۇقەددەس قىلىنغان نەرسىلەرنى ئايرىپ ئېلىپ چىقىپ،
سەن ماڭا تاپىلىغان ئەمر بويىچە بۇلارنى لاۋىي بىلەن مۇساپىرغا، يېتىم-يېسىر،
تۇل خوتۇنلارغا بەردىم؛ مەن سېنىڭ ئەمرلىرىڭنىڭ ھېچبىرىنى نە بۇزمىدىم،
نە./ھېچقاچان ئۇنۇتمىدىم؛ 14 ماتەم تۇتقانلىرىمدا شۇلاردىن ھېچنېمىنى يېمىدىم،
ناپاك ھالەتتە تۇرۇپ بۇنىڭدىن بىرنېمىنى ئالمىدىم، ئۆلگەن كىشىگە ئاتاپ بۇنىڭدىن
ھېچنېمە بەرمىدىم، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ ھەر
ئىشتا سەن ماڭا ئەمر قىلغىنىڭ بويىچە قىلدىم. 15 ئەمدى سەن مۇقەددەس
ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردىن نەزەر سېلىپ ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنى، شۇنداقلا
ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم بىلەن قىلغان ۋەدەڭ بويىچە، ھەسەل بىلەن سۈت
ئاقىدىغان، بىزگە بەرگەن بۇ زېمىننى بەركەتلىگەيسەن». 16 بۇگۈن پەرۋەردىگار
خۇدايىڭ بۇ بەلگىلىمىلەرگە ھەم ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلىشقا ئەمر قىلدى؛ پۈتۈن
قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئۇلارنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىل. 17 سەن
بۇگۈن پەرۋەردىگارنى ئۆزۈڭنىڭ خۇدايىڭ بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆزىڭ يوللىرىدا
مېڭىشقا، ئۆزىڭ بەلگىلىمىلىرىگە، ئۆزىڭ ئەمرلىرىگە، ئۆزىڭ ھۆكۈملىرىگە ئەمەل
قىلىپ ئۆزىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىشقا قوبۇل قىلدىڭ؛ 18 ۋە پەرۋەردىگار بولسا
بۇگۈن سىلەرنى ئۆزىنىڭ خاس خەلقى بولۇشقا، ئۆزىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئۆتۈشقا
(ئۆ سىلەرگە ۋەدە قىلغاندەك) سىلەرنى قوبۇل قىلدى. 19 شۇنداق بولسا،
ئۆ سىلەرگە ئىززەت، نام-شۆھرەت ۋە شان-شەرەپ بېرىپ، ئۆزى ياراتقان
بارلىق ئەلەردىن سىلەرنى ئۈستۈن قىلدۇ. بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزىڭ ئېيتقىنىدەك،
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن مۇقەددەس بىر خەلق بولىسىلەر.

27

مۇسا ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى خەلققە بۇيرۇپ مۇنداق دېدى:
ـ «مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان بۇ بارلىق ئەمرنى ئۈتۈڭلار. 2 ئىئوردان
دەرياسىدىن ئۆتۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنغا كىرگەن
كۈندە، سىلەر چوڭ-چوڭ تاشلارنى تىكلەپ ئۇلارنى ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار؛
3 ئاندىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋەدە قىلغىنىدەك،
پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ
تۇرىدىغان زېمىنغا كىرىشىڭلار ئۈچۈن دەريادىن ئۆتكىنىڭلەردە، بۇ قانۇننىڭ
ھەممە سۆزلىرىنى شۇ تاشلارغا پۈتۈپ قويۇڭلار. 4 سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن
ئۆتۈپ، مېنىڭ بۇگۈنكى ئەمرىم بويىچە شۇ تاشلارنى ئېبال تېغىدا تىكلەپ، ئۇلارنى
ھاك بىلەن ئاقارتىڭلار. 5 سىلەر شۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۈچۈن
ئۇمۇر ئەسۋاب تەگمىگەن تاشلاردىن قۇربانگاھ ياسىڭلار؛ 6 پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلارنىڭ بۇ قۇربانگاھى يونۇلمىغان، پۈتۈن تاشلاردىن ياسالسۇن؛ ئۆتىڭ
ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇڭلار،
7 ۋە شۇ يەردە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنمۇ سۇنۇڭلار، ئۇلاردىن يەپ پەرۋەردىگار
خۇدايىڭلارنىڭ ھۇزۇرىدا شادلىنىڭلار. 8 سىلەر شۇ تاشلار ئۈستىگە بۇ
قانۇننىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئېنىق پۈتۈپ قويۇڭلار». 9 ئاندىن مۇسا بىلەن
لاۋىي كاھىنلار پۈتكۈل ئىسرائىلغا سۆز قىلىپ: «ئەي ئىسرائىل، شۇك تۇرۇپ
ئاڭلاڭلار! سىلەر بۇگۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ خەلقى بولدۇڭلار.
10 ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن
سىلەرگە تاپىلىغان ئۇنىڭ ئەمرلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىڭلار» ـ دېيىشتى.
11 شۇ كۈنى مۇسا خەلققە ئەمر قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 12 سىلەر ئىئوردان
دەرياسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن، بۇلار، يەنى شىمېئون، لاۋىي، يەھۇدا، ئىسساكار،
يۈسۈپ بىلەن بىنيامىنلار گەرىزىم تېغىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، خەلققە بەخت-
بەركەت تىلىسۇن. 13 بۇلار، يەنى رۇبېن، گاد، ئاشىر، زەبۇلۇن، دان بىلەن
نافتالى ئېبال تېغىنىڭ ئۈستىدە لەنەت ئوقۇشقا تۇرسۇن. 14 ئۆ ۋاقىتنا لاۋىيلار
ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ 15 «كىمكى ھۈنەرۋەرننىڭ
قولى بىلەن بىرەر ئوبىما ياكى قۇيما مەبۇدنى ياساپ چىقسا (پەرۋەردىگار ئالدىدا
يىرگىنچلىك ئىشتۇر!)، ئۇنى يوشۇرۇنچە تىكلەپ قويسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ
جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 16 «كىمكى
ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلمىسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ
ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 17 «كىمكى قوشنىسىنىڭ پاسىل تېشىنى
يۆتكىسە لەنەتكە قالسۇن»، دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى
جاۋابەن: ئامىن! دېسۇن. 18 «كىمكى بىر كورنى يولدىن ئازدۇرسا لەنەتكە
قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن!
دېسۇن. 19 «كىمكى مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ۋە تۇل خوتۇن توغرىسىدىكى
ھۆكۈمنى بۇرمىلىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ
ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 20 «كىمكى ئاتىسىنىڭ خوتۇنى بىلەن
ياتسا، ئاتىسىنىڭ يوتقىنىنى ئاچقان بولغاچقا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن.
ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 21 «كىمكى ھايۋان بىلەن
مۇناسىۋەت قىلسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى
جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 22 «كىمكى ئاتىسىنىڭ قىزى ياكى ئانىسىنىڭ قىزى
بولغان ئۆز ھەمشىرىسى بىلەن ياتسا لەنەتكە قالسۇن» ـ دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن
خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ئامىن! ـ دېسۇن. 23 «كىمكى قېينئانىسى بىلەن
ياتسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن:
ئامىن! ـ دېسۇن. 24 «كىمكى قوشنىسىنى پايلاپ تۇرۇپ يوشۇرۇن ئۆلتۈرسە
لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ
ئامىن! دېسۇن. 25 «كىمكى گۇناھسىز ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن
ھەق ئالسا لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى
جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن. 26 «كىمكى بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي،
ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىشتا چىڭ تۇرمىسا، لەنەتكە قالسۇن» دەپ جاكارلىسۇن.
ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى جاۋابەن: ـ ئامىن! دېسۇن.

28 ئەگەر سەن پەروەردگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ
مەن بۇگۈن ساڭا تاپشۇرىدىغان ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۇلسەڭ،
خۇدايىڭ پەروەردگار سېنى يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنىڭ ئۈستىگە چوڭ
قىلىدۇ، 2 پەروەردگار خۇدايىڭنىڭ سۆزىنى ئاڭلىساڭ بۇ ھەممە بەخت-
بەركەتلەر ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ 3 سەن شەھەردە بەخت-
بەركەتلىك بولىسەن، سەھرادىمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن. 4 بالىياتقۇڭنىڭ
مېۋىسى بىلەن يېرىڭنىڭ مېۋىسى، چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى، يەنى كالاڭنىڭ
نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭ تۇغقىنى بولسا، بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ.
5 سېۋىتىڭ بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ، تەڭنەڭمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ.
6 سەن كىرىسەڭمۇ بەخت-بەركەتلىك بولىسەن، چىقىساڭمۇ بەخت-بەركەتلىك
بولىسەن. 7 ساڭا قارشى چىققان دۈشمەنلىرىڭنى پەروەردگار ئالدىڭدا مەغلۇپ
قىلىدۇ؛ ئۇلار بىر يول بىلەن ساڭا ھۇجۇمغا كېلىپ، يەتتە يول بىلەن ئالدىڭدىن
قاچىدۇ. 8 سېنىڭ ئامبارلىرىڭدا ۋە قولۇڭ بىلەن قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىڭدا
پەروەردگار ئۈستۈڭگە بەخت-بەركەت بېرىۋېدۇ؛ پەروەردگار خۇدايىڭ
ساڭا بېرىدىغان زېمىندا ئۇ سېنى بەركەتلەيدۇ. 9 ئەگەر سەن پەروەردگار
خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتۇپ يوللىرىدا ماڭساڭ، ئۆزى قەسەم بىلەن ساڭا
ۋەدە قىلغاندەك پەروەردگار سېنى تىكلەپ ئۆزىگە مۇقەددەس بىر خەلق
قىلىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە خەلقلەر سېنىڭ پەروەردگارنىڭ
نامى بىلەن ئاتالغىنىڭنى كۆرۈپ سەندىن قورقىدۇ. 11 پەروەردگار سېنى
ياشىنتىدۇ؛ ساڭا بېرىشكە ئاتا-بوۋىلىرىڭغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىندا سېنى
ئۆز بەدىنىڭنىڭ مېۋىسى بىلەن چارپايلىرىڭنىڭ مېۋىسى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنى
مول ۋە بەركەتلىك قىلىدۇ. 12 پەروەردگار سېنىڭ زېمىنىڭغا ئۆز ۋاقتىدا يامغۇر
بېرىپ قوللىرىڭنىڭ ھەممە ئىشلىرىنى بەركەتلەش ئۈچۈن ئۆز خەزىنىسى بولغان
ئاسمانىنى ساڭا ئاچىدۇ؛ ئۆزۈڭ ھېچ كىمدىن قەرز ئالمايسەن، بەلكى كۆپ
ئەللەرگە قەرز بېرىسەن. 13 پەروەردگار سېنى قۇيرۇق ئەمەس، باش قىلىدۇ؛
سەن پەقەت ئۈستى بولۇپ، ئاستى بولمايسەن. ئەگەر مەن سىلەرگە بۇگۈن
تاپىلىغان پەروەردگار خۇدايىڭنىڭ ئەمرلىرىگە قۇلاق سېلىپ، ئۇلارنى ئۈتۈپ
ئەمەل قىلساڭ، 14 شۇنداقلا مەن بۇگۈن سىلەرگە بۇيرۇغان ھەممە سۆزلەرنىڭ
ھېچ بىردىن ئوڭ يا كى سولغا چەتنەپ كەتمىسەڭ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ
قۇللۇقىغا كىرمىسەڭ، شۇنداق بولىدۇ. 15 لېكىن شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر
پەروەردگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان
ئىنىڭ بارلىق ئەمرلىرى بىلەن بەلگىلىمىلىرىنى تۇتمىساڭلار ھەم ئۇلارغا ئەمەل
قىلمىساڭلار، بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى ساڭا ئەگىشىپ ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ: ـ
16 سەن شەھەردە لەنەتكە قالىسەن، سەھرادىمۇ لەنەتكە قالىسەن. 17 سېۋىتىڭ
لەنەتكە قالىدۇ، تەڭنەڭمۇ لەنەتكە قالىدۇ. 18 بالىياتقۇڭنىڭ مېۋىسى، يېرىڭنىڭ
مېۋىسى، كالاڭنىڭ نەسىللىرى ۋە قوي پادىلىرىڭنىڭ تۇغقىنى لەنەتكە قالىدۇ.
19 سەن كىرىسەڭمۇ لەنەتكە قالىسەن، چىقىساڭمۇ لەنەتكە قالىسەن. 20 سېنىڭ
پەروەردگارنى تاشلىغان رەزىل قىلمىشلىرىڭ ئۈچۈن ئۇ سەن يوق قىلىنغۇچە،
تېزدىن ھالاك قىلىنغۇچە، قولۇڭ قىلغان بارلىق ئىشلىرىڭدا سېنىڭ ئۈستۈڭگە
لەنەت، پاراكەندىلىك ۋە دەشنەم چۈشۈرىدۇ. 21 پەروەردگار سەن ئىگىلەشكە
كىرىدىغان زېمىندىن سېنى يوقاتقۇچە ساڭا ۋابا چاپلاشتۇرىدۇ. 22 پەروەردگار
سېنى سىل-ۋابا كېسىلى، كېزىك كېسىلى، يالۇغلۇق كېسىلى ۋە بەزگەك
كېسىلىگە گىرىپتار قىلىپ، قۇرغاقچىلىق، چاۋرىش ئاپىتى ۋە ھال ئاپىتىگە
مۇپتىلا قىلىدۇ. بۇ ئاپەتلەر سەن يوق قىلىنغۇچە سېنى قوغلايدۇ. 23 بېشىڭنىڭ
ئۈستىدىكى ئاسمان مىستەك، ئايىغىڭنىڭ ئاستىدىكى يەر تۇمۇزدەك بولىدۇ.
24 پەروەردگار سېنىڭ زېمىنىڭدا ياغدىغان يامغۇرنى توپا-چاڭ ۋە قۇم قىلىدۇ؛
ئۇلار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئاسماندىن ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. 25 پەروەردگار
ئۆزى سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلىدۇ. سەن ئۇلارغا قارشى
بىر يول بىلەن بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدىن يەتتە يول بىلەن قاچىسەن؛ يەر
يۈزىدىكى ھەممە ئەللەرنى دەككە-دۈككىگە سالىدىغان ئوبيېكت بولۇپ قالىسىلەر.
26 ئۇلۇكلىرىڭلار ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار بىلەن يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا
يەم بولىدۇ؛ ئۇلارنى ھەيدەپ ئىندىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 27 پەروەردگار
سېنى مىسىردىكى ساقايماس يارا-چاقلىرى، چىقان-ھۈررەكلەر، تەمرەتكە،
قېچىشقاق بىلەن ئۇرىدۇ. 28 پەروەردگار سېنى ساراڭلىق، كورلۇق ۋە
پاراكەندىلىك بىلەن ئۇرىدۇ. 29 سەن كۈپكۈندۈزدە كور كىشى قاراڭغۇدا
تەمتىلىگەندەك تەمتىلەپ يۈرىسەن، بارلىق يوللىرىڭ ئاقايدۇ؛ سەن كۈندىن-
كۈنگە پەقەت زۇلۇم بىلەن بۇلاڭچىلىققا ئۇچرىغۇچى بولىسەن، سېنى قۇتقۇزىدىغان
ھېچكىم چىقمايدۇ. 30 سەن بىر خوتۇن بىلەن ۋەدىلەشسەڭ باشقا بىر ئادەم
ئۇنىڭ بىلەن ياتىدۇ؛ ئۆينى سالىساڭ ئۇنىڭدا ئولتۇرالمايسەن، تەك تىكىكەن بولىساڭ
مېۋىسىنى يېيەلمەيسەن. 31 كالاڭ كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا سويۇلىدۇ، لېكىن
گۆشىدىن يېيەلمەيسەن؛ ئاراپ ئۆزۈپ ئېشىكىڭ سەندىن بۇلاپ كېتىلىدۇ،
ساڭا يېنىپ كەلمەيدۇ. قويلىرىڭ دۈشمەنلىرىڭنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدۇ،
ئۇلارنى ياندۇرۇپ كېلىشكە يارىدەمگە ھېچكىم چىقمايدۇ. 32 ئوغۇل بىلەن
قىزلىرىڭ باشقا بىر ئەلنىڭ قولىغا چۈشۈپ، كۆزلىرىڭ پۈتۈن كۈن ئۇلارغا
تەلمۈرۈش بىلەن چارچايدۇ؛ لېكىن قولۇڭ ئۇلارنى قۇتقۇزۇشقا ئامالسىز قالىدۇ.
33 يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرى بىلەن ئەمگەكىڭنىڭ بارلىق مېۋىسىنى سەن
تونۇمايدىغان بىر ئەل يېپ كېتىدۇ؛ سەن بارلىق كۈنلىرىڭدە ئېزىلىپ زۇلۇم
تارتىسەن؛ 34 كۆزلىرىڭ كۆرگەن ئىشلاردىن سەن ساراڭ بولۇپ كېتىسەن.
35 پەروەردگار سېنى تاپىنىڭدىن چوققا ئۇچىغىچە، تىزىڭ بىلەن پاچاق-پۇتلىرىڭغىچە
ساقايماس دەھشەتلىك يارا-چاقلار بىلەن ئۇرىدۇ. 36 پەروەردگار سېنى ئۆز
ئۈستۈڭگە تىكلىگەن پادىشاھىڭغا قوشۇپ ئۆزۈڭ ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭ تونۇمىغان بىر
ئەلگە ئۈتۈپ بېرىدۇ. سەن شۇ يەردە ئۆزۈپ ياغاچ ۋە تاشتىن ياسالغان باشقا
ئىلاھلارغا چوقۇنىسەن. 37 سەن پەروەردگار سېنى ئېلىپ باردىغان ھەممە
ئەللەر ئارىسىدا ۋەھىمە، سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىنىڭ ئوبيېكتى بولۇپ قالىسەن.
38 سەن ئېتىزلىققا بېرىپ كۆپ ئۇرۇق چاچسەن، لېكىن چېكەتكىلەر ئۇلارنى
يەپ كېتىپ، ئۇنىڭدىن ئاز يىغىپ كېلىسەن. 39 تاللارنى تىكىپ پەرۋىش
قىلساڭمۇ، ئۇلارنى قۇرتلار يەپ كېتىپ، نە مېۋىسىنى يىغالمايسەن، نە شاراب
ئىچەلمەيسەن. 40 زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدە زەيتۇن باغلىرىڭ بولسىمۇ، ئۇنىڭ مېيى
بىلەن بەدىنىڭنى مەسىھلەپ مايلىيالمايسەن؛ چۈنكى دەرەخلەردىكى مېۋىلەر
پىشمايلا چۈشۈپ كېتىدۇ. 41 ئوغۇل ۋە قىز پەرزەنت كۆرسەڭمۇ، لېكىن
ئۇلار يېنىڭدا تۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ. 42 سېنىڭ
ھەربىر دەرىخىڭ بىلەن يېرىڭنىڭ بارلىق مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەر ئۆزىنىڭ
قىلىدۇ. 43 ئاراڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىر سەندىن بارغانسېرى ئۈستۈن بولۇپ،
سەن بارغانسېرى تۆۋەن بولۇپ قالىسەن. 44 ئۇ ساڭا قەرز بەرگۈچى بولىدۇ،
ئەمما سەن ئۇنىڭغا قەرز بېرەلمەيسەن. ئۇ باش بولىدۇ، سەن قۇيرۇق بولىسەن.
45 سەن پەروەردگار خۇدايىڭنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، ئۇ ساڭا تاپىلىغان
ئەمىر ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتمىغىنىڭ ئۈچۈن بۇ لەنەتلەرنىڭ ھەممىسى سەن ھالاك
قىلىنغۇچە سېنى قوغلاپ يېتىپ، ئۈستۈڭگە چۈشىدۇ. 46 بۇ لەنەتلەر ئۆزۈڭ ۋە
نەسىلىڭنىڭ ئۈستىگە مەڭگۈلۈك چۈشىدىغان مۆجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەت
بولۇپ قالىدۇ. 47 سەن كەڭچىلىكتە شادلىق ۋە كۆڭۈل خۇشلۇقى بىلەن
پەروەردگار خۇدايىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولمىغاچقا، 48 بۇنىڭ ئورنىغا سەن ئاچلىق

ۋە ئۇسسۇزلۇق، يالڭاچلىق ۋە ھەر نەرسىنىڭ كەمچىلىكىدە بولۇپ پەرۋەردىگار ساڭا قارشى ئەۋەتىدىغان دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ قالىسەن؛ ئۇ سېنى ھالاك قىلغۇچە بوينۇڭغا تۆمۈر بويۇنتۇرۇقنى سالىدۇ. **49** پەرۋەردىگار يىراقتىن، يەنى يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن سەن تىلىنى بىلمەيدىغان، بۇركۈتتەك شۇڭغۇپ كېلىدىغان بىر ئەللىنى ساڭا قارشى ئەۋەتىدۇ. **50** ئۇ ئەلپازى ئەشەددىي، قېرىلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايدىغان ۋە ياشلارغا مېھىر كۆرسەتمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ. **51** ئۇ سەن ھالاك بولغۇچە، چارۋىلىرىڭنىڭ نەسلى بىلەن يېرىڭنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ سېنى يوقىتىپ بولمىغۇچە ساڭا نە ئاشلىق، نە يېڭى شاراب، نە زەيتۇن مېيى، نە كالا-ئۇنىڭ موزايلىرى نە قوي-پادىلىرىڭنىڭ قوزىلىرىدىن بىر نېمنى قويمايدۇ. **52** سەن تايانغان پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى ھەممە ئېگىز، مەھكەم سېپىللىرىڭ تۈرۈلۈپ چۈشكۈچە، ئۇ پۈتكۈل زېمىنىڭدىكى بارلىق دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇالىدۇ؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا بەرگەن زېمىنىڭنىڭ ھەر يېرىدىكى ھەممە دەرۋازىلىرىڭ ئالدىغا كېلىپ، سېنى قورشۇالىدۇ. **53** شۇ ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىڭنىڭ قىستاپ كېلىشىدىن بىلەن بولغان قامال-قىستاڭنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرى ئىچىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ساڭا ئاتا قىلغان، ئۆز تېنىڭنىڭ مېۋىسى بولغان ئوغۇللىرىڭنىڭ گۆشىنى ۋە قىزلىرىڭنىڭ گۆشىنى يەيسەن. **54** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئارا كۆلدىكى نازۇك، ئىنتايىن سىلىق-سىپايە بىر ئادەم قېرىندىشى، قۇچىقىدىكى ئايالى، شۇنداقلا تېخى تىرىك بالىلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ **55** شۇنىڭ، دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسىدە سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنېمە قالمىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ ئۆزى يەۋاتقان بالىلىرىڭ گۆشىدىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئازراقمۇ بەرمەيدۇ. **56** ئارا كۆلدىكى ئەسلىدە نازۇك ۋە سىلىق-سىپايە بولغان، سىلىق-سىپايىلىكى ۋە نازۇكلۇقىدىن پۇتى بىلەن يەرگە دەسسەشنىمۇ خالىمايدىغان ئايال قۇچىقىدىكى ئېرى، ئوغۇل-قىز يەرزەنتلىرىدىن قىزغىنىپ، ئۇلارغا يامان كۆزى بىلەن قارايدۇ؛ چۈنكى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قامال-ئىسكەنجىسى بىلەن سەن ئۆز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە قىينالغىنىڭدا ھېچنەرسە قالمىغاچقا، ئۇ ئۆز پۇتى ئارىلىقىدىن چىققان بالا ھەمراھى بىلەن ئۆزى تۇغقان بالىلىرىنى يوشۇرۇۋېچە يەيدۇ. **58** سەن بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلمىسەڭ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۇلۇغ ۋە ھەيۋەتلىك نامىدىن قورقىساڭ، **59** پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىدىغان ۋابالار ھەم نەسلىڭنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابالارنى ئاجايىب قىلىدۇ؛ ئۇ دەھشەتلىك، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان ۋابالارنى ۋە ئېغىر، ئۇزاققا سوزۇلىدىغان كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە ۋە نەسلىڭگە چۈشۈرىدۇ؛ **60** پەرۋەردىگار سەن قورقىدىغان، مىسىردىكى بارلىق كېسەللەرنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرۈپ، ساڭا چاپلاشتۇرىدۇ. **61** شۇنىڭدەك بۇ قانۇنىي كىتابتا پۈتۈلمىگەن ھەممە كېسەل ۋە ھەممە ۋابانىمۇ پەرۋەردىگار تاكى سەن ھالاك بولغۇچە ئۈستۈڭگە چۈشۈرىدۇ. **62** شۇنىڭ بىلەن ئەسلىدە ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن بولىسا كۆلدىرۇ؛ ئەمدىلىكتە ئاز بىر تۈركۈم كىشىلەر بولۇپ قالىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدىڭلار. **63** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئىلگىرى سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ، سىلەرنى ئاۋۇتقىنىدىن سۆيۈنگەندەك، ئۇ ئەمدى سىلەرنى يوقىتىپ ھالاك قىلىدىغىنىدىن سۆيۈنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلىنىسىلەر. **64** پەرۋەردىگار سىلەرنى يەر يۈزىنىڭ بۇ چېتىدىن ئۇ چېتىگىچە بولغان ھەممە ئەللەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىدۇ؛ سىلەر ئۆزۈڭلار ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تونۇمىغان ياغاچ بىلەن تاشتىن ياسالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ **65** سىلەر ئۇ ئەللەرنىڭ ئارىسىدا نە ئارام تاپالمايسىلەر، نە تاپىنىڭلار تىرەپ ئۆرغۈدەك ھېچ مەزمۇت جاي بولمايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەلكى شۇ يەردە سىلەرنىڭ كۆڭۈلۈڭلارنى غۇۋالاشتۇرۇپ تىترىتىپ، كۆزۈڭلارنى قارا ئۆڭۈلاشتۇرۇپ جىنىڭلارنى سولاشتۇرىدۇ. **66** سىلەر قاراپ تۇرۇپ جىنىڭلار قىلدا ئېسىقلىقتەك تۇرىدۇ؛ سىلەر كېچە-كۈندۈز دەككە-دۈككىدە بولۇپ جىنىمدىن ئايرىلىپ قالارمەنمۇ؟ ـ دەپ قورقىسىلەر؛ **67** كۆكۈڭنى باسقان ۋەھىمە ۋە پارا كەندىچىلىك ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگەن كۆرۈنۈشلەر مەيۈپلۈقىدىن ئەتىگىنى: «كاشكى كەچ بولسىدى!»، كەچتە بولسا: «كاشكى ئەتىگەن بولسىدى!» دەيسەن. **68** پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋەدە قىلىپ: «سىلەر بۇ يولنى ئىككىنچى يەنە كۆرمەيسىلەر» دېگەن شۇ يول بىلەن سىلەرنى كېمىگە چۈشۈرۈپ مىسىرغا ياندۇرىدۇ. سىلەر شۇ يەردە دۈشمەنلىرىڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا تۈرۈڭلارنى ساتىسىلەر، لېكىن سىلەرنى ئالغىلى ئادەم چىقمايدۇ.

29

تۇۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار ئىسرائىللار بىلەن ئەھدە باغلاش ئۈچۈن مۇئاب زېمىنىدا مۇساغا تاپىلىغان سۆزلەردۇر. بۇ ئەھدە پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە قىلغان ئەھدىدىن باشقا بىر ئەھدە ئىدى. **2** مۇسا پۈتكۈل ئىسرائىلنى چاقىرىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: «سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر زېمىنىدا پىرەۋنگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە زېمىنىنىڭ ھەممە يېرىدە كۆز ئالدىڭلاردا نېمە ئىش قىلغىنىنى كۆردۈڭلار، **3** يەنى شۇ چوڭ ئاپەتلەر بىلەن ئۇلۇغ مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆردۈڭلار. **4** لېكىن پەرۋەردىگار سىلەرگە بۈگۈنگىچە چۈشىنىگۈدەك كۆڭۈل، كۆرگۈدەك كۆز ۋە ئاڭلىغۇدەك قۇلاق بەرمىدى. **5** مەن قىرىق يىل سىلەرنى باياۋاندا يېتەكلەپ يۈردۈم؛ شۇ ۋاقىتلاردا ئۈستۈڭلاردىكى كىيىملىرىڭلار كونىرمىدى، پۇتۇڭلاردىكى كەشىكلارمۇ كونىراپ كەتمىدى. **6** خۇدا ئۆزىنىڭ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىنى بىلىشۈن دەپ، سىلەرگە يېمىشكە نان، ئىچىشكە شاراب ياكى كۈچلۈك ئىچىملىك ئېسىپ قىلمىدى. **7** سىلەر بۇ جايغا يېتىپ كەلگىنىڭلاردا ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگ بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ بىز مۇ ئۇلارنى ئۇرۇپ مەغلۇپ قىلدۇق؛ **8** بىز ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئېلىپ رۇبېنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا سىسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە مىراس قىلىپ بەردۇق. **9** ئەمدى سىلەر ھەممە ئىشلىرىڭلاردا راۋاج تېپىش ئۈچۈن بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىنى تۇتۇپ، ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار. **10** بۈگۈن ھەممىڭلار ـ قەبىلە باشلىقلىرىڭلار، ئاقسىقاللىرىڭلار، ئەمەلدارلىرىڭلار، شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئەرلىرى، **11** كىچىك بالىلىرىڭلار، ئاياللىرىڭلار، چېدىرگاھىڭلاردا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار، شۇنداقلا ئوتۇن كەسكۈچىلىرىڭلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلىرىڭلارمۇ، ھەممىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىسىلەر؛ **12** مەقسەت شۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۈگۈن سىلەرگە بەرگەن قەسىمى بىلەن باغلىغان ئەھدىگە داخىل بولۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر، **13** ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ تۇ سىلەرنى بۈگۈن ئۆزىگە خاس بىر خەلق قىلىپ سىلەرگە ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا قىلغان قەسىمى بويىچە ئۆزى سىلەرگە خۇدا بولۇشتۇر. **14** لېكىن مەن بۇ ئەھدە ۋە قەسىمنى يالغۇز سىلەر بىلەنلا ئەمەس، **15** بەلكى بۈگۈن بىز بىلەن بۇ يەردە پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلار، شۇنداقلا بۈگۈن بۇ يەردە بىز بىلەن بىرگە بولمىغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەنمۇ تۈزۈشىمەن **16** (چۈنكى سىلەر بىزنىڭ مىسىر زېمىنىدا قانداق ئۆرغانلىقىمىز ۋە سەپىرىمىزدە ئەللەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قانداق ئۆتۈپ كەلگىنىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر؛ **17** سىلەر ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ياغاچ، تاش، ئالتۇن ۋە كۈمۈشتىن ياسالغان بۇتلارنى كۆردۈڭلار). **18** ئەھدىنىڭ

مەقسىتى بولسا، سىلەرنىڭ ئاراگاللاردىكى ھەربىر ئەر، ھەربىر ئايال، ھەربىر ئائىلە ۋە ھەربىر قەبىلىلەرگاللاردىن بۇگۈن كۆڭگى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن يېنىپ، شۇ ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كېتىدىغان ھېچ كىشى بولمىسۇن، شۇنداقلا ئاراگاللاردا ئۆت سۈيى ۋە ئەمەن چىقىرىدىغان يىلتىز پەيدا بولۇپ قالمىسۇن ئۇچۇندۇر. **19** دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇكى، شۇ لەنەت سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۆز كۆڭلىدە ئۆز-ئۆزىنى بەختىن-بەرىكەتلىك ساناپ: «مەن قانچە باشىاشتاقلىق بىلەن ماڭسامۇ، تەنىچ-ئامانلىقتا ئۆرۈۋېرىمەن»، دېگۈچى شۇنداق بىر كىشى بولىدۇ، نەتىجىدە، نەم يەرمۇ چاڭقاق يەرگە ئوخشاشلا ۋەيران قىلىنىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مۇنداق كىشىنى ئەپۇ قىلمايدۇ، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بىلەن ئوتلۇق قەھرى ئۇتۇنىدەك شۇ كىشىگە چۈشىدۇ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتلەر ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئىسمىنى ئاسمانىنىڭ تېگىدىن ئۆچۈرىدۇ. **21** پەرۋەردىگار بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەھدىنىڭ ھەممە لەنەتلىرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرىدىن ئۇنى ئايرىپ چىقىپ، ئاپەتكە مۇيەسسەر قىلىدۇ. **22** كەلگۈسى دەۋر بولسا، يەنى سىلەردىن كېيىن چىقىدىغان بالىلىرىگلار ۋە شۇنداقلا يىراق يۇرتتىن كەلگەن مۇساپىرلار پەرۋەردىگار شۇ زېمىننىڭ ئۈستىگە ئەۋەتكەن بالا يىتىپەتلەر بىلەن كېسەللەرنى كۆرىدۇ؛ **23** پەرۋەردىگار غەزىپى ۋە قەھرى بىلەن ۋەيران قىلغان سودوم، گومورىا، ئادماھ ۋە زەبوئىملارنىڭ ۋەيرانچىلىقىدەك زېمىننىڭ ھەممە يېرى گۈگۈرتلىشىپ، شورلىشىپ، كۆيۈپ كەتكىنىنى، تېرىقچىلىقمۇ، ھوسۇلمۇ بولمىغىنىنى، ئوت-چۆپمۇ ئۈنمىگىنىنى كۆرىدۇ؛ **24** بۇنى كۆرگەنلەر، ھەتتا ھەممە ئەل-يۇرت: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا مۇنداق قىلغاندۇ؟ نېمىشقا ئۇنىڭ غەزىپى شۇنچە قاتتىق، ئەشەددىي بولغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ؛ **25** ئاندىن ئۇلارغا جاۋاب بېرىلىپ: «ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغىنىدا ئۇلار بىلەن بېكىتكەن ئەھدىنى تاشلاپ، **26** بېرىپ ئۇلارنىڭ ئىسۇسىي بولمىغان، ئۆزىمۇ تونۇمىغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا چوقۇنغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. **27** مانا بۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بۇ زېمىنغا ئۆتىشىپ، بۇ كىتابتا پۈتۈلگەن ھەممە لەنەتنى ئۇنىڭ ئۈستىگە كەلتۈردى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار غەزەپ، ئاچچىق ۋە زور قەھر بىلەن ئۇلارنى يۇرتىدىن يۇلۇپ، باشقا بىر يۇرتقا تاشلىدى» ـ دېيىلدۇ. **29** ھەربىر يوشۇرۇن سىرلار بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭكىدۇر؛ لېكىن ھەرقانداق ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەر بولسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىز ئۈچۈن ئەبەدگىچە بىز ۋە بالىلىرىمىزنىڭكىدۇر.

30 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ بارلىق ئىشلار، يەنى مەن سېنىڭ ئالدىڭدا قويغان بۇ بەرىكەت بىلەن لەنەت بېشىڭغا چۈشكىنىدە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ھەيدىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ بۇلارنى ئېسىگە ئېلىپ كۆڭۈل بۇلۇپ، **2** ئۆزۈڭ ۋە بالىلىرىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا يېنىپ ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سېنىڭگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلسىلەر. **3** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ۋە پۈتۈن جېنىڭ بىلەن ئىتائەت قىلساڭ، **3** شۇ چاغدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ، ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۆزى ھەيدىۋەتكەن ئەللەردىن يىغىپ كېلىدۇ. **4** گەرچە ئاراگاللاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ چېتىگىچىمۇ ھەيدىلىپ كەتكەنلەر بولسىمۇ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى شۇ يەردىن يىغىپ جەم قىلىپ كېلىدۇ. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا كەلتۈرىدۇ ۋە سەن ئۇنى ئىگىلەيسەن؛ ئۇ ساڭا ياخشىلىق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ سانىدىن زىيادە كۆپ قىلىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ بىلەن سۆيۈشكە پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قەلبىڭنى ۋە نەسىلىرىڭنىڭ قەلبىنى خەتنە قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھايات ياشايسىلەر. **7** شۇنداقلا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ ھەممە لەنەتلەرنى دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئۈستىگە، سىلەرگە نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىگە، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىدۇ. **8** سىلەر بولساڭلار يېنىپ كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، مەن بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىغان ھەممە ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىسىلەر. **9** شۇنداق قىلساڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قوللىرىڭلارنىڭ ھەممە ئىشىدا، بەدىنىڭلارنىڭ مېۋىسىنى، چارپاي مالىلىرىڭلارنىڭ مېۋىسىنى ۋە يېرىڭنىڭ مېۋىسىنمۇ ئاۋۇتۇپ سىلەرنى زور ياشىنىدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنگەندەك، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىشتىن سۆيۈنىدۇ. **10** سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بۇ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمرلەر بىلەن بەلگىلىمىلەرنى ئۈتۈپ، پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ تەرىپىگە بۇرۇلساڭلارلا، شۇنداق بولىدۇ. **11** چۈنكى مەن بۇگۈن ساڭا تاپىلىغان بۇ ئەمر سەن ئۈچۈن كارامەت ئىش ئەمەس ياكى سەندىن يىراقتۇ ئەمەس. **12** بۇ ئەمر ئاسمانىنىڭ ئۈستىدە ئەمەس، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىمىزمىز ئۈچۈن كىم ئاسمانغا چىقىپ ئۇنى ئېلىپ چۈشۈپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ؟» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **13** ۋە شۇنىڭدەك بۇ ئەمر دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدىمۇ ئەمەستۇر، سېنىڭ: «بىزنىڭ ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىمىزمىز ئۈچۈن كىم دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئۇنى ئېلىپ كېلىپ بىزگە ئاڭلىتىدۇ» دېيىشىڭنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. **14** چۈنكى بۇ سۆز بولسا ئۈنىڭغا ئەمەل قىلىمىڭ ئۈچۈن ساڭا بەك يېقىن، يەنى ئاغزىڭدا ۋە كۆڭلۈڭدە باردۇر. **15** مانا، مەن بۇگۈن ئالدىڭلاردا ھايات بىلەن ياخشىلىق، ئۆلۈم بىلەن يامانلىقنى قويدۇم؛ **16** چۈنكى ئۆزۈم ساڭا ھۆكۈم بېرىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرى، بەلگىلىمىلىرى ھەم ھۆكۈملىرىگە ئەمەل قىلىڭلار، دەپ بۇگۈن سىلەرگە تاپىلىدىم؛ شۇنداق قىلساڭلار سىلەر ياشاپ ئاۋۇپ، ئۇنى ئىگىلەشكە كىرىدىغان زېمىنغا بارغىنىڭلاردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى بەرىكەتلەيدۇ. **17** لېكىن ئەگەر كۆڭلۈڭنى ئەتۋار قىلىپ، قۇلاق سالماي ئازدۇرۇلۇپ، باشقا ئىلاھلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇنغىلى تۇرساڭ، **18** مەن شۇنى بۇگۈن سىلەرگە ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ھالاك بولماي قالمايسىلەر، سىلەر ئۇنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بارىدىغان زېمىنغا كىرگىنىڭلاردا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرەلەيسىلەر. **19** مەن بۇگۈن ھايات بىلەن ئۆلۈمنى، بەرىكەت بىلەن لەنەتنى ئالدىڭدا قويغىنىمغا ئاسمان بىلەن زېمىننى ئۈستۈڭگە گۇۋاھ بولۇشقا چاقىرىمەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ ۋە نەسلىڭ ياشاي دېسەڭلار، ھاياتنى تاللىۋال؛ **20** پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇنىڭغا باغلانغىن؛ چۈنكى ئۇ ئۆزى سېنىڭ ھاياتىڭ ۋە ئۆمرۈڭنىڭ ئۆزۈنلۈقىدۇر؛ چۈنكى شۇنداق قىلساڭ پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپقا: «مەن سىلەرگە ئۇنى بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلىپ ۋەدە قىلغان زېمىندا ئۇرىسەن».

31 ئاندىن مۇسا بېرىپ ھەممە ئىسرائىلغا سۆز قىلدى؛ **2** ئۇ مۇنداق دېدى: «مەن بۇگۈن بىر يۈز يىگىرمە ياشقا كىردىم؛ ئەمدى سىلەرگە سەردار ياكى باشلىغۇچى بولالمايمەن. پەرۋەردىگار ماڭا: سەن بۇ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتىمەيسەن، دېگەنىدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى سىلەرنى يېتەكلەپ [دەريادىن] ئۆتۈپ، بۇ ئەللەرنى ئالدىڭلاردا ۋەيران قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئىگىلەيسىلەر؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، يەشۇئا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا باشلاپ [دەريادىن] ئۆتىدۇ. **4** پەرۋەردىگار

سىھون بىلەن ئوگ دېگەن ئىككى ئامورىي پادىشاھى ۋە ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ھالاك قىلغاندەك، ئۇ بۇ ئەللەرگىمۇ شۇنداق قىلىدۇ. **5** ئەمما پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغىنىدا، مەن سىلەرگە تاپىلىغان پۈتكۈل ئەمر بويىچە ئۇلارغا مۇئامىلە قىلىسىلەر. **6** جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولۇڭلار، ئۇلارنىڭ ئالدىدا تىترىمەڭلار، ئۇلاردىن ھېچ قورقماڭلار؛ چۈنكى سىلەر بىلەن بىرگە بارغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزىدۇر، ئۇ سىلەردىن ۋاز كەچمەيدۇ، سىلەرنى ھەرگىز تاشلۇۋەتمەيدۇ!». **7** ئاندىن مۇسا يەشۇئانى چاقىرىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇنىڭغا سۆز قىلىپ: «سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى بۇ خەلق پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم قىلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلغان زېمىنغا كىرگەندە سەن ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشىڭ كېرەك، سەن ئۇلارغا ئۇنى ئىگىلىتىپ مىراس قىلدۇرىسەن. **8** مانا، سېنىڭ ئالدىڭدا ماڭغۇچى پەرۋەردىگار ئۆزىدۇر، ئۇ سەن بىلەن بىللە بولۇپ سەندىن ۋاز كەچمەيدۇ، سېنى ھەرگىز تاشلۇۋەتمەيدۇ! سەن قورقمىغىن، پارا كەندە بولما!» ـ دېدى. **9** مۇسا بۇ قانۇننى يېزىپ بولۇپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئەۋلادى بولغان كاھىنلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **10** مۇسا ئۇلارغا مۇنداق بۇيرۇدى: ـ «ھەر يەتتە يىلنىڭ ئاخىرق يىلىدا، يەنى «خالاس يىلى» دەپ بېكىتىلگەن ۋاقىتتا، «كەپىلەر ھېيتى» باشلانغاندا، **11** ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى كېلىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھۇزۇرىدا جەم بولۇش ئۈچۈن ئۇ تاللايدىغان جايىغا يىغىلغاندا، ئۇنى ئاڭلىسۇن دەپ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا بۇ قانۇننى ئوقۇپ بېرىسەن. **12** شۇنىڭ ئۈچۈن [شۇ چاغدا] بارلىق خەلقنى، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، بالا بولسۇن، قورۇۋقلىرىڭنىڭ ئىچىدە ئۆزۈۋاتقان مۇساپىر بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاڭلاپ، ئۇگىنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقۇپ، بۇ قانۇننىڭ بارلىق سۆزلىرىنى ئۇتۇپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلسۇن، دەپ ئۇلارنى يىغقىن. **13** شۇنداق بولسا، ئۇلارنىڭ بۇ قانۇنىنى تونۇمىغان بالىلىرىمۇ ئۇنى ئاڭلاپ ئۇگىنىپ، سىلەر ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ باردىغان زېمىندا ياشىغان بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن قورقىدىغان بولىدۇ». **14** ئاندىن پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ: «مانا سېنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتىڭ يېقىنلىشىپ قالدى. ئەمدى يەشۇئانى چاقىرغىن، ئىككىڭلار جامائەت چېدىرىغا بېرىپ شۇ يەردە ھازىر بولۇڭلار. مەن ئۇنىڭغا ۋەزىپە تاپشۇرىمەن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مۇسا بىلەن يەشۇئا ئىككىسى بېرىپ، جامائەت چېدىرىدا ھازىر بولدى. **15** پەرۋەردىگار بۇلۇت تۈۋرۈكىنىڭ ئىچىدە كۆرۈندى؛ بۇلۇت تۈۋرۈكى چېدىرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئۈستىدە توختىدى. **16** پەرۋەردىگار مۇساغا مۇنداق دېدى: «مانا، سەن ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قېشىدا ئۇخلاش ئالدىدا ئۇرىسەن؛ ئاندىن بۇ خەلق قوزغىلىپ، باردىغان زېمىندىكى يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ يۈزۈڭچىلىق قىلىپ، مېنى تاشلاپ، مەن ئۇلار بىلەن باغلىغان ئەھدىنى بۇزىدۇ. **17** شۇ ۋاقىتتا مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا ئۆتىشىپ، مەن ئۇلارنىمۇ تاشلاپ، ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن. ئۇلار يۇتۇۋېتىلىدۇ، كۆپ بالا-ئىئاپەت ۋە كۈلپەتلەر بېشىغا چۈشىدۇ ۋە ئۇلار شۇ ۋاقىتتا: «شۇبھىسىزكى، خۇدايىمىز ئارىمىزدا بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ بالالار بېشىمىزغا چۈشتى» ـ دەيدۇ. **18** لېكىن مەن ئۇلارنىڭ باشقا ئىلاھلارغا مايىل بولۇپ ئەگىشىپ، قىلغان ھەممە رەزىللىكلىرى ئۈچۈن شۇ كۈنى يۈزۈمنى پۈتۈنلەي يوشۇرىمەن. **19** ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلار ئۈچۈن بۇ غەزەلنى يېزىڭ، ئۇنى ئىسرائىللارغا ئۆگىتىڭلار، بۇ غەزەلنىڭ كېيىن ئىسرائىللارنىڭ ئەيىبىگە مەن ئۈچۈن گۇۋاھچى بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئۇلارنىڭ ئاغزىغا سالغىن. **20** چۈنكى مەن ئۇلارنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان، سۈت بىلەن ھەسەل ئېقىپ ئۆرىدىغان يۇرتقا كىرگۈزىمەن؛ ئاندىن ئۇلار يەپ تويۇپ، سەمىرىگەندە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىدۇ ۋە مېنى كۆزگە ئىلماي ئەھدەمنى بۇزىدۇ. **21** ئەمما شۇنداق بولىدۇكى، كۆپ بالا-ئىئاپەتلەر بىلەن كۈلپەتلەر ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكىنىدە، بۇ غەزەل ئۇلارنى ئەيىبلەپ گۇۋاھ بېرىدۇ؛ چۈنكى بۇ غەزەل ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ئاغزىدا ئۇنتۇلمايدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئۇلارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا تېخى كىرگۈزمەيلا ئۇلارنىڭ نېمە خىيال قىلىۋاتقىنىنى ئوبدان بىلىمەن». **22** شۇلارنى دەپ، مۇسا شۇ كۈنى بۇ غەزەلنى يېزىپ، ئىسرائىللارغا ئۆگەتتى. **23** ئاندىن [پەرۋەردىگار] نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا: «جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، چۈنكى سەن مەن ئىسرائىللارغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا ئۇلارنى باشلاپ كىرىسەن ۋە مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن» دەپ ئەمر قىلدى. **24** مۇسا بۇ قانۇننىڭ سۆزلىرىنى بىر كىتابقا پۈتۈنلەي يېزىپ بولغاندىن كېيىن **25** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا بۇيرۇپ مۇنداق دېدى: **26** ـ بۇ قانۇن كىتابىنى سىلەرنىڭ ئەيىبىگىلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىغا قويۇڭلار. **27** چۈنكى مەن سىلەرنىڭ ئاسىي ۋە بوينۇڭلار قاتتىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. مانا، مەن تېخى ئاراڭلاردا تىرىك تۇرسام پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ كەلدىڭلار؛ ئۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەر تېخىمۇ شۇنداق قىلىسىلەر! **28** مەن ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىغا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلىتىشىم ئۈچۈن، شۇنداقلا يەر بىلەن ئاسمانىنى ئۇلارنىڭ ئەيىبىگە گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىشىم ئۈچۈن ئەمدى مېنىڭ ئالدىمغا قەبىلىلىرىڭلارنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى ۋە ئەمەلدارلىرىنى يىغىڭلار. **29** چۈنكى ئۇلۇمۇمدىن كېيىن سىلەرنىڭ تۈزىتىن بۇزۇلۇپ، مەن سىلەرگە ئەمر قىلغان يولدىن چەتنەپ كېتىدىغىنىڭلارنى بىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا كۈلپەتلەر بېشىڭلارغا چۈشىدۇ؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، قولىلىرىڭلارنىڭ ئىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ غەزەبىنى قوزغايسىلەر». **30** ئاندىن مۇسا ئىسرائىللارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئالدىدا بۇ غەزەلنىڭ تېكىستىنى باشتىن-ئاخىرغىچە ئوقۇپ بەردى: ـ

32

«قۇلاق سېلىڭلار، ئەي ئاسمانلار، مەن سۆزلەي؛ ئاغزىمنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلا، ئۈ يەر-زېمىن! **2** تەلىم بولسا يامغۇردەك ياغدۇ، سۆزلىرىم شەبنەمدەك تامىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپ ئۈستىگە چۈشكەن سىم-سىم يامغۇردەك، كۆكۈرلىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن خاسىيەتلىك يامغۇردەك بولىدۇ. **3** چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى بايان قىلىمەن؛ ئەمدى خۇدايىمىزنى ئۇلۇغ دەپ جاكارلاڭلار! **4** ئۇ قورام تاشتۇر، ئۇنىڭ ئەمەللىرى مۇكەممەلدۇر؛ ئۇنىڭ بارلىق يوللىرى ھەققانىيدۇر. ئۇ ناھەقلىقى يوق، ۋاپادار بىر خۇدا، ئادىل ۋە دىيانەتلىكتۇر. **5** ئەمما [ئۆز خەلقى] ئۇنىڭغا يۈزۈقلۇق قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇنىڭ ئۆز بالىلىرىنىڭكىدەك بولىدى ـ مانا بۇ ئۇلارنىڭ ئەيىبىدۇر! ئۇلار ئەگرى ۋە ئېپلاس بىر نەسىلدۇر! **6** ئەي ئەخمەق ۋە نادان خەلق، پەرۋەردىگارنىڭ ياخشىلىقىنى شۇنداق ياندۇرامسەن؟ ئۇ سېنى بەدەل تولەپ ھۆر قىلغان ئاتاڭ ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى يارىتىپ، سېنى تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ **7** ئۆتكەن كۈنلەرنى ئېسىڭگە ئالغىن، دەۋردىن-دەۋرگىچە ئۆتكەن يىللارنى ئويلىغىن؛ ئاتاڭدىن سورا، ئۇ ساڭا دەپ بېرىدۇ؛ ئاقساقاللىرىڭنا سوئال قوي، ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. **8** ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئەللەرنىڭ ئۈلۈشىنى ئۇلارغا ئۈلەشتۈرگەندە، ئادەمئاتىنىڭ پەرزەنتلىرىنى بىر-بىرىدىن بۆلگىنىدە، ئۇ خەلقلەرنىڭ چېگرىلىرىنى ئىسرائىل بالىلىرىنىڭ سانىغا قاراپ بېكىتكەن. **9** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نېسىبىسى بولسا ئۇنىڭغا خاس بولغان خەلقىدۇر؛ ياقۇپ خۇددى چەك تاشلىنىپ چىققاندەك، ئۇنىڭ مىراسىدۇر. **10** ئۇ ئۇنى

چۆل بىر زېمىندا، شامال هۇۋلايدىغان دەھشەتلىك بىر بايا‌ۋاندا ئۇنى تاپتى؛ ئۇنى ئوراپ ئەترابىدا قوغداپ تۇردى، ئۇنى كۆز قارىچۇقىدەك ساقلىدى؛ 11 خۇددى بۈركۈت ئۆز چاڭگىسىنى تەۋرىتىپ، بالىلىرىنىڭ ئۈستىدە پەرۋاز قىلىپ، قاناتلىرىنى يېيىپ ئۇلارنى پەيلىرىنىڭ ئۈستىگە ئېلىپ كۆتۈرگىنىدەك، 12 پەرۋەردىگارمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق يالغۇز يېتىپ كېلىلىك قىلدى؛ ھېچقاندا يات ئىلاھ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئەمەس ئىدى. 13 ئۇ ئۇنى يەر يۈزىنىڭ ئېگىز جايلىرىغا مىندۇردى، ۋە ئۇ ئېتىزلىقىنىڭ مەھسۇلاتىدىن يېدى، ئۇ ئۇنىڭغا قىيا تاشتىن مەھسەل شورىتىپ، چاقماق تېشىدىن زەيتۇن مېيى شوراتتى؛ 14 ساۋاڭ كالا قايمىقى بىلەن قوي سۈتىنى ئېچىكزۇرۇپ، قوزىلارنىڭ يېغىنى، باشاندىكى قوچقارلار ۋە تېكىلەرنىڭ گۆشىنى يېگۈزۈرۈپ، ئېسىل بۇغدايىنىڭ ئېسىل دانىلىردىن يېگۈزدى، سەن بولساڭ ئۆزۈمۈ قېنى بولغان ساپ شارابنى ئىچتىڭ. 15 لېكىن يەشۇرۇن سەمرىپ تەپىكەك بولۇپ قالدى؛ بەرھەق، سەن سەمرىپ كەتتىڭ، بوردىلىپ كەتتىڭ، تويۇنۇپ كەتتىڭ! ئۇ ئۆزىنى ياراتقان تەڭرىنى تاشلاپ، ئۆز نىجاتىنىڭ قورام تېشىنى كۆزگە ئىلمىدى. 16 ئۇلار بولسا يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇنىڭ ۋاپاسىزلىققا بولغان ھەسىتىنى قوزغىدى، يىرگىنچلىك ئىشلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى كەلتۈردى. 17 ئۇلار ئىگە-تەڭرىسى ئەمەس جىنلارغا، ئۆزى بىلمەيدىغان ئىلاھلارغا، ئاتا-بوۋىلىرىمۇ قورقايدىغان، يېڭى پەيدا بولۇپ قالغان ئىلاھلارغا قۇربانلىق قىلدى. 18 سەن ئۆزۈڭنى تۇرەلدۇرگەن قورام تاشنى كۆزگۈڭدىن چىقاردىڭ، سېنى ئاپىرىدە قىلغان تەڭرىنى ئۇنتۇدۇڭ. 19 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرۈپ، ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگىنىدىن، ئۇلاردىن بىزار بولۇپ مۇنداق دېدى: ـ 20 «مەن ئۇلاردىن يۈزۈمنى يوشۇرىمەن، ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈپ باقاي؛ چۈنكى ئۇلار ئېلاس بىر نەسىلدۇر، قەلبىدە ۋاپادارلىقى يوق بالىلاردۇر. 21 ئىگە-تەڭرىسى ئەمەسلەر بىلەن ھەسىتىمنى كەلتۈردى، ئەرزىمەس مەبۇدلىرى بىلەن قەھرىمنى قوزغىدى؛ شۇڭا «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغايمەن، نادان بىر ئەل ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىمەن. 22 چۈنكى مېنىڭ غەزىپىمدىن بىر ئوت ئۇتاشتى، ئۇ تەھتىسارانىڭ تېگىگىچە كۆيۈپ باردىۇ، ئۇ يەر بىلەن ئۇنىڭ مەھسۇلاتىنى يەپ كېتىدۇ، ۋە تاغلارنىڭ ئۇللىرىنىمۇ ئۇتاشتۇرىدۇ. (Sheol h7585) 23 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بالا-يىشاپەتلەرنى دۆۋىلەيمەن؛ يا-ئوقلىرىمنى بىرنى قويماي ئۇلارغا ئاتىمەن. 24 ئۇلار ئاچارچىلىقتىن يېگىلەپ كېتىدۇ، تومۇز ئىسسىق ۋە ۋابانىڭ نەشتەرلىرى تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلارغا قارشى يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ چىشلىرىنى، توپىدا ئۆملىگۈچىلەرنىڭ زەھىرىنى ئەۋەتىمەن. 25 تاشقىرىدا قىلىچ ئۇلارنى مۇسىبەتكە سالىدۇ، ئېچىكىردە ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئۇ يىگىت بىلەن قىزنى، ئەمچەكتىكى بالا بىلەن ئاق چاچلىقنى ھەممىسىنى يوقىتىدۇ. 26 مەن: «ئۇلارنى چېچىۋېتىمەن، ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارنىڭ نامىنى ئۆچۈرىمەن» ـ دەيتتىم، 27 بىراق دۈشمەننىڭ مەسخىرە قىلىشىدىن قورقتۇم؛ ئىسرائىلنىڭ رەقىبلىرى بۇ ئىشنى خاتا چۈشىنىپ: ـ بۇ ئىش بىزنىڭ قولىمىزنىڭ كۆچلۈكلۈكىدىن بولغان بولسا كېرەك، پەرۋەردىگار بۇنى ھېچ قىلمىدى» دېمىسۇن دەپ، [بۇ ئىشنى قىلمىدىم]. 28 ئىسرائىل نەسىھەتسىز مەھرۇم بولغان بىر ئەل، ئۇلارنىڭ ھېچ ئەقىل-پەمى يوقتۇر. 29 ئاھ، ئۇلار دانا بولسىدى! شۇنداق بولسا بۇنى چۈشىنىپ، ئۆز ئاقۇۋىتى قانداق بولىدىغىنىنى ئويلايتتى! 30 ئەگەر ئۇلارنىڭ قورام تېشى ئۇلارنى سېتىۋەتمىگەن بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ بەرمىگەن بولسا، بىر كىشى قانداقمۇ مىڭ كىشىنى ئۆز ئالدىدىن ھەيدىيەلەيتتى؟، ئىككى كىشى قانداقمۇ ئون مىڭ كىشىنى قاچۇرالايتتى؟ 31 چۈنكى باشقىلارنىڭ قورام تېشى بولسا بىزنىڭ قورام تېشىمىزدەك ئەمەستۇر. بۇنىڭغا دۈشمەنلىرىمىز ئۆزلىرى گۇۋاھلىق بەرسۇن! 32 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تېلى سودومنىڭ ئۈزۈم تېلىدىن، گومورىرانىڭ ئېتىزلىقلىرىدىن چىققاندۇر؛ ئۈزۈملىرى زەھەرلىك ئۈزۈملەردۇر، ئۇلارنىڭ ھەربىر ساپىقى ئاچچىقتۇر، 33 شارابى بولسا ئەجدىھالارنىڭ زەھىرىدۇر، كوبرالارنىڭ ئەجەللىك زەھىرىدۇر. 34 [پەرۋەردىگار]: «بۇلارنىڭ [ھەممىسى] مېنىڭكىدە ساقلاقلىق ئەمەسمۇ؟ ئۆز خەزىنىلىرىمدە مۇھۇرلەنگەن ئەمەسمۇ؟ 35 ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، يامانلىقنى قايتۇرۇشمۇ شۇنداق، بۇلار ئۇلار پۇتلىشىدىغان ۋاقىتىچە ساقلاقلىق تۇرىدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ بالا-يىشاپەتلىك كۈنى يېقىنلاشماقتا، ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار بولسا تېز كېلىۋاتىدۇ. 36 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆچى تۈگەپ كەتكەنلىكىنى، ئۇلارنىڭ [ئازىيىپ]، ھەتتا ئاجىز يا كى مېيىپلەرنىڭمۇ قالمىغىنىنى كۆرگەندە، ئۇ ئۆز خەلقىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۆز بەندىلىرىگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىدۇ. 37 ئۇ ۋاقىتتا ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «قېنى، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى؟ ئۆزىگە تايانچ قىلغان قورام تېشى ئەمدى قەيەردىدۇر؟ 38 ئۇلارنىڭ ئوتكۈزگەن قۇربانلىقلىرىنىڭ يېغىنى يېگەن، ئۇلارنىڭ شاراب ھەدىيەلىرىدىكى شارابنى ئىچكەنلەر قەيەرگە كەتتى؟ ئەمدى ئۇلار ئورنىدىن تۇرۇپ سىلەرگە ياردەم بېرىپ، پاناھكىلار بولسۇن! 39 ئەمدى مەن ئۆزۈم، پەقەت مەنلا «شۇ»دۇرمەن، ماڭا ھەمراھ ھېچقانداق ئىلاھنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ بىلىكلار. مەن ئۇلتۇرۇپ تىرىلدۇرىمەن، زەخىملەندۇرۇپ ساقايتىممەن؛ ۋە ھېچكىم مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. 40 چۈنكى مەن قولۇمنى ئاسمانلارغا كۆتۈرۈپ: ـ «ئەبەدگىچە ھايىتۇرمەن» دەپ ئېيتىپ، 41 چاقناپ تۇرىدىغان قىلىچىمنى ئىتتىك قىلىمەن، مېنىڭ قولۇم ئادالەتنى قورال قىلىپ ئۇتىدۇ، دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالىمەن، مەندىن نەپرەتلەنگۈچىلەرنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇلارغا ياندۇرىمەن! 42 مەن يا ئوقلىرىمنى قان ئېچكۈزۈپ مەست قىلىمەن، مېنىڭ قىلىچىم گۆش يەيدۇ، مەن ئۇلارنى ئۇلتۇرۇلگەنلەر بىلەن ئەسىرلەرنىڭ قېنىنى، دۈشمەننىڭ سەردارلىرىنىڭ باشلىرىنى يەپ-ئىچىدىغان قىلىمەن». 43 «ئەي ئەللەر، ئۇنىڭ خەلقى بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز بەندىلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىدۇ، ئۆز دۈشمەنلىرىگە قىساس ياندۇرىدۇ، ئۆز زېمىنى بىلەن خەلقى ئۈچۈن كەچۈرۈم- كەفارەت كەلتۈرۈپ بېرىدۇ». 44 ئەمدى مۇسا بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا كېلىپ بۇ غەزەلنىڭ بارلىق سۆزلىرىنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بەردى. 45 ئاندىن مۇسا بۇ ھەممە سۆزلەرنى بارلىق ئىسرائىل ئالدىدا ئاخىرلاشتۇرۇپ 46 ئۇلارغا سۆز قىلىپ: «مەن بۈگۈن ئوتتۇرا گالىردا سىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇپ گۇۋاھلىق بەرگەن بۇ بارلىق سۆزلەرگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار، سىلەر بۇلارنى بالىلىرىڭلارغا تاپىلاپ: «بۇ قانۇنىنىڭ ھەممە سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويۇڭلار» دەپ بۇيرۇشۇڭلار كېرەك. 47 چۈنكى بۇ سۆز سىلەرگە مۇناسىۋەتسىز، قۇرۇق سۆز ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ ھاياتىڭلاردۇر! سىلەر ئۇ زېمىنى ئىگىلەشكە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتىسىلەر؛ ئوتكەندىن كېيىن ئۇ زېمىندا بۇ سۆز ئارقىلىق ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسىلەر» ـ دېدى. 48 يەنە شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مۇساغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 49 سەن ئۇشبۇ ئابارىم تېغىغا، يەنى يېرىخونىڭ ئوتتۇرىدىكى، موئابنىڭ زېمىنىدىكى نېبو تېغىغا چىققىن ۋە شۇ يەردە مەن ئىسرائىللارغا ئۆز تەۋەلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىدىغان قانائان زېمىنىنى كۆرگىن. 50 ئاندىن ئاكاڭ ھارۇن ھور تېغىدا ئۆلۈپ ئۆز خەلقلىرىگە قوشۇلغاندەك، سەنمۇ چىقىدىغان شۇ تاغدا ئۆلۈپ خەلقلىرىگە قوشۇلغىن؛ 51 چۈنكى سىلەر زىن چۆلىدىكى مەرىباھ-قادەشنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىغا بارغاندا، ئىككىڭلار ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماڭا ۋاپاسىزلىق كۆرسىتىپ، ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا مېنى «مۇقەددەس» دەپ ھۆرمەتلىمىدىڭلار. 52 شۇڭا سەن ئىسرائىللارغا بېرىدىغان شۇ زېمىنى ئۆدۈلۈڭدا كۆرىسەن، لېكىن ئۇنىڭغا كىرەلمەيسەن.

33 خۇدانىڭ ئادەمى بولغان مۇسانىڭ ئۆلۈمىدىن ئىلگىرى ئىسرائىللارنى
بەركەتلەشكە تىلىگەن بەختـتىلەكلىرى مۇنۇلار: ـ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ
«پەرۋەردىگار ئۆزى سىناي تېغىدىن كېلىپ، سېئىردىن چىقىپ [ئىسرائىل]
ئۈستىگە پارلىدى، پاران تېغىدىن پەيدا بولۇپ چاقنىدى، ئۇ تۈمەنلىگەن
مۇقەددەسلەرنىڭ ئوتىۋرىسىدىن چىقىپ كەلدى؛ ئوڭ قولىدىن ئىسرائىلغا ئاتالغان
ئوتلۇق بىر قانۇن چىقتى. 3 دەرھەقىقەت، ئۇ خەلقنى سۆيىدۇ؛ سېنىڭ
بارلىق مۇقەددەدىس بەندىلىرىڭ قولۇڭدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئايىغىڭ ئالدىدا
ئولتۇرۇپ، سۆزلىرىڭگە مۇيەسسەر بولىدۇ. 4 مۇسا بىزگە بىر قانۇن بۇيرۇپ،
بۇنى ياقۇپنىڭ جامائىتىگە مىراس قىلىپ بەردى؛ 5 خەلقنىڭ سەردارلىرى
جەم بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرى بىر يەرگە يىغىلغاندا، ئۇ يەشۇرۇننىڭ
ئوتىۋرىسىدا پادىشاھدەك بولدى. 6 «رۇبەن بولسا، ئادەملىرى ئۆلۈپ كەتمەي،
ھايات تۇرسۇن؛ ئۇنىڭ ئادەملىرى ئاز بولمىسۇن». 7 [مۇسا]نىڭ يەھۇدا
توغرىسىدا تىلىگەن بەختى مۇنداق: ـ «يەھۇدانىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغايسەن، ئى
پەرۋەردىگار، ئۇنى ئۆز خەلقىگە قويۇل قىلدۇرغايسەن؛ ئۇنىڭ قوللىرى ئۇلار
ئۈچۈن كۈرەش قىلسۇن، ئەمدى ئۆزىنى ئەزگۈچىلەرگە قارشى ئۇرۇشقا ئۇنىڭغا
مەدەت بولغايسەن». 8 ئۇ لاۋۋي توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ «سېنىڭ ئۇرىم
ۋە تۇممىم تاشلىرىڭ سېنىڭ بۇ مۇقەددەدىس بەندەڭگە تاپشۇرۇلغان؛ سەن ئۇنى
ماسساھدا سىنىدىڭ، مەرىباھنىڭ سۇلىرىنىڭ يېنىدا ئۇنىڭ بىلەن تالاشتىڭ. 9 ئۇ
ئۆز ئاتا-ئانىسى توغرىسىدا: «ئۇلارغا يۈز-خاتىرە قىلمايمەن»، دەپ ئېيتتى، ئۇز
قېرىنداشلىرىنىڭ ھېچ يۈزىنى قىلماي، ئۇز بالىلىرىنىمۇ تونۇشنى خالماي، بەلكى
سېنىڭ سۆزۈڭگە ئەمەل قىلىپ، ئەھدەڭنى چىڭ تۇتتى. 10 مانا، [لاۋىيلار]
ياقۇپقا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىتىدۇ، ئۇلار ئىسرائىلغا قانۇنۇڭنى ئۆگىتىدۇ؛ ئۇلار
دىمىغىڭغا خۇشبۇيىنى سۈندۇ، قۇربانگاھىڭغا پۈتۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى
كەلتۈرىدۇ. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ تەئەللۇقاتىنى بەركەتلىگەيسەن،
ئۇنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرى سېنى خۇش قىلغۇدەك بولغاي، ئۇنىڭغا قارشى
چىققانلار ۋە ئۇنىڭدىن نەپرەتلەنگەنلەر بولسا، ئۇلارنى قوپالمىغۇدەك ھالدا
بەللىرىنى سۈندۈرغايسەن!» 12 ئۇ بىنيامىن توغرىسىدا مۇنداق دېدى: ـ
«پەرۋەردىگارنىڭ سۆيگىنى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىدا بىخەتەر ماكان قىلىدۇ،
پەرۋەردىگار سايە بولۇپ پۈتۈن كۈن ئۇنى ساقلايدۇ، ئۇ ئۇنى مۇرىسى ئوتتۇرىسىدا
ماكانلاشتۇرىدۇ» 13 يۈسۈپ توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئۇنىڭ زېمىنى
پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بەركەتلىك بولغاي! ئاسمانلارنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى
بىلەن، شەبنەم بىلەن، يەر تېگىدىكى نېمەتلىرى بىلەن، 14 كۈندىن ھاسىل
بولىدىغان ئېسىل مەھسۇلاتلىرى بىلەن، ئايدىن ھاسىل بولىدىغان ئېسىل نېمەتلىرى
بىلەن، 15 قەدىمكى تاغلارنىڭ ئالىي نېمەتلىرى بىلەن، مەڭگۈلۈك دۆڭلەرنىڭ
ئېسىل نېمەتلىرى بىلەن، 16 يەرنىڭ ئېسىل نېمەتلىرى ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە
مەۋجۇداتلىرى بىلەن، ئازغانلىقتا تۇرغۇچى زاتنىڭ شاپائىتى بىلەن بەركەتلەنسۇن!
بۇلارنىڭ ھەممىسى يۈسۈپنىڭ بېشىغا، يەنى ئۇز قېرىنداشلىرىدىن ئايرىلغانلىنىڭ
چوقىنىسىغا چۈشسۇن. 17 ئۇنىڭ ھەيۋىسى ئۇز بۇقىسىنىڭ تۇنجىسىدەكتۇر؛ ئۇنىڭ
مۈڭگۈزلىرى ياۋا كالىنىڭ مۈڭگۈزلىرىدەكتۇر، ئۇلار بىلەن ئۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ
ھەممىسىنى بىراقلا يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ئۈسىدۇ. مانا ئەفرائىمنىڭ تۈمەنلىگەن
ئادەملىرى، مانا‌سسەھنىڭ مىڭلىغان ئادەملىرى شۇنداق بولىدۇ». 18 زەبۇلۇن
توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي زەبۇلۇن، سەن چىققىنىڭدا شادلانغىن؛
ئەي سەن ئىسساكار، ئۆز چېدىرلىرىڭدا خۇش بولغىن! 19 مانا ئۇلار خەلقلەرنى
تاغقا چاقىرىدۇ، شۇ يەردە ئۇلار ھەققانىيلىقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى سۇندۇ، چۈنكى
ئۇلار دېڭىزدىكى مول دۆلەتلەرنى، قۇمغا كۆمۈلگەن گۆھەرلەرنى سۈمۈرۈپ
ئۇلارغا مۇيەسسەر بولىدۇ». 20 گاد توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «گادنىڭ
زېمىنىنى كېڭەيتكۈچىگە بەخت-بەركەت بولغاي؛ گاد بولسا چىشى شىردەك
ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىدۇ، 21 شۇ
يەردە ئۇ ئەڭ ئېسىل نېسىۋىنى تاللىۋالدى، چۈنكى شۇ يەردىمۇ ئۇ ھۆكۈم
بېكىتكۈچىنىڭ ئۈلۈشى بولغان جاي ساقلاقلىقتۇر؛ ئۇ خەلقنىڭ سەردارلىرى
بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن بىرگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى
يۈرگۈزدى». 22 دان توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «دان بولسا ياش بىر
شىردۇر، ئۇ باشاندىن تاقلاپ ئۆتىدۇ». 23 نافتالى توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى:
ـ «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا تويۇنغانسەن، پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-
بەركەتكە تولۇپ، مەغرىب بىلەن جەنۇبنى ئۆزۈڭگە مۇلۈك قىلىپ ئىگىلەيسەن».
24 ئاشىر توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن بەركەتلىنىدۇ؛ ئۇ
قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۈن؛ پۇتى مايغا چىلانسۇن. 25 دەرۋازا
بالداقلىرىڭ تۆمۈر بىلەن مىستىن بولىدۇ؛ كۈنلىرىڭ قانداق بولسا، كۈچۈڭمۇ
شۇنىڭغا مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». 26 «ـ ئەي يەشۇرۇن، تەڭرىڭدەك باشقا ھېچكىم
يوقتۇر؛ ئۇ ساڭا يارىدەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ
ئۈستىگە مىنىپ كېلىدۇ. 27 ئەزەلدىي خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭدا
ئەبەدىي بىلەكلەر تۇرىدۇ. ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدىن دۈشمەننى ھەيدەپ: ـ «ئۇلارنى
ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساڭا] بۇيرۇيدۇ. 28 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن
يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىندا تۇرۇپ، يالغۇز ئامان-ئېسەن ماكان تۇتىدۇ،
ياقۇپنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاسمانلىرىمۇ شەبنەم
تېمىتىپ تۇرىدۇ. 29 بەختلىكسەن، ئى ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆزى قۇتقۇزغان خەلقتىن يەنە كىم بار؟ ئۇ بولسا سېنىڭ مەدەتكار قالقىنىڭ،
ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەئىپلىشىپ بويسۇنىدۇ؛ سەن
ئۇلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ ماڭىسەن».

34 ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە،
يەنى يېرىخونىڭ ئۆتىۋىسىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە
پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىنى كۆرسەتتى؛ گىلېئادتىن دانغىچە، 2 پۈتكۈل
نافتالى بىلەن ئەفرائىم ۋە ماناسسەھنىڭ زېمىنىنى، يەھۇدانىڭ پۈتكۈل زېمىنى
بىلەن قوشۇپ مەغرىبتىكى دېڭىزغىچە، 3 جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنىنى، «خورما
شەھىرى» دەپ ئاتالغان يېرىخو ۋادىسىدىكى تۈزلەڭلىكنى زوئار شەھىرىگە قەدەر،
ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەئىپلىشىپ بويسۇنىدۇ؛ سەن
ئۇلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ ماڭىسەن».

ئاندىن مۇسا موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدىن چىقىپ نېبو تېغىنىڭ ئۈستىگە،
يەنى يېرىخونىڭ ئۆتىۋىسىدىكى پىسگاھ تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقتى. شۇ يەردە
پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پۈتكۈل زېمىنى كۆرسەتتى؛ گاد بولسا چىشى شىردەك
ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇ بىلەك ھەم باش تېرىسىنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىدۇ، 21 شۇ
يەردە ئۇ ئەڭ ئېسىل نېسىۋىنى تاللىۋالدى، چۈنكى شۇ يەردىمۇ ئۇ ھۆكۈم
بېكىتكۈچىنىڭ ئۈلۈشى بولغان جاي ساقلاقلىقتۇر؛ ئۇ خەلقنىڭ سەردارلىرى
بىلەن كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن بىرگە پەرۋەردىگارنىڭ ئادالىتى بىلەن ھۆكۈملىرىنى
يۈرگۈزدى». 22 دان توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «دان بولسا ياش بىر
شىردۇر، ئۇ باشاندىن تاقلاپ ئۆتىدۇ». 23 نافتالى توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى:
ـ «ئەي نافتالى، ئىلتىپاتقا تويۇنغانسەن، پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلگەن بەخت-
بەركەتكە تولۇپ، مەغرىب بىلەن جەنۇبنى ئۆزۈڭگە مۇلۈك قىلىپ ئىگىلەيسەن».
24 ئاشىر توغرىسىدا ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «ئاشىر ئوغۇللار بىلەن بەركەتلىنىدۇ؛ ئۇ
قېرىنداشلىرى ئارىسىدا ئىلتىپات كۆرسۈن؛ پۇتى مايغا چىلانسۇن. 25 دەرۋازا
بالداقلىرىڭ تۆمۈر بىلەن مىستىن بولىدۇ؛ كۈنلىرىڭ قانداق بولسا، كۈچۈڭمۇ
شۇنىڭغا مۇۋاپىق تەڭ بولىدۇ». 26 «ـ ئەي يەشۇرۇن، تەڭرىڭدەك باشقا ھېچكىم
يوقتۇر؛ ئۇ ساڭا يارىدەمگە ئاسمانلار ئۈستىگە، زور ھەيۋىسى بىلەن بۇلۇتلارنىڭ
ئۈستىگە مىنىپ كېلىدۇ. 27 ئەزەلدىي خۇدا سېنىڭ باشپاناھىڭدۇر، ئاستىڭدا
ئەبەدىي بىلەكلەر تۇرىدۇ. ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدىن دۈشمەننى ھەيدەپ: ـ «ئۇلارنى
ھالاك قىلغىن!» دەپ [ساڭا] بۇيرۇيدۇ. 28 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاشلىق بىلەن
يېڭى شاراب مول بولغان بىر زېمىندا تۇرۇپ، يالغۇز ئامان-ئېسەن ماكان تۇتىدۇ،
ياقۇپنىڭ بۇلىقى ئوخشاشلا ئامان-ئېسەن بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاسمانلىرىمۇ شەبنەم
تېمىتىپ تۇرىدۇ. 29 بەختلىكسەن، ئى ئىسرائىل! سەندەك پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆزى قۇتقۇزغان خەلقتىن يەنە كىم بار؟ ئۇ بولسا سېنىڭ مەدەتكار قالقىنىڭ،
ھەيۋەتلىك قىلىچىڭدۇر! سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ ساڭا زەئىپلىشىپ بويسۇنىدۇ؛ سەن
ئۇلارنىڭ ئېگىز جايلىرىدا دەسسەپ ماڭىسەن».

ئىككىنچى بىر پەيغەمبەر ئىسرائىل ئىچىدە چىقمىدى؛ **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى مىسىر زېمىنىغا ئەۋەتىشى بىلەن ئۇ شۇ يەردە پىرەۋنگە، ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە پۈتكۈل زېمىندىكىلەر ئالدىدا كۆرسەتكەن ھەممە مۆجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرگە، **12** ئايان قىلىنغان شۇ بارلىق ئۇلۇغ قۇدرەتكە ۋە مۇسانىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن بارلىق دەھشەتلىك ھەيۋىسىگە تەڭ تۇرغۇدەك ھېچقانداق ئادەم چىقمىدى.

يەشۇئا

1 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار مۇسانىڭ خىزمەتكارى، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **2** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ۋاپات بولدى. ئەمدى سەن قوزغىلىپ، بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىنى باشلاپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، مەن ئۇلارغا، يەنى ئىسرائىللارغا تەقدىم قىلىدىغان زېمىنغا كىرگىن. **3** مەن مۇساغا ئېيتقىنىمدەك، پۇتۇكلارنىڭ تاپىنى قەيەرگە تەككەن بولسا، شۇ جاينى سىلەرگە بەردىم؛ **4** چېگرا كۆلدر چۆل-بياۋاندىن تارتىپ لىۋانغىچە، ھىتتىيلارنىڭ زېمىنى ئۇز ئىچىگە ئېلىپ، ئەفرات دەرياسىدىن كۈن پېتىشتىكى ئوتىۋرا دېڭىزغىچە بولىدۇ. **5** سېنىڭ بارلىق ھايات كۈنلىرىڭدە ھېچكىم ساڭا قارشى تۇرالمايدۇ. مەن ئۇزۇم مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، سېنى ھەرگىز تاشلىۋەتمەيمەن. **6** سەن جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن؛ چۈنكى سەن بۇ خەلقنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنغا مىراسخور قىلىپ ئىگىلىتىسەن. **7** مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ، قەتئىي جۈرئەتلىك ۋە تولىمۇ قەيسەر بولغىن؛ سەن قەيەرگىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلىبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن يا ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمە؛ **8** بۇ قانۇن كىتابىنى ئۆز ئاغزىڭدىن نېرى قىلمايسەن، ئۇنىڭ ئىچىدە يۈتۈلگەنلىكى ھەممىسىنى ئۇتۇپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكىر قىلىپ ئوقۇيسەن، شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلىبىلىك بولۇپ، ئۇتۇقلۇق رونىق تاپىسەن. **9** مانا ساڭا: ـ جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ بۇيرۇغاندىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمىگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما، چۈنكى قەيەرگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بىرگىدۇر. **10** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا خەلقنىڭ باشلىرىغا بۇيرۇپ: ـ **11** سىلەر چېدىرگاھتىن ئوتۇپ خەلققە: ـ ئوزۇقلار ئۈچۈن ئوزۇق-تۇلۇك تەييار قىلىڭلار، چۈنكى ئۈچ كۈن توشقاندا سىلەر ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن كىرىسىلەر، ـ دەڭلار، دېدى. **12** يەشۇئا رۇبېنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىگە سۆز قىلىپ: ـ **13** خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئارام‌لىق ئاتا قىلىپ بۇ زېمىنى سىلەرگە بەرگەن، دەپ ئېيتقىنىنى ئېسىڭلاردا ئوتۇڭلار. **14** خوتۇن بالا-چاقاڭلار ۋە چارپايلىرىڭلار مۇسا ئوزى سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى زېمىندا قالسۇن، لېكىن ئارا ئاڭلاردا قانچىلىك باتۇر پالۋان بولسا ئاڭلار، سىلەر ئوز قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا سەپتە تۇرۇپ ئۇلارغا ياردەم بېرىپ جەڭ قىلىڭلار، تاكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار قېرىنداشلىرىڭلارغا سىلەرگە ئاتا قىلغىنىغا ئوخشاش ئارام ئاتا قىلىپ، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۇ ئۇلارغا مىراس قىلىپ بېرىدىغان زېمىنى ئىگىلەتكۈچە شۇنداق قىلىڭلار. ئاندىن سىلەر تەۋەلىكىڭلار بولغان زېمىنى، يەنى خۇدانىڭ قۇلى بولغان مۇسا سىلەرگە تەقسىم قىلغان، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى بۇ زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. **16** ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزگە ئەمر قىلغانىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز، سەن بىزنى قەيەرگە ئەۋەتسەڭ، شۇ يەرگە بارىمىز. **17** بىز ھەممە ئىشتا مۇسانىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغىنىمىزدەك ساڭا قۇلاق سالىمىز؛ بىردىنبىر تىلىكىمىز، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولغاي! **18** كىمكى سېنىڭ ئەمرىڭگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، سەن بىزگە بۇيرۇغان ھەرقانداق سۆزلىرىڭگە قۇلاق سالمىسا، ئۇلتۇرۇلىدۇ! سەن پەقەتلا جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بولغىن، ـ دېدى.

2 ئەمدى نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىككى چارلىغۇچىنى شىتتىمدىن ئەۋەتكەن بولۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ ئۇ زېمىنى، بولۇپمۇ يېرىخو شەھىرىنى چارلاپ چىقىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە بېرىپ، راھاب ئاتلىق بىر پاھىشىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ قوندى. **2** لېكىن بىرسى چىقىپ يېرىخو پادىشاھىغا: ـ بۇگۈن كېچىە ئىسرائىللاردىن بىرنەچچە كىشى بۇ زېمىنى چارلىغىلى كەپتۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يېرىخو پادىشاھى راھابنىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سېنىڭ قېشىڭغا چىقىپ، ئۆيۈڭگە كىرگەن شۇ كىشىلەرنى بىزگە تاپشۇرۇپ بەرگىن، چۈنكى ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ھەر يېرىنى پايلىغىلى كەپتۇ، ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ ئايال ئۇ ئىككى كىشىنى ئېلىپ چىقىپ يوشۇرۇپ قويغانىدى؛ ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ دەرۋەقە بۇ كىشىلەر مېنىڭ قېشىمغا كەلدى، لېكىن مەن ئۇلارنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلمىدىم؛ **5** قاراڭغۇ چۈشۈپ، قورۇقنى ئېتىدىغان ۋاقىت كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئادەملەر چىقىپ كەتتى. مەن ئۇلارنىڭ قەيەرگە كەتكىنىنى بىلمەيمەن. ئۇلارنى تېزدىن قوغلىساڭلار، چوقۇم يېتىشۋالىسىلەر، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئايال ئۇلارنى ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىنىڭ ئۈستىدە رەتلەپ يېيىپ قويغان زىغىر پاخالىلىرىنىڭ ئاستىغا يوشۇرۇپ قويغانىدى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىزدەپ قوغلىغۇچىلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ يولى بىلەن چىقىپ دەريا كېچىكلىرىگىچە قوغلاپ باردى. ئۇلارنى قوغلىغۇچىلار شەھەردىن چىقىشى بىلەنلا، شەھەرنىڭ قوۋۇقى تاقالدى. **8** شۇ ۋاقىتتا، ئۇ ئىككىيلەن تېخى ئۇخلاشقا ياتمىغانىدى، راھاب ئۆگزىگە چىقىپ ئۇلارنىڭ قېشىغا بېرىپ **9** ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ بۇ زېمىنى سىلەرگە مىراس قىلىپ بەرگەنلىكىنى، شۇنداقلا سىلەردىن بولغان ۋەھىمىگەلار بىزلەرگە چۈشۈپ، بۇ زېمىندىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئالدىڭلاردا ھالدىن كېتەڭي دېگىنىنى بىلىمەن؛ **10** چۈنكى بىز سىلەر مىسىردىن چىققىنىڭلاردا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىڭلاردا قىزىل دېڭىزنى قورۇتقانلىقىنى، شۇنداقلا سىلەرنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى سىھون بىلەن ئوگنى قانداق قىلغانلىقىڭلارنى، ئۇلارنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىڭلارنى ئاڭلىدۇق. **11** بۇنى ئاڭلاپ يۈرىكىمىز سۇ بولۇپ، سىلەرنىڭ سەۋەبىڭلاردىن ھەرقايسىمىزنىڭ روھى چىقىپ كەتتى. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بولسا يۇقىرىدا، ئاسمانلارنىڭ ھەمدە تۆۋەندە يەرنىڭ خۇداسىدۇر. **12** ئەمدى سىلەردىن ئوتۇنىمەنكى، مەن سىلەرگە كۆرسەتكەن ھېممىتىم ئۈچۈن سىلەرمۇ مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتىگە ھېممەت قىلىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ماڭا قەسەم قىلىڭلار، شۇنداقلا ئاتا-ئانامنى، ئاكا-تۇڭقا، ئاچا-سىڭلى قېرىنداشلىرىنى ۋە ئۇلارغا تەۋە بارلىقنا چېقىلماسلىقىڭلار، جېنىمىزنى تىرىك قالدۇرۇپ، ئۇلۇمدىن قۇتقۇزۇشۇڭلار توغرىسىدا ماڭا بىر كاپالەت بەلگىسىنى بېرىڭلار، ـ دېدى. **14** ئىككىيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن بۇ ئىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويمىساڭ، سىلەر جېنىڭلاردىن ئايرىلىساڭلار، بىزمۇ جېنىمىزدىن ئايرىلغايمىز! شۇنىڭدەك شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار بىزگە بۇ زېمىنى ئىگە قىلغۇزغاندا، بىز جەزمەن سىلەرگە مېھرىبانلارچە ۋە سەممىي مۇئامىلىدە بولىمىز، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئۇلارنى پەنجىرىدىن بىر تانا بىلەن چۈشۈرۈپ قويدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆيى شەھەرنىڭ سېپىلىدا بولۇپ، ئۇ سېپىلنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى). **16** ئايال ئۇ ئىككىسىگە: ـ قوغلىغۇچىلار سىلەرگە ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تاغقا چېقىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن يوشۇرۇنۇپ ئوزۇڭلار، قوغلىغۇچىلار شەھەرگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئاندىن سىلەر ئۆز يولۇڭلارغا ماڭىسىلار بولىدۇ، ـ دېدى. **17** ئىككىسى ئايالغا: ـ ئەگەر سەن بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلمىساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان قەسەمدىن خالاس بولىمىز: ـ **18** مانا، بىز زېمىنغا كىرگەن

چاغدا، سەن بىزنى چۈشۈرۈشكە تىشلەتكەن بۇ قىزىل تانىنى پەنجىرىگە باغلاپ قويغىن؛ ئاندىن تاتا-تاناكۆنى، تاكا-تۆكا قىرىنداشلىرىڭنى، شۇنداقلا تاتاكۆنىڭ بارلىق جەمەتىدىكىلەرنى ئويۇكىگە، ئۆزۈڭگە يىغىپ جەم قىلغىن. 19 شۇنداق بولىدۇكى، ئويۇكۈنىڭ تىشىكلىرىدىن تاشقىرىغا چىققان ھەركىمىنىڭ قېنى ئۆز بېشىدا بولىدۇ؛ بىز ئۇنىڭغا مەسئۇل ئەمەسمىز؛ لېكىن بىراۋ ئويۇكىدە سەن بىلەن بىللە بولغان بىرسىنىڭ ئۈستىگە قول سالسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ بېشىمىزغا چۈشكەي! 20 ئەگەر سەن بۇ تىشىمىزنى ئاشكارىلاپ قويساڭ، سەن بىزگە قىلغۇزغان بۇ قەسەمدىن خالاس بولىمىز، ـ دېدى. 21 راھاب جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەرنىڭ دېگىنىڭلەردەك بولسۇن دەپ، ئۇلارنى يولغا سېلىپ قويدى. ئۇلار كەتكەندىن كېيىن، ئايال پەنجىرىگە ئۇ قىزىل تانىنى باغلاپ قويدى. 22 ئۇ ئىككىسى ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، تاغقا چىقىپ، قوغلىغۇچىلار [شەھەرگە] قايتىپ كەتكۈچە ئۇ يەردە ئۈچ كۈن ئولتۇردى. قوغلىغۇچىلار يول بويىدىكى ھەممە يەرنى ئىزدەپمۇ ئۇلارنى تاپالمىدى. 23 ئاندىن بۇ ئىككىسى تاغدىن چۈشۈپ، قايتىپ ماكېدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتۈپ، نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇئانىڭ قېشىغا كېلىپ، بېشىدىن كەچۈرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. 24 ئۇلار يەھۇشۇئاغا: ـ پەرۋەردىگار دەرۋەقە بارلىق زېمىننى قولىمىزغا تاپشۇردى؛ زېمىندا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ تۇيۇپىلىمىزدىن روھى چىقىپ كەتتى، ـ دېدى.

3 يەھۇشۇئا ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئۆرۈپ، ئۇتكۈل ئىسرائىل بىلەن شىتتىمدىن ئايرىلىپ ئىئوردان دەرياسىغا كەلدى؛ ئۇلار دەريادىن ئۆتكۈچە شۇ يەردە بارگاھ تىكىپ ئولتۇردى. 2 ئۈچ كۈن توشۇپ، سەردارلار چېدىرگاھتىن ئۆتۈپ، 3 خەلققە ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى، يەنى لاۋىيلارنىڭ ئۇنى كۆتۈرۈپ ماكېنىنى كۆرگەن ھامان، ئۆرنىغان ئورنۇڭلاردىن قوزغىلىپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىڭلار. 4 لېكىن ئۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىڭلاردا ئىككى مىڭ گەز ئارىلىق قالسۇن؛ قايسى يول بىلەن ماكېدىغىنىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يېقىنلاشماڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مۇشۇ يول بىلەن مېڭىپ باقمىغانسىلەر، ـ دېدى. 5 يەھۇشۇئا خەلققە: ـ ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىڭلار، چۈنكى ئەتە پەرۋەردىگار ئارا ئاڭلاردا مۇجىزە-كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، ـ دېدى. 6 ئاندىن يەھۇشۇئا كاھىنلارغا: ـ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ خەلقتىنڭ ئالدىدا دەريادىن ئۆتۈڭلار، دەپ بۇيرۇۋېدى، ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ خەلقتىنڭ ئالدىدا ماكېدى. 7 پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ ھەممە ئىسرائىلنىڭ مېنىڭ مۇسا بىلەن بىللە بولغىنىمدەك، سېنىڭ بىلەنمۇ بىللە بولىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن بۈگۈندىن ئېتىبارەن سېنى ئۇلارنىڭ نەزىرىدە چوڭ قىلىمەن. 8 ئەمدى سەن ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلگەندە، ئىئوردان دەرياسى ئىچىدە تۇرۇڭلار، ـ دېگىن، ـ دېدى. 9 يەھۇشۇئا ئىسرائىلارغا: ـ بۇ ياقتا كېلىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، دېدى. 10 ئاندىن يەھۇشۇئا: ـ مانا، سىلەر شۇ ئىش ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھايات تەڭرىنىڭ ئارا ئاڭلاردا ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردىن ھىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ئامورىيلار، قانائانىيلار، پەرىززىيلار، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنى ھەيدىۋېتىدىغانلىقىنى بىلىسىلەر ـ پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسى ئىچىدىن ئۆتكۈزۈلىدۇ. 12 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىڭلار، ھەرقايسى قەبىلىدىن بىردىن بولسۇن؛ 13 شۇنداق بولىدۇكى، پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ تاپىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىگە تەگكەندە، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى، يەنى باش ئېقىندىن ئېقىپ كەلگەن سۈلار ئۈزۈپ تاشلىنىپ، دەريا كۆتۈرۈلۈپ دۆڭ بولىدۇ، ـ دېدى. 14 ئەمدى شۇنداق بولىدىكى، خەلق چېدىرلىرىدىن چىقىپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتمەكچى بولغاندا، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار خەلقنىڭ ئالدىدا ماكېدى؛ 15 ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگۈچىلەر ئىئوردان دەرياسىغا يېتىپ كېلىپ، پۇتلىرى سۈيغا تېگىشى بىلەنلا (ئورما ۋاقتىدا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى دەريانىڭ ئىككى قىرغىقىدىن تېشىپ چىقىدۇ)، 16 يۇقىرى ئېقىندىكى سۈلار خېلى يىراقتىلا، زارەتاننىڭ يېنىدىكى ئادەم شەھىرىنىڭ يېنىدا توختاپ، دۆڭ بولدى؛ ئاراباھ تۈزلىكىگىكى بويىدىكى دېڭىزغا، يەنى «شور دېڭىزى»غا ئېقىپ چۈشۈۋاتقان كېيىنكى ئېقىمى ئۈزۈلۈپ قالدى؛ خەلق بولسا يېرىخو شەھىرىنىڭ ئۇدۇللىدىن [دەريادىن] ئۆتۈپ ماكېدى. 17 پۈتكۈل ئىسرائىل قۇرۇق يەرنى دەسسەپ، بارلىق خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن پۈتۈنلەي ئۆتۈپ بولغۇچىلىك، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇرۇق يەردە مەزمۇت تۇردى.

4 پۈتكۈل خەلق ئىئوردان دەرياسىدىن تامامەن ئۆتۈپ بولغاندا، پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ 2 خەلقتىنڭ ئارىسىدىن ئون ئىككى ئادەمنى تاللىغىن، ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەم بولسۇن، 3 ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مەزمۇت تۇرغان جايدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، ئۇلارنى كۆتۈرۈپ كېلىپ ئۆزۈڭلار بۈگۈن كېچە بارگاھ تىكىدىغان يەرگە قويۇڭلار، دېگىن، دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن يەھۇشۇئا ھەر قەبىلىدىن بىردىن ئادەمنى، يەنى ئىسرائىللار ئارىسىدىن تاللىغان ئون ئىككى كىشىنى چاقىردى؛ 5 ئاندىن يەھۇشۇئا ئۇلارغا: ـ سىلەر ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشۈپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىنىڭ سانىغا ماس ھالدا بىردىن تاشنى ئېلىپ مۇرەڭلەرگە قويۇڭلار. 6 چۈنكى بۇ ئارا ئاڭلاردا بىر ئەسلەتمە-بەلگە بولىدۇ؛ كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلار: ـ بۇ تاشلارنىڭ سىلەرگە نېمە ئەھمىيىتى بار؟ ـ دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇلارغا: ـ 7 ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ئۆزۈپ قويۇلدى؛ [ئەھدە ساندۇقى] ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكىزۈلگەندە ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈلىرى ئۈزۈپ قويۇلدى؛ شۇڭا بۇ تاشلار ئىسرائىللارغا مەڭگۈلۈك بىر ئەسلەتمە-بەلگە بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاپ بېرىسىلەر. 8 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار يەھۇشۇئا ئۇلارغا بۇيرۇغاندەك قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇشۇئاغا قىلغان ئەمرى بويىچە ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ سانىغا مۇۋاپىق ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئون ئىككى تاشنى ئېلىپ، قونىدىغان جايغا كۆتۈرۈپ بېرىپ، شۇ يەردە قويۇپ قويدى. 9 يۇنىڭدىن باشقا يەھۇشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلارنىڭ پۇتلىرى مۇستەھكەم تۇرغان جايدا ئون ئىككى تاشنى تىكىلەپ قويدى. بۇ تاشلار بولسا بۈگۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ. 10 پەرۋەردىگار يەھۇشۇئاغا خەلققە ئېيتىشقا تاپىلىغان بارلىق ئىشلار ئورۇنلانغۇچىلىك، يەنى مۇسا ئەسلىدە يەھۇشۇئاغا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسى بەجا كەلتۈرۈلگۈچە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ تۇردى. خەلق شۇ يەردىن تېزدىن ئوتتۇۋاتاتتى. 11 شۇنداق بولدىكى، بارلىق خەلق تامامەن ئوتۇپ بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ [ئەھدە] ساندۇقى بىلەن كاھىنلار خەلقتىنڭ ئالدىدىن ئوتتى. 12 رۇبەنلەر بىلەن گادلار ۋە مانا‌سسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرمۇ مۇسانىڭ ئۇلارغا بۇيرۇغىنىدەك سەپتە تۇزۇپ ئىسرائىللارنىڭ

ئالدىدا دەريادىن ئوتتى. 13 جەمئىي بولۇپ قىرىق مىڭچە قوراللانغان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىن ئوتتۇپ، يېرىخو تۈزلەڭلىكىگە كېلىپ، جەڭ قىلىشقا تەييار تۇردى. 14 ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار يەشۇئانى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ نەزىردە چوڭ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ پۈتۈن ئومرىدە مۇسادىن قورققاندەك ئۇنىڭدىنمۇ قورقتى. 15 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ 16 مۆكۈم-گۇۋاھلىق ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار غا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. 17 شۇڭا يەشۇئا كاھىنلار غا: ـ ئىئوردان دەرياسىدىن چىقىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 18 شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، پۈتلىرىنىڭ تاپىنى قۇرۇقلۇقنى دەسسىشى بىلەنلا، ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيى يەنە ئۆز جايىغا قايتىپ كېلىپ، ئاۋۋالقىدەك ئىككى قىرغىقىنچە ئېشىپ ئېقىشقا باشلىدى. 19 خەلق بولسا بىرىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، يېرىخونىڭ شەرقىنىڭ ئەڭ چەت تەرىپىدىكى گىلگالغا كېلىپ چېدىرگاھ تىكتى. 20 ئۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئالغاچ كەلگەن ئون ئىككى تاشنى بولسا، يەشۇئا ئۇلارنى گىلگالدا تىكلەپ قويدى؛ 21 ئاندىن ئىسرائىللارغا: ـ كېيىن باللىرىڭلار ئۆز ئاتىلىرىدىن: ـ بۇ تاشلارنىڭ ئەھمىيىتى نېمە، دەپ سورىسا، 22 سىلەر باللىرىڭلارغا مۇنداق ئۇقتۇرۇپ قويۇڭلار: ـ «ئىسرائىل ئىلگىرى قۇرۇق يەرنى دەسسەپ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكەنىدى؛ 23 چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بىز قىزىل دېڭىزدىن ئوتكۈچە ئالدىمىزدا ئۇنىڭ سۈلىرىنى قۇرۇتۇپ بەرگەنىدەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەر ئوتكۈچە ئالدىڭلاردا ئىئوردان دەرياسىنىڭ سۈيىنى قۇرۇتۇپ بەردى؛ 24 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ قولىنىڭ قانچىلىك كۈچلۈكلۈكىنى بىلسۇن، شۇنداقلا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن ھەمىشە قورقۇشۇڭلار ئۈچۈن ئۇ شۇنداق قىلدى» ـ دېدى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى بىلەن دېڭىزنىڭ يېنىدىكى قانائانىيلارنىڭ ھەممە پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار ئوتۇپ كەتكۈچە ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ئىئوردان سۈلىرىنى قاندىق قۇرۇتۇپ بەرگىنىنى ئاڭلىغاندا، يۈرەكلىرى سۇ بولۇپ، ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن ئۇلارنىڭ روھى چىقاي دەپ قالدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ سەن چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى ئىككىنچى قېتىم خەتنە قىلغىن، دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا چاقاق تاشلىرىدىن پىچاقلارنى ياساپ، ئىسرائىللارنى «خەتنىلىك دۆڭلۈكى»دە خەتنە قىلدى. 4 يەشۇئانىڭ ئۇلارنى خەتنە قىلىشىنىڭ سەۋەبى شۇ ئىدىكى، مىسردىن چىققان ھەممە ئەرلەر يارىغۇدەك ھەممە ئەرلەرلەر مىسردىن چىققاندىن كېيىن چۆللۈكتىڭ يولىدا ئۇلۇپ تۈگىگەنىدى. 5 چۈنكى مىسردىن چىققان بارلىق خەلق خەتنە قىلىنغان بولسىمۇ، لېكىن مىسردىن چىقىپ چۆللۈكتىڭ يولىدا يۈرگەن ۋاقىتتا ئىسرائىل ئارىسىدا تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى خەتنىسىز قالغانىدى؛ 6 چۈنكى ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىغان، مىسردىن چىققان خەلق ئىچىدىكى ھەممە يارىغۇدەك بارلىق ئەرلەرلەر ئۇلۇپ تۈگىگۈچە ئىسرائىللار قىرىق يىل چۆلدە يۈرگەنىدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ـ سىلەرنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان زېمىنى، يەنى سۈت بىلەن ھەسەل ئاقىدىغان يۇرتنى كۆرگۈچىلەر قىلمايمەن، دەپ قەسەم قىلغانىدى. 7 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئورنىنى باستۇرغان ئەۋلادلىرى بولسا، يولدا خەتنە قىلىنمىغاچقا، يەشۇئا ئۇزى ئۇلارنى خەتنە قىلدى. 8 بارلىق خەلق خەتنە قىلىنىپ، ساقايغۇچىلىك چېدىرلىرىدا، ئۆز ئورۇنلىرىدىن چىقماي تۇردى. 9 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ بۈگۈن مەن مىسرنىڭ ئار-نومۇسىنى ئۆستۈڭلاردىن يۇمىلىتىۋەتتىم، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ جايغا «گىلگال» دەپ نام قويۇلۇپ، تاكى بۈگۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا. 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار گىلگالدا چېدىر تىكىپ ئۇردى. بىرىنچى ئايىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى ئاخشىمى يېرىخو دىيارىنىڭ تۈزلەڭلىكىدە «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزدى. 11 «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نىڭ ئەتىسى ئۇلار شۇ يەرنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى، جۈملىدىن شۇ كۈنى پېتىر نانلارنى ۋە قوماچلارنى يېدى. 12 ئۇلار شۇ زېمىننىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتلىرىدىن يېگەندىن كېيىن، ئەتىسى «مانا»نىڭ چۈشۈشى توختىدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللارغا ھېچ مانا بولمىدى، شۇ يىلدا ئۇلار قانائان زېمىننىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن يېدى. 13 ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۈغۇرۇلغان قىلىچنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى. يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 14 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەرداری بولۇپ كەلدىم» ـ دېدى. يەشۇئا يەرگە دۈم يېقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: ـ رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى باركىن؟ دەپ سوردى. 15 پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری يەشۇئاغا: ـ پۇتۇڭدىكى كەشىنى سالغىن، چۈنكى سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

6 يېرىخو سېپىلىنىڭ قوۋۇق-دەرۋازىلىرى ئىسرائىللارنىڭ سەۋەبىدىن مەھكەم ئېتىلىپ، ھېچكىم چىقالمايتى، ھېچكىم كىرەلەيتتى. 2 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ: ـ مانا، مەن يېرىخو شەھرىنى، پادىشاھىنى ھەمدە باتۇر جەنگچىلىرىنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم. 3 ئەمدى سىلەر، يەنى بارلىق جەنگچىلەر شەھەرنى بىر قېتىم ئايلىنىپ مېڭىڭلار، ئالتە كۈنگىچە ھەر كۈنى شۇنداق قىلىڭلار. 4 ھەمدە يەتتە كاھىن ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا قوچقار مۈڭگۈزىدىن ئېتىلگەن يەتتە بۇرغىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن؛ يەتتىنچى كۈنىگە كەلگەندە سىلەر شەھەرنى يەتتە قېتىم ئايلىنىسىلەر، كاھىنلار بۇرغىلارنى چالسۇن. 5 شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قوچقار بۇرغىلىرى بىلەن سوزۇپ بىر ئاۋاز چىقارغىنىدا، بارلىق كىشىلەر بۇرغىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قاتتىق تەنتەنە قىلىپ توۋلىسۇن؛ بۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ سېپىللىرى تېگىدىن تۈرۈلۈپ چۈشىدۇ، ھەربىر ئادەم ئالدىغا قاراپ ئېتىلىپ كىرىدۇ، ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىڭلار، يەتتە كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭسۇن، دېدى. 7 ئۇ خەلققە: ـ چىقىپ شەھەرنى ئايلىنىڭلار، قوراللىق لەشكەرلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا ماڭسۇن، دېدى. 8 يەشۇئا بۇنى خەلققە بۇيرۇغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا مېڭىپ بۇرغىلارنى چالدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا ئۇلارنىڭ كەيندىن ئېلىپ مېڭىلدى. 9 قوراللىق لەشكەرلەر بۇرغا چېلىۋاتقان كاھىنلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى؛ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن ئۆگىشىپ ماڭدى. كاھىنلار ماڭغاچ بۇرغا چالاتتى. 10 يەشۇئا خەلققە بۇيرۇپ: ـ مەن سىلەرگە: «توۋلاڭلار» دېمىگۈچە نە توۋلىماڭلار، نە ئاۋازىڭلارنى چىقارماڭلار، نە ئاغىزىڭلاردىن ھېچبىر سۆزمۇ چىقمىسۇن؛ لېكىن سىلەرگە «توۋلاڭلار» دېگەن كۈنىدە، شۇ چاغدا توۋلاڭلار، ـ دېگىنىدى. 11 شۇ تەرىقىدە ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ شەھەرنى بىر ئايلاندى. خالايىق چېدىرگاھقا قايتىپ

كېلىپ، چېدىرگاھتا قوندى. 12 ئەتسى يەشۇئا تاڭ سەھەردە قوپتى، كاھىنلارمۇ
پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يەنە كۆتۈردى؛ 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە
ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەتتە قوچقار بۇرغىسىنى كۆتۈرگەن يەتتە كاھىن ئالدىغا
مېڭىپ توختىماي چېلىپ ماڭاتتى؛ [كاھىنلار] ماڭغاچ بۇرغا چالغاندا،
قوراللىق لەشكەرلەر تۆلارنىڭ ئالدىدا ماڭدى، ئارقىدىن قوغدىغۇچى قوشۇن
ئەگىشىپ ماڭدى. 14 ئىككىنچى كۈنمۇ تۆلار شەھەرنىڭ ئەتراپىنى بىر قېتىم
ئايلىنىپ، يەنە چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. ئۇلار ئالتە كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ
تۇردى. 15 يەتتىنچى كۈنى تۆلار تاڭ سەھەردە قوپۇپ، ئوخشاش ھالدىتە
يەتتە قېتىم شەھەرنىڭ ئەتراپىنى ئايلاندى؛ يەقەت شۇ كۈنلا تۆلار شەھەرنىڭ
ئەتراپىنى يەتتە قېتىم ئايلاندى. 16 يەتتىنچى قېتىم ئايلىنىپ بولۇپ، كاھىنلار بۇرغا
چالغاندا يەشۇئا خەلققە: ـ ئەمدى توۋلا گۇلار! چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى
سىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردى! 17 لېكىن شەھەر ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق
نەرسىلەر پەرۋەردىگارغا مۇتلەق ئاتالغانلىقى ئۈچۈن [سىلەرگە] «ھارام»دۇر؛
يەقەت پاھىشە ئايال راھاب بىلەن ئۇنىڭ پۈتۈن ئۆيدىكىلەرلا ئامان قالسۇن؛
چۈنكى ئۇ بىز ئەۋەتكەن ئەلچىلىرىمىزنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 18 لېكىن
سىلەر قانداقلا بولمىسۇن «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئۆزۈڭلارنى
تارتىڭلار؛ بولمىسا، «ھارام» قىلىنغان نەرسىلەردىن ئېلىشىڭلار بىلەن ئۆزۈڭلارنى
ھارام قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىمۇ ھارام قىلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپەت
چۈشۈرىسىلەر. 19 ئەمما بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان
نەرسىلەر بولسا پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس قىلىنسۇن؛ تۆلار پەرۋەردىگارنىڭ
خەزىنىسىگە كىرگۈزۈلسۇن، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن خەلق توۋلىشىپ،
كاھىنلار بۇرغا چالدى. شۇنداق بولدىكى، خەلق بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىدا
ئىنتايىن قاتتىق توۋلىۋىدى، سېپىل تېگىدىن تۆرۈلۈپ چۈشتى؛ خەلق ئۇنىڭ
ئۈستىدىن ئۆتۈپ، ھەربىرى ئۆز ئالدىغا ئاتلىنىپ كىرىپ، شەھەرنى ئىشغال
قىلدى. 21 تۆلار ئەر-ئايال بولسۇن، قېرى-ياش بولسۇن، قوي-كالا ۋە
ئېشەكلەر بولسۇن شەھەر ئىچىدىكى ھەممىنى قىلىچلاپ يوقاتتى. 22 يەشۇئا ئۇ
زېمىننى چارلاپ كەلگەن ئىككى ئادەمگە: ـ سىلەر ئۇ پاھىشە خوتۇننىڭ ئۆيىگە
كىرىپ، ئۇنىڭغا بەرگەن قەسىمىگىلەر بويىچە ئۇنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلارنىڭ
ھەممىسىنى ئېلىپ چىقىڭلار، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىككى چارلىغۇچى
ياش يىگىت كىرىپ، راھابنى ئاتا-ئانىسى بىلەن قېرىنداشلىرىنا قوشۇپ ھەممە
نەرسىلىرى بىلەن ئېلىپ چىقتى؛ تۆلار ئۇنىڭ بارلىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى ئېلىپ
كېلىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ چېدىرگاھىنىڭ سىرتىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويدى.
24 خالايىق شەھەرنى ۋە شەھەر ئىچىدىكى ھەممە نەرسىلەرنى ئوت يېقىپ
كۆيدۈرۈۋەتتى. پەقەت ئالتۇن-كۈمۈش، مىس ۋە تۆمۈردىن بولغان قاچا-
قۇچا ئەسۋابلارنى يىغىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خەزىنىسىگە ئېكىرىپ
قويدى. 25 لېكىن يەشۇئا پاھىشە ئايال راھابنى، ئاتا جەمەتىدىكىلەرنى ۋە
ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى تىرىك ساقلاپ قالدى؛ ئۇ بۈگۈنگىچە
ئىسرائىل ئارىسىدا ئۆرۈۋاتىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەشۇئا يېرىخونى چارلاشقا ئەۋەتكەن
ئەلچىلەرنى يوشۇرۇپ قويغانىدى. 26 ئۇ چاغدا يەشۇئا ئاگاھ-يېشارەت بېرىپ:
ـ بۇ يېرىخو شەھىرىنى قايتىدىن ياساشقا قويقان كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا
قارغىش ئاستىدا بولىدۇ؛ ئۇ شەھەرنىڭ ئۇلىنى سالغاندا تۇنجى ئوغلىدىن ئايرىلىدۇ،
شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىنى ئورنۇلاشتۇرىدىغان چاغدا كىچىك ئوغلىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، ـ
دېدى. 27 پەرۋەردىگار يەشۇئا بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى پۈتكۈل
زېمىنغا كەڭ تارقالدى.

7 لېكىن ئىسرائىل «ھارام» نەرسىلەر ئۈستىدە ئىتائەتسىزلىك قىلدى؛ چۈنكى
يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان زەراھنىڭ ئەۋرىسى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ
ئوغلى ئاقان دېگەن كىشى ھارام دەپ بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئالغانىدى.
بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى. 2 يەشۇئا يېرىخودىن
بەيت-ئەلنىڭ شەرق تەرىپىدىكى بەيت-ئاۋەننىڭ يېنىدا بولغان ئايى شەھىرىگە
بىرنەچچە ئادەم ئەۋەتىپ تۆلارغا: ـ ئۇ يەرگە چىقىپ ئۇ زېمىننى چارلاپ
كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئادەملەر چىقىپ ئايى زېمىننى
چارلاپ كەلدى. 3 تۆلار قايتىپ كېلىپ، يەشۇئاغا: ـ ھەممە خەلقنىڭ ئۇ يەرگە
بېرىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىكەن، ئىككى-ئۈچ مىڭچە ئادەم بولسىلا ئايىغا ھۇجۇم
قىلىپ [ئۇنى ئىگىلىيەلەيدۇ؛] ئۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق كىشىلەر ئاز بولغاچقا،
پۈتكۈل خەلقنى ئاۋارە قىلىپ ئۇ يەرگە ئەۋەتمىگىن، ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن
خەلقتىن ئۈچ مىڭچە كىشى ئۇ يەرگە چىقتى؛ لېكىن بۇلار ئايىنىڭ ئادەملىرى
ئالدىدىن قېچىپ كېتىشتى. 5 ئايىنىڭ ئادەملىرى تۆلاردىن ئوتتۇز ئالتىچە كىشىنى
ئۆرۈپ تۆلتۈردى؛ قالغانلارنى سېپىل قوۋۇقىنىڭ ئالدىدىن شىبارىمغىچە قوغلاپ
بېرىپ، ئۇ يەردىكى داۋاندا ئۆلارنى ئۆرۈپ مەغلۇپ قىلدى. ئاندىن خەلقنىڭ
يۈرىكى سۇ بولۇپ، قاتتىق ساراسىمگە چۈشتى. 6 يەشۇئا كىيىملىرىنى يىرتىپ،
ئىسرائىلنىڭ ئاقساقللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يەرگە
دۇم يېقىلىپ، باشلىرىغا توپىلارنى چېچىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە يېتىپ
قالدى. 7 يەشۇئا: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار، سەن بىزنى ئامورىيلارنىڭ قولىغا
تاپشۇرۇپ ھالاك قىلىش ئۈچۈن، بۇ خەلقنى نېمىشقا ئىئوردان دەرياسىنىڭ
بۇ تەرىپىگە ئوتكۈزگەنسەن؟ بىز ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇرۇشۇرگەن
بولساق بوپتىكەن! 8 ئەي رەببىم! ئىسرائىل ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ
قاچقان يەردە مەن نېمىمۇ دېيەلەيمەن؟ 9 قاناۋانىيلار، شۇنداقلا زېمىندا بارلىق
ئۆرۈگۈتقانلار بۇنى ئاڭلىسا بىزنى قاپسۇلىپ يەر يۈزىدىن نامىمىزنى ئۆزۈپ
تاشلايدۇ؛ شۇ چاغدا سەن ئۇلۇغ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن نېمىلەرنى قىلىسەن؟!
ـ دېدى. 10 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ
«ئورنۇڭدىن قوپ! نېمىشقا شۇنداق دۇم ياتىسەن؟ 11 ئىسرائىل گۇناھ قىلدى!
تۆلار يەنە مەن تۆلارغا تاپىلىغان ئەھدەمگە خىلاپلىق قىلىپ، ھارام دەپ
بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئوغرىلىق قىلىپ، ئالداپچىلىق قىلىپ ھەم ھارام
بېكىتىلگەنىنى ئۆز ماللىرىنىڭ تارىسىغا تىقىپ قويدى. 12 شۇڭا ئىسرائىللار
دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايدۇ؛ تۆلار ئۆزلىرىنى «ھارام» قىلىپ بېكىتىپ،
مۇتلەق يوقىتىلىشقا يۈزلەنگەچكە، دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدىن بۇرۇلۇپ تارقىسىغا
قاچىدۇ. ئەگەر سىلەر «ھارام» دەپ بېكىتىلگەنىنى ئاراڭلاردىن تامامەن يوق
قىلمىساڭلار، مۇندىن كېيىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن. 13 ئەمدى سەن
ئۆرۈپ خەلقنى پاك-مۇقەددەس قىلىپ تۇرلارغا: ـ «ئەتە ئۈچۈن ئۆزۈڭلارنى پاك
قىلىڭلار؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ئەي
ئىسرائىل، سەندە «ھارام» دەپ بېكىتىلگەن نەرسە باردۇر؛ بۇ ھارام نەرسىنى
ئاراڭلاردىن يوق قىلمىغۇچىلىك دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا تىك تۇرالمايسىلەر.
14 ئەتە سەھەردە سىلەر قەبىلە بويىچە ھازىر قىلىنىسىلەر؛ شۇنداق بولىدۇكى،
پەرۋەردىگار بېكىتكەن قەبىلە جەمەت-جەمەتى بويىچە بىردىن-بىردىن ئالدىغا
كەلسۇن؛ پەرۋەردىگار بېكىتكەن جەمەت ئائىلە-ئائىلە بويىچە بىردىن-بىردىن
ھازىر بولۇپ ئالدىغا كەلسۇن؛ ئاندىن پەرۋەردىگار بېكىتكەن ئائىلىدىكى ئەركەكلەر
بىردىن-بىردىن ئالدىغا كېلىپ ھازىر بولسۇن. 15 شۇنداق بولىدۇكى، ھارام دەپ
بېكىتىلگەن نەرسىنى ئۆز يېنىدا ساقلىغان كىشى تېپىلغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ
ئەھدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى ئۈچۈن ھەم شۇنداقلا ئىسرائىل ئىچىدە رەزىللىك

سادر قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق تەۋە بولغانلار ئوتتا كۆيدۈرۈلىدۇ، ـ دەپدۇ»، دەپ ئېيتقىن». **16** يەشۇئا ئەتسىى تاڭ سەھەردە تۈرۈپ ئىسرائىلنى ئالدىغا يىغىپ، قەبىلە-قەبىلىنى ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسى بېكىتىلدى؛ **17** ئۇ يەھۇدانىڭ جەمەتلىرىنى ھازىر قىلىۋىدى، زارھىيلار جەمەتى بېكىتىلدى. ئۇ زارھىيلار جەمەتىنى ئائىلە-ئائىلە يوپچە ئالدىغا كەلتۈرۈۋىدى، زابدى دېگەن كىشى بېكىتىلدى. **18** زابدى ئۆز ئائىلىسىدىكى ئەركەكلەرنى بىردىن-بىردىن ھازىر قىلىۋىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن زەراھنىڭ ئەۋلادى، زابدىنىڭ نەۋرىسى، كارمىنىڭ ئوغلى ئاقان بېكىتىلدى. **19** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئاقانغا: ـ ئەي ئوغلۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگارغا شان-شەرەپنى قايتۇرۇپ بېرىپ، [ئۆنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن] قىلغانلىرىڭنى ئىقرار قىلغىن؛ مەندىن ھېچنېمىنى يوشۇرمايى، قىلغىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتقىن، دېدى. **20** ئاقان يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن دەرۋەقە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ قىلىپ، مۇنداق-مۇنداق قىلدىم: **21** مەن ئولجىنىڭ ئارىسىدىن شىناردا چىققان چىرايلىق بىر تونغا، ئىككى يۈز شەكەل كۈمۈش، ئەللىك شەكەل ئېغىرلىقتىكى ئالتۇن تاختىغا كۆزۈم قىزىپ ئۇلارنى ئېلىۋالدىم. مانا، بۇ نەرسىلەرنى چېدىرىمنىڭ ئوتتىرىسىدىكى يەرگە كۆمۈپ قويدۇم، كۆمۈش ئۇلارنىڭ ئاستىدا، ـ دېدى. **22** شۇلارنى دېۋىدى، يەشۇئا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى، ئۇلار چېدىرغا يۈگۈرۈپ باردى ۋە مانا، نەرسىلەر دەرۋەقە چېدىردا يوشۇرۇقلۇق بولۇپ، كۆمۈش بۇلارنىڭ ئاستىدا ئىدى. **23** ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى چېدىردىن ئېلىپ چىقىپ يەشۇئاغا، شۇنداقلا بارلىق ئىسرائىلارنىڭ قېشىغا كەلتۈرۈپ، يەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. **24** ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى قوپۇپ زەراھنىڭ ئوغلى ئاقانىنى، كۆمۈش، تون ۋە ئالتۇن تاختا بىلەن قوشۇپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى، ئۆگىلىرى بىلەن ئېشەكلىرى، قويلىرى، چېدىرى بىلەن بارلىق تەۋەلىكلىرىنى ئېلىپ ئاقور جىلغىسىغا كەلتۈردى. **25** يەشۇئا ئاقانغا: ـ سەن بېشىمىزغا قانچىلىك ئاپەت كەلتۈردۇڭ! مانا، بۈگۈن يەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئاپەت كەلتۈرىدۇ، ـ دېدى. ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇلار ئائىلىسىدىكىلەرنىمۇ چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، ھەممىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **26** ئاندىن خالايىق بىر چوڭ دۆۋە تاشنى ئۇنىڭ ئۈستىگە دۆۋىلەپ قويدى. بۈگۈنگە قەدەر ئۇ ئۇ يەردە تۇرماقتا. بۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ياندى. شۇنىڭ بىلەن شۇ يەرگە «ئاپەت جىلغىسى» [«(ئاقور جىلغىسى)»] دەپ نام قويۇلدى ۋە بۇ كۈنگىچە شۇنداق ئاتالماقتا.

8

يەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ھېچ قورقما، ھەم ھودۇقمىغىن. تۇرۇپ، بارلىق جەڭچىلەرنى تۇزۇڭ بىلەن ئېلىپ، ئايى شەھىرىگە چىققىن. مانا، مەن ئاينىڭ پادىشاھى، خەلقى، شەھىرى ۋە زېمىنىنى قوشۇپ سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم. **2** سەن يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغا قانداق قىلغان بولساڭ ئايى شەھىرى بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلىسەن. پەقەت سىلەر بۇ قېتىم شەھەردىن ئولجا ۋە چارپايلارنى ئالساڭلار بولىدۇ. ئەمدى سەن شەھەرنىڭ كەينى تەرىپىگە ھۇجۇم قىلىشقا پىستىرما قويغىن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن، يەشۇئا بىلەن ھەممە جەڭچىلەر قوزغىلىپ، ئايىغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. يەشۇئا ئوتتىۇز مىڭ باتۇر جەڭچىنى ئىلغاپ كېچىدە ئۇلارنى ماڭدۇردى **4** ۋە ئۇلارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ «سىلەر ئاگاھ بولۇپ، شەھەردىن بەك نېرى كەتمەي شەھەرنىڭ كەينىدە مۇكۈنۈپ تۇرۇپ، ھەممىڭلار بۇكتۇرمە ھۇجۇمغا تەييار تۇرۇڭلار. **5** مەن ئۆزۈم بىلەن قالغان ھەممە كىشىلەرنى ئېلىپ شەھەرگە يېقىن بارىمەن؛ شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزغا چىقىپ ھۇجۇم قىلغاندا، بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز؛ **6** ئۇلار جەزمەن بىزنىڭ كەينىمىزدىن قوغلايدۇ، ئۇلار: «ئىسرائىللار بالدۇرقىدەك ئالدىمىزدىن قېچىپ كەتتى» دەپ ئويلايدۇ، بىز ئۇلارنى ئازدۇرۇپ شەھەردىن يىراق ئېلىپ چىقىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قاچىمىز. **7** ئۇ ۋاقىتتا سىلەر بۇكتۇرمىدىن قوپۇپ چىقىپ، شەھەرنى ئىشغال قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار بۇ شەھەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرىدۇ. **8** شەھەرنى ئىشغال قىلغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنى بويىچە ئۇ شەھەرنى ئوت بىقىپ كۆيدۈرۈۋېتىڭلار. مانا، مەن سىلەرگە ئەمر بەردىم». **9** يەشۇئا ئۇلارنى يولغا سالدى، ئۇلار بېرىپ بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، ئايىنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە سېلىپ ماراپ ئولتۇردى. يەشۇئا بولسا ئۇ كېچىسى خەلقىنىڭ ئارىسىدا قوندى. **10** ئەتسىى سەھەر يەشۇئا قوپۇپ، خەلقنى يىغىپ تەكشۈردى؛ ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن بىللە خەلقىنىڭ ئالدىدا ئايىغا قارشى ماڭدى. **11** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ھەممە جەڭچىلەرمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقىپ، شەھەرنىڭ ئالدىغا يېقىن بېرىپ، ئايىنىڭ شىمال تەرىپىدە چېدىر تىكتى. ئۇلار چۇشكەن جاي بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر جىلغا بار ئىدى. **12** يەشۇئا بەش مىڭچە ئادەمنى تاللاپ ئېلىپ بېرىپ، بەيت-ئەل بىلەن ئايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا، شەھەرنىڭ غەرب تەرىپىدە بۇكتۇرمە تۈرغۇزغانىدى. **13** شۇنداق قىلىپ، بارلىق خەلق، يەنى شەھەرنىڭ شىمال تەرىپىدىكى بارگاھتىكى قوشۇن بىلەن غەرب تەرىپىدىكى پىستىرما قوشۇن ئۇروۇنلاشتۇرۇپ بۇلۇندى. شۇ كېچىسى يەشۇئا تۈزى جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈشتى. **14** ئايىنىڭ پادىشاھى شۇ ئەھۋالنى كۆردى ۋە شەھەردىكىلەر ئالدىراپ سەھەر قوپۇشتى؛ پادىشاھ بىلەن بارلىق خەلقى ئىسرائىل بىلەن سوقۇشۇش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئاراباھ تۈزلىكىگە چىقتى. لېكىن پادىشاھنىڭ شەھەرنىڭ كەينىدىكى پىستىرما قوشۇندىن خەۋىرى يوق ئىدى. **15** يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل بولسا ئۇلارنى ئۇلاردىن يېڭىلگەنگە سېلىپ، چۆل تەرەپكە قاچتى. **16** شەھەردە بار خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى قوغلاشقا چاقىرىلدى؛ ئۇلار كېلىپ يەشۇئانى قوغلىغاندا، ئۇلار ئازدۇرۇلۇپ شەھەردىن يىراق قىلىندى. **17** ئايى بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئېچىدە ئىسرائىلنى قوغلاشقا چىقمىغان ھېچبىر ئەر كىشى قالمىدى؛ ئۇلار شەھەرنى ئۇچۇق قويۇپ، ھەممىسى ئىسرائىلنى قوغلاپ چىقىپ كەتتى. **18** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ قولۇڭدىكى نەيزىنى ئايىنا قارىتىپ ئۇزاتقىن؛ چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېۋىدى، يەشۇئا قولىدىكى نەيزىنى شەھەرگە قارىتىپ ئۇزاتتى. **19** ئۇ قولىدىكى نەيزىنى ئۇزاتقان ھامان پىستىرمىدا ياتقانلار جايىدىن تېزلا چىقىپ، يۈگۈرگىنىچە شەھەرگە ئېتىلىپ كىرىپ، ئۇنى ئىشغال قىلىپ شۇنۇن ئوت بىقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. **20** ئايىنىڭ ئادەملىرى بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شەھەردىن ئاسمان-يەلەك ئورلەۋاتقان ئۈتۈننى كۆردى، يا ئۇ ياققا يا بۇ ياققا قاچايلى دېسە، ھېچ ھالى قالمىغانىدى؛ چۈنكى تەرەپكە قاچقان ئىسرائىللار بۇرۇلۇپ ئۇزلىرىنى قوغلاپ كېلىۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى. **21** يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل پىستىرما قوشۇننىڭ شەھەرنى ئېلىپ بولغانلىقىنى، شۇنداقلا شەھەردىن ئۈتۈننىڭ ئورلەپ چىققىنىنى كۆرۈپ، يېنىپ كېلىپ، ئايىنىڭ ئادەملىرىنى ئۇلتۇرگىلى تۇردى. **22** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شەھەرنى ئالغانلارمۇ شەھەردىن چىقىپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىللارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، بەزىلىرى بۇ تەرەپتىن، بەزىلىرى ئۇ تەرەپتىن قاپىلىسلىپ قالدى. ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ھېچبىرىنى قويماي، ھەممىسىنى ئۇلتۇرۇۋەتتى. **23** ئۇلار ئايىنىڭ پادىشاھىنى تىرىك تۇتۇپ، يەشۇئانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **24** ئىسرائىل دالادا ئۆچۈرغان بارلىق ئايىلىقلارنى، يەنى ئۇزلىرىنى چۈلگىچە قوغلاپ كەلگەنلەرنى قىرىپ يوقاتقاندىن كېيىن (ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ

يوقىتلىغاندى)، بارلىق ئىسرائىل ئايغا يېنىپ كېلىپ، ئۇ يەردىكىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. **25** شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈندە ئۆلتۈرۈلگەن ئەر-ئاياللار، يەنى ئايىلىقلارنىڭ ھەممىسى ئون ئىككى مىڭ ئادەم ئىدى. **26** چۈنكى يەشۇئا ئايدا تۇرۇۋاتقان ھەمە ئادەم يوقىتىلمىغۇچە قولىدىكى ئۆزۈنۈپ تۇرغان نەيزىسىنى يىغمىغانىدى. **27** ھالبۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ يەشۇئاغا بۇيرۇغان سۆزى بويىچە ئىسرائىللار شەھەردىكى چارپاي بىلەن ئولجىنى ئۆزلىرى ئۈچۈن ئالدى. **28** ئاندىن يەشۇئا ئايى شەھىرىنى كۆيدۈرۈپ، ئۇنى ئەبەدگىچە خارابلىك دۆۋىسىگە ئايلاندۇرۇۋەتتى، تاكى بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق تۇرماقتا. **29** ئايىنىڭ پادىشاھىنى بولسا، ئۇ بىر دەرەختە ئاستۇرۇپ، ئۇ يەردە كەچكىچە تۇرغۇزدى. كۈن پاتقاندا يەشۇئا ئەمر قىلىۋىدى، كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆلۈكىنى دەرەختىن چۈشۈرۈپ، ئۇنى شەھەرنىڭ قوۋۇقىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ، ئۈستىگە چوڭ بىر دۆۋە تاشنى دۆۋىلەۋەتتى، بۇ تاش دۆۋىسى بۈگۈنگىچە تۇرماقتا. **30** ئاندىن يەشۇئا ئېبال تېغىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قۇربانگاھ ياسىدى. **31** پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ ئىسرائىلغا بۇيرۇغىنى بويىچە، مۇساغا نازىل قىلىنغان قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، قۇربانگاھ ھېچبىر تۆمۈر ئەسۋاب تەگكۈزۈلمىگەن پۈتۈن تاشلاردىن ياسالغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىدە خەلق پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ تۇردى. **32** شۇ يەردە يەشۇئا ئۇنىڭ تاشلىرىنىڭ ئۈستىگە پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مۇسا پۈتكەن قانۇننى كۆچۈرۈپ پۈتۈپ قويدى. **33** ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى، ئۇلارنىڭ ئاقساقاللىرى، ئەمەلدارلىرى بىلەن ھاكىملىرى، مەيلى مۇساپىرلار بولسۇن ياكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆغۈلغانلار بولسۇن، ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىككى تەرىپىدە، ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرگەن كاھىنلار بولغان لاۋىيلارنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇردى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ دەسلەپتە بۇيرۇغىنى بويىچە، ئىسرائىللارنىڭ بەخت-بەركىتىنى تىلەشكە خەلقىنىڭ يېرىمى گەرىزىم تېغى ئالدىدا، يەنە بىر يېرىمى ئېبال تېغى ئالدىدا تۇردى. **34** ئاندىن يەشۇئا قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەنلىك ھەممىسگە مۇۋاپىق قانۇندىكى ھەممە سۆزلەرنى، جۈملىدىن بەخت-بەركەت سۆزلىرى ۋە لەنەت سۆزلىرىنى ئوقۇپ بەردى. **35** يەشۇئا بۇلارنى پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىگە، جۈملىدىن ئاياللار، بالىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارغا ئوقۇپ بەردى؛ مۇسانىڭ بارلىق بۇيرۇغانلىرىدىن ھېچبىر سۆزنى قالدۇرمىدى.

9 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدىكى، يەنى تاغلىق رايوندىكى، شەفەلاھ ئۈيمانلىقىدىكى، ئۇلۇغ دېڭىز بويىدىكى، لۇۋاننىڭ ئۇدۇلىغىچە سوزۇلغان بارلىق يۇرتلاردىكى پادىشاھلار ۋە شۇنىڭدەك ھىتتىيلار، ئامورىيلار، قاناۋانىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار، يەبۇسىيلارنىڭ پادىشاھلىرى بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپقاندا، **2** ھەممىسى بىر بولۇپ يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلغىلى ئىتتىپاقلاشتى. **3** ئەمما گىبېئون ئاھالىلىرى يەشۇئانىڭ يېرىخو بىلەن ئايغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا، **4** ئۇلار ھىيلە-مىكىر ئىشلىتىپ، ئۆزلىرىنى [ئۆزۈن] سەپەردە بولغاندەك كۆرسىتىپ، ئېشەكلەرگە كونا تاغار-خورجۇن بىلەن كونا، يىرتىق-ياماق شاراب ئۇلۇملىرىنى ئارتىپ، **5** پۇتلىرىغا ياماق چۈشكەن كونا كەشىلەرنى كىيىپ، كونا جۈل-جۈل ئېگىنلەرنى ئۈستىگە ئورىغان ئىدى؛ ئۇلار سەپەرگە ئالغان نانلارنىڭ ھەممىسى پاختىلىشىپ قۇروپ كەتكەنىدى. **6** ئۇلار گىلگال چېدىرگاھىغا بېرىپ يەشۇئانىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارغا: ـ بىز يىراق يۇرتتىن كەلدۇق؛ بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەكلار، دېدى. **7** لېكىن ئىسرائىللار ھىۋىيلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر بىزنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇۋاتقان مۇشۇ يەرلىكلەر بولۇشۇڭلار مۇمكىن؛ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن قانداقۇ ئەھدە تۈزىمىز؟ ـ دېدى. **8** ئۇلار يەشۇئاغا: ـ بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، دېدى. يەشۇئا ئۇلاردىن: ـ سىلەر كىم، قەيەردىن كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوردى. **9** ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سېنىڭ قۇللىرىڭ بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ نامىنى ئاڭلىغانلىقى ئۈچۈن ناھايىتى يىراق يۇرتتىن كەلدى. چۈنكى بىز ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى ۋە ئۇنىڭ مىسىردا قىلغان ھەممە ئىشلىرىنى، **10** شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىئوردانىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ئامورىيلارنىڭ ئىككى پادىشاھى، يەنى ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھون بىلەن ئاشتاروتتا ئۇرۇقلۇق باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىدۇق. **11** شۇڭا ئاقساقاللىرىمىز بىلەن يۇرتتا ئۇرغۇچى ھەممە خەلق بىزگە سۆز قىلىپ: ـ قولۇڭلارغا سەپەرگە لازىملىق ئوزۇق-تولۇك ئېلىپ، بېرىپ ئىسرائىللار بىلەن كۆرۈشۈپ ئۇلارغا: «بىز سىلەرنىڭ قۇللۇقۇڭلاردا بولىمىز، شۇڭا بىز بىلەن ئەھدە تۈزۈڭلار»، دەڭلار، دەپ بىزنى ئەۋەتتى. **12** سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا قاراپ يولغا چىققان كۈندە بىز سەپىرىمىز ئۈچۈن ئۆيىمىزدىن ئالغان نان ئىسسىق ئىدى، مانا ھازىر ئۇ قۇروۇپ، پاختىلىشىپ كېتىپتۇ. **13** بۇ شاراب ئۇلۇملىرى بولسا شاراب قاچىلىغاندا يېڭى ئىدى، مانا ئەمدى يىرتىلىپ كېتىپتۇ. بىز كىيگەن بۇ كىيىملەر ۋە كەشىلەر سەپەرنىڭ ئىنتايىن ئۇزۇنلۇقىدىن كونىراپ كەتتى، ـ دېدى. **14** شۇنۇڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ ئوزۇق-تولۇكىدىن ئازراق ئالدى، لېكىن پەرۋەردىگاردىن يول سورىمىدى. **15** شۇنداق قىلىپ، يەشۇئا ئۇلار بىلەن سۈلھى ئۈزۈپ، ئۇلارنى تىرىك قويۇشقا ئۇلار بىلەن ئەھد باغلىدى؛ جامائەت ئەمىرلىرىمۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ بەردى. **16** ئۇلار ئەھدە باغلىشىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن، بۇ خەلقىنىڭ ئۇزلىرىگە قوشنا ئىكەنلىكىنى، ئۇزلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئىكەنلىكى ئۇلارغا مەلۇم بولدى. **17** ئىسرائىللار سەپىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ ئۈچىنچى كۈنى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىگە يېتىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى گىبېئون، كەفىراھ، بەئەروت بىلەن كىرىئات-يېئارىم ئىدى. **18** جامائەتنىڭ ئەمىرلىرى ئىلگىرى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا قەسەم قىلغان بولغاچقا، ئىسرائىللار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلمىدى. بۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل جامائەت ئەمىرلەر ئۈستىدىن غوتۇلداشقىلى تۇردى. **19** لېكىن ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بىز ئۇلارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم قىلىپ بەرگەچكە، ئۇلارغا قول تەگكۈزەلمەيمىز. **20** بىز ئۇلارغا قىلغان قەسەمىمىز تۈپەيلىدىن، ئۈستىمىزگە غەزەپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تىرىك قالدۇرۇشىمىز كېرەك؛ ئۇلارغا شۇنداق قىلىمىساق بولمايدۇ، دېدى. **21** ئاندىن ئەمىرلەر جامائەتكە يەنە: ـ ئۇلارنى تىرىك قويۇڭلار، ھالبۇكى، ئۇلار پۈتكۈل جامائەت ئۈچۈن ئۈتۈن يارغۇچى ۋە سۇ توشۇغۇچىلار بولدۇ، دېدى. بۇ ئىش ئەمىرلەر جامائەتكە دېگەندەك بولدى. **22** ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا ئۇلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئارىمىزدىكى يەرلىكلەر تۇرۇپ، نېمىشقا بىز يىراقتىن كەلدۇق، دەپ بىزنى ئالدىدىڭلار؟ **23** بۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئەمدى لەنەتكە قېلىپ، ئارا ئاڭلاردا خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئۈتۈن يارىدىغان ۋە سۇ توشۇيدىغان قۇل بولۇشتىن بىرەر ئادەمۇ مۇئەسسەسنا بولمايدۇ، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ئۆز قۇلى بولغان مۇساغا ئەمر قىلىپ، بارلىق زېمىننى سىلەرگە بېرىشكە، شۇنداقلا زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىشقا ۋەدە قىلغانلىقى قۇللىرىڭ بولغان بىزگە ئېنىق مەلۇم قىلىندى، شۇڭا بىز سىلەرنىڭ تۈپەيلىڭلاردىن جېنىمىزدىن جەزمەن ئايرىلىپ قالىمىز دەپ ۋەھىمىگە چۈشۈپ، بۇ ئىشنى قىلىپ سالدۇق. **25** ئەمدى بىز قولۇڭىغا چۈشتۈق، نەزىرىڭگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، ـ دېدى. **26** يەشۇئا ئەنە شۇنداق قىلدىمۇ، بىلەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۆلتۈرمىدى. **27** لېكىن شۇ كۈنى يەشۇئا پەرۋەردىگار تاللايدىغان جايدا جامائەت ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ

قۇربانگاهى ئۈچۈن تۆلارنى ئوتۇن يارغۇچىلار ۋە سۇ توشۇغۇچىلار دەپ بېكىتتى. تۆلار بۇگۈنگە قەدەر شۇنداق قىلىپ كەلمەكتە.

10 شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك يەشۇئانىڭ ئايى شەھىرىنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنى مۇتلەق يوقاتقانلىقىنى، يېرىخو بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلغىنىنى، گىبېئوندا ئولتۇرغۇچىلارنىڭ ئىسرائىل بىلەن سۈلھ تۈزۈپ، تۆلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 2 تۇ ۋە خەلقى قاتتىق قورقتى؛ چۈنكى گىبېئون بولسا ئايدىن چوڭ شەھەر بولۇپ، پايتەخت شەھەرلىرىدەك ئىدى؛ ئۇنىڭ ھەممە ئادەملىرى تولىمۇ باتۇر پالۋانلار ئىدى. 3 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى ئادونى-زەدەك ھېبروننىڭ پادىشاھى ھوھام، يارمۇتنىڭ پادىشاھى پىرئام، لاقىشنىڭ پادىشاھى يافيا ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى دەبىرگە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ 4 مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ گىبېئونلارغا ھۇجۇم قىلىشىمىز ئۈچۈن ماڭا مەدەت بېرىڭلار؛ چۈنكى تۆلار بولسا يەشۇئا ۋە ئىسرائىللار بىلەن سۈلھ تۈزۈۋالدى، ـ دېدى. 5 شۇنداق قىلىپ ئامورىيلارنىڭ بەش پادىشاھى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھى ـ تۆلار تۈزلىرى بارلىق قوشۇنلىرى بىلەن بىللە چىقىپ، گىبېئوننىڭ ئۆدۈلىدا بارگاھ تىكىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 6 بۇنىڭ بىلەن گىبېئونلۇقلار گىلگالدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ئۆز قۇللىرىڭنى تاشلۇۋەتمەي، دەرھال قېشىمىزغا كېلىپ مەدەت بېرىپ، بىزنى قۇتقۇزغىن؛ چۈنكى تاغلىق رايوندا ئولتۇرۇشلۇق ئامورىيلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى بىرلىشىپ بىزگە ھۇجۇم قىلدى، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا بارلىق جەڭچىلەرنى، يەنى ھەممە باتۇر پالۋانلارنى ئېلىپ گىلگالدىن يولغا چىقتى. 8 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ تۆلاردىن قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن تۆلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم، تۆلارنىڭ ھېچبىرى ئالدىڭدا پۇت تىرەپ تۇرالمايدۇ، ـ دېدى. 9 يەشۇئا گىلگالدىن چىقىپ پۈتۈن كېچە مېڭىپ تۆلارنىڭ ئۈستىگە تۈيۈقسىز چۈشتى. 10 پەرۋەردىگار تۆلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا تىرىپەرەن قىلدى، يەشۇئا تۆلارنى گىبېئوندا قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ قىرىپ، بەيت-ھورونغا چېقىدىغان داۋان يولدا قوغلاپ، ئازىكاھ بىلەن ماككەداھقىچە سۈرۈپ-توقاي قىلدى. 11 تۆلار ئىسرائىلدىن قېچىپ، بەيت-ھورونىنىڭ داۋانىدىن چۈشۈۋاتقاندا، پەرۋەردىگار تاكى تۆلار ئازىكاھقا يەتكۈچە ئاسماندىن تۆلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ-چوڭ مۆلدۈر-تاشلارنى ياغدۇردى. تۆلار تۈلدى؛ مۇشۇ مۆلدۈرلەر بىلەن ئولتۇرۇلگەنلەر ئىسرائىللار قىلىچلاپ ئولتۇرگەنلەردىن كۆپ ئىدى. 12 ئاندىن يەشۇئا پەرۋەردىگارغا سۈز قىلدى، ـ يەنى پەرۋەردىگار ئامورىيلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىغا تاپشۇرغان كۈندە ئۇ ئىسرائىلنىڭ كۆز ئالدىدا پەرۋەردىگارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي قۇياش، گىبېئون ئۈستىدە توختاپ تۇر! ئەي ئاي، ئايجالون جىلغىسى ئۈستىدە توختاپ تۇر!» 13 شۇنى دېۋىدى، خەلق دۈشمەنلەردىن ئىنتىقام ئېلىپ بولغۇچىلىك قۇياش ماكانى توختاپ تۇردى، ئايمۇ توختاپ تۇردى. بۇ ۋەقە ياشارنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ قۇياش تەخمىنەن پۈتۈن بىر كۈن ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا توختاپ ئولتۇرۇشقا ئالدىرىمىدى. 14 پەرۋەردىگار بىر ئىنسانىنىڭ نداسىغا قۇلاق سالغان شۇنداق بىر كۈن ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ بولۇپ باقمىدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل ئۈچۈن جەڭ قىلدى. 15 ئاندىن يەشۇئا بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى. 16 ئەمما ئۇ بەش پادىشاھ بولسا قېچىپ ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 17 شۇنىڭ بىلەن بىرسى يەشۇئاغا مەلۇم قىلىپ: ـ ئۇ بەش پادىشاھ تېپىلدى؛ تۆلار ماككەداھتىكى غارغا يوشۇرۇنۇۋاپتۇ، دېدى.

18 يەشۇئا: ـ ئۇنداق بولسا غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى يۇمىلىتىپ قويۇڭلار، ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىدا ئادەملەرنى كۆزەتكە قويۇڭلار. 19 لېكىن سىلەر توختاپ قالماي دۈشمەنلىرىڭلارنى قوغلاپ كەينىدە قالغانلارنى قىرىڭلار؛ تۆلارنى ئۆز شەھەرلىرىگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار تۆلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېدى. 20 ئاندىن شۇنداق بولدىكى، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارنى قىرىپ قاتتىق مەغلۇپ قىلىپ يوقاتتى؛ لېكىن قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدۇق مۇستەھكەم شەھەرلىرىگە كىرىۋالدى. 21 ئاندىن بارلىق خەلق ماككەداھتىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا تىنچ-سالامەت يېنىپ كەلدى. ھېچكىم ئىسرائىللارغا قارشى ئېغىز ئېچىشقا جۈرئەت قىلالمىدى. 22 يەشۇئا: ـ غارنىڭ ئاغزىنى ئېچىپ، ئۇ بەش پادىشاھنى غاردىن چىقىرىپ مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. 23 تۆلار شۇنداق قىلىپ بەش پادىشاھنى، يەنى يېرۇسالېمنىڭ پادىشاھى، ھېبروننىڭ پادىشاھى، يارمۇتنىڭ پادىشاھى، لاقىشنىڭ پادىشاھى ۋە ئەگلوننىڭ پادىشاھىنى غاردىن چىقىرىپ ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئۇ پادىشاھلار يەشۇئانىڭ قېشىغا كەلتۈرۈلگەندە، يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىنى چاقىرىپ، ئۆزى بىلەن جەنگگە چىققان لەشكەر سەردارلىرىغا: ـ كېلىپ پۇتلىرىڭلارنى بۇ پادىشاھلارنىڭ گەدىنىگە قويۇڭلار، ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، تۆلار كېلىپ پۇتلىرىنى تۆلارنىڭ گەدىنىلىرىگە قويدى. 25 ئاندىن يەشۇئا تۆلارغا: ـ قورقماڭلار ۋە ھېچ ھودۇقماڭلار، قەيسەر ۋە غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەر ھۇجۇم قىلغان بارلىق دۈشمەنلىرىڭلارغا شۇنداق ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 26 ئاندىن يەشۇئا پادىشاھلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇپ، جەسەتلىرىنى بەش دەرەخكە ئېسىپ قويدى؛ تۆلار دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە كەچكىچە ئېسىقلىق تۇردى. 27 كۈن پاتقاندا يەشۇئانىڭ بۇيرۇقى بىلەن كىشىلەر تۆلۈكلەرنى دەرەخلەردىن چۈشۈرۈپ، تۆلار ئىلگىرى يوشۇرۇنغان غارغا تاشلاپ، غارنىڭ ئاغزىغا چوڭ-چوڭ تاشلارنى قويۇپ قويدى. بۇ تاشلار تاكى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. 28 ئۇ كۈنى يەشۇئا ماككەداھنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى بىلەن شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قويماي قىلىچلاپ مۇتلەق يوقاتتى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ماككەداھنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 29 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ماككەداھتىن چېقىپ، لىبناھقا بېرىپ لىبناھ شەھىرىگە ھۇجۇم قىلدى. 30 پەرۋەردىگار ئۇنىمۇ پادىشاھى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ يەشۇئا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، شەھىرىدىكى ھەممە خەلقنىڭ بىرىنمۇ قويماي قىلىچلاپ ئولتۇردى؛ ئۇ يېرىخونىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 31 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لىبناھدىن چېقىپ، لاقىشقا بېرىپ، ئۇنى قامال قىلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 32 پەرۋەردىگار لاقىشنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ تۆلار ئىككىنچى كۈنىلا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئېلىپ، دەل لىبناھقا قىلغىنىدەك، شەھىرىدىكى خەلقنىڭ بىرىنمۇ قويماي قىلىچلاپ ئولتۇردى. 33 ئۇ ۋاقىتتا گەزەرنىڭ پادىشاھى ھورام لاقىش شەھىرىگە مەدەت بېرىش ئۈچۈن چېقىپ كەلدى؛ لېكىن يەشۇئا ئۇنى بارلىق ئادەملىرى بىلەن قوشۇپ ئۇرۇپ، تۆلاردىن ھېچكىمنى تىرىك قويماي ئولتۇردى. 34 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل لاقىشتىن چېقىپ، ئەگلونغا بېرىپ ئۇنى قامال قىلىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 35 تۆلار شۇ كۈنى شەھەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭدىكى ئادەملەرنى قىلىچلىدى؛ شۇ كۈنى يەشۇئا شەھەردىكى بارلىق كىشىلەرنى تەلتۈكۈس يوقاتتى؛ ئۇ دەل لاقىشقا قىلغىنىدەك، تۆلارغىمۇ شۇنداق قىلدى. 36 ئاندىن يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى ئەگلوندىن چېقىپ ھېبرونغا بېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 37 تۆلار ئۇنى ئېلىپ، دەل ئەگلوندا قىلغانىدەك ئۇنىڭ پادىشاھىنى

قىلچلاپ، ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قويماي قىلچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرنى ۋە ئىچىدىكى بارلىق ئادەملەرنى مۇتلەق يوقاتتى. 38 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىللار دەبىرگە يېرىپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلدى. 39 ئۇ شەھەرنى ئېلىپ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۇرۇپ، پادىشاھنى تۇتۇپ، بۇلاردىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ ھېچبىرىنى قويماي تەلتۈكۈس يوقاتتى. يەشۇئا ھېبرونغا قىلغىنىدەك، لىبناھقا ۋە ئۇنىڭ پادىشاھىغا قىلغىنىدەك، دەبىر بىلەن ئۇنىڭ پادىشاھىغىمۇ شۇنداق قىلدى. 40 بۇ تەرىقىدە يەشۇئا شۇ پۈتۈن يۇرتنى، يەنى تاغلىق رايونىنى، جەنۇبىي نەگەۋ يۇرتىنى، شەفەلاھ ئۆتىمانلىقىنى، داۋاندىكى يۇرتلارنى ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ھەممە يۇرتنى ئىشغال قىلىپ بارلىق پادىشاھلىرى بىلەن مەغلۇپ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بۇيرۇغىنىدەك، ئۇ ھېچكىمنى قويماي، بەلكى نەپىسى بارلارنىڭ ھەممىسىنى مۇتلەق يوقاتتى. 41 يەشۇئا قادەش-بارنېئادىن تارتىپ گازاغىچە بولغان يۇرتلارنى، شۇنىڭدەك گوشەنىڭ پۈتكۈل يۇرتىنى تا كى گىبېئونغىچىمۇ ھۇجۇم بىلەن ئالدى. 42 بۇ قېتىمقى ئۇرۇشتا يەشۇئا بۇ پادىشاھلارنى مەغلۇپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلدى. چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئىسرائىل تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلدى. 43 ئاندىن يەشۇئا بىلەن بارلىق ئىسرائىل گىلگالدىكى چېدىرگاھقا يېنىپ كەلدى.

11 ئەمما ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بۇلارنى ئاگلاپ مادوننىڭ پادىشاھى يوباب بىلەن شىمروننىڭ پادىشاھى ۋە ئاقسافنىڭ پادىشاھىغا ئادەم ئەۋەتتى، 2 شۇنداقلا شىمالدىكى تاغلىق رايوندىكى پادىشاھلارغا، كىننەروتنىڭ جەنۇبىدىكى ئۈزلەكلىك، ئۆيمانلىق ۋە غەربتىكى دور ئېگىزلىكىدىكى ھەممە پادىشاھلارغا ئەلچى ئەۋەتتى، 3 ئۇ يەنە شەرق بىلەن غەرب تەرەپتىكى قانائانىيلار، ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر بىلەن تاغلىق رايوندىكى يەبۇسىيلار ۋە ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى مىزپاھ يۇرتىدا ئۇرۇقۇاتقان ھىۋىيلارنى چاقىردى. 4 ئۇلار، يەنى پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوشۇنلىرى چىقتى، ئۇلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ ئىدى، ئۇلارنىڭ نۇرغۇن ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بار ئىدى. 5 بۇ ھەممە پادىشاھلار بىر بولۇپ يېغىلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن مەروم سۇلىرىنىڭ بويىدا چېدىرلارنى تىكتى. 6 لېكىن پەرۋەردىگار يەشۇئاغا: ـ سەن ئۇلاردىن ھېچ قورقمىغىن؛ چۈنكى مەن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ھالاك قىلىپ تاپشۇرىمەن. سەن ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىسەن، ـ دېدى. 7 بۇنى ئاگلاپ يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ ھەممە جەڭچىلىرى مەروم سۇلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇيۇقسىز چۈشۈپ ھۇجۇم قىلدى. 8 پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئۇلارنى ئۇرۇپ چوڭ زىدون ۋە مىسرەفوت-مايىمغىچە، شۇنداقلا شەرق تەرەپتىكى مىزپاھ ۋادىسىغىچە سۈرۈپ بېرىپ، ئۇلاردىن ھېچبىرىنى قويماي قىلچلاپ ئۆلتۈردى. 9 يەشۇئا پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزىگە بۇيرۇغىنىدەك قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ پەيلىرىنى كېسىپ، ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. 10 شۇ چاغدا يەشۇئا قايتىپ بېرىپ، ھازورنى ئىشغال قىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. ھازور بولسا شۇ دەۋرلەردە ئاشۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بېشى ئىدى. 11 [ئىسرائىلار] شەھەر ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممىسىنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈپ، ھېچ نەپەس ئىگىسىنى قويماي ھەممىسىنى ئۆزۈل-كېسىل يوقاتتى؛ ھازورنى يەشۇئا ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى، 12 شۇ پادىشاھلارنىڭ بارلىق پايتەخت شەھەرلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى مەغلۇپ قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇ ئۇلارنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈشلۇق ھەممە يېزا- كەنتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئولتۇرۇشلۇق ھەممە ئادەمنىڭ ھېچبىرىنى قويماي قىلىچلاپ يوقاتتى. يەشۇئا شەھەرل

بولغان مۇسا بىلەن ئىسرائىللار بۇلارغا ھۆججەم قىلىپ مەغلۇپ قىلغاندى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا شۇ زېمىنى رۇبەنلەرگە، گادلارغا ۋە ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بەرگەندى. 7 تۆۋەندىكىلەر يەشۇئا بىلەن ئىسرائىللار ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەرب تەرىپىدە ھۆججەم قىلىپ مەغلۇپ قىلغان پادىشاھلارىدۇر؛ تۇلارنىڭ زېمىنلىرى لۇژان جىلغىسىدىكى باۋال- گادتىن تارتىپ، سېئىرنىڭ داۋانلىرىنىڭ يېنىدىكى ھالاك تېغىغىچە بولغان زېمىنلاردىن ئىبارەت ئىدى. يەشۇئا بۇ زېمىنلارنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇن-قەبىلىلىرى بويىچە تۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى، 8 جۈملىدىن تاغلىق يۇرتتى، شەفەلاھ ئويمانلىقىنى، ئاراباھ تۈزلەڭلىكىنى، ئېگىزلىكتىكى داۋانلارنى، چۆللۈكنى ۋە جەنۇبتىكى نەگەۋ زېمىنىنى، ھىتتىيلار، ئاموريلار، قاناۋانىيلار، يەرىززىيلەر، ھۋىيلار ۋە يەبۇسىيلارنىڭ زېمىنلىرىنى بۇلۇپ بەردى: ـ 9 تۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ بىرى يېرىخونىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ يېنىدىكى ئايىنىڭ پادىشاھى، 10 بىرى يېرۇساليەمنىڭ پادىشاھى، بىرى ھىبرونىنىڭ پادىشاھى، 11 بىرى يارمۇتنىڭ پادىشاھى، بىرى لاقىشنىڭ پادىشاھى، 12 بىرى ئەگلوننىڭ پادىشاھى، بىرى گەزەرنىڭ پادىشاھى، 13 بىرى دەبىرنىڭ پادىشاھى، بىرى گەدەرنىڭ پادىشاھى، 14 بىرى خورماھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئارادنىڭ پادىشاھى، 15 بىرى لىبناھنىڭ پادىشاھى، بىرى ئادۇللامنىڭ پادىشاھى، 16 بىرى ماككەداھنىڭ پادىشاھى، بىرى بەيت-ئەلنىڭ پادىشاھى، 17 بىرى تاپپۇئاھنىڭ پادىشاھى، بىرى ھەفەرنىڭ پادىشاھى، 18 بىرى ئافەكنىڭ پادىشاھى، بىرى لاشارونىنىڭ پادىشاھى، 19 بىرى مادوننىڭ پادىشاھى، بىرى ھازورنىڭ پادىشاھى، 20 بىرى شىمرون-مەروننىڭ پادىشاھى، بىرى ئاقساۋانىڭ پادىشاھى، 21 بىرى تاۋاناقنىڭ پادىشاھى، بىرى مەگىددونىڭ پادىشاھى، 22 بىرى كەدەشنىڭ پادىشاھى، بىرى كارمەلنىڭ يېنىدىكى يوكنېئامنىڭ پادىشاھى، 23 بىرى دور ئېگىزلىكىدىكى دورنىڭ پادىشاھى، بىرى گويىمنىڭ پادىشاھى، 24 بىرى تىرزاھنىڭ پادىشاھى بولۇپ، جەمئىي ئوتتۇز بىر پادىشاھ ئىدى.

13 ئەمما يەشۇئا ياشىنىپ، يېشى خېلى بىر يەرگە بېرىپ قالغاندى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئەمدى قېرىپ قالدىڭ، يېشىڭمۇ چوڭىيىپ قالدى، لېكىن يەنە ئىگىلىنىشى كېرەك بولغان نۇرغۇن زېمىن بار. 2 بۇ زېمىنلار بولسا مۇنۇلار: ـ فىلىستىيلەرنىڭ ۋە گەشۇرىيلارنىڭ بارلىق يۇرتلىرى، 3 يەنى مىسىرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى شىھور دەرياسىدىن تارتىپ، شىمال تەرىپىدىكى ئەكرون شەھىرىنىڭ چېگرالىرىغىچە سوزۇلغان يەرلەر (شۇ يۇرت قاناۋانىيلارنىڭ زېمىنى ھېسابلىناتتى)، جۈملىدىن گازا، ئاشدود، ئاشكېلون، گات ۋە ئەكروندىكى بەش فىلىستىي ئەمىر باشقۇرىدىغان يۇرتلار بىلەن ئاۋۋىيلارنىڭ جەنۇب تەرەپتىكى يۇرتلىرى؛ زىدونىيلارغا تەۋە بولغان مەئاراھدىن تارتىپ ئافەك بىلەن ئامورىيلارنىڭ چېگرا سىغچە بولغان قاناۋانىيلارنىڭ بارلىق زېمىنى؛ 5 گەباليلارنىڭ زېمىنى ۋە بارلىق لۇژان زېمىنى، يەنى كۈن چىقىش تەرەپتىكى ھەرمون تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى باۋال- گادتىن تارتىپ، خامات راۋىنىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولغان زېمىنلار؛ 6 لۇئاندىن تارتىپ مىسرەپوت-مايىمغىچە سوزۇلغان تاغلىقتا بارلىق ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ، يەنى زىدونىيلارنىڭ زېمىنى قاتارلىقلاردىن ئىبارەتتۇر. بۇ زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنى مەن ئىسرائىل ئالدىدىن قوغلۇۋېتىمەن. شۇڭا سەن چوقۇم مېنىڭ ساڭا بۇيرۇغىنىم بويىچە بۇنى چەك تاشلاپ ئىسرائىللارغا مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بېرىشىڭ كېرەك. 7 سەن ئەمدى بۇ زېمىنلارنى توققۇز قەبىلە بىلەن مانا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە مىراس قىلىپ بۇلىگىن». 8 رۇبەنلەر بىلەن گادلار بولسا، [مانا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسى] بىلەن بىرلىكتە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىق، يەنى شەرق تەرىپىدە مۇسانىڭ ئۇلارغا بەرگەن مىراسغا ئىگە بولدى؛ بۇنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەندى: ـ 9 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى ئارنون جىلغىسىنىڭ بويىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جۈملىدىن جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە دىبونغىچە سوزۇلغان مەدەبا تۈزلەڭلىكى، 10 ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ ئامۇنىيلارنىڭ چېگرىسىغىچە بولغان ھەممە شەھەرلىرى؛ 11 گىلېئاد بىلەن گەشۇرىيلار ۋە ماتا كاتىيلارنىڭ چەت يۇرتلىرى، ھەرمون تېغىنىڭ ھەممىسى ۋە سالكاھىغىچە سوزۇلغان بارلىق باشان زېمىنى؛ 12 [گىگانتلار بولغان] رەفاييىلارنىڭ قالدۇق نەسىلدىن بولغان ئاشتاروت بىلەن ئەدرەيدە سەلتەنەت قىلغان ئوگنىڭ باشاندىكى پۈتكۈل پادىشاھلىق زېمىنىدىن ئىبارەت ئىدى؛ مۇشۇ زېمىندىكىلەرنى مۇسا مەغلۇپ قىلىپ، زېمىنلىرىغا ئىگە بولدى. 13 لېكىن ئىسرائىللار گەشۇرىيلار بىلەن ماتا كاتىيلارنى تۈز يۇرتلىرىدىن قوغلىۋەتمىدى؛ شۇڭا گەشۇرىيلار بىلەن ماتا كاتىيلار بۈگۈنگىچە ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرماقتا. 14 لېكىن [مۇسا] لاۋىي قەبىلىسگە ھېچ مىراس زېمىنى بەرمىگەن؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئوتنا سۈنۈلغان قۇربانلىقلار ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. 15 مۇسا رۇبەنلەر قەبىلىسگە، جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە يۇرتلارنى مىراس قىلىپ بەردى. 16 ئۇلارنىڭ زېمىنى بولسا ئارنون جىلغىسىنىڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ، جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى شەھەر ۋە مەدەبانىڭ يېنىدىكى پۈتكۈل تۈزلەڭلىك، 17 ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تۈزلەڭلىكتىكى ھەممە شەھەرلەر، دىبون، باموت-باۋال، بەيت-باۋال-مېئون، 18 ياھاز، كەدەموت، مەفائات، 19 كىرىئاتايىم، سىبماھ، ۋە «جىلغا تېغى»دىكى زەرەت-شاھار، 20 بەيت-پېئور، پىسگاھ تېغىدىكى داۋانلار، بەيت-يەشموت، 21 تۈزلەڭلىكتىكى بارلىق شەھەرلەر ۋە ھەشبوندا سەلتەنەت قىلغان، ئاموريلارنىڭ پادىشاھى بولغان سىھوننىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى تۈز ئىچىگە ئالدى. بۇ پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن شۇ يۇرتنا ئولتۇرۇشلۇق، [سىھونغا] بېقىنغان سەردارلار ئەۋى، رەكەم، زۇر، خۇر ۋە رەبا قاتارلىق مىدىيان ئەمىرلىرى بولسا مۇسا تەرىپىدىن ئولتۇرۇلگەندى. 22 شۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار ئولتۇرگەنلەر ئىچىدە بېئورنىڭ ئوغلى پالچى بالائامۇ بار ئىدى؛ ئۇنمۇ ئۇلار قىلىچلاپ ئولتۇرگەندى. 23 رۇبەنلەرنىڭ زېمىنىنىڭ چېگراسى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى. رۇبەنلەرنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 24 مۇسا يەنە گاد قەبىلىسگە، يەنى گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا مىراس بۇلۇپ بەرگەندى. 25 ئۇلارنىڭ زېمىنلىرى بولسا ياۋازەر بىلەن گىلېئادنىڭ بارلىق شەھەرلىرى، ئامموننىيلارنىڭ زېمىننىڭ يېرىمى تاكى رابباھ ئالدىدىكى ئاروئەرگىچە، 26 ھەشبوندىن تارتىپ رامات-مىزپەھ ۋە بەتونىمغىچە، ماھانايىمدىن تارتىپ دەبىرنىڭ چېگرىسىغىچە، 27 جىلغىغا جايلاشقان بەيت-ھارام، بەيت-نىمراھ، سۇككوت ۋە زافونلار، ھەشبوننىڭ پادىشاھى سىھوننىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى قالغان قىسمى، دەريانى ياقلاپ كىننەرەت دېڭىزىنىڭ ئۇ بېشىغىچە ئىدى. 28 گادلارنىڭ جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە ئۇلارغا بۇلۇنگەن مىراسى مانا بۇ شەھەرلەر بىلەن كەنت-قىشلاقلىرى ئىدى. 29 مۇسا ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگىمۇ مىراس بەرگەندى؛ ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسگە جەمەت-ئائىلىلىرى بويىچە بۇ مىراس بۇلۇپ بېرىلگەندى: ـ 30 زېمىنلىرى ماھانايىمدىن تارتىپ، پۈتكۈل باشان زېمىنى، باشاننىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ پۈتكۈل سەلتەنىتىنىڭ زېمىنى ۋە يائىرنىڭ بارلىق يېزا- كەنتلىرى (بۇ يېزا- كەنتلەر باشاننىڭ تۆزىگە جايلاشقان بولۇپ، جەمئىي ئالتمىش ئىدى)، 31 گىلېئادنىڭ يېرىمى بىلەن باشان پادىشاھى ئوگنىڭ سەلتەنىتىدىكى ئاشتاروت ۋە

ئەدرەي شەھەرلىرى ماناسسەھنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئەۋلادىغا تەۋە قىلىنغان بولۇپ، ماكىرلارنىڭ يېرىم قىسمىغا جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مىراس قىلىپ بۇلۇپ بېرىلگەندى. 32 مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ شەرق قېتىدا، يېرىخونىڭ ئۇدۇلىدا، موئابنىڭ تۈزلەڭلىكلىرىدە بولغان ۋاقتىدا بۇلۇپ بەرگەن مىراسلار مانا بۇ زېمىنلار ئىدى. 33 لېكىن مۇسا لاۋۋي قەبىلىسىگە ھېچ مىراس زېمىنى تەقدىم قىلمىدى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئېيتقىنىدەك، ئۇ تۈزى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر.

14 ئىسرائىللارنىڭ قانائان زېمىنىدىن ئالغان مىراسلىرى تۆۋەندىكىدەك؛ ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەھۇشۇا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى جەمەمەت-ئائىلە باشلىقلىرى مۇشۇ مىراسلارنى ئۇلارغا بۇلۇپ بەرگەن. 2 پەرۋەردىگار مۇساناڭ ۋاسىتىسى بىلەن توققۇز يېرىم قەبىلە توغرىسىدا بۇيرۇغىنىدەك، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈلۈشى چەك تاشلاش بىلەن بۇلۇپ بېرىلدى. 3 چۈنكى قالغان ئىككى قەبىلە بىلەن ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ مىراسىنى بولسا مۇسا ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئۇلارغا تەقسىم قىلغانىدى؛ لېكىن ئۇ لاۋىيلارغا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھېچ مىراس بەرمىگەنىدى 4 (يۇسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى ماناسسەھ ۋە ئەفرائىم دېگەن ئىككى قەبىلىگە بۇلۇنگەنىدى. لاۋىيلارغا بولسا، تۇرۇشقا بولىدىغان شەھەرلەر بىكىتىلىپ، شۇنداقلا شۇ شەھەرلەرگە تەۋە يايلاقلاردىن چارپايلىرىنى باقىدىغان ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان يەرلەردىن باشقا ئۇلارغا ھېچ ئۈلۈشلەرنى بەرمىگەنىدى). 5 پەرۋەردىگار مۇساغا قانداق بۇيرۇغان بولسا، ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ زېمىنىنى بۇلۇشۇۋالدى. 6 يەھۇدالار گىلگالغا، يەھۇشۇانىڭ قېشىغا كەلدى، كەنىززي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەب يەھۇشۇاغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار تۇز ئادەمى بولغان مۇساغا مەن بىلەن سېنىڭ توغرا كېلىدىغان ئىشنى قادەش-بارنېئادا نېمە دېگەنلىكىنى بىلىسەنغۇ؛ 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئادەمى مۇسا مېنى قادەش-بارنېئادىن زېمىنىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتكەندە، مەن قىرىق ياشتا ئىدىم؛ چىن [ئېتىقادلىق] كۆڭۈلۈم بىلەن ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزگەنىدىم. 8 ئەمما مەن بىلەن چىققان قېرىنداشلىرىم خەلقنىڭ كۆڭلىنى سۇ قىلىۋەتكەنىدى. لېكىن مەن بولسام پۈتۈن قەلبىم بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا ئەگەشتىم. 9 ئۇ كۈنى مۇسا قەسەم قىلىپ: ـ «سەن پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەگەشكىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭ پۇتۇڭ دەسسىگەن زېمىن جەزمەن ئەبەدگىچە سېنىڭ بىلەن نەسلىڭنىڭ مىراسى بولىدۇ» ـ دېگەنىدى. 10 ـ مانا ئىسرائىل چۈلدە سەرگەردان بولۇپ يۈرگەندە، پەرۋەردىگار مۇساغا شۇ سۆزلەرنى دېگەن كۈندىن كېيىنكى قىرىق يىل ئېچىدە تۈزى ئېيتقىنىدەك مېنى تىرىك ساقلىدى. مانا مەن بۈگۈن سەكسەن يەش ياشقا كىردىم. 11 مەن مۇشۇ كۈندىمۇ مۇسا مېنى چارلاشقا ئەۋەتكەن كۈندىكىدەك كۈچلۈكمەن، مەيلى جەڭ قىلىش بولسۇن يا كېرىيەرگە بېرىپ-كېلىش بولسۇن، مېنىڭ يەنىلا بالدۇرقىدەك كۈچ-دەرمانىم باردۇر. 12 ئەمدى پەرۋەردىگار شۇ كۈنىدە ۋەدە قىلغان بۇ تاغلىق يۇرتنى ماڭا مىراس قىلىپ بەرگىن؛ چۈنكى ئۇ كۈنى سەنمۇ ئۇ يەردە ئاناكىيلار تۇرىدىغانلىقىنى، شۇنداقلا چوڭ ھەم مۇستەھكەم شەھەرلەر بارلىقىنى ئاڭلىدىڭغۇ. لېكىن پەرۋەردىگار مەن بىلەن بىللە بولسىلا، پەرۋەردىگار ئېيتقىنىدەك مەن ئۇلارنى قوغلۇۋېتىمەن». 13 يۇنى ئاڭلاپ يەھۇشۇا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بەختىگە-بەركەت تىلەپ، ھېبرونىنى ئۇنىڭغا مىراس قىلىپ بەردى. 14 شۇڭا ھېبرون تاكى بۈگۈنگىچە كەنىززي يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ مىراسى بولۇپ تۇرماقتا؛ چۈنكى ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەن 15 (ئىلگىرى ھېبرون بولسا كىرىئات-ئاربا دەپ ئاتىلاتتى. ئاربا دېگەن ئادەم ئاناكىيلار ئارىسىدا ئەڭ داڭقى چىققان ئادەم ئىدى). شۇنداق قىلىپ زېمىن جەڭدىن ئارام تاپتى.

15 يەھۇدالار قەبىلىسىنىڭ مىراسى بولسا جەمەمت-ئائىللىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن زېمىن بولۇپ، جەنۇبىي تەرەپنىڭ ئۇچى ئېدومنىڭ چېگرىسىغا ۋە زىن چۆلىگە تۇتاشتى؛ 2 جەنۇبىي چېگرىسى «شور دېڭىزى»نىڭ ئايىغىدىن، يەنى جەنۇبىي تەرەپكە چوڭقۇيىپ چىققان قولتۇقتىن باشلىنىپ، 3 «سېرىق ئېشەك داۋىنى»نىڭ جەنۇب تەرىپىدىن ئوتۇپ، زىنغا تۇتاشتى؛ ئاندىن قادەش-بارنېئانىڭ جەنۇبىنى ياقلاپ ھەزرونغا ئوتۇپ، ئاددارغا بېرىپ، كاركائاھقا بۇرۇلۇپ، 4 ئازمونغا ئوتۇپ مىسىر ئېقىنى بىلەن چىقىپ، ئۇچى دېڭىزغا تاقىشاتتى. بۇ ئۇلارنىڭ جەنۇبىي چېگرىسى ئىدى. 5 شەرقىي چېگرىسى بولسا شور دېڭىزىدىن ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىغىچە ئىدى؛ شىمالىي چېگرىسى بولسا دېڭىزنىڭ ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان ئېغىزىدىن باشلىنىپ، 6 ئاندىن بەيت-ھوگلاھغا بېرىپ، بەيت-ئاراباھنىڭ شىمالىدىن ئوتۇپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىنىڭ قېشىغىچە ئىدى؛ 7 ئاندىن چېگرا ئاقور جىلغىسىدىن دەبىرگە قاراپ ئوتۇپ، ئۇ يەردىن شىمال تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئادۇممىمغا چىقىدىغان داۋاننىڭ ئۇدۇلىدىكى گىلگالغا يېتىپ بېرىپ، ئاندىن ئەن-شەمەش سۈلىرىدىن ئوتۇپ، ئەن-روگەل بۇلىقىغا ئۇتىشاتتى؛ 8 ئۇ يەردىن «بەن-ھىنومنىڭ جىلغىسى»غا چىقىپ، يەبۇسىيلار ئېگىزلىكىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى داۋاندىن ئوتۇپ، ئاندىن ھىنوم جىلغىسىنىڭ ئالدىغا، يەنى غەرب تەرەپكە، رەفائىيىلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شىمالىي بېشىدىكى تاغنىڭ چوققىسىغا چىقتى؛ 9 چېگرا بۇ تاغنىڭ چوققىسىدىن نەفتۇئاھ سۇيىنىڭ بۇلىقىغا بېرىپ، ئاندىن ئەفرون تېغىدىكى شەھەرلىرىنىڭ يېنى بىلەن چىقىپ، ئۇ يەردىن بائالاھ (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا يېتىپ بېرىپ، 10 ئاندىن بائالاھتىن ئوتۇپ، غەرب تەرىپىگە قايرىلىپ سېئىر تېغىغا بېرىپ، يېئارىم تېغى (يەنى كېسالون)نىڭ شىمالىي باغرىدىن ئوتۇپ، بەيت-شەمەشكە چۈشۈپ، تىمناھتىن ئوتتى؛ 11 ئاندىن شىمالغا قاراپ ئەكروننىڭ داۋىنى بىلەن چىقىپ شىكرونغا ئوتۇپ، بائالاھ تېغىنىڭ يېنىغا ئۇتىشىپ، يابنەئەلگە يېتىپ، ئاندىن ئۇچى دېڭىزغا تاقاشقانىدى. 12 غەرب تەرىپىدىكى چېگرىسى بولسا «ئۇلۇغ دېڭىز» بويلىرى ئىدى. يەھۇدالارنىڭ جەمەمت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا توختىتىلغان تۇت تەرىپىدىكى چېگرا مانا شۇ ئىدى. 13 يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبگە بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇشۇاغا بەرگەن ئەمرى بويىچە، ئۇنىڭغا يەھۇدالارنىڭ ئارىسىدا بىر ئۈلۈش، يەنى ئاناكنىڭ ئاتىسى ئاربانىڭ شەھىرى بولغان ھېبرون ئاتا قىلىندى. 14 كالەب شۇ يەردىن شېشاي، ئاھىمان ۋە تالماي دېگەن ئۈچ ئاناكىينى قوغلۇۋەتتى؛ ئۇلار ئۈچىنى ئاناكنىڭ ئەۋلادى ئىدى. 15 ئاندىن شۇ يەردىن چېقىپ، دەبىردە تۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىرنىڭ نامى كىرىئات-سەفەر ئىدى). 16 كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەنىدى. 17 كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. 18 شۇنداق بولدىكى، قىز ياتلىق بولۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۇندىدى. ئاكساھ ئېشىكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 19 ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەركەتلىگەيسەن؛ سەن ماڭا نەگەۋدىن [قانىجىراق] يەر بەرگەنكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەيسەن، ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. 20 تۇۋەندىكىلەر يەھۇدا قەبىلىسىگە

ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تەگكەن مىراس ئۇلۇشلىردۇر: ـ 21 يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ ئەڭ جەنۇبىغا جايلاشقان، ئېدوم چېگرىسى تەرەپتىكى شەھەرلەر: ـ كابزەئەل، ئېدەر، ياگۇر، 22 كىناھ، دىموناھ، ئادادا‌ھ، 23 كەدەش، ھازور، يىتنان، 24 زىف، تەلەم، بېئالوت، 25 ھازور-ھادا‌تتا‌ھ، كېرىئوت-ھەزرون (يەنى ھازور)، 26 ئامام، سېما، مولادا‌ھ، 27 ھازار-گادا‌ھ، ھەشمون، بەيت-پەلەت، 28 ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا، بىزىئوتىيا، 29 باۋالا‌ھ، ئىجىم، ئېزىم، 30 ئەلتولاد، كېسىل، خورما‌ھ، 31 زىكلاگ، مادمانىناھ، سانسانىناھ، 32 لىبائوت، شىلھىم، ئايىن ۋە رىممون قاتارلىقلار جەمئىي يىگىرمە توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 33 شەفەلا‌ھ ئويمانلىقىدىكى شەھەرلەر بولسا ئەشتائول، زورىئا‌ھ، ئاشنا‌ھ، 34 زانوئا‌ھ، ئەن-گاننىم، تاپپۇئا‌ھ، ئەنام، 35 يارموت، ئادۇللام، سوكوھ، ئازىكا‌ھ، 36 شائارايىم، ئادىتائىم، گەدەرا‌ھ ۋە گەدەروتائىم بولۇپ، جەمئىي ئون تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 37 بۇلاردىن باشقا يەنە زىنان، ھادا‌شا‌ھ، مىگدال-گاد، 38 دىلىئان، مىزىپا‌ھ، يوقتەئەل، 39 لاقىش، بوزكات، ئەگلون، 40 كابىون، لاھماس، قىتلىش، 41 گەدەروت، بەيت-دا‌گون، نائىما‌ھ ۋە ماككەدا‌ھ بولۇپ، جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 42 يۇنىكۇن باشقا يەنە لىبنا‌ھ، ئېتەر، ئاشنان، 43 يەفتا‌ھ، ئاشنا‌ھ، نەزىب، 44 كېئىلا‌ھ، ئاقزىب ۋە مارەشا‌ھ بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە يەنە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى، 45 يەنە ئەكرون بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق يىزا-كەنتلەر، 46 شۇنداقلا ئەكروننىڭ غەرب تەرىپىدىن تارتىپ ئاشدودنىڭ يېنىدىكى ھەممە شەھەرلەر بىلەن ئۇلارنىڭ كەنت-قىشلاقلىرى قوشۇلۇپ، 47 ئاشدود ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار، گازا شەھىرى ۋە شۇنداقلا مىسىر ئېقىنىغىچە ۋە ئۇلۇغ دېڭىزنىڭ قىرغىقىغىچە، ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزىلار ۋە كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 48 تاغلىق رايونىدىكى شەھەرلەر: ـ شامىر، ياتىىر، سوكوھ، 49 داناھ، كىرىئات-سانناھ (يەنى دەبىر)، 50 ئاناب، ئەشتەموھ، ئانىم، 51 گوشەن، ھولون ۋە گىلوھ بولۇپ، جەمئىي ئون بىر شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 52 يۇنىكۇن باشقا يەنە ئاراب، دۇماھ، ئېشان، 53 يانىم، بەيت-تاپپۇئا‌ھ، ئافەكا‌ھ، 54 ھۇمىتا‌ھ، كىرىئات-ئاربا (يەنى ھېبرون) ۋە زىئور بولۇپ، جەمئىي توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 55 يۇنىكۇن باشقا يەنە مائون، كارمەل، زىف، يۇتتا‌ھ، 56 يىزرەئەل، يوكدېئام، زانوئا‌ھ، 57 كايىن، گىبىئا‌ھ ۋە تىمنا‌ھ بولۇپ، جەمئىي ئون شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 58 يۇنىكۇن باشقا يەنە ھالھۇل، بەيت-زۇر، گەدور، 59 مائارات، بەيت-ئانوت ۋە ئەلتەكون بولۇپ، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 60 يۇنىكۇن باشقا يەنە كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم) ۋە رابباھ دېگەن ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار بار ئىدى. 61 چۆلدىكى شەھەرلەر بولسا: ـ بەيت-ئاراباھ، مىددىن، سەكاكا‌ھ، 62 نىبشان، «شور شەھىرى» ۋە ئەن-گەدى، جەمئىي ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 63 لېكىن يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاقلىق يەبۇسىيلارنى بولسا يەھۇدالار قوغلۇۋېتەلمىگەن، شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا.

16 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ چىققان مىراس زېمىن بولسا يېرىخوغا تۇتاش بولغان ئىئوردان دەريا‌سىدىن تارتىپ، يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى كۆللەرگىچە بولغان يۇرتلار ۋە يېرىخودىن چىقىپ، چۆلدىن تۇتۇپ بەيت-ئەلنىڭ تاغلىق رايونىغا سوزۇلغان يۇرتلار ئىدى. 2 چېگرىسى بەيت-ئەلدىن تارتىپ لۇزغا، ئاندىن ئاركىيلارنىڭ چېگرىسىدىكى ئاتاروتقا يېتىپ، 3 ئاندىن غەرب تەرىپىگە بېرىپ، يافلەتىيلەرنىڭ چېگرىسىغا تۇتىشۇپ، ئاستىن بەيت-ھورونىنىڭ چېتىگە چۈشۈپ، گەزەرگە بېرىپ دېڭىزدا ئاخىرلىشاتتى. 4 يۈسۈپنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى ماناسسەھ بىلەن ئەفرائىملار ئېرىشكەن مىراس ئۇلۇشى مانا شۇ ئىدى. 5 ئەفرائىملارنىڭ جەمەت-ئائىلىرى بويىچە ئالغان زېمىننىڭ چېگرىسى تۆۋەندىكىدەك: ـ مىراس زېمىننىڭ شەرق تەرەپتىكى چېگرىسى ئاتاروت-ئاددارىدىن تارتىپ ئۈستۈن بەيت-ھورونغىچە يېتىپ، 6 ئاندىن دېڭىزغا بېرىپ شىمالغا قاراپ مىكمىتاتقا چىقتى؛ ئاندىن يەنە شەرق تەرىپىدىكى تائانات-شىلوھقا قايرىلىپ، ئۇنىڭدىن ئوتتۇپ شەرق تەرەپكە قاراپ يانۇئاھقا، 7 يانۇئاھىدىن چۈشۈپ ئاتاروت بىلەن ناتاراتقا يېتىپ، يېرىخوغا تۇتىشىپ ئىئوردان دەريا‌سىغا چىقتى. 8 چېگرا تاپپۇئاھىدىن غەرب تەرەپكە چىقىپ كاناھ ئېقىنىغىچە بېرىپ، دېڭىزغا يېتىپ ئايا‌غلاشتى. ئەفرائىمنىڭ قەبىلىسىگە، يەنى ئۇلارنىڭ جەمەمت-ئائىللىرىگە تەگكەن مىراس ئۇلۇشى شۇ ئىدى. 9 يۇنىكۇن باشقا ئەفرائىملار ئوچۇن ماناسسەھنىڭ مىراسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىرنەچچە شەھەرلەر ئايرىلغانىدى؛ بۇ ئايرىلغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى قاراشلىق كەنت-قىشلاقلىرى بىلەن قوشۇلغانىدى. 10 ئەمما [ئەفرائىملار] گەزەردە ئولتۇرۇشلۇق قانائانىيلارنى قوغلۇۋەتمىگەنىدى؛ شۇڭا قانائانىيلار تا بۈگۈنگىچە ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، مەخسۇس ھاشارچى مەدىكارلار بولۇپ تۇرماقتا.

17 ماناسسەھ يۈسۈپنىڭ تۇنجى ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭ قەبىلىسىگىمۇ چەك تاشلىنىپ مىراس بېرىلگەن. ماناسسەھنىڭ تۇنجى ئوغلى ماكىرنىڭ [ئەۋلادلىرى] (ماكىر گىلېئادنىڭ تاتىسى ئىدى) باتۇر پالۋان بولغاچقا، ئۇلارغا گىلېئاد بىلەن باشان مىراس قىلىپ بېرىلدى. 2 ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىمۇ، جۈملىدىن ئابىئېزەرلەر، ھەلەكلەر، ئاسرىئەللەر، شەكەملەر، ھەفەرلەر بىلەن شېمىدالار ئۇز جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مىراس ئۇلۇشىنى ئالدى. بۇلار بولسا يۈسۈپنىڭ ئوغلى ماناسسەھنىڭ ئەر جەمەت ئائىللىرى ئىدى. 3 ئەمدى ماناسسەھنىڭ چەۋرىسى، ماكىرنىڭ ئەۋرىسى، گىلېئادنىڭ نەۋرىسى، ھەفەرنىڭ ئوغلى زەلوفھادنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى يوق بولۇپ، پەقەت قىزلىرلا بار ئىدى. ئۇنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىسىملىرى ماھلا‌ھ، نوئا‌ھ، ھوگلا‌ھ، ملكا‌ھ ۋە تىرزا‌ھ ئىدى. 4 ئۇلار كاھىن ئەلئازار بىلەن نۇنىنىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئەمىرلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇساغا بىز توغرۇلۇق قېرىنداشلىرىمىز قاتاردا مىراس بېرىشكە ئەمر قىلغانىدى، دېدى. شۇنى دېۋىدى، [يەشۇئا] پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئاتىسىنىڭ قېرىنداشلىرى قاتاردا ئۇلارغا مىراس بەردى. 5 يۇنىڭ بىلەن ئىئوردان دەريا‌سىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى گىلېئاد بىلەن باشان زېمىنلىرىدىن باشقا، ماناسسەھكە يەنە ئون ئۇلۇش يەر بېرىلدى. 6 چۈنكى ماناسسەھنىڭ قىزلىرى ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قاتاردا مىراسقا ئىگە بولغانىدى؛ گىلېئاد زېمىنى ماناسسەھنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا تەگگەنىدى. 7 ماناسسەھنىڭ زېمىنىنىڭ چېگرىسى بولسا ئاشىردىن تارتىپ شەكەمنىڭ ئوتتۇرىدىكى مىكمىتاتقا بېرىپ، ئاندىن جەنۇب تەرىپىگە قايرىلىپ، ئەن-تاپپۇئاھدا ئۇرغۇچىلارنىڭ جايىغىچە ئوتتىشاتتى. 8 چۈنكى تاپپۇئاھنىڭ زېمىنى بولسا ماناسسەھكە تەگگەنىدى؛ لېكىن ماناسسەھنىڭ چېگرىسىدىكى تاپپۇئاھ شەھىرى ئەفرائىمغا تەۋە ئىدى. 9 چېگرىسى ئۇ يەردىن كاناھ ئېقىنىغا چۈشۈپ، جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن چىقتى. ئۇ يەردىكى شەھەرلەر بولسا ماناسسەھنىڭ شەھەرلىرىنىڭ ئارىسىدا بولسىمۇ، ئەفرائىمغا تەگدى. ماناسسەھنىڭ چېگرىسى جىلغىنىڭ شىمال تەرىپى بىلەن بېرىپ دېڭىزغا يېتىپ ئاخىرلىشاتتى. 10 جىلغىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى زېمىن ئەفرائىمغا، شىمال تەرىپىدىكى زېمىن ماناسسەھكە تەۋە ئىدى؛ غەرب

تەرىپىنىڭ چېگرىسى دېگۈز ئىدى. ئۇلارنىڭ زېمىنى شمال تەرىپىدە ئاشىرىنىڭ ئۇلۇشىگىچە يېتىپ، شەرق تەرىپى ئىسساكارنىڭ ئۇلۇشىگە تۇتاشقانىدى. 11 ماناسسەھكىمۇ ئىسساكار بىلەن ئاشىرنىڭ ئۇلۇشلىرى ئىچىدىن بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، ئىبلېئام بىلەن ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەر، دور ئاھالىسى بىلەن دورغا قاراشلىق كەنتلەر، ئەن-دور ئاھالىسى بىلەن ئەن-دورغا قاراشلىق كەنتلەر، تاناغ ئاھالىسى بىلەن تاناناققا قاراشلىق كەنتلەر ۋە مېگىددو ئاھالىسى بىلەن مېگىددوغا قاراشلىق كەنتلەر، يەنى «ئۈچ ئېگىزلۈك» دېگەن يۇرت تەگدى. 12 لېكىن ماناسسەھ بۇ شەھەردىكىلەرنى قوغلىۋەتەلمىدى؛ قاناناتنىيلار شۇ يۇرتلاردا تۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى. 13 ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قاناناتنىيلارنى تۆزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىندۇردى، لېكىن ئۇلارنى تۆز يەرلىرىدىن مۇتلەق قوغلىۋەتەلمىدى. 14 يۇسۇپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. 12 ئۇلارنىڭ شىمالىي چېگرىسى ئىئوردان دەرياسىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شمال تەرىپىدىكى داۋانىنى يانداپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چېقىپ ۋە بەيت-ئاۋەننىڭ چۆلىگە ئوتىشاتتى؛ 13 ئاندىن لۇزغا چېقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ ئوتۇپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ 14 چېگرا شۇ يەردىن ئوتۇپ غەربتىن جەنۇبقا قايرىلىپ، بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا ئوتۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 15 جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارىمنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە ئوتاتتى؛ 16 چېگرا ئاندىن رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەبۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-روگەل بۇلىقىغا يەتتى؛ 17 ئاندىن شمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلقىدىن ئوتۇپ، ئادۇللام داۋىنىنىڭ ئۆدۈلىدىكى گەلىلوتقا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ، 18 ۋە ئاراباھ تۈزلەڭلۈكىنىڭ شمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئوتۇپ، ئاراباھ تۈزلەڭلۈكىگە چۈشتى. 19 ئاندىن چېگرا شمال تەرىپىگە چېقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنىغا ئوتتىشىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبىي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالىي قولتۇقىدا ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 20 شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى. بۇ بنيامىنلارنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، ئۇلارغا جەمەت-ئائىلىرى بويىچە توختىتىلغان مىراس زېمىنىنىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. 21 بنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىرى بويىچە تەگكەن شەھەرلەر بولسا تۇۋەندىكىلەردۇر:- يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك- كەززىز، 22 بەيت-ئاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل، 23 ئاۋۋىم، پاراھ، ئوفراھ، 24 كەفار-ھائاموناي، ئوفنى ۋە گىبا بولۇپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ 25 بۇنىڭدىن باشقا گىبئېئون، راماھ، بەئەروت، 26 مىزپاھ، كەفىراھ، موزاھ، 27 رەكەم، ئىرپەئەل، تارالاھ، 28 زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گىبئېئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون توت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بنيامىنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىلىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى.

19 ئىككىنچى چەك شىمئونغا چىقتى، يەنى شىمئونلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىلىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراسى بولسا يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۇلۇشىنىڭ ئارىسىدا ئىدى. 2 ئۇلارنىڭ ئېرىشكەن مىراسى ئىچىدە يەرلەرنى ئالللىقاچان ئالغاندۇر». 8 [زېمىنى خاتىرىلەشكە بېكىتكەن] كىشىلەر قوزغىلىپ يولغا چىققاندا، يەشۇئا ئۇلارغا قاتتىق جېكىلەپ:- سىلەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ مېنىڭ قېشىمغا يېنىپ كېلىڭلار، ئاندىن مەن مۇشۇ يەردە، شىلوھنىڭ ئۆزىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن، دېدى. 9 شۇنداق دېۋىدى، بۇ ئادەملەر بېرىپ زېمىنى ئايلىنىپ، ئۇنى سىزىپ-خاتىرىلەپ، شەھەرلەر بويىچە يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، خاتىرىگە سىزىپ، شىلوھدىكى چېدىرگاھقا، يەشۇئانىڭ قېشىغا يېنىپ كەلدى. 10 ئاندىن يەشۇئا شىلوھدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلىدى ۋە شۇ يەردە قەبىلە-جەمەتى بويىچە زېمىنى ئىسرائىللارغا تەقسىم قىلىپ بەردى. 11 بنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تارتىلدى؛ ئۇلار چەك تارقىلىق ئېرىشكەن زېمىن يەھۇدالار بىلەن يۇسۇپلەرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدىكى يۇرت بولدى. 12 ئۇلارنىڭ شىمالىي چېگرىسى ئىئوردان دەرياسىدىن باشلاپ، يېرىخونىڭ شمال تەرىپىدىكى داۋانىنى يانداپ، غەرب تەرىپىگە قاراپ تاغلىق يۇرتقا چېقىپ ۋە بەيت-ئاۋەننىڭ چۆلىگە ئوتىشاتتى؛ 13 ئاندىن لۇزغا چېقىپ، لۇز، يەنى بەيت-ئەلنىڭ جەنۇب تەرىپىنى يانداپ ئوتۇپ، ئاستىن بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىدىكى تاغقا يېقىن ئاتاروت-ئاددارغا چۈشتى؛ 14 چېگرا شۇ يەردىن ئوتۇپ غەربتىن جەنۇبقا قايرىلىپ، بەيت-ھوروننىڭ جەنۇبىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغدىن يەھۇدالارنىڭ شەھەرلىرىدىن بىرى بولغان كىرىئات-باۋال (يەنى كىرىئات-يېئارىم)غا ئوتۇتاشتى. بۇ غەرب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 15 جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى كىرىئات-يېئارىمنىڭ چېتىدىن باشلاپ غەرب تەرىپىگە مېڭىپ، نەفتوئاھتىكى سۇ مەنبەسىگە ئوتاتتى؛ 16 چېگرا ئاندىن رەفايىيلارنىڭ جىلغىسىنىڭ شمال تەرىپىگە جايلاشقان بەن-ھىننومنىڭ جىلغىسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى تاغنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، ئاندىن ھىننومنىڭ جىلغىسى بىلەن يەنە چۈشۈپ، يەبۇسىيلارنىڭ ئېگىزلىكىنىڭ جەنۇب تەرىپى بىلەن مېڭىپ، ئاندىن ئەن-روگەل بۇلىقىغا يەتتى؛ 17 ئاندىن شمال تەرىپىگە قايرىلىپ ئەن-شەمەش بۇلقىدىن ئوتۇپ، ئادۇللام داۋىنىنىڭ ئۆدۈلىدىكى گەلىلوتقا بېرىپ، رۇبەننىڭ ئوغلى بوھاننىڭ تېشىغا چۈشۈپ، 18 ۋە ئاراباھ تۈزلەڭلۈكىنىڭ شمال تەرىپىدىكى ئېگىزلىكتىن ئوتۇپ، ئاراباھ تۈزلەڭلۈكىگە چۈشتى. 19 ئاندىن چېگرا شمال تەرىپىگە چېقىپ بەيت-ھوگلاھنىڭ داۋىنىغا ئوتتىشىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ جەنۇبىي ئېغىزىدا، يەنى شور دېڭىزىنىڭ شىمالىي قولتۇقىدا ئاخىرلاشتى. بۇ جەنۇب تەرەپنىڭ چېگرىسى ئىدى. 20 شەرق چېگرىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۆزى ئىدى. بۇ بنيامىنلارنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، ئۇلارغا جەمەت-ئائىلىرى بويىچە توختىتىلغان مىراس زېمىنىنىڭ چېگرىسى شۇ ئىدى. 21 بنيامىنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تەگكەن شەھەرلەر بولسا تۇۋەندىكىلەردۇر:- يېرىخو، بەيت-ھوگلاھ، ئېمەك- كەززىز، 22 بەيت-ئاراباھ، زەمارايىم، بەيت-ئەل، 23 ئاۋۋىم، پاراھ، ئوفراھ، 24 كەفار-ھائاموناي، ئوفنى ۋە گىبا بولۇپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى؛ 25 بۇنىڭدىن باشقا گىبئېئون، راماھ، بەئەروت، 26 مىزپاھ، كەفىراھ، موزاھ، 27 رەكەم، ئىرپەئەل، تارالاھ، 28 زەلاھ، ھا-ئەلەف، يەبۇسى (يەنى يېرۇسالېم)، گىبئېئاھ ۋە كىرىئات بولۇپ، جەمئىي ئون توت شەھەر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇ بولسا بنيامىنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى.

18 پۈتكۈل ئىسرائىللار جامائىتى شىلوھقا يىغىلىپ، ئۇ يەردە ئىبادەت چېدىرى تىكتى. گەرچە زېمىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا بويسۇندۇرۇلغان بولسىمۇ، 2 لېكىن ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇز مىراس ئۇلۇشى تېخى تەقسىم قىلىنمىغان يەتتە قەبىلە قالغانىدى. 3 شۇڭا يەشۇئا ئىسرائىللارغا مۇنداق دېدى:- «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ خۇدىسى پەرۋەردىگار سىلەرگە بەرگەن بۇ زېمىنىڭ قولۇڭلارغا ئېلىشقا سۈسلۇق قىلىپ قاچانغىچە كەينىگە سۈرىسىلەر؟ 4 سىلەر ئۈزۈڭلار ئۈچۈن ھەر قەبىلىدىن ئۈچ ئادەمنى تاللاڭلار، مەن ئۇلارنى قوزغىلىپ بۇ پۈتكۈل زېمىنىنى ئايلىنىپ چېقىپ، ئۇنى ھەر بىر قەبىلە ئۆز مىراس ئۇلۇشىگە مۇۋاپىق سىزىپ-خاتىرىلەشكە، ئاندىن قېشىمغا يېنىپ كېلىشكە ئەۋەتەمەن. 5 ئۇلار زېمىنى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلسۈن؛ لېكىن يەھۇدا قەبىلىسى بولسا جەنۇبتىكى ئۆز ئۇلۇش زېمىندا ئۆزۈڭلارسۈن، يۇسۇپنىڭ جەمەتىمۇ شمال تەرەپتىكى ئۆز ئۇلۇش زېمىندا ئۆزۈڭلارسۈن. 6 سىلەر زېمىنى يەتتە ئۇلۇشكە بۆلۈپ، پاسىلنى خاتىرىلەپ سىزىپ يېنىمغا كېلىڭلار، ئاندىن مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ يەردە سىلەر ئۈچۈن چەك تاشلايمەن. 7 ئەمما لاۋىيلارنىڭ بولسا، ئاراڭلاردا ئۇلۇشى بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىقى ئۇلارنىڭ مىراسىدۇر. گاد بىلەن رۇبەن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتى، شەرق تەرىپىدە پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى بولغان مۇسا ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەرگەن

بەئەر-شىبا، شىبا، مولاداھ، 3 ھازار-شۇئال، بالاھ، ئېزەم، 4 ئەلتولاد، بىتۇل، خورماھ، 5 زىكلاگ، بەيت-ماركابوت، ھازار-سۇساھ، 6 بەيت-لىبائوت ۋە شاروھەن بولۇپ، جەمئىي ئون ئۈچ شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 7 بۇنىڭدىن باشقا يەنە ئايىن، رىممون، ئېتەر، ئاشان بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار 8 ھەمدە جەنۇب تەرەپتىكى بائالات-بەئەر (يەنى جەنۇبدىكى راماھ)غىچە بولغان بۇ [تۆت] شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممە كەنت-قىشلاقلارمۇ بار ئىدى. بۇلار شىمئونلار قەبىلىسىنىڭ ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئېرىشكەن مىراسى ئىدى. 9 شىمئونلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى يەھۇدالارنىڭ ئۇلۇشىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ بېرىلدى؛ چۈنكى يەھۇدالارنىڭ مىراس ئۇلۇشى ئۇلارلىرىگە كۈچلۈك قىلغانىدى، شۇڭا شىمئونلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى ئۇلارنىڭ مىراس ئۇلۇشىنىڭ ئىچىدىن بېرىلدى. 10 ئۇچىنچى چەك زەبۇلۇنلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ ئۇلارنىڭ مىراس چېگرىسى ساريدقا باراتتى، 11 چېگرىسى غەرب تەرەپتە ماريئالاھقا بېرىپ دابباشەتكە يېتىپ يوكنېئامنىڭ ئۆدۈلدىكى ئېقىنغا ئۇتىشاتتى؛ 12 ئۇ ساريدتىن شەرق تەرىپىگە قايرىلىپ، كۈن چىقىشقا بۇرۇلۇپ كىسلوت-تابور يۇرتىغا ئۇتىشىپ، دابىراتقا ئۇتۇپ، يافىياغا باردى؛ 13 ئاندىن شۇ يەردىن ئۇ شەرق تەرىپىگە كۈن چىقىشقا [يەنە] بۇرۇلۇپ، گات-ھەفەر ۋە ئەت-كازىنغا كېلىپ ئېئاھقا سوزۇلغان رىممون يۇرتىغا يېتىپ باردى. 14 ئاندىن ئۇ يەردىن شىمال تەرەپكە قايرىلىپ، ھاناتونغا يېتىپ بېرىپ، يىفتاھ-ئەلنىڭ جىلغىسىدا ئاخىرلاشتى. 15 ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى يەنە كاتتات، ناھالال، شىمرون، يىدالاھ ۋە بەيت-لەھەمنىمۇ ئوراپ، جەمئىي ئون ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. 16 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار زەبۇلۇنلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 17 ئۇتىنچى چەك ئىسساكارغا چىقتى، يەنى ئىسساكارلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 18 ئۇلارغا بېرىلگەن يۇرتلار يىزرەئەلگىچە بولۇپ، كەسۇللوت، شۇنەم، 19 ھافارئايىم، شىئون، ئاناھارات، 20 رابىت، كىشىئون، ئېبەز، 21 رەمەت، ئەن-گانىم، ئەن-ھاددا ھ ۋە بەيت-پازززىنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ 22 ئاندىن چېگرىسى تابور، شاھازىماھ ۋە بەيت-شەمەشكە يېتىپ، ئىئوردان دەرياسىدا ئاخىرلاشتى؛ ئۇلارنىڭ ئۇلۇشى جەمئىي ئون ئالتە شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 23 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىسساكارلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 24 بەشىنچى چەك ئاشىرلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 25 ئۇلارنىڭ زېمىنى ھەلكات، ھالى، بەتەن، ئاقساف، 26 ئالامەلەك، ئامىئاد ۋە مىشالنى ئۆز ئىچىگە ئالدى؛ چېگرىسى غەرب تەرەپتە كارمەل بىلەن شىھور-لىبناتقا ئۇتىشىپ، 27 ئاندىن شەرق تەرەپكە قايرىلىپ بەيت-داگونغا بېرىپ، زەبۇلۇن [زېمىنى] بىلەن يىفتاھ-ئەل جىلغىسىنىڭ شىمال تەرىپىدىن ئۇتۇپ، بەيت-ئېمەك بىلەن ئېئىئەلگە يېتىپ بېرىپ كابۇلنىڭ شىمال تەرىپىگە چىقتى؛ 28 ئېبرون، رەھوب، ھاممون ۋە كانانى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ چوڭ زىدونغا يېتىپ باردى. 29 ئاندىن چېگرىسى راماھ تەرىپىگە قايرىلىپ، تۇر دېگەن مۇستەھكەم شەھىرگە بېرىپ، خوساھقا قايرىلىپ، ئاقزىب بىلەن ھەبەلگە ئۇتاش بولغان دېگىزدا ئاخىرلاشتى؛ 30 زېمىنى ئۇماھ، ئافەك ۋە رەھوبنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان؛ جەمئىي يىگىرمە ئىككى شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغانىدى. 31 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئاشىرلارنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 32 ئالتىنچى چەك نافتالىغا چىقتى، يەنى نافتالىلار قەبىلىسىگە جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى؛ 33 ئۇلارنىڭ چېگرىسى بولسا ھەلەفتىن چىقىپ، زائاناننىمدىكى دۇب دەرىخىدىن ئۆتۈپ، ئادامى-نەكەب ۋە يابنەئەلدىن چىقىپ، لاككۇمغا يېتىپ ئىئوردان دەريا سىغا بېرىپ ئاخىرلاشتى. 34 ئاندىن غەرب تەرەپكە قايرىلىپ ئازنوت-تابورغا بېرىپ، شۇ يەردىن ھۇككوكقا چىقىپ، جەنۇبتا زەبۇلۇننىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا ئۇتىشىپ، شىمالدا ئاشىرنىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا يېتىپ، كۈن چىقىش تەرىپىدە ئىئوردان دەريا سىنىڭ يېنىدا، يەھۇدانىڭ ئۇلۇش زېمىنىغا ئۇلاشتى. 35 نافتالىنىڭ مۇستەھكەم شەھەرلىرى زىددىم، زەر، ھاممات، راككات، كىننەرەت، 36 ئاداماھ، راماھ، ھازور، 37 كەدەش، ئەدرەي، ئەن-ھازور، 38 يىرون، مىگدال-ئەل، ھورەم، بەيت-ئاناتات ۋە بەيت-شەمەشلەر بولۇپ، جەمئىي ئون توققۇز شەھەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار ئىدى. 39 بۇ بولسا، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار نافتالىلار قەبىلىسىنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە ئۇلارغا بېرىلگەنىدى. 40 يەتتىنچى چەك دانلارنىڭ قەبىلىسىگە چىقتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە تارتىلدى. 41 ئۇلارنىڭ مىراس زېمىنى بولسا زورېئاھ، ئەشتائول، ئىر-شەمەش، 42 شائالابىن، ئايجالون، يىتلاھ، 43 ئېلون، تىمناتاھ، ئەكرون، 44 ئەل-تەكەھ، گىبىبتون، باتالات، 45 يەھۇد، بەنە-باراك، گات-رىممون، 46 مە-ياركون، راككون ۋە يافونىڭ ئۆدۈلدىكى يۇرتنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. 47 لېكىن دانلارنىڭ زېمىنى ئۆز قولىدىن كەتكەن بولغاچقا، دانلار چىقىپ لەشەمگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئاھالىسىنى قىلىچلاپ يوقىتىپ، ئۇ يەرنى ئۆزىنىڭ قىلىپ ماكانلاشتى؛ ئاندىن ئۇلار لەشەمگە ئاتىسى دانىنىڭ ئىسمىنى قويۇپ، ئۇنى دان دەپ ئاتىدى. 48 مانا بۇلار، يەنى بۇ شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق كەنت-قىشلاقلار دانلار قەبىلىسىگە، ئۇلارنىڭ جەمەت-ئائىللىرى بويىچە مىراس قىلىپ بېرىلگەنىدى. 49 بۇ تەرىقىدە [ئىسرائىللار] زېمىنى چېگرا-چېگرا بويىچە بۇلۇپ بولدى؛ ئاندىن ئۇلار نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئاغا ئۆز ئارىسىدىن مىراس بۇلۇپ بەردى. 50 پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بويىچە يەشۇئا تىلىگىنىدەك ئۇنىڭغا ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىدىكى تىمنات-سىراھ دېگەن شەھەرنى بەردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ شەھەرنى قۇرۇپ چىقىپ، ئۇنىڭدا ئولتۇردى. 51 مانا بۇلار ئەلئازار كاھىن بىلەن نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ كاتتاباشلىرى بىر بولۇپ شىلوھىدا، جامائەت چېدىرىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چەك تاشلاپ بۇلۇپ تەقسىم قىلغان مىراسلارىدۇر. بۇ تەرىقىدە ئۇلار زېمىنىنىڭ تەقسىماتىنى تۈگەتتى.

20 پەرۋەردىگار يەشۇئاغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 سەن ئىسرائىللارغا مۇنداق دېگىن: ـ «ئۆزۈڭ مۇسانىڭ ۋاسىتىسى بىلەن سىلەرگە بۇيرۇغاندەك، ئۆزۈڭلار قاچىزن «پاناھلىق شەھەرلەر»نى تالاپ بېكىتكىلار، 3 بىلمەي، تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆرۈپ ئۆلتۈرۈپ قويغان ھەرقانداق كىشى ئۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كەتسۇن. بۇنىڭ بىلەن بۇ شەھەرلەر سىلەرگە قان ئىنتىقامىنى ئالغۇچىدىن پاناھگاھ بولىدۇ. 4 [ئادەمنى شۇنداق ئۆلتۈرگەن] كىشى بۇ شەھەرلەرنىڭ بىرىگە قېچىپ بېرىپ، شەھەرنىڭ قوۋۇقىغا كېلىپ، شۇ يەردە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىغا ئۆز ئەھۋالىنى ئېيتىسۇن؛ ئۇلار ئۇنى ئۆزىگە قوبۇل قىلىپ شەھەرگە كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇشىغا ئۇنىڭغا جاي بەرسۇن. 5 ئەمدى قان قىساسىنى ئالغۇچى ئۇنى قوغلاپ كەلسە، ئۇلار ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىنى قىساسكارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەرمىسۇن؛ چۈنكى شۇ كىشىنىڭ بۇرۇندىن ئۆز قوشنىسىغا ھېچ ئۆچ-ئاداۋىتى بولمىغان، بەلكى تاسادىپىي ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويغان. 6 [ئادەم ئۆلتۈرگەن] كىشى جامائەت

ئالدىدا سوراق قىلىنغۇچە شۇ شەھەردە تۇرسۇن، ئاندىن شۇ ۋاقىتتىكى باش كاھىن تۇلۇپ كەتكەندە، ئۇ شۇ شەھەردىن ئايرىلىپ، ئۆز شەھىرىگە، يەنى قېچىپ چىققان شەھەردىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلسۇن. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نافتالى تاغلىق يۇرتىدىكى كەدەشنى، ئەفرائىمنىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى شەكەمنى ۋە يەھۇدانىڭ تاغلىق يۇرتىدىكى كىرىئات-ئاربا، يەنى ھېبرونۇنى، 8 يېرىخونىڭ شەرق تەرىپىدىكى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆزلەكلىكنىڭ چۆلىدىكى بەزەرنى، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىلېئادتىكى راموتنى ۋە ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولانىنى تاللاپ بېكىتتى. 9 مانا بۇ شەھەرلەر بارلىق ئىسرائىللار ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن پاناھگاھ بولۇشقا بېكىتىلگەن شەھەرلەردۇر، كىمكى بىلمەي، تاسادىپىيلىقتىن ئادەم ئۆلتۈرگەن بولسا، ئۇنىڭ جامائەت ئالدىدا سوراق قىلىنىشىدىن بۇرۇن، قان قىساسكارىنىڭ قولىدا ئۆلەسلىكى ئۈچۈن شۇ شەھەرلەرگە قېچىپ كېتىشكە بۇ شەھەرلەر بېكىتىلگەن.

21

ئۇ ۋاقىتتا لاۋىي جەمەتلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرى كاھىن ئەلىئازار، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، 2 قانائان زېمىنىدىكى شىلوھدا ئۇلارغا: ـ مۇسانىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق پەرۋەردىگار بىز توغرۇلۇق: «ئۇلارغا تۇرۇشقا شەھەرلەرنى، ماللىرى ئۈچۈن يايلاقلارنى قوشۇپ بەرگىن»، دەپ بېيتقان، دېدى. 3 شۇنى دېۋىدى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە ئۆز مىراس ئۇلۇشلىرىدىن مۇنۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلارنى قوشۇپ لاۋىيلارغا بەردى: ـ 4 بىرىنچى تاشلانغان چەك كوھات جەمەتلىرىگە چىقتى؛ چەك تاشلىنىپ، لاۋىيلار ئىچىدىكى كاھىن ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا يەھۇدا قەبىلىسى، شىمېئون قەبىلىسى ۋە بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى؛ 5 ئاندىن كوھاتنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئەفرائىم قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنلىرىدىن ئون شەھەر بېكىتىلدى. 6 گېرشوننىڭ ئەۋلادلىرىغا چەك تاشلىنىپ، ئىسساكار قەبىلە-جەمەتلىرىنىڭ زېمىنىدىن، ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە ماناسسەھنىڭ يەنە بىر يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئۈچ شەھەر بېكىتىلدى. 7 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەت-ئائىللىرى بويىچە چەك تاشلىنىپ، رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن، گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئون ئىككى شەھەر بېكىتىلدى. 8 بۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغىنىدەك ئىسرائىللار چەك تاشلاپ بۇ شەھەرلەر بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ، لاۋىيلارغا بەردى. 9 ئۇلار يەھۇدانىڭ قەبىلىسى بىلەن شىمېئوننىڭ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تۆۋەندە تىزىلاتقان مۇنۇ شەھەرلەرنى بەردى: ـ 10 (چەك تاشلاتقاندا، لاۋىيلارنىڭ نەسىلى بولغان كوھاتلار جەمەتىدىكى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بىرىنچى چەك چىققاچقا مۇنۇ شەھەرلەر بېرىلدى): ـ 11 ئۇلارغا يەھۇدانىڭ تاغلىق رايوندىكى كىرىئات-ئاربا (ئاربا ئاناكنىڭ تاتىسى ئىدى)، يەنى ھېبرون بىلەن ئەترابىدىكى يايلاقلارنى قوشۇپ بەردى. 12 لېكىن شەھەرگە تەۋە ئېتىزلار بىلەن كەنت-قىشلاقلارنى يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە مىراس قىلىپ بەردى. 13 شۇنداق قىلىپ ئۇلار ھارۇن كاھىننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر ھېبرون ۋە يايلاقلىرىنى، يەنە ئۇلارغا لىبناھ بىلەن يايلاقلىرىنى، 14 ياتتىر بىلەن يايلاقلىرىنى، ئەشتەموئا بىلەن يايلاقلىرىنى، 15 ھولون بىلەن يايلاقلىرىنى، دەبىر بىلەن يايلاقلىرىنى، 16 ئايىن بىلەن يايلاقلىرىنى، يۇتتاھ بىلەن يايلاقلىرىنى، بەيت-شەمەش بىلەن يايلاقلىرىنى بەردى؛ بۇ ئىككى قەبىلىنىڭ زېمىنلىرىدىن جەمئىي توققۇز شەھەرنى بەردى. 17 مۇندىن باشقا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن گىبېئون بىلەن يايلاقلىرىنى، گىبا بىلەن يايلاقلىرىنى، 18 ئاناتوت بىلەن يايلاقلىرىنى، ئالمون بىلەن يايلاقلىرىنى قوشۇپ جەمئىي تۆت شەھەر بەردى. 19 بۇ تەرىقىدە كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 20 ئۇلار يەنە لاۋىيلارنىڭ نەسىلىدىن بولغان كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگىمۇ شەھەرلەرنى بەردى. چەك تاشلاش بىلەن ئۇلارغا بېكىتىلگەن شەھەرلەر مۇنۇلار: ـ ئۇلارغا ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن 21 ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايوندىكى ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر شەكەم بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە گەزەر بىلەن يايلاقلىرى، 22 كىبزائىم بىلەن يايلاقلىرى ۋە بەيت-ھورون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 23 بۇنىڭدىن باشقا دان قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئەلتەكەھ بىلەن يايلاقلىرى، گىبىبىتون بىلەن يايلاقلىرى، 24 ئايجالون بىلەن يايلاقلىرى ۋە گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 25 بۇنىڭدىن باشقا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن تائاناق بىلەن يايلاقلىرى، گات-رىممون بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى. 26 بۇ تەرىقىدە كوھاتلارنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بېرىلگەن شەھەرلەر ئون بولدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 27 لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىدىن بولغان گېرشونلارغا بولسا ئۇلار ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر باشاندىكى گولان بىلەن يايلاقلىرىنى، شۇنداقلا بەئەشتېراھ بىلەن يايلاقلىرىنى، جەمئىي ئىككى شەھەرنى بەردى؛ 28 يەنە ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن كىشىئون بىلەن يايلاقلىرى، دابىرات بىلەن يايلاقلىرى، 29 يارمۇت بىلەن يايلاقلىرى ۋە ئەن-گاننىم بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى؛ 30 بۇنىڭدىن باشقا ئاشىر قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن مىشال بىلەن يايلاقلىرى، ئابدون بىلەن يايلاقلىرى، 31 ھەلكات بىلەن يايلاقلىرى ۋە رەھوب بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي بولۇپ تۆت شەھەرنى بەردى؛ 32 بۇنىڭدىن باشقا نافتالى قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گالىلىيەدىكى كەدەش بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ھامموت-دور بىلەن يايلاقلىرى ۋە كارتان بىلەن ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي ئۈچ شەھەرنى بەردى. 33 بۇ تەرىقىدە گېرشونلارغا بېرىلگەن شەھەرلەر ئون ئۈچ بولدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 34 قالغان لاۋىيلارغا، يەنى مەراريلار جەمەتلىرىگە زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن يوكنېئام بىلەن يايلاقلىرى، كارتاھ بىلەن يايلاقلىرى، 35 دىمناھ بىلەن يايلاقلىرى ۋە ناھالال بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 36 بۇنىڭدىن باشقا رۇبەن قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن بەزەر بىلەن يايلاقلىرى، ياھاز بىلەن يايلاقلىرى، 37 كەدەموت بىلەن يايلاقلىرى ۋە مەفائات بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 38 بۇنىڭدىن باشقا گاد قەبىلىسىنىڭ زېمىنىدىن ئادەم ئۆلتۈرگەن كىشىلەر پاناھلىنىدىغان شەھەر گىلېئادتىكى راموت بىلەن يايلاقلىرىنى، يەنە ماھانايىم بىلەن يايلاقلىرى، 39 ھەشبون بىلەن يايلاقلىرى ۋە جائازەر بىلەن يايلاقلىرى بولۇپ، جەمئىي تۆت شەھەرنى بەردى. 40 بۇلار بولسا قالغان لاۋىيلارنىڭ جەمەتلىرىگە، يەنى مەراريلار جەمەتلىرىگە بېرىلگەن بارلىق شەھەرلەردۇر، ئۇلارغا چەك تاشلىنىش بىلەن بېرىلگەن ئۇلۇشى ئون ئىككى شەھەر ئىدى. 41 ئىسرائىللارنىڭ زېمىنى ئىچىدىن لاۋىيلارغا بېكىتىپ بېرىلگەن شەھەرلەر جەمئىي قىرىق سەككىز ئىدى؛ بۇلار ئەترابىدىكى يايلاقلىرى بىلەن بېرىلدى. 42 بۇ شەھەرلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئەترابىدا يايلاقلىرى بار ئىدى؛ شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى شۇنداق ئىدى. 43 پەرۋەردىگار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئاتا-

بوۋلىرىغا بېرىشكە قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغان پۈتكۈل زېمىننى ئۇلارغا بەردى؛ ئۇلار كېلىپ ئۇنى ئىگىلەپ، ئۇ يەردە ئولتۇردى. **44** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار ئىلگىرى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇلارغا ھەر ئەتراپىدا تىنچ-ئارامليق بەردى؛ ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېچقانداقتىن ئۇلارنىڭ ئالدىدا قەددىنى رۇسلاپ تىك تۇرالمايتتى؛ بەلكى پەرۋەردىگار ھەممە دۈشمەنلىرىنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. **45** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ جەمەتىگە ۋەدە قىلغان ھەممەتلىرىدىن ھېچبىرى قالدۇرۇلماي ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

22

ئۇ ۋاقىتتا يەشۇئا رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ **2** سىلەر بولسا گادلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسانىڭ سىلەرگە بۇيرۇغىنىنىڭ ھەممىسگە ئەمەل قىلدىڭلار، مېنىڭ سىلەرگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلىرىمگىمۇ قۇلاق سالدىڭلار؛ **3** سىلەر بۇ نۇرغۇن كۈنلەردە تاكى بۈگۈنگە قەدەر قېرىنداشلىرىڭلارنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار [سىلەرگە] ئەمر قىلغان ۋەزىپىنى تۈتۈپ كەلدىڭلار؛ **4** ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ۋەدە قىلغىنىدەك، قېرىنداشلىرىڭلارغا ئارامليق بەردى؛ شۇڭا سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە سىلەرگە بەرگەن مىراس زېمىنىڭلارغا، ئۆز چېدىرلىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار. **5** پەقەتلا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا سىلەرگە بۇيرۇپ تاپشۇرغان قانۇن-ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشقا، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ بارلىق يوللىرىدا مېڭىپ، ئەمرلىرىنى تۈتۈپ ئۇنىڭغا باغلىنىپ، پۈتۈن قەلبىڭلار ۋە پۈتۈن جان-دىلىڭلار بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا ئىخلاس بىلەن كۆڭۈل بۆلۈڭلار، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇلارنى بەخت-بەركەت تىلەپ، يولغا سالدى؛ ئۇلار ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. **7** ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە بولسا مۇسا ئۇلارغا باشانىنى مىراس قىلىپ بەرگەندى؛ يەنە بىر يېرىم قەبىلىگە يەشۇئا ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ قېتى، يەنى غەرب تەرىپىدە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مىراس بەردى. يەشۇئا ئۇلارنى ئۆز چېدىرلىرىغا قايتىش يولىغا سالغان ۋاقىتىدا، ئۇ ئۇلارغىمۇ بەخت-بەركەت تىلەپ، **8** ئۇلارغا: ـ ئىنتايىن كۆپ بايلىقلار، ئىنتايىن كۆپ چارپايلارنى، شۇنداقلا كۆپ مىقداردا كۈمۈش، ئالتۇن، مىس، تۆمۈر ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ، ئۆز چېدىرىڭلارغا قايتىپ بېرىڭلار، دۈشمەنلىرىڭلاردىن ئالغان ئولجىنى قېرىنداشلىرىڭلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىڭلار، دېدى. **9** ئۇ ۋاقىتتا رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرىنى زېمىنىدىكى شىلوھدىن چىقىپ ئىسرائىللاردىن ئايرىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ئەمرى بويىچە ئۇلارنىڭ تەئەللۇقاتى بولغان ئۆز مىراس زېمىنى گىلئاد يۇرتىغا قاراپ قايتىپ ماڭدى. **10** رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرىنى زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا بىر بويىدىكى گەلىلوتقا يېتىپ كەلگەندە، ئۇ يەردە ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا بىر قۇربانگاھنى ياسىدى؛ قۇربانگاھ ناھايىتى چوڭ ۋە ھەيۋەتلىك ياسالغاندى. **11** ئىسرائىللارغا: «مانا رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى قاناتلىرىنى زېمىنىدىكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى گەلىلوتتا، يەنى ئىسرائىللارنىڭ ئۆزىدىدا بىر قۇربانگاھنى ياساپتۇ» دېگەن خەۋەر ئاڭلاندى. **12** ئىسرائىللار بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇش ئۈچۈن شىلوھقا توپلاندى. **13** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىللار كاھىن ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاسنى گىلئاد زېمىنىدىكى رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە ماڭدۇردى **14** ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن ئون ئەمىرنى، ئىسرائىلنىڭ ھەربىر قەبىلىسىدىن جەمەت باشلىقى بولغان بىردىن ئەمىرنى ئۇنىڭغا ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتى؛ ھەربىر ئەمىر ھەرقايسى ئاتا جەمەتىنىڭ مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋېشى ئىدى. **15** بۇلار ئەمدى گىلئاد زېمىنغا، رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىگە كېلىپ ئۇلارغا: ـ **16** مانا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل جامائىتى سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىپ، ئۆزۈڭلارغا قۇربانگاھنى ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ ئۆتكۈزگەن بۇ رەزىللىكىڭلار زادى قانداق ئىش؟ **17** پېئوردا بۇرۇن ئۆتكۈزگەن قەبىھلىكىمىز بىزگە يېتىپ ئاشماسمۇ؟ گەرچە پەرۋەردىگارنىڭ جامائىتىنىڭ بېشىغا ۋابا چۈشكەن بولسىمۇ، بىز تېخى بۈگۈنگە قەدەر بۇ ئىشتىن ئۆزىمىزنى پاكلاندۇرمىدۇق. **18** سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ياندىڭلار، شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر بۈگۈن پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغان بولغاچقا، ئۇ جەزمەن ئەتە ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جامائىتىگە غەزەپلىنىدۇ. **19** ھالبۇكى، مۇبادا سىلەر مىراس قىلىپ ئالغان زېمىن ناپاك بولۇپ قالغان بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋەلىكى بولغان زېمىنغا، ئۇنىڭ چېدىرى تىكىلەنگەن يۇرتقا يېنىپ كېلىپ، ئارىمىزدا مىراس ئېلىڭلار. پەقەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدىن باشقا ئۆزۈڭلار ئۈچۈن قۇربانگاھ ياساش بىلەن پەرۋەردىگارغا ۋە بىزلەرگە ئاسىيلىق قىلماڭلار. **20** زەراھنىڭ ئوغلى ئاقان ھارام بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئېلىپ، ئىتائەتسىزلىك قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن قەبىھلىكى ئۈچۈن يالغۇز ئۇلار ئۆلتۈرۈلۈپ قالمايى، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن ئەمەسمۇ؟». **21** شۇنىڭ بىلەن رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسى مىڭلىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرىغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ **22** «ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگاردۇر! ئىلاھلارنىڭ ئىلاھى پەرۋەردىگار ئۆزى بۇنى بىلىدۇ، ئىسرائىلمۇ ئۇنى بىلگەي! ئەگەر بۇ ئىش ئاسىيلىق بولسا ياكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك بولسا، ئەمدى بىزلەرنى بۈگۈن ئۆلتۈرمىدىن ئايىماڭلار! **23** ئەگەر بىزنىڭ ئۆزىمىز ئۈچۈن قۇربانگاھنى ياسىشىمىز پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن يېنىش ئۈچۈن بولغان بولسا، شۇنداقلا قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۇنۇش، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇش ئۈچۈن بولغان بولسا، ئۇنداقتا پەرۋەردىگار ئۆزى بۇ ئىش توغرۇلۇق بىزدىن ھېساب ئالسۇن؛ **24** ئەكسىچە بۇ ئىشنى قىلىشىمىزنىڭ سەۋەبى ھەققەتەن شۇكى، كەلگۈسىدە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلار بىزنىڭ بالىلىرىمىزغا: «سىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار بىلەن قانداق مۇناسىۋىتىڭلار بار؟ **25** ئەي رۇبەنلەر ۋە گادلار، پەرۋەردىگار بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ئىئوردان دەرياسىنى چېگرا قىلىپ قويغان ئەمەسمۇ؟ شۇڭا سىلەرنىڭ پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋەڭلار يوقتۇر!» دېيىشىدىن ئەندىشە قىلىدۇق. **26** شۇڭا بىز: «قوپۇپ بىر قۇربانگاھ ياسايلى؛ لېكىن بۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، باشقا خىل قۇربانلىقلار ئۈچۈنمۇ ئەمەس، **27** بەلكى كەلگۈسىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن باشقا خىل قۇربانلىقلىرىمىز ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىمىز بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشىمىز ئۈچۈن، سىلەر ۋە بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا، شۇنداقلا كېيىنكى دەۋرلىرىمىزدە بىر ئەسلەتمە گۈۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن ئۇنى ياسىدۇق؛ بالىلىرىڭلارنىڭ كەلگۈسىدە بالىلىرىمىزغا «پەرۋەردىگاردىن ھېچقانداق نېسىۋەڭلار يوق» دېمەسلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلدۇق. **28** ئەگەر ئۇلار كەلگۈسىدە بىز بىلەن ئەۋلادلىرىمىزغا شۇنداق دېسە، بىز جاۋاب بېرىپ: «مانا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇش ئۈچۈن ياكى باشقا خىل قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ئۈچۈن ياسالغان ئەمەس، بەلكى سىلەر بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا بىر گۈۋاھلىق بولسۇن دەپ ياسالغان، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاتا-بوۋىلىرىمىز ياسىغان قۇربانگاھىنىڭ ئەندىزىسىدۇر!» دېيەلەيمىز. **29** پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان ئەگىشىشتىن يېنىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ چېدىرىنىڭ ئالدىدا تۇرغان

قۇربانگاهتىن باشقا ئىككىنچى بىر قۇربانگاهنى ياساپ، ئۇنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق هەدىيەلىرى ۋە باشقا خىل قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزۈش نىيىتى بىزدىن نېرى بولغاي!». **30** كاهىن فىنهاس ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن جامائەت ئەمرىلىرى، يەنى مىكمىغان ئىسرائىللارنىڭ كاتتىۋاشلىرى رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەهلەرنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۆلار شۇنىڭدىن خۇش بولدى. **31** ئەلئازارنىڭ ئوغلى كاهىن فىنهاس رۇبەنلەر، گادلار ۋە ماناسسەهلەرگە: ــ سىلەر پەرۋەردىگارغا بۇ ئىتتىفاقسىزلىقنى قىلمىغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتىۋىرىمىزدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق؛ سىلەر بۇ ئىش بىلەن ئىسرائىللارنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇڭلار، دېدى. **32** ئاندىن ئەلئازار كاهىنىڭ ئوغلى فىنهاس بىلەن ئەمرىلەر رۇبەنلەر ۋە گادلارنىڭ يېنىدىن، گىلېئاد زېمىنىدىن چىقىپ قاناتان زېمىنغا ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى ئۆلارغا دەپ بەردى. **33** بۇ ئىش ئىسرائىللارنىڭ نەزىرىدە ياخشى كۆرۈندى؛ ئىسرائىللار خۇداغا هەمدۇسانا ئېيتىپ، رۇبەنلەر بىلەن گادلارغا هۇجۇم قىلىپ، ئۆلار بىلەن ئۇرۇشۇپ ئۆلارنىڭ تۇرۇۋاتقان زېمىنىنى ۋەيران قىلايلى، دېگەن گەپنى ئىككىنچى تىلغا ئالمىدى. **34** رۇبەنلەر بىلەن گادلار بۇ قۇربانگاهقا «گۇۋاهلىق» دەپ ئات قويدى؛ چۈنكى ئۆلار: ــ «ئۇ ئارىمىزدا پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىگە گۇۋاهتۇر» دېدى.

23

پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىدىن ئارام بېرىپ ئۇزۇن زامانلار ئۆتۈپ، شۇنداقلا يەشۇئا قېرىپ، يېشىمۇ چوڭىيىپ قالغاندا، **2** يەشۇئا پۈتكۈل ئىسرائىلنى، ئۆلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى، باشلىقلىرى، هاكىم-سورا-چېلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىرىپ ئۆلارغا مۇنداق دېدى: ــ «مەن قېرىپ قالدىم، يېشىممۇ چوڭىيىپ قالدى. **3** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر ئۈچۈن مۇشۇ يەردىكى بارلىق تائىپىلەرگە قانداق ئىشلارنى قىلغىنىنى ئۆزۈڭلار كۆردۈڭلار؛ چۈنكى سىلەر تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۇزىدۇر. **4** مانا، مەن ئۇرۇم يوقاتقان هەمە ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى بىلەن قالغان بۇ تائىپىلەرنىڭ زېمىنلىرىنى قوشۇپ قەبىلە-جەمەتىڭلار بويىچە چەك تاشلاپ ئىئوردان دەريا-سىدىن تارتىپ كۈن پېتىش تەرەپتىكى ئۇلۇغ دېڭىزغىچە، سىلەرگە مىراس قىلىپ تەقسىم قىلىپ بەردىم. **5** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆزى ئۆلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلاپ چىقىرىپ، كۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنىدەك سىلەر ئۆلارنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىسىلەر. **6** شۇڭا سىلەر تولىمۇ قەيسەر بولۇپ مۇساىنىڭ قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگەنلىرىگە هەممىسىنى تۇتۇپ، ئوڭ يا سولغا چەتنەپ كەتمەي، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈڭلار؛ **7** شۇنداق قىلىپ، ئاراڭلاردا قېلىپ قالغان بۇ تائىپىلەر بىلەن باردى-كەلدى قىلماڭلار؛ شۇنىڭدەك ئۆلارنىڭ ئىلاهلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئالماڭلار ياكى ئۆلارنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلماڭلار، ئۆلارغا ئىبادەت قىلماڭلار، ئۆلارغا باش ئۇرماڭلار؛ **8** بەلكى بۇگۈنگىچە قىلغىنىڭلاردەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا باغلىنىپ ئۆزۈڭلار. **9** چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردىن چوڭ-چوڭ ۋە كۈچلۈك ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىۋەتكەندۇر، بۇگۈنگىچە هېچقانداق ئادەم ئالدىڭلاردا پۈت تىرەپ ئۆرالمىدى. **10** پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ئېيتقىنى بويىچە سىلەر تەرەپتە ئۇرۇپ جەڭ قىلغىنى ئۈچۈن سىلەردىن بىر ئادەمڭلار ئۆلارنىڭ مىڭ ئادەمنى تىرىپىرەن قىلدۇ. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنى سۆيۈش ئۈچۈن ئۆز كۆڭۈلۈڭلارغا قاتتىق سەگەك بولۇڭلار! **12** چۈنكى ئەگەر سىلەر ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ ئاراڭلاردا قالغان بۇ ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ-باغلىنىپ، ئۆلار بىلەن قۇدا-باجا بولۇپ، ئۆلار بىلەن بېرىش-كېلىش قىلساڭلار، **13** ئۇنداقتا سىلەرگە شۇ ئىش ئايان بولسۇنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئالدىڭلاردىن بۇ ئەللەرنى ئىككىنچى قوغلاپ چىقارمايدۇ، بەلكى بۇلار سىلەرگە قايقان ۋە قىلتاق بولۇپ، بىقىنىڭلارغا قامچا بولۇپ چۈشۈپ، كۆزۈڭلەرگە تىكەن بولۇپ سانچىلىدۇ؛ ئاخىردا پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە بەرگەن بۇ ياخشى زېمىندىن مەهرۇم بولۇپ يوقىلىسىلەر. **14** مانا، مەن بۈگۈن بارلىق ئادەملەر مۇقەررەر بىسىپ ئوتىدىغان يولنى ماڭىمەن؛ سىلەرنىڭ پۈتۈن دىلىڭلار ۋە ۋۇجۇدۇڭلارغا شۇ روشەنكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەر توغرۇلۇق قىلغان مۇبارەك ۋەدىلىرىنىڭ هېچبىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمىدى؛ هەممىسى سىلەر ئۈچۈن بەجا كەلتۈرۈلۈپ، هېچقايسىسى يەردە قالمىدى. **15** لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ سىلەرگە ئەمر قىلىپ توختاتقان ئەھدىسىنى بۇزغاندا، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرگە ۋەدە قىلغان هەممە بەركەت ئۈستۈڭلارغا چۈشۈرۈلگەندەك، شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار سىلەرنى ئۆزى سىلەرگە بەرگەن زېمىندىن يوقاتقۇچە بارلىق ئاگاھ قىلغان ئىشنى چۈشۈرىدۇ؛ سىلەر بېرىپ، [ئۆزىڭ ئەھدىسىنى بۇزۇپ] باشقا ئىلاهلارغا ئىبادەت قىلىپ باش ئۇرساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى سىلەرگە ئوتىشىپ، سىلەرنى ئۆزى سىلەرگە بەرگەن ياخشى زېمىندىن تېزلا يوق قىلىدۇ».

24

ئاندىن يەشۇئا ئىسرائىلنىڭ هەممە قەبىلىرىنى شەكەمگە يىغىپ، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى، باشلىقلىرى، هاكىم-سوتچىلىرى بىلەن بەگ-ئەمەلدارلىرىنى چاقىردى؛ ئۆلار ئۆزلىرىنى خۇدانىڭ هۇزۇرىغا هازىر قىلغاندا **2** يەشۇئا پۈتكۈل خەلققە: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار: ــ «قەدىمكى زاماندا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، جۈملىدىن ئىبراهىم بىلەن ناهورنىڭ ئاتىسى تەراھ دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇراتتى؛ ئۆلار باشقا ئىلاهلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى. **3** لېكىن مەن ئاتاڭلار ئىبراهىمنى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدىن ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باشلاپ پۈتكۈل قاناتلار زېمىنىنى ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭ نەسلىنى ئاۋۇتۇپ ئۇنىڭغا ئىسھاقنى بەردىم. **4** ئاندىن مەن ئىسھاققا ياقۇپ بىلەن ئەساۋنى بەردىم؛ ئەساۋغا سېئىر تاغلىق رايونىنى تەۋەلىك قىلىپ بەردىم، ياقۇپ بىلەن ئوغۇللىرى بولسا مىسىرغا چۈشۈپ باردى. **5** كېيىنرەك مەن مۇسا بىلەن هارۇننى ئەۋەتىپ، مىسىرلىقلار ئارىسىدا ئەمەللىرىم بىلەن ئۆلارغا دەھشەتلىك ۋابالارنى چۈشۈردۈم؛ ئاندىن سىلەرنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتىم. **6** مەن بۇ تەرىقىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆلار [قىزىل] دېڭىزغا يېتىپ كەلگىنىدە، مىسىرلىقلار جەڭ هارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى قوغلاپ دېڭىزغىچە كەلدى. **7** ئىسرائىللار شۇئان پەرۋەردىگارغا ندا قىلىۋىدى، ئۇ سىلەر بىلەن مىسىرلىقلارنىڭ ئارىسىغا تۇم قاراڭغۇلۇق چۈشۈردى؛ ئاندىن دېڭىزنى ئۆلارنىڭ ئۈستىگە باستۇرۇپ يايتى. سىلەر ئۆز كۆزلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ مىسىردا نېمە قىلغىنىمنى كۆردۈڭلار؛ ئاندىن سىلەر ئۇزۇن ۋاقىتقىچە چۆلدە ئولتۇردۇڭلار. **8** كېيىنرەك مەن سىلەرنى ئىئوردان دەريا-سىنىڭ ئۇ تەرىپىدە ئولتۇرغان ئامورىلارنىڭ زېمىنىغا باشلاپ كەلدىم؛ ئۆلار سىلەر بىلەن سوقۇشقاندا مەن ئۆلارنى قولۇڭلارغا بېرىپ، سىلەر ئۆلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدىڭلار. مەن ئۆلارنى ئالدىڭلاردىن يوقىتىۋەتتىم. **9** ئۇ ۋاقىتتا موئابنىڭ پادىشاهى، زىپپورنىڭ ئوغلى بالاق قوپۇپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭگە چۈشتى ۋە سىلەرنى قارغاش ئۈچۈن بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنى چاقىرىپ كەلدى؛ **10** لېكىن مەن بالائامنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ سىلەرگە قايتا-قايتا بەخت-بەركەت تىلىدى ۋە مەن سىلەرنى [بالاقنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **11** كېيىنرەك سىلەر ئىئوردان دەريا-سىدىن ئۆتۈپ يېرىخوغا بارغاندا يېرىخونىڭ ئادەملىرى ئامورىلار، پەرىزىيلەر، قاناتانىيلار، هىتتىيلار، گىرگاشىيلار، ھىۋىيلار ۋە

يەبۇسيلار سىلەر بىلەن تۇرۇشقا قويۇقىنى بىلەن مەن ئۇلارنى قويۇۋىلارغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ **12** مەن ئالدىڭلارغا سېرىق سەرىنى ئەۋەتتىم، سېرىق ھەرە ئامورىيلارنىڭ ئىككىلا پادىشاھىنى ھەيدىۋەتكەندەك ئۇلارنىمۇ ھەيدىۋەتتى؛ بۇ ئىش سىلەرنىڭ قىلىچىڭلار ياكى ئوقيايىڭلار بىلەن بولمىدى. **13** مەن سىلەرگە تۇز قوۇلۇڭلار بىلەن ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن بىر زېمىننى، تۇزۇڭلار ياسىمىغان شەھەرلەرنى بەردىم، ۋە سىلەر شۇلاردا ماكان قىلدىڭلار؛ تۇزۇڭلار تىكمىگەن ئۈزۈمزارلىقلار بىلەن زەيتۇنزارلىقلاردىن مېۋىلىرىنى يەۋاتىسىلەر» دەيدۇ، ـ دېدى. **14** ـ شۇڭا ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققەت ئىچىدە ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە ۋە مىسىردا چوقۇنغان ئىلاھلارنى تاشلاپ، پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. **15** لېكىن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتى سىلەرگە يامان كۆرۈنسە، كىمگە ئىبادەت قىلىدىغىنىڭلارنى تاللىۋېلىڭلار ـ مەيلى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرغاندا چوقۇنغان ئىلاھلار بولسۇن ياكى سىلەر تۇرۇۋاتقان زېمىندىكى ئامورىيلارنىڭ ئىلاھلىرى بولسۇن، ئۇلارنى تاللاڭلار؛ لېكىن مەن بىلەن ئۆيۈمدىكىلەر بولساق پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **16** خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگارنى تەرك ئېتىپ باشقا ئىلاھلارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇش بىزدىن نېرى بولسۇن! **17** چۈنكى بىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى «قۇللۇق ماكانى» بولغان مىسىر زېمىندىن چىقىرىپ، كۆزىمىزنىڭ ئالدىدا بۇ چوڭ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىپ، قايسى يولدا ماڭىيلى، قايسى خەلقىنىڭ ئارىسىدىن ئۆتەيلى، بىزنى ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىدۇر! **18** پەرۋەردىگار بۇ زېمىندا تۇرغان بارلىق تائىپىلەرنى، جۈملىدىن ئامورىيلارنى ئالدىمىزدىن قوغلۇۋەتتى؛ شۇڭا بىزمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز؛ چۈنكى ئۇ بىزنىڭ تەڭرىمىزدۇر! ـ دېدى. **19** يەشۇئا خەلققە: ـ سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولالمايسىلەر، چۈنكى ئۇ مۇقەددەس بىر خۇدادۇر؛ ئۇ ۋاپاسىزلىققا ھەسەت قىلغۇچى بىر تەڭرى بولغاچقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلار بىلەن گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرەلمەيدۇ. **20** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارغا چوقۇنغان بولساڭلار ئۇمۇ سىلەردىن يۈز ئۆرۈپ، سىلەرگە ياخشىلىق قىلىپ كەلگەننىڭ ئورنىدا سىلەرگە بالا كەلتۈرۈپ يوقىتىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولىمىز، ـ دېدى. **22** بۇنى ئاڭلاپ يەشۇئا خەلققە: ـ ئۆزۈڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنى، ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇشنى تاللىغانلىقىڭلارغا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا گۇۋاھچى بولدۇڭلار، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۆزىمىز گۇۋاھ! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **23** ئۇ: ـ ئۇنداق بولسا ئەمدى ئاراڭلاردىكى يات ئىلاھلارنى چىقىرىپ تاشلىۋېتىپ، كۆڭلۈڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇدايى پەرۋەردىگارغا ئىنتىلدىرغان قىلىڭلار، دېدى. **24** خەلق يەشۇئاغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغىلا قۇلاق سالىدىغان بولىمىز، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن يەشۇئا ئۇ كۈنى خەلق بىلەن ئەھدە باغلىشىپ، شەكەمدە ئۇلار ئۈچۈن ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى توختىتىپ بەردى. **26** ئاندىن يەشۇئا بۇ ھەممە سۆزلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن كىتابىغا پۈتۈپ، يوغان بىر تاشنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىنىڭ يېنىدىكى دۇب دەرىخىنىڭ ئاستىغا تىكلەپ قويدى. **27** ئاندىن يەشۇئا خەلققە: ـ مانا بۇ تاش بولسا بىزگە گۇۋاھ بولۇپ ئۆرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ ئۆردى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن تاماسلىقىڭلار ئۈچۈن ئۇستۇڭلاردا گۇۋاھچى بولۇپ ئۆرىدۇ، ـ دېدى. **28** يەشۇئا شۇلارنى دەپ خەلقنى يولغا سېلىپ، ھەربىرىنى ئۆز مىراس يېرىگە ياندۇردى. **29** بۇ ئىشلاردىن كېيىن نۇننىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **30** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايونىدا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى ئۆز مىراس ئۇلۇشى بولغان تىمنات-سېراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **31** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە مۆجىزىلىك ئەمەللىرىنى ئوبدان بىلىدىغان ئاقساقالارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ ئۆردى. **32** يۈسۈپنىڭ سۆڭەكلىرىنى بولسا، ئىسرائىللار ئۇلارنى مىسىردىن ئېلىپ كەلگەنىدى. ئۇلار بۇلارنى شەكەمگە ئېلىپ بېرىپ، ياقۇپ شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن يۈز كەستىگە كۆمۈشكە سېتىۋالغان يەردە دەپنە قىلدى. شۇ يەر يۈسۈپلەرنىڭ مىراس ئۇلۇشى بولۇپ قالدى. **33** ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازارمۇ ۋاپات بولدى؛ ئۇلار ئۇنى ئوغلى فىنىھاسقا مىراس قىلىپ بېرىلگەن ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونىدىكى گىبىئاھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى.

باتۇر ھاكىملار

1 ۋە يەشۇئا ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن: ـ بىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ قانائانىيلار بىلەن سوقۇشسۇن؟ ـ دەپ سوريدى. **2** پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: ـ يەھۇدا چىقسۇن؛ مانا، مەن زېمىننى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدا ئاكىسى شىمېئونغا: ـ سەن مېنىڭ بىلەن بىللە قانائانىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا، ماڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا چىقساڭ، مەنمۇ ساڭا چەك تاشلىنىپ مىراس قىلىنغان زېمىنغا سەن بىلەن بىللە چىقىپ [سوقۇشمەن]، دېۋىدى، شىمېئون ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. **4** يەھۇدا ئۇ يەرگە چىققاندا، پەرۋەردىگار قانائانىيلار ۋە پەرىزىيلەرنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېزەك دېگەن جايدا ئۇلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، ئون مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى. **5** ئۇلار بېزەكتە ئادونى-بېزەك دېگەن پادىشاھ بىلەن ئۇچراشىپ قېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سوقۇشۇپ قانائانىيلار بىلەن پەرىزىيلەرنى ئۇرۇپ قىردى. **6** ئادونى-بېزەك قاچتى، ئۇلار قوغلاپ بېرىپ، ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ، قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقىنى كېسىۋەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئادونى-بېزەك: ـ ئەينى چاغدا قوللىرىنىڭ چوڭ بارمىقى بىلەن پۇتلىرىنىڭ چوڭ بارمىقى كېسىۋېتىلگەن يەتمىش پادىشاھ داستخىنىمنىڭ تېگىدىكى ئۆۋاقلارنى تېرىپ يېگەنىدى. مانا ئەمدى خۇدا مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئۇزۇمگە ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى، كېيىن ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. **8** يەھۇدالار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ئىشغال قىلغانىدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە ئولتۇرغۇچىلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەرگە ئوت قويۇۋېتىۋەتكەنىدى. **9** ئاندىن يەھۇدالار چۈشۈپ، تاغلىق رايون، جەنۇبدىكى نەگەۋ ۋە شەفەلاھ ئۈيمانلىقىدا ئۇرۇۋاتقان قانائانىيلار بىلەن سوقۇشتى. **10** ئاندىن يەھۇدالار ھېبروندىكى قانائانىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ، شېشاي، ئاھمان ۋە تالمايلارنى ئۇرۇپ قىردى (ئىلگىرى ھېبرون «كىرىئات-ئاربا» دەپ ئاتلاتتى). **11** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپ، دەبىردە ئۇرۇۋاتقانلارغا ھۇجۇم قىلدى (ئىلگىرى دەبىر «كىرىئات-سەفەر» دەپ ئاتلاتتى). **12** كالەب: ـ كىمكى كىرىئات-سەفەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالسا، ئۇنىڭغا قىزىم ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بېرىمەن، دېگەنىدى. **13** كالەبنىڭ ئۇكىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئۇنى ئىشغال قىلدى، كالەب ئۇنىڭغا قىزى ئاكساھنى خوتۇنلۇققا بەردى. **14** ۋە شۇنداق بولدىكى، قىز [ياتلىق بولۇپ] ئۇنىڭ قېشىغا بارار چاغدا، ئېرىنى ئاتىسىدىن بىر پارچە يەر سوراشقا ئۈندىدى. ئاكساھ ئېشەكتىن چۈشۈشىگە كالەب ئۇنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوريدى. **15** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مېنى ئالاھىدە بىر بەركەتلىگەيسەن، سەن ماڭا نەگەۋدىن [قاغىراق] يەر بەرگەنىكەنسەن، ماڭا بىرنەچچە بۇلاقنىمۇ بەرگەيسەن، دېدى. شۇنى دېۋىدى، كالەب ئۇنىڭغا ئۈستۈن بۇلاقلار بىلەن ئاستىن بۇلاقلارنى بەردى. **16** مۇسانىڭ قېينىتاتىسىنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كېنىيلەر يەھۇداغا قوشۇلۇپ «خورمىلىق شەھەر»دىن چىقىپ ئارادىنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى يەھۇدا چۆلىگە بېرىپ، شۇ يەردىكى خەلق بىلەن بىللە ئۇرغاندىدى. **17** يەھۇدا بولسا ئاكىسى شىمېئون بىلەن بىللە بېرىپ، زەفات شەھىرىدە ئۇرۇۋاتقان قانائانىيلارنى ئۇرۇپ قىرىپ، شەھەرنى مۇتلەق ۋەيران قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئىسمى «خورماھ» دەپ ئاتالغان. **18** ئاندىن يەھۇدالار گازا بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئاشكېلون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى، ئەكرون بىلەن ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىگىلدى. **19** پەرۋەردىگار يەھۇدا بىلەن بىللە بولغاچ، ئۇلار تاغلىق يۇرتنى مەغلۇپ قىلىپ ئالدى؛ لېكىن جىلغىدىكىلەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ تۆمۈر جەڭ ھارۇلىرى بولغاچقا، ئۇلارنى زېمىندىن قوغلۇۋېتەلمىدى. **20** ئۇلار مۇسانىڭ يۈيرۈغىنىدەك ھېبرونىنى كالەبكە بەردى. شۇنىڭ بىلەن كالەب ئاناكنىڭ ئۈچ ئوغلىنى ئۇ يەردىن قوغلۇۋەتتى. **21** لېكىن بىنيامىنلار بولسا يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقان يەبۇسىيلارنى قوغلاپ چىقىرىۋېتەلمىدى؛ شۇڭا تا بۈگۈنگىچە يەبۇسىيلار بىنيامىنلار بىلەن يېرۇسالېمدا بىللە تۇرماقتا. **22** يۈسۈپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلگە ھۇجۇم قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. **23** يۈسۈپنىڭ جەمەتى بەيت-ئەلنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ كېلىشكە چارلىغۇچىلارنى ئەۋەتتى (ئىلگىرى شەھەرنىڭ نامى لۇز ئىدى). **24** چارلىغۇچىلار شەھەردىن بىر كىشىنىڭ چىقىپ كېلىۋاتقىنىنى بايقاپ ئۇنىڭغا: ـ شەھەرگە كىرىدىغان يولنى بىزگە كۆرسىتىپ قويساڭ، ساڭا شاپائەت كۆرسىتىمىز، ـ دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن شۇ كىشى شەھەرگە كىرىدىغان يولنى ئۇلارغا كۆرسىتىپ قويدى. ئۇلار بېرىپ شەھەردىكىلەرنى ئۇرۇپ قىلچىلدى؛ لېكىن ئۇ ئادەم بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئامان قويدى. **26** ئۇ ئادەم كېيىن ھىتتىيلارنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، شۇ يەردە بىر شەھەر بەرپا قىلىپ، نامىنى لۇز دەپ ئاتىدى. تا بۈگۈنگىچە ئۇنىڭ نامى شۇنداق ئاتالماقتا. **27** لېكىن ماناسسەھلەر بولسا بەيت-شېئانىنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى، تائاناقنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەرنى ئىشغال قىلمىدى؛ ئۇلار دور ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقتىن، ئىبلېئام ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقتىن، مېگىددو ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق كەنتلەردىكى خەلقتىن قوغلۇۋەتمىدى، زېمىننى ئالمىدى؛ قانائانىيلار شۇ زېمىندا تۇرۇۋېرىشكە بەل باغلىغانىدى. **28** ئىسرائىل بارغانسېرى كۈچەيگەچكە قانائانىيلارنى ئۇزلىرىگە ھاشارچى قىلىپ بېقىنىدۇردى، لېكىن ئۇلارنى ئۇزىيەرلىرىدىن پۈتۈنلەي قوغلۇۋەتمىدى. **29** ئەفرائىملارمۇ گەزەردە ئۇرۇۋاتقان قانائانىيلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قانائانىيلار گەزەردە ئۇلار بىلەن بىللە تۇرىۋەردى. **30** زەبۇلۇن نە قىترۇندا تۇرۇۋاتقانلارنى نە ناھالولدا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن قانائانىيلار ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ، ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **31** ئاشىر بولسا نە ئاككودا ئۇرۇۋاتقانلارنى نە زىدوندا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى، شۇندا ئالا ئاھلاب، ئاقزىب، ھەلباھ، ئافەك رەھوبلاردا ئۇرۇۋاتقانلارنمۇ قوغلۇۋەتمىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئاشىرلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قانائانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ ئۇلار قانائانىيلارنى ئۆز يېرىدىن قوغلۇۋەتمىدى. **33** نافتالىلار نە بەيت-شەمەشتە ئۇرۇۋاتقانلارنى نە بەيت-ئاناتنا ئۇرۇۋاتقانلارنى قوغلۇۋەتمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار شۇ زېمىندا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا، يەنى قانائانىيلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلىشىپ قالدى؛ بەيت-شەمەش ۋە بەيت-ئاناتتىكى خەلق ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **34** ئامورىيلار دانلارنى تاغلىق رايونغا مەجبۇرىي ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپ، ئۇلارنى جىلغا-ئۈزلەكلىككە چۈشۈشكە يول قويمىدى. **35** ئامورىيلار ھەرەس تېغى، ئايجالون ۋە شائالبىمدا ئۇرۇۋېرىشكە نىيەت باغلىغانىدى؛ لېكىن يۈسۈپ جەمەتىنىڭ قولى كۈچەيگەنىدە، قانائانىيلار ئۇلارغا ھاشارچى مەدىكار بولدى. **36** ئامورىيلارنىڭ چېگىرىسى بولسا «سېبرىق ئېشەك داۋۇنى»دىن قورام ئېشىغا ئۇتۇپ يۇقىرى تەرىپىگە باراتتى.

2 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گىلگالدىن بوكىمغا كېلىپ: ـ مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم قىلىپ بەرگەن زېمىنغا ئېلىپ كېلىپ: «مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدەمنى ئەبەدگىچە بىكار قىلمايمەن؛ **2** لېكىن سىلەر بۇ زېمىننىڭ خەلقى بىلەن ھېچقانداق ئەھدە باغلىماڭلار، بەلكى ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى بۇزۇپ تاشلىشىڭلار كېرەك» ـ دېگەنىدىم؛ لېكىن سىلەر مېنىڭ تاۋازىمغا قۇلاق سالمىدىڭلار. بۇ سىلەرنىڭ نېمە قىلغىنىڭلار؟! **3** شۇڭا مەن [شۇ چاغدا] سىلەرگە: «[شۇنداق قىلسا ئۇلار] ئۇلارنى سىلەرنىڭ

ئالدىگلاردىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ ئۇلار بىقىنىگلارغا يانىتاق بولۇپ سانجىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى سىلەرگە تور-تۇزاق بولىدۇ» ـ دەپ ئاگاھلاندۇردۇم، ـ دېدى. **4** پەرۋەردىگارنىڭ پەرشتىسى بارلىق ئىسرائىللارغا بۇلارنى دېگەندە، ئۇلار ئۆن سىلىپ يىغلاپ كېتىشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن بۇ جايىنىڭ نامى «بوكىم» دەپ قويۇلدى؛ ئۇلار شۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلارنى سۇندى.

6 يەشۇئا خەلقنى تارقىتىۋېتىۋدى، ئىسرائىللار ھەرقايىسىسى ئۆزلىرىگە مىراس قىلىنغان زېمىنى ئىگىلەش ئۈچۈن قايتىپ كېتىشتى. **7** يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئىشلىرىنى ئوبدان بىلگەن ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ [ئىسرائىل] خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى. **8** ئەمدى نۇنىنىڭ ئوغلى، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى يەشۇئا بىر يۈز ئون يېشىدا ۋاپات بولدى. **9** ئۇلار ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، ئەفرائىم تاغلىق رايوندا، گائاش تېغىنىڭ شىمال تەرىپىدىكى تۆز مىراس ئۈلۈشى بولغان تىمنات-سىراھ دېگەن جايدا دەپنە قىلدى. **10** بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ ھەممىسى [ئۇلاردىن] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ كەتتى؛ ئۇلاردىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ تونۇمايدىغان، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ئەمەللىرىنى بىلمىگەن بىر دەۋر پەيدا بولدى. **11** شۇنىڭدىن تارتىپ ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ بائال-بۇتلارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى. **12** ئۇلار ئۆزلىرىنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئېلىپ كەلگەن ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئەتراپىدىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىدىن بولغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **13** ئۇلار پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، بائال ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىشتى. **14** بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا ئۆتىشىپ، خاراب قىلىنسۇن دەپ، ئۇ ئۇلارنى تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى، يەنە ئەتراپىدىكى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ ئالدىدا باش كۆتۈرەلمىدى. **15** ئۇلار قەيەرگە بارمىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇلارنى ئاپەت بىلەن ئۇردى، خۇددى پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا قەسەم قىلغىنىدەك، ئۇلار تولىمۇ ئازابلىق ھالەتكە چۈشۈپ قالدى. **16** ئاندىن پەرۋەردىگار [ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن] باتۇر ھاكىملارنى ئۇرغۇزدى، ئۇلار [ئىسرائىللارنى] تالان-تاراج قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. **17** شۇنداقتىمۇ، ئۇلار ئۆز ھاكىملىرىغا قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە ئۇلار يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇپ چوقۇندى؛ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ماكانى يولىدىن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئىتائەت قىلىش يولىدىن تېزلا چىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ھېچ ئىتائەت قىلمىدى. **18** پەرۋەردىگار قاچانكى ئۇلار ئۈچۈن باتۇر ھاكىملارنى ئۇرغۇزسا، پەرۋەردىگار ھامان شۇ باتۇر ھاكىم بىلەن بىللە بولاتتى، باتۇر ھاكىمنىڭ ھايات كۈنلىرىدە ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ چىقاتتى؛ چۈنكى ئۇلارنى خارلاپ ئەزگەنلەر تېپەيلىدىن كۆتۈرۈلگەن ئاھ-زارلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا ئىچىنى ئاغرىتاتتى. **19** لېكىن باتۇر ھاكىم ئۇلۇپ كېتىشى بىلەنلا، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ، يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ قۇلۇقىغا كىرىپ، ئۇلارغا باش ئۇرۇۇشۇپ، ئۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىدىنمۇ زىيادە بۇلغايتتى؛ ئۇلار نە شۇ قىلمىشلىرىدىن توختىمايتتى، نە ئۆز جاھىل يولىدىن ھېچ يانمايتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قاتتىق ئۆتاشتى، ئۇ: ـ «بۇ خەلق مەن ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تاپىلىغان ئەھدەمنى بۇزۇپ، ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغىنى ئۈچۈن، **21** بۇنىڭدىن كېيىن مەن يەشۇئا ئۆلگەندە بۇ يۇرتنا قالدۇرغان تائىپىلەردىن ھېچبىرىنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋەتمەيمەن؛ **22** بۇنىڭدىكى مەقسەت، مەن شۇلار ئارقىلىق ئىسرائىلنىڭ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئۆتىقاندەك، مەن پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى ئۆتۈپ ماڭىدىغانلىقىنى سىناپەن» ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ تائىپىلەرنى قالدۇرۇپ، ئۇلارنى نە دەرھاللا زېمىندىن مەھرۇم قىلىپ قوغلۇۋەتمىدى نە يەشۇئانىڭ قولىغىمۇ تاپشۇرۇپ بەرمىگەندى.

3 ئۇۋەندىكىلەر پەرۋەردىگار قاناۋانىيلار بىلەن بولغان جەڭنى بېشىدىن ئۆتكۈزمىگەن ئىسرائىلنىڭ [ئەۋلادلىرىنى] سىناش ئۈچۈن قالدۇرۇپ قويغان تائىپىلەر **2** (ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئەۋلادلىرىنى، بولۇپمۇ جەڭ-ئۇرۇشلارنى كۆرۈپ باقمىغانلارنى پەقەت جەڭنى ئۆگۈنسۈن دەپ قالدۇرغانىدى): ـ **3** ـ ئۇلار فىلىستىيلەرنىڭ بەش ئەمىرلىكى، بارلىق قاناۋانىيلار، زىدونلۇقلار ۋە باۋال-ھەرمون تېغىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە لۇۋان تاغلىقىدا تۇرۇۋاتقان ھىۋىيلار ئىدى؛ **4** ئۇلارنى قالدۇرۇپ قويۇشتىكى مەقسىتى ئىسرائىلنى سناش، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىغا بۇيرۇغان ئەمرلىرىنى ئۆتىدىغان-ئۆتمەيدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن ئىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار قاناۋانىيلار، يەنى ھىتتىيلار، ئامورىيلار، پەرىزىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلار ئارىسىدا تۇردى؛ **6** ئىسرائىللار ئۇلارنىڭ قىزلىرىغا ئۆيلىنىپ، ئۆز قىزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ قۇلۇقىغا كىردى. **7** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ، باۋاللار ۋە ئاشەراھلارنىڭ قۇلۇقىغا كىردى. **8** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا تۇتىشىپ، ئۇلارنى تارام-ناھارائىمنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇ تەرىقىدە ئىسرائىللار سەككىز يىلغىچە قۇشان-رىشاتائىمغا بېقىندى بولدى. **9** ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈرگەندە، پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچىنى تۇرغۇزۇپ، ئۇ ئۇلارنى قۇتقۇزدى. ئۇ كىشى كالەبنىڭ ئىنىسى كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئىدى. **10** پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ ئىسرائىلغا ھاكىملىق قىلدى؛ ئۇ جەڭگە چىقىۋىدى، پەرۋەردىگار ئارامنىڭ پادىشاھى قۇشان-رىشاتائىمنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇ قۇشان-رىشاتائىمنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. **11** شۇنىڭدىن كېيىن زېمىندا قىرىق يىلغىچە تامانلىق بولدى؛ كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل ئالەمدىن ئۆتتى. **12** ئاندىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلغاچقا، ئۇ موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونى ئىسرائىل بىلەن قارشىلىشىشقا كۆچىلەندۈردى. **13** ئۇ ئامونىيلار ۋە ئامالەكىيلەرنى ئۆزىگە تارتىپ، جەڭگە چىقىپ ئىسرائىلنى ئۇرۇپ قىرىپ، «خورملىق شەھەر»نى ئىشغال قىلدى. **14** بۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئون سەككىز يىلغىچە موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونغا بېقىندى بولدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى، يەنى بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان گەرانىڭ ئوغلى ئەھۇدنى تۇرغۇزدى؛ ئۇ سولىخاي ئىدى. ئىسرائىل ئۇنىڭ قولى بىلەن موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلونغا سوۋغات ئەۋەتتى. **16** ئەمدى ئەھۇد ئۆزىگە بىر گەز ئۇزۇنلۇقتا ئىككى بىسلىق بىر شەمشىر ياساتقاندى؛ ئۇنى كىيىمىنىڭ ئېچىگە، ئوڭ يوتىسىنىڭ ئۈستىگە قىستۇرۇۋالدى، **17** ئۇ شۇ ھالەتتە سوۋغاتنى موئابنىڭ پادىشاھى ئەگلوننىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەگلون تولىمۇ سېمىز بىر ئادەم ئىدى. **18** ئەھۇد سوۋغاتنى تەقدىم قىلىپ بولغاندىن كېيىن، سوۋغاتنى كۆتۈرۈپ كەلگەن كىشىلەرنى كەتكۈزۈۋەتتى؛ **19** ئاندىن ئۆزى گىلگالنىڭ يېنىدىكى تاش ئويمىلار بار جايدىن يېنىپ، پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ ئەي پادىشاھ، مەندە ئۇزلىرىگە

دەيدىغان بىر مەخپىيەتلىك بار ئىدى، ـ دېدى، پادىشاھ: ـ جىم تۇرا! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىدىكى خىزمەتكارلارنىڭ ھەممىسى سىرتقا چىقىپ كەتتى. **20** ئاندىن ئەھۇد پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى، پادىشاھ يالغۇز سالقىن بالخانىدا ئولتۇراتتى. ئەھۇد: ـ مەندە سىلى ئۈچۈن خۇدادىن كەلگەن بىر سۆز بار، دېدى، پادىشاھ ئورۇندۇقتىن قوپۇپ تۇرە تۇردى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئەھۇد سول قولىنى ئۆزىتىپ ئوڭ يوتىسىدىن شەمشەرنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقتى. **22** شۇنداق قىلىپ شەمشەرنىڭ دەستىسىمۇ تىغى بىلەن قوشۇلۇپ كىرىپ كەتتى، سېمىز ئېتى شەمشەرنى قىسۋالغاچقا، ئەھۇد شەمشەرنى قورسىقىدىن تارتىپ چىقىرىۋالمىدى؛ ئۇچەي-يوقى ئارقىدىن چىقتى. **23** ئاندىن ئەھۇد دالانغا چىقىپ، بالخانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېچىدىن ئېتىپ قۇلۇپلاپ قويدى. **24** ئۇ چىقىپ كەتكەندە، پادىشاھنىڭ خىزمەتچىلىرى كېلىپ قارىسا، بالخانىنىڭ ئىشىكلىرى قۇلۇپلاقلىق ئىدى. ئۇلار: ـ پادىشاھ سالقىن ئۆيدە چوڭ تەرەتكە ئولتۇرغان بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدى. **25** ئۇلار ئۇزۇن ساقلاپ كىرمىسەك سەت بولارمۇ دەپ ئويلاشتى؛ ئۇ يەنىلا بالخانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچمىغاندىن كېيىن، ئاچقۇچنى ئېلىپ ئىشىكەرنى ئېچىۋىدى، مانا، خوجىسىنىڭ يەردە ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆردى. **26** ئەمدى ئۇلار ئىككىلىنىپ قاراپ تۇرغان ۋاقتىدا، ئەھۇد قېچىپ چىققانىدى؛ ئۇ تاش ئويمىلار بار جايدىن ئوتۇپ، سېئىراھقا قېچىپ كەلگەنىدى. **27** شۇ يەرگە يەتكەندە، ئۇ ئەفرائىم تاغلىق رايوندا كاناي چېلىۋىدى، ئىسرائىللار ئۇنىڭ بىلەن بىرگە تاغلىق رايوندىن چۈشتى، ئۇ ئالدىدا يول باشلاپ ماكىدى. **28** ئۇ ئۇلارغا: ـ ماكا ئەگىشىپ يۈرۈڭلار، چۈنكى يەرۋەردىگار دۇشمىنىڭلار موئابىيلارنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېدى، ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چۈشۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ھېچكىمنى ئوتكۈزمىدى. **29** ئۇ ۋاقىتتا ئۇلار موئابىيلاردىن ئون مىڭچە ئەسكەرنى ئولتۇردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تەمبەل پالۋانلار ئىدى؛ ئۇلاردىن ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلالمىدى. **30** شۇ كۈنى موئاب ئىسرائىلنىڭ قولىدا بېسىقتۇرۇلدى. زېمىن سەكسەن يىلغىچە ئامان-تىنچلىقتا ئۇردى. **31** ئەھۇددىن كېيىن ئاناتنىڭ ئوغلى شامگار ھاكىم بولدى؛ ئۇ ئالتە يۈز فىلىستىيەلىكنى بىراقلا كالا سانجىغۇچ بىلەن ئولتۇردى؛ ئۇمۇ ئىسرائىلنى قۇتقۇزدى.

4 ئەمدى ئەھۇد ۋاپات بولغاندىن كېيىن ئىسرائىللار يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلغىلى ئۇردى. **2** شۇنىڭ بىلەن يەرۋەردىگار ئۇلارنى قانائانىيلارنىڭ پادىشاھى يابىننىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. يابىن ھازور شەھىرىدە سەلتەنەت قىلاتتى؛ ئۇنىڭ قوشۇن سەردارىنىڭ ئىسمى سىسىرا بولۇپ، ئۇ ھاروشەت-گويىم دېگەن شەھەردە ئۇراتتى. **3** ئىسرائىللار يەرۋەردىگارغا نالە-پەرياد كۆتۈردى، چۈنكى يابىننىڭ توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسى بولۇپ، ئىسرائىللارغا يىگىرمە يىلدىن بۇيان تولىمۇ زۇلۇم قىلىپ كەلگەنىدى. **4** ئۇ ۋاقىتتا لاپىدوتنىڭ خوتۇنى دەبوراھ دېگەن ئايال پەيغەمبەر ئىسرائىلغا ھاكىم ئىدى. **5** ئۇ ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماھ بىلەن بەيت-ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى «دەبوراھنىڭ خورما دەرىخى»نىڭ تۈۋىدە ئولتۇراتتى؛ بارلىق ئىسرائىللار دەۋالىرى ئوغرىسىدا ھۆكۈم سورىغىلى ئۇنىڭ قېشىغا كېلەتتى. **6** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ نافتالى يۈرتىدىكى كەدەشتىن ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراقنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەرۋەردىگار [مۇنداق] ئەمر قىلغان ئەمەسمۇ؟! ئۇ: ـ سەن بىرىپ نافتالىلار قەبىلىسى ھەم زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ تابور تېغىغا چىققىن؛ **7** شۇنىڭ بىلەن مەن يابىننىڭ قوشۇن سەردارى سىسىرانى جەڭ ھارۋىلىرى ۋە قوشۇنلىرى بىلەن قوشۇپ كىشون ئېقىنىنىڭ بويىغا، سېنىڭ قېشىڭغا بارغۇسى نىيەتكە سېلىپ، ئۇنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن دېگەن، ـ دېدى. **8** باراق ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن مەن بىلەن بىللە بارساڭ، مەنمۇ بارىمەن. سەن مەن بىلەن بارمىساڭ، مەنمۇ بارمايمەن! ـ دېدى. **9** دەبوراھ جاۋابەن: ـ ماقۇل، مەن سەن بىلەن بارسام باراي؛ ھالبۇكى، سەپىرىڭ ساڭا ھېچ شان-شەرەپ كەلتۈرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىسىرانى بىر ئايال كىشىنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن دەبوراھ قوپۇپ باراق بىلەن بىللە كەدەشكە ماكىدى. **10** باراق زەبۇلۇنلار ۋە نافتالىلارنى كەدەشكە چاقىرتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئەگەشتى؛ دەبوراھمۇ ئۇنىڭ بىلەن چىقتى **11** (شۇ چاغدا ئېنىيلەردىن بولغان ھەبەر تۇزىنى مۇسانىڭ قېينئىنىسى ھوبابنىڭ نەسلىدىن بولغان كېنىيلەردىن ئايرىپ چىقىپ، كەدەشنىڭ يېنىدىكى زاناتانىمنىڭ دۇب دەرىخىنىڭ يېنىدا چېدىر تىككەنىدى). **12** ئەمدى سىسىراغا: ـ ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق تابور تېغىغا چىقىپتۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. **13** شۇنى ئاڭلاپ سىسىرا بارلىق جەڭ ھارۋىلىرىنى، يەنى توققۇز يۈز تۆمۈر جەڭ ھارۋىسىنى ۋە بارلىق ئەسكەرلىرىنى يىغىپ، ھاروشەت-گويىمدىن چىقىپ، كىشون ئېقىنىنىڭ يېنىدا توپلىدى. **14** دەبوراھ باراققا: ـ قوپقىن؛ بۈگۈن پەرۋەردىگار سىسىرانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىدىغان كۈندۈر. مانا، پەرۋەردىگار ئالدىڭدا يول باشلىغىلى چىقتى ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. شۇنى دېۋىدى، باراق ۋە ئون مىڭ ئادەم ئۇنىڭغا ئەگىشىپ تابور تېغىدىن چۈشتى. **15** پەرۋەردىگار سىسىرانى، ئۇنىڭ ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى ۋە بارلىق قوشۇنىنى قوشۇپ باراقنىڭ قىلىچى ئالدىدا تىرپەرەن قىلدى؛ سىسىرا ئۆزى جەڭ ھارۋىسىدىن چۈشۈپ، پىيادە قېچىپ كەتتى. **16** باراق جەڭ ھارۋىلىرىنى ۋە قوشۇنىنى ھاروشەت-گويىمگىچە قوغلاپ باردى؛ سىسىرانىڭ بارلىق قوشۇنى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، بىرىمۇ قالمىدى. **17** لېكىن سىسىرا پىيادە قېچىپ، كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ ئايالى يائەلنىڭ چېدىرىغا باردى؛ چۈنكى ھازورنىڭ پادىشاھى يابىن بىلەن كېنىيلەردىن بولغان ھەبەرنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدا دوستلۇق ئالاقىسى بار ئىدى. **18** يائەل سىسىرانى قارشى ئېلىشقا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي خوجام، كىرگىنە! قورقما، مېنىڭكىگە كىرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن سىسىرا ئۇنىڭ چېدىرىغا كىردى، ئۇ ئۇنىڭ ئۈستىگە يوتقان يېپىپ قويدى. **19** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن ئۇسساپ كەتتىم، ماڭا بىر ئوتلام سۇ بەرگىنە، دېۋىدى، ئايال بىرىپ سۈت ئۇلۇمنى ئېچىپ، ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ، ئاندىن يەنە ئۇنى يېپىپ قويدى. **20** ئاندىن سىسىرا ئۇنىڭغا: ـ سەن چېدىرنىڭ ئىشىكىدە ساقلاپ ئۇرغىن. بىركىم كېلىپ سەندىن: ـ بۇ يەردە بىرەرسى بارمۇ، دەپ سورىسا، يوق دەپ جاۋاب بەرگىن، ـ دېدى. **21** ئەمدى ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل قوپۇپ، بىر چېدىر قوزۇقىنى ئېلىپ، قولىدا بولقىنى ئۆتىمنىچە شەپە چىقارماي ئۇنىڭ قېشىغا باردى؛ ئۇ ھېرىپ كەتكەچكە، قاتتىق ئۇخلاپ كەتكەنىدى. يائەل ئۇنىڭ چېكىسىگە قوزۇقنى شۇنداق قاقتىكى، قوزۇق چېكىسىدىن ئوتۇپ يەرگە كىرىپ كەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **22** شۇ چاغدا، باراق سىسىرانى قوغلاپ كەلدى، يائەل ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ كەلگىن، سەن ئىزدەپ كەلگەن ئادەمنى ساڭا كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ چېدىرىغا كىرىپ قارىۋىدى، مانا سىسىرا ئۆلۈك ياتاتتى، قوزۇق تېخىچە چېكىسىگە قېقىلىق ئۇراتتى. **23** شۇنداق قىلىپ، خۇدا شۇ كۈنى قانائان پادىشاھى يابىننى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۇۋەن قىلدى. **24** شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئىسرائىللار بارغانسېرى كۈچەيىپ، قانائان پادىشاھى يابىندىن ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلدى؛ ئاخىردا ئۇلار قانائان پادىشاھى يابىننى يوقاتتى.

5 شۇ كۈنى دەبوراھ ۋە ئابىنوئامنىڭ ئوغلى باراق مۇنداق نەزمە
ئوقۇدى: ـ **2** ئىسرائىلدا يېتەكچىلەر يول باشلىغىنى ئۈچۈن، خەلق ئىختىيارەن
تۆزلىرىنى پىدا قىلغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار!
3 ئەي پادىشاھلار، ئاڭلاڭلار، ئەي ئەمىرلەر، قۇلاق سېلىڭلار! مەن، مەن
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ نەزمە ئوقۇيمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا
كۈي ئېيتىمەن. **4** ئى پەرۋەردىگار، سەن سېئىردىن چىققىنىڭدا، ئېدومنىڭ
يايلىقىدىن چىقىپ يۈرۈش قىلغىنىڭدا، يەر تىتىرەپ، ئاسمانلاردىن سۈلار
تامچىدى، شۇنداق، بۇلۇتلار يامغۇرلىرىنى ياغدۇردى؛ **5** تاغلار پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا تەۋرەندى، ئەنە سىنائي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا. **6** ئاناتنىڭ ئوغلى شامگارنىڭ كۈنلىرىدە، ھەم يائەلنىڭ
كۈنلىرىدە، چوڭ يوللار تاشلىنىپ قېلىپ، يولۇچىلار ئەگرى-توقاي چىغىر يوللار
بىلەن ماڭاتتى؛ **7** ئىسرائىلدا ئەزمەتلەر يوقاپ كەتتى، تاكى مەنكى دەبوراھ
قوزغىلىپ، ئىسرائىلدا بىر ئانا سۈپىتىدە پەيدا بولغىنىمغىچە. **8** [ئىسرائىلار]
يېڭى ئىلاھلارنى تاللىدى؛ ئۇرۇش دەرۋازىلىرىغا يېتىپ كەلدى. قىرىق مىڭچە
ئىسرائىللىقنىڭ ئارىسىدا، يا بىر قالقان يا بىر نەيزە تېپىلىسىچۇ؟! **9** قەلبىم
ئىسرائىلنىڭ ئەمىرلىرىگە قايىلدۇر، ئۇلار خەلق ئارىسىدا ئۆزلىرىنى ئىختىيارەن پىدا
قىلدى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇڭلار! **10** ئى ئاق ئېشەكلەرگە
مىنگەنلەر، ئى نە پىس زىلچىلەرنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلار، ئى يولدا يۈرگەنلەر،
كۆڭۈل بۇلۇڭلار! **11** سۇ ئەكىلىدىغان جايلاردا ئۇلجا بۇلۇشۇۋاتقانلارنىڭ
جۈشقۇن ئاۋازلىرىنى ئاڭلاڭلار! ئۇلار شۇ يەرلەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىي
ئەمەللىرىنى مەدھىيىلەپ، ئۆزىنىڭ ئىسرائىلدىكى ئەزمەتلىرىنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىنى
تەرىپلىشىدۇ. شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى چۈشۈپ دەرۋازىلارغا يېتىپ
كېلىپ: ـ **12** «ئى دەبوراھ، ئويغان، ئويغان! ئويغان، ئويغان، غەزەل ئېيتقىن!
ئورنۇڭدىن تۇر، ئى باراق، ئەسىرلىرىڭنى يالاپ مالڭ، ئى ئابىنوئامنىڭ ئوغلى!»
ـ دېيىشىدۇ. **13** مانا خەلقنىڭ ئاز بىر قالدىسى ئالىيجانابلارغا ئەگىشىش
ئۈچۈن چۈشتى، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى يېنىمغا پالۋان كەبى چۈشۈپ
كەلدى. **14** مانا، ئەفرائىملاردىن ئامالەكتە يىلتىز تارتىپ قالغانلار كەلدى؛ مانا،
بىنيامىنلارمۇ قوۋملىرىڭغا قوشۇلۇپ ئەگىشىپ كەلدى؛ ماكىردىن ئەمىرلەر
چۈشۈپ كەلدى، زەبۇلۇندىن سەردارلىق ھاسىسىنى تۇتقانلار يېتىپ كەلدى.
15 ئىسساكارنىڭ ئەمىرلىرى دەبوراھنا قوشۇلدى؛ باراق نېمە قىلغان بولسا
ئىسساكارمۇ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭ كەينىدىن جىلغىنا تاپ باستۇرۇپ
ئېتىلىپ چۈشتى! رۇبەننىڭ ئائىلە-جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ
نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكزلىگەندى! **16** سەن نېمىشقا قوتانلارنىڭ ئېچىدە تۇرۇپ،
قويلارغا چىلىنغان نەينىك ئاۋازىنى ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭ؟ رۇبەننىڭ ئائىلە-
جەمەتلىرىدىكىلەرنىڭ ئارىسىدا شۇنچە ئۇلۇغ نىيەتلەر قەلبلىرىگە پۈكزلىگەندى!
17 گىلئادلار بولسا ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپ قالدى؛ دانلارمۇ
نېمىشقا كېمىلەرنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى؟ ئاشىرلار بولسا دېڭىز بويىدا
[جەم] ئولتۇرۇۋالدى، دېڭىز قولتۇقلىرىدا تۇرۇپ قالدى. **18** زەبۇلۇنلار
جانلىرىنى ئۆلۈمگە تەۋەككۈل قىلدى؛ نافتالىلارمۇ جەڭ مەيدانىدىكى يۇقىرى
جايلاردا ھەم شۇنداق قىلدى! **19** پادىشاھلار ھەممىسى كېلىپ، سوقۇشتى،
قاناننىلارنىڭ پادىشاھلىرىمۇ تۇرۇشقا چىقتى؛ تائاناقتا، مېگىددونىڭ سۇ بويلىرىدا
تۇرۇشتى. لېكىن بىرئازمۇ كۈمۈش ئوجا تالالمىدى! **20** ئاسمانلاردا يۇلتۇزلارمۇ
جەڭ قىلدى، ئوربىتىلىرىدىن سىسىراغا قارشى جەڭگە ئاتلاندى. **21** كىشون
دەرياسىنىڭ ئېقىنى [دۇشمەننى] ئېقىتىپ كەتتى، شۇ قەدىمىي دەريا، ئۇ
كىشون دەرياسىدۇر! ئەي مېنىڭ جېنىم، پۇتۇن كۈچۈڭ بىلەن ئالغا باسقىن!
22 ئۇلارنىڭ ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى تاكىراڭ-تاكىراڭ قىلماقتا، ئۇلۇپارلىرى چاپماقتا،
چاپماقتا. **23** مەروزغا لەنەت ئوقۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى، ئۇ
يەردە ئولتۇرغۇچىلارغا لەنەت ئوقۇڭلار، قاتتىق لەنەت ئوقۇڭلار؛ چۈنكى
ئۇلار پەرۋەردىگارنا يارىدەمگە كەلمىدى، زالىملارغا قارشى پەرۋەردىگارغا
يارىدەمگە كەلمىدى. **24** ئايالار ئىچىدە كەنىيلىك ھەبەرنىڭ ئايالى يائەل بەخت-
بەركەتلەنسۇن، چېدىردا تۇرغان ئايالار ئىچىدە ئۇ بەخت-بەركەت تاپسۇن!
25 سىسىرا سۇ سورىۋىدى، ئۇ ئونىڭغا سۈت بەردى، ئېسىلزادىلەرگە لايىق بىر
قاچىدا قايماق تۇتتى؛ **26** ئۇ سول قولىنى چېدىر قوزۇقىغا، ئوڭ قولىنى تۆمۈرچىنىڭ
بولقىسىغا ئۇزاتتى، سىسىرانى ئۇرۇپ، باش سۆڭۈكىنى چېقىپ، چېكىسىدىن
يانچىپ ئۆتكۈزۈۋەتتى. **27** سىسىرا ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى،
ئۇ يىقىلدى، ئۇ [ئۇلۇكتەك] ياتتى، ئۇ ئۇنىڭ ئىككى پۇتىنىڭ ئارىلىقىغا قىيسايدى،
ئۇ يىقىلدى، قىيسايغان يەردە ئۇ يىقىلىپ، جان بەردى. **28** سىسىرانىڭ
ئانىسى پەنجىرىدىن سىرتقا سەپ سالدى، ئۇ پەنجىرىنىڭ روجىكىدىن توۋلاپ: ـ
«ئۇنىڭ جەڭ ھارۇسى نېمىشقا شۇنچە ئۇزاقتىچە كەلمەيدۇ؟ جەڭ ھارۇىلىرىنىڭ
ئاتلىرىنىڭ ئۇياق ساداسى نېمىشقا شۇنچە ھايال بولىدۇ؟ ـ دېدى. **29** ئۇنىڭ
دېدەكلىرى ئارىسىدا دانالار جاۋاب بېرىدۇ، شۇنداقلا، ئۇ دەرۇەقە ئۆز-ئۆزىگە
جاۋاب بېرىدۇ: ـ **30** «ئۇلار ئولجىلىرىنى يېغىپ بۇلۇشۇۋاتقان بولمىسۇن يەنە؟!
ھەربىر ئەرگەككە [ئاياغ ئاستى قىلىشقا] بىر-ئىككىدىن قىز تەگگەندۇ، سىسىراغا
رەڭدار كىيىملەر، گۈل كەشتىلەنگەن رەڭدار كىيىملەردىن ئولجا تەگگەندۇ،
بۇلاڭچىنىڭ بوينىغا ئالدى-كەينى كەشتىلەنگەن رەڭدار كىيىملەر تەگگەن
بولسا كېرەك! **31** ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ بارلىق دۇشمەنلىرىڭ ئەنە شۇنداق
يوقىتىلغاي! لېكىن سېنى سۆيگەنلەر قۇياشىنىڭ ئۈرلەۋاتقانىدىكى قۇدرىتىدەك
كۆچلۈك بولغاي!». شۇنىڭ بىلەن زېمىن قىرىق يىلغىچە تىنىچ-ئامانلىق تاپتى.

6 ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ
بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى يەتتە يىلغىچە مىدىيانىيلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ
بەردى. **2** ئۇ ۋاقىتتا مىدىيانىيلار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىپ، ئىسرائىل
مىدىيانىيلارنىڭ سەۋەبىدىن ئۆزلىرى ئۈچۈن تاغلاردىن، ئۆڭكۈرلەردىن ۋە
قورام تاشلاردىن پاناھ جايلارنى ياسىدى. **3** ھەر قېتىم ئىسرائىللار ئۇرۇق
تېرىغاندا شۇنداق بولاتتىكى، مىدىيانىيلار، ئامالەكىيلەر ۋە مەشرىقتىكىلەر كېلىپ
ئۇلارغا ھۇجۇم قىلاتتى. **4** ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا بارگاھلارنى تىكىپ،
زېمىندىكى ھوسۇلنى ۋەيران قىلىپ، گازاغىچە ئىسرائىلغا ھېچقانداق ئاشلىق
قالدۇرماي، ئۇلارنىڭ قوي، كالا، ئېشەكلىرىنىمۇ ئېلىپ كېتەتتى. **5** چۈنكى
ئۇلار چېكەتكەلەردەك كۆپ بولۇپ، ئۆز مال-چارۋىلىرى ۋە چېدىرلىرىنى ئېلىپ
كېلەتتى؛ ئۇلارنىڭ تۈەمىلىرى ۋە تۆگىلىرى سان-ساناقسىز بولۇپ، زېمىننى ۋەيران
قىلىش ئۈچۈن تاجاۋۇز قىلاتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىدىيانىيلارنىڭ
ئالدىدا تولىمۇ خار ھالەتكە چۈشۈپ قالدى؛ ئاندىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا
نالە-پەريات كۆتۈردى. **7** مىدىيانىيلارنىڭ دەستىدىن ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا
پەريات كۆتۈرگىنىدە شۇنداق بولدىكى، **8** پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر پەيغەمبەرنى
ئەۋەتتى. ئۇ كېلىپ ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: «مەن سىلەرنى مىسىردىن چىقىرىپ، «قۇلۇق ماكانى»دىن ئېلىپ
چىققانىدىم؛ **9** سىلەرنى مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا سىلەرگە بارلىق
زۇلۇم قىلغۇچىلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى ئالدىڭلاردىن قوغلۇۋېتىپ،
ئۇلارنىڭ زېمىنىنى سىلەرگە بەردىم **10** ۋە سىلەرگە: «مانا، مەن پەرۋەردىگار
سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ سىلەر ئامورىيلارنىڭ زېمىنىدا تۇرغىنىڭلار بىلەن
ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قورقماڭلار» دېگەندىم. لېكىن سىلەر مېنىڭ ئاۋازىمغا

قۇلاق سالمىدىڭلار»، ـ دېدى. **11** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كېلىپ ئوفراھ دېگەن جايدا ئابىئېزەر جەمەتىدىكى يوئاشقا تەۋە بولغان دۇب دەرىخىنىڭ تۈزىدە ئولتۇردى. ئۇ ۋاقىتتا [يوئاشنىڭ] ئوغلى گىدېئون مىدىيانىيلارنىڭ [بۇلاڭچىلىقىدىن] ساقلىنىش ئۈچۈن شاراب كۆچىكى ئىچىدە بۇغداي تېپىۋاتاتتى. **12** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ: ـ ئەي جاسارەتلىك پالۋان، پەرۋەردىگار سەن بىلەن بىللىدۇر! ـ دېدى. **13** گىدېئون ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئى خوجام، ئەگەر پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە بولغان بولسا، بۇ كۆرگۈلۈكلەر نېمىشقا ئۇستىمىزگە كەلدى؟ ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىزگە سۆزلەپ بەرگەن ئۇنىڭ بارلىق مۆجىزىلىرى قېنى؟ بۇلار توغرىسىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىز: «مانا، پەرۋەردىگار بىزنى مىسردىن چىقىرىپ كەلمىگەنمىدى؟» ـ دېدى. لېكىن بۇگۈنكى كۈندە پەرۋەردىگار بىزنى تاشلاپ، مىدىيانىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! ـ دېدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قاراپ: ـ سەن مۇشۇ كۈچۈڭگە تايىنىپ، بېرىپ ئىسرائىلنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن! مانا، مەن سېنى ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **15** گىدېئون ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، مەن ئىسرائىلنى قانداق قۇتقۇزالايمەن؟ مېنىڭ ئائىلەم بولسا ماناسسەھ قەبىلىسى ئىچىدە ئەڭ نامرىتى، تۇزۇم ئاتامنىڭ جەمەتىدە ئەڭ كىچىكىدۇرمەن، ـ دېدى. **16** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مەن جەزمەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ شۇڭا سەن مىدىيانلارنى بىر ئادەمنى ئۇرغاندەك ئۇرۇپ قىرىسەن، ـ دېدى. **17** گىدېئون ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ: ـ مەن نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام، مەن بىلەن سۆزلەشكۈچىنىڭ ھەقىقەتەن سەن تۇرۇۋاتقانلىقىڭغا بىر ئالامەت كۆرسەتكەيسەن، **18** ئۇتۇنمەن، مەن يېنىپ كېلىپ تۇز ھەدىيە-قۇربانلىقىمنى ئالدىڭغا قويغۇچە بۇ يەردىن كەتمىگەيسەن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سەن يېنىپ كەلگۈچە كۈتىمەن، دېدى. **19** گىدېئون بېرىپ [ئۆيگە] كىرىپ بىر ئوغلاقنى تەييارلاپ، بىر ئەفاھ ئېسىل ئۇندىن پېتىر نان پىشۇرۇپ، گۈشنى سېۋەتتىكە سېلىپ، شورپىسىنى كورىغا ئۆسۈپ بۇلارنى ئۇنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا سۈندى (ئۇ تېخىچە دۇب دەرىخىنىڭ تۈزىدە ئولتۇراتتى). **20** ئاندىن خۇدانىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ بۇ گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى ئېلىپ بېرىپ، مۇشۇ يەردىكى [قورام] تاشنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، شورپىنى تۆككىن، ـ دېۋىدى، ئۇ شۇنداق قىلدى. **21** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى قولىدىكى ھاسىنى ئۇزىتىپ ئۇچىنى گۈش بىلەن پېتىر نانلارغا تەككۈزۈۋىدى، [قورام] تاشتىن ئوت چىقىپ، گۈش بىلەن پېتىر نانلارنى يەپ كەتتى. شۇ ھامان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ ئۇنىڭ كۆزىدىن غايىب بولدى. **22** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ: ـ ئاۋلا، ئى رەب پەرۋەردىگار! چاتاق بولدى، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىلەن يۈزمۈيۈز كۆرۈشۈپ قالدىم...! ـ دېدى. **23** لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ خاتىرجەم بولغىن! قورقمىغىن، ئۆلمەيسەن، ـ دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۇ يەردە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى «ياھۋەھ-شالوم» دەپ ئاتىدى. بۇ قۇربانگاھ تا بۈگۈنگىچە ئابىئېزەر جەمەتىنىڭ ئوفراھ دېگەن جايىدا بار. **25** ئۇ كېچىسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن ئاتاڭنىڭ [چوڭ] بۇقىسى ۋە يەتتە ياشلىق ئىكەنلىكى بۇقىسىنى ئېلىپ ئاتاڭغا تەۋە بولغان باۋال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى! ـ دېدى. **26** ئاندىن مۇشۇ قورغاننىڭ ئۈستىگە پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاتالغان، بەلگىلەنگەن رەسىم بويىچە بىر قۇربانگاھ ياساپ، ئىككىنچى بىر بۇقىنى ئېلىپ، ئۆزۈڭ كېسىۋەتكەن ئاشەراھنىڭ پارچىلىرىنى ئوتۇن قىلىپ قالاپ، ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلغىن، ـ دېدى. **27** شۇنىڭ بىلەن گىدېئون ئۆز خىزمەتچىلىرىدىن ئون ئادەمنى ئېلىپ بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزىگە ئېيتقىنىدەك قىلدى؛ لېكىن ئۇ ئاتىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەردىن ۋە شەھەر ئادەملىرىدىن قورقىنى ئۈچۈن، ئۇ بۇ ئىشنى كۈندۈزى ـ قىلماي، كېچىسى قىلدى. **28** ئەتىسى سەھەردە شەھەر خەلقى قويۇپ قارىسا، مانا، باۋال قۇربانگاھى ئۆرۈۋېتىلگەن، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشىراھ بۇتى كېسىۋېتىلگەندى ۋە يېڭى ياسالغان قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئىككىنچى بۇقا قۇربانلىق قىلىنغاندى. **29** بۇنى كۆرۈپ تۇلار بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئىشنى كىم قىلغاندۇ؟ ـ دېيىشتى. تۇلار سۈرۈشتۈرۈشىدى، بۇنى يوئاشنىڭ ئوغلى گىدېئوننىڭ قىلغانلىقى مەلۇم بولدى. **30** شۇنىڭ ئۈچۈن شەھەرنىڭ ئادەملىرى يوئاشقا: ـ ئوغلۇڭنى چىقىرىپ بەرگىن! ئۇ باۋال قۇربانگاھىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىدىكى ئاشىراھنى كېسىۋەتكىنى ئۈچۈن ئولتۇرۇلسۇن! ـ دېدى. **31** بىراق يوئاش ئۆزىگە قارشىلىششقا تۇرغان كۆپچىلىككە جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر باۋال ئۈچۈن دەۋالاشماقچىمۇسىلەر؟ سىلەر ئۇنى قۇتقۇزماقچىمۇ؟ كىمكى ئۇنىڭ توغرىسىدا دەۋالاشسا ئەتىگەن قالماي ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن! ئەگەر باۋال دەرۋەقە بىر خۇدا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنىڭ قۇربانگاھىنى بىرسى ئۆرۈۋەتكىنى ئۈچۈن، ئۇ شۇ ئادەم بىلەن ئۇزى دەۋالاشسۇن! ـ دېدى. **32** بۇ سەۋەبتىن [ئاتىسى] گىدېئوننى «يەرۇببائال» دەپ ئاتىدى، چۈنكى [ئاتىسى]: «ئۇ باۋالنىڭ قۇربانگاھىنى ئۆرۈۋەتكىنى ئۈچۈن، باۋال ئۇزى ئۇنىڭ بىلەن دەۋالاشسۇن!» دېگەندى. **33** ئەمما مىدىيان، ئامالەكلەر ۋە مەشرىقتىكىلەرنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، [ئىئوردان] دەريا‌سىدىن ئۆتۈپ يىزرەئەل جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىشتى. **34** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى گىدېئوننىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ ئۇ كانايى چېلىۋىدى، ئابىئېزەر جەمەتىدىكىلەر يىغىلىپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. **35** ئاندىن ئۇ ئەلچىلىرىنى مانا‌سسەھنىڭ زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەرنى ئايلىنىپ كېلىشكە ئەۋەتىۋىدى، مانا‌سسەھلەر يىغىلىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. ئۇ ئاشىرلارغا، زەبۇلۇنلارغا ۋە نافتالىلارغا ئەلچى ئەۋەتىۋىدى، تۇلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا چېقىشتى. **36** گىدېئون خۇداغا: ـ ئەگەر سەن ھەقىقەتەن ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم بىلەن ئىسرائىلنى قۇتقۇزىدىغان بولساڭ، **37** ئۇنداقتا مانا، مەن خامانغا بىر پارچە قوي تېرىسى قويۇپ قويىمەن؛ ئەگەر پەقەت تېرىنىڭ ئۈستىگىلا شەبنەم چۈشۈپ، چۆرىسىدىكى يەرلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇق تۇرسا، مەن ئۆزۈڭ ئېيتقىنىڭدەك مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق ئىسرائىلنى قۇتقۇزماقچى بولغىنىڭنى بىلىمەن، ـ دېدى. **38** ئىش دەرۋەقە شۇنداق بولدى. ئەتىسى سەھەردە گىدېئون قويۇپ، يۇڭنى سىقىۋىدى، لىق بىر پىيالە شەبنەم سۇيى چىقتى. **39** ئاندىن گىدېئون خۇداغا يەنە: غەزىپىڭنى ماڭا قوزغىمىغايسەن، مەن پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا دەيمەن! سەندىن ئۆتۈنەي، مەن پەقەت يەنە بۇ قېتىم بۇ تېرە بىلەن سىناپ باقاي؛ ئىلتىجا قىلىمەنكى، ئەمدى بۇ قېتىم پەقەت تېرە قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسىگە شەبنەم چۈشكەي، ـ دېدى. **40** بۇ كېچىسىمۇ خۇدا شۇنداق قىلدى؛ دەرۋەقە پەقەت تېرىلا قۇرۇق بولۇپ، چۆرىسىدىكى يەرنىڭ ھەممىسىگە شەبنەم چۈشكەندى.

7 يەرۇببائال (يەنى گىدېئون) ۋە ئۆزىگە قوشۇلغان ھەممە خەلق ئەتىسى سەھەر قويۇپ، ھارود دېگەن بۇلاقنىڭ يېنىغا بېرىپ چېدىر تىكتى. مىدىيانىيلارنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇنىڭ شىمال تەرىپىدە، موره‌ھ ئېگىزلىكىنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. **2** ئەمدى پەرۋەردىگار گىدېئونغا: ـ ساڭا ئەگەشكەن خەلقىنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ، شۇڭا مەن مىدىيانىيلارنى تۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرالمايمەن. بولمىسا ئىسرائىل: «ئۆزىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ قولى قۇتقۇزدى» دەپ ماختىنىپ كېتىشى مۇمكىن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن سەن ئەمدى خەلققە: «كىملەر قورقۇپ تىترەك باسقان بولسا، ئۇلار گىلئاد تېغىدىن يېنىپ كەتسۇن» دەپ جاكارلىغىن ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ تارىسىدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشى قايتىپ كېتىپ، پەقەت ئون مىڭلا قېلىپ قالدى. **4** پەرۋەردىگار

گىدىئونغا يەنە: ـ خەلقنىڭ سانى يەنىلا ئىنتايىن كۆپ؛ ئەمدى سەن بۇلارنى سۈنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلگىن. ئۇ يەردە مەن ئۇلارنى سەن ئۈچۈن سىناقتىن ئوتكۈزەي؛ مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارسۇن دېسەم»، ئۇ سەن بىلەن بارسۇن؛ لېكىن مەن كىمنى كۆرسىتىپ: «ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن» دېسەم، ئۇ سەن بىلەن بارمىسۇن، ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن گىدىئون خەلقنى سۈنىڭ لېۋىگە ئېلىپ كەلدى. يەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ كىمكى ئىت سۈ ئىچكەندەك تىلى بىلەن يالاپ سۈ ئىچسە، ئۇلارنى ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن؛ ھەم كىمكى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۈ ئىچسە، ئۇلارنىمۇ ئايرىم بىر تەرەپتە تۇرغۇزغىن، ـ دېدى. **6** شۇنداق بولدىكى، ئوچۇمىنى ئاغزىغا تەگكۈزۈپ يالاپ سۈ ئىچكەنلەردىن ئۈچ يۈزى چىقتى. قالغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ تۇرۇپ سۈ ئىچتى. **7** ئاندىن يەرۋەردىگار گىدىئونغا: ـ مەن مۇشۇ سۈنى يالاپ ئىچكەن ئۈچ يۈز ئادەمنىڭ قولى بىلەن سىلەرنى قۇتقۇزۇپ، مىدىيانى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ لېكىن قالغان خەلق بولسا ھەممىسى ئۆز جايىغا يېنىپ كەتسۇن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن بۇ [ئۈچ يۈز ئادەم] ئوزۇق-تولۇك ۋە كانايلىرىنى قولىغا ئېلىشتى؛ گىدىئون ئىسرائىلنىڭ قالغان بارلىق ئادەملىرىنى ئۆز چېدىرىغا قايتۇرۇۋېتىپ، پەقەت شۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئېلىپ قالدى. ئەمدى مىدىيانىيلارنىڭ لەشكەرگاھى بولسا ئۇلارنىڭ تۆۋەن تەرىپىدىكى جىلغىدا ئىدى. **9** شۇ كېچىسى شۇنداق بولدىكى، يەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ سەن قوپۇپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن، چۈنكى مەن ئۇنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ **10** ئەگەر سەن چۈشۈشتىن قورقساڭ، ئۆز خىزمەتكارىڭ پۇراھنى بىلە ئېلىپ لەشكەرگاھقا چۈشكىن. **11** سەن ئۇلارنىڭ نېمە دېيىشۋاتقىنىنى ئاڭلايسەن، ئاندىن سەن لەشكەرگاھقا [ھۇجۇم قىلىپ] چۈشۈشكە جۈرئەت قىلالايسەن، دېدى. بۇنى ئاڭلاپ ئۇ خىزمەتكارى پۇراھنى ئېلىپ لەشكەرگاھنىڭ چېتىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ يېنىغا باردى. **12** مانا مىدىيان، ئامالەك ۋە بارلىق مەشرىقتىكىلەر چېكەتكىلەردەك كۆپ بولۇپ، جىلغىنىڭ بويىغا يېيىلغانىدى؛ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى كۆپلىكىدىن دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ھەددى-ھېسابسىز ئىدى. **13** گىدىئون بارغاندا، مانا، ئۇ يەردە بىرسى ھەمراھىغا كۆرگەن چۈشنى سۆزلەپ بېرىۋاتاتتى: ـ مانا، مەن بىر چۈش كۆردۇم، چۈشۈمدە مانا، بىر ئارپا توقچىسى مىدىيانىنىڭ لەشكەرگاھىغا دومۇلاپ چۈشۈپتۇدەك؛ ئۇ چېدىرغا كېلىپ سوقۇلۇپتىدەك، شۇنىڭ بىلەن چېدىر ئۆرۈلۈپ، دۇم كۆمتۈرۈلۈپ كېتىپتۇ ـ دەۋاتاتتى. **14** ئۇنىڭ ھەمراھى جاۋابەن تەبىر بېرىپ: ـ بۇنىڭ مەنىسى شۇكى، ئۇ توقاچ يوئاشنىڭ ئوغلى، ئىسرائىللىق ئادەم گىدىئوننىڭ قىلىچىدىن باشقا نەرسە ئەمەستۇر؛ خۇدا مىدىيان ۋە ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپتۇ، دېدى. **15** شۇنداق بولدىكى، گىدىئون بۇ چۈشنى ۋە ئۇنىڭ بېرىلگەن تەبىرىنى ئاڭلاپ، سەجدە قىلدى. ئاندىن ئۇ ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىغا يېنىپ كېلىپ: ـ قوپۇڭلار، يەرۋەردىگار مىدىيانىنىڭ لەشكەرگاھىنى قولۇڭلارغا تاپشۇردى، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۈچ گۇرۇپپىغا بۆلۈپ، ھەممىسىنىڭ قولىغا بىردىن كانايى بىلەن بىردىن قۇرۇق كومزەكنى بەردى؛ ھەربىر كومزەك ئىچىدە بىردىن مەشئەل قويۇلدى. **17** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ماڭا قاراپ، مېنىڭ قىلغىنىمدەك قىلىڭلار. مانا، مەن لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا بارغاندا، نېمە قىلسام، سىلەرمۇ شۇنى قىلىڭلار؛ **18** مەن ۋە مەن بىلەن ھەمراھ بولۇپ ماڭغان بارلىق ئادەملەر كانايى چالساق، سىلەرمۇ لەشكەرگاھنىڭ چۆرىسىدە تۇرۇپ كانايى چېلىڭلار ۋە: «يەرۋەردىگار ئۈچۈن ھەم گىدىئون ئۈچۈن!» دەپ توۋلاڭلار، ـ دېدى. **19** كېيىنكى يېرىم كېچىلىك كۆزەتنىڭ باشلىنىشىدا، كۆزەتچىلەر يېڭىدىن تالماشقاندا، گىدىئون ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان يۈز ئادەم لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ ئاندىن ئۇلار كانايى چېلىپ قوللىرىدىكى كومزەكلەرنى چاقتى. **20** شۇ ھامان ئۈچ گۇرۇپپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى كانايى چېلىپ، كومزەكلەرنى چېقىپ، سول قوللىرىدا مەشئەللەرنى تۇتۇپ، ئوڭ قوللىرىدا كانايلارنى ئېلىپ: ـ پەرۋەردىگارغا ۋە گىدىئونغا ئاتالغان قىلىچ! ـ دەپ توۋلاشقىنىچە، **21** ئۇلارنىڭ ھەربىرى لەشكەرگاھنىڭ ئەتراپىدا، ئۆز جايىدا ئۇرۇشۇشى، ياۋ قوشۇنى تەرەپ-تەرەپكە پېتىراپ، ۋارقىراپ-جارقىرغان پېتى قاچىلى تۇردى. **22** بۇ ئۈچ يۈز ئادەم كانايى چالغاندا، پەرۋەردىگار پۇتكۈل لەشكەرگاھتىكى ياۋ لەشكەرلىرىنى بىر-بىرىنى قىلىچلاشقا سېلىپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن ياۋ قوشۇنى زېرەراھقا باردىغان يولدىكى بەيت-شىتتاھ تەرەپكە قاچتى؛ ئۇلار تابباتنىڭ يېنىدىكى ئابەل-مەھولاھنىڭ چېگرىسىغىچە قاچتى. **23** ئاندىن نافتالى، ئاشىر ۋە پۇتكۈل ماناسسەھنىڭ قەبىلىلىرىدىن ئىسرائىللار چاقىرىپ كېلىندى ۋە ئۇلار مىدىيانىيلارنى قوغلىدى. **24** شۇنىڭ بىلەن گىدىئون ئەفرائىم پۇتكۈل تاغلىقىنى ئارىلاپ كېلىشكە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئەفرائىملارغا: ـ «سىلەر چۈشۈپ مىدىيانىيلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، بەيت-باراھقىچە، شۇنداقلا ئىئوردان دەريا سىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگەلەپ، ئۇلارنى توسۇۋېلىڭلار»، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمنىڭ ھەممە ئادەملىرى يىغىلىپ، بەيت-باراھقىچە ۋە ئىئوردان دەريا سىغىچە بارلىق ئېقىن كېچىكلىرىنى ئىگەلدى. **25** ئۇلار مىدىيانىنىڭ ئوروب ۋە زەئەب دېگەن ئىككى ئەمىرنى ئۇتۇۋالدى؛ ئوروبنى ئۇلار «ئوروب قورام تېشى» ئۈستىدە، زەئەبنى «زەئەب شاراب كۆلچىكى»دە ئۇلتۇرىدى، مىدىيانىيلارنى قوغلاپ بېرىپ، ئوروب ۋە زەئەبنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ تەرىپىگە گىدىئوننىڭ قېشىغا كەلدى.

8 (كېيىن، ئەفرائىملار ئۇنىڭغا: ـ سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىسەن، مىدىيانىيلار بىلەن سوقۇشقا چىققاندا، بىزنى چاقىرمىدىڭغۇ، دەپ ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق دېيىشىپ كەتتى. **2** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭەشتۈرگىلى بولسۇن؟ ئەفرائىمنىڭ ئۈزۈملەرنى پاسا گۈىغىنى، ئابىئېزەرلەرنىڭ ئۈزۈم ئۈزۈگىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ **3** خۇدا مىدىيانىنىڭ ئەمىرلىرى ئوروب بىلەن زەئەبنى قولۇڭلارغا تاپشۇرغان يەردە، مېنىڭ قولۇمدىن كەلگىنىنى قانداقۇ سىلەرنىڭ قىلغىنىڭلارغا تەڭەشتۈرگىلى بولسۇن؟ ـ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭغا بولغان ئاچچىقى يانىدى). **4** ئەمدى گىدىئون ئىئوردان دەريا سىنىڭ بويىغا يېتىپ كەلدى. ئۇ ۋە ئۇزۇنگە ھەمراھ بولغان ئۈچ يۈز ئادەم ھېرىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا مىدىيانىيلارنى قوغلاپ دەريادىن ئوتتى. **5** گىدىئون سۇككوت شەھىرىدىكىلەرگە: ـ ماڭا ھەمراھ بولۇپ كەلگەن كىشىلەرگە نان بەرسەڭلار، چۈنكى ئۇلار ھېرىپ-چارچاپ كەتتى. بىز مىدىيانىنىڭ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇنىنى قوغلاپ كېتىپ بارىمىز، ـ دېدى. **6** لېكىن سۇككوتنىڭ چوڭلىرى جاۋاب بېرىپ: ـ زەباھ ۋە زالمۇنا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟! بىز سېنىڭ مۇشۇ لەشكەرلىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟! ـ دېدى. **7** گىدىئون: ـ خەپ! شۇنداق بولغىنى ئۈچۈن يەرۋەردىگار زەباھ ۋە زالمۇنانى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرغاندا، ئەتلىرىڭلارنى چۆلدىكى يانتاق ۋە شوخا بىلەن خاماندا تېپىمەن، ـ دېدى. **8** گىدىئون ئۇ يەردىن پەنۇئەلگە بېرىپ، ئۇ يەردىكى ئادەملەرگىمۇ شۇنداق دېۋىدى، پەنۇئەلدىكى كىشىلەرمۇ ئۇنىڭغا سۇككوتتىكىلەردەك جاۋاب بەردى. **9** ئۇ پەنۇئەلدىكىلەرگە: ـ مەن غەلىبە بىلەن يېنىپ كەلگىنىمدە، بۇ مۇنارىڭلارنى ئۆرۈۋۈتىمەن، ـ دېدى. **10** ئۇ چاغدا زەباھ ۋە زالمۇنا كاركور دېگەن جايدا ئىدى؛ ئۇلار بىلەن ماڭغان قوشۇندا ئون بەش مىڭچە لەشكەر بار ئىدى. بۇلار بولسا مەشرىقلىقلەرنىڭ پۇتكۈل قوشۇنىدىن قېلىپ قالغانلىرى ئىدى، چۈنكى ئۇلاردىن قىلىچ تۇتقانلىردىن بىر يۈز يىگىرمە مىڭى ئۆلتۈرۈلگەنىدى. **11** گىدىئون بولسا

نوباھ ۋە یوگبىخاھىنگ شەرقىدىكى كۆچمەنلەر یولى بىلەن چىقىپ مىدیاننىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلىپ، تۇلارنى تارمار قىلدى؛ چۈنكى لەشكەرگاھتىكىلەر تولغۇ ئەندىشىسز تۇرغانىدى. **12** زەباھ ۋە زالمۇننا قېچىپ كەتتى؛ گىدىئون كەينىدىن قوغلاپ بېرىپ، مىدیاننىڭ بۇ ئىككى پادىشاھى زەباھ ۋە زالمۇننانى تۇتۇۋالدى؛ ئۇ پۈتكۈل لەشكەرگاھتىكىلەرنى تالاقزادە قىلىپ تىرىپەردە قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن یوئاشنىڭ ئوغلى گىدىئون ھەرەس داۋىندىن تۇتۇپ، جەڭدىن قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ سۇككوتلۇق بىر ياش یىگىتنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن سۇرۇشتە قىلىۋىدى، یىگىت ئۇنىڭغا سۇككوتنىڭ چوكىلىرى ۋە ئاقساقاللىرىنىڭ ئىسىملىرىنى یېزىپ بەردى؛ تۇلار جەمئىي بولۇپ یەتمىش یەتتە ئادەم ئىدى. **15** ئاندىن گىدىئون سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنىڭ قېشىغا یېتىپ بارغاندا: ــ سىلەر مېنى زاكىلىق قىلىپ: «زەباھ ۋە زالمۇننا ھازىر سېنىڭ قولۇڭغا چۈشتىمۇ؟ بىز سېنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان مۇشۇ ھارغىن ئادەملىرىڭگە نان بېرەمدۇق؟» دېگەندىكىلار! مانا، ئۇ زەباھ ۋە زالمۇننا دېگەنلەر! ــ دېدى. **16** شۇنى دەپ ئۇ شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىنى تۇتۇپ كېلىپ، چۆلدىكى یاتاق بىلەن شوخىلارنى ئېلىپ كېلىپ، تۇلار بىلەن سۇككوتنىڭ ئادەملىرىنى تۇرۇپ ئەدىپىنى بەردى. **17** ئاندىن ئۇ پەنۇئەلنىڭ مۇنارىنى تۇرۇپ، شەھەردىكى ئادەملەرنى ئولتۇردى. **18** گىدىئون زەباھ ۋە زالمۇننانى سوراق قىلىپ: ــ سىلەر ئىككىگىلار تابوردا ئولتۇرغەن ئادەملەر قانداق ئادەملەر ئىدى؟ ــ دەپ سوریۇدى، تۇلار جاۋاب بېرىپ: ــ تۇلار ساڭا ئىتتىيىق ئوخشايتتى؛ تۇلارنىڭ ھەربىرى شاھزادىدەك ئىدى، ــ دېدى. **19** ئۇ بۇنى ئاڭلاپ: ــ تۇلار مېنىڭ بىر تۇغقانلىرىمدۇر، بىز بىر ئانىنىڭ ئوغۇللىرىمىز. پەرۋەردىگارنىڭ ھایاتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سىلەر ئەینى ۋاقىتتا تۇلارنى تىرىك قويغان بولساڭلار، مەن سىلەرنى ھەرگىز ئولتۇرمەيتتىم، ــ دېدى؛ **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوڭ ئوغلى یەتەرگە: ــ سەن قوپۇپ بۇلارنى ئولتۇرگىن، ــ دېدى. لېكىن ئوغۇل كىچىك بولغاچقا قورقۇپ، قىلىچىنى سۇغۇرمىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن زەباھ ۋە زالمۇننا: ــ سەن ئۆزۈڭ قوپۇپ بىزنى ئولتۇرگىن؛ چۈنكى ئادەم قاندا بولسا كۆچىمۇ شۇنداق بولىدۇ، ــ دېدى. شۇنداق دېۋىدى، گىدىئون قوپۇپ زەباھ ۋە زالمۇننانى ئولتۇردى. ئۇ تۆگىلىرىنىڭ بوينىدىكى ھىلال ئاي شەكلىدىكى بېزەكلەرنى ئېلىۋالدى. **22** ئاندىن ئىسرائىللار گىدىئونغا: ــ سەن بىزنى مىدیاننىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانىكەنسەن، ئۆزۈڭ بىزگە پادىشاھ بولغىن؛ ئوغلۇڭ ۋە ئوغلۇڭنىڭ ئوغلىمۇ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ھۆكۈم سۈرسۇن، ــ دېدى. **23** ئەمما گىدىئون تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ــ مەن ئۈستۈڭلارغا سەلتەنەت قىلمايمەن، ئوغلۇمۇ ئۈستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلمايدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈستۈڭلەرگە سەلتەنەت قىلىدۇ، دېدى. **24** ئاندىن گىدىئون تۇلارغا یەنە: ــ سىلەرگە پەقەت بىرلا ئىلتىماسىم بار: ــ ھەر بىرىڭلار ئۆز ئولجاڭلاردىن ھالقا-زېرىلەرنى ماڭا بېرىڭلار، دېدى (مىدیانلار ئىسمائىللاردىن بولغاچقا، ھەربىرى ئالتۇن زىرە-ھالقىلارنى تاقايتتى). **25** تۇلار جاۋابەن: ــ بېرىشكە رازىمىز، دەپ یەرگە بىر یېپىنچىنى سىلىپ، ھەربىرى ئۆنۈك ئۈستىگە ئولجىسىدىن زىرە-ھالقىلارنى ئېلىپ تاشلىدى. **26** ئۇ سوراپ یىغقان ئالتۇن زىرىلەرنىڭ ئېغىرلىقى بىر مىڭ یەتتە یۈز شەكەل ئالتۇن ئىدى، بۇنىڭدىن باشقا مىدیان پادىشاھلىرى ئۆزىگە تاسقان ھىلال ئاي شەكلىدىكى بۇیۇملار، زۇنىار، ئۆچىسىغا كىيگەن سۈسۈن ئېگىنلەر ۋە تۆگىلىرىنىڭ بوينىغا تاسقان ئالتۇن زەنجىرلەرمۇ بار ئىدى. **27** گىدىئون بۇ نەرسىلەردىن بىر ئەفود یاسىتىپ، ئۆز شەھىرى ئوفراھتا قويۇپ قويدى. نەتىجىدە، پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى ئىزدەپ بۇزۇۋېچىلىق قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ نەرسە گىدىئون ۋە ئۇنىڭ پۈتۈن ئائىلىسىگە بىر تور-تۇزاق بولدى. **28** مىدیانىیلار شۇ تەرىقىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا بویسۇندۇرۇلۇپ، ئىككىنچى باش كۆتۈرەلمىدى؛ زېمىن گىدىئوننىڭ كۈنلىرىدە قىرىق یىلغىچە تىنچ-تارامىلىق تايتى. **29** یوئاشنىڭ ئوغلى یەرۇبباۋال قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئۆيىدە ئولتۇردى. **30** گىدىئوننىڭ ئايالىرى كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ پۇشتىدىن یەتمىش ئوغۇل تۇرەلدى. **31** شەكەمدە ئۇنىڭ بىر كېنىزىكىمۇ بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغۇپ بەردى، گىدىئون ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئابىمەلەك» دەپ قويدى. **32** یوئاشنىڭ ئوغلى گىدىئون ئۆزۈن ئۆمۈر كۆرۈپ، قېرىپ ئالەمدىن ئۆتتى. ئۇ ئابىئېزىرلەرگە تەۋە بولغان ئوفراھدا، ئۆز ئاتىسى یوئاشنىڭ قەبرىسىگە دەپنە قىلىندى. **33** گىدىئون ئۆلگەندىن كېيىن ئىسرائىللار كەينىگە یېنىپ، باۋال بۇتلىرىغا ئەگىشىپ بۇزۇۋېچىلىق قىلدى ۋە «باۋال-بېرىت»نى ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھى قىلىپ بېكىتتى. **34** شۇنداق قىلىپ ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى ئەتراپىدىكى بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇدى **35** ۋە شۇنىڭدەك گىدىئوننىڭ ئىسرائىلغا قىلغان ھەممە یاخشىلىقلىرىنى ھېچ ئەسلىمەي، یەرۇبباۋال (یەنى گىدىئون)نىڭ جەمەتىگە ھېچبىر مېھرىبانلىق كۆرسەتمىدى.

9

ئەمدى یەرۇبباۋالنىڭ ئوغلى ئابىمەلەك شەكەمدىكى ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، تۇلار ۋە ئانىسىنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىكىلەرگە: ــ **2** سىلەر شەكەمدىكى بارلىق ئادەملەرنىڭ قۇلىقىغا سۈز قىلىپ تۇلارغا: «سىلەر ئۈچۈن یەتمىش كىشى، یەنى یەرۇبباۋالنىڭ ئوغۇللىرى ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم سۈرگىنى یاخشىمۇ یاكى بىرلا ئادەمنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم سۈرگىنى یاخشىمۇ؟ ئېسىڭلاردا بولسۇنكى، مەن سىلەرنىڭ قان-قېرىندىشىڭلارمەن» ــ دېگەن گېپىمنى یەتكۈزۈڭلار، ــ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى ئۇ توغرۇلۇق بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى شەكەمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا ئېيتتى. تۇلارنىڭ كۆڭلى ئابىمەلەككە مايىل بولۇپ: ــ ئۇ بىزنىڭ قېرىندىشىمىز ئىكەنغۇ، دېيىشىپ، **4** باۋال-بېرىتنىڭ بۇتخانىسىدىن یەتمىش شەكەل كۈمۈشنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا بەردى. بۇ پۇل بىلەن ئابىمەلەك بىرمۇنچە بىكار تەلەپ لۇچىكىلەرنى یاللاپ، تۇلارغا باش بولدى. **5** ئاندىن ئۇ ئوفراھقا، ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئۆزىنىڭ ئاكا-ئۇكىلىرى، یەنى یەرۇبباۋالنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي یەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈۋەتتى. لېكىن یەرۇبباۋالنىڭ كىچىك ئوغلى یوتام یوشۇرۇنۇۋالغاچقا، قۇتۇلۇپ قالدى. **6** ئاندىن پۈتكۈل شەكەمدىكىلەر ۋە بەیت-مىللودىكىلەرنىڭ ھەممىسى یىغىلىشىپ بېرىپ ئابىمەلەكنى شەكەمدىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىدە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. **7** بۇ خەۋەر یوتامغا یەتكۈزۈلدى؛ ئۇ بېرىپ گەرىزىم تېغىنىڭ چوققىسىغا چىقىپ، ئۈە یەردە تۇرۇپ یۇقىرى ئاۋازدا كۆپچىلىككە توۋلاپ: ــ ئەي شەكەم چوكىلىرى، مېنىڭ سۈزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئاندىن خۇدامۇ سىلەرگە قۇلاق سالىدۇ. **8** كۈنلەردىن بىر كۈنى دەرەخلەر ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر دەرەخنى مەسىھلەپ پادىشاھ تىكلەشكە ئىزدەپ چىقىپ، زەیتۇن دەرىخىگە: ــ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇپ بەرگىن، دەپتىكەن. **9** زەیتۇن دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ــ خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا بولغان ھۆرمەتنى ئېپادىلەيدىغان مېيىمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كۆلاشقا كېتەمدىم؟ ــ دەپتۇ. **10** بۇنى ئاڭلاپ دەرەخلەر ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ــ سەن كېلىپ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپ ئىلتىجا قىلىپتۇ؛ **11** ئەنجۈر دەرىخى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ــ مەن ئۆز شىرنەم بىلەن یاخشى مېۋەمنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كۆلاشقا كېتەمدىم؟ ــ دەپتۇ. **12** شۇنىڭ بىلەن دەرەخلەر ئۆزۈم تاللىقىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ــ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ؛ **13** ئۆزۈم تېلى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ــ مەن خۇدا بىلەن ئادەملەرنى خۇش قىلىدىغان يېڭى شارابنى تاشلاپ، باشقا دەرەخلەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ پۇلا كۆلاشقا كېتەمدىم؟ ــ دەپتۇ. **14** ئاندىن دەرەخلەرنىڭ ھەممىسى ئازغاننىڭ

قېشغا بېرىپ: ـ سەن كېلىپ بىزنىڭ ئۆستىمىزگە پادىشاھ بولغىن، دەپتۇ؛ 15 ئازغان ئۆلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنى سەممەي نىيىتىڭلار بىلەن ئۆستۈڭلارغا پادىشاھ قىلىشنى خالىساڭلار، كېلىپ مېنىڭ سايەمنىڭ ئاستىدا پاناھلىنىڭلار؛ بولمىسا، ئازغاندىن بىر ئوت چىقىدۇ ۋە لىۋاننىڭ كېدىر دەرەخلىرىنى يەپ كېتىدۇ! ـ دەپتۇ. 16 ئەگەر سىلەرنىڭ ئابىمەلەكنى پادىشاھ قىلغىنىڭلار راست سەممەي ۋە دۇرۇس نىيەت بىلەن بولغان بولسا، يەرۇبباۋال ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە ياخشىلىق قىلغان، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بويىچە ئۇنىڭغا قايتۇرغان بولساڭلار ـ 17 (چۈنكى ئاتام سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىپ، ئۆز جېنىنى خەتەرگە تەۋەككۈل قىلىپ سىلەرنى مىدىيانىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدى! 18 لېكىن سىلەر بۈگۈن ئاتامنىڭ جەمەتىگە قارشى قوزغىلىپ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى، جەمئىي يەتمىش ئادەمنى بىر تاشنىڭ ئۈستىدە ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ دېدىكىنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى ئۇغقىنىڭلار بولغىنى ئۈچۈن شەكەم خەلقىنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەپسىلەر!) 19 ـ ئەمدى ئەگەر سىلەر يەرۇبباۋال ۋە جەمەتىگە سەممەي ۋە دۇرۇس مۇئامىلە قىلغان بولساڭلار، سىلەر ئابىمەلەكتىن خۇشاللىق تاپقايسىلەر، ئۆمۈ سىلەردىن خۇشاللىق تاپقاي! 20 لېكىن بولمىسا، ئابىمەلەكتىن ئوت چىقىپ، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىنى يەپ كەتسۇن؛ شۇنداقلا، شەكەمدىكىلەر ۋە بەيت-مىللونىڭ خەلقىدىن ئوت چىقىپ، ئابىمەلەكنى يەپ كەتسۇن! ـ دەپتۇ. 21 يوتام قېرىندىشى ئابىمەلەكتىن قورقۇپ، قېچىپ بەئەر دېگەن جايغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى. 22 ئابىمەلەك ئىسرائىلغا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 23 خۇدا ئابىمەلەك بىلەن شەكەمنىڭ ئادەملىرى ئوتتۇرىسىغا بىر يامان روھ ئەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن شەكەمدىكىلەر ئابىمەلەككە ئاسىيلىق قىلىشقا قوزغالدى. 24 بۇنىڭ مەقسىتى، يەرۇبباۋالنىڭ يەتمىش ئوغلىغا قىلىنغان زوراۋانلىق ۋە قان قەرزىنى ئۆلارنى ئۆلتۈرگەن قېرىندىشى ئابىمەلەكنىڭ بوينىغا چۈشۈرۈش، شۇنداقلا ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە ئۇنى قولالاپ-قۇۋۋەتلىگەن شەكەمدىكى كىشىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 شەكەمدىكى كىشىلەر ئابىمەلەكنى ئۇتماقچى بولۇپ، تاغلارنىڭ چوققىلىرىغا پايلاقچىلارنى بۇكتۇرمە قىلىپ ئۆزغۇزدى؛ ئۇلار ئۇ يەردىن ئۆتكەن يولۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. بۇ ئىش ئابىمەلەككە يەتكۈزۈلدى. 26 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال ئۆز ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن شەكەمگە كۆچۈپ كېلىۋىدى، شەكەمدىكى كىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنچ باغلاپ ئۇنى ئۆز يار-يۇلىكى قىلدى. 27 شۇنداق قىلىپ ئۇلار شەھەردىن ئېتىزلىققا چىقىپ، ئۈزۈمزارلارنىڭ ئۈزۈملىرىنى ئۈزۈپ سىقىپ، شاراب ياساپ، شادلىق قىلىپ ئۆز بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىرىپ، يەپ-ئىچىشىپ ئابىمەلەكنىڭ ئۈستىدىن لەنەت ئوقۇغىلى تۇردى. 28 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال: ـ ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى؟ شەكەم دېگەن نېمە ئىدى، بىز نېمە دەپ ئۇنىڭغا خىزمەت قىلغۇدەكمىز؟! ئۇ يەرۇبباۋالنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ زەبۇل ئۇنىڭ نازارەتچىسى ئەمەسمۇ؟ سىلەر شەكەمنىڭ ئاتىسى ھامورنىڭ ئادەملىرىنىڭ خىزمىتىدە بولىسىلار بولىدۇ! بىز نېمىشقا ئابىمەلەكنىڭ خىزمىتىدە بولىدىكەنمىز؟ 29 كاشكى بۇ خەلق مېنىڭ قول ئاستىمدا بولسا ئىدى! ئۇ چاغدا مەن ئابىمەلەكنى ھەيدىۋېتەتتىم! مەن ئابىمەلەككە: ـ ئۆز قوشۇنىڭنى كۆپەيتىپ، جەڭگە چىققىن! ـ دېگەن بولاتتىم. 30 ئەمدى شەھەر باشلىقى زەبۇل ئەبەدنىڭ ئوغلى گائالنىڭ بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىدا، ئاچچىقى كېلىپ، 31 ئەلچىلىرنى ئابىمەلەكنىڭ قېشىغا يوشۇرۇنچە ئەۋەتىپ: «مانا، گائالنىڭ ئوغلى قېرىندىشلىرى بىلەن شەكەمگە كېلىۋاتىدۇ؛ مانا، شەھەرنى سىلگە قارشى چىقىشقا قۇترىتىۋاتىدۇ. 32 شۇڭا سىلى ئادەملىرىنى ئېلىپ بۈگۈن كېچە [شەھەر] ئەتراپىدىكى ئېتىزلىققا بېرىپ ماراپ ئولتۇرغىلا؛ 33 ئەتە كۈن چىققان ھامان قوزغىلىپ شەھەرگە ھۇجۇم قىلغىلا؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرى سىلگە قارشى چىققاندا، سىلى ئەھۋالغا قاراپ ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرغىلا، ـ دېدى. 34 بۇنى ئاڭلاپ، ئابىمەلەك ھەممە ئادەملىرىنى ئېلىپ، كېچىسى چىقىپ، تۆت توپقا بۆلۈنۈپ، يوشۇرۇنۇپ شەكەمگە ھۇجۇم قىلىشقا ماراپ ئولتۇردى. 35 ئەبەدنىڭ ئوغلى گائال سىرتقا چىقىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدا تۇرە تۇرغانىدا، ئابىمەلەك تۆز ئادەملىرى بىلەن يوشۇرۇنغان جايدىن چىقتى. 36 گائال خەلقنى كۆرۈپ زەبۇلغا: ـ مانا تاغ چوققىلىردىن ئادەملەر چۈشۈۋاتىدۇ، دېدى. لېكىن زەبۇل ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تاغلارنىڭ كۆلەڭگىسى ساكا ئادەملەردەك كۆرۈندۈ، ـ دېدى. 37 گائال يەنە سۆز قىلىپ: مانا، بىر توپ ئادەملەر دۆڭلەردىن چۈشۈپ كېلىۋاتىدۇ، يەنە بىر توپ ئادەملەر «پالچىلارنىڭ دۇب دەرىخى»نىڭ يولى بىلەن كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 38 ئاندىن زەبۇل ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ: «ئابىمەلەك دېگەن كىم ئىدى، بىز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتۇقمۇ؟» دەپ چوڭ گەپ قىلغان ئاغزىڭ ھازىر قېنى؟ مانا بۇلار سەن كۆزگە ئىلىمغان خەلق ئەمەسمۇ؟ ئەمدى چىقىپ ئۇلار بىلەن سوقۇشۇپ باققىن! ـ دېدى. 39 شۇنىڭ بىلەن گائال شەكەمدىكىلەر بىلەن چىقىپ ئابىمەلەك بىلەن سوقۇشۇشقا باشلىدى. 40 لېكىن ئابىمەلەك ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ قوغلىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى، شۇنداقلا نۇرغۇن يارىلانغان ئادەملەر شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە يېتىشىپ كەتكەندى. 41 ئاندىن ئابىمەلەك ئارۇماھدا تۇرۇپ قالدى. زەبۇل بولسا گائال ۋە ئۇنىڭ قېرىندىشلىرىنى قوغلاپ، ئۇلارنىڭ شەكەمدە تۇرۇشىغا يول قويمىدى. 42 ئەتىسى [گائالدىكىلەر] دالاغا چىقتى؛ بۇ خەۋەر ئابىمەلەككە يەتكەنده 43 ئۇ خەلقىنى ئېلىپ، ئۇلارنى ئۈچ توپقا بۆلۈپ، دالادا يوشۇرۇنۇپ ماراپ تۇردى؛ ئۇ قاراپ تۇرۇۋىدى، شەكەم خەلقى شەھەردىن چىقتى. ئۇ قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى. 44 ئابىمەلەك ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بىرنېچە توپ ئاتلىنىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا بېسىپ بېرىپ، ئۇ يەردە تۇردى؛ قالغان ئىككى توپ ئېتىلىپ بېرىپ دالادا تۇرغان ئادەملەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى قىرىۋەتتى. 45 شۇ تەرىقىدە ئابىمەلەك بۇ شەھەردىن كېسىپ ئېلىپ، ئۇنى ئېلىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان خەلقىنى ئولتۇرۇپ، شەھەرنى خانىۋەيران قىلىپ ئۈستىگە تۇزلارنى چېچىۋەتتى. 46 شەكەم مۇنارىدىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بۇنى ئاڭلاپ، بېرىت دېگەن بۇتىنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى قورغانغا كىرىۋالدى. 47 شەكەم مۇنارىدىكى ئادەملەر بىر يەرگە يىغىلىپتۇ، دېگەن خەۋەر ئابىمەلەككە يەتتى. 48 شۇنىڭ بىلەن ئابىمەلەك ئادەملىرىنى ئېلىپ زالمون تېغىغا چىقتى؛ ئۇ قولىغا پالتىنى ئېلىپ دەرەخنىڭ بىر شېخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇ ئوشنىسىگە قويۇپ، ئاندىن ئۆزى بىلەن بولغان خەلققە: ـ مېنىڭ نېمە قىلغانىمنى كۆردۈڭلار، ئەمدى سىلەرمۇ تېزدىن شۇنداق قىلىڭلار، ـ دېدى. 49 بۇنى ئاڭلاپ خەلقىنىڭ ھەربىرى ئابىمەلەكتەك بىردىن شاخىنى كېسىپ ئېلىپ، ئۇنىڭغا ئۇگىشىپ بېرىپ، شاخلارنى قورغاننىڭ يېنىغا دۇۋىلەپ، ئوت قويۇپ قورغان ۋە ئۇنىڭدا بولغانلارنى كۆيدۈرۈۋەتتى. بۇنىڭ بىلەن شەكەمنىڭ مۇنارىدىكى ھەممە ئادەملەر، جەمئىي مىڭچە ئەر-ئايال ئۆلدى. 50 ئاندىن ئابىمەلەك تەبەزگە بېرىپ، ئۇ يەردە بارگاھ قۇرۇپ تەبەزكە قورشاپ، ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى. 51 لېكىن شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا مۇستەھكەم بىر مۇنار بار ئىدى؛ بارلىق ئەر-ئايال، جۈملىدىن شەھەرنىڭ ھەممە چوكانلىرى ئۇ يەرگە قېچىپ بېرىپ، دەرۋازىنى ئىچىدىن تاقاپ، مۇنارنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالدى. 52 ئابىمەلەك مۇنارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭغا ئوت قويۇشقا مۇنارنىڭ دەرۋازىسىغا يېقىنلاشقاندا، 53 بىر ئايال يارغۇنچاقتىكى ئۈستۈنكى تېشىنى ئابىمەلەكنىڭ بېشىغا ئېتىپ ئۇنىڭ باش سۆڭىكىنى سۇندۇرۇۋەتتى. 54 ئاندىن ئابىمەلەك دەرھال ئۆز يارىغىنى ئۆتۈرگۈچى يىگىتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى ئولتۇرۇۋەتكىن؛ بولمىسا، خەلق مېنىڭ ئوغرامدا: «بىر ئايال كىشى ئۇنى ئولتۇرۇۋېتىپتۇ» دېيىشىدۇ، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ يىگىت ئۇنى

سانجىپ تۆلتۇرۇۋەتتى. **55** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئابىمەلەكنىڭ تۆلگىنىنى كۆرۈپ، تۆلارنىڭ ھەممىسى تۆز جايلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. **56** شۇنداق قىلىپ خۇدا ئابىمەلەكنىڭ تۆزىنىڭ يەتمىش ئاكا-تۇغىنىنى تۆلتۈرۈپ، ئاتىسىغا قىلغان رەزىللىكىنى ئۇنىڭ تۆز بېشىغا ياندۇردى؛ **57** شۇنىڭدەك خۇدا شەكەمنىڭ ئادەملىرى قىلغان بارلىق يامانلىقلىرىنىمۇ تۆلارنىڭ بېشىغا ياندۇرۇپ چۈشۈردى. يۇنىڭ بىلەن يەرۇببائالنىڭ ئوغلى يوتام ئېيتقان لەنەت تۆلارنىڭ ئۈستىگە كەلدى.

10

ئابىمەلەكتىن كېيىن ئىسساكار قەبىلىسىدىن بولغان دودونىڭ نەۋرىسى، پۇئاھنىڭ ئوغلى تولا دېگەن كىشى ئىسرائىلنى قۇتقۇزۇشقا تۇردى؛ ئۇ ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدىكى شامىر دېگەن جايدا تۇراتتى؛ **2** ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئۈچ يىل ھاكىم بولۇپ ئالەمدىن ئوتتى ۋە شامىردا دەپنە قىلىندى. **3** ئۇنىڭدىن كېيىن گىلېئادلىق يائىر تۇردى؛ ئۇ ئىسرائىلغا يىگىرمە ئىككى يىل ھاكىم بولدى. **4** ئۇنىڭ ئوتىزۇز ئوغلى بولۇپ، ئۇلار ئوتىزۇز تەخەيگە منىپ يۈرەتتى. ئۇلار ئوتىزۇز شەھەرگە ئىگىدارچىلىق قىلاتتى؛ بۇ شەھەرلەر گىلېئاد يۇرتىدا بولۇپ، تا بۈگۈنگىچە «يائىرنىڭ كەنتلىرى» دەپ ئاتالماقتا. **5** يائىر ۋاپات بولۇپ، كامۇندا دەپنە قىلىندى. **6** لېكىن ئىسرائىللار يەنە پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، بائال بىلەن ئاشىرات بۇتلىرىغا باش ئۇرۇپ، شۇنداقلا سۈرىيەنىڭ ئىلاھلىرى، زىدوندىكىلەرنىڭ ئىلاھلىرى، موئابنىڭ ئىلاھلىرى، ئامۇنىيلارنىڭ ئىلاھلىرى ۋە فىلىستىيلەرنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئىبادەتتە بولمىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغىلىپ، ئۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئامۇنىيلارنىڭ قولىغا تاشلاپ بەردى. **8** بۇلار بولسا شۇ يىلى ئىسرائىللارنى قاتتىق بېسىپ ئەزدى؛ ئاندىن ئۇلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ مەشرىق تەرىپىدە ئاموريلارنىڭ زېمىنىدىكى گىلېئادتا ئولتۇرۇشلۇق بارلىق ئىسرائىل خەلقىگە ئون سەككىز يىلغىچە زۇلۇم قىلدى. **9** ئامۇنىيلار يەنە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ، يەھۇدا، بىنيامىن ۋە ئەفرائىم جەمەتىگە قارشى ھۇجۇم قىلدى: شۇنىڭ بىلەن يۇتكۈل ئىسرائىل قاتتىق ئازابلاندى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: ـ بىز ساڭا گۇناھ قىلدۇق، تۆز خۇدايىمىزنى تاشلاپ، بائال بۇتلىرىنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ كەتتۇق، دېدى. **11** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارغا: ـ مەن سىلەرنى مىسىرلىقلاردىن، ئاموريلاردىن، ئامۇنىيلاردىن ۋە فىلىستىيلەردىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ **12** زىدونىيلار، ئامالەكلەر ۋە مائونلار كېلىپ سىلەرگە زۇلۇم قىلغىنىدا، ماڭا پەريات قىلغىنىڭلاردا سىلەرنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان ئەمەسمىدىم؟ **13** شۇنداقتىمۇ، سىلەر يەنە مېنى تاشلاپ، يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردىڭلار. مەن سىلەرنى ئەمدى قۇتقۇزمايمەن! **14** ئەمدى بېرىپ تۆزۈڭلار تاللىغان ئىلاھلارغا پەريات قىلىڭلار، قىينىچىلىققا قالغان چېغىڭلاردا شۇلار سىلەرنى قۇتقۇزسۇن، ـ دېدى. **15** ئەمما ئىسرائىللار پەرۋەردىگارغا يالۋۇرۇپ: ـ بىز گۇناھ قىلدۇق! ئەمدى نەزىرىڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە بىزگە شۇنداق قىلغىن، بىزنى پەقەت مۇشۇ بىر قېتىملا قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل يات ئىلاھلارنى تۆز ئارىسىدىن چىقىرىپ تاشلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىگە كىرىشتى؛ [پەرۋەردىگار] ئىسرائىلنىڭ تارتىۋاتقان ئازاب-ئوقۇبەتلىرىنى كۆرۈپ، كۆڭلى يېرىم بولدى. **17** شۇ ۋاقىتتا ئامۇنىيلار توپلىنىپ گىلېئادتا چېدىرگاھ تىكتى؛ ئىسرائىللارمۇ يىغىلىپ كېلىپ مىزپاھغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكتى. **18** گىلېئادتىكى خەلقنىڭ چوڭلىرى تۆزئارا: ـ كىم ئامۇنىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا باشلاپچى بولسا، ئۇ بارلىق گىلېئادتىكىلەرگە باش بولىدۇ، دېدى.

11

شۇ چاغدا گىلېئادلىق يەفتاھ دېگەن كىشى باتۇر پالۋان ئىدى. ئۇ بىر پاھىشە ئايالنىڭ ئوغلى بولۇپ، گىلېئادتىن تۇرەلگەنىدى. **2** لېكىن گىلېئادنىڭ تۆز ئايالى ئۇنىڭغا بىرنەچچە ئوغۇل بالا تۇغۇپ بەرگەنىدى؛ بۇ ئايالدىن تۇغىلغان ئوغۇللىرى چوڭ بولغاندا يەفتاھنى ئويدىن قوغلاپ: ـ سەن باشقا خوتۇندىن بولغان ئوغۇل بولغاچقا، ئاتىمىزنىڭ ئويىدىن مىراسقا ئىگە بولمايسەن، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ قېرىنداشلىرىدىن قېچىپ، توب دېگەن زېمىندا تۇرۇپ قالدى. شۇ يەردە بىرمۇنچە بىكار تەلەپلەر يەفتاھنىڭ ئەتراپىغا بىر-بىرلەپ يىغىلدى. **4** تۇلار ئۇنىڭ بىلەن كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى. **5** ئامۇنىيلار ئىسرائىلغا ھۇجۇم قىلغاندا گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھنى توب زېمىنىدىن ئېلىپ كەلمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ يېنىغا باردى. **6** ئۇلار بېرىپ يەفتاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ بىزنىڭ ئامۇنىيلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشىمىز ئۈچۈن سەن كېلىپ بىزگە سەردار بولۇپ بەرگىن، ـ دېدى. **7** يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىغا جاۋابەن: ـ سىلەر مېنى ئۆچ كۆرۈپ ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ھەيدىۋەتكەندىكىلارغۇ، ئەمدى بېشىڭلارغا بالا يېتىپەت چۈشكەندە قانداقسىگە مېنىڭ قېشىمغا كېلىپ قالدىڭلار، ـ دېدى. **8** گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا: ـ دۇرۇس، لېكىن سېنى بىز بىلەن بىللە بېرىپ ئامۇنىيلارغا قارشى جەڭ قىلىپ، گىلېئادتا ھەممە ئولتۇرۇۋاتقانلارغا باش بولسۇن دەپ، قېشىڭغا كەلدۇق، ـ دېدى. **9** يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرىدىن: ـ ئەگەر سىلەر مېنى ئامۇنىيلار بىلەن سوقۇشۇشقا ياندۇرۇپ بارغىنىڭلاردا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرسا، مەن سىلەرگە باش بولامدىمەن؟ ـ دەپ سوردى. **10** گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى يەفتاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئېيتقىنىڭدەك قىلمىساق، پەرۋەردىگار تۆزى ئارىمىزدا گۇۋاھ بولۇپ ھۆكۈم چىقارسۇن! ـ دېدى. **11** بۇنى ئاڭلاپ يەفتاھ گىلېئادنىڭ ئاقساقاللىرى بىلەن باردى؛ خەلق ئۇنى تۆزلىرىگە ھەم باش ھەم سەردار قىلىپ تىكلىدى. يەفتاھ مىزپاھغا بارغاندا ھەممە سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بايان قىلدى. **12** ئاندىن يەفتاھ ئامۇنىيلارنىڭ پادىشاھىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ، ئۇنىڭدىن: ـ مېنىڭ زېمىنىمغا بېسىپ كىرىپ، مەن بىلەن سوقۇشۇشقا مەندە نېمە ھەققىڭ بار ئىدى؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئامۇنىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچىلىرىگە جاۋاب بېرىپ: ـ چۈنكى ئىسرائىللار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە ئۇلار ئارنون دەرياسىدىن تارتىپ [شىمالدىكى] يابوك ئېقىنىغىچە ۋە [غەربتە] ئىئوردان دەرياسىغىچە مېنىڭ زېمىنىمنى بۇلاپ ئىگىلۋالغاندى. ئەمدى سەن بۇ يەرلەرنى تىنچلىق بىلەن ماڭا ياندۇرۇپ بەر! ـ دېدى. **14** يەفتاھ ئەلچىلەرنى ئامۇنىيلارنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا يەنە ئەۋەتىپ **15** ئۇنىڭغا: ـ يەفتاھ سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل نە موئابنىڭ زېمىنىنى نە ئامۇنىنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىمىدى، **16** بەلكى تۇلار مىسىردىن چىقىپ كەلگەندە چۆل-بياۋاندا مېڭىپ قىزىل دېڭىزدىن ئوتۇپ، ئاندىن قادەمۇش دېگەن جايغا يېتىپ كەلگەندى؛ **17** شۇ چاغدا ئىسرائىللىقلار ئېدوم پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەر ئەۋەتىپ: «زېمىنلىرىدىن كېسىپ ئوتۇۋېلىشقا ئىجازەت بەرگەيلا» دەپ سورىۋىدى، ئېدوم پادىشاھى ئۇنىمىغاندى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار موئاب پادىشاھىنىڭ قېشىغا [ئىلتىجا بىلەن] ئەلچىلەرنى ئەۋەتسە، ئۇمۇ قوشۇلمىغاندى. شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللار قادەشتە تۇرۇپ قالغان؛ **18** ئاندىن تۇلار چۆل-بياۋان بىلەن مېڭىپ ئېدوم زېمىنى بىلەن موئاب زېمىنىنى ئايلىنىپ ئۇتۇپ، موئاب زېمىننىڭ شەرق تەرىپىدىن كېلىپ، ئاخىرىدا ئارنون دەرياسىنىڭ شۇ قېتىدا چېدىر تىكتى. ئۇلار موئابنىڭ چېگرىسى ئىچىگە كىرمىدى؛ چۈنكى ئارنون دەرياسى موئابنىڭ چېگرىسىدۇر. **19** ئاندىن ئىسرائىل ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھونغا، يەنى ھەشبونىنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بىزنىڭ

زېمىنلىرىنىڭ ئېچىدىن تۆتۈپ تۆز جايىمىزغا يېرىۋېلىشىمىزغا ئىجازەت بەرگەيلا» ـ دېدى. 20 لېكىن سىھون ئىسرائىلغا ئىشەنچ قىلالماي، يۇرتىدىن تۆتكىلى قويمىدى، ئۇ بەلكى خەلقلىرىنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ، جاھىزلاپ دېگەن جايغا چۈشۈپ چېدىرگاھ تىكىپ، ئىسرائىل بىلەن ئۇرۇشتى. 21 ئەمما ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سىھوننى بارلىق خەلقى بىلەن قوشۇپ ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئىسرائىللار ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئاندىن ئىسرائىل شۇ يەردە ئولتۇرۇشلۇق ئاموريلارنىڭ ھەممە زېمىنىنى ئىگىلدى. 22 ئارنون دەريالىسىدىن تارتىپ يابوك ئېقىنىغىچە، چۆل-باياۋاندىن تارتىپ ئىئوردان دەريالىسىغىچە ئاموريلارنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىگىلدى. 23 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئاموريلارنى تۆز خەلقى بولغان ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن قوغلاپ چىقاردى، ئەمدى سەن شۇ يۇرتقا ئىگە بولالىڭىزمۇ؟ 24 سېنىڭ ئىلاھىڭ قېموش سانىڭ ئىگىلەتكەن يەرگە تۆرۈلۈڭ ئىگە بولدۇڭىغۇ؟ شۇنىڭىغا ئوخشاش پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىمىزدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن خەلقنىڭ يېرىگە بولسا، بىزمۇ شۇنىڭىغا ئىگە بولىمىز. 25 ئەمدى سەن دەرۋەقە موئابنىڭ پادىشاھى بولغان زىپپورنىڭ ئوغلى بالاقتىنمۇ كۆچىلۇڭمۇ؟ ئۇ قاچان ئىسرائىل بىلەن تىركەشكەن يا كى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىشقا جۈرئەت قىلغان؟ 26 يەنە كېلىپ، ئىسرائىل ھەشبون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا، ئاروئېر ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-قىشلاقلاردا ھەمدە ئارنون دەريالىسىنىڭ بويىدىكى بارلىق شەھەرلەردە ئۈچ يۈز يىل ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان ۋاقىتلاردا، نېمىشقا سىلەر شۇ يەرلەرنى قايتۇرۇۋالمىدىڭلار؟ 27 شۇڭا مەن ساڭا گۇناھ قىلمىدىم، بەلكى ماڭا تاجاۋۇز قىلىپ، يامانلىق قىلغۇچى سەن تۆزۈڭدۇرسەن. بىردىنبىر ئادالەت چىقارغۇچى پەرۋەردىگار تۆزى بۈگۈن ئىسرائىللار بىلەن ئامۇنىيلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارسۇن!» ـ دېدى. 28 لېكىن ئامۇنىيلارنىڭ پادىشاھى يەفتاھنىڭ ئەلچى ئەۋەتىپ ئېيتقان سۆزلىرىنى تىڭشىمىدى. 29 شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ روھى يەفتاھنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ [قۇۋۇەتلىنىپ] گىلېئاد بىلەن ماناسسەھلەرنىڭ يۇرتىدىن ئۆتۈپ گىلېئادتىكى مىزپاھقا بېرىپ، ئاندىن گىلېئادتىكى مىزپاھدىن ئامۇنىيلار تەرەپكە ماڭدى. 30 شۇ چاغدا يەفتاھ پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىپ: ـ ئەگەر سەن دەرۋەقە ئامۇنىيلارنى قولۇمغا تۇتۇپ بەرسەڭ، 31 ئۇنداقتا مەن ئامۇنىيلارنىڭ قېشىدىن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگىنىمدە، ئۆيۈمنىڭ ئىشىكىدىن چىقىپ ماڭا ئۇنچە يولۇقمىنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بولىدۇ، مەن ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىمەن، ـ دېدى. 32 شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ چىقىپ ئامۇنىيلار بىلەن سوقۇشقىلى ئۇلار تەرەپكە ئۆتتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاروئېردىن تارتىپ مىننىتقىچە ئۇلارنى قاتتىق ئۇرۇپ قىرىپ، يىگىرمە شەھەرنى ئېلىپ، ئابەل-قېراممىغچىمۇ يېتىپ باردى. بۇنىڭ بىلەن ئامۇنىيلار ئىسرائىلغا بويسۇندۇرۇلدى. 34 ئاندىن يەفتاھ مىزپاھقا قايتىپ ئۆيىگە كەلگەندە ئۆز قىزى داپ چېلىپ ئۇسسۇل ئويناپ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى چىقتى. بۇ ئۇنىڭ يالغۇز قىزى بولۇپ، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئوغۇل-قىزى يوق ئىدى. 35 ئۇ ئۇنى كۆرگەندە ئۆز ئىگىلىرىنى يىرتىپ: ـ ئاھ، ئاھ، مېنىڭ قىزىم! سەن مېنى ئىنتايىن يامان ھالغا چۈشۈردۇڭ، مېنى دەردكە چۈشۈرگۈچىلەردىن بىرى بولۇپ قالدىڭ؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگارغا ئاغزىمنى ئېچىپ، ئېيتقان گېپىمدىن يېنىۋالالمايمەن، ـ دېدى. 36 قىزى ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئاتا، پەرۋەردىگارغا ئاغزىڭنى ئېچىپ ۋەدە قىلغان بولساڭ، ئاغزىڭدىن چىققىنى بويىچە، ماڭا شۇنى قىلغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ بولغان ئامۇنىيلاردىن ئىنتىقامىڭنى ئېلىپ بەردى، ـ دېدى. 37 ئاندىن ئۇ ئاتىسىغا يەنە: ـ مېنىڭ شۇ ئىلتماسىمنى قوبۇل كۆرگىنىڭ، ماڭا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بەرسەڭ؛ مەن قىز دوستلىرىم بىلەن بېرىپ تاغلاردا يۈرۈپ، قىزلىقىم ئۈچۈن ماتەم تۇتۇۋالاي، ـ دېدى.

38 ئاتىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بارغىن، دېدى. ئۇنىڭغا ئىككى ئايلىق مۇھلەت بېرىپ دالاغا ئەۋەتتى. ئۇ بېرىپ، قىز دوستلىرىنى ئېلىپ تاغلارغا چىقىپ، ئىككى ئايغىچە ئۆزىنىڭ قىز پېتى قالغىنىغا ئاھ-زار كۆتۈرۈۋېغلاپ يۈردى. 39 شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئىككى ئايدىن كېيىن ئاتىسىنىڭ قېشىغا يېنىپ كەلگەنده، ئاتىسى ئۇنىڭ ئۈستىگە قىلغان قەسىمنى بەجا كەلتۈردى. بۇ قىز بولسا ھېچ ئەر كىشىگە يېقىنلاشمىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلدا شۇنداق بىر ئۆرپ-ئادەت پەيدا بولدىكى، 40 ھەر يىلى ئىسرائىلنىڭ قىزلىرى ئۆيدىن چىقىپ يەفتاھنىڭ قىزىنى تۆت كۈن ئەسلەپ خاتىرىلەيدىغان بولدى.

12

لېكىن ئەفرائىمىلار بولسا توپلىشىپ زافون تەرەپكە ئۆتۈپ يەفتاھقا سوئال قويۇپ: ـ سەن ئامۇنىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى بارغىنىڭدا نېمىشقا بىزنى بىللە بېرىشقا چاقىرمايسەن؟ ئەمدى بىز ئۆيۈڭنى ئۆزۈڭ بىلەن قوشۇپ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىمىز، ـ دېدى. 2 يەفتاھ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بىلەن خەلقىم ئامۇنىيلارغا قارشى قاتتىق جەڭ قىلىۋاتقاندا، سىلەرنى چاقىرسام، مېنى ئۇلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزمىدىڭلار. 3 سىلەرنىڭ چېلىپ مېنى قۇتقۇزمايدىغانلىقىڭلارنى كۆرۈپ، جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويۇپ، ئامۇنىيلارغا ھۇجۇم قىلىشقا ئاتلاندىم، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولۇمغا تاپشۇردى. ئەمدى سىلەر نېمىشقا بۈگۈن چېلىپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. 4 لېكىن ئەفرائىملار گىلېئادلارنى [ھاقارەتلەپ]: ـ سىلەر ئى گىلېئادلار، ئەفرائىمنىڭ ئارىسىدا ۋە ماناسسەھنىڭ ئارىسىدا ئۆرۈۋاتقان مۇساپىرلار، ئەفرائىمدا ئۆرۈۋاتقان قاچقۇنسىلەر، خالاس! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەفتاھ بارلىق گىلېئادتىكىلەرنى يىغىپ ئەفرائىم بىلەن سوقۇشتى. ئۇلار ئەفرائىملارنى ئۇرۇپ قىرىپ مەغلۇپ قىلدى. 5 ئاندىن گىلېئادتىكىلەر ئىئوردان دەريالىسىنىڭ كېچىكلىرىنى توسۇپ، ئەفرائىملارنى ئۆتكۈزمىدى. شۇنداق بولدىكى، ئەفرائىملىق بىرەر قاچقۇن كېچىككە كېلىپ: ـ مېنى ئۆتكىلى قويغىن، دېسە گىلېئادتىكىلەر ئۇنىڭدىن: ـ سەن ئەفرائىمىمۇ؟ ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى «ياق» دېسە، 6 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ «شىبولەت» دېگىن! ـ دەيتتى. ئەگەر ئۇ كىشى ناتوغرا تەلەپپۇز قىلىپ «سىبولەت» دەپ جاۋاب بېرىپ قالسا، ئۇلار ئۇنى ئۆتۈپ ئىئوردان دەريالىسىنىڭ كېچىكىنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇۋۇپتىتى. شۇ تەرىقىدە شۇ ۋاقىتتا قىرىق ئىككى مىڭچە ئەفرائىمىي ئولتۇرۇلدى. 7 يەفتاھ ئالتە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. ئاندىن گىلېئادلىق يەفتاھ ئالەمدىن ئۆتۈپ، گىلېئاد شەھەرلىرىنىڭ بىرىدە دەپنە قىلىندى. 8 ئۇنىڭدىن كېيىن بەيت-لەھەملىك ئىبزان ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 9 ئۇنىڭ ئوتتۇز ئوغلى، ئوتتۇز قىزى بولۇپ، ئوتتۇز قىزىنى سىرتقا ئەرگە بېرىپ، سىرتتىن ئوتتۇز قىزنى ئوغۇللىرىغا ئېلىپ بەردى. ئۇ يەتتە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 10 ئاندىن ئىبزان ئۆلۈپ، بەيت-لەھەمدە دەپنە قىلىندى. 11 ئۇنىڭدىن كېيىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئىسرائىلغا ھاكىم بولۇپ، ئون يىل ئىسرائىلدا ھۆكۈم سۈردى. 12 ئاندىن زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن بولغان ئېلون ئۆلۈپ، زەبۇلۇن زېمىنىدىكى ئايجالون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى. 13 ئۇنىڭدىن كېيىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى. 14 ئۇنىڭ قىرىق ئوغلى ۋە ئوتتۇز نەۋرىسى بار ئىدى. ئۇلار يەتمىش ئېشەككە مىنىپ ماڭاتتى. ئۇ ئىسرائىلغا سەككىز يىل ھاكىم بولدى. 15 ئاندىن پىراتونلۇق ھىللەلنىڭ ئوغلى ئابدون ئۆلۈپ، ئەفرائىم زېمىنىدا، ئامالەكلەرنىڭ تاغلىق رايوندىكى پىراتون دېگەن جايدا دەپنە قىلىندى.

13

لېكىن ئىسرائىللار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يەنە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى قىرىق يىلغىچە فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاشلاپ قويدى. 2 شۇ چاغدا زورىئاھ دېگەن جايدا، دان جەمەتىدىن بولغان،

مانوئاھ ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئايالى تۇغماس بولۇپ، ھېچ بالىسى يوق ئىدى. 3 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، سەن تۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا تۇغمىدىڭ؛ لېكىن ئەمدى سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. 4 ئەمما سەن سەگەك بولۇپ، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە، ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن. 5 چۈنكى مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن. بۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتالغان «نازاري» بولىدىغىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا ھەرگىز ئۇستىرا سېلىنمىسۇن. ئۇ ئىسرائىلنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇش ئىشىنى باشلايدۇ، ـ دېدى. 6 ئايال ئېرىنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، خۇدانىڭ بىر ئادىمى ينىمغا كەلدى؛ ئۇنىڭ ئۆرۈق خۇدانىڭ پەرىشتىسىدەك، ئىنتايىن دەھشەتلىك ئىكەن؛ لېكىن مەن ئۇنىڭدىن: «نەدىن كەلدىڭ» دەپ سورىمىدىم، ئۇمۇ ئۆز نام-شەرىپىنى ماڭا دەپ بەرمىدى. 7 ئۇ ماڭا: ـ «مانا، سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن؛ ئۇ بالا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ تۇلىدىغان كۈنگىچە خۇداغا ئاتالغان بىر نازاري بولىدىغان بولغاچقا، ئەمدى سەن شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمە ۋە ھېچ ناپاك نەرسىنىمۇ يېمىگىن» دېدى، ـ دېدى. 8 بۇنى ئاڭلاپ مانوئاھ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ ئاھ رەببىم، سەن بۇ يەرگە ئەۋەتكەن خۇدانىڭ ئادىمى بىزگە يەنە كېلىپ، ئۇغۇلىدىغان بالىغا نېمە قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئۆگىتىپ قويسۇن، دەپ ئىلتىجا قىلدى. 9 خۇدا مانوئاھنىڭ دۇئاسىنى ئاڭلىدى؛ ئايال ئېتىزلىقتا ئولتۇرغىنىدا، خۇدانىڭ پەرىشتىسى يەنە ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئۇنىڭ ئېرى مانوئاھ ئۇنىڭ قېشىدا يوق ئىدى. 10 ئاندىن ئايال دەرھال يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئېرىگە خەۋەر بېرىپ: ـ مانا، ھېلىقى كۈنى ينىمغا كەلگەن ئادەم ماڭا يەنە كۆرۈندى، دېۋىدى، 11 مانوئاھ دەرھال قوپۇپ ئايالىنىڭ كەينىدىن مېڭىپ، ئۇ ئادەمنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالغا كېلىپ سۆز قىلغان ئادەم سەنمۇ؟ ـ دەپ سورىدى، ئۇ جاۋابەن: ـ شۇنداق، مەندۇرمەن، دېدى. 12 مانوئاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئېيتقان سۆزلىرىڭ بەجا كەلتۈرۈلگەندە، بالا قايسى تەرىقىدە چوڭ قىلىنىشى كېرەك، ئۇ نېمە ئىشلارنى قىلىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن بۇ ئايالغا ئېيتقان نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىدن ئۆ ھېزى بولۇپ ئۆزىنى تارتسۇن؛ 14 ئۇ ئۆزۈم تېلىدىن چىققان ھېچقانداق نەرسىدن يېمىسۇن، شاراب ياكى كۈچلۈك ھاراق ئىچمىسۇن، ھېچ ناپاك نەرسىلەردىن يېمىسۇن؛ مەن ئۇنىڭغا بارلىق ئەمر قىلغىنىمنى ئۆتىسۇن، دېدى. 15 مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىگە: ـ ئىلتىپات قىلىپ، كەتمەي تۇرسىلا، ئۆزلىرىگە بىر ئوغلاق تەييارلايلى، دېۋىدى، 16 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن مېنى ئۆتۈپ قالساڭمۇ، مەن ئېنىڭدىن يېمەيمەن؛ ئەگەر سەن بىرەر كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنماقچى بولساڭ، ئۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇنۇشۇڭ كېرەك، دېدى (ئۇنىڭ شۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، مانوئاھ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلمىگەندى). 17 ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن: ـ ئۆزلىرىنىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتىپ بەرگەن بولسلا، سۆزلىرى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلىگە ھۆرمىتىمىزنى بلدۇرەتتۇق، ـ دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ نامىمنى سوراپ قالدىڭىزمۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتتۇر، ـ دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن مانوئاھ ئوغلاق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى قورام تاشنىڭ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۇندى. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئاجايىپ كارامەت بىر ئىشنى قىلىپ كۆرسەتتى؛ مانوئاھ ۋە ئايالى قاراپ تۇردى. 20 شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى بۇنى كۆرۈپ، ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يەرگە يېقىپ دوم ياتتى. 21 شۇنىڭدىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى. 22 ئاندىن مانوئاھ ئايالىغا: ـ مانا، بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق! ـ دېدى. 23 لېكىن ئايالى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر پەرۋەردىگار بىزنى ئۆلتۈرۈشكە لايىق كۆرگەن بولسا، ئۇنداقتا ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلمىغان بولاتتى، بۇ ئىشنىمۇ كۆرسەتمىگەن بولاتتى ۋە شۇنداقلا بۇنداق سۆزلەرنى بىزگە ئېيتمىغان بولاتتى، ـ دېدى. 24 شۇ ئىشتىن كېيىن ئايال بىر ئوغۇل تۇغدى، ئۇنىڭ ئىسمىنى شىمشون قويدى. بۇ بالا تۇسۇپ، چوڭ بولدى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنى بەركەتلىدى. 25 زورىئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ماھانەھ-داندا پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا تۇز تەسىرىنى كۆرسىتىشكە باشلىدى.

14

بىر ۋاقىتتا، شىمشون تىناھقا چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىر قىزنى كۆردى؛ ئۇ فىلىستىي قىزلىرىدىن بىرى ئىدى. 2 ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا قايتىپ: ـ مەن تىناھدا فىلىستىي قىزلىرىدىن بىرىنى كۆردۇم، ئۇنى ماڭا خوتۇنلۇققا ئېلىپ بېرىڭلار، ـ دېدى. 3 بىراق ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداشلىرىڭنىڭ قىزلىرىنىڭ ئىچىدە ياكى بىزنىڭ پۈتكۈل قوۋمىمىزنىڭ ئارىسىدىن ساڭا بىر قىز چىقماسمۇ؟ نېمىشقا خەتنىسىز بولغان فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلاردىن خوتۇن ئالماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى؛ ئەمما شىمشون ئاتىسىغا: ـ ئۇنى ماڭا ئېلىپ بېرگىن، چۈنكى ئۇ ماڭا بەك ياقتى، ـ دېدى. 4 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى بۇ ئىشنىڭ پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغىنىنى بىلمىدى. چۈنكى فىلىستىيلەر شۇ چاغدا ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈپ تۇرغان بولغاچقا، ئۇ فىلىستىيلەرگە تاقابىل تۇرۇشقا پۇرسەت يارىتالماقچى ئىدى. 5 ئەمدى شىمشون ئاتا-ئانىسى بىلەن تىناھقا چۈشتى؛ ئۇلار تىناھدىكى ئۆزۈمزارلىقلارغا يېتىپ كەلگەندە، مانا بىر ياش شىر ھۆركىرىگەن پېتى ئۇنىڭغا ئېتىلدى. 6 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇ قولىدا ھېچنېمە بولمىغان ھالەتتە شىرنى ئۆتۈپ، ئۇنى ئوغلاقنى يىرتقاندەك يىرتىپ تىتما-تىتما قىلۋەتتى. لېكىن ئۇ بۇ ئىشنى ئاتا-ئانىسىغا دېمىدى. 7 ئاندىن ئۇ [تىناھقا] چۈشۈپ، ئۇ قىز بىلەن پارا گەپلەشتى، ئۇ قىز شىمشونغا بەك ياراپ كەتتى. 8 بىرمەزگىلدىن كېيىن ئۇ قىزنى ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن قايتا بارغاندا، شىرنىڭ ئۆلۈكىنى كۆرۈپ باقاي دەپ يولدىن بۇرۇلۇپ قارىۋىدى، مانا شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدە بىر توپ ھەسەل ھەرىلىرى بىلەن ھەسەل تۇراتتى. 9 ئۇ ھەسەلدىن ئوچۇمغا ئېلىپ يەپ ماڭدى؛ ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇلارغىمۇ بەردى، ئۇلارمۇ يېدى، لېكىن ئۇزىنىڭ ھەسەلنى شىرنىڭ ئىسكىلىتىنىڭ ئىچىدىن ئېلىپ كەلگىنىنى ئۇلارغا دېمىدى. 10 ئۇنىڭ ئاتاسى [ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ] چۈشۈپ قىزنىڭ ئۆيىگە كەلدى، ئۇ يەردە شىمشون بىر زىياپەت بەردى، چۈنكى بۇرۇندىلا توي قىلىدىغان يىگىتلەر شۇنداق قىلىدىغان رەسىم-قائىدە بار ئىدى. 11 ئۇلار شىمشونى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇشقا ئوتتۇز يىگىتنى تېيىپ كەلدى؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھەمراھ بولدى. 12 شىمشون ئۇلارغا: ـ مەن سىلەردىن بىر تېپىشماق سورايمەن، ئەگەر سىلەر زىيارەت قىلىنىدىغان يەتتە كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسەڭلار، مەن سىلەرگە ئوتتۇز دانە كاتاپ كۆينەك بىلەن ئوتتۇز ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىمەن؛ 13 ئەگەر ئۇنى يېشىپ بېرەلمىسەڭلار، سىلەر ماڭا ئوتتۇز دانە كاتاپ كۆينەك بىلەن ئوتتۇز يۈرۈش ئېگىن بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ماقۇل، ئۇنداق بولسا تېپىشمىقىڭنى ئېيتقىن، قېنى ئاڭلايلى، ـ دېدى. 14 ئۇ

ئۇلارغا: ـ يېيىلىدىغىنى يېگۈچىنىڭ ئىچىدىن چىقتى، تاتلىق كۆچتۈكىگۈرنىڭ ئىچىدىن چىقتى، [بۇ نېمە]؟ ـ دېدى. ئۇلار ئۈچ كۈنگىچە بۇ تېپىشماقنى تاپالمىدى. **15** يەتتىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇلار شىمشوننىڭ ئايالىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ سەن ئېرىڭنى ئالداپ-سىيلاپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىشكە ماقۇل قىلغىن؛ بولمىسا سېنى تاتاگۈنىڭ ئوتىنى بىلەن قوشۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمىز. سىلەر بىزنى يوقسۇل قىلىشقا بۇ يەرگە چاقىرغانمۇ؟! ـ دېدى. **16** شىمشوننىڭ ئايالى ئۇنىڭ ئالدىدا يىغلاپ تۇرۇپ: ـ سەن ماڭا ئۆچ، مېنى يەقەت سۆيمەيسەن، سەن مېنىڭ قوۋمىمنىڭ بالىلىرىدىن بىر تېپىشماقنى سورىدىڭ، ئەمما ماڭا مەنىسىنى ئېيتىپ بەرمىدىڭ، دەپ يىغلىغلى تۇردى. شىمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مانا، مەن ئۇنى تاتا-تانامغىمۇ دەپ بەرمىگەن تۇرسام، ساڭا دەپ بېرەمدىم؟ ـ دېدى. **17** زىيادە ئۆتكۈزۈلگەن يەتتە كۈندە ئۇ ئېرىنىڭ ئالدىدا يىغلاپلا يۈردى. شۇنداق بولدىكى، يەتتىنچى كۈنى بولغاندا ئايالى ئۇنى قىستاپ تۇرۇۋالغاچقا، ئۇنىڭغا تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئايال بېرىپ ئۆز خەلقىنىڭ ئادەملىرىگە تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى دەپ بەردى. **18** شۇنىڭ بىلەن يەتتىنچى كۈنى كۈن پاتماستا، شەھەرنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەسەلدىنمۇ تاتلىقى بارمۇ؟ شىرىدىنمۇ كۆچتۈكگۈرى بارمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنىڭ ئىنىكىم بىلەن يەر ئاغدۇرمىغان بولساڭلار، تېپىشمىقىمنى ھەرگىز تاپالمايتىڭلار! ـ دېدى. **19** ئۇ ۋاقىتتا پەروەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى، ئۇ ئاشكىلونغا چۈشۈپ، ئاشكىلوندىكىلەردىن ئوتتۇز كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇلاردىن ئولجا ئېلىپ، ئولجىدىن ئىگىنىلەرنى ئېلىپ كېلىپ، تېپىشماقنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بەرگەنلەرگە بەردى. شۇنىڭدەك شىمشوننىڭ غەزىپى كېلىپ، ئاتا-ئانىسىنىڭ ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. **20** ئاندىن شىمشوننىڭ ئايالى شىمشوننىڭ ھەمراھلىرىدىن قولداش بولغان يىگىتكە تەۋە قىلىندى.

15

ئەمما بىرنەچچە ۋاقىت ئۆتۈپ بۇغداي ئورۇش مەزگىلى كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، شىمشون بىر ئوغلاقنى ئېلىپ ئۆز ئايالىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ: «مەن خوتۇنۇمنىڭ قېشىغا ئۇنىڭ ھۇجرىسىغا كىرىمەن» دېدى. لېكىن ئايالىنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئىچكىرىگە كىرىشىگە يول قويمىدى. **2** قېينىئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ مەن ھەقىقەتەن سىزنى ئۇنىڭغا مۇتلەق ئۆچ بولۇپ كەتتى، دەپ ئويلىدىم؛ شۇڭا مەن ئۇنى سىزنىڭ قولىدىشكىزغا بېرىۋەتكەندىم. ھالبۇكى، ئۇنىڭ كىچىك سىڭىلىسى ئۇنىڭدىن تېخىمۇ چىرايلىققۇ؟ ئۇنىڭ ئورنىغا شۇنى ئالغان بولسىڭىز! ـ دېدى. **3** ئەمما شىمشون ئۇلارغا: ـ ئەمدى مەن بۇ قېتىم فىلىستىيلەرگە زىيان يەتكۈزسەم، ماڭا گۇناھ بولمايدۇ! ـ دېدى. **4** شۇنى دەپ شىمشون بېرىپ ئۈچ يۈز چىلبۆرنى تۇتۇپ كېلىپ، ئوتقاشلارنى تەيارلاپ، چىلبۆرىلەرنى جۈپىلەپ قۇيرۇقلىرىنى بىر-بىرىگە چېتىپ، ئىككى قۇيرۇقنىڭ ئوتتۇرىسىغا بىردىن ئوتقاشنى ئاستى؛ **5** ئوتقاشلارغا ئوت يېقىپ چىلبۆرىلەرنى ئېلىپ بېرىپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئېتىزدىكى ئورمىغان زىرائەتلىرىگە قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ دۆۋە-دۆۋە ئۆنچىلەرنى، ئورۇلمىغان زىرائەتلەرنى، شۇنداقلا زەيتۇن باغلىرىنمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **6** فىلىستىيلەر بۇنى كۆرۈپ: بۇنى كىم قىلدى، ـ دەپ سورىسا، خەلق جاۋاب بېرىپ: ـ تىمناھلىق ئادەمنىڭ كۈيئوغلى شىمشون قىلدى؛ قېينىئاتىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئۇنىڭ قولىدىشىغا بېرىۋەتكىنى ئۈچۈن شۇنداق قىلدى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر چىقىپ، ئۇ ئايال بىلەن ئاتىسىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **7** شىمشون ئۇلارغا: ـ سىلەر شۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن، مەن سىلەردىن ئىنتىقام ئالماي بولدى قىلمايمەن، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن شىمشون ئۇلارنى قىر-چاپ قىلىپ قەتل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن ئۇ بېرىپ ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىدە تۇردى. **9** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەر چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدا چېدىر تىكىپ، لېھى دېگەن جايدا يېيىلدى. **10** يەھۇدالار بولسا: ـ نېمىشقا بىزگە ھۇجۇم قىلماقچى بولىسىلەر؟ ـ دېۋىدى، ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىز شىمشوننى تۇتۇپ باغلاپ، ئۇ بىزگە قانداق قىلغان بولسا، بىزمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمىز، دەپ چىقتۇق، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا يۇرتىدىكى ئۈچ مىڭ كىشى ئېتام قورام تېشىنىڭ ئۆڭكىرىگە چۈشۈپ، شىمشونغا: ـ سەن فىلىستىيلەرنىڭ ئۈستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرۈۋاتقىنىنى بىلمەمسەن؟ شۇنى بىلىپ تۇرۇپ، سەن نېمىشقا بىزگە شۇنداق قىلدىڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇلار ماڭا قىلغاندەك، مەنمۇ ئۇلارغا قىلدىم، دەپ جاۋاب بەردى. **12** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى باغلاپ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن كەلدۇق، دېۋىدى، شىمشون ئۇلارغا: ـ «بىز ئۆزىمىز ساڭا ھۇجۇم قىلىپ ئۆلتۈرمەيمىز»، دەپ ماڭا قەسەم قىلىڭلار، دېدى. **13** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئۆلتۈرمەيمىز؛ پەقەت سېنى چىڭ باغلاپ، ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمىز؛ ھەرگىز ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمىز، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنى دەپ ئۇلار ئىككى يېڭى ئارغامچا بىلەن ئۇنى باغلاپ، قورام تاشنىڭ ئۈستىدىن ئېلىپ ماڭدى. **14** ئۇ لېھىگە كەلگەندە، فىلىستىيلەر ۋارقىراشقىنىچە ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈشۈپ كەلدى. ئەمما پەروەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، قوللىرىنى باغلىغان ئارغامچىلار ئوت تۇتاشقان كەندىر يىپتەك ئۈزۈلۈپ، تۆگۈچلەر قوللىرىدىن يېشىلىپ كەتتى. **15** ئاندىن ئۇ ئېشەكنىڭ يېڭى بىر ئېگىڭ سۆڭىكىنى كۆرۈپ، قولىنى ئۇزىتىپلا ئېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى. **16** شىمشون: ـ «ئېشەكنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈپ، ئالۋىنى دۆۋە-دۆۋە قىلىۋەتتىم، ئېشەكنىڭ بىر ئېگىڭ سۆڭىكى بىلەن مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردۇم!» ـ دېدى. **17** بۇلارنى دەپ ئېشەكنىڭ ئېگىڭ سۆڭىكىنى تاشلىۋەتتى. شۇنىڭدەك ئۇ شۇ جايغا «راموت-لېھى» دەپ نام قويدى. **18** ئۇ ئىنتايىن ئۇسساپ پەروەردىگارغا پەريياد قىلىپ: ـ سەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ قولى بىلەن بۇنچە چوڭ نۇسرەتنى بارلىققا كەلتۈردۈڭ، ئەمدى مەن ھازىر ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈپ، خەتنىسىزلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالارمەنمۇ؟ ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن خۇدا لېھىدىكى ئازگالنى يارىدى، سۇ ئۇنىڭدىن ئۇرنىغۇپ چىقتى. شىمشون ئىچىپ، روھى ئۇرنىغۇپ جان كىردى. بۇ سەۋەبتىن بۇ [بۇلاققا] «ئەن-ھاككورە» دەپ نام قويۇلدى؛ تا بۈگۈنگىچە ئۇ لېھىدا بار. **20** شىمشون فىلىستىيلەرنىڭ دەۋرىدە يىگىرمە يىلغىچە ئىسرائىلغا ھاكىم بولدى.

16

ئاندىن شىمشون گازاغا باردى، ئۇ ئۇ يەردە بىر پاھىشە ئايالنى كۆرۈپ، كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلدى. **2** لېكىن گازالىقلار بىرسىنىڭ: ـ شىمشون بۇ يەرگە كەلدى، دېگىنىنى ئاڭلاپ، [شەھەرنى] قورشاپ، كېچىچە شەھەرنىڭ قوۋۇقىدا ئۇن چىقارماي ماراپ تۇردى ۋە: ئەتە تاڭ يورۇغاندا ئۇنى ئۆلتۈرىمىز، ـ دېيىشتى. **3** شىمشون يېرىم كېچىگىچە ياتتى، ئاندىن ئورنىدن تۇرۇپ شەھەر قوۋۇقىنىڭ ئىككى قانىتىنى ئۆتۈپ، ئۇنى ئىككى كېبىشكى ۋە بالداق-تاقىقى بىلەن قوشۇپ، بىراقلا قومۇرۇپ، ئۇشىنىسىگە ئارتىپ ھېبرونىنىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغقا ئېلىپ چىقىپ كەتتى. **4** كېيىن ئۇ سورەك جىلغىسىدا ئولتۇرۇۋىشۇق دىلىلاھ ئىسىملىك بىر ئايالنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئاشتى بولۇپ قالدى. **5** بۇنى بىلىپ فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ئۇنى ئالداپ، ئۇنىڭ كۆچتۈكگۈرلۈكىنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى كولاپ سوراپ، بىزنىڭ قانداق قىلساق ئۇنى يېڭىلەيدىغانلىقىمىزنى، ئۇنى باغلاپ بويسۇندۇرالايدىغانلىقىمىزنى ئېيتىپ بەرسەڭ، بىز ھەربىرىمىز ساڭا بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگە بېرىمىز، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ شىمشوندىن: ـ سەن كۆچتۈكگۈرلۈكۈڭنىڭ زادى نەدىن بولغانلىقىنى، شۇنداقلا قانداق قىلغاندا سېنى باغلاپ بويسۇندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن! ـ

دېدى. 7 شمشون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئادەملەر مېنى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچى بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. 8 شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى يەتتە تال قۇرۇتۇلمىغان يېڭى يا كىرىچنى ئېلىپ كېلىپ، بۇ ئايالغا بېرىۋىدى، ئۇ بۇ كىرىچلەر بىلەن ئۇنى باغلاپ قويدى 9 (دىلىلاھ بىرنەچچە ئادەمنى ھۇجىرىدا پايلاپ تۇرۇشقا يوشۇرۇپ قويغاندى). ئۇ شمشونغا: ـ ئەي شمشون، فىلىستىيلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. ئۇ قوپۇپ كىرىچلەرنى چىگە شوينا ئوتنا كۆيۈپ ئۈزۈلۈپ كەتكەندەك ئۈزۈۋۈەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كۈچتۈگۈگۈرلىكىنىڭ سىرى ئاشكارىلانمىدى. 10 يۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شمشونغا: ـ مانا، سەن مېنى ئالداپ، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن! ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. 11 ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ ئادەملەر مېنى ھېچ ئىشلەتمىگەن يېڭى ئارغامچا بىلەن باغلىسا، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن دىلىلاھ يېڭى ئارغامچا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى باغلاپ: ـ ئەي شمشون، فىلىستىيلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى (ئەسلىدە بىرنەچچە ئادەم ھۇجىرىدا يوشۇرۇنۇپ، ئۇنى پايلاپ تۇرۇشقاندى). لېكىن شمشون ئۇز قولىدىكى ئارغامچىلارنى يېنى ئۈزگەندەك ئۈزۈپ تاشلىدى. 13 يۇنى كۆرۈپ دىلىلاھ شمشونغا: ـ سەن ھازىرغىچە مېنى ئالداپسەن، ماڭا يالغان ئېيتىپسەن؛ ئەمدى ماڭا سېنى نېمە بىلەن باغلىسا بولىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بەرگىن، ـ دېدى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ـ سەن مېنىڭ ېيشىمدىكى يەتتە ئورۇم چاچىنى دۇكاندىكى ئورۇش يېپ بىلەن قوشۇپ ئورۇپ قويساڭلا بولىدۇ، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن (شمشون ئۇخلىغاندا ئۇ ئۇنىڭ ېيشىدىكى يەتتە تال چاچىنى ئورۇش يېپ بىلەن قوشۇپ ئورۇپ)، قوزۇققا باغلاپ قويۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئەي شمشون، فىلىستىيلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى. شمشون ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ، ئورۇش يېپ بىلەن قوزۇقنى بىراقلا تارتىپ يۇلۇۋەتتى. 15 ئاندىن ئايال ئۇنىڭغا: ـ ماڭا كۆڭلۈڭ يوق ئۇرۇپ، قانداقسىگە ساڭا ئاشىق بولدۇم، دەيسەن؟ سەن مېنى ئۈچ قېتىم ئالداپ، كۈچتۈگۈگۈرلۈكۈڭنىڭ نەدىن بولغانلىقىنى ماڭا ئېيتىپ بەرمىدىڭغۇ، ـ دېدى. 16 ئۇنىڭ ھەركۈنى سۆزلىرى بىلەن ئۇنى قىستاشلىرى ۋە يالۋۇرۇشلىرى بىلەن شمشوننىڭ ئۇلگۈدەك ئىچى پۇشتى ۋە شۇنداق بولدىكى، 17 ئۇ كۆڭلىدىكى سىرنى قويماي ئۇنىڭغا ئاشكارا قىلىپ: ـ مەن ئانامنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ خۇداغا ئاتلىپ نازارىي بولغىنىم ئۈچۈن، ېيشىمغا ھەرگىز ئۇستىرا سىلىنمىسا باقىغان؛ ئەگەر مېنىڭ چېچىم چۈشۈرۈۋېتىلسە، كۈچۈم مەندىن كېتىپ، مەن ئاجىزلاپ باشقا ئادەملەردەك بولۇپ قالىمەن، ـ دېدى. 18 دىلىلاھ ئۇنىڭ ئۇزىگە كۆڭلىدىكى ھەممە سىرنى دەپ بەرگىنىنى كۆرۈپ، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى چارقىرىپ چاقىرىشقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: ـ «بۇ قېتىم سىلەر يەنە بىر چىقىڭلار، چۈنكى شمشون كۆڭلىدىكى ھەممە سىرنى ماڭا ئاشكارا قىلدى» دېدى. شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى قوللىرىغا كۈمۈشلەرنى ئېلىپ، ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى. 19 ئاندىن دىلىلاھ ئۇنى ئۇز يوتىسىغا ياتقۇزۇپ، ئۇخلىتىپ قويۇپ، بىر ئادەمنى چاقىرىپ كىرىپ ئۇنىڭ ېيشىدىكى يەتتە ئورۇم چاچىنى چۈشۈرۈۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ شمشوننىڭ بوزەك قىلىنىشىنى باشلىغۇچى بولدى. شمشون كۈچىدىن كەتكەندى. 20 ئۇ: ـ ئەي شمشون، فىلىستىيلەر سېنى ئۇتقىلى كەلدى! ـ دېدى، ئۇ ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ: ـ مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئىلگىرىكى بىرقانچە قېتىمقىدەك، بوشىنىپ كېتىمەن، دەپ ئويلىدى. لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزىدىن كەتكىنىنى بىلمەيتتى. 21 شۇنىڭ بىلەن، فىلىستىيلەر ئۇنى ئۇتۇۋېلىپ، كۈزلىرىنى ئويۇپ، گازاغا ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇنى مىس زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ، زىندانىدا ئۇن تارتىشقا سالدى. 22 لېكىن ېيشىدىكى چۈشۈرۈۋېتىلگەن چېچى يەنە ئۆسۈشكە باشلىدى. 23 كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇز ئىلاھى بولغان داگون ئۈچۈن چوڭ بىر قۇربانلىق ئۇتكۈزۈشكە ھەم تەبىركلەپ شادلىنىشقا يىغىلدى. چۈنكى ئۇلار: ـ مانا، ئىلاھىمىز دۇشمىنىمىز بولغان شمشوننى قولىمىزغا تاپشۇرۇپ بەردى، ـ دېيىشتى. 24 خەلق شمشوننى كۆرگەندە، ئۇز ئىلاھىنى داڭلاپ: ـ ئىلاھىمىز بولسا، يۇرتىمىزنى ۋەيران قىلغۇچىنى، ئادەملىرىمىزنى كۆپ ئۆلتۈرگەن دۇشمىنىمىزنى قولىمىزغا چۈشۈرۈپ بەردى! ـ دېيىشتى. 25 ئۇلار تازا شاد-خۇراملىق كەيپىگە چۆمۈپ: ـ شمشون كەلتۈرۈلسۇن، ئۇ بىزگە بىر ئويۇن كۆرسىتىپ بەرسۇن، دېيىشتى، ئۇلار شمشوننى زىنداندىن ئېلىپ چىقتى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئويۇن كۆرسەتتى. ئەمدى ئۇلار ئۇنى ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئوتتۇرىسىدا توختىتىپ قويغاندى. 26 شۇنىڭ بىلەن شمشون قولىنى ئۇتۇپ تۇرغان يىگىتكە: ـ مېنى قويۇۋەت، ئۇيىنى كۆتۈرۈپ تۇرغان تۈۋرۈكلەرنى سىلاپ، ئۇلارغا يۆلىنىۋالغىلى قويغايسەن، ـ دېدى. 27 ئۇ چاغدا ئۇيي ئەر-ئاياللار بىلەن لىق تولغاندى، فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇ يەردە ئىدى؛ ئۆگزىدىمۇ شمشوننىڭ كۆرسىتىۋاتقان ئويۇننى كۆرۈۋاتقان تەخمىنەن ئۈچ مىڭچە ئەر-ئايال بار ئىدى. 28 شمشون پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئەي رەب پەرۋەردىگار، مېنى ياد قىلىپ پەقەت مۇشۇ بىر قېتىم ماڭا كۈچ ئاتا قىلغايسەن؛ ئى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن ئىككى كۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى فىلىستىيلەردىن بىر يولىلا ئالغۇزغايسەن! ـ دېدى. 29 شمشون شۇلارنى دەپ ئويىنى كۆتۈرۈپ تۇرغان ئوتتۇرىدىكى ئىككى تۈۋرۈكنى تۇتۇۋالدى، بىرىنى ئوڭ قولى بىلەن، يەنە بىرىنى سول قولى بىلەن تۇتۇپ، ئۇلارغا تايىنىپ تۇردى. 30 ئاندىن: «فىلىستىيلەر بىلەن بىرلىكتە ئۆلۈپ كەتسەم!» دەپ بەدىنىنى ئېگىپ كۈچىنى يىغىپ [ئىنتىرىۋىدى]، ئۇيي ئۇرۇلۇپ، ئۇ يەردىكى ئەمىرلەر بىلەن بارلىق خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. يۇنىڭ بىلەن ئۇز ئۆلۈمى بىلەن ئۆلتۈرگەن ئادەملەر ئۇنىڭ تىرىك ۋاقتىدا ئۆلتۈرگەنلىردىن كۆپ بولدى. 31 ئاندىن كېيىن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ۋە ئاتىسىنىڭ بارلىق جەمەتى چۈشۈپ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، زورىئاھ بىلەن ئەشتائولنىڭ ئوتتۇرىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئاتىسى مانوئاھنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇ يىگىرمە يىل ئىسرائىلغا ھاكىم بولغاندى.

17

ئەفرائىمنىڭ تاغلىرىدا مىكاھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. 2 ئۇ ئانىسىغا: ـ سېنىڭ ھېلىقى بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىڭ ئوغرىلاپ كېتىلگەندى، سەن تەڭگىلەرنى قارغىدىڭ ۋە بۇنى ماڭا دەپ بەردىڭ. مانا، كۈمۈش مەندە، ئۇنى مەن ئالغانىدىم، دېۋىدى، ئانىسى: ـ ئەي ئوغلۇم، پەرۋەردىگار سېنى بەركەتلىگەي!، ـ دېدى. 3 مىكاھ بۇ بىر مىڭ بىر يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئانىسىغا ياندۇرۇپ بەردى. ئانىسى: ـ مەن ئەسلىدە بۇ پۈلنى سەن ئوغلۇمنى دەپ پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ، ئۇنىڭ بىلەن ئۈچىمىز بۇت ۋە قۇيما بۇت ياساشقا ئاتاۋەتكەندىم؛ ئەمدى يەنىلا ساڭا بېرەي، دېدى. 4 لېكىن مىكاھ كۈمۈشنى ئانىسىغا قايتۇرۇپ بەردى؛ ئانىسى ئۇنىڭدىن ئىككى يۈز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ بىر زەرگەرگە بېرىپ، بىر ئۈيما بۇت بىلەن بىر قۇيما بۇت ياساتتى؛ ئۇلار مىكاھنىڭ ئۆيىگە قويۇپ قويۇلدى. 5 مىكاھ دېگەن بۇ كىشى ئەسلىدە بىر بۇتخانا پەيدا قىلغان، شۇنىڭدەك ئۇنىڭگە بىر ئەفود بىلەن بىرنەچچە «تەرافىم»نى ياسىغاندى؛ ئاندىن ئۇز ئوغۇللىرىدىن بىرىنى كاھىنلىققا مەخسۇس تەيىنلەپ، ئۇنى ئۇنىڭگە كاھىن قىلدى. 6 شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى، ھەركىم ئۇز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى. 7 يەھۇدا جەمەتىنىڭ تەۋەسىدىكى بەيت-لەھەمدە لاۋىي قەبىلىسىدىن بولغان بىر يىگىت بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالغاندى. 8 بۇ يىگىت بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ، يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەم شەھىرىدىن چىقتى. ئۇ

سەپەر قىلىپ، ئەفرائىم تاغلىقىغا، مىكاھنىڭ تۈيىگە كېلىپ چۈشتى. **9** مىكاھ ئۇنىڭدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ، دەپ سوروۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ مەن يەھۇدالارنىڭ يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر لاۋىيەن، بىر جاي تېپىپ تۇراي دەپ چىقتىم، ـ دېدى. **10** مىكاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا مەن بىلەن تۇرۇپ، ماڭا ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگىن؛ مەن ساڭا ھەر يىلى ئون كۈمۈش تەڭگە، بىر يۇرۇش ئېگىن ۋە كۈندىلىك يېمەك-ئىچمەكنى بېرەي، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ لاۋىي كىشى ئۇنىڭكىگە كىردى. **11** لاۋىي ئۇ كىشى بىلەن تۇرۇشقا رازى بولدى؛ يىگىت شۇ كىشىگە ئوز ئوغۇللىرىدىن بىرىدەك بولۇپ قالدى. **12** ئاندىن مىكاھ بۇ لاۋىي كىشىنى [كاھىنلىققا] مەخسۇس تەيىنلىدى. شۇنىڭ بىلەن [لاۋىي] يىگىت ئۇنىڭغا كاھىن بولۇپ، مىكاھنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ قالدى. **13** ئاندىن مىكاھ: ـ بىر لاۋىي كىشى ماڭا كاھىن بولغىنى ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ ماڭا ياخشىلىق قىلىدىغىنىنى بىلىمەن، ـ دېدى.

18

شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ شۇنداقلا شۇ كۈنلەردە دانلارنىڭ قەبىلىسى ئوزلىرىگە ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن جاي ئىزدەۋاتقانىدى، چۈنكى شۇ كۈنگىچە ئۇلار ئىسرائىل قەبىلىرى ئارىسىدا چەك تاشلىنىپ بېكىتىلگەن مىراس زېمىنغا ئېرىشىمگەنىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن دانلار پۈتكۈل جەمەتىدىن زورىباھ ۋە ئەشتائولدا ئولتۇرۇشلۇق بەش پالۋانىنى زېمىنى چارلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى ۋە ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ سىلەر بېرىپ زېمىنى چارلاپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار سەپەر قىلىپ ئەفرائىم تاغلىق يۇرتىغا كېلىپ مىكاھنىڭ ئۆيىگە چۈشۈپ ئۇ يەردە قوندى. **3** ئۇلار مىكاھنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىدا لاۋىي يىگىتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى كىم بۇ جايغا ئېلىپ كەلدى؟ بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىسەن؟ بۇ جايدا نېمىگە ئېرىشتىڭ؟ ـ دەپ سوروىدى. **4** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مىكاھ ماڭا مۇنداق-مۇنداق قىلىپ، مېنى ياللاپ ئوزۇمگە كاھىن قىلدى، دېدى. **5** بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداق بولسا بىزنىڭ ماڭغان سەپىرىمىزنىڭ ئوڭۇشلۇق بولىدىغانلىقىنى بىلىمىز ئۈچۈن، خۇدادىن سوراپ بەرگىن، ـ دېدى. **6** كاھىن ئۇلارغا: ـ خاتىرجەم بېرىڭلار. ماڭغان يولۇڭلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىدۇر، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن بۇ بەش ئادەم چىقىپ، لائىش دېگەن جايغا يېتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردىكى خەلقىنىڭ تىنچ-ئامان ياشاۋاتقىنىنى، تۇرمۇشىنىڭ زىدونىيلارنىڭ ئۆرپ-ئادەتلىرى بويىچە ئىگىلىكىنى، خاتىرجەملىك ۋە راھەت ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىنى كۆردى؛ شۇ زېمىندا ئۇلارنى خار قىلغۇچى ھېچقانداق ھوقۇقدار يوق ئىدى؛ ئۇلار زىدونىيلاردىن يىراقتا تۇراتتى، شۇنداقلا باشقىلار بىلەنمۇ ھېچقانداق باردى- كەلدى قىلىشمايتتى. **8** [بەش پالۋان] زورىباھ ۋە ئەشتائولغا تۇز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا قايتىپ كەلدى. قېرىنداشلىرى ئۇلاردىن: ـ نېمە خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭلار؟ ـ دەپ سوروىدى. **9** ئۇلار جاۋابەن: ـ بىز قوپۇپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلايلى! چۈنكى بىز شۇ زېمىنى چارلاپ كەلدۇق، مانا، ئۇ ئىنتايىن ياخشى بىر يۇرت ئىكەن. ئەمدى نېمىشقا قىمىر قىلماي جىم ئولتۇرىسىلەر؟ ئەمدى دەرھال بېرىپ، ئۇ يۇرتنى ئېلىشقا ئەزمەكلەرنى ئەزمەكلار، بېرىپ ھۇجۇم قىلىپ زېمىنى ئىگىلەكلار. **10** ئۇ يەرگە بارغىنىڭلاردا سىلەر تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقان بىر خەلقنى، ھەر ئەتراپىغا سوزۇلغان كەڭ-ئازادە بىر زېمىنى كۆرىسىلەر! خۇدا ئۇ يەرنى سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇرغاندۇر. ئۇ يۇرتتا يەر يوزىدە تېپىلىدىغان بارلىق نەرسىلەردىن ھېچبىرى كەم ئەمەس، دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانلارنىڭ جەمەتىدىن ئالتە يوز ئادەم جەڭگە قوراللىنىپ، زورىباھ ۋە ئەشتائولدىن چىقىپ ماڭدى. **12** ئۇلار يەھۇدا يۇرتىدىكى كىرىئات-يېئارىم دېگەن جايغا بېرىپ، چېدىر تىكتى (شۇڭا بۇ جاي تاكى بۈگۈنگىچە «دانىنىڭ لەشكەرگاھى» دەپ ئاتالماقتا؛ ئۇ كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئارقا تەرىپىگە جايلاشقانىدى). **13** ئاندىن ئۇلار ئۇ يەردىن ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بېرىپ، مىكاھنىڭ ئۆيىگە يېتىپ كەلدى. **14** لائىش يۇرتىغا چارلاش ئۈچۈن بارغان بەش كىشى ئوز قېرىنداشلىرىغا: ـ بىلەمسىلەر؟ بۇ ئۆيدە بىر ئەفود تونى، بىرنەچچە تەرافىم بۇتلىرى، بىر ئويما مەيۇد ۋە قۇيما مەيۇد باردۇر! ئەمدى قانداق قىلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئويلىشىڭلار! ـ دېدى. **15** ئۇلار بۇرۇلۇپ لاۋىي يىگىتنىڭ ئۆيىگە (مىكاھقا تەۋە ئۆيگە) كىرىپ ئۇنىڭدىن ھال سوروىدى. **16** دان قەبىلىسىدىن بولغان جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يوز كىشى دەرۋازا ئالدىدا تۇرۇپ تۇردى. **17** ئۇ زېمىنى چارلاشقا بارغان بەش ئادەم [ئۇنىڭغا] كىرىپ، ئويما بۇت، ئەفود تونى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى ئېلىپ چىقتى. كاھىن جەڭ قوراللىرىنى كۆتۈرگەن ئالتە يوز كىشى بىلەن بىللە دەرۋازىدا تۇراتتى. **18** بۇ بەش ئادەم مىكاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئويما بۇت، ئەفود تونىنى، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى ئېلىپ چىققاندا كاھىن ئۇلاردىن: ـ بۇ نېمە قىلغىنىڭلار؟! ـ دەپ سوروىدى. **19** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئۈن چىقارمايى، ئاغزىڭنى قولۇڭ بىلەن ئېتىپ، بىز بىلەن مېڭىپ، بىزگە ھەم ئاتا ھەم كاھىن بولۇپ بەرگىن. سېنىڭ پەقەت بىر ئادەمنىڭ ئۆيىدىكىلەرگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ، ياكى ئىسرائىلنىڭ بىر جەمەتى بولغان پۈتۈن بىر قەبىلىگە كاھىن بولغىنىڭ ياخشىمۇ؟ ـ دېدى. **20** شۇنداق دېۋىدى، كاھىننىڭ كۆڭلى خۇش بولۇپ، ئەفود، تەرافىم بۇتلىرى ۋە قۇيما بۇتنى مەيۇدنى ئېلىپ خەلقنىڭ ئارىسىغا كىرىپ تۇردى. **21** ئاندىن ئۇلار بۇرۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى؛ ئۇلار بالىلىرى ۋە چارپايلارنى ۋە يۈك-تاقلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالدىدا ماڭدۇرۇۋەتكەنىدى. **22** مىكاھنىڭ ئۆيىدىن خېلى يىراقلىغاندا مىكاھنىڭ ئۆيىنىڭ ئەترابىدىكى خەلقلەر يىغىلىپ، دانلارغا قوغلاپ يېتىشتى. **23** ئۇلار دانلارنى توۋلاپ چاقىردى، دانلار بۇرۇلۇپ مىكاھقا: ـ ساڭا نېمە بولدى، بۇنچىۋىلا كۆپ خەلقنى يىغىپ كېلىپ نېمە قىلماقچىسەن؟! ـ دېدى. **24** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر مەن ياساتقان مەيۇدلارنى كاھىنم بىلەن قوشۇپ ئالدىڭلار، ئاندىن كەتتىڭلار! ماڭا يەنە نېمە قالدى؟! شۇنداق تۇرۇۋاتىسىلەر، سىلەر تېخى: «ساڭا نېمە بولدى؟» ـ دەۋاتىسىلەرغۇ! ـ دېدى. **25** دانلار ئۇنىڭغا: ـ ئۈنۈڭنى چىقارما، بولمىسا ئاچچىقى يامان كىشىلەر سېنى تۇتۇۋېلىپ، سېنى ۋە ئائىلەڭدىكىلەرنى جانلىرىدىن جۇدا قىلىۋىتۇن، يەنە، ـ دېدى. **26** بۇلارنى دەپ دانلار تۇز يولىغا ماڭدى؛ مىكاھ ئۇلارنىڭ تۇزىدىن كۆچلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، يېنىپ تۇز ئۆيىگە كەتتى. **27** ئۇلار مىكاھ ياساتقۇزغان نەرسىلەر ۋە ئۇنىڭ كاھىننى ئېلىپ، لائىشقا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ يەردىكى خەلق تىنچ-ئامان ۋە خاتىرجەم تۇرۇۋاتقانىدى؛ ئۇلار ئۇلارنى قىلىچلاپ قىرىپ، شەھەرنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋەتتى. **28** شەھەرنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچ ئادەم چىقمىدى؛ چۈنكى بۇ شەھەر زىدوندىن يىراقتا ئىدى، خەلقى ھېچكىم بىلەن باردى-كەلدى قىلىشمايتتى. شەھەر بەيت-رەھوبنىڭ يېنىدىكى جىلغىدا ئىدى. دانلار شەھەرنى قايتىدىن قۇرۇپ، ئولتۇراقلاشتى. **29** ئۇلار بۇ شەھەرگە ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرىدىن بولغان، ئوز ئاتىسى دانىنىڭ ئىسمىنى قويۇپ دان دەپ ئاتىدى. ئىلگىرى ئۇ شەھەرنىڭ نامى لائىش ئىدى. **30** دانلار شۇ يەردە بۇ ئويما بۇتنى ئوزلىرىگە تىكىلدى؛ مۇسانىڭ ئوغلى گېرشومنىڭ ئەۋلادى يوناتان ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى بولسا شۇ زېمىننىڭ خەلقى سوزگۈن بولۇشقا ئېلىپ كېتىلگەن كۈنگىچە دانلارنىڭ قەبىلىسىگە كاھىن بولۇپ ئوزىغاندىر. **31** خۇدانىڭ ئۆيى شىلوھدا ئوزغان بارلىق ۋاقىتلاردا، دانلار ئوزلىرى ئۈچۈن تىكىلگەن، مىكاھ ياساتقۇزغان ئويما مەيۇد [داندا] ئوزغۇزۇلدى.

19 ئىسرائىلدا تېخى پادىشاھ تىكلەنمىگەن شۇ كۈنلەردە، ئەفرائىم تاغلىق رايوننىڭ چەت تەرىپىدە ئولتۇرۇشلۇق بىر لاۋۋي كىشى بار ئىدى؛ ئۇ يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەملىك بىر قىزنى كېنىزەكلىككە ئالدى. **2** لېكىن ئۇ كېنىزەك ئېرىگە ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئۆزىنىڭ يېنىدىن چىقىپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ، تۆت ئايچە تۇردى. **3** ئۇ ۋاقىتتا ئۆزىنىڭ ئېرى قوۋۇپ كېنىزىكىگە ياخشى گەپلەرنى قىلىپ، كۆڭلىنى ئېلىپ ياندۇرۇۋې كېلىشكە كېنىزىكىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇ بىر خىزمەتكارىنى ۋە ئىككى ئېشەكنى ئېلىپ باردى. كېنىزەك ئېرىنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىردى؛ ئاتىسى ئۇنى كۆرۈپ خۇش بولۇپ قارشى ئالدى. **4** ئۆزىنىڭ قېيىناتىسى، يەنى قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنى ئۆتۈپ قالدى، ئۇ ئۇ يەردە ئۈچ كۈنگىچە يەپ-ئىچىپ، ئۆزىنىڭ بىلەن يېتىپ قوپتى. **5** ئۈتىنچى كۈنى لاۋۋي كىشى سەھەر قوۋۇپ ماڭغىلى تەييارلىنىۋىدى، كېنىزىكىنىڭ ئاتىسى كۈيئوغلىغا: ـ بىر توغرام نان يەپ يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرۈپ ئاندىن ماڭغىن، ـ دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى ئولتۇرۇپ بىللە يەپ-ئىچىپ تاماقلاندى. قىزنىڭ ئاتىسى ئۇ كىشىگە: ـ سەندىن ئۈتۈنەي، بۇ كېچىمۇ قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن، دېدى. **7** بۇ كىشى ماڭغىلى قوپۇۋىدى، لېكىن قېيىناتىسى ئۇنى زورلاپ، يەنە ئېلىپ قالدى، ئۇ يەنە بىر كۈن قوندى. **8** بەشىنچى كۈنى ئۇ سەھەر قوپۇپ ماڭغىلى تەييارلاندى، لېكىن قىزنىڭ ئاتىسى ئۇنىڭغا: ـ [ئاۋۋال] يۈرىكىڭنى قۇۋۋەتلەندۈرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى كۈن ئېگىلگۈچە ئولتۇرۇپ، بىللە تاماقلاندى. **9** ئاندىن بۇ كىشى كېنىزىكى ۋە خىزمەتكارىنى ئېلىپ ماڭغىلى تەييارلىنىۋىدى، قېيىناتىسى، يەنى قىزنىڭ داداسى ئۇنىڭغا: ـ مانا، كەچ كىرەي دەۋاتىدۇ، سەندىن ئۈتۈنەي، بۇ يەردە يەنە بىر كېچىنى ئۆتكۈزۈڭلار؛ مانا، كۈن مەغرىبكە ئېگىلىپتۇ، بۇ يەردە قونغىن، كۆڭلۈڭ ئېچىلسۇن؛ ئاندىن ئەتە سەھەردە يولغا چىقىپ، ئۆيۈڭلارغا كېتىڭلار، ـ دېدى. **10** لېكىن ئۇ كىشى ئەمدى يەنە بىر كېچە قونۇشقا ئۈنمەي، قوپۇپ يولغا چىقىپ يەبۇسنىڭ، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئۇدۇلىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىككى توقۇقلۇق ئېشەك ۋە كېنىزىكى بار ئىدى. **11** ئۇلار يەبۇسقا يېقىن كەلگەندە كۈن ئولتۇراي دەپ قالغاچقا، خىزمەتكارى غوجىسىغا: ـ يەبۇسىيلارنىڭ بۇ شەھىرىگە كىرىپ، شۇ يەردە قونايلى، دېدى. **12** لېكىن غوجىسى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز ئىسرائىللار ئۆرمايدىغان، يات ئەللەر ئۆرىدىغان شەھەرگە كىرمەيلى، بەلكى گىبىئاھقا ئۆتۈپ كېتەيلى، دېدى. **13** ئاندىن ئۇ يەنە خىزمەتكارىغا: ـ كەلگىن، بىز يېقىندىكى جايلاردىن بىرىگە بارايلى، گىبىئاھدا يا كى راماھدا قونايلى، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېڭىپ، بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبىئاھنىڭ يېنىغا يېتىپ بارغاندا كۈن ئولتۇرغاندى. **15** ئۇلار گىبىئاھقا كىرىپ، ئۇ يەردە قونماقچى بولدى، شەھەرنىڭ چوڭ مەيدانىغا كىرىپ ئولتۇرۇشتى؛ لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى قوندۇرۇشقا ئۈيگە تەكلىپ قىلمىدى. **16** ھالبۇكى، ئۇ كېچىسى قېرى بىر ئادەم ئشىنى ئۆگىنىپ، ئېتىزلىقتىن يېنىپ كېلىۋاتقاندى. ئۇ ئەسلىدە ئەفرائىم تاغلىق رايونلىق ئادەم ئىدى، ئۇ گىبىئاھدا مۇساپىر بولۇپ، ئولتۇراقلىشىپ قالغاندى؛ لېكىن ئۇ يەردىكى خەلقلەر بىنيامىنلاردىن ئىدى. **17** ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپ، بۇ يولۇچىنىڭ شەھەرنىڭ مەيدانىدا ئولتۇرغىنىنى كۆرۈپ ئۆنگدىن: ـ قەيەردىن كەلدىڭ؟ قەيەرگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ بىز يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدىن ئەفرائىم تاغلىقىنىڭ چەت ياقلىرىغا كېتىپ بارىمىز؛ مەن ئەسلى شۇ جايدىن بولۇپ، يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمگە بارغاندىم؛ ئىشلىرىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۈيگە مۇناسىۋەتلىك ئىدى؛ لېكىن بۇ يەردە ھېچ كىم مېنى ئۈيگە تەكلىپ قىلمىدى. **19** بىزنىڭ ئېشەكلىرىمىزگە بېرىدىغان سامان ۋە بوغۇزىمىز بار، ئۆزۈم، دېدەكلىرى، شۇنداقلا كەمىنلىرىڭ بىلەن بولغان يېگىتكىمۇ نان ۋە شارابلار بار، بىرىگە ھېچ نېمە كەم ئەمەس، ـ دېدى. **20** بۇنى ئاكىلاپ قېرى كىشى: ـ تىنچ-ئامان بولغايسەن؛ سىلەرنىڭ موھتاجلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى مېنىڭ ئۈستۈمگە بولسۇن، ئەمما كوچىدا ياتماڭلار! ـ دەپ، **21** ئۇنى ئۆز ئۈيگە ئېلىپ بېرىپ، ئېشەكلىرىگە يەم بەردى. مېھمانلار پۇتلىرىنى يۇيۇپ، يەپ-ئىچىپ غىزالاندى. **22** ئۇلار كۆڭلىدە خۇش بولۇپ ئۇرغىنىدا، مانا، شەھەرنىڭ ئادەملىردىن بىرنەچچەيلەن، يەنى بىرقانچە لۇچەك كېلىپ ئۈينى قورشۇۋېلىپ، ئىشىكنى ئۇرۇۋې-قېقىپ، ئۈينىڭ ئىگىسى بولغان قېرى كىشىگە: ـ سېنىڭ ئۈيۈڭگە كەلگەن شۇ كىشىنى بىزگە چىقىرىپ بەرگىن، ئۇنىڭ بىلەن يېقىنچىلىق قىلىمىز، ـ دېدى. **23** بۇنى ئاكىلاپ ئۈي ئىگىسى ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقىپ ئۇلارغا: ـ بولمايدۇ، ئەي بۇرادەرلىرىم، سىلەردىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مۇنداق رەزىللىكنى قىلماڭلار؛ بۇ كىشى مېنىڭ ئۈيۈمگە مېھمان بولۇپ كەلگەنىكەن، سىلەر بۇنداق ئېپلاسلىق قىلماڭلار. **24** مانا، مېنىڭ پاك بىر قىزىم بار، يەنە ئۇ كىشىنىڭ كېنىزىكى بار. مەن ئۇلارنى قېشىڭلارغا چىقىرىپ بېرەي، سىلەر ئۇلارنى ئاياغ ئاستى قىلساڭلار مەيلى، نەزىرىڭلارغا نېمە خۇش ياقسا ئۇلارنى شۇنداق قىلىڭلار، لېكىن بۇ كىشىگە مۇشۇنداق ئېپلاسلىق ئشىنى قىلماڭلار، ـ دېدى. **25** لېكىن ئۇ ئادەملەر ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ يولۇچى كېنىزىكىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا سۈرەپ چىقىرىپ بەردى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ كەچتىن ئەتىگەنگىچە ئاياغ ئاستى قىلدى؛ ئۇلار تاڭ يورۇغاندا ئاندىن ئۇنى قويۇپ بەردى. **26** چوكان تاڭ سەھەردە قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ غوجىسى قونغان ئۈينىڭ دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە يېقىلىپ قېلىپ، تاڭ ئاتقۇچە شۇ يەردە يېتىپ قالدى. **27** ئەتىگەندە ئۇنىڭ غوجىسى قويۇپ ئۈينىڭ ئىشىكىنى ئېچىپ، يولغا چىقماقچى بولۇپ تېشىغا چىقىۋىدى، مانا، ئۇنىڭ كېنىزىكى بولغان چوكان ئۈينىڭ دەرۋازىسى ئالدىدا قوللىرى بوسۇغىنىڭ ئۈستىگە قويۇقلۇق ھالدا ياتاتتى. **28** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قوپقىن، بىز ماڭايلى، دېدى. لېكىن چوكان ھېچبىر جاۋاب بەرمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ چوكانىنى ئېشەككە ئارتىپ، قوزغىلىپ ئۆز ئۈيىگە يۇرۇپ كەتتى. **29** ئۆز ئۈيىگە كەلگەندە، پىچاقنى ئېلىپ كېنىزىكىنىڭ جەستىنى سۆڭەكلىرى بويىچە ئون ئىككى پارچە قىلىپ، پۈتكۈل ئىسرائىل يۇرتىنىڭ چەت-ياقىلىرىغچە ئەۋەتتى. **30** شۇنداق بولدىكى، ئۇنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى: «ئىسرائىل مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە بۇنداق ئىش بولۇپ باقمىغاندى يا كى كۆرۈلۈپ باقمىغاندى. ئەمدى بۇ ئىشنى ئوبدان ئويلىشىپ، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى مەسلىھەتلىشەيلى» ـ دېيىشتى.

20 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى چىقىپ، جامائەت داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يېغىلىپ گىلېئاد زېمىنىنىڭ خەلقى بىلەن قوشۇلۇپ مىزپاھدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر ئادەمدەك بولدى. **2** پۈتكۈل قوۋمنىڭ چوكىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىنىڭ باشلىقلىرى خۇدانىڭ خەلقىنىڭ جامائىتى ئارىسىدا ھازىر بولدى. جامائەت جەمئىي بولۇپ تۆت يۈز مىڭ قىلىچ تۇتقان پىيادە ئەسكەر ئىدى **3** (بىنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ مىزپاھدا جەم بولغىنىدىن ئەمدى خەۋەر تاپقاندى). ئىسرائىللار سۈرۈشتە قىلىپ: «بۇ رەزىل ئىش قانداق يۈز بەردى؟» ـ دەپ سوردى. **4** ئولتۇرۇلگەن چوكاننىڭ ئېرى لاۋۋي كىشى جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ئۆز كېنىزىكىمنى ئېلىپ، بىنيامىننىڭ گىبىئاھ شەھىرىگە قونغىلى بارغانىدىم؛ **5** گىبىئاھنىڭ بەگلىرى كېچىدە ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ، مېنى دەپ ئۈينى قورشۇۋالدى. ئۇلار مېنى ئولتۇرۇشنى قەستلىدى، كېنىزىكىمنى بولسا ئۇلار ئاياغ

ئاستى قىلىپ تۇلتۇرۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن مەن كېنىزىكىمنىڭ جەسىتىنى پارچە-پارچە قىلىپ، كىشىلەرگە كۆتۈرتكۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ مىراسى بولغان زېمىننىڭ ھەربىر يۇرتىغا ئەۋەتتىم. چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل ئىچىدە پاسىقلىق ۋە ئېپلاسلىق قىلدى. 7 مانا، ئەي بارلىق ئىسرائىللار، سىلەر ھەممىگىلار ئويلىنىپ، مەسلىھەت كۆرسىتىڭلار». 8 شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق بىر ئادەمدەك قوپۇپ:ـ ئارىمىزدىن نە ھېچكىم ئۆز چېدىرىغا بارمىسۇن نە ھېچكىم ئۆز ئۆيىگە قايتمىسۇن، 9 بەلكى بىز گىبىئاھقا شۇنداق قىلايلىكى:ـ بىز چەك تاشلاپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلايلى، 10 بىز ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىسىدىكىلەردىن يۈزنىڭ ئىچىدىن ئونىنى، مىڭنى يۈزنى، ئون مىڭنى مىڭنى تاللاپ چىقىپ، ئۇلارنى خەلق ئۈچۈن ئوزۇق-تالقان يەتكۈزۈشكە تەيىنلەيلى. شۇنداق قىلىپ خەلق بىنيامىن يۇرتىدىكى گىبىئاھ شەھىرىگە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە قىلغان بارلىق ئېپلاسلىقىنى ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا ياندۇرسۇن، ـ دېيىشتى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بىر ئادەمدەك بولۇپ، ئۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا توپلاندى. 12 ئاندىن ئىسرائىل قەبىلىلىرى بىنيامىننىڭ بارلىق جەمەتلىرىگە ئەلچى ئەۋەتىپ:ـ ئاراڭلاردا يۈز بەرگەن بۇ رەزىللىك زادى نېمە ئىش؟ 13 ئەمدى گىبىئاھدىكى بۇ لۇچىكەكلەرنى بىزگە تۇتۇپ بېرىڭلار. شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ، ئىسرائىلدىن رەزىللىكنى يوق قىلايلى،ـ دېدى. لېكىن بىنيامىنلار ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ سۆزىنى تىڭشىمىدى، 14 بەلكى بىنيامىنلار ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن شەھەر-شەھەرلەردىن كېلىپ گىبىئاھدا يىغىلدى. 15 ئۇ ۋاقىتتا بىنيامىنلاردىن شەھەر-شەھەرلەردىن تىزىملانغانلار يىگىرمە ئالتە مىڭ قىلىچ تۇتقان ئەرگەك ئىدى. ئۇنىڭدىن باشقا گىبىئاھدىن خىللانغان يەتتە يۈز ئەسكەر بار ئىدى. 16 بۇ يۇتكۈل قوشۇن ئارىسىدا خىللانغان يەتتە يۈز سولخاي ئەسكەر بولۇپ، سالغۇغا تاشنى سېلىپ نىشانغا ئاتسا، قىلچىمۇ قىيىپ كەتمەيتتى. 17 بىنيامىن قەبىلىسىدىن باشقا، ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلۈۋىدى، قىلىچ تۇتقانلار تۆت يۈز مىڭ ئەرگەك چىقتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭچىلەر ئىدى. 18 ئىسرائىل قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ خۇدادىن:ـ بىزنىڭ ئارىمىزدىن كىم ئاۋۋال چىقىپ بىنيامىنلار بىلەن سوقۇشسۇن، دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ:ـ يەھۇدا [ئاۋۋال] چىقسۇن، دېدى. 19 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئەتىسى سەھەر قوپۇپ گىبىئاھنىڭ ئۆڭىلدا چېدىرگاھ تىكتى. 20 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىنيامىن بىلەن ئۇرۇشۇشقا چىقىپ، گىبىئاھنىڭ يېنىدا راسلىنىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزىدى. 21 شۇ كۈنى بىنيامىنلار گىبىئاھدىن چىقىپ، ئىسرائىلدىن يىگىرمە ئىككى مىڭ كىشىنى ئۆلتۈرۈپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى. 22 لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى جاسارەتكە كېلىپ، ئاۋۋالقى كۈنى سەپ تۈزگەن جايدا ئىككىنچى كۈنى يەنە سەپ تۈزدى. 23 [سەپ تۈزۈشتىن ئاۋۋالقى ئاخشىمى] ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىپ، كەچ كىرگۈچە پەرياد قىلىپ يىغلاپ، پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ:ـ بىز ئۆز قېرىندىشىمىز بولغان بىنيامىن نەسىلىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقساق بولامدۇ، بولامدۇ؟ـ دەپ سورىۋىدى، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىپ:ـ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىڭلار، دېدى. 24 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئىككىنچى كۈنى بىنيامىنلارغا يېقىن كېلىپ ھۇجۇم قىلدى. 25 بىنيامىنمۇ ئىككىنچى كۈنى گىبىئاھدىن چىقىپ ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنىڭ ئون سەككىز مىڭ ئادىمىنى ئۆلتۈرۈپ، يەرگە يەكسان قىلىۋەتتى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچ تۇتقانلاردىن ئىدى. 26 ئاندىن ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى، يەنى پۈتۈن قوشۇن قوپۇپ بەيت-ئەلگە چىقىپ يىغلاپ، شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كەچكىچە روزا تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى تۇتكۈزدى. 27 شۇ كۈنلەردە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى شۇ يەردە بولۇپ، ھارۇننىڭ ئەۋلادى، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنھاس تۇنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ:ـ بىز ئۆز قېرىندىشىمىز بولغان بىنيامىننىڭ نەسىلىرى بىلەن يەنە ئۇرۇشۇشقا چىقامدۇق يا كى توختاپ قالامدۇق؟ـ دەپ سورىدى، پەرۋەردىگار جاۋابەن:ـ چىقىڭلار، چۈنكى ئەتە مەن ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. 29 بۇنى ئاڭلاپ ئىسرائىل خەلقى گىبىئاھنىڭ ئەتراپىغا ئەسكەرلەرنى پىستىرما قويدى، 30 ئۈچىنچى كۈنى ئىسرائىللار ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك بىنيامىنلارغا ھۇجۇم قىلىشقا گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلغا كېلىپ سەپ تۈزدى. 31 بىنيامىن [ئىسرائىل] خەلقىگە قارشى جەڭگە چىقىۋىدى، خەلق ئۇلارنى شەھەردىن ئازدۇرۇۋېتىپ چىقتى. ئۇلار بەيت-ئەلگە چىقىدىغان يول ۋە گىبىئاھقا باردىغان يولنىڭ ئۈستىدە ھەم دالادا خەلقنى ئىلگىرىكى ئىككى قېتىمقىدەك ئۇرۇپ قىرغىلى تۇردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىدىن ئوتتۇزچە كىشىنى ئۇلتۇردى. 32 بىنيامىنلار:ـ ئۇلار يەنىلا ئاۋۋالقىدەك مەغلۇپ بولدى، ـ دېيىشتى. ئەمما ئىسرائىل:ـ بىزلەر قېچىپ ئۇلارنى شەھەردىن ئەگەشتۈرۈپ چىقىپ، يوللارغا ئېلىپ چىقايلى، دەپ مەسلىھەتلىشىۋالغاندى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئۆز جايىدىن قوپۇپ باۋال-تامارغا بېرىپ سەپ تۈزدى، پىستىرمىدا تۇرغان ئىسرائىللارمۇ ئۆز جايىدىن، يەنى گىبادىكى چىمەندىن چىقىپ كەلدى. 34 ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن سەرخىل ئون مىڭ كىشى گىبىئاھنىڭ ئۆدۈلىدىن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى، جەڭ قاتتىق بولدى. لېكىن بىنيامىنلار ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە بالا يېقىنلاشقىنىنى بىلمەي قالدى. 35 پەرۋەردىگار بىنيامىنلارنى ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ قىلغاچقا، ئۇلار ئۆز كۈنى بىنيامىنلاردىن يىگىرمە بەش مىڭ بىر يۈز قىلىچ تۇتقان ئادەمنى ئۇلتۇردى. 36 ئەمدى بىنيامىنلار ئۇلارنىڭ مەغلۇپ بولغىنىنى كۆردى. ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئەسلىدە گىبىئاھقا قويغان پىستىرمىدىكى كىشىلىرىگە ئىشەنچ قىلىپ، بىنيامىنلارنى ئالداپ، ئالدىدا چېكىنگەندى. 37 ئۇ ۋاقىتتا پىستىرمىدىكىلەر تېزدىن ئاتالىنىپ گىبىئاھقا ھۇجۇم قىلىپ بېسىپ كىرىپ، شەھەردىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىچلاپ قىردى. 38 ئىسرائىللار ئەسلىدە پىستىرمىدىكىلەر بىلەن ئالدىنئالا نىشان ئۈچۈن بەلگە بېكىتكەندى، يەنى شەھەرگە ئوت قويۇپ، قېلىن تۈتۈن تۈۋۈرۈكىنىڭ ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈشىنى بەلگە قىلىشقا كېلىشۋالغاندى. 39 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇرۇشتىن ۋاقىتنىچە چېكىنگەندە، بىنيامىنلار ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنى ئۇرۇپ سوقۇپ، ئوتتۇزچە كىشىنى ئۇلتۇرۇپ:ـ مانا، ئىسرائىل ئاۋۋالقى جەڭىدىكىدەك ئالدىمىزدا شەكسىز تارمار بولدۇ، ـ دېيىشتى. 40 لېكىن شەھەرنىڭ ئىچىدىن تۈتۈن تۈۋۈرۈك ئۇرلەپ چىققاندا، بىنيامىنلار كەينىگە يۈرۈلۈپ قارىۋىدى، مانا، پۈتۈكۈل شەھەر ئىس-تۈتەك بولۇپ ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلۈپ كېتىۋاتاتتى. 41 شۇ ھامان ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يۈرۈلۈپ يېنىپ كەلدى، بىنيامىننىڭ ئادەملىرى بولسا: بىزگە بالا يېقىنلاشتى دەپ، ۋەھىمگە چۈشتى. 42 ئۇلار ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدىن يۈرۈلۈپ چۆللۈككە ماڭدىغان يول بىلەن قېچىپ كەتتى؛ لېكىن جەڭ ئۇلارنىڭ كەينىدىن ئىز بېسىپ ماڭدى؛ ئەتراپىدىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن ئادەملەر چىقىپ ئۇلارنى ئارىغا ئېلىپ ھالاك قىلدى. 43 شۇ تەرىقىدە ئۇلار بىنيامىنلارنى قورشىۋالدى، ئۇلارنى كۈن چىقىش تەرىپىدىكى گىبىناتنىڭ ئۆدۈلىغىچە توختىماي قوغلاپ بېرىپ، چەيلەپ ئۇلتۇردى. 44 يۈنىڭ بىلەن بىنيامىنلاردىن ئون سەككىز مىڭ كىشى ئۆلدى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار ئىدى. 45 باشقىلىرى يۈرۈلۈپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىممون قورام تېشىغا باردى؛ ئەمما ئىسرائىللار يوللاردا خۇددى باشاق تەرگەندەك ئۇلارنى بەش مىڭ ئادەمنى ئۇلتۇردى؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ كەينىدىن گىدومغىچە قوغلاپ

بېرىپ، يەنە ئىككى مىڭ ئادەمنى ئۇلتۇردى. **46** ئۇ كۈنى بنيامىنلاردىن ئۇلتۇرۇلگەنلەر يىگىرمە بەش مىڭ ئادەم ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلار بولۇپ، قىلىچ تۇتقانلار ئىدى. **47** ھالبۇكى، ئۇلاردىن پەقەت ئالتە يۈز ئادەم قاغانىدى، ئۇلار بۇرۇلۇپ چۆل تەرەپكە قېچىپ، رىممونىدىكى تىك يارغا باردى. ئۇلار رىممونىدىكى تىك يارىدا تۆت ئاي تۇردى. **48** ئىسرائىللار يەنە بنيامىنلارنىڭ زېمىنغا يېنىپ كېلىپ، ھەممە شەھەرلەردىكى ئادەملەرنى، چارپايلارنى ھەم ئۇچرىغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىچ بىلەن قىرىۋەتتى، شۇنداقلا ئۇت قويۇپ، ئۇدۇل كەلگەن شەھەرلىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈۋەتتى.

21 ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى مىزپاھدا قەسەم قىلىشىپ: ـ بىزنىڭ ئېچىمىزدىن ھېچكىم ئۆز قىزىنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەسۇن، ـ دېيىشكەنىدى. **2** شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق بەيت-ئەلگە كېلىپ، ئۇ يەردە كەچ كىرگۈچە خۇدانىڭ ئالدىدا پەرياد كۆتۈرۈپ قاتتىق يىغلىشىپ: ـ **3** ئەي ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا نېمىشقا شۇنداق ئىش يۈز بېرىدۇ، نېمىشقا ئىسرائىلنىڭ قەبىللىرىدىن بىرى يوقاپ كەتسۇن؟ ـ دېيىشتى. **4** ئەتىسى خەلق سەھەر قوپۇپ، ئۇ يەردە قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇندى. **5** ئىسرائىللار تۇرۇنارا: ـ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىللىرىدىن جامائەتكە قوشۇلۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشقا كەلمىگەن كىملەر بار؟ ـ دەپ سوراشتى، چۈنكى ئۇلار كىمكى مىزپاھقا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولمىسا، ئۇ شەكسىز ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن، دەپ قاتتىق قەسەم قىلىشقانىدى. **6** ئىسرائىل ئۆز قېرىندىشى بولغان بنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلىپ: ـ مانا، ئەمدى ئىسرائىل ئارىسىدىن بىر قەبىلە ئۈزۈۋۈپتىلدى. **7** بىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بزنىڭ ئېچىمىزدىن ھېچقايسىمىز ئۆز قىزىمىزنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرمەيمىز، ـ دەپ قەسەم قىلغانىدۇق؛ ئەمدى قانداق قىلساق ئۇلاردىن قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز ـ دېيىشتى. **8** ئۇلار يەنە ئۇرۇنارا: ـ ئىسرائىل قەبىللىرىدىن قايىسىسى مىزپاھقا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا چىقمىدى؟ ـ دەپ سوراشتى. مانا، يابەش-گىلېئادلىقلاردىن ھېچقايسىسى چېدىرگاھقا، جامائەتكە قوشۇلۇشقا كەلمىگەنىدى. **9** چۈنكى خەلقنى ساناپ كۆرگەنىدە يابەش-گىلېئادنىڭ ئادەملىرىدىن ئۇ يەردە ھېچكىم يوق ئىدى. **10** شۇنىڭ بىلەن جامائەت ئون ئىككى مىڭ پالۋانىنى ئۇ يەرگە ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: ـ يابەش-گىلېئادتا ئۇرۇۋاتقانلارنى، جۈملىدىن ئاياللار ۋە بالىلارنى ئۇرۇپ-قىرىپ قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار؛ **11** شۇنداق قىلىڭلاركى، بارلىق ئەركەكلەرنى ۋە ئەرلەر بىلەن بىللە بولغان بارلىق ئاياللارنى ئۆلتۈرۈۋېتىڭلار، دېدى. **12** ئۇلار شۇنداق قىلىپ يابەش-گىلېئادتىكى خەلقىنىڭ ئېچىدە تېخى ئەرلەر بىلەن بىللە بولۇپ باقمىغان تۆت يۈز قىزنى تېپىپ، ئۇلارنى ئۇتۇپ قاناتان زېمىنىدىكى شىلوھقا، چېدىرگاھىغا ئېلىپ كەلدى. **13** ئاندىن پۈتكۈل جامائەت رىممونىدىكى تىك يارىدىكى بنيامىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تىنچلىق سالىمنى جاكارلىدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بنيامىنلار قايتىپ كەلدى؛ ئىسرائىللار يابەش-گىلېئادتىكى ھايات قالغان قىزلارنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەردى، لېكىن بۇلار ئۇلارغا يېتىشمىدى. **15** ۋە خەلق بنيامىن توغرۇلۇق پۇشايمان قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قەبىللىرىنىڭ ئارىسىدا كەمتۈك پەيدا قىلىپ قويغانىدى. **16** بۇ ۋاقىتتا جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ بنيامىننىڭ قىز-ئاياللىرى يوقىتىۋېتىلدى، ئەمدى بىز قانداق قىلساق قالغانلىرىنى خوتۇنلۇق قىلالايمىز، ـ دېدى. **17** ئاندىن يەنە: ـ بنيامىندىن قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسىغا مىراس ساقلىنىشى كېرەككى، ئىسرائىلنىڭ بىر قەبىلىسىمۇ ئۆچۈپ كەتمەسلىكى كېرەك. **18** پەقەت بىزلا قىزلىرىمىزنى ئۇلارغا خوتۇنلۇققا بەرسەك بولمايدۇ، چۈنكى ئىسرائىللار: «ئۆز قىزىنى بنيامىنلارغا خوتۇنلۇققا بەرگەن كىشى لەنەتكە قالسۇن!» دەپ قەسەم قىلىشقان، ـ دېيىشتى. **19** ئۇلار يەنە: ـ مانا، بەيت-ئەلنىڭ شىمال تەرىپىدىكى، بەيت-ئەلدىن شەكەمگە چىقىدىغان يولنىڭ شەرق تەرىپىدىكى، لىبوناھنىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى شىلوھدا ھەر يىلى پەرۋەردىگارنىڭ بىر ھېيىتى بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دېدى. **20** ئاندىن ئىسرائىللار بنيامىنلارغا بۇيرۇپ: ـ سىلەر بېرىپ، [شۇ يەردىكى] ئۆزۈمزارلىقلارغا يوشۇرۇنۇۋېلىڭلار. **21** كۆزىتىپ ئۆرۈڭلار، قاچانىكى شىلوھدىكى قىزلارنىڭ ئۈسسۈل ئوينىغلى چىققىنىنى كۆرسەڭلار، ئۆزۈمزارلىقلاردىن چىقىپ ھەربىرىڭلار شىلوھنىڭ قىزلىرىدىن بىرنى ئۆزۈڭلارغا خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىڭلار، ئاندىن بنيامىننىڭ زېمىنىغا كېتىڭلار. **22** شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇلارنىڭ ئاتىلىرى يا ئاكا-ئۇكىلىرى كېلىپ بىزگە پەرياد كۆتۈرسە، بىز ئۇلارغا: «بىزگە يېنى-خاتىرە قىلىپ، ئۇلارغا يول قويۇڭلار، چۈنكى بىز جەڭدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە خوتۇنلۇققا تولۇق بىردىن قىز ئالالمىدۇق، ئۇنىڭ ئۈستىگە سىلەر بۇ قېتىم قىزلىرىڭلارنى ئۆز ئىختىيارلىقىڭلار بىلەن ئۇلارغا بەرمىدىڭلار، ئىختىيارەن بەرگەن بولىسا ئىدىڭلار، گۇناھقا تارتىلاتتىڭلار»، دەيمىز، ـ دېدى. **23** بنيامىنلار شۇنداق قىلىپ سانى بويىچە ئۈسسۈل ئوينايدىغان قىزلاردىن ئۆزلىرىگە خوتۇنلۇققا ئېلىپ قېچىپ، ئۆز مىراس زېمىنىغا قايتىپ بېرىپ، شەھەرلەرنى يەنە ياساپ ئۇ يەردە ئولتۇردى. **24** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەربىرى ئۆز قەبىللىرى ۋە جەمەتىگە يېنىپ باردى، ئاندىن ھەربىرى ئۆز مىراس زېمىنىغا كەتتى. **25** شۇ كۈنلەردە ئىسرائىلدا ھېچ پادىشاھ بولمىدى؛ ھەركىم ئۆز نەزىرىدە ياخشى كۆرۈنگەننى قىلاتتى.

رؤت

1 [باتۋر] ھاكىملار ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە شۇنداق بولدىكى، زېمىندا ئاچارچىلىق يۈز بەردى. شۇ ۋاقىتتا بىر ئادەم ئايالى ۋە ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ يەھۇدا زېمىندىكى بەيت-لەھەمدىن چىقىپ، موئابنىڭ سەھرالىرىدا بىر مەزگىل تۇرۇپ كېلىشكە باردى. **2** ئۇ كىشىنىڭ ئىسمى ئەلىمەلەك، ئايالىنىڭ ئىسمى نائومى، ئىككى ئوغلىنىڭ ئىسمى ماھلون بىلەن كىليون ئىدى. ئۇلار بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاتاتتى، ئەفرات جەمەتىدىن ئىدى. ئۇلار موئابنىڭ سەھراسىغا كېلىپ شۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى. **3** كېيىن نائومنىڭ ئېرى ئەلىمەلەك ئۆلدى؛ ئايالى ئىككى ئوغلى بىلەن قالدى. **4** ئۇلار موئاب قىزلىرىدىن ئۆزلىرىگە خوتۇن ئالدى. بىرىنىڭ ئېتى ئورپاھ، يەنە بىرىنىڭ ئېتى رۇت ئىدى. ئۇلار شۇ يەردە ئون يىلدەك تۇردى. **5** ماھلون بىلەن كىليون ھەر ئىككىسى ئۆلدى، شۇنىڭ بىلەن ئايىسى ئېرى ھەم ئوغۇللىرىدىن ئايرىلىپ يالغۇز قالدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئايال ئىككى كېلىنى بىلەن قوپۇپ موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەتمەكچى بولدى؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئاشلىق بەرگەنلىكى توغرىسىدىكى خەۋەرنى موئابنىڭ سەھراسىدا ئاڭلىغانىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىككى كېلىنى بىلەن بىللە ئۆرغان يېرىدىن چىقىپ، يەھۇدا زېمىنىغا قايتىشقا يولغا چىقتى. **8** نائومى ئىككى كېلىنگە: ــ ھەر ئىككىگلار قايتىپ ئۆز ئاناگلارنىڭ ئۆيىگە بېرىگلار. سىلەرنىڭ مەرھۇملارغا ۋە ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكىنىگلاردەك پەرۋەردىگارمۇ سىلەرگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەي! **9** پەرۋەردىگار سىلەر ئىككىگلارنى ئۆز ئېرىگلارنىڭ ئۆيىدە ئارام تاپقۇزغاي! ــ دەپ، ئۇلارنى سۆيۈپ قويدى. ئۇلار ھۆرىكىرەپ يىغلىشىپ **10** ئۇنىڭغا: ــ ياق، بىز چوقۇم سېنىڭ بىلەن تەڭ ئۆز خەلقىڭنىڭ ئېنىغا قايتىمىز، ــ دېيىشتى. **11** لېكىن نائومى: ــ ينىپ كېتىگلار، ئەي قىزلىرىم! نېمشقا مېنىڭ بىلەن بارماقچىسىلەر؟قورسىقىمدا سىلەرگە ئەر بولغۇدەك ئوغۇللار بارمۇ؟ **12** ينىپ كېتىگلار، ئەي قىزلىرىم! چۈنكى مەن قېرىپ كەتكەچكە، ئەرگە تېگىشكە يارىمايمەن. دەرھەقىقەتەن بۇگۈن كېچە بىر ئەرلىك بولۇشقا، شۇنداقلا ئوغۇللۇق بولۇشقا ئۈمىد بار دېگەندىمۇ، **13** ئۇلار يېگىت بولغۇچە سەۋر قىلىپ ئۇراتىتىگلارمۇ؟ ئۇلارنى دەپ باشقا ئەرگە تەگمەي ساقلاپ ئۇراتىتىگلارمۇ؟ ياق، بولمايدۇ، قىزلىرىم! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى ماڭا قارشى بولۇپ مېنى ئازابلايدىغىنى ئۈچۈن، مەن تارتىدىغان دەرد-ئەلەم سىلەرنىڭكىدىن تېخىمۇ ئېغىر بولدۇ، ــ دېدى. **14** ئۇلار يەنە ھۆركىرەپ يىغلاشتى. ئورپاھ قېينئاتىسىنى سۆيۈپ خوشلاشتى، لېكىن رۇت ئۇنى چىڭ قۇچاقلاپ ئۇرۇۋالدى. **15** نائومى ئۇنىڭغا: ــ مانا، كېلىن سىگلىڭ ئۆز خەلقى بىلەن ئىلاھلىرىنىڭ يېنىغا ينىپ كەتتى! سەنمۇ كېلىن سىگلىڭنىڭ كەيندىن ينىپ كەتكىن! ــ دېدى. **16** لېكىن رۇت جاۋابەن: ــ مېنىڭ سېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا ئەگىشىش نىيىتىمدىن ينىشنى ئۆتۈنمە؛ چۈنكى سەن نەگە بارساڭ مەنمۇ شۇ يەرگە بارىمەن؛ سەن نەدە قونساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قونىمەن؛ سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭمۇ خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭمۇ خۇدايىمدۇر. **17** سەن نەدە ئۆلسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە ئۆلىمەن ۋە شۇ يەردە ياتىمەن؛ ئۆلۈمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە پەرۋەردىگار مېنى ئۆرسۈن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ جازالىسۇن! ــ دېدى. **18** نائومى ئۇنىڭ ئۆزىگە ئەگىشىپ بېرىشقا قەتئىي نىيەت قىلغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا يەنە ئېغىز ئاچمىدى. **19** ئىككىسى مېڭىپ بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلدى. شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمگە يېتىپ كەلگىنىدە پۈتكۈل شەھەردىكىلەر ئۇلارنى كۆرۈپ زىلزىلگە كەلدى. ئايالار بولسا: ــ بۇ راستىتىلا نائومىمدۇ؟ ــ دېيىشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ــ مېنى نائومى دېمەي، بەلكى «مارا» دەڭلار؛ چۈنكى ھەممىدىن قادىر ماڭا زەرداب يۈتقۇزدى. **21** توققۇزۇم تەل ھالەتتە بۇ يەردىن چىقتىم؛ لېكىن پەرۋەردىگار مېنى قۇرۇق قايتقۇزدى. پەرۋەردىگار مېنى ئەيىبلەپ گۈزۈاھلىق بەردى، ھەممىدىن قادىر مېنى خارلىغانىكەن، نېمشقا مېنى نائومى دەيسىلەر؟ ــ دېدى. **22** شۇنداق قىلىپ نائومى بىلەن كېلىنى موئاب قىزى رۇت موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلدى؛ ئۇلار ئىككىسى بەيت-لەھەمگە يېتىپ كېلىشى بىلەن تەڭ ئارپا ئورمىسى باشلانغانىدى.

2 نائومنىڭ ئېرىگە تۇغقان كېلىدىغان بوئاز ئىسىملىك بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتىدىن بولۇپ، ئىنتايىن باي ئادەم ئىدى. **2** موئاب قىزى رۇت نائومغا: ــ مەن ئېتىزلىققا باراي، بىرەركىمنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپىيې، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئارپا باشاقلىرىنى تەرسەم؟ ــ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ــ بارغىن، ئەي قىزىم، دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ چىقىپ ئېتىزلىقلارغا كېلىپ، ئۇ يەردە ئورمچىلارنىڭ كەينىدىن باشاق تەردى. بەختىگە يارىشا، دەل ئۇ كەلگەن ئېتىزلىق ئەلىمەلەكنىڭ جەمەتى بولغان بوئازنىڭ ئېتىزلىقلىرى ئىدى. **4** مانا، ئۇ ۋاقىتتا بوئاز بەيت-لەھەمدىن چىقىپ كېلىپ، ئورمچىلار بىلەن سالاملىشىپ: ــ پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە بولغاي! ــ دېدى. ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ پەرۋەردىگار ساڭا بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي! ــ دېدى. **5** بوئاز ئورمچىلارنىڭ ئۈستىگە نازارەتكە قويۇلغان خىزمەتكارىدىن: ــ بۇ ياش چوكان كىمنىڭ قىزى بولدۇ؟ ــ دەپ سوردى. **6** ئورمچىلارنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان خىزمەتكار جاۋاب بېرىپ: ــ بۇ نائومى بىلەن بىللە موئابنىڭ سەھراسىدىن قايتىپ كەلگەن موئابىي چوكان بولدۇ. **7** ئۇ: «ئورمچىلارنىڭ كەيندىن ئۈنچىلەرنىڭ ئارىسىدىكى چېچىلىپ كەتكەن باشاقلارنى تېرىۋالايمۇ؟» دەپ تەلەپ قىلدى. ئاندىن ئۇ كېلىپ ئەتىگەندىن ھازىرغىچە ئىشلەۋاتىدۇ؛ ئۇ پەقەت كەپىدە بىرئاز دەم ئالدى، ــ دېدى. **8** بوئاز رۇتقا: ــ ئەي قىزىم، ئاڭلاۋاتامسەن؟! سەن باشاق تەرگىلى باشقا بىر كىمنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمىغىن، بۇ يەردىنمۇ كەتمە، مېنىڭ دېدەكلىرىم بىلەن بىرگە مۇشۇ يەردە ئۇرغىن. **9** دىققەت قىلغىن، قايسى ئېتىزدا ئورما ئورغان بولسا، [دېدەكلەرگە] ئەگىشىپ بارغىن. مەن يىگىتلەرگە: ئۇنىڭغا چېقىلما دەپ تاپىلاپ قويدۇم! ئەگەر ئۆسساپ قالساڭ بېرىپ، ئىدىشلاردىن يىگىتلىرىم [قۇدۇقتىن] تارتقان سۈدىن ئىچكىن، ــ دېدى. **10** رۇت ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ تەزلىنىپ، بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تەزىم قىلىپ، ئۇنىڭغا: ــ مەن بىر بىگانە تۇرسام، نېمشقا ماڭا شۇنچە غەمخورلۇق قىلغۇدەك نەزىرىڭدە شۇنچىلىك ئىلتىپات تاپقانمەن؟ ــ دېدى. **11** بوئاز ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ ئېرىڭ ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن قېينئاناڭغا قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا سېنىڭ ئاتا-ئاناڭنى ۋە ئۆز ۋەتىنىڭدىن قانداق ئايرىلىپ، سەن بۇرۇن تونۇمايدىغان بىر خەلقنىڭ ئارىسىغا كەلگىنىڭ ماڭا پۈتۈنلەي ئايان بولدى؛ **12** پەرۋەردىگار قىلغىنىڭنا مۇۋاپىق ساڭا ياندۇرغاي، سەن قاناتلىرىنىڭ تېگىدە پاناھ ئىزدىگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ساڭا ئۇنىڭ تولۇق ئىنئامى بېرىلگەي، دېدى. **13** رۇت جاۋابەن: ــ ئەي خوجام، نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقايمەن؛ مەن سېنىڭ دېدىكىڭ بولۇشقىمۇ يارىمىسامۇ، سەن ماڭا تەسەللى بېرىپ، دېدىكىڭگە مېھرىبانە سۆزلەرنى قىلدىڭ، ــ دېدى. **14** تاماق ۋاقتىدا بوئاز ئۇنىڭغا: ــ قېنى، بۇياققا كەلگىن، ناندىن يە، نانىنى سىركىگە تۇگۇرگىن! ــ دېدى. رۇت ئورمچىلارنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇردى؛ بوئاز قوماچتىن ئېلىپ ئۇنىڭغا تۇتتى. ئۇ ئۇنىڭدىن تويغۇچە يىدى ۋە يەنە ئازراق ئاشۇرۇپ قويدى. **15** ئۇ باشاق تەرگىلى قوپقاندا، بوئاز يىگىتلىرىگە بۇيرۇپ: ــ ئۇنى ھەتتا ئۈنچىلەرنىڭ ئارىسىدا باشاق تەرگىلى قويۇڭلار، ئۇنى ھېچ خىجالەتتەقالدۇرماڭلار. **16** ھەتتا

هەم تۇنىڭ تۆچۈن تازراق باشاقلارنى تۆنچىلەردىن ئەتەي ئايرىپ، تۇنىڭغا تەرگىلى چۈشۈرۈپ قويۇڭلار، تۇنى ھېچ ئەيىبلىمەڭلار، دېدى. 17 شۇنداق قىلىپ تۇ كەچكىچە ئېتىزلىقتا باشاق تەردى، تېرىۋالغانلىرىنى سوققاندا، تەخمىنەن بىر ئەفاھ تارپا چىقتى. 18 ئاندىن تۇ تارپىسىنى ئېلىپ، شەھەرگە كىردى، قېينىتانىسى تۇنىڭ تەرگەن [تارپىسىنى] كۆردى، تۇ يەنە تۇ يوپۇنغاندىن كېيىن ساقلاپ قويغىنىنى چىقىرىپ تۇنىڭغا بەردى. 19 قېينىتانىسى تۇنىڭغا: ـ سەن بۇگۈن نەدە باشاق تەردىڭ، نەدە ئىشلىدىڭ؟ ساڭا غەمخورلۇق قىلغان شۇ كىشىگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنغاي! ـ دېدى. تۇ قېينىتانىسىغا كىمنىڭكىدە ئىش قىلغىنىنى ئېيتىپ: ـ مەن بۇگۈن ئىشلىگەن ئېتىزنىڭ ئىگىسىنىڭ ئىسمى بوئاز ئىكەن، دېدى. 20 نائومى كېلىنگە: ـ تىرىكلەرگىمۇ، تۇلىگەنلەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىشتىن باش تارتمىغان كىشى پەرۋەردىگارىدن بەخت-بەركەت كۆرگەي! ـ دېدى. ئاندىن نائومى تۇنىڭغا يەنە: ـ تۇ ئادەم بىزنىڭ يېقىن تۇغقىنىمىزدۇر، تۇ بىزنى قۇتقۇزالايدىغان ھەججەمەتلەردىن بىرىدۇر، ـ دېدى. 21 موئاب قىزى رۇت يەنە: ـ تۇ ماڭا يەنە: «مېنىڭ يىگىتلىرىم پۈتۈن ھوسۇلۇمنى يىغىپ بولغۇچە تۇلار بىلەن بىرگە بولغىن» دېدى، ـ دېدى. 22 نائومى كېلىنى رۇتقا: ـ ئەي قىزىم، بىرسىنىڭ ساڭا يامانلىق قىلماسلىقى ئۈچۈن باشقىسىنىڭ ئېتىزلىقىغا بارمايلى، تۇنىڭ دېدەكلىرى بىلەن بىللە چىقىپ ئىشلىسەڭ ياخشىدۇر، دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئارپا ۋە بۇغداي ھوسۇلى يىغىلىپ بولغۇچە، رۇت بوئازنىڭ دېدەكلىرى بىلەن يۈرۈپ باشاق تەردى. تۇ قېينىتانىسى بىلەن بىللە تۇرىۋەردى.

3

شۇ كۈنلەردە، قېينىتانىسى نائومى تۇنىڭغا: ـ ئەي قىزىم، ھال-ئەھۋالىڭنىڭ ياخشى بولۇشى ئۈچۈن، سېنىڭ ئارام-بەختىڭنى ئىزدىمەيمىمۇ؟ 2 سەن دېدەكلىرى بىلەن ئىشلىگەن بوئاز بىزگە تۇغقان كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ مانا، بۇگۈن ئاخشام تۇ خاماندا ئارپا سورۇيدۇ. 3 ئەمدى سەن يۇيۇنۇپ-تارىنىپ، تۆزۈگىگە ئەتىرلىك مايى سۈرۈپ، [ئېسىل] كىيىملىرىڭنى كىيىپ، خامانغا چۈشكىن؛ لېكىن تۇ ئەر كىشى يەپ-ئىچىپ بولمىغۇچە، تۆزۈگىنى تۇنىڭغا كۆرسەتمىگىن. 4 تۇ ياتقاندا تۇنىڭ تۇخلايدىغان يېرىنى كۆرۈۋال. ئاندىن سەن كىرىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە يېتىۋالغىن. ئاندىن تۇ ساڭا نېمە قىلىش كېرەكلىكىنى ئېيتىدۇ، ـ دېدى. 5 رۇت تۇنىڭغا: ـ سەن نېمە دېسەڭ مەن شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. 6 تۇ خامانغا چۈشۈپ، قېينىتانىسى تۇنىڭغا تاپىلىغاندەك قىلدى. 7 بوئاز يەپ-ئىچىپ، كۆڭلىنى خۇش قىلىپ چەشىنىڭ ئايىغىغا بېرىپ ياتتى. ئاندىن رۇت شەپە چىقارمايلا كېلىپ، ئاياغ تەرىپىنى ئېچىپ، شۇ يەردە ياتتى. 8 يېرىم كېچىدە بوئاز چۆچۈپ، ئالدىغا ئېگىلىشكەندە، مانا بىر ئايال ئايىغىدا ياتاتتى! 9 كىم سەن؟! ـ دەپ سوريدى ئۇ. رۇت جاۋابەن: ـ مەن خىزمەتكارىڭ رۇت بولىمەن. سەن مېنىڭ ھەججەمەت-نىجاتكارىم بولغىنىڭ ئۈچۈن خىزمەتكارىڭنىڭ ئۈستىگە تونۇگۇنىڭ ئېتىكىنى يېيىپ قويغايسەن، ـ دېدى. 10 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي قىزىم، پەرۋەردىگارىدن بەخت-بەركەت تاپقايسەن! سېنىڭ كېيىن كۆرسەتكەن ساداقەت-مېھرىبانلىقىڭ ئىلگىرى كۆرسەتكىنىڭدىنمۇ ئارتۇقتۇر؛ چۈنكى [سېنى ئىزدىگەن] يىگىتلەر، مەيلى كەمبەغەل بولسۇن، باي بولسۇن، ئۇلارنىڭ كەيىندىن كەتمىدىڭ. 11 ئى قىزىم، ئەمدى قورقمىغىن! دېگىنىڭنىڭ ھەممىسىنى ئورۇنداپ بېرىمەن؛ چۈنكى پۈتكۈل شەھىرىمىزدىكى مۇتىۋەرلەر سېنى پەزىلەتلىك ئايال دەپ بىلىدۇ. 12 دۇرۇس، ساڭا ھەججەمەت-نىجاتكار بولغىنىم راست؛ لېكىن سېنىڭ مەندىن يېقىنراق يەنە بىر ھەججەمەتچى بار. 13 ئەمدى كېچىچە بۇ يەردە قالغىن؛ ئەتە سەھەردە ئەگەر تۇ ھەججەمەتلىك ھوقۇقىنى ئىشلىتىپ سېنى ئېلىشنى خالسا، تۇ ئالسۇن؛ لېكىن ھەججەمەتلىك ھوقۇقى بوىچە سېنى ئالمىسا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ساڭا ھەججەمەتلىك قىلىپ سېنى ئالاي. تاڭ ئاتقۇچە بۇ يەردە يېتىپ تۇرغىن! ـ دېدى 14 تۇ تۇنىڭ ئايىغىدا تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، كىشىلەر بىر-بىرىنى تونۇغۇدەك بولۇشتىن بۇرۇن قوپتى. چۈنكى بوئاز: ـ بىر ئايالنىڭ خامانغا كەلگىنىنى ھېچكىم بىلمىسۇن، دەپ ئېيتقاندى. 15 تۇ يەنە [رۇتقا]: ـ سەن كىيگەن يېپىنچىنى ئېچىپ تۇرغىن، دېدى. تۇ ئۇنى ئېچىپ تۇرۇۋېدى، بوئاز ئارپىدىن ئالتە كەچەن كەملەپ بېرىپ، ئۇنىڭ تۆشىنىسىگە ئارتىپ قويدى. ئاندىن تۇ شەھەرگە كىردى. 16 رۇت قېينىتانىسىنىڭ يېنىغا كەلدى. تۇ: ـ ئەي قىزىم، سەن ھازىر كىم؟! ـ دەپ سوريدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ قېينىتانىسىغا تۇ كىشىنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. 17 تۇ: ـ تۇ بۇ ئالتە كەچەن ئارپىنى ماڭا بەردى، چۈنكى تۇ: «قېينىتاناڭنىڭ يېنىغا قۇرۇق قول قايتىپ بارمىغىن» دېدى، ـ دېدى. 18 نائومى: ـ ئەي قىزىم، بۇ ئىشنىڭ ئاخىرىنىڭ قانداق بولىدىغىنى بىلگۈچە مۇشۇ يەردە تەخىر قىلغىن؛ چۈنكى تۇ ئادەم بۇگۈن مۇشۇ ئىشنى پۈتكۈزمەي ئارام ئالمايدۇ، دېدى.

4

بوئاز شەھەر دەرۋازىسىغا چىقىپ، شۇ يەردە ئولتۇردى. مانا، تۇ ۋاقىتتا بوئاز ئېيتقان ھېلىقى ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشى كېلىۋاتاتتى. بوئاز تۇنىڭغا: ـ ئەي بۇرادەر، كېلىپ بۇ يەردە ئولتۇرغىن، دېۋىدى، تۇ كېلىپ ئولتۇردى. 2 ئاندىن بوئاز شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ئون ئادەمنى چاقىرىپ، ئۇلارغىمۇ: ـ بۇ يەردە ئولتۇرۇڭلار، دېدى. ئۇلار ئولتۇرغاندا 3 تۇ ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئىگە كىشىگە: ـ موئابنىڭ سەھراسىدىن يېنىپ كەلگەن نائومى قېرىندىشىمىز ئەلىمەلەككە تەۋە شۇ زېمىننى ساتماقچى بولۇۋاتىدۇ. 4 سىس شۇڭا مەن مۇشۇ ئىشنى ساڭا خەۋەرلەندۇرمەكچى ئىدىم، شۇنداقلا مۇشۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىمىزنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ئالدىدا «بۇنى سېتىۋالغىن» دېمەكچىمەن. سەن ئەگەر ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا ئاساسەن ئالاي دېسەڭ، ئالغىن؛ ھەججەمەتلىك قىلماي، ئالمايمەن دېسەڭ، ماڭا ئېيتقىن، مەن بۇنى بىلەي؛ چۈنكى سەندىن [ئاۋۋال] باشقىسىنىڭ ھەججەمەتلىك ھوقۇقى بولمايدۇ؛ ئاندىن سەندىن كېيىن مېنىڭ ھوقۇقۇم بار، دېدى. تۇ كىشى: ـ ھەججەمەتلىك قىلىپ ئۇنى ئالىمەن، دېدى. 5 بوئاز تۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا يەرنى نائومنىڭ قولىدىن ئالغان كۈنىدە مەرھۇمنىڭ مىراسىغا تۇنىڭ نامى بىلەن ئاتالغان بىرەر ئەۋلادى قالدۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنىمۇ ئېلىشىڭ كېرەك، ـ دېدى. 6 ھەججەمەت كىشى: ـ ئۇنداق بولسا ھەججەمەتلىك ھوقۇقۇمنى ئىشلىتىپ [ئېتىزنى] ئالسام بولمىغۇدەك؛ ئالسام ئۆز مىراسىمغا زىيان يەتكۈزگۈدەكمەن. ھەججەمەتلىك ھوقۇقىنى سەن ئۆزۈڭ ئىشلىتىپ، يەرنى سېتىۋالغىن؛ مەن ئىشلىتەلەيمەن دېدى. 7 قەدىمكى ۋاقىتلاردا ئىسرائىلدا ھەججەمەتلىك ھوقۇقىغا يا كى ئالماشتۇرۇش-تېگىشىش ئىشىغا مۇناسىۋەتلىك مۇنداق بىر رەسىم-قائىدە بار ئىدى: ـ ئىشنى كەسمەك ئۈچۈن بىر ئەرەپ ئۆز كەشنى سېلىپ، ئىككىنچى تەرەپكە بېرەتتى. ئىسرائىلدا سودا-سېتىقنى بېكىتىشتە مانا مۇشۇنداق بىر ئۇسۇل بار ئىدى. 8 شۇڭا ھەججەمەت ھوقۇقىغا ئىگە كىشى بوئازغا: ـ سەن ئۆزۈڭ ئالغىن، دەپ، ئۆز كەشنى سېلىۋەتتى. 9 بوئاز ئاقساقاللارغا ۋە كۆپچىلىككە: ـ سىلەر بۇگۈن مېنىڭ ئەلىمەلەككە تەۋە بولغان ھەممىنى، شۇنداقلا كىلىون بىلەن ماھلونغا تەۋە بولغان ھەممىنى نائومنىڭ قولىدىن ئالغىنىمغا گۇۋاھتۇرسىلەر. 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە مەرھۇمنىڭ نامى قېرىندىشلىرى ئارىسىدىن ۋە شەھىرىنىڭ دەرۋازىسىدىن ئۆچۈرۈلمەسلىكى ئۈچۈن مەرھۇمنىڭ مىراسىغا ئۇنىڭ نامى بولغان [بىرەر ئەۋلادى] قالدۇرۇلسۇن ئۈچۈن ماھلونىڭ ئايالى، موئاب قىزى رۇتنى خوتۇنلۇققا ئالدىم. سىلەر بۇگۈن بۇنىڭغا گۇۋاھتۇرسىلەر، دېدى. 11 دەرۋازىدا ئۇرغان ھەممە خەلق بىلەن ئاقساقاللار: ـ بىز گۇۋاھتۇرمىز. پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۆيۈڭگە كىرگەن ئايالنى

ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنى بەرپا قىلغان راھىلە بىلەن لىياھ ئىككىسىدەك قىلغاي؛
سەن تۇزۇڭ ئەفراتاھ جەمەتى ئىچىدە بايىاشات بولۇپ، بەيت-لەھەمدە نام-
ئىززىتىڭ زىيادە بولغاي؛ **12** پەرۋەردىگار ساڭا بۇ ياش چوكاندىن تاپقۇزىدىغان
نەسلىڭ تۇپەيلىدىن سېنىڭ جەمەتىڭ تامار يەھۇداغا تۇغۇپ بەرگەن پەرەزنىڭ
جەمەتىدەك بولغاي! ـ دېدى. **13** ئاندىن بوئاز رۇتنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا
يېقىنلىق قىلدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شاپائەت قىلىپ، ئۇ ھامىلدار بولۇپ
بىر ئوغۇل تۇغدى. **14** قىز-ئاياللار نائومىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ساڭا
ھەمجەمەت-نىجاتكار نەسلىنى ئۈزۈپ قويمىغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-
مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! شۇ نەسلىڭنىڭ نامى ئىسرائىلدا ئىززەت-ئابرۇيلۇق بولغاي!
15 ئۇ ساڭا جېنىڭنى يېڭىلىغۇچى ھەم قېرىغىنىڭدا سېنى ئەزىزلىغۇچى بولىدۇ؛
چۈنكى سېنى سۆيىدىغان، ساڭا يەتتە ئوغۇلدىن ئەۋزەل بولغان كېلىنىڭ ئۇنى
تۇغدى، ـ دېدى. **16** نائومى بالىنى ئېلىپ، باغرىغا باستى ۋە ئۇنىڭغا باققۇچى ئانا
بولدى. **17** ئۇنىڭغا قوشنا بولغان ئاياللار «نائومىغا بىر بالا تۇغۇلدى» دەپ،
ئۇنىڭغا ئىسىم قويدى. ئۇلار ئۇنىڭغا «ئوبەد» دەپ ئات قويدى. ئۇ يەسسەنىڭ
ئاتىسى بولدى، يەسسە داۋۇتنىڭ ئاتىسى بولدى. **18** پەرەزنىڭ نەسەبنامىسى
تۆۋەندىكىدەكتۇر: ـ پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، **19** ھەزروندىن رام تۇرەلدى،
رامدىن ئاممىناداب تۇرەلدى، ئاممىنادابتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون
تۇرەلدى، **20** ئاممىنادابتىن ناھشون تۇرەلدى، ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى،
21 سالموندىن بوئاز تۇرەلدى، بوئازدىن ئوبەد تۇرەلدى، **22** ئوبەدتىن يەسسە
تۇرەلدى ۋە يەسسەدىن داۋۇت تۇرەلدى.

سامۇئىل 1

1 ئەفرائىم تاغلىقىدىكى راماتائىم-زوفمىدا ئەلكاناھ ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئەفرائىملىق بولۇپ، يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئېلىخۇنىڭ ئوغلى، ئېلىخۇ توخۇنىڭ ئوغلى، توخۇ زۇفنىڭ ئوغلى ئىدى. **2** ئۇنىڭ ئىككى ئايالى بار ئىدى. بىرسىنىڭ ئىسمى ھاننا، يەنە بىرسىنىڭ ئىسمى پەننىناھ ئىدى. پەننىناھنىڭ بالىلىرى بار ئىدى، لېكىن ھاننا‌ھنىڭ بالىسى يوق ئىدى. **3** بۇ ئادەم ھەر يىلى ئۆز شەھىرىدىن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىپ قۇربانلىق سۇنغىلى شىلوھقا باراتتى. ئۇ يەردە ئەلىنىڭ خوفنىي ۋە فىنھاس دېگەن ئىككى ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولۇپ ئىشلەيتتى. **4** ھەر قېتىم ئەلكاناھ قۇربانلىق قىلغان كۈندە ئۇ [قۇربانلىقتىن] ئايالى پەننىناھ ۋە ئۇنىڭ ھەربىر ئوغۇل-قىزلىرىغا ئۆز ئۈلۈشىنى بېرەتتى. **5** ئەمما ھاننا‌ھغا بولسا ئۆز ئىككى ھەسسىلىك ئۈلۈش بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇ ھاننا‌ھنى تولىمۇ سۆيەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى تۇغماس قىلغاندى. **6** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى تۇغماس قىلغانلىقىدىن ئۇنىڭ كۈندەش رەقىبى [پەننىناھ ھاننا‌ھنى] ئازابلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قېرىشاتتى. **7** ۋە ھەر يىلى، ھاننا ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىققاندا، [پەننىناھ] ئۇنىڭغا ئازار بېرەتتى. پەننىناھ شۇنداق قىلغاچقا، ئۇ يىغلاپ ھېچ نېمە يېمەيتتى. **8** ئاخىرى ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: ـ ئى ھاننا‌ھ، نېمىشقا يىغلايسەن؟ نېمىشقا بىرنەرسە يېمەيسەن؟ نېمىشقا كۆڭلۈڭ ئازار يەيدۇ؟ مەن ئۆزۈڭ ساكا ئون ئوغۇلدىن ئەۋزەل ئەمەسمۇ؟! ـ دېدى. **9** ئۇلار شىلوھدا يەپ-ئىچكەندىن كېيىن (ئەلى دېگەن كاھىن شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىشىكى يېنىدىكى ئورۇندۇقتا ئولتۇراتتى) ھاننا‌ھ داستىخاندىن تۇردى؛ **10** ئۇ قاتتىق ئازاب ئىچىدە پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ زار-زار يىغلايتتى. **11** ئۇ قەسەم ئىچىپ: ـ ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئەگەر دېدىكىڭنىڭ دەردىگە يېتىپ، مېنى ياد ئېتىپ دېدىكىڭنى ئۇنتۇماي، بەلكى دېدىكىڭگە بىر ئوغۇل بالا ئاتا قىلسالڭ، ئۇنى پۈتۈن ئۆمرىنىڭ كۈنلىرىدە سەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلايمەن؛ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇستىرا ھېچقاچان سىلىنمايدۇ، دېدى. **12** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئاسىنى داۋام قىلىۋاتقاندا، ئەلى ئۇنىڭ ئاغزىغا قاراپ تۇردى؛ **13** چۈنكى ھاننا‌ھ دۇئانى ئىچىدە قىلغاچقا لەۋلىرى مىدىرلاۋاتقىنى بىلەن ئاۋازى ئاكلانمايتتى. شۇڭا ئەلى ئۇنى مەست بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. **14** ئەلى ئۇنىڭغا: ـ قاچانغىچە مەست يۈرىسەن؟ شارابىڭنى ئۆزۈڭدىن نېرى قىل، دېدى. **15** لېكىن ھاننا‌ھ جاۋابەن: ـ ئۇنداق ئەمەس، ئى خوجام! كۆڭلى سۇنۇق بىر مەزلۇمەن. مەن شارابمۇ، ھاراقمۇ ئىچمىدىم، بەلكى جېنىم دەردىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆكتۈزۈم؛ **16** دېدەكلىرىنى يامان خوتۇن دەپ بىلمىگىلا. چۈنكى مېنىڭ زور دەردىم ۋە ئازابلىرىمدىن بۇ كۆنگىچە شۇنداق ندا قىلىۋاتىمەن، دېدى. **17** ئەلى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ تىنچ-ئامان قايتقىن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۆزىدىن تىلىگەن ئىلتىجايىڭنى ئىجابەت قىلغاي، دېدى. **18** ھاننا‌ھ: ـ دېدەكلىرى كۆز ئالدىلىرىدا ئىلتىپات تاپقاي، دېدى. ئۇ شۇلارنى دەپ چىقىپ، غىزا يېدى ۋە شۇنىڭدىن كېيىن چىرايىدا ئىلگىرىكىدەك غەمكىنلىك كۆرۈنمىدى. **19** ئۇلار ئەتىسى تاڭ سەھەردە ئورندىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا سەجدە قىلىپ بولۇپ، راماھدىكى ئۆيىگە يېنىپ كەلدى. ئەلكاناھ ئايالى ھاننا‌ھغا يېقىنچىلىق قىلدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى ئەسلىگەندى. **20** ھاننا‌ھ ھاملىدار بولۇپ، ۋاقتى-سائىتى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. ئۇ: «مەن ئۇنى پەرۋەردىگاردىن تىلەپ ئالدىم» دەپ، ئىسمىنى سامۇئىل قويدى. **21** ئۇنىڭ ئېرى ئەلكاناھ ئۆيىدىكى ھەممىسى بىلەن پەرۋەردىگارغا ئاتىدىغان ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ۋە قىلغان قەسەمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن شىلوھقا چىقتى. **22** لېكىن ھاننا‌ھ بىللە بارمايى ئېرىگە: ـ بالا ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىلا ئاندىن مەن ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ھازىر بولۇشى ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ بارىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيەردە مەڭگۈ تۇرىدۇ، دېدى. **23** ئېرى ئەلكاناھ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭگە نېمە ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن. ئۇنى ئەمچەكتىن ئايرىغۇچە ئۇزۇپ تۇرغىن. پەرۋەردىگار ئۆز سۆز-كالامىغا ئەمەل قىلغاي، دېدى. ئايالى ئۆيدە قېلىپ بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغۇچە ئېمىتتى. **24** بالىسى ئەمچەكتىن ئايرىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۇنى ئېلىپ، شۇنداقلا ئۈچ بۇقا، بىر ئېفاھ ئۇن ۋە بىر تۇلۇم شارابنى ئېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھدىكى ئۆيىگە ئاپاردى. بالا بولسا تېخى كىچىك ئىدى. **25** ئۇلار بىر بۇقىنى سويۇپ بالىنى ئەلىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى. **26** شۇنىڭ بىلەن ھاننا‌ھ [ئۇنىڭغا]: ـ ئى خوجام، ئۆزلىرىدە ھايات راست بولغىنىدەك، بۇ يەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا ئۆرۈپ پەرۋەردىگارغا ندا قىلغان مەزلۇم مەن بولىمەن، دېدى. **27** مەن مۇشۇ ئوغۇل بالا ئۈچۈن دۇئا قىلدىم ۋە مانا، پەرۋەردىگار مېنىڭ تىلىگەن ئىلتىجايىمنى ئىجابەت قىلدى. **28** ئەمدى ھازىر مەن ئۇنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇپ بەردىم. ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئۇ پەرۋەردىگارغا بېغىشلانغان بولىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى.

2 ھاننا‌ھ دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قەلبىم پەرۋەردىگار بىلەن يىلرايدۇ، مېنىڭ مۇڭگۈزۈم پەرۋەردىگار بىلەن ئېگىز كۆتۈرۈلدى؛ ئاغزىم دۈشمەنلىرىمنىڭ ئالدىدا تەنتەنىلىكتە ئېچىلدى؛ چۈنكى سېنىڭ نىجاتلىقىڭ شادلىنىمەن. **2** پەرۋەردىگاردەك مۇقەددەس بولغۇچى يوقتۇر؛ چۈنكى سەندىن باشقا ھېچ كىم يوق، خۇدايىمىزدەك ھېچ تۈيۈلماش يوقتۇر. **3** ئى ئىنسانلار، كىبىرلىك سۆزلىرىڭلارنى كۆپەيتىۋەرمەڭلار، يوغان گەپلەرنى ئاغزىڭلاردىن چىقارماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار بىلىم-ھىدايەتكە ئىگە خۇدادۇر. ئىنسانلارنىڭ ئەمەللىرى ئۇنىڭ تەرىزىدە تارازىدا تارتىلىدۇ. **4** پالۋانلارنىڭ ئوق-يالىرى سۇندۇرۇلىدى؛ لېكىن پۇتلىشىپ يېقىلغانلارنىڭ بېلى بولسا قۇدرەت بىلەن باغلاندى. **5** قورسىقى توق بولغانلار نان تېپىش ئۈچۈن ئۆزىنى يالالىتمىلىققا بەردى؛ لېكىن ئاچ قالغانلار ھازىر ئاچ قالمىدى؛ ھەتتا تۇغماس ئايال يەتتىنى تۇغدى؛ لېكىن كۆپ بالىلىق بولغان سولىشىپ كېتىدۇ. **6** پەرۋەردىگار ھەم ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ھايات بېرىدۇ؛ ئۇ تاۋەنى تەھتىساراغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ يەردىن يەنە ئۇرغۇزىدۇ؛ (Sheol h7585) **7** پەرۋەردىگار تاۋەنى ھەم نامرات قىلىۋېتىدۇ، ھەم باي قىلىدۇ؛ ئۇ كىشىنى ھەم پەس قىلىدۇ، ھەم ئېگىز كۆتۈرىدۇ. **8** ئۇ ئۆزى مىسكىننى توپىدىن قوپۇرىدۇ، قىغلىقتىن يوقسۇلنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنى ئېسىلزادىلەر ئارىسىدا تەڭ ئولتۇرغۇزىدۇ؛ ئۇلارنى شان-شەرەپلىك تەختىگە مىراس قىلدۇرىدۇ؛ چۈنكى يەرنىڭ تۈۋرۈكلىرى پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ ئۆزى دۇنيانى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سالغاندى. **9** ئۆز مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى ئۇ مەزمۇت قىلىدۇ؛ ئەمما رەزىللەر بولسا، قاراڭغۇدا شۇڭ قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ھېچكىم ئۆز قۇدرىتى بىلەن نۇسرەت تاپمايدۇ. **10** پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقانلار پارە-پارە قىلىۋېتىلىدۇ؛ ئۇ ئۆزى ئاسمانلاردىن ئۇلارغا قارشى گۈلدۈرلەيدۇ. پەرۋەردىگار يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا قۇدرەت بېرىدۇ، ئۇ ئۆزى مەسىھلىگىنىنىڭ مۇڭگۈزىنى ئېگىز كۆتۈرىدۇ!». **11** ئەلكاناھ بولسا راماھدىكى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ باردى. بالا بولسا ئەلىنىڭ قېشىدا پەرۋەردىگارغا خىزمەت قىلىپ قالدى. **12** ئەمما ئەلىنىڭ ئوغۇللىرى ئىنتايىن يامان كىشىلەردىن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تونۇمايتتى. **13** كاھىنلارنىڭ خەلقىلەرگە مۇنداق ئادىتى بولغان: ـ بىرسى قۇربانلىق

قلىپ، گۈش قاياپ پىشۇتقاندا كاھىنىڭ خىزمەتكارى كېلىپ ئۇچ تىلىق چاڭگاكنى قولىدا تۇتۇپ **14** داش، قازان، داڭقان ياكى كورىنىڭ ئېچىگە سانجىپ، چاڭگاكقا ئېھ ئېلىنغان بولسا كاھىن شۇنى تۇزىگە ئالاتتى. ئۇلارنىڭ شىلوھغا [قۇربانلىق قىلغىلى] كەلگەن ھەممە ئىسرائىللارغا شۇنداق ئادەتى بولغان. **15** شۇنداقلا ھەتتا ياغنى كۆيدۈرمەستە كاھىنىڭ خىزمەتكارى كېلىپ قۇربانلىق قىلۇاتقان ئادەمگە: ـ كاھىنغا كاۋاپ ئۈچۈن گۈش بەرگىن، چۈنكى ئۇ سەندىن قاياپ پىشقان گۈش قوبۇل قىلمايدۇ، بەلكى خام گۈش لازىم، دەيتتى. **16** ئەگەر قۇربانلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا: ـ ئاۋۋال يېغى كۆيدۈرۈلۈپ بولسۇن، ئاندىن تەمنى خالىساڭ شۇنى ئالغىن، دېسە، ئۇ: ـ بولمايدۇ، ماڭا دەرھال بەر! بولمىسا مەجبۇرىي ئالىمەن، دەيتتى، **17** شۇنداق قىلىپ بۇ ئىككى ياشنىڭ گۇناھى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تولىمۇ ئېغىر بولغاندىي، چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن خەق پەرۋەردىگارغا ئاتىغان قۇربانلىقلار كۆزگە ئىلىنمايۋاتاتتى. **18** ئەمما سامۇئىل نارەسىدە بالا بولۇپ كاناپتىن توقۇلغان بىر ئەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا خىزمەت قىلاتتى. **19** يۇنىڭدىن باشقا ئۇنىڭ ئانىسى ھەر يىلدا ئۇنىڭغا بىر كىچىك تون تىكىپ، ھەر يىللىق قۇربانلىقنى قىلغىلى ئېرى بىلەن بارغاندا ئالغاچ كېلەتتى. **20** ئېلى ئەلكاناھ ۋە ئايالىغا بەخت تىلەپ دۇئا قىلىپ: ـ «ئايالىڭنىڭ پەرۋەردىگارغا بېغىشلىغىنىنىڭ ئورنىغا ساڭا ئۇنىڭدىن باشقا نەسىل بەرگەي، دېدى. ئاندىن بۇ ئىككىسى ئۆز ئۆيىگە ياندى. **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ھاننانى يوقلاپ بەركەتلەپ، ئۇ ھاملىدار بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئوغۇل ۋە ئىككى قىز ئۆغدى. كىچىك سامۇئىل بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆرۈپ ئۆسۈۋاتاتتى. **22** ئېلى بەك قېرىپ كەتكەندى. ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ پۈتكۈل ئىسرائىلغا ھەممە قىلغانلىرىنى ئاڭلىدى ھەم جامائەت چېدىرىنىڭ ئىشىكىدە خىزمەت قىلىدىغان ئايالار بىلەن ياتقىنىنىمۇ ئاڭلىدى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن شۇنداق ئىشلارنى قىلىسىلەر؟ چۈنكى بۇ خەلقنىڭ ھەممىسىدىن سىلەرنىڭ يامانلىقىڭلارنى ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. **24** بولمايدۇ، ئى ئوغۇللىرىم! مەن ئاڭلىغان بۇ خەۋەر ياخشى ئەمەس، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى ئازدۇرۇۋېسىلەر. **25** ئەگەر بىر ئادەم يەنە بىر ئادەمگە گۇناھ قىلسا، باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇدادىن رەھىم سورىسا بولىدۇ، لېكىن ئەگەر بىرسى پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلسا، كىم ئۇنىڭ گۇناھىنى تىلىيەلەيدۇ؟ ـ دېدى. لېكىن ئۇلار ئاتىسىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشنى نىيەت قىلغانىدى. **26** ئەمما سامۇئىل دېگەن بالا ئۆسۈۋاتاتتى، پەرۋەردىگار ھەم ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ئىلتىپات تاپقانىدى. **27** خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئېلىنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: «مىسىردا، پىرەۋنىنىڭكىدە ئۆرنىغاندا ئۆزۈمنى ئاتاڭلىنىڭ جەمەتىگە ئوچۇق ئايان قىلمىدىممۇ؟ **28** مەن ئۇنى كاھىنم بولۇش، ئۆز قۇربانگاھىمدا قۇربانلىق قىلىش، خۇشبۇي يېقىش ۋە مېنىڭ ئالدىمدا ئەفود تونىنى كىيىپ خىزمەت قىلىشقا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىدىن تاللىمغانىدىممۇ؟ شۇنىڭدەك مەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتا كۆيدۈرىدىغان ھەممە قۇربانلىقلىرىنى ئاتاڭغا تاپشۇرۇپ تەقدىم قىلغان ئەمەسمۇ؟ **29** نېمىشقا مەن بۇيرۇغان، ئۆزۈمگە جايىدىكى قۇربانلىقىم بىلەن ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى دەپسەندە قىلىسىلەر؟ نېمىشقا خەلقىم ئىسرائىللار كەلتۈرگەن ھەممە ھەدىيەلەرنىڭ ئېسىلدىن ئۆزلىرىگىلارنى سەرىتىپ، ئۆز ئوغۇللىرىگىلارنىڭ ھۆرمىتىنى مېنىڭكىدىن ئۈستۈن قىلىسەن؟» **30** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن دەرھەققەت سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەر مېنىڭ ئالدىمدا خىزمىتىمدە مەڭگۈ ماڭىدۇ، دەپ ئېيتقانىدىم، لېكىن ئەمدى مەن پەرۋەردىگار شۇنى دەيمەنكى، بۇ ئىش ھازىر مەندىن نېرى بولسۇن! مېنى ھۆرمەت قىلغانلارنى مەن ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن مېنى كەمىستكەنلەر پەس قارىلىدۇ. **31** مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، سېنىڭ بىلىكىڭنى ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىنىڭ بىلىكىنى تەڭ كېسىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن جەمەتىڭدە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ! **32** سەن تۇرالغۇ جايىدا دەرد-قايغۇ كۆرىسەن، ئىسرائىللار ھەرقانداق ھۇزۇر-بەختنى كۆرگىنى بىلەن، سېنىڭ جەمەتىڭدە ئەبەدگىچە بىرمۇ قېرىغان ئادەم تېپىلمايدۇ. **33** ۋە مەن قۇربانگاھىمنىڭ خىزمىتىدىن ئۆزۈپ تاشلىمىغان ئادىمىڭ بار بولسا، ئۇ كۆزلىرىڭنىڭ خىرەلىشىشى بىلەن جېنىڭنىڭ ئازابلىنىشىغا سەۋەب بولىدۇ. جەمەتىڭدە تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بالاغەتىن ئۆتمەي ئۆلىدۇ. **34** ساڭا بۇ ئىشلارنى ئىسپاتلاشقا، ئىككى ئوغلۇڭ خوفنىي بىلەن فىنھاسنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان مۇنداق بىر ئالامەت بېشارەت بولىدۇ: ـ ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى بىر كۈندە ئۆلىدۇ. **35** ئەمما ئۆزۈمگە روھىم ۋە دىلىمدىكى نىيىتىم بويىچە ئىش كۆرىدىغان سادىق بىر كاھىننى تىكلەيمەن؛ مەن ئۇنىڭغا مەزمۇت بىر جەمەت قۇرىمەن؛ ئۇ مېنىڭ مەسىھ قىلغىنىمنىڭ ئالدىدا مەڭگۈ مېڭىپ خىزمەت قىلىدۇ. **36** شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭ جەمەتىڭدىكىلەردىن ھەربىر تىرىك قالغانلار بىر سەر كۈمۈش ۋە بىر چىشلەم نان تىلەشكە ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا تەزىم قىلىپ: «كاھىنلىق خىزمەتلىرىدىن ماڭا بىر ئورۇن بەرسىلە، يېگىلى بىر چىشلەم نان تاپاي دەپ ئېيتىدىغان بولىدۇ» دەيدۇ.

3 سامۇئىل دېگەن بالا بولسا ئەلنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇ كۈنلەردە كەم ئىدى؛ ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشلەرمۇ كۆپ ئەمەس ئىدى. **2** ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر كۈنى ئېلى ئورندا ياتقانىدى (ئۇنىڭ كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەس بولۇپ قالاي دېگەندى) **3** خۇدانىڭ چىرىغى تېخى ئۆچمىگەن بولۇپ، سامۇئىل پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا يېقىنلا يەردە ياتاتتى. **4** پەرۋەردىگار سامۇئىلنى چاقىردى. ئۇ: ـ مانا مەن بۇ يەردە، دېدى. **5** ئۇ ئېلىنىڭ قېشىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ: ـ مانا مەن، مېنى چاقىردىڭىز، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم، قايتىپ بېرىپ ياتقىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ ياتتى. **6** پەرۋەردىگار يەنە: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل قوپۇپ ئېلىنىڭ قېشىغا بېرىپ: مانا مەن، مېنى چاقىردىڭىز، دېدى. لېكىن ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن چاقىرمىدىم ئى ئوغلۇم، يەنە بېرىپ ياتقىن، دېدى. **7** سامۇئىل پەرۋەردىگارنى تېخى تونۇمىغانىدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا تېخى ئايان قىلىنمىغانىدى. **8** لېكىن پەرۋەردىگار يەنە ئۇچىنچى قېتىم: «سامۇئىل!» دەپ چاقىردى؛ ئۇ قوپۇپ ئېلىنىڭ قېشىغا بېرىپ: ـ مانا مەن؛ سەن مېنى چاقىردىڭ، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ئېلى پەرۋەردىگار بالىنى چاقىرىپتۇ، دەپ بىلىپ يەتتى. **9** شۇنىڭ بىلەن ئېلى سامۇئىلغا: ـ بېرىپ ياتقىن. ئۇ ئەگەر سېنى چاقىرسا، سەن: ـ ئى پەرۋەردىگار، سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ ئېيتقىن، دېۋىدى، سامۇئىل بېرىپ ئورندا ياتتى. **10** ۋە پەرۋەردىگار كېلىپ يېقىن تۇرۇپ ئىلگىركىدەك: ـ «سامۇئىل، سامۇئىل!» دەپ چاقىردى. سامۇئىل: ـ سۆز قىلغىن، چۈنكى قۇلۇڭ ئاڭلايدۇ، دەپ جاۋاب بەردى. **11** پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: ـ مانا مەن ئاڭلىغانلارنىڭ ئىككى قۇلىقىنى زىڭلىداتقۇدەك بىر ئىشنى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا قىلماقچىمەن. **12** شۇ كۈنىدە مەن بۇرۇن ئېلىنىڭ جەمەتىدىكىلەر توغرىسىدا ئېيتقىنىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ باشتىن ئاخىرغىچە ئادا قىلىمەن! **13** چۈنكى ئۇنىڭگە ئايان بولغان قەبىھلىك تۈپەيلىدىن مەن ئۇنىڭغا، سېنىڭ جەمەتىڭدىن مەڭگۈلۈك ھۆكۈم چىقارماقچىمەن، دەپ ئېيتقانىدىم، چۈنكى ئۇ ئوغۇللىرىنىڭ ئېپلاسلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ ئۇلارنى توسمىدى. **14** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئېلىنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە قەسەم قىلغانىمىكى، ئېلىنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ قەبىھلىكى

مەيلى قۇربانلىق بىلەن بولسۇن، مەيلى ھەدىيە بىلەن بولسۇن كەفارەت قىلنماي، ئەبەدگىچە كەچۈرۈم قىلنمايدۇ، دېدى. **15** ساموئىل ئەتسى تاڭ ئاتقۇچە يېتىپ، ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىشىكلىرىنى ئاچتى. ئەمما ساموئىل ۋەھىيلىك كۆرۈنۈشنى ئەلگە ئېيتىشتىن قورقتى. **16** لېكىن ئەلى ساموئىلنى چاقىرىپ: ـ ئى ساموئىل ئوغلۇم، دېدى. ئۇ: ـ مانا مەن، دەپ جاۋاب بەردى. **17** ئۇ: ـ ئۇ ساڭا نېمە سۆز قىلدى؟ سەندىن ئۇتۇنەي، ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغىن. ئەگەر ئۇنىڭ ساڭا ئېيتقانلىرىنىڭ بىرىنى ماڭا ئېيتماي قويساڭ، خۇدا دېگىنىنى سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ئۇنىڭغا ھېچنېمىنى قالدۇرماي ھەممىنى دەپ بەردى. ئەلى: ـ مانا، ئۇ پەرۋەردىگارىدۇر، ئۇ نېمىنى لايىق تاپسا، شۇنى قىلسۇن، دېدى. **19** ساموئىل ئوسۇپ چوڭ بولۇۋاتاتتى ۋە پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ ئېيتقان ئېشارەتلىك سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىنى يەردە قالدۇرمايتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىبىغىچە ساموئىلنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىرى قىلىپ تىكلەنگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **21** شۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆزىنى يەنە ئايان قىلدى. چۈنكى پەرۋەردىگار شىلوھدا ئۆز سۆز- كالامى ئارقىلىق ساموئىلغا ئۆزىنى ئايان قىلدى؛ ۋە ساموئىل ئۆزىنىڭ سۆزىنى پۈتكۈل ئىسرائىلغا يەتكۈزدى.

4 ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپ ئەبەن-ئېزەرگە يېقىن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. فىلىستىيلەر بولسا ئافەك دېگەن جايدا بارگاھ-چېدىرلارنى تىكتى. **2** فىلىستىيلەر ئىسرائىللار بىلەن سوقۇشقىلى سەپ تىزىپ تۇردى. جەڭ كېڭەيگەندە ئىسرائىل فىلىستىيلەر ئالدىدا تارمار بولدى؛ فىلىستىيلەر ئۇلارنىڭ جەڭ سەپلىرىدىن تۆت مىڭچە ئادەمنى ئۆلتۈردى. **3** خالايىق بارگاھقا يېنىپ كەلگەندە، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرى: ـ نېمىشقا پەرۋەردىگار بۈگۈن بىزنى فىلىستىيلەر تەرىپىدىن تارمار قىلدۇردى؟ بىز شىلوھدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قېشىمىزغا ئېلىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئارىمىزدا بولسا، بىزنى دۈشمىنىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. **4** شۇ گەپتىن كېيىن خالايىق شىلوھغا ئادەم ماڭدۇرۇپ، شۇ يەردىن كېرۇبلارنىڭ ئوتىۋىرىسىدا ئولتۇرغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كۆتۈرۈپ كەلدى. شۇنىڭدەك ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنىھاسنىڭ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن بىللە كەلدى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى لەشكەرگاھقا ئېلىپ كېلىنگەندە پۈتكۈل ئىسرائىل يەرنى تەۋرەتكۈدەك كۈچلۈك بىر چۇقان كۆتۈرۈشتى. **6** فىلىستىيلەر كۈچلۈك تەنتەنە ئاۋازىنى ئاڭلاپ: ـ ئىبرانىيلارنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئاڭلانغان بۇ كۈچلۈك چۇقان نېمە ۋەجىدىن چىققاندۇ، دەپ ئېيتىشتى. ئارقىدىنلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەلتۈرۈلگىنىنى بىلىپ يەتتى. **7** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر قورقۇپ: ـ ئىلاھلار ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىغا كەپتۇ، ھالىمىزغا ۋاي! مۇنداق ئىش بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ بولغان ئەمەس، دېيىشتى. **8** ھالىمىزغا ۋاي! بىزنى بۇ قۇدرەتلىك ئىلاھلارنىڭ قولىدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ مانا باياۋاندا مىسىرلىقلارنى تۈرلۈك بالا-ۋاباlار بىلەن ئۇرغان ئىلاھلار دەل شۇلارمىدۇ! **9** ئى فىلىستىيلەر، ئۆزلىرىگىلارنى جەسۇر كۆرسىتىپ ئەركەكتەك ئۇرۇڭلار. بولمىسا، ئىبرانىيلار بىزگە قۇل بولغانىدەك بىز ئۇلارغا قۇل بولىمىز؛ ئەركەكتەك بولۇپ جەڭ قىلىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيلەر ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىل تارمار قىلىنىپ، ھەربىرى ئەرەپ-ئەرەپكە ئۆز چېدىرىغا بەدەر قاچتى. جەڭدە قاتتىق قىرغىنچىلىق بولۇپ، ئىسرائىلدىن ئوتىۋز مىڭ پىيادە ئەسكەر ئۆلتۈرۈلدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئولجا بولۇپ كەتتى ۋە ئەلنىڭ ئىككى ئوغلى خوفنى بىلەن فىنىھاسمۇ ئۆلتۈرۈلدى. **12** شۇ كۈنى بىر بىنيامىنلىق جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كىيىم- كېچەكلىرى يىرتىق، ئۈستىبېشى توپا-چاڭ ھالدا شىلوھغا يۈگۈرۈپ كەلدى. **13** ئۇ يېتىپ كەلگەندە، مانا ئەلى يولنىڭ چېتىدە ئۆز ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇپ تاقىتى-تاق بولۇپ كۈتۈۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ غېمىدە پەرىشان ئىدى. ئۇ كىشى خەۋەرنى يەتكۈزگىلى شەھەرگە كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر پەريىاد-چۇقان كۆتۈردى. **14** ئەلى پەريىاد ساداسىنى ئاڭلاپ: ـ بۇ زادى نېمە ۋاراڭ-چۇرۇڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ كىشى ئالدىراپ كېلىپ ئەلگە خەۋەر بەردى **15** (ئەلى توقسان سەككىز ياشقا كىرگەن، كۆزلىرى قېتىپ قالغان بولۇپ، كۆرمەيتتى). **16** ئۇ كىشى ئەلگە: ـ مەن جەڭدىن قايتىپ كەلگەن كىشىمەن، بۈگۈن جەڭ مەيدانىدىن قېچىپ كەلدىم، دېدى. ئەلى: ـ ئى ئوغلۇم، نېمە ئىش يۈز بەردى؟ ـ دەپ سوردى. **17** خەۋەرچى جاۋاب بېرىپ: ـ ئىسرائىل فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچتى. خەلق ئارىسىدا قاتتىق قىرغىنچىلىق بولدى! سېنىڭ ئىككى ئوغلۇڭ، خوفنى بىلەن فىنىھاسمۇ ئۆلدى ھەمدە خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىمۇ ئولجا بولۇپ كەتتى، دېدى. **18** ۋە شۇنداق بولدىكى، خەۋەرچى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى تىلغا ئالغاندا، ئەلى دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى ئورۇندۇقتىن كەينىگە يىقىلىپ چۈشۈپ، بوينى سۇنۇپ ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ قېرىپ، بەدىنىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەندى. ئۇ قىرىق يىل ئىسرائىلنىڭ ھاكىمى بولغاندى. **19** ئۇنىڭ كېلىنى، يەنى فىنىھاسنىڭ ئايالى ھاملىدار بولۇپ ئۇغۇشقا ئاز قالغاندى. ئۇ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئولجا بولۇپ كەتكەنلىكى ۋە قېينئاتىسى بىلەن ئېرىنىڭمۇ ئۆلگەنلىك خەۋىرىنى ئاڭلىغاندا، بىردىنلا قاتتىق تولغاق ئۇتۇپ، پۈكۈلۈپ بالىنى تۇغدى. **20** ئۇ ئۆلەي دەپ قالغاندا، چۈرىسىدە تۇرغان ئايالالار: ـ قورقمىغىن، سەن ئوغۇل بالا تۇغدۇڭ، دېدى. لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابمۇ بەرمىدى ھەم كۆڭۈل بۆلمىدى. **21** ئۇ: «شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى» دەپ بالىغا «ئىخابود» دەپ ئىسىم قويدى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئولجا بولۇپ كەتكەن ھەم قېينئاتىسى بىلەن ئېرىمۇ ئۆلگەندى. **22** ئۇ يەنە: ـ شان-شەرەپ ئىسرائىلدىن كەتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئولجا بولۇپ كەتتى! ـ دېدى.

5 فىلىستىيلەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئولجا ئېلىپ، ئۇنى ئەبەن-ئېزەردىن ئېلىپ ئاشدودقا باردى. **2** ئۇ يەردە فىلىستىيلەر خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ داگون بۇتخانىسىغا ئەكىرىپ، داگون دېگەن بۇتنىڭ يېنىغا قويدى. **3** ئاشدوددىكىلەر ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا داگون بۇتى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۈم ياتاتتى. شۇڭا ئۇلار داگون بۇتىنى ئېلىپ يەنە ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇپ قويدى. **4** لېكىن ئەتىسى سەھەر قوپۇپ كەلسە، مانا، داگون پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا يېقىلغىنىچە دۈم ياتاتتى؛ داگوننىڭ بېشى ھەم قوللىرى بوسۇغىدا چېقىلغىلىدى؛ داگوننىڭ پەقەت بېلىقسىمان تېنى قالغاندى. **5** شۇڭا بۈگۈنگە قەدەر ئاشدودتا يا داگوننىڭ كاھىنلىرى بولسۇن يا داگوننىڭ بۇتخانىسىغا كىرگۈچىلەر بولسۇن، داگوننىڭ بوسۇغىسىغا دەسسىمەيدۇ. **6** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاشدودتىكىلەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق چۈشۈپ، ئۇلارنى ۋەيران قىلىپ، ئاشدود بىلەن ئەتراپىدىكىلەرنى ھۇررەك كېسىلى بىلەن ئۇردى. **7** ئاشدودتىكىلەر بۇلارنى كۆرۈپ: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىزلەردە تۇرمىسۇن! چۈنكى ئۇنىڭ قولى بىزنى ۋە ئىلاھىمىز داگوننى قاتتىق بىسۇالدى، دېيىشتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيلەرنىڭ ھەممە غوجىلىرىنى چاقىرتىپ جەم قىلىپ ئۇلاردىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق بىر تەرەپ

قىلمىز؟ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقى گاتقا چەت يول بىلەن يۆتكەلسۇن، دەپ جاۋاب بېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەرگە چەت يول بىلەن يۆتكىدى. **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئۇنى چەت يول بىلەن يۆتكىگەندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇ شەھەرگە چۈشۈپ كىشىلەرنى قاتتىق سارىسىمگە چۈشۈردى. ئۇ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭلارغىچە شەھەردىكىلەرنى ئۇردى، ئۇلار ھۈررەك كېسىلىگە گىرىپتار بولدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئەكرونغا ئەۋەتتى. لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئەكرونغا يېتىپ كەلگەندە، ئەكروندىكىلەر پەريياد قىلىپ: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بىزگە يۆتكىدى! ـ دېدى. **11** ئۇلار ئادەم ماڭدۇرۇپ فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرىنى قىچقارتىپ جەم قىلىپ ئۇلارغا: ـ بىز بىلەن خەلقىمىزنى ئۆلتۈرمەسلىكى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەردىن ئۆز جايىغا كەتكۈزۈڭلار، دېدى؛ چۈنكى قاتتىق ۋەھىمە شەھەرنى باسقاندى؛ خۇدانىڭ قولى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تولمۇ ئېغىر چۈشكەندى. **12** ئۆلمىگەن ئادەملەر بولسا ھۈررەك كېسىلى بىلەن ئۇرۇلۇپ، شەھەرنىڭ پەريادى ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى.

6

پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە ئاي تۇردى. **2** فىلىستىيەلەر كاھىنلار بىلەن پالچىلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قانداق قىلىمىز؟ ئۇنى قانداق قىلىپ ئۆز جايىغا ئەۋەتەلەيمىز؟ يول كۆرسىتىڭلار، دېدى. **3** ئۇلار: ـ ئەگەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ ئەۋەتسەڭلار، قۇرۇق ئەۋەتمەڭلار، ھېچ بولمىغاندا ئۆزىڭ بىلەن بىر «ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى»نى بىرگە ئەۋەتىشىڭلار زۆرۈردۇر، دېدى. شۇنداق قىلغاندا شىپا تاپىسىلەر، شۇنداقلا ئۆزىڭ قولىنىڭ نېمە ئۈچۈن سىلەردىن ئايرىلمىغانلىقىنى بىلىسىلەر، دېدى. **4** ئۇلار: ـ بىز نېمىنى ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ ئەۋەتىمىز؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرىنىڭ سانى بەش؛ شۇڭا بەش ئالتۇن ھۈررەك ۋە بەش ئالتۇن چاشقان ياساپ ئەۋەتىڭلار؛ چۈنكى سىلەرگە ۋە غوجاڭلارغا ئوخشاشلا بالا-قازا چۈشتى. **5** ھۈررەكلىرىڭلارنىڭ شەكلىنى ۋە زېمىنىڭلارنى ۋەيران قىلىدىغان چاشقانلارنىڭ شەكلىنى نەقىش قىلىپ ياساپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئۆز بەلكىم سىلەرنىڭ، ئىلاھلىرىمىزنىڭ ۋە زېمىنىڭلارنىڭ ئۈستىنى باسقان قولىنى يېنىكلىتەرمىكىن: ـ **6** مىسىرلىقلار بىلەن پىرەۋن ئۆز كۆڭۈللىرىنى قاتتىق قىلغاندەك سىلەرمۇ نېمىشقا ئۆز كۆڭۈلۈڭلارنى قاتتىق قىلىسىلەر؟ ئۇ مىسىرلىقلارغا زور قاتتىق قوللۇق كۆرسەتكەندىن كېيىن، ئۇلار ئىسرائىللارنى قويۇپ بەرمىدىمۇ، ئۇلار شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كەتمىدىمۇ؟ **7** ئەمدى يېڭى بىر ھارۋا ياساپ، تېخى بويۇنتۇرۇققا كۆندۈرۈلمىگەن موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇڭلار؛ ئۇلاردىن موزايلىرىنى ئايرىپ، ئۆيدە ئېلىپ قېلىڭلار؛ **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ھارۋىغا سېلىڭلار، ۋە ئۇنىڭغا ئەۋەتىدىغان ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىدىغان ئالتۇن بۇيۇملارنى بىر قاپقا سېلىپ ساندۇققا يانداپ قويۇڭلار ۋە ساندۇقنى شۇ يېتى ماڭدۇرۇڭلار؛ **9** ئاندىن قاراپ تۇرۇڭلار. ئەگەر ھارۋا ئىسرائىل چېگرىسىدىكى يول بىلەن بەيت-شەمەشكە ماڭسا، بىزگە كەلگەن شۇ چوڭ بالا-قازانى چۈشۈرگۈچىنىڭ تۈزىى پەرۋەردىگار بولىدۇ. ئۇنداق بولمىسا، بىزنى ئۇرغان ئۇنىڭ قولى ئەمەس، بەلكى بىزگە چۈشكەن تاسادىپىيلىق بولىدۇ، خالاس، دېيىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر شۇنداق قىلدى. ئۇلار موزايلىق ئىككى ئىنەكنى ھارۋىغا قوشۇپ، موزايلىرىنى ئۆيدە سولاپ قويۇپ، **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھارۋىغا سېلىپ، ئالتۇن چاشقان ۋە قۇيما ھۈررەكلەر قاچىلانغان قاپنى ئۇنىڭغا يانداپ قويدى. **12** ئىنەكلەر بەيت-شەمەشكە باردىغان يول بىلەن ئۈدۈل يۈرۈپ كەتتى. ئۇلار كۆتۈرۈلگەن يول بىلەن ماڭغاچ مۇرەيتتى، يا ئوڭ تەرەپكە يا سول تەرەپكە قىيىپ كەتمىدى. فىلىستىيەلەرنىڭ غوجىلىرى ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن بەيت-شەمەشنىڭ چېگرىسىغىچە باردى. **13** بەيت-شەمەشتىكىلەر جىلغىدا بۇغداي ئورۇۋاتاتتى، ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ ئەھدە ساندۇقىنى كۆرۈپ خۇش بولۇشتى. **14** ھارۋا بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىغا كېلىپ، ئۇ يەردىكى بىر چوڭ تاشنىڭ يېنىدا توختاپ قالدى. ئۇلار ھارۋىنى چېقىپ، ئىككى ئىنەكنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. **15** لاۋىيلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئالتۇن بۇيۇملار بار قاپنى چۈشۈرۈپ چوڭ تاشنىڭ ئۈستىگە قويدى. شۇ كۈنى بەيت-شەمەشتىكىلەر پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى قىلدى. **16** فىلىستىيەلەرنىڭ بەش غوجىسى بۇلارنى كۆرۈپ شۇ كۈنى ئەكرونغا قايتىپ كەتتى. **17** فىلىستىيەلەرنىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى قىلىپ بەرگەن ئالتۇن ھۈررىكى: ـ ئاشدود ئۈچۈن بىر، گازا ئۈچۈن بىر، ئاشكېلون ئۈچۈن بىر، گات ئۈچۈن بىر ۋە ئەكرون ئۈچۈن بىر ئىدى. **18** ئالتۇن چاشقانلارنىڭ سانى بولسا فىلىستىيەلەرنىڭ بەش غوجىسىغا تەۋە بارلىق شەھەرنىڭ سانى بىلەن باراۋەر ئىدى. بۇ شەھەرلەر سېپىللىق شەھەرلەر ۋە ئۇلارغا قاراشلىق سەھرا-كەنتلەرنى، شۇنداقلا ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قويغان چوڭ چەمەنزارغىچە ھەممە جاينى ئۆز ئىچىگە ئالاتتى. بۇ چەمەنزار ھازىرمۇ بەيت-شەمەشلىك يەشۇئانىڭ ئېتىزلىقىدا بار. **19** ئەمما بەيت-شەمەشتىكىلەر ئۆز مەيلىچە ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئىچىگە قارىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئۇلاردىن يەتمىش ئادەمنى، جۈملىدىن چوڭلاردىن ئەللىكنى ئۇردى. پەرۋەردىگار خەلقىنى مۇنداق قاتتىق ئۇرغانلىقى ئۈچۈن پۇتۇن خەلق ماتەم تۇتتى. **20** بەيت-شەمەشتىكىلەر: ـ بۇ مۇقەددەس خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كىم تۇرە تۇرالايدۇ؟ ئەھدە ساندۇقى بىزنىڭ بۇ يەردىن كىمنىڭ قېشىغا ئاپىرىلىشى كېرەك؟ ـ دېدى. **21** ئاندىن ئۇلار كىرىئات-يېئارىمدىكىلەرگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: ـ فىلىستىيەلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى قايتۇرۇپ بەردى. بۇ يەرگە كېلىپ ئۆزى ئۆزۈڭلارغا ئېلىپ كېتىڭلار، دېدى.

7

شۇنىڭ بىلەن كىرىئات-يېئارىمدىكى ئادەملەر كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ چىقىپ، دۆڭئىنىڭ ئۈستىدىكى ئابىنادابنىڭ ئۆيىدە قويدى ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەلئازارنى ئەھدە ساندۇقىغا قاراشقا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېكىتتى. **2** ئەھدە ساندۇقى كىرىئات-يېئارىمدا قويۇلغاندىن تارتىپ ئۇزۇن ۋاقىت، يەنى يىگىرمە يىل ئۆتتى. ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتى پەرۋەردىگارنى سېغىندى. **3** ۋە شامۇئىل ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە: ـ ئەگەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ياتلارنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن ئاشتاروتلارنى ئۆز ئاراڭلاردىن يوقىتىپ، كۆڭلۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا باغلاپ، خاس ئۆزىڭ ئىبادىتىدىلا بولىسىڭلار ئۇ سىلەرنى فىلىستىيەلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل بائاللار بىلەن ئاشتاروتلارنى تاشلاپ خاس پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدىلا بولدى. **5** ئاندىن شامۇئىل: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلنى مىزپاھ شەھىرىگە جەم قىلىسىڭلار، مەن سىلەر ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا دۇئا قىلاي، دېدى. **6** ئەمدى ئۇلار مىزپاھقا جەم بولۇپ، ئۇ يەردە سۇ تارتىپ ئۇنى پەرۋەردىگار ئالدىغا قۇيدى ۋە ئۇ كۈنى روزا تۇتۇپ: ـ بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدۇق، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شامۇئىل مىزپاھتا ئىسرائىللارنىڭ ئەرز-دەۋالىرى ئۈستىدىن

هۆكۆم چىقاردى. **7** فىلىستىيەر ئىسرائىللارنىڭ مىزباھىدا جەم بولغىنىنى
ئاڭلىدى؛ فىلىستىيەرنىڭ غوجىلىرى ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقتى.
ئىسرائىللار بۇنى ئاڭلاپ فىلىستىيەردىن قورقتى. **8** ئىسرائىللار سامۇئىلغا: ــ بىز
ئۇچۇن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزنى فىلىستىيەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن
ئۈزىنىڭىمىز ئىلىپ تۇختىمىغىن، دېدى. **9** سامۇئىل ئانىسىنى ئېمىۋاتقان بىر
قوزىنى ئېلىپ تولۇق بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ پەرۋەردىگارغا سۇندى؛
سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەققىدە پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردى؛ پەرۋەردىگار
دۇئاسىنى ئاڭلىدى. **10** سامۇئىل كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىۋاتقاندا فىلىستىيەر
ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى يېقىنلاپ كەلدى. لېكىن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى
فىلىستىيەرنىڭ ئۈستىگە قاتتىق گۈلدۈرلىتىپ ئۈلارنى ئالاقزادە
قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۈلار ئىسرائىل ئالدىدا تارمار بولدى. **11** ئىسرائىللار
مىزپاھتىن چىقىپ ئۈلارنى بەيت-كارنىڭ تۈۋىگىچە قوغلاپ قىردى. **12** ئۇ
ۋاقىتتا سامۇئىل بىر تاشنى ئېلىپ، ئۇنى مىزپاھ بىلەن شەننىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەپ:
ــ «پەرۋەردىگار بىزگە ھازىرغىچە ياردەم بېرىۋاتىدۇ» ــ دەپ ئۇنى ئەبەن-ئېزەر
دەپ ئاتىدى. **13** شۇنىڭ بىلەن فىلىستىيەر پىسىقىپ ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا يەنە
تاجاۋۇز قىلمىدى؛ سامۇئىل [ھاكىم] بولغان بارلىق كۈنلەردە پەرۋەردىگارنىڭ
قولى فىلىستىيەرنىڭ ئۈستىگە قارشى بولدى؛ **14** شۇنداق قىلىپ ئەگرۇندىن
تارتىپ گاتقىچە فىلىستىيەر ئىسرائىلدىن ئېلىۋالغان شەھەرلەرنىڭ ھەممىسى
ئىسرائىلغا ياندۇرۇلدى؛ شەھەرلەرگە تەۋە زېمىنلارنىمۇ ئىسرائىل فىلىستىيەرنىڭ
قولىدىن ياندۇرۇپ ئالدى. بۇنىڭدىن باشقا ئىسرائىل بىلەن ئامورىيلار ئوتتۇرىسىدا
تىنچلىق بولدى. **15** سامۇئىل بولسا پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى سوردى. **16** ھەر
يىلى ئۇ بەيت-ئەل، گىلگال ۋە مىزپاھلارنى ئايلىنىپ، مۇشۇ يەرلەردە ئىسرائىل
ئۈستىدىن ھۆكۆم يۈرگۈزەتتى. **17** ئاندىن ئۇ راماھقا يېنىپ باراتتى؛ چۈنكى
ئۇنىڭ ئۆيى شۇ يەردە ئىدى ھەم ئۇ ئۇ يەردىمۇ ئىسرائىل ئۈستىدىن ھۆكۆم
يۈرگۈزەتتى. ئۇ ئۇ يەردىمۇ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغاندى.

8

شۇنداق بولدىكى، سامۇئىل قېرىغاندا ئوغۇللىرىنى ئىسرائىلغا ھاكىم قىلىپ
قويدى. **2** ئۇنىڭ ئۇنىجىسىنىڭ ئىسمى يوئېل بولۇپ، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى
ئابىياھ ئىدى. بۇلار بەئېر-شېبادا ھاكىملىق قىلدى. **3** لېكىن ئوغۇللىرى ئۇنىڭ
يوللىرىدا يۈرمەيتتى، بەلكى ھەنپەئەتنى كۆزلەپ ئېزىپ، پارىلارنى يەپ، ھەق-
ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلدى. **4** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى
راماھدا جەم بولۇپ سامۇئىلنىڭ قېشىغا كېلىپ **5** ئۇنىڭغا: ــ مانا سەن
قېرىدىڭ، ئوغۇللىرىڭ بولسا سېنىڭ يوللىرىڭدا يۈرمەيدۇ. بارلىق ئەللەردە بولغاندەك
ئۈستىمىزگە ھۆكۆم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى. **6** ئۇلارنىڭ
«ئۈستىمىزگە ھۆكۆم سۈرىدىغان بىر پادىشاھ بېكىتكىن» دېگىنى سامۇئىلنىڭ
كۆزگىگە ئېغىر كەلدى. سامۇئىل پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىۋىدى، **7** پەرۋەردىگار
سامۇئىلغا جاۋابەن: ــ خەلق ساڭا ھەرنېمە ئېيتسا ئۈلارغا قۇلاق سالغىن؛
چۈنكى ئۈلار سېنى ئەمەس، بەلكى «ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن» دەپ
مېنى تاشلىدى. **8** مەن ئۈلارنى مىسىردىن چىقارغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى
كۈنگىچە ئۈلار شۇنداق ئىشلارنى قىلىپ، مېنى تاشلاپ باشقا ئىلاھلارغا
ئىبادەت قىلىپ كەلگەن. ئەمدى ئۈلار ساڭا ھەم شۇنداق قىلىدۇ. **9** شۇنىڭ
ئۈچۈن ئۈلارنىڭ سۆزىگە ئۇنىغىن. لېكىن ئۈلارنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ
كەلگۈسىدە ئۈلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۈلارنى
قانداق باشقۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگىن، دېدى. **10** سامۇئىل ئۆزىدىن بىر پادىشاھ
سورىغان خەلققە، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى.
11 ئۇ: ــ ئۈستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلىدىغان پادىشاھنىڭ ئۈتىدىغان يولى مۇنداق
بولىدۇ: ــ ئۇ ئوغۇللىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا قويۇپ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ھەيدەشكە،
ئاتلىق ئەسكەرلىرى بولۇشقا سالىدۇ؛ ئۈلار ئۇنىڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئالدىدا يۈگۈرىدۇ؛
12 ئۈلارنى ئۈزى ئۈچۈن مىڭ بېشى ۋە ئەللىك بېشى بولۇشقا، يېرىنى ھەيدەشكە،
ھوسۇلىنى ئورۇشقا، جەڭ قوراللىرى بىلەن ھارۋا ئەسۋابلىرىنى ياساشقا سالىدۇ.
13 قىزلىرىڭلارنى ئەتىر ياساشقا، تاماق پىشىشقا ۋە نان يېقىشقا سالىدۇ. **14** ئەڭ
ئېسىل زېمىنلىرىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار بىلەن زەيتۇنلۇقلىرىڭلارنى تارتىۋېلىپ
ئۆز خىزمەتكارلىرىغا بېرىدۇ. **15** ئۇ ئۈرۇقۇڭلاردىن، ئۈزۈمزارلىرىڭلارنىڭ
ھوسۇلىدىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئۆزىنىڭ غوجىدارلىرى ۋە خىزمەتكارلىرىغا بۆلۈپ
بېرىدۇ. **16** ئۇ قۇللىرىڭلار، دېدەكلىرىڭلار، ئەڭ چېلىشكەن يىگىتلىرىڭلارنى ۋە
ئېشەكلىرىڭلارنى ئۆز ئىشىغا سالىدۇ. **17** ئۇ قويلىرىڭلاردىن ئوندىن بىر ئۈلۈشنى
ئالىدۇ؛ سىلەر ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى بولىسىلەر. **18** سىلەر ئۇ كۈندە
ئۆزۈڭلارغا تاللىغان پادىشاھ تۈپەيلىدىن پەريات كۆتۈرىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار
ئۇ كۈندە سىلەرگە قۇلاق سالمايدۇ، دېدى. **19** خەلق بولسا سامۇئىلنىڭ سۆزىگە
قۇلاق سالماي: ــ ياق، بەلكى ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلىدىغان بىر پادىشاھ
بولسۇن، دېدى. **20** ــ شۇنداق قىلىپ بىز باشقا ھەربىر ئەللەرگە ئوخشاش
بولىمىز؛ بىزنىڭ پادىشاھىمىز ئۈستىمىزدىن ھۆكۆم چىقىرىپ، بىزنى باشلايدۇ ۋە بىز
ئۇچۇن جەڭ قىلىدۇ، دېدى. **21** سامۇئىل خەلقنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئاڭلاپ،
ئۈلارنى پەرۋەردىگارغا يەتكۈزدى. **22** پەرۋەردىگار ئەمدى سامۇئىلغا: ــ
سەن ئۈلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، ئۈلارغا بىر پادىشاھ بېكىتكىن، دېدى.
سامۇئىل ئىسرائىللارغا: ــ ھەربىرىڭلار ئۆز شەھىرىڭلارغا قايتىڭلار، دېدى.

9

بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئاتلىق بىر كىشى بار ئىدى. ئۇ ئابىئەلنىڭ
ئوغلى، ئابىئەل زېرورنىڭ ئوغلى، زېرور بىكوراتنىڭ ئوغلى، بىكورات ئافىيانىڭ
ئوغلى ئىدى؛ ئافىيا بولسا بىنيامىنلىق ئىدى. ئۇ ئۆزى باتۇر ۋە دۆلەتمەن كىشى
ئىدى. **2** كىشنىڭ ساۋۇل ئىسىملىك، ئېسىل ۋە خۇشخۇي بىر ئوغلى بار ئىدى.
ئىسرائىللار ئارىسىدا ئۇنىڭدىن چىرايلىق ئادەم يوق ئىدى؛ ئۇ شۇنداق ئېگىز بويلۇق
ئەر ئىدىكى، خەلقنىڭ ھەرقاندىقى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمەيتتى. **3** ساۋۇلنىڭ
ئاتىسى كىشنىڭ ئېشەكلىرى يىتىپ كەتكەنىدى. بۇنىڭ بىلەن كىش ئوغلى
ساۋۇلغا: ــ سەن خىزمەتكارلاردىن بىرىنى ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئېلىپ، ئېشەكلەرنى
تېپىپ كەلگىن، دېدى. **4** ئۈلار يېرىپ ئەفرائىم ئېدرلىقىدىن ئوتۇپ، شالىشاھ
زېمىنىنى كېزىپ، ئۈلارنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ ئۈلار شائالىم زېمىنىدىمۇ ئوتتى،
ئېشەكلەر ئۇ يەردىمۇ يوق ئىدى. ئاندىن بىنيامىن زېمىنىنى كېزىپ ئوتتى، ئۈلارنى
يەنە تاپالمىدى. **5** ئۈلار زۇف زېمىنىغا يەتكەندە ساۋۇل ئۆزى بىلەن كەلگەن
خىزمەتكارىغا: ــ بولە، ئۆيگە يانايلى؛ بولمىسا ئاتام ئېشەكلەردىن ئەنسىرەمەي،
ئەكسىچە بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ كېتەرمىكى، دېدى. **6** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا: ــ
مانا، بۇ شەھەردە خۇدانىڭ بىر ئادىمى بار. ئۇ مۆتىۋەرەم بىر ئادەم، ھەر نېمە
دېسە ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. ئەمدى ئۇ يەرگە بارايلى؛ ئۇ بىزگە باردىغان
يولىمىزنى كۆرسىتىپ قويارمىكىن، دېدى. **7** شۇڭا ساۋۇل خىزمەتكارىغا: ــ لېكىن
ئۇنىڭ يېنىغا بارساق ئۇ كىشىگە نېمە بېرىمىز؟ چۈنكى خۇرجۇنلىرىمىزدا نان ئۆگەپ
قالدى، قولىمىزدا خۇدانىڭ ئادىمىگە بەرگۈدەك سوۋغىتىمىز يوق. يېنىمىزدا
يەنە نېمە بار؟ ــ دېدى. **8** خىزمەتكار ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ــ مانا قولۇمدا
چارەك شەكەل كۈمۈش بار. ماڭىدىغان يولىمىزنى دەپ بەرسۇن، خۇدانىڭ
ئادىمىگە شۇنى بېرەي، دېدى **9** (بۇرۇن ئىسرائىلدا بىر ئادەم خۇدادىن يول
سورىماقچى بولسا: ــ كېلىڭلار، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ قېشىغا بارايلى، دەيتتى. ھازىر
«پەيغەمبەر» دېگەننى ئۆتكەن زاماندا «ئالدىن كۆرگۈچى» دەيتتى). **10** ساۋۇل
خىزمەتكارىغا: ــ مەسلىھەتىڭ ياخشى بولدى. بىز ماڭايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن

ئۇلار خۇدانىڭ ئادەمى تۇرغان شەھەرگە باردى. **11** ئۇلار شەھەرگە چىقىدىغان يولدا كېنئۇتقاندا، سۈ تارتقىلى چىققان بىرنەچچە قىزغا ئۇچرىدى ۋە ئۇلاردىن: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مۇشۇ يەردىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **12** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ شۇنداق. مانا ئۇ ئالدىڭىزدا تۇرىدۇ؛ تېز بېرىڭلار، چۈنكى خالايىق بۈگۈن [شەھەرنىڭ] يۇقىرى جايىدا قۇربانلىق قىلماقچى، شۇڭا ئۇ بۈگۈن شەھەرگە كىردى. **13** ئۇ [قۇربانلىقتىن] بېيىشكە تېخى يۇقىرى جايغا چىقمامي تۇرۇپلا، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن شەھەردە ئۇچرىشىسىلەر. خەلق ئۇ كەلمىگۈچە تاۋام يېمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئاۋۋال قۇربانلىقنى بەركىتلەيدۇ؛ ئاندىن چاقىرىلغان مېھمانلار تاۋامغا ئېغىز تېگىدۇ. ھازىر چىقىڭلار، چۈنكى بۇ دەل ئۇنى تاپقىلى بولىدىغان ۋاقىت، دېدى. **14** ئۇلار شەھەرگە چىقىپ شەھەر مەركىزىگە كەلگەندە، مانا سامۇئىل يۇقىرى جايغا چىقىشقا ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. **15** پەرۋەردىگار ساۋۇل كېلىشتىن بىر كۈن ئىلگىرى سامۇئىلغا: **16** ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا مەن يېنىڭغا بىنيامىن زېمىنىدىن بىر ئادەمنى ئەۋەتىمەن. سەن ئۇنى مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. ئۇ مېنىڭ خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. چۈنكى مېنىڭ خەلقىمنىڭ پەريادى ماڭا يەتكىنى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىپات بىلەن قاريدىم، ـ دېدى. **17** سامۇئىل ساۋۇلنى كۆرگەندە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مانا، مەن ساڭا سۈز قىلغان ئادەم مۇشۇدۇر. بۇ ئادەم مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلىدۇ، دەپ ئىزھار قىلدى. **18** ساۋۇل دەرۋازىدا تۇرغان سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ: سىلدىن سورايمۇ، ئالدىن كۆرگۈچىنىڭ ئۆيى نەدە، دەپ سوردى. **19** سامۇئىل ساۋۇلغا: ـ ئالدىن كۆرگۈچى مەن ئوزۇم شۇ. مەندىن ئاۋۋال يۇقىرى جايغا چىققىن. بۈگۈن سىلەر مەن بىلەن تاۋام يەيسىلەر؛ ئەتە سېنى ئۇزۇتۇپ چىققاندا، كۆڭلۈڭدىكى ھەربىر ئىشلارنى ساڭا دەپ بېرەي، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **20** ئەمما ئۈچ كۈن بۇرۇن يىتىپ كەتكەن ئېشەكلەردىن بولسا، ئەندىشە قىلمىغىن؛ ئۇلار تېپىلدى. ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئارزۇسى كىمگە مايىل؟ ساڭا ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **21** ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئىسرائىل قەبىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىك قەبىلە بولغان بىنيامىندىن، جەمەتىمۇ بىنيامىن قەبىلىسى ئىچىدىكى ئەڭ كىچىكى تۇرسا؟ نېمە ئۈچۈن بۇ سۈزلەرنى ماڭا دەيلا؟ ـ دېدى. **22** سامۇئىل بولسا ساۋۇلنى ۋە خىزمەتكارىنى باشلاپ، مېھمانخانا ئۆيىگە كىردى ۋە ئۇلارنى چاقىرىلغانلارنىڭ ئارىسىدا تۇردە ئولتۇرغۇزدى. ئۇلار ئوتتۇزچە ئادەم ئىدى. **23** سامۇئىل ئاشپەزگە: ـ مەن ساقلاپ قويغىن دەپ، ساڭا تاپشۇرغان ھېلىقى تاۋامنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **24** شۇنىڭ بىلەن ئاشپەز ساقلاپ قويغان چوڭ ئاجرىتىلغان قولنى ئېلىپ ساۋۇلنىڭ ئالدىغا قويدى. سامۇئىل: ـ مانا، [ساڭا] ساقلاپ قويۇلغىنى شۇدۇر! ئۇنى ئالدىڭغا ئېلىپ يېگىن؛ چۈنكى ئۇ مەن خەلقنى چاقىرغان چېغىمدا ئاتايىن ساڭا ئاتاپ ئېلىپ قويغاندىن تارتىپ بۇ بىكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ساقلاندى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈنى ساۋۇل بىلەن سامۇئىل تاماقتا بىللە بولدى. **25** ئۇلار يۇقىرى جايدىن چۈشۈپ شەھەرگە كەردى، [سامۇئىل] ئۆگىدە ساۋۇل بىلەن سۈزلەشتى. **26** ئەتىسى تاڭ شەھەردە ئورۇندىن تۇرغاندا سامۇئىل ساۋۇلنى ئۆگىدىن چاقىرىپ: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، مەن سېنى ئۇزۇتۇپ قويايي، دېدى. ساۋۇل ئورۇندىن تۇردى ۋە ئىككىسى بىللە چىقتى، ـ ھەم ئۇ ساموئىل بىلەن بىللە كوچىغا چىقتى. **27** ئۇلار شەھەرنىڭ ئايىغىغا كېنئۇتقاندا، سامۇئىل ساۋۇلغا: خىزمەتكارغا ئالدىمىزدا ماڭغاچ تۇرغىن، دەپ بۇيرۇغىن، دېدى. ئۇ شۇنداق قىلدى. ئاندىن سامۇئىل: ـ سەن ئۇزۇپ تۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۈز- كالامىنى ساڭا يەتكۈزەي، دېدى.

10 سامۇئىل بىر ماي كومزىكىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۆتكۈزۈپ ئۇنى سۈيۈزۈپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا بۇ، پەرەۋەردىگارنىڭ سېنى ئۆز مىراسىغا ئەمىر بولۇشقا مەسىھ قىلغىنى ئەمەسمۇ؟ **2** سەن بۈگۈن مەندىن ئايرىلغاندىن كېيىن بىنيامىن زېمىنىنىڭ چېگرىسىدىكى زەلزاھغا يېتىپ بارغىنىڭدا راھىلەنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ساڭا ئىككى كىشى ئۇچرايدۇ، ئۇلار ساڭا: «سەن ئىزدەپ بارغان ئېشەكلەر تېپىلدى، ۋە مانا، ئاتاڭ ئېشەكلەردىن غەم قىلماي، بەلكى سىلەر ئۈچۈن: ئوغلۇمنى قانداق قىلىپ تاپارمەن، دەپ ئەنسىرىمەكتە» دەپ ئېيتىدۇ. **3** سەن ئۇ يەردىن مېڭىپ، تابوردىكى دۇب دەرىخىگە يەتكەندە يەۋەردىگارنىڭ ئالدىغا بېرىش ئۈچۈن بەيت-ئەلگە چىقىپ كېتىۋاتقان ئۈچ كىشىگە ئۇچرايسەن. ئۇلاردىن بىرى ئۈچ ئوغلاق، بىرى ئۈچ نان ۋە يەنە بىرى بىر ئۈلۈم شارابنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. **4** ـ ئۇلار ساڭا سالام قىلىپ ئىككى نانىنى سۈندۈرۈپ، سەن بەرگىنىنى قوللىرىدىن ئالغىن. **5** ئاندىن سەن «خۇداغا [ئاتالغان] گىبىئاھ شەھىرىگە بارسەن (ئۇ يەردە فىلىستىيلەرنىڭ بىر لەشكەرگاھى بار)؛ سەن شۇ شەھەرگە كەلسەڭ چىلتار، تەمبۇر، نەي ۋە لىرىلارنى كۆتۈرۈپ يۇقىرى جايدىن چۈشكەن بىر بۈلەك پەيغەمبەرلەر ساڭا ئۇچرايدۇ. ئۇلار بېشارەتلىك سۈزلەرنى قىلىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ، سەن ئۇلار بىلەن بىرلىكتە بېشارەتلىك سۈزلەرنى قىلىسەن ۋە يېڭى بىر ئادەم بولىسەن. **7** مۇشۇ ئالامەتلەر ساڭا كەلگەندە، قولۇڭدىن نېمە كەلسە شۇنى قىلغىن. چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر. **8** ئاندىن مەندىن ئىلگىرى گىلگالغا چۈشۈپ بارسەن. مانا، مەن ھەم يېنىڭغا چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈنۈش ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلىش ئۈچۈن كېلىمەن. مەن يېنىڭغا بېرىپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى ئۇقتۇرمىغۇچە، مېنى يەتتە كۈن ساقلاپ تۇرغىن». **9** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇرۇلۇپ ساموئىلدىن ئايرىلغاندا خۇدا ئۇنىڭغا يېڭى بىر قەلب ئاتا قىلدى؛ ۋە بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئاشۇ كۈنى ئەمەلدە كۆرىنىشىدى. **10** ئۇلار گىبىئاھىغا يېتىپ كەلگەندە مانا، بىر بۈلەك پەيغەمبەرلەر ئۇنىڭغا ئۇچرىدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا چۈشتى، بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلىشقا باشلىدى. **11** ئۇنى ئىلگىرى تونۇيدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ ئارىسىدا بېشارەت قىلغىنىنى كۆرگەندە ئۇلار بىر-بىرگە: ـ كىشىنىڭ ئوغلىغا نېمە بوپتۇ؟ ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىن بىرى بولدىمۇ نېمە؟ ـ دېيىشتى. **12** ئەمما يەرلىك بىر ئادەم: ـ بۇلارنىڭ ئاتىلىرى كىملەر؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن: «ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ بىرىمىدۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى. **13** ئەمدى ساۋۇل بېشارەتلىك سۈزلەرنى قىلىپ بولۇپ، يۇقىرى جايغا چىقىپ كەتتى. **14** ساۋۇلنىڭ تاغىسى ئۇنىڭدىن ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارىدىن: ـ نەگە بېرىپ كەلدىڭلار؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئېشەكلەرنى ئىزدىگىلى چىقتۇق، لېكىن ئۇلارنى تاپالماي ساموئىلنىڭ قېشىغا باردۇق، دېدى. **15** ساۋۇلنىڭ تاغىسى: ـ ساموئىلنىڭ سىلەرگە نېمە دېگىنىنى ماڭا ئېيتىپ بەرگىنە، دېدى. **16** ساۋۇل تاغىسىغا: ـ ئۇ جەزىم بىلەن بىزگە ئېشەكلەر تېپىلدى، دەپ خەۋەر بەردى، دېدى. لېكىن ساموئىلنىڭ پادىشاھلىق ئىشى توغرۇلۇق ئېيتقان سۈزىنى ئۇنىڭغا دەپ بەرمىدى. **17** ساموئىل ئەمدى خەلقنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا جەم بولۇڭلار دەپ، مىزپاھقا چاقىردى. **18** ئۇ ئىسرائىلغا: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سىلەر ئىسرائىلنى مىسىردىن چىقىرىپ مىسىرلىقلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، سىلەرگە زۇلۇم قىلغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم. **19** لېكىن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرنى ھېشىڭلارغا چۈشكەن بارلىق بالا-ئىشىڭلەردىن ۋە بارلىق مۇشەققەتلەردىن قۇتقۇزغۇچى خۇدايىڭلاردىن ۋاز كېچىپ ئۇنىڭغا: «ياق!

ئۇستىمىزگە بىر پادىشاھ بىكىتىپ بەرگەيسەن» ـ دېدىگلار. ئەمدى تۆزۈگلارنى قەبىلەگلار بويىچە، جەمەتىگلار بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىگلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن سامۇئىل ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنى ئالدىغا جەم قىلىپ، چەك تاشلۇدىدى، چەك بنيامىن قەبىلىسىگە چىقتى. **21** ئۇ بنيامىن قەبىلىسىنى جەمەت-جەمەتلىرى بويىچە ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈپ چەك تاشلۇدىدى، چەك ماترىنىڭ جەمەتىگە چىقتى. ئاندىن كېيىن يەنە چەك تاشلۇدىدى، كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلغا چىقتى. ئۇلار ئۇنى ئىزدىۋىدى، ئەمما ئۇنى تاپالمىدى. **22** شۇڭا ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يەنە: ـ ئۇ كىشى بۇ يەرگە كېلەمدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پەرۋەردىگار جاۋابەن: ـ مانا، ئۇ يۈك-تاقالارنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى، دېدى. **23** شۇڭا ئۇلار يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغاندا خالايىقنىڭ بويى ئۇنىڭ مۇرىسىگىمۇ كەلمىدى. **24** سامۇئىل بارلىق خەلققە: ـ ئەمدى پەرۋەردىگار تاللىغان كىشىگە قاراگلار! دەرۋەقە بارلىق خەلقنىڭ ئىچىدە ئۇنىڭغا يېتىدىغان بىرسى يوقتۇر، دېدى. ۋە خەلقنىڭ ھەممىسى: ـ پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **25** سامۇئىل خەلققە پادىشاھلىق ھوقۇق-قانۇنلىرىنى ئۇقتۇردى ۋە ئۇنى ئوراۋ يازما قىلىپ يېزىپ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا قويدى. ئاندىن سامۇئىل ھەممە خەلقنى، ھەرقايىسىنى ئۆز ئۆيلىرىگە قايتۇردى. **26** ساۋۇلمۇ ھەم گىبئاھدىكى ئۆيىگە قايتتى، كۆڭۈللىرى خۇدا تەرىپىدىن تەسىرلەندۈرۈلگەن بىر تۈركۈم باتۇر كىشى ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. **27** لېكىن بىرنەچچە رەزىل كىشى: ـ بۇ كىشى قانداقمۇ بىزنى قۇتقۇزالىسۇن؟ ـ دەپ ئۇنى كەمسىتىپ ئۇنىڭغا ھېچ سوۋغات بەرمىدى؛ ئەمما ئۇ ئاگىماسلىققا سالدى.

11 شۇ ۋاقىتتا ئاممونىي ناھاش چىقىپ يابەش-گىلئادنى مۇھاسىرىگە ئالدى. يابەشنىڭ ھەممە ئادەملىرى ناھاشقا: ـ ئەگەر بىز بىلەن ئەھدە تۈزسەڭ، ساگا بويسۇنىمىز، دېدى. **2** لېكىن ئاممونىي ناھاش ئۇلارغا: ـ پۈتكۈل ئىسرائىلغا دەشنەم قىلىش ئۈچۈن ھەر بىرىگىلارنىڭ ئوڭ كۆزىنى ئويۇپ ئاندىن سىلەر بىلەن ئەھدە قىلاي، دېدى. **3** يابەشنىڭ ئاقساقاللىرى ئۇنىڭغا: ـ بىزگە يەتتە كۈن مۆھلەت بەرگىن؛ بىز ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل يۇرتىغا ئەلچىلەرنى ماگدۇرۇپ ئاندىن كېيىن بىزنى قۇتقۇزىدىغان ئادەم چىقمىسا، ئۆزىمىز چىقىپ ساگا تەسلىم بولىمىز، دېدى. **4** ئەمدى ئەلچىلەر ساۋۇلنىڭ شەھىرى گىبئاھغا كېلىپ مۇشۇ سۆزلەرنى خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى، ھەممە خەلق پەريات كۆتۈرۈپ يىغلىدى. **5** ۋە مانا، ساۋۇل ئېتىزلىقىدىن چىقىپ كاللىلارنى ھەيدەپ كېلىۋاتاتتى، ئۇ: ـ خەلق نېمە دەپ يىغلايدۇ، دەپ سوريدى. ئۇلار يابەشتىن كەلگەن كىشىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. **6** ساۋۇل بۇ سۆزلەرنى ئاگلىغاندا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە كېلىپ، ئۇنىڭ غەزىپى قاتتىق قوزغالدى. **7** ئۇ بىر جۈپ ئۆينى چېپىپ پارچىلاپ، پارچىلىرىنى ئەلچىلەرنىڭ قولى ئارقىلىق پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنغا ئارقىلىپ: ـ ھەر كىم كېلىپ ساۋۇل بىلەن سامۇئىلغا ئەگەشمىسە، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىمۇ مۇشۇنىڭغا ئوخشاش قىلىنىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى خەلقنىڭ ئۈستىگە چۈشتى؛ شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئادەمدەك جەڭگە چىقتى. **8** ساۋۇل ئۇلارنى بېزەك [دېگەن جايدا] سانىغاندا ئىسرائىللار ئۈچ يۈز مىڭ، يەھۇدانىڭ ئادەملىرى بولسا ئوتتۇز مىڭ چىقتى. **9** ئۇلار كەلگەن ئەلچىلەرگە: ـ گىلئادتىكى يابەشنىڭ ئادەملىرىگە شۇنداق ئېيتىڭلاركى، ئەتە كۈن چۈش بولغاندا نىجات سىلەرگە كېلىدۇ، دېدى. ئەلچىلەر بېرىپ شۇنى گىلئادتىكى يابەشلىقلارغا يەتكۈزدى، ئۇلار ئىنتايىن خۇشال بولۇشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن يابەشتىكىلەر: ـ ئەتە بىز قېشىگلارغا چىقىپ [تەسلىم بولىمىز]، سىلەر بىزنى قانداق قىلىشقا لايىق كۆرسەگلار، شۇنداق قىلىگلار، دېدى. **11** ئەتىسى شۇنداق بولدىكى، ساۋۇل خەلقنى ئۈچ بۆلەك قىلدى؛ ئۇلار كېچىە ئوتتىنچى جىسىەكتە لەشكەرگاھىغا كىرىپ ئاممونىيلارنى كۈن چۈش بولغۇچە ئۇرۇپ قىردى. تىرىك قالغانلار بولسا شۇنداق پارا كەندە بولدىكى، ئۇلاردىن ئىككى ئادەمۇ بىر يەرگە كېلەلمىدى. **12** خەلق ئەمدى سامۇئىلغا: ـ بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ساۋۇل پادىشاھ بولىسۇن دەپ ئېيتقانلار كىملەر؟ بۇ كىشىلەرنى كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۆلتۈرەيلى، دېدى. **13** لېكىن ساۋۇل: ـ بۇگۈن ھېچكىم ئۆلتۈرۈلمىسۇن. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى، دېدى. **14** سامۇئىل خەلققە: ـ قېنى، گىلگىلغادقا بېرىپ ئۇ يەردە پادىشاھلىقنى يېڭىلاشتىن تىكەيلى، دەپ ئېيتتى. **15** شۇنى دېۋىدى، ھەممە خەلق گىلگىلغادقا بېرىپ گىلگىلغادتا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ساۋۇلنى پادىشاھ قىلدى؛ ئۇلار ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈردى. ساۋۇل ھەم شۇنىڭدەك بارلىق ئىسرائىل شۇ يەردە زور خۇشاللىققا چۆمدى.

12 سامۇئىل پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ مانا، مەن سىلەرنىڭ بارلىق ئېيتقان سۆزلىرىگلارنى ئاگلاپ ئۈستۈگلارغا بىر پادىشاھ قويدۇم؛ **2** مانا ئەمدى پادىشاھ سىلەرنىڭ ئالدىگلاردا يۈرمەكتە، مەن بولسام قېرىپ بېشىم ئاقارىدى؛ مانا، مېنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ئاراگلاردا تۇرىدۇ. ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سىلەرنىڭ ئالدىگلاردا مېڭىپ كەلدىم. **3** مانا بۇ يەردە ئۆرۈپىتىمەن. پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنغىنىنىڭ ئالدىدا ماگا ئەرزىگلار بولسا دەڭىرىگلار، كىمنىڭ ئۇينى تارتۋالدىم؟ كىمنىڭ ئېشىكىنى تارتۋالدىم؟ كىمنىڭ ھەققىنى يىدىم؟ كىمگە زۇلۇم قىلدىم؟ ياكى مەن كۆزۈمنى كور قىلىش ئۈچۈن كىمدىن پارا ئالدىم؟ شۇنداق بولسا دەگلار، ۋە مەن ئۇنى سىلەرگە تولەپ بېرىمەن، دېدى. **4** ئۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ سەن بىزنىڭ ھەققىمىزنى يېمىدىڭ، ھېچكىمگە زۇلۇم قىلمىدىڭ ۋە ھېچ كىشىنىڭ قولىدىن بىرەر نەرسىنىمۇ ئېلىۋالمىدىڭ، دېدى. **5** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەندە ھېچ ھەققىگلار قالمىغانلىقىغا پەرۋەردىگار سىلەرگە گۇۋاھ بولۇپ ۋە ئۇنىڭ مەسىھ قىلىنىشى ھەم بۇگۈن گۇۋاھچى بولسۇن، دېۋىدى، ئۇلار: ـ ئۇ گۇۋاھتۇر، دېدى. **6** ساموئىل خەلققە مۇنداق دېدى: «[گۇۋاھچى بولسا] دەرۋەقە مۇسا بىلەن ھارۇننى تىكلەپ ئاتا-بوۋىلىرىگلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغۇچى پەرۋەردىگاردۇر! **7** ئەمدى ئورنۇگلاردىن تۇرۇڭلار، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىگلارغا يۈرگۈزگەن ھەققانىي ئەمەللىرىنى سىلەرنىڭ ئالدىگلارغا قوپۇشقا سۆز قىلاي. **8** ياقۇپ مىسىرغا كىرگەندىن كېيىن ئاتا-بوۋىلىرىگلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلغاندا، پەرۋەردىگار مۇسا بىلەن ھارۇننى ئەۋەتتى. ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىگلارنى مىسىردىن چىقىرىپ بۇ يەردە ئولتۇراقلاشتۇردى. **9** ئەمما ئۇلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنى ئۇنۇتۇدى؛ شۇڭا ئۇ ئۇلارنى ھازورنىڭ قوشۇنىدىكى سەردار سىسىرانىڭ قولىغا، فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا ھەم موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى؛ بۇلار ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىشتى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ: «بىز گۇناھ قىلىپ پەرۋەردىگارنى تاشلاپ باۋاللار ۋە ئاشتاروتلارنىڭ ئىبادىتىدە بولدۇق، ئەمما ئەمدى بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغىن، بىز ساگا ئىبادەت قىلىمىز» دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگار يەرۇببائال، بىدان، يەفتاھ ۋە ساموئىلنى ئەۋەتىپ، ئەترابىگلارىدىكى دۈشمەنلىرىگلارنىڭ قولىدىن سىلەرنى قۇتقۇزدى، شۇنىڭ بىلەن تىنچ-ئامان تۇرۇۋاتقانىدىگلار. **12** لېكىن خۇدايىگلار پەرۋەردىگار ئۆزىنى پادىشاھىگلار بولسىمۇ، ئاممونلار پادىشاھى ناھاشنىڭ سىلەرگە قارشى قوپقىنىنى كۆرگىنىگلاردا سىلەر: ياق! بىر پادىشاھ ئۈستىمىزگە سەلتەنەت قىلسۇن دەپ ماگا ئېيتتىگلار. **13** ئەمدى سىلەر خالاپ تاللىغان، سىلەر تىلىگەن

پادىشاھقا قارا كۆلەر، مانا، پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ ئۆستۈڭلارغا بىر پادىشاھ قويدى. **14** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالساڭلارنى سېلىپ، ئۇنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلمىساڭلار، سىلەر ھەم ئۆستۈڭلاردا سەلتەنەت قىلغان پادىشاھ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا ئەگەشسەڭلار، ئەمدى سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. **15** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئاسىيلىق قىلساڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قارشى بولغاندەك سىلەرگىمۇ قارشى بولىدۇ. **16** ئەمدى تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگار كۆزلىرىڭلارنىڭ ئالدىدا قىلىدىغان ئۇلۇغ كارامەتنى كۆرۈڭلار! **17** بۇگۈن بۇغداي ئوريدىغان ۋاقىت ئەمەسمۇ؟ مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلاي، ئۇ گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ بىر پادىشاھ تىلىگىنىڭلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە زور رەزىللىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر». **18** ئاندىن سامۇئىل پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار شۇ كۈنى گۈلدۈرماما بىلەن يامغۇر ياغدۇردى. خەلق پەرۋەردىگاردىن ۋە سامۇئىلدىن بەك قورقتى. **19** خەلقنىڭ ھەممىسى سامۇئىلغا: ـ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا بىزنى تۈلمىسۇن دەپ كەمىنىلىرىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلغىن؛ چۈنكى ھەممە گۇناھلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە يەنە يامانلىق ئاشۇرۇپ ئۆزىمىزگە بىر پادىشاھ تىلىدۇق، دېدى. **20** سامۇئىل خەلققە مۇنداق دېدى: ـ قورقماڭلار، سىلەر دەرۋەقە بۇ ھەممە رەزىللىكنى قىلغانسىلەر، لېكىن ئەمدى پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن چەتنەمەي، پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار، **21** ئادەمگە پايدا يەتكۈزمەيدىغان ياكى ئادەمنى قۇتقۇزالمايدىغان بېھۇدە ئىشلارنى ئىزدەپ، يولدىن ئېزىپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ تايىنى يوقتۇر. **22** چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئۇلۇغ نامى ئۈچۈن ئۆز خەلقىنى تاشلىمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز خەلقى قىلىشنى لايىق كۆرگەندۇر. **23** ماڭا نىسبەتەن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىشتىن توختاش بىلەن پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن؛ بەلكى مەن سىلەرگە ياخشى ۋە دۈرۈس يولنى ئۆگىتىمەن. **24** پەقەت سىلەر پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ پۈتكۈل كۆڭۈللىرىڭلار ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭ ئىبادىتىدە بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەر ئۈچۈن قىلغان ئۇلۇغ كارامەتلەرگە قاراڭلار! **25** لېكىن يامانلىق قىلساڭلار، ھەم ئۆزۈڭلار ھەم پادىشاھىڭلار ھالاك قىلىنىسىلەر».

13 سائۇل [ئوتتۇز] ياشتا پادىشاھ بولۇپ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلغاندىن كېيىن **2** ئۆزىگە ئىسرائىلدىن ئۈچ مىڭ ئادەمنى تاللاپ ئالدى. ئىككى مىڭى مىكماشتا ۋە بەيت-ئەل تاغلىرىدا سائۇلنىڭ قېشىدا، بىر مىڭى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا يوناتاننىڭ قېشىدا ئىدى. ئەمما ئۇ قالغان خەلقنىڭ ھەربىرىنى ئۆز ئۆيلىرىگە كەتكۈزۈۋەتتى. **3** يوناتان بولسا فىلىستىيلەرنىڭ گىبىادىكى لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلدى، فىلىستىيلەر بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى. سائۇل بولسا: ـ پۈتكۈل زېمىندىكى ئىبرانىيلار ئاڭلاپ ئويغانسۇن دەپ، كاناي چالدۇردى. **4** پۈتكۈل ئىسرائىل سائۇلنىڭ فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىغا ھۇجۇم قىلغانلىقىدىن ھەمدە ئىسرائىلنىڭ فىلىستىيلەرگە نەپرەتلىنىدىغانلىكىدىن خەۋەر تاپتى. خەلق سائۇلنىڭ كەيىندىن گىلگالغا يېرىم يىغىلدى. **5** فىلىستىيلەردىن ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئۈچ مىڭ جەڭ ھارۋىسى، ئالتە مىڭ ئاتلىق لەشكەر ۋە دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ پىيادە لەشكەر يىغىلدى. ئۇلار چىقىپ بەيت-ئاۋەننىڭ شەرق تەرىپىدىكى مىكماشتا بارگاھ تىكتى. **6** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۆزلىرىنىڭ قاتتىق خىيىم-خەتەردە قالغانلىقىنى كۆرۈپ غارلارغا، چاتقاللىقلارغا، قىيا تاشلىقلارغا، يۇقىرى جايلارغا ۋە ئازگاللارغا يوشۇرۇنۇۋېلىشتى؛ **7** [بەزى] ئىبرانىيلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ، گاد ۋە گىلېئادنىڭ زېمىنىغا قېچىپ باردى. لېكىن سائۇل گىلگالدا قالدى، ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا تىترىگەن ھالدا ئەگەشتى. **8** ئەمدى سائۇل سامۇئىل بېكىتكەن ۋاقىتقىچە يەتتە كۈن كۈتۈپ تۇردى؛ لېكىن سامۇئىل گىلگالغا كەلمىدى، خەلق ئۇنىڭدىن تارىلىپ كەتكىلى تۇردى. **9** سائۇل: ـ كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى بۇ يەرگە ـ يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاندىن ئۇ تۆرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئوتكۈزدى. **10** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ئوتكۈزىدى. مانا سامۇئىل كەلدى. سائۇل ئۇنىڭغا سالام قىلغىلى ئالدىغا چىقتى. **11** لېكىن سامۇئىل: ـ نېمە ئىشلارنى قىلدىڭ؟! ـ دەپ سوردى. سائۇل: ـ خەلق مەندىن تارىلىپ كەتكەنلىكىنى، سىلىنىڭ بېكىتكەن ۋاقىتتا كەلمىگەنلىكلىرىنى، فىلىستىيلەرنىڭ مىكماشتا يىغىلغىنىنى كۆردۈم، **12** مەن ئېچىمدە: ئەمدى فىلىستىيلەر گىلگالغا چۈشۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى، مەن بولسام تېخى پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلمىدىم، دېدىم. شۇڭا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشقا ئۆزۈمنى مەجبۇرلىدىم، دېدى. **13** سامۇئىل سائۇلغا: ـ سەن ئەخمەقلىق قىلدىڭ؛ سەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغان ئەمرىنى تۇتمىدىڭ؛ شۇنداق قىلغان بولساڭ پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىڭنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلاتتى، دېدى. **14** لېكىن ئەمدى سەلتەنىتىڭ مۇستەھكەم تۇرمايدۇ. پەرۋەردىگار ئۆز كۆڭلىدىكىدەك مۇژاۋىق بىر ئادەمنى ئىزدەپ تاپتى. پەرۋەردىگار ئۆزى ئۆز خەلقىنىڭ باشلامچىسى قىلدى، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار ساڭا بۇيرۇغانىنى تۇتمىدىڭ، دېدى. **15** ئاندىن سامۇئىل ئورنىدىن تۇرۇپ گىلگالدىن كېتىپ بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھقا باردى. سائۇل بولسا ئۆز يېنىدىكى ئادەملەرنى سانىدى؛ ئۇلار ئالتە يۈزچە چىقتى. **16** سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ۋە ئۇلارنىڭ قېشىدا قالغان خەلق بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبادا قېلىپ قالدى، فىلىستىيلەر بولسا مىكماشتا بارگاھ تىككەنىدى. **17** قاراقچىلار دائىم فىلىستىيلەرنىڭ بارگاھىدىن چىقىپ ئۈچ بۆلەككە بۆلۈنەتتى. بىر بۆلەك شۇئال زېمىنىدىكى ئوفراھىغا باردىغان يولغا ئاتلىناتتى، **18** بىر بۆلەك بەيت-ھورونغا باردىغان يول بىلەن ماڭاتتى، يەنە بىر بۆلەك چۆلنىڭ چېتىدىكى زەبوئىم جىلغىسىغا قارايدىغان زېمىنىدىكى يولغا ماڭاتتى. **19** ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىندا ھېچبىر تۇمۇرچى تاپىلمايتتى؛ چۈنكى فىلىستىيلەر: ـ ئىبرانىيلار ئۆزلىرىگە قىلىچ ياكى نەيزە ياسىيالمىسۇن، دەپ ئويلايتتى. **20** بۇ سەۋەبتىن ئىسرائىلىلار ھەممىسى ساپان چىشلىرى، كەتمەنلىرىنى، پالتىلىرىنى ۋە ئورغاقلىرىنى بىسلاش ئۈچۈن فىلىستىيلەرنىڭ قېشىغا باراتتى. **21** ئۇلار ساپان چىشلىرى ۋە كەتمەنلەر ئۈچۈن ئۈچتىن ئىككى شەكەل، جوتۇ، پالتا ۋە زىخلارنى بىسلاش ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەلنى تۆلەيتتى. **22** شۇڭا ئۇرۇش بولغاندا سائۇل ۋە يوناتاننىڭ قېشىدىكى خەلقنىڭ ھېچبىرىدە قىلىچ يا نەيزە يوق ئىدى؛ پەقەت سائۇل بىلەن ئوغلى يوناتاندىلا بار ئىدى. **23** ئۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ بىر قاراۋۇلىلار ئەترىتى مىكماشتىكى داۋانغا چىققانىدى.

14 بىر كۈنى سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەلگىن، ئۇدۇلىمىزدىكى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلىلار ئەترىتىنىڭ يېنىغا چىقايلى، دېدى. ئەمما ئۇ ئاتىسىغا ھېچنېمە دېمىدى. **2** سائۇل بولسا گىبىئاھنىڭ چېتىدىكى مىگروندىكى ئانار دەرىخىنىڭ تېگىدە قالدى. ئۇنىڭ قېشىدىكى خەلق ئالتە يۈزچە ئىدى **3** (ئۇ ۋاقىتتا ئەفودنى ئاختۇرىنىڭ ئوغلى، ئىخابودنىڭ ئاكىسى ئاخىياھ كىيەتتى؛ ئۇ شىلوھدا تۇرۇۋاتقان، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنى ئىدى. ئاختۇرب فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلىنىڭ ئوغلى ئىدى). خەلق بولسا يوناتاننىڭ كەتكىنلىكىنى بىلمەگەنىدى. **4** يوناتان فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلىلار ئەترىتى تەرىپىگە ئوتۇمچىگە بولغان داۋاننىڭ ئىككى تەرىپىدە تۇزۇرۇكتەك تىك قىيا تاشلار بار ئىدى. بىرىنىڭ

نامی بوزەز، یەنە بىرىنگ نامی سەنەھ ئىدی. **5** بىر قىيا تاش شمالىي تەرىپىدە بولۇپ، مىخماش بىلەن قارىشىپ تۇراتتى، يەنە بىرى جەيۇب تەرىپىدە گىبانىڭ تۈدۈلىدا ئىدى. **6** يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ كەل، بۇ خەتنىسزلەرنىڭ قاراۋۇللىرى ئەترىتىگە چىقايلى؛ پەرۋەردىگار بىز ئۈچۈن بىر ئىش قىلسا ئەجەب ئەمەس، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قۇتقۇزۇشى ئۈچۈن ئادەملەرنىڭ كۆپ ياكى ئاز بولۇشى ھېچ توسالغۇ بولمايدۇ، دېدى. **7** ئۇنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭغا: ـ كۆڭلۈڭدە ھەر نېمە بولسا شۇنى قىلغىن؛ بارغىن، مانا، كۆڭلۈڭ نېمنى خالىسا مەن سەن بىلەن بىللىمەن، دېدى. **8** يوناتان: ـ مانا، بىز ئۇ ئادەملەر تەرەپكە چىقىپ ئۆزىمىزنى ئۇلارغا كۆرسىتەيلى؛ **9** ئەگەر ئۇلار بىزگە: ـ بىز سىلەرنىڭ قېشىگىلارغا بارغۇچە تۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېسە ئۇلارنىڭ قېشىغا چىقماي تۇرۇ جايىمىزدا تۇرۇپ تۇرايلى؛ **10** لېكىن ئۇلار: ـ بىزنىڭ قېشىمىزغا چىقىڭلار، دېسە، چىقايلى. چۈنكى شۇنداق بولسا پەرۋەردىگار ئۇلارنى قولىمىزغا بېرىپتۇ، دەپ بىلىمىز؛ مۇشۇنداق ئىش بىزگە بىر بېشارەت بولىدۇ، دېدى. **11** ئىككىيلەن ئۆزىنى فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇللار ئەترىتىگە كۆرسەتتى. فىلىستىيلەر: ـ مانا، ئىبرانىيلار تۆزىنى يوشۇرغان ئازگالىلاردىن چىقىۋاتىدۇ، دېدى. **12** ئەترەتتىكىلەر يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ بىزگە چىقىڭلار، بىز سىلەرگە بىر نەرسىنى كۆرسىتىپ قويىمىز، دېدى. يوناتان ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ ماكا ئەگىشىپ چىققىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا بەردى، دېدى. **13** يوناتان قول-پۇتلىرى بىلەن تۆمىلەپ چىقتى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيندىن ئۇنىڭغا ئەگەشتى. فىلىستىيلەر يوناتاننىڭ ئالدىدا يىقىلىشتى؛ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى كەيندىن كېلىپ ئۇلارنى قەتل قىلدى. **14** شۇ تۇنجى ھۇجۇمدا يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى تەخمىنەن يېرىم قوشلۇق يەردە تۆتلۈتۈرگەنلەر يىگىرمىدەك ئادەم ئىدى. **15** ئاندىن لەشكەرگاھدىكىكەرنى، دالادا تۇرۇۋاتقانلارنى، بارلىق ئەترەتلەردىكىلەرنى ۋە بۇلالاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلارنى تىترەك باستى. ئۇلار ھەم تىترەپ قورقتى، يەرمۇ تەۋرىنىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ چوڭ قورقۇنچ خۇدا تەرىپىدىن كەلگەندى. **16** ئەمدى بىنيامىن زېمىنىدىكى گىبىئاھدا تۇرۇۋاتقان پايلاچىلار كۆردىكى، مانا، لەشكەر توپلىرى تارمار بولۇپ ئۇيان-بۇيان يۈگۈرۈشۈپ كەتتى. **17** سائۇل قېشىدىكى خەلققە: ئادەملىرىمىزنى ساناپ كىمنىڭ بۇ يەردىن كەتكەنلىكىنى ئېنىقلاڭلار، دېدى. ئۇلار سانىۋىدى، مانا، يوناتان بىلەن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى يوق چىقتى. **18** سائۇل ئاخىياھقا: ـ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى، چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا ئىدى. **19** سائۇل كاھىنغا سۆز قىلىۋاتقاندا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدا بولغان غەلۋە بارغانسېرى كۈچىيىپ كەتتى. سائۇل كاھىنغا: ـ قولۇڭنى يىغقىن، دېدى. **20** ئاندىن سائۇل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق يىغلىپ جەڭگە چىقتى؛ ۋە مانا، فىلىستىيلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز سەپدىشىغا قارىتى قىلىچ كۆتۈرۈپ زور پارا كەندىلىك بولدى. **21** ئۇ ۋاقىتتىن ئىلگىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان، ئۇلار بىلەن بىللە لەشكەرگاھنىڭ ئەتراپىغا چىققان ئىبرانىيلار بار ئىدى، ئۇلارمۇ سائۇل ۋە يوناتان بىلەن بىللە بولغان ئىسرائىللارغا قوشۇلدى. **22** شۇنىڭدەك ئەفرائىم تاغلىرىدا ئۆزىنى يوشۇرغان ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ قاچقىنىنى ئاڭلىغاندا سوقۇشقا چىقىپ ئۇلارنى قوغلىدى. **23** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئۇ كۈنى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەردى. سوقۇش بەيت-ئاۋەننىڭ ئۇ تەرىپىگە ئوتتى. **24** لېكىن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى ئۇ كۈنى زور بىسىم ئاستىدا قالدى. چۈنكى سائۇل ئۇلارغا قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ مەن دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئالمىغۇچە كەچ بولۇشتىن ئىلگىرى تائام يىگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن، دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلقتىن ھېچكىم تائام يېمىدى. **25** ئەمما بارلىق زېمىنىدىكى قوشۇن بىر ئورمانلىققا كىرگەندە يەر يۈزىدە ھەسەل بار ئىدى. **26** خەلق ئورمانلىققا كىرگەندە، مانا بۇ ھەسەل ئېقىپ تۇراتتى؛ لېكىن ھېچكىم قولىنى ئاغزىغا كۆتۈرمىدى، چۈنكى خەلق قەسەمدىن قورقاتتى. **27** لېكىن يوناتان ئاتىسىنىڭ خەلققە قەسەم ئىچكۈزگەنلىكىنى ئاڭلىمىغاندى. شۇڭا ئۇ قولىدىكى ھاسىنى سۈنۈپ ئۇچىنى ھەسەل كۆنىكىگە تەقىپ قولى بىلەن ئاغزىغا سالدى. شۇنداق قىلىپ كۆزلىرى نۇرلاندى. **28** ئەمما خەلقتىن بىرى: سېنىڭ ئاتاڭ خەلققە چىڭ قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ بۈگۈن تائام يىگەن كىشىگە لەنەت بولسۇن! دەپ ئېيتقاندى. شۇنىڭ ئۈچۈن خەلق ھالسىزلىنىپ كەتتى، دېدى. **29** يوناتان: ـ مېنىڭ ئاتام زېمىنغا ئازار بەردى؛ قارا گۈلار، بۇ ھەسەلدىن كىچىككىنە تېتىشىم بىلەنلا كۆزلىرىمنىڭ شۇنچە نۇرلانغىنىنى كۆرمىدىڭلارمۇ؟ **30** خەلق بۈگۈن دۈشمەنلەردىن تارتىۋالغان ئولجىدىن خالىغىنىنى يىگەن بولسا فىلىستىيلەرنىڭ ئارىسىدىكى قىرغىنچىلىق تېخىمۇ زور بولماسمىدى؟ ـ دېدى. **31** ئاشۇ كۈنى ئۇلار مىكماشتىن تارتىپ فىلىستىيلەرنى قوغلاپ ئايجالونغىچە ئۇرۇپ قىرىشتى؛ خەلق تولا ھېرىپ كەتكەندى. **32** شۇنىڭ بىلەن خەلق ئولجا ئۈستىگە ئېتىلىپ بېرىپ، قوي، كالا ۋە موزايلارنى تۇتۇپ شۇ يەردىلا سويدى. ئاندىن خەلق گۈشنى قانى ئادالۇۋەتمەيلا يىدى. **33** سائۇلغا خەۋەر كېلىپ: مانا، خەلق قانى ئادالۇۋەتمەيلا گۈشنى يەپ پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلماكتا، دېدى. ئۇ: سىلەر پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلار! ئەمدى بۇ يەرگە يىنىمغا چوڭ بىر تاشنى دومىلىتىپ كېلىڭلار، دېدى. **34** سائۇل يەنە: سىلەر خەلقنىڭ ئارىسىغا چىقىپ ئۇلارغا: ھەربىرى ئۆز كالىسىنى، ئۆز قوينى قېشىمغا ئېلىپ كېلىپ بۇ يەردە سويۇپ يىسۇن؛ لېكىن گۈشنى قانى ئادالۇۋەتمەي يەپ، پەرۋەردىگارغا گۇناھ قىلماكتا، دەڭلار، دېدى. بۇ كېچە خەلقنىڭ ھەممىسى ھەربىرى ئۆز كالىسىنى ئېلىپ كېلىپ ئۇ يەردە سويدى. **35** سائۇل بولسا پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. بۇ ئۇنىڭ پەرۋەردىگارغا ياسىغان تۇنجى قۇربانگاھى ئىدى. **36** سائۇل: ـ بۇ كېچىدە فىلىستىيلەرنىڭ پېيىگە چۈشۈپ، ئەتە تاڭ ئاتقۇچە ئۇلارنى تالاپ ھېچ بىرىنى تىرىك قويمايلى، دېدى. خەلق: ـ نېمە ساكا ياخشى كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ جاۋاب بەردى. لېكىن كاھىن سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ يىنىغا كىرىپ [يولىيرۇق سوراپ] چىقايلى، دېدى. **37** سائۇل خۇدادىن: ـ يا فىلىستىيلەرنىڭ كەيندىن چۈشەيمۇ؟ سەن ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ قولىغا تاپشۇرامسەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئۇ كۈنى ئۇ ئۇنىڭغا ھېچ جاۋاب بەرمىدى. **38** سائۇل: ـ ئى خەلقنىڭ ھەممە چوڭلىرى، بۇ يەرگە چىقىڭلار. بۈگۈن كىم گۇناھ قىلغانلىقىنى ئېنىقلاپ بېقىڭلار. **39** چۈنكى ئىسرائىلغا نۇسرەت بەرگەن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بۇ گۇناھ ھەتتا ئوغلۇم يوناتاندا تېپىلسىمۇ ئۇ جەزمەن ئۆلتۈرۈلسۇن، دېدى. لېكىن پۈتكۈل خەلقتىن ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **40** ئاندىن ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا: ـ سىلەر بىر تەرەپتە تۇرۇڭلار، مەن ئوغلۇم يوناتان يەنە بىر تەرەپتە تۇرايلى، دېدى. خەلق ئۇنىڭغا: ـ نېمە ساكا ياخشى كۆرۈنسە، شۇنى قىلغىن، دېدى. **41** سائۇل ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا: ـ بۇ چەك بىلەن ئەينى ئەھۋالنى ئاشكارا قىلغايسەن، دېدى. چەك بولسا سائۇل بىلەن يوناتانىنى كۆرسەتتى، خەلق قۇتۇلدى. **42** سائۇل: ـ مېنىڭ بىلەن ئوغلۇم يوناتاننىڭ ئوتتۇرىسىغا چەك تاشلاڭلار، دېدى، شۇنداق قىلىۋىدى، چەك يوناتانغا چىقتى. **43** سائۇل يوناتانغا: ـ قىلغىنىڭنى ماكا ئېيتقىن، دېدى. يوناتان ئۇنىڭغا: ـ قولۇمدىكى ھاسا بىلەن كىچىككىنە ھەسەل ئېلىپ ئېتىپ باقتىم ۋە مانا، شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆلۈمگە مەھكۇم بولدۇم! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **44** سائۇل: ـ سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك، ئى يوناتان؛ ئۇنداق قىلمىسام، خۇدا ماكا سېنىڭ بېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن! ـ دېدى. **45** لېكىن خەلق سائۇلغا: ـ ئىسرائىلدا بۇ ئۇلۇغ نۇسرەتنى قازانغان يوناتان ئۆلتۈرۈلەمدۇ؟ بۇنداق ئىش بىزدىن

نېرى بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمىزكى، ئۇنىڭ بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ، چۈنكى بۇگۈنكى ئىشنى ئۆز خۇدانىڭ ياردىمى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى، دېدى. شۇنداق قىلىپ خەلق يوناتانىي ئۆلۈمدىن خالاس قىلدى. **46** ئاندىن ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاشتىن توختىدى؛ فىلىستىيلەرمۇ ئۆز جايىغا قايتىپ كەتتى. **47** شۇنداق قىلىپ ساۋۇل ئىسرائىلنىڭ سەلتەنىتىنى ئۆزىنىڭ قىلدى؛ ئاندىن ئۆ چۆرىسىدىكى دۈشمەنلىرىگە، يەنى مۇئابلار، ئامموئىيلار، ئېدومىيلار، زوباھدىكى پادىشاھلار ۋە فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلدى. ئۆ قايسى تەرەپكە يۈزلەنسە غالىپ كېلەتتى. **48** ئۆ زور جاسارەت كۆرسىتىپ ئامالەكلەرنى ئۇرۇپ ئىسرائىلنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى. **49** ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، يىشۋى ۋە مالقى-شۇئا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئىككى قىزىنىڭ ئىسمى بولسا ـ چوڭىنىڭ مىراب، كىچىكىنىڭ مىقال ئىدى. **50** ساۋۇلنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئاھىنوئام بولۇپ، ئۆ ئاخماتئازنىڭ قىزى ئىدى. ساۋۇلنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى ئابنەر ئىدى؛ ئۆ ساۋۇلنىڭ تاغىسى نەرنىڭ ئوغلى ئىدى. **51** ساۋۇلنىڭ ئاتىسى كىش ۋە ئابنەرنىڭ ئاتىسى نەر بولسا، ئىككىسى ئابىئەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **52** ساۋۇل پۈتكۈل ئۆمرىدە فىلىستىيلەر بىلەن قاتتىق جەڭدە بولۇپ ئۆردى. ساۋۇل ئۆزى ھەرقاچان باتۇر يا پالۋانلارنى كۆرسە، ئۇنى ئۆز خىزمىتىگە سالاتتى.

15

1 ئەمدى ساموئىل ساۋۇلغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ بولۇش ئۈچۈن مەسىھ قىلغىلى مېنى ئەۋەتكەنىدى؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن. **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئامالەكلەرنىڭ ئىسرائىلغا قىلغان مۇئامىلىسىنى، يەنى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا ئۇلارنىڭ يولدا ئۇلارغا قانداق قارشىلىق كۆرسەتكەنلىكىنى كۆڭۈلگە پۈككەنمەن. **3** ئەمدى بېرىپ ئامالەكلەرنى ئۇرۇپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلىپ ئۇلارنى ھېچ ئايىمايلا، ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن، ئۆسمۈر بولسۇن، بوۋاق بولسۇن، كالا-قوي، تۆگە ۋە ئىشەك ھەممىسىنى يوقاتقىن، دېدى. **4** ساۋۇل خەلقنى جەم قىلىپ ئۇلارنى تەلائىم شەھىردە سانىۋىدى، ئىككى يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەر، يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون مىڭ ئادەم چىقتى. **5** ساۋۇل ئامالەكلەرنىڭ شەھىرىگە كەلگەندە شۇ يەردىكى ۋادىدا بۇكتۇرمە قويدى. **6** ئاندىن ساۋۇل كېنىيلەرگە: ـ چىقىپ كېتىڭلار، سىلەرنى ئۇلار بىلەن قوشۇپ يوقاتماسلىقىم ئۈچۈن ئامالەكلەرنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار؛ چۈنكى ئىسرائىل مىسىردىن چىققاندا سىلەر ئۇلارنىڭ ھەممىسگە مېھرىبانلىق كۆرسەتكەنسىلەر، دېدى. شۇنىڭ بىلەن كېنىيلەر ئامالەكلەردىن چىقىپ كەتتى. **7** ئەمدى ساۋۇل ئامالەكلەرنى ھاۋىلاھدىن تارتىپ مىسىرنىڭ ئۈدۈلىدىكى شۇرغىچە قوغلاپ ئۇردى. **8** ئۆ ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى تىرىك تۇتتى، ئەمما بارلىق خەلقنى قىلىچ بىسى بىلەن پۈتۈنلەي يوقاتتى. **9** لېكىن ساۋۇل بىلەن خەلق ئاگاگنى ئايىدى ۋە قوي-كالا، بوردالغان مال ۋە قوزىلاردىن ئەڭ ئېسىللىرىنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن نېمە ياخشى بولسا شۇنى ئايىپ ئۇلارنى ھالاك قىلىشقا قولى بارمىدى؛ لېكىن نېمە يارىماس ۋە زەئىپ بولسا شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار يوقاتتى. **10** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ساموئىلغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **11** «ساۋۇلنى پادىشاھ قىلغىنىمغا پۇشايمان قىلدىم، چۈنكى ئۆ ماڭا ئەگىشىشتىن يېنىپ مېنىڭ سۆزۈمگە ئەمەل قىلمىدى». ساموئىل تازار چېكىپ پۈتكۈل بىر كېچە پەرۋەردىگارغا پەرياد كۆتۈردى. **12** ئەتىسى ساموئىل ساۋۇلنىڭ ئالدىغا چىقىش ئۈچۈن تاڭ سەھەردىلا ئورنىدىن تۇردى. ساموئىلغا: ـ ساۋۇل كارمەلگە باردى ۋە مانا، ئۆ ئۆزىگە بىر ئابىدە تۇرغىزۇپ ئاندىن يېنىپ گىلگالغا چۈشۈپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. **13** ساموئىل ساۋۇلنىڭ قېشىغا كەلگەندە ساۋۇل ئۆنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار سېنى مۇبارەكلىگەي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلدىم، دېدى. **14** لېكىن ساموئىل: ـ ئۇنداق بولسا قۇلىقىمغا ئاڭلانغان قوينىڭ مەرىشى بىلەن مەن ئاڭلاۋاتقان كالىنىڭ مۆرىشى زادى نەدىن كەلدى؟ ـ دېدى. **15** ساۋۇل جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇلار ئامالەكلەردىن ئېلىپ كېلىندى؛ چۈنكى خەلق خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن قوي-كالىنىڭ ئېسىللىرىنى ئاياپ قالدۇرۇپ قويدى؛ قالغىنىنى بولسا پۈتۈنلەي يوقاتتۇق، دېدى. **16** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ قوي، بۇ كېيىكتۇر! مەن پەرۋەردىگارنىڭ بۇ كېچە ماڭا نېمە دېگىنىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي، دېدى. ئۆ ئۆنىڭغا: ـ ئېيتقىن، دېدى. **17** ساموئىل مۇنداق دېدى: ـ ئۆز نەزىرىڭدە كىچىك ھېسابلانغان ۋاقتىڭدىلا پەرۋەردىگار سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولسۇن دەپ، مەسىھ قىلىشى بىلەن سەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ بېشى بولغان ئەمەسمىدىڭ؟ **18** ئاندىن پەرۋەردىگار سېنى: ـ سەن بېرىپ گۇناھكار ئامالەكلەرنى ھالاك قىلغىن، ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلار بىلەن سوقۇشقىن، دەپ ئەۋەتكەنىدى. **19** ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمايسەن، يەلكىگە ئولجا ئۈستىگە دۈم چۈشۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامان بولغانىنى قىلدىڭ؟ **20** ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن ھەقىقەتەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدىمغۇ! پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن يول بىلەن ماڭدىم ۋە ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى ئېلىپ كېلىپ ئامالەكلەرنىڭ ئۆزىنى پۈتۈنلەي يوقاتتىم. **21** ئەمما خەلق بولسا ئولجىدىن قوي بىلەن كالا، يەنى يوقىتىشقا بېكىتىلگەن نەرسىلەردىن ئەڭ ئېسىللىنى ئېلىپ خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا گىلگالدا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، دېدى. **22** ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار كۆيىدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتىن سۆيۈنمەمدۇ، يا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىشتىن سۆيۈنمەمدۇ؟ مانا ئىتائەت قىلماقلىق قۇربانلىق قىلماقلىقتىن ئەۋزەل، كۆڭۈل قويۇش قوچقار يېغىنى سۈنۈشتىن ئەۋزەلدۇر. **23** چۈنكى ئاسىيلىق بولسا جادۇگەرلىك گۇناھى بىلەن ئوخشاشتۇر، باشباشتاقلىق قەبىھلىك ۋە بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر. سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغىنىڭ ئۈچۈن، پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، ـ دېدى. **24** ساۋۇل ساموئىلغا: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم، چۈنكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىدىن ۋە سېنىڭ سۆزۈڭدىن چىقتىم؛ چۈنكى مەن خەلقتىن قورقۇپ ئۇلارنىڭ سۆزىگە كىردىم. **25** ئەمدى گۇناھىمنى ئەپۇ قىلغىن؛ مېنىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلىشىم ئۈچۈن مېنىڭ بىلەن قايتىپ بارغىن، دېدى. **26** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ مەن سېنىڭ بىلەن قايتىپ بارمايمەن؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تاشلىغانىسەن، ۋە پەرۋەردىگار سېنى تاشلاپ پادىشاھلىقتىن مەھرۇم قىلدى، دېدى. **27** ساموئىل كېتىشكە بۇرۇلغىنىدا ساۋۇل ئۆنىڭ تونىنىڭ پېشىنى ئۆتۈۋالدى، ئۇ يىرتىلىپ كەتتى. **28** ساموئىل ئۆنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى سەندىن يىرتىپ ئېلىپ سەندىن ئەۋزەل بولغان بىر يېقىنىڭغا تاپشۇردى. **29** ئىسرائىلنىڭ جانابى ئالىيسى بولغۇچى يالغان سۆزلىمەيدۇ يا كى نېيىتىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى ئۆ ئادەم بالىسىدەك نېيىتىدىن يانغۇچى ئەمەستۇر، دېدى. **30** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ سادىر قىلدىم. لېكىن خەلقىمنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ ۋە ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا ماڭا ئىززەت قىلىپ مېنىڭ بىلەن يېنىپ بارغىن؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدايىڭ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلالايمەن، دېدى. **31** شۇنىڭ بىلەن ساموئىل ساۋۇل بىلەن يېنىپ باردى ۋە ساۋۇل پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **32** ئاندىن ساموئىل: ـ ئامالەكلەرنىڭ پادىشاھى ئاگاگنى مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئاگاگ بولسا خۇشلۇق بىلەن ئۆنىڭ قېشىغا باردى. ئاگاگ كۆڭۈلدە: ـ شۈبھىسىزكى، ئۆلۈم دەھشىتى ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. **33** ئەمما ساموئىل: ـ سېنىڭ قىلىچىڭ خوتۇنلارنى بالىسىز قىلغاندەك

سىنىڭ ئانا كۆز خوتۇنلارنىڭ ئارىسىدا بالىسىز بولىدۇ، دېۋىدى، ساموئىل ئاگاگنى گىلگالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا چاتاپ پارە-پارە قىلدى. **34** ئاندىن ساموئىل راماھقا باردى. ساۋۇل بولسا «ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھ» دېگەن جايدىكى تۆمگە چىقىپ كەتتى. **35** ساموئىل تۆلگەن كۆنىگىچە ساۋۇل بىلەن قايتا كۆرۈشمىدى. ئەمما ساموئىل ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇردى. پەرۋەردىگار ساۋۇلنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلغانلىقىدىن ئەپسۇسلاندى.

16 پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ سەن قاچانغىچە ساۋۇل ئۈچۈن قايغۇرۇپ يۈرسەن؟ مەن ئۇنى ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلىشتىن مەھرۇم قىلىپ تاشلىغان ئەمەسمۇ؟ مۇگىگۈزۈكۈنى زەيتۇن مېيى بىلەن تولدۇرۇپ بارغىن. مەن سېنى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ قېشىغا ئەۋەتەمەن. ئۇنىڭ ئوغۇللىرىدىن پادىشاھ بولۇشقا تۆزۈمگە بىرنى بېكىتتىم، دېدى. **2** ساموئىل بولسا: ـ مەن قانداق بارىمەن؟ ساۋۇل بۇ ئىشنى ئاڭلىسا مېنى ئۆلتۈرۈۋېتىدۇ! ـ دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۆزۈڭ بىلەن بىر ئىنەكنى ئالغاچ بېرىپ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن كەلدىم، دېگىن. **3** يەسسەنى قۇربانلىققا چاقىرغىن، ئاندىن مەن ساڭا قىلىدىغىنىڭنى ئايان قىلىمەن؛ ۋە مەن ساڭا دېگەن بىرسىنى ئۆزۈم ئۈچۈن مەسىھ قىلغىن، دېدى. **4** ساموئىل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىنى ئادا قىلىپ بەيت-لەھەمگە باردى. بېتىپ كەلگەندە شەھەرنىڭ ئاقساقاللىرى تىترىگەن ھالدا چىقىپ: ـ بىزگە تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **5** ئۇ: ـ تىنىچ-ئامانلىق ئېلىپ كەلدىم؛ پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق سۇنۇشقا كەلدىم. سىلەر ئۆزۈڭلارنى ھارامدىن پاكلاپ مەن بىلەن بىللە قۇربانلىققا كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەسسە بىلەن ئوغۇللىرىنى ھالال قىلىپ قۇربانلىققا چاقىردى. **6** ئۇلار كەلگەندە ساموئىل ئېلىئابنى كۆرۈپ ئېچىدە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلىدىغىنى شۇيېھسىزكى ئۆزىنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، دېدى. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ساموئىلغا: ـ ئۇنىڭ تەقى-تۇرقىغا ياكى بويىغا قارىمىغىن. مەن ئۇنى شاللۇەتتىم، چۈنكى خۇدا ئىنسان كۆرگەندەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقى قىياپىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبگە قارايدۇ، دېدى. **8** ئاندىن يەسسە ئابىنادابنى چاقىرىپ ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. **9** ئاندىن يەسسە شاماھنى ئۆتكۈزدى. ئەمما ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار بۇنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. **10** شۇنىڭغا ئوخشاش يەسسە ئوغۇللىرىنىڭ يەتتىسىنى ساموئىلنىڭ ئالدىدىن ئۆتكۈزدى. لېكىن ساموئىل يەسسەگە: ـ پەرۋەردىگار بۇلارنى ھەم تاللىمىدى، دېدى. **11** ساموئىل يەسسەدىن: ـ بارلىق يىگىتلەر مۇشۇلارمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ھەممىدن كىچىكى قالدى. لېكىن مانا، ئۇ قوي بېقىۋاتىدۇ، دېدى. ساموئىل يەسسەگە: ـ ئۇنى چاقىرتىپ ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ كەلمىگۈچە داستىخاندا ئولتۇرمايمىز، دېدى. **12** [يەسسە] ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى كەلتۈردى. ئۇ چىرايىدا قان يۈگۈرۈپ تۇرىدىغان، كۆزلىرى چىرايلىق ۋە چىلىشكەن يىگىت ئىدى. پەرۋەردىگار: ـ قوپۇپ ئۇنى مەسىھ قىلغىن، چۈنكى [مېنىڭ تاللىغىنىم] شۇدۇر! دېدى. **13** ساموئىل ماي مۇگىگۈزنى ئېلىپ ئۇنى قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا مەسىھ قىلدى. ئۇ كۈندىن تارتىپ پەرۋەردىگارنىڭ روھى داۋۇتنىڭ ۋۇجۇدىدا چۈشتى. ساموئىل بولسا قوپۇپ راماھقا كەتتى. **14** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ساۋۇلدىن كەتكەنىدى، ۋە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بىر يامان روھ ئۇنى پەرىشان قىلدى. **15** ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا خۇدا تەرىپىدىن بىر يامان روھ سېنى پەرىشان قىلدۇ. **16** ئەمدى غوجىمىز ئۆزلىرى ئالدىلىرىدىكى خىزمەتكارلىرىنى دەرھال بۇيرۇغايلىكى، ئۇلار چىلتار چېلىشقا ئۇستا ئادەمنى تاپسۇن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، خۇدا تەرىپىدىن يامان روھ ئۇستىلىرىگە كەلسە ئۇ چىلتار چالسۇن، ئۇنىڭ بىلەن ھالىرى ئوبدان بولىدۇ، دېدى. **17** ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ مېنىڭ ئۈچۈن چىلتار چېلىشقا ئۇستا بىر ئادەمنى تېپىپ قېشىمغا ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. **18** غۇلامىلاردىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ چىلتارغا ئۇستا بىر ئوغلىنى كۆردۇم. ئۇ ئۆزىنى باتۇر بىر جەنگچى، گەپتە ھوشيار ۋە چىلىشكەن ئادەم ئىكەن، شۇنداقلا پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەن، دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يەسسەگە ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: ـ قوي باقىدىغان ئوغلۇڭ داۋۇتنى ماڭا ئەۋەتكىن، دەپ ئېيتتى. **20** يەسسە بىر ئېشەكنى تەييارلاپ ئۇنىڭغا نان بىلەن بىر تۇلۇم شاراب ۋە بىر ئوغلاقنى ئارتىپ، بۇلارنى ئوغلى داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ساۋۇلغا ئەۋەتتى. **21** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. ساۋۇل ئۇنىڭغا تولىمۇ ئامراق ئىدى؛ ئۇ ساۋۇلنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولدى. **22** ئاندىن ساۋۇل يەسسەگە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ داۋۇت مېنىڭ ئالدىمدا تۇرسۇن؛ چۈنكى ئۇ نەزىرىمگە ياقتى، دەپ ئېيتتى. **23** ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ [يامان] روھ خۇدا تەرىپىدىن ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە داۋۇت چىلتارنى ئېلىپ قولى بىلەن چالدى. ئۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئارام تېپىپ ھالى ئوبدان بولۇپ يامان روھ ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى.

17 ئەمما فىلىستىيلەر جەڭگە قىلىش ئۈچۈن قوشۇنلىرىنى يىغدى. ئۇلار يەھۇداغا تەۋە سوكوھدا جەم بولۇپ، سوكوھ بىلەن ئازىكاھ ئوتتۇرىسىدىكى ئەفەس-دامىممدا چېدىرلارنى تىكتى. **2** ساۋۇل بىلەن ئىسرائىللارمۇ جەم بولۇپ ئېلاھ جىلغىسىدا چېدىرلىرىنى تىكىپ فىلىستىيلەر بىلەن جەڭگە قىلغىلى سەپ تۈزدى. **3** فىلىستىيلەر بىر تەرەپتىكى تاغدا، ئىسرائىللار يەنە بىر تەرەپتىكى تاغدا تۇراتتى؛ ئوتتۇرىسىدا جىلغا بار ئىدى. **4** شۇ ۋاقىتتا فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن گاتلىق گولىئات ئىسملىك بىر چېمپىيون پالۋان چىقىپ كەلدى. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى ئالتە گەز بىر غېرىچ ئىدى. **5** بېشىغا مىس دۇبۇلغا، ئۇچىسىغا قاسىراقلىق ساۋۇت كىيگەنىدى. ئۇنىڭ بۇ مىس ساۋۇتى بولسا بەش مىڭ شەكەل كېلەتتى. **6** پاچاقلىرىغا مىستىن تىزلىق باغلىغان، ئوشنىسىگە مىس ئامما نەيزە قىستۇرۇۋالغانىدى. **7** ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى بولسا باپكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى؛ نەيزىسىنىڭ بېشى ئالتە يۈز شەكەل كېلەتتى؛ قالقان كۆتۈرگۈچىسى ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. **8** ئۇ ئورندا تۇرۇپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىغا مۇنداق توۋلايتتى: ـ «سىلەر نېمىشقا جەڭگە قىلىش ئۈچۈن سەپ تۈزگەنسىلەر؟ مەن فىلىستي ئەمەسمۇ؟ سىلەر بولسا كار ساۋۇلنىڭ قۇللىرىغۇ؟ ئاراكلاردىن بىر ئادەمنى تاللاپ چىقىڭلار، ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىشقا چۈشسۇن! **9** ئۇ مەن بىلەن ئېلىشىپ مېنى ئۆرۈپ ئۆلتۈرەلسە، بىز سىلەرنىڭ قۇللىرىڭلار بولىمىز. لېكىن مەن ئۇنى مەغلۇپ قىلىپ ئۆلتۈرسەم، سىلەر بىزنىڭ قۇللىرىمىز بولۇپ بىزنىڭ خىزمىتىمىزدە بولۇسىلەر». **10** شۇ فىلىستي يەنە سۆز قىلىپ: ـ مەن بۈگۈن ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت قىلدىمغۇ؟ سىلەر بىر ئادەمنى چىقىرىڭلار، بىز ئېلىشايلى! ـ دېدى. **11** ساۋۇل بىلەن ھەممە ئىسرائىل بۇ فىلىستىينىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئالاقزادە بولۇپ بەك قورقتى. **12** داۋۇت يەھۇدا يۇرتىدىكى بەيت-لەھەمدە ئولتۇرۇۋاتقان يەسسە دېگەن ئەفراتلىق ئادەمنىڭ ئوغلى ئىدى. يەسسەنىڭ سەككىز ئوغلى بار ئىدى. ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدە ئۇ خېلى ياشىنىپ قالغانىدى. **13** يەسسەنىڭ ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇل بىلەن جەنگگە چىققانىدى. جەنگگە چىققان ئۈچ ئوغۇلنىڭ ئۆزىنىڭ ئىسمى ئېلىئاب، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمى ئابىناداب ۋە ئۈچىنچىسىنىڭ شاماھ ئىدى. **14** داۋۇت ھەممىدىن كىچىكى ئىدى. ئۈچ چوڭ ئوغلى ساۋۇلغا ئەگىشىپ چىققانىدى. **15** بەزىدە داۋۇت ساۋۇلنىڭ قېشىدىن ئۆز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىش ئۈچۈن قايتىپ كېلەتتى.

16 ئاشۇ فلىستي بولسا قىرىق كۈنگىچىلىك ھەر ئەتىگەن ۋە كەچتە چىقىپ تۇردى. 17 يەسسە ئوغلى داۋۇتقا: ـ بۇ ئەفاھ قوماچنى ۋە بۇ ئون نانىنى ئېلىپ لەشكەرگاھقا تېز بېرىپ ئاكىلىرىڭغا بەرگىن، 18 بۇ ئون پارچە قۇروتنى ئۇلارنىڭ مىڭبېشىغا بېرىپ ئاكىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى سوراپ ئۇلارنىڭ كېيىل خىتىنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 19 ساۋۇل، شۇ [ئۆچ ئوغۇل] ۋە ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېلاھ جىلغىسىدا تۇرۇپ فلىستىيلەرگە قارشى جەڭ قىلاتتى. 20 داۋۇت بولسا ئەتىسى سەھەر قويۇپ قويلارنى بىر باققۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ، ئاشلىق-تۇلۇكنى ئېلىپ يەسسە ئوغلىنىڭ تاپىلىغاندەك، قوشۇن ئىستىھكامىغا يەتكەندە، جەڭگە چىقىدىغان لەشكەرلەر سۈرەن كۆتۈرۈۋاتقاندى. 21 ئىسرائىل ۋە فلىستىيلەر بىر-بىرىگە ئۆدۈلۈۋۈدۈل تۇرۇپ سوقۇشقا سەپ تۈزدى. 22 داۋۇت بولسا ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرنى يۈك-تاقالارغا قارىغۇچىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ سەپ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئاكىلىرىدىن تىنچلىق سوريدى. 23 ئۇ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغاندا، فلىستىيلەردىن بولغان گولىئات دېگەن چېمپىئون پالۋان فلىستىيلەرنىڭ سىپىدىن چىقىپ يەنە ھېلىقى گەپنى قىلدى، داۋۇت ئۇنى ئاڭلىدى. 24 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى بۇ ئادەمنى كۆرگەندە قېچىپ كېتىشتى ۋە بەك قورقتى. 25 ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى بىر-بىرىگە: ـ چىقىۋاتقان بۇ ئادەمنى كۆردۈڭلارمۇ؟ ئۇ ئىسرائىلغا ھاقارەت قىلىش ئۈچۈن چىقىدۇ. شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنى ئۆلتۈرگەن ئادەمگە پادىشاھ كۆپ مال-مۈلۈك ئىنئام قىلىدۇ، ئۆز قىزىنى ئۇنىڭغا خوتۇنلۇققا بېرىدۇ ھەم ئاتىسىنىڭ جەمەتىنى ئىسرائىل تەۋەسىدە باج-ئالۋاندىن خالاس قىلىدۇ، دېدى. 26 داۋۇت ئۆز يېنىدا تۇرغان ئادەملەردىن: ـ بۇ فلىستىينى ئۆلتۈرۈپ ئىسرائىلغا قىلىنغان شۇ ھاقارەتنى يوقاتقان كىشىگە نېمە قىلىنىدۇ؟ چۈنكى بۇ خەتنىسىز فلىستي زادى كىم؟ ئۇ قانداقسىگە مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنلىرىغا ھاقارەت قىلىشقا پېتىنىدۇ؟ ـ دېدى. 27 خالايىق ئۇنىڭغا ئالدىنقىلارنىڭ دېگەن سۆزى بويىچە جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنى ئۆلتۈرگەن كىشىگە مۇنداق-مۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. 28 لېكىن ئۇنىڭ چوڭ ئاكىسى ئېلىئاب ئۇنىڭ ئۇ ئادەملەر بىلەن سۆزلەشكىنىنى ئاڭلاپ قالدى، ئېلىئابنىڭ داۋۇتقا ئاچچىقى كېلىپ: ـ نېمىشقا بۇ يەرگە كەلدىڭ؟ چۆلدىكى ئۇ ئازغىنە قوينى كىمگە تاشلاپ قويدۇڭ؟ مەن كىبرلىكىڭنى ۋە كۆڭلۈڭنىڭ يامانلىقىنى بىلىمەن. سەن ئالايىتەن جەڭنى كۆرگىلى كەلدىڭ، دېدى. 29 داۋۇت: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ پەقەت بىر سۆز قىلسام بولمامدىكەن؟ ـ دېدى. 30 داۋۇت يۈزۈلۈپ باشقىسىدىن ئالدىنقىدەك سوريدى، خەلق ئالدىدا ئېيتقاندەك ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 31 ئۇنىمۇ بىرسى داۋۇتنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قېلىپ ساۋۇلغا يەتكۈزدى، ئۇ داۋۇتنى چاقىرتىپ كەلدى. 32 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ بۇ كىشىنىڭ سەۋەبىدىن ھېچكىمنىڭ يۈرىكى سۇ بولمىسۇن. سىلىنىڭ قۇللىرى بۇ فلىستي بىلەن سوقۇشقىلى چىقىدۇ، دېدى. 33 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ سەن بۇ فلىستي بىلەن سوقۇشقىلى بارساڭ بولمايدۇ! سەن تېخى ياش، ئەمما ئۇ ياشلىقىدىن تارتىپلا جەڭچى ئىدى، دېدى. 34 داۋۇت ساۋۇلغا: ـ قۇللىرى ئۆز ئاتىسىنىڭ قويلىرىنى بېقىپ كەلدىم. بىر شىر ياكى ئېيىق كېلىپ پادىدىن بىر قوزىنى ئېلىپ كەتسە، 35 مەن ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇنى ئۇرۇپ قوزىنى ئاغزىدىن قۇتقۇزۇپ ئالاتتىم. ئەگەر قويۇپ ماڭا ھۇجۇم قىلسا مەن ئۇنى يايلىدىن تۇتۇۋېلىپ ئۇرۇپ ئۆلتۈرەتتىم. 36 قۇللىرى ھەم شىر ھەم ئېيىقنى ئۆلتۈرگەن؛ بۇ خەتنىسىز فلىستىيمۇ ئۇلارغا ئوخشاش بولىدۇ. چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات بولغۇچى خۇدانىڭ قوشۇنىغا ھاقارەت كەلتۈردى ـ دېدى. 37 داۋۇت سۆزىنى داۋام قىلىپ: ـ مېنى شىرنىڭ چاڭگىلىدىن ۋە ئېيىقنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بۇ فلىستىينىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ، دېدى. ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بارغىن، پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، دېدى. 38 ئاندىن ساۋۇل داۋۇتقا ئۆز جەڭ كىيىملىرىنى كىيگۈزۈپ، بېشىغا مىس دۇبۇلغىنى تاقاپ ۋە ئۇنىڭغا بىر جەڭ ساۋۇتىنى كىيگۈزدى. 39 داۋۇت بولسا ساۋۇلنىڭ قىلىچنى كىيمىنىڭ ئۈستىگە ئېسىپ، مېڭىپ باقتى؛ چۈنكى ئۇ بۇلارنى كىيىپ باقمىغانىدى. شۇنۇڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن بۇلارنى كىيىپ ماڭالمايدىكەنمەن؛ چۈنكى بۇرۇن كىيىپ باقمىغان، دەپ ئۇلارنى سېلىۋەتتى. 40 ئۇ قولىغا ھاسىسىنى ئېلىپ، ئېرىقتىن بەش سىلىق تاش ئىلغاپ پادىچى خالتىسىنىڭ يانچۇقىغا سالدى، ئۇ سالغۇسىنى قولىغا ئېلىپ فلىستىيگە يېقىن باردى. 41 فلىستي بولسا چىقىپ داۋۇتقا يېقىنلاشتى، قالقان كۆتۈرگۈچىسىمۇ ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭدى. 42 فلىستي داۋۇتقا بىرقۇر سەپىلىپ قاراپ مەسخىرە قىلدى. چۈنكى ئۇ تېخى ياش، بۇغداي ئۆڭگۈك ۋە كېلىشكەن يىگىت ئىدى. 43 فلىستي داۋۇتقا: ـ سەن ھاسا كۆتۈرۈپ ئالدىمغا كېلىسەن؟ سەن مېنى ئىت دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟ ـ دەپ ئۆز بۇتلىرىنىڭ نامىلىرىنى تىلغا ئېلىپ داۋۇتنى قارغىدى. 44 فلىستي داۋۇتقا يەنە: ـ بۇ ياقتا كەل، مەن گۆشۈڭنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن، دېدى. 45 داۋۇت فلىستىيگە: ـ سەن قىلىچ، نەيزە ۋە ئاتما نەيزىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ھۇجۇم قىلغىلى كەلدىڭ؛ لېكىن مەن سەن ھاقارەت قىلغان، ئىسرائىلنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئالدىڭغا ھۇجۇمغا چىقتىم ـ دېدى. 46 «دەل بۈگۈن پەرۋەردىگار سېنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرىدۇ. مەن سېنى ئۆلتۈرۈپ بېشىڭنى كېسىپ ئالىمەن؛ مەن لەشكەرگاھىدىكى فلىستىيلەرنىڭ جەسەتلىرىنمۇ ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالالاردىكى يىرتقۇچلارغا يەم قىلىمەن. بۈگۈنىڭ بىلەن پۈتكۈل جاھان ئىسرائىلدا بىر خۇدانىڭ بار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ 47 ۋە بۇ پۈتكۈل جامائەت پەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت بېرىشىنىڭ قىلىچ، نەيزە بىلەن ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى بۇ جەڭ بولسا پەرۋەردىگارنىڭكىدۇر، ئۇ سېنى قولىمىزغا تاپشۇرىدۇ». 48 فلىستي داۋۇتقا ھۇجۇم قىلغىلى قوپۇپ يېقىن كەلگەندە داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى فلىستي قوشۇنىنىڭ سېپىگە قاراپ يۈگۈردى. 49 داۋۇت قولىنى خالتىسىغا تىقىپ بىر تاشنى چىقىرىپ سالغۇسا سېلىپ فلىستىيگە قارىتىپ ئاتتى؛ تاش فلىستىينىڭ پېشانىسىگە تەگدى. تاش ئۇنىڭ پېشانىسىگە پېتىپ كەتتى، ئۇ دۈم چۈشۈپ يەرگە يېقىلدى. 50 شۇنداق قىلىپ داۋۇت فلىستىينى سالغۇ ۋە تاش بىلەن مەغلۇپ قىلىپ ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈردى؛ داۋۇتنىڭ قولىدا ھېچ قىلىچ يوق ئىدى. 51 داۋۇت يۈگۈرۈپ بېرىپ، فلىستىينىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، قىلىچنى قىنىدىن تارتىپ ئېلىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈپ، ئۇنىڭ بېشىنى ئالدى. فلىستىيلەر ئۆز باتۇرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرۈپلا، بەدەر قاچتى. 52 ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالار بولسا ئورنىدىن قوپۇپ سۈرەن سېلىشىپ فلىستىيلەرنى جىلغىغىچە ۋە ئەكرون دەرۋازىلىرىغىچە كەينىدىن قوغلاپ كەلدى؛ ئۆلتۈرۈلگەن فلىستىيلەر شائاراىمغا باردىغان يولدا گات ۋە ئەكرونغىچە يېتىپ كەتكەندى. 53 ئىسرائىل فلىستىيلەرنى قوغلاشتىن يېنىپ كېلىپ ئۇلارنىڭ لەشكەرگاھىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى. 54 داۋۇت فلىستىينىڭ بېشىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇنىڭ يارىغىنى بولسا ئۆز چېدىرىغا قويدى. 55 ساۋۇل داۋۇتنىڭ فلىستىينىڭ ئالدىغا چىققىنىنى كۆرگەندە قوشۇننىڭ سەرداری ئابنەردىن: ـ ئى ئابنەر، بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوريدى. ئابنەر: ـ ئى پادىشاھ، ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بىلمەيمەن، دېدى. 56 پادىشاھ: ـ بۇ يىگىت كىمنىڭ ئوغلى ئىكەن دەپ سوراپ باققىن، دېدى. 57 داۋۇت فلىستىينى قىرىپ قايتىپ كەلگەندە ئابنەر ئۇنى پادىشاھنىڭ قېشىغا ئېلىپ باردى؛ فلىستىينىڭ بېشى تېخىچە ئۇنىڭ قولىدا تۇراتتى. 58 ساۋۇل ئۇنىڭدىن: ـ ئى يىگىت، كىمنىڭ ئوغلىسەن؟ دەپ

سوردی. داۋۇت: ـ مەن سىلىنىڭ قۇللىرى بەيت-لەھەملىك يەسسەنىڭ ئوغلىمەن، دەپ جاۋاب بەردى.

18 داۋۇت بىلەن ساۋلنىڭ سۆھبىتى ئاياغلاشقاندا، يوناتاننىڭ كۆڭلى داۋۇتنىڭ كۆڭلىگە شۇنداق باغلاندىكى، ئۇنى ئۆز جىنىدەك سۆيدى. 2 ساۋۇل بولسا ئۆ كۈنى ئۇنى ئۆز يېنىدا ئېلىپ قېلىپ، ئۇنى ئاتىسىنىڭ ئۆيىگە قايتقىلى قويمىدى. 3 يوناتان داۋۇت بىلەن ئەھدە قىلىشتى؛ چۈنكى ئۆ ئۇنى ئۆز جىنىدەك سۆيەتتى. 4 يوناتان ئۆچىسىدىكى تونى سېلىپ داۋۇتقا بەردى، يەنە جەڭ كىيىملىرىنى، جۈملىدىن ھەتتا قىلىچى، ئوقياسى ۋە كەمىرىنىمۇ ئۆنىڭغا بەردى. 5 ساۋۇل داۋۇتنى نەگلا ئەۋەتسە ئۆ شۇ يەرگە باراتتى، شۇنداقلا ئىشلارنى جايىدا قىلاتتى. شۇنىڭ ئۆچۈن ساۋۇل ئۇنى لەشكەرلەرنىڭ ئۈستىگە قويدى. بۇ ئىش بارلىق خەلققە ۋە ھەم ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىغىمۇ ياقتى. 6 داۋۇت فلىستىينى ئۆلتۈرۈپ كۆپچىلىك بىلەن يانغاندا ئىسرائىلنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدىكى قىز-ئاياللار ساۋۇلنى ناخشا ئېيتىپ ئۆسسۈل ئويناپ قارشى ئالغىلى چىقتى؛ ئۆلار خۇشلۇق ئىچىدە داپ ۋە ئۆچتار بىلەن نەغمە چېلىشتى. 7 قىز-ئاياللار نەغمە چالغاندا: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دەپ ئوقۇشاتى. 8 بۇنى ئاڭلاپ ساۋۇل ناھايىتى خاپا بولدى؛ بۇ سۆز ئۆنىڭ كۆڭلىگە تەگدى. ئۆ: ـ داۋۇتقا ئون مىڭلاپ ھېسابلاندى، ئەمما ماڭا پەقەت مىڭلاپ ھېسابلاندى؛ ئەمدى پادىشاھلىقتىن باشقا ئۆنىڭغا ھېچنەرسە كەم ئەمەس، دېدى. 9 شۇ كۈندىن تارتىپ ساۋۇل داۋۇتنى كۆزلەپ يۈردى. 10 ئەتىسى خۇدا تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە ئۆ ئۆيىدە قالايمىقان جۆپلىگلى ئۆردى. ئەمدى داۋۇت باشقا ۋاقىتتىكىدەك قولى بىلەن چىلتار چالدى؛ ساۋۇلنىڭ قولىدا نەيزە بار ئىدى. 11 ساۋۇل: ـ داۋۇتنى تامغا نەيزە بىلەن قادىۋېتىمەن دەپ، نەيزىنى ئاتتى؛ لېكىن داۋۇت ئىككى قېتىم ئۆزىنى دالدىغا ئالدى. 12 پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەنلا بولۇپ، ئۆزىدىن يىراقلاپ كەتكىنى ئۆچۈن ساۋۇل داۋۇتتىن قورقاتتى. 13 شۇنىڭ ئۆچۈن ساۋۇل داۋۇتنى ئۆز يېنىدىن ئايرىپ، ئۆنى لەشكەرلەرگە مىڭبېشى قىلىپ قويدى؛ ئۆ لەشكەرلەرنى ئېلىپ جەڭگە چىقىپ ئۆراتتى. 14 داۋۇت بولسا ھەممە ئىشلارنى پەم بىلەن قىلاتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 15 ساۋۇل ئۆنىڭ پەملىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ئۆنىڭدىن بەك قورقاتتى. 16 ئەمما پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدا خەلقى داۋۇتنى سۆيەتتى؛ چۈنكى ئۆ ئۇلارنى يېتەكلەپ جەڭگە چىقاتتى. 17 ساۋۇل داۋۇتقا: ـ مانا، چوڭ قىزىم مېراب ـ مەن ئۆنى ساڭا خوتۇنلۇققا بەرگۈم بار. سەن پەقەت خىزمىتىمگە جان-پىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىدە كۈرەش قىلغىن، دېدى. چۈنكى ساۋۇل ئېچىدە: ـ ئۆ مېنىڭ قولۇم بىلەن ئەمەس، بەلكى فلىستىيلەرنىڭ قولى بىلەن يوقىتىلىشۇن، دەپ خىيال قىلغانىدى. 18 ئەمما داۋۇت ساۋۇلغا: ـ مەن كىم ئىدىم، مېنىڭ ئاتامنىڭ جەمەتى ئىسرائىل ئارىسىدا نېمە ئىدى، مەن قاندىقۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولاي؟ ـ دېدى. 19 لېكىن ساۋۇلنىڭ قىزى مېراب داۋۇتقا بېرىلىدىغان ۋاقىتتا، ئۆ مەھولاتلىق ئادرىئەلگە خوتۇنلۇققا بېرىلدى. 20 ئەمما ساۋۇلنىڭ قىزى مېقالنىڭ كۆڭلى داۋۇتقا چۈشكەنىدى. باشقىلار بۇنى ساۋۇلغا ئېيتتى، بۇ ئىشتىن ساۋۇل خۇش بولدى. 21 ساۋۇل: ـ قىزىمنى داۋۇتقا بېرەي، ئۆ ئۆنىڭغا بىر سىرتماق بولۇپ، فلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىلىشۇن، دەپ ئويلىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل داۋۇتقا: ـ بۈگۈن ئىككىنچى قېتىم كۈيئوغلۇم بولىسەن، دېدى. 22 ساۋۇل ئۆز غۇلامىلىرىغا: ـ داۋۇتقا ئاستىرتىن: ـ مانا، پادىشاھ سەندىن سۆيۈندۈ، ۋە ھەممە غۇلامىلىرى ساڭا ئامراق. شۇنىڭ ئۆچۈن پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولغىن، دەپ ئېيتىڭلار، دەپ تاپىلدى. 23 ساۋۇلنىڭ غۇلامىلىرى بۇ سۆزلەرنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. لېكىن داۋۇت: ـ نەزىرىڭلاردا پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش كىچىك ئىشمۇ؟ مەن بولسام بىر كەمبەغەل ۋە ئەتۋارسىز ئادەممەن ـ دېدى. 24 ساۋۇلنىڭ غۇلامىلىرى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ دېگەنلىرىنى ئۆز ئەينى يەتكۈزدى. 25 ساۋۇل: ـ سىلەر داۋۇتقا: ـ پادىشاھ ساڭا باشقا ئۆيلۈك ئالغۇزمايدۇ، پەقەت پادىشاھ دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن يۈز فلىستىينىڭ خەتىنلىكىنلا ئالىدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، دېدى (ساۋۇلنىڭ مەقسىتى بولسا داۋۇتنى فلىستىيلەرنىڭ قولىدا يوقىتىش ئىدى). 26 غۇلامىلار بۇ سۆزلەرنى داۋۇتقا يەتكۈزدى؛ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش داۋۇتقا يېقىپ قالدى. ئەمدى بېكىتىلگەن مۆھلەت توشمايلا، 27 داۋۇت تۇرۇپ ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ ئىككى يۈز فلىستىينى ئۆلتۈردى. داۋۇت ئۆلارنىڭ خەتىنلىكىنى كېسىپ ئېلىپ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى بولۇش ئۈچۈن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا تاپشۇردى. ساۋۇل قىزى مېقالنى ئۆنىڭغا خوتۇنلۇققا بەردى. 28 ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇت بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى ۋە ئۆز قىزى مېقالنىڭ ئۆنى سۆيىدىغانلىقىنى كۆرۈپ 29 داۋۇتتىن تېخىمۇ قورقتى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل ئۆزلۈكسىز داۋۇتقا دۈشمەن بولدى. 30 فلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى دائىم سوقۇشقا چىقاتتى؛ ئەمما ھەر قېتىم چىقىسلا داۋۇتنىڭ ئىشلىرى ساۋۇلنىڭ ھەممە خىزمەتكارلىرىنىڭكىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆنىڭ نامى [خالايىق] تەرىپىدىن تولىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولاتتى.

19 ساۋۇل ئۆز ئوغلى يوناتان ۋە ھەممە خىزمەتكارلىرىغا داۋۇتنى ئۆلتۈرۈشكە بۇيرۇق قىلدى. لېكىن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان داۋۇتقا بەك ئامراق ئىدى. 2 يوناتان داۋۇتقا: ـ ئاتام ساۋۇل سېنى ئۆلتۈرمەكچى؛ ئەمدى ئەتە ئەتىگەن قاتتىق ئېھتىيات قىلغىن، بىر مەخپىي جايىنى تېپىپ ئۆزۈڭنى يوشۇرغىن؛ 3 مەن ئۆزۈم چىقىپ سەن يوشۇرۇنغان ئېتىزلىققا بېرىپ ئاتامنىڭ يېنىدا تۇرۇپ ئاتام بىلەن سېنىڭ توغرا گەپ سۆزلىشىپ باقاي؛ ئەھۋالنى ئېنىق بىلگەندىن كېيىن ساڭا خەۋەر قىلاي، دېدى. 4 يوناتان ئاتىسى ساۋۇلغا داۋۇتنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىپ: ـ پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارىغا، يەنى داۋۇتقا يامانلىق قىلمىغاي! چۈنكى ئۆ ساڭا گۇناھ قىلمىغان؛ بەلكى ئۆنىڭ ئەمەللىرى ئۆزۈڭگە كۆپ ياخشىلىقلارنى ئېلىپ كەلگەن: ـ 5 ئۆ ئۆز جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قوپۇپ ھىلىقى فلىستىينى ئۆلتۈردى ۋە شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن چوڭ نۇسرەت بەردى. شۇ چاغدا سەن ئۆزۈڭ كۆرۈپ خۇش بولغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدىلىكتە نېمىشقا داۋۇتنى سەۋەبسىز ئۆلتۈرۈپ ناھەق قان تۆكۈپ گۇناھكار بولماقچى بولىسەن؟ ـ دېدى. 6 ساۋۇل يوناتاننىڭ سۆزىگە كەردى. ئۆ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئۆ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمايدۇ، دېدى. 7 ئاندىن يوناتان داۋۇتنى چاقىرىپ، داۋۇتقا بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن كېيىن يوناتان داۋۇتنى ساۋۇلنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى ۋە ئۆ ئىلگىرىكىدەك ئۆنىڭ خىزمىتىدە بولدى. 8 ئەمما يەنە جەڭ بولدى؛ داۋۇت چىقىپ فلىستىيلەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۆلارنى قاتتىق قىرىپ مەغلۇپ قىلدى؛ ئۆلار ئۆنىڭ ئالدىدىن بەدەر قېچىستى. 9 ئەمدى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قاباھەتلىك بىر روھ يەنە ساۋۇلنى باستى. ئۆ ئۆز ئۆيىدە قولىدا نەيزىسىنى ئۆتۈپ ئۆلتۈراتتى؛ داۋۇت بولسا قولى بىلەن ساز چېلىپ ئۆراتتى. 10 ساۋۇل نەيزە بىلەن داۋۇتنى سانچىپ تامغا قاداپ قويماقچى بولۇدى، لېكىن داۋۇت ئۆزىنى قاچۇرۇۋالدى، نەيزە تامغا قادىلىپ قالدى. داۋۇت شۇ كېچىسى قېچىپ قۇتۇلدى. 11 ساۋۇل بىرنەچچە چاپارمەنلەرنى داۋۇتنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ ئۆنى پايلاپ تۇرۇپ ئەتىسى تاڭ يورۇغاندا ئۆنى ئۆلتۈرۈشكە ماڭدۇردى. ئەمما داۋۇتنىڭ ئايالى مېقال ئۆنىڭغا: ـ ئەگەر بۇ كېچە جېنىڭنى ئېلىپ قاچمىساڭ،

ئەته تۆلتۇرۇلىسەن، دېدى. **12** شۇڭا مىقال داۋۇتنى پەنجىردىن چۈشۈرۈپ قويدى. شۇنداق قىلىپ تۆ قېچىپ قۇتۇلدى. **13** ئاندىن مىقال بىر «تەرافىم» بۇتنى ئېلىپ كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ، بېشىغا تۈچكە يۇڭىدىن قىلىنغان بىر ياستۇقنى قويۇپ، ئەدىيال بىلەن يېپىپ قويدى. **14** ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇش ئۈچۈن چاپارمەنلەرنى ئەۋەتكەنده مىقال: ـ تۆ ئاغرىپ قالدى، دېدى. **15** ساۋۇل چاپارمەنلەرنى [قايتىدىن] ئەۋەتىپ: ـ ئۇنى كارىۋات بىلەن قوشۇپ ئېلىپ كېلىڭلار، ئۇنى تۇتلۇرىمەن، دەپ بۇيرۇدى. **16** چاپارمەنلەر كىرگەنده، مانا كارىۋاتتا بۇ بۇت ياتاتتى، بېشىغا تۈچكە يۇڭىدىن قىلىنغان ياستۇق قويۇلغاندى. **17** ساۋۇل مىقالغا: ـ نېمىشقا مېنى بۇنداق ئالداپ، دۈشمىنىمنى قاچۇرۇۋېتىسەن؟ ـ دېدى. مىقال ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ تۆ: «مېنى قويۇۋەتكىن؛ بولمىسا سېنى تۇلتۇرۇۋېتىمەن» دېدى، دەپ جاۋاب بەردى. **18** داۋۇت قېچىپ قۇتۇلۇپ، راماھقا سامۇئىلنىڭ قېشىغا بېرىپ، ساۋۇلنىڭ تۇنىڭغا قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى دەپ بەردى. ئاندىن تۆ سامۇئىل بىلەن نايوتقا بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. **19** بىرسى ساۋۇلغا: ـ داۋۇت راماھدىكى نايوتتا بار ئىكەن، دەپ خەۋەر بەردى. **20** ساۋۇل داۋۇتنى تۇتۇپ كېلىشكە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئەمما ئۇلار يېتىپ بارغاندا پەيغەمبەرلەرنىڭ بىر جامائىتى بېشارەت بېرىۋاتقانلىقىنى ۋە سامۇئىلنىڭمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇلارغا نازارەتچىلىك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆردى، شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ روھى ساۋۇلنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشۈپ، ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە باشلىدى. **21** بۇ خەۋەر ساۋۇلغا ئېيتىلدى؛ ئۇ يەنە باشقا چاپارمەنلەرنى ئەۋەتتى، لېكىن ئۇلارمۇ بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. ئاندىن ساۋۇل ئۈچىنچى قېتىم يەنە چاپارمەنلەرنى ماڭدۇردى. ئۇلارمۇ ھەم بېشارەت بېرىشكە چۈشتى. **22** ئاندىن ساۋۇل ئۆزى راماھقا بېرىپ، سەقۇدىكى چوڭ قۇدۇققا يېتىپ كەلگەنده، «سامۇئىل بىلەن داۋۇت نەدە؟» ـ دەپ سوردى. بىرسى: ـ ئۇلار راماھدىكى نايوتتا بار ئىكەن، دەپ جاۋاب بەردى. **23** شۇڭا ئۇ راماھدىكى نايوتقا يېتىپ كەلدى؛ خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغىمۇ چۈشتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆمۈ پىيادە مېڭىپ راماھدىكى نايوتقا بارغۇچە بېشارەت بېرىپ ماڭدى. **24** ئۇ ھەتتا كېيىملىرىنى سېلىۋېتىپ سامۇئىلنىڭ ئالدىدا بېشارەت بەردى، پۈتۈن بىر كېچە ۋە پۈتۈن بىر كۈندۈز ئۇ يەردە يالىڭاچ ياتتى. بۇنىڭ بىلەن: ـ «ساۋۇلمۇ پەيغەمبەرلەردىنمۇ؟» دەيدىغان گەپ پەيدا بولدى.

20

داۋۇت راماھدىكى نايوتتىن قېچىپ يوناتاننىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ نېمە قەبىھلىك قىلىپتىمەن؟ ئاتاڭ ئالدىدا نېمە گۇناھ قىلىپتىمەن، ئۇ مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. **2** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ يوقسۇ، بۇنداق ئىش نېرى بولسۇن! سەن ئۆلمەيسەن. چوڭ ئىش بولسۇن، كىچىك ئىش بولسۇن ئاتام ماڭا دېمەي قويمايدۇ. نېمىشقا ئاتام بۇ ئىشنى مەندىن يوشۇرىدىكىنە؟ ھەرگىز ئۇنداق بولمايدۇ، دېدى. **3** لېكىن داۋۇت يەنە قەسەم قىلىپ: ـ ئاتاڭ سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقىنىمنى جەزمەن بىلىدۇ. شۇڭا ئۇ كۆڭلىدە: ـ يوناتان بۇنى بىلىپ قالمىسۇن، بولمىسا ئۇنىڭغا ئازار بولىدۇ، دېگەندۇ. لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىڭ ۋە ھاياتىڭ بىلەن ئالدىڭدا قەسەم قىلىمەنكى، ماڭا ئۆلۈمنىڭ ئارىلىقى بىر قەدەملا قالدى، دېدى. **4** يوناتان داۋۇتقا: ـ كۆڭلۈڭ نېمىنى خالىسا شۇنى قىلاي، دېدى. **5** داۋۇت يوناتانغا مۇنداق دېدى: ـ مانا ئەته «يېڭى ئاي» بولىدۇ، مەن ئادەتتىكىدەك پادىشاھ بىلەن ھەمداستىخان بولىمسام بولمايدۇ. لېكىن مېنى قويۇپ بەرگىن، مەن ئۈچىنچى كۈنى ئاخشىمىغىچە دالادا مۆكۈنۈۋالاي. **6** ئاتاڭ مېنىڭ سورۇندا يوقلۇقىمنى كۆرۈپ سورىسا، سەن ئۇنىڭغا: «داۋۇت مەندىن تۇز شەھىرى بەيت-لەھەمگە تېزراق بېرىپ كېلىشكە جىددىي رۇخسەت سوردى، چۈنكى ئۇ يەردە پۈتكۈل ئائىلىسى ئۈچۈن بىر يىللىق قۇربانلىق ئۆتكۈزىدىكەن»، دېگىن، دېدى. **7** ئەگەر ئۇ: ـ ئوبدان بوپتۇ، دېسە، قۇلۇڭ تىنچ-ئامان بولىدۇ؛ ـ لېكىن ئۇ ئاچچىقلانسا، ئۇنىڭ ماڭا يامانلىق قىلىشنى نىيەت قىلغانلىقىدىن گۇمان قىلىغىن. **8** سەن قۇلۇڭغا ئىلتىپات كۆرسەتكىن؛ چۈنكى سەن ئۆزۈڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇلۇڭنى ئەھدىلەشتۈرگەنسەن. لېكىن ئەگەر مەنده بىر يامانلىق بولسا سەن ئۆزۈڭگا مېنى ئولتۇرگىن؛ مېنى ئېلىپ بېرىپ ئاتاڭغا تاپشۇرۇشنىڭ نېمە ھاجىتى؟ ـ دېدى. **9** يوناتان: ـ ئۇنداق خىيال سەندىن نېرى بولسۇن! ئەگەر ئاتامنىڭ ساڭا يامانلىق قىلىدىغان نىيىتى بارلىقىنى بىلىپ قالسام، ساڭا دەيتتىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **10** داۋۇت يوناتانغا: ـ ئەگەر ئاتاڭ ساڭا قاتتىق گەپ بىلەن جاۋاب بەرسە، كىم ماڭا خەۋەر بېرىدۇ؟ ـ دېدى. **11** يوناتان داۋۇتقا: ـ كەلگىن، دالاغا چىقايلى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى دالاغا چىقتى. **12** يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [گۇۋاھكى]، مەن ئەتە يا كى ئوگۈنلۈككە مۇشۇ ۋاقىتتا ئاتامنىڭ نىيىتىنى بىلىپ، ساڭا ئىلتىپاتلىق بولسا، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ساڭا مەلۇم قىلمامدىم؟ **13** ئەگەر ئاتام ساڭا يامانلىق قىلماقچى بولسا، مەن سېنى تىنچ-ئامان يولغا سېلىش ئۈچۈن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ خەۋەر بەرمىسەم، پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ بېشىڭغا چۈشكەندىنمۇ ئارتۇق چۈشۈرسۇن؛ ئەمدى پەرۋەردىگار ئاتام بىلەن بىللە بولغانىدەك سېنىڭ بىلەن بىللە بولسۇن. **14** ھاياتلا بولسام مېنى ئۆلمىسۇن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى ماڭا كۆرسەتكەيسەن. **15** مەن ئۆلۈپ كەتكەن تەقدىردىمۇ، ئۆيدىكىلىرىمدىن ھەم ھېچ ۋاقىت مېھرىبانلىقىڭنى ئۈزمىگەيسەن؛ پەرۋەردىگار سەن داۋۇتنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى يەر يۈزىدىن يوقاتقاندىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلغايسەن». **16** شۇنىڭ بىلەن يوناتان داۋۇتنىڭ جەمەتى بىلەن ئەھدە قىلىشىپ: ـ پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ھېساب ئالسۇن، دېدى. **17** ئاندىن يوناتان يەنە ئۆزىنىڭ داۋۇتقا بولغان مۇھەببىتى بىلەن ئۇنىڭغا قەسەم قىلدۇردى، چۈنكى ئۇ ئۆزى ئۆز جېنىدەك سۆيەتتى. **18** يوناتان داۋۇتقا مۇنداق دېدى: ـ ئەته يېڭى ئاي بولىدۇ. مانا سېنىڭ ئورنۇڭ بوش قالىدۇ، كىشىلەر سېنىڭ يوقلۇقۇڭغا دىققەت قىلىدۇ. **19** ئۈچىنچى كۈنى سەن چۈشۈپ ئالدىنقى قېتىم بۇ ئىشقا يولۇققىنىڭدا ئۆزۈڭنى يوشۇرغان جايغا بېرىپ «ئېزەل» دېگەن تاشنىڭ يېنىدا ئۆزۈپ ئۆرغىن. **20** مەن تاشنىڭ يېنىدىكى بىر جايغا خۇددى نىشانى قارالىغاندەك ئۈچ پاي يا ئوق ئاتاي. **21** ئاندىن غۇلامنى ماڭدۇرۇپ: ـ «يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن» ـ دەيمەن. ئەگەر مەن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئارقا تەرىپىڭە ئۆرىدۇ، ئۆلارنى ئېلىپ كەل، دېسەم، سەن چىقىپ يېنىمغا كەلگىن، شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن ئۈچۈن تىنچ-ئامانلىق بولىدۇ، ھېچ ئىش بولمايدۇ. **22** لېكىن غۇلامغا: ـ ئەنە، ئوقلار ئالدىڭدا ئۆرىدۇ، دېسەم، سەن كەتكىن، چۈنكى ئۇنداق بولسا، پەرۋەردىگار سېنى كەتكۈزۈۋەتكەن بولىدۇ. **23** ئەمدىلىكتە مەن بىلەن سەن سۆزلەشكەن ئىش توغرۇلۇق، پەرۋەردىگار سەن بىلەن مېنىڭ ئوتتۇرىمدا گۇۋاھچىدۇر. **24** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دالادا مۆكۈنۈۋالدى. يېڭى ئاي كەلگەنده، پادىشاھ تائام يېگىلى داستىخاندا ئولتۇردى. **25** پادىشاھ بولسا بۇرۇنقىدەكلا ئۆز ئورندا تامنىڭ يېنىدىكى تۇردە ئولتۇردى. يوناتان ئورندىن تۇردى، ئابنەر ساۋۇلنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى بوش قالدى. **26** ئەمما ساۋۇل ئۇ كۈنى ھېچنېمە دېمىدى. چۈنكى ئۇ: ـ داۋۇتقا بىر ئىش بولدى، ئۇ ناپاك بولۇپ قالدى. ئۇ جەزمەن ناپاك بولۇپ قاپتۇ، دەپ ئويلىدى. **27** لېكىن داۋۇتنىڭ ئورنى يېڭى ئاينىڭ ئەتىسىمۇ، يەنى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنىمۇ بوش ئىدى. ساۋۇل ئوغلى يوناتاندىن: ـ نېمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلى يا كى ئۇنۇگۈن يا كى بۈگۈن تاماققا كەلمەيدۇ، دەپ سوردى. **28** يوناتان ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت بەيت-لەھەمگە بارغىلى مەندىن جىددىي

رۇخسەت سوراپ: ـ **29** مېنىڭ بېرىشىمغا رۇخسەت قىلغىن، ئائىلىمىزنىڭ
شەھەردە بىر قۇربانلىق ئىشى بولغاچ ئاكام مېنىڭ بېرىشىمنى ئېيتىپتۇ؛ ئەگەر
سېنىڭ نەزىرىڭدە ئىلتىپات تاپقان بولسام قېرىنداشلىرىم بىلەن كۆرۈشۈپ كېلىشكە
رۇخسەت بەرگىن، دېدى. شۇڭا تۇپادىشاھنىڭ داستىخىنىغا كەلمىدى، دېدى.
30 ساۋۇلنىڭ يوناتانغا قاتتىق غەزەپ كېلىپ: ـ ئى بۇزۇق، كاج خوتۇنىنىڭ ئوغلى،
بىمىشقا يەسسەنىڭ ئوغلىنى ئۆزۈڭگە تاللاپ، ئۆزۈڭنى شەرمەندە قىلىپ ۋە
ئاناڭنى نومۇسقا قويغىنىڭنى بىلمەمدىمەن؟ **31** ئەگەر يەسسەنىڭ ئوغلى يەر يۈزىدە
تىرىك بولسىلا، سەن ھەم سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ مۇستەھكەم بولمايدۇ. شۇڭا
ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، چۈنكى ئۇ ئۆلۈمگە
مەھكۇمدۇر! ـ دېدى. **32** يوناتان تاتسىي ساۋۇلغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇ نېمىشقا
ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك؟ ئۇ نېمە قىپتۇ؟ ـ دېدى. **33** ئاندىن ساۋۇل
يوناتانغا سانجىش ئۈچۈن ئۇنىڭغا نەيزىنى ئاتتى؛ بۇنىڭ بىلەن يوناتان ئاتىسىنىڭ
داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى بولغانلىقىنى ئېنىق بىلىپ يەتتى. **34** يوناتان بولسا قاتتىق
ئاچچىقلاپ داستىخاندىن قوپۇپ كەتتى ۋە يېڭى ئاينىڭ ئىككىنچى كۈنى ھېچ
تاۋام يېمىدى. چۈنكى ئاتىسىنىڭ داۋۇتنى شۇنداق ھاقارەتلىشى ئۇنىڭغا قاتتىق
ئازار بولغانىدى. **35** ئەتىسى يوناتان دالاغا چىقىپ داۋۇت بىلەن كېلىشكەن
جايغا باردى. ئۇنىڭ بىلەن بىر كىچىك غۇلام بىللە باردى. **36** ئۇ غۇلامغا: ـ
سەن يۈگۈر، مەن ئاتقان يا ئوقلىرىنى تېپىپ كەلگىن، دېدى. غۇلام يۈگۈردى،
ئۇ بىر ئوقنى ئېتىپ ئۇنىڭ ئالدىنى تەرىپىگە ئاتتى. **37** غۇلام يوناتان ئاتقان ئوق چۈشكەن
جايغا كەلگەندە يوناتان غۇلامنى چاقىرىپ: ـ ئوق سېنىڭ ئالدىنى تەرىپىگىمۇ
ئۆرىمامدۇ؟ ـ دېدى. **38** ئاندىن يوناتان غۇلامنى يەنە چاقىرىپ: ـ بول، ئىتتىك
بول، ھايال بولمىغىن! ـ دېدى. يوناتاننىڭ غۇلامى يا ئوقنى يىغىپ غوجىسىغا
ئېلىپ كەلدى. **39** لېكىن غۇلامنىڭ بولغان ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى. پۈتۈن
يالغۇز يوناتان بىلەن داۋۇتلا بىلەتتى. **40** ئاندىن يوناتان غۇلامىغا ياراغلىرىنى بېرىپ
ئۇنىڭغا: ـ ئۆلارنى شەھەرگە ئېلىپ كەتكىن، دېدى. **41** غۇلام كەتكەندىن
كېيىن داۋۇت [تاشنىڭ] جەنۇب تەرىپىدىن چىقىپ يەرگە يېقىلىپ ئۈچ قېتىم
تەزىم قىلدى. ئۇلار بىر-بىرىنى سۆيۈشتى، بىر-بىرىگە ئېسىلىشىپ يىغلاشتى،
بولۇپمۇ داۋۇت قاتتىق يىغلىدى. **42** يوناتان داۋۇتقا: ـ سەپىرىڭ تىنچ-ئامان
بولسۇن؛ چۈنكى بىز ئىككىمىز: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ بىلەن سېنىڭ ئوتتۇرۇڭدا ۋە
مېنىڭ نەسلىم بىلەن سېنىڭ نەسلىڭ ئوتتۇرىسىدا مەڭگۈگە گۇۋاھ بولسۇن، دەپ
پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىشكەن، دېدى. داۋۇت ئورنىدىن قوپۇپ
ماڭدى، يوناتانمۇ شەھەرگە كىرىپ كەتتى.

21 داۋۇت ئەمدى نوبقا كېلىپ ئاخىمەلەك كاھىننىڭ قېشىغا باردى.
لېكىن ئاخىمەلەك داۋۇتنى كۈرگەندە تىترەپ قورقۇپ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا بىرىمۇ
سەن بىلەن كەلمەي يالغۇز كەلدىڭ؟ ـ دېدى. **2** داۋۇت ئاخىمەلەك كاھىنغا:
ـ پادىشاھ ماڭا مەلۇم بىر ئىشنى بۇيرۇپ: ـ مەن ساڭا بۇيرۇغان ئىش يا كى
ساڭا تاپىلىغان يولىيورۇق توغرىسىدىن ھېچكىم بىرنېمە بىلمىسۇن، دېگەنىدى. ئۇز
غۇلامىلىرىمنى بولسا مەلۇم بىر جايغا بېرىشقا بېكىتىپ قويدۇم. **3** ئەمدى قولۇڭدا
نېمە بار؟ بەش نان، يا كى نېمە بولسا، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **4** كاھىن داۋۇتقا
جاۋاب بېرىپ: ـ قولۇمدا ئادەتتىكى نان يوق، پەقەت مۇقەددەس نان بار. ئەگەر
غۇلامىلار ئايالىلارغا يېقىنلاشمىغان بولسا يېسە راۋا بولىدۇ، دېدى. **5** داۋۇت
كاھىنغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، مەن باشقا ۋاقىتلاردا چىققىنىمغا ئوخشاش،
ئايالىلار بىزدىن يىراق بولغىلى ئۈچ كۈن بولدى. مەن [ھەرقېتىم] چىققاندا،
گەرچە ئادەتتىكى سەپەر بولسىمۇ، غۇلامىلارنىڭ قاچىلىرى پاك بولىدىغان
يەردە، بۈگۈن ئۇلار ۋە قاچىلىرى تېخىمۇ پاك بولمامدۇ، دېدى. **6** شۇنىڭ
بىلەن كاھىن ئۇنىڭغا مۇقەددەس ناندىن بەردى، چۈنكى بۇ يەردە «تەقدىم
نان»دىن باشقا ھېچقانداق نان يوق ئىدى. بۇ نان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا
يېڭى ئىسىسق نان قويۇلغان كۈنى ئالماشتۇرۇلغان نانلار ئىدى **7** (لېكىن ئۇ كۈنى
ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن مەلۇم بىرسى ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدا
قالدۇرۇلغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى دوئەگ بولۇپ ساۋۇلنىڭ پادىچىلىرىنىڭ چوڭى
ئىدى). **8** داۋۇت ئاخىمەلەككە: ـ قولۇڭدا نەيزە يا كى قىلىچ يوقمۇ؟ پادىشاھ
تاپشۇرغان ئىش جىددىي بولغاچ يا كى قىلىچ يا كى باشقا ياراغلىرىمنى ئېلىپ
كېلىلمىدىم، دېدى. **9** كاھىن: ـ سەن ئېلاھ جىلغىسىدا ئۆلتۈرگەن فىلىستي
گولىئاتنىڭ قىلىچى بۇ يەردە بار، ئۇ ئەفودنىڭ كەينىدە، بىر پارچە رەختكە
ئوراقلىق ھالدا تۇرىدۇ. خالىساڭ ئالغىن، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوق، دېدى. داۋۇت:
ـ بۇ تەڭدىشى يوق قىلىچتۇر، شۇنى ماڭا بەرگىن، دېدى. **10** داۋۇت ئۇ
كۈنى قوپۇپ ساۋۇلدىن قېچىپ گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى.
11 لېكىن ئاقىشنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ بۇ زېمىننىڭ پادىشاھى داۋۇت
ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ ئوغرىسىدا قىز-ئايالار بىر-بىرىگە: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى،
ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ـ دەپ ناخشا-غەزەل ئوقۇشۇپ ئۈسسۈل
ئوينىغان ئەمەسمۇ، دېدى. **12** داۋۇت بۇ سۆزلەرنى كۆڭلىگە پۈكۈپ گاتنىڭ
پادىشاھى ئاقىشتىن بەك قورقتى. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا
ئۆزىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشلىرىنى ئۆزگەرتىپ، ئۇلارنىڭ قولىدا تۇرغان ۋاقىتدا
ئۆزىنى سارا كۆەك كۆرسەتتى؛ ئۇ دەرۋازىلارنىڭ ئىشىكلىرىگە جىجىپ،
تۆكۈرۈكىنى ساقلىغا ئاقتۇراتتى. **14** ئاقىش خىزمەتكارلىرىغا: ـ مانا بۇ ئادەمنىڭ
سارا كۆلمىنى كۆرمەمسىلەر؟ ئۇنى نېمىشقا مېنىڭ ئالدىمغا ئېلىپ كەلدىڭلار؟
15 مەندە سارا كارلار كەمچىلىمىدى؟ سىلەر بۇ كىشىنى ئالدىمغا سارا كۆلمىنى قىلغىلى
ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ؟ بۇ ئادەم مېنىڭ ئۆيۈمگە كىرىشى كېرەكمۇ؟ ـ دېدى.

22 داۋۇت ئۇ يەردىن كېتىپ ئادۇللامدىكى غارغا قاچتى. ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرى بىلەن ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتى بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭ قېشىغا
باردى. **2** ئېزىلگەن، قەرزدار بولغان ۋە دەردمەندىلەرنىڭ ھەممىسى يېغىلىپ ئۇنىڭ
يېنىغا كەلدى ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ سەرداری بولدى. ئۇنىڭغا قوشۇلغان ئادەملەر
بولسا تۆت يۈزچە ئىدى. **3** داۋۇت ئۇ يەردىن چىقىپ موئابدىكى مىزپاھقا
بېرىپ موئابنىڭ پادىشاھىدىن: ـ خۇدانىڭ مېنى نېمە قىلىدىغىنىنى بىلگۈچە، ئاتا-
ئانامنىڭ بۇ يەرگە كېلىپ ئارا كارلاردا تۇرۇشغا يول قويغايلا، دەپ تەلەپ قىلدى.
4 داۋۇت ئاتىسى ۋە ئانىسىنى موئابنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا ئېلىپ كەلدى.
داۋۇت قورغاندا تۇرغان پۈتكۈل كۈنلەردە ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى.
5 ئەمما گاد پەيغەمبەر داۋۇتقا: ـ قورغاندا تۇرمايلا، بۇ يەردىن چىقىپ، يەھۇدا
زېمىنىغا بارغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ھەرەت
تۇرمانلىقىغا باردى. **6** ساۋۇل داۋۇتنىڭ نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىدىن خەۋەر تاپتى.
ساۋۇل بۇ ۋاقىتتا راماھدىكى گىبىئاھدا ئېگىز بىر جايدا يۇلغۇن دەرىخىنىڭ تۈۋىدە
ئولتۇراتتى. ئۇنىڭ قولىدا نەيزىسى بار ئىدى، بارلىق خىزمەتكارلىرى چۈرىسىدە
تۇراتتى. **7** ساۋۇل چۈرىسىدە تۇرغان خىزمەتكارلىرىغا: ـ ئى بىنيامىنلىقلار،
قۇلاق سېلىڭلار! يەسسەنىڭ ئوغلى ھەر بىرىڭلارغا ئېتىزلار بىلەن ئۈزۈمزارلارنى
تەقسىم قىلىپ بېرەمدۇ؟ ھەممىڭلارنى مىڭ بېشى ۋە يۈز بېشى قىلامدۇ؟
8 سىلەر ھەممىڭلار ماڭا قەست قىلدىڭلار، ئۇز ئوغلۇمنىڭ يەسسەنىڭ ئوغلى
بىلەن ئەھدە قىلىشقىنىنى ھېچكىم ماڭا ئۇقتۇرمىدى. ھېچ قايسىڭلار ماڭا ئېچ
ئاغرىتمىدىڭلار يا كى ئۇز ئوغلۇمنىڭ مېنىڭ خىزمەتكارىمنى ماڭا يوشۇرۇن ھۇجۇم
قىلىشقا قۇزراتقىنىدىن ماڭا خەۋەر بەرمىدىڭلار، دېدى. **9** ئاندىن ساۋۇلنىڭ
خىزمەتكارلىرىنىڭ ئېچىگە كىرىۋالغان دوئەگ: ـ «مەن يەسسەنىڭ ئوغلىنىڭ نوبقا

ئاختىزبنىڭ ئوغلى ئاخمەملەكنىڭ قېشىغا كەلگىننى كۆردۈم، **10** ـ ئاخمەملەك ئۆنىڭ ئۆچۈن پەرۋەردىگاردىن يول سوردى ۋە ئۆنىڭغا ئوزۇق-تۆلۈك بىلەن فىلىستي گولىئاتنىڭ قىلىچىنى بەردى» ـ دېدى. **11** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ئاختىزبنىڭ ئوغلى كاھىن ئاخمەملەكنى، شۇنداقلا ئۆنىڭ ئاتىسىنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، يەنى نوبدىكى كاھىنلارنىمۇ چاقىرتىپ كەلدى. تۆلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. **12** ساۋۇل: ـ ئى ئاختىزبنىڭ ئوغلى ئاكىلىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئى غوجام، مانا مەن، دېدى. **13** ساۋۇل ئۆنىڭغا: ـ نېمىشقا سىلەر، سەن بىلەن يەسسەنىڭ ئوغلى، ماڭا قەست قىلىسىلەر؟ سەن ئۆنىڭغا نان ۋە قىلىچ بېرىپ، ئۆنىڭ ئۆچۈن خۇدادىن يول سوردىڭغۇ؟ مانا ئەمدى ئۇ بۇگۈنكىدەك ماڭا ھۇجۇم قىلماقچى بولۇپ پايلاپ يۈرمەكتە! ـ دېدى. **14** ئاخمەملەك پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلىنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا داۋۇتتەك سادىق كىم بار؟ ئۇ پادىشاھنىڭ كۈيئوغلى، سىلىنىڭ مەخپىي مەسلىھەتلىرىگە ئىشتىراك قىلغۇچى ۋە ئوردىلىرى ئىچىدە ئىززەتلىك ئەمەسمىدى؟ **15** مەن پەقەت ئۆنىڭ ئۆچۈن خۇدادىن يول سوراشنى بۇگۈنلا باشلىدىممۇ؟ [ئاسىيلىق] قىلىش مەندىن نېرى بولسۇن! پادىشاھ ئۆز قۇللىرى ۋە ئاتامنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئەيبكە بۇيرۇمىغايلا، چۈنكى قۇللىرىنىڭ بۇ ئىشتىن قىلچە خەۋىرى يوق، دېدى. **16** لېكىن پادىشاھ: ـ ئى ئاخمەملەك، سەن ئۆلىسەن، سەن ۋە ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتى چوقۇم ئۆلىسىلەر، دېدى. **17** پادىشاھ ئۆز چۈرىسىدىكى چاپارمەنلىرىگە: ـ ماڭ، پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇلار ھەم داۋۇتقا ھەمدەم بولدى ھەم ئۆنىڭ قاچقىنىنى بىلىپ تۇرۇپ ماڭا خەۋەر بەرمىدى، دېدى. لېكىن پادىشاھنىڭ قول ئاستىدىكىلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈرۈشكە قول كۆتۈرگىلى ئۇنىمىدى. **18** ئەمدى پادىشاھ دوئەگگە: ـ سەن بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن، دېدى. ئېدوملۇق دوئەگ بېرىپ كاھىنلارنى ئۆلتۈردى؛ بۇ كۈنى ئۇ كاناپىتىن توقۇلغان ئەفود كىيگەن سەكسەن بەش ئادەمنى ئۆلتۈردى. **19** ئاندىن ئۇ كاھىنلارنىڭ شەھىرى نوبدا ئولتۇرغۇچىلارنى قىردى، يەنى ئەر ۋە ئايالىلار، بالىلار ۋە بوۋاقلار، كالا، ئېشەك، قويلار ـ ھەممىسىنى قىلىچلىدى. **20** ئەمما ئاختىزبنىڭ ئوغلى ئاخمەملەكنىڭ ئابىياتار دېگەن بىر ئوغلى قۇتۇلۇپ داۋۇتنىڭ قېشىغا قېچىپ كەلدى. **21** ئابىياتار داۋۇتقا ساۋۇل پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرىنى ئۆلتۈردى، دەپ خەۋەر بەردى. **22** داۋۇت ئابىياتارغا: ـ ئۇ كۈنى دوئەگنىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۆنىڭ جەزمەن ساۋۇلغا خەۋەر بېرىدىغىنىنى بىلگەنىدىم. مەن ئاتاڭنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشىگە زامىن بولدۇم، دېدى. **23** مەن بىلەن بىللە تۇرغىن، ھېچ قورقمىغىن. چۈنكى مېنىڭ جېنىمنى ئالماقچى بولغانلار سېنىڭ جېنىڭنىمۇ ھەم ئالماقچى. مېنىڭ قېشىمدا بىخەتەر تۇرىسەن، دېدى.

23 بىرسى داۋۇتقا خەۋەر بېرىپ: ـ مانا فىلىستىيلەر كېئىلاھغا ھۇجۇم قىلىپ خامانلارنى يۇلاپ-تالىماقتا، دېدى. **2** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ مەن بېرىپ بۇ فىلىستىيلەرگە زەربە بېرىمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ بېرىپ فىلىستىيلەرگە زەربە بېرىپ كېئىلاھنى ئازاد قىلغىن، دېدى. **3** لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۆنىڭغا: ـ مانا بىز يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇپمۇ قورقۇۋاتقان يەردە، كېئىلاھقا بېرىپ فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنلىرىغا ھۇجۇم قىلساق قانداق بولار؟ ـ دېدى. **4** شۇڭا داۋۇت يەنە بىر قېتىم پەرۋەردىگاردىن سورىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ كېئىلاھقا بارغىن؛ چۈنكى مەن فىلىستىيلەرنى قولۇڭغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **5** بۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن كېئىلاھقا بېرىپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشۇپ، ماللىرىنى ئولجا قىلىپ، ئۇلارنى قاتتىق قىردى. داۋۇت شۇنداق قىلىپ كېئىلاھدا ئۆزۈۋاتقانلارنى قۇتقۇزدى. **6** ئەمدى ئاخمەملەكنىڭ ئوغلى ئابىياتار كېئىلاھقا قېچىپ كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۆنىڭ قولىدا ئەفود بار ئىدى. **7** بىرسى ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھقا كەپتۇ، دەپ خەۋەر بەردى. ساۋۇل: ـ ئەمدى خۇدا ئۆنى مېنىڭ قولۇمغا تاشلاپ تاپشۇردى. چۈنكى ئۇ دەرۋازىلىرى ۋە تاقاقلىرى بار شەھەرگە كىرگەچكە سولىنىپ قالدى، دېدى. **8** ئەمدى ساۋۇل داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى مۇھاسىرىگە ئېلىش ئۈچۈن ھەممە خەلقنى كېئىلاھقا بېرىپ جەڭ قىلىشقا چاقىردى. **9** داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۆزىنى قەستلەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئابىياتار كاھىنغا: ـ ئەفودنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **10** ئاندىن داۋۇت: ـ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، مەنكى سېنىڭ قۇلۇڭ ساۋۇلنىڭ بۇ شەھەرنى مېنىڭ سەۋەبىمدىن خاراب قىلىش ئۈچۈن كېئىلاھقا كېلىشكە قەستلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئاڭلىدى. **11** كېئىلاھدىكىلەر مېنى ئۆنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ؟ ساۋۇل ئۆز بەندەڭ ئاڭلىغاندەك بۇ يەرگە كېلەرمۇ؟ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، ئۆز بەندەڭگە بىلدۈرگەيسەن، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇ بۇ يەرگە كېلىدۇ، دېدى. **12** داۋۇت يەنە: ـ كېئىلاھتىكىلەر مېنى ۋە ئادەملىرىمنى ساۋۇلنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرەرمۇ، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ ئۇلار سىلەرنى تۇتۇپ بېرىدۇ، دېدى. **13** ئەمدى داۋۇت ئادەملىرى بىلەن (تەخمىنەن ئالتە يۈزچە) ئورنىدىن تۇرۇپ كېئىلاھدىن چىقىپ، ئۆزلىرى بارالايدىغان تەرەپكە قاراپ كەتتى. ساۋۇلغا، داۋۇت كېئىلاھتىن قېچىپتۇ دەپ خەۋەر بېرىلگەندە ئۇ ئۆنى قوغلاشقا چىقمىدى. **14** داۋۇت بولسا چۆلنىڭ قورغان-قىيالاردا ھەمدە زىف چۆلىنىڭ تاغلىرىدا تۇردى. ساۋۇل ئۆنى ھەر كۈنى ئىزدەيتتى؛ لېكىن خۇدا ئۆنى ئۆنىڭ قولىغا تاپشۇرمىدى. **15** ئەمدى داۋۇت ساۋۇلنىڭ ئۆزىنى ئولتۇرگىلى چىقىدىغانلىقىنى بايقاپ قالدى. شۇ چاغدا ئۇ زىف چۆلىدىكى بىر ئورمانلىقتا تۇراتتى. **16** ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتان بولسا ئورمانلىققا چىقىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆنى خۇدا ئارقىلىق رىغبەتلەندۈرۈپ ئۆنىڭغا: ـ **17** قورقمىغىن؛ چۈنكى ئاتام ساۋۇلنىڭ قولى سېنى تاپالمايدۇ. سەن بەلكى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن، مەن بولسام سېنىڭ ۋەزىرىڭ بولىمەن، بۇنى ئاتام ساۋۇلمۇ بىلىدۇ، دېدى. **18** ئاندىن ئۇلار ئىككىيلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەھدە قىلىشتى؛ داۋۇت بولسا، ئورمانلىقتا تۇرۇپ قالدى، يوناتان ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. **19** شۇنىڭدىن كېيىن زىفىتىكىلەر گىبىئاھتا تۇرۇۋاتقان ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ مانا، داۋۇت خاقىلاھنىڭ ئېگىزلىكىدىكى يەشىمۇننىڭ جەنۇبى تەرىپىگە جايلاشقان ئورمانلىقتىكى قورغانلاردا يوشۇرۇنۇۋالدى، بىلىمىدىلا؟ **20** شۇڭا، ئى پادىشاھ، قاچان كۆڭۈلۈڭنى تارتسا شۇ چاغدا كەلسىلە؛ بىزنىڭ بۇرچىمىز ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تۇتۇپ بېرىشتۇر، دېدى. **21** ساۋۇل: ماڭا ئېچ ئاغرىتقىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت ئاتا قىلغاي. **22** ئەمدى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، بېرىپ زادى قايسى يەردە ئېرىدىغىنىنى جەزملەشتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى ئېنىقلاپ، ۋە كىمنىڭ ئۇنى كۆرگەنلىكىنى بىلىپ كېلىڭلار، چۈنكى كىشىلەر ئېيتىشىچە ئۇ ئىنتايىن ھىيلىگەر ئىكەن، دېدى. **23** شۇڭا بېرىپ، ئۆنىڭ يوشۇرۇنغان بارلىق مەخپىي جايلىرىنى ئېنىق كۆرۈپ كېلىڭلار، يېنىمغا يېنىپ كېلىپ ماڭا ئەينىنى ئېيتىڭلار. ئاندىن مەن سىلەر بىلەن بىللە بارىمەن؛ ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر ئۇ زېمىندا بولسىلا، مەن يەھۇدىيلارنىڭ مىڭلىغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۇنى ئىزدەپ تاپىمەن، دېدى. **24** ئۇلار قوپۇپ ساۋۇلدىن ئىلگىرى زىفقا باردى؛ لېكىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن مائون چۆلۈكىدىكى يەشىمۇننىڭ جەنۇب تەرىپىدىكى ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدە تۇرۇۋاتاتتى. **25** ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇتنى ئىزدەپ باردى. كىشىلەر بۇ خەۋەرنى داۋۇتقا ئېيتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۈشۈپ، قىياغا بېرىپ مائون چۆلىدە تۇردى. ساۋۇل بۇنى ئاڭلاپ داۋۇتنىڭ كەينىدىن قوغلاپ مائوننىڭ چۆلىگە

چقتى. 26 ساۋۇل تاغنىڭ بۇ تەرىپىدە ماڭدى، ئەمما داۋۇت ئادەملىرى بىلەن تاغنىڭ ئۇ تەرىپىدە ماڭدى. داۋۇت ساۋۇلدىن قېچىش ئۈچۈن ئالدىرىۋاتقاندى؛ لېكىن ساۋۇل ئادەملىرى بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىنى تۇتماق دەپ تۇلارنى قورشىغىلى تۇردى. 27 ئەمما بىر خەۋەرچى ساۋۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ فىلىستىيلەر زېمىنىمىزنىڭ جەنۇب تەرىپىگە كىرىپ بۇلالاڭ-تالاڭ قىلماقتىدۇ، تېزدىن قايتىسلا، دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل يېنىپ داۋۇتنى قوغلاشتىن توختاپ فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشقىلى چىقتى. شۇڭا ئۇ يەر سېلا-خاماماھلېكوت دەپ ئاتالدى. 29 داۋۇت بولسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئەن-گەدىنىڭ تاغ-قورغانلىقىدا تۇردى.

24

ساۋۇل فىلىستىيلەرنى قوغلاپ چىقىرىپ يانغاندا ئۇنىڭغا: ـ مانا، داۋۇت ئەن-گەدىدىكى چۆلدە تۇرۇۋېتىپتۇ، دېگەن خەۋەر بېرىلدى. 2 ساۋۇل ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىلدىن خىلالانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ داۋۇت بىلەن ئادەملىرىنى ئىزدىگىلى «ياۋا تېكىلەر» قورام تاشلىقىغا چىقتى. 3 ئۇ يولنىڭ يېنىدىكى قوي قوتانلىرىغا كەلگەندە، شۇ يەردە بىر غار بار ئىدى. ئۇ تەرەت قىلىش ئۈچۈن غارغا كىردى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى غارنىڭ ئىچكىرىسىدە ئولتۇراتتى. 4 داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا: ـ ئۇنى دۈشمىنىڭنى سېنىڭ قولۇڭغا بېرىمەن، نېمە ساڭا لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دېگەن كۈنى دەل مۇشۇ كۈن ئىكەن، دېدى. داۋۇت قوپۇپ ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى تۇيدۇرمامي كېسىۋالدى. 5 لېكىن ساۋۇلنىڭ تونىنىڭ پېشىنى كەسكىنى ئۈچۈن داۋۇت كۆڭلىدە قاتتىق ئەپسۇسلاندى. 6 ئۇ تۇز ئادەملىرىگە: ـ پەرۋەردىگار مېنى پەرۋەردىگار تۇزى مەسىھ قىلغان خوجامغا بۇنداق قولۇمنى تۇزارتىشتىن ساقلىسۇن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدى. 7 شۇ سۆز بىلەن داۋۇت تۇز ئادەملىرىنى توسۇپ ساۋۇلغا چېقىلغىلى قويمىدى. ساۋۇل بولسا قوپۇپ غاردىن چىقىپ تۇز يولىغا كەتتى. 8 ئاندىن داۋۇتمۇ تۇرۇپ غاردىن چىقىپ ساۋۇلنىڭ كەينىدىن: ـ ئى خوجام پادىشاھ! ـ دەپ چاقىردى. ساۋۇل كەينىگە قاراۋىدى، داۋۇت ئېگىلىپ يۈزىنى يەرگە ياققان ھالدا تەزىم قىلدى. 9 داۋۇت ساۋۇلغا مۇنداق دېدى: ـ «مانا، داۋۇت سېنى قەستلەشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتىدۇ، دەيدىغان كىشىلەرنىڭ سۆزىگە نېمىشقا قۇلاق سالىدا؟ 10 مانا بۇگۈن تۇز كۆزلىرى بىلەن كۆردىلىكى، پەرۋەردىگار بۇگۈن غاردا سىلنى تۇز قولۇمغا بەرگەنىدى. بەزىلەر ماڭا ئۇنى ئولتۇرۇۋەتكىن، دېدى؛ لېكىن مەن سىلنى ئاياپ: ـ خوجامغا قولۇمنى ئۇزارتمايمەن، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىدۇر، دېدىم. 11 قارىسىلا، ئى ئاتا، قولۇمدىكى تونىرىنىڭ پېشىگە. سىلنى ئولتۇرمەي تونىرىنىڭ پېشىنى كەسكەنلىكىمدىن شۇنى بىلىسەلىكى، كۆڭۈلدە سىلگە يا يامانلىق يا ئاسىيلىق يوق، سىلگە گۇناھ قىلغىنىم يوق، لېكىن سىلى جېنىمنى ئالغىلى پايلىماقتىلا. 12 پەرۋەردىگار مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم قىلسۇن، مېنىڭ ھېسابىمنى سىلدىن پەرۋەردىگار ئالسۇن؛ لېكىن مېنىڭ قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 13 كونىلار: ـ «رەزىللىك رەزىللەردىن چىقىدۇ» دەپ ئېيتقانىكەن، لېكىن تۇز قولۇم سىلگە كۆتۈرۈلمەيدۇ. 14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى كىمنى تۇتقىلى چىقتى؟ كىمنى قوغلاپ يۈرىدۇ؟ بىر تۈلۈك ئىتنى، خالاس! يالغۇز بىر يۈرگىنى، خالاس! 15 پەرۋەردىگار سوراقچى بولۇپ مەن بىلەن سىلنىڭ ئوتتۇرىمىزدا ھۆكۈم چىقارسۇن! ئۇ ھەق-ناھەقنى ئايرىپ، دەۋايىمنى سوراپ مېنى سىلنىڭ قولىدىن خالاس قىلسىپ، ئادالەت يۈرگۈزگەي!» ـ دېدى. 16 داۋۇت ساۋۇلغا بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا ساۋۇل: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت؟ ـ دېدى. ئاندىن ساۋۇل يۇقىرى ئاۋاز بىلەن يىغلاپ كەتتى. 17 ئۇ داۋۇتقا: ـ «سەن مەندىن ئادىلسەن، چۈنكى سەن ماڭا ياخشىلىق قايتۇردۇڭ، لېكىن مەن ساڭا يامانلىق قايتۇردۇم. 18 سەن بۇگۈن ماڭا ياخشىلىق قىلغانلىقىڭنى ئۆيدان كۆرسىتىپ بەردىڭ؛ پەرۋەردىگار مېنى قولۇڭغا تاپشۇرغان بولسىمۇ، سەن مېنى ئولتۇرمىدىڭ. 19 بىرسى ئۆز دۈشمىنىنى تاپسا، ئۇنى ئامان-ئېسەن كەتكىلى قويامدۇ؟ پەرۋەردىگار سېنىڭ ماڭا بۇگۈن قىلغان ياخشىلىقىڭ ئۈچۈن ساڭا ياخشىلىق ياندۇرغاي. 20 ئەمدى مانا، شۇنى بىلدىمكى، سەن جەزمەن پادىشاھ بولىسەن، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقى سېنىڭ قولۇڭدا تىكىلىندۇ. 21 لېكىن ھازىر پەرۋەردىگار بىلەن ماڭا قەسەم قىلغىنىكى، مەندىن كېيىن مېنىڭ نەسلىمنى يوقاتمايسەن، نامىمنى ئاتامنىڭ جەمەتىدىن ئۆچۈرمىگەيسەن»، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇلغا قەسەم قىلدى. ساۋۇل تۇز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى؛ داۋۇت ئادەملىرى بىلەن قورغان-قىياغا چىقىپ شۇ يەردە تۇردى.

25

ساموئىل تۇلدى. پۈتكۈل ئىسرائىل يىغىلىپ ئۇنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتتى؛ ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ راماھدىكى ئۆيىدە دەپنە قىلدى. داۋۇت بولسا قوپۇپ پاران چۆلىگە باردى. 2 ئەمدى تىرىكچىلىكى كارمەلدە بولغان، مائۇنىدا ئولتۇرۇۋاتقان بىر ئادەم بار ئىدى. بۇ كىشى بەك باي بولۇپ ئۆچ مىڭ قوي، بىر مىڭ ئۆچكىسى بار ئىدى. ئۇ ئۆز قويلىرىنى كارمەلدە قىرقۇزاتاتتى. 3 ئۇ ئادەمنىڭ ئىسمى نابال بولۇپ، ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىگائىل ئىدى؛ ئايالى ھەم پەم-پاراسەتلىك ھەم ئەپەت-ئۆرۈق چىرايلىق، لېكىن ئېرى قاتتىق قول ۋە رەزىل ئىدى؛ ئۇ كالەبنىڭ ئەۋلادىدىن ئىدى. 4 داۋۇت چۆلدە تۇرۇپ نابالنىڭ ئۆز قويلىرىنى قىرقىدىغانلىقىنى ئاڭلاپ 5 ئون ياش يىگىتنى ئۇيەرگە ماڭدۇرۇپ تۇلارغا: ـ سىلەر كارمەلگە چىقىپ نابالنىڭ قېشىغا بېرىپ، مەندىن ئۇنىڭغا سالام ئېيتىڭلار. 6 ئۇنىڭغا: ـ «ياشىغايسەن؛ سىزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ئۆيىڭىزگە تىنچ-ئامانلىق بولغاي، ھەممە بارلىقىڭىزغا تىنچ-ئامانلىق بولغاي! 7 مەن قىرقىغۇچىلارنىڭ سىزدە ئىش باشلىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. سىزنىڭ پادىچىلىرىڭىز بىز تەرىپىلەردە تۇرغاندا تۇلارغا ھېچ زەخمە يەتكۈزمىدۇق؛ بىز كارمەلدە تۇرغان ۋاقىتتا تۇلارنىڭ ھېچ نەرسىسى يىتىپ كەتمىدى. 8 ئۆز يىگىتلىرىڭىزدىن سوراسىڭىز ئۇلار سىزگە دەپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز قۇتلۇق بىر كۈندە كەلدۇق، شۇڭا يىگىتلىرىمىز نەزىرىڭىزدە ئىلتىپات تاپسۇن؛ ئۆز قولىڭىزغا نېمە چىقسا شۇنى كەمىنىلىرىڭىزگە ۋە ئوغلىڭىز داۋۇتقا نېمە چىقسا شۇنى بەرگەيسىز»، دەڭلار، ـ دېدى. 9 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى ئۇ يەرگە بېرىپ بۇ گەپلەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ نامىدا ئۇنىڭغا ئېيتىپ ئاندىن جىم تۇرۇپ ساقلىدى. 10 نابال داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىغا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇت دېگەن كىم؟ يەسسەنىڭ ئوغلى دېگەن كىم؟ بۇ كۈنلەردە ئۆز غوجىلىرىنى تاشلاپ كېتىۋاتقان خىزمەتكارلار تولا. 11 مەن ئۆزۈمنىڭ نېمەك-ئىچمەكلىرىمنى ۋە يۇڭۇ قىرقۇغۇچىلىرىمغا سويغان گۆشنى كەلگەن جايى نامەلۇم بولغان كىشىلەرگە بېرەمدىم؟ ـ دېدى. 12 داۋۇتنىڭ يىگىتلىرى كەلگەن يولغا يېنىپ كەتتى. يېنىپ كېلىپ تۇلار داۋۇتقا ھەممە گەپنى دەپ بەردى. 13 داۋۇت ئۆز ئادەملىرىگە: ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز قىلىچىڭلارنى ئېسىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەر بىرى ئۆز قىلىچىنى [تاسمىسىغا] ئاستى، داۋۇتمۇ ئۆز قىلىچىنى ئاستى. ئاندىن تۆت يۈزچە ئادەم داۋۇت بىلەن چىقتى، ۋە ئىككى يۈز كىشى جابدۇقلار بىلەن قالدى. 14 ئەمما نابالنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن بىرى ئۇنىڭ ئايالى ئابىگائىلغا: ـ داۋۇت ئەلچىلىرىنى چۆلدىن غوجىمىزغا سالام بېرىشكە ئەۋەتكەنىكەن؛ لېكىن ئۇ تۇلارنى تىلاپ كايىپ كەتتى. 15 بۇ ئادەملەر بولسا، بىزگە كۆپ ياخشىلىق قىلغان. بىز دالادا تۇلارنىڭ يېنىدا يۈرگەن ۋاقىتلىرىمىزدا بىزگە ھېچ يامانلىق كەلمىدى، بىزنىڭ ھېچ نەرسىمىزمۇ يىتىپ كەتمىگەنىدى. 16 بىز تۇلارغا يېقىن

جايدا قوي باققان ۋاقىتتا ئۇلار كېچە-كۈندۈز بىزگە سېپىلدەك بولغاندى.
17 ئەمدى بۇ ئىشتىن خەۋەردار بولدىلا، قانداق قىلىش كېرەكلىكىنى ئويلىشىپ باققايلا. بولمىسا، غوجىمىزغا ۋە پۈتكۈل ئۆيدىكىلىرىگە بىر بالا-قازا كەلمەي قالمايدۇ. ئۇ شۇنچە كاج بىر ئادەمكى، ھېچكىم ئۇنىڭغا سۆز قىلىشقا پېتىنالمايدۇ، دېدى. 18 ئابىگائىل دەرھال ئىككى يۈز نان، ئىككى تۈلۈم شاراب، بەش پىشۇرۇلغان قوي، بەش سېئاھ قوماچ، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، ئىككى يۈز ئەنجۈر پوشكىلى ئېلىپ ئېشەكلەرگە ئارتىپ 19 ئۆز يىگىتلىرىگە: ـ مېنىڭ ئالدىمدا بېرىڭلار، مانا، مەن كەينىڭلاردىن باراي، دېدى. لېكىن ئۇ ئۆز ئېرى نابالغا بۇ ئىشنى دېمىدى. 20 ئۇ ئۆز ئېشىكىگە منىپ تاغنىڭ ئېتىكىدىن چۈشكەندە، مانا داۋۇت ئادەملىرى بىلەن ئۇنىڭ ئۆدۈلىغا چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 21 داۋۇت ئەسلىدە: ـ مەن بۇ كىشىنىڭ مېلىنى چۆلدە بىكاردىن بىكار قوغداپ، ئۇنىڭ بارلىقىدىن ھېچنېمىنى يىتىۋرگۈزمىگەندىم؛ لېكىن ئۇ ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا ماڭا يامانلىق قىلدى. 22 ئۇنىڭ ئادەملىرىدىن ئەتىگىچە بىرەر ئەركەكنى قالدۇرۇپ قويسام، خۇدا مەن داۋۇتنى ئۇنىڭ ئىنۇ ئارتۇق جازالىغاي، دېگەندى. 23 ئابىگائىل داۋۇتنى كۆرۈپ، ئالدىراپ ئېشەكتىن چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى، 24 ئۇنىڭ پۇتلىرىغا ئېسىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى غوجام، بۇ قەبىھلىك ماڭا مېھىسابلانسۇن؛ ئەمدى شۇنى ئۇتۇنۇمەنكى، دېدەكلىرىڭ سىلىگە سۆز قىلىشىغا ئىجازەت قىلىپ، دېدىكلىرىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغايلا: ـ 25 ئۇتۇنۇمەنكى، غوجام بۇ رەزىل ئادەم نابالغا پىسەنت قىلمىغايلا؛ چۈنكى ئۇنىڭ مىجەزى خۇددى ئىسمىغا ئوخشاشتۇر؛ ئۇنىڭ ئىسمى «كاج»، دەرۋەقە ئۇنىڭدا كاجلىق تولمۇ ئېغىردۇر. لېكىن مەن دېدەكلىرى بولسا غوجام ئەۋەتكەن يىگىتلەرنى كۆرمىدىم. 26 ئەمدى ئى غوجام، پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ جېنىڭ بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، پەرۋەردىگار سىلنى ئۆز قولىلىرى بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن ساقلىدى. ئەمدى دۈشمەنلىرىڭ، سىلى غوجامغا يامانلىق قىلماقچى بولغانلارمۇ نابالغا ئوخشاش بولسۇن. 27 ئەمدى دېدەكلىرى غوجامغا ئېلىپ كەلگەن بۇ سوۋغات بولسا غوجامغا ئەگەشكەن يىگىتلەرگە تەقسىم قىلىنسۇن. 28 سىلدىن ئۇتۇنۇمەنكى، دېدەكلىرىڭ سەۋەنلىكىنى كەچۈرگەيلا؛ چۈنكى سىلى، ئى غوجام پەرۋەردىگارنىڭ جەڭلىرىنى قىلىپ كەلگەنلىرى ئۈچۈن، بارلىق كۈنلىردە سىلدە يامانلىق تېپىلمىغىنى ئۈچۈن پەرۋەردىگار جەزمەن جەمەتلىرىنى مەزمۇت قىلىدۇ. 29 بىرسى قوپۇپ سىلنى قوغلاپ جانلىرىنى ئىزدىسە، سىلى غوجامنىڭ جېنى پەرۋەردىگار خۇدالىرىنىڭ قېشىدىكى تىرىكلەر خالتىسى ئىچىدە ئورنىلىپ ساقلىنىدۇ، لېكىن دۈشمەنلىرىنىڭ جانلىرىنى بولسا، ئۇ سالغۇغا سېلىپ چۆرۈپ تاشلايدۇ. 30 ئەمدى پەرۋەردىگار سىلى غوجام ئوغرىسىدا ئېيتقان بارلىق ياخشىلىق ۋەدىلىرىگە ئەمەل قىلىپ، سىلنى ئىسرائىلغا باش قىلغاندا شۇنداق بولىدۇكى، 31 سىلى غوجامنىڭ ناھەق قان تۆكمىگەنلىكلىرى يا كى ئۆز ئىنتىقاملىرىنى ئالمىغانلىقلىرى ئۈچۈن كۆڭۈللىرىگە پۈتلىكاشاڭ يا كى دەرد بولمايدۇ. ۋە پەرۋەردىگار غوجامغا نۇسرەت بەرگىنىدە سىلى ئۆز دېدەكلىرىنى ياد قىلغايلا». 32 داۋۇت ئابىگائىلغا: ـ سېنى بۇگۈن مېنىڭ بىلەن ئۇچراشتىرىشقا ئەۋەتكەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! 33 ئەمدى ئەقىل-پاراسىتىگە بارىكالا، ساڭىمۇ بارىكالا! چۈنكى سەن بۇگۈن مېنى ئۆز قولۇم بىلەن قان تۆكۈپ ئىنتىقام ئېلىشتىن توسۇتۇڭ. 34 لېكىن مېنى ساڭا زىيان-زەخمەت يەتكۈزۈشتىن ساقلىغان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەن مېنىڭ ئالدىمغا تېزلىنىپ كەلمىگەن بولساڭ، نابالنىڭ ئادەملىرىدىن ھېچ ئەركەك ئەتىگىچە تىرىك قالماس ئىدى، دېدى. 35 ئاندىن داۋۇت ئۇنىڭ ئۆزىگە كەلتۈرگەن نەرسىلىرىنى قولىدىن تاپشۇرۇپ ئېلىپ ئۇنىڭغا: ـ تىنچ-ئامان ئۆيۈڭگە بارغىن، مانا سۆزلىرىڭگە قۇلاق سېلىپ، كۆڭلۈڭنى قويۇل قىلدىم، دېدى.
36 ئابىگائىل نابالنىڭ قېشىغا كەلدى؛ مانا، ئۇ ئۆيىدە شاھانە زىياپەتتەك بىر زىياپەت ئۆتكۈزۈۋاتاتتى. نابال كۆڭلىدە خۇشال ئىدى ۋە ئىنتايىن مەست بولۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا ئابىگائىل ئەتىسى تاڭ ئاتقۇچە ئۇنىڭغا ھېچ نېمە دېمىدى.
37 لېكىن ئەتىسى نابال مەستلىكتىن يېشىلگەندە ئايالى ئۇنىڭغا بولغان ۋەقەلەرنى دەپ بېرىۋىدى، ئۇنىڭ يۈرىكى ئۆلگەندەك بولۇپ، ئۆزى تاشتەك بولۇپ قالدى.
38 ۋە شۇنداق بولدىكى، تەخمىنەن ئون كۈندىن كېيىن نابالنى پەرۋەردىگار ئۇردى ۋە ئۇ ئۆلدى. 39 داۋۇت نابالنىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ: ـ پەرۋەردىگار مۇبارەكتۇر. چۈنكى ئۇ مەن نابالدىن تارتقان ھاقارەت ئۈچۈن دەۋاينى سوراپ ئۆز قۇلىنى يامانلىقتىن ساقلىدى؛ ئەكسىچە پەرۋەردىگار نابالنىڭ يامانلىقىنى ئۆز بېشىغا ياندۇردى، دېدى. ئاندىن ئابىگائىلنى ئۆز ئەمرىمگە ئالاي دەپ، ئۇنىڭغا سۆز قىلغىلى ئەلچى ماڭدۇردى. 40 داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى كارمەلگە ئابىگائىلنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ سېنى ئەمرىمگە ئالاي دەپ داۋۇت ساڭا سۆز قىلغىلى بىزنى ئەۋەتتى، دېدى. 41 ئابىگائىل بولسا قوپۇپ يۈزىنى يەرگە تەگكۈزۈپ ئەزىم قىلىپ: ـ مانا، دېدىكىڭ غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا قۇل بولسۇن، دېدى. 42 ئاندىن ئابىگائىل شۇ ھامان تۆزگە ھەمراھ بولغان بەش چۆرىسى بىلەن ئېشەككە منىپ داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ كەينىدىن يېرىپ، ئۇنىڭ ئايالى بولدى. 43 داۋۇت يىزرەئەلنىڭ ئاھىنوئامىنى ھەم خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئىككىسى ئۇنىڭغا خوتۇن بولدى. 44 لېكىن سائۇل داۋۇتقا خوتۇن قىلىپ بەرگەن قىزى مىقالنى گاللىمدىكى لائىشنىڭ ئوغلى فالتىغا خوتۇنلۇققا بەرگەنىدى.

26

ئەمدى زىفلىقلار گىبىئاھغا سائۇلنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ داۋۇت يەشىمونغا يېقىن ھاقلاھ تېغىزلىكىگە يوشۇرۇنۇۋاپتۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 2 سائۇل قوپۇپ ئىسرائىلدىن خىللانغان ئۈچ مىڭ ئادەمنى ئېلىپ، زىف چۆلدە داۋۇتنى ئىزدىگلى ئۇ يەرگە باردى. 3 سائۇل بولسا يول بويىدا، يەشمونغا يېقىن ھاقلاھ تېغىزلىكىدە چېدىر تىكتى. داۋۇت چۆلدە ئۇرۇۋاتاتتى؛ ئۇ سائۇلنىڭ چۆلگە ئۆز كەينىدىن چىققىنىدىن خەۋەر تاپقاندا 4 داۋۇت پايلاچىلارنى ماڭدۇرۇپ سائۇلنىڭ راستلا كەلگەنلىكىنى بىلدى. 5 داۋۇت قوپۇپ سائۇل چېدىر تىككەن جايغا باردى؛ ئۇ سائۇل بىلەن قوشۇن سەرداری، نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ياتقان يەرنى كۆردى. سائۇل بولسا قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقانىدى، ئادەملىرى چېدىرلىرىنى ئۇنىڭ ئەتراپىغا تىككەنىدى. 6 داۋۇت ئەمدى ھىتتىيلاردىن بولغان ئاخىمەلەك ۋە يوئابنىڭ ئىنىسى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشىغا: ـ كىم مەن بىلەن لەشكەرگاھقا چۈشۈپ، سائۇلنىڭ يېنىغا باردۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئابىشاي: ـ مەن سېنىڭ بىلەن باراي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئابىشاي كېچىدە قوشۇن بار يەرگە بېرىۋىدى، مانا سائۇل قوشۇن ئىستىھكامى ئىچىدە ئۇخلاپ ياتقانىدى؛ ئۇنىڭ نەيزىسى تەكىيىسىنىڭ يېنىدا يەرگە قاداقلىق ئۇراتتى؛ ئابنەر بىلەن ئادەملىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتاتتى.
8 ئابىشاي داۋۇتقا: ـ خۇدا بۇگۈن دۈشمىنىڭنى قولۇڭغا تاپشۇردى. سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، ماڭا نەيزە بىلەن بىرلا سانچىپ ئۇنى يەرگە قاداپ قويۇشقا ئىجازەت بەرگەيسەن! ئىككى قېتىم سانچىشىمنىڭ لازىمى يوقتۇر، دېدى. 9 داۋۇت ئابىشايغا: ـ ئۇنى يوقاتمىغىن. كىم پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىغا قول ئۇزىتىپ گۇناھنا تارتىلمىغان؟ ـ دېدى. 10 داۋۇت يەنە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار جەزمەن ئۇنى ئۇرىدۇ؛ يا ئۇنىڭ ئۆلدىغان كۈنى كېلىدۇ يا ئۇ جەڭگە چۈشۈپ ھالاك بولىدۇ. 11 پەرۋەردىگار

مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مەسىلىگىنىگە قول تۇزىتىشىدىن ساقلىغاي! ئەمما ئۇنىڭ بېشىدىكى نەيزە بىلەن سۇ ئىدىشىنى ئالغىن، ئاندىن كېتەيلى، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت نەيزە بىلەن ئىدىشنى ساۋۇلنىڭ بېشىنىڭ يېنىدىن ئېلىپ، ئىككىسى چىقىپ كەتتى. ئەمما ھېچكىم كۆرمىدى، ئۇنۇپمۇ قالمىدى ھەم ئويغىنىپ كەتمىدى، بەلكى ھەممىسى ئۇخلاۋەردى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بىر قاتتىق ئۇيقۇنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەنىدى. **13** داۋۇت ئۇدۇلدىكى تەرەپكە ئۆتۈپ يىراقراق بىر دۆڭنىڭ تۆپىسىدە تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئارىلىقى يىراق ئىدى. **14** داۋۇت قوشۇن بىلەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرگە توۋلاپ: ـ جاۋاب بەرمەمسەن، ئى ئابنەر! ـ دېدى. ئابنەر: ـ پادىشاھقا توۋلىغۇچى كىم سەن؟ ـ دېدى. **15** داۋۇت ئابنەرگە: ـ سەن باتۇر ئەمەسمۇ؟ ئىسرائىلدا ساڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ نېمىشقا غوجاڭ پادىشاھنى قوغدىمىدىڭ؟ چۈنكى خەلقتىن بىر كىشى غوجاڭ پادىشاھنى ھالاك قىلغىلى كىرىپتۇ. **16** سېنىڭ بۇنداق قىلغىنىڭ ياخشى ئەمەس! پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، پەرۋەردىگار مەسىھ قىلغان غوجاڭلارنى قوغدىمىغانلىقىڭلار ئۈچۈن ئۆلۈمگە لايىق بولدۇڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ نەيزىسى ۋە بېشىنىڭ يېنىدىكى سۇ ئىدىشىنىڭ قەيەردىلىكىگە قاراپ بېقىڭلار، دېدى. **17** ساۋۇل داۋۇتنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ: ـ بۇ سېنىڭ ئاۋازىڭمۇ، ئى ئوغلۇم داۋۇت! ـ دېدى. داۋۇت: ـ ئى غوجام پادىشاھ، بۇ مېنىڭ ئاۋازىمدۇر، دېدى. **18** ئۇ يەنە: ـ نېمىشقا غوجام ئۆز قۇلىنى مۇنداق قوغلايدۇ؟ مەن نېمە قىلىپتىمەن؟ قولۇمدا نېمە يامانلىق بار؟ **19** ئەمدى غوجام پادىشاھ ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغاي. پەرۋەردىگار سىلىنى ماڭا قارشى قوزغاتقان بولسا بىر ھەدىيە-قۇربانلىق ئۈنىڭ كۆڭلىنى رازى قىلغاي؛ لېكىن ئىنسان بالىلىرى بولسا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا لەنەتكە قالسۇن، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمدى مېنى پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىدىن بەھرىمەن بولۇشتىن مەھرۇم قىلىپ، مېنى باشقا ئىلاھلارغا ئىبادەت قىل، دېگىنى بولدۇ. **20** ئەمدى مېنىڭ قېنىم پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن يىراق يەرگە تۆكۈلمىسۇن، چۈنكى تاغلاردا بىر كەكلىكنى ئوۋلىغاندەك ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر يالغۇز بۇرگىنى ئىزدىگىلى چىقىپتۇ، دېدى. **21** ساۋۇل: ـ مەن گۇناھ قىلدىم؛ يېنىپ كەلگىن ئى ئوغلۇم داۋۇت، مېنىڭ جېنىم بۇگۈن كۆزلىرىڭدە ئەزىز سانالغىنى ئۈچۈن مەن ساڭا بۇندىن كېيىن ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزمەيمەن؛ مانا، ئەخمەقلىق قىلدىم، بەك ئېزىپتىمەن، دېدى. **22** داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ مانا پادىشاھنىڭ نەيزىسى، غۇلامىلاردىن بىرى كېلىپ ئۇنى يانداۋۇپ ئالسۇن. **23** پەرۋەردىگار ھەر ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى بىلەن سادىقلىقىغا قاراپ يانداۋرغاي. چۈنكى بۇگۈن پەرۋەردىگار سىلىنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇردى، لېكىن مەن پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھلىگىنىگە قول ئۇزىتىشنى خالىمىدىم. **24** مانا، بۇگۈن سىلىنىڭ جانلىرى مېنىڭ كۆزلىرىمدە ئەزىز بولغاندەك مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆزىدە ئەزىز بولغاي، ئۇ مېنى ھەممە ئاۋارىچىلىكتىن قۇتقۇزغاي، دېدى. **25** ساۋۇل داۋۇتقا: ـ ئەي ئوغلۇم داۋۇت، بەرىكەتلەنگەيسەن. سەن جەزمەن ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىسەن، ئىشلىرىڭ جەزمەن راۋاجلىق بولدۇ، دېدى. ئاندىن داۋۇت ئۆز يولىغا كەتتى، ساۋۇلمۇ ئۆز جايىغا يېنىپ باردى.

27 داۋۇت كۆڭلىدە: ـ ھامان بىر كۈنى ساۋۇلنىڭ قولىدا ھالاك بولىدىغان ئوخشايمەن. شۇڭا فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا تېزدىن قېچىپ كېتىشىمدىن باشقا ئامال يوق. شۇنداق قىلسام ساۋۇل ئىسرائىل زېمىنى ئىچىدە مېنى تېپىشتىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئىزدەشتىن قول ئۈزىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلىمەن، دەپ ئويلىدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت قوپۇپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەمنى ئېلىپ گاتنىڭ پادىشاھى مائوقنىڭ ئوغلى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. **3** ئەمدى داۋۇت ۋە ئادەملىرى، يەنى ھەربىرى ئۆز ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە گاتنا ئاقىش بىلەن تۇردى. داۋۇت ئىككى ئايالى، يەنى يىزرەئەلىك ئاھىنوئام ۋە نابالنىڭ تۇل خوتۇنى كارمەللىك ئابىگائىل بىلەن بىللە شۇ يەردە تۇردى. **4** ساۋۇل: ـ داۋۇت گاتقا قېچىپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندا، ئۇنى يەنە ئىزدەپ يۈرمىدى. **5** داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئەگەر كۆزلىرىڭدا ئىلتىپات تاپقان بولسام، ئولتۇرۇشۇم ئۈچۈن سەھرادىكى بىر شەھەردىن بىزگە بىر جاي بەرگەيلا؛ قۇلۇڭ قانداقتۇ شاھانە شەھەردە سىلىنىڭ قاشلىرىدا تۇرسۇن، دېدى. **6** ئۇ كۈنى ئاقىش ئۇنىڭغا زىكلاگ شەھىرىنى بەردى. شۇنىڭ ئۈچۈن زىكلاگ يۇگۇدىكى كۈنگىچە يەھۇدا پادىشاھلىرىغا تەۋە بولۇپ كەلمەكتە. **7** داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇرغان ۋاقىت بىر يىل تۆت ئاي بولدى. **8** داۋۇت بولسا ئۆز ئادەملىرى بىلەن چىقىپ گەشۇرىيلارغا، گەزرىيلەرگە ۋە ئامالەكلەرگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ ئۇراتتى (چۈنكى ئۇلار قەدىمدىن تارتىپ شۇرىغا كىرىش يولىدىن تارتىپ مىسىر زېمىنىغىچە بولغان شۇ يۇرتتا ئۇراتتى). **9** داۋۇت [ھەرقېتىم] زېمىندىكىلەرنى قىرىپ ئەر-ياكى ئايال بولسۇن، بىرنىمۇ تىرىك قالدۇرمايتتى ۋە قوي، كالا، ئېشەك، تۆگە ۋە كىيىم-كېچەكلەرنى ئېلىپ ئاقىشنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلەتتى. **10** ئاقىش: ـ بۇگۈن قايسى جايلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدىڭلار، دەپ سورايتتى؛ داۋۇت: ـ يەھۇدا زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىنى، يەراھمىيەللىكلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى ۋە كېنىيلەرنىڭ جەنۇب تەرىپىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلدۇق، دەيتتى. **11** داۋۇت ئەر-ياكى ئايالالارنىڭ بىرىنمۇ گاتقا تىرىك ئېلىپ كەلمەيتتى، چۈنكى ئۇ: ـ ئۇلار بىزنىڭ ئوغرىمىزدىن، «داۋۇت ئۇنداق-مۇنداق قىلدى» دەپ گەپ قىلىشى مۇمكىن، دەيتتى. داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدا ئۇرغان ۋاقىتدا ئۇ دائىم شۇنداق قىلاتتى. **12** شۇڭا ئاقىش داۋۇتقا ئىشەندى: ـ «ئەمدى ئۇ خەلقى ئىسرائىلنى ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈۋەتتى؛ مېنىڭ خىزمىتىمدە مەڭگۈ قۇل بولىدۇ»، دەپ ئويلىدى.

28 ئۇ كۈنلەردە فىلىستىيلەر ئىسرائىلغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۆز قوشۇنلىرىنى يىغىدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ بىلىشىڭ كېرەككى، ئادەملىرىڭنى ئېلىپ مېنىڭ بىلەن جەزمەن جەڭگە چىقىشىڭ لازىم، دېدى. **2** داۋۇت ئاقىشقا: ـ ئۇندىقتا سىلى قۇللىرىنىڭ نېمە قىلالايدىغانلىقىنى بىلىپ قالالا ـ دېدى. ئاقىش داۋۇتقا: ـ مانا، سېنى ئۆزۈمگە مەڭگۈلۈك پاسىبان قىلاي، دېدى. **3** (ساموئىل ئۆلگەندىن ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى ئۆز شەھىرى بولغان راماھدا دەپنە قىلغاندىن. ساۋۇل بولسا جىنىكەشلەر بىلەن پاچىلارنى زېمىندىن قوغلاپ چىقاردى). **4** فىلىستىيلەر توپلىشىپ چىقىپ شۇنەمدە چېدىر تىكتى. ساۋۇلمۇ ھەم پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغىپ، گىلبوئاھدا چېدىر تىكتى. **5** ساۋۇل ئەمدى فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇن بارگاھىنى كۆرگەندە قورقۇپ، يۈرىكى سۇ بولۇپ كەتتى. **6** ساۋۇل پەرۋەردىگاردىن يول سوريدى؛ لېكىن پەرۋەردىگار يا چۈش بىلەن يا «ئۇرىم» بىلەن يا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **7** شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل خىزمەتكارلىرىغا: ـ ماڭا پاچىلىق جىنىكەش بىر خوتۇننى تېپىپ بېرىڭلار، مەن بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سورايمەن، دېدى. خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئەن-دوردا جىنىكەش بىر خوتۇن بار ئىكەن، دېدى. **8** ساۋۇل نىقابلىنىپ، باشقا كىيىملەرنى كىيىپ ئىككى ئادەمنى ھەمراھ قىلىپ باردى. ئۇلار كېچىسى بېرىپ خوتۇننىڭ قېشىغا كەلدى. ئۇ خوتۇنغا: ـ ماڭا جن چاقىرىپ پال ئېچىپ، مەن دېگەن بىرسىنى قېشىمغا كەلتۈرگىن، دېدى. **9** خوتۇن ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساۋۇلنىڭ قىلغانلىرىنى، يەنى زېمىندىن جىنىكەشلەرنى ۋە پاچىلارنى يوقاتقانلىقىنى ئۆزۈڭ بىلىسەن؛ نېمىشقا مېنى ئۆلتۈرۈشكە جىنىمغا تۇزاق قويىسەن، دېدى. **10** ساۋۇل ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ

پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم قىلمەنكى، بۇ ئىش ئۇچۇن ساقچا جازا بولمايدۇ، دېدى. **11** خوتۇن: ـ ساقچا كىمنى چىقىرىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ماكا ساموئىلنى چىقارغىن، دېدى. **12** خوتۇن ساموئىلنى كۆرگەندە قاتتىق ئاۋاز بىلەن چىرقىردى، ئاندىن ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى گوللايسەن؟ سەن ئۆزۈڭ ساۋۇلغۇ! ـ دېدى. **13** پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ قورقمغىن! نېمىنى كۆردۈڭ؟ ـ دېدى. ئۇ ساۋۇلغا: ـ مەن بىر ئىلاھنىڭ يەردىن چىققىنىنى كۆردۇم، دېدى. **14** ئۇ: ـ ئۇنىڭ قىياپىتى قانداق ئىكەن؟ دېدى. خوتۇن: ـ قېرى بىر بوۋاي چىقىۋاتىدۇ، ئۇ يېپىنچا كىيگەنكەن، دېدى. ساۋۇل: ـ ئۇ ساموئىل ئىكەن، دەپ بىلىپ، يۈزىنى يەرگە يېقىپ تەزىم قىلدى. **15** ساموئىل ساۋۇلغا: ـ نېمىشقا مېنى ئاۋارە قىلىپ چىقاردىڭ؟ ـ دېدى. ساۋۇل: ـ مەن تولمۇ يەرشان بولدۇم، چۈنكى فىلىستىيلەر ماكا قارشى جەڭ قىلىۋاتىدۇ، ۋە خۇدا مەندىن يىراقلاپ، ماكا ياكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ياكى چۈشلەر ئارقىلىق ھېچ جاۋاب بەرمەيۋاتىدۇ. شۇڭا مېنىڭ نېمە قىلىشىم كېرەكلىكىنى ماكا بىلدۈرگەيسەن دەپ، سېنى چاقىردىم، دېدى. **16** ساموئىل: ـ پەرۋەردىگار سەندىن يىراقلاپ، دۈشمىنىڭ بولغاندىن كېيىن نېمىشقا مەندىن مەسلىھەت سورايسەن؟ ـ دېدى. **17** ـ پەرۋەردىگار ئۆزى ئۈچۈن مەن ئارقىلىق ئېيتقىنىنى قىلدى؛ پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى قولۇڭدىن يىرتىپ ئېلىپ، قوشناڭغا، يەنى مەن داۋۇتقا بەردى. **18** سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالماي، ئۆزىنىڭ ئامالەكلەرگە قاراتقان قاتتىق غەزىپىنى يۈرگۈزمىگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار بۈگۈن ساقچا شۇ ئىشنى قىلدى. **19** پەرۋەردىگار ئۆزۈڭ بىلەن ئىسرائىلنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئەتە سەن ۋە ئوغۇللىرىڭ مېنىڭ بىلەن بىللە بولىسىلەر؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قوشۇنىنىمۇ فىلىستىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، دېدى. **20** ساۋۇل شۇئان يەرگە دۇم يېقىلدى، ساموئىلنىڭ سۆزلىرىدىن قاتتىق قورقۇپ كەتتى؛ بىر كېچە-كۈندۈز تاماقمۇ يېمىگەچكە، ماغدۇرىمۇ قالمىدى. **21** ئايال ئەمدى ساۋۇلنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۆزىنىڭ تولمۇ يەرشان بولغىنىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ مانا، دېدەكلىرى جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويۇپ تاپىلىغانلىرىغا بىنائەن قىلدىم. **22** ئەمدى سىلىدىن ئۆتۈنىمەن، دېدىكلىرىنىڭ سۆزىگە كىرگەيلا؛ مېنى سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بىر چىشلەم نان كەلتۈرۈشكە ئۇنىغايلا؛ شۇنىڭ بىلەن سىلى يەپ قۇۋۋەت تېپىپ ئاندىن ئۆز يوللىرىغا كېتەلەيلا، دېدى. **23** لېكىن ئۇ رەت قىلىپ: ـ يېمەيمەن، دەپ ئۆنمىدى. ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ھەم ئايالمۇ يېيىشنى ئۇنىڭغا دەۋەت قىلىشتى؛ ئۇ يەردىن قوپۇپ كارۋاتىنا ئولتۇردى. **24** ئايالنىڭ ئۆيىدە بىر بورداق موزاي بار ئىدى. ئۇ دەرھال ئۇنى سويدى؛ ھەم خېمىر يۇغۇرۇپ پېتىر نان پىشۇرۇپ بەردى. **25** ئۇ ئۇنى ساۋۇل بىلەن خىزمەتكارلىرىنىڭ ئالدىغا قويدى. ئۇلار يەپ بولۇپ، شۇ كېچىسى كەتتى.

29

فىلىستىيلەر ھەممە قوشۇنلىرىنى يېغىپ ئافەكتە جەم قىلدى؛ ئىسرائىللار يىزرەئەلدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدا چېدىر تىكتى. **2** فىلىستىيلەرنىڭ سەردارلىرى يۈز ياكى مىڭدىن ئەسكەرنى باشلاپ، سەپ تىزىپ كەلدى؛ ئۇلارنىڭ كەينىدىن داۋۇت ئۆز ئادەملىرىنى باشلاپ ئاقىش بىلەن چىقىپ سەپ تۈزدى. **3** فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى: ـ بۇ ئىبرانىيلار بۇ يەردە نېمە ئىش قىلىدۇ؟ ـ دېدى. ئاقىش فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىگە: ـ بۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ئۇ بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن، بىرنەچچە يىللاردىن بېرى مەن بىلەن ئۆرغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ماكا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە ئۇنىڭدىن ھېچ ئەيىب بايقىمىدىم، دېدى. **4** ئەمما فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا ئاچچىقلاندى. فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇنى قايتۇرۇۋەت! بۇ كىشى سەن ئۆزۈڭ ئۈرنىلاشتۇرغان جايىغا كەتسۇن؛ بىز بىلەن بىللە سوقۇشقا چۈشمىسۇن، بولمىسا، ئۇ سوقۇشتا بىزگە رەقىب بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بۇ ئادەم ئۆز غوجىسى بىلەن نېمىسى ئارقىلىق يارىشىدۇ؟ بۇ ئادەملەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىش بىلەن بولىمامدۇ؟ **5** بۇ قىز-ئايالار بۇرۇن ئۇنىڭ توغرىسىدا ئۇسسۇل ئوينايۋاتقان ۋاقىت قېتىپ: ـ ساۋۇل مىڭلاپ ئۆلتۈردى، ۋە داۋۇت ئون مىڭلاپ ئۆلتۈردى، دېگەن داۋۇت ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **6** ئاقىش داۋۇتنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىپ ئېيتىمەنكى]، سەن دۈرۈس ئادەمسەن، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن لەشكەرگاھتا خىزمەتتە بولۇشۇڭ كۆزلىرىمدە ياخشى ئىشتۇر؛ چۈنكى ماكا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە سەندىن ھېچ يامانلىق بايقىمىدىم. لېكىن سەن ئەمىرلەرگە ياقمايسەن. **7** شۇڭا تىنچ-ئامان يېنىپ كەتكىن، بولمىسا فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرىنى نارازى قىلىپ قويىسەن، دېدى. **8** داۋۇت ئاقىشقا: ـ مەن نېمە قىلدىم؟ سىلىنىڭ قاشلىرىغا كەلگەن كۈندىن تارتىپ بۇ كۈنگىچە قىلغان قايسى [يامانلىقىم] ئۈچۈن مېنى غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى بىلەن سوقۇشقىلى بارغۇزمايلا؟ ـ دېدى. **9** ئاقىش داۋۇتقا جاۋاب بېرىپ: ـ كۆزلىرىمدە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ماكا ياخشى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. لېكىن فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى سېنى بىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمىسۇن دەۋاتىدۇ، دېدى. **10** شۇڭا ئەتە سەھەردە قوپۇڭلار، ئۆزۈڭ ۋە بىللە كەلگەنلەر، يەنى مەن خوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرى؛ سەھەردە قوپۇڭلار، تاڭ يوروتۇشى بىلەنلا چېقىپ كېتىڭلار، دېدى. **11** شۇڭا داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن سەھەردە ئۆرۈپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ماكۇدى. فىلىستىيلەر بولسا يىزرەئەلگە چىقتى.

30

شۇنداق بولدىكى، داۋۇت ۋە ئادەملىرى ئۈچىنچى كۈنى زىكلاگقا يېتىپ كەلدى؛ مانا، ئامالەكلەر جەنۇب تەرەپكە ۋە زىكلاگقا ھۇجۇم قىلىپ، زىكلاگنى ۋەيران قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرگەنىدى. **2** ئۇلار ئەھەردىكى قىز-ئايالارنى، چوڭ بولسۇن، كىچىك بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئەسىرگە ئالدى. ئۇلاردىن ھېچكىمنى ئۆلتۈرمەي، ھەممىسىنى ئېلىپ، يولىغا چىققانىدى. **3** داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن شەھەرگە كەلگەندە، مانا، شەھەر ئاللىقاچان كۆيۈپ تۈگىگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ئايالىرى ۋە ئوغۇل-قىزلىرى ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. **4** ئەمدى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خەلق قاتتىق يىغا-زار كۆتۈرۈشتى، تاكى ماغدۇرى قالمىغۇچە يىغلاشتى. **5** داۋۇتنىڭ ئىككى ئايالى، يىزرەئەللىك ئاھىنوئام بىلەن كارمەللىك نابالدىن تۇل قالغان ئابىگائىلمۇ ئەسىرگە ئېلىنغانىدى. **6** داۋۇت قاتتىق ئازابلاندى؛ چۈنكى بارلىق خالايىق، ھەربىرى ئۆز ئوغۇل-قىزلىرى ئۈچۈن قايغۇرۇپ غەزەپلىنىپ ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرەيلى، دېيىشۇاتاتتى. ئەمما داۋۇت ئۆزىنى خۇداسى پەرۋەردىگاردىن كۈچ-قۇۋۋەتلەندۈردى. **7** داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئوغلى كاھىن ئابىياتارغا: ـ ئەفودنى ئېنىمغا ئېلىپ كەلگىن، دېدى. **8** داۋۇت پەرۋەردىگاردىن: ـ بۇ قوشۇنىنى قوغلايمۇ؟ ئۇلارغا يېتىشەلەرمەنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ قوغلا؛ سەن جەزمەن ئۇلارغا يېتىشۇالىسەن ھەم ھەممىسىنى قايتۇرۇپ كېلەلەيسەن، دېدى. **9** داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئالتە يۈز ئادەم بېرىپ بېسور ۋادىسىغا يېتىپ كەلگەندە، كەينىدە سۈرۈلۈپ قالغانلار شۇ يەردە قالدى. **10** داۋۇت ئۆزى تۆت يۈز ئادەم بىلەن داۋاملىق قوغلاپ ماكۇدى؛ ئىككى يۈز ئادەم ھالسىراپ كەتكەچكە، بېسور ۋادىسىدىن ئۆتەلمەي كەينىدە قالغانىدى. **11** ئۇلار دالادا مىسىرلىق بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. ئۇلار ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا نان بېرىپ يېگۈزدى، سۇ ئىچكۈزدى؛ **12** ئۇنىڭغا بىر پارچە ئەنجۈر پوشكىلى بىلەن ئىككى كىشمىش پوشكىلىنمۇ بەردى. ئۇ بۇلارنى يەپ، ئۇنىڭغا قايتىدىن جان كىردى؛ چۈنكى ئۇ ئۈچ كېچە-كۈندۈز نان

يېمگەن، سۈمۈ ئېچمىگەنىدى. 13 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىمگە تەۋە؟ سەن
قەيەرلىكسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ: ـ مەن مىسىرلىق يىگىت بولۇپ، بىر
ئامالەكنىڭ قۇلىمەن. لېكىن مەن ئۈچ كۈن ئىلگىرى كېسەل بولۇپ قالغاچقا،
غوجام مېنى تاشلىۋەتتى. 14 بىز ئەسلى كەرەتىيلەرنىڭ يۇرتىنىڭ جەنۇب
تەرىپىگە ۋە يەھۇدا زېمىنغا ۋە كالەبنىڭ زېمىنىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە ھۇجۇم
قىلىپ بۇلالىڭ-تالاڭ قىلدۇق؛ شۇنداقلا زىكلاگنى كۆيدۈرۈۋەتكەندۇق،
دېدى. 15 داۋۇت ئۇنىڭدىن: ـ بىزنى ئۇ [دۈشمەن] قوشۇنى تەرەپكە باشلاپ
بارالامسەن، دېدى. ئۇ: ـ خۇدانىڭ نامى بىلەن مەن سېنى ئۆلتۈرمەيمەن،
سېنى غوجاڭنىڭ قولىغىمۇ تۇتۇپ بەرمەيمەن دەپ قەسەم قىلسىلا، سىلىنى ئۇ
قوشۇنىنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دېدى. 16 ئۇنى ئۇ يەرگە باشلاپ بارغاندا،
مانا ئۇلار پۈتكۈل يەرگە يېيىلىپ، يەپ-ئىچىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىن ھەم
يەھۇدا زېمىنىدىن ئالغان چوڭ ئوجلىرىدىن خۇش بولۇپ ئۆسىۋۇل ئوينىشۇاتاتتى.
17 ئەمما داۋۇت شۇ كۈنى گۈزگۈمدىن تارتىپ ئىككىنچى كۈنى كەچكىچە
ئۇلارنى ئۇرۇپ قىردى. ئۆگىگە مىنىپ بەدەر قاچقان تۆت يۈز يىگىتتىن
باشقا ھېچبىر ئادەم قېچىپ قۇتۇلمىدى؛ 18 ۋە داۋۇت ئامالەكلەر بۇلىۋالغان
ھەممە نەرسىنى ياندۇرۇپ ئالدى؛ ئۆزىنىڭ ئىككى ئايالىنىمۇ قۇتقۇزۇۋالدى.
19 ئامالەكلەر ئېلىپ كەتكەن ئوغۇل-قىز، مال-مۈلۈكلەر ۋە باشقا ھەممە نەرسىنى
داۋۇت ئۇلاردىن قايتۇرۇۋالدى. ھېچنېمە، چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن
چۈشۈپ قالمىغانىدى. 20 [داۋۇتنىڭ ئادەملىرى] قايتۇرۇۋالغان ماللىرىنىڭ
ئالدىغا [ئوجلا ئالغان] باشقا قوي ۋە كالا پادىلارنى سېلىپ ھەيدەپ كېتىۋاتاتتى.
[ئۇنىڭ ئادەملىرى] كېتىۋېتىپ: ـ بۇلار داۋۇتنىڭ ئوجلىسى، دېيىشتى؛ داۋۇت
ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆزىگە ئالدى. 21 داۋۇت ھالسىزلىنىپ ئۆزى بىلەن بىللە
بارالمىغان بېسور ۋادىسىنىڭ بويىدا قالدۇرۇپ كەتكەن ئىككى يۈز ئادەمنىڭ
قېشىغا يېتىپ كەلدى؛ ئۇلار داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن ئادەملەرنىڭ
ئالدىغا چىقتى، داۋۇت خەلقىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇلارغا سالام قىلدى. 22 لېكىن
داۋۇت بىلەن بارغانلارنىڭ ئارىسىدىكى رەزىل ئادەملەر ۋە ئەرزىمەسلەرنىڭ
ھەممىسى قوپۇپ: ـ بۇلار بىز بىلەن بارمىغاندىن كېيىن بىز ياندۇرۇپ ئالغان
ئوجلىدىن ئۇلارغا ھېچ نېمە بەرمەيلى. ئۇلار پەقەت ھەربىرى ئۆز خوتۇن-بالىلىرىنى
ئېلىپ كەتسۇن، دېدى. 23 ئەمما داۋۇت: ـ ياق، ئى بۇرادەرلىرىم؛ پەرۋەردىگار
بىزگە تەقسىم قىلغانىنى [ئۇلارغىمۇ تەقسىم] قىلىمساق بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ بىزنى
قوغداپ بىزنىڭكىگە تاجاۋۇز قىلغانلارنى قولىمىزغا تاپشۇردى. 24 بۇ ئىشتا
كىم سىلەرگە ماقۇل دەيدۇ؟ چۈنكى سوقۇشقا چۈشكەننىڭ ئۇلۇشى قانداق
بولسا يۈك-تاقلارغا قاريغۇچىلارنىڭمۇ ئۇلۇشى شۇنداق بولىدۇ؛ ھەممە ئادەم تەڭ
بۆلۈشسۇن ـ دېدى. 25 شۇ كۈندىن تارتىپ بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن ھۆكۈم-
بەلگىمە قىلىپ بېكىتىلدى. بۇگۈنگىچە ھەم شۇنداق. 26 داۋۇت زىكلاگقا
يېتىپ كەلگەندە، ئوجلىدىن دوستلىرى بولغان يەھۇدا ئاقساقاللىرىغا ئەۋەتىپ: ـ
مانا، پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىدىن ئالغان ئوجلا سىلەرگە بىر سوۋغات بولسۇن،
دېدى. 27 ئۇ ئوجلىدىن ھەم بەيت-ئەلدىكىلەرگە، جەنۇبىي راموتتىكىلەرگە،
ياتتىردىكىلەرگە، 28 ئاروئەردىكىلەرگە، سىفموتتىكىلەرگە، ئەشتەموئادىكىلەرگە،
29 راقالدىكىلەرگە، يەراھمىيەللىكىلەرنىڭ شەھەرلىرىدىكىلەرگە ۋە كېنىيلەرنىڭ
شەھەرلىرىدىكىلەرگە، 30 خورماھتىكىلەرگە، قوراشاندىكىلەرگە، ئاتاقتىكىلەرگە،
31 ھېبروندىكىلەرگە ۋە داۋۇت ۋە ئادەملىرى بىللە يۈرگەن ھەممە يەردىكىلەرگە
سوۋغات ئەۋەتتى.

31 ئەمدى فىلىستىيلەر ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلدى. ئىسرائىلنىڭ
ئادەملىرى فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يېقىتىلدى.
2 فىلىستىيلەر ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلاۋاتاتتى. فىلىستىيلەر
بولسا ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرى يوناتان، ئابىناداب، مەلكىشۇئانى ئۆزۈپ ئۆلتۈردى.
3 ساۋۇلنىڭ ئەتراپىنى ئۇرۇش قاپلىدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشتى؛ ئۇ يا
ئوق بىلەن ئېغىر يارىلاندۇرۇلدى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: ـ
قىلىچىڭنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتنىسىزلەر
كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ
كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى
ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئۆلگىنىنى
كۆرۈپ، ئۆمۈ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۆنىڭ بىلەن تەڭ
ئۆلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى، ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ۋە ئۇنىڭ ھەممە
ئادەملىرى شۇ كۈندە بىراقلا ئۆلدى. 7 ئەمدى ۋادىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى ھەمدە
ئىئوردان دەرياسىنىڭ بۇ يېقىدىكى ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە
ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگىنىدە، شەھەرلەرنى تاشلاپ قاچتى،
فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتسى
فىلىستىيلەر ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە
گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئۆلۈك ياتقانلىقىنى كۆردى. 9 ئۇلار
ئۇنىڭ بېشىنى كېسىپ ساۋۇت-ياراغلىرىنى سالدۇرۇپ بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ
زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ بۇتخانىلىرىدا ۋە خەلقىنىڭ ئارىسىدا بۇ خۇش
خەۋەرنى تارقاتتى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئاشتاروت بۇتخانىسىدا
قويۇپ ئۇلۇكىنى بەيت-شان شەھىرىدىكى سېپىلغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى
يابەش-گىلئادتا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلغا نېمە قىلغىنىنى ئاڭلىغاندا
12 ئۇلارنىڭ ئېچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ كېچىچە مېڭىپ، ساۋۇل بىلەن
ئوغۇللىرىنىڭ ئۇلۇكلىرىنى بەيت-شاندىكى سېپىلدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى يابەشكە
ئېلىپ بېرىپ ئۇ يەردە كۆيدۈردى. 13 ئاندىن ئۇلارنىڭ سۆڭەكلىرىنى يابەشتىكى
يۇلغۇنىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلىپ يەتتە كۈن روزا تۇتتى.

سامۇئىل 2

1 ساۋۇل تۆلگەندىن كېيىن، داۋۇت ئامالەكلەرنى قىرغىن قىلىپ يېنىپ كەلگەنده، تۆ زىكلاگدا ئىككى كۈن تۇردى. **2** ئۈچىنچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، مانا ساۋۇلنىڭ لەشكەرگاھىدىن كىيىمى يىرتىق ۋە بېشىغا توپا-چاڭ چاچقان بىر ئادەم كەلدى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەنده، يەرگە يىقىلىپ باش ئۇردى. **3** داۋۇت ئۇنىڭدىن: نەدىن كەلدىڭ؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىدىن قېچىپ كەلدىم ـ دېدى. **4** داۋۇت ئۇنىڭدىن: ئىش قانداق بولدى؟ ماڭا دەپ بەرگىن، دەپ سوردى. ئۇ: خەلق جەڭدىن قاچتى، خەلقتىن بەك جىق كىشى سوقۇشتا ئۆلدى. ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتانمۇ ئۆلدى، ـ دېدى. **5** داۋۇت خەۋەر ئېلىپ كەلگەن يىگىتتىن: ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ ئۆلگىنىنى قانداق بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **6** ئۇنىڭغا خەۋەر بەرگەن يىگىت: مەن تاسادىپىي گىلبوئا تېغىغا چىققانىدىم، مانا ساۋۇل نەيزىگە يۆلىنىپ تۇرۇپتۇ، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىقلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قورغىلاۋاتاتتى. **7** ئۇ كەينىگە قاراپ مېنى كۆرۈپ چاقىردى. مەن «مانا مەن»، دېدىم. **8** ئۇ: ئۆزۈڭ كىم بولىسەن، دەپ مەندىن سوردى، مەن ئامالەكلەردىنمەن، دېدىم. **9** ئۇ يەنە ماڭا: ئۈستۈمدە تۇرۇپ مېنى ئۆلتۈرۈۋەتكىن؛ گەرچە جېنىم مەندە بولسىمۇ، مەن بەك ئازابلىنىپ كېتىۋاتىمەن ـ دېدى. **10** شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ، ئۇنى ئۆلتۈردۇم، چۈنكى، ئۇ شۇ ھالدا يىقىلسىلا، تىرىك قالمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئاندىن بېشىدىكى تاجنى ۋە بىلىكىدىكى بىلەزۈكنى ئېلىپ مۇشۇ يەرگە غوجامغا ئېلىپ كەلدىم، ـ دېدى. **11** شۇئان داۋۇت تۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ، تىلما-تىلما قىلىۋەتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق ئادەملىرىمۇ ھەم شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ ئاھ-زار كۆتۈرۈپ كەچكىچە روزا تۇتتى؛ چۈنكى ئۇلار قىلىچ ئاستىدا يىقىلىپ قازا قىلغانىدى. **13** داۋۇت ئۇنىڭ تۆزىگە خەۋەر بەرگەن يىگىتتىن: قەيەردىن سەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: مەن بىر ئامالەك مۇساپىرىنىڭ ئوغلىمەن ـ دېدى. **14** داۋۇت ئۇنىڭغا: سەن قانداقمۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى ھالاك قىلىشقا قولۇڭنى سوزۇشتىن قورقمىدىڭ؟ ـ دېدى. **15** ئاندىن داۋۇت تۆز غۇلامىلىردىن بىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: بۇياققا كەل، ئۇنىڭغا ئېتىلىپ بېرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگىن ـ دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى ئۇرۇۋېدى، [ئامالەك] ئۆلدى. **16** داۋۇت ئۇنىڭغا: قان قەرزىڭ بېشىڭغا چۈشسۇن! چۈنكى تۆز ئاغزىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى ئۆلتۈرگىنىڭگە گۇۋاھلىق بېرىپ ئەيىبلىدى، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتان ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ مۇنداق بىر نەزمە ئوقۇدى **18** (ئۇ «ئوقيا» دەپ ئاتالغان بۇ نەزمىنى پۈتكۈل يەھۇدا خەلقىگە ئۆگىتىلگەن، دەپ بۇيرۇدى. دەرۋەقە ئۇ «ياشار» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەنىدى): ـ **19** ـ ئى ئىسرائىل، سېنىڭ گۈزەل ئەزىزلىڭ يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ!؟ **20** گات شەھىرىدە بۇ خەۋەرنى بەرمەڭلار، ئاشكىلونىڭ كوچىلىرىدا ئۇنى ئېلان قىلماڭلار، فىلىستىينىڭ قىزلىرى شادلانمىسۇن، خەتىنسىزلەرنىڭ قىزلىرى تەنتەنە قىلمىسۇن! **21** ئى گىلبوئا تاغلىرى، ئۈستۈڭلارغا نە شەبنەم بولمىسۇن، نە يامغۇر چۈشمىسۇن، نە سىلەردە كۆتۈرمە ھەدىيەلەر ئۈچۈن ھوسۇل بېرىدىغان ئېتىزلار يەنە كۆرۈنمىسۇن! چۈنكى ئۇ يەردە پالۋانلارنىڭ قالقىنى بۇلغاندى، ساۋۇلنىڭ قالقىنى ياغ بىلەن سۈرتۈلمەيدىغان بولدى. **22** قىرىلىدىغانلارنىڭ قېنىنى توكمەي، پالۋانلارنىڭ تېنىدىكى يېغىنى چاپماي، يوناتاننىڭ ئوقياسى ھېچقاچان [جەڭدىن] يانغان ئەمەس، ساۋۇلنىڭ قىلىچى ھېچقاچان قىنىغا قايتقان ئەمەس. **23** ساۋۇل بىلەن يوناتان ھايات ۋاقتىدا سۆيۈملۈك ھەم يېقىملىق ئىدى، ئۇلار تۇلۇمىدىمۇ بىر-بىرىدىن ئايرىلمىدى؛ ئۇلار بۈركۈتلەردىن چاققان، شىرلاردىن كۈچلۈك ئىدى. **24** ئى ئىسرائىل قىزلىرى، ساۋۇل ئۈچۈن يىغلاڭلار، ئۇ سىلەرنى بېزەپ قىزغۇچ كىيىملەرنى كىيدۈرۈپ، كىيىملىرىڭلارنى ئالتۇن زىبۇ-زىننەت بىلەن زىننەتلىگەنىدى. **25** پالۋانلار كەسكىن جەڭدە شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ!؟ يوناتان يۇقىرى جايلىرىڭدا قىرغىن بولۇپ ياتىدۇ! **26** سەن ئۈچۈن ھەسرەتتە قالدىم، ئى ئىنىم يوناتان! ماڭا شۇنچە سۆيۈملۈك ئىدىڭ! ماڭا بولغان مۇھەببىتىڭ قالتىس ئىدى، ھەتتا قىز-ئاياللارنىڭ مۇھەببىتىدىن ئارتۇق ئىدى. **27** پالۋانلار شۇنداق دەھشەتلىك يىقىلدىغۇ! جەڭ قوراللىرى شۇنداق دەھشەتلىك ۋەيران قىلىندىغۇ!»

2 ئاندىن كېيىن داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: يەھۇدا شەھەرلىرىنىڭ بىرىگە چىقايمۇ؟ دېدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ چىققىن، دېدى. داۋۇت، نەگە چىقاي؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ھېبرونىغا چىققىن ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىككى ئايالى بىلەن، يەنى يىزرەئەللىك ئاھىنوئام ۋە ئەسلى كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىل بىلەن ئۇ يەرگە چىقتى. **3** داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغان ئادەملىرىنىڭ ھەربىرىنى ھەم ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىدىكىلەرنى ئۇ يەرگە ئېلىپ چىقتى؛ ئۇلار ھېبروننىڭ شەھەرلىرىدە ئولتۇراقلاشتى. **4** يەھۇدانىڭ ئادەملىرىمۇ ئۇ يەرگە كېلىپ داۋۇتنى يەھۇدا جەمەتىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. داۋۇتقا ساۋۇلنى دەپنە قىلغانلار يابەش-گىلىئادتىكىلەر، دەپ خەۋەر بېرىلدى؛ **5** داۋۇت يابەش-گىلىئادتىكىلەرگە ئەلچىلەر ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ «غوجاڭلار بولغان ساۋۇلغا شۇنداق ياخشىلىق قىلىپ، ئۇنى دەپنە قىلغىنىڭلار ئۈچۈن پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلغاي. **6** پەرۋەردىگار سىلەرگىمۇ مېھرىبانلىق ۋە ئۆز ۋاپالىقىنى كۆرسەتكەي؛ سىلەر بۇنداق قىلغىنىڭلار ئۈچۈن مەنمۇ بۇ ياخشىلىقىڭلارنى سىلەرگە قايتۇرىمەن. **7** ئەمدى ھازىر غەيرەتلىك بولۇڭلار؛ چۈنكى غوجاڭلار ساۋۇل ئۆلدى، يەھۇدا جەمەتى مېنى مەسىھ قىلىپ، ئۆزلىرىگە پادىشاھ قىلدى» ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **8** ئەمما ساۋۇلنىڭ قوشۇننىسىنىڭ سەرداری نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنى ماھانائىمغا ئېلىپ بېرىپ، **9** ئۇنى گىلىئادقا، گەشۇرىيلارغا، يىزرەئەلگە، ئەفرائىمغا، بىنيامىنغا ۋە شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. **10** ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت پادىشاھ بولغاندا قىرىق ياشقا كىرگەنىدى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ھالبۇكى، يەھۇدا جەمەتى داۋۇتقا ئەگىشىتتى. **11** داۋۇتنىڭ ھېبروندا يەھۇدا جەمەتى ئۈستىدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يەتتە يىل ئالتە ئاي بولدى. **12** [بىر كۈنى] نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ ئادەملىرى بىلەن ماھانائىمدىن چىقىپ گىبئونغا باردى. **13** شۇ چاغدا زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب بىلەن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى چىقىپ ئۇلار بىلەن گىبئوندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئۇچراشتى. ئۇلاردىن بىر تەرەپ كۆلنىڭ ئۇ يېقىدا، يەنە بىر تەرەپ كۆلنىڭ بۇ يېقىدا ئولتۇردى. **14** ئابنەر يوئابقا: يىگىتلەر قوپۇپ ئالدىمىزدا ئېلىشىپ ئويناسۇن ـ دېدى. يوئاب: قوپسۇن ـ دېدى. **15** ئۇلار بىكىتلىگەن سان بويىچە بىنيامىن بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەت تەرەپتىن ئون ئىككى كىشى ۋە داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن ئون ئىككى كىشى چىقىپ ئوتتۇرىغا ئوتتى. **16** ئۇلار بىر-بىرىنىڭ بېشىنى قامىللاپ تۇتۇپ ھەربىرى رەقىبىنىڭ بىقىنىغا قىلىچى بىلەن سانجىشتى، ھەممىسى يېقىلىپ ئۆلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەر «قىلىچ بىسلىرىنىڭ ئېتىزى» دەپ ئاتالدى؛ ئۇ گىبئۇندىدۇر. **17** ئۇ كۈندىكى بولغان سوقۇشۇش ئىنتايىن ئەشەددىي بولدى؛ ئابنەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ

ئادەملىرى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن مەغلۇپ قىلىندى. 18 شۇ يەردە زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى يوئاب، ئابىشاي ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچەيلەن بار ئىدى. ئاساھەل خۇددى دالادىكى جەرەندەك چاققان ئىدى. 19 ئاساھەل ئابنەرنىڭ كەيدىن قوغلاپ يۈگۈردى؛ ئابنەرگە ئەگىشىپ ئوڭغا ياكى سولغا بۇرۇلماي تاپ بىسىپ قوغلىدى. 20 ئابنەر كەينىگە قاراپ: سەن ئاساھەلمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 21 ئابنەر ئۇنىڭغا: يا ئوڭغا يا سولغا بۇرۇلۇپ يىگىتلەرنىڭ بىرىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭ يارىغىنى ئۆزۈڭگە تارتىۋالغىن، دېدى. لېكىن ئاساھەل ئۇنى قوغلاشتىن بۇرۇلۇشقا ئۇنىمىدى. 22 ئابنەر ئاساھەلگە يەنە: مېنى ئەمدى قوغلىماي بۇرۇلۇپ كەتكىن؛ مەن سېنى نېمە دەپ ئۇرۇپ يېقىتقۇدەكمەن؟ ئۇنداق قىلسام ئاكاڭ يوئابنىڭ ئالدىدا قاندائۇ يۈزۈمنى كۆتۈرۈلەيمەن؟ ـ دېدى. 23 لېكىن ئاساھەل يەنىلا قوغلاشتىن توختىمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئابنەر نەيزىسىنىڭ ئۆتكۈچىنى ئۇنىڭ قورسىقىغا تىقىۋەتتى. نەيزە دۈمبىسىنى تەشىپ چىقتى؛ ئۇ شۇ يەردە يېقىلىپ ئۆلدى. شۇنداق بولدىكى، ئاساھەل يېقىلىپ ئۆلگەن يەرگە ھازىر كېلىدىغان ھەربىر كىشىلەر ئۇ يەردە توختاپ قالدۇ. 24 شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن ئابىشاي ئابنەرنى قوغلاشتى. كۈن پاتقاندا ئۇلار گىبىئونىڭ چۆلگە ماڭىدىغان يولنىڭ بويىغا، گىئاھ يېزىسىنىڭ ئۇدۇلىدىكى ئامماھ ئېدىرلىقىغا يېتىپ كەلدى؛ 25 بنيامىنلار بولسا ئابنەرنىڭ كەينىدە قوشۇندەك سەپ بولۇپ، بىر دۆڭ تۈپىسىگە چىقىپ تۇردى. 26 ئابنەر يوئابنى چاقىرىپ: قىلىچ دائىم ئادەملەرنى يەپ تۇرۇشنى كېرەكمۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى پەقەت ئۆچ-ئاداۋەتتىن ئىبارەت بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسەن؟ سەن قاچانغىچە خەلقلەرگە: «قېرىنداشلىرىڭلارنى قوغلاشتىن توختاتقىلار» دەپ بۇيرۇمايسەن؟ 27 يوئاب: خۇدانىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر سەن مۇشۇ سۆزنى قىلمىغان بولساڭ، كۆپچىلىكنىڭ ھېچبىرى قېرىنداشلىرىنى قوغلاشتىن ئەتىگەنگىچىمۇ يانمايتى ـ دېدى. 28 يۇنىڭ بىلەن يوئاب كانايى چالدى؛ ھەممە [يەھۇدالار] شۇئان توختىدى ۋە قايتا ئىسرائىلنى قوغلىمىدى، ئۇلار بىلەن قايتا جەڭ قىلىشمىدى. 29 ئابنەر بىلەن ئادەملىرى بولسا كېچىچە مېڭىپ، ئارابام تۈزلەڭلىكىدىن چىقىپ، ئىئوردان دەرياسىدىن ئۆتۈپ بىترون دېگەن پۈتكۈل يۇرتنى كېزىپ ئۆتۈپ، ماھانايىمغا يېتىپ كەلدى. 30 يوئاب ئابنەرنى قوغلاشتىن يېنىپ بارلىق ئادەملەرنى جەم قىلدى. ئاساھەلدىن باشقا داۋۇتنىڭ غۇلامىلىرىدىن ئون توققۇز ئادەم يوق چىقتى؛ 31 لېكىن داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بنيامىنلاردىن ۋە ئابنەرنىڭ ئادەملىرىدىن ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرگەندى. 32 ئۇلار ئاساھەلنى ئېلىپ بەيت-لەھەمدە ئۇز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى؛ ئاندىن يوئاب بىلەن ئادەملىرى كېچىچە مېڭىپ، تاڭ ئاتقاندا ھېبرونغا يېتىپ كەلدى.

3 ھالبۇكى، ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ ئۇزۇن ۋاقىتقىچە داۋاملاشتى؛ داۋۇتنىڭ جەمەتى بارغانسېرى كۈچەيدى، لېكىن ساۋۇلنىڭ جەمەتى بارغانسېرى ئاجىزلاشماقتا ئىدى. 2 ھېبروندا داۋۇت بىر قانچە ئوغۇلنى بولدى، ئۇنىڭ تۇنجىسى ئامنون بولۇپ، يىزرەئەللىك ئاھىنوئامدىن تۇغۇلدى؛ 3 ئىككىنچىسى كىلىئاب بولۇپ كارمەللىك نابالنىڭ ئايالى بولغان ئابىگائىلدىن تۇغۇلدى. ئۈچىنچىسى ئابشالوم ئىدى. ئۇ گەشورنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى مائاكاھدىن تۇغۇلغاندى، 4 تۆتىنچىسى ئادونىيا بولۇپ ھاگگىتتىن تۇغۇلغان ئىدى. بەشىنچىسى شەفاتىيا بولۇپ ئابىتالدىن تۇغۇلغان ئىدى. 5 ئالتىنچىسى يىترئام بولۇپ داۋۇتنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن تۇغۇلدى. داۋۇتنىڭ بۇ ئالتە ئوغلىنىڭ ھەممىسى ھېبروندا تۇغۇلدى. 6 ساۋۇلنىڭ جەمەتى بىلەن داۋۇتنىڭ جەمەتى ئوتتۇرىسىدىكى جەڭ داۋامىدا، ئابنەر ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە تۈز ھوقۇقىنى كۈچەيتتى. 7 ئەمدى ساۋۇلنىڭ بىر كېنىزىكى بار ئىدى؛ ئۇ ئاياھنىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى رىزپاھ ئىدى. بىر كۈنى ئىشبوشەت ئابنەرگە: نېمىشقا ئاتامنىڭ كېنىزىكى بىلەن بىللە بولدۇڭ؟ ـ دېدى. 8 ئابنەر ئىشبوشەتنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن بۇگۈنكى كۈندىمۇ ئاتاڭ ساۋۇلنىڭ جەمەتىگە، ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىغا ۋە دوستلىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، سېنى داۋۇتنىڭ قولىغا تاپشۇرمىغان تۇرسام، مېنى يەھۇداغا تەۋە بىر ئىتنىڭ بېشىدەك كۆرۈپ، بۇگۈن بۇ خوتۇن ئۈچۈن مېنى گۇناھقا بۇيرۇماقچىمۇسەن؟ 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا قەسەم بىلەن ۋەدە قىلغىنىدەك قىلمىسام خۇدا مەنكى ئابنەرنى قاتتىق ئۇرسۇن ۋە ئۇنىڭدىن قاتۇرۇق ئۇرسۇن! 10 ـ يەنى، پادىشاھلىقنى ساۋۇلنىڭ جەمەتىدىن يۇتكەپ، داۋۇتنىڭ تەختىنى داندىن بەئەر-شىباغىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە تىكلىمىسەم!». 11 ئىشبوشەت ئابنەردىن قورقۇپ، ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىز سۆز قىلىشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. 12 ئابنەر بولسا ئۆزى ئۈچۈن ئەلچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ ئۇنىڭغا: زېمىن كىمنىڭكى؟ مەن بىلەن ئەھدە تۈزگىن، مېنىڭ قولۇم سېنىڭ تەرىپىڭدە بولۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىلنى ساڭا مايىل قىلىمەن ـ دېدى. 13 داۋۇت جاۋاب بېرىپ: ـ بولىدۇ، مەن سەن بىلەن ئەھدە قىلاي. پەقەت بىرلا ئىشنى تەلەپ قىلاي؛ مېنىڭ قېشىمغا كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقالنى ئېلىپ كەلمىسەڭ، يۈزۈمنى كۆرەلەيسەن، دېدى. 14 ئاندىن داۋۇت ئىشبوشەتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: مەن بىر يۈز فىلىستىينىڭ خەتنىلىكى بەدىلى بىلەن ئالغان ئايالىم مىقالنى ماڭا قايتۇرۇپ بەرگىن ـ دېدى. 15 ئىشبوشەت ئادەم ئەۋەتىپ مىقالنى ئۇنىڭ ئېرىدىن، يەنى لائىشنىڭ ئوغلى پالتىيەلدىن ئېلىپ كەلدى. 16 لېكىن ئۇنىڭ ئېرى باخۇرىمغىچە ئۇنىڭ كەيىندىن يىغلىغان پېتى ئەگىشىپ ماڭدى. ئاخىر بېرىپ ئابنەر ئۇنىڭغا: ـ يېنىپ كەتكىن، دېۋىدى، ئۇ قايتىپ كەتتى. 17 ئەمدى ئابنەر ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا: سىلەر بۇرۇن داۋۇت ئۆستىمىزگە پادىشاھ بولسۇن، دېگەن ئارزۇ-ئىستەكتە بولدۇڭلار. 18 ئەمدى ھازىر ھەرىكەت قىلىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار داۋۇت توغرىسىدا: ـ قۇل-بەندەم داۋۇتنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىل خەلقىمنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن، شۇنداقلا بارلىق دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن، ـ دېگەندى، دېدى. 19 ئابنەر يەنە بنيامىنلارنىڭ قۇلىقىغىمۇ مۇشۇ سۆزلەرنى ئېيىتتى. ئاندىن ئىسرائىل بىلەن بنيامىننىڭ پۈتكۈل جەمەتىنىڭ ئارزۇ-ئىستەكلىرىنى داۋۇتنىڭ قۇلىقىغا ئېيتىشقا ھېبرونغا باردى. 20 شۇنداق قىلىپ ئابنەر يىگىرمە ئادەمنىڭ ھەمراھلىقىدا ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە داۋۇت ئابنەر ۋە ئۇنىڭ ئادەملىرىگە بىر زىياپەت تەييارلىدى. 21 ئابنەر داۋۇتقا: مەن قوزغىلىپ پۈتكۈل ئىسرائىلنى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم قىلاي، ئۇلار سېنىڭ بىلەن ئەھدە قىلىشسۇن، ئاندىن سەن ئۆز كۆڭلۈڭ خالىغانىڭ بارلىقى ئۈستىدىن سەلتەنەت قىلالايدىغان بولسەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئابنەرنى يولغا سېلىپ قويدى، ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى. 22 مانا، شۇ ئەسنادا داۋۇتنىڭ ئادەملىرى بىلەن يوئاب بىر يەرگە ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئولجا ئېلىپ قايتىپ كەلدى. لېكىن ئابنەر شۇ چاغدا ھېبروندا داۋۇتنىڭ قېشىدا يوق ئىدى؛ چۈنكى داۋۇتنىڭ ئۇزىتىپ قويۇشى بىلەن ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتكەندى. 23 يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتكۈل قوشۇن يېتىپ كەلگەندە، خەلق ئۇنىڭغا: نەرىنڭ ئوغلى ئابنەر پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى، پادىشاھ ئۇنى يولغا سېلىپ قويۇشى بىلەن ئۇ ئامان-ئېسەن قايتىپ كەتتى ـ دېدى. 24 ئاندىن يوئاب پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ: بۇ سېنىڭ ئېمە قىلغىنىڭ؟! مانا، ئابنەر قېشىڭغا كەپتۇ! نېمىشقا ئۇنى يولغا سېلىپ قويدۇڭ؟ ئۇ ھازىر كېتىپتۇ! 25 سەن نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنى بىلىسەنغۇ! ئۇنىڭ كېلىشى جەزمەن سېنى ئالداش

ئۇچۇن، سېنىڭ چىقىپ-كىرىدىغان يولۇڭنى، شۇنداقلا بارلىق ئىش-پائالىيىتىڭنى بىلىۋېلىش ئۈچۈندۇر، ـ دېدى. **26** يوئاب داۋۇتنىڭ قېشىدىن چىقىشى بىلەن ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئابنەرنىڭ كەينىدىن ماكۇۋردى. ئۇلار ئۇنى سىراھ قۇدۇقىنىڭ يېنىدىن ياندۇرۇپ ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن داۋۇت بۇ ئىشتىن بىخەۋەر ئىدى. **27** ئابنەر ھېبرونغا يېنىپ كەلگەندە يوئاب ئۇنى شەھەر قوۋۇقىدا ئوچرىتىپ، «ساكا دەيدىغان مەخپىي سۆزۈۋ بار ئىدى» دەپ ئۇنى بىر چەتكە ئەكلىپ ئۇ يەردە ئىنسىي ئاساھەلنىڭ قان قىساسىنى ئېلىش ئۈچۈن قورسىقىغا پىچاق سالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. **28** كېيىن، داۋۇت بۇ ئىشنى ئاڭلاپ: مەن ۋە پادىشاھلىقىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئەنەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئاققان قېنى ئۈچۈن مەڭگۈ بىگۇناھدۇرمىز؛ **29** [ئۇنىڭ قېنىنى ئاققۇزۇش] گۇناھى يوئابنىڭ بېشىغا ۋە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىغا قاينام بولۇپ چۈشسۇن؛ يوئابنىڭ ئائىلىسىدىن ئاقا يارا كېسىلى، ياكى ماخاۋ كېسىلى، ياكى ھاسىغا تايانغۇچى، قىلىچتىن ئۆلگۈچى ياكى ئاش-تۇلۇكسىزلەر ئوكسۇمىسۇن! ـ دېدى. **30** شۇنداق قىلىپ، ئابنەر گىبىئوندىكى جەڭدە ئۇلارنىڭ ئىنسىي ئاساھەلنى ئۆلتۈرگىنى ئۈچۈن، يوئاب بىلەن ئىنسىي ئابىشاي ئۇنى ئۆلتۈردى. **31** داۋۇت يوئابقا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن بارلىق خەلققە: كىيىملىرىڭلارنى يىرتىڭلار! بۆز كىيىم كىيىڭلار! ئابنەرنىڭ [مېيىتى] ئالدىدا ماتەم تۇتۇڭلار! دېدى. داۋۇت پادىشاھ [ئابنەرنىڭ] جىنازىسىنىڭ كەينىدىن ماكۇدى. **32** ئۇلار ئابنەرنى ھېبروندا دەپنە قىلدى، پادىشاھ ئابنەرنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ يىغلىدى؛ خەلقىنىڭ ھەممىسىمۇ يىغلاشتى. **33** پادىشاھ ئابنەر ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇپ: ـ «ئابنەرنىڭ ئەخمەقتەك ئۆلگىنى توغرىمۇ؟ **34** قوللىرىڭ باغلاقلىق بولمىسىمۇ، پۇتلۇرۇڭ ئىشكەللىك بولمىسىمۇ، لېكىن سەن كىشىلەرنىڭ رەزىللەرنىڭ قولىدا يىقىلغىنىدەك، يىقىلىپ ئۆلگەنسەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئۈچۈن يەنە يىغلاشتى. **35** ئاندىن بارلىق خەلق داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭغا كۈن پاتقۇچە تاماق يېيىشنى ئوتۇندى. ئەما داۋۇت قەسەم ئىچىپ: مەن كۈن پاتماستا يا نان يا باشقا ھەرقانداق نەرسىنى تېتىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن ياكى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن، ـ دېدى. **36** بارلىق خەلق بۇنى بايقاپ، بۇ ئىشتىن رازى بولدى؛ ئەمەلىيەتتە پادىشاھ قىلغان ھەربىر ئىش بارلىق خەلقنى رازى قىلاتتى. **37** شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، شۇنداقلا پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى نەرنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ئۆلتۈرۈلىشىنىڭ پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى ئەمەسلىكىنى بىلىپ يەتتى. **38** پادىشاھ ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: بىلەمسىلەر؟ بۈگۈن ئىسرائىلدا بىر سەردار، ئۇلۇغ بىر زات يېقىلدى! **39** گەرچە مەن مەسىھ قىلىنىپ پادىشاھ تىكلەنگەن بولسامۇ، مەن ئاجىز بىر بەندىمەن. بۇ ئادەملەر، يەنى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىنى مەن كۆتۈرەلمىگۈدەكمەن؛ پەرۋەردىگار رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرسۇن! ـ دېدى.

4 سائۇلنىڭ ئوغلى ئابنەرنىڭ ھېبروندا ئۆلگىنىنى ئاڭلىغاندا قولى بوشىشىپ كەتتى، بارلىق ئىسرائىل دەككە-دۇككىگە چۈشتى. **2** سائۇلنىڭ ئوغلىنىڭ قوشۇنىنىڭ ئالدىن يۈرەر قىسمىدا ئىككى سەردارى بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى بائاناھ، يەنە بىرىنىڭ ئىسمى رەكاب ئىدى. ئۇلار بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بەئەروتلۇق رىمموننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (چۈنكى بەئەروت بىنيامىن قەبىلىسىگە تەۋە ھېسابلىناتتى؛ **3** لېكىن بەئەروتلۇقلار گىتتائىمغا قېچىپ بېرىپ ئۇ يەردە بۇ كۈنگىچە مۇساپىردەك ياشاۋاتىدۇ). **4** سائۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ بىر ئوغلى بولۇپ، پۇتى ئاقساق ئىدى. سائۇل بىلەن يوناتاننىڭ ئۆلگەنلىكى توغرۇلۇق خەۋەر يىزرەئەلگە يەتكەندە، ئۇ بەش ياشقا كىرگەن ئىدى. ئىنىك ئانىسى ئۇنى ئېلىپ قاچتى؛ لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئالدىراپ يۈگۈرگەچكە، بالا چۈشۈپ كېتىپ، ئاقساق بولۇپ قالغانىدى. ئۇنىڭ ئىسمى مەفىبوشەت ئىدى. **5** ئەمدى بىر كۈنى بەئەروتلوق رىمموننىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن بائاناھ چىكتى چۈش ۋاقتىدا ئىشبوشەتنىڭ ئۆيىگە باردى. ئىشبوشەت چۈشلۇك ئۆيقۇدا ئۇخلاۋاتقانىدى. **6** ئۇلار بۇغداي ئېلىش دېگەننى باھانە قىلىپ، ئۆيىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ، ئىشبوشەتنىڭ قورسىقىغا [پىچاق] سانچىدى. ئاندىن رەكاب ۋە بائاناھ قېچىپ كەتتى **7** (ئۇلار ئىشبوشەت ھۇجرىسىدا كارىۋاتتا ياتقىنىدا، ئۆيگە كىرىپ، ئۇنى ئۆلتۈرگەنىدى). ئۇلار ئۇنىڭ كاللىسىنى كېسىپ، ئاندىن كاللىسىنى ئېلىپ كېچىچە ئاراباھ تۈزلەڭلىكىدىن مېڭىپ ئوتتى. **8** ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ كاللىسىنى ھېبرونغا، داۋۇتنىڭ قېشىغا ئېلىپ بېرىپ، پادىشاھقا: مانا، بۇ جانابلىرىنىڭ جېنىنى ئىزدىگەن دۈشمەنلىرى ساۋۇلنىڭ ئوغلى ئىشبوشەتنىڭ كاللىسى! بۈگۈن پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھنى ساۋۇل بىلەن نەسىلدىن ئىنتىقام ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلدى ـ دېدى. **9** داۋۇت بەئەروتلۇق رىمموننىڭ ئوغۇللىرى رەكاب بىلەن ئىنسىي باناناھغا: مېنى بارلىق قىينىچىلىقلاردىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **10** يۈرۈن بىرسى داۋۇتقا خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىم، دەپ ئويلاپ، ماكا: ـ مانا، ساۋۇل ئۆلدى، دەپ كەلگەندە، مەن ئۇنى ئېلىپ زىكلاگنا ئۆلتۈرۈۋەتتىم. بەرھەق، مانا بۇ ئۇنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىنىڭ مۇكاپاتى بولغانىدى! **11** ئەمدى مەن شۇنداق قىلغان يەردە، رەزىل ئادەملەر ئۆز ئۆيىدە ئورۇندا ياتقان بىر ھەققانىي كىشىنى ئۆلتۈرگەن بولسا، مەن نېمە قىلاي؟! ئۇنىڭ ئاققان قان قەرزىنى سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن ئېلىپ، سىلەرنى يەر يۈزىدىن يوقاتمامدىم؟ ـ دېدى. **12** داۋۇت غۇلامىلىرىغا بۇيرۇق قىلىۋىدى، ئۇلار بۇلارنى قەتل قىلدى. ئۇلارنىڭ قول-پۇتلىرىنى كېسىپ، ئۇلارنى ھېبروندىكى كۆلنىڭ يېنىدا ئېسىپ قويدى؛ لېكىن ئۇلار ئىشبوشەتنىڭ بېشىنى ئېلىپ ھېبروندا ئابنەرنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى.

5 ئاندىن كېيىن ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىلىرى ھېبرونغا داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ: قارىسىلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! **2** بۇرۇن ساۋۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەڭگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا؛ پەرۋەردىگار سىلىگە: سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ، ئۇلارنى باقسەن، ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولسەن، دېگەنىدى ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقللىرى ھېبرونغا پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى؛ داۋۇت پادىشاھ ھېبروندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۇلار داۋۇتنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدى. **4** داۋۇت پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ياشقا كىرگەن بولۇپ، قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. **5** ئۇ ھېبروندا يەھۇدانىڭ ئۈستىدە يەتتە يىل ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىدە ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **6** پادىشاھ ئۇز ئادەملىرى بىلەن يېرۇسالېمغا چىقىپ، شۇ زېمىندا تۇرغان يەبۇسىيلار بىلەن جەڭ قىلغىلى باردى. ئۇلار داۋۇتقا: سەن بۇ يەرگە كىرەلمەيسەن، بەلكى ھەتتا كورلار بىلەن ئاقساقلار سېنى چېكىندۈرىدۇ! ـ دېدى. چۈنكى ئۇلار: «داۋۇت بۇ يەرگە قەتئىي كىرەلمەيدۇ»، دەپ ئويلايتتى. **7** لېكىن داۋۇت زىئون قورغىنىنى ئالدى (بۇ يەر داۋۇتنىڭ شەھىرى دەپ ئاتىلىدۇ). **8** داۋۇت ئۇ كۈنى: كىمكى يەبۇسىيلارنى ئۇراي دېسە سۆڭەكچە بىلەن چىقىشى كېرەك، ئاندىن ئۇ داۋۇت قىن-قىلىدىن ئۇچ كۆرىدىغان بۇ كور، ئاقساقلار بىلەن [ھېسابلىشالايدۇ]، دېدى. شۇنىڭ بىلەن «كورلار يا ئاقساقلار ئۆيىگە كىرمىسۇن» دەپدىغان ماقال پەيدا بولدى. **9** شۇنداق قىلىپ داۋۇت قورغاندا ئولتۇردى ۋە ئۇ يەرنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپ ئاتىدى. داۋۇت شەھەرنىڭ ئەتراپىغا مىللودىن تارتىپ ئېچ تەرەپكىچە ئىمارەت سالدى.

10 داۋۇت بارغانسېرى قۇدرەت تاپتى، ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار تۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 11 تۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام داۋۇتنىڭ قېشىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى ۋە تۇلار بىلەن قوشۇپ، كېدىر ياغاچلىرى، ياغاچچىلار ۋە تاشچىلارنى ئەۋەتتى؛ تۇلار داۋۇت تۇچۇن بىر ئوردا ياساپ بەردى. 12 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ تۇزنى ئىسرائىلغا پادىشاھ تىكلەپ، تۇز خەلقى ئىسرائىل تۇچۇن تۇزنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 13 داۋۇت ھېبروندىن كېلىگەندىن كېيىن يېرۇسالېمدىن يەنە ئايالالارنى ۋە كېنىزەكلەرنى ئالدى؛ شۇنىڭ بىلەن داۋۇتقا يەنە كۆپ ئوغۇل-قىزلار تۇغۇلدى. 14 يېرۇسالېمدا تۇنىڭدىن تۇغۇلغانلارنىڭ ئىسىملىرى مانا مۇنداق ئىدى: شامموئا، شوباب، ناتان، سۇلايمان، 15 ئىبھار، ئېلىشۇئا، نەفەگ، يافىيا، 16 ئېلىشاما، ئېلىئادا ۋە ئېلىفەلەت. 17 فىلىستىيلەر داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھلەنگىنىنى ئاڭلىغاندا، تۇلار ھەممىسى داۋۇتنى تۇتقىلى چىقتى، داۋۇت بۇنى ئاڭلاپلا، قورغانغا چۇشتى. 18 فىلىستىيلەر كېلىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ تۇردى؛ 19 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوراپ: فىلىستىيلەرگە قارشى ئاتلىنايمۇ؟ تۇلارنى قولۇمغا تاپشۇرارسەنمۇ؟ ـ دېدى. پەرۋەردىگار داۋۇتقا: چىققىن! چۇنكى، مەن فىلىستىيلەرنى جەزمەن قولۇڭغا تاپشۇرىمەن ـ دېدى. 20 تۇ ۋاقىتتا داۋۇت باۋئال-پەرازىمغا باردى. تۇ يەردە داۋۇت تۇلارنى تارمار قىلدى. تۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ ئالدىمدا دۇشمەنلىرىم تۇستىگە خۇددى كەلكۇن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۇسۇپ كىردى» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ يەرنى «باۋئال-پەرازىم» دەپ ئاتىدى. 21 فىلىستىيلەر تۇ يەردە تۇز مەبۇدلىرىنى تاشلاپ كەتتى؛ داۋۇت بىلەن ئادەملىرى تۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 22 ئەمدى فىلىستىيلەر يەنە چىقىپ «رەفايىم جىلغىسى»دا يېيىلىپ تۇردى. 23 داۋۇت پەرۋەردىگاردىن يول سوردى. پەرۋەردىگار: سەن تۇ يەرگە چىقماي، بەلكى تۇلارنىڭ كەينىدىن ئايلىنىپ تۇتۇپ تۇجىمە دەرەخلىرىنىڭ تۇدۇلىدىن ھۇجۇم قىلغىن ـ دېدى، 24 شۇنداق بولىدۇكى، سەن تۇجىمە دەرەخلىكىنىڭ تۇستىدىن ئاياغ تىۋىشىنى ئاڭلىشىڭ بىلەنلا دەرھال ئاتلان؛ چۇنكى شۇ تاپتا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ، ـ دېدى. 25 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ تۇنىڭغا ئەمر قىلغىنىدەك قىلىپ، فىلىستىيلەرنى گىبىئوندىن گەزەرگىچە قوغلاپ قىردى.

6 داۋۇت ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدىن بارلىق سەرخىل ئادەملەرنى يىغۇدى، بۇلار ئوتتۇز مىڭ چىقتى. 2 ئاندىن داۋۇت ۋە تۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقىنى يۇتكەپ كېلىش تۇچۇن يەھۇدادىكى باۋالاھغا چىقتى؛ سانداۋق [مۇقەددەس] نام بىلەن، يەنى كېرۇبلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئاتالغانىدى. 3 تۇلار خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقىنى داۋۇكدە ئولتۇرۇشلۇق ئابىناداۋنىڭ ئويىدە يېڭى بىر ھارۇغا سېلىپ، تۇنى شۇ يەردىن ئېلىپ چىقتى. ئابىناداۋنىڭ ئوغۇللىرى ئۇززاھ بىلەن ئاھيو تۇ يېڭى ھارۇنى ھەيدىدى. 4 تۇلار ھارۇنى خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقى بىلەن داۋۇكدە ئولتۇرۇشلۇق ئابىناداۋنىڭ تۇيىدىن ئېلىپ چىقتى؛ ئاھيو ئەھدە سانداۋقىنىڭ ئالدىدا ماكىدى. 5 داۋۇت بىلەن پۇتكۇل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەنتەنە قىلىپ كۆي ئوقۇپ چىلتار، تەمبۇر، داپ، داقا-دۇمباق ۋە جاكىلار چېلىپ تۇسسۇل ئويىندى. 6 لېكىن تۇلار ناكوننىڭ خامىنىغا كەلگەندە، كالىلار ئالدىغا مۇدۇرەپ كەتكەنلىكى تۇچۇن، ئۇززاھ قولىنى سوزۇپ خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقىنى تۇتۇۋالدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇززاھقا قوزغالدى؛ تۇ خاتا قىلغىنى تۇچۇن، تۇنى خۇدا شۇ يەردە ئۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقىنىڭ يېنىغا يىقىلىپ تۇلدى. 8 لېكىن داۋۇت بولسا پەرۋەردىگارنىڭ تۇززاھنىڭ تېنىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە تۇ يەرنى «پەرەز-تۇززاھ» دەپ ئاتىدى، تۇ يەر بۇگۇنكى كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 9 تۇ كۈنى داۋۇت پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ: پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانداۋقىنى تۇزۇمنىڭكىگە قايسى يول بىلەن ئېكىلەرمەن؟ ـ دېدى. 10 شۇنىڭ تۇچۇن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانداۋقىنى «داۋۇت شەھىرى» گە، تۇزىنىڭكىگە يۇتكەشنى خالىمىدى؛ داۋۇت تۇنى ئېلىپ بېرىپ، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ تۇيىدە قالدۇردى. 11 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانداۋقى گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ تۇيىدە تۇچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-ئېدوم ۋە تۇنىڭ پۇتكۇل تۇيىدىكىلەرنى بەركەتلىدى. 12 داۋۇت پادىشاھقا: ـ «پەرۋەردىگار تۇز ئەھدە سانداۋقى ۋەجىدىن ئوبەد-ئېدوم ۋە تۇنىڭ بارنى بەركەتلىدى» دەپ ئېيتىلدى. شۇڭا داۋۇت خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقىنى ئوبەد-ئېدومنىڭ تۇيىدىن ئېلىپ چىقىپ، خۇشلۇق بىلەن داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كەلدى. 13 پەرۋەردىگارنىڭ سانداۋقىنى كۆتۇرگەنلەر ئالتە قەدەم مېڭىپ، شۇنداق بولدىكى، تۇ بىر بۇقا بىلەن بىر بورداق موزايىنى قۇربانلىق قىلدى. 14 داۋۇت بولسا كاناپ تەفودنى كىيىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆچىنىڭ بارىچە تۇسسۇل ئويناپتى؛ 15 داۋۇت بىلەن ئىسرائىلنىڭ پۇتكۇل جەمەتى تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرىشىپ، كاناي چېلىشىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانداۋقىنى ئېلىپ چىقۋاتاتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانداۋقى داۋۇتنىڭ شەھىرىگە ئېلىپ كىرىلگىنىدە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال دېرىزىدىن قاراپ، داۋۇت پادىشاھنىڭ سەكرەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇسسۇل ئويناۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، تۇنى تۇز كۆڭلىدە مەنسىتمىدى. 17 تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە سانداۋقىنى ئېلىپ كىرىپ، داۋۇت تۇنىڭ تۇچۇن تىكتۇرگەن چېدىرنىڭ تۇتىدا تۇرسىدا قويدى. ئاندىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇندى. 18 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈپ بولۇپ، خالايىققا ساماۋۇي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بەخت-بەركەت تىلىدى. 19 تۇ پۇتكۇل ئىسرائىل جامائىتىگە، ئەر بىلەن ئايالالارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن قوتۇرماچ، بىردىن خورما پوشكىلى ۋە بىردىن ئۇزۇم پوشكىلىنى تەقسىم قىلىپ بەردى. ئاندىن خەلقىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 20 داۋۇت ئۆز ئائىلىسىدىكىلەرنى مۇبارەكلەش تۇچۇن يېنىپ كەلگەندە، ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال تۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ: بۇگۇن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆزىنى شۇنچە شەرەپلىك كۆرسەتتىمۇ، قاندىق؟ تۇ خۇددى پەس بىر ئادەمنىڭ نومۇسسىزلاچە ئۆزىنى يالىڭاچلىغىنىغا ئوخشاش، خىزمەتكارلىرىنىڭ دېدەكلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزىنى يالىڭاچلىدى! 21 داۋۇت مىقالغا: ئۇنداق [شادلانغىنىم] پەرۋەردىگار ئالدىدا ئىدى. تۇ ئاتاڭ ۋە تۇنىڭ پۇتكۇل جەمەتىنى تۇرۇپ، مېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىل تۇستىگە باشلامچى قىلىپ تىكلىدى. شۇڭا مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇسسۇل ئويناپىمەن! 22 ئەمەلىيەتتە مەن تۇزۇمنى تېخىمۇ ئەرزىمەس قىلىپ، تۇز نەزىرىمدە تۇزۇم تۇۋەن بولۇشقا رازىمەن. لېكىن سەن ئېيتقان تۇ دېدەكلەرنىڭ نەزىردە بولسا، ھۆرمەتكە سازاۋەر بولىمەن ـ دېدى. 23 ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال بولسا، تۇلىدىغان كۈنىگىچە بالا تۇغمىدى.

7 پادىشاھ تۇز ئوردىسىدا تۇراتتى، پەرۋەردىگار تۇنىڭغا ئەتراپىدىكى بارلىق دۇشمەنلىرىدىن تارام بەرگەندىن كېيىن، 2 پادىشاھ ناتان پەيغەمبەرگە: مانا قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئولتۇرىمەن، لېكىن خۇدانىڭ ئەھدە سانداۋقى بىر چېدىرنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋاتىدۇ ـ دېدى. 3 ناتان پادىشاھقا جاۋاپ بېرىپ: كۆڭلۈڭدە نېمە ئويلىغىنىڭ بولسا، شۇنى قىلغىن؛ چۇنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ

بىلەن بللىدۇر ـ دېدى. 4 لېكىن كېچىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزى ناتانغا چۈشۈپ مۇنداق دېگەندە: 5 ـ بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا دېگىن:
«پەرۋەردىگار: ـ «سەن دەرۋەقە ماڭا تۇرىدىغانغا تۇيۇ سالماقچىمۇسەن؟»
ـ دەيدۇ. 6 ـ «مەن ئىسرائىللارنى مىسىردىن چىقارغاندىن تارتىپ، بۈ
كۈنگىچە بىر تۈيدە ئولتۇرمىدىم، بەلكى بىر چېدىرنى ماكان قىلىپ، كېزىپ
يۈردۈم. 7 مەن تۈزۈم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يۈرگەن ھەممە يەرلەردە،
خەلقىم ئىسرائىلنى پادىچى بولۇپ بېقىشقا ئەمر قىلغانلارغا، يەنى ئىسرائىلنىڭ
ھەرقانداق قەبىلىسىنىڭ بىر [يېتەكچىسىگە]: نېمىشقا ماڭا كېدىر ياغاچتىن بىر
تۇيۇ ياسىمايسىلەر؟ ـ دەپ باققانمۇ؟ 8 ئەمدى قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن:
ـ ساماۋۇتى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ سېنى خەلقىم
ئىسرائىلغا باشلامچى قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن سېنى يايلاقلاردىن، قوي بېقىشتىن
ئېلىپ كەلدىم، ـ دەيدۇ. 9 ـ ۋە مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان
سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ
كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتكە ئىگە بولغاندەك سېنى ئۇلۇغ
نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 10 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى
بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئوسۇتۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا
ئۇرىدىغان، پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسلەپتىدىكىدەك،
شۇنداقلا مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى
تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن ھازىر ساڭا
ھەممە دۈشمەنلىرىڭنى تارام بەردىم. ئەمدى مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى
ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئۆينى قۇرۇپ بېرىمەن!» ـ دەيدۇ.
12 «كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن [ئۇلۇمدە] ئۇخلىغىنىڭدا، مەن ئۆز
پۇشتىڭدىن بولغان نەسلىڭنى سېنىڭ ئورنۇڭدا تۇرغۇزۇپ، پادىشاھلىقىنى مەزمۇت
قىلىمەن. 13 مېنىڭ نامىم ئۈچۈن بىر ئۆينى ياسىغۇچى ئۇ بولىدۇ، ۋە مەن ئۇنىڭ
پادىشاھلىق تەختىنى ئەبەدگىچە مۇستەھكەم قىلىمەن. 14 مەن ئۇنىڭغا ئاتا
بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ. ئەگەر ئۇ قەبىھلىك قىلسا، ئۇنىڭغا ئىنسانلارنىڭ
تايىقى بىلەن ۋە ئادەم بالىلىرىنىڭ ساۋاق-دۈمبالاشلىرى بىلەن تەربىيە بېرىمەن.
15 ئەمما مەن سېنىڭ ئالدىڭدا ئورنۇۋەتكەن ساۋۇلدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۈدا
قىلغىنىمدەك، ئۇنىڭدىن مېھىر-شەپقىتىمنى جۈدا قىلمايمەن. 16 شۇنىڭ بىلەن
سېنىڭ ئۆيۈڭ ۋە سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئالدىڭدا ھەمىشە مەزمۇت قىلىنىدۇ؛
تەختىڭ ئەبەدگىچە مەزمۇت ئورنىغۇزۇلىدۇ». 17 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە
بارلىق ۋەھىيىنى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 18 ئاندىن
داۋۇت پادىشاھ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى:
«ئى، رەب پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم نېمە ئىدى، سەن
مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 19 لېكىن، ئى رەب پەرۋەردىگار، [مېنىڭ
بۇ مەرتىۋەم] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن
مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆينىڭ يىراق كەلگۈسى ئوغرۇلۇق سۆزلىدىڭ؛ بۇ ھەممىلا
ئادەمگە دائىم بولىدىغان ئىشمۇ، ئى، رەب پەرۋەردىگار؟ 20 ئەمدى داۋۇت
ساڭا يەنە نېمە دېسۇن؟ سەن ئۆز قۇلۇڭنى تونۇيسەن، ئى، رەب پەرۋەردىگار!
21 سەن سۆز-ۋەدەڭ ۋەجىدىن، ئۆز كۆڭلۈڭدىكىگە ئاساسەن بۇ ئۇلۇغ ئىشنىڭ
ھەممىسىنى قۇلۇڭ بىلىسۇن دەپ بېكىتىپ قىلغانسەن. 22 شۇڭا سەن ئۇلۇغسەن،
ئى پەرۋەردىگار؛ قۇلاقلىرىمىز بارلىق ئاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تەڭدىشىڭ يوق،
سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر. 23 خەلقىڭ ئىسرائىلدەك يەنە باشقا بىر
ئەل بارمۇ، ئۇلار جاھاندا ئالاھىدە ئورىدۇ؟ ـ چۈنكى [سەن] خۇدا ئۇلارنى
مىسىردىن قۇتقۇزۇپ ئۆزۈڭگە خاس بىر خەلق قىلىش ئۈچۈن، شۇنداقلا نام-
شۆھرەتكە ئىگە بولۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ يارىدىڭ، سەن ئۆزۈڭ ئۈچۈن مىسىردىن،
ئەللەردىن ۋە ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدا زېمىنىڭ
ئۈچۈن ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلدىڭ. 24 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى
ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئەبەدگىچە بىر خەلق بولۇشقا بېكىتتىڭ؛ سەن، ئى پەرۋەردىگار،
ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 25 ئەمدى ھازىر، ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئۆز
قۇلۇڭ ۋە ئۆنىڭ ئۆيى ئوغرىسىدا ئېيتقان ۋەدەڭگە ئەبەدگىچە مەزمۇت ئەمەل
قىلغىن؛ سەن دېگەنلىرىڭ بويىچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 26 سېنىڭ نامىڭ
ئەبەدگىچە ئۇلۇغلىنىپ: ـ ساماۋۇتى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار
ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە تۇرىدىغان خۇدادۇر، دەپ ئېيتىلسۇن، شۇنداقلا ئۆز
قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-سۇلالىسى سېنىڭ ئالدىڭدا مەزمۇت ئورنىغۇزۇلسۇن. 27 چۈنكى
سەن، ئى ساماۋۇتى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى ئۆز قۇلۇڭغا: مەن ساڭا بىر ئۆيى-سۇلالە قۇرۇپ بېرىمەن، دەپ ۋەھيى
قىلدىڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ بۇ دۇئانى سېنىڭ ئالدىڭدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى.
28 ئەمدى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سېنىڭ
سۆزلىرىڭ ھەقىقەتتۇر ۋە سەن بۇ بەخت-ئىلتىپاتنى ئۆز قۇلۇڭغا ۋەدە قىلدىڭ؛
29 شۇڭا قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-جەمەتىنى سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ ئۇرۇشقا ئېسىپ
قىلىپ بەرىگەتلىگەيسەن؛ چۈنكى سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، بۇنى ۋەدە
قىلغانسەن؛ بۇ بەخت-ئىلتىپاتىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆيى-جەمەتى ئەبەدگىچە
بەخت-ئىلتىپاتقا ئېسىپ بولىدۇ».

8 بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم
قىلىپ، ئۇلارنى بويسۇندۇردى. شۇنداق قىلىپ، داۋۇت فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن
مەركىزىي شەھەرنىڭ ھوقۇقىنى ئالدى. 2 ئۇ ھەم مۇئابىيلارغا ھۇجۇم قىلىپ،
ئۇلارنىمۇ مەغلۇپ قىلدى. ئۇ ئۇلارنى يەرگە ياتقۇزۇپ، تانا بىلەن ئۆلچەپ،
ئىككى تانا كەلگەنلەرنى ئۆلتۈردى، بىر تانا كەلگەنلەرنى تىرىك قالدۇردى.
مۇئابىيلار بولسا داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۆنىڭغا سىلىق تاپشۇردى. 3 ئاندىن زوباھنىڭ
پادىشاھى رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەر ئەفرات دەرياسىغا چېقىپ، شۇ يەردىكى
ھاكىمىيەتنى ئۆزىگە قايتىدىن تارتىۋالماقچى بولغاندا، داۋۇت ئۇنىڭغا ھۇجۇم
قىلىپ، مەغلۇپ قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ قوشۇنىدىن بىر مىڭ يەتتە يۈز ئاتلىق
ئەسكەرنى ۋە يىگىرمە مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئەسىر قىلدى؛ داۋۇت ھارۋا
ئاتلىرىنىڭ پېيىنى كەستۈردى، لېكىن ئۆزىگە يۈز ھارۋىلىق ئاتنى قالدۇرۇپ
قويدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرگە ياردەم
بېرىش ئۈچۈن چىقتى، لېكىن داۋۇت سۈرىيەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئادەمنى
ئۆلتۈردى. 6 ئاندىن داۋۇت بىرنەچچە بارگاھ ئەسكەرلەرنى دەمەشقتىكى
سۈرىيەرنىڭ زېمىنىدا ئورنىغۇزدى؛ شۇنىڭ بىلەن سۈرىيەر داۋۇتقا بېقىنىپ
ئۆنىڭغا سىلىق تاپشۇردى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا نۇسرەت
بېرەتتى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ غۇلامىلىرىغا تەمىنلەنگەن تاللىنىڭ قالقانىنى
تارتىۋېلىپ، يېروسالىمغا كەلتۈردى 8 ۋە ھادادئېزەرنىڭ شەھەرلىرى بولغان
بىتاھ بىلەن بىروتاي شەھەرلىرىدىنمۇ ئىنتايىن كۆپ مىسىنى قولغا چۈشۈردى.
9 خاماتنىڭ پادىشاھى توي داۋۇتنىڭ ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇنىنى مەغلۇپ
قىلغىنىنى ئاڭلاپ، 10 ئۆز ئوغلى يورامنى داۋۇتنىڭ ھالىنى سوراشقا ۋە
داۋۇتنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇنى مەغلۇپ قىلغىنىغا ئۇنى تەبرىكلەشكە
ئەۋەتتى. چۈنكى ھادادئېزەر دائىم توي بىلەن جەڭ قىلىپ كېلىۋاتاتتى. يورام بولسا
كۈمۈش، تاللىنىڭ ۋە مىس قاچا-بۇيۇملارنى ئېلىپ كەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ
مۇشۇلارنى ۋە ئۆزى بېقىندۇرغان ھەممە ئەللەردىن، جۈملىدىن سۈرىيەردىن،
مۇئابىيلاردىن، ئاممونىيلاردىن، فىلىستىيەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئوللجا تالغان
تاللىنىڭ- كۈمۈشلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىدى. بۇلار زوباھنىڭ پادىشاھى

رەھوبنىڭ ئوغلى ھادادئېزەردىن ئالغان ئولجىنى تۆز ئىچىگە ئالدۇ. 13 داۋۇت
سۈرىيەرنى مەغلۇپ قىلىپ، يەنى ئون سەككىز مىڭ ئادەمنى «شور ۋادىسى»دا
تۇلتۇرۇپ يانغاندا، ئۇنىڭ نام-داڭقى خېلى چىققاندى. 14 ئۇ ئېدومدا ئەسكەر
بارگاھلىرىنى تۇرغۇزدى؛ پۈتۈن ئېدومدا بارگاھلارنى قۇردى. شۇنىڭ بىلەن
ئېدومىيلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە بارسا، پەرۋەردىگار
ئۇنىڭغا نۇسرەت بېرەتتى. 15 داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە سەلتەنەت
قىلدى؛ ئۇ پۈتكۈل خەلقنى سوراپ، ئادىل ھۆكۈملەر چىقىرىپ ئادالەت
يۈرگۈزەتتى. 16 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنىنىڭ سەردارى بولدى؛
ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات مىرزا بولدى؛ 17 ئاختىتۇبنىڭ ئوغلى زادوك
بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك كاھىن بولدى؛ سىرايا كاتىپ بولدى.
18 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى بولدى؛
داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىمۇ كاھىن بولدى.

9 داۋۇت: ساۋۇلنىڭ تۇيىدىن تىرىك قالغان بىرەرسى بارمىكەن، بار
بولسا مەن يوناتاننىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنىڭغا شاپائەت كۆرسىتەي؟ ـ دېدى.
2 ئەمدى ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىكى زىبا دېگەن بىر خىزمەتكار قالغاندى. ئۇلار
ئۇنى داۋۇتنىڭ قېشىغا چاقىردى. كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: سەن زىبامۇ؟
دەپ سوردى. ئۇ: پېقىر مەن شۇ! ـ دېدى. 3 پادىشاھ: ساۋۇلنىڭ ئائىلىسىدىن
بىرەرسى تىرىك قالدىمۇ؟ مەن ئۇنىڭغا خۇدانىڭ شاپائىتىنى كۆرسىتەي دەۋاتىمەن،
ـ دېدى. زىبا پادىشاھقا: يوناتاننىڭ بىر ئوغلى تىرىك قالدى؛ ئۇنىڭ ئىككى
پۇتى ئاقساياڤۇ ـ دېدى. 4 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئۇ قەيەردە، دەپ سوردى.
زىبا پادىشاھقا: ئۇ لو-دىباردا، ئاممىئەلنىڭ ئوغلى ماكىرنىڭ ئۆيىدە تۇرىدۇ ـ
دېدى. 5 شۇڭا داۋۇت پادىشاھ كىشى ئەۋەتىپ ئۇنى لو-دىباردىن، ئاممىئەلنىڭ
ئوغلى ماكىرنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ كەلدى. 6 ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ
ئوغلى مەفىبوشەت داۋۇتنىڭ ئالدىغا كەلگەندە، يۈزىنى يەرگە يېقىپ، تەزىم
قىلدى. داۋۇت: [سەن] مەفىبوشەتمۇ؟ ـ دەپ چاقىرىۋىدى، ئۇ: پېقىر شۇ! ـ
دەپ جاۋاپ قايتۇردى. 7 داۋۇت ئۇنىڭغا: قورقمىغىن، ئاتاڭ يوناتان ئۈچۈن،
ساڭا شاپائەت قىلماي قالمايمەن؛ بوۋاڭ ساۋۇلنىڭ ھەممە يەر-زېمىنلىرىنى ساڭا
قايتۇرۇپ بېرەي، سەن ھەمىشە مېنىڭ داستخىنىمدىن غىزالىنىسەن ـ دېدى.
8 مەفىبوشەت تەزىم قىلىپ: قۇلۇڭ نېمە ئىدى، مەندەك بىر تۇلۇك ئىت ئالىيلىرى
قەدىرلىگۈدەك نېمە ئىدىم؟ ـ دېدى. 9 ئاندىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ خىزمەتكارى
زىبانى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ساۋۇلنىڭ ۋە پۈتكۈل ئائىلىسىنىڭ ھەممە تەئەللۇقاتىنى
مانا مەن خوجاڭنىڭ ئوغلىنىڭ قولىغا بەردىم. 10 سەن بىلەن ئوغۇللىرىڭ
ۋە خىزمەتكارلىرىڭ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇ زېمىندا تېرىقچىلىق قىلىپ، چىققان
مەھسۇلاتلىرىنى خوجاڭنىڭ ئوغلىغا يېيىشكە تاپشۇرۇڭلار. خوجاڭنىڭ ئوغلى
مەفىبوشەت مەن بىلەن ھەمىشە ھەمداستىخان بولۇپ غىزالىنىدۇ، ـ دېدى
(زىبانىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارى بار ئىدى). 11 زىبا
پادىشاھقا: خوجام پادىشاھ قۇللىرىغا بۇيرۇغانىڭ ھەممىسىگە كەمىنىلىرى ئەمەلى
قىلىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ داۋۇت [يەنە]: مەفىبوشەت بولسا پادىشاھنىڭ بىر
ئوغلىدەك داستخىنىمدىن تاۋام يېيىدۇ ـ [دېدى]. 12 مەفىبوشەتنىڭ مىكا
دېگەن كىچىك بىر ئوغلى بار ئىدى. زىبانىڭ ئۆيىدە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى
مەفىبوشەتنىڭ خىزمەتكارلىرى بولدى. 13 ئەمدى مەفىبوشەت يېرۇسالېمدا
تۇراتتى؛ چۈنكى ئۇ ھەمىشە پادىشاھنىڭ داستخىنىدىن تاۋام يەپ تۇراتتى. ئۇنىڭ
ئىككى پۇتى ئاقساق ئىدى.

10 كېيىن شۇنداق ئىش بولدىكى، ئاممونىيلارنىڭ پادىشاھى ئۆلدى ۋە
ئۇنىڭ ھانۇن دېگەن ئوغلى ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت بولسا: ئۇنىڭ
ئاتىسى ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتكەندەك مەن ناھاشنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات
كۆرسىتەي، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت ئاتىسىنىڭ پەتىسىگە [ھانۇنىڭ] كۆڭلىنى
سوراشقا تۆز خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچىنى ماڭدۇردى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى
ئاممونىيلارنىڭ زېمىنىغا كەلگەندە، 3 ئاممونىيلارنىڭ ئەمەلدارلىرى غوجىسى
ھانۇنغا: سىلى داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن قاشلىرىغا كۆڭۈل
سوراپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قاراملا؟ داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى قاشلىرىغا
ئەۋەتكىنى شەھەرنى پايلاپ ئۇنىڭدىن مەلۇمات ئېلىش، ئاندىن بۇ شەھەرنى
ئاغدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ
خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ، ساقاللىرىنىڭ يېرىمىنى چۇشۇرۇپ، كىيىملىرىنىڭ بەلدىن
تۆۋىنىنى كەستۈرۈپ، كۆتىنى ئېچىپ كەتكۈزۈۋەتتى. 5 بۇ خەۋەر داۋۇتقا
يەتكۈزۈلدى، ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ماڭدۇردى؛ چۈنكى
ئۇلار ئىنتايىن نومۇس ھېس قىلغاندى. پادىشاھ ئۇلارغا: ساقال-يۈزۈڭلار
تۈسكىچىلىك يېرىغۇ شەھىردە تۇرۇپ، ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار، ـ دېدى.
6 ئاممونىيلار تۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلىپ، ئادەم ئەۋەتىپ
بەيت-رەھوبدىكى سۈرىيەر بىلەن زوباھدىكى سۈرىيەردىن يىگىرمە مىڭ پىيادە
ئەسكەر، مائاكاھنىڭ پادىشاھىدىن بىر مىڭ ئادەم ۋە توبدىكى ئادەملەردىن ئون
ئىككى مىڭ ئادەمنى يالالاپ كەلدى. 7 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ، يوئابنىڭ پۈتكۈل
جەڭگىۋار قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] ماڭدۇردى. 8 ئاممونىيلار چىقىپ
شەھەرنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزدى؛ زوباھ بىلەن رەھوبدىكى
سۈرىيەر ۋە توب بىلەن مائاكاھنىڭ ئادەملىرى دالادا سەپ تۈزدى؛ 9 يوئاب
جەڭنىڭ ئالدى ھەم كەيىندىن بولىدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، ئىسرائىلدىن
بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى ئىلغاپ، سۈرىيەلەرگە قارشى سەپ تۈزدى؛
10 قالغانلارنى ئاممونىيلارغا قارشى سەپ تىزغىن دەپ ئىنىسى ئابىشاينىڭ
قولىغا تاپشۇرۇپ، ئۇنىڭغا: 11 ـ ئەگەر سۈرىيەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە،
سەن ماڭا يارىدەم بەرگەيسەن؛ ئەمما ئاممونىيلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن
بېرىپ ساڭا يارىدەم بېرەي. 12 جۈرئەتلىك بولغىن! تۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە
خۇدايىمىزنىڭ شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار تۆزىگە لايىق
كۆرۈنگىنىنى قىلغاي! ـ دېدى. 13 ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان
ئادەملەر سۈرىيەلەرگە ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى؛ سۈرىيەر ئۇنىڭ ئالدىدا قاچتى.
14 ئاممونىيلار سۈرىيەرنىڭ قاچقىنىنى كۆرگەندە، ئۇلارمۇ ئابىشايدىن قېچىپ،
شەھەرگە كىرىۋالدى. يوئاب بولسا ئاممونىيلار بىلەن جەڭ قىلىشتىن چېكىنىپ،
يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 15 سۈرىيەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ
ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، يەنە جەم بولۇشتى. 16 ھادادئېزەر
ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ نېرى تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى
[يارىدەمگە] چاقىرىپ، ئۇلارنى يۈتكەپ كەلدى؛ ئۇلار خېلام شەھىرىگە
كەلگەندە، ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى شوباك ئۇلارغا باشچىلىق قىلدى.
17 بۇ خەۋەر داۋۇتقا يەتكەندە، ئۇ پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىغدۇرۇپ، ئىئوردان
دەرياسىدىن ئۆتۈپ، خېلام شەھىرىگە باردى. سۈرىيەر داۋۇتقا قارشى سەپ
تىزىپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 18 سۈرىيەر يەنە ئىسرائىلدىن قاچتى. داۋۇت
بولسا يەتتە يۈز جەڭ ھارۋىلىقنى، قىرىق مىڭ ئاتلىق ئەسكەرنى قىردى ھەم
قوشۇننىڭ سەردارى شوباكنى ئۇ يەردە ئۆلتۈردى. 19 ھادادئېزەرگە بېقىنغان
ھەممە پادىشاھلار ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىل ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەندە، ئىسرائىل

بىلەن سۈلە قىلىشىپ تۇلارغا بېقىندى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەر ئامونىيلارغا يەنە ياردەم بېرىشكە جۈرئەت قىلالمىدى.

11 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان ۋاقىتتا داۋۇت يوئابنى ئادەملىرى بىلەن ھەمدە ھەممە ئىسرائىلنى جەڭگە ماڭدۇردى؛ تۇلار ئامونىيلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىپ، رابباھ شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن داۋۇت يېرۇسالېمدا قالدى. 2 بىر كۈنى كەچتە داۋۇت كارىۋاتتىن قوپۇپ، پادىشاھ ئوردىسىنىڭ تۆگىزىسىدە ئايلىنىپ يۈرەتتى؛ تۆگىزىدىن ئۇ مۈنچىدا يۇيۇنۇۋاتقان بىر ئايالنى كۆردى. بۇ ئايال بەك چىرايلىق ئىدى. 3 داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ، ئايالنىڭ خەۋىرىنى سوردى؛ بىرسى ئېنىڭغا: ـ بۇ ئېلىئامنىڭ قىزى، ھىتتىي ئۇرىيانىڭ ئايالى بات-شېبا ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 4 داۋۇت كىشى ئەۋەتىپ، ئۇنى قېشىغا ئەكەلتۈردى (ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ئادەتتىن پاكلىنىۋاتقانىدى). ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كەلگەندە، داۋۇت ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولدى؛ ئاندىن ئۇ ئۆز ئۆيىگە يېنىپ كەتتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال ھاملىدار بولدى، ھەم داۋۇتقا: مېنىڭ بويۇمدا قاپتۇ، دەپ خەۋەر ئەۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يوئابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ: ھىتتىي ئۇرىيانى مېنىڭ قېشىمغا ئەۋەتكىلا، دېدى. يوئاب ئۇرىيانى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. 7 ئۇرىيا داۋۇتنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ يوئابنىڭ ھالىنى، خەلقنىڭ ھالىنى ۋە جەڭ ئەھۋالىنى سوردى. 8 ئاندىن داۋۇت ئۇرىيانىغا: ئۆز ئۆيۈڭگە بېرىپ پۇتلىرىڭنى يۇغىن، دېدى. ئۇرىيا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن چىققاندا، پادىشاھ كەينىدىن ئۇنىڭغا بىر سوۋغا ئەۋەتتى. 9 لېكىن ئۇرىيا ئۆز ئۆيىگە بارماي، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ دەرۋازىسىدا، غوجىسىنىڭ باشقا قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ياتتى. 10 تۇلار داۋۇتقا: ئۇرىيا ئۆز ئۆيىگە بارمىدى، دەپ خەۋەر بەردى. داۋۇت ئۇرىيادىن: سەن يىراق سەپەردىن كەلدىڭ ئەمەسمۇ؟ نېمىشقا ئۆز ئۆيۈڭگە كەتمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. 11 ئۇرىيا داۋۇتقا: مانا، ئەھدە ساندۇقى، ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار بولسا كەپىلەردە ئۇرۇپ، غوجام يوئاب بىلەن غوجامنىڭ خىزمەتكارلىرى ئوچۇق دالادا چېدىر تىكىپ يېتىۋاتسا، مەن يەپ-ئىچىپ، ئايالىم بىلەن يېتىشقا ئۆيۈمگە بارايمۇ؟ سېنىڭ جېنىڭ بىلەن ۋە ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن ئۇنداق ئىشنى قىلمايمەن ـ دېدى. 12 داۋۇت ئۇرىياغا: بۇگۈن بۇ يەردە قالغىن، ئەتە سېنى كەتكۈزۈۋېتىمەن؛ ـ دېدى. ئۇرىيا ئۇ كۈنى ۋە ئەتىسى يېرۇسالېمدا قالدى. 13 داۋۇت ئۇنى چاقىرىپ ھەمداستىخان قىلىپ، يەپ-ئىچكۈزۈپ مەست قىلدى. لېكىن شۇ كېچىسى ئۇرىيا ئۆز ئۆيىگە بارماي، چېقىپ غوجىسىنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆز كارىۋىتىدا ئۇخلىدى. 14 ئەتىسى داۋۇت يوئابقا خەت يېزىپ، ئۇرىيانىڭ ئالغاج كېتىشىگە بەردى. 15 خەتتە ئۇ: ئۇرىيانى سوقۇش ئېلىڭ كەسكىن بولىدىغان ئالدىنقى سەپتە ئۇرغۇزغىن، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن چېكىنىپ ئۇرۇڭلار، دەپ يازغاندى. 16 شۇنىڭ بىلەن يوئاب شەھەرنى كۈزىتىپ، ئۇرىيانى پالۋانلار [كەسكىن سوقۇشقان] يەرگە ماڭدۇردى. 17 شەھەردىكى ئادەملەر چېقىپ، يوئاب بىلەن سوقۇشقاندا خەلقتىن، يەنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن بىرنەچچىسى يېقىلدى؛ ئۇرىيامۇ ئۆلدى. 18 يوئاب ئادەم ئەۋەتىپ جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىدىن داۋۇتقا خەۋەر بەردى. 19 ئۇ خەۋەرچىگە مۇنداق تاپىلىدى: پادىشاھقا جەڭنىڭ ھەممە ۋەقەلىرىنى دەپ بولغىنىڭدا، 20 ئەگەر پادىشاھ غەزەپلىنىپ سېنىڭدىن: سوقۇشقاندا نېمىشقا شەھەر سېپىلىغا شۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ئۇلارنىڭ سېپىلىدىن يا ئاتىدىغانلىقىنى بىلمەمتىڭلار؟ 21 يەرۇبەشەتنىڭ ئوغلى ئابىمەلەكنى كىم ئۆلتۈرگىنىنى بىلمەمسەن؟ بىر خوتۇن سېپىلدىن ئۇنىڭغا بىر پارچە يارغۇنچاق تېشىنى ئېتىپ، ئۇ تەبەز شەھىردە ئۆلمىدىمۇ؟ نېمىشقا سېپىلغا ئۇنداق يېقىن باردىڭلار؟ ـ دېسە، سەن: سىلىنىڭ قۇللىرى ھىتتىي ئۇرىيامۇ ئۆلدى، دەپ ئېيتقىن ـ دېدى. 22 خەۋەرچى بېرىپ يوئاب ئۇنىڭغا تاپشۇرۇپ ئەۋەتكەن خەۋەرنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتقا دەپ بەردى. 23 خەۋەرچى داۋۇتقا: دۈشمەنلەر بىزدىن كۈچلۈك كېلىپ، دالادا بىزگە ھۇجۇم قىلدى؛ لېكىن بىز ئۇلارغا زەربە بېرىپ چېكىنىۋۇرۇپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغىچە قوغلىدۇق. 24 ئاندىن يا ئاتقۇچىلار سېپىلدىن قۇل-خىزمەتكارلىرىڭغا يا ئېتىپ، پادىشاھنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىدىن بىرنەچچىنى ئۆلتۈردى. قۇللىرى ئۇرىيامۇ ئۆلدى ـ دېدى. 25 داۋۇت خەۋەرچىگە: يوئابقا مۇنداق دېگىن: ـ بۇ ئىش نەزىرىڭدە ئېغىر بولمىسۇن، قىلىچ يا ئۇنى يا بۇنى يەيدۇ؛ شەھەرگە بولغان ھۇجۇمىڭلارنى قاتتىق قىلىپ، ئۇنى غۇلىتىڭلار، دەپ ئېيتىپ ئۇنى جۈرئەتلەندۈرگىن ـ دېدى. 26 ئۇرىيانىڭ ئايالى ئېرى ئۇرىيانىڭ ئۆلگىنىنى ئاڭلاپ، ئېرى ئۈچۈن ماتەم ئېتىتى. 27 ماتەم كۈنلىرى ئۆتكەندە داۋۇت ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى ئوردىسىغا كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ داۋۇتنىڭ ئايالى بولۇپ، ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل تۇغدى. لېكىن داۋۇتنىڭ قىلغان ئىشى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل ئىدى.

12 پەرۋەردىگار ناتاننى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇردى. ئۇ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «بىر شەھەردە ئىككى ئادەم بار بولۇپ، بىرسى باي، يەنە بىرسى كەمبەغەل ئىدى. 2 باينىڭ ئىنتايىن تولا قوي ۋە كالا پادىلىرى بار ئىدى. 3 لېكىن كەمبەغەلنىڭ ئۆزى سېتىۋېلىپ باققان كىچىك بىر ساغلىق قوزىدىن باشقا بىر نەرسىسى يوق ئىدى. قوزا كەمبەغەلنىڭ ئۆيىدە بىللىرى بىلەن تەڭ ئۆسۈپ چوڭ بولدى. قوزا ئۇنىڭ يېگىنىدىن يەپ، ئۇنىڭ ئىچكىنىدىن ئىچىپ، ئۇنىڭ قوچىقىدا ئۇخلىدى؛ ئۇنىڭ نەزىرىدە ئۇ ئۆز قىزىدەك ئىدى. 4 بىر كۈنى بىر يولۇچى باينىڭكىگە كەلدى. ئەمما ئۇ ئۆزىگە كەلگەن مېھمان ئۈچۈن ئۆزىنىڭ قوي ياكى كالا پادىلىرىدىن بىرنى يېگۈزۈشكە تەيىارلاشقا كۆزى قىيماي، بەلكى كەمبەغەلنىڭ قوزىسىنى تارتىۋېلىپ سويۇپ، كەلگەن مېھمان ئۈچۈن تەييارلىدى». 5 داۋۇت بۇنى ئاڭلاپ ئۇ كىشىگە قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ ناتانغا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن [قەسەم قىلىمەنكى]، شۇنى قىلغان ئادەم ئۆلۈمگە لايىقتۇر! 6 ئۇ ھېچ رەھىمدىللىق كۆرسەتمەي بۇ ئىشنى قىلغىنى ئۈچۈن قوزىغا تۆت ھەسسە تۆلەم تۆلىسۇن ـ دېدى. 7 ناتان داۋۇتقا: سەن دەل شۇ كىشىدۇرسەن! ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولغىلى مەسىھ قىلدىم ۋە ساۋۇلنىڭ قولىدىن قۇتقۇزدۇم؛ 8 مەن غوجاڭنىڭ جەمەتىنى ساڭا بېرىپ، غوجاڭنىڭ ئايالىلىرىنى قۇچىقىڭغا ياتقۇزۇپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن يەھۇدانىڭ جەمەتىنى ساڭا بەردىم. ئەگەر سەن بۇنى ئاز كۆرگەن بولساڭ، مەن ساڭا يەنە ھەسسىلەپ بېرەتتىم؛ 9 نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزگە ئىلمايسەن، ئۇنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدىڭ؟ سەن ھىتتىي ئۇرىيانى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزۈپ، ئۇنىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلدىڭ، سەن ئۇنى ئامونىيلارنىڭ قىلىچى بىلەن قەتل قىلدىڭ. 10 ئەمدى سەن مېنى كۆزگە ئىلمايسەن، ھىتتىي ئۇرىيانىڭ ئايالىنى ئۆزۈڭگە ئايال قىلغىنىڭ ئۈچۈن، قىلىچ سېنىڭ ئۆيۈڭدىن قەتئىي ئايرىلمايدۇ». 11 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا ئۆز ئۆيۈڭدىن ساڭا يامانلىق كەلتۈرۈپ، كۆزلىرىڭنىڭ ئالدىدا ئايالىرىڭنى ئېلىپ، ساڭا يېقىن بىرسىگە بېرىمەن، ئۇ بولسا كۈپىكۈندۈزدە ئايالىرىڭ بىلەن ياتىدۇ. 12 سەن بولساڭ ئۇ ئىشنى مەخپىي قىلدىڭ، لېكىن مەن بۇ ئىشنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئالدىدا كۈندۈزدە قىلىمەن» ـ دېدى. 13 داۋۇت ناتانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدىم ـ دېدى. ناتان داۋۇتقا: پەرۋەردىگار ھەم گۇناھىڭدىن ئۆتتى؛ سەن ئۆلمەيسەن. 14 ھالبۇكى، بۇ ئىش بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ دۈشمەنلىرىگە كۈپۈرلۈق قىلىشقا

پۇرسەت بەرگىنىڭ ئۈچۈن، سېنىڭدىن تۇغۇلغان ئوغۇل بالا چوقۇم تۇلدۇ ، ـ دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ناتان تۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. پەرۋەردىگار ئۇرىيانىڭ ئايالىدىن داۋۇتقا تۇغۇلغان بالىنى شۇنداق ئۇردىكى، ئۇ قاتتىق كېسەل بولدى. 16 داۋۇت بالا ھەققىدە خۇداغا يىلىندى. ئۇ روزا تۇتۇپ، كېچىلەردە ئېچىرىگە كىرىپ يەردە دۇم ياتاتتى. 17 ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئاقساقاللىرى قوپۇپ ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنى يەردىن قوپۇرماقچى بولدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىمدى ۋە ئۇلار بىلەن تاماق يېيىشنى رەت قىلدى. 18 يەتتىنچى كۈنى بالا ئۆلدى. داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرى بالا ئۆلدى، دېگەن خەۋەرنى ئۇنىڭغا بېرىشتىن قورقۇپ: «بالا تىرىك ۋاقىتدا پادىشاھ بىزنىڭ سۆزلىرىمىزگە قۇلاق سالمىدى، ئەمدى بىز قاندىقۇ ئۇنىڭغا بالا ئۆلدى، دەپ خەۋەر بېرىمىز؟ ئۇ ئۆزىنى زەخىملەندۈرۈشى مۇمكىن!» ـ دېيىشتى. 19 لېكىن داۋۇت خىزمەتكارلىرىنىڭ پىچىرلاشقىنىنى كۆرۈپ، بالىنىڭ ئۆلگىنىنى ئۇقتى. شۇڭا داۋۇت خىزمەتكارلىرىدىن: بالا ئۆلدىمۇ؟ دەپ سوريدى. ئۇلار: ئۆلدى، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 20 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يەردىن قوپۇپ، يۇيۇنۇپ، [خۇشبۇي] مايى بىلەن مەسىھلىنىپ، كىيىملىرىنى يەڭگۈشلەپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئىبادەت قىلدى؛ ئاندىن ئۆز ئۆيىگە قايتىپ ئۆزىگە تاماق ئەكەلتۈرۈپ يېدى. 21 خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: سىلىنىڭ بۇ ئىش قىلغانلىرى؟ بالا تىرىك چاغدا روزا تۇتۇپ يىغلىدىلا، لېكىن بالا ئۆلگەندىن كېيىن قوپۇپ تاماق يېدىلا، ـ دېدى. 22 ئۇ: مەن: «كىم بىلىۋېتىپ، پەرۋەردىگار ماڭا شاپائەت كۆرسىتىپ، بالىنى تىرىك قالدۇرارمىكىن» دەپ ئويلاپ، بالا تىرىك ۋاقىتنا روزا تۇتۇپ يىغلىدىم. 23 لېكىن ئەمدى ئۇ ئۆلگەندىن كېيىن ئىمىشقا روزا تۇتاي؟ مەن ئۇنى ياندۇرۇپ ئالالايمەنمۇ؟ مەن ئۇنىڭ يېنىغا بارىمەن، لېكىن ئۇ ياينىمىغا يېنىپ كېلەلمەيدۇ، ـ دېدى 24 داۋۇت ئايالى بات-شىبىباغا تەسەللى بەردى. ئۇ ئۇنىڭ قېشىغا كىرىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى، ئۇ بىر ئوغۇل ئوغۇلىدى، داۋۇت ئۇنى سۇلايمان دەپ ئاتىدى. پەرۋەردىگار ئۇنى سۆيدى، 25 ۋە ناتان پەيغەمبەر ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار ئۇچۈن «يەددىيا» دەپ ئىسىم قويدى. 26 يوئاب ئاممونىيلارنىڭ شاھانە پايتەختى رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. 27 ئاندىن يوئاب خەۋەرچىلەرنى داۋۇتنىڭ قېشىغا ماڭدۇرۇپ: مەن رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ، شەھەرنىڭ سۇ بار قىسمىنى ئالدىم. 28 ھازىر سەن قالغان ئەسكەرلەرنى يىغىپ، شەھەرنى قامال قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلغىن؛ بولمىسا مەن شەھەرنى ئالسام، مېنىڭ ئىسمىم بىلەن ئاتىلىشى مۇمكىن ـ دېدى. 29 شۇڭا داۋۇت ھەممە خەلقنى جەم قىلىپ، رابباھقا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى ئالدى. 30 ئۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ تاجىنى ئۇنىڭ بېشىدىن ئالدى. ئۇنىڭ ئۆستىدىكى ئالتۇننىڭ ئېغىرلىغى بىر تالانت ئىدى، ۋە ئۇنىڭ كۆزىدە بىر گۆھەر بار ئىدى. كىشىلەر بۇ تاجنى داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيگۈزدى، داۋۇت بولسا ئۇ شەھەردىن نۇرغۇن ئولجا ئالدى. 31 ئەمما ئۇ يەردىكى خەلقنى شەھەردىن چىقىرىپ ئۇلارنى ھەرە، خامان تېپىدىغان تىرنىلار ۋە ئۆمۈر پالتىلار بىلەن ئىشلەتتى يا كى خۇمداندا قاتتىق ئەمگەككە سالدى؛ داۋۇت ئاممونىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىدە شۇنداق قىلدى؛ ئاندىن داۋۇت بارلىق خەلق بىلەن يېروسالېمغا يېنىپ كەلدى.

13 داۋۇتنىڭ ئوغلى ئابشالومنىڭ تامار دېگەن چىرايلىق بىر سىڭلىسى بار ئىدى. بۇ ئىشلاردىن كېيىن، داۋۇتنىڭ ئوغلى ئامنون ئۇنىڭغا ئاشىق بولۇپ قالدى. 2 ئامنون سىڭلىسى تامارنىڭ ئىشقىدا شۇنچە دەرد تارتتىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ قالدى. ئەمما تامار تىنچى قىز ئىدى، شۇنىڭ بىلەن ئامنونغا ئۇنى بىر ئىش قىلىش مۇمكىن بولمايدىغاندەك كۆرۈندى. 3 لېكىن ئامنوننىڭ يوناداب ئىسىملىك بىر دوستى بار ئىدى. ئۇ داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىئاھنىڭ ئوغلى ئىدى. بۇ يوناداب تولىمۇ ھىيلىگەر بىر كىشى ئىدى. 4 ئۇ ئامنونغا: سەن پادىشاھنىڭ ئوغلى تۇرۇپ، نېمىشقا كۈندىن كۈنگە يۇنداق جۈدەپ كېتىسەن؟ قېنى، ماڭا ئېيتىپ بەر، دېدى. ئامنون ئۇنىڭغا: مەن ئىنىم ئابشالومنىڭ سىڭلىسى تامارغا ئاشىق بولدۇم، دېدى. 5 يوناداب ئۇنىڭغا: سەن ئاغرىپ ئوروۇن تۇتۇپ، يېتىپ قالغان بولۇۋال، ئاتاڭ سېنى كۆرگىلى كەلگەندە ئۇنىڭغا: سىڭلىم تامار كېلىپ ماڭا تاماق بەرسۇن؛ ئۇنىڭ تاماق ئەتكىنىنى كۆرۈۋىشۇم ئۈچۈن، ئالدىمدا تاماق ئېتىپ بەرسۇن، مەن ئۇنىڭ قولىدىن تاماق يەي، دەپ ئېيتقىن، دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئامنون يېتىۋېلىپ ئۆزىنى كېسەل كۆرسەتتى. پادىشاھ ئۇنى كۆرگىلى كەلگەندە، ئامنون پادىشاھقا: ئۆتۈنىمەن، سىڭلىم تامار بۇ يەرگە كېلىپ، ماڭا ئىككى قوتۇرماچ تەييار قىلىپ بەرسۇن، ئاندىن مەن ئۇنىڭ قولىدىن ئېلىپ يەي، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئوردىسىغا ئادەم ئەۋەتىپ تامارغا: سەندىن ئۆتۈنمەنكى، ئاكاڭ ئامنوننىڭ ئۆيىگە بېرىپ، ئۇنىڭغا يېگۈدەك بىر نېمە تەييارلاپ بەرگىن، دەپ ئېيتتى. 8 تامار ئامنوننىڭ ئۆيىگە باردى، ئۇ ياتقاندىدى. ئۇ ئۇن ئېلىپ يۇغۇرۇپ، قوتۇرماچلارنى كۆز ئالدىدا ئەتتى. 9 ئاندىن ئۇ قوتۇرماچنى قازاندىن ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا قويدى. لېكىن ئۇ يېگىلى ئۇنىمىدى؛ ئۇ: ـ ھەممە ئادەم مېنىڭ قېشىمدىن چىقىپ كەتسۇن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ھەممە كىشىلەر ئۇنىڭ قېشىدىن چىقىپ كەتتى. 10 ئاندىن ئامنون تامارغا: ئاتامنى ئېچىكىركى ھۇجرىغا ئېلىپ كىرگىن، ئاندىن قولۇڭدىن ئېلىپ يەيمەن، ـ دېدى. تامار ئۆزى ئەتكەن قوتۇرماچنى ئېچىكىركى ھۇجرىغا، ئاكىسى ئامنوننىڭ قېشىغا ئېلىپ كىردى. 11 تامار ئۇلارنى ئۇنىڭغا يېگۈزۈپ قويماقچى بولۇۋىدى، ئۇ ئۇنى ئۆتۈۋىلىپ: ئى سىڭلىم، كەل! مەن بىلەن ياتقىن! دېدى. 12 لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ياق، ئى ئاكا، مېنى نومۇسقا قويمىغىن! ئىسرائىلدا بۇنداق ئىش يوق! سەن بۇنداق پەسكەشلىك قىلمىغىن! 13 مەن بۇ شەرمەندىچىلىكنى قاندىقۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلەيمەن؟! سەن بولساڭ ئىسرائىلنىڭ تارسىدىكى ئەخمەقلەردىن بولۇپ قالىسەن. ئۆتۈنۈپ قالاي، پەقەت پادىشاھقا دېسەكلا، ئۇ مېنى ساڭا تەۋە بولۇشتىن توسمايدۇ، ـ دېدى. 14 لېكىن ئۇ ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىدى. ئۇ ئۇنىڭدىن كۈچلۈك كېلىپ، ئۇنى زورلاپ ئايىغ ئاستى قىلىپ ئۇنىڭ بىلەن ياتتى. 15 ئاندىن ئامنون ئۇنىڭغا بولغان ئەسلىدىكى مۇھەببىتىدىن زىيادە بولدى. ئامنون ئۇنىڭغا: قوپۇپ، يوقال! ـ دېدى. 16 تامار ئۇنىڭغا: ياق! مېنى ھەيدىگەن گۇناھىڭ سەن ھېلى ماڭا قىلغان شۇ ئىشتىن بەتتەردۇر، دېدى. لېكىن ئامنون ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى، 17 بەلكى خىزمىتىدىكى ياش يىگىتنى چاقىرىپ: بۇ [خوتۇننى] ماڭا چاپلاشتۇرماي، سىرتقا چىقىرىۋەت، ئاندىن ئىشىكنى تاقاپ قوي، دېدى. 18 تامار تولىمۇ رەڭدار بىر كۆگلەك كىيگەندى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ تېخى ياتلىق بولمىغان قىزلىرى شۇنداق كىيم كىيەتتى. ئامنوننىڭ خىزمەتكارى ئۇنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئىشىكنى تاقىۋالدى. 19 تامار بېشىغا كۈل چېچىپ، كىيگەن رەڭدار كۆگلىكىنى يىرتىپ، قولىنى بېشىغا قويۇپ يىغلىغان پېتى كېتىۋاتاتتى. 20 ئاكىسى ئابشالوم ئۇنىڭغا: ئاكاڭ ئامنون سەن بىلەن ياتتىمۇ؟ ھازىرچە جىم تۇرغىن، سىڭلىم. ئۇ سېنىڭ ئاكاڭ ئەمەسمۇ؟ بۇ ئىشنى كۆڭلۈڭگە ئالمىغىن، ـ دېدى. تامار ئاكىسى ئابشالومنىڭ ئۆيىدە كۆڭلى سۇنۇق ھالدا تۇرۇپ قالدى. 21 داۋۇت پادىشاھمۇ بولغان بارلىق ئىشلارنى ئاڭلاپ ئىنتايىن ئاچچىقلاندى. 22 ئابشالوم بولسا ئامنونغا يا ياخشى، يا يامان ھېچ گەپ قىلمىدى. چۈنكى ئابشالوم سىڭلىسى تامارنى ئامنوننىڭ خورلىغانلىقىدىن ئۇنى ئۆچ كۆرەتتى. 23 تولۇق ئىككى يىل ئۆتۈپ، ئەفرائىمغا يېقىن باتىل-ھازوردا ئابشالومنىڭ قىرقىغۇچىلىرى قويلىرىنى قىرقىۋاتاتتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى تەكلىپ قىلدى. 24 ئابشالوم پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: مانا قۇللىرى قويلىرىنى قىرقىنۇاتىدۇ، پادىشاھ ۋە

خىزمەتكارلىرىنڭ سىلىنڭ قۇللىرى بىلەن بىللە بېرىشنى تۆتۈنمەن، ـ دېدى. 25 پادىشاھ ئابىشالومغا: ياق، ئوغلۇم، بىز ھەممىمىز بارمايلى، ساكا ئېغىرچىلىق چۈشۈپ قالمىسۇن، ـ دېدى. ئابىشالوم شۇنچە دېسىمۇ، ئۇ بارغىلى ئۇنمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا ئامەت تىلىدى. 26 لېكىن ئابىشالوم: ئەگەر بېرىشقا ئونمىسىلا، ئاكام ئامونۇنى بىز بىلەن بارغىلى قويىسىلا، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا ئۇ سېنىڭ بىلەن باردۇ؟» ـ دەپ سوردى. 27 ئەمما ئابىشالوم ئۇنى كۆپ زورلىغىنى ئۈچۈن ئۇ ئامونۇننىڭ، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بېرىشىغا قوشۇلدى. 28 ئابىشالوم ئۆز غۇلاملىرىغا بۇيرۇپ: سەگەك تۇرۇڭلار، ئامنون شاراب ئىچىپ خۇش كەيپ بولغاندا، مەن سىلەرگە ئامنونۇنى ئۇرۇڭلار دېسەم، ئۇنى دەرھال ئۆلتۈرۈڭلار. قورقماڭلار! بۇلارنى سىلەرگە بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ جۈرئەتلىك بولۇپ باتۇرلۇق كۆرسىتىڭلار ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن ئابىشالومنىڭ غۇلاملىرى ئامنونغا ئابىشالوم ئۆزى بۇيرۇغاندەك قىلدى. شۇئان پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى قوپۇپ، ھەر بىرى ئۆز قېچىرىغا مىنىپ قاچتى. 30 شۇنداق بولدىكى، ئۇلار تېخى يولدا قېچىپ كېتىۋاتقاندا، «ئابىشالوم پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى ئۆلتۈردى. ئۇلارنىڭ ھېچ بىرى قالمىدى» دېگەن خەۋەر داۋۇتقا يەتكىزۈلدى. 31 پادىشاھ قوپۇپ كىيىملىرىنى يىرتىپ يەردە دۇم ياتتى؛ ئۇنىڭ ھەممە قۇل-خىزمەتكارلىرى بولسا كىيىملىرى يىرتىق ھالدا يېنىدا تۇراتتى. 32 ئەمما داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمئاھنىڭ ئوغلى يوناداب ئۇنىڭغا: ـ غوجام، ئۇلار پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بولغان ھەممە يىگىتلەرنى ئۆلتۈردى، دەپ خىيال قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنون ئۆلدى؛ ئۇ ئىش ئامنوننىڭ ئابىشالومنىڭ سىڭلىسى تامارنى خار قىلغان كۈندىن باشلاپ ئابىشالومنىڭ ئاغزىدىن چىقارمىغان نىيىتى ئىدى. 33 ئەمدى غوجام پادىشاھ «پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرى ئۆلدى» دېگەن ئويدا بولۇپ كۆڭۈللىرىنى بىئارام قىلمىسىلا. چۈنكى پەقەت ئامنولا ئۆلدى ـ دېدى. 34 ئابىشالوم بولسا قېچىپ كەتكەندى. [يېرۇساليمدىكى] كۆزەتچى غۇلام قارۇۋىدى، مانا، غەرب تەرىپىدىن تاغنىڭ يېنىدىكى يول بىلەن نۇرغۇن ئادەملەر كېلىۋاتاتتى. 35 يوناداب پادىشاھقا: مانا، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كەلدى. دەل قۇللىرى دېگەندەك بولدى ـ دېدى. 36 سۆزىنى تۈگىتىپ تۇرۇۋىدى، پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ قاتتىق يىغا-زار قىلدى. پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلىرىمۇ قاتتىق يىغلاشتى. 37 لېكىن ئابىشالوم بولسا گەشۇرنىڭ پادىشاھى، ئامىھۇدنىڭ ئوغلى تالماينىڭ قېشىغا باردى. داۋۇت ئوغلى ئۈچۈن ھەر كۈنى ھازا تۇتۇپ قايغۇردى. 38 ئابىشالوم قېچىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئۇ يەردە ئۈچ يىل تۇردى. 39 داۋۇت پادىشاھنىڭ قەلبى ئابىشالومنىڭ يېنىغا بېرىشقا ئىنتىزار بولدى، چۈنكى ئۇ ئامنونغا نىسبەتەن تەسەللى تاپقاندى، چۈنكى ئۇ ئۆلگەندى.

14

ئەمدى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب پادىشاھ قەلبىنىڭ ئابىشالومغا تەلمۇرۇۋاتقانلىقىنى بايقىدى. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن يوئاب تەكوئاغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىن دانىشمەن بىر خوتۇننى ئەكەلدۈرۈپ ئۇنىڭغا: سەندىن ئۆتۈنەي، ئۆزۈڭنى ماتەم ئۈتقان كىشىدەك كۆرسىتىپ قارىلىق كىيىمى كىيىپ، ئۆزۈڭنى ئەتىرلىك مايى بىلەن ياغلىمايى، بەلكى ئۆزۈڭنى ئۆلگۈچى ئۈچۈن ئۇزۇن ۋاقىت ھازىدار بولغان ئايالدەك قىلىپ 3 [داۋۇت] پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن، ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ، يوئاب دېمەكچى بولغانلىرىنى ئۇ ئايالغا ئۆگەتتى. 4 شۇنىڭ بىلەن تەكوئالىق بۇ ئايال پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ، تەزىم قىلىپ، باش ئۇرۇپ: ئى پادىشاھىم، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايلا، ـ دېدى. 5 پادىشاھ ئۇنىڭدىن: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ جاۋاپ بېرىپ: مەن دەرۋەقە بىر تۇل خوتۇنمەن! ئېرىم ئۆلۈپ كەتتى؛ 6 دېدەكلىرىنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىدى. ئىككىسى ئېتىزلىقتا ئۇرۇشۇپ قېلىپ، ئاريغا چۈشىدىغان ئادەم بولمىغاچقا، بىرى يەنە بىرىنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويدى. 7 مانا، ھازىر پۈتۈن ئۇيدىكىلەر دېدەكلىرىگە قارشى قوپۇپ، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگىنىنى بىزگە ئۆتۈپ بەرگىن؛ ئىنىسىنىڭ جېنىنى ئېلىپ، قەتىل قىلغىنى ئۈچۈن بىز جانغا جان ئالىمىز. شۇنىڭ بىلەنمۇ مىراس ئالغۇچىنى يوقىتىمىز، دەۋاتىدۇ. ئۇلار شۇنداق قىلىپ يالغۇز قالغان چوغۇمنى ئۆچۈرۈپ، ئېرىمگە نە نام نە يەر يۈزىدە ئەۋلادمۇ قالدۇرغىلى قويمايدۇ، ـ دېدى. 8 پادىشاھ ئايالغا: ئۆيۈڭگە بارغىن، مەن ئەھۋالىغا قاراپ سەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقىرىمەن، ـ دېدى. 9 تەكوئالىق ئايال پادىشاھقا: ئى، غوجام پادىشاھ، بۇ ئىشتا گۇناھ بولسا، ھەممىسى مېنىڭ بىلەن ئاتامنىڭ جەمەتى ئۈستىدە بولسۇن، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ تەختى بىلەن مۇناسىۋەتسىز بولسۇن، ـ دېدى. 10 پادىشاھ: بىرەر كىم ساكا [بۇ توغرۇلۇق] گەپ قىلسا، ئۇنى مېنىڭ قېشىمغا ئېلىپ كەلگىن، ئۇ سېنى يەنە ئاۋارە قىلمايدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. 11 ئايال جاۋاب بېرىپ: ئۇنداقتا پادىشاھ پەرۋەردىگار خۇدالىرىنى ياد قىلغايلا، قانغا قان ئىنتىقام ئالغۇچىلارنىڭ ئوغلۇمنى يوقاتماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ھالاك قىلىشىغا يول قويمىغايلا، ـ دېدى. پادىشاھ: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭ ئوغلۇڭنىڭ بىر تال چېچى يەرگە چۈشمەيدۇ، ـ دېدى. 12 لېكىن ئايال: دېدەكلىرى غوجام پادىشاھقا يەنە بىر سۆزنى دېگىلى قويغايلا، دېۋىدى، ئۇ: ئېيتقىن ـ دېدى. 13 ئايال يەنە مۇنداق دېدى: ئەمدى سىلى نېمىشقا خۇدانىڭ خەلقىگە شۇنىڭغا ئوخشاش زىيانلىق بىر ئىشنى نىيەت قىلدىلا؟ پادىشاھ شۇ گەپنى بىلەن ئۆزىنى گۇناھكار قىلىپ بېكىتىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزى پالىغان كىشىنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدى. 14 دەرۋەقە ھەممىمىز چوقۇم ئۆلۈپ، يەرگە تۆكۈلگەن، قايتىدىن يىغىلغىلى بولمايدىغان سۈدەك بولىمىز. لېكىن خۇدا ئادەمنىڭ جېنىنى ئېلىشقا ئەمەس، بەلكى ئۆز پالانغىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكەلمىشىگە ئىلاج قىلىدۇ. 15 ئەمەلىيەتتە، مېنىڭ غوجام پادىشاھقا شۇ ئىش ئوتۇرىسىدا سۆز قىلغىلى كېلىشىمنىڭ سەۋەبى، خەلق مېنى قورقاتتى. لېكىن دېدەكلىرى: بۇ گەپنى پادىشاھقا ئېيتاي! پادىشاھ بەلكىم ئۆز چۆرىسىنىڭ ئىلتماسىنى بەجا كەلتۈرەر، دېگەن ئويدا بولدى. 16 چۈنكى پادىشاھ ئاڭلىشى مۇمكىن، چۆرىسىنى ھەم ئوغلۇمنى خۇدانىڭ مىراسىدىن تەڭ يوقاتماقچى بولغان كىشىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ قالار. 17 شۇڭا دېدەكلىرى، غوجام پادىشاھنىڭ سۆزى ماڭا ئارام‌لىق بېرەر، دەپ ئويلىدىم. چۈنكى غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەك ياخشى-يامانى پەرق قىلەتكۈچىدۇر. پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلى بىلەن بىللە بولغاي! 18 پادىشاھ ئايالغا جاۋاب بېرىپ: سەندىن ئۆتۈنمەنكى، مەن سەندىن سورىماقچى بولغان ئىشنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن، دېدى. ئايال: غوجام پادىشاھ سۆز قىلسىلا، دېدى. 19 پادىشاھ: بۇ گەپلىرىڭنىڭ ھەممىسى يوئابنىڭ كۆرسەتمىسىمۇ، قانداق؟ ـ دېدى. ئايال جاۋاب بېرىپ: ئى، غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ جانلىرى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، غوجام پادىشاھ ئېيتقانلىرى ئوڭۇمدۇ، سولىغىمۇ قايمايدىغان ھەقىقەتتۇر. دەرۋەقە سىلىنىڭ قۇللىرى يوئاب ماڭا شۇنى تاپىلاپ، بۇ سۆزلەرنى دېدەكلىرىنىڭ ئاغزىغا سالدى. 20 يوئابنىڭ بۇنداق قىلىشى بۇ ئىشنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ئىدى. غوجامنىڭ دانالىقى خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭكىدەك ئىكەن، زېمىنىدا يۈز بېرىۋاتقان ھەممە ئىشلارنى بىلىدىكەن، ـ دېدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يوئابقا: ماقۇل! مانا، بۇ ئىشقا ئىجازەت بەردىم. بېرىپ ئۇ يىگىت ئابىشالومنى ئېلىپ كەلگىن، دېدى. 22 يوئاب يەرگە يېقىلىپ باش ئۇرۇپ، پادىشاھقا بەخت-بەرىكەت تىلىدى. ئاندىن يوئاب: ئى غوجام پادىشاھ، ئۆز قۇلۇڭنىڭ تەلىپىگە ئىجازەت بەرگىنىڭدىن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا ئىلتىپات تاپقىنىنى بۈگۈن بىلدىم، ـ دېدى. 23 ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ، گەشۇرغا بېرىپ ئابىشالومنى يېرۇساليمغا ئېلىپ كەلدى. 24 ئەمما

پادشاه: ـ ئۇ مېنىڭ يۈزۈمنى كۆرمەي، ئۆز ئويىگە بارسۇن، دېگىنىدى. شۇڭا ئابشالوم پادشاهنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، ئۆز ئويىگە كەتتى. 25 ئەمدى پۈتكۈل ئىسرائىل تەۋەسىدە ئابشالومدەك چىرايلىق دەپ ماختالغان ئادەم يوق ئىدى. تاپىنىدن تارتىپ چوققۇسىغىچە ئۇنىڭدا هېچ ئەيىب يوق ئىدى. 26 ئۇنىڭ چېچىنى چۈشۈرگەندە (ئۇ هەر يىلنىڭ ئاخىردا چېچىنى چۈشۈرەتتى؛ چېچى ئېغىرلىشىپ كەتكەچكە، شۇڭا ئۇنى چۈشۈرەتتى)، چېچىنى پادشاهنىڭ «ئۆلچەم تارازا»سى بىلەن تارتسا ئىككى يۈز شەكەل چىقاتتى. 27 ئابشالومدىن ئۈچ ئوغۇل ۋە تامار ئىسىملىك بىر قىز تۇغۇلدى. قىزى تولمۇ چىرايلىق ئىدى. 28 ئابشالوم پادشاهنىڭ يۈزىنى كۆرمەي، يېرۇسالېمدا توپتوغرا ئىككى يىل توشقۇچە تۇردى؛ 29 ئابشالۇم يوئابقا ئادەم ماڭدۇرۇپ، ئۆزىنى پادشاهنىڭ قېشىغا ئەۋەتىشنى ئۈتۈندى، ئېمما ئۇ كەلگىلى ئۇنىمىدى. ئابشالوم ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭ يېنىغا ئادەم ئەۋەتتى، لېكىن يوئاب كېلىشنى خالىمىدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئابشالوم ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ يوئابنىڭ مېنىڭكىگە يانداش ئارپا تېرىقلىق بىر پارچە ئېتىزلىقى بار. بېرىپ ئۇنىڭغا ئوت قويۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنداق قىلىپ، ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى يوئابنىڭ بۇ بىر پارچە ئېتىزلىقىغا ئوت قويدى. 31 ئاندىن يوئاب قوزغىلىپ ئابشالومنىڭ ئويىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن: نېمىشقا خىزمەتكارلىرىڭ ئېتىزلىقىمغا ئوت قويدى! ـ دەپ سوريدى. 32 ئابشالوم يوئابقا جاۋاب بېرىپ: مانا، مەن ساڭا ئادەم ئەۋەتىپ: قېشىمغا كەلسۇن، ئاندىن پادشاهنىڭ قېشىغا ماڭا ۋاكالىتەن بارغۇزۇپ ئۇنىڭغا: مەن نېمىشقا گەشۇردىن يېنىپ كەلگەنىدىمەن؟ ئۇ يەردە قالسام، ياخشى بولاتتىكەن، دەپ ئېيتقۇزماقچى ئىدىم. ئەمدى پادشاه بىلەن دىدارلاشسام دەيمەن؛ مەندە قەبىھلىك بولسا، ئۇ مېنى ئۆلتۈرسۇن، ـ دېدى. 33 شۇنىڭ بىلەن يوئاب پادشاهنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا بۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى. پادشاه ئابشالومنى چاقىردى، ئۇ پادشاهنىڭ قېشىغا كېلىپ، پادشاهنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇردى؛ پادشاه ئابشالومنى سۈيدى.

15

بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئابشالوم ئۆزىگە جەڭ هارۋىسى بىلەن ئاتلارنى تەييارلاتتى هەم ئۆز ئالدىدا يۈگۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى بېكىتتى. 2 ئابشالوم تاڭ سەھەردە قوپۇپ، دەرۋازىنىڭ بارىدىغان يولىنىڭ يېنىدا تۇراتتى. قاچان بىرسى دەۋاىمنى كەسسۇن دەپ، پادشاهقا ئەرز تۈتقىلى كەلسە، ئابشالوم ئۇنى چاقىرىپ: سەن قايسى شەهەردىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سورايتتى. ئۇ كىشى: قۇلۇڭ ئىسرائىلنىڭ پالانچى قەبىلىسىدىن كەلدى، دېسە، 3 ئابشالوم ئۇنىڭغا: مانا، دەۋايىڭلار دۇرۇس ۋە هەق ئىكەن، لېكىن پادشاه تەرىپىدىن ئۆزىگە ۋاكالىتەن ئەرزىڭنى ئاڭلاشقا قويۇلغان ئادەم يوق، دەيتتى. 4 ئاندىن ئابشالوم يەنە: كاشكى، مەن زېمىندا سوراقچى قىلىنسامدى، هەر كىمنىڭ ئەرزى ياكى دەۋاىي بولۇپ، مېنىڭ قېشىمغا كەلسە، ئۇنىڭغا ئادالەت كۆرسىتەتتىم! ـ دەيتتى. 5 بىركىم ئۇنىڭغا تەزىم قىلغىلى ئالدىغا بارسا، ئابشالوم قولىنى ئۇزۇتۇپ، ئۇنى تۇتۇپ سۈيەتتى. 6 ئابشالوم شۇنداق قىلىپ پادشاهنىڭ هۆكۈم چىقىرىشىغا كەلگەن ئىسرائىلنىڭ هەربىر ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرىنى ئۇتۇۋالاتتى. 7 تۆت يىل ئۆتكەندە، ئابشالوم پادشاهقا: مېنىڭ هېبروندا پەرۋەردىگارغا ئېچىكەن قەسەمنى ئادا قىلىشىم ئۈچۈن، شۇ يەرگە بېرىشقا ئىجازەت بەرسەڭ؛ 8 چۈنكى قۇلۇڭ سۈرىيەدىكى گەشۇردا تۇرغىنىمدا قەسەم ئىچىپ: ئەگەر پەرۋەردىگار مېنى يېرۇسالېمغا قايتۇرسا، مەن پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىمەن، دەپ ئېيتقانىدى، ـ دېدى. 9 پادشاه ئۇنىڭغا: تىنچ-ئامان بېرىپ كەلگىن، دېۋىدى، ئۇ قوزغىلىپ هېبرونغا كەتتى. 10 لېكىن ئابشالوم ئىسرائىلنىڭ هەمىمە قەبىلىلىرىگە مەخپىي ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: بۇرغا ئاۋازىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا: «ئابشالوم هېبروندا پادشاه بولدى!» دەپ ئېلان قىلىڭلار، دېدى. 11 ئەمدى ئىككى يۈز ئادەم تەكلىپ بىلەن ئابشالوم بىلەن بىرگە يېرۇسالېمدىن بارغانىدى. ئۇلار هەققىي ئەهۋالدىن بىخەۋەر بولغاچقا، ساددىلىق بىلەن بارغانىدى. 12 ئابشالوم قۇربانلىق ئۈتكۈزگەندە، ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتنىڭ مەسلىهەتچىسى بولغان گىلوهلۇق ئاهىتوفەلنى ئۆز شەهىرى گىلوهدىن ئېلىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن قەست بارغانسېرى كۈچەيدى، ئابشالومغا ئەگەشكەنلەر بارغانسېرى كۆپەيۋاتاتتى. 13 داۋۇتقا بىر خەۋەرچى كېلىپ: ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ كۆڭۈللىرى ئابشالومغا مايىل بولدى، ـ دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يېرۇسالېمدا ئۇنىڭ بىلەن بولغان هەمىمە قۇل-خىزمەتكارلىرىغا: قوپۇپ قاچايلى! بولمىسا، ئابشالومدىن قۇتۇلالمايمىز. ئىتتىك كېتەيلى؛ بولمىسا، ئۇ ئۆيۈقسىز ئۆستىمىزگە بېسىپ كېلىپ، بىزگە بالا كەلتۈرۈپ شەهەر خەلقىنى قىلىچ بىسى بىلەن ئۇرىدۇ، دېدى. 15 پادشاهنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى پادشاهقا: غوجام پادشاه نېمە بېكىتسە، شۇنى قىلىمىز، دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادشاه پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەرنى ئېلىپ، چىقىپ كەتتى؛ ئەمما پادشاه كېنىزەكلىردىن ئونى ئوردىغا قاراشقا قويدى. 17 پادشاه چىقىپ كەتكەندە هەمىمە خەلق ئۇنىڭغا ئەگەشتى؛ ئۇلار بەيت-مەرهاكا تۇرۇپ قالدى. 18 هەمىمە خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [كىدرون ئېقىندىن] ئۆتۈۋاتاتتى؛ بارلىق كەرەتىيلەر، بارلىق پەلەتىيلەر، بارلىق گاتلىقلار، يەنى گات شەهىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئالتە يۈز ئادەم پادشاهنىڭ ئالدىدا ماڭاتتى. 19 پادشاه گاتلىق ئىتتايغا: سەن نېمىشقا بىز بىلەن بارسەن؟ يېنىپ بېرىپ پادشاهنىڭ قېشىدا تۇرغىن؛ چۈنكى سەن ئۆز يۇرتۇڭدىن مۇساپىر بولۇپ پالانغانسەن. 20 سەن پەقەت تۈنۈگۈنلا كەلدىڭ، مەن بۈگۈن قانداقسىگە سېنى ئۆزۈم بىلەن بىللە سەرسان قىلاي؟ مەن بولسام، نەگە بارالىسام، شۇ يەرگە بارىمەن. قېرىنداشلىرىڭنى ئېلىپ يېنىپ كەتكىن؛ خۇدانىڭ رەهىم-شەپقىتى ۋە هەققىنى ساڭا يار بولغاي! ـ دېدى. 21 لېكىن ئىتتاي پادشاهقا جاۋاب بېرىپ: پەرۋەردىگارنىڭ هاياتى بىلەن ۋە غوجام پادشاهنىڭ هاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەيلى هايات ياكى مامات بولسۇن، غوجام پادشاه قەيەردە بولسا، قۇلۇڭ شۇ يەردىمۇ بولىدۇ! ـ دېدى. 22 داۋۇت ئىتتايغا: ئەمدى سەنمۇ بېرىپ [ئېقىندىن] ئۆتكىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن گاتلىق ئىتتاي هەمىمە ئادەملىرى ۋە ئۇنىڭ بىلەن ماڭغان بارلىق بالا-چاقىلىرى ئۆتۈپ كەتتى. 23 هەمىمە خەلق ئۆتۈۋاتقاندا، پۈتكۈل شۇ يۇرتىكىلەر قاتتىق ئاۋاز بىلەن يىغلىدى. پادشاه ئۆزىمۇ كىدرون ئېقىندىن ئۆتكەندە، بارلىق خەلق چۆللۈك تەرىپىگە قاراپ يول ئالدى. 24 ۋە مانا، زادوك بىلەن لاۋىيلارمۇ خۇدانىڭ ئەهدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ بىللە كەلدى، ئۇلار خۇدانىڭ ئەهدە ساندۇقىنى يەردە قويدى. بارلىق خەلق شەهەردىن چىقىپ ئۆتكۈچە ئابىياتار بولسا، قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ ئۇراتتى. 25 پادشاه زادوككا: خۇدانىڭ ئەهدە ساندۇقىنى شەهەرگە يانداۋۇرۇپ ئېلىپ كىرگىن. مەن ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ كۆزلىرىدە ئىلتىپات تاپسام، ئۇ چوقۇم مېنى يانداۋۇرۇپ كېلىدۇ ۋە ئۇ ماڭا ئەهدە ساندۇقىنى ۋە ئۆز ماكانىنى يەنە كۆرگۈزىدۇ؛ 26 لېكىن ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا: سەندىن خۇرسەنلىكىم يوق، دېسە، مانا مەن؛ ئۇ مېنى قانداق قىلىشنى لايىق كۆرسە، شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. 27 پادشاه كاهىن زادوككا: سەن ئالدىن كۆرگۈچى ئەمەسمۇ؟ سەن ۋە ئۆز ئوغلۇڭ ئاخىماتاز ۋە ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتان، يەنى ئىككىگىلارنىڭ ئىككى ئوغلۇڭلار ساڭا هەمراه بولۇپ تىنىچ-ئامان شەهەرگە قايتقىن. 28 مانا، مەن سىلەردىن خەۋەر كەلگۈچە چۆلدىكى ئۆتكەلدە كۈتۈپ تۇراي، ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن زادوك بىلەن ئابىياتار خۇدانىڭ ئەهدە ساندۇقىنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ بېرىپ، ئۇ يەردە قالدى. 30 لېكىن داۋۇت زەيتۇن تېغىغا چىققاندا، بېشىنى يېپىپ يالاڭ ئاياغ بولۇپ يىغلاۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ بىلەن بولغان

همەمە خەلقنىڭ ھەربىرى بىشىنى يىپىپ يىغلاپ چىقىۋاتاتتى. **31** بىرسى كېلىپ داۋۇتقا: ئاھىتوفەلنۇ ئابىشالومنىڭ قەستىگە قاتاشقانلار ئىچىدە ئىكەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن داۋۇت دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى ئەخمەقانىلىككە ئايلاندۇرغايسەن، دېدى. **32** داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىغا، يەنى ئادەمنە تۆۋەنسۈس خۇداغا ئىبادەت قىلىدىغان جايغا يەتكەندە، ئاركىلىق ھۇشاي تونى يىرتىق، بېشىغا توپا-چاڭ چېچىلغان ھالدا ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** داۋۇت ئۇنىڭغا: مېنىڭ بىلەن بارساڭ، ماڭا يۈك بولۇپ قالسەن؛ **34** لېكىن شەھەرگە قايتىپ بېرىپ ئابىشالومغا: ئى پادىشاھ، مەن بۇگۈنگە قەدەر ئاتاڭنىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغانىدەك، ئەمدى سېنىڭ قۇل-خىزمەتكارىڭ بولاي، دېسەڭ، سەن مەن ئۆچۈن ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىنى بىكار قىلىۋېتەلەيسەن. **35** مانا زادوك ۋە ئابىياتار دېگەن كاھىنلارمۇ شۇ يەردە سەن بىلەن بىللە بولىدۇ ئەمەسمۇ؟ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن نېمە ئاڭلىساڭ، زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئېيتقىن. **36** مانا، ئۇلارنىڭ ئىككى ئوغلى، يەنى زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز بىلەن ئابىياتارنىڭ ئوغلى يوناتانمۇ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ. ھەرنېمە ئاڭلىساڭ، ئۇلار ئارقىلىق ماڭا خەۋەر يەتكۈزگىن ـ دېدى. **37** شۇنىڭ بىلەن داۋۇتنىڭ دوستى ھۇشاي شەھەرگە باردى؛ ئابىشالومۇ دەل شۇ چاغدا يېرۇسالېمغا كىردى.

16 داۋۇت تاغنىڭ چوققىسىدىن ئەمدىلا تۆتۈشگە مەغبوشەتنىڭ خىزمەتكارى زىبا ئىككى يۈز نان، بىر يۈز كىشمىش پوشكىلى، يۈز يازلىق مېۋە پوشكىلى ۋە بىر تۈلۈم شارابنى ئىككى ئېشەككە ئارتىپ ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. **2** پادىشاھ زىباغا: بۇلارنى نېمە ئۈچۈن ئەكەلدىڭ؟ دېدى. زىبا: ئېشەكلەرنى پادىشاھنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر مېنىشى ئۈچۈن، نانلار بىلەن يازلىق مېۋىلەرنى غۇلاملارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن، شارابنى چۆلدە ھېرىپ كەتكەنلەرنىڭ ئىچىشى ئۈچۈن ئەكەلدىم ـ دېدى. **3** پادىشاھ: غوجاڭنىڭ ئوغلى نەدە؟ ـ دەپ سوريدى. زىبا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ئۇ يەنىلا يېرۇسالېمدا قالدى، چۈنكى ئۇ: بۈگۈن ئىسرائىل جەمەئەتىدىكىلەر ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىنى ماڭا ياندۇرۇپ بېرىدۇ، دەپ ئولتۇرىدۇ ـ دېدى. **4** پادىشاھ زىباغا: مانا مەغبوشەتنىڭ ھەممىسى ساڭا تەۋە بولسۇن، دېۋىدى، زىبا: مەن سىلگە تەزىم قىلىمەن؛ سىلنىڭ ئالدىڭىزدا ئىلتىپات تاپسام، ئى غوجام پادىشاھ، ـ دېدى. **5** داۋۇت پادىشاھ باھۇرىمغا كەلگەندە، مانا ساۋۇلنىڭ جەمەئەتدىن بولغان، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئىسىملىك بىر ئادەم شۇ يەردىن ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى؛ ئۇ بۇ ياققا كەلگىچ كىمدۇ بىرنى قارغاۋاتاتتى. **6** ئۇ داۋۇتنىڭ ئۇزۇگە ۋە داۋۇت پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىغا قاراپ تاشلارنى ئاتتى؛ ھەممە خەلق بىلەن بارلىق پالۋانلار پادىشاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ۋە سول تەرىپىدە ئۇراتتى. **7** شىمەي قارغاپ: يوقال، يوقال، ھەي سەن قانخور، ئېپلاس! **8** سەن ساۋۇلنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدۇڭ، لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ جەمەئەتىنىڭ قېنىنى سېنىڭ بېشىڭغا قايتۇردى؛ ئەمدى پەرۋەردىگار پادىشاھلىقنى ئوغلۇڭ ئابىشالومنىڭ قولىغا بەردى؛ مانا، ئۇزۇگىڭنى رەزىللىكىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭگە چۈشتى، چۈنكى سەن بىر قانخورسەن! ـ دېدى. **9** زەرۇئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي پادىشاھقا: نېمىشقا بۇ ئۆلۈك ئىت غوجام پادىشاھنى قارغىسۇن؟ ئۇ يەرگە بېرىپ ئۇنىڭ بېشىنى كەسكىلى ماڭا ئىجازەت بەرگەيسەن! ـ دېدى. **10** لېكىن پادىشاھ: ئى زەرۇئىيانىڭ ئوغۇللىرى، مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ ئۇ قارغىسا قارغىسۇن! ئەگەر پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا، داۋۇتنى قارغىغىن، دەپ ئېيتقان بولسا، ئۇنداقتا كىم ئۇنىڭغا: نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟ ـ دېيەلىسۇن؟ **11** داۋۇت ئابىشايغا ۋە بارلىق خىزمەتكارلىرىغا: مانا ئۆز پۈشتۈمدىن بولغان ئوغلۇم مېنىڭ جېنىمنى ئىزدىگەن يەردە، بۇ بىنيامىن كىشى ئۇنىڭدىن ئارتۇقراق قىلمامدۇ؟ ئۇنى قارغىغىلى قويغىن، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا شۇنداق بۇيرۇپتۇ. **12** پەرۋەردىگار بەلكىم مېنىڭ دەردلىرىمنى نەزىرىگە ئېلىپ، بۇ ئادەمنىڭ بۇگۈنگى مېنى قارغىغانلىرىنىڭ ئورنىدا ماڭا ياخشىلىق ياندۇرار، دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۆز ئادەملىرى بىلەن يولدا مېڭىۋېردى. شىمەي بولسا داۋۇتنىڭ ئۇدۇلىدىكى تاغ باغرىدا ماڭغاچ قارغايتتى ھەم تاش ئېتىپ توپا-چاڭ چاچاتتى. **14** پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان خەلقنىڭ ھەممىسى ھېرىپ، مەنزىلگە بارغاندا ئۆزىدە ئارام ئالدى. **15** ئەمدى ئابىشالوم بارلىق ئىسرائىللار بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى، ئاھىتوفەل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **16** داۋۇتنىڭ دوستى ئاركىلىق ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئابىشالومغا: پادىشاھ ياشسۇن! پادىشاھ ياشسۇن! ـ دېدى. **17** ئابىشالوم ھۇشايغا: بۇ سېنىڭ دوستۇڭغا كۆرسىتىدىغان ھېممىتىڭمۇ؟ نېمىشقا دوستۇڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دېدى. **18** ھۇشاي ئابىشالومغا: ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ۋە بۇ خەلق ھەمدە ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى كىمنى تاللىسا، مەن ئۇنىڭغا تەۋە بولاي ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرىمەن. **19** شۇنىڭدىن باشقا كىمنىڭ خىزمىتىدە بولاي؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلمامدىم؟ سېنىڭ ئاتاڭنىڭ قېشىدا خىزمەت قىلغانىدەك، ئەمدى سېنىڭ قېشىڭدا خىزمەت قىلاي، ـ دېدى. **20** ئاندىن ئابىشالوم ئاھىتوفەلگە: مەسلىھەتلىشىپ يول كۆرسىتىڭلار؛ قانداق قىلساق بولار؟ ـ دېدى. **21** ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ئاتاڭنىڭ ئوردىسىغا قارىغلى قويغان كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە ياتقىن؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ ئۆزۈڭنى ئاتاڭغا نەپرەتلىك قىلغانلىقىڭنى ئاڭلايدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ساڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ قوللىرى كۈچلەندۈرۈلىدۇ، دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئابىشالوم ئۈچۈن ئوردىنىڭ ئۆگزىسىدە بىر چېدىر تىكتى؛ ئابىشالوم ھەممە ئىسرائىلنىڭ كۆزۈلىرى ئالدىدا ئۆز ئاتىسىنىڭ كېنىزەكلىرى بىلەن بىللە بولدى. **23** ئۇ كۈنلەردە ئاھىتوفەلنىڭ بەرگەن مەسلىھەتى خۇددى كىشى خۇدادىن سوراپ ئېرىشكەن سۆز-كالامدەك ھېسابلىناتتى. ئۇنىڭ داۋۇتقا ۋە ئابىشالومغا بەرگەن ھەممە مەسلىھەتىمۇ ھەم شۇنداق قارىلاتتى.

17 ئاھىتوفەل ئابىشالومغا: ماڭا ئون ئىككى مىڭ ئادەمنى تاللىۋېلىشقا رۇخسەت بەرسەڭ، مەن بۇگۈن كېچە قوزغىلىپ، داۋۇتنى قوغلايمەن؛ **2** مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشكىنىمدە ئۇ ھېرىپ، قوللىرى ئاجىز بولىدۇ، مەن ئۇنى ئالاقازادە قىلىۋېتىمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قاچىدۇ. مەن پەقەت پادىشاھنىلا ئۇرۇپ ئۆلتۈرىمەن؛ **3** ئاندىن ھەممە خەلقنى ساڭا بېقىندۇرۇپ قايتۇرىمەن. سەن ئىزدىگەن ئادەم يوقالسا، ھەممە خەلق سېنىڭ قېشىڭغا قايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممە خەلق ئامان-ئېسەن قالىدۇ، دېدى. **4** بۇ مەسلىھەت ئابىشالومغا ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئاقساقاللىرىغا ياقتى، **5** لېكىن ئابىشالوم: ئاركىلىق ھۇشاينىمۇ چاقىرىڭلار، ئۇنىڭ سۆزىنىمۇ ئاڭلايلى، ـ دېدى. **6** ھۇشاي ئابىشالومنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئابىشالوم ئۇنىڭغا: ئاھىتوفەل مۇنداق-مۇنداق ئېيتتى؛ ئۇ دېگەندەك قىلايلىمۇ؟ بولمىسا، سەن بىر مەسلىھەت بەرگىن، ـ دېدى. **7** ھۇشاي ئابىشالومغا: ئاھىتوفەلنىڭ بۇ ۋاقىتتا بەرگەن مەسلىھەتى ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. **8** ھۇشاي يەنە مۇنداق دېدى: «سەن ئاتاڭ بىلەن ئادەملىرىنى بىلىسەنغۇ ـ ئۇلار پالۋانلاردۇر، ھازىر دالادىكى بالىلىردىن جۈدا قىلىنغان چىشى ئېيىقتەك پەيلى يامان. ئاتاڭ بولسا ھەقىقىي جەڭچىدۇر، ئۇز ئادەملىرى بىلەن بىرگە قونمايدۇ. **9** مانا ئۇ ھازىر بىر غارىدا يا باشقا بىر يەردە مۆكۈنۈۋالغان بولسا كېرەك. مۇبادا ئۇ ئاۋۋال خەلقىمىز ئۈستىگە چۈشسە شۇنى ئاڭلىغان ھەركىم: ئابىشالومغا ئەگەشكەنلەر قىرغىنچىلىققا ئۇچراپتۇ، ـ دەيدۇ. **10** ئۇ ۋاقىتنا ھەتتا شىر يۈرەك پالۋانلارنىڭ يۈرەكلىرىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئاتاڭنىڭ باتۇر ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرنىڭمۇ پالۋان ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ.

11 شۇڭا مەسلىھەتىم شۇكى، پۇتكۈل ئىسرائىل داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە
سىنىڭ قىبشىكىغا تېز يىغىلسۇن (ئۆلار دېگۈزدىكى قۇملاردەك كۆپتۇر!)، سەن
تۇزۇڭ ئۆلارنى باشلاپ جەڭگە چىققىن. 12 بىز ئۇنى قەيەردە تاپساق،
شەبنەم يەرگە چۈشكەندەك ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشەيلى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تۇزى
ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان كىشىلەردىن ھېچ كىممۇ قالمايدۇ. 13 ئەگەر ئۇ بىر
شەھەرگە كىرىۋالسىمۇ، پۈتكۈل ئىسرائىل شۇ يەرگە تارغاچلىارنى ئېلىپ كېلىپ،
شەھەرنى ھەتتا ئۇنىڭدىكى كىچىك شىبغىل-تاشلارنىمۇ قالدۇرماي سۈرەپ
ئەكىلىپ، دەريا جىلغىسىغا تاشلىۋېتىمىز». 14 ئابشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە
ئادەملىرى: ئاركىلىق ھۇشاينىڭ مەسلىھەتى ئاھىتوفەلنىڭ مەسلىھەتىدىن ياخشى
ئىكەن، دەيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگار ئابشالومنىڭ بېشىغا بالا كەلسۇن دەپ،
ئاھىتوفەلنىڭ ياخشى مەسلىھەتىنىڭ بىكار قىلىنىشىنى بېكىتكەنىدى. 15 ھۇشاي
زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا: ئاھىتوفەلنىڭ ئابشالوم بىلەن ئىسرائىلنىڭ
ئاقساقاللىرىغا بەرگەن مەسلىھەتى مۇنداق-مۇنداق، ئەمما مېنىڭ مەسلىھەتىم بولسا
مۇنداق-مۇنداق؛ 16 ھازىر سىلەر دەرھال ئادەم ئەۋەتىپ داۋۇتقا: بۇ كېچىدە
چۆلنىڭ كېچىكلىرىدە قونمايى، بەلكى تېز ئوتۇپ كېتىڭلار، بولمىسا پادىشاھ ۋە
ئۇنىڭ بىلەن بولغان ھەممە خەلق ھالاك بولۇشى مۇمكىن، دەپ يەتكۈزۈڭلار ـ
دېدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا يوناتان بىلەن ئاخىماۋاز ئەن-روگىلدە كۈتۈپ تۇراتتى؛ ئۆلار
باشقىلارنىڭ كۆرۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن شەھەرگە كىرمىدى؛ بىر دېدەكنىڭ
چىقىپ ئۆلارغا خەۋەر بېرىشى بېكىتىلدى. ئۆلار بېرىپ داۋۇت پادىشاھقا
خەۋەرنى يەتكۈزدى. 18 لېكىن بىر ياش يىگىت ئۆلارنى كۆرۈپ قېلىپ،
ئابشالومغا دەپ قويدى. ئەمما بۇ ئىككىيلەن ئىتتىك بېرىپ، باھۇرىمدىكى بىر
ئادەمنىڭ ئۆيىگە كىردى. بۇ ئادەمنىڭ ھويلىسىدا قۇدۇق بار ئىدى؛ ئۆلار
شۇنىڭغا چۈشۈپ يوشۇرۇندى. 19 ئۇنىڭ ئايالى قۇدۇقنىڭ ئاغزىغا ياپقۇچىنى
يېيىپ ئۈستىگە سوقۇلغان يۇغدايىنى تۆكۈپ قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھېچ ئىش
ئاشكارىلانمىدى. 20 ئابشالومنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۆيگە كىرىپ ئايالنىڭ قېشىغا
كېلىپ: ئاخماۋاز بىلەن يوناتان قەيەردە؟ ـ دەپ سوردى. ئايال: ئۆلار ئېرىقتىن
ئۆتۈپ كەتتى، دېدى. كەلگەنلەر ئۆلارنى ئىزدەپ تاپالمايى، يېرۇسالېمغا قايتىپ
كەتتى. 21 ئۆلار كەتكەندىن كېيىن، بۇ ئىككىيلەن قۇدۇقتىن چىقىپ، بېرىپ
داۋۇت پادىشاھقا خەۋەر بەردى. ئۆلار داۋۇتقا: قوپۇپ، سۇدىن ئوتكىن؛
چۈنكى ئاھىتوفەل سېنى ئۇنۇتۇش ئۈچۈن شۇنداق مەسلىھەت بېرىپتۇ، ـ دېدى.
22 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان بارلىق خەلق قوزغىلىپ
ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتتى؛ تاڭ ئاتقۇچە ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتمىگەن
ھېچكىم قالمىدى. 23 ئاھىتوفەل ئۆز مەسلىھەتىنى قوبۇل قىلمىغانلىقىنى كۆرۈپ
ئېشىكىنى توقۇپ، ئۆز شەھىرىدىكى ئۆيىگە بېرىپ، ئۆيىدىكىلەرگە ۋەسىيەت
تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە
قىلىندى. 24 شۇ ئارىلىقتا داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ كەلگەندە، ئابشالوم
ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرىمۇ ئىئوردان دەرياسىدىن
ئوتۇپ بولغاندى. 25 ئابشالوم يوئابنىڭ ئورنىدا ئاماسانى قوشۇننىڭ ئۈستىگە
سەردار قىلىپ قويدى. ئاماسا بولسا يىترا ئىسمىلىك بىر ئىسرائىللىق كىشىنىڭ
ئوغلى ئىدى. ئۇ كىشى ناھاشنىڭ قىزى ئابىگائىل بىلەن يېقىنچىلىق قىلغاندى.
ناھاش يوئابنىڭ ئانىسى زەرۇئىيا بىلەن ئاچا-سىڭىل ئىدى. 26 ئىسرائىل بىلەن
ئابشالوم گىلېئادنىڭ زېمىنىدا بارگاھ تىكتى. 27 داۋۇت ماھانائىمغا يېتىپ
كەلگەندە، ئاممونىلارنىڭ رابباھ شەھىرىدىن بولغان ناھاشنىڭ ئوغلى شوبى بىلەن
لو-دىبارلىق ئامىئەلنىڭ ئوغلى ماكىر ۋە روگىلىمدىن بولغان گىلېئادلىق بارزىللاي
دېگەنلەر 28 يوتقان-كۆرپە، داس، قاچا-قۇچا، بۇغداي، تاريا، ئۇن، قوماچ،
پۇرچاق، قىزىل ماش، قورۇغان پۇرچاقلار، 29 ھەسەل، قايماق ۋە قويلارنى
كەلتۈرۈپ، كالا سۈتىدە قىلىنغان قۇرۇت-ئىرىجىك قاتارلىقلارنى داۋۇت بىلەن
خەلققە يېيىش ئۈچۈن ئېلىپ كەلدى، چۈنكى ئۆلار: شۇيېھىسىزكى، خەلق
چۆلدە ھېرىپ-ئېچىپ، ئۇسساپ كەتكەندۇ، دەپ ئويلىغاندى.

18 داۋۇت ئۆزى بىلەن بولغان خەلقنى يىغىپ ئېدىتلىدى ۋە ئۆلارنىڭ
ئۈستىگە مىڭبېشى بىلەن يۈزبېشى قويدى. 2 ئاندىن داۋۇت خەلقنى ئۈچ بۆلەككە
بۆلۈپ جەڭگە چىقاردى؛ بىرىنچى بۆلەكنى يوئابنىڭ قول ئاستىدا، ئىككىنچى
بۆلەكنى زەرۇئىيانىڭ ئوغلى، يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ قول ئاستىدا ۋە ئۈچىنچى
بۆلەكنى گاتلىق ئىتتاينىڭ قول ئاستىدا قويدى. پادىشاھ خەلققە: بەرھەق، مەنمۇ
سىلەر بىلەن جەڭگە چىقىمەن، دېدى. 3 لېكىن خەلق: سىلى چىقمىسىلا، ئەگەر
بىز قاچساق دۈشمەن بىزگە پەرۋا قىلمايدۇ؛ ھەتتا يېرىمىز ئۆلۈپ كەتسەكمۇ بىزگە
پەرۋا قىلمايدۇ. چۈنكى ئۆزلىرى بىزنىڭ ئون مىڭىمىزگە باراۋەر بولىلا. ياخشىسى
سىلى شەھەردە تۇرۇپ بىزگە ھەمدەم بولۇشقا تەييار تۇرغايلا، دېدى. 4 پادىشاھ
ئۆلارغا: سىلەرگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلىمەن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن
خەلق يۈزدىن، مىڭدىن بولۇپ شەھەردىن چىقىۋاتقاندا، پادىشاھ دەرۋازىنىڭ
يېنىدا تۇردى. 5 پادىشاھ يوئاب بىلەن ئابىشاي ۋە ئىتتايغا: مەن ئۈچۈن ئابشالومغا
ياخشىى مۇئامىلىدە بولۇپ ئايالىلار، دېدى. پادىشاھنىڭ [ھەممە سەردارلىرىغا]
ئابشالوم توغرىسىدا شۇنداق تاپىلىغىنىدا، بارلىق خەلق تاپىلىغىنىنى ئاڭلىدى.
6 ئاندىن خەلق ئىسرائىل بىلەن سوقۇشقىلى مەيدانغا چىقتى؛ سوقۇش ئەفرائىمنىڭ
ئورمانلىقىدا بولدى. 7 ئۇ يەردە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ ئادەملىرىدىن مەغلۇپ
بولدى. ئۇ كۈنى ئۆلار قاتتىق قىرغىن قىلىندى ـ يىگىرمە مىڭ ئۆلدى. 8 سوقۇش
شۇ زېمىنغا يېيىلدى؛ ئورمانلىق يەۋەتكەنلەر قىلىچتا ئۆلگەنلەردىن كۆپ بولدى.
9 ئابشالوم داۋۇتنىڭ غۇلامىلىرى بىلەن تۇيۇقسىز ئۇچراشىپ قالدى؛ ئابشالوم ئۆز
قېچىرىغا منىپ، چولۇ دۇب دەرىخىنىڭ قويۇق شاخلىرىنىڭ تېگىدىن ئوتكەندە،
ئۇنىڭ بېشى دەرەخ شىبخىغا كەپلىشىپ قېلىپ، ئۇ ئېسىلىپ قالدى؛ ئۇ مىنگەن
قېچىر بولسا ئالدىغا كېتىپ قالدى. 10 بىرسى بۇنى كۆرۈپ يوئابقا خەۋەر بېرىپ:
مانا، مەن ئابشالومنىڭ بىر دۇب دەرىخىدە ساڭگىلاپ ئۆزغىنىنى كۆردۇم،
دېدى. 11 يوئاب خەۋەر بەرگەن ئادەمگە: نېمە! سەن ئۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ،
نېمىشقا ئۇنى ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ يەرگە چۈشۈرمىدىڭ؟ شۇنداق قىلغان بولساڭ،
ساڭا ئون كۈمۈش تەڭگە ۋە بىر كەمەر بېرەتتىم، ـ دېدى. 12 ئۇ ئادەم يوئابقا:
قولۇمغا مىڭ كۈمۈش تەڭگە تەگسىمۇ، قولۇمنى پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۇزاتمايتتىم!
چۈنكى پادىشاھنىڭ ھەممىمىز ئالدىدا ساڭا، ئابىشايغا ۋە ئىتتايغا: مېنىڭ ئۈچۈن
ھەر بىرىڭلار ئابشالومنى ئايالىلار، دەپ بۇيرۇغىنىنى ئاڭلىدۇق. 13 ئەگەر
مەن ئۆز جېنىمنى تەۋەككۈل قىلىپ، شۇنداق قىلغان بولسام (ھەرقانداق
ئىش پادىشاھتىن يوشۇرۇن قالمايدۇ!) سەن مېنى تاشلاپ، دۈشمىنىڭ قاتارىدا
كۆرەتتىڭ، ـ دېدى. 14 يوئاب: سېنىڭ بىلەن بۇنداق دېيىشىشكە چولام
يوق! ـ دېدى-دە، قولىغا ئۈچ نەيزىنى ئېلىپ دەرەختە ساڭگىلاقلىق ھالدا
تىرىك تۇرغان ئابشالومنىڭ يۈرىكىگە سانجىدى. 15 ئاندىن يوئابنىڭ ياراغ
كۆتۈرگۈچىسى بولغان ئون غۇلام ئابشالومنىڭ چۆرىسىگە يىغىلىپ، ئۇنى ئۇرۇپ
ئۆلتۈردى. 16 ئاندىن يوئاب كاناي چالدى؛ خەلق ئىسرائىلنى قوغلاشتىن
يانىدى؛ چۈنكى يوئاب قوشۇننى چېكىنىشكە چاقىردى. 17 ئۆلار ئابشالومنى
ئورمانلىقتىكى چوڭ بىر تاۋۇگلىغا تاشلاپ ئۈستىگە نۇرغۇن تاشلارنى دۆۋىلەپ
قويدى. ئىسرائىللار بولسا قېچىپ ھەربىرى ئۆز ماكانىغا كەتتى. 18 ئابشالوم
تىرىك ۋاقتىدا پادىشاھ ۋادىسىدا ئۆزىگە بىر ئابدە تۇرغۇزغانىدى. چۈنكى ئۇ:
مېنىڭ نامىمنى قالدۇرىدىغانغا ئوغلۇم يوق دەپ، ئۇ تاش ئابدىنى ئۆز نامى بىلەن
ئاتىغانىدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ تاش بۈگۈنگە قەدەر «ئابشالومنىڭ يادىكارى»

دەپ ئاتىلىدۇ. **19** زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز [يوئابقا]: پەرۋەردىگار سېنى دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزۇپ سەن ئۈچۈن ئىنتىقام ئالدى، دەپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىشكە مېنى دەرھال ماڭغۇزغىن، ـ دېدى. **20** لېكىن يوئاب ئۇنىڭغا: سەن بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، بەلكى باشقا بىر كۈنى خەۋەر بېرىسەن؛ پادىشاھنىڭ ئوغلى ئۆلگىنى تۈپەيلىدىن، بۈگۈن خەۋەر بەرمەيسەن، دېدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يوئاب كۇشىيغا: بېرىپ پادىشاھقا كۆرگىنىڭنى دەپ بەرگىن، دېدى. كۇشىي يوئابقا تەزىم قىلىپ يۈگۈرۈپ كەتتى. **22** لېكىن زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز يوئابقا يەنە: قانداقلا بولمىسۇن بۇ كۇشىينىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈشكە ماڭا ئىجازەت بەرگىن، ـ دېدى. يوئاب: ئى ئوغلۇم، ساڭا ھېچقانداق سۆيۈنچى بەرگۈدەك خەۋەر بولمىسا، نېمىشقا يۈگۈرۈشنى خالايسەن؟ ـ دېدى. **23** ئۇ يەنە: قانداقلا بولمىسۇن، مېنى يۈگۈرگۈزگىن، دېدى. يوئاب ئۇنىڭغا: ماڭ، يۈگۈر، دېۋىدى، ئاخىماتاز ئىئوردان دەرياسىدىكى تۈزلەڭلۈك بىلەن يۈگۈرۈپ كۇشىيگە يېتىشىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ كەتتى. **24** داۋۇت ئىچكى-تاشقى دەرۋازىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئولتۇراتتى. كۈزەتچى دەرۋازىنىڭ تۈگۈسىدىن سېپىلنىڭ ئۈستىگە چىقىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنى كۆردى. **25** كۈزەتچى ۋارقىراپ پادىشاھقا خەۋەر بەردى. پادىشاھ: ئەگەر ئۇ يالغۇز بولسا ئۇنىڭدا چوقۇم خەۋەر بار، دېدى. خەۋەرچى بولسا يېقىنلىشىپ كېلىۋاتاتتى. **26** ئاندىن كۈزەتچى يەنە بىر ئادەمنىڭ يۈگۈرۈپ كەلگىنىنى كۆردى. كۈزەتچى دەرۋازىۋەنگە: مانا يەنە بىر ئادەم يالغۇز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. پادىشاھ: بۇمۇ خەۋەرچى ئىكەن، دېدى. **27** كۈزەتچى: ئاۋۋالقىسىنىڭ يۈگۈرۈشى ماڭا زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتازنىڭ يۈگۈرۈشىدەك كۆرۈندى، ـ دېدى. پادىشاھ: ئۇ ياخشى ئادەم، خۇش خەۋەر يەتكۈزىدۇ، ـ دېدى. **28** ئاخىماتاز پادىشاھقا توۋلاپ: سالام! دەپ پادىشاھقا يۈزىنى يەرگە تەككۈزۈپ تەزىم قىلىپ: غوجام پادىشاھقا زىيان يەتكۈزۈشكە قوللىرىنى كۆتۈرگەن ئادەملەرنى مەغلۇبىيەتكە مۇپتىلا قىلغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! ـ دېدى. **29** پادىشاھ: ئابشالوم سالامەتمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئاخىماتاز جاۋاب بېرىپ: يوئاب پادىشاھنىڭ قۇلى ۋە پېقىرلىرىنى ماڭدۇرغاندا، پېقىر كىشىلەرنىڭ چوڭ قالايمىقانچىلىقىنى كۆردۇم، لېكىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى بىلمىدىم، ـ دېدى. **30** پادىشاھ: بولدى، بۇياقتا تۇرۇپ تۇرغىن، دېدى. ئۇ بىر تەرەپكە بېرىپ تۇردى. **31** ۋە مانا، كۇشىي يېتىپ كەلدى؛ كۇشىي: غوجام پادىشاھ خۇش خەۋەرنى ئاڭلىغايلا. پەرۋەردىگار بۈگۈن ئاسىيلىق قىلىپ قوزغالغان ھەممىسدىن سىلنى قۇتقۇزۇپ، ئۇلاردىن ئىنتىقام ئالدى، دېدى. **32** پادىشاھ كۇشىيغا: يېگىت ئابشالوم سالامەتمۇ؟ دەپ سوردى. كۇشىيلىق: غوجام پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرى ۋە سىلنى قەستلەشكە قوزغالغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇ يېگىتكە ئوخشاش بولسۇن! ـ دېدى. **33** پادىشاھ تولغۇ ئازابلىنىپ، دەرۋازىنىڭ توپىسىدىكى بالىخانىغا يىغلىغان پېتى چىقتى؛ ئۇ ماڭغاچ: ئى ئوغلۇم ئابشالوم! ئى ئوغلۇم، ئوغلۇم ئابشالوم! كاشكى، مەن سېنىڭ ئورنۇڭدا ئۆلسەم بولاتتىمىدى! ئى ئابشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! دېدى.

19 بىرسى يوئابقا: پادىشاھ ئابشالوم ئۈچۈن يىغلاپ ماتەم تۇتماقتا، دەپ خەۋەر بەردى. **2** شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈندىكى نۇسرەت خەلق ئۈچۈن مۇسىبەتكە ئايلاندى؛ چۈنكى خەلق شۇ كۈنىدە: پادىشاھ ئۆز ئوغلى ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت تارتىۋاتىدۇ، دەپ ئاڭلىدى. **3** ئۇ كۈنى خەلق سوقۇشتىن قېچىپ خجالەتتە قالغان ئادەملەردەك، ئوغرىلىقچە شەھەرگە كىرىدى. **4** پادىشاھ يۈزىنى يېپىپ: ئى، ئوغلۇم ئابشالوم، ئى ئابشالوم، مېنىڭ ئوغلۇم، مېنىڭ ئوغلۇم! ـ دەپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن پەرياد كۆتۈردى. **5** لېكىن يوئاب پادىشاھنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: ئۆز جېنىڭنى، ئوغۇللىرىڭ بىلەن قىزلىرىڭنىڭ جېنىنى، ئايالىلىرىڭنىڭ جېنى بىلەن كېنىزەكلىرىڭنىڭ جېنىنى قۇتقۇزغان ھەممە خىزمەتكارلارنىڭ يۈزىنى سەن بۈگۈن خجالەتتە قالدۇردۇڭ! **6** سەن ئۆزۈڭگە نەپرەتلىنىدىغانلارنى سۆيىسەن، سېنى سۆيىدىغانلارغا نەپرەتلىنىدىغاندەك قىلىسەن! چۈنكى سەن بۈگۈن سەردارلىرىڭنى يا كى خىزمەتكارلىرىڭنى نەزىرىڭدە ھېچنەرسە ئەمەس دېگەندەك قىلدىڭ! چۈنكى بۈگۈن ئابشالوم تىرىك قېلىپ، بىز ھەممىمىز ئۆلگەن بولساق، نەزىرىڭدە ياخشى بولاتتىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم. **7** ئەمدى چىقىپ خىزمەتكارلىرىڭنىڭ كۆڭلىگە تەسەللىي بەرگىن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر چىقمىساڭ، بۈگۈن كېچە ھېچ ئادەم سېنىڭ بىلەن قالمايدۇ. بۇ بالا ياشلىقىڭدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە ئۇستۈڭگە چۈشكەن ھەرقانداق بالادىن ئېغىر بولىدۇ، ـ دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ چىقىپ دەرۋازىدا ئولتۇردى، ھەممە خەلققە: مانا، پادىشاھ دەرۋازىدا ئولتۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلگەندە، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قېشىغا كەلدى. ئەمما ئىسرائىللار بولسا ھەممىسى قېچىپ، ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **9** ئەمدى ئىسرائىل قەبىلىسىدىكى ھەممە خەلق غۇلغۇلا قىلىشىپ: پادىشاھ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغان، بىزنى فىلىستىيلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغاندى. ئەمما، ئۇ ھازىر ئابشالوم تۈپەيلىدىن زېمىندىن ئۆزىنى قاچۇرۇۋاتىدۇ. **10** لېكىن بىز ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغان ئابشالوم بولسا جەڭدە ئۆلدى. ئەمدى نېمىشقا پادىشاھنى ياندۇرۇپ ئېلىپ كېلىشكە گەپ قىلمايسىلەر؟ دېيىشتى. **11** داۋۇت پادىشاھ زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلارغا ئادەم ئەۋەتىپ: سىلەر يەھۇدانىڭ ئاقساقاللىرىغا: [پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ]: ـ ھەممە ئىسرائىللارنىڭ پادىشاھنى ئوردىسغا قايتۇرۇپ كېلىيلى، دېيىشكەن تەلىپلىرىنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يەتكەن يەردە، نېمىشقا سىلەر بۇ ئىشتا ئۆزلاردىن كېيىن قالىسىلەر؟ **12** سىلەر مېنىڭ قېرىنداشلىرىم، مېنىڭ ئەت-ئۈستىخانلىرىم تۇرۇپ، نېمىشقا پادىشاھنى ئېلىپ كېلىشتە ھەممىسىدىن كېيىن قالىسىلەر؟! ـ دەڭلار. **13** ۋە شۇنداقلا يەنە ئاماساغىمۇ: پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن مېنىڭ ئەت-ئۈستىخانلىرىم ئەمەسمۇسەن؟ ئەگەر سېنى يوئابنىڭ ئورنىدا مېنىڭ قېشىمدا دائىم تۇرىدىغان قوشۇنىنىڭ سەردارى قىلمىسام، خۇدا مېنى ئۇرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن ـ دەڭلار، ـ دېدى. **14** يۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدادىكى ئادەملەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى بىر ئادەمنىڭ كۆڭلىدەك تۇرۇنگە مايىل قىلدى. ئۇلار پادىشاھقا ئادەم ماڭدۇرۇپ: سەن ئۆزۈڭ بىلەن ھەممە خىزمەتكارلىرىڭ بىرگە يېنىپ كېلىڭلار، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يېنىپ ئىئوردان دەرياسىغىچە كەلدى. يەھۇدادىكى ئادەملەر پادىشاھنى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكۈزىمىز دەپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا گلگالغا بارغاندى. **16** باھۇرىمدىن چىققان بىنيامىنلىق گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ئالدىراپ كېلىپ، يەھۇدادىكى ئادەملەر بىلەن چۈشۈپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **17** شىمەيگە بىنيامىن قەبىلىسىدىن مىڭ ئادەم ئەگەشتى؛ ئۇلار بىلەن ساۋۇلنىڭ جەمەتىدە خىزمەتكار بولغان زىبا، ئۇنىڭ ئون بەش ئوغلى ۋە يىگىرمە خىزمەتكارىمۇ ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ كەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا چىقتى. **18** بىر كېمە پادىشاھنىڭ ئىختىيارىغا قويۇلۇپ، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئۇيان-بۇيان ئوتۇپ يۈرەتتى. پادىشاھ ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتكەندە، گېرانىڭ ئوغلى شىمەي چېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا يىقىلىپ ئۇرۇپ **19** پادىشاھقا: غوجام قۇللىرىغا قەبىھلىك سانىمغايلا؛ غوجام پادىشاھ يېرۇساليمدىن چىققان كۈندە قۇللىرىنىڭ قىلغان قەبىھلىكىنى ئەسلىرىگە كەلتۈرمىگەيلا؛ ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە كەلمىسۇن. **20** چۈنكى قۇللىرى ئۆزىنىڭ گۇناھ قىلغىنىمنى ئوبدان بىلىدۇ؛ شۇڭا مانا، مەن يۈسۈپنىڭ جەمەتىدىن

ھەممىدن ئاۋۋال بۇگۈن غوجام پادىشاھنى قارشى ئېلىشقا چىقتىممەن، ـ دېدى. **21** زەرۋئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي بۇنى ئاڭلاپ: شىمەي پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنىنى قارىغىنى تۇرسا، تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىش لازىم بولامدۇ؟ ـ دېدى. **22** لېكىن داۋۇت: ئى زەرۋئىيانىڭ ئوغۇللىرى، سىلەرنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭلار؟ بۇگۈن سىلەر ماڭا قارشى چىقماقچىمۇسىلەر؟ بۇگۈنكى كۈندە ئىسرائىلدا ئادەملەر تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەكمۇ؟ بۇگۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ ئىگەنلىكىمنى بىلمەيمەنمۇ؟ ـ دېدى. **23** ئاندىن پادىشاھ شىمەيگە: سەن تۇلەيسەن، ـ دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا قەسەم قىلدى. **24** ئەمدى ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى مەفىبوشەت پادىشاھنى قارشى ئالغىلى كەلدى. پادىشاھ كەتكەن كۈندىن تارتىپ ساق-سالامەت قايتىپ كەلگەن كۈنگىچە، ئۇ يا پۇتلىرىنىڭ تىرنىقىنى ئالمىغان يا ساقىلىنى ياسىمىغان ۋە ياكى كىيىملىرىنى يۇمىغانىدى. **25** ئۇ پادىشاھنى قارشى ئالغىلى يېرۇسالېمدىن كەلگەندە، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مەفىبوشەت، نېمىشقا مېنىڭ بىلەن بارمىدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **26** ئۇ: ئى، غوجام پادىشاھ، قۇللىرى ئاقساق بولغاچقا، ئېشىكىمنى توقۇپ، مىنىپ پادىشاھ بىلەن بىللە باراي، دېدىم. ئەمما خىزمەتكارىم مېنى ئالداپ قويۇپتۇ؛ **27** ئۇ يەنە غوجام پادىشاھىڭ ئالدىدا قۇللىرىنىڭ غەيۋىتىنى قىلدى. لېكىن غوجام پادىشاھ خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىدەكتۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن سىلىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە، شۇنى قىلغايلا. **28** چۈنكى ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ھەممىسى غوجام پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆلگەن ئادەملەردەك ئىدى؛ لېكىن سىلى ئۆز قۇللىرىنى ئۆزلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولغانلار ئارىسىدا قويدىلا، مېنىڭ پادىشاھنىڭ ئالدىدا پەرياد قىلغىلى نېمە ھەققىم بار؟ ـ دېدى. **29** پادىشاھ ئۇنىڭغا: نېمىشقا ئىشلىرىڭ توغرىسىدا سۆزلەۋېرىسەن؟ مېنىڭ ھۆكۈمۈم، سەن بىلەن زىبا يەرلەرنى بۆلۈشۈۋېلىڭلار، ـ دېدى. **30** مەفىبوشەت پادىشاھقا: غوجام پادىشاھ ئامان-ئېسەن ئۆز ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن، زىبا ھەممىسىنى ئالسىمۇ رازىمەن! ـ دېدى. **31** گىلېئادلىق بارزىللايمۇ روگېلىمدىن چۈشۈپ پادىشاھنى ئىئوردان دەريىسىدىن ئۇتۇقلۇقلۇق قويۇشقا كېلىپ، پادىشاھ بىلەن بىللە ئىئوردان دەريىسىدىن ئۆتتى. **32** ئەمدى بارزىللاي خېلى ياشانغان بىر ئادەم بولۇپ، سەكسەن ياشقا كىرگەنىدى. پادىشاھ ماھانائىمدا تۇرغان ۋاقىتتا، ئۇنى قامدىغان دەل مۇشۇ ئادەم ئىدى، چۈنكى ئۇ خېلى كاتتا بىر كىشى ئىدى. **33** پادىشاھ بارزىللايغا: مېنىڭ بىلەن بارغىن، مەن سەندىن يېرۇسالېمدا ئۆزۈمنىڭكىدە خەۋەر ئالىمەن، دېدى. **34** لېكىن بارزىللاي پادىشاھقا: مېنىڭ بىرنەچچە كۈنلۈك ئۆمرۈم قالغاندۇ، پادىشاھ بىلەن بىرگە يېرۇسالېمغا بارامدىم؟ **35** قۇللىرى سەكسەن ياشقا كىردىم. ياخشى-يامانىنى يەنە پەرق ئېتەلەيمەنمۇ؟ يەپ-ئىچكىنىمنىڭ تەمىنى تېتالامدىم؟ يىگىت نەغمىچىلەر بىلەن قىز نەغمىچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىيالامدىم؟ نېمىشقا قۇللىرى غوجام پادىشاغا يەنە يۈك بولىمەن؟ **36** قۇللىرى پەقەت پادىشاھنى ئىئوردان دەريىسىدىن ئۇتۇقلۇقلۇق ئاندىن ئازراق ئۇزىتىپ قويايي دېگەن؛ پادىشاھ بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىشقا ماڭا شۇنچە شاپائەت كۆرسىتىدىلا؟ **37** قۇللىرىنىڭ ئۆلگەندە ئۆز شەھىرىدە، ئاتام بىلەن ئانامنىڭ قەبرىسىنىڭ يېنىدا يېتىشىم ئۈچۈن قايتىپ كېتىشىگە ئىجازەت بەرگەيلا. ئەمدى مانا، بۇ يەردە ئۆز قۇللىرى كىمھام بار ئەمەسمۇ؟ ئۇ غوجام پادىشاھ بىلەن ئۆتۈپ بارسۇن، ئۇنىڭغا ئۆزلىرىگە نېمە لايىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغايلا، ـ دېدى. **38** پادىشاھ: كىمھام مېنىڭ بىلەن ئۆتۈپ بارسۇن، ساڭا نېمە لايىق كۆرۈنسە ئۇنىڭغا شۇنى قىلاي، شۇنداقلا سەن مەندىن ھەر نېمە سورىساڭ، ساڭا قىلىمەن، ـ دېدى. **39** ئاندىن خەلقىنىڭ ھەممىسى ئىئوردان دەريىسىدىن ئۆتتى، پادىشاھمۇ ئۆتتى. ئاندىن پادىشاھ بارزىللاينى سۆيۈپ ئۇنىڭغا بەختە تىلىدى، بارزىللاي ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتتى. **40** پادىشاھ گىلگالغا چىقتى، كىمھام ئۇنىڭ بىلەن باردى. يەھۇدادىكى بارلىق ئادەملەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ خەلقىنىڭ يېرىمى پادىشاھنى دەريادىن ئۆتكۈزۈپ ئۆزىتىپ قويغانىدى. **41** ئاندىن مانا، ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئادەملىرى پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ: نېمىشقا قېرىنداشلىرىمىز يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئوغرىلىقچە پادىشاھنى ۋە پادىشاھنىڭ ئائىلە-تاۋابئاتلىرىنى، شۇنداقلا داۋۇتقا ئەگەشكەن ھەممە ئادەملەرنى ئىئوردان دەريىسىدىن ئۆتكۈزۈشكە مۇيەسسەر بولدۇ؟ ـ دېدى. **42** يەھۇدانىڭ ھەممە ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: چۈنكى پادىشاھ بىلەن بىزنىڭ تۇغقانچىلىقىمىز بار، نېمىشقا بۇ ئىش ئۈچۈن بىزدىن خاپا بولىسىلەر؟ بىز پادىشاھنىڭكىدىن بىر نېمىنى يىدۇقمۇ، ياكى ئۇ بىزگە بىر ئىنئام بەردىمۇ؟ ـ دېدى. **43** ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى يەھۇدانىڭ ئادەملىرىگە جاۋاپ بېرىپ: قەبىلە بويىچە ئالغاندا، پادىشاھنىڭ [ئون ئىككى] ئۇلۇشتىن ئونى بىزگە تەۋەدۇر، سىلەرگە نىسبەتەن بىزنىڭ داۋۇت بىلەن تېخىمۇ چوڭراق بۇرادەرچىلىكىمىز بار. نېمىشقا بىزنى كۆزگە ئىلمايسىلەر؟ پادىشاھىمىزنى يانداۋرۇپ ئېلىپ كېلىشكە ئاۋۋال تەشەببۇس قىلغانلار بىز ئەمەسمىدۇق؟ ـ دېدى. ئەمما يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرىنىڭ سۆزلىرىدىن تېخىمۇ قاتتىق ئىدى.

20 ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ يەردە بىنيامىن قەبىلىسىدىن، بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا ئىسىملىك بىر ئېلىاس بار ئىدى. ئۇ كاناي چېلىپ: ـ بىزنىڭ داۋۇتتا ھېچقانداق ئورتاق نېسىۋىمىز يوق؛ يەسسەنىڭ ئوغلىدىن ھېچقانداق مىراسىمىز يوق! ئى ئىسرائىل، ھەربىرلىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭلارغا يېنىپ كېتىڭلار، ـ دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى داۋۇتىدىن يېنىپ بىكرىنىڭ ئوغلى شىباغا ئەگەشتى. لېكىن يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىئوردان دەريىسىدىن تارتىپ يېرۇسالېمغىچە ئۆز پادىشاھىغا چىڭ باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. **3** داۋۇت يېرۇسالېمغا كېلىپ ئوردىسىغا كىردى. پادىشاھ ئوردىغا قاراشقا قويۇپ كەتكەن ئاشۇ ئون كېنىزەكنى بىر ئۆيگە قاماپ قويدى. ئۇ ئۇلارنى باقتى، لېكىن ئۇلارغا يېقىنچىلىق قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆ يەردە ئۆل ئايالالاردەك ئولگۈچە قامالغان پېتى ئوردىدا. **4** ئاندىن پادىشاھ ئاماساغا: ئۈچ كۈن ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ، يىغىپ كەلگىن؛ ئۆزۈڭمۇ بۇ يەردە ھازىر بولغىن، دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئاماسا يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى چاقىرىپ يىغىلى باردى. لېكىن ئۇنىڭ ئۆنداق قىلىشى پادىشاھ بېكىتكەن ۋاقىتتىن كېيىن قالدى، **6** ئۇ ۋاقىتتا داۋۇت ئابىشايغا: ئەمدى بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا بىزگە چۈشۈردىغان ئاپەت ئابشالومنىڭ چۈشۈرگىنىدىن تېخىمۇ يامان بولىدۇ. ئەمدى غوجاڭنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئېلىپ ئۇلارنى قوغلاپ بارغىن. بولمىسا، ئۇ مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ئىگىلىۋېلىپ، بىزدىن ئۆزىنى قاچۇرۇشى مۇمكىن، ـ دېدى. **7** شۇنىڭ بىلەن يوئابنىڭ ئادەملىرى ۋە كەرەتىيلەر، پەلەتىيلەر، شۇنداقلا بارلىق پالۋانلار ئۇنىڭغا ئەگىشىپ چىقتى؛ ئۇلار يېرۇسالېمدىن چىقىپ، بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغلى باردى. **8** ئۇلار گىبىئوندىكى قورام تاشقا يېقىن كەلگەندە ئاماسا ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقتى. يوئاب ئۆستىبىشىغا جەڭ لىباسىنى كىيىپ، بېلىگە غىلاپلىق بىر قىلىچنى ئاسقان كەمەر باغلىغانىدى. ئۇ ئالدىغا مېڭۈدى، قىلىچ غىلاپتىن چۈشۈپ كەتتى. **9** يوئاب ئاماسادىن: تىنچلىقمۇ، ئىنىم؟ ـ دەپ سوردى. يوئاب ئاماسانى سۆيمەكچى بولغاندەك ئوڭ قولى بىلەن ئۇنى ساقىلىدىن ئۇتتى. **10** ئاماسا يوئابنىڭ يەنە بىر قولىدا قىلىچ بارلىغىنى دىققەت قىلمىدى. يوئاب ئۇنىڭ قورسىقىغا شۇنداق تەتىكى، ئۆچەيلىرى چىقىپ يەرگە چۈشتى. ئىككىنچى قېتىم سىلىشنىڭ ھاجىتى قالمىغانىدى؛ چۈنكى ئۇ ئۆلدى. ئاندىن يوئاب بىلەن ئىنىسى ئابىشاي بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانى قوغلىغلى كەتتى. **11** يوئابنىڭ غۇلامىلىردىن بىرى ئاماسانىڭ يېنىدا ئۇرۇپ: كىم يوئاب تەرەپتە ئۇرۇپ داۋۇتنى قوللىسا، يوئابقا ئەگەشسۇن، دەيتتى. **12** ئەمما ئاماسا

تۆز قېنىدا يۈملىنىپ، يولنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياتاتتى، ئۇنى كۆرگەن خەلقنىڭ
ھەربىرى توختايتتى. ئۇ كىشى ھەممە خەلقنىڭ توختىغىنىنى كۆرۈپ، ئاماسانىڭ
جەسىتىنى يولدىن ئېتىزلىققا تارتىپ قويدى ھەم بىر كىيىمنى ئۇنىڭ ئۈستىگە
تاشلىدى. 13 جەسەت يولدىن يۇتكەلگەندىن كېيىن خەلقنىڭ ھەممىسى بىكرىنىڭ
ئوغلى شىبانى قوغلىغىلى يوتقىلا ئەگەشتى. 14 شىبا بولسا بەيت-ماتا كاھدىكى
ئابەلگىچە ۋە بېرىيلكەرنىڭ يۇرتىنىڭ ھەممە يەرلىرىنى كېزىپ ئىسرائىلنىڭ
ھەممە قەبىلىلىرىدىن ئوتتى. [بېرىيلكەرمۇ] جەم بولۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى.
15 شۇنىڭ بىلەن يوئاب ۋە ئادەملىرى كېلىپ، بەيت-ماتا كاھدىكى ئابەلدە
ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇلار شەھەرنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنىڭ ئۆدۈلىدا
بىر ئىستىھكام سالدى؛ يوئابقا ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسى كېلىپ، سېپىلنى
ئۆرۈشكە بازغانلاۋاتقاندا؛ 16 دانىشمەن بىر خوتۇن شەھەردىن توۋلاپ:
قۇلاق سېلىڭلار! قۇلاق سېلىڭلار! يوئابنى بۇ يەرگە چاقىرىپ كېلىڭلار، مېنىڭ
ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولغىنىمنى ئۇنىڭغا ئېيتىڭلار، ـ دېدى. 17 ئۇ يېقىن
كەلگەندە خوتۇن ئۇنىڭدىن: سىلى يوئابمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: شۇنداق،
مەن شۇ، دېدى. خوتۇن ئۇنىڭغا: دېدەكلىرىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغايلا، دېدى. ئۇ:
ئاڭلاۋاتىمەن، دېدى. 18 خوتۇن: كونىلاردا ئابەلدە مەسلىھەت تېپىتتى، ئادەتتە
مەسىلىلەر ھەل قىلىنىدۇ، دېگەن گەپ بار؛ 19 ئىسرائىلنىڭ تىنچ ۋە مۇمىن
بەندىلىرىدىن بىرىمىز؛ سىلى ھازىر ئىسرائىلدىكى ئانا كەبى چوڭ بىر شەھەرنى
خاراپ قىلىۋاتىدىلا؛ نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىنى يوقاتماقچى بولىلا؟ ـ
دېدى. 20 يوئاب جاۋاپ بېرىپ: ئۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! مەندىن
نېرى بولسۇن! مېنىڭ ھېچنېمىنى يۇتۇۋالغۇم يا كى يوقاتقۇم يوقتۇر؛ 21 ئىش
ئۇنداق ئەمەس، بەلكى ئەفرائىمدىكى ئېدىرلىقتىن بىكرىنىڭ ئوغلى شىبا دېگەن بىر
ئادەم داۋۇت پادىشاھقا قارشى قولىنى كۆتۈرۈپتۇ. پەقەت ئۇنى تاپشۇرسا كۆلار،
ئادەتتە شەھەردىن كېتىمەن، دېدى. خوتۇن يوئابقا: مانا ئۇنىڭ بېشى سېپىلدىن
سىلگە تاشلىنىدۇ، ـ دېدى. 22 ئادەتتە خوتۇن تۆز دانالىقى بىلەن ھەممە خەلققە
مەسىلىھەت بەردى؛ ئۇلار بىكرىنىڭ ئوغلى شىبانىڭ بېشىنى كېسىپ، يوئابقا
تاشلاپ بەردى. يوئاب كاناي چالدى، ئۇنىڭ ئادەملىرى شۇنى ئاڭلاپ،
شەھەردىن كېتىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قايتتى. يوئاب يېرۇسالېمغا پادىشاھنىڭ
قېشىغا باردى. 23 ئەمدى يوئاب پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەرداری
ئىدى؛ يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا بولسا كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ ئوستىگە
سەردار بولدى. 24 ئادونىرام باج-ئالۋانغا باش بولدى، ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى
يەھوشافات بولسا دىۋان بېگى بولدى؛ 25 شېۋا كاتىپ، زادوك بىلەن ئابىياتار
كاھىن ئىدى؛ 26 يائىرلىق ئىرا بولسا داۋۇتقا خاس كاھىن بولدى.

21

ئەمما داۋۇتنىڭ كۆنلىرىدە ئۇدا ئۈچ يىل ئاچارچىلىق بولدى. داۋۇت
ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق پەرۋەردىگاردىن سوردى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ئاچارچىلىق
ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ قانخور جەمەتىدىكىلەر سەۋەبىدىن، يەنى ئۇنىڭ گىبېئونلۇقلارنى
قىرغىن قىلغىنىدىن بولدى، دېدى. 2 پادىشاھ گىبېئونلۇقلارنى چاقىرىپ،
ئۇلار بىلەن سۆزلەشتى (گىبېئونلۇقلار ئىسرائىللاردىن ئەمەس ئىدى، بەلكى
ئامورىيلارنىڭ بىر قالدىسى ئىدى. ئىسرائىل ئەسلىدە ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىپ
قەسەم ئىچكەنىدى؛ لېكىن ساۋۇل ئىسرائىل ۋە يەھۇدالارغا بولغان قىزغىنلىقى
بىلەن ئۇلارنى قىلتۇرۇشكە ئىنتىلگەنىدى). 3 داۋۇت گىبېئونلۇقلارغا: سىلەرگە
نېمە قىلىپ بېرەي؟ مەن قانداق قىلىپ بۇ گۇناھنى كەفارەت قىلىپ يېپىسام،
ئادەتتە سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ مىراسىغا بەخت-بەركەت تىلىيەلەيسىلەر؟ ـ
دېدى. 4 گىبېئونلۇقلار ئۇنىڭغا: بىزنىڭ ساۋۇل ۋە ئۇنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن
ئالتۇن-كۈمۈش سوراش ھەققىمىز يوق، ۋە بىزنىڭ سەۋەبىمىزدىن ئىسرائىلدىن بىر
ئادەمنىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىۋېرىش ھەققىمىز يوق، دېدى. داۋۇت: سىلەر
نېمە دېسەڭلار، مەن شۇنداق قىلاي، دېدى. 5 ئۇلار پادىشاھقا: بۇرۇن بىزنى
يوقاتماقچى بولغان، بىزنى ئىسرائىلنىڭ بارلىق پاسىللىرى ئىچىدە تۇرغۇدەك يېرى
قالمىسۇن دەپ، بىزنى ھالاك قىلىشقا قەستلىگەن ھېلىقى كىشىنىڭ، 6 ھازىر
ئۇنىڭ ئەركەك نەسىلىدىن بىزگە تاپشۇرۇپ بېرىلسۇن، بىز پەرۋەردىگارنىڭ
تاللىغىنى بولغان ساۋۇلنىڭ گىبېئاھ شەھىرىدە، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇلارنى
ئۆلتۈرۈپ، ئېسىپ قويايلى، دېدى. پادىشاھ: ـ مەن سىلەرگە چوقۇم تاپشۇرۇپ
بېرىمەن، دېدى. 7 لېكىن داۋۇت بىلەن ساۋۇلنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ پەرۋەردىگار
ئالدىدا ئېچىشكەن قەسىمى ۋەجىدىن پادىشاھ ساۋۇلنىڭ نەۋرىسى، يوناتاننىڭ
ئوغلى مەفىبوشەتنى ئايىدى. 8 پادىشاھ ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھنىڭ ساۋۇلغا
تۇغقۇچ بەرگەن ئىككى ئوغلى ئارمونى ۋە مەفىبوشەتنى ۋە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال
مەھولاتلىق بارزىللاينىڭ ئوغلى ئادرىئەل ئوچۇن يېقىۋالغان بەش ئوغلىنى تۇتۇپ،
9 گىبېئونلۇقلارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. بۇلار ئۇلارنى دۆڭدە پەرۋەردىگارنىڭ
ئالدىدا ئېسىپ قويدى. بۇ يەتتەيلەن بىر كۈندە ئۆلتۈرۈلدى؛ ئۇلار ئۆلتۈرۈلگەندە
ئارپا ئورمىسى ئالدىدىكى كۈنلەر ئىدى. 10 ئادەتتە ئاياھنىڭ قىزى رىزپاھ
بۇز رەختىنى ئېلىپ، قورام ئۈستىگە يېيىپ سالدى. ئۇ ئورما باشلانغاندىن
تارتىپ ئاسماندىن يامغۇر چۈشكەن ۋاقىتقىچە، ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ كۈندۈزى
قۇشلارنىڭ جەسەتلەرنىڭ ئوستىگە قونۇشىغا، كېچىسى يىرتقۇچلارنىڭ ئۇلارنى
دەسسەپ چەيلىشىگە يول قويمىدى. 11 بىرسى ساۋۇلنىڭ كېنىزىكى، ئاياھنىڭ
قىزى رىزپاھنىڭ قىلغانلىرىنى داۋۇتقا ئېيتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت يابەش-
گىلېئادتىكىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن ساۋۇلنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ
سۆڭەكلىرىنى ئېلىپ كەلدى (فىلىستىيلەر گىلبوئادا ساۋۇلنى ئۆلتۈرگەن كۈندە
ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىنى بەيت-شاندىكى مەيداندا ئېسىپ قويغاندى؛ يابەش-
گىلېئادتىكىلەر ئۇ سالدىە بۇلارنى شۇ يەردىن ئوغرىلىقچە ئېلىپ كەتكەنىدى).
13 داۋۇت ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرىنى شۇ يەردىن ئېلىپ
كەلدى؛ ئۇلار ئېسىپ ئۆلتۈرۈلگەن يەتتەيلەننىڭ سۆڭەكلىرىنمۇ يىغىپ قويدى،
14 ئادەتتە شۇلارنى ساۋۇل بىلەن ئوغلى يوناتاننىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن بىنيامىن
زېمىنىدىكى زېلادا، ئاتىسى كىشنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. ئۇلار پادىشاھ ئەمر
قىلغانىدەك قىلدى. ئادەتتە خۇدا [خەلقنىڭ] زېمىن ئوغرىلۇقتا دۇئالىرىنى ئىجابەت
قىلدى. 15 فىلىستىيلەر بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەنە جەڭ بولدى، داۋۇت
ئۆز ئادەملىرى بىلەن چۈشۈپ، فىلىستىيلەر بىلەن سوقۇشتى. ئەمما داۋۇت
تولىمۇ چارچاپ كەتتى؛ 16 رافاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ئىشبى-بىنوب
داۋۇتنى ئۆلتۈرمەكچى ئىدى؛ ئۇنىڭ مىس نەيزىسىنىڭ ئېغىرلىقى ئۈچ يۈز شەكەل
ئىدى؛ ئۇنىڭغا يەنە يېڭى ساۋۇت باغلاقلىق ئىدى. 17 لېكىن زەرۇئىيانىڭ
ئوغلى ئابىشاي ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىپ فىلىستىينى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. شۇ
كۈنى داۋۇتنىڭ ئادەملىرى ئۇنىڭغا قەسەم قىلىپ: سەن يەنە بىز بىلەن جەڭگە
چىقمىغىن! بولمىسا ئىسرائىلنىڭ چىرىغى ئۆچۈپ قالىدۇ، ـ دېدى. 18 بۇ ئىشتىن
كېيىن شۇنداق بولدىكى، گوبتا فىلىستىيلەر بىلەن يەنە جەڭ بولدى؛ ئۇ ۋاقىتتا
ھۇشاتلىق سىببىكاي رافاھنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان سافنى ئۆلتۈردى. 19 گوبتا
يەنە بىر قېتىم فىلىستىيلەر بىلەن جەڭ بولدى؛ ئۇ چاغدا بەيت-لەھەملىك يائىرنىڭ
ئوغلى ئەل-ھانان گاتلىق گولىياتنىڭ ئىنىسىنى ئۆلتۈردى. ئۇنىڭ نەيزىسىنىڭ سېپى
باپكارنىڭ خادىسىدەك ئىدى. 20 يەنە بىر جەڭ گاتتا بولدى؛ ئۇ يەردە ئېگىز
بويلۇق بىر ئادەم بار ئىدى، قوللىرىنىڭ ئالتىدىن بارماقلىرى، پۇتلىرىنىڭ ئالتىدىن
بارماقلىرى بولۇپ جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى. ئۇ ھەم رافاھنىڭ
ئەۋلادى ئىدى. 21 ئۇ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئۇلارنى مازاق قىلدى؛
لېكىن داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئۇنى ئۆلتۈردى. 22 بۇ تۆت

كىشى گاتلىق رافاھنىڭ ئەۋلادى بولۇپ، ھەممىسى داۋۇتنىڭ قولىدا ياكى ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا تۆلتۈرۈلدى.

22 پەرۋەردىگار ئۆزى بارلىق دۈشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا بۇ كۈينى ئېيتتى: ـ 2 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تېغىم، مېنىڭ قورغنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! 3 خۇدا مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، مەن ئۇنىڭغا تايىنىمەن ـ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۈڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە باشپاناھىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچىمدۇر، سەن مېنى زوراۋانلاردىن قۇتقۇزىسەن! 4 مەدھىيىلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا مەن ندا قىلىمەن، شۇنداق قىلىپ، مەن دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ 5 چۈنكى ئۆلۈمنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى قورشۇالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ يامراپ كېتىشى مېنى قورقۇتۇۋەتتى؛ 6 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol) (h7585) 7 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەرياد كۆتۈردۈم؛ ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 8 ئاندىن يەر-زېمىن تەۋرەپ سىلكىنىپ كەتتى، ئاسمانلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 9 ئۇنىڭ دېمىغىدىن ئىس ئۈرلەپ ئۈراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ 10 ئۇ ئاسمانلارنى ئېگىشتۈرۈپ ئېگىپ چۈشتى، پۇتى ئاستىدا تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 11 ئۇ بىر كېرۇب ئۈستىدە پەرۋاز قىلدى، ئۇ شامالنىڭ قاناتلىرىدا كۆرۈندى. 12 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى، شۇنداقلا يېغلىغان سۇلارنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى قىلدى. 13 ئۇنىڭ ئالدىدا ئۈرغان يورۇقلۇقتىن، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئۆتتى؛ 14 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياڭراتتى؛ 15 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۈشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى؛ چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالدى؛ 16 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزنىڭ تەكتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، پەرۋەردىگارنىڭ تەنبىھى بىلەن، دېمىغىنىڭ نەپىسىنىڭ زەربىسى بىلەن. 17 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن تارتىپ ئالدى. 18 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۈشمىنىمدىن، ماڭا ئۆچەنلەردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 19 كۈزلەپتىكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئوتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 20 ئۇ مېنى كەڭزى-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 21 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالاللىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 22 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى ئۈتۈپ كەلدىم؛ رەزىلىلىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 23 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر؛ مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن چەتنەپ كەتمىدىم؛ 24 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم. 25 ۋە پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدا بولغان ھالاللىقىم بويىچە قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 26 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا ئۆزۈڭنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن؛ غۇبارسىزلارغا ئۆزۈڭنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن؛ 27 ساپ دىللىقلارغا ئۆزۈڭنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن؛ تەتۈرلەرگە ئۆزۈڭنى تەتۈر كۆرسىتىسەن؛ 28 چۈنكى سەن ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزىسەن؛ بىراق كۆزلىرىڭنى تەكەببۇر ئۈستىگە تىكىپ، ئۇلارنى شەرمەندە قىلىسەن؛ 29 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار مېنىڭ چىرىغىمدۇرسەن؛ پەرۋەردىگار مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ؛ 30 چۈنكى سەن ئارقىلىق دۈشمەن قوشۇنى ئارىسىدىن يۈگۈرۈپ ئۆتىۋېم؛ سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سېپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋېم. 31 تەڭرىم ـ ئۇنىڭ يولى مۇكەممەلدۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسگە قالقاندۇر. 32 چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىم قورام تاشتۇر؟ 33 تەڭرى مېنىڭ مۇستەھكەم قورغىنىمدۇر؛ ئۇ يولۇمنى مۇكەممەل، تۈپ-تۈز قىلىدۇ؛ 34 ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ؛ ئۇ مېنى يۇقىرى جايلىرىمغا ئۈرغۇزىدۇ؛ 35 قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا ئۆگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلىرىم مىس كامانىنى كېرەلەيدۇ؛ 36 سەن ماڭا نىجاتكارلىقى قالقانىنى بەردىڭ، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. 37 سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جاينى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. 38 مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يوقاتتىم، ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. 39 قايتا ئۇرالمىغۇدەك قىلىپ، ئۇلارنى ھالاك قىلىپ يانچىدىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يېقىلدى. 40 سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ، سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۈتۈم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ؛ 41 دۈشمەنلىرىمنى ماڭا ئارقىنى قىلىپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن مەن ماڭا ئۆچمەنلەرنى يوقاتتىم. 42 ئۇلار تەلمۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى؛ ھەتتا پەرۋەردىگارغا قارۇىدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. 43 مەن ئۇلارنى سوقۇپ يەردىكى توپىدەك قىلىۋەتتىم؛ كوچىدىكى پاتقاقتەك مەن ئۇلارنى چەيلىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن پېتىقدىۋەتتىم. 44 سەن مېنى خەلقىمنىڭ نىزالىرىدىن قۇتقۇزغانسەن؛ سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشى بولۇشقا ساقلىدىڭ؛ ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. 45 يات ئەلدىكلەر ماڭا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولىدۇ؛ ئاڭلىشى بىلەنلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلىدۇ؛ 46 يات ئەلدىكلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ؛ 47 پەرۋەردىگار ھاياتتۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن؛ نىجاتىم بولغان قورام تاش خۇدا ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! 48 ئۇ، يەنى مەن ئۆچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تەڭرى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغۇچىدۇر؛ 49 ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىم ئارىسىدىن چىقارغان؛ بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ؛ زوراۋان ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇردۇڭ. 50 مۇشۇ سەۋەبلىك مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ نامىڭنى تۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ 51 ئۇ بولسا ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھنىڭ زور قۇتقۇزۇشلارنى بېغىشلايدۇ؛ ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنى كۆرسىتىدۇ.

23 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ ئاخىرقى سۆزلىرىدۇر: ـ ئىسرائىلنىڭ كۈيلىرىنىڭ سۈيۈملۈك تېمىسى بولغۇچىنى، يەنى يافۇپنىڭ خۇداسىنىڭ مەسىھىنى مەلۇم قىلىش ئۈچۈن، يۇقىرى مەرتىۋىگە كۆتۈرۈلگەن ئادەم مۇنداق سۆزلەيدۇ، يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ مۇنداق بېشارەت بېرىدۇ: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ روھى مەن ئارقىلىق سۆز قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرى تىلىمدىدۇر. 3 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى سۆز قىلدى، ئىسرائىلنىڭ قورام تېشى ماڭا شۇنداق دېدى: ـ كىمكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا ئادالەت بىلەن سەلتەنەت قىلسا، كىمكى خۇدادىن قورقۇش بىلەن سەلتەنەت قىلسا، 4 ئۇ قۇياش چىققاندىكى تاڭ نۇرىدەك، بۇلۇتسىز سەھەردەك بولىدۇ، يامغىردىن كېيىن ئاسمان سۈزۈك بولۇشى بىلەن، يۇمران مايىسلار ئۈيراقتىن چىقىدۇ، مانا ئۇ شۇنداق بولىدۇ. 5 مېنىڭ ئۆيۈم تەڭرى ئالدىدا شۇنداق بولمىسۇ؛ ئۇ يەنىلا مەن بىلەن مەڭگۈلۈك ئەھدە تۈزدى؛ ئەھدە ھەممە ئىشلاردا مۇيەسسەل ھەم مۇستەھكەمدۇر، گەرچە ئۇ بۇنى تېخى بەرق ئۈرغۇزمامىغان بولسىمۇ، بۇ مېنىڭ بارلىق نىجاتلىق ئىشلىرىم، مېنىڭ ھەممە

ئىنتىزارلىقىمدۇر! 6 لېكىن ئېپلاسلارنىڭ ھەممىسى تىكەنلەردەك، ھېچكىم قولىدا تۇتالمىغاچقا، چۈرۈۋۈتىلىدۇ. 7 تۇلارغا قول تۇزاتقۇچى تۇرنىنى تۇمۇر قورال ۋە نەيزە سىپى بىلەن قوراللاندۇرمىسا بولمايدۇ؛ تۇلار ھامان تۇرغان يېردە ئوتنا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ! 8 داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىدەك خاتىرىلەنگەندۇر: ـ تاخكىمونلۇق يوشەب-باشسەبەت سەردارلارنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ بىر قېتىملىق جەڭدە نەيزە ئوينىتىپ، سەككىز يۈز ئادەمنى ئولتۇرگەنىدى. 9 كېيىنكىسى ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ فىلىستىيلەر يىغىلىپ جەڭ قىلماقچى بولدى، شۇ ۋاقىتتا داۋۇت ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ چىققان ئۈچ پالۋان تۇلارنى جەڭگە چاقىردى؛ ئەلئازار شۇ ئۇچتىن بىرى ئىدى. لېكىن ئىسرائىللار چېكىنىدى؛ 10 ئۇ قوزغىلىپ، تاكى بېلىكى تېلىپ، قولى قىلىچقا چاپلىشىپ قالغۇچە فىلىستىيلەرنى قىردى. ئۇ كۈنى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنى چوڭ نۇسرەتكە ئېرىشتۈردى. خەلق ئۇنىڭ قېشىغا قايتىقاندا پەقەت ئولجا يىغىش ئىشىلا قالغانىدى. 11 ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى ھارارلىق ئاگىينىڭ ئوغلى شاماھ ئىدى. بىر كۈنى فىلىستىيلەر قوشۇن بولۇپ يىغىلغانىدى؛ بېيقىن ئەتراپتا قويۇق تۇسكەن بىر قىزىل ماشلىق بار ئىدى. كىشىلەر فىلىستىلەرنىڭ ئالدىدىن قاچقانىدى، 12 شاماھ بولسا قىزىل ماشلىق ئوتتۇرىسىدا مەزمۇت تۇرۇپ، ئۇنى قوغداپ فىلىستىيلەرنى قىردى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ئىسرائىللارغا] غايەت زور نۇسرەت ئاتا قىلدى. 13 ئورما ۋاقىتدا ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن يەنە ئۈچى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ، داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى رەفايىم ۋادىسىغا بارگاھ قۇرغانىدى؛ 14 ئۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا ئىدى، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بولسا بەيت-لەھەمدە ئىدى. 15 داۋۇت تۇسساپ: ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېۋېدى، 16 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن يۆسۈپ ئوتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا تېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: 17 ـ ئى پەرۋەردىگار، بۇنداق ئىش مەندىن نېرى بولسۇن! بۇ ئۈچ ئادەمنىڭ ئۆز ھاياتىغا تەۋەككۈل قىلىپ بېرىپ ئەكەلگەن بۇ سۇ ئۇلارنىڭ قېنىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ! ـ دېدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئىچىشكە ئۇنىمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 18 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي بۇ ئۈچىنىڭ بېشى ئىدى. ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پېقىرتىپ ئولتۇرغان. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققانىدى. 19 ئۇ بۇ ئۈچەيلەننىڭ ئىچىدە ئەڭ ھۆرمەتلىكى ئىدى، شۇڭا ئولارنىڭ بېشى ئىدى؛ لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى. 20 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئاريەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئولتۇرغان. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئولتۇرگەنىدى. 21 ئۇ ھەم كۆچتۈگگۈر بىر مىسىرلىقنى ئولتۇرگەنىدى. مىسىرلىقنىڭ قولىدا بىر نەيزە بار ئىدى، لېكىن بىنايانىڭ قولىدا بىر ھاسىلا بار ئىدى. ئۇ مىسىرلىقنىڭ قولىدىن نەيزىسىنى تارتىۋېلىپ، ئۇنى نەيزىسى بىلەن ئۇنى ئولتۇردى. 22 بۇ ئىشلارنى يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا قىلغان بولۇپ، ئۇ ئۈچ پالۋان ئارىسىدا نام چىقارغانىدى. 23 ئۇ ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە ھۆرمەتلىك ئىدى. لېكىن ئۇ ئاۋۋالقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسىبان بېگى قىلدى. 24 ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدە يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەل-ھانان بار ئىدى. 25 [بۇنىڭدىن باشقا]: ھارودلۇق شاماھ، ھارودلۇق ئېلىكا، 26 پاتىلىق ھەلەز، تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، 27 ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، ھۇشاتلىق مىبونىاي، 28 ئاخوھلۇق زالمون، نىتوفاتلىق ماھاراي، 29 نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، بىنيامىنلاردىن گىبىئاھلىق ربابنىڭ ئوغلى ئىتتاي، 30 پىراتونلۇق بىنايا، گائاش ۋادىلىرىدىن ھىددداي، 31 ئاربالىق ئابى-ئالبون، بارھۇملۇق ئازماۋەت، 32 شائالبونلۇق ئەلىياھبا، ياشەننىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاماھنىڭ [ئوغلى] يوناتان، ھارارلىق شارارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، 34 مائاكاتىي ئاخاسبايىنىڭ ئوغلى ئەلىفەلەت، گىلونلۇق ئاھىتوفەلنىڭ ئوغلى ئېلىيام، 35 كارمەللىك ھەزراي، ئارىبلىق پاتاراي، 36 زوباھدىن بولغان ناتاننىڭ ئوغلى ئىگال، گادلىق بانىي، 37 ئامونىي زەلەك، بەئەروتلۇق ناھاراي (ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىدى)، 38 يىترىلىق ئىرا، يىترىلىق گارەب 39 ۋە ھىتتىي ئۇرىيا قاتارلىقلار بولۇپ، تۇلارنىڭ ھەممىسى ئوتتۇز يەتتە كىشى ئىدى.

24 پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا يەنە قوزغالدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارنى جازالاش ئۈچۈن داۋۇتنى قوزغۇدىدى، ئۇ ئادەم چىقىرىپ، تۇلارغا: ـ ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالىقلارنىڭ سانىنى ئال، دېدى. 2 پادىشاھ ئۇز يېنىدا تۇرغان قوشۇن سەردارى يوئابقا: بارغىن، داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ، خەلقنى ساناپ چىققىن، مەن خەلقنىڭ سانىنى بىلەي، دېدى. 3 يوئاب پادىشاھقا: بۇ خەلق ھازىر مەيلى قانچىلىك بولسۇن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭ تۇلارنىڭ سانىنى يۈز ھەسسە ئاشۇرغاي. بۇنى غوجام پادىشاھ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەي! لېكىن غوجام پادىشاھ نېمىشقا بۇ ئىشتىن خۇش بولدىكىن؟ ـ دېدى. 4 ئەمما يوئاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئۆزىمىسىمۇ، پادىشاھنىڭ يارلىقى تۇلاردىن كۆچلۈك ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن يوئاب بىلەن قوشۇننىڭ باشقا سەردارلىرى ئىسرائىلنىڭ خەلقىنى سانىغىلى پادىشاھنىڭ قېشىدىن چىقتى. 5 تۇلار ئىئوردان دەرياسىدىن ئوتۇپ يائازەرگە يېقىن گاد ۋادىسىدا ئاروئەردە، يەنى شەھەرنىڭ جەنۇب تەرىپىدە بارگاھ تىكتى. 6 ئاندىن تۇلار گىلىئادقا ۋە تاختىم-ھودشىنىڭ يۇرتىغا كەلدى. ئاندىن دان-يائانغا كېلىپ ئايلىنىپ زىدونغا باردى. 7 ئاندىن تۇلار تۇر دېگەن قورغانلىق شەھەرگە، شۇنداقلا ھىۋىيلار بىلەن قاناننىيلارنىڭ ھەممە شەھەرلىرىگە كەلدى؛ ئاندىن تۇلار يەھۇدا يۇرتىنىڭ جەنۇب تەرىپىگە، شۇ يەردىكى بەئەر-شىباغىچە باردى. 8 شۇنداق قىلىپ تۇلار پۈتكۈل زېمىننى كېزىپ، توققۇز ئاي يېگىرمە كۈن ئوتتۇكەندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا يېنىپ كەلدى. 9 يوئاب پادىشاھقا خەلقنىڭ سانىنى مەلۇم قىلىپ: ئىسرائىلدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان باتۇردىن سەككىز يۈز مىڭ، يەھۇدادا بەش يۈز مىڭ بار ئىكەن، دېدى. 10 داۋۇت خەلقنىڭ سانىنى ئالغاندىن كېيىن، ۋىجدانى ئازابلاندى ۋە پەرۋەردىگارغا: بۇ قىلغىنىم ئېغىر گۇناھ بولۇپتۇ. ئى پەرۋەردىگار، قۇلۇڭنىڭ قەبىھلىكىنى كۆتۈرۈۋەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن تولمۇ ئەخمەقانىلىك قىپتىمەن، دېدى. 11 داۋۇت ئەتىگەندە ئورغاندا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گاد پەيغەمبەرگە كېلىپ دېگەندە: 12 ـ «بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن، پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۈچ [يالا-قازانى] ئالدىڭغا قويىمەن، تۇلارنىڭ بىرىنى تاللىۋالغىن، مەن شۇنى ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، دەيدۇ ـ دېگىن». 13 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ بۇنى ئۇنىڭغا دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: «يەتتە يىلغىچە زېمىنىڭدا ئاچارچىلىق ساڭا بولسۇنمۇ؟ ياكى دۈشمەنلىرىڭ ئۈچ ئايغىچە سېنى قوغلاپ، سەن تۇلاردىن قاچامسەن؟ ۋە ياكى ئۈچ كۈنگىچە زېمىنىڭدا ۋابا تارقالسۇنمۇ؟ ئەمدى سەن ئويدان ئويلاپ، بىر نېمە دېگىن، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» ـ دېدى. 14 داۋۇت گادقا: مەن تولمۇ تەڭلىكتە قالدىم! سەندىن ئوتۇنەيكى، بىز پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەيلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقى زوردۇر؛ ئىنسانىنىڭ قولىغا پەقەت

چۈشۈپ قالمىغايمەن! ـ دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئەتىگەندىن تارتىپ بېكىتىلگەن ۋاقىتقىچە ۋابا چۈشۈردى. داندىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەتمىش مىڭ ئادەم تۈلدى. **16** ئەمدى پەرىشتە قولىنى يېرۇسالېمغا ئۆزۈتۈپ شەھەرنى ھالاك قىلاي دېگەندە، پەرۋەردىگار ئېغىر ھۆكۈمدىن پۇشايمان قىلىپ، خەلقنى ھالاك قىلىۋاتقان پەرىشتىگە: ئەمدى بولدى قىلغىن؛ قولۇڭنى يىغقىن، ـ دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسىي ئاراۋناھنىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئىدى. **17** داۋۇت خەلقنى يوقىتىۋاتقان پەرىشتىنى كۆرگەندە پەرۋەردىگارغا: مانا، گۇناھ قىلغان مەن، قەبىھلىك قىلغۇچى مەندۇرمەن. لېكىن بۇ قويلار بولسا نېمە قىلدى؟ سېنىڭ قولۇڭ مېنىڭ ئۈستۈمگە ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېدى. **18** شۇ كۈنى گاد داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بېرىپ يەبۇسىي ئاراۋناھنىڭ خامىنىغا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ ياسىغىن، دېدى. **19** داۋۇت گادنىڭ سۆزى بويىچە پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك قىلدى. **20** ئاراۋناھ قاراپ پادىشاھ بىلەن خىزمەتكارلارنىڭ ئۆز تەرىپىگە كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئالدىغا چىقىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈزىنى يەرگە تەككۈزۈپ، تەزىم قىلدى. **21** ئاراۋناھ: غوجام پادىشاھ نېمە ئىش بىلەن قۇللىرىنىڭ ئالدىغا كەلدىلىكىن؟ ـ دەپ سوريدى. داۋۇت: خەلقنىڭ ئارىسىدا ۋابانى توختىتىش ئۈچۈن، بۇ خامانىنى سەندىن سېتىۋېلىپ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياسىغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **22** ئاراۋناھ داۋۇتقا: غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى نېمىنى خالىسىلا شۇنى ئېلىپ قۇربانلىق قىلسىلا. مانا بۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن كاللار بار، ئوتۇن قىلىشقا خامان تېپىدىغان تىرناقلار بىلەن كاللارنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرى بار. **23** ئى پادىشاھ، بۇنىڭ ھەممىسىنى مەنكى [ئاراۋناھ] پادىشاھقا تەقدىم قىلاي، دېدى. ئۇ يەنە پادىشاھقا: پەرۋەردىگار خۇدالىرى سىلىنى قوبۇل قىلىپ شەپقەت كۆرسەتكەي، دېدى. **24** پادىشاھ ئاراۋناھغا: ياق، قانداقلا بولمىسۇن بۇلارنى سەندىن ئۆز نەرخىدە سېتىۋالمىسام بولمايدۇ. مەن بەدەل تۆلىمەي پەرۋەردىگار خۇدايىمغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ھەرگىز سۇنمايمەن، ـ دېدى. ئاندىن داۋۇت خامان بىلەن كاللارنى ئەللىك شەكەل كۈمۈشكە سېتىۋالدى. **25** ئاندىن داۋۇت ئۇ يەردە پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ ياساپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى قىلدى. پەرۋەردىگار زېمىن ئۈچۈن قىلغان دۇئالارنى قوبۇل قىلىپ، ۋابا ئىسرائىلنىڭ ئارىسىدا توختىدى.

پادشاهلار 1

1 داۋۇت پادىشاھ خېلى ياشىنىپ قالغاندى، ئۇنى يوتقان-ئەدىيال بىلەن ياپسىمۇ، ئۇ ئىسسىمايتتى. **2** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى ئۈچۈن، ئالدىلىردا تۇرىدىغان بىر پاك قىز تاپقۇزايلى؛ ئۇ پادىشاھتىن خەۋەر ئېلىپ، سىلىنىڭ قۇچاقلىرىدا ياتسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن غوجام پادىشاھ ئىسسىيلا ـ دېدى. **3** ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىنى كېزىپ گۈزەل بىر قىزنى ئىزدەپ يۈرۈپ، ئاخىرى شۇنامليق ئابىشاگنى تېپىپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **4** قىز ئىنتايىن گۈزەل ئىدى؛ ئۇ پادىشاھتىن خەۋەر ئېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى، ئەمما پادىشاھ ئۇنىڭغا يېقىنچىلىق قىلمايتتى. **5** ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا مەرتۋىسىنى كۆتۈرمەكچى بولۇپ: «مەن پادىشاھ بولىمەن» دېدى. ئۇ تۈزۈگە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىقلارنى ۋە ئالدىدا يۈرىدىغان ئەللىك ئەسكەرنى تەييار قىلدى **6** (ئۇنىڭ ئاتىسى ھېچقاچان: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسەن؟» دەپ، ئۇنىڭغا تەنبىھ-تەربىيە بېرىپمۇ باقمىغانىدى ھەم ئۇ ناھايىتى چىلىشكەن يىگىت بولۇپ، ئانىسى ئۇنى ئابشالومدىن كېيىن تۇغقاندى). **7** ئۇ زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ۋە كاھىن ئابىياتار بىلەن مەسلىھەت قىلىشىپ تۇردى. ئۇلار بولسا ئادونىياغا ئەگىشىپ ئۇنىڭغا يارىدەم بېرەتتى. **8** لېكىن كاھىن زادوك ۋە يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا، ناتان پەيغەمبەر، شىمەي، رەي ۋە داۋۇتنىڭ تۆز پالۋانلىرى ئادونىياغا ئەگەشمىدى. **9** ئادونىيا قوي، كالا ۋە بوردىغان تورپاقلارنى ئەن-روگەلنىڭ يېنىدىكى زوھەلەت دېگەن تاشتا سويدۇرۇپ، ھەممە ئاكا-ئۇكىلىرىنى، يەنى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى بىلەن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولغان ھەممە يەھۇدالارنى چاقىردى. **10** لېكىن ناتان پەيغەمبەر، بىنايا، پالۋانلار ۋە تۆز ئىنىسى سۇلايمانىنى تۇ چاقىرمىدى. **11** ناتان بولسا سۇلايمانىنىڭ ئانىسى بات-شىباغا: ـ «ئاگىلىمىدىڭىزمۇ؟ ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا پادىشاھ بولدى، لېكىن خوجىمىز داۋۇت ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز. **12** ئەمدى مانا، تۆز جېنىڭ ۋە ئوغلۇڭ سۇلايمانىنىڭ جېنىنى قۇتقۇزۇشقا مېنىڭ ساگا بىر مەسلىھەت بېرىشىمكە ئىجازەت بەرگەيسەن. **13** داۋۇت پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ غوجام پادىشاھ ئۆزلىرى قەسەم قىلىپ تۆز كەمىنلىرىگە ۋەدە قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادىشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دېگەن ئەمەسمىدىلە؟ شۇنداق تۇرۇقلۇق نېمىشقا ئادونىيا پادىشاھ بولىدۇ؟ ـ دېگىن. **14** مانا، پادىشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىڭدا، مەنمۇ سېنىڭ كەينىڭدىن كىرىپ سۆزۈڭنى ئىسپاتلايمەن، ـ دېدى. **15** بات-شىبا ئىچكىرى ئۆيگە پادىشاھنىڭ قېشىغا كىردى (پادىشاھ تولىمۇ قېرىپ كەتكەندى، شۇنامليق ئابىشاگ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولۇۋاتاتتى). **16** بات-شىبا پادىشاھقا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. پادىشاھ: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئى غوجام، سىلى پەرۋەردىگار خۇدالىرى بىلەن تۆز دېدەكلىرىگە: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادىشاھ بولۇپ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ قەسەم قىلغاندىلا. **18** ئەمدى مانا، ئادونىيا پادىشاھ بولدى! لېكىن ئى غوجام پادىشاھ، سىلىنىڭ ئۇنىڭدىن خەۋەرلىرى يوق. **19** ئۇ كۆپ كاللىلارنى، بورداق تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، ئابىياتار كاھىننى ۋە قوشۇننىڭ سەردارىنى يوئابنى چاقىردى. لېكىن قۇللىرى سۇلايمانىنى ئۇ چاقىرمىدى. **20** ئەمدى، ئى غوجام پادىشاھ، پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ كۆزلىرى سىلىگە تىكىلىكتە، ئۇلار غوجام پادىشاھنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن تەختلىرىدە كىمنىڭ ئولتۇرىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارغا خەۋەر بېرىشلىرىنى كۈتۈشۈۋاتىدۇ؛ **21** بىر قارارغا كەلمىسىلە، غوجام پادىشاھ تۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىللە ئۇخلاشقا كەتكەندىن كېيىن، مەن بىلەن ئوغلۇم سۇلايمان گۇناھكار سانىلىپ قالارمىزمىكەن، ـ دېدى. **22** مانا، ئۇ تېخى پادىشاھ بىلەن سۆزلىشىپ تۇرغىنىدا ناتان پەيغەمبەرمۇ كىرىپ كەلدى. **23** ئۇلار پادىشاھقا: ـ ناتان پەيغەمبەر كەلدى، دەپ خەۋەر بەردى. ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپلا، يۈزىنى يەرگە يېقىپ ئۇرۇپ پادىشاھقا تەزىم قىلدى. **24** ناتان: ـ ئى غوجام پادىشاھ، سىلى ئادونىيا مەندىن كېيىن پادىشاھ بولۇپ مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ، دەپ ئېيتقاندىلىمۇ؟ **25** چۈنكى ئۇ بۈگۈن چوشۇپ، كۆپ بۇقا، بوردىغان تورپاقلار بىلەن قويلارنى سويدۇرۇپ، پادىشاھنىڭ ھەممە ئوغۇللىرىنى، قوشۇننىڭ سەردارلىرىنى، ئابىياتار كاھىننى چاقىردى؛ ۋە مانا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا يەپ-ئىچىپ: «ياشىسۇن پادىشاھ ئادونىيا!» ـ دەپ توۋلاشماقتا. **26** لېكىن قۇللىرى بولغان مېنى، زادوك كاھىننى، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە قۇللىرى بولغان سۇلايمانىنى ئۇ چاقىرمىدى. **27** غوجام پادىشاھ كىمنىڭ ئۆزلىرىدىن كېيىن غوجام پادىشاھنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغانلىقىنى تۆز قۇللىرىغا ئۇقتۇرمىدى ئۇ ئىشنى بۇيرۇدىلىمۇ؟ ـ دېدى. **28** داۋۇت پادىشاھ: ـ بات-شىبانى ئالدىمغا قىچقىرىڭلار، دېدى. ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. **29** پادىشاھ بولسا: ـ جېنىمنى ھەممە قىينچىلىقتىن قۇتقۇزغان پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، **30** مەن ئىسلىدە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھايات بىلەن قەسەم قىلىپ: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان مەندىن كېيىن پادىشاھ بولۇپ ئورنۇمدا مېنىڭ تەختىمدە ئولتۇرىدۇ» دەپ ئېيتقىنىمدەك، بۈگۈنكى كۈندە مەن بۇ ئىشنى چوقۇم ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن، ـ دېدى. **31** ۋە بات-شىبا يۈزىنى يەرگە يېقىپ ئۇرۇپ پادىشاھقا تەزىم قىلىپ: ـ غوجام داۋۇت پادىشاھ ئەبەدتىن ياشىسۇن! ـ دېدى. **32** داۋۇت پادىشاھ: ـ زادوك كاھىننى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ئالدىمغا چاقىرىڭلار، دېدى. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلدى. **33** پادىشاھ ئۇلارغا: ـ غوجاڭلارنىڭ خىزمەتكارلىرىنى ئۆزۈڭلارغا قوشۇپ، سۇلايمانىنى تۆز قېچىرىمغا مىندۇرۇپ، گىھونغا ئېلىپ بېرىڭلار؛ **34** ئۇ يەردە زادوك كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر ئۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلسۇن. ئاندىن كاناي چېلىپ: ـ سۇلايمان پادىشاھ ياشىسۇن! دەپ توۋلا ڭلار. **35** ئاندىن ئۇ تەختىمدە ئولتۇرۇشقا بۇ يەرگە كەلگەندە، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ مېڭىڭلار، ئۇ مېنىڭ ئورنۇمدا پادىشاھ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇنى ئىسرائىل بىلەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا تەيىنلىدىم، ـ دېدى. **36** يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ ئامىن! غوجام پادىشاھنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمۇ شۇنداق بۇيرۇسۇن! **37** پەرۋەردىگار غوجام پادىشاھ بىلەن بىللە بولغاندەك، سۇلايمان بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنىڭ تەختىنى غوجام داۋۇت پادىشاھنىڭكىدىن تېخىمۇ ئۇلۇغ قىلغاي! ـ دېدى. **38** زادوك كاھىن، ناتان پەيغەمبەر، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەر چۈشۈپ، سۇلايمانى داۋۇت پادىشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۇرۇپ، گىھونغا ئېلىپ باردى. **39** زادوك كاھىن ئىبادەت چېدىرىدىن مايى بىلەن تولغان بىر مۈڭگۈزنى ئېلىپ، سۇلايمانىنى مەسىھ قىلدى. ئاندىن ئۇلار كاناي چالدى. خەلقىنىڭ ھەممىسى: ـ سۇلايمان پادىشاھ ياشىسۇن! ـ دەپ توۋلاشتى. **40** خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ، سۇنايى چېلىپ زور شادلىق بىلەن يەر يېرىلغۇدەك تەنتەنە قىلىشتى. **41** ئەمدى ئادونىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن جەم بولغان مېھمانلار غىزالىنىپ چىققاندا، شۇنى ئاڭلىدى. يوئاب كاناي ئاۋازىنى ئاڭلىغاندا: ـ نېمىشقا شەھەردە شۇنچە قىيقاس-سۈرەن سېلىندۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** ئۇ تېخى سۆزىنى تۈگەتمەيلا، مانا ئابىياتار كاھىننىڭ ئوغلى يوناتان كەلدى. ئادونىيا ئۇنىڭغا: ـ كىرگىن، قەيسەر ئادەمسەن، چوقۇم بىرگە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ، ـ دېدى. **43** يوناتان ئادونىياغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇنداق ئەمەس! غوجىمىز داۋۇت پادىشاھ سۇلايمانىنى پادىشاھ

قىلدى! **44** ۋە پادىشاھ تۆزى تۇنىڭغا زادوك كاھىنى، ناتان پەيغەمبەرنى، يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ۋە كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋىتىپ، تۇنى پادىشاھنىڭ قېچىرىغا مىندۇردى؛ **45** ئاندىن زادوك كاھىن بىلەن ناتان پەيغەمبەر تۇنى پادىشاھ بولۇشقا گىھوندا مەسىھ قىلدى. ئۇلار تۇيەردىن چىقىپ شادلىق قىلىپ، پۈتكۈل شەھەرنى قىيقاس-سۈرەن بىلەن لەرزىگە سالدى. سىز تاكلاۋاتقان سادا دەل شۇدۇر. **46** تۇنىڭ ئوستىگە سۈلايمان ھازىر پادىشاھلىق تەختىدە ئولتۇرۇۋاتىدۇ. **47** يەنە كېلىپ پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى كېلىپ غوجىمىز داۋۇت پادىشاھقا: «خۇدالىرى سۈلايماننىڭ نامىنى سىلىنىڭكىدىن ئەۋزەل قىلىپ، تەختىنى سىلىنىڭكىدىن ئۇلۇغ قىلغاي!» دەپ بەخت تىلەپ مۇبارەكلەشكە كېلىشتى. پادىشاھ تۆزى ياتقان تۇرۇندا سەجدە قىلدى **48** ۋە پادىشاھ: ـ «بۈگۈن مېنىڭ تەختىمگە ئولتۇرغۇچى بىرسىنى تەيىنلىگەن، تۆز كۆزلىرىمگە شۇنى كۆرگۈزگەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇبارەكلەنسۇن!» ـ دېدى ـ دېدى. **49** شۇنى ئاڭلاپ ئادونىيانىڭ بارلىق مېھمانلىرى ھودۇقۇپ، ئورنىدن قوپۇپ ھەربىرى تۆز يولىغا كەتتى. **50** ئادونىيا بولسا سۈلايماندىن قورقۇپ، ئورنىدن قوپۇپ، [ئىبادەت چېدىرىغا] بېرىپ قۇربانگاھنىڭ مۆڭگۈزلىرىنى تۇتتى. **51** سۈلايمانغا شۇنداق خەۋەر بېرىلىپ: ـ «ئادونىيا سۈلايمان پادىشاھتىن قورقىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ قۇربانگاھنىڭ مۆڭگۈزلىرىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: ـ «سۈلايمان پادىشاھ بۈگۈن ماڭا شۇنى قەسەم قىلسۇنكى، ئۇ تۆز قۇلىنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرمەسلىككە ۋەدە قىلغاي» دېدى»، ـ دېيىلدى. **52** سۈلايمان: ـ ئۇ دۇرۇس ئادەم بولسا بېشىدىن بىر تال چاچ يەرگە چۈشمەيدۇ. لېكىن ئۇنىڭدا رەزىللىك تېپىلسا، ئۆلىدۇ، دېدى. **53** سۈلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋىتىپ ئۇنى قۇربانگاھدىن ئېلىپ كەلدى. ئۇ كېلىپ سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئېگىلىشىپ تەزىم قىلدى. سۈلايمان ئۇنىڭغا: ـ تۆز ئۆيۈڭگە كەتكىن، ـ دېدى.

2

داۋۇتنىڭ ئۆلىدىغان ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، ئوغلى سۈلايمانغا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئەمدى يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى باردىغان يول بىلەن كېتىمەن. يۈرەكلىك بولۇپ، ئەركەكتەك بولغىن! **3** سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا ھەمدە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭدا راۋاج تېپىشىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنۇنى پۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، تۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى، تۇنىڭ ئەمرلىرى، تۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، تۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن. **4** شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار ماڭا: «ئەگەر ئەۋلادلىرىڭ تۆز يولىغا كۆڭۈل بۆلۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ھەقىقەتتە ماڭىسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئېيتقان سۆزىگە ئەمەل قىلدۇ. **5** ئەمما زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ماڭا قىلغىنىنى، يەنى ئۇنىڭ تۆزى قانداق قىلىپ ئىسرائىلنىڭ قوشۇندىكى ئىككى سەردارىنى، يەنى نېرىيانىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى ئۇرۇپ ئولتۇرۇپ، تىنچ مەزگىلدە جەڭدە تۆكۈلگەندەك قان تۆكۈپ، بېلىگە باغلىغان كەمەرگە ۋە پۇتىغا كىيگەن كەشىگە جەڭدە تۆكۈلگەندەك قان چېچىپ، داغ قىلغانلىقىنى بىلىسەن. **6** سەن ئۇنى داناللىقىڭا مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇنىڭ ئاق پېشىنىڭ گۆرگە سالامەت چۈشۈشىگە يول قويمىغايسەن. **(Sheol h7585)** **7** لېكىن گىلئادلىق بارزىللاينىڭ ئوغۇللىرىغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىپ، داستىخىنىڭدىن نان يېگۈزگىن؛ چۈنكى مەن ئاكاڭ ئابشالومدىن قاچقىنىمدا، ئۇلار ۋېنىمغا كېلىپ ماڭا شۇنداق قىلغان. **8** ۋە مانا باھۇرىمدىن كەلگەن بىنيامىن قەبىلىسىدىن گېرانىڭ ئوغلى شىمەي ۋېنىكىڭا تۇرىدۇ. ئۇ مەن ماھانائىمغا باردىغاندا، ئەشەددىي لەنەت بىلەن مېنى قارغىدى. كېيىن ئۇ ئىئوردان دەريىاسىغا بېرىپ مېنىڭ ئالدىمغا كەلگەندە، مەن پەرۋەردىگارنىڭ [نامى] بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرمەيمەن» دەپ قەسەم قىلدىم. **9** ئەمما ھازىر ئۇنى گۇناھسىز دەپ ساتمىغىن. ئۆزۈڭ دانا كىشى بولغاندىن كېيىن ئۇنىڭغا قانداق قىلىشنى بىلىسەن؛ ھەرھالدا ئۇنىڭ ئاق پېشىنى قانىتىپ گۆرگە چۈشۈرگىن». **(Sheol h7585)** **10** داۋۇت تۆز ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن بىر يەردە ئۇخلىدى. ئۇ «داۋۇتنىڭ شەھىرى» [دېگەن جايدا] دەپنە قىلىندى. **11** داۋۇتنىڭ ئىسرائىلغا سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى قىرىق يىل ئىدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل سەلتەنەت قىلىپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. **12** سۈلايمان ئاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىدە ئولتۇردى، ئۇنىڭ سەلتەنىتى خېلى مۇستەھكەملەندى. **13** ئەمما ھاگگىتنىڭ ئوغلى ئادونىيا سۈلايماننىڭ ئانىسى بات-شېبانىڭ قېشىغا باردى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ تىنچلىق مەقسىتىدە كەلدىڭۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ شۇنداق، تىنچلىق مەقسىتىدە، دېدى. **14** ئۇ يەنە: ـ ساڭا بىر سۆزۈم بار ئىدى، دېدى. ئۇ: ـ سۆزۈڭنى ئېيتقىن، دېدى. **15** ئۇ: ـ بىلىسەنكى، پادىشاھلىق ئەسلىدە مېنىڭكى ئىدى، ۋە پۈتۈن ئىسرائىل مېنى پادىشاھ بولىدۇ دەپ، ماڭا قارايتتى. لېكىن پادىشاھلىق مەندىن كېتىپ، ئىنىمنىڭ ئىلكىگە ئوتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىرادىسى بىلەن ئۇ ئۇنىڭكى بولدى. **16** ئەمدى ساڭا بىر ئىلتىماسىم بار. مېنى ياندۇرمىغىن، دېدى. ئۇ: ـ ئېيتقىن، دېدى. **17** ئۇ: ـ سەندىن ئوتۇنمەن، سۈلايمان پادىشاھقا مەن ئۈچۈن ئېيتقىنكى ـ چۈنكى ئۇ ساڭا ياق دېمەيدۇ! ـ ئۇ شۇنامىلق ئابىشاگنى ماڭا خوتۇنلۇققا بەرسۇن، دېدى. **18** بات-شېبا: ـ ماقۇل، سەن ئۈچۈن پادىشاھقا سۆز قىلاي، دېدى. **19** بات-شېبا ئادونىيا ئۈچۈن سۆز قىلغىلى سۈلايمان پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردى. پادىشاھ قوپۇپ ئالدىغا بېرىپ، ئانىسىغا تەزىم قىلدى. ئاندىن تەختىگە بېرىپ ئولتۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئانىسىغا بىر تەختىنى كەلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ **20** ساڭا كىچىككىنە بىر ئىلتىماسىم بار. مېنى ياندۇرمىغىن، دېدى. پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئې ئانا، سوراۋەرگىن، مەن سېنى ياندۇرمايمەن، دېدى. **21** ئۇ: ـ ئاكاڭ ئادونىياغا شۇنامىلق ئابىشاگنى خوتۇنلۇققا بەرگۈزگىن، دېدى. **22** سۈلايمان پادىشاھ جاۋاب بېرىپ ئانىسىغا: ـ نېمىشقا ئادونىيا ئۈچۈن شۇنامىلق ئابىشاگنى سورايسەن؟ ئۇ ئاكام بولغانىكەن، ئۇنىڭ ئۈچۈن، ئابىياتار كاھىن ئۈچۈن ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئۈچۈن پادىشاھلىقنىمۇ سورىمامسەن! ـ دېدى. **23** سۈلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئادونىيا شۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ تىلىمسە، خۇدا مېنى ئۆرسۇن يا كى ئۇنىڭدىن ئارتۇق جازالىسۇن! **24** مېنىڭ ئورنۇمنى مۇستەھكەم قىلغان، ئاتامنىڭ تەختىدە ئولتۇرغۇزغان، ئۆز ۋەدىسى بويىچە ماڭا بىر ئوينى قۇرغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئادونىيا بۈگۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنىدۇ، دېدى. **25** شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى بۇ ئىشقا ئەۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى چېپىپ ئولتۇردى. **26** پادىشاھ ئابىياتار كاھىنغا: ـ ماڭ، ئاناتوتتىكى ئۆز ئېتىزلىقىڭغا بارغىن. سەن ئۆلۈمگە لايىقسەن، لېكىن سەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئالدىدا كۆتۈرگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، ۋە ئاتامنىڭ تارتقان ھەممە ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىدە ئۇنىڭغا ھەمدەرد بولغىنىڭ ئۈچۈن، مەن ھازىر سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، دېدى. **27** ئاندىن سۈلايمان ئابىياتارنى پەرۋەردىگارغا كاھىن بولۇشتىن جۇدا قىلىپ ھەيدىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق شىلوھدا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **28** يۇنىڭ خەۋىرى يوئابقا يەتكەندە (چۈنكى يوئاب ئابشالومغا ئەگەشمىگەن بولسىمۇ، ئادونىياغا ئەگەشكەندى) يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ قۇربانگاھنىڭ مۆڭگۈزلىرىنى تۇتتى.

29 سۇلايمان پادىشاھقا: «مانا، يوئاب پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا قېچىپ بېرىپ، قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇرىدۇ» دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. سۇلايمان يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى شۇ يەرگە ئەۋەتىپ: ـ ماڭ، ئۇنى ئۇلتۇرۇۋەتكىن، دېدى. 30 بنايا پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ «پادىشاھ سېنى بۇياققا چىقسۇن!» دېدى، دېدى. تۇ: ـ ياق، مۇشۇ يەردە تۇلمەن، دېدى. بنايا پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ يوئاب مۇنداق-مۇنداق دېدى، ماڭا شۇنداق جاۋاب بەردى، دېدى. 31 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ ئۆزى دېگەندەك قىلىپ، ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈرگىن ۋە ئۇنى دەپنە قىلغىن. شۇنىڭ بىلەن يوئاب تۆككەن ناھەق قان مەندىن ۋە ئاتامنىڭ جەمەتىدىن كۆتۈرۈلۈپ كەتكەي. 32 شۇنداق قىلىپ ئاتام داۋۇت بىخەۋەر ئەھۋالدا ئۇ تۆزىدىن ئادىل ۋە ئېسىل ئىككى ئادەمنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ قوشۇننىڭ سەرداری نەرنىڭ ئوغلى ئابنەر بىلەن يەھۇدانىڭ قوشۇننىڭ سەرداری يەتەرنىڭ ئوغلى ئاماسانى قىلىچلىغىنى ئۆچۈن، پەرۋەردىگار ئۇ تۆككەن قانىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرىدۇ. 33 ئۇلارنىڭ قېنى يوئابنىڭ بېشى ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا مەڭگۈ يانغاي؛ لېكىن داۋۇت، ئۇنىڭ نەسىلى، جەمەتى ۋە تەختىگە ئەبەدىلئەبەدگىچە پەرۋەردىگاردىن تىنچ-خاتىرجەملىك بولغاي، دېدى. 34 يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ، ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدى. ئاندىن ئۇ چۆلدىكى ئۆز ئۆيىدە دەپنە قىلىندى. 35 پادىشاھ يەھويادانىڭ ئوغلى بنايانى ئۇنىڭ ئورنىغا قوشۇننىڭ سەرداری قىلدى؛ پادىشاھ ئابىياتارنىڭ ئورنىغا زادوكنى كاھىن قىلىپ تەينىلدى. 36 ئاندىن كېيىن پادىشاھ شىمەينى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يېرۇسالېمدا ئۆزۈڭگە بىر ئۆي سېلىپ ئۆيىدە ئولتۇرغىن. باشقا ھېچ يەرگە چىقما. 37 ئەگەر سەن چىقىپ كىدرون جىلغىسىدىن ئۆتسەڭ، شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، شۇ كۈندە سەن شەكسىز ئۆلىسەن. سېنىڭ قېنىڭ ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ، دېدى. 38 شىمەي پادىشاھقا: ـ غوجامنىڭ سۆزى بەرھەقتۇر. غوجام پادىشاھ ئېيتقاندەك قۇللىرى شۇنداق قىلىدۇ، دېدى. شۇنىڭ بىلەن شىمەي ئۆزۈن ۋاقىتچە يېرۇسالېمدا تۇردى. 39 ئۈچ يىلدىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، شىمەينىڭ قۇللىرىدىن ئىككىسى قېچىپ مائاكاھنىڭ ئوغلى، گاتنىڭ پادىشاھى ئاقىشنىڭ قېشىغا باردى. شىمەيگە: ـ مانا قۇللىرىڭ گات شەھىرىدە تۇرىدۇ، دېگەن خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 40 شىمەي ئېشىكىنى توقۇپ قۇللىرىنى ئىزدىگىلى گاتقا، ئاقىشنىڭ يېنىغا باردى. ئاندىن ئۇ يېنىپ ئۆز قۇللىرىنى گاتتىن ئېلىپ كەلدى. 41 سۇلايمانغا: ـ شىمەي يېرۇسالېمدىن گاتقا بېرىپ كەلدى، دەپ خەۋەر يەتكۈزۈلدى. 42 پادىشاھ شىمەينى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگار بىلەن قەسەم قىلدۇرۇپ: ـ شۇنى ئېنىق بىلىپ قويكى، سەن قايسى كۈنى چىقىپ بەرەر يەرگە بارغان بولساڭ، سەن شۇ كۈندە شەكسىز ئۆلىسەن، دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتمىغانمىدىم؟ ئۆزۈڭمۇ، مەن ئاڭلىغان سۆز بەرھەق، دېگەندىكىڭمۇ؟ 43 شۇنداق بولغانىكەن، نېمىشقا ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا قىلغان قەسەمنى بۇزۇپ، مەن ساڭا بۇيرۇغان بۇيرۇقۇمنىمۇ ئۇنتىدىڭ؟ ـ دېدى. 44 پادىشاھ شىمەيگە يەنە: سەن ئاتام داۋۇتقا قىلغان ھەممە رەزىللىكنى ئوبدان بىلىسەن، ئۇ كۆڭلۈڭگە ئايانىدۇر. مانا پەرۋەردىگار رەزىللىكىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىدۇ. 45 لېكىن سۇلايمان پادىشاھ بولسا بەركىتلىنىپ، داۋۇتنىڭ تەختى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تەبەدىلئەبەد مۇستەھكەم قىلىنىدۇ، دېدى. 46 ئاندىن پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا چىقىپ ئۇنى چېپىپ ئۆلتۈردى. پادىشاھلىق بولسا سۇلايماننىڭ قولىدا مۇستەھكەم قىلىندى.

3 سۇلايمان مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈپ پىرەۋننىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالدى. ئۆز ئوردىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چۆرىسىدىكى سېپىلنى ياساپ پۈتكۈزگۈچىلىك ئۆ ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە ئاپىرىپ ئۆرنىزدى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارنىڭ نامى ئۈچۈن بىر ئىبادەتخانا ياسالمىغىنى ئۈچۈن خەلق «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. 3 سۇلايمان پەرۋەردىگارنى سۆيۈپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلىگەنلىرىدە ماڭاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇيى ياقاتتى. 4 پادىشاھ قۇربانلىق قىلغىلى گىبىئونغا باردى؛ چۈنكى ئۇ يەر «ئۇلۇغ يۇقىرى جاي» ئىدى. سۇلايمان ئۇ يەردىكى قۇربانگاھتا بىر مىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇندى. 5 پەرۋەردىگار گىبىئوندا سۇلايمانغا كېچىسى چۈشىدە كۆرۈندى. خۇدا ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ ساڭا نېمە بېرىشىمنى لايىق تاپىساڭ، شۇنى تىلىگىن، دېدى. 6 سۇلايمان جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ قۇلۇڭ ئاتام داۋۇت سېنىڭ ئالدىڭدا ھەققەت، ھەققانىيلىق ۋە كۆڭلىنىڭ سەممىيلىكى بىلەن ماڭغانلىقى بىلەن سەن ئۇنىڭغا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەنىدىڭ؛ ۋە سەن شۇ زور مېھرىبانلىقنى داۋام قىلىپ، بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ئۆز تەختىدە ئولتۇرغىلى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل بەردىڭ. 7 ئەمدى ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنى ئاتام داۋۇتنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدىڭ. ئەمما مەن پەقەت بىر گۈدەك بالا خالاس، چىقىش-كىرىشنىمۇ بىلمەيمەن. 8 ئۆز قۇلۇڭ سەن تاللىغان خەلقىڭ، كۆپلۈكىدىن ساناپ بولمايدىغان ھېسابسىز ئۆلۈغ بىر خەلق ئارىسىدا ئۆزىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۆز قۇلۇڭغا خەلقىڭنىڭ ئۆستىگە ھۆكۈم قىلىشقا ياخشى-يامانىنى پەرق ئېتىدىغان ئويغاق بىر قەلبنى بەرگەيسەن؛ بولمىسا، كىم بۇ ئۇلۇغ خەلقىڭ ئۆستىگە ھۆكۈم قىلالىسۇن؟ ـ دېدى. 10 سۇلايماننىڭ شۇنى تىلىگىنى رەبنى خۇش قىلدى. 11 خۇدا ئۇنىڭغا: ـ سەن شۇنى تىلىگىنىڭ ئۆچۈن ـ يا ئۆزۈڭ ئۆچۈن ئۆزۈن ئۆزۈن ئۆمۈر تىلىمەي، يا ئۆزۈڭ ئۆچۈن دۆلەت-بايلىق تىلىمەي، يا دۈشمەنلىرىڭنىڭ جانلىرىنى تىلىمەي، بەلكى ئوغرا ھۆكۈم قىلغىلى ئويغاق بولۇشقا ئۆزۈڭ ئۆچۈن ئەقىل-پاراسەتنى تىلىگىنىڭ ئۆچۈن، 12 مانا، سۆزۈڭ بويىچە شۇنداق قىلدىم. مانا ساڭا شۇنداق دانا ۋە يورۇتۇلغان قەلبنى بەردىمكى، سەندىن ئىلگىرى ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمىغان، سەندىن كېيىنمۇ ساڭا ئوخشايدىغىنى بولمايدۇ. 13 مەن سەن تىلىمىگەن نەرسىنىمۇ، يەنى دۆلەت-بايلىق ۋە شان-شۆھرەتنى ساڭا بەردىم. شۇنىڭ بىلەن بارلىق كۈنلىرىڭدە پادىشاھلارنىڭ ئارىسىدا ساڭا ئوخشاش بولىدىغىنى چىقمايدۇ. 14 ئەگەر ئاتاڭ داۋۇت ماڭغاندەك مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، بەلگىلىمىلىرىم ۋە ئەمرلىرىمنى تۇتسىاڭ كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، دېدى. 15 سۇلايمان ئويغىنىغاندا، مانا بۇ بىر چۈش ئىدى. ئۇ يېرۇسالېمغا كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۆرە تۇرۇپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلىپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، ھەممە خىزمەتكارلىرىغا زىياپەت قىلىپ بەردى. 16 شۇنىڭدىن كېيىن ئىككى پاھىشە ئايال پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 17 بىرىنچى ئايال: ـ ئى غوجام! مەن ۋە بۇ خوتۇن بىر ئۆيدە ئولتۇرىمىز؛ ئۇ مەن بىلەن ئۆيدە تۇرغىنىدا بىر بالىنى تۇغدۇم. 18 مەن بالىنى تۇغقۇپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ خوتۇنۇمۇ بىر بالا تۇغدى. بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئولتۇردۇق؛ ئۆيدە بىزدىن باشقا ھېچ يات ئادەم يوق ئىدى، يالغۇز بىز ئىككىيلەن ئۆيدە ئىدۇق. 19 شۇ كېچىدە بۇ خوتۇننىڭ بالىسى ئۆلدى؛ چۈنكى ئۇ بالىسىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغانىدى. 20 ئۇ يېرىم كېچىدە قوپۇپ دېدەكلىرى ئۇخلاپ قالغاندا، يېنىمدىن ئوغلۇمنى ئېلىپ ئۆز قۇچىقىغا سېلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆلگەن ئوغلىنى مېنىڭ قۇچىقىمغا سېلىپ قويۇپتۇ. 21 ئەتىسى قوپۇپ بالامنى ئېمىتەي دېسەم مانا ئۆلۈك ئۆزىدۇ. لېكىن ئەتىگەندە قارىسام، ئۇ مەن ئۇغقان بالا ئەمەس ئىدى، دېدى. 22 ئىككىنچى ئايال: ـ ياق، ئۇنداق ئەمەس. تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، دېدى. لېكىن بىرىنچى ئايال: ـ ياق، ئۆلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم، دېدى. ئۆلار شۇ ھالەتتە پادىشاھنىڭ ئالدىدا تالىشىپ تۇراتتى. 23 پادىشاھ: ـ بىرى: «تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم،

تۇلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ» دەيدۇ، ئەمما يەنە بىرى: «ياق، تۇلگىنى سېنىڭ ئوغلۇڭ، تىرىك قالغىنى مېنىڭ ئوغلۇم» دەيدۇ، دېدى. **24** پادىشاھ: ماڭا بىر قىلىچ ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. ئۇلار قىلىچنى پادىشاھقا ئېلىپ كەلگەندە **25** پادىشاھ: تىرىك بالىنى ئوتتۇرىدىن كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ يېرىمىنى بىرىگە، يەنە بىر يېرىمىنى ئىككىنچىسىگە بېرىڭلار، دېدى. **26** ئۇ ۋاقىتتا تىرىك بالىنىڭ ئانىسى تۇز بالىسىغا ئىچىنى ئاغرىتىپ پادىشاھقا: ـ ئاھ غوجام! تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بەرسىلە، ھەرگىز ئۇنى ئۆلتۈرمىگەيلە! ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن ئىككىنچىسى: ـ ئۇنى نە مېنىڭكى نە سېنىڭكى قىلماي، ئوتتۇرىدىن كېسىڭلار، دېدى. **27** پادىشاھ جاۋابەن: ـ تىرىك بالىنى ئۇنىڭغا بېرىڭلار، ئۇنى ھېچ ئۆلتۈرمەڭلار؛ چۈنكى بۇ بالىنىڭ ئانىسى شۇدۇر، دېدى. **28** پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ قىلغان ھۆكۈمى توغرىسىدا ئاڭلىدى ۋە ئۇلار پادىشاھتىن قورقتى، چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىش دانالىقىنىڭ ئۇنىڭدا بارلىقىنى كۆردى.

4

سۇلايمان پادىشاھ پۈتكۈل ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. **2** ئۇنىڭ چوڭ ئەمەلدارلىرى مۇنۇلار: ـ زادوكنىڭ ئوغلى ئازارىيا كاھىن ئىدى؛ **3** شىشانىڭ ئوغۇللىرى ئېلىخورەف ۋە ئاخىياھ كاتىپلار ئىدى؛ ئاھلۇدنىڭ ئوغلى يەھوشافات تەزكىرچى ئىدى؛ **4** يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا قوشۇننىڭ باش سەرداری ئىدى. زادوك بىلەن ئابىياتار كاھىنلار ئىدى؛ **5** ناتاننىڭ ئوغلى ئازارىيا نازارەت بېگى، ناتاننىڭ يەنە بىر ئوغلى زابۇد ھەم كاھىن ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **6** ئاخىشار ئوردىنىڭ غوجىداری، ئابدانىڭ ئوغلى ئادونىرام باج-ئالۋان بېگى ئىدى. **7** پۈتكۈل ئىسرائىل زېمىنىدا سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئوزى ئۈچۈن ۋە ئوردىدىكىلىرى ئۈچۈن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەيدىغان، ئون ئىككى نازارەتچى تەيىنلەنگەنىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى يىلدا بىر ئايدىن يېمەك-ئىچمەك تەمىنلەشكە مەسئۇل ئىدى. **8** ئۇلارنىڭ ئىسمى تۆۋەندە خاتىرىلەنگەن: ئەفرائىم تاغلىق رايونىغا بەن-خۇر؛ **9** ماكاز، شائالبىم، بەيت-شەمەش ۋە ئېلون-بەيت-ھاننانغا بەن-دەكەر؛ **10** ئارۇبوتقا بەن-خەسەد؛ ئۇ يەنە سوكوھ ۋە خەفەر دېگەن بارلىق يۇرتقىمۇ مەسئۇل ئىدى؛ **11** يەنە نافات-دورغا بەن-ئابىناداب (ئۇ سۇلايمانىنىڭ قىزى تافاتنى خوتۇنلۇققا ئالغان)؛ **12** تاتاناق، مەگىددو ۋە يىزرەئەلنىڭ تۆۋەنكى تەرىپىدىكى زارەتاننىڭ يېنىدا بولغان پۈتكۈل بەيت-شانغا، شۇنداقلا بەيت-شاندن تارتىپ ئابەل-مەھولاھغىچە، جوكنېئامدىن ئۆتكۈچە بولغان زېمىنلارغا ئاھىلۇدنىڭ ئوغلى باتانا؛ **13** راموت-گىلئېتادقا بەن-گەبەر؛ ئۇ يەنە گىلئېتاد يۇرتىغا جايلاشقان، مانا‌سسەھنىڭ ئوغلى يائىرغا تەۋە بولغان كەنتلەر ۋە ھەم باشاندىكى يۇرت تارگوب، جۈملىدىن ئۇ يەردىكى سېپىلى، مىس بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان ئالتمىش چوڭ شەھەرگىمۇ مەسئۇل ئىدى. **14** ماھانائىمغا ئىددونىڭ ئوغلى ئاھىناداب؛ **15** نافتالىغا ئاخىماتاز (ئۇ سۇلايمانىنىڭ قىزى باسىماتنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى). **16** ئاشىر ۋە ئالوتقا ھۇشايىنىڭ ئوغلى باتاناھ؛ **17** ئىسساكارغا پارۇئاھنىڭ ئوغلى يەھوشافات؛ **18** بىنيامىن زېمىنىغا ئېلانىڭ ئوغلى شىمەي؛ **19** گىلئېتاد زېمىنىغا (ئەسلىدە ئاموريلارنىڭ پادىشاھى سىھون ۋە باشانىڭ پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنى ئىدى) ئۇرىنىڭ ئوغلى گەبەر. ئۇ شۇ يۇرتقا بىردىنبىر نازارەتچى ئىدى. **20** يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك نۇرغۇن ئىدى. ئۇلار يەپ-ئىچىپ، خۇشالىق قىلاتتى. **21** ۋە سۇلايمان بولسا [ئەفرات] دەريا‌سىدىن تارتىپ فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ۋە مىسىرنىڭ چېگرا‌لىرىغىچە بولغان ھەممە پادىشاھلىقلارنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلاتتى. ئۇلار ئۇلپان كەلتۈرۈپ سۇلايمانىنىڭ پۈتۈن ئۆمرىدە ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **22** سۇلايمانىنىڭ ئوردىسىغا كېتىدىغان كۈنلۈك تەمىنات ئۈچۈن ئوتتۇز كور تاسقىغان ئاق ئۇن، ئالتمىش كور قارا ئۇن، **23** ئون بوردىغان ئۆي، يايلاقتىن كەلتۈرۈلگەن يىگىرمە ئۆي، يۈز قوي كېتىتتى؛ يۇنىڭدىن باشقا بۇغلار، جەرەنلەر، كېپىكلەر ۋە بوردىغان توخۇلار لازىم ئىدى. **24** چۈنكى ئۇ تىفساھدىن تارتىپ گازاغىچە، [ئەفرات] دەريا‌سىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى ھەممە يۇرتلارنىڭ ئۈستىدە، يەنى [ئەفرات] دەريا‌سىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى بارلىق پادىشاھلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى؛ ئۇنىڭ تۆت تە‌ترا‌پى تىنچ ئىدى. **25** سۇلايمانىنىڭ پۈتكۈل كۈنلىرىدە داندن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە يەھۇدا بىلەن ئىسرائىل ئادەملىرىنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۆزۈم تېلى ۋە ئۆز تە‌نجىر دەرىخىنىڭ تېگىدە ئامان-ئېسەن ئولتۇراتتى. **26** سۇلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئاتخانىسى، ئون ئىككى مىڭ چەۋەندىزى بار ئىدى. **27** مەزكۇر نازارەتچىلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن ئايدا سۇلايمان پادىشاھقا ۋە ئۇنىڭ داستىخىنىغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىنى كېمەيتمەي تەمىنلەيتتى. **28** خەلق بولسا ھەربىرى ئۆزىگە بېكىتىلگەن نورما بويىچە ئات-قېچىرلار ئۈچۈن ئارپا بىلەن سامانلارنى [نازارەتچىلەر بار] يەرگە ئېلىپ كېلەتتى. **29** خۇدا سۇلايمانغا دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك دانالىق، ئىنتايىن مول پەم-پاراسەت ئاتا قىلىپ، ئۇنىڭ قەلبىنى كەڭ قىلىپ زور يورۇتتى. **30** شۇنىڭ بىلەن سۇلايمانىنىڭ دانالىقى بارلىق شەرقتىكىلەرنىڭ دانالىقىدىن ۋە مىسىردىكى بارلىق دانالىقتىن ئاشتى. **31** چۈنكى ئۇ بارلىق ئادەملەردىن، جۈملىدىن ئەزراھلىق ئېتان بىلەن ماخولنىڭ ئوغۇللىرى ھېمان، كالكول ۋە داردا دېگەنلەردىن دانا ئىدى؛ ۋە ئۇنىڭ شۆھرىتى ئەترا‌پىدىكى ھەممە ئەللەر تارىسىدا يېيىلدى. **32** ئۇ ئېيتقان پەند-نەسىھەت ئۈچ مىڭ ئىدى؛ ئۇنىڭ شېئىر-كۈيلىرى بىر مىڭ بەش ئىدى. **33** ئۇ لىۋاندىكى كېدىر دەرىخىدىن تارتىپ تامدا ئۆسىدىغان لىپەكگۈلگىچە دەرەخ-گىياھلارنىڭ ھەممىسىنى بايان قىلىپ خاتىرىلىگەنىدى، ئۇ يەنە مال ۋە ھايۋانلار، قۇشلار، ھاشارەت-تۆمىلگۈچىلەر ۋە بېلىقلار ئوتۇرىسىدا بايان قىلىپ خاتىرىلىگەنىدى. **34** سۇلايمانىنىڭ دانالىقىنى ئاڭلىغلى كىشىلەر بارلىق ئەللەردىن كېلەتتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ دانالىقى ئوتۇرۇلۇق خەۋەر تاپقان يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلاردىن كىشىلەر كەلمەكتە ئىدى.

5

ئۇرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايمانىنى ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلىنغان دەپ ئاڭلاپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى ئۇنىڭ قېشىغا ئەۋەتتى؛ چۈنكى ھىرام داۋۇتنى ئىزچىل سۆيگۈچى ئىدى. **2** سۇلايمان ھىرامغا ئادەم ئەۋەتىپ مۇنداق ئۇچۇرنى يەتكۈزدى: ـ **3** «ئۆزۈڭ بىلىسەنكى، ئاتام داۋۇتنىڭ دۈشمەنلىرىنى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پۇتى ئاستىغا قويغۇچە، ئۇ ئەترا‌پىدا ھەر تەرەپتە جەڭ قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياسىيالمىدى. **4** ئەمدى ھازىر پەرۋەردىگار خۇدايىم ماڭا ھەممە تەرەپتىن ئارام بەردى؛ ھېچبىر دۈشمىنم يوق، ھېچبىر بالا-قازا يوق. **5** مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئاتام داۋۇتقا: «مەن سېنىڭ ئورنۇڭغا ئۆز تەختىڭگە ئولتۇرغۇزغان ئوغلۇڭ بولسا، ئۇ مېنىڭ نامىمغا بىر ئىبادەتخانا ياسايدۇ» دەپ ئېيتقىنىدەك، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا بىر ئىبادەتخانا ياساي دەپ نىيەت قىلدىم؛ **6** ئەمدى مەن ئۇچۇن [ئادەملىرىڭگە] لىۋاندىن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىڭلار، دەپ يارلىق چۈشۈرگىن؛ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭغا ھەمدەمدە بولىدۇ. سېنىڭ بېكىتكىنىڭ بويىچە خىزمەتكارلىرىڭغا بېرىلىدىغان ئىش ھەققىنى ساڭا تۆلەيمەن؛ چۈنكى ئۆزۈڭگە ئايانىكى، دەرەخ كېسىشتە ئارىمىزدا ھېچكىم زىدوندىكىلەردەك ئۈستا ئەمەس». **7** ھىرام سۇلايمانىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندا ئىنتايىن خۇشال بولۇپ: ـ بۈگۈن بۇ ئۇلۇغ خەلق ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە داۋۇتقا مۇنداق دانا بىر ئوغۇل بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىلسۇن! ـ دېدى. **8** ھىرام سۇلايمانغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ سەن ماڭا قويغان تەلەپلىرىڭنى

ئاگلاپ قوبۇل قىلدىم. مەن سېنىڭ كېدىر ياغىچى ۋە ئارچا ياغىچى توغرۇلۇق ئارزۇ قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ **9** مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم شۇلارنى لۇباندىن دېڭىزغا ئاپىرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز بىلەن سەن ماگا بېكىتكەن يەرگە يەتكۈزىمەن، ئاندىن شۇ يەردە ئۇلارنى يەشكۈزىمەن. شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇلارنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئېلىپ كېتىسەن. بۇنىڭ ھېسابىغا سەن تەلەپلىرىم بويىچە ئوردىدىكىلىرىم ئۈچۈن يىلەك-ئىچمەك تەمىنلىگەيسەن، ـ دېدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلىپى بويىچە كېدىر ياغاچلىرى ۋە ئارچا ياغاچلىرىنى بەردى. **11** سۇلايمان ھىرامغا ئوردىدىكىلىرىنىڭ يىلەك-ئىچمىكىگە يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي ۋە يىگىرمە بات ساپ زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتىپ بەردى. ھەر يىلى سۇلايمان ھىرامغا شۇنداق بېرەتتى. **12** پەرۋەردىگار سۇلايمانغا ۋەدە قىلغاندەك ئۆزىگىمۇ دانالىق بەرگەندى. ھىرام بىلەن سۇلايمانىنىڭ ئارىسىدا ئىناقلىق بولۇپ، ئىككىسى ئەھدە تۈزۈشتى. **13** سۇلايمان پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىلدىن ھاشارغا ئىشلەپچىلەرنى بېكىتتى، ئۇلارنىڭ سانى ئوتتۇز مىڭ ئىدى. **14** ئۇ بۇلارنى نۆۋەت بىلەن ھەر ئايدا ئون مىڭدىن لۇبانغا ئەۋەتەتتى؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بىر ئاي لۇباندا تۇرسا، ئىككى ئاي ئۆيىدە تۇردى. ئادونىرام ھاشارچىلارنىڭ ئۈستىدە تۇراتتى. **15** سۇلايمانىنىڭ يەتمىش مىڭ ھامىلى، تاغلاردا ئىشلەيدىغان سەكسەن مىڭ تاشچىسى بار ئىدى. **16** ئۇنىڭدىن باشقا سۇلايمانىنىڭ مەنسەپدارلىرىدىن ئىش ئۈستىگە قويۇلغان ئۈچ مىڭ ئۈچ يۈز ئىش بېشى بار ئىدى؛ ئۇلار ئىشلەپچىلەرنى باشقۇراتتى. **17** پادىشاھ يارلىق چۈشۈرۈشى بىلەن ئۇلار ئىبادەتخانىنىڭ ئۇلىنى سېلىشقا يونۇلغان، چوڭ ۋە قىممەتلىك تاشلارنى كېسىپ كەلتۈردى. **18** ۋە سۇلايمانىنىڭ تاپچىلىرى بىلەن ھىرامنىڭ تاپچىلىرى ۋە گەباللىقلار قوشۇلۇپ تاشلارنى ئويۇپ، تۈينى ياساش ئۈچۈن ياغاچ ھەم تاشلارنى تەييارلاپ قويدى.

6

ئىسرائىللار مىسىردىن چىققاندىن كېيىنكى تۆت يۈز سەكسىنىنچى يىلى، سۇلايمانىنىڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىنىڭ ئىككىنچى ئېيىدا، يەنى زىف ئېيىدا ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تۈينى ياساشقا باشلىدى. **2** سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارغا ياسىغان ئىبادەتخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئاتمىش گەز، كەڭلىگى يىگىرمە گەز ۋە ئېگىزلىكى ئوتتۇز گەز ئىدى. **3** ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئىبادەتخانىنىڭ كەڭلىگى بىلەن باراۋەر بولۇپ، يىگىرمە گەز ئىدى. ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ كەڭلىگى ئون گەز ئىدى. **4** ئۇ ئىبادەتخانىغا روجەكلىك دېرىزە-يەڭىجىرلەرنى ئورناتتى. **5** ئىبادەتخانا تېمىغا، يەنى مۇقەددەس جاي ۋە «كالامخانا»نىڭ تېمىغا يانداش [ئۈچ قەۋەتلىك] بىر ئىمارەتنى سالدى ۋە ئۇنىڭ ئېچىگە ھۈجرىلارنى ياسىدى. **6** [تاشقىرىقى ئىمارەتنىڭ] تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ كەڭلىگى بەش گەز، ئوتتۇرا قەۋىتىنىڭ كەڭلىگى ئالتە گەز، ئۈچىنچى قەۋىتىنىڭ كەڭلىگى يەتتە گەز ئىدى. چۈنكى ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى تېمىدا ئىمارلىرى ئورناتقان تۆشۈكلەر بولماسلىقى ئۈچۈن ئۇ تامغا تەڭچە چىقىرىلغانىدى. **7** ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي تەييار قىلىپ ئېلىپ كېلىنگەن تاشلاردىن بىنا قىلىنغانىدى. شۇنداق قىلغاندا، ئۇنى ياسىغان ۋاقىتتا نە بولقا نە پالتا نە باشقا تۇمۇر ئەسۋابلارنىڭ ئاۋازى ئۇ يەردە ھېچ ئاگلانمايتتى. **8** تۆۋەنكى قەۋىتىنىڭ ھۈجرىلىرىنىڭ كىرىش ئىشىكى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئىدى؛ بىر ئايلانما پەلەمپەي ئوتتۇرا قەۋەتكە ئاندىن ئوتتۇرا قەۋەتتىن ئۈچىنچى قەۋەتكە چىقاتتى. **9** شۇنداق قىلىپ [سۇلايمان] ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. ئىبادەتخانىنىڭ ئۈستىگە خار-لىمالارنى بېكىتىپ، ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلىدى. **10** ئۇ ئىبادەتخانىغا يانداش ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى بەش گەزدىن قىلدى. شۇ ئىمارەتنىڭ قەۋەتلىرى ئىبادەتخانىغا كېدىر لىمالىرى ئارقىلىق تۈتۈشۈقلۇق ئىدى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى سۇلايمانغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **12** «سەن ماگا ياساۋاتقان بۇ ئىبادەتخانىنا كەلسەڭ، ئەگەر سەن بەلگىلىمىلىرىمدە مېڭىپ، ھۆكۈملىرىمگە رىئايە قىلىپ، بارلىق ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلاردا ماگىساڭ، مەن ئاتاڭ داۋۇتقا سەن توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزۈمگە ئەمەلى قىلىمەن؛ **13** مەن ئىسرائىللارنىڭ ئارىسىدا ماكان قىلىپ ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ئەسلا تاشلىمايمەن». **14** سۇلايمان ئىبادەتخانىنى ياساپ پۈتتۈردى. **15** ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ ئىچ تەرىپىنى ئۇ كېدىر تاختايلىرى بىلەن ياساپ، ئىبادەتخانىنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىمىرىنچە ياغاچ بىلەن قاپلىدى؛ ۋە ئارچا تاختايلىرى بىلەن ئىبادەتخانىغا پول ياتقۇزدى. **16** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئارقا تېمىدىن يىگىرمە گەز ئۇلچەپ ئارا تام ياساپ، ئىچكىرىكى خانىنى ھاسىل قىلدى؛ ئۇ تېگىدىن تارتىپ تورۇس لىمىرىنچە كېدىر تاختايلىرى بىلەن قاپلىدى. بۇ ئەڭ ئىچكىرىكى خانا بولۇپ، يەنى «كالامخانا»، «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئىدى. **17** ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئۈي، يەنى مۇقەددەس خانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز ئىدى. **18** ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى تاملىرىغا قاپاق ۋە چىچەكنىڭ نۇسخىلىرى نەقىش قىلىنغانىدى. ئىبادەتخانا پۈتۈنلەي كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلانغانىدى. ھېچ تاش كۆرۈنمەيتتى. **19** پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۇ يەردە قويۇش ئۈچۈن، ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كالامخانىنى ياسىدى. **20** كالامخانىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، توغرىسى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۇنى ساپ ئالتۇندىن قاپلىدى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئالدىدىكى كېدىر ياغاچلىق قۇربانگاھنىمۇ شۇنداق قاپلىدى. **21** سۇلايمان ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ ئىچكى كالامخانىنىڭ ئالدىنى ئالتۇن زەنجىرلەر بىلەن توسىدى؛ كالامخانىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **22** شۇ تەرىقىدە ئۇ پۈتكۈل ئىبادەتخانىنى، يەنى پۈتكۈل ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىنى ئالتۇن بىلەن تولۇق قاپلىغانىدى. كالامخانىغا تەئەللۇق بولغان قۇربانگاھنىمۇ پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىغانىدى. **23** كالامخانىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئىككى كېرۇبنىڭ شەكلىنى ياسىدى. ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز ئىدى. **24** بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز ۋە يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ھەم بەش گەز بولۇپ، بىر قانىتىنىڭ ئۇچىدىن يەنە بىر قانىتىنىڭ ئۇچىغىچە ئون گەز ئىدى. **25** ئىككىنچى كېرۇبنىڭ ئىككى قانىتى قوشۇلۇپ ئون گەز ئىدى. ئىككى كېرۇبنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى ۋە شەكلى ئوخشاش ئىدى. **26** بىر كېرۇبنىڭ ئېگىزلىكى ئون گەز بولۇپ، ئىككىنچى كېرۇبنىڭكىمۇ ھەم شۇنداق ئىدى. **27** ئۇ كېرۇبلارنى ئىچكىرىكى خانىدا قويدى. كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى يېيىلىپ تۇراتتى. بىرسىنىڭ بىر قانىتى بىر تامغا تېگىپ، ئىككىنچىسىنىڭ قانىتى ئۇدۇلدىكى تامغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىسىنىڭ ئۆچىدىكى قاناتلىرى خانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر-بىرگە تېگىشىپ تۇراتتى. **28** ئۇ كېرۇبلارنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **29** ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ تاملىرىنىڭ پۈتكۈل ئىچ چۈرىسىنى، يەنى ئىچكىرىكى خانىنىڭ ۋە ھەم تاشقىرىقى خانىنىڭ چۈرىسىنى كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ شەكلىرى ۋە چىچەك نۇسخىلىرى بىلەن نەقىش قىلدى. **30** ئىبادەتخانىنىڭ پولىنى، يەنى ئىچكىرىكى خانىنىڭ ھەم تاشقىرىقى خانىنىڭكىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **31** كالامخانىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئۇ زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەن قوش ئىشىكلەرنى ياسىدى. ئىشىكلەرنىڭ كېشىكلىرى ۋە بېشى ئۇينىڭ توغرىسىنىڭ بەشتىن بىر قىسمى ئىدى. **32** بۇ قوش ئىشىكلەر زەيتۇن ياغىچىدىن ئېتىلگەندى؛ ئۇ ئىشىكلەرنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چىچەك نۇسخىلىرى نەقىش قىلىنىپ زىننەتلەنگەندى؛ ئۇ ئىشىكلەرنى، جۈملىدىن كېرۇب بىلەن خورما دەرەخلىرىنىڭ نەقشىلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. **33** ئىبادەتخانىنىڭ تاشقى خانىسىنىڭ ئىشىكىنىڭ كېشىكلىرىنى زەيتۇن ياغىچىدىن ياسىدى؛ ئۇلار ئۇينىڭ توغرىسىنىڭ تۆتتىن بىر قىسمى ئىدى؛

34 قوش قاناتلىق ئىشىك بولسا ئارچا ياغىچدىن ياسالدى. بىر قانىتى يېيىلىپ
قاتلىنىتى، ئىككىنچى قانىتىمۇ يېيىلىپ قاتلىنىتى. 35 ئۇ ئۇلارنىڭ ئۇستىگە
كېرۇبلار، خورما دەرەخلىرى ۋە چېچەك نۇسخىلىرىنى نەقىش قىلدى؛ ئاندىن
ئۇلارنىڭ ئۇستىگە، جۈملىدىن نەقىشلەر ئۇستىگە ئالتۇن قاپلىدى. 36 ئىچكىرىكى
ھويلىنىڭ تېمىنى بولسا ئۇ ئۈچ قەۋەت يونۇلغان تاش بىلەن بىر قەۋەت كېدىر
ياغىچىدىن ياسىدى. 37 [سۇلايمانىنىڭ سەلتەنىتىنىڭ] تۆتىنچى يىلىنىڭ زىف
ئېيىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئۇلى سېلىندى. 38 ۋە ئون بىرنىچى
يىلنىڭ بۇل ئېيىدا، يەنى سەككىزنىچى ئايدا ئىبادەتخانىنىڭ ھېچبىرى قالدۇرۇلمای،
لايىھە بويىچە پۈتۈنلەي تامام بولدى. شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تۆرىنى ياسىشىغا يەتتە
يىل كەتتى.

7

سۇلايمان ئۆز ئوردىسىنى بولسا، ئون ئۈچ يىلدا ياساپ پۈتكۈردى. 2 ئۇ
ياسىغان بۇ «لۇۋان ئورمىنى سارىيى»نىڭ ئۇزۇنلۇقىنى يۈز گەز، كەڭلىكىنى ئەللىك
گەز ۋە ئېگىزلىكىنى ئوتتۇز گەز قىلدى. كېدىر ياغىچى تۈۋرۈكىدىن تۆت قاتار ۋە
تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۇستىگە كېدىر لىملىرى قويۇلغانىدى. 3 تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۇستىدىكى
لىم كۆتۈرۈپ تۇرغان تۆگزىسىمۇ كېدىر ياغىچىدىن ئىدى. لىملار جەمئىي قىرىق
بەش بولۇپ ھەر قاتاردا ئون بەشتىن ئىدى. 4 ئۇنىڭ ئۈچ قەۋەت دېرىزىسى
بار ئىدى، ئۈچ قەۋەتنىڭ دېرىزىلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلۇئۇدۇل ئىدى. 5 بارلىق
ئىشىكلەر ۋە كېشەكلەر تۆت چاسىلىق قىلىنغانىدى، ئىشىكلەر ئۈچ كۆزنەكلىك
بولۇپ، ئىشىكلەر بىر-بىرىگە ئۇدۇلۇئۇدۇل ئىدى. 6 ئۇ ئۇزۇنلۇقىنى ئەللىك گەز،
ئوغرىسىنى ئوتتۇز گەز قىلىپ، تۈۋرۈكلۈك بىر دەھلىز ياسىدى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە
بىر دەھلىز بار ئىدى، ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا يەنە تۈۋرۈكلۈك ئايۋان بار ئىدى. 7 ئاندىن
كېيىن ئۇ سوراق سورايدىغان تەختى ئۆچۈن «سوراق دەھلىزى» دەپ ئاتالغان
يەنە بىر دەھلىزنى ياسىدى. ئۇ دەھلىزنىڭ تېگىدىن تارتىپ تورۇسنىڭ لىملىرىغىچە
كېدىر ياغىچى بىلەن قاپلانغانىدى. 8 [سۇلايمان] ئۆزى ئولتۇرىدىغان ساراي،
يەنى دەھلىزنىڭ ئارقا ھويلىسىغا جايلاشقان ساراينىڭ لايىھىسى «[سوراق]
ئۆيى»نىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. سۇلايمان ئۆز ئەمرىگە ئالغان پىرەئۇننىڭ قىزى
ئۈچۈن شۇ دەھلىزگە ئوخشاش بىر سارايىنى ياساتتى. 9 بۇ ئىمارەتلەرنىڭ ھەممىسى
ئىچكىرىكى تاملىرىدىن تارتىپ چوڭ ھويلىنىڭ تاملىرىغىچە، ئۆلىدىن تارتىپ
ئۆگزىنىڭ پەۋازىغىچە قىممەت تاشلاردىن، يەنى ئۆلچەم بويىچە ئويۇلۇپ ئاندىن
ئىچ-تېشى ھەرە بىلەن كېسىلگەن تاشلاردىن ياسالغانىدى. 10 ئۇلارنى بولسا
چوڭ ۋە قىممەت تاشلاردىن، ئۆزۈنلۈقى ئون گەز ۋە سەككىز گەز بولغان
تاشلاردىن قىلىنغانىدى. 11 ئۇلارنىڭ ئۇستىگە يەنە بېكىتىلگەن ئۆلچەم بويىچە
ئويۇلغان قىممەت ئېسىل تاشلار ۋە كېدىر لىملىرى قويۇلغانىدى. 12 چوڭ
ھويلىنىڭ چۆرىسىدىكى تام ئۈچ قەۋەت ئويۇلغان تاش ۋە بىر قەۋەت يونۇلغان
كېدىر لىملىرىدىن ياسالغانىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ ئىچكىرىكى
ھويلىسىنىڭ تېمى ۋە يەنە ئوردىدىكى دەھلىزنىڭ تېمىمۇ شۇنداق ياسالغانىدى.
13 سۇلايمان پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ ھىرامنى ئوردىن كەلتۈردى. 14 ئۇ كىشى
نافتالى قەبىلىسىدىن بولغان بىر تۇل خوتۇننىڭ ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى تۇرلۇق بىر
مىسكەر ئىدى. ھىرام مىسكەرچىلىكتە تۇرلۇك ئىشلارنى قىلىشقا تولىمۇ ئۇستا،
پەم-پاراسەتلىك ۋە بىلىملىك ئىدى. ئۇ سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ،
ئۇنىڭ ھەممە ئىشىنى قىلدى. 15 ئۇ ئۆزى ئىككى تۈۋرۈكنى مىستىن ياسىدى.
ھەربىر تۈۋرۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز بولۇپ، ئايلانمىسى ئون ئىككى
گەز ئىدى. 16 بۇ تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۇستىگە قويۇش ئۆچۈن مىستىن ئىككى
تاجنى قۇيۇپ ياساپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە قويدى. بىر تاجنىڭ ئېگىزلىكى بەش
گەز، ئىككىنچى تاجنىڭ ئېگىزلىكىمۇ بەش گەز ئىدى. 17 تۈۋرۈكلەرنىڭ
تۈپىسىدىكى تاجلار تورلارغا ئوخشاش زىنىنەتلىنىپ، زەنجىرلەر ۋە تورلانغان
ھالقىلار بىلەن توقۇقلۇق ئىدى. بىر تاجنىڭ شۇنداق يەتتە قاتار تور ھالقىلىرى بار
ئىدى، ئىككىنچى تاجنىكۈز ھەم شۇنداق يەتتە قۇر تور ھالقىلىرى بار ئىدى.
18 ئۇ يەنە ئانارلارنى، يەنى تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۇستىدىكى ھەربىر تاجنى يېپىپ
تۇرىدىغان تور ھالقىلارنىڭ ئۇستىگە ئىككى قاتار ئانارنى ياسىدى. ئۇ بىرنىچى ۋە
ئىككىنچى تاجغىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق قىلدى. 19 ئايۋاندىكى تۈۋرۈكلەرنىڭ
ئۇستىدىكى تاجلىرى نىلۇپەر شەكلىدە بولۇپ، ئېگىزلىكى تۆت گەزدىن ئىدى.
20 ئىككى تۈۋرۈكنىڭ تاجلىرىدىكى تور ھالقىلىرىغا يېقىن تومپىيىپ چىققان
جايىنىڭ ئۇستىدە قەۋەتمۇ-قەۋەت چۆرىدىگەن ئىككى يۈز ئانار نۇخسىسى بار
ئىدى. ئىككىنچى تاجنىڭ چۆرىسىمۇ ئوخشاش ئىدى. 21 ئۇ تۈۋرۈكلەرنى
ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىدىكى ئايۋانغا تىكىلدى. ئوڭ تەرىپىگە برنى تىكلەپ نامىنى
«ياقىن»، سول تەرىپىگە برنى تىكلەپ، نامىنى «بوئاز» ئاتىدى. 22 تۈۋرۈكلەرنىڭ
ئۇستىنى نىلۇپەر شەكلىدە ياسالغانىدى. بۇنىڭ بىلەن تۈۋرۈكلەرنىڭ ئىشلىرى
پۈتكەنىدى. 23 ئۇ مىستىن «دېڭىز» دەپ ئاتالغان يوغان داس ياسىدى.
ئۇنىڭ شەكلى دۇگلەك بولۇپ، ئۇ گىرۇيكىدىن بۇ گىرۇيككىچە ئون گەز
كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى بەش گەز، ئايلانمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 24 داسنىڭ
گىرۇيكى ئاستى چۆرىدەپ قاپاق نۇسخىلىرى بىلەن زىنىنەتلەنگەنىدى. بۇلار
داسنىڭ چۆرىسىنىڭ ھەربىر گېزىگە ئوندىن، ئىككى قاتار قۇيۇلغان ئىدى.
ئۇلار داس بىلەن بىر ۋاقىتتا قۇيۇپ چىقىرىلغانىدى. 25 داس ئون ئىككى
بۇقا شەكلى ئۇستىدە تۇرغۇزۇلغانىدى. بۇلارنىڭ ئۈچىى شىمال تەرەپكە، ئۈچى
غەرب تەرەپكە، ئۈچى جەنۇب تەرەپكە، ئۈچى شەرق تەرەپكە يۈزلەنگەنىدى.
«دېڭىز» بۇلارنىڭ ئۇستىدە ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارقىسى ئىچ تەرىپىدە ئىدى.
26 داسنىڭ قېلىنلىقى ئالقاننىڭ كەڭلىكىدەك بولۇپ، ئۇنىڭ گىرۇيكى پىيالىنىڭ
گىرۇيكىدەك، شەكلى ئېچىلغان نىلۇپەردەك ئىدى. ئۇنىڭغا ئىككى مىڭ بات
سۇ سىغاتتى. 27 ئۇنىڭدىن باشقا ئۇ مىستىن ئون تەگلىكنى ياسىدى. ھەربىر
تەگلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى تۆت گەز، كەڭلىكى تۆت گەز بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ
گەز ئىدى. 28 بۇ تەگلىكلەر شۇنداق ياسالغانىدىكى، ئۇلارنىڭ [رەسىملىك]
تاختىلىرى بار ئىدى؛ تاختىلىرى رامكىلار ئىچىگە ئورنىتىلغانىدى. 29 رامكىلارنىڭ
ئۈستىدىكى رەسىم تاختايلىرىدا ۋە رامكىلارنىڭ ئۆزىدىمۇ شىرلار، بۇقىلار ۋە
كېرۇبلارنىڭ سۈرەتلىك زىنىنەتلىرى بار ئىدى؛ شىرلار ۋە بۇقىلارنىڭ ئاستى ۋە
ئۇستىنى زەنجىرسىمان گۈل چەمبىرەك شەكلىدە زىنىنەتلەنگەنىدى. 30 ھەربىر
تەگلىكنىڭ مىس ئوقلىرى بىلەن تۆت چاق بار ئىدى؛ تەگلىكنىڭ داسىنى
كۆتۈرۈپ تۇرىدىغان تۆت بۇرجىكىدە جازىسى بار ئىدى؛ داس ئاستىدىكى
پۈتلىرىنىڭ ھەر تەرىپىدە تورلانغان قۇيما گۈل شاخلىرى ئورنىتىلغانىدى. 31 ھەر
تەگلىكنىڭ ئېچىدە چوڭقۇرلۇقى بىر گەز كېلىدىغان «كىچىك تەگلىك» بولۇپ،
ئاغزىنى دۇگلەك ئىدى؛ كىچىك تەگلىكنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر يېرىم گەز ئىدى؛
ئاغزىنىڭ ئەتراپىدا نەقىشلەر بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ رامكىلىرى دۇگلەك ئەمەس،
بەلكى تۆت چاسىلىق ئىدى. 32 تۆت چاق رەسىملىك تاختايلىرى ئاستىدا
بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئوقلىرى تەگلىككە بېكىتىلگەنىدى. ھەربىر چاقنىڭ ئېگىزلىكى
بىر يېرىم گەز ئىدى. 33 چاقلارنىڭ قۇرۇلمىسى جەڭ ھارۇلىرىنىڭ چاقلىرىدەك
ئىدى. ئۇلارنىڭ قازانلىرى، قاسقانلىرى، چېتىقلىرى ۋە ئوقلىرىنىڭ ھەممىسى
مىستىن قۇيۇلغانىدى. 34 ھەربىر تەگلىكنىڭ تۆت بۇرجىكىدە بىردىن تۆت
ئۈتقۇچى بار ئىدى؛ ئۇلار تەگلىكتىن چىقىپ تۇراتتى ۋە ئۇلار تەگلىك بىلەن
تەڭ قۇيۇلغان. 35 ھەربىر تەگلىكنىڭ تۈپىسىدە ئېگىزلىكى يېرىم گەز كېلىدىغان
بىر يۇمىلاق جازا بار ئىدى. ھەربىر تەگلىكنىڭ تۈپىسىدە تىرەك ۋە رەسىملىك
تاختايلار بار ئىدى. ئۇلار تەگلىك بىلەن تەڭ قۇيۇلغان. 36 ئۇ مۇشۇ تىرەك ۋە

رەسىم تاختايلىرىدىكى بوش ئورۇنلارغا كېرۇپ، شىر ۋە خورما دەرەخلىرىنىڭ
ئۆتخىلىرىنى ۋە چۈرىسىگە تورلانغان گۈل شاخلىرىنى نەقىش قىلدى. 37 شۇ
تەرىقىدە ئۆ مۇشۇ ئون تەگلىكنى ياساپ بولدى. ھەممىسى بىر ئۆتخىدا قۇيۇلۇپ،
ئوخشاش چوكۇقتا ۋە شەكىلدە ئىدى. 38 ئۆ مىستىن ئون داس ياسغان
بولۇپ، ھەربىر داسقا قىرىق بات سۇ سىغاتتى؛ ھەربىر داسنىڭ توغرىسى تۆت
گەز ئىدى. ئون تەگلىكنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆپىسىدە بىردىن داس بار ئىدى.
39 ئۆ بەش داسنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ يېنىدا ۋە بەشنى ئىبادەتخانىنىڭ سول
يېنىدا قويدى؛ مىس دېڭىزنى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي
جەنۇب تەرىپىگە قويدى. 40 ھىرام شۇلارغا تەئەللۇق داس، كۈرەك ۋە قاچا-
قۇچىلارنىمۇ ياساپ تەيىار قىلدى. شۇنداق قىلىپ ھىرام سۇلايمان پادىشاھ
ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتكۈزدى:
ـ 41 ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئاپقۇرسىمان ئىككى
باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياستىپ پۈتتۈردى،
42 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى. بىر
توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى، ئاپقۇرسىمان ئىككى باشنى
يېپىپ تۇراتتى. 43 ئۆ ئون داس تەگلىكى ۋە داس تەگلىكىگە قويۇلىدىغان ئون
«يۇيۇش دېسى»نى، 44 «مىس دېڭىز» ۋە ئۆنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس
بۇقىنى ياساتقۇزدى، 45 قازانلارنى، كۈرەكلەرنى ۋە قاچا-قۇچىلارنىمۇ تەيىار
قىلدى. ھىرام پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھنىڭ ئەمرى
بىلەن ياسىغان بۇ ھەممە نەرسىلەر پارقىرايدىغان مىستىن ئىدى. 46 پادىشاھ
ئۇلارنى ئىئوردان تۆزلەكلىكىدە، سۇككوت بىلەن زارەتاننىڭ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ
يەردىكى] سىغىزلايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 47 بۇ نەرسىلەر
شۇنچە كۆپ بولغاچقا، سۇلايمان ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقىنى تۆلچىمىدى. شۇنىڭ بىلەن
مىسنىڭ ئېغىرلىقى مەلۇم بولمىدى. 48 سۇلايمان يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى
ئىچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى: ـ يەنى ئالتۇن خۇشبۇيگاھنى، «تەقدىم
نان» قويۇلىدىغان ئالتۇن شىرەنى، 49 كالامخانا ئالدىدا تۇرىدىغان ساپ ئالتۇن
چىراغدانلارنى (بەشنى ئوڭ يېنىدا، بەشنى سول يېنىدا) ياساتتى؛ ۋە شۇلارنىڭ
گۈلىسىمان زىننەتلىرىنى، چىراغلىرىنى، چىراغ قىسقۇچلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى؛
50 داس-پىيالىلىرىنى، پىچاقلىرىنى، قاچىلىرىنى، تەخسىلىرىنى ۋە كۈلدانلارنىڭ
ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن ياساتتى؛ ئۇ ئىچكىرىكى خانىنىڭ، يەنى ئەڭ مۇقەددەس
جايىنىڭ قاتلىنىدىغان، قوش قاناتلىق ئىشىكلەرنىڭ گىرەلىرىنى ۋە ئۆيدىكى
مۇقەددەس جايىنىڭ [ئىشىكلىرىنىڭ] گىرەلىرىنى ئالتۇندىن ياساتتى. 51 سۇلايمان
پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن قىلدۇرىدىغان ھەممە قۇرۇلۇشلار تامام
بولغاندا، ئۆ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] ئاتىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش،
ئالتۇن ۋە تۇرلۇك باشقا بۇيۇملارنى) ئەكەلتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ
خەزىنىلىرىگە قويدۇردى.

8

شۇ چاغدا سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت
شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى،
قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا ئۆز يېنىغا
يىغىلىشقا چاقىردى. 2 بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم
ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدىكى بېكىتىلگەن ھېيتتا سۇلايمان پادىشاھنىڭ قېشىغا
يىغىلدى. 3 ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە
ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماكۇدى]. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى،
جامائەت چېدىرى بىلەن ئۆنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى
كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى.
5 سۇلايمان پادىشاھ ۋە ئۆنىڭ ئالدىغا يىغىلغان بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە
ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىنى ئېلىپ بولالمايدىغان سان-ساناقسىز
قوي بىلەن كاللارنى قۇربانلىق قىلىشاتتى. 6 كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ
ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالامخانا»سىغا، يەنى ئەڭ
مۇقەددەدەس جايىغا ئېلىپ كىرىپ، كېرۇبلارنىڭ قانىتىلىرىنىڭ ئاستىغا قويدى.
7 چۈنكى كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ ئۆرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئۈرنى ئۈستىدە
بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ ئۆردىغان بالداقلارنى يېپىپ
ئۆراتتى. 8 بۇ بالداقلار ناھايىتى ئۇزۇن بولغاچقا، كالامخانانىڭ ئالدىدىكى
مۇقەددەدەس جايدا ئۆرۈپ، ئەھدە ساندۇقىنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ
ئۈچلىرىنى كۆرگلى بولاتتى، بىراق ئۇ يېنىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگلى بولمايتتى؛
بۇ بالداقلار تا كى بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ئۆرمەقتا. 9 ئەھدە ساندۇقىنىڭ
ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا ئۆرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاش
تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن
كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈزگەنىدى). 10 ۋە شۇنداق
بولدىكى، كاھىنلار مۇقەددەدەس جايدىن چىقىشىغلا، بىر بۇلۇت پەرۋەردىگارنىڭ
ئىبادەتخانىسىنى قاپلىۋالدى. 11 كاھىنلار بۇلۇت تۈپەيلىدىن تۈز ۋەزىپىلىرىنى
ئۆتەشكە ئۆرە تۇرالمايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىنى تولدۇرغانىدى. 12 بۇ پەيتتە سۇلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۇم قارا كۆغۇلۇق
ئىچىدە ئۆرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ 13 لېكىن، [ئۆ پەرۋەردىگار]، مەن دەرۋەقە
سېنىڭ ئۆچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈ ئۆرىدىغان
بىر ئۆيىنى ياسىدىم، دېدى. 14 ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل
جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى ئۆنىڭ ئالدىدا ئۆراتتى.
15 ئۆ مۇنداق دېدى: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-
مەدھىيە بولغاي! ئۆ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز
قولى بىلەن ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۆ داۋۇتقا يەنە: ـ 16 «مەن ئۆز خەلقىم
ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامىم ئۈچۈن بۇ
يەردە بىر ئۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن
ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم؛ بىراق خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن
دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. 17 ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى.
18 بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر ئۆي ياساشقا
قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ 19 ئەمما شۇ ئۆينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى سېنىڭ
پۇشتۇڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۆ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ ئۆينى سالىدۇ»،
دېگەنىدى. 20 مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن
پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىنى بېسىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە
ئولتۇردۇم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ ئۆينى سالدىم.
21 ئۆيدە ئەھدە ساندۇقى ئۆچۈن بىر جايىنى راسلىدىم، ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە
پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققاندا، ئۇلار بىلەن
ئۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر». 22 ئاندىن سۇلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق
جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، قوللىرىنى
ئاسمانىغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ 23 مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ «ئى ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار! نە يۇقىرىقى ئاسماندا نە تۆۋەنكى يەردە سەندەك خۇدا
يوقتۇر، ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان قۇللىرىڭ ئۆچۈن ئەھدەڭدە
تۇرۇپ ئۆزۈڭگە رەمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكۈچىسەن. 24 چۈنكى سەن ئۆز
قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدىدە ئۆردىدۇڭ، سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان
سۆزۈڭگە مانا بۈگۈنكىدەك ئۆز قولۇڭ بىلەن ئەمەل قىلدىڭ. 25 ئەمدى ھازىر،

ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، تۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ تۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك ماڭىدىغان بولسا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بەرگەن ۋەدەڭدە تۇرغايسەن. **26** ئەمدى ھازىر، ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۆتۈنىمەن! **27** لېكىن خۇدا ئۆزى راستلا يەر يۈزىدە ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ ئۆي قانداقمۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! **28** لېكىن ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ بۇگۈن ساڭا كۆتۈرگەن نىداسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن؛ **29** شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ ئۆيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىم ئۆي يەردە ئايان بولسۇن» دەپ ئېيتقان جايىغا كېچە-كۈندۈز تىكىلەيسەن؛ ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆ جايىغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **30** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايىغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۆلارنىڭ ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن ئۆرۈپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا ئۆلارنى كەچۈرگەيسەن. **31** ئەگەر بىرسى ئۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بېكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە، بۇ قەسەم بۇ ئۆيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، **32** سەن قەسەمنى ئاسماندا ئۆرۈپ ئاڭلاپ، ئامال قىلىپ ئۆز بەندىلىرىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنى گۇناھقا تارتىپ، ئۆز يولىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ، ئۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۆزىنىڭغا ھەققىنى بەرگەيسەن. **33** ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلسە، ساڭا قايتىپ بۇ ئۆيدە ئۆرۈپ، نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، **34** سەن ئاسماندا ئاڭلاپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، ئۆلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. **35** ئۆلار ساڭا گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا، لېكىن ئۆلار بۇ جايىغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ ئۆلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن ئۆز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، **36** سەن ئاسماندا ئۆرۈپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن ئۆلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى يولنى ئۆگىتىسەن ۋە ئۆز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرىسەن! **37** ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۆنى چېكەتكىلەر ياكى چېكەتكە لىچىنكىلىرى بىسۇئالسا، يا دۈشمەنلەر ئۆلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ قورشۇئالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، **38** سېنىڭ خەلقىڭ بولغان ئىسرائىلدىكى ھەرقانداق كىشى ئۆز كۆڭلىدىكى ۋاباڭنى بىلىپ، ئۆلاردىن ھەرقايسى كىشى قوللىرىنى بۇ ئۆيگە سۇنۇپ، ھەرقانداق دۇئا ياكى ئىلتىجا قىلغان بولسا، **39** ئەمدى سەن ئۆرۈۋاتقان ماكانىڭ ئاسماندا ئۆرۈپ ئاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن؛ سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە، ئامال قىلىپ ئۆزىنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، يالغۇز سەنلا ھەممە ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ **40** شۇنداق قىلىپ، ئۆلار سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە سەندىن قورقىدىغان بولىدۇ. **41** ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن بولمىغان، سېنىڭ ئۆلۇغ نامىڭ تۈپەيلىدىن يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا **42** (چۈنكى ئۆلار سېنىڭ ئۆلۇغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ ئوخشىسا ئاڭلىيالايدۇ)، ـ ئۆنداق بىرسى كېلىپ بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ دۇئا قىلسا، **43** سەن ئۆزۈڭ ئاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۆنىڭغا قۇلاق سېلىپ، ئۆ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. **44** ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا، **45** سەن ئاسمانلاردا ئۆرۈپ ئۆلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. **46** ئەگەر ئۆلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن ئۆلارغا غەزەپلىنىپ، ئۆلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار ئۆلارنى يىراق-يېقىنغا، ئۆزلىرىنىڭ زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، **47** لېكىن ئۆلار سۈرگۈن قىلىنغان يۇرتىدا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، ئۆزىنى سۈرگۈن بولغان يۇرتىدا ساڭا: ـ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز ئۆرۈپ كەتتۇق، دەپ يېلىنسا، **48** ـ ئەگەر ئۆلارنى سۈرگۈن قىلغان دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنىدىن سېنىڭ تەرىپىگە يېنىپ، سەن ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۆي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ، ساڭا قاراپ دۇئا قىلسا، **49** سەن ئۆرۈۋاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسمانلاردا ئۆرۈپ ئۆلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجاسىنى ئاڭلاپ ئۆلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىپ، **50** ئۆز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى، ساڭا ئۆتكۈزگەن ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى كەچۈرۈم قىلغايسەن ۋە ئۆلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا ئۆلارغا رەھىم تاپقۇزغايسەنكى، شۇلار ئۆلارغا رەھىم قىلسۇن **51** (چۈنكى ئۆلار ئۆزۈڭنىڭ مىسىردىن، يەنى تۆمۈر تاۋلاش پېچىدىن چىقارغان ئۆز خەلقىڭ ۋە ئۆز مىراسىڭدۇر)؛ **52** سېنىڭ كۆزلىرىڭ ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ۋە ئۆز خەلقىڭنىڭ ئىلتىجاسىغا ئوچۇق بولغاي، ئۆلار ھەر ئىشتا ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىدە ئۆلارغا قۇلاق سالغايسەن؛ **53** چۈنكى سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى مىسىردىن چىقارغىنىڭدا ئۆز قۇلۇڭ مۇسا ئارقىلىق ئېيتقىنىڭدەك، سەن خەلقىڭنى ئۆزۈڭگە خاس مىراسىڭ بولسۇن دەپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر ئارىسىدىن ئۆلارنى ئايرىم ئېلىپ تاللىدىڭ، ئى رەب پەرۋەردىگار!».

54 سۇلايمان پەرۋەردىگارغا شۇ بارلىق دۇئا ۋە ئىلتىجالىرىنى قىلىپ بولغاندا، قوللىرىنى ئاسمانغا قاراپ كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارنىڭ قوربانگاھىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۆرغان يەردىن قوپۇپ، **55** ئورە ئۆرۈپ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۇقىرى ئاۋازدا بەخت تىلەپ مۇنداق دېدى: ـ **56** «ئۆزىنىڭ بارلىق ۋەدە قىلغىنى بويىچە ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا ئارام بەرگەن پەرۋەردىگار مۇبارەكتۇر! ئۆ ئۆز قۇلى مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن قىلغان ھەممە مېھرىبانە ۋەدىلىرىنىڭ ھېچبىرى يەردە قالمىدى! **57** پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بولغاندەك بىز بىلەن بىللە بولغاي؛ ئۆ نە بىزدىن ۋاز كەچمىسۇن نە بىزنى تاشلىمىسۇن؛ **58** بۇنىڭ بىلەن ئۆ قەلبىمىزنى ئۆزىڭ يوللىرىدا مېڭىشقا، ئۆزىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا بۇيرۇغان ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەرنى ئۆتۈشقا ئۆزىگە مايىل قىلغاي؛ **59** مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئىلتىجا قىلغان بۇ سۆزلىرىم كېچە-كۈندۈز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىدا ئۆرسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆز قۇلۇڭ ئۆزىنى توغرا ھۆكۈم قىلىپ، خەلقىڭ ئىسرائىل ئۆزىنى توغرا ھۆكۈم قىلىپ، ھەر كۈندىكى دەردىگە يەتكەيسەن؛ **60** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى ھەممە ئەللەر پەرۋەردىگار ئۆزى خۇدادۇر، ئۆزىڭدىن باشقىسى ھېچقايسىسى يوقتۇر دەپ بىلگەي؛ **61** شۇنداقلا بۇگۈن قىلغىنىڭلارغا ئوخشاش ئۆزىڭ بەلگىلىمىلىرىدە مېڭىشقا ۋە ئەمرلىرىنى

تۇتۇشقا قەلبىڭلار پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا مۇكەممەل بولغاي!». 62 ۋە پادىشاھ پۈتۈن ئىسرائىل بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى قىلدى. 63 سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ئىناقلىق قۇربانلىقى سۈپىتىدە يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا ۋە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوي قۇربانلىق قىلدى. پادىشاھ بىلەن بارلىق ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۆتىكىنىگە بېغىشلىدى. 64 شۇ كۈنى پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئىيرىپ مۇقەددەس قىلىپ، ئۆيەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى سۈندى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۇرغان مىس قۇربانگاھ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى. 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن كەلگەن زور بىر جامائەت پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا يەتتە كۈن ۋە يەنە يەتتە كۈن، جەمئىي ئون تۆت كۈنگىچىلىك ھېيت ئوتكۈزدى. 66 سەككىزىنچى كۈندە ئۇ خەلقنى قايتۇردى؛ ئۇلار پادىشاھنىڭ بەختىنى تىلىدى، ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قۇلى داۋۇتقا ۋە خەلقى ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ ئۆز ئۆيى-چېدىرلىرىگە قايتىپ كەتتى.

9

سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھ ئوردىسى ۋە شۇنداقلا قۇرۇشنى ئارزۇ قىلغان ياشقا قۇرۇلۇشلارنى كۆڭۈلدىكىدەك پۈتكۈزۈپ بولغاندا، 2 پەرۋەردىگار سۇلايمانغا گىبىئوندا كۆرۈنگەندەك ئەمدى ئىككىنچى قېتىم ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 3 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن مېنىڭ ئالدىمدا قىلغان دۇئا ۋە ئىلتىجايىڭنى ئاڭلىدىم، مېنىڭ نامىم ئۈنىڭدا ئەبەدگىچە ئايان قىلىنىشى ئۈچۈن، سەن ياسىغان بۇ ئۆينى ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم. مېنىڭ كۆزلىرىم ۋە كۆڭلۈم شۇ يەردە ھەمىشە بولىدۇ. 4 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ئالدىمدا ماڭغىنىدەك، سەمۇ ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىش ئۈچۈن، بەلگىلىمىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ، پاك كۆڭۈل ۋە دۇرۇسلۇق بىلەن ئالدىمدا ماڭساڭ، 5 مەن ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ۋەدە قىلغىنىمدەك، مەن پادىشاھلىق تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە ئەبەدگىچە مەھكەم قىلىمەن. 6 لېكىن ئۆزۈڭ يا ئوغۇللىرىڭ ماڭا ئەگىشىشتىن ۋاز كېچىپ مەن ئالدىڭلاردا قويغان ئەمرلىرىم بىلەن بەلگىلىمىرىمنى ئۇنتۇماي، بەلكى باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ ئۇلارغا سەجدە قىلساڭلار، 7 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۇلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن ئۈزۈپ چىقىرىمەن؛ ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆينى نەزىرىمدىن تاشلايمەن ۋە ئىسرائىل ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىنىڭ ئوبيېكتى بولىدۇ؛ 8 بۇ ئۆي گەرچە ھازىر كۆركەم كۆرۈنسىمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن ئۆتكەنلەرنىڭ ھەممىسى زور ھەيران قېلىشىپ ئۈشقىرتىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلدى؟» دەپ سورايدۇ. 9 كىشىلەر: ـ چۈنكى [زېمىندىكى خەلقلەر] ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنى مىسىر زېمىندىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقدا بولغانلىقى ئۈچۈن، پەرۋەردىگار بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ. 10 شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۇلايمان ئۇ ئىككى ئۆينى، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن پادىشاھ ئۆيىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 11 ئۆرنىڭ پادىشاھى ھىرام سۇلايمانغا بارلىق تەلەپلىرى بويىچە كېدىر دەرەخلىرى، ئارچا دەرەخلىرى ۋە ئالتۇن تەمىنلىگىنى ئۈچۈن سۇلايمان پادىشاھ ئۆزىگىغا گاللىيە ئولكىسىدىن يىگىرمە شەھەرنى بەردى. 12 ھىرام سۇلايمان ئۇنىڭغا بەرگەن شەھەرلەرنى كۆرۈشكە ئۆردىن چىقىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇلار ئۇنىڭغا ھېچ ياقمىدى. 13 ئۇ: ـ ھەي بۇرادىرىم، سەن مۇشۇ ماڭا بەرگىنىڭ زادى قانداق شەھەرلەر؟! ـ دېدى. ئۇ ئۇلارنى «كابۇلنىڭ يۇرتى» دەپ ئاتىدى، ۋە ئۇلار بۈگۈنگىچە كۈنگىچە شۇنداق ئاتىلىدۇ. 14 ھىرام بولسا پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن ئەۋەتكەنىدى. 15 سۇلايمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، ئۆز ئۆيىنى، مىللونى، يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى، ھازورنى، مەگىددونى ۋە گەزەر شەھەرلىرىنى ياساش ئۈچۈن ھاشارغا ئۇتقان ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىشلىرى مۇنداق: ـ 16 (مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن چىقىپ گەزەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئېلىپ، ئۇنى ئوتتا كۆيدۈرۈپ، شەھەردە تۇرۇۋاتقان قاناتانىيلارنى قىرىپ، شەھەرنى توي سوۋۇغىسى سۈپىتىدە سۇلايمانىنىڭ خوتۇنى بولغان ئۆز قىزىغا بەرگەنىدى) 17 سۇلايمان گەزەر بىلەن ئۈۋەتكى بەيت-ھورونىنى بىنا قىلدى؛ 18 ئۇ باتالات بىلەن ئۆز زېمىندىكى چۆلگە جايلاشقان تادمورنىمۇ بېكىدىن ياسىدى، 19 شۇنداقلا ئۆزىگە خاس ھەممە ئامبار شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، «ئاتلىقلار شەھەرلىرى»نى ۋە يېرۇسالېمدا، لۇباندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 20 ئىسرائىللاردىن بولمىغان ئامورىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، 21 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقىتالمىغان ئەللەرنىڭ قالدۇق ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشارغا ئۈتتى. ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق بولۇپ كەلدى. 22 لېكىن سۇلايمان ئىسرائىللاردىن ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، خىزمەتكار، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 23 بۇلاردىن سۇلايمانىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان، يەنى ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويۇلغان چوڭ نازارەتچىلەر بەش يۈز ئەللىك ئىدى. 24 پىرەۋنىڭ قىزى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىن كۆچۈپ سۇلايمان ئۇنىڭ ئۈچۈن ياسىغان ئۆيدە ئولتۇرغىنىدا، ئۇ مىللو قەلئەسىنى ياسىدى. 25 سۇلايمان پەرۋەردىگارغا ياسىغان قۇربانگاھتا يىلدا ئۈچ قېتىم كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇناتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدىكى [خۇشبۇيگاھتا] خۇشبۇي ياقاتتى. شۇ تەرىقىدە ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشلىرىنى پۈتكۈزدى. 26 سۇلايمان پادىشاھ ئېزىئون-گەبەردە بىر تۇركۈم كېمىلەرنى ياسىدى. ئۇ يەر بولسا ئېدوم زېمىنىدا، قىزىل دېڭىز بويىدىكى ئېلوتنىڭ يېنىدا ئىدى. 27 ھىرام ئۆز خىزمەتكارلىرى، يەنى دېڭىزچىلىقنى ئوبدان بىلىدىغان ئەچچە كېمىچىلەرنى سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىغا قوشۇلۇپ كېمىلەردە ئىشلەشكە ئەۋەتتى. 28 ئۇلار ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇننى ئېلىپ كېلىپ، سۇلايمان پادىشاھقا ئاپاردى.

10

شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن باغلىنىشلىق بولغان داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ، ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغىلى كەلدى. 2 ئۇ خۇشبۇي بۇيۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت-گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ، چوڭ دەبدەبە بىلەن يېرۇسالېمغا كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۇز كۆڭلىگە پۈككەن ھەممە ئىش ئوغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 3 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە سوريغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە پادىشاھقا قاراڭغۇ ئەمەس ئىدى، بەلكى ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 4 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-ساراينىغا، 5 داستىخاندىكى تاتىملارغا، ئەمەلدارلارنىڭ قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ كىيگەن

كىيملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرىغا ۋە ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۈنغان كۆزىدۇرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ، ئۇنى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى. **6** ئۇ پادىشاھقا: ـ مەن ئۆز يۈرتۇمدا سىلىنىڭ ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ **7** ئەمما مەن كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا، مەن يېرىمىنمۇ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەركەت-بايلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. **8** سىلىنىڭ ئادەملىرى نېمىدېگەن بەختلىك-ھەي! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلار نەقەدەر بەختلىكتۇر! **9** سىلىدىن سۆيۈنگەن، سىلىنى ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى مۇبارەكتۇر! پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا مەڭگۈلۈك باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئۇ سىلنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگىلى پادىشاھ قىلدى، دېدى. **10** ئۇ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي بۇيۇملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلايمان پادىشاھقا سۈنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي بۇيۇملار ئۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنمىگەن ئەمەس **11** (ھىرامنىڭ ئوفىردن ئالتۇن ئەپكىلدىغان كېمىلىرىمۇ ئوفىردن يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى ئېلىپ كەلدى. **12** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەي-سالاسۇنلار ياساتتى ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇ ۋاقىتتىن كېيىن شۇنداق زور مىقداردىكى ئېسىل سەندەل ياغىچى بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كەلتۈرۈلمىدى يا كۆرۈلۈپ باقمىدى). **13** سۈلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆز شاھانە ساخاۋىتىدىن بەرگەندىن باشقا، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭۈل تارتقان ھەممىنى ـ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى؛ ئاندىن ئۇ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۈرتىغا قايتىپ كەتتى. **14** سۈلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. **15** بۇ كىرىمدىن باشقا، تىجارەتچىلەردىن، ئاۋقەتچىلەرنىڭ سودىسىدىن، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرىدىن ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلاردىن ھەم ئالتۇن كەلتۈرۈلدى. **16** سۈلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى؛ **17** شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانى ياپىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانى ياساشقا ئۈچ مىنا ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۇلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساربى»غا ئېسىپ قويدى. **18** پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەختنى ياساپ، ئۇنى تاۋلانغان ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **19** تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپىيى بار ئىدى. تەختنىڭ باش يۇلەنچۈكى يۇمىلاق بولۇپ، ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن ئۈرە تۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. **20** ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئۈرە تۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۇنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. **21** سۈلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى ساربى»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى كۈمۈشتىن ياسالمىغان؛ سۈلايمانىنىڭ كۈنلىردە كۈمۈش ھېچنېمىگە ئەرزىمەيتتى. **22** چۈنكى پادىشاھقا قاراشلىق دېڭىزدا يۈرىدىغان، ھىرامنىڭ كېمىلىرىگە قوشۇلۇپ «تارشىش كېمە» ئەترىتىمۇ بار ئىدى؛ «تارشىش كېمە ئەترىتى» ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە توزلارنى ئەكېلەتتى. **23** سۈلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. **24** خۇدا سۈلايمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكىلەر ھەممىسى ئۆزىنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى. **25** كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەكلەر، دۇبۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىتقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلار ھەر يىلى بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. **26** ۋە سۈلايمان جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى يىغدى؛ ئۇنىڭ بىر مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى ئورۇۋاتقان پېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **27** پادىشاھ پېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى شەرقىي ئۈزلەڭگىلىكتىكى ئۆچمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. **28** سۈلايمان ئالغان ئاتلار مىسىردىن ۋە كۈۋەدىن ئىدى؛ پادىشاھنىڭ تىجارەتچىلىرى ئۇلارنى كۈۋەدىن بېكىتىلگەن باھادا ئالاتتى. **29** مىسىردىن ئېلىپ كەلگەن بىر جەڭ ھارۋىسىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش تەڭگە، ھەر ئات بولسا يۈز ئەللىك تەڭگە ئىدى؛ ۋە ئۇلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ھەم سۈريە پادىشاھلىرى ئۈچۈنمۇ ئوخشاش باھادا ئېلىپ چىقتى.

11 لېكىن سۈلايمان پادىشاھنىڭ كۆڭلى پىرەۋنىڭ قىزىدىن باشقا كۆپ چەتئەللىك ئايالىلارغا، جۈملىدىن موئابىي، ئاممونى، ئېدومىي، زىدونىي، ھىتتىي ئايالىلىرىغا چۈشكەنىدى. **2** پەرۋەردىگار ئەسلىدە مۇشۇ ئەللەر توغرۇلۇق ئىسرائىلارغا: «ئۇلارنىڭ قىزلىرىنى ئىزدەپ بارماڭلار، ۋە ئۇلارنى سىلەرنىڭكىلەرگە كىرگۈزمەڭلار، چۈنكى ئۇلار كۆڭۈللىرىڭلارنى چوقۇم ئۆز مەبۇدلىرىغا ئازدۇرىدۇ» دەپ ئاگاھلاندۇرغان. بىراق سۈلايمانىنىڭ كۆڭلى دەل شۇلارغا باغلاندى. **3** ئۇنىڭ يەتتە يۈز ئايالى، يەنى خانىشى ۋە ئۈچ يۈز كېنىزىكى بار ئىدى؛ ئايالىلىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئازدۇرۇپ بۇرىۋەتكەنىدى. **4** شۇنداق بولدىكى، سۈلايمان ياشىنغاندا، ئۇنىڭ ئايالىلىرى ئۇنىڭ كۆڭلىنى باشقا ئىلاھلارغا ئازدۇرۇپ بۇرۇۋەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ كۆڭلى ئاتىسى داۋۇتنىڭكىدەك پەرۋەردىگار خۇداسىغا مۇتلەق سادىق بولمىدى. **5** شۇڭا سۈلايمان زىدونىيلارنىڭ مەبۇدى ئاشتاروتنى، ئاممونىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى ملكومنى ئىزدىدى؛ **6** شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلدى؛ ئۇ ئاتىسى داۋۇت پەرۋەردىگارغا ئەگەشكەندەك ئىزچىللىق بىلەن ئەگەشمىدى. **7** ئاندىن سۈلايمان پېرۇسالېم ئالدىدىكى ئېدىرلىقتا موئابىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى كېموش ھەم ئاممونىيلارنىڭ يىرگىنچلىك مەبۇدى ملكوم ئۈچۈن بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدى؛ **8** شۇنىڭدەك ئۆزىنىڭ مەبۇدلىرىغا خۇشبۇي ياقىدىغان ۋە قۇربانلىق قىلىدىغان ھەربىر يات ئەللىك ئايالى ئۈچۈنمۇ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ **9** شۇڭا پەرۋەردىگار سۈلايماندىن رەنجىدى؛ گەرچە ئۇ ئۇنىڭغا ئىككى قېتىم كۆرۈنگەن بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭغا دەل مۇشۇ ئىش توغرۇلۇق، يەنى باشقا ئىلاھلارنى ئىزدىمەسلىكنى تاپىلىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ئاينىپ كەتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تاپىلىغىنىغا ئەمەل قىلمىدى. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سۈلايمانغا مۇنداق دېدى: ـ «سەن شۇنداق قىلىۋېرىپ، مېنىڭ ساڭا بۇيرۇغان ئەھدەم بىلەن بەلگىرىنى ئۈتمىغىنىڭ ئۈچۈن، مەن جەزمەن پادىشاھلىقنى سەندىن يىرتىۋېتىپ خىزمەتكارىڭغا بېرىمەن. **12** لېكىن ئاتاڭ داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن سېنىڭ ئۆز كۈنلىرىڭدە مەن شۇنداق قىلمايمەن، بەلكى ئوغلۇڭنىڭ قولىدىن ئۇنى يىرتىۋېتىمەن. **13** لېكىن پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئۇنىڭدىن يىرتىۋەتمەيمەن، بەلكى قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە ئۆزۈم تاللىغان يېرۇسالېم ئۈچۈن ئوغلۇڭغا بىر قەبىلىنى قالدۇرۇپ قويىمەن». **14** ئەمما پەرۋەردىگار سۈلايمانغا بىر دۈشمەن، يەنى ئېدومىلۇق ھادادنى قوزغىدى، ئۇ كىشى ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ نەسىلىدىن

ئىدى. 15 ئەسلىدە داۋۇت ئېدوم بىلەن [جەڭ قىلغان] ۋاقىتتا، قوشۇننىڭ سەرداری يوئاب ئېدومنىڭ ھەممە ئەرلىرنى يوقاتقاندى (چۈنكى ئېدومدىكى ھەممە ئەرلەرنى يوقاتقۇچە، يوئاب بىلەن بارلىق ئىسرائىللار ئۇ يەردە ئالتە ئاي تۇرغاندى)؛ ئۇ تۇلتۇرۇلگەنلەرنى كۆمگىلى چىققاندا 17 هاداد ئاتىسىنىڭ بىرنەچچە ئېدومي خىزمەتچىلىرى بىلەن مىسىرغا قېچىپ كەتكەندى. هاداد ئۇ چاغدا كىچىك بالا ئىدى. 18 ئۇلار مىدىيان زېمىنىدىن چىقىپ پارانغا كەلدى. ئۇلار پاراندىن بىرنەچچە ئادەمنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە قوشۇپ مىسىرغا، يەنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قېشىغا كەلدى. پىرەۋن ئۇنىڭغا بىر ئۆي تەقسىم قىلىپ، ئوزۇق-تۇلۇكتىن تەمىنلىدى ھەمدە بىر پارچە يەرنىمۇ ئۇنىڭغا تەقدىم قىلدى. 19 هاداد پىرەۋنىڭ نەزىرىدە كۆپ ئىلتىپات تاپقان بولۇپ، ئۇ ئۆز خوتۇنىنىڭ سىڭلىسىنى، يەنى تاھپەنەس خانىشنىڭ سىڭلىسىنى ئۇنىڭغا خوتۇن قىلىپ بەردى. 20 تاھپەنەسنىڭ سىڭلىسى ئۇنىڭغا بىر ئوغۇل، گېنۇباتنى تۇغۇپ بەردى. تاھپەنەس پىرەۋنىنىڭ ئوردىسىدا ئۇنى ئۆزى چوڭ قىلدى. ئاندىن گېنۇبات پىرەۋنىنىڭ ئائىلىسى، يەنى پىرەۋنىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا تۇردى. 21 هاداد مىسىردا: «داۋۇت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇخلاپ قالدى» ۋە «قوشۇننىڭ سەرداری يوئابمۇ ئۆلدى» دەپ ئاڭلىغاندا پىرەۋنگە: ـ مېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا بېرىشىمغا ئىجازەت قىلغايلا، دېدى. 22 پىرەۋن ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ ئۆز يۇرتۇمغا باراي دېگىنىڭ نېمە دېگىنىڭ، مېنىڭ قېشىمدا ساڭا نېمە كەملىك قىلدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن: ـ ھېچ نەرسە كەم ئەمەس، ئەمما نېمىلا بولمىسۇن مېنى كەتكىلى قويغايلا، دېدى. 23 خۇدا سۇلايمانغا يەنە بىر دۈشمىننى قوزغىدى؛ ئۇ بولسا غوجىسى، يەنى زوباھنىڭ پادىشاھى هادادئېزەرنىڭ يېنىدىن قېچىپ كەتكەن ئېلىئادانىڭ ئوغلى رەزون ئىدى. 24 داۋۇت [زوباھلىقلارنى] قەتل قىلغاندا رەزون ئۇلاردىن بىر توپ ئادەمنى ئۆزىگە توپلاپ ئۇلارنىڭ سەرداری بولدى. ئاندىن كېيىن بۇلار دەمەشققە بېرىپ ئۇ يەردە تۇرۇپ، دەمەشق ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈردى. 25 شۇنىڭ بىلەن هاداد ئىسرائىلغا ئاۋارىچىلىك ئۇغدۇرغاندىن باشقا، رەزون سۇلايمانىنىڭ بارلىق كۆزلىرىدە ئىسرائىلنىڭ دۈشمىنى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى ئۆچ كۆرەتتى، ئۆزى سۈرىيە ئۈستىدە پادىشاھ ئىدى. 26 سۇلايمانىنىڭ يەروبوئام دېگەن بىر خىزمەتكارى بار ئىدى. ئۇ زەرەداھدىن كەلگەن ئەفرائىمي نىباتنىڭ ئوغلى بولۇپ، ئانىسى زەرۇئاھ ئىسىملىك بىر تۇل ئايال ئىدى. يەروبوئامۇ پادىشاھقا قارشى چىقتى. 27 ئۇنىڭ پادىشاھقا قارشى چىقىشتىكى سەۋەبى مۇنداق ئىدى: سۇلايمان مىللو قەلئەسىنى ياسىغاندا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدىكى سېپىلنىڭ بىر بۆسۈكىنى ياساۋاتاتتى؛ 28 يەروبوئام قاۋۇل قەيسەر يىگىت ئىدى؛ سۇلايمان يىگىتنىڭ ئىشچان ۋە چاققان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنى يۈسۈپنىڭ جەمەتىگە يۈرۈلغان ئىشنىڭ ئۈستىگە قويدى. 29 شۇ كۈنلەردە يەروبوئام يېرۇسالېمدىن چىقىۋاتقاندا، ئۇنى ئىزدەۋاتقان شىلوھلۇق ئاخىيام پەيغەمبەر ئۇنى يولدا ئۇچراتتى. ئاخىيام يېپىيېڭى بىر تونىنى كىيۋالغاندى. ئىككىسى دالادا يالغۇز قالغاندا 30 ئاخىيام ئۈستىدىكى تونىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى يىرتىپ ئون ئىككى پارچە قىلىپ 31 يەروبوئامغا مۇنداق دېدى: ـ «تۆزۈگىگە ئون پارچىنى ئالغىن؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، پادىشاھلىقنى سۇلايمانىنىڭ قولىدىن يىرتىۋېتىپ ئون قەبىلىنى ساڭا بېرىمەن. 32 براق قۇلۇم داۋۇتنىڭ ۋەجىدىن ۋە يېرۇسالېم، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىردىن تاللىغان شەھەر ئۈچۈن بىر قەبىلە ئۇنىڭغا قالدۇ. 33 ـ چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ زىدونىيلارنىڭ ئايال مەبۇدى ئاشتاروتقا، موئابىيلارنىڭ مەبۇدى كېموشقا ۋە ئامموننىيلارنىڭ مەبۇدى ملكومغا سەجدە قىلىپ، ئۇنىڭ ئاتىسى داۋۇتنىڭ قىلىنغىنىدەك قىلماي، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بىلەن ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلماي، نەزىرىمدە دۈرۈس بولغانىنى قىلمىدى، مېنىڭ يوللىرىمدا ماڭمىدى؛ 34 لېكىن پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ قولىدىن تارتىۋالمايمەن؛ چۈنكى مەن تاللىغان، ئۆز ئەمرلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتقان قۇلۇم داۋۇتنى دەپ، ئۇنىڭ ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنى ھۆكۈم سۈرگۈچى قىلىپ قالدۇرىمەن. 35 ئەمما پادىشاھلىقنى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىپ، ساڭا بېرىمەن، يەنى ئون قەبىلىنى بېرىمەن. 36 لېكىن مېنىڭ نامىمنىڭ شۇ يەردە بولۇشىغا ئۆزۈم تاللىغان شەھەر يېرۇسالېمدا، مېنىڭ ئالدىمدا قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ھەمىشە يورۇقى بىر چىراغ بولسۇن دەپ، ئۇنىڭ ئوغلىغا بىر قەبىلىنى بېرەي. 37 مەن سېنى تاللاپ، سېنى بارلىق خالىغان يەرلەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈزىمەن، سەن ئىسرائىلغا پادىشاھ بولىسەن. 38 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەگەر سەن ھەممە بۇيرۇغانلىرىمنى ئاڭلاپ، مېنىڭ يوللىرىمدا مېڭىپ، نەزىرىمدە دۈرۈس بولغانىنى قىلىپ، قۇلۇم داۋۇت قىلغاندەك مېنىڭ بەلگىلىرىم بىلەن ئەمرلىرىمنى تۇتساڭ، ئەمدى مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن ۋە داۋۇتقا بىر جەمەت تىكلىگىنىمدەك، ساڭىمۇ مۇستەھكەم بىر جەمەت تىكلەيمەن ۋە ئىسرائىلنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن. 39 داۋۇتنىڭ نەسلىنى شۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خارلاپ پەس قىلىمەن، لېكىن مەڭگۈلۈك ئەمەس»». 40 شۇنىڭ ئۈچۈن سۇلايمان يەروبوئامنى ئۆلتۈرۈشكە پۇرسەت ئىزدەيتتى. لېكىن يەروبوئام قېچىپ مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاكنىڭ قېشىغا باردى؛ سۇلايمان ئۆلگۈچە ئۇ مىسىردا تۇردى. 41 سۇلايمانىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ھەممە قىلغان ئەمەللىرى ۋە ئۇنىڭ دانالىقى بولسا «سۇلايمانىنىڭ ئەمەللىرى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 42 سۇلايمانىنىڭ يېرۇسالېمدا ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتى قىرىق يىل بولدى. 43 سۇلايمان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى رەھوبوئام ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

12

رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگىلى شەقەمگە كەلگەندى. 2 نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا، شۇنداق بولدىكى، ئۇ تېخى مىسىردا ئىدى (چۈنكى يەروبوئام سۇلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). 3 ئەمدى ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى كېلىپ رەھوبوئامغا سۆز قىلىپ: 4 ـ سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينىمىزغا سالغان يوئۇنتۇرۇقنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بوئۇنتۇرۇقنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. 5 ئۇ ئۇلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. 6 رەھوبوئام ئۇ ئىسرائىل سۇلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم تونۇرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىستىسىلەر؟ ـ دېدى. 7 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولىمەن دېسىلە (ۋە دەرۋەقە ئۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولسىلا)، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. 8 لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قايرىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ 9 ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بىزگە سالغان بوئۇنتۇرۇقنى يېنىكلەتكەيلا» دەپ تىلىگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قانداق مەسلىھەت بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. 10 ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينىتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بىزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. 11 ئاتام

سلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا، مەن سىلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. 12 رەھوبوئام پادىشاھ ئۈلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۆنۈڭ قېشىغا كەلدى. 13 پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ ئۆنىڭگە بەرگەن مەسلىھەتىنى تاشلاپ، خەلققە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. 14 ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۈلارغا: ـ ئاتام سلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بەرگەن بولسا مەن سلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش پەرۋەردىگار تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى يۈنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى. 16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ ئۈلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ داۋۇتتىن بىزگە نېمە نەسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ئۆز ئۆيۈڭ-چېدىرلىرىڭلارغا قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن ئۆز جەمەتىڭگلا ئىگە بول، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئۆز ئۆيۈ-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام ئۈلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۆنى چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈردى. ئۇ چاغدا رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۈگۈنگە قەدەر ئۆنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى. 20 ئىسرائىلنىڭ ھەممىسى يەروبوئامنىڭ يېنىپ كەلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئادەم ئەۋەتىپ ئۆنى خەلقنىڭ جاماەتىگە چاقىردى. ئۇلار ئۆنى پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە رەسمىي پادىشاھ قىلدى. يەھۇدا قەبىلىسىدىن باشقا ھېچكىم داۋۇتنىڭ جەمەتىگە ئەگەشمىدى. 21 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ جەمەتى بىلەن جەڭ قىلىپ، پادىشاھلىقنى سۈلايمانىنىڭ ئوغلى بولغان ئۈزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىدىن ۋە بىنيامىن قەبىلىسىدىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەڭگۈار ئەسكەرنى توپلىدى. 22 لېكىن خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمايياغا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 23 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، پۈتۈن يەھۇدا بىلەن بىنيامىننىڭ جەمەتىگە ۋە خەلقنىڭ قالغانلىرىغا سۆز قىلىپ: ـ 24 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھۆجۈمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار ئىسرائىللار بىلەن جەڭ قىلماڭلار؛ ھەربىرىڭلار ئۆز ئۆيۈڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن». ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالدى. پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىپ كەتتى. 25 يەروبوئام بولسا ئەفرائىم تاغلىقىدىكى شەقەم شەھرىنى ياساپ شۇ يەردە ئۇزدى؛ كېيىن ئۇ يەردىن چىقىپ پەنۇئەلنى ياسىدى. 26 رەھوبوئام كۆڭىدە ئۆز-ئۆزىگە: ـ ئەمدى پادىشاھلىق داۋۇتنىڭ جەمەتىگە يېنىشى مۇمكىن. 27 ئەگەر بۇ خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قۇربانلىق قىلىشقا يېرۇسالېمغا چىقسا، بۇ خەلقنىڭ قەلبى ئۆز غوجىسى، يەنى يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامغا يەنە مايىل بولىدۇ، ئاندىن ئۈلار مېنى ئۆلتۈرۈپ يەنە يەھۇدا پادىشاھى رەھوبوئامنىڭ تەرىپىگە يانارمىكىن، دېدى. 28 پادىشاھ مەسلىھەت سوراپ، ئالتۇندىن ئىككى موزاي ھەيكىلنى ياسىتىپ خەلققە: ـ يېرۇسالېمغا چىقىش سلەرگە ئېغىر كېلىدۇ. ئى ئىسرائىل، مانا سلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان ئىلاھلار! ـ دېدى. 29 بىرنى ئۆز بەيت-ئەلدە، يەنە بىرنى داندا ئۆرنىغۇزۇپ قويدى. 30 بۇ ئىش گۇناھقا سەۋەب بولدى، چۈنكى خەلق موزايلىرىنىڭ بىرىنىڭ ئالدىدا باش ئۇرغىلى ھەتتا دانغىچە باراتتى. 31 ئۇ ھەم «ئېگىز جايلار»دا [ئىبادەت] ئۆيلىرىنى ياسىدى ۋە ھەم لاۋىيدىن بولمىغان ئادەملەرنى كاھىن قىلىپ تەينىلەپ قويدى. 32 يەروبوئام يەنە سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىنى خۇددى يەھۇدانىڭ زېمىنىدىكى ھېيتىكە ئوخشاش بىر ھېيت قىلىپ بېكىتتى. ئۇ ئۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىق قىلغىلى چىقتى. شۇنداق قىلىپ ئۇ بەيت-ئەلدە ئۆزى ئەتكۈزگەن موزاي مەبۇدلىرىگە قۇربانلىق ئۆتكۈزدى. ئۇ يەنە بەيت-ئەلدە سالدۇرغان شۇ «ئېگىز جايلار» ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلىدى. 33 ئۇ بەيت-ئەلدە ياسىغان قۇربانگاھ ئۈستىگە سەككىزىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنى (بۇ ئاي- كۈنۈى ئۆز ئۆز مەيلىچە تاللىغاندى) قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا چىقتى؛ شۇ تەرىقىدە ئۆز ئىسرائىللارغا بىر ھېيت ياراتتى؛ ئۇ ئۆزى قۇربانگاھ ئۈستىگە قۇربانلىقلارنى سۇندى ۋە خۇشبۇي ياقتى.

13

ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن خۇدانىڭ بىر ئادىمى يەھۇدادىن چىقىپ بەيت-ئەلگە كەلدى؛ شۇ پەيتتە يەروبوئام خۇشبۇي يېقىشقا قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ 2 شۇ ئادەم قۇربانگاھنى قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بىلەن چاقىرىپ: ـ ئى قۇربانگاھ، ئى قۇربانگاھ! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا داۋۇتنىڭ جەمەتىدە يوسىيا ئىسىملىك بىر ئوغۇل تۇغۇلىدۇ. ئۇ بولسا سېپنىڭ ئۈستۈڭدە خۇشبۇي ياققان «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنى سويۇپ قۇربانلىق قىلىدۇ، شۇنداقلا سېپنىڭ ئۈستۈڭدە ئادەم سۆڭەكلىرى كۆيدۈرۈلىدۇ! ـ دېدى. 3 ئۇ كۈنى ئۇ بىر بېشارەتلىك ئالامەتنى جاكارلاپ: پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزىنى ئىسپاتلايدىغان ئالامەت شۇ بولىدۇكى: ـ مانا، قۇربانگاھ يېرىلىپ، ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، ـ دېدى. 4 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەروبوئام پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھقا قاراپ جاكارلىغان سۆزىنى ئاڭلىغاندا، ئۇ قۇربانگاھتا تۇرۇپ قولىنى سوزۇپ: ـ ئۇنى تۇتۇڭلار، دېدى. لېكىن ئۇنىڭغا قارىتىپ سوزغان قولى شۇنىڭ بىلەن شۇ پېتى قۇرۇپ كەتتى، ئۇنى ئۆزىگە يەنە يىغالمىدى. 5 ئاندىن خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بىلەن ئېيتقان مۇجىزىلىك ئالامەت يۈز بېرىپ، قۇربانگاھ ھەم يېرىلىپ ئۈستىدىكى كۈللەر تۆكۈلۈپ كەتتى. 6 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىدىن: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن مېنىڭ ھەققىمدە ئۆتۈنگەيسەنكى، قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرگەي، دەپ يالۋۇردى. خۇدانىڭ ئادىمى پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىنى ئۆتۈنگىنىدە، پادىشاھنىڭ قولى يەنە ئۆزىگە يېغىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 7 پادىشاھ خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ مېنىڭ بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ ئۆزۈڭنى قۇتلاندۇرغىن، مەن ساڭا ئىنئام بېرەي، دېدى. 8 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ـ سەن ماڭا ئوردا ئۆتىنىڭ يېرىمىنى بەرسەڭمۇ، سېپنىڭ بىلەن بارمايمەن ياكى بۇ يەردە نان يېپ سۇ ئىچمەيمەن. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىنى يەتكۈزۈپ ماڭا بۇيرۇپ: «سەن نە نان يېمە نە سۇ ئىچمە، بارغان يولۇڭ بىلەن قايتىپ كەلمە» دېگەن، دېدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بەيت-ئەلگە كەلگەن يول بىلەن ئەمەس، بەلكى باشقا بىر يول بىلەن قايتىپ كەتتى. 11 لېكىن بەيت-ئەلدە ياشىغان بىر پەيغەمبەر ئۇراتتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى كېلىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۇ كۈنى بەيت-ئەلدە قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھقا قىلغان سۆزلىرىنىمۇ ئاتىسىغا ئېيتىپ بەردى. 12 ئاتىسى ئۇلاردىن، ئۇ قايسى يول بىلەن كەتتى، دەپ سوردى؛ چۈنكى ئوغۇللىرى يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قايسى يول بىلەن كەتكىنىنى كۆرگەنىدى. 13 ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار،

دەپ تاپىلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا ئېشەكنى توقۇپ بەرگەندە ئۇ ئۇنىڭغا منىپ
14 خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ كېيىندىن قوغلاپ كەتتى. ئۇ ئۇنى بىر دۇب دەرىخىنىڭ
ئاستىدا ئولتۇرغان يېردىن تېپىپ ئۇنىڭدىن: ـ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ
ئادىمى سەمۇئىل؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ مەن شۇ، دەپ جاۋاب بەردى. 15 ئۇ
ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ بىلەن ئۆيۈمگە بېرىپ نان يېگىن، دېدى. 16 ئۇ جاۋابەن:
ـ مەن نە سېنىڭ بىلەن قايتالمايمەن، نە سېنىڭكىگە كىرەلەيمەن، مەن نە بۇ
يەردە سېنىڭ بىلەن نان يەپ سۇ ئىچەلەيمەن؛ 17 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز
سۆزى بىلەن ماڭا تاپىلاپ: «ئۇ يەردە نان يېمە، سۇ ئىچمىگىن؛ بارغان يولۇڭ
بىلەن قايتىپ كەلمىگىن» دېگەن، دېدى. 18 [قېرى پەيغەمبەر] ئۇنىڭغا: ـ
مەن ھەم سەندەك بىر پەيغەمبەردۇرمەن؛ ۋە بىر پەرىشتە پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزىنى ماڭا يەتكۈزۈپ: ـ «ئۇنىڭغا نان يېگۈزۈپ، سۇ ئىچكۈزگىلى ئۆزۈڭنى
بىلەن ئۆيۈڭگە يانداۋۇپ كەل» دېدى، دەپ ئېيىتى. لېكىن ئۇ شۇنى دەپ
ئۇنىڭغا يالغان ئېيتىۋاتاتتى. 19 شۇنىڭ بىلەن [خۇدانىڭ ئادىمى] ئۇنىڭ بىلەن
يېنىپ ئۆيدە نان يەپ سۇ ئىچتى. 20 لېكىن ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرغىنىدا،
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنى يانداۋۇپ ئەكەلگەن قېرى پەيغەمبەرگە كەلدى.
21 ئۇ يەھۇدادىن كەلگەن خۇدانىڭ ئادىمىنى چاقىرىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ «سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، پەرۋەردىگار
خۇدايىڭنىڭ بۇيرۇغان ئەمرىنى ئۇنىماي، 22 بەلكى يېنىپ، ئۇ ساڭا: ـ نان
يېمە، سۇ ئىچمە، دەپ مەنئى قىلغان يەردە نان يەپ سۇ ئىچكىنىڭ تۈپەيلىدىن،
جەسىتىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ قەبرىسىدە كۆمۈلمەيدۇ»، دەپ توۋلىدى. 23 ۋە
شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى نان يەپ سۇ ئىچىپ بولغاندا، ئۇنىڭغا، يەنى
ئۆزى يانداۋۇپ ئەكەلگەن پەيغەمبەرگە ئېشەكنى توقۇپ بەردى. 24 ئۇ يولغا
چىقتى. كېتىۋاتقىنىدا، يولدا ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ، ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ
بىلەن ئۇنىڭ جەسىتى يولدا تاشلىنىپ قالدى، ئېشىكى بولسا ئۇنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛
شىرمۇ جەسەتنىڭ يېنىدا تۇراتتى. 25 مانا بىرنەچچە ئادەم ئۇتۇپ كېتىۋېتىپ،
يولدا تاشلىنىپ قالغان جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ يېنىدا تۇرغان شىرنى كۆردى؛
ئۇلار قېرى پەيغەمبەر تۇرغان شەھەرگە كېلىپ ئۇ يەردە شۇ خەۋەرنى يەتكۈزدى.
26 ئۇنى يولدىن يانداۋۇرغان پەيغەمبەر بۇنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ دەل پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىدۇر. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى شىرغا
تاپشۇردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا قىلغان سۆزى بويىچە شىر ئۇنى تىتما-تىتما قىلىپ
ئولتۇردى، دېدى. 27 ئۇ ئوغۇللىرىغا: ـ ماڭا ئېشەكنى توقۇپ بېرىڭلار، دېدى؛
ئۇلار ئۇنى توقۇپ بەردى. 28 ئۇ يولدا تاشلاقلىق جەسەت بىلەن جەسەتنىڭ
يېنىدا تۇرغان ئېشەك ۋە شىرنى تاپتى. شىر بولسا نە جەسەتنى يېمىگەندى نە
ئېشەكنىمۇ تاتمىغاندى. 29 پەيغەمبەر خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ جەسىتىنى ئېلىپ
ئېشەككە ئارتىپ ياندى. قېرى پەيغەمبەر ئۇنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ ئۇنى دەپنە
قىلغىلى شەھەرگە كىردى. 30 ئۇ جەسەتنى ئۆز قەبرىستانلىقىدا قويدى. ئۇلار
ئۇنىڭ ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ: ـ ئاھ بۇرادىرىم! ـ دەپ پەرياد كۆتۈردى. 31 ئۇنى
دەپنە قىلغاندىن كېيىن ئۇ ئۆز ئوغۇللىرىغا: ـ مەن ئۆلگەندە مېنى خۇدانىڭ ئادىمى
دەپنە قىلىنغان گۆرگە دەپنە قىلىڭلار؛ مېنىڭ سۆڭەكلىرىمنى ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنىڭ
يېنىدا قويۇڭلار؛ 32 چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن بەيت-ئەلدىكى
قۇربانگاھقا قاريغان ۋە سامارىيەدىكى شەھەرلەرنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىدىكى
[ئىبادەت] ئۆيلىرىگە قارىغان، ئۇنىڭ جار قىلغان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي
قالمايدۇ، ـ دېدى. 33 لېكىن يەروبوئام بۇ ۋەقەدىن كېيىنمۇ ئۆز رەزىل يولىدىن
يانماي، بەلكى «يۇقىرى جايلار»غا ھەرخىل خەلقتىن كاھىنلارنى تەيىنلىدى؛
كىم خالىسا، ئۇ شۇنى «مۇقەددەس قىلىپ» [كاھىنلىق مەنسىپىگە] بېغىشلايتتى؛
شۇنىڭ بىلەن ئۇلار «يۇقىرى جايلار»دا [قۇربانلىق قىلىشقا] كاھىن بولاتتى.
34 شۇ ئىش تۈپەيلىدىن يەروبوئام جەمەتىنىڭ ھېسابىغا گۇناھ بولۇپ، ئۇلارنىڭ
يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ ئېلىنىپ ھالاك بولۇشىغا سەۋەب بولدى.

14 ئۇ ۋاقىتتا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ئابىياھ كېسەل بولۇپ قالدى.
2 يەروبوئام ئايالىغا: ـ ئورنۇڭدىن قوپۇپ، ھېچكىم سېنىڭ يەروبوئامنىڭ ئايالى
ئىكەنلىكىڭنى تونۇمىغۇدەك قىلىپ ئۆز قىيابىتىڭنى ئۆزگەرتىپ، شىلوھقا بارغىن.
مانا ماڭا: «بۇ خەلقنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولىسەن» دەپ ئېيتقان ئاخىياھ
پەيغەمبەر ئۇ يەردە ئولتۇرىدۇ. 3 قولۇڭغا ئون نان، بىرنەچچە پوشكال، بىر
قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ئۇنىڭ قېشىغا بارغىن. ئۇ يېگىتمىزنىڭ نېمە بولىدىغانلىقىنى
ساڭا دەپ بېرىدۇ، دېدى. 4 يەروبوئامنىڭ ئايالى شۇنداق قىلىپ، شىلوھقا
بېرىپ ئاخىياھنىڭ ئۆيىگە كەلدى. ئاخىياھنىڭ كۆزلىرى قېرىلىقتىن كور بولۇپ
كۆرەلمەيتتى. 5 لېكىن پەرۋەردىگار ئاخىياھقا: ـ مانا، يەروبوئامنىڭ ئايالى
ئۆز ئوغلى توغرىسىدا سەندىن سوريغىلى كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ كېسەلدۇر. ئۇنىڭغا
مۇنداق-مۇنداق دېگىن؛ چۈنكى ئۇ كەلگەندە باشقا قىياپەتكە كىرىۋالغان بولىدۇ،
دەپ ئېيتقاندىن. 6 ئۇ ئىشىكتىن كىرگەندە ئاخىياھ ئاياغ تۈۋشىنى ئاڭلاپ
مۇنداق دېدى: ـ «ھەي، يەروبوئامنىڭ ئايالى، كىرگىن؛ نېمىشقا باشقا قىياپەتكە
كىرىۋالدىڭ؟ ساڭا بىر شۇم خەۋەرنى بېرىش ماڭا بۇيرۇلدى. 7 بېرىپ يەروبوئامغا
مۇنداق دېگىن: ـ «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن
سېنى خەلقىنىڭ ئارىسىدىن ئېلىپ كۆتۈرۈپ، ئۆز خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران
قىلىپ 8 پادىشاھلىقنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يىرتىۋېتىپ، ساڭا بەردىم؛ لېكىن
سەن مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ، نەزىرىمدە پەقەت دۇرۇس بولغانلىنى قىلمىستا
پۈتۈن قەلبىدىن ماڭا ئەگىشىكەن قۇلۇم داۋۇتقا ئوخشاش بولمىدىڭ، 9 بەلكى
ئۆزۈڭدىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئارتۇق رەزىللىك قىلىپ، مېنىڭ
غەزىبىمنى قوزغاپ، مېنى ئارقاڭغا تاشلاپ، بېرىپ ئۆزۈڭگە غەيرىي ئىلاھلارنى،
قېيما مەيۋىدارلارنى ياساتتىڭ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە
بالا چۈشۈرۈپ، يەروبوئامنىڭ ئىسرائىلدىكى خاندانىدىن ھەممە ئەركەكنى،
ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولىسىمۇ ھەممىسىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئادەملەر پوق-
تېزەكلەرنى سۈپۈرگەندەك يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قالغىنىنى يوق بولغۇچە
سۈپۈرىمەن. 11 يەروبوئامدىن بولغانلاردىن شەھەردە ئۆلگىنىنى ئىتلار يەيدۇ؛
سەھرادا ئۆلگىنىنى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز
قىلغاندۇر. 12 ئەمدى سەن بولساڭ، قوپۇپ ئۆز ئۆيۈڭگە بارغىن؛ ئايىغىڭ
شەھەرگە كىرگەن ھامان، بالا ئۆلىدۇ. 13 پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ ئۈچۈن ماتەم
تۇتۇپ ئۇنى دەپنە قىلىدۇ. چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن قەبرىگە قويۇلىدىغان
يالغۇز شۇلا بولىدۇ؛ چۈنكى يەروبوئامنىڭ جەمەتىنىڭ ئارىسىدا ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا پەقەت شۇنىڭلا پەزىلەت تېپىلدى. 14 ئەمدى
پەرۋەردىگار ئۆزىگە يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى ئۆزۈپ تاشلايدىغان، ئىسرائىلنىڭ
ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر پادىشاھنى تىكلەيدۇ. دەرھەقىقەت، ئۇ پات
ئاردا بولىدۇ! 15 پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى ئۇرۇپ، خۇددى سۇدا لىكشىپ
قالغان قامىشتەك قىلىپ قويىدۇ، ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان بۇ ياخشى زېمىندىن
قومۇرۇپ، ئۇلارنى [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىگە تارقىتىدۇ؛ چۈنكى
ئۇلار ئۆزىگە «ئاشەراھ بۇتلار»نى ياساپ پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى.
16 يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھ
قىلدۇرغىنى تۈپەيلىدىن، خۇدا ئىسرائىلنى تاشلاپ بېرىدۇ!»». 17 شۇنىڭ بىلەن
يەروبوئامنىڭ ئايالى قوپۇپ، يولغا چىقىپ تىرزاھقا قايتىپ كەلدى. ئۇ ئۆيىنىڭ
بوسۇغىسىدىن ئاتلىشىغا بالا ئۆلدى. 18 ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى. پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆز قۇلى ئاخىياھ پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزىدەك، پۈتۈن ئىسرائىل ئۇنىڭ

ئۇچۇن ماتەم تۇتتى. 19 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى، يەنى جەڭلىرى ۋە قانداق سەلتەنەت قىلغانلىرى توغرىسىدا مانا، «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 20 يەروبوئامنىڭ سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە ئىككى يىل بولۇپ، ئۇ تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى. ئوغلى ناداب ئۇنىڭ ئورندا ھۆكۈم سۈردى. 21 ۋە سۈلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام بولسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. رەھوبوئام پادىشاھ بولغاندا قىرىق بىر ياشقا كىرگەندى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ تۆز نامىنى ئايان قىلىش ئۈچۈن، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرى ئارىسىدىن تاللىغان يېرۇسالېم شەھىرىدە ئون يەتتە يىل ھۆكۈم سۈردى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، ئامموني ئىدى. 22 يەھۇدالار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يامانلىق قىلدى؛ ئۇلار تۆز ئاتا-بوۋىلىرى سادىر قىلغانلىرىدىن زىيادە گۇناھلارنى قىلىپ، ئۇنىڭ ھەمسەتلىك غەزىپىنى قوزغىغانىدى. 23 چۈنكى ئۇلار «يۇقىرى جايلار»نى، «بۇت تۈۋرۈك»لەرنى ۋە ھەم ھەربىر ئېگىز دۆڭلار ئۈستىدە، ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «ئاشەراھ» يۇتلارنى ياسىدى. 24 ۋە زېمىندا كەسىپىي بەچىۋازلارمۇ بار ئىدى. ئۇلار پەرۋەردىگار ئەسلىدە ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ھارام ئىشلىرىنى قىلاتتى. 25 رەھوبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى گۆھەر-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى؛ ئۇ ھەممىسىنى، جۈملىدىن سۈلايمان ياساتقان ئالتۇن سىپارلارنىمۇ ئېلىپ كەتتى. 27 ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن برمۇنچە سىپار-قالقانلار ياسىتىپ، ئۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 28 شۇنداق قىلىپ، پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئۇ سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرۈپ چىقاتتى، ئاندىن ئۇلارنى يەنە پاسبانخانىغا ئەكىرىپ قويۇشاتتى. 29 ئەمما رەھوبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغىنىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 30 رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇرغانىدى. 31 رەھوبوئام تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، بىر ئامموني ئىدى. رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيام ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15

نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا ئابىيام يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 2 يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 3 ئابىيامنىڭ قەلبى بوۋىسى داۋۇتنىڭ كۆڭلىدەك خۇداسى پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغان ئەمەس ئىدى، بەلكى ئاتىسى رەھوبوئامنىڭ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھلىرىدا ماكانتى. 4 شۇنداقتىمۇ داۋۇتنىڭ سەۋەبىدىن خۇداسى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا [يورۇق] بىر چىراغنى قالدۇرۇش ئۈچۈن، داۋۇتنىڭ ئەۋلادىنى ئۈنىڭدىن كېيىنمۇ تىكلەپ تۇرغۇزدى ۋە يېرۇسالېمنى قوغدىدى. 5 چۈنكى داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھىتتي ئۇرىياغا قىلغانلىرىدىن باشقا ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ئەمر قىلغانلىرىدىن چىقمىدى. 6 ئەمدى [ئابىيامنىڭ] پۈتۈن ئۆمرىدە رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 7 ئابىيامنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ ئابىيام بىلەن يەروبوئام بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇراتتى. 8 ئابىيام تۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇلار ئۆنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلدى. ئاندىن ئوغلى ئاسا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئام سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا ئاسا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇپ 10 يېرۇسالېمدا قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ چوڭ تانىسىنىڭ ئىسمى مائاقاھ بولۇپ، ئابىشالومنىڭ قىزى ئىدى. 11 ئاسا ئاتىسى داۋۇت قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 12 ئۇ كەسىپىي بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ، ئاتا-بوۋىلىرى ياساتقان ھەممە يىرگىنچلىك مەبۇدلارنى يوقىتىۋەتتى. 13 ئۇ يەنە چوڭ تانىسى مائاقاھنى يىرگىنچلىك بىر «ئاشەراھ» تۇتۇرۇكنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋەتتى. ئاسا بۇ يىرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋەتتى. 14 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەرۋەردىگارغا پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 15 ھەم ئاتىسى ھەم ئۇ ئۆزى [پەرۋەردىگارغا] ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى. 16 ئەمدى ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشاشا بارلىق كۈنلىرىدە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشاشا يەھۇداغا قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى- كەلدى قىلىمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 18 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەردە قالغان بارلىق ئالتۇن- كۈمۈش ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردە قالغان ئالتۇن- كۈمۈشنى ئېلىپ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى؛ ئاندىن ئاسا پادىشاھ ئۇلارنى دەمەشقتە ئولتۇرۇشلۇق سۈريە پادىشاھى ھېزىئونىنىڭ نەۋرىسى، تابرىمونىنىڭ ئوغلى بەن-ھادادقا ئەۋەتتى ۋە شۇلار بىلەن بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 19 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغاندەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر تەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇندىن ھەدىيە ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۈزسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزسۇن» ـ دېدى. 20 بەن-ھاداد ئاسا پادىشاھنىڭ سۈزىگە كىرىپ، ئۇز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتى، ئىجون، دان، بەيت-مائاقاھدىكى ئابەل، ئۇتكۈل كىننەرەت يۇرتى بىلەن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى بېقىندۇردى. 21 باشاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ ئىستىھكامىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، تىرزاھقا ھېرىپ تۇردى. 22 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى ھېچبىرىنى قويماي چاقىرىپ يىغدى؛ ئۇلار باشاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئاسا پادىشاھ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ بنيامىن زېمىندىكى گىبانى ۋە مىزپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 23 ئەمدى ئاسانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ زور قۇدرىتى، ئۇنىڭ قىلغىنىنىڭ ھەممىسى، شۇنداقلا ياسىغان شەھەرلەر توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ لېكىن قېرىغاندا، ئۇنىڭ پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى. 24 ئاسا تۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى يەھوشافات ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا يەروبوئامنىڭ ئوغلى ناداب ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى؛ ئۇ ئىسرائىلغا ئىككى يىل پادىشاھ بولدى. 26 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولدا مېڭىپ، ئاتىسىنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتۈلاشتۇرغان گۇناھلىرىدا ماكۈدى. 27 لېكىن ئىسساكار جەمەتىدىن بولغان ئاخىياھنىڭ ئوغلى باشاشا ئۇنىڭغا قەست قىلىپ،

ئۇنى فىلىستىيەرنىڭ تەۋەسىدىكى گىبىبتوندا تۇتلۇردى. شۇ چاغدا ناداب پۇتۇن ئىسرائىللار بىلەن بىرلىكتە گىبىبتونغا قورشاپ ھۇجۇم قىلىۋاتاتتى. 28 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۇچىنچى يىلىدا باباشا نادابنى تۇتلۇرۇپ، تۇزى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھ بولغاندا يەروبوئامنىڭ پۇتكۈل جەمەتىنى چېپىپ تۇتلۇردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتىدىن نەپىسى بارلارنى بىرىنمۇ قويماي پۇتۇنلەي يوقاتتى. 30 بۇ ئىش يەروبوئامنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرى ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن بولدى؛ ئۇ شۇلار بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قاتتىق قوزغىغانىدى. 31 نادابنىڭ باشقا ئىشلىرى بىلەن قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۇتۇلگەن ئەمەسمىدى؟ 32 ئاسا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باباشا بارلىق كۈنلىردە بىر-بىرى بىلەن جەڭ قىلىشىپ تۇردى. 33 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا ئاخىياھنىڭ ئوغلى باباشا پۇتۇن ئىسرائىل ئۈستىگە تىرزاھتا ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلىدى، ئۇ يىگىرمە تۆت يىل سەلتەنەت قىلدى. 34 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پاتقۇزغان گۇناھىدا ماڭدى.

16

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاننىنىڭ ئوغلى يەھۇغا كېلىپ باباشانى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 «مانا، مەن سېنى توپا-چاڭ ئىچىدن چىقىرىپ، خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران قىلىپ قويدۇم. لېكىن سەن يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ خەلقىم ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇردۇڭ، ئۇلار گۇناھلىرى بىلەن غەزىپىمنى قوزغىدى. 3 مانا، مەن باباشانى تۇز جەمەتى بىلەن سۈپۈرۈپ يوقىتىپ، جەمەتىڭنى نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن. 4 باباشادىن بولغانلاردىن شەھەردە تۆلگىننى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا تۆلگىننى ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ». 5 باباشانىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە ئۇنىڭ قىلغانلىرى بىلەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۇتۇلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 باباشا تۇز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە تىرزاھتا دەپنە قىلىندى؛ ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئىلاھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 باباشانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە قىلغان بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ باباشانىڭ ئېشىغا ۋە ئۇنىڭ جەمەتىنىڭ ئېشىغا چۈشۈرگىنى توغرۇلۇق سۆزى ھاننىنىڭ ئوغلى يەھۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق بېرىلگەندى. چۈنكى ئۇ يەروبوئامنىڭ جەمەتى قىلغىنىغا ئوخشاش قىلىپ تۇز قوللىرىنىڭ ئىشلىرى (جۈملىدىن يەروبوئامنىڭ جەمەتىنى چېپىپ تۇتلۇرگەنلىكى) بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئالتىنچى يىلىدا، باباشانىڭ ئوغلى ئىلاھ تىرزاھتا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ جەڭ ھارۇلىرىنىڭ يېرىمىغا سەردار بولغان خىزمەتكارى زىمرى ئۇنىڭغا قەست قىلدى؛ [ئىلاھ] تىرزاھتا تىرزاھتىكى ئوردىسىدىكى غوجىدار ئارزانىڭ ئۆيىدە شاراب ئىچىپ مەست بولغاندا 10 زىمرى كىرىپ ئۇنى چېپىپ تۇتلۇردى. بۇ ۋاقىت يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلى ئىدى. زىمرى ئىلاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 ئۇ پادىشاھ بولۇپ تۇز تەختىدە ئولتۇرۇشى بىلەنلا ئۇ باباشانىڭ بارلىق جەمەتىنى چېپىپ تۇتلۇردى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى ۋە دوستلىرىدىن بىر ئەركەكنىمۇ تىرىك قالدۇرمىدى. 12 شۇنداق قىلىپ زىمرى پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇ پەيغەمبەر ئارقىلىق باباشانى ئەيىبلىگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، باباشانىڭ پۇتكۈل جەمەتىنى يوقاتتى. 13 بۇ ئىش باباشانىڭ بارلىق گۇناھلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئوغلى ئىلاھنىڭ گۇناھلىرى، جۈملىدىن ئۇلارنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھلىرى، ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغاپ، شۇنداق بولدى. 14 ئىلاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۇتۇلگەن ئەمەسمىدى؟ 15 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا زىمرى تىرزاھتا يەتتە كۈن سەلتەنەت قىلدى. خەلق فىلىستىيەرگە تەۋە بولغان گىبىبتونىنى قورشۇۋېلىپ بارگاھ تىككەندى. 16 بارگاھتا تۇرغان خالايىق: ـ «زىمرى قەست قىلىپ پادىشاھنى ئۆلتۈردى» دەپ ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پۇتكۈل ئىسرائىل شۇ كۈنى بارگاھتا قوشۇننىڭ سەردارى ئومرىنى ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلدى. 17 ئاندىن ئومرى ئىسرائىلنىڭ ھەممىسىنى يېتەكلەپ، گىبىبتوندىن چىقىپ، تىرزاھنى قورشىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، زىمرى شەھەرنىڭ ئېلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، پادىشاھ ئوردىسىدىكى قورغانغا كىرىپ، ئوردىغا ئوت قويۇۋېتىپ، تۇزى كۆيۈپ ئۆلدى. 19 بۇ ئىش تۇزىنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈن، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىپ، يەروبوئامنىڭ يولىدا يۈرۈپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھىدا ماڭغىنى ئۈچۈن شۇنداق بولدى. 20 زىمرىنىڭ باشقا ئىشلىرى ۋە قەست قىلغىنى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۇتۇلگەن ئەمەسمىدى؟ 21 ئەمما ئىسرائىل خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ، ئۇلارنىڭ يېرىمى گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىنى پادىشاھ قىلىشقا ئۇنىڭغا ئەگەشتى؛ باشقا يېرىمى بولسا ئومرىگە ئەگەشتى. 22 ئەمدى ئومرىگە ئەگەشكەن خەلق گىناتنىڭ ئوغلى تىبنىگە ئەگەشكەن خەلقتىن كۆپلۈك چىقتى. تىبنى ئۆلدى؛ ئومرى پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسانىڭ ئوتتۇز بىرىنچى يىلىدا ئومرى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ تىرزاھتا ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ شەمەردىن سامارىيە ئېگىزلىكىنى ئىككى تالانت كۈمۈشكە سېتىۋېلىپ، شۇ ئېگىزلۈك ئۈستىگە قۇرۇلۇشلارنى سېلىپ بىر شەھەر بىنا قىلىپ، ئۇنى ئېگىزلىكنىڭ ئەسلىي ئىگىسى شەمەرنىڭ نامى بىلەن «سامارىيە» دەپ ئاتىدى. 25 ئومرى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى، ئۆزىدىن ئىلگىركى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىدىن بەتتەر بولۇپ يامانلىق قىلدى. 26 ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ ھەممە يوللىرىدا، شۇنداقلا جۈملىدىن ئۇنىڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان گۇناھى ئېچىدە ماڭدى؛ ئۇلار ئەرزىمەس بۇتلىرى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 27 ئومرىنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، كۆرسەتكەن قۇدرىتى توغرىسىدا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۇتۇلگەن ئەمەسمىدى؟ 28 ئومرى ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھاب ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 29 يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزىنچى يىلىدا ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب ئىسرائىلغا پادىشاھ بولدى. ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب سامارىيەدە يىگىرمە ئىككى يىل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى. 30 ئەمما ئومرىنىڭ ئوغلى ئاھاب پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۆزىدىن ئىلگىركىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى. 31 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا يۈرۈش ئالىچە ئېغىر گۇناھ ئەمەستەك، ئۇ زىدونىيلارنىڭ پادىشاھى ئەتباۋالنىڭ قىزى يېزەبەلنى خوتۇنلۇققا ئالدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ باۋال دېگەن بۇتنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. 32 ئۇ سامارىيەدە ياسىغان باۋالنىڭ بۇتخانىسى ئىچىگە باۋالغا بىر قۇربانگاھ ياسىدى. 33 ئاھاب ھەم بىر «ئاشەراھ بۇت»نمۇ ياساتتى؛ ئاھاب شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭدىن بۇرۇن ئوتكەن ئىسرائىلنىڭ ھەممە پادىشاھلىرىنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى

پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپىنى قوزغىغان ئىشلىرىدىن ئاشۇرۇپ يامانلىق قىلدى.
34 ئۇنىڭ كۆنلىرىدە بەيت-ئەللىك خىئەل پېرىخو شەھىرىنى ياسىدى؛ لېكىن ئۇ
ئۇنىڭ ئۇلىنى سالغاندا تۇنجى ئوغلى ئابىرام تۇلدى، ۋە دەرۋازىلىرىنى سالغاندا
ئۇنىڭ كەنجى ئوغلى سەگۇب تۇلدى، شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نۇتۇقىنىڭ
ئوغلى يەشۇئا تارقىلىق [پېرىخو توغرۇلۇق] ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

17 ئەمدى گىلېئادتا تۇرۇۋاتقانلاردىن بولغان ئىلياس ئاھابقا: ـ
مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن
قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ سۆزۈمسىز بۇ يىللاردا نە شەبنەم نە يامغۇر چۈشمەيدۇ،
دېدى. 2 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە:
ـ 3 «بۇ يەردىن كېتىپ، مەشرىق تەرەپكە بېرىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ
تەرىپىدىكى قېبرت ئېقىنىنىڭ بويىدا تۇرۇۋېتىڭ يوشۇرغىن؛ 4 ۋە شۇنداق بولىدۇكى،
سەن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچىسەن؛ مانا، ساگا ئۇ يەردە ئوزۇق يەتكۈزۈپ بېرىشكە
قاغا-قۇزغۇنلارنى بۇيرۇدۇم». 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگار بۇيرۇغاندەك
قىلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى قېبرت ئېقىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە
تۇردى. 6 قاغا-قۇزغۇنلار ئەتىگەندە نان بىلەن گۆش، ھەر كەچتە يەنە
نان بىلەن گۆش يەتكۈزۈپ بېرەتتى. ئۇ ئۇزۇن ئېقىنىنىڭ سۈيىدىن ئىچەتتى.
7 لېكىن زېمىندا يامغۇر ياغمىغىنى ئۈچۈن بىرمەزگىلدىن كېيىن ئېقىن سۇ قۇرۇپ
كەتتى. 8 ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ
9 «ئورنۇڭدىن تۇرۇپ زىدوندىكى زارەفاتقا بېرىپ، ئۇ يەردە تۇرغىن؛ مانا، مەن
ئۇ يەردىكى بىر تۇل خوتۇننى سېنى بېقىشقا بۇيرۇدۇم». 10 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ
زارەفاتقا بېرىپ، شەھەرنىڭ دەرۋازىسىغا كەلگەندە، مانا ئۇ يەردە بىر تۇل
خوتۇن ئوتۇن تېرىپ تۇراتتى. ئۇ تۇل خوتۇننى چاقىرىپ: ـ ئوتۇنىمەن، قاچىدا ماگا
ئىچكىلى ئازراق سۇ ئېلىپ كەلگەيسەن، دېدى. 11 ئۇ سۇ ئالغىلى ماگىغاندا، ئۇ
يەنە: ـ ئوتۇنىمەن، ماگا قولۇڭدا بىر چىشلەم نانمۇ ئالغاچ كەلگەيسەن، دېدى.
12 ئەمما ئۇ: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ ھاياتى بىلەن، ساگا قەسەم قىلىمەنكى،
مەندە ھېچ نان يوق، پەقەت ئىدىشتا بىر چاڭگال ئۇن، كوزىدا ئازغىنە مايي
بار، مانا ئىككى تال ئوتۇن تېرىۋاتىمەن؛ ئاندىن بېرىپ ئۆزۈم بىلەن ئوغلۇمغا نان
ئېتىپ، ئۇنى يەپ ئۆلىمىز، دېدى. 13 ئىلياس ئۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن؛ بېرىپ
ئېيتقىنىڭدەك قىلغىن؛ لېكىن ئاۋۋال بىر كىچىك توقاچ ئېتىپ، ماگا ئېلىپ
كەلگىن؛ ئاندىن ئۆزۈڭ بىلەن ئوغلۇڭغا نان ئەتكىن. 14 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پەرۋەردىگار يەر يۈزىگە يامغۇر
ياغدۇرىدىغان كۈنگىچىلىك ئىدىشتىكى ئۇن تۈگىمەيدۇ ۋە كوزىدىكى مايي
كېمەيمەيدۇ»، دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، ئىلياسنىڭ ئېيتقىنىدەك
قىلدى ۋە ئۇ، ئىلياس ۋە ئايالنىڭ ئۈيىدىكىلەر خېلى كۈنلەرگىچە يېدى.
16 پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياس ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى بويىچە، ئىدىشتىكى ئۇن
تۈگىمىدى ۋە كوزىدىكى مايمۇ كېمەيمىدى. 17 شۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق
بولدىكى، ئوغلىنىڭ ئىگىسى بولغان بۇ ئايالنىڭ ئوغلى كېسەل بولدى. ئوغلىنىڭ كېسىلى
شۇنداق ئېغىرلىشىپ كەتتىكى، ئۇنىڭدا نەپەس قالمىدى. 18 ئايال ئىلياسقا: ـ ئى
خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ سەن بىلەن نېمە ئالاقەم بار ئىدى؟ سەن گۇناھىمنى
يادقا كەلتۈرۈپ، ئوغلۇمنىڭ جىنىغا زامىن بولۇشقا كەلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 19 ئۇ
ئۇنىڭغا: ـ ئوغلۇڭنى قولۇمغا بەرگىن، دەپ ئۇنى ئۇنىڭ قۇچىقىدىن ئېلىپ ئۇنى
ئۈلتۈرغان بالىخانىغا ئېلىپ چىقىپ ئۇنى ئورنىغا قويۇپ، 20 پەرۋەردىگارغا
پەريات قىلىپ: ـ ئى خۇدايىم پەرۋەردىگار، مەن مېھمان بولغان بۇ تۇل خوتۇننىڭ
ئوغلىنى ئۈلتۈرۈش بىلەن ئۇنىڭ بېشىغىمۇ بالا چۈشۈرىدۇڭمۇ؟ ـ دەپ ندا قىلدى.
21 ئۇ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۈچ قېتىم ئۆزىنى چاپلاپ، پەرۋەردىگارغا پەريات قىلىپ:
ـ ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، بۇ بالىنىڭ جېنى ئۇزىگە يەنە يېنىپ كىرسۇن! ـ
دەپ ندا قىلدى. 22 پەرۋەردىگار ئىلياسنىڭ پەريادىنى ئاڭلىدى؛ بالىنىڭ
جېنى ئۇنىڭغا يېنىپ كىرىشى بىلەن ئۇ تىرىلدى. 23 ئىلياس بالىنى بالىخانىدىن
ئېلىپ چۈشۈپ، ئۇيگە كىرىپ، ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئىلياس: ـ مانا
ئوغلۇڭ تىرىكتۇر، دېدى. 24 ئايال ئىلياسقا: ـ مەن شۇ ئىش ئارقىلىق ئەمدى
سېنىڭ خۇدانىڭ ئادىمى ئىكەنلىكىڭنى، ئاغزىڭدىن چىققان پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزى ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلدىم، دېدى.

18 ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى [قۇرغاقچىلىقنىڭ]
ئۈچىنچى يىلىدا ئىلياسقا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ «سەن بېرىپ ئۆزۈڭنى
ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىن، ۋە مەن يەر يۈزىگە يامغۇر ياغدۇرىمەن». 2 شۇنىڭ
بىلەن ئىلياس ئۆزىنى ئاھابنىڭ ئالدىدا ئايان قىلغىلى چىقىپ كەتتى. ئاچارچىلىق
بولسا سامارىيەدە قاتتىق ئىدى. 3 ئاھاب ئوردىسىدىكى غوجىدار ئوبادىيانى
چاقىردى (ئوبادىيا تولىمۇ تەقۋادار كىشى بولۇپ پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن
قورقاتتى. 4 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرۈپ يوقىتۋاتقاندا
ئوبادىيا يۈز پەيغەمبەرنى ئېلىپ ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئىرىم-ئىرىم ئىككى غارغا
يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ بىلەن باققاندى). 5 ئاھاب ئوبادىياغا: ـ زېمىننى
كېزىپ ھەممە بۇلاق ۋە ھەممە جىلغىلارغا بېرىپ باققىن؛ ئۇ يەرلەردە ئات-
قېچىرلارنى تىرىك ساقلىغۇدەك ئوت-چۆپ تېپىلارمىكىن؟ شۇنداق بولسا بىزنىڭ
ئۇلاغلىرىمىزنىڭ بىر قىسمىنى سويماي تۇرالارمىز، دېدى. 6 ئۇلار ھەربىرى
جايلارغا بۇلۇنۇپ ماگىدى؛ ئاھاب ئۆز ئالدىغا ماگىدى، ئوبادىيامۇ ئۆز ئالدىغا
ماگىدى. 7 ئوبادىيا ئۆز يولىدا كېتىپ بارغاندا، مانا، ئۇنىڭغا ئىلياس ئۇچرىدى.
ئۇ ئۇنى تونۇپ يەرگە يېقىلىپ دۇم يېتىپ: بۇ راست سەن، غوجام ئىلياسمۇ؟
ـ دەپ سوردى. 8 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بۇ مەن. بېرىپ ئۆز غوجاڭغا: ـ ئىلياس
قايتىپ كەلدى! دەپ ئېيتقىن، دېدى. 9 ئۇ ئىلياسقا مۇنداق دېدى: ـ «سەن
قاندىقىسىگە كەمىنىڭنى ئۆلتۈرگىلى ئاھابنىڭ قولىغا تاپشۇرماقچى بولىسەن، مەن
زادى نېمە گۇناھ قىلدىم؟ 10 ئۆز خۇدايىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم
قىلىمەنكى، غوجام ئادەم ئەۋەتىپ سېنى ئىزدىمىگەن ھېچ ئەل ۋە مەملىكەت
قالمىدى. شۇ ئەل، مەملىكەتلەر: «ئۇ بۇ يەردە يوق» دېسە، پادىشاھ ئۇلارغا
سېنى تاپالمىغانغا قەسەم ئىچكۈزدى. 11 لېكىن سەن ماگا ھازىر: ـ «بېرىپ
غوجاڭغا: ـ ئىلياس قايتىپ كەلدى! دېگىن» ـ دەيسەن! 12 مەن قېشىڭدىن
كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ روھى سېنى مەن بىلمىگەن يەرگە ئېلىپ
باردۇ؛ شۇنداقتا مەن ئاھابقا خەۋەر يەتكۈزۈپ، لېكىن ئۇ سېنى تاپالمىسا،
مېنى ئۆلتۈردۇ. ئەمەلىيەتتە، كەمىنەڭ ياشلىقىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگاردىن
قورقۇپ كەلگەنمەن. 13 يىزەبەل پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۆلتۈرگەندە
مېنىڭ قانداق قىلغىنىم، يەنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن يۈزنى
ئەللىكتىن-ئەللىكتىن ئىرىم-ئىرىم ئىككى غارغا يوشۇرۇپ، ئۇلارنى نان ۋە سۇ
بىلەن تەمىنلەپ باققانلىقىم سەن غوجامغا مەلۇم قىلىنغان ئەمەسمۇ؟ 14 ئەمدى
سەن ھازىر ماگا: ـ «بېرىپ غوجاڭغا: ـ مانا ئىلياس كەلدى دېگىن»، ـ دېدىڭ.
شۇنداق قىلسام ئۇ مېنى ئۆلتۈرىدۇ!». 15 لېكىن ئىلياس: ـ مەن خىزمىتىدە
تۇرۇۋاتقان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى
بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، مەن جەزمەن بۈگۈن ئۇنىڭ قۇلىدىدا ئايان بولىمەن،
دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئوبادىيا ئاھابنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا خەۋەر بەردى.
ئاھاب ئىلياس بىلەن كۆرۈشكىلى باردى. 17 ئاھاب ئىلياسنى كۆرگەندە
ئۇنىڭغا: ـ بۇ سەمۇ، ئى ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى؟! ـ دېدى. 18 ئۇ جاۋاب
بېرىپ: ـ ئىسرائىلغا بالا كەلتۈرگۈچى مەن ئەمەس، بەلكى سەن بىلەن ئاتاڭنىڭ

جەمەتدىكلەر! چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى تاشلاپ باتال دېگەن بۇتلارغا تايىنىپ ئەگەشكەنسىلەر. 19 ئەمدى ئادەم ئەۋەتىپ كارمەل تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىلنى يىنىمغا جەم قىل، شۇنداقلا يىزەبەلنىڭ داستىخىنىدىن غىزالىنىدىغان باتالنىڭ تۆت يۈز ئەللىك پەيغەمبىرى بىلەن ئاشەراھنىڭ تۆت يۈز پەيغەمبىرىنى يىغدۇر، ـ دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن ئاھاب ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسگە ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، پەيغەمبەرلەرنى كارمەل تېغىغا يىغدۇردى. 21 ئىلياس بارلىق خەلققە يېقىن كېلىپ: ـ قاچانغىچە ئىككى پىكىر ئارىسىدا ئارىسالدى تۇرىسىلەر؟ ئەگەر پەرۋەردىگار خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، باتال خۇدا بولسا، ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار، دېدى. ئەمما خەلق ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەي، ئۈن-تىن چىقارمىدى. 22 ئىلياس خەلققە: ـ پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن پەقەت مەن يالغۇز قالدىم. ئەمما باتالنىڭ پەيغەمبەرلىرى تۆت يۈز ئەللىك كىشىدۇر. 23 ئەمدى بىزگە ئىككى بۇقا بېرىلسۇن. ئۇلار تۇزلىرىگە بىر بۇقىنى تاللاپ، سويۇپ پارچىلاپ ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويسۇن، ئەمما ئوت ياقمىسۇن. مەنمۇ باشقا بىر بۇقىنى تەييار قىلىپ ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويايى. 24 سىلەر بولسا كۆر، تۇز ئىلاھلىرىڭلارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار. مەن بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىمەن. قايسى خۇدا ئوت بىلەن جاۋاب بەرسە، شۇ خۇدا بولسۇن، دېدى. ھەممە خەلق: ـ بۇ ئوبدان گەپ، دەپ جاۋاب بەردى. 25 ئىلياس باتالنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە: سىلەر كۆپ بولغاچ ئاۋۋال تۇرۇڭلار ئۇچۇن بىر بۇقىنى تاللاپ تەييار قىلىڭلار، ئاندىن ھېچ ئوت ياقماي تۇز ئىلاھىڭلارنىڭ نامىنى قىچقىرىپ ندا قىلىڭلار، دېدى. 26 ئۇلار ئۇنىڭ دېگىنى بويىچە تۇزلىرىگە بېرىلگەن بۇقىنى ئېلىپ ئۇنى تەييار قىلدى. ئەتىگەندىن چۈشكىچە ئۇلار باتالنىڭ نامىنى قىچقىرىپ: ـ ئى باتال، بىزگە جاۋاب بەرگىن! دەپ ندا قىلدى. لېكىن ھېچ ئاۋاز يا كى ھېچ جاۋاب بولمىدى. ئۇلار راسلانغان قۇربانگاھ چۇرىسىدە توختىماي سەكرەيتتى. 27 چۈش كىرگەندە ئىلياس ئۇلارنى زاكىلىق قىلىپ: ـ ئۇنلۇكرەك قىچقىرىڭلار، چۈنكى ئۇ بىر ئىلاھ ئەمەسمۇ؟ بەلكىم ئۇ چوڭقۇر خىيالغا چۆمۈپ كەتكەندۇ، يا كى ئىش بىلەن چىقىپ كەتكەندۇ، يا كى بىر سەپەرگە چىقىپ كەتكەندۇ؟ يا كى بولمىسا ئۇ ئۇخلاۋاتقان بولۇشى مۇمكىن، ئۇنى ئويغىتىشىڭلار كېرەك؟! ـ دېدى. 28 ئۇلار تېخىمۇ ئۇنلۇك چاقىرىپ تۇز قائىدىسى بويىچە قانغا مىلىنىپ كەتكۈچە ئۆزلىرىنى قىلىچ ۋە نەيزە بىلەن تىلاتتى. 29 چۈشتىن كېيىن ئۇلار «بېشارەت بېرىۋاتقان» ھالەتكە چۈشۈپ كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىغىچە شۇ ھالەتتە تۇردى. لېكىن ھېچ ئاۋاز ئاكلانمىدى، يا كى جاۋاب بەرگۈچى يا كى ئېجابەت قىلغۇچى مەلۇم بولمىدى. 30 ئىلياس ھەممە خەلققە: ـ يىنىمغا يېقىن كېلىڭلار، دېدى. ھەممە خەلق ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندىن كېيىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ شۇ يەردىكى يېقىتلىغان قۇربانگاھىنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى. 31 ئىلياس ئون ئىككى تاشنى ئالدى. بۇ تاشلارنىڭ سانى پەرۋەردىگارنىڭ «نامىڭ ئىسرائىل بولسۇن» دېگەن سۆزىنى تاپشۇرۇۋالغان ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرىدىن چىققان قەبىلىلەرنىڭ سانى بىلەن ئوخشاش ئىدى. 32 شۇ تاشلاردىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن بىر قۇربانگاھنى ياسىدى. ئۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرىسىدە ئىككى سېئاھ دان پاتقۇدەك ئازگال كولىدى. 33 ئاندىن ئۇ ئوتۇنىنى راستلاپ، بۇقىنى پارچىلاپ ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە قويدى. 34 ئۇ: ـ تۆت ئىدىشنى سۇغا تولدۇرۇپ ئوتۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئوتۇنىنىڭ ئۈستىگە تۆكۈڭلار، ـ دېدى. ئاندىن: «يەنە بىر قېتىم قىلىڭلار» ـ دېۋىدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. ئۇ يەنە: ـ ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۈچىنچى مەرتىۋە شۇنداق قىلغاندا 35 سۇ قۇربانگاھنىڭ چۇرىسىدىن ئېقىپ چۈشۈپ، كولانغان ئازگالنىمۇ سۇ بىلەن تولدۇردى. 36 كەچلىك قۇربانلىقنىڭ ۋاقتى كەلگەندە ئىلياس پەيغەمبەر قۇربانلىققا يېقىن كېلىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئەي پەرۋەردىگار، ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆزۈڭنىڭ ئىسرائىلدا خۇدا بولغىنىڭنى ئاشكارا قىلغايسەن، شۇنداقلا مېنىڭ سېنىڭ قۇلۇڭ بولۇپ بۇلارنىڭ ھەممىسنى بۇيرۇقۇڭ بىلەن قىلغانلىقىمنى بۇگۈن بىلدۈرگەيسەن. 37 ماڭا ئېجابەت قىلغايسەن، ئەي پەرۋەردىگار، ئېجابەت قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن بۇ خەلققە سەن پەرۋەردىگارنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىڭنى ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىلىرىنى توغرا يولغا ياندۇرغۇچى ئۆزۈڭ ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرگەيسەن، دېدى. 38 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئوتى چۈشۈپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، ئوتۇننى، تاشلارنى ۋە توپىنى كۆيدۈرۈپ ئازگالدىكى سۇنىمۇ يوقىتىۋەتتى. 39 خەلقلەرنىڭ ھەممىسى بۇنى كۆرۈپلا، ئۇلار دۇم يېقىلىپ: ـ پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، پەرۋەردىگار، ئۇ خۇدادۇر، دېيىشتى. 40 ئىلياس خەلققە بۇيرۇپ: ـ باتالنىڭ پەيغەمبەرلىرىنى ئۇتۇۋېتىڭلار، ھېچقايسىنى قويۇپ بەرمەڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇلارنى ئۇتقاندا ئىلياس ئۇلارنى كىشۇن جىلغىسىغا ئېلىپ بېرىپ، ئۇ يەردە قەتل قىلدۇردى. 41 ئىلياس ئاھابقا بولسا: ـ چىقىپ يەپ-ئىچكىن. چۈنكى قاتتىق يامغۇرنىڭ شالدىرلىغان ئاۋازى ئاكلانماقتا، ـ دېدى. 42 ئاھاب قويۇپ يەپ-ئىچىش ئۈچۈن چىقتى. ئەمما ئىلياس كارمەلنىڭ چوققىسىغا چىقىپ يەرگە ئېگىلىپ، بېشىنى تىزىنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ تىزلىنىپ 43 خىزمەتكارىغا: ـ چىقىپ دېڭىز تەرەپكە قارىغىن، دېدى. ئۇ چىقىپ سەپسېلىپ قاراپ: ـ ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدۇ، دېدى. ئۇ جەمئىي يەتتە قېتىم: ـ بېرىپ قاراپ باققىن، دەپ بۇيرۇدى. 44 يەتتىنچى قېتىم كەلگەندە ئۇ: ـ مانا، دېڭىزدىن چىقۋاتقان، ئادەم ئالقىنىدەك كىچىك بىر بۇلۇتنى كۆردۈم ـ دېدى. ئىلياس ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ ئاھابقا: ـ «ھارۇنى قېتىپ تۇۋەنگە چۈشكىن، بولمىسا يامغۇر سېنى توسۇۋالدۇ»، دەپ ئېيتقىن، ـ دېدى. 45 ئاڭغۇچە ئاسمان بۇلۇت بىلەن ئۇتۇلۇپ، بوران چىقىپ قاتتىق بىر يامغۇر ياغدى. ئاھاب ھارۇغا چىقىپ يىزرەئەلگە كەتتى. 46 پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئىلياسنىڭ ۋۇجۇدىدا تۇرغاچ، ئۇ بېلىنى باغلاپ ئاھابنىڭ ئالدىدا يىزرەئەلنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە يۈگۈرۈپ ماڭدى.

19

لېكىن ئاھاب ئىلياسنىڭ ھەممە قىلغىنىنى، جۈملىدىن ھەممە پەيغەمبەرلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرگىنىنى يىزەبەلگە ئېيتىپ بەردى. 2 يىزەبەل بولسا ئىلياسقا بىر خەۋەرچى ئەۋەتىپ: ـ ئەگەر ئەتە مۇشۇ ۋاقىتقىچە سەن شۇلارنىڭ جانلىرىغا قىلغىنىڭدەك مەن سېنىڭ جېنىڭنى ئوخشاش قىلمىسام، ئىلاھلار ماڭسۇن شۇنداق قىلسۇن ھەمدە ئۇنىڭدىمۇ زىيادە قىلسۇن! ـ دەپ ئېيتقۇزدى. 3 ئۇ بۇنى بىلگەندە، ئۆز جېنىنى قۇتقۇزماق ئۈچۈن قېچىپ يەھۇدا تەۋەسىدىكى بەئەر-شىباغا باردى. ئۇ ئۇ يەردە ئۆز خىزمەتكارىنى قالدۇرۇپ قويۇپ، 4 ئۆزى چۆلنىڭ ئىچىگە قاراپ بىر كۈن يول ماڭدى. ئۇ ئۇ يەردىكى بىر شىۋاقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۆتۈنۈپ ئاستىدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئۆلۈمىگە تىلەك تىلەپ: ـ ئى پەرۋەردىگار ئەمدى بولدى، جېنىمنى ئالغىن؛ ئىملا دېگەنىلەردىن مەن ئاتا-بوۋىلىرىمدىن ئارتۇق ئەمەسمەن، ـ دېدى. 5 ئۇ شۇ شىۋاق ئاستىدا يېتىپ ئۇخلاپ قالدى. مانا بىر پەرىشتە ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قوپۇپ، نان يېگىن، دېدى. 6 ئۇ قارىسا بېشىدا قىزىق چوغلاردا پىشۇتۇلغان بىر پوشكال ۋە بىر كوزا سۇ تۇراتتى. ئۇ يەپ-ئىچىپ يەنە ئۇخلىغلى ياتتى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەنە كېلىپ ئىككىنچى قېتىم ئۇنى نوقۇپ ئۇنىڭغا: ـ قوپۇپ نان يېگىن. بولمىسا يولۇڭنىڭ ئېغىرلىقى كۆتۈرەلمەيسەن، دېدى. 8 ئۇ قوپۇپ يەپ-ئىچتى. شۇ تاتىلىمدىن ئالغان قۇۋۋەت بىلەن ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز مېڭىپ خۇدانىڭ تېغى ھورەبگە يېتىپ باردى. 9 ئۇ ئۇ يەردىكى غارغا كىرىپ قوندى. ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ ئى ئىلياس،

بۇ يەردە نېمە قىلۋاتىسەن؟ **10** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۆزىڭ زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن، يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. **11** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تاغدا تۇرغىن، دېدى. مانا، پەرۋەردىگار ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى؛ [ئۇنىڭ ئالدىدا] زور كۈچلۈك بىر شامال چىقىپ، تاغلارنى سۇندۇرۇپ، قورام تاشلارنى پارچىلاپ چېقىۋەتتى. لېكىن پەرۋەردىگار شامالدا ئەمەس ئىدى. شامالدىن كېيىن بىر يەر تەۋرەش بولدى. لېكىن پەرۋەردىگار يەر تەۋرەشتە ئەمەس ئىدى. **12** يەر تەۋرەشتىن كېيىن بىر لاۋۇلدىغان ئوت كۆتۈرۈلدى. لېكىن پەرۋەردىگار ئوتتا ئەمەس ئىدى. ئوتتىن كېيىن بوشقىنا، مۇلايىم بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. **13** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئىلياس شۇنى ئاڭلاپ، يۈزىنى يېپىنچىسى بىلەن ئوراپ غارنىڭ ئاغزىغا بېرىپ تۇردى. مانا، بىر ئاۋاز چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئىلياس، سەن بۇ يەردە نېمە قىلۋاتىسەن؟ ـ دېدى. **14** ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ئۆزىڭ زور ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن ھەسەت قىلدىم. چۈنكى ئىسرائىللار سېنىڭ ئەھدەڭنى تاشلاپ قۇربانگاھلىرىڭنى يىقىتىپ، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈردى. مەن يالغۇز مەنلا قالدىم ۋە ئۇلار مېنىڭ جېنىمنى ئالغىلى قەستلەۋاتىدۇ، دېدى. **15** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «بارغىن، كەلگەن يولۇڭ بىلەن قايتىپ، ئاندىن دەمەشقنىڭ چۆلىگە بارغىن. ئۇ يەرگە بارغاندا ھازائىلنى سۈرىيە ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن. **16** ئاندىن نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلغىن؛ ئۇنى ئورنۇڭغا پەيغەمبەر بولۇشقا ئابەل-مەھولاھلىق شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشاتنۇ مەسىھ قىلغىن. **17** ۋە شۇنداق بولدۇكى، ھازائەلنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرنى يەھۇ ئۆلتۈرىدۇ؛ يەھۇنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ قۇتۇلغان ھەربىرنى ئېلىشا ئۆلتۈرىدۇ. **18** لېكىن ئىسرائىلدا يەتتە مىڭ كىشىنى، يەنى باۋالنىڭ ئالدىدا تىزلىرىنى پۈكمىگەن ۋە ئۇنىڭغا ئاغزىنى سۈيگۈزمىگەن ھەربىرنى ئۆزۈمگە ساقلاپ قالدۇردۇم». **19** ئۇ ئۇ يەردىن چىقىپ، شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانى تاپتى. ئۇ چاغدا ئۇ يەر ھەيدەۋاتاتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدا ئون ئىككى جۈپ ئۆي بار ئىدى، ئۇ ئون ئىككىنچىسى بىلەن قوش ھەيدەۋاتاتتى. ئىلياس كېلىپ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۆز يېپىنچىسىنى تاشلاپ ئارتىپ قويدى. **20** ئۇ ئۆيلارنى تاشلاپ ئىلياسنىڭ كەيندىن يۈگۈرۈپ كېلىپ: ـ مېنى بېرىپ ئاتام بىلەن ئانامنى سۆيگىلى قويغىن، ئاندىن مەن كېلىپ ساڭا ئەگىشەي، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قايتقىن؛ مەن ساڭا نېمە قىلدىم؟ ـ دېدى. **21** ئۇ ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ، ئۆزى ئىشلەتكەن بىر جۈپ ئۆينى سويۇپ، ئۇلارنىڭ جابدۇقىنى ئوتۇن قىلىپ، گۆشنى پىشۇرۇپ خەلققە بېرىۋىدى، ئۇلار يېدى. ئاندىن ئۇ ئورنىدىن قوپۇپ ئىلياسنىڭ كەيندىن ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى.

20

سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى جەم قىلدى؛ ئۇ ئوتتۇز ئىككى پادىشاھنى ئات ۋە جەڭ ھارۇلىرى بىلەن ئېلىپ چىقىپ، ساماريەگە قورشاپ ھۇجۇم قىلدى. **2** ئۇ ئەلچىلەرنى شەھەرگە كىرگۈزۈپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: ـ **3** «بەن-ھاداد مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭ، سېنىڭ ئەڭ چىرايلىق خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭمۇ مېنىڭكىدۇر» دەپ يەتكۈزدى. **4** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئى غوجام پادىشاھ، سىلى ئېيتقانلىرىدەك مەن ئۆزۈم ۋە بارلىقىم سىلىنىڭكىدۇر، دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئەلچىلەر يەنە كېلىپ: ـ «بەن-ھاداد سۆز قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ ساڭا دەرۋەقە: ـ سېنىڭ كۈمۈش بىلەن ئالتۇنۇڭنى، سېنىڭ خوتۇنلىرىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى ماڭا تاپشۇرۇپ بېرىسەن، دېگەن خەۋەرنى ئەۋەتتىم. **6** لېكىن ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا خىزمەتكارلىرىمنى يېنىڭغا ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئۆرداڭ بىلەن خىزمەتكارلىرىڭنىڭ ئۆيلىرىنى ئاختۇرۇپ، سېنىڭ كۆزلىرىڭدە نېمە ئەرز بولسا، ئۇلار شۇنى قولىغا ئېلىپ كېلىدۇ» ـ دېدى. **7** ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى زېمىندىكى ھەممە ئاقساقاللارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ بۇ كىشىنىڭ قانداق ئاۋارىچىلىك چىقارماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ قېلىڭلار. ئۇ ماڭا خەۋەر ئەۋەتىپ مەندىن خوتۇنلىرىم بىلەن بالىلىرىم، كۈمۈش بىلەن ئالتۇنلىرىمنى ئەلەپ قىلغىنىدا مەن ئۇنىڭغا ياق دېمىدىم، دېدى. **8** بارلىق ئاقساقاللار بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا: ـ قۇلاق سالمىغىن، ئۇنىڭغا ماقۇل دېمىگىن، دېدى. **9** بۇنىڭ بىلەن ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئەلچىلىرىگە: ـ غوجام پادىشاھقا، سىلى ئادەم ئەۋەتىپ، ئۆز كەمىنىلىرىدىن دەسلەپتە سورىغانلىرىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىمەن؛ لېكىن كېيىنكىسىگە ماقۇل دېيەلەيمەن، دەپ بېرىڭلار، ـ دېدى. ئەلچىلەر يېنىپ بېرىپ شۇ سۆزنى يەتكۈزدى. **10** بەن-ھاداد ئۇنىڭغا يەنە خەۋەر ئەۋەتىپ: ـ «پۈتكۈل ساماريە شەھىرىدە ماڭا ئەگەشكەنلەرنىڭ قوللىرىغا ئوچۇملىغۇدەك توپا قېلىپ قالسا، ئىلاھلار ماڭىمۇ شۇنداق قىلسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ قىلسۇن!» ـ دېدى. **11** لېكىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى جاۋاب بېرىپ: ـ «ساۋۇت-قوراللار بىلەن جابدۇنغۇچى ساۋۇت-قوراللاردىن يېشىنگۈچىدەك ماختىنىپ كەتمىسۇن!» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **12** بەن-ھاداد بۇ سۆزنى ئاڭلىغاندا ھەرقايسى پادىشاھلار بىلەن چېدىرلىردا شاراب ئىچىشۋاتاتتى. ئۇ خىزمەتكارلىرىغا: ـ سەپكە تىزىلىڭلار، دېدى. شۇنى دېۋىدى، ئۇلار شەھەرگە ھۇجۇم قىلىشقا تىزىلىشتى. **13** ئۇ ۋاقىتتا بىر پەيغەمبەر ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ قېشىغا كېلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ زور بىر توپ ئادەمنى كۆردۈڭمۇ؟ مانا، مەن بۇ كۈنى ئۇلارنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن»، دېدى. **14** ئاھاب: ـ كىمنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولدۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى بىلەن بولدۇ»، دېدى. ئۇ يەنە: ـ كىم ھۇجۇمنى باشلايدۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ سەن ئۆزۈڭ، دېدى. **15** ئۇ ۋاقىتتا ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرىنى سانىدى، ئۇلارنىڭ سانى ئىككى يۈز ئوتتۇز ئىككى نەپەر چىقتى. ئاندىن كېيىن ئۇ ھەممە خەلقنى، يەنى بارلىق ئىسرائىلارنى سانىدى، ئۇلارنىڭ سانى يەتتە مىڭ نەپەر چىقتى. **16** ئىسرائىللار شەھەردىن چۈشۈپ ۋاقىتدا چىقتى. بەن-ھاداد بىلەن شۇ پادىشاھلار، يەنى ياردەمگە كەلگەن ئوتتۇز ئىككى پادىشاھ بولسا چېدىرلىردا شاراب ئىچىپ مەست بولۇشقاندى. **17** ۋالىيلارنىڭ غۇلامىرى يۇرۇشتە ئاۋۋال ماڭدى. بەن-ھاداد ئادەم ئەۋەتىۋىدى، ئۇلار ئۇنىڭغا خەۋەر بېرىپ: ـ «ساماريەدىن ئادەملەر كېلىۋاتىدۇ» ـ دېدى. **18** ئۇ: ـ ئەگەر سۈلھىي ئۈزۈشكە چىققان بولسا ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، ئەگەر سوقۇشقىلى چىققان بولسىمۇ ئۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار، دېدى. **19** ئەمدى ۋالىيلارنىڭ بۇ غۇلامىرى ۋە ئۇلارنىڭ كەيندىكى قوشۇن شەھەردىن چىقىپ، **20** ھەربىرى ئۆزىگە ئۇچرىغان ئادەمنى چېپىپ ئۆلتۈردى. سۈرىيەلەر قاچتى؛ ئىسرائىل ئۇلارنى قوغلىدى. سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد بولسا ئاتقا منىپ ئاتلىقلار بىلەن قېچىپ قۇتۇلدى. **21** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى چىقىپ ھەم ئاتلىقلارنى ھەم جەڭ ھارۇلىرىنى بىتچىت قىلىپ سۈرىيەلەرنى قاتتىق قىر-چاپ قىلدى. **22** پەيغەمبەر يەنە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭنى مۇستەھكەملەپ، ئۆزۈڭنى ئۇبدان دەڭسەپ، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكىنى ئويلاپ باققىن. چۈنكى كېلەر يىل ئەتىيازدا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى سەن بىلەن جەڭ قىلغىلى يەنە چىقىدۇ، دېدى. **23** سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ

«تۆلارنىڭ ئىلاھى تاغ ئىلاھى بولغاچقا، تۆلار بىزگە كۆچلۈك كەلدى. لېكىن بىز تۆزلەڭگىلىكتە تۆلار بىلەن سوقۇشساق، جەزمەن تۆلارغا كۆچلۈك كېلىمىز. **24** ئەمدى شۇنداق قىلغايلىكى، پادىشاھلارنىڭ ھەربىرىنى تۆز مەنسىپىدىن چۈشۈرۈپ، تۆلارنىڭ ئورنىدا ژاۋىلارنى تىكلىگەيلا. **25** ئاندىن سىلى مەھرۇم بولغان قوشۇنلىرىغا باراۋەر بولغان يەنە بىر قوشۇننى، يەنى ئاتنىڭ ئورنىغا ئات، ھارۇنىڭ ئورنىغا ھارۇا تەييار قىلدۇرۇپ تۆزلىرىگە يىغقايلا؛ بىز تۆزلەڭگىلىكتە تۆلار بىلەن سوقۇشايلى؛ شۇنىڭ بىلەن تۆلارغا كۆچلۈك كەلمەمدۇق؟». تۆ تۆلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ شۇنداق قىلدى. **26** كېيىنكى يىلى ئەتىيازدا بەن-ھاداد سۈرىيەلەرنى ئېيتلاپ تولۇق يىغىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلغىلى ئافەك شەھىرىگە چىقتى. **27** ئىسرائىللارمۇ تۆزلىرىنى ئېيتلاپ، تۆزۇق-تۆلۈك تەييارلاپ، تۆلار بىلەن جەڭ قىلىشقا چىقتى. ئىسرائىللار تۆلارنىڭ ئۆدۈلىدا بارگاھ تىكلىۋىدى، سۈرىيەلەرنىڭ ئالدىدا خۇددى ئىككى توپ كىچىك ئوغلاق پادىسىدەك كۆرۈندى. لېكىن سۈرىيەلەر پۈتكۈل زېمىننى قاپلىغاندى. **28** ئەمما خۇدانىڭ ئادىمى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈرىيەلەر: پەرۋەردىگار تاغ ئىلاھىدۇر، جىلغىلارنىڭ ئىلاھى ئەمەس، دەپ ئېيتقىنى ئۈچۈن، مەن بۇ زور بىر توپ ئادەمنىڭ ھەممىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر»، دېدى. **29** ئىككى تەرەپ يەتتە كۈن بىر-بىرىنىڭ ئۆدۈلىدا بارگاھلىرىدا تۇردى. يەتتىنچى كۈنى سوقۇش باشلاندى. ئىسرائىللار بىر كۈندە سۈرىيەلەردىن يۈز مىڭ پىيادە ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. **30** قالغانلار ئافەك شەھىرىگە قېچىپ كىرىۋالدى؛ لېكىن سېپىل تۆرۈلۈپ تۆلاردىن يىگىرمە يەتتە مىڭ ئادەمنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بېسىپ ئۆلتۈردى. بەن-ھاداد تۆزى بەدەر قېچىپ شەھەرگە كىرىپ ئىچكىرىدىكى بىر تۈيگە مۆكۈزۈالدى. **31** خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا: ـ مانا بىز ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنى رەھىملىك پادىشاھلار دەپ ئاڭلىدۇق، شۇنىڭ ئۈچۈن بەللىرىمىزگە بۇز باغلاپ باشلىرىمىزغا كۆزلا يۈگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا تەسلىمگە چىقايلى. ئۇ سىلىنىڭ جانلىرىنى ئايارمىكىن؟ ـ دېدى. **32** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەللىرىگە بۇز باغلاپ باشلىرىغا كۆزلا يۈگەپ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ كەمىنىلىرى بەن-ھاداد: «جېنىمنى ئايىغايلا»، دەپ ئىلتىجا قىلدى، دېدى. ئۇ بولسا: ـ ئۇ تىنچى ھاياتمۇ؟ ئۇ مېنىڭ بۇرادىرىم، دېدى. **33** بۇ ئادەملەر بۇ سۆزنى ياخشىلىقنىڭ ئالامىتى، دەپ ئويلاپ، دەرھاللا ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى چىڭ ئۇتۇۋېلىپ: ـ بەن-ھاداد سىلىنىڭ بۇرادەرلىرىدۇر! ـ دېدى. ئۇ: ـ ئۇنى ئېلىپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن بەن-ھاداد ئۇنىڭ قېشىغا چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنى قولىدىن تارتىپ جەڭ ھارۇسىغا چىقاردى. **34** بەن-ھاداد ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ ئاتام سىلىنىڭ ئاتىلىرىدىن ئالغان شەھەرلەرنى سىلگە قايتۇرۇپ بېرەي. ئاتام سامارىيەدە رەستە-بازارلىرىنى تىكلىگەندەك سىلى تۆزلىرى ئۈچۈن دەمەشقتە رەستە-بازارلارنى تىكەيلا، ـ دېدى. ئاھاب: ـ بۇ شەرت بىلەن سېنى قويۇپ بېرەي، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى ئەھدە قىلىشتى ۋە ئۇ ئۇنى قويۇپ بەردى. **35** پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ بىرى پەرۋەردىگارنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يەنە بىرىگە: ـ سەندىن ئۇتۇنمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. لېكىن ئۇ ئادەم ئۇنى ئۇرغىلى ئۇنىمىدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇنىڭغا: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىغانلىقىڭ ئۈچۈن مانا بۇ يەردىن كەتكىنىڭدە بىر شىر سېنى بوغۇپ ئۆلتۈرىدۇ، ـ دېدى. ئۇ ئۇنىڭ يېنىدىن چىققاندا، ئۇنىڭغا بىر شىر ئۇچراپ ئۇنى ئۆلتۈردى. **37** ئاندىن كېيىن ئۇ يەنە بىر ئادەمنى تاپىپ ئۇنىڭغا: ـ سەندىن ئۇتۇنمەن، مېنى ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئادەم ئۇنى قاتتىق ئۇرۇپ زەخمىلەندۈردى. **38** ئاندىن پەيغەمبەر بېرىپ ئۆز قىيا-پىتىنى ئۆزگەرتىپ، كۆزلىرىنى تېڭىق بىلەن تېڭىپ يول بويىدا پادىشاھنى كۈتۈپ تۇردى. **39** پادىشاھ شۇ يەردىن ئۆتكەندە ئۇ پادىشاھنى چاقىرىپ: ـ كەمىنىلىرى كەسكىن جەڭ مەيدانىغا چىققانىدىم، ۋە مانا، بىر ئادەم ماڭا بۇرۇلۇپ، بىر كىشىنى تاپشۇرۇپ: «بۇ كىشىگە چىڭ قاريغىن، ھەرقانداق سەۋەبتىن ئۇ يوقاپ كەتسە، سەن ئۆز جېنىڭنى ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىغا تۆلەيسەن؛ بولمىسا بىر تالانت كۈمۈش تۆلەيسەن»، دېدى. **40** لېكىن مەن كەمىنىلىرى ئۇ-بۇ ئىش بىلەن بەند بولۇپ كېتىپ، ئۇنى يوقىتىپ قويدۇم، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ بېكىتكىنىڭدەك ساڭا ھۆكۈم قىلىنىدۇ! ـ دېدى. **41** ئۇ دەرھال كۆزلىرىدىن تېڭىقنى ئېلىۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇنى تونۇپ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلەردىن بىرى ئىكەنلىكىنى كۆردى. **42** پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ھالا كەتكە بېكىتكەن ئادەمنى قولۇڭدىن قۇتۇلغىلى قويغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جېنىڭ ئۇنىڭ جېنىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ؛ سېنىڭ خەلقىڭ ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ئورنىدا ئېلىنىدۇ»، دېدى. **43** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خاپا بولۇپ، غەشلىككە چۈمگەن ھالدا سامارىيەگە قايتىپ ئوردىسىغا كەردى.

21

بۇ ئىشلاردىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ يىزرەئەلدە، سامارىيەنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوردىسىنىڭ يېنىدا بىر ئۆزۈمزارلىقى بار ئىدى. **2** ئاھاب نابوتقا سۆز قىلىپ: ـ ئۆز ئۆزۈمزارلىقىڭنى ماڭا بەرگىن، مېنىڭ ئۆيۈمگە يېقىن بولغاچ، ئۇنى بىر سەي-كۆكاتلىق باغ قىلاي. ئۇنىڭ ئورنىدا ساڭا ئوبدانراق بىر ئۆزۈمزارلىق بېرەي يا كى لايىق كۆرسەڭ باھاسىنى نەق بېرىمەن، دېدى. **3** ئەمما نابوت ئاھابقا: ـ پەرۋەردىگار مېنى ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا سېتىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن، دېدى. **4** ئاھاب يىزرەئەللىك نابوتنىڭ: «ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ مىراسىنى ساڭا بەرمەيمەن» دەپ ئېيتقان سۆزىدىن خاپا بولۇپ غەشلىككە چۈمگەن ھالدا ئوردىسىغا قايتتى، ئۇ كارىۋاتىغا يېتىپ يۈزىنى [تام] تەرەپكە ئوردۇپ ئاغىز يېمىدى. **5** خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ: روھىي كەيپىياتىڭ نېمىشقا ئۇنچە تۆۋەن، نېمىشقا نان يېمەيسەن؟ ـ دېدى. **6** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ مەن يىزرەئەللىك نابوتقا سۆز قىلىپ: «ئۆزۈمزارلىقىڭنى ماڭا پۇلغا بەرسەڭ، يا كى لايىق كۆرسەڭ ئۇنىڭ ئورنىغا باشقا ئۆزۈمزارلىق بېرەي» دېدىم. لېكىن ئۇ: «ساڭا ئۆزۈمزارلىقىمنى بەرمەيمەن» دېدى، ـ دېدى. **7** خوتۇنى يىزەبەل ئۇنىڭغا: ـ سەن ھازىر ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە سەلتەنەت قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟ قوپۇپ نان يەپ، كۆڭلۈڭنى خۇش قىلغىن، مەن ساڭا يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۆزۈمزارلىقىنى ئېرىشتۈرىمەن، دېدى. **8** ئاندىن ئۇ ئاھابنىڭ نامىدا بىر خەت يېزىپ، ئۈستىگە ئۇنىڭ مۆھۈرىنى بېسىپ، خەتنى نابوتنىڭ شەھىرىدە ئۇنىڭ بىلەن ئۆرۈۋاتقان ئاقساقللار ۋە مۆتىۋەرلەرگە ئەۋەتتى. **9** خەتتە ئۇ مۇنداق يازغانىدى: ـ «روزا تۇتۇش كېرەك دەپ بۇيرۇپ، خەلقىنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزغىن؛ **10** ئىككى ئادەمنى، يەنى بېلىيالنىڭ بالىسىنى ئۇنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنى نابوتنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇزۇپ: «سەن خۇداغا ۋە پادىشاھقا لەنەت ئوقۇدۇڭ» دەپ گۇۋاھلىق بەرگۈزۈڭلار. ئاندىن ئۇنى ئېلىپ چېقىپ چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇرۇڭلار». **11** شەھەرنىڭ ئادەملىرى، يەنى ئۇنىڭ شەھىرىدە ئۆرۈۋاتقان ئاقساقالار بىلەن مۆتىۋەرلەر يىزەبەلنىڭ ئۇلارغا ئەۋەتكەن خېتىدە يېزىلغىنىدەك قىلدى؛ **12** ئۇلار روزىنى بۇيرۇپ، خەلقىنىڭ ئارىسىدا نابوتنى تۇردە ئولتۇرغۇزدى. **13** ئاندىن ئۇ ئىككى ئادەم، يەنى بېلىيالنىڭ بالىلىرى خەلقىنىڭ ئالدىدا نابوت ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ: «نابوت خۇداغا ۋە پادىشاھقا دەشنەم قىلدى» دەپ گۇۋاھلىق بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار نابوتنى شەھەرنىڭ تاشقىرىغا سۆرەپ ئېلىپ چېقىپ، تاشلار بىلەن چالما-كېسەك قىلىپ ئولتۇردى. **14** ئاندىن ئۇلار يىزەبەلگە ئادەم ئەۋەتىپ: «نابوت چالما-

كىبسەك قىلىپ ئولتۇرۇلدى» دەپ خەۋەر بەردى. **15** يىزەبەل نابوتنىڭ چالما-كىبسەك قىلىنىپ ئولتۇرۇلگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا ئاھابقا: قوپۇپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ساڭا پۇلغا بەرگىلى ئۈنمىغان ئۈزۈمزارلىقىنى تاپشۇرۇپ ئالغىن؛ چۈنكى نابوت ھايات ئەمەس، بەلكى ئۆلدى، دېدى. **16** شۇنداق بولدىكى، ئاھاب نابوتنىڭ ئۆلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىنى ئىگىلەش ئۈچۈن شۇ يەرگە باردى. **17** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **18** قوپۇپ بېرىپ، سامارىيەدە ئولتۇرۇشلۇق ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب بىلەن ئۈچراشقىن؛ مانا ئۇ نابوتنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئىگىلۈۋېلىش ئۈچۈن ئۇ يەرگە باردى. **19** ئۇنىڭغا: ـ «ئادەم ئولتۇردۇڭمۇ، يېرىنى ئىگىلۈۋالدىڭمۇ؟» ـ دېگىن. ئاندىن ئۇنىڭغا يەنە سۆز قىلىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نابوتنىڭ قېنىنى ئىتلار يالىغان جايدا سېنىڭ قېنىڭنىمۇ ئىتلار يالايدۇ» ـ دېگىن». **20** ئاھاب ئىلياسقا: ـ ئى دۈشمنىم، مېنى تاپتىڭمۇ؟ ـ دېدى. ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ راست، مەن سېنى تاپتىم؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلىش ئۈچۈن ئۆزۈڭنى سېتىۋەتتىڭ. **21** پەرۋەردىگار: «مانا، مەن ئۆستۈڭگە بالا چۈشۈرۈپ نەسلىڭنى يوقىتىپ، سەن ئاھابنىڭ ئىسرائىلدا قالغان ھەممە تەندىكى ھەممە ئەرگەكنى، ھەتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن، ھەممىسىنى ئۆزۈڭدىن يوقىتىمەن؛ **22** ۋە سەن مېنىڭ غەزىبىمنى قوزغاپ ئىسرائىلنى گۇناھقا ئازدۇرغىنىڭ ئۈچۈن سېنىڭ جەمەتىڭنى نىباتنىڭ ئۆغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتى ۋە ئاخىياھنىڭ ئۆغلى بائاشانىڭ جەمەتىگە ئوخشاش قىلىمەن» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. **23** ـ يىزەبەل ئوغرىلىسىدىمۇ پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «يىزرەئەلنىڭ سېپىلىنىڭ تېشىدا ئىتلار يىزەبەلنى يەيدۇ. **24** ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەردىن شەھەردە ئۆلگەنلەرنى ئىتلار يەيدۇ؛ سەھرادا ئۆلگەنلەرنى بولسا ئاسماندىكى قۇشلار يەيدۇ» دېدى **25** (بەرھەق، خوتۇنى يىزەبەلنىڭ قۇترىتىشلىرى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىللىك قىلغىلى ئۆزىنى ساتقان ئاھابدەك ھېچكىم يوق ئىدى. **26** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ قوغلىۋەتكەن ئاموريلارنىڭ قىلغىنىدەك قىلىپ، يىرگىنچلىك بۇتلارغا تاينىپ ئەگىشىپ، لەنەتلىك ئىشلارنى قىلاتتى). **27** لېكىن ئاھاب بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا ئۆز كىيىملىرىنى يىرتىپ بەدىنىگە بۆز يۆگەپ، روزا تۇتتى. ئۇ بۆز رەختتە ياتاتتى، جىمجىت ماڭاتتى. **28** ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى تىشبىلىق ئىلياسقا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **29** «ئاھابنىڭ مېنىڭ ئالدىمدا ئۆزىنى قانداق تۇۋەن تۇتۇۋاتقانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ ئۆزىنى مېنىڭ ئالدىمدا تۇۋەن تۇتۇۋاتقانلىقى تۈپەيلىدىن، بۇ بالانى ئۇنىڭ كۈنلىرىدە كەلتۈرمەيمەن، بەلكى ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇنىڭ جەمەتىگە كەلتۈرىمەن».

22

ئۈچ يىلغىچە سۈرىيە بىلەن ئىسرائىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا جەڭ بولمىغاچقا، ئۇلار تىنچلىقتا ئوتتى. **2** ئۈچىنچى يىلدا بولسا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنى يوقلاپ باردى. **3** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۆز خىزمەتكارلىرىغا: ـ گىلېئادتىكى راموت بىزنىڭكى ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەرغۇ؟ شۇنداق ئىكەن، تېمىشقا بىز جىم ئولتۇرۇپ، تېخىچە سۈرىيەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ئۇنى ئالمايمىز؟ ـ دېدى. **4** ئۇ يەھوشافاتنىڭ: ـ جەڭ قىلغىلى مېنىڭ بىلەن گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوردى. يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا جاۋاب بېرىپ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سىلىنىڭ ئاتلىرىدۇر، دېدى. **5** لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەنكى، بۈگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. **6** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆرت يۈزچە ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: ـ سوقۇشقىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقسام بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇلار: ـ چىققىن، رەب ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. **7** لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا، يول سوريىغۇدەك پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **8** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى بالا يىتىپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بەرگەچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئى ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. **9** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. **10** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى. ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. **11** كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا ئۆزىنى تۆمۈردىن مۈڭگۈزلەرنى ياساپ چىقىپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۈڭگۈزلەر بىلەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇسۇپ ئۇرسىلا»، دېدى. **12** ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈرىسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلا، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. **13** مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۆزۈڭمۇ ئۇلارنىڭ سۆزى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. **14** ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. **15** ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شەھەرنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېدى. **16** لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. **17** مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسىز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق؛ بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن»، دېدى، ـ دېدى. **18** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مانا، مەن سىلگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا يىتىپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنمىدىم؟ ـ دېدى. **19** مىكايا يەنە: ـ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسماننىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئۇرغانلىقىنى كۆردۈم. **20** پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى؛ **21** شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆزۈپ: «مەن بېرىپ ئالداي»، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق ئۇسۇل بىلەن ئالدايسەن؟» ـ دەپ سوريۇدى، **22** ئۇ: ـ «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: ـ «ئۇنى ئالداپ ئىلكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. **23** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا يالغانچى بىر روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا ئۈچۈن بالا يىتىپەت كۆرسىتىپ سۆزلىدى» ـ دېدى. **24** شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا كېلىپ

مكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ، ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. **25** مكايا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۆزۈڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ئۆيگە يۈگۈرگەن كۈندە شۇنى كۆرسەن، دېدى. **26** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، **27** ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىيناپ نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دېگىن، دەپ بۇيرۇدى. **28** مكايا: ـ ئەگەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەم بىلەن سۆز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گېلبئادتىكى رامۇتقا چىقتى. **30** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسىلا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىققايلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. **31** سۈرىيەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىدىكى ئوتتۇز ئىككى سەردارغا: ـ چوڭلىرى ياكى كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **32** ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى بۇرۇلدى. لېكىن يەھوشافات پەرياد كۆتۈردى. **33** جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، بۇرۇلۇپ كېتىپ قېلىشتى. **34** ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن توۋەنكى ئۆلچەمدىن ئۆتۈپ تەگدى. ئۇ ھارۋىكېشىگە: ھارۋىنى ياندۇرۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. **35** ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ بولسا سۈرىيەلەرنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا يۈلنىپ ئۆرە تۇردى. زەخمىدىن قېنى ھارۋىنىڭ تېگىگىچە ئېقىپ، كەچ كىرگەندە ئۇ ئۆلدى. **36** كۈن پاتاردا قوشۇن ئارىسىدا بىر قاتتىق سادا ئاڭلىنىپ: ـ ھەر ئادەم ئۆز شەھىرىگە يانسۇن! ھەربىرى ئۆز يۇرتىغا يېنىپ كەتسۇن! ـ دېيىلدى. **37** پادىشاھ ئۆلدى، كىشىلەر ئۇنى سامارىيەگە ئېلىپ كەلدى؛ ئۇلار پادىشاھنى سامارىيەدە دەپنە قىلدى. **38** بىرسى پادىشاھنىڭ ھارۋىسىنى سامارىيەنىڭ كۆلدە [يۇغاندا] (بۇ كۆل پاھىشە ئاياللار يۇيۇندىغان جاي ئىدى)، پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، ئىتلار ئۇنىڭ قېنىنى يالدى. **39** ئاھابنىڭ باشقا ئىشلىرى، قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ ياسىغان «پىل چىش ساراي» ۋە بىنا قىلغان ھەممە شەھەرلەر توغرۇلۇق «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-ئەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **40** ئاھاب ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئورندا پادىشاھ بولدى. **41** ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھابنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **42** يەھوشافات پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. **43** ئۇ ھەر ئىشتا ئاتىسى ئاسانىڭ يارلىق يوللىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقماي پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغاندى؛ خالايىق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **44** ۋە يەھوشافات بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئوتتۇرىسىدا تىنچلىق بولدى. **45** يەھوشافاتنىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن قۇدرىتى، قانداق جەڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-ئەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **46** ئۇ ئاتىسى ئاسانىڭ كۈنلىرىدە زېمىندىن قوغلۇۋىتىلمىگەن كەسىپىي بەچىۋازلارنى زېمىندىن ھەيدەپ چىقاردى. **47** ئۇ ۋاقىتتا ئېدومنىڭ پادىشاھى يوق ئىدى، بەلكى بىر ۋالىي ھۆكۈم سۈرەتتى. **48** يەھوشافات ئوفىردىن ئالتۇن ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر «تارشىش كېمە» ئەترىتىنى قۇردى. لېكىن كېمىلەر ھېچىيەرگە بارالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ۋەيران بولغاندى. **49** ئۇ ۋاقىتتا ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھوشافاتقا: ـ مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم سېنىڭ خىزمەتكارلىرىڭ بىلەن كېمىلەردە بارسۇن، دېدى. لېكىن يەھوشافات ئۇنىمىدى. **50** يەھوشافات ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھورام ئورندا پادىشاھ بولدى. **51** ئاھابنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا سامارىيەدە ئىسرائىلنىڭ ئۆستىدە پادىشاھ بولۇپ ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **52** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئاتىسىنىڭ يولدا ۋە ئانىسىنىڭ يولدا يۈرۈپ، شۇنداقلا ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ يولدا ماڭدى؛ **53** ئۇ ئاتىسى قىلغانلىنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ، باتالنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى.

پادشاهلار 2

1 ئاهاب تۇلگەندىن كېيىن موئاب ئىسرائىلغا ئىسيان كۆتۈردى.
2 ئاھازىيا ساماريەدە تۇرغاندا [ئوردىسىدىكى] بالىخانىنىڭ پەنجىرىسىدىن يىقىلىپ چۈشۈپ، كېسەل بولۇپ قالدى. ئۇ خەۋەرچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇلارغا: ـ ئەكرون شەھىرىدىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن مېنىڭ توغرامدا، كېسىلىدىن ساقىيامدۇ، دەپ سورا كېلىڭلار، دېدى. **3** لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بولسا تىشبىلىق ئىلىياسقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ساماريە پادىشاھىنىڭ ئەلچىلىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇلارغا: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سورىغىلى ماكىلىكىلارمۇ؟ **4** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھازىر مۇنداق دېدىكى: «سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشەلمەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن» دېگىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىلياس يولغا چىقتى. **5** خەۋەرچىلەر پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: نېمىشقا يېنىپ كەلدىڭلار، دەپ سوردى. **6** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بىر ئادەم بىزگە ئۇچراپ بىزگە: ـ سىلەرنى ئەۋەتكەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلدا خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سورىغىلى ئادەملەرنى ئەۋەتىكەنمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشەلمەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن!» دەڭلار، ـ دېدى. **7** پادىشاھ ئۇلاردىن: سىلەرگە ئۇچراپ بۇ سۆزلەرنى قىلغان ئادەم قانداق ئادەم ئىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **8** ئۇلار ئۇنىڭغا: ئۇ تۈكلۈك، بېلىگە تاسما باغلىغان ئادەم ئىكەن، دېدى. پادىشاھ: ئۇ تىشبىلىق ئىلىياس ئىكەن، دېدى. **9** ئاندىن پادىشاھ بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئىلىياسنىڭ قېشىغا ماكىدۇردى، بۇ كىشى ئىلىياسنىڭ قېشىغا بارغاندا، مانا ئۇ بىر دۆڭنىڭ ئۈستىدە ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، پادىشاھ سېنى چۈشۈپ كەلسۇن! دەيدۇ، دېدى. **10** لېكىن ئىلىياس ئەللىكبېشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنان ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۆزى بىلەن ئەللىك ئادىمىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **11** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ يەنە بىر ئەللىكبېشىنى ئۇنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماكىدۇردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، پادىشاھ ئېيتتى: سېنى دەرھال چۈشۈپ كەلسۇن! ـ دېدى. **12** لېكىن ئىلىياس ئەللىكبېشىغا: ئەگەر مەن خۇدانىڭ ئادىمى بولسام، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ سەن بىلەن ئەللىك ئادىمىڭنى كۆيدۈرسۇن، دەپ جاۋاب بەردى. شۇنان خۇدانىڭ ئوتى ئاسماندىن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۆزى بىلەن ئەللىك ئادىمىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **13** پادىشاھ ئەمدى ئۈچىنچى بىر ئەللىكبېشىنى قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن ئۇنىڭ قېشىغا ماكىدۇردى؛ ئەللىكبېشى بېرىپ ئىلىياسنىڭ ئالدىغا چىقىپ، تىزلىنىپ ئۇنىڭغا يالۋۇرۇپ: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، مېنىڭ جېنىم بىلەن سېنىڭ بۇ ئەللىك قۇلۇڭنىڭ جانلىرى نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن! **14** دەرۋەقە، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ، ئىلگىرىكى ئىككى ئەللىكبېشىنى ئۇلارنىڭ قول ئاستىدىكى ئەللىك ئادەمى بىلەن كۆيدۈرۈۋەتتى. لېكىن ھازىر مېنىڭ جېنىم سېنىڭ نەزىرىڭدە ئەزىز بولسۇن، دېدى. **15** پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىلىياسقا: سەن چۈشۈپ ئۇنىڭ بىلەن بارغىن؛ ئۇنىڭدىن قورقمغىن، دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن چۈشۈپ پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ **16** پادىشاھقا: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «ئىسرائىلدا ۋەھىي سورىغىلى بولىدىغان خۇدا يوقمۇ، ئەكروندىكى ئىلاھ بائال-زەبۇبدىن يول سورىغىلى ئەلچىلەرنى ئەۋەتىكەنمۇ؟ شۇنىڭ ئۈچۈن سەن چىققان كارىۋاتتىن چۈشەلمەيسەن، سەن چوقۇم تۆلىسەن!» دەيدۇ، ـ دېدى. **17** شۇنىڭ بىلەن ئىلىياس دېگەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە ئاھازىيا تۇلدى. ئۇنىڭ ئوغلى يولىغاچقا، يەھورام ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. بۇ يەھوشافاتنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئىككىنچى يىلى ئىدى. **18** ئەمدى ئاھازىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرى بولسا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟

2 پەرۋەردىگار ئىلىياسنى قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرمەكچى بولغان ۋاقىتتا ئىلىياس بىلەن ئېلىشا گىلگالدىن چىقىپ كېتىۋاتاتتى. **2** ئىلىياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەن، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى بەيت-ئەلگە ماكىۋىزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن! دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەيت-ئەلگە چۈشۈپ كەلدى. **3** ئۇ ۋاقىتتا بەيت-ئەلدىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن؛ شۇڭ تۇرۇڭلار، دېدى. **4** ئىلىياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى يېرىخوغا ماكىۋىزدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يېرىخوغا باردى. **5** ئۇ ۋاقىتتا يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: بىلەمسەن، پەرۋەردىگار بۈگۈن غوجاڭنى سەندىن ئېلىپ كېتىدۇ؟ ـ دېدى. ئۇ: بىلىمەن؛ شۇڭ تۇرۇڭلار، دېدى. **6** ئىلىياس ئېلىشاغا: ـ سەندىن ئۆتۈنىمەنكى، بۇ يەردە قالغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئىئوردان دەرياسىغا ماكىۋىزدى، دېدى. ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن، ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سېنىڭدىن ھەرگىز ئايرىلمايمەن، دېدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىسى مېڭىۋەردى. **7** ئەمدى پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن ئەللىك كىشى بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا يىراقتىن قاراپ تۇراتتى. ئەمما ئۇ ئىككىيلەن ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىدا توختاپ تۇردى. **8** ئىلىياس يېپىنچىسىنى قاتلاپ، ئۇنىڭ بىلەن سۇنى ئۇرۇۋۇدى، سۇ ئىككىگە بۆلۈنۈپ تۇردى؛ ئۇلار ئىككىسى قۇرۇق يولدىن ئۆتتى. **9** ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن ئىلىياس ئېلىشاغا: مەن سەندىن ئايرىلماستا، سېنىڭ ئۆزۈڭ ئۈچۈن مەندىن نېمە تىلىكىڭ بولسا، دەۋەرگىن، دېدى. ئېلىشا: سېنىڭ ئۈستۈڭدە ئوزغان روھنىڭ ئىككى ھەسسىسى ئۈستۈمگە قونسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇ: بۇ تىلىكىڭگە ئېرىشىمەك قىيىندۇر، مەن سەندىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋاقىتمدا، مېنى كۆرۈپ تۇرساڭ، ساڭا شۇنداق بېرىلىدۇ؛ بولمىسا، بېرىلمەيدۇ، ـ دېدى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ ماكىغاندا، مانا، ئوتلۇق بىر جەڭ ھارۇسى بىلەن ئوتلۇق ئاتلار نامايان بولدى؛ ئۇلار ئىككىسىنى ئايرىۋەتتى ۋە ئىلىياس قارا قۇيۇندا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ كەتتى. **12** ئېلىشا بۇنى كۆرۈپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۇسى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى! ـ دەپ ۋارقىرىدى. ئاندىن ئۇ ئۆزىنى يەنە كۆرەلمىدى. ئۇ ئۆز كېيىمىنى ئۈتۈپ، ئۇلارنى يىرتىپ ئىككى پارچە قىلىۋەتتى. **13** ئاندىن ئۇ ئىلىياسنىڭ ئۈچىسىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسىنى يەردىن ئېلىپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قىرغىقىغا قايتىپ كەلدى. **14** ئۇ ئىلىياسنىڭ ئۈستىدىن چۈشۈپ قالغان يېپىنچىسى بىلەن سۇنى ئۇرۇپ: «ئىلىياسنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار نېدىدۇر؟»، دېدى. ئېلىشا سۇنى شۇنداق ئۇرغاندا سۇ ئىككىگە بۆلۈندى؛ ئېلىشا سۇدىن ئۆتۈپ كەتتى. **15** يېرىخودىكى پەيغەمبەر شاگىرتلىرى قارشى قىرغاقتا تۇرۇپ ئۇنى كۆردى ۋە: «ئىلىياسنىڭ روھى ئېلىشانىڭ ئۈستىدىدۇر» دەپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ، باش ئۇرۇپ تەزىم قىلدى. **16** ئۇلار ئۇنىڭغا: مانا سېنىڭ كەمىنلىرىڭ ئارىسىدا ئەللىك ئەزىمەت بار، ئۆتۈنىمىز، بۇلار غوجاڭنى ئىزدىگىلى

بارسۇن. پەرۋەردىگارنىڭ روھى بەلكىم ئۇنى كۆتۈرۈپ تاغلارنىڭ بىر يېردە ياكى جىلغىلارنىڭ بىر تەرىپىدە تاشلاپ قويىدىمكى، دېدى. لېكىن ئۇ: سىلەر ھېچ ئادەمنى ئەۋەتمەڭلار، دېدى. **17** ئەمما ئۇلارنىڭ ئۇنى قىستاۋېرىشى بىلەن ئۇ خىجالەت بولۇپ: ئادەم ئەۋەتىڭلار، دېدى. شۇڭا ئۇلار ئەللىك كىشىنى ئەۋەتتى؛ بۇلار ئۈچ كۈن ئۇنى ئىزدىدى، لېكىن ھېچ تاپالمىدى. **18** ئۇلار ئېلىشانىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە (ئۇ يېرىخودا تۇرۇۋاتاتتى) ئۇ ئۇلارغا: مەن دەرۋەقە سىلەرگە «ئىزدەپ بارماڭلار!» دېمىدىممۇ؟ ـ دېدى. **19** شەھەردىكى ئادەملەر ئېلىشاغا: غوجام كۆرگەندەك، شەھەر ئۆزى ئوبدان جايلىدۇر، لېكىن سۇ ناچار ۋە ئۆيراق ئۆڭماستۇر، دېدى. **20** ئۇ: يېڭى بىر كوزا ئېلىپ كېلىڭلار، ئىچىگە تۇز قويۇپ، ماڭا بېرىڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. **21** ئۇ بۇلاقنىڭ يېشىغا بېرىپ ئۇنىڭغا ئوزۇنى تۆكتى ۋە: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بۇ سۇلارنى ساقايتتىم؛ ئەمدى ئۇلاردىن قايتا ئۆلۈم بولمايدۇ ۋە يەرنىڭ ئۆڭماسلىقى بولمايدۇ» ـ دېدى. **22** خۇددى ئېلىشانىڭ ئېيتقان بۇ سۆزىدەك، ئۇ سۇ تاكى بۈگۈنگە قەدەر پاك بولۇپ كەلدى. **23** ئېلىشا يېرىخودن چىقىپ بەيت-ئەلگە باردى. ئۇ يولدا كېتىپ بارغانىدا، بەزى بالىلار شەھەردن چىقىپ ئۇنى زاكىلىق قىلىپ: چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! چىقىپ كەت، ئى تاقىر باش! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **24** ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارغا لەنەت ئوقۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئورمانلىقتىن ئىككى چىشى ئېيىق چىقىپ، بالىلاردىن قىرىق ئىككىنى يىرتۋەتتى. **25** ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، كارمەل تېغىغا بېرىپ، ئۇ يەردىن سامارىيەگە يېنىپ باردى.

3 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى، ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ ئۆزى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئاتىسى بىلەن ئانىسى قىلغان دەرىجىدە ئەمەس ئىدى. ئۇ ئاتىسى ياساتقان «بائال تۇۋرۇكى»نى ئېلىپ تاشلىدى. **3** لېكىن ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇلاردىن ھېچ يانمىدى. **4** موئابنىڭ پادىشاھى مېشا ناھايىتى چوڭ قويچى ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز مىڭ قوزا ھەم يۈز مىڭ قوچقارنىڭ يۇڭىنى ئولپان قىلاتتى. **5** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئاھاب ئۆلۈپ كەتكەندىن كېيىن موئابنىڭ پادىشاھى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا يۈز ئۆرۈدى. **6** ئۇ ۋاقىتتا يەھورام پادىشاھ سامارىيەدىن چىقىپ ھەممە ئىسرائىلنى [جەڭ ئۈچۈن] ئېيىتلىدى. **7** ئۇ يەنە ئادەم ئەۋەتىپ يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا خەۋەر بېرىپ: موئابنىڭ پادىشاھى مەندىن يۈز ئۆرىدى؛ موئاب بىلەن سوقۇشقىلى چىقامسەن؟ ـ دېدى. ئۇ: چىقىمەن؛ بىزدە مېنىڭ-سېنىڭ دەيدىغان گەپ يوقتۇر، مېنىڭ خەلقىم سېنىڭ خەلقىڭدۇر، مېنىڭ ئاتلىرىم سېنىڭ ئاتلىرىڭدۇر، دېدى. **8** ئۇ يەنە: قايسى يول بىلەن چىقايلى، دەپ سوردى. يەھورام: بىز ئېدوم چۆلىنىڭ يولى بىلەن چىقايلى، دەپ جاۋاب بەردى. **9** ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا قوشۇلۇپ ماڭدى. ئۇلار يەتتە كۈن ئايلىنىپ يۈرۈش قىلغاندىن كېيىن، قوشۇن ۋە ئۇلار ئېلىپ كەلگەن ئات-ئۇلاغلارغا سۇ قالمىدى. **10** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئاۋلا! پەرۋەردىگار بىز ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا چۈشىشۈن دەپ، بىر يەرگە جەم قىلغان ئوخشايدۇ، دېدى. **11** لېكىن يەھوشافات: پەرۋەردىگاردىن يول سورىشىمىز ئۈچۈن بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەيغەمبىرى يوقمۇ؟ ـ دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ چاكارلىرىدىن بىرى: ئىلياسنىڭ قولىغا سۇ قۇيۇپ بەرگەن شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشا بۇ يەردە بار، دېدى. **12** يەھوشافات: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى- كالامى ئۇنىڭدا بار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھوشافات ۋە ئېدومنىڭ پادىشاھى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ باردى. **13** ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ مېنىڭ سېنىڭ بىلەن نېمە كارىم! ئۆز ئاتا-ئاناڭنىڭ پەيغەمبەرلىرى بىلەن ئاتا-ئاناڭنىڭ پەيغەمبەرلىرىنىڭ قېشىغا بارغىن، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى: ئۇنداق دېمىگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ ئۈچ پادىشاھنى موئابنىڭ قولىغا تاپشۇرۇش ئۈچۈن جەم قىلغان ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **14** ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ئەگەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ھۆرمىتىنى قىلمىغان بولسام، سېنى كۆزگە ئىلمىغان يا كى ساڭا قارىمىغان بولاتتىم. **15** لېكىن ئەمدى بېرىپ بىر سازچىنى ماڭا ئېلىپ كېلىڭلار، ـ دېدى. سازچى ساز چالغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. **16** ئۇ: پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ: «بۇ ۋادىنىڭ ھەممە يېرىگە ئورا كولا كلار» دېدى، ـ دېدى ئاندىن يەنە: **17** ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر يا شامال يا يامغۇر كۆرمىسەڭلارمۇ، بۇ ۋادى سۇغا تولۇپ، ئۆزۈڭلار بىلەن ئات-ئۇلاغلىرىڭلار ھەممىسى سۇ ئىچىسىلەر». **18** لېكىن بۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە كىچىك ئىش بولۇپ، ئۇ موئابنىمۇ سىلەرنىڭ قوللىرىڭلارغا تاپشۇرىدۇ. **19** سىلەر بارلىق مۇستەھكەم شەھەرلەرنى ۋە بارلىق ئېسىل شەھەرلەرنى بۆسۈپ ئۆتۈپ، بارلىق ياخشى دەرەخلەرنى كېسىپ تاشلاپ، ھەممە بۇلاقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تاشلار بىلەن قاپلاپ خاراب قىلىسىلەر» ـ دېدى. **20** ۋە ئەتىسى ئەتىگەنلىك قۇربانلىق سۈنۈلغان ۋاقىتدا، مانا، سۇ ئېدوم زېمىنى تەرەپتىن ئېقىپ كېلىپ، ھەممە يەرنى سۇغا تولدۇرۇزدى. **21** ئەمما موئابلارنىڭ ھەممىسى: پادىشاھلار بىز بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقىپتۇ، دەپ ئاڭلىغان بولۇپ، ساۋۇت-قالقان كۆتۈرەلگۈدەك چوڭ-كىچىك ھەممىسى چېگرادا تىزىلىپ سەپتە تۇردى. **22** ئۇلار ئەتىسى سەھەردە قوپۇپ قارىسا، كۈن نۇرى ئۇلارنىڭ ئۈدۈلىدىكى سۇ ئۈستىگە چۈشكەندى؛ كۈننىڭ شولىسىدا سۇ ئۇلارغا قاندەك كۆرۈندى. ئۇلار: ـ **23** بۇ قان ئىكەن! پادىشاھلار ئۆزۈشۈپ بىر-بىرىنى قىرغان ئوخشايدۇ. ئى موئابلار! دەرھال ئولجىنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ بۇلىشىۋالايلى! دېدى. **24** لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنىڭ لەشكەرگاھىغا يەتكەندە، ئىسرائىللار ئورنىدىن قوپۇپ موئابلارغا ھۇجۇم قىلىشى بىلەن ئۇلار بەدەر قاچتى. ئىسرائىللار ئۇلارنى سوراۋۇپ-توقاي قىلىۋەتتى. **25** ئۇلار شەھەرلەرنى ۋەيران قىلىپ، ھەربىر ئادەم تاش ئېلىپ، ھەممە مۇنبەت ئېكىنزارلىقنى تولدۇرۇۋەتكۈچە تاش تاشلىدى. ئۇلار ھەممە بۇلاق-قۇدۇقلارنى تىندۇرۇپ، ھەممە ياخشى دەرەخلەرنى كېسىۋەتتى. ئۇلار كىر-ھارەسەت شەھىرىدىكى تاشلاردىن باشقا ھېچ نېمنى قالدۇرمىدى. شۇ شەھەرگە بولسا، سالغا ئاتقۇچىلار ئۇنىڭغا چۆرگىلەپ ھۇجۇم قىلدى. **26** موئابنىڭ پادىشاھى جەڭنىڭ ئۆزىگە زىيادە قاتتىق كەلگىنىنى كۆرۈپ ئۆزى بىلەن يەتتە يۈز قىلىچۋازنى ئېلىپ ئېدومنىڭ پادىشاھىغا ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ ئۆتۈشكە ئاتلاندى؛ لېكىن ئۇلار بۇسۇپ ئۆتەلمىدى. **27** شۇنىڭ بىلەن تەختىگە ۋارىسلىق قىلغۇچى ئوغلىنى ئېلىپ، سېپىلنىڭ تۆپىسىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ئىسرائىل پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق قەھرىگە ئۇچرىغاندى. شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ پادىشاھ موئاب پادىشاھتىن ئايرىلىپ، ھەرقايسىسى ئۆز يۇرتىغا كېتىشتى.

4 پەيغەمبەر شاگىرتلىرىدىن بىرىنىڭ ئۇل قالغان خوتۇنى ئېلىشاغا پەرياد قىلىپ: سېنىڭ قۇلۇڭ يولغان مېنىڭ ئېرىم ئۆلۈپتۇ. بىلىسەنكى، سېنىڭ قۇلۇڭ پەرۋەردىگاردىن قورققان ئادەم ئىدى. ئەمدى قەرز ئىگىسى مېنىڭ ئىككى ئوغلۇمنى قۇلۇققا ئالغىلى كەلدى. **2** ئېلىشا ئۇنىڭدىن: سېنىڭ ئۆچۈن نېمە قىلاي؟ دېگىنە، ئۆيۈڭدە نېمەڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: دېدىكىڭنىڭ ئۆيىدە كىچىك بىر

كوزا مايدن باشقا هىچنەرسە يوق، ـ دېدى. 3 ئۇ: بېرىپ ھەممە قوشنىلىرىڭدىن چۆگۈن-كوزا، يەنى بوش چۆگۈن-كوزىلارنى ئۆتنە ئالغىن، ئۆلار ئاز بولمىسۇن. 4 ئاندىن ئۆزۈڭۈك بىلەن ئوغۇللىرىڭ ئۈيگە كىرگىن، ئىشىكنى يېپىپ ھەممە چۆگۈن-كوزىلارغا ماي قاچىلىغىن. توشقانلىرىنى بىر چەتكە ئېلىپ قويغىن، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆۋەندىن ئايرىلىپ ئوغۇللىرى بىلەن ئۈيگە كىرىپ ئىشىكنى ياپتى. ئوغۇللىرى چۆگۈن-كوزىلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلگەندە، ئۇ ماي قۇيدى. 6 ۋە شۇنداق بولدىكى، چۆگۈن-كوزىلارنىڭ ھەممىسى تولغاندا ئۇ ئوغلىغا: يەنە بىر كوزا ئېلىپ كەل، دېدى. ئەمما ئوغلى: ئەمدى كوزا قالمىدى، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا ماي توختاپ قالدى. 7 ئەمدى ئۇ بېرىپ خۇدانىڭ ئادەمگە خەۋەر يەتكۈزدى. ئۇ: بېرىپ مايىنى سېتىۋەت، قەرزىڭنى تۆلەتكىن؛ ئاندىن قالغان پۇل بىلەن ئۆزۈڭۈك ۋە ئوغۇللىرىڭنىڭ جىننى بېقىڭلار، دېدى. 8 بىر كۈنى ئېلىشا شۇنەم شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە بىر باي ئايال بار ئىدى ۋە ئۇ ئۇنى ئۆز ئۆيىدە تامافقا تۇتۇپ قالدى. شۇنىڭدىن كېيىن ھەرقاچان ئۇ يەردىن ئۆتۈپ ماڭسا، ئۇ ئۇنىڭ ئۈيگە كىرىپ غىزالىناتتى. 9 بىر كۈنى ئۇ ئۆز ئېرىگە: بۇ يەردىن دائىم ئۆتىدىغان كىشى خۇدانىڭ بىر مۇقەددەس ئادىمى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 10 بىز ئۆگزىدە ئۆنىڭغا بىر كىچىكرەك ئۆي سالايلى. ئۇنىڭغا ئۈيدە كارىۋات، شىرە، ئورۇندۇق ۋە چىراغدان تەييارلاپ بېرەيلى؛ ۋە شۇنداق بولسۇنكى، ئۇ قاچانلا يېنىمىزغا كەلسە شۇ ئۈيدە ئورسۇن، ـ دېدى. 11 ئەمدى پەيغەمبەر بىر كۈنى ئۇ يەرگە كەلگەندە، شۇ بالىخانىغا كىرىپ يېتىپ قالدى. 12 ئۇ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: سەن ئۇ شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرغاندا، ئايال ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. 13 پەيغەمبەر خىزمەتكارىغا: سەن ئۇنىڭغا: «سىلى بىزنىڭ غېمىمىزنى يەپ مۇشۇنداق ئۆزلىرىنى كۆپ ئاۋارە قىلدىلا؛ مەن سىلى ئۈچۈن نېمە قىلىپ بېرەي؟ پادىشاھقا ياكى قوشۇن سەردارىغا بىرەر تەلەپلىرىنى يەتكۈزەيمۇ؟» ـ دېگىن، دېدى. ئايال بۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئۆز خەلقىم ئارىسىدا ياشاۋاتىمەن، بولدى! دېدى. 14 ئەمدى ئېلىشا گەھازىدىن، ئۇنىڭغا نېمە قىلىپ بېرىش كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. گەھازى: ئۇنىڭ ئوغۇل بالسى يوق ئىكەن، ۋە ئېرىمۇ قېرى ئىكەن، دېدى. 15 ئۇ: ئۇنى چاقىرغىن، دېدى. ئايالنى چاقىرۋىدى، ئايال ئىشىككە كېلىپ ئۆردى. 16 پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: كېلەر يىلى تەخمىنەن مۇشۇ ۋاقىتتا قۇچاقلىرىدا بىر ئوغۇللىرى بولىدۇ، دېدى. ئۇ: ياق، ئى خوجام! ئى خۇدانىڭ ئادىمى، دېدىككەن يالغان ئېيتمىغىن، دېدى. 17 ئەمدى ئېلىشا ئۇنىڭغا دېگەندەك ئۇ ئايال ھامىلىدار بولۇپ، ئىككىنچى يىلى بىكىتىلگەن ۋاقىتتا ئوغۇل تۇغدى. 18 بالا ئۆسۈپ چوڭۇاق بولدى. بىر كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئاتىسى بار يەرگە، ئورمىچىلارنىڭ قېشىغا چىقىپ كەتتى. 19 ئۇ ئاتىسىغا: ۋاي بېشىم، ۋاي بېشىم، دەپ ۋايىسىدى. ئۇ خىزمەتكارىغا، ئۇنى ئانىسىنىڭ قېشىغا ئېلىپ بارغىن، دېدى. 20 ئۇ ئۇنى كۆتۈرۈپ ئانىسىنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ قويدى. بالا ئانىسىنىڭ ئېتىكىدە چۈشكىچە ئولتۇردى، ئاندىن ئۇ ئۆلۈپ قالدى. 21 ئاندىن ئانىسى چىقىپ، ئۇنى خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ ئۈيىدىكى كارىۋاتقا ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئىشىكنى يېپىپ چىقىپ كەتتى. 22 ئۇ ئېرىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: غۇلامالاردىن بىرنى ماڭدۇرغىن، ئۇ بىر ئېشەكنى ئېلىپ كەلسۇن، مەن ئۇنى چاپتۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا دەرھال بېرىپ كېلەي، دېدى. 23 ئېرى ئۇنىڭغا: ئېمىشقا ئۇنىڭ قېشىغا بۈگۈن بارىسەن؟ بۈگۈن يا يېڭى ئاي يا شابات كۈنى بولمىسا، دېدى. ئايالى ئۇنىڭغا، ھەممە ئىش تىنچلىق ـ دېدى. 24 ئۇ ئېشەكنى توقۇتۇپ غۇلامىغا: ئىتتىك ھەيدەپ مالڭ؛ مەن دېمىگۈچە توختىمىغىن، دېدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كارمەل تېغىغا بېرىپ خۇدانىڭ ئادىمى ئالدىغا كەلدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنى يىراقتىنلا كۆرۈپ ئۆز خىزمەتكارى گەھازىغا: مانا شۇنەملىك ئايال كېلىۋاتىدۇ؛ 26 سەن ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ ئۇنىڭدىن: سىلى تىنچلىقمۇ؟ ئەرلىرى تىنچلىقمۇ؟ بالىلىرى تىنچلىقمۇ؟» ـ دەپ سورىغىن، دېدى. ـ ھەممە ئىش تىنچلىق، دەپ ئېيتتى ئايال. 27 ئەمدى تاغقا چىقىپ خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇنىڭ پۇتلىرىنى قۇچاقلىدى. گەھازى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنى ئىتتىرۋەتمەكچى بولدى؛ لېكىن خۇدانىڭ ئادىمى: ـ ئۇنى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆڭلى ئىنتايىن سۈنۈق ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ماڭا دېمەي يوشۇرۇۋېتىپ، دېدى. 28 ئايال: مەن غوجامدىن بىر ئوغۇل تىلىدىممۇ؟ ماڭا يالغان سۆز قىلمىغىن، دەپ سەندىن ئۆتۈنمىدىممۇ؟ ـ دېدى. 29 پەيغەمبەر گەھازىغا: ـ بېلىڭنى چىڭ باغلاپ، مېنىڭ ھاسامنى ئېلىپ ماڭغىن. بىرسىگە ئۇچراساڭ، ئۇنىڭغا سالام قىلمىغىن، بىرسى ساڭا سالام قىلسا، سەن ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن. مېنىڭ ھاسامنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغىن، دېدى. 30 بالىنىڭ ئانىسى: پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن ۋە سېنىڭ ھاياتىڭ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، سەندىن ئايرىلمايمەن، دېدى. ئېلىشا ئورنىدىن ئۆرۈپ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگەشتى. 31 گەھازى ئۇلاردىن بۇرۇن بېرىپ ھاسىسىنى بالىنىڭ يۈزىگە قويغاندى، ئەمما ھېچ ئاۋاز ياكى تەۋىش چىقمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېنىپ ئېلىشانىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: بالا ئويغانمىدى، دېدى. 32 ئېلىشا ئۆيگە كېلىپ قارىسا، مانا، بالا ئۇنىڭ كارىۋىتىدا ئۆلۈك ياتاتتى. 33 ئۇ بالا بىلەن ئۆزىنى ئايرىم قالدۇرۇپ، ئىشىكنى يېپىۋېتىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلدى. 34 ئاندىن ئۇ كارىۋاتقا چىقىپ بالىنىڭ ئۈستىگە ئۆزىنى قويۇپ ئاغزىنى ئۇنىڭ ئاغزىغا، كۆزلىرىنى ئۇنىڭ كۆزلىرىگە، قوللىرىنى ئۇنىڭ قوللىرىغا يېقىپ ياتتى. شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ بەدىنى ئىسسىشقا باشلىدى. 35 ئۇ چۈشۈپ ئۆيدە ئۇ ياق-بۇ ياققا مېڭىپ ئاندىن يەنە كارىۋاتقا چىقىپ يەنە بالىنىڭ ئۈستىگە ئېگىلدى. ئۇ ۋاقىتتا بالا يەتتە قېتىم چۈشكۈردى، ئاندىن كۆزلىرىنى ئاچتى. 36 پەيغەمبەر گەھازىنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: شۇنەملىك ئايالنى چاقىرغىن، دېدى. ئۇ ئۇنى چاقىرىپ قويدى. ئۇ ئېلىشانىڭ يېنىغا كەلگەندە. ئۇ ئۇنىڭغا: ئوغۇللىرىنى كۆتۈرۈپ ئالسىلا، دېدى. 37 ئۇ ئۆيگە كىرىپلا ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا يېقىلىپ دۇم ياتتى، بېشى يەرگە تەگكۈدەك تەزىم قىلدى. ئاندىن ئۆز ئوغلىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتتى. 38 ئېلىشا گىلگالغا يېنىپ باردى. شۇ چاغدا يۇرتتا ئاچارچىلىق بولغاندى. پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرى ئېلىشانىڭ يېنىدا ئولتۇرغاندا ئۇ ئۆز خىزمەتكارىغا: سەن چوڭ قازانىنى ئېسىپ پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىغا شورپا پىشۇرۇپ بەرگىن، دېدى. 39 ئۇلاردىن بىرسى ئوتياش تەرگىلى دالاغا چىقىپ ياۋا قاپاق پېلىكىنى تېپىپ، ئۇنىڭدىن ياۋا قاپاق ئۆزۈپ ئېتىكىنى تولدۇرۇپ كېلىپ، توغراپ قازانغا سالدى؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. 40 ئاندىن ئۇلار يەگىلار دەپ ئادەملەرگە ئۆسۈپ بەردى. لېكىن ئۇلار تامىقنى يېگىلى باشلىغاندا: ئى خۇدانىڭ ئادىمى، قازاندا ئۆلۈم بار، دەپ ۋارقىراشتى. ھېچكىم ئۇنىڭدىن يېيەلمىدى. 41 ئېلىشا: ئازراققىنە ئۇن ئېلىپ كېلىگلار، دېدى. ئۇ شۇنى قازانغا تاشلاپ: خەلققە ئۆسۈپ بەرگىن، يېسۇن، دېدى. ۋە مانا، قازاندا ھېچ زەھەر قالمىدى. 42 ئەمدى باتال-شالىشاھدىن بىر ئادەم كېلىپ، خۇدانىڭ ئادەمگە ئاتارىا ھوسۇلىنىڭ ئۇنچە مېۋىسىدىن ئاش-نان، يەنى يىگىرمە ئاتارىا نانىنى ۋە بىر خالتا كۈك باشنى ئېلىپ كېلىۋىدى، ئۇ: خەلققە يېگىلى ئالدىغا قويغىن، دېدى. 43 ئۇنىڭ خىزمەتكارى: شۇنى بىر يۈز ئادەمنىڭ ئالدىدا قانداق قويالايمەن؟ دېدى. ئېلىشا: خەلققە يېگىلى بەرگىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇلار يەيدۇ ۋە ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالدۇ، دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا قويدى، ئۇلار يېدى ۋە دەل پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك، ئۇنىڭدىن ئېشىپ قالدى.

5 سۇريە پادشاھنىڭ قوشۇن سەرداری نائامان ئۆز غوجىسىنىڭ ئالدىدا تولمۇ قەدرلەندی ۋە ئىززەتلەندی، چۈنكی پەرۋەردگار ئۇنىڭ قولی ئارقىلىق سۇريەگە نۇسرەتلەر بەرگەندی. ئۇ باتۇر جەڭچی بولغىنی بىلەن، لېكىن ماخاۋ كېسىلگە گىرىپتار بولۇپ قالغاندی. **2** ئەمدی سۇريەلەر توپ-توپ بولۇپ، بۇلاڭچىلىققا چىقىپ ئىسرائىلدىن بىر كىچىك قىزنی تۇتۇپ كەلگەندی؛ بۇ قىز نائامانىنىڭ ئايالىنىڭ خىزمىتىنی قىلاتتی. **3** ئۇ خانىمغا: كاشكی، مېنىڭ غوجام سامارىيەدىكی پەيغەمبەرنىڭ قېشىدا بولسىدی! ئۇ ئۇنی ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتاتتی، دېدی. **4** نائامان بېرىپ خوجىسىغا: ـ ئىسرائىلنىڭ يۇرتىدىن بولغان كىچىك قىز مۇنداق-مۇنداق ئېيتتی، دېدی. **5** سۇريە پادشاھی: ياخشی! سەن بارغىن، مەن ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا بىر مەكتۇپ ئەۋەتىمەن، دېدی. نائامان ئون تالانت كۈمۈش بىلەن ئالتە مىڭ شەكەل ئالتۇن ۋە ھەم ئون كىشىلىك كىيىمنی ئېلىپ ئىسرائىلغا باردی. **6** ئۇ مەكتۇپنی ئىسرائىلنىڭ پادشاھىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇپ بەردی. مەكتۇپتا: ـ «بۇ مەكتۇپ ساڭا يەتكەندە بىلگەيسەنكی، مەن ئۆز خىزمەتكارىم نائاماننی سېنىڭ قېشىڭغا ماڭدۇردۇم. سەن ئۇنی ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقايسەن»، دەپ يېزىلغەندی. **7** ئىسرائىلنىڭ پادشاھی خەتنی ئوقۇپ بولۇپ، ئۆز كىيىملىرىنی يىرتىپ-يىرتۋەتتی ۋە: ـ مەن خۇدامۇ؟ كىشنی ئۆلتۈرۈپ ھەم تىرىلدۈرەلەيمەنمۇ؟ نېمىشقا ئۇ كىشی: ـ بۇ ئادەمنی ماخاۋ كېسىلدىن ساقايتقىن، دەپ ھاۋالە قىلدۇ؟ قېنی، ئويلىنىپ كۆرۈڭلار، ئۇ دەرۋەقە مەن بىلەن جەڭ قىلغىلی باھانە ئىزدەيدۇ، دېدی. **8** ۋە شۇنداق بولدىكی، خۇدانىڭ ئادىمی ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادشاھىنىڭ ئۆز كىيىملىرىنی يىرتقىنىنی ئاڭلىغاندا، پادشاھقا ئادەم ئەۋەتىپ: نېمىشقا ئۆز كىيىملىرىڭنی يىرتتىڭ؟ ئۇ كىشی ھازىر بۇ يەرگە كەلسۇن، ئاندىن ئۇ ئىسرائىلدا بىر پەيغەمبەر بار ئىكەن دەپ بىلدۇ، دېدی. **9** نائامان ئاتلىری ۋە جەڭ ھارۇسی بىلەن كېلىپ، ئېلىشانىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكی ئالدىدا توختىدی. **10** ئېلىشا بىر خەۋەرچىنی ماڭدۇرۇپ نائامانغا: ـ بېرىپ ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم يۇيۇنۇپ كەلگىن؛ شۇنداق قىلساڭ ئەتلىرىڭ ئەسلىگە كېلىپ پاكىز بولىسەن، دېدی. **11** لېكىن نائامان ئاچچىقلىنىپ يېنىپ كېلىپ: ـ مانا، ئۇ چوقۇم چىقىپ، مېنىڭ بىلەن كۆرىشىدۇ، ئۇرە تۇرۇپ خۇداسی پەرۋەردگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ، [يارا] جايىنىڭ ئۈستىدە قولىنی سىلكىپ، ماخاۋ كېسىلىنی ساقايتىدۇ، دەپ ئويلاپ كەلگەندىم. **12** دەمەشقنىڭ دەريالىری، يەنی ئابارنا بىلەن فارپار [دەرياسىنىڭ سۈلىری] ئىسرائىلنىڭ ھەممە سۈلىرىدىن ياخشی ئەمەسمۇ؟ مەن ئۇلاردا يۇيۇنسام پاكىز بولامدىم؟ ـ دېدی. ئۇ قاتتىق غەزەپلىنىپ بۇرۇلۇپ يولغا چىقتی. **13** لېكىن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ قېشىغا يېرىپ: ـ ئی ئاتام، ئەگەر پەيغەمبەر سىلگە ئېغىر بىر ئىشنی تاپىلىغان بولسا، قىلماسمىدىلا؟ ئۇنداق بولغان يەردە، ئۇ سىلگە سۈغا چۈشۈپ يۇيۇنۇپ، پاكىز بولىسىلا، دېگەن بولسا شۇنداق قىلمامىلا؟ ـ دېيىشتی. **14** شۇڭا ئۇ چۈشۈپ، خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىگە بىنائەن ئىئوردان دەرياسىدا يەتتە قېتىم چۆمۈلدی. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئېتی پاكلىنىپ، كىچىك بالىنىڭ ئېتىدەك بولۇپ ساقايدی. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بارلىق ھەمراھلىری بىلەن خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قېشىغا قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: ـ مانا ئەمدی پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئىسرائىلدىن باشقا يەردە خۇدا يوق ئىكەن، دەپ بىلىپ يەتتىم؛ ئەمدی ھازىر، ئۆز كەمىنىڭدىن بىر سوۋغاتنی قوبۇل قىلغىن، دېدی. **16** لېكىن ئېلىشا: مەن خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان پەرۋەردگارنىڭ ھاياتی بىلەن قەسەم قىلىمەنكی، ھېچ نېمنی قوبۇل قىلماسمەن، دېدی. [نائامان] تولا چىڭ تۇرۇۋۇلسىمۇ، ھېچ قوبۇل قىلمىدی. **17** ئاندىن نائامان مۇنداق دېدی: ـ ئەگەر قوبۇل قىلمىساڭ، كەمىنەڭگە توپىدىن ئىككی قېچىر يۈك بېرىلسۇن، چۈنكی كەمىنەڭ بۇندىن كېيىن پەرۋەردگاردىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھلارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق ياكی ئىناقلىق قۇربانلىقنی كەلتۈرمەيدۇ. **18** لېكىن پەرۋەردگار كەمىنەڭنىڭ شۇ بىر ئىشنی كەچۈرۈم قىلغاي: غوجامنىڭ ئۆزی رىمموننىڭ بۇتخانىسىغا سەجدە قىلماق ئۈچۈن كىرگەندە، مېنىڭ قولۇمغا يۆلەنسە مەن رىمموننىڭ بۇتخانىسىدا تىز پۈكسەم، مۇشۇ ئامالسىز تىز پۈككىنىم ئۈچۈن پەرۋەردگار مەن كەمىنەڭنی كەچۈرگەي، دېدی. **19** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ سەن ئامان-خاتىرجەملىكە كەتكىن، دېدی. ئۇ ئۇنىڭدىن ئىرىلىپ ئازغىنە يول ماڭدی.

20 لېكىن خۇدانىڭ ئادىمی ئېلىشانىڭ خىزمەتكارى گەھازی كۆڭلىدە: ـ مانا، ئۇ سۇريەلىك نائامان ئېلىپ كەلگەن نەرسىلىرىدىن غوجام ھېچنېمنی ئالمای، ئۇنی بىكار كەتكۈزۈۋېتىپتۇ. لېكىن پەرۋەردگارنىڭ ھاياتی بىلەن قەسەم قىلىمەنكی، مەن ئۇنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنىڭدىن ئازراق بىر نەرسە ئالای، دەپ ئويلىدی. **21** شۇنی دەپ گەھازی نائامانىنىڭ كەينىدىن باردی. نائامان بىر كىمنىڭ كەينىدىن يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقىنىنی كۆرۈپ، ھارۋىسىدن چۈشۈپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردی. **22** ئۇ: ـ تىنچلىق، ـ دېدی، ـ ئەما غوجام مېنی ماڭدۇرۇپ: مانا ئەمدی ئەفرائىم تاغلىقىدىن پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن ئىككی يىگىت قېشىمغا كەلدی. بۇلارغا بىر تالانت كۈمۈش بىلەن ئىككی كىشىلىك كىيىم بەرسىلە، دەپ ئېيتتی، ـ دېدی. **23** نائامان: ـ ئىككی تالانت كۈمۈشنی قوبۇل قىلغىن، دەپ ئۇنی زورلاپ ئىككی تالانت كۈمۈشنی ئىككی خالتىغا چېگىپ، ئىككی كىشىلىك كىيىمنی چىقىرىپ بەردی. بۇلارنی نائامان غۇلاملىرىدىن ئىككی يىگىتكە يۈدكۈزدی؛ ئۇلار گەھازىنىڭ ئالدىدا بۇلارنی كۆتۈرۈپ ماڭدی. **24** ئۇ ئۇرغان دۆڭگە يەتكەندە بۇلارنی ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن ئېلىپ ئۆيىگە تىقىپ قويدی؛ ئاندىن بۇ ئادەملەرنی كەتكۈزۈۋەتتی. **25** ئاندىن ئۇ غوجىسىنىڭ ئالدىغا كىرىپ تۇردی. ئېلىشا ئۇنىڭدىن: ـ ئی گەھازی، نەگە بېرىپ كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردی. ئۇ جاۋاب بېرىپ: قۇلۇڭ ھېچيەرگە بارمىدی، ـ دېدی. **26** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ شۇ كىشی ھارۋىسىدن چۈشۈپ، كەينىگە يېنىپ، سېنىڭ ئالدىڭغا كەلگەندە، مېنىڭ روھىم شۇ چاغدا سېنىڭ بىلەن بىرگە بارغان ئەمەسمۇ؟ بۇ پەيت كۈمۈش بىلەن كىيىم، زەيتۇن باغلىری بىلەن ئۈزۈمزارلار، قوي بىلەن كالا، مالايلار بىلەن كېنىزەكلەرنی قوبۇل قىلدىغان ۋاقىتمۇ؟ **27** لېكىن ھازىر نائامانىنىڭ ماخاۋ كېسىلى ساڭا ھەم نەسلىڭگە مەڭگۈگە چاپلىشىدۇ، ـ دېدی. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىققاندا قاردەك ئاق ماخاۋ بولۇپ قالدی.

6 پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىری ئېلىشاغا: ـ مانا بىزگە سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇۋاتقان يېرىمىز تار كەلدی. **2** ئىئوردان دەرياسىنىڭ بويىغا بېرىپ، ھەربىرىمىز بىردن ياغاچ ئېلىپ، شۇ يەردە ئۆرىدىغانغا بىر تۇرالغۇ ئۆتۈي ياسايلی، ـ دېدی. ـ بېرىڭلار، دەپ جاۋاب بەردی ئۇ. **3** ئۇلارنىڭ بىری يەنە: ـ ئىلتىپات قىلىپ قەمىنلىرىڭ بىلەن بىرگە بارغىن، دېدی. ئۇ: ـ بىللە باراي، دېدی. **4** ئۇ ئۇلار بىلەن ماڭدی. ئۇلار ئىئوردان دەرياسىغا بېرىپ، دەرەخ كېسىشكە باشلىدی. **5** لېكىن ئۇلارنىڭ بىری دەرەخ كېسىۋاتقاندا پالتىنىڭ بېشی سۇغا چۈشۈپ كەتتی. ئۇ ۋارقىراپ: ـ ۋاي غوجام، بۇ ئۆتنە ئالغان پالتا ئىدی، دېدی. **6** خۇدانىڭ ئادىمی: نەگە چۈشتی، دەپ سوردی. ئۇ چۈشكەن يەرنی كۆرسىتىپ بەردی. ئۇ بىر شاخنی كېسىپ، ئۇنی سۇغا تاشلۇۋىدی، پالتىنىڭ بېشی لەيلەپ چىقتی. **7** ئۇ: ئۇنی قولۇڭغا ئالغىن، دېۋىدی، ئۇ كىشی قولىنی ئۇزۇتۇپ ئۇنی ئۇتۇۋالدی. **8** سۇريەنىڭ پادشاھی ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلۋاتاتتی. ئۇ ئۆز خىزمەتكارلىری بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، پالانچی-پوكۇنچی يەردە بارگاھ تىكىمەن، دەپ بېكىتەتتی. **9** خۇدانىڭ ئادىمی ئىسرائىلنىڭ

پادشاهىغا خەۋەر ئەۋتىپ: ـ سەن پالانچى-پوكۇنچى يەرگە بېرىشتىن ئېھتىيات قىلغىن، چۈنكى سۈرىيەر ئۇ يەرگە چۈشمەكچى، دېدى. **10** ئۇ ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى خۇدانىڭ ئادەمى ئۇزىگە كۆرسەتكەن جايغا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردىكى ئادەملىرىگە ئېھتىيات قىلىشنى ئاگاھلاندۇردى. بۇنداق ئىش بىرقانچە قېتىم بولدى. **11** بۇنىڭ سەۋەبىدن سۈرىيەنىڭ پادىشاھى كۆڭلىدە قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، ئۆز خىزمەتكارلىرىنى چاقىرىپ ئۇلاردىن: ـ ئارىمىزدىن كىمنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى تەرىپىدە ئۇرىدىغانلىقىنى ماڭا كۆرسىتىپ بەرمەمسىلەر؟! ـ دەپ سوردى. **12** لېكىن خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرى: ـ ئى غوجام پادىشاھ ئۇنداق ئەمەس؛ بەلكى ئىسرائىلدا ئۇرىدىغان ئېلىشا دېگەن پەيغەمبەر سەن ياتقان ھۇجرا ئۈچۈن قىلغان سۆزلىرىڭنى ئىسرائىل پادىشاھىغا ئېيتىپ بېرىدۇ، ـ دېدى. **13** ئۇ: بېرىپ ئۇنىڭ نەدە ئىكەنلىكىنى پايلاپ كېلىڭلار، مەن ئادەم ماڭدۇرۇپ ئۇنى تۇتۇپ كېلەي، دېدى. ئۇلار: ـ ئۇ دوتان شەھىردە ئىكەن، دەپ خەۋەر قىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ شۇ يەرگە ئاتلىقلار، جەڭ ھارۋىلىرى ۋە زور بىر قوشۇنىنى ماڭدۇردى. ئۇلار كېچىسى يېتىپ كېلىپ شەھەرنى قورشىۋالدى. **15** خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ مالىيە سەھەردە تۇرۇپ چىقسا، مانا، بىر ئاتلىقلار ۋە جەڭ ھارۋىلىرى قوشۇنى شەھەرنى قورشىۋالغاندى. مالاي ئۇنىڭغا: ئاپلا، ئى غوجام، قاندا قىلارمىز؟ ـ دېدى. **16** لېكىن ئۇ: قورقمىغىن؛ مانا بىز بىلەن بىرگە بولغانلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغانلاردىن كۆپتۈر، دېدى. **17** ئەمدى ئېلىشا دۇئا قىلىپ: ئى پەرۋەردىگار، مالايىمنىڭ كۆزلىرىنى كۆرەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. ئۇ ۋاقىتتا پەرۋەردىگار يىگىتنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى ۋە ئۇ ئەينى ئەھۋالنى كۆردى؛ مانا، پۈتكۈل تاغ ئېلىشانى چۈرىدەپ تۇرغان يالقۇنلۇق ئات ۋە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولغانىدى. **18** سۈرىيەر چۈشۈپ ئۇ تەرەپكە كەلگەندە، ئېلىشا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: بۇ خەلقنى كورلۇق بىلەن ئۇرغىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئېلىشانىڭ تىلىگە بويىچە ئۇلارنى كورلۇق بىلەن ئۇردى. **19** ئېلىشا ئۇلارغا: بۇ [سىلەر ئىزدىگەن] يول ئەمەس ۋە شەھەر ئەمەس، مېنىڭ كەينىمدىن ئەگىشىڭلار، سىلەرنى سىلەر ئىزدىگەن ئادەمنىڭ قېشىغا باشلاپ باراي، دەپ ئۇلارنى سامارىيەگە باشلاپ باردى. **20** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سامارىيەگە كىرگەندە ئېلىشا: ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كورەلەيدىغان قىلىپ ئاچقايسەن، دېدى. پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچتى؛ ۋە مانا، ئۇلار سامارىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇراتتى. **21** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى كۆرگەندە ئېلىشادىن: ئى ئاتام، ئۇلارنى ئۇرۇلۇرۇۋېتەيمۇ؟ ئۇلارنى ئۇرۇلۇرۇۋېتەيمۇ؟ دەپ سوردى. **22** ئۇ: ـ سەن ئۇلارنى ئۇرۇلۇرمە، ھەتتا ئۇزۇڭ قىلىچ ۋە ئوقيايىڭ بىلەن ئەسىر قىلغانلىرىڭنى ئۇرۇلۇرمەيدىغان يەردە، بۇلارنى ئۇرۇلۇرۇشكە بولامتى؟ ئەكسىچە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا نان، سۇ قويغىن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەپ-ئىچىپ ئۆز غوجىسىغا يېنىپ كەتسۇن، دېدى. **23** شۇنداق قىلىپ، ئۇ ئۇلارغا چوڭ زىياپەت بەردى؛ ئۇلار يەپ-ئىچىپ بولغاندىن كېيىن، ئاندىن ئۇلارنى يولغا سالدى. ئۇلار غوجىسىنىڭ يېنىغا قايتتى. شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەدىن بۇلاڭچىلار شايكىلىرى ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا قايتا ھېسىپ كىرمىدى. **24** كېيىن شۇنداق بولدىكى، سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد پۈتكۈل قوشۇنىنى يىغىپ سامارىيەنى مۇھاسىرىگە ئالدى. **25** شۇنىڭ بىلەن سامارىيەدە زور ئاچارچىلىق بولدى. ئۇلار ئۇنى شۇنچە ئۇزۇن قامال قىلدىكى، بىر ئېشەك بېشى سەكسەن شەكەل كۈمۈشكە، ۋە كەپتەر مايىقىنىڭ بىر چىنىسىنىڭ تۆتتىن بىرى بەش شەكەل كۈمۈشكە يارايتتى. **26** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سېپىلنىڭ ئۈستىدىن ئوتكەندە، بىر ئايال ئۇنىڭغا: ئى غوجام پادىشاھ، يارداەم بەرگىنە! دەپ پەرياد كۆتۈردى. **27** ئۇ: ئەگەر پەرۋەردىگار ساڭا يارداەم بەرمىسە، مەن ساڭا قانداق يارداەم قىلاي؟ يا خاماندىن يا ئۈزۈم كۆچىكىدىن يارداەم تېپىلامدۇ؟، ـ دېدى. **28** پادىشاھ ئەمدى ئۇنىڭدىن يەنە: نېمە دەردىڭ بار؟ دەپ سوردى. ئۇ: مانا بۇ خوتۇن ماڭا: ئوغلۇڭنى بەرگىن، بىز ئۇنى بۈگۈن يەيلى. ئەتە بولسا مېنىڭ ئوغلۇمنى يەيمىز، دېدى. **29** ئۇ ۋاقىتتا بىز مېنىڭ ئوغلۇمنى قاينىتىپ پىشۇرۇپ يېدۇق. ئەتىسى مەن ئۇنىڭغا: ئەمدى سەن ئوغلۇڭنى بەرگىن، ئۇنى يەيلى دېسەم، ئۇ ئۆز ئوغلىنى يوشۇرۇپ قويدى، ـ دېدى. **30** پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ كېيىملىرىنى يىرتىپ-يىرتىۋەتتى. ئۇ سېپىلدا كېتىۋاتقاندا، خەلق ئۇنىڭ كېيىمىنىڭ ئىچىگە، يەنى ئېتىگە بۆز كېيگەنلىكىنى كۆرۈپ قالدى. **31** [پادىشاھ]: ـ ئەگەر شافاتنىڭ ئوغلى ئېلىشانىڭ بېشى بۈگۈن ئېتىنده قالسا، خۇدا مېنىڭ بېشىمنى ئالسۇن ۋە ئۇنىڭدىن ئۆز ئارتۇقى جازالىسۇن! ـ دېدى. **32** ئەمما ئېلىشا ئۆز ئۆيىدە ئولتۇراتتى؛ ئاقساقاللارمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرغانىدى. پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر ئادەمنى ماڭدۇرغانىدى. لېكىن ئۇ خەۋەرچى ئۇ يەرگە يېتىپ بارمايلا، ئېلىشا ئاقساقاللارغا: ـ مانا بۇ جاللاتنىڭ بالىسىنىڭ بېشىمنى ئالغىلى ئادەم ماڭدۇرغانلىقىنى كۆردۈڭلارمۇ؟ ئەمدى خەۋەرچى كەلگەندە ئىشىكنى چىڭ تاقاپ ئېچىدىن تىرىۋېلىڭلار. مانا ئۇنىڭ كەينىدىن كەلگەن غوجىسىنىڭ قەدىمىنىڭ تاۋازى ئاڭلىنىۋاتمامدۇ؟ ـ دېدى. **33** ئۇ تۇلار بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندا، مانا خەۋەرچى ئۇنىڭ قېشىغا چۈشۈپ كېلىپ: «پادىشاھ: «مانا بۇ بالا يېتىپەتنىڭ ئۆزى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن كەلدى؛ مەن زادى نېمە دەپ پەرۋەردىگارغا يەنە ئۈمىد باغلىيالارمەن؟» دەيدۇ، دېدى.

7 ئېلىشا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شەكەلگە ۋە ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە سېتىلىدۇ، ـ دېدى. **2** ئەمما پادىشاھ بېلىكىنى تۈتۈپ ماڭغان قوشۇن ئەمەلدارى بولسا، خۇدانىڭ ئادىمىگە: مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۆشۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟! دېدى. ئۇ: ـ سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن، دېدى. **3** ئەمدى دەرۋازىنىڭ تۈۋىدە تۆت ماخاۋ كىشىلا بار ئادەم ئولتۇراتتى. ئۇلار بىر-بىرىگە: نېمە ئۈچۈن مۇشۇ يەردە ئۆلۈمنى كۈتۈپ ئولتۇرىمىز؟ **4** شەھەرگە كىرەيلى دېسەك، شەھەردە ئاچارچىلىق بولغاچقا، ئۇ يەردە ئۆلىمىز؛ بۇ يەردە ئولتۇرساقۇ ئۆلىمىز. قوپۇپ سۈرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىغا كېتەيلى. ئۇلار بىزنى ئايىسا تىرىك قالىمىز؛ بىزنى ئولتۇرەيلى دېسە ئۆلىمىز، خالاس، ـ دېيىشتى. **5** شۇنى دەپ ئۇلار كەچقۇرۇن سۈرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىغا بارغىلى قوپتى. لەشكەرگاھنىڭ قېشىغا يېتىپ كەلگەندە، مانا ھېچ كىشى يوق ئىدى. **6** چۈنكى رەب سۈرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىغا جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلار ۋە زور چوڭ قوشۇننىڭ ساداسىنى ئاڭلاتقانىدى. شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار بىر-بىرىگە: مانا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىشەك ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ۋە مىسىرلىقلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئۈستىمىزگە ھۇجۇم قىلغىلى يالىلۇاپتۇ، دېيىشتى؛ **7** كەچقۇرۇن قوزغىلىپ چېدىرلىرىنى، ئات بىلەن ئېشەكلىرىنى تاشلاپ لەشكەرگاھىنى شۇ پېتى قويۇپ، ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن بەدەر قاچقانىدى. **8** ماخاۋ كىشىلا بار ئادەملەر لەشكەرگاھنىڭ ينىغا كېلىپ، بىر چېدىرغا كىرىپ، يەپ-ئىچىپ ئۈنىڭدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە كىيىملەرنى ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. ئاندىن ئۇلار يېنىپ كېلىپ، يەنە بىر چېدىرغا كىرىپ ئۇ يەردىكى ئولجىنىمۇ ئېلىپ يوشۇرۇپ قويۇشتى. **9** ئاندىن ئۇلار بىر-بىرىگە: بىزنىڭ بۇنداق قىلغىنىمىز دۇرۇس ئەمەس. بۈگۈن قۇتلۇق خەۋەر بار كۈندۈر، لېكىن بىز تىنماي ئۇرۇۋاتىمىز. سەھەرگىچە قالساق بۇ يامانلىق بېشىمىزغا چۈشىدۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەمدى بېرىپ پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكىلەرگە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزەيلى، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بېرىپ شەھەرنىڭ دەرۋازىسىدىكى پاسبانلارنى

چاقىرىپ تۇلارغا: بىز سۈرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىغا چىقساق، مانا ھېچكىم يوق ئىكەن، ھەتتا ئادەمنىڭ شەپەسىمۇ يوقتۇر؛ بەلكى ئاتلار باغلاقلىق، ئېشەكلەر باغلاقلىق بولۇپ، چېدىرلار ئەينى پېتى تۇرىدۇ، دېدى. **11** دەرۋازىدىكى پاسبانلار شۇ خەۋەرنى توۋلاپ ئېلان قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا خەۋەر يەتكۈزدى. **12** پادىشاھ كېچىسى قوپۇپ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن سۈرىيەرنىڭ بىزگە نېمە قىلماقچى بولغىنىنى سىلەرگە دەپ بېرەي. ئۇلار بىزنىڭ ئاچارچىلىقتا قالغىنىمىزنى بىلىپ، لەشكەرگاھىدىن چىقىپ دالادا مۈكۈنۈۋېلىپ: ـ ئىسرائىللار شەھەردىن چىقسا، بىز ئۇلارنى تىرىك تۇتۇپ، ئاندىن شەھەرگە كىرەلەيمىز، دېيىشكەن گەپ، دېدى. **13** خىزمەتكارلىرىدىن بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ بىرنەچچە كىشىنى شەھەردە قالغان ئاتلاردىن بەشنى ئېلىپ (ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى بۇ يەردە قالغان ئىسرائىلنىڭ بارلىق كىشىلىرىنىڭكىدىن، ھەتتا ھالاك بولغانلارنىڭكىدىن بەتەر بولمايدۇ!)، ئۇلارنى كۆرۈپ كېلىشكە ئەۋەتەيلى، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككى جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئۇلارغا قاتىدىغان ئاتلارنى تەييار قىلدى. پادىشاھ ئۇلارنى سۈرىيەرنىڭ قوشۇنىنىڭ كەينىدىن ئەۋەتىپ: ـ بېرىپ ئەھۋالنى كۆرۈپ كېلىڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **15** بۇلار ئۇلارنىڭ ئىزىدىن ئىئوردان دەرياسىغىچە قوغلاپ باردى؛ ۋە مانا، پۈتكۈل يول بويى سۈرىيەلەر ئالدىراپ قاچقاندا تاشلىۋەتكەن كىيىم-كېچەك ۋە ھەرخىل ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر بىلەن تولغاندى. ئەلچىلەر يېنىپ كېلىپ پادىشاھقا شۇنى خەۋەر قىلدى. **16** ئۇ ۋاقىتتا خەلق چىقىپ سۈرىيەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن ئوجاقلارنى تالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقان سۆزىدەك، بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شەكەلگە، ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە سېتىلدى. **17** ئەمدى پادىشاھ بىلىكنى تۈتۈپ ماڭغان ھېلىقى ئەمەلدارنى دەرۋازىنى باشقۇرۇشقا تەينىلەپ قويغاندى. ئەمدى خالايىق دەرۋازىدىن [ئېتىلىپ چىققاندا] ئۇنى دەسسەپ-چەيلىۋەتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. بۇ ئىش پادىشاھ خۇدانىڭ ئادەمنى ئۇنىماقچى بولۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بارغاندا، دەل ئېلىشا ئېيتقاندەك بولدى. **18** شۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئادەمى پادىشاھقا ئېيتقان شۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: «ئەتە مۇشۇ ۋاقىتلاردا سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىدا ئىككى خالتا ئارپا بىر شەكەلگە ۋە بىر خالتا ئاق ئۇن بىر شەكەلگە سېتىلىدۇ». **19** ئەمما ھېلىقى ئەمەلدار خۇدانىڭ ئادەمگە: ـ «مانا، ھەتتا پەرۋەردىگار ئاسمانغا تۆشۈك ئاچسىمۇ، ئۇنداق بىر ئىشنىڭ بولۇشى مۇمكىنمۇ؟!» دېگەندى. ئۇ: ـ «سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن كۆرىسەن، لېكىن شۇنىڭدىن يېمەيسەن»، دېگەندى. **20** ئۇنىڭغا ھەم دەل شۇنداق بولدى؛ چۈنكى خەلق ئۇنى دەرۋازىدا دەسسەپ ئۆلتۈرگەندى.

8

ئېلىشا ئۆزى ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن ئايالغا نەسىھەت قىلىپ: ـ سەن ۋە ئۆز ئۆيدىكىلىرىڭ بىلەن بېرىپ، قەيەردە ئولتۇرغۇدەك جاي تاپسالىڭ، ئۇ يەردە ئۆرغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ ئاچارچىلىق بولىدۇ، دەپ بېكىتتى. بۇ ئاچارچىلىق زېمىندا يەتتە يىلغىچە ئۈگىمەيدۇ، دېدى. **2** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئايال خۇدانىڭ ئادەمى ئېيتقاندەك ئۆز ئۆيدىكىلىرى بىلەن بېرىپ، فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدا يەتتە يىلغىچە ئۆردى. **3** ۋە شۇنداق بولدىكى، يەتتە يىل ئۆتكەندە، ئايال فىلىستىيەلەرنىڭ يۇرتىدىن يېنىپ كەلدى؛ ئۇ پادىشاھتىن ئۆيى بىلەن زېمىنىنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى باردى. **4** شۇ ۋاقىتتا پادىشاھ خۇدانىڭ ئادەمنىڭ خىزمەتكارى گەھازى بىلەن سۆزلىشىپ ئۇنىڭغا: ـ ئېلىشا قىلغان ھەممە ئۇلۇغ ئەمەللەرنى ماڭا بايان قىلىپ بەرگىن، دەۋاتاتتى. **5** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا ئېلىشانىڭ قانداق قىلىپ بىر ئۆلۈكنى تىرىلدۈرگەنلىكىنى دەپ بېرىۋاتقاندا، ئېلىشا ئوغلىنى تىرىلدۈرگەن شۇ ئايال پادىشاھتىن ئۆز ئۆيى ۋە زېمىنىنى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلغىلى كەلدى. گەھازى: ـ ئى پادىشاھ غوجام، مانا، بۇلار مەن ئېيتقان ئايال ۋە ئېلىشا ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن ئوغلى دەل شۇ، دېدى. **6** پادىشاھ ئايالدىن سوريۇدى، ئۇ شۇ ۋەقەنى ئۇنىڭغا دەپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىر ئاغۋاتنى بەلگىلەپ: ـ ئۇنىڭ ھەممە تەۋەللۇقاتلىرىنى ياندۇرۇپ بەرگىن ۋە شۇنىڭدەك ئۆز يۇرتىدىن كەتكەن كۈندىن تارتىپ بۇ ۋاقىتقىچە يېرىدىن چىققان ھوسۇلنىڭ بارلىق كىرىمىنى ئۇنىڭغا بەرگىن، دېدى. **7** ئەمدى ئېلىشا سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد كېسەل ياتقىنىدا دەمەشقىقە كەلدى. پادىشاھقا: خۇدانىڭ ئادەمى بۇ يەرگە كەلدى، دەپ خەۋەر بېرىلدى. **8** پادىشاھ ھازائىلگە: ـ ئۆزۈڭ بىر سوۋغا ئېلىپ، خۇدانىڭ ئادەمنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇ ئارقىلىق پەرۋەردىگاردىن مېنىڭ تونۇغرامدا: «ئۇ بۇ كېسەلدىن ساقىيامدۇ، ساقايمايدۇ» دەپ سوريغىن، ـ دېدى. **9** شۇنىڭ بىلەن ھازائىل ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە باردى. ئۇ ئۆزى بىلەن دەمەشقتىكى ھەرخىل ئېسىل ماللاردىن قىرىق تۆگە سوۋغا ئېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ: «ئوغلۇڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بەن-ھاداد مېنى ئەۋەتىپ، بۇ كېسەلدىن ساقىيىمەنمۇ، ساقايمايمەنمۇ؟» دەپ سورايدۇ، ـ دېدى. **10** ئېلىشا ئۇنىڭغا: ـ بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ چوقۇم ساقىيىسەن، دەپ ئېيتقىن. لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا قانداقلا بولمىسۇن ئۇ چوقۇم ئۆلىدۇ، دەپ ئېيتىپ قىلدى، دېدى. **11** خۇدانىڭ ئادەمى تاكى ھازائىل خجىل بولۇپ كەتكۈچە ئۇنىڭغا تىكلىپ قاراپ تۇردى، ئاندىن خۇدانىڭ ئادەمى يىغلاشقا باشلىدى. **12** ھازائىل: ـ غوجام نېمىشقا يىغلايلا! دەپ سوريدى. ئۇ: ـ مەن سېنىڭ ئىسرائىللارغا قىلىدىغان يامان ئىشلىرىڭنى بىلىمەن؛ چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ قورغانلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يىگىتلىرىنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈپ، ئۇششاق بالىلىرىنى چۆرۈپ تاشلاپ، ھاملىدار ئايالىلىرىنىڭ قارنىنى يېرىۋېتىسەن، دېدى. **13** ھازائىل: ـ مەنكى ئىنتەك بىر قۇلۇڭ نېمە ئىدىم، ئۇنداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلالامتىم؟ ئېلىشا: ـ پەرۋەردىگار ماڭا سېنىڭ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى بولىدىغانلىقىڭنى مەلۇم قىلدى، دېدى. **14** ئۇ ئېلىشانىڭ قېشىدىن چىقىپ غوجىسىنىڭ يېنىغا باردى. بەن-ھاداد ئۇنىڭدىن: ـ ئېلىشا ساڭا نېمە دېدى، دەپ سوريدى. ئۇ: ـ ئۇ ماڭا سىلىنىڭ توغرىلىرىدا، چوقۇم ساقىيىدۇ، دەپ ئېيتتى، دېدى. **15** ئەتىسى ھازائىل بىر پارچە يۇزنى ئېلىپ، سۇغا چىلاپ پادىشاھنىڭ يۈزىنى ئەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى؛ ۋە ھازائىل ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **16** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنەتىنىڭ بەشىنچى يىلدا، يەھوشافات تېخى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ۋاقتىدا، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھورام يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. **17** ئۇ پادىشاھ بولغاندا ئوتتۇز ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى. **18** ئۇ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا يۈردى (چۈنكى ئۇنىڭ ئايالى ئاھابنىڭ قىزى ئىدى)؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **19** لېكىن پەرۋەردىگار داۋۇتقا: ـ سېنىڭ بىلەن ئوغۇللىرىڭگە «مەڭگۈ ئۇچمەيدىغان چىراغ» بېرىمەن دېگەن ۋەدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ يەھۇدانى خاراب قىلىشنى خالىمىدى. **20** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ئېدوم يەھۇدانىڭ ئىدارە قىلىشىغا ئىسيان كۆتۈرۈپ، ئازاد بولۇپ ئۆز ئالدىغا بىر پادىشاھلىق تىكلىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن يورام ھەممە جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن يولغا چىقىپ زائىر شەھىرىگە ئۆتتى. ئۇ كېچىسى ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۆزىنى ۋە جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سەردارلىرىنى قورشىۋالغان ئېدوملارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇلارنى مەغلۇپ قىلدى؛ لېكىن ئاخىرىدا [يەھۇدا] لەشكەرلىرى ئۆز ئۆيلىرىگە قېچىپ كەتتى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئېدوملار يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن بۇگۈنگىچە ئازاد بولدى. ئۇ ۋاقىتتا لىبناھمۇ ئىسيان كۆتۈرۈپ ئازاد بولدى. **23** ئەمدى يورامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **24** يورام ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا

ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھازىيا ئۆرنىدا پادىشاھ بولدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. **26** ئاھازىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا ئىدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھى ئومرىنىڭ قىزى ئىدى. **27** [ئاھازىيا] ئاھابنىڭ جەمەتىنىڭ يولىدا يۈرۈپ ئاھابنىڭ جەمەتى قىلغاندەك، خۇدانىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ كۈيئوغلى بولۇپ ئۇنىڭغا ھەمجەمەت ئىدى. **28** ئاھابنىڭ ئوغلى يورام سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن گىلېئادتىكى راموتنا سوقۇشقاندا ئاھازىيا ئۇنىڭغا ھەمدەملىشىپ سوقۇشقا چىققانىدى. سۈرىيەلەر يورامنى زەخملەندۈردى. **29** يورام پادىشاھ راماھدا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يىگەن زەخمىنى داۋالىتىش ئۈچۈن، يىزرەئەلگە يېنىپ كەلدى. ئاھابنىڭ ئوغلى يورام كېسەل بولغاچقا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى، يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگىمۇ باردى.

9

ئېلىشا پەيغەمبەر پەيغەمبەرلەرنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «بىلىكنى باغلاپ بۇ ماي قاچىسىنى قولۇڭغا ئېلىپ، گىلېئادتىكى راموتقا بارغىن. **2** ئۇ يەرگە بارغاندا نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇنى تاپىپ، ئۇ يىگىگە كىرىپ، ئۇنى ئۆز بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئورغۇزۇپ، ئىچكىرىگە ئېگىگە باشلاپ كىر. **3** ئاندىن قاچىدىكى مايىنى بېشىغا قۇيۇپ: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم، دېگىن؛ شۇنى دەپ بولۇپلا ئىشىكنى ئېچىپ، قېچىپ چىققىن، ھايال بولما» ـ دېدى. **4** شۇنىڭ بىلەن شۇ ياش پەيغەمبەر يىگىت گىلېئادتىكى راموتقا باردى. **5** ئۇ يەرگە كەلگەندە، مانا، قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئۇ يەردە ئولتۇراتتى. ئۇ: ـ ئى سەردار، ساڭا بىر سۆزۈم بار، دېدى. يەھۇ: ـ قايسىمىزغا؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ساڭا، ئى سەردار، دېدى. **6** ئۇ قوپۇپ ئېگىگە كىردى. يىگىت بېشىغا مايىنى قۇيۇپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنى پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىگە، يەنى ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم. **7** سەن ئۆز غوجاڭ ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىسەن؛ چۈنكى ئۆز قوللىرىم پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنى ئۈچۈن ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ھەمە قوللىرىنىڭ قېنى ئۈچۈن يىزەبەلدىن ئىنتىقام ئالاي. **8** ئاھابنىڭ پۈتكۈل جەمەتى يوقىلىدۇ؛ ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ئىسرائىلدىكى ھەمە ئەركەكلەرنى ھەتتا ئاجىز ياكى مېيىپ بولسۇن ھەممىسىنى ھالاك قىلىمەن. **9** مەن ئاھابنىڭ جەمەتىنى نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ جەمەتىدەك ۋە ئاخىياھنىڭ ئوغلى باشاشانىڭ جەمەتىدەك يوق قىلىمەن. **10** ئىتلار يىزەبەلنى يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يەيدۇ. ھېچكىم ئۇنى دەپنە قىلمايدۇ». شۇنى دەپ بولۇپلا يىگىت ئىشىكنى ئېچىپ قېچىپ كەتتى. **11** يەھۇ ئۆز غوجىسىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قېشىغا يېنىپ چىققاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ بۇ تەلۋە سېنى نېمە ئىش بىلەن ئىزدەپ كەپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: سىلەر شۇ كىشى ۋە ئۇنىڭ سەپسەتەلىرىنى بىلىسىلەر، ـ دېدى. **12** ئۇلار: يالغان ئېيتما! بىزگە دەپ بەرگىنە! دېۋىدى، ئۇ: ـ ئۇ ماڭا مۇنداق-مۇنداق دەپ، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە پادىشاھ بولۇشقا مەسىھ قىلدىم» دەپ ئېيتتى ـ دېدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونلىرىنى سېلىپ، پەلەمپەيدە يېيىپ ئۇنىڭغا پاياندار قىلدى. ئۇلار كاناي چېلىپ: «يەھۇ پادىشاھ بولدى!» دەپ جاكارلاشتى. **14** شۇنىڭ بىلەن نىمشىنىڭ نەۋرىسى، يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يەھۇ يورامنى قەستلىمەكچى بولدى. ئۇ ۋاقىتتا يورام بىلەن بارلىق ئىسرائىللار گىلېئادتىكى راموتنا تۇرۇۋپ، ئۇ جايىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ھۇجۇمىدىن مۇھاپىزەت قىلىۋاتاتتى. **15** ئەمدى يورام پادىشاھ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشقاندا سۈرىيەلەردىن يىگەن زەخمىدىن ساقىيىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە يېنىپ كەلگەنىدى. يەھۇ بولسا [ئۆزىگە ئەگەشكەنلەرگە]: سىلەرگە لايىق كۆرۈنسە، يىزرەئەلگە بېرىپ خەۋەر بەرگۈدەك ھېچكىمنى شەھەردىن قاچۇرما گالار، دېگەنىدى. **16** يەھۇ بىر جەڭ ھارۋىسىنى ھەيدەپ يىزرەئەلگە باردى، چۈنكى يورام ئۇ يەردە كېسەل بىلەن ياتقانىدى (يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا يورامنى يوقلىغىلى چۈشۈپ كەلگەنىدى). **17** ئەمدى كۆزەتچى يىزرەئەلنىڭ مۇناردا تۇرۇۋپ، يەھۇ قاتارلىق بىر توپ ئادەملەرنى كۆردى. ئۇ: «بىر توپ ئادەملەرنى كۆردۇم» دېدى. يورام: بىر ئاتلىق كىشىنى ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئەۋەتىگىلا، ئۇ ئۇلاردىن: ـ ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سورىسۇن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئاتلىق بىر كىشى ئۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ پادىشاھ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ، دەپ سوردى، دېدى. يەھۇ: ـ تىنچلىقمۇ، ئەمەسمۇ، بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟ بۇرۇلۇپ مېنىڭ كەينىمدىن ماڭ، دېدى. **20** كۆزەتچى [پادىشاھقا] خەۋەر بېرىپ: ـ خەۋەرچى ئۇلارنىڭ قېشىغا باردى، لېكىن قايتىپ كەلمىدى. ئەمدى ئۇلارنىڭ ھارۋا ھەيدىشى نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ ھەيدىشىدەك ئىكەن، چۈنكى ئۇ تەلۋىلەرچە ھەيدەيدۇ، دېدى. **21** يورام: ـ ھارۋىنى قېتىگلار، دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىسىنى قېتىپ تەييارلىدى. ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يورام بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا، ھەربىرى ئۆز جەڭ ھارۋىسىغا ئولتۇرۇپ، يەھۇنىڭ ئالدىغا بېرىشقا چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىدا ئۇچراشتى. **22** يورام يەھۇنى كۆرگەندە، «ئى يەھۇ، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ دەپ سوردى. ئۇ: ـ ئاناڭ يىزەبەلنىڭ قىلغان بۇزۇقچىلىقلىرى ۋە جادۇگەرلىكى شۇنچە جىق تۇرسا، قاندىقۇ تىنچلىق بولىدۇ؟! ـ دېدى. **23** شۇنىڭ بىلەن يورام ھارۋىنى يانداۋرۇپ ئاھازىياغا: «ئى ئاھازىيا، ئاسىيلىق!» دەپ ۋارقىراپ بەدەر قاچتى. **24** يەھۇ ئوقياسىنى قولىغا ئېلىپ، ئوق سېلىپ يورامنىڭ [كەينى تەرىپىدىن] ئۇنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىلىقىدىن ئاتتى. يا ئوقى ئۇنىڭ يۈرىكىدىن تېشىپ چىقتى ۋە ئۇ ئۆز ھارۋىسىغا يىقىلىپ چۈشتى. **25** يەھۇ ئۆز يېنىدىكى ئەمەلدارى بىدكارغا: ئۇنى ئېلىپ يىزرەئەللىك نابوتنىڭ ئېتىزلىقىغا تاشلىغىن. يادىڭدا بولسۇنكى، مەن بىلەن سەن ئۇنىڭ ئاتىسى ئاھابنىڭ كەينىدىن بىللە ماڭغاندا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوغرىسىدا مۇنداق بىر ھۆكۈم-ۋەھىنى ئېيتقان: ـ **26** «مەن تۈنۈگۈن نابوتنىڭ قېنى بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ قېنىنى كۆردۇم، دەيدۇ پەرۋەردىگار: مانا بۇ [قان قەرزىنى] دەل بۇ ئېتىزلىقتا ساڭا يانداۋىرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ شۇ سۆزى بويىچە، ئۇنى ئېلىپ شۇ يەرگە تاشلىغىن، ـ دېدى. **27** يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازىيا بۇنى كۆرگەندە «باغدىكى راۋاق يولى» بىلەن قاچتى. لېكىن يەھۇ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ: «ئۇنى ئېتىگلار!» دەپ بۇيرۇۋىدى، ئۇلار ئۇنى ئىبلىئامنىڭ يېنىدا، گۇر ئېگىزلىكىگە چىققان يولدا ئاتتى. ئۇ مەگىددوغىچە قېچىپ ئۇ يەردە ئۆلدى. **28** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ جەسىتىنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ بېرىپ، «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى **29** (ئاھابنىڭ ئوغلى يورامنىڭ

سەلتەنەتنىڭ ئون بىرىنچى يىلدا ئاھازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندى). 30 يەھۇ ئەمدى يىزرەئەلگە كەلدى، يىزەبەل شۇنى ئاڭلاپ كۆزلىرىگە سۈرمە سۈرۈپ، چاچلىرىنى تاراپ، دېرىزىدىن قاراپ تۇراتتى. 31 يەھۇ دەرۋازىدىن كىرگەندە تۇ تۇنگۈدىن: ئى زىمرى، تۆز غوجاڭنىڭ قاتىلى، ھەممە ئىش تىنچلىقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 32 يەھۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ، دېرىزىگە قاراپ تۇرۇپ: ـ مەن تەرەپتە تۇرىدىغان كىم بار؟ دەپ سورىۋىدى، ئىككى-ئۈچ ئاغۋات دېرىزىدىن تۇنىڭغا قاردى. 33 تۇ: شۇ ئايالنى تۆۋەنگە تاشلاڭلار، دېيىشىگلا، تۇلار تۇنى تۆۋەنگە تاشلىدى. شۇنىڭ بىلەن تۇنىڭ قېنى ھەم تامغا ھەم ئاتلارغا چېچىلدى. تۇ تۇنى ئاتلارنىڭ دەسستىدىن تۆستىدىن تۆتۈپ كەتتى. 34 ئاندىن تۇ تۆرىگە كىرىپ يەپ-ئىچكەندىن كېيىن: بۇ لەنەتتى ئايالنىڭ جەسىتىنى تەكشۈرۈپ، تۇنى دەپنە قىلىڭلار. چۈنكى ئېمىلا بولىسۇن تۇ پادىشاھنىڭ مەلىكىسىدۇر، دېدى. 35 لېكىن تۇلار تۇنى دەپنە قىلىۋېتەيلى دەپ بېرىۋىدى، تۇنىڭ باش سۆڭىكى، ئاياغلىرى ۋە قولىنىڭ ئالقىنىدىن باشقا ھېچ يېرىنى تاپالمىدى. 36 تۇلار يېنىپ كېلىپ بۇ خەۋەرنى تۇنىڭغا دېگەندە تۇ: ـ بۇ ئىش پەرۋەردىگار تۆز قۇلى تىشبىلق ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقان مۇنۇ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىدۇر: ـ «ئىتلار يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە يىزەبەلنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 37 يىزەبەلنىڭ تۇلۇكى سىرتتا، يىزرەئەلدىكى شۇ پارچە يەردە قىغدەك يېپىلىپ كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم: «تۇ يىزەبەل ئىكەن» دېيەلەيدۇ» ـ دېدى.

10

ئەمدى ساماريەدە ئاھابنىڭ يەتمىش ئوغلى بار ئىدى. يەھۇ خەتلەرنى يېزىپ ساماريەگە، يەنى يىزرەئەلدىكى ئەمەلدار-ئاقساقاللارغا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىدىكى پاسبانلارغا ئەۋەتتى. خەتلەردە مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «سىلەر بىلەن بىللە غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرى، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلار، قورغانلىق شەھەر ۋە ساۋۇت-قوراللارمۇ باردۇر؛ مۇنداق بولغاندىن كېيىن بۇ خەت سىلەرگە تەگكەندە، 3 تۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن ئەڭ ياخشىسىنى تاللاپ، تۆز ئاتىسىنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزۇپ، غوجاڭلارنىڭ جەمەتى ئۈچۈن سوقۇشقا چىقىڭلار!». 4 لېكىن تۇلار دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ ئىنتايىن قورقۇشۇپ: مانا ئىككى پادىشاھ ئۇنىڭ ئالدىدا پۇت تىرەپ تۇرالمىغان يەردە، بىز قانداقمۇ پۇت تىرەپ تۇرالايمىز؟ ـ دېيىشتى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئوردا بېشى، شەھەر باشلىقى، ئاقساقاللار بىلەن پاسبانلار يەھۇغا خەۋەر يەتكۈزۈپ: بىز سېنىڭ قۇللىرىڭمىز، سەن ھەرنېمە بۇيرۇساڭ شۇنى قىلىمىز؛ ھېچكىمنى پادىشاھ قىلمايمىز. ساڭا نېمە مۇۋاپىق كۆرۈنسە شۇنى قىلغىن، دەپ ئېيتتى. 6 يەھۇ ئىككىنچى خەتنى يېزىپ، خەتتە: ـ «ئەگەر مەن تەرەپتە بولۇپ، مېنىڭ سۆزلىرىمگە كىرىشكە رازى بولساڭلار تۆز غوجاڭلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ، ئەتە مۇشۇ ۋاقىتتا يىزرەئەلگە، مېنىڭ قېشىمغا تۇلارنى كەلتۈرۈڭلار. ئەمدى پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى يەتمىش كىشى بولۇپ، تۆزلىرىنى باققان شەھەرنىڭ تۇلۇغلىرىنىڭ قېشىدا تۇراتتى. 7 خەت تۇلارغا تەگكەندە تۇلار شاھزادىلەرنى، يەتمىشەيلەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇلۇپ، باشلىرىنى سېۋەتلەرگە سېلىپ، يىزرەئەلگە يەھۇغا ئەۋەتتى. 8 بىر خەۋەرچى كېلىپ يەھۇغا: تۇلار شاھزادىلەرنىڭ باشلىرىنى ئېلىپ كەلدى، دەپ خەۋەر بەرگەندە، تۇ: تۇلارنى ئىككى دۆۋە قىلىپ، دەرۋازىنىڭ ئالدىدا ئەتە ئەتىگەنگىچە قويۇڭلار، دېدى. 9 ئەتىگەندە تۇ چىقىپ، تۇ يەردە تۇرۇپ پۈتكۈل خالايىققا: سىلەر بىگۇناھسىلەر، مانا، مەن تۆزۈم غوجامغا قەست قىلىپ تۇنى تۇتۇلتۇردۇم؛ لېكىن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كىم چېپىپ تۇتۇلتۇردى؟ 10 ئەمدى شۇنى بىلىڭلاركى، پەرۋەردىگارنىڭ ھېچ سۆزى، يەنى پەرۋەردىگار ئاھابنىڭ جەمەتى توغرىسىدا ئېيتقىنىدىن ھېچبىر سۆز يەردە قالمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار تۆز قۇلى ئىلىياس ئارقىلىق ئېيتقىنىغا ئەمەل قىلدى، ـ دېدى. 11 ئاندىن كېيىن يەھۇ يىزرەئەلدە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن قالغانلارنىڭ ھەممىسى، تۇنىڭ تەرىپىدىكى بارلىق ئەربابلار، دوست-ئاغىنىلىرى ۋە كاھىنلىرىنى ھېچ كىمنى قالدۇرماي تۇلتۇردى. 12 ئاندىن تۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ساماريەگە باردى. يولدا كېتىۋېتىپ «پادىچىلارغا تەۋە بەيت-ئەكەد» كە يەتكەندە 13 يەھۇ يەھۇدا پادىشاھى ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى بىلەن تۇچراشتى. تۇ تۇلاردىن: سىلەر كىم؟ ـ دەپ سوردى. «بىز ئاھازىيانىڭ قېرىنداشلىرى، ھازىر پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە خانىشىنىڭ ئوغۇللىرىدىن ھال سوريغىلى چۈشۈۋاتىمىز» ـ دېدى. 14 تۇ: تۇلارنى تىرىك تۇتۇڭلار! دەپ بۇيرۇدى. ئاندىن ئادەملىرى تۇلارنى تىرىك تۇتتى، ئاندىن ھەممىسىنى بەيت-ئەكەدنىڭ قۇدۇقىنىڭ يېنىدا تۇلتۇرۇپ، تۇلارنىڭ ھېچ بىرىنى قويمىدى. تۇلار جەمئىي قىرىق ئىككى ئادەم ئىدى. 15 تۇ تۇ يەردىن كېتىپ بارغاندا تۇنىڭ ئالدىغا چىققان رەكابنىڭ ئوغلى يەھوناداۋقا يولۇقتى. تۇ تۇنىڭغا سالام قىلىپ: مېنىڭ كۆڭلۈم ساڭا سادىق بولغاندەك، سېنىڭ كۆڭلۈڭمۇ ماڭا سادىقمۇ؟ ـ دېدى. سادىق، دېدى يەھوناداب. يەھۇ: ـ ئۇنداق بولسا قولۇڭنى ماڭا بەرگىن، دېدى. تۇ قولىنى بېرىۋىدى، يەھۇ تۇنى جەڭ ھارۇسىغا ئېلىپ چىقىپ، تۆز يېنىدا جاي بېرىپ 16 تۇنىڭغا: مەن بىلەن بېرىپ، پەرۋەردىگارغا بولغان قىزغىنلىقىمنى كۆرگىن، دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ تۇنى جەڭ ھارۇسىغا ئولتۇرغۇزۇپ ھەيدەپ ماڭدى. 17 تۇ ساماريەگە كەلگەندە ئاھابنىڭ جەمەتىدىن ساماريەدە قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى قىرىپ تۆگەتكۈچە تۇلتۇردى. بۇ ئىش پەرۋەردىگارنىڭ ئىلياسقا ئېيتقان سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 18 ئاندىن يەھۇ ھەممە خالايىقنى يىغدۇرۇپ، تۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئاھاب باۋالنىڭ خىزمىتىنى ئاز قىلغان، لېكىن يەھۇ تۇنىڭ خىزمىتىنى كۆپ قىلدۇ. 19 بۇنىڭ ئۈچۈن باۋالنىڭ بارلىق پەيغەمبەرلىرىنى، تۇنىڭ قۇللۇقىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن بارلىق كاھىنلىرىنى ماڭا چاقىرىڭلار؛ ھېچكىم قالمىسۇن، چۈنكى باۋالغا چوڭ قۇربانلىق سۈنغۇم بار؛ ھەركىم ھازىر بولمىسا جىنىدىن مەھرۇم بولدۇ، دېدى. لېكىن يەھۇ بۇ ئىشنى باۋالپەرەسلەرنى يوقىتىش ئۈچۈن ھىيلىگەرلىك بىلەن قىلدى. 20 شۇنىڭ بىلەن يەھۇ: باۋالغا خاس بىر ھېيت بېكىتىڭلار، دېۋىدى، تۇلار شۇنداق ئېلان قىلدى. 21 يەھۇ پۈتكۈل ئىسرائىلغا تەكلىپ ئەۋەتكەندە، بارلىق باۋالپەرەسلەر كەلدى؛ تۇلاردىن ھېچبىرى كەم قالماي كەلدى. تۇلار باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا كىردى؛ شۇنىڭ بىلەن باۋالنىڭ بۇتخانىسى بۇ بېشىدىن يەنە بىر بېشىغچە لىق تولدى. 22 تۇ [مۇراسىم] كىيىمى بېگىگە: ھەممە باۋالپەرەسلەرگە [ئىبادەت] كىيىملىرىنى ئەچىقىپ بەر، دېۋىدى، تۇ كىيىملەرنى تۇلارغا ئەچىقىپ بەردى. 23 يەھۇ بىلەن رەكابنىڭ ئوغلى يەھوناداب باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا كىرىپ باۋالپەرەسلەرگە: تەكشۈرۈپ بېقىڭلار، بۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ بەندىلىرىدىن ھېچبىرى بولمىسۇن، بەلكى ۋە پەقەت باۋالپەرەسلەر بولسۇن، دېدى. 24 تۇلار تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى بىلەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئوتكۈزگىلى كىردى. يەھۇ سەكسەن ئادەمنى تېشىدا قويۇپ تۇلارغا: مەن سىلەرنىڭ ئىلكىگىلارغا تاپشۇرغان بۇ ئادەملەردىن بىرسى قولۇڭلاردىن قېچىپ كەتسە، جىنىنىڭ ئورندا جان بېرىسىلەر، دېدى. 25 تۇلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ئوتكۈزۈپ بولۇشغىلا، يەھۇ ئوردا پاسبانلىرى ۋە سەردارلارغا: كىرىپ تۇلارنى قەتل قىلىپ، ھېچكىمنى چىقىمىل قويماڭلار، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئوردا پاسبانلىرى بىلەن سەردارلار تۇلارنى قىلىچ بىسى بىلەن قەتل قىلىپ، تۇلۇكلەرنى شۇ يەرگە تاشلۇۋەتتى. ئاندىن باۋالنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ئىچكىرىگە كىرىپ 26 بۇت تۇۋرۇكلەرنى باۋالنىڭ بۇتخانىسىدىن ئېلىپ چىقىپ كۆيدۈرۈۋەتتى. 27 تۇلار يەنە باۋالنىڭ تۇۋرۇك-ھەيكىلىنى چېقىپ، باۋالنىڭ بۇتخانىسىنى يېقىتىپ ئۇنى بۇگۈنگە قەدەر ھاجەتخانىغا ئايلاندۇردى. 28 يەھۇ شۇ يول بىلەن باۋالنى ئىسرائىل ئىچىدىن يوق قىلدى. 29 يەھۇ

نباتنڭ ئوغلى يەروبوئامنڭ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان گۇناھلىرىدىن، يەنى بەيت-ئەل بىلەن داندىكى ئالتۇن موزاي بۇتلىرىدىن تۆزىنى يىغمىدى. **30** پەرۋەردىگار يەھۇغا: سەن ئوبدان قىلدىڭ، مېنىڭ نەزىرىمگە مۇۋاپىق كۆرۈنگىنىڭ ئادا قىلىپ، ئاھابنىڭ جەمەتىگە كۆڭۈلدىكى ھەممە نىيەتنى بەجا قىلىپ پۈتكۈزگىنىڭ تۆچۈن، سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ، دېدى. **31** لېكىن يەھۇ پۈتۈن قەلبىدىن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قانۇنىدا مېڭىشقا كۆڭۈل بۆلمىدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئامنڭ گۇناھلىرىدىن نېرى تۇرمىدى. **32** شۇ كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنڭ زېمىنىنى كېسىپ-كېسىپ ئازايتىشقا باشلىدى. چۈنكى ھازائەل ئىئوردان دەريەسىنڭ مەشرىق تەرىپىدىن باشلاپ ئىسرائىلنڭ چېگرىلىرىدىن بۇسۇپ ئۆتۈپ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ ئۇ بارلىق گىلېئاد يۇرتىنى، ئارنون جىلغىسىنڭ يېنىدىكى ئاروئەردىن تارتىپ گىلېئادتىن ئۆتۈپ باشانغىچە، گاد، رۇبەن ۋە مانا‌سسەھنڭ بارلىق يۇرتلىرىنى ئىشغال قىلدى. **34** ئەمدى يەھۇنڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنەتنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **35** يەھۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە سامارىيەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يەھوئاھاز ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **36** يەھۇنڭ ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە سامارىيەدە سەلتەنەت قىلغان ۋاقتى يىگىرمە سەككىز يىل ئىدى.

11

ئەمدى ئاھازىيانڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، بارلىق شاھ نەسلىنى ئۆلتۈرۈشكە قوزغالدى. **2** لېكىن يورام پادىشاھنڭ قىزى، يەنى ئاھازىيانڭ سىڭلىسى يەھوشىبا ئۆلتۈرۈلۈش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنڭ ئوغۇللىرىنڭ ئارىسىدىن ئاھازىيانڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرىلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. يوئاش شۇ يول بىلەن ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قېلىنىپ ئۆلتۈرۈلمىدى. **3** ئاندىن كېيىن [ئىنىك ئانىسى] بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىلغىچە يوشۇرۇنۇپ تۇردى. شۇ ۋاقىتلاردا ئاتالىيا زېمىندا سەلتەنەت قىلدى. **4** يەتتىنچى يىلى يەھويادا ئادەم ئەۋەتىپ كارىيلار ھەم ئوردا پاسبانلىرىنڭ يۈزبېشىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئەھدە قىلىشتى. ئۇ ئۇلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە قەسەم ئىچكۈزۈپ، پادىشاھنڭ ئوغلىنى كۆرسەتتى. **5** ئاندىن ئۇلارغا بۇيرۇپ: مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ـ شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇتى كەلگەن ئۈچتىن بىرى پادىشاھنڭ ئوردىسىدا پاسبانلىق كۆزىتى قىلسۇن. **6** ئۈچتىن بىرى سۇر دېگەن دەرۋازىدا تۇرسۇن ۋە ئۈچتىن بىرى ئوردا پاسبانلار ھويلىسىنڭ كەينىدىكى دەرۋازىدا تۇرسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەر ئوردا ئۈچۈن پاسبانلىق قىلىسىلەر. **7** شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇتنى قىلىپ بولغان ئۈچتىن ئىككى قىسمى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پادىشاھنىڭ قېشىدا پاسبانلىق قىلسۇن. **8** سىلەر پادىشاھنڭ ئەتراپىدا ئۇرۇپ، ھەربىرىڭلار قولۇڭلارغا ئۆز قورالىڭلارنى ئېلىپ، كىمدەكىم سېپىڭلاردىن ئۆتكىلى ئۇرۇنسا ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار؛ پادىشاھ چىقىپ-كىرسە ئۇنىڭ بىلەن بىللە يۈرۈڭلار، دېدى. **9** يۈزبېشىلار كاھىن يەھويادا بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى؛ ھەربىر يۈزبېشى ئۆز ئادەملىرىنى، ھەم شابات كۈنىدە پاسبانلىق تۇتۇتىنگە كەلگەنلەرنى ھەم پاسبانلىق تۇتۇتىدىن يانغانلارنى قالدۇرۇپ قالدى؛ ئاندىن يەھويادا كاھىننىڭ قېشىغا كەلدى. **10** كاھىن بولسا داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقانلىرىنى يۈزبېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. **11** ئوردا پاسبانلىرى تىزىلىپ، ھەربىرى ئۆز قولىدا قورالىنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى بويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا شاھزادىنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۇۋاھنامىلەرنى بېرىپ، پادىشاھ بولۇشقا [خۇشبۇي ماي بىلەن] مەسىھ قىلدى. ھەممەيلەن چاۋاك چېلىپ: ـ «پادىشاھ ياشىنسۇن!» دەپ توۋلاشتى. **13** ئاتالىيا ئوردا پاسبانلىرى بىلەن خەلقنىڭ توۋلاشلىرىنى ئاڭلىغاندا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆزىچىلكىنىڭ ئارىسىغا كەلدى. **14** ئۇ قارىۋىدى، مانا پادىشاھ قائىدە-رەسىم بويىچە تۇۋرۇكنىڭ يېنىدا تۇراتتى. پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغانىدى؛ بارلىق يۇرت خەلقى شادلىنىپ، كاناي چېلىشاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋارقىردى. **15** ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈزبېشىلارغا: ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتتۇرىسىدىن سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار؛ كىمدەكىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئۆلتۈرۈلمىسۇن، دەپ ئېيتقانىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ۋە ئۇ پادىشاھ ئوردىسىغا كىرىدىغان ئات يولىغا يېتىپ كەلگەندە، ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنى ئۆلتۈردى. **17** يەھويادا: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ۋە پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر ئەھدە توختاتتى؛ پادىشاھ بىلەن خەلقنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھەم بىر ئەھدە باغلاندى. **18** ئاندىن بارلىق زېمىندىكى خەلق باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇۋېپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەيۋىدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باۋالنىڭ كاھىنى ماتتانىنى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. ئاندىن كېيىن [يەھويادا] كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە پاسبانلارنى تەينىلىدى. **19** ئاندىن ئۇ يۈزبېشىلار، كارىيلار، ئوردا پاسبانلىرى ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى ئۆزى بىلەن ئېلىپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن باشلاپ چۈشۈرۈپ، ئوردىدىكى «پاسبانلارنىڭ دەرۋازىسى»دىن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگۈزدى؛ يوئاش پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇردى. **20** يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۇلار ئاتالىيانى پادىشاھنىڭ ئوردىسىنڭ يېنىدا قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى. **21** يەھوئاش يەتتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولدى.

12

يەھۇنڭ سەلتەنەتنىڭ يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاش پادىشاھ بولدى؛ ئۇ قىرىق يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى بەئەر-شىبالىق زىبىياھ ئىدى. **2** يەھوئاش يەھويادا كاھىن ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىپ تۇرغان بارلىق كۈنلەردە، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. **3** پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق تاپىنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. **4** يەھوئاش كاھىنلارغا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە خۇداغا ئاتالغان ھەممە پۇل، جۈملىدىن رويخەتتىن ئۆتكۈزۈلگەن ھەر كىشىنىڭ باج پۇلى، قەسەم ئىچكەنلەرنىڭ پۇلى ۋە ھەركىم ئىختىيارى بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن ھەممە پۇلنى **5** كاھىنلار خەزىنىچىلەردىن تاپشۇرۇۋېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ قايسى يېرى بۇزۇلغان بولسا، شۇ پۇلنى ئىشلىتىپ ئۇلارنى ئوڭشىسۇن، دېدى. **6** لېكىن يەھوئاش پادىشاھنىڭ سەلتەنەتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلىغىچە، كاھىنلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى تېخىچە ئوڭلىمىغانىدى. **7** ئاندىن يەھوئاش پادىشاھ يەھويادا كاھىن ۋە باشقا كاھىنلارنى چاقىرىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشىمىدىڭلار؟ مۇندىن كېيىن خەزىنىچىلەردىن پۇل ئالماڭلار ۋە ئۇزۇڭلار ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭلاتماڭلار، دېدى. **8** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار ماقۇل بولۇشۇپ: بىز بۇنىڭدىن كېيىن خەلقتىن پۇل ئالمايمىز ھەم

تۆزىمىز ئىبادەتخانىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنىمۇ ئوڭشىمايمىز، دېدى. 9 ئەمدى يەھويادا كاھىن بىر ساندۇقنى ئېلىپ چىقىپ، ياپقۇچىدىن بىر توشۇك تېشىپ ئۇنى قۇربانگاھنىڭ يېنىغا قويدى؛ كىشىلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگەندە، ئۇ ئوڭ تەرەپتە تۇراتتى. دەرۋازىغا قارايدىغان كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن بارلىق پۇلنى ئۇنىڭغا سالاتتى. 10 ۋە شۇنداق بولاتتىكى، ئۇلار ساندۇقتا كۆپ پۇل چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىن ئىبادەتخانىغا چىقىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى پۇلنى خالتىغا چىگىپ، ساناپ قوياتتى. 11 ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش باشلىرىغا ئۇلچەپ-ھېسابلاپ بېرەتتى. ئۇلار بولسا ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ياغاچچى بىلەن تاشچىلار، 12 تاشچىلار بىلەن تاشتىراشلارغا بېرەتتى. ئۇلار مۇشۇ پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ بۇزۇلغان يەرلىرىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋېلىشقا، شۇنىڭدەك ئىبادەتخانىنى ئوڭشاشقا ۋە ھەممە باشقا چىقىمغا ئىشلىتەتتى. 13 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈلگەن پۇل ئىبادەتخانىغا ئاتىلىدىغان كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، پىچاقلار، پىياللەر، كانايلار، يا ئالتۇندىن يا كى كۈمۈشتىن ياسالغان باشقا ھەرقانداق نەرسىلەرنى ياسىتىشقا ئىشلىتىلمەيتتى. 14 ئۇلار بەلكى شۇ پۇلنى ئىش بېشىلىرىغا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشىتاتتى. 15 ئۇلار پۇلنى ئىش بېجىرگۈچىلەرنىڭ ئىشلەپچىقارغىنى تەقسىم قىلىپ بېرىشى ئۈچۈن تاپشۇراتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ ھېسابىتىنى قىلمايتتى؛ چۈنكى بۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. 16 لېكىن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى پۇلى بىلەن گۇناھ قۇربانلىقىغا مۇناسىۋەتلىك پۇللار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنمەيتتى؛ ئۇ كاھىنلارغا تەۋە ئىدى. 17 ئۇ ۋاقىتتا سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل گات شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنى ئىشغال قىلدى. ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا يۈزلەندى. 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى بولغان يەھۇدا پادىشاھلىرى يەھوشافات، يورام ۋە ئاھازىيا پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلغان ھەممە مۇقەددەس بۇيۇملارنى، ۋە ئۆزى تەقدىم قىلغانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ھەم پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىلىرىدىن ئىزدەپ تاپقان بارلىق ئالتۇنغا قوشۇپ، ھەممىسىنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلگە ئەۋەتتى؛ ئاندىن ھازائەل يېرۇسالېمدىن چېكىندى. 19 يوئاشنىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ 20 ئەمدى [يەھوئاشنىڭ] خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭغا قەست قىلىپ سىللا داۋۇنى تەرىپىدىكى مىللو قەلئەسىدە ئۇنى ئۆلتۈردى. 21 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىدىن شىمئاتنىڭ ئوغلى يوزاقار ۋە شومەرنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئۇنى زەخىملەندۈردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆلدى. ئۇ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئامازىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

13

ئاھازىيانىڭ ئوغلى، يەھوئاھازنىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى يىلى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاھاز سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، سامارىيەدە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ ماڭدى، ئۇ ئۇلاردىن ھېچ چىقمىدى. 3 بۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئىسرائىلغا قوزغالدى؛ ئۇ ئۇلارنى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەلنىڭ ۋە ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. 4 يەھوئاھاز پەرۋەردىگاردىن رەھىم تىلىدى؛ ۋە پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ قىسىلىپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ دۇئاسىغا قۇلاق سالدى. چۈنكى سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇلارغا زۇلۇم قىلىۋاتاتتى. 5 پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا بىر قۇتقۇزغۇچى تەيىنلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرىيەلەرنىڭ قولىدىن ئازاد بولۇپ قۇتۇلدى. كېيىن ئىسرائىل يەنە بۇرۇنقىدەك ئۆز ئۆيى-چېدىرلىرىدە ماكانلاشتى. 6 لېكىن ئۇلار ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان يەروبوئام جەمەتىنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى؛ ئۇلار يەنىلا شۇ يولدا ماڭاتتى. ھەتتا سامارىيەدە بىر «ئاشەراھ» بۇتمۇ قالغاندى. 7 [سۈرىيەنىڭ پادىشاھى] يەھوئاھازغا پەقەت ئەللىك ئاتلىق لەشكەرنى، ئون جەڭ ھارۋىسى بىلەن ئون مىڭ پىيادە ئەسكىرىنلا قالدۇرغاندى. چۈنكى ئۇ يەھوئاھازنىڭ [قوشۇننىڭ] يوقىتىپ خاماندىكى توپا-چاڭدەك قىلىۋەتكەندى. 8 ئەمدى يەھوئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن سەلتەنىتىنىڭ ھەممە قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ 9 يەھوئاھاز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆزىدىن ۋە ساماريەدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوئاش ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 10 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز يەتتىنچى يىلىدا يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. 11 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى تاشلىمىدى؛ ئۇ شۇ يولدا ماڭاتتى. 12 ئەمدى يوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يېزىلغان ئەمەسمىدى؟ 13 يوئاش ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆزىدىن ۋە يەروبوئام ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇردى. يوئاش ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. 14 ئېلىشا ئۆز ئەجەلىنى يەتكۈزىدىغان كېسەل بىلەن ياتتى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ ئۇنىڭ يۈزىگە ئېڭىشىپ يىغلاپ: ئى ئاتام، ئى ئاتام، ئىسرائىلنىڭ جەڭ ھارۋىسى ھەم ئاتلىق ئەسكەرلىرى!» دەپ پەرياد كۆتۈردى. 15 ئېلىشا ئۇنىڭغا: بىر يا بىلەن يا ئوقلىرىنى كەلتۈرگىن، دېدى. ئۇ يا بىلەن يا ئوقلىرىنى كەلتۈرگەندە 16 ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: قولۇڭنى ياغا سىلىپ تۇتقىن، دېدى. ئۇ قولىنى قويغاندا ئېلىشامۇ قوللىرىنى پادىشاھنىڭ قوللىرىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، ئۇنىڭغا: 17 ـ مەشرىق تەرەپتىكى دېرىزىنى ئاچقىن، دېدى. ئۇ ئۇنى ئاچقاندا ئېلىشا: ئاتقىن، دېدى. ئۇ ئېتىۋىدى، ئېلىشا ئۇنىڭغا: مانا بۇ يەرۋەردىگارنىڭ نۇسرەت يا ئوقى، يەنى سۈرىيەنىڭ ئۈستىدىن نۇسرەت قازىنىدىغان يا ئوقىدۇر. سەن سۈرىيەلەرنى يوقاتقۇچە ئافەقتە ئۇلار بىلەن جەڭ قىلىسەن، دېدى. 18 ئاندىن ئۇ: ـ يا ئوقلىرىنى قولۇڭغا ئالغىن، دېدى. ئۇلارنى ئالغاندا، ئېلىشا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ئۇلار بىلەن يەرگە ئۇرغىن، دېدى. ئۇ ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ توختىدى. 19 خۇدانىڭ ئادەمى ئۇنىڭغا ئاچچىقلىنىپ: سەن بەش-ئالتە قېتىم ئۇرۇشۇڭغا توغرا كېلەتتى. شۇنداق قىلغان بولساڭ، سەن سۈرىيەلەرنى ئۇرۇپ يوقىتىپ ئۈزۈل-كېسىل مەغلۇپ قىلاتتىڭ؛ لېكىن ئەمدى سۈرىيەلەرنى ئۇرۇپ، پەقەت ئۈچ قېتىملا مەغلۇپ قىلالايسەن، دېدى. 20 ئېلىشا ئۆلۈپ دەپنە قىلىندى. ئەمدى ھەر يىلى، يىل بېشىدا موئابلاردىن توپ-توپ بۇلاڭچىلار يۇرتقا پارا كەندىچىلىك سالاتتى. 21 بىر كىۋنى شۇنداق بولدىكى، خەلق بىر ئۆلگەن ئادەمنى يەرلىكىگە قويۇۋاتقاندا، مانا، ئۇلار بىر توپ بۇلاڭچىلارنى كۆرۈپ قالدى، ئۇلار جەسەتنى ئېلىشانىڭ گۆرىگە تاشلىدى. جەسەت ئېلىشانىڭ ئۈستىخىنىغا تەككەندە، ئۇ تىرىلىپ، قويۇپ تىك تۇردى. 22 ئەمما سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل بولسا يەھوئاھازنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە ئىسرائىلغا زالىملىق قىلاتتى. 23 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا مېھرىبان بولۇپ ئىچ ئاغرىتاتتى؛ ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق ۋە ياقۇپقا باغلىغان ئەھدىسى تۈپەيلىدىن ئۇ ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىپ، ئۇلارنى يۇگۈنگە قەدەر

هالاك قىلماي، تۆز هۆزۇردىن چىقىرۋېتىشنى خالىمىغانىدى. 24 سۈرىيەنىڭ پادىشاھى ھازائەل تۇلدى ۋە ئوغلى بەن-ھادار ئۆزىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 25 ئاندىن كېيىن يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش ھازائەلنىڭ ئوغلى بەن-ھادادنىڭ قولىدىن ھازائەل تۆز تاتسىي يەھوئاھازدىن جەڭدە تارتىۋالغان شەھەرلەرنى ياندۇرۇۋالدى. يەھوئاش ئۈچ قېتىم مەغلۇپ قىلىپ، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىنى ياندۇرۇۋالدى.

14 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ سەلتەنەتنىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا [يەھۇدادىكى] يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 پادىشاھ بولغاندا ئۇ يىگىرمە بەش ياشقا كىرگەنىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانسىي يېرۇسالېملىق يەھوئاددان ئىدى. 3 ئامازىيا پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى، لېكىن ئەجدادى داۋۇت قىلغاندەك ئەمەس، بەلكى ئاتىسى يوئاشنىڭ بارلىق قىلغانلىرى بويىچە ئىش كۆرەتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ۋە شۇنداق بولدىكى، سەلتەنەتى ئۆزىنىڭ قولىدا مۇقىم بولغاندا، ئۇ پادىشاھ ئاتىسىنى ئولتۇرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ ئولتۇردى. 6 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەروەردىگارنىڭ: «ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ يا ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئولۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ يېزىلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئولتۇرگۈچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئولۇمگە مەھكۇم قىلمىدى. 7 ئۇ «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون مىڭ ئەسكەرنى ئولتۇردى ۋە جەڭ قىلىپ سېلانى ئىشغال قىلىپ ئۇنى يوقىتەتلى دەپ ئاتىدى؛ بۈگۈنگىچە ئۇ شۇنداق ئاتىلىپ كەلمەكتە. 8 ئاندىن كېيىن ئامازىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماڭدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. 9 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: ـ «لىۋاندىكى تىكەن لىۋاندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: ‘ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرگىن، دېدى. لېكىن لىۋاندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسىۋەتتى. 10 سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭ؛ كۆكۈلۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ كەتتىڭ. ئەمدى يايراپ پەخىرلەن، براق ئۆيدە قالغىن؛ نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟»». 11 ئەمما ئامازىيا قۇلاق سالمىدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش جەڭگە چىقتى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن يەھۇدادىكى بەيت-شەمەشتە ئۇچراشتى سوقۇشتى. 12 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. 13 ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش بەيت-شەمەشتە ئاھازىيانىڭ نەۋرىسى، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدىن تارتىپ يۇرچەك دەرۋازىسىغىچە بولغان تۆت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى تۇرۇۋەتتى. 14 ئۇ پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ھەمدە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، ھەممە قاچا-قۇچىلارنى بۇلىۋالدى ۋە كېپىللىك سۈپىتىدە بىرنەچچە تۇتقۇنۇنى ئېلىپ سامارىيەگە يېنىپ كەتتى. 15 ئەمما يەھوئاشنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا بىلەن جەڭ قىلىپ كۆرسەتكەن قۇدرىتى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 16 يەھوئاش ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆزىدىن ۋە ساماريەدە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلىندى. ئوغلى يەروبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يەھوئاش تۇلگەندىن كېيىن، يەھوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆردى. 18 ئەمدى ئامازىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 19 ئۇ يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەنىدى، لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ ئۇ يەردە ئۇنى ئولتۇردى. 20 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتىلارغا تارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى. 21 يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئازارىيانى تىكلەپ، ئۇنى تاتسىي ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 22 (پادىشاھ تاتسىي ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆزىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئازارىيا ئىدى). 23 يەھۇدانىڭ پادىشاھى يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيانىڭ سەلتەنەتنىنىڭ ئون بەشىنچى يىلىدا، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ھۆكۈم سۈرۈشكە باشلاپ، ساماريەدە قىرىق بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەروەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىنىڭ ھېچبىرىنى تاشلىمىدى. 25 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەروەردىگارنىڭ ئۆز قۇلى گات-ھەفەرلىك ئامىتتايىنىڭ ئوغلى يۇنۇس [پەيغەمبەر] ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە كەلتۈردى. 26 چۈنكى پەروەردىگار ئىسرائىلنىڭ تارتقان ئازابلىرىنىڭ ئىنتايىن قاتتىق ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ ئاجىزلار ھەم مېيىپلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى، ئىسرائىلغا مەدەتكار يوق ئىدى. 27 پەروەردىگار: «ئىسرائىلنىڭ نامىنى ئاسمانىنىڭ ئاستىدىن يوقىتىمەن» دېگەن ئەمەس ئىدى؛ شۇڭا ئۇ يەھوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ قولى بىلەن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. 28 ئەمدى يەروبوئامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇنىڭ سەلتەنەتنىنىڭ قۇدرىتى ۋە قانداق جەڭ قىلىپ، ئەسلى يەھۇداغا تەۋە بولغان دەمەشق بىلەن خاماتنى ياندۇرۇۋالغانلىقى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 29 يەروبوئام ئاتا-بوۋىلىرى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆزىدىن ۋە ئوغلى زەكەريا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

15 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنەتنىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى يىلىدا ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا يەھۇدانىڭ پادىشاھى بولدى. 2 ئون ئالتە ياشقا كىرگەندە پادىشاھ بولۇپ يېرۇسالېمدا ئەللىك ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېملىق ئىدى. 3 ئۇ تاتسىي ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى جايلار»غا چىقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. 5 ئەمما پەروەردىگار پادىشاھنى ئۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىگىچە ئۇنى ماخاۋ كېسىلىگە مۇپتىلا قىلغاچ، ئۇ ئايرىم ئۆيدە ئۆزاتتى ۋە پادىشاھنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنى باشقۇرۇپ يۇرتنىڭ خەلقىنىڭ ئۇستىگە ھۆكۈم سۈرەتتى. 6 ئازارىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن

كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 7 ئازاريا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى؛
كىشىلەر ئۇنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا دەپنە قىلدى.
ئوغلى يوتام ئۆنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 8 يەھۇدا پادىشاھى ئازاريانىڭ
سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز سەككىزنچى يىلىدا، يەروبوئامنىڭ ئوغلى زەكەريا ساماريەدە
ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ئالتە ئاي سەلتەنەت قىلدى. 9 ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى
قىلغانىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ ئۇ ئىسرائىلنى
گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى.
10 يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇم ئۇنىڭغا قەست قىلىپ، ئۇنى خەلقنىڭ ئالدىدا ئۇرۇپ
ئولتۇردى ۋە ئۆنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 11 زەكەريانىڭ باشقا ئىشلىرى
ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن
كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 12 [ئۇنىڭ ئولتۇرۇلۇشى] پەروەردىگارنىڭ
يەھۇغا: ـ سېنىڭ ئوغۇللىرىڭ تۆتىنچى نەسلىگىچە ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ،
دېگەن سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. دەرۋەقە شۇنداق بولدى. 13 يابەشنىڭ
ئوغلى شاللۇم يەھۇدا پادىشاھى ئازاريانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزنچى يىلىدا
پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە تولۇق بىر ئاي سەلتەنەت قىلدى. 14 گادىنىڭ ئوغلى
مەناھەم تىرزاھدىن چىقىپ، ساماريەگە كېلىپ، يابەشنىڭ ئوغلى شاللۇمنى شۇ
يەردە ئۇرۇپ ئولتۇردى ۋە ئۆنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 15 شاللۇمنىڭ باشقا
ئىشلىرى، جۈملىدىن ئۆنىڭ قەست قىلىشلىرى، مانا «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ
تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 16 شۇ چاغدا مەناھەم تىپساھ
شەھىرىگە ھۇجۇم قىلىپ، ئۇ يەردە ئۇرۇۋۇتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇردى؛ ئۇ
يەنە تىرزاھدىن تارتىپ ئۆنىڭغا تەۋە بارلىق زېمىنلىرىنى ۋەيران قىلدى. ئۇلار تەن
بېرىپ دەرۋازىنى ئاچمىغىنى ئۈچۈن شەھەرگە شۇنداق ھۇجۇم قىلدىكى، ھەتتا
ئۇنىڭدىكى جىمى ھاملىدار ئاياللارنىڭ قارنىنى يىرتىپ ئولتۇردى. 17 يەھۇدا
پادىشاھى ئازاريا سەلتەنىتىنىڭ ئوتتۇز توققۇزنچى يىلىدا، گادنىڭ ئوغلى مەناھەم
ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، ساماريەدە ئون يىل سەلتەنەت قىلدى. 18 ئۇ
پەروەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، پۈتۈن ئۆمرىدە ئىسرائىلنى
گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى.
19 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى پۇل ئىسرائىل زېمىنغا تاجاۋۇز قىلدى؛ ئۇ ۋاقىتتا
مەناھەم: «پادىشاھلىقىمنىڭ مۇستەھكەملىكى ئۈچۈن ماڭا ياردەم قىلغايلا» دەپ
ئۆنىڭغا مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 20 مەناھەم ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا
بېرىدىغان شۇ پۇلنى ئىسرائىلنىڭ ھەممە باي ئادەملىرىگە باج سېلىش بىلەن ئالدى؛ ئۇ
ھەربىرىدىن ئەللىك شەكەل كۈمۈش ئالدى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى
قايتىپ كەتتى ۋە بۇ زېمىندا ئۇرۇپ قالمىدى. 21 مەناھەمنىڭ باشقا ئىشلىرى
ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن
كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 22 مەناھەم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۆخلىدى
ۋە ئوغلى پەكاھىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 23 يەھۇدا پادىشاھى ئازاريانىڭ
سەلتەنىتىنىڭ ئەللىنچىسى يىلىدا، مەناھەمنىڭ ئوغلى پەكاھىيا ساماريەدە ئىسرائىلنا
پادىشاھ بولۇپ، ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 24 ئۇ پەروەردىگارنىڭ
نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى
يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى. 25 ۋە ئۆنىڭ سەرداری رەمالىيانىڭ
ئوغلى پېكاھ ئۆنىڭغا قەست قىلىپ ئۇنى ساماريەدە، پادىشاھ ئوردىسىدىكى
قەلئەدە ئولتۇردى؛ شۇ ئىشتا ئارگوب بىلەن ئاريە ۋە ئەللىك گىلىئادلىق كىشى
پېكاھ تەرەپتە تۇردى؛ ئۇ پەكاھىيانى ئولتۇرۇپ ئۆنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.
26 پەكاھىيانىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 27 يەھۇدانىڭ
پادىشاھى ئازاريانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئەللىك ئىككىنچى يىلىدا، رەمالىيانىڭ
ئوغلى پېكاھ ساماريەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، يىگىرمە يىل سەلتەنەت
قىلدى. 28 ئۇ پەروەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ ئىسرائىلنى
گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنىڭ گۇناھلىرىدىن چىقمىدى.
29 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پېكاھنىڭ كۈنلىرىدە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-
پىلەسەر كېلىپ ئىيون، ئابەل-بەيت-مائاكاھ، يانوئاھ، كەدەش، ھازور، گىلىئاد،
گاللىيە، جۈملىدىن نافتالىنىڭ پۈتكۈل زېمىنىنى ئىشغال قىلىپ، شۇ يەردىكى
خەلقنى ئۇتقۇن قىلىپ، ئاسۇرىيەگە ئېلىپ باردى. 30 ئەلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا
رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھىغا قەست قىلىپ ئۇنى ئولتۇردى. ئۇززىيانىڭ ئوغلى
يوتامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ يىگىرمىنچى يىلىدا، ئۇ پېكاھنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.
31 پېكاھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مانا «ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 32 ئىسرائىلنىڭ
پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئىككىنچى يىلىدا، ئۇززىيانىڭ
ئوغلى يوتام يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 33 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش
ياشقا كىرگەن بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ
ئانىسىنىڭ ئىسمى يەروشا ئىدى؛ ئۇ زادوكنىڭ قىزى ئىدى. 34 يوتام ئاتىسى
ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەروەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى
قىلاتتى. 35 پەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىدى؛ خەلق يەنىلا «يۇقىرى
جايلار»غا چېقىپ قۇربانلىق قىلىپ خۇشبۇي ياقاتتى. پەروەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ
«يۇقىرىقى دەرۋازا»سىنى ياسىغۇچى شۇ ئىدى. 36 يوتامنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم
قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن
كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 37 شۇ چاغلاردا پەروەردىگار سۈريەنىڭ
پادىشاھى رەزىن بىلەن رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھنى يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىشقا
قوزغىدى. 38 يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا
ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئاھاز ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

16

رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھنىڭ ئون يەتتىنچى يىلىدا، يوتامنىڭ ئوغلى
ئاھاز يەھۇداغا پادىشاھ بولدى. 2 ئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ياشقا كىرگەن
بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلغاندىدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇت
قىلغانىدەك ئەمەس، ئەكسىچە پەروەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس
بولغانىنى قىلمىدى. 3 ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىدا ماڭاتتى، ھەتتا
پەروەردىگار ئىسرائىلنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك
گۇناھلىرىغا ئەگىشىپ، ئۆز ئوغلىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈپ كۆيدۈردى. 4 ئۇ
«يۇقىرى جايلار»دا، دۆڭلەردە ۋە ھەربىر كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا قۇربانلىق
قىلىپ، كۆچە كۆيدۈرەتتى. 5 شۇ ۋاقىتتا سۈريەنىڭ پادىشاھى رەزىن بىلەن
ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى، رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ،
[پادىشاھ] ئاھازنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ قورشۇالغىنى بىلەن، لېكىن ئۇنى مەغلۇپ
قىلالمىدى. 6 ئاشۇ ۋاقىتتا سۈريەنىڭ پادىشاھى رەزىن ئېلات شەھىرىنى
سۈريەگە قايتۇرۇۋالدى ۋە شۇ يەردە ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارنى ھەيدىۋەتتى.
ئاندىن سۈرىيەلەر كېلىپ ئۇ يەردە ئولتۇراقلاشتى؛ ئۇلار بۈگۈنگىچە شۇ يەردە
ئۇرماقتا. 7 ئاھاز ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەرگە ئەلچىلەرنى
ئەۋەتىپ: مەن سىلىنىڭ قۇللىرى، سىلىنىڭ ئوغۇللىرى بولىمەن؛ ماڭا ھۇجۇم
قىلىۋاتقان سۈريەنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ قولىدىن
قۇتقۇزۇۋىشقا چىققايلا، دېدى. 8 شۇنى ئېيتىپ ئاھاز پەروەردىگارنىڭ ئۆيى
ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىكى كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى سوۋغا
قىلىپ، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ئەۋەتتى. 9 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۆنىڭ
تەلىپىگە قوشۇلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى دەمەشققە ھۇجۇم

قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى؛ ئۇنىڭدىكى ئاھالىنى تۇتقۇن قىلىپ كىر شەھىرىگە ئېلىپ باردى ۋە رەزىنىنى ئولتۇردى. **10** ئاھاز پادىشاھ ئەمدى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلەسەر بىلەن كۆرۈشكىلى دەمەشققە باردى ۋە شۇنداقلا دەمەشقتىكى قۇربانگاھنى كۆردى. ئاندىن ئاھاز پادىشاھ شۇ قۇربانگاھنىڭ رەسمىنى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىلىش تەپسىلاتلىرىنىڭ لايىھىسىنى سىزىپ، ئۇنى ئۇرىيا كاھىنغا يەتكۈزدى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن ئەۋەتكەن بارلىق تەپسىلاتلار بويىچە بىر قۇربانگاھ ياسىدى. ئاھاز پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كەلمەستە، ئۇرىيا كاھىن ئۇنى شۇنداق تەييار قىلغانىدى. **12** پادىشاھ دەمەشقتىن يېنىپ كېلىپ، قۇربانگاھنى كۆرۈپ، قۇربانگاھقا يېرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇربانلىق سۇندى؛ **13** ئۇ قۇربانگاھنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەسىنى كۆيدۈرۈپ، شاراب ھەدىيەسىنى تۆكۈپ، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ قېنىنى چاچتى. **14** شۇنداق قىلىپ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنى ئېلىپ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى بىلەن ئۆزىنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزۈپ، ئۆز قۇربانگاھىنىڭ شىمال تەرىپىگە قويدۇردى. **15** ئاھاز پادىشاھ ئۇرىيا كاھىنغا بۇيرۇق قىلىپ: مۇشۇ چوڭ قۇربانگاھ ئۈستىگە ئەتىگەنلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن كەچلىك ئاشلىق ھەدىيەسىنى، پادىشاھنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەممە يۇرتنىڭ پۈتۈن خەلقىنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى كۆيدۈرۈپ سۇنىسەن. كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنىڭ بارلىق قانلىرىنى ئۆشۈپ قۇربانلىقنىڭ ئۈستىگە تۆكسەن. مىس قۇربانگاھ بولسا مېنىڭ يول سورۇشۇم ئۈچۈن بولسۇن، دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇرىيا كاھىن ئاھاز پادىشاھ بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلدى. **17** ئاھاز پادىشاھ داس تەگلىكلىرىگە بېكىتىلگەن تاختايلارنى كېسىپ ئاجرىتىپ، داسلارنى تەگلىكلىردىن ئېلىۋەتتى؛ ئۇ مىس «دېڭىز»نى تېگىدىكى مىس ئۆيلارنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈپ ئېلىپ، ئۇنى تاش تاختايلىق بىر مەيدانغا قويدۇردى. **18** ئۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنى رازى قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئۈتىشدىغان «شابات كۈنىدىكى ئايۋانلىق يول» بىلەن پادىشاھ تاشقىرىدىن كىرىدىغان يولنى ئېتىۋەتتى. **19** ئاھازنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **20** ئاھاز ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى ھەزەكىيا ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

17 يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاھازنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىدا، ئېلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيا سامارىيەدە ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇپ، توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى؛ لېكىن ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتكەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىدەك ئۇنداق رەزىللىك قىلمايتتى. **3** ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى شالمانئېزەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىققاندا، ھوشىيا ئۇنىڭغا بېقىنسىز سوۋغا-سالام بەردى. **4** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ ئاسىيلىق قىلماقچى بولغىنىنى بايقىدى؛ چۈنكى ھوشىيا بۇرۇنقىدەك ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا يىللىق سوۋغا-سالام يوللىماي، بەلكى مىسىرنىڭ پادىشاھى سوغا ئەلچىلىرىنى ماكۇۋرغانىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى ئۇنى تۇتۇپ، باغلاپ زىندانغا سولىۋەتتى. **5** ئاندىن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى چېقىپ پۈتكۈل [ئىسرائىل] زېمىنىنى تالان-تاراج قىلىپ، سامارىيەنى ئۈچ يىلغىچە قامال قىلدى. **6** ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى سامارىيەنى ئىشغال قىلىپ، ئىسرائىللارنى ئاسۇرىيەگە سۈرگۈن قىلىپ، ئۇلارنى خالاھ شەھىرى، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ بويلىرى ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى. **7** مانا، شۇنداق ئىشلار بولدى؛ چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزلىرىنى مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇپ، مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگار خۇداسىغا گۇناھ قىلىپ باشقا ئىلاھلاردىن قورقۇپ **8** پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ قائىدە-بەلگىلىمىلىرىدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ئۆزلىرى چىقارغان قائىدە-بەلگىلىمىلىرىدە ماڭغانىدى. **9** ۋە ئىسرائىللار ئۆز پەرۋەردىگار خۇداسىغا قارشى چىقىپ، يوشۇرۇنلارچە توغرا بولمىغان ئىشلارنى قىلدى؛ ئۇلار بارلىق شەھەرلىرىدە كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانغىچە «يۇقىرى جايلار»نى ياسىدى. **10** ئۇلار ھەممە ئېگىز دۆڭلەردە ۋە ھەممە كۆك دەرەخلەرنىڭ ئاستىدا «بۇت تۈزەرلۈك» ۋە «ئاشەراھ» بۇتى تۈرغۇزدى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقارغان [يات] ئەللىكلەر قىلغاندەك، ئۇلار ھەممە «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياقاتتى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى كەلتۈرىدىغان ھەرخىل رەزىل ئىشلارنى قىلاتتى. **12** گەرچە پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ــ «بۇ ئىشنى قىلما گۇلار!» دېگەن بولسىمۇ، ئۇلار بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا بېرىلىپ كەتكەنىدى. **13** پەرۋەردىگار ھەممە پەيغەمبەرلەر بىلەن ھەممە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ھەم ئىسرائىلنى ھەم يەھۇدانى ئاگاھلاندۇرۇپ: رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تاپىلانغان ۋە قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق سىلەرگە تەستىقلىغان پۈتۈن قانۇنغا بويسۇنۇپ، مېنىڭ ئەمرلىرىم ۋە مېنىڭ بەلگىلىمىنى تۇتۇڭلار، دېگەنىدى. **14** لېكىن ئۇلار قۇلاق سالماي، پەرۋەردىگار خۇداسىغا ئىشەنمىگەن ئاتا-بوۋىلىرى قىلغاندەك، بويۇنلىرىنى قاتتىق قىلدى. **15** ئۇلار ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىنى ۋە ئۇلارغا تاپشۇرغان ئاگاھ-گۇۋاھلارنى چەتكە قاققان؛ ئۇلار ئەرزىمەس نەرسىلەرگە ئەگىشىپ، ئۆزلىرى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى؛ پەرۋەردىگار ئۇلارغا: ــ ئەتراپىڭلاردىكى ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدەك قىلما گۇلار، دېگەن دەل شۇ ئەللەرگە ئەگىشىپ، رەزىللىك قىلاتتى. **16** ئۇلار خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى تاشلاپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن قۇيما مەيۋىلارنى، يەنى ئىككى موزاينى قۇيدۇردى، بىر «ئاشەراھ بۇت» قىلدۇردى، ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە بائالنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **17** ئۇلار ئۆز ئوغۇللىرى بىلەن قىزلىرىنى ئوتتىن ئوتكۈزۈدى، پاچىلىق ۋە جادۇگەرلىك ئىشلەتتى، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى سېتىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ئىنتايىن ئاچچىقلىنىپ، ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ يەھۇدانىڭ قەبىلىسىدىن باشقا ھېچقايسىسى ئۆز [زېمىنىدا] قالدۇرۇلمىدى. **19** لېكىن يەھۇدامۇ ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرلىرىنى ئۈتمىدى، بەلكى ئىسرائىل چىقارغان قائىدە-بەلگىلىمىلەر ئىچىدە ماڭدى. **20** ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ بارلىق نەسىلىنى چەتكە قاقتى؛ ئۇلارنى ئۆز نەزىرىدىن تاشلىغان كۈنىگىچە [زېمىندا] خارلىققا قالدۇرۇپ، ۋۇلاڭچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **21** ئۇ ئىسرائىلنى داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن تارتىۋالغانىدى. ئۇلار نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئامنى پادىشاھ قىلدى ۋە يەروبوئام بولسا ئىسرائىلنى پەرۋەردىگارنىڭ يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇلارنى ئىغىر بىر گۇناھقا باتقۇزۇپ ئازدۇردى. **22** ئىسرائىللار يەروبوئامنىڭ قىلغان ھەممە گۇناھلىرىدا يۈرۈپ، ئۇلاردىن چىقمىدى. **23** ئاخىر بېرىپ پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقانىدەك، ئىسرائىلنى ئۆز نەزىرىدىن نېرى قىلدى؛ ئىسرائىللار ئۆز يۇرتىدىن ئاسۇرىيەگە ئېلىپ كېتىلىپ، ئۇ يەردە بۈگۈنگە قەدەر تۇرۇپ كەلدى. **24** ئەمما ئاسۇرىيەنىڭ

پادشاهی بابل، كۆتتاه، تاۋۇا، خامات ۋە سەفارۋائىمدن خەلقنى يۆتكەپ ئىسرائىلنىڭ ئورنىغا ساماريەنىڭ شەھەرلىرىگە ماكانلاشتۇردى. تۆلار شۇنىڭ بىلەن ساماريەگە ئىگدارچىلىق قىلىپ شەھەرلەردە ئولتۇردى. 25 ۋە شۇنداق بولدىكى، تۆلار تۆيەردە دەسلەپتە ئولتۇرغىنىدا پەرۋەردىگاردىن قورقمىغانىدى؛ پەرۋەردىگار تۆلارنى قىيما-جىيما قىلدىغان برنەچچە شىرلارنى تۆلارنىڭ تارىسغا ئەۋەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا خەۋەر يەتكۈزۈلۈپ: ـ سىلى يۆتكەپ ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇرغان خەلقلەر شۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ؛ شۇڭا ئۇ تۆلارنىڭ تارىسغا شىرلارنى ئەۋەتتى؛ مانا بۇلار تۆلارنى ئولتۇرمەكتە، چۈنكى خەلق يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى بىلمەيدۇ، دېيىلدى. 27 شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ئەمر قىلىپ: ـ سىلەر ئۇ يەردىن ئېلىپ كەلگەن كاھىنلارنىڭ بىرىنى يەنە ئۇ يەرگە ئايىرىڭلار، ئۇ ئۇ يەردە تۇرۇپ، تۆلارغا ئۇ يۇرتنىڭ ئىلاھىنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىنى ئۆگەتسۇن، ـ دېدى. 28 ئۇنىڭ بۇيرۇقى بىلەن تۆلار ساماريەدىن يۆتكىگەن كاھىنلارنىڭ بىرى كېلىپ، بەيت-ئەلدە تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىنى تۆلارغا ئۆگەتتى. 29 لېكىن شۇ خەلقلەرنىڭ ھەربىرى ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ ئۆتلىرىنى ياساپ، ساماريەلىكلەر سالغان «يۇقىرى جايلار»دىكى ئىبادەتگاھلار ئىچىگە تۇرغۇزدى؛ ھەربىر خەلق ئۆزى تۇرغان شەھەردە شۇنداق قىلدى. 30 بابىلدىن كەلگەنلەر سۇككوت-بىنوت دېگەن مەبۇدنى ياسىدى، كۇتىين كەلگەنلەر نەرگال يۇتنى، خاماتتىن كەلگەنلەر تاشما يۇتنى، 31 ئاۋۋىيلار نىبھاز بىلەن تارتاك يۇتلارنى ياسىدى؛ سەفارۋىيلار سەفارۋائىمدىكى يۇتلىرى بولغان ئادرامەمەلەك بىلەن ئانامەمەلەككە ئۆز بالىلىرىنى ئاتاپ ئوتتا كۆيدۈرۈردى. 32 تۆلار ئەمدى مۇشۇنداق ھالەتتە پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، ئۆز تارىسىدىكى ھەر تۈرلۈك ئادەملەرنى ئۆزلىرى ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»دىكى يۇتخانىلاردا قۇربانلىقلارنى سۈندىغان كاھىن قىلىپ بېكىتكەن. 33 تۆلار پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ قايسى ئەلدىن كەلگەن بولسا، شۇ ئەلنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرىدا ئۆز ئىلاھلىرىنىڭ قۇللۇقىدىمۇ بولاتتى. 34 بۈگۈنگە قەدەر تۆلار ئىلگىرىكى ئادەتلەر بويىچە مېڭىپ كەلمەكتە؛ تۆلار پەرۋەردىگاردىن قورقماي، پەرۋەردىگار ئىسرائىل دەپ ئاتىغان ياقۇپنىڭ ئەۋلادلىرىغا تاپىلىغان بەلگىلىمىلەر ۋە ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرلەرگە مۇۋاپىق ئىش كۆرمەيدۇ. 35 پەرۋەردىگار تۆلار بىلەن بىر ئەھدە قىلىشىپ تۆلارغا بۇيرۇپ: ـ «باشقا ئىلاھلاردىن قورقماي، تۆلارغا سەجدە قىلماي ياكى تۆلارغا باش ئۇرماي ۋە تۆلارغا قۇربانلىق قىلما گلار ـ 36 پەقەت زور قۇدرەت ۋە ئۆزاتقان بىلىكى بىلەن سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن چىقارغان پەرۋەردىگارىنلا قورقۇگلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلگلار ۋە ئۇنىڭغا قۇربانلىق سۇنۇگلار. 37 ئۇ سىلەر ئۈچۈن پۈتكۈزگەن بەلگىلىمىلەر، ھۆكۈملەر، قانۇن ۋە ئەمرنى بولسا، تۆلارنى ئەبەدگىچە كۆڭۈل بۇلۇپ تۇتۇگلار؛ باشقا ئىلاھلاردىن قورقما گلار. 38 مەن سىلەر بىلەن قىلغان ئەھدىنى ئۇنتۇما گلار يا باشقا ئىلاھلاردىن قورقما گلار، 39 بەلكى خۇدايىڭلار پەرۋەردىگاردىن قورقۇگلار؛ ۋە ئۇ سىلەرنى ھەممە دۈشمەنلىرىڭلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېگەنىدى. 40 لېكىن تۆلار قۇلاق سالماي، ئىلگىرىكى قائىدە-يوسۇنلارنى يۈرگۈزەتتى. 41 مۇشۇ ئەللەر شۇ تەرىقىدە پەرۋەردىگاردىن قورقاتتى ھەم ئويما مەبۇدلارنىڭ قۇللۇقىدا بولاتتى؛ تۆلارنىڭ بالىلىرى بىلەن بالىلىرىنىڭ بالىلىرىمۇ شۇنداق قىلاتتى؛ ئۆز ئاتا-بوۋىلىرى قانداق قىلغان بولسا، تۆلارمۇ بۈگۈنكى كۈنگىچە شۇنداق قىلىپ كەلدى.

18 ئىلاھنىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئۈچىنچى يىلىدا، يەھۇدانىڭ [سابق] پادىشاھى ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا يەھۇدانى پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئابى ئىدى؛ ئۇ زەكەريانىڭ قىزى ئىدى. 3 ھەزەكىيا بولسا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق قىلىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 4 ئۇ «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۇۋۇرۇكلار»نى چېقىپ «ئاشەراھ»لارنى كېسىپ تاشلاپ، مۇسا ياساتقان مىس يىلاننى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ (چۈنكى ئۇ چاغقىچە ئىسرائىللار ئۇنىڭغا خۇشبۇيى ياقاتتى)، ئۇنىڭغا «نەھۇشتان!» دەپ ئىسىم قويدى. 5 ھەزەكىيا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانىدى. بۇ جەھەتتە نە ئۇنىڭدىن كېيىن كەلگەن نە ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتكەن يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئارىسىدىكى ھېچبىرى ئۇنىڭغا يەتمەيتتى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارغا چىڭ باغلىنىپ ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن چىقماي، بەلكى پەرۋەردىگار مۇساغا بۇيرۇغان ئەمرلەرنى تۇتاتتى. 7 پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى؛ ئۇ قايسىلا ئىشقا چىقسا شۇنىڭدا راۋاجلىق بولاتتى. ئۇ ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ ھاكىمىيىتىگە قارشى چىقىپ ئۇنىڭغا بېقىندى بولۇشتىن ياندى. 8 ئۇ فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۆلارنى گازا شەھىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى زېمىنلىرىنچە، كۆزەت مۇنارىدىن مۇستەھكەم قورغانىنچە بىسىپ مەغلۇپ قىلدى. 9 ۋە شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ تۆتىنچى يىلىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ [سابق] پادىشاھى ئىلاھنىڭ ئوغلى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ يەتتىنچى يىلىدا، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى شالمانېزەر ساماريەگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى قامال قىلدى. 10 ئۈچ يىلدىن كېيىن ئۆلار شەھەرنى ئالدى؛ ھەزەكىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئالتىنچى يىلى، يەنى ئىسرائىل پادىشاھى ھوشىيانىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلىدا، ساماريە ئىشغال قىلىندى. 11 ئاندىن ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ئىسرائىللارنى ئاسۇريەگە ئېلىپ كېتىپ، ئۆلارنى خالاھدا، گوزاندىكى خابور دەرياسىنىڭ بويلىرىدا ۋە مېدىئالارنىڭ شەھەرلىرىدە ماكانلاشتۇردى. 12 چۈنكى ئۆلار ئۆز خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەھدىسىگە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا بۇيرۇغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە خىلاپلىق قىلدى؛ ئۆلار ياكى قۇلاق سالمىدى، ياكى ئەمەل قىلمىدى. 13 ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون تۆتىنچى يىلى، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چېقىپ، ئۆلارنى ئىشغال قىلدى. 14 ئۇ ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا: مەن ئۇنىاھكار! مەندىن چېكىنگەيلا، ئۈستۈمگە ھەرنېمە چۈشۈرسىلە شۇنى [ئۆلەيمەن]، ـ دېدى. ئاسۇريەنىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا ئۆچ يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن ئوتتۇز تالانت ئالتۇن توختىتىپ قويدى. 15 ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىنىڭ خەزىنىسىدىكى بارلىق كۈمۈشنى ئېلىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئىشىكلىرىدىن ۋە ئۆزى ئەسلىدە قاپلاتقان ئىشىك كېشىكلىرىدىن ئالتۇنىنى ئاجرىتىپ ئېلىپ، ئاسۇريەنىڭ پادىشاھىغا بەردى. 17 شۇ چاغدا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېرىب تارتان، راب-سارىس ۋە راب-شاكەھلىرىنى چوڭ قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار يېرۇسالېمغا چىقىپ كەلدى. چىققاندا، ئۇلار كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزنىڭ بويىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆلچەكنىڭ نورىنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇردى. 18 ئۇلار پادىشاھنى چاقىرغاندا، ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ كاتىبى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا تەزكىرىچىسى يوئاھلار ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلدى. 19 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ھەزەكىياغا: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دەگلار: ـ سېنىڭ مۇشۇ ئىشىڭگەن تايانچىڭ زادى نېمىدى؟ 20 سەن: «ئۇرۇش

قىلىشقا تەدبىر-مەسلىھەتىمىز ھەم كۆچىمىز بار، دېيىسەن ـ بۇ پەقەت بىر قۇرۇق گەپ، خالاس! ـ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى تۇرىكتە قويىسەن؟ 21 مانا ئەمدى سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن. بىرسى تۇنىڭغا يۆلەنسە، تۇنۇك قولىغا سانجىپ كىرىدۇ؛ مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 22 ئەگەر سىلەر ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان پەرۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەڭلار، ھەزەكىيا تۇزى يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، تۇنۇڭغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىغۇ؟ تۇلار ئاشۇ پەرۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 23 ئەمدى ھازىر خوجايىنىم ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن بىر توختىمىغا كېلىڭلار: ـ «ئەگەر سىلەردە تۇلارغا مىنەلىگۈدەك ئەسكىرلىرىڭلار بولسا، مەن سىلەرگە ئىككى مىڭ ئاتنى بىكارغا بېرەي!» 24 سىلەردە تۇنداقلار بولىسا، خوجايىنىمنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قاندىقۇ چېچىندۇرەلەيسىلەر؟! گەرچە سىلەر جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئىلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسىلەر! 25 مەن مۇشۇ يەرنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن» ـ دېدى!». 26 ئېلىساكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە: ـ پىقىرلىرىغا ئارامىي تىلىدا سۆزلىسىلە، بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانىي تىلىدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سىپىلدا تۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن! ـ دېدى. 27 بىراق راب-شاكەھ: ـ خوجايىنىم مېنى مۇشۇ گەپنى خوجايىنىڭلارغا ۋە سىلەرگىلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سىپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى تۇلار تۇز يوقىنى يېگۈچى ھەم تۇز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. 28 ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىردى. 29 ـ «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەزەكىيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى [پادىشاھنىڭ] قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ. 30 تۇنۇك سىلەرنى: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەھەر ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تايانىدۇرۇشىغا يول قويماڭلار! 31 ھەزەكىياغا قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئاسۇرىيە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار، شۇنداق قىلسا ئاڭلار ھەربىرىڭلار تۈزۈڭلارنىڭ ئۈزۈم باركىدىن ھەم تۈزۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار تۇز سۇ كۆلچىكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر، 32 تا مەن كېلىپ سىلەرنى بۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى، ئۈزۈمزارلىرى ۋە زەيتۇن دەرەخلىرى بار، ھەسەل چىقىرىدىغان بىر زېمىنغا، يەنى زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! شۇنىڭ بىلەن سىلەر تىرىك قېلىپ، ئۆلمەيسىلەر! ھەزەكىيا سىلەرگە: ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دېسە ئۇنىڭغا قۇلاق سالماڭلار! 33 ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 34 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم، خىنا ۋە ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ تۇلار ساماريەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 35 مۇشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟» ـ دېدى. 36 ئەمما خەلق سۈكۈت قىلىپ ئۇنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى شۇنداق: ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». 37 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىساكىم، ئوردا كاتىبى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا تەزكىرىچىسى يوئاھلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكىيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

19 شۇنداق بولدىكى، ھەزەكىيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا كىردى. 2 ئۇ ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىساكىم، ئوردا كاتىبى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز قاپلانغان پېتى ئامۇزنىڭ ئوغلى يەشىايا پەيغەمبەرگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ھەزەكىيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «بالىلار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن ئاۋارىچىلىك، رەسۋا قىلىنىدىغان، مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈنىدۇر. 4 ئۆز خوجايىنى بولغان ئاسۇرىيە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ مۇشۇ بارلىق گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرىگە ئېلىپ تىڭشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۆنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكەن؟ شۇنداق قىلىپ قالغان قالدىسى ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۆزۈلۈۋىتىپ قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۇنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. مەن ئۇنى ئۆز زېمىنىدا ئۇرغۇزۇپ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزىمەن» ـ دەڭلار» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ ئۆزى كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلۋاتقان پادىشاھنىڭ يېنىغا كەلدى. 9 چۈنكى پادىشاھ: «مانا، ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغاندى. لېكىن ئۇ يەنە ھەزەكىياغا ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىياغا ئېيتىڭلار مۇنداق دەڭلار: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالدانما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۇرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئۆز ئىلاھ-بۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن؛ ئەمدى ئۆزۈڭ قۇتقۇزۇلامسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنىڭ ئۆز ئىلاھ-بۇتلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنچۇ، تېلاسسارىدا تۇرغان ئېدەنلەرنچۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». 14 شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ قولىدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. 15 ۋە ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن ئۆزۈڭدۇرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆستىدىكى خۇدا پەقەت ئۆزۈڭدۇرسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. 16 ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى ئۆۋەن قىلىپ ئاڭلىغايسەن؛ كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەنناخىرىبنىڭ ئادەم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! 17 ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇرىيە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەممە يۇرتلارنى، شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنمۇ خارابە قىلىپ، 18 ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنى ئوتقا تاشلىۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، بەلكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلىرى، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇنىڭ ئاسۇرىيلار ئۇلارنى ھالاك قىلدى. 19 ئەمدى، ئى

پەرۋەردىگار خۇدايىمز، جاماندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار خۇدا ئىكەنلىكىڭنى بىلدۇرۇش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». 20 شۇنىڭ بىلەن ئامموزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ماڭا ئاسۇرۇيە پادىشاھى سەنناخېرىب توغرۇلۇق قىلغان دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم. 21 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى: ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىڭگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ، 22 سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۈيۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، نەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! 23 ئەلچىلىرىڭ ئارقىلىق سەن رەببى مازاق قىلىپ، ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىسىغا، لۇۋان تاغ باغرىلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ چەت ئۇرالغوسىغا، ئۇنىڭ ئەڭ بۈك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. 24 ئۆزۈم قۇدۇق كولاپ ياقا يۇرتنىڭ سۈيىنى ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۆچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئوستەكلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم ـ دېدىڭ. 25 ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۆزۈندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمەنكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمەنكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابلىرىگە ئايلاندۇردۇڭ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۆزۈۋاتقانلار كۆچسىزلىنىپ، يەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئوسۇۋاتقان ئوت-چۆپتەك، يۈمران كۆك چۆپلەردەك، ئۆگىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۆسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. 27 براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ 28 سېنىڭ ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكەنلىكى تۈپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئوتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ۋە ئۆزۈڭنى كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. 29 ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولىدۇكى، مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئوسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارمۇ سىلەرنىڭ رىزقىڭلار بولىدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۆزۈم كۆچەتلىرىنى تىكىسىلەر؛ ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. 30 يەھۇدا جەمەتىنىڭ قېچىپ قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۆۋەنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ 31 چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. 32 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئاسۇرىيە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دېدىدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەرگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ، نە قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسىمايدۇ. 33 ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، ئۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەرگە كەلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 34 ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن ئۇنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغدىغان قۇتقۇزىمەن». 35 شۇ كېچە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇرىيەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى؛ مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! 36 شۇڭا ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئۇردى. 37 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامملەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئاندىن ئۇلار بولسا ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

20

شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن» ـ دېدى. 2 [ھەزەكىيا] بولسا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: ـ 3 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا مېنىڭ ھەققىمدە ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، نەزىرىڭ ئالدىدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قويغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. 4 يەشايا چېقىپ ئوردىدىكى ئوتتۇرا ھويلىغا يەتمەستە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا يېتىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 5 يېنىپ بېرىپ خەلقىمنىڭ باشلاپچىسى ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، مەن سېنى ساقايتىمەن. ئۈچىنچى كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىسەن. 6 كۈنلىرىڭگە مەن يەنە ئون يەتتە يىل قوشىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن مەن بۇ شەھەرنى ئەتراپىدىكى سېپىلدەك قوغدايمەن. 7 (يەشايا بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەييارلا ئاڭلار، دېدى. ئۇلار ئۇنى ئىلىپ كېلىپ، يارىسىغا چاپلىۋىدى، ئۇ ساقايدى. 8 ھەزەكىيا يەشايادىن: پەرۋەردىگار مېنى ساقايتىپ، ئۈچىنچى كۈنى ئۈنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى ئىسپاتلايدىغانغا قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوريغاندى. 9 يەشايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن شۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، سەن قۇياشنىڭ پەلەمپەيى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى يا كى ئون باسقۇچ كەينىگە يېنىشىنى خالامسەن؟ ـ دېدى. 10 ھەزەكىيا: قۇياش سايىسىنىڭ ئون باسقۇچ ئالدىغا مېڭىشى ئاسان؛ سايە ئون باشقۇچ كەينىگە يانسۇن، دېگەندى. 11 شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى ۋە ئۇ قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەيى باسقۇچلىرى ئۈستىگە چۈشكەن سايىسىنى ياندۇرۇپ، ئون باسقۇچ كەينىگە ماڭدۇردى). 12 شۇ پەيتتە بالادانىنىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېروداق-بالادان، ھەزەكىيانى كېسەل بولۇپ يېتىپ قاپتۇ، دەپ ئاڭلاپ، خەتلەر ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. 13 ھەزەكىيا بولسا ئەلچىلەرنىڭ گېپىنى تىڭشاپ، ئۆلارغا بارلىق خەزىنە-ئامبارلىرىنى، كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى، ساۋۇت-قوراللار ئامبىرىدىكى ھەممنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى كۆرسەتتى؛ ئوردىسى ۋە پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن ھەزەكىيا ئۆلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. 14 ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن» دېدى. 15 يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردامدا كۆرگەن ئېنى كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن مەن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ دېدى. 16 يەشايا ھەزەكىياغا: پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: ـ 17 ـ مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ئوردا ئۆگۈ بار نەرسىلەر ۋە بۇۋىلىرىڭ قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ تويلاپ، ساقلاپ قويغان ھەمە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 ـ ھەمدە بابىلىلار ئوغۇللىرىڭنى،

يەنى تۆزۈكدىن بولغان ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ئاغۇات بولىدۇ. **19** ھەزەكىيا ئەمدى تۆز-تۆزىگە «تۆز كۈنلىرىمدە بولسا ئامان-تىنچلىق، خۇدانىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولامدۇ؟»، دەپ يەشايانىغا ـ «سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى. **20** ھەزەكىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى، جۈملىدىن ئۆزىنىڭ سەلتەنەتىنىڭ قۇدرىتى، ئۆزىنىڭ قانداق قىلىپ شەھەرگە سۇ تەمىنلەش ئۆزچۈن كۆل، شۇنداقلا سۇ ئاپىرىدىغان نور ياسىغانلىقى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **21** ھەزەكىيا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئۇغلى مانىسسەھ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

21

مانىسسەھ پادىشاھ بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ھەفزىباھ ئىدى. **2** ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. **3** ئۇ ئاتىسى ھەزەكىيا بۇزۇپ يوقاتقان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باۋالغا ئاتاپ قۇربانگاھلارنى سالدۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئاھاب قىلغاندەك بىر ئاشەراھ مەبۇد ياسىدى؛ ئۇ ئاسماندىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. **4** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاھلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرىلۇق پەرۋەردىگار: مەن يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىمنى قويىمەن، دېگەندى. **5** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىدا «ئاسماننىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاھلارنى ئاتاپ ياساتتى. **6** ئۇز ئوغلىنى ئوتتىن ئۆتكۈزدى؛ جادۇگەرچىلىك بىلەن پالچىلىق ئىشلەتتى، ئۇزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۆزىنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. **7** ئۇ ياساتقان «ئاشەراھ» ئويما مەبۇدنى [خۇدانىڭ] ئۆيىگە قويدى. شۇ ئۆي توغرۇلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۇز نامىمنى ئەبەدگىچە قالدۇرىمەن؛ **8** ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن ئۇلارغا تاپىلىغان بارلىق ئەمرىلەرگە، يەنى ئۇز قۇلۇم مۇسا ئۇلارغا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقسىم قىلغان بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن»، دېگەندى. **9** لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمايتتى؛ شۇنداقلا شقىمۇ، مانىسسەھ ئۇلارنى شۇنداق ئازدۇردىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغان يات ئەللىكلەردىن ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. **10** شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق مۇنداق دېدى: ـ **11** يەھۇدانىڭ پادىشاھى مانىسسەھ بۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلىپ، ھەتتا ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئوتتەكەن ئامورىيلار قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن زىيادە رەزىللىك قىلىپ، ئۇنىڭ بۇتلىرى بىلەن يەھۇدانىمۇ گۇناھقا ئازدۇرغىنى ئۈچۈن **12** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، يېرۇسالېم بىلەن يەھۇدانىڭ ئوستىگە شۇنداق بالا-ئىشاپەت كەلتۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. **13** مەن سامارىيەنى ئوچىگەن تانا ۋە ئاھابنىڭ جەمەتىنى تەكشۈرگەن تىك ئوچىگۈچ يىپ بىلەن يېرۇسالېمنى تەكشۈرتىمەن؛ كىشى قاچىنى چايقاپ سۈرتكەندىن كېيىن دۇم كۆمتۈرۈپ قويغاندەك، يېرۇسالېمنى چايقاپ ئۆرۈيمەن. **14** مەن مىراسىمنىڭ قالغانلىرىدىمۇ ۋاز كېچىپ، دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلارنى ھەممە دۈشمەنلىرىگە بۇلاڭ-تالاڭ ئوبيېكتى ۋە ئولجا قىلىپ بېرىمەن؛ **15** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نەزىرىمدە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى مىسىردىن چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگىچە غەزىپىمنى قوزغاپ كەلدى». **16** مانىسسەھ ئەمدى پۈتكۈل يېرۇسالېمنى بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە قانغا تولدۇرۇپ، كۆپ ناھەق قان تۆككۈزدى ۋە ئوخشاشلا ئۇزى قىلمۇاتقان گۇناھى بىلەن يەھۇدالارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدىكى رەزىللىكنى قىلىشىغا سەۋەب بولدى. **17** مانىسسەھنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن ئۇ سادىر قىلغان گۇناھ «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **18** مانىسسەھ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە ئۇز ئۆيىنىڭ بېغىدا، يەنى ئۇززاھنىڭ بېغىدا دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى ئامون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. **19** ئامون پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى مەشۇللەمەت ئىدى؛ ئۇ يوتباھلىق ھارۇزنىڭ قىزى ئىدى. **20** ئامون ئاتىسى مانىسسەھ قىلغاندەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. **21** ئۇ ئاتىسى ماڭغان بارلىق يوللاردا ماڭاتتى؛ ئۇ ئاتىسى قۇللۇقدا بولغان بۇتلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا سەجدە قىلىپ، **22** پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا يۈرمەي، ئۇز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تەرك قىلدى. **23** ئەمدى ئامۇننىڭ خىزمەتكارلىرى پادىشاھنى قەستلەپ، ئۇنى ئۇز ئوردىسىدا ئۆلتۈردى. **24** لېكىن يۇرت خەلقى ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى؛ ئاندىن يۇرت خەلقى ئۇنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى. **25** ئامۇننىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **26** ئۇ ئۆززاھنىڭ بېغىدا ئۇز قەبرىسىدە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوسىيا ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

22

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى يەدىداھ ئىدى؛ ئۇ بوزكاتلىق ئادايانىڭ قىزى ئىدى. **2** يوسىيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۈرۈس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ بارلىق يوللىرى يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتنەپ كەتمىدى. **3** پادىشاھ يوسىيا سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پادىشاھ مەشۇللامنىڭ نەۋرىسى، ئازالىيانىڭ ئوغلى كاتىپ شافانىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىپ: **4** «باش كاھىن ھىلقىيانىڭ قېشىغا چىقىپ شۇنى بۇيرۇغىنىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىنگەن، دەرۋازىۋەنلەر خەلقتىن يىغقان پۇلنى سانىسۇن. **5** ئاندىن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرسۇن. بۇلار ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بۇزۇلغان يەرلەرنى ئوڭشاشقا ئۆيدە ئىشلىگۈچىلەرگە، يەنى ياغاچچىلار، تاچىلار ۋە تاشتىراشلارغا بەرسۇن. ئۇلار مۇشۇ پۇل بىلەن ئۆيىنى ئوڭشاشقا لازىم بولغان ياغاچ بىلەن ئويۇلغان تاشلارنى سېتىۋالسۇن، دېگىن» ـ دېدى. **7** لېكىن ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان پۇلنىڭ ھېسابى قىلىنمىدى. چۈنكى ئۇلار ئىنساپ بىلەن ئىش قىلاتتى. **8** باش كاھىن ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بىر تەۋرات كىتابىنى تاپتىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. ئۇ ئۇنى ئوقۇدى. **9** ئاندىن كېيىن كاتىپ شافان پادىشاھنىڭ قېشىغا بېرىپ پادىشاھقا خەۋەر بېرىپ: ـ خىزمەتكارلىرى ئىبادەتخانىدىكى پۇلنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئوڭشايدىغان ئىش بېشىلىرىنىڭ قوللىرىغا تاپشۇرۇپ بەردى، دېدى. **10** ئاندىن كاتىپ شافان پادىشاھقا: ھىلقىيا ماڭا بىر كىتابنى بەردى، دېدى. ئاندىن شافان پادىشاھقا ئۇنى ئوقۇپ بەردى. **11** ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، ئۇز كىيىملىرىنى يىرتتى. **12** پادىشاھ

هلقىيا كاهىن بىلەن شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكايانىڭ ئوغلى ئاكبور بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاسايانغا بۇيرۇپ: ـ **13** يېرىپ مەن ئۇچۇن ۋە خەلق ئۇچۇن، يەنى يۇتكۇل يەھۇدادىكىلەر ئۇچۇن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابنىڭ سۆزلىرىگە، ئۇنىڭدىكى بىزلەرگە يۇتۇلگەنلىرىگە ئەمەل قىلىشقا قۇلاق سالمىغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قوزغالغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك، دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا كاھىن، ئاھىكام، ئاكبور، شافان ۋە ئاسايالار خارخاسنىڭ نەۋرىسى، تىكۋاھنىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئايال پەيغەمبەر ھۇلدانىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. ئۇ يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. **15** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: ـ **16** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئوقۇغان كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۈرغۇچىلارغا بالا-ئىئاپەت چۈشۈرىمەن. **17** چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئاچچۇن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە قاراپ ياندى ھەم ئۆچۈرۈلمەيدۇ. **18** لېكىن سىلەرنى يەرۋەردىگاردىن يول سوريغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا شۇنداق دەڭلار: سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ **19** چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلاندۇرۇلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۆزۈڭنى تۆۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. **20** بۇنىڭ ئۈچۈن سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، تۈز قەبرىڭگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە بېرىشقا نېسىپ قىلىمەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ مەن بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈردىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى.

23

پادىشاھ ئادەملەرنى ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى تۈز قېشىغا چاقىرتىپ كەلدى. **2** پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن پەيغەمبەرلەر، يەنى بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **3** پادىشاھ تۈۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈرۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۈۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، ئۇشبۇ كىتابنا يېزىلغان ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئەھدىگە ئۇزۇنى باغلىدى. شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۇزۇنى باغلىدى. **4** ئاندىن كېيىن پادىشاھ باش كاھىن ھىلقىيا بىلەن ئورۇن باسار كاھىنلارغا ۋە ھەم دەرۋازىۋەنلەرگە: ـ بائالغا، ئاشەراھ بۇتىغا ۋە ئاسمانىنىڭ بارلىق قوشۇنىغا ئاتاپ ياسالغان بارلىق ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەرنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن چىقىرىۋېتىڭلار، دەپ ئەمر قىلدى؛ ئۇ بۇلارنى يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا، كىدرون ئېتىزلىقىدا كۆيدۈردى ۋە كۈللىرىنى بەيت-ئەلگە ئېلىپ باردى. **5** ئۇ يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا ھەمدە يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار»دا خۇشبۇي ياندۇرۇشقا تىكلىگەن بۇت كاھىنلىرىنى، شۇنىڭدەك بائالغا، قۇياشقا، ئايغا، يۇلتۇز تۈركۈملىرىگە ھەمدە ئاسمانىنىڭ بارلىق قوشۇنىغا خۇشبۇي ياققۇچىلارنى ئىشتىن ھەيدىۋەتتى. **6** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ئاشەراھ بۇتىنى ئېلىپ چىقىپ يېرۇسالېمنىڭ سىرتىغا ئېلىپ بېرىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ شۇ يەردە كۆيدۈرۈپ كۈكۈم-تالقان قىلىپ ئېزىپ، توپىسىنى ئاددىي پۇقرالارنىڭ قەبرىلىرى ئۈستىگە چېچىۋەتتى. **7** ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە جايلاشقان بەچىۋازلارنىڭ ئۇرالغۇلىرىنى چېقىپ غۇلاتتى؛ بۇ ئۆيلەردە يەنە ئاياللار ئاشەراھ بۇتقا چېدىر توقۇيتتى. **8** ئۇ يەھۇدا شەھەرلىردىن بارلىق كاھىنلارنى چاقىرتىپ، ئۆزىگە يىغدى. ئاندىن ئۇ گەبادىن تارتىپ بەئەر-شىباغىچە كاھىنلار خۇشبۇي ياقىدىغان «يۇقىرى جايلار»نى بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ «دەرۋازىلاردىكى يۇقىرى جايلار»نى چېقىپ بۇزدى؛ بۇلار «شەھەر باشلىقى يەشۇئانىڭ قۇۋۇقىنى»نىڭ يېنىدا، يەنى شەھەر قۇۋۇقىغا كىرىش يولىنىڭ سول تەرىپىدە ئىدى **9** (ئەمدى «يۇقىرى جايلار»دىكى كاھىنلارنىڭ يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا چىقىشى چەكلەنگەندى؛ لېكىن ئۇلار داۋاملىق ئۆز قېرىنداشلىرى بىلەن بىرگە پېتىر نانلاردىن يېيىشىگە مۇيەسسەر ئىدى). **10** يوسىيا ھېچكىم ئۆز ئوغلى ياكى قىزىنى مولەككە ئاتاپ ئوتىنى ئوتكۈزمىسۇن دەپ، ھىنوموننىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىمۇ بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. **11** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىدىغان يولنىڭ ئېغىزىدا پادىشاھلىرى قۇياشقا تەقدىم قىلىپ قويغان ئاتلارنى شۇ يەردىن يۇتكەپ، «قۇياش ھارۋىلىرى»نى ئوتتا كۆيدۈردى (ئۇلار [ئىبادەتخانىنىڭ] ھويلىلىرىغا جايلاشقان، ناتان-مەلەك دېگەن ئاغۋاتنىڭ ئۆيىنىڭ يېنىدا ئۇراتتى). **12** پادىشاھ يەنە يەھۇدا پادىشاھلىرى ئاھازنىڭ بالىخانىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سالدۇرغان قۇربانگاھلارنى ۋە مانا‌سسەھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى ھويلىسىغا ياساتقان قۇربانگاھلارنى چېقىپ كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ توپىسىنى ئۇ يەردىن ئېلىپ، كىدرون جىلغىسىغا چېچىۋەتتى. **13** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۈلەيمان يېرۇسالېمنىڭ مەشرىق تەرىپىگە ۋە «ھالاك تېغى»نىڭ جەنۇبىغا زىدونىيلارنىڭ يىرگىنچلىك بۇتى ئاشتاروت، موئابىيلارنىڭ يىرگىنچلىك بۇتى كېموش ۋە ئاممونلارنىڭ يىرگىنچلىك بۇتى ملكومغا ئاتاپ ياساتقان «يۇقىرى جايلار»نىمۇ پادىشاھ بۇزۇپ بۇلغىۋەتتى. **14** ئۇ بۇت تۈۋرۈكلەرنى پارچىلاپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ يېقىتىپ، ئۇلار تۇرغان يەرلەرنى ئادەم سۆڭەكلىرى بىلەن تولدۇردى. **15** ئۇ يەنە ئىسرائىلنى گۇناھقا پۈتلاشتۇرغان، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام بەيت-ئەلدە سالدۇرغان قۇربانگاھ بىلەن «يۇقىرى جاي»نى، ئۇلارنى بۇزۇپ چاقتى، ئاندىن كېيىن «يۇقىرى جاي»نى كۆيدۈرۈپ كۈكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، ئاشەراھ بۇتىنىمۇ كۆيدۈرۈۋەتتى. **16** يوسىيا بۇرۇلۇپ قاراپ، تاغدىكى قەبرىلەرنى كۆرۈپ، ئادەم ئەۋەتىپ قەبرىلەردىكى سۆڭەكلەرنى كولاپ چىقىرىپ، قۇربانگاھ ئۈستىدە كۆيدۈردى، شۇ يول بىلەن ئۇنى بۇلغىۋەتتى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگارنىڭ كالامىنى يەتكۈزۈپ، دەل ئۇلارنى ئالدىنئالا بېشارەت قىلىپ جاكارلىغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. **17** ئاندىن يوسىيا: كۆز ئالدىمدىكى بۇ قەبرە تېشى كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەھەردىكىلەر ئۇنىڭغا: بۇ يەھۇدادىن كەلگەن، سىلىنىڭ بەيت-ئەلدىكى قۇربانگاھىنى بۇزغان مۇشۇ ئىشلارنى بېشارەت قىلغان خۇدانىڭ ئادىمىنىڭ قەبرىسى ئىكەن، دېدى. **18** يوسىيا: ـ ئۇنى قويۇڭلار، ھېچكىم ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىنى مىدىرلاتمىسۇن، دەپ بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ سۆڭەكلىرى بىلەن ساماريەدىن كەلگەن پەيغەمبەرنىڭ سۆڭەكلىرىگە ھېچكىمنى تەگكۈزمىدى. **19** ئاندىن يوسىيا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى قوزغىغان، ساماريەنىڭ شەھەرلىرىدە ياساتقان «يۇقىرى جايلار»دىكى بارلىق ئۆيلەرنى چاقتى؛ ئۇ ئۇلارنى بەيت-ئەلدە قىلغاندەك قىلىپ، يوقاتتى. **20** ئۇ ئۇ يەرلەردىكى «يۇقىرى جايلار»غا

خاس بولغان هەممە كاھىنلارنى قۇربانگاھنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇپ، قۇربانلىق قىلدى، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئادەم سۆڭەكلىرىنى كۆيدۈردى؛ ئۇ ئاخىردا يېرۇسالېمغا يېنىپ باردى. 21 پادىشاھ بارلىق خەلققە يارلىق چۈشۈرۈپ: ـ بۇ ئەھدە كىتابىدا پۈتۈلگەندەك، خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى تۆتكۈزۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 22 «باتۇر ھاكىملار» ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردىن تارتىپ، نە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقىتلىردا نە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ۋاقىتلىردا ئۆتىداق بىر «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» تۆتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى؛ 23 يوسىيا پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلىدا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بۇ «تۆتۈپ كېتىش ھېيتى» يېرۇسالېمدا تۆتكۈزۈلدى. 24 شۇنىڭدەك يوسىيا يەھۇدا يۇرتىدا ۋە يېرۇسالېمدا پەيدا بولغان جىنكەشلەر ۋە پالچىلارنى، تەرافىم مەبۇدلىرى، ھەرقانداق بۇتلار ۋە بارلىق باشقا لەنەتلىك نەرسىلەرنى زېمىندىن يوقاتتى. ئۇنىڭ شۇنداق قىلىشىنىڭ مەقسىتى، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىدىن تاپقان كىتابتا خاتىرىلەنگەن تەۋراتتىكى سۆزلەرگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەت ئىدى. 25 ئۇنىڭدەك مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇنغا ئىنتىلىپ پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۆزىنى بېغىشلىغان بىر پادىشاھ ئۇنىڭدىن ئىلگىرى بولمىغانىدى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بىرسى بولۇپ باقمىدى. 26 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىقى مانا‌سسەھنىڭ ئۆزىنى رەنجىتىگەن بارلىق رەزىللىكلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇداغا ئۆتاشقاندىن كېيىن، ئۆزىنىڭ شىددەتلىك غەزىپىدىن ياتمىدى. 27 پەرۋەردىگار: ـ ئىسرائىلنى تاشلىغاندەك يەھۇدانىمۇ ئۆز كۆزۈمدىن نېرى قىلىمەن ۋە ئۆزۈم تاللىغان بۇ شەھەر يېرۇسالېمنى ۋە مەن: ـ «مېنىڭ نامىم شۇ يەردە بولىدۇ» دېگەن شۇ ئىبادەتخانىنى تەرك قىلىمەن، دېدى. 28 يوسىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 29 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە مىسىرنىڭ پادىشاھى پىرەۋن-نەكو ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىغا ھۆجۇم قىلغىلى ئەفرات دەرياسىغا باردى. ئۇ چاغدا يوسىيا پادىشاھ پىرەۋن بىلەن سوقۇشۇشقا چىقتى؛ لېكىن پىرەۋن ئۇنى كۆرۈپ مەگىددودا ئۇنى ئۆلتۈردى. 30 جان ھەلقۇمىدا خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۋىسىغا سېلىپ مەگىددودىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆز قەبرىسىدە دەپنە قىلدى. يۇرت خەلقى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى مەسىھ قىلىپ، ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى. 31 يەھوئاھاز پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە ئۈچ ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ھامۇتال ئىدى؛ ئۇ لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوئاھاز بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 33 ئەمدى پىرەۋن-نەكو ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى خامات يۇرتىدىكى ريبلاھدا سولاپ قويدى ۋە [يەھۇدا] زېمىنىغا يۈز تالانت كۈمۈش بىلەن بىر تالانت ئالتۇن سېلىق چۈشۈردى. 34 ئاندىن پىرەۋن-نەكو يوسىيانىڭ ئوغلى ئېلىئاكىمنى ئاتىسىنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى. ئۇ يەھوئاھازنى ئۆزى بىلەن مىسىرغا ئېلىپ كەتتى؛ يەھوئاھاز مىسىرغا كېلىپ شۇ يەردە ئۆلدى. 35 يەھوئاكىم كۈمۈش بىلەن ئالتۇنىنى پىرەۋنگە بەردى؛ لېكىن پىرەۋننىڭ شۇ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىپ پۈلنى تاپشۇرۇش ئۈچۈن يۇرتقا ھەربىر ئادەمنىڭ چامىغا قاراپ باج-ئالۋان قويغانىدى؛ ئالتۇن ۋە كۈمۈشنى ئۇ يۇرتنىڭ خەلقىدىن، ھەربىرگە سالغان ئۆچەم بويىچە پىرەۋن-نەكوغا بېرىشكە يىغقانىدى. 36 يەھوئاكىم پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىداھ ئىدى؛ ئۇ رۇماھلىق پەدئايانىڭ قىزى ئىدى. 37 يەھوئاكىم بوۋىلىرى بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى.

24 ئۇنىڭ كۈنلىرىدە بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسار [يەھۇداغا] ھۆجۇم قىلىشقا چىقتى؛ يەھوئاكىم ئۇنىڭغا ئۈچ يىلغىچە بېقىندى بولدى، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئېنىپ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى چىقتى. 2 شۇ ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ھۆجۇم قىلىشقا كالدىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، سۈرىيلەر بۇلاڭچىلار شايكىسى، موئابىيلار بۇلاڭچىلار شايكىسى، ۋە ئامموننىيلار بۇلاڭچىلار شايكىلىرىنى قوزغىدى؛ ئۇ ئۇلارنى يەھۇدانى ھالاك قىلىش ئۈچۈن قوزغىدى. بۇ ئىشلار پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئاگاھ قىلغان سۆز- كالامىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئىدى. 3 دەرۋەقە پەرۋەردىگارنىڭ ئېيتقىنىدەك، مانا‌سسەھنىڭ گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن يەھۇدانى ئۆز كۆزلىرىدىن نېرى قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 4 چۈنكى [مانا‌سسەھنىڭ] ناھەق قان تۆكۈپ، يېرۇسالېمنى ناھەق قانلار بىلەن تولدۇرغىنى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار [يەھۇدالارنى] ئەپۇ قىلىشقا كۆنگۈلى ئۇنىمايتتى. 5 يەھوئاكىمنىڭ باشقا ئىشلىرى ھەم قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى «يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 6 يەھوئاكىم ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۇخلىدى؛ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى. 7 مىسىرنىڭ پادىشاھى بولسا ئۆز يۇرتىدىن ئىككىنچى چىقمىدى. چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى «مىسىر ئېقىنى»دىن تارتىپ ئەفرات دەرياسىغىچە بولغان مىسىر پادىشاھىغا تەۋە زېمىننى تارتىۋالغانىدى. 8 يەھوئاكىن پادىشاھ بولغاندا ئون سەككىز ياشتا بولۇپ، ئۈچ ئاي يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نەھۇشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېملىق ئەلناتاننىڭ قىزى ئىدى. 9 يەھوئاكىن ئاتىسىنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 10 بابىلنىڭ پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ سەردارلىرى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغىلى چىقىپ، شەھەرنى قامال قىلدى. 11 ئۇنىڭ سەردارلىرى شەھەرنى قامال قىلىپ ئۇرغاندا نېبوقادنەسار ئۆزىمۇ شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقتى. 12 ئاندىن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوئاكىن بىلەن ئانىسى، بارلىق خىزمەتكارلىرى، ئەمەلدارلىرى ۋە ئاغۋاتلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇنىڭغا تەن بەردى. شۇنداق قىلىپ بابىلنىڭ پادىشاھى ئۆز سەلتەنەتىنىڭ سەككىزىنچى يىلىدا ئۇنى ئەسىر قىلىپ ئۆتتى. 13 نېبوقادنەسار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەزىنىلەر بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەرنى ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار ئاگاھ بەرگىنىدەك، ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ياساتقان ھەممە ئالتۇن قاچا-ئەسۋابلارنى كېسىپ سۆكتى. 14 يېرۇسالېمنىڭ بارلىق ئاھالىسىنى، جۈملىدىن ھەممە ئەمەلدارلار، ھەممە باتۇر پالۋانلار، جەمئىي بولۇپ ئون مىڭ ئەسىرنى ۋە بارلىق ھۈنەرۋەنلەر ۋە ئۆمۈرچىلەرنىمۇ ئېلىپ كەتتى؛ يۇرتتىكى خەلقتىن ئەڭ نامراتلاردىن باشقا ھېچكىم قالمىدى. 15 ئۇ يەھوئاكىننى بابىلغا ئېلىپ كەتتى ۋە شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ئانىسىنى، پادىشاھنىڭ ئاياللىرىنى، ئۇنىڭ ئاغۋاتلىرى ۋە يۇرتتىكى مۆتىۋەرلەرنى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئېلىپ باردى. 16 ئۇ باتۇر-پالۋانلارنىڭ ھەممىسىنى (يەتتە مىڭ ئىدى)، ھۈنەرۋەن ۋە ئۆمۈرچىلەرنى (جەمئىي بىر مىڭ ئىدى) ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگىۋار ئادەملەر بولۇپ، بابىلنىڭ پادىشاھى ئۇلارنى ئەسىر قىلىپ، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 17 ئاندىن بابىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ تاغىسى ماتتانىيانى ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى زەدەكىياغا ئۆزگەرتتى. 18 زەدەكىيا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، ئون بىر يىل يېرۇسالېمدا سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. 19 زەدەكىيا يەھوئاكىمنىڭ بارلىق قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلاتتى. 20 پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان

غەزىپى تۆپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى تۆز ھۆزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئارىلىقتا، تۇۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ ئاۋۋال، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى.

25

ئاندىن شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنىتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى، ئوننىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نىبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتە كېلىلك قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ھەمدە ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون برىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. 3 شۇ يىلى تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باستىقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغاندى. 4 شەھەر سېپىلى بۆسۈلدى، بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۆن كېچىدە بەدەر تىكۈۋېتىشتى. ئۇلار پادىشاھنىڭ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەر يېنىدا ئوراتتى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى»نى بويلاپ قېچىشتى. 5 لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىيانىڭ يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. 6 ۋە ئۇلار پادىشاھنى تۇتۇپ، ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۇنىڭ ئوستىگە ھۆكۈم چىقاردى. 7 [بابىل پادىشاھى] زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتل قىلدى؛ ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋەتتى؛ ئۇ ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ، بابىلغا ئېلىپ باردى. 8 ۋە بەشىنچى ئايىنىڭ يەتتىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نىبوقەدنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمەتكارى، پاسىبان بېگى نىبوزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. 9 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلەرگە ئۇ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۋەتتى. 10 ۋە پاسىبان بېگى يېتە كېلىلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلىنى ئوررۇۋەتتى. 11 پاسىبان بېگى نىبوزار-ئادان شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. 12 لېكىن پاسىبان بېگى زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. 13 كالدىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۈۋرۈكنى، داس تەگلىكلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە [ئىبادەتنە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈزجەك-بەلگۈزجەكلەر، لاخشىگىرلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق ئەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ 15 خۇشبۇيدانلار ۋە قاچىلارنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسىبان بېگى ئېلىپ كەتتى. 16 ۋە سۇلايمان [پادىشاھ] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئوچۇن مىستىن ياساتقان ئىككى تۈۋرۈك ۋە «دېڭىز»نى، شۇنداقلا داس تەگلىكلىرىنى ئېلىپ كەتتى؛ بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. 17 بىرىنچى تۈۋرۈكنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئۇنىڭ ئوستىدىكى تاجى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلانمىسى تور شەكلىدە ھەم ئانار نۇختىسىدا بېزەلگەنىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۈۋرۈكمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۇمۇ ئانار نۇختىسىدا بېزەلگەنىدى. 18 پاسىبان بېگى نىبوزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئورۇنباسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارنىمۇ ئەسىرگە ئالدى. 19 ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات تەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئۈردا مەسلىھەتچىلىردىن بەشنى، يەرلىك خەلقنى لەشكەرلىككە تىزىملىغۇچى، يەنە قوشۇننىڭ سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن ئاتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى تۇتتى. 20 پاسىبان بېگى نىبوزار-ئادان بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ربلاھىغا ئېلىپ باردى. 21 بابىل پادىشاھى خامات زېمىندىكى ربلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىندىن سۈرگۈن قىلىندى. 22 يەھۇدا زېمىندا قالغان كىشىلەرنى، يەنى بابىل پادىشاھى نىبوقادنەسار قالدۇرغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇ ئۇلارنى ئىداره قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى تەينىلىدى. 23 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى ئاڭلاپ قالدى، شۇنىڭ بىلەن [بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن] مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلار بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان، نەتوفاتلىق تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سېرايا ۋە ماتاكات جەمەتىدىن بىرسىنىڭ ئوغلى جاتازانىيا ئىدى. 24 گەدالىيا ئۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلەرگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار؛ زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ» دەپ قەسەم قىلدى. 25 ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ كېلىپ، گەدالىيانى ھەم مىزپاھدا ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغان يەھۇدىيلار ۋە كالدىيلەرنى ئۆرۈپ ئۆلتۈردى. 26 شۇنىڭ بىلەن بارلىق خەلق، كىچىك بولسۇن، چوڭ بولسۇن، ۋە لەشكەر باشلىقلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ مىسىرغا كىردى؛ چۈنكى ئۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى. 27 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە يەتتىنچى كۈنى مۇنۇ ئىش يۈز بەردى؛ ئەۋىل-مېرودىاق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىنىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىندانىدىن چىقاردى؛ 28 ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆزى بىلەن بىرگە بابىلدا تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ 29 شۇنىڭ بىلەن يەھوئاكىن زىندانىدىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى. 30 ئۇنىڭ نېسىۋىسى بولسا، [بابىل] پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاتى ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇنىڭغا ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

تاریخ-تەزکىرە 1

1 ئادەمئاتا، شبت، ئېنوش، **2** كېنان، ماھالالىل، يارەد، **3** ھانوخ،
مەتۇشەلاھ، لەمەخ، **4** نۇھ. نۇھتتىن شەم، ھام، يافەتلەر تۇرەلگەن. **5** يافەتنىڭ
ئوغۇللىرى گومەر، ماگوگ، مادايى، ياۋان، تۇبال، مەشەك ۋە تىراس
ئىدى. **6** گومەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاشكىناز، دىفات ۋە توگارماھ ئىدى.
7 ياۋاننىڭ ئوغۇللىرى ئېلىشاھ، تارشىش ئىدى، كىتتىيلار بىلەن رودانىيلار
ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. **8** ھامنىڭ ئوغۇللىرى كۇش، مىسىر، پۇت ۋە قاناۋان
ئىدى. **9** كۇشنىڭ ئوغۇللىرى سېبا، ھاۋىلاھ، سابتاھ، رائاماھ ۋە سابتىكا
ئىدى. رائامانىڭ ئوغلى شېبا ۋە دېدان ئىدى. **10** كۇشتىن يەنە نىمرود تۇرەلگەن؛
ئۇ يەر يۈزىدە ناھايىتى زەبەردەس بىر ئادەم بولۇپ چىقتى. **11** مىسىرنىڭ
ئەۋلادلىرى لۇدىيلار، ئاناميلار، لەھابىيلار، نافتۇھىيلار، **12** پاتروسىيلار،
كاسلۇھىيلار (فىلىستىيلەر كاسلۇھىيلاردىن چىققان) ۋە كافتورىيلار ئىدى.
13 قاناۋاندىن تۇنجى ئوغۇل زىدون تۇرىلىپ، كېيىن يەنە ھەت تۇرەلگەن.
14 ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى يەنە يەبۇسىيلار، ئامورىيلار، گىرگاشىيلار، **15** ھىۋىيلار،
ئارقىيلار، سىنىيلار، **16** ئارۋادىيلار، زەماريىلار ۋە خاماتىيلار ئىدى.
17 شەمنىڭ ئوغۇللىرى ئېلام، ئاشۇر، ئارفاخشاد، لۇد، ئارام؛ [ئارامنىڭ
ئوغۇللىرى] ئۇز، ھۇل، گەتەر، مەشەك ئىدى. **18** ئارفاخشادتىن شېلاھ
تۇرەلدى، شېلاھتىن ئېبەر تۇرەلدى. **19** ئېبەردىن ئىككى ئوغۇل تۇرەلگەن
بولۇپ، بىرىنىڭ ئىسمى پەلەگ ئىدى، چۈنكى ئۇ ياشىغان دەۋردە يەر يۈزى
بۆلۈنۈپ كەتكەندى؛ يەلەگنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى يوقتان ئىدى. **20** يوقتاندىن
ئالموداد، شەلەف، خازارماۋەت، يېراھ، **21** ھادورام، ئۇزال، دىكلاھ،
22 ئېبال، ئابىمائىل، شېبا، **23** ئوفىر، ھاۋىلاھ، يوباب تۇرەلدى. بۇلارنىڭ
ھەممىسى يوقتانىنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **24** شەم، ئارفاخشات، شېلاھ، **25** ئېبەر،
پەلەگ، رەئۇ، **26** سېرۇگ، ناھور، تەراھ، **27** ئاندىن ئابرام دۇنياغا كەلدى
(ئابرام بولسا ئىبراھىمنىڭ ئۆزى). **28** ئىبراھىمنىڭ ئوغۇللىرى ئىسھاق بىلەن
ئىسمائىل ئىدى. **29** تۆۋەندىكىلەر ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىسمائىلنىڭ تۇنجى
ئوغلى نېبايوت بولۇپ، قالغانلىرى كېدار، ئادبەئەل، مىبسام، **30** مىشما،
دۇماھ، ماسسا، ھاداد، تېما، **31** يەتۇر، نافىش، قەدەماھ؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى
ئىسمائىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **32** ئىبراھىمنىڭ توقىلى كەتۇراھدىن تۇرەلگەن
ئوغۇللار زىمران، يوقشان، مىدان، مىدىيان، ئىشباك ۋە شۇئاھ ئىدى. يوقشاننىڭ
ئوغۇللىرى شېبا بىلەن دېدان ئىدى. **33** مىدىياننىڭ ئوغۇللىرى ئەفاھ، ئېپەھ،
ھانوخ، ئابىدا، ئەلداۋاتاھ ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كەتۇراھنىڭ ئەۋلادلىرى.
34 ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى. ئىسھاقتىڭ ئوغۇللىرى ئەساۋ بىلەن ئىسرائىل
ئىدى. **35** ئەساۋنىڭ ئوغۇللىرى ئېلىفاز، رېئۇئەل، يەئۇش، يائالام ۋە كوراھ
ئىدى. **36** ئېلىفازنىڭ ئوغۇللىرى تېمان، ئومار، زەۋى، گاتام، كېنىاز، تىمنا ۋە
ئامالەك ئىدى. **37** رېئۇئەلنىڭ ئوغۇللىرى ناھات، زەراھ، شاممە بىلەن مىززاھ
ئىدى. **38** سېئىرنىڭ ئوغۇللىرى لوتان، شوبال، زىبئون، ئاناھ، دىشون، ئېزەر ۋە
دىشان ئىدى. **39** ھورى بىلەن ھومام لوتاننىڭ ئوغۇللىرى ئىدى (تىمنا لوتاننىڭ
سىڭلىسى ئىدى). **40** شوبالنىڭ ئوغۇللىرى ئالیان، ماناھات، ئەبال، شەفى بىلەن
ئونام ئىدى. زىبئوننىڭ ئوغۇللىرى ئايا بىلەن ئاناھ ئىدى. **41** ئاناھنىڭ ئوغلى
دىشون ئىدى. دىشوننىڭ ئوغۇللىرى ھامران، ئەشبان، ئىتران بىلەن كېران ئىدى.
42 ئېزەرنىڭ ئوغۇللىرى بىلھان، زاۋاۋان، ياكاكان ئىدى. دىشاننىڭ ئوغۇللىرى
ئۇز بىلەن ئارران ئىدى. **43** ئىسرائىللارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان پادىشاھ
بولمىغان زامانلاردا، ئېدوم زېمىنىغا پادىشاھ بولغانلار مۇنۇ كىشىلەر: بېئورنىڭ
ئوغلى بىلا؛ ئۇنىڭ پايتەختى دىنھاباھ دەپ ئاتىلاتتى. **44** بىلا ئۆلگەندىن كېيىن
بوزراھلىق زەراھنىڭ ئوغلى يوباب ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **45** يوباب
ئۆلگەندىن كېيىن تەمانلارنىڭ يۇرتىدىن بولغان ھۇشام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ
بولدى. **46** ھۇشام ئۆلگەندىن كېيىن بېدادنىڭ ئوغلى ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى؛ ھاداد دېگەن بۇ ئادەم موئاب دالاسىدا مىدىيانلارنى تارمار
قىلغان، ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى ئاۋىت ئىدى. **47** ھاداد ئۆلگەندىن كېيىن
ماسرەكاھلىق ساملاھ ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. **48** ساملاھ ئۆلگەندىن
كېيىن دەريا بويىدىكى رەھوبوتتىن كەلگەن ساۋۇل ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ
بولدى. **49** ساۋۇل ئۆلگەندىن كېيىن ئاكبورنىڭ ئوغلى باۋال-ھانان ئۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى. **50** باۋال-ھانان ئۆلگەندىن كېيىن ھاداد ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ
بولدى. ئۇنىڭ پايتەختىنىڭ ئىسمى پاي ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مەھىتابەل
بولۇپ، مەي-زاھابنىڭ نەۋرىسى، ماترەدنىڭ قىزى ئىدى. **51** ئاندىن ھاداد
ئۆلدى. **52** ئېدوملۇقلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى: قەبىلە باشلىقى تىمنا، قەبىلە
باشلىقى ئالىيا، قەبىلە باشلىقى يەتەت، قەبىلە باشلىقى ئوھولىباماھ، قەبىلە باشلىقى
ئەلاھ، قەبىلە باشلىقى پىنون، **53** قەبىلە باشلىقى كېنىاز، قەبىلە باشلىقى تېمان،
قەبىلە باشلىقى مىبزار، **54** قەبىلە باشلىقى ماگدىيەل، قەبىلە باشلىقى ئىرام؛
بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېدومدىكى قەبىلە باشلىقلىرىدۇر.

2 ئىسرائىلنىڭ ئوغۇللىرى رۇبەن، شىمىئون، لاۋىي، يەھۇدا، ئىسساكار،
زەبۇلۇن، **2** دان، يۈسۈپ، بىنيامىن، نافتالى، گاد ۋە ئاشىردىن ئىبارەت.
3 يەھۇدانىڭ ئوغلى ئېر، ئونان ۋە شىلاھ ئىدى. بۇ ئۈچەيلەن قاناۋانلىق شۇيانىڭ
قىزىدىن بولغان. يەھۇدانىڭ تۇنجى ئوغلى ئېر يەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل
بولغانلىقتىن يەرۋەردىگار ئۇنىڭ جېنىنى ئالغان. **4** يەھۇدانىڭ كېلىنى تامارىدىن يەرەز
بىلەن زەراھ تۇرەلگەن. يەھۇدانىڭ جەمئىي بەش ئوغلى بولغان. **5** يەرەزنىڭ
ئوغۇللىرى ھەزرون بىلەن ھامۇل ئىدى. **6** زەراھنىڭ ئوغۇللىرى زىمرى، ئېتان،
ھېمان، كالكول بىلەن دارا قاتارلىق بەش ئىدى. **7** كارمىنىڭ ئوغلى ئاكار
ئىدى. ئاكار بولسا خۇدا لەنەت قىلغان نەرسىنى ئېلىپ، «ئىسرائىلغا بالا-قازا
كەلتۈرگۈچى» بولۇپ چىقتى. **8** ئېتاننىڭ ئوغلى ئازاريا ئىدى. **9** ھەزروندىن
تۇرەلگەن ئوغۇللار يەراھمىيەل، رام ۋە كالەب ئىدى. **10** ئامىناداب رامدىن
تۇرەلگەن؛ ناھشون ئامىناداۋتىن تۇرەلگەن؛ ناھشون يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ باشلىقى
بولغان. **11** سالمون ناھشوندىن تۇرەلگەن؛ بوئاز سالموندىن تۇرەلگەن. **12** ئوبەد
بوئازدىن تۇرەلگەن؛ يەسسە ئوبەددىن تۇرەلگەن. **13** يەسسەنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ
تۇنجىسى ئېلىئاب، ئىككىنچىسى ئابىناداب، ئۈچىنچىسى شىمىيا، **14** تۆتىنچىسى
نەتانەل، بەشىنچىسى راددايى، **15** ئالتىنچىسى ئوزەم، يەتتىنچىسى داۋۇت ئىدى.
16 زەرۇئىيا بىلەن ئابىگائىل ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. زەرۇئىيانىڭ ئابىشاي،
يوئاب ۋە ئاساھەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. **17** ئاماسا ئابىگائىلدىن تۇرەلدى؛
ئاماسانىڭ ئاتىسى ئىسمائىلداردىن بولغان يەتەر ئىدى. **18** كالەب ئازۇباھ
(يېرىئوت دەپمۇ ئاتىلىدۇ)تىن ئوغۇل كۆردى؛ [ئازۇباھتىن] بولغان ئوغۇللىرى
يەشەر، شوباب ۋە ئاردون ئىدى. **19** ئازۇباھ ئۆلگەندىن كېيىن كالەب يەنە
ئەفراتنى ئالدى؛ ئەفرات ئۆنىڭغا خۇرنى تۇغۇپ بەردى. **20** خۇردىن ئۇرى
تۇرەلدى؛ ئۇرىدىن بەزالەل تۇرەلدى. **21** كېيىن ھەزرون گىلئادنىڭ ئاتىسى
ماكىرنىڭ قىزىنى ئېلىپ بىر ياستۇققا باش قويۇۋىدى (ئۇ ئاتمىش ياشقا كىرگەندە
ئۇنى ئالغان)، ئۇنىڭدىن سەگۈب تۇرەلدى. **22** سەگۈبتىن يائىر تۇرەلدى؛ يائىرنىڭ
گىلئاد زېمىندا يىگىرمە ئۈچ شەھىرى بار ئىدى. **23** گەشۇر بىلەن ئارام شۇ
يۇرتنىكىلەردىن («يائىرنىڭ يېزا-قىشلاقلىرى»نى، كىناتنى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق
يېزىلار بولۇپ جەمئىي ئاتمىش يېزا-شەھەرنى تارتىۋالدى. يۇقىرىقىلارنىڭ

هەممىسى گلېئادنىڭ ئاتىسى ماكىرنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 24 ھەزرون كالەب-
ئەفراتھادا تۆلگەندىن كېيىن، ئايالى ئابياھ تۇنىڭغا ئاشخورنى تۇغدى؛ ئاشخور
تەكوئانىڭ ئاتىسى ئىدى. 25 ھەزروننىڭ تۇنجى ئوغلى يەراھمىيەلنىڭ ئوغۇللىرى
رام، بۇناھ، ئورەن، ئوزەم ۋە ئاخىياھ ئىدى. 26 يەراھمىيەلنىڭ ئاتاراھ
دېگەن يەنە بىر ئايالى بار ئىدى، ئۇ ئونامنىڭ ئاتىسى ئىدى. 27 يەراھمىيەلنىڭ
تۇنجى ئوغلى رامنىڭ ئوغۇللىرى ماتاز، يامىن ۋە ئېكەر ئىدى. 28 ئونامنىڭ
ئوغۇللىرى شامماي بىلەن يادا ئىدى؛ شاممانىڭ ئوغۇللىرى ناداب بىلەن ئابىشۇر
ئىدى. 29 ئابىشۇرنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى ئابىھايىل بولۇپ، ئابىھايىلدىن تۇنىڭغا
ئاھبان بىلەن مولىد تۇرەلدى. 30 نادابنىڭ ئوغۇللىرى سەلەد بىلەن ئاپپايىم
ئىدى؛ سەلەد تا تۇلگۇچە ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. 31 يىشى ئاپپايىمنىڭ
ئوغلى؛ شېشان يىشىنىڭ ئوغلى؛ ئاخلاي شېشاننىڭ ئوغلى ئىدى. 32 شاممانىڭ
ئىنىسى يادانىڭ ئوغۇللىرى يەتەر بىلەن يوناتان ئىدى؛ يەتەر تاكى تۇلگۇچە
ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەن. 33 پەلەت بىلەن زازا يوناتاننىڭ ئوغۇللىرى
ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى يەراھمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدۇر. 34 شېشان
قىز پەرزەنت كۆرۈپ، ئوغۇل پەرزەنت كۆرمىگەنىدى؛ شېشاننىڭ مىسىرلىق
يارخا دەيدىغان بىر مالىي بار ئىدى. 35 شېشان قىزىنى مالىي يارخاغا
خوتۇنلۇققا بەرگەن، ئۇنىڭدىن يارخاغا ئاتتاي تۇرەلگەن. 36 ئاتتايدىن ناتان،
ناتاندىن زاباد تۇرەلگەن. 37 زابادتىن ئىفلال، ئىفلالدىن ئوبەد تۇرەلگەن.
38 ئوبەدتىن يەھۇ، يەھۇدىن ئازاريا تۇرەلگەن. 39 ئازاريادىن ھەلەز، ھەلەزدىن
ئەلئاساھ تۇرەلگەن. 40 ئەلئاساھتىن سىسمامي، سىسمايدىن شاللۇم تۇرەلگەن.
41 شاللۇمدىن يەكامىيا، يەكامىيادىن ئەلىشاما تۇرەلگەن. 42 يەراھمىيەلنىڭ
ئىنىسى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى تۇۋەندىكىلەر: مىشا ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى بولۇپ،
زىفنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ مارشاھمۇ ئۇنىڭ ئوغلى بولۇپ، ھېبرونىڭ ئاتىسى ئىدى.
43 ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى كوراھ، تاپپۇئاھ، رەكەم ۋە شېما ئىدى. 44 شېمادىن
راھام تۇرەلگەن؛ ئۇ يوركېئىامنىڭ ئاتىسى ئىدى؛ شاممامي رەكەمدىن تۇرەلگەن.
45 مائون شاممانىڭ ئوغلى؛ مائون بەيت-زۇرنىڭ ئاتىسى ئىدى. 46 كالەبنىڭ
توقلى ئەفاھدىن ھاران، موزا ۋە گازەز تۇرەلگەن. ھاراندىن گازەز تۇرەلگەن.
47 ياخدايىنىڭ ئوغۇللىرى رەگەم، يوتام، گەشان، پەلەت، ئەفاھ ۋە شائافلار
ئىدى. 48 كالەبنىڭ توقلى ماتاكاھدىن شېبەر بىلەن تىرخاناھ تۇرەلگەن؛
49 ئۇنىڭدىن يەنە مادماننا ھىنىڭ ئاتىسى شائاف، ماكبىنانىڭ ئاتىسى ۋە گىبىئاھنىڭ
ئاتىسى شىۋا تۇرەلگەن. ئاكساھ كالەبنىڭ قىزى ئىدى. 50 يۇقىرىقىلارنىڭ
ھەممىسى كالەبنىڭ ئەۋلادلىرى. ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇرنىڭ ئوغۇللىرى:
كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبال، 51 بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى سالما، بەيت-
گادەرنىڭ ئاتىسى خارەف ئىدى. 52 كىرىئات-يېئارىمنىڭ ئاتىسى شوبالنىڭ
ئەۋلادلىرى: خاروئەھ ھەمدە ماناخاتلارنىڭ يېرىمى ئىدى. 53 كىرىئات-
يېئارىم جەمەتلىرىدىكىلەر ئىتىرىلەر، پۇتىيلار، شۇماتىيلار، مىشرائىيلار بولۇپ، بۇ
جەمەتلەردىن يەنە زوراتىيلار بىلەن ئەشتاۋىلىيلار ئېرىلىپ چىققان. 54 سالمانىڭ
ئەۋلادلىرى بەيت-لەھەم بىلەن نىتوفاتلار، ئاتروت-بەيت-يوئابلار، ماناھاتلارنىڭ
يېرىم قىسمى، زوريىلار، 55 يابەزدە ئولتۇراقلىشىپ قالغان تەۋرات خەتىتلىرى،
يەنى تىراتىيلار، شىمياتىيلەر بىلەن سۇكاتىيلار ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى كېنىيلەر
بولۇپ، رەكاب جەمەتىنىڭ بوۋىسى خاماتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

3 داۋۇتنىڭ ھېبروندا تۇغۇلغان ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى ئامنون بولۇپ،
يىزرەئەلنىڭ ئاخىنوئامدىن بولغان؛ ئىككىنچى ئوغلى دانىيال كارمەللىك ئابىگائىلدىن
بولغان؛ 2 ئۈچىنچى ئوغلى ئابشالوم گەشۇرنىڭ پادىشاھى تالمايىنىڭ قىزى
ماتاكاھدىن بولغان؛ تۆتىنچى ئوغلى ئادونىيا بولۇپ، ھاگگىتتىن بولغانىدى؛
3 بەشىنچى ئوغلى شەفاتىيا بولۇپ، ئابىتالدىن بولغانىدى؛ ئالتىنچى ئوغلى ئىترىيام
بولۇپ، ئۇنىڭ ئايالى ئەگلاھدىن بولغانىدى. 4 بۇ ئالتە ئوغۇل داۋۇتنىڭ
ھېبروندا تۇرەلگەن؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل ئالتە ئاي، يېرۇسالېمدا بولسا ئوتتۇز
ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلغان. 5 يېرۇسالېمدا ئۇنىڭغا ئامىمىيەلنىڭ قىزى بات-
شۇئادىن بۇ تۆتەيلەن تۇرەلگەن: ئۇلار شىمىيا، شوباب، ناتان ۋە سۇلايمان ئىدى.
6 يەنە ئىبھار، ئەلىشاما، ئەلىفەلەت، 7 نوگاھ، نەفەگ، يافيا، 8 ئەلىشاما،
ئەلىيادا، ئەلىفەلەت قاتارلىق توققۇز ئوغۇل بولغان. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسى
داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن باشقا توقاللىردىن بولغان ئوغۇللار بار
ئىدى؛ تامار ئۇلارنىڭ سىڭلىسى ئىدى. 10 سۇلايمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئام،
رەھوبوئامنىڭ ئوغلى ئابىيا؛ ئابىيانىڭ ئوغلى ئاسا، ئاسانىڭ ئوغلى يەھوشافات،
11 يەھوشافاتنىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا، ئاھازىيانىڭ ئوغلى
يوئاش، 12 يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازىيا، ئامازىيانىڭ ئوغلى ئازاريا، ئازاريانىڭ
ئوغلى يوتام، 13 يوتامنىڭ ئوغلى ئاھاز، ئاھازنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا، ھەزەكىيانىڭ
ئوغلى مانا سسەھ، 14 مانا سسەھنىڭ ئوغلى ئامون، ئامونىڭ ئوغلى يوسىيا ئىدى.
15 يوسىيانىڭ ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى يوھانان، ئىككىنچى ئوغلى يەھوئاكىم،
ئۈچىنچى ئوغلى زەدەكىيا، تۆتىنچى ئوغلى شاللۇم ئىدى. 16 يەھوئاكىمنىڭ
ئوغۇللىرى: ئوغلى يەكونياھ بىلەن ئوغلى زەدەكىيا. 17 سۈرگۈن قىلىنغان
يەكونياھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ شېئالتىئەل ئۇنىڭ ئوغلى ئىدى؛ 18 يەنە مالقىرام،
پەدايا ھ، شەنئىززار، يەكامىيا، ھوشاما ۋە نەبادىيا ئىدى. 19 پەدايا ھنىڭ
ئوغۇللىرى زەرۇببابەل بىلەن شىمەي ئىدى؛ زەرۇببابەلنىڭ پەرزەنتلىرى: ـ
مەشۇللام بىلەن ھانانىيا ۋە ئۇلارنىڭ سىڭلىسى شېلومىت ئىدى؛ 20 ئۇنىڭ يەنە
ھاشۇباھ، ئوھەل، بەرەكىيا، ھاسادىيا، يۇشاب-ھەسەد قاتارلىق بەش ئوغلى بار
ئىدى. 21 ھانانىيانىڭ ئوغۇللىرى پىلاتىيا ۋە يەشايا ئىدى؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى
يەنە رىفايانىڭ ئوغۇللىرى، ئارنانىڭ ئوغۇللىرى، ئوبادىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە
شېكانىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئۇنىڭ ئوغلى
شېمايا، شېمايانىڭ ئوغۇللىرى ھاتۇش، يىگىئال، باريا، نېئاريا، شافات بولۇپ
جەمئىي ئالتە ئىدى. 23 نېئاريانىڭ ئوغۇللىرى ئەلىيىناي، ھەزەكىيا، ئازرىكام
بولۇپ جەمئىي ئۈچ ئىدى. 24 ئەلىيىنايىنىڭ ئوغۇللىرى خوداۋىيا، ئەلىياشىب،
پەلايا، ئاككۇب، يوھانان، دېلايا، ئانانى بولۇپ جەمئىي يەتتە ئىدى.

4 يەھۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرەز، ھەزرون، كارمى، خۇر ۋە شوبال
ئىدى. 2 شوبالنىڭ ئوغلى رېئايادىن جاھات تۇرەلدى؛ جاھاتتىن ئاخۇمەي بىلەن
لاخاد تۇرەلدى. بۇلار زوراتىي جەمەتىدىن ئىدى. 3 ئېتامنىڭ ئوغۇللىرى
يىزرەئەل، ئىشما، ئىدباش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى ھازىلىلپونى
ئىدى. 4 گەدورنىڭ ئاتىسى پەنۇئەل؛ خۇشاھنىڭ ئاتىسى ئېزەر ئىدى؛ بۇلارنىڭ
ھەممىسى بەيت-لەھەمنىڭ ئاتىسى بولغان ئەفراتاھنىڭ تۇنجى ئوغلى خۇردىن
تۇرەلگەن. 5 تەكوئانىڭ ئاتىسى ئاشخورنىڭ ھېلاھ ۋە نائاراھ دېگەن ئىككى
ئايالى بار ئىدى. 6 نائاراھ ئاشخورغا ئاخۇززام، ھەفەر، تەمەنى، ئاخاشتارىنى
تۇغۇپ بەردى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى نائاراھنىڭ ئوغۇللىرى. 7 ھېلاھنىڭ
ئوغۇللىرى زەرەت، زوھار بىلەن ئەتنان ۋە 8 كوز ئىدى؛ كوزدىن ئانوب،
ھاززىبىبا بىلەن خارۇمنىڭ ئوغلى ئاخارھەلنىڭ جەمەتلىرى تۇرەلدى. 9 يابەز
تۆز قېرىنداشلىرى ئىچىدە ھەممىدن بەك ھۆرمەتلىك ئىدى، ئانىسى: «تۇغۇقى
ئۈستىدە بەك ئازابلاندىم» دەپ ئۇنىڭغا يابەز دېگەن ئىسمىنى قويغان. 10 يابەز
ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ندا قىلىپ: «مېنى ناھايىتى كۆپ بەركەتلىگەن بولساڭ،
زېمىنىمنى كېڭەيتسەڭ، قولۇڭ بىلەن مېنى يۆلەپ، بالا-قازادىن ساقلاپ،
ماڭا ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرسەتمىگەيسەن!» ـ دەپ تىلىدى. خۇدا ئۇنىڭ

تىلگىنى ئىجابەت ئەيلىدى. **11** شۇخاھىنىڭ ئىنسى كېلۇبتىن مېخىر تورەلگەن؛ مېخىر ئېشتوننىڭ ئاتىسى ئىدى. **12** ئېشتوندىن بەيت-رافا، پاسېئاھ ۋە ئىر-ناھاشنىڭ ئاتىسى تېخىناھ تورەلدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ريكاھلىقلار ئىدى. **13** كېنازنىڭ ئوغلى ئوتنىيەل بىلەن سېرايا ئىدى؛ ئوتنىيەلنىڭ ئوغلى خاتات بىلەن مېئونوتاي ئىدى. **14** مېئونوتايدىن ئوفراھ تورەلدى. سېرايادىن «ھۈنەرۋەنلەر جىلغىسى»دىكىلەرنىڭ ئەجدادى بولغان يوئاب تورەلدى (ئۇلار ئەسلىدە ھۈنەرۋەنلەر ئىدى). **15** يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبنىڭ ئوغۇللىرى ئىرۇ، ئېلاھ بىلەن نائام ئىدى؛ ئېلاھنىڭ ئوغلى كېناز ئىدى. **16** يەھاللىلەلنىڭ ئوغۇللىرى زىف بىلەن زىفاھ، تىريا بىلەن ئاسارىيەل ئىدى. **17** ئەزرانىڭ ئوغۇللىرى: ـ يەتەر، مېرەد، ئېفەر ۋە يالونلار؛ مېرەد پىرەۋننىڭ قىزى بىتىيانى ئالدى؛ ئۇ ھامىلدار بولۇپ مەريەم، شاممەي بىلەن ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى ئىشباھنى تۇغدى. بۇلار بىتىيادىن بولغان ئوغۇللار. مېرەدنىڭ يەھۇدالاردىن بولغان ئايالى بولسا گەدورنىڭ ئاتىسى يەرەدنى، سوكوھنىڭ ئاتىسى ھەبەر بىلەن زانوئاھنىڭ ئاتىسى يەكۇتىيەلنى تۇغدى. **19** ناھامنىڭ سىگىلىسى خودىيانىڭ ئايالىدىن گارملىق كېئىلاھنىڭ ئاتىسى بىلەن ماتاكات جەمەتىدىن بولغان ئېشتېموئانىڭ ئاتىسى تورەلگەن. **20** شىموننىڭ ئوغۇللىرى ئامنون ۋە رىننا، بەن-ھانان بىلەن تىلون ئىدى. يىشىنىڭ ئوغۇللىرى زوھەت بىلەن بىن-زوھەت ئىدى. **21** شېلاھ يەھۇدانىڭ ئوغلى ئىدى؛ ئۇنىڭدىن تورەلگەن لېكاھنىڭ ئاتىسى ئىر، مارەشاھنىڭ ئاتىسى لائاداھ ۋە بەيت-ئاشبىيادا ئولتۇراقلاشقان چەكمەن توقۇغۇچىلارنىڭ جەمەتلىرى **22** ۋە يەنە يوكىم، كوزىبالقلار، يوئاش بىلەن ساراف (بۇلار ئىككىسى موئاب يۇرتىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان) ۋە ياشۇبى-لەھەملەرمۇ بار ئىدى (بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى خاتىرىلەردۇر). **23** بۇلار نېتايم ۋە گەدەراھدا ئولتۇراقلاشقان بولۇپ، كۆزلىچىلار ئىدى؛ ئۇلار ۋە يەردە ئۇرۇپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە بولاتتى. **24** نەمۇئەل ۋە يامىن، يارىب، زەراھ بىلەن سائۇل شېمىئونىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. **25** شاللوم ساۋۇلنىڭ ئوغلى؛ مىبسام شاللومنىڭ ئوغلى، مىشما مىبسامنىڭ ئوغلى ئىدى. **26** مىشمانىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىلەر: ـ مىشمانىڭ ئوغلى خامۇئىل؛ خامۇئىلنىڭ ئوغلى زاككۇرنىڭ ئوغلى شىمەي ئىدى. **27** شىمەينىڭ ئون ئالتە ئوغلى، ئالتە قىزى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئاكا-ئىنىلىرىنىڭ پەرزەنتى كۆپ بولمىغاچقا، ئۇلارنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ جەمەتىنىڭ پەرزەنتلىرى يەھۇدا جەمەتىنىڭكىدەك ئۇنداق كۆپ بولمىغان. **28** ئۇلار بەئەر-شىبا، مولاداھ، ھازار-شۇئال، **29** بىلھاھ، ئېزەم، تولاد، **30** بېتۇئەل، خورماھ، زىكلاگ، **31** بەيت-ماركابوت، ھازار-سۈسىم، بەيت-بىرى ۋە شائارائىمغا ماكانلاشقانىدى. تاكى داۋۇت پادىشاھنىڭ دەۋرىگىچە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئىدى. **32** ئۇلار ئولتۇراقلاشقان جايلار ئېتام، ئايىن، رىممون، توكەن ۋە ئاشان قاتارلىق بەش شەھەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان. **33** ۋە بۇ شەھەرلەرنىڭ ئېتىيىقىدىكى بارلىق يېزا-كەنتلەر تاكى باۋالغا قەدەر شۇلارغا قارايتتى. بۇلار بولسا ئۇلار ماكانلاشقان جايلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆز نەسەبنامىلىرىمۇ بار ئىدى. **34** [ئۇلارنىڭ جەمەت باشلىرى] مېشوباب، يامىلەك، ئامازىيانىڭ ئوغلى يوشاھ، **35** يوئېل، يوسىبىيانىڭ ئوغلى يەھۇ (يوسىبىيا سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئاسىئەلنىڭ ئوغلى ئىدى)، **36** ئەلىيوينەي، ياۋاكوباھ، يەشوھايا، ئاسايا، ئادىئەل، يەسىمىئەل، بىنايا **37** ۋە شىفىنىڭ ئوغلى زىزالار ئىدى (شىفى ئاللوننىڭ ئوغلى، ئاللون يەدايانىڭ ئوغلى، يەدايا شىمرىنىڭ ئوغلى، شىمرى شېمايانىڭ ئوغلى ئىدى). **38** يۇقىرىدا خاتىرىلەپ ئۆتۈلگەن ئىسىملارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ئىدى؛ بۇلارنىڭ جەمەتلىرىنىڭ ھەممىسى ناھايىتى گۈللەنگەنىدى. **39** ئۇلار قوي پادىلىرىغا ئوتلاق ئىزلەپ تاكى گەدور ئېغىزىغىچە، يەنى جىلغىنىڭ كۆن چىقىش تەرىپىگىچە بارغانىدى. **40** ئۇلار شۇ يەردە ياپېنىشىل، ناھايىتى مۇنبەت بىر ئوتلاق تاپقان؛ ئۇ يەر تولىمۇ كەڭ، ھەم تازا ھەم تىنچ ئىدى. ئىلگىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلار ھامىدىكىلەردىن ئىكەن. **41** يۇقىرىدا تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن كىشىلەر يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ زامانىدا شۇ [ھامىدىكىلەرنىڭ] چېدىرلىرىغا ۋە ئۇ يەرلەردە ئولتۇرۇشلۇق مىئونلۇقلارغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى تامامەن يوقاتقانىدى، تاكى بۈگۈنگە قەدەر؛ ئۇلار شۇلارنىڭ يەرلىرىگە ماكانلاشتى، چۈنكى ئۇ يەرلەردە پادىلىرىنى باققۇدەك ئوتلاق بار ئىدى. **42** شۇ چاغلاردا شىمېئونلاردىن يەنە بەش يۈز كىشى سېئىر تېغىغا قاراپ ماكىدى، ئۇلارنىڭ يولباشچىلىرى يىشىنىڭ ئوغۇللىرى پىلاتيا، نېئارىيا، رېفايا بىلەن ئۇززىئەل ئىدى؛ **43** ئۇلار قېچىپ تىرىك قالغان ئامالەكلەرنىمۇ ئولتۇرۇپ، بۈگۈنگە قەدەر شۇ يەردە ماكانلىشىپ ئولتۇۋاتىدۇ.

5 ئىسرائىلنىڭ تۇنجى ئوغلى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ (رۇبەن گەرچە تۇنجى ئوغۇل بولغىنى بىلەن، لېكىن [ئاتىسىنىڭ توقىلى بىلەن] زىنا قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى ئىسرائىلنىڭ ئوغلى بولغان يۈسۈپنىڭ ئوغۇللىرىغا ئۆتكۈزۈۋېتىلگەن. شۇنۇڭ نەسەبنامە بويىچە ئۇ چوڭ ئوغۇل ھېسابلانمايدۇ. **2** يەھۇدا قېرىنداشلىرى ئىچىدە ئۈستۈنلۈككە ئىگە بولغان بولسىمۇ ۋە ئىداره قىلغۇچى ئۇنىڭدىن چىققان بولسىمۇ، لېكىن چوڭ ئوغۇللۇق ھوقۇقى يۈسۈپكە تەۋە بولۇپ كەتكەن): ـ **3** ئىسرائىلنىڭ ئۇنىجىسى رۇبەننىڭ ئوغۇللىرى مۇنۇلار: ـ ھانوخ ۋە پاللۇ، ھەزرون ۋە كارمى. **4** يوئېلنىڭ ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ـ [يوئېلنىڭ] ئوغلى شېمايا، شېمايانىڭ ئوغلى گوگ، گوگنىڭ ئوغلى شىمەي، **5** شىمەينىڭ ئوغلى مىكاھ، مىكاھنىڭ ئوغلى رېئايا، رېئايانىڭ ئوغلى باۋال، **6** باۋالنىڭ ئوغلى بەئەراھ؛ بەئەراھ ئاسۇرىيە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر تەرىپىدىن ئۈتۈۋىلىنىپ كېتىلگەن. ئۇ چاغدا ئۇ رۇبەن قەبىلىسىنىڭ باشلىقى ئىدى. **7** ئۇنىڭ ئىنىلىرى نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنگەندەك، جەمەتلىرىنىڭ تارىخى بويىچە يولباشچى بولغان يەئىيەل، زەكەريا ۋە بىلا دەپ يۈتۈلگەنىدى **8** (بىلا ئازازنىڭ ئوغلى، ئازاز شېمانىڭ ئوغلى، شېما يوئېلنىڭ ئوغلى ئىدى). يوئېلار ئاروئەردە، نېبو ۋە باۋال-مېئونغىچە سوزۇلغان جايلاردا ئولىراتتى. **9** ئۇلار يەنە كۈن چىقىشقا قاراپ تاكى ئېفرات دەريا سىنىڭ بۇ تەرىپىدىكى چۆلنىڭ كىرىش ئېغىزىغا قەدەر ئولتۇراقلاشتى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ گىلېئاد يۇرتىدىكى چارۋا مالىلىرى كۆپەيىپ كەتكەنىدى. **10** ساۋۇلنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە ئۇلار ھاگاريلار بىلەن ئۇرۇش قىلىشتى؛ ھاگاريلار ئۇلارنىڭ قولىدا مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن ئۇلار گىلېئادنىڭ كۈن چىقىش تەرىپىدىكى پۈتۈن زېمىندا ھاگاريلارنىڭ چېدىرلىرىدا ماكانلاشتى. **11** ئۇلارنىڭ ئۇدۇلىدا گادنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى سالىكاھغا قەدەر باشان زېمىنىغا ماكانلاشقانىدى. **12** باشاندا ماكانلاشقانلاردىن قەبىلە باشلىقى يوئېل، مۇئاۋىن قەبىلە باشلىقى شافام بار ئىدى؛ يەنە ياناي بىلەن شافاتمۇ بار ئىدى. **13** ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى جەمەتىنامىلەر بويىچە مىكائىل، مەشۇللام، شېبا، يوراي، ياكان، زىيا ۋە ئېبەر بولۇپ، جەمئىي يەتتە ئىدى. **14** يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئابىھايىلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. ئابىھايىل خورىنىڭ ئوغلى، خورى ياروياھنىڭ ئوغلى، ياروياھ گىلېئادنىڭ ئوغلى، گىلېئاد مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل يەشىشاينىڭ ئوغلى، يەشىشاي ياھدونىڭ ئوغلى، ياھدو بۇزنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **15** گۇننىنىڭ نەۋرىسى، ئابدىئەلنىڭ ئوغلى ئاخى ئۇلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. **16** ئۇلار گىلېئادقا، باشانغا ۋە باشانغا تەۋە يېزا-كەنتلەرگە، شۇنداقلا پۈتكۈل شارون يايلىقىغا، تاكى تۇت چېتىگىچە ماكانلاشقانىدى. **17** بۇلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدا پادىشاھى يوتام ۋە ئىسرائىل پادىشاھى يەروبوئامنىڭ سەلتەنىتىنىڭ كۈنلىرىدە نەسەبنامىلەرگە پۈتۈلگەنىدى.

18 رۇبەن، گاد قەبللىرىنىڭ ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ باتۇر، قالقان-
قىلىچ تۇتالايدىغان، ئوقيا ئاتالايدىغان ھەم جەڭگە ماھىر قىرىق تۆت مىڭ يەتتە
يۈز ئاتمىش جەڭگىۋار ئادەمى بار ئىدى. 19 تۆلار ھاگاريلار، يەتۇرلار،
نافىشلار ۋە نودابلار بىلەن جەڭ قىلغان. 20 تۆلار جەڭ قىلغاندا مەددەت
تىپىپ، ھاگاريلار ۋە تۆلار بىلەن ئىتتىپاقداشلارنىڭ ھەممىسى تۆلارنىڭ
قولىغا تاپشۇرۇلغان؛ چۈنكى تۆلار جەڭ ئۈستىدە خۇداغا نىدا قىلغان؛ تۆلار
تۆنىكۈنا تايانغاچقا، خۇدا تۆلارنىڭ تىلىگىنى ئىجابەت قىلغان. 21 تۆلار يەتە
دۇشمەننىڭ چارۋا-ماللىرىنى، جۈملىدىن ئەللىك مىڭ تۆگە، ئىككى يۈز ئەللىك
مىڭ قوي، ئىككى مىڭ ئېشىكنى ئوۋلىجا ئالغان ۋە يۈز مىڭ جانىنى ئەسىر ئالغان.
22 بۇ تۇرۇش خۇدانىڭ نىيىتىدىن بولغاچقا، دۇشمەندىن ئولگەنلەر ناھايىتى
كۆپ بولغان؛ سۈرگۈن قىلىنغۇچە تۆلار شۇلارنىڭ يېرىنى ئىشغال قىلىپ
تۇرغان. 23 ماناسسەھنىڭ يېرىم قەبىلىسىدىكىلەر باشاندىن باۋال-ھەرمون، سېنىر،
ھەرمون تېغىغا قەدەر بولغان زېمىندا يېيىلىپ ماكانلاشتى. تۆلار زور كۆپەيگەن.
24 تۆلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئېفەر، ئىشى، ئەلىيەل، ئازرىئەل، يەرىمىيا،
خودائىيا ۋە ياھدىيەل ئىدى؛ تۆلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى باتۇر جەڭچىلەر،
مەشھۇر مۇتىۋەرلەر، شۇنداقلا ھەرقايىسىسى ئۆز جەمەتىگە جەمەت بېشى
ئىدى. 25 تۆلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىدىن يۈز ئۆرۈپ، بۇزۇقلۇق قىلىپ
خۇدا ئەسلىدە ئۆزلىرى ئالدىدا يوقاتقان شۇ يەردىكى تائىپىلەرنىڭ ئىلاھلىرىغا
ئەگىشىپ كەتتى. 26 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئاسۇريە پادىشاھى
پۇل (يەنى ئاسۇريە پادىشاھى تىلگات-پىلنەسەر) نىڭ روھىنى قوزغىتىپ بىلەن، ئۇ
تۆلارنى، يەنى رۇبەن قەبىلىسىدىكىلەرنى، گاد قەبىلىسىدىكىلەرنى ۋە ماناسسەھ
يېرىم قەبىلىسىدىكىلەرنى خالاھ، خابور ۋە خاراغا ھەم گوزان دەرياسى بويىغا
سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ تۆلارنىڭ ئەۋلادلىرى تاكى بۈگۈنگە قەدەر
تېخىچە شۇ يەردە ماكانلىشىپ تۇرماقتا.

6 لاۋىينىڭ ئوغۇللىرى گەرشون، كوھات ۋە مەرارى. 2 كوھاتنىڭ
ئوغلى ئامرام، يىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل ئىدى. 3 ئامرامنىڭ پەرزەنتلىرى
ھارۇن، مۇسا ۋە مەريەم ئىدى. ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلئازار ۋە
ئىتامار ئىدى. 4 ئەلئازاردىن فىنىھاس، فىنىھاستىن ئابىشۇئا، 5 ئابىشۇئادىن
بۇككى، بۇككىدىن ئۇززى، 6 ئۇززىدىن زەراھىيا، زەراھىيادىن مېرايوت،
7 مېرايوتتىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاختۇب، 8 ئاختۇبتىن زادوك، زادوكتىن
ئاخىماتاز، 9 ئاخىماتازدىن ئازارىيا، ئازارىيادىن يوھانان، 10 يوھاناندىن ئازارىيا
(بۇ ئازارىيا يېرۇسالېمدا سۈلايمان سالغۇزغان مۇقەددەس ئۆيدە كاھىنلىق خىزمىتىدە
بولغان)، 11 ئازارىيادىن ئامارىيا، ئامارىيادىن ئاختۇب، 12 ئاختۇبتىن زادوك،
زادوكتىن شاللۇم، 13 شاللۇمدىن ھىلقىيا، ھىلقىيادىن ئازارىيا، 14 ئازارىيادىن
سېرايا، سېرايادىن يەھوزاداك تۇرەلدى؛ 15 يەرۇەردىگار نېبوقادنەسارنىڭ
ۋاستىسى بىلەن يەھۇدادىكىلەر بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنى سۈرگۈن قىلدىغان
چاغدا، بۇ يەھوزاداكۇ سۈرگۈن قىلىنغان. 16 لاۋىينىڭ ئوغلى گەرشوم،
كوھات ۋە مەرارى. 17 گەرشومنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئىسمى لىبنى ۋە شىمەي
ئىدى. 18 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، يىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىئەل
ئىدى. 19 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى ۋە مۇشى ئىدى. بۇلار لاۋىيلارغا
مەنسۇپ ھەرقايسى جەمەتلەر ئىچىدىكى ئائىلىلەر ئىدى. 20 گەرشومنىڭ
ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: گەرشومنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى جاھات،
جاھاتنىڭ ئوغلى زىممە، 21 زىممەنىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئىددو،
ئىددونىڭ ئوغلى زەراھ، زەراھنىڭ ئوغلى يىياتراي ئىدى. 22 كوھاتنىڭ
ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: كوھاتنىڭ ئوغلى ئاممىناداب، ئاممىناداب‌نىڭ ئوغلى
كوراھ، كوراھنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 23 ئاسسىرنىڭ ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانانىڭ
ئوغلى ئەبىئاساف، ئەبىئاسافنىڭ ئوغلى ئاسسىر، 24 ئاسسىرنىڭ ئوغلى تاھات،
تاھاتنىڭ ئوغلى ئۇرىئەل، ئۇرىئەلنىڭ ئوغلى ئۇززىيا، ئۇززىيانىڭ ئوغلى شائۇل
ئىدى. 25 ئەلكانانىڭ ئوغۇللىرى ئاماساي ۋە ئاخىموت، 26 ئاخىموتنىڭ
ئوغلى ئەلكانا، ئەلكانانىڭ ئوغلى زوفاي، زوفاينىڭ ئوغلى ناھات، 27 ناھاتنىڭ
ئوغلى ئېلىئاب، ئېلىئابنىڭ ئوغلى يەروھام، يەروھامنىڭ ئوغلى ئەلكانا ئىدى.
28 سامۇئىلنىڭ ئوغۇللىرى تۇۋەندىكىچە: تۇنجى ئوغلى يوئېل، ئىككىنچى ئوغلى
ئابىيا ئىدى. 29 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرى تۆۋەندىكىچە: مەرارىنىڭ ئوغلى
ماھلى، ماھلىنىڭ ئوغلى لىبنى، لىبنىنىڭ ئوغلى شىمەي، شىمەينىڭ ئوغلى ئۇززا،
30 ئۇززانىڭ ئوغلى شىمىيا، شىمىيانىڭ ئوغلى ھاگگىيا، ھاگگىيانىڭ ئوغلى
ئاسايا ئىدى. 31 داۋۇت ئەھدە ساندۇقى ئوبدان ئورۇنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن
يەرۇەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمىچىلىك ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا تۆۋەندىكى
كىشىلەرنى قويدى. 32 تۆلار تاكى سۈلايمان يېرۇسالېمدا يەرۇەردىگارنىڭ ئۆيىنى
ياساتقانغا قەدەر، «جامائەت چېدىرى»نىڭ ئالدىدا كۆي ئېيتىش خىزمىتىنى
ئۆتەپ كەلدى. تۆلار ۋەزىپىسىنى بەلگىلەنگەن تەرتىپى بىلەن ئۆتىگەنىدى.
33 تۆۋەندىكىلەر ۋەزىپە ئۆتىگەن ئادەملەر ۋە تۆلارنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ كوھاتنىڭ
ئەۋلادلىرى ئىچىدە: ـ نەغمىچى ھېمان بار ئىدى. ھېمان يوئېلنىڭ ئوغلى،
يوئېل ساموئىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 34 ساموئىل ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكانا
يەروھامنىڭ ئوغلى، يەروھام ئەلىيەلنىڭ ئوغلى، ئەلىيەل توئاھنىڭ ئوغلى، 35 توئاھ
زۇفنىڭ ئوغلى، زۇف ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكانا ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات
ئاماسايىنىڭ ئوغلى، 36 ئاماساي ئەلكانانىڭ ئوغلى، ئەلكانا يوئېلنىڭ ئوغلى،
يوئېل ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا زەفانىيانىڭ ئوغلى، 37 زەفانىيا تاھاتنىڭ ئوغلى،
تاھات ئاسسىرنىڭ ئوغلى، ئاسسىر ئەبىئاسافنىڭ ئوغلى، ئەبىئاساف كوراھنىڭ
ئوغلى، 38 كوراھ ئىزھارنىڭ ئوغلى، يىزھار كوھاتنىڭ ئوغلى، كوھات لاۋىينىڭ
ئوغلى، لاۋىي ئىسرائىلنىڭ ئوغلى ئىدى. 39 [ھېمانلىنىڭ] ئوڭ تەرىپىدە خىزمەتتە
تۇرغان قېرىندىشى ئاساف ئىدى. ئاساف بولسا بەرەكىيانىڭ ئوغلى، بەرەكىيا
شىمىيانىڭ ئوغلى، 40 شىمىيا مىكائىلنىڭ ئوغلى، مىكائىل باۋاسىيانىڭ ئوغلى،
باۋاسىيا مالكىيانىڭ ئوغلى، 41 مالكىيا ئېتىنىنىڭ ئوغلى، ئېتنى زەراھنىڭ ئوغلى،
زەراھ ئادايانىڭ ئوغلى، 42 ئادايا ئېتانىنىڭ ئوغلى، ئېتان زىممانىڭ ئوغلى،
زىممە شىمەينىڭ ئوغلى، 43 شىمەي جاھاتنىڭ ئوغلى، جاھات گەرشومنىڭ
ئوغلى، گەرشوم لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. 44 [ھېمان بىلەن ئاسافنىڭ] سول
تەرىپىدە خىزمەتتە تۇرغان قېرىندىشلىرى مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئېتانلار
ئىدى. ئېتان بولسا كىشىنىڭ ئوغلى ئىدى، كىشى ئابدىنىڭ ئوغلى، ئابدى
مالۇقنىڭ ئوغلى، 45 مالۇق ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ئامازىيانىڭ ئوغلى،
ئامازىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، 46 ھىلقىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى باننىنىڭ ئوغلى،
بانى شېمەرنىڭ ئوغلى، 47 شېمەر ماھلىنىڭ ئوغلى، ماھلى مۇشىنىڭ ئوغلى،
مۇشى مەرارىنىڭ ئوغلى، مەرارى لاۋىينىڭ ئوغلى ئىدى. 48 لاۋىلارنىڭ قالغان
لاۋىي قېرىنداشلىرى بولسا ھەممىسى خۇدانىڭ ئۆيى، يەنى ئىبادەت چېدىرىدىكى
[ياشقا] خىزمەتلەرنى بېجىرىشكە ئاتالغانىدى. 49 ھارۇن ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى
بولسا خۇدانىڭ خىزمەتكارى مۇسانىڭ تاپىلىغىنىدەك كۆيدۈرمە قۇربانلىق
سۈنۈلىدىغان قۇربانگاھتا قۇربانلىقلار سۇنۇپ، خۇشبۇيگاھتا خۇشبۇي يېقىپ،
مۇقەددەسگاھدىكى بارلىق خىزمەتلەرنى ئادا قىلاتتى، شۇنداقلا ئىسرائىللار
ئۈچۈن كەچۈرۈم- كەفارەت ئىشلىرىنى قىلاتتى. 50 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى
تۆۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ئەلئازار، ئەلئازارنىڭ ئوغلى فىنىھاس، فىنىھاسنىڭ
ئوغلى ئابىشۇيا، 51 ئابىشۇيانىڭ ئوغلى بۇككى، بۇككىنىڭ ئوغلى ئۇززى،
ئۇززىنىڭ ئوغلى زەراھىيا، 52 زەراھىيانىڭ ئوغلى مېرايوت، مېرايوتنىڭ ئوغلى

ئامارىيا، ئامارىيانىڭ ئوغلى ئاختۇبنى، 53 ئاختۇبنىڭ ئوغلى زادوك، زادوكنىڭ ئوغلى ئاخىماتاز ئىدى. 54 تۇۋەندىكىلەر ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ تۆز زېمىنى ئىچىدە ماكان تۇتۇپ ئولتۇرغان يەرلىرى: ـ كوھات جەمەتىنىڭ يەرلىرى بولسا (مۇشۇ يەرلەر چەك تاشلاش ئارقىلىق تۆلارغا تەقسىم قىلىنغان): ـ 55 يەھۇدا زېمىنىدىكى ھېبرون ۋە ھېبروننىڭ تۆت ئەتراپىدىكى ئېتىزلىقلىرى تۆلارغا تەقسىم قىلىنغان 56 (لېكىن بۇ شەھەرنىڭ ئەتراپىدىكى ئوتلاقلار ۋە شەھەرگە قاراشلىق يېزا- كەنتلەر بولسا يەفۇننەھنىڭ ئوغلى كالەبكە بېرىلدى). 57 ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا «پاناھلىق شەھىرى» ھېبرون بېرىلدى؛ يۇنىڭدىن باشقا لىبناھ بىلەن تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياتىر، ئېشتېموئا ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 58 ھىلەن ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دەبىر ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 59 ئاشان ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، بەيت-شەمەش ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ تەقسىم قىلىنغان؛ 60 يەنە بنيامىن قەبىلىسىدىكى زېمىندىن گىبا ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاللەمەت ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاناتوت ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بۇلۇپ بېرىلگەن. تۆلار جەمەتلىرى بويىچە ئېرىشكەن شەھەر جەمئىي ئون ئۈچ بولدى. 61 كوھاتنىڭ باشقا ئەۋلادلىرىغا بولسا تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 62 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتكە قاراپ، ئىسساكار قەبىلىسى، ئاشىر قەبىلىسى، نافتالى قەبىلىسى ۋە باشان يۇرتىدىكى ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىنىڭ زېمىندىن ئون ئۈچ شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 63 مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىغا، جەمەتكە قاراپ، تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى شەھەر بۇلۇپ بېرىلدى. 64 ئىسرائىللار شۇنداق قىلىپ بۇ شەھەرلەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە ئېتىزلىقلارنىڭ ھەممىسىنى لاۋىيلارغا بۇلۇپ بەردى. 65 تۇلار تاشلانغان چەككە چىققىنى بويىچە، يەنە يۇقىردا نامى ئاتالغان شەھەرلەرنى يەھۇدا قەبىلىسىدىن، شىمېئون قەبىلىسىدىن ۋە بنيامىن قەبىلىسىدىن ئېلىپ تۇلارغا بەردى. 66 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان بەزى جەمەتلەرگە ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ زېمىنى تەۋەسىدىكى شەھەرلەردىن بۇلۇپ بېرىلگەنلىرىمۇ بولدى. 67 ئىسرائىللار تۇلارغا [يەنە ئىككى] «پاناھلىق شەھىرى»، يەنى ئەفرائىم تاغلىقىغا جايلاشقان شەكەم ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى ۋە گەزەر ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى بەردى؛ 68 يەنە يوكمىيام ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بەيت-ھورون ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، 69 ئايجالون ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، گات-رىممون ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى تۇلارغا بەردى. 70 [ئىسرائىللار يەنە] ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن ئانېر ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى، بىلئام ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارنى كوھاتنىڭ قالغان جەمەتلىرىگە بەردى. 71 گېرشومنىڭ ئەۋلادلىرىغا ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى جەمەتلەرنىڭ زېمىنىدىن باشاندىكى گولان ۋە گولانغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئاشتاروت ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 72 ئىسساكار قەبىلىسىدىن كەدەش ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، دابىرات ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 73 راموت ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئانەم ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 74 ئاشىر قەبىلىسىدىن تۇلارغا ماشال ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ئابدون ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 75 خۇكوك ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، رەھوب ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 76 نافتالى قەبىلىسىدىن گالىلىيەدىكى كەدەش ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ھامون ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، كىرىئاتايىم ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلارمۇ بېرىلدى. 77 مەرارىنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىغا بولسا زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن رىممونو ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، تابور ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 78 يەنە رۇبەن قەبىلىسىنىڭكىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىن، يېرىخونىڭ شەرقىي ئۆدۈلىدىكى، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ كۈنچىقىش بويىدىكى يەرلەردىن چۆلدىكى بەزەر ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ياھزاھ ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 79 كەدەموت ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، مېفائات ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى؛ 80 گاد قەبىلىسىدىنمۇ بولسا تۇلارغا گىلېئادتىكى راموت ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، ماھانائىم ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، 81 ھەشبون ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار، يائازەر ۋە تۇنىڭغا تەۋە ئېتىزلىقلار بېرىلدى.

7 ئىسساكارنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تولا، پۇئاھ، ياشۇب ۋە شىمرون دېگەن تۆتەيلەن ئىدى. 2 تولانىڭ ئوغۇللىرى: ـ ئۇززى، رېفايا، يېرىيەل، ياھماي، يىبسام ۋە ساموئىلدىن ئىبارەت، بۇلارنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ زاماندا تولانىڭ ئادەم سانى نەسەبنامىلەردە يېگىرمە ئىككى مىڭ ئالتە يۈز باتۇر جەڭچى دەپ خاتىرىلەنگەن. 3 ئۇززىنىڭ ئوغلى ئىزراقيا ئىدى، ئىزراقيانىڭ ئوغۇللىرى مىكائىل، ئوباديا، يوئىل ۋە ئىشىيا ئىدى. بۇ بەشىيلەننىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى. 4 نەسەبنامىلەر بويىچە ئۇلار بىلەن بىللە ھېسابلانغانلاردىن جەڭگىۋار ئوتتۇز ئالتە مىڭ ئادەم بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ خوتۇن، بالا-چاقىلىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ئىسساكارنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئىچىدىكى باتۇر جەڭچى قېرىنداشلىرى بىلەن قوشۇلۇپ، نەسەب بويىچە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي سەكسەن يەتتە مىڭ ئادەمى بار ئىدى. 6 بنيامىننىڭ بېلا، بەكەر ۋە يەدىيايەل دېگەن ئۈچ ئوغلى بار ئىدى. 7 بېلانىڭ ئېزبون، ئۇززى، ئۇززىئەل، يەرموت ۋە ئىرى دېگەن بەش ئوغلى بولۇپ، ھەممىسى جەمەت بېشى ئىدى؛ تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي يېگىرمە ئىككى مىڭ ئوتتۇز تۆت باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 8 بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى زېمىراھ، يوئاش، ئەلىئېزەر، ئەلىيوينەي، ئومرى، يەرەموت، ئابىيا، ئاناتوت ۋە ئالامەت ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بەكەرنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، 9 جەمەت باشلىرى ئىدى؛ تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىغا ئېلىنغان جەمئىي يېگىرمە مىڭ ئىككى يۈز باتۇر جەڭچى بار ئىدى. 10 يەدىيايەلنىڭ ئوغلى بىلھان ئىدى؛ بىلھاننىڭ ئوغۇللىرى يەئۇش، بنيامىن، ئەخۇد، كەناناناھ، زېتان، تارشىش ۋە ئاخىشاھار ئىدى؛ 11 بۇلارنىڭ ھەممىسى يەدىيايەلنىڭ ئەۋلادلىرى، جەمەت باشلىرى ۋە باتۇر جەڭچىلەر ئىدى. تۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرىگە تىزمىلانغانلارنىڭ جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي ئون يەتتە مىڭ ئىككى يۈز ئىدى. 12 شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار بولسا يەنە ئىرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى؛ ھۇشىيلار ئاخەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىدى. 13 نافتالىنىڭ ئوغۇللىرى: ياھزىئەل، گۇنى، يەزەر، شاللوم؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى بىلھاھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 14 ماناسسەھنىڭ ئوغۇللىرى: ـ تۇنىڭ سۇريەلىك توقىلدىن ئاسرىئەل تۇرەلگەن؛ تۇنىڭدىن يەنە گىلېئادنىڭ ئاتىسى ماكىر تۇغۇلغان. 15 ماكىر شۇپپىيلار ۋە خۇپپىيلار ئارىسىدىنمۇ ئايال ئالغان (ماكىرنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى). ماكىرنىڭ يەنە بىر ئەۋلادىنىڭ ئىسمى زەلوفھاد ئىدى، زەلوفھادنىڭ پەقەت بىرنەچچە قىزىلا بولغان. 16 ماكىرنىڭ ئايالى مائاكاھ ئوغۇل تۇغۇپ، تۇنىڭغا پەرەش دەپ ئات قويغان؛ پەرەشنىڭ ئىنىسىنىڭ ئىسمى شەرەش ئىدى؛ شەرەشنىڭ ئوغلى ئۇلام ۋە راكەم ئىدى. 17 ئۇلامنىڭ ئوغلى بېدان ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى گىلېئادنىڭ ئەۋلادلىرى؛ گىلېئاد ماكىرنىڭ ئوغلى، ماكىر ماناسسەھنىڭ ئوغلى ئىدى. 18 گىلېئادنىڭ سىڭلىسى ھامولەكەتتىن ئىشھود، ئابىئېزەر ۋە ماھالاھ تۇغۇلغان. 19 شېمىدانىڭ ئوغۇللىرى ئاخىيان، شەكەم، لىكخى ۋە ئانئىام ئىدى. 20 ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى: تۇنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ، شۇتىلاھنىڭ ئوغلى بەرەد، بەرەدنىڭ ئوغلى تاھات، تاھاتنىڭ ئوغلى ئېلىئاداھ، ئېلىئاداھنىڭ ئوغلى تاھات، 21 تاھاتنىڭ ئوغلى زاباد، زابادنىڭ ئوغلى شۇتىلاھ ئىدى (ئېزەر

بىلەن ئېلىشاد گاتىلقلارنىڭ چارۋا ماللىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغىلى چۈشكەنده، شۇ يەرلىك گاتىلقلار تەرىپىدىن تۇتۇزۇلگەن. 22 تۇلارنىڭ ئاتىسى ئەفرائىم بۇ بالىلىرى ئۈچۈن خېلى كۆنلەرگىچە ماتەم تۇتقاچقا، ئۇنىڭ بۇرادەرلىرى ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگىلى كەلگەن. 23 ئەفرائىم ئايالى بىلەن بىللە قايتا بىر ياستۇققا باش قويغان. ئايالى هامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغقان؛ ئەفرائىم ئۇنىڭغا ئائىلەم بالا-قازاغا يولۇققى دەپ، بېرىياھ دەپ ئىسىم قويغان. 24 ئۇنىڭ قىزى ئۈستۈن بەيت-هورون بىلەن تۇۋەن بەيت-هورونى ۋە ئۇززەن-شەئەراهنى بىنا قىلغان). 25 بېرىياھنىڭ ئوغلى رېفاھ بىلەن رەشەف ئىدى؛ رەشەفنىڭ ئوغلى تېلاھ، تېلاھنىڭ ئوغلى تاهان، 26 تاهاننىڭ ئوغلى لادان، لاداننىڭ ئوغلى ئاممىهۇد، ئاممىهۇدنىڭ ئوغلى ئەلىشاما، 27 ئەلىشامانىڭ ئوغلى نۇن، نۇننىڭ ئوغلى يەشۇئا ئىدى. 28 ئەفرائىملارنىڭ زېمىنى ۋە ماكانلاشقان يەرلىرى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر بولۇپ، كۈنچىقىش تەرىپىدە نارائان، كۈنپېتىش تەرىپىدە گەزەر بىلەن ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، شەكەم ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاكى گازا ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرگىچە سوزۇلاتتى. 29 مانا‌سسەھ قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا تۇتاشقان يەنە بەيت-شېئان ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، تاناناق ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، مەگىددو ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەر، دور ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەرمۇ بار ئىدى. ئىسرائىلنىڭ ئوغلى يۈسۇپنىڭ ئەۋلادلىرى مانا مۇشۇ يەرلەرگە ماكانلاشقانىدى. 30 ئاشىرنىڭ ئوغۇللىرى: ـ يىمناھ، يىشۋاھ، يىشۋى ۋە بېرىياھ؛ تۇلارنىڭ سىڭىلىسىمۇ بار ئىدى. 31 بېرىياھنىڭ ئوغلى خەبەر بىلەن مالكىئەل بولۇپ، مالكىئەل بىرزاۋىتنىڭ ئاتىسى ئىدى. 32 خېبەردىن يافلەت، شومەر، خوتام ۋە تۇلارنىڭ سىڭىلىسى شۇيا تۇرەلگەن. 33 يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى پاساق، بىمھال ۋە ئاشۋات؛ بۇلار يافلەتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 34 شەمەرنىڭ ئوغۇللىرى ئاخى، روھگاھ، خۇببىاھ ۋە ئارام ئىدى. 35 [شەمەرنىڭ] ئىنىسى ھەلەمنىڭ ئوغلى زوفاھ، يىمنا، شەلەش ۋە ئامال ئىدى؛ 36 زوفاھنىڭ ئوغلى سۇئاھ، ھارنەفەر، شۇئال، بېرى، ئىمراھ، 37 بېزەر، خود، شاما، شىلشاھ، ئىتران ۋە بەئەراھ ئىدى. 38 يەتەرنىڭ ئوغۇللىرى يەفۇننەھ، پىسپاھ ۋە ئارا ئىدى. 39 ئۇللانىڭ ئوغۇللىرى ئارام، خانىئەل ۋە رىزيا ئىدى. 40 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشىرنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ھەر قايىسىسى جەمەت باشلىرى، ئالامەت باتۇر جەڭچىلەر، يولباشچىلار ئىدى؛ تۇلارنىڭ جەمەتلىرى بويىچە نەسەبنامىگە تىزىلىغاندا، جەڭگە چىقىلايدىغانلىرى جەمئىي يىگىرمە ئالتە مىڭ ئىدى.

8 بىنيامىننىڭ تۇنجى ئوغلى بېلا، ئىككىنچى ئوغلى ئاشبەل، ئۈچىنچى ئوغلى ئاخاراھ، 2 تۆتىنچى ئوغلى نوخاھ، بەشىنچى ئوغلى رافا ئىدى. 3 بېلانىڭ ئوغۇللىرى ئاددار، گېرا، ئابىھۇد، 4 ئابىشۇئا، نائامان، ئاخوئاھ، 5 گېرا، شېفۇفان ۋە ھۇرام ئىدى. 6 تۆۋەندىكىلەر ئەخۇدنىڭ ئەۋلادلىرى: ـ نائامان، ئاخياھ ۋەگېرا (ئەسلىدە تۇلار گېبالقلارنىڭ جەمەت بېشى ئىدى. گېبالقلار ماناھاتقا كۆچۈرۈۋېتىلگەنىدى. بۇلارنى كۆچۈرۈۋەتكۈچى بولسا گېرا ئىدى؛ ئۇنىڭدىن ئۇززا بىلەن ئاخىھۇد تورەلگەن). 8 شاھارائىم ھۇشىم بىلەن باۋارا دېگەن ئىككى ئايالىنى قويۇۋەتكەندىن كېيىن موئاب دىياربدا ئوغۇل پەرزەنت كۆرگەن. 9 ئۇنىڭ خودەش دېگەن ئايالىدىن يوباب، زىبىيا، مېشا، مالكام، 10 يەئۇز، شاقيا، مىرماھ دېگەن ئوغۇلار تورەلگەن؛ ئۇنىڭ بۇ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى جەمەت بېشى بولغانىدى. 11 ھۇشىمدىنمۇ ئۇنىڭغا ئابىتۇب، ئەلپائال دېگەن ئوغۇلار تورەلگەن. 12 ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئېبەر، مىشام ۋە شېمەد (شېمەد ئونو بىلەن لود دېگەن ئىككى شەھەرنى ۋە ئۇلارغا تەۋە يېزا- كەنتلەرنى بىنا قىلغان)، 13 بېرىياھ ۋە شېما ئىدى. ئۇ ئىككىسى ئايجالوندىكىلەر ئۈچىدە جەمەت باشلىرى بولۇپ، گات ئاھالىسىنى قوغلىۋەتكەنىدى. 14 ئاخيو، شاشاق، يەرەموت، 15 زەبادىيا، ئاراد، ئېدەر، 16 مىكائىل، ئىشپاھ ۋە يوخا بولسا بېرىياھنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 17 زەبادىيا، مەشۇللام، ھىزكى، خېبەر، 18 ئىشمېراي، يېزلىيا ۋە يوبابلارنىڭ ھەممىسى ئەلپائالنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 19 ياكىم، زىكرى، زابدى، 20 ئەلىيەناي، زىلتاي، ئەلىيەل، 21 ئادايا، بىرايا ۋە شىمراتلار شىمەيئنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 22 ئىشپان، ئېبەر، ئەلىيەل، 23 ئابدون، زىكرى، ھانان، 24 ھانانىيا، ئېلام، ئانتوتىيا، 25 ئېفدېئاھ ۋە پەنۇئەللەر شاشاقنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 26 شامشراي، شېخاريا، ئاتالىيا، 27 يائارېشىيا، ئەلىيا ۋە زىكرىلار يەروھامنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 28 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى نەسەبنامىلەردە خاتىرىلەنگەن جەمەت بېشى ئىدى؛ بۇلار ھەممىسى مۇتەۋەرلەر بولۇپ، يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانىدى. 29 گىبېئونىڭ ئاتىسى جەئىيەل گىبېئونغا ماكانلاشقانىدى؛ ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئىدى. 30 ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، ناداب، 31 گېدور، ئاخيو، زېكەر ۋە مىكلوتتىن شىمېيا تورەلگەن. بۇلارمۇ قېرىنداشلىرى بىلەن يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 33 نەردىن كىش تورەلگەن؛ كىشتىن ساۋۇل تورەلگەن؛ ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇئا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تورەلگەن. 34 مېرىب-باۋال يوناتاننىڭ ئوغلى ئىدى؛ مىكاھ مېرىب-باۋالدىن تورەلگەن. 35 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاريا ۋە ئاھاز ئىدى. 36 ئاھازدىن يەھوئاددا‌ھ تورەلگەن؛ يەھوئاددا‌ھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تورەلگەن؛ زىمردىن موزا تورەلگەن؛ 37 موزادىن بىنىئا تورەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رافا، رافانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئىدى. 38 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئىدى، تۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئارىيا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 39 ئازەلنىڭ ئىنىسى يېشەكنىڭ تۇنجى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئۇلام، ئىككىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى يېئۇش، ئۈچىنچى ئوغلىنىڭ ئىسمى ئەلىفەلەت ئىدى. 40 ئۇلامنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى باتۇر جەڭچى، ئوقياچى ئىدى؛ تۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ۋە نەۋرىلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن ئىدى.

9 پۈتكۈل ئىسرائىللار نەسەب بويىچە تىزىمغا ئېلىنغانىدى. مانا، ئۇلار «ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىسى» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەنىدۇر. 2 يەھۇدالار بولسا ئاسىيلىق قىلغانلىقىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان. ھەممىدىن ئاۋۋال قايتىپ كېلىپ تۇرۇز زېمىنى ۋە تۇرۇز شەھەرلىرىگە ماكانلاشقانلار بولسا بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئىدى. 3 يېرۇسالېمغا ماكانلاشقانلار بولسا يەھۇدا قەبىلىسى، بىنيامىن قەبىلىسى، ئەفرائىم قەبىلىسى ۋە مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن بىر قىسىملىرى ئىدى. 4 تۇلارنىڭ ئىچىدە يەھۇدانىڭ ئوغلى پەرەزنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتتاي بار ئىدى؛ ئۇتتاي ئاممىهۇدنىڭ ئوغلى، ئاممىهۇد ئومرىنىڭ ئوغلى، ئومرى ئىمرىنىڭ ئوغلى، ئىمرى باننىڭ ئوغلى ئىدى. 5 شىلوھنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ئۇتتاي تۇنجى ئوغلى ئاسايا ۋە ئۇتتاي ئوغۇللىرى بار ئىدى. 6 زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئۇئېل ۋە تۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بولۇپ جەمئىي ئالتە يۈز توقسان ئادەم بار ئىدى. 7 بىنيامىننىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ھاسسىنۇئاھنىڭ ئەۋرىسى، ھوداۋىيانىڭ نەۋرىسى، مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالليۇ بار ئىدى؛ 8 يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى يىبنىيا، مىكرىنىڭ نەۋرىسى، ئۇززىنىڭ ئوغلى ئېلاھ ۋە ئىبنىيانىڭ ئەۋرىسى، رېئۇئەلنىڭ نەۋرىسى، شەفاتىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام 9 ھەمدە تۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرى بار ئىدى؛ تۇلار نەسەبنامىسى بويىچە تىزىمىلانغاندا جەمئىي توققۇز يۈز ئەللىك ئالتە ئادەم ئىدى. يۇقىردا تىلغا ئېلىنغانلار

تۆز جەمەتگە جەمەت بېشى ئدى. 10 كاھنلار ئچىدە يەدايا، يەھويارب، ياقىن ۋە 11 ئازاريا بار ئدى. ئازاريا خۇدانىڭ تۆرىنى باشقۇرغۇچى بولۇپ، ھەر شابات كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەييارلايتتى. 33 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ئۆيلەردە تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە-كۈندۈز تۆز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. 34 يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى تۆز نەسەبنى بويىچە جەمەت بېشى ئدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى. 35 گىبىئوننىڭ ئاتىسى يەئىيەل گىبىئونغا ماكانلاشقاندى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئدى. 36 ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، نەر، ناداب، 37 گېدور، ئاخيو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئدى. 38 مىكلوتنىڭ شىمىيام تۇرەلگەن. بۇلارمۇ تۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 39 نەردن كىش تۇرەلگەن، كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تۇرەلگەن. 40 مېرىب-باۋال يوناتانىڭ ئوغلى ئدى؛ مېرىب-باۋالدىن مىكاھ تۇرەلگەن. 41 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھريا ۋە ئاھاز ئدى. 42 ئاھازدىن ياراھ تۇرەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن. زىمردىن موزا تۇرەلگەن؛ 43 موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رېفايا، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئدى. 44 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

10

فىلىستىيلەر ئىسرائىللارغا ھۇجۇم قىلىۋدى، ئىسرائىللار فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن قاچتى، ئۇلار گىلبوئا تېغىدا قىرىپ يوقىتىلدى. 2 فىلىستىيلەر ساۋۇل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى تاپ بېسىپ قوغلىدى؛ ئۇلار ئاخىرى ساۋۇلنىڭ ئوغۇللىرىدىن يوناتان، ئابىناداب، مالكى-شۇئالارنى ئۇرۇپ ئولتۇردى. 3 ساۋۇلغا قارشى جەڭ ئىنتايىن شىددەتلىك بولدى؛ ئوقياچىلار ساۋۇلغا يېتىشىپ ئوقيا ئېتىپ ئۇنى يارىلاندۇردى. 4 ئاندىن ساۋۇل ياراغ كۆتۈرگۈچىسىگە: قىلىچكىنى سۇغۇرۇپ مېنى سانجىپ ئولتۇروۋەتكىن؛ بولمىسا بۇ خەتىنسىزلەر كېلىپ مېنى سانجىپ، مېنى خورلۇققا قويۇشى مۇمكىن، دېدى. لېكىن ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ئىنتايىن قورقۇپ كېتىپ، ئۇنمىدى. شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل قىلىچنى ئېلىپ ئۆستىگە ئۆزىنى تاشلىدى. 5 ياراغ كۆتۈرگۈچىسى ساۋۇلنىڭ ئولگىنىنى كۆرۈپ، ئۇمۇ ئوخشاشلا ئۆزىنى قىلىچنىڭ ئۆستىگە تاشلاپ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئولدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ساۋۇل، ئۈچ ئوغلى ھەم پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر شۇ كۈندە بىراقلا ئولدى. 7 ئەمدى ۋادىدا تۇرغان ئىسرائىللار ئەسكەرلىرىنىڭ قاچقانلىقىنى ۋە ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئولگىنىنى كۆرگىنىدە، ئۇلار شەھەرلىرىنى تاشلاپ قاچتى، فىلىستىيلەر كېلىپ ئۇ جايلاردا ئورۇنلاشتى. 8 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئەتىسى فىلىستىيلەر ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋالغىلى كەلگەندە گىلبوئا تېغىدا ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ ئولۇك ياتقانلىقىنى كۆردى-دە، 9 كىيىملىرىنى سالدۇرۇپ، كاللىسىنى ۋە ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئېلىپ كەتتى ھەمدە بۇلارنى فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىنىڭ ھەممە يەرلىرىگە ئاپىرىپ، تۆز بۇتلىرىغا ۋە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزدى. 10 ئۇلار ساۋۇلنىڭ ساۋۇت-ياراغلىرىنى ئۇلارنىڭ بۇتخانىسىدا قويۇپ، كاللىسىنى داگون بۇتخانىسىغا ئېسىپ قويدى. 11 ئەمدى يابەش-گىلىئاددا ئولتۇرغۇچىلار فىلىستىيلەرنىڭ ساۋۇلغا بارلىق قىلغانلىرىنى ئاڭلىغاندا 12 ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى ھەممە باتۇرلار ئاتلىنىپ، ساۋۇل بىلەن ئوغۇللىرىنىڭ جەسەتلىرىنى ئېلىپ، ئۇلارنى يابەشكە قايتۇرۇپ كېلىپ، يابەشتىكى دۇب دەرىخىنىڭ تۈۋىگە دەپنە قىلدى ۋە يەتتە كۈن روزا ۋەزىپىسى قازان نېنى ئېتىشكە مەسئۇل ئدى. 32 ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە «تەقدىم نان»غا مەسئۇل بولۇپ، ھەر شابات كۈنى تىزىدىغانغا نانلارنى تەييارلايتتى. 33 لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىرى بولغان نەغمىچىلەر ئىبادەتخانىدىكى ئۆيلەردە تۇرۇپ، باشقا خىزمەتلەرنى قىلماي، كېچە-كۈندۈز تۆز ئىشلىرى بىلەنلا بولاتتى. 34 يۇقىرىدىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى لاۋىيلار ئىچىدىكى يولباشچىلار بولۇپ، ھەممىسى تۆز نەسەبنى بويىچە جەمەت بېشى ئدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمدا تۇراتتى. 35 گىبىئوننىڭ ئاتىسى يەئىيەل گىبىئونغا ماكانلاشقاندى. ئۇنىڭ ئايالىنىڭ ئىسمى مائاكاھ ئدى. 36 ئۇنىڭ تۇنجى ئوغلى ئابدون، قالغان ئوغۇللىرى زۇر، كىش، باۋال، نەر، ناداب، 37 گېدور، ئاخيو، زەكەريا ۋە مىكلوت ئدى. 38 مىكلوتنىڭ شىمىيام تۇرەلگەن. بۇلارمۇ تۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىدا يېرۇسالېمدا قوشنا ئولتۇرۇشاتتى. 39 نەردن كىش تۇرەلگەن، كىشتىن ساۋۇل تۇرەلگەن، ساۋۇلدىن يوناتان، مالكىشۇيا، ئابىناداب ۋە ئېش-باۋال تۇرەلگەن. 40 مېرىب-باۋال يوناتانىڭ ئوغلى ئدى؛ مېرىب-باۋالدىن مىكاھ تۇرەلگەن. 41 مىكاھنىڭ ئوغۇللىرى پىتون، مەلەك، تاھريا ۋە ئاھاز ئدى. 42 ئاھازدىن ياراھ تۇرەلدى؛ ياراھدىن ئالەمەت، ئازماۋەت ۋە زىمرى تۇرەلگەن. زىمردىن موزا تۇرەلگەن؛ 43 موزادىن بىنىئا تۇرەلگەن؛ بىنىئانىڭ ئوغلى رېفايا، رېفايانىڭ ئوغلى ئېلىئاساھ، ئېلىئاساھنىڭ ئوغلى ئازەل ئدى. 44 ئازەلنىڭ ئالتە ئوغلى بار ئدى، ئۇلارنىڭ ئىسمى ئازرىكام، بوكېرۇ، ئىشمائىل، شېئاريا، ئوبادىيا ۋە ھانان ئدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئازەلنىڭ ئوغۇللىرى.

تۇتتى. 13 شۇنىڭ بىلەن سائۇل پەرۋەردىگارغا قىلغان ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن تۆلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىغا كىرمەيدى ۋە ھەتتا پەرۋەردىگاردىن يول سورىماي، بەلكى پالچى جىنكەشنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن يول سوريغاندى. شۇڭا پەرۋەردىگار ئۇنى تۆلتۈرۈپ، پادىشاھلىقىنى يەسسەينىڭ ئوغلى داۋۇتقا تۆتكۈزۈپ بەردى.

11 ئۇ چاغدا بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ھىبرونغا كېلىپ داۋۇتنىڭ قېشىغا يىغىلىشىپ: «قارىسىلا، بىز ئۆزلىرىنىڭ ئەت-سۆڭەكلىرىدۇرمىز! 2 بۇرۇن سائۇل بىزنىڭ ئۈستىمىزدە سەلتەنەت قىلغاندىمۇ ئىسرائىل خەلقىگە جەنگگە چىقىپ-كىرىشكە يولباشچى بولغان ئۆزلىرى ئىدىلا. ئۆزلىرىنىڭ خۇدالىرى بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئۆزلىرىگە: ـ سەن مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى بولۇپ ئۆلارنى باقىسەن ۋە ئىسرائىلنىڭ ئەمىرى بولىسەن، دېگەندى» ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ ھەممىسى ھىبرونغا كېلىپ پادىشاھ داۋۇتنىڭ قېشىغا كېلىشتى؛ داۋۇت ھىبروندا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۆلار بىلەن بىر ئەھدە تۈزۈشتى. ئاندىن ئۆلار پەرۋەردىگارنىڭ سامۇئىلنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئېيتقىنى بويىچە، داۋۇتنى مەسىھ قىلىپ، ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 4 داۋۇت بىلەن بارلىق ئىسرائىل خەلقى يېرۇسالېمغا كەلدى (يېرۇسالېم شۇ چاغدا «يەبۇس» دەپ ئاتىلاتتى، زېمىنىدىكى ئاھالە بولغان يەبۇسىيلار شۇ يەردە تۇراتتى). 5 يەبۇس ئاھالىسى داۋۇتقا: «سەن بۇ يەرگە ھېچقاچان كىرەلمەيسەن!» دېدى. بىراق داۋۇت زىئون دېگەن قورغانىنى ئالدى (شۇ يەر «داۋۇتنىڭ شەھىرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). 6 داۋۇت: «كىم ئالدى بىلەن يەبۇسىيلارغا ھۇجۇم قىلسا، شۇ كىشى يولباشچى ۋە سەردار بولىدۇ» دېدى. زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب ئالدى بىلەن ئاتلىنىپ چىقىپ، يولباشچى بولدى. 7 داۋۇت قورغاندا تۇراتتى، شۇڭا كىشىلەر ئۇ قورغانىنى «داۋۇت شەھىرى» دەپ ئاتاشتى. 8 داۋۇت شەھەرنى مىللودىن باشلاپ تۇت ئەترابىدىكى سېپىلغىچە يېگۈداشتىن ياساتتى؛ شەھەرنىڭ قالغان قىسمىنى يوئاب ياساتتى. 9 داۋۇت كۈندىن كۈنگە قۇدرەت تاپتى، چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. 10 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرى ئىچىدە يولباشچىلار ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا ئېيتقان سۆزى بويىچە پۈتكۈل ئىسرائىل بىلەن بىرلىشىپ، داۋۇتنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىپ، بىرلىكتە ئۇنى پادىشاھ قىلىشقا كۈچىدى. 11 تۆۋەندىكىلەر داۋۇتنىڭ پالۋانلىرىنىڭ تىزىملىكى بويىچە خاتىرىلەنگەندۇر: ـ ھاكونىلاردىن بولغان ياشوبېئام يولباشچىلار ئىچىدە بېشى ئىدى؛ ئۇ نەيزىسىنى پىقىرتىپ بىر قېتىمدىلا ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈرگەن. 12 ئۇنىڭدىن قالسا ئاخوخىي دودونىڭ ئوغلى ئەلئازار بولۇپ، ئۇ «ئۈچ پالۋان»نىڭ بىرى ئىدى؛ 13 ئىلگىرى فىلىستىيلەر پاس-دامىمدا جەڭ قىلىشقا يىغىلغاندا، ئۇ داۋۇت بىلەن ئۇ يەردە ئىدى. ئۇ يەردە ئارپا ئۆسۈپ كەتكەن بىر ئېتىزلىق بولۇپ، خەلق فىلىستىيلەرنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچقانىدى؛ 14 ئۇلار بولسا ئېتىزلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇۋېلىپ، ھەم ئېتىزلىقنى قوغدىغان، ھەم فىلىستىيلەرنى تارمار قىلغان؛ پەرۋەردىگار ئەنە شۇ يول بىلەن ئۇلارنى غايەت زور غەلىبىگە ئېرىشتۈرگەن. 15 ئوتتۇز يولباشچى ئىچىدىن [يەنە] ئۈچەيلەن قورام تاشلىقتىكى ئادۇللامنىڭ غارىغا چۈشۈپ داۋۇتنىڭ يېنىغا كەلدى. فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇنى بولسا «رەفايىم جىلغىسى»دا بارگاھ قۇرغانىدى. 16 بۇ چاغدا داۋۇت قورغاندا، فىلىستىيلەرنىڭ قاراۋۇلگاھى بەيت-لەھەمدە ئىدى. 17 داۋۇت تۇسساپ: «ئاھ، بىرسى ماڭا بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ ئەكىلىپ بەرگەن بولسا ياخشى بولاتتى!» دېۋىدى، 18 بۇ ئۈچ پالۋان فىلىستىيلەرنىڭ لەشكەرگاھىدىن بۆسۈپ ئوتتۇپ، بەيت-لەھەمنىڭ دەرۋازىسىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇقتىن سۇ تارتتى ۋە داۋۇتقا ئېلىپ كەلدى؛ لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن ئىچكىلى ئۇنىمىدى، بەلكى سۇنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تۆكۈپ: 19 «خۇدايىم بۇ ئىشنى مەندىن نېرى قىلسۇن! مەن ھاياتىنىڭ خەۋپىتە قېلىشىغا قارىمىغان بۇ كىشىلەرنىڭ قېنىنى ئىچىسەم قانداق بولدۇ؟ چۈنكى بۇنى ئۆلار ھاياتىنىڭ خەۋپىتە قېلىشىغا قارىمەي ئېلىپ كەلگەن!» دېدى. شۇڭا داۋۇت بۇ سۇنى ئىچكىلى ئۇنىمىدى. بۇ ئۈچ پالۋان قىلغان ئىشلار دەل شۇلار ئىدى. 20 يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاي ئۈچىنچىگە بېشى ئىدى؛ ئۇ ئۈچ يۈز ئادەم بىلەن قارشىلىشىپ نەيزىسىنى پىقىرتىپ ئۆلارنى ئۆلتۈردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە نامى چىققاندى. 21 ئۇ مۇشۇ «ئۈچ پالۋان» ئىچىدە ھەممىدن بەك ھۆرمەتكە سازاۋەر بولغان بولسىمۇ، لېكىن يەنىلا ئاۋۋالقى ئۈچەيلەنگە يەتمەيتتى. 22 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا كابزەئەلدىن بولۇپ، بىر باتۇر پالۋان ئىدى؛ ئۇ كۆپ قالتىس ئىشلارنى قىلغان. ئۇ موئابىي ئاريئەلنىڭ ئىككى ئوغلىنى ئۆلتۈرگەن. يەنە قار ياغقان بىر كۈنى ئازگالغا چۈشۈپ، بىر شىرنى ئۆلتۈرگەندى. 23 ئۇ يەنە قىلدا باپكارنىڭ ئوقىدەك بىر نەيزىسى بار، بوينىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلىدىغان بىر مىسرلىقنى قەتل قىلدى؛ ئۇ بىر ھاسا بىلەن ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇنىڭ نەيزىسىنى قولىدىن تارتىۋېلىپ ئۆز نەيزىسى بىلەن ئۆلتۈردى. 24 يەھويادانىڭ ئوغلى بىنايا مانا بۇ ئىشلارنى قىلغان. شۇنىڭ بىلەن ئۈچ پالۋان ئىچىدە نام چىقارغاندى. 25 مانا، ئۇ ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاندىمۇ بەكرەك شۆھرەت قازانغان بولسىمۇ، لېكىن ئالدىنقى ئۈچ پالۋانغا يەتمەيتتى. داۋۇت ئۇنى ئۆزىنىڭ پاسبان بېگى قىلىپ تەينىلىگەن. 26 قوشۇندىكى پالۋانلار بولسا: ـ يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل، بەيت-لەھەملىك دودونىڭ ئوغلى ئەلھانان، 27 ھارورلۇق شامموت، پىلونلۇق ھەلەز، 28 تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا، ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر، 29 خۇشاتلىق سىببەكاي، ئاخوھلۇق ئىلاي، 30 نىتوفاتلىق ماھاراي، نىتوفاتلىق باناناھنىڭ ئوغلى خەلەب، 31 بىنيامىن ئەۋلادلىرىدىن گىبىئاھلىق ريباينىڭ ئوغلى ئىتتاي، پىراتونلۇق بىنايا، 32 گاناش ۋادىلىرىدىن كەلگەن خۇراي، ئارباتلىق ئابىيەل، 33 باھارۇملۇق ئازماۋەت، شائالبونلۇق ئېلياھبا، 34 گىزونلۇق ھاشەمنىڭ ئوغۇللىرى، ھارارلىق شاگىنىڭ ئوغلى يوناتان، 35 ھارارلىق ساكارنىڭ ئوغلى ئاھىيام، ئۇرنىڭ ئوغلى ئېلىفال، 36 مەكەراتلىق ھەفەر، پىلونلۇق ئاخىياھ، 37 كارمەللىك ھەزرو، ئەزبايىنىڭ ئوغلى ناثاراي، 38 ناتاننىڭ ئىنىسى يوئىيل، ھاگرىنىڭ ئوغلى مىبھار، 39 ئامۇنلۇق زەلەك، زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابنىڭ ياراغ كۆتۈرگۈچىسى بولغان بەئەروتلۇق ناھاراي، 40 ئىتىرلىق ئىرا، ئىتىرلىق گارەب، 41 ھىتتىي ئۇرىيا، ئاھلايىنىڭ ئوغلى زاباد، 42 رۇبەن قەبىلىسىدىن شىزانىڭ ئوغلى، رۇبەنلەر ئىچىدە يولباشچى بولغان ئادىنا ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن ئوتتۇز ئادەم، 43 ماثاكاھنىڭ ئوغلى ھانان، مىتنىلىق يوشافات، 44 ئاشتاراتلىق ئۇززىيا، ئاروئەرلىك خوتامنىڭ ئوغلى شاما بىلەن يەئىيەل، 45 شىمرىنىڭ ئوغلى يېدىيايەل بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى تىزلىق يوخا، 46 ماھاۋۇلىق ئەلىيەل، ئەلناثامنىڭ ئوغۇللىرى يەرىباي بىلەن يوشاۋيا، موئابلىق يىتما، 47 ئەلىيەل، ئوبەد ۋە مەزوبالىق ياثاسىيەللەردىن ئىبارەت ئىدى.

12 داۋۇت كىشىنىڭ ئوغلى ساۋۇلنىڭ ئىسمى سەۋەبىدىن زىكلاگدا يوشۇرۇنۇپ ياتقان چاغدا مۇنۇ كىشىلەر داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىشتى (ئۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا جەڭ قىلىشتا ياردەم بەرگەن باتۇرلاردىن ئىدى؛ 2 ئوقيا بىلەن قورالىلانغان بولۇپ، ئوڭ قولى بىلەنمۇ، سول قولى بىلەنمۇ ئوقيا ۋە سالغا ئاتالايتتى؛ ئۇلار ساۋۇلنىڭ بنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان ئۇقىغانلىرى ئىدى): 3 ـ ئۇلارنىڭ يولباشچىسى ئاخىئېزەر، ئاندىن قالسا يوئاش بولۇپ، ئىككىسى گىبىئاھلىق شىماۋاھنىڭ ئوغلى ئىدى؛ يەنە ئازماۋەتنىڭ ئوغلى يەزىيەل بىلەن

پەلەتمۇ؛ يەنە يەراكاھ بىلەن ئاناتوتلۇق يەھۇ، 4 گىبىئونلۇق يىشمايامۇ بار ئىدى.
يىشمايا «ئوتتۇز پالۋان» ئىچىدە باتۇر بولۇپ شۇ ئوتتۇزنىڭ يېتەكچىلىك قىلغۇچى
ئىدى؛ يەنە يەرەمىيا، ياھازىيەل، يوھانان ۋە گەدەراتلىق يوزاباد، 5 ئەلۋزاي،
يەرىموت، بىئالىيا، شەماريا، خاروۋلۇق شەفاتىيا، 6 كوراھلىقلاردىن بولغان
ئەلكانا، يىسشىيا، ئازارەل، يوئېزەر ۋە ياشوبېئاملار؛ 7 يەنە گەدورلۇق
يەروھامنىڭ ئوغلى يوئېلاھ بىلەن زەبادىيا بار ئىدى. 8 گاد قەبىلىسىدىن بەزىلەر
چۆلدىكى قورغانغا بېرىپ داۋۇتقا بېقىندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەڭگە ماھىر،
قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان باتۇر جەڭچىلەر ئىدى، ئۇلارنىڭ تۇرقى
بەئەينى شىرغا، چاققانلىقى بەئەينى تاغدىكى بۆكەنگە ئوخشايتتى. 9 ئۇلارنىڭ
بىرىنچىسى ئېزەر، ئىككىنچىسى ئوبادىيا، ئۈچىنچىسى ئېلىئاب، 10 تۆتىنچىسى
مىشماناناھ، بەشىنچىسى يەرەمىيا، 11 ئالتىنچىسى ئاتتاي، يەتتىنچىسى ئەلىيەل،
12 سەككىزىنچىسى يوھانان، توققۇزىنچىسى ئەلزاباد، 13 ئوننىنچىسى يەرەمىيا،
ئون بىرىنچىسى ماكبانناي ئىدى. 14 بۇلارنىڭ ھەممىسى گاد قەبىلىسىدىن،
قوشۇن ئىچىدە سەردارلار ئىدى؛ ئەڭ كىچىكى يوز لەشكەرگە، ئەڭ چوڭى
مىڭ لەشكەرگە يېتەكچى ئىدى. 15 بىرىنچى ئايدا، ئىئوردان دەرياسى تېشىپ
قىرغاقتىن ئاشقان چاغدا، دەريادىن ئوتتۇپ، شەرقتە ۋە غەربكە قارايدىغان بارلىق
جىلغىلاردىكىلەرنى تىرىپەردىن قىلىپ قاچۇرغانلار دەل مۇشۇ ئادەملەر ئىدى.
16 بنيامىن قەبىلىسى بىلەن يەھۇدا قەبىلىسىدىنمۇ كىشىلەر قورغانغا كېلىپ داۋۇتقا
بېقىنغان. 17 داۋۇت چىقىپ ئۇلارنى قارشى ئېلىپ: «ئەگەر سىلەر تىنچلىق
نىيىتىدە ماڭا ياردەم بېرىشكە كەلگەن بولسا ئاڭلار، سىلەر بىلەن بىر جان بىر دىل
بولىمەن، لېكىن قوللىرىمدا ھېچ ناھەقلىق بولمىغان مېنى دۈشمەنلىرىمگە سېتىۋەتمەكچى
بولسا ئاڭلار، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى بۇنى نەزىرگە ئېلىپ ھۆكۈم چىقارغاي!»
ـ دېدى. 18 بۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى ھېلىقى ئوتتۇز پالۋاننىڭ يولباشچىسى
ئاماسىيغا چۈشۈۋىدى، ئۇ: «ئاھ داۋۇت، بىز ساڭا بېقىندۇقمىز؛ ئاھ يەسسەنىڭ
ئوغلى، بىز سەن بىلەن بىللىدۇرمىز؛ ئۇزۇنگىچە ئامان-تىنچلىق، ئامان-تىنچلىق
بولغاي! ساڭا ياردەم بەرگۈچىلەرگىمۇ ئامان-تىنچلىق بولغاي! چۈنكى سېنىڭ
خۇدايىڭ ساڭا مەددەتكاردۇر» شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئۇلارنى ئېلىپ قېلىپ،
«زەربىدار ئەترەت باشلىقلىرى» قىلدى. 19 داۋۇت ئىلگىرى فىلىستىيلەر
بىلەن بىرلىكتە ساۋۇلغا قارشى ئۇرۇشقا ئاتلانغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى
بەزىلەر داۋۇت تەرەپكە ئوتتى (لېكىن ئۇلار [فىلىستىيلەرگە] ياردەم بەرمىدى،
چۈنكى فىلىستىيلەرنىڭ ئەمىرلىرى: «داۋۇت ئۆز غوجىسى ساۋۇل تەرەپكە ئوتۇپ
كېتىشى مۇمكىن، ئۇنداقتا بېشىمىز كەتمەي قالمايدۇ!» دەپ مەسلىھەتلىشىپ
ئۇلارنى قايتۇرۇپ كەتمەكچى بولغانىدى). 20 داۋۇت زىكلاگقا قايتىپ
بارغاندا، ماناسسەھ قەبىلىسىدىكى ئادناھ، يوزاباد، يەدىيايەل، مىكائىل، يوزاباد،
ئېلىخۇ، زىلتايلار كېلىپ ئۇنىڭغا قوشۇلدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ماناسسەھ
قەبىلىسىنىڭ مىڭبېشىلىرى ئىدى. 21 ئۇلار داۋۇت قاراڭغۇلارغا قارشى جەڭ
قىلغاندا ئۇنىڭغا ياردەملەشتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلار، قوشۇندىكى
يولباشچىلار ئىدى. 22 چۈنكى شۇ كۈنلەردە داۋۇتقا ياردەم بېرىش ئۈچۈن
ھەر كۈنى ئادەملەر كېلىپ قوشۇلۇپ، خۇددى خۇدانىڭ قوشۇنىدەك زور
بىر قوشۇن بولۇپ كەتكەنىدى. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئەمەلگە
ئاشۇرۇلۇپ، ساۋۇلنىڭ پادىشاھلىقىنى داۋۇتقا ئېلىپ بەرمەكچى بولغان قوراللانغان
جەڭچىلەر يولباشچىلىرى بىلەن ھېبرونغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ سانى
تۆۋەندىكىچە: ـ 24 يەھۇدالاردىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغانلار جەمئىي
ئالتە مىڭ سەككىز يوز كىشى بولۇپ، ھەممىسى جەڭگە تەييارلانغانىدى.
25 شىمئونلاردىن جەڭگە تەييارلانغان باتۇر جەڭچىلەر جەمئىي يەتتە مىڭ بىر يوز
كىشى، 26 لاۋىيلاردىن جەمئىي تۆت مىڭ ئالتە يوز كىشى؛ 27 يەھويادا
ھارۇنلارنىڭ جەمەت بېشى بولۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر جەمئىي ئۈچ مىڭ
يەتتە يوز كىشى ئىدى. 28 يەنە ياش بىر باتۇر جەڭچى زادوك ۋە ئۇنىڭ
جەمەتىدىن يىگىرمە ئىككى يولباشچى بار ئىدى. 29 بنيامىنلاردىن، ساۋۇلنىڭ
ئۇرۇق-تۇغقانلىرىدىنمۇ ئۈچ مىڭ كىشى بار ئىدى؛ شۇ چاغقا قەدەر بۇلارنىڭ
كۆپىنچىسى ساۋۇل جەمەتىنى قوللاپ كەلمەكتە ئىدى. 30 ئەفرائىملاردىن، ئۆز
جەمەتلىرىدە يوز-ئابروي تاپقان باتۇر ئەزىمەتلەر جەمئىي يىگىرمە مىڭ سەككىز
يوز كىشى ئىدى. 31 مانا سەھ يېرىم قەبىلىسى ئىچىدە نامى پۈتۈلگەن، داۋۇتنى
پادىشاھ قىلىپ تىكلەشكە كەلگەنلەر جەمئىي ئون سەككىز مىڭ كىشى ئىدى.
32 ئىسسا كارلاردىن زامان-ۋەزىيەتنى چۈشىنىدىغان، ئىسرائىلنىڭ قانداق قىلىشى
كېرەكلىكىنى بىلىدىغان يولباشچىلار جەمئىي ئىككى يوز كىشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ
ھەممە قېرىنداشلىرى ئۇلارنىڭ ئەمرىگە بويسۇنۇتتى. 33 زەبۇلۇنلاردىن جەڭگە
تەييارلانغان، ھەرخىل قورال-ياراغلار بىلەن قوراللانغان، ئالا كۆڭۈللۈك
قىلمايدىغان، داۋۇتنىڭ ياردىمىگە كەلگەن جەمئىي ئەللىك مىڭ كىشى ئىدى.
34 نافتالىلاردىن يولباشچى بولغان مىڭ كىشى بار ئىدى؛ ئۇلارغا ئەگىشىپ
قولىغا قالقان ۋە نەيزە ئالغانلار جەمئىي ئوتتۇز يەتتە مىڭ كىشىگە يېتەتتى.
35 دانلاردىن جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي يىگىرمە سەككىز مىڭ ئالتە يوز
كىشى ئىدى. 36 ئاشىرلاردىن جەڭگە چىقىپ قوشۇن سېپىگە ئالتلىنىشقا تەييار
بولغان جەمئىي قىرىق مىڭ كىشى ئىدى. 37 ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرق
تەرىپىدىكى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىن قولىغا
ھەرخىل قورال-ياراغ ئېلىپ جەڭگە تەييارلانغان جەمئىي بىر يوز يىگىرمە مىڭ
كىشى ئىدى. 38 يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان بۇ ئەزىمەتلەرنىڭ ھەربىي يۇرۇشى تەكشى
بولۇپ، داۋۇتنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلەش ئۈچۈن بىر
جان بىر دىل بولۇپ، ھېبرونغا كېلىشكەنىدى؛ قالغان ئىسرائىللارمۇ بىر نىيەت بىر
مەقسەتتە داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ تىكلىمەكچى بولۇشقانىدى. 39 ئۇلار شۇ
يەردە داۋۇت بىلەن ئۈچ كۈن بىللە يەپ-ئىچىپ غىزالانىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ
قېرىنداشلىرى ئۇلارغا تەييارلاپ قويۇشقانىدى. 40 ئۇلارنىڭ ئۇچىۋىرىسىدىكى
خەلقلەر، ھەتتا ئىسسا كار، زەبۇلۇن ۋە نافتالىلارنىڭ زېمىنىدىكىلەر ئېشەك، تۆگە،
قېچىر ۋە كالىلارغا ئارتىپ ئۇلارغا ناھايىتى كۆپ ئوزۇقلۇق ئېلىپ كەلگەن؛
ئۇلار زور مىقداردا ئۇن، ئەنجۈر پوشكىلى، ئۈزۈم پوشكىلى، شاراب، زەيتۇن مېيى
ۋە نۇرغۇن قوي-كالىلارنى يەتكۈزۈپ بېرىشكەنىدى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل شاد-
خورامىلىققا چۆمگەنىدى.

13 داۋۇت مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە بارلىق يولباشچىلار بىلەن
مەسلىھەتلەشتى؛ 2 ئاندىن پۈتۈن ئىسرائىل ئامىمىسغا: «ئەگەر سىلەر ماقۇل
كۆرسەڭلار، شۇنداقلا بۇ ئىشنى خۇدايىمىز پەرۋەردىگاردىن دەپ بىلسەڭلار، بىز
ئىسرائىلنىڭ زېمىنلىرىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا شۇ يەردە قالغان قېرىنداشلىرىمىزغا
ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە شەھەرلەردە ۋە ئېتىزلىقلىرىدا تۇرۇۋاتقان كاھىن ھەم
لاۋىلارغا مۇشۇ يەرگە يىغىلىش توغرۇلۇق ئادەم ئەۋەتەيلى. 3 بىز خۇدايىمىزنىڭ
ئەھدە ساندۇقىنى مەشھەگە يۈتكەپ كېلەيلى؛ چۈنكى ساۋۇلنىڭ كۈنلىرىدە
ھېچقايسىمىز [ئەھدە ساندۇقى] ئالدىدا خۇدادىن يول سوراپ باقمىدۇق» دېدى.
4 بۇ ئىشنى پۈتۈن ئامما توغرا تاپقاچقا، ھەممەيلەن ماقۇل بولۇشتى. 5 شۇڭا
داۋۇت مىسىرنىڭ شىھور دەرياسىدىن تارتىپ خامات ئېغىزىغىچە بولغان
پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى چاقىرتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى
كىرىئات-يېئارىمدىن يۈتكەپ كەلمەكچى بولدى. 6 ئاندىن داۋۇت بىلەن پۈتكۈل
ئىسرائىل خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يۈتكەپ كېلىش ئۈچۈن باۋالاھقا، يەنى
يەھۇداغا تەۋە بولغان كىرىئات-يېئارىمغا كەلدى؛ ئىككى كېرۇبنىڭ ئوتتۇرىسىدا

ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگار بۇ ئەھدە ساندۇقى ئۈستىگە تۆز نامىنى قويغاندى.
7 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئابىنادابنىڭ ئويىدىن ئېلىنغان يېڭى بىر
ھارۇبغا قويدى؛ ئۇززاھ بىلەن ئاخيو ھارۇبنى ھەيدىدى. 8 داۋۇت بىلەن
بارلىق ئىسرائىل جامائىتى خۇدانىڭ ئالدىدا ھە دەپ نەغمە-ناۋا قىلىپ، چىلتار،
تەمبۇر، داپ، جاكىلار ۋە كاناي-سۇنايلار چالاتتى. 9 لېكىن ئۇلار كىدون
خامىنغا كەلگەندە كاللار ئالدىغا مۇدۇرەپ كېتىپ يېقىلغاندا ئۇززاھ ئەھدە
ساندۇقىنى يۇلۇۋالاي دەپ قولىنى ئۇنىڭغا سوزدى. 10 ئۇززاھنىڭ ئەھدە
ساندۇقىغا قولى تەگكەنلىكى ئۈچۈن، خۇدا ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرۇپ
ئولتۇردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇززاھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆلدى. 11 لېكىن
داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇززاھنىڭ ئېنىنى بۇسكەنلىكىگە ئاچچىقلاندى ۋە ئۇ
يەرنى «پەرەز-ئۇززاھ» دەپ ئاتىدى؛ ئۇ يەر تاكى ھازىرغىچە شۇ نام بىلەن
ئاتىلىپ كەلمەكتە. 12 شۇ كۈنى داۋۇت خۇدادىن قورقۇپ: «مەن زادى
قانداق قىلىپ خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بۇ يەرگە يۆتكەپ كېلەلەيمەن؟» دېدى.
13 شۇڭا داۋۇت ئەھدە ساندۇقىنى ئۆزى تۇرۇۋاتقان «داۋۇت شەھىرى» گە
يۆتكەپ كەلمەي، گاتلىق ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ قويدى. 14 خۇدانىڭ
ئەھدە ساندۇقى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي تۇردى؛ پەرۋەردىگار ئوبەد-
ئېدومنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ئۇنىڭ بارلىق تەئەللۇقاتلىرىنى بەركەتلىدى.

14 تۇر پادىشاھى ھىرام داۋۇت بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەلچىلەرنى، شۇنداقلا
ئۇنىڭ ئۈچۈن ئوردا سېلىشقا كېدىر ياغىچى، تاشچى ۋە ياغاچچىلارنى ئەۋەتتى. 2 بۇ
چاغدا داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزىنى ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان
پادىشاھ بولۇشقا جەزمەن تىكلەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار
ئۆز خەلقى ئىسرائىل ئۈچۈن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى گۈللەندۈرگەنىدى. 3 داۋۇت
يېرۇسالېمدا يەنە بىرمۇنچە خوتۇن ئالدى ھەمدە يەنە ئوغۇل-قىزلارنى كۆردى.
4 تۆۋەندىكىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرگەن پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسىملىرى: شامۇيا،
شوباب، ناتان، سۇلايمان، 5 ئىبھار، ئەلىشۇيا، ئەلپەلەت، 6 نوگاھ، نەفەگ،
يافىيا، 7 ئەلىشاما، بەئەلىيادا ۋە ئەلىفەلەت. 8 داۋۇتنىڭ مەسىھ قىلىنىپ
يۆتكۈل ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ قىلىنغانلىقىنى ئاڭلىغان فىلىستىيلەرنىڭ
ھەممىسى داۋۇت بىلەن قارشىلىشىش پۈرسىتىنى ئىزلەپ كەلدى؛ داۋۇت بۇنى
ئاڭلاپ ئۇلارغا قارشى چەگگە چاتلاندى. 9 فىلىستىيلەر «رەفايىم جىلغىسى»غا
بۇلاڭ-تالاڭ قىلغلى كىردى. 10 داۋۇت خۇدادىن: «مەن فىلىستىيلەرگە
قارشى چەگگە چىقسام بولامدۇ؟ ئۇلارنى مېنىڭ قولۇمغا تاپشۇرامسەن؟» دەپ
سوريۇدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: «چەگگە چىق، مەن ئۇلارنى سۆزسىز قولۇڭغا
تاپشۇرىمەن» دېدى. 11 فىلىستىيلەر باۋال-پەرازىمغا ھۇجۇم قىلغىلى كەلگەندە،
داۋۇت ئۇلارنى شۇ يەردە مەغلۇپ قىلدى ۋە: «خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق
دۈشمەنلىرىم ئۈستىگە خۇددى كەلكۈن يارنى ئېلىپ كەتكەندەك بۆسۈپ
كىردى» دېدى. شۇڭا ئۇ يەر «باۋال-پەرازىم» دەپ ئاتالغان. 12 فىلىستىيلەر
ئۆزلىرىنىڭ بۇتلىرىنى شۇ يەرگە تاشلاپ قاچقانلىقتىن، داۋۇت ئادەملىرىگە ئۇلارنى
كۆيدۈرۈۋېتىشنى تاپىلدى. 13 فىلىستىيلەر يەنە ھېلىقى جىلغىغا بۇلاڭ-تالاڭ
قىلغىلى كىرىۋىدى، 14 داۋۇت يەنە خۇدادىن يول سوريدى. خۇدا ئۇنىڭغا:
«ئۇلارنى ئارقىسىدىن قوغلىمايسەن، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارغا ئۆچىلىكىنىڭ ئۈدۈلىدىن
ھۇجۇم قىلغىن. 15 سەن ئۆچمە دەرەخلىرىنىڭ ئۈستىدىن ئايىغ تۈۋشىنى ئاڭلىنىشى
بىلەنلا جەگگە ئاتىلان؛ چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا سېنىڭ ئالدىڭدا فىلىستىيلەرنىڭ
قوشۇننىغا ھۇجۇمغا چىققان بولىدۇ» دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت خۇدانىڭ
دېگىنى بويىچە ئىش تۇتۇپ، فىلىستىيلەرنىڭ قوشۇننىغا گىبىئوندىن گەزەرگىچە
قوغلاپ زەربە بەردى. 17 شۇ سەۋەبتىن داۋۇتنىڭ شۆھرىتى بارلىق يۇرت-
زېمىنلارغا پۈر كەتتى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قورقۇنچىنى بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە
سالدى.

15 داۋۇت داۋۇت شەھىرىدە ئۆزىگە ئۆي-ئوردىلار سالدۇردى، ھەم
خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىغا جاي ھازىرلىدى ۋە ئۇنىڭغا چېدىر تىكتۈردى. 2 ئۇ
چاغدا داۋۇت: «خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى لاۋىيلاردىن بۇلەك كىشىلەرنىڭ
كۆتۈرۈشىگە بولمايدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى كۆتۈرۈشكە ۋە مەڭگۈ
ئۇزىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا شۇلارنى تاللىغانىدى» دېدى. 3 ئاندىن داۋۇت
پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ھازىرلاپ قويغان يەرگە يۆتكەش ئۈچۈن
پۈتۈكۈل ئىسرائىللارنى يېرۇسالېمغا يىغدى. 4 داۋۇت يەنە ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنى
ۋە لاۋىيلارنى يىغدى: 5 كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرى جەمەمت بېشى بولغان ئۇرىيەل
ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز يىگىرمە كىشى؛ 6 مەرارى ئەۋلادلىرىدىن
جەمەمت بېشى بولغان ئاسايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز يىگىرمە
كىشى؛ 7 گەرشومنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمت بېشى بولغان يوئېل ۋە ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئوتتۇز كىشى؛ 8 ئەلىزافاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمت
بېشى بولغان شېمايا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ئىككى يۈز كىشى؛ 9 ھېبروننىڭ
ئەۋلادلىرىدىن جەمەمت بېشى بولغان ئەلىيەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى سەكسەن
كىشى؛ 10 ئۇززىيەلنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەمت بېشى بولغان ئامىناداب ۋە
ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى ئىدى. 11 داۋۇت كاھىنلاردىن
زادوك بىلەن ئابىياتارنى، شۇنىڭدەك لاۋىلىيلاردىن ئۇرىيەل، ئاسايا، يوئېل، شېمايا،
ئەلىيەل ۋە ئامىناداب چاقىرتىپ كېلىپ ئۇلارغا: 12 «سىلەر لاۋىي جەمەمتىنىڭ
باشلىرىسىلەر؛ ئۆزۈڭلارنى ۋە سىلەرنىڭ قېرىنداشلىرىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى مەن تەييارلاپ قويغان يەرگە كۆتۈرۈپ
كېلىش ئۈچۈن پاك قىلىڭلار. 13 چۈنكى ئىلگىرى سىلەر شۇنداق قىلماي،
بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە ئۇنىڭدىن يول سورىمىغىنىمىزدىن خۇدايىمىز پەرۋەردىگار
بىزگە زەربە بەرگەن» دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ مېڭىش
ئۈچۈن ئۆزلىرىنى پاك قىلدى. 15 لاۋىيلار ئەمدى مۇسانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ
سۆز-كالامى بىلەن تاپىلىغىنى بويىچە، خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى بالداق بىلەن
مۇرىسىگە ئېلىپ كۆتۈردى. 16 داۋۇت يەنە لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرىغا
ئۆزلىرىنىڭ قېرىنداشلىرىدىن نەغمىچىلەرنى تەيىنلەشنى بۇيرۇدى؛ ئۇلار جۈملىدىن
تەمبۇر، چىلتار، جاكىلار قاتارلىق ھەرخىل سازلارنى چېلىپ ئاۋازىنى يۇقىرى
كۆتۈرۈپ شاد-خۇرام‌لىق ئىچىدە كۆيى ئېيتىشقا تەيىنلەندى. 17 شۇنداقلا ھەم
لاۋىيلار يوئېلنىڭ ئوغلى ھېمانى ۋە ئۇنىڭ جەمەمتىدىكى بەرەكىيانىڭ ئوغلى
ئاسافنى ھەم ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن بولغان مەرارىلاردىن كۇشايانىڭ ئوغلى
ئېتانى بەلگىلىدى. 18 ئۇلار بىلەن بىرلىكتە يەنە قېرىنداشلىرىدىن زەكەريا،
بېن، يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇننى، ئېلىئاب، بىنايا‌ھ، ماتاسىياھ،
ماتتىنىياھ، ئەلىفەلەھ، مىكنىيا ھەم دەرۋازىۋەن ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەئىيەلنى
ئىككىنچى دەرىجىلىك ئەترەت قىلىپ تەشكىلىدى. 19 نەغمىچى ھېمان،
ئاساف ۋە ئېتانلار مىس جاكىلار چېلىپ، ياكۅاق ئاۋاز چىقىراتتى؛ 20 زەكەريا،
يائازىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ئۇننى، ئېلىئاب، ماتاسىياھ ۋە بنىيالار
تەمبۇر چېلىپ «ئالاموت ئۈسلۇبى»دا تەڭگەش قىلاتتى؛ 21 ماتتىنىياھ،
ئەلىفەلەھ، مىكنىيا، ئوبەد-ئېدوم، يەئىيەل ۋە ئازازىيالار چىلتار چېلىپ
باشلامچىلىق قىلىپ، «شەمىنىت ئۈسلۇبى»دا تەڭگەش بولاتتى. 22 لاۋىيلارنىڭ
يولباشچىسى كەنانىيا مۇزىكىغا ئاھاينىق پىششىق بولغاچقا، مەخسۇس نەغمە-
ناۋاچىلىققا مەسئۇل بولۇپ مۇزىكا ئۆگىتەتتى. 23 بەرەكىيا بىلەن ئەلكاناھ ئەھدە

ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقارلار ئىدى. 24 شەبانيا، يەھوشافات، نەتانەل، ئاماساي، زەكەريا، بنايا ۋە ئەلئىزەر قاتارلىق كاھىنلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا كاناي چالاتتى؛ ئوبەد-ئېدوم بىلەن يەھىياھمۇ ئەھدە ساندۇقىغا مەسئۇل ئىشىكاقار قىلىنىپ قويۇلغانىدى. 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئىسرائىل ئاقساقاللىرى ۋە مىڭبېشى قاتارلىقلار بىلەن بىرگە ئوبەد-ئېدومنىڭ ئۆيىدىن خۇشاللىققا چۆمگەن ھالدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ چىققىلى باردى. 26 ۋە شۇنداق بولدىكى، [داۋۇتلار] خۇدا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ ماڭغان لاۋىيلارغا يارىدەم بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، يەتتە يۇقا ۋە يەتتە قوچقار قۇربانلىق قىلدى. 27 داۋۇت ۋە شۇنداقلا ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈردىغان لاۋىيلار ھەمدە نەغمىچىلەر ھەم نەغمە-ناۋا بېشى بولغان كەنانىيالارنىڭ ھەممىسى كاناپ لباس كىيىشكەنىدى؛ داۋۇت ئۇنىڭ ئۈستىگە يەنە كاناپ ئەفود كىيگەنىدى. 28 پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئەھدى شۇ تەرىقىدە تەنتەنە قىلىپ، بۇرغا، كاناي، جالۇ-جالۇ، تەمبۇر، چىلتار قاتارلىق تۈرلۈك سازلار بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا مۇزىكا چېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كېلىشتى. 29 پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى داۋۇت شەھىرىگە يېتىپ كەلگەندە ساۋۇلنىڭ قىزى مىقال پەنجىردن تۆۋەنگە قاراپ تۇراتتى؛ ئۇ داۋۇتنىڭ سەكرەپ ئويناپ-چېلىپ تەنتەنە قىلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئىچىدە ئۇنى زاكىلىق قىلدى.

16 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ كىرىپ داۋۇت ئۇنىڭغا ھازىرلاپ قويغان چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنىدى. 2 داۋۇت كۆيدۈرمە قۇربانلىقى بىلەن ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ بولغاندىن كېيىن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا خەلققە بەخت تىلىدى. 3 ئۇ يەنە ئەر-ئايال دېمەي ئىسرائىللارنىڭ ھەر بىرىگە بىردىن نان، بىردىن خورما پوشكىلى، بىردىن ئۈزۈم پوشكىلى ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. 4 داۋۇت بىر قىسىم لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا خىزمەتتە بولۇش، يەنى دۇئا-تىلاۋەت ئوقۇش، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىش ۋە كۆزى-مۇناجات ئوقۇشنى بۇيرۇدى. 5 ئۇلارنىڭ يولباشچىسى بولسا ئاساف، ئاندىن زەكەريا ئىدى؛ باشقىلىرى بولسا يەئىيەل، شېمىراموت، يەھىيەل، ماتتىتىياھ، ئېلىئاب، بنايا، ئوبەد-ئېدوم ۋە يەئىيەللەر ئىدى. ئۇلار تەمبۇر-چىلتار چېلىشقا قويۇلدى؛ ئاساف بولسا جاڭلارنى چالاتتى. 6 بنايا بىلەن ياھازىيەلدىن ئىبارەت ئىككى كاھىن خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەردائىم كاناي چېلىشقا قويۇلدى. 7 شۇ كۈنى داۋۇت ئاساف ۋە قېرىنداشلىرىنى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىشقا بەلگىلەپ ئۇلارغا بىرىنچىدىن مۇنۇ كۈينى تاپشۇردى: ـ 8 «پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى ئەللەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 9 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۇجىزىلىرى ئۈستىدە سېھىنىپ ئويلىنىڭلار. 10 مۇقەددەس نامىدىن پەخىرلىنىپ داڭلاڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 11 پەرۋەردىگارنى ۋە ئۇنىڭ قۇدرىتىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ يۈز-ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدەڭلار. 12 ئۇنىڭ ياراتقان مۇجىزىلىرىنى، كارامەت ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەستە تۇتۇڭلار، 13 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىسرائىلنىڭ نەسلى، ئۇزى تاللىغانلىرى، ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى! 14 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 15 ئۇ ئۆزى تۈزگەن ئەھدىنى ئەبەدىي يادىڭلاردا تۇتۇڭلار ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىلەشكەن سۆزىدۇر ـ 16 ئىبراھىم بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى، يەنى ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمدۇر. 17 ئۇ يۇنى ياقۇپقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 18 «ساڭا قانائان زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغان نېسىۋەڭ قىلىمەن» ـ دېدى. 19 ئۇ چاغدا سىلەر ئاجىز ئىدىڭلار، ئادەمىڭلار ئاز ھەم ئۇ يەردە مۇساپىر ئىدىڭلار، 20 بۇ ئەلدىن ئۇ ئەلگە، بىر قەبىلىدىن يەنە بىر قەبىلىگە كۆچۈپ يۈرگەن. 21 پەرۋەردىگار ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئۇلارنى بوزەك قىلىشىغا يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 22 «مەن مەسىھ قىلغانلارغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما!» ـ دېدى. 23 پۈتۈن جاھان، پەرۋەردىگارنى كۈيلەڭلار، نىجاتىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 24 ئۇنىڭ جۇلاسىنى ئەللەردە بايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇجىزىلىرىنى بارلىق خەلقلەر ئارىسىدا جاكارلاڭلار. 25 چۈنكى پەرۋەردىگارىمىز ئۇلۇغدۇر، زور ھەمدۇسانىغا لايىقتۇر؛ ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر؛ 26 چۈنكى بارلىق ئەللەرنىڭ ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقاندۇر. 27 شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، قۇدرەت ۋە خۇشلۇق ئۇنىڭ جايىدىدۇر. 28 پەرۋەردىگارغا تەئەللۇقىنى بەرگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شەرەپ ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر! 29 پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا لايىق بولغان شان-شۆھرەتنى ئۇنىڭغا بەرگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىڭلار، پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، 30 پۈتكۈل يەر-يۈزى، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 31 ئاسمانلار شادلانسۇن، ۋە يەر-جاھان خۇش بولسۇن، ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىنسۇن: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ!». 32 دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە چۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! دالىلار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە يايرىسۇن! 33 ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا ياڭرىتىپ ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى مانا، ئۇ پۈتۈن جاھانىنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ! 34 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. 35 ۋە: بىزنى قۇتقۇزغىن، ئى نىجاتىمىز بولغان خۇدا! بىزنى [يېنىڭغا] يىغىۋالغايسەن، مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۇر قىلىشقا، يايراپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەردىن قۇتقۇزۇپ چىققايسەن! ـ دەڭلار! 36 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! پۈتكۈل خەلق "ئامىن!» دېدى ھەمدە پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. 37 [داۋۇت] شۇ يەردە، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئالدىدا ھەر كۈندىكى ۋەزىپىگە مۇۋاپىق، ئەھدە ساندۇقى ئالدىدىكى خىزمەتتە داۋاملىق بولۇشقا ئاساف بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنى قالدۇرۇپ قويدى؛ 38 ئۇلارنىڭ ئىچىدە ئوبەد-ئېدوم بىلەن ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن ئاتمىش سەككىز كىشى بار ئىدى؛ شۇنىڭدەك يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئوبەد-ئېدوم بىلەن خوساھ دەرۋازىۋانلىككە قويۇلدى. 39 كاھىن زادوك بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى گىبئون ئېگىزلىكىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ئالدىدا، 40 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلغا تاپىلىغان قانۇن-ئەھكاملىرىدا بارلىق يېزىلغىنى بويىچە، ھەركۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇشقا ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇشقا قويۇلدى. 41 ئۇلار بىلەن بىللە بولغانلار، يەنى ھېمان، يەدۇتۇن ۋە قالغان تاللانغانلار، شۇنداقلا بارلىق ئىسمى تىزىلغانلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىشقا قويۇلدى (چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدگىچىدۇر!). 42 ھېمان ۋە يەدۇتۇن بولسا نەغمىچىلىككە، جۇملىدىن كاناي، جالۇ-جالۇ ۋە بارلىق مەدھىيە سازلىرىنى چېلىشقا مەسئۇل قىلىندى. يەدۇتۇننىڭ ئوغۇللىرى دەرۋازىغا

قاراشقا قويۇلدى. 43 بۇ ئىشلاردىن كېيىن بارلىق خەلق ئۆز ئۆيلىرىگە قايتىشتى؛ داۋۇتمۇ ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە بەخت تىلەشكە قايتتى.

17 داۋۇت ئۆز ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان چېغىدا، ناتان پەيغەمبەرگە: «قارا، مەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان ئۆيدە ئۆزۈۋاتىمەن، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى بولسا چېدىر پەردىلىرى ئاستىدا ئۆزۈۋاتىدۇ» دېدى. 2 ناتان داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە پۈككەنلىرىڭگە ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى خۇدا سەن بىلەن بىللىدۇر» ـ دېدى. 3 شۇ كۈنى كېچىدە خۇدانىڭ سۆزى ناتانغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 4 «سەن بېرىپ قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سەن مەن ئۈچۈن ئۇرالغۇ ئۆيي سالساڭ بولمايدۇ. 5 چۈنكى مەن ئىسرائىللارنى باشلاپ چىققان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر بىر ئۆيدە ئۆرۈپ باقمىغانمەن، پەقەت بۇ چېدىردىن ئۇ چېدىرغا، بىر چېدىرگاھدىن باشقا بىرىگە يۆتكىلىپ يۈردۈم، خالاس. 6 مەن ئىسرائىل خەلقى بىلەن بىللە مەيلى قەيەرگە بارماي، ھېچقاچان ئىسرائىلنىڭ بىرەر ھاكىمغا، يەنى مېنىڭ خەلقىمنى بېقىشنى تاپىلىغان بىرەرسىگە: نېمىشقا سىلەر ماڭا كېدىر ياغىچىدىن ئۆيي سېلىپ بەرمەيسىلەر؟ ـ دېدىممۇ؟ 7 ئەمدى سەن قۇلۇم داۋۇتقا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئېيتىدۇكى، مەن سېنى ئەمدى يايلاقلاردىن، قويلارنىڭ ئارقىسىدىن ئېلىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ ئۈستىگە ئەمىر بولۇش ئۈچۈن چاقىرتىپ چىقتىم. 8 مەيلى قەيەرگە بارمىغىن، مەن ھامان سېنىڭ بىلەن بىللە بولدۇم ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى يوقىتىپ كەلدىم؛ يەر يۈزىدىكى ئۇلۇغلار نام-شۆھرەتىگە ئىگە بولغاندەك سېنى نام-شۆھرەتكە سازاۋەر قىلدىم. 9 مەن خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا بىر جاينى بېكىتىپ، ئۇلارنى شۇ يەردە تىكىپ ئۈستۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز زېمىنىدا ئۈردىغان، پارا كەندىچىلىكتە ئۆچرىمايدىغان بولىدۇ. رەزىللەر دەسلەپتىدىكىدەك ۋە مەن خەلقىم ئىسرائىل ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا ھاكىملارنى تەيىنلىگەن كۈنلەردىكىدەك، ئۇلارغا قايتىدىن زۇلۇم سالمايدۇ. مەن بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى ساڭا بېقىندۇرىمەن. ۋە مەنكى پەرۋەردىگار ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ئۆينى ياساپ بېرىمەن! 11 سېنىڭ كۈنلىرىڭ توشۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ يېنىغا قايتقان ۋاقتىڭدا سېنىڭ نەسلىڭدىن، يەنى ئوغۇللىرىڭدىن بىرىنى سېنىڭ ئورنۇڭنى باسىدىغان قىلىمەن؛ مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەم قىلىمەن. 12 ئۇ ماڭا بىر ئۆيي ياسايدۇ، مەن ئۇنىڭ پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن. 13 مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ؛ مېھىر-شەپقىتىمنى سېنىڭدىن ئاۋۋال ئۆتكەن [ئىداره قىلغۇچىدىن] جۈدا قىلغىنىمدەك ئۇنىڭدىن ھەرگىز جۈدا قىلمايمەن؛ 14 ئۇنى مېنىڭ ئۆيۈمدە ۋە مېنىڭ پادىشاھلىقىمدا مەڭگۈ ئۈرغۇزىمەن؛ ئۇنىڭ تەختى مەڭگۈ مەۋجۇت بولۇپ ئۈرغۇزۇلىدۇ». 15 ناتان بۇ بارلىق سۆزلەر ۋە بارلىق ۋەھىينى ھېچنېمە قالدۇرماي، داۋۇتقا ئېيتىپ بەردى. 16 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئولتۇرۇپ مۇنداق دېدى: «ئى خۇدا پەرۋەردىگار، مەن زادى كىم ئىدىم، مېنىڭ ئۆيۈم نېمە ئىدى، سەن مېنى مۇشۇ دەرىجىگە كۆتۈرگۈدەك؟ 17 لېكىن ئى خۇدا پەرۋەردىگار، [بۇ مەرتىۋىگە كۆتۈرگىنىڭ] سېنىڭ نەزىرىڭدە كىچىككىنە بىر ئىش ھېسابلاندى؛ چۈنكى سەن مەن قۇلۇڭنىڭ ئۆيىنىڭ يىراق كەلگۈسى ئوغرۇلۇق سۆزلىدىڭ ۋە مېنى ئۇلۇغ مەرتىۋىلىك زات دەپ قاربىدىڭ، ئى خۇدا پەرۋەردىگار! 18 سەن كەمىنەڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەن شۇنداق شان-شەرەپ ئوغرۇلۇق داۋۇت ساڭا نېمە دىيەلىسۇن؟ چۈنكى سەن دەرۋەقە ئۆز قۇلۇڭنى ئۆزۈڭ بىلىسەن. 19 ئاھ پەرۋەردىگار، پېقىر قۇلۇڭ ئۈچۈن ھەمدە ئۆز كۆڭلۈڭدىكى نىيىتىڭ بويىچە بۇ بارلىق ئۇلۇغلۇقنى كۆرسىتىپ، بۇ چوڭ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئايان قىلدىڭ. 20 ئاھ پەرۋەردىگار، قۇلىقىمىز تولۇق ئاڭلىغىنى بويىچە ساڭا تەڭ كەلگۈدەك ھېچكىم يوق؛ سېنىڭدىن بۇلەك ھېچبىر ئىلاھ يوقتۇر. 21 دۇنيادا قايسى بىر ئەل خەلقىڭ ئىسرائىلغا تەڭ كېلەلىسۇن؟ ئۇلارنى ئۆزۈڭگە خاس بىردىنبىر خەلق بولۇش ئۈچۈن قۇتۇلدۇرۇشقا باردىڭ ھەمدە مىسىردىن قۇتۇلدۇرۇپ چىققان خەلقىڭ ئالدىدىن يات ئەللەرنى قوغلاپ چىقىرىپ، ئۇلۇغۋار ۋە بەھەيۋەت ئىشلار ئارقىلىق ئۆز نامىڭنى تىكلىدىڭ! 22 سەن خەلقىڭ ئىسرائىلنى مەڭگۈ ئۆزۈڭنىڭ خەلقىڭ قىلدىڭ؛ ئاھ پەرۋەردىگار، سەنمۇ ئۇلارنىڭ خۇداسى بولدۇڭ. 23 ئاھ پەرۋەردىگار، ئەمدى پېقىر قۇلۇڭ ۋە ئۆنىڭ ئۆيى توغرۇلۇق قىلغان ۋەدەڭ مەڭگۈگە ئەمەل قىلىنسۇن، سەن دېگەنلىرىڭ بويىچە ئىشنى ئادا قىلغايسەن! 24 ئامىن، ۋەدەڭ ئەمەل قىلىنسۇن، شۇنداقلا نامىڭ مەڭگۈ ئۇلۇغلانسۇن، كىشىلەر: «ساماۋۇى قوشۇنلىنىڭ سەرداری پەرۋەردىگار ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ھەققەتەن ئىسرائىلغا خۇدادۇر!» دېسۇن؛ ۋە شۇنداق بولۇپ، پېقىر قۇلۇڭ داۋۇتنىڭ ئۆيي-جەمەتى سېنىڭ ئالدىڭدا مەۋجۇت ئۈرغۇزۇلسۇن. 25 ئاھ خۇدايىم، سەن پېقىر قۇلۇڭغا ساڭا ئۆيي ياسايمەن، دېگەن ۋەھيي كەلتۈردۈڭ؛ شۇڭا قۇلۇڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇنداق دۇئا قىلىشقا جۈرئەت قىلدى. 26 ئاھ پەرۋەردىگار، سەن بىردىنبىر خۇدادۇرسەن، سەن پېقىر قۇلۇڭغا مۇشۇنداق ئامەتنى بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ 27 ئەمدى پېقىر قۇلۇڭنىڭ ئۆيي-جەمەتىگە ئىلتىپات قىلىپ، ئۇنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا مەڭگۈ ئۈرۈشىغا ساقلىغايسەن. چۈنكى سەن، ئاھ پەرۋەردىگار، [پېقىرنىڭ ئۆيي-جەمەتىگە] ئىلتىپات قىلدىڭ ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ مەڭگۈگە بەخت-ئىلتىپاتقا نېسىپ بولىدۇ».

18 شۇ ئىشتىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، داۋۇت فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇلارنى بويسۇندۇرۇپ، ئۇلارنىڭ قولىدىن گاتنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە يېزا-كەنتلەرنى تارتىۋالدى. 2 ئۇ يەنە موئابىيلارغا ھۇجۇم قىلدى؛ موئابىيلار ئۇنىڭغا بېقىنىپ، ئۇلپان تۆلەيدىغان بولدى. 3 زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەر ئۇز تەۋەسىنى ئەفرات دەرياسىغىچە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىپ چىققاندا، داۋۇت تاكى خاماتقا قەدەر ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلدى. 4 داۋۇت ئۇنىڭ مىڭ جەڭچى ھارۇسىنى ئوجلا ئالدى، يەتتە مىڭ ئاتلىق لەشكىرىنى، يىگىرمە مىڭ پىيادە لەشكىرىنى ئەسىر ئالدى. داۋۇت بارلىق جەڭچى ھارۇسلىرىنىڭ ئاتلىرىنىڭ پېيىنى قىرقىتىۋېتىپ، پەقەت يۈز ھارۇىغا قوشقىدەك ئاتنىلا ئېلىپ قالدى. 5 دەمەشقتىكى سۈرىيەلەر زوباھنىڭ پادىشاھى ھادادئېزەرگە ياردەم بېرىشكە كەلدى؛ داۋۇت سۈرىيەلەردىن يىگىرمە ئىككى مىڭ ئەسكەرنى ئۆلتۈردى. 6 داۋۇت سۈرىيەدىكى دەمەشق رايونىغا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۇرغۇزۇۋدى، سۈرىيەلەر داۋۇتقا بېقىنىپ، ئۇنىڭغا ئۇلپان تۆلەيدىغان بولدى. داۋۇت قەيەرگە [جەڭگە] چىقمىسۇن، پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ ئۇردى. 7 داۋۇت ھادادئېزەرنىڭ خىزمەتكارلىرى ئىشلىتىدىغان ئالتۇن قالقانلارنىڭ ھەممىسىنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ قايتتى. 8 ئۇ يەنە ھادادئېزەرگە تەۋە تىبھات بىلەن كۈندىن ئىبارەت ئىككى شەھەردىن نۇرغۇن مىس ئوجلا ئالدى؛ كېيىنكى زامانلاردا سۇلايمان مۇشۇ مىسلارنى ئىشلىتىپ مىس كۆل، مىس تۈۋرۈكلەر ۋە باشقا بارلىق مىس ئەسۋابلارنى ياساتقان. 9 خامات پادىشاھى توۇ داۋۇتنىڭ زوباھ پادىشاھى ھادادئېزەرنىڭ پۈتۈن قوشۇننى مەغلۇپ قىغانلىقىنى ئاڭلاپ، 10 ئۇز ئوغلى ھادورامنى داۋۇتقا سالام بېرىپ، ئۇنىڭ ھادادئېزەر بىلەن جەڭ قىلىپ، ئۇنى مەغلۇپ قىلغان غەلىبىسىنى تەبرىكلەشكە ئەۋەتتى. چۈنكى توۇ ئەسلىدە ھادادئېزەر بىلەن دائىم ئۇرۇشۇپ ئۇراتتى. ھادورام ھەرخىل ئالتۇن، كۈمۈش، مىس ئەسۋاب-جابدۇقلارنى سوۋغا قىلىپ ئەكەلدى. 11 داۋۇت پادىشاھ بۇ ئەسۋاب-جابدۇقلارنى ھەرقايسى ئەللەردىن، جۈملىدىن ئېدوم، موئاب، ئاممونلاردىن، فىلىستىيلەردىن ۋە ئامالەكلەردىن ئوجلا

ئالغان ئالتۈن-كۈمۈشلەر بىلەن قوشۇپ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارغا بېغىشلىدى.
12 زەرۋئىيانىڭ ئوغلى ئابىشاي «شور ۋادىسى»دا ئېدومىيلاردىن ئون سەككىز
مىڭ ئادەمنى ئولتۇردى. 13 داۋۇت ئېدومدا قاراۋۇل ئەترەتلىرىنى تۈرغۇزدى؛
ئېدوملارنىڭ ھەممىسى داۋۇتقا بېقىندى. داۋۇت قەيەرگە جەڭگە چىقمىسۇن،
پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ تۇردى. 14 داۋۇت پادىشاھ بولۇپ پۈتۈن ئىسرائىل
ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، بارلىق خەلقىگە ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن
مۇئامىلە قىلدى. 15 زەرۋئىيانىڭ ئوغلى يوئاب قوشۇنغا سەردار، ئاھىلۇدنىڭ
ئوغلى يەھوشافات مىرزا، 16 ئاختۇبنىڭ ئوغلى زادوك بىلەن ئابىياتارنىڭ
ئوغلى ئابىمەلەك [باش] كاھىن، شاۋشا كاتىپ، 17 يەھوياداىنڭ ئوغلى بىنايا
كەرەتىيلەر بىلەن پەلەتىيلەرنىڭ يولباشچىسى ئىدى؛ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئۈنىڭ
يېنىدىكى ئەمەلدارلار بولدى.

19 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، ئامۇنلارنىڭ پادىشاھى
ناھاش ئۆلدى؛ ئوغلى ھانۇن ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 داۋۇت: «ناھاش ماڭا
ئىلتىپات كۆرسەتكىنى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئوغلى ھانۇنغا ئىلتىپات كۆرسىتىمەن»
دەپ، تاتىسىنىڭ پەرىسىگە ئۇنىڭ كۆڭلىنى سوراشقا ھانۇنىڭ يېنىغا ئەلچىلەرنى
ئەۋەتتى. داۋۇتنىڭ ئەلچىلىرى ئامۇنلارنىڭ زېمىنىغا يېتىپ كېلىپ، كۆڭلىنى
سورىغىلى ھانۇن بىلەن كۆرۈشمەكچى بولدى. 3 لېكىن ئامۇنلارنىڭ ئەمەلدارلىرى
ھانۇنغا: «داۋۇتنى راستلا ئاتىلىرىنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىپ سىلىگە كۆڭۈل
سورىغىلى ئادەم ئەۋەتىپتۇ، دەپ قارامىلا؟ ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ تۆزۈلىرىنىڭ
ئالدىلىرىغا كېلىشى بۇ يەرنى كۆزىتىش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش، چارلاش ئۈچۈن
ئەمەسمىدۇ؟» ـ دېدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ھانۇن داۋۇتنىڭ خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ،
ئۇلارنىڭ ساقال-بۇرۇتلىرىنى چۈشۈرگۈزۈۋۈتىپ ھەم كىيىملىرىنىڭ بەلدىن
تۆۋىنىنى كەستۈرۈۋېتىپ ئاندىن ئۇلارنى قويۇۋەتتى. 5 بەزىلەر كېلىپ داۋۇتقا
ئەلچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ئۇقتۇردى؛ ئۇ ئۇلارنى كۈتۈۋېلىشقا ئالدىغا ئادەم ئەۋەتتى،
چۈنكى ئۇلار تولىمۇ ئىزا-ئاھانەتتە قالغاندى. شۇڭا پادىشاھ ئۇلارغا: «ساقال-
بۇرۇتىڭلار تېرىسكىچىلىك يېرىخۇ شەھىردە تۇرۇپ ئاندىن يېنىپ كېلىڭلار»
دېدى. 6 ئامۇنلار تۆزلىرىنىڭ داۋۇتنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرىغانلىقىنى بىلدى، ھانۇن
ۋە ئامۇنلار ئارام-ناھارائىم، ئارام-مائاكاھ ۋە زوباھدىن جەڭ ھارۋىسى ۋە ئاتلىق
لەشكەر يالالشقا ئادەم ئەۋەتىپ مىڭ تالانت كۈمۈش بەردى. 7 ئۇلار ئوتۇز
ئىككى مىڭ جەڭ ھارۋىسى، شۇنداقلا مائاكاھ پادىشاھى بىلەن ئۇنىڭ قوشۇنىنى
يالالدى؛ ئۇلار مەدەبانىڭ ئالدىغا كېلىپ بارگاھ قۇردى. ئامۇنلارمۇ جەڭ
قىلىش ئۈچۈن ھەرقايسى شەھەرلىردىن كېلىپ جەم بولۇشتى. 8 داۋۇت بۇنى
ئاڭلاپ يوئاب بىلەن بارلىق ئەسكەر قوشۇنىنى [ئۇلارنىڭ ئالدىغا] چىقاردى.
9 ئامۇنلار چىقىپ شەھەر دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا سەپ تۈزۈپ تۇردى؛
جەڭگە ئاتلىنىپ چىققان پادىشاھلارمۇ دالادا ئايرىم سەپ تۈزۈپ تۇرۇشتى.
10 يوئاب تۈزىنىڭ ئالدى- كەيىندىن ھۇجۇمغا ئۇچرايدىغانلىقىنى كۆرۈپ، پۈتۈن
ئىسرائىلدىن بىر قىسىم سەرخىل ئادەملەرنى تاللاپ، سۈرىيەلەر بىلەن جەڭ
قىلىشقا ئۇلارنى سەپتە تۇرغۇزدى؛ 11 ئۇ قالغان ئادەملىرىنى ئىنىسى ئابىشايغا
تاپشۇردى، شۇنىڭدەك ئۇلار تۆزلىرىنى ئامۇنلار بىلەن جەڭ قىلىشقا سەپ قىلىپ
تەيارلىدى. 12 يوئاب ئابىشايغا: «ئەگەر سۈرىيەلەر ماڭا كۈچلۈك كەلسە، سەن
ماڭا ياردەم بەرگەيسەن؛ ئەمما ئامۇنلار ساڭا كۈچلۈك كەلسە، مەن ىپرىپ ساڭا
ياردەم بېرەي. 13 جۇرئەتلىك بولغىن! ئۆز خەلقىمىز ئۈچۈن ۋە خۇدايىمىزنىڭ
شەھەرلىرى ئۈچۈن باتۇرلۇق قىلايلى. پەرۋەردىگار ئۆزىگە لايىق كۆرۈنگىنىنى
قىلغاي! ـ دېدى. 14 ئەمدى يوئاب ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئادەملەر سۈرىيەلەرگە
ھۇجۇم قىلغىلى چىقتى، سۈرىيەلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن قاچتى. 15 سۈرىيەلەرنىڭ
قاچقانلىقىنى كۆرگەن ئامۇنلارمۇ يوئابنىڭ ئىنىسى ئابىشاينىڭ ئالدىدىن قېچىپ،
شەھەرگە كىرىۋالدى. ئاندىن يوئاب يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 16 سۈرىيەلەر
بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولغىنىنى كۆرگەندە، ئەلچى
ئەۋەتىپ، [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۇ تەرىپىدىكى سۈرىيەلەرنى چاقىرتىپ كەلدى.
ھادادئېزەرنىڭ قوشۇنىنىڭ سەرداری بولغان شوفاق ئۇلارغا يېتەكچى ئىدى.
17 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان داۋۇت پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنى يىغىپ ئىئوردان
دەرياسىدىن ئۆتۈپ، سۈرىيەلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇلارغا قارشى سەپ تۈزۈپ
تۇردى. داۋۇتنىڭ سەپ تۈزگەنلىكىنى كۆرگەن سۈرىيەلەر جەڭگە ئاتلاندى.
18 سۈرىيەلەر ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن قاچتى؛ داۋۇت سۈرىيەلەردىن يەتتە مىڭ
جەڭ ھارۋىلىقنى ۋە قىرىق مىڭ پىيادە لەشكەرنى ئولتۇردى ۋە يەنە سۈرىيەلەرنىڭ
سەرداری شوفاقنى ئولتۇردى. 19 ھادادئېزەرنىڭ ئەمەلدارلىرى ئىسرائىل
ئالدىدا يېڭىلگىنىنى كۆرگەندە، داۋۇت بىلەن سۈلھ قىلىپ ئۇنىڭغا بېقىندى؛
شۇنىڭدىن كېيىن سۈرىيەلەر ئىككىنچى ئامۇنىيلارغا ياردەم بېرىشنى خالىمايدىغان
بولدى.

20 شۇنداق بولدىكى، يېڭى يىلنىڭ بېشىدا، پادىشاھلار جەڭگە ئاتلانغان
ۋاقىتتا، يوئاب كۈچلۈك قىسمنى باشلاپ كېلىپ، ئامۇنلارنىڭ يەرلىرىنى
ۋەيران قىلىپ، ئاندىن رابباھنى مۇھاسىرىگە ئالدى. ئۇ چاغدا داۋۇت يېرۇسالېمدا
تۇرۇۋاتاتتى. يوئاب رابباھغا ھۇجۇم قىلىپ شەھەرنى ۋەيران قىلىپ تاشلىدى.
2 داۋۇت ئۇلارنىڭ پادىشاھىنىڭ بېشىدىن تاجنى ئېلىۋىدى (ئالتۇننىڭ ئېغىرلىقى
بىر تالانت چىقتى، ئۇنىڭغا ياقۇتلار قوندۇرۇلغانىدى)، كىشىلەر بۇ تاجنى
داۋۇتنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ قويدى. داۋۇت شەھەردىن يەنە نۇرغۇن جەڭ
غەنىيمەتلىرىنى ئېلىپ كەتتى. 3 ئۇ يەنە شەھەردىكى خەلقنى ئېلىپ چىقىپ
ھەرە، جوتۇ ۋە پالتا بىلەن ئىشلەشكە سالدى؛ داۋۇت ئامۇنىنىڭ ھەرقايسى
شەھەرلىرىدىكى خەلقلەرنىمۇ شۇنداق ئىشلەتتى؛ ئاندىن داۋۇت كۆچىلىك بىلەن
يېرۇسالېمغا قايتتى. 4 شۇ ۋەقەدىن كېيىن [ئىسرائىللار] گەزەردە فىلىستىيلەر
بىلەن سوقۇشتى؛ ئۇ چاغدا خۇشاتلىق سىبىكاي رەفايىيلاردىن بولغان سىپپاي
ئىسىملىك بىرنى ئولتۇرۇۋەتتى، فىلىستىيلەر تىز پۈكتى. 5 كېيىنچە [ئىسرائىللار]
بىلەن فىلىستىيلەر يەنە سوقۇشتى؛ يائىرنىڭ ئوغلى ئەلھانەن گاتلىق گولىياتنىڭ
ئىنىسى لاخمنى ئولتۇردى؛ بۇ ئادەمنىڭ نەيزىسىنىڭ دەستىسى باپكارنىڭ ئوقدەك
توم ئىدى. 6 كېيىنكى ۋاقىتلاردا گاتتا يەنە سوقۇش بولدى؛ ئۇ يەردە ناھايىتى
بەستلىك بىر ئادەم بار ئىدى، ئۇنىڭ قولىدىمۇ، پۇتىدىمۇ ئالتىدىن بارماق بولۇپ،
جەمئىي يىگىرمە تۆت بارمىقى بار ئىدى؛ ئۇمۇ رەفايىيلاردىن ئىدى. 7 بۇ
ئادەم ئىسرائىللارنى تىلىغىلى تۇرۇۋىدى، داۋۇتنىڭ ئاكىسى شىمىيانىڭ ئوغلى
يوناتان چىقىپ ئۇنى ئولتۇرۇۋەتتى. 8 بۇلار گاتلىق رافانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ،
ھەممىسى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىدا ئولدى.

21 شەيتان ئىسرائىللارغا زەربە بېرىش ئۈچۈن، داۋۇتنى ئىسرائىللارنى
ساناقتىن ئوتكۈزۈشكە ئېزىقتۇردى. 2 شۇڭا داۋۇت يوئابقا ۋە خەلقنىڭ
يولباشچىلىرىغا: «سىلەر بەئەر-شىبادىن دانغىچە ئارىلاپ ئىسرائىللارنى ساناقتىن
ئوتكۈزۈپ كېلىپ مېنىڭ بىلەن كۆرۈشۈڭلار، ئۇلارنىڭ سانىنى بىلەي» دېدى.
3 لېكىن يوئاب جاۋابەن: ـ«پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ھازىر مەيلى قانچىلىك
بولسۇن، يۈز ھەسسە ئاشۇرۇۋەتكەي. لېكىن ئى خوجام پادىشاھىم، ئۇلارنىڭ
ھەممىسى ئۆزۈڭنىڭ خىزمىتىڭدە ئۆرۈۋاتقانلار ئەمەسمۇ؟ خوجام بۇ ئىشنى
زادى نېمە دەپ تەلەپ قىلدۇ؟ خوجام ئىسرائىلنى نېمىشقا گۇناھقا مۇپتىلا
قىلدىلا؟» ـ دېدى. 4 لېكىن پادىشاھنىڭ سۆزى يوئابنىڭ سۆزىنى يېسىپ

چۈشتى، شۇڭا يوئاب چىقىپ پۇتۈن ئىسرائىل زېمىنىنى ئارىلاپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 5 يوئاب ساناقتىن تۈتكۈزۈلگەن خەلقنىڭ سانىنى داۋۇتقا مەلۇم قىلدى، پۇتۈن ئىسرائىلدا قولدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر بىر مىليون بىر يۈز مىڭ؛ يەھۇدالاردىن قولدا قىلىچ كۆتۈرەلەيدىغان ئادەملەر تۆت يۈز يەتمىش مىڭ بولۇپ چىقتى. 6 بىراق لاۋىيلار بىلەن بىنيامىنلارلا ساناققا كىرمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇ بۇيرۇقى يوئابنىڭ نەزىردە يىرگىنچلىك ئىدى. 7 خۇدا بۇ ئىشنى يامان كۆرگەچكە، ئىسرائىللارغا زەربە بەردى. 8 داۋۇت خۇداغا: «مەن بۇ ئىشنى قىلىپ چوڭ گۇناھ تۈتكۈزۈپتىمەن؛ ئەمدى مەنكى قۇلۇڭنىڭ بۇ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈشىڭنى تىلەيمەن، چۈنكى مەن تولىمۇ ئەخمىقانە ئىش قىپتىمەن» ـ دېدى. 9 پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى بولغان گادقا: 10 سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇكى، مەن ساڭا ئۈچ بالا-قازانى ئالدىڭدا قويىمەن؛ شۇنىڭدىن بىرنى تاللىۋال، مەن شۇنى بېشىڭدارغا چۈشۈرىمەن» دېگىن، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن گاد داۋۇتنىڭ يېنىغا كېلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: 12 «قېنى تاللىغىن: يا ئۈچ يىل ئاچارچىلىقتا قېلىشتىن، يا ئۈچ ئاي دۈشمەنلەرنىڭ ئالدىدىن قېچىپ، ياۋلىرىڭ تەرىپىدىن قوغلاپ قىلىچلىنىشىدىن ۋە يا كى ئۈچ كۈن پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچىنىڭ ئۆرۈشى ـ يەنى ۋابا كېسىلىنىڭ زېمىندا تارقىلىشى، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن چېگرىسىنى خاراب قىلىشىدىن بىرنى تاللىغىن». ئەمدى ئويلىنىپ كۆر، بىر نېمە دېگىن؛ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىگە نېمە دەپ جاۋاپ بېرەي؟» دېدى. 13 داۋۇت گادقا: «مەن بەك قاتتىق تەڭىكتە قالدىم؛ ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ قولىغا چۈشەي دەيمەن، چۈنكى ئۇ تولىمۇ شەپقەتلىكتۇر. پەقەت ئىنسانلارنىڭ قولىغا چۈشمىسەم، دەيمەن» دېدى. 14 شۇ سەۋەبلىك پەرۋەردىگار ئىسرائىلغا ۋابا تارقاتتى؛ ئىسرائىللاردىن يەتمىش مىڭ ئادەم ئۆلدى. 15 خۇدا يېرۇسالېمنى ۋەيران قىلىپ تاشلاش ئۈچۈن بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى؛ ئۇ ۋەيران قىلۇاتقاندا، پەرۋەردىگار ئەھۋالنى كۆرۈپ ئۆزى چۈشۈرگەن بۇ بالا-قازادىن پۇشايمان قىلىپ قالدى-دە، ۋەيران قىلغۇچى پەرىشتىگە: «بەس! ئەمدى قولۇڭنى تارت!» دېدى. ئۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەبۇسىي ئورىننىڭ خامىنىنىڭ يېنىدا ئۇراتتى. 16 داۋۇت بېشىنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ ئاسمان بىلەن يەرنىڭ ئارىلىقىدا، قولىدىكى غىلاپتىن سۇغۇرغان قىلىچنى يېرۇسالېمغا تەڭلەپ تۇرغانلىقىنى كۆردى. داۋۇت بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى بۆز رەختكە ئورالغان ھالدا يەرگە دۇم يېقىلدى. 17 داۋۇت خۇداغا: «خەلقنىڭ سانىنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇغۇچى مەن ئەمەسمۇ؟ گۇناھ قىلىپ بۇ رەزىللىك ئۆتكۈزگۈچى مەندۇرمەن؛ بۇ بىر پادا قويلار بولسا، زادى نېمە قىلدى؟ ئاھ، پەرۋەردىگار خۇدايىم، قولۇڭ ئۆز خەلقىگەگە ئەمەس، بەلكى ماڭا ۋە مېنىڭ جەمەتىمگە چۈشكەي، ۋابانى ئۆز خەلقىڭنىڭ چۈشتىگە چۈشۈرمىگەيسەن!» دېدى. 18 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى گادقا: سەن بېرىپ داۋۇتقا ئېيتقىن: ئۇ يەبۇسىي ئورىننىڭ خامىنىغا چىقىپ پەرۋەردىگارغا بىر قۇربانگاھ سالسۇن، دېۋىدى، 19 داۋۇت گادنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئېيتقىنى بويىچە شۇ يەرگە چىقتى. 20 ئۇ چاغدا ئورنان بۇغداي تېپىۋاتاتتى؛ ئورنان بۇرۇلۇپ پەرىشتىنى كۆرۈپ، ئۆزى تۆت ئوغلى بىلەن مۆكۈژۈلغاندى. 21 داۋۇت ئورىننىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ داۋۇتنى كۆرۈپ، خامانىدىن چىقىپ كەلدى-دە، بېشىنى يەرگە تەگكۈدەك ئېگىپ داۋۇتقا تەزىم قىلدى. 22 داۋۇت ئورىنانغا: «خەلق ئىچىدە تارالغان ۋابانى توسۇپ قېلىش ئۈچۈن، مۇشۇ خامانىنى ۋە ئەتراپىدىكى يەرنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ، بۇ يەردە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالاي دەيمەن. سەن تولۇق باھا قويۇپ بۇ يېرىڭنى ماڭا سېتىپ بەرسەڭ» دېدى. 23 ـ ئالسىلا، غوجام پادىشاھىمنىڭ قانداق قىلغۇسى كەلسە شۇنداق قىلغاي؛ قارىسىلا، قۇربانلىق قىلىشقا كاللارنى بېرەي، خامان تېپىدىغان تىرنىلارنى ئوتۇن قىلىپ قالىسىلا، بۇغدايىنى ئاش ھەدىيەسىگە ئىشلەتسىلە؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مەن ئۆزلىرىگە تۈتىۋېتىم، دېدى ئورنان داۋۇتقا. 24 «ياق»، ـ دېدى داۋۇت ئورنانغا، ـ «قانداقلا بولمىسۇن مەن تولۇق باھاسى بويىچە سېتىۋالىمەن؛ چۈنكى مەن سىنىڭكىنى ئېلىۋېلىپ پەرۋەردىگارغا ئاتىسام بولمايدۇ، بەدەل تۆلىمەي كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ھەرگىز سۇنمايمەن». 25 شۇنىڭ بىلەن داۋۇت ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇننى تۆۋلىپەپ ئورنانغا بېرىپ ئۇ يەرنى سېتىۋالدى. 26 داۋۇت ئۇ يەرگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بىر قۇربانگاھ سالدى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقى سۇنۇپ، پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ تىلىگىنى قوبۇل كۆرۈپ، جاۋابەن ئاسماندىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھىغا ئوت چۈشۈردى. 27 پەرۋەردىگار پەرىشتىسىنى يۈيرۇۋىدى، ئۇ قىلىچىنى قايتىدىن غىلىپىغا سالدى. 28 ئۇ چاغدا، داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ يەبۇسىيلاردىن بولغان ئورىننىڭ خامىنىدا ئۇنىڭ تىلىگىگە جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرۈپ، شۇ يەردە قۇربانلىق سۇنۇشقا باشلىدى. 29 ئۇ چاغدا، مۇسا چۆلدە ياساتقان پەرۋەردىگارنىڭ چېدىرى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھى گىبىئوننىڭ ئېگىزلىكىدە ئىدى؛ 30 لېكىن داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ قىلىچىدىن قورقۇپ، ئۇ يەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ خۇدادىن يول سوراشقا جۈرئەت قىلالمايتتى.

22

شۇڭا داۋۇت: «مانا بۇ پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆيى بولىدىغان جاي، مانا بۇ ئىسرائىل ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنىدىغان قۇربانگاھ بولىدۇ» ـ دېدى. 2 داۋۇت پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالدۇرۇش ئۈچۈن ئىسرائىل زېمىنىدىكى يات ئەلدىكىلەرنى يىغىشنى بۇيرۇدى ھەم تاشلارنى ئۆيۈشقا تاشچىلارنى تەيىنلىدى. 3 ئىشىك-دەرۋازىلارغا ئىشلىتىشكە مىق ۋە گىرە-بالداق ياساش ئۈچۈن نۇرغۇن تومۇر تەيىرلىدى، يەنە نۇرغۇن مىس تەيىرلىدىكى، ئۆلچەشكە يەتمەيدىغان نۇرغۇن تومۇر تەيىرلىدى؛ 4 ئۇ يەنە سان-ساناقسىز كېدىر ياغىچى تەيىرلىدى، چۈنكى زىدونلۇقلار بىلەن تورلۇقلار داۋۇتقا نۇرغۇن كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەندى. 5 داۋۇت كۆڭلىدە: «ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۇمران كۆچەت خالاس، پەرۋەردىگارغا سېلىنىدىغان ئۇي ناھايىتى بەھەيۋەت ۋە كاتتا بولۇشى، شان-شۆھرىتى بارلىق يۇرتلارغا يېيىلىشى كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۆيگە كېتىدىغان ماتېريالارنى ھازىرلاپ قويۇشۇم كېرەك» دەپ ئويلىدى. شۇڭا داۋۇت ئۆلۈشتىن ئىلگىرى نۇرغۇن ماتېريال ھازىرلاپ قويدى. 6 داۋۇت ئوغلى سۇلايمانى قىچىرىپ ئۆزىگىمۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۇي سېلىشنى تاپىلىدى. 7 داۋۇت سۇلايمانغا مۇنداق دېدى: «ئى ئوغلۇم، مەن ئەسلىدە پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۇي سېلىشنى ئويلىغان، 8 لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى كېلىپ ماڭا مۇنداق دېگەندە: «سەن نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى تۆكتۈڭ، نۇرغۇن چوڭ جەڭلەرنى قىلدىڭ؛ سېنىڭ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۇي سېلىشىڭغا بولمايدۇ، چۈنكى سەن مېنىڭ ئالدىمدا نۇرغۇن ئادەمنىڭ قېنىنى يەرگە تۆكتۈڭ. 9 قارا، سېنىڭدىن بىر ئوغۇل تۇرۇلىدۇ؛ ئۇ تارام-تىنچلىق ئادەمى بولىدۇ، مەن ئۇنى ھەر تەرەپتىكى دۈشمەنلىرىدىن تارام تاپقۇزىمەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى دەرۋەقە سۇلايمان ئاتلىدۇ، ئۇ تەختتىكى كۈنلىرىدە مەن ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق ۋە ئاسايىشلىق ئاتا قىلىمەن. 10 ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۇي سالىدۇ؛ ئۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ، مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئىسرائىل ئۈستىدىكى پادىشاھلىق تەختىنى مەڭگۈ مەزمۇت قىلىمەن». 11 ئى ئوغلۇم، ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!

شۇنىڭ بىلەن يولۇڭ راۋان بولۇپ، ئۇنىڭ سىنىڭ توغرۇلۇق بەرگەن ۋەدىسى بويىچە پەرۋەردىگار خۇدايىڭىنىڭ ئۆيىنى سالىسەن. 12 پەرۋەردىگار ساڭا پەم ۋە ئەقىل بەرگەي ۋە ئىسرائىلنى ئىدارە قىلىشقا كۆرسەتمە بەرگەي، سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ مۇقەددەس قانۇنىغا ئەمەل قىلىدىغان قىلغاي. 13 شۇ ۋاقىتتا، پەرۋەردىگار ئىسرائىللار ئۈچۈن مۇساغا تاپشۇرغان بەلگىلىمە-ھۆكۈملەرگە ئەمەل قىلساڭ، يولۇڭ راۋان بولىدۇ. قەيسەر، باتۇر بول! قورقما، ھودۇقۇپمۇ كەتمە. 14 قارا، مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن جاپا-مۇشەققەتلىرىم ئارقىلىق يۈز مىڭ تالانت ئالتۇن، مىڭ مىڭ تالانت كۈمۈش ۋە ئىنتايىن كۆپ، سان-ساناقسىز مىس، تومۇر تەييارلىدىم، يەنە ياغاچ ۋە تاش تەييارلىدىم؛ بۇنىڭغا يەنە سەن قوشىساڭ بولىدۇ. 15 بۇنىڭدىن باشقا سېنىڭدە يەنە تاش كەسكۈچى، تامچى، ياغاچچى ھەم ھەرخىل خىزمەتلەرنى قىلالايدىغان نۇرغۇن ئۇستىلار بار؛ 16 ئالتۇن-كۈمۈش، مىس، تومۇر بولسا سان-ساناقسىز؛ سەن ئىشقا تۇتۇشۇشقا ئورنۇڭدىن تۇر، پەرۋەردىگارىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولغاي!» 17 داۋۇت يەنە ئىسرائىلدىكى ئەمەلدارلارغا ئوغلى سۇلايمانغا ياردەم بېرىشنى تاپىلاپ: 18 «خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگار سىلەر بىلەن بىللە ئەمەسمۇ؟ ھەر ئەتراپىڭلاردا سىلەرگە تىنچ-ئارامىلىق بەرگەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇ بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى قولۇمغا تاپشۇردى؛ زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە خەلقىنىڭ ئالدىدا تىزگىنلەندى. 19 ئەمدى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار، پۈتۈن جېنىڭلار بىلەن قەتئىي نىيەتكە كېلىپ، خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ۋە خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىدىكى قاچا-ئەسۋابلىرىنى ئۈنىڭ نامىغا ئاتاپ سېلىنغان ئىبادەتخانىغا ئېلىپ كېلىش ئۈچۈن، پەرۋەردىگار خۇدانىڭ مۇقەددەسخانىسىنى سېلىشقا ئورنۇڭلاردىن قوپۇڭلار!» دېدى.

23 داۋۇت قېرىپ كۆزلىرى توشاي دەپ قالغاندا، ئوغلى سۇلايمانىنى ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 2 داۋۇت ئىسرائىلدىكى ھەممىلدارلارنى، كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغدى. 3 لاۋىيلاردىن ئوتتۇز ياشتىن ئاشقانلارنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلدى، تىزىملانغىنى بويىچە، ئۇلاردىن ئەرلەر جەمئىي ئوتتۇز سەككىز مىڭ كىشى ئىدى. 4 داۋۇت: «بۇلارنىڭ ئىچىدە يىگىرمە تۆت مىڭ كىشى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە، ئالتە مىڭ كىشى ئەمەلدار ۋە سوتچىلىققا، 5 تۆت مىڭ كىشى دەرۋازىۋانلىققا ۋە يەنە تۆت مىڭ كىشى مەن ياسىغان سازلار بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇش ئىشىغا قوپۇلسۇن» ـ دېدى. 6 داۋۇت ئۇلارنى لاۋىيىنىڭ ئوغلى گېرشون، كوھات ۋە مەرارى جەمەتلىرى بويىچە گۇرۇپپىلارغا بۆلدى: ـ 7 گېرشونىيلاردىن لادان بىلەن شىمەي بار ئىدى؛ 8 لادانىڭ ئوغلى: تۇنجى ئوغلى يەھىيەل، يەنە زىتام بىلەن يوئېلدىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى؛ 9 شىمەينىڭ ئوغلىدىن شېلومىت، ھازىيەل ۋە ھاراندىن ئىبارەت ئۈچ كىشى ئىدى، بۇقەرىقىلار لادانىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. 10 شىمەينىڭ ئوغۇللىرى جاھات، زىنا، يەئۇش ۋە بېرياھ، بۇ تۆتەيلەننىڭ ھەممىسى شىمەينىڭ ئوغلى ئىدى. 11 جاھات تۇنجى ئوغۇل، زىزا ئىككىنچى ئوغۇل ئىدى؛ يەئۇش بىلەن بېرياھنىڭ ئەۋلادلىرى كۆپ بولمىغاچقا، بىر [جەمەت گۇرۇپپىسى] دەپ ھېسابلانغان. 12 كوھاتنىڭ ئوغۇللىرى ئامرام، يىزھار، ھېبرون ۋە ئۇززىيەلدىن ئىبارەت تۆت كىشى ئىدى. 13 ئامرامنىڭ ئوغلى ھارۇن بىلەن مۇسا ئىدى. ھارۇن بىلەن ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچۈ مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكلاش، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا مەڭگۈگە [قۇربانلىقلارنى] سۇنۇش، ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلىش، مەڭگۈ ئۇنىڭ نامىدىن بەخت تىلەپ دۇئا بېرىشكە ئايرىلغانىدى. 14 خۇدانىڭ ئادىمى مۇساغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئەۋلادلىرى لاۋىي قەبىلىسىدىن دەپ ھېسابلىنىپ پۈتۈلگەن. 15 مۇسانىڭ ئوغلى گېرشوم بىلەن ئەلىئېزەر ئىدى. 16 گېرشومنىڭ ئوغۇللىرىدىن شەبۇيەل چوڭ ئوغلى ئىدى. 17 ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى رەھابىيا ئىدى؛ ئەلىئېزەرنىڭ باشقا ئوغلى بولمىغان، لېكىن رەھابىيانىڭ ئوغۇللىرى ناھايىتى كۆپ ئىدى. 18 يىزھارنىڭ ئۈنچە ئوغلى شېلومىت ئىدى. 19 ھېبروننىڭ ئوغۇللىرى: ئۈنچە ئوغلى يېرىيا، ئىككىنچى ئوغلى ئامارىيا، ئۈچىنچى ئوغلى ياھازىيەل، تۆتىنچى ئوغلى جەكامىيام ئىدى. 20 ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: ئۈنچى ئوغلى مىكاھ، ئىككىنچى ئوغلى يىسشىيا ئىدى. 21 مەرارىنىڭ ئوغلى ماھلى بىلەن مۇشى ئىدى؛ ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلىئازار بىلەن كىش ئىدى. 22 ئەلىئازار ئۆلگەندە ئوغلى يوق، قىزلىرلا بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۇغقانلىرى، يەنى كىشنىڭ ئوغۇللىرى ئۇ قىزلارنى ئەمرىگە ئالدى. 23 مۇشىنىڭ ماھلى، ئېدەر ۋە يەرەموت دېگەن ئۈچلا ئوغلى بار ئىدى. 24 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە، يەنى جەمەت باشلىرى بويىچە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان ئەرگەكلەر رويخەتكە ئېلىنغان؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ۋەزىپىلەرنى ئوتەشكە ئىسىملىرى بويىچە تىزىملانغانىدى. 25 چۈنكى داۋۇت: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ئارام بېرىپ، ئۇزۇن مەڭگۈ يېرۇسالېمدا ماكان قىلىدۇ؛ 26 شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلارنىڭ مۇقەددەس چېدىرنى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەرقايسى قاچا-ئەسۋابلارنى كۆتۈرۈپ يۈرۈشنىڭ ھاجىتى يوق» دېگەنىدى. 27 شۇڭا داۋۇتنىڭ جان ئۇزۇش ئالدىدىكى ۋەسىيىتى بويىچە، لاۋىيلارنىڭ يىگىرمە ياشتىن يۇقىرىلىرىنىڭ ھەممىسى ساناقتىن ئۆتكۈزۈلگەنىدى. 28 ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ يېنىدا ئۇرۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشلىرىنى قىلىش ئىدى؛ ئۇلار ھويلا-ئارامىلارنى باشقۇرۇش، بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى پاكىز ئۆتۈش، قىسقىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى ئېچىرىشكە مەسئۇل ئىدى؛ 29 يەنە «تىزلىغان تەقدىم نان»، ئاش ھەدىيە ئۈنلىرى، پېتىر قوتۇرماچلار، قازان نانلىرى ۋە مايلىق نانلارغا، شۇنداقلا ھەرخىل ئۇلچەش ئەسۋابلىرىغا مەسئۇل ئىدى؛ 30 ئۇلار يەنە ھەركۈنى ئەتىگەندە ئۇرە تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىپ ھەمدۇسانا ئوقۇيتتى، ھەركۈنى كەچلىكىمۇ شۇنداق قىلاتتى. 31 يەنە شابات كۈنى، ھەر يېڭى ئايدا، شۇنىڭدەك يېكىتلىگەن ھېيت-بايراملاردا سۇنۇلىدىغان بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مەسئۇل ئىدى. ئۇزلىرىگە قارىتىلغان بەلگىلىمە بويىچە، ئۇلار دائىم پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يېكىتلىگەن سانى ۋە تۈۋىتى بىلەن خىزمەتتە ئۇراتتى. 32 ئۇلار جامائەت چېدىرىنى ھەم مۇقەددەس جايىنى باقاتتى، شۇنداقلا ئۇزلىرىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتتە بولۇۋاتقان قېرىنداشلىرى، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا قارايتتى.

24 ھارۇن ئەۋلادلىرىنىڭ تۈۋەتچىلىككە بۆلۈنۈشى تۈۋەندىكىچە: ھارۇننىڭ ئوغلى ناداب، ئابىھۇ، ئەلىئازار ۋە ئىتامار. 2 ناداب بىلەن ئابىھۇ ئاتىسىدىن بۇرۇن ئۆلۈپ كەتكەن ھەم پەرزەنت كۆرمىگەنىدى؛ شۇڭا ئەلىئازار بىلەن ئىتامار كاھىنلىقنى ئۈتاتتى. 3 داۋۇت ۋە ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زادوك ۋە ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاخىمەلەك ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنى گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، ۋەزىپىسى بويىچە ئىشقا قويدى؛ 4 ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلاردىن كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇلارنى شۇنىڭغا ئاساسەن ئىلىرىپ تۆۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلدى. ئەلىئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار ئون ئالتە كىشى ئىدى، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جەمەت بېشى بولغانلار سەككىز كىشى ئىدى؛ 5 ئۇلار چەك تاشلاش يولى بىلەن تەڭشەپ تۈۋەت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈندى. شۇنداق قىلىپ مۇقەددەسخانىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ۋە خۇدانىڭ

ئالدىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل بولغانلار ھەم ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ ھەم ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىنمۇ بولدى. 6 لاۋۋي نەتانەلنىڭ ئوغلى شىمايا كاتىب بولسا پادىشاھ، ئەمەلدارلار، كاھىن زادوك، ئابىياتارنىڭ ئوغلى ئاخىمەلەك، شۇنداقلا كاھىنلارنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئالدىدا ئۇلارنىڭ ئىسمىنى يۇقۇپ قويدى. ئەلئازارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن بىر جەمەت تاللاندى، ئاندىن ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىنمۇ بىر جەمەت تاللاندى. 7 بىرىنچى چەك يەھوياريىقا، ئىككىنچى چەك يەدىياغا، 8 ئۈچىنچى چەك ھارىمغا، تۆتىنچى چەك سېئورىمغا، 9 بەشىنچى چەك مالكىياغا، ئالتىنچى چەك مىيامىنغا، 10 يەتتىنچى چەك ھاككوزغا، سەككىزىنچى چەك ئابىياغا، 11 توققۇزىنچى چەك يەشۇئاغا، ئوننىنچى چەك شېكانىياغا، 12 ئون بىرىنچى چەك ئەلياشىبقا، ئون ئىككىنچى چەك ياكىمغا، 13 ئون ئۈچىنچى چەك ھۇپپاغا، ئون تۆتىنچى چەك يەشەبئابقا، 14 ئون بەشىنچى چەك بىلگاھقا، ئون ئالتىنچى چەك ئىممەرگە، 15 ئون يەتتىنچى چەك ھېزىرغا، ئون سەككىزىنچى چەك ھاپپىزەزگە، 16 ئون توققۇزىنچى چەك پىتاھىياغا، يىگىرمىنچى چەك يەھەزكەلگە، 17 يىگىرمە بىرىنچى چەك ياقىنغا، يىگىرمە ئىككىنچى چەك گامۇلغا، 18 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك دېلاياغا، يىگىرمە تۆتىنچى چەك مائازىياغا چىقتى. 19 مانا بۇ ئۇلارنىڭ خىزمەت تەرتىپى؛ بۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئاتىسى ھارۇننىڭ ۋاستىسى بىلەن بۇيرۇغان نىزام بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىگە كىرىش تۈۋىتى ئىدى. 20 لاۋىينىڭ قالغان ئەۋلادلىرى مۇنۇلار: ئامرامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن شۇبايەل؛ شۇبايەلنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يەھدىيا بار ئىدى. 21 رەھابىياغا كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، جۈملىدىن تۇنىجى ئوغلى يىسشىيا بار ئىدى. 22 يىزھارنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە شېلومۇت؛ شېلومۇتنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە جاھات بار ئىدى. 23 ھېبرونىنىڭ ئوغۇللىرى: تۇنىجى ئوغلى يەرىيا، ئىككىنچىسى ئامارىيا، ئۈچىنچىسى ياھازىيەل، تۆتىنچىسى جەكامىيام ئىدى. 24 ئۇززىيەلنىڭ ئوغۇللىرى: مىكاھ؛ مىكاھنىڭ ئوغۇللىرىدىن شامىر بار ئىدى. 25 مىكاھنىڭ ئىنىسى يىسشىيا ئىدى؛ يىسشىيانىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە زەكەريا بار ئىدى. 26 مەرارىنىڭ ئوغۇللىرى: ماھلى ۋە مۇشى؛ ياۋازىيانىڭ ئوغلى بېنو ئىدى. 27 مەرارىنىڭ ئوغلى ياۋازىيادىن بولغان ئەۋلادلىرى بېنو، شوھام، زاككۇر ۋە ئىبرى بار ئىدى. 28 ماھلىنىڭ ئوغلى ئەلئازار ئىدى؛ ئەلئازارنىڭ ئوغلى يوق ئىدى. 29 كىشكە كەلسەك، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە يەراھمىيەل بار ئىدى. 30 مۇشىنىڭ ئوغۇللىرى ماھلى، ئېدەر ۋە يەرىموت ئىدى. يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمەتلىرى بويىچە پۈتۈلگەنىدى. 31 ئۇلارمۇ ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا ئوخشاش، داۋۇت پادىشاھ، زادوك، ئاخىمەلەك ۋە شۇنىڭدەك كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا چەك تارتتى؛ ھەرقايسى جەمەت باشلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تۇغقانلىرىدىن ئەڭ كىچىكلىرىمۇ ئوخشاشلا چەك تارتتى.

25

داۋۇت بىلەن قوشۇننىڭ سەردارلىرى ئاساف، ھېمان ۋە يەدۇتۇنلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ۋەزىپە يۈكلەپ، ئۇلارنى چىلتار، تەمبۇر ۋە جاڭ-جاڭلار چېلىپ، بېشارەت بېرىش خىزمىتىگە قويدى. ئۇلاردىن ۋەزىپىگە قويۇلغانلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: 2 ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىدىن زاككۇر، يۇسۇپ، نىتانيا ۋە ئاشارىلاھ بار ئىدى؛ ئاسافنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى ئاسافنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتى؛ ئاساف پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە بېشارەت بېرىپ سۆزلەيتتى. 3 يەدۇتۇنغا كەلگەندە، ئۇنىڭ گەدالىيا، زېرى، يەشايا، شىمەي، ھاشابىيا ۋە ماتتىتىياھ دېگەن ئالتە ئوغلى بولۇپ، ئاتىسى يەدۇتۇننىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتى. يەدۇتۇن پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىپ مەدھىيە ئوقۇش ئۈچۈن چىلتار چېلىپ بېشارەت بېرەتتى. 4 ھېماننىڭ بولسا، ئۇنىڭ بۇككىيا، ماتتانىيا، ئۇززىيەل، شەبۇيەل، يەرىموت، ھانانىيا، ھانانى، ئەلىياتا، گىددالتى ۋە روماموتى-ئېزەر، يوشبىكاشا، ماللوتى، ھوتىر ۋە ماخازىئوت دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى. 5 بۇلارنىڭ ھەممىسى ھېماننىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، خۇداغا بولغان مەدھىيىسىنى ياكۆتىش ئۈچۈن قويۇلغان (ھېمان بولسا پادىشاھقا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزىدىغان ئالدىن كۆرگۈچى ئىدى)؛ خۇدا ھېمانغا ئون تۆت ئوغۇل، ئۈچ قىز ئاتا قىلغانىدى. 6 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاتىلىرىنىڭ باشلامچىلىقىدا بولۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە نەغمە-ناۋا قىلىش ئۈچۈن، جاڭ-جاڭ، تەمبۇر ۋە چىلتار چېلىپ خۇدانىڭ ۋەزىپىسىنى ئوتەيتتى. ئاساف، يەدۇتۇن ۋە ھېمان [بۇ ئىشلاردا] پادىشاھنىڭ كۆرسەتمىسىگە قارايتى. 7 ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ سانى جەمئىي ئىككى يۈز سەكسەن سەككىز ئىدى (ئۇلار ھەممىسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەش نەغمە-ناۋالىقىدا ئالاھىدە تەربىيە كۆرگەن، كۆزي ئېيتىشقا ئۆستا ئىدى). 8 بۇلار چوڭ-كىچىكىگە، ئۆستاز-شاگىرتلىقىغا قارىماي ھەممىسى بىردەك چەك تارتىپ گۈزۈپىيلارغا بۇلۇنگەنىدى. 9 بىرىنچى چەك ئاسافنىڭ ئوغلى يۇسۇپقا، ئىككىنچى چەك گەدالىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئىنىلىرى ۋە ئوغۇللىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 10 ئۈچىنچى چەك زاككۇرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 11 تۆتىنچى چەك ئىزرىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 12 بەشىنچى چەك نەتانىياغا چىقتى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 13 ئالتىنچى چەك بۇككىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 14 يەتتىنچى چەك يەشارىلاھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 15 سەككىزىنچى چەك يەشايا ئىسقىتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 16 توققۇزىنچى چەك ماتتانىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 17 ئوننىنچى چەك شىمەيگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 18 ئون بىرىنچى چەك ئازارەلگە چىقتى؛ ئۇ ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 19 ئون ئىككىنچى چەك ھاشابىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 20 ئون ئۈچىنچى چەك شۇبايەلگە چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 21 ئون تۆتىنچى چەك ماتتىتىياھقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 22 ئون بەشىنچى چەك يەرىموتقا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 23 ئون ئالتىنچى چەك ھانانىياغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 24 ئون يەتتىنچى چەك يوشبىكاشاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 25 ئون سەككىزىنچى چەك ھانانىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 26 ئون توققۇزىنچى چەك ماللوتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 27 يىگىرمىنچى چەك ئەلياتاغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 28 يىگىرمە بىرىنچى چەك ھوتىرغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 29 يىگىرمە ئىككىنچى چەك گىددالتىغا چىقتى؛ ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي

ئون ئىككى كىشى ئىدى؛ 30 يىگىرمە ئۈچىنچى چەك ماخازىئوتقا چىقتى؛
ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى؛
31 يىگىرمە تۆتىنچى چەك روماموتى-ئېزەرگە چىقتى، ئۇ، ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ۋە
ئىنىلىرى بولۇپ جەمئىي ئون ئىككى كىشى ئىدى.

26 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى تۆۋەندىكىدەك بولدى: كوراھ
جەمەتىدىكىلەردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە كورەنىڭ ئوغلى مەشەلەمىيا بار
ئىدى. 2 مەشەلەمىيانىڭ بىرنەچچە ئوغلى بولۇپ، تۇنجىسى زەكەريا، ئىككىنچىسى
يەدىيايەل، ئۈچىنچىسى زەبادىيا، تۆتىنچىسى ياتنىيەل، 3 بەشىنچىسى ئېلام،
ئالتىنچىسى يەھوھانان، يەتتىنچىسى ئەلىيوينەي ئىدى. 4 ئوبەد-ئېدومنىڭ
ئوغۇللىرى: تۇنجى ئوغلى شېمايا، ئىككىنچىسى يەھوزاباد، ئۈچىنچىسى يوئاھ،
تۆتىنچىسى ساكار، بەشىنچىسى نەتانەل، 5 ئالتىنچىسى ئاممىيەل، يەتتىنچىسى
ئىسساكار، سەككىزىنچىسى پېئۇلتاي؛ دەرۋەقە خۇدا ئوبەد-ئېدومغا بەخت-
ساۋاەت ئاتا قىلغانىدى. 6 ئۇنىڭ ئوغلى شېمايامۇ بىرنەچچە ئوغۇل پەرزەنت
كۆرگەن بولۇپ، ھەممىسى ئاتا جەمەتى ئىچىدە يولباشچى ئىدى، چۈنكى ئۇلار
باتۇر ئەزىمەتلەر ئىدى. 7 شېمايانىڭ ئوغۇللىرى: ئوتنى، ربفايەل، ئوبەد ۋە
ئەلزاباد ئىدى. ئەلزابادنىڭ ئىنىلىرى ئېلىخۇ بىلەن سەماكىيانىڭ ئىككىسى باتۇر
ئىدى. 8 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ۋە
ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى، قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى [خۇدانىڭ] خىزمىتىدە قولدىن
كېلىدىغان ئادەملەر ئىدى. ئوبەد-ئېدومنىڭ ئەۋلادى جەمئىي ئاتمىش
ئىككى ئادەم ئىدى. 9 مەشەلەمىيانىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛
ھەممىسى باتۇر بولۇپ، جەمئىي ئون سەككىز ئادەم ئىدى. 10 مەرارنىڭ
ئەۋلادى بولغان خوساھنىڭ بىرنەچچە ئوغلى بار ئىدى، چوڭ ئوغلى شىمرى
(شىمرى ئەسلىدە تۇنجى ئوغۇل بولمىسىمۇ، ئاتىسى ئۇنى چوڭ ئوغۇل قىلىپ
تىكلىگەن)، 11 ئىككىنچى ئوغلى ھىلقىيا، ئۈچىنچىسى تەبالىيا، تۆتىنچىسى
زەكەريا ئىدى. خوساھنىڭ ئوغۇللىرى ۋە قېرىنداشلىرى جەمئىي بولۇپ
ئون ئۈچ ئادەم ئىدى. 12 يۇقىرىقىلارنىڭ ھەممىسى جەمەمەت باشلىرى
بولىچە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنۈشى ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە
قېرىنداشلىرى بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەمەت ۋەزىپىسى
تاپشۇرۇلغانىدى. 13 ئۇلار، مەيلى چوڭ بولسۇن يا كىچىك بولسۇن، ئۆز
جەمەتى بويىچە چەك تارتىپ ھەربىر دەرۋازىغا بەلگىلەندى. 14 شەرقىي
دەرۋازىدا دەرۋازىۋەنلىك قىلىشقا چەك چىققىنى شەلەمىيا بولدى؛ ئاندىن ئۇلار
ئۇنىڭ ئوغلى زەكەريا (ئاقىلانە مەسلىھەتچى ئىدى) ئۈچۈن چەك تارتتى؛ ئۇنىڭغا
شىمالىي دەرۋازىنىڭ دەرۋازىۋەنلىك چېكى چىقتى. 15 جەنۇبىي دەرۋازىنىڭ
چېكى ئوبەد-ئېدومغا چىقتى. ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ئامبار-خەزىنىلەرگە مەسئۇل
بولدى. 16 شۇپىيم بىلەن خوساھقا غەربىي دەرۋازىنىڭ ۋە شۇنىڭدەك داۋان
يولىدىكى شاللەكەت دەرۋازىسىنىڭ چېكى چىقتى؛ دەرۋازىۋەنلەر يانداشىپ
تۇراتتى. 17 شەرقىي دەرۋازىغا ھەركۈنى ئالتە لاۋىي دەرۋازىۋەن مەسئۇل
ئىدى؛ شىمالىي دەرۋازىغا ھەركۈنى تۆت ئادەم، جەنۇبىي دەرۋازىغا ھەركۈنى
تۆت ئادەم مەسئۇل ئىدى؛ ئامبار-خەزىنىلەرنىڭ ھەربىرىگە ئىككى ئادەم
بىر گۇرۇپپا بولۇپ قارايتتى. 18 غەرب تەرەپتىكى دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى
يولدا تۆت كىشى، دەھلىزنىڭ ئۆزىدە ئىككى كىشى پاسبانلىق قىلاتتى.
19 يوقۇرىدىكى كىشىلەر دەرۋازىۋەنلەرنىڭ گۇرۇپپىلىنىشى بولۇپ، كوراھنىڭ
ۋە مەرارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىدى. 20 ئۇلارنىڭ [باشقا] لاۋىي قېرىنداشلىرىدىن
خۇدانىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەرنى ۋە مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار
خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا ئاخىياھ قويۇلدى. 21 گەرشون جەمەتىدىكى لادانىڭ
ئەۋلادلىرىدىن، گەرشونىي لادان جەمەتىگە يولباشچى بولغىنى: جەھىيەلى ئىدى؛
22 جەھىيەلنىڭ ئوغۇللىرى زېتام بىلەن ئۇنىڭ ئىنىسى يوئېل ئىدى؛ ئۇلار
پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنىلەرگە مەسئۇل ئىدى. 23 ئامرام جەمەتى،
يىزھار جەمەتى، ھېبرون جەمەتى ۋە ئۇززىيەل جەمەتىدىكىلەرمۇ [ۋەزىپىگە
قويۇلدى]: 24 مۇسانىڭ نەۋرىسى، گەرشومنىڭ ئوغلى شىبۇئەل باش خەزىنىچى
بولدى. 25 ئۇنىڭ ئەلئېزەردىن بولغان قېرىنداشلىرى: ئەلئېزەرنىڭ ئوغلى
رەھابىيا، رەھابىيانىڭ ئوغلى يەشايا، يەشايانىڭ ئوغلى يورام، يورامنىڭ ئوغلى
زىكرى، زىكرىنىڭ ئوغلى شېلومىت ئىدى. 26 مۇشۇ شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرى مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار ساقلىنىدىغان بارلىق
خەزىنىلەرنى باشقۇراتتى؛ بۇ بۇيۇملارنى ئەسلىدە داۋۇت پادىشاھ، جەمەمەت
باشلىقلىرى، مىڭبېشىلار، يۈزبېشىلار ۋە قوشۇن سەردارلىرى بېغىشلىغانىدى.
27 ئۇلار جەڭگاھلاردا بۇلالاڭ-تالاڭ قىلىپ كەلگەن مال-مۇلۇكلەردىن ۋە
ئولجىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى پۈختا قىلىشقا بېغىشلىغانىدى. 28 [بۇلارنىڭ
ئىچىدىمۇ] ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىل، كىشنىڭ ئوغلى ساۋۇل، نەرنىڭ ئوغلى
ئابنەر ۋە زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئابلار مۇقەددەس دەپ ئاتىرىغان نەرسىلەر بار
ئىدى؛ بارلىق مۇقەددەس دەپ ئاتىرىلغان نەرسىلەرنى شېلومىت بىلەن ئۇنىڭ
قېرىنداشلىرى باشقۇراتتى. 29 يىزھار جەمەتىدىن كېنانىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى
[مۇقەددەس ئۆينىڭ] سىرتىدا ئىسرائىلدا مەنسەپدار ۋە سوتچىلار قىلىپ
قويۇلدى. 30 ھېبرون جەمەتىدىن ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى، ھەممىسى
باتۇر بولۇپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي تەرىپىدە ئىسرائىلدا مەنسەپ
تۇتۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇشقا
قويۇلغان. ئۇلار جەمئىي بىرمىڭ يەتتە يۈز كىشى ئىدى. 31 ھېبرون جەمەتى
ئىچىدە، جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسى بويىچە يەرىيا جەمەمەت بېشى ئىدى. داۋۇتنىڭ
سەلتەنىتىنىڭ قىرقىنچى يىلى [نەسەبنامىلەرنى] تەكشۈرۈش ئارقىلىق گىلئادنىڭ
ياتازەر دېگەن يېرىدە بۇ جەمەتىنىمۇ باتۇر ئەزىمەتلەر تېپىلدى. 32 يەرىيانىڭ
قېرىنداشلىرىدىن يەنە جەمئىي بولۇپ ئىككى مىڭ يەتتە يۈز كىشى بار ئىدى؛
ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر بولۇپ، شۇ جەمەمەت باشلىرى ئىدى؛ پادىشاھ داۋۇت
ئۇلارنى رۇبەن قەبىلىسى، گاد قەبىلىسى ۋە ماناسسەھ يېرىم قەبىلىسىدىكى خۇداغا
ۋە پادىشاھنىڭ خىزمىتىگە دائىر بارلىق ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قويدى.

27 تۆۋەندىكىلەر ئىسرائىللار ئىچىدە پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھەربىي
قىسمىلارغا مەسئۇل بولغان ھەرقايسى جەمەمەت باشلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى
ۋە بارلىق مەنسەپدارلار ئىدى. ئۇلار سانىغا قاراپ قىسمىلارغا بۆلۈنگەنىدى.
ئۇلار ھەر يىلى ئاي بويىچە تۆۋەتلىشىپ تۇراتتى، ھەر قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ
ئادەم بار ئىدى. 2 بىرىنچى ئايدىكى بىرىنچى تۆۋەتچى قوشۇنغا زابدىيەلنىڭ ئوغلى
ياشوبېئام مەسئۇل بولغان، ئۇنىڭ ئاشۇ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار
ئىدى. 3 ئۇ پەرەز ئەۋلادلىرىدىن بولۇپ، بىرىنچى ئايدىكى ئاشۇ قوشۇن قىسمىنىڭ
سەردارلىرىنى باشقۇراتتى. 4 ئىككىنچى ئايدىكى تۆۋەتچى قوشۇنغا مەسئۇل
كشى ئاھوھلۇق دودايي بولۇپ، ئۇنىڭ قوشۇنىنىڭ ئورۇنباسار سەرداری
مكلوت بار ئىدى؛ بۇ قىسمىدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 5 ئۇچىنچى
ئايدىكى ئۇچىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەرداری كاھىن يەھويادانىڭ ئوغلى بنايا
ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئاشۇ قوشۇنغا باش بولۇپ، ئۇنىڭدا يىگىرمە تۆت مىڭ ئادەم
بار ئىدى. 6 بۇ بنايا «ئوتتۇز پالۋان»نىڭ بىرى بولۇپ، ئاشۇ ئوتتۇز ئادەمنى
باشقۇراتتى؛ ئۇنىڭ قىسمىدا يەنە ئۇنىڭ ئوغلى ئامىزاباد بار ئىدى. 7 تۆتىنچى
ئايدىكى تۆتىنچى تۆۋەتچى قوشۇنىنىڭ سەرداری يوئابنىڭ ئىنىسى ئاساھەل ئىدى؛
ئۇنىڭدىن كېيىن ئوغلى زەبادىيا ئۇنىڭ ئورنىنى باستى. ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە

توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 8 بەشىنچى ئايدىكى بەشىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئىزراھلىق شامغۇن ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 9 ئالتىنچى ئايدىكى ئالتىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى تەكوئالىق ئىككەشنىڭ ئوغلى ئىرا ئىدى، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 10 يەتتىنچى ئايدىكى يەتتىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم ئەۋلادلىرى ئىچىدىكى پىلونلۇق ھەلەز بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 11 سەككىزىنچى ئايدىكى سەككىزىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى خۇشاتلىق سىببىكاي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 12 توققۇزىنچى ئايدىكى توققۇزىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى بنىيامىن قەبىلىسىدىكى ئاناتوتلۇق ئابىئېزەر بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 13 ئوننىنچى ئايدىكى ئوننىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى زەراھ جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ماھاراي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 14 ئون بىرنچى ئايدىكى ئون بىرنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئەفرائىم قەبىلىسىدىكى پىراتونلۇق بىنايا بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 15 ئون ئىككىنچى ئايدىكى ئون ئىككىنچى توۋەتچى قوشۇننىڭ سەردارى ئوتنىيەل جەمەتىدىكى نىتوفاتلىق ھەلداي بولۇپ، ئۇنىڭ قىسمىدا يىگىرمە توت مىڭ ئادەم بار ئىدى. 16 ئىسرائىلنىڭ ھەرقايىسى قەبىلىلىرىنى ئىداره قىلىپ كەلگەنلەر توۋەندىكىلەر: رۇبەنىيلار ئۇچۇن زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ شىمېئونىيلار ئۇچۇن قەبىلە باشلىقى ماتاكاھنىڭ ئوغلى شەفاتىيا؛ 17 لاۋىي قەبىلىسى ئۇچۇن كەمۇئەلنىڭ ئوغلى ھاشابىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ھارۇنىيلار ئۇچۇن جەمەت بېشى زادوك؛ 18 يەھۇدا قەبىلىسى ئۇچۇن داۋۇتنىڭ ئاكىسى ئېلىخۇ قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ ئىسساكارىيلار ئۇچۇن مىكائىلنىڭ ئوغلى ئومرى قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 19 زەبۇلۇنىيلار ئۇچۇن ئوبادىيانىڭ ئوغلى يىشمايا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ نافتالى قەبىلىسى ئۇچۇن ئازرىيەلنىڭ ئوغلى يەرىموت قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 20 ئەفرائىمىلار ئۇچۇن ئازازىيانىڭ ئوغلى ھوشىيا قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۇچۇن پىدايانىڭ ئوغلى يوئىل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 21 گىلېئادتا ماكانلاشقان مانا‌سسەھ يېرىم قەبىلىسى ئۇچۇن زەكەريانىڭ ئوغلى ئىددو قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ بنىيامىن قەبىلىسى ئۇچۇن ئابنەرنىڭ ئوغلى ياتاسىيەل قەبىلە باشلىقى ئىدى؛ 22 دان قەبىلىسى ئۇچۇن يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارەل قەبىلە باشلىقى ئىدى. يۇقىرىدىكىلەر ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئۇچۇن قەبىلە باشلىقى ئىدى. 23 داۋۇت ئىسرائىللار ئىچىدە يىگىرمە ياشتىن تۆۋەنلەرنى تىزىلمىغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ سانىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزدەك كۆپ قىلىمەن دېگەنىدى. 24 زەرۇئىيانىڭ ئوغلى يوئاب سانىنى ئېلىشقا كىرىشكەن، لېكىن تۈگىمىگەن؛ چۈنكى مۇشۇ ئىش ۋەجىدىن [خۇدانىڭ] غەزىپى ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغان؛ شۇ سەۋەبتىن ئىسرائىللارنىڭ سانى «داۋۇت پادىشاھنىڭ يىلنامىلىرى» دېگەن خاتىرىگە كىرگۈزۈلمىگەن. 25 پادىشاھنىڭ ئامبار-خەزىنىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادىيەلنىڭ ئوغلى ئازماۋەت ئىدى؛ دالا، شەھەر، يېزا-كەنت ۋە مۇنارلاردىكى ئامبار-خەزىنىلەرنى باشقۇرغۇچى ئۇززىيانىڭ ئوغلى يوناتان ئىدى. 26 ئېتىز-ئېرىقلاردا تېرىقچىلىق قىلغۇچىلارنى باشقۇرغۇچى كېلۇبنىڭ ئوغلى ئەزرى ئىدى؛ 27 ئۇزۇمزارلىقلارنى باشقۇرغۇچى راماھلىق شىمەي؛ ئۇزۇمزارلىقلاردىكى شاراب ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى شىفملىق زابدى؛ 28 شەفەلاھ تۈزلەكلىكىدىكى زەيتۇن ۋە ئۇجمە دەرەخلىرىنى باشقۇرغۇچى گەدەرلىك بائال-ھانان ئىدى؛ مايى ئامبارلىرىنى باشقۇرغۇچى يوئاش؛ 29 شاروندا بېقىلىدىغان كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى شارونلۇق ستراي؛ جىلغىلاردىكى كالا پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئادلاينىڭ ئوغلى شافات؛ 30 تۆگىلەرنى باشقۇرغۇچى ئىسمائىللاردىن ئوبىل؛ ئېشىكلەرنى باشقۇرغۇچى مىرونوتلۇق يەھدىيا؛ 31 قوي پادىلىرىنى باشقۇرغۇچى خاگارلىق يازىز ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى داۋۇت پادىشاھنىڭ مال-مۈلكىنى باشقۇرغۇچى ئەمەلدارلار ئىدى. 32 داۋۇتنىڭ تاغىسى يوناتان مەسلىھەتچى بولۇپ، دانىشمەن ھەم ھەۋرات خەتىتاچىسى ئىدى؛ خاقۇننىڭ ئوغلى يەھىيەل پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تۇستازى ئىدى. 33 ئاھىتوفەلمۇ پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى؛ ئاركلىق ھۇشاي پادىشاھنىڭ جان دوستى ئىدى. 34 ئاھىتوفەلدىن كېيىن بنايانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن ئابىياتار تۇنىڭ ئورنىغا مەسلىھەتچى بولدى؛ يوئاب پادىشاھنىڭ قوشۇن سەردارى ئىدى.

28 داۋۇت ئىسرائىلدىكى بارلىق ئەمەلدارلارنى، ھەرقايسى قەبىلە باشلىقلىرى، توۋەتلىشىپ پادىشاھنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغان قوشۇن بېشى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، پادىشاھ ۋە شاھزادىلەرنىڭ بارلىق مال-مۈلۈك، چارۋا ماللىرىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدارلارنى، شۇنىڭدەك مەھرەم-غوجىدارلار، پالۋانلار ۋە بارلىق باتۇر جەڭچىلەرنى يېرۇسالېمغا چاقىرتىپ كەلدى. 2 پادىشاھ داۋۇت ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئى بۇرادەرلىرىم ۋە خەلقىم، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار: كۆڭلۈمدە پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر ئارامگاھ، خۇدايىمىزنىڭ تەختىپەرسىي بولىدىغان بىر ئۆي سېلىش ئارزۇيۇم بار ئىدى ھەمدە ئۆنى سېلىشقا تەييارلىقىمۇ كۆرۈپ قويغانىدىم. 3 لېكىن خۇدا ماڭا: «سەن مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ ئۆي سالساڭ بولمايدۇ، چۈنكى سەن جەڭچى، ئادەم ئۆلتۈرۈپ قان تۆككەنسەن» دېدى. 4 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئاتامنىڭ پۈتۈن جەمەتىدىن مېنى ئەبەدىلىتەبەد ئىسرائىلغا پادىشاھ بولۇشقا تاللىدى؛ چۈنكى ئۇ يەھۇدانى يولباشچى بولۇشقا تاللىغان؛ ئۇ يەھۇدا جەمەتى ئىچىدە ئاتامنىڭ جەمەتىنى تاللىغان، ئاتامنىڭ ئوغۇللىرى ئىچىدە مەندىن رازى بولۇپ، مېنى پۈتۈن ئىسرائىلغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن؛ 5 مېنىڭ ئوغۇللىرىم ئىچىدىن (پەرۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا كۆپ ئوغۇل ئاتا قىلغان) ئۇ يەنە ئوغلۇم سۇلايمانىنى پەرۋەردىگارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا تاللىدى. 6 ئۇ ماڭا: «سېنىڭ ئوغلۇڭ سۇلايمان بولسا مېنىڭ ئۆيۈم ۋە ھويلىلىرىمنى سالغۇچى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆنى ئوزۇمگە ئوغۇل بولۇشقا تاللىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن. 7 ئۇ مېنىڭ ئەمر-بەلگىلىمىلىرىمگە بۇگۈنكىدەك چىڭ تۇرۇپ رىئايە قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلىمەن» دېگەنىدى. 8 شۇڭا بۇگۈن پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىنىڭ، شۇنداقلا خۇدايىمىزنىڭ تالدىدا [شۇنى ئېيتىمەن]: ـ بۇ ياخشى يۈرتقا ئىگىدارچىلىق قىلىش ئۈچۈن ۋە كەلگۈسىدە بالىلىرىڭلارغا مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن، سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمرلىرىنى ئىزدەپ تۇتۇڭلار. 9 ـ ئى، سەن ئوغلۇم سۇلايمان، ئاتاڭنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى بىل، ساپ دىل ۋە پىدا كارلىق بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغىن. چۈنكى پەرۋەردىگار جىمى ئادەمنىڭ كۆڭلىنى كۆزىتىپ ئۇرىدۇ، بارلىق ئوي-نىيەتلىرىنى پەرق ئېتىدۇ. سەن ئۇنى ئىزدىسەڭ، ئۇ ئۇزىنى ساڭا تاپقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭدىن تېنىپ كەتسەڭ، سېنى مەڭگۈ ئۇزۇپ تاشلايدۇ. 10 ئەمدى سەن كۆڭۈل قويغىن، پەرۋەردىگار مۇقەددەسخانا قىلىش ئۈچۈن بىر ئۆينى سېلىشقا سېنى تاللىدى؛ باتۇر بول، ئۆنى ئادا قىل!». 11 داۋۇت [مۇقەددەسگاھنىڭ دەھلىزى، خانىلىرى، خەزىنىلىرى، بالىخانىلىرى، ئىچكى ئۆيلىرى ۋە كەففارەت تەختىدىكى ئۆينىڭ لايىھىسىنىڭ ھەممىسىنى ئوغلى سۇلايمانغا تاپشۇردى؛ 12 [خۇدانىڭ] روھىدىن تاپشۇرۇۋالغىنى بويىچە ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ھويلىلىرى، توت ئەترابىدىكى

كىچىك تۆيلەر، مۇقەددەسخانىدىكى خەزىنىلەر، مۇقەددەس دەپ بېغىشلانغان بۇيۇملار قويۇلىدىغان خەزىنىلەرنىڭ لايىھىلىرىنى قالدۇرماي تۆنىگىنا كۆرسەتتى. 13 يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ گۈرۈپپىلىنىشى، پەرۋەردىگارنىڭ تۈيدىكى ھەرخىل ۋەزىپىلەر، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگارنىڭ تۆۋىگە ئېھتىياجلىق بارلىق ئەسۋابلار توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى كۆرسەتتى، 14 ۋە ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك ئالتۇن ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان ئالتۇن، ھەرخىل ئىشلارغا كېرەكلىك كۈمۈش ئەسۋابلارنى ياسىتىشقا كېتىدىغان كۈمۈش، 15 ئالتۇن چىراغدانلارغا، ئۇلارغا تەۋە ئالتۇن چىراغلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدان ۋە چىراغلارغا كېتىدىغان ئالتۇن؛ كۈمۈش چىراغدانلارغا، يەنى ھەربىر چىراغدان ۋە شۇنىڭغا تەۋە چىراغلار ئۈچۈن كېتىدىغان كۈمۈشنى ئېتىشۇرۇپ بەردى. ئۇ ھەربىر چىراغدانغا ئىشلىتىش ئورنىغا قاراپ كېرەكلىكىنى بەردى؛ 16 نان تىزىدىغان ئالتۇن شىرەلەرنى ياسىتىشقا، يەنى ھەربىر شىرە ئۈچۈن كېرەكلىك ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش شىرەلەرنى ياسىتىشقا كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛ 17 ۋىلكا-ئىلمەكلەر، تەخسە-پىيالە ۋە چۆگۈنلەرنى ياساشقا، ئالتۇن چىنىلەر، يەنى ھەرخىل چىنىنى ياساشقا كېرەكلىك بولغان ساپ ئالتۇن بەردى؛ كۈمۈش چىنىلەرنى ياساشقا، يەنى ھەربىر چىنە ئۈچۈن كېرەكلىك كۈمۈش بەردى؛ 18 خۇشبۇيگاھ ياساشقا كېرەكلىك ئېسىل ئالتۇن بەردى. ئۇ يەنە قاناتلىرىنى كېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى يېپىپ تۇرىدىغان ئالتۇن كېرۇبلار قاناتلىرىغا [كەفارەت] تەختىنىڭ ئۈستىنىمۇ تاپشۇرۇپ بەردى. 19 «بۇلارنىڭ ھەممىسى، پەرۋەردىگار ئۆز قولىنى ئۈستۈمگە قويغاندا ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق نۇسخا-ئەندىزىلەر بولغاچقا، مەن يېزىپ قويدۇم» دېدى داۋۇت. 20 داۋۇت يەنە ئوغلى سۇلايمانغا: «سەن باتۇر ۋە جاسارەتلىك بول، بۇنى ئادا قىل؛ قورقما، ئالاقزادىمۇ بولۇپ كەتمە، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم سېنىڭ بىلەن بىللە بولىدۇ؛ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ تۈيدىكى كېيىنكى ئىبادەت خىزمىتى ئۈچۈن تەييارلىق ئىشلىرى تۈگىگىنگە قەدەر ئۇ سەندىن ھېچ ئايرىلمايدۇ ياكى تاشلاپمۇ قويمايدۇ. 21 قارا، خۇدانىڭ تۈيدىكى بارلىق خىزمەتىنى ھېچىرىدىغان كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ گۈرۈپپىلىرى تەييار تۇرىدۇ؛ سېنىڭ ئېنىكىڭ ھەرخىل ھۈنەرگە تۇستا، ھەربىر خىزمەتكە تەييار تۇرغان ھۈنەرۋەنلەرمۇ رازىلىق بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق سېنىڭ ئەمرىڭنى كۈتىدۇ» دېدى.

29 داۋۇت پۈتكۈل جامائەتكە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «خۇدا ئۆزى تاللىغان ئوغلۇم سۇلايمان تېخى ياش، بىر يۈمران كۆچەت، خالاس، بۇ قۇرۇلۇش بولسا تولىمۇ چوڭ؛ چۈنكى بۇ مۇقەددەس ئوردا ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۈچۈن ياسىلىدۇ. 2 مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچۈمنى چىقىرىپ، ئالتۇن بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈش بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش، مىس بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا مىس، تۇمۇر بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا تۇمۇر، ياغاچ بىلەن ياسىلىدىغانلىرىغا ياغاچ تەييارلاپ قويدۇم؛ يەنە ئاق ھېقىق، كۈزلۈك ياقۇت، رەڭلىك تاش ۋە ھەرخىل ئېسىل تاشلارنى، يەنە ناھايىتى كۆپ مەرمەرنى يىغىپ قويدۇم. 3 مەن خۇدايىمنىڭ ئۆيىدىن سۆيۈندىغانلىقىم ئۈچۈن خۇدايىمنىڭ ئۆيىنى سېلىشقا تەييارلىغان بارلىق نەرسىلەردىن باشقا، ئۆزۈمنىڭ تەئەللۇقاتىدىن ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى خۇدايىمنىڭ ئۆيىگە ئاتىدىم؛ 4 يەنى ئۆينىڭ تاملىرىنى قاپلاش ئۈچۈن ئوفىر ئالتۇنىدىن ئۈچ مىڭ تالانت، ساپ كۈمۈشتىن يەتتە مىڭ تالانت تەقدىم قىلدىم؛ 5 ئالتۇندىن ياسىلىدىغانلىرىغا ئالتۇن، كۈمۈشتىن ياسىلىدىغانلىرىغا كۈمۈش ۋە ھۈنەرۋەنلەرنىڭ قولى بىلەن ھەرخىل ياسىلىدىغانلىرىغا كېرەك بولغىنىنى تەقدىم قىلدىم. بۈگۈن يەنە كىملەرنىڭ پەرۋەردىگارغا بىرنېمە ئاتىغۇسى بار؟». 6 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل قەبىلىلىرىدىكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى، قەبىلە باشلىقلىرى، مىڭبېشى، يۈزبېشى ۋە پادىشاھنىڭ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولغان غوجىدارلارمۇ بېغىشلاشقا كىرىشتى. 7 ئۇلار خۇدانىڭ تۈيدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى ئۈچۈن بەش مىڭ تالانت ئالتۇن ۋە ئون مىڭ دارىك ئالتۇن، ئون مىڭ تالانت كۈمۈش، ئون سەككىز مىڭ تالانت مىس ۋە بىر يۈز مىڭ تالانت تۆمۈر تەقدىم قىلدى. 8 ياقۇتى بارلار ياقۇتنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈينىڭ خەزىنىسىگە، يەنى گېرشونىي يەھىيەلنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 9 خالايىق كىشىلەرنىڭ مۇنداق تۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەقدىم قىلغانلىقىدىن خۇشال بولۇپ كېتىشتى؛ چۈنكى ئۇلار چىن قەلبىدىن پەرۋەردىگارغا تەقدىم قىلىشقانىدى. داۋۇتمۇ ئالامەت خۇش بولدى. 10 شۇڭا داۋۇت پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، بوۋىمىز ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە ھەمدۇسانىغا لايىقسەن. 11 ئى پەرۋەردىگار، ئۇلۇغلۇق، كۈچ-قۇدرەت، شان-شەرەپ، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ساڭا مەنسۇپتۇر؛ ئاسماندىكى ۋە يەردىكى بار-يوقى سېنىڭكىدۇر؛ ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھلىق سېنىڭكىدۇر، ھەممىدن ئۈستۈن بولغان ئىدارە قىلغۇچىسەن. 12 دۆلەت بىلەن ئىززەت سېنىڭدىنلا كېلىدۇ، سەن ھەممىگە ھۆكۈمدارسەن. كۈچ بىلەن قۇدرەت سېنىڭ قولۇڭدا؛ ھەركىمنى ئۇلۇغ ۋە قۇدرەتلىك قىلىش پەقەت قولۇڭدىندۇر. 13 ئەمدى، ئاھ خۇدايىمىز، بىز ساڭا تەشەككۈر ئوقۇيمىز، شان-شەرەپلىك نامىڭغا مەدھىيە ئوقۇيمىز! 14 مانا مۇشۇنداق تۆزلۈكىمىزدىن تەقدىم قىلالايدىغان بولغان مەن كىم ئىدىم، خەلقىم نېمە ئىدى؟ چۈنكى بارلىق نەرسە سەندىن كېلىدۇ، بىز پەقەت ئۆز قولۇڭدىن كەلگىنىدىن ئۆزۈڭگىگە قايتۇرىدۇق، خالاس! 15 بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇقلار، بارلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش مۇساپىرمىز، خالاس، يەر يۈزىدىكى كۈنلىرىمىز گويا بىر سايە، ئۈمىدسىز ئۆتكۈزۈلىدۇ. 16 ئى خۇدايىمىز پەرۋەردىگار، بىز سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ ئۆي سېلىشقا تەييارلاپ يىغقان بۇ بايلىق-دۇنيانىڭ ھەممىسى سېنىڭ قولۇڭدىن كەلگەن، ئەسلى سېنىڭكىدۇر. 17 ئى خۇدايىم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنسانلىقنىڭ قەلبىنى سىناپ، دۇرۇسلۇقتىن خۇرسەن بولىسەن؛ مەن بولسام دۇرۇس قەلبىمدىن بۇلارنى ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنىنى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن كۆردۈم. 18 ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بولغان ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۆز خەلقىڭنىڭ كۆڭۈلدىكى بۇنداق ئوي-نىيەتنى مەڭگۈ مۇستەھكەم قىلغايسەن، كۆڭۈلىنى ئۆزۈڭگە تارتقۇزغايسەن! 19 ئوغلۇم سۇلايمانغا سېنىڭ ئەمرلىرىڭ، ئاگاھ-گۈۋاھلىقلىرىڭ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى تۈتۈپ، ھەممىنى ئادا قىلىپ، مەن ھازىرلاپ قويغانلىرىمنى ئىشلىتىپ ئوردىنى ياساشقا دۇرۇس بىر قەلب بەرگەيسەن». 20 داۋۇت پۈتۈن جامائەتكە: «سىلەر خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيىلەڭلار!» دېۋىدى، پۈتۈن جامائەت ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇپ سەجدە قىلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار ھەم پادىشاھ ئالدىدا باش ئۇردى. 21 ئەتىسى ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىقلار ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى كەلتۈردى، شۇ كۈنى ئۇلار مىڭ بۇقا، مىڭ قوچقار، مىڭ قوزىنى شاراب ھەدىيەلىرى بىلەن قوشۇپ تەقدىم قىلدى، شۇنداقلا يەنە پۈتۈن ئىسرائىل ئۈچۈن نۇرغۇن قۇربانلىقلارنى تەقدىم قىلدى. 22 ئۇلار شۇ كۈنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئالامەت خۇشال بولۇپ غىزالاندى. ئۇلار داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمانى ئىككىنچى قېتىم پادىشاھ تىكلەش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى؛ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا شاھ بولۇشقا، زادوكنى كاھىن بولۇشقا مەسىھ

قىلدى. 23 شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان پەرۋەردىگارغا تەۋە تەختكە ئولتۇرۇپ، ئاتىسى داۋۇتنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى ۋە ئىنتايىن راۋاج تاپتى؛ پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلدى. 24 بارلىق ئەمەلدارلار، پالۋانلار ۋە شۇنداقلا پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ھەممىسى سۇلايمانغا بېقىنىپ بويسۇندى. 25 پەرۋەردىگار سۇلايمانىنى ئىسرائىل خەلقى ئالدىدا ناھايىتى ئۇلۇغ قىلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان شاھانە ھەيۋەت شۇنداق يۇقىرىكى، ئۇنىڭدىن ئىلگىرى ئۇتكەن ھەرقانداق ئىسرائىل پادىشاھلىرىدا ھېچ بولۇپ باققان ئەمەس. 26 يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇت پۈتۈن ئىسرائىلغا شۇنداق پادىشاھ بولغانىدى. 27 ئۇنىڭ ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلغان ۋاقتى جەمئىي قىرىق يىل بولدى؛ ئۇ ھېبروندا يەتتە يىل، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى. 28 ئۇ ئۇزۇن ئۆمۈر، دەۋلەت-بايلىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كۆرۈپ، خېلى كۆپ ياشاپ، ئالەمدىن ئۆتتى؛ ئورنىغا ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمان پادىشاھ بولدى. 29 پادىشاھ داۋۇتنىڭ بارلىق ئىشلىرى، باشتىن ئاخىرىغىچە مانا ئالدىن كۆرگۈچى سامۇئىلنىڭ خاتىرىلىرى، ناتان پەيغەمبەرنىڭ خاتىرىلىرى ۋە ئالدىن كۆرگۈچى گادنىڭ خاتىرىلىرىدە پۈتۈلگەندۇر. 30 ئۇنىڭ سەلتەنىتى، كۆرسەتكەن كۈچ-قۇۋۋىتى، شۇنداقلا ئۇنىڭ، ئىسرائىل ۋە ھەرقايسى دۆلەت-مەملىكەتلەرنىڭ بېشىدىن ئۆتكەن ۋەقەلەرمۇ شۇ خاتىرىلەردە پۈتۈلگەندۇر.

تاریخ-تەزکىرە 2

1 داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايماننىڭ ھۆكۈمرانلىقى مۇستەھكەملەندى؛ چۈنكى
ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، ئۇنى بەك يۈزۈك قىلدى.
2 سۇلايمان پۈتكۈل ئىسرائىللارنى، مىڭبېشى، يۈزبېشى، سوراقچى ۋە پۈتكۈل
ئىسرائىلنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرى بولغان ئەمەلدارلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا
سۆز قىلدى. **3** سۇلايمان بارلىق جامائەت بىلەن بىرلىكتە گىبېئۇننىڭ ئېگىزلىكىگە
باردى؛ چۈنكى ئۇ يەردە خۇدانىڭ «جامائەت چېدىرى»، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ
قۇلى مۇسا بايقاندا ياساتقان چېدىر بار ئىدى. **4** خۇدانىڭ ئەھدە ساندۇقىنى
بولسا داۋۇت كىرىئات-يېئارىمدىن ئېلىپ چىقىپ، ئۆزى ئۇنىڭغا تەييارلىغان
يەرگە ئەكەلگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمدا ئەھدە ساندۇقى ئۈچۈن بىر چېدىر
تىكتۈرگەنىدى. **5** خۇرنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىنىڭ ئوغلى بەزالەل ياسىغان مىس
قۇربانگاھ بولسا [گىبېئوندا]، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ جامائەت چېدىرى ئالدىدا
ئىدى؛ سۇلايمان جامائەت بىلەن بىرلىكتە بېرىپ، شۇ يەردە [پەرۋەردىگاردىن]
تىلەك تىلىدى. **6** سۇلايمان جامائەت چېدىرىنىڭ ئالدىدىكى مىس قۇربانگاھنىڭ
يېنىغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىپ، قۇربانگاھتا مىڭ مالنى كۆيدۈرمە
قۇربانلىق قىلدى. **7** شۇ كېچىسى خۇدا سۇلايمانغا ئايان بولۇپ، ئۇنىڭغا: ـ
سەن نېمنى تىلىسەڭ، شۇنى بېرىمەن، دېدى. **8** سۇلايمان خۇداغا: ـ سەن
ئاتام داۋۇتقا زور مېھىر-مۇھەببەت ئاتا قىلغان، مېنى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ
قىلدىڭ. **9** ئى پەرۋەردىگار خۇدا، ئەمدى سەن ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدەڭنى
پۇختا ئورۇنلىغايسەن؛ چۈنكى سەن مېنى يەردىكى توپىدەك نۇرغۇن خەلققە
ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان پادىشاھ قىلدىڭ. **10** ئەمدى سەن ماڭا بۇ خەلققە
يېتەكچىلىك قىلغۇدەك دانالىق ۋە بىلىم بەرگەيسەن؛ ئۇنداق بولمىسا سېنىڭ مۇنچىۋالا
چوڭ بۇ خەلقىڭگە كىم ھۆكۈم سۈرەلىسۇن؟ ـ دېدى. **11** خۇدا سۇلايمانغا:
ـ مەن سېنى خەلقىمگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدىم. ئەمدى سەن مۇشۇنداق
نىيەتكە كېلىپ، نە بايلىق، مال-مۈلۈك، نە ئىززەت-ھۆرمەت ۋە دۈشمەنلىرىڭنىڭ
جانلىرىنى تىلىمەي، نە ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈشنى تىلىمەي، بەلكى بۇ خەلقىمگە
ھۆكۈم سۈرۈشكە دانالىق ۋە بىلىم تىلىگەن ئىكەنسەن، **12** دانالىق ۋە بىلىم
ساڭا تەقدىم قىلىندى؛ ۋە مەن ساڭا بايلىق، مال-مۈلۈك ۋە ئىززەت-ھۆرمەتمۇ
بېرەي؛ شۇنداق بولىدۇكى، سېنىڭدىن ئىلگىرى ئۆتكەن پادىشاھلارنىڭ ھېچبىردە
ئۇنداق بولمىغان، سېنىڭدىن كېيىن بولغۇسى پادىشاھلارىمۇ ئۇنداق بولمايدۇ،
دېدى. **13** بۇ ئىشتىن كېيىن سۇلايمان گىبېئون ئېگىزلىكىدىكى «جامائەت
چېدىرى»دىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كېلىپ، ئىسرائىل ئۈستىدە سەلتەنەت قىلدى.
14 سۇلايمان جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنى توپلىدى: ـ ئۇنىڭ بىر
مىڭ تۆت يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق لەشكىرى بار ئىدى؛
ئۇ بۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ھەم پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرۇش
ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **15** پادىشاھ يېرۇسالېمدا ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى
تاشلاردەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى تۈزلەڭلىكتىكى ئۈجمە دەرەخلىرىدەك
كۆپ قىلدى. **16** سۇلايماننىڭ ئاتلىرى مىسىردىن ھەم كۆۋەدىن كەلتۈرۈلەتتى؛
پادىشاھنىڭ سودىگەرلىرى كۆۋەدىن توختىتىلغان باھاسى بويىچە سېتىۋالاتتى.
17 ئۇلار مىسىردىن سېتىۋالغان ھەربىر ھارۋىنىڭ باھاسى ئالتە يۈز كۈمۈش
تەڭگە، ھەربىر ئاتنىڭ باھاسى بىر يۈز ئەللىك كۈمۈش تەڭگە ئىدى؛ ئات-
ھارۋىلار يەنە ھىتتىيلارنىڭ پادىشاھلىرى ۋە سۈرىيە پادىشاھلىرىغىمۇ ئەنە شۇ
[سودىگەرلەرنىڭ ۋاستىسى] بىلەن سېتىۋېلىناتتى.

2 سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر ئۆي ھەم پادىشاھلىقى
ئۈچۈن بىر ئوردا سېلىش نىيىتىگە كەلدى. **2** شۇنىڭدىن كېيىن سۇلايمان يەتمىش
مىڭ ئادەمنى ھامماللىققا، سەكسەن مىڭ ئادەمنى تاغدا تاش كېسىشكە، ئۈچ
مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى نازارەتچىلىككە تەيىنلىدى. **3** سۇلايمان تۇر پادىشاھى
ھۇرامغا ئادەم ئەۋەتىپ: «ئۆزلىرى ئاتام داۋۇتنىڭ تۇرالغۇسى بولسۇن دەپ
ئوردا سېلىشىغا كېدىر ياغىچى يەتكۈزۈپ بەرگەن ئىدىلىغۇ، ماڭىمۇ شۇنداق
قىلغايلا. **4** مانا، مەن ئەمدى پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر
ئۆي سالماقچىمەن؛ ئۆي ئۇنىڭ ئالدىدا خۇشبۇيى يېقىش، «ئەقدىم نانلار»نىڭ
ئۈزۈلمەي قويۇلۇشى، ھەركۈنى ئەتە-ئاخشاملىردا، شاباتلار كۈنلىردە، يېڭى
ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە ۋە پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بېكىتىپ بەرگەن ھېيت-
ئايەملەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنىڭ سۈنۈلۈشى ئۈچۈن بولىدۇ. بۇ ئىشلار
ئىسرائىل خەلقىگە مەڭگۈلۈك بىر بەلگىمە بولىدۇ. **5** مەن سالماقچى بولغان
ئۆي ئاجايىپ ھەيۋەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى بىزنىڭ خۇدايىمىز ھەممە ئىلاھلاردىن
ئۇستۇنىدۇر. **6** لېكىن ئاسمانلار ۋە ئاسمانلارنىڭ ئۇستىدىكى ئاسمانمۇ ئۇنى
سىغدۇرالمايدىغان تۇرسا، كىم ئۇنىڭغا ئۆي سالالىسۇن؟ مەن كىم ئىدىم، قانداقمۇ
ئۇنىڭغا ئۆي سالدۇرغۇدەك قۇدرەتكە ئىگە بولاي؟ مەن پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا
قۇربانلىقلارنى كۆيدۈرگۈدەكلا ئادەممەن، خالاس! **7** ئەمدى ئۆزلىرى ماڭا
ئاتام داۋۇت يەھۇدادا ۋە يېرۇسالېمدا تەييارلاپ قويغان ئۇستىلار بىلەن بىللە
ئىشلەش ئۈچۈن، ئالتۇن-كۈمۈشتە، مىس ۋە تومۇردە ئىشلەشكە پىششىق،
سۈسۈن، توق قىزىل ۋە كۆك رەڭلىك يىپ ئىشلەشكە پۇختا ھەم نەققاشلىقنى
بىلىدىغان بىر ئۇستامنى ئەۋەتكەيلا. **8** ھەم ماڭا لۇئاندىن كېدىر، ئارچا-قارىغاي
ۋە سەندەل دەرەخلىرىنى يەتكۈزۈپ بەرگەن بولسىلا؛ چۈنكى ئۆزلىرىنىڭ
خىزمەتكارلىرىنىڭ لۇئاندا ياغاچنى كېسىشكە ئۇستىلىقىنى بىلىمەن؛ مانا، ماڭا
كۆپلەپ ياغاچلارنى تەييارلاپ بېرىش ئۈچۈن مېنىڭ خىزمەتكارلىرىم ئۆزلىرىنىڭ
خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن؛ چۈنكى مەن سالىدىغان ئۆي ئىنتايىن
ھەيۋەتلىك ۋە ئاجايىب كارامەت بولىدۇ. **10** مانا، مەن ئۆزلىرىنىڭ ياغاچ
كېسىدىغان خىزمەتكارلىرىغا يىگىرمە مىڭ كور بۇغداي، يىگىرمە مىڭ كور
ئارپا، يىگىرمە مىڭ بات شاراب، يىگىرمە مىڭ بات زەيتۇن مېيى بېرىمەن» ـ
دېدى. **11** تۇرنىڭ پادىشاھى ھۇرام سۇلايمانغا جاۋابەن مەكتۇپ يولىلاپ:
«پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى سۆيگەچكە ئۇ ئۆزلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە پادىشاھ
قىلدى» ـ دېدى. **12** ھۇرام يەنە: «ئاسمان-يەرلەك بىلەن يەر-زېمىننى ياراتقان
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ھەمدۈسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھ
داۋۇتقا يورۇتۇلغان، پەم-پاراسەتلىك، پەرۋەردىگار ئۈچۈن بىر ئۆي، ئۇنىڭ
پادىشاھلىقى ئۈچۈن بىر ئوردا سالالايدىغان بىر دانىشمەن ئوغۇل بەردى.
13 مانا مەن ھازىر ئۆزلىرىگە ھۇنەردە كامالەتكە يەتكەن، ئەقىل-پاراسەت بىلەن
يورۇتۇلغان، ھۇرام-ئابى دېگەن بىر ئادەمنى ئەۋەتەي. **14** ئۇنىڭ ئانىسى دان
قەبىلىسىلىك بىر ئايال، ئاتىسى تۇرلۇق ئىكەن. ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تومۇر،
تاشلار، ياغاچچىلىق ئىشلىرىغا ماھىر، سۈسۈن، توق قىزىل، ئاق ۋە كۆك رەڭلىك
يىپ ئىشلەشكە پۇختا، ھەرخىل نەققاشلىق ئىشلىرىغىمۇ ئوستا، تاپىشۇرۇلغان
ھەرقانداق لايىھىگە ئامالىنى قىلالايدۇ. بۇ كىشى ئۆزلىرىنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى
بىلەن ۋە ئاتىلىرى بولغان خوجام داۋۇتنىڭ ھۇنەرۋەنلىرى بىلەن بىللە ئىشلىسۇن.
15 ئەمدى خوجام تىلغا ئالغان بۇغداي، ئارپا، ماي ۋە شاراب بولسا، بۇلارنى
ئۆز خىزمەتكارلىرىغا يەتكۈزۈپ بەرگەيلا. **16** بىز بولساق سىلىگە قانچە كېرەك
بولسا لۇئاندا شۇنچە ياغاچ كېسىپ، سال قىلىپ باغلاپ، دېڭىز ئارقىلىق يوپپاغا
يەتكۈزۈپ بېرىمىز؛ ئاندىن سىلى ئۆيەردىن يېرۇسالېمغا توشۇپ كەتسىلە بولىدۇ»

دېدى. 17 ئاتسى داۋۇت ئىسرائىل زېمىنىدا تۇرۇشلۇق ياقا يۇرتلۇقلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزگەندەك، سۈلايمانمۇ ئۆلارنى ساناقتىن ئۆتكۈزدى. ئۆلار چەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۆچ مىڭ ئالتە يۈز ئادەم چىقتى. 18 ئۇ ئۆلاردىن يەتمىش مىڭ كىشىنى ھاممالىققا، سەكسەن مىڭ كىشىنى تاغدا تاش كېسىشكە ۋە ئىش قىلىۋاتقانلار ئۈستىدىن نازارەت قىلىپ ئۆتۈشقا ئۆچ مىڭ ئالتە يۈز كىشىنى تەيىنلىدى.

3 سۈلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان موريا تېغىدا، يەنى يەبۇسىي ئورنانىڭ خامىندا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سېلىش ئىشىنى باشلىدى. 2 سۈلايمانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىنچى يىلى، ئىككىنچى ئايىنىڭ ئىككىنچى كۈنى ئۇ قۇرۇلۇشنى باشلىدى. 3 سۈلايمان سالغان خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ئۆلچەم ئۇسۇلى مۇنداق: ـ ئۆزۈنلۈقى (قەدىمكى زامانىدا قولىلانغان ئۆلچەم بويىچە) ئالتمىش گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى. 4 ئۆينىڭ ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ ئۆزۈنلۈقى يىگىرمە گەز بولۇپ، ئۆينىڭ كەڭلىگىگە توغرا كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئىچىنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. 5 ئۇ ئۆينىڭ چوڭ زېلىنىڭ تاملىرىنى ئارچا-قارىغاي تاختايلىرى بىلەن قاپلاتتى، ئاندىن كېيىن ساپ ئالتۇن قاپلاتتى ۋە ئۈستىگە خورما دەرىخىنىڭ شەكلى بىلەن زەنجىر نەقشلىرىنى ئويدۇردى. 6 ئۇ ئۆينى ئالامەت چىرايلىق قىلىپ تاملىرىنى يەنە ئېسىل تاش-ياقۇتلار بىلەن زىننەتلەتتى. ئۇ ئىشلەتكەن ئالتۇنلار پۇتۇنلەي پارۋايىم ئالتۇنى ئىدى. 7 ئۇ پۈتۈن ئۆينى، ئۆينىڭ لىملىرى، ئىشىك بوسۇغا-كېشىكلىرى، بارلىق تاملىرى ۋە ئىشىكلىرىنى ئالتۇن بىلەن قاپلىدى؛ ئۇ تامغا كېرۇبلارنىڭ نەقشلىرىنى ئويدۇردى. 8 سۈلايمان يەنە ئەڭ مۇقەددەس جايىنى ياساتتى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى يىگىرمە گەز بولۇپ (ئۆينىڭ كەڭلىگى بىلەن تەڭ ئىدى)، كەڭلىكىمۇ يىگىرمە گەز ئىدى؛ ئۇ ئۆينىڭ ئىچىنى پۈتۈنلەي ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى؛ ئالتۇن جەمئىي بولۇپ ئالتە يۈز تالالنت ئىدى. 9 ئالتۇن مىقىنىڭ ئېغىرلىقى جەمئىي ئەللىك شەكەل بولدى. بالىخانىلىرىنىڭ ئىچىمۇ ئالتۇن بىلەن قاپلاندى. 10 ئەڭ مۇقەددەس جاي ئىچىدە ئۇ ئىككى كېرۇبنىڭ ھەيكىلىنى ياساپ، ئۇلارنى پۈتۈنلەي ئالتۇن بىلەن قاپلىدى. 11 ئىككى كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز ئىدى؛ بىر كېرۇبنىڭ بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بەش گەز بولۇپ، ئۇ يەنىڭ تېمىغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئىككىنچى بىر كېرۇبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 12 يەنە بىر كېرۇبنىڭ قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئۇمۇ ئۇيغا تېگىپ تۇراتتى؛ ئىككىنچى بىر قانىتىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ بەش گەز بولۇپ، ئالدىنقى بىر كېرۇبنىڭ قانىتىغا يېتەتتى. 13 بۇ ئىككى كېرۇبنىڭ قانىتلىرى يېيىلغان ھالدا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى جەمئىي يىگىرمە گەز كېلەتتى؛ ئىككالا كېرۇب ئۆرە ئۆرىغۇزۇلغان بولۇپ، يۈزلىرى ئۆينىڭ ئىچىگە قارايتتى. 14 سۈلايمان يەنە كۈك رەڭلىك، سۇسۇن رەڭلىك، توق قىزىل ۋە ئاق رەڭلىك يىپ توقۇلمىلىرىدىن ۋە نەپىس كاناپىتن [ئۆينىڭ ئىچىدىكى] پەردىسىنى ياساتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە كېرۇبلارنى كەشتە قىلىپ توقۇتتى. 15 ئۆينىڭ ئالدىغا يەنە ئېگىزلىكى ئوتتۇز بەش گەز كېلىدىغان ئىككى تۈۋرۈك ياساپ قويدۇردى؛ ھەر تۈۋرۈكنىڭ يېشىنىڭ ئېگىزلىكى بەش گەز كېلەتتى. 16 ئۇ يەنە (ئىچكى كالامخانىدىكىدەك) مارجانسىمان زەنجىر ياسىتىپ، تۈۋرۈك باشلىرى ئۈستىگە ئورناتتى؛ ئۇ يۈز دانە ئانار ياسىتىپ ئۇلارنى زەنجىرلەرگە ئورناتتى. 17 ئۇ بۇ ئىككى تۈۋرۈكنى ئۆينىڭ ئالدىغا، بىرسىنى ئوڭ تەرىپىدە، بىرسىنى سول تەرىپىدە تۈرغۇزدى؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتىكىسىنى ياقىن، سول تەرەپتىكىسىنى بوئاز دەپ ئاتىدى.

4 ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئېگىزلىكى ئون گەز كېلىدىغان بىر مىس قۇربانگاھ ياساتتى. 2 ئۇ مىستىن «دېڭىز» ياساتتى؛ ئۇنىڭ شەكلى دۈگلەك بولۇپ، ئۇ گىرۇبكىدىن بۇ گىرۇبكىگىچە ئون گەز كېلەتتى؛ ئېگىزلىكى بەش گەز؛ ئايلانمىسى ئوتتۇز گەز ئىدى. 3 «دېڭىز»نىڭ سىرتقى ئاستا قىسمى بۇقىنىڭ شەكلى بىلەن چۈرۈلدۈرۈپ بېزەلگەن بولۇپ، بۇقىلار ھەربىر گەزگە ئوندىن، ئىككى قاتار قىلىنىپ، مىس «دېڭىز» بىلەن تەڭ قۇيۇپ چىقىلغاندى. 4 مىس «دېڭىز»نى ئون ئىككى مىس بۇقا كۆتۈرۈپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئۈچى شىمالغا، ئۈچى غەربكە، ئۈچى جەنۇبقا، ئۈچى شەرققە قاراپ تۇراتتى. «دېڭىز» بۇقىنىڭ دۈمبىسىگە ياتقۇزۇلغان بولۇپ، بۇقىلارنىڭ قۇيرۇقى ئىچى تەرەپتە ئىدى. 5 مىس دېڭىزنىڭ قېلىنلىقى بىر ئالقان بولۇپ، چۈرسى چىننىنىڭ گىرۇبكىدەك نىلۇپەر شەكلىدە قىلىنغان، ئۇنىڭغا ئۈچ مىڭ بات سۇ پاتاتتى. 6 ئۇ يەنە ئون «يۇيۇش دېسى» ياسىتىپ، بەشىنى مىس دېڭىزنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، بەشىنى سول تەرىپىگە قويغۇزدى؛ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا ئىشلىتىدىغان يۇيۇم-ئەسۋابلىرىنىڭ ھەممىسى شۇ داسلاردا يۇيۇلاتتى؛ «دېڭىز» بولسا كاھىنلارنىڭ يۇيۇنۇشى ئۈچۈن ئىشلىتىلەتتى. 7 ئۇ يەنە بەلگىلەنگەن شەكلىدە ئون ئالتۇن چىراغدان ياسىتىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە ئورناتتى؛ ئۇنىڭ بەشىنى ئوڭ تەرەپكە، بەشىنى سول تەرەپكە قويدۇردى. 8 يەنە ئون شىرە ياسىتىپ مۇقەددەس جايىنىڭ ئىچىگە قويغۇزدى؛ ئۇنىڭ بەشىنى ئوڭ تەرەپكە، بەشىنى سول تەرەپكە قويغۇزدى. ئۇ يەنە ئون يۈز دانە ئالتۇن چىنە ياساتتى. 9 ئۇ يەنە «كاھىنلار ھويلىسى»، چوڭ ھويلا ۋە چوڭ ھويلىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ياساتتى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ھەممىسىنى مىس بىلەن قاپلاتتى. 10 ئۇ مىس «دېڭىز»نى ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە، يەنى شەرقىي جەنۇب تەرىپىگە قويغۇزدى. 11 ھۇرام يەنە قازان، كۈرەك ۋە قاچا-قۇچىلارنى ئەتكۈزدى. ھۇرام شۇ تەرىقىدە سۈلايمان پادىشاھ ئۈچۈن خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش خىزمىتىنى پۈتتۈردى، 12 يەنى ئىككى تۈۋرۈك، ئىككى تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى ئايقۇرسمان ئىككى باش ۋە بۇ ئىككى باشنى يېپىپ تۇرىدىغان ئىككى تورنى ياسىتىپ پۈتتۈردى. 13 شۇ ئىككى تور ئۈستىگە قايچىلاشتۇرۇلغان تۆت يۈز ئانارنى ياساتتى؛ بىر توردا ئىككى قاتار ئانار بولۇپ، تۈۋرۈك ئۈستىدىكى ئايقۇرسمان ئىككى باشنى يېپىپ تۇراتتى. 14 ئۇ ئون داس تەگلىكى ۋە داس تەگلىگىگە قويۇلىدىغان ئون «يۇيۇش دېسى»نى، 15 «مىس دېڭىز» ۋە ئۇنىڭ ئاستىدىكى ئون ئىككى مىس بۇقىنى ياساتقۇزدى. 16 قازان، كۈرەك، ۋىلكا-ئىلمەكلەر، ۋە مۇناسىۋەتلىك بارلىق ئەسۋابلارنى ھۇرام-ئابى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى دەپ سۈلايمان پادىشاھقا پارقىرايدىغان مىستا ياسىتىپ بەردى. 17 پادىشاھ بۇلارنى ئىئوردان تۈزلەكلىكىدە، سۇككوت بىلەن زەرەداتاھ ئوتتۇرىسىدا، [شۇ يەردىكى] سىبغىز لايدا قېلىپ ياساپ، قۇيدۇرۇپ چىقتى. 18 سۈلايمان ياساتقۇزغان بۇ ئەسۋابلارنىڭ سانى ئىنتايىن كۆپ ئىدى؛ كەتكەن مىسنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەپ بولمايتتى. 19 سۈلايمان يەنە خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچىدىكى بارلىق ئەسۋابلارنى ياساتتى ـ يەنى ئالتۇن خۇشبۇيگاھنى، «تەقدىم نان» قويۇلىدىغان شىرەلەرنى 20 ۋە ساپ ئالتۇندا قىلىنغان چىراغدانلار بىلەن چىراغلىرىنى ياساتقۇزدى؛ بۇ چىراغلار بەلگىلىمە بويىچە ئىچكى «كالامخانا» ئالدىدا ياندۇرۇش ئۈچۈن بولدى. 21 ئۇ يەنە چىراغدانىنىڭ گۈللىرى، چىراغ ۋە پىلىك قايچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئالتۇندىن قىلدۇردى (ئۇلار ساپ ئالدۇندىن ئىدى). 22 ئۇ يەنە پىچاقلار، تاۋاقلار، پىيالە-قاچا ۋە كۈلدانلارنىڭ ھەممىسىنى ساپ ئالتۇندىن قىلدۇردى. ئۇ ئۆينىڭ ئىشىكلىرىنى، يەنى ئىچىدىكى ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىدىغان ئىچكى قاتلىما

ئىشكلەر ۋە تۆينىڭ «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاشقىرىقى ئىشكلىرىنى ئالتۇندىن قىلىدۇردى.

5 شۇنىڭ بىلەن سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ تۆپى ئۈچۈن قىلىدىغان بارلىق قۇرۇلۇشلار تامام بولغاندا، تۆ ئاتىسى داۋۇت [خۇداغا] تاپاپ بېغىشلىغان نەرسىلەرنى (يەنى كۈمۈش، ئالتۇن ۋە ھەممە باشقا بۇيۇملارنى) ئېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ تۆينىڭ خەزىنىلىرىگە قويىدۇردى. **2** شۇ چاغدا سۈلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى «داۋۇت شەھىرى»دىن، يەنى زىئوندىن يۇتكەپ كېلىش ئۈچۈن ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنى، قەبىلە بەگلىرىنى ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ بەگلىرىنى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقا چاقىردى. **3** بۇنىڭ ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئادەملىرى ئېتانىم ئېيىدا، يەنى يەتتىنچى ئايدا، بېكىتىلگەن ھېيتتا پادىشاھنىڭ قېشىغا يىغىلدى **4** ئىسرائىلنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرى يېتىپ كەلگەندە لاۋىيلار ئەھدە ساندۇقىنى كۆتۈرۈپ [ماڭدى]. **5** ئۇلار ئەھدە ساندۇقىنى، جامائەت چېدىرى بىلەن ئۇنىڭ ئىچىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ چىقتى. كاھىنلار بولغان لاۋىيلار مۇشۇلارنى ئېلىپ چىقتى. **6** سۈلايمان پادىشاھ ۋە بارلىق ئىسرائىل جامائىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا مېڭىپ، كۆپلىكىدىن سانىغى ئېلىپ بولمايدىغان سان-ساناقسىز قوي بىلەن كالىنى قۇربانلىق قىلىۋاتاتتى. **7** كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقىنى ئۆز جايىغا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكى «كالامخانا»سىغا، يەنى ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىپ كېرۇبلارنىڭ قانىتىلىرىنىڭ ئاستىغا قويىدى. **8** كېرۇبلارنىڭ يېيىلىپ تۇرغان قانىتى ئەھدە ساندۇقىنىڭ ئورنى ئۈستىدە بولغاچقا، ئەھدە ساندۇقى بىلەن ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇردىغان بالداقلارنى يېپىپ تۇراتتى. **9** بۇ بالداقلار ساندۇقنىڭ ئۈتتەۋچىلىرىدىن ناھايىتى ئۇزۇن چىقىپ تۇرغاچقا، كالامخانىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئەھدە ساندۇقنىڭ يېنىدىكى ئىككى بالداقنىڭ ئۈچىلىرىنى كۆرگىلى بولاتتى، بىراق تۆينىڭ سىرتىدا ئۇلارنى كۆرگىلى بولمايتتى؛ بۇ بالداقلار تاكى بۈگۈنگىچە قەدەر شۇ يەردە تۇرماقتا. **10** ئەھدە ساندۇقنىڭ ئىچىدە مۇسا پەيغەمبەر ھورەب تېغىدا تۇرغاندا ئېچىگە سالغان ئىككى تاختايدىن باشقا ھېچنەرسە يوق ئىدى (ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن كېيىن پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن ھورەبدە ئەھدە تۈزگەنىدى). **11** كاھىنلار مۇقەددەس جايدىن چىقىشتى (شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق كاھىنلار، ئۆز تۈۋىتىگە قارىماي ئۆزلىرىنى خۇداغا تاپاپ پاكىزلىغانىدى؛ **12** نەغمە-ناۋاچى بارلىق لاۋىيلار، جۈملىدىن ئاساف، ھېمان، يەدۇتۇن ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى چەكمەن تونلىرىنى كىيىشىپ، قۇربانگاھنىڭ شەرقىدە تۇرۇپ جالۇ، تەمبۇر ۋە چىلتارلار چېلىشىۋاتقانىدى؛ ئۇلار بىلەن بىللە كاناي چېلىۋاتقان يەنە بىر يۈز يىگىرمە كاھىن بار ئىدى) **13** ۋە شۇنداق بولدۇكى، كانايچىلار بىلەن نەغمە-ناۋاچىلار ھەممىسى بىردەك چېلىپ، بىر ئاۋاز بىلەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتىۋاتقاندا، يەنى كانايلار، جاكىلار ۋە ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدىلئەبەدگىچىدۇر» دەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيەلەۋاتقاندا ـ شۇ ھامان ئىبادەتخانا، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆپى بىر بۇلۇت بىلەن تولدۇرۇلدى؛ **14** كاھىنلار ئەشۇ بۇلۇت تۆپەيلىدىن ۋەزىپىلىرىنى ئۆتۈشكە تۇرالمايتتى، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ جۇلاسى خۇدانىڭ تۆينى تولدۇرغانىدى.

6 بۇ يەنىتە سۈلايمان: ـ پەرۋەردىگار تۈم قاراڭغۇلۇق ئىچىدە تۇرىمەن، دەپ ئېيتقانىدى؛ **2** لېكىن، [ئۆ پەرۋەردىگار]، مەن سېنىڭ ئۈچۈن بىر ھەيۋەتلىك ماكان بولسۇن دەپ، سەن مەڭگۈز تۇرىدىغان بىر تۆينى ياسىدىم، دېدى. **3** ئاندىن پادىشاھ بۇرۇلۇپ بارلىق ئىسرائىل جامائىتىگە بەخت تىلىدى؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتى تۆنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە بولغاي! ئۇ ئۆز ئاغزى بىلەن ئاتام داۋۇتقا ۋەدە قىلغانىدى ۋە ئۆز قولى بىلەن ئۆنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇ ئەسلىدە داۋۇتقا: ـ **5** «مەن ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان كۈندىن بۇيان نامىم ئۈچۈن بۇ يەردە بىر تۆي سالاي دەپ ئىسرائىلنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىنىڭ شەھەرلىرىدىن ھېچقايسىسىنى تاللىمىدىم، ياكى خەلقىم ئىسرائىلغا ھۆكۈمران بولۇشقا ھېچقايسى ئادەمنى تاللىمىدىم؛ **6** ھالبۇكى، مەن نامىم شۇ يەردە بولسۇن دەپ يېرۇسالېمنى تاللىدىم ۋە خەلقىم بولغان ئىسرائىلغا ھۆكۈمرانلىق قىلسۇن دەپ داۋۇتنى تاللىدىم» دېگەنىدى. **7** ئەمدى ئاتام داۋۇتنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بىر تۆي سېلىش ئارزۇ-نىيىتى بار ئىدى. **8** بىراق پەرۋەردىگار ئاتام داۋۇتقا: «كۆڭلۈڭدە مېنىڭ نامىمغا بىر تۆي ياساشقا قىلغان نىيىتىڭ ياخشىدۇر؛ **9** ئەمما شۇ تۆينى سەن ياسىمايسەن، بەلكى پۈشتۈڭدىن بولىدىغان ئوغلۇڭ، ئۇ مېنىڭ نامىمغا ئاتاپ شۇ تۆينى سالىدۇ»، دېگەنىدى. **10** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار ئۆز سۆزىگە ئەمەل قىلدى. مەن پەرۋەردىگار ۋەدە قىلغىنىدەك، ئاتامنىڭ ئورنىغا چىقىپ، ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇردۇم؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئاتاپ بۇ تۆينى سالدىم. **11** مەن بۇ تۆيدە ئەھدە ساندۇقىنى قويدۇم؛ ئەھدە ساندۇقى ئىچىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىللار بىلەن تۈزگەن ئەھدە [تاختىلىرى] باردۇر» دېدى. **12** ئاندىن سۈلايمان ئىسرائىلنىڭ بارلىق جامائىتىگە يۈزلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قوللىرىنى كۆتۈرۈپ: ـ **13** (چۈنكى بابا سۈلايمان مىستىن ئۈزۈنلۈقى بەش گەز، كەڭلىكى بەش گەز، ئېگىزلىكى ئۈچ گەز كېلىدىغان بىر پەشتاق ياسىتىپ، تاشقىرىقى ھويلىنىڭ ئوتتۇرىسىغا جايلاشتۇرغانىدى. ئۇ ئەنە شۇ پەشتاق ئۈستىگە چىقىپ تۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جامائىتى ئالدىدا يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ، ئاسمانغا قاراپ غۇلىچىنى يايغانىدى) **14** ـ ئۇ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئۆ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار! نە ئاسماندا نە زېمىندا سەندەك خۇدا يوقتۇر؛ سېنىڭ ئالدىڭدا پۈتۈن قەلبى بىلەن ماڭىدىغان ئۆز قۇللىرىڭ ئۈچۈن ئەھدىڭدە تۇرۇپ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىسەن. **15** چۈنكى سەن ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا بەرگەن ۋەدىدە تۇردۇڭ؛ سەن ئۆز ئاغزىڭ بىلەن ئېيتقان سۆزۈڭنى مانا بۇگۈنكىدەك ئۆز قولۇڭ بىلەن ۋۇجۇدقا چىقاردىڭ. **16** ئەمدى ھازىر، ئۆ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار، ئۆز قۇلۇڭ ئاتام داۋۇتقا: ـ «ئەگەر سېنىڭ ئەۋلادلىرىڭ ئۆز يوللىرىغا سەگەك بولۇپ سەن مېنىڭ ئالدىمدا ماڭغاندەك، قانۇنۇمغا ئەمەل قىلىپ ماڭسىلا، ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدىغان بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ بەرگەن ۋەدەڭدە تۇرغايسەن. **17** ئەمدى ھازىر، ئۆ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، سەن قۇلۇڭ داۋۇتقا ئېيتقان سۆزلىرىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاي، دەپ ئۈتۈنىمەن! **18** لېكىن خۇدا ئۆزى راستىلا يەر يۈزىدە ئىنسانلار بىلەن ماكان قىلامدۇ؟ مانا، ئاسمانلار بىلەن ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنى سېنى سىغدۇرالمايدىغان يەردە، مەن ياسىغان بۇ تۆي قاندىقۇ سېنىڭ ماكانىڭ بولالىسۇن؟! **19** لېكىن ئۆ پەرۋەردىگار خۇدايىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ، قۇلۇڭنىڭ ساڭا كۆتۈرگەن ندالىسى ۋە تىلىكىنى ئاڭلىغايسەن. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۆز كۆزلىرىڭنى كېچە-كۈندۈز بۇ تۆيگە، يەنى سەن: «مېنىڭ نامىمنى ئۆ يەردە ئايان قىلىمەن» دەپ ئېيتقان جايغا كېچە-كۈندۈز تىككەيسەن، ئۆز قۇلۇڭنىڭ ئۆ جايغا قاراپ قىلغان دۇئاسىغا قۇلاق سالغايسەن. **21** قۇلۇڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىل بۇ جايغا قاراپ دۇئا قىلغان چاغدا، ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا قۇلاق سېلىپ، ئۆز ماكانىڭ قىلغان ئاسمانلاردىن تۇرۇپ ئاڭلىغايسەن، ئاڭلىغىنىڭدا

تۇلارنى كەچۈرگەيسەن. 22 ئەگەر بىرسى تۆز قوشنىسىغا گۇناھ قىلسا ۋە
شۇنداقلا ئىشنىڭ راست-يالغانلىقىنى بىكىتىش ئۈچۈن قەسەم ئىچكۈزۈلسە،
بۇ قەسەم بۇ ئۈيدىكى قۇربانگاھىڭنىڭ ئالدىغا كەلسە، 23 سەن قەسەمنى
ئاسماندا تۇرۇۋې ئاكاڭلاپ، ئامال قىلىپ تۆز بەندىلىرىڭ ئوتىۋىرىسىدا ھۆكۈم
چىقارغايسەن؛ گۇناھى بار ئادەمنىڭ گۇناھىنى تۆزىگە قايتۇرۇپ، تۆز يولىنى تۆز
بېشىغا ياندۇرۇپ، گۇناھسىز ئادەمنى ئاقلاپ تۆز ئادىللىقىغا قاراپ ئۇنىڭغا
ھەققىنى بەرگەيسەن. 24 تۆز خەلقىڭ ئىسرائىل سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ قىلغىنى
ئۈچۈن دۈشمەندىن يېڭىلسە، يامانلىقىدىن قايتىپ بۇ ئۈيدە تۇرۇپ، نامىڭنى
ئېتىراپ قىلىپ ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسا، 25 سەن ئاسماندا ئاكاڭلاپ،
تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ گۇناھىنى كەچۈرۈپ، تۇلارنى سەن ئاتا-بوۋىلىرىغا
ۋە تۆزلىرىگە تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرۇپ كەلگەيسەن. 26 تۇلار ساڭا
گۇناھ قىلغىنى ئۈچۈن ئاسمان ئېتىلىپ يامغۇر ياغمايدىغان قىلىۋېتىلگەن بولسا،
لېكىن تۇلار بۇ جايغا قاراپ ساڭا دۇئا قىلىپ نامىڭنى ئېتىراپ قىلىپ، سېنىڭ
تۇلارنى قىينىچىلىققا سالغىنىڭ تۈپەيلىدىن تۆز گۇناھىدىن يېنىپ توۋا قىلسا،
27 سەن ئاسماندا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، قۇللىرىڭنىڭ ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ
گۇناھىنى كەچۈرگەيسەن؛ چۈنكى سەن تۇلارغا مېڭىش كېرەك بولغان ياخشى
يولنى تۆگىتىسەن ۋە تۆز خەلقىڭگە مىراس قىلىپ بەرگەن زېمىنىڭ ئۈستىگە
يامغۇر ياغدۇرىسەن! 28 ئەگەر زېمىندا ئاچارچىلىق يا ۋابا بولسا، يا زىرائەتلەر
دان ئالمىسا يا ھال چۈشسە يا ئۇنى چېكەتكەلەر يا كى چېكەتكە لىچىنكىلىرى
بىسۇالسا، يا دۈشمەنلەر تۇلارنىڭ زېمىندىكى شەھەرلىرىنىڭ قوۋۇقلىرىغا ھۇجۇم
قىلىپ قورشۇالسا، يا ھەرقانداق ئاپەت يا كېسەللىك بولسا، 29 ئۇنداقتا
بارلىق خەلقىڭ ئىسرائىل بولسۇن، ھەرقانداق كىشى بولسۇن، ئۆزىگە كەلگەن
ئاپەتنى ۋە تۆز دەردىنى بىلىپ، قوللىرىنى بۇ ئۈيگە سۇنۇپ، مەيلى قانداق دۇئا
يا كى ئىلتىجا قىلسۇن، 30 ئەمدى سەن ئۇنۇۋۇاتقان ماكانىڭ ئاسماندا تۇرۇپ
ئاكاڭلاپ، كەچۈرۈم قىلغايسەن، سەن ھەربىر ئادەمنىڭ قەلبىنى بىلگەچكە،
ئۇنىڭ يوللىرىنى ئۆزىگە ياندۇرغايسەن (چۈنكى سەنلا، پەقەت سەنلا ھەممە
ئىنسان بالىلىرىنىڭ قەلبلىرىنى بىلگۈچىدۇرسەن)؛ 31 شۇنداق قىلىپ، تۇلار
سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇپ ئۆمرىنىڭ ھەممە كۈنلىرىدە
سەندىن قورقۇپ يوللىرىڭدا ماڭىدىغان بولىدۇ. 32 تۆز خەلقىڭ ئىسرائىلدىن
بولمىغان، سېنىڭ ئۆلۈغ نامىڭ، قۇدرەتلىك قولۇڭ ۋە سوزغان بىلىكىڭ تۈپەيلىدىن
يىراق-يىراقلاردىن كەلگەن مۇساپىر بولسا، ئۇ كېلىپ بۇ ئۈيۈ تەرەپكە قاراپ
دۇئا قىلسا، 33 سەن ئۇنۇۋۇاتقان ماكانىڭ بولغان ئاسماندا تۇرۇپ
سېلىپ، ئۇ مۇساپىر ساڭا ندا قىلىپ تىلىگىنىنىڭ ھەممىسىگە مۇۋاپىق قىلغايسەن؛
شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر نامىڭنى تونۇپ يېتىپ، تۆز خەلقىڭ
ئىسرائىلدەك سەندىن قورقىدىغان بولۇپ، مەن ياسىغان بۇ ئۆينىڭ سېنىڭ نامىڭ
بىلەن ئاتالغىنىنى بىلىدۇ. 34 ئەگەر سېنىڭ خەلقىڭ سېنىڭ تاپشۇرۇقۇڭ بىلەن
دۈشمىنى بىلەن جەڭ قىلىشقا چىققاندا، سەن تاللىغان بۇ شەھەرگە، شۇنداقلا مەن
نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ ئۈيۈ تەرەپكە قاراپ سەن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلسا،
35 سەن ئاسماندا تۇرۇپ تۇلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ئىلتىجاسىغا قۇلاق سېلىپ،
تۇلارنى نۇسرەتكە ئېرىشتۈرگەيسەن. 36 ئەگەر تۇلار ساڭا گۇناھ سادىر قىلغان
بولسا (چۈنكى گۇناھ قىلمايدىغان ھېچكىشى يوقتۇر) سەن تۇلارغا غەزەپلىنىپ،
تۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان بولساڭ، بۇلار تۇلارنى يىراق-يېقىنغا،
تۆز زېمىنىغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ بارغان بولسا، 37 لېكىن تۇلار سۈرگۈن
قىلىنغان يۇرتتا ئەس-ھوشىنى تېپىپ توۋا قىلىپ، تۆزى سۈرگۈن بولغان يۇرتتا
ساڭا: ــ بىز گۇناھ قىلىپ، قەبىھلىككە بېرىلىپ سەندىن يۈز تۇرۇپ كەتتۇق،
دەپ يېلىنسا، 38 ــ ئەگەر تۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ زېمىندا پۈتۈن قەلبى
ۋە پۈتۈن جىنىدىن سېنىڭ تەرىپىڭگە يېنىپ، سەن تۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم
قىلغان زېمىنغا، سەن تاللىغان شەھەر تەرەپكە ۋە مەن نامىڭغا ئاتاپ ياسىغان بۇ
ئۈي تەرەپكە يۈزىنى قىلىپ دۇئا قىلسا، 39 سەن تۇرۇۋاتقان ماكانىڭ بولغان
ئاسماندا تۇرۇپ تۇلارنىڭ دۇئاسى ۋە ئىلتىجالىرىنى ئاكاڭلاپ تۇلار تۆچۈن
ھۆكۈم چىقىرىپ، تۆز خەلقىڭنىڭ ساڭا سادىر قىلغان گۇناھىنى كەچۈرۈم
قىلغايسەن؛ 40 ئەمدى ئى خۇدايىم، سەندىن تۇتۇنمەن، بۇ يەردە قىلغان دۇئالارغا
كۆزۈڭ ئېچىق، قۇلىقىڭ دىڭ بولغاي! 41 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى
پەرۋەردىگار خۇدا، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى بولغان ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن،
تۆز تارامگاھىڭغا كىرگەيسەن! كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيدۈرۈلسۇن،
مۇمىن بەندىلىرىڭ ياخشىلىقىڭدىن شادلانسۇن! 42 ئى پەرۋەردىگار خۇدا،
تۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن؛ قۇلۇڭ داۋۇتقا كۆرسەتكەن
تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن!».

7 سۇلايمان دۇئاسىنى تۈگىتىشىگلا، ئاسماندىن ئوت چۈشۈپ كۆيدۈرمە
قۇربانلىق ھەمدە باشقا قۇربانلىقلارنى قوينماي كۆيدۈرۈۋەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ
شان-شەرىپى ئۆينى تولدۇردى. 2 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينى
تولدۇرۇۋەتكەچكە، كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرەلمىدى. 3 ئوت
چۈشكەنلىكىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۆينىڭ ئۈستىدە توختىغانلىقىنى
كۆرۈپ، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى تاش ياتقۇزۇلغان مەيدانىدا يۈكۈنۈپ باش
ئۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۆنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈگىچە
ئۆزىدۇ!» دەپ پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىپ تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇشتى.
4 پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا قۇربانلىقلارنى سۇندى.
5 سۇلايمان پادىشاھ يىگىرمە ئىككى مىڭ كالا، بىر يۈز يىگىرمە مىڭ قوينى
قۇربانلىق قىلىپ سۇندى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ ۋە پۈتكۈل خەلق خۇدانىڭ
ئۆينى [خۇداغا] بېغىشلىدى. 6 كاھىنلار ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارغا
ئاتىغان سازلارنى ئۇنتقان لاۋىيلار تۆز ئورۇنلىرىدا تۇراتتى (پادىشاھ داۋۇت
بۇ سازلارنى پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىدە ئىشلەتكىلى ياسىغانىدى، [تۆ
پەرۋەردىگارغا]: «ئۆنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەبەدگىچىدۇر» دەپ مەدھىيە
ئوقۇغىنىدا ئۇلارنى ئىشلىتەتتى)؛ كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ ئۆدۈلىدا تۇرۇپ كاناي
چېلىشاتتى؛ ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە تۇرۇۋىشاتتى. 7 سۇلايمان
پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئالدىدىكى ھويلىسىنىڭ ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ مۇقەددەس
قىلىپ، ئۇ يەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ ياغلىرىنى
سۇندى؛ چۈنكى سۇلايمان ياساتقان مىس قۇربانگاھ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار،
ئاش ھەدىيىلىرى ۋە قۇربانلىقلارنىڭ ياغلىرىنى قوبۇل قىلىشقا كىچىك كەلدى.
8 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋاقىتتا سۇلايمان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بولغان پۈتۈن ئىسرائىل، يەنى
خامات رايونىغا كىرىش ئېغىزىدىن تارتىپ مىسىر ئېقىنىغىچە ھەممە يەرلەردىن
كەلگەن زور بىر جامائەت ھېيت ئوتكۈزدى. 9 سەككىزىنچى كۈنى ئۇلار
تەنتەنىلىك بىر ئىبادەت يېغىلىشى ئوتكۈزدى؛ ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھنى
خۇداغا ئاتاپ بېغىشلىغانىدى ئاندىن ئۇلار يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى.
10 يەتتىنچى ئايىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ خەلقنى ئۆز ئۆيى-
چېدىرلىرىگە قايتۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتقا، سۇلايمانغا ۋە ئۆز خەلقى
ئىسرائىلغا قىلغان ياخشىلىقلىرى ئۈچۈن قەلبىدە شاد-خۇرام بولۇپ قايتىپ
كەتتى. 11 شۇنداق قىلىپ سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى ۋە پادىشاھنىڭ
ئوردىسىنى ياساپ پۈتتۈردى. سۇلايمانىڭ كۆڭلىگە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە
ۋە ئۆزىنىڭ ئوردىسىدا نېمە قىلىش كەلگەن بولسا، شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى
ئۈنۈمۈلۈق پۈتتى. 12 ئاندىن پەرۋەردىگار كېچىدە سۇلايمانغا ئايان بولۇپ

ئۇنىڭغا: «مەن سېنىڭ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم ۋە تۆزۈمگىمۇ بۇ جاينى «قۇربانلىق
تۈپى» بولۇشقا تاللىدىم. 13 ئەگەر مەن ئاسمانىنى يامغۇر ياغمايدىغان قىلىپ
ئېتىۋەتسەم ياكى چېكەتكىلەرگە زېمىندىكى مەھسۇلاتلارنى يەپ تاشلاشنى
بۇيرۇسام ۋە ياكى خەلقىم ئۆتۈرسىغا ۋابا تارقىتىۋەتسەم، 14 [شۇ چاغدا] نامىم
بىلەن ئاتالغان بۇ خەلقىم ئۆزىنى كەمتەر تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئىزلەپ،
رەزىل يوللىرىدىن يانسا، مەن ئاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ گۇناھىنى
كەچۈرىمەن ۋە زېمىننى ساقايتىمەن. 15 ئەمدى بۇ يەردە قىلىنغان دۇئالارغا
مېنىڭ كۆزلىرىم ئوچۇق ۋە قۇلاقلىرىم دىققەت بولىدۇ. 16 مەن ئەمدى نامىم مەڭگۈ
بۇ يەردە ئايان قىلىنسۇن دەپ بۇ ئۆينى تاللاپ، ئۇنى تۆزۈمگە مۇقەددەس قىلدىم؛
كۆزۈمۈز، قەلبىممۇ ھەمىشە شۇ يەردە بولىدۇ. 17 سەن بولساڭ، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ
ئالدىمدا ماڭغىنىدەك سەمىمى ساڭا بۇيرۇغىنىمنىڭ ھەممىسگە مۇۋاپىق ئەمەل
قىلىش ئۈچۈن بەلگىلىرىم ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۆتۈپ ئالدىمدا ماڭسىاڭ، 18 مەن
ئەمدى ئاتاڭ داۋۇتقا: «ئىسرائىلنىڭ تەختىدە ساڭا ئەۋلادىڭدىن ئولتۇرۇشقا
بىر زات كەم بولمايدۇ» دەپ ئەھدە قىلغىنىمدەك، مەن سېنىڭ پادىشاھلىق
تەختىڭنى ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدە مەھكەم قىلىمەن. 19 بىراق ئەگەر سىلەر
مېنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا جاكارلىغان بەلگىلىرىم
ۋە ئەمرلىرىمنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىپ چوقۇنساڭلار،
20 شۇ چاغدا مەن ئىسرائىلنى ئۆلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يۇلۇپ تاشلايمەن؛
ۋە ئۆز نامىمنى كۆرسىتىشكە ئۆزۈمگە مۇقەددەس قىلغان بۇ ئۆينى نەزىرىمدىن
تاشلايمەن ۋە ئىسرائىلنى ھەممە خەلقلەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تاپا-تەننىنىڭ
ئوبيېكتى قىلىمەن؛ 21 بۇ ئۆي گەرچە ھازىر ئۇلۇغ بولسىمۇ، شۇ زاماندا ئۇنىڭدىن
ئۆتىكەنلەرنىڭ ھەممىسى قاتتىق ھەيران قىلىشىپ: «پەرۋەردىگار بۇ زېمىنغا ۋە
بۇ ئۆيگە نېمىشقا شۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 22 كىشىلەر: ــ چۈنكى
[زېمىندىكى خەلقلەر] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى، يەنى ئۇلارنى مىسىر زېمىندىن
چىقارغان پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، ئۆزلىرىنى باشقا ئىلاھلارغا باغلاپ،
ئۇلارغا سەجدە قىلىپ قۇللۇقدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ بۇ پۈتكۈل كۈلپەتنى
ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈپتۇ، دەپ جاۋاب بېرىدۇ.

8

شۇنداق بولدىكى، يىگىرمە يىل ئۆتۈپ، سۇلايمان پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيى بىلەن پادىشاھنىڭ ئۆيىنى ياساپ بولغاندىن كېيىن، 2 ئۇ ھىرام ئۆزىگە
سوۋغا قىلغان شەھەرلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقتى؛ ئىسرائىللار شۇ يەردە
ئولتۇراقلاشتى. 3 سۇلايمان خامات-زوباھ شەھىرىگە بېرىپ ئۇنى ئىشغال
قىلدى. 4 ئۇ يەنە چۆلدىكى تادمورنى ۋە ئۆزىنىڭ خاماتتا قۇرغان بارلىق
خەزىنە شەھەرلىرىنى يەنە ئوگۇشتىپ قۇردى. 5 ئۇ يەنە ئۈستۈنكى بەيت-
ھورون بىلەن ئاستىنقى بەيت-ھورونىنى سېپىل، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان
قورغانلىق شەھەرلەرگە ئايلاندۇردى؛ 6 باۋالاتنى، شۇنداقلا ئۆزىگە خاس
ھەممە خەزىنە شەھەرلىرىنى، «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى»نى، ئاتلىقلارنى
ئورۇنلاشتۇرغان شەھەرلەرنى ۋە يېرۇسالېمدا، لىۋاندا ۋە ئۆزى سورايدىغان بارلىق
زېمىندا خالىغىنىنى بىنا قىلدى. 7 ئىسرائىلدىن بولمىغان ھىتتىيلار، ئامورىيلار،
پەرىززىيلەر، ھىۋىيلار ۋە يەبۇسىيلاردىن [ئىسرائىل] زېمىندا قېلىپ قالغانلارنىڭ
ھەممىسىنى بولسا، 8 سۇلايمان بۇلارنى، يەنى ئىسرائىللار پۈتۈنلەي يوقاتمىغان
ئەللەرنىڭ قالغان ئەۋلادلىرىنى قۇللۇق ھاشارغا تۇتتى. ئۇلار بۈگۈنكى كۈنگىچە
شۇنداق بولۇپ كەلدى. 9 لېكىن ئىسرائىللاردىن سۇلايمان ئۆز ئىشلىرى ئۈچۈن
ھېچكىمنى قۇل قىلماي، بەلكى ئۇلارنى لەشكەر، ھۆكۈمدار-ئەمەلدار، ھارۋا
بىلەن ئاتلىقلارنىڭ سەردارلىرى قىلدى. 10 بۇلاردىن پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ
ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئۈستىگە قويغان چوڭ نازارەتچىلىرى بولۇپ، ئىككى يۈز ئەللىك
ئىدى. 11 سۇلايمان پىرەئۇننىڭ قىزىنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن ئۆزى ئۈنىڭغا
سالدۇرغان ئوردىغا ئەكەلتۈردى؛ چۈنكى ئۇ: «ئايالىمنىڭ ئىسرائىل پادىشاھى
داۋۇتنىڭ ئوردىسىدا تۇرۇشى مۇۋاپىق ئەمەس؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ
ئەھدە ساندۇقى بارغانلىكى جايلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەستۇر»، ــ دېدى.
12 سۇلايمان بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىدا، يەنى [مۇقەددەس
جايىنىڭ] ئايۋىنىنىڭ ئالدىغا سالدۇرغان قۇربانگاھتا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ
كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئەقدىم قىلاتتى؛ 13 ــ يەنى مۇسا پەيغەمبەرنىڭ تاپشۇرۇقى
بويىچە، ھەر كۈنى، شابات كۈنلىرىدە، ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنلىرىدە ۋە ھەر يىلدا
ئۈچ قېتىم ئوتكۈزۈلىدىغان ئالاھىدە ھېيت كۈنلىرىدە ــ «پېتىر نان ھېيىتى»،
«ھەپتىلەر ھېيىتى» ۋە «كەپىلەر ھېيىتى»دىكى كۈنلەردە بېكىتىلگەن بۇيرۇقلۇق
قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. 14 سۇلايمان يەنە ئاتىسى داۋۇتنىڭ بەلگىلەپ بەرگىنى
بويىچە كاھىنلارنىڭ خىزمەتلىرىنىڭ ۋە لاۋىيلارنىڭ بۇرچلىرىنىڭ ئادا قىلىنىشى
ئۈچۈن نۆۋەت-گۈرۈپپىلارنى بېكىتتى؛ لاۋىيلارنىڭ ھەر كۈنى مەدھىيە
ئوقۇش ۋە كاھىنلارنىڭ ئالدىدا خىزمەتلەرنى ئادا قىلىش بۇرچى بار ئىدى.
سۇلايمان يەنە دەرۋازىۋەنلەرنى نۆۋەتى بويىچە ھەر دەرۋازىنىڭ خىزمىتىنى
قىلىشقا بېكىتتى؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ بۇيرۇقى شۇنداق ئىدى.
15 [كاھىن-لاۋىيلار] پادىشاھنىڭ كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا بۇيرۇغانلىرىدىن،
مەيلى قانداق ئىش بولسۇن ياكى خەزىنىلەرگە دائىر ئىش بولسۇن ھېچ باش
تارتمايتتى. 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىنى سېلىشتا، ئۆي ئۆلى سېلىنغان كۈندىن
تارتىپ پۈتكۈچە سۇلايمانىنىڭ بارلىق قۇرۇلۇش ئىشلىرى پۈختا تاماملاندى.
شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى پۈتتى. 17 ئاندىن سۇلايمان ئېدوم زېمىندا
[قىزىل] دېڭىز بويىدىكى تەزىئون- گەبەرگە ۋە ئېلاتقا قاراپ ماڭدى. 18 ھۇرام
[پادىشاھ] ئۆز خىزمەتكارلىرى ئارقىلىق كېمىلەر ۋە دېڭىز يولىرىغا پىششىق
ئادەملىرىنى سۇلايمانىنىڭ يېنىغا ئەۋەتتى. ئۇلار سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرى
بىلەن بىللە ئوفىرغا بېرىپ، ئۇ يەردىن تۆت يۈز ئەللىك تالانت ئالتۇن ئېلىپ، ئۇنى
پادىشاھ سۇلايمانىنىڭ قېشىغا يەتكۈزۈپ كەلدى.

9

شېبانىڭ ئايال پادىشاھى بولسا سۇلايمانىنىڭ داڭقى-شۆھرىتىنى ئاڭلاپ،
ئۇنى قىين چىگىش-سوئاللار بىلەن سىنىغىلى يېرۇسالېمغا كەلدى. ئۇ خۇشبۇي
يۇپۇملار، ئىنتايىن تولا ئالتۇن ۋە ياقۇت- گۆھەرلەر ئارتىلغان تۆگىلەرنى ئېلىپ،
چوڭ دەبدەبە بىلەن كەلدى. سۇلايمانىنىڭ قېشىغا كەلگەندە ئۆز كۆڭلىگە
پۈككەن ھەممە ئىش توغرۇلۇق ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشتى. 2 سۇلايمان ئۇنىڭ ھەممە
سوريغانلىرىغا جاۋاب بەردى. ھېچنېمە سۇلايمانغا قاراڭغۇ تەمەس ئىدى، بەلكى
ھەممىسىدە ئۇنىڭغا جاۋاب بەردى. 3 شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۇلايمانىنىڭ
دانالىقىغا، ياسىغان ئوردا-سارايغا، 4 داستىخاندىكى تاتىلمالىرىغا، ئەمەلدارلارنىڭ
قاتار-قاتار ئولتۇرۇشلىرىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ قاتار-قاتار تۇرۇشلىرىغا، ئۇلارنىڭ
كىيگەن كىيىملىرىگە، ئۇنىڭ ساقىيلىرى ۋە ئۇلارنىڭ كىيگەن كىيىملىرىگە ۋە
ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئاتاپ سۇنغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىغا قاراپ،
ئۇنى ئېچىگە ۋە چۈشۈپ كەتتى. 5 ئۇ پادىشاھقا: ــ مەن ئۆز يۇرتۇمدا سىلىنىڭ
ئىشلىرى ۋە دانالىقلىرى توغرىسىدا ئاڭلىغان خەۋەر راست ئىكەن؛ 6 ئەمما مەن
كېلىپ ئۆز كۆزلىرىم بىلەن كۆرمىگۈچە بۇ سۆزلەرگە ئىشەنمىگەندىم؛ ۋە مانا،
مەن ھەتتا يېرىمىنمۇ ئاڭلىمغان ئىكەنمەن؛ سىلىنىڭ دانالىقلىرى بىلەن بەرىكەت-
بايلىقىڭلىقلىرى مەن ئاڭلىغان خەۋەردىن زىيادە ئىكەن. 7 سىلىنىڭ ئادەملىرى
نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ھەمىشە سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرۇپ دانالىقلىرىنى
ئاڭلايدىغان بۇ خىزمەتكارلىرى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 8 سىلىدىن سۆيۈنگەن،
سىلىنى ئۆزى ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇزغان پەرۋەردىگار خۇدالىرى

مۇبارەكتۇر! خۇدالىرى ئىسرائىلغا باغلىغان مۇھەببىتى ئۈچۈن، تۈلارنى مەڭگۈ مەزمۇت تۇرسۇن دەپ تۆ سىلىنى توغرا ھۆكۈم ۋە ئادالەت سۈرگۈلى تۈلار ئۈستىگە پادىشاھ قىلدى، دېدى. **9** تۆ پادىشاھقا بىر يۈز يىگىرمە تالانت ئالتۇن، ئىنتايىن كۆپ خۇشبۇي بۇيۇملار ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنى سوۋغا قىلدى. شېبانىڭ ئايال پادىشاھى سۈلايمان پادىشاھقا سۈنغان شۇنچە زور مىقداردىكى خۇشبۇي بۇيۇملار شۇنىڭدىن كېيىن ھېچ كۆرۈنمىگەن ئەمەس **10** (ئوفىردىن ئالتۇنلارنى ئېپكېلدىغان ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلايمانىڭ خىزمەتكارلىرى يەنە ئىنتايىن زور مىقداردىكى سەندەل ياغىچىنى ۋە ياقۇت-گۆھەرلەرنىمۇ ئېلىپ كەلدى. **11** پادىشاھ سەندەل ياغىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسى ئۈچۈن پەلەمپەيلەر ياساپ ھەم نەغمە-ناۋاچىلار ئۈچۈن چىلتارلار ۋە سازلارنى شۇنىڭدىن ياساتتى. شۇنداق ئېسىل سەندەل ياغىچى يەھۇدا زېمىنىدا بۇ ۋاقىتقىچە ھېچ كۆرۈلۈپ باقمىغانىدى). **12** سۈلايمان پادىشاھ شېبانىڭ ئايال پادىشاھىغا ئۆزىنىڭ ئۆزىگە قىلغان سوۋغىلىرىدىن ئاشۇرۇپ سوۋغا ئۆتتى، ئايال پادىشاھنىڭ كۆڭلى تارتقان ھەممىنى ـ نېمە سورىسا، شۇنى بەردى، ئاندىن ئۆ خىزمەتكارلىرى بىلەن يولغا چىقىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. **13** سۈلايمانغا ھەر يىلى كەلتۈرۈلگەن ئالتۇننىڭ ئۆزى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە تالانت ئىدى. **14** بۇ كىرىمدىن باشقا، ئوقەتچى-تىجارەتچىلەر، بارلىق ئەرەبىيە پادىشاھلىرى ۋە ئۆز زېمىنىدىكى ئەمەلدارلارمۇ ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى ئېلىپ سۈلايمانغا تاپشۇراتتى. **15** سۈلايمان پادىشاھ ئىككى يۈز چوڭ سىپارنى سوقتۇردى ۋە ھەر سىپارغا ئالتە يۈز شەكەل ئالتۇن كەتتى. **16** شۇنداقلا ئۈچ يۈز قالقانىنى ياپىلاقلانغان ئالتۇندىن ياسىدى؛ ھەربىر قالقانى ياساشقا ئۈچ يۈز شەكەل ئالتۇن ئىشلىتىلدى؛ پادىشاھ ئۆلارنى «لۇۋان ئورمىنى ساراي»غا ئېسىپ قويدى. **17** پادىشاھ پىل چىشلىرىدىن چوڭ بىر تەخت ياساپ، ئۇنى ساپ ئالتۇن بىلەن قاپلاتتى. **18** تەختنىڭ ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەيى بار ئىدى، ئۆنىڭ بىر ئالتۇن پۇتپەرسى تەخت بىلەن ئۇلىنىپ تۇراتتى؛ ئورۇندۇقنىڭ ئىككى يېنىدا تايانغۇچىسى بار ئىدى، ھەربىر تايانغۇچنىڭ يېنىدا بىردىن ئۇرە ئۇرغان شىرنىڭ ھەيكىلى بار ئىدى. **19** ئالتە قەۋەتلىك پەلەمپەينىڭ ئۈستىدە، ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە ئۇرە ئۇرغان ئون ئىككى شىرنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ھەربىر باسقۇچنىڭ ئوڭ-سول تەرىپىدە بىردىن بار ئىدى؛ باشقا ھېچقانداق ئەلدە ئۆنىڭغا ئوخشاش ياسالغىنى يوق ئىدى. **20** سۈلايمان پادىشاھنىڭ بارلىق جام-پىيالىلىرى ئالتۇندىن ياسالغان؛ «لۇۋان ئورمىنى ساراي»دىكى بارلىق قاچا-قۇچىلار تاۋلانغان ئالتۇندىن ياسالغان؛ سۈلايمانىڭ كۈنلىرىدە كۈمۈش ھېچنېمە ھېسابلىنىتتى. **21** چۈنكى پادىشاھنىڭ كېمىلىرى ھۇرامنىڭ خىزمەتكارلىرى بىلەن بىللە تارشىشقا بېرىپ تۇراتتى؛ «تارشىش كېمىسى»لەر ھەر ئۈچ يىلدا بىر قېتىم كېلىپ ئالتۇن-كۈمۈش، پىل چىشلىرى، مايمۇنلار ۋە توزلارنى ئەكېلەتتى. **22** سۈلايمان پادىشاھ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلاردىن بايلىقتا ۋە دانالىقتا ئۈستۈن ئىدى. **23** خۇدانىڭ سۈلايمانىنىڭ كۆڭلىگە سالغان دانالىقىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۆنىڭ بىلەن دىدارلىشىش ئارزۇسى بىلەن كېلەتتى؛ **24** كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز سوۋغىتىنى ئېلىپ كېلەتتى؛ يەنى كۈمۈش قاچا-قۇچىلار، ئالتۇن قاچا-قۇچىلار، كىيىم-كېچەكلەر، دۇبۇلغا-ساۋۇتلار، تېتىتقۇلار، ئاتلار ۋە قېچىرلارنى ئېلىپ كېلەتتى. ھەر يىلى ئۇلار بەلگىلىك مىقداردا شۇنداق قىلاتتى. **25** ۋە سۈلايمانىنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا قاتىدىغان ئاتلىرى ئۈچۈن تۆت مىڭ ئېغىلى بار ئىدى، شۇنىڭدەك ئون ئىككى مىڭ ئاتلىق ئەسكىرى بار ئىدى؛ ئۇ ئۇلارنى «جەڭ ھارۋىسى شەھەرلىرى» گە ۋە ئۆزى تۇرىدىغان يېرۇسالېمغا ئورۇنلاشتۇردى. **26** سۈلايمان [ئەفرات] دەرياسىدىن فىلىستىيە زېمىنغىچە تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغا قەدەر بولغان بارلىق پادىشاھلىقلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. **27** پادىشاھ يېرۇسالېمدا كۈمۈشنى تاشتەك كۆپ، كېدىر دەرەخلىرىنى جەنۇبىي تۈزلەڭلىكتىكى ئۇجمە دەرەخلىرىگە ئوخشاش نۇرغۇن قىلدى. **28** كىشىلەر ئاتلارنى مىسىردىن ۋە ھەرقايسى يۇرتلاردىن سۈلايمانغا يەتكۈزۈپ بېرىپ تۇراتتى. **29** سۈلايمانىنىڭ باشقا ئەمەللىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «ناتان پەيغەمبەرنىڭ بايانلىرى»، «شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ بىشارىتى»، شۇنداقلا نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام توغرىلۇق «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددو كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر» دېگەن كىتابلارغا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ **30** سۈلايمان يېرۇسالېمدا تۆرۈۋې پۈتۈن ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىن قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. **31** سۈلايمان ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى؛ خالايىق ئۇنى ئاتىسى داۋۇتنىڭ شەھىرىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇنىڭ ئوغلى رەھوبوئام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

10 رەھوبوئام شەقەمگە باردى؛ چۈنكى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى پادىشاھ تىكلىگلى شەقەمگە كەلگەنىدى. **2** نباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام شۇ ئىشنى ئاڭلىغاندا شۇنداق بولدىكى، مىسىردىن قايتىپ كەلدى (چۈنكى ئۇ سۈلايمان پادىشاھتىن قېچىپ مىسىردا تۇرۇۋاتاتتى). **3** ئەمدى خالايىق ئادەم ئەۋەتىپ ئۇنى چاقىرتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن يەروبوئام ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل كېلىپ رەھوبوئامغا: ـ **4** سىلىنىڭ ئاتىلىرى بوينىمىزغا سالغان بويۇنتۇرۇقىنى ئېغىر قىلدى. سىلى ئەمدى ئاتىلىرىنىڭ بىزگە قويغان قاتتىق تەلەپلىرى بىلەن ئېغىر بويۇنتۇرۇقىنى يېنىكلىتىپ بەرسىلە، سىلىنىڭ خىزمەتلىرىدە بولىمىز، دېيىشتى. **5** ئۇ ئۆلارغا: ـ ھازىرچە قايتىپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار، دېدى. شۇنىڭ بىلەن خەلق تارىلىپ كەتتى. **6** رەھوبوئام پادىشاھ ئۆز ئاتىسى سۈلايمان ھايات ۋاقتىدا ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان مويسىپىتلاردىن مەسلىھەت سوراپ: ـ بۇ خەلققە بېرىدىغان جاۋابىم توغرىسىدا نېمە مەسلىھەت كۆرىستىسىلەر؟ ـ دېدى. **7** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سىلى رازىلىق بىلەن بۇگۈن بۇ خەلقنى خۇش قىلسىڭ ئۇلارغا مېھرىبان مۇئامىلە كۆرسىتىپ، ئۇلارغا ياخشى سۆزلەر بىلەن جاۋاب قىلسىلا، ئۇلار سىلىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە خىزمەتلىرىدە بولىدۇ، دېدى. **8** لېكىن ئۇ مويسىپىتلارنىڭ كۆرسەتكەن مەسلىھەتىنى قىلىپ قويۇپ، ئۆزى بىلەن چوڭ بولغان، ئالدىدا خىزمىتىدە بولۇۋاتقان ياشلاردىن مەسلىھەت سوراپ **9** ئۇلارغا: ـ ماڭا «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بىزگە سالغان بويۇنتۇرۇقىنى يېنىكلەتكىلا» دەپ تىلگەن بۇ خەلققە جاۋاب بېرىشىمىز توغرۇلۇق قاندىق مەسلىھەت بېرىسىلە؟ ـ دېدى. **10** ئۇنىڭ بىلەن چوڭ بولغان بۇ ياشلار ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ ئاتىلىرى بويۇنتۇرۇقىمىزنى ئېغىر قىلدى، ئەمدى سىلى ئۇنى بىزگە يېنىك قىلغايلا» دەپ ئېيتقان بۇ خەلققە سۆز قىلىپ: ـ «مېنىڭ چىمچىلاق بارمىقىم ئاتامنىڭ بېلىدىن تومراقتۇر. **11** ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن بويۇنتۇرۇقۇڭلارنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن»، دېگەيلا، ـ دېدى. **12** رەھوبوئام پادىشاھ ئۆلارغا: «ئۈچ كۈندىن كېيىن ئاندىن قېشىمغا يەنە كېلىڭلار» دېگىنىدەك، يەروبوئام ۋە بارلىق خەلق ئۈچىنچى كۈنى ئۇنىڭ قېشىغا كەلدى. **13** رەھوبوئام پادىشاھ مويسىپىتلارنىڭ مەسلىھەتىنى تاشلاپ كۆپچىلىككە قاتتىقلىق بىلەن جاۋاب بەردى. **14** ئۇ ياشلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە ئۆلارغا: ـ ئاتام سىلەرگە ئېغىر بويۇنتۇرۇقنى سالغان، لېكىن مەن ئۇنى تېخىمۇ ئېغىر قىلىمەن. ئاتام سىلەرگە قامچىلار بىلەن تەنبىھ بەرگەن بولسا مەن سىلەرگە «چايانلىق قامچىلار» بىلەن تەنبىھ-تەربىيە بېرىمەن، دېدى. **15** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ خەلقنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمىدى. بۇ ئىش خۇدا تەرىپىدىن بولغان؛ چۈنكى بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ شىلوھلۇق ئاخىياھنىڭ ۋاستىسىدە

نباتىنڭ ئوغلى يەروبوئامغا ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان بولدى.
16 پۈتكۈل ئىسرائىل پادىشاھنىڭ تۇلارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالمىغىنىنى كۆرگەندە
خەلق پادىشاھقا جاۋاب بېرىپ: ــ داۋۇتتىن بىزگە نېمە بېسىۋە بار؟ يەسسەنىڭ
ئوغلىدا بىزنىڭ ھېچ مىراسىمىز يوقتۇر! ھەربىرىڭلار تۆز تۆۋي-چېدىرلىرىڭلارغا
قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل! ئى داۋۇت، سەن تۆز جەمەتىڭگلا ئىگە بول ــ دېدى.
شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار تۆز تۆۋي-چېدىرلىرىغا قايتىپ كېتىشتى. 17 ئەمما يەھۇدا
شەھەرلىرىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارغا بولسا، يەروبوئام تۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم
سۈردى. 18 رەھوبوئام پادىشاھ باج-ئالۋان بېگى ئادورامنى ئىسرائىللارغا
ئەۋەتتى، لېكىن پۈتكۈل ئىسرائىل ئۇنى چالما-كېسەك قىلىپ تۆلتۈردى. ئۇ چاغدا
رەھوبوئام پادىشاھ ئالدىراپ، تۆزۈنىڭ جەڭ ھارۋىسىغا چىقىپ، يېرۇسالېمغا
تىكىۋەتتى. 19 شۇ تەرىقىدە ئىسرائىل داۋۇتنىڭ جەمەتىدىن يۈز تۇرۇپ،
بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ كەلدى.

11 رەھوبوئام يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىل بىلەن جەڭ قىلىپ
پادىشاھلىقنى ئۆزىگە قايتۇرۇپ ئەكىلىش ئۈچۈن يەھۇدا بىلەن بىنيامىن جەمەتىدىن
بىر يۈز سەكسەن مىڭ خىللانغان جەنگىۋار ئەسكەرنى توپلىدى. 2 لېكىن
خۇدانىڭ سۆزى خۇدانىڭ ئادىمى شېمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ــ
3 «يەھۇدانىڭ پادىشاھى، سۈلەيمانىنىڭ ئوغلى رەھوبوئامغا، يەھۇدا بىلەن
بىنيامىندىكى ئىسرائىللارغا سۆز قىلىپ: ــ 4 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ
ھۆججىمغا چىقماڭلار، قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن جەڭ قىلماڭلار، ھەربىرىڭلار
تۆز تۆۋىڭلارغا قايتىپ كېتىڭلار، چۈنكى بۇ ئىش مەندىندۇر»، دېگىن».
ۋە تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى، يەروبوئامغا ھۆجۇم
قىلىشتىن ياندى. 5 رەھوبوئام يېرۇسالېمدا تۇراتتى، ۋە يەھۇدادا قورغانلىق
شەھەرلەرنى سالغۇزغاندى. 6 ئۇ بەيت-لەھەم، ئېتام، تەكوئا، 7 بەيت-
زۇر، سوكوھ، ئادۇللام، 8 گات، مارەشاھ، زىف، 9 ئادورايىم، لاقىش،
ئازىكاھ، 10 زورام، ئايجالون، ھېبرونى ياساتتى؛ يۇلارنىڭ ھەممىسى قورغانلىق
شەھەرلەر بولۇپ، يەھۇدا ۋە بىنيامىننىڭ زېمىندا ئىدى. 11 ئۇ بارلىق
قەلئە-قورغانلارنى مۇستەھكەملىدى ۋە ئۇلاردا سەردارلارنى تەينىلىدى،
زاپاس ئاشلىق، مايي ۋە شارابلارنى تەييارلىدى. 12 ئۇ يەنە ھەرقايسى
شەھەرلەرنى كۆزىلگەن قالقان ۋە نەيزىلەر بىلەن قوراللاندۇرۇپ، ئالامەت
مۇستەھكەملىۋەتتى. يەھۇدا بىلەن بىنيامىن ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇراتتى. 13 پۈتكۈل
ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار قايسى يۇرتتا بولمىسۇن ئۇنىڭ
تەرىپىدە تۇراتتى. 14 چۈنكى يەروبوئام بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى لاۋىيلارنى چەتكە
قېقىپ، تۇلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ كاھىنلىق ئۈتكۈزۈشىنى
چەكلىگەنلىكى ئۈچۈن، تۇلار تۆزلىرىنىڭ ئوتلاقلىرى ۋە مال-مۈلكىنى تاشلاپ
يەھۇدا زېمىنىغا ۋە يېرۇسالېمغا كېلىشكەندى 15 (چۈنكى يەروبوئام «يۇقىرى
جايلار»دىكى خىزمەت ئۈچۈن «تېكە ئىلاھلىرى» ۋە ئۆزى ياسىغان موزاي
مەبۇدلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا ئۆزى ئۈچۈن كاھىنلارنى تەينىلىگەندى). 16 ۋە
بۇ [لاۋىيلارغا] ئەگىشىپ، ئىسرائىلنىڭ ھەممە قەبىللىرىدىن كۆڭلىدە ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ-ئىزدەشكە نىيەت تىكلىگەنلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ
خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا كېلىشتى.
17 شۇنداق قىلىپ تۇلار يەھۇدا پادىشاھلىقىنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇپ، سۈلەيمانىنىڭ
ئوغلى رەھوبوئامنى ئۈچ يىل كۈچلەندۈردى؛ چۈنكى [يەھۇدادىكىلەر] ئۈچ
يىل داۋۇتنىڭ ۋە سۈلەيمانىنىڭ يولىدا ماڭغاندى. 18 رەھوبوئام ماھالاتنى
ئەمرىگە ئالدى. ماھالات داۋۇتنىڭ ئوغلى يەرىموتنىڭ قىزى؛ ئۇنىڭ ئانىسى
يەسسەنىڭ ئوغلى ئېلىئابنىڭ قىزى ئابىھايىل ئىدى. 19 ماھالاتتىن رەھوبوئامغا
يەتتۈش، شېمارىيا ۋە زاھام دېگەن ئوغۇللار تۇرەلدى. 20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا
رەھوبوئام يەنە ئابشالومنىڭ [نەۋرە] قىزى ماۋاكاھنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا
ئابىيا، ئاتتاي، زىزا ۋە شېلومىتلارنى تۇغۇپ بەردى. 21 رەھوبوئام ئابشالومنىڭ
[نەۋرە] قىزى ماۋاكاھنى ئەمرىگە ئالغان بارلىق ئايالىرى ۋە كېنىزەكلىرىدىن
بەكرەك سۈيەتتى؛ چۈنكى ئۇ جەمئىي ئون سەككىز ئايال ۋە ئاتمىش كېنىزەكنى
ئەمرىگە ئالغان؛ ئۇ جەمئىي يىگىرمە سەككىز ئوغۇل، ئاتمىش قىز پەرزەنت
كۆرگەن. 22 رەھوبوئام ماۋاكاھدىن بولغان ئوغلى ئابىيانى قېرىنداشلىرى ئىچىدە
ھەممىدىن چوڭ شاھزادە قىلىپ تىكلىدى، چۈنكى ئۇ ئۇنى پادىشاھلىققا ۋارىس
قىلماقچى ئىدى. 23 رەھوبوئام ئاقىلانىلىك بىلەن ئىش كۆرۈپ، ئوغۇللىرىنى
يەھۇدانىڭ بارلىق زېمىنلىرى ۋە بىنيامىننىڭ بارلىق زېمىنلىرىدىكى بارلىق قورغانلىق
شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ناھايىتى كۆپ زاپاس ئوزۇق-تۈلۈك
بىلەن تەمىنلىدى؛ ئۇ يەنە ئۇلارغا نۇرغۇن خوتۇن ئېلىپ بەردى.

12 رەھوبوئامنىڭ پادىشاھلىقى مۇستەھكەم بولغاندا، شۇنداقلا
كۈچەيگەندە، شۇنداق بولدىكى، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇن-ئەھكاملىرىنى
تەرك قىلدى ۋە پۈتكۈل ئىسرائىللارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەتتى. 2 ۋە
تۇلارنىڭ پەرۋەردىگارغا ۋاپاسىزلىق قىلغىنى تۈپەيلىدىن، رەھوبوئام سەلتەنىتىنىڭ
بەشىنچى يىلىدا شۇنداق بولدىكى، مىسىرنىڭ پادىشاھى شىشاك يېرۇسالېمغا ھۇجۇم
قوزغىدى. 3 شىشاك بىر مىڭ ئىككى يۈز جەڭ ھارۋىسى، ئاتمىش مىڭ ئاتلىق
ئەسكەرنى باشلاپ كەلدى؛ ئۇ تۆزى بىلەن بىللە مىسىردىن ئېلىپ چىققان
لەشكەرلەر، جۈملىدىن لۇئىيەلىكلەر، سۇككىيىلەر ۋە ئېفىئوپىيىلەر سان-ساناقسىز
ئىدى. 4 ئۇ يەھۇداغا تەۋە بولغان قورغانلىق شەھەرلەرنى ئىشغال قىلدى،
ئاندىن يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى. 5 بۇ چاغدا شىشاك سەۋەبىدىن
يەھۇدا ئەمەلدارلىرى يېرۇسالېمغا يىغىلىشقاندىدى؛ شېمايا پەيغەمبەر رەھوبوئام
ۋە ئەمەلدارلارنىڭ يېنىغا كېلىپ تۇلارغا: ــ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ
«سىلەر مېنىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭلار ئۈچۈن، مەنمۇ سىلەردىن ۋاز كېچىپ
شىشاكنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم» دەيدۇ، دېدى. 6 شۇنى ئاڭلاپ، ئىسرائىل
ئەمەلدارلىرى بىلەن پادىشاھ تۆزلىرىنى تۆۋەن قىلىپ: ــ پەرۋەردىگار ئادىلدۇر،
دېيىشتى. 7 پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ تۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانلىقىنى كۆرۈپ
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شېمىياغا يېتىپ كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ــ«تۇلار
تۆزلىرىنى تۆۋەن قىلغانىكەن، مەن تۇلارنى ھالاك قىلمايى، بەلكى تۇلارغا ئازغىنە
نىجات كۆرسىتىمەن ۋە مېنىڭ قاينام تۇرغان غەزىپىم شىشاكنىڭ قولى بىلەن
يېرۇسالېمغا تۆكۈلمەيدۇ. 8 ھالبۇكى، تۇلارنىڭ ماڭا بېقىنىش بىلەن دۇنيادىكى
پادىشاھلىقلارغا بېقىنىشنىڭ قانداق پەرىق بارلىقىنى بىلىپ يېتىشى ئۈچۈن،
تۇلار شىشاكقا بېقىندى بولىدۇ». 9 شۇنىڭ بىلەن مىسىر پادىشاھى شىشاك
يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خەزىنە-بايلىقلار بىلەن
پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنە-بايلىقلارنى ئېلىپ كەتتى. ئۇ ھەممىسىنى،
جۈملىدىن سۈلەيمان ياساتقان ئالتۇن سىپار-قالقانلارنى قويماي ئېلىپ كەتتى.
10 تۇلارنىڭ ئورنىدا رەھوبوئام پادىشاھ مىستىن بىرمۇنچە سىپار-قالقانلار
ياسىتىپ، تۇلارنى پادىشاھ ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنى ساقلايدىغان پاسبان
بەگلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 11 پادىشاھ ھەر قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە
كىرىدىغان چاغدا، پاسبانلار ئۇ قالقانلارنى ئېلىپ تۇتۇپ تۇراتتى، ئاندىن
تۇلارنى يەنە پاسبانخانىغا ئەكېلىپ قويۇشاتتى. 12 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ
ئۆزىنى تۆۋەن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۇنىڭدىن يېنىپ،
ئۇنى تامامەن يوقىتىۋەتمىدى؛ يەھۇدادىكىلەر ئىچىدىمۇ ئاز-تولا ياخشى ئىشلار
تېپىلدى. 13 پادىشاھ رەھوبوئام يېرۇسالېمدا ئاستا-ئاستا قۇدرەت تېپىپ،

تۆز سەلتەنتنی سۆرەتتی. رەھوبوئام تەختکە چققان چېغدا قىرق بىر ياشتا ئىدى، تۆيېرۇسالېمدا، يەنى پەرۋەردىگار تۆز نامىنى تىكلەش ئۈچۈن پۈتكۈل ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئېچىدن تاللىغان شەھەردە ئون يەتتە يىل سەلتەنەت قىلدى. رەھوبوئامنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى نائاماھ بولۇپ، تۆ ئاممونىي ئىدى. 14 رەھوبوئام كۆزگىدە پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى نىيەت قىلمىغانلىقى تۈپەيلىدىن رەزىللىك قىلدى. 15 رەھوبوئامنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە نەسەب خاتىرىلىرىدىكى «شېمايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى» ۋە «ئالدىن كۆرگۈچى ئىددونىڭ سۆزلىرى»دە يۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ رەھوبوئام بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا تۇرۇشلار توختىماي بولۇپ تۇراتتى. 16 رەھوبوئام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۆخلىدى، «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە قىلىندى. ئوغلى ئابىيا تۆزنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

13

پادىشاھ يەروبوئامنىڭ سەلتەنتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئابىيا يەھۇدانىڭ ئۈستىگە پادىشاھ بولدى. 2 ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۈنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مىكايا بولۇپ، ئۇ گىبىئاھلىق ئۇرىيەلنىڭ قىزى ئىدى. ئابىيا بىلەن يەروبوئام ئوتتۇرىسىدا ئۇرۇش بولدى. 3 ئابىيا جەڭ قىلىش ئۈچۈن خىلانغان جەڭچىلەردىن تۆت يۈز مىڭنى باشلاپ چىقتى؛ يەروبوئامۇ خىلانغان باتۇر جەڭچىلەردىن سەككىز يۈز مىڭنى باشلاپ چىقىپ، ئابىياغا قارشى سەپ تۈزۈپ تۇردى. 4 ئابىيا ئەفرائىم تاغلىق رايوندىكى زەمارايىم تېغىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى يەروبوئام ۋە ئىسرائىل خەلقى، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 5 بىلىمەسلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار «تۇزلۇق ئەھدە» قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ ئۈستىدىكى پادىشاھلىقنى داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈگە تەقدىم قىلغانغۇ؟ 6 لېكىن داۋۇتنىڭ ئوغلى سۈلايماننىڭ قۇلى، نىباتنىڭ ئوغلى يەروبوئام قوزغىلىپ تۆز غوجىسىدىن يۈز ئوردى. 7 شۇنىڭ بىلەن بەزى مۇتەھەملەر، «بېلىيالنىڭ بالىلىرى» ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلىپ، سۈلايماننىڭ ئوغلى رەھوبوئام بىلەن قارشىلىشىشقا تۈزلىرىنى كۆچلەندۈردى؛ رەھوبوئام تۆ چاغدا تېخى ياش، سەبىي بالدەك بولغاچقا، ئۇلارغا تەڭ كېلەلمىدى. 8 ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرغان پادىشاھلىقىغا قارشى چىقىپ «تۆزىمىزنى كۆرسىتىمىز» دەيسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئادەمىگىلار دەرۋەقە كۆپتۇر، سىلەردە يەنە يەروبوئام سىلەرگە ياساپ بەرگەن، ئىلاھلار دەپ قارىلىدىغان ئالتۇن موزايلار بار. 9 سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن لاۋىيلارنى قوغلۇۋېتىپ، يەر يۈزىدىكى باشقا ئەللەر قىلغىنىدەك تۆزلىرىگىلارغا [خالىغانچە] كاھىن تىكلىۋالغان ئەمەسمىدىلار؟ كىمدەكىم بىر تورپاق ۋە يەتتە قوزىنى ئېلىپ كېلىپ تۆزۈمنى [كاھىنلىققا] بېغىشلايمەن دېسە، تۆ خۇدا بولمىغان بۇتلارغا كاھىن بولالايدۇ! 10 لېكىن بىز بولساق، پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز تۇنىڭدىن ۋاز كەچمىدۇق، پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولغان كاھىنلار بولسا ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدۇر، لاۋىيلار تۇلارنىڭ خىزمىتىدە تۇرماقتا. 11 تۇلار ھەر كۈنى ئەتىسى-ئاخشىمى پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇپ، ئېسىل خۇشبۇي ياقىدۇ. پاكىز شىرەگە «تەقدىم نانلار»مۇ تىزىپ قويۇلىدۇ، ھەر كۈنى كەچتە تۇلار ئالتۇن چىراغدان ئۈستىدىكى چىراغلارنى ياندۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ تاپشۇرۇقىغا ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمىز. بىراق سىلەر بولسا گالار تۇنىڭدىن ۋاز كەچتىگىلار. 12 قارا گالار، خۇدا بىزنى باشلىغۇچى بولۇپ بىز بىلەن بىللىدۇر، قوللىرىغا كانايى ئالغان، سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا سىگنال چىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ئۇنىڭ كاھىنلىرىمۇ بىز بىلەن بىللىدۇر. ئى ئىسرائىل بالىلىرى، ئاتا-بوۋا گالارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار بىلەن جەڭ قىلما گالار؛ چۈنكى سىلەر ھەرگىز غەلبە قازىنالمايسىلەر». 13 لېكىن يەروبوئام ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھۇجۇم قىلماق ئۈچۈن بۇكتۇرمە قويغانىدى. شۇنداقتىمۇ، ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدى تەرىپىدە ئىدى ۋە بۇكتۇرمە قوشۇن ئۇلارنىڭ ئارقا تەرىپىدە ساقلاپ تۇراتتى. 14 يەھۇدالار بۇرۇلۇپ قارسا، مانا تۆزلىرى ئالدى-ئارقىدىن ھۇجۇمغا تۈچراۋاتاتتى؛ تۇلار پەرۋەردىگارنا پەرياد كۆتۈردى، كاھىنلارمۇ كانايلارنى چالدى. 15 يۇنىڭ بىلەن يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشتى؛ ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇدالار قاتتىق چۇقان كۆتۈرۈشۈۋاتقاندا، خۇدا يەروبوئام بىلەن بارلىق ئىسرائىللارنى ئابىيا بىلەن يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن ئۇرۇپ تېرە-پەرەڭ قىلدى. 16 ئىسرائىللار يەھۇدالارنىڭ ئالدىدىن قاچىتى؛ خۇدا تۇلارنى يەھۇدالارنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 17 ئابىيا بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى ئىسرائىللارنى قاتتىق قىرغىن قىلدى؛ ئىسرائىللاردىن خىلانغان بەش يۈز مىڭ ئەسكەر قەتل قىلىندى. 18 بۇ چاغدا ئىسرائىللار تۆۋەن قىلىندى؛ يەھۇدادىكىلەر ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تايانغانلىقى ئۈچۈن غەلبە قازاندى. 19 ئابىيا يەروبوئامنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ماگدى؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىلكىدىن بىرقانچە شەھىرىنى، يەنى بەيت-ئەل ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، يېشاناھ ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى، ئەفرون ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق يېزا-بازارلارنى ئارتىۋالدى. 20 يەروبوئام ئابىيانىڭ كۈنلىرىدە قايتىدىن كۈچلىنەلمىدى. پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنى ئۇرۇشى بىلەن ئۇ ئۆلدى. 21 ئابىيا بولسا ئۈزىنى قۇدرەت تاپقۇزدى؛ ئۇ ئون تۆت خوتۇن ئېلىپ، يىگىرمە ئىككى ئوغۇل، ئون ئالتە قىز پەرزەنت كۆردى. 22 ئابىيانىڭ باشقا ئىشلىرى، ئۇنىڭ ماسۇغان يوللىرى ۋە ئېيتقان سۆزلىرى «ئىددو پەيغەمبەرنىڭ تەھلىلى»دە يۈتۈلگەندۇر.

14

ئابىيا ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۈخلىدى، كىشىلەر ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى. ئوغلى ئاسا ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. ئاسا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە ئون يىل تىنچ تۇرتتى. 2 ئاسا خۇدانىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس ۋە توغرا بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ يات ئەللەردىن كەلگەن بۇت قۇربانگاھلىرىنى ۋە «يۇقىرى جايلار»نى يوقىتىپ، «بۇت تۇۋۇرۇك»لەرنى تورۇپ چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلىدى، 4 يەھۇدالارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشنى، مۇقەددەس قانۇن-ئەمرلەرنى تۇتۇشنى ئەمر قىلدى. 5 ئۇ يەنە يەھۇدا ئېمىنىدىكى ھەربىر شەھەرلەردىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە «كۈن تۇۋۇرۇكلىرى»نى يوقاتتى. ئۇ چاغدا پۈتۈن پادىشاھلىق ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا تىنچ-تاسايىشلىقتا تۇرتتى. 6 ئۇ يەنە يەھۇدا ئېمىنىدا بىرنەچچە قورغانلىق شەھەرلەرنى سالدۇردى، چۈنكى يۇرت-زېمىن تاراملىقتا بولدى؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تارامىلق بەرگەچكە، شۇ يىللاردا ھېچ ئۇرۇش بولمىدى. 7 ئۇ يەھۇدالارغا: ـ زېمىن ئالدىمىزدا تىنچ تۇرغاندا، بۇ شەھەرلەرنى سېپىل بىلەن قورشالغان، مۇنارلىق، بالداقلىق قوۋۇقلىرى بولغان شەھەرلەر قىلىپ قۇرايلى؛ چۈنكى بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنى ئىزدىگىنىمىز ئۈچۈن ئۇ تىنچلىك بەردى، بىز ئۇنى ئىزدەپ كەلدۇق ۋە ئۇ بىزنىڭ ئەتراپىمىزدا بىزگە تارامىلق بەردى، دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇرۇلۇشنى باشلىدى ۋە ئىشلىرى ئۈگۈشلۈق بولدى. 8 ئاسانىڭ قوشۇنى بار ئىدى، يەھۇدا قەبىلىسىدىن قالقان ۋە نەيزە بىلەن قوراللانغان ئۈچ يۈز مىڭ ئەسكىرى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن سېپار ۋە ئوقيا بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ كىشىلىك، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر ئەزمەتلەر ئىدى. 9 ئۇ چاغدا زەراھ ئىسملىك بىر ئېفىئوپىي مىليون كىشىلىك قوشۇنى بىلەن ئۈچ يۈز جەڭ ھارۋىسىنى باشلاپ، [ئاساغا] ھۇجۇم قوزغاپ مارەشاھىغا كەلدى. 10 ئاسا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا ئالاتلاندى، ئۇلار مارەشاھقا يېقىن زەفاتاھ جىلغىسىغا كېلىپ، بىر-بىرىگە قارشى

سەپ تۆزۈپ تۆرۈشتى. 11 ئاسا خۇداسى پەرۋەردىگارغا ندا قىلىپ: ـ ئى پەرۋەردىگار، تۆز بەندىڭگە ياردەم بەرسەڭ، تۆ كۆچلۈك بولسۇن، ئاجىز بولسۇن سەن ئۈچۈن ھېچقانچە ئىش ئەمەس. ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بىزگە يارديەم قىلغايسەن؛ چۈنكى بىز ساڭا تايىنىمىز ۋە سېنىڭ نامىڭدا بۇ زور قوشۇنغا قارشى ئاتلىنىپ چىقتۇق. ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇرسەن، ئىنسانلار سېنىڭدىن غالىپ كەلمىسۇن! ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ئاسا ۋە يەھۇدالار ئالدىدا ئېفىئوپىيەلەرنى ئۇرۇپ تىرىپەرەن قىلىۋەتتى، ئېفىئوپىيەلەر قاچتى. 13 ئاسا تۆز ئادەملىرى بىلەن بىرلىكتە ئۇلارنى تاكى گەرارغىچە قوغلىدى، ئېفىئوپىيەلەر شۇنداق يېقىتىلدىكى، ئۇلاردىن بىر ئادەممۇ تىرىك قالمىدى؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ۋە ئۇنىڭ قوشۇنى ئالدىدا كۆزكۆم-تالقان قىلىندى. يەھۇدالار غايەت زور جەڭ غەنىمەتلىرنى قولغا ئېلىپ كەتتى. 14 ئۇلار يەنە گەرار ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە ھۇجۇم قىلىپ ئىشغال قىلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردىن زور بىر قورقۇنچ مۇشۇ شەھەرلەردىكىلەرنى باسقانىدى. يەھۇدالار يەنە ھەممە شەھەرنى بىرىنمۇ قويماي بۇلاڭ-تالاڭ قىلدى، چۈنكى ئۇلاردا تولىمۇ كۆپ مال-مۈلۈك بار ئىدى. 15 ئۇلار يەنە مال باققان چارۋىچىلارنىڭ چېدىر-قوتانلىرىغىمۇ زەرب قىلىپ، ناھايىتى كۆپ قوي ۋە تۆگىلەرنى ئېلىپ يېرۇسالېمغا قايتتى.

15

خۇدانىڭ روھى ئوۋەدىنىڭ ئوغلى ئازارياغا ئۇستىگە چۈشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاسا بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقىپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئاسا، پۈتكۈل يەھۇدالار ۋە بىنيامىنلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن بىللە بولغىنىڭلاردا، ئۇمۇ سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. سىلەر ئۇنى ئىزلىسەڭلار ئۇ سىلەرگە تاپقۇزۇلىدۇ؛ لېكىن سىلەر ئۇنىڭدىن ۋاز كەچسەڭلار ئۇ سىلەردىن ۋاز كېچىدۇ. 3 ئىسرائىللار ئۇزۇن كۈنلەرگىچە ھەقىقىي خۇدا، تەلىم بېرىدىغان كاھىن ۋە قانۇن-ئەھكاملاردىن جۇدا بولۇپ يۈردى؛ 4 لېكىن ئۇلار قىينىچىلىقتا قالغان ۋاقىتلاردا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا قايتىپ، ئۇنى ئىزدىدى ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۇنىڭ تاپقۇزۇدى. 5 ئۇ ۋاقىتلاردا چىقىپ-كىرىپ ئۇرغانلارغا ھېچ ئارام يولىمغان، چۈنكى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلار مالىمانچىلىق ئىچىدە ئۇراتتى. 6 خۇدا ئۇلارنى ھەرخىل قىينىچىلىق-مالىمانچىلىق ئىچىدە قالدۇرغاچقا، مەملىكەت بىلەن مەملىكەت، شەھەر بىلەن شەھەر ئۆزئارا سوقۇشۇپ ۋەيران بولدى. 7 لېكىن سىلەر بولىسا كۈلار، قەيسەر بولۇڭلار، مەزمۇت تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى بوشاتما كۈلار، چۈنكى ئەمەللىرىڭلارنىڭ ئەجىر-ئىنئامى باردۇر، دېدى. 8 ئاسا بۇ گەپلەرنى ۋە ئوەدە پەيغەمبەر بەرگەن بېشارەتنى ئاڭلىغاندا ئۇ دادىللىشىپ، پۈتۈن يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنلىرىدا، شۇنداقلا ئەفرائىمنىڭ تاغلىق رايونلىرىدا قولغا چۈشۈرگەن ھەرقايسى شەھەرلەردىكى يېرگىنچلىك بۇتلارنى يوقاتتى ۋە يەنە پەرۋەردىگارنىڭ ئۇيىدىكى ئايۋان ئالدىدا تۇرغان پەرۋەردىگار قۇربانگاھىنى يېڭىباشتىن ياساتتى. 9 ئۇ بارلىق يەھۇدالار ۋە بىنيامىنلارنى، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بارلىق ئەفرائىمي، مانا سىمەئوي، شىمئونى مۇساپىرلىرىنى يىغدى (چۈنكى نۇرغۇن ئىسرائىللار ئاسانىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىكەنلىكىنى كۆرگەن بولۇپ، ئىسرائىلدىن چىقىپ ئاسا ئەرەپكە ئوتكەنىدى). 10 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى ئۈچىنچى ئايدا ئۇلار يېرۇسالېمغا يىغىلدى. 11 شۇ كۈنى ئۇلار ئېلىپ كەلگەن جەڭ غەنىمەتلىرىدىن يەتتە يۈز بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوينى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلدى. 12 ئۇلار يەنە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبى ۋە پۈتۈن جېنى بىلەن ئىزدەشكە بىر ئەھدە تۈزۈشتى؛ 13 ئەھدىدە، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىگەن قېرى-ياش، ئەر-ئايال دېمەي ھەممىسى ئۆلتۈرۈلسۇن، دېيىلدى. 14 ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن ۋارقىراش ۋە كاناي ھەم بۇرغا چېلىش بىلەن پەرۋەردىگارغا قەسەم بېرىشتى. 15 پۈتكۈل يەھۇدا جاماىتى ئېچكەن قەسەمدىن شادلاندى؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن قەسەم ئېچكەن بولۇپ، پەرۋەردىگارنى تولىمۇ تەلەۋرۈپ ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنى تاپقۇزدى. پەرۋەردىگار ئۇلارغا تىنچ ئەترابىدا ئارامىلىق ئاتا قىلدى. 16 ئاسا پادىشاھ يەنە چوڭ ئانىسى ماۋاقاھنى يېرگىنچلىك بىر «ئاشىراھ» تۈزۈرۈكىنى ياسىغىنى ئۈچۈن خانىشلىق مەرتىۋىسىدىن چۈشۈرۈۋۈەتتى. ئاسا بۇ يېرگىنچلىك بۇتنى كېسىپ، ئايىغ ئاستىدا چەيلىدى ۋە كىدرون جىلغىسىدا كۆيدۈرۈۋۈەتتى. 17 «يۇقىرى جايلار» يوقىتىلمىسىمۇ، ئاسانىڭ قەلبى [پەرۋەردىگارغا] پۈتۈنلەي بېغىشلانغانىدى. 18 ھەم ئاتىسى ھەم ئۆ تۈزىگە پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ياسىغان نەرسىلەرنى، جۈملىدىن كۈمۈش بىلەن ئالتۇننى ۋە تۈرلۈك قاچا-قۇچىلارنى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلتۈردى.

16

شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ تاكى ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىزىنچى يىلىغىچە ئۇرۇش بولۇپ باقمىدى. ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىزىنچى يىلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا يەھۇدانى قارشى ھۇجۇم قىلدى؛ ھېچكىم يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئاسا بىلەن باردى-كەلدى قىلمىسۇن دەپ، راماھ شەھىرىنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 2 ئۇ ۋاقىتتا ئاسا پەرۋەردىگارنىڭ ئۇيىدىكى خەزىنىلەردىن ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىلەردىن ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ ئۇلارنى دەمەشقتە ئۇرۇشلۇق سۈرىيە پادىشاھى بەن-ھادادقا ئەۋەتىپ ۋە بۇ خەۋەرنى يەتكۈزۈپ: ـ 3 «مېنىڭ ئاتام بىلەن سىلىنىڭ ئاتىلىرىنىڭ ئارىسىدا بولغانىدەك مەن بىلەن سىلىنىڭ ئارىلىرىدا بىر ئەھدە بولسۇن. مانا، سىلگە كۈمۈش بىلەن ئالتۇن ئەۋەتتىم؛ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بائاشا بىلەن بولغان ئەھدىلىرىدىن قوللىرىنى ئۆزىسىلە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ مېنى قامال قىلىشتىن قول ئۈزىسۇن» ـ دېدى. 4 بەن-ھاداد ئاسا پادىشاھنىڭ سۆزىگە كىرىپ، ئۆز قوشۇنىنىڭ سەردارلىرىنى ئىسرائىلنىڭ شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىشقا ئەۋەتتىپ، ئىجون، دان، ئابەل-مايىم، نافتالىدىكى بارلىق ئامبار شەھەرلىرىنى بېقىندۇردى. 5 بائاشا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، راماھ شەھىرىنى ياساشتىن قولىنى يېغىپ، قۇرۇلۇشلارنىڭ ھەممىسىنى توختاتتى. 6 ئاسا پادىشاھ بولسا پۈتكۈل يەھۇدانىڭ ئادەملىرىنى باشلاپ، بائاشا راماھ شەھىرىنى ياساشقا ئىشلەتكەن تاشلار بىلەن ياغاچلارنى راماھتىن توشۇپ ئېلىپ كەتتى. ئۇ مۇشۇلارنى ئىشلىتىپ گىبائى ۋە مىزپاھنى مەھكەم قىلىپ ياسىدى. 7 ئۇ چاغدا، ئالدىن كۆرگۈچى ھانانى يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئەمەس، بەلكى سۈرىيە پادىشاھىغا تايانغانلىقىڭ ئۈچۈن سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قوشۇنى ئۆز قولۇڭدىن قۇتۇلدى. 8 ئېفىئوپىيەلەر بىلەن لۇبىيەلىكلەر چوڭ بىر قوشۇن ئەمەسمىدى؟ جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلىق ئەسكەرلىرى ئىنتايىن كۆپ ئەمەسمىدى؟ لېكىن سەن پەقەت پەرۋەردىگارغا تايانغاندا، ئۇ ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرغانىدى. 9 چۈنكى پەرۋەردىگار كۆزگە ماڭا تامامەن سادىق بولغانلارغا ياردەمدە بولۇپ، ئۆزۈمنى قۇدرەتلىك كۆرسىتىپ دەپ، كۆزلىرىنى پۈتۈن يەر يۈزىدە ئايلان-يۈيان يۈگۈرتىدۇ. سەن بۇ ئىشتا بەك ئەخمەقلىق قىلدىڭ. ئەمدى بۇنىڭدىن كېيىن ئۇرۇشلاردىن خالاس بولالمايسەن، دېدى. 10 بۇنى ئاڭلاپلا ئاسا ئالدىن كۆرگۈچىگە ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى زىندانغا سولاپ قويدى؛ ئۇنىڭ بۇ سۆزىگە قەھرى قايناپ كەتتى. ئۇ شۇ ۋاقىتلاردا خەلقتىن بەزىلىرىگە زۇلۇم سېلىشقا باشلىغانىدى. 11 مانا، ئاسانىڭ قىلغان ئىشلىرى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 12 ئاسانىڭ سەلتەنىتىنىڭ ئوتىزىنچى توققۇزىنچى يىلىدا پۇتىدا بىر كېسەل پەيدا بولدى؛ ۋە

كېسىلى بارغانسېرى ئېغىرلىشىپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ ئاغىرىغاندىمۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىمىدى، بەلكى پەقەت تېۋىپلارنىلا ياردەم ئىزدىدى. 13 ئاسا سەلتەنەتنىڭ قىرىق بىرنچى يىلىدا ئۆلدى، ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى. 14 خەلقلەر ئۆزنى «داۋۇت شەھىرى»دە ئۆزىگە ئاتاپ تەييارلىتىپ كولىغان قەبرىگە دەپنە قىلدى. ئۇلار ئۆزىنى ئەتىرلارنىڭ ئۆسۈلى بىلەن تەكشىلىگەن ھەرتۈرلۈك دورا-دەرماندىن بولغان بىر ئارىلاشما پۇركەلگەن جىنازىغا ياتقۇزدى ھەمدە ئۆنىڭغا ئاتاپ نۇرغۇن خۇشبۇي ياندۇردى.

17 ئوغلى يەھوشافات ئاسانىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى؛ ئۇ ئىسرائىل پادىشاھلىقىغا ئاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن ئۆزىنى كۈچەيتتى. 2 ئۇ ھەربىي كۈچلىرىنى يەھۇدانىڭ ھەممە قورغانلىق شەھەرلىرىگە ئورۇنلاشتۇردى ھەمدە يەھۇدا زېمىنىغا ۋە ئاتىسى ئاسا ئىشغال قىلغان ئەفرائىمدىكى ھەرقايسى شەھەرلەرگە مۇداپىئە كۈچلىرىنى تۈرغۈزدى. 3 پەرۋەردىگار يەھوشافات بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ئاتىسى داۋۇتنىڭ باشتا يۈرگۈزگەن يوللىردا مېڭىپ باۋال بۇتلىرىنى ئىزدىمىدى، 4 بەلكى ئاتىسىنىڭ خۇداسىنىلا ئىزدەپ، ئۆنىڭ ئەمرلىرىدە مېڭىپ، ئىسرائىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى دوربىمىدى. 5 شۇڭا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنى ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملىدى؛ پۈتكۈل يەھۇدادىكىلەر ئۆنىڭغا سالام-سوۋغىلارنى سۇنۇپ تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى. 6 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ يوللىردا ماڭغاچقا، غەيرەتلىك بولدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىن «يۇقىرى جايلار»نى ۋە ئاشەراھ بۇتلىرىنى يوقاتتى. 7 ئۇنىڭ سەلتەنەتنىڭ ئۈچىنچى يىلى ئۆزىنىڭ ئەمەلدارلىرىدىن بەن-ھايىل، ئوبادىيا، زەكەريا، نەتانەل، مىكايالارنى يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە خەلققە تەلىم بېرىشكە ئەۋەتتى. 8 ئۇلار بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە شېمايا، نەتانىيا، زەبادىيا، ئاساھەل، شەمىراموت، يوناتان، ئادونىيا، توبىيا، توب-ئادونىيا قاتارلىق بىرقانچە لاۋىيلار، شۇنداقلا يەنە ئەلىشاما بىلەن يەھورام دېگەن ئىككى كاھىنمۇ بار ئىدى. 9 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنى كىتابىنى ئالغاچ بېرىپ، يەھۇدا زېمىنىدىكى بارلىق شەھەرلەرنى ئارىلاپ يۈرۈپ خەلق ئارىسىدا تەلىم بېرەتتى. 10 يەھۇدانىڭ ئەتراپىدىكى مەملىكەتلەرنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچى باستى ۋە ئۇلار يەھوشافات بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا پېتىنالمايتتى. 11 فىلىستىيلەردىن بەزىلىرى يەھوشافاتقا سوۋغا-سالاملار ۋە كۆزمۇش ئولپانلىرىنى تاپشۇردى؛ ئەرەبلەرمۇ پادىلىردىن ئۆنىڭغا يەتتە مىڭ يەتتە يۈز قوچقار، يەتتە مىڭ يەتتە يۈز تېكە سوۋغا قىلدى. 12 يەھوشافات بارغانسېرى كارامەت قۇدرەت تېپىپ، يەھۇدادا بىرنەچچە قورغان ۋە ئامبار شەھىرى بىنا قىلدى. 13 ئۇ يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە نۇرغۇن ماددىي ئەشيا زاپاسى تەييارلىدى، يېرۇسالېمدىمۇ ئۆنىڭ زەبەردەس باتۇر جەڭچىلىرى بار ئىدى. 14 جەمەتلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەھۇدا قەبىلىسىدىكى مىڭباشلىرى ئېچىدە ئادناھ سەردار بولۇپ، باتۇر جەڭچىلەردىن ئۈچ يۈز مىڭغا باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 15 ئادناھنىڭ قول ئاستىدا يەھوھانان سەردار بولۇپ، ئىككى يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 16 يەھوھاناننىڭ قول ئاستىدا زىكرىنىڭ ئوغلى ئاماسىيا بار ئىدى، ئۇ پەرۋەردىگارغا ئۆزىنى ئاتاۋەتكەن ئادەم بولۇپ، ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 17 بىنيامىن قەبىلىسى ئېچىدە ئېلىيادا دېگەن باتۇر بىر جەڭچى بولۇپ، ئوقيا ۋە قالقان بىلەن قوراللانغان ئىككى يۈز مىڭ باتۇر جەڭچىگە باشلامچىلىق قىلاتتى؛ 18 ئېلىيادانىڭ قول ئاستىدا يەھوزاباد بولۇپ، جەڭگە تەييار قوشۇندىن بىر يۈز سەكسەن مىڭ ئادەمگە باشلامچىلىق قىلاتتى. 19 بۇلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە ھازىر تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يەنە پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدىكى قورغانلىق شەھەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئادەملىرى بولسا، ئۇلارنىڭ سىرتىدا ئىدى.

18 يەھوشافاتنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ، شان-شۆھرىتى ناھايىتى يۇقىرى بولدى؛ ئۇ ئاھاب بىلەن قۇدىلىشىپ ئىنتىپاقلاشتى. 2 بىرنەچچە يىلدىن كېيىن ئۇ ئاھاب بىلەن كۆرۈشۈشكە سامارىيەگە باردى. ئاھاب بولسا ئۆنىڭغا ۋە ئۆنىڭ ھەمراھلىرىغا ئاتاپ نۇرغۇن كالا، قوي سويدى؛ ئاندىن ئۇ ئۇنى گىلېئادتىكى راموتقا بىللە ھۇجۇم قىلىشقا ئۇنىتتى. 3 ئىسرائىل پادىشاھى ئاھاب يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ: ـ ئۆزلىرى مېنىڭ بىلەن بىللە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىشقا ماقۇل بولامدىلا؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ: ـ بىز سىلىنىڭ-مېنىڭ دەپ ئايرىمايمىز؛ مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ خەلقىدۇر. مەن ئۆزلىرى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا بارماي ئۆرمايمەن، دەپ جاۋاپ بەردى. 4 لېكىن يەھوشافات ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا: ـ ئۆتۈنمەتكى، بۇگۈن ئاۋۋال پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى سوراپ كۆرگەيلا، دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەيغەمبەرلەرنى، يەنى تۆت يۈز ئادەمنى يىغدۇرۇپ ئۇلاردىن: ـ بىز جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟» دەپ سوريۇدى، ئۇلار: «چىققىن، خۇدا ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا بېرىدۇ، دېيىشتى. 6 لېكىن يەھوشافات بولسا: ـ بۇلاردىن باشقا يول سوريغۇدەك، پەرۋەردىگارنىڭ بىرەر پەيغەمبىرى يوقمىدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 7 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا جاۋاب بېرىپ: ـ پەرۋەردىگاردىن يول سورايدىغان يەنە بىر ئادەم بار؛ لېكىن ئۇ مېنىڭ ئوغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى دائىم بالا-ئىشاپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بەرگۈچكە، مەن ئۇنى ئۆچ كۆرىمەن. ئۇ بولسا ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايادۇر، دېدى. يەھوشافات: ـ ئۇ ئالىيلىرى، سىلى ئۇنداق دېمىگەيلا، دېدى. 8 ئاندىن ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىر چاكىرنى قىچقىرىپ ئۆنىڭغا: ـ چاققان بېرىپ، ئىملاھنىڭ ئوغلى مىكايانى چاقىرتىپ كەل، دەپ بۇيرۇدى. 9 ئەمدى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات شاھانە كىيىملىرىنى كىيىشىپ، سامارىيەنىڭ دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدىكى خاماندا ھەربىرى ئۆز تەختىدە ئولتۇرۇشتى؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بېشارەت بەرمەكتە ئىدى. 10 كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا بولسا ئۆزى تۆمۈردىن مۈڭگۈزلەرنى ياساپ: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مۇشۇ مۈڭگۈزلەر بىلەن سۈريەلەرنى يوقاتقۇچە ئۇلارنى ئۇرسىلا»، دېدى. 11 ھەممە پەيغەمبەرلەر شۇنىڭغا ئوخشاش بېشارەت بېرىپ: «گىلېئادتىكى راموتقا چىقىپ سۈرىسىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرىدىكەن»، دېيىشتى. 12 مىكايانى قىچقىرغىلى بارغان خەۋەرچى ئۇنىڭغا: ـ مانا، ھەممە پەيغەمبەرلەر بىردەك پادىشاھقا ياخشى خەۋەر بەرمەكتە؛ ئەمدى ئۆتۈنمەن، سېنىڭ سۆزۈڭنى ئۇلارنىڭكى بىلەن بىردەك بولۇپ، ياخشى بىر خەۋەرنى بەرگىن، دېدى. 13 ئەمما مىكايا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، خۇدايىم ماڭا نېمە ئېيتسا، مەن شۇنى ئېيتىمەن، دېدى. 14 ئۇ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كەلگەندە پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئى مىكايا، جەڭ قىلغىلى گىلېئادتىكى راموتقا چىقساق بولامدۇ، يوق؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئۇ ئۆنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ چىقىپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىسىلەر؛ چۈنكى [دۈشمىنىڭلار] قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلىدۇ، دېدى. 15 لېكىن پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا قانچە قېتىم پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا راست گەپتىن باشقىسىنى ماڭا ئېيتماسلىققا قەسەم ئىچكۈزۈشۈم كېرەك؟! ـ دېدى. 16 مىكايا: ـ مەن پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ تاغلاردا پادىچىسىز قويلاردەك تارىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم. پەرۋەردىگار: «بۇلارنىڭ ئىگىسى يوق، بۇلارنىڭ ھەربىرى تىنچ-ئامان ئۆز ئۆيىگە قايتسۇن» دېدى، ـ دېدى. 17 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا:

ـ مانا، مەن سىلىگە «ئۇ مېنىڭ توغرامدا قۇتلۇقنى ئەمەس، بەلكى ھامان بالا-يىتىپەتنى كۆرسىتىپ بېشارەت بېرىدۇ»، دېمىگەنىدىم؟ ـ دېدى. **18** مىكايا يەنە: ـ شۇنىڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغىن؛ مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆز تەختىدە ئولتۇرغانلىقىنى، ئاسمانىنىڭ پۈتكۈل قوشۇنلىرى ئۇنىڭ يېنىدا، ئۇلۇڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. **19** پەرۋەردىگار: «كىم ئاھابنى گۈمىۋادتىكى راموتقا چىقىپ، شۇ يەردە ھالاك بولۇشقا ئالدايدۇ؟» ـ دېدى. بىرسى ئۇنداق، بىرسى مۇنداق دېيىشتى، **20** شۇ ۋاقىتتا بىر روھ چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ: «مەن بېرىپ ئالداي» دېدى. پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن: «قانداق تۈسۈل بىلەن ئالدايسەن؟» دەپ سورىۋىدى، **21** ئۇ: «مەن چىقىپ ئۇنىڭ ھەممە پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىدا يالغانچى بىر روھ بولىمەن»، دېدى. پەرۋەردىگار: «ئۇنى ئالداپ ئىلىكىگە ئالالايسەن؛ بېرىپ شۇنداق قىل» ـ دېدى. **22** مانا ئەمدى پەرۋەردىگار سېنىڭ بۇ ھەممە پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ئاغزىغا بىر يالغانچى روھنى سالدى؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ توغرا ئۈچۈن بالا-يىتىپەت كۆرسىتىپ سۆزلىدى» ـ دېدى. **23** شۇنى ئاڭلاپ كەنئاناھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا چىمىر مىكايانىڭ كاچىتىغا بىرنى سىلىپ: ـ پەرۋەردىگارنىڭ روھى قايسى يول بىلەن مەندىن ئۆتۈپ ساڭا سۆز قىلىشقا باردى؟! ـ دېدى. **24** مىكايا جاۋاب بېرىپ: ئۆزۈڭنى يوشۇرۇش ئۈچۈن ئىچكىرىدىكى ئۆيگە يۈگۈرگەن كۈندە شۇنى كۆرىسەن، دېدى. **25** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمدى: ـ مىكايانى ئېلىپ قايتۇرۇپ بېرىپ، شەھەر ھاكىمى ئامون بىلەن پادىشاھنىڭ ئوغلى يوئاشقا تاپشۇرۇپ، **26** ئۇلارغا تاپىلاپ: «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنى زىندانغا سولاپ مەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلگۈچىلىك قىينىپ، نان بىلەن سۇنى ئاز-ئاز بېرىپ تۇرۇڭلار» ـ دەڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **27** مىكايا: ـ ئەگەر سەن ھەققەتەن تىنچ-ئامان يېنىپ كەلسەڭ، پەرۋەردىگار مېنىڭ ۋاستەمىم بىلەن سۆز قىلمىغان بولىدۇ، دېدى. ئاندىن ئۇ يەنە: ـ ئەي جامائەت، ھەربىرىڭلار ئاڭلاڭلار، دېدى. **28** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوشافات گۈمىۋادتىكى راموتقا چىقتى. **29** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوشافاتقا: ـ مەن باشقا قىيافەتكە كىرىپ جەڭگە چىقاي؛ سىلى بولسا ئۆز كىيىملىرىنى كىيىپ چىقسىلا، دېدى. ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى باشقا قىيافەت بىلەن جەڭگە چىقتى. **30** سۈريەنىڭ پادىشاھى جەڭ ھارۇسى سەردارلىرىغا: ـ چوڭلىرى يا كىچىكلىرى بىلەن ئەمەس، پەقەت ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بىلەن سوقۇشۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى يەھوشافاتنى كۆرگەندە: ـ ئۇنى چوقۇم ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى دەپ، ئۇنىڭغا ئولىشىپ ھۇجۇم قىلماقچى بولدى؛ لېكىن يەھوشافات پەريياد كۆتۈردى، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا ياردەم بەردى. خۇدا ئۇلارنى ئۇنىڭدىن يىراقلاشتۇردى؛ **32** چۈنكى شۇنداق بولدىكى، جەڭ ھارۇلىرىنىڭ سەردارلىرى ئۇنىڭ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى ئەمەسلىكىنى كۆرگەندە ئۇنى قوغلىماي، يۈرۈلۈپ كېتىپ قېلىشتى. **33** ئەمما بىرەيلەن قارىسىغلا بىر ئوقيا ئېتىۋىدى، ئوق ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىنىڭ ساۋۇتىنىڭ مۇرىسىدىن تۆۋەنكى ئۆلىقىدىن ئۆتۈپ تەگدى. ئۇ ھارۇنكېبشىگە: ھارۇنى يانداۋۇپ مېنى سەپتىن چىقارغىن؛ چۈنكى مەن يارىدار بولدۇم، دېدى. **34** ئۇ كۈنى جەڭ بارغانسېرى قاتتىق بولدى. پادىشاھ كەچكىچە سۈرىيەلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئۆز جەڭ ھارۇسىغا يۆلىنىپ ئۆرە تۇردى. كۈن پېتىشى بىلەن ئۇ ئۆلدى.

19 يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات ئامان-ئېسەن يېرۇسالېمدىكى ئوردىسىغا قايتىپ كەلدى. **2** ئالدىن كۆرگۈچى ھاناننىڭ ئوغلى يەھۇ پادىشاھ يەھوشافاتنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سېنىڭ رەزىللەرنىڭ ياردىمىدە بولۇپ، پەرۋەردىگارغا ئۆچ بولغانلارنى سۆيگىنىڭ دۇرۇسمۇ؟ شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بېشىڭغا چۈشىدىغان بولدى. **3** ھالبۇكى، سەن ئاشەراھ بۇتلىرىنى زېمىندىن يوقىتىپ تاشلىغىنىڭ ۋە خۇدانى ئىزدەشكە نىيەت قىلغىنىڭ ئۈچۈن سەندىمۇ ياخشىلىق تېپىلدى، دېدى. **4** يەھوشافات يېرۇسالېمدا ئولتۇراتتى؛ كېيىنكى ۋاقىتلاردا ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ، بەئەر-شىبادىن تارتىپ ئەفرائىم ئاغلىرىغىچە سەيلەر قىلىپ، خەلقنى توۋا قىلدۇرۇپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى يەھوۋادىرىغا ياندۇردى. **5** ئۇ يەنە يەھۇدا تەۋەسىدىكى بارلىق قورغانلىق شەھەرلەردە سورا-چىقىلارنى تەينىلدى؛ **6** ئۇ سورا-چىقىلارغا: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ھۆكۈم چىقىرىشىڭلار ئىنسان ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار ئۈچۈندۇر؛ سىلەر ھۆكۈم چىقارغىنىڭلاردا ئۇ چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **7** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھمىسى كۆز ئالدىڭلاردا بولسۇن، ئۆز قىلغانلىرىڭلارغا ئېھتىياتچان بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدا ناھەقلىق يوق، يۈز-خاتىر قىلىش يوق، پارا يېيىشمۇ يوقتۇر، دېدى. **8** يەھوشافات لاۋىيلاردىن، كاھىنلاردىن ۋە ئىسرائىل جەمەتلىرىنىڭ باشلىرىدىن بەزىلەرنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ كېلىپ، ئۇلارنى يېرۇسالېمدىمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرىنى چىقىرىش ۋە خەلقنىڭ ئەرز-دەۋالىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا تەينىلدى. **9** يەھوشافات ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئىشلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قورقۇنچىدا بولۇپ سادا-قەتلىك بىلەن چىن كۆڭۈلدىن ئىشلەڭلار. **10** ھەرقايسى شەھەرلەردە تۇرىدىغان قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ كەلگەن بارلىق ئەرز-دەۋاسى، مەيلى ئۇ خۇن دەۋاسى بولسۇن، قانۇن-ئەمر ۋە ھۆكۈم-بەلگىمىلەر توغرىسىدىكى ئەرز-دەۋا بولسۇن، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھكار بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز بېشىڭلارغا ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ بېشىغا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنى ھامان ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار، گۇناھكار بولمايسىلەر. **11** پەرۋەردىگارغا تەئەللۇق ئىشلاردا سىلەرنى باش كاھىن ئامارىيا باشقۇرىدۇ؛ پادىشاھقا دائىر ئىشلاردا، سىلەرنى يەھۇدا جەمەتىنىڭ يولباشچىسى ئىسمائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا باشقۇرىدۇ؛ سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا تۇرىدىغان لاۋىيلار بار. جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلىرىڭلارنى قىلىڭلار ۋە پەرۋەردىگار ئىشنى دۇرۇس قىلغۇچىلار بىلەن بىللە بولىدۇ! ـ دېدى.

20 كېيىنكى ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، موئابىيلار، ئامموننىيلار ۋە مائونىيلاردىن بەزىلىرى بىرلىشىپ كېلىپ يەھوشافاتقا ھۇجۇم قىلىشقا چىقتى. **2** [چاپارمەنلەر] كېلىپ يەھوشافاتقا: ـ [ئۇلۇك] دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىن، يەنى ئېدومدىن سىلىگە ھۇجۇم قىلغىلى زور بىر قوشۇن چىقىپ كەلدى؛ مانا، ئۇلار ھازازون-تامارداۋا، دېدى (ھازازون-تامار يەنە «ئەن-گەدى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ). **3** بۇنى ئاڭلىغان يەھوشافات قورقۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە نىيەت باغلاپ، پۈتۈن يەھۇدا تەۋەسىدە «روزا تۇتۇشىمىز كېرەك» دەپ جاكارلىدى. **4** يەھۇدالار ئەمدى پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلىگلى يىغىلدى؛ خەلق يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدىن چىقىپ پەرۋەردىگاردىن ياردەم تىلەشكە كېلىشتى. **5** يەھوشافات يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى جامائەت ئارىسىغا چىقىپ، پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ يېڭى ھويلىسىنىڭ ئالدىدا تۇرە تۇرۇپ **6** مۇنداق دۇئا قىلىپ: ـ «ئى پەرۋەردىگار، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى، سەن ئەرشتە تۇرغۇچى خۇدا، بارلىق ئەل-مەملىكەتلەرنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى ئەمەسمىدىڭ؟ سېنىڭ قولۇڭ كۈچ-قۇدرەتكە تولغاندۇر، ھېچكىم سېنى توسالمايدۇ. **7** ئى خۇدايىمىز، سەن بۇ زېمىندىكى ئاھالىنى ئۆز خەلقىڭ ئىسرائىللار ئالدىدىن قوغلاپ، ئۇنى ئۆز دوستۇڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلىگە مەڭگۈلۈك مىراس قىلىپ بەرگەن ئەمەسمىدىڭ؟ **8** ئۇلار شۇ يەردە تۇردى ھەم شۇ يەردە سېنىڭ نامىڭغا ئاتاپ بىر مۇقەددەسخانا سېلىپ:

9 «مۇبادا بېشىمىزغا بىرەر بالا يېتىپەت كەلسە، مەيلى ئۇ قىلىچ، جازا، ۋابا، ئاچارچىلىق بولسۇن، قېينىچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا، مۇشۇ تۇي، يەنى سېنىڭ ئالدىڭدا تۇرۇپ، ساڭا مۇراجىئەت قىلساق (چۈنكى سېنىڭ نامىڭ مۇشۇ تۇيدىدۇر)، سەن ئاڭلايسەن ۋە قۇتقۇزسەن» دېگەنىدى. 10 ئەمدى مانا، بۇ يەرگە ئاممونىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەر بېسىپ كېلىۋاتىدۇ! ئىلگىرى ئىسرائىللار مىسىر زېمىنىدىن چىققان چاغدا سەن ئىسرائىللارنىڭ تۇلارغا تاجاۋۇز قىلىشىغا يول قويمىغانىدىڭ، ئۇ چاغدا ئىسرائىللار تۇلارنى يوقاتماي دېگەن يەردىن ئايلىنىپ ئۆتۈكەن. 11 ئەمدى قارا، ھازىر تۇلارنىڭ ياخشىلىقىمىزنى قانداق يول بىلەن قايتۇرماقچى بولۇۋاتقىنىغا! تۇلار بىزنى سەن بىزگە مىراس قىلىپ بەرگەن بۇ زېمىندىن قوغلاپ چىقارماقچى بولۇۋاتىدۇ. 12 ئى خۇدايىمىز، سەن تۇلارنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ چۈنكى بىزنىڭ بىزگە ھۇجۇم قىلىشقا كېلىۋاتقان بۇ زور قوشۇن بىلەن قارشىلاشقۇدەك كۈچىمىز يوق؛ بىمە قىلىشىمىزنىڭ بىلىمىي قالدۇق؛ لېكىن بىزنىڭ كۆزىمىز ساڭا تىكىلىپ تۇرماقتا» ـ دېدى. 13 بۇ چاغدا يۇتۇن يەھۇدا خەلقى، تۇلارنىڭ قۇچاقىدىكى بالىلىرى، خوتۇن بالا-چاقىلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. 14 ۋە شۇ پەيتتە پەرۋەردىگارنىڭ روھى جامائەتنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان لاۋىيلاردىن ئاسافنىڭ ئەۋلادى بولغان ماتتانىيانىڭ چەۋرىسى، يەئىيەلنىڭ ئەۋرىسى، بىنايانىڭ نەۋرىسى، زەكەريانىڭ ئوغلى ياھازىيەلگە چۈشتى؛ 15 ئۇ: ـ ئى پۈتۈن يەھۇدا خەلقى، سىلەر يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە پادىشاھ يەھوشافات، قۇلاق سېلىڭلار! پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر بۇ زور قوشۇندىن قورقۇپ كەتمەڭلار ۋە ئالاقازادە بولۇپ كەتمەڭلار، چۈنكى بۇ جەڭ سىلەرنىڭكى ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر. 16 ئەتە تۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، مانا، تۇلار زىز داۋاندىن چىقىپ كېلىدۇ ۋە سىلەر تۇلارنى يەرۇئەل چۆلىنىڭ ئالدىدىكى جىلغا ئېغىزىدا ئۇچراتىسىلەر. 17 سىلەر بۇ دۇرەم جەڭدە ئۇرۇشۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى يوقلايدۇ؛ يەقەت سەپكە تىزىلىپ تۇرۇڭلار، سىلەر بىلەن بىللە بولغان پەرۋەردىگارنىڭ نىجات-نۇسرىتىنى كۆرۈڭلار! ئى يەھۇدا، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، قورقماڭلار، ئالاقازادىمۇ بولۇپ كەتمەڭلار؛ ئەتە تۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا چىقىڭلار، پەرۋەردىگار چوقۇم سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ!» ـ دېدى. 18 بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەھوشافات بېشىنى يەرگە تەگكۈزۈپ تىزلاندى ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى ھەم يېرۇسالېمدىكىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا دۇم يېقىلىپ پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 19 كوھات ئەۋلادى ۋە كوراھ ئەۋلادى ئېچىدىكى لاۋىيلاردىن بولغانلار ئورۇنلىردىن تۇرۇۋىشۇپ ئىنتايىن كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەشتى. 20 يۇتۇن خەلق ئەتىسى قاق سەھەردە تۇرۇپ تەكوئا چۆلىگە قاراپ ئاتلاندى؛ تۇلار ئاتلىنىپ كېتىۋاتقاندا، يەھوشافات ئورنىدىن تۇرۇپ تۇلارغا: ـ ئى يەھۇدا خەلقى، ئى يېرۇسالېمدىكىلەر، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار! خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار، چوقۇم مەزمۇت تۇرغۇزۇلىسىلەر، ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرىگە ئىشىنىڭلار، يولۇڭلار چوقۇم راۋان بولىدۇ! ـ دېدى. 21 ئاندىن ئۇ خەلق بىلەن ئوبدان مەسلىھەتلىشىپ، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس بەھەيۋەتلىكىنى مەدھىيىلەپ، ئۇنىڭغا ئاتاپ غەزەل-كۈي ئېيتىدىغانلارنى: «سىلەر پەرۋەردىگارغا رەھمەت-تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!» دەپ ئۇقۇشقا تەينىلەپ، قوشۇننىڭ ئالدىدا ماڭدۇردى. 22 تۇلار تەنتەنە قىلىپ ھەمدۇسانا ئوقۇشى بىلەن، پەرۋەردىگار يەھۇدا خەلقىگە ھۇجۇم قىلىشقا چىققان ئاممونىيلار، موئابىيلار ۋە سېئىر تېغىدىكىلەرگە پىستىرما قوشۇنىنى ئەۋەتىپ، تۇلارنى تارمار قىلدۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئاممونىيلار بىلەن موئابىيلار سېئىر تېغىدىكىلەرگە ھۇجۇم قىلىشقا ئوتتى، تۇلارنى بىرىنى قويماي قىرىۋەتتى؛ تۇلار سېئىر تېغىدىكىلەرنى قىرىپ تۈگەتكەندىن كېيىن يەنە ئۆزلىرى بىر-بىرىنى قىرغىن قىلىشقا چۈشكەنىدى. 24 يەھۇدالار چۆلدىكى كۆزەتگاھقا كېلىپ شۇ زور قوشۇن تەرەپكە قارىسا، مانا قېچىپ قۇتۇلغان بىرمۇ ئادەم يوق بولۇپ، ھەممە يەرنى ئۆلۈك قاپلاپ كەتكەنىدى. 25 يەھوشافات ئۆزىنىڭ ئادەملىرى بىلەن دۇشمەندىن ئولجا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا كەلگەنده، تۇلار ئۆلۈكلەر بىلەن بىللە نۇرغۇن مال-مۇلۇك ۋە كۆپ قىممەتلىك بۇيۇملارنى تاپتى. تۇلار سالدۇرۇۋالغانلىرىنىڭ تولىلىقىدىن ئېلىپ كېتەلمەي قالدى؛ ئولجا شۇنچە كۆپ بولغاچقا، ئۇنى يىغۇۋېلىشقا ئۈچ كۈن كەتتى. 26 تۇلار تۆتىنچى كۈنى بەراكاھ جىلغىسىغا يىغىلىپ، پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇپ مۇبارەكلىدى؛ شۇڭا ئۇ يەر تاكى بۈگۈنگە قەدەر «بەراكاھ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 27 ئاندىن بارلىق يەھۇدادىكىلەر ۋە پېرۇسالېمدىكىلەر يەھوشافاتنىڭ باشلامچىلىقىدا خۇشال-خۇرام بولۇپ يېرۇسالېمغا قايتتى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار تۇلارنى دۇشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب قىلىپ خۇشاللىققا چۆمدۈرگەنىدى. 28 تۇلار يېرۇسالېمغا تەمبۇر، چىلتار ۋە كانايلار چېلىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 29 بارلىق ئەل-مەملىكەتلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنىڭ دۇشمەنلىرىگە قارشى چىقىپ جەڭ قىلغانلىقىنى ئاڭلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىمىسى تۇلارنىڭ ئۈستىگە باستى. 30 شۇنىڭ بىلەن يەھوشافاتنىڭ پادىشاھلىقى تىنىچ-ئاسايىشلىقتا بولدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنىڭ تۆت ئەتراپىنى تىنچ قىلغانىدى. 31 شۇنداق قىلىپ يەھوشافات يەھۇدا ئۈستىگە ھۆكۈم سۈردى. ئۇ تەختكە چىققان چاغدا ئوتتۇز بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ تانىسىنىڭ ئىسمى ئازۇباھ بولۇپ، ئۇ شىلھىنىڭ قىزى ئىدى. 32 يەھوشافات قايمايى ئاتىسى ئاسانىڭ يولىدا مېڭىپ، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 33 يەقەت «يۇقىرى جايلار»لا يوقىتىلمىغانىدى؛ خەلق تېخىچە كۆڭۈللىرىنى تاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىغا مايىل قىلمىغانىدى. 34 يەھوشافاتنىڭ قالغان ئىشلىرى بولسا، مانا باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»غا كىرگۈزۈلگەن «ھانانىنىڭ ئوغلى يەھۇنىڭ بايان سۆزلىرى»دە يۇتۇلگەنىدۇر. 35 بۇ ئىشلاردىن كېيىن يەھۇدا پادىشاھى يەھوشافات تولا رەزىل ئىشلارنى قىلغان ئىسرائىل پادىشاھى ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزدى. 36 يەھوشافات تارشىشقا باردىغان كېمىلەرنى ياساشقا ئۇنىڭ بىلەن شېرىكلەشتى؛ شۇ كېمىلەرنى ئۇلار ئەزىئون-گەبەردە ياساتتى. 37 ئۇ چاغدا مارەشاھلىق دوداۋاھۇنىڭ ئوغلى ئەلىئېزەر يەھوشافاتنى ئەيىبلەپ ئۇنىڭغا بېشارەت بېرىپ: ـ ئاھازىيا بىلەن ئىتتىپاق تۈزگىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنى بۇزۇۋېتىدۇ» دېدى. دەرۋەقە، كېمىنىڭ ۋاقتىلاردا ئۇ كېمىلەر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراپ تارشىشقا ماڭالمىدى.

21 يەھوشافات ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۇخلىدى ۋە «داۋۇت شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى؛ ئوغلى يەھورام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 2 [يەھورامنىڭ] برنەچچە ئىنىسى، يەنى يەھوشافاتنىڭ ئازارىيا، يەھىيەل، زەكەريا، ئازارىياھۇ، مىكائىل ۋە شەفاتىيا دېگەن ئوغۇللىرى بار ئىدى؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسرائىل پادىشاھى يەھوشافاتنىڭ ئوغۇللىرى ئىدى. 3 تۇلارنىڭ ئاتىسى تۇلارغا نۇرغۇن ئالتۇن، كۈمۈش ۋە قىممەتلىك بۇيۇملارنى، شۇنداقلا يەھۇدا زېمىنىدىكى بىرقانچە قورغانلىق شەھەرنى سوۋغا قىلدى؛ يەقەت پادىشاھلىقنى بولسا، يەھورام چوڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنىڭغا بەردى. 4 يەھورام ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىق تەختىگە چىقىپ ھوقۇقىنى مۇستەھكەملىدى. ئاندىن ئۇ بارلىق ئىنىلىرىنى، شۇنداقلا يەھۇدادىكى بىرقانچە ئەمەلدارلارنى قىلىچلاپ قەتلى قىلدى. 5 يەھورام تەختكە ئولتۇرغىنىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت

قىلدى. 6 ئۇ ئاھاب جەمەتىدىكىلەرگە ئوخشاش، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرى ماڭغان يولدا ماڭدى، چۈنكى ئۇ ئاھابنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالغانىدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانى قىلدى. 7 براق پەرۋەردىگار داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدىسى سەۋەبلىك، داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا مەڭگۈ ئوچىمەيدىغان بىر چىراغ قالدۇراي دەپ، ۋەدە قىلغىنى بويىچە داۋۇتنىڭ جەمەتىنى يوق قىلىپ تاشلاشنى خالىمىدى. 8 [يەھورامنىڭ] سەلتەنىتىدىكى كۈنلەردە ئېدومىلار يەھۇدادىن ئايرىلىپ چىقىپ، ئۆز ئالدىغا ئۆزلىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلدىغان بىر پادىشاھ تىكلىدى. 9 يەھورام، سەردارلىرى ۋە بارلىق جەڭ ھارۇلىرى [ئىئوردان دەرياسىدىن] ئوتۇپ، كېچىدە قوزغىلىپ چىقىپ، ئۆزلىرىنى قورشۇالغان ئېدومىيلارغا ۋە جەڭ ھارۇسى سەردارلىرىغا ھۇجۇم قىلىپ غالىب كەلدى. 10 ھالبۇكى، ئېدومىيلار شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يەھۇداغا قارشى چىقىپ، تاكى بۈگۈنگە قەدەر يەھۇدانىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئايرىلىپ تۇردى. يەھورام ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى تاشلىغىنى ئۈچۈن لىبناھلىقلارمۇ شۇ چاغدا ئۆزىگە قارشى چىقىپ ئۆزىنىڭ قولىدىن ئايرىلىپ چىقتى. 11 ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەھورام يەنە يەھۇدانىڭ تاغلىرىدا «يۇقىرى جايلار»نى ياسىتىپ، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى بۇزۇۋېقىلىققا پۈتلاشتۇردى، يەھۇدالارنىمۇ شۇنداق ئازدۇردى. 12 شۇ ۋاقىتلاردا ئىلىياس پەيغەمبەر تەرىپىدىن يېزىلغان بىر مەكتۇپ يەھورامغا تەگدى، ئۇنىڭدا مۇنداق دېيىلدى: «سېنىڭ بوۋاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سەن ئاتاڭ يەھوشافاتنىڭ يوللىرىدا ماڭمايسەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا پادىشاھى ئاسانىڭمۇ يوللىرىنى تۇتمايسەن، 13 بەلكى ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، يەھۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى خۇددى ئاھاب جەمەتىدىكىلەر بۇزۇۋېقىلىقلار قىلغاندەك بۇزۇۋېقىلىقلارغا پۈتلاشتۇرغانلىقىڭ ئۈچۈن، شۇنداقلا ئاتاڭنىڭ جەمەتىدىكىلەرنى، يەنى ئۆزۈڭدىن ياخشى بولغان ئىنىلىرىڭنى قەتل قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 14 پەرۋەردىگار سېنىڭ خەلقىڭنى، خوتۇن بالا-چاقلىرىڭنى ۋە بارلىق مال-مۈلكۈڭنى ئالامەت زور زەرب بىلەن ئۇرىدۇ. 15 ئۇ سېنىمۇ ئېغىر ۋابالار بىلەن ئۇرۇپ، ئۆچەي-باغرىڭنى ئېغىر كېسەللىگە مۇپتىلا قىلىدۇكى، كېسىللىك كۈندىن كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئۆچەيلىرىڭ ئېقىپ چىقىدۇ»» دېيىلگەنىدى. 16 كېيىنكى ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگار فىلىستىيلەرنىڭ ۋە ئېفىئوپىيلەرنىڭ يېنىدىكى ئەرەبلەرنىڭ روھىنى يەھورامغا قارشى قوزغاتتى. 17 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەھۇدا زېمىنىغا زەرب قىلىپ ھېسىپ ئۆتتى ۋە پادىشاھ ئوردىسىدىكى بارلىق مال-مۈلۈكنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ، ئوغۇللىرى بىلەن خوتۇنلىرىنى ئۆتكۈن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئۇلار كەنجى ئوغلى يەھوئاھازدىن بۆلەك ئوغۇللىرىدىن بىرىنمۇ قالدۇرمىدى. 18 بۇ ۋەقەدىن كېيىن پەرۋەردىگار يەھورامنى ئۇرۇپ، ئۇچەيلىرىنى ساقايماس ئېغىر كېسەللىگە گىرىپتار قىلدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ كېسىلى كۈندىن-كۈنگە ئېغىرلىشىپ، ئىككى يىل ۋاقىت ئۆتۈشكە ئاز قالغاندا، كېسەللىك تۈپەيلىدىن ئۆچەيلىرى ئېسىلىپ چۈشتى، ئۇ تولىمۇ ئازابلىنىپ ئۆلدى؛ ئۇنىڭ خەلقى ئاتا-بوۋىلىرىنى ئىززەتلەپ ئۇلارغا خۇشبۇيى ياققاندەك، ئۇنىڭغا ھېچقانداق خۇشبۇيى بېقىپ ئولتۇرمىدى. 20 يەھورام تەختكە چىققان چېغىدا ئوتتۇز ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا سەككىز يىل سەلتەنەت قىلدى ۋە ئۇ دۇنيادىن كەتكەندە ھېچكىم ئۇنىڭغا قايغۇ-ھەسرەت چەكمىدى. خالايىق ئۇنى «داۋۇت شەھىرى» گە دەپنە قىلدى، لېكىن پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى.

22

يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار يەھورامنىڭ كەنجى ئوغلى ئاھازىيانى ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى؛ چۈنكى ئەرەبلەر بىلەن بىللە بارگاھقا ھېسىپ كىرگەن قاراقچىلار ئاھازىيانىڭ ئاكىلىرىنى قويماي ئولتۇرۇۋەتكەنىدى. شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا پادىشاھى يەھورامنىڭ ئوغلى ئاھازىيا سەلتەنەت قىلدى. 2 ئاھازىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى ئاتالىيا بولۇپ، ئومرىنىڭ [نەۋرە] قىزى ئىدى. 3 ئاھازىيامۇ ئاھاب جەمەتىنىڭ يوللىرىغا ماڭدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنى رەزىللىككە ئۈندەيتتى. 4 ئۇ ئاھاب جەمەتى قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانى قىلدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئاتىسى ئۇلىگەندىن كېيىن ئاھاب جەمەتىدىكىلەر ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان رەزىل نەسىھەتلەرنى بېرەتتى. 5 ئۇ ئۇلارنىڭ نەسىھىتىگە ئەگىشىپ، ئىسرائىل پادىشاھى ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورام بىلەن بىرلىكتە گىلېئادتىكى راموتقا بېرىپ سۈرىيە پادىشاھى ھازائەل بىلەن سوقۇشتى؛ شۇ چاغدا سۈرىيەلەر يەھورامنى زەخمىلەندۈردى. 6 ئاندىن يەھورام راماھدا سۈرىيە پادىشاھى بىلەن سوقۇشقان چاغدىكى جاراھەتلىرىنى داۋالىتىش ئۈچۈن يىزرەئەلگە قايتتى. ئاندىن يەھورامنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئازارىيا ئاھابنىڭ ئوغلى يەھورامنىڭ كېسەل بولۇپ قالغانلىقى سەۋەبىدىن ئۇنى يوقلىغىلى يىزرەئەلگە باردى. 7 ھالبۇكى، ئاھازىيانىڭ يەھورامنى يوقلىغىلى بارغىنى دەل ئۇزىنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان، خۇدا بېكىتكەن ئىش ئىدى. چۈنكى ئۇ بارغاندىن كېيىن يەھورام بىلەن بىرلىكتە نىمشىنىڭ ئوغلى يەھۇغا قارشى سوقۇشۇشقا چىقتى. مۇشۇ يەھۇ ئەسلىدە پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئاھابنىڭ جەمەتىنى يوقىتىش ئۈچۈن مەسىھ قىلىنغانىدى. 8 ۋە شۇنداق بولدىكى، يەھۇ خۇدا بېكىتكەن ھۆكۈمنى ئاھاب جەمەتىنىڭ ئۈستىگە يۈرگۈزگەن ۋاقىتدا، ئۇ يەھۇدادىكى ئەمەلدارلارنى ۋە ئاھازىيانىڭ خىزمىتىدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى ئۆچۈرتىپ، ئۇلارنى قويماي ئۆلتۈرۈۋەتتى. 9 يەھۇ ئاھازىيانىمۇ ئىزدىدى؛ كىشىلەر ئۇنى ئۆتۈۋالدى (ئۇ سامارىيەگە يوشۇرۇنۇۋالغانىدى). ئۇلار ئۇنى يەھۇنىڭ ئالدىغا ئېپرىپ ئولتۇردى. ئۇلار ئۇنى دەپنە قىلدى، چۈنكى كىشىلەر: «بۇ دېگەن پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭلىدىن ئىزدىگەن يەھوشافاتنىڭ نەۋرىسىدۇر» دېگەنىدى. ئاھازىيانىڭ جەمەتىدە پادىشاھلىقنى قولىغا ئالغۇدەك بىرەر ئادەم قالمىدى. 10 ئەمدى ئاھازىيانىڭ ئانىسى ئاتالىيا ئوغلىنىڭ ئۆلگىنىنى كۆرگەندە، يەھۇدا جەمەتىدىكى بارلىق شاھ نەسلىنى ئولتۇرۇشكە قوزغالدى. 11 لېكىن پادىشاھنىڭ قىزى يەھوشېبىيات ئولتۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان پادىشاھنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ تارىسىدىن ئاھازىيانىڭ ئوغلى يوئاشنى ئوغرىلىقچە ئېلىپ چىقىپ، ئۇنى ۋە ئىنىك ئانىسىنى ياستۇق-كىرلىك ئامبىرىغا يوشۇرۇپ قويدى. شۇنداق قىلىپ پادىشاھ يەھورامنىڭ قىزى، (يەنى ئاھازىيانىڭ سىڭلىسى)، [باش] كاھىن يەھوياداننىڭ خوتۇنى يەھوشېبىيات يوئاشنى ئاتالىيا ئولتۇرۇۋەتمىسۇن دەپ ئاتالىيادىن يوشۇرۇپ قويدى. 12 ئاندىن كېيىن يوئاش ئۇلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئالتە يىل يوشۇرۇنۇپ تۇردى؛ ئۇ چاغدا ئاتالىيا يەھۇدا زېمىنىدا سەلتەنەت قىلاتتى.

23

يەتتىنچى يىلى، يەھويادا جاسارەتكە كېلىپ، يەروھامنىڭ ئوغلى ئازارىيا، يەھوھاناننىڭ ئوغلى ئىسمائىل، ئوبەدنىڭ ئوغلى ئازارىيا، ئادايانىڭ ئوغلى مائاسىياھ ۋە زىكرىنىڭ ئوغلى ئەلىشافات قاتارلىق بىرقانچە يۈزبېشىنى چاقىرىپ ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزدى. 2 ئۇلار يەھۇدا زېمىنىنى ئارىلاپ، يەھۇدادىكى ھەرقايسى شەھەرلەردىن لاۋىيلارنى ۋە ئىسرائىلدىكى چوڭ يولباشچىلارنى يىغدى؛ ئۇلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 3 پۈتكۈل جامائەت خۇدانىڭ ئۆيىدە پادىشاھ بىلەن ئەھدىلەشتى. يەھويادا ئۇلارغا: ــ پادىشاھنىڭ ئوغلى پەرۋەردىگارنىڭ داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرى توغرۇلۇق ۋەدە قىلغىنىدەك چوقۇم سەلتەنەت قىلىدۇ. 4 مانا سىلەر قىلىشىڭلار كېرەك بولغان ئىش شۇكى: ــ شابات كۈنىدە پاسىبانلىق نۆۋىتى كەلگەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ھەرقايسى دەرۋازىلارنى

مۇھايىزمت قىلسۇن؛ 5 ئۇچىتىن بىرى پادىشاھ ئوردىسىنى، ئۇچىتىن بىرى «ئۇل دەرۋازىسى»نى مۇھايىزمت قىلسۇن؛ باشقىلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىلىرىدا بولسۇن. 6 لېكىن كاھىنلار ھەم ۋەزىپە ئۆتەيدىغان لاۋىيلاردىن بۆلەك ھېچكىمنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگۈزمىسۇن (كاھىن-لاۋىيلار پاك-مۇقەددەس دەپ ھىسابلانغاچقا كىرىشگە بولىدۇ). باشقا خەلقنىڭ ھەربىرى پەرۋەردىگار ئۆزىگە بېكىتكەن جايلارنى كۆزەت قىلسۇن. 7 لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى قولىغا قوراللىرىنى ئېلىپ پادىشاھنى ئوراپ تۇرسۇن؛ ئۆز مەيلىچە مۇقەددەس ئۆيىگە كىرىشكە ئۇرۇنغان ھەركىم ئۆلتۈرۈلسۇن؛ سىلەر پادىشاھ كىرىپ-چىقىپ يۈرگىنىدە ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلماڭلار، ـ دېدى. 8 لاۋىيلار بىلەن يەھۇدالارنىڭ ھەممىسى كاھىن يەھويادانىڭ بارلىق تاپىلىغانلىرىنى بەجا كەلتۈرۈشتى. لاۋىيلارنىڭ ھەربىرى شاباتنى كۆزىنى تۆۋەتچىلىككە كىرگەن ۋە تۆۋەتچىلىكتىن چۈشكەنلەرنى تۆز يېنىدا قالدۇرۇپ قالدى؛ چۈنكى كاھىن يەھويادا ھېچكىمنى نۆۋەتچىلىكتىن چۈشۈشكە قويمىدى. 9 ئاندىن يەھويادا كاھىن داۋۇت پادىشاھنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساقلاقلىق نەيزە ۋە قالقان-سىپارلىرىنى يۈز بېشىلارغا تارقىتىپ بەردى. 10 ئۇ يەنە كۆپچىلىكنى، ھەربىرى قولىغا ئۆز نەيزىسىنى ئۆتقان ھالدا، ئىبادەتخانىنىڭ ئوڭ تەرىپىدىن تارتىپ سول تەرىپىگىچە، قۇربانگاھ بىلەن ئىبادەتخانىنى بويلاپ پادىشاھنىڭ ئەتراپىدا ئورغۇزدى. 11 ئاندىن ئۇلار شاھزادىنى ئېلىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بېشىغا تاجنى كىيگۈزۈپ، ئۇنىڭغا گۈۋاھنامىلەرنى بېرىپ، ئۇنى پادىشاھ قىلدى؛ يەھويادا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى [خۇشبۇي ماي بىلەن] ئۇنى مەسىھ قىلدى ۋە «پادىشاھ ياشسۇن!» دەپ توۋلاشتى. 12 ئاتالىيا خەلقلەرنىڭ چېپىشىپ يۈرگەنلىكىنى ۋە پادىشاھنى تەرىپلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئارىسىغا كەلدى. 13 ئۇ قارىسا، مانا پادىشاھ ئۆينىڭ دەرۋازىسىدا، ئۆۋرۈكنىڭ يېنىدا تۇراتتى؛ پادىشاھنىڭ يېنىدا ئەمەلدارلار بىلەن كانايچىلار تىزىلغانىدى، بارلىق يۇرتنىڭ خەلقى شادلىنىپ كاناي چېلىشاتتى، نەغمىچىلەر ھەرخىل سازلارنى چېلىپ، جامائەتنى باشلاپ مەدھىيە ئوقۇتۇۋاتاتتى. بۇنى كۆرگەن ئاتالىيا كىيىملىرىنى يىرتىپ: ـ ئاسىيلىق، ئاسىيلىق! ـ دەپ ۋاقىرىدى. 14 ئەمما يەھويادا كاھىن قوشۇنغا مەسئۇل بولغان يۈز بېشىلارنى چاقىرتىپ ئۇلارغا: ـ ئۇنى سەپلىرىگىلار ئوتۇزىسىدىن سىرتقا چىقىرىۋېتىڭلار، كىمدەكىم ئۇنىڭغا ئەگەشسە قىلىچلانسۇن، دەپ بۇيرۇدى. چۈنكى كاھىن: ـ ئۇنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىچىدە ئۆلتۈرمەڭلار، دەپ ئېيتقانىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا يول بوشىتىپ بەردى؛ ئۇ ئوردىنىڭ «ئات دەرۋازىسى» بىلەن پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرگەندە [لەشكەرلەر] ئۇنى شۇ يەردە ئۆلتۈردى. 16 يەھويادا، پۈتكۈل جامائەت ۋە پادىشاھ بىرلىكتە: «پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى بولايلى» دېگەن بىر ئەھدىنى تۈزۈشتى. 17 ئاندىن بارلىق خەلق باۋالنىڭ بۇتخانىسىغا بېرىپ ئۇنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ ئۇنىڭ قۇربانگاھلىرى بىلەن مەبۇدلىرىنى چېقىپ پارە-پارە قىلىپ، باۋالنىڭ كاھىنى ماتتانىنى قۇربانگاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆلتۈردى. 18 ئاندىن كېيىن يەھويادا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مەسئۇلىيەتلەرنى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. كاھىنلارنى بولسا، ئەسلىدە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئىشلىرىغا نۆۋەت بىلەن قاراشقا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈشقا داۋۇت تەيىنلىگەندى. ئۇلار قۇربانلىقلارنى داۋۇتنىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە، خۇشال-خۇرامىلىق ئىچىدە نەغمە-ناۋا ئوقۇغان ھالدا مۇساغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگىنىدەك سۈنۈشقا مەسئۇل ئىدى. 19 [يەھويادا] يەنە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھەرقايسى دەرۋازىلىرىغا دەرۋازىۋەنلەرنى تەيىنلىدىكى، ھەرقانداق ئىشلاردىن ناپاك قىلىنغان ئادەملەر كىرگۈزۈلمەيتتى. 20 ئۇ يەنە يۈز بېشىلىرى، ئاقسۆڭەكلەر، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلار ۋە يۇرتنىڭ ھەممە خەلقىنى باشلاپ كېلىپ، پادىشاھنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىن ئېلىپ چۈشۈپ، «يۇقىرىقى دەرۋازا» ئارقىلىق ئوردىغا ئەكىرىپ، پادىشاھلىق تەختىگە ئولتۇرغۇزدى. 21 يۇرتنىڭ بارلىق خەلقى شادلىناتتى؛ ئۇلار ئاتالىيانى قىلىچلاپ ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، شەھەر تىنچ بولۇپ قالدى.

24 يوئاش تەختىگە چىققان چېغىدا يەتتە ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا قىرىق يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى زىبىياھ بولۇپ، بەئەر-شىبالىق ئىدى. 2 يەھويادا كاھىن ھايات كۈنلىرىدە يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلاتتى. 3 يەھويادا ئۇنىڭغا ئىككى خوتۇن ئېلىپ بەردى، ئۇ بىرقانچە ئوغۇل-قىز پەرزەنت كۆردى. 4 شۇنىڭدىن كېيىن يوئاش پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قايتا ياسىتىش نىيىتىگە كەلدى، 5 ئۇ كاھىنلارنى ۋە لاۋىيلارنى يىغىپ ئۇلارغا: ـ خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىنى ئۆگۈلىتىپ تۇرۇش ئۈچۈن يەھۇدا شەھەرلىرىگە بېرىپ، بارلىق ئىسرائىللاردىن يىللىق ئىئانە توپلاڭلار؛ بۇ ئىشنى تېزدىن بېجىرىڭلار! ـ دېدى. لېكىن لاۋىيلار بۇ ئىشنى بېجىرىشكە ئانچە ئالدىراپ كەتمىدى. 6 بۇنى ئۇققان پادىشاھ باش كاھىن يەھويادانى چاقىرتىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇزلىرى نېمىشقا لاۋىيلارغا پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى مۇسا ئىسرائىل جامائىتىگە خۇدانىڭ گۈۋاھلىقى ساقلاقلىق چېدىر ئۈچۈن بەلگىلىگەن باجنى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىن ئېلىپ كېلىشكە بۇيرۇمىدىلا؟ ـ دېدى 7 (چۈنكى ئەسلىدە رەزىل خوتۇن تاتالىيا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى خۇدانىڭ ئۆيىگە بۆسۈپ كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق مۇقەددەس بۇيۇملارنى ئېلىپ باۋال بۇتلىرىغا ئاتاپ تەقدىم قىلىۋەتكەنىدى). 8 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈرۈپ، بىر ساندۇق ياسىتىپ پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ سىرتىغا قويغۇزدى؛ 9 ئاندىن: «خۇدانىڭ قۇلى مۇسا چۆلدە ئىسرائىللارنىڭ ئۈستىگە بېكىتكەن باجنى يىغىپ ئەكىلىپ پەرۋەردىگارغا تاپشۇرۇڭلار» دېگەن بىر ئۇقتۇرۇش يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېم تەۋەسىدە چىقىرىلدى. 10 بارلىق ئەمەلدارلار ۋە بارلىق خەلق خۇشال ھالدا باجنى ئەكىلىپ ساندۇق تولغۇچە ئۇنىڭغا تاشلىدى. 11 لاۋىيلار پۇل ساندۇقىنى پادىشاھ بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلغان كىشىنىڭ ئالدىغا ئەكەلگەندە، ئۇلار باج پۇلىنىڭ كۆپ چۈشكەنلىكىنى كۆرسە، ئاندىن پادىشاھنىڭ كاتىبى بىلەن باش كاھىننىڭ ئادىمى كېلىپ پۇل ساندۇقىنى ئۆگىتىرۈپ قۇرۇقدىغاندىن كېيىن، يەنە تاسىلى ئورنىغا ئاپىرىپ قويىاتتى. ھەركۈنى شۇنداق بولۇپ تۇردى؛ ناھايىتى كۆپ پۇل يىغىلدى. 12 پادىشاھ بىلەن يەھويادا پۇلنى پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىش بېجىرگۈچىلەرگە تاپشۇردى؛ ئۇلار [بۇنىڭ بىلەن] پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئۆگىتىش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارنى، تۆمۈرچىلەر بىلەن مىسىگەرلەرنى ياللىدى. 13 ئىشلەمچىلەر توختىماي ئىشلىدى، ئۆگىتىش ئىشى ئۇلارنىڭ قولىدا ئۆگۈشلۈق ئېلىپ بېرىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئۇچىغىم-لاھىيەسى بويىچە ياسىدى، شۇنداقلا ئۇنى تولىمۇ پۇختا قىلىپ ياساپ چىقتى. 14 ئۇلار ئىشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئېشىپ قالغان پۇلنى پادىشاھ بىلەن يەھويادانىڭ ئالدىغا ئەكىلىپ تاپشۇردى. ئۇلار بۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن ھەرخىل ئەسۋاب-بۇيۇملارنى، جۈملىدىن ئىبادەت خىزمىتىدىكى ھەرخىل بۇيۇملار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا مۇناسىۋەتلىك قاچا-قۇچا، قازان-تەخسىلەر ۋە ھەرخىل ئالتۇن-كۈمۈش ياشقا بۇيۇملارنى ياساتتى. يەھويادانىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى دائىم سۈنۈپ تۇردى. 15 يەھويادا قېرىپ، ياشايدىغان يېشى توشۇپ ئۆلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بىر يۈز ئوتتۇز ياشتا ئىدى. 16 ئۇلار ئۇنى «داۋۇت شەھىرى»دە پادىشاھلار قاتاردىدا دەپنە قىلدى، چۈنكى ئۇ ئىسرائىلغا ھەم خۇداغا ۋە ئۇنىڭ ئۆيىگە

نسبەتەن ناھايىتى چوڭ توھپە كۆرسەتكەندى. 17 يەھويادا ئولگەندىن كېيىن يەھۇدادىكى يولباشچىلار پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇردى، پادىشاھ ئولار كۆرسەتكەن مەسلىھەتنى ماقۇل كۆردى. 18 ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن ۋاز كېچىپ، ئاشەراھ ۋە بۇتلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرىشتى. ئۇلارنىڭ بۇ گۇناھى سەۋەبلىك خۇدانىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ بېشىغا كەلدى. 19 شۇنداق بولسىمۇ، پەرۋەردىگار ئولارنى ئۇزىگە ياندۇرۇش ئۈچۈن يەنىلا ئولارنىڭ ئارىسىغا پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتى، بۇ پەيغەمبەرلەر گەرچە ئولارنى ئاگاھلاندۇرغان بولسىمۇ، لېكىن ئولار يەنىلا قۇلاق سالمىدى. 20 ئۇ چاغدا خۇدانىڭ روھى باش كاھىن يەھوياداننىڭ ئوغلى زەكەريانىغا چۈشتى، ئۇ خەلقنىڭ ئالدىدا ئۈرە تۇرۇپ ئولارغا: ـ خۇدا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىلىرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ سىلەر ھېچ راۋاجلىق كۆرمەيسىلەر، چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچتىڭلار ۋە ئۆمۈ سىلەردىن ۋاز كەچتى»، ـ دېدى. 21 خالايىق [زەكەريانى] ئۆلتۈرۈشكە قەستلىدى، ئاخىر ئولار ئۆنى پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ ھويلىسىدا چالما-كېسەك قىلىپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. 22 پادىشاھ يوئاش زەكەريانىڭ ئاتىسى يەھوياداننىڭ ئۆزىگە كۆرسەتكەن شەپقىتىنى ياد ئەتمەك ئۈچۈن، ئەكسىچە ئۆنىڭ ئوغلىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى. زەكەريا جان ئۈزۈش ئالدىدا: ـ پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى نەزىرىگە ئېلىپ، ئۆنىڭ ھېسابىنى ئالسۇن! ـ دېدى. 23 شۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا سۈرىيەنىڭ قوشۇنى يوئاشقا ھۇجۇم قىلىپ كەلدى؛ ئولار يەھۇداغا ۋە يېرۇسالېمغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، خەلق ئىچىدىكى يولباشچىلارنى ئۆلتۈرۈپ، ئولاردىن ئالغان پۈتۈن ئۆرۈش غەنىيمەتلىرىنى دەمەشق پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. 24 دەرۋەقە سۈرىيە قوشۇنىدىن پەقەت ئاز بىر قىسىم ئەسكەرلەر كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن يەھۇدالار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنلىكى ئۈچۈن پەرۋەردىگار چوڭ بىر قوشۇننى ئولارنىڭ قولىغا تاپشۇردى، ئولار يوئاشقا جازا ئىجرا قىلدى. 25 سۈرىيەلەر يوئاشنى تاشلاپ كەتكەن چاغدا (چۈنكى ئۇ قاتتىق ئاغرىپ قالغانىدى) ئۆنىڭ ئۆز خىزمەتكارلىرى باش كاھىن يەھوياداننىڭ ئوغلىنىڭ قېنى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىش كېرەك دەپ ئۆنى قەستلىدى؛ ئولار ئۆنى كارۋىتىدىلا ئۆلتۈرۈۋەتتى. ئۇ شۇ يول بىلەن ئۆلدى؛ كىشىلەر ئۆنى داۋۇت شەھىرىدە دەپنە قىلغىنى بىلەن، بىراق پادىشاھلارنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. 26 ئۆنى قەستلىگەنلەر مۇنۇلار: ـ ئامموني ئايال شىمىياتنىڭ ئوغلى زاباد بىلەن موئابي ئايال سىمرىتنىڭ ئوغلى يەھوزاباد ئىدى. 27 يوئاشنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇنىڭغا قارىتىلغان قاتتىق ۋە نۇرغۇن ئاگاھ بېشارەتلەر، شۇنداقلا ئۆنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىباشتىن سېلىشقا دائىر ئىشلىرى «پادىشاھلارنىڭ تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابنىڭ ئىزاھلىرىغا پۈتۈلگەندۇر. يوئاشنىڭ ئوغلى ئامازيا ئۆنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

25

ئامازيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەھوئاددان بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. 2 ئامازيا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە توغرا بولغان ئىشلارنى قىلدى، لېكىن پۈتۈن كۆڭلى بىلەن قىلمىدى. 3 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھلىقىنى مۇستەھكەملىۋالغاندىن كېيىن پادىشاھ ئاتىسىنى ئۆلتۈرگەن خىزمەتكارلىرىنى تۇتۇپ ئۆلتۈردى. 4 لېكىن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇن كىتابىدا پەرۋەردىگارنىڭ: «نە ئاتىلارنى ئوغۇللىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ نە ئوغۇللىرىنى ئاتىلىرى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشقا بولمايدۇ، بەلكى ھەربىرى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەن ئەمرى بويىچە، ئۇ ئۆلتۈرگىچىلەرنىڭ بالىلىرىنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمىدى. 5 ئامازيا يەھۇدالارنى يىغىپ، جەمەتلىرىگە قاراپ پۈتۈن يەھۇدالارنى ۋە بىنيامىنلارنى مىڭبېشى ۋە يۈزبېشىلار ئاستىغا بىكىتتى؛ ئۇ ئۆلۈردىن يىگىرمە ياشتىن ئاشقانلارنىڭ سانىنى ئېلىۋىدى، جەڭگە چىقالايدىغان، قولىغا نەيزە ۋە قالقان ئالالايدىغان خىل لەشكەردىن ئۈچ يۈز مىڭ ئادەم چىقتى. 6 ئۇ يەنە بىر يۈز تالانت كۈمۈش سەرپ قىلىپ ئىسرائىلدىن يۈز مىڭ باتۇر جەڭچى يالىۋالدى. 7 لېكىن خۇدانىڭ بىر ئادىمى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئې پادىشاھىم، ئىسرائىل قوشۇنىنى ئۆزلىرى بىلەن بىللە بارغۇزمىغايلا؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىللار يا كى ئەفرائىمىيلارنىڭ ھېچقايىسىسى بىلەن بىللە ئەمەس. 8 ھەتتا سىلى چوقۇم شۇنداق قىلىمەن، باتۇرانە كۈرەش قىلىمەن دېسىلمۇ، خۇدا ئۆزلىرىنى دۈشمەن ئالدىدا يىقىتىدۇ، چۈنكى خۇدا ئىنسانغا ياردەم بېرىشكىمۇ قادىردۇر، ئىنسانىنى يىقىتىشقىمۇ قادىردۇر، دېدى. 9 ئامازيا خۇدانىڭ ئادىمىگە: ـ ئەمىسە مەن ئىسرائىلنىڭ يالالىنما قوشۇنىغا بەرگەن يۈز تالانت كۈمۈشنى قانداق قىلسام بولىدۇ؟ ـ دەپ سورىۋىدى، خۇدانىڭ ئادىمى ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار ئۆزلىرىگە بۇنىڭدىنمۇ زىيادە كۆپ بېرىشكە قادىردۇر، دەپ جاۋاب بەردى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئامازيا ئەفرائىمدىن ئۆزىگە كەلتۈرۈلگەن يالانما قوشۇننى ئايرىپ چىقىپ، ئۆيلىرىگە قايتۇرۇۋەتتى؛ شۇ سەۋەبتىن ئولار يەھۇدالارغا بەك غەزەپلىنىپ، قاتتىق قەھر ئىچىدە ئۆيلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. 11 ئامازيا جاسارىتىنى ئۇرغۇتۇپ، ئۆزىنىڭ خەلقىنى باشلاپ «شور ۋادىسى»غا بېرىپ سېئىرلاردىن ئون مىڭ ئادەمنى يوقاتتى. 12 يەھۇدالار يەنە ئون مىڭ ئادەمنى تىرىك ئۇتۇۋېلىپ، تىك يارنىڭ لېۋىغا تاپىرىپ، ياردىن ئىتتىرىۋىدى، ئولارنىڭ ھەممىسى پارە-پارە قىلىنىپ تاشلاندى. 13 ھالبۇكى، ئامازيا ئۆزىنى بىلەن بىللە جەڭ قىلىشقا رۇخسەت قىلماي قايتۇرۇۋەتكەن يالانما ئەسكەرلەر ساماريەدىن بەيت-ھورۇنغىچە بولغان يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ كىرىپ ئۈچ مىڭ ئادەمنى قىرىپ تاشلىدى ھەم نۇرغۇن مال-مۈلۈكنى بۇلاپ كەتتى. 14 لېكىن شۇنداق بولدىكى، ئامازيا ئېدومىيلارنى مەغلۇپ قىلىپ قايتىپ كەلگەن چاغدا ئۇ سېئىرلارنىڭ بۇتلىرىنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنى ئۆزى ئۈچۈن مەبۇد قىلىپ، ئۇلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارغا خۇشبۇي ياقتى. 15 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئامازياغا قوزغالدى، ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پەيغەمبەرنى ئەۋەتتى. پەيغەمبەر ئۇنىڭغا: ـ ئۆز خەلقىنى سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتقۇزالمىغان بۇ خەلقنىڭ ئىلاھلىرىنى زادى نېمە دەپ ئىزدەيسەن؟ ـ دېدى. 16 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ پادىشاھقا تېخى سۆز قىلىۋاتقاندا، پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ بىز سېنى پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى قىلىپ تىكلىگەنمۇ؟ قوي، بۇ گېپىڭنى! ئۆلگۈڭ كەلدىمۇ نېمە؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر گەپتىن توختىدى-دە، يەنە: ـ بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ھەم نەسىھىتىمگە قۇلاق سالمىغىنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار سېنى يوقىتىشنى قارار قىلدى، دەپ بىلىمەن، ـ دېدى. 17 شۇنىڭدىن كېيىن ئامازيا مەسلىھەتلىشىپ، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يەھوئاش نەۋرىسى، يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاشنىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ماكۇدۇرۇپ: «قېنى، [جەڭ مەيدانىدا] يۈز تۇرانە كۆرۈشەيلى» دېدى. 18 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى يوئاش يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازياغا ئەلچى ئەۋەتىپ مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزدى: «لۇئاندىكى تىكەن لۇئاندىكى كېدىر دەرىخىگە سۆز ئەۋەتىپ: «ئۆز قىزىڭنى ئوغلۇمغا خوتۇنلۇققا بەرگىن!» ـ دېدى. لېكىن لۇئاندىكى بىر ياۋايى ھايۋان ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، تىكەننى دەسسۈەتتى. 19 سەن دەرۋەقە ئېدومنىڭ ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭ، كۆكۈڭدە ئۆز-ئۆزۈڭدىن مەغرۇرلىنىپ يايراپ كەتتىڭ. ئەمدى ئۆيۈڭدە قالغىنىڭ ياخشى، نېمىشقا بېشىڭغا كۈلپەت كەلتۈرۈپ، ئۆزۈڭنى ۋە ئۆزۈڭ بىلەن يەھۇدانى بالاغا يېقىتىسەن؟». 20 ئەمما ئامازيا قۇلاق سالمىدى. بۇ ئىش خۇدادىن كەلدى، چۈنكى ئولار ئېدومنىڭ ئىلاھلىرىنى ئىزدىگەنىدى، خۇدا ئولارنى [يوئاشنىڭ]

قولغا چۈشسۈن دەپ ئەنە شۇنداق ئورۇنلاشتۇرغاندى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش جەڭگە ئاتلىنىپ چىقتى؛ ئىككى تەرەپ، يەنى ئۇ يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيا بىلەن بەيت-شەمەشتە، جەلۋە مەيداندا يۈز تۇرانە ئۇچراشتى. 22 يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئىسرائىلنىڭ ئادەملىرى تەرىپىدىن تىرىپەرەن قىلىنىپ، ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە قېچىپ كەتتى. 23 ئىسرائىل پادىشاھى يوئاش بەيت-شەمەشتە يەھوئاھازنىڭ نەۋرىسى، يوئاشنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى ئامازىيانى ئەسىر قىلىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى؛ ۋە ئۇ يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنىڭ ئەفرائىم دەرۋازىسىدن تارتىپ بۇرجەك دەرۋازىسىغىچە بولغان تۆت يۈز گەزلىك بىر بۆلىكىنى ئۆرۈۋەتتى. 24 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئوبەد-ئېدوم مەسئۇل بولۇپ ساقلاۋاتقان ۋە پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىدىن تېپىلغان بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش، قاچا-قوچىلارنى بۇلۇۋالدى ۋە كېيىللىك سۈپىتىدە بىرنەچچە ئوتتۇقۇنى ئېلىپ سامارىيەگە يېنىپ كەتتى. 25 ئىسرائىل پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئوغلى يوئاش ئۆلگەندىن كېيىن، يوئاشنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئامازىيا ئون بەش يىل ئۆمۈر كۆردى. 26 ئامازىيانىڭ قالغان ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشتىن ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەن ئەمەسمىدى؟ 27 ئامازىيا پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەندىن باشلاپلا يېرۇسالېمدا بەزىلەر ئۇنى قەستلەشكە كىرىشكەندى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ لاقىش شەھىرىگە قېچىپ كەتتى؛ لېكىن قەستلىگۈچىلەر كەينىدىن لاقىشقا ئادەم ئەۋەتىپ، ئۇ يەردە ئۇنى ئولتۇردى. 28 ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئاتلارغا ئارتىپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى. ئۇ يېرۇسالېمدا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا «يەھۇدانىڭ شەھىرى»دە دەپنە قىلىندى.

26

يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ئۇنىڭ ئون ئالتە ياشقا كىرگەن ئوغلى ئۇززىيانى تىكلەپ، ئۇنى ئاتىسى ئامازىيانىڭ ئورنىدا پادىشاھ قىلدى 2 (پادىشاھ ئاتىسى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىسىدا ئۆخلىغاندىن كېيىن، ئېلات شەھىرىنى قايتىدىن ياساپ، يەھۇداغا يەنە تەۋە قىلغۇچى دەل ئۇززىيا ئىدى). 3 ئۇززىيا تەختكە چىققان چېغىدا ئون ئالتە ياش ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا جەمئىي ئەللىك ئىككى يىل پادىشاھلىق قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەكولىيا بولۇپ، يېرۇسالېملىق ئىدى. 4 ئۇ ئاتىسى ئامازىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 5 خۇدا بەرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر بىلەن يورۇتۇلغان زەكەريا ئۇززىياغا تەلىم بەرگەچكە، ئۇ ھايات ۋاقىتدا ئۇززىيا خۇدانى ئىزدىدى؛ ۋە ئۇ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەن كۈنلەردە خۇدا ئۇنىڭ ئىشلىرىنى راۋان قىلدى. 6 ئۇ چىقىپ فىلىستىيلەرگە ھۇجۇم قىلدى ۋە گاتنىڭ سېپىلىنى، جابنەھنىڭ سېپىلىنى ۋە ئاشدودنىڭ سېپىلىنى چاقتۇرۇۋەتتى. يەنە ئاشدود ئەتراپىدا، شۇنداقلا فىلىستىيلەر ئارىسىدا بىرنەچچە شەھەر بەرپا قىلدى. 7 خۇدا ئۇنىڭ فىلىستىيلەر ۋە گۇر-بائالدا تۇرۇۋاتقان ئەرەبلەر بىلەن مائونلارغا قارشى ئۇرۇشىغا يارداەم بەردى. 8 ئامموئىيلار ئۇززىياغا ئولپان تولىدى؛ ئۇززىيا تولمۇ قۇدرەتلىك بولۇپ، نام-شۆھرىتى تاكى مىسىرنىڭ چېگرىسىغىچە تارقالدى. 9 ئۇززىيا يېرۇسالېمدىكى «بۇرجەك دەرۋازىسى»دا، «جىلغا دەرۋازىسى»دا ۋە سېپىلنىڭ قايرىلىدىغان يېردە مۇنارلار سالدى ۋە ئۇلارنى ئاجايىپ مۇستەھكەم قىلدى. 10 ئۇ يەنە چۆللەردە بىرمۇنچە كۆزەت مۇنارلىرىنى سالغۇزدى ۋە كۆپ قۇدۇقلارنى كولاتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ شەفەلاھ تۈزلەكلىكىدە ۋە ئېگىزلىكتە نۇرغۇن چارۋىسى بار ئىدى؛ ئۇ يەنە تېرىقچىلىققا ئامراق بولغاچقا، تاغلاردا ۋە ئېتىز-باغلاردا [ئۈرغۈن] باغۋەنلەرنى ۋە ئۈزۈمچىلەرنى يالىلاپ ئىشلەتتى. 11 ئۇززىيانىڭ يەنە ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇنى بار ئىدى. قوشۇن كاتىپ يەئىيەل ۋە ئەمەلدار ماتاسىياھ ئېنىقلىغان سانغا ئاساسەن قىسىم-قىسىملار بويىچە يۈزلىنۈپ، پادىشاھنىڭ سەردارلىرىدىن بىرى بولغان ھانانىيانىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدا سەپ بولۇپ جەڭگە چىقاتتى. 12 بۇ باتۇر جەڭچىلەر ئېجدەكى ھەرقايسى جەمەت باشلىرى جەمئىي ئىككى مىڭ ئالتە يۈز كىشى ئىدى. 13 ئۇلارنىڭ يېتەكچىلىكى ئاستىدىكى قوشۇن جەمئىي ئۈچ يۈز يېتمىش يەتتە مىڭ بەش يۈز بولۇپ، ھەممىسى ئىشتا قابىل، جەڭدە ماھىر ئىدى، ئۇلار پادىشاھقا يارداەملىشىپ دۈشمەنگە ھۇجۇم قىلالايتى. 14 ئۇززىيا پۈتكۈل قوشۇندىكى لەشكەرلىرىنى قالقان، نەيزە، دوبۇلغا، ساۋۇت، ئوقيا ۋە سالغىلار بىلەنمۇ قوراللاندۇرغانىدى. 15 ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا ئۈستىلار ئېجاد قىلغان ئوق بېشى ۋە يوغان تاشلارنى ئاتقۇچى ئۈسكۈنىلەرنى ياسىتىپ، ئۇلارنى سېپىل مۇنارلىرىغا ۋە بۇرجەكلىرىگە ئورۇنلاشتۇرغانىدى. ئۇنىڭ نام-شۆھرىتى يىراق-يىراقلارغا كەتكەنىدى، چۈنكى ئۇ ئالامەت يارداەملەرگە ئېرىشكەچكە، كارامەت قۇدرەت تاپقانىدى. 16 لېكىن ئۇ كۈچەيگەندىن كېيىن، مەغرۇرلىنىپ كەتتى ۋە بۇ ئىش ئۇنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى. ئۇ خۇدانىڭ پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلىپ، خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە خۇشبۇي ياقمەن دەپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 17 كاھىن ئازارىيا بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ باشقا كاھىنلىرىدىن سەكسەن ئەزەمەت ئۇنىڭ ئارقىدىن كىردى؛ 18 ئۇلار پادىشاھ ئۇززىيانى توسۇپ: ـ ئى ئۇززىيا، پەرۋەردىگارغا خۇشبۇي يېقىش ساگا ئەۋە ئىش ئەمەس، بەلكى خۇشبۇي يېقىشقا مۇقەددەس خىزمەتكە ئاتالغان كاھىنلار بولغان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغا مەنسۇپتۇر، مۇقەددەسخانىدىن چىققىن، چۈنكى ئىتائەتسىزلىك قىلىپ قويدۇڭ؛ سەن خۇدا پەرۋەردىگاردىن ئىززەت تاپالمايدىغان بولۇپ قالىسەن، دېدى. 19 ئۇززىيا قاتتىق غەزەپلەندى؛ ئۇ خۇشبۇي ياقىلى قولىدا ئۇرغان ھالەتتە، قولدا بىر خۇشبۇيدانى تۇتۇپ تۇراتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خۇشبۇيگاھنىڭ يېنىدا ئورۇپ كاھىنلارغا غەزەپلىنۇاتقان چاغدا، كاھىنلارنىڭ ئالدىدىلا ئۇنىڭ پېشانىسىغا ماخاۋ ئورلەپ چىقتى. 20 باش كاھىن ئازارىيا بىلەن باشقا كاھىنلار قارىسا، مانا، بىردىنلا ئۇنىڭ پېشانىسىغا ماخاۋ ئورلەپ چىققانىدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنى چىقىرۋېتىشكە ئىتتەردى؛ ئۇ ئۆزىمۇ چىقىپ كېتىشكە ئالدىرىدى، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ئۇرغانىدى. 21 پادىشاھ ئۇززىيانى تاكى ئۆلگۈچە ماخاۋ كېسىلى چىرمۇۋالدى؛ ئۇ ماخاۋ كېسىلى بولغاچقا، ئايرىم بىر ئۆيدە ئۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىشتىن مەھرۇم قىلىندى. ئۇنىڭ ئوغلى يوتام ئوردىنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرۇپ، يۇرت سوربدى. 22 ئۇززىيانىڭ باشقا ئەمەللىرى بولسا باشتىن ئاخىرىغىچە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا يەغىنامبەر تەرىپىدىن يېزىپ قالدۇرۇلغاندۇر. 23 ئۇززىيا ئۆزىنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى؛ بەزىلەر: ـ «ئۇ ماخاۋ بولغان ئادەم» دېگەچكە، ئۇ ئاتا-بوۋىلىرى قاتارىدا ياتقۇزۇلغان بولسىمۇ، پادىشاھلار قەبرىستانلىقىغا ئەۋە [چەترەك] بىر يەرلىككە دەپنە قىلىندى. ئاندىن ئوغلى يوتام ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

27

يوتام تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى يەروشا بولۇپ، زادوكنىڭ قىزى ئىدى. 2 ئۇ ئاتىسى ئۇززىيانىڭ بارلىق قىلغانلىرىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى (لېكىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەسخانىسىغا كىرمىدى). لېكىن خەلق يەنىلا بۇزۇق ئىشلارنى قىلىۋەردى. 3 پەرۋەردىگار ئۆيىنىڭ يۇقىرىقى دەرۋازىسىنى ياساتقۇچى يوتام ئىدى؛ ئۇ يەنە ئوفەلدىكى سېپىلدىمۇ نۇرغۇن قۇرۇلۇشلارنى قىلدى. 4 ئۇ يەھۇدانىڭ تاغلىق رايونىدا شەھەرلەرنى بىنا قىلدى، ئورمانلىقلاردىمۇ قەلئە-قورغانلار ۋە كۆزەت مۇنارلىرىنى ياساتتى. 5 ئۇ ئامموئىيلارنىڭ پادىشاھى بىلەن ئۇرۇش قىلىپ ئۇلارنى يېڭىدى، شۇ يىلى ئامموئىيلار ئۇنىڭغا ئۈچ تالانت كۈمۈش، مىڭ تونا بۇغداي، مىڭ تونا ئارپا ئولپان بەردى؛ ئامموئىيلار ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى يىلىمۇ ئۇنىڭغا

ئوخشاش ئوپلان ئېلىپ كەلدى. 6 يوتام خۇداسى پەرۋەردىگار ئالدىدا يوللىرىنى
توغرا قىلغىنى ئۈچۈن قۇدرەت تاپتى. 7 يوتامنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن
قىلغان جەڭلىرى ۋە تۇتقان يوللىرىنڭ ھەممىسى مانا «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 8 ئۇ تەختىكە چىققان چېغىدا
يىگىرمە يەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى.
9 يوتام ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا ئۆخلىدى ۋە «داۋۇتنىڭ شەھىرى» گە دەپنە
قىلىندى؛ ئوغلى ئاھاز ئۇنىڭ ئورنىغا پادىشاھ بولدى.

28 ئاھاز تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون
ئالتە يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇ ئاتىسى داۋۇتقا ئوخشاش پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە
دۇرۇس بولغانىنى قىلمايى، 2 بەلكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ يولىغا كىرىپ
ماڭدى، ئۇ ھەتتا بائاللارغا ئاتاپ مەيۋىلارنى قۇيدۇردى؛ 3 پەرۋەردىگار
ئىسرائىللار زېمىنىدىن ھەيدەپ چىقارغان ئەللەرنىڭ يىرگىنچلىك گۇناھلىرىنى
دوراپ، ھىنوم جىلغىسىدا كۆچە-كۆيدۈردى، ئۆزىنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوتتىن
ئوتكۈزۈپ كۆيدۈردى؛ 4 يەنە «يۇقىرى جايلار»دا، دۆڭلەردە ۋە ھەرقايسى
كۆكەرگەن دەرەخ ئاستىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلدى ۋە كۆچە-كۆيدۈردى.
5 شۇڭا، ئۇنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ئۇنى سۈرىيە پادىشاھىنىڭ قولىغا
تاپشۇردى؛ سۈرىيەلەر ئۇنى تارمار كەلتۈرۈپ، يەھۇدادىن نۇرغۇن خەلقنى ئوتقۇن
قىلىپ دەمەشققە ئېلىپ كەتتى. خۇدا يەنە ئۇنى ئىسرائىل پادىشاھىنىڭ قولىغا
تاپشۇردى، ئىسرائىل پادىشاھى [يەھۇدادا] چوڭ قىرغىنچىلىق ئېلىپ باردى.
6 رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يەھۇدادا بىر كۈن ئىچىدە بىر يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەمنى
ئولتۇردى، ئولارنىڭ ھەممىسى ئەزىمەتلەر ئىدى، ئۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئاتا-
بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگاردىن ۋاز كەچكەنىدى. 7 زىكرى ئىسىملىك
بىر ئەفرائىمي ئەزىمەت بار ئىدى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ ئوغلى ماۋاسىياھانى، ئوردىنىڭ
باش غوجىدارى ئازىركام ۋە پادىشاھنىڭ باش ۋەزىرى ئەلكانانى قەتل قىلدى.
8 ئىسرائىللار ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىككى يۈز مىڭ ئايال، ئوغۇل-قىز بالىلارنى
ئوتقۇن قىلىپ ئېلىپ كەتتى؛ ئولار يەنە يەھۇدادىن نۇرغۇن ئۆرۈش غەنىيمەتلىرىنى
بۇلاڭ-تالاڭ قىلىپ سامارىيەگە ئەكەتتى. 9 لېكىن ئۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ
ئوددەد ئىسىملىك بىر پەيغەمبىرى بار ئىدى؛ ئۇ سامارىيەگە قايتىپ كەلگەن
قوشۇننىڭ ئالدىغا چىقىپ ئولارغا: ـ قاراڭلار، ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگار يەھۇدالارنى ئاچچىقىدا سىلەرنىڭ قولۇڭلارغا تاپشۇردى ۋە سىلەر
پەلەككە يەتكەن قەھىرى-غەزەپ بىلەن ئۇلارنى ئولتۇردۇڭلار. 10 ئەمدى
سىلەر يەنە يەھۇدالار بىلەن يېرۇسالېملىقلارنى مەجبۇرىي ئۆزۈڭلارغا قۇل-دىدەك
قىلماقچى بولۇۋاتىسىلەر. لېكىن سىلەر ئۆزۈڭلارمۇ خۇدايىڭلار پەرۋەردىگار
ئالدىدا گۇناھ-ئىتائەتسىزلىكىلەر ئوتكۈزدۈڭلارغۇ؟ 11 ئەمدى گېپىمگە قۇلاق
سېلىڭلار! قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئوتقۇن قىلىپ كەلگەنلەرنى قايتۇرۇۋېتىڭلار،
چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بېشىڭلارغا چۈشەي دەپ قالدى،
دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىملارنىڭ بىرقانچە يولباشچىلىرى، يەنى يوھاناننىڭ
ئوغلى ئازارىيا، مەشىللىموتنىڭ ئوغلى بەرەكىيا، شاللۇمنىڭ ئوغلى ھەزەكىيا ۋە
ھادلاينىڭ ئوغلى ئاماسا قوزغىلىپ چىقىپ جەڭدىن قايتىپ كەلگەن قوشۇننى
توسۇۋېلىپ 13 ئولارغا: ـ بۇ ئوتقۇنلارنى بۇ يەرگە ئېلىپ كىرسەڭلار بولمايدۇ؛
بىزنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھىمىز تۇرۇپ، يەنە تېخىمۇ كۆپ گۇناھلار
ۋە ئىتائەتسىزلىكىلەرنى ئاينىتماقچىمۇسىلەر؟ چۈنكى بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمىز
ھېلىمۇ ئىنتايىن ئېغىردۇر، ئىسرائىلنىڭ يېشىغا ئوتلۇق قەھر-غەزەپ چۈشەي
دەپ قالدى، دېدى. 14 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر ئوتقۇنلار بىلەن ئۆرۈش
غەنىيمەتلىرىنى يولباشچىلار ۋە پۈتكۈل جامائەت ئالدىدا قالدۇرۇپ قويدى.
15 يۇقىرىدا ئىسمى تىلغا ئېلىنغان كىشىلەر قوزغىلىپ، ئوتقۇنلارنى باشلاپ
چىقتى، ئۆرۈش غەنىيمەتلىرى ئىچىدىن كىيىم-كېچەك ۋە ئاياغلارنى ئولارنىڭ
ئارىسىدىكى بارلىق يالىڭاچ، يالاڭ ئاياغ ئورغانلارغا كىيگۈزۈپ، ھەممىسىنى
يېمەك-ئىچمەك بىلەن غىزالاندۇردى، ئۇستىباشلىرىنى مايلىدى، بارلىق ئاجىزلارنى
ئېشەككەلەرگە مىندۈرۈپ، ھەممىسىنى «خورما دەرەخلىرى شەھىرى» دەپ
ئاتىلىدىغان يېرىخوغا، ئۆز قېرىنداشلىرىنىڭ قېشىغا ئاپىرىپ قويدى، ئاندىن سامارىيەگە
قايتتى. 16 بۇ چاغدا ئاھاز پادىشاھ ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھلىرىغا ياردەم تىلەپ ئادەم
ئەۋەتتى، 17 چۈنكى ئېدومىيلار يەنە يەھۇداغا ھۇجۇم قىلىپ نۇرغۇن ئادەمنى
ئوتقۇن قىلىپ كەتكەنىدى. 18 فىلىستىيلەرمۇ شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكى ۋە
يەھۇدانىڭ جەنۇبىدىكى شەھەرلەرگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، بەيت-شەمەش،
ئايجالون، گەدەروت، سوكوھ ۋە سوكوھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، تىمناھ
ۋە تىمناھقا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى، گىمزو ۋە گىمزوغا تەۋە يېزا-قىشلاقلارنى
ئىشغال قىلىپ، شۇ يەرلەرگە جايلاشقانىدى. 19 پەرۋەردىگار يەھۇدانىڭ
پادىشاھى ئاھاز تۈپەيلىدىن يەھۇدانى خورلۇققا قالدۇردى؛ چۈنكى ئاھاز يەھۇدانى
ئىتائەتسىلىككە ئېزىقتۇردى ۋە ئۆزى پەرۋەردىگارغا ئېغىر ئاسىيلىق قىلدى.
20 ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى تىگلات-پىلنەسەر دەرۋەقە ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى،
لېكىن ياردەم بېرىشنىڭ ئورنىغا، ئۇنىڭغا كۆپ ئاۋارىچىلىكەرنى كەلتۈردى.
21 چۈنكى ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىن، شۇنداقلا
ئەمەلدارلارنىڭ ئۆيلىرىدىن كۆپ مال-دۇنيانى چىقىرىپ، ئاسۇرىيە پادىشاھىغا
بەرگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ پايدىسى بولمىدى. 22 مۇشۇنداق ئىنتايىن
مۇشكۈل پەيتتە بۇ پادىشاھ ئاھاز پەرۋەردىگار ئالدىدا تېخىمۇ ئېغىر قەبىھلىككە
چۈكۈپ كەتتى. 23 ئۇ ئۆزىنى مەغلۇپ قىلغان دەمەشقتىكى ئىلاھلىرىغا
قۇربانلىق سۇندى، چۈنكى ئۇ: «سۈرىيەنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئىلاھلىرى ئولارغا
ياردەم قىلدى، شۇڭا مەنمۇ ئولارغا قۇربانلىق سۇنۇپ، ئولارنى ماڭىمۇ ياردەم
بېرىدىغان قىلىمەن» دېدى. لېكىن ئەكسىچە بۇ بۇتلار ئۇنىڭ ئۆزىنى، شۇنداقلا
بارلىق ئىسرائىللارنى ھالاكەتكە ئېلىپ باردى. 24 ئاھاز پەرۋەردىگارنىڭ
ئۆيىدىكى ئەسۋاب-بۇيۇملارنى يىغىپ ئېلىپ چىقىپ، ئولارنى كېسىپ-ئېزىپ
پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى يېپىۋەتتى.
ھەم ئۆزى ئۈچۈن يېرۇسالېمنىڭ ھەربىر دوقۇشىدا قۇربانگاھلارنى سالغۇزدى.
25 ئۇ يەنە يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي
يېقىش ئۈچۈن «يۇقىرى جايلار»نى سالغۇزدى، شۇنداق قىلىپ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 26 مانا، ئۇنىڭ قالغان ئىشلىرى،
جۈملىدىن بارلىق تۇتقان يوللىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا پۈتۈلگەندۇر. 27 ئاھاز ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا
ئۆخلىدى، كىشىلەر ئۇنى يېرۇسالېم شەھىرىگە دەپنە قىلدى، لېكىن ئۇنى ئىسرائىل
پادىشاھلىرىنىڭ قەبىرىستانلىقىغا دەپنە قىلمىدى. ئوغلى ھەزەكىيا ئۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى.

29 ھەزەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا ئىدى؛ ئۇ
يېرۇسالېمدا يىگىرمە توققۇز يىل سەلتەنەت قىلدى. ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى
ئابىيا بولۇپ، زەكەريانىڭ قىزى ئىدى. 2 [ھەزەكىيا] ئاتىسى داۋۇت بارلىق
قىلغانلىرىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە دۇرۇس بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ تەختكە
چىققان بىرىنچى يىلىنىڭ بىرىنچى ئېيىدا پەرۋەردىگار ئۈيىنىڭ دەرۋازىلىرىنى
ئاچتۇرۇپ، يېڭىباشتىن ياساتتى. 4 ئۇ كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى [خۇدانىڭ
ئۈيىگە] چاقىرىپ كېلىپ، [ئالدىنقى] ھويلىسىنىڭ مەيدانىنىڭ شەرق تەرىپىگە
يىغىپ، 5 ئولارغا: ـ ئى لاۋىيلار، گېپىمگە قۇلاق سېلىڭلار، ئۆزۈڭلارنى

خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاكلار ۋە ئاتا-بۇۋاكلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ تۆينى ئۇنىڭغا مۇقەددەس قىلىپ پاكىزلاكلار، مۇقەددەسخاندىن بارلىق پاسكىنا نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاكلار. **6** چۈنكى بىزنىڭ ئاتا-بۇۋىلىرىمىز ئاسىيلىق قىلىپ، خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلىپ، ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، پەرۋەردىگارنىڭ تۇرالغۇسىدىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئارقىنى قىلدى. **7** ئۇلار ئايۇانىنىڭ ئىشىكلىرىنى ئېتىۋەتكەن، چىراغلارنى ئۆچۈرۈۋەتكەن، خۇشبۇي ياقمىغاندىن ۋە مۇقەددەسخاندا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا ھېچ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنمايدىغان بولۇپ كەتكەندى؛ **8** شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يەھۇدا بىلەن يېروسالېمدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ، خۇددى ئۆز كۆزۈڭلار بىلەن كۆرۈپ تۇرغىنىڭلاردەك، ئۇلارنى دەھشەتكە سېلىپ، ۋەھىمە بولۇشقا ھەم زاكىلىق قىلىپ ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ئوبيېكتكە ئايلاندۇرۇپ قويدى. **9** شۇ سەۋەبتىن ئاتا-بۇۋىلىرىمىز قىلىچ ئاستىدا قالدى؛ ئوغۇل-قىزلىرىمىز ۋە خوتۇنلىرىمىزمۇ ئۆتكۈزۈن قىلىندى. **10** ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنىڭ بىزدىن يانىدۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدىلىشىش نىيىتىگە كەلدىم. **11** ئى باللىرىم، غاپىل بولماكلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرنى ئۆز ئالدىدا تۇرۇپ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ خىزمەتكارى بولۇپ خۇشبۇي يېقىشقا تاللىغان، دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلاردىن تۇۋەندىكىلەر ئورنىدىن تۇرۇپ ئوتىۋرىغا چىقتى: ــ كوھاتلاردىن بولغان ئاماسا ئىنىڭ ئوغلى ماھات ۋە ئازارىيانىڭ ئوغلى يوئېل، مەرارىلاردىن ئابدىنىڭ ئوغلى كىش، يەھاللەلەلنىڭ ئوغلى ئازارىيا، گەرشونلاردىن زىممانىڭ ئوغلى يوئاھ، يوئاھنىڭ ئوغلى ئېدەن، **13** ئەلىزافاننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شىمرى بىلەن يەئىيەل، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا بىلەن ماتتانىيا؛ **14** ھېمانىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەل بىلەن شىمەي، يەدۇتۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن شېمايا بىلەن ئۇززىيەللەر. **15** ئۇلار قېرىنداشلىرىنى يىغىپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى، پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى، پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرى بويىچە پەرۋەردىگارنىڭ تۆينى پاكىزلاشقا كىردى. **16** كاھىنلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆينىڭ ئىچكىرىسىگە پاكىزلاشقا كىردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس جايىدىن تاپقان بارلىق ناپاك-نىجىس نەرسىلەرنى پەرۋەردىگار تۆينىڭ ھويلىسىغا توشۇپ چىقتى؛ ئاندىن ئۇلارنى لاۋىيلار ئېلىپ چىقىپ، [شەھەر سىرتىدىكى] كىدرون جىلغىسىغا ئېرىپ توكتى. **17** ئۇلار بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، تۆينى قايتىدىن خۇداغا ئاتاپ پاكىزلاشقا كىرىشىپ، سەككىزىنچى كۈنى پەرۋەردىگار تۆينىڭ ئايۋانىغا چىقتى؛ ئۇلار [يەنە] سەككىز كۈن ۋاقىت سەرپ قىلىپ پەرۋەردىگار تۆينى پاكىزلاپ، بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئالتىنچى كۈنىگە كەلگەندە ئىشنى تۈگەتتى. **18** ئاندىن ئۇلار ھەزەكىيا پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ــ بىز پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل تۆينى، جۈملىدىن كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانلىقىنى ۋە ئۈنىكۈدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى، «تەقدىم نان» تىزىلىدىغان شىرەنى ۋە شىرە ئۈستىدىكى بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى پاكىزلۇەتۋق؛ **19** ئاھاز پادىشاھ تەختتىكى چېغىدا ئاسىيلىق قىلىپ تاشلىۋەتكەن بارلىق قاچا-قۇچا، ئەسۋابلارنى تەييارلاپ تەخ قىلىپ، پاكىزلاپ قويدۇق، مانا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىغا ئالدىغا قويۇلدى، دېدى. **20** ھەزەكىيا پادىشاھ ئەتىگەندە تاڭ سەھەر ئورنىدىن تۇرۇپ شەھەردىكى ئەمەلدارلارنى يىغىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى. **21** ئۇلار پادىشاھلىق ئۈچۈن، مۇقەددەسخانا ۋە يۇتۇن يەھۇدالار ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى قىلىشقا يەتتە بۇقا، يەتتە قوچقار، يەتتە قوزا ۋە يەتتە تېكە ئېلىپ كەلدى؛ [پادىشاھ] ھارۇن ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانگاھىغا سۇنۇشنى بۇيرۇدى. **22** ئۇلار بۇقىلارنى بوغۇزلىدى، كاھىنلار قېنىنى ئېلىپ، قۇربانگاھقا سەپتى؛ ئاندىن ئۇلار قوچقارلارنىمۇ بوغۇزلاپ، قېنىنى قۇربانگاھقا سەپتى؛ قوزىلارنىمۇ بوغۇزلاپ، ئۇلارنىڭ قېنىنىمۇ قۇربانگاھقا سەپتى. **23** ئاخىرىدا گۈناھ قۇربانلىقى قىلىندىغان تېكىلەرنى پادىشاھ ۋە جامائەت ئالدىغا يېتىلەپ كېلىۋىدى، [پادىشاھ ۋە جامائەت] قوللىرىنى تېكىلەر ئۈستىگە قويۇشتى. **24** كاھىنلار تېكىلەرنى بوغۇزلاپ، قېنىنى بارلىق ئىسرائىلنىڭ گۈناھى ئۈچۈن كەچۈرۈم-كەففارەت سۇنىتىدە قۇربانگاھقا سەپتى؛ چۈنكى پادىشاھ: «كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە گۈناھ قۇربانلىقى بارلىق ئىسرائىللار ئۈچۈن سۈنۈلسۇن» دېگەندى. **25** پادىشاھ يەنە لاۋىيلارنى پەرۋەردىگار ئۆيىدە داۋۇتنىڭ، [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى گادنىڭ ۋە ناتان پەيغەمبەرنىڭ بۇيرۇقىنىدەك جاكلار، تەمبۇر ۋە چىلتار قاتارلىق سازلارنى ئۈتۈپ، سەپ بولۇپ تۇرۇشقا تەينىلدى (چۈنكى ئەسلىدە بۇ ئەمر پەرۋەردىگاردىن، ئۆز پەيغەمبەرلىرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلانغانىدى). **26** شۇنىڭ بىلەن لاۋىيلار داۋۇتنىڭ سازلىرىنى، كاھىنلار كانايلارنى ئۈتتىقان ھالدا تۇرۇشتى. **27** ھەزەكىيا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنۇلسۇن، دەپ بۇيرۇدى. كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇلغان ھامان، پەرۋەردىگارغا ئاتالغان نەغمە-ناۋا قىلىنىشقا، كانايلار چېلىنىشقا ۋە ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ سازلىرى تەڭگەش قىلىنىشقا باشلىدى. **28** پۈتكۈل كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈتكۈزۈلۈپ بولغۇچە، پۈتكۈل جامائەت سەجدىگە ئولتۇرۇشتى، نەغمە-ناۋاچىلار نەغمە-ناۋا قىلىشتى، كانايچىلار كانايچىلىپ تۇردى. **29** كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈتكۈزۈلۈپ بولغاندا، پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ بىلەن ھازىر بولغانلارنىڭ ھەممىسى تىزلىنىپ سەجدە قىلدىشتى. **30** ھەزەكىيا پادىشاھ ۋە ئەمەلدارلار يەنە لاۋىيلارغا داۋۇتنىڭ ۋە ئالدىن كۆرگۈچى ئاسافنىڭ شېئىرلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشنى بۇيرۇدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار خۇشال-خۇراملىق بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشۇپ، باش ئېگىپ سەجدە قىلدىشتى. **31** ھەزەكىيا: ــ سىلەر ئەمدى ئۆزۈڭلارنى پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىكەنسىلەر، ئالدىغا كېلىڭلار، قۇربانلىقلار، تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى رەببنىڭ ئۆيىگە كەلتۈرۈپ سۇنۇڭلار، دېۋىدى، جامائەت قۇربانلىقلار ۋە تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى كەلتۈرۈشتى؛ خالىغانلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار تۇۋەندىكىچە: ــ يەتمىش بۇقا، يۈز قوچقار، ئىككى يۈز قوزا؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىققا ئەكىلىنگەندى. **32** بۇلاردىن باشقا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان ئالتە يۈز بۇقا، ئۈچ مىڭ قوينۇ بار ئىدى. **34** كاھىنلار بەك ئاز بولغاچقا، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ماللىرىنىڭ تېرىسىنى سويۇشقا ئۈلگۈرەلمەيتتى؛ شۇڭا لاۋىي قېرىنداشلىرى تاكى ماللار سويۇلۇپ بولغۇچە ھەم باشقا كاھىنلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاپ بولغۇچە يارىدەملەشتى (چۈنكى لاۋىيلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلاش ئىشىدا كاھىنلارغا نىسبەتەن بەكرەك ئىخلاسمەن ئىدى). **35** ئۇنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ناھايىتى كۆپ ئىدى، شۇنداقلا ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنىڭ مېيى ۋە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارغا قوشۇلغان شاراب ھەدىيىلىرىمۇ ناھايىتى كۆپ ئىدى. شۇنداق قىلىپ پەرۋەردىگار ئۆيىدىكى ئىبادەت خىزمەتلىرى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **36** خۇدا ئۆز خەلقىگە بۇ ئىشلارنى ئۇرۇنلاشتۇرغانلىقى ئۈچۈن ھەزەكىيا ۋە پۈتكۈل خەلق تولىمۇ خۇشال بولۇشتى؛ چۈنكى بۇ ئىشلار بەك تېزلا بېجىرىلىپ بولغانىدى.

30 ھەزەكىيا پۈتۈن ئىسرائىلغا ۋە يەھۇداغا ئادەم ئەۋەتىپ ھەمدە ئەفرائىملار بىلەن مانا‌سسەھلەرگە خەت يېزىپ، ئۇلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈش

ئۆچۈن پېرۇسالېمغا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يىغىلىشنى چاقىردى **2** (پادىشاھ، ئەمەلدارلىرى ۋە پېرۇسالېمدىكى بارلىق جامائەت بىلەن بىللە مەسلىھەتلىشىپ، ئىككىنچى ئايدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈيلى دەپ قارارغا كېلىشتى. **3** لېكىن پاكلانغان كاھىنلار يېتىشمىگەچكە، خەلقمۇ يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولمىغاچقا، ھېيتنى ۋاقتىدا ئوتكۈزەلمىدى). **4** پادىشاھ ۋە پۈتكۈل جامائەت بۇ پىلانىنى ناھايىتى ياخشى بوپتۇ، دەپ قاردى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پۈتكۈل ئىسرائىلنىڭ بەئەر-شىبادىن دانغىچە بارلىق خەلقنى يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى ئوتكۈزۈشكە چاقىرىتىلىنىپ ئەۋەتەيلى، دەپ بېكىتتى؛ چۈنكى ئۇلار ھېيتنى تۈزۈن ۋاقىتلاردىن بۇيان پۈتۈلگەن بەلگىلىمە بويىچە ئوتكۈزۈلمىگەنىدى. **6** چاپارمەنلەر پادىشاھ بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ خەتلىرىنى ئېلىپ، پۈتۈن ئىسرائىل ۋە يەھۇدا يۇرتىنى كېزىپ، پادىشاھنىڭ يارلىقى بويىچە مۇنداق خەۋەرنى جاكارلىدى: «ئى ئىسرائىللار، ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا يېنىپ كېلىڭلار، شۇنداق قىلسا گلار ئۆ ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىنىڭ چاڭگىللىدىن قۇتۇلغان قالدىگلارنىڭ يېنىغا يېنىپ كېلىدۇ. **7** ئاتا-بوۋا گلار ۋە قېرىندىشىگلارغا ئوخشاش بولما گلار؛ ئۇلار ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلغاچقا، ئۆ خۇددى سىلەر كۆرگەندەك ئۇلارنى خارابچىلىككە تاپشۇرغان. **8** ئاتا-بوۋا گلارغا ئوخشاش بوينۇگلارنى قاتتىق قىلما گلار؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق غەزىپىنىڭ سىلەردىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىشى ئۈچۈن، ئەمدى سىلەر پەرۋەردىگارغا بېقىنىگلار، ئۆ مەڭگۈگە ئۆزىگە خاس دەپ ئاتىغان مۇقەددەسخانىغا كېلىپ، خۇدايىگلار بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇگلار. **9** ئەگەر سىلەر پەرۋەردىگارغا قايتىسا گلار، قېرىندىاشلىرىگلار ۋە بالا-چاقىلىرىگلار ئۆزلىرىنى ئۆتكۈن قىلغانلارنىڭ ئالدىدا رەھىم-شىلتىپاتقا ئېرىشىپ، بۇ يۇرتقا قايتىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى خۇدايىگلار بولغان پەرۋەردىگار شاپائەتلىك ۋە رەھىملىكتۇر، سىلەر ئۆزىنىڭ تەرىپىگە ئۆتسە گلار، ئۆ سىلەردىن يۈز ئۆرۈمەيدۇ». **10** چاپارمەنلەر شەھەرمۇ-شەھەر بېرىپ، تا كى زەبۇلۇنغىچە ئەفرائىم ۋە مانا سسەھنىڭ يۇرتلىرىنى كېزىپ چىقتى؛ لېكىن ئۇ يەردىكىلەر ئۇلارنى زاكىلىق قىلىپ مەسخىرە قىلاتتى. **11** ھالبۇكى، ئاشىر، مانا سسەھ ۋە زەبۇلۇنلاردىن بەزىلىرى ئۆزلىرىنى تۆۋەن ئوتۇپ يېرۇسالېمغا كەلدى. **12** ئۇنىڭ ئۈستىگە، خۇدانىڭ قولى يەھۇدالارنىڭ ئۈستىدە بولۇپ، ئۇلارنى بىر نىيەتتە پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە ئاساسەن چىقارغان ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا بىر جان بىر دىل قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن ئىككىنچى ئايدا نۇرغۇن كىشىلەر پېتىر نان ھېيتىنى ئوتكۈزۈش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا يىغىلاندى؛ توپلانغان خەلق زور بىر تۈركۈم ئادەم ئىدى. **14** ئۇلار قوزغىلىپ يېرۇسالېم شەھىرىدىكى قۇربانگاھلارنى بۇزۇپ يوقىتىپ، ئىسرىقگاھلارنىڭ ئېلىپ چىقىپ، كىدرون جىلغىسىغا ئاپىرىپ تاشلىدى. **15** ئۇلار ئىككىنچى ئاينىڭ ئون ئوتىنىچى كۈنى ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان [قوزىلارنى] سويدى. كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار بۇنىڭغا قاراپ خىجىل بولۇپ، ئۆزلىرىنى [خۇداغا] مۇقەددەس بولۇشقا پاكلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كېلىشتى. **16** ئۇلار خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئاساسەن، بەلگىلىمە بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىغا كېلىپ تۇرۇشتى. كاھىنلار لاۋىيلارنىڭ قولىدىن قانىنى ئېلىپ [قۇربانگاھقا] سەپتى. **17** جامائەت ئىچىدە پاكلىنىپ بولمىغانلار خېلى بولغاچقا، لاۋىيلار پاكلانمىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئورنىدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا بېغىشلانغان قوزىلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن سويۇشقا مەسئۇل ئىدى. **18** چۈنكى ئەفرائىم ۋە مانا سسەھ، ئىسساكار ۋە زەبۇلۇندىن كەلگەن كۆپىنچىسى، خېلى كۆپ بىر تۈركۈم كىشىلەر پاكلانمای تۇرۇپلا، تەۋرات بەلگىلىمىسىگە خىلاپ ھالدا ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ سويۇلغان قوزا گۆشىلىرىنى يېيىشكە كىرىشتى؛ بىراق ھەزەكىيا ئۇلار ھەققىدە دۇئا قىلىپ: ـ كىمكى ئۆز ئاتا-بوۋىسىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى چىن كۆڭۈلدىن ئىزلەش نىيىتىگە كەلگەن بولسا، گەرچە ئۇلار مۇقەددەسخانىغا ئائىت پاكلىنىش بەلگىلىمىسىگە مۇۋاپىق پاك قىلىنمىسىمۇ، مېھرىبان پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئەپۇ قىلغاي، دېدى. **20** پەرۋەردىگار ھەزەكىيانىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ خەلقنى ئەپۇ قىلدى. **21** يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار پېتىر نان ھېيتىنى يەتتە كۈن شۇنداق خۇشاللىق ئىچىدە ئوتكۈزدى؛ لاۋىيلار بىلەن كاھىنلار ھەر كۈنى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان مەدھىيە سازلىرى بىلەن پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **22** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىيلىرىنى چۈشەندۈرۈشكە ماھىر لاۋىيلارغا ئىلھام بېرىپ تۇردى؛ خەلق يەتتە كۈن ھېيت قۇربانلىقلىرىنى يېدى؛ ئۇلار ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۇنۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلىدى. **23** بارلىق جامائەت يەنە يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزۈش ئوتىغۇلۇق مەسلىھەتلىشىپ، يەنە خۇشال-خۇراملىققا چۈمگەن ھالدا يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى. **24** چۈنكى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيا جامائەتكە مىڭ بۇقا ۋە يەتتە مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى؛ ئەمەلدارلارمۇ جامائەتكە مىڭ بۇقا، ئون مىڭ قوي ھەدىيە قىلدى. نۇرغۇن كاھىنلار ئۆزلىرىنى [خۇداغا] ئاتاپ پاكلىدى. **25** پۈتكۈل يەھۇدا جامائىتى، كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىسرائىلدىن چىققان بارلىق جامائەت، جۈملىدىن ئىسرائىلدا ئۇرۇۋاتقان مۇساپىرلار ھەمدە يەھۇدادا ئۇرۇۋاتقان مۇساپىرلارنىڭ ھەممىسى ئالامەت خۇشال بولۇشتى. **26** يېرۇسالېمنى غايەت زور خۇشاللىق كەپىيىات قاپلىدى؛ چۈنكى ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۈلەيمانىنىڭ زامانىدىن بۇيان، يېرۇسالېمدا مۇنداق تەنتەنە بولۇپ باقمىغانىدى. **27** ئاخىردا لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلار ئورنىدىن قوپۇپ، خەلققە بەخت-بەركەت تىلىدى؛ ئۇلارنىڭ ساداسى خۇداغا ئاڭلاندى، دۇئاسى ئاسمانلارغا، ئۇنىڭ مۇقەددەس ئۇرالغۇسىغا يەتتى.

31 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى تۈگىگەندىن كېيىن، بۇ يەردە ھازىر بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئۆ يەرلەردىكى «بۇت تۈۋۈرۈك»لەرنى چېقىپ، ئاشەراھ بۇتلىرىنى كېسىپ تاشلىۋەتتى؛ يەنە يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىندا، شۇنداقلا ئەفرائىم ۋە مانا سسەھ زېمىنىنىڭ ھەرقايسى يەرلىرىدىكى «يۇقىرى جايلار» ۋە قۇربانگاھلارنى، ھەممىسىنى بۇزۇپ يوقاتقۇچە سۈكۈپ تاشلىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەرقايسىسى ئۆز ئەۋلىدىگە، ئۆز شەھەرلىرىگە قايتىپ كېتىشتى. **2** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئوۋۇت-گۇرۇپپىلارغا بۆلۈپ، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ھەرقايسىسىنى ئۆزىگە خاس خىزمىتىگە بېكىتىپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى سۇنۇپ، پەرۋەردىگار ئۆينىڭ ھويلىلىرىدا، ئىشىك-دەرۋازىلىرى ئىچىدە ۋەزىپە ئۆتەپ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇيدىغان قىلدى. **3** پادىشاھ يەنە ئۆز مېلىدىن بىر ئۈلۈشنى ئېلىپ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئىشلىتىشكە بېرىۋىدى؛ بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا پۈتۈلگىنى بويىچە ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شاباتلار كۈنى، يېڭى ئاي ۋە ھېيت-بايرام كۈنلىرىدىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن ئېرىلدى. **4** پادىشاھ يەنە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىنى چىڭ ئىجرا قىلىشى ئۈچۈن، تەقدىم قىلىنغان تېگىشلىك ئۈلۈشىنى ئۇلارغا بېرىگىلار، دەپ يېرۇسالېمدا ئۇرۇشۇلۇق خەلققە بۇيرۇدى. **5** بۇ بۇيرۇق چىقىرىلىشى بىلەنلا، ئىسرائىللار ھوسۇل-مەھسۇلاتلىرىنىڭ دەسلەپكى ئېلىنغان قىسمى ئاشلىق،

يىگى شاراب، [زەيتۇن] مېيى ۋە ھەسەللەرنى ھەمدە ئېتىزلىقتىن چىققان ھەرخىل مەھسۇلاتلارنىڭ ھوسۇللىردىن ئەكىلىشتى، يەنە ھەرخىل نەرسىلىرنىڭ ئۇندىن بىرنى ئۆشرىگە تۇركۈملەپ ئەكىلىشتى. **6** يەھۇدانىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللار بىلەن يەھۇدالارمۇ قوي-كاللىرىنىڭ ئۇندىن بىرنى ئۆشرىگە ۋە پەروەردىگار خۇداسىغا ئاتالغان مۇقەددەس بۇيۇملارنىڭ ئۇندىن بىرنى ئۆشرىگە ئەكىلىپ، دۆۋە-دۆۋە دۆۋىلىۋەتتى. **7** ئۈچىنچى ئايدىن باشلاپ دۆۋىلىنىپ، يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە توختىدى. **8** ھەزەكىيا ئەمەلدارلار بىلەن بىللە كېلىپ، دۆۋە-دۆۋە بولغان بۇ مەھسۇلاتلارنى كۆرۈپ پەروەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇدى ۋە ئۇنىڭ خەلقى بولغان ئىسرائىللارغا بەخت-ساۋادەت تىلىدى. **9** ھەزەكىيا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن بۇ دۆۋە-دۆۋە مەھسۇلاتلار توغرۇلۇق سورىۋىدى، **10** زادوك جەمەتىدىن بولغان باش كاھىن ئازاريا ئۇنىڭغا جاۋاپ بېرىپ: ـ خەلق پەروەردىگارنىڭ ئۆيىگە ھەدىيە كەلتۈرگلى باشلىغاندىن بۇيان تويغۇدەك يېدۇق، يەنە نۇرغۇن ئېشىپ قالدى. چۈنكى پەروەردىگار ئۆز خەلقىنى بەركەتلىگەن، شۇڭا ئېشىپ قالغىنىمۇ شۇنچە كۆپ، دېدى. **11** ھەزەكىيا پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدە ئامبارلارنى تەييارلاشنى بۇيرۇدۇدى، ئۇلار شۇنداق قىلدى. **12** ئۇلار سەممىي-ساداقەتلىك بىلەن ھەدىيەلەرنى، ئۇندىن بىر ئۆشرە ۋە خۇداغا ئالاھىدە ئاتالغان نەرسىلەرنى ئامبارلارغا ئەكىردى. لاۋىيلاردىن بولغان كونونيا باش ئامبارچى، ئىنىسى شىمەي مۇئاۋىن باش ئامبارچى بولدى. **13** كونونيا ۋە ئىنىسى شىمەينىڭ قول ئاستىدا يەھىيەل، ئازاريا، ناخات، ئاساھەل، يەرىموت، يوزاباد، ئەلىيەل، يىسماقىيا، ماھات ۋە بىنايالار نازارەت قىلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ھەزەكىيا پادىشاھ بىلەن خۇدانىڭ ئۆينىڭ باشقۇرغۇچىسى ئازاريانىڭ كۆرسەتمىسى بىلەن ئىشلەيتتى. **14** شەرقىي دەروازىنىڭ دەروازىۋانى لاۋۋى يىمناھنىڭ ئوغلى كورە خۇداغا خالىس قىلىنغان ھەدىيە-سوۋغاتلارغا مەسئۇل ئىدى؛ ئۇ پەروەردىگارنى سۈيۈلغان ۋە «ئەڭ مۇقەددەس» بولغان نەرسىلەرنى تەقسىم قىلاتتى. **15** ئېدەن، مىنيامىن، يەشۇئا، شېمايا، ئامارىيا ۋە شېكانىيالار ئۇنىڭ قول ئاستىدا بولۇپ، ئۇلار كاھىنلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە، چوڭ-كىچىكلىكىگە قارالماي، توۋەت بويىچە ئۆز قېرىنداشلىرىغا بۇلارنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشكە تەيىنلەندى؛ **16** يۇنىڭدىن باشقا، ئۇلار نەسەبنامىگە تىزىلمانغان ئۈچ ياشتىن يۇقىرى ئەركەكلەردىن، ھەر كۈنى توۋەتتى بويىچە پەروەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، يۈكلەنگەن ۋەزىپىسىنى ئورۇنلايدىغانلارنىڭ ھەممىسىگەمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى. **17** ئۇلار نەسەبنى تىزىلمانغان جەمەتلىرى بويىچە كاھىنلارغىمۇ ھەمدە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارغا توۋەتتى ۋە ۋەزىپىسىگە قاراپ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ **18** نەسەبنامىدە «[لاۋۋي جامائىتى]» [دەپ]، پۈتۈلگىنىگە قاراپ بۇلارنىڭ بارلىق كىچىك بالىلىرىغا، خوتۇنلىرى ۋە ئوغۇل-قىز پەرزەنتلىرىگىمۇ تەقسىم قىلىپ بېرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار ساداقەتلىك بىلەن ئۆزلىرىنى خۇداغا ئاتاپ پاكلىنىپ، مۇقەددەس بولۇشقا بېغىشلىغانىدى. **19** ھەرقايسى شەھەرلەرنىڭ ئەتراپلىرىدا ئولتۇراقلاشقان، ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى بولغان كاھىنلارغا بولسا، ھەربىر شەھەردە مەخسۇس تىزىلمانغان ئادەم قويۇلغانىدى؛ ئۇلار كاھىنلار ئىچىدىكى بارلىق ئەركەكلەرگە ۋە شۇنداقلا نەسەبنامىدە پۈتۈلگەن بارلىق لاۋىيلارغا تېگىشلىك ئۈلۈشلىرىنى بېرەتتى. **20** ھەزەكىيا پۈتۈن يەھۇدا زېمىنىدا شۇنداق قىلدى؛ ئۇ ئۆز خۇداسى بولغان پەروەردىگار ئالدىدا ياخشى، دۇرۇس ۋە ھەق بولغانىنى قىلدى. **21** مەيلى پەروەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتلەرگە ئائىت ئىشتا بولسۇن، مەيلى تەۋرات قانۇنىغا ھەم ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش نىيىتىدە خۇداسىنى ئىزدەشتە بولسۇن، ئۇ پۈتۈن قەلبى بىلەن قىلدى ۋە روناق تاپتى.

32 بۇ بارلىق ئىشلارنى ۋە ساداقەتلىك ئەمەللەرنى پىچىرگەندىن كېيىن، ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب يەھۇداغا تاجاۋۇز قىلىپ، قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ بۇسۇپ كىرىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى قورشىۋالدى. **2** ھەزەكىيا سەنناخېرىبنىڭ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىش نىيىتىنىڭ بارلىقىنى بىلگەندە، **3** ئەمەلدارلىرى ۋە باتۇر ئەزمەتلىرى بىلەن شەھەر سىرتىدىكى بۇلاق-ئېرىقلارنى توسۇۋېتىش توغرۇلۇق مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ئۇنى قوللىدى. **4** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ: «نېمە ئۈچۈن ئاسۇرىيە پادىشاھلىرىغا مول سۇ مەنبەسىنى تېپىۋېلىشىغا قالدۇرىدىكەنمىز؟» دەپ بارلىق بۇلاق كۆزلىرىنى ئېتىۋەتتى ۋە ئۇ يۇرت ئوتتۇرىسىدىن ئېقىپ ئوتتىدىغان ئېرىقنى توسۇۋەتتى. **5** ھەزەكىيا ئۆزىنى غەيرەتلەندۈرۈپ، يۇزۇلۇپ كەتكەن سېپىللارنى يېڭىباشتىن ئوكۇلاتتى، ئۈستىگە قاراۋۇلخانىلارنى سالدۇردى، يەنە بىر تاشقى سېپىلمۇ ياساتتى ھەمدە داۋۇت شەھىرىدىكى «مىللو» قەلئەسىنى مۇستەھكەملىدى؛ ئۇ يەنە نۇرغۇن قورال-ياراغ ۋە قالقانلارنى ياساتتى. **6** ئۇ خەلقىنىڭ ئۈستىگە سەردارلارنى تەيىنلىدى ئاندىن ئۇلارنى شەھەر دەرۋازىسىدىكى مەيدانغا، ئۆز ئالدىغا يىغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىپ: **7** ـ ئىرادەكلارنى چىڭ قىلىپ باتۇر بولۇڭلار، ئاسۇرىيە پادىشاھىدىن ۋە ئۇنىڭغا ئەگەشكەن زور قوشۇندىن قورقما كلار يا كى ئالاقزادە بولۇپ كەتمەكلار، چۈنكى بىز بىلەن بىرگە بولغۇچىلار ئۇلار بىلەن بىرگە بولغۇچىلاردىن كۆپتۈر. **8** ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بولغىنى ناھايىتى بىر ئىنسانىي ئەتلىك بىلەك، خالاس؛ لېكىن بىز بىلەن بىللە بولغۇچى بولسا بىزگە مەددەتكار بولۇپ، بىز ئۈچۈن جەڭ قىلغۇچى خۇدايىمىز پەروەردىگار باردۇر! ـ دېدى. خەلق يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ سۆزلىرىگە ئىشىنىپ تاياندى. **9** شۇنىڭدىن كېيىن ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب پۈتكۈل كۈچ-قوشۇنى بىلەن لاقىش شەھىرىنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ شۇ چاغدا ئۇ خىزمەتكارلىرىنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىياغا، شۇنداقلا يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدالارغا ئەۋەتتىپ، ئۇلارغا مۇنداق سۆزلەرنى يەتكۈزۈپ: ـ **10** «ئاسۇرىيە پادىشاھى سەنناخېرىب: «يېرۇسالېم مۇھاسىرە ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىڭلار، سىلەر زادى نېمىگە تايىنىپ ئۇنىڭدا تېخىچە تۇرۇۋاتىسىلەر؟ **11** ھەزەكىيا سىلەرگە: «پەروەردىگار خۇدايىمىز بىزنى ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ چاڭگىلدىن قۇتۇلدۇرىدۇ»، دەپ ئىشەندۈرۈپ، سىلەرنى ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈمگە تاپشۇرماقچى بولۇۋاتمامدۇ؟ **12** شۇ ھەزەكىيا پەروەردىگارغا ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتمىغۇ؟ ئاندىن يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە: ـ «سىلەر بىرلا قۇربانگاھ ئالدىدا سەجدە قىلىسىلەر ۋە شۇنىڭ ئۈستىگىلا خۇشبۇي ياقىسىلەر» دەپ ئەمر قىلغان ئەمەسمىدى؟ **13** مېنىڭ ۋە مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ بارلىق ئەل خەلقىلىرىگە نېمە قىلغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى ئۆز زېمىنىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزۇشقا بېرەر تامال قىلالىغانمۇ؟ **14** مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىم ئۆزۈل-كېسىل يوقاتقان ئەشۇ ئەل-يۇرتلارنىڭ بۇت-ئىلاھلىرىنىڭ قايسىبىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالىغان؟ ئۇنداقتا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامتى؟ **15** سىلەر ئەمدى ھەزەكىياغا ئالدىنىماڭلار، سىلەرنى شۇنداق قايىل قىلىشىغا يول قويماڭلار يا كى ئۇنىڭغا ئىشىنىپمۇ ئولتۇرماڭلار؛ چۈنكى مەيلى قايسى ئەلنىڭ، قايسى پادىشاھلىقنىڭ ئىلاھى بولسۇن، ھېچقايسىسى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ قولۇمدىن يا كى مېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزۇپ چىقالمىدى؛ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار سىلەرنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇۋالالمايدۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېيدۇ» ـ دېدى. **16** [سەنناخېرىبنىڭ] خىزمەتكارلىرى داۋاملىق يەنە پەروەردىگار خۇدانى ۋە ئۇنىڭ خىزمەتكارى

هەزەكيانى هاقارەتلەيدىغان گەپلەرنىڭ قىلدى. 17 ئاندىن سەنناخىرىب تىخى خەت يېزىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنى هاقارەتلەپ، زاكالىق قىلىپ: «خۇددى هەرقايسى ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىلاهلىرى ئۆز خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمىغاندەك، هەزەكيانىڭ خۇداسىمۇ ئۆزىنىڭ خەلقىنى مېنىڭ چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزالمايدۇ» دېدى. 18 ئۇلار شەهەرنى ئېلىش غەرىزىدە يېرۇسالېم سېپىلىدە تۇرۇۋاتقان خەلقنى قورقۇتۇپ، پاتىپاراڭچىلىققا چۈمدۈرۈش ئۈچۈن يەهۇدىي تىلدا ئۈنلۈك توۋلاپ تۇردى. 19 ئۇلار يېرۇسالېمنىڭ خۇداسىنى خۇددى يەر يۈزىدىكى يات خەلقلەرنىڭ ئىنسانلىرىنىڭ قولىدا ياسالغان ئىلاهلىرىغا ئوخشىتىپ سۆزلىدى. 20 شۇنىڭ تۈپەيلىدىن هەزەكيا پادىشاه ۋە ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر دۇئا قىلىپ ئاسمانغا قاراپ ندا قىلىشتى، 21 پەرۋەردىگار بىر پەرىشتە ئەۋەتتى، ئۇ ئاسۇريە پادىشاهى قوشۇننىڭ لەشكەرگاهىغا كىرىپ، پۈتكۈل باتۇر جەڭچىلەرنى، ئەمەلدارلار ۋە سەردارلارنى قىرىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئاسۇريە پادىشاهى شەرمەندە بولۇپ ئۆز يۇرتىغا قايتىپ كەتتى. ئۇنىڭ بۇتخانىسىغا كىرگەن چېغىدا ئۆز پۇشتىدىن بولغان ئوغۇللىرى ئۇنى قىلىچ بىلەن چېپىپ ئۆلتۈردى. 22 ئەنە شۇ تەرىقىدە، پەرۋەردىگار هەزەكيانى ۋە يېرۇسالېم ئاهالىسىنى ئاسۇريە پادىشاهى سەنناخىرىبنىڭ ۋە باشقا بارلىق دۈشمەنلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇپ قالدى ۋە ئۇلارنى هەر تەرەپتە قوغدىدى. 23 نۇرغۇن كىشىلەر هەدىيەلەرنى پەرۋەردىگارغا ئاتاش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئەكەلدى، شۇنداقلا نۇرغۇن ئېسىل نەرسىلەرنى ئەكىلىپ يەهۇدا پادىشاهى هەزەكيانىڭ ئالدىغا سۈندى، شۇنىڭدىن ئېتىبارەن هەزەكيا بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئىززەت-هۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. 24 شۇ كۈنلەردە هەزەكيا كېسەل بولۇپ ساكراتقا چۈشۈپ قالدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارغا تىلاۋەت قىلدى ۋە پەرۋەردىگار سۆز قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتتى. 25 لېكىن هەزەكيا ئۆزىگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپاتقا مۇۋاپىق تەشەككۈر ئېيتمىدى؛ ئۇ كۆڭلىدە تەكەبىۋارلىشىپ كەتتى. شۇڭا خۇدانىڭ غەزىپى ئۇنىڭغا ۋە شۇنىڭدەك يەهۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە قوزغالدى. 26 لېكىن هەزەكيا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر تەكەبىۋارلىقىدىن يېنىپ ئۆزلىرىنى تۆۋەن تۇتۇپ يۈرگەچكە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى هەزەكيانىڭ كۈنلىرىدە ئۇلارغا چۈشمىدى. 27 هەزەكيانىڭ دۇنياسى تولىمۇ كۆپ، ئىززەت-هۆرمىتى قەۋەتلا يۇقىرى ئىدى؛ ئۇ ئۆزىگە ئالتۇن، كۈمۈش، گۆهەر-ياقۇت، خۇشبۇي دورا-دەرمەك، قالقان ۋە هەرخىل قىممەتلىك بۇيۇملارنى ساقلايدىغان خەزىنىلەرنى سالدۇردى؛ 28 ئۇ يەنە ئاشلىق، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيى ساقلايدىغان ئامبارلارنى، يەنە هەر تۈرلۈك مالالار ۋە پادىلىرى ئۈچۈن ئېغىل-قوتانلارنى سالدۇردى. 29 ئۇ ئۆزىگە شەهەرلەر بىنا قىلدۇردى ۋە نۇرغۇن قوي- كالىلارغا ئىگە بولدى، چۈنكى خۇدا ئۇنىڭغا غايەت كۆپ دەپئىنە-دۇنيا ئاتا قىلغانىدى. 30 هەزەكيادىن ئىبارەت بۇ كىشى گىهون ئېقىنىنىڭ يۇقىرى ئېقىمىدىكى سۇنى توسۇپ، سۇنى تويتوغرا داۋۇت شەهىرىنىڭ كۈنپېتىش تەرىپىگە ئېقىپ كېلىدىغان قىلغانىدى. هەزەكيا بارلىق قىلغان ئەمەللىرىدە روناق تاپتى. 31 هالبۇكى، بابىل ئەمىرلىرىنىڭ ئەلچىلىرى كېلىپ هەزەكيا بىلەن كۆرۈشۈپ، يەهۇدا زېمىنىدا يۈز بەرگەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامەت توغرىسىدا گەپ سوريغان چاغدا، ئۇنىڭ كۆڭلىدە نېمە بارلىقىنى مەلۇم قىلىشقا سىنىماقچى، خۇدا ئۇنى يالغۇز قالدۇرۇپ، ئۇنىڭدىن كەتتى. 32 هەزەكيانىڭ قالغان ئىشلىرى ۋە ياخشى ئەمەللىرى بولسا، مانا ئۇلار «يەهۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاهلىرىنىڭ تارىخنامىسى»دا، ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ كۆرگەن ۋەهىيلىك خاتىرىسىدە پۈتۈلگەندۇر. 33 هەزەكيا ئاتا-بوۋىلىرى تارىسدا تۈخلىدى؛ ئۇلار ئۇنى داۋۇت ئەۋلادلىرى قەبرىستانلىقى ئېگىزلىكىدە دەپنە قىلدى؛ ئۇ ئۆلگەن چاغدا بارلىق يەهۇدا خەلقى بىلەن يېرۇسالېمدىكىلەر ئۇنىڭ ئۈرنىغا ئوغلى مانا‌سسەھ پادىشاه بولدى.

33 مانا‌سسەھ پادىشاه بولغاندا ئون ئىككى ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئەللىك بەش يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن هەيدەپ چىقىرىۋەتكەن يات ئەللىكلەرنىڭ يىرگىنچلىك ئادەتلىرىگە ئوخشاش ئىشلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 3 ئۇ ئاتىسى هەزەكيا چېقىپ تاشلىغان «يۇقىرى جايلار»نى قايتىدىن ياساتتى؛ ئۇ باۋاللارغا ئاتاپ قۇربانگاهلارنى سالدۇرۇپ، ئاشەراه مەبۇدلارنى ياسىدى؛ ئۇ ئاسمانىدىكى نۇرغۇنلىغان ئاي-يۇلتۇزلارغا باش ئۇردى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 4 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىمۇ قۇربانگاهلارنى ياساتتى. شۇ ئىبادەتخانا توغرىلۇق پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېمدا مېنىڭ نامىم مەڭگۈ قالىدۇ» دېگەنىدى. 5 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئىككى هويلىسىدا «ئاسمانلىنىڭ قوشۇنى»غا قۇربانگاهلارنى ئاتاپ ياساتتى. 6 ئۇ بەن-هىننومنىڭ جىلغىسىدا ئۆز بالىلىرىنى ئوتىغا ئۆتكۈزدى؛ جادۇگەرچىلىك، پالچىلىق ۋە دەمدىچىلىك ئىشلەتتى، ئۆزىگە جىنكەشلەر بىلەن ئەپسۇنچىلارنى بېكىتتى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە سان-ساناقسىز رەزىللىكنى قىلىپ ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى. 7 ئۇ ياساتقان ئويما مەبۇدنى خۇدانىڭ ئۆيىگە تىكلىدى. شۇ ئۆي توغرىلۇق پەرۋەردىگار داۋۇتقا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانغا: ـ «بۇ ئۆيدە، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ هەممە قەبىلىلىرىنىڭ زېمىنلىرى تارىسدىن مەن تاللىغان يېرۇسالېمدا ئۆز ناممىنى ئەبەدگىچە قالدۇرىمەن؛ 8 ئەگەر ئىسرائىل پەقەت مەن مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆلارغا تاپىلىغان بارلىق ئەمرىلەرگە، يەنى بارلىق قانۇن، بەلگىلىمىلەر ۋە هۆكۈملەرگە مۇۋاپىق ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل قويسىلا، مەن ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىغا بېكىتكەن بۇ زېمىندىن قايتىدىن نېرى قىلمايمەن» ـ دېگەنىدى. 9 لېكىن مانا‌سسەھ يەهۇدالارنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنى شۇنداق ئازدۇرۇدىكى، ئۇلار پەرۋەردىگار ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدىن هالاك قىلغان يات ئەللىكلەرنىڭ قىلغىنىدىنمۇ ئاشۇرۇپ رەزىللىك قىلاتتى. 10 پەرۋەردىگار مانا‌سسەھ ۋە ئۇنىڭ خەلقىگە ئاگاهلاندۇرۇپ سۆزلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار قۇلاق سالمىدى. 11 شۇ سەۋەبتىن پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاهىنىڭ قوشۇنىدىكى سەردارلارنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە هۇجۇمغا سالدۇردى. ئۇلار مانا‌سسەهنى ئىلمەك بىلەن ئېلىپ، مىس زەنجىر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئەكەلدى. 12 مانا‌سسەھ مۇشۇنداق ئازابقا چۈشكەنده خۇداسى پەرۋەردىگارغا يالۋۇرۇپ، ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى ئالدىدا ئۆزىنى بەك توۋەن تۇتتى. 13 ئۇ دۇئا قىلىۋىدى، [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ دۇئاسىغا قۇلاق سېلىپ، تىلىكىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنى يېرۇسالېمغا قايتۇرۇپ، پادىشاهلىقىغا قايتىدىن ئىگە قىلدى. مانا‌سسەھ شۇ چاغدىلا پەرۋەردىگارنىڭلا خۇدا ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن مانا‌سسەھ «داۋۇت شەهىرى»نىڭ سىرتىغا، جىلغا ئوتتۇرىسىدىكى گىهوننىڭ كۈنپېتىش تەرىپىدىن تاكى بېلىق دەرۋازىسى ئاغزىغىچە، ئوفەلنى چۈرىدەپ سېپىل ياساتتى ۋە ئۇنى ناهايىتى ئېگىز قىلدى؛ يەهۇدانىڭ هەرقايسى قورغانلىق شەهەرلىرىدە قوشۇن سەردارلىرىنى تەيىنلىدى. 15 ئۇ يەنە پەرۋەردىگار ئۈيىدىن يات ئەللىكلەرنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن [ئۆزى قويغان] بۇتنى، ئۆزى پەرۋەردىگار ئۈيىنىڭ تېغى بىلەن يېرۇسالېمدا ياساتقۇزغان بارلىق قۇربانگاهلارنى ئېلىۋېتىپ، شەهەر سىرتىغا تاشلاتقۇزۇۋەتتى. 16 [مانا‌سسەھ] پەرۋەردىگار قۇربانگاهىنى يېڭىباشتىن تىكلىتىپ، قۇربانگاهقا ئىناقلىق قۇربانلىقى بىلەن تەشەككۈر قۇربانلىقلىرىنى سۇندى ۋە يەهۇدالارغا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىگە كىرىشنى بۇيرۇدى. 17 شۇنداقتىمۇ، خەلق قۇربانلىقنى يەنىلا «يۇقىرى جايلار»دا ئوتكۈزەتتى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى

تۆزلىرىنڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغىلا سۈنۈلاتتى. 18 ماناسسەھنىڭ قالغان ئىشلىرى، جۈملىدىن تۆنىڭ خۇداسىغا قىلغان دۇئاسى ۋە ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا تۆنىكۈغا ئېيتقان گەپلىرى بولسا، مانا ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ خاتىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. 19 تۆنىڭ دۇئاسى، خۇدانىڭ تۆنىڭ تىلەكلىرىنى قانداق ئىجابەت قىلغانلىقى، تۆنىڭ تۆزىنى توۋۇن قىلىشىدىن ئىلگىرى قىلغان بارلىق گۇناھى ۋە ۋاپاسىزلىقى، شۇنداقلا تۆنىڭ قەيەردە «يۇقىرى جايلار» سالدۇرغانلىقى، تاشەراھ مەبۇدلىرى ھەم ئويما مەبۇدلارنى تىكلىگەنلىكى بولسا، مانا ھەممىسى «ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىڭ خاتىرىلىرىدە» پۈتۈلگەندۇر. 20 ماناسسەھ ئاتا-بوۋىلىرى ئارىسىدا تۆخلىدى، كىشىلەر تۆنى تۆز ئوردىسىغا دەپنە قىلدى، ئوغلى ئامون ئورنىغا پادىشاھ بولدى. 21 ئامون تەختكە چىققان چېغىدا يىگىرمە ئىككى ياشتا ئىدى، ئۇ يېرۇسالېمدا ئىككى يىل سەلتەنەت قىلدى. 22 ئۇ ئاتىسى ماناسسەھ قىلغىنىدەك پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل بولغانىنى قىلدى. ئۇ ئاتىسى ماناسسەھ ياساتقان بارلىق ئويما مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇندى ۋە ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىردى. 23 ئۇ تۆزىنى پەرۋەردىگار ئالدىدا ئاتىسى ماناسسەھ تۆزىنى توۋەن تۇتقاندەك توۋەن تۇتمىدى؛ بۇ ئامۇننىڭ بولسا گۇناھ-قەبىھلىكلىرى بارغانسېرى ئېشىپ باردى. 24 كېيىن تۆنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى قەستلەپ تۆز ئوردىسىدا ئۆلتۈرۈۋەتتى. 25 لېكىن يەھۇدا زېمىنىدىكىلەر ئامون پادىشاھنى قەستلىگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆلتۈردى، ئاندىن يۇرت خەلقى تۆنىڭ ئورنىدا ئوغلى يوسىيانى پادىشاھ قىلدى.

34

يوسىيا پادىشاھ بولغاندا سەككىز ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئوتتۇز بىر يىل سەلتەنەت قىلدى. 2 ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ھەر ئىشتا ئاتىسى داۋۇتنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ، نە ئوڭغا نە سولغا چەتنەپ كەتمىدى. 3 تۆنىڭ سەلتەنەتنىڭ سەككىزىنچى يىلى، ئۇ تېخى گۈدەك چېغىدىلا، ئاتىسى داۋۇتنىڭ خۇداسىنى ئىزلەشكە باشلىدى؛ سەلتەنەتنىڭ ئون ئىككىنچى يىلىغا كەلگەندە يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمدىكى «يۇقىرى جايلار»، ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما بۇتلار ۋە قۇيما بۇتلارنى يوقىتىپ، زېمىننى پاكىزلاشقا كىرىشتى. 4 خەلق تۆنىڭ كۆز ئالدىدىلا «باۋاللار»نىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ تاشلىدى؛ ئۇ قۇربانگاھلارنىڭ ئۈستىگە ئېگىز قىلىپ ئورنىلاشتۇرۇلغان «كۈن تۈۋرۈكلىرى»نى كېسىپ تاشلىدى، ئۇ يەنە ئاشەراھ مەبۇدلىرى، ئويما-قۇيما بۇتلارنى چېقىپ، ئۇنىڭ توپىسىنى بۇ مەبۇدلارغا قۇربانلىق سۇنغانلارنىڭ قەبرىلىرىگە چېچىۋەتتى. 5 [بۇت] كاھىنلىرىنىڭ ئۈستىخانىلىرىنى قۇربانگاھلىرىنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرۈۋەتتى، شۇنداق قىلىپ، ئۇ يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنى پاكىزلىدى. 6 ئۇ ماناسسەھ، ئەفرائىم، شىمىئون ھەتتا نافتالىنىڭ ئېچىگىچە ئۇلارنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىدە ۋە ئەتراپىدىكى خارابىلەردە شۇنداق قىلدى؛ 7 ئۇ قۇربانگاھلارنى چېقىپ، تاشەراھ مەبۇدلىرى ۋە ئويما بۇتلارنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋەتتى، پۈتۈن ئىسرائىلدىكى خۇشبۇيگاھلارنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلاپ، يېرۇسالېمغا قايتتى. 8 تۆنىڭ سەلتەنەتنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى يەھۇدا زېمىنىنى ۋە مۇقەددەسخانىنى پاكىزلاپ بولغاندىن كېيىن، ئازالىيانىڭ ئوغلى شافان، شەھەر باشلىقى مائاسىياھ ۋە يوئاھازنىڭ ئوغلى تەزكىرىچى يوئاھنى خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تۈينى ئوگلاشقا ئەۋەتتى. 9 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باش كاھىن ھىلقىيانىڭ ئالدىغا كېلىپ، تۆنىكۈغا پەرۋەردىگارنىڭ تۈيگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن پۇلنى تاپشۇردى. بۇ پۇلنى ئەسلىدە دەرۋازىۋەن لاۋىيلار ماناسسەھ، ئەفرائىم ۋە ئىسرائىلنىڭ قالدىسىدىن، شۇنىڭدەك يەھۇدا ۋە بىنيامىن زېمىنىدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەردىن يىغاندى. 10 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۈينى ئوڭشايدىغان ئىشلارنى نازارەت قىلغۇچى ئىشچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. بۇلار ھەم پۇلنى پەرۋەردىگارنىڭ تۈينى ئوڭشاش ۋە مۇستەھكەملەشكە ئىشلىگۈچىلەرگە بەردى؛ 11 ئۇلار بولسا پۇلنى يەھۇدا پادىشاھلىرى خارابىلەشتۈرگەن تۈي-ئىمارەتلەرگە لازىملىق كېسىپ-ئويۇلغان تاشلارنى ۋە تۈژۈرۈك-لىملارغا ياغاچ سېتىۋالىشقا ياغاچچىلار بىلەن تاچىلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 12 بۇ ئادەملەر ساداقەتلىك بىلەن ئىشلىدى. ئۇلارنى باشقۇرىدىغان، نازارەتكە مەسئۇل لاۋىي مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن جاھات بىلەن ئوبادىيا، كوھاتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا بىلەن مەشۇللام بار ئىدى؛ بۇ لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ھەرخىل سازلارغىمۇ ماھىر ئىدى؛ 13 ئۇلار يەنە ھاممالار ۋە ھەرخىل ئىشلار ئۈستىدىكى نازارەتچىلەرنى باشقۇراتتى؛ لاۋىيلاردىن پۈتۈلگۈچىلەرمۇ، ئەمەلدارلارمۇ، دەرۋازىۋەنلەرمۇ بار ئىدى. 14 ئۇلار پەرۋەردىگار تۈيگە بېغىشلاپ ئەكەلگەن پۇللارنى ئېلىپ چىقىدىغان چاغدا، ھىلقىيا كاھىن پەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن بەرگەن تەۋرات قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدى. 15 ھىلقىيا كاتىپ شافانغا: ـ مەن پەرۋەردىگارنىڭ تۈيىدە تەۋرات-قانۇنى كىتابىنى تېپىۋالدىم، دېدى. شۇنى ئېيتىپ، ھىلقىيا كىتابنى شافانغا بەردى. 16 شافان ئۇنى پادىشاھنىڭ يېنىغا ئاپاردى ۋە تۆنىكۈغا: «خىزمەتكارلىرى تاپشۇرۇلغان ئىشلارنى بولسا، ھەممىسىنى ئادا قىلىۋاتىدۇ. 17 ئۇلار پەرۋەردىگار تۈيگە [بېغىشلانغان] پۇللارنى تۆكۈپ، ئۇنى نازارەتچىلەر ۋە ئىشچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى» دەپ مەلۇمات بەردى. 18 شافان كاتىپ يەنە پادىشاھقا: ـ ھىلقىيا كاھىن يەنە ماڭا بىر ئورام كىتاپ بەردى دەپ ئۇنى پادىشاھ ئالدىدا ئوقۇدى. 19 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئۆز كىيىملىرىنى يىرتتى. 20 پادىشاھ ھىلقىيا بىلەن شافانىنىڭ ئوغلى ئاھىكامغا، مىكاھنىڭ ئوغلى ئابدون بىلەن شافان كاتىپقا ۋە پادىشاھنىڭ خىزمەتكارى ئاساياغا بۇيرۇپ: ـ 21 بېرىپ مەن ئۈچۈن ۋە ئىسرائىلدا ھەم يەھۇدادا قالدۇرۇلغان خەلق ئۈچۈن بۇ تېپىلغان كىتابنىڭ سۆزلىرى توغرىسىدا پەرۋەردىگاردىن يول سوراڭلار. چۈنكى ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ كىتابتا بارلىق پۈتۈلگەنلەرگە ئەمەل قىلمايى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى تۇتمىغانلىقى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە تۆكۈلىدىغان غەزىپى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى، دېدى. 22 شۇنىڭ بىلەن ھىلقىيا ۋە پادىشاھ تەيىنلىگەن كىشىلەر ئايال پەيغەمبەر ھۇلداھنىڭ قېشىغا باردى؛ ھۇلداھ خاسراھنىڭ نەۋرىسى، توكھاتنىڭ ئوغلى كىيىم-كېچەك بېگى شاللۇمنىڭ ئايالى ئىدى؛ ئۇ تۈزى يېرۇسالېم شەھىرىنىڭ ئىككىنچى مەھەللىسىدە ئولتۇراتتى. ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەشتى. 23 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەرنى ئەۋەتكەن كىشىگە مۇنداق دەڭلار: ـ 24 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن يەھۇدانىڭ پادىشاھى ئالدىدا ئوقۇلغان بۇ كىتابتىكى بارلىق لەنەتلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، بۇ جايغا ۋە بۇ يەردە تۈرغۇچىلارغا بالا-ئىشاپەت چۈشۈرىمەن. 25 چۈنكى ئۇلار مېنى تاشلاپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ، قوللىرىنىڭ ھەممە ئىشلىرى بىلەن مېنىڭ ئاچچىقىمنى كەلتۈردى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ قەھرىم بۇ يەرگە تۆكۈلىدۇ، ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 26 لېكىن سىلەرنى پەرۋەردىگاردىن يول سوريغىلى ئەۋەتكەن يەھۇدانىڭ پادىشاھىغا بولسا، مۇنداق دەڭلار: ـ سەن ئاڭلىغان سۆزلەر توغرىسىدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 27 چۈنكى كۆكۈلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، خۇدانىڭ مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىغىنىڭدا، ئۆزۈڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى تۆۋەن قىلدىڭ، شۇنىڭدەك ئۆزۈڭنى شۇنداق تۆۋەن قىلغىنىڭدا، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار. 28 مانا، سېنى ئاتا-بوۋىلىرىڭ بىلەن يىغلىشقا، ئۆز قەبرەڭگە ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىدە يېرىشقا ئېسىپ قىلىمەن؛ سېنىڭ كۆزلىرىڭ ھەم بۇ جاي ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان

بارلق كۆلپەتلەرنى كۆرمەيدۇ». ئۇلار يېنىپ بېرىپ، بۇ خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزدى. **29** پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ، يەھۇدا بىلەن يېرۇسالېمنىڭ ھەممە ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلدى. **30** پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقتى؛ بارلىق يەھۇدادىكى ئەر كىشىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار، شۇنداقلا بارلىق خەلق، ئەڭ كىچىكىدىن تارتىپ چوڭىغىچە ھەممىسى ئۇنىڭ بىلەن بىللە چىقتى. ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تېپىلغان ئەھدە كىتابىنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئوقۇپ بەردى. **31** پادىشاھ ئۆز ئورندا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا: ــ پەرۋەردىگارغا ئەگىشىپ يۈتۈن قەلبىم ۋە پۈتكۈل جېنىم بىلەن ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى، ھۆكۈم-گۇۋاھلىقلىرى ۋە بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، تۇشىۋە كىتابتا يېزىلغان ئەھدىگە ئەمەل قىلىمەن دەپ ئۆزىنى ئەھدىگە باغلىدى. **32** شۇنىڭ بىلەن خەلقنىڭ ھەممىسىمۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلىدى. ئۇ يەنە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ۋە بنيامىندىكى خەلقنىمۇ بۇ ئەھدە ئالدىدا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا ئۆزىنى باغلاتتى. شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار خۇدانىڭ، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسىنىڭ ئەھدىسى بويىچە ئىش قىلدىغان بولدى. **33** يوسىيا ئىسرائىللارغا قاراشلىق يۇرتلاردىن بارلىق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئىسرائىلدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ خىزمىتىگە كىرىدىغان قىلدى. [يوسىيانىڭ] بارلىق كۈنلىرىدە خەلق ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئەگىشىشتىن ھېچ يانمىدى.

35

يوسىيا پەرۋەردىگارنى سېغىنىپ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى يېرۇسالېمدا ئوتكۈزمەكچى بولدى، بىرىنچى ئاينىڭ ئون توتىنچى كۈنى ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويدى. **2** پادىشاھ كاھىنلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنى بەلگىلىدى، ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى خىزمەتنى قىلىشقا رىغبەتلەندۈردى. **3** ئۇ يەنە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقىگە ئۆزلىرىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس بولۇشقا تەلىم بەرگۈچى لاۋىيلارغا: ــ سىلەر مۇقەددەس ئەھدە ساندۇقىنى ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۇلايمان سالدۇرغان ئۆيگە ئەكىرىپ ئورۇنلاشتۇرۇڭلار؛ ئەمدى ئۆنى مۇرەككەردە كۆتۈرۈپ يۈرۈش ۋەزىپىسى قالمىدى. ئەمدى سىلەر خۇدايىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە، شۇنداقلا ئۆزىڭلار خەلقى ئىسرائىلنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار. **4** شۇنىڭ ئۈچۈن جەمەتىڭلار ۋە تۇۋەت-گۇرۇپپا ئاكا-ئۇكىلىرىڭلار بويىچە، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى داۋۇتنىڭ يازغىنى ۋە ئۆزىنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ يازغىنىغا ئاساسەن، ئۆزۈڭلارنى ئوبدان تەييارلا ئاكا-ئۇكىلار. **5** سىلەر ئۆز ئاتا جەمەتلىرىڭلارنىڭ تۇۋەت-گۇرۇپپا تەرتىپى بويىچە قېرىنداشلىرىڭلاردىن ئىبارەت شۇ ئاددىي خەلق-پۇقرالار جەمەت-جەمەتلىرىگە ۋەكىل بولۇپ، مۇقەددەسگاھتا تۇرىسىلەر، ھەربىر گۇرۇپپىدا لاۋۋي جەمەتىدىن بىرنەچچە ئادەم بولسۇن. **6** سىلەر ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى سويۇسىلەر، ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار، [ئىسرائىلدىكى] قېرىنداشلىرىڭلار ئۈچۈن، يەنى ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن تاپىلغان سۆز-كالامىغا بېقىنىشى ئۈچۈن، ھەممە ئىشنى تەييار قىلىڭلار، دېدى. **7** يوسىيا شۇ يەردە ھازىر بولغان بارلىق خەلق-پۇقرالارنىڭ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان قوزىلىقى بولسۇن دەپ، جەمئىي ئوتتۇز مىڭ قوزا ۋە ئوغلاق، ۋە يەنە ئۈچ مىڭ بۇقا ھەدىيە قىلدى؛ بۇ ماللارنىڭ ھەممىسى پادىشاھنىڭ مېلىدىن چىقىرىلغانىدى. **8** ئۇنىڭ ئەمەلدارلىرىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن خەلققە ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارغا قوزىبانلىق مېلى «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى باشقۇرغۇچىلاردىن ھىلقىيا، زەكەريا ۋە يەھىيەلمۇ ئىككى مىڭ ئالتە يۈز قوزا-ئۆچكە بىلەن ئۈچ يۈز بۇقىنى كاھىنلارغا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتاپ قوزىبانلىق قىلىش ئۈچۈن ھەدىيە قىلىپ تاپشۇردى. **9** لاۋىيلارنىڭ يولباشچىلىرى بولغان كونانىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا بىلەن نەتانەل، شۇنداقلا ھاشابىيا، يەئىيەل ۋە يوزاباد مۇ بەش مىڭ قوزا بىلەن بەش يۈز بۇقىنى لاۋىيلارنىڭ ھېيتىقا ئاتاپ قوزىبانلىق قىلىشغا «كۆتۈرمە ھەدىيە» قىلدى. **10** شۇنداق قىلىپ، ئۇتىلىدىغان ۋەزىپىلەر ئورۇنلاشتۇرۇپ بولۇنغاندىن كېيىن، پادىشاھنىڭ تاپىلىغىنى بويىچە، كاھىنلار ئۆز ئورندا تۇردى، لاۋىيلارمۇ ئۆزلىرىنىڭ نۆۋەت-گۇرۇپپا تەرتىبى بويىچە ئۆرۈشتى. **11** لاۋىيلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزىلارنى بوغۇزلىدى؛ كاھىنلار ئۇلارنىڭ قولىدىن قانىنى ئېلىپ قوزىبانگاھقا سەپتى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا لاۋىيلار قوزىبانلىق مالنىڭ تېرىسىنى سويدى. **12** كۆيدۈرمە قوزىبانلىققا سۈنۈلىدىغان ماللارنى بولىسا، ئۇلار خەلق-پۇقرالارغا ۋەكىل بولغان جەمەتلەر بويىچە خەلققە بۆلۈپ بېرىپ، ئۇلارنى مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنىغا مۇۋاپىق، پەرۋەردىگارغا سۈنۈشقا تەييارلىدى. سۈنۈلىدىغان بۇقىلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **13** ئاندىن بەلگىلىمە بويىچە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىغا ئاتالغان قوزا-ئۆچكىلەرنى ئوتقا قاقلاپ كاۋاپ قىلدى؛ باشقا قوزىبانلىقلاردىن قالغان، يەنى خۇداغا ئاتالغان قىسىملارنى قازاندا، داكۇلاندا ياكى داستا پىشۇرۇپ تېزدىن خەلق-پۇقرالارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى؛ **14** شۇنىڭدىن كېيىن ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلارغا قوزىبانلىقلاردىن تەييارلىدى، چۈنكى كاھىنلار، يەنى ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرى كەچ كىرگۈچە كۆيدۈرمە قوزىبانلىق قىلىش ۋە مايلارنى كۆيدۈرۈش بىلەن ئالدىراش بولۇپ كەتكەنىدى؛ شۇڭا لاۋىيلار ئۆزلىرىگە ۋە كاھىنلار بولغان ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىغىمۇ قوزىبانلىقلاردىن [گۆش] تەييارلاپ قويۇشتى. **15** ناۋا-نەغمىچىلەر، يەنى ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى داۋۇت، ئاساف، ھېمان ۋە [داۋۇت] پادىشاھنىڭ ئالدىن كۆرگۈچىسى يەدۇتۇننىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە ئۆز ئورۇنلىرىدا ئۆرۈشتى؛ دەرۋازىۋانلەر ھەرقايىسىسى ئۆز دەرۋازىسى ئالدىدا تۇردى؛ ئۇلارنىڭ ئىش ئورنىدىن ئاجرىشىشنىڭ ھاجىتى بولمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان لاۋىيلار قوزىبانلىقلاردىن تەييارلاپ قويىاتتى. **16** شۇنداق قىلىپ، شۇ بىر كۈن ئىچىدە يوسىيا پادىشاھنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە، ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى ئۆتكۈزۈلۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ قوزىبانگاھىغا كۆيدۈرمە قوزىبانلىقلار سۈنۈلۈشى بىلەن پەرۋەردىگارغا بېغىشلاپ ئۆتكۈزۈلگەن ئىبادەت تولۇق ئورۇنلاندى. **17** شۇ چاغدا ھازىر بولغان ئىسرائىللار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنى ئۆتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، يەنە كۈن پېتىر نان ھېيتىنى ئۆتكۈزدى. **18** سامۇئىل پەيغەمبەرنىڭ زامانىدىن بۇيان ئىسرائىلدا ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى مۇنداق ئۆتكۈزۈلۈپ باقمىغانىدى؛ ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ ھېچقايىسىسىمۇ يوسىيا، كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە شۇ يەردە ھازىر بولغان يەھۇدالار بىلەن ئىسرائىللار ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۆتكۈزگەندەك مۇنداق ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى ئۆتكۈزۈپ باقمىغانىدى. **19** بۇ قېتىمقى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى يوسىيانىڭ سەلتەنەتىنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۆتكۈزۈلدى. **20** يوسىيا [مۇقەددەس] ئۆيىنىڭ ھەممە ئىشىنى مۇشۇنداق تەرتىپكە سېلىپ بولغاندىن كېيىن، مىسىر پادىشاھى نەقو ئەفرات دەرياسىنىڭ بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىدە ئۇرۇشقا چىقتى، يوسىيا ئۆنىڭ ئالدىنى توسقىلى چىقتى. **21** نەقو يوسىيانىڭ ئالدىغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «ئى يەھۇدا پادىشاھى، ئۆزلىرىنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارلىرى بار؟ بۈگۈن مەن سىلى بىلەن ئۇرۇشقىلى ئەمەس، بەلكى مېنىڭ بىلەن ئۇرۇش قىلۇاتقان جەمەت بىلەن ئۇرۇشقىلى چىققانىمەن؛ يەنە كېلىپ، خۇدا مېنى تېز ھۈجۈم قىل، دېدى؛ خۇدانىڭ سىلىنى ھالاك قىلۇەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىشىغا كاشىلا قىلمىسىلا، چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىلەن بىللىدۇر» دېدى. **22** لېكىن يوسىيا ئۆنىڭ بىلەن قارشىلىشىشتىن يانمىدى، ئەكسىچە ئۆزىنى نىقابلاپ ئۇنىڭغا جەڭ قىلغىلى چىقتى؛ ئۇ خۇدانىڭ نەقونىڭ ۋاستىسى

بىلەن ئېيتقان گېپىگە قۇلاق سالماي، مەگىددو تۈزلەكتىكىگە كېلىپ نەقەۋ بىلەن
ئۇتۇشتى. 23 ئۇقياچىلار يوسىيا پادىشاھقا ئوق ئېتىپ ئۇنىڭغا [تەگكۈزدى]،
پادىشاھ خىزمەتكارلىرىغا: ـ مەن ئېغىر يارىلاندىم، مېنى ئېلىپ كېتىڭلار،
دېدى. 24 ئۇنىڭ خىزمەتكارلىرى ئۇنى جەڭ ھارۋىسىدىن يۈلەپ چۈشۈرۈپ،
ئۇنىڭ ئىككىنچى جەڭ ھارۋىسىغا ياتقۇزۇپ يېرۇسالېمغا ئېلىپ مېڭىۋىدى،
ئۇ شۇ يەردە ئۆلدى. ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبرىستانلىقىغا دەپنە قىلىندى؛ بارلىق
يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر يوسىياغا تەزىيە ئۇتۇشتى. 25 يەرمىيا [يەيغەمبەر]
يوسىيا ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇدى؛ نەغمە-ناۋاچى ئەر-ئاياللارنىڭ ھەممىسى تاكى
بۈگۈنگىچە يوسىيانى تەرىپلەپ مەرسىيە ئوقۇپ كەلمەكتە؛ ئۇ ئىش ئىسرائىلدا
بەلگىلىمىگە ئايلاندى. مانا بۇلار «مەرسىيىلەر» دېگەن كىتابقا پۈتۈلگەندۇر.
26 يوسىيانىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات كىتابىدا
يېزىلغانلىرىغا ئەگىشەن ياخشى ئەمەللىرى، 27 قىلغانلىرى باشتىن-ئاخىرىغىچە
ھەممىسى «يەھۇدا ۋە ئىسرائىل پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا
پۈتۈلگەندۇر.

36

[يەھۇدا] زېمىنىدىكى خەلق يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاھازنى تاللاپ،
يېرۇسالېمدا ئاتىسىنىڭ ئورنىغا پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 2 يەھوئاھاز تەختكە
چىققان چېغىدا يىگىرمە ئۈچ ياشتا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي سەلتەنەت
قىلدى. 3 مىسىر پادىشاھى ئۇنى يېرۇسالېمدا پادىشاھلىقتىن بىكار قىلدى ۋە يەھۇدا
زېمىنىغا بىر يۈز تالانت كۈمۈش، بىر تالانت ئالتۇن جەريمانە قويدى. 4 ئاندىن
مىسىر پادىشاھى يەھوئاھازنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ ئىنىسى ئېلىئاكىمنى يەھۇدا بىلەن
يېرۇسالېم ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ، ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھوئاكىمغا ئۆزگەرتتى؛
ئاندىن نەقەۋ ئىنىسى يەھوئاھازنى مىسىرغا ئېلىپ كەتتى. 5 يەھوئاكىم تەختكە
چىققان چېغىدا يىگىرمە بەش ياشتا بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت
قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 6 بابىل
پادىشاھى نېبوقادنەسار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغىلى چىقىپ، ئۇنى مىس زەنجىر
بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 7 نېبۇقادنەسار يەنە پەرۋەردىگار ئۇيىدىكى
بىر قىسىم ئەسۋاب-بۇيۇملارنى بابىلغا ئاپىرىپ، ئۇزىنىڭ بابىلدىكى بۇتخانىسىغا
قويدى. 8 يەھوئاكىمنىڭ قالغان ئىشلىرى، ئۇنىڭ يىرگىنچلىك ئىشلىرى،
ئۇنىڭدىكى ئەيىبلەر بولسا مانا، «ئىسرائىل ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-
تەزكىرىلىرى» دېگەن كىتابتا پۈتۈلگەندۇر. ئۇنىڭ ئوغلى يەھوئاكىن ئۇنىڭ ئورنىغا
پادىشاھ بولدى. 9 يەھوئاكىن تەختكە چىققان چېغىدا ئون سەككىز ياشتا
بولۇپ، ئۇ يېرۇسالېمدا ئۈچ ئاي ئون كۈن سەلتەنەت قىلدى؛ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ
نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى. 10 يېڭى يىل ئۆتكەندە، نېبوقادنەسار ئادەم
ئەۋەتىپ يەھوئاكىننى پەرۋەردىگار ئۇيىدىكى ئېسىل بۇيۇملار بىلەن بىرلىكتە
بابىلغا ئەكەلدۈرۈپ، يەھوئاكىننىڭ تاغىسى زەدەكىيانى يەھۇدا ۋە يېرۇسالېم
ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىدى. 11 زەدەكىيا تەختكە چىققان چېغىدا
يىگىرمە بىر ياشتا بولۇپ، يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل سەلتەنەت قىلدى؛ 12 ئۇ
پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە رەزىل بولغانىنى قىلدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزگەن بولسىمۇ، ئۇ يەرەمىيانىڭ ئالدىدا ئۆزىنى
تۆۋەن قىلمىدى؛ 13 ئۇ ئۆزىنى خۇدانىڭ نامىدا [يېمىنىش] قەسەمنى ئىچكۈزگەن
نېبوقادنەساردىن يۈز ئۆرىدى؛ بوينىنى قاتتىق قىلىپ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى
پەرۋەردىگارغا توۋا قىلىپ يېنىشقا كۆڭلىنى جاھىل قىلدى. 14 ئۇنىڭ ئۈستىگە،
كاھىنلارنىڭ بارلىق باشلىرى بىلەن خەلقىنىڭ ھەممىسى يات ئەللىكلەرنىڭ ھەممە
يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى دوراپ، ئاسىيلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ ئۇلار پەرۋەردىگار
يېرۇسالېمدا ئۆزىگە ئاتاپ مۇقەددەس قىلغان ئۇيىنى بۇلغىۋەتتى. 15 ئۇلارنىڭ ئاتا-
بوۋىلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە ۋە ئۆزىنىڭ ئىچىنى
ئاغرىتقاچقا، تاڭ سەھەردە ئورنىدىن ئۇرۇپ ئەلچىلىرىنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى
ئىزچىل ئاگاھلاندۇرۇپ ئوردى. 16 بىراق ئۇلار خۇدانىڭ ئەلچىلىرىنى مازاق
قىلىپ، سۆز-كالامىلىرىنى مەنىسىتمەيتتى، پەيغەمبەرلىرىنى زاكىمتى قىلاتتى؛ ئاخىر
بېرىپ پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى ئۇرلەپ، قۇتقۇزغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە
خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى. 17 پەرۋەردىگار شۇنىڭ بىلەن كالدىيلەرنىڭ
پادىشاھىنى ئۇلارغا ھۇجۇمغا سېلىۋىدى، پادىشاھ ئۇلارنىڭ مۇقەددەس ئۇيىدە
ياشىلىرىنى قىلىچلىدى؛ قىز-يىگىتلەر، قېرىلار، بېشى ئاقارغانلارغا ھېچ ئېچ
ئاغرىتىپ ئولتۇرمايى، ھەممىنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ [خۇدا] بۇلارنىڭ ھەممىسىنى
[كالدىيە] پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇردى. 18 كالدىيە پادىشاھى خۇدانىڭ
ئۇيىدىكى چوڭ-كىچىك دېمەي، بارلىق قاچا-بۇيۇملارنى، شۇنداقلا پەرۋەردىگار
ئۇيىدىكى خەزىنىلەرنى، شۇنىڭدەك پادىشاھنىڭ ۋە ئەمەلدارلىرىنىڭ خەزىنىلىرىنى
قويماي، بابىلغا ئېلىپ كەتتى. 19 كالدىيلەر خۇدانىڭ ئۇيىنى كۆيدۈرۈۋەتتى،
يېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى چېقىۋەتتى، شەھەردىكى ھەممە ئوردا-قورغانلارغا ئوت
قويۇپ كۆيدۈرۈپ، يېرۇسالېمدىكى بارلىق قىممەتلىك قاچا-بۇيۇملارنى چېقىپ
كۆكۈم-تالقان قىلدى. 20 قىلىچتىن ئامان قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى [كالدىيە
پادىشاھى] بابىلغا ئۈتقۈن قىلىپ ئەكەتتى؛ ئۇلار تاكى پارس پادىشاھلىقىنىڭ
سەلتەنىتىگىچە بابىل پادىشاھى ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ ئوردى.
21 يۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيانىڭ ۋاستىسى بىلەن [ئالدىن]
ئېيتقان [ئاگاھ] سۆزى ئىشقا ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن بولدى. شۇنىڭ بىلەن زېمىن
ئۆزىگە تېگىشلىك شابات كۈنلىرىگە مۇيەسسەر بولدى؛ چۈنكى زېمىن يەتمىش
يىل توشقۇچە خارابلىكتە ئۆرۈپ «شابات ئۆتۈپ» دەم ئېلىپ راھەتلەندى.

ئەزرا

1 پارس پادشاهی قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەميانىڭ ئاغزى ئارقىلىق ئېيتقان سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ پارس پادشاهى قورەشنىڭ روهىنى قوزغىشى بىلەن پۈتۈن پادشاهلىقى تەۋەسىدە تۆۋەندىكى بىر جاكارنامە چىقاردى، شۇنداقلا ئۇنى يازما قىلىپ پۈكۈپ: ـ **2** «پارس پادشاهى قورەش مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاسمانلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدىكى بارلىق پادشاهلىقلارنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى ماڭا بەردى؛ ئۇ شۇنداقلا مېنى يەھۇدا زېمىنىغا جايلاشقان يېرۇسالېمدا ئۆزىگە بىر ئۆي سېلىشقا بۇيرۇدى. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن ئاراڭلاردا خۇدانىڭ خەلقى بولغانلاردىن ھەرقايسىڭلارغا بولسا، ئۇنىڭ خۇداسى [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغاي، ئۇ يەھۇدا زېمىنىدىكى يېرۇسالېمغا چىقسۇن، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سالسۇن! ئۇ بولسا خۇدادۇر، ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر! **4** [سۈرگۈنلۈكتە] قالغان خەلق قەيەرلەردە ماكانلاشقان بولسا، [ئۇ يېرۇسالېمغا چىقسۇن]؛ شۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇلارغا ئالتۇن، كۈمۈش، مال-مۈلۈك، چارپايلارنى تەمىنلەپ ياردەم بەرسۇن ۋە شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا جايلاشقان خۇدانىڭ شۇ ئۆيى ئۈچۈن خالىس ھەدىيەلەرنى تەقدىم قىلسۇن» ـ دېدى. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى قەبىلە باشلىقلىرى، كاھىنلار، لاۋىيلار، شۇنداقلا خۇدا تەرىپىدىن روھى قوزغىتىلغان بارلىق خەلق ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى [يېڭۈاشتىن] سېلىشقا بىرىشقا تەييارلاندى. **6** ئەتراپتىكى كىشىلەرنىڭ ھەممىسى كۈمۈش قاچا-قۇچا، ئالتۇن، مال-مۈلۈك، چارپايلار ۋە قىممەت باھالىق بۇيۇملار بىلەن ئۇلارنى قوللاپ قۇۋۋەتلىدى، بۇنىڭدىن باشقا سۈنۈللىدىغان ھەرخىل ئىختىيارىي ھەدىيە-قۇربانلىق سۈپىتىدە ھەرخىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. **7** پادىشاھ قورەش پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلىرىنىمۇ، يەنى ئىلگىرى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىن ئەكىلىپ ئۆز ئىلاھىنىڭ بۇتخانىسىغا قويۇپ قويغان قاچا-قۇچىلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. **8** پارس پادىشاھى قورەش خەزىنە بېگى مىترەداتنى بۇيرۇپ بۇ قاچا-قۇچىلارنى ئالدۇرۇپ چىقتى، مىترەدات شۇلارنى يەھۇدانىڭ ئەمىرى شەشبازارغا سانى بويىچە ساناپ تاپشۇرۇپ بەردى. **9** قاچا-قۇچىلارنىڭ سانى مۇنداق: ـ ئالتۇن داس ئوتىۋز، كۈمۈش داس مىڭ، پىچاق يىگىرمە توققۇز، **10** ئالتۇن پىيالە ئوتىۋز، بىر-بىرىگە ئوخشاش بولغان كۈمۈش پىيالە تۆت يۈز ئون، باشقا قاچا-قۇچىلار بىر مىڭ. **11** بارلىق ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچا، بەش مىڭ تۆت يۈز. سۈرگۈن قىلىنغان خەلق بابىلدىن يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىنگەن چاغدا، شەشبازار بۇ قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەلگەندى.

2 تۆۋەندىكىلەر نېبوقادنەسار تەرىپىدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغان [يەھۇدىيە] تۇلۇكسىدىكىلەردىن، ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى قايتىپ كېلىپ، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيەگە چىقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرلىرىگە كەتكەنلەر: ـ **2** ـ ئۇلار زەرۇببابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، سېرايا، رەئىلايا، موردىكاي، بىلشان، مىسپار، بىگۋاي، رەھۇم ۋە باۋاناھلار بىلەن بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ **3** پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكىكى مىڭ بىر يۈز يەتمىش ئىكىكى كىشى؛ **4** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يەتمىش ئىكىكى كىشى؛ **5** ئاراھنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز يەتمىش بەش كىشى؛ **6** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكىكى مىڭ سەككىز يۈز ئون ئىكىكى كىشى؛ **7** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىكىكى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **8** زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **9** زاككاينىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ **10** باننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ **11** ببايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىكىكى يۈز يىگىرمە ئىكىكى كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش ئالتە كىشى؛ **14** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىكىكى مىڭ ئەللىك ئالتە كىشى؛ **15** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى تۆت يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **16** ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ **17** بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **18** يوراھنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىكىكى كىشى؛ **19** ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكىكى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **20** گىببارنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ **21** بەيت-لەھەملىكەر بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **22** نىتوفالىقلار ئەللىك ئالتە كىشى؛ **23** ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **24** ئازماۋەتلىكەر قىرىق ئىكىكى كىشى؛ **25** كىرىئات-ئارىملىقلار، كەفىراھلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئىي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ **26** راماھلىقلار بىلەن گىبالىقلار جەمئىي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ **27** مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىكىكى كىشى؛ **28** بەيت-ئەللىكەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئىي ئىكىكى يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ **29** نېبولىقلار ئەللىك ئىككى كىشى؛ **30** ماگبىشنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئەللىك ئالتە كىشى؛ **31** ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **32** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ **33** لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي يەتتە يۈز يىگىرمە بەش كىشى؛ **34** يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **35** سىناۋاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ ئالتە يۈز ئوتتۇز كىشى. **36** كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ **37** ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ **38** پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ **39** ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. **40** لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خوداۋىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى؛ **41** غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى. **42** دەرۋازىۋانلەرنىڭ نەسلىدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالمونىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي بىر يۈز ئوتتۇز توققۇز كىشى. **43** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابىائوتنىڭ ئەۋلادلىرى، **44** كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىياھانىڭ ئەۋلادلىرى، پادونىڭ ئەۋلادلىرى، **45** لبناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، **46** ھاگابنىڭ ئەۋلادلىرى، شاملاينىڭ ئەۋلادلىرى، ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، **47** گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، **48** رەزىننىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، **49** ئوززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، بىسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، **50** ئاسناھنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، **51** باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، **52** بازلۇتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، **53** باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تېماھنىڭ ئەۋلادلىرى، **54** نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرى. **55** سۈلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتاينىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى،

پىرۇدانىڭ ئەۋلادلىرى، **56** يائالاھنىڭ ئەۋلادلىرى، داركوننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، **57** شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھاززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامىنىڭ ئەۋلادلىرى. **58** ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۈلەيمانىنىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئىي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. **59** تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مىلاھ، تەل-خارشا، كىرۇب، ئاددان ۋە ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. **60** بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئىي ئالتە يۈز ئەللىك ئىككى كىشى؛ **61** كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە خابايانىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلېئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. **62** بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. **63** ۋالىي ئۇلارغا: ــ ئۇرىم ۋە ئۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يەمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. **64** پۈتۈن جامائەت جەمئىي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئاتمىش كىشى؛ **65** يۈنگىدىن باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى؛ يەنە ئىككى يۈز ئەر-ئايال غەزەلچىسى بار ئىدى. **66** ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، **67** تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. **68** جەمەت كاتتىۋاشلىردىن بەزىلىرى پېرۇسالېمغا ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كەلگەن چاغدا، خۇدانىڭ شۇ ئۆيى ئۈستىگە ئەسلى ئورنىغا بېكىتىلىشتىن سېلىنىشى ئۈچۈن چىن كۆڭۈلدىن سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. **69** ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قۇربىغا قاراپ قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە ئاتمىش بىر مىڭ داريك ئالتۇن، بەش مىڭ منا كۈمۈش ۋە يۈز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى. **70** شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، غەزەلچىلەر، دەرۋازىۋەنلەر، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى؛ قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

3

ئىسرائىل خەلقى ھەرقايسىسى ئۆز شەھەرلىرىدە ماكانلاشقانىدى؛ يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، خەلق بىر ئادەمدەك بولۇپ پېرۇسالېمغا يىغىلدى. **2** يوزادانىڭ ئوغلى يەشۇئا بىلەن ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى، شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبىبابەل ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ھەممىسى ئورۇنلىرىدىن قوپۇپ، خۇدانىڭ ئادەمى مۇسا پۈتكەن قانۇن كىتابىدا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈش ئۈچۈن ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ قۇربانگاھىنى سېلىشقا كىرىشتى. **3** گەرچە ئۇلار شۇ يەرلىك خەلقلەردىن قورقسىمۇ، لېكىن قۇربانگاھنى ئەسلىدىكى ئۆلۈى ئۆستىگە سېلىپ، ئۇنىڭدا پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئەتىگەنلىك ۋە كەچلىك كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئوتكۈزۈشكە كىرىشتى. **4** ئۇلار يەنە [مۇقەددەس قانۇندا] پۈتۈلگىنى بويىچە « كەپىلەر ھېيتى»نى ئوتكۈزۈپ، ھەر كۈنى بەلگىلەنگەن تەلەپكە مۇۋاپىق سان بويىچە كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى سۈنۈشاتتى. **5** شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار يەنە ھەر كۈنلۈك كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، يېڭى ئاي قۇربانلىقى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق مۇقەددەس دەپ بېكىتىلگەن ھېيتلىرى ئۈچۈن تەقدىم قىلىنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىر كىشىنىڭ كۆڭۈلدىن پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىدىغان ئىختىيارىي قۇربانلىقلىرىنى سۈنۈپ تۇراتتى. **6** شۇنداق قىلىپ ئۇلار يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدىن باشلاپ، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنۈشقا باشلىدى؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئۆلۈى تېخى سېلىنمىدى. **7** ئۇلار تاشچىلار بىلەن ياغاچچىلارغا پۇل تاپشۇردى ۋە شۈنداقلا پارس پادىشاھى قورەشنىڭ ئىجازىتى بىلەن زىدونلۇقلار بىلەن ئۇرلۇقلارغا كېدىر ياغىچىنى لىۋاندىن [ئوتتۇرا] دېڭىز تارقىلىق يوپپاغا ئەكەلدۈرۈش ئۈچۈن يەمەك-ئىچمەك ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىدى. **8** جامائەت پېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە كەلگەندىن كېيىن ئىككىنچى يىلى ئىككىنچى ئايدا شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇبىبابەل، يوزادانىڭ ئوغلى يەشۇئا ۋە ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىي قېرىنداشلىرىنىڭ قالدىسى، شۇنىڭدەك سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ پېرۇسالېمغا كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇلۇشتا ئىش باشلىدى؛ ئۇلار يەنە يىگىرمە ياشتىن ئاشقان لاۋىيلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سېلىش قۇرۇلۇشىغا نازارەتچىلىككە قويدى. **9** يەشۇئا ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى، كادمىيەل بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرى، يەنى يەھۇدانىڭ ئەۋلادلىرى خۇدانىڭ ئۆيىدە ئىشلەيدىغان ئىشچىلارنى نازارەت قىلىشقا بىر نىيەتتە ئاتالاندى؛ ھېنىدادنىڭ ئوغۇللىرى، ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىمۇ ۋە قېرىنداش لاۋىيلار ئۇلارغا يارىدەملەشتى. **10** تاشچىلار پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئۇل سالىدىغان چاغدا كاھىنلار خاس كىيىملىرىنى كىيىپ، كانايلىرىنى چېلىپ، ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان لاۋىيلار جاڭ-جاڭ چېلىپ، ھەممىسى قاتار-قاتار سەپ بولۇپ ئۆزرغۇزۇلدى؛ ئۇلار داۋۇت پەلگىلىگەن كۆرسەتمىلەر بويىچە پەرۋەردىگارنا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. **11** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆزئارا: ــ «پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ ئىسرائىلغا بولغان مېھر-مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەپ ھەمدۇسانا ۋە رەھمەت-تەشەككۈر ئېيتىشتى. بۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ ئۆلۈى سېلىنىپ بولغاچقا، خالايىق پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەپ توۋلاپ تەنتەنە قىلىشتى. **12** لېكىن كاھىنلاردىن، لاۋىيلاردىن ۋە جەمەت باشلىقلىردىن نۇرغۇنلىرى، يەنى ئەسلىدە ئىلگىرىكى ئۆينى كۆرگەن نۇرغۇن قېرى ئادەملەر كۆز ئالدىدا سېلىنغان بۇ ئۆينىڭ ئۆلغا قاراپ، ئۈن سېلىپ يىغلاپ كېتىشتى؛ نۇرغۇن باشقا كىشىلەر خۇشال بولۇپ تەنتەنە قىلىپ توۋلاشتى؛ **13** ۋە خەلق ھەتتا كىملەرنىڭ تەنتەنە قىلىشىۋاتقانلىقى بىلەن كىملەرنىڭ يىغلاۋاتقانلىقىنى ئايرىۋالالمايى قالدى؛ چۈنكى جامائەت تەنتەنە قىلىپ قاتتىق توۋلىشاتتى؛ ۋە بۇ ئاۋاز يىراق-يىراقلارغا ئاڭلىناتتى.

4

يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى رەقىبلەر سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ ئۆينى يېكۈاشتىن سالماقچىكەن، دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، **2** زەرۇبىبابەل ۋە جەمەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ: ــ بىز سىلەر بىلەن بىللە سالايلى؛ چۈنكى بىزمۇ سىلەرگە ئوخشاشلا سىلەرنىڭ خۇدايىڭلارنى ئىزلەپ، بىزنى بۇ يەرگە ئەكەلگەن ئاسۇرىيە پادىشاھى ئېسار-ھاددوننىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ ئۆنگۈنا قۇربانلىق سۈنۈپ كېلىۋاتىمىز، دېيىشتى. **3** لېكىن زەرۇبىبابەل، يەشۇئا بىلەن ئىسرائىلنىڭ باشقا جەمەت باشلىقلىرى ئۇلارغا: ــ خۇدايىمىزغا ئۆي سېلىشتا سىلەرنىڭ بىز بىلەن ھېچقانداق ئالاقەگىلار يوق، بەلكى پارس پادىشاھى قورەش بىزگە بۇيرۇغاندەك، پەقەت بىز ئۆزىمىزلا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۆي سالىمىز، دېيىشتى. **4** شۇنىڭدىن كېيىن شۇ يەردىكى ئاھالە يەھۇدالارنىڭ قولىنى ئاجىز قىلىپ، ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشىغا كاشىلا ئۆتىدۈرۈپ تۇردى. **5** ئۇلار يەنە پارس پادىشاھى قورەشنىڭ بارلىق كۈنلىردىن تاكى پارس پادىشاھى دارىئۇس تەختىگە ئولتۇرغان ۋاقىتقىچە، دائىم مەسلىھەتچىلەرنى سېتىۋېلىپ، يەھۇدالار بىلەن قېرشىپ، قۇرۇلۇش نىشانىنى بۇزۇشقا ئۇرۇنۇپ تۇردى. **6** ئاھاشۇىروش تەختىگە چىققان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا ئۇلار ئۆنگۈنا يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېم ئاھالىسى ئۈستىدىن بىر ئەرزنامە يازدى. **7** شۇنىڭدەك ئارتاخشاشتا كۈنلىردە بىشلام،

مترىدات، تابەئەل ۋە ئۇلارنىڭ قالغان شېرىكلىرىمۇ پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتاغا ئارامىي تىلدا بىر ئەرز خېتىنى يازدى، خەت ئارامىي تىلدىن تەرجىمە قىلىندى. 8 ۋالي رەھۇم بىلەن كاتىپ بېگى شىمشاي پادىشاھ ئارتاخشاشتاغا يېرۇسالېم ئۈستىدىن تۆۋەندىكىدەك ئەرزنامە يازدى: ـ 9 «مەزكۇر مەكتۇپنى يازغانلاردىن، ۋالي رەھۇم، كاتىپ بېگى شىمشاي ۋە ئۇلارنىڭ باشقا ھەمراھلىرى بولغان سوراۋچىلار، مۇۋەققەتشىلەر، مەنسەپدارلار، كاتىپلار، ئارقۇئىلىقلار، بابىلىقلار، شۇشانلىقلار، يەنى ئېلامىيلار 10 ۋە ئۇلۇغ جانابي ئوسناپار ساماريە شەھىرىگە ۋە [ئەفرات] دەرياسىنىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەرگە ئورۇنلاشتۇرغان ئاھالىمۇ بار 11 (مانا بۇ ئۇلارنىڭ پادىشاھقا يازغان خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى) ـ تۆزلىرىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى خىزمەتكارلىرىدىن پادىشاھ ئاللىرى ئارتاخشاشتاغا سالام! 12 پادىشاھ ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇنكى، تۆزلىرى تەرەپتىن بىز تەرەپكە كەلگەن يەھۇدىيلار يېرۇسالېمغا كېلىشتى؛ ئۇلار ئاشۇ ئاسي ۋە سېىسق شەھەرنى قۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلىنى ياساپ پۈتىۋردى، سېپىلنى ياساپ چىقتى ۋە سېپىلنىڭ ئۇللىرىنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ ياساۋاتىدۇ. 13 ئەمدى ئۇلۇغ پادىشاھ ئاللىرىغا شۇ مەلۇم بولغايكى، مۇبادا بۇ شەھەر ئوگلانسا، سېپىل پۈتكۈزۈلسە، ئۇلار باج تاپشۇرمايدىغان، ئولپان تۆلەيدىغان ۋە پاراق تاپشۇرمايدىغان بولۇۋالىدۇ، بۇنداق كېتىۋەرسە پادىشاھلارنىڭ خەزىنىسىگە سۈزىسىز زىيان بولىدۇ. 14 بىز ئوردىنىڭ تۇزىنى يەپ تۇرۇپ، پادىشاھىمىزنىڭ بۇنداق بېھۇرمەت قىلىنىشىغا قاراپ تۇرۇشىمىزغا قەتئىي توغرا كەلمەيدۇ، شۇ سەۋەبتىن پادىشاھىمىزغا مەلۇم قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇق. 15 شۇنىڭ ئۈچۈن [ئالىيلىرىنىڭ] ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ تارىخنامىسىنى سۈرۈشتە قىلىشلىرىنى تەشەببۇس قىلىمىز، سىلى تارىخنامىدىن بۇ شەھەرنىڭ ئەھۋالىنى بىلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھلارغىمۇ، ھەرقايسى ئۆلكىلەرگىمۇ زىيان يەتكۈزۈپ كەلگەن ئاسي بىر شەھەر ئىكەنلىكىنى، قەدىمدىن تارتىپ بۇ شەھەردىكىلەر ئاغدۇرمىچىلىق تېرىغانلىقىنى بىلگەيلا؛ دەل شۇ سەۋەبتىن بۇ شەھەر ۋەيران قىلىنغاندى. 16 شۇڭا بىز ئالىيلىرىغا شۇنى ئۇقتۇرماقچىمىزكى، ئەگەر بۇ شەھەر قۇرۇلسا، سېپىللىرى پۈتكۈزۈلسە، ئۇنداقتا سىلىنىڭ دەريانىڭ مۇشۇ تەرىپىدىكى يەرلەرگە ھېچقانداق ئىگىدارچىلىقىرى بولمايي قالىدۇ». 17 پادىشاھ مۇنداق جاۋاب يوللىدى: ـ «ۋالي رەھۇم، كاتىپ بېگى شىمشايغا ۋە ساماريە ھەم دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى باشقا يەرلەردە تۇرۇشلۇق ھەمراھلىرىگىلارغا سالام! 18 سىلەرنىڭ بىزگە يازغان ئەرز خېتىگىلار مېنىڭ ئالدىمدا ئېنىق قىلىپ ئوقۇپ بېرىلدى. 19 تەكشۈرۈپ كۆرۈشنى بۇيرۇۋىدىم، بۇ شەھەرنىڭ دەرۋەقە قەدىمدىن تارتىپ پادىشاھلارغا قارشى چىقىپ ئىسيان قوزغىغان، شەھەردە دائىم ئاسىيلىق-قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشتەك ئىشلارنىڭ بولۇپ كەلگەنلىكى مەلۇم بولدى. 20 ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردا قۇدرەتلىك پادىشاھلار يېرۇسالېمغا ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى پۈتۈن يەرلەرنى ئىدارە قىلىپ كەلگەن، ئۇلار شۇلارغا بېقىنىپ باج، ئولپان ۋە پارىقنى تاپشۇرۇپ كەلگەنىكەن. 21 ئەمدى سىلەر بۇيرۇق چۈشۈرۈپ ئۇ خەلقنى ئىشتىن توختىتىڭلار، مەندىن باشقا يارلىق چۈشۈرۈلمىگۈچە، بۇ شەھەرنى بېكىتۋاشتىن قۇرۇپ چىقىشقا بولمايدىغانلىقى ئۇقتۇرۇلىدۇ. 22 بۇ ئىشنى ئادا قىلمايي قېلىشتىن پەخەس بولۇڭلار، پادىشاھلارغا زىيان كەلتۈرىدىغان ئاپەت ئېىشقا كۆچىيۋېرىدىكەن؟». 23 پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يارلىقىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى رەھۇمغا، كاتىپ بېگى شىمشاي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىغا ئوقۇپ بېرىلىشى بىلەنلا، ئۇلار ئالمان-تالمان يېرۇسالېمدىكى يەھۇدالارنىڭ قېشىغا چىقىپ، ھەربي كۈچ ئىشلىتىپ، ئۇلارنى ئىشنى توختىتىشقا مەجبۇر قىلدى. 24 شۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئىشلار توختىدى؛ ئىش تاكى پارس پادىشاھى دارئۇس تەختكە چىقىپ ئىككىنچى يىلىغىچە توختاغلىق قالدى.

5 بۇ چاغدا پەيغەمبەرلەر، يەنى ھاگاي پەيغەمبەر بىلەن ئىددونىڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەر يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلارغا پېشارەت بېرىشكە باشلىدى، ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ نامىدا ئۇلارغا پېشارەت بېرىشتى. 2 شۇنىڭ بىلەن شېئالتىيەلنىڭ ئوغلى زەرۇببابەل ۋە يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئا قوپۇپ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا باشلىدى، خۇدانىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ ئۇلارغا ياردەم بەردى. 3 شۇ چاغدا دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى ئۇلارنىڭ ۋىنىغا كېلىپ: «كىم سىلەرگە بۇ ئۆيۈ يېڭىۋاشتىن سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە بۇيرۇق بەردى؟» دەپ سوردى. 4 ئۇلار يەنە: «بۇ قۇرۇلۇشقا مەسئۇل بولغۇچىلارنىڭ ئىسمى نېمە؟» دەپ سوردى. 5 لېكىن خۇدانىڭ نەزىرى يەھۇدا ئاقساقاللىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى، شۇڭا باش ۋالي قاتارلىقلار پادىشاھ دارئۇسقا مەلۇم قىلغۇچە، شۇنداقلا ئۆنىگىدىن بۇ ھەقتە بىرەر جاۋاب يارلىق كەلگۈچە ئۇلارنىڭ قۇرۇلۇش ئىشىنى توسمىدى. 6 دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ ۋالىيسى تاتتىناي بىلەن شېتار-بوزناي ھەم ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى، يەنى دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار پادىشاھ دارئۇسقا خەت ئەۋەتتى، خەتنىڭ كۆچۈرۈلمىسى مانا تۆۋەندىكىدەك: 7 ئۇلار پادىشاھقا ئەۋەتكەن مەلۇماتنا مۇنداق دېيىلگەن: «دارئۇس ئالىيلىرىغا چوكۇقۇر ئامان-ئېسەنلىك بولغاي! 8 پادىشاھىمىزغا شۇ ئىش يېتىپ مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەھۇدىيەگە، ئۇلۇغ خۇدانىڭ ئۆيىگە بېرىپ كۆردۇقكى، شۇ ئۆيۈ يوغان تاشلار بىلەن ياسىلۇاتىدۇ، تاملىرىغا لىملار ئوتكۈزۈلۈپ سېلىنماقتا؛ بۇ قۇرۇلۇش تېز سۈرەتتە ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلۇۋېتىپتۇ. 9 ئاندىن بىز ئۇ يەردىكى ئاقساقاللاردىن: ـ كىم سىلەرگە بۇ ئۆيۈ سېلىشقا، بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتتۈرۈشكە بۇيرۇق بەردى؟ ـ دەپ سوردۇق. 10 ۋە ئالىيلىرىغا مەلۇم بولسۇن ئۇچۈن ئۇلارنىڭ ئىسىملىرىنى سوردۇق، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ باشلىقلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى پۈتۈپ خاتىرىلىمەكچى ئىدۇق. 11 ئۇلار بىزگە: «بىز ئاسمان-زېمىننىڭ خۇداسىنىڭ قۇللىرى، بىز ھازىر بۇنىڭدىن ئۆزۈن يىللار ئىلگىرى سېلىنغان ئۆيۈ يېڭىۋاشتىن سېلىۋاتىمىز. مۇشۇ ئۆيۈ ئەسلىدە ئىسرائىلنىڭ ئۇلۇغ بىر پادىشاھى سالدۇرغاندى. 12 لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئاسماندىكى خۇدانىڭ غەزىپىنى كەلتۈرۈپ قويغاچقا، خۇدا ئۇلارنى كالدىيەلىك بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغان؛ ئۇ بۇ ئۆيۈ چاقتۇرۇۋېتىپ، خەلقنى بابىلغا ئۆتكۈزۈن قىلىپ ئەكەتكەن. 13 لېكىن بابىل پادىشاھى قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى پادىشاھ قورەش خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىشقا يارلىق چۈشۈرگەن. 14 ۋە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى بۇ ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىل بۇتخانىسىغا ئاپىرىپ قويغان خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قوچىلارنىمۇ پادىشاھ قورەش ئۇلارنى بابىل بۇتخانىسىدىن ئەپچىقتۇرۇپ، شەھبازار ئىسملىك بىر كىشىگە تاپشۇرغان؛ ئۇ ئۇنى باش ۋالي قىلىپ تەينىلىگەندى. 15 ھەم ئۇنىڭغا: ـ بۇ قاچا-قوچىلارنى ئېلىپ ئۇلارنى يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا ئاپىرىپ قويغىن؛ خۇدانىڭ ئۆيى ئەسلى جايىغا يېڭىۋاشتىن سېلىنسۇن، دەپ بۇيرۇغان 16 ئاندىن شۇ شەھبازار دېگەن كىشى كېلىپ، يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە ئۇل سالغان، ئەنە شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ھازىرغىچە ياسىلۇاتىدۇ، تېخى پۈتمىدى» دەپ جاۋاب بەردى. 17 ئەمدى ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمىزنىڭ شۇ يەردە، يەنى بابىلدىكى خەزىنىنى تاختۇرۇپ بېقىشىنى، ئۇ يەردە پادىشاھ قورەشنىڭ يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن سېلىش توغرىسىدا چۈشۈرگەن يارلىقىنىڭ بار-يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ بېقىشىنى سورايمىز ھەم پادىشاھىمىزنىڭ بۇ ئىش توغرىسىدا ئۆز ئىرادىسىنى بىزگە بىلدۈرۈپ قويۇشىنى ئۈتۈنىمىز».

6 ئاندىن پادىشاھ دارىئۇس بابىلدىكى دۆلەت-بايلىقلار ساقلانغان «ئارخىپلار تۈرى»نى تەكشۈرۈپ چىقىشقا يارلىقلارنى چۈشۈردى. **2** مېدىئا تۇلكىسىدىكى ئاخمىتا قەلئەسىدىن بىر ئورام قەغەز تېپىلدى، تۆۋەندىكى مۇنداق بىر خاتىرە پۈتۈلگەن: **3** «پادىشاھ قورەشنىڭ بىرىنچى يىلى، پادىشاھ قورەش يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە دائىر مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈردى: ـ «قۇربانلىق سۈنۈللىدىغان ئورۇن بولۇش ئۈچۈن بۇ ئۆي يېڭىۋاشتىن سېلىنسۇن؛ ئۆلى پۈختا سېلىنسۇن، ئۈيىنىڭ ئېگىزلىكى ئالتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتمىش گەز بولسۇن. **4** ئۈچ قەۋەت يوغان تاش، بىر قەۋەت يېڭى ياغاچ بىلەن سېلىنسۇن، بارلىق خىراجەت پادىشاھلىق خەزىنىسىدىن چىقىم قىلىنسۇن. **5** ئەسلىدە نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىدىن ئېلىپ بابىلغا ئاپىرىپ قويغان، خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ئالتۇن-كۈمۈش قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسى قايتۇرۇپ كېلىنىپ، يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىغا قايتىدىن يەتكۈزۈلۈپ، ھەربىرى ئۆز جايىغا قويۇلسۇن؛ ئۆلار خۇدانىڭ ئۆيىگە قويۇلسۇن!». **6** [دارىئۇستىن يارلىق چۈشۈرۈلۈپ]: «ـ شۇنگا، ئى دەريانىڭ شۇ تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي ۋە شېتار-بوزناي ھەم سىلەرنىڭ ھەمراھلىرىڭلار، يەنى دەريانىڭ شۇ تەرىپىدىكى ئافارساقلىقلار، ئەمدى سىلەر ئۇ يەردىن نېرى كېتىڭلار! **7** خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن؛ يەھۇدىيلارنىڭ باش ۋالىيسى بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرىنىڭ خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى ئەسلىدىكى ئورنىغا سېلىشىغا يول قويۇڭلار. **8** شۇنىڭدەك مەن خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنىڭ سېلىنىشى ئۈچۈن يەھۇدالارنىڭ ئاقساقاللىرى تونۇغۇلۇق سىلەرگە بۇيرۇق چۈشۈردۈمكى: ـ دەريانىڭ غەرب تەرىپىدىن، پادىشاھلىق خەزىنىسىگە تاپشۇرۇلغان باج كىرىمىدىن سىلەر كېچىكتۈرمەي شۇ ئادەملەرگە تولۇق خىراجەت ئاجرىتىپ بېرىڭلار، قۇرۇلۇش ھېچ توختاپ قالمىسۇن. **9** ئۆلارغا ئېھتىياجلىرىمىز بولسا، جۈملىدىن ئاسماندىكى خۇداغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈنۈشقا، مەيلى ئەرگەك تورپاق بولسۇن، قوچقار يا كى قوزىلار بولسىمۇ، شۇلار بېرىلسۇن؛ يەنە يېرۇسالېمدىكى كاھىنلارنىڭ بەلگىلىگىنى بويىچە بۇغداي، تۇز، شاراب يا كى زەيتۇن مايلار بولسۇن شۇلارنىڭ بىرىمۇ كەم قىلىنماي، ھەر كۈنى تەمىن ئېتىپ تۇرۇلسۇن. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئاسماندىكى خۇداغا خۇشبۇي قۇربانلىقلارنى كەلتۈرۈپ، پادىشاھقا ۋە پادىشاھنىڭ ئەۋلادلىرىغا ئۈزۈن تۇمۇر تىلىسۇن. **11** مەن يەنە بۇيرۇيمەنكى، كىمكى بۇ يارلىقنى ئۆزگەرتسە، شۇ كىشىنىڭ ئۆيىنىڭ بىر تال لىمى سۇغۇرۇۋېلىنىپ تىكلەنگەندىن كېيىن، شۇ كىشى ئۇنىڭغا ئېسىپ مىخلاپ قويۇلسۇن، ئۆيى ئەخلەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلسۇن! **12** ۋە ئۆزىنىڭ نامىنى شۇ يەردە قالدۇرغان خۇدا مۇشۇ يېرۇسالېمدىكى ئۆيىنى ئۆزگەرتىشكە يا كى بۇزۇشقا قول ئۇزارتقان ھەرقانداق پادىشاھ يا كى خەلقنى ھالاك قىلسۇن! مەن دارىئۇس مۇشۇ يارلىقنى چۈشۈردۇم، ئەستايىدىللىق بىلەن بەجا كەلتۈرۈلسۇن!» دېيىلدى. **13** ئاندىن دەريانىڭ غەرب تەرىپىنىڭ باش ۋالىيسى تاتتىناي، شېتار-بوزناي ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى پادىشاھ دارىئۇسنىڭ ئەۋەتكەن يولىيورۇقى بويىچە ئەستايىدىللىق بىلەن شۇ ئىشنى بەجا كەلتۈردى. **14** يەھۇدىيلارنىڭ ئاقساقاللىرى قۇرۇلۇشنى داۋاملاشتۇرۇپ، ھاگاي پەيغەمبەر ۋە ئىددوىنىڭ ئوغلى زەكەريانىڭ بېشارەت بېرىشلىرى بىلەن شۇ ئىشتا روناق تاپتى. ئۇلار ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئەمرى بويىچە، شۇنداقلا قورەش، دارىئۇس ۋە ئارتاخشاشتا قاتارلىق پارىس پادىشاھلىرىنىڭ ئەمرى بويىچە ئىشلەپ، ئۆيىنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىش ئىشنى پۈتتۈردى. **15** بۇ ئۆي دارىئۇس پادىشاھى سەلتەنەتنىڭ ئالتىنچى يىلى، ئادار ئېيىنىڭ ئۈچىنچى كۈنى پۈتكۈزۈلدى. **16** ئىسرائىللار ـ كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە قالغان سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن خەلقلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ بۇ ئۆيىنى تۇنۇگۇنا ئاتاش مۇراسىمىنى خۇشال-خۇرراملىق بىلەن ئوتكۈزدى. **17** ئۆيىنى خۇدانىڭ ئۆزىگە ئاتاش مۇراسىمىدا ئۇلار يۈز توربۇقا، ئىككى يۈز قوچقار ۋە تۆت يۈز قوزا سۈندى ھەم ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ سانى بويىچە بارلىق ئىسرائىل ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكىنى سۈندى. **18** ئۇلار يەنە يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئىبادەت-خىزمىتىنى ئۆتەشكە، مۇسانىڭ كىتابىدا يېزىلغىنى بويىچە، كاھىنلارنى ئۆز نۆۋىتى بويىچە، لاۋىيلارنى گۇرۇپپىلىرى بويىچە ئورنىغۇزدى. **19** بىرىنچى ئايىنىڭ ئون ئوتتىنچى كۈنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»نى ئوتكۈزدى. **20** چۈنكى كاھىنلار ۋە لاۋىيلار بىر نىيەت بىلەن بىرلىكتە پاكلىنىش رەسىملىرىنى ئوتكۈزۈپ، ھەممىسى پاكلاندى؛ ئاندىن ئۇلار بارلىق سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەر ۋە ئۇلارنىڭ قېرىندىشى بولغان كاھىنلار ۋە ھەم ئۆزلىرى ئۈچۈن ئوتۇپ كېتىش ھېيتىغا ئاتىغان [قوزىلىرىنى] سويدى. **21** سۈرگۈنلۈكتىن [يېڭا] قايتىپ كەلگەن ئىسرائىللار ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەھ‌ردىگارنى ئىزدەپ، ئۆزلىرىنى زېمىندىكى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن ئايرىپ چىققان بارلىق كىشىلەر قوزا گوشلىرىنى بىرلىكتە يېيىشتى. **22** ئۇلار پېتىر نان ھېيتىنى خۇشال-خۇرراملىق ئىچىدە يەتتە كۈن ئوتكۈزدى؛ چۈنكى يەھۋەھ‌ردىگار ئۇلارنى خۇشاللىققا چۈمدۈردى ھەم ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ كۆڭلىنى ئۇلارغا مايىل قىلىپ، ئۆزىنىڭ ئۆيىنى ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىنى قۇرۇشقا ئۇلارنىڭ قولىنى مۇستەھكەملىدى.

7 شۇ ئىشلاردىن كېيىن پارس پادىشاھى ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرگەن مەزگىلدە ئەزرا دېگەن كىشى [بابىلدىن يېرۇسالېمغا چىقتى]. ئۇ سېرايانىڭ ئوغلى، سېرايا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا ھىلقىيانىڭ ئوغلى، **2** ھىلقىيا شاللۇمنىڭ ئوغلى، شاللۇم زادوكنىڭ ئوغلى، زادوك ئاختۇبنىڭ ئوغلى، **3** ئاختۇب ئامارىيانىڭ ئوغلى، ئامارىيا ئازارىيانىڭ ئوغلى، ئازارىيا مېرايوتنىڭ ئوغلى، **4** مېرايوت زەراھىياھنىڭ ئوغلى، زەراھىياھ ئۇززىنىڭ ئوغلى، ئۇززى بۇككىنىڭ ئوغلى، **5** بۇككى ئابىشۇئانىڭ ئوغلى، ئابىشۇئا فىنھاسنىڭ ئوغلى، فىنھاس ئەلئازارنىڭ ئوغلى، ئەلئازار بولسا باش كاھىن ھارۇننىڭ ئوغلى ئىدى؛ **6** ـ ئەزرا دېگەن بۇ كىشى بابىلدىن قايتىپ چىقتى. ئۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يەھۋەھ‌ردىگار مۇساغا نازىل قىلغان تەۋرات قانۇنىغا پىشقان ئەۋراتشۇناس ئىدى؛ ئۇنىڭ خۇداسى بولغان يەھۋەھ‌ردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ ئېھتىياجلىرىمىز بولغان ھەممىنى پادىشاھ شۇنى بەرگەندى. **7** پادىشاھ ئارتاخشاشتانىڭ يەتتىنچى يىلى بىر قىسىم ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلگەشىلەر، دەرۋازىۋانلەر ۋە ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ بىلەن بىرلىكتە يېرۇسالېمغا قايتىپ چىقتى. **8** [ئەزرا] ئەمدى پادىشاھنىڭ سەلتەنەتنىنىڭ يەتتىنچى يىلى بەشىنچى ئايدا يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. **9** بىرىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇ بابىلدىن چىقىشقا تەييارلاندى؛ خۇدانىڭ شەپقەتلىك قولى ئۇنىڭغا بولغاچقا، ئۇ بەشىنچى ئايىنىڭ بىرىنچى كۈنى يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. **10** چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ يەھۋەھ‌ردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇننى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەلى قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىشىگە نىيەت قىلغاندى. **11** مانا بۇ پادىشاھ ئارتاخشاشتا كاھىن ھەم تەۋراتشۇناس ئەزراغا تاپشۇرغان يارلىق خېتىنىڭ كۆچۈرۈلمىسى: ـ (ئەزرا يەھۋەھ‌ردىگارنىڭ ئەمرلىرىگە ئائىت ئىشلارغا ھەم ئۇنىڭ ئىسرائىللارغا تاپشۇرغان بەلگىلىمىلىرىگە پىشقان تەۋراتشۇناس ئىدى): ـ **12** «مەنكى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ئارتاخشاشتادىن ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ مۇكەممەل تەۋرات-قانۇنىغا پىشقان تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزراغا سالام! **13** ئەمدى مەن شۇنداق يارلىق چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدا تۇرۇۋاتقان ئىسرائىللاردىن، شۇنداقلا

ئۇلارنىڭ كاھىن ۋە لاۋىيلاردىن كىملەر يېرۇسالېمغا بېرىشنى خالىسا، ھەممىسى سېنىڭ بىلەن بىللە بارسا بولىدۇ. **14** چۈنكى سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ يەتتە مەسلىھەتچىسى تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن ئىكەنسەن، قولۇڭدىكى خۇدانىڭ قانۇن كىتابىدا ئېيتىلغانلىرى بويىچە، يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمغا تەكشۈرۈش-ھال سوراشقا ئەۋەتىلگەنسەن. **15** سەن پادىشاھ ۋە ئۇنىڭ مەسلىھەتچىلىرى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئىسرائىلنىڭ خۇدىسىغا سۈنغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرۈپ يېرىم ئۇنىڭغا تەقدىم قىل (ئۇنىڭ ماكانى يېرۇسالېمدىدۇر)؛ **16** شۇنىڭدەك قولۇڭ پۈتكۈل بابىل ئۆلكىسىدە قانچىلىك ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى تاپالىسا، شۇنى خەلق ۋە كاھىنلار يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئۆيىگە تەقدىم قىلىشقا ئۆز ئىختىيارى بىلەن بەرگەن سوۋغاتلارغا قوشۇپ ئاپارغىن. **17** سەن بۇ پۇللارغا ئېھتىياجانلىق بىلەن قۇربانلىقلار ئۈچۈن تورپاق، قوچقار، قوزا ۋە قوشۇمچە ئاشلىق ھەدىيەلىرى ھەم شاراب ھەدىيەلىرى سېتىۋېلىپ، بۇلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىدىكى قۇربانگاھقا سۈنغىن. **18** قالغان ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى سەن ۋە جەمەتىڭدىكىلەرگە قانداق قىلىش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، خۇدايىڭلارنىڭ ئىرادىسى بويىچە شۇنداق قىلىڭلار. **19** سېنىڭ خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى ئىشلارغا ئىشلىتىشكە ساڭا بەرگەن قاچا-قۇچىلارنى يېرۇسالېمدىكى خۇدانىڭ ئالدىغا قوي. **20** ئەگەر شۇنىڭدەك ساڭا خۇدايىڭنىڭ ئۆيىدىكى قالغان ئىشلارغا چىقىم قىلىدىغانغا ئېھتىياجەت كېرەك بولسا، سەن پادىشاھ خەزىنىسىدىن ئېلىپ ئىشلەتكىن. **21** شۇنىڭ بىلەن مەنكى پادىشاھ ئارتاخشاشتادىن دەريانىڭ شۇ غەرب تەرىپىدىكى بارلىق خەزىنە ۋەكىلىگە شۇنداق بۇيرۇق چۈشۈرىمەنكى، ئاسماندىكى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇننىڭ ئالىمى بولغان كاھىن ئەزرا سىلەردىن نېمىنى تەلەپ قىلسا، سىلەر ئەستايىدىللىق بىلەن ئۇنىڭ دېگىنىدەك بېجىرىڭلار. **22** ئۇنىڭ ئالدىغىنى كۈمۈش يۈز تالانتقىچە، بۇغداي يۈز كورغىچە، شاراب يۈز باتقىچە، زەيتۇن مېيى يۈز باتقىچە بولسۇن، تۇزغا چەك قويۇلمىسۇن. **23** ئاسمانلاردىكى خۇدا نېمىنى ئەمر قىلسا، شۇ ئاسمانلاردىكى خۇدانىڭ ئۆيى ئۈچۈن ئەستايىدىللىق بىلەن بېجىرىلسۇن؛ نېمىشقا [خۇدانىڭ] غەزىپىنى پادىشاھ ۋە ئوغۇللىرىنىڭ پادىشاھلىقىغا چۈشۈرگۈدەكمىز؟ **24** بىز شۇنىمۇ سىلەرگە مەلۇم قىلىمىزكى، ئومۇمەن كاھىنلار، لاۋىيلار، غەزەلچىلەر، دەرۋازىۋانلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ بۇ ئۆيىدە خىزمەت قىلىدىغانلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن باج، ئولپان ۋە پاراق ئېلىشقا بولمايدۇ. **25** ئەمدى سەن ئەي ئەزرا، خۇدايىڭنىڭ سەندە بولغان ھېكمىتىگە ئاساسەن، دەريانىڭ شۇ غەرب تەرىپىدە خۇدايىڭنىڭ تەۋرات-قانۇننى بىلگەن، بارلىق خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدىغان، ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان سوراقچى ۋە ھاكىملارنى تەيىنلىگىن؛ ۋە تەۋرات-قانۇننى بىلمەيدىغانلارغا بولسا، ئۇلارغا بۇلارنى ئۆگىتىڭلار. **26** خۇدايىڭنىڭ قانۇنىغا ۋە پادىشاھلىقىنىڭ قانۇنىغا رىئايە قىلمايدىغانلار بولسا، ئۇنىڭ ئۆستىدىن ئادالەتلىك بىلەن ھۆكۈم چىقىرىلسۇن؛ ئۇ ئۆلۈمگە، ياكى سۈرگۈنگە ياكى مال-مۈلكىنى مۇسادىرە قىلىشقا ۋە ياكى زىندانغا تاشلاشقا ھۆكۈم قىلىنسۇن». **27** [ئەزرا مۇنداق دېدى] ـ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا بولغاي! چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ كۆڭلىگە، يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى شۇنداق كۆركەم بېزەش نىيىتىنى سالدى، **28** يەنە مېنى پادىشاھ ۋە مەسلىھەتچىلىرى ئالدىدا ھەم پادىشاھنىڭ مۇھتەرەم ئەمىرلىرى ئالدىدا ئلتىپاتقا ئېرىشتۈردى. پەرۋەردىگار خۇدايىمنىڭ قولى مەندە بولۇپ، ئۇ مېنى غەيرەتلەندۈرگەچكە، ئۆزۈم بىلەن بىللە [يېرۇسالېمغا] چىقىشقا ئىسرائىللار ئىچىدىن بىرنەچچە مۇتىۋەرلەرنى يىغدىم.

8 پادىشاھ ئارتاخشاشتا سەلتەنەت سۈرۈپ تۇرغان ۋاقىتتا، بابىلدىن مېنىڭ بىلەن بىللە قايتقانلارنىڭ ئاتا جەمەت باشلىقلىرى ۋە ئۇلارنىڭ نەسەبنامىلىرى تۆۋەندىكىچە:ـ **2** فىنھاسنىڭ ئەۋلادلىرىدىن گەرشون، ئىتامارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن دانىيال، داۋۇتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاتۇش، **3** شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەكەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن نەسەبنامىدە تىزىملانغان ئەركەكلەر جەمئىي بىر يۈز ئەللىك كىشى؛ **4** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن زەراھياھنىڭ ئوغلى ئەلىيوينايى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئىككى يۈز كىشى؛ **5** شېكانىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن بولغان ياھازىيەلنىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئۈچ يۈز كىشى؛ **6** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوناتاننىڭ ئوغلى ئەبەد ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئەللىك كىشى؛ **7** ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئاتالىيانىڭ ئوغلى يەشايا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يەتمىش كىشى؛ **8** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرىدىن مىكائىلنىڭ ئوغلى زەبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر سەكسەن كىشى؛ **9** يوئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھىيەلنىڭ ئوغلى ئوبادىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئىككى يۈز ئون سەككىز كىشى؛ **10** شېلومىتنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوسفىيانىڭ ئوغلى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر بىر يۈز ئالتمىش كىشى؛ **11** بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىبايىنىڭ ئوغلى زەكەريا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **12** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھاككاتاننىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر بىر يۈز ئون كىشى؛ **13** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەڭ ئاخىردا قايتقانلارنىڭ ئىسىملىرى ئەلىفەلەت، يەئىيەل ۋە شېمايا بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر ئالتمىش كىشى؛ **14** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئۇتاي بىلەن زابىۇد ۋە ئۇلار بىلەن بىللە قايتقان ئەركەكلەر يەتمىش كىشى. **15** ـ مەن ئۇلارنى ئاخاۋاغا ئاقىدىغان دەريانىڭ بويىغا يىغدىم؛ بىز ئۇ يەردە چېدىر تىكىپ ئۈچ كۈن تۇردۇق. خەلقنى ۋە كاھىنلارنى ئارىلاپ قارىسام ئۇ يەردە لاۋىيلار يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن باشلىقلاردىن ئەلىئېزەر، ئاريەل، شېمايا، ئەلناتان، يارىب، ئەلناتان، ناتان، زەكەريا بىلەن مەشۇللاملارنى ۋە ئۇلارغا قوشۇپ ئوقۇمۇشلۇق ئالىملاردىن يوئارىب بىلەن ئەلناتانىنى چاقىرتىپ كېلىپ، **17** ئۇلارغا ھاۋالە قىلىپ كاسىفيا دېگەن يەرگە، ئىددو دېگەن ئاتامان بىلەن كۆرۈشۈشكە ئەۋەتتىم. مەن كاسىفيا دېگەن يەردە ئىددوغا ۋە ئۇنىڭ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بولغان قېرىنداشلىرىغا دەيدىغان گەپلەرنى ئاغزىغا سېلىپ، ئۇلارنىڭ بۇ يەرگە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان خىزمەتچىلەرنى بىزگە ئېكىلىشنى ئۇتۇندۇم. **18** خۇدايىمىزنىڭ شاپائەتلىك قولى بىزدە بولغاچقا، ئۇلار بىزگە ئىسرائىلنىڭ ئەۋرىسى، لاۋىينىڭ نەۋرىسى ماھلىنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدىن ئوقۇمۇشلۇق بىر ئادەمنى، يەنى شەرەبىيانى ۋە ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھەم قېرىنداشلىرى بولۇپ جەمئىي ئون سەككىز كىشىنى باشلاپ كەلدى. **19** ئۇلار يەنە ھاشابىيا ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە مەرارىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەشايا ھەم ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى ھەم ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى بولۇپ، جەمئىي يىگىرمە كىشىنى، **20** يەنە ئىلگىرى داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرى لاۋىيلارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا تەيىنلىگەن «نەتىنىيلار»دىن ئىككى يۈز يىگىرمە كىشىنى باشلاپ كەلدى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسىملىرى بىلەن تىزىملاندى. **21** شۇ چاغدا ئاخاۋا دەرياسى بويىدا مەن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا تۆزۈمىزنى تۆۋەن قىلىپ، ئۆزىمىز ۋە كىچىك بالىلىرىمىز ھەم بارلىق مال-مۈلكىمىز ئۈچۈن خۇدايىمىزدىن ئاق يول تىلەشكە روزا تۇتايلى، دەپ جاكارلىدىم. **22** چۈنكى بىز ئەسلىدە پادىشاھقا: «خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۇنى بارلىق ئىزدىگەنلەرنىڭ ئۈستىگە ئىلتىپات كۆرسىتىشكە قويۇلىدۇ؛ لېكىن ئۇنىڭ قۇدرىتى بىلەن غەزىپى ئۇزىنى تاشلىغانلارغا زەربە بېرىشكە تەيياردۇر» دېگەنىدۇق، ئەمدى يەنە ئۇنىڭدىن يولدىكى دۈشمەنلەرگە تاقابىل تۇرۇشقا پىيادە ۋە ئاتلىق لەشكەرلەر تەيىنلەپ بېرىشنى تەلەپ قىلغانلىقىمدىن خىجىل بولۇپ قالدىم. **23** شۇنىڭ بىلەن بىز روزا تۇتۇپ خۇدايىمىزدىن شۇ ئىش توغرۇلۇق

تۆتۈندۇق، تۆ دۇئايمىزنى ئىجابەت قىلدى. 24 مەن كاھىن باشلىرى ئىچىدىن ئون ئىككى ئادەمنى ۋە شەرەبىيا، ھاشابىيا ۋە تۆلار بىلەن بىللە بولغان ئاكا-تۆكلىرىدىن ئون ئادەمنى تاللاپ، 25 تۆلارغا ئالتۈن، كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى، يەنى پادىشاھ، ئۆزىنىڭ مەسلىھەتچىلىرى، ئەمىرلىرى ۋە شۇنىڭدەك شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق ئىسرائىللار «كۆيدۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە خۇدايىمىزنىڭ تۆيگە ھەدىيە قىلغان سوۋغاتلارنى تاپشۇردۇم. 26 مەن كۈمۈشتىن ئالتە يۈز ئەللىك تالانت، يۈز تالانت ئېغىرلىقتىكى كۈمۈش قاچا-قۇچا، يۈز تالانت ئالتۇنى تۆلارنىڭ قولىغا تۆۋلەپ تاپشۇردۇم. 27 تۆلارغا تاپشۇرغانلىرىمدىن يەنە ئالتۇن داس يىگىرمە بولۇپ، قىممىتى مىڭ دارىك، سۈپەتلىك ۋە ۋالىلداپ پارقىرايدىغان مىس چوڭ داس ئىككى بولۇپ، ئالتۇندەك قىممەتلىك ئىدى. 28 مەن تۆلارغا: ـ سىلەر پەرۋەردىگارنى مۇقەددەسىتۇرسىلەر، قاچا-قۇچىلارمۇ مۇقەددەسىتۇر، ئالتۇن-كۈمۈشلەر ئاتا-بوۋا ئاكىلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئىختىيارىي ھەدىيە قىلىنغان سوۋغاتتۇر. 29 تا كى يېرۇسالېمدىكى پەرۋەردىگارنىڭ تۆۋىدىكى ئامبار-خەزىنىلەرگە يەتكۈزۈپ، كاھىنلار ۋە لاۋىيلارنىڭ باشلىرى ۋە ئىسرائىللارنىڭ قەبىلە-جەمەت باشلىقلىرىنىڭ ئالدىدا تارازىدىن ئوتكۈزگۈچە بۇلارنى ئوبدان قاراپ قوغدا ئاكىلار، دېدىم. 30 شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار يېرۇسالېمدىكى خۇدايىمىزنىڭ تۆيگە ئاپىرىدىغان، تارازىدىن ئوتكۈزۈلگەن شۇ ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلارنى تاپشۇرۇۋالدى. 31 شۇنىڭ بىلەن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنى بىز ئاخاۋا دەرياسىنىڭ بويىدىن قوزغىلىپ يېرۇسالېمغا چىقىشقا ماڭدۇق. خۇدايىمىزنىڭ قولى ئۈستىمىزدە بولغاچقا، ئۇ بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە يولدا پايلاپ ئۇرغان قاراقچىلاردىنمۇ قۇتقۇزدى. 32 بىز يېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ يەردە ئۈچ كۈن توردۇق؛ 33 ئۈتىنچى كۈنى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدە ئالتۇن-كۈمۈش ۋە قاچا-قۇچىلار تارازىدا ئوچىنىپ كاھىن ئوريانىڭ ئوغلى مەرەموتنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا فىنھاسنىڭ ئوغلى ئەلئازار، يەنە لاۋىيلاردىن يەشۇئانىڭ ئوغلى يوزاباد بىلەن بىننۇئىنىڭ ئوغلى نوئادىياھلار بار ئىدى. 34 ھەممە نەرسە سانى بويىچە ۋە ئېغىرلىقى بويىچە ئوچىۋەندى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەربىرىنىڭ ئېغىرلىقى يۈزۈپ قويۇلدى. 35 شۇ چاغدا ئەسلى ئېلىپ كېتىلگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتقانلار ئىسرائىللارنىڭ خۇداسىغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» سۈپىتىدە پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن ئون ئىككى تورپاق، توقسان ئالتە قوچقار، يەتمىش يەتتە قوزا سۇندى، يەنە گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە ئون ئىككى تېكە سۇندى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا ئاتالغان كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئىدى. 36 تۆلار پادىشاھنىڭ يارلىق خەتلىرىنى پادىشاھنىڭ ۋالىيلىرىغا ۋە دەريانىڭ بۇ غەرب تەرىپىدىكى ھۆكۈمدارلارغا تاپشۇرۇۋېدى، تۆلار خەلققە ۋە خۇدانىڭ تۆيىنىڭ ئىشلىرىغا ئىزچىل يارىدەم بەردى.

9

بۇ ئىشلار پۈتكەندىن كېيىن ئەمىرلەر مېنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى يېنىمغا كېلىپ: ـ ئىسرائىللار، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تۆۋلىرىنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن، يەنى تۆلارنىڭ يېرگىنچلىك ئادەتلىرىدىن ئايرىپ تۇرمىدى، ـ دېمەك، تۆلار قانائانىيلار، ھىتتىيلار، پەرىززىيلەر، يەبۇسىيلار، ئاممونىيلار، موئابىيلار، مىسىرلىقلار ۋە ئاموريىلارغا ئەگىشىپ ماڭدى. 2 چۈنكى تۆلار بۇ يات تائىپىلەردىن تۆۋلىرىگە ۋە ئوغۇللىرىغا خوتۇن ئېلىپ بېرىپ، [خۇداغا] خاس مۇقەددەسىمىز نەسىلنى مۇشۇ زېمىنلاردىكى تائىپىلەر بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەمىرلەر بىلەن ئەمەلدارلار بۇ ساداقەتسىزلىكنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، ـ دېيىشتى. 3 مەن بۇ ئىشنى ئاڭلاپلا كۆزگىلەك بىلەن تونۇمنى يىرتىپ، چاچ-ساقالىرىمنى يۇلۇپ غەم-قايغۇغا چۈشۈپ ئولتۇرۇپ كەتتىم. 4 ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ سۆزلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ ھەربىرى سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن يېنىمغا كەلدى. مەن تا كى كەچلىك قۇربانلىق سۈنۈلغۇچە غەم-قايغۇغا چۆمۈپ ئولتۇردۇم. 5 كەچلىك قۇربانلىق ۋاقتىدا مەن تۆزۈمنى تۆۋەن قىلغان ھالەتتىن تۇرۇپ، كۆزگىلەك ۋە تونۇم يىرتىق ھالدا خۇدايىم پەرۋەردىگارغا يۈزلىنىپ تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، قوللىرىمنى يېيىپ، 6 دۇئا قىلىپ: ـ «ئاھ خۇدايىم، شەرمەندىلىكتە يۈزۈمنى ساڭا قارىتىشتىن ئىزا تارتماقتىمەن، ئى خۇدايىم؛ چۈنكى قەبىھلىكلىرىمىز تولىلىقىدىن باشلىرىمىزدىن ئاشتى، ئاسىيلىق-ئىتائەتسىزلىكىمىز ئاسمانلارغا تاقاشتى. 7 ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر زور ئىتائەتسىزلىكتە يۈرۈپ كەلدۇق، شۇڭا قەبىھلىكلىرىمىز تۈپەيلىدىن بىز، بىزنىڭ پادىشاھلىرىمىز ۋە كاھىنلىرىمىز خۇددى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك ھەرقايسى يۇرتلاردىكى پادىشاھلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ، قىلىچقا، سۈرگۈنلۈككە، بۇلالاڭ-تالاڭغا، نومۇسقا تاپشۇرۇلدۇق. 8 ئەمدى ھازىر تاڭغىنە ۋاقىت خۇدايىمىز كۆزلىرىمىزنى نۇرلاندۇرۇپ، قۇللۇقىمىزدا بىزگە ئازغىنا ئارام بېرىلىشۈن دەپ، قېچىپ قۇتۇلغان بىر قالدىنى ساقلاپ قېلىپ، بىزگە تۈزنىڭ مۇقەددەسىدە جايىدىن خۇددى ئاققان قوزۇقتەك مۇقىم ئورۇن بېرىپ، بىزگە خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنى ئىلتىپات كۆرسىتىلدى. 9 چۈنكى بىز ھازىر قۇللارمىز؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز مۇشۇ قۇللۇقىمىزدا يەنىلا بىزنى تاشلىۋەتمەي، بەلكى پارس پادىشاھلىرىنىڭ ئالدىدا رەھىمگە ئېرىشتۈرۈپ، خۇدايىمىزنىڭ تۆيىنى سېلىپ، خارابىلەشكەن جايلىرىنى يېڭىۋاشتىن ئوڭلاشقا بىزنى روھلاندۇردى، شۇنداقلا بىزنى يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سېپىللىق قىلدى. 10 ئى خۇدا، بىز بۇ [ئىلتىپاتلار] ئالدىدا يەنە نېمە دېيەلەيمىز؟ چۈنكى بىز يەنىلا سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تاپىلغان ئەمرلىرىڭنى تاشلىۋەتتۇق؛ سەن [ئۆلار ئارقىلىق]: «سىلەر كىرىپ مىراس قىلىپ ئىگىلەيدىغان زېمىن بولسا، شۇ زېمىندىكى تائىپىلەرنىڭ نىجىسلىقى بىلەن بۇلغانغان بىر زېمىن؛ چۈنكى ئۆلار تورلۇك ناپاكلىقلارنى قىلىپ، يېرگىنچلىك ئادەتلىرى بىلەن بۇ زېمىننى بۇ چەتتىن تۇ چېتىغچە تولدۇرۇۋەتتى. 12 شۇڭا سىلەر قىزلىرىڭلارنى ئۆلار ئوغۇللىرىغا بەرمەڭلار، ئوغۇللىرىڭلارغا ئۆلار قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەڭلار؛ سىلەر كۆچىيىپ، زېمىننىڭ نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە، زېمىننى ئەبەدىلئەبەد ئەۋلادلىرىڭلارغا مىراس قىلىپ قالدۇرۇش ئۈچۈن مەڭگۈ ئۆلار ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقى يا كى مەنپەئىتىنى ھەرگىز ئىزدىمەڭلار» ـ دېگەنىدىڭ. 13 بىزنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىمىز ۋە ناھايىتى ئېغىر ئىتائەتسىزلىكىمىز تۈپەيلىدىن بۇ ھەممە بالا-قازا بېشىمىزغا كەلگەنىدى ۋە سەن، ئى خۇدايىمىز، قەبىھلىكلىرىمىزگە تېگىشلىك بولغان جازايىمىزنى يېنىكلىتىپ، بىزگە بۇ گۈنكىدەك نىجاتلىق ئىلتىپاتىنى كۆرسەتكەن تۇرۇقلۇق، 14 بىز قانداقمۇ يەنە ئەمرلىرىڭگە خىلاپلىق قىلىپ، بۇنداق يېرگىنچلىك قائىدىلەرنى تۇتقان بۇ تائىپىلەر بىلەن نىكاھلىنىۋېرىمىز؟ مۇبادا شۇنداق قىلىدىغان بولساق، سەن بىزگە غەزەپلىنىپ، بىزگە بىر قالدى يا كى قۇتۇلغۇدەك بىرسىنىمۇ قالدۇرماي يوقاتماي قالامسەن؟ 15 ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار، سەن ھەققانىيدۇرسەن! شۇ سەۋەبتىن بىز بۈگۈنكىدەك قۇتۇلۇپ قالغان بىر قالدىمىز. قارا، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزدە تۇرۇۋاتىمىز، شۇڭا سېنىڭ ئالدىڭدا ھېچقايسىمىز تىك تۇرالماي قالدۇق» ـ دېدىم.

10

ئەزرا دۇئا قىلىپ، گۈناھىنى توتۇپ يىغلاپ خۇدانىڭ تۆۋىى ئالدىدا يېقىلىپ دوم ياتقان چاغدا، ئىسرائىللاردىن ناھايىتى چوڭ بىر جامائەت، ئەر-ئايالار ۋە بالىلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يىغلىدى؛ كۆپچىلىكۆز قاتتىق يىغلاپ كېتىشتى. 2 ئېلامنىڭ ئەۋلادىردىن، يەھىيەلنىڭ ئوغلى شېكانىيا ئەزراغا: ـ بىز خۇدايىمىزغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ بۇ زېمىندىكى يات تائىپىلەردىن خوتۇن ئاپىزىق. ھالبۇكى، ئىسرائىل ئۈچۈن يەنىلا ئۈمىد بار؛ 3 بىز ئەمدى خۇدايىمىز بىلەن

ئەھدىلىشەيلى، خوجامنىڭ ۋە خۇدايىمىزنىڭ ئەمرلىرىدىن قورقۇپ تىترىگەنلەرنىڭ نەسىھىتىگە ئاساسەن بۇ خوتۇنلارنى ۋە ئۆلۈردىن تۇرەلگەن پەرزەنتلەرنى يولغا سېلىپ قويايلى. ھەممە ئىش تەۋرات قانۇنى بويىچە قىلىنسۇن. 4 تۇرا! بۇ ئىش ساگا باغلىقتۇر، بىز سېنى قولالايمىز؛ جۈرئەتلىك بولۇپ ئىشنى ئادا قىلغىن، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ، كاھىنلارنىڭ لاۋىيلارنىڭ ۋە پۈتۈكلۈ ئىسرائىل جاماەتىنىڭ باشلىقلىرىنى شۇ سۆز بويىچە ئىش قىلىمىز، دەپ قەسەم ئىچىشكە ئۇندىدى، ئۇلار قەسەم ئىچتى. 6 ئاندىن ئەزرا خۇدانىڭ ئۆيى ئالدىدىن قوپۇپ ئەلياشىبنىڭ ئوغلى يەھوھاناننىڭ ئۆيىگە كىردى، ئۇ ئۇ يەرگە كەلگەندە غىزامۇ يېمىدى، سۈمۈ ئىچمىدى، چۈنكى ئۇ سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ساداقەتسىزلىكى ئۈچۈن ئىچىناتتى. 7 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيە ۋە يېرۇسالېمدا سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە جاكارلىنىپ، يېرۇسالېمغا يىغىلىڭلار، 8 ئەمرلەر ۋە ئاقساقاللارنىڭ نەسىھىتى بويىچە، كىمكى ئۈچ كۈن ئىچىدە يېتىپ كەلمىسە، ئۇنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى مۇسادىرە قىلىنىدۇ، سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەرنىڭ جاماەتىدىنمۇ ئايرىلىدۇ، دەپ، جاكارنامە چىقىرىلدى. 9 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا ۋە بىنيامىندىكى بارلىق ئەرلەر ئۈچ كۈنگىچە يېرۇسالېمغا يىغىلىپ بولدى. ئۇ توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمىنچى كۈنى ئىدى؛ بارلىق خەلق خۇدانىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدىكى مەيدانغا كېلىپ ئولتۇردى، كۆپچىلىك بۇ ئىشتىن قورقاچقا، شۇنىڭدەك قاتتىق ياغقان يامغۇر تۆپەيلىدىن، تىترەپ كېتىشتى. 10 كاھىن ئەزرا ئورنىدىن قوپۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر خۇداغا ساداقەتسىزلىك قىلىپ يات تائىپىلەرنىڭ قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئېلىپ ئىسرائىللارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى ئاشۇردۇڭلار. 11 ئەمدى سىلەر ئاتا-بوۋاڭلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھىڭلارنى تونۇپ، ئۇنىڭ نەزىردە دۇرۇس بولغانىنى قىلىپ، ئۆزۈڭلارنى بۇ زېمىندىكى تائىپىلەردىن ۋە بۇ يات ئەللىك خوتۇنلىرىڭلاردىن ئايرىنى ئوچۇق قىلىڭلار، دېدى. 12 پۈتۈن جاماەت يۇقىرى ئاۋازدا جاۋاپ بېرىپ: ـ ماقۇل، بىز ئۆزلىرىنىڭ شۇ گەپلىرى بويىچە ئىش كۆرىمىز. 13 بىراق ئادەملەر بەك كۆپ، يەنە كېلىپ يامغۇر پەسلى بولغاچقا تالادا تۇرالمايمىز؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ دېگەن بىر-ئىككى كۈندە پۈتىدىغان ئىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە بۇ ئىشتا ئىتائەتسىزلىك قىلغانلار ناھايىتى كۆپتۇر! 14 خۇدانىڭ مۇئمىن ئىش تۈپەيلى كەلگەن قاتتىق غەزەبىنىڭ بىزدىن كەتكۈچە، باشلىقلىرىمىز پۈتۈكۈل جاماەتكە ۋەكىل بولۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرسۇن؛ بىزنىڭ ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە يات ئەللەردىن خوتۇن ئالغانلارمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شۇ شەھەرنىڭ ئاقساقال ۋە ھاكىملىرى بىلەن بىرلىكتە كېلىپ بۇ ئىشنى بىر تەرەپ قىلسۇن، ـ دېدى. 15 بۇ ئىشقا پەقەت ئاساھەلنىڭ ئوغلى يوناتان بىلەن تىقۋاھنىڭ ئوغلى ياھزىيا قارشى چىقتى، مەشۇللام بىلەن لاۋىي شابېتاي ئۇلارنى قوللىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن سۈرگۈندىن قايتىپ كەلگەنلەر ئەنە شۇنداق قىلدى. كاھىن ئەزرا ۋە ئاتا جەمەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بولغانلار جەمەتى بويىچە بۇ ئىشقا ئايرىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىسىملىرى بويىچە تىزىملاندى. ئۇلار ئوننىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى بۇ ئىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا كىرىشتى. 17 ئۇلار يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغان ئەرلەرنىڭ سوربىقىنى بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى تۈگەتتى. 18 كاھىنلارنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلاردىن مۇئمىنلار چىقتى: ـ يوزاداكنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ ماتاسىياھ، ئەلىئېزەر، يارىب، گەدالىيا. 19 ئۇلار خوتۇنلىرىمىزنى يولغا سېلىپ قويىمىز دەپ [قەسەم قىلىپ] قول بېرىشتى ۋە گۇناھى ئۈچۈن ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقى سۈپىتىدە قوي پادىسىدىن بىر قوچقارنى سۇندى. 20 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ھانانى بىلەن زەبادىيا؛ 21 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئىچىدە ماتاسىياھ، ئېلىياھ، شېمايا، يەھىيەل ۋە ئۇززىيا؛ 22 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ماتاسىياھ، ئىسمائىل، ناتانەل، زاباد ۋە ئەلاساھ. 23 لاۋىيلار ئىچىدە يوزاباد، شىمەي، كېلايا («كېلىتا»مۇ دېيىلىدۇ)، پىتاھىيا، يەھۇدا بىلەن ئەلىئېزەر؛ 24 غەزەلكەشلەر ئىچىدە ئەلياشىب؛ دەرۋازىۋانلار ئىچىدە شاللۇم، تەلەم، ئۇرى. 25 ئىسرائىللارنىڭ: ـ پاروشنىڭ ئەۋلادلىرىدىن رامىيا، يىززىيا، مالكىيا، مىيامىن، ئەلئازار، مالكىيا، بىنايا؛ 26 ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتانىيا، زەكەريا، يەھىيەل، ئابدى، يەرىموت بىلەن ئېلىياھ؛ 27 زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىيوينەي، ئەلياشىب، ماتتانىيا، يەرىموت، زاباد بىلەن ئازىزا؛ 28 بىباينىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەھوھانان، ھاننانىيا، زاباي بىلەن ئاتلاي؛ 29 باننىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشۇللام، مالللۇق، ئادايا، ياشۇب، شېئال بىلەن راموت؛ 30 پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئادنا، جىلال، بىنايا، ماتاسىياھ، ماتتانىيا، بەزالەل، بىننۇئي بىلەن ماناسسەھ؛ 31 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئەلىئېزەر، يىسشىيا، مالكىيا، شېمايا، شىمىئون، 32 بىنيامىن، مالللۇق ۋە شەمارىيا؛ 33 خاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرىدىن ماتتىناي، ماتتاتاھ، زاباد، ئەلىفەلەت، يەرەماي، ماناسسەھ ۋە شىمەي؛ 34 باننىڭ ئەۋلادلىرىدىن مادايى، ئامرام، ئۇئەل، 35 بىنايا، بەدىيا، كېلۇھاي، 36 ۋانىيا، مەرەموت، ئەلياشىب، 37 ماتتانىياھ، ماتتىناي، ياۋاسۇ، 38 بانى، بىننۇئي، شىمەي، 39 شەلەمىيا، ناتان، ئادايا، 40 ماكادبەي، شاشاي، شاراي، 41 ئازارەل، شەلەمىيا، شەمارىيا، 42 شاللۇم، ئامارىيا، يۈسۈپ؛ 43 نېبونىڭ ئەۋلادلىرىدىن يەئىيەل، ماتتىتىياھ، زاباد، زېبىنا، ياددەي، يوئېل ۋە بىنايا. 44 بۇلارنىڭ ھەممىسى يات ئەللىك خوتۇنلارنى ئالغانلار ئىدى، ۋە شۇنىڭدەك ئۇلاردىن بەزىلەرنىڭ خوتۇنلىرى پەرزەنتىمۇ كۆرگەنىدى.

نەھەمیا

1 هاقالیانىڭ ئوغلى نەھەمیا شۇنداق بایان قىلدىكى: ـ یىگىرمىنچى یىلى كىسلەۋ ئېیىدا، مەن شۇشان قەلئەسىدە تۇراتتىم، **2** ئۇز قېرىنداشلىرىمدىن بىرى بولغان ھانانى بىلەن بىرنەچچە كىشى یەھۇدیەدىن چىقىپ كەلدى، مەن ئۇلاردىن سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلۇپ قالغان یەھۇدالار ۋە یېرۇسالېم توغرىسىدا سوردىم. **3** ئۇلار ماڭا: ـ سۈرگۈنلۈكتىن قۇتۇلغان خەلقنىڭ قالدىسى [یەھۇدیە] ئۆلكىسىدە قاتتىق جاپا-مۇشەققەت ئاستىدا ۋە ئاھانەت ئىچىدە قالدى. یېرۇسالېمنىڭ سېپىلى بولسا ئۆرۈۋېتىلدى، قوۋۇقلىرىمۇ كۆیدۈرۈۋېتىلدى، دەپ ئېیتىپ بەردى. **4** مەن بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ ئولتۇرۇپ یىغلاپ كەتتىم، بىرنەچچە كۈنگىچە ناله-پەریاد كۆتۈرۈپ، ئاسمانلاردىكى خۇدا ئالدىدا روزا تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ **5** مۇنداق دېدىم: ـ «ئى ئاسماندىكى خۇدا پەرۋەردىگار، تۇزنى سۆیۈپ، ئەمرلىرىنى تۇتقانلارغا ئۆزگەرمەس مېھىر كۆرسىتىپ ئەھدىسىدە تۇرغۇچى ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، **6** ئەمدى سېنىڭ ئالدىڭدا مۇشۇ پەیتتە قۇللىرىڭ ئىسرائىللار ئۈچۈن پېقىر قۇلۇڭنىڭ كېچە-كۈندۈز قىلىۋاتقان بۇ دۇئاسىغا قۇلىقىڭ سېلىنغاي، كۆزۈڭ ئوچۇق بولغاي! مەن بىز ئىسرائىللارنىڭ سېنىڭ ئالدىڭدا سادىر قىلغان گۇناھلىرىمىزنى ئېتىراپ قىلىمەن؛ مەنمۇ، ئاتامنىڭ جەمەتىمۇ گۇناھ قىلدۇق! **7** بىز سېنىڭ یولۇڭغا تەتۈر ئىش قىلىپ، سەن قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلىغان ئەمرلىرىڭ، بەلگىلىمىلىرىڭ ۋە ھۆكۈملىرىڭنى ھېچ تۇتمىدۇق. **8** سېنىڭ تۇز قۇلۇڭ مۇساغا تاپىلاپ: «ئەگەر سىلەر ۋاپاسىزلىق قىلساڭلار، سىلەرنى پۇتۇن تائىپىلەرنىڭ ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن؛ لېكىن ماڭا یېنىپ كېلىپ، مېنىڭ ئەمرلىرىمنى تۇتۇپ ئەمەل قىلساڭلار، گەرچە ئاراڭلاردىن ھەتتا ئاسمانلارنىڭ ئەڭ چېتىگە قوغلۇۋېتىلگەنلەر بولسىمۇ، مەن ئۇلارنى شۇ یەردىن یىغىپ، مېنىڭ نامىمنى تىكلەشكە تاللىغان جايىغا ئېلىپ كېلىمەن» دېگەن سۆزۈڭنى یاد قىلغایسەن، دەپ ئۇتۇنمەن. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ قۇللىرىڭ ۋە سېنىڭ خەلقىڭ، ئۆزۈڭنىڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن ھۆرلۈككە قۇتقۇزدۇڭ. **11** ئى رەببىم، قۇلۇڭنىڭ دۇئاسىنى قۇلىقىڭ تىكىشىغاي؛ بۇگۈن قۇلۇڭنىڭ ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق قىلغایسەن، ئۇنى شۇ كىشىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرگەیسەن». شۇ ۋاقىتتا مەن پادىشاھنىڭ ساقىیسى ئىدىم.

2 ۋە شۇنداق بولدىكى، پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ یىگىرمىنچى یىلى نىسان ئېیى، پادىشاھنىڭ ئالدىغا شاراب كەلتۈرۈلگەندى، مەن شارابنى ئېلىپ پادىشاھقا سۇندۇم. بۇنىڭدىن ئىلگىرى مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ھېچقاچان غەمكىن كۆرۈنگەن ئەمەس ئىدىم. **2** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ بىرەر كېسىلىڭ بولمىسا، چىرایىڭ نېمىشقا شۇنچە غەمكىن كۆرۈنىدۇ؟ كۆكۈڭدە چوقۇم بىر دەرد بار، دېۋىدى، مەن ئىنتایىن قورقۇپ كەتتىم. **3** مەن پادىشاھقا: ـ پادىشاھىم مەڭگۈ یاشىغایلا! ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەر خارابلىككە ئايلانغان، دەرۋازا-قوۋۇقلىرى كۆیدۈرۈۋېتىلگەن تۇرسا، مەن قاندىقۇ غەمكىن كۆرۈنمەي؟ ـ دېدىم. **4** پادىشاھ مېنىڭدىن: ـ سېنىڭ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوریۇدى، مەن ئاسماندىكى خۇداغا دۇئا قىلىپ، **5** ئاندىن پادىشاھقا: ـ ئەگەر پادىشاھىمنىڭ كۆڭلىگە مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قۇللىرى تۇزلىرىنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسا، مېنى یەھۇدیەگە ئەۋەتكەن بولسىلا، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ قەبرىلىرى جايلاشقان شەھەرگە بېرىپ، ئۇنى یېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقسام، دېدىم. **6** پادىشاھ (شۇ چاغدا خانىش پادىشاھنىڭ یېنىدا ئولتۇراتتى) مەندىن: ـ سەپىرىڭگە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ قاچان قايتىپ كېلىسەن؟ ـ دەپ سوریدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ مېنى ئەۋەتىشنى مۇۋاپىق كۆردى؛ مەنمۇ ئۇنىڭغا قايتىپ كېلىدىغان بىر ۋاقىتنى بېكىتتىم. **7** مەن یەنە پادىشاھتىن: ـ ئالىلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ماڭا [ئەفرات] دەریاسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىلارغا مېنى تاكى یەھۇدیەگە بارغۇچە ئۆتكىلى قوىۇش توغرىلۇقۇق یارلىق خەتلىرىنى پۈتۈپ بەرگەن بولسىلا؛ **8** ۋە یەنە پادىشاھلىق ئورمانلىقىغا قارایدىغان ئاسافقا مۇۋەددەس ئۆیگە تەۋە بولغان قەلئەنىڭ دەرۋازىلىرى، شۇنىڭدەك شەھەرنىڭ سېپىلى ۋە ئۆزۈم تۇرىدىغان ئۆیگە كېتىدىغان ئىمارىنى یاساشقا كېرەكلىك یاغاچلارنى ماڭا بېرىش توغرىلۇقۇق بىر یارلىقنى پۈتۈپ بەرگەن بولسىلا، دېدىم. خۇدایىمنىڭ شەپقەتلىك قولى ئۈستۈمدە بولغاچقا، پادىشاھ ئىلتىپات قىلىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ماڭا بەردى. **9** شۇنىڭ بىلەن مەن دەریانىڭ ئۇ قېتىدىكى ۋالىلىرىنىڭ یېنىغا بېرىپ پادىشاھنىڭ یارلىقلىرىنى تاپشۇردۇم. پادىشاھ یەنە بىرنەچچە قوشۇن سەردارلىرى بىلەن ئاتلىق لەشكەرلەرنىمۇ ماڭا ھەمراه بولۇشقا ئورۇنلاشتۇرغاندى. **10** ھورونلۇق سانباللات بىلەن ئامموني توبىيا دېگەن ئەمەلدار ئىسرائىللارنىڭ مەنپەئەتىنى ئىزدىگەن ئادەم كەپتۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلاپ ئىنتایىن نارازى بولدى. **11** مەن یېرۇسالېمغا كېلىپ ئۈچ كۈن تۇردۇم. **12** ئاندىن كېچىسى مەن ۋە ماڭا ھەمراه بولغان بىرنەچچە ئادەم ئورنىمىزدىن تۇردۇق (مەن خۇدایىمنىڭ كۆڭلۈمگە یېرۇسالېم ئۈچۈن نېمە ئىشلارنى قىلىشنى سالغانلىقى توغرىسىدا ھېچكىمگە بىرەر نېمە دېمىگەندىم). ئۇزۇم مىنگەن ئۇلاغدىن باشقا ھېچقانداق ئۇلاغمۇ ئالمايى، **13** كېچىسى «جىلغا قوۋۇق»دىن چىقىپ «ئەجدىھا بۇلىقى»غا قاراپ مېڭىپ، «تېزەك قوۋۇق»غا كېلىپ، یېرۇسالېمنىڭ ئۈزۈۋېتىلگەن سېپىللىرىنى ۋە كۈیدۈرۈۋېتىلگەن قوۋۇق-دەرۋازىلىرىنى كۆزدىن كەچۈردۈم. **14** یەنە ئالدىغا مېڭىپ «بۇلاق قوۋۇق» بىلەن «شاھانە كۆل» گە كەلدىم؛ لېكىن شۇ یەردە مەن مىنگەن ئۇلاغنىڭ ئۆتۈشكە یول بەك تار كەلگەچكە، **15** كېچىدە مەن جىلغا بىلەن چىقىپ سېپىلنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتىم. ئاندىن یېنىپ «جىلغا قوۋۇق»دىن شەھەرگە كىرىپ، ئۆیگە قايتتىم. **16** ئەمەلدارلارنىڭ ھېچقايسىسى مېنىڭ نە گەپ بارغانلىقىمنى ۋە نېمە قىلغانلىقىمنى بىلمەي قېلىشتى، چۈنكى مەن یا یەھۇدىيلارغا، كاھىنلارغا، یا ئەمىر-ھاكىملارغا ۋە یاكى باشقا خىزمەت قىلىدىغانلارغا ھېچنېمە ئېيتمىغانىدىم. **17** كېيىن مەن ئۇلارغا: ـ سىلەر بېشىمىزغا كەلگەن بالا-ئېشىپەتنى، یېرۇسالېمنىڭ خارابىگە ئايلانغانلىقىنى، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ كۈیدۈرۈۋېتىلگەنلىكىنى كۆردۈڭلار؛ كېلىڭلار، ھەممىز ھاقارەتكە قېلىۋەرمەسلىكىمىز ئۈچۈن یېرۇسالېمنىڭ سېپىلىنى قايتىدىن یاساپ چىقايلى، ـ دېدىم. **18** مەن یەنە ئۇلارغا خۇدایىمنىڭ شەپقەتلىك قولىنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدە بولغانلىقىنى ۋە پادىشاھنىڭ ماڭا قىلغان گەپلىرىنى ئېيتىۋېدىم، ئۇلار: ـ ئورنىمىزدىن تۇرۇپ ئۇنى یاسایلى! ـ دېیىشىپ، بۇ یاخشى ئىشنى قىلىشقا ئۆز قوللىرىنى قۇۋۇەتلەندۈردى. **19** لېكىن ھورونلۇق سانباللات، خىزمەتكار ئامموني توبىيا ھەم ئەرەب بولغان گەشەم بۇ ئىشنى ئاڭلاپ بىزنى زاكىلىق قىلىپ مەنىستەمەي: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار نېمە ئىش؟ سىلەر پادىشاھقا ئاسىيلىق قىلماقچىمۇسىلەر؟ ـ دېیىشتى. **20** مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئاسمانلاردىكى خۇدا بولسا بىزنى غەلىبىگە ئېرىشتۈردۈ ۋە ئۆزىنىڭ قوللىرى بولغان بىزلەر قوپۇپ قۇرىمىز. لېكىن سىلەرنىڭ یېرۇسالېمدا ھېچقانداق نېسىۋەڭلار، ھوقۇقۇڭلار یاكى یادنامەڭلار یوق، ـ دېدىم.

3 شۇ چاغدا باش كاھىن ئەلیاشىب ۋە ئۇنىڭ كاھىن قېرىنداشلىرى قوپۇپ «قوي قوۋۇق»نى یېڭىۋاشتىن یاساپ چىقتى؛ ئۇلار قوۋۇقىنىڭ قاناتلىرىنى ئورنىتىپ، ئۇنى [خۇداغا] ئاتاپ مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ ئۇلار «یۈزىنىڭ

مۇناری» بىلەن «ھانانىيەلنىڭ مۇناری»غىچە بولغان ئارىلىقتىكى سىپىلنى ئوڭشاپ، ئۇنى مۇقەددەس دەپ بېكىتتى؛ **2** ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى يېرىخولۇقلار ياسىدى؛ يەنە ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى ئىمرىنىڭ ئوغلى زاككۇر ياسىدى. **3** «يېلىق قوۋۇق»نى سەنئاتھانىڭ ئوغۇللىرى ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشىكلىرىنى سىلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **4** ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت ياسىدى؛ ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى مەشەزابەلنىڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى. ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى باتاناھنىڭ ئوغلى زادوك ياسىدى. **5** ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى تەكوئالىلار ياسىدى؛ لېكىن ئۇلارنىڭ چوڭلىرى ئۆز خوجىسىنىڭ ئىشىنى زىممىسىگە ئېلىشقا ئۇنىمىدى. **6** «كونا قوۋۇق»نى پاسىيانىڭ ئوغلى يەھويادا بىلەن بېسودىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنىڭ لىم-كېشىكلىرىنى سىلىپ، قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **7** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى گىبئونلۇق مەلاتىيا، مېرونوتلۇق يادون ھەمدە دەريانىڭ بۇ غەربىي تەرىپىدىكى ۋالىيلارنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدىكى گىبئونلۇقلار بىلەن مىزپاھلىلار ياسىدى. **8** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى زەرگەرلەردىن بولغان خارھايانىڭ ئوغلى ئۇززىيەل ياسىدى. ئۇنىڭغا تۆتاش قىسمىنى خۇشبۇي بۇيۇم ياسايدىغان ئەترچىلەردىن ھاننانيا ياسىدى. ئۇلار يېرۇسالېم [سىپىلنى] تاكى «قېلىن تام»غىچە ئوڭشاپ ياسىدى. **9** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى بولغان خۇرنىڭ ئوغلى رېفايا ياسىدى. **10** ئۇلارنىڭ يېنىدا، خارۇمافنىڭ ئوغلى يەدايا ئۆزىنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى قىسمىنى ياسىدى. ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى خاشابنىيانىڭ ئوغلى ھاتۇش ياسىدى. **11** ھارىمنىڭ ئوغلى مالكىيا بىلەن پاھات-موئابنىڭ ئوغلى ھاشىۋب سىپىلنىڭ باشقا بىر بۆلىكى بىلەن «خۇمدانلار مۇناری»نى ياسىدى. **12** ئۇلارنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى يېرۇسالېمنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى خاللوھەشنىڭ ئوغلى شاللۇم ئۆزى ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى ياسىدى. **13** «جىلغا قوۋۇق»نى ھانۇن بىلەن زانوئاھ شەھىرىنىڭ ئاھالىسى ياسىدى. ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە «تېزەك قوۋۇق»غىچە مىڭ گەز سىپىلنىمۇ ياسىدى. **14** «تېزەك قوۋۇق»نى بەيت-ھاككەرەم يۇرتىنىڭ باشلىقى رەكابنىڭ ئوغلى مالكىيا ياسىدى؛ ئۇلار ئۇنى ياساپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى. **15** «يۇلاق قوۋۇق»نى مىزپاھ يۇرتىنىڭ باشلىقى كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى شاللۇم ياسىدى. ئۇ ئۇنى ياساپ، ئۈگۈسىنى يېپىپ، ئۇنىڭ قاناتلىرى، تاقاقلىرى ۋە بالداقلىرىنى ئورناتتى ۋە يەنە شاھانە باغنىڭ يېنىدىكى سىلوئام كۆلىنىڭ سىپىلنى «داۋۇتنىڭ شەھىرى»دىن چۈشىدىغان پەلەمپەيگىچە يېكۈۋاشتىن ياسىدى. **16** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتاش قىسمىنى داۋۇتنىڭ قەبرىلىرىنىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋە ئۇنىڭدىن كېيىنكى سۇنئىي كۆلگە ھەم ئۇنىڭ كەينىدىكى «پالۋانلارنىڭ ئۆيى» گە قەدەر بەيت-زۇر يۇرتىنىڭ يېرىمنىڭ ھاكىمى، ئازبۇكنىڭ ئوغلى نەھەمىيا ياسىدى. **17** ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتاش قىسمىنى لاۋىيلار ـ يەنى بانىنىڭ ئوغلى رەھۇم ياسىدى، ئۇنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى كېئىلاھنىڭ يېرىم يۇرتىنىڭ ھاكىمى ھاشابىيا ئۆزى يۇرتىغا ۋاكالىتەن ياساپ چىقتى. **18** ئۇنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى ـ كېئىلاھنىڭ ئىككىنچى يېرىمنىڭ ھاكىمى، ھېنىدادنىڭ ئوغلى باۋاي ياسىدى. **19** ئۇنىڭ يېنىدا، مىزپاھنىڭ ھاكىمى يەشۇئانىڭ ئوغلى ئېزەر قورال-يارىغ ئامبىرىغا چىقىش يولىنىڭ ئۆدۈلىدا، سىپىلنىڭ دوقمۇشىدىكى يەنە بىر بۆلىكنى ياسىدى. **20** زابباينىڭ ئوغلى بارۇق ئۇنىڭدىن كېيىنكى يەنە بىر بۆلىكنى، يەنى سىپىلنىڭ دوقمۇشىدىن تاكى باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىغىچە بولغان بۆلىكنى كۆڭۈل قويۇپ ياسىدى. **21** ئۇنىڭ يېنىدا ھاكوزنىڭ نەۋرىسى، ئۇرىيانىڭ ئوغلى مەرەموت سىپىلنىڭ ئەلياشىبنىڭ ئۆيىنىڭ دەرۋازىسىدىن تاكى ئەلياشىبنىڭ ھويلىسىنىڭ ئاخىرىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلىكنى ياسىدى. **22** بۇلاردىن كېيىنكى بىر قىسمىنى ئىشوردان تۈزلەڭلىكىدىكىلەر، كاھىنلار ياسىدى. **23** بۇلارنىڭ يېنىدا، بىنيامىن بىلەن ھاششۇب ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بۆلىكنى ياسىدى. ئۇلاردىن كېيىن ئانانىيانىڭ نەۋرىسى، مائاسىيانىڭ ئوغلى ئازاريا ئۆز ئۆيىنىڭ يېنىدىكى قىسمىنى ياسىدى. **24** ئۇنىڭ يېنىدا، ئازاريانىڭ ئۆيىدىن سىپىلنىڭ بۇرۇلۇشىغا، تاكى دوقمۇشىغىچە بولغان يەنە بىر بۆلىكنى ھېنىدادنىڭ ئوغلى بىننۇئي ياسىدى. **25** [ئۇنىڭ يېنىدا]، ئۇزاينىڭ ئوغلى پالال پادىشاھ ئوردىسىنىڭ دوقمۇشى، شۇنىڭدەك ئوردىدىكى چوڭچىپ تۇرغان، زىندان ھويلىسىنىڭ يېنىدىكى ئېگىز مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدىكى بۆلىكنى ياسىدى. ئۇنىڭدىن كېيىنكى بىر بۆلىكنى پاروشنىڭ ئوغلى پىدايا ياسىدى. **26** ئەمدى ئوفەلدە ئۇرىدىغان ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلىدىكى ۋە چوڭچىپ تۇرغان مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدىكى سىپىلنى ياسىدى. **27** چوڭچىپ تۇرغان چوڭ مۇنارنىڭ ئۆدۈلىدا تەكوئالىلار تاكى ئوفەل سىپىلغىچە بولغان ئىككىنچى بىر بۆلىكنى ياسىدى. **28** «ئات قوۋۇق»نىڭ يۇقىرى بىر بۆلىكنى كاھىنلار ياسىدى، ھەربىرى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى قىسمىنى ياسىدى. **29** ئىممەرنىڭ ئوغلى زادوك ئۇلارنىڭ يېنىدا، كېيىنكى قىسمىنى، ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بىر بۆلىكنى ياسىدى. ئۇنىڭ يېنىدىكى تۆتاش قىسمىنى «شەرقىي دەرۋازا»نىڭ دەرۋازىۋانى شېكانىيانىڭ ئوغلى شېمايا ياسىدى. **30** ئۇنىڭ يېنىدا، شەلەمىيانىڭ ئوغلى ھاننانيا بىلەن زالافنىڭ ئالتىنچى ئوغلى ھانۇن ئىككىنچى بىر بۆلىكنى ياسىدى؛ ئۇلارنىڭ يېنىدا، بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللام ئۆز قوروسىنىڭ ئۆدۈلىدىكى بىر بۆلەكنى ياسىدى. **31** ئۇنىڭ يېنىدا، شۇيەردىن تارتىپ ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى بىلەن سودىگەرلەرنىڭ قورۇلىرىدىن ئۆتۈپ، «تەكشۈرۈش قوۋۇق»نىڭ ئۆدۈلىدىكى سىپىل دوقمۇشىنىڭ بالخانىسىغىچە بولغان بۆلىكنى زەرگەرلەردىن بولغان مالكىيا ياسىدى. **32** دوقمۇشنىڭ بالخانىسى بىلەن «قوي قوۋۇق»نىڭ ئارىلىقىدىكى بۆلەكنى زەرگەرلەر بىلەن سودىگەرلەر ياسىدى.

4 شۇنداق بولدىكى، سانباللات بىزنىڭ سىپىلنى يېكۈۋاشتىن ئۆڭشاۋاتقانلىقىمىزنى ئاڭلاپ غەزەپلىنىپ، قەھرى بىلەن يەھۇدالارنى مەسخىرە قىلدى. **2** ئۇ ئۆز قېرىنداشلىرى ۋە ساماريە قوشۇنى ئالدىدا ـ بۇ زەئىپ يەھۇدالار نېمە قىلىۋاتىدۇ؟ ئۇلار ئۆزلىرىنى شۇنداق مۇستەھكەملىمەكچىمۇ؟ ئۇلار قۇربانلىقلارنى سۇنماقچىمۇ؟ ئۇلار بىر كۈن ئىچىدە پۈتىۋىتىپ كېچىمۇ؟ توپا دۆۋىلىرى ئىچىدىن كۆيۈپ كەتكەن تاشلارنى كولاپ چىقىرىپ ئۇلارغا جان كىرگۈزەمدىكەن؟ ـ دېدى. **3** ئۇنىڭ يېنىدا ئۇرۇۋاتقان ئامموني توبىيا: ـ ئۇلار ھەرقانچە ياسىسىمۇ، بىر تۈلكە سىپىلنىڭ ئۆستىگە يامىشىپ چىقسا، ئۇلارنىڭ تاش تېمنى ئۇرۇۋېتىدۇ! ـ دېدى. **4** ـ ئى خۇدايىمىز، قۇلاق سىلىپ ئاڭلىغايسەن، كەمىستىلمەكتىمىز، ئۇلارنىڭ قىلغان ھاقارەتلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغايسەن، ئۇلارنى ئۆتقۇن قىلىپ ئېلىپ بېرىلغان ياقا يۇرتىدا خەقنىڭ ئۇلجىسىغا ئايلاندۇرغايسەن! **5** ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى يامىغايسەن، گۇناھلىرى ئالدىڭدا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمىسۇن، چۈنكى ئۇلار سىپىلنى ئوڭشاۋاتقانلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى! **6** شۇنداقتىمۇ سىپىلنى يېكۈۋاشتىن ئوڭشاۋەردۇق؛ ئۇنى ئۇلاپ، ئېگىزلىكنى يېرىمغا يەتكۈزدۇق؛ چۈنكى كۆڭۈلىمىز قويۇپ ئىشلىدى. **7** شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەبلەر، ئاممونىيلار، ئاشدودلۇقلار يېرۇسالېم سىپىللىرىنى يېكۈۋاشتىن ئوڭشاش قۇرۇلۇشىنىڭ يەنىلا ئېلىپ بېرىلىۋاتقانلىقىنى، سىپىل بۇسۇقلىرىنىڭ ئېتىۋېتىلگەنلىكىنى ئاڭلاپ

قاتىق غەزەپكە كېلىشتى-دە، **8** بىرلىكتە پىرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنىڭدا قالايمىقانچىلىق ئۇغدۇرۇشنى قەستلەشتى. **9** شۇڭا بىز خۇدايىمىزغا ئىلتىجا قىلدۇق ھەم ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن كېچە-كۈندۈز كۆزەتچى قويۇپ، ئۆزلىرىمىز ئۇلاردىن مۇداپىئەلەندۇق. **10** بۇ چاغدا يەھۇدىيەدىكىلەر: ـ ئىشچى-ھامماللار ھالدىن كەتتى، شۇنىڭدەك چالما-كېسەك ئەخلەتلەر يەنىلا ناھايىتى كۆپ، بىز سېپىلنى ئۆتۈشاشقا ھەتتا سېپىلغىمۇ يېقىنلىشالمىدۇق! ـ دېيىشتى. **11** شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دۈشمەنلىرىمىز: ـ ئۇلار سەزمەستە، ئۇلار كۆزمەستە، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋېلىپ ئۇلارنى ئولتۇرۇپ، قۇرۇلۇشنى توختىتىۋېتىمىز! ـ دېيىشتى. **12** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلارنىڭ ئەتراپىدا ئۇرۇۋاتقان يەھۇدالارمۇ يېنىمىزغا ئون قېتىم كېلىپ: ـ قايسى تەرەپكە قارىساڭلار، ئۇلار شۇ تەرەپتىن كېلىپ سىلەرگە ھۇجۇم قىلماقچى! ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزۈشتى. **13** شۇڭا مەن خەلقنى جەمەت-جەمەت بويىچە، قولىغا قىلىچ، نەيزە ۋە ئوقيالىرىنى ئېلىپ، سېپىلى پەس بولغان يا كى ھۇجۇمغا ئوچۇق تۇرغان يەرلەردە سېپىلنىڭ ئارقىسىدا قاراۋۇللۇقتا تۇرۇشقا قويدۇم. **14** كۆزدن كەچۈرۈپ چىققاندىن كېيىن ئورنۇمدىن قوپۇپ مۇتەۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ ئۇلاردىن قورقماڭلار، ئۇلۇغ ۋە دەھشەتلىك رەببنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار، ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار، ئوغۇل-قىزلىرىڭلار، ئايالىرىڭلار ۋە ئۆي-ماكانىڭلار ئۈچۈن جەڭ قىلىڭلار، دېدىم. **15** شۇنداق بولدىكى، ئۆزلىرىنىڭ سۈيقەستىنى بىلىپ قالغانلىقىمىز دۈشمەنلىرىنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بارغاچ، شۇنىڭدەك خۇدا ئۇلارنىڭ سۈيقەستىنى بىتچىت قىلغاچ، بىز ھەممىمىز سېپىلغا قايتىپ، ھەر بىرىمىز ئەسلى ئىش ئورنىمىزدا ئىشنى داۋاملاشتۇرۇۋەردۇق. **16** ئەنە شۇ چاغدىن باشلاپ خىزمەتكارلىرىمىنىڭ يېرىمى ئىش بىلەن بولدى، يېرىمى قولىغا نەيزە، قالقان، ئوقيا تۇتقان، دوبۇلغا-ساۋۇت كىيگەن ھالدا يۈرۈشتى. سەردار-ئەمەلدارلار سېپىلنى ئۆتۈشاۋاتقان بارلىق يەھۇدا جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئارقىسىدا تۇردى. ھەم يۈكلەرنى توشۇۋاتقانلار ھەم ئۇلارغا يۈك تارتىۋاتقانلارمۇ بىر قولىدا ئىشلەپ، بىر قولىدا ياراغلىرىنى چىڭ تۇتۇشقانىدى. **18** تاچىلارنىڭ ھەربىرى بەللىرىگە قىلىچ-خەنجەرلىرىنى ئاسقان ھالدا [سېپىلنى] ياساۋاتاتتى؛ كانايچى بولسا يېنىمدا تۇراتتى. **19** مەن مۇتەۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە باشقا خەلققە: ـ بۇ قۇرۇلۇش ناھايىتى چوڭ، دائىرىسى كەڭ؛ بىز ھەممىمىز سېپىلدا بۆلەك-بۆلەكلەر بويىچە تارقىلىپ ئىشلەپ، بىر-بىرىمىزدىن يىراق تۇرۇۋاتىمىز. **20** شۇڭا مەيلى قەيەردە بولۇڭلار، كانايى ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، بىز بار شۇ يەرگە كېلىپ يىغىلىڭلار، خۇدايىمىز بىز ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، ـ دېدىم. **21** بىز ئەنە شۇ تەرىقىدە ئىشلىدۇق، خەلقنىڭ يېرىمى تاڭ ئاتقاندىن تارتىپ يۇلتۇز چىققۇچە نەيزىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۇرۇشتى. **22** ئۇ چاغدا مەن يەنە خەلققە: ـ ھەممەيلەن ئۆز خىزمەتكارى بىلەن كېچىنى يېرۇسالېمغا كىرىپ ئۆتكۈزسۇن، شۇنداق بولسا ئۇلار كېچىسى بىزنىڭ مۇھاپىزەتچىلىكىمىزنى قىلىدۇ، كۈندۈزى ئىشلەيدۇ، دېدىم. **23** شۇنداق قىلىپ يا مەن، نە قېرىنداشلىرىم، يا خىزمەتكارلىرىم يا كى ماڭا ئەگەشكەن مۇھاپىزەتچىلەرنىڭ ھېچقايسىسى كىيىملىرىنى سېلىشمىدى؛ ھەربىرى ھەتتا سۈغا بارغاندىمۇ ئۆزىنىڭ ياراغلىرىنى ئېلىۋالاتتى.

5

ئۇ چاغدا خالايىق ۋە ئۇلارنىڭ خوتۇنلىرى ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان يەھۇدالار ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ قاتتىق داد-پەرياد كۆتۈرۈشتى. **2** بەزىلەر: ـ بىز ۋە ئۆغۈل-قىزلىرىمىزنىڭ جان ساتىمىز كۆپ، كۆن كەچۈرۈشىمىز ئۈچۈن تويغۇدەك ئاشلىق ئالمىساق بولمايدۇ، دېيىشتى. **3** يەنە بەزىلەر: ـ بىز ئاچارچىلىقتا قالغان ۋاقتىمىزدا ئاشلىق ئېلىپ يېيىمىز دەپ ئېتىزلىرىمىز، ئۈزۈمزارلىقلىرىمىزنى ۋە ئۆيلىرىمىزنى رەھنگە بېرىشكە مەجبۇر بولدۇق، دېيىشتى. **4** ۋە يەنە بەزىلەر: ـ پادىشاھنىڭ ئېتىزلىرىمىز ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ئۈستىگە سالغان باج-سېلىقنى تاپشۇرۇشقا پۇل قەرز ئالدۇق. **5** گەرچە بەدەنلىرىمىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەدەنلىرىگە، پەرزەنتلىرىمىز ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش بولسىمۇ، لېكىن ئوغۇل-قىزلىرىمىزنى قۇل-دېدەك بولۇشقا تاپشۇرماي ئامالىمىز يولمىدى؛ ئەمەلىيەتتە قىزلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئاللىقاچان دېدەك بولۇپمۇ كەتتى؛ ئۇلارنى بەدەل تۇلاپ ھۆرلۈككە چىقىرىشقا قۇرۇمىز يەتمىدى، چۈنكى بىزنىڭ ئېتىزلار ۋە ئۈزۈمزارلىقلىرىمىز ھازىر باشقىلارنىڭ قولىدىدۇر، ـ دېيىشتى. **6** مەن ئۇلارنىڭ داد-پەريادلىرىنى ۋە ئېيتقان بۇ گەپلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن قاتتىق غەزەپلەندىم. **7** كۆڭلۈمدە بىرەر قۇر ئويلىنىۋالغاندىن كېيىن، مۇتەۋەرلەر بىلەن ئەمەلدارلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەر ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارغا قەرز بېرىپ ئۇلاردىن ئۈسۈم ئالىدىكەنسىلەر-ھە! ـ دەپ تەنبىھ بەردىم. ئاندىن ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن چوڭ بىر يىغىن ئېچىپ **8** ئۇلارنى: ـ بىز كۆچمەنلىكتە يېتىشچە يات تائىپىلەرگە سېتىۋېتىلگەن قېرىندىشىمىز يەھۇدالارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالدۇق، لېكىن سىلەر بىزنى ئۇلارنى قايتۇرۇپ سېتىۋالسۇن دەپ قېرىنداشلىرىڭلارنى يەنە سېتىۋەتمەكچى بولۇۋاتامسىلەر؟ ـ دەپ ئەيىبلىۋىدىم، ئۇلار دەيدىغان گەپ تاپالمای، شۇك تۇرۇپ قالدى. **9** ئاندىن مەن ئۇلارغا يەنە: ـ سىلەرنىڭ بۇ قىلغىنىڭلار قاملاشمايتۇ. سىلەر دۈشمەنلىرىمىز بولغان تائىپىلەر ئالدىدا بىزنى ئاھانەتكە قالدۇرمای، خۇدايىمىزنىڭ قورقۇنچىدا ماڭساڭلار بولماسمىدى؟ **10** مەنمۇ، قېرىنداشلىرىم ۋە خىزمەتكارلىرىم ئۇلارغا پۇل ۋە ئاشلىق ئوتنە بېرىپ ئۈرۈپ ئۈسۈم ئالساق ئالاتتۇق! سىلەردىن ئۇنۇتىمەن، مۇنداق ئۈسۈم ئېلىشتىن ۋاز كېچەيلى! **11** ئۇنۇنۇپ قالاي، سىلەر دەل بۇگۈن ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى، ئۈزۈمزارلىق، زەيتۇنزارلىق ۋە ئۆيلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىڭلار، ۋە شۇنىڭدەك سىلەر ئۇلاردىن ئۇندۇرۇۋالغان پۇل، ئاشلىق، يېڭى مەي-شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مايلىرىنىڭ ئۈسۈمىنى ئۇلارغا قايتۇرۇپ بېرىڭلار، دېدىم. **12** ئۇلار: ـ قايتۇرۇپ بېرىمىز، ئەمدى ئۇلاردىن ھېچ ئۈسۈم ئالمايمىز؛ سىلى نېمە دېسىلە، بىز شۇنداق قىلىمىز، دېيىشتى. مەن كاھىنلارنى چاقىرتىپ كېلىپ، ئۇلارنى بۇ ۋەدە بويىچە شۇنداق ئېجرا قىلىشقا قەسەم ئېچىكۈزدۈم. **13** مەن توننۇمنىڭ پېشىنى قېقىپ تۇرۇپ: ـ كىم مۇشۇ ۋەدىنى ئادا قىلمىسا، خۇدا شۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆز ئۆيىدىن ۋە مال-مۈلكىدىن مەھرۇم قىلىپ قېقىۋېتىلسۇن! شۇ يول بىلەن ئۇنىڭ ھەممە نېمىسى قۇرۇقدىلىپ قالغۇچە قېقىۋېتىلسۇن! ـ دېدىم. پۈتكۈل جامائەت بىردەك: «ئامىن!» دېيىشتى ھەم پەرۋەردىگارغا ھەمدۇسانا ئوقۇشتى. ئاندىن كۆپچىلىك شۇ ۋەدىسى بويىچە دېگىنىدەك قىلىشتى. **14** شۇنىڭدەك، يەھۇدىيە زېمىنىدا ئۇلارغا ۋالىي بولۇشقا تىكلەنگەن كۈندىن بۇيان، يەنى پادىشاھ ئارتاخشاستانىڭ يىگىرمىنچى يىلىدىن ئوتتۇز ئىككىنچى يىلغىچە بولغان ئون ئىككى يىل ئېچىدە نە مەن، نە مېنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىم ۋالىيلىق ئىنىنى ھېچ يېمىدۇق. **15** مەندىن ئىلگىرى ۋالىي بولغانلار خەلققە ئېغىرچىلىك سېلىپ، ئۇلاردىن [كۈندىلىك] ئاشلىق، مەي-شاراب ۋە شۇنىڭدەك قىرىق شەكەل كۈمۈش ئېلىپ كەلگەنىكەن؛ ھەتتا ئۇلارنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ خەلقنىڭ ئۈستىدىن ھوقۇقۇزلىق قىلىپ كەلگەنىكەن. لېكىن مەن خۇدادىن قورقىدىغىنىم ئۈچۈن ئۇنداق قىلمىدىم. **16** مەن دەرۋەقە سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشىغىلا بېرىلگەنچىكە، بىز ھەتتا بىرەر ئېتىزنىمۇ سېتىۋالمىدۇق؛ مېنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرىمۇ قۇرۇلۇشتا ئىشلەشكە شۇ يەرگە يىغىلاتتى. **17** ئەتراپىمىزدىكى يات ئەللەردىن بىزنىڭ يېنىمىزغا كەلگەنلەردىن بۇلەك، مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندا غىزا يەيدىغانلار يەھۇدىيلار ۋە ئەمەلدارلاردىن بىر يۈز ئەللىك كىشى ئىدى. **18** ھەركۈنى بىر كالا، خىللانغان ئالتە قوي تەيارلىناتتى، يەنە ماڭا بەزى ئۇچار قۇشلار تەيارلىناتتى، ھەر ئون كۈندە بىر قېتىم ھەرخىل مول مەي-شاراب بىلەن تەمىنلىنەتتى. شۇنداق بولسىمۇ مەن يەنىلا «ۋالىي ئېنى»نى تەلەپ قىلمىدىم؛ چۈنكى قۇرۇلۇش ئىشى خەلقنىڭ ئۈستىدىكى ئېغىر يۈك

ئىدى. **19** ـ ئاھ خۇدايىم، مەن مۇشۇ خەلق ئۈچۈن قىلغان بارلىق ئىشىمنى ياد ئەتكەيسەن، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!

6 شۇنداق بولدىكى، سانباللات، توبىيا، ئەرەب بولغان گەشەم ۋە دۇشمەنلىرىمىزنىڭ قالغان قىسمى مېنىڭ سېپىلنى يېڭىۋاشتىن ئۆكتىشاپ چىققانلىقىمنى، سېپىلنىڭ ئەمدى بۇسۇقلىرىنىڭ قالمىغانلىقىنى ئاڭلاپ (لېكىن ئۇ چاغدا مەن تېخى سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ قاناتلىرىنى ئورناتمىغاندىم)، **2** سانباللات بىلەن گەشەم ماڭا: ـ كەلسىلا، بىز ئونو تۈزلەڭلىكىدىكى كەفىرىم كەنتىدە كۆرۈشەيلى! ـ دەپ ئادەم ئەۋەتىپتۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار ماڭا قەست قىلماقچى ئىكەن. **3** شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: ـ مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمدىن سىلەر تەرەپكە چۈشمەيمەن. مەن قانداقمۇ سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارىمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قويايمۇ؟ ـ دېدىم. **4** ئۇلار ئۇدا تۆت قېتىم مۇشۇ تەرىقىدە ئادەم ئەۋەتتى، مەن ھەر قېتىم شۇنداق جاۋاپ بەردىم. **5** ئاندىن سانباللات بەشىنچى قېتىم شۇ تەرىقىدە ئۆز خىزمەتكارىغا پىچەتلەنمىگەن خەتنى قولىغا ئۆتكۈزۈپ ئەۋەتىپتۇ. **6** خەتتە: «ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا مۇنداق بىر گەپ تارقىلىپ يۈرىدۇ، ۋە گەشەممۇ شۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ۋە يەھۇدالار بىرگە ئىسيان كۆتۈرمەكچى ئىكەنسىلەر؛ شۇڭا سەن سېپىلنىمۇ يېڭىۋاشتىن ئۆكتىشاقا كىرىشىپسەن؛ ئېيتىشلارغا قارىغاندا سەن ئۆزۈڭنى ئۇلارغا پادىشاھ قىلماقچىكەنسەن. **7** سەن يەنە پېرۇسالېمدا ئۆزۈڭ ئوغرۇلۇق: «مانا، يەھۇدىيەدە ئۆزىمىزنىڭ بىر پادىشاھىمىز بار!» دەپ جار سېلىپ تەشۋىق قىلىشقا بىرنەچچە پەيغەمبەر قويۇپسەن. ئەمدى بۇ گەپلەر سۈزسىز پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ بايان قىلىنىدۇ. شۇڭا، كەلگىن، بىز بىرلىكتە مەسلىھەتلىشۋالايلى» دېيىلگەنىكەن. **8** مەن ئۇنىڭغا: «سەن ئېيتقان ئىشلار ھېچقاچان قىلىنغان ئەمەس؛ بۇلار بەلكى ئۆز كۆڭلۈڭدىن ئويدۇرۇپ چىقارغىنىڭ، خالاس» دەپ جاۋاپ قايتۇردۇم. **9** ئەمەلىيەتتە، ئۇلار: «مۇشۇنداق قىلساق ئۇلارنىڭ قولى ماغدۇرسىزلىنىپ، قۇرۇلۇش ئىشى ئادا قىلىنمايى قالدۇ!» دەپ ئويلاپ بىزنى قورقىتماقچى ئىدى. ـ «ئەمدى مېنىڭ قولۇمنى ئىشتا تېخىمۇ كۈچلەندۈرگەيسەن!». **10** مەھەتابەلنىڭ نەۋرىسى، دېلايانىڭ ئوغلى شېمايا ئۆزىنى ئۆز ئۆيىگە قامىۋالغانىدى؛ مەن ئۇنىڭ ئۆيىگە كەلسەم ئۇ: ـ بىز خۇدانىڭ ئۆيىدە، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدە كۆرۈشەيلى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازا قاناتلىرىنى ئېتىپ قويايلى؛ چۈنكى ئۇلار سېنى ئۆلتۈرگىلى كېلىدۇ، شۇبھىسىزكى، كېچىسى كېلىپ سېنى ئۆلتۈرمەكچى بولىدى! ـ دېدى. **11** مەن: ـ ماڭا ئوخشاش بىر ئادەم قانداقۇ قېچىپ كەتسۇن؟ مەندەك بىر ئادەم جىنىمنى قۇتقۇزىمەن دەپ قانداقۇ ئىبادەتخانىغا كىرىۋالغۇدەكمەن؟ مەن ھەرگىز ئۇ يەرگە كىرىۋالمايمەن! ـ دەپ جاۋاپ بەردىم. **12** چۈنكى مەن قارىسام، ئۇنىڭ خۇدا تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن ئەمەس، بەلكى توبىيا بىلەن سانباللات تەرىپىدىن سېتىۋېلىنىپ، ماڭا زىيان يەتكۈزمەكچى بولۇپ بۇ بېشارەت بەرگەنلىكىگە كۆزۈم يەتتى. **13** ئۇنى سېتىۋېلىشىدىكى مەقسەت، مېنى قورقۇتۇپ، شۇلارنىڭ دېگىنىدەك قىلغۇزۇپ گۇناھ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسام، نامىمنى بۇلغاپ مېنى قارىلاشقا شىكايەت قىلالايدىغان بولاتتى. **14** ـ «ئاھ خۇدا، توبىيا بىلەن سانباللاتنى ئېسىڭدا تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىغا يارشا ئۆز بېشىغا ياندۇرغايسەن، شۇنداقلا مېنى قورقىتماقچى بولغان ئايال پەيغەمبەر نوئادىيا بىلەن باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭمۇ قىلغانلىرىنى ئۆز بېشىغا ياندۇرغايسەن!». **15** ئېلۇل ئېيىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى كۈنى سېپىل پۈتتى، پۈتۈن قۇرۇلۇشقا ئەللىك ئىككى كۈن ۋاقىت كەتتى. **16** شۇنداق بولدىكى، دۇشمەنلىرىمىز بۇنىڭدىن خەۋەر تاپتى ۋە ئەتراپىمىزدىكى بارلىق ئەللەر قورقۇپ كېتىشتى؛ ئۆز نەزىرىدە ھەيۋىتى

بەك چۈشۈپ كەتتى ۋە بۇ [قۇرۇلۇشنى] خۇدايىمىزنىڭ ئۆزى ئېلىپ بارغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. **17** شۇ كۈنلەردە يەھۇدىيەدىكى مۇتەۋەرلەر توبىياغا نۇرغۇن خەت يازدى، توبىيامۇ ئۇلارغا جاۋابەن دائىم خەت يېزىپ تۇردى. **18** چۈنكى يەھۇدىيەدە توبىياغا باغلىنىپ قېلىپ، قەسەم ئىچكەن نۇرغۇن كىشىلەر بار ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئارا ھاكىمىڭ ئوغلى، شېكانىيانىڭ ئۆگەيۈغلى ئىدى، ھەمدە ئۇنىڭ ئوغلى يوھانان بەرەكىيانىڭ ئوغلى مەشۇللامنىڭ قىزىنى خوتۇنلۇققا ئالغانىدى. **19** شۇنىڭدەك ئۇلار يەنە مېنىڭ ئالدىمدا پات-پات توبىيانىڭ ياخشى ئىشلىرىنى تىلغا ئېلىپ قويۇشاتتى ھەم مېنىڭ گەپلىرىمنىمۇ ئۇنىڭغا يەتكۈزۈپ تۇرۇشاتتى، توبىيا بولسا ماڭا پات-پات تەھدىت سېلىپ خەت يېزىپ تۇراتتى.

7 سېپىل ئۆكتىشلىپ بولۇپ، مەن دەرۋازىلارنى ئورنىتىپ، دەرۋازىۋەنلەرنى، غەزەلكەشلەرنى ۋە لاۋىيلارنى بېكىتىپ تەينلىگەندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، **2** مەن ئىنىم ھانانى بىلەن قەلئە سەرداری ھانانىيانى يېرۇسالېمنى باشقۇرۇشقا قويدۇم؛ چۈنكى ھانانىيا ئىشەنچىلىك ئادەم بولۇپ، خۇدادىن قورقۇشتا كۆپ ئادەملەردىن ئېشىپ كېتەتتى. **3** مەن ئۇلارغا: ـ كۈن ئىسسىغۇچە يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرى ئېچىلمىسۇن؛ قوۋۇقلارنىڭ قاناتلىرى ئېتىلگەندە، بالدىراقلار تاقالغان ۋاقىتلاردىمۇ دەرۋازىۋەنلەر يېنىدا تۇرۇپ كۈزەت قىلسۇن؛ شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلاردىن قاراۋۇللار كۈزەت تۇتۇەتلىرىگە قويۇلۇپ بېكىتىلسۇن؛ ھەربىر ئادەم تۇزىنىڭ بىر كۈزىتىگە مەسئۇل بولسۇن، شۇنداقلا ھەربىرىنىڭ كۈزىتى ئۆز ئۆيىنىڭ ئۆدۈلىدا بولسۇن، دەپ تاپىلىدىم. **4** شەھەر چوڭ ھەم كەڭرى بولغىنى بىلەن ئاھالە ئاز، ئۆيلەر تېخى سېلىنمىغانىدى. **5** خۇدايىم كۆكۈلۈمگە مۇتەۋەرلەر، ئەمەلدارلار ۋە خەلقنىڭ ھەربىرىنى نەسەبنامىسى بويىچە رويىخەتكە ئېلىشقا ئۇلارنى يىغىش نىيىتىنى سالدى. مەن ئاۋۋال بىرىنچى قېتىم قايتىپ كەلگەن ئادەملەرنىڭ نەسەبنامىسىنى تاپتىم، ئۇنىڭدا مۇنداق پۈتۈلگەنىدى: ـ **6** تۇۋەندىكىلار يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەردىن، ئەسلى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغانلاردىن، يېرۇسالېم ۋە يەھۇدىيەگە چېقىپ، ھەربىرى ئۆز شەھىرلىرىگە كەتتى: ـ **7** ئۇلار زەرۇبىبابەل، يەشۇئا، نەھەمىيا، ئازارىيا، رائامىيا، ناھامانى، موردىكاي، بىلشان، مىسپەرەت، بىگۋاي، نەھۇم ۋە باناناھلار بىللە قايتىپ كەلدى. ئەمدى ئىسرائىل خەلقىنىڭ ئېچىدىكى ئەركەكلەرنىڭ سانى تۇۋەندىكىچە: ـ **8** پاروشنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ بىر يۈز يېتمىش ئىككى كىشى؛ **9** شەفاتىيانىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يېتمىش ئىككى كىشى؛ **10** ئارا ھاكىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يېتمىش بەش كىشى؛ **11** پاھات-موئابنىڭ ئەۋلادلىرى، يەنى يەشۇئا بىلەن يوئابنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ سەككىز يۈز ئون سەككىز كىشى؛ **12** ئىلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ **13** زاتتۇنىڭ ئەۋلادلىرى سەككىز يۈز قىرىق بەش كىشى؛ **14** زاككايىنىڭ ئەۋلادلىرى يەتتە يۈز ئاتمىش كىشى؛ **15** بىننۇئىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز قىرىق سەككىز كىشى؛ **16** بىبايىنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **17** ئازگادنىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ **18** ئادونىكامنىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئاتمىش يەتتە كىشى؛ **19** بىگۋاينىڭ ئەۋلادلىرى ئىككى مىڭ ئاتمىش يەتتە كىشى؛ **20** ئادىننىڭ ئەۋلادلىرى ئالتە يۈز ئەللىك بەش كىشى؛ **21** ھەزەكىيانىڭ جەمەتىدىن بولغان ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى توقسان سەككىز كىشى؛ **22** ھاشۇمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى؛ **23** بىزاينىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە تۆت كىشى؛ **24** ھاريفنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز ئون ئىككى كىشى؛ **25** گىبىئۇننىڭ ئەۋلادلىرى توقسان بەش كىشى؛ **26** بەيت-لەھەملىكلەر بىلەن نىتوفالىقلار جەمئىي بىر يۈز سەكسەن سەككىز كىشى؛ **27** ئاناتوتلۇقلار بىر يۈز يىگىرمە

سەككىز كىشى؛ 28 بەيت-ئازماۋەتلىكلەر قىرىق ئىككى كىشى. 29 كىرىئات-يېئارىملىقلار، كەفىراھلىقلار ۋە بەئەروتلۇقلار بولۇپ جەمئي يەتتە يۈز قىرىق ئۈچ كىشى؛ 30 راماھلىقلار بىلەن گىبىالىقلار جەمئي ئالتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 31 مىكماشلىقلار بىر يۈز يىگىرمە ئىككى كىشى؛ 32 بەيت-ئەللىكلەر بىلەن ئايىلىقلار جەمئي بىر يۈز يىگىرمە ئۈچ كىشى؛ 33 ئىككىنچى بىر نىبودىكلەر ئەللىك ئىككى كىشى؛ 34 ئىككىنچى بىر ئېلامنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز ئەللىك تۆت كىشى؛ 35 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ يۈز يىگىرمە كىشى؛ 36 يېرىخولۇقلار ئۈچ يۈز قىرىق بەش كىشى؛ 37 لود، ھادىد ۋە ئونونىڭ ئەۋلادلىرى جەمئي يەتتە يۈز يىگىرمە بىر كىشى؛ 38 سىنائاھنىڭ ئەۋلادلىرى ئۈچ مىڭ توققۇز يۈز ئوتتۇز كىشى. 39 كاھىنلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ يەشۇئا جەمەتىدىكى يەدايانىڭ ئەۋلادلىرى توققۇز يۈز يەتمىش ئۈچ كىشى؛ 40 ئىممەرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئەللىك ئىككى كىشى؛ 41 پاشخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئىككى يۈز قىرىق يەتتە كىشى؛ 42 ھارىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىر مىڭ ئون يەتتە كىشى. 43 لاۋىيلارنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ خودۋاھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى يەشۇئا بىلەن كادمىيەلنىڭ ئەۋلادلىرى يەتمىش تۆت كىشى. 44 غەزەلكەشلەردىن: ـ ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرى بىر يۈز قىرىق سەككىز كىشى. 45 دەرۋازىۋەنلەرنىڭ نەسلىدىن: ـ شاللۇمنىڭ ئەۋلادلىرى، ئاتېرنىڭ ئەۋلادلىرى، تالموننىڭ ئەۋلادلىرى، ئاككۇبنىڭ ئەۋلادلىرى، خاتىتانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن شوبايىنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئي بىر يۈز ئوتتۇز سەككىز كىشى. 46 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى تۆۋەندىكىچە: ـ زىخانىڭ ئەۋلادلىرى، خاسۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، تابباۋتنىڭ ئەۋلادلىرى. 47 كىروسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىيانىڭ ئەۋلادلىرى، پادونىڭ ئەۋلادلىرى، 48 لىباناھنىڭ ئەۋلادلىرى، ھاگاباھنىڭ ئەۋلادلىرى، شالمايىنىڭ ئەۋلادلىرى، 49 ھاناننىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، گاھارنىڭ ئەۋلادلىرى، 50 رېئاياھنىڭ ئەۋلادلىرى، رەزىنىڭ ئەۋلادلىرى، نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى، 51 گاززامنىڭ ئەۋلادلىرى، ئۇززانىڭ ئەۋلادلىرى، پاسىيانىڭ ئەۋلادلىرى، 52 بسايىنىڭ ئەۋلادلىرى، مەئۇنىمنىڭ ئەۋلادلىرى، نەفۇسسەسىمنىڭ ئەۋلادلىرى، 53 باكبۇكنىڭ ئەۋلادلىرى، خاكۇفانىڭ ئەۋلادلىرى، خارخۇرنىڭ ئەۋلادلىرى، 54 بازلىتنىڭ ئەۋلادلىرى، مەھىدانىڭ ئەۋلادلىرى، خارشانىڭ ئەۋلادلىرى، 55 باركوسنىڭ ئەۋلادلىرى، سىسىرانىڭ ئەۋلادلىرى، تېماھنىڭ ئەۋلادلىرى، 56 نەزىيانىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن خاتىفانىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 57 سۇلايماننىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ سانى تۆۋەندىكىچە: ـ سوتايىنىڭ ئەۋلادلىرى، سوفەرەتنىڭ ئەۋلادلىرى، پېرىدانىڭ ئەۋلادلىرى، 58 ياۋالانىڭ ئەۋلادلىرى، داركونىڭ ئەۋلادلىرى، گىددەلنىڭ ئەۋلادلىرى، 59 شەفەتىيانىڭ ئەۋلادلىرى، خاتتىلنىڭ ئەۋلادلىرى، پوقەرەت-ھازززىبائىمنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن ئامونىڭ ئەۋلادلىرىدىن ئىبارەت. 60 ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايماننىڭ خىزمەتكارى بولغانلارنىڭ ئەۋلادلىرى جەمئي ئۈچ يۈز توقسان ئىككى كىشى. 61 تۆۋەندىكى كىشىلەر تەل-مېلاھ، تەل-خارشا، كېرۇب، ئاددون، ئىممەردىن كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئاتا جەمەتىنىڭ ياكى نەسەبىنىڭ ئىسرائىل ئادەمى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمىدى. 62 بۇلار دېلايانىڭ ئەۋلادلىرى، توبىيانىڭ ئەۋلادلىرى ۋە نىكودانىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، جەمئي ئالتە يۈز قىرىق ئىككى كىشى؛ 63 كاھىنلاردىن خاباياننىڭ ئەۋلادلىرى، كوزنىڭ ئەۋلادلىرى بىلەن بارزىللاينىڭ ئەۋلادلىرى بار ئىدى؛ بارزىللاي گىلېئادلىق بارزىللاينىڭ بىر قىزىنى ئالغاچقا ئۇلارنىڭ ئېتى بىلەن ئاتالغانىدى. 64 بۇلار جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىنى ئىزدەپ تاپالمىدى؛ شۇڭا ئۇلار «ناپاك» ھېسابلىنىپ كاھىنلىقتىن قالدۇرۇلدى. 65 ۋالي ئۇلارغا: ـ ئۇرىم ۋە ئۇممىمنى كۆتۈرگۈچى كاھىن ئارىمىزدا خىزمەتتە بولغۇچە «ئەڭ مۇقەددەس يەمەكلىكلەر» گە ئېغىز تەگكۈزمەيسىلەر، دېدى. 66 پۈتۈن جامائەت جەمئي قىرىق ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز ئالتمىش كىشى؛ 67 بۇنىڭدىن باشقا ئۇلارنىڭ يەنە يەتتە مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز يەتتە قۇل-دېدىكى بار ئىدى، يەنە ئىككى يۈز قىرىق بەش ئەر-ئايال ئەغەرچىسى بار ئىدى. ئۇلارنىڭ يەتتە يۈز ئوتتۇز ئالتە ئېتى، ئىككى يۈز قىرىق بەش قېچىرى، 69 تۆت يۈز ئوتتۇز بەش تۆگىسى ۋە ئالتە مىڭ يەتتە يۈز يىگىرمە ئېشىكى بار ئىدى. 70 جەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى [ئىبادەتخانا] قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ھەدىيەلىرىنى تەقدىم قىلدى؛ ۋالي خەزىنىگە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئەللىك داس ۋە بەش يۈز ئوتتۇز قۇر كاھىن تونى تەقدىم قىلدى؛ 71 جەمەت كاتتىۋاشلىرىدىن بەزىلىرى قۇرۇلۇش خەزىنىسىگە يىگىرمە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز منا كۈمۈش؛ 72 خەلقنىڭ قالغىنى يىگىرمە مىڭ دارىك ئالتۇن، ئىككى مىڭ ئىككى يۈز منا كۈمۈش، ئالتمىش يەتتە قۇر كاھىن تونىنى تەقدىم قىلدى. 73 شۇنىڭدىن كېيىن كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر ۋە بىر قىسىم خەلق قوشۇلۇپ، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى، شۇنداقلا قالغان ئىسرائىل خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە ماكانلاشتى.

8 يەتتىنچى ئايغا كەلگەندە، ئىسرائىللارنىڭ ھەممىسى ئۆز شەھەرلىرىگە جېمىپ ئورۇنلىشىپ بولدى. بۇ چاغدا پۈتۈن خالايىق خۇددى بىر ئادەمدەك بولۇپ «سۇ قوۋۇقى» ئالدىدىكى مەيدانغا يىغىلىپ، تەۋراتشۇناس ئەزرادىن يەرۋەردىگارنىڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىلغا تاپىلىغان تەۋرات-قانۇن كىتابىنى كەلتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. 2 يەتتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى كاھىن ئەزرا تەۋرات-قانۇن كىتابىنى جامائەتكە، يەنى ئەر-ئايالىلار، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى؛ 3 «سۇ قوۋۇقى»نىڭ ئالدىدىكى مەيداندا، ئەتىگەندىن چۈشكىچە، ئەر-ئايالىلارغا، شۇنداقلا ئاڭلاپ چۈشىنەلەيدىغان كىشىلەرگە ئوقۇپ بەردى. پۈتكۈل جامائەتنىڭ قۇلاقلىرى ئەۋرات-قانۇن كىتابىدىكى سۆزلەردە ئىدى. 4 ئەۋراتشۇناس ئەزرا مەخسۇس مۇشۇ ئىشقا ھازىرلانغان ياغاچ مۇنبەرگە چىقىپ تۇردى؛ ئۇنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇرغىنى ماتتىتىيا، شېما، ئانایاھ، ئۇرىيا، ھىلقىيا بىلەن ماۋاسىپياھلار ئىدى؛ سول تەرىپىدە تۇرغىنى پىدايا، مىشائەل، مالكىيا، ھاشوم، ھاشباددانا، زەكەريا بىلەن مەشۇللام ئىدى. 5 ئەزرا پۈتكۈل خالايىقنىڭ كۆز ئالدىدا كىتابنى ئاچتى، چۈنكى ئۇ پۈتۈن خالايىقتىن ئېگىزدە تۇراتتى؛ ئۇ كىتابنى ئاچقاندا، بارلىق خالايىق ئورنىدىن قوپتى. 6 ئەزرا ئۇلۇغ خۇدا بولغان يەرۋەردىگارغا مەدھىيەلەر ئوقۇقۇدىدى، بارلىق خالايىق قوللىرىنى كۆتۈرۈپ جاۋابەن: «ئامىن! ئامىن!» دېيىشتى؛ ئاندىن تىزلىنىپ، پىشانىسىنى يەرگە يېقىپ، يەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. 7 ئاندىن كېيىن لاۋىيلاردىن يەشۇئا بانى، شەرەبىيا، يامىن، ئاككۇب، شابىبتاي، خودىيا، ماۋاسىياھ، كېلىتا، ئازارىيا، يوزاباد، ھانان ۋە پېلايالار خالايىققا تەۋرات قانۇنىنى چۈشەندۈردى؛ جامائەت ئۆرە تۇراتتى. 8 ئۇلار جامائەتكە كىتابتىن خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇنىنى جاراڭلىق ئوقۇپ بەردى ۋە ئوقۇلغانىنى چۈشىنىۋېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ مەنىسى ۋە ئەھمىيىتى توغرىسىدا ئېنىق تەبىر بەردى. 9 ۋالي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرا ۋە خەلققە قانۇنىڭ مەنىسىنى ئۇقتۇرىدىغان لاۋىيلار پۈتكۈل جامائەتكە: ـ بۈگۈن خۇدايىڭلار بولغان يەرۋەردىگارغا ئاتالغان مۇقەددەس كۈندۇر، يىغا-زار قىلماڭلار! ـ دېدى. چۈنكى خالايىقنىڭ ھەممىسى تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى ئاڭلاپ يىغا-زار قىلىپ كېتىشكەندى. 10 ئاندىن [نەھەمىيا] ئۇلارغا: ـ سىلەر بېرىپ نازۇ-نېمەتلەرنى يەپ، شەربەتلەرنى ئىچىڭلار، ئۆزۈڭگە [يېمەك-ئىچمەك] تەييارلىيالمىغانلارغا يېمەك-ئىچمەك بۇلۇپ بېرىڭلار، چۈنكى

بۇگۈن رەببىمىزگە ئاتالغان مۇقەددەس بىر كۈندۈر. غەمكىن بولماڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ شادلىقى سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، دېدى. **11** لاۋىيلارمۇ: ـ بۇگۈن مۇقەددەس كۈن بولغاچقا، تىنچلىنىڭلار، غەمكىن بولماڭلار! ـ دەپ جامائەتنى تىنچلاندۇردى. **12** جامائەت قايتىپ بېرىپ، يەپ-ئىچىشتى، باشقىلارغىمۇ يېمەك-ئىچمەك تۈلەشتۈرۈپ بەردى، شاد-خۇراملىققا چۆمدى؛ چۈنكى تۈلار بېرىلگەن تەلىم سۆزلىرىنى چۈشەنگەندى. **13** ئەتىسى خالايىق ئىچىدىكى قەبىلە كاتتىۋاشلىرى، كاھىنلار ۋە لاۋىيلار تەۋراتتىۋناس ئەزرانىڭ يېنىغا يىغىلىپ، تەۋرات قانۇنىدىكى سۆزلەرنى تېخىمۇ چۈشىنىپ يەم-پاراسەتكە ئېرىشمەكچى بولدى. **14** تۈلار تەۋرات قانۇنىدا پەرۋەردىگار مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسرائىللارغا يەتتىنچى ئايدىكى ھېيتتا كەپىلەردە تۇرۇشنى كېرەكلىكى يۈتۈلگەنلىكىنى تۇقتى، **15** شۇنداقلا تۈرلىرى تۇرۇۋاتقان بارلىق شەھەرلەردە ۋە يېرۇسالېمدا: «سىلەر تاغقا چىقىپ، زەيتۇن شىخى بىلەن ياۋا زەيتۇن شاخلىرىنى، خاداس تۈجمە شاخلىرىنى، خورما دەرەخلىرىنىڭ شاخلىرىنى ۋە يوپۇرماقلىرى باراقسان دەرەخ شاخلىرىنى ئەكىلىپ، تەۋراتتا يېزىلغىنىدەك كەپىلەرنى ياساڭلار» دېگەنلىكىنى تارقىتىپ جاركالاشنى بۇيرۇغانلىقىنى تۇقتى. **16** شۇنىڭ بىلەن خالايىق چىقىپ شاخ ئەكىلىپ تۈرلىرى ئۈچۈن، ھەربىرى ئۆيلىرىنىڭ تۆگزىلىرىدە، ھويلىلىرىدا، خۇداىنىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا، «سۇ قوۋۇق»نىڭ چوڭ مەيدانىدا ۋە «ئەفرائىم دەرۋازىسى»نىڭ چوڭ مەيدانىدا كەپىلەرنى ياساپ تىكتى. **17** سۈرگۈنلۈكتىن قايتىپ كەلگەن پۈتكۈل جامائەت كەپىلەرنى ياساپ تىكتى ۋە شۇنداقلا كەپىلەرگە جايلاشتى؛ نۇنىڭ ئوغلى يەشۇئانىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ شۇ كۈنگىچە ئىسرائىللار ئۇنداق قىلىپ باقمىغاندى. ھەممەيلەن قاتتىق خۇشال بولۇشتى. **18** بىرىنچى كۈندىن ئاخىرقى كۈنگىچە [ئەزرا] ھەركۈنى خۇدانىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى. تۈلار يەتتە كۈن ھېيت ئوتكۈزدى؛ سەككىزىنچى كۈنى بەلگىمە بويىچە تەنتەنىلىك ئىبادەت يېغىلىشى ئوتكۈزۈلدى.

9

شۇ ئايىنىڭ يىگىرمە توقۇنچى كۈنى ئىسرائىللار روزا تۇتۇپ، بوز كىيىپ، تۇستى-بېشىغا توپا چاچقان ھالدا يىغىلدى؛ **2** ئىسرائىل نەسىلى ئۆزلىرىنى بارلىق يات تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقتى، ئاندىن ئۆرە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى ۋە ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئوتكۈزگەن قەبىھلىكلىرىنى ئېتىراپ قىلدى. **3** تۈلار شۇ كۈننىڭ توتتىن بىردە ئۆز يېرىدە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇن كىتابىنى ئوقۇدى، كۈننىڭ يەنە توتتىن بىردە ئۆزلىرىنىڭ گۇناھلىرىنى تونۇدى ۋە خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا سەجدە قىلدى. **4** لاۋىيلاردىن يەشۇئا، بانى، كادمىيەل، شەبانىيا، بۇننى، شەرەبىيا، بانى ۋە كىبانىلار پەلەمپەيلەردە تۇرۇپ ئۆزلىرىنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا ئۈنلۈك تاۋاز بىلەن ندا قىلدى. **5** لاۋىي يەشۇئا، كادمىيەل، بانى، ھاشابنىيا، شەرەبىيا، خودىيا، شەبانىيا ۋە پېتاھىيالار: «ئورنۇڭلاردىن قوپۇپ خۇدايىڭلار بولغان پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار» ـ دېدى ۋە مۇنداق [دۇئا-ھەمدۇسانا ئۈقۇدى]: ـ «ئى خۇدا]، ئىنسانلار سېنىڭ شانۇ-شەۋكەتلىك نامىڭنى ئۈلۈغلىسۇن! بەرھەق، بارلىق تەشەككۇر-مەدھىيىلەر نامىڭنا يېتىشمەيدۇ! **6** سەن، پەقەت سەنلا پەرۋەردىگاردۇرسەن؛ ئاسمانلارنى، ئاسمانلارنىڭ ئاسمىنىنى ۋە ئۈلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىنى، يەر ۋە يەر ئۈستىدىكى ھەممىنى، دېڭىزلار ۋە ئۈلار ئىچىدىكى ھەممىنى يارىتقۇچىدۇرسەن؛ سەن بۇلارنىڭ ھەممىسگە ھاياتلىق بەرگۈچىسەن، ئاسمانلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى ساڭا سەجدە قىلغۇچىدۇر. **7** سەن بەرھەق پەرۋەردىگار خۇدادۇرسەن، سەن ئابرامنى تاللىدىڭ، ئۇنى كالدىيەنىڭ ئۇر شەھىرىدىن ئېلىپ چىقتىڭ، ئۇنىڭغا ئىبراھىم دېگەن نامنى ئاتا قىلدىڭ. **8** سەن ئۇنىڭ قەلبىنىڭ ئۆزۈڭگە سادىق-ئىشەنچىلىك ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ قاناناننىلارنىڭ، ھىتتىيلارنىڭ، ئامورىيلارنىڭ، پەرىززىيلەرنىڭ، يەبۇسىيلارنىڭ ۋە گىرگاشىيلارنىڭ زېمىنىنى ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا تەقدىم قىلىپ بېرىشنى ۋەدە قىلدىڭ؛ سەن ھەققانىي بولغانلىقىڭدىن، سۆزلىرىڭنى ئىشقا ئاشۇردۇڭ. **9** سەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ مىسىردا جەبىر-زۇلۇم چېكىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۈلارنىڭ قىزىل دېڭىز بويىدىكى نالىسىغا قۇلاق سالدىڭ. **10** سەن مىسىرلىقلارنىڭ ئۈلارغا قانداق يوغانچىلىق بىلەن مۇئامىلە قىلغانلىقىنى بىلگىنىڭدىن كېيىن پىرەۋن، ئۇنىڭ بارلىق خىزمەتچىلىرى ۋە ئۇنىڭ زېمىنىدىكى بارلىق خەلققە مۇجىزىلىك ئالامەت ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، ئۇنۇڭ ئۈچۈن بۇگۈنگە قەدەر ساقلىنىپ كېلىۋاتقان ئۈلۈغ بىر نام-شۇھرەتنى تىكلىدىڭ. **11** سەن يەنە [ئاتا-بوۋىلىرىمىز] ئالدىدا دېڭىزنى بۇلۇپ، ئۈلار دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىدىن قۇرۇق يەر ئۈستىدىن مېڭىپ ئوتتى؛ ئۈلارنى قوغلاپ كەلگەنلەرنى چوڭقۇر دېڭىز تېگىگە تاشلاپ غەرق قىلىۋەتتىڭ، خۇددى جۈشقۇنلۇق دېڭىزغا تاشلانغان تاشتەك غەرق قىلدىڭ. **12** سەن ئۈلارنى كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى بىلەن، كېچىسى ئوت تۈۋرۈكى بىلەن يېتەكلىدىڭ، ئۈلار ئارقىلىق ئۈلارنىڭ ماڭىدىغان يولىنى يورۇتۇپ بەردىڭ. **13** سەن سىناي تېغىغا چۈشۈپ، ئاسماندا تۇرۇپ ئۈلار بىلەن سۆزلىشىپ، ئۈلارغا توغرا ھۆكۈم، ھەقىقىي ئىشەنچلىك قانۇنلار، ياخشى بەلگىلىمىلەر ۋە ئەمرلەرنى ئاتا قىلدىڭ. **14** سەن ئۈلارغا ئۆزۈڭنىڭ مۇقەددەس شاباتنى كۈنۈكتۈرۈپ، قۇلۇڭ مۇسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۈلارغا ئەمرلەر، بەلگىلىمىلەر ۋە تەۋرات قانۇنىنى تاپىلىدىڭ. **15** سەن ئۈلارغا ئاچ قالغانلا يېسۇن دەپ ئاسماندىن نان، ئۇسسىغاندا ئىچىسۇن دەپ قورام تاشتىن سۇ چىقىرىپ بەردىڭ؛ سەن ئۈلارغا بېرىشكە قولۇڭنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلغان ئەشۇ زېمىنىنى كىرىپ ئىگىلەڭلار، دېدىڭ. **16** لېكىن ئۈلار، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز مەغرۇرلىنىپ، بوينى قاتتىقلىق قىلىپ ئەمرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى. **17** ئۈلار ئىتائەت قىلىشنى رەت قىلدى، سېنىڭ ئۈلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ياراتقان كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى ياد ئەتمىدى، بەلكى بوينى قاتتىقلىق قىلدى، ئاسىيلىق قىلىپ، قۇل قىلىنغان جايىغا كەتمەكچى بولۇپ، ئۆز ئالدىغا يولباشچى تىكلىدى. لېكىن سەن ئەپۇچان، مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدىغان، زور مېھىر-مۇھەببەتلىك تەڭرىدۇرسەن؛ شۇڭا سەن ئۈلارنى تاشلۇۋەتمىدىڭ. **18** ئۈلار ھەتتا تېخى ئۈزلىرىگە بىر قۇيما موزاينى ياساپ: «مانا بۇ سىلەرنى مىسىردىن ئېلىپ چىققان ئىلاھلا!» دېگەن ۋاقىتىدا ھەم قاتتىق كۈپۈرلۈق قىلغىنىدا، **19** سەن تولمۇ رەھىمدىل بولغانلىقىڭ ئۈچۈن ئۈلارنى يەنىلا باياۋاندا تاشلاپ قويمىدىڭ؛ كۈندۈزى بۇلۇت تۈۋرۈكى ئۈلارنىڭ ئۈستىدىن نېرى كەتمەي، ئۈلارغا يول باشلىدى؛ كېچىسى ئوت تۈۋرۈكىمۇ ئۈلاردىن نېرى كەتمەي، ئۈلارغا نۇر بېرىپ، ماڭىدىغان يولىنى كۆرسەتتى. **20** سەن ئۆزۈڭنىڭ مېھرىبانە روھىڭنى چۈشۈرۈپ ئۈلارغا تەلىم بەردىڭ؛ سەن ئۈلارنىڭ يېيىشى ئۈچۈن «مانا»نى ئايمىدىڭ، ئۇسسىۋاتقىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن سۇنى بەردىڭ. **21** سەن ئۈلارنى باياۋاندا قىرىق يىل قامداپ كەلدىڭ؛ ھېچنېمىسى كەم بولمىدى، كىيىملىرى كونىرىمىدى، پۇتلىرىمۇ ئىششىمىدى. **22** سەن پادىشاھلىقلار ۋە تائىپىلەرنى ئۈلارنىڭ قولىغا بەردىڭ، بۇلارنى ئۈلارنىڭ زېمىنىغا چېگرالار قىلىپ بەردىڭ. شۇنىڭ بىلەن ئۈلار سىھون پادىشاھنىڭ زېمىنىنى، ھەشبونىنىڭ پادىشاھنىڭ زېمىنىنى ۋە باشان پادىشاھى ئوگنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىدى. **23** سەن ئۈلارنىڭ پەرزەنت-ئەۋلادلىرىنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك ئاۋۇتىۋىڭ؛ سەن ئۈلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا: «سىلەر بۇ زېمىنىنى ئىگىلەشكە ئۈنىگىڭا كىرىڭلار» دەپ تەقدىم قىلغان زېمىنىغا باشلاپ كىردىڭ. **24** ئۈلارنىڭ ئەۋلادلىرى كىرىپ ئۇ زېمىنى ئىگىلىدى؛ سەن ئۇ زېمىندا ئۈرۈۋاتقان قاناناننى ئاھالىسىنى ئۈلارغا بېقىندۇردۇڭ ھەم

زېمىندىكى پادىشاھلارنى ۋە تۈلارنىڭ قەبىلە-قوۋملىرىنى: «سىلەر تۈلارغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلىڭلار» دەپ تۈلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. 25 تۈلار مۇستەھكەم شەھەرلەرنى، مۇنبەت يەرلەرنى ئىشغال قىلىپ، ھەرخىل ئېسىل بۇيۇملارغا تولغان ئۆيلەرگە، كولاپ قويۇلغان قۇدۇقلارغا، ئۈزۈمزارلىقلار، زەيتۇنلۇقلار ۋە ئىنتايىن كۆپ مېۋىلىك دەرەخلەرگە ئىگە بولدى؛ يەپ-ئىچىپ سەمىرىپ، سېىنىڭ زور مېھرىبانلىقىڭدىن سۆيۈنۈشتى! 26 لېكىن تۈلار گەدەنكەشلىك قىلىپ سېىنىڭدىن يۈز ئۆرۈپ، تەۋرات قانۇنۇڭنى ئارقىسىغا تاشلىدى، تۈلارنى يېنىڭغا ياندۇرماق ئۈچۈن ئاگاھ-گۇۋاھلىق يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈپ ئەشەددىي كۈنۈپۈلۈق قىلدى. 27 شۇڭا سەن تۈلارنى جەبىر-زۇلۇم سالغۇچىلارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، دەرۋەقە تۈلار تۈلارنى قىينىدى؛ تۈلار قىينالغان ۋاقىتلىردا ساڭا يالۋۇرۇشقاندىدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ تۈلارغا قۇلاق سالدىڭ، زور رەھىمدىللىقىڭ بويىچە تۈلارغا قۇتقۇزغۇچىلارنى ئەۋەتەتىڭ، تۈلار بۇلارنى ئەزگۈچىلەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزاتتى. 28 لېكىن تۈلار ئارامىلىققا ئېرىشكەندىن كېيىن يەنە سېىنىڭ ئالدىڭدا رەزىللىك قىلىشقا باشلۇيدى، سەن تۈلارنى يەنە دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ، تۈلار تۈلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى؛ تۈلار يەنە سېىنىڭ ئالدىڭدا نالە-پەريات قىلىشۇيدى، سەن ئاسمانلاردا تۇرۇپ قۇلاق سېلىپ، رەھىمدىللىقىڭ بويىچە تۈلارنى يېنىش-يېنىشلاپ قۇتقۇزدۇڭ. 29 سەن تۈلارنى ئۆزۈڭنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا قايتىشقا ئاگاھلاندۇردۇڭ؛ لېكىن تۈلار مەغرۇرلىنىپ، ئەمرلىرىڭگە قۇلاق سالمىدى، ھۆكۈملىرىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلدى (ئىنسان ھۆكۈملىرىڭگە ئەمەل قىلسا، تۈلار شۇ سەۋەبتىن ھاياتتا بولىدۇ). تۈلار جاھىللىق بىلەن يوينىنى تولغاپ، گەدەنكەشلىك قىلىپ ساڭا قۇلاق سېلىشنى رەت قىلدى. 30 تۈلارغا ئۆزۈن يىل سەۋر-تاقەت قىلدىڭ، روھىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئاگاھ-گۇۋاھلىق بەرگەن بولسىمۇ، تۈلار يەنىلا قۇلاق سالمىدى؛ شۇڭا سەن تۈلارنى ھەرقايسى ئەل-يۇرتلاردىكى تائىپىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇڭ. 31 ھالبۇكى، سەن زور رەھىمدىللىقىڭ تۈپەيلىدىن تۈلارنىڭ نەسلىنى پۈتۈنلەي قۇرۇتۇۋەتمىدىڭ ھەم تۈلارنى تاشلۇۋەتمىدىڭ؛ چۈنكى سەن مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل تەڭرىدۇرسەن. 32 ئەمدى ئاھ خۇدايىمىز، ئەھدەڭدە تۇرۇپ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسىتىدىغان ئۇلۇغ، قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك تەڭرى، ئەمدى سېىنىڭدىن بىزنىڭ، پادىشاھلىرىمىزنىڭ ۋە ئەمىرلىرىمىزنىڭ، كاھىنلىرىمىزنىڭ، پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ شۇنداقلا ئۆزۈڭنىڭ بارلىق خەلقىڭنىڭ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ زامانىدىن بۇيان بۈگۈنگىچە بېشىمىزغا چۈشكەن بارلىق ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى كىچىك ئىش دەپ قارىماسلىقىڭنى ئۈتۈنىمىز. 33 بېشىمىزغا كەلگەن بارلىق ئىشتا سەن ئادىلسەن؛ چۈنكى سېىنىڭ قىلغىنىڭ ھەققەت بويىچە بولدى، بىزنىڭ قىلغىنىمىز رەزىللىكتۇر. 34 پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، كاھىنلىرىمىز بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى سېىنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭغا ئەمەل قىلماي، ئەمرلىرىڭگە ۋە سېىنىڭ تۈلارغا ئىسپاتلاپ بەرگەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ھېچ قۇلاق سالمىدى. 35 تۈلار سەن تۈلارغا مۇيەسسەر قىلغان پادىشاھلىقتا تۇرۇشتىن، تۈلارغا ئاتا قىلغان زور مەمۇرچىلىقتىن ۋە شۇنىڭدەك تۈلارنىڭ ئالدىغا يايغان بۇ كەڭ مۇنبەت زېمىندىكى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن بولۇۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن تۈلار سېىنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىڭدە بولمىدى ياكى تۈزلىرىنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىدىن يانمىدى. 36 مانا، بىز بۈگۈن قۇلارمىز! سەن مېۋىسى بىلەن نازۇ-نېمەتلىرىدىن يېيىشكە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تەقدىم قىلىپ بەرگەن زېمىندا تۇرساقمۇ، بىز مانا ئۆزىڭنىڭ قۇلۇڭ بولۇپ قالدۇق! 37 [زېمىن] سەن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن بىزنى ئىدارە قىلىشقا بېكىتكەن پادىشاھلارغا مول مەھسۇلاتلىرىنى بېرىپ تۇرىدۇ؛ تۈلار بەدەنلىرىمىزنى ھەم چارۋا ماللىرىمىزنى تۈز مەيلىچە باشقۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ؛ بىز زور ئەدەد-ئەلەمدە بولدۇق». 38 «ــ بىز مانا مۇشۇ بارلىق ئىشلار تۈپەيلى مۇقىم بىر ئەھدىنى تۈزۈپ يېزىپ چىقتۇق؛ ئەمىرلىرىمىز، لاۋىيلىرىمىز بىلەن كاھىنلىرىمىز بۇنىڭغا ئۆز مۆھۈرلىرىنى باستى».

10 بۇنىڭغا بىرىنچى بولۇپ مۆھۈر باسقانلار ھاقالىيانىڭ ئوغلى، ۋالي نەھەمىيا بىلەن زەدەكىيا ئىدى؛ 2 ئائدىن [كاھىنلاردىن] سېرايا، ئازارىيا، يەرەمىيا، 3 پاشخۇر، ئامارىيا، مالكىيا، 4 ھاتتۇش، شەبانىيا، ماللۇق، 5 ھارىم، مەرەموت، ئوبادىيا، 6 دانىيال، گىننىتون، بارۇق، 7 مەشۇللام، ئابىيا، مىيامىن، 8 ماۋازىياھ، بىلگاي، شېمايالار؛ ئۆلار كاھىنلار ئىدى. 9 لاۋىيلاردىن: ــ ئازانىيانىڭ ئوغلى يەشۇئا، ھىنادادنىڭ ئەۋلادلىرىدىن بىننۇئى بىلەن كادمىيەل 10 ۋە ئۆلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شەبانىيا، خودىيا، كېلىتا، پېلايا، ھانان، 11 مىكا، رەخوب، ھاشابىيا، 12 زاككور، شەرەبىيا، شەبانىيا، 13 خودىيا، بانى، بىننىنۇ ئىدى. 14 جامائەت باشلىقلىرىدىن: پاروش، پاھات-موئاب، ئېلام، زاتتۇ، بانى، 15 بۇننى، ئازگاد، بىبايي، 16 ئادونىيا، بىگۋاي، ئادىن، 17 ئاتېر، ھەزەكىيا، ئاززۇر، 18 خودىيا، ھاشۇم، بىزاي، 19 ھاريف، ئاناتوت، نەبىاي، 20 ماگپىياش، مەشۇللام، ھېزىر، 21 مەشەزابەل، زادوك، ياددۇئا، 22 پىلاتىيا، ھانان، ئانايا، 23 ھوشىيا، ھانانىيا، ھاششۇب، 24 ھاللوخەش، پىلخا، شوبەك، 25 رەھۇم، ھاشابناھ، ماۋاسىياھ، 26 ئاخىياھ، ھانان، ئانان، 27 ماللۇق، ھارىم، ۋاناناھلار ئىدى. 28 قالغان خەلق: ــ كاھىنلار، لاۋىيلار، دەرۋازىۋەنلەر، غەزەلكەشلەر، ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە شۇنىڭدەك تۈزلىرىنى زېمىنلاردىكى تائىپىلەردىن ئايرىپ چىقىپ، خۇدانىڭ تەۋرات قانۇنىغا قايتقانلارنىڭ ھەربىرى ۋە ئۆلارنىڭ ئاياللىرى ۋە ئۇغۇل-قىز پەرزەنتلىرى قاتارلىق ھىدايەت تېپىپ يورۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى 29 ئۆز قېرىنداشلىرى بولغان مۆتىۋەرلەر بىلەن قوشۇلۇپ: «ئۆزىمىزنى قارغىش قەسىمى بىلەن ئەھدىگە باغلاپ، خۇدانىڭ قۇلى مۇسا ئارقىلىق جاكارلىغان تەۋرات قانۇندا مېڭىپ، رەببىمىز پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى، ھۆكۈم-بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ ئەمەل قىلىمىز؛ 30 قىزلىرىمىزنى بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەرگە ياتلىق قىلمايمىز ھەم ئوغۇللىرىمىزغىمۇ ئۆلارنىڭ قىزلىرىنى ئېلىپ بەرمەيمىز؛ 31 بۇ يۇرتتىكى يات ئەللىكلەر شابات كۈنىدە مال-تاۋار ۋە ئاشلىقلىرىنى ئېكىلىپ ساتماقچى بولسا، شابات كۈنىلىرى ياكى ھەرقايسى باشقا مۇقەددەس كۈنلەردىمۇ ئۆلاردىن قەتئىي ھېچنېمە سېتىۋالمايمىز؛ ھەر يەتتىنچى يىلى يەرنى تېرىقسىز ئاق قالدۇرىمىز ھەم بارلىق قەرزلەرنى كەچۈرۈم قىلىمىز» ــ دېيىشتى. 32 بىز يەنە ئۆزىمىزگە ھەربىر ئادەم ھەر يىلى خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىنىڭ خىزمەت خراجىتى ئۈچۈن ئۈچتىن بىر شەكەل كۈمۈش بېرىشكە بەلگىلىمىلەرنى بېكىتتۇق؛ 33 بۇ پۇل «تىزىلىدىغان تەقدىم نان»لار، دائىمي ئاشلىق ھەدىيەلىرى، دائىمي كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، شابات كۈنى بىلەن يېڭى ئايلاردىكى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، قەرەلى بېكىتىلگەن ھېيتلاردا قىلىنىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ئۈچۈن، ھەرخىل مۇقەددەس بۇيۇملار ئۈچۈن، ئىسرائىلغا كەفارەت كەلتۈرىدىغان گۇناھ قۇربانلىقلىرى ئۈچۈن، شۇنىڭدەك خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خىزمەتلەرنىڭ خراجىتى ئۈچۈن ئىشلىتىلىشۇن دەپ بەلگىلەندى. 34 بىز يەنە ئاتا جەمەتلىرىمىز بويىچە كاھىنلار، لاۋىيلار ۋە خەلق ئارىسىدا چەك تاشلاپ، ھەر يىلى بەلگىلەنگەن قەرەلدە خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىگە تەۋرات قانۇندا پۈتۈلگىنىدەك پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قۇربانگاھىدا قالاش ئۈچۈن ئوتۇن يەتكۈزۈپ بېرىش نۆۋەتلىرىنى بېكىتتۇق؛ 35 يەنە ھەر يىلى ئېتىزىمىزدىكى تۇنجى پىشقان ھوسۇلنى، ھەممە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ تۇنجى پىشقان مېۋىلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە يەتكۈزۈپ بېرىشنى، 36 شۇنداقلا تەۋرات قانۇندا پۈتۈلگىنىدەك، تۇنجى

ئوغلىمىزنى ۋە كالا، قوي-ئوغلاق پادىلىرىدىن تۆنجى چارپىيىمىزنى خۇدانىڭ
تۆيىگە ئاپىرىپ، تۆتۈيدە ۋەزىيە تۆتەۋاتقان كاھىنلارغا ئەپكېلىشنى، **37** ھەر بىر
يېڭى خېمىرنىڭ دەسلەپ پىشقان نانلىرىدىن بىرنى، شۇنداقلا بارلىق «كۆتۈرمە
ھەدىيە»لىرىمىزنى تەقدىم قىلىشنى، ھەرخىل دەرەخلەردىن دەسلەپكى پىشقان
مېۋىلەرنى، يېڭى شاراب، يېڭى زەيتۇن مېيىنى خۇدايىمىزنىڭ تۆينىڭ خەزىنە-
ئامبارلىرىغا ئاپىرىپ بېرىشنى، يەنى كاھىنلارغا يەتكۈزۈپ بېرىشنى، شۇنىڭدەك
ئېتىزلىرىمىزدىن چېققان ھوسۇلنىڭ ئۇندىن بىرى بولغان تۆشرىنى لاۋىيلارغا
بېرىشنى بېكىتتۇق؛ لاۋىيلار بىزنىڭ تېرىقچىلىققا تايىنىدىغان شەھەرلىرىمىزدىن
چېققان ھوسۇلنىڭ ئۇندىن بىرى بولغان تۆشرىنى تاپشۇرۇۋالسۇن دەپ بېكىتتۇق؛
38 شۇنىڭدەك، لاۋىيلار چېققان ھوسۇلنىڭ ئۇندىن بىرىنى تاپشۇرۇۋالغان چاغدا
ھارۇننىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىن بولغان بىرسى لاۋىلار بىلەن بىللە بولسۇن، لاۋىيلار
ئەشۇ ئۇندىن بىر تۆلۈشنىڭ يەنە ئۇندىن بىر تۆلۈشنى ئاپىرىپ خۇدانىڭ تۆيىگە، تۆنىڭ
خەزىنە-ئامبارلىرىغا ساقلاشقا تاپشۇرسۇن دەپ بەلگىلىدۇق. **39** ئىسرائىللار
بىلەن لاۋىيلار ئاشلىقتىن، يېڭى شارابتىن، يېڭى زەيتۇن مېيىدىن «كۆتۈرمە
ھەدىيە» قىلىپ مۇقەددەس جايدىكى ئەسۋاب-ئۆسكۈنىلەر ساقلىنىدىغان خەزىنە-
ئامبارلارغا، يەنى ۋەزىيە تۆتەيدىغان كاھىن، دەرۋازىۋەن ۋە غەزەلچىلەر
تۇرىدىغان جايغا تاپشۇرۇشى كېرەك. بىز خۇدايىمىزنىڭ تۆينىڭ ھاجەتلىرىدىن
ھەرگىز تۆزىمىزنى تارتمايمىز!

11

تۇ چاغدا خەلق ئېچىدىكى ئەمىرلەر يېرۇسالېمدا تۇراتتى؛ قالغان
پۇقرالار چەك تاشلىنىش بىلەن ئۇندىن بىرى مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمدا
ئولتۇراقلىشىپ، قالغان ئۇندىن توققۇزى باشقا شەھەرلەردە ئولتۇراقلاشتى.
2 تۇز ئىختىيارى بىلەن يېرۇسالېمدا ئولتۇراقلىششقا ئوتتۇرىغا چىققانلارغا بولسا،
جامائەت تۇلارغا بەخت-بەركەت تىلدى. **3** يەھۇدىيە تۇلكىسىدىن،
يېرۇسالېمغا ماكانلىشىپ قالغان بەگ-ئەمىرلەر توۋەندىكىدەك (ئىسرائىللار،
كاھىنلار، لاۋىيلار، ئىبادەتخانا خىزمەتكارلىرى ۋە سۇلايمانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ
ئەۋلادلىرى يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە، ھەربىرى تۇز تەۋەلىكىدە ماكانلاشقان
بولسىمۇ، يەھۇدالاردىن ۋە بنيامىنلاردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدا ماكانلاشتى): ـ
بۇلارنىڭ ئېچىدە، يەھۇدالاردىن: ـ پەرەزنىڭ ئەۋلادىدىن بولغان تۇززىيانىڭ
ئوغلى ئاتايا؛ تۇززىيا زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا ئامارياىنىڭ ئوغلى، ئامارىيا
شەفاتىيانىڭ ئوغلى، شەفاتىيا ماھالالېلنىڭ ئوغلى ئىدى. **5** يەنە بارۇقنىڭ
ئوغلى مائاسىياھ، بارۇق كول-ھوزەھنىڭ ئوغلى، كول-ھوزەھ ھازايانىڭ
ئوغلى، ھازايا ئادايانىڭ ئوغلى، ئادايا يوئاريبنىڭ ئوغلى، يوئارىب زەكەريانىڭ
ئوغلى، زەكەريا شىلوننىڭ ئوغلى. **6** يېرۇسالېمغا ماكانلاشقان بارلىق پەرەز
جەمەتىدىكىلەر جەمئىي تۆت يۈز ئاتمىش سەككىز كىشى بولۇپ، ھەممىسى
ئەزمەتلەر ئىدى. **7** بنيامىننىڭ ئەۋلادلىرىدىن: ـ مەشۇللامنىڭ ئوغلى سالليۇ؛
مەشۇللام يوئەدنىڭ ئوغلى، يوئەد پىدايانىڭ ئوغلى، پىدايا كولايانىڭ ئوغلى، كولايا
ماۋاسىياھنىڭ ئوغلى، ماۋاسىياھ ئىتىيەلنىڭ ئوغلى، ئىتىيەل يەشايانىڭ ئوغلى.
8 ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەر، گابباي ۋە سالالاي ئىدى، شۇلارغا مۇناسىۋەتلىك
جەمئىي توققۇز يۈز يىگىرمە سەككىز كىشى ئىدى. **9** زىكرىنىڭ ئوغلى يوئېل
تۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار ئىدى؛ سىنۇئاھنىڭ ئوغلى يەھۇدا شەھەرنىڭ
مۇئاۋىن ھاكىمى ئىدى. **10** كاھىنلاردىن: ـ يوئاريبنىڭ ئوغلى يەدايا بىلەن
ياقىن، **11** شۇنداقلا خۇدانىڭ تۆينىڭ باش غوجدارى سېرايا؛ سېرايا
ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ھىلقىيا مەشۇللامنىڭ ئوغلى، مەشۇللام زادوكنىڭ ئوغلى،
زادوك مېرايوتنىڭ ئوغلى، مېرايوت ئاختۇبنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **12** يەنە تۆنىڭ
قېرىنداشلىرىدىن ئىبادەتخانىدىكى خىزمەتتە بولغانلاردىن جەمئىي سەككىز يۈز
يىگىرمە ئىككى كىشى بار ئىدى، يەنە يەروھامنىڭ ئوغلى ئادايا بار ئىدى، يەروھام
پېلالىيانىڭ ئوغلى، پېلالىيا ئامزىنىڭ ئوغلى، ئامزى زەكەريانىڭ ئوغلى، زەكەريا
پاشخۇرنىڭ ئوغلى، پاشخۇر مالكىيانىڭ ئوغلى ئىدى؛ **13** تۇنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ
ھەممىسى جەمەمەت باشلىقى بولۇپ، جەمئىي ئىككى يۈز قىرىق ئىككى كىشى
ئىدى، يەنە ئازارەلنىڭ ئوغلى ئاماشساي بار ئىدى، ئازارەل ئاخزايانىڭ ئوغلى،
ئاخزاي مەشىللىموتنىڭ ئوغلى، مەشىللىموت ئىممەرنىڭ ئوغلى ئىدى؛ **14** يەنە
تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىدىن، پالۋان-ئەزمەتلەردىن، جەمئىي بىر يۈز يىگىرمە سەككىز
كىشى بار ئىدى؛ گېدولىنىڭ ئوغلى زابدىيەل تۇلارنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار
ئىدى. **15** لاۋىيلاردىن: ـ ھاششۇبنىڭ ئوغلى شېمايا بار ئىدى؛ ھاششۇب
ئازرىكامنىڭ ئوغلى، ئازرىكام ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا بۇنىنىڭ ئوغلى ئىدى؛
16 يەنە لاۋىيلارنىڭ قەبىلە باشلىقلىرى بولغان شابىتتاي بىلەن يوزاباد بولۇپ،
خۇدانىڭ تۆينىڭ تېشىدىكى ئىشلارغا مەسئۇل ئىدى. **17** يەنە مىكانىڭ ئوغلى
ماتتانىيا دۇئا ۋاقىتلىردا تەشەككۇر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا يېتەكچىلىك قىلاتتى؛ مىكا
زابدىنىڭ ئوغلى، زابدى ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى؛ باكبۇكىيا قېرىنداشلىرى ئېچىدە
مۇئاۋىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتتەيتتى؛ يەنە شامۇئانىڭ ئوغلى ئابدا بار ئىدى؛ شامۇئا
گالالنىڭ ئوغلى، گالال يەدۇتۇننىڭ ئوغلى ئىدى. **18** مۇقەددەس شەھەردە
تۇرۇۋاتقان لاۋىيلارنىڭ ھەممىسى ئىككى يۈز سەكسەن تۆت كىشى ئىدى.
19 دەرۋازىۋەنلەردىن: ـ دەرۋازىلاردا كۆزەتتە تۇرىدىغان ئاككۇب بىلەن تالمون
ۋە تۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى بار ئىدى؛ تۇلار جەمئىي بىر يۈز يەتمىش ئىككى كىشى
ئىدى. **20** قالغان ئىسرائىللار، كاھىنلار، لاۋىيلار يەھۇدىيە شەھەرلىرىدە،
ھەربىرى تۇز مىراسىدا ماكانلاشتى. **21** ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولسا
ئوفەل دۆڭىگە ماكانلاشتى؛ ئىبادەتخانىنىڭ خىزمەتكارلىرىنى زىخا بىلەن گىشپا
باشقۇردى. **22** يېرۇسالېمدا لاۋىيلارنى باشقۇرغۇچى بانىنىڭ ئوغلى ئۇززى
ئىدى؛ بانى ھاشابىيانىڭ ئوغلى، ھاشابىيا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكانىڭ
ئوغلى ئىدى ـ دېمەك، ئۇززا ئاسافنىڭ ئەۋلادلىرىدىن، يەنى خۇدانىڭ تۆيىدىكى
خىزمەتكە مەسئۇل بولغان غەزەلچىلىكشىلەردىن ئىدى. **23** چۈنكى پادىشاھ تۇلار
توغرۇلۇق يارلىق چۈشۈرگەن بولۇپ، غەزەلچىلىكشىلەرنىڭ ھەر كۈنلۈك ئوزۇق-
تۈلۈكىنى، شۇنداقلا تۆتەيدىغان ۋەزىپىسىنى بېكىتكەنىدى. **24** يەھۇدانىڭ ئوغلى
زەراھنىڭ ئەۋلادلىرىدىن مەشەزابەلنىڭ ئوغلى پىتاھىيا پۇقرالارنىڭ بارلىق
ئىشلىرىدا پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچىسى ئىدى. **25** يېزا-قىشلاقلار ۋە تۇلارغا
تەۋە ئەتراپىدىكى جايلاردا يەھۇدالاردىن بەزىلىرى تۇراتتى؛ كىرىئات-ئاربا
ۋە تۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، دىبون ۋە تۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-
كەنتلەردە، يەكابزىيەل ۋە تۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **26** شۇنداقلا
يەشۇئا، مولاداھ، بەيت-پەلەت، **27** ھازار-شۇئال، بەئەر-شىبا ۋە تۇنىڭ
تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **28** زىكلاگ، مىكونا ۋە تۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا-
كەنتلەردە، **29** ئەن-رىممون، زوراھ، يارمۇت، **30** زانوئاھ، ئادۇللام ۋە بۇ
ئىككى يەرگە تەۋە قىشلاقلاردا، لاقىش ۋە تۇنىڭغا تەۋە يەرلەردە، ئازىكاھ ۋە
تۇنىڭغا تەۋە يېزا- كەنتلەردە ماكانلاشتى؛ تۇلار ماكانلاشقان يەرلەر بەئەر-
شىبادىن تاكى ھىنوم جىلغىسىغا قەدەر سوزۇلدى. **31** بنيامىنلار بولسا گىبا،
مىكماش، ئايىجا، بەيت-ئەل ۋە تۇنىڭ تەۋەسىدىكى يېزا- كەنتلەردە، **32** بەزىلىرى
ئاناتوت، نوب، ئاننايا، **33** ھازور، راماھ، گىتتائىم، **34** ھادىد، زەبوئىم،
نىباللات، **35** لود، ئونو، شۇنداقلا ھۇنەرۋەنلەر جىلغىسىدا ماكانلاشقانىدى.
36 ئەسلىدە يەھۇدىيەگە تەينىلەنگەن لاۋىيلار قىسىملىرىدىن بەزىلىرى بنيامىن
قەبىلىسىنىڭ زېمىنىغا ماكانلاشتى.

12 شېئالتىيەلىنىڭ ئوغلى زەرۇببابەل ۋە يەشۇئا بىلەن بىرلىكتە [سۈرگۈنلۈكتىن] چىققان كاھىن ۋە لاۋىيلار تۆۋەندىكىلەر: ـ [كاھىنلار] سېرايا، يەرەمىيا، ئەزرا، **2** ئامارىيا، ماللۇق، ھاتۇش، **3** شېكانىيا، رەھۇم، مەرەموت، **4** ئىددو، گىننىتوي، ئابىيا، **5** مىيامىن، ماۋئادىيا، بىلگاھ، **6** شېمايا، يوئارىب، يەدايا، **7** سالLو، ئامۇك، ھىلقىيا ۋە يەدايا. بۇلار بولسا يەشۇئانىڭ كۈنلىردە كاھىن بولغانلار ۋە ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرىنىڭ جەمەت باشلىقلىرى ئىدى. **8** لاۋىيلاردىن بولسا يەشۇئا، بىننۇئىي، كادمىيەل، شەرەبىيا، يەھۇدا، ماتتانىيالار، ماتتانىيا ۋە ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىشقا مەسئۇل بولدى. **9** ئۇلارنىڭ قېرىنداشلىرى باكبۇكىيا بىلەن ئۇنىڭ نۆۋىتى بويىچە ئۇلار بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل خىزمەتتە تۇراتتى. **10** يەشۇئادىن يوياكىم تۇرەلدى، يوياكىمدىن ئەلياشىب تۇرەلدى، ئەلياشىبتىن يويادا تۇرەلدى، **11** يويادادىن يوناتان تۇرەلدى، يوناتاندىن ياددۇئا تۇرەلدى. **12** يوياكىمنىڭ كۈنلىردە كاھىنلاردىن جەمەت باشلىقى بولغانلار مۇنۇلار: ـ سېرايا جەمەتىگە مېرايا، يەرەمىيا جەمەتىگە ھانانىيا؛ **13** ئەزرا جەمەتىگە مەشۇللام؛ ئامارىيا جەمەتىگە يەھوھانان؛ **14** مىلىكۇ جەمەتىگە يوناتان؛ شەبانىيا جەمەتىگە يۈسۈپ؛ **15** ھارىم جەمەتىگە ئادنا؛ مېرايوت جەمەتىگە ھەلكاي؛ **16** ئىددو جەمەتىگە زەكەريا؛ گىننىتون جەمەتىگە مەشۇللام؛ **17** ئابىيا جەمەتىگە زىكرى؛ مىنيامىن بىلەن موئادىيالارنىڭ جەمەتىگە پىلتاي؛ **18** بىلگاھ جەمەتىگە شامۇئا؛ شېمايا جەمەتىگە يەھوناتان؛ **19** يوئارىب جەمەتىگە ماتتىناي؛ يەدايا جەمەتىگە ئۇززى؛ **20** سالLاي جەمەتىگە كاللاي؛ ئامۇك جەمەتىگە ئېبەر؛ **21** ھىلقىيا جەمەتىگە ھاشابىيا؛ يەدايا جەمەتىگە نەتانەل. **22** ئەلياشىب، يويادا، يوھانان ۋە ياددۇئانىڭ كۈنلىردە لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقلىرى تىزىملانغان ۋە ئوخشاشلا، پارس پادىشاھى دارىۋۇش تەختتىكى چاغلارغىچە كاھىنلارمۇ تىزىملىنىپ كەلگەن. **23** جەمەت باشلىقى بولغان لاۋىيلار تاكى ئەلياشىبنىڭ نەۋرىسى يوھاناننىڭ ۋاقتىغىچە تەزكىرىنامىدە تىزىملىنىپ كەلگەن. **24** لاۋىيلارنىڭ جەمەت باشلىقى بولغان ھاشابىيا، شەرەبىيا، كادمىيەلنىڭ ئوغلى يەشۇئالار قېرىنداشلىرى بىلەن ئۇدۇلمۇئۇدۇل تۇرۇپ، خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ ئەمرى بويىچە تۆۋەتلىشىپ مەدھىيە-مۇناجات، تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىپ تۇراتتى. **25** ماتتانىيا، باكبۇكىيا، ئوبادىيا، مەشۇللام، تالمون بىلەن ئاككۇبلار دەرۋازىۋەنلەر بولۇپ، سېپىل قوۋۇقلىرىنىڭ ئامبارلىرىغا قارايتتى. **26** بۇ كىشىلەر يوزاداكنىڭ نەۋرىسى، يەشۇئانىڭ ئوغلى يوياكىمنىڭ كۈنلىردە، شۇنىڭدەك ۋالىي نەھەمىيا بىلەن تەۋراتشۇناس كاھىن ئەزرانىڭ كۈنلىردە ۋەزىپىگە تەينىلەنگەن. **27** يېرۇسالېم سېپىلىنى [خۇداغا] ئاتاپ تاپشۇرۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلىدىغان چاغدا، جامائەت لاۋىيلارنى تۇرغان ھەرقايسى جايلاردىن ئىزدەپ تېپىپ، ئۇلارنى تەشەككۈر-رەھمەتلەر ئېيتىش، غەزەل ئوقۇش، جاۋ، تەمبۇر ۋە چىلتارلارنى چېلىشقا، خۇشال-خۇرراملىق بىلەن ئاتاپ تاپشۇرۇلۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈشكە يېرۇسالېمغا ئېلىپ كەلدى. **28** غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى تۇزلەگلىكتىن، نىتوفاتلىقلارنىڭ يېزا- كەنتلىرىدىن، **29** بەيت-گىلگالدىن، گىبا بىلەن ئازماۋەت ئېتىزلىقلىرىدىن يىغلىغاندىي؛ چۈنكى غەزەلكەشلار يېرۇسالېمنىڭ تۆت ئەتراپىغا تۇزلىرىگە مەھەللە-قىشلاقلار قۇرۇۋالغاندى. **30** كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار تۇزلىرىنى پاكلىدى، ئاندىن خەلقنى ۋە سېپىل دەرۋازىلىرىنى ھەم سېپىلنىڭ تۇزىنىمۇ پاكلىدى. **31** مەن [نەھەمىيا] يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنى باشلاپ سېپىلغا چىقىپ، تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى چوڭ ئەترەت ئادەمنى ئۆيۈشتۈردۈم، بىر ئەترەت سېپىلنىڭ ئوڭ تەرىپىدە «تېزىك قوۋۇق»غا قاراپ ماڭدى، **32** ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن ھوشايا بىلەن يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرىنىڭ يېرىمى ماڭدى، **33** يەنە ئازارىيا، ئەزرا، مەشۇللام، **34** يەھۇدا، بىنيامىن، شېمايا، يەرەمىيامۇ ماڭدى، **35** شۇنىڭدەك كاھىنلارنىڭ ئوغۇللىرىدىن بەزىلىرى قوللىرىغا كانايى ئالغان ھالدا ماڭدى: ـ ئۇلاردىن يوناتاننىڭ ئوغلى زەكەريا بار ئىدى (يوناتان شېمايانىڭ ئوغلى، شېمايا ماتتانىيانىڭ ئوغلى، ماتتانىيا مىكايانىڭ ئوغلى، مىكايا زاككۇرنىڭ ئوغلى، زاككۇر ئاسافنىڭ ئوغلى ئىدى). **36** ئۇنىڭ قېرىنداشلىرىدىن شېمايا، ئازارەل، ملالاي، جىلالاي، ماۋئاي، نەتانەل، يەھۇدا، ھاناناىيالار بار ئىدى؛ ئۇلار قوللىرىغا خۇدانىڭ ئادەمى داۋۇتنىڭ سازلىرىنى ئېلىشقانىدى؛ تەۋراتشۇناس ئەزرا ئۇلارنىڭ بېشىدا ماڭغانىدى. **37** ئۇلار «بۇلاق قوۋۇق»غا كېلىپ «داۋۇتنىڭ شەھىرى»نىڭ پەلەمپىيىگە چىقىپ، «داۋۇتنىڭ ئوردىسى»دىن ئۆتۈپ، كۈنچىقىش تەرەپتىكى «سۇ قوۋۇقى»غا كەلدى. **38** تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككىنچى ئەترەت سول تەرەپ بىلەن ماڭدى، مەن ۋە جامائەتنىڭ يېرىمى ئۇلارنىڭ ئارقىدىن مېڭىپ، سېپىل ئۈستىدە «خۇمدانلار مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «كەڭ سېپىل»غىچە مېڭىپ، **39** «ئەفرائىم قوۋۇقى»، «كونا قوۋۇق»، «بېلىق قوۋۇقى» ئۈستىدىن ئۆتۈپ، «ھانانىيەل مۇنارى» ۋە «يۈزىنىڭ مۇنارى»دىن ئۆتۈپ، ئۇدۇل «قوي قوۋۇقى»غا كېلىپ، ئاندىن «قاراۋۇللار قوۋۇقى»دا توختىدۇق. **40** ئاندىن تەشەككۈر-ھەمدۇسانا ئوقۇيدىغان ئىككى ئەترەت ئادەم خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۆز ئورۇنلىرىدا ئۆردى؛ مەن بىلەن ئەمەلدارلارنىڭ يېرىمىمۇ شۇ يەردە ئۆردۇق؛ **41** كاھىنلاردىن ئېلىشاكىم، ماۋئاسىياھ، مىنيامىن، مىگايا، زەكەريا بىلەن ھاناناىيالار كارنايلىرىنى ئېلىپ ئۆرۈشتى؛ **42** يەنە ماۋئاسىياھ، شېمايا، ئەلئازار، ئۇززى، يەھوھانان، مالكىيا، ئېلام بىلەن ئېزەرمۇ ئۆرۈشتى؛ غەزەلكەشلەر يىزراقىيانىڭ يېتەكچىلىكىدە جارا گۈلنى غەزەل ئوقۇشتى. **43** شۇ كۈنى جامائەت ناھايىتى چوڭ كۆلەملىك قۇربانلىقلارنى سۇندى ھەم بەك خۇشال بولۇپ كېتىشتى، چۈنكى خۇدا ئۇلارنى زور شادلىق بىلەن شادلاندۇرغانىدى؛ ئاياللار بىلەن بالىلارمۇ شۇنداق شادلاندى؛ يېرۇسالېمدىكى بۇ خۇشاللىق سادالىرى يىراق-يىراقلارغا ئاڭلانىدى. **44** ئۇ چاغدا بىر قىسىم كىشىلەر كۆتۈرمە قۇرىنالىقلار، دەسلەپكى پىشقان ھوسۇللار ۋە ئۆشرىلەرنى ساقلايدىغان خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا تەينىلەندى؛ ھەرقايسى شەھەرلەردىكى ئېتىزلىقلاردىن، تەۋرات قانۇنىدا كاھىنلارغا ۋە لاۋىيلارغا بېرىشكە بەلگىلەنگەن ئۆلۈشلەر شۇ يەردە ساقلىناتتى. چۈنكى يەھۇدا خەلقى ئۆز خىزمىتىدە تۇرۇۋاتقان كاھىنلار بىلەن لاۋىيلاردىن خۇشال ئىدى. **45** [كاھىنلار بىلەن لاۋىيلار]، غەزەلكەشلەر بىلەن دەرۋازىۋەنلەرمۇ، ئۆز خۇداسىنىڭ تاپىلىغان ۋەزىپىسىنى ۋە شۇنىڭدەك پاكلاش ۋەزىپىسىنىڭ ھەممىسىنى داۋۇتنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئوغلى سۇلايمانىنىڭ ئەمرى بويىچە ئۇتۇۋەتتى. **46** چۈنكى قەدىمدە، داۋۇتنىڭ ۋە ئاسافنىڭ كۈنلىردە، غەزەلكەشلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشقا ھەم خۇداغا تەشەككۈر-ھەمدۇسانا كۈيلىرىنى ئوقۇشقا يېتەكچىلەر بولغانىدى. **47** زەرۇببابەلنىڭ كۈنلىردە ۋە نەھەمىيانىڭ كۈنلىردە غەزەلكەشلەرنىڭ ۋە دەرۋازىۋەنلەرنىڭ ئۆلۈشلىرىنى، ھەر كۈنلۈك تەمىناتنى پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى بېرەتتى؛ ئۇلار يەنە لاۋىيلار ئۈچۈن مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەرنى ئۆلەشتۈرۈپ بېرەتتى؛ لاۋىيلارمۇ مۇقەددەس ھىسابلانغان نەرسىلەردىن ھارۇنۇنىڭ ئەۋلادلىرىغا بېرىپ تۇراتتى.

13 شۇ كۈندە مۇسانىڭ كىتابى جامائەت ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى، كىتابتا: ئاممونىيلار بىلەن موئابىيلار مەڭگۈ خۇدانىڭ جامائىتىگە كىرمىسۇن، **2** چۈنكى ئۇلار ئىسرائىللارنى ئوزۇقلۇق ۋە سۇ ئەكىلىپ قارشى ئالماي، ئەكسىچە ئۇلارنى قارغاشقا بالائامىنى ياللۇالغان؛ ھالبۇكى، خۇدايىمىز ئۇ قارغاشلارنى بەخت-بەركەتكە ئايلاندۇرۇۋەتكەن، دەپ يېزىلغان سۆزلەر چىقتى. **3** شۇنداق

بولدىكى، جامائەت بۇ قانۇن سۆزلىرىنى ئاكلاپ بارلىق شالغۇت كىشىلەرنى ئىلغاپ چىقىرىۋەتتى. **4** بۇ ئىشتىن ئاۋۇال، خۇدايىمىزنىڭ تۆرىنىڭ خەزىنىسىنى باشقۇرۇشقا مەسئۇل كاھىن ئەلياشىب توبىيانىڭ تۇغقىنى بولۇپ، **5** تۇنىكىغا كەڭزى بىر تۈرىنى تەييارلاپ بەرگەندى. شۇ تۈيدە ئىلگىرى ئاشلىق ھەدىيەلىرى، مەستىكى، قاچا-قۇچا، شۇنىڭدەك لاۋىيلار، غەزەلكەشلەر ۋە دەرۋازىۋەنلەرگە بېرىشكە بۇيرۇلغان ئاشلىق ئۆشرىلەرى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيى، شۇنداقلا كاھىنلارغا ئاتالغان «كۆتۈرمە قۇربانلىق»لار ساقلىناتتى. **6** بۇ ۋاقىتلاردا مەن يېرۇسالېمدا ئەمەس ئىدىم؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى ئارتاخشاستانىڭ ئوتتۇز ئىككىنچى يىلى مەن پادىشاھنىڭ يېنىغا قايتىپ كەتكەندىم؛ بىر مەزگىلدىن كېيىن مەن يەنە پادىشاھتىن رۇخسەت ئېلىپ **7** يېرۇسالېمغا قايتىپ بارسام، ئەلياشىبنىڭ خۇدانىڭ ئۆيىدىكى ھويلىلاردا توبىياغا ئۆي ھازىرلاپ بەرگەنلىكىدەك رەزىل ئىشنى ئۇقتۇم. **8** بۇ ئىش مېنى قاتتىق ئازابلىدى، مەن توبىيانىڭ ئۆيىدىكى بارلىق ئۆي جاھازلىرىنى قويماي تالاغا تاشلاتتۇزۇۋەتتىم. **9** مەن يەنە ئەمر قىلىپ، ئۇ ئۆيلەرنى پاكلاتتۇزۇپ، ئاندىن خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچا، ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن مەستىكنى ئۆيەرگە ئەكىرگۈزۈپ قويدۇم. **10** مەن يەنە خەقلەرنىڭ لاۋىيلارنىڭ ئېلىشقا تېگىشلىك ئۈلۈشلىرىنى بەرمىگەنلىكىنى، ھەتتا ۋەزىپىگە قويۇلغان لاۋىيلار بىلەن غەزەلكەشلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆز يەر-ئېتىزلىقىغا قېچىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم؛ **11** شۇڭا مەن ئەمەلدارلار بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ نېمىشقا خۇدانىڭ ئۆيى شۇنداق تاشلىۋېتىلدى؟! ـ دەپ، [لاۋىيلارنى] يىغىپ ئۇلارنى ئىلگىركى ئورنىغا يېگۈزۈشتىن ئۆزغىزدۇم. **12** ئاندىن بارلىق يەھۇدىيە خەلقى ئاشلىق ئۆشرىسىنى، يېڭى شاراب ۋە يېڭى زەيتۇن مېيىنى خەزىنە-ئامبارلىرىغا ئېلىپ كېلىپ تاپشۇردى. **13** مەن خەزىنە-ئامبارلارغا مەسئۇل بولۇشقا خەزىنچى-ئامبارچىلارنى تەيىنلىدىم؛ ئۇلار كاھىن شەلەمىيا، تەۋراتشۇناس زادوك بىلەن لاۋىيلاردىن بولغان پىدايا ئىدى؛ ئۇلارنىڭ قول ئاستىدا ماتتانىيانىڭ نەۋرىسى، زاككۇرنىڭ ئوغلى ھانان بار ئىدى؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ھەممىسى سادىق، ئىشەنچلىك دەپ ھېسابلىناتتى؛ ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسى قېرىنداشلىرىغا تېگىشلىك ئۈلۈشلەرنى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىش ئىدى. **14** ـ «ئاھ خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىن مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، خۇدايىمنىڭ تۆرىنى ۋە ئۇنىڭغا ئائىت خىزمەتلەر ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھرىمنى ئۇچۇرۇۋۇۋەتمىگەيسەن!» **15** شۇ كۈنلەردىمۇ مەن يەھۇدىيەدە بەزىلەرنىڭ شابات كۈنلىرىدە شاراب كۆچلەكلىرىنى چەيلەۋاتقىنىنى، ئۈنچىلەرنى باغلاپ، بۇلارنى ۋە شۇنىڭدەك شاراب، ئۈزۈم، ئەنجىر ۋە ھەرخىل يۈكلەرنى ئېشەكلەرگە ئارتىپ، توشۇپ يۈرگەنلىكىنى كۆردۇم؛ ئۇلار بۇلارنى يېرۇسالېمغا شابات كۈنىدە ئېلىپ كىردى؛ ئۇلارنىڭ مۇشۇ ئاش-تۈلۈكلەرنى سېتىپ يۈرگەن كۈنى مەن ئۇلارنى گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرۇپ قويدۇم. **16** يەنە يەھۇدىيەدە تۇرۇۋاتقان بەزى تۇرلۇقلار بېلىق ۋە ھەرخىل مال-تاۋارلارنى توشۇپ كېلىپ شابات كۈنى يەھۇدىيەلىكلەرگە ساتىدىكەن، يەنە كېلىپ بۇلارنى يېرۇسالېمدا ساتىدىكەن! **17** شۇ سەۋەبتىن مەن يەھۇدىيە ئەمىرلىرى بىلەن سوقۇشۇپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ: ـ سىلەرنىڭ شابات كۈنىنى بۇلغاپ، رەزىل ئىش قىلغىنىڭلار نېمىسى؟ **18** ئىلگىرى ئاتا-بوۋاكلار ئوخشاش ئىشنى قىلغان ئەمەمىزمۇ، شۇنىڭ بىلەن خۇدايىمىز بىزنىڭ بېشىمىزغا ۋە بۇ شەھەرگە ھازىرقى بۇ بالا-ئىشاپەتنى ياغدۇرغان ئەمەسمۇ؟ ئەمدى سىلەر شابات كۈنىنى بۇلغاپ، ئىسرائىلنىڭ بېشىغا خۇدانىڭ غەزىپىنى تېخىمۇ ياغدۇرىدىغان بولدۇڭلار، دېدىم. **19** شۇڭا، شۇنداق بولدىكى، شابات كۈنىدىن ئىلگىرى، گۈزگۈم سايىسى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرىغا چۈشكەن ۋاقىتدا، مەن شەھەر قوۋۇقلىرىنى ئېتىشنى بۇيرۇدۇم ۋە شۇنىڭدەك شابات كۈنى ئۈتۈپ كەتكۈچە قوۋۇقلارنى ئاچماسلىق توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈردۈم. مەن يەنە ھېچقانداق يۈكنىڭ توشۇلۇپ قوۋۇقلاردىن كىرگۈزۈلمەسلىكى ئۈچۈن خىزمەتكارلىرىمنىڭ بەزىلىرىنى شەھەر قوۋۇقلىرىغا كۆزەتچى قىلىپ تۇرغۇزۇپ قويدۇم. **20** شۇنداق بولسىمۇ سودىگەرلەر ۋە ھەرخىل مال-تاۋار ساتىدىغانلار بىر-ئىككى قېتىم يېرۇسالېمنىڭ سىرتىدا تۇنىدى. **21** مەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ سىلەر نېمىشقا سېپىلنىڭ ئالدىدا تۇنەيسىلەر؟ يەنە شۇنداق قىلىدىغان بولسا ئۆلۈر، مەن ئۇستۈڭلارغا قول سالىمەن، دېۋىدىم، ئۇلار شۇنىڭدىن باشلاپ شابات كۈنىدە كەلمىدى. **22** ئاندىن شابات كۈنىنىڭ مۇقەددەسلىكىنى ساقلاش ئۈچۈن، مەن لاۋىيلارغا: ـ ئۆزۈڭلارنى پاكلاڭلار، ئاندىن كېلىپ سېپىل دەرۋازىلىرىنى بېقىڭلار، دېدىم. ـ «ئى خۇدايىم، مۇشۇ ئىش يۈزىسىدىنمۇ مېنى ياد ئەيلىگەيسەن، ئۆزۈڭنىڭ زور ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن مېنى ئايىغايسەن!» **23** شۇ كۈنلەردە مەن يەنە ئاشدود، ئاممون ۋە موئاب قىزلىرىنى خوتۇنلۇققا ئالغان بەزى يەھۇدالارنى بايقىدىم. **24** ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ يېرىمى ئاشدودچە سۆزلەيدىكەن (ۋە ياكى يۇقىرىقى ئەللەرنىڭ بىرىنىڭ تىلىدا سۆزلەيدىغان) ۋە يەھۇدىي تىلىدا ئۇنۇلىيەلمەيدىكەن. **25** مەن ئۇلارنى [سوقۇشۇپ] ئەيىبلىدىم، ئۇلارنى قارغىدىم، بىر نەچچىسىنى ئۇرۇپ چاچ-ساقىللىرىنى يۇلدۇم، خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچكۈزۈپ: ـ سىلەرنىڭ قىزلىرىڭلارنى ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغا بەرمەيسىلەر، ئوغۇللىرىڭلارغىمۇ، ئۆزۈڭلارغىمۇ ئۇلاردىن قىز ئالمايسىلەر! **26** ئىسرائىل پادىشاھى سۇلايمان مۇشۇنداق ئىشلاردا گۇناھ سادىر قىلغان ئەمەمىزمۇ؟ نۇرغۇن ئەللەر ئارىسىدا ئۇنىڭغا ئوخشاش ھېچقانداق پادىشاھ يوق ئىدى، ئۇ ئۆز خۇداسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، خۇدا ئۇنى پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈستىگە پادىشاھ قىلىپ تىكلىگەن بولسىمۇ، لېكىن ھەتتا ئۇنىمۇ يات ئەللىك ئايالىلار ئازدۇرۇپ گۇناھقا پاتقۇزغان. **27** ئەمدى سىلەرنىڭ گېپىڭلارغا كىرىپ بۇنداق چوڭ رەزىللىك قىلىپ، يات ئەللىك قىزلارنى ئېلىپ خۇدايىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىمىزمۇ؟ ـ دېدىم. **28** باش كاھىن ئەلياشىبنىڭ نەۋرىسى، يويادانىڭ ئوغۇللىرىدىن بىرى ھورونلۇق سانباللاتنىڭ كۈيئوغلى ئىدى؛ مەن ئۇنى يېنىمدىن قوغلىۋەتتىم. **29** ـ «ئى خۇدايىم، سەن ئۇلارنى يادىڭدا ئۇتقايسەن، چۈنكى ئۇلار كاھىنلىققا داغ تەگكۈزگۈچىلەر، كاھىنلىق ھەم لاۋىيلارغا تەۋە ئەھدىنىمۇ بۇلغىغۇچىلاردۇر!». **30** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنى يات ئەللىكلەرنىڭ بۇلغاشلىرىدىن نېرى قىلىپ پاكلاندۇردۇم ۋە كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنىڭ ۋەزىپىلىرىنىمۇ [يېگۈزۈشتىن] بەلگىلەپ، ھەركىمنى ئۆزىنىڭ ئىشىغا ئېگە قىلدىم. **31** مەن يەنە ئۆز ۋاقتىدا ئوتۇن-ياغاچ ئېلىپ كېلىنىشى ۋە دەسلىپكى ھوسۇلنى يەتكۈزۈپ تۇرۇشقىمۇ ئادەم ئورۇنلاشتۇردۇم. «ئاھ خۇدايىم، مېنى يادىڭدا تۇتۇپ، ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن!».

ئەستەر

1 ئاھاشۇيروش (ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۇز يىگىرمە يەتتە تۆلكىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغان ئاھاشۇيروش) نىڭ تەختتىكى كۆنلىرىدە شۇنداق بىر ۋەقە بولدى: ـ **2** شۇ كۈنلەردە، ئۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروش شۇشان قەلئەسىدىكى شاھانە تەختىدە ئولتۇرغىنىدا، **3** ئۇ سەلتەنەت سۈرۈپ ئۈچىنچى يىلى بارلىق ئەمىرلىرى ۋە بەگ-ھاكىملىرىغا زىياپەت بەردى؛ پارس ۋە مېدىئانىڭ قوشۇنى، شۇنىڭدەك ھەرقايسى تۆلكىلەرنىڭ ئېسىلزادىلىرى ۋە بەگلىرىنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. **4** ئۇ سەلتەنەتنىڭ بايلىقىنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە ھەيۋىتىنىڭ كاتتا جۇلاسىنى كۆپ كۈنلەر، يەنى بىر يۇز سەكسەن كۈن كۆرگەزمە قىلدى. **5** بۇ كۈنلەر تۈتۈپ كەتكەندىن كېيىن پادىشاھ يەنە شۇشان قەلئەسىدىكى بارلىق خەلققە چوڭ-كىچىك دېمەي، ئوردىنىڭ چارىبېغىدىكى ھويلىدا يەتتە كۈن زىياپەت بەردى. **6** ئۇ يەر ئاق ۋە كۆك كەندىر پېپتىن توقۇلغان پەردىلەر بىلەن بېزەلگەن بولۇپ، بۇ پەردىلەر مەرمەر تاش تۈۋرۈكلەرگە بېكىتىلگەن كۈمۈش ھالقىلارغا ئاق رەڭلىك كەندىر يىپ ۋە سۈسۈن يۇگۈزۈق شوينىلار بىلەن ئېسىلغانىدى؛ ئاق قاشتاش ۋە ئاق مەرمەر تاشلار، سەدەپ ۋە قارا مەرمەر تاشلار ياتقۇزۇلغان مەيدان ئۈستىگە ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان دىۋانلار قويۇلغانىدى. **7** ئېچىملىكلەر ئالتۇن جاملاردا تۈتۈپ ئېچىلەتتى؛ جاملار بىر-بىرىگە ئوخشىمايتتى؛ شاھانە مەي-شارابلار پادىشاھنىڭ سەلتەنىتىگە يارىشا مول ئىدى. **8** شاراب ئېچىش قائىدىسى بويىچە، زورلاشقا رۇخسەت قىلىنمايتتى؛ چۈنكى پادىشاھ ئوردىدىكى بارلىق خوجىدارلارغا، ھەركىمنىڭ ئېچىشى ئۆز خاھىشى بويىچە بولسۇن، دەپ بېكىتىپ بەرگەنىدى. **9** خانىش ۋاشتىمۇ پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئوردىسىدا ئايالار ئۈچۈن زىياپەت بەردى. **10** يەتتىنچى كۈنى ئاھاشۇيروش پادىشاھ شارابتىن كەيپى چاغ بولغىنىدا، ئالدىدا خىزمەتتە تۇرغان مەھۇمان، بىزتا، ھاربونا، بىگتا، ئاباگتا، زېتار، كاركاس دېگەن يەتتە ھەرەمئاغىسىنى **11** خانىش ۋاشتىنىڭ پۇقرالار ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا گۈزەللىكىنى كۆرسەتسۇن دەپ، ئۇنى خانىشلىق تاجىنى كىيىپ كېلىشكە چارقىرغىلى ئەۋەتتى؛ چۈنكى ئۇ تولىمۇ چىرايلىق ئىدى. **12** لېكىن ھەرەمئاغىلىرى خانىش ۋاشتىغا پادىشاھنىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەنده، ئۇ كېلىشنى رەت قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئىنتايىن غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭ قەھرى ئۆرلىدى. **13** شۇ ۋاقىتلاردا پادىشاھنىڭ ئىشلىرى توغرۇلۇق قانۇن-ئەھكاملارنى پىششىق بىلگەنلەردىن مەسىلىھەت سوراش ئادىتى بار ئىدى، شۇڭا پادىشاھ ۋەزىيەتنى پىششىق چۈشىنىدىغان دانىشمەنلەردىن سوردى **14** (ئۇ چاغدا دانىشمەنلەردىن ئۇنىڭ يېنىدا كارشىنا، شېتار، ئادماتا، تارشىش، مەرەس، مارسىنا، مەمۇكان قاتارلىق يەتتە پارس بىلەن مېدىئانىڭ ئەمىرلىرى بار ئىدى؛ ئۇلار دائىم پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇراتتى، پادىشاھلىقتا ئۈلار ئالدىنقى قاتاردا تۇراتتى). **15** پادىشاھ ئۇلاردىن: ـ خانىش ۋاشتى مەنكى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرەمئاغلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىم بويىچە ئىش قىلمىغىنى ئۈچۈن ئۇنى قانۇن بويىچە قاندا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **16** مەمۇكان پادىشاھ ۋە ئەمىرلەرنىڭ ئالدىدا جاۋاپ بېرىپ: ـ خانىش ۋاشتى ئالىيلىرىنىڭ زىتىغا تېگىپلا قالماي، بەلكى پادىشاھىمىز ئاھاشۇيروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق پۇقرالارىنىڭمۇ زىتىغا تەگدى. **17** چۈنكى خانىشنىڭ شۇ قىلغىنى بارلىق ئايالارنىڭ قۇلىقىغا يەتسە، ئۇلار «پادىشاھ ئاھاشۇيروش: «خانىشى ۋاشتىنى يېنىمغا ئېلىپ كېلىڭلار» دەپ ئەمر قىلسا، ئۇ كەلمەپتۇ!» دەپ ئۆز ئېرلىرىنى مەنسىتمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ.

18 پارس ۋە مېدىئادىكى مەلىكە-خانىملار خانىشنىڭ بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، بۇگۈنلا پادىشاھنىڭ بارلىق بەگ-ئەمىرلىرىگە شۇنىڭغا ئوخشاش دېيىدىغان بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مەنسىتمەسلىك ۋە خاپىلىق ئۆزۈلمەيدۇ. **19** پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىرىدىن مۇنداق بىر يارلىق چۈشۈرۈلسۇن، شۇنىڭدەك ئۇ پارسلار ۋە مېدىئالارنىڭ مەڭگۈ ئۆزگەرتىلمەيدىغان قانۇن-بەلگىلىمىلىرى ئىچىگە پۈتۈلگەيكى، ۋاشتى ئىككىنچى پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ھۇزۇرىغا كەلمىگەي؛ ئۇنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسى ئۇنىڭدىن ياخشى بىرسىگە بېرىلگەي. **20** ئالىيلىرىنىڭ جاكارلىغان يارلىقى پۈتۈن سەلتەنەتتىگە يېتىپ ئاڭلانغان ھامان (ئۇنىڭ سەلتەنەتتىنىڭ زېمىنى بېپايان بولسىمۇ)، ئايالالارنىڭ ھەرىبىرى ئۆز ئېرىگە، مەيلى چوڭ بولسۇن كىچىك بولسۇن ئۆلارغا ھۆرمەت قىلىدىغان بولىدۇ، ـ دېدى. **21** مەمۇكاننىڭ بۇ گېپى پادىشاھ بىلەن ئەمىرلىرىنى خۇش قىلدى؛ پادىشاھ ئۇنىڭ گېپى بويىچە ئىش كۆردى. **22** ئۇ پادىشاھنىڭ يارلىق ئۆلكىلىرىگە، ھەربىر ئۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلى بىلەن خەتلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىر ئەر كىشى ئۆز ئائىلىسى ئېچىدە خوجايىن بولسۇن، شۇنداقلا ئۆز ئانا تىلى بىلەن سۆزلىسۇن» دېگەن ئەمرنى چۈشۈردى.

2 بۇ ئىشلار ئۆتۈپ، پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ غەزىپى بېسىلغاندا، ئۇ ۋاشتىنى سېغىنىپ، ئۇنىڭ قىلغىنىنى ھەم ئۇنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىلغان يارلىقى ھەققىدە ئەسلەپ ئويلىنىپ قالدى. **2** شۇ سەۋەبتىن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە تۇرغان غوجىدارلار ئۇنىڭغا: ـ ئالىيلىرى ئۈچۈن ساھىبجامال ياش قىزلارنى ئىزدەپ تېپىپ كەلتۈرگەيلا؛ **3** ئالىيلىرى پادىشاھلىقىدىكى ھەرقايسى ئۆلكىلەردە بارلىق گۈزەل قىزلارنى يىغىپ، شۇشان قەلئەسىدىكى ھەرەمسارايغا كەلتۈرۈشكە ئەمەلدارلارنى تەينەگەيلا؛ قىزلار ئوردىدىكى قىز-ئايالالارغا مەسئۇل بولغان ھەرەمئاغىسى ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغاي؛ ئۇلارغا كېرەكلىك ئۇيا-ئەگىلىكلەر تەمىنلەنگەي. **4** ئالىيلىرىنى سۈيۈندۈرگەن قىز ۋاشتىنىڭ ئورنىنى بېسىپ خانىش بولسۇن، دېدى. بۇ گەپ پادىشاھنى خۇش قىلدى ۋە ئۇ شۇنداق قىلدى. **5** شۇشان قەلئەسىدە بىنيامىن قەبىلىسىدىن، كىشنىڭ ئەۋرىسى، شىمەينىڭ نەۋرىسى، يائىرنىڭ ئوغلى موردىكاي ئىسملىك بىر يەھۇدىي بار ئىدى **6** (كىش بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەكونىياھ بىلەن بىر توپ كىشىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمدىن ئەكەتكەنده، ئۇلار بىلەن بىللە ئەسىر قىلىنىپ كېتىلگەنىدى). **7** موردىكاي ئۆزىنىڭ تاغىسىنىڭ قىزى ھاداسساھنى (يەنى ئەستەر) بېقىپ چوڭ قىلغانىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى يوق ئىدى. بۇ قىز گۈزەل، تەقى-تۇرقى كېلىشكەن ئىدى؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلۈپ كەتكەن بولغاچقا موردىكاي ئۇنى ئۆز قىزى قاتاردا بېقىپ چوڭ قىلغانىدى. **8** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى جاكارلانغاندىن كېيىن نۇرغۇن قىزلار شۇشان قەلئەسىگە كەلتۈرۈلۈپ ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئەستەرمۇ ئۆردىغا كەلتۈرۈلۈپ ئوردىدىكى قىز-ئايالارغا مەسئۇل بولغان ھېگاينىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى. **9** ئەستەر ھېگايغا ياقتان بولۇپ، ئۇ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ ئۇ تېزلا ئۇنىڭغا ئۇيا-ئەگىلىك ۋە تېگىشلىك يېمەكلىكلەرنى تەمىنلىدى ھەم ئوردىدىن ئۇنىڭغا تاللانغان يەتتە كېنىزەكنى بەردى؛ ئاندىن ئۇنى كېنىزەكلىرى بىلەن ھەرەمسارايىنىڭ ئەڭ ئېسىل جايىدىن ئورۇن بەردى. **10** ئەستەر ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى، چۈنكى موردىكاي ئۇنىڭغا بۇنى ئاشكارىلىماسلىقنى تاپىلىغانىدى. **11** موردىكاي ئەستەرنىڭ ھال-ئەھۋالىدىن خەۋەر تېپىش ۋە ئۇنىڭغا قانداق مۇئامىلە قىلىندىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ھەر كۈنى ھەرەمسارايىنىڭ ھويلىسى ئالدىدا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **12** قىزلارغا ئائىت رەسمىيەت بويىچە، ھەربىر قىزنىڭ ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ ئاھاشۇيروش بىلەن

بلله بولۇش تۇۋىتىدىن ئاۋۇال، ئون ئىككى ئاي ىەدىننى تازلىشى كېرەك ئىدى، چۈنكى قىزلارنىڭ «تازلىنىش كۈنلىرى» مۇنداق يول بىلەن ئادا قىلىناتتى: ـ ئالتە ئاي مۇرمەكىكى مىيى بىلەن، ئالتە ئاي ئەتىر-ئەگنىك ۋە شۇنداقلا قىزلارنىڭ ىەدىننى پاكىزلايدىغان باشقا بۇيۇملار بىلەن پەرداز قىلىنشى كېرەك ئىدى. **13** قىز پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىدىغان چاغدا مۇنداق قائىدە بار ئىدى: ـ ئوردىغا كىرگەندە ئۇنىڭ نېمە تەلەپى بولسا، شۇلار ھەرەمسارايدىن ئۇنىڭغا بېرىلەتتى. **14** قىز ئاخشىمى كىرىپ كېتىپ، ئەتىسى ئەتىگەندە قايتىپ چىققاندا ھەرەمسارايىنىڭ «ئىككىنچى بۇلۇم»گە قايتۇرۇلۇپ، توقال-كېنىزەكلەرگە مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى شائاشغازنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلاتتى؛ پادىشاھ ئۇ قىزغا ئامراق بولۇپ قېلىپ، ئىسمىنى ئاتاپ چاقىرمىغۇچە، ئۇ ئىككىنچىسى ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن بىللە بولمايتتى. **15** موردىكايىنىڭ تاغىسى ئابىخائىلنىڭ قىزى ئەستەر، يەنى موردىكاي ئۆز قىزى قىلىپ بېقىۋالغان قىزنىڭ پادىشاھ بىلەن بىللە بولۇشقا كىرىش نۆۋىتى كەلگەندە، ئۇ قىزلارغا مەسئۇل بولغان پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىسى ھېگاي ئۆزىگە تەييارلاپ بەرگەن نەرسىلەردىن باشقا ھېچنەرسىنى تەلەپ قىلمىدى. ئەستەرنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇنى ياقتۇرۇپ قالاتتى. **16** پادىشاھ ئاھاشۇيروش سەلتەنەت سۈرۈپ يەتتىنچى يىلنىڭ ئوننىنچى ئېيىغا، يەنى تەبەت ئېيىغا كەلگەندە، ئەستەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇشقا شاھانە ئوردىغا باشلاپ كىرىلدى. **17** پادىشاھ ئەستەرنى باشقا بارلىق قىزلاردىن ياخشى كۆرۈپ قالغاچقا، شۇنداقلا ئەستەر ئۇنىڭ ئىلتىپاتى ھەم ئامراقلىقىغا ئېرىشكەن بولغاچقا، پادىشاھ خانىش تاجنى ئۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈپ، ئۇنى ۋاشتىنىڭ ئورنىغا خانىش قىلىپ تىكلىدى. **18** ئاندىن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمىرلىرى ۋە ىەگ-ھاكىملىرىغا ئەستەرنىڭ ئىزىزەت-ھۆرمىتى ئۈچۈن كاتتا زىياپەت بەردى؛ ئۇ يەنە ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە باج-ئالۋاندىن ئازاد مەرگىل بولسۇن دەپ ئېلان چىقاردى ھەمدە شاھانە بايلىقلىرىدىن سېخىيلىق بىلەن ئىنئاملارنى بەردى. **19** ئىككىنچى قېتىم قىزلار شۇنداق يىغىلغان ۋاقىتتا موردىكايىنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرىدىغان ئورنى بار بولغانىدى **20** (ئەستەر موردىكايىنىڭ تاپىلىغىنى بويىچە، ئۆزىنىڭ مىللىتى ۋە تېگى-تەكتىنى يەنىلا باشقىلارغا ئېيتمىغانىدى؛ چۈنكى ئەستەر موردىكايىنىڭ گېپىنى ئىلگىرى باققان ۋاقتىدا ئاگلىغانىدەك ئاگلايتتى). **21** ئۇ كۈنلەردە، موردىكاي ئوردا دەرۋازىسىدىكى ئورندا ئولتۇرغان ۋاقتىدا، پادىشاھنىڭ بىگان ۋە تەرەش دېگەن ئىككى دەرۋازىۋەن ھەرەمئاغىسى پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا غەزەپلىنىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىشنى قەستلەۋاتقانىدى. **22** بۇ سۈيىقەستنى موردىكاي سېزىپ قېلىپ، ئۇنى خانىش ئەستەرگە ئېيتتى؛ ئەستەر بۇ ئىشنى موردىكايىنىڭ نامىدا پادىشاھقا سۈزلەپ بەردى. **23** بۇ ئىش سۈرۈشتە قىلىنۇىدى، راست بولۇپ چىقتى ۋە ئۇ ئىككىسى دارغا ئېسىلدى. بۇ ۋەقە پادىشاھنىڭ كۆز ئالدىدا تارىخ-تەزكىرە كىتابىدا پۈتۈلدى.

3 بۇ ئىشلاردىن كېيىن پادىشاھ ئاھاشۇيروش ئاگاگىيلاردىن بولغان ھامماداتانىڭ ئوغلى ھامانىنىڭ مەنسىپىنى ئۆستۈردى، پادىشاھ ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆستۈرۈپ، ئۆزى بىلەن بىللە ئىشلەيدىغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭكىدىن يۇقىرى قىلدى. **2** پادىشاھ ئۇنىڭ ھەقتىدە ئەمر قىلغاچقا، ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆرغان پادىشاھنىڭ بارلىق ئەمەلدارلىرى ھامانىنىڭ ئالدىدا تەزىم قىلىپ باش ئۇراتتى؛ لېكىن موردىكاي بولسا ھامانغا نە تەزىم قىلمىدى، نە باش ئۇرمىدى. **3** ئوردا دەرۋازىسىدا ئۆرغان پادىشاھنىڭ خىزمەتكارلىرى موردىكايدىن: ـ سىلى نېمىشقا پادىشاھنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىدىلا؟ ـ دەپ سورايتتى. **4** شۇنداق بولدىكى، ئۇلار ھەر كۈنى نەسىھەت قىلىشقان بولسىمۇ، ئۇ قۇلاق سالمىغاندىن كېيىن، ئۇلار: ـ قېنى، موردىكايىنىڭ قىلغان بۇ ئىشىغا يول قويۇلامدۇ-يوق، بىر كۆرەيلىچۇ، دەپ بۇنى ھامانغا ئېيتتى؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارغا ئۆزىنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى ئېيتقانىدى. **5** ھامان موردىكايىنىڭ ئۆزىگە باش ئۇرۇۋېتىشتىن قىلىغانلىقىنى كۆرۈپ قاتتىق غەزەپلەندى. **6** لېكىن ئۇ «موردىكايىنىڭ ئۆزىگىلا قول سېلىشنى كىچىككىنە بىر ئىش» دەپ ھېسابلىدى؛ چۈنكى ئۇلار موردىكايىنىڭ مىللىتىنى ئۇنىڭغا دەپ قويغانىدى؛ شۇڭا ھامان ئاھاشۇيروشنىڭ پۈتكۈل پادىشاھلىقىدىكى يەھۇدىيلارنى، يەنى موردىكايىنىڭ خەلقىنى بىراقلا يوقىتىش يولىنى ئىزدەپ يۈردى. **7** پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ ئون ئىككىنچى يىلى بىرىنچى ئايدا، يەنى نىسان ئېيىدا، بىرسى ھامانىنىڭ ئالدىدا [قۇتلۇق] ئاي-كۈننى بېكىتىش ئۈچۈن ھەر كۈن، ھەر ئاي بويىچە «پۇر»، يەنى چەك تاشلىدىدى، ئون ئىككىنچى ئايغا، يەنى «ئادار ئېيى»غا چىقتى. **8** ھامان پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا: ـ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىدىكى ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا چېچىلىپ ياشاۋاتقان بىر خەلق بار، ئۇلارنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرى باشقا خەلقلەرنىڭكىگە ئوخشىمايدۇ، ئۇلار ئالىيلىرىنىڭ قانۇن-بەلگىلىمىلىرىگىمۇ بويسۇنمايدۇ؛ شۇڭا ئۇلارنىڭ ياشىشىغا يول قويۇش ئالىيلىرىغا ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدۇ. **9** ئەگەر پادىشاھىمىغا لايىق كۆرۈنسە، ئۇلارنى يوقىتىش توغرۇلۇق يارلىق پۈتۈپ چۈشۈرگەيلا؛ مانا مەن ئۆز پىنىمدىن ئون مىڭ تالانت كۈمۈشنى ئالىيلىرىنىڭ خەزىنىلىرىگە سېلىش ئۈچۈن پادىشاھلىقنىڭ ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان خادىملارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ئۆزىنىڭ بارمىقىدىن ئۆزۈكنى سېرىپ چىقىرىپ، يەھۇدىيلارنىڭ رەقىبى، ئاگاگىي ھامماداتانىڭ ئوغلى ھامانغا بېرىپ: **11** ـ شۇ كۈمۈشلەرنى ئۆزۈڭگە ئىنئام قىلدىم، ئۇ خەلقنىمۇ ساڭا تاپشۇردۇم، ئۇلارنى قاناداق قىلىشنى خالىساڭ، شۇنداق قىل! ـ دېدى. **12** ئاندىن بىرىنچى ئاينىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھنىڭ كاتىپلىرى چاقىرىلىپ، يارلىق ھامانىنىڭ يارلىق تاپىلىغىنى بويىچە پۈتۈلدى؛ ئۇ ھەرقايسى ئۆلكىلەرگە ئۆز يېزىقىدا، ھەرقايسى ئەل-مىللەتكە ئۆز تىلىدا يازدۇرۇلۇپ، ھەربىر ئۆلكىلەرنىڭ ئالىيلىرىغا، ھەربىر ئەل-مىللەتنىڭ ئەمىرلىرىگە ئەۋەتىلدى؛ يارلىق پادىشاھ ئاھاشۇيروشنىڭ نامىدا پۈتۈلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆزۈك مۆھۈرى بىلەن پېچەتلەندى. **13** يارلىق مەكتۇپلىرى چاپارمەنلەرنىڭ قولى بىلەن پادىشاھلىقنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىگە يەتكۈزۈلدى؛ ئۇنىڭدا بىر كۈن ئىچىدە ـ ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى قېرى-ياش، بالىلار ۋە ئاياللار دېمەي، بارلىق يەھۇدىيلارنى قىيماي قىرىپ، ئۆلتۈرۈپ، نەسلى قۇرۇتۇۋېتىلسۇن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكى ئولجا قىلىنسۇن، دېيىلگەنىدى. **14** شۇ يارلىق ھەربىر ئۆلكىدە جاكارلىنىش ئۈچۈن، شۇنداقلا شۇ كۈنى ھەربىر خەلق شۇنداق قىلىشقا تەييار بولۇپ تۇرۇشى ئۈچۈن، مەكتۇپنىڭ كۆچۈرمە نۇسخىلىرى ھەربىر ئەل-مىللەتكە ئېلان قىلىنماقچى بولدى. **15** چاپارمەنلەر پادىشاھنىڭ ئەمرى بويىچە دەرھال يولغا چىقتى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىنىڭ ئۆزىدىمۇ ئېلان قىلىندى. بۇ چاغدا پادىشاھ ھامان بىلەن شاراب ئىچىشكە ئولتۇرغانىدى. لېكىن شۇشان شەھىرىدىكىلەر دەككە-دۇككىگە چۈمۈپ كېتىشتى.

4 موردىكاي بولۇۋاتقان ئىشلاردىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئېگىنلىرىنى يىرتىپ، ئۈستىگە بۆز ئارتىپ، ۋە ئۆستى-بېشىغا كۈل چېچىپ، شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ ناھايىتى قاتتىق ۋە ئەلەملىك پەرياد كۆتۈردى. **2** ئۇ ئوردا دەرۋازىسى ئالدىغا كېلىپ توختاپ قالدى؛ چۈنكى بوز يېپىنغان ھەرقانداق ئادەمنىڭ ئوردا دەرۋازىسىدن كىرىشگە رۇخسەت يوق ئىدى. **3** پادىشاھنىڭ ئەمرى ۋە يارلىقى يەتكۈزۈلگەن ھەرقايسى ئۆلكىلەردە يەھۇدىيلار ئارىسىدا قاتتىق ناله-پەرياد كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار روزا تۇتۇپ، كۆز يېشى قىلىپ،

یغا-زار قىلدى؛ نۇرغۇن كىشىلەر بوز يېپىنىپ كۆلدە ئېغىناپ يېتىشتى. **4** ئەستەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار دېدەكلىرى ۋە ھەرەمئاغىلىرى بۇ ئىشنى ئۇنىڭغا ئېيتىۋىدى، خانىشنىڭ كۆزگۈ ئىنتايىن ئېغىر بولدى؛ موردىكاينىڭ بوزنى تاشلاپ، كىيىۋېلىشغا كىيىم-كېچەك چىقارتىپ بەردى، لېكىن موردىكاي قوبۇل قىلمىدى. **5** شۇنىڭ بىلەن ئەستەر تۇزنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا پادىشاھ تەيىنلەپ ئەۋەتكەن ھەرەمئاغىلىردىن ھاتاق ئىسملىك بىرنى چاقىرىپ، ئۇنى موردىكاينىڭ قېشىغا بېرىپ، بۇ ئىشنىڭ زادى قانداق ئىش ئىكەنلىكىنى، نېمە سەۋەبتىن بولۇۋاتقانلىقىنى تىنىڭ-تىنىڭلاپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **6** شۇنىڭ بىلەن ھاتاق ئوردا دەرۋازىسى ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ موردىكاي بىلەن كۆرۈشتى. **7** موردىكاي ېشىغا كەلگەن ھەممە ئىشنى، ھامان يەھۇدىيلارنىڭ نەسلىنى قۇرۇتۇۋېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ خەزىنىلىرىگە تاپشۇرۇشقا ۋەدە قىلغان كۈمۈشنىڭ سانىنى قالدۇرماي ئېيتىپ بەردى. **8** موردىكاي يەنە ھاتاققا شۇشاندا جاكارلانغان، يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى يارلىقنىڭ كۆچۈرمىسىنى ئەستەرنىڭ كۆزۈپ بېقىشغا يەتكۈزۈپ بېرىشكە تاپشۇردى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەستەرگە ئەھۋالنى چۈشەندۈرۈپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈپ تۇز خەلقى ئۈچۈن پادىشاھتىن ئوتۇنۇپ ئىلتىجا قىلىپ بېقىشقا ئۈندەشنى تاپىلىدى. **9** ھاتاق قايتىپ كېلىپ موردىكاينىڭ گەپلىرىنى ئەستەرگە يەتكۈزدى. **10** ئەستەر ھاتاققا موردىكايغا ئېيتىدىغان گەپلەرنى تاپشۇرۇپ، ئۇنى موردىكاينىڭ يېنىغا يەنە ئەۋەتتى: ـ **11** «پادىشاھنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى ۋە ھەرقايسى ئۇلۇك خەلقلىرى، مەيلى ئەر بولسۇن ئايال بولسۇن، چاقىرتىلماي تۇرۇپ ئىچكى ھويلىغا، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا تۇز مەيلىچە كىرسە، پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئالتۇن ھاسىسىنى تەكلەپ ئۇلۇمدىن كەچۈرۈم قىلمىسا، ئۇنداقتا ئۇ كىشىگە نىسبەتەن بېشىغا چۈشىدىغان بىرلا قانۇن-بەلگىلىمە باردۇر: ـ ئۇ ئۇلۇم جازاسىنى تارتىدۇ. ھازىر مېنىڭ پادىشاھ بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىرتىلمىغىنىمغا ئوتتۇز كۈن بولدى». **12** ئەستەرنىڭ سۆزلىرى موردىكايغا يەتكۈزۈلۈۋىدى، **13** موردىكاي مۇنۇ گەپلەرنى ئەستەرگە يەتكۈزۈشنى ھاۋالە قىلدى: ـ «سەن كۆزگۈدە مەن ئوردىدا ياشاۋاتمەن، شۇڭا بارلىق ياشقا يەھۇدىيلاردىن بىخەتەر بولۇپ قۇتۇلمەن، دەپ خىيال ئەيلىمە. **14** ئەگەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىيلارغا ياشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن؛ لېكىن ئۇ چاغدا سەن تۇز ئاتا جەمەتىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتىلىسەن. كىم بىلسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىگە ئېرىشكىنىڭ دەل بۇگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟». **15** ئەستەر موردىكايغا مۇنداق دەپ جاۋاب قايتۇردى: ـ **16** «سەن بېرىپ، شۇشاندىكى بارلىق يەھۇدىيلارنى يىغقىن؛ مېنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتۇپ، ئۈچ كېچە-كۈندۈز ھېچ نېمىگىلار، ھېچ ئىچمەگىلار؛ مەن ھەم دېدەكلىرىمۇ شۇنداق روزا تۇتىمىز. ئاندىن كېيىن مەن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كىرىمەن، ماڭا ئۇلۇم كەلسە، ئۆلەي!». **17** شۇنىڭ بىلەن موردىكاي ئۇ يەردىن كېتىپ، ئەستەرنىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى.

5

ئۈچىنچى كۈنى ئەستەر شاھانە كىيىملىرىنى كىيىپ، ئوردىنىڭ ئىچكىرىكى ھويلىسىغا كىرىپ، پادىشاھنىڭ ئۆيلىرىنىڭ ئۆدۈلىدا تۇردى؛ پادىشاھ بولسا تۇز شاھانە ئۆيىدىكى تەختىدە، ئۆيدىن دەرۋازىغا قاراپ ئولتۇراتتى. **2** پادىشاھ خانىش ئەستەرنىڭ ھويلىدا تۇرغىنىنى كۆردى؛ خانىش ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپات تاپقاچ، ئۇ قولىدىكى ئالتۇن ھاسىسىنى ئۇنىڭغا تەكلىدى. ئەستەر ئالدىغا كېلىپ شاھانە ھاسىنىڭ ئۇچىغا قولىنى تەگكۈزدى. **3** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ ئې خانىشىم ئەستەر، بەرەر ئىشىڭ بارمىدى؟ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز ساڭا بېرىلىدۇ، دېدى. **4** ـ ئەگەر ئالىيلىرىغا لايىق كۆرۈنسە، پادىشاھىمنىڭ ھامانىنى ئېلىپ ئۆزلىرىگە تەييارلىغان زىياپىتىمگە داخىل بولۇپ قەدەمىم تەشرىپ قىلىشلىرىنى ئۈتۈنىمەن، ـ دېدى ئەستەر. **5** پادىشاھ: ـ تېز بېرىپ ھامانىنى قىچقىرىپ كېلىڭلار، ئەستەرنىڭ دېگىنىدەك قىلىنسۇن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانىنى ئېلىپ ئەستەر تەييارلىغان زىياپەتكە باردى. **6** داستىخان ئۈستىدە شاراب ئىچىلۋاتقاندا پادىشاھ ئەستەرگە: ـ نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا بېرىلىدۇ؛ نېمە ئىلتىجايىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى تەلەپ قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. **7** ئەستەر ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ مېنىڭ تەلىپىم ۋە ئىلتىجايىم بولسا، ـ **8** مۇبادا مەن ئالىيلىرىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، شۇنداقلا پادىشاھىمغا مېنىڭ تەلىمنى ئىجابەت قىلىش ھەم ئىلتىجايىمنى ئورۇنداش مۇۋاپىق كۆرۈنسە، ئالىيلىرىنىڭ ھامانىنى بىرگە ئېلىپ ئەتە سىلەرگە تەييارلايدىغان زىياپىتىمگە يەنە بىر قېتىم داخىل بولۇشلىرىنى ئۈتۈنىمەن؛ ئەتە مەن چوقۇم پادىشاھىمنىڭ ئەمرى بويىچە ئىش قىلىمەن، ـ دېدى. **9** شۇ كۈنى ھامان كۆڭلىدە يايراپ، خۇشال-خۇرام قايتىپ چىقتى؛ لېكىن موردىكاينىڭ ئوردا دەرۋازىسىدا ئۇنىڭ ئالدىدا نە ئورنىدىن قوپمايدىغان نە مىدىرلىمايدىغان ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەندە، كۆزگۈ ئۇنىڭغا قاتتىق قەھر-غەزەپكە تولدى. **10** لېكىن ھامان غەزەپىنى بېسىۋېلىپ، ئۆيىگە كەلدى-دە، دوست-ئاغىنىلىرىنى ۋە خوتۇنى زەرەشنى چاقىرتىپ، **11** ئۆزىنىڭ بايلىقلىرىنىڭ شان-شەرىپى، پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپلۈكى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۈستۈرۈپ بارلىق ھۆرمەت-ئىززەتكە سازاۋەر قىلغانلىقى، ئۆزىنى قانداق قىلىپ پادىشاھنىڭ ھەممە ئەمىرلىرى ۋە ئەمەلدارلىردىن ئۈستۈن مەرتىۋىگە ئىگە قىلغانلىقى توغرىسىدا بىر-بىرلەپ سۆزلەپ كەتتى. **12** ھامان يەنە: ـ سىلەرگە دېسەم، خانىش ئەستەر مېنىڭدىن باشقا مېھمان چىللىمايى، پەقەت پادىشاھ بىلەن ئىككىمىزنلا ئۆزى تەييارلىغان زىياپەتكە چىللىغاندى، ئەتىمۇ مېنى پادىشاھ بىلەن بىللە ئۆزى [تەييارلىدىغان زىياپەتكە] چىللىدى. **13** شۇغىنىسى، ئوردا دەرۋازىسىدا ئولتۇرغان ھېلىقى موردىكاي دېگەن يەھۇدىينى كۆرگىنىمدە، بۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا تولمۇ مەنىسىز تۇيۇلدۇ، دېدى. **14** ئاندىن ئايالى زەرەش ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرى ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئەللىك گەز ئېگىزلىكتىكى داردىن بىرنى تەييارلاپ، ئەتە ئەتىگەندە پادىشاھتىن موردىكاينى دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلسىلا بولىدىغۇ، شۇنىڭدىن كېيىن خۇشال يايرىغان ھالدا پادىشاھ بىلەن بىللە زىياپەتكە بارىدىلا، دېيىشتى. بۇ گەپ ھامانىنى خۇش قىلىۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ دار ياسىتىپ قويدى.

6

شۇ كۈنى كېچىسى پادىشاھنىڭ ئۇيقۇسىز قېچىپ، تارىخ-تەزكىرىنامىنى ئەكەلدۈردى ۋە بۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا ئوقۇپ بېرىلدى. **2** بىر يەردە: «پادىشاھنىڭ بىگانا، تەرەش دەيدىغان ئوردا دەرۋازىسىنى باقىدىغان ئىككى ھەرەمئاغىسى بار ئىدى، ئۇلار پادىشاھ ئاھاشۇيروشقا قول سېلىشقا قەستلىگەندە، موردىكاي بۇ ئىشنى پاش قىلىپ خەۋەر يەتكۈزگەن، دەپ پۈتۈلگەندى. **3** پادىشاھ: ـ بۇ ئىش ئۈچۈن موردىكايغا قانداق نام-شۆھرەت ۋە ئىززەت-ئىكرام نائىل قىلىندى؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇ ھېچ نېمىگە ئېرىشمىدى، ـ دەپ جاۋاپ بېرىشتى پادىشاھنىڭ يېنىدىكى خىزمەتتە بولغان غۇلامىرى. **4** ـ ئوردا ھويلىسىدا كىم بار؟ ـ دەپ سوردى پادىشاھ. بۇ چاغدا ھامان پادىشاھتىن موردىكاينى ئۆزى تەييارلاپ قويغان دارغا ئېسىشنى تەلەپ قىلغىلى كېلىپ، ئوردىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىغا كىرگەندى. **5** ـ مانا، ھامان ھويلىدا ئۇرىدۇ؛ ـ دېيىشتى پادىشاھنىڭ غۇلامىرى ئۇنىڭغا. ـ كىرسۇن، ـ دېدى پادىشاھ. **6** ھامان كىرىۋىدى، پادىشاھ ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھ ئىززەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە نېمە ئىشلارنى قىلىشى كېرەك؟ ـ دەپ سوريۋىدى، ھامان كۆڭلىدە:

«پادشاه ئىزىزەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشى مېنىڭدىن باشقا يەنە كىم بولاتتى؟» ـ دەپ ئويلىدى-دە **7** پادىشاھقا: ـ پادىشاھ ئىزىزەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە **8** پادىشاھىم دائىم كىيىدىغان شاھانە كىيىم-كېچەك ۋە دائىم مىنىدىغان ئارغىماق، يەنى بېشىغا شاھانە تاج-بەلگە تاقالغان ئارغىماق ئېلىپ كېلىنسۇن، **9** شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى پادىشاھنىڭ ئەڭ مۆھتەرەم ئەمىرلىردىن بىرىگە تۇتقۇزىسۇن، ئۇ كىيىمنى پادىشاھىم ئىزىزەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە كىيگۈزۈپ ۋە ئۇنى ئارغىماققا مىندۇرۇپ شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇرسۇن ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: «قاراڭلار! پادىشاھ ئىزىزەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭسۇن، ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ ھامانغا: ـ تېز بىرىپ دېگىنىڭدەك شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئەپكەل، ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ئاۋۇ يەھۇدىي موردىكايغا دەل سۆزۈڭدەك قىلغىن؛ سېنىڭ دېگەنلىرىڭنىڭ بىرەرسىمۇ كەم بولۇپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **11** شۇنداق قىلىپ ھامان شاھانە كىيىم بىلەن ئارغىماقنى ئەكېلىپ، ئالدى بىلەن موردىكايغا شاھانە كىيىمنى كىيگۈزدى، ئاندىن ئۇنى ئارغىماققا مىندۇرۇپ، شەھەر مەيدان-كوچىلىرىنى ئايلاندۇردى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا: ـ «مانا، پادىشاھ ئىزىزەت-ھۆرمىتىنى قىلىشنى ياخشى كۆرگەن كىشىگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىنىدۇ!» دەپ جاكارلاپ ماڭدى. **12** موردىكاي يەنىلا ئوردا دەرۋازىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ باردى؛ ھامان بولسا غەم-قايغۇغا پېتىپ، بېشىنى چۈمكىگەن ھالدا ئالدىراپ-تېنەپ ئۆز ئۆيىگە قايتىپ كەتتى. **13** ھامان خوتۇنى زەرەشكە ۋە بارلىق دوست-ئاغىنىلىرىگە بېشىغا كەلگەنلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى بىلەن خوتۇنى زەرەش بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ موردىكايىنىڭ ئالدىدا يېڭىلىشقا باشلا پىتىلا؛ ئۇ ئەگەر يەھۇدىيلارنىڭ نەسىلدىن بولسا، ئۇنى يېڭەلمەيلا، ئەكسىچە سۆزسىز ئۇنىڭ ئالدىدا مەغلۇپ بولىدىلا، دېيىشتى. **14** ئۇلار تېخى ھامان بىلەن سۆزلىشىۋاتقان چېغىدا، پادىشاھنىڭ ھەرەمئاغىلىرى كېلىپ ھامانىنى ئەستەر تەيارلىغان زىياپەتكە بېرىشقا ئالدىراتتى.

7 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ بىلەن ھامان خانىش ئەستەرنىڭ زىياپىتىگە داخىل بولۇشقا كەلدى. **2** پادىشاھ ئىككىنچى قېتىملىق زىياپەت ئۆستىدە شاراب ئىچىلىۋاتقاندا ئەستەردىن: ـ ئى خانىش ئەستەر، نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۇ ساڭا ئېجابەت قىلىنىدۇ. نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمىنى ئىلتىماس قىلسا ئۆز شۇنداق قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ـ ئەگەر نەزەرلىرىدە ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئى ئالىيلىرى، ۋە پادىشاھىمغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، مېنىڭ ئىلتىماسىم ئۆز جېنىمنى ئايىغايلا، شۇنىڭدەك مېنىڭ خەلقىمنى ساقلىغايلا؛ **4** چۈنكى بىز، يەنى مەن ۋە مېنىڭ خەلقىم بىرگە يوقىتىلىپ، قىرىلىپ، ھەسلىمىزدىن قۇرۇتۇلۇشقا سېتىۋېتىلدۇق. ئەگەر بىز قۇل ۋە دېدەكلىككە سېتىۋېتىلگەن بولساق، سۈكۈت قىلغان بولاتتىم؛ لېكىن پادىشاھىمنىڭ تارتىدىغان زىيىنىنىمۇ دۈشمەن تۆلەپ بېرەلەيتتى، ـ دەپ جاۋاپ بەردى ئەستەر. **5** پادىشاھ ئاھاشۇېروش خانىش ئەستەردىن: ـ بۇنداق قىلىشقا پېتىنغان كىشى كىم ئىكەن؟ ئۇ قەيەردە؟! ـ دەپ سوردى. ئەستەر جاۋابەن: ـ **6** بۇ دۈشمەن ۋە زەھەرخەندە مانا مۇشۇ رەزىل ھامان! ـ دېدى، ھامان پادىشاھ بىلەن خانىش ئالدىدا شۇ زاماتلا دەككە-دۈككىگە چۈشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ قەھرى-غەزەپكە كېلىپ زىياپەت-شاراب ئۈستىدىن ئوردىنى-دە، چارىباغقا چىقىپ كەتتى؛ ھامان بولسا خانىش ئەستەردىن جېنىنى تىلەشكە قالدى، چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ ئۆزىگە جازا بەرمەي قويمايدىغان نىيىتىگە كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەندى. **8** پادىشاھ چارىباغدىن زىياپەت-شاراب داستىخىنىغا قايتىپ كەلگىنىدە ھامانىنىڭ ئۆزىنى ئەستەر يۇلىنىگەن دىۋانغا تاشلىغىنىچە ئۆرغىنىنى كۆردى-دە: ـ ـ قارا، ئۇنىڭ ئوردىدا مېنىڭ ئالدىمدىلا خانىشقا زورلۇق قىلغىلىۋاتقىنىنى؟! ـ دېۋىدى، بۇ سۆز پادىشاھنىڭ ئاغزىدىن چىقىشى بىلەنلا ئادەملەر ھامانىنىڭ باش-كۆزىنى چۈمكەپ قويدى. **9** پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆرۈۋاتقان ھەرەمئاغىلىرىدىن ھاربونا ئىسىملىك بىرسى: ـ يەنە بىر ئىش بار، مانا، ھامان ئالىيلىرىنىڭ ھاياتى ئۈچۈن گەپ قىلغان موردىكايىنى ئېسىش ئۈچۈن، ئەللىك گەز ئېگىزلىكتە ياساتقان دار تەييار ئوردىدۇ، ئۇ دار ھازىر مۇشۇ ھامانىنىڭ ھويلىسىدا، دېۋىدى، پادىشاھ: ـ ھامانىنى ئۇنىڭغا ئېسىڭلار! ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ھامانىنى ئۇ موردىكايغا تەييارلاپ قويغان دارغا ئاستى، شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ غەزىپى بېسىلدى.

8 پادىشاھ ئاھاشۇېروش شۇ كۈنى يەھۇدىيلارنىڭ دۈشمىنى ھامانىنىڭ ئۆي-زېمىنىنى ئىلتىپات قىلىپ خانىش ئەستەرگە بەردى؛ موردىكايمۇ پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلدى، چۈنكى ئەستەر ئۆزىنىڭ موردىكاي بىلەن تۇغقان ئىكەنلىكىنى پادىشاھقا دەپ بەرگەندى. **2** پادىشاھ ئۆزىنىڭ ھاماندىن قايتۇرۇۋالغان ئۈزۈكىنى چىقىرىپ موردىكايغا بەردى، ئەستەرمۇ موردىكايىنى ھامانىنىڭ ئۆي-جايىنى باشقۇرۇشقا قويدى. **3** ئەستەر يەنە پادىشاھنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا يېقىلىپ، كۆزىگە ياش ئالغان ھالدا پادىشاھتىن ئاڭاگىيلاردىن بولغان ھامان كەلتۈرۈپ چىققان بالا-ئىشاپەتنى ھەم ئۇنىڭ يەھۇدىيلارنى يوقىتىش سۈيىقەستىنى بىكار قىلىشنى يېلىنىپ ئۆتۈندى. **4** پادىشاھ ئالتۇن ھاسىسىنى ئەستەرگە تەگكۈزۈدى، ئەستەر ئورنىدىن قوپۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. **5** ـ ئەگەر ئالىيلىرى ماقۇل كۆرسە، ئەگەر مەن پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئىلتىپاتقا ئېرىشكەن بولسام، ئەگەر پادىشاھىم بۇ ئىشنى توغرا دەپ قارىسا، شۇنىڭدەك مەندىن مەمنۇن بولسا، يارلىق چۈشۈرۈپ ئاڭاگىيلاردىن ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامان يازغان مەكتۇپلارنى، يەنى پادىشاھىمنىڭ ھەرقايسى تۆلكىسىدىكى يەھۇدىيلارنى يوقىتىش توغرىسىدىكى مەكتۇپلارنى بىكار قىلىدىغان بىر يارلىق يېزىلىشنى تىلەيمەن. **6** چۈنكى مەن ئۆز خەلقىمگە چۈشىدىغان بۇ بالا-ئىشاپەتكە قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ئۆز تۇغقانلىرىمنىڭ يوقىتىلىشىغا قانداقمۇ چىداپ قاراپ تۇرالايمەن؟ ـ دېدى ئەستەر پادىشاھقا. **7** پادىشاھ ئاھاشۇېروش خانىش ئەستەر بىلەن يەھۇدىي موردىكايغا: ـ مانا، ھامان يەھۇدىيلارغا زىيانكەشلىك قىلماقچى بولغاچقا، مەن ئۇنىڭ ئۆي-زېمىنىنى ئەستەرگە بەردىم ۋە ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۇلار دارغا ئاستى. **8** ئەمدى سىلەر ئۆزۈڭلارنىڭ توغرا تاپقىنى بويىچە مېنىڭ نامىمدا يەھۇدىيلار ئۈچۈن بىر يارلىق يېزىپ، مېنىڭ ئۈزۈك مۇھۇرۇمنى بېسىڭلار؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ نامىدا يېزىلغان، پادىشاھنىڭ ئۈزۈك مۇھۇرى بېسىلغان يارلىقنى ھېچكىم بىكار قىلالمايدۇ، دېدى. **9** شۇ چاغدا، ئۈچىنچى ئايدا، يەنى سىۋان ئېيىنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ كاتىپلىرىنىڭ ھەممىسى چاقىرىپ كېلىندى. ئۇلار موردىكايىنىڭ يارلىق بۇيرۇغىنى بويىچە يارلىق يازدى، يارلىق يەھۇدالارنىڭ ئىشى توغرۇلۇق ھىندىستاندىن ھەبەشىستانغىچە بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۆلكىنىڭ ۋالىيلىرىغا، تۆلكە باشلىقى ۋە بەگلىرىگە يېزىلغان بولۇپ، مەكتۇپلار ھەرقايسى تۆلكىگە ئۆز يېزىقى بىلەن، ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۆز تىلى بىلەن، شۇنداقلا يەھۇدىيلارغا ئۆز يېزىقى بىلەن، ئۆز تىلىدا پۈتۈلگەندى. **10** موردىكاي يارلىقنى پادىشاھ ئاھاشۇېروشنىڭ نامىدا يېزىپ، ئۇنىڭغا پادىشاھنىڭ ئۈزۈك مۇھۇرىنى باستى؛ يارلىق مەكتۇپلىرىنى پادىشاھلىقىنىڭ ئاتلىقلىرى بىلەن، يەنى تۇلپارلارغا، ئات قېچىرلارغا ۋە تۆگىلەرگە مىنگەن چەۋەندازلار ئارقىلىق ھەرقايسى جايلارغا يوللىدى. **11** يارلىقتا: «پادىشاھ

هەرقايسى شەھەرلەردىكى يەھۇدىلارنىڭ ئۆيۈشۈپ، تۆز ھاياتىنى قوغدىشغا، شۇنداقلا ئۆزلىرىگە دۈشمەنلىك قىلدىغان ھەر مىللەت ۋە ھەر قايسى ئۆلكىلەردىكى كۆچمەنلەرنى، جۈملىدىن ئۆلارنىڭ خوتۇن-بالىلىرىنى قويماي يوقىتىشغا، قىرىشغا، نەسلىنى قۇرۇتۇشغا، شۇنداقلا مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشغا ئىجازەت بېرىلدى؛ **12** بۇ ئىش بىر كۈندە، يەنى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىردە ئىجرا قىلىنسۇن» دەپ پۈتۈلگەنىدى. **13** يارلىق ھەرقايسى ئۆلكىگە ئەۋەتىلىپ، پەرمان سۈپىتىدە ئېلان قىلىنسۇن، يەھۇدىلارنىڭ ئەشۇ كۈنى دۈشمەنلىرىدىن ئىنتىقام ئېلىشقا تەييارلىنىپ قويۇشى ئۈچۈن يارلىقنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەرگە ئۆقتۇرۇلسۇن، دەپ بېكىتىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن چەۋەندازلار تېزلىرىغا ۋە قېچىرلارغا مىنىپ پادىشاھنىڭ بۇيرۇقى بويىچە جىددىي يولغا ئاتلاندى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدىمۇ جاكارلاندى. **15** موردىكاي كۆك ۋە ئاق رەڭلىك شاھانە كىيىم كىيىپ، بېشىغا كاتتا ئالتۇن تاجنى تاقاپ، سۆسۈن رەڭ كەندىر يېپىنچىنى يېپىنىپ، پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقتى؛ شۇشان شەھەردىكى خەلق خۇشاللىقتا چۇمۇپ تەنتەنە قىلىشتى. **16** يەھۇدىلار يورۇقلۇق، شاد-خۇراملىق ۋە ئىززەت-ئىكرامغا مۇيەسسەر بولدى. **17** ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەرلەردە، پادىشاھنىڭ ئەمر-يارلىقى يېتىپ بارغانلىكى يەرلەردە، يەھۇدىلار شاد-خۇراملىقتا چۇمۇپ، زىيافەت قىلىپ مۇبارەك بىر كۈننى ئۆتكۈزۈشتى؛ نۇرغۇن يەرلىك ئاھالىلەر ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دېيىشۋالدى؛ چۈنكى يەھۇدىيلاردىن قورقۇش ۋەھىمىسى ئۆلارنى بېسىۋالغانىدى.

9

ئون ئىككىنچى ئاي، يەنى ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈنى، پادىشاھنىڭ ئەمرى بىلەن يارلىقى ئىجرا قىلىنىشقا ئاز قالغان چاغدا، يەنى يەھۇدىلارنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە ئۈمىد قىلىپ كۈتكەن كۈنى، ئەكسىچە يەھۇدىلارنىڭ ئۆز دۈشمەنلىرىنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدىغان كۈنىگە ئايلىنىپ كەتتى. **2** يەھۇدىلار پادىشاھ ئاھاشۋېروشنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىردىكى ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق شەھەرلەردە ئۆلارغا قەست قىلماقچى بولغانلارغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن يىغىلىشقا ياشلىدى؛ ھېچكىم ئۆلارنىڭ ئالدىدا تۇرالمايتتى؛ ئۆلاردىن بولغان قورقۇنچ ھەربىر ئەل-مىللەتنى باسقانىدى. **3** ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى بەگلەر، ۋالىيلار، ئۆلكە باشلىقلىرى، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىنى ئىجرا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يەھۇدىلارنى قوللىدى؛ چۈنكى موردىكايدىن بولغان قورقۇنچ ئۆلارنى باسقانىدى. **4** چۈنكى موردىكاي دېگەن كىشى ئوردىدا ئىنتايىن نوپۇزلۇق بولۇپ، نام-شۆھرىتى ھەممە ئۆلكىلەرگە تارقالغانىدى؛ ئۆنىڭ ھوقۇقى بارغانسېرى چوڭىيىپ كېتىۋاتاتتى. **5** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىلار ئۆزلىرىنىڭ ھەممە دۈشمەنلىرىنى قىلىچلاپ، قىرغىن قىلىپ يوقاتتى؛ ئۆزلىرىگە ئۆچ بولغانلارغا قاناداق قىلىشنى خالىسا شۇنداق قىلدى. **6** شۇشان قەلئەسىدىلا يەھۇدىلار بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقاتتى. **7** ئۆلار يەنە پارشاندىاتا، دالفون، ئاسپاتا، **8** پوراتا، ئادالىيا، ئاربداتا، **9** پارماشتا، ئارسساي، ئاربداي ۋە ۋايىزاتانى قەتل قىلدى؛ **10** بۇ ئون ئادەم ھامىداتانىڭ نەۋرىسى، يەھۇدىلارنىڭ دۈشمىنى بولغان ھامانىڭ ئوغلى ئىدى؛ لېكىن ئۆلار ئۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. **11** شۇ كۈنى شۇشان قەلئەسىدە قەتل قىلىنغان ئادەم سانى پادىشاھقا مەلۇم قىلىندى. **12** پادىشاھ خانىش ئەستەرگە: ـ يەھۇدىلار شۇشان قەلئەسىدە بەش يۈز ئادەمنى قەتل قىلىپ يوقىتىپتۇ، يەنە ھامانىڭ ئون ئوغلىنى قەتل قىپتۇ؛ ئۆلار پادىشاھنىڭ باشقا ئۆلكىلىردە نېمە قىلدىكىن؟ ئەمدى نېمە ئىلتىماسىڭ بار؟ ئۆ ساڭا بېرىلدۇ. يەنە نېمە تەلىپىڭ بار؟ ئۆمۇ بەجا ئەيلىنىدۇ، ـ دېدى. **13** ـ ئالىيلىرىغا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، شۇشاندىكى يەھۇدىلارنىڭ ئەتىمۇ بۇگۈنكى يارلىقتا دېيىلگەندەك ئىش قىلىشىغا ھەمدە ھامانىڭ ئون ئوغلىنىڭ [جەسەتلىرىنى] دارغا ئېسىپ قويۇشقا ئىجازەت بەرگەيلا، دېدى ئەستەر. **14** پادىشاھ شۇنداق قىلىشقا بۇيرۇق چۈشۈردى؛ يارلىق شۇشان قەلئەسىدە چىقىرىلغاندا، كىشىلەر ھامانىڭ ئون ئوغلىنى دارغا ئېسىپ قويۇشتى. **15** ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى شۇشاندىكى يەھۇدىلار يەنە يىغىلىپ ئۈچ يۈز ئادەمنى ئۆلتۈردى؛ لېكىن ئۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. **16** پادىشاھنىڭ ھەرقايسى باشقا ئۆلكىلىردىكى قالغان يەھۇدىلار يىغىلىپ ئۆز جانلىرىنى ساقلاشقا سەپتە تۇرۇپ ئۆزلىرىگە ئۆچ بولغانلاردىن جەمئىي يەتمىش بەش مىڭ ئادەمنى ئۆلتۈردى، ئەمما ئۆلارنىڭ مال-مۈلكىنى ئولجا قىلىشقا قول سالمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۆلار دۈشمەنلىرىدىن قۇتۇلۇپ ئارامىلىقتا مۇيەسسەر بولدى. **17** بۇ ئادار ئېيىنىڭ ئون ئۈچىنچى كۈندىكى ئىش ئىدى؛ ئون تۆتىنچى كۈنى ئۆلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. **18** لېكىن شۇشاندىكى يەھۇدىلار بولسا ئون ئۈچىنچى، ئون تۆتىنچى كۈنلىرى توپلىشىپ جەڭ قىلدى؛ ئون بەشىنچى كۈنى ئۆلار ئارام ئالدى، شۇ كۈننى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان كۈن قىلىپ بېكىتتى. **19** شۇ سەۋەبتىن سەھرادىكى يەھۇدىلار، يەنى يېزا-قىشلاقلاردا تۇرۇۋاتقان يەھۇدىلار ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىنى زىيافەت بېرىپ شادلىنىدىغان مۇبارەك كۈن بېكىتىپ، بىر-بىرىگە سوۋغا-سالام بېرىشىدىغان بولدى. **20** موردىكاي بۇ ۋەقەلەرنى خاتىرىلەپ ھەمدە ئاھاشۋېروش پادىشاھنىڭ ھەرقايسى ئۆلكىلىرىنىڭ يىراق-يېقىن جايلىرىدا تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىلارغا مەكتۇپلارنى يوللىدى. **21** شۇنداق قىلىپ ئۆ ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ھەر يىلى ئادار ئېيىنىڭ ئون تۆت، ئون بەشىنچى كۈنىنى بايرام قىلىپ ئۆتكۈزۈلسۇن دەپ بېكىتتى؛ **22** ئۆ بۇ ئىككى كۈننى يەھۇدىلارنىڭ دۈشمەندىن قۇتۇلۇپ ئارامىلىقتا ئېرىشكەن كۈنى سۈپىتىدە، شۇ ئاينى ئۆلارنىڭ قايغۇ-ھەسرىتى شادلىققا، يىغا-زارلىرى مۇبارەك كۈنگە ئايلانغان ئاي سۈپىتىدە ئەسلەپ، بۇ ئىككى كۈننى زىيافەت قىلىپ شادلىنىدىغان، كۆڭۈللىك بىر-بىرىگە سالام-سوۋغا بېرىدىغان، كەمبەغەللەرگە خەير-ئېھسان قىلىدىغان كۈن قىلىشقا بۇيرۇدى. **23** شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىلار دەسلەپ باشلىغان شۇ [ھېيتنى] داۋاملاشتۇرۇشقا ۋە شۇنىڭدەك موردىكاينىڭ ئۆلارغا يازغانلىرىنىمۇ ئورۇنلايدىغانغا ۋەدە بېرىشتى. **24** چۈنكى ئەسلىدە بارلىق يەھۇدىلارنىڭ كۆشەندىسى بولغان ئاگاگىي ھامىداتانىڭ ئوغلى ھامان يەھۇدىلارنى ھالاك قىلىشنى قەستلىگەن، شۇنداقلا ئۆلارنى نەسلىدىن قۇرۇتۇپ قۇلىقىغا يەتكەندە، پادىشاھ مەكتۇپلارنى يېزىپ، ھامان قەستلىگەن رەزىل ئىش، يەنى ئۆنىڭ يەھۇدىلارنى قەست قىلغان ئىشى ئۆنىڭ ئۆز بېشىغا يانسۇن، دەپ يارلىق چۈشۈردى، ھەم كىشىلەر ئۆنى ۋە ئۆنىڭ ئوغۇللىرىنى دارغا ئاستى. **26** شۇڭلاشقا، كىشىلەر «پۇر» (چەك) دېگەن ئىسىم بويىچە بۇ ئىككى كۈننى «پۇرىم بايرىمى» دەپ ئاتىدى؛ شۇڭا يەھۇدىلار ئەشۇ خەتنە پۈتۈلگەنلىرى بويىچە، ھەم كۆرگەن، ھەم باشتىن ئۆتكۈزگەنلىرىگە ئاساسەن، **27** ئۆزلىرى، ئەۋلادلىرى ھەمدە ئۆزلىرى بىلەن بىرلەشكەن بارلىق كىشىلەرنىڭ پۈتۈلگەن ئەھكامىنى ئۆتۈپ، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئەشۇ ئىككى كۈننى ھەر يىلى مەڭگۈ ئۆزۈلدۈرمەي بايرام قىلىشنى قارار قىلدى، **28** شۇنداقلا بۇ ئىككى كۈن ھەربىر دەۋردە، ھەربىر جەمەت-ئائىلىدە، ھەرقايسى ئۆلكە، ھەرقايسى شەھەردە خاتىرىلىنىپ تەبرىكلىنىپ ئۆرسۈن ۋە «پۇرىم بايرىمى» بولىدىغان مۇشۇ كۈنلەرنىڭ تەبرىكلىنىشى يەھۇدىي خەلقى ئىچىدە مەڭگۈ ئۆزۈلۈپ قالمىسۇن، خاتىرىلەش پائالىيەتلىرى ئۆلارنىڭ ئۆرۈق-نەسلى ئارىسىدىمۇ يوقاپ كەتمىسۇن، دەپ قارار قىلدى. **29** ئاندىن ئابخائىلنىڭ قىزى، خانىش ئەستەر ۋە يەھۇدىي موردىكاي يەھۇدىلارغا

یازغان «پۇرىم بايرىمى» توغرىسىدىكى شۇ ئىككىنچى خەتنى تولۇق ھوقۇقى بىلەن تەكىتلەپ، يەنە بىر خەتنى يوللىدى. **30** موردىكاي خاتىرجەملىك ۋە ھەققەتنىڭ سۆزلىرىنى يەتكۈزىدىغان مەكتۇپلارنى ئاھاشۇېروشنىڭ پادىشاھلىقىدىكى بىر يۈز يىگىرمە يەتتە تۈلكىدىكى بارلىق يەھۇدىيلارغا ئەۋەتتى، **31** شۇ «پۇرىم» كۈنلىرى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلىردا تۇتكۈزۈلسۇن، شۇنىڭدەك يەھۇدىي موردىكاي ۋە خانىش ئەستەرنىڭ تاپىلىغانلىرى بويىچە، شۇنداقلا ئۆلارنىڭ تۇز-تۇزىگە ۋە نەسلىگە بېكىتكەنلىرى بويىچە ئەينى ۋاقىتتىكى ئۇتۇلغان روزىلار ۋە كۆتۈرۈلگەن ندا-پەريادلار ئەسلەپ خاتىرىلەنسۇن، دەپ تەكىتلىدى. **32** ئەستەرنىڭ يارلىقى «پۇرىم بايرىمى»دىكى شۇ ئىشلارنى بېكىتىپ بەردى؛ بۇ ئىش تارىخنامىغىمۇ پۈتۈلدى.

10 پادىشاھ ئاھاشۇېروش قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىز ئاراللىرىدىكى ئاھالىلەرنىڭ ھەممىسگە ئالۋان تولىگۈزەتتى. **2** ئۇنىڭ نوپۇز-ھەيۋىتى ۋە قۇدرىتىنى ئايان قىلغان بارلىق قىلغان-ئەتكەنلىرى، شۇنداقلا موردىكاينىڭ پادىشاھنىڭ ئۆستۈرۈشى بىلەن ئېرىشكەن كاتتا شۆھرىتى توغرىسىدىكى تەپسىلاتلار مېدىئا ۋە پارس پادىشاھلىرىنىڭ تارىخ-تەزكىرىلىرىدە پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **3** چۈنكى يەھۇدىي موردىكاينىڭ مەرتىۋىسى پادىشاھ ئاھاشۇېروشتىن كېيىنلا ئىككىنچى ئورۇندا تۇراتتى؛ ئۇ دائىم ئۆز خەلق-مىللىتىنىڭ بەختىنى كۆزلەپ، بارلىق نەسىلدىكىلەرگە ئامان-ئېسەنلىك تىلەك سۆزلىرىنى قىلاتتى، يەھۇدىيلارنىڭ ئارىسىدا زور ئىززەت-ھۆرمەت تېپىپ، قېرىنداشلىرىنىڭ قەدرلىشىگە ئېرىشكەنىدى.

ئايۇپ

1 «تۆز» دېگەن يۇرتتا، ئايۇپ ئىسملىك بىر ئادەم ياشىغاندى. بۇ ئادەم بولسا قۇسۇرسىز، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان، يامانلىقتىن تۆزىنى يىراق تۇتىدىغان ئادەم ئىدى. **2** تۆنكۈدىن يەتتە ئوغۇل ۋە ئۈچ قىز تۇغۇلدى. **3** تۆنۈك يەتتە مىڭ قوي، ئۈچ مىڭ تۆگە، بەش يۈز جۈپ كالا، بەش يۈز مادا ئېشەك قاتارلىق مال-مۈلكى بار ئىدى. تۆنۈك مالايلىرى بەك كۆپ ئىدى، ئۇ شەرقىلقلەر ئىچىدە ھەممىدن ئۇلۇغ ئىدى. **4** تۆنۈك ئوغۇللىرى نۆۋەت بويىچە بىكىتكەن كۈندە تۆز ئۆيىدە باشقىلار ئۈچۈن داستىخان سېلىپ زىياپەت قىلاتتى. بۇ كۈنلەردە ئۇلار ئادەم ئەۋەتىپ ئۈچ سىڭلىسىنى ئۇلار بىلەن بىللە تاماقلىنىشقا چاقىرتاتتى. **5** ئۇلارنىڭ شۇ زىياپەت كۈنلىرى ئاياغلىشى بىلەن ئايۇپ ئادەم ئەۋەتىپ ئۇلارنى خۇدا ئالدىدا پاكلىنىشقا ئورۇنلاشتۇراتتى. ئۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنىڭ سانغا ئاساسەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى قىلاتتى. چۈنكى ئايۇپ: «بالىلىرىم گۈناھ قىلىپ قويۇپ، كۆڭلىدە خۇداغا بەھۇرمەتلىك قىلىپ قويامدىكىن» دەپ ئويلايتتى. ئايۇپ ھەردائىم ئەنە شۇنداق قىلىپ تۇراتتى. **6** بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **7** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، ـ دېدى. **8** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مۆكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق، ـ دېدى. **9** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ئايۇپ خۇدادىن بىكاردىن بىكار قورقىغاندۇ؟ **10** ئۇزۇڭ ئۇنىڭ ئۆزى، ئائىلىسىدىكىلىرى ھەم ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنىڭ ئەتراپىغا قاشا قويغان ئەمەسمۇ؟ سەن ئۇنىڭ قولىغا بەركەت ئاتا قىلدىڭ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەئەللۇقاتى تەرەپ-تەرەپتىن گۈللىنىپ ئاۋۇماقتا. **11** ئەگەر سەن قولۇڭنى سوزۇپ، ئۇنىڭ ھەممە نەرسىلىرىگە تېگىپ قويساڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ، سېنى تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەي]! ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇنىڭ ھەممە نەرسىسىنى سېنىڭ قولۇڭغا ئوتتۇزدۇم! بىراق ئۇنىڭ ئۆزىگە تەگكۈچى بولما! ـ دېدى. شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كەتتى. **13** بىر كۈنى، ئايۇپنىڭ ئوغۇل-قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ئۆيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇراتتى. **14** بىر خەۋەرچى ئايۇپنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ كاللار بىلەن يەر ھەيدەۋاتاتىۋىق، ئېشەكلەر ئەتراپتا ئوتلاۋاتاتتى؛ **15** شېبالىقلار ھۇجۇم قىلىپ كالا-ئېشەكلەرنى بۇلاپ كەتتى. ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى. يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قېلىپ، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نەسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **16** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ ئاسماندىن خۇدانىڭ ئوتى چۈشۈپ قويىلار ۋە ئىشلەۋاتقان ياشلارنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نەسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **17** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ كالدىيلەر ئۈچ تەرەپتىن ھۇجۇم قىلىپ تۆگىلەرنى بۇلاپ ئېلىپ كەتتى، ئىشلەۋاتقان ياشلارنى قىلىچلاپ ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نەسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **18** بۇ ئادەمنىڭ گېپى تېخى تۈگىمەي تۇرۇپلا، يەنە بىرسى يۈگۈرۈپ كېلىپ ئايۇپقا: ـ ئوغۇللىرى ۋە قىزلىرى چوڭ ئاكىسىنىڭ ئۆيىدە تاماق يەپ، شاراب ئىچىپ ئولتۇرغىنىدا، **19** تۈيۈقسىز، چۆلدىن قاتتىق بىر بوران چىقىپ ئۆينىڭ تۆت بۇلۇڭىنى قاتتىق سوقتۇپ، ئۇي غۇلاپ چۈشۈپ ياشلارنى ئولتۇرۇۋەتتى؛ يالغۇز مەنلا قۇتۇلۇپ قالدىم، سىلىگە خەۋەر يەتكۈزۈشكە نەسىپ بولدۇم، ـ دېدى. **20** ئايۇپ بولسا بۇنى ئاڭلاپ ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، تونىنى يىرتىپ، چېچىنى چۈشۈرۈۋېتىپ، ئۆزىنى يەرگە تاشلاپ خۇداغا ئىبادەت قىلدى: ـ **21** مەن ئاپامنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چىقىشكەن، ئۆيەرگىمۇ يالىڭاچ قايتىمەن؛ ھەممىنى پەرۋەردىگار [ماڭا] بەرگەن، ئەمدى پەرۋەردىگار [مەندىن] ئېلىپ كەتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ـ دېدى. **22** بۇلارنىڭ ھەممىسىدە ئايۇپ گۇناھ قىلمىدى ۋە ياكى خۇدانى ھېچقانداق نالايىقلىق بىلەن ئەيىبلىمىدى. ئەرشتىكى ئىككىنچى قېتىملىق كېڭەش؛ شەيتان يەنە سوقۇنۇپ كىرىدۇ؛ ئىككىنچى سىناق

2 يەنە بىر كۈنى، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىغا ھازىر بولۇشقا كەلدى. شەيتانمۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىۋالدى. **2** پەرۋەردىگار شەيتاندىن: ـ نەدىن كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ يەر يۈزىنى كېزىپ پايلاپ، ئۇياق-بۇياقلارنى ئايلىنىپ چۈرگىلەپ كەلدىم، ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ قۇلۇم ئايۇپقا دىققەت قىلغانسەن؟ يەر يۈزىدە ئۇنىڭدەك مۆكەممەل، دۇرۇس، خۇدادىن قورقىدىغان ھەم يامانلىقتىن يىراق تۇرىدىغان ئادەم يوق. مېنىڭ سەن مېنى ئۇنى بىكاردىن-بىكار يۇتۇۋېتىشكە دەۋەت قىلغان بولسا-ئۆز، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكىدە چىڭ تۇرۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** شەيتان پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ ھەر ئادەم ئۆز جېنىنى دەپ تىرىسنى بېرىشكىمۇ رازى بولىدۇ، ھەتتا ھەممە نېمىسىنىمۇ بېرىشكە تەيياردۇر؛ **5** بىراق سەن ھازىر قولۇڭنى سوزۇپ ئۇنىڭ سۆڭەك-ئەتلىرىگە تەگسەڭ، ئۇ سەندىن يۈز ئۆرۈپ تىللىمىسا [شەيتان بولماي كېتەي]! ـ دېدى. **6** پەرۋەردىگار شەيتانغا: ـ مانا، ئۇ ھازىر سېنىڭ قولۇڭدا ئۆرۈۋاتىدۇ! بىراق ئۇنىڭ جېنىغا تەگمە! ـ دېدى. **7** شۇنداق قىلىپ شەيتان پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ، ئايۇپنىڭ بەدىنىنى تاپىنىدىن بېشىغىچە ئىنتايىن ئازابلىق ھۇررەك-ھۇررەك يارىلار بىلەن توشقۇزۇۋەتتى. **8** ئايۇپ بولسا بەدىنىنى تاتىلاش-غىرداش ئۈچۈن بىر ساپال پارچىسىنى قولىغا ئېلىپ، كۈلۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **9** ئايالى ئۇنىڭغا: ـ ئەجەبا سەن تېخىچە ئۆز ساداقەتلىكىڭدە چىڭ تۇرۇۋاتامسەن؟ خۇدانى قارغا، ئۆلۈپلا ئۆتگەش! ـ دېدى. **10** لېكىن ئايۇپ ئۇنىڭغا: ـ سەن ھاماقەت ئايالىلاردەك گەپ قىلىۋاتىسەن. بىز خۇدانىڭ ياخشىلىقىنى قوبۇل قىلغانىكەنمىز، ئەجەبا ئۇنىڭدىن كەلگەن كۈلپەتنىمۇ قوبۇل قىلىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. ئىشلاردا ئايۇپ ئېغىزدا ھېچقانداق گۇناھ ئۆتكۈزمىدى. **11** ئايۇپنىڭ دوستلىرىدىن ئۈچەيلەن ئۇنىڭغا چۈشكەن كۈلپەتتىن خەۋەردار بولدى. ئۇلار، يەنى تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار دېگەن كىشىلەر بولۇپ، ئۇز يۇرتلىرىدىن چىقىپ، ئايۇپقا ھېسداشلىق بىلدۈرۈش ھەم تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا بېرىشقا بىللە كېلىشكەنىدى. **12** ئۇلار كېلىپ يىراقتىنلا ئۇنىڭغا قارىۋىدى، ئۇنى تونۇيالمايماي قالدى-دە، ئاۋازلىرىنى كۆتۈرۈپ يىغلاپ تاشلىدى. ھەربىرى ئۆز تونلىرىنى يىرتىۋېتىپ، توپا-چاڭلارنى ئاسمانغا ئېتىپ ئۆز باشلىرىغا چېچىشتى. **13** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بىللە داق يەردە يەتتە كېچە-كۈندۈز ئولتۇردى، ئۇنىڭغا ھېچكىم گەپ قىلمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ دەرد-ئەلەمنىڭ ئىنتايىن ئازابلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەنىدى.

3 [يەتتە كۈندىن] كېيىن، ئايۇپ ئېغىز ئېچىپ [ئەھۋالىغا قارىتا] ئۆزىنىڭ كۆرۈۋاتقان كۈنىگە لەنەت ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **3** «مەن تۇغۇلغان ئاشۇ كۈن بولمىغان بولسا بوپتىكەن! «ئوغۇل بالا ئاپىردە بولدى!» دېيىلگەن شۇ كېچە

بولمغان بولسا بوپتىكەن! 4 شۇ كۈنىڭ زۇلمەت قاپلىغان بولسا بوپتىكەن! ئەرشتە
تۇرغان تەڭرى كۆز ئالدىدىن شۇ كۈننى يوقىتىۋەتكەن بولسا بوپتىكەن، قۇياش
نۇرى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈلمىسە بوپتىكەن! 5 شۇ كۈننى قاراڭغۇلۇق ھەم
ئۆلۈمنىڭ كۆلەڭگىسى ئۆز قوينىغا ئالسا بوپتىكەن! بۇلۇتلار ئۇنى يۇتۇپ كەتسە
بوپتىكەن، شۇ كۈننى كۈن قاراڭغۇلاتقۇچىلار قورقۇتۇپ كەتكۈزۈۋەتكەن
بولسا بوپتىكەن! 6 شۇ كەچنى ـ زۇلمەت تۇتۇپ كەتسە بوپتىكەن، شۇ كۈن
يىل ئىچىدىكى [باشقا] كۈنلەر بىلەن بىللە شاتلانمىسا بوپتىكەن! شۇ كۈن ئايىنىڭ
بىر كۈنى بولۇپ سانالمىسا بوپتىكەن! 7 مانا، شۇ كېچىدە تۇغۇت بولمىسا
بوپتىكەن! ئۇ كېچىدە ھېچقانداق شاد-خۇراملىق ئاۋاز ياڭرىمىسا بوپتىكەن!
8 كۈنلەرگە لەنەت قىلغۇچىلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا بوپتىكەن! لېۋىئاتانىڭ
قوزغاشقا پېتىنالايدىغانلار شۇ كۈنگە لەنەت قىلسا بوپتىكەن! 9 شۇ كۈن
تاڭ سەھەردىكى يۇلتۇزلار قاراڭغۇلاشسا بوپتىكەن! ئۇ كۈن قۇياش نۇرىنى
بەھۈدە كۈتسە بوپتىكەن! شۇ كۈن سۈيىھىنىڭ قاپاقلىرىنىڭ ئېچىلىشىنى بەھۈدە
كۈتسە بوپتىكەن! 10 چۈنكى شۇ كۈن مېنى كۆتۈرگەن بالىياتقۇنىڭ ئىشىكلىرىنى
ئەتمىگەن، مېنىڭ كۆزلىرىمنى دەرد-ئەلەمنى كۆرەلەس قىلمىغان. 11 ئاھ،
نېمىشقا ئانامنىڭ قورسىقىدىن چۈشۈپلا ئۆلۈپ كەتمىگەندىمەن؟! نېمىشقا قورساقتىن
چىققاندىلا نەپەسىتىن قالمىغاندىمەن؟ 12 نېمىشقا مېنى قوبۇل قىلىدىغان ئېتەكلەر
بولغاندۇ؟ نېمىشقا مېنى ئېمىتىدىغان ئەمچەكلەر بولغاندۇ؟ 13 مۇشۇلار بولمىغان بولسا،
ئۇنداقتا مەن مەڭگۈ تىنچ يېتىپ قالاتتىم، مەڭگۈلۈك ئۇيقۇغا كەتكەن بولاتتىم،
شۇ چاغدا ئارام تاپقان بولاتتىم. 14 شۇ چاغدا ئۆزلىرى ئۈچۈنلا خىلۋەت
جايلارغا مازار سالغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ھەم مەسلىھەتچىلەر بىلەن،
15 ياكى ئالتۇن يىغقان، ئۆيلىرى كۈمۈشكە تولغان بەگ-شاھزادىلەر بىلەن
بولاتتىم؛ 16 قورساقتىن مەزگىلسىز چۈشۈپ كەتكەن يوشۇرۇن بالدەك، نۇرنى
كۆرمەي چاچراپ كەتكەن بالدەك ھايات كەچۈرمىگەن بولاتتىم. 17 ئاشۇ
يەردە رەزىللەر ئاۋارىچىلىكتىن خالي بولىدۇ، ئاشۇ يەردە ھالدىن كەتكەنلەر ئارام
تاپىدۇ؛ 18 ئاشۇ يەردە ئەسىرلەر راھەتتە جەم بولىدۇ، ئۇلار ئەزگۈچىلىرىنىڭ
ئاۋازىنى ئاڭلىمايدۇ؛ 19 غېرىبلارمۇ ھەم ئۇلۇغلارمۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ، قۇل
بولسا خوجايىنىدىن ئازاد بولىدۇ. 20 جاپا تارتقۇچىغا نېمە دەپ نۇر بېرىلىدۇ؟
نېمىشقا دەرد-ئەلەمگە چۈمگەنلەرگە ھايات بېرىلىدۇ؟ 21 ئۇلار تەشنالىق بىلەن
ئۆلۈمنى كۈتىدۇ، بىراق ئۇ كەلمەيدۇ، ئۇلار ئۆلۈمنى يوشۇرۇن گۆھەرنى كېزىپ
ئىزدىگەندىنمۇ تەۋەزەل بىلىدۇ، 22 ئۇلار گۈرنى تاپقاندا زور خۇشال بولۇپ،
شاد-خۇراملىققا چۆمىدۇ. 23 ئۆز يولى ئېنىقسىز ئادەمگە، يەنى تەڭرىنىڭ توسقىنى
سېلىنغان ئادەمگە نېمىشقا [نۇر ۋە ھايات] بېرىلىدۇ؟ 24 شۇڭا تامىقىمنىڭ ئورنىغا
ناللىرىم كېلىدۇ، مېنىڭ قاتتىق پەريادلىرىم شارقىراتمىدەك شارقىرايدۇ. 25 چۈنكى
مەن دەل قورققان ۋەھشەت ئۆز بېشىمغا چۈشتى، مەن دەل قورقىدىغان ئىش
ماڭا كەلدى. 26 مەندە ھېچ ئاراملىق يوقتۇر! ھەم ھېچ خاتىرجەم ئەمەسمەن!
ھېچ تىنچ-ئامانلىقىم يوقتۇر! بىراق پارا كەندىچىلىك ھامان ئۈستۈمگە چۈشمەكتە!».

4 تېمانلىق ئېلىفاز جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بىرسى سەن بىلەن
سۆزلەشمەكچى بولسا، ئېغىر ئالامسەن؟ بىراق كىم ئاغزىغا كەلگەن گەپنى
يۇتۇۋاتالايدۇ؟ 3 قارا، سەن كۆپ ئادەملەرگە تەلىم-تەربىيە بەرگەن ئادەمسەن،
سەن جانسىز قولالارغا كۈچ بەرگەنسەن، 4 سۆزلىرىڭ دەلدەڭشىپ ئاران
ماڭىدىغانلارنى رىغبەتلەندۈرگەن، تىزلىرى پۈكۈلگەنلەرنى يۈلگەنسەن. 5 بىراق
ھازىر نۆۋەت ساڭا كەلدى، شۇنىڭلىق بىلەن ھالىڭدىن كەتتىڭ، بالا يېتىپەت
ساڭا تېگىشى بىلەن، سەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭ. 6 ئىخلاسمەنلىكىڭ ئاتايىنچىڭ
بولۇپ كەلمىگەنمۇ؟ يوللىرىڭدىكى دۈرۈسلۇق ئۈمىدىڭنىڭ ئاساسى ئەمەسمىدى؟
7 ئېسىڭگە ئال، كىم بىگۇناھ تۇرۇپ ۋەيران بولۇپ باققان؟ دۈرۈسلارنىڭ
ھاياتى نەدە ئۈزۈلۈپ قالغان؟ 8 مەن كۆرگىنىمدەك، گۇناھ بىلەن يەر
ئاغدۇرۇپ ئاۋارىچىلىك تېرىغانلار، ئوخشاشلا ھوسۇل ئالىدۇ. 9 تەڭرىنىڭ بىر
نەپىسى بىلەنلا ئۇلار گۈمران بولىدۇ، ئۇنىڭ غەزىپىنىڭ پارتلىشى بىلەن ئۇلار
يوقىلىپ كېتىدۇ. 10 شېرنىڭ ھۇركىرەشلىرى، ھەم ئەشەددىي شېرنىڭ ئاۋازى
[بار بولسىمۇ]، شېر ئارسلانلىرىنىڭ چىشلىرى ئۇنىدۇرۇلىدۇ؛ 11 باتۇر شېر
بولسا ئۇۋ تاپالماي يوقلىشقا يۈزلىنىدۇ، چىشى شېرنىڭ كۈچۈكلىرى چېچىلىپ
كېتىدۇ. 12 ـ مانا، ماڭا بىر سۆز غايىبانە كەلدى، قۇلىقىمغا بىر شىۋىرلىغان
ئاۋاز كىردى، 13 تۈن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردىن چىققان ئويلاردا،
ئادەملەرنى چوڭقۇر ئۇيقۇ باسقاندا، 14 قورقۇنچ ۋە تىترەشمۇ مېنى باستى،
سۆڭەك-سۈڭەكلىرىمنى تىترىتىۋەتتى؛ 15 كۆز ئالدىمدىن بىر روھ ئۆتۈپ كەتتى،
بەدىنىمدىكى تۈكلىرىم ھۇرپىيىپ كەتتى. 16 ئۇ روھ ئورندا مىدىرلىماي تۇردى،
بىراق ئۇرقىنى كۆرەلمىدىم، كۆز ئالدىمدا بىر گەۋدە تۇرۇپتۇ، شىۋىرلىغان بىر ئاۋاز
ئاڭلاندى: ـ 17 «ئىنسان بالىسى تەڭرىدىن ھەققانىي بولالامدۇ؟ ئادەم ئۆز
يارىتىقۇچىسىدىن پاك بولالامدۇ؟ 18 مانا، ئۇ ئۆز قۇللىرىغا ئىشەنمىگەن، ھەتتا
پەرىشتىلىرىنىمۇ «نادانلىق قىلغان!» دەپ ئەيبلىگەن يەردە، 19 ئۆلى توپىلاردىن
بولغان ئىنسانلار، لايدىن ياسالغان ئۆيلەردە تۇرغۇچىلار قانداق بولار!؟ ئۇلار
پەرۋانىدىنمۇ ئاسانلا يانچىلىدۇ! 20 ئۇلار تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا كۆكۈم-تالقان
بولىدۇ، ئۇلار ھېچكىم نەزىرىگە ئىلمىغان ھالدا مەڭگۈگە يوقىلىدۇ. 21 ئۇلارنىڭ
چېدىر تانىسى يۇلۇپ تاشلانغانغۇ؟ ئۇلار ھېچ دانالىققا تېخى ئېرىشمەيلا ئۆلۈپ
كېتىدۇ!».

5 قېنى، ئىلتىجا قىلىپ باق، ساڭا جاۋاب قىلغۇچى بارمىكىن؟
مۇقەددەسلەرنىڭ قايىسىسىدىن پاناھ تىلەيسەن؟ 2 چۈنكى ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى
ئۆزىنى ئۆلتۈرىدۇ، قەھرى نادانىنىڭ جېنىغا زامىن بولىدۇ. 3 مەن ئۆز كۆزۈم
بىلەن ئەخمەقنىڭ يىلتىز تارتقانلىقىنى كۆرگەنمەن، لېكىن شۇ ھامان ئۇنىڭ ماكانىنى
«لەنەتكە ئۇچرايدۇ!» دەپ بىلدىم، 4 ئۇنىڭ بالىلىرى ئامانلىقتىن يىراقتۇر، ئۇلار
شەھەر دەرۋازىسىدا سوت قىلىنغاندا باستۇرۇلىدى، ئۇلارغا ھېچكىم ھىمايىچى
بولمايدۇ. 5 ئۇنىڭ ھوسۇلىنى ئاچلار يەپ تۈگىتىدۇ، ئۇلار ھەتتا تىكەن تارىسىدا
قالغانلارنىمۇ ئېلىپ تۈگىتىدۇ، قىلتاقچىمۇ ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنى يۇتۇۋېلىشقا تەيار
تۇرىدۇ. 6 چۈنكى ئاۋارىچىلىك ئەرزىلدىن توپىدىن ئۈنۈپ چىقمايدۇ، كۈلپەتمۇ
يەردىن ئۈسۈپ چىققانمۇ ئەمەس. 7 بىراق ئۇچقۇن يۇقىرىغا ئۇچىدىغاندەك،
ئىنسان كۈلپەت تارتىشقا ئۇچۇغلاندۇر. 8 ئورنۇڭدا مەن بولسام، تەڭرىغىلا
مۇراجىئەت قىلاتتىم، مەن ئىشىمنى خۇدايىمغىلا تاپشۇرۇۋېتەتتىم. 9 ئۇ ھېسابسىز
كارامەتلەرنى، سان-ساناقسىز مۆجىزىلەرنى يارىتىدۇ. 10 ئۇ يەرگە يامغۇر تەقدىم
قىلىدۇ، ئۇ دالا ئۈستىگە سۇ ئەۋەتىپ بېرىدۇ. 11 ئۇ پەس ئورۇندا ئۇرىدىغانلارنىڭ
مەرتىۋىسىنى ئۈستۈن قىلىدۇ، ماتەم ئۇتقانلار ئامانلىققا كۆتۈرۈلىدۇ. 12 ئۇ
ھىيلىگەرلەرنىڭ نىيەتلىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ، نەتىجىدە ئۇلار ئىشىنى پۈتۈرەلمەيدۇ.
13 ئۇ مەككارلارنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىدىن تۇزاققا ئالىدۇ، ئەگىلەنگەن نەيرەڭلىرى
ئېقىتىپ كېتىلىدۇ. 14 كۈندۈزدە ئۇلار قاراڭغۇلۇققا ئۇچرايدۇ، چوشتە تۈن
كېچىدەك سىلاشتۇرۇپ ماڭىدۇ. 15 بىراق ئۇ مىسكىنلەرنى مەككارلارنىڭ
قىلىچى ۋە ئاغزىدىن قۇتقۇزىدۇ، ئۇلارنى كۈچلۈكلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇدرەتلىك
قولى بىلەن قۇتقۇزىدۇ. 16 شۇڭا، ئاجىزلار ئۈچۈن ئۈمىد ئۇغۇلىدۇ، قەبىھلىك
ئاغزىنى يۇمىدۇ. 17 قارا، تەڭرى ئىبرەت بەرگەن ئادەم بەختلىكتۇر، شۇڭا،
ھەممىگە قادىرنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما جۈمۈ! 18 چۈنكى ئۇ ئادەمنى
يارىلاندۇرىدۇ، ئاندىن يارىنى تاڭىدۇ؛ ئۇ سانجىيدۇ، بىراق ئۇنىڭ قوللىرى يەنە

ساقايتىدۇ. **19** ئۇ سىنى ئالته قىينىچىلىقتىن قۇتقۇزىدۇ، ھەتتا يەتته كۈلپەتته ھىچقاندا يامانلىق ساڭا تەگمەيدۇ. **20** ئاچارچىلىقتا ئۇ سىنىڭ ئۆلۈمىڭگە، ئۇرۇشتا ئۇ ساڭا ئۇرۇلغان قىلىچ زەربىسىگە نىجاتكار بولىدۇ. **21** سەن زەھەرلىك تىللارنىڭ زەربىسىدىمۇ باشپاناھلىق ئىچىگە يوشۇرۇنىسەن، ۋەيرانچىلىق كەلگەندە ئۇنىڭدىن ھىچ قورقايدىغان بولىسەن. **22** ۋەيرانچىلىق ۋە قەھەتچىلىك ئالدىدا كۈلۈپلا قىيىسەن، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلاردىنمۇ ھىچ قورقايسەن. **23** سەن دالادىكى تاشلار بىلەن ئەھدىداش بولىسەن، ياۋايى ھايۋانلارمۇ سەن بىلەن ئىناق ئوتىدۇ. **24** سەن چېدىرىڭنىڭ تىنچ-ئامانلىقتا بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىسەن، مال-مۈلكۈڭنى ئېيتلىسەڭ، ھەممە نەرسىڭنىڭ تەل ئىكەنلىكىنى بايقايسەن. **25** نەسىلىڭ كۆپ بولىدىغانلىقىنى، پەرزەنتلىرىڭنىڭ ئوت-چۆپتەك كۆپ ئىكەنلىكىنى بىلىسەن. **26** سەن ئۆز ۋاقتىدىلا يېتىلىپ يېغىلغان بىر باغ بۇغدايدەك، پەقەت ۋاقىت-سائىتىڭ پىشىپ يېتىلگەندىلا يەرلىكىگە كىرىسەن. **27** بىز ئۆزىمىز بۇنى تەكشۈرۈپ كۆرگەنىمىز ـ ئۇلار ھەققەتەن شۇنداقتۇر. شۇڭا ئۆزۈڭ ئاڭلاپ بىل، بۇلارنى ئۆزۈڭگە تەتبىقلاپ ئويلاپ باق».

6

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «ئاھ، مېنىڭ دەردلىك زارلىرىم تارازىدا ئوچلەنسە! ئاھ، بېشىمغا چۈشكەن بارلىق بالا-يېقازا بۇلار بىلەن بىللە تارازىلانسا! **3** شۇنداق قىلىنسا ئۇ ھازىر دېڭىزدىكى قۇمدىن ئېغىر بولۇپ چىقىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن سۆزلىرىم تەلۋىلەرچە بولۇۋاتىدۇ. **4** چۈنكى ھەممىگە قادىرنىڭ ئوقلىرى ماڭا سانجىلىپ ئىچىمدە تۇرۇۋاتىدۇ، ئۇلارنىڭ زەھىرىنى روھىم ئىچمەكتە، تەڭرىنىڭ ۋەھىمىلىرى ماڭا قارشى سەپ تۈزۈپ ھۇجۇم قىلىۋاتىدۇ. **5** ياۋا ئېشەك ئوت-چۆپ تاپقاندا ھاڭرامدۇ؟ كالا بولسا يەم-خەشەك ئۈستىدە مۈرەمدۇ؟ **6** تۇز بولمىسا تەمسىز نەرسىنى يېگلى بولامدۇ؟ خام تۇخۇمنىڭ ئېقىنىڭ تەمى بارمۇ؟ **7** جىنىم ئۇلارغا تەگسىمۇ سەسكىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار ماڭا يىرگىنچلىك تاماق بولۇپ تۇيۇلىدۇ. **8** ئاھ، مېنىڭ تەشنا بولغىنىم كەلسىدى! تەڭرى ئىنتىزارىمنى ئىجابەت قىلسىدى! **9** ئاھ، تەڭرى مېنى يانچىپ تاشلىسۇن! ئۇ قولىنى قويۇۋېتىپ جىنىمنى ئۈزۈپ تاشلاشقا مۇۋاپىق كۆرسىدى! **10** شۇنداق بولسا، ماڭا تەسەللى بولاتتى، ھەتتا رەھىمسىز ئاغرىقلاردا قىينالسامۇ، شادلىنىتىم؛ چۈنكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆزلىرىدىن تائىمغان بولاتتىم! **11** مەندە تۇلۇمنى كۈتكۈدەك يەنە قانچىلىك ماغدۇر قالدى؟ مېنىڭ سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ ھاياتىمنى ئۇزارتىشىمنىڭ نېمە نەتىجىسى بولار؟ **12** مېنىڭ كۈچۈم تاشتەك چىكۈمۇ؟ مېنىڭ ئەتلىرىم مىستىن ياسالغانمىدى؟ **13** ئۇزۇمگە ياردەم بەرگۈدەك ماغدۇرۇم قالمىدى ئەمەسمۇ؟ ھەرقانداق ئەقىل-تەدبىر مەندىن قوغلۇنىلىپ كەتمەمدۇ؟ **14** ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىۋاتقان كىشىگە دوستى مېھرىبانلىق كۆرسەتمىگىنى زۇرۇردۇر؛ بولمىسا ئۇ ھەممىگە قادىردىن قورقۇشتىن ۋاز كېچىشى مۇمكىن. **15** بىراق بۇرادەرلىرىم ۋاقىتلىق «ئالداميچى ئېرىق» سۈيىدەك، ماڭا ھېلىگەرلىك بىلەن مۇئامىلە قىلماقتا؛ ئۇلار سۈلىرى ئېقىپ تۇگىگەن ئېرىققا ئوخشايدۇ. **16** ئېرىگەن مۇز سۈلىرى ئېرىققا كىرگەندە ئۇلار قارىداپ كېتىدۇ، قارلار ئۇلارنىڭ ئىچىدە يوقىلىپ كېتىدۇ، **17** ئۇلار پەسىلنىڭ ئىللىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ھاۋا ئىسسىپ كەتكەندە، ئىزىدىن يوقىلىپ كېتىدۇ. **18** سەپەردا شالار ماڭغان يولدىن چىقىپ، ئېرىققا يۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئېرىقنى بويلاپ مېڭىپ، چۈلدە ئېزىپ ئۆلىدۇ. **19** تېمالىق كاروانلارمۇ ئېرىق ئىزدەپ ماڭدى؛ شىبالىق سودىگەرلەرمۇ ئۇلارغا ئۈمىد بىلەن قاريدى؛ **20** بىراق ئۇلار ئىشەنگىنىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ نومۇستا قالدى؛ ئۇلار ئاشۇ يەرگە كېلىشى بىلەن پارا كەندىچىلىككە ئۇچرىدى. **21** مانا سىلەر ئۇلارغا ئوخشاش [ماڭا تايىنى] يوق بولۇپ قالدىڭلار؛ سىلەر قورقۇنچلۇق بىر ۋەھىمنى كۆرۈپلا قورقۇپ كېتىۋاتىسىلەر. **22** مەن سىلەرگە: «ماڭا پېرىگىلار»، ياكى: «ماڭا مال-مۈلۈكلىرىڭلاردىن ھەدىيە قىلىڭلار؟» ـ دېگەنمۇ قاچان دەپ باققان؟ **23** ياكى: «مېنى ئېزىتقۇچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار!» ياكى «زوراۋانلارنىڭ قولىدىن گۇرۇگىگە پۇل بەرسەڭلار!» دەپ باققانمۇ؟ **24** ماڭا تۇگىتىپ قويۇڭلار، سۈكۈت قىلىمەن؛ نەدە يولدىن چىققانلىقىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بېرىڭلار. **25** توغرا سۆزلەر نېمىدېگەن تۇتۇكۇر-ھە! بىراق ئەيىبلىرىڭلار زادى نېمىنى ئىسپاتلىيالايدۇ؟! **26** ئۈمىدسىزلەنگەن كىشىنىڭ گەپلىرى ئۆتۈپ كېتىدىغان شامالدەك تۇرسا، پەقەت سۆزلەرنىلا ئەيىبلىمەكچىمۇسىلەر؟ **27** سىلەر يېتىم-يېسىرلارنىڭ ئۈستىدە چەك تاشلىشىسىلەر! دوست-يۇرادىرىڭلار ئۈستىدە سودىلىشىسىلەر! **28** ئەمدى ماڭا يۈز تۇرانە قاراپ بېقىڭلار، ئالدىڭلاردىلا يالغان سۆز قىلالامدىم؟ **29** ئۆتۈنمەن، بولدى قىلىڭلار، گۇناھ بولمىسۇن؛ راست، قايتىدىن ئويلاپ بېقىڭلار، چۈنكى ئۆزۈمنىڭ توغرىلىقىم [تارازىدا] تۇرىدۇ. **30** تىلىمدا خاتالىق بارمۇ؟ تىلىم يامانلىقنى زادى تېتىيالماسمۇ؟

7

ئىنسانغا زېمىندا جەۋرە-جاپا چېكىدىغان تۇرمۇش بېكىتىلگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭ كۈنلىرى بىر مەدىكارنىڭكىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ **2** قۇل كەچقۇرۇننىڭ سايىسىگە تەشنا بولغاندەك، مەدىكار ئۆز ئەمگىكىنىڭ ھەقىنى كۈتكەندەك، **3** مانا بەھۇدە ئايلار ماڭا بېكىتىلگەن، غەشلىككە تولغان كېچىلەر ماڭا ئېسىپ قىلىنغان. **4** مەن ياتقىنىمدا: «قاچان قوپارەمەن؟» دەپ ئويلايمەن، بىراق كەچ ئۆزۈندىن ئۆزۈن بولىدۇ، تاڭ ئاتقۇچە پۈتۈن بىر كېچە مەن تولغىنىپ ياتىمەن. **5** ئەتلىرىم قۇرتلار ھەم توپا-چاڭلار بىلەن قاپلاندى، تېرىلىرىم يېرىلىپ، يىرىگىلاپ كەتتى. **6** كۈنلىرىم باپكارنىڭ موكىسىدىنمۇ ئىنتتىك ئوتتىدۇ، ئۇلار ئۈمىدسىزلىك بىلەن ئاياغلىشاي دەپ قالدى. **7** [ئاھ خۇدا]، مېنىڭ جېنىم بىر نەپەسلا خالاس. كۆزۈم ياخشىلىقنى قايتىدىن كۆرمەيدىغانلىقى ئېسىگىدە بولسۇن؛ **8** مېنى كۆرگۈچىنىڭ كۆزى ئىككىنچىسى قېتىم ماڭا قارىمايدۇ، سەن نەزىرىڭنى ئۈستۈمگە چۈشۈرگىنىڭدە، مەن يوقالغان بولىمەن. **9** بۇلۇت غايىب بولۇپ، قايتا كۆرۈنمىگەندەك، ئوخشاشلا تەھتىساراغا چۈشكەن ئادەم قايتىدىن چىقمايدۇ. **(Sheol h7585)** **10** ئۇ يەنە ئۆز ئۆيىگە قايتمايدۇ، ئۆز يۇرتى ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. **11** شۇڭا مەن ئاغزىمنى يۇمماي، روھىمنىڭ دەرد-ئەلمى بىلەن سۆز قىلاي، جېنىمنىڭ ئازابىدىن زارلايمەن. **12** ئېمىشقا سەن ئۈستۈمدىن كۆزەت قىلىسەن؟ مەن [خەتەرلىك] بىر دېڭىزمۇ-يا؟ ياكى دېڭىزدىكى بىر ئەجدىھامۇمەن؟ **13** مەن: «ئاھ، ياتقان ئورنۇم ماڭا راھەت بېرىدۇ، كۆرپەم نالە-پەريادىمغا دەرمان بولىدۇ» ـ دېسەم، **14** ئەمدى سەن چۈشلەر بىلەن مېنى قورقۇتۇۋاتىسەن، غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن ماڭا ۋەھىمە سالىسەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن بوغۇلۇشۇمنى، ئۆلۈمنى، بۇ سۆڭەكلىرىمگە قاراپ ئولتۇرۇشتىن ئارتۇق بىلىمەن. **16** مەن ئۆز جېنىمدىن تويدۇم؛ مېنىڭ مەڭگۈگە ياشىغۇم يوق، مېنى مەيلىمگە قويۇۋەتكىن، مېنىڭ كۈنلىرىم بىھۇدىدۇر. **17** ئىنسان بالىسى نېمىدى؟ سەن ئېمىشقا ئۇنى چوڭ بىلىسەن، نېمە دەپ ئۇنىڭغا كۆڭۈل بېرىسەن؟ **18** ھەر ئەتىگەندە ئۇنى سۈرۈشتۈرۈپ كېلىسەن، ھەر نەپەس ئۇنى سىنايسەن! **19** قاچانغىچە مېنىڭدىن نەزىرىڭنى ئالمايسەن، ماڭا قاچانغىچە ئاغزىمدىكى سېرىق سۈنى يۇتۇۋالغۇدەك تارام بەرمەيسەن؟ **20** مەن گۇناھ قىلغان بولساممۇ، ئى ئىنسانىيەتنى كۆزەتكۈچى، ساڭا نېمە قىلىپتىمەن؟! مەن ساڭا يۈك بولۇپ قالدىممۇ؟ بۇنىڭ بىلەن مېنى ئۆزۈڭگە زەربە نىشانى قىلغانسەنمۇ؟ **21** سەن ئېمىشقا مېنىڭ ئىتائەتسىزلىكىمنى كەچۈرۈم قىلىپ، گۇناھىمنى ساقىت قىلمايسەن؟ چۈنكى مەن پات تاردا تويۇنىڭ ئىچىدە ئۇخلايمەن؛ سەن مېنى ئىزدەپ كېلىسەن، لېكىن مەن مەۋجۇت بولمايمەن».

8 ئاندىن شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «سەن قاچانغىچە مۇشۇلارنى سۆزلەيسەن؟ ئاغزىڭدىكى سۆزلەر كۆچلۈك شامالدەك قاچانغىچە چىقىدۇ؟ **3** تەڭرى ئادالەتنى بۇرمىلىغۇچىمۇ؟ ھەممىگە قادىر ئادىللىقنى بۇرمىلامدۇ؟ **4** سېنىڭ بالىلىرىڭ ئۆتنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلغان بولسا، ئۆ ئۆلارنىمۇ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ جازاسىغا تاپشۇرغان، خالاس. **5** بىراق ئەگەر ئۆزۈڭ ھازىر چىن كۆڭلۈڭدىن تەڭرىنى ئىزدىسەڭلا، ھەممىگە قادىرغا ئىلتىجا قىلساڭلا، **6** ئەگەر سەن ساپ دىل ھەم دۇرۇس بولغان بولساڭ، شۇبھىسىزكى، ئۆ سەن ئۈچۈن ئويغىنىدۇ، چوقۇم سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭغا تولغان ئۆزالغۇڭنى گۈللەندۈرىدۇ. **7** سەن دەسلەپتە ئېتىبارسىز قارالغان بولساڭمۇ، بىراق سەن ئاخىردا چوقۇم تېخىمۇ گۈللىنىسەن. **8** شۇڭا سەندىن ئۆتۈنۈمەيكى، ئۆتكەنكى دەۋرلەردىن سوراپ باققىن، ئۆلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئىزدىنىشلىرىگىمۇ كۆڭۈل قويغىن **9** (چۈنكى بىز بولساق ئۆتۈنگۈنلا ئۆغۇلغانمىز؛ كۈنلىرىمىز پەقەت بىر سايە بولغاچقا، ھېچنېمىنى بىلمەيمىز). **10** ساڭا كۆرسەتمە بېرىپ ئۆگەتمەيدىغان ئۆلار ئەمەسمۇ؟ ئۆلار ئۆز كۆڭلىدىكىنى ساڭا سۆزلىمەمدۇ؟ **11** لاتقا بولمىسا يېگەنلەر ئېگىز ئوسەلەمدۇ؟ قومۇشلۇقتىكى ئوت-چۈپلەر سۈسىز ئوسەلەمدۇ؟ **12** ئۆلار يېشىل پېتى بولۇپ، تېخىچە ئورۇلمىغان بولسىمۇ، ھەرقانداق ئوت-چۈپتىن تېز توزۇپ كېتىدۇ. **13** تەڭرىنى ئۇنتۇغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاقىۋەتلىرى مانا شۇنداقتۇر؛ ئىپلاسلارنىڭ ئۈمىدى مانا شۇنداق يوققا كېتەر. **14** چۈنكى ئۇنىڭ ئايانغىنى چۈرۈك بىر نەرسە، خالاس؛ ئۇنىڭ ئىشەنگىنى بولسا ئۆمۈچۈكنىڭ توردىدۇر، خالاس. **15** ئۆ ئۆز ئۆۋىسىغا يۆلىنىدۇ، بىراق ئۆ مەزمۇت ئۆرمايدۇ؛ ئۆ ئۆنى چىڭ ئۇتۇۋالغان بولسىمۇ، بىراق ئۆ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. **16** ئۆ قۇياش ئاستىدا كۆكلىگەن بولسىمۇ، ئۆنىڭ پىلەكلىرى ئۆز بېغىنى قاپلىغان بولسىمۇ، **17** ئۆنىڭ يىلتىزلىرى تاش دۆۋىسىگە چىرمىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۆ تاشلار ئارىسىدا ئورۇن ئىزدىگەن بولسىمۇ، **18** لېكىن [خۇدا] ئۆنى ئورنىدىن يۇلۇۋەتسە، ئاشۇ يەر ئۆنىڭدىن تېنىپ: «مەن سېنى كۆرمىگەن!» ـ دەيدۇ. **19** مانا ئۆنىڭ يولىنىڭ شادلىقى! ئۆنىڭدىن كېيىن ئورنىغا باشقىلىرى ئۆپراقتىن ئۆنىدۇ. **20** قارا، خۇدا دۇرۇس ئادەمنى تاشلىمايدۇ، ياكى يامانلىق قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى ئۆتۈپ ئۆلارنى يۇلىمەيدۇ. **21** ئۆ يەنە سېنىڭ ئاغزىڭنى كۈلكە بىلەن، لەۋلىرىڭنى شادلىق ئاۋازلىرى بىلەن تولدۇرىدۇ، **22** ساڭا نەپرەتلەنگەنلەرگە شەرمەندىلىك چاپلىنىدۇ، ئەسكىلەرنىڭ چېدىرى يوقىتىلىدۇ».

9 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** ۋاي، سېنىڭلا توغرا، [دۇنيانى] ھەققەتەن سەن دېگەندەك دەپ بىلىمەن! بىراق ئىنسان بالىسى قانداق قىلىپ تەڭرى ئالدىدا ھەققانىي بولالىسۇن؟ **3** ھەتتا ئەگەر بىرسى ئۆنىڭ بىلەن دەۋالىششقا پېتىنالىسا، شۇ [كىشى] مەسىلىلەرنىڭ مىڭدىن بىرىگىمۇ جاۋاب بېرەلەيدۇ. **4** ئۆنىڭ قەلبىدە چوڭقۇر دانالىق باردۇر، ئۆ زور كۈچ-قۇدرەتكە ئىگەدۇر، كىمۇ ئۆنىڭغا قارشى چىقىپ، يۈرىكىنى توم قىلىپ، كېيىن تىنچ-ئامان قالغان؟ **5** ئۆ تاغلارنى غەزىپىدە غۇلاتقاندا، ئۆلارغا ھېچ بىلدۈرمەيلا ئۆلارنى يۇلۇپ تاشلايدۇ. **6** ئۆ يەر-زېمىننى تەۋرىتىپ ئۆز ئورنىدىن قوزغىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆنىڭ تۈۋرۈكلىرى تىترەپ كېتىدۇ. **7** ئۆ قۇياشقا كۆتۈرۈلمە دەپ سۆز قىلسىلا، ئۆ قوپمايدۇ، ئۆ [خالىسا] يۇلتۇزلارنىڭمۇ نۇرىنى پېچەتلەپ قويالايدۇ. **8** ئاسمانلارنى كەڭ يايغۇچى پەقەت ئۆدۇر، ئۆ دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىگە دەسسەپ يۈرىدۇ. **9** ئۆ يەتتە قاراچۇى يۇلتۇز، ئورىئون يۇلتۇز ئۆركىمى ۋە قەلب يۇلتۇز ئوبىنى، جەنۇبىي يۇلتۇز ئۆركۈملىرىنىمۇ ياراتقان. **10** ئۆ ھېسابلىغىسىز ئۆلۈغ ئىشلارنى، ساناپ ئۆگىتەلەيدىغان كارامەت ئىشلارنى قىلدۇ. **11** قارا، ئۆ ينىمىدىن ئۆتىدۇ، بىراق مەن ئۆنى كۆرمەيمەن؛ ئۆ ئۆتۈپ كېتىدۇ، بىراق ئۆنى بايقىيالمايمەن. **12** مانا، ئۆ ئېلىپ كېتىدۇ، كىم ئۆنى ئۆز يولىدىن ياندۇرالىسۇن؟ كىم ئۆنىڭدىن: «نېمە قىلىۋاتسەن» دەپ سوراشقا پېتىنالىسۇن؟ **13** تەڭرى غەزەبىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ راھابنىڭ يارىدەمچىلىرى ئۆنىڭ ئايىغىنا باش ئېگىدۇ. **14** شۇنداق ئۆرۈقلۇق، مەن قانداقۇ ئۆنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم. مەن مۇنازىرە قىلغۇدەك قانداق سۆزلەرنى تاللىيالايتتىم؟ **15** مۇبادا مەن ھەققانىي بولساممۇ، مەن يەنىلا ئۆنىڭغا جاۋاب بېرەلەيتتىم؛ مەن پەقەت سوتچىمغا ئىلتىجالا قىلالايتتىم. **16** مەن ئۆنىڭغا ئىلتىجا قىلغان ۋە ئۆ ماڭا جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، مەن تىنچى ئۆنىڭ سادايىمنى ئاڭلىغانلىقىغا ئىشەنچ قىلالمىغان بولاتتىم؛ **17** ئۆ بوران-چاپقۇنلار بىلەن مېنى ئېزىدۇ، ئۆ يارىلىرىمنى سەۋەبسىز ئاۋۇتقاتقا. **18** ئۆ ماڭا ھەتتا نەپەس ئېلىشقىمۇ رۇخسەت بەرمەيدۇ، ئەكسىچە ئۆ ماڭا دەرد-ئەلەمنى يۈكلىۋەتتى. **19** كۈچ-قۇدرەت ئوغرىسىدا گەپ قىلساق، مانا، ئۆنىڭدىن كۈچلۈك [يەنە باشقا كىم] بار؟ ئادالەتكە كەلسەك، كىم ئۆنى سوتقا چاقىرالىسۇن؟! **20** مەن ئۆزۈمنى ئاقلىماقچى بولسام، ئۆز ئاغزىم ئۆزۈمنى گۇناھقا پاتۇرار، قۇسۇرسىز بولغان بولسام، ئۆيەنلا مېنى ئەگرى دەپ بېكىتەر. **21** بىراق مەن ئەسلىدە ئېيىبسىز ئىدىم. مەيلى، ئۆزۈمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىم بىلەن پەرۋايىم يەلەك! ئۆز جېنىمدىن تويدۇم! **22** ھەممە ئىش ئوخشاش ئىكەن؛ شۇڭا مەن دەيمەنكى، ئۆ دۇرۇسلارنىمۇ، يامانلارنىمۇ ئوخشاشلا يوقىتىدۇ. **23** ئۆيۇقسىز بېشىغا قازا كېلىپ ئۆلسە، ئۆ بىگۇناھلارغا قىلىنغان بۇ سىناققا قاراپ كۈلىدۇ. **24** يەر يۈزى يامانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى؛ بىراق ئۆ سوتچىلارنىڭ كۆزلىرىنى بۇ ئادالەتسىزلىكنى كۆرمەيدىغان قىلىپ قويىدۇ؛ مۇشۇنداق قىلغۇچى ئۆ بولماي، يەنە كىم بولسۇن؟ **25** مېنىڭ كۈنلىرىم يەلتاپاننىڭ يۈگۈرۈشىدىنمۇ تېز ئۆتىدۇ؛ ئۆلار مەندىن قېچىپ كېتىدۇ، ئۆلارنىڭ ھېچقانداق ياخشىلىقى يوقتۇر. **26** ئۆلار قومۇش كېمىلەردەك چاپسان ئۆتۈپ كېتىدۇ؛ ئالغۇر بۇركۈت ئوۋۇنى ئۆتقىلى شۇڭغۇغاندەك تېز ماڭىدۇ. **27** ئەگەر: «ناله-پەريادتىن توختاپ، چىرايىمنى ئۆتۈلدۇرماي خۇش چىراي بولاي» دېسەمۇ، **28** مەن يەنىلا ئازابلىرىمنىڭ ھەممىسىدىن قورقۇپ يۈرىمەن؛ چۈنكى سېنى مېنى بىگۇناھ ھېسابلىمايدۇ دەپ بىلىمەن. **29** مەن ھامان ئەيىبلىك ئادەم بولسام، مەن بېھۇدە جاپا تارتىپ نېمە قىلاي؟ **30** ھەتتا قار سۇيى بىلەن يۇيۇنۇپ، قولۇمنى شۇنچە پاكىزلىغان بولساممۇ، **31** سەن يەنىلا مېنى ئەۋرەزگە چۆمۈلدۈرىسەنكى، ئۆز كىيىمىمۇ مەندىن نەپرەتلىنىدىغان بولدۇ! **32** چۈنكى ئۆ مەن ئۆنىڭغا جاۋاب بېرەلىگۈدەك، ماڭا ئوخشاش ئادەم ئەمەس. مېنىڭ ئۆنىڭ بىلەن سوتتا دەۋالاشقۇچىلىكىم يوقتۇر. **33** ئۆتىۋىرىمىزدا ھەر ئىككىمىزنى ئۆز قولى بىلەن تەڭ ئۆتىدىغان كېلىشتۈرگۈچى بولسىدى! **34** ئۆ ئۆزۈنىڭ تايىقىنى مەندىن يىراق قىلسۇن، ئۆنىڭ ۋەھىمىسى مېنى قورقاتمىسۇن؛ **35** شۇندىلا مەن ئۆنىڭدىن قورقماي سۆزلىيەلەيتتىم؛ بىراق ئەھۋالىم ئۆنداق ئەمەستۇر!

10 مەن ئۆز جېنىمدىن نەپرەتلىنىمەن؛ ئۆز دەردىمنى ئوتكۈزۈلاي، قەلبىمدىكى ئاھ-زارىمنى سۆزلەۋالاي. **2** مەن تەڭرىگە: «مېنىڭ گۇناھىمنى بېكىتمە، ماڭا كۆرسەتكىنىڭ، سەن زادى نېمە ئۈچۈن مەن بىلەن دەۋالىشىسەن؟ **3** ئادەمنى ئەزگىنىڭ، ئۆز قولۇڭ بىلەن ياراتقىنىڭنى چەتكە قاققىنىڭ ساڭا پايدىلىقمۇ؟ يامانلارنىڭ سۈيىقەستىگە نۇر چاچقىنىڭ ياخشىمۇ؟ **4** سېنىڭ كۆزۈڭ ئىنسانىنىڭكىدەك ئاجىزمۇ؟ سەن ئادەملەر كۆرگەندەك خىرە كۆرەمسەن؟ **5** سېنىڭ كۈنلىرىڭ ئۆلدىغان ئىنسانىنىڭ كۈنلىرىدەك چەكلىكۈ؟ سېنىڭ يىللىرىڭ ئىنسانىنىڭ يىللىرىدەك قىسقىمۇ؟ **6** سەن مېنىڭ رەزىل ئادەم ئەمەسلىكىمنى بىلىپ ئۆرۈپ، سېنىڭ قولۇڭدىن قۇتۇلدۇرغۇدەك ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ

تۇرۇپ، ئېمىشقا مېنىڭ خاتالىقىمنى سوراپ يۈرسەن؟ ئېمىشقا مېنىڭ گۇناھىمنى سۈرۈشتۈرىسەن؟» ـ دەيمەن. **8** ـ سەن تۆز قوللىرىڭ بىلەن مېنى شەكىللەندۇرۇپ، بىر گەۋدە قىلىپ ياراتقانسەن، بىراق سەن مېنى يوقاتماقچىسەن! **9** سەن لايىنى ياسىغاندەك مېنى ياسىغىنىڭنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، دەپ يېلىنمەن؛ سەن مېنى يەنە تۆپراققا قايتۇرامسەن؟ **10** سەن [تۆستىلىق بىلەن] مېنى سۈتتەك قۇيۇپ چاپلاپ، مېنى ئىرىچىكتەك تۈيۈتقان ئەمەسمۇ؟ **11** سەن تېرە ھەم ئەت بىلەن مېنى كىيىندۈرگەنسەن، تۆستىخان ھەم پەي بىلەن بىرلەشتۈرۈپ مېنى توقۇغانسەن. **12** سەن ماڭا ھايات ھەم مېھىر-شەپقەت تەقدىم قىلغانسەن، سەن سۆيگۈلۈڭ بىلەن روھىمدىن خەۋەر ئالدىڭ. **13** بىراق بۇ ئىشلار سېنىڭ قەلبىڭدە يوشۇرۇۋېتىلۇق ئىدى، بۇلارنىڭ ئەسلىدە قەلبىڭدە پۈكۈلگىنى بىلىمەن. **14** گۇناھ قىلغان بولسام، سەن مېنى كۆزىتىپ يۈرگەن بولاتتىڭ؛ سەن مېنىڭ قەبىھلىكىمنى جازالىماي قويمايتتىڭ. **15** رەزىل ھېسابلانغان بولسام، ماڭا بالا كېلەتتى! ھەم ياكى ھەققانىي ھېسابلانسامۇ، قاتتىق نومۇسقا چۈمۈپ، ئازابقا چۆمگىنىمدە، بېشىمنى يەنىلا كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتىم؛ **16** ھەتتا [بېشىمنى] كۆتۈرۈشكە جۈرئەت قىلسامۇ، سەن ئەشەددىي شىردەك مېنىڭ پېيىمگە چۈشەتتىڭ؛ سەن ماڭا كارامەت كۈچۈڭنى ئارقا-ئارقىدىن كۆرسىتەتتىڭ. **17** سەن مېنى ئەيىبلەيدىغان گۇۋاھچىلىرىڭنى قايتىدىن ئالدىمغا كەلتۈرىسەن؛ ماڭا قارشىلىغان غەزىپىڭنى زور قىلىسەن؛ كۈچلىرىڭ ماڭا قارشى دولقۇنلاپ كەلمەكتە. **18** سەن ئەسلىدە ئېمىشقا مېنى بالىياتقۇدىن چىقارغانسەن؟ كاشكى، مەن چاچراپ كەتكەن بولسام، ھېچ ئادەم مېنى كۆرمەس ئىدى! **19** مەن ھېچقاچان بولمىغان بولاتتىم! بالىياتقۇدىن بۇۋاستە گۆرگە ئاپىرىلغان بولاتتىم! **20** مېنىڭ ئازغىنە كۈنلىرىم تۈگەي دېگەن ئەمەسمۇ؟ تۇ ئۆڭۈۋالىغىنىمنى ئازراق بىرئاز كەلەس يەرگە بارغۇچە، ـ قاراڭغۇلۇق، تولۇم سايە بولغان زېمىنغا، ـ زۇلمەت بىر زېمىنغا، يەنى قاراڭغۇلۇقنىڭ تۈرىنىڭ زېمىنغا، تولۇم سايىسىنىڭ زېمىنغا، تەرتىپسىز، ھەتتا تۈز نۇرى قاپقاراڭغۇ قىلىنغان شۇ زېمىنغا بارغۇچە، ماڭا ئازراق جان كىرىش ئۈچۈن، ئىشىكنى بىر دەققە توختات، مەندىن نېرى بول!».

11

ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «گەپ مۇنداق كۆپ تۇرسا، ئۇنى جاۋابسىز قالدۇرغىلى بولماس؟ سۆزمەن كىشى ئۆزىنى ئاقلىسا بولامدۇ؟ **3** سېنىڭ سەپسەتەلىرىڭ كۆپچىلىكنىڭ ئاغزىنى ئۇۋاقلىسا بولامدۇ؟ سەن مازاق قىلىپ سۆزلىگەندىن كېيىن، ھېچكىم بۇ ئىشنى يۈزۈڭگە سالمىسۇنمۇ؟ **4** چۈنكى سەن: «مېنىڭ ئەقىدىلىرىم ساپتۇر، مەن سەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا پاكەن» ـ دېدىڭ. **5** ئاھ، تەڭرى گەپ قىلسىدى! ئاغزىنى ئېچىپ سېنى ئەيىبلىسىدى! **6** شۇنداق قىلىپ ئۇ دانالىقنىڭ سىرلىرىنى ساڭا ئېچىپ بەرسىدى! چۈنكى دانالىق ئىككى تەرەپلىكتۇر! تەڭرىنىڭ گۇناھىڭنىڭ خېلى بىر قىسمىنى كۆتۈرۈۋېتىپ، ئۇلاردىن ئۇتىدىغانلىقىنى ئوبدان بىلىپ قوي! **7** سەن تەڭرىنى ئىزدىگەن تەقىدىرىمۇ ئۇنى تۇيۇپ تونۇيالامسەن؟! ھەممىگە قادىرنىڭ چەكسىزلىكىنى چۈشىنىپ يېتەلەمسەن؟ **8** [بۇنداق دانالىق] ئاسماندىن ئېگىزدۇر، [ئۇنىڭغا ئېرىشىشكە] نېمە ئامالىڭ بار؟ ئۇ تەھتىسارادىن چوڭقۇردۇر، سەن نېمىنى بىلەلەيسەن؟ **(Sheol h7585)** **9** ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يەر-زېمىندىن ئۇزۇندۇر، كەڭلىكى دېڭىز-ئوكيانلاردىن كەڭدۇر. **10** ئۇ ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئادەمنى قامىسا، ئۇنى سوراققا چاقىرسا، كىممۇ ئۇنى توسالىسۇن؟ **11** چۈنكى ئۇ ساختا ئادەملەرنى ئوبدان بىلىدۇ، ئۇ تەكشۈرمەي تۇرۇپلا ئالدامچىلىقنى ئاللىقاچان كۆرۈپ بولغان. **12** «ئىنسان ئۆزلۈپ بىر ياۋا ئېشەكنىڭ تەخىيىگە ئايلانغۇچە، نادان ئادەم دانا بولۇر!». **13** بىراق سەن بولساڭ، ئەگەر قەلبىڭنى توغرىلاتساڭ، قولۇڭنى خۇداغا قاراپ سوزساڭ، **14** قولۇڭدىكى قەبىھلىكنى تۆزۈگەن نېرى قىلساڭ، چېدىرلىرىڭدا ھېچ يامانلىقنى تۇرغۇزمىساڭلا، **15** سەن ئۆز چاغدا يۈزۈڭنى قۇمسۇرسىز كۆتۈرۈپ يۈرىسەن، تەۋرەنمەس، قورقۇنچسىز بولىسەن؛ **16** جاپايىڭنى ئۇنتۇيىسەن، ھەتتا ئېقىپ ئۆتۈپ كەتكەن سۇنى ئويلىغاندەك ئۇلارنى ئەسلەيسەن؛ **17** كۈنلىرىڭ چۈشتىكى نۇردىن يورۇق بولىدۇ، سېنى ھازىر قاراڭغۇلۇق باسقىنى بىلەن، تاڭدەك يارلاق بولىسەن. **18** ئۈمىدىڭ بار بولغاچقا، سەن ھىمايىگە ئىگە بولىسەن، سەن ئەتراپىڭنى خاتىرجەم قاراپ ئارام ئېلىپ ئولتۇرىسەن. **19** راست، سەن ياتقىنىڭدا، ھېچكىمنىڭ ۋەسۋەسىسى بولمايدۇ، ئەكسىچە نۇرغۇنلىغان كىشىلەر سېنىڭ ھىممىتىڭنى ئىزدەپ كېلىدۇ. **20** بىراق رەزىللەرنىڭ كۆزلىرى نۇردىن كېتىدۇ، ئۇلارغا قېچىشقا ھېچ يول قالمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈمىدى نەپىسى توختاتتىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس».

12

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** سىلەر بەرھەق ئەل-ئەھلىسىلەر! تۇلىسەگلار ھېكمەتمۇ سىلەر بىلەن بىللە كېتىدۇ! **3** مېنىمۇ سىلەردەك تۆز ئەقلىم بار، ئەقىلدە سىلەردىن قالمايمەن؛ بۇنچىلىك ئىشلارنى كىم بىلمەيدۇ؟! **4** مەن تۆز دوستلىرىمغا مازاق ئوبيېكتى بولدۇم، مەندەك تەڭرىگە ئىلتىجا قىلىپ، دۇئاسى ئىجابەت بولغان كىشى، ھەققانىي، دۇرۇس بىر ئادەم مازاق قىلىندى! **5** راھەتتە ئولتۇرغان كىشىلەر كۆڭلىدە ھەرقانداق كۈلپەتنى نەزىرىگە ئالمايدۇ، ئۇلار: «كۈلپەتلەر پۇتلىرى تېيىلىش ئالدىدا تۇرغان كىشىگىلا تەييار تۇرىدۇ» دەپ ئويلايدۇ. **6** قاراچىلارنىڭ چېدىرلىرى ئاۋاتلىشىدۇ، تەڭرىگە ھاقارەت كەلتۈرىدىغانلار ئامان تۇرىدۇ؛ ئۇلار تۇزنىڭ ئىلاھىنى تۇز ئالقىندا كۆتۈرىدۇ. **7** ئەمدى ھايۋانلاردىنمۇ سوراپ باق، ئۇلار ساڭا ئۆگىتىدۇ، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ ساڭا دەيدۇ؛ **8** ۋە ياكى يەر-زېمىنغا گەپ قىلساڭچۇ، ئۇ مۇۋ ساڭا ئۆگىتىدۇ؛ دېڭىزدىكى بېلىقلار ساڭا سۆز قىلىدۇ. **9** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگارنىڭ قولى قىلغانلىقىنى كىم بىلمەيدۇ؟ **10** بارلىق جان ئىگىلىرى، بارلىق ئەت ئىگىلىرى، جۈملىدىن بارلىق ئىنسانلارنىڭ نەپىسى ئۇنىڭ قولىدىدۇر. **11** ئېغىزدا تاتامنى ھېتىغاندەك، قۇلاقمۇ سۆزنىڭ توغرىلىقىنى سىناپ باقىدۇ ئەمەسمۇ؟ **12** ياشانغانلاردا دانالىق راست تېپىلامدۇ؟ كۈنلىرىنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن يورۇقتۇلۇش كېلەمدۇ؟ **13** ئۇنىڭدىلا دانالىق ھەم قۇدرەت بار؛ ئۇنىڭدىلا يولىيورۇق ھەم يورۇتۇش باردۇر. **14** مانا، ئۇ خاراب قىلسا، ھېچكىم قايتىدىن قۇرۇپ چىقالمايدۇ؛ ئۇ قاماپ قويغان ئادەمنى ھېچكىم قويۇۋېتەلەيدۇ. **15** مانا، ئۇ سۇلارنى توختىتىۋالسا، سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى قويۇپ بەرسە، ئۇلار يەر-زېمىننى بېسىپ ۋەيران قىلىدۇ. **16** ئۇنىڭدا كۈچ-قۇدرەت، چىن ھېكمەتمۇ بار؛ ئالدىغۇچى، ئالدانغۇچىمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇر. **17** ئۇ مەسلىھەتچىلەرنى يالىڭاچ قىلدۇرۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىدۇ، سوراقچىلارنى رەسۋا قىلىدۇ. **18** ئۇ پادىشاھلار [ئەل-ئەھلىگە] سالغان كىشىلەرنى يېشىدۇ، ئاندىن شۇ پادىشاھلارنى يالىڭاچلاپ، چاتاقلىرىنى لاتا بىلەنلا قالدۇرۇپ [شەرمەندە قىلىدۇ]. **19** ئۇ كاھىنلارنى يالىڭاياغ ماڭدۇرۇپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇ كۈچ-ھوقۇقدارلارنى ئاغدۇرىدۇ. **20** ئۇ ئىشەنچلىك قارالغان زاتلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىدۇ؛ ئاقساقاللارنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ. **21** ئۇ ئاقسۈڭەكلەرنىڭ ئۈستىگە ھاقارەت تۆكىدۇ؛ ئۇ پالۋانلارنىڭ بەلۋېغىنى يېشىپ [ئۇلارنى كۈچسىز قىلىدۇ]. **22** ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى چوڭقۇر سىرلارنى ئاشكارىلايدۇ؛ ئۇ ئۆلۈمنىڭ سايىسىنى يورۇتىدۇ. **23** ئۇ ئەل-يۇرتلارنى ئۆلۈغلاشتۇرىدۇ ھەم ئاندىن ئۇلارنى گۈمران قىلىدۇ؛ ئەل-يۇرتلارنى كېڭەيتىدۇ، ئۇلارنى تارقىتىدۇ. **24** ئۇ زېمىندىكى ئەل-جامائەتنىڭ كاتتىۋاشلىرىنىڭ ئەقلىنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى يولسىز دەشت-بىاباۋاندا سەرسان قىلىپ ئازدۇرىدۇ. **25** ئۇلار نۇرسىزلاندۇرۇلۇپ قاراڭغۇلۇقتا

يولنى سلاشتۇربدۇ، ئۇ ئۇلارنى مەست بولۇپ قالغان كىشىدەك گالدى-گۇلدۇك ماڭدۇربدۇ.

13 مانا، مېنىڭ كۆزۈم بۇلارنىڭ ھەممىسنى كۆرۈپ چىققان، مېنىڭ قۇلىقىم بۇلارنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن. **2** سىلەرنىڭ بىلگىنىلىرىڭلارنى مەنمۇ بىلىمەن، مېنىڭ سىلەردىن قېلىشقۇچىلىكىم يوق. **3** بىراق مېنىڭ ئارزۇيۇم ھەممىگە قادىر بىلەن سۆزلىشىشتۇر، مېنىڭ خۇدا بىلەن مۇنازىرە قىلغۇم كېلىدۇ. **4** سىلەر بولسا ئالدار تۇھمەت چاپلىغۇچىلار، ھەممىڭلار يارامسىز تېۋىپسىلەر. **5** سىلەر پەقەتلا سۈكۈتتە تۇرغان بولسا ئالدىرىدى! بۇ سىلەر ئۈچۈن دانالىق بولاتتى! **6** مېنىڭ مۇنازىرەمگە قۇلاق سېلىڭلار، لەۋلىرىدىكى مۇھاكىمىلەرنى ئاڭلاپ بېقىڭلار. **7** سىلەر خۇدانىڭ ۋاكالەتچىسى سۈپىتىدە بولۇۋېلىپ بىئادىل سۆز قىلامسىلەر؟ ئۇنىڭ ئۈچۈن ھىيلە-مىكىرلىك گەپ قىلماقچىمۇسىلەر؟ **8** ئۇنىڭغا يۈز-خاتىرە قىلىپ [خۇشامەت] قىلماقچىمۇسىلەر؟! ئۇنىڭغا ۋاكالىتەن دەۋا سورىماقچىمۇسىلەر؟ **9** ئۇ ئىچ-باغرىڭلارنى ئاختۇرۇپ چىقسا، سىلەر ئۈچۈن ياخشى بولاتتىمۇ؟ ئىنسان بالىسىنى ئالدىغاندەك ئۇنى ئالدىماقچىمۇسىلەر؟ **10** سىلەر يۈز-خاتىرە قىلىپ يوشۇرۇنچە خۇشامەت قىلسا ئالدار، ئۇ چوقۇم سىلەرنى ئەيىبلەيدۇ. **11** ئۇنىڭدىن كۆرە ئۇنىڭ ھەيۋىسىنىڭ سىلەرنى قورقاتقىنى، ئۇنىڭ ۋەھىمىسىنىڭ سىلەرگە چۈشكىنى تۈزۈك ئەمەسمۇ؟ **12** پەند-نەسىھەتكىلار پەقەت كۆزگە ئوخشاش سۆزلەر، خالاس؛ سىلەر [ئىشەنچ باغلىغان] ئىستىھكامىلار پەقەت لاي ئىستىھكامىلار، خالاس. **13** مېنى ئىختىيارىمغا قويۇۋېتىپ زۇۋان سۈرمەڭلار، مېنى گەپ قىلغىلى قويۇڭلار، يېشىمغا ھەرنېمە كەلسە كەلسۇن! **14** قانداقلا بولىسۇن، جېنىم بىلەن تەۋەككۈل قىلىمەن، مەن جېنىمنى ئالقىنىمغا ئېلىپ قويىمەن! **15** ئۇ جېنىمنى ئالسىمۇ مەن يەنىلا ئۇنى كۈتىمەن، ئۇنىڭغا تاينىمەن؛ بىراق قانداقلا بولىسۇن مەن ئۆتىقان يوللىرىمنى ئۇنىڭ ئالدىدا ئاقلىماقچىمەن؛ **16** بۇنداق قىلىشىم ماڭا نىجاتلىق بولىدۇ؛ چۈنكى ئېپلاس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بارالمايدۇ. **17** سۆزلىرىمنى دىققەت بىلەن ئاڭلاڭلار، بايانلىرىمغا ئوبدان قۇلاق سېلىڭلار. **18** مانا، مەن ئۆز دەۋايىمنى تەرتىپلىق قىلىپ تەييار قىلدىم، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققىدە ئاقلىنىدىغانلىقىمنى بىلىمەن. **19** مەن بىلەن بەس-مۇنازىرە قىلىدىغان قېنى كىم باركىن؟ ھازىر سۈكۈت قىلغان بولسام، تىنىقتىن توختىغان بولاتتىم! **20** [ئاھ خۇدا]! ماڭا پەقەت ئىككى ئىشنىلا قىلىپ بەرگىن؛ شۇنداق بولغاندىلا، مەن ئۆزۈمنى سەندىن قاچۇرمايمەن: **21** ـ قولۇڭنى مەندىن يىراق قىلغىن؛ ـ ۋەھىمەڭ مېنى قورقاتمىسۇن. **22** ئاندىن مېنى سوت قىلىشقا چاقىر، مەن ساڭا جاۋاب بېرىمەن؛ ياكى مەن ساڭا [دەۋايىمدىن] سۆز قىلسام، سەنمۇ ماڭا جاۋاب بېرىسەن. **23** مېنىڭ قەبىھلىكىرىم ھەم گۇناھلىرىم زادى قانچىلىك؟ ئىتائەتسىزلىكىم ھەم گۇناھىمنى ماڭا كۆرسىتىپ بەر! **24** نېمىشقا دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا مېنى ئۆز دۈشمىنىڭ دەپ بىلدىڭ؟ **25** ئۇياق-بۇياققا ئۇچۇرلۇۋېتىلىدىغان ئانچىكى بىر يوپۇرماقنى ۋەھىمگە سالماقچىمۇسەن؟ قۇرۇپ كەتكەن ياخالنى قوغلىماقچىمۇسەن؟ **26** چۈنكى سەن مېنىڭ ئوستۇمدىن زەھەردەك ئەرزلەرنى يازىسەن، سەن ياشلىقىمدىكى قەبىھلىكلىرىمنى ماڭا قايتۇرۇۋاتىسەن. **27** مەن چېرىپ كەتكەن بىر نەرسە، مەن پەقەت كۆزىە يېگەن بىر كىيىملا بولغىنىم بىلەن، لېكىن سەن مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىشىنلەيسەن، ھەممە يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرسەن؛ تاپانلىرىمغا ماڭىسلىق ئۇچۇن چەك سىزىپ قويغانسەن.

14 ئاندىن ئۆغۇلغانلارنىڭ كۆنلىرى ئازدۇر، پالاكەت ئۇنىڭغا ياردۇر. **2** ئۇ گۈلدەك دۇنياغا كېلىپ ئاندىن توزۇيدۇ، ئۇ [قۇرياش ئالدىدىن] سايىگە ئوخشاش قېچىپ كېتىدۇ. **3** بىراق سەن تىنچى شۇنداق بىر ئاجىز بولغۇچىغا كۆزۈڭنى تىكىپ، مېنى ئۆز ئالدىڭغا سوراققا تارتىۋاتامسەن؟ **4** كىم ناپاك نەرسىلەردىن پاك نەرسىنى چىقىرالايدۇ؟ ـ ھېچكىم! **5** [ئىنسانىنىڭ] كۈنلىرى بېكىتىلگەندىكىن، ئۇنىڭ ئايلىرىنىڭ سانى سېنىڭ ئىلكىڭدە بولغاندىكىن، سەن ئۇنىڭ ئۇتۇسىە بولالمايدىغان چەكلىرىنى بېكىتكەندىكىن، **6** ئۇنىڭ بىرئاز دەم ئېلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن كۆزۈڭنى ئېلىپ قاچقىن، شۇنىڭ بىلەن مەدىكاردەك ئۇنىڭغا ئۆز كۈنلىرىدىن سۆيۈنۈش ئېسىپ بولسۇن! **7** چۈنكى دەرەخ كېسىۋېتىلگەندىن كېيىن، قايتا ئۆسۈشتىن ئۈمىد بار؛ بۇنىڭلىق بىلەن ئۇنىڭ يۇمران بىخلىرى تۆگەپ كەتمەيدۇ؛ **8** ئۇنىڭ يىلتىزى يەردە قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ كۆتىكى توپىدا ئۆلۈپ كەتكەن بولسىمۇ، **9** بىراق سۇنىڭ پۇرىقى بىلەنلا ئۇ يەنە كۆكىرىدۇ، يۇمران ئوت-چۆپتەك يېڭى بىخلارنى چىقىرىدۇ. **10** بىراق ئادەم بولسا ئۆلىدۇ، ئىلاجسىز ئۆگۈا ياتىدۇ، بەرھەق، ئىنسان نەپەسىنى قالدۇ، ئاندىن نەدە بولىدۇ؟ **11** دېڭىزدىكى سۇلار پارغا ئايلىنىپ تۆگەپ كەتكەندەك، دەريالار قاغىراپ قۇرۇپ كەتكەندەك، **12** ئوخشاشلا ئادەم يېتىپ قالسىلا قايتىدىن تۇرمايدۇ، ئاسمانلار يوقىمىغۇچە، ئۇلار ئويغانمايدۇ، ئۇيقۇدىن تۇرمايدۇ. **13** ئاھ، تەھتىساراغا مېنى يوشۇرۇپ قويساڭ ئىدى، غەزىپىڭ ئۆتۈپ كەتكۈچە مېنى مەخپىي ساقلاپ قويساڭ ئىدى، مېنى ئېسىگىگە ئالىدىغان بىر ۋاقىت-سائەتنى ماڭا بېكىتىپ بەرسەڭ ئىدى! **(Sheol h7585)** **14** ئادەم ئۆلسە، قايتا ياشامدۇ؟ شۇنداق بولسا ماڭا شۇنداق ئۆزگىرىش ۋاقتى كەلگۈچە، مۇشۇ جاپاغا تولغان كۈنلىرىم ئۆتكۈچە، سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتەتتىم! **15** شۇنداق بولسا سەن مېنى چاقىرساڭ، جاۋاب بېرەتتىم، سەن ئۆز قولۇڭ بىلەن يارىتىلىنىڭغا ئۈمىد-ئارزۇيۇڭ بولاتتى. **16** بىراق سەن ھازىر ھەربىر دەسسىگەن قەدەملىرىمنى ساناپ، گۇناھىمنى كۆزىتىۋاتىسەنغۇ! **17** ئىتائەتسىزلىكىم خالتىغا سېلىنىپ پېچەتلەندى، گۇناھلىرىمنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ ساقلاپ قويدۇڭ. **18** دەرۋەقە تاغنىڭ يىمىرىلىپ يوقالغاندەك، تاش ئۆز ئورندىن تەۋرىنىپ كەتكەندەك، **19** سۇلار تاش-شېغىللارنى ئۆپۈرتىپ يوقاتقاندەك، توپانلار زېمىندىكى توپىنى سۈپۈرۈپ كەتكەندەك، سەن ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى يوق قىلىسەن. **20** سەن مەڭگۈگە ئۇنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىسەن، شۇڭا ئۇ دۇنيادىن كېتىدۇ؛ ئۇنىڭ چىرايىنى ئۆتۈلدۇرىسەن، ئۇنى ئۆز يېنىڭدىن يىراق قىلىسەن. **21** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى ھۆرمەتكە ئېرىشسۇن، يىراق ئۇ بۇنى بىلمەيدۇ؛ ئۇلار پەس قىلىنسىمۇ، يىراق ئۇنىڭ بۇلاردىنمۇ خەۋىرى بولمايدۇ. **22** ئۇ [پەقەت] ئۆز تېنىدىكى ئاغرىقىدىنلا ئازابلىنىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە ئۆزى ئۈچۈنلا ھەسرەت-ئادامەت چېكىدۇ.

15 تېمانلىق ئېلىفاز يۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** دانىشمەن كىشىنىڭ قۇرۇق شامالدەك سەپسەتە بىلەن جاۋاب بېرىشى توغرىمۇ؟ [دانىشمەن] قورسىقىنى ئىسسىق مەشرىق شامىلى بىلەن تويغۇزسا بولامدۇ؟ **3** پايدىسىز سۆزلەر بىلەن، تاينى يوق گەپلەر بىلەن مۇنازىرىلىشىشى مۇۋاپىقمۇ؟ **4** بەرھەق، سەن ئىمان-ئېتىقادسىز يوق قىلۋەتمەكچىسەن، خۇدانىڭ ئالدىدا دۇئا-ئىستىغامەتكە توسالغۇ بولىسەن. **5** چۈنكى قەبىھلىكىڭ ئاغزىڭغا سۆز سالدۇ، سەن مەككارلارنىڭ تىلىنى تاللاپ قوللىنىسەن. **6** مەن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئاغزىڭ ئۆزۈڭنىڭ گۇناھكىنى بېكىتىدۇ، ئۆز لەۋلىرىڭ ساڭا قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **7** سەن ئىنسانلار ئىچىدە تۇنجى بولۇپ تۇغۇلغانمۇ؟ سەن تاغ-داۋانلاردىن ئاۋۋال ئاپىرىدە بولغانمۇ؟ **8** تەڭرىنىڭ مەخپىي كېڭىشىنى ئاڭلاپ كەلگەنمۇسەن؟ دانالىق سەن بىلەنلا چەكلىنەمدۇ؟ **9** سەن بىلگەنلەرنى بىزنىڭ بىلمەيدىغانلىرىمىز بارمۇ؟ سەن چۈشەنگەننى بىزنىڭ چۈشەنمەيدىغىنىمىز بارمۇ؟ **10** ئاقساقاللار ھەم قېرىلار بىزنىڭ تەرىپىمىزدە تۇرىدۇ، ئۇلار سېنىڭ ئاتا-ئاناڭغۇ ياشتا چوڭدۇر. **11** تەڭرىنىڭ

تەسەللىرى، يەنى ساگا مۇلايىملق بىلەن ئېيتقان مۇشۇ سۆز سەن ئۆچۈن ئازلىق قىلامدۇ؟ 12 ئېمىشقا كۆكۈلۈنگ كەينىگە كىرىپ كېتىسەن؟ كۆزۈڭنى نېمىگە پارقىرىتىسەن؟ 13 شۇنداق قىلىپ سەن روھىڭنى تەڭرىگە قارشى تۇرغۇزدۇڭ، ئېغىزىڭدىن شۇنداق سۆزلەرنىڭ چىقىشىغا يول قويۇۋاتىسەن! 14 ئىنسان نېمە ئىدى؟ تۇغۇت-تۇرىنى پاكلىيالىغۇدەك؟ ئاندىن تۇغۇلغان ئادەم بالىسى نېمە ئىدى؟ ھەققانىي بولالىغۇدەك؟ 15 قارا، [خۇدا] تۇز مۇقەددەسلىرىگىمۇ ئىشەنمىگەن يەردە، ئاسمانلارمۇ تۇنۇق نەزىردە پاك بولمىغان يەردە، 16 يىرگىنچلىك بولغان، سېىسىپ كەتكەن، قەبىھلىكنى سۇ ئىچكەندەك ئىچىدىغان ئىنسان بالىسى زادى قانداق بولار؟ 17 مەن ساگا كۆرسىتەي، ماگا قۇلاق سال، كۆزۈم كۆرگەننى بايان قىلماقچىمەن. 18 دانىشمەنلەر ئاتا-بوۋىلىردىن بۇلارنى ئاگلىغان، يوشۇرماي بۇلارنى بايان قىلغان: ـ 19 (پەقەت شۇلارغىلا، [يەنى ئاتا-بوۋىلىرىغىلا] يەر-زېمىن تاپشۇرۇلغاندىكى، تۇلارنىڭ تارىسىدىن يات ئادەم ئوتتۇشكە پېتىنالماي ئىدى) 20 ـ رەزىل ئادەم بارلىق كۈنلىرىدە ئازابلىنىدۇ، زالىم كىشىگە يىللار ساناقلىقلا بېكىتىلگەندۇر. 21 ئۇنىڭ قۇلىقىغا ۋەھىمىلەرنىڭ ئاۋازى كېرىدۇ، بايىاشلىقىدا بۇلاڭچى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېسىپ چۈشىدۇ. 22 قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇشقا ئۇنىڭ كۆزى يەتمەيدۇ، ئۇ قىلىچ بىلەن چېپىلىشقا ساقلانغانلىقىدۇر. 23 ئۇ ئاش ئىزدەپ: «زادى نەدىن تېپىلار؟» دەپ يولدا ئېنىپ يۈرىدۇ، ئۇ زۇلمەت كۈننىڭ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقانلىقىنى بىلىدۇ. 24 دەرد-ئەلەم ھەم ئازاب ئۇنىڭغا ۋەھىمە قىلىدۇ، ھۇجۇمغا تەييار بولغان پادىشاھتەك ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ تەڭرىگە قارشى قولىنى كۆتۈرگەن، ھەممىگە قادىرغا كۆچ كۆرسەتمەكچى بولغان، 26 شۇڭا ئۇ بوينىنى قاتتىق قىلىپ، كۆپ قەۋەتلىك قالقانىنى كۆتۈرۈپ ئۇنىڭغا قاراپ ئېتىلىدۇ. 27 يۈزىنى ياغ باسقان بولسىمۇ، يېقىنلىرى سەمرەپ كەتكەن بولسىمۇ، 28 ئۇ خارابە شەھەرلەردە، ئادەم قونغۇسى كەملەيدىغان، كېسىمك دۆۋىلىرى بولۇشقا بېكىتىلگەن ئۆيلەردە ياشايدۇ، 29 ئۇ ھېچ بېيىمايدۇ، ئۇنىڭ مال-مۈلكى بولسا ئۇزۇلۇپ قالىدۇ، ئۇنىڭ تەتەللۇقاتلىرى زېمىن ئۈستىدە كېڭەيمەيدۇ. 30 ئۇ قاراڭغۇلۇقتىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ، يالقۇن ئۇنىڭ شاخلىرىنى كۆيدۈرۈپ قۇرۇتىدۇ، [خۇدانىڭ] بىر نەپىسى بىلەن ئۇ [دۇنيادىن] كېتىدۇ. 31 ئۇ ساختىلىققا تايانمىسۇن! ئۇ ئالدىنىپ كەتكەن، شۇڭا ساختىلىقنىڭ ئۇزى ئۇنىڭ ئىنئامى بولىدۇ، 32 ئۇنىڭ كۈنى تېخى توشماي ئۇرۇۋېلا، ئۇنىڭ شېخى تېخى كۆكىرىپ بولمايلا، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 33 ئۇزۇم تېلى سىلكىنىپ، توك ئۇزۇملەر چۈشۈرۈۋېتىلگەندەك، زەيتۇن دەرىخىنىڭ چېچىكى ئېچىلىپلا ئۆكۈلۈپ كەتكەندەك بولىدۇ. 34 چۈنكى ئېپلاسلارنىڭ جەمەتى ئۇغماس بولىدۇ، ئوت پارا بېگەنلەرنىڭ چېدىرلىرىنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 35 [بىراق] ئۇلار [ھەردائىم] يامانلىقنى ئويلاپ، قەبىھلىك ئۇغدۇرىدۇ، كۆڭلىدە ھامان ھىيلە-مىكىر تەييارلايدۇ.

16

ئاندىن ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 مەن مۇشۇنداق گەپلەرنى كۆپ ئاڭلىغانمەن؛ سىلەر ھەممىگىلار ئازاب يەتكۈزىدىغان ئاجايىب تەسەللى بەرگۈچى ئىكەنسىلەر-ھە! 3 مۇنداق ۋاتىلداپ قىلغان گەپلىرىڭلارنىڭ چېكى بارمۇ؟ سىلەرگە مۇنداق جاۋاب بېرىشكە زادى نېمە قۇتراتقۇلۇق قىلدى؟ 4 خالىسامىلا تۇزۇم سىلەرگە ئوخشاش سۆز قىلالايتىم، سىلەر مېنىڭ ئورنۇمدا بولىدىغان بولسا گىلار، مەنمۇ سۆزلەرنى باغلاشتۇرۇپ ئېيتىپ، سىلەرگە زەربە قىلالايتىم، بېشىمنىمۇ سىلەرگە قارتىپ چايقىيالايتىم! 5 ھالبۇكى، مەن ئەكسىچە ئاغزىم بىلەن سىلەرنى رىغبەتلەندۈرەتتىم، لەۋلىرىمنىڭ تەسەللىسى سىلەرگە دورا-دەرمان بولاتتى. 6 لېكىن مېنىڭ سۆزلىشىم بىلەن ئازابىم ئازايمايدۇ، ياكى گېپىمنى ئېچىمگە يۇتۇۋالسامۇ، ماگا نېمە ئاراملىق بولىدۇ؟ 7 بىراق ئۇ مېنى ھالسىزلاندۇرۇۋەتتى، شۇنداق، سەن پۈتكۈل ئائىلەمنى ۋەيران قىلىۋەتتىڭ! 8 سەن مېنى قامالىدىڭ! شۇنىڭ بىلەن [ئەھۋالىم ماگا] گۇۋاھلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ ئورۇق-قاقشال [بەدنىم] ئورنىدىن تۇرۇپ تۆزۈمنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق قىلدۇ! 9 ئۇنىڭ غەزىپى مېنى تىتما قىلىپ، مېنى ئوۋ ئوۋلىسى قىلدۇ؛ ئۇ ماگا قاراپ چىشىنى غۇجۇرلىتىدۇ، مېنىڭ دۈشمىنىمدەك كۆزىنى ئالايىتىپ ماگا تىكىدۇ. 10 [ئادەملەر] ماگا قاراپ [مازاق قىلىشىپ] ئاغزىنى ئاچىدۇ، تۇلار نەپرەت بىلەن مەڭزىمگە كاچاتلايدۇ، ماگا ھۇجۇم قىلاي دەپ سەپ تۈزىدۇ. 11 خۇدا مېنى ئەسكىلەرگە تاپشۇرغان، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىغا تاشلىۋەتكەنىكەن. 12 ئەسلىدە مەن تىنچ-ئامانلىقتا ئۇراتىم، بىراق ئۇ مېنى پاچاقلىدى، ئۇ بوينۇمدىن سىلكىپ بىتچىت قىلىۋەتتى، مېنى ئوز نىشانى قىلغانىكەن. 13 ئۇنىڭ ئوقياچىلىرى مېنى قاپسۇالدى، ھېچ ئايماي ئۇ ئۆچەي-باغرىمنى يېرتىپ، ئۇتۇمنى يەرگە تۆكۈۋەتتى. 14 ئۇ ئۈيەر-بۇ يېرىمگە ئۇستى-ئۈستىلەپ زەخىم قىلىپ بۆسۈپ كىرىدۇ، ئۇ پالۋاندەك ماگا قاراپ ئېتىلىدۇ. 15 تېرەمنىڭ ئۈستىگە بۆز رەخت تىكىپ قويدۇم؛ ئوز ئىززەت-ھۆرمىتىمنى توپا-چاڭغا سىلىپ قويدۇم. 16 گەرچە قولۇمدا ھېچقانداق زوراۋانلىق بولمىسىمۇ، دۇئايىم چىن دىلىمدىن بولغان بولسىمۇ، يۈزۈم يىغا-زارىدىن قىزىرىپ كەتتى؛ قاپاقلىرىمنى ئۇلۇم سايىسى باستى. 18 ئاھ، يەر-زېمىن، قېنىمنى يايمىغىن! نالە-پەريادىم توختايدىغانغا جاي بولمىغاي! 19 بىراق مانا، ئاسمانلاردا ھازىرمۇ ماگا شاھىت بولغۇچى بار! ئەرشلەردە ماگا كاپالەت بولغۇچى بار! 20 ئوز دوستلىرىم مېنى مازاق قىلغىنى بىلەن، بىراق كۆزۈم تېخىچە تەڭرىگە ياش تۆكمەكتە. 21 ئاھ، ئىنسان بالىسى دوستى ئۈچۈن ئېلىشتۇرگۇچى بولغاندەك، تەڭرى بىلەن ئادەم ئوتتۇرىسىدىمۇ ئېلىشتۇرگۇچى بولسىدى! 22 چۈنكى يەنە بىرنەچچە يىل ئوتتۇشى بىلەنلا، مەن بارسا قايتماس يولدا مېڭىپ قالىمەن.

17

مېنىڭ روھىم سۈنۈق، كۈنلىرىم تۈگەي دەيدۇ، گۈرلەر مېنى كۈتمەكتە. 2 ئەترابىمدا ئالدامچى مازاق قىلغۇچىلار بار ئەمەسمۇ؟ كۆزۈمنىڭ ئۆلارنىڭ ئېچىتقۇلۇقىغا تىكىلىپ ئوزىشتىن باشقا ئامالى يوقتۇر. 3 ئاھ، جېنىم ئۆچۈن ئوزۇڭ خالىغان كاپالەتنى ئېلىپ ئوزۇڭنىڭ ئالدىدا ماگا بورۇن بولغايسەن؛ سەندىن باشقا كىم مېنى قولالاپ بورۇن بولسۇن؟ 4 چۈنكى سەن [دوستلىرىنىڭ] كۆڭلىنى يورۇقلۇقتىن قالدۇرغانسەن، شۇڭا سەن ئۇلارنى غەلىبىدىنمۇ مەھرۇم قىلىسەن! 5 غەنىيمەت ئالاي دەپ دوستلىرىغا پەشۋا ئاتىغان كىشىنىڭ بولسا، ھەتتا بالىلىرىنىڭ كۆزلىرىمۇ كور بولىدۇ. 6 ئۇ مېنى ئەل-يۈرتلارنىڭ ئالدىدا سۆز-چۆچەككە قويدى، مەن كىشىلەر يۈزۈمگە تۈكۈرىدىغان ئادەم بولۇپ قالدىم. 7 دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تورلىشىپ كەتتى، بارلىق ئەزالىرىم كۆلەڭگىدەك بولۇپ قالدى. 8 بۇ ئىشلارنى كۆرۈپ دۈرۈسلار ھەيرانۇھەس بولىدۇ، بىگۇناھلار ئېپلاسلارغا قارشى ئوزۇشقا قوزغىلىدۇ. 9 بىراق ھەققانىي ئادەم ئوز يولىدا چىڭ تۇرىدۇ، قولى پاك يۈرىدىغان ئادەمنىڭ كۆچى توختاۋسىز ئۇلغىيىدۇ. 10 ئەمدى قېنى، ھەممىگىلار، يەنە كېلىڭلار، ئاراگىلاردىن بىرمۇ دانا ئادەم تاپالمايمەن. 11 كۈنلىرىم ئاخىرلىشاي دەپ قاپتۇ، مۇددىئالىرىم، كۆڭلۈمدىكى ئىنتىزارلار ئوزۈلدى. 12 بۇ ئادەملەر كېچىنى كۈندۈزگە ئايلاندۇرماقچى؛ ئۇلار قاراڭغۇلۇققا قاراپ: «نۇر يېقىنلىشۋاتىدۇ» دېيىشۋاتىدۇ. 13 ئەگەر كۈتسەم، ئۈيۈم تەھتىسارا بولىدۇ، مەن قاراڭغۇلۇققا ئورنۇمنى راسلايمەن. (Sheol h7585) 14 «چىرىپ كېتىشنى: «سەن مېنىڭ ئاتام»، قۇرتلارنى: «ئاپا! ئاچا!» دەپ چاقىرىمەن! 15 ئۈنداقتا ئۈمىدىم نەدە؟ شۇنداق، ئۈمىدىمنى كىم كۆرەلىسۇن؟ 16 ئۈمىدىم تەھتىسارانىڭ ئوۋۇر پەنجىرىلىرى ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ! بىز بىرلىكتە توپىغا كىرىپ كېتىمىز! (Sheol h7585)

18 شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** سەندەك ئادەملەر قاچانغىچە مۇنداق سۆزلەرنى توختاتمايسىلەر؟ سىلەر ئوبدان ئويلاپ بېقىڭلار، ئاندىن بىز سۆز قىلىمىز. **3** بىز نېمىشقا سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ھايۋانلار ھېسابلىنىمىز؟ نېمىشقا ئالدىڭلاردا ئەخمەق تونۇلىمىز؟ **4** ھەي تۆزۈڭگۈنىڭ غەزىپىدە تۆزۈڭنى يىرتقۇچى، سېنى دەپلا يەر-زېمىن تاشلىۋېتىلەمدۇ؟! تاغ-تاشلار تۆز ئورنىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتەمدۇ؟! **5** قانداقلا بولمىسۇن، يامان ئادەمنىڭ چىرىغى تۆچۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئوت-تۆچقۇنلىرى يالقۇنلىمايدۇ. **6** چېدىرىدىكى نۇر قاراڭغۇلۇققا ئايلىنىدۇ، ئۇنىڭ تۆستىگە ئاسقان چىرىغى تۆچۈرۈلىدۇ. **7** ئۇنىڭ مەزمۇت قەدەملىرى قىسىلىدۇ، ئۆزىنىڭ نەسىھەتلىرى ئۆزىنى مولاق ئاتقۇزىدۇ. **8** چۈنكى ئۆز پۇتلىرى ئۆزىنى تورغا ئەۋەتىدۇ، ئۇ دەل تورنىڭ ئۈستىگە دەسسەيدىغان بولىدۇ. **9** قىلتاق ئۇنى تاپىندىن ئىلىۋالىدۇ، تۇزاق ئۇنى تۇتۇۋالىدۇ. **10** يەردە ئۇنى كۆتىدىغان يوشۇرۇن تارغانچا بار، يولدا ئۇنى تۇتمامچى بولغان بىر قاپقان بار. **11** ئۇنى ھەر تەرەپتىن ۋەھىمىلەر بېسىپ قورقۇتۇۋاتىدۇ، ھەم ئۇلار ئۇنى ئىز قوغلاپ قوغلاۋاتىدۇ. **12** ماغدۇرىنى ئاچارچىلىق يەپ تۈگەتتى؛ پالاكەت ئۇنىڭ يېنىدا پايلاپ يۈرىدۇ. **13** ئۇلۇمنىڭ چوڭ بالىسى ئۇنىڭ تېرىسىنى يەۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەزالىرىنى شورايدۇ. **14** ئۇ ئۆز چېدىرىدىكى ئامانلىقتىن يۇلۇپ تاشلىنىدۇ؛ [ئۇلۇمنىڭ تۈنجىسى] ئۇنى «ۋەھىمىلەرنىڭ پادىشاھى»نىڭ ئالدىغا يالاپ ئاپىرىدۇ. **15** ئۇيدىكىلەر ئەمەس، بەلكى باشقىلار ئۇنىڭ چېدىرىدا تۇرىدۇ؛ ئۇرالغۇسىنىڭ ئۈستىگە گۈگۈگورت ياغدۇرۇلىدۇ. **16** ئۇنىڭ يىلتىزى تېگىدىن قۇرۇتۇلىدۇ؛ ئۇستىدىكى شاخلىرى كېسىلىدۇ. **17** ئۇنىڭ ئەسلىمىسىمۇ يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ؛ سىرتلاردا ئۇنىڭ نام-ئابرۇيى قالمايدۇ. **18** ئۇ يورۇقلۇقتىن قاراڭغۇلۇققا قوغلىۋېتىلگەن بولۇپ، بۇ دۇنيادىن ھەيدىۋېتىلىدۇ. **19** ئەل-يۇرتىدا ھېچقانداق پەرزەنتلىرى ياكى ئەۋلادلىرى قالمايدۇ؛ ئۇ مۇساپىر بولۇپ تۇرغان يەرلەردىمۇ نەسلى قالمايدۇ. **20** ئۇنىڭدىن كېيىنكىلەر ئۇنىڭ كۈنىگە قاراپ ئالاقزادە بولىدۇ، خۇددى ئالدىنقىلارمۇ چۈچۈپ كەتكەندەك. **21** مانا، قەبىھ ئادەمنىڭ ماكانلىرى شۇ يېھىسىز شۇنداق، تەڭرىنى تونۇمايدىغان كىشىنىڭمۇ ئورنى چوقۇم شۇنداقتۇر.

19 ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «سىلەر قاچانغىچە جېنىمنى ئازابلىماقچىسىلەر، قاچانغىچە مېنى سۆز بىلەن ئەزمەكچىسىلەر؟ **3** سىلەر مېنى ئون قېتىم خارلىدىڭلار، ماڭا ئۇۋال قىلىشقا نومۇس قىلمايسىلەر. **4** ئەگەر مېنىڭ سەۋەنلىكىم بولسا، مەن ئەمدى ئۆزۈمنى [دەردىنى] تارتىمەن. **5** ئەگەر سىلەر مېنىڭدىن ئۈستۈنلۈك تالاشماقچى بولساڭلار، يۈزۈم ئالدىدا شەرم-ھايانى كۆرسىتىپ مېنى ئەيىبلىمەكچى بولساڭلار، **6** ئەمدى بىلىپ قويۇڭلاركى، ماڭا ئۇۋال قىلغان تەڭرى ئىكەن، ئۇ توری بىلەن مېنى چىرماشتۇرۇپ تارتتى؛ **7** قارا، مەن نالە-پەريات كۆتۈرۈپ «زوراۋانلىق!» دەپ ۋارقىرايمەن، بىراق ھېچكىم ئاڭلىمايدۇ؛ مەن ۋارقىرايمەن، بىراق ماڭا ئادالەت كەلمەيدۇ. **8** ئۇ يولۇمنى مېنى ئۆتۈۋالمىسۇن دەپ چىت بىلەن توسۇپ قويدى، قەدەملىرىمگە قاراڭغۇلۇق سالدى. **9** ئۇ مەندىن شان-شەرىپىمنى مەھرۇم قىلدى، بېشىمدىن تاجنى تارتىۋالدى. **10** ئۇ ماڭا ھەر تەرەپتىن يوزغۇنچىلىق قىلىۋاتىدۇ، مەن تۈگەشتىم؛ ئۈمىدىمنى ئۇ دەرەختىنى يۇلغاندەك يۇلۇۋالدى. **11** غەزىپىنى ماڭا قارىتىپ قوزغىدى، مېنى ئۆز دۈشمەنلىرىدىن ھېسابلىدى. **12** ئۇنىڭ قوشۇنلىرى سەپ تۈزۈپ ئاتلاندى، يەلەمپەيلىرىنى ياساپ ماڭا ھۇجۇم قىلدى، ئۇلار چېدىرىمنى قورشاۋغا ئېلىپ بارگاھ تىكىۋالدى. **13** ئۇ قېرىنداشلىرىمنى مەندىن نېرى قىلدى، تونۇشلىرىمنىڭ مېھرىنى مەندىن ئۈزدى. **14** ئۇغقانلىرىم مەندىن يانلىشىپ كەتتى، دوست-يۇرادەرلىرىم مېنى ئۇنۇتتى. **15** ئۆيۈمدە تۇرغان مۇساپىرلار، ھەتتا دېدەكلىرىمنۇ مېنى يات ئادەم دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نەزىرىدە مەن مۇساپىر بولۇپ قالدىم. **16** مەن چاكىرىمنى چاقىرسام، ئۇ ماڭا جاۋاب بەرمەيدۇ، شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئاغزىم بىلەن يېلىنىشىم كېرەك. **17** تىنىقىمدىن ئايالىمنىڭ قۇرسۇقىنى كېلىدۇ، ئاكا-ئۇكىلىرىم سېھىسىلىقىمدىن بىزار. **18** ھەتتا كىچىك بالىلار مېنى كەمسىتىدۇ؛ ئورنۇمدىن تۇرمامچى بولسام، ئۇلار مېنى ھاقارەتلەيدۇ. **19** مېنىڭ سىرداش دوستلىرىمنىڭ ھەممىسى مەندىن نەپرەتلىنىدۇ، مەن سۈيگەنلەر مەندىن يۈز ئۆرىدى. **20** ئەت-تېرىلىرىم ئۈستىخانلىرىمغا چاپلىشىپ تۇرىدۇ، جېنىم قىل ئۈستىدە قالدى. **21** ئاھ، دوستلىرىم، ماڭا ئىچىكلار ئاغرىسۇن، ئىچىكلار ئاغرىسۇن! چۈنكى تەڭرىنىڭ قولى ماڭا كېلىپ تەگدى. **22** سىلەر نېمىشقا تەڭرىدەك ماڭا زىيانكەشلىك قىلىسىلەر؟ سىلەر نېمىشقا ئەتلىرىمگە شۇنچە تويمايسىلەر! **23** ئاھ، مېنىڭ سۆزلىرىم يېزىلسىدى! ئۇلار بىر يازمىغا پۈتۈكلۈك بولغان بولاتتى! **24** ئۇلار تۇمۇر قەلەم بىلەن قوغشۇشۇن ئىچىگە يېزىلسىدى! ئەبەدىلئەبەد تاش ئۈستىگە ئويۇپ پۈتۈلگەن بولاتتى! **25** بىراق مەن شۇنى بىلىمەنكى، ئۆزۈمنىڭ ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچىم ھايات‌تۇر، ئۇ ئاخىرەت كۈندە يەر يۈزىدە تۇرىدۇ! **26** ھەم مېنىڭ بۇ تېرە-ئەتلىرىم بۇزۇلغاندىن كېيىن، مەن يەنىلا تېنىمدە تۇرۇپ تەڭرىنى كۆرىمەن! **27** ئۇنى ئۆزۈملا ئەينى ھالدا كۆرىمەن، باشقا ئادەمنىڭ ئەمەس، بەلكى ئۆزۈمنىڭ كۆزى بىلەن قارايمەن؛ ئاھ، قەلبىم يۇنىكۈغا شۇنچە ئىنتىزاردۇر! **28** ئەگەر سىلەر: «ئىشنىڭ يىلتىزى ئۇنىڭدىدۇر، ئۇنى قانداق قىلىپ قىستاپ قوغلۇۋېتەلەيمىز؟!» ـ دېسەڭلار، **29** ئەمدى ئۆزۈڭلار قىلىچتىن قورقىنىڭلار تۈزۈك! چۈنكى [خۇدانىڭ] غەزىپى قىلىچ جازاسىنى ئېلىپ كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر [خۇدانىڭ] سوتىنىڭ قۇرۇق گەپ ئەمەسلىكىنى بىلىسىلەر».

20 ئاندىن نائاماتلىق زوفار جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «مېنى بىئارام قىلغان خىياللار جاۋاب بېرىشكە ئۈندەۋاتىدۇ، چۈنكى قەلبىم بىئارام‌لىقتا ئۆرتەنمەكتە. **3** مەن ماڭا ھاقارەت كەلتۈرۈپ، مېنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئاڭلىدىم، شۇڭا مېنىڭ روھ-زېھنىم مېنى جاۋاب بېرىشكە قىستىدى. **4** سەن شۇنى بىلىمەسمەنكى، يەر يۈزىدە ئادەمئاتىمىز ئاپىردە بولغاندىن بېرى، **5** رەزىللەرنىڭ غالىبە تەنتەنىسى قىسقىدۇر، ئېپلاسلارنىڭ خۇشاللىقى بىردەملىكتۇر. **6** ئۇنداق كىشىنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانغا يەتكەن بولسىمۇ، بېشى بۇلۇتلارغا تاقاشسىمۇ، **7** يەنىلا ئۆزىنىڭ پوقدەك يوقاپ كېتىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەنلەر: «ئۇ نە دىدۇر؟» دەيدۇ. **8** ئۇ چۈشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ؛ قايتا تاپقىلى بولمايدۇ؛ كېچىدىكى غايىبانە ئالامەتەك ئۇ ھەيدىۋېتىلىدۇ. **9** ئۇنى كۆرگەن كۆز ئىككىنچى ئۇنى كۆرمەيدۇ، ئۇنىڭ تۇرغان جايى ئۇنى قايتا ئۇچراتمايدۇ. **10** ئۇنىڭ ئوغۇللىرى مىسكىنلەرگە شەپقەت قىلىشقا مەجبۇرلىنىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا ئۆز قولى بىلەن بايلىقلىرىنى قايتۇرۇپ بېرىدۇ. **11** ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرى ياشلىق ماغدۇرىغا تولغان بولسىمۇ، بىراق [ئۇنىڭ ماغدۇرى] ئۇنىڭ بىلەن بىللە توپا-چاڭدا يېتىپ قالىدۇ. **12** گەرچە رەزىللىك ئۇنىڭ ئاغزىدا تاتلىق تېتىغان بولسىمۇ، ئۇ ئۇنى تىل ئاستىغا يوشۇرغان بولسىمۇ، **13** ئۇ ئۇنى يۇتقۇسى كەلمەي مېھرىنى ئۆزەنلىمىسىمۇ، ئۇ ئۇنى ئاغزىدا قالدۇرسىمۇ، **14** بىراق ئۇنىڭ قارىنىدىكى تامىقى ئۆزگىرىپ، كوبرا يىلاننىڭ زەھىرىگە ئايلىنىدۇ. **15** ئۇ بايلىقلارنى يۇتۇۋېتىدۇ، بىراق ئۇلارنى يانداۋىرىدۇ؛ خۇدا ئۇلارنى ئاشقازىنىدىن چىقىرىۋېتىدۇ. **16** ئۇ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرىنى شورايدۇ، چار يىلاننىڭ نەشتىرى ئۇنى ئولتۇرىدۇ. **17** ئۇ قايتىدىن ئېرىق-ئۆستەكلەرگە ھەۋەس بىلەن قارىيالمايدۇ، بال ۋە سېرىق مايى بىلەن ئاقىدىغان دەريالاردىن ھۇزۇرلىنالمايدۇ. **18** ئۇ ئېرىشكەنىنى يۇتالماي قايتۇرىدۇ، تىجارەت قىلغان پايدىسىدىن ئۇ ھېچ ھۇزۇرلىنالمايدۇ. **19** چۈنكى ئۇ مىسكىنلەرنى ئېزىپ، ئۇلارنى تاشلىۋەتكەن، ئۇ ئۆزى سالمىغان ئۆينى ئىگىلىۋالغان. **20** ئۇ

ئاچكۆزلۆكتىن ئەسلا زېرىكمەيدۇ، ئۇ ئارزۇلىغان نەرسىلەردىن ھېچقايسىسىنى ساقلاپ قالالمايدۇ. **21** ئۇنىڭغا يۇتۇۋالغۇدەك ھېچنەرسە قالمايدۇ، شۇڭا ئۇنىڭ باياشاتلىقى مەڭگۈلۈك بولمايدۇ. **22** ئۇنىڭ توققۇزى تەل بولغاندا، ئۇيۇقسىز قىسىلچىلىققا تۇچرايدۇ؛ ھەربىر ئېزىلگۈچىنىڭ قولى ئۇنىڭغا قارشى چىقىدۇ. **23** ئۇ قورسىقىنى تويغۇزۇۋاتقىنىدا، خۇدا دەھشەتلىك غەزىپىنى ئۇنىڭغا چۈشۈرىدۇ، ئۇ غىزالىنىۋاتقاندا [غەزىپىنى] ئۇنىڭ ئۈستىگە ياغدۇرىدۇ. **24** ئۇ تۆمۈر قورالدىن قېچىپ قۇتۇلسىمۇ، بىراق مىس ئوقيا ئۇنى سانجىيدۇ. **25** تەڭگەن ئوق كەيىندىن تارتىپ چىقىرىۋېلىنىدە، يالتىراق ئوق ئۆچى ئۆتتىن چىقىرىۋېلىنىدە، ۋەھىمىلەر ئۇنى باسىدۇ. **26** زۇلمەت قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋېتىشكە تەييار تۇرىدۇ، ئىنسان پۈۋلىمىگەن ئوت ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇنىڭ چېدىرىدا قېلىپ قالغانلارنىمۇ يۇتۇۋېتىدۇ. **27** ئاسمانلار ئۇنىڭ قەبىھلىكىنى ئاشكارىلايدۇ، يەر-زېمىنمۇ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلىدۇ. **28** ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ئېلىپ كېتىلىدۇ، [خۇدانىڭ] غەزەپلىك كۈنىدە كەلكۈن ئۇلغىيىپ ئۆي-بىساتىنى غۇلىتىدۇ. **29** خۇدانىڭ رەزىل ئادەمگە بەلگىلىگەن نېسىۋىسى مانا شۇنداقتۇر، بۇ خۇدا ئۇنىڭغا بېكىتكەن مىراستۇر».

21

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ **2** «گەپلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، بۇ سىلەرنىڭ ماڭا بەرگەن «تەسەللىلىرىڭلار»نىڭ ئورنىدا بولسۇن! **3** سۆز قىلىشىمغا يول قويىساڭلار، سۆز قىلغىنىمدىن كېيىن، يەنە مازاق قىلىۋېرىڭلار! **4** مېنىڭ شىكايىتىم بولسا، ئىنسانغا قارىتىلىۋاتامدۇ؟ روھىم قانداقتۇ بىتاقەت بولمىسۇن؟ **5** ماڭا ئويدان قاراڭلارچۇ؟ سىلەر چوقۇم ھەيران قالىسىلەر، قولۇڭلار بىلەن ئاغزىڭلارنى ئېتىۋالىسىلەر. **6** مەن بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئويلانسامىلا، ۋەھىمىگە چۈمىمەن، يۈتۈن ئەتلىرىمنى تىترەك باسىدۇ. **7** نېمىشقا يامانلار ياشاۋېرىدۇ، ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىدۇ، ھەتتا زور كۈچ-ھوقۇقلۇق بولىدۇ؟ **8** ئۇلارنىڭ نەسىلى ئۆز ئالدىدا، پەرزەنتلىرى كۆز ئالدىدا مەۋجۇت ئۆسىدۇ، **9** ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ۋەھىمىدىن ئامان تۇرىدۇ، تەكۭنىڭ تايىقى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگمەيدۇ. **10** ئۇلارنىڭ كالىلىرى جۈپلەنسە ئۇرۇقلىمايى قالمايدۇ، ئىنىكى موزايلايدۇ، موزىينىمۇ تاشلىمايدۇ. **11** [رەزىللەر] كىچىك بالىلىرىنى قوي پادىسىدەك تالاغا چىقىرىۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى تاقلاپ-سەكرەپ ئوسسۇل ئوينىپ يۈرىدۇ. **12** ئۇلار داپ ھەم چىلتارغا تەڭگەش قىلىدۇ، ئۇلار نەينىڭ ئاۋازىدىن شادلىنىدۇ. **13** ئۇلار كۈنلىرىنى ئاۋاتچىلىق ئىچىدە ئۆتكۈزىدۇ، ئاندىن كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا تەھتىساراغا چۈشۈپ كېتىدۇ. **(Sheol (h7585** **14** ھەم ئۇلار تەكۭنگە: «بىزدىن نېرى بول، بىزنىڭ يوللىرىڭ بىلەن تونۇشقىمىز يوقتۇر!» ـ دەيدۇ، **15** ـ «ھەممىگە قادىرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشنىڭ ئەرزىگۈدەك نەرسى باردۇ؟ ئۇنىڭغا دۇئا قىلساق بىزگە نېمە پايدا بولسۇن؟!». **16** قاراڭلار، ئۇلارنىڭ بەختى ئۆز قولىدا ئەمەسمۇ؟ بىراق يامانلارنىڭ نەسىھىتى مەندىن نېرى بولسۇن! **17** يامانلارنىڭ چىرىغى قانچە قېتىم ئۆچىدۇ؟ ئۇلارنى ئۆزلىرىگە لايىق كۈلپەت باسامدۇ؟ [خۇدا] غەزەپىدىن ئۇلارغا دەردلەرنى بۇلۇپ بېرەمدۇ؟ **18** ئۇلار شامال ئالدىدىكى ئېگىزغا ئوخشاش، قارا قۇيۇن ئۆچۈرۈپ كېتىدىغان پاخالغا ئوخشاشلا يوقامدۇ؟ **19** تەكۭنى ئۇنىڭ قەبىھلىكىنى بالىلىرىغا چۈشۈرۈشكە قالدۇرامدۇ؟ [خۇدا] بۇ جازانى ئۇنىڭ ئۆزىگە بەرسۇن، ئۇنىڭ ئۆزى بۇنى ھېتىسۇن! **20** ئۆزىنىڭ ھالاكىتىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرسۇن؛ ئۆزى ھەممىگە قادىرنىڭ قەھرىنى ھېتىسۇن! **21** چۈنكى ئۇنىڭ بېكىتىلگەن يىل-ئايلىرى ئۆتگىنىدىن كېيىن، ئۇ قانداقمۇ يەنە ئۆز ئۆيدىكىلىرىدىن ھۇزۇر-ھالاۋەت ئالالىسۇن؟ **22** تەكۭنى كاتتىلارنىڭ ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگىتەلەيدىغان ئادەم بارمىدۇر؟! **23** بىرسى ساق-سالامەت، پۈتۈنلەي ئەمە-ئەندىشىسز، ئازادىلىكتە يىللىرى توشقاندا ئۆلىدۇ، **24** بېقىنلىرى سۈت بىلەن سېمىز بولىدۇ، ئۆستىخانلىرىنىڭ يىلىكى خېلى نەم تۇرىدۇ. **25** يەنە بىرسى بولسا ئاچچىق ئارماندا ئۆگەپ كېتىدۇ، ئۇ ھېچقانداق راھەت-پاراغەت كۆرمىگەن. **26** ئۇلار بىلەن بىللە توپا-چاڭ ئاتىدۇ، قۇرۇتلار ئۇلارغا چاپلىشىدۇ. **27** ـ مانا، سىلەرنىڭ نېمىنى ئويلاۋاتقانلىقىڭلارنى، مېنى قارىلاش نىيەتلىرىڭلارنى بىلىمەن. **28** چۈنكى سىلەر مەندىن: «ئېسىلزادىنىڭ ئۆيى نەگە كەتكەن؟ رەزىللەرنىڭ تۇرغان چېدىرلىرى نەدىدۇر؟» دەپ سوراۋاتىسىلەر. **29** سىلەر يولۇچىلاردىن شۇنى سوريىدىكىلارمۇ؟ ئۇلارنىڭ شۇ بايانلىرىغا كۆڭۈل قويىدىكىلارمۇ؟ **30** [دېمەك]، «يامان ئادەم پالاكەت كۈنىدىن ساقلىنىپ قالىدۇ، ئۇلار غەزەپ كۈنىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ!» ـ [دەيدۇ]. **31** كىم [رەزىلنىڭ] ئۇتقان يولىنى يۈز تۇرانە ئېيىبلەيدۇ؟ كىم ئۇنىڭغا ئۆز قىلمىشى ئۈچۈن تېگىشلىك جازاسىنى يېگۈزىدۇ؟ **32** ئەكسىچە، ئۇ ھەيۋەت بىلەن يەرلىكىگە كۆتۈرۈپ مېڭىلىدۇ، ئۇنىڭ قەبرىسى كۆزەت ئاستىدا تۇرىدۇ. **33** جىلغىنىڭ چاملىرى ئۇنىڭغا تاتلىق بىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئالدىدىمۇ سانسىز ئادەملەر كەتكەندەك، ئۇنىڭ كەيىنىدىمۇ بارلىق ئادەملەر ئەگىشىپ باردۇ. **34** سىلەر نېمىشقا ماڭا قۇرۇق گەپ بىلەن تەسەللى بەرمەكچى؟ سىلەرنىڭ جاۋابلىرىڭلاردا پەقەت ساختىلىقلا تېپىلىدۇ!

22

ئاندىن تېمانلىق ئېلىفاز مۇنداق دېدى: ـ **2** ئادەم خۇداغا قانداقمۇ پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ دانا ئادەملەرمۇ ئۇنىڭغا نېمە پايدا كەلتۈرەلىسۇن؟ **3** سەن ھەققانىي بولساڭمۇ، ھەممىگە قادىرغا نېمە بەرەلەيتىتىڭ؟ يوللىرىڭ ئەيىبسىز بولغان تەقدىردىمۇ، سەن ئۇنىڭغا نېمە غەنىيمەتلەرنى ئېلىپ كېلەلەيسەن؟ **4** ئۇنىڭ سېنى ئەيىبلەيدىغانلىقى، ۋە ئۇنىڭ ساڭا شىكايەتلەر يەتكۈزىدىغىنى سېنىڭ ئىخلاسىمەن بولغىنىڭ ئۈچۈنمۇ-يا؟ **5** سېنىڭ رەزىللىكىڭ زور ئەمەسمۇ؟ سېنىڭ گۇناھلىرىڭ ھېسابسىز ئەمەسمۇ؟ **6** سەن قېرىنداشلىرىڭدىن سەۋەبسىز كېپىللىك ئالغانىدىڭ، سەن يالاڭتۇشلەرنى كىيىم-كېچەكلىرىدىن مەھرۇم قىلمۇتەكەنسەن. **7** ھالسىزلانغانلارغا سۇ بەرمىدىڭ، ئاچ قالغانلارغا ئاشنىمۇ ئاپاپ بەرمىدىڭ، **8** گەرچە سەن يەر-زېمىنلىك بولغان قولى ئۇزۇن ئادەم بولساڭمۇ، يەر-زېمىن ئۈتۈپ ھۆرمەتلىنىپ كەلگەن ئادەم بولساڭمۇ، **9** سەن تۇل خوتۇنلارنىمۇ قۇرۇق قول يانداۋرغانىدىڭ، يېتىم-يېسىرلارنىڭ قولىنىمۇ يانچىتۇتەكەنسەن. **10** مانا شۇ سەۋەبتىن ئەتراپىڭدا ئۆزاقلار يانىدۇ، ئۆستۈمۈتۈت يەپدا بولغان ۋەھىمىمۇ سېنى باسىدۇ. **11** شۇ سەۋەبتىنمۇ سېنى قاراڭغۇلۇق بېسىپ كۆرەلمەس قىلدى، بىر كەلكۈن چېلىپ سېنى غەرق قىلدى. **12** تەكۭنى ئەرشتىكىلانىڭ چوققىسىدا تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئەلۋەتتە ئېگىز يۇلتۇزلارنىڭ نەقەدەر ئالىي ئىكەنلىكىگە قاراپ باق! **13** بىراق سەن: «تەكۭنى نېمىنى بىلىدۇ؟ ئۇ راست شۇنچە زۇلمەت قاراڭغۇلۇقتا بېرىمنى پەرق ئېتەلەمدۇ؟!» دەۋاتىسەن. **14** يەنە: «قويۇق بۇلۇتلار ئۇنى توسۇۋالىدۇ، شۇڭا ئۇ پەلەك ئۈستىدە ئايلىنىپ ماڭغىنىدا بىزنى كۆرەمەيدۇ!» ـ دەيسەن. **15** يامان ئادەملەر ماڭغان كونا يولنى سەنمۇ ئۇتۇۋۇېرەمسەن؟ **16** ئۇلار ۋاقتى توشماي تۇرۇۋىلا ئېلىپ كېتىلگەن، ئۇلارنىڭ ئۆللىرى كەلكۈن تەرىپىدىن ئېقىتىلىپ كېتىلگەن. **17** ئۇلار تەكۭنگە: «بىزدىن نېرى بول!» ھەممىگە قادىر بىزنى نېمە قىلالىسۇن؟» ـ دەيتتى. **18** بىراق ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىنى ئېسىل نەرسىلەر بىلەن تولدۇرغان دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر، مەن بولسام يامانلارنىڭ نەسىھىتىدىن يىراقلاشقانمەن! **19** ھەققانىيلار ئۇلارنىڭ بەربات بولغانلىقىنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، بىگۇناھلار ئۇلارنى مازاق قىلىپ: ـ **20** «بىزگە قارشى چىققۇچىلار شۇبھىسىز ۋەيران بولدۇ، ئوت ئۇلارنىڭ بايلىقلىرىنى يۇتۇۋەتمەدۇ؟» ـ دەيدۇ. **21** [شۇڭا] خۇداغا بويسۇنۇپ ئۇنى تونۇساڭ، شۇ چاغدىلا سەن

ئامان بولىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن ساڭا ئامەت كېلىدۇ. 22 تۇنۇگۈن ئاغزىدىن
كەلگەن نەسىھەتنىمۇ قوبۇل قىل، تۇنۇگۈن سۆزلىرىنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قوي.
23 سەن ھەممىگە قادىرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسەڭ، مۇقەررەركى، قايتىدىن
قۇرۇلۇپ چىقالايسەن؛ ئەگەر سەن قەبىھلىكنى چېدىرلىرىڭدىن يىراقلاشتۇرساڭ،
24 ئەگەر سەن ئالتۇنۇڭنى توپا-چاڭ تۆستىگە تاشلىيالىساڭ، ئوفىردىكى ئالتۇنۇڭنى
شىددەتلىك ئېقىنلىرىغا تاشلىرىغا قوشۇۋەتسەڭ، 25 ئۇنداقتا ھەممىگە قادىرنىڭ تۆزى
ساڭا ئالتۇن بولىدۇ. سېنىڭ ئۆچۈن سەرخىل كۆمۈشنىمۇ بولىدۇ. 26 ئۇ چاغدا
سەن ھەممىگە قادىردىن سۆيۈنىسەن، يۈزۈڭنى تەڭرىگە قاراپ كۆتۈرەلەيسەن.
27 سەن ئۇنىڭغا دۇئا قىلساڭ، ئۇ قۇلاق سالىدۇ، شۇنداقلا سەنمۇ ئېچىكەن
قەسەملىرىڭگە ئەمەل قىلىسەن. 28 سەن قارار قىلغان ئىش ئەمەلگە ئاشىدۇ،
يوللىرىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشىدۇ. 29 ئادەملەر پەس قىلىنغاندا، سەن ئۇلارغا:
«ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» دەيسەن، شۇنىڭ بىلەن [خۇدا] چىرايى سۈنغانلارنى
قۇتقۇزىدۇ. 30 ئۇ ھەتتا گۇناھى بار ئادەمنىمۇ قۇتقۇزىدۇ، ئۇ قولۇڭدىكى
ھالاللىقتىن قۇتقۇزۇلىدۇ.

23

ئايۇپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «بۈگۈنمۇ شىكايىتىم ئاچچىقتۇر؛
تۇنىڭ مېنى باسقان قولى ئاھ-زارلىرىمدىنمۇ ئېغىردۇر! 3 ئاھ، ئۇنى نەدىن
تاپالايدىغانلىقىمنى بىلگەن بولسامىدى، ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئولتۇرىدىغان جايىغا
بارار ئىدىم! 4 شۇنداً مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەۋايىمنى بايان قىلاتتىم، ئاغزىمنى
مۇنازىرىلەر بىلەن تولدۇراتتىم، 5 مەن ئۇنىڭ ماڭا بەرمەكچى بولغان جاۋابىنى
بىلەلەيتتىم، ئۇنىڭ ماڭا نېمىنى دېمەكچى بولغانلىقىنى چۈشىنەلەيتتىم. 6 ئۇ ماڭا
قارشى تۇرۇپ زور كۈچى بىلەن مېنىڭ بىلەن تالىشامتى؟ ياق! ئۇ چوقۇم
ماڭا قۇلاق سالاتتى. 7 ئۇنىڭ ھۇزۇرىدا ھەققانىي بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن
دەۋالىشالايتتى؛ شۇنداق بولسا، مەن ئۆز سوتچىم ئالدىدا مەڭگۈگىچە ئاقلانغان
بولاتتىم. 8 ئەپسۇس، مەن ئالغا قاراپ ماڭسامۇ، لېكىن ئۇ ئۇ يەردە يوق؛
كەينىمگە يانسامۇ، ئۇنىڭ سايىسىنمۇ كۆرەلمەيمەن. 9 ئۇ سول تەرەپتە ئىش
قىلىۋاتقاندا، مەن ئۇنى بايقىيالمايمەن؛ ئۇ ئوڭ تەرەپتە يوشۇرۇنغاندا، مەن ئۇنى
كۆرەلمەيمەن؛ 10 بىراق ئۇ مېنىڭ ماڭىدىغان يولۇمنى بىلىپ تۇرىدۇ؛ ئۇ مېنى
تاۋلىغاندىن كېيىن، ئالتۇندەك ساپ بولىمەن. 11 مېنىڭ پۇتلىرىم ئۇنىڭ قەدەملىرىگە
چىڭ ئەگەشكەن؛ ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇپ، ھېچ چەتنىمىدىم. 12 مەن يەنە
ئۇنىڭ لەۋلىرىنىڭ بۇيرۇقىدىن باش تارتمىدىم؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىكى سۆزلەرنى
ئۆز كۆڭلىدىكىلىرىمدىن قىممەتلىك بىلىپ قەدرلەپ كەلدىم. 13 بىراق ئۇنىڭ
بولسا بىرلا مۇددىئاسى باردۇر، كىممۇ ئۇنى يولدىن بۇرۇيالىسۇن؟ ئۇ كۆڭلىدە
نېمىنى ئارزۇ قىلغان بولسا، شۇنى قىلىدۇ. 14 چۈنكى ئۇ ماڭا نېمىنى ئىرادە قىلغان
بولسا، شۇنى بەرھەق ۋۇجۇدقا چىقىرىدۇ؛ مانا مۇشۇ خىلدىكى ئىشلار ئۇنىڭدا
يەنە نۇرغۇندۇر. 15 شۇڭا مەن ئۇنىڭ ئالدىدا دەككە-دۇككىگە چۈشىمەن؛
بۇلارنى ئويلىساملا، مەن ئۇنىڭدىن قورقۇپ كېتىمەن. 16 چۈنكى تەڭرى
كۆڭۈلنى ئاجىز قىلغان، ھەممىگە قادىر مېنى ساراسىمگە سالدۇ. 17 ھالبۇكى،
مەن قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئۆچۈقتۇرۇلمىدىم، ۋە ياكى يۈزۈمنى ئورىۋالغان زۇلمەت-
قاراڭغۇلۇققىمۇ ھېچ سۈكۈت قىلمىدىم.

24

ـ نېمىشقا ھەممىگە قادىر [سوراق] كۈنلىرىنى بېكىتمەيدۇ؟ نېمىشقا ئۇنى
تونۇغانلار ئۇنىڭ شۇ كۈنلىرىنى بىكاردىن-بىكار كۈتىدۇ؟ 2 مانا، ئادەملەر پاسىل
قىلىنغان تاشلارنى يۆتكۈۋېتىدۇ، ئۇلار زوراۋانلىق بىلەن باشقىلارنىڭ پادىلىرىنى
بۇلاپ-تالاپ ئۆزلىرى [ئۆچۈق-تاشكارا] باقىدۇ؛ 3 ئۇلار يېتىم-يېسىرلارنىڭ
ئېشىكىنى بۇلاپ ھەيدەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۇل خوتۇننىڭ كالىسىنى كېيىللىك
ئۆچۈن ئېلىۋالىدۇ. 4 ئۇلار مىسكىنلەرنى يولدىن نېرى ئىتتىرىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ
بىلەن زېمىندىكى ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى مۆكۈشۈۋالىدۇ. 5 مانا، ئۇلار دەشت-
باياۋانلاردىكى ياۋايى ئېشەكلەردەك، تاڭ سەھەردە ئولجا ئىزدەش «خىزمىتى» گە
چىقىدۇ؛ جاڭگال ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ بالىلىرى ئۆچۈن بېمەكلىك تەمىنلەيدۇ.
6 ئۇلار يامانلىق [كالىلىرى] ئۆچۈن دالادا ئوت-چۆپ ئوريدۇ، ئۇنىڭ ئۆچۈن
ئاشقان-تاشقان ئۈزۈملىرىنى تېرىدۇ؛ 7 ئۇلار كېچىنى كىيمىسىز يالاڭ ئوتكۈزىدۇ،
سوغۇقتا بولسا يېپىنغۇدەك كىيمىسى يوقتۇر. 8 ئۇلار تاغقا ياغقان يامغۇرلار
بىلەن سۈزمە بولۇپ كېتىدۇ، پاناھسىزلىقىدىن تاشنى قۇچاقلىشىدۇ. 9 ئادەملەر
ئاتىسىز بالىلارنى ئەمچەكتىن بۇلاپ كېتىدۇ؛ ئۇلار مىسكىنلەردىن [بوۋاقلارنى]
كېپىللىككە ئالىدۇ. 10 [مىسكىنلەر بولسا] كىيمىسىز، يېلىك ئۆتىدۇ، باشقىلار
ئۆچۈن بۇغداي باغلىرىنى كۆتۈرسىمۇ، يەنىلا ئاچ قالىدۇ؛ 11 ئۇلار باشقىلارنىڭ
ئۆيىدە زەيتۇنلارنى چەيلەپ ياغ چىقارغان بولسىمۇ، ھويلىلىردا شاراب
كۆچلىكىنى چەيلىگەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۆسسۈزلۈقتا قالىدۇ. 12 شەھەردىن
ئادەملەرنىڭ ئاھ-زارلىرى چىقىپ ئوريدۇ، قىلىچ يېگەنلەرنىڭ جانلىرى ناله-
پەريات كۆتۈريدۇ؛ بىراق تەڭرى ھېچكىمنىڭ ئېيىلىمىنى ئەيىبلىمەيدۇ. 13 ـ
نۇرغا قارشى ئىسيان كۆتۈرىدىغانلارمۇ بار؛ ئۇلار نۇرنىڭ يوللىرىنى بىلمەيدۇ،
ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە تۇرمايدۇ. 14 قاتىل تاڭ نۇرى چېلىشى بىلەن ئورندىن
تۇرۇپ، كەمبەغەللەر ۋە مىسكىنلەرنى ئۆلتۈريدۇ، كېچىدە ئۇ ئوغرىدەك
يۈرىدۇ. 15 زىناخورمۇ «مېنى ھېچ كۆز كۆرمەيدۇ» دەپ زاۋال ۋاقتىنى
كۈتىدۇ، باشقىلار مېنى تونۇمىسۇن دەپ ئايالنىڭ چۈمبىلىنى يۈزىگە تارتىۋالىدۇ.
16 قاراڭغۇلۇقتا [ئوغرىلار] ئۆينىڭ تاملىرىنى كولاپ تېشىدۇ، كۈندۈزدە ئۇلار
ئۆزلىرىنى ئۆز ئۆيىگە قاماپ قويىدۇ؛ ئۇلار نۇرنى تونۇمايدۇ. 17 ئۇلار ئۈچۈن تاڭ
سەھەر ئۇلۇم سايىسىدەك تۇيۇلىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇقنىڭ ۋەھىملىرىنى
دوست تۇتىدۇ. 18 ئۇلار سۇلارنىڭ يۈزىدىكى كۆپۈكلەردەك يوقاپ كەتسۇن!
ئۇلارنىڭ يەر-زېمىندىكى نېسىبىسى لەنەت قىلىنغانىكى، شۇڭا ئۇلاردىن ھېچكىم
ئۈزۈمزارلىققا يەنە ماڭمىسۇن! 19 قۇرغاقچىلىق ھەم تومۇز ئىسسىق قار سۈلىرىنىمۇ
يەپ تۈگىتىدۇ، تەھتىسارامۇ ئوخشاشلا گۇناھ قىلغانلارنى يەپ تۈگەتسۇن!
(Sheol h7585) 20 ئۇنى، تۇغقان ئانىسىمۇ ئۇنتۇسۇن! قۇرت شۇلگەيلىرنى
ئېقىتىپ ئۇنى يېسۇن! ئەسكە ھېچ ئېلىنمىسۇن! شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيسىزلىق
دەرەختەك كېسىلسۇن! 21 ئۇ بالىسى يوق تۇغماسلاردىن ئولجا ئالىدۇ، ئۇ
تۇل خوتۇنلارغىمۇ ھېچ شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. 22 بىراق [خۇدا] ئۆز
قۇدرىتى بىلەن مۇنداق كۈچ-ھوقۇقى بارلارنىڭ [كۆننى] ئۆزارتىدۇ؛ ئۇلار ھەتتا
ھاياتىدىن ئۈمىدسىزلەنسىمۇ قايتىدىن ئورندىن ئوريدۇ. 23 [خۇدا] يەنىلا ئۇلارنى
ئامانلىقتا مۇقىملاشتۇرىدۇ، شۇڭا ئۇلار خاتىرجەم بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ يوللىرىنى
كۆزدە تۇتقان ئەمەسمۇ؟ 24 ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى بىردەملىك ئۆستۈرۈلىدۇ،
ئاندىن ئۇلار يوق بولىدۇ؛ ئۇلار ئۆكۈنۈلىدۇ، ئاندىن باشقا ئادەملەرگە
ئوخشاشلا يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلار پەقەتلا پىشقان سەرخىل بۇغداي
باشاقلىرىدەك كېسىلىپ كېتىدۇ. 25 بۇ ئىشلار مۇنداق بولمىسا، قېنى كىم
مېنى يالغانچى دەپ ئىسپاتلىيالايدۇ. مېنىڭ گەپلىرىمنى كىم قۇرۇق گەپ
دېيەلەيدۇ؟».

25

شۇخالىق بىلداد جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئۇنىڭدا ھۆكۈمرانلىق
ھەم ھەيۋەت باردۇر؛ ئۇ ئاسمانلارنىڭ قەرىدىكى ئىشلارنىمۇ تەرتىپكە سالىدۇ.
3 ئۇنىڭ قوشۇنلىرىنى ساناپ تۈگەتكىلى بولامدۇ؟ ئۇنىڭ نۇرى كىمنىڭ ئۈستىگە
چۈشمەي قالار؟ 4 ئەمدى ئىنسان بالىسى قانداقمۇ تەڭرىنىڭ ئالدىدا ھەققانىي
بولالىسۇن؟ ئايال زاتىدىن تۇغۇلغانلار قانداقمۇ پاك بولالىسۇن؟ 5 مانا، ئۇنىڭ

نەزىردە ھەتتا ئايمۇ يوروق بولمىغان يەردە، يۇلتۇزلارمۇ پاك بولمىغان يەردە، 6 قۇرت بولغان ئىنسان، سازاڭ بولغان ئادەم بالىسى [ئۇنىڭ ئالدىدا] قانداق بولار؟».

26 ئايۇپ [بىلدادقا] جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ماغدۇرسىز كىشىگە قالتىس ياردەملەرنى بېرىۋەتتىڭ! بىلەكلىرى كۈچسىز ئادەمنى كارامەت قۇتقۇزۇۋەتتىڭ! 3 ئەقلى يوق كىشىگە قالتىس نەسىھەتلەرنى قىلىۋەتتىڭ! ۋە ئۇنىڭغا ئالامەت بىلىملەرنى نامايان قىلىۋەتتىڭ! 4 سەن زادى كىمنىڭ مەدىتى بىلەن بۇ سۆزلەرنى قىلدىڭ؟ سەندىن چىقىۋاتقىنى كىمنىڭ روھى؟ 5 ـ «ئەرۋاھلار، يەنى سۇ ئاستىدىكىلەر، شۇنداقلا ئۇ يەردە بارلىق تۇرۇۋاتقانلار تولغىنىپ كېتىدۇ، 6 بەرھەق، [خۇدانىڭ] ئالدىدا تەھتىسارامۇ يېپىنچىسىز كۆرۈنىدۇ، ھالا كەتنىڭۇ يايقۇچى يوقتۇر. (Sheol h7585) 7 ئۇ [يەرنىڭ] شىمالىي [قۇتۇپىنى] ئالدىم بوشلۇقىغا سوزغان، ئۇ يەر [شارىنى] بوشلۇق ئىچىدە مۇئەللەق قىلغان، 8 ئۇ سۈلارنى قويۇق بۇلۇتلارى ئىچىگە يىغدۇ، بۇلۇت ئۇلارنىڭ ئېغىرلىقى بىلەنمۇ يىرتىلىپ كەتمەيدۇ. 9 ئۇ ئايىنىڭ يۈزىنى يايىدۇ، ئۇ بۇلۇتلارى بىلەن ئۇنى توسىدۇ. 10 ئۇ سۈلارنىڭ ئۈستىگە چەمبەر سىزىپ قويغان، يۇنۇق بىلەن ئۇ يوروقلۇق ھەم قاراڭغۇلۇقنىڭ چېگراسىنى بېكىتكەن. 11 ئاسمانلارنىڭ ئۈۋرۈكلىرى تەۋرەپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ ئەيبىنى ئاگلاپلا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 12 ئۇ دېڭىزنى قۇدرىتى بىلەن تىنچلاندۇرىدۇ، ئۇز ھېكمىتى بىلەن راھابنى پارە-پارە قىلىپ يانچۇپتىدۇ. 13 ئۇنىڭ روھى بىلەن ئاسمانلار بېزەلگەن، ئۇنىڭ قولى تېز قاچقان ئەجدىھانى سانجىيىدۇ. 14 مانا، بۇ ئىشلار پەقەت ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ كىچىككىنە بىر قىسمىدۇر، خالاس؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامىدىن ئاگلاۋاتقىنىمىز ناھايىتى پەس بىر شىۋىرلاش، خالاس! ئۇنىڭ پۈتكۈل زور قۇدرىتىنىڭ گۈلدۈرمامىسىنى بولسا كىممۇ چۈشىنەلەيسۈن؟!».

27 ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنىڭ ھەققىمنى تارتىۋالغان تەڭرىنىڭ ھاياتى بىلەن، جېنىمنى ئاغرىتقان ھەممىگە قادىرنىڭ ھەققى بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، 3 تېنىمدە نەپەس بولسىلا، تەڭرىنىڭ بەرگەن روھى دىمىغىمدا تۇرسىلا، 4 لەۋلىرىمدىن ھەققانىيسىز سۆزلەر چىقمايدۇ، تىلىم ئالداۋچىلىق بىلەن ھېچ شۇىۋىرلىمايدۇ! 5 سىلەرنىڭكىنى توغرا دېيىش مەندىن يىراق تۇرسۇن! جېنىم ئىققانغا قەدەر دۇرۇسلاۋقۇمنى ئۈزۈمدىن ئايرىمايمەن! 6 ئادىللىقىمنى چىڭ تۇتۇۋېرىمەن، ئۇنى قويۇپ بەرمەيمەن، ۋىجدانىم ياشىغان ھېچبىر كۈنۈمدە مېنى ئەيىبلىمىسۇن! 7 مېنىڭ دۈشمىنىم رەزىللەرگە ئوخشاش بولسۇن، ماڭا قارشى چىققانلار ھەققانىيسىز دەپ قارالسۇن. 8 چۈنكى تەڭرى ئېپلاس ئادەمنى ئۈزۈپ تاشلىغاندا، ئۇنىڭ جېنىنى ئالغاندا، ئۇنىڭ يەنە نېمە ئۈمىدى قالار؟ 9 بالا-يىشاپەت ئۇنى بىسىپ چۈشكەندە، تەڭرى ئۇنىڭ نالە-پەريادىنى ئاگلامدۇ؟ 10 ئۇ ھەممىگە قادىردىن سۆيۈنەمدۇ؟ ئۇ ھەردائىم تەڭرىگە ئىلتىجا قىلالامدۇ؟ 11 مەن تەڭرىنىڭ قولىنىڭ قىلغانلىرى توغرىسىدا سىلەرگە مەلۇمات بېرەي؛ ھەممىگە قادىردا نېمە بارلىقىنى يوشۇرۇپ يۈرمەيمەن. 12 مانا سىلەر ئاللىبۇرۇن بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭلار؛ سىلەر نېمىشقا ئاشۇنداق پۇچۇنلەي قۇرۇق خىياللىق بولۇپ قالدىڭلار؟ 13 رەزىل ئادەملەرنىڭ تەڭرى بېكىتكەن ئاقىۋىتى شۇنداقكى، زوراۋانلارنىڭ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان نېسىۋىسى شۇنداقكى: ـ 14 ئۇنىڭ بالىلىرى كۆپەيسە، قىلىچلىنىش ئۈچۈنلا كۆپەيىدۇ؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ نېنى يېتىشمەيدۇ. 15 ئۇنىڭ ئۆزىدىن كېيىن قالغان ئادەملىرى ئۆلۈم بىلەن بۇاستە دەپنە قىلىنىدۇ، يۇنۇق بىلەن قالغان تۇل خوتۇنلىرى ماتەم تۇتمايدۇ. 16 ئۇ كۈمۈشلەرنى توپا-چاڭدەك يىغىپ دۆۋىلىسىمۇ، كىيىم-كېچەكلەرنى لايدەك كۆپ يىغسىمۇ، 17 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى تەييارلىسىمۇ، بىراق كىيىملەرنى ھەققانىيلار كىيىدۇ، بىگۇناھلارمۇ كۈمۈشلەرنى بۆلۈشىدۇ. 18 ئۇنىڭ ياسىغان ئۆيى پەرۋانىنىڭ غوزىسىدەك، ئۈزۈمزارنىڭ كۈزەتچىسى ئۈزىگە سالغان كەپىدەك بوش بولىدۇ. 19 ئۇ باي بولۇپ يېتىپ دەم ئالغىنى بىلەن، بىراق ئەڭ ئاخىرقى قېتىم كېلىدۇكى، كۆزىنى ئاچقاندا، ئەمدى ئۆزگەشتىم دەيدۇ. 20 ۋەھىمىلەر كەلكۈندەك بېشىغا كېلىدۇ، كەچتە قارا قۇيۇن ئۇنى چاڭگىلغا ئالىدۇ. 21 شەرق شامىلى ئۇنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ؛ شىددەت بىلەن ئۇنى ئورنىدىن ئېلىپ يىراققا ئېتىپ تاشلايدۇ. 22 بوران ئۇنى ھېچ ئايىماي، يېشىغا تېرۈلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ چاڭگىلدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ھە دەپ ئۇچۇرىدۇ؛ 23 يىراق [شامال] ئۇنىڭغا قاراپ چاۋاك چالىدۇ، ئۇنى ئورنىدىن «ئۇش-ئۇش» قىلىپ قوغلىۋېتىدۇ».

28 ـ «شۇيەنسىزكى، كۈمۈش تېپىلىدىغان كانلار بار، ئالتۇننىڭ تاۋلىنىدىغان ئۇز ئورنى باردۇر؛ 2 تومۇر بولسا يەر ئاستىدىن قېزىۋېلىنىدۇ، مىس بولسا تاشتىن ئېرىتىلىپ ئېلىنىدۇ. 3 ئىنسانلار [يەر ئاستىدىكى] قاراڭغۇلۇققا چەك قويىدۇ؛ ئۇ يەر قەرىگىچە چارلاپ يۈرۈپ، قاراڭغۇلۇققا تەۋە، ئۆلۈمنىڭ سايىسىدە ئۇرغان تاشلارنى ئىزدەيدۇ. 4 ئۇ يەر يۈزىدىكىلەردىن يىراق جايدا تىك بولغان قۇدۇقنى كولايدۇ؛ مانا شۇنداق ئادەم ئايىغ باسمايدىغان، ئۇنىۋلغان يەرلەردە ئۆلار ئارغامچىنى تۈتۈپ بوشلۇقتا پۇلا گلاپ يۈرىدۇ، كىشىلەردىن يىراقتا ئېسىلىپ تۇرىدۇ. 5 ئاشلىق چىقىدىغان يەر، تەكتى كولانغاندا بولسا يالقۇندەك كۆرۈنىدۇ؛ 6 يەردىكى تاشلار تارىسىدىن كۈك ياقۇتلار چىقىدۇ، ئۇنىڭدا ئالتۇن رۇدىسىمۇ باردۇر. 7 ئۇ يولنى ھېچقاندا ئالغۇر قۇش بىلمەيدۇ، ھەتتا سارنىڭ كۆزىمۇ ئۇنىڭغا يەتمىگەن. 8 ھاكاۋۇر يىرتقۇچلارمۇ ئۇ يەرنى ھېچ دەسسەپ باقمىغان، ئەشەددىي شىرمۇ ئۇ جايدىن ھېچقاچان ئۆتۈپ باقمىغان. 9 ئىنسان بالىسى قولىنى چاقماق تېشىنىڭ ئۈستىگە تەككۈزىدۇ، ئۇ تاغلارنى يىلتىزىدىن قومۇرۇۋېتىدۇ. 10 تاشلار ئارىسىدىن ئۇ قانالارنى چاپىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ كۆزى ھەرخىل قىممەتلىك نەرسىلەرنى كۆرىدۇ؛ 11 يەر ئاستىدىكى ئېقىنلارنى تېشىپ كەتمىسۇن دەپ ئۇلارنى توسۇۋالدۇ؛ يوشۇرۇن نەرسىلەرنى ئۇ ئاشكارىلايدۇ. 12 بىراق دانالىق نەدىن تېپىلار؟ يورۇقلۇقشىنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 13 ئىنسان بالىلىرى ئۇنىڭ قىممەتلىكلىكىنى ھېچ بىلمەس، ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن تېپىلماس. 14 [يەر] تېگى: «مەندە ئەمەس» دەيدۇ، دېڭىز بولسا: «مەن بىلەنمۇ بىللە ئەمەستۇر» دەيدۇ. 15 دانالىقنى ساپ ئالتۇن بىلەن سېتىۋالغىلى بولمايدۇ، كۈمۈشنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىر تارازىدا تارتقىلى بولماس. 16 ھەتتا ئوفىردا چىقىدىغان ئالتۇن، ئاق ھېقىق يا كى كۈك ياقۇت بىلەنمۇ بىر تارازىدا تارتقىلى بولمايدۇ. 17 ئالتۇن ۋە خرۇستالنىمۇ ئۇنىڭ بىلەن سېلىشتۇرغىلى بولمايدۇ، ئېسىل ئالتۇن قاچا-قۇچىلار ئۇنىڭ بىلەن ھېچ ئالماشتۇرۇلماس. 18 ئۇ ئۈنچە-مارجان، خرۇستالنى ئادەمنىڭ ئېسىدىن چىقىرىدۇ؛ دانالىقنى ئېلىش قىزىل ياقۇتلارنى ئېلىشتىن ئەۋزەلدۇر. 19 ئېفىئوپىيەدىكى سېرىق ياقۇت ئۇنىڭغا يەتمەس، سېرىق ئالتۇنمۇ ئۇنىڭ بىلەن بەسلىشەلمەيدۇ. 20 ئۇنداقتا، دانالىق نەدىن تېپىلىدۇ؟ يورۇقلۇقشىنىڭ ماكانى نەدىدۇ؟ 21 چۈنكى ئۇ بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ كۆزىدىن يوشۇرۇلغان، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىمۇ يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 22 ھالاكەت ۋە ئۆلۈم پەقەتلا: «ئۇنىڭ شۆھرىتىدىن خەۋەر ئالدۇق» دەيدۇ. 23 ئۇنىڭ ماڭغان يولىنى چۈشىنىدىغان، ئۇرىدىغان يېرىنى بىلىدىغان پەقەتلا بىر خۇدادۇر. 24 چۈنكى ئۇنىڭ كۆزى يەرنىڭ قەرىگىچە يېتىدۇ، ئۇ ئاسماننىڭ ئاستىدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرىدۇ. 25 ئۇ شامالىلارنىڭ كۈچىنى تارازىغا سالغاندا، [دۇنيانىڭ] سۈلىرىنى ئۆلچىگەندە، 26 يامغۇرلارغا قانۇنىيەت

چۈشۈرگىنىدە، گۈلدۇرمامىنىڭ چاقىقىغا يولنى بېكىتكىنىدە، 27 تۆ چاغدا تۆ داناللىققا قاراپ ئۆنى بايان قىلغان؛ ئۆنى نەمۇنە قىلىپ بەلگىلىگەن؛ شۇنداق، تۆ ئۆنىڭ باش-ئايىغىغا قاراپ چىقىپ، 28 ئىنسانغا: «مانا، رەبدىن قورقۇش داناللىقتۇر، يامانلىقتىن يىراقلىشىش يورۇتۇلۇشتۇر» ـ دېگەن».

29

ئايۇپ بايانىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئاھ، ئەھۋالىم ئىلگىرىكى ئايلاردىكىدەك بولسىدى، تەڭرى مەندىن خەۋەر ئالغان كۈنلەردىكىدەك بولسىدى! 3 تۆ چاغدا ئۆنىڭ چىرىغى بېشىمغا نۇر چاچقان، ئۆنىڭ يورۇقلۇقى بىلەن قارانگۇلۇقتىن ئۆتۈپ كەتكەن بولاتتىم! 4 بۇ ئىشلار مەن قىران ۋاقتىمدا، يەنى تەڭرى چېدىرىمدا ماڭا سىرداش [دوست] بولغان ۋاقىتتا بولغاندى! 5 ھەممىگە قادىر مەن بىلەن بىللە بولغان، مېنىڭ ياش بالىلىرىم ئەتراپىمدا بولغان؛ 6 مېنىڭ باسقان قەدەملىرىم سېرىق مايغا چۆمۈلگەن؛ يېنىمدىكى تاش مەن ئۈچۈن زەيتۇن ماي دەرياسى بولۇپ ئاققان؛ 7 شەھەر دەرۋازىسىغا چىققان ۋاقتىمدا، كەڭ مەيدانىدا ئورنۇم تەييارلانغاندا، 8 ياشلار مېنى كۆرۈپلا ئەيمىنىپ ئۆزلىرىنى چەتكە ئالاتتى، قېرىلار بولسا ئورنىدىن تۇراتتى، 9 شاھزادىلەرمۇ گەپتىن توختاپ، قولى بىلەن ئاغزىنى ئېتىۋالاتتى. 10 ئاقسۆڭەكلەرمۇ تىنچلىنىپ، تىلىنى تاڭلىيىغا چاپلىۋالاتتى. 11 قۇلاق سۆزۈمنى ئاڭلىسىلا، ماڭا بەخت تىلەيتتى، كۆز مېنى كۆرسىلا ماڭا ياخشى گۈۋاھلىق بېرەتتى. 12 چۈنكى مەن ماڭا ھىمايە بول دەپ يېلىنغان ئېزىلگۈچىلەرنى، پاناھسىز قالغان يېتىم-يېسىرلارنىمۇ قۇتقۇزۇپ تۇراتتىم. 13 ھالاك بولاي دېگەن كىشى ماڭا بەخت تىلەيتتى؛ مەن تۇل خوتۇننىڭ كۆڭلىنى شادلاندۇرۇپ ناخشا ياڭراتقۇزاتتىم. 14 مەن ھەققانىيلىقنى تون قىلىپ كىيىۋالدىم، تۆ مېنى تۆز گەۋدىسى قىلدى. ئادالەتلىكىم ماڭا يېپىنچا ھەم سەللە بولغان. 15 مەن كورغا كۆز بولاتتىم، توكۇرغا پۇت بولاتتىم. 16 يوقسۇللارغا ئاتا بولاتتىم، ماڭا ناتونۇش كىشىنىڭ دەۋاسىنىمۇ تەكشۈرۈپ چىقاتتىم. 17 مەن ئادالەتسىزنىڭ ھىڭگايغان چىشلىرىنى چېقىپ تاشلايتتىم، ئولجىسىنى چىشلىرىدىن ئېلىپ كېتەتتىم. 18 ھەم: «مېنىڭ كۈنلىرىم قۇمدەك كۆپ بولۇپ، تۆز تۇغۇلمىدا راھەت ئىچىدە ئۆلىمەن» دەيتتىم، 19 ھەم: «يىلتىزىم سۇلار غىچە تارتىلىپ باردۇ، شەبنەم پۈتۈن كېچىچە شىخىمغا چاپلىشىپ ياتىدۇ؛ 20 شۆھرىتىم ھەردائىم مەندە يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ، قولۇمدىكى ئوقيايىم ھەردائىم يېڭى بولۇپ تۇرىدۇ» دەيتتىم. 21 ئادەملەر ماڭا قۇلاق سالاتتى، كۈتۈپ تۇراتتى؛ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاي دەپ سۈكۈت ئىچىدە تۇراتتى. 22 مەن گەپ قىلغاندىن كېيىن ئۇلار قايتا گەپ قىلمايتتى، سۆزلىرىم ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شەبنەم بولۇپ چۈشەتتى. 23 ئۇلار يامغۇرلارنى كۈتكەندەك مېنى كۈتەتتى، كىشىلەر [ۋاقتىدا ياغقان] «كېينىكى يامغۇر»نى قارشى ئالغاندەك سۆزلىرىمنى ئاغزىنى ئېچىپ ئىچەتتى! 24 ئۈمىدسىزلەنگىنىدە مەن ئۇلارغا قاراپ كۈلۈمسىرەيتتىم، يۈزۈمدىكى نۇرنى ئۇلار يەرگە چۈشۈرمەيتتى. 25 مەن ئۇلارغا يولنى تاللاپ كۆرسىتىپ بېرەتتىم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كاتتىۋاش بولۇپ ئولتۇراتتىم، قوشۇنلىرى ئارىسىدا تۇرغان پادىشاھدەك ياشايتتىم، بىراق ئۇنىڭ بىلەن ماتەم تۇتىدىغانلارغا تەسەللى يەتكۈزگۈچىمۇ بولاتتىم».

30

ـ «بىراق ھازىر بولسا، ياشلار مېنى مازاق قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنى ھەتتا پادامنى باقىدىغان ئىتلار بىلەن بىللە ئىشلەشكە يول قويۇشنىمۇ يامان كۆرەتتىم. 2 ئۇلارنىڭ ماغدۇرى كەتكەندىن كېيىن، قولىدىكى كۈچ ماڭا نېمە پايدا يەتكۈزەلىسۇن؟ 3 يوقسۇزلۇق ھەم ئاچلىقتىن يىگەپ كەتكەن، ئۇلار ئۇزۇندىن بۇيان چۆلدەرەپ كەتكەن دەشت-بىياۋاندا قۇرۇق يەرنى غاجايدۇ. 4 ئۇلار ئەمەن-شۇاقنى چاتقاللار ئارىسىدىن يۇلىدۇ، شۇمبۇينىڭ يىلتىزلىرىنمۇ تېرىپ تۆزلىرىگە نان قىلىدۇ. 5 ئۇلار ئەل-يۇرتلاردىن ھەيدىۋېتىلگەن بولىدۇ، كىشىلەر ئۇلارنى كۆزۈپلا ئوغرىنى كۈرگەندەك ۋاقىراپ تىلايدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سۈرلۈك جىلغىلاردا قونۇپ، تاشلار ئارىسىدا، غارلار ئىچىدە ياشاشقا مەجبۇر بولىدۇ. 7 چاتقاللىق ئارىسىدا ئۇلار ھاڭراپ كېتىدۇ، تىكەنلەر ئاستىدا ئۇلار دۈگەيىپ ئولتۇرىشىدۇ؛ 8 نادانلارنىڭ، نام-ئابرۇيىسىزلارنىڭ بالىلىرى، ئۇلار زېمىندىن سۈرتۈقاي ھەيدىۋېتىلگەن. 9 مەن ھازىر بولسام ئۇلارنىڭ ھەجۋىي ناخشىسى، ھەتتا سۆز-چۆچىكىنىڭ دەستىكى بولۇپ قالدىم! 10 ئۇلار مەندىن نەپرەتلىنىپ، مەندىن يىراق تۇرۇپ، يۈزۈمگە تۈكۈرۈشتىنمۇ يانمايدۇ. 11 چۈنكى [خۇدا] مېنىڭ ھايات رىشتىمنى ئۈزۈپ، مېنى جاياغا چۈمدۈرگەن، شۇنىڭ بىلەن شۇ ئادەملەر ئالدىمدا تىزگىنلىرىنى ئېلىۋېتىگەن. 12 ئۇلۇغ يېنىمدا بىر توپ چۈپرەندە ياشلار ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلار پۇتۇمنى ئۇتۇرغان يېرىدىن ئىتتىرىۋېتىپ، ئۇلار سىپىلىمغا ھۇجۇم پەلەمپەيلىرىنى كۆتۈرۈپ تۇرىدۇ؛ 13 ئۇلار يولۇمنى بۇزۇۋېتىدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچ يۆلەنچۈكى بولمىسىمۇ، ھالاكىتىمنى ئىلگىرى سۈرمەكتە. 14 ئۇلار سىپىلنىڭ كەڭ بۆسۈك جايىدىن بۆسۈپ كىرگەندەك كىرىشىدۇ؛ ۋەيرانلىكىمدىن پايدىلىنىپ چوڭ تاشلاردەك دومىلاپ كىرىشىدۇ. 15 ۋەھىمىلەر بۇرۇلۇپ مېنى تۆز نىشانى قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن ھۆرمىتىم شامال ئۈتۈپ يوق بولغاندەك ھەيدىۋېتىلدى، ئاۋاتچىلىقىممۇ بۇلۇت ئۈتۈپ كەتكەندەك ئۈتۈپ كەتتى. 16 ھازىر بولسا جېنىم قاچىدىن تۆكۈلۈپ كەتكەندەك؛ ئازابلىق كۈنلەر مېنى تۇتۇۋالدى. 17 كېچىلەر بولسا، ماڭا سۆڭەكلىرىمگىچە سانجىماقتا؛ ئاغرىقلىرىم مېنى چىشلەپ دەم ئالمايدۇ. 18 [ئاغرىقلار] زور كۈچى بىلەن ماڭا كىيىم-كېچىكىمدەك بولدى؛ ئۇلار كۆڭلىكىمنىڭ ياقىسىدەك ماڭا چاپلىشىۋالدى. 19 خۇدا مېنى سازلىققا تاشلىۋەتكەن، مەن توپا-چاڭغا ۋە كۈلگە ئوخشاش بولۇپ قالدىم. 20 مەن ساڭا نالە-پەريات كۆتۈرمەكتىمەن، بىراق سەن ماڭا جاۋاب بەرمەيسەن؛ مەن ئورنۇمدىن تۇرسام، سەن پەقەتلا ماڭا قارىلا قويىسەن. 21 سەن تۆزگىرىپ ماڭا بىر زالىم بولدۇڭ؛ قولۇڭنىڭ كۈچى بىلەن ماڭا زەربە قىلىۋاتىسەن؛ 22 سەن مېنى كۆتۈرۈپ شامالغا سىندۇرگەنسەن؛ بوران-چاپقۇندا تەڭلۇقتىمنى يوق قىلىۋەتكەنسەن. 23 چۈنكى سەن مېنى ئاخىرىدا ئۆلۈمگە، يەنى بارلىق ھايات ئىگىلىرىنىڭ «يىغلىش ئۆيى» گە كەلتۈرۈۋاتىسەن. 24 ئۇ ھالاك قىلغان ۋاقىتدا كىشىلەر نالە-پەريات كۆتۈرسىمۇ، ئۇ قولىنى ئۆزاتقاندا، دۈشمىنىڭ دەرۋەقە ھېچقانداق نەتىجىسى يوق؛ 25 مەن كۈنلىرى تەس كىشى ئۈچۈن يىغلاپ [دۇئا قىلغان] ئەمەسمۇ؟ نامراتلار ئۈچۈن جېنىم ئازابلانمىدىمۇ؟ 26 مەن ئۈزۈم ياخشىلىق كۈتۈپ يۈرگىنىم بىلەن، يامانلىق كېلىپ قالدى؛ نۇر كۈتكىنىم بىلەن، قاراڭغۇلۇق كەلدى. 27 ئىچىم قازاندەك قاينىپ، ئارامىلىق تاپمايۋاتىدۇ؛ ئازابلىق كۈنلەر ماڭا يۈزلەندى. 28 مەن قۇياش نۇرىنى كۈرمەيمۇ قاردىپ يۈرمەكتىمەن؛ خالايىق ئارىسىدا مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، نالە-پەريات كۆتۈرىمەن. 29 مەن چىلبۆرىلەرگە قېرىنداش بولۇپ قالدىم، ھۇۋۇقۇشلارنىڭ ھەمراھى بولدۇم. 30 تېرەم قارىيىپ مەندىن ئاجراپ كېتىۋاتىدۇ، سۆڭەكلىرىم قىزىقتىن كۆيۈپ كېتىۋاتىدۇ. 31 چىلتارىمدىن ماتەم مەرسىيەسى چىقىدۇ، نېيىمنىڭ ئاۋازى ھازا تۇتقۇچىلارنىڭ يىغىسىغا ئايلىنىپ قالدى».

31

«مەن كۆزۈم بىلەن ئەھدىلەشكەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن قانداقمۇ قىزلارغا ھەۋەس قىلىپ كۆز تاشلاپ يۈرەي؟ 2 ئۇنداق قىلسام ئۈستۈمدىكى تەڭدىن ئالدىغان نېسىۋەم نېمە بولار؟ ھەممىگە قادىردىن ئالدىغان مىراسىم نېمە بولار؟ 3 بۇ گۇناھنىڭ نەتىجىسى ھەققانىيسىزلارغا بالا-قازا ئەمەسمۇ؟ قەبىھلىك قىلغانلارغا كۈلپەت ئەمەسمۇ؟ 4 ئۇ مېنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟

هەربىر قەدەملىرىمنى ساناپ تۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 5 ئەگەر ساختىلىققا ھەمراھ بولۇپ ماڭىغان بولسامىدى! ئەگەر پۈتۈم ئالدامچىلىق بىلەن بىللە بولۇشقا ئالدىرىغان بولسا، 6 (مەن ئادىللىق مىزانىغا قويۇلغان بولسامىدى! ئۇنداقتا تەڭرى ئەيىبسىزلىكىمدىن خەۋەر بىلالايتى!) 7 ئەگەر قەدىمىم يولدىن چىققان بولسا، كۆڭۈلۈم كۆزۈمگە ئەگىشىپ ماڭىغان بولسا، ئەگەر قولۇمغا ھەرقانداق داغ چاپلاشقان بولسا، 8 ئۇنداقتا مەن تېرىغانىنى باشقا بىرسى يېسۇن! بىخلىرىم يولۇنۇپ تاشلىۋېتىلسۇن! 9 ئەگەر قەلبىم مەلۇم بىر ئايالدىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇ نىيەتتە قوشنامنىڭ ئىشىك ئالدىدا پايلاپ تۇرغان بولسام، 10 ئۆز ئايالىم باشقىلارنىڭ تۆگىنىنى تارتىدىغان كۆنگە قالسۇن، باشقىلار ئۇنى ئاياق ئاستى قىلسۇن. 11 چۈنكى بۇ ئەشەددىي نومۇسلۇق گۇناھتۇر؛ ئۇ سوراقچىلار تەرىپىدىن جازالىنىشى كېرەكتۇر. 12 [بۇ گۇناھ] بولسا ئادەمنى ھالاك قىلغۇچى ئوتتۇر؛ ئۇ مېنىڭ بارلىق تېپىقانلىرىمنى يۇلۇپ تاغان بولاتتى. 13 ئەگەر قۇلۇمنىڭ ياكى دېدىكىمنىڭ ماڭا قارىتا ئەرزى بولغان بولسا، ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى كۆزۈمگە ئىلىمغان بولسام، 14 ئۇنداقتا تەڭرى مېنى سوراققا تارتىشقا ئورنىدىن تۇرغاندا قانداق قىلىمەن؟ ئەگەر ئۇ مەندىن سوئال-سوراق ئالىمەن دەپ كەلسە، مەن ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بېرىمەن؟ 15 مېنى بالىياتقۇدا ئاپىردە قىلغۇچى ئۇلارنىمۇ ئاپىردە قىلغان ئەمەسمۇ. مەن بىلەن ئۇ ئىككىمزنى ئانىلىرىمنىڭ بالىياتقۇسىدا تۇرەلدۇرگۈچى بىر ئەمەسمۇ؟ 16 ئەگەر مىسكىنلەرنى ئۆز ئارزۇ-ئۈمىدلىرىدىن توسقان بولسام، ئەگەر تۇل خوتۇننىڭ كۆز نۇرىنى قاراڭغۇلاشتۇرغان بولسام، 17 ياكى ئۆزۈمنىڭ بىر چىشلەم نېنىمنى يالغۇز يېگەن بولسام، ئۇنى يېتىم-يېسىر بىلەن بىللە يېمىگەن بولسام 18 (ئەمەلىيەتتە ياش ۋاقتىمدىن تارتىپ ئوغلى ئاتا بىلەن بىللە بولغاندەك ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە تۇرغاندى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىققاندىن تارتىپلا تۇل خوتۇننىڭ يۈلەنچۈكى بولۇپ كەلدىم)، 19 ئەگەر كىيىم-كېچەك كەملىكىدىن ھالاك بولاي دېگەن بىرىگە، ياكى چاپانسىز بىر يوقسۇلغا قاراپ ئولتۇرغان بولسام، 20 ئەگەر ئۇنىڭ بەللىرى [كىيىمسىز قېلىپ] ماڭا بەخت تىلىمىگەن بولسا، ئەگەر ئۇ قوزلىرىمنىڭ يۈڭىدا ئىسسىنمىغان بولسا، 21 ئەگەر شەھەر دەرۋازىسى ئالدىدا «[ھۆكۈم چىقارغانلار ئارىسىدا] مېنىڭ يۈلەنچۈكۈم بار» دەپ، يېتىم-يېسىرلارغا زىيانكەشلىك قىلىشقا قول كۆتۈرگەن بولسام، 22 ئۇنداقتا مۇرەم تاغىدىن تاجرىلىپ چۈشسۇن! بىلىكىم ئۆگىسىدىن سۇنۇپ كەتسۇن! 23 چۈنكى تەڭرى چۈشۈرگەن بالا-ئىشاپەت مېنى قورقۇنچقا سالماقتا ئىدى، ئۇنىڭ ھەيۋىتىدىن ئۇنداق ئىشلارنى قەتئىي قىلالمايتتىم. 24 ئەگەر ئالتۇنغا ئىشىنىپ ئۇنى ئۆز تايانچىم قىلغان بولسام، ياكى ساپ ئالتۇنغا: «يۈلەنچۈكۈمسەن!» دېگەن بولسام، 25 ئەگەر بايلىقلىرىم زور بولغانلىقىدىن، ياكى قولۇم ئالغان غەنىيمەتىمىن شادلىنىپ كەتكەن بولسام، 26 ئەگەر مەن قۇياشنىڭ جۇلاسىنى چاچقانلىقىنى كۆرۈپ، ياكى ئاينىڭ ئايدىنكىدا ماڭىغانلىقىنى كۆرۈپ، 27 كۆڭۈلۈم ئاستىرتىن ئازدۇرۇلغان بولسا، شۇندىقلا [بۇلارغا چوقۇنۇپ] ئاغزىم قولۇمنى سۆيگەن بولسا، 28 بۇمۇ سوراقچى ئالدىدا گۇناھ دەپ ھېسابلىنىتتى، چۈنكى شۇنداق قىلغان بولسام مەن يۇقىرىدا تۇرغۇچى تەڭرىگە ۋاپاسىزلىق قىلغان بولاتتىم. 29 ئەگەر ماڭا نەپرەتلەنگەن كىشىنىڭ ھالاكىتىگە قارىغىنىمدا شادلىنىپ كەتكەن بولسام، بېشىغا كۈلپەت چۈشكەنلىكىدىن خۇشال بولغان بولسام ـ 30 (ئەمەلىيەتتە ئۇ تۇگەشىشىنى دەپ قارغاپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى تىلەپ ئاغزىمنى گۇناھ ئوتكۈزۈشكە يول قويمىغانىمەن) 31 ئەگەر چېدىرىمدىكىلەر مەن توغرۇلۇق: «خوجايىنىمزنىڭ داستىخىندىن يەپ تويۇنمىغان قېنى كىم بار؟» دېمىگەن بولسا، 32 (مۇساپىرلاردىن كوچىدا قالغىنى ئەزەلدىن يوقتۇر؛ چۈنكى ئىشىكىمنى ھەردائىم يولۇچىلارغا ئېچىپ كەلگەنمەن) 33 ئەگەر ئادەمئاتىمزدەك ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى يېپقان، قەبىھلىكىمنى كۆكۈلۈمگە يوشۇرغان بولسام، 34 ھەمدە شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل خالايىق ئالدىدا ئۇنىڭ ئاشكارىلىنىشىدىن قورقۇپ يۈرگەن بولسام، جەمئىيەتنىڭ كەمسىتىشىلىرى ماڭا ۋەھىمە قىلغان بولسا، شۇنىڭ بىلەن مەن تالاغا چىقماي يۈرگەن بولسام،... 35 ـ ئاھ، ماڭا قۇلاق سالغۇچى بىرسى بولسىدى! مانا، ئىمزايىنى قويۇپ بېرەي؛ ھەممىگە قادىر ماڭا جاۋاب بەرسۇن! رەقىبىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەرز يازسۇن! 36 شۇ ئەرزنى زىممەمگە ئارتاتتىم ئەمەسمۇ؟ چوقۇم تاجالاردەك بېشىمغا كىيىۋالاتتىم. 37 مەن ئۇنىڭغا قەدەملىرىمنىڭ پۈتۈن سانىنى ھېسابلاپ بېرەتتىم؛ شاھزادىدەك مەن ئۇنىڭ ئالدىغا باراتتىم. 38 ئەگەر ئۆز ئېتىزلىرىم ماڭا قارشى گۇۋاھ بولۇپ چۇقان كۆتۈرسە، ئۇنىڭ چۇنەكلىرى بىلەن بىرگە يىغلاشسا، 39 چۈنكى چىقارغان مېۋىسىنى ھەق تۆلىمەي يېگەن بولسام، ھۇددىگەرلەرنى ھالسىزلاندۇرۇپ نەپسىنى توختاتقان بولسام، 40 ئۇنداقتا بۇغداينىڭ ئورنىدا شۇمبۇيا تۇسىسۇن! ئارپىنىڭ ئورنىدا مەستەك تۇسىسۇن. مانا شۇنىڭ بىلەن [مەن] ئايۇپنىڭ سۆزلىرى تامام ۋەسسالام!»

32

شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كىشى ئايۇپقا جاۋاب بېرىشتىن توختىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئايۇپنىڭ قارىشىدا ئۆزىنى ھەققانىي دەپ تونۇيدىغانلىقىنى بىلدى. 2 ئاندىن بۇزىلىق رامىنىڭ ئائىلىسىدىن بولغان باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئىسملىك يىگىتنىڭ غەزىپى قوزغالدى؛ ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپقا قارىتا قوزغالدى، چۈنكى ئۇ خۇدانى ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى توغرا ھېسابلىغانىدى؛ 3 ئۇنىڭ غەزىپى ئايۇپنىڭ ئۈچ دوستىرىغىمۇ قارىتىلدى، چۈنكى ئۇلار ئايۇپقا رەددىيە بەرگۈدەك سۆز تاپالمايى ئۆزۈپ، يەنىلا ئۇنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەنىدى. 4 براق ئېلىخۇ بولسا ئايۇپقا جاۋاب بېرىشنى كۆتكەنىدى، چۈنكى بۇ ئوتەيلەننىڭ كۆزگەن كۆزلىرى ئۆزىدىن كۆپ ئىدى. 5 ئېلىخۇ بۇ ئۈچ دوستىنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق جاۋابى يوقلۇقىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ غەزىپى قوزغالدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بۇزىلىق باراخەلنىڭ ئوغلى ئېلىخۇ ئېغىز ئېچىپ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «مەن بولسام ياش، سىلەر بولسا كاۋار ياشانغانسىلەر؛ شۇنداق بولغاچقا مەن تارتىنىپ، بىلگەنلىرىمنى سىلەرگە ئايان قىلىشتىن قورقۇپ كەلدىم. 7 مەن: «يېشى چوڭ بولغانلار [ئاۋۋال] سۆزلىشى كېرەك؛ يىللار كۆپەيسە، ئادەمگە دانالىقنى ئۆگىتىدۇ»، دەپ قارايتتىم؛ 8 براق ھەربىر ئىنساندا روھ بار؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى ئۇنى ئەقىل-ئىدراكلىق قىلىپ يورۇتىدۇ. 9 لېكىن چوڭلارنىڭ دانا بولۇشى ناتايىن؛ قېرىلارنىڭ توغرا ھۆكۈم چىقارالىشىمۇ ناتايىن. 10 شۇڭا مەن: «ماڭا قۇلاق سېلىڭلار» دەيمەن، مەنمۇ ئۆز بىلگىنىمنى بايان قىلەيلەي. 11 مانا، سىلەر توغرا سۆزلەرنى ئىزدەپ يۈرگىنىڭلاردا، مەن سۆزلىرىڭلارنى كۈتكەنىمدە، سىلەرنىڭ مۇنازىرەڭلارغا قۇلاق سالاتتىم؛ 12 شۇنداق، سىلەرگە چىن كۆڭۈلدىن قۇلاق سالدىم؛ براق سىلەردىن ھېچقايسىڭلار ئايۇپقا رەددىيە بەرمىدىڭلار، ھېچقايسىڭلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە جاۋاب بېرەلمىدىڭلاركى، 13 سىلەر: «ھەقىقەتەن دانالىق تاپتۇق!» دېيەلەيسىلەر؛ ئىنسان ئەمەس، بەلكى تەڭرى ئۇنىڭغا رەددىيە قىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ جەڭگە تىزىلغان ھۆججەم سۆزلىرى ماڭا قارىتىلغان ئەمەس؛ ھەم مەن بولسام سىلەرنىڭ گەپلىرىڭلار بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەيمەن 15 (بۇ ئۇچەيلەن ھەيرانۇھەس بولۇپ، قايتا جاۋاب بېرىشمىدى؛ ھەمە سۆز ئۇلاردىن ئۈچۈپ كەتتى. 16 مەن كۈتۈپ تۇراتتىم، چۈنكى ئۇلار گەپ قىلمىدى، بەلكى جىمجىت تۇرە تۇرۇپ قايتا جاۋاب بەرمىدى)؛ 17 ئەمدى ئۆزۈمنىڭ تۇۋىتىدە مەن جاۋاب بېرەي؛ مەنمۇ بىلگىنىمنى كۆرسىتىپ بېرەي. 18 چۈنكى دەيدىغان سۆزلىرىم لىق تولدى؛ ئېچىمدىكى روھ ماڭا تۇرتكە بولدى؛ 19 مانا، قورسىقىم ئېچىلمىغان شاراب تۇلۇمغا ئوخشايدۇ؛ يېڭى شاراب تۇلۇملىرى پارتلاپ كېتىدىغاندەك پارتلايدىغان بولدى. 20 شۇڭا مەن سۆز قىلىپ ئېچىمنى بوشتاي؛ مەن لەۋلىرىمنى

ئېچىپ جاۋاب بېرەي. 21 مەن ھېچكىمگە يۈز-خاتىرە قىلمايمەن؛ ۋە ياكى ھېچ
ئادەمگە خۇشامەت قىلمايمەن. 22 مەن خۇشامەت قىلىشنى تۆگەتمىگەنمەن؛
تۇنداق بولىدىغان بولسا، ياراتقۇچىم چوقۇم تېزلا مېنى ئېلىپ كېتىدۇ».

33

«ئەمدىلىكتە، ئى ئايۇپ، بايانلىرىمنا قۇلاق سالغايسەن، سۆزلىرىمنىڭ
ھەممىسىنى ئاڭلاپ چىققايسەن. 2 مانا ھازىر لەۋلىرىمنى ئاچتىم، ئاغزىمدا تىلىم
گەپ قىلىدۇ. 3 سۆزلىرىم كۆڭۈلمدەك دۇرۇس بولىدۇ، لەۋلىرىم ساپ بولغان
تەلىمنى بايان قىلىدۇ. 4 تەڭرىنىڭ روھى مېنى ياراتقان؛ ھەممىگە قادىرنىڭ نەپىسى
مېنى جانلاندۇرىدۇ. 5 جاۋابىڭ بولسا، ماڭا رەددىيە بەرگىن؛ سۆزلىرىڭنى
تالدىمغا سەپكە قويۇپ جەڭگە تەييار تۇرغىن! 6 مانا، تەڭرى ئالدىدا مەن ساڭا
ئوخشاش بەندىمەن؛ مەنمۇ لايدىن شەكللەندۈرۈلۈپ ياسالغانمەن. 7 بەرھەق،
مەن ساڭا ھېچ ۋەھىمە سالمالچى ئەمەسمەن، ۋە ياكى مەن سالغان يۈك ساڭا
بېسىم بولمايدۇ. 8 سەن دەرۋەقە قۇلىقىمغا گەپ قىلدىڭكى، تۆز ئاۋازىڭ
بىلەن: ـ 9 «مەن ھېچ ئىتائەتسىز بولماي پاك بولىمەن؛ مەن ساپ، مەندە ھېچ
گۇناھ يوق... 10 مانا، خۇدا مەندىن سەۋەب تېپىپ ھۇجۇم قىلىدۇ، تۇ
مېنى تۆز دۈشمىنى دەپ قارايدۇ؛ 11 تۇ پۇتلىرىمنى كىشەنلەرگە سالىدۇ، ھەممە
يوللىرىمنى كۆزىتىپ يۈرىدۇ» ـ دېگەنلىكىڭنى ئاڭلىدىم. 12 مانا، مەن ساڭا
جاۋاب بېرەيكى، بۇ ئىشتا گېپىڭ توغرا ئەمەس؛ چۈنكى تەڭرى ئىنساندىن
تۆلۈغدۇر. 13 سەن نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىپ: ـ تۇ ئۆزى قىلغان
ئىشلىرى توغرۇلۇق ھېچ چۈشەنچە بەرمەيدۇ» دەپ يۈرسەن؟ 14 چۈنكى
تەڭرى ھەققەتەن گەپ قىلىدۇ؛ بىر قېتىم، ئىككى قېتىم، لېكىن ئىنسان بۇنى
سەزمەيدۇ؛ 15 چۈش كۆرگەندە، كېچىدىكى غايىبانە تالامەتتە، ـ (قاتتىق
ئۇيقۇ ئىنسانلارنى باسقاندا، ياكى ئورۇن-كۆرپىلىردە ئۇگدەك باسقاندا) ـ 16 ـ
شۇ چاغلاردا ئۇ ئىنسانلارنىڭ قۇلىقىنى ئاچىدۇ، ئۇ ئۇلارغا بەرگەن نەسىھەتنى
[ئۇلارنىڭ يۈرىكىگە] مۆھۈرلەيدۇ. 17 ئۇنىڭ مەقسىتى ئادەملەرنى [يامان]
يولىدىن يانداۋرۇشتۇر، ئىنسانىنى تەكەبىۋرلۇقتىن ساقلاشتۇر، 18 بۇنىڭ بىلەن
[خۇدا] ئادەمنىڭ جىنىنى كۆزىيەتمەس ھاڭدىن يانداۋرۇپ، ساقلايدۇ، ئۇنىڭ
ھاياتىنى قىلىچلىنىشتىن قوغدايدۇ. 19 ياكى بولمىسا، ئۇ ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ
قالغىنىدا ئاغرىق بىلەن، سۆڭەكلىرىنى ئۆز-ئارا سوقۇشتۇرۇپ بىئارام قىلىش
بىلەن، تەربىيە قىلىنىدۇ. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتۇن ۋۇجۇدى تائامدىن
نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ھەرخىل نازۇ-نېمەتلەردىن قاچىدۇ. 21 ئۇنىڭ ئېتى
كۆزدىن يوقلىپ كېتىدۇ، ئەسلىدە كۆرۈنمەيدىغان سۆڭەكلىرى بۇرتۇپ چىقىدۇ.
22 بۇنىڭ بىلەن جېنى كۆزىيەتمەس ھاڭغا يېقىن كېلىدۇ، ھاياتى ھالاك قىلغۇچى
پەرىشتىلەرگە يېقىنلاشىدۇ؛ 23 بىراق، ئەگەر ئۇنىڭ بىلەن بىر تەرەپتە تۇرىدىغان
كېلىشتۇرگۈچى بىر پەرىشتە بولسا، يەنى مىڭنىڭ ئىچىدە بىرسى بولسا، ـ ئىنسان
بالىسىغا توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كېلىشتۇرگۈچى بولسا، 24 ئۇنداقتا
[خۇدا] ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىپ: «ئۇنى ھاڭدىن چۈشۈپ كېتىشتىن
قۇتقۇزۇپ قويغىن، چۈنكى مەن نىجات-قۇتۇلۇشقا كاپالەت ئالدىم» ـ دەيدۇ.
25 بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئەتىسى بالىلىق ۋاقتىدىكىدىن يۇمران بولىدۇ؛ ئۇ ياشلىقىغا
قايتىدۇ. 26 ئۇ تەڭرىگە دۇئا قىلىدۇ، ئۇ شەپقەت قىلىپ ئۇنى قوبۇل قىلىدۇ،
ئۇ خۇشال-خۇرام تەنتەنە قىلىپ ئۇنىڭ دىدارىنى كۆرىدۇ، ھەمدە [خۇدا]
ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئۇزىگە قايتۇرىدۇ. 27 ئۇ ئادەملەر ئالدىدا كۆزى ئېيتىپ:
ـ «مەن گۇناھ قىلدىم، توغرا يولنى بۇرمىلىغانىمەن، بىراق تېگىشلىك جازا
ماڭا بېرىلمىدى! 28 ئۇ روھىمنى ھاڭغا چوشۇشتىن قۇتقۇزدى، جېنىم نۇرنى
ھۇزۇرلىنىپ كۆرىدۇ» ـ دەيدۇ. 29 مانا، بۇ ئەمەلەرنىڭ ھەممىسىنى تەڭرى
ئادەمنى دەپ، ئىككى ھەتتا ئۈچ مەرتەم ئايان قىلىدۇ، 30 مەقسىتى ئۇنىڭ
جېنىنى ھاڭدىن يانداۋرۇپ قۇتقۇزۇشتۇر، ئۇنى ھاياتلىق نۇرى بىلەن يورۇتۇش
ئۈچۈندۇر. 31 ئى ئايۇپ، ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ ئۈنۈڭنى چىقارما، مەن يەنە
سۆز قىلاي. 32 ئەگەر سۆزلىرىڭ بولسا، ماڭا جاۋاب قىلىۋەرگىن؛ سۆزلىگىن!
چۈنكى ئىمكانىيەت بولسىلا مېنىڭ سېنى ئاقلىغۇم بار. 33 بولمىسا، مېنىڭكىنى
ئاڭلاپ ئولتۇر؛ سۆزۈت قىلغىن، مەن ساڭا دانالىقنى ئۆگىتىپ قويايى».

34

ئېلىخۇ يەنە جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ 2 «ئى دانىشمەنلەر،
سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار، ئى تەجرىبە-ساۋاقلىق ئادەملەر، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار.
3 ئېغىز تائام تېتىپ باققاندەك، قۇلاق سۆزىنىڭ تەمىنى سىناپ باقىدۇ. 4 ئۆزىمىز
ئۈچۈن ئېنىقلىق توغرا بولىدىغانلىقنى بايقاپ تاللايلى؛ ئارىمىزدا ئېنىقلىق ياخشى
بولىدىغانلىقىنى بىلەيلى! 5 چۈنكى ئايۇپ: «مەن ھەققانىيدۇرمەن»، ۋە: «تەڭرى
مېنىڭ ھەققىمنى يۇلاپ كەتكەن» ـ دەيدۇ. 6 يەنە ئۇ: «ھەققىمگە زىيان
يەتكۈزىدىغان، يالغان گەپنى قىلىشىم توغرىمۇ؟ ھېچ ئاسىيلىقىم يولىغىنى بىلەن،
ماڭا سانجىلغان ئوق زەخمىگە داۋا يوق» ـ دەيدۇ، 7 قېنى، ئايۇپقا ئوخشايدىغان
كىم بار؟! ئۇنىڭغا نىسبەتەن باشقىلارنى ھاقارەتلەش سۈ ئىچكەندەك ئاددىي
ئىشتۇر. 8 ئۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ھەمراھ بولۇپ يۈرىدۇ، ئۇ رەزىللەر
بىلەن بىللە ماڭىدۇ. 9 چۈنكى ئۇ: «ئادەم خۇدادىن سۆيۈنسە، بۇ ئۇنىڭغا
ھېچقانداق پايدىسى يوق» دېدى. 10 شۇڭا، ئى دانىشمەنلەر، ماڭا قۇلاق
سېلىڭلار؛ رەزىللىك تەڭرىدىن يىراقتا ئۇرسۇن! يامانلىق ھەممىگە قادىردىن نېرى
بولسۇن! 11 چۈنكى ئۇ ئادەمنىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ، ھەر بىر ئادەمگە
ئۆز يولى بويىچە تېگىشلىك نېسىۋە تاپقۇزىدۇ. 12 دەرھەقىقەت، تەڭرى ھېچ
ئەسكىلىك قىلمايدۇ، ھەممىگە قادىر ھۆكۈمنى ھەرگىز بۇرمىلىمايدۇ. 13 كىم
ئۇنىڭغا يەر-زېمىننى ئامانەت قىلغان؟ كىم ئۇنى پۈتكۈل جاھاننى باشقۇرۇشقا
تەيىنلىدى؟ 14 ئۇ پەقەت كۆڭلىدە شۇ نىيەتنى قىلسىلا، ئۇزىنىڭ روھىنى ھەم
نەپىسىنى ئۆزىگە قايتۇرۇۋالسىلا، 15 شۇئان بارلىق ئەت ئىگىلىرى بىرگە نەپەسىتىن
قالىدۇ، ئادەملەر توپا-چاڭغا قايتىدۇ. 16 سەن دانىشمەن بولساڭ، بۇنى
ئاڭلا! سۆزلىرىمنىڭ ساداسىغا قۇلاق سال! 17 ئادالەتكە ئۆچ بولغۇچى ھۆكۈم
سۈرەلەمدۇ؟ سەن «ھەممىدىن ئادىل بولغۇچى»نى گۇناھكار بېكىتەمسەن؟!
18 ئۇ بولسا پادىشاھنى: «يارىماس!»، مۆتىۋەرلەرنى: «رەزىللەر» دېگۈچىدۇر.
19 ئۇ نە ئەمىرلەرگە ھېچ يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، نە بايلارنى كەمبەغەللەردىن
يۇقىرى كۆرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ئۆز قولى بىلەن ياراتقاندۇر.
20 كۈزىنى يۇمۇپ ئاچقۇچە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىدۇ، تۇن يېرىمدا خەلقلەرمۇ
تەۋرىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ؛ ئادەمنىڭ قولىسىز ئۇلۇغلار ئېلىپ كېتىلىدۇ.
21 چۈنكى ئۇنىڭ نەزەرى ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇ ئىنسانلىنىڭ بار
قەدەملىرىنى كۆرۈپ يۈرىدۇ. 22 شۇڭا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا يوشۇرۇنغۇدەك
ھېچ قاراڭغۇلۇق يوقتۇر، ھەتتا ئۇلۇمنىڭ سايىسىدىمۇ ئۇلار يوشۇرۇنالمايدۇ.
23 چۈنكى تەڭرى ئادەملەرنى ئالدىغا ھۆكۈم قىلىشقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن،
ئۇلارنى ئۆزۈنغىچە كۆزىتىپ يۈرۈشىنىڭ ھاجىتى يوقتۇر. 24 ئۇ كۆچلۈكلەرنى
تەكشۈرۈپ ئولتۇرمايلا پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، ھەم باشقىلارنى ئۇلارنىڭ ئورنىغا
قويىدۇ؛ 25 چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ئۇنىڭغا ئېنىق تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى
كېچىدە ئۆرۈۋېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يانچىلىدۇ. 26 ئۇ يامانلارنى خالايىق
ئالدىدا كاچاتلىغاندەك ئۇلارنى ئۇرىدۇ، 27 چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا ئەگىشىشتىن
باش تارتقان، ئۇنىڭ يوللىرىدىن ھېچبىرىنى ھېچ ئەتىۋارلىمىغان. 28 ئۇلار
شۇنداق قىلىپ مىسكىنلەرنىڭ نالە-پەريادىنى ئۇنىڭ ئالدىغا كىرگۈزىدۇ، شۇنىڭ
بىلەن ئۇ ئېزىلگۈچىلەرنىڭ يالۋۇرۇشىنى ئاڭلايدۇ. 29 ئۇ سۈكۈتتە تۇرسا،
كىم ئاغرىنىپ قاقشىسۇن. مەيلى ئەلدىن، مەيلى شەخستىن بولسۇن، ئەگەر

تۇ [شەپقىتنى كۆرسەتمەي] يۈزىنى يوشۇرۇۋالسا، كىم ئۇنى كۆرەلەيسۇن؟
30 ئۇنىڭ مەقسىتى ئېيلاسلار ھۆكۈمرانلىق قىلمىسۇن، ئۇلار ئەل-ئەھلىنى دامىغا
چۈشۈرمىسۇن دېگەنلىكتۇر. 31 چۈنكى يۇنىڭ بىلەن ئۇلاردىن بىرسى تەكرۇنگە:
«مەن تەكەبىۋارلۇق قىلغانىمەن، مەن توغرىنى يەنە بۇرمىلىمايمەن، 32 تۇرۇم
بىلىگىنىمنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن، مەن ياماللىق قىلغان بولسام، مەن قايتا
قىلمايمەن» ـ دېسە، 33 سەن ئۇنىڭ بېكتىكىنىي رەت قىلغانلىقىڭ ئۈچۈن، ئۇ
پەقەت سېنىڭ بېكىڭ بويىچىلا ئىنسانىڭ قىلغانلىرىنى ئۆزىگە قايتۇرۇشى كېرەكمۇ.
مەن ئەمەس، سەن قارار قىلىشىڭ كېرەكتۇر، ئەمدى بىلگىنلىرىڭنى بايان
قىلساڭچۇ! 34 ئەقلى بار ئادەملەر بولسا، گېپىمنى ئاڭلىغان دانا كىشى بولسا: ـ
35 «ئايۇپ ساۋاتسىزدەك گەپ قىلدى، ئۇنىڭ سۆزلىرىدە ئەقىل-پاراسەتسىز
ئەسەر يوق» ـ دەيدۇ. 36 ئايۇپ رەزىل ئادەملەردەك جاۋاب بەرگەنلىكىدىن،
ئاخىرغىچە سىناسۇن! 37 چۈنكى ئۇ ئۆز گۇناھىنىڭ ئۈستىگە يەنە ئاسىيلىقنى
قوشىدۇ، ئۇ ئارىمىزدا [ئاھانەت بىلەن] چاۋاك چېلىپ، تەكرۇنگە قارشى سۆزلەرنى
كۆپەيتىۋەتتى».

35

ئېلىخۇ يەنىلا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «سەن مۇشۇ
گېپىڭنى، يەنى «ھەققانىيلىقىم تەكرۇنىڭكىدىن ئۈستۈنىدۇر» دېگىنىڭنى توغرا
دەپ قارامسەن؟ 3 شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن سەن: «ھەققانىيلىقىنىڭ ماڭا نېمە
پايدىسى بولىدۇ؟ گۇناھ قىلمىغىنىمنىڭ گۇناھ قىلغىنىمغا قارىغاندا ئارتۇقچىلىقى
نەدە؟» دەپ سوريدىڭ. 4 ئۇرۇم سۆزلەر بىلەن ساڭا [جاۋاب بېرەي]، ساڭا
ھەم سەن بىلەن بىللە بولغان ئۈلپەتلىرىڭگە جاۋاب بېرەي؛ 5 ئاسمانلارغا قاراپ
باققىن؛ پەلەكتىكى بۇلۇتلارغا سەپسالغىن، ئۇلار سەندىن يۇقىرىدۇر. 6 ئەگەر
گۇناھ قىلغان بولساڭ، ئۇنداقتا تەكرۇنگە قايسى زىيانكەشلىكنى قىلالايتىڭ؟
جىنايەتلىرىڭ كۆپەيسىمۇ، ئۇنداقتا ئۇنىڭغا قاندائ زىيانلارنى سالالار ئىدىڭ؟
7 سەن ھەققانىي بولغان تەقدىردىمۇ، ئۇنىڭغا نېمە بېرەلەيتىڭ؟ ئۇ سېنىڭ قولۇڭدىن
نېمىمۇ ئالار-ھە؟ 8 سېنىڭ ئەسكىلىكىڭ پەقەت سەندەك بىر ئىنسانغىلا،
ھەققانىيلىقىڭ بولسا پەقەت ئىنسان بالىلىرىغىلا تەسىر قىلىدۇ، خالاس. 9 ئادەملەر
زۇلۇم كۆپىيىپ كەتكەنلىكىدىن يالۇۋۇردۇ، كۆچلۈكلەرنىڭ بىسىمى تۈپەيلىدىن
ئۇلار نالە-پەريات كۆتۈردى. 10 بىراق ھېچكىم: «كېچىلەردە ئىنسانلارغا
ناخشا ئاتا قىلغۇچى ياراتقۇچىم تەكرۇنى نەدىن ئىزدىشىم كېرەك؟» دېمەيدۇ.
11 ئۇنىڭ بىزگە ئۆگىتىدىغىنى يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن كۆپ،
ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ئۆگىتىدىغىنىدىن ئارتۇق ئەمەسمۇ؟ 12 ئۇلار
نالە-پەريات كۆتۈردى، بىراق رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنىڭ تەسىرى
تۈپەيلىدىن، ئۇنى خۇدا ئىجابەت قىلمايدۇ. 13 بەرھەق، تەكرۇنى قۇرۇق دۇئاغا
قۇلاق سالمىغان يەردە، ھەممىگە قادىر مۇشۇلارغا ئەھمىيەت بەرمىگەن يەردە،
14 سەن: «مەن ئۇنى كۆرەلمەيمەن» دېسەڭ، [ئۇ قانداق قۇلاق سالسۇن]؟
دەۋايىڭ تېخى ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنى كۈتۈپ تۇرغىن. 15 بىراق ئۇ
ھازىر [توۋا قىلىش پۇرسىتى بېرىپ]، ئۆز غەزىپىنى تېخى تۆكمىگەن ئەھۋالدا، ئايۇپ
ئۆزىنىڭ تەكەبىۋارلۇقىنى بىلمەيدىغاندۇ؟ 16 چۈنكى ئايۇپ قۇرۇق گەپ ئۈچۈن
ئاغزىنى ئاچقان، ئۇ ئۇنتۇرۇقسىز سۆزلەرنى كۆپەيتكەن».

36

ئېلىخۇ سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «مېنى
بىردەم سۆزلىگىلى قويساڭ، مەن يەنە تەكرۇنگە ۋاكالىتەن قىلىدىغان سۆزۈمنىڭ
بارلىقىنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 3 بىلىمنى يىراقلاردىن ئېلىپ كەلتۈرىمەن،
ئادەملەرنى ياراتقۇچىمنى ھەققانىي دەپ ھېسابلايدىغان قىلىمەن. 4 مېنىڭ
گېپىم ھەقىقەتەن يالغان ئەمەستۇر، بىلىمى مۇكەممەل بىرسى سەن بىلەن بىللە
بولىدۇ. 5 مانا، تەكرۇنى دېگەن ئۇلۇغدۇر، بىراق ئۇ ھېچكىمنى كەمسىتمەيدۇ؛
ئۇنىڭ چۈشىنىشى چوڭقۇردۇر، مەقسىتىدە چىڭ تۇرىدۇ. 6 ئۇ يامانلارنى
ھايات ساقلىمايدۇ، بىراق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن ئادالەت يۈرگۈزىدۇ. 7 ئۇ
ھەققانىيلاردىن كۆزىنى ئېلىپ كەتمەيدۇ، بەلكى ئۇلارنى مەڭگۈگە پادىشاھلار
بىلەن تەختتە ئولتۇرغۇزىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ مەرتىۋىسى ئۈستۈن
بولىدۇ. 8 ۋە ئەگەر ئۇلار كىشىلەنگەن بولسا، جاپانىڭ ئاسارىتىگە تۇتۇلغان
بولسا، 9 ئۇنداقتا ئۇ ئۇلارغا قىلغانلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى، يەنى
ئۇلارنىڭ كۆرەڭلەپ كەتكەنلىكىنى ئۇزلىرىگە كۆرسەتكەن بولىدۇ. 10 شۇنىڭ
بىلەن ئۇ قۇلاقلىرىنى تەربىيىگە ئېچىپ قويىدۇ، ئۇلارنى يامانلىقتىن قايتىشقا
بۇيرۇيدۇ. 11 ئۇلار قۇلاق سېلىپ ئۇنىڭغا بويسۇنسىلا ئۇلار [قالغان] كۈنلىرىنى
ئۈاۋاتچىلىقتا، يىللىرىنى خۇشلۇقتا تۈتكۈزىدۇ. 12 بىراق ئۇلار قۇلاق سالمىسا،
قىلىچلىنىپ دۇنيادىن كېتىدۇ، بىلىمسىز ھالدا نەپەسىتىن توختاپ قالىدۇ. 13 بىراق
كۆڭلىگە ئېپلاسلىقنى پۈككەنلەر يەنىلا ئاداۋەت ساقلايدۇ، ئۇ ئۇلارغا ئاسارەت
چۈشۈرگەندىمۇ ئۇلار يەنىلا تىلاۋەت قىلمايدۇ. 14 ئۇلار ياش تۇرۇپلا جان
ئۈزىدۇ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بەچىۋازلار ئارىسىدا تۈگەيدۇ. 15 بىراق ئۇ ئازاب
تارتقۇچىلارنى ئازابلاردىن بولغان تەربىيە ئارقىلىق قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئۇلار خار
بولغان ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ قۇلقىنى ئاچىدۇ. 16 ئۇ شۇنداق قىلىپ سېنىمۇ ئازارنىڭ
ئاغزىدىن قىتىسىڭچىلىقى يوق كەڭ بىر يەرگە جەلپ قىلغان بولاتتى، ئۇنداقتا
داستىخىنىڭ مايغا تولدۇرۇلغان بولاتتى. 17 بىراق سەن ھازىر يامانلارغا
قارىتىلغان تېگىشلىك جازالارغا تولدۇرۇلغانسەن، شۇڭا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمى
ھەم ئادالىتى سېنى ئۇتۇۋالدى. 18 غەزىپىڭنىڭ قاينىپ كېتىشىنىڭ سېنى مازاققا
بالىشلاپ قويۇشىدىن ھوشيار بول؛ ئۇنداقتا ھەتتا زور كاپالەتمۇ سېنى قۇتقۇزالمايدۇ.
19 ياكى بايلىقلىرىڭ، ياكى كۈچۈڭنىڭ زور تىرىشىشلىرى، ئۇزۇڭنى ئازاب-
ئۇقۇبەتتىن نېرى قىلالامدۇ؟ 20 كېچىگە ئومىد باغلىما، چۈنكى ئۇ چاغدا خەلق
ئۆز ئورنىدىن يوقلىپ كېتىدۇ. 21 ھوشيار بول، تەسكىلىكىگە بۇرۇلۇپ كەتمە؛
چۈنكى سەن [قەيھلىكنى] ئىردىكە [سەۋر بولۇشنىڭ] ئورنىدا تاللىغانسەن.
22 مانا، تەكرۇنى كۈچ-قۇدرىتى تۈپەيلىدىن ئۈستۈندۇر، ئۇنىڭدەك ئۇگەتكۈچى
بارمۇ؟ 23 كىم ئۇنىڭغا ماڭىدىغان يولنى بېكىتىپ بەرگەندى؟ ۋە ياكى ئۇنىڭغا:
«يامان قىلدىڭ؟» دېيىشكە پېتىنالايدۇ؟ 24 ئىنسانلار تەبرىكلەيدىغان خۇدانىڭ
ئەمەلىرىنى ئۇلۇغلاشنى ئۇنتۇما! 25 ھەممە ئادەم ئۇلارنى كۆرگەندۇر، ئىنسان
بالىلىرى يىراقتىن ئۇلارغا قاراپ تۇرىدۇ». 26 «ـ بەرھەق، تەكرۇى ئۇلۇغدۇر، بىز
ئۇنى چۈشىنەلەيمىز، ئۇنىڭ يىللىرىنىڭ سانىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغلى بولمايدۇ.
27 چۈنكى ئۇ سۇنى تامچىلاردىن شۈمۈرۈپ چىقىرىدۇ، ئۇلار پارغا ئايلىنىپ
ئاندىن يامغۇر بولۇپ ياغىدۇ. 28 شۇنداق قىلىپ ئاسمانلار [يامغۇرلارنى]
قۇيۇپ بېرىپ، ئىنسان بالىلىرى ئۈستىگە مولچىلىق ياغدۇرىدۇ. 29 بىراق
كىم بۇلۇتلارنىڭ توقۇلۇشىنى، ئۇنىڭ [ساماۋى] چېدىرىنىڭ گۈمبۈر-گۈمبۈر
قىلىدىغانلىقىنى چۈشىنەلىسۇن؟ 30 مانا، ئۇ چاقمىقى بىلەن ئەترابىنى يورۇق قىلىدۇ،
ھەتتا دېڭىز تەكتىنىمۇ يورۇق قىلىدۇ. 31 ئۇ بۇلار ئارقىلىق خەلقلەر ئۈستىدىن
ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ھەم ئۇلار [ئارقىلىقمۇ] مول ئاشلىق بېرىدۇ. 32 ئۇ قوللىرىنى
چاقماق بىلەن تولدۇرىدۇ، ئۇنىڭغا ئۇرىدىغان نىشانىنى بۇيرۇيىدۇ. 33 [خۇدانىڭ]
گۈلدۈرمامىسى ئۇنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، ھەتتا كالىلارمۇ سېزىپ،
ئۇنى ئېلان قىلىدۇ.

37

شۇنداق، يۈرىكىمۇ بۇنى ئاڭلاپ تەۋرىنىپ كېتىۋاتىدۇ، يۈرىكىم
قېيىدىن چىقىپ كېتەي، دېدى. 2 مانا ئاڭلىغىنا! ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازىنى،
ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان گۈلدۈرماما ئاۋازىنى ئاڭلا! 3 ئۇ ئاۋازىنى ئاسمان

ئاستىدىكى پۈتكۈل يەرگە، چاقىقىنى يەرنىڭ قەرىگىچە يەتكۈزىدۇ. 4 چاقاقتىن كېيىن بىر ئاۋاز ھۆركىرەيدۇ، تۆز ھەيۋىتىنىڭ ئاۋازى بىلەن ئۇ گۈلدۈرلەيدۇ، ئاۋازى ئاكلىنىشى بىلەنلا ھېچ ئايائماي چاقاقلىرىنىمۇ قويۇۋېتىدۇ. 5 تەكۈرى ئاۋازى بىلەن كارامەت گۈلدۈرلەيدۇ، بىز چۈشىنەلمەيدىغان نۇرغۇن قالتىس ئىشلارنى قىلىدۇ. 6 چۈنكى ئۇ قارغا: «يەرگە ياغ!»، ھەم ھۆل-يېغىنغا: «كۈچلۈك يامغۇر بول!» دەيدۇ. 7 ئۇ بارلىق ئىنسانىنى ئۆزىنىڭ ياراتقانلىقىنى بىلسۇن دەپ، ھەممە ئادەمنىڭ قولىنى بۇلار بىلەن توسۇپ قويىدۇ، 8 ياۋايى ھايۋانلار تۆز ئۆۋىسىغا كىرىپ كېتىدۇ، تۆز قونالغۇسىدا تۇرغۇزۇلىدۇ. 9 بوران-چاپقۇن كوھىقاپتىن كېلىدۇ، ھەم سوغۇق-زىمىستان ئاراتقۇچى شاماللاردىن كېلىدۇ. 10 تەكۈنىڭ نەپىسى بىلەن مۇز ھاسىل بولىدۇ، بېپايان سۇلار قېتىپ قالىدۇ. 11 ئۇ يەنە قويۇق بۇلۇتلارغا مول نەملىك يۈكلەيدۇ، ئۇ چاقماق كۆتۈرىدىغان بۇلۇتنى كەڭ يېيىپ قويىدۇ. 12 ئۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىن يۈزىدە ئۇ بۇيرۇغان ئىشنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن، ئۇنىڭ يولىورۇقلىرى بىلەن ھەرياققا بۇرۇلىدۇ. 13 ياكى تەربىيە تاينقى بولۇشى ئۈچۈن، ياكى تۆز دۇنياسى ئۈچۈن، ياكى تۆز رەھىمدىللىقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇ [بۇلۇتلىرىنى] كەلتۈرىدۇ. 14 ئى ئايۇپ، بۇنى ئاكلاپ قوي، تەكۈنىڭ كارامەت ئەمەللىرىنى تونۇپ يېتىپ شۈك تۇر. 15 تەكۈنىڭ بۇلۇتلارنى قانداق سەپتە تۇرغۇزغانلىقىنى بىلەمسەن؟ ئۇنىڭ بۇلۇتىنىڭ چاقىقىنى قانداق چاقتۇرىدىغانلىقىنىمۇ بىلەمسەن؟ 16 بۇلۇتلارنىڭ قانداق قىلىپ بوشلۇقتا مۇئەللەق تۇرىدىغانلىقىنى، بىلىمى مۇكەممەل بولغۇچىنىڭ كارامەتلىرىنى بىلەمسەن؟ 17 ھەي، ئۇنىڭ قانداق قىلىپ يەر-زېمىنى جەنۇبدىكى شامال بىلەن تىنچلاندۇرۇپ، سېنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىڭنىڭ ئوتتەك ئىسسىتقىنىنى بىلەمسەن؟ 18 سەن ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ ئاسمانىنى خۇددى قۇيۇپ چىقارغان ئەينەكتەك، مۇستەھكەم قىلىپ يايغانمىدىڭ؟! 19 ئۇنىڭغا نېمىنى دېيىشىمىز كېرەكلىكىنى بىزگە ئۇگىتىپ قويغىن! قاراڭغۇلۇقىمىز تۈپەيلىدىن بىز دەۋايىمىزنى جايىدا سەپكە قويالمايمىز. 20 ئۇنىڭغا «مېنىڭ ساڭا گېپىم بار» دېيىش ياخشىمۇ؟ ئۇنداق دېگۈچى ئادەم يۇتۇلماي قالمايدۇ! 21 ئەمدى شاماللار كېلىپ بۇلۇتلارنى تارقىتىۋېتىدۇ، بىراق بۇلۇتلار ئارىسىدىكى قۇياش نۇرىغا ئادەملەر بۇۋاستە قاراپ تۇرالمايدۇ. قۇياشنىڭ ئالتۇن رەڭگى شمال تەرەپتىنمۇ پەيدا بولىدۇ، تەكۈنىڭ ھۇزۇرىدا دەھشەتلىك ھەيۋەت باردۇر. ھەممىگە قادىرنى بولسا، بىز ئۇنى مۇلچەرلىيەلەيمىز، قۇدرىتى قالتىستۇر، ئۇنىڭ ئادالىتى ئۆلۈغ، ھەققانىيلىقى چوڭقۇر، شۇڭا ئۇ ئادەملەرگە زۇلۇم قىلمايدۇ. 24 شۇڭا ئادەملەر ئۇنىڭدىن قورقىدۇ، كۆڭلىدە ئۆزىنى دانا چاغلايدىغانلارغا ئۇ ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ».

38

ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «نەسىھەتنى ئۆتۈرۈقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن زادى كىم؟ 3 ئەركەكتەك بېلىڭنى چىڭ باغلا، شۇنداق مەن سەندن سورايمان، ئاندىن سەن مېنى خەۋەردار قىل! 4 مەن يەر-زېمىننى ئاپىردە قىلغىنىمدا، سەن زادى نەدە ئىدىڭ؟ بۇلارنى چۈشەنگەن بولساڭ، بايان قىلىۋە. 5 كىم يەر-زېمىننىڭ تۆلچىمىنى بېكىتكەن؟ ـ سەن بۇنى بىلىمەسمەن؟ كىم ئۇنىڭ ئۈستىگە تانا تارتىپ تۆلچىگەن؟ 6 تاڭ سەھەردىكى يۇتۇزلار بىللە كۆيۈپ ئېيتىشقان ۋاقتىدا، خۇدانىڭ ئوغۇللىرى خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىشقان ۋاقتىدا، يەر-زېمىننىڭ ئۇللىرى نەگە پاتۇرۇلغان؟ كىم ئۇنىڭ بۇرجەك تېشىنى سالغان؟ 8 بالىياتقۇدىن چىققاندەك، دېڭىز سۈيى بۇسۇپ چىققاندا، كىم ئۇنى دەرۋازىلار ئىچىگە بەند قىلغان؟ 9 مەن بۇلۇتنى دېڭىزنىڭ كىيىمى قىلغاندا، ۋە قاپ-قاراڭغۇنى ئۇنىڭ زاكىسى قىلغاندا، 10 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن پاسىل كەسكەن ۋاقىتتا، ئۇنى چەكلەپ بالداقلارنى ھەم دەرۋازىلارنى سالغاندا، 11 يەنە ئۇنىڭغا: «مۇشۇ يەرگىچە بارىسەن، پاسىلدىن ئۆتمە، سېنىڭ تەكەببۇر دولقۇنلىرىڭ مۇشۇ يەردە توختىسۇن» دېگەندە، سەن نەدە ئىدىڭ؟ 12 سەن تۇغۇلغاندىن بېرى سەھەرنى «چىق» دەپ بۇيرۇپ باققانمۇسەن؟ سەن تاڭ سەھەرگە ئۆزى چىقىدىغان جايىنى كۆرسەتكەنمۇسەن؟ 13 سەن شۇنداق قىلىپ سەھەرگە يەر يۈزىنىڭ قەرىنىمۇ يورۇتقۇزۇپ ھۆكۈم سۈرگۈزۈپ، شۇنداقلا رەزىللەرنى تىترىتىپ يەر-زېمىندىن قوغلاتقۇزغانمۇسەن؟ 14 شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىن سېغىز لايغا ئېسىلغان مۆھۈر ئىزلىرىدەك ئۆزگەرتىلدۇ، كىيگەن كىيىمدەك ھەممە ئېنىق بولىدۇ، 15 ھەم شۇنىڭ بىلەن رەزىللەرنىڭ «نۇر»ى ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، كۆتۈرۈلگەن بىلەكلەر سۇندۇرۇلىدۇ. 16 دېڭىزدىكى بۇلاقلارغا سەپەر قىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئوكيانلارنىڭ قەرىدە مېڭىپ باققانمۇسەن؟ 17 ئۇلۇمنىڭ دەرۋازىلىرى ساڭا ئاشكارىلانغانمۇ؟ ئۇلۇم سايىسىنىڭ دەرۋازىلىرىنى كۆرگەنمۇسەن؟ 18 ئەقلىڭ يەر-زېمىننىڭ چوڭقۇقىغا يەتكەنمۇ؟ ھەممىسىنى بىلگەن بولساڭ ئېنىق بايان قىل! 19 نۇر تۇرۇشلۇق جايغا باردىغان يول نەدە؟ قاراڭغۇلۇقنىڭ بولسا، ئەسلىي ئورنى نەدە؟ 20 سەن [بۇنى بىلىپ] ئۇلارنى تۆز چېگراسىغا ئاپىرالمامسەن؟ ئۇلارنىڭ ئۆيىگە ماڭىدىغان يوللارنى بىلىپ يېتەلەمسەن؟ 21 ھەئە، راست، سەن بىلىسەن، چۈنكى سەن ئۇلارنىڭ چاغلىردىن ئىلگىرى ئۇغۇلغانسەن، كۈنلىرىڭنىڭ سانى دەرھەققەت كۆپتىن كۆپتۇر! 22 قار قاچىلانغان خەزىنىلەرگە كىرىپ كۆردۇڭمۇ. مۆلدۈر ئامبىرلىرىنىمۇ كۆرۈپ باقتىڭمۇ؟ 23 بۇلارنى ئازاب-ئۇقۇبەتلىك زامانغا قالدۇردۇم، جەڭ ۋە ئۇرۇش كۈنى ئۈچۈن تەيارلاپ قويدۇم. 24 چاقاق دېگەن قانداق يول بىلەن يېرىلىدۇ؟ شەرق شامىل يەر يۈزىدە قانداق يول بىلەن تارقىتىلىدۇ؟ 25 يامغۇر كەلكۈنىنىڭ چۈشىدىغان قانىلىنى چېپىپ تەيارلىغان كىمدۇ؟ گۈلدۈرمامىنىڭ چاقىقى ئۈچۈن يول تەيارلىغان كىمدۇ؟ 26 شۇنداق قىلىپ يامغۇر ھېچ ئادەم يوق بولغان يەر يۈزىگە، ھېچ ئادەمزاتسىز دەشت-باياۋانغا ياغدۇرۇلمامدۇ؟ 27 شۇنىڭ بىلەن چۆللەشكەن، قۇرغاق ئۆيراقلار قاندۇرۇلىدۇ، ئوت-چۆپ بىخ ئۈرۈپ كۆكلەپ چىقمامدۇ؟ 28 يامغۇرنىڭ ئاتىسى بارمۇ؟ شەبنەمنى كىم ئۇغقاندۇ؟ 29 مۇز بولسا كىمنىڭ بالىياتقۇسىدىن چىقىدۇ؟ ئاسماندىكى ئاق قىراۋنى بولسا كىم دۇنياغا كەلتۈرىدۇ؟ 30 شۇ چاغدا سۇ قېتىپ تاشتەك بولىدۇ، چوڭقۇر دېڭىزلارنىڭ يۈزى قېتىپ ئۆتۈشتۈرۈلىدۇ. 31 «قەلب يۇلتۇزلار توپى»نىڭ باغلىمىنى باغلىيالامسەن؟ ئۇرسۇننىڭ رىشتىلىرىنى بوشتالامسەن؟ 32 «ئون ئىككى زودىئاك يۇلتۇز تۈركۈملىرى»نى تۈز پەسلىدە ئېلىپ چىقرالامسەن؟ «چوڭ ئېيىق تۈركۈمى»نى كۆچۈركلىرى بىلەن يېتەكلىيەلەمسەن؟ 33 ئاسماننىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىپ يەتكەنمۇسەن؟ ئاسماننىڭ يەر ئۈستىگە سۈرىدىغان ھۆكۈملىرىنى سەن بەلگىلەپ قويغانمۇ؟ 34 سەن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇلۇتلارغىچە يەتكۈزۈپ، يامغۇر ياغدۇرۇپ تۇرۇڭنى قىيان-تاشقىنلارغا باستۇرالامسەن؟ 35 سەن چاقاقلارنى بۇيرۇپ تۈز يولغا ماڭدۇرالامسەن؟ ئۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «مانا بىز!» دەپ ساڭا جاۋاب بېرەمدۇ؟ 36 ئادەمنىڭ ئىچ-باغرىغا دانالىق بېغىشلاپ كىرگۈزگەن كىمدۇ؟ ئەقلىگە چۈشىنىش قابلىيىتىنى بەرگەن كىمدۇ؟ 37 بۇلۇتلارنى دانالىق بىلەن سانىغان كىم؟ ئاسماناردىكى سۇ ئۇلۇملىرىنى تۆكىدىغان كىم؟ 38 بۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلارنى قاتۇرۇپ ئۈيۈل قىلدۇرغان، چالمىلارنى بىر-بىرىگە چاپلاشتۇرغۇزغان زادى كىم؟ 39 «چىشى شىر ئۈچۈن ئوۋ ئوۋلاپ يۈرەمسەن، شىر كۆچۈكلىرىنىڭ ئىشتىھاسىنى قاندۇرامسەن؟ 40 ئۇلار ئۆۋىلىرىدا زوكۈيىپ يۈرگەن ۋاقىتدا، چاتقاللىق ئىچىدە تۇرۇپ تۇزاق قويۇپ، [سەن ئۇلارغا ئوۋلجا بېرەلەمسەن]؟ 41 يېمى كەمچىل بولۇپ، ئېزىپ كېتىپ يىراققا كېتىپ قالغاندا، بالىلىرى تەكۈگىگە ئىلتىجا قىلىپ ناله-پەريات كۆتۈرگەندە، تاغ قاغىلىرى ھەم بالىلىرى ئۈچۈن يەمنى تەمىنلىگەن كىمدۇ؟

39 سەن تاغدىكى ياۋا تۆچكىلەرنىڭ قاچان تۇغىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟
جەرەنلەرنىڭ بىللىغانلىقىنى كۆزىتىپ ياققانمۇسەن؟ 2 تۇلارنىڭ بوغاز بولغىلى
نەچچە ئاي بولغانلىقىنى سانىيالامسەن؟ تۇلارنىڭ بالىلايدىغان ۋاقتىدىن خەۋىرىڭ
بارمۇ؟ 3 تۇلار قەددىنى پۈكۈپ، يېتىپ بالىلىرىنى تۇغىدۇ، تۇلار تۇزىدىكى
تولغاقنى چىقىرىپ تاشلايدۇ، 4 تۇلارنىڭ بالىلىرى كۈچلىنىپ يېتىلىدۇ، تۇلار
دالادا تۇسۇپ، [ئانىسىنڭ] يېنىدىن چىقىپ قايتىپ كەلمەيدۇ. 5 ياۋا ئېشەكنى
دالاغا قويۇۋېتىپ ئەركىنلىككە چىقارغان كىم؟ شاش ئېشەكنىڭ نوختىلىرىنى
يېشىۋەتكەن كىم؟ 6 چۆل-باياۋاننى ئۆنىڭ تۇنى قىلغانمەن، شورلۇقنىمۇ ئۆنىڭ
تۇرالغۇسى قىلغانمەن. 7 ئۇ شەھەرنىڭ قىيقاس-سۈرەنلىرىدىن يىراق تۇرۇپ ئۆنى
مازاق قىلىدۇ، ئۇ ئېشىپ كېچىنىڭ ۋارقىرىشىنىمۇ ئاڭلىمايدۇ. 8 ئۇ تاغلارنى تۇز
يايلىقىم دەپ كېزىدۇ، شۇ يەردىكى ھەممە گۈل-گىياھنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 9 ياۋا
كالا بولسا خىزمىتىڭگە كىرىشكە رازى بولامدۇ؟ سېنىڭ ئوقۇرۇڭنىڭ يېنىدا
تۇرۇشقا ئۇنامدۇ؟ 10 ياۋا كالىنى تانا بىلەن باغلاپ، تاپقا چۈشۈرەلەمسەن؟! ئۇ
ساڭا ئەگىشىپ جىلغىلاردا مېڭىپ تىرنا تارتامدۇ؟ 11 ئۇنىڭ كۆچى زور
بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭغا تايىنامسەن؟ ئەمگىكىڭنى ئۇنىڭغا ئامانەت قىلامسەن؟
12 دانلىرىڭنى ئۇيگە كۆتۈرۈپ ئەكىلىشنى ئۇنىڭغا تاپشۇرامسەن؟ «[دانلىرىمنى]
خامىنىمغا يىغىشتۇرىدۇ» دەپ ئۇنىڭغا ئىشىنەمسەن؟ 13 تۆگىقۇش قاناتلىرىنى
شادلىق بىلەن قاقىدۇ، بىراق بۇلار لەيلەكنىڭ قانات ئۇچلىرى ھەم پەيلىرىگە
يېتەمدۇ؟ 14 ئۇ تۇخۇملىرىنى يەرگە تاشلاپ قويىدۇ، تۇخۇملىرىم توپىدا
ئىسىتىلىشۇن، دەيدۇ. 15 تۇلارنىڭ تاسادىپىي دەسسىلىپ يانچىلىدىغانلىقىنى،
دالدىكى بىرەر ھايۋاننىڭ ئاسانلا تۇلارنى دەسسەپ-چەيلەيدىغانلىقىنى ئۇنتۇيدۇ،
16 بالىلىرىنى تۇزنىڭ ئەمەستەك ياغرىنى قاتتىق قىلىدۇ، ئۇنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئەجرى
بىكارغا كېتىدۇ، بىراق ئۇ پىسەنت قىلمىغاندەك تۇرىدۇ. 17 چۈنكى تەڭرى ئۇنى
كەم ئەقىل قىلغان، ئۇنىڭغا دانالىقنى بەرمىگەن. 18 ھالبۇكى، ئۇ يۈگۈرۈش
ئالدىدا مەيدىسىنى يۇقىرىغا كۆتۈرگىنىدە، ئات ھەم ئاتلىقلارنى كەمسىتىپ مازاق
قىلىدۇ. 19 سەن ئاتقا كۈچ بېغىشلىغانمىدىڭ؟ سەن ئۇنىڭ بوينىغا يەلپۈنۈپ
تۇرىدىغان يايلىنى كىيگۈزگەنمىدىڭ؟ 20 سەن ئۇنى ھەيۋەتلىك پۇرقۇشلىرى
بىلەن ئادەمنى قورقۇتىدىغان، چېكەتكىدەك سەكرەيدىغان قىلالامسەن؟ 21 ئۇ
ئەشەددىيلىك بىلەن يەر تاتىلاپ-زونچۇپ، ئۆز كۈچىدىن شادلىنىپ كېتىدۇ،
قوراللىق قوشۇن بىلەن جەڭ قىلىشقا ئاتلىنىدۇ. 22 ئۇ قورقۇنچقا نىسبەتەن كۈلۈپلا
قويىدۇ، ھېچنېمىدىن قورقايدۇ، قىلىچنىڭ بىسىدىن ئۇ يانمايدۇ. 23 ئوقدان،
جۈلالىق نەيزە، گۈرزىمۇ ئۇنىڭ يېنىدا شاراقشىيدۇ، 24 ئۇ يەرنى ئاچچىق ھەم
غەزەپ بىلەن يۇتۇۋېتىدۇ، [جەڭ] كانايىنى بىر ئاڭلاپلا ھايانجانلىنىپ قىن-
قىنغا پاتماي كېتىدۇ. 25 كانايلارنىڭ ئاۋازى بىلەنلا ئۇ: «ئايھاي!» دەيدۇ، ئۇ
جەڭنى يىراقتىن پۇراپ بولىدۇ. ئۇ سەركەردىلەرنىڭ توۋلاشلىرىنى، جەڭچىلەرنىڭ
ۋارقىراشلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئاڭلايدۇ. 26 سار سېنىڭ ئەقلىڭ بىلەن
ئۆچامدۇ، قاناتلىرىنى جەنۇبقا قاراپ كېرەمدۇ؟ 27 بۈركۈت بۇيرۇقۇڭ بىلەن
يۇقىرىغا پەرۋاز قىلىپ كۆتۈرۈلەمدۇ، ئۇۋاسىنى يۇقىرىغا سالامدۇ؟ 28 ئۇ قورام
تاشنىڭ ئۈستىدە ماكانلىشىدۇ، ئۇ تاغنىڭ چوققىسىغا قوندۇ، تىك قىياتمۇ
تۇرالغۇسى قىلىدۇ. 29 شۇ يەردىن ئۇ ئوۋنى پايلاپ بايقىۋالىدۇ، كۆزلىرى يىراق-
يىراقلارنى كۆزىتىدۇ. 30 ئۇنىڭ بالىلىرى قان شورايدۇ، ئۇلتۇرۇلگەنلەر نەدە
بولسا، ئۇ شۇ يەردە بولىدۇ».

40 پەرۋەردىگار ئايۇپقا يەنە جاۋابەن: ـ 2 «ھەممىگە قادىر بىلەن
دەۋالاشىدىغان كىشى ئۇنىڭغا تەربىيە قىلماقچىمۇ؟ تەڭرىنى ئەيىبلىگۈچى كىشى
جاۋاب بەرسۇن!» ـ دېدى. 3 ئايۇپ بولسا پەرۋەردىگارغا جاۋابەن: ـ
4 «ماناۋ، مەن ھېچنېمىگە يارىمايمەن، ساڭا قانداق جاۋاب بېرەلەيمەن؟ قولۇم
بىلەن ئاغزىمنى ئېتىپ گەپتىن قالاي، 5 بىر قېتىم دېدىم، مەن يەنە جاۋاب
بەرمەيمەن، شۇنداق، ئىككى قېتىم دېسەم مەن قايتا سۆزلىمەيمەن» ـ دېدى.
6 ئاندىن پەرۋەردىگار قارا قۇيۇن ئىچىدىن ئايۇپقا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى:
ـ 7 «ئەركەكتەك بىلىكىڭنى چىڭ باغلا، ئاندىن مەن سەندىن سورايمەن، سەن
مېنى خەۋەردار قىلغىن. 8 سەن دەرۋەقە مېنىڭ ھۆكۈمىمنى پۈتۈنلەيمۇ بىكارغا
كەتكۈزمەكچىمۇسەن؟ سەن تۆزۈكۈنى ھەققانىي قىلىمەن دەپ، مېنى ناتوغرا
دەپ ئەيىبلىمەكچىمۇسەن؟ 9 سېنىڭ تەڭكىنىڭ بىلىكىدەك [كۈچلۈك] بىر
بىلىكىڭ بارمۇ؟ سەن ئۇنىڭدەك ئاۋاز بىلەن گۈلدۈرلىيەلەمسەن؟ 10 قېنى،
ھازىر تۆزۈكۈنى شان-شەرەپ ھەم سالاپەت بىلەن بېزىۋال! ھەيۋەت ھەم
كۆركەملىك بىلەن تۆزۈكۈنى كىيىندۈرۈپ، 11 غەزىپىڭنىڭ قەھرىنى چېچىپ
تاشلىغىن، شۇنىڭ بىلەن ھەربىر تەكەبباۇرنىڭ كۆزىگە تىكلىپ قاراپ، ئاندىن
ئۇنى پەسلەشتۈرگىن. 12 راست، ھەربىر تەكەبباۇرنىڭ كۆزىگە تىكلىپ قاراپ،
ئاندىن ئۇنى بويسۇندۇرغىن، رەزىللەرنى ئۇز ئورنىدا دەسسەپ يەر بىلەن يەكسان
قىل! 13 ئۇلارنى بىرگە توپىغا كۆمۈپ قوي، يوشۇرۇن جايدا ئۇلارنىڭ
يۈزلىرىنى كېيەن بىلەن ئېتىپ قويغىن، 14 شۇنداق قىلالىساڭ، مەن سېنى
ئېتىراپ قىلىپ ماختايمەنكى، «ئوڭ قولۇڭ ئۆزۈڭنى قۇتقۇزىدۇ!». 15 مەن
سېنىڭ بىلەن تەڭ ياراتقان بېگېموتنى كۆرۈپ قوي، ئۇ كالىدەك ئوت-
چۆپ يەيدۇ. 16 مانا، ئۇنىڭ بېلىدىكى كۈچىنى، قورساق مۇسكۇللىرىدىكى
قۇدرىتىنى ھازىر كۆرۈپ قوي! 17 ئۇ قۇيرۇقىنى كېدىر دەرىخىدەك ئېگىدۇ،
ئۇنىڭ يوتىلىرىدىكى سىكىرلىرى بىر-بىرىگە چېڭ توقۇپ قويۇلغان. 18 ئۇنىڭ
سۆڭەكلىرى مىس ئۈرۈبىدەكتۇر، پۇت-قوللىرى تۆمۈر چوقاقلارغا ئوخشايدۇ.
19 ئۇ تەڭرى ياراتقان جانىۋارلارنىڭ بېشىدۇر، پەقەت ئۇنىڭ ياراتقۇچىسىلا
ئۇنىڭغا ئۆز قىلىچىنى يېقىنلاشتۇرالايدۇ. 20 تاغلار ئۇنىڭغا بېمەكلىك تەمىنلەيدۇ،
ئۇ يەردە ئۇنىڭ يېنىدا دالادىكى ھەربىر ھايۋانلار ئوينايدۇ. 21 ئۇ سەدەپگۈل
دەرەخلىكىنىڭ ئاستىدا ياتىدۇ، قومۇشلۇق ھەم سازلىقنىڭ سالقىنىدا ياتىدۇ.
22 سەدەپگۈللۈكلەر ئۆز سايىسى بىلەن ئۇنى ياپىدۇ؛ ۋىستەكدىكى تاللار ئۇنى
ئوراپ تۇرىدۇ. 23 قارا، دەريا تېشىپ كېتىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ ھودۇقلايدۇ،
ھەتتا ئىئوردانىدەك بىر دەريامۇ ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۆركەشلەپ ئۆرۈلسىمۇ، يەنىلا
خاتىرجەم ئۆرۈۋېرىدۇ. 24 ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنى ئۆتىگلى بولامدۇ؟ ئۇنى
ئۆتۈپ، ئاندىن بۇرنىنى تېشىپ چۈلۈك ئۆتكۈزگىلى بولامدۇ؟

41 لېۋىئاتانىنى قارماق بىلەن تارتالامسەن؟ ئۇنىڭ تىلىنى ئاغرىماچا بىلەن
[باغلاپ] باسالامسەن؟ 2 ئۇنىڭ بۇرنىغا قومۇش چۈلۈكنى كىرگۈزەلەمسەن؟
ئۇنىڭ ئېڭىكىنى تومۇر نەيزە بىلەن تېشىلەمسەن؟ 3 ئۇ ساڭا ئارقا-ئارقىدىن ئىلتىجا
قىلامدۇ؟ ياكى ساڭا ياۋاشلىق بىلەن سۆز قىلامدۇ؟ 4 ئۇ سەن بىلەن ئەھدە
تۈزۈپ، شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى مەڭگۈ مالاي سۈپىتىدە قويۇل قىلالامسەن؟
5 سەن ئۇنى قۇشقاچنى ئوينىتقاندەك ئوينىتامسەن؟ دەدىكلىرىڭنىڭ ھۆزۈرى
ئۈچۈن ئۇنى باغلاپ قويامسەن؟ 6 تىجارەتچىلەر ئۇنىڭ ئۈستىدە سودىلىشامدۇ؟
ئۇنى سودىگەرلەرگە بۆلۈشتۈرۈپ بېرەمدۇ؟ 7 سەن ئۇنىڭ پۈتكۈل تېرىسىگە
ئاتارنەيزىنى سانجىيالامسەن؟ ئۇنىڭ بېشىغا چاڭگاك بىلەن سانجىيالامسەن؟!
8 قولۇڭنى ئۇنىڭغا بىرلا تەگكۈزگەندىن كېيىن، بۇ جەڭنى ئەسلەپ ئىككىنچى
ئۇنداق قىلغۇچى بولمايسەن! 9 مانا، «[ئۇنى بويسۇندۇرىمەن]» دېگەن ھەرقانداق
ئۈمىد بېھۇدىلىكتۇر، ھەتتا ئۇنى بىر كۆرۈپلا، ئۈمىدسىزلىنىپ يەرگە قاراپ قالىدۇ
ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇنىڭ جىنىغا تېگىشكە پېتىنالايدىغان ھېچكىم يوقتۇر؛ ئۇنداقتا
مېنىڭ ئالدىمدا تۇرماقچى بولغان كىمدۇر؟ 11 ئاسمان ئاستىدىكى ھەممە نەرسە

مېنىڭ تۈرسا، مېنىڭ ئالدىمغا كىم كېلىپ «ماڭا تېگىشلىكنى بەرگىنە» دەپ باققان ئىكەن، مەن تۇنىڭغا قايتۇرۇشقا تېگىشلىكمۇ؟ 12 [ئۇ ئىتاتانىڭ] ئەزالىرى، تۇنىڭ زور كۆچى، تۇنىڭ تۈزۈلۈشىنىڭ گۈزەللىكى توغرۇلۇق، مەن سۆزۈت قىلىپ تۇرالمايمەن. 13 كىم تۇنىڭ ساۋۇتلۇق تونىنى سالدۇرۇۋېتەلەيسۇن؟ كىم تۇنىڭ قوش ئېڭىكى ئىچىگە كىرىۋالالەيسۇن؟ 14 كىم تۇنىڭ يۈز دەرۋازىلىرىنى ئاچالالەيسۇن؟ تۇنىڭ چىشلىرى ئەتراپىدا ۋەھىمە ياتىدۇ. 15 قاسىراقلىرىنىڭ سەپلىرى تۇنىڭ پەخىرىدۇر، تۇلار بىر-بىرىگە چىڭ چاپلاشتۇرۇلغانىكى، 16 بىر-بىرىگە شامال كىرمەس يېقىن تۇرىدۇ. 17 تۇلارنىڭ ھەربىرى تۇز ھەمراھلىرىغا چاپلاشقاندۇر، بىر-بىرىگە زىچ يېپىشتۇرۇلغان، ھېچ ئايرىلماستۇر. 18 تۇنىڭ چۈشكۈرۈشلىرىدىن نۇر چاقنايدۇ، تۇنىڭ كۆزلىرى سەھەردىكى قاياقتەكتۇر. 19 تۇنىڭ ئاغزىدىن تۇتلار چىقىپ تۇرىدۇ، ئوت ئۇچقۇنلىرى سەكرەپ چىقىدۇ. 20 قومۇش گۈلخانىغا قوينغان قاينىۋاتقان قازاندىن چىققان ھوردەك، تۇنىڭ بۇرۇن تۇشۇكىدىن تۇتۇن چىقىپ تۇرىدۇ، 21 تۇنىڭ نەپىسى كۆمۈرلەرنى تۇتاشتۇرىدۇ، تۇنىڭ ئاغزىدىن بىر يالقۇن چىقىدۇ. 22 بويىندا زور كۈچ ياتىدۇ، ۋەھىمە تۇنىڭ ئالدىدا سەكرىشىپ ئويناپدۇ. 23 تۇنىڭ ئەتلىرى قات-قات بىرلەشتۇرۇلۇپ چىڭ تۇرىدۇ، ئۈستىدىكى [قاسىراقلىرى] يېپىشتۇرۇلۇپ، مىدىرلىماي تۇرىدۇ. 24 تۇنىڭ يۈرىكى بەئەينى تاشتەك مۇستەھكەم تۇرىدۇ، ھەتتا تۈگمەننىڭ ئاستى تېشىدەك مەزمۇت تۇرىدۇ. 25 تۇ ئورنىدىن قوزغالسا، پالۋانلارمۇ قورقۇپ قالىدۇ، تۇنىڭ تولغىنىپ شاۋقۇنلىشىدىن ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. 26 بىرسى قىلىچنى تۇنىڭغا تەگكۈزسىمۇ، ھېچ تۈنۈمى يوق، نەيزە، ئاتارنەيزە ۋە ياكى چاڭگاق بولسىمۇ بەرىبىر تۇنۇمىسىزدۇر. 27 تۇ تومۇرنى سامانىدەك، مىسنى پور ياغاچتەك چاغلايدۇ. 28 ئوقيا بولسا ئۇنى قورقۇتۇپ قاچقۇزالمايدۇ؛ سالغا تاشلىرى تۇنىڭ ئالدىدا پاخالغا ئايلىنىدۇ. 29 توقاقلارمۇ پاخالدەك ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ؛ تۇ نەيزە-شەشبەرنىڭ تەگلىنىشىگە قاراپ كۈلۈپ قويىدۇ. 30 تۇنىڭ ئاستى قىسمى بولسا ئوتكۈر ساپال پارچىلىرىدۇر؛ تۇ لاي تۈستىگە چوڭ تىرنا بىلەن تاتىلىغاندەك ئىز قالدۇرىدۇ. 31 تۇ دېڭىز-ئوكيانلارنى قازاندەك قاينىتۇۋېتىدۇ؛ تۇ دېڭىزنى قازاندىكى مەلھەمدەك ۋاراقشتىدۇ؛ 32 تۇ ماڭىسا ماڭغان يولى پارقىرايدۇ؛ ئادەم [بۇزغۇنلارنى كۆرۈپ] چوڭقۇر دېڭىزنى ئاپاق چاچلىق بوۋاي دەپ ئويلاپ قالىدۇ. 33 يەر يۈزىدە تۇنىڭ تەڭدىشى يوقتۇر، تۇ ھېچ قورقاس يارىتىلغان. 34 تۇ بۈيۈكلەرنىڭ ھەرقانداقىغا [جۈرئەت بىلەن] نەزەر سېلىپ، قورقايدۇ؛ تۇ بارلىق مەغرۇر ھايۋانلارنىڭ پادىشاھىدۇر».

42 ئايۇپ پەرۋەردىگارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ 2 «ھەممە ئىشنى قىلالايدىغىنىڭنى، ھەرقانداق مۇددىئايىڭنى تولىۋالغىلى بولىدىغىنىنى بىلدىم! 3 «نەسىھەتنى تۈتۈرۇقسىز سۆزلەر بىلەن خىرەلەشتۈرگەن كىم؟» بەرھەق، مەن تۈزۈم چۈشەنمىگەن ئىشلارنى دېدىم، مەن ئەقلىم يەتمەيدىغان تىلسىمات ئىشلارنى ئېيتتىم. 4 ئاڭلاپ باققايسەن، سۆزلەپ بېرەي؛ مەن سەندىن سوراي، سەن مېنى خەۋەردار قىلغايسەن. 5 مەن قۇلىقىم ئارقىلىق خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانىدىم، بىراق ھازىر كۆزۈم سېنى كۆرۈۋاتىدۇ. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن تۈز-تۈزۈمدىن نەپرەتلىنىمەن، شۇنىڭ بىلەن توپا-چاڭلار ۋە كۈللەر ئارىسىدا توۋا قىلدىم». 7 پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگار تېمانلىق ئېلىفازغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ غەزىپىم ساڭا ھەم ئىككى دوستۇڭغا قاراپ قوزغالدى، چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا تۈز قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك سۆزلىمىدىڭلار. 8 بىراق ھازىر ئوزۇڭلار ئۈچۈن يەتتە تورپاق ھەم يەتتە قوچقارنى ئېلىپ، قۇلۇم ئايۇپنىڭ يېنىغا بېرىپ، تۈز-تۈزۈڭلار ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇنۇڭلار؛ قۇلۇم ئايۇپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئۇنى قوبۇل قىلىمەن؛ بولمىسا، مەن تۈز نادانلىقلىرىڭلارنى تۈزۈڭلارغا قايتۇرۇپ بېرەي؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ توغرامدا قۇلۇم ئايۇپ توغرا سۆزلىگەندەك توغرا سۆزلىمىدىڭلار». 9 شۇنىڭ بىلەن تېمانلىق ئېلىفاز، شۇخالىق بىلداد ۋە نائاماتلىق زوفار ئۈچەيلەن بېرىپ پەرۋەردىگار ئۈلارغا دېگىنىدەك قىلدى؛ ھەمدە پەرۋەردىگار ئايۇپنىڭ دۇئاسىنى قوبۇل قىلدى. 10 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ دوستلىرى ئۈچۈن دۇئا قىلىۋىدى، پەرۋەردىگار ئۇنى ئازاب-قىينىچىلىقلىردىن قايتۇرۇپ، ئەسلىگە كەلتۈردى؛ پەرۋەردىگار ئايۇپقا بۇرۇنقىدىن ئىككى ھەسسە كۆپ بەردى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ بارلىق ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل ۋە ئۇنىڭغا ئىلگىرى دوست-ئاغىنە بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۆيىدە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭ بىلەن بىللە تاماقلاندى؛ ئۇنىڭغا ھېسداشلىق قىلىشىپ، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا كەلتۈرگەن بارلىق ئازاب-ئوقۇبەتلەر توغرىسىدا تەسەللى بېرىشتى؛ ھەمدە ھەربىر ئادەم ئۇنىڭغا بىر تەڭگىدىن كۈمۈش، بىردىن ئالتۇن ھالقا بېرىشتى. 12 پەرۋەردىگار ئايۇپقا كېيىنكى كۈنلىرىدە بۇرۇنقىدىن كۆپرەك بەخت-بەركەت ئاتا قىلدى؛ ئۇنىڭ ئون تۆت مىڭ قوينى، ئالتە مىڭ تۆگىسى، بىر مىڭ قوشلۇق كالىسى، بىر مىڭ مادا ئېشىكى بار بولدى. 13 ئۇنىڭدىن يەنە يەتتە ئوغۇل، ئۈچ قىز تۇغۇلدى. 14 تۇ قىزلىرىنىڭ بىرىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «يېمىماھ»، ئىككىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەزىيە»، ئۈچىنچىسىنىڭ ئىسمىنى «كەرەن-خاپۇق» دەپ قويدى. 15 پۈتكۈل زېمىندا ئايۇپنىڭ قىزلىرىدەك شۇنچە گۈزەل قىزلارنى تاپقىلى بولمايتتى؛ تاتىسى ئۇلارنى ئاكا-ئۇكىلىرى بىلەن ئوخشاش مىراسخور قىلدى. 16 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئايۇپ بىر يۈز قىرىق يىل ياشاپ، ئۆز ئوغۇللىرىنى، ئوغۇللىرىنىڭ ئوغۇللىرىنى، ھەتتا تۆتىنچى چەۋلادقىچە، يەنى ئەۋرىلىرىمۇ كۆرگەن. 17 شۇنىڭ بىلەن ئايۇپ ياشىنىپ، كۆنلىرىدىن قانائەت تېپىپ ئالەمدىن ئوتتى.

زەبۇر

1 رەزىللەرنىڭ گېپى بويىچە ماڭمايدىغان، گۇناھكارلارنىڭ يولىدا تۇرمايدىغان، مەسخىرە قىلغۇچىنىڭ ئورنىدا ئولتۇرمايدىغان ئادەم بەخت تاپۇر! **2** ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىدىدۇر، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قانۇنىنى كېچە-كۈندۈز سېغىنىپ ئويلايدۇ. **3** ئۇ خۇددى ئېرىق بويىغا تىكىلگەن، ئۆز پەسلىدە مېۋىسىنى بېرىدىغان، يوپۇرماقلىرى سولاشمايدىغان دەرەختەكتۇر، ئۇ نېمىلا قىلسا روناق تاپىدۇ. **4** رەزىل ئادەملەر بولسا ئۇنداق بولماس؛ ئۇلار خۇددى شامال ئۈچۈرۈۋەتكەن توزاندەكتۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن رەزىللەر سوراق كۈنىدە تىك تۇرالمايدۇ، گۇناھكارلار ھەققانىيلارنىڭ جاماىئىدە ھېچ يېشىنى كۆتۈرۈپ تۇرالمايدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنىڭ يولىنى كۆزگىگە پۈككەن؛ رەزىللەرنىڭ يولى بولسا يوقىلىدۇ.

2 ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالىدۇ؟ نېمە ئۈچۈن خەلقلەر بىكاردىن-بىكار سۈيقەست ئويلايدۇ؟ **2** دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپكە تىزىلىپ، ئەمەلدارلار قارا نىيەت ئەيلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشىپ: ـ **3** «ئۇلارنىڭ چەكلىمىلىرىنى چۈرۈۋېتەيلى، ئۇلارنىڭ ئاسارەتلىرىنى بۇزۇپ تاشلايلى!» ـ دېيىشىدۇ. **4** ئاسماندا ئولتۇرغۇچى كۈلىدۇ، رەب ئۇلارنى مازاق قىلىدۇ، **5** ھەم ئاچچىقىدا ئۇلارغا سۆزلەپ، قەھرى بىلەن ئۇلارنى ۋەھىمىگە سېلىپ: ـ **6** «ئۆزۈم بولسام زىئوندا، يەنى مۇقەددەس تېغىمدا، ئۆزۈم مەسىھ قىلغان پادىشاھنى تىكلىدىم». **7** «مەن [ئەرشتىكى] پەرمانىنى جاكارلايمەنكى، پەرۋەردىگار ماڭا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، ئۆزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە ئۈغۈلدۇردۇم، **8** مەندىن سورا، مەن ساڭا مىراس بولۇشقا ئەللەرنى، تەئەللۇقۇڭ بولۇشقا يەر يۈزىنى چەت-چەتلىرىگىچە بېرىمەن، **9** سەن تۆمۈر تاياق بىلەن ئۇلارنى بىتچىت قىلىۋېتىسەن، ساپال چىنىنى كۆكۈم-تالقان قىلغاندەك، سەن ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن» ـ دېدى». **10** ئەمدى، ھەي پادىشاھلار، ھېكمەتلىك بولۇڭلار! جاھاندىكى سوراقچىلار ساۋاق ئېلىڭلار، **11** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلەن ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، تىترەك ئىچىدە خۇشاللىنىڭلار! **12** ئوغۇلنىڭ غەزىپىنىڭ قوزغالماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى سۆيۈڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى سەللا قاينىسا، يولۇڭلاردىلا ھالاك بولىسىلەر، ئۇنىڭغا تايانغانلار نەقەدەر بەختلىكتۇر!

3 داۋۇت ئۆز ئوغلى ئابشالومدىن قېچىپ يۈرگەن كۈنلەردە يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنى قىستاۋاتقانلار نەقەدەر كۆپەيىپ كەتكەن، مەن بىلەن قارشىلىشاتقانلار نېمىدېگەن كۆپ! **2** نۇرغۇنلار مەن توغرۇلۇق: ـ «خۇدادىن ئۇنىڭغا ھېچ نىجات يوقتۇر!» دېيىشىۋاتىدۇ. سېلاھ! **3** بىراق سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەتراپىمدىكى قالقاندۇرسەن، شان-شەرىپىم ھەم بېشىمنى يۇلىگۈچىدۇرسەن! **4** ئاۋازىم بىلەن مەن پەرۋەردىگارغا ئىندا قىلىمەن، ئۇ مۇقەددەس تېغىدىن ئىجابەت بېرىدۇ. سېلاھ. **5** مەن بولسام ياتتىم، ئۇخلىدىم، ئويغاندىم، چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا يار-يۆلەك بولىدۇ. **6** مېنى قورشاپ سەپ تۇزگەن تۈمەنلىگەن ئادەملەر بولسىمۇ، مەن ئۇلاردىن قورقايمەن! **7** ئى پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇر! مېنى قۇتقۇز، ئى خۇدايىم! مېنىڭ بارلىق دۈشمەنلىرىمنىڭ تەستىگىگە سالغايسەن، رەزىللەرنىڭ چىشلىرىنى چېقىۋەتكەيسەن! **8** نىجاتلىق بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر، بەرىكىتىڭ ئۆز خەلقىڭدە بولسۇن! سېلاھ!

4 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئىندا قىلغىنىمدا، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن، ئى ماڭا ھەققانىيلىقىم ئاتا قىلغۇچى خۇدا! بىسىم ئاستىدا قالغاندا سەن مېنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ؛ ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، دۇئايىمنى ئاڭلا! **2** ئى ئىنسان بالىلىرى، سىلەر مېنىڭ شان-شەرىپىمنى قاچانغىچە ئاھانەتكە قالدۇرىسىلەر؟ قاچانغىچە بېھۇدىلىقنى سۆيۈپ، يالغانلىق ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ سېلاھ. **3** بىراق شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ئىخلاسمەنلەرنى ئۆزىگە خاس قىلغان؛ مەن ئۇنىڭغا ندا قىلغىنىمدا، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ. **4** ئاچچىقىڭلارغا بېرىلىپ، گۇناھ قىلماڭلار؛ ئۆز ئورنۇڭلاردا يېتىپ، قەلبىڭلاردا چوڭقۇر ئويلىنىپ، سۈكۈت قىلىڭلار. سېلاھ. **5** ھەققانىيلىق بىلەن قۇربانلىقلارنى قىلىڭلار، ۋە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار. **6** كۆپ خەلق: ـ «كىم بىزگە ياخشىلىق كۆرسىتەلەيسەن؟» ـ دەپ سوريماقتا؛ جامالىڭنىڭ نۇرى ئۈستىمىزگە چۈشسۈن، ئى پەرۋەردىگار! **7** ئاشلىق ۋە يېڭى شارابلىرى مولچىلىق بولغانلارنىڭ خۇشاللىقىدىنمۇ، مېنىڭ قەلبىمنى بەكرەك خۇشاللىققا تولدۇردۇڭ. **8** مەن ياتاي، ھەم خاتىرجەملىكتە ئۇخلۇالاي؛ چۈنكى مېنى بىخەتەرلىكتە ياشاتقۇچى پەقەتلا سەن، ئى پەرۋەردىگار!

5 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، نەيلەر بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئاھلىرىمغا كۆڭۈل بۆلگەيسەن. **2** كۆتۈرگەن پەريادلىرىمنى ئاڭلا، پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم، چۈنكى مەن ساڭلا دۇئا قىلىمەن. **3** ئى پەرۋەردىگار، سەھەردە سەن ئاۋازىمنى ئاڭلايسەن؛ مەن سەھەردە ئۆزۈمنى ساڭا قارىتىمەن، يۈقىرىغا كۆز تىكىمەن. **4** چۈنكى سەن رەزىللىكتىن ھۇزۇر ئالغۇچى ئىلاھ ئەمەسسەن؛ ياماناللىق ھەرگىز سەن بىلەن بىللە تۇرمايدۇ. **5** پوچى-تەكەبىۋارلار كۆزۈڭ ئالدىدا تۇرالمايدۇ؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ساڭا يىرگىنچلىكتۇر. **6** يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھالاك قىلىسەن؛ پەرۋەردىگار قانخور، ئالداملىق كىشىلەرگە نەپرەت قىلۇر. **7** بىراق مەن بولسام، مېھىر-شەپقىتىڭنىڭ كەڭچىلىكىدىن ئۆيۈڭگە كىرىمەن؛ ساڭا بولغان ئەيمىنىشتىن مۇقەددەس ئىبادەتخانايىڭغا قاراپ سەجدە قىلىمەن؛ **8** مېنى ئۆچ كۆرگەنلەر تۈپەيلىدىن ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى يېتەكلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، يولۇڭنى ئالدىمدا تۈز قىلغىن. **9** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاغزىدا ھېچقانداق سەممىيلىك يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياسى بولسا پاسقىلىقتۇر، ئۇلارنىڭ گاللىرى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، ئۇلار تىلى بىلەن خۇشامەت قىلىۋاتىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ گۇناھىنى بېكىتكەيسەن، ئى خۇدا؛ ئۇلار ئۆز پىلانلىرى بىلەن ئۆزىلىرى مولاق ئاتىسۇن؛ ئۇلارنى ئۆزىلىرىنىڭ نۇرغۇنلىغان ئىتائەتسىزلىكلىرى بىلەن ھەيدەپ چىقارغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار ساڭا ئاسىيلىق قىلدى. **11** شۇنداق قىلغاندا ساڭا تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شادلىنىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈ شادلىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ، سەن ئۇلارنى قوغدايسەن؛ سېنىڭ نامىڭنى سۆيگەنلەر سېنىڭدىن يىرايدۇ. **12** چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ھەققانىي ئادەمگە بەخت ئاتا قىلىسەن؛ ئۇنى شاپائىتىڭ بىلەن قالقان كەبى ئورايسەن.

6 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار ھەم سەككىز تارلىق ئارفا بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ ئۆتۈنىدا مېنى ئەيىبلىمە، قەھرىڭ كەلگەندە مېنى ئەدەپلىمە. **2** ماڭا شاپائەت قىلغىن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى مەن زەئىپلىشىپ كەتتىم، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ساقايتقىن، چۈنكى مېنىڭ ئۈستىخانلىرىم ۋەھىمىگە چۈشتى. **3** مېنىڭ

جىنم دەھشەتلىك دەككە-دۇككىگە چۈشتى؛ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە
شۇنداق بولىدۇ؟ 4 يىنمغا قايت، ئى پەرۋەردىگار، جىنمنى ئازاد قىلغايسەن،
ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئۆچۈن مېنى قۇتقۇزغىن. 5 چۈنكى ئۆلۈمدە بولسا
ساڭا سېغىنىشلار يوق؛ ھەتىسارادا كىم ساڭا تەشەككۇرلەرنى ئېيتسۇن؟
(Sheol h7585) 6 مېنىڭ ئۆھ تارتىشلىرىمدىن ماغدۇرۇم قالمىدى؛ تۈن بويى
ئورۇن-كۆرپەمنى كۆزلىرىڭ قىلىمەن؛ ياشلىرىم بىلەن كارىۋىتىمنى چۆكتۈرىمەن.
7 دەردلەردىن كۆزۈم خىرەلىشىپ كەتتى؛ بارلىق كۈشەندىلىرىم تۆپەيلىدىن
كۆزۈم كاردىن چىقىۋاتىدۇ. 8 ئى قەبىھلىك قىلغۇچىلار، ھەممىگىلار مەندىن
نېرى بولۇڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار يىغا ئاۋازىمنى ئاڭلىدى. 9 پەرۋەردىگار
تىلاۋىتىمنى ئاڭلىدى؛ پەرۋەردىگار دۇئايىمنى ئىجابەت قىلىدۇ؛ 10 دۈشمەنلىرىمنىڭ
ھەممىسى يەرگە قاراپ قالىدۇ، ئۇلار زور پارا كەندىچىلىككە دۇچار بولىدۇ؛
تۇيۇقسىز كەينىگە يېنىپ خىجالەتتە قالىدۇ.

7

داۋۇتنىڭ «شىگگائۇن»ى: ـ كۈش ئىسىملىك بىر بنيامىنلىقنىڭ سۆزلىرى
توغرۇلۇق ئېيتقان كۈيى: ـ ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، مەن ساڭا تاياندىم؛
ئۇلاردىن بىرى شىرىدەك مېنى تىتما-تىتما قىلىۋەتمىسۇن، قۇتقۇزغۇچى يوقلۇقىدىن
پايدىلىنىپ مېنى ئېزىۋەتمىسۇن، مېنى بارلىق قوغلىغۇچىلاردىن قۇتقۇزغىن،
ئۇلاردىن خالاس قىلغىن؛ 3 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئەگەر قولۇمدا قەبىھلىك
قىلغان بولسام، ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام: ـ 4 ئەگەر مەن بىلەن ئىناق
ئۆتكۈچىگە يامانلىق قايتۇرغان بولسام، ـ (ئەكسىچە مەن بىلەن بىكاردىن-
بىكار دۈشمەنلەشكەنلىمۇ قۇتقۇزدۇم) ـ 5 ـ ئۇنداقتا، دۈشمەن مېنى قوغلاپ
ئۇتۇۋالسۇن، ئۇ جىنمىنى چەيلەپ يەر بىلەن يەكسان قىلسۇن، شۆھرىتىمنى
تۇپراققا كۆمسۇن! 6 ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭ بىلەن ئورنۇڭدىن تۇرغىن،
مېنى ئەزگەنلەرنىڭ قەھرىگە تاقابىل تۇرۇشقا قەددىڭنى رۇسلىغىن، ۋە مېنىڭ
ئۈچۈن ئۇيغانغىن؛ سەن سوت ۋە ھۆكۈمنى بېكىتكەنسەن ئۇ!ـ 7 خەلقلەردىن
بولغان جامائەت ئەتراپىڭغا ئولىشىدۇ؛ سەن ئۇلار ئۈچۈن پەلەكتىكى ئورنۇڭغا
قايتىپ بارغايسەن. 8 پەرۋەردىگار خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛
ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ھەققانىيلىقىم بويىچە، ۋە ئۆزۈمدە بولغان دۇرۇسلىقىم بويىچە،
ماڭا ھۆكۈم چىقارغايسەن. 9 ئاھ، رەزىللەرنىڭ يامانلىقى ئاخىرلاشسۇن!
ھەققانىي ئادەمنى چىڭ تۇرغۇزغايسەن؛ ئى، ئادەم قەلبلىرىنى ھەم ئىچلىرىنى
سىنىغۇچى ھەققانىي خۇدا! 10 مېنىڭ قالقىنىم بولسا، دۇرۇس نىيەتلىكلەرنى
قۇتقۇزغۇچى خۇدادىدۇر؛ 11 خۇدا ئادىل سوتچىدۇر، ئۇ كۈن بويى گۇناھتىن
رەنجىيدىغان ئىلاھتۇر؛ 12 بىرسى [يامان] يولدىن يانمىسا، ئۇ قىلىچىنى بىلەيدۇ، يا
ئوقنى تارتىپ بەتلەپ قويىدۇ. 13 شۇنداق ئادەملەر ئۈچۈن ئۇ ئۆلۈم قوراللىرىنى
تەييارلىدى؛ ئۇ ئوقلىرىنى كۆيدۈرگۈچى ئوق قىلدى. 14 مانا، مۇشۇنداق
كىشىلەر تولغاقتا قەبىھلىك تۇغماچقى، ئۇنىڭ بويىدا قالغىنى يامانلىقتۇر؛ ئۇنىڭ
تۇغقىنى بولسا ساختىلىقتۇر. 15 ئۇ بىر ئورنى كولاپ، ئۇنى چوڭقۇر قىلدى؛ ئۇ
ئۆزى كولىغان ئورىغا چۈشتى. 16 ئۇزىنىڭ يامانلىقى بېشىغا قايتىپ كېلىدۇ،
ئۇز زوراۋانلىقى بولسا ئۆز ئۈستىگە قايتىپ چۈشىدۇ. 17 مەن پەرۋەردىگارنى
ھەققانىيلىقى بىلەن مەدھىيەلەيمەن، ھەممىدىن يۇقىرى ئۇرغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ
نامىنى ياڭرىتىپ، كۈي قىلىپ ئېيتىمەن.

8

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا ئورۇنلانسۇن دەپ،
داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى، ئۇز ھەيۋىتىڭنى ئاسمانلاردىنمۇ يۇقىرى تىكلىگەن
پەرۋەردىگار رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ شۇنچە شەرەپلىكتۇر! 2 ئۇز
رەقىبلىرىڭ تۆپەيلىدىن، دۈشمەن ۋە قىساسچىلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىشكە، بوۋاقلار
ۋە ئەمگۈچىلەرنىڭ ئاغزىدىن كۈچ تىكلىدىڭ. 3 مەن بارماقلىرىڭ ياسىغان
ئاسمانلىرىڭغا، سەن مەزمۇت بېكىتكەن ئاي-يۇلتۇزلارغا قارىغىنىمدا، 4 سەن
ئىنسانىنى سېغىنىدىكەنسەن، ئەمدى ئادەم دېگەن نېمە ئىدى؟ سەن ئۇنىڭ
يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن، ئىنسان بالىسى قانچىلىك نېمە ئىدى؟ 5 چۈنكى
سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتتىڭسەن، سەن
ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۆھرەتلەرنى تاج قىلىپ بەردىڭ. 6 ئۇنى قولۇڭنىڭ
ياسىغانلىرىنى ئىدارە قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ سەن بارلىق نەرسىلەرنى ئۇنىڭ پۇتى
ئاستىغا قويغانسەن، 7 جۈملىدىن بارلىق قوي-كاللىلار، دالادىكى بارلىق
جانىۋارلار، 8 ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، دېڭىزلارنىڭ
يوللىرىدىن ئۆتكۈچىلەرنىڭ بارلىقىنى پۇتى ئاستىغا قويدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار
رەببىمىز، پۈتكۈل يەر يۈزىدە نامىڭ نېمىدېگەن شەرەپلىك-ھە!

9

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «مۇت-لابېەن» دېگەن ئاھاڭدا
ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سەن پەرۋەردىگارنى پۈتۈن قەلبىم
بىلەن مەدھىيەلەيمەن؛ مەن سېنىڭ قىلغان بارلىق كارامەتلىرىڭنى بايان قىلاي؛
2 مەن سەندىن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ سېنىڭ نامىڭنى ناخشا قىلىپ
ئېيتىمەن، ئى ھەممىدىن ئالىي! 3 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنىڭ كەينىگە يېنىشلىرى بولسا،
دەل ئۇلارنىڭ سېنىڭ دىدارىڭ ئالدىدا يىقىلىپ، يوقىلىشىدىن ئىبارەت بولىدۇ.
4 چۈنكى سەن مېنىڭ ھەققىم ھەم دەۋايىمنى سوردىڭ؛ سەن تەختىكە ئولتۇرۇپ،
ھەققانىيلارچە سوتلىدىڭ. 5 سەن ئەللەرگە تەنبىھ بېرىپ، رەزىللەرنى ھالاك
قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ نامىنى مەڭگۈگە ئۆچۈرۈۋەتكەنسەن. 6 ئى دۈشمىنم!
ھالا كەتلىرىڭ مەڭگۈلۈك بولدى! سەن شەھەرلىرىنى يۇلۇپ تاشلىۋەتتىڭ، ھەتتا
ئۇلارنىڭ نامىلىرىمۇ يوقاپ كەتتى؛ 7 بىراق پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ئولتۇرۇپ
[ھۆكۈم سۈرىدۇ]؛ ئۇ تۈز تەختىنى سوت قىلىشقا تەييارلاپ بېكىتكەن؛ 8 ئالەمنى
ھەققانىيلىق بىلەن سوت قىلغۇچى ئۇدۇر، خەلقلەرنىڭ ئۈستىدىن ئۇ ئادىللىق بىلەن
ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 9 ھەم ئۇ پەرۋەردىگار ئېزىلگۈچىلەرگە ئېگىز پاناھ، شۇنداقلا
ئازابلىق كۈنلەردە ئېگىز پاناھدۇر. 10 نامىڭنى بىلگەنلەر بولسا ساڭا تايىنىدۇ؛
چۈنكى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭنى ئىزدىگەنلەرنى ھەرگىز تاشلىغان
ئەمەسسەن. 11 زىئوندا ئولتۇرغۇچى پەرۋەردىگارغا كۈيلەرنى ياڭرىتىڭلار!
ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا بايان قىلىڭلار، 12 چۈنكى [ئۆتكۈلگەن]
قانىنىڭ سوروقىنى قىلغۇچى ئۇدۇر، ئۇ دەل شۇنداق كىشىلەرنى ئەسلەيدۇ،
خار قىلىنغانلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئۇ ئۇنتۇغان ئەمەس. 13 ماڭا شەپقەت
كۆرسەتكىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ئۆچمەنلەردىن كۆرگەن خورلۇقلىرىمغا
نەزەر سالغىنىڭ، مېنى ئۆلۈم دەرۋازىلىرى ئالدىدىن كۆتۈرگەيسەن؛ 14 شۇنداق
قىلغاندا مەن زىئون قىزىنىڭ دەرۋازىلىرىدا تۇرۇپ، ساڭا تەئەللۇق بارلىق
مەدھىيىلەرنى جاكارلايمەن؛ مەن نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشۇڭدا شادلىنىمەن. 15 ئەللەر
بولسا ئۆزلىرى كولىغان ئورىغا ئۆزلىرى چۈشۈپ كەتتى، ئۆزلىرى يوشۇرۇپ
قويغان تورغا پۇتى قاپىسلىپ قالدى. 16 پەرۋەردىگار چىقارغان ھۆكۈمى بىلەن
تونۇلار؛ رەزىل ئادەملەر ئۆز قولىدا ياسىغىنى بىلەن ئىلىنىپ قالدى. خىگگائۇن
ـ سېلاھ. 17 رەزىللەر، يەنى خۇدانى ئۇنتۇغان بارلىق ئەللەر، يانىدۇرۇلۇپ،
تەھتىساراغا تاشلىنىدۇ. (Sheol h7585) 18 چۈنكى نامراتلار مەڭگۈگە ئەسىتىن
چىقىرىلمايدۇ؛ مۇمىنلەرنىڭ ئۈمىدى مەڭگۈ ئۈچەمەي، ئۇرۇۋۇيىدۇ. 19 ئى
پەرۋەردىگار، ئورنۇڭدىن تۇرغىن؛ ئادەم بالىلىرىنىڭ غەلبىە قىلىشىغا يول قويمىغىن؛
ھۆزۈرۈڭ ئالدىدا بارلىق ئەللەر سوتلانسۇن. 20 ئۇلارنى دەككە-دۇككىگە
چۈشۈر، ئى پەرۋەردىگار؛ ئەللەر ئۆزلىرىنى بىز پەقەت ئادەم بالىلىرى خالاس،
دەپ بىلسۇن! سېلاھ!

10 نېمىشقا، ئى پەرۋەردىگار، يىراقتا تۇرسەن؟ نېمىشقا ئازابلىق كۈنلەردە
تۇزۇكنى يوشۇرىسەن؟ **2** رەزىل ئادەملەر تەكەبىۋرلۇقى بىلەن ئاجىز مۇمىنلەرنى
تاپ باستۇرۇپ قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار تۇزلىرى تاپقان ھىيلىلەر بىلەن ئىلىنىپ،
بابلىنىدۇ. **3** چۈنكى رەزىللەر تۇز ئارزۇ-ھەۋەسلىرى بىلەن ماختىنىدۇ؛ ئاچ
كۆزلەر ئۇچۇن بەخت تىلەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنى بولسا كۆزىگە ئىلمايدۇ. **4** ئۇلار
چىرايىدىن ھاكاۋۇرلۇق ياغدۇرۇپ، خۇدانى ئىزدىمەيدۇ؛ ئۇلار بارلىق خىياللىردا:
«ھېچبىر خۇدا يوقتۇر!» دەيدۇ. **5** ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەمىشە راۋان بولىدۇ؛
سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئۇلارنىڭ نەزىرىدىن يىراق ۋە ئۈستۈن تۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ
رەقىبلىرى بولسا، ئۇلارغا قاراپ «تۈۋ!» دەپ مازاق قىلىدۇ. **6** [رەزىل
ئادەم] كۆڭلىدە: «مەن ھېچ تەۋرەنمەي تۇرۇۋېرىمەن! دەۋرىدىن-دەۋرگە ھېچ
مۇشەققەتكە تۇچرىمايمەن» ـ دەيدۇ. **7** ئۇنىڭ ئاغزى قارغاش، ئالدامچىلىق ھەم
زۇلۇمغا تولغان؛ تىلى ئاستىدا ئەسكىلىك ۋە قەبىھلىك ياتىدۇ. **8** ئۇ مەھەللىلەردە
يوشۇرۇنچە ماراپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پىنھان جايلاردا گۈناھسىزلارنى ئولتۇرۇۋېتىدۇ؛
كۆزلىرى يوقسۇللارنى كۆزلەيدۇ؛ **9** ئۇ چاتقاللىقىدا ياتقان شىردەك يوشۇرۇنچە
پايلاپ ياتىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنى ئۈتۈۋېلىش ئۈچۈن يوشۇرۇنچە ماراپ ياتىدۇ؛
مۇمىنلەرنى ئۈتۈۋېلىپ، ئۇلارنى تۇز تورىغا چۈشۈرىدۇ. **10** [يوقسۇللار]
ئېزىلىدۇ، پۈكۈلىدۇ؛ دەردمەنلەر ئۇنىڭ ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن يېقىلىدۇ. **11** ئۇ
كۆڭلىدە: «تەڭرى بۇنى ئۇنتۇپ قالدى، ئۇ يۈزىنى يېپىۋېلىپ، قارىمايدۇ؛ بۇنى
ھەرگىز كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **12** ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى پەرۋەردىگار؛
ئى تەڭرىم، قولۇڭنى كۆتۈرگىن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى ئۇنتۇما! **13** رەزىل
ئادەم نېمىشقا [سەن] خۇدانى كۆزىگە ئىلمايدۇ؟ ئۇ كۆڭلىدە: «[خۇدا] بۇنى
سۈرۈشتۈرمەيدۇ!» ـ دەيدۇ. **14** سەن بۇنى كۆرگەنسەن؛ سەن تۇز قولۇڭ بىلەن
يامانلىق ھەم زۇلۇمنى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن، ئۆزۈڭ بۇلارنى كۆزلەپ
يۈرسەن؛ دەردمەنلەر ئۆزلىرىنى ساڭا ئامانەت قىلىدۇ؛ چۈنكى سەن يېتىم-
يېسىرلەرگە يار-يۆلەك بولۇپ كەلگەنسەن؛ **15** رەزىل، يامان ئادەمنىڭ بىلىكىنى
سۇندۇرۇۋۆتكەيسەن؛ ئۇنىڭ رەزىللىكىنى بىرمۇبىر سۈرۈشتۈرۈپ، ئۆزۈل-
كېسىل يوقاتقايسەن. **16** پەرۋەردىگار ئەبەدىلئەبەدگىچە پادىشاھدۇر؛ [ئىمانسىز]
ئەللەر بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] زېمىنىدىن يوقىلار. **17** پەرۋەردىگار، سەن ئاجىز
مۇمىنلەرنىڭ ئارمانلىرىنى ئاڭلايسەن؛ ئۇلارنىڭ دىلىنى توق قىلىسەن؛ يېتىم-
يېسىرلار ۋە ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئادالەتنى ياقلاپ، يەر يۈزىدىكى ئىنسانلارنىڭ
[ئاجىز-مۇمىنلەرگە] قايتىدىن ۋەھىمە سالغۇچى بولماسلىقى ئۈچۈن، قۇلىقىڭنى
دىڭ تۇتىسەن.

11 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت
يازغان كۆي: پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم قىلدىم؛ ئەمدى سىلەر قانداقمۇ ماڭا:
«قۇشتەك تۇز تېغىڭغا ئۇچۇپ قاچ! **2** چۈنكى مانا، رەزىللەر كامانىنى تارتىپ،
قاراڭغۇلۇقتىن كۆڭلى دۈرۈسلارغا قارىتىپ ئاتمامچى بولۇپ، ئۇلار ئوقنى كىرىچتا
سىلىپ قويدى؛ **3** «ئۇلار ھالاك قىلىنسا، ئەمدى ھەققانىيلار نېمىۋ قىلار؟»»
ـ دەۋاتىسىلەر؟ **4** پەرۋەردىگار ئۇنىڭنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر،
پەرۋەردىگارنىڭ تەختى ئاسمانلاردىدۇر؛ ئۇ نەزەر سالىدۇ، ئۇنىڭ سەزگۈر
كۆزلىرى ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ، سىنايدۇ. **5** پەرۋەردىگار ھەققانىي
ئادەمنى سىنايدۇ؛ رەزىللەرگە ۋە زوراۋانلىققا خۇشتارلارغا ئۇ ئىچ-ئېچىدىن
نەپرەتلىنىدۇ. **6** ئۇ رەزىللەرگە قايقانلار، ئوت ۋە گۈگۈگۈرتنى ياغدۇرىدۇ؛ پېژغىرىم
قىزىق شامال ئۇلارنىڭ قەدەھىدىكى نېسىۋىسى بولىدۇ. **7** چۈنكى پەرۋەردىگار
ھەققانىيدۇر؛ ھەققانىيلىق ئۇنىڭ ئامرىقىدۇر؛ كۆڭلى دۈرۈسلار ئۇنىڭ دىدارىنى
كۆرىدۇ.

12 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، شىمىنىت بىلەن ئوقۇلسۇن
دەپ، داۋۇت يازغان كۆي: ـ قۇتقۇزغايسەن، پەرۋەردىگار، چۈنكى ئىخلاسمەن
ئادەم تۈگەپ كەتتى؛ ئادەملەر تارىسىدىن سادىق مۇمىنلەر غايىب بولدى.
2 ھەربىرىسى ئۆز يېقىنلىرىغا يالغان ئېيتىدۇ؛ خۇشامەتچى لەۋلەردە، ئالىكۆڭۈللۈك
بىلەن سۆزلىشىدۇ. **3** پەرۋەردىگار بارلىق خۇشامەتچى لەۋلەرنى، ھاكاۋۇرلارچە
سۆزلەيدىغان تىلنى كېسىۋېتكەي! **4** ئۇلار: «تىلىمىز بىلەن غەلبە قىلىمىز؛
لەۋلىرىمىز بولسا ئۆزىمىزنىڭكىدۇر؛ كىم بىزگە رەب بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ.
5 «ئېزىلگۈچى ئاجىزلارنى باسقان زۇلۇم ۋەجىدىن، مىسكىنلەرنىڭ ئاھۇزارلىرى
ۋەجىدىن، ھازىرلا ئورنۇمدىن تۇرايى» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «مەن ئۇلارغا،
ئۇلار زارىقىپ كۆزىگەن ئازادلىقنى يەتكۈزىمەن». **6** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرى
بولسا ساپ سۆزلەردۇر، ئۇلار يەتتە قېتىم سىپلاشتۇرۇلغان، سىپال قازاندا
تاۋلانغان كۈمۈشتەكتۇر. **7** سەن پەرۋەردىگار، ئۇلارنى ساقلايسەن، سەن
[مۇمىنلەرنى] مۇشۇ دەۋردىن مەڭگۈگە قوغدايسەن؛ **8** [چۈنكى] رەزىل
ئادەملەر ھەرياندا غادىيىپ يۈرۈشىدۇ، پەسكەشلىك ئىنسان بالىلىرى ئارىسىدا
ئالىيجانابلىق دەپ ماختالماقتا!

13 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت
يازغان كۆي: ـ ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە؟ سەن مېنى مەڭگۈگە ئۇنتۇمسەن؟
قاچانغىچە دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرىسەن؟ **2** قاچانغىچە ھەركۈنى قايغۇرۇپ،
قەلبىمدە؟ قاچانغىچە دۈشمىنم مەندىن شادلىنىپ غالىب يۈرىدۇ؟ **3** ماڭا قارا،
ماڭا جاۋاب بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم! ئۇلۇم ئۇيقۇسى مېنى بېسىپ
كەلگۈچە، كۆزۈمنى يورۇتقايسەن، **4** دۈشمىنىمنىڭ: «مەن كۈچىيىپ ئۇنىڭ
ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم» دېمەسلىكى ئۈچۈن، رەقىبلىرىم سەنتۈرۈلگەنلىكىمنى
كۆرۈپ شادلانماسلىقى ئۈچۈن، [كۆزۈمنى يورۇتقايسەن]! **5** بىراق مەن
بولسام سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭگە ئۆزۈمنى تاپشۇردۇم؛ يۈرىكىم سېنىڭ
نىجاتلىقىڭدىن شادلىنىدۇ؛ **6** مەن پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ چۈنكى ئۇ
ماڭا زور مېھرىبانلىقنى كۆرسەتتى.

14 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت
يازغان كۆي: ـ ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار
چىرىكلىشىپ، يىرگىنچلىك قەبىھلىكنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق
قىلغۇچى يوقتۇر؛ **2** پەرۋەردىگار ئەرشتە تۇرۇپ، ئادەم بالىلىرىنى كۆزىتىپ:
«بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا ئىنسانچە چۈشىنىدىغان بەرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى
ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ **3** ھەممە ئادەم يولدن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ
كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. **4** نانىنى يېگەندەك مېنىڭ
خەلقىمنى يۇتۇۋالغان بۇ قەبىھلىك قىلغۇچىلار ھېچنېمىنى بىلمەمدۇ؟» ـ دەيدۇ.
ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. **5** مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ
باستى؛ چۈنكى خۇدا ھەققانىيلارنىڭ دەۋرىدىدۇر. **6** «سىلەر ئېزىلگەنلەرنىڭ
كۆڭلىگە پۈككەن ئۈمىدنى يوق قىلماقچى بولىسىلەر؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۇنىڭ
باشپاناھىدۇر!» **7** ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندن چىقىپ كەلگەن بولسا
ئىدى! پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئاسارەتتىن چىقىرىپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن
چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ؛ ئىسرائىل خۇشالىنىدۇ!

15 داۋۇت يازغان كۆي: ـ پەرۋەردىگار، كىم چېدىرىڭدا تۇرالايدۇ؟
كىم پاك-مۇقەددەس تېغىڭدا ماكانلىشىدۇ؟ **2** كىمكى تامامەن دۈرۈسلۇقتا
ماڭسا، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە، كۆڭلىدە ھەقىقەتنى سۆزلىسە؛ **3** تىلى بىلەن

گەپ توشۆمىسا، تۆز يېقىنىغا ياماناتلق قىلمىسا، قوشنىسىنىڭ ئەيىبىنى كولاپ ئاچمىسا، 4 پەس ئادەمنى كۆزگە ئىلمىسا، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلارنى ھۆرمەتلىسە، تۆزىگە زىياناتلق بولغان تەقدىردىمۇ ئىچىگەن قەسىمنى تۆزگەرتمىسە، 5 پۇلنى خەقلەرگە تۆسۈمگە بەرمىسە، بىگۇناھلارنىڭ زىيىنغا پارا ئالمىسا، كىمكى مۇشۇلارنى قىلسا، مەڭگۈگە تەۋرەنمەس.

16

داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: مېنى ساقلىغىن، ئى تەڭرى، چۈنكى مەن ساڭا تايىنىمەن. 2 مېنىڭ جېنىم پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ رەببىمدۇرسەن؛ سەندىن باشقا مېنىڭ بەخت-ساۋادىتىم يوقتۇر» ـ دېدى. 3 يەر يۈزىدىكى مۇقەددەس بەندىلىرىڭ بولسا، ئۇلار ئالىيجانابلاردۇر، ئۇلار مېنىڭ ھەممە خۇشاللىقىمدۇر. 4 كىم باشقا ئىلاھنى ئىزدەشكە ئالدىرسا، ئۇلارنىڭ دەردلىرى كۆزىپىپ كېتىدۇ. غەيرىي ئىلاھلارغا ئاتاپ ھەدىيە قانلىرىنى تۆكمەيمەن، ئۇلارنىڭ نامىلىرىنى تىلىمغىمۇ ئالمايمەن. 5 پەرۋەردىگار بولسا مېنىڭ مىراسىم ھەم قەدەھىمدىكى نېسىۋەمدۇر، چەك تاشلىنىپ ئېرىشكەن نېسىۋەمنى ئۆزۈڭ ساقلايسەن؛ 6 [نېسىۋەمنى بەلگىلىگەن] سىزىقلار ماڭا گۈزەل يەرلەرنى بېكىتكەندۇر؛ بەرھەق، مېنىڭ گۈزەل مىراسىم باردۇر! 7 ماڭا نەسىھەت بەرگەن پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ھەتتا كېچىلەردىمۇ ۋىجدانىم ماڭا تۇگىتىدۇ. 8 مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزمەيمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. 9 شۇڭا مېنىڭ قەلبىم شادلاندى، مېنىڭ روھىم تېخىمۇ كۆتۈرۈلدۈ، مېنىڭ تېنىم ئامان-ئېسەنلىكتە ئۇرىدۇ؛ 10 چۈنكى جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭنى چىرىشتىن ساقلايسەن. (Sheol h7585) 11 سەن ماڭا ھايات يولىنى كۆرسىتىسەن؛ ھۇزۇرۇڭدا تولۇپ تاشقان شاد-خۇرامىلق باردۇر، ئوڭ قولۇڭدا مەڭگۈلۈك بەھرە-لەززەتلەرمۇ باردۇر.

17

داۋۇتنىڭ دۇئاسى: ـ ھەققانىي تەلەپنى ئاڭلا، ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ ندايىمغا كۆڭۈل قويغىن؛ مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئۇ يالغانچى لەۋلەردىن چىققان ئەمەس. 2 ھۇزۇرۇڭدىن ھۆكۈمۈم چىقىرىلغاي! كۆزۈڭ نېمە دۇرۇس ئىكەنلىكىنى پەرق ئەتكەي! 3 سەن مېنىڭ قەلبىمنى سىنىغانسەن، سەن كېچىدىمۇ ماڭا يېقىنلاشىپ كۆزەتتىڭ؛ سەن مېنى تاۋلاپ تەكشۈردىڭىسەن، مېنىڭدىن ھېچبىر سەۋەنلىك تاپالمىدىڭ؛ كۆڭلۈمدە: ئاغزىم ئىتائەتسىزلىك قىلمىسۇن! ـ دەپ نىيەت قىلدىم. 4 ئادەم بالىلىرىنىڭ ھاياتتىكى ئىشلىرىدا، لەۋلىرىڭدىن چىققان سۆزلەر بىلەن زوراۋانلارنىڭ يوللىرىدىن تۆزۈمنى نېرى قىلدىم. 5 مېنىڭ قەدەملىرىم يوللىرىڭدىن چىقمىغان، پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىگەن. 6 مەن ساڭا ئىلتىجا قىلدىم، چۈنكى تىلەكلىرىمنى ئىجابەت قىلىسەن، ئى تەڭرىم؛ ماڭا قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىن. 7 ئى، تۆزۈڭگە تاياناغانلارنى قارشى چىققۇچىلاردىن ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچى، كارامەتلىرىڭنى كۆرسىتىپ، تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ئايان قىلغايسەن! 8 مېنى كۆز قارىچۇقۇڭدەك ساقلىغايسەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە مېنى يوشۇرغايسەن؛ 9 مېنى بۇلىماچقى بولغان رەزىل ئادەملەردىن، مېنى قورشىۋالغان ئەشەددىي كۈشەندىلىرىمدىن يوشۇرغىن؛ 10 ئۇلارنىڭ باغرىنى ماي قاپلاپ، قېتىپ كەتكەن؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرى تەكەبىۋارلارچە سۆزلەيدۇ؛ 11 ئۇلار يولىمىزنى تورىۋېلىپ، بىزنى يەرگە تۆرۈۋىشقا كۆزىنى ئالايتىپ، 12 ئوڭلىغا ئاچ كۆزلۈك بىلەن تىكىلگەن شىردەك، يوشۇرۇن جايلاردا ماراپ يۈرىدىغان ياش شىردەكتۇر. 13 ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇنىڭ يولىنى توسۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلغايسەن، جېنىمنى رەزىل ئادەمدىن قۇتقۇزغىن، قىلىچىڭ بىلەن؛ 14 [مېنى] ئۆز قولۇڭ بىلەن كىشىلەردىن، يەنى مۇشۇ دەۋردىكى كىشىلەردىن قۇتقۇزغىن؛ ئۇلارنىڭ ئېسىۋىسى بولسا مۇشۇ دۇنيادىلادۇر، سەن ئۇلارنىڭ قارنىنى نېمەتلىرىڭ بىلەن تولدۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆكلى پەرزەنتلىرى بىلەن قاندى، بالىلىرىغا بايلىقلىرىنى قالدۇردۇ. 15 مەن بولسام، ھەققانىيلىقتا يۈزۈڭگە قارىغۇچى بولىمەن؛ ئويغانغىنىمدا، سېنىڭ دىدارىڭدىن سۈيۈنىمەن!

18

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ قۇلى داۋۇت يازغان كۈيى؛ پەرۋەردىگار ئۇنى بارلىق دۇشمەنلىرىدىن ھەم ساۋۇل پادىشاھنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغان كۈنى، ئۇ پەرۋەردىگارغا مۇنۇ كۈيىنىڭ سۆزلىرىنى ئېيتتى: ـ ئاھ، پەرۋەردىگارىم، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم، مەن سېنى سۆيىمەن! 2 پەرۋەردىگار مېنىڭ خادا تاشلىق تېغىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ نىجاتكارىمدۇر! مېنىڭ تەڭرىم، مېنىڭ قورام تېشىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپىمەن؛ ئۇ مېنىڭ قالقىنىم، مېنىڭ قۇتقۇزغۇچى مۇڭگۈزۈم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىمدۇر! 3 مەدھىيىلەرگە لايىق پەرۋەردىگارغا ندا قىلىمەن، شۇندا دۇشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزۇلىمەن؛ 4 ئۆلۈمنىڭ تاسارەتلىرى مېنى قورشىۋالدى، ئىخلاسسىزلارنىڭ ياماراپ كېتىشى مېنى قورقۇتۇۋەتتى؛ 5 تەھتىسارانىڭ تانىلىرى مېنى چىرمىۋالدى، ئۆلۈم سىرتماقلىرى ئالدىمغا كەلدى. (Sheol h7585) 6 قىينالغىنىمدا مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، خۇدايىمغا پەريات كۆتۈردۈم، ئۇ ئىبادەتخانىسىدىن ئاۋازىمنى ئاڭلىدى، مېنىڭ پەريادىم ئۇنىڭ ھۇزۇرىغا كەلدى، ئۇنىڭ قۇلىقىغا كىردى. 7 شۇ چاغ يەر-زېمىن تەۋرەپ، سىلكىنىپ كەتتى، تاغلارنىڭ ئۇللىرى دەھشەتلىك تەۋرەندى، سىلكىنىپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ غەزەپلەندى. 8 ئۇنىڭ دىمىغىدىن ئىس ئۆرلەپ ئۇراتتى، ئاغزىدىن چىققان ئوت ھەممىسنى يۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭدىن كۆمۈر چوغلىرى چىقتى؛ 9 ئۇ ئاسمانلارنى تەزىم قىلدۇرۇپ چۈشتى، پۇتى ئاستى تۇم قاراڭغۇلۇق ئىدى. 10 بىر كېرۇبنى مىنىپ پەرۋاز قىلدى، شامالنىڭ قانىتلىرىدا غۇيۇلداپ ئۇچۇپ كەلدى. 11 ئۇ قاراڭغۇلۇقنى ئۆزىنىڭ يوشۇرۇنىدىغان جايى قىلدى، سۈلىرىنىڭ قاراڭغۇسىنى، ئاسمانلارنىڭ قويۇق بۇلۇتلىرىنى، ئۆز ئەتراپىدا چېدىرى قىلدى. 12 ئۇنىڭ ئالدىدىكى يورۇقلۇقتىن، قويۇق بۇلۇتلار، مۇلدۇر، ئوتلۇق چوغلار چىقىپ ئۆتتى؛ 13 پەرۋەردىگار ئاسماندا گۈلدۈرلىدى، ھەممىدن ئالىي بولغۇچى ئاۋازىنى ياڭراتتى، مۇلدۇر ۋە ئوتلۇق چوغلار بىلەن. 14 بەرھەق، ئۇ ئوقلىرىنى ئېتىپ، [دۇشمەنلىرىمنى] تارقىتىۋەتتى، چاقاقلارنى چاقتۇرۇپ، ئۇلارنى قىيقاس-چۇقانغا سالدى؛ 15 شۇنىڭ بىلەن دېڭىزلارنىڭ تەگتى كۆرۈنۈپ قالدى، ئالەمنىڭ ئۇللىرى ئاشكارىلاندى، تەنبىھىڭ بىلەن، دىمىغىڭدىن چىققان نەپەسىنىڭ زەربىسى بىلەن، ئى پەرۋەردىگار. 16 ئۇ يۇقىرىدىن قولىنى ئۇزىتىپ، مېنى تۇتتى؛ مېنى ئۇلۇغ سۈلاردىن تارتىپ ئالدى. 17 ئۇ مېنى كۈچلۈك دۇشمىنىمدىن، ھەم ماڭا ئۇچىمەنلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزدى؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن كۈچلۈك ئىدى. 18 كۈلپەتكە ئۇچرىغان كۈنۈمدە، ئۇلار ماڭا قارشى ھۇجۇمغا ئۇتتى؛ بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ تايانچىم ئىدى. 19 ئۇ مېنى كەڭرى-ئازادە بىر جايغا ئېلىپ چىقاردى؛ ئۇ مېنى قۇتقۇزدى، چۈنكى ئۇ مەندىن خۇرسەن بولدى. 20 پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ ماڭا ئىلتىپات كۆرسەتتى؛ قولۇمنىڭ ھالالىقىنى ئۇ ماڭا قايتۇردى؛ 21 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىنى ئۇتۇپ كەلدىم؛ رەزىللىك قىلىپ خۇدايىمدىن ئايرىلىپ كەتمىدىم؛ 22 چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق ھۆكۈملىرى ئالدىمدىدۇر، مەن ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى ئۆزۈمدىن نېرى قىلمىدىم؛ 23 مەن ئۇنىڭ بىلەن غۇبارسىز يۈردۈم، ئۆزۈمنى گۇناھتىن نېرى قىلدىم؛ 24 شۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمغا قاراپ، كۆز ئالدىدىكى قولۇمنىڭ ھالالىقىنا قاراپ، قىلغانلىرىمنى قايتۇردى. 25 ۋاپادار-مېھرىبانلارغا

تۆزۈكنى ۋاپادار-مېھرىبان كۆرسىتىسەن، غۇبارسىزلارغا تۆزۈكنى غۇبارسىز كۆرسىتىسەن، **26** ساپ دىللىقلارغا تۆزۈكنى ساپ دىللىق كۆرسىتىسەن، تەتۈرلەرگە تۆزۈكنى تەتۈر كۆرسىتىسەن، **27** چۈنكى ئاجىز مۇمىن خەلقنى قۇتقۇزغۇچى تۆزۈكۈڭۈرسەن، بىراق تەكەبىۋۈر كۆزلەرنى شەرمەندە قىلىسەن، **28** چىرىغىمنى جۈلالىق قىلغان سەندۇرسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىم مېنى باسقان قاراڭغۇلۇقنى نۇرلاندۇرىدۇ، **29** چۈنكى سەن ئارقىلىق [دۈشمەن] قوشۇنى ئارىسىدن يۈگۈرۈپ ئۆتىۋۇم، سەن خۇدايىم ئارقىلىق مەن سىپىلدىن ئاتلاپ ئۆتىۋۇم. **30** تەكۋىم ـ ئۆتنۈك يولى مۇكەممەلدۇر، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى سىناپ ئىسپاتلانغاندۇر، ئۆز ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسىگە قالقاندۇر. **31** چۈنكى پەرۋەردىگاردىن باشقا يەنە كىم ئىلاھتۇر؟ بىزنىڭ خۇدايىمىزدىن باشقا كىممۇ قورام تاشتۇر؟ **32** يەنى بىلىمنى كىۋچ-قۇۋۋەت بىلەن ئورىغۇچى تەكۋىنى، يولۇمنى تۈپتۈز، مۇكەممەل قىلغۇچى تەكۋىدۇر، **33** ئۆ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كىيىكنىڭكىدەك [ئۆچقۇر] قىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنى ئېگىز جايلىرىمدا ئورغۇزىدۇ، **34** قوللىرىمنى ئۇرۇش قىلىشقا تۇگىتىدۇ، شۇڭلاشقا بىلەكلىرىم مىس كامانىنى كېرەلەيدۇ، **35** سەن ماڭا نىجاتلىقىڭ بولغان قالقانىنى ئاتا قىلدىڭ، نېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۇلدىز، سېنىڭ مۇلايىم كەمتەرلىكىڭ مېنى ئۇلۇغ قىلدى. **36** سەن قەدەملىرىم ئاستىدىكى جايىنى كەڭ قىلدىڭ، مېنىڭ پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتمىدى. **37** مەن دۈشمەنلىرىمنى قوغلاپ يەتتىم، ئۇلار ھالاك بولمىغۇچە ھېچ يانمىدىم. **38** قايتىدىن ئورنىدىن ئۇرالماس قىلىپ ئۇلارنى يانچۈۋەتتىم، ئۇلار پۇتلىرىم ئاستىدا يېقىلدى. **39** سەن جەڭ قىلىشقا كۈچ بىلەن بېلىمنى باغلىدىڭ، سەن ماڭا ھۇجۇم قىلغانلارنى پۈتۈم ئاستىدا ئېگىلدۈردۈڭ، **40** دۈشمەنلىرىمنى كۆز ئالدىمدا ئارقىسىغا يانداۋۇرۇپ قاچقۇزدۇڭ، شۇنىڭ بىلەن ماڭا ئۆچمەنلەرنى يوقاتتىم. **41** ئۇلار پەرياد كۆتۈردى، بىراق قۇتقۇزىدىغان ھېچكىم يوق ئىدى، ھەتتا پەرۋەردىگارغا ندا قىلدى، ئۇمۇ ئۇلارغا جاۋاب بەرمىدى. **42** مەن ئۇلارغا سوققا بېرىپ، شامال ئۆچۈرگەن توپىدەك قىلىۋەتتىم، كوچىدىكى پاتقاقتەك، ئۇلارنى تۆكۈۋەتتىم. **43** سەن مېنى خەلقىنىڭ نىزالىردىن قۇتقۇزغانسەن، سەن مېنى ئەللەرنىڭ بېشىغا قىلغانسەن، ماڭا يات بولغان بىر خەلق خىزمىتىمدە بولماقتا. **44** سۆزۈمنى ئاڭلاپلا ئۇلار ماڭا ئىتائەت قىلدۇ، يات ئەلدىكلەر ماڭا بېچارىلەرچە تەسلىم بولدۇ، **45** يات ئەلدىكلەر چۈشكۈنلىشىپ كېتىدۇ، ئۇلار ئۆز ئىستىھكاملىرىدىن تىترىگەن ھالدا چىقىپ كېلىدۇ، **46** پەرۋەردىگار ھاياتتۇر! مېنىڭ قورام تېشىم مۇبارەكلەنسۇن! نىجاتلىقىم بولغان خۇدا [ھەممىدىن] ئالىيدۇر، دەپ مەدھىيىلەنسۇن! **47** ئۇ، مەن ئۈچۈن تولۇق قىساس ئالغۇچى تەكۋىنى، خەلقلەرنى ماڭا بويسۇندۇرغان [خۇدادۇر]، **48** ئۇ مېنى دۈشمەنلىرىمدىن قۇتقۇزغان، بەرھەق، سەن مېنى ماڭا ھۇجۇم قىلغانلاردىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، زوراۋاۋىن ئادەمدىن سەن مېنى قۇتۇلدۇردۇڭ. **49** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئەللەر ئارىسىدا ساڭا رەھمەت ئېيتىمەن، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئۇلۇغلاپ كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛ **50** [پەرۋەردىگار] ئۆزى تىكلىگەن پادىشاھقا زور نۇسرەتلەرنى بېغىشلايدۇ، ئۆزى مەسىھ قىلغىنىغا، يەنى داۋۇتقا ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈگە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتنى كۆرسىتىدۇ.

19 داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئەرشلەر تەكۋىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى جاكارلايدۇ، ئاسمان گۈمبىزى ئۇنىڭ قولى ياسىغانلىرىنى نامايان قىلىدۇ، **2** ئۇلارنىڭ سۆزلىرى كۈن-كېچىلەر دەريادەك ئېقىۋاتىدۇ، كېچە-كېچىلەپ ئۇلار بىلىمنى ئايان قىلىۋاتىدۇ. **3** تىلسىز ھەم ئاۋازسىز بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ساداسى [ئالەمگە] ئاڭلانماقتا. **4** ئۇلارنىڭ ئۈچەم تانىسى پۈتكۈل يەر يۈزىدە تارىلىماقتا؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئالەمنىڭ چېتىگىچە يەتمەكتە. ئۇلارنىڭ ئېچىدە [خۇدا] قۇياش ئۈچۈن چېدىر تىككەن، **5** [قۇياش] ھۇجرىسىدىن تويغا چىققان يىگىتتەك چىقىدۇ، بەيگىگە چۈشىدىغان پالۋاندەك شادلىنىدۇ، **6** ئاسمانلارنىڭ بىر چېتىدىن ئورلەيدۇ، جاھاننىڭ ئۇ چېتىگىچە چۈرگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ھارارىتىدىن ھېچقانداق مەخپاۋقات يوشۇرۇنالمايدۇ. **7** پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى مۇكەممەلدۇر، ئۇ ئىنسان ۋۇجۇدىنى يېڭىلايدۇ؛ پەرۋەردىگار بەرگەن ھۆكۈم-گۈۋاھلار مۇقەم-ئىشەنچلىك ، ئۇ نادانلارنى دانا قىلىدۇ. **8** پەرۋەردىگارنىڭ كۆرسەتمىلىرى دۈرۈس، ئۇ قەلبىنى شادلاندۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرمانلىرى يورۇقلۇقتۇر، ئۇ كۆزلەرنى نۇرلاندۇرىدۇ. **9** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش پاك ئىشتۇر، ئۇ مەڭگۈ داۋاملىشىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھۆكۈملىرى ھەقتۇر، ھەربىرى تامامەن ھەققانىيەتتۇر. **10** ئۇلار ئالتۇندىن، بەرھەق كۆپ ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر؛ ھەسەلدىن، ھەسەل چەۋەندىن شېرىندۇر، **11** ئۇلار بىلەن قۇلۇڭ ئويغىتىلىدۇ؛ ئىنسان ئۇلارغا رىئايە قىلىشتا چىڭ تۇرسا چوڭ مۇكاپات باردۇر. **12** كىم ئۆز خاتالىقلىرىنى بىلىپ يېتەلىسۇن؟ مېنى بىلىپ-بىلمەي قىلغان [گۇناھلىرىمدىن] ساقىت قىلغايسەن، **13** ئۆز قۇل-چاكارىڭنى باشباشتاق [گۇناھلاردىن] تارتقايسەن، بۇ گۇناھلارنى ماڭا خوجايىن قىلدۇرمىغايسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن قۇسۇرسىز بولىمەن، ئېغىر گۇناھتىن خالي بولغايمەن. **14** ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ قورام تېشىم ۋە ھەمجەمەت-نىجاتكارىم، ئاغزىمدىكى سۆزلەر، قەلبىمدىكى ئويلىنىشلار نەزىرىڭدە مەقبۇل بولغاي!

20 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ كۈلپەتلىك كۈندە پەرۋەردىگار ساڭا ئىجابەت قىلغاي! ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ نامى سېنى ئېگىزدە ئامان ساقلىغاي! **2** ئۇ ئۆز مۇقەددەس جايىدىن ساڭا مەدەت ئەۋەتكەي، زىئوندىن ساڭا كۈچ-قۇۋۋەت بەرگەي؛ **3** بارلىق ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭنى ياد قىلغاي، كۈيدۈرمە قۇربانلىقىڭنى قوبۇل قىلغاي! سېلاھ! **4** كۆڭلۈڭدىكى تەشنالىقلارنى ساڭا ئاتا قىلغاي، كۆڭلۈڭگە پۈككەن بارلىق ئارزۇلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي. **5** بىزلەر غەلبىڭنى تەبرىكلەپ تەنتەنە قىلىمىز، خۇدايىمىزنىڭ نامىدا تۇغلىرىمىزنى تىكلەيمىز؛ پەرۋەردىگار بارلىق تەلەپلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغاي! ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىرىدىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. **6** ھازىر بىلدىمكى، پەرۋەردىگار ئۆزى مەسىھ قىلغىنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ مۇقەددەس ئەرشلىرىدىن ئۇنىڭغا قۇدرەتلىك قۇتقۇزغۇچى قولىنى ئۇزارتىپ جاۋاب بېرىدۇ. **7** بەزىلەر جەڭ ھارۇللىرىغا، بەزىلەر ئاتلارغا [تايىنىدۇ]؛ بىراق بىز بولساق پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىنى ياد ئېتىمىز؛ **8** ئۇلار تىزى پۈكلىنىپ يېقىلىدى؛ بىراق بىز بولساق، قەددىمىزنى رۇسلاپ تىك تۇرىمىز. **9** ئى پەرۋەردىگار، پادىشاھقا غەلبە بەرگەيسەن؛ ندا قىلغىنىمىزدا بىزگە ئىجابەت قىلغايسەن!

21 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پادىشاھ قۇدرىتىڭدىن شادلىنىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، غەلبە-نىجاتلىقىڭدىن ئۇ نەقەدەر خۇرسەن بولىدۇ! **2** سەن ئۇنىڭ كۆڭۈل تىلىكىنى ئۇنىڭغا ئاتا قىلدىڭ، لەۋلىرىنىڭ تەلىپىنى رەت قىلغان ئەمەسسەن. سېلاھ! **3** چۈنكى سەن ئېسىل بەركەتلەر بىلەن ئۇنى قارشى ئالدىڭ؛ ئۇنىڭ بېشىغا ساپ ئالتۇن تاج كىيدۈردۈڭ. **4** ئۇ سەندىن ئۆمۈر تىلىسە، سەن ئۇنىڭغا بەردىڭ، يەنى ئۇزۇن كۈنلەرنى، تاكى ئەبەدىلئەبەدگىچە بەردىڭ. **5** ئۇ سېنىڭ بەرگەن غەلبىسە-نىجاتلىقىڭدىن زور شەرەپ قۇچتى؛ سەن ئۇنىڭغا ئىززەت-ھەيۋەت ھەم شانۇ-شەۋكەت قوندۇردۇڭ. **6** سەن ئۇنىڭ ئۆزىنى مەڭگۈلۈك بەركەتلەر

قىلدىڭ؛ دىدارىڭنىڭ شادلىقى بىلەن ئۆنى زور خۇرسەن قىلدىڭ؛ 7 چۈنكى پادىشاھ پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ تۈزگەرمەس مۇھەببىتى بىلەن ئۇ ھېچ تەۋرەنمەيدۇ. 8 سېنىڭ قولۇڭ بارلىق دۈشمەنلىرىڭنى تېپىپ، ئاشكارە قىلدۇ؛ ئۆڭ قولۇڭ ساڭا تۆچمەنلىك قىلغانلارنى تېپىپ ئاشكارە قىلدۇ؛ 9 سېنىڭ دىدارىڭ كۆرۈنگەن كۈندە، ئۇلارنى يالقۇنلۇق خۇمدانغا سالغاندەك كۆيدۈرسەن؛ پەرۋەردىگار دەرغەزەپ بىلەن ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ. 10 ئۇلارنىڭ تۇخۇمىنى جاھاندىن، نەسىللىرىنى كىشىلىك دۇنيادىن قۇرۇتىسەن؛ 11 چۈنكى ئۇلار ساڭا يامانلىق قىلىشقا قۇرۇندى؛ ئۇلار رەزىل بىر نەيرەڭنى ئويلاپ چىققىنى بىلەن، ئەمما غەلىبە قىلالمىدى. 12 چۈنكى سەن ئۇلارنى كەينىگە بۇرۇلۇشقا مەجبۇر قىلدىڭ؛ سەن ئۇلارنىڭ يۈزىگە قاراپ ئوقيايىڭنى چەنلەيسەن. 13 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز كۈچۈڭ بىلەن ئۇلۇغلۇقۇڭنى نامايان قىلغايسەن؛ شۇنىڭ بىلەن بىز ناخشا ئېيتىپ قۇدرىتىڭنى مەدھىيىلەيمىز.

22 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئايچەلەت-خاششاھار» (تاڭ سەھەردە كەلگەن مەدەت) دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «ئاھ ئىلاھىم، ئىلاھىم، نېمىشقا مەندن ۋاز كەچتىڭ؟ سەن نېمىشقا مېنى قۇتقۇزۇشتىن شۇنچە يىراقسەن؟ نېمىشقا قاتتىق پەريادلىرىمدىن شۇنچە يىراق تۇرىسەن، 2 خۇدايىم، كۈندۈزدە ندا قىلدىم، لېكىن سەن ھېچ جاۋاب قىلمايسەن، كېچىدىمۇ مەن ئۇنداق پەريات قىلىشتىن تارام تالالمايمەن. 3 براق ئى ئىسرائىلنىڭ مەدھىيىلىرىنى تۈز ماكانىڭ قىلغۇچى، سەن دېگەن پاك-مۇقەددەسىتۇرسەن! 4 ئاتا-بوۋىلىرىمىز سېنى تايانچى قىلغان، ئۇلار ساڭا تايانغان، سەن ئۇلارنى قۇتقۇزغان. 5 ئۇلار ساڭا ندا قىلىشلىرى بىلەن قۇتۇلغان؛ ساڭا تايىنىش بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈمىدى ھېچ يەردە قالغان ئەمەس. 6 براق مەن بولسام ئادەم ئەمەس، بىر قۇرتمەن، ئىنسان تەرىپىدىن [تۇھمەت بىلەن] رەسۋايىئالەم قىلىنغانمەن، خالايىق تەرىپىدىن كەمىستىلگەنمەن. 7 مېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ، باشلىرىنى سىلكىشىپ ئاغزىلىرىنى پۇرۇشتۇرۇپ: 8 «ئۇ پەرۋەردىگارغا تۈزىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟! ئەمدى پەرۋەردىگار ئۇنى قۇتقۇزسۇن! پەرۋەردىگار ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولسا ئۇ گەر، ئۇنى قۇتقۇلدۇرسۇن!» ـ دېيىشىدۇ. 9 براق مېنى ئاپامنىڭ قورسىقىدىن چىقارغۇچى ئۆزۈڭدۇرسەن، ھەتتا ئەمچەكتىكى ۋاقتىمدىمۇ مېنى ئۆزۈڭگە تايانىدۇرغانسەن؛ 10 تۇغۇلغىنىمدىن تارتىپلا، مەن ئۆزۈمنى قوينۇڭغا تاشلىغانمەن، ئانامنىڭ بالىياتقۇسىدىكى ۋاقتىمدىلا، سەن مېنىڭ تەڭرىم بولۇپ كەلگەنسەن. 11 مەندىن يىراقلاشما؛ چۈنكى ريازەت مېنى قىستاپ كەلدى؛ ماڭا ياردەمدە بولغۇچى يوقتۇر. 12 نۇرغۇن بۇقىلار مېنى قورشىۋالدى؛ باشانىڭ كۈچلۈك بۇقىلىرى مېنى ئورىۋالدى؛ 13 ئۇلار ئادەمنى تىتما قىلغۇچى ھۆركىرەۋاتقان شىردەك، ئاغزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ ماڭا تىكىلىپ تۇرىدۇ. 14 مەن تۆكۈلگەن سۈدەك بولدۇم، ھەممە سۆڭەكلىرىم ئىزىدىن چىقىپ كەتتى؛ يۈرىكىم مومدەك ئېرىپ كەتتى، ئىچ-باغرىمدا زەئىپلىشىپ ئېرىپ كەتتى. 15 قاغىچراپ كەتكەن ساپال پارچىسىدەك ماغدۇرۇم قالمىدى، تىلم تاكالىيىمغا چاپلىشىپ كەتتى، سەن [پەرۋەردىگار] مېنى ئۆلۈمنىڭ توپا-چاكالىرىغا قويغانسەن. 16 غالجىر ئىتلار ماڭا ئولاشتى، بىر توپ رەزىللەر مېنى قىستاپ كېلىپ، مېنىڭ قولۇم ۋە پۇتۇمنى سانجىپ تەشتى. 17 سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سانىيالايمەن، [ئۇستىخانلىرىم] ماڭا تىكىلىپ قاراپ تۇرغانلىقىڭ قىلدۇ. 18 ئۇلار كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتۈرۈۋاتىدۇ، كۆڭلىگىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلىشىۋاتىدۇ. 19 براق، ئى پەرۋەردىگار، مەندىن يىراقلاشما! ئى كۈچ-قۇدرىتىم بولغۇچىم، ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! 20 جېنىمنى قىلىچتىن قۇتقۇزغىن، مېنىڭ يالغۇز جېنىمنى ئىتنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرغىن. 21 مېنى شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزغىن؛ شۇنداق، سەن ئىلتىجالىرىمنى ئىجابەت قىلىپ ياۋا كالىلارنىڭ مۈڭگۈزلىرىدىن قۇتقۇزغانسەن! 22 مەن سېنىڭ نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا ئېلان قىلىمەن؛ چوڭ جامائەت ئىچىدە تۇرۇپ ساڭا بولغان مەدھىيىلىرىمنى جاكارلايمەن؛ 23 پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگۈچىلەر، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! ياقۇبنىڭ بارلىق نەسىللىرى، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈڭلار! ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن ئەۋلادلىرى، ئۇنىڭدىن ئەيمىنىڭلار. 24 چۈنكى ئۇ ئېزىلگۈچىنىڭ ئاشۇ خارلىنىشلىرىنى نەزىردىن ساقىت قىلغان ئەمەس، ياكى ئۇنىڭدىن ھېچ يىرگەنگەن ئەمەس؛ ئۇنىڭدىن ئۈز ئۈسالىنى ھېچ يوشۇرغان ئەمەس، بەلكى ئۇ ئىلتىجا قىلىپ ئاۋازىنى كۆتۈرگىنىدە، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان. 25 چوڭ جامائەت ئىچىدە ماڭا ئۈقۈلغان مەدھىيىلەر ئۈزۈڭدىندۇر، خۇدادىن ئەيمەنگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا ئېچىكەن قەسەملىرىمنى ئىشقا ئاشۇرىمەن؛ 26 ئاجىز مۇمىنلەر قورسىقى تويغۇچە تاماقلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارنى ئىزدىگەنلەر ئۇنى مەدھىيەلەيدۇ؛ سىلەرنىڭ قەلبىڭلار مەڭگۈ ياشىنايدۇ! 27 زېمىننىڭ ئەڭ چېتىدىكىلەرمۇ بۇ ئىشنى قەلبىدە ئۇقىدۇ ، توۋا قىلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا كېلىدۇ؛ ئەل-مىللەتلەرنىڭ بارلىق جەمەتلىرى ئالدىڭدا ئىبادەت قىلىدۇ؛ 28 چۈنكى پادىشاھلىق پەرۋەردىگارغىلا تەۋەدۇر؛ ئۇ ئەل-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگۈچىدۇر. 29 جاھاندىكى بايلارمۇ ئۇنىڭ ئالدىدىن يەپ-ئىچىپ، ئىبادەت قىلىدۇ؛ تۇپراققا كىرەي دەپ قالغانلارمۇ، ھەتتا ئۆز جېنىنى ساقلىيالمايدىغانلارمۇ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ؛ 30 كەلگۈسىدىكى بىر ئەۋلاد ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ بۇ ئەۋلاد رەب ئۈچۈن ئۈچۈن پەرزەنتلىرى ھېسابلىنىدۇ. 31 كېيىن ئۇلار كېلىپ، شۇ چاغدا ئۆزىنىڭ ئىدىغان بىر قوۋمغا ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى جاكارلاپ شۇنى ئېلان قىلىدۇكى، «ئۇ بۇنى ئەمەلگە ئاشۇردى!»

23 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمدۇر، موھتاج ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە؛ 2 ئۇ مېنى يۈمران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار؛ تىنچ ئاقىدىغان سۈلارنى بويلىتىپ باقىدۇ؛ 3 ئۇ ۋۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ، ئۇ ھەققانىيلىق يولىدا ئۈز نامى ئۈچۈن يېتەكلەيدۇ؛ 4 ھەتتا مەن ئۇلۇم سايىسى بولغان جىلغىدىن ئۆتسەممۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقايمەن، چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللىدۇرسەن، سېنىڭ ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. 5 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن، مېنىڭ بېشىمنى ماي بىلەن مەسىھ قىلىسەن، قەدەھىم تاشىدۇ؛ 6 بەرھەق، بارلىق كۈنلىرىمدە ياخشىلىق ۋە ئۆزگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايمەن!

24 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا مەنسۇپتۇر، جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە مەۋجۇداتلار، ئۇنىڭغا تەئەللۇقتۇر يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا ئۈرۈۋاتقانلارمۇ؛ 2 چۈنكى جاھاننىڭ ئۈلنى چوڭقۇر دېڭىزلار ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، يەرنى سۈلار ئۈستىگە ئورناتقان ئۈدۈر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا كىم چىقالايدۇ؟ ئۇنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىم كىرىپ تۇرالايدۇ؟ 4 ـ قوللىرى گۈناھسىز پاكىز، دىلى ساپ، قۇرۇق نەرسىلەرگە تەلمۈرۈپ قارىمىغان، يالغان قەسەم قىلىمغان كىشى كىرەلەيدۇ. 5 بۇنداق كىشى بولسا پەرۋەردىگاردىن بەختنى، ئۈز نىجاتلىقى بولغۇچى خۇدادىن ھەققانىيلىقنى تاپشۇرۇۋالىدۇ ۋە [ئۇنى] كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ؛ 6 بۇ دەۋۇر ئۇنى ئىزدىگۈچى دەۋرىدۇر، يەنى سېنىڭ دىدارىڭنى ئىزدىگۈچىلەر، ئى ياقۇبنىڭ [خۇداسى]! سېلاھ! 7 ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! [كەڭ ئېچىلىڭلار]! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر،

كۆتۈرۈلۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 8 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ئۇ پەرۋەردىگاردۇر، ئۇ كۈچلۈك ۋە قۇدرەتلىكتۇر! پەرۋەردىگار، جەڭ مەيدانىدا قۇدرەتلىكتۇر! 9 ئى قوۋۇقلار، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! كەڭ ئېچىلىڭلار! ئى مەڭگۈلۈك ئىشىكلەر، بېشىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! شۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ كىرىدۇ! 10 شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھ دېگەن كىم؟ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولسا، شان-شەرەپ ئىگىسى پادىشاھتۇر! سېلاھ!

25 داۋۇت يازغان كۈي: پەرۋەردىگار، جېنىم ساڭا تەلۋۈرۈپ قارايدۇ؛ 2 ساڭا تايىنىمەن، ئى خۇدايىم؛ مېنى يەرگە قارىتىپ خجالەتتە قالدۇرمىغايسەن، ۋە يا كى دۈشمەنلىرىنى ئۈستۈمدىن غالىب قىلىپ شادلاندۇرمىغايسەن، 3 بەرھەق، سېنى كۈتكۈچىلەردىن ھېچقايسىسى شەرمەندە بولماس؛ بىراق ھېچبىر سەۋەبسىز خائىنلىق قىلغۇچىلار شەرمەندە بولىدۇ. 4 مېنى سېنىڭ ئىزلىرىڭنى بىلدىغان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، يوللىرىڭنى ماڭا ئۆگىتىپ قويغايسەن. 5 مېنى ھەقىقىتىڭدە ماڭدۇرۇپ، ماڭا ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى ئۆزۈڭ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولغان خۇدايىمدۇرسەن؛ مەن كۈن بويى ساڭا قاراپ تەلمۈرىمەن؛ 6 ئۆز رەھمدىللىقلىرىڭنى، ئۆزگەرمەس مېھرىلىرىڭنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! چۈنكى ئۇلار ئەزەلدىن تارتىپ بار بولۇپ كەلگەندۇر؛ 7 مېنىڭ ياشلىقىمدىكى گۇناھلىرىمنى، شۇنداقلا ئىتائەتسىزلىكلىرىمنى ئېسىڭگە كەلتۈرمەگەيسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، مېھرىبانلىقىڭ بىلەن، مېنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، 8 پەرۋەردىگار مېھرىبان ۋە دۈرۈستۇر، شۇڭا ئۇ گۇناھكارلارنى دۇرۇس يولغا سالىدۇ. 9 مۆمىنلەرنى ياخشى-يامانىي بەرق ئېتىشكە ئۇ يېتەكلەيدۇ، مۆمىنلەرگە ئۆز يولىنى ئۆگىتىدۇ. 10 ئۇنىڭ ئەھدىسى ۋە ھۆكۈم-گۇۋاھلىرىنى ئۇتقانلارنىڭ ھەممىسىگە نىسبەتەن، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۆزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەتتۇر. 11 ئۆز نامىڭ ئۈچۈن، ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكىم ئىنتايىن ئېغىر بولسىمۇ، سەن ئۇنى كەچۈرۈۋەتكەنسەن. 12 كىمكى پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسە، خۇدا ئۆزى تاللىغان يولدا ئۇنىڭغا [ھەقىقەتنى] ئۆگىتىدۇ؛ 13 ئۇنىڭ جېنى ئازادە-ياخشىلىقتا ياشايدۇ، ئۇنىڭ نەسلى يەر يۈزىگە مىراس بولىدۇ. 14 پەرۋەردىگار ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلار بىلەن سىرداشتۇر؛ ئۇ ئۇلارغا ئۆز ئەھدىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 15 مېنىڭ كۆزلىرىم ھەمىشە پەرۋەردىگارغا تىكىلىپ قارايدۇ؛ چۈنكى ئۇ پۇتلىرىمنى توردىن چىقىرىۋېتىدۇ. 16 ماڭا قاراپ مېھر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن غېرىبانە، دەردمەندۇرمەن. 17 كۆڭلۈمنىڭ ئازارلىرى كۆپەيىپ كەتتى؛ مېنى باسقان قىسماقلاردىن چىقارغايسەن. 18 دەردلىرىمنى، ئازابلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، بارلىق گۇناھلىرىمنى كەچۈرگەيسەن! 19 مېنىڭ دۈشمەنلىرىمنى نەزىرىڭگە ئالغىن، چۈنكى ئۇلار كۆپۈز، ئۇلار ماڭا چوكتۇر ئۆچمەنلىك بىلەن نەپرەتلىنىدۇ. 20 جېنىمنى ساقلىغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ مېنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرمىغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنى باشپاناھىم قىلدىم. 21 كۆكۈل ساپلىقى ۋە دۈرۈسلۇق مېنى قوغدىغاي؛ چۈنكى مەن ساڭا ئۈمىد باغلاپ كۈتۈۋاتىمەن. 22 ئى خۇدا، ئىسرائىلنى بارلىق كۈلپەتلىرىدىن قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقارغايسەن!

26 داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ چۈنكى مەن ئۆز دۈرۈسلۇقۇمدا تۇرۇپ ماڭدىم؛ مەن پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كەلگەنمەن؛ مەن تېيىلىپ كەتمەيمەن. 2 مېنى سىناپ باققايسەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى تەكشۈرۈپ باققىن؛ ۋىجدانىمنى، قەلبىمنى تاۋلىغايسەن؛ 3 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆز ئالدىمدا تۇتقانىمەن؛ مەن ھەقىقىتىڭنى ئۆزۈمگە يېتەكچى قىلىپ ماڭدىممەن. 4 مەن يالغانچىلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرمىدىم، ساختىپەزلەرگە ھەمراھ بولۇشقا كىرمەيمەن. 5 ياماناتلىق قىلغۇچىلار جامائىتىدىن يىرگىنىمەن؛ رەزىللەر بىلەنمۇ ئولتۇرمايمەن. 6 قوللىرىمنى گۇناھسىزلىقتا يۇيىمەن؛ شۇندا، قۇربانگاھىڭنى ئايلىنىپ يۈرەلەيمەن. 7 ۋە ھەم تەشەككۇرلەرنى ئاڭلىتىمەن؛ بارلىق كارامەتلىرىڭنى جاكارلايمەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، ماكانىڭ بولغان ئۆيىنى، شان-شەرىپىڭ تۇرغان جايىنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 9 جېنىمنى گۇناھكارلار بىلەن، ھاياتىمنى قانخورلار بىلەن بىللە ئېلىپ كەتمىگەيسەن؛ 10 ئۇلارنىڭ قولىدا سۈيقەستلەر باردۇر، ئۇڭ قولى پارىلارغا تولدى. 11 مەن بولسام، دۈرۈسلۇقۇمدا مېڭىپ يۈرۈۋېرىمەن؛ مېنى ھۆرلۈككە چىقىرىپ قۇتقۇزغايسەن، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. 12 پۇتۇم بولسا تۆپۈز جايدا تۇرىدۇ؛ جامائەتلەر ئارىسىدا ئۆرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيىلەر قايتۇرىمەن.

27 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نۇرۇم ۋە نىجاتلىقىمدۇر؛ مەن يەنە كىمدن قورقاي؟ پەرۋەردىگار ھاياتىمنىڭ قورغىنىدۇر؛ مەن كىمنىڭ ئالدىدا تىترەي؟ 2 ياماناتلىق قىلغۇچىلار «ئۇنىڭ ئەتلىرىنى يەيلى» دەپ ماڭا ھۇجۇم قىلغاندا، رەقىبلىرىم، دۈشمەنلىرىم ماڭا يېقىنلاشقاندا، پۇتلىشىپ، يىقىلدى ئۇلار. 3 زور قوشۇن بارگاھ قۇرۇپ مېنى قورشاۋغا ئالسىمۇ، قەلبىمدە ھېچ قورقۇنچ يوق، ماڭا ئۇرۇش قوزغىسىمۇ، يەنىلا خاتىرجەم ئۈرۈۋېرىمەن. 4 پەرۋەردىگاردن بىرلا نەرسىنى تىلەپ كەلدىم، مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىمەكتىمەنكى: ـ ئۆمۈر بويى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە بولسام، پەرۋەردىگارنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ يۈرسەم، ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا تۇرۇپ، يېتەكلىشىگە مۇيەسسەر بولسام، دەيمەن. 5 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، ئۇ مېنى سايىۋىنى ئاستغا ئالىدۇ؛ مېنى چېدىرىنىڭ ئېچىدە ئامان ساقلاپ يوشۇرۇۋالىدۇ. ئۇ مېنى ئۆيۈلتاش ئۈستىگە مۇقىم تۇرغۇزىدۇ. 6 شۇڭا ھازىر ئەتراپىمدىكى دۈشمەنلىرىم ئالدىدا بېشىم يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ. ئۇنىڭ مۇقەددەس چېدىرىدا تەنتەنە قىلىپ قۇربانلىقلار سۇنىمەن؛ ناخشا-كۈيلەر ئېيتىمەن، مۇناجاتلارنى ئېيتىمەن پەرۋەردىگار، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، ئىجابەت قىلغايسەن. 8 ئۇز ئۆكۈلۈم: «ئۇنىڭ دىدارىنى ئىزدەڭلار!» دەيدۇ، دىدارىڭنى، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈم ئىزدەيمەن. 9 مەندىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغايسەن! غەزەپلەنگەندە قۇلۇڭنى نېرى قوغلىمىغايسەن، سەن مېنىڭ ياردىمىڭنى ئاماي كەلدىڭ، سەن مەندىن ئايرىلىمىغايسەن، مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن، ئى نىجاتكارىم خۇدا! 10 ئاتا-ئانام مېنى تاشلىۋەتسىمۇ، پەرۋەردىگار مېنى قوچىقىغا ئالىدۇ. 11 ماڭا ئۆز يولۇڭنى ئۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆشەندىلىرىم [يايلاپ يۈرمەكتە]، مېنى تۆز يولغا باشلىغايسەن. 12 مېنى رەقىبلىرىمنىڭ مەيلىگە تاپشۇرمىغايسەن، چۈنكى ماڭا قارا چاپلاشماقچى بولغان يالغانچىلار خېلى كۆپۈز، ئۇلارنىڭ زىمىنىدا كۈرۈشكە كۈزۈم يەتمىگەن بولسا...! 14 پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن! جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە بولسۇن! شۇنداق قىل، پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكىن!

28 داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، ساڭا ئىدا قىلىمەن؛ ئى مېنىڭ قورام تېشىم، ماڭا سۈكۈت قىلمىغايسەن؛ چۈنكى سەن جىمجىت تۇرۇۋالساڭ، مەن چوكتۇر ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ئوخشاشلا بولىمەن. 2 ساڭا پەرياد كۆتۈرگىنىمدە، سېنىڭ مۇقەددەس كالامخانا ئۆيىگا قولۇمنى كۆتۈرگىنىمدە،

مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن! 3 مېنى رەزىللەر ۋە قەبىھلىك
قىلغۇچىلار بىلەن بىللە تاشلۇۋەتمىگەيسەن، ئۇلار ئاغزىدا يېقىنلىرى بىلەن
دوستانە سۆزلەشسىمۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك باردۇر. 4 ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىغا
قاراپ، ئىشلىرىنىڭ يامانلىقىغا قاراپ ئىش تۇتقايسەن، قولىنىڭ قىلغانلىرى
بويىچە ئۇلارغىمۇ ياندۇرغايسەن، تېگىشلىك جازانى ئۇلارغىمۇ قايتۇرغايسەن.
5 چۈنكى ئۇلار نە پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى، نە قوللىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىنى
ھېچ نەرسىگە ئالمايدۇ، [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى غۇلىتىپ، قايتىدىن باش
كۆتۈرگۈزمەيدۇ. 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن، چۈنكى
ئۇ مېنىڭ ئىلتىجالىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغان. 7 پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم،
مېنىڭ قالقىنىمدۇر، مېنىڭ كۆڭلۈم ئۇنىڭغا ئىشەندى، شۇنىڭ بىلەن ياردەم
تاپتىم، شۇڭا كۆڭلۈم زور شادلىنىدۇ، ئۆز كۈيۈم بىلەن مەن ئۇنى مەدھىيىلەيمەن.
8 پەرۋەردىگار ئۆز [خەلقىنىڭ] كۈچىدۇر، شۇنداقلا مەسىھ قىلغىنىغا
قۇتقۇزغۇچى قورغاندۇر. 9 ئۆز خەلقىڭنى قۇتقۇزغايسەن، مىراسىڭنى بەركەتلىك
قىلغايسەن، ئۇلارنى پادىچىدەك بېقىپ ئۈزۈقلاندۇرغايسەن، مەڭگۈگە ئۇلارنى
كۆتۈرۈپ يۈرگەيسەن.

29

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا بەرگەيسىلەر، ئى قۇدرەتلىك
بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى، پەرۋەردىگارغا شانۇ-شەۋكەت، كۈچ بەرگەيسىلەر!
2 پەرۋەردىگارغا ئۆز نامىغا لايىق شانۇ-شەۋكەت بەرگەيسىلەر، پەرۋەردىگارغا
پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار! 3 پەرۋەردىگارنىڭ
ساداسى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان
تەڭرى گۈلدۈرمامىلارنى ياڭرىتىدۇ، پەرۋەردىگار بۇيۇك دېڭىزلار ئۈستىگە
ھۆكۈم سۈرىدۇ. 4 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كۈچلۈكتۇر؛ پەرۋەردىگارنىڭ
ساداسى ھەيۋەتكە تولغاندۇر، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى كېدىر دەرەخلىرىنى
سۇندۇرۇۋېتىدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار لىۋاندىكى كېدىرلارنى سۇندۇرۇۋېتىدۇ.
6 ئۇ تۆلارنى موزاي ئۇيناقلاۋاتقاندەك ئويناقلىتىدۇ، ياۋا كالىنىڭ بالىسى
ئويناقلاۋاتقاندەك، ئۇ لىۋان ۋە سىرئون تېغىنى ئويناقلىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ
ساداسى چاقماقلارنىڭ يالقۇنلىرىنى شاخلىتىۋېتىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى
چۆل-جەزىرىنى زىلزىلىگە سالىدۇ؛ پەرۋەردىگار قەدەشتىكى چۆل-جەزىرىنى
زىلزىلىگە سالىدۇ؛ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ساداسى دۇب دەرەخلىرىنى ھەريان
تولغىتىدۇ، ئورمانلىقلارنى يالىڭاچلايدۇ؛ ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدا بولغان ھەممىسى
«شانۇ-شەۋكەت!» دەپ تەنتەنە قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار توپان ئۈستىگە
ھۆكۈمرانلىق قىلىپ ئولتۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگار مەڭگۈگە پادىشاھ بولۇپ
ھۆكۈم سۈرۈپ ئولتۇرىدۇ. 11 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە قۇدرەتنى بەخش
ئېتىدۇ؛ ئۆز خەلقىنى ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن بەركەتلەيدۇ.

30

مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى خۇداغا ئاتاشنى تەبرىكلەپ، داۋۇت يازغان
كۈي: ـ مەن سېنى ئالىي دەپ ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن
مېنى پەستىن يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، دۈشمەنلىرىمنى ئۈستۈمدىن خۇشاللاندۇرمىدىڭ.
2 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مەن ساڭا نالە كۆتۈردۈم، سەن مېنى ساقايتتىڭ.
3 ئى پەرۋەردىگار، سەن تەھتىسارادىن جىنىمنى ئېلىپ چىقتىڭ، ھاڭغا
چۈشىدىغانلار ئارىسىدىن ماڭا ھايات بېرىپ ساقلىدىڭ. (Sheol h7585)
4 پەرۋەردىگارغا كۈي ئېيتىڭلار، ئى ئۇنىڭ ئىخلاسمەن بەندىلىرى، ئۇنىڭ پاك-
مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۇر ئېيتىڭلار. 5 چۈنكى ئۇنىڭ غەزىپى
دەقىقىدە ئۆتۈپ كېتىدۇ، شاپائىتى بولسا ئۆمۈرۋايەت بولىدۇ؛ يىغا-زار كېچىچە
قونۇپ قالسىمۇ، خۇشاللىق تاڭ سەھەر بىلەن تەڭ كېلىدۇ. 6 مەن بولسام
ئۆز راھەت-پاراغىتىمدە: «مەڭگۈگە تەۋرەنمەي مۇقىم تۇرىمەن» ـ دېدىم.
7 پەرۋەردىگار، شاپائىتىڭ بىلەن، مېنىڭ تېغىمنى مۇستەھكەم تۇرغۇزغانىدىڭ؛
ئەمما سەن دىدارىڭنى قاچۇرۇپ يوشۇردۇڭ؛ مەن ئالاقزادە بولۇپ كەتتىم،
8 مەن ساڭا نالە-پەرياد كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، مەن [سەن] رەببگە ئىلتىجا
قىلدىم: ـ 9 ـ مېنىڭ قېنىم تۆكۈلۈپ، ھاڭغا كىرسەم نېمە پايدىسى باردۇر؟ توپا-
چاڭ سېنى مەدھىيىلەمدۇ؟ ئۇ ھەقىقىتىڭنى جاكارلىيالامدۇ؟ 10 ئاڭلىغايسەن، ئى
پەرۋەردىگار، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا ياردەمدە
بولغايسەن! 11 سەن ماتەم قايغۇسىنى ئۈسسۈل ئوينىشلارغا ئايلاندۇردۇڭ؛
[ھازىلىق] بۆز كىيىممىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ماڭا خۇشاللىقنى بەلۋاغ قىلىپ
باغلىدىڭ؛ 12 شۇڭا مېنىڭ روھىم سۈكۈت قىلماي، ساڭا كۈيلەر ئوقۇسۇن!
ئى پەرۋەردىگار، مېنىڭ خۇدايىم، ساڭا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۇرلەرنى
ئېيتىمەن!

31

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت
يازغان كۈي: ـ سەن پەرۋەردىگارنى، مەن باشپاناھ قىلدىم؛ مېنى ھېچقاچان
يەرگە قارىتىپ قويمىغايسەن؛ ئۆز ھەققانىيلىقىڭ بىلەن مېنى ئازاد قىلىپ
قۇتقۇزغايسەن، 2 ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى تېزرەك قۇتقۇزۇۋالغايسەن؛
ماڭا قورام تاش، تۇزۇمنى قوغدايدىغان قورغانلىق قەلئە بولغايسەن. 3 چۈنكى
سەن مېنىڭ ئۈيۈلتېشىم، مېنىڭ قورغىنىمدۇرسەن، شۇڭا ئۆز نامىڭ ئۈچۈن
مېنى يېتەكلىگەيسەن، مېنى باشلىغايسەن. 4 ماڭا يوشۇرۇن سېلىنغان ئۆزاقتىن
قەدەملىرىمنى تارتقايسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ باشپاناھىمدۇرسەن. 5 مەن
روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم؛ سەن ماڭا نىجاتلىق قىلىپ ھۆرلۈككە چىقارغانسەن،
ئى پەرۋەردىگار، ھەق تەڭرى. 6 يالغان ئىلاھلارغا چوقۇنىدىغانلاردىن يىرگىنىپ
كەلدىم، مەن بولسام پەرۋەردىگارغا ئېتىقاد قىلىمەن. 7 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ
بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ خارلىقىمنى كۆردۈڭ-سەن؛
جېنىمنىڭ ئازابۇ-ئۆقۇبەتلىرىدىن خەۋەر تاپتىڭ. 8 مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىغا
چۈشۈرمىدىڭ، بەلكى پۇتلىرىمنى كەڭرى جايغا تۇرغۇزدۇڭ. 9 ئى پەرۋەردىگار،
ماڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى بېشىمغا كۈلپەت چۈشتى؛
دەرد-ئەلەمدىن كۆزۈم تۆگۈشەي دەپ قالدى، جېنىم، ۋۇجۇدۇمۇ شۇنداق.
10 ھاياتىم قايغۇ-ھەسرەت بىلەن، يىللىرىم غەم-غۇسسە بىلەن ئۆتىۋاتىدۇ.
گۈناھىم تۈپەيلىدىن ماغدۇرۇم كېتىپ دەپ قالدى، ئۈستىخانىلىرىم سىزىپ
كەتتى. 11 مەن رەقىبلىرىمنىڭ ئىزا-ئاھانىتىگە قالدىم، يېقىنلىرىم ئالدىدا ئىخىمۇ
شۇنداق؛ تونۇشلىرىمغىمۇ بىر ۋەھىمە بولدۇم؛ كوچىدا مېنى كۆرگەنلەرمۇ
مەندىن داجىپ قاچىدۇ. 12 ھەممەيلەن مېنى ئۇنۇتۇپ ئادەمدەك، كۆڭلىدىن
چىقىرىپ تاشلاشتى؛ پۈچۈق چىنىدەك بولۇپ قالدىم. 13 چۈنكى نۇرغۇنلارنىڭ
تۆھمەتلىرىنى ئاڭلىدىم، ۋەھىمە تەرەپلەردە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ماڭا ھۇجۇم
قىلىشقا مەسلىھەتلىشىۋاتىدۇ، جېنىمنى ئېلىشقا قەست قىلىشۇاتىدۇ. 14 بىراق
مەن ساڭا تايىنىمەن، ئى پەرۋەردىگار؛ «سەن مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دېدىم.
15 مېنىڭ كۈنلىرىم سېنىڭ قولۇڭدىدۇر؛ مېنى دۈشمەنلىرىمنىڭ قولىدىن ھەم ماڭا
زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغايسەن. 16 قۇلۇڭغا دىدارىڭنى جىلۋەسىنى
چۈشۈرگەيسەن؛ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن ماڭا نىجاتلىق ئاتا قىلغايسەن.
17 ئى پەرۋەردىگار، مېنى يەرگە قارىتىپ قويمىغايسەن؛ چۈنكى مەن ساڭا ئىلتىجا
قىلدىم؛ رەزىللەر يەرگە قاراپ قالسۇن، ئۇلارنىڭ تەھتىسارادا زۇۋانى تۇتۇلسۇن؛
(Sheol h7585) 18 يالغان لەۋلەر زۇۋاندىن قالسۇن! ئۇلار ھەققانىيلارنى
خالىغانچە مازاق قىلىپ تەكەبۇرلۇق بىلەن سۆزلىمەكتە! 19 ئۆزۈڭنى باشپاناھ
قىلغانلار ئۈچۈن ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا كۆرسەتكەن ئىلتىپاتلىرىڭ، يەنى

تۆزۈكدىن قورقىدىغانلار ئۇچۇن، ساقلىغان ئىلتىپات-نېمەتلىرىڭ نەقەدەر مولدۇر! 20 سەن ئۇلارنى ئىنسانلارنىڭ سۈيقەستلىرىدىن تۆز ھۇزۇرۇڭدىكى يوشۇرۇن دالدا جايىغا ئالىسەن؛ سەن ئۇلارنى تىل-ئاھانەتلەردىن سايۇىنىكىدە يوشۇرۇپ قويىسەن. 21 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيىلەر يوللانسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى زۇلىمەتلىك بىر شەھەردە ئاجايىب نىمايەن قىلدى! 22 چۈنكى مەن دەككە-دۇككىدە ھودۇقۇپ: ـ سېنى، مېنى كۆزىدىن چىقىرىپ قويدىمىكىن، دەپ قورققانىدىم، ھالبۇكى، مەن نالە كۆتۈرۈپ يېلىنغىنىمدا، پەرياد ئىمغا قۇلاق سالدىڭ. 23 پەرۋەردىگارنى سۆيۈڭلار، ئى ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى! پەرۋەردىگار ئۆزىگە سادىقلارنى قوغدايدۇ، ھەم تەكەبىۋارلۇق بىلەن ئىش قىلغۇچىلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىدۇ! 24 ئى پەرۋەردىگارنى تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر، جىگەرلىك بول، قەلبىڭ مەردانە قىلىنسۇن!

32

داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى بەختلىكتۇر! 2 پەرۋەردىگار رەزىللىكلىرى بىلەن ھېسابلاشمايدىغان، روھىدا ھېچقانداق ھىيلىلىك يوق كىشى بەختلىكتۇر! 3 مەن [گۇناھىمنى ئىقرار قىلماي]، سۈكۈتتە تۇرۇۋالغانىدىم، كۈن بويى ئاھۇ-پىغان ئىچىدە، سۆڭەكلىرىم چىرىپ كەتتى؛ 4 چۈنكى مېنى باسقان قولۇڭ ماڭا كېچە-كۈندۈز ئېغىر بولدى؛ يازدىكى قۇرغاقچىلىقتەك يىلىكىم قاغىجراپ كەتتى. سېلاھ! 5 ئەمدى گۇناھىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئېتىراپ قىلدىم، قەبىھلىكىمنى سەندىن يوشۇرۇۋەرمەيدىغان بولدۇم، مەن: «پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىقلىرىمنى ئېتىراپ قىلىمەن» ـ دېدىم، شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ رەزىل گۇناھىمنى كەچۈرۈم قىلدىڭ. سېلاھ! 6 شۇڭا سېنى تاپالايدىغان پەيتتە، ھەربىر ئىخلاسمەن ساڭا دۇئا بىلەن ئىلتىجا قىلسۇن! چوڭ توپانلار تۈرلەپ، تېشىپ كەتكەندە، [سۈلار] شۇ كىشىگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ. 7 سەن مېنىڭ دالدا جايىمدۇرسەن؛ سەن مېنى زۇلۇمدىن ساقلايسەن، ئەترايىمنى نىجاتلىق ناخشىلىرى بىلەن قاپلايسەن! سېلاھ. 8 ـ «مەن سەن مېڭىشقا تېگىشلىك يولدا سېنى يېتەكلەيمەن ھەم تەربىيىلەيمەن؛ مېنىڭ كۆزۈم ئۈستۈڭدە بولۇشى بىلەن ساڭا نەسىھەت قىلىمەن. 9 ئەقلى يوق بولغان ئات ياكى ئېشەكتەك بولما؛ ئۇلارنى چەكلەشكە تىزگىنلەيدىغان يۈگەن بولمىسا، ئۇلار ھەرگىز ساڭا يېقىن كەلمەيدۇ». 10 رەزىللەرگە جۇشۇدىغان قايغۇ-ھەسرەتلەر كۆپتۈر، بىراق مېھىر-شەپقەتلەر پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشىنى چۆرىدەيدۇ؛ 11 ئى ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىپ خۇرسەن بولۇڭلار، كۆڭلى دۈرۈسلار، خۇشاللىقتىن تەنتەنە قىلىڭلار!

33

ئەي ھەققانىيلار، پەرۋەردىگار ئۈچۈن تەنتەنە قىلىڭلار! مەدھىيىلەش دۈرۈسلار ئۈچۈن گۈزەل ئىشتۇر. 2 راۋاب بىلەن پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، ئونتارغا تەڭكەش بولۇپ، ئۇنىڭغا كۈيلەرنى ئېيتىڭلار. 3 ئۇنىڭغا ئاتاپ يېڭى بىر مۇناجات-ناخشىنى ئېيتىڭلار، ماھىرلىق بىلەن چېلىپ، ئاۋازىڭلارنى يۇقىرى ياڭرىتىڭلار. 4 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى بەرھەقتۇر، ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ۋەدىلىرىگە ساداقەتلىكتۇر. 5 ئۇ ھەققانىيەت ھەم ئادالەتنى ياخشى كۆرگۈچىدۇر؛ يەر-زېمىن پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقى بىلەن تولغاندۇر. 6 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى بىلەن ئاسمانلار يارىتىلغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىكى نەپەس بىلەن ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىمۇ يارىتىلغاندۇر؛ 7 ئۇ دېڭىزدىكى سۇلارنى بىر يەرگە يىغىپ دۈۋىلەيدۇ؛ ئۇ ئوقيانلارنى ئامبارلار ئىچىدە ساقلاپ تۇرىدۇ؛ 8 پۈتكۈل يەر يۈزىدىكىلەر پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنسۇن، دۇنيادىكى پۇتۇن جان ئىگىلىرى ئۇنىڭدىن قورقۇپ، ھۇرمەتلىسۇن؛ 9 چۈنكى ئۇنىڭ بىر سۈزى بىلەنلا ئىش پۈتىۋۈلگەندى؛ ئۇنىڭ بىر ئەمرى بىلەنلا دېگەنلىرى بەرپا قىلىنغاندى. 10 پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ پىلانىنى توسۇۋېتىدۇ؛ ئۇ قوۋملارنىڭ خىياللىرىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. 11 پەرۋەردىگارنىڭ نەسىھەتى مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ قەلبىدىكى ئويلىرى دەۋرىدىن-دەۋرگە ئىشقا ئاشۇرۇلىدۇ. 12 «پەرۋەردىگار بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر» دەيدىغان قوۋم بەختلىكتۇر! يەنى ئۇ ئىراسى بولۇشقا تاللىغان خەلق بەختلىكتۇر! 13 پەرۋەردىگار ئەرشتىن يەرگە نەزەر سالدۇ، ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى كۆرۈپ تۇرىدۇ. 14 ئۇرالغۇسىدن يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارايدۇ؛ 15 ئۇ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ قەلبلىرىنى ياسىغۇچىدۇر؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئىشلىرىنى دەڭسەپ چىقىۋېچىدۇر. 16 پادىشاھ بولسا قوشۇنلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن غالىب بولالمايدۇ؛ پالۋان ئۆزىنىڭ زور كۈچى بىلەن ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 17 ئۇلپارغا تايىنىپ خەۋپ-خەتەردىن قۇتقۇزۇلۇش بېھۇدىلىكتۇر، ئۇ زور كۈچى بىلەن ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ 18 مانا، ئۇلارنىڭ جېنىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، قەھەتچىلىكتە ئۇلارنى ھايات ساقلاش ئۈچۈن، پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇزىنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. 20 بىزنىڭ جېنىمىز پەرۋەردىگارغا تەلمۈرىدۇ؛ بىزنىڭ يارىدەمچىمىز، بىزنىڭ قالقىنىمىز ئۇ بولىدۇ. 21 شۇڭا ئۇنىڭ بىلەن قەلبىمىز شادلىنىپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تايىنىپ ئىشەندۇق. 22 ئى پەرۋەردىگار، بىز ساڭلا ئۈمىد باغلىغىنىمىزدەك، سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭۇ ئۈستىمىزدە بولغاي!

34

داۋۇت يازغان كۈي: ـ (داۋۇت ئابىمەلەك [پادىشاھنىڭ ئالدىدا يۈرۈش-ئۇرۇشنى باشقىچە قىلىۋالغاندا، [ئابىمەلەك] ئۇنى ھەيدىۋېتىكەن ۋاقىتتا يازغان) مەن ھەرقانداق ۋاقىتلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ ئۇنى مەدھىيىلەش ئاغزىمدىن چۈشمەيدۇ. 2 قەلبىم پەرۋەردىگارنى ئىپتىخارلىنىپ مەدھىيىلەيدۇ، مۇمىنلەر بۇنى ئاڭلاپ شادلىقتا بولىدۇ. 3 مەن بىلەن بىللە پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلاڭلار، بىرلىكتە ئۇنىڭ نامىغا مەدھىيىلەر ياڭرىتايلى. 4 پەرۋەردىگارنى ئىزدىدىم، ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ئىجابەت قىلدى، مېنى باسقان بارلىق ۋەھىمە-قورقۇنچلىرىمدىن قۇتقۇزدى. 5 [مۇمىنلەر] ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ نۇرلاندى؛ يۈزلىرى يەرگە قارىتىلمىدى. 6 [مەن] پېقىر-بىچارە [ئۇنىڭغا] ندا قىلدى، پەرۋەردىگار ئاڭلاپ، مېنى ھەمە ئاۋارىچىلىكلەردىن قۇتقۇزدى. 7 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنى قوغداپ ئەتراپىغا چىدىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ مېھرىبانلىقىنى تېتىپ، بىلگىن، ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان ئادەم نېمىدىگەن بەختلىكتۇر! 9 ئى ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ھېچ نەرسىسى كەم بولماس. 10 كۈچلۈك ئارسلانلار ئۇزۇقسىز قېلىپ ئاچ قالسىمۇ، ئەمما پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھېچبىر ياخشى نەرسىسى كەم بولماس. 11 كېلىڭلار بالىلىرىم، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، مەن سىلەرگە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى ئۆگىتىپ قويايى. 12 ھاياتنى ئەتىۋارلايدىغان كىشى كىم؟ كىمنىڭ ئۇزۇن ۋە ياخشى كۈنلەرنى كۆرگۈسى بار؟ 13 ئۇنداقتا تىلىڭنى يامانلىقتىن تارتىپ يۈر، لەۋلىرىڭ مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 14 يامانلىقتىن ئايرىلىپ يىراق بولۇپ، گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىپ يۈر، ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈر. 15 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ، ئۇنىڭ قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق تۇرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ چىرايى رەزىللىك قىلغۇچىلارغا قارشى چىقار، ئۇلارنىڭ ھەرقانداق نام-خاتىرىلىرىنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلار؛

17 هەققانیلار ئىلتىجا قىلدۇ، پەرۋەردىگار ئاڭلايدۇ، ئۇلارنى بارلىق ئازاب-
مۇشەققەتلىردىن قۇتقۇزىدۇ، 18 پەرۋەردىگار كۆڭلى سۇنۇقلارغا يېقىندۇر،
روھى ئېزىلگەنلەرنى قۇتقۇزىدۇ. 19 هەققانیلار دۇچ كەلگەن ئاۋارىچىلىكلەر
كۆپتۈر، بىراق پەرۋەردىگار ئۇلارنى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزىدۇ. 20 [ئۇ
هەققانیلىنىڭ] سۆڭەكلىرىنى ساق قالدۇرىدۇ، ئۇلاردىن بىرسىمۇ سۇنۇپ كەتمەيدۇ.
21 يامانلىقنىڭ ئۆزى رەزىللەرنى ئۆلتۈرىدۇ، هەققانیلارغا نەپرەتلىنىدىغانلار
گۇناھتا قالىدۇ. 22 پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرىنىڭ جانلىرىنى بەدەل تۆلەپ
ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇنىڭغا تايانغانلاردىن ھېچكىمگە گۇناھ بېكىتىلمەيدۇ.

35 داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن بىلەن ئېلىشقانلار
بىلەن ئېلىشقايسەن، ماڭا جەڭ قىلغانلارغا جەڭ قىلغايسەن! 2 قولۇڭغا
سىپار ۋە قالقان تاڭلغىن، ماڭا ياردەمگە ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن، 3 نەيزىنى
سۇغۇرۇپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنىڭ يولىنى توسقايسەن، مېنىڭ جېنىمغا: «مەن
سېنىڭ نىجاتلىقىڭدۇرمەن!» ـ دېگەيسەن! 4 مېنىڭ ھاياتىمنا چاڭ سالماقچى
بولغانلار پەرگە قارىتىلىپ شەرمەندە بولغاي، ماڭا قەست ئەيلىگەنلەر كەينىگە
ياندۇرۇلۇپ رەسۋا بولغاي. 5 ئۇلار گويا شامالدا ئۇچقان سامانىدەك تورزۇپ
كەتكەي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەي! 6 ئۇلارنىڭ يولى
قاراڭغۇ ۋە تېيىلغاق بولغاي، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇلارنى قوغلىۋەتكەي!
7 چۈنكى ئۇلار ماڭا ئورۇنسىز ئورا-تۇزاق تەييارلىدى، جېنىمنى سەۋەبسىز
ئېلىشقا ئۇلار ئۇنى كولىدى. 8 ھالا كەت ئۈيدۈرماستىن ئۇلارنىڭ بېشىغا
چۈشكەي، ئۆزى يوشۇرۇن قۇرغان تورغا ئۆزى چۈشكەي، ھالا كەتكە يېقىلغاي.
9 ئۇ چاغدا جېنىم پەرۋەردىگاردىن سۆيۈنىدۇ، ئۇنىڭ نىجاتلىق-قۇتقۇزۇشىدىن
شادلىنىدۇ! 10 مېنىڭ ھەممە ئۇستىخانلىرىم: ـ «ئى پەرۋەردىگار، كىممۇ ساڭا
تەڭداش كېلەلىسۇن؟» ـ دەيدۇ، ـ «سەن ئېزىلگەن مۇمىنلەرنى كۈچلۈكلەرنىڭ
چاڭگىلىدىن، ئېزىلگەنلەر ھەم يوقسۇللارنى ئۇلارنى بۇلىغۇچىلاردىن تارتىۋېلىپ
قۇتقۇزسەن». 11 ياۋۇز، يالغان گۇۋاھچىلار قوپۇپ، خەۋىرىم بولمىغان
گۇناھلار بىلەن ئۇستۇمدىن شىكايەت قىلماقتا. 12 ئۇلار مېنىڭ ياخشىلىقىمغا
يامانلىق قىلىپ، مېنى پاناھسىز يېتىم قىلىپ قويغاندى! 13 لېكىن مەن بولسام،
ئۇلار كېسەل بولغاندا، بۇزنى يۇگەپ كىيىۋالدىم، ئۇلارنى دەپ روزا تۇتۇپ،
ئۆزۈمنى تۇۋەن قىلدىم، ئەمدى دۇئايىم بولسا ھازىر باغرىمغا يېنىپ كەلدى!
14 مەن بۇ ئىشلاردىن دوست ياكى قېرىندىشىمنىڭ بېشىغا چۈشكەن ئىشقا
ئوخشاش مەيۈسلىنىپ يۈردۈم، مەن ئۆز ئانىسىغا ھازا تۇتقاندەك، بېشىمنى
سىلىپ يۈردۈم. 15 بىراق مەن پۇتلىشىپ كەتكىنىمدە، ئۇلار خۇشال بولۇشۇپ
كەتكەندى، بىر يەرگە جەم بولدى، دەرۋەقە جەم بولۇشۇپ مۇشۇ زوراۋانلار
ماڭا قارشى چىقىشتى، بىراق خەۋىرىم يوق ئىدى. ئۇلار مېنى پارە-پارە قىلىش
ئۈچۈن توختىماي زەربە بېرىشتى. 16 خۇددى بىر چىشلەم پوشكال ئۈستىدە
چاچاق ۋە تالاش قىلغان خۇداسىزلاردەك، ئۇلار ماڭا چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىپ
خىرىس قىلىشتى. 17 ئى رەب، قاچانغىچە پەرۋا قىلمايسەن؟ جېنىمنى ئۇلارنىڭ
ھالاكىتىدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنىڭ بىردىنبىر ھاياتىمنى [مۇشۇ] يىرتقۇچ شىرلارنىڭ
ئاغزىدىن تارتىۋالغايسەن! 18 زور جامائەت تاڑىسدا مەن ساڭا تەشەككۇر
ئېيتىمەن، نۇرغۇنلىغان خەلق تاڑىسدا سېنى مەدھىيلەيمەن. 19 يالغان
سەۋەب بىلەن ماڭا رەقىب بولغانلارنى ئۈستۈمدىن شادلاندۇرمىغايسەن،
مەندىن سەۋەبسىز نەپرەتلەنگەنلەرنى ئۆزئارا كۆز قىسىشتۇرمىغايسەن! 20 ئۇلار
دوستانە سۆز قىلمايدۇ، زېمىندىكى تىنچلىقپەرۋەرلەرگە پىتنە-ئىغۋا توقۇماقتا.
21 ئۇلار ماڭا قاراپ ئېغىزىنى يوغان ئېچىپ: «ۋاي-ۋاي! كۆزىمىزنى ئۆز
كۆزىمىز بىلەن كۆرۈۋالدۇق!» ـ دېيىشىدۇ. 22 ئى پەرۋەردىگار، سەن
بۇلارنى كۆرۈپ چىقتىڭ، سۈكۈت قىلمىغايسەن، ئى رەب، مەندىن ئۆزۈڭنى
يىراقلاشتۇرمىغايسەن، 23 قوزغالغايسەن، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىشقا
ئويغانغايسەن، ئى مېنىڭ خۇدايىم ـ رەبىم! 24 مېنىڭ ئىشىم ئۈستىدە ئۆز
هەققانیلىقىڭ بويىچە ھۆكۈم چىقارغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم؛ ئۇلارنى
مېنىڭ [ئۇ‌ئۇشىسىزلىقىمدىن] شادلاندۇرمىغايسەن! 25 ئۇلار كۆڭىلىدە: «ۋاھ!
ۋاھ! ئەجەب ئوبدان بولدى!» ـ دېيىشمىسۇن، ياكى: «ئۇنى يۇتۇۋەتتۇق!»
ـ دېيىشمىسۇن. 26 مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇشال بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ
شەرمەندە بولغاي، مېنىڭدىن ئۆزلىرىنى ئۈستۈن تۇتقۇچىلارنىڭ كىيىم-كېچىكى
خىجالەت ۋە نومۇسسىزلىق بولسۇن! 27 مېنىڭ هەققانیلىقىمدىن سۆيۈنگەنلەر
تەنتەنە قىلىپ شادلانسۇن! ئۇلار ھەمىشە: «ئۆز قۇلىنىڭ ئامان-ئېسىنلىكىگە
سۆيۈنگەن پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن!» ـ دېگەي. 28 شۇ چاغدا مېنىڭ تىلم
كۈن بويى هەققانیلىقىڭ توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ، مەدھىيلەرنى يا‌كۈتىدۇ.

36 ئەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلىسۇن دەپ، پەرۋەردىگارنىڭ
قۇلى داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمنىڭ ئاسىيلىقى مېنىڭ قەلبىمدە
بىر بېشارەتنى پەيدا قىلدۇ: ـ «ئۇنىڭ نەزىردە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش
يوقتۇر!». 2 چۈنكى ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ماختايدۇكى، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە: ـ «مەندە
گۇناھ تېپىلماس، قىلغىنىم يېرگىنچلىك ئىش ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. 3 ئاغزىدىكى
سۆزلەر قەبىھلىك ۋە ھىيلىگەرلىكتۇر؛ پەزىلەتلىك ئىش قىلىش پاراستىدىن
ئۇ ئاللىبۇرۇن مەھرۇمدۇر. 4 ئۇ ئورىندا ياتقاندىمۇ گۇناھنى كۆزلەيدۇ؛ ئۇ
دۇرۇس بولمىغان يولغا مېڭىشنى ئىرادە قىلىدۇ؛ يامانلىقتىن ھېچ نەپرەتلەنمەيدۇ.
5 ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلەرگە تاقىشىدۇ؛ ھەققەت-
سادىقلىقىڭ بۇلۇتلارغا يېتىدۇ! 6 هەققانیلىقىڭ بۈيۈك تاغلاردەك، ھۆكۈملىرىڭ
تىلسىماتلىق چوڭقۇر دېڭىزلاردەكتۇر. ئى پەرۋەردىگار، سەن ئادەملەر ۋە
ھايۋانلارنى ساقلىغۇچىدۇرسەن؛ 7 سېنىڭ ئۆزۈڭەرمەس مۇھەببىتىڭ نەقەدەر
قىممەتلىكتۇر، ئى خۇدا! شۇڭا ئىنسان بالىلىرى قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھلىنىدۇ.
8 ئۇلار ئۆيۈڭدىكى مول داستىخاندىن تويغۇچە بەھرىمەن بولىدۇ، سەن ئۇلارغا
ھۇزۇر-ھالاۋەتلىرىڭنىڭ دەريا‌سىدىن ئىچكۈزىسەن. 9 چۈنكى سەندىلا باردۇر
ھاياتلىق بۇلىقى، نۇرۇڭدا بولۇپ نۇرنى كۆرىمىز. 10 ئاھ، ئۆزۈڭنى تونۇپ،
بىلگەنلەرگە مۇھەببىتىڭنى، كۆڭلى دۇرۇسلارغىمۇ هەققانیلىقىڭنى كۆرسىتىشنى
داۋاملاشتۇرغايسەن. 11 تەكەببۇرلارنىڭ پۇتىنىڭ ماڭا ھۇجۇم قىلىشىغا يول
قويمىغايسەن، رەزىللەرنىڭ قولى مېنى ئورنۇمدىن قوغلىۋەتمىسۇن، 12 مانا،
يامانلىق قىلغۇچىلار يىقىلدى! غۇلىتۇپ‌تىلدى، ئورندىن قايتا تۇرالمايدۇ!

37 داۋۇت يازغان كۈي: ـ يامانلىق قىلغۇچىلار تۈپەيلىدىن
ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە، ناكەسلەرگە ھەسەت قىلما. 2 چۈنكى ئۇلار ئوت-
چۆپلەردەك تېزلا ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، يۇمران ئوسۇملۇكلەرگە ئوخشاش توزۈپ
كېتىدۇ. 3 پەرۋەردىگارغا تايان، تەرشىپ ياخشىلىق قىل، زېمىندا ماكانلىشىپ
ياشاپ، ئۆزۈڭ ۋاپا-ھەقىقىتىنى ئوزۇق بىلىپ ھۇزۇرلان. 4 «پەرۋەردىگارنى
خۇرسەنلىكىم» دەپ بىلگىن، ئۇ تارزۇ-تىلەكلىرىڭگە يەتكۈزىدۇ. 5 يولۇڭنى
پەرۋەردىگارغا ئامانەت قىل، ئۇنىڭغا تايان، ئۇ چوقۇم [تىلىكىڭنى] ئىجابەت
قىلىدۇ. 6 ئۇ هەققانیلىقىڭنى ئوردەك، ئادالىتىڭنى چۈشتۈكى قۇياشتەك
چاقنىتىدۇ. 7 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تىنچ بولۇپ، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن
كۈت؛ ھارامدىن روناق تاپقان ئادەم تۈپەيلىدىن، يامان نىيەتلىرى ئىشقا
ئاشىدىغان كىشى تۈپەيلىدىن ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە. 8 ئاچچىقىڭدىن يان، غەزەپتىن
قايت، ئۆزۈڭنى كۆيدۈرمە؛ ئۇ پەقەت سېنى يامانلىققا ئېلىپ باردۇ. 9 چۈنكى

یامانلىق قىلغۇچىلار زېمىندىن ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ پەرۋەردىگارغا تەمىلۈرۈپ كۈتكەنلەر بولسا، زېمىنغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. 10 : كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا، رەزىل ئادەم ھالاك بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ماكانىغا سەپسېلىپ قارىساڭ، ئۇ يوق بولىدۇ. 11 براق ياۋاش-مۆمىنلەر زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، ۋە چەكسىز ئارامىيەخشىلىكتىن ھۇزۇرلىنىدۇ. 12 رەزىل ئادەم ھەققانىيغا قەست قىلىدۇ، ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غىژچۇرلىتىپ خىرىس قىلىدۇ؛ 13 لېكىن رەب ئۇنىڭغا قاراپ كۈلىدۇ؛ چۈنكى [رەب] ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدىغان كۈننى كۆرىدۇ. 14 ياۋاشلار ۋە يوقسۇللارنى يەمىتىش ئۈچۈن، يولى دۈرۈسلارنى قىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، رەزىللەر قىلىچىنى غىلىۋىدن سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئوقياسىنىڭ كىرىچىنى تارتىپ تەيارلىدى. 15 لېكىن قىلىچى بولسا ئۆز يۈرىكىگە سانچىلىدۇ، ئوقيالىرى سۇندۇرۇۋېتىلىدۇ. 16 ھەققانىيلاردىكى «ئاز»، كۆپلىگەن يامانلارنىڭ بايلىقلىرىدىن ئەۋزەلدۇر. 17 چۈنكى رەزىللەرنىڭ بىلەكلىرى سۇندۇرۇلىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى يۆلەيدۇ؛ 18 پەرۋەردىگار كۈنكى دۈرۈسلارنىڭ كۈنلىرىنى بىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مىراسى مەڭگۈگە بولىدۇ. 19 ئۇلار ئېغىر كۈنلەردە يەرگە قاراپ قالمايدۇ؛ قەھەتچىلىكتىمۇ ئۇلار توق يۈرىدۇ. 20 براق رەزىللەر ھالاك بولىدۇ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلاشقۇچىلار چىمەنزارىدىكى گۈل-گىياھدەك تورزۇپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۈگەيدۇ؛ ئىس-تۈتۈندەك تارقىلىپ تۈگەيدۇ. 21 رەزىل ئادەم ئۆتنە ئېلىپ قايتۇرمايدۇ؛ ئەمما ھەققانىي ئادەم مېھرىبانلىق بىلەن ئۆتنە بېرىدۇ؛ 22 چۈنكى [پەرۋەردىگار] رەھمەت قىلغانلار زېمىنغا ئىگە بولىدۇ، براق ئۇنىڭ لەنىتىگە ئۇچرىغانلار ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ؛ 23 مەردانە ئادەمنىڭ قەدەملىرى پەرۋەردىگار تەرىپىدىندۇر؛ [رەب] ئۇنىڭ يولىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 24 ئۇ تېيىلىپ كەتسىمۇ، يىقىلىپ چۈشمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۆلەپ تۇرىدۇ. 25 مەن ياش ئىدىم، ھازىر قېرىپ قالدىم؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ تاشلىۋېتىلگەنلىكىنى، ياكى پەرزەنتلىرىنىڭ نان تىلىگەنلىكىنى ئەسلا كۆرگەن ئەمەسمەن؛ 26 ئۇ كۈن بويى مەردە-مېھرىبان بولۇپ ئۆتنە بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ خەلققە بەرىكەت يەتكۈزىدۇ. 27 يامانلىقنى تاشلاڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، مەڭگۈ ياشايسىلەر! 28 چۈنكى پەرۋەردىگار ئادالەتنى سۆيىدۇ، ئۇ ئۆز مۆمىن بەندىلىرىنى تاشلىمايدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈگە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ. 29 ھەققانىيلار يەر-جاھانغا ئىگە بولىدۇ، ئەبەدلىئەبەدگىچە ئۇنىڭدا ماكان تۇتۇپ ياشايدۇ. 30 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى دانالىق جاكارلايدۇ؛ ئۇنىڭ تىلى ئادىل ھۆكۈملەرنى سۆزلەيدۇ؛ 31 قەلبىدە خۇدانىڭ [مۇقەددەس] قانۇنى تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ قەدەملىرى تېيىلىپ كەتمەس. 32 رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرگۈدەك پەيتنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. 33 لېكىن پەرۋەردىگار ئۇنى دۈشمەنلىك چاڭگىلىغا چۈشۈرمەيدۇ، ياكى ھۆكۈمدە ئۇنى گۇناھقا پۈتمەيدۇ. 34 پەرۋەردىگارنى تەمىلۈرۈپ كۈت، ئۇنىڭ يولىنى چىڭ تۇتقىن، ئۇ سېنىڭ مەرتىۋەڭنى كۆتۈرۈپ، زېمىنغا ئىگە قىلىدۇ ، رەزىللەر ھالاك قىلىنغاندا، سەن بۇنى كۆرىسەن. 35 مەن رەزىل ئادەمنىڭ زومىگەرلىك قىلىۋاتقىنىنى كۆردۇم، ئۇ خۇددى ئايىنغان باراقسان يايپىشىل دەرەختەك رونىق تاپقان. 36 براق ئۇ ئۆتۈپ كەتتى، مانا، ئۇ يوق بولدى؛ مەن ئۇنى ئىزدىسەمۇ، ئۇ تېپىلمايدۇ. 37 مۇكەممەل ئادەمگە نەزەر سال، دۈرۈس ئىنسانغا قارا! چۈنكى بۇنداق ئادەمنىڭ ئاخىر كۆرىدىغىنى ئارامىيەخش خاتىرجەملىك بولىدۇ. 38 ئىتائەتسىزلەر بولسا بىرلىكتە ھالاك بولىشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كېلەچىكى ئۈزۈلىدۇ؛ 39 براق ھەققانىيلارنىڭ نىجاتلىقى پەرۋەردىگاردىندۇر؛ ئۇ ئېغىر كۈنلەردە ئۇلارنىڭ كۈچلۈك پاناھىدۇر. 40 پەرۋەردىگار يارىدەم قىلىپ ئۇلارنى ساقلايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى رەزىللەردىن ساقلاپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنى باشپاناھى قىلىدۇ.

38 داۋۇت يازغان كۈي: ـ (ئەسلىمە ئۈچۈن) ئى پەرۋەردىگار، غەزىپىڭدە تەنبىھ بەرمىگەيسەن، قەھرىڭدە مېنى جازالىمىغايسەن! 2 چۈنكى ئۇقلىرىڭ مېنى زەخمىلەندۇرۇپ سانچىدى، قولۇڭ ئۈستۈمدىن قاتتىق باستى. 3 قاتتىق غەزىپىڭ تۈپەيلىدىن ئەتلىرىمدە ھېچ ساقلىق يوق، گۇناھىم تۈپەيلىدىن ئۈستىخانلىرىمدا ئارام يوقتۇر. 4 چۈنكى گۇناھلىرىم بويۇمدىن تاشتى؛ ئۇلار كۆتۈرەلمىگۈسىز ئېغىر يۈكتەك مېنى بېسۋالدى. 5 ئەخمەقلىقىمدىن جاراھەتلىرىم سېسىپ، شەلۋەرەپ كەتتى. 6 ئازابتىن بەللىرىم تولىمۇ پۈكۈلۈپ كەتتى، كۈن بويى غەمگە پېتىپ يۈرىمەن! 7 چاتىراقلىرىم ئوتقا تولدى، ئەتلىرىمنىڭ ساق يېرى يوقتۇر. 8 مەن تولىمۇ ھالسىراپ، ئېزىلىپ كەتتىم؛ قەلبىمدىكى ئازاب-قايغۇ تۈپەيلىدىن ھۆركىرەيمەن. 9 رەب، بارلىق ئارزۇيۇم كۆز ئالدىڭدىدۇر؛ ئۆھ تارتىشلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ 10 يۈرىكىم جىغىلداپ، ھالىمدىن كەتتىم؛ كۆزلىرىمنىڭ نۇرى ئۆچتى. 11 يار-يۇرادەرلىرىمۇ مېنى ئۆرغان ۋابا تۈپەيلىدىن، ئۆزلىرىنى مەندىن تارتتى؛ يېقىنلىرىمۇ مەندىن يىراق قاچتى. 12 جىنىمنى ئالماقچى بولغانلار تۇزاق قۇرىدۇ؛ ماڭا زىيانىنى قەستلىگەنلەر زەھىرىنى چاچماقتا؛ ئۇلار كۈن بويى ھىيلە-مىكىرلەرنى ئويلىماقتا. 13 لېكىن مەن گاس ئادەمدەك ئاڭلىمايمەن، گاچا ئادەمدەك ئاغزىمنى ئاچمايمەن؛ 14 بەرھەق، مەن ئاڭلىيالمايدىغان گاسلاردەك بولۇپ قالدىم؛ ئاغزىمدا قىلدىغان رەددىيە-تەنبىھ يوق. 15 چۈنكى ئۈمىدىمنى سەن پەرۋەردىگارغا باغلىدىم، رەب خۇدايىم، سەن ئىلتىجايىمغا ئىجابەت قىلىسەن. 16 چۈنكى مەن: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئۈستۈمگە چىقىپ ماختانمىغاي؛ بولمىسا، پۇتلىرىم تېيىلىپ كەتكەندە، ئۇلار شادلىنىدۇ» ـ دېدىم مەن. 17 چۈنكى مەن دەلدەڭشىپ، تۇگىمىشەي دەپ قالدىم، ئازابىم كۆز ئالدىمدىن كەتمەيدۇ. 18 چۈنكى مەن ئۆز يامانلىقىمنى ئىقرار قىلىمەن؛ گۇناھىم ئۈستىدە قايغۇرىمەن. 19 لېكىن دۈشمەنلىرىم جۈشقۇن ھەم كۈچلۈكتۇر؛ قارا چاپلاپ، ماڭا نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ سانى نۇرغۇندۇر. 20 ۋاپاغا جاپا قىلىدىغانلار بولسا، مەن بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ چۈنكى مەن ياخشىلىقنى كۆزلەپ، ئىنئىلىمەن. 21 ئى پەرۋەردىگار، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن! ئى خۇدايىم، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن! 22 ئى رەب، مېنىڭ نىجاتلىقىم، ماڭا چاپسان يارىدەم قىلغايسەن!

39 نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۈي: ـ «تىلىم گۇناھ قىلمىسۇن دەپ، يوللىرىمغا دىققەت قىلىمەن؛ رەزىللەر كۆز ئالدىمدا بولسا، مەن ئاغزىمغا بىر كۈشەك سالىمەن» ـ دېگەنىدىم. 2 مەن سۈكۈت قىلىپ، زۇۋان سۈرمىدىم، ھەتتا ياخشىلىق توغرىسىدىكى سۆزلەرنىمۇ ئاغزىمدىن چىقارمىدىم؛ براق دىل ئازابىم تېخىمۇ قوزغالدى. 3 كۆكۈلۈمدە زەردەم قايىندى، ئويلانغانسېرى ئوت بولۇپ ياندى؛ ئاندىن تىلىم ئىختىيارسىز سۆزلەپ كەتتى. 4 ئى پەرۋەردىگار، ئۆز ئەجىلىمنى، كۈنلىرىمنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ماڭا ئايان قىلغىن؛ ئاجىز ئىنسان بالىسى ئىكەنلىكىمنى ماڭا بىلدۈرگىن. 5 مانا، سەن كۈنلىرىمنى پەقەت نەچچە غېرىچلا قىلدىڭ، سېنىڭ ئالدىڭدا ئۆمرۈم يوق ھېسابىدىدۇر. بەرھەق، بارلىق ئىنسانلار تىك تۇرسىمۇ، پەقەت بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. 6 بەرھەق، ھەربىر ئىنسانىنىڭ ھاياتى خۇددى بىر كۆلەڭگىدۇر، ئۇلارنىڭ ئالدىراپ-سالدىراشلىرى بېھۇدە ئاۋارىچىلىكتۇر؛ ئۇلار بايلىقلارنى توپلايدۇ؛ لېكىن كىمبىر بۇ بايلىقلارنى كىمنىڭ قولىغا جۇغلىنىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 7 ئى رەب، ئەمدى مەن نېمىنى كۈتىمەن؟ مېنىڭ ئۈمىدىم ساڭلا باغلىقتۇر. 8 مېنى بارلىق ئاسىيلىقلىرىمدىن قۇتقۇزغايسەن، مېنى ھاماقەتلەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرمىغايسەن. 9 سۈكۈت قىلىپ زۇۋان سۈرمىدىم؛ چۈنكى مانا، مۇشۇ [جازانى] ئۆزۈڭ يۈرگۈزگەنسەن. 10 ماڭا

سالغان ۋابايكىنى مەندىن نېرى قىلغايسەن، چۈنكى قولۇڭنىڭ زەربىسى بىلەن تۆگىشەي دەپ قالدىم. **11** سەن تەنبىھلىرىڭ بىلەن كىشىنى تۆز ياماناتلىق ئۈچۈن تەربىيىلىگىنىڭدە، سەن خۇددى نەرسىلەرگە كۈيە قۇرتى چۈشكەندەك، ئۇنىڭ ئىززەت-غۇرۇرىنى يوق قىلىۋېتىسەن؛ بەرھەق، ھەربىر ئادەم بىر تىنىقلا، خالاس. سېلاھ. **12** ئى پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، يەرىادىمغا قۇلاق سالغايسەن! كۆز ياشلىرىمغا سۈكۈت قىلمىغايسەن! چۈنكى مەن پۇتكۈل ئاتا-بوۋىلىرىمدەك، سېنىڭ ئالدىڭدا ياقا يۇرتلۇق، مۇساپىرمەن، خالاس! **13** ماڭا تىككەن كۆزۈڭنى مەندىن نېرى قىلغايسەنكى، مەن بارسا كەلمەس جايغا كەتكۈچە، مېنى بىرئاز بولسىمۇ راھەتتىن بەھرىمەن قىلغايسەن.

40 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەلمۈرۈپ، كۈتتۈم، كۈتتۈم؛ ئۇ ماڭا ئېگىلىپ پەرىادىمنى ئاڭلىدى. **2** ئۇ مېنى ھالاكەت ئوربىكىدىن، شۇنداقلا پاتقاق لايدىن تارتىۋالدى، پۇتلىرىمنى ئۈيۈلتاش ئۈستىگە تۇرغۇزۇپ، قەدەملىرىمنى مۇستەھكەم قىلدى. **3** ئۇ ئاغزىمغا يېڭى ناخشا-مۇناجاتنى، يەنى خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەشلەرنى سالدى؛ نۇرغۇن خەلق بۇنى كۆرۈپ، قورقىدۇ، ھەم پەرۋەردىگارغا تايىنىدۇ. **4** تەكەبىۋارلاردىن ياردەم ئىزدىمەيدىغان، يالغانچىلىققا ئېزىپ كەتمەيدىغان، بەلكى پەرۋەردىگارنى تۆز تايانچىسى قىلغان كىشى بەختلىكتۇر! **5** ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، سېنىڭ بىز ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىڭ ۋە ئوي-نىيەتلىرىڭنى بارغانسېرى كۆزىمىز يېتىپ، سان-ساناقسىز قىلغانسەن، كىممۇ ئۇلارنى بىر-بىرلەپ ھېسابلاپ تۈزۈڭگە [رەھمەت قايتۇرۇپ] بولالىسۇن! ئۇلارنى سۆزلەپ باشتىن-ئاخىر بايان قىلاي دېسەم، ئۇلارنى ساناپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس. **6** نە قۇربانلۇق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى سېنىڭ تەلەپ-ئارزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن ماڭا [سەزگۈر] قۇلاقلارنى ئاتا قىلدىڭ؛ نە كۆيدۈرمە قۇربانلۇق، نە گۇناھ قۇربانلىقىنى تەلەپ قىلمىدىڭ؛ **7** شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم» ـ دېدىم. ئورام يازما دەستۇردا مەن ئوغرۇلۇق يۈتۈلگەن: ـ **8** «خۇدايىم، سېنىڭ كۆڭلۈڭدىكى ئىرادەڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر، سېنىڭ تەۋرات قانۇنۇڭ قەلبىمگە يۈتۈكلۈكتۇر». **9** بۈيۈك جامائەت ئارىسىدا ئورۇپ مەن ھەققانىيلىقنى جاكارلىدىم؛ مانا بۇلارنى ئۆزۈمدە قىلچە ئېلىپ قالغۇم يوقتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ئۆزۈڭ بىلىسەن. **10** ھەققانىيلىقىڭنى قەلبىمدە يوشۇرۇپ يۈرمىدىم؛ ۋاپادارلىقىڭنى ۋە نىجاتلىقىڭنى جاكارلىدىم؛ ئۆزۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەققىتىڭنى بۈيۈك جامائەتكە ھېچ يوشۇرماستىن بايان قىلدىم. **11** ئى پەرۋەردىگار، مېھرىبانلىقلىرىڭنى مەندىن ئايمىغايسەن؛ ئۆزۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ ۋە ھەققىتىڭ ھەردائىم مېنى ساقلىغاي! **12** چۈنكى سانسىز قالىپەتلەر مېنى ئورىۋالدى، قەبىھلىكلىرىم مېنى بىسىۋېلىپ، كۆزەرلەيدىغان بولدۇم، ئۇلار بېشىمدىكى چېچىمدىن كۆپ، جاسارىتىم ئۈگىشىپ كەتتى. **13** مېنى قۇتقۇزۇشنى توغرا تاپقايسەن، ئى پەرۋەردىگار! ئى پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! **14** مېنىڭ ھاياتىمنى چاڭ سالماقچى بولغانلار بىراقلا يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە ياندۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. **15** مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن ئالاقزادە بولۇپ كەتسۇن! **16** بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «پەرۋەردىگار ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي! **17** مەن ئېزىلگەن ھەم يوقسۇل بولسامۇ، بىراق رەب يەنىلا مېنى ياد ئېتىدۇ؛ سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم، ئى خۇدايىم، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

41 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ غېرىب-ئاجىزلارغا غەمخورلۇق قىلغان كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھەي! ئېغىر كۈنلەردە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پاناھ بولدۇ. **2** پەرۋەردىگار ئۇنى قوغداپ، ئۇنى ئامان ساقلايدۇ؛ ئۇ زېمىندا ئۆزۈپ بەختىيار ياشايدۇ؛ سەن ئۇنى دۈشمەنلىرىنىڭ ئىختىيارىغا چۈشۈرمەيسەن! **3** ئورۇن ئۆتۈپ زەئىپلىشىپ ياتقىنىدا، پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا دەرمان بولىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ ياتقان ئورۇن-كۆرپىلىرىنى راسلاپ ئۆزەشتۈرۈپ ئۆزىسەن. **4** مەن ئىلتىجا قىلىپ ـ «ئى پەرۋەردىگار، ماڭا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەيسەن، جېنىمغا شىپالىق بەرگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئالدىڭدا گۇناھ قىلدىم» ـ دېدىم. **5** دۈشمەنلىرىم مەن توغرۇلۇق: ـ «ئۇ قاچانمۇ ئۆلۈپ، نامى-نەسلى قۇرۇپ كېتەر؟» ـ دەپ ماڭا يامانلىق تىلەيدۇ. **6** بىرسى مېنى كۆرگىلى كەلگەن بولسا، ئۇ ئالدااپ-سالداپ سۆزلەيدۇ؛ ئۇلار كەينىمدىن كۆڭلىدە شۇملۇق توپلاپ، ئاندىن سىرتلارغا چېقىپ شۇ ئىشلارنى تارقىتىپ پو ئاتىدۇ؛ **7** ماڭا ئۆچ بولغانلارنىڭ ھەممىسى ماڭا قارىتا ئۆزئارا كۆسۈرلىشىدۇ، ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قەستىدە بولىدۇ. **8** ئۇلار: «ئۇنىڭ بېشىغا جىن-شەيتاندىن بىر كېسەل چاپلاشتى؛ ئەمدى ئۇ ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالدى؛ ئۇ قايتىدىن ئۇرالمايدۇ» ـ دېيىشىدۇ. **9** ھەتتا سىردىشىم دەپ ئىشەنگەن قەدىناس دوستۇم، مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ ئۆزۈمنى يېگىنۇ ماڭا پۇت ئاتتى. **10** بىراق سەن پەرۋەردىگار، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، دۈشمەنلىرىمدىن ئىنتىقام ئېلىشقا، مېنى ئۆرغۇزغايسەن؛ **11** دۈشمىنىمنىڭ ئۈستۈمدىن غەلبە قىلىپ شادلانمىغىنىدىن، سېنى مەندىن سۆيۈندۈ، دەپ بىلىمەن. **12** بىراق ماڭا كەلسەك، دۇرۇس بولغانلىقىمدىن، سەن مېنى يۈلەيسەن؛ سەن مېنى مەڭگۈ ئۆز ھۇزۇرۇڭدا قەد كۆتۈرۈتكۈزۈپ ئۆرغۇزىسەن. **13** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا ئەبەدىلئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! ئامىن! ئامىن!

42 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ كېيىك ئېرىقلاردىكى سۇغا تەشنا بولغاندەك، جېنىم ساڭا تەشنادۇر، ئى خۇدا. **2** مېنىڭ جېنىم خۇداغا، ھايات تەڭرىگە ئىنتىزاردۇر؛ ئاھ، مەن قاچانمۇ خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا كۆرۈنۈشكە مۇيەسسەر بولىمەن؟ **3** مېنىڭ كېچە-كۈندۈز يېگىنىم كۆز ياشلىرىم بولۇپ كەلگەن؛ خەلقلەر كۈن بويى مەندىن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» دەپ سورايدۇ. **4** ئۆتكەن كۈنلەرنى ئەسلەپ، جېنىمنىڭ دەردلىرىنى تۆكۈۋاتىمەن (مەن كۆپچىلىك بىلەن كېتىۋېتىپ، خۇدانىڭ ئۆيىگە تەنتەنە قىلىپ مېڭىپ، خۇشاللىقتا ھەمدۇسانا ئوقۇپ، ناخشا ئېيتىپ، ھېيتنى تەبرىكلىگەن توپ-توپ قوشۇندەك، جامائەت بىلەن بىللە باراتتىم!). **5** ـ ئى جېنىم، سەن ئېنىمدە نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا، چۈنكى ئۇنىڭ جامالىدىن چىققان نىجاتلىقتىن، مەن ئۇنى يەنىلا ئۇلۇغلايمەن، ـ مېنىڭ خۇدايىمنى! **6** جېنىم ئىچىمدە مەيۈسلىنىپ كەتتى؛ شۇڭا مەن سېنى سىغىنىمەن، ھەتتا مۇساپىرلىقتا ئىئوردان دەريىسى بويىدىكى ۋادىلاردا، ھەرمون تاغلىرىدا، مىزار تېغىدىمۇ سېنى سېغىنىمەن. **7** سېنىڭ شارقىراتمىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرىغا، چوڭقۇر ھاڭ بىلەن چوڭقۇر ھاڭ ماسلىشىپ ھۆركىرىمەكتە. سېنىڭ ھەممە دولقۇنلىرىڭ ھەم قاينام-تاشقىنلىرىڭ مېنى غەرق قىلدى. **8** كۈندۈزى پەرۋەردىگار ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى [ماڭا] بۇيرۇيدۇ، كېچىلىرى ئۇنىڭ ناخشىسى، ۋە ھەم ھاياتىم بولغان تەڭرىگە قىلغان دۇئا ماڭا ھەمراھ بولدۇ. **9** مەن قورام تېشىم بولغان خۇداغا: ـ «مېنى نېمىشقا ئۇنتۇپ قالدىڭ؟ مەن نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب چېكىپ يۈرۈۋاتىمەن؟» ـ دەيمەن. **10** سۆڭەكلىرىمنى ئەزگەندەك رەقىبلىرىم مېنى مەسخىرە قىلىپ ئەيىبلەيدۇ؛

ئۇلار كۆن بويى مەندن: «خۇدايىڭ قەيەردە؟» ـ دەپ سورىماقتا. 11 ئى جىنم، نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق مەيۈسلىنىپ كەتتىڭ؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا، چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيىلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيىلەيمەن! ئۇ مېنىڭ خۇدايىمدۇر!

43

ئى پەرۋەردىگار، مەن توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارغايسەن، دەۋايىمنى ئەقىدىسىز بىر خەلق ئالدىدا سوريغايسەن؛ مېنى ھىيلىگەر ھەم قەبىھ ئادەمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 2 چۈنكى سەن پاناھگاھىم بولغان خۇدادۇرسەن؛ نېمىشقا مېنى تاشلاۋەتكەنسەن؟ نېمىشقا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا ئۇچراپ، ھەمىشە ئازاب يۈرىدۇ؟ يۈرۈۋاتقىنىمدا؟» ـ دەيمەن. 3 ئۆز ھەقىقىتىڭ ۋە نۇرۇڭنى ئەۋەتكىن، ئۇلار مېنى يېتەكلىگەي! مېنى مۇقەددەس تېغىڭغا، ماكانىڭغا ئېلىپ كەلگەي! 4 شۇنىڭ بىلەن مەن خۇدانىڭ قۇربانگاھى ئالدىغا باراي، يەنى مېنىڭ چەكسىز خۇشلۇقۇم بولغان تەڭرىنىڭ يېنىغا باراي؛ بەرھەق، چىلتار چېلىپ سېنى مەدھىيىلەيمەن، ئى خۇدا، مېنىڭ خۇدايىم! 5 ئى جىنم، سەن نېمىشقا بۇنداق قايغۇرىسەن؟ نېمىشقا ئىچىمدە بۇنداق بىئارام بولۇپ كېتىسەن؟ خۇداغا ئۈمىد باغلا! چۈنكى مەن ئۇنى يەنىلا مەدھىيىلەيمەن، يەنى چىرايىغا سالامەتلىك، نىجاتلىق ئاتا قىلغۇچى خۇدايىمنى مەدھىيىلەيمەن!

44

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، ئۆز قۇلاقلىرىمز بىلەن ئاڭلىدۇق، ئاتىلىرىمز بىزگە بايان قىلىپ، ئۆز كۈنلىردە، يەنى قەدىمكى زامانلاردا سېنىڭ قىلغان زور ئىشلىرىڭنى ئۇقتۇرغاندى؛ 2 سەن [ئاتا-بوۋىلىرىمزنىڭ ئالدىدا] ئۆز قولۇڭ بىلەن يات ئەللەرنى قوغلىۋېتىپ، ئۇلارنىڭ [زېمىنغا ئاتا-بوۋىلىرىمزنى] ئورنۇلاشتۇردۇڭ؛ يات قوۋملارغا ئايەت چۈشۈرۈپ، ئۇلارنى تارقىتىۋەتتىڭ. 3 بەرھەق، بوۋىلىرىمز زېمىننى ئۆز قىلىچى بىلەن ئالغىنى يوق، ئۆز بىلىكى بىلەن ئۆزلىرىنى قۇتقۇزغىنىمۇ يوق، بۇ بەلكى سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ، سېنىڭ بىلىكىڭ ۋە جامالىڭنىڭ نۇرىنىڭ قىلغىنىدۇر، چۈنكى سەن ئۇلاردىن خۇرسەنلىك تاپتىڭ. 4 سەن ئۆزۈڭ مېنىڭ پادىشاھىمدۇرسەن، ئى خۇدا، سەن ياقۇپ ئۈچۈن غەلىبىلەر بۇيرۇغۇچىدۇرسەن. 5 سەن ئارقىلىق بىز رەقىبلىرىمزنى ھەيدىۋېتىمىز؛ نامىڭ بىلەن ئۆزىمىزگە قارشى تۇرغانلارنى چەيلەيمىز؛ 6 چۈنكى ئۆز ئوقيايىغا تاياناتتىم، قىلىچىمۇ مېنى قۇتقۇزالمايدۇ. 7 چۈنكى سەن بىزنى رەقىبلىرىمزدىن قۇتقۇزدۇڭ، بىزگە ئۆچ بولغانلارنى يەرگە قاراتتىڭ. 8 خۇدانى كۈن بويى ئېيتىخارلىنىپ ماختايمىز؛ نامىڭنى ئەبەدىلئەبەدگىچە مەدھىيىلەيمىز. سېلاھ! 9 بىراق سەن [ھازىر] بىزنى تاشلاۋېتىپ ئاھانەتكە قالدۇردۇڭ، قوشۇنلىرىمز بىلەن جەڭگە بىللە چىقمايسەن. 10 سەن رەقىبلىرىمز ئالدىدا بىزنى چېكىندۈردۈڭ؛ بىزدىن نەپرەتلەنگەنلەر خالىغانچە تالان-تاراج قىلىۋېردۇ. 11 سويۇشقا تاپشۇرۇلغان قويلاردەك، بىزنى ئۇلارغا تاپشۇردۇڭ، ئەللەر ئارىسىغا بىزنى تارقىتىۋەتتىڭ. 12 سەن ئۆز خەلقىڭنى بىكارغا سېتىۋەتتىڭ، ئۇنىڭ قىممىتىدىن ئۆزۈڭ ھېچ بېيىپ كەتمىدىڭ؛ 13 سەن بىزنى قوشنا ئەللەرنىڭ مەسخىرىسىگە قالدۇرغانسەن؛ ئەتراپىمىزدىكىلەرگە ئاھانەت، زاڭلىق ئوييىكتى قىلدىڭسەن. 14 سەن بىزنى ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەككە قويدۇڭسەن، يات قوۋملار بىزگە باش چايقىشىپ قاراشماقتا. 15 مەسخىرە ھەم كۈيۈرلۈق ئېيتقۇچىلارنىڭ ئاۋازى تۆپەيلىدىن، دۈشمەنلەر ۋە ئۆچ ئالغۇچىلار تۆپەيلىدىن، كۈن بويى ئۇياتىم ئالدىمدىن كەتمەيدۇ، يۈزۈمنىڭ نومۇسى مېنى چىرمىۋالدى. 17 مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى بېشىمىزغا چۈشتى؛ بىراق بىز سېنى ئۇنتۇمىدۇق، ياكى ئەھدەڭگە ھېچ ئاسىيلىق قىلمىدۇق؛ 18 قەلبىمىز ھېچ يانمىدى، ساكا ساداقەتسىزلىك قىلمىدۇق، قەدەملىرىمز يولۇڭدىن ھېچ ئېزىپ كەتمىدى. 19 بىراق سەن بىزنى چىلبۆرىلەر ماكاندا ئەزدىڭ، بىزگە ئۆلۈم سايىسىنى چاپلاشتۇردۇڭ. 20 ئەگەر بىز خۇدايىمزنىڭ نامىنى ئۇنتۇغان بولساق، ياكى يات بىر ئىلاھقا قول كۆتۈرگەن بولساق، 21 خۇدا سەن چوقۇم بۇنى سۈرۈشتە قىلماس ئىدىڭمۇ، قەلبىنىڭ سىرلارنى بىلىپ ئۆزىدىغان ئۆرسالىڭ؟ 22 بىراق سەن ئېيىلى بىز كۈن بويى قىرىلماقتىمىز؛ بوغۇزلىنىشنى كۆتۈپ ئۆرغان قويلار كەبى ھېسابلانماقتىمىز. 23 ئويغان، ئى رەب! نېمىشقا ئۇخلاپ ياتىسەن؟ ئورنۇڭدىن ئۆر، بىزنى مەڭگۈگە تاشلاۋەتمىگەيسەن! 24 نېمىشقا يۈزۈڭنى بىزدىن يوشۇرىسەن؟ نېمىشقا كۆڭلىمىزنى، ئۆچرىغان زۇلۇملىرىمزغا پىسەنت قىلمايسەن؟ 25 قارىغىنا، جىنىمىز ئېزىراقتا يېغىرلاپ يۈرىدۇ؛ بىنىمىز يەرگە چاپلاشتى؛ 26 ئورنۇڭدىن ئۆرۈپ بىزگە ياردەمدە بولغايسەن! ئۆزۈڭنىڭ ئۆزۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ سەۋەبىدىن، بىزلەرنى ھۆرلۇككە چىقارغايسەن!

45

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلىدىغان دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرىغا تاپشۇرۇلغان، «سۆيۈملۈك يار ئۈچۈن» دېگەن «ماسقىل» مۇناجات-ناخشا: ـ قەلبىمدىن گۈزەل ئىش توغرىسىدا سۆزلەر ئۆرغۈپ چىقماقتا؛ پادىشاھقا بېغىشلىغان مۇناجاتىمنى ئېيتىمەن؛ تىلىم گويا ماھىر شائىرنىڭ قەلمىدۇر؛ 2 ئىنسان بالىلىرى ئىچىدە سەن ئەڭ گۈزەلدۇرسەن؛ لەۋلىرىڭ شاپائەت بىلەن تولدۇرۇلغاندۇر؛ شۇڭا خۇدا ساكا مەڭگۈگە رەھمەت قىلدى. 3 ئى بۇيۇك بولغۇچى، قىلىچىڭنى ئاسقىن يېنىڭغا، ھەيۋىتىڭ ۋە شانۇ-شەۋكىتىڭ بىلەن! 4 ھەققەت، كەمتەرلىك ھەم ئادالەتنى ئالغا سۈرۈشكە ئاتالانغىنىڭدا، شانۇ-شەۋكەت ئىچىدە غەلىبە بىلەن ئالغا باس! شۇنىڭ بىلەن ئوڭ قولۇڭ قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسىتىدۇ! 5 سېنىڭ ئوقلىرىڭ ئوتكۈردۇر، ئۇلار پادىشاھنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ يۈرىكىگە سانچىلىدۇ؛ پۇتۇن ئەللەر ئايىغىڭغا يېقىتىلىدۇ. 6 سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر؛ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ، ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. 7 سەن ھەققانىيلىقنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ، سېنى ھەمراھلىرىڭدىن تۆستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى. 8 سېنىڭ كىيىملىرىڭدىن مۇرمەكىكى، مۇئەتتەر ۋە دارچىن ھىدى كېلىدۇ؛ پىل چىشى سارايلىرىدىكى سازەندىلەرنىڭ تارلىق سازلىرى سېنى خۇرسەن قىلىدۇ. 9 پادىشاھلارنىڭ مەلىكىلىرى ھۆرمەتلىك كېنىزەكلىرىڭنىڭ قاتاردىدىدۇر؛ خانىشىڭ ئوفىردىكى ساپ ئالتۇن [زىۋ-زىنەتلەرنى] تاقاپ ئوڭ قولۇڭدا تۇرىدۇ؛ 10 «ئاڭلىغىن، ئى قىزىم، كۆرگىن، سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن؛ ئۆز قەبىلەڭ ۋە ئاتا جەمەتىڭنى ئۇنتۇپ قال! 11 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ گۈزەل جامالىڭغا مەپتۇن بولىدۇ؛ ئۇ سېنىڭ خوجاڭ، سەن ئۇنىڭغا سەجدە قىل». 12 تۇر شەھىرىنىڭ قىزى [ئالدىڭدا] سوۋغا بىلەن ھازىر بولىدۇ؛ خالايىق تارىسىدىكى بايلار سېنىڭ شاپائىتىڭنى كۆتىدۇ؛ 13 شاھانە قىزنىڭ ئىچكى دۇنياسى پۈتۈنلەي پارلاقتۇر، ئۇنىڭ كىيىملىرىمۇ زەر بىلەن كەشتىلەنگەن؛ 14 ئۇ كەشتىلىك كىيىملەر بىلەن پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىغا كەلتۈرۈلىدۇ؛ كەينىدىن ئۇنىڭغا قولداش كېنىزەكلەرمۇ بىللە يېنىڭغا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ 15 ئۇلار خۇشال-خورام، شادلىق ئىچىدە باشلاپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا كىرىشىدۇ. 16 «ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ ئورنىغا ئۇغۇللىرىڭ چىقىدۇ؛ سەن ئۇلارنى پۈتكۈل جاھانغا ھاكىم قىلىسەن. 17 مەن سېنىڭ نامىڭنى ئەۋلاددىن-ئەۋلادقا ياد ئەتكۈزىمەن؛ شۇڭلاشقا بارلىق قوۋملار سېنى ئەبەدىلئەبەدگىچە مەدھىيىلەيدۇ».

46 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «پاك قىزلار ئۈچۈن» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ خۇدا پاناھگاھىمىز ۋە قۇدرىتىمىزدۇر، كۆزلىپەتلەر چۈشكەن ھامان ھازىر بولىدىغان بىر ياردەمچىدۇر. **2** شۇنگا يەر-زېمىن ئۆگىتىرۇلۇپ، تاغلار گۈمۈرۈلۈپ دېڭىز تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتسىمۇ، ئۇنىڭ دولقۇنلىرى شاۋقۇنلىنىپ قاينام بولسىمۇ، ئۆركەشلىرى بىلەن تاغلار سىلكىنىپ كەتسىمۇ، قورقايمىز. سېلاھ. **4** خۇدانىڭ شەھىرىنى ـ يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى ماكانلاشقان مۇقەددەس جايىنى، خۇرسەن قىلىدىغان ئېقىنلىرى شاخلىغان بىر دەريا باردۇر. **5** خۇدا ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر؛ ئۇ يەر ھەرگىز تەۋرىمەيدۇ؛ خۇدا تاڭ ئېتىش بىلەنلا ئۇنىڭغا ياردەمگە كېلىدۇ. **6** [بارلىق] ئەللەر قاياپ، پادىشاھلىقلار تىترەپ كەتتى؛ ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋېتىكەن ھامان، يەر ئېرىپ كېتىدۇ. **7** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە؛ ياقۇپنىڭ خۇداسى ئېگىز قورغىنىمىزدۇر! سېلاھ! **8** كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار! ئۇ يەر يۈزىدە قىلغان كارامەت ۋەيرانچىلىقلارنى كۆرۈڭلار! **9** ئۇ، جاھاننىڭ ئۇچىتىگىچە بولغان ئۇرۇشلارنى توختىتىدۇ؛ ئۇ ئوقيالارنى سۇندۇرىدۇ، نەيزىلەرنى ئوشتۇۋېتىدۇ، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **10** ئۇ: «توختاش، مېنىڭ خۇدا ئىكەنلىكىمنى بىلىپ قويۇش! مەن يۇتكۈل ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن يەر يۈزىدە "يۈيۈك" دېپ قارىلىمەن» ـ دەيدۇ. **11** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىز بىلەن بىللە، ياقۇپنىڭ خۇداسى بىزنىڭ ئېگىز قورغىنىمىزدۇر!

47 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ بارلىق قوۋملار، خۇدانى ئالقىشلاڭلار! ئۇنىڭغا يۇقىرى ئاۋازىڭلار بىلەن خۇشاللىق تەنتەنىسىنى ياڭرىتىڭلار! **2** چۈنكى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى، پەرۋەردىگار، دەھشەتلىك ۋە ھەيۋەتلىكتۇر، پۈتكۈل جاھاننى سورىغۇچى بۈيۈك پادىشاھتۇر. **3** ئۇ بىزگە خەلقلەرنى بويسۇندۇرۇپ، بىزنى ئەل-مىللەتلەر ئۈستىگە ھاكىم قىلىدۇ. **4** ئۇ بىز ئۈچۈن مىراسىمىزنى تاللاپ، يەنى ئۆزى سۆيگەن ياقۇپنىڭ پەخرى بولغان زېمىننى بېكىتىپ بەردى. سېلاھ! **5** خۇدا تەنتەنە ساداسى ئېچىدە، پەرۋەردىگار سۈنناي ساداسى ئېچىدە يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى؛ **6** خۇداغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! پادىشاھىمىزغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار، ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **7** خۇدا پۈتكۈل جاھاننىڭ پادىشاھىدۇر؛ زېھنىڭلار بىلەن ئۇنىڭغا ناخشا-كۈي ئېيتىڭلار! **8** خۇدا ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تەختىدە ئولتۇرىدۇ. **9** ئەل-يۇرتلارنىڭ كاتتىلىرى جەم بولۇپ، ئىبراھىمنىڭ خۇداسىنىڭ خەلقىگە قوشۇلدى؛ چۈنكى جاھاندىكى بارلىق قالقانلار خۇداغا تەۋەدۇر، ئۇ ئەقەدەر ئالىيدۇر!

48 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، ئۇنىڭ مۇقەددەسلىكى ئۆرغان تاغدا، ئۇ زور مەدھىيەلەرگە لايىقتۇر! **2** ئېگىزلىكىدىن كۆركەم، زېئون تېغى، پۈتكۈل جاھاننىڭ خۇرسەنلىكىدۇر؛ شىمالىي تەرەپلىرى گۈزەلدۇر، بۈيۈك پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر! **3** خۇدا قورغانلىرىدا تۇرىدۇ، بۇيەردە ئۇ ئېگىز پاناھگاھ دەپ تونۇلىدۇ؛ **4** مانا، پادىشاھلار يىغىلدى، ئۇلار شەھەرنى بىسىپ ئۆتۈپ، جەم بولدى. **5** [شەھەرنى] كۆرۈپلا ئۇلار ئالاقزادە بولدى؛ دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ بەدەر قېچىشتى. **6** ئۇ يەردە ئۇلارنى تىترەك باستى، تولغاق يېگەن ئايالدەك ئۇلار ئازابلاندى؛ **7** سەن تارشىشتىكى كېمىلەرنى شەرق شامىلى بىلەن ۋەيران قىلىۋەتتىڭ. **8** قۇلىقىمىز ئاڭلىغانىنى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرىدە، خۇدايىمىزنىڭ شەھىرىدە، بىز ھازىر ئۆز كۆزىمىز بىلەن شۇنداق كۆردۇق، خۇدا مەڭگۈگە ئۆزى مۇستەھكەم قىلىدۇ. سېلاھ. **9** بىز سېنىڭ ئىبادەتخانانىڭ ئىچىدە ئۆرۈپ، ئى خۇدا، ئۆزۈڭەرمەس مۇھەببىتىڭنى سېغىندۇق. **10** نامىڭغا لايىقتۇر، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىگىچە يەتكۈزۈلگەن مەدھىيىلىرىڭ، ئى خۇدا، سېنىڭ ئۆڭ قولۇڭ ھەققانىيلىق بىلەن تولغان. **11** سېنىڭ ئادىل ھۆكۈملىرىڭدىن، زېئون تېغى شادلانغاي! يەھۇدا قىزلىرى خۇشال بولغاي! **12** زېئون تېغىنى ئايلىنىپ مېڭىپ، ئەتراپىدا سەيلى قىلىڭلار، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى ساناپ بېقىڭلار، **13** كېينىكى ئەۋلادقا ئۇنى بايان قىلىش ئۈچۈن، سېپىل-ئىستىھكاملىرىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆزىتىڭلار، قورغانلىرىنى كۆزدىن كەچۈرۈڭلار. **14** چۈنكى بۇ خۇدا ئەبەدىلئەبەد بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر؛ ئۇ ئۆمۈرۈگەيەت بىزنىڭ يېتەكچىمىز بولىدۇ!

49 نەغمچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى بارلىق خەلقلەر، كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار! يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلار، قۇلاق سېلىڭلار! **2** مەيلى ئاددىي پۇقرا، يا ئېسىلزادىلەر، يا باي، يا گادايلار بولسۇن، ھەممىڭلار ئاڭلاڭلار! **3** ئاغزىم دانالىقنى سۆزلەيدۇ، دىلىم ئەقىلگە ئېرىشىشلارنى ئويلاپ چىقىدۇ. **4** قۇلىقىم ھېكمەتلىك تەمسىلنى زەن قويۇپ ئاڭلايدۇ، چىلتار چېلىپ سىرلىق سۆزنى ئېچىپ بېرىمەن. **5** ئېغىر كۈنلەردە، مېنى قىلتاققا چۈشۈرمەكچى بولغانلارنىڭ قەبىھلىكلىرى ئەتراپىمدا بولسىمۇ، مەن نېمىشقا قورقىدىكەنمەن؟ **6** ئۇلار بايلىقلىرىغا تايىنىدۇ، مال-مۈلۈكلىرىنىڭ زورلۇقى بىلەن چوڭچىلىق قىلىدۇ، **7** ئىنسان مەڭگۈگە ياشاپ، گۆر-ھاكىنى كۆرمەسلىكى ئۈچۈن، ھېچكىم ئۆز بۇرادەرىنىڭ ھاياتىنى پۇل بىلەن قايتۇرۇۋالالمايدۇ؛ ۋە ياكى خۇداغا ئۇنىڭ جېنىنى قۇتۇلدۇرغىدەك باھانى بېرەلمەيدۇ؛ (چۈنكى ئۇنىڭ جېننىنىڭ باھاسى ئىنتايىن قىممەت، ۋە بۇ باھا بوينىچە بولغاندا، مەڭگۈگە قەرز تاپشۇرۇشنى كېرەكتۇر) **10** ھەممىگە ئايانكى، دانىشمەن ئادەملەرمۇ ئۆلىدۇ؛ ھەممە ئادەم بىلەن تەڭ، نادان ۋە ھاماقەتلەر بىللە ھالاك بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلار مال-دۇنياسىنى ئۆزگىلەرگە قالدۇرۇپ كېتىدۇ. **11** ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-پىكىرلەر شۇنداقكى: «ئوي-ئىمارىتىمىز مەڭگۈگە، ماكان-ئۇرالغۇلىرىمىز دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ»؛ ئۇلار ئۆز يەرلىرىگە ئىسىملىرىنى نام قىلىپ قويىدۇ. **12** بىراق ئىنسان ئۆزىنىڭ نام-ئىزىنىدە ئۇرىۋەرمەيدۇ، ئۇ ھالاك بولغان ھايۋانلاردەك كېتىدۇ. **13** ئۇلارنىڭ مۇشۇ يولى دەل ئۇلارنىڭ نادانلىقىدۇر، لېكىن ئۇلارنىڭ كەيىندىن دۇنياغا كەلگەنلەر، يەنىلا ئۇلارنىڭ ئېيتقان سۆزلىرىگە ئاپىرىن ئوقۇيدۇ. سېلاھ. **14** ئۇلار قويلاردەك تەھتىساراغا ياتقۇزۇلىدۇ؛ ئۇلۇم ئۇلارنى ئۆز ئۆزۈڭگە قىلىدۇ، ئەتىسى سەھەردە دۈرۈسلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يۈرگۈزىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۈزەللىكى چىرىتىلىشقا تاپشۇرۇلىدۇ؛ تەھتىسارا بولسا ئۇلارنىڭ ھەيۋەتلىك ماكانىدۇر! **(Sheol h7585) 15** بىراق خۇدا جېنىمنى تەھتىسارانىڭ ئىلكىدىن قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇ مېنى قوبۇل قىلىدۇ. سېلاھ. **(Sheol h7585) 16** بىرسى بېيىپ كېتىپ، ئائىلە-جەمەتىنىڭ ئابرۇيى ئۆسۈپ كەتسىمۇ، قورقما؛ **17** چۈنكى ئۇ ئۆلگەندە ھېچنەرسىسىنى ئېلىپ كېتەلمەيدۇ؛ ئۇنىڭ شۆھرىتى ئۇنىڭ بىلەن بىللە [گۆرگە] چۈشمەيدۇ. **18** گەرچە ئۇ ئۆمۈر بويى ئۆزىنى بەختلىك چاغلىغان بولسىمۇ، (بەرھەق، كىشىلەر رونىاق تاپقىنىڭدا، ئەلۋەتتە سېنى ھامان ماختايدۇ) **19** ئاخىرى بېرىپ، ئۇ يەنىلا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يېنىغا كېتىدۇ؛ ئۇلار مەڭگۈگە

يورۇقلۇقنى كۆرەلەيدۇ. 20 ئىنسان ئىززەت-ئابرۇيدا بولۇپ، لېكىن يورۇتۇلمىسا، ھالاك بولىدىغان ھايۋانلارغا ئوخشاش بولىدۇ، خالاس.

50 ئاساف يازغان كۈي: ـ قادىر خۇدا، يەنى پەرۋەردىگار ئېغىز ئېچىپ، كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە يەر يۈزىدىكىلەرگە مۇراجىئەت قىلدى. 2 گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى بولغان زىئون تېغىدىن، خۇدا جۇلالىدى. 3 خۇدايىمىز كېلىدۇ، ئۇ ھەرگىزمۇ سۈكۈت ئېچىدە تۇرمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئالدىدا يەۋەتكۈچى ئوت كېلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا زور بوران-چاپقۇن قاينايدۇ. 4 ئۇز خەلقىنى سوراق قىلىش ئۈچۈن، ئۇ يۇقىرىدىن ئاسمانلارنى، يەرنىمۇ گۈۋاھلىققا چاقىرىدۇ: ـ 5 «مېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىمنى، يەنى مەن بىلەن قۇربانلىق ئارقىلىق ئەھدە تۈزگۈچىلەرنى ھۇزۇرۇمغا چاقىرىپ يىغىڭلار!» 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلان قىلىدۇ، چۈنكى خۇدا ئۆزى سوراق قىلغۇچىدۇر! سېلاھ. 7 «ئاڭلاڭلار، ئى خەلقىم، مەن سۆز قىلاي؛ ئى ئىسرائىل، مەن ساڭا ھەققەتنى ئېيتىپ قويايىكى، مەنكى خۇدا، سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن. 8 ھازىر ئەيىبلىگىنىم سېنىڭ قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن، ياكى ھەمىشە ئالدىمدا سۈنۈلىدىغان كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس؛ 9 مەن سېنىڭ ئېغىلىڭدىن ھېچىر تۈگىزىنى، قوتانلىرىڭدىن ھېچىر تېكىنى ئالمايچى ئەمەسمەن. 10 چۈنكى ئورمانلىقلاردىكى بارلىق ھايۋانلار ماڭا مەنسۇپتۇر، مىڭلىغان تاغدىكى مال-ۋارانلارمۇ مېنىڭكىدۇر؛ 11 تاغلاردىكى پۈتۈن ئۇچار-قاناتلارنى بىلىمەن، دالادىكى بارلىق جانۋارلار مېنىڭكىدۇر. 12 قارنىم ئاچسىمۇ ساڭا ئېيتمايمەن؛ چۈنكى ئالەم ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە نەرسىلەر مېنىڭكىدۇر. 13 ئەجەبا، مەن تۈگىزنىڭ گۈشىنى يەيدىمەن؟ تېكىنىڭ قېنىنى ئىچەمدىمەن؟ 14 قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا تەشەككۈرلەرنى ئېيت؛ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قىلغان ۋەدەڭگە ۋاپا قىل. 15 بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە ماڭا مۇراجىئەت قىل، مەن سېنى قۇتۇلدۇرىمەن، سەن بولساڭ مېنى ئۇلۇغلىغايسەن». 16 لېكىن رەزىللەرگە خۇدا شۇنداق دەيدۇ: ـ «مېنىڭ ئەمرلىرىمنى بايان قىلىشقا نېمە ھەققىڭ بار؟ ئەھدەمنى تىلغا ئالغۇدەك سەن كىم ئىدىڭ؟ 17 سەن مېنىڭ تەلىملىرىمدىن يىرگەندىڭ، سۆزلىرىمنى رەت قىلدىڭ ئەمەسمۇ؟ 18 ئوغرىنى كۆرسەڭ، سەن ئۇنىڭدىن زوق ئالدىڭ، زىناخورلار بىلەن شېرىك بولدۇڭ؛ 19 ئاغزىڭدىن يامان گەپ چۈشمەيدۇ، تىلىڭ يالغانچىلىقنى توقۇيدۇ. 20 ئۆز قېرىندىشىڭنىڭ يامان گېپىنى قىلىپ ئولتۇرسەن، ئاناڭنىڭ ئوغلىغا توھمەت قىلىسەن. 21 سەن بۇ ئىشلارنى قىلغىنىڭدا، مەن ئۇنى چىقارمىدىم، دەرۋەقە، سەن مېنى ئۆزۈڭگە ئوخشاش دەپ ئويلىدىڭ؛ لېكىن مەن سېنى ئەيىبلەپ، بۇ ئىشلارنى كۆز ئالدىڭدا ئەينى بويىچە ساڭا كۆرسىتىمەن. 22 ـ ئى، تەڭرىنى ئۇنتۇغانلار، بۇنى كۆزۈل قىلىڭ ئاڭلاڭلار! بولمىسا، سىلەرنى پارە-پارە قىلىۋېتىمەن؛ ھېچكىم سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. 23 بىراق قۇربانلىق سۈپىتىدە رەھمەت ئېيتقانلارنىڭ ھەرقايسىسى ماڭا شەرەپ كەلتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئۆز نىجاتلىقىمنى كۆرسىتىشىمگە يول تەييارلىغان بولىدۇ.

51 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي؛ بۇ [كۈي] ناتان پەيغەمبەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى بات-شېبا بىلەن بولغان زىناخورلۇقى توغرۇلۇق ئەيىبلىگەندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئۇزۇگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن، ئى خۇدا، ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن! رەھمىدىللىقلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى بىلەن ئاسىيلىقلىرىمنى ئۆچۈرۈۋەتكەيسەن! 2 مېنى قەبىھلىكىمدىن يىلتىزىمغىچە يۇيۇۋەتكەيسەن، گۇناھىمدىن مېنى تازىلىغايسەن. 3 چۈنكى مەن ئاسىيلىقلىرىمنى تونۇپ ئىقرار قىلدىم؛ گۇناھىم ھەمىشە كۆز ئالدىمدا تۇرىدۇ. 4 سېنىڭ ئالدىڭدا، پەقەت سېنىڭ ئالدىڭدىلا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، نەزىرىڭدە رەزىل بولغان ئىشنى سادىر قىلدىم؛ شۇ ۋەجىدىن، سەن [مېنى ئەيىبلەپ] سۆزلىسەڭ، ئادىللىقىڭ ئىسپاتلىنىدۇ؛ [مېنى] سوراق قىلغىنىڭدا، ئۆزۈڭنىڭ پاكلىقى ئىسپاتلىنىدۇ. 5 مانا، مەن ئۆزۈغلىنىمدىلا، يامانلىقتا ئىدىم، ئانامنىڭ قارنىدا يېدىا بولغىنىمدىلا مەن گۇناھتا بولدۇم. 6 بەرھەق، سەن ئادەملەرنىڭ چىن قەلبىدىن سەممىيلىك تەلەپ قىلىسەن؛ ئېچىمدىكى يوشۇرۇن جايلىرىمدا سەن ماڭا دانالىقنى بىلدۈرىسەن. مېنى گۇناھلىرىمدىن زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاچاكىز يۇغايسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۈستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 7 مېنى [گۇناھلىرىمدىن] زوفا بىلەن تازىلىغايسەن، ھەم مەن پاك بولىمەن؛ مېنى پاچاكىز يۇغايسەن، مەن قاردىنمۇ ئاق بولىمەن. 8 ماڭا شاد-خۇرام ئاۋازلارنى ئاڭلاتقايسەن، شۇنىڭ بىلەن سەن ئەزگەن ئۈستىخانلىرىم يەنە شادلىنىدۇ. 9 گۇناھلىرىمدىن چىرايىڭنى يوشۇرۇپ، يامانلىقلىرىمنى ئۆچۈرىۋەتكەيسەن. 10 مەندە پاك قەلب ياراتقايسەن، ئى خۇدا؛ ۋۇجۇدىمدىكى سادىق روھىمنى يېڭىلىغايسەن. 11 مېنى ھۇزۇرۇڭدىن چىقىرىۋەتمىگەيسەن؛ مېنىڭدىن مۇقەددەس روھىڭنى قايتۇرۇۋالمىغايسەن. 12 ئاھ، نىجاتلىقىڭدىكى شادلىقنى ماڭا يېڭىباشتىن ھېس قىلدۇرغايسەن؛ ئىتائەتمەن روھ ئارقىلىق مېنى يۈلگەيسەن. 13 بۇنىڭ بىلەن مەن ئىتائەتسىزلەرگە يوللىرىڭنى ئۆگىتەي؛ ۋە گۇناھكارلار يېنىڭغا قايتىدۇ. 14 قان تۆكۈش گۇناھىدىن مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى خۇدا، ماڭا نىجاتلىق بەرگۈچى خۇدا، شۇنىڭ بىلەن تىلىم ھەققانىيلىقىڭنى يا ئۈرتىپ ئۇيلەيدۇ. 15 ئى رەببىم، لەۋلىرىمنى ئېچىغايسەن، ئاغزىم مەدھىيلىرىڭنى بايان قىلىدۇ. 16 چۈنكى سەن قۇربانلىقنى خۇش كۆرمەيسەن، بولمىسا سۇنار ئىدىم، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىنمۇ خۇرسەنلىك تاپمايسەن. 17 خۇدا قوبۇل قىلىدىغان قۇربانلىقلار سۇنۇق بىر روھتۇر، سۇنۇق ۋە ئېزىلگەن قەلبنى سەن كەمسىتمەيسەن، ئى خۇدا؛ 18 شاپائىتىڭ بىلەن زىئونغا مېھرىبانلىقىڭ كۆرسەتكەيسەن، يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى يېڭىباشتىن بىنا قىلغايسەن! 19 ئۇ چاغدا سەن ھەققانىيلىقتىن بولغان قۇربانلىقلاردىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن، پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلگەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن خۇرسەنلىك تاپسەن؛ ئۇ چاغدا ئادەملەر قۇربانگاھىڭغا بۇقا-ئۆكۈزلەرنى تەقدىم قىلىشىدۇ.

52 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»؛ ئېدوملۇق دوئەگ ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت ئاخىمەلەكنىڭ ئۆيىگە كىردى» دەپ ئايغاقلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان: ـ ئى نوچى باتۇر، نېمە ئۈچۈن رەزىللىكىڭدىن ماختىنىسەن؟ تەڭرىنىڭ ئۆزۈگەرمەس مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر. 2 ئۆتكۈر ئۈستىرا كەبى، تىلىڭ زەھەر چاچماقچى، ئۇ يالغانچىلىق توقۇۋاتىدۇ. 3 سەن ياخشىلىقنىڭ ئورنىدا يامانلىقنى، ھەق سۆزلەشنىڭ ئورنىدا يالغانچىلىقنى ياخشى كۆرىسەن؛ 4 ھامان ئادەمنى نابۇت قىلىدىغان سۆزلەرنى ياخشى كۆرىسەن، ئى ئالدامچى تىل! 5 بەرھەق، تەڭرى ئوخشاشلا سېنى مەڭگۈگە يوقىتىدۇ؛ ئۇ سېنى ئۈتۈۋالىدۇ، يەنى ئۆز چېدىرىڭدىن تارتىپ چىقىدۇ، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدن سېنى يىلتىزىڭدىن قومۇرۇپ تاشلايدۇ. سېلاھ. 6 ھەققانىيلار بۇنى كۆرۈپ قورقۇشىدۇ، ۋە ئۇنى مەسخىرە قىلىپ كۈلۈپ: ـ 7 «قاراڭلار، خۇدانى ئۆز يۈلەنچىسى قىلمىغان ئادەم، پەقەت ئۆز بايلىقلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە تايانغان ئادەم؛ ئۇ ئاچ كۆزلۈكى بىلەن كۈچلەندى» ـ دەيدۇ. 8 مەن بولسام خۇدانىڭ ئۆيىدە ئۈسكەن باراقسان زەيتۇن دەرەختەكمەن، مەن خۇدانىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىگە مەڭگۈگە تايىنىمەن. 9 مەن ساڭا

ئەبەدلئەبەد تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن بۇ ئىشلارنى قىلدىڭىسەن؛ مۆمىن بەندىلىرىڭ ئالدىدا نامىڭغا تەلىرۇپ كۈتىمەن؛ مۇشۇنداق قىلىش ئەلادۇر.

53 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، ماخالات ئاھاڭىدا داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ئەخمەق كىشى كۆڭلىدە: «ھېچبىر خۇدا يوق» ـ دەيدۇ. ئۇلار چىرىكلىشىپ، نەپرەتلىك قەبىھ ئىشلارنى قىلىشتى؛ ئۇلارنىڭ ئىچىدە مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر. **2** خۇدا ئەرشتە تۇرۇپ، ئىنسان بالىلىرىنى كۆزىتىپ: «بۇ ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدا، ئىنسانىي چۈشىنىدىغان بىرەرسى بارمىدۇ؟ خۇدانى ئىزدەيدىغانلار بارمىدۇ؟ **3** ھەممە ئادەم يولدىن چىقتى، ھەممە ئادەم چىرىكلىشىپ كەتتى، مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوقتۇر، ھەتتا بىرىمۇ. **4** نانى يېگەندەك مېنىڭ خەلقىمنى يۇتۇۋالغان، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ بىلمى يوقمىدۇ؟» ـ دەيدۇ. ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچبىر ئىلتىجا قىلمايدۇ. **5** قورقۇۋەك ھېچ ئىش بولمىسىمۇ، مانا ئۇلارنى غايەت زور قورقۇنچ باستى؛ چۈنكى خۇدا سېنى قورشاۋغا ئالغانلارنىڭ ئۈستىخانلىرىنى پارچىلاپ چېچىۋەتتى؛ سەن ئۇلارنى خجىلىققا قويدۇڭ؛ چۈنكى خۇدا ئۇلارنى نەزىردىن ساقىت قىلدى. **6** ئاھ، ئىسرائىلنىڭ نىجاتلىقى زىئوندىن چىقسۇ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگەن چاغدا، ياقۇپ شادلىنىدۇ، ئىسرائىل خۇشال بولىدۇ!

54 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل» (زىف شەھىرىدىكىلەر ساۋۇل پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ: «داۋۇت بىزنىڭ مۇشۇ يۇرتىمىزغا مۆكۈۋالغان، سىلى بىلمەمدىلا؟» دەپ ئايغاچقىلىق قىلغاندىن كېيىن يېزىلغان): ئى خۇدا، ئۆز نامىڭ بىلەن مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ زور قۇدرىتىڭ بىلەن دەۋايىمنى سورىغايسەن. **2** ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سالغايسەن. **3** چۈنكى يات ئادەملەر ماڭا ھۇجۇم قىلىشقا ئورنىدىن تۇردى؛ زومىگەرلەر مېنىڭ جېنىمنى ئوۋلىماقتا؛ ئۇلار خۇدانى نەزىرىگە ھېچ ئىلمايدۇ. سېلاھ. **4** قارا، خۇدا ماڭا يارىدەم قىلغۇچىدۇر؛ رەب جېنىمنى يۇلەيدىغانلار ئارىسىدىدۇر. سېلاھ. **5** ئۇ دۇشمەنلىرىمنىڭ يامانلىقىنى ئۆزىگە قايتۇرىدۇ؛ [ئى خۇدا]، ئۆز ھەقىقىتىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆزۈپ تاشلىغايسەن. **6** مەن ساڭا خالىس قۇربانلىقلار سۇنىمەن، نامىڭنى مەدھىيەلەيمەن، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىش ئەلادۇر. **7** چۈنكى ئۇ مېنى بارلىق بالا-قازالاردىن قۇتقۇزدى، دۇشمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆردۈم.

55 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن؛ تىلىكىمدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرمىغايسەن، **2** ماڭا قۇلاق سېلىپ، جاۋاب بەرگەيسەن؛ مەن داد-پەريات ئىچىدە كېزىپ، ئاھ-زار چېكىپ يۈرىمەن؛ **3** سەۋەبى دۇشمەننىڭ تەھدىتلىرى، رەزىللەرنىڭ زۇلۇملىرى؛ ئۇلار بېشىمغا ئاۋارىچىلىكلەرنى تۆكىدۇ؛ ئۇلار غەزەپلىنىپ ماڭا ئاداۋەت ساقلايدۇ. **4** ئىچىمدە يۈرىكىم تولغىنىپ كەتتى؛ ئۇلۇم ۋەھشەتلىرى ۋۇجۇدۇمنى قاپلىدى. **5** قورقۇنچ ۋە تىترەك بېشىمغا چۈشتى، دەھشەت مېنى چۆمكۈۋالدى. **6** مەن: ـ «كەپتەردەك قانىتىم بولسىچۇ كاشكى، ئۇچۇپ بېرىپ ئارامگاھ تاپار ئىدىم» ـ دېدىم. **7** ـ «يىراق جايلارغا قېچىپ، چۆل-باياۋانلاردا ماكانلىشار ئىدىم؛ سېلاھ. **8** بوران-چاپقۇنلاردىن، قارا قۇيۇندىن قېچىپ، پاناھگاھىغا ئالدىرار ئىدىم!». **9** ئۇلارنى يۇتۇۋەتكەيسەن، ئى رەب؛ تىللىرىنى بۇلۇۋەتكەيسەن؛ چۈنكى شەھەر ئىچىدە زوراۋانلىق ھەم جېدەلخورلۇقنى كۆردۈم. **10** ئۇلار كېچە-كۈندۈز سېپىللەر ئۈستىدە غادىيىپ يۈرمەكتە؛ شەھەر ئىچىنى قاباھەت ۋە شۇملۇق قاپلىدى. **11** قەبىھ ئارزۇ-ھەۋەسلەر ئۇنىڭ ئىچىدە تۇرىدۇ، ساختىلىق ۋە ھىيلە-مىكىرلىك كوچىلاردىن كەتمەيدۇ. **12** ئەگەر دۇشمەن مېنى مەسخىرە قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا سەۋر قىلاتتىم؛ بىراق مېنى كەمىستىپ، ئۆزىنى ماختىغان ئادەم ماڭا ئۆچمەنلەردىن ئەمەس ئىدى؛ ئەگەر شۇنداق بولغان بولسا، ئۇنىڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇراتتىم؛ **13** لېكىن بۇنى قىلغان سەن ئىكەنلىكىڭنى ـ مېنىڭ بۇرادىرىم، سىردىشىم، ئەزىز دوستۇم بولۇپ چىقىشىڭنى ئويلىماپتىمەن! **14** خالايىققا قېتىلىپ، خۇدانىڭ ئويىگە ئىككىمىز بىللە ماڭغانىدۇق، ئۆزئارا شېرىن پاراڭلارنا بولغانىدۇق، **15** مۇشۇنداق [ساتقۇنلارنى] تۇلۇم تۇيۇقسىز چۈچىتىۋەتسۇن! ئۇلار تەھتىساراغا تىرىك چۈشكەي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ماكانلىرىدا، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا رەزىللىك تۇرماقتا. (Sheol h7585) **16** لېكىن مەن بولسام، خۇداغا ندا قىلىمەن؛ پەرۋەردىگار مېنى قۇتقۇزىدۇ. **17** ئەتىگىنى، ئاخشىمى ۋە چۈشتە، دەردىمنى تۆكۈپ پەرياد كۆتۈرىمەن؛ ئۇ جەزمەن سادايىمغا قۇلاق سالىدۇ. **18** ئۇ ماڭا قارشى قىلىنغان جەڭدىن مېنى ئامان قىلىدۇ؛ گەرچە كۆپ ئادەملەر مېنى قورشاۋغا ئالغان بولسىمۇ. **19** تەڭرى ـ ئەزەلدىن تەختتە ئولتۇرۇپ كەلگۈچى! [ئۇ ئالەمنى] ئاگلاپ ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلىدۇ؛ (سېلاھ) چۈنكى ئۇلاردا ھېچ ئۆزگىرىشلەر بولمىدى؛ ئۇلار خۇدادىن ھېچ قورقمايدۇ. **20** [ھېلىقى بۇرادىرىم] ئۆزى بىلەن دوست بولغانلارغا مۇشت كۆتۈردى؛ ئۆز ئەھدىسىنى بۇزۇپ تاشلىدى. **21** ئاغزى سېرىق مايدىنمۇ يۇمشاق، بىراق كۆڭلى جەڭدۇر ئۇنىڭ؛ ئۇنىڭ سۆزلىرى ياغدىنمۇ سىلىق، ئەمەلىيەتتە سۇغۇرۇپ ئالغان قىلىچلاردۇر. **22** يۈكۈڭنى پەرۋەردىگارغا تاشلاپ قوي، ئۇ سېنى يۈلەيدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلارنى ھەرگىز تەۋرەتمەيدۇ. **23** بىراق، سەن خۇدا ئاشۇ رەزىللەرنى ھالاكەت ھاڭىغا چۈشۈرىسەن؛ قانخورلار ۋە ھىيلىگەرلەر ئومۇرنىڭ يېرىمىنمۇ كۆرمەيدۇ؛ بىراق مەن بولسام، ساڭا تايىنىمەن.

56 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «خىلۇەتتىكى دۇب دەرەخلىرىدىكى پاختەك» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى (فىلىستىيلەر گات شەھىرىدە ئۇنى ئەسىرگە ئالغاندا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلارنىڭ نەپىسى يوغىناپ مېنى قوغلىماقتا؛ كۈن بويى ئۇلار مەن بىلەن جەڭ قىلىپ مېنى باسماقتا؛ **2** مېنى كۈزلىگەن رەقىبلىرىمنىڭ نەپىسى يوغىناپ كۈن بويى مېنى قوغلىماقتا؛ ماڭا ھەيۋە قىلىپ جەڭ قىلغۇچىلار ئىنتايىن كۆپتۇر! **3** مەن قورققان كۈنۈمدە، مەن ساڭا تايىنىمەن. **4** مەن سۆز-كالامنى ئۇلۇغ دەپ مەدھىيەلەيدىغان خۇداغا، خۇداغىلا تايىنىمەن؛ مەن قورقمايمەن؛ ناھايىتى بىر ئەت ئىگىسى مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ **5** ئۇلار كۈن بويى سۆزلىرىمنى بۇرىملايدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق ئويى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىشتۇر؛ **6** ئۇلار توپ-توپ بولۇپ ئادەمنى قەستىلىشىپ، يوشۇرۇنىدۇ؛ پىيىمگە چۈشۈپ، جېنىمنى ئېلىشنى كۈتىدۇ. **7** [گۇناھ] بىلەن گۇناھنى يېپىپ قاچسا بولامدۇ؟ غەزىپىڭ بىلەن ئەللەرنى يەرگە ئۇرغايسەن، ئى خۇدا!! **8** مېنىڭ سەرسانلىقلىرىمنى ئۇزۇۋۇڭ ساناپ كەلگەن، كۆزۈمدىن ئاققان ياشلىرىمنى ئۇلۇمۇڭغا تويلاپ ساقلىغايسەن؛ بۇلار دەپتىرىڭدە پۈتۈكلۈك ئەمەمسۇ؟ **9** شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا ندا قىلغان كۈندە، دۇشمەنلىرىم چېكىنىدۇ؛ مەن شۇنى بىلدىمكى ـ خۇدا مەن تەرەپتىدۇر! **10** خۇدانى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۇلۇغلايمەن! پەرۋەردىگارنى ـ ئۇنىڭ سۆز-كالامنى ئۇلۇغلايمەن! **11** خۇدانىلا تاياڭنى قىلدىم ـ مەن قورقمايمەن، ناھايىتى شۇ بىر ئىنسان مېنى نېمە قىلالىسۇن؟ **12** ساڭا قىلغان ۋەدىلىرىمگە ۋاپا قىلىمەن، ئى

خۇدا، ساڭا تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى سۈنىمەن. 13 چۈنكى سەن جىنىمنى
تۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرغانسەن، سەن پۇتلىرىمنى پۇتلىشىشتىن ساقلىمامسەن؟ شۇنىڭ
بىلەن مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا، تىرىكلەر تۈرىدىغان يورۇقلۇقتا ماڭىمەن.

57 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن
ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى، (ئۇ ساۋۇل
پادىشاھتىن قېچىپ، ئۆڭكۈردە يوشۇرۇنۇۋالغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا،
ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ماڭا شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، چۈنكى جىنىم
سېنى پاناھىم قىلدى. مۇشۇ بالا-يىتىپەت ئۆتۈپ كەتكۈچە، قاناتلىرىڭ سايىسىدە
پاناھ تاپمەن. 2 خۇداغا، يەنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا، تۈزۈم ئۈچۈن ھەممىنى
ئورۇنلايدىغان تەڭرىگە ندا قىلىمەن؛ 3 ئۇ ئەرشتىن يارىدەم ئەۋەتىپ مېنى
قۇتقۇزىدۇ؛ ماڭا قاراپ نەپسى يوغىناپ، مېنى قوغلاۋاتقانلارنى ئۇ رەسۋا
قىلىدۇ؛ سېلاھ؛ خۇدا ئۆز مېھىر-شەپقىتى ۋە ھەقىقىتىنى ئەۋەتىدۇ! 4 جىنىم
شىرلار ئارىسىدا قالدى؛ مەن نەپسى يالقۇن كەبى بولغانلار ئارىسىدا ياتىمەن!
ئادەم بالىلىرى ـ ئۇلارنىڭ چىشلىرى نەيزە-ئوقلاردۇر، ئۇلارنىڭ تىلى ـ ئۆتكۈر
قىلىچتۇر! 5 ئى خۇدا، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر
يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۇلار قەدەملىرىمگە تور قۇردى، جىنىم ئېگىلىپ كەتتى؛ ئۇلار
مېنىڭ يولۇمغا ئورەك كولىغاندى، لېكىن ئۆزلىرى ئېچىگە چۈشۈپ كەتتى.
7 ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلارنى ئېيتىپ،
بەرھەق سېنى كۈيلەيمەن! 8 ئويغان، ئى روھىم! ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن
سەھەر قۇياشىنىمۇ ئويغىتىمەن! 9 مەن قوۋملار ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى
رەب، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! 10 چۈنكى ئۆزۈگەرمەس مۇھەببىتىڭ
ئەرشلەرگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 11 ئى خۇدا،
ئەرشلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغايسەن، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي!

58 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن
ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: ـ ئى قۇدرەت
ئىگىلىرى، سىلەر ھەقىقەتەن ئادالەتنى سۆزلەۋاتامسىلەر؟ ئى ئىنسان بالىلىرى، ئادىل
ھۆكۈم چىقارامسىلەر؟ 2 ياق، سىلەر كۆڭۈلگەردە يامانلىق تەييارلايسىلەر؛ يەر
يۈزىدە ئۆز قولۇڭلار بىلەن قىلىدىغان زوراۋانلىقنى ئۆلچەۋاتىسىلەر. 3 رەزىللەر
ئانىسىنىڭ قورسىقىدىلا ئېزىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار تۇغۇلۇپلا يولدىن ئادىشىپ، يالغان
سۆزلەيدۇ. 4 ئۇلارنىڭ زەھىرى يىلاننىڭ زەھىرىدۇر؛ ئۇلار ئۆز قۇلىقىنى پۇتۇك
قىلغان گاس كوبرا يىلاندەك، 5 مەيلى يىلانچىلار شۇنچە چىرايلىق سېھىرلىسىمۇ،
ئۇ نەي ئاۋازىغا قەتئىي قۇلاق سالمايدۇ. 6 ئى خۇدا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى
چىشلىرىنى سۇندۇرۇۋەتكەيسەن! مۇشۇ ياش شىرلارنىڭ توڭكاي چىشلىرىنى
چېقىۋەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 7 ئۇلار ئېقىپ كەتكەن سۈلاردەك ئۆتۈپ
كەتكەي؛ ئۇلار ئۇقلارنى چەنلەپ ئاتقاندا، ئوقلىرى ئۆچىسىز بولۇپ كەتكەي!
8 قۇلۇلە يول ماڭغاندا ئىزى يوقلىپ كەتكەندەك، ئۇلار يوقاپ كەتسۇن؛
ئايالنىڭ چۈشۈپ كەتكەن ھامىلىسىدەك، ئۇلار كۆن كۆرمىسۇن! 9 قازان
يانتاقلارنىڭ تىسىنىڭ سەرگۈچە، (مەيلى ئۇلار يۇمران پېتى، يا كى ئوت
ئۆتاشقان بولسۇن) ئۇ ئۇلارنى تورۇتۇۋېتىدۇ. 10 ھەققانىي ئادەم [خۇدانىڭ]
ئىنتىقامىنى كۆرگەندە خۇشال بولىدۇ؛ ئۆز ئىزلىرىنى رەزىللەرنىڭ قېنىدا يۇيىدۇ.
11 شۇڭا ئادەملەر: «دەرۋەقە، ھەققانىيلار ئۈچۈن ئىنئام باردۇر؛ دەرۋەقە يەر
يۈزىدە ھۆكۈم يۈرگۈزگۈچى بىر خۇدا باردۇر» ـ دەيدۇ.

59 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن
ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى، (بۇ [كۈي]
ساۋۇل پادىشاھ داۋۇتنىڭ ئۆيىنى كۆزلەشكە پايلاقچىلارنى ئەۋەتىپ، ئۆزى
ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولغان چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدايىم، دۈشمەنلىرىنىڭ
چاڭگىلىدىن قۇتقۇزغايسەن، ماڭا قارشى تۇرغانلاردىن مېنى ئېگىزدە ئامان
ساقلىغايسەن. 2 مېنى يامانلىق قىلغۇچىلار چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن،
قانخور ئادەملەردىن مېنى قۇتقۇزغايسەن. 3 چۈنكى مانا، ئۇلار جىنىمنى ئېلىش
ئۈچۈن پايلىماقتا، زوراۋانلار ماڭا قارشى توپ-توپ بولۇشۇپ قەستلەشمەكتە؛
بۇ [قىلغىنى] مەندە بولغان بىرەر ئاسىيلىق ئۈچۈن ئەمەس، يا كى گۇناھىم ئۈچۈن
ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار؛ 4 مەندە ھېچ سەۋەنلىك بولمىسىمۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ
ماڭا قارشى سەپ سالدۇ؛ مېنىڭ ياردىمىمگە كېلىشكە ئويغان، [ھالىمنى]
نەزىرىگىگە ئالغايسەن. 5 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان خۇدا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، بارلىق ئەل-يۇرتلارنى سوتلاپ-جازالاشقا
ئورنۇڭدىن تۇرغايسەن؛ قەستلەشنى نىيەت قىلغۇچىلارنىڭ ھېچقايسىسىغا رەھىم
قىلمىغايسەن. سېلاھ. 6 ئۇلار كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ
قىلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرمەكتە. 7 قارا، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن
ئېقىۋاتقان سۈلگەيلىرىنى! لەۋلىرىدىن قىلىچلار چېقىپ تۇرىدۇ؛ ئۇلار: «كىم
ئاڭلىيالايدۇ؟» ـ دەيدۇ. 8 لېكىن سەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى مەسخىرە قىلىسەن؛
بارلىق ئەللەرنى مازاق قىلىسەن! 9 ئى مېنىڭ كۈچۈرۈم بولغۇچى! مەن ساڭا
تەلمۈرۈپ قاراپ يۈرىمەن؛ چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى پاناھگاھىمدۇر. 10 ماڭا
ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى كۆرسەتكۈچى خۇدا مېنىڭ ئالدىمدا ماڭىدۇ؛ خۇدا
ماڭا دۈشمەنلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرسىتىدۇ. 11 براق، [ئى خۇدا]، بۇلارنى
قەتل قىلمايلا تۇرغاي؛ بولمىسا مېنىڭ خەلقىم سېنى ئۇنتۇپ قېلىشى مۇمكىن؛ ئۆز قۇدرىتىڭ بىلەن
ئۇلارنى سەرسان قىلغايسەن، ئۇلارنىڭ بېشىنى ئېغىرلاشتۇرغايسەن؛ ئى رەب،
بىزنىڭ قالقىنىمىز! 12 ئۇلارنىڭ ئاغزىنىڭ بۇزۇقلۇقى تۈپەيلىدىن، لەۋلىرىنىڭ
سۆزلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇلاردىن چىقىۋاتقان قارغاشلار ھەم ئالداپچىلىقلار
تۈپەيلىدىن، ئۇلار ئۆز تەكەبىۋارلۇقى ئىچىدە تۇزاققا چۈشكەي! 13 غەزىپىڭ بىلەن
بۇ ئىشلارغا خاتىمە بەرگەيسەن، خاتىمە بەرگەيسەن! شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يوق
بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىگىچە خۇدانىڭ ھەقىقەتەن
ياقۇبقا ھۆكۈمدارلىق قىلىدىغانلىقى ئايان بولغاي! سېلاھ. 14 دەرۋەقە، ئۇلار
ھازىرغىچە كېچىسى قايتىپ كېلىپ، غالجىر ئىتتەك غاژ-غۇژ قىلىپ، شەھەرنى
ئايلىنىپ لاغايلاپ يۈرىدۇ. 15 ئىتلاردەك ئۇلار ئۈزۈق ئىزدەپ ھەر يەردە
قاترايدۇ؛ قارنى تويمىغۇچە ھۇۋلاپ يۈرمەكتە، 16 لېكىن مەن بولسام قۇدرىتىڭنى
كۈيلەيمەن، بەرھەق، سەھەرلەردە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى ناخشا قىلىپ
ياڭرىتىمەن؛ چۈنكى سەن مەن ئۈچۈن يۇقىرى قورغان، ئېغىر كۈنلىرىمدە پاناھگاھ
بولۇپ كەلگەنسەن. 17 ئى مېنىڭ كۈچۈرۈم بولغۇچى، ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن؛
چۈنكى خۇدا مېنىڭ يۇقىرى قورغىنىمدۇر، ماڭا ئۆزگەرمەس مۇھەببەت
كۆرسەتكۈچى خۇدايىمدۇر.

60 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گۈۋاھلىق نىلۇپەرى»
دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان «مىختام» كۈيى: ـ (داۋۇت
ئارام-ناھارائىم ۋە ئارام-زوباھدىكى سۈرىيەلىكلەر بىلەن جەڭ قىلغاندا، [ئۆزىنىڭ
سەرداری بولغان] يوئاب جەڭگە قايتا بېرىپ، «شور ۋادىسى»دا ئېدومدىكىلەردىن
ئون ئىككى مىڭ ئەسكەرنى قىلىچلىغان چاغدا يېزىلغان) ئى خۇدا، سەن
بىزنى چەتكە قاقتىڭ؛ بىزنى پارە-پارە قىلىۋەتتىڭ، سەن بىزدىن رەنجىدىڭ؛
ئەمدى بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغىن! 2 سەن زېمىننى تەۋرىتىپ يېرىۋەتكەندىك؛

ئەمدی ئۆنىڭ بۇسۇڭلىرىنى ساقايتقايسەن؛ چۈنكى ئۇ دەلدەڭشىپ كەتتى!
3 سەن ئۆز خەلقىگىگە كۆلىپەت-خارلىقلارنى كۆرگۈزدۈڭ، سەن بىزگە
ئالاقزادىلىكنىڭ شارابىنى ئىچكۈزدۈڭ. 4 سەن ئۆزۈڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا تۇغ
تىكلەپ بەرگەنسەن؛ ئۇ ھەققەتنى ئايان قىلىشقا كۆتۈرۈلدۈ. (سېلاھ). 5 ئۆز
سۆيگەنلىرىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئوڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، [دۇئايىمنى]
ئىجابەت قىلغايسەن. 6 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن
تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى
[تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 7 گىلېئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانا‌سسەھمۇ ماڭا
مەنسۇپتۇر؛ ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-
پەرمان چىقارغۇچىمدۇر؛ 8 موئاب مېنىڭ كىر يۇيۇش تەگىنىمدۇر؛ ئېدومغا
چورۇقۇمنى تاشلايمەن؛ فىلىستىيە، مېنىڭ سەۋەبىمدىن تەنتەنە قىلىڭلار!» 9 كىم
مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ
بارالىسۇن؟ 10 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن
بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 11 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا يارىدەملەشكەيسەن،
چۈنكى ئىنسانىڭ يارىدىمى بىكاردۇر! 12 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق
كۆرسىتىمىز؛ بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

61

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارىلى سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن
دەپ داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى خۇدا، پەريادىمنى ئاڭلىغايسەن؛ دۇئايىمغا
قۇلاق سالغايسەن! 2 يەرنىڭ چەت-چەتلىرىدە تۇرۇپ، يۈرىكىم زەئىپلىشىپ
كەتكەندە، مەن ساڭا مۇراجىئەت قىلىمەن: ـ سەن مېنى تۇزۇمدىن يۇقىرى
قورام تاشقا يېتەكلەيسەن! 3 چۈنكى سەن ماڭا پاناھگاھ، دۈشمىنم ئالدىدا
مۇستەھكەم مۇنار بولۇپ كەلگەنسەن. 4 مەن چېدىرىڭنى مەڭگۈلۈك تۇرالغۇم
قىلىمەن؛ قاناتلىرىڭ سايىسىدە پاناھ تاپىمەن. سېلاھ. 5 چۈنكى سەن، ئى
خۇدا، قەسەملىرىمنى ئاڭلىدىڭ؛ ئۆزۈڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا تەۋە مىراسنى ماڭىمۇ
بەردىڭسەن. 6 پادىشاھنىڭ كۈنلىرىگە كۆن قوشۇپ ئۇزارتىسەن؛ ئۇنىڭ يىللىرى
دەۋردىن-دەۋرگىچە بولىدۇ. 7 ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنى
ئامان ساقلاشقا مۇھەببەت ۋە ھەققەتنى بېكىتىپ تەمىنلىگەيسەن؛ 8 شۇنىڭ
بىلەن ئالدىڭدا ئىچىكەن قەسەملىرىمگە ھەر كۈنى ئەمەل قىلىمەن؛ مەن نامىڭنى
مەڭگۈ كۈيلەيمەن!

62

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، داۋۇت يازغان كۆي:
ـ جىنىم خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتىدۇ؛ مېنىڭ نىجاتلىقىم ئۇنىڭدىندۇر.
2 پەقەت ئۇلا مېنىڭ قورام تېشىم ۋە مېنىڭ نىجاتلىقىم، مېنىڭ ئېگىز قورغىنىمدۇر؛
مەن ئۈنچىلىك تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 3 سىلەر قاچانغىچە شۇ ئاجىز بىر ئىنسانغا
ھۇجۇم قىلىسىلەر؟ ھەممىڭلار قىڭغىيىپ قالغان تامنى، ئېرىغاڭلاپ قالغان
قاشانى غۇلاتقاندەك، ئۇنى غۇلاتماقچىسىلەر؟ 4 ئۇنى شۇھرەت-ھەيۋىتىدىن
چۈشۈرۈۋېتىشتىن باشقا، ئۇلارنىڭ ھېچ مەسلىھەتى يوقتۇر؛ يالغانچىلىقلاردىن
خۇرسەن ئۇلار؛ ئاغزىدا بەختىن تىلگىنى بىلەن، ئۇلار ئىچىدە لەنەت ئوقۇيدۇ.
سېلاھ. 5 ئى جىنىم، خۇداغىلا قاراپ سۈكۈتتە كۈتكىن؛ چۈنكى مېنىڭ
ئۈمىدىم ئۇنىڭدىندۇر. 6 پەقەت ئۇ مېنىڭ قورام تېشىم ھەم مېنىڭ نىجاتلىقىم،
مېنىڭ ئېگىز قورغىنىمدۇر؛ مەن تەۋرىنىپ كەتمەيمەن. 7 نىجاتلىقىم ھەم شان-
شۇھرىتىم خۇداغا باغلىقتۇر؛ مېنىڭ كۈچۈم بولغان قورام تاش، مېنىڭ پاناھگاھىم
خۇدادىدۇر. 8 ئى خالايىق، ئۇنىڭغا ھەردائىم تايىنىڭلار! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىچ-
باغرىڭلارنى تۆكۈڭلار؛ خۇدا بىزنىڭ پاناھگاھىمىزدۇر! سېلاھ. 9 ئاددىي
بەندىلەر پەقەت بىر تىنىق، ئېسىلزادىلەرمۇ بىر يالغان سۆز خالاس؛ تارازىغا
سېلىنسا ئۇلارنىڭ قىلچە سالمىقى يوق، بىر تىنىقتىنمۇ يېنىكتۇر. 10 زومىگەرلىككە
تايانماڭلار، يۇلا-چىلىقتىن خام خىيال قىلماڭلار، بايلىقلار ئاۋۇپسىمۇ، يۇلارغا
كۆڭۈلۈڭلارنى قويماڭلار؛ 11 خۇدا بىر قېتىم ئېيتقانكى، مۇنداق دېگىنىنى ئىككى
قېتىم ئاڭلىدىمكى: ـ «كۈچ-قۇدرەت خۇداغا مەنسۇپتۇر». 12 ھەم ئى رەب،
ساڭا ئۆزگەرمەس مۇھەببەتمۇ مەنسۇپتۇر؛ چۈنكى سەن ھەربىر كىشىگە ئۆز
قىلمىشىغا يارىشا قايتۇرىسەن.

63

داۋۇت يازغان كۆي (ئۇ يەھۇدادىكى چۆل-بىياۋاندا بولغان
چاغدا يېزىلغان): ـ ئى خۇدا، سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، تەشنالىق بىلەن
سېنى ئىزدەيمەن! مەن قۇرغاق، چاڭقاق، سۇسىز زېمىندا تۇرۇپ، جىنىم ساڭا
ئىنتىزار، ئەتلىرىم تەلمۈرۈپ ئىنتىلارىكى ـ 2 مۇقەددەس جايىڭدا ساڭا كۆز
تىكىپ قارىغىنىمدەك، مەن يەنە زور قۇدرىتىڭ ۋە ئۇلۇغلۇقۇڭنى كۆرىسەم!
3 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھاياتىنىمۇ ئەزىزدۇر؛ لەۋلىرىم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛
4 شۇ سەۋەبتىن تىرىك بولسامىلا، ساڭا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇيمەن، سېنىڭ
نامىڭدا قوللىرىمنى كۆتۈرىمەن. 5 جىنىم نازۇ-نېمەتلەردىن ھەم مايلىق كۆشلەردىن
قانائەتلەنگەندەك قانائەتلەندى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ خۇش لەۋلىرىم ساڭا مەدھىيىلەرنى
ياڭرىتىدۇ؛ 6 ئورنۇمدا يېتىپ سېنى ئەسلىگىنىمدە، تۈن كېچىلەردە سېنى
سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 7 چۈنكى سەن ماڭا يارىدەمدە بولۇپ كەلگەنسەن؛
سېنىڭ قانىتىڭ سايىسىدە شاد-خۇراملىقتا ناخشىلارنى ياڭرىتىمەن. 8 مېنىڭ
جىنىم ساڭا چىڭ چاپلىشىپ ماڭىدۇ، سېنىڭ ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلىمەكتە.
9 بىراق جىنىمنى يوقىتىشقا ئىزدەۋاتقانلار يەر تەكتىلىرىگە چۈشۈپ كېتىدۇ.
10 ئۇلارنىڭ قېنى قىلىچ تىغىدا تۆكۈلىدۇ، ئۇلار چىلبۆرىلەرگە يەم بولىدۇ.
11 لېكىن پادىشاھ خۇدادىن شادلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغانلارنىڭ
ھەممىسى روھلىنىپ شادلىنىدۇ؛ چۈنكى يالغان سۆزلىگۈچىلەرنىڭ زۇۋانى
تۇۋاقلىنىدۇ.

64

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان
كۆي: ـ ئى خۇدا، ئاھلىرىمنى كۆتۈرگەندە، مېنى ئاڭلىغايسەن! ھاياتىمنى ۋۇجۇدىمنىڭ
ۋەھىمىلىكىدىن قۇغدىغايسەن! 2 قارا نىيەتلەرنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستلىرىدىن،
يامانلىق ئەيلىگۈچى قاغا-قۇزغۇنلاردىن ئامان قىلغايسەن. 3 ئۇلار تىللىرىنى
قىلىچتەك ئۆتكۈر بىلدى، مۇكەممەل ئادەمنى يوشۇرۇن جايدىن ئېتىش ئۈچۈن،
ئۇلار ئوقنى بەتلىگەندەك زەھەرلىك سۆزنى تەيارلىدى. ئۇلار قىلچە ئېيىقمەي
تۇيۇقسىز ئوق چىقىرىدۇ. 5 ئۇلار بەتنىيەتتە بىر-بىرىنى رىغبەتلەندۈرۈپ،
يوشۇرۇن تۇزاق قۇرۇشنى مەسلىھەتلىشىپ، «بىزنى كىم كۆرەلەيتتى؟» ـ
دېيىشمەكتە. 6 ئۇلار قەبىھلىككە ئىنتىلىپ: ـ «بىز ئىزدىنىپ، ئەتراپىلىق بىر
تەدبىر تېپىپ چىقتۇق!» ـ دەيدۇ؛ ئىنسانىڭ ئىچ-ياغرى ۋە قەلبى دەرۋەقە
چوڭقۇر ۋە [بىلىپ بولماس] بىر نەرسىدۇر! 7 لېكىن خۇدا ئۇلارغا ئوق تاتىدۇ؛
ئۇلار تۇيۇقسىز زەخىملىنىدۇ. 8 ئۇلار ئۆز تىلى بىلەن پۈتلىشىدۇ؛ ئۇلارنى
كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى نېرى تارتىدۇ. 9 ھەممە ئادەمنى قورقۇنچ باسىدۇ؛
ئۇلار خۇدانىڭ ئىشلىرىنى بايان قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۆنىڭ قىلغانلىرىنى
ئويلىنىپ ساۋاۋ ئالىدۇ. 10 ھەققانىيلار پەرۋەردىگاردا خۇشال بولۇپ، ئۇنىڭغا
تايىنىدۇ؛ كۆڭلى دۈرۈس ئادەملەر روھلىنىپ شادلىنىدۇ.

65

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان
كۆي-ناخشا: ـ زىئوندا، مەدھىيە سۈكۈت ئىچىدە سېنى كۈتىدۇ، ئى خۇدا؛
ساڭا قىلغان ۋەدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 2 ئى، دۇئا ئاڭلىغۇچى، سېنىڭ

ئالدىڭغا بارلىق ئەت ئىگىلىرى كېلىدۇ. 3 گۈناھلىق ئىشلار، ئاسىيلىقلىرىمىز، [كەلكۈن باسقاندەك] مەندىن غالىپ كېلىدۇ، لېكىن سەن ئۇلارنى يېپىپ كەچۈرۈم قىلىسەن؛ 4 سەن تاللاپ ئۆزۈڭگە يېقىنلاشتۇرغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىك! ئۇ ھويلىلىرىڭدا ماكانلىشىدۇ، بىزلەر سېنىڭ ماكانىڭنىڭ، يەنى مۇقەددەس ئىبادەتخانامنىڭ بەركىتىدىن قانائەت تاپىمىز؛ 5 سەن ھەققانىيلىقى نامايان قىلىدىغان كارامەت ۋە دەھشەت ئىشلار بىلەن بىزگە جاۋاب، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا، پۈتكۈل يەر-دېڭىزلارنىڭ چەت-چەتلىرىدىكىلەرگىچە تايانچى بولغۇچى! 6 بېلىڭ قۇدرەت بىلەن باغلانغان بولۇپ، كۆچۈڭ بىلەن تاغلارنى بەرپا قىلغانسەن؛ 7 دېڭىزلارنىڭ ئۈركەشلىگەن شاۋقۇنلىرىنى، دولقۇنلارنىڭ شاۋقۇنلىرىنى، ھەمدە ئەللەرنىڭ چۇقانلىرىنى تىنجىتقۇچىسەن! 8 جاھانىڭ چەت-چەتلىرىدە ئۇرۇۋاتقانلار كارامەتلىرىڭدىن قورقىدۇ، سەن كۆنچىقىشتىكىلەرنى، كۆنپېتىشتىكىلەرنى شادلاندۇرىسەن؛ 9 يەر يۈزىنىڭ [غېمىنى يەپ] يوقلاپ كېلىپ، ئۇنى سۇغىرىسەن، ئۇنى تولمۇ مۇنبەتلەشتۈرىسەن. خۇدانىڭ دەريا-ئېرىقلىرى سۇغا تولغاندۇر، شۇنداق قىلىپ سۈلارنى تەيارلاپ، كىشىلەرنى ئاشلىق بىلەن تەمىنلەيسەن. 10 تېرىلغۇ ئېتىزلارنىڭ چۈنەكلىرىنى سۇغا قاندۇرىسەن، قىرلىرىنى تاراشلايسەن، تۆپراقنى مول يېغىنلار بىلەن يۇمشىتىسەن؛ ئۇنىڭدا ئۈنگەنلەرنى بەركەتلەيسەن. 11 سەن نېمەتلىرىڭنى يىلنىڭ ھوسۇلىنا تاج قىلىپ قوشۇپ بېرىسەن؛ قەدەملىرىڭدىن بايىاشاتلىق ھەرىيانغا تامىدۇ؛ 12 دالادىكى يايلاقلارغىمۇ تامىدۇ؛ تاغ-داۋانلار شات-خورامىلىقنى ئۆزلىرىگە بەلۋاغ قىلىدۇ؛ 13 كۆكلەملەر قوي پادىلىرى بىلەن كىيىنگەن، جىلغىلار مايىسلارغا قاپلىنىدۇ، ئۇلار خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدۇ، بەرھەق، ئۇلار ناخشىلارنى ياڭرىتىشىدۇ!

66

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن دەپ، ئۈي-ناخشا: ــ پۈتكۈل جاھان، خۇشاللىق بىلەن خۇداغا تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭ نامىنىڭ ئۈلۈغلۇقىنى ناخشا قىلىپ جاكارلاڭلار، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرىنى شەرەپلەندۈرۈڭلار! 3 خۇداغا: «سېنىڭ قىلغانلىرىڭ نەقەدەر قورقۇنچلۇقتۇر! قۇدرىتىڭ زور بولغاچ، دۈشمەنلىرىڭ ئالدىڭدا زەئىپلىشىپ تەسلىم بولىدۇ؛ 4 بارلىق يەر يۈزىدىكىلەر ساڭا سەجدە قىلىپ، سېنى كۈيلەپ، ناخشا ئېيتىشىدۇ؛ ئۇلار نامىڭنى كۈيلەپ ناخشا قىلىپ ئېيتىدۇ» ــ دەڭلار! سېلاھ! 5 كېلىڭلار، خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى كۆرۈڭلار، ئىنسان بالىلىرى ئالدىدا قىلغان كارامەتلىرى قورقۇنچلۇقتۇر. 6 ئۇ دېڭىزنى قۇرۇقلۇققا ئايلاندۇردى، [ئەجدادلىرىمىز] دەريادىنمۇ پىيادە ئۆتتى؛ بىز ئۇ يەردە ئۇنىڭدىن خۇرسەن بولدۇق. 7 ئۇ قۇدرىتى بىلەن مەڭگۈ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇنىڭ كۆزلىرى ئەللەرنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ؛ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار مەغرۇرلانمىسۇن! سېلاھ! 8 ئى قوۋملار، خۇدايىمىزغا ئەشەككىلەر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ئۇنىڭغا بولغان مەدھىيە-ھەمدۇسانالارنى ياڭرىتىڭلار! 9 ئۇ جىنىمىزنى ھاياتلىق ئىچىگە تىككەن، پۇتلىرىمىزنى تېيىلىپ كېتىشكە يول قويمايدۇ. 10 چۈنكى سەن، ئى خۇدا، بىزنى سىنىدىڭ، كۈمۈشنى ئوتتا تاۋلىغاندەك بىزنى تاۋلىدىڭ. 11 سەن بىزنى تورغا چۈشۈرىدۇڭ، بېلىمىزگە ئېغىر يۈكنى يۈكلىدىڭ. 12 خەقلەرنى بېشىمىزغا مىنىدۇردۇڭ؛ بىز ئوت ۋە كەلكۈننى بېسىپ ئۆتىتۇق، سەن ئاخىر بىزنى كەڭچىلىككە چىقاردىڭ. 13 مەن كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئېلىپ ئۆيۈڭگە كىرەي، ساڭا قىلغان قەسەملىرىمگە ئەمەل قىلىمەن؛ 14 بەرھەق، بېشىمغا كۈن چۈشكەندە لەۋلىرىم چىقارغان، ئېغىزىم ئېيتقان ۋەدىلىرىمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 15 مەن ساڭا بورداق ماللارنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇنىمەن، قوچقارلارنىڭ خۇش پۇراق يېغىنى كۆيدۈرىمەن؛ ئۆكۈز ۋە ئۆچكىلەرنى ئەكىلىپ سۇنىمەن. سېلاھ!

16 خۇدادىن ئەيمىنگۈچى ھەممىگىلار، كېلىڭلار، قۇلاق سېلىڭلار! ئۇنىڭ مەن ئۈچۈن قىلغان كارامەتلىرىنى بايان قىلىمەن، 17 ئاغزىم ئېچىپ ئۇنىڭغا پەريات كۆتۈردۈم، ئۇنىڭ ئۈلۈغلۇقىنى جاكارلىغان مەدھىيىلەر تىلىمدا بولدى. 18 كۆڭلۈمدە گۇناھنى كۆزلەپ يۈرگەن بولسام، رەب [دۇئايىمنى] ئاڭلىمىغان بولاتتى. 19 بىراق خۇدا ئاڭلىدى، ئۇ دۇئايىمغا قۇلاق سالدى. 20 خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيىلەر ياغدۇرۇلغاي! ئۇ مېنىڭ دۇئايىمنى ياندۇرمىدى، ھەم مەندىن ئۆزۈگەرمەس مۇھەببىتىنى ئېلىپ كەتمىدى!

67

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن چېلىنسۇن، دەپ يېزىلغان كۈي-ناخشا: ــ خۇدا بىزگە مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ، بىزنى بەركەتلەپ، ئۆز جامالىنىڭ نۇرىنى ئۈستىمىزگە چاچقاي! سېلاھ! 2 شۇنداق قىلغاندا يولۇڭ پۈتكۈل جاھاندا، قۇتۇلدۇرۇش-نىجاتلىقىڭ بارلىق ئەللەر ئارىسىدا ئايان بولىدۇ. 3 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي، ئى خۇدا، بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي! 4 جىمى تائىپىلەر خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلسىلىگەي، چۈنكى سەن خەلقلەرگە ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىسەن، يەر يۈزىدىكى تائىپىلەرنى، سەن يېتەكلەيسەن، سېلاھ. 5 بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي، ئى خۇدا، بارلىق قوۋملار سېنى مەدھىيىلىگەي! 6 ۋە يەر-زېمىن كۆكلىرىنى ئۈندۈرىدۇ، خۇدا، بىزنىڭ خۇدايىمىز، بىزنى بەركەتلەيدۇ، 7 خۇدا بىزنى بەركەتلەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزىدىكىلەر چەت-ياقىلارغىچە ئۇنىڭدىن ئەيمىنىشىدۇ!

68

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي-ناخشا: ــ خۇدا ئورنىدىن تۇرىدۇ، دۈشمەنلىرىنى تېرىپەرە قىلىۋېتىدۇ! ئۇنىڭغا ئۆچمەنلەر ئۇنىڭ ئالدىدىن بەدەر قاچىدۇ! 2 تىس-تۈتەك ئۈچۈرۈلغاندەك، ئۇلارنى ئۈچۈرۈۋېيۇقتىسەن، موم ئوتتا ئېرىتىلگەندەك، رەزىللەر خۇدانىڭ ئالدىدا ھالاك بولىدۇ. 3 بىراق ھەققانىيلار خۇشاللىنىدۇ، ئۇلار خۇدا ئالدىدا روھلىنىپ، تەنتەنە قىلىپ شادلىنىدۇ. 4 خۇداغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى ناخشا قىلىپ ياڭرىتىڭلار، چۆل-باياۋانلارغا مىنگۈچىگە بىر يولنى كۆتۈرۈپ ياساڭلار، ئۇنىڭ نامى «ياھ»دۇر، ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىڭلار. 5 يېتىملارغا ئاتا بولغۇچى، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سوربىغۇچى، ئۆز مۇقەددەس ماكاندا ئۇرغان خۇدادۇر. 6 خۇدا غېرىبلارنى ئۆي-ئوچاقلىق قىلىدۇ؛ ئۇ مەھبۇسلارنى ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ؛ لېكىن ئاسىيلارنى قاغىراق يەردە قالدۇرىدۇ. 7 ئى خۇدا، ئۆز خەلقىڭنىڭ ئالدىدا ماڭغىنىڭدا، چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ سەپەر قىلغىنىڭدا، ــ (سېلاھ) ــ 8 خۇدانىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا، يەر-جاھان تەۋرىنىپ، ئاسمانلارمۇ يېغىن ياغدۇردى، ئاۋۇ سىناي تېغىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى. 9 سەن، ئى خۇدا، ئۆز مىراسىڭ [يولغان زېمىن-خەلق] ئۈستىگە خاسىيەتلىك بىر يامغۇر ياغدۇردۇڭ؛ ئۇلار ھالسىزلانغاندا ئۇلارنى كۆچلەندۈردۈڭ. 10 سېنىڭ ياققان پاداڭ ئۇيەرگە ماكانلاشتى، مېھىربانلىقىڭ بىلەن مۇمىنلەر ئۈچۈن تەيارلىق قىلدىڭ، ئى خۇدا! 11 رەب ئەمر قىلدى؛ ئۇنى جاكارلىغۇچى قىز-ئايالار نېمىدېگەن زور بىر قوشۇندۇر! 12 «پادىشاھلار ھەم قوشۇنلىرى بەدەر قېچىشتى، بەدەر قېچىشتى!» ــ [دېيىشتى]؛ ئۆيدە ئولتۇرغان قىز-ئايالار بولسا ئولجىلارنى بۆلىشىۋالدى؛ 13 سىلەر قوي باققاندا پادىلار ئارىسىدا ياتقان بولساڭلارمۇ، زېمىنىڭلار ئەمدى قاناتلىرىغا كۈمۈش سېپىكەن، پەيلىرى پارقىراق ئالتۇن بىلەن بېزەلگەن پاختەكتەك بولىدۇ؛ 14 ھەممىگە قادىر خۇدا پادىشاھلارنى زېمىندا تېرىپەرە قىلىۋەتكەندە، يەر زالمون تېغىدىكى قاردەك ئاقىرىپ كەتتى. 15 باشان تېغى قۇدرەتلىك بىر تاغ، باشان تېغى ئېگىز چوققىلىرى

كۆپ بىر تاغدۇر، 16 ئەي ئېگىز چوققىلىق تاغلار، نېمە ئۈچۈن خۇدا تۈز ماكانى قىلىشنى خالىغان تاغقا ھەسەت بىلەن قارايسىلەر؟ دەرۋەقە، پەرۋەردىگار شۇ تاغدا مەڭگۈ تۇرىدۇ! 17 خۇدانىڭ جەڭ ھارۋىلىرى تۆمەن-تۆمەن، مىليون-مىليوندۇر؛ رەب تۇلار ئارىسىدا تۇرىدۇ، سىناي تېغىدىكى مۇقەددەس جايدا تۇرىدۇ. 18 سەن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدۈڭ، ئىنسانلارنى ئۈتقۈن قىلغۇچىلارنى ئۆزۈڭ ئۈسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتىڭ؛ ياھ خۇدا ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇشنى ئۈچۈن، ھەتتا ئاسىيلىق قىلغانلار [ئارىسىدا تۇرۇشنى] ئۈچۈنمۇ، سەن ئىنسان ئارىسىدا تۇرۇپ ئىلتىپاتلارنى قوبۇل قىلدىڭ. 19 رەب مەدھىيىلەنسۇن؛ چۈنكى ئۇ ھەر كۈنى يۈكلىرىمىزنى كۆتۈرمەكتە؛ يەنى نىجاتلىقىمىز بولغان تەڭرى! سېلاھ. 20 بىزنىڭ تەڭرىمىز بىردىنبىر نىجاتكار تەڭرىدۇر؛ رەبگە، يەنى پەرۋەردىگارغىلا، ئۇلۇمگە باغلىق ئىشلار تەۋەسىدۇر. 21 بەرھەق، خۇدا تۈز دۈشمەنلىرىنىڭ بېشىنى ياريدۇ، تۈز گۇناھلىرىدا داۋاملىق كېتىۋېرىدىغانلارنىڭ چاچلىق كاللىسىنى ئۇ چاقىدۇ. 22 رەب مۇنداق دېدى: «[ئۇز خەلقىمنى] باشان دېياريدىنمۇ، دېڭىزلارنىڭ چوڭقۇر جايلىرىدىنمۇ قايتۇرۇپ كېلىمەن؛ 23 شۇنداق قىلىپ [سەن خەلقىم]نىڭ پۇتى قانغا، يەنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قېنىغا مىلىنىدۇ، ئىتلىرىڭنىڭ تىلى بۇنىڭدىنمۇ نېسۇۋسىنى [يالايدۇ]». 24 ئۇلار سېنىڭ ماڭغانلىرىڭنى كۆردى، ئى خۇدا؛ يەنى مېنىڭ ئىلاھىم، مېنىڭ پادىشاھىمنىڭ مۇقەددەس جايىغا كىرىپ ماڭغانلىرىنى كۆردى؛ 25 ئالدىڭدا مۇناجاتچىلار، كەينىڭدە چالغۇچىلار ماڭدى، ئوتۇرىسىدا داپچى قىزلار بار ئىدى: 26 «جامائەتلەردە خۇدا رەبگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىڭلار، ـ ئى ئىسرائىل بۇلاقلىرىدىن چىققانلار!» ـ دېيىشتى. 27 ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ باشلاپچىسى بولغان كىچىك بىنيامىن قەبىلىسى ماڭدۇ؛ يەھۇدا ئەمىرلىرى، زور بىر توپ ئادەملەر، زەبۇلۇننىڭ ئەمىرلىرى، نافتالىنىڭ ئەمىرلىرىمۇ بار. 28 سېنىڭ خۇدايىڭ كۈچۈڭنى بۇيرۇپ بېكىتكەن؛ ئۈزۈڭ بىز ئۈچۈن قىلغانلىرىڭنى مۇستەھكەملىگەيسەن، ئى خۇدا! 29 يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانامنىڭ ۋەجىدىن، پادىشاھلار ساڭا ئاتاپ ھەدىيەلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ 30 ئاھ، ھېلىقى قومۇشلۇقتىكى [يىرتقۇچ] جانۋارنى، كۆزچۈلۈكلەرنىڭ توپىنى، تائىپىلەردىكى توربۇقالارنىمۇ ئەيىبلىگەيسەن؛ ئاندىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئەكىلىپ ساڭا تىز پۈكۈشىدۇ؛ ئۇرۇشخۇمار خەلقلەرنى تىرىپرەن قىلىۋەتكەيسەن! 31 مۇتىۋەر ئەلچىلەر مىسىردىن كېلىدۇ، ئېفىئوپىيە بولسا خۇداغا قاراپ قوللىرىنى تېزدىن كۆتۈرىدۇ. 32 ئى يەر يۈزىدىكى ئەل-يۇرتلار، خۇدانى ناخشا بىلەن مەدھىيىلەڭلار، رەبنى مەدھىيىلەپ كۈيلەرنى ئېيتىڭلار! (سېلاھ) 33 ئاسمانلارنىڭ ئۇستىگە، قەدىمدىن بار بولغان ئاسمانلارنىڭ ئۇستىگە مىنگۈچى توغرۇلۇق كۈي ئېيتىڭلار! مانا، ئۇ ئاۋازىنى ئاڭلىتىدۇ، ئۈنىڭ ئاۋازى كۈچلۈكتۇر! 34 خۇدانى كۈچلۈك دەپ بىلىپ جاكارلاڭلار، ئۈنىڭ ھەيۋىسى ئىسرائىل ئۈستىدە، ئۈنىڭ كۈچى بۇلۇتلاردا تۇرىدۇ؛ 35 ئى خۇدا، مۇقەددەس جايلىرىڭدىن سۈرلۈك كۆرۈنىسەن! ئىسرائىلنىڭ بىردىنبىر تەڭرىسى! خەلققە كۈچ-قۇدرەت بەرگۈچى بولسا، ئۇدۇر! خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلغاي!

69

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «نىلۇپەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ مېنى قۇتقۇزغايسەن، ئى خۇدا! سۇلار جېنىمدىن ئوتتى؛ 2 تۇرغىدەك جاي يوق چوڭقۇر پاتقاقلىققا چۆكۈپ كەتتىم؛ سۇنىڭ چوڭقۇر يېرىگە چۈشۈپ كەتتىم، كەلكۈن مېنى غەرق قىلدى. 3 پەريادلىرىمدىن ھالىمدىن كەتتىم؛ گاللىرىم قۇرۇپ كەتتى؛ خۇدايىمغا تەلمۈرۈپ، كۆزۈمدىن كېتىپ دەپ قالدىم؛ 4 سەۋەبسىز ماڭا ئۆچ بولغانلار چاچلىرىمدىنمۇ كۆپتۇر، مېنى يوقاتماقچى بولغانلار، قارا چاپلاپ مەن بىلەن دۈشمەنلىشىدىغانلار كۆچلۈكتۇر؛ شۇ چاغدا ئوزۇم بۇلىمغان نەرسىنى قايتۇرىمەن.

5 ئى خۇدا، مېنىڭ نادانلىقىم ئۈزۈڭگە ئايان؛ مېنىڭ قەبىھلىكلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەستۇر. 6 مېنىڭ سەۋەبىمدىن، ئى رەب، ساماۋۇيى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئۈزۈڭگە ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر يەرگە قاراپ قالمىغاي؛ ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ئۈزۈڭنى ئىزدىگۈچىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن شەرمەندە بولمىغاي؛ 7 چۈنكى سېنى دەپ مەن رەسۋاچىلىققا ئۈچرىدىم؛ شەرمەندىلىك يۈزۈمگە چاپلاندى. 8 مەن ئۈز قېرىنداشلىرىمغا يات، ئانامنىڭ بالىلىرىغا ياقا يۇرتلۇق بولدۇم. 9 چۈنكى مېنى [مۇقەددەس] ئۆيۈڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببەت چۈلغۇۋالغاندى، ساڭا ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرىمۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى؛ 10 مەن يىغلىدىم، جېنىم روزا ئوتتى، بۇمۇ ماڭا ئەيىب دەپ قارالدى. 11 مەن بۇزنى كىيىمىم قىلىپ كىيىۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سۆز-چۆچەكىگە قالدىم. 12 شەھەر قوۋۇقىدا ئولتۇرغانلارنىڭ تەنە گەپىگە قالدىم، مەيخورلارنىڭ ناخشىسىنىڭ تېمىسى بولدۇم. 13 بىراق مەن شەپقىتىڭنى كۆرسەتكەن ۋاقتىڭدا دۇئايىمنى ساڭا نىشانلىدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ ئى خۇدا، ئۈزۈڭ رەمىس مۇھەببىتىڭنىڭ زورلۇقىدىن، نىجاتلىق ئىشىنچىدە ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن؛ 14 مېنى پاتقاقلىقتىن قۇتقۇزۇۋالغايسەن، مېنى چۆكتۈرمىگەيسەن؛ ماڭا ئۆچمەن بولغانلاردىن، سۈنىڭ چوڭقۇر يېرىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ 15 كەلكۈن سۈلىرىغا مېنى غەرق قىلدۇرمىغايسەن، دېڭىز تەگلىرىگىمۇ مېنى يۇتقۇزمىغايسەن؛ [تېگى] يوق ھاڭنىڭ مېنى ھاپ ئېتىپ ئاغزىنى يۇمۇۋالىشىغا يول قويمىغايسەن! 16 دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئۈزۈڭ رەمىس مۇھەببىتىڭ ياخشىدۇر؛ مول رەھىمدىللىقىڭ بىلەن ماڭا يۈزلەنگەيسەن؛ 17 جاملىكىنى قۇلۇڭدىن يوشۇرمىغايسەن؛ چۈنكى بېشىمغا كۈن چۈشتى، تېزدىن ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن. 18 جېنىمغا يېقىنلاشقايسەن، ئۈنىڭغا ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچى بولغايسەن؛ دۈشمەنلىرىم ئالدىدا مېنى ھۆرلۈككە چىقارغايسەن؛ 19 ئۈزۈڭ مېنىڭ رەسۋالىقتا ھەم ھۆرمەتسىزلىكتە قالغىنىمنى، قاندىق ھاقارەتلەنگىنىمنى بىلىسەن؛ رەقىبلىرىمنىڭ ھەممىسى ئۈزۈڭگە ئايانۇر. 20 ھاقارەت قەلبىمنى پارە قىلدى، مەن قايغۇغا چۈمۈپ كەتتىم؛ ئازغىنە ھېسداشلىققا تەلمۈرگەن بولسامۇ، يوق بولدى؛ تەسەللى بەرگۈچىلەرنىمۇ ئىزدىدىم لېكىن بىرسىنىمۇ ئۈچرىتالمىدىم. 21 بەرھەق، ئۇلار ئۈزۈقۇمغا ئوت سۈيى، ئۇسسۇزلۇقۇمغا سىركىنى بەردى. 22 ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۈزلىرىگە قىلتاق، ئۇلارنىڭ ھالاۋىتى قاپقان بولغاي. 23 كۆزلىرى تورلىشىپ كۆرمەيدىغان بولۇپ كەتكەي؛ بەل-پۈتلىرىنى تىترەككە سالغايسەن؛ 24 قەھرىڭنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرگەيسەن، غەزىپىڭنىڭ ئوتلىرى ئۇلارغا ئۈتاشقاي؛ 25 ئۇلارنىڭ ماكانى خارابە بولغاي، چېدىرلىرى چۈلدەرەپ قالغاي؛ 26 چۈنكى ئۇلار سەن ئۇرىنغانغا تېخىمۇ زىيانكەشلىك قىلماقتا؛ سەن زەخىملەندۇرگەنلەرنىڭ ئازابىغا گەپ بىلەن ئازاب قوشماقتا. 27 ئۇلارنىڭ گۇناھىغا گۇناھ قوشقايسەن، ھەققانىيلىقىڭنىڭ ئىسۇۋسىگە ئۇلارنى ئېرىشتۈرمىگەيسەن. 28 ئۇلار ھاياتلىق دەپتىردىن ئۆچۈرۈلگەي؛ ھەققانىيلارنىڭ قاتارىغا يېزىلمىگەي. 29 بىراق مەن بولسام بىر ئېزىلگەن دەردمەن؛ نىجاتلىقىڭ، ئى خۇدا، مېنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ قۇتقۇزغاي؛ 30 مەن مۇناجات ئوقۇپ خۇدانىڭ نامىنى مەدھىيىلەيمەن؛ تەشەككۇرلەر بىلەن ئۇنى ئۇلۇغلايمەن؛ 31 بۇ بولسا پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، ئۆكۈز تەقدىم قىلغاندىن ئەۋزەلدۇر، مۇڭگۈز-تۇياقلىرى ساق تورپاق بەرگەندىنمۇ ئارتۇقتۇر. 32 ياۋاش مۆمىنلەر بۇنى كۆرۈپ خۇشال بولىدۇ؛ خۇدانى ئىزدىگەنلەر ـ قەلبىڭلار يېڭىلىنىدۇ. 33 چۈنكى پەرۋەردىگار يوقسۇللارنىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلايدۇ، ئۈزۈڭگە تەۋە ئەسىر قىلىنغانلارنى ئۇ كەمسىتمەيدۇ؛ 34 ئاسمان-زېمىن ئۇنى مەدھىيىلىسۇن! دېڭىز-ئوكيانلار ھەم ئۇلاردا يۈرگۈچى بارلىق جانۋارلار ئۇنى مەدھىيىلىگەي! 35 چۈنكى خۇدا

زىئونىي قۇتقۇزىدۇ، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى قايتا بىنا قىلىدۇ، ئۇلار ئاشۇ يەردە ئولتۇراقلاشىپ، ئىگىلىك تىكلەيدۇ. **36** ئۇنىڭ قۇللىرىنىڭ نەسىللىرى ئۇنىڭغا مىراس بولىدۇ، ئۇنىڭ نامىنى سۆيگەنلەر ئۇ يەرلەردە ماكانلىشىدۇ.

70

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ئەسلىتىش ئۈچۈن» ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، تېز كېلىپ ماڭا ياردەم قىلغايسەن! **2** مېنىڭ جېنىمنى ئىزدەۋاتقانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنسۇن؛ مېنىڭ زىيىنىمدىن خۇرسەن بولغانلار كەينىگە يانىدۇرۇلۇپ شەرمەندە بولغاي. **3** مېنى: ـ «ۋاھ! ۋاھ!» دەپ مەسخىرە قىلغانلار ئۆز شەرمەندىلىكىدىن كەينىگە يانغاي! **4** بىراق سېنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى سەندە شادلىنىپ خۇشال بولغاي! نىجاتلىقىڭنى سۆيگەنلەر ھەمىشە: «خۇدا ئۇلۇغلانسۇن» دېيىشكەي. **5** بىراق مەن ئېزىلگەنمەن، ھەم يوقسۇلمەن، يېنىمغا تېزدىن كەل، ئى خۇدا! سەن مېنىڭ ياردەمچىم، مېنىڭ ئازاد قىلغۇچىم، ئى پەرۋەردىگار، كېچىكمەي كەلگەيسەن!

71

سەندىن، پەرۋەردىگاردىن پاناھ تاپمەن، مېنى ھەرگىز يەرگە قارىتمىغايسەن. **2** ئۆز ھەققانىيلىقىڭدا مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن! **3** ماڭا ئۆزۈم دائىم پاناھلىنىدىغان تۇرالغۇ قورام تاش بولغايسەن، سەن مېنى قۇتقۇزۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەيسەن، چۈنكى سەن ئېگىز تېشىم، قورغىنىمدۇرسەن. **4** خۇدايىم، مېنى رەزىللەرنىڭ قولىدىن، ھەققانىيەتسىز، رەھىمسىز ئادەمدىن ئازاد قىلغايسەن؛ **5** چۈنكى سەن مېنىڭ ئۈمىدىمدۇرسەن، ئى رەب پەرۋەردىگار، ياشلىقىمدىن تارتىپلا مېنىڭ تايانچىمدۇرسەن؛ **6** بالىياتقۇدىكى ۋاقىتتىن باشلاپ مەن ساڭا تاينىپ كەلدىم، ئۆزۈڭ مېنى ئانامنىڭ قارنىدىن چىقارغۇچىسەن؛ مەدھىيەمنىڭ تېمىسى بولسا ھەردائىم سەن توغرۇلۇقتۇر. **7** مەن نۇرغۇنلارغا غەيرىي ياكى كارامەت سانالدىم؛ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇستەھكەم پاناھگاھىمدۇرسەن. **8** ئاغزىم كۈن بويى مەدھىيلىرىڭ ھەم شان-شەرىپىڭگە تولىدۇ؛ **9** ئەمدى قېرىغىنىمدا مېنى تاشلىمغايسەن؛ ماغدۇرۇم كەتكىنىدە، مەندىن ۋاز كەچمىگەيسەن. **10** چۈنكى دۈشمەنلىرىم ماڭا قارشى سۆزلىشىدۇ؛ جېنىمنى ئېلىشقا كۆزلەۋاتقانلار قەستلىشىپ: ـ **11** «خۇدا ئۇنىڭدىن ۋاز كەچتى، ئۇنى قوغلاپ تۇتۇۋېلىڭلار، چۈنكى قۇتۇلدۇرۇدىغانلار يوقتۇر» ـ دېيىشىدۇ. **12** ئى خۇدا، مەندىن يىراقلاشمىغايسەن، ئى خۇدايىم، ماڭا ياردەمگە تېز كەلگەيسەن! **13** جېنىمغا كۆشەندە بولغانلار شەرمەندە بولۇپ يوقىتىلسۇن؛ زىيىنىمغا ئىنتىلگەنلەر رەسۋالىق ھەم شەرمەندىچىلىك بىلەن قاپلانسۇن؛ **14** بىراق مەن بولسام، ئىزچىل ئۈمىدتە بولىمەن، سېنى تېخىمۇ مەدھىيلەيمەن. **15** ھەققانىيلىقىڭ، نىجاتلىقىڭ ئاغزىمدا كۈن بويى بايان قىلىنىدۇ؛ بۇلار سان-ساناقسىزدۇر، بىلگىنىمدىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **16** مەن رەب پەرۋەردىگارنىڭ بۇيۇك ئىشلىرىنى جاكارلىغان ھالدا كېلىمەن؛ سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى ياد ئېتىپ جاكارلايمەن ـ پەقەت سېنىڭكىنلا! **17** ئى خۇدا، سەن ياشلىقىمدىن تارتىپ ماڭا ئۆگىتىپ كەلگەنسەن، بۇگۈنگە قەدەر سېنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىڭنى جاكارلاپ كېلىۋاتىمەن. **18** ئەمدى ھازىر مەن قېرىپ، ئاق چاچلىق بولغىنىمدا، ئى خۇدا، مەن بۇ دەۋرگە [كۆچلۈك] بىلىكىڭنى [جاكارلىغۇچە]، كېلەر ئەۋلادنىڭ ھەممىسىگە قۇدرىتىڭنى ئايان قىلغۇچە، [مېنى تاشلىۋەتمىگەيسەن]! **19** ئى ئۇلۇغ كارامەت ئىشلارنى قىلغان خۇدا، ھەققانىيلىقىڭ پەلەككە تاقاشتى، ساڭا كىممۇ ئوخشاش بولالىسۇن! **20** سەن ماڭا كۆپ ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى كۆرسەتكەنىكەنسەن، مېنى قايتىدىن يېڭىلايسەن، يەر تەگلىرىدىن قايتۇرۇپ ئېلىپ چىقىسەن؛ **21** سەن مېنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىمنى تېخىمۇ يۇقىرى قىلىپ، ھەر تەرەپتىن ماڭا تەسەللى بېرىسەن. **22** مەن سېنى راۋاب چېلىپ مەدھىيلەيمەن، سېنىڭ ھەقىقىتىڭنى مەدھىيلەيمەن، ئى خۇدايىم، چىلتار چېلىپ سېنى كۈيلەيمەن، ئى سەن، ئىسرائىلنىڭ مۇقەددىسى! **23** ساڭا كۈيلەر ئېيتقىنىمدا، لەۋلىرىم تەنتەنە قىلىدۇ، ئۆزۈڭ ھۆرلۇككە چىقارغان جېنىمۇ شۇنداق روھلىنىپ ئېيتىدۇ؛ **24** تىلىم كۈن بويى ھەققانىيلىقىڭ توغرىسىدا سۆزلەيدۇ، چۈنكى ماڭا يامانلىق قىلماقچى بولغانلار يەرگە قارىتىلىپ رەسۋا قىلىنىدۇ.

72

سۇلايمان ئۈچۈن: ـ ئى خۇدا، پادىشاھقا ھۆكۈملىرىڭنى تاپشۇرغايسەن، پادىشاھنىڭ ئوغلىغا ئۆز ھەققانىيلىقىڭنى بەرگەيسەن. **2** شۇنداق بولغاندا ئۇ ئۆز خەلقىڭ ئۈچۈن ھەققانىيلىق بىلەن، ساڭا تەۋە ئېزىلگەن مۇھتاجلىرى ئۈچۈن ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ **3** تاغلار خەلققە تىنچ-ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئېدىرلىقلارمۇ ھەققانىيلىق بىلەن شۇنداق قىلىدۇ. **4** پادىشاھ خەلق ئارىسىدىكى ئېزىلگەنلەرگە ئادىل ھۆكۈملەرنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ نامراتلارنىڭ بالىلىرىنى قۇتقۇزىدۇ، زالىملارنى بىتچىت قىلىدۇ. **5** شۇنداق بولغاندا كۈن ۋە ئاي يوق بولۇپ كەتمىسىلا، ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا خەلق سەندىن ئەيمىنىدۇ. **6** ئۇ بولسا گويا يېڭىدىن ئوركەن ئوتلاققا ياغقان يامغۇردەك، يەر سۇغىرىدىغان ھۆل-يېغىنلاردەك چۈشىدۇ. **7** ئۇنىڭ كۈنلىرىدە ھەققانىيلار رونىق تاپىدۇ؛ ئاي يوق بولغۇچە تىنچ-ئامانلىق تېشىپ تۇرىدۇ. **8** ئۇ دېڭىزدىن-دېڭىزلارغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ. **9** چۆل-باياۋاندا ياشاۋاتقانلار ئۇنىڭ ئالدىدا باش قويىدۇ؛ ئۇنىڭ دۈشمەنلىرى توپىلارنى يالايدۇ. **10** تارشىشنىڭ ۋە ئاراللارنىڭ پادىشاھلىرى ئۇنىڭغا ھەدىيەلەر تەقدىم قىلىدۇ، شېبا ۋە سېبانىڭ پادىشاھلىرىمۇ سوۋغاتلار سۇنىدۇ. **11** دەرۋەقە، بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ، پۈتكۈل ئەللەر ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ؛ **12** چۈنكى ئۇ پەريياد كۆتۈرگەن يوقسۇللارنى، پاناھسىز ئېزىلگەنلەرنى قۇتۇلدۇرىدۇ؛ **13** ئۇ يوقسۇل-ئاجىزلارغا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، يوقسۇللارنىڭ جېنىنى قۇتقۇزىدۇ؛ **14** ئۇلارنىڭ جېنىنى زۇلۇم-زومىگەرلىكتىن ھۆرلۈككە چىقىرىدۇ، ئۇلارنىڭ قېنى ئۇنىڭ نەزىرىدە قىممەتلىكتۇر. **15** [پادىشاھ] ياشىسۇن! شېبانىڭ ئالتۇنلىرىدىن ئۇنىڭغا سۇنۇلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا تۇختاۋسىز قىلىنىدۇ، ئۇنىڭغا كۈن بويى بەخت تىلىنىدۇ؛ **16** يەر يۈزىدىكى ھوسۇل مول بولىدۇ، ھەتتا تاغ چوققىلىرىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ. [مىغ-مىغ] چۈشكەن مېۋىلەر لۇئانىدىكى ئورمانلاردەك تەۋرىنىدۇ؛ شەھەرلىكلەر بولسا دالادىكى ئوت-يېشىللىقتەك گۈللىنىدۇ؛ **17** ئۇنىڭ نامى مەڭگۈگە تۇچمەيدۇ، ئۇنىڭ نامى قۇياش يوقالغۇچە تۇرىدۇ؛ ئادەملەر ئۇنىڭ بىلەن ئۆزلىرىگە بەخت تىلەيدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتىشىدۇ. **18** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، پەرۋەردىگار خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە بولغاي! كارامەت ئىشلارنى ياراتقۇچى يالغۇز ئۇدۇر! **19** ئۇنىڭ شەرەپلىك نامىغا مەڭگۈگە تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! ئۇنىڭ شان-شۆھرىتى پۈتكۈل دۇنيانى قاپلىغاي! ئامىن! ئامىن! **20** يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنىڭ دۇئالىرى شۇنىڭ بىلەن تامام بولدى.

73

ئاساف يازغان كۈي: ـ دەرۋەقە خۇدا ئىسرائىلغا، قەلبى ساپ بولغانلارغا مېھرىباندۇر؛ **2** لېكىن ئۆزۈم بولسام، پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشۈشۈمگە تاسلا قالدىم؛ ئاياغلىرىم تېيىلىپ كەتكىلى قىل قالدى؛ **3** چۈنكى رەزىللەرنىڭ رونىق تاپقانلىقىنى كۆرۈپ، ھاكاۋۇرلارغا ھەسەت قىلدىم؛ **4** چۈنكى ئۇلار ئۆلۈمىدە ئازابلار تارتمايدۇ، ئەكسىچە تېنى مەزمۇت ۋە ساغلام تۇرىدۇ. **5** ئۇلار ئىنسانغا خاس جاپانى كۆرمەيدۇ، ياكى خەقلەردەك بالا-ئىشاپەتكە ئۇچرىمايدۇ.

6 شۇڭا مەغرۇرلۇق مارجاندەك تۆلارغا ئېسىلىدۇ، زورلۇق-زومىگەرلىك توندەك تۆلارغا چاپلىشىدۇ. 7 سېمىزلىكتىن كۆزلىرى پوماپىيىپ چىقتى؛ قەلبىدىكى خىيالەتلەر ھەددىدىن ئېشىپ كېتەر. 8 باشقىلارنى مەسخىرە قىلىپ زەھەرلىك سۆزلەيدۇ؛ ھالىنى تۆستۈن قىلىپ دەۋىنىپ، دوق قىلىدۇ. 9 ئەرشىكە قارشى قىلار ئېغىزلىرىنى، تىلىرى بىر تاغلان يەر يۈزىنى. 10 شۇڭا [خۇدانىڭ] خەلقى مۇشۇلارغا مايىل بولۇپ، تۆلارنىڭ دېگەنلىرىنى سۈ ئىچكەندەك تاخىرىغىچە ئىچىپ: ـ 11 «تەڭرى قانداق بىلەلەيتتى؟»، «ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى بىلكىلىكمۇ؟» ـ دەر تۆلار. 12 مانا بۇلار رەزىللەردۇر، تۆلار بۇ دۇنيادا راھەت-پاراغەتنى كۆرەر، بايلىقلارنى توپلار. 13 «ئاھ، ھەققەتەن بىكاردىن-بىكار كۆڭلۈمنى پاكلاندۇرۇۋېتىپمەن، گۇناھسىز تۇرۇپ قولۇمنى ئارتۇچقە يۇيۇپ كەپتىمەن؛ 14 كۈن بويى جاپا چەكتىم بىكارغىمۇ، شۇندىمۇ ھەر سەھەردە [ۋىجداننىڭ] ئەيىبىگە ئۇچراپ كەلدىم!». 15 بىراق مەن: ـ «بۇنداق [دېسەم]، باكى دۇنيا پەرزەنتلىرىگىگە ئاسىيلىق قىلغان بولىمامدىمەن؟» ـ دېدىم. 16 تۆلارنى كاللامدىن ئوتكىزەي دېسەم، كۆزۈمگە شۇنداق ئېغىر كۆرۈندى. 17 تەڭرىنىڭ مۇقەددەس جايلىرىغا كىرگۈچە شۇنداق ئويلىدىم؛ كىرگەندىلا [يامانلارنىڭ] ئاقىۋىتىنى چۈشەندىم. 18 دەرۋەقە سەن تۆلارنى تېپىلغاق يەرلەرگە ئورنىلاشتۇرىسەن، تۆلارنى يېقىتىپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن. 19 تۆلار كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا شۇنچە پارا كەندە بولىدۇ، دەھشەتلەر تۆلارنى بېسىپ يوقىتىدۇ! 20 سەن ئى رەب، چۈشتىن ئويغانغاندەك ئويغىنىپ، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ تۆلارنىڭ سىياقىنى كۆزگە ئىلمايسەن. 21 يۈرەكلىرىم قاياپ، ئېچىلىرىم سانچىلغاندەك بولغان چاغدا، 22 تۆزۈمنى ھېچنىمە بىلمەيدىغان بىر ھاماقەت، ئالدىڭدا بىر ھايۋان ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يەتتىم. 23 ھالبۇكى، مەن ھەمىشە سەن بىلەن بىللە؛ سەن مېنى ئوڭ قولۇمدىن تۇتۇپ يۈلدىڭ؛ 24 تۆز نەسىھەتىڭ بىلەن مېنى يېتەكلەيسەن، شان-شەرىپىڭنى نامايان قىلغاندىن كېيىن، ئاخىرىدا سەن مېنى تۆزۈڭگە قوبۇل قىلىسەن. 25 ئەرشتە سەندىن باشقا مېنىڭ كىمىم بار؟ يەر يۈزىدە بولسا سەندىن باشقا ھېچكىمگە ئىنتىزار ئەمەسمەن. 26 ئەتىرىم ھەم قەلبىم زەئىپلىشىدۇ، لېكىن خۇدا قەلبىمدىكى قورام تاش ھەم مەڭگۈلۈك نېسىۋەمدۇر! 27 چۈنكى مانا، سەندىن يىراق تۇرغانلار ھالاك بولىدۇ؛ ۋاپاسىزلىق قىلغان پاھىشە ئايالدەك سەندىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرىنى يوقىتىسەن. 28 بىراق مەن ئۈچۈن، خۇداغا يېقىنلىشىش ئەۋزەلدۇر! ئۇنىڭ بارلىق قىلغان ئىشلىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن، رەب پەرۋەردىگارنى تايانچىم قىلدىم.

74

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى خۇدا، سەن نېمىشقا مەڭگۈگە بىزنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىشقا غەزىپىڭنى تۆتۈن چىقارغاندەك تۆز يايلىقىڭدىكى قويلىرىڭغا چىقىرىسەن؟ 2 تۆزۈڭنى رەنە تۇلەپ ئازاد قىلغان جامائىتىڭنى، يەنى تۆز مىراسىڭ بولۇشقا قەدىمدە تۇتارغا ھەمجەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان قەبىلىنى، تۆزۈڭنى ماكان قىلغان زىئون تېغىنى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن! 3 قەدەملىرىڭنى مۇشۇ مەڭگۈلۈك خارابلىقلارغا قاراتقايسەن، دۈشمەنلەر مۇقەددەس جايىڭدا گۈمران قىلغان بارلىق نەرسىلەرگە [قارىغايسەن]؛ 4 رەقىبلىرىڭ جامائەتگاھىڭنىڭ ئوتتۇرىسىدا ھۆر-پۆر قىلىدۇ، مۇجىزاتلار ساقلانغان ئورۇنغا تۇلار تۆز تۇغلىرىنى تىكتى. 5 ھەربىرى تۆزلىرىنى كۆرىستىشىپ، پالتا ئوينىتىپ ئورمان كەسكۈچىدەك، 6 تۇلار ھازىر [مۇقەددەس جايىڭدىكى] نەقشلىرىنى ئالا قىيماي، پالتا-بولقىلار بىلەن چېقىۋەتتى؛ 7 تۇلار مۇقەددەس جايىڭغا ئوت قويدى، تۆز نامىڭدىكى ماكانىنى بۇلغاپ، يەر بىلەن تەڭ قىلىۋەتتى. 8 تۇلار كۆڭلىدە: «بىز بۇلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتايلى» دەپ، تەڭرىنىڭ زېمىندىكى جامائەتگاھلىرىنىڭ ھەربىرىنى كۆيدۈرۈۋەتتى. 9 بىزگە ئەسلەتمە بولغان مۇجىزاتلارنى ھېچ كۆرەلمەيمىز؛ پەيغەمبەرلەرمۇ كەلمەسكە كەتتى؛ ئارىمىزدىمۇ بۇ ئىشلارنىڭ قاچانغىچە بولىدىغانلىقىنى بىلىدىغان بىرسى يوقتۇر. 10 قاچانغىچە، ئى خۇدا، رەقىبىڭ سېنى مەسخىرە قىلىدۇ؟ دۈشمەن نامىڭنى مەڭگۈگە ھاقارەتلەيدۇ؟ 11 سەن قولۇڭنى، يەنى ئوڭ قولۇڭنى نېمىشقا تارتۋالىسەن؟ قولۇڭنى قوينۇڭدىن ئېلىپ، تۇلارنى يوقاتقايسەن! 12 بىراق خۇدا قەدىمدىن پادىشاھىم بولۇپ كەلگەن، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا قۇتقۇزۇشلارنى ئېلىپ بارغۇچى ئۇدۇر. 13 سەن دېڭىز سۈيىنى كۆچۈڭ بىلەن بۆلدۈڭ، سۇلاردىكى ئېژدىھالارنىڭ باشلىرىنى ياردىڭ. 14 دېڭىزدىكى لېۋىئاتانىڭ باشلىرىنى چېقىپ، ئۇنىڭ گۆشىنى ئۆزۈڭ قىلىپ چۆلدىكى ياۋايلارغا بۇلۇپ بەردىڭ. 15 يەرنى يېرىپ بۇلاقلارنى، ئېرىقلارنى ئاققۇزدۇڭ، سەن توختىماي ئېقىۋاتقان دەريالارنى قۇرۇتۇۋەتتىڭ. 16 كۈن سېنىڭ، تۈنمۇ سېنىڭكىدۇر؛ ئاي بىلەن قۇياشنى ئورۇنلاشتۇردۇڭ. 17 يەر يۈزىنىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىدىڭ؛ ياز بىلەن قىشنى ـ سەن شەكىللەندۈردۇڭ. 18 شۇنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار: ـ بىر دۈشمەن سېنى مەسخىرە قىلدى، ھاماقەت بىر خەلق نامىڭنى ھاقارەتلىدى. 19 پاختىكىڭنى يىرتقۇچ ھايۋانلارغا تۇتۇپ بەرمىگەيسەن؛ ئېزىلگەن مۇمىنلىرىڭنىڭ ھاياتىنى مەڭگۈ ئۇنتۇمىغايسەن. 20 تۆز ئەھدەڭگە قارىغايسەن، چۈنكى زېمىندىكى قاراڭغۇ يۇلۇڭ-پۇچقاقلار زورلۇق-زۇمبۇلۇقىنىڭ تۇرالغۇلىرى بىلەن تولدى. 21 ئېزىلگۈچىلەرنى نومۇس بىلەن ياندۇرمىغايسەن؛ ئېزىلگەنلەر، يوقسۇللار نامىڭنى مەدھىيىلىگەي. 22 ئورنۇڭدىن تۇرغىن، ئى خۇدا، تۆز دەۋايىڭنى سورىغايسەن؛ ھاماقەت كىشىنىڭ تۆزۈڭنى كۈن بويى مەسخىرە قىلىۋاتقىنىنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. 23 دۈشمەنلىرىڭنىڭ چۇقانلىرىنى ئۇنتۇمىغايسەن؛ ساڭا قارشى قوزغالغانلارنىڭ داۋراڭلىرى توختىماي كۆتۈرۈلمەكتە.

75

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا «ھالاك قىلمىغايسەن» دېگەن ئاھاڭدا ئۇقۇلىسۇن دەپ تاپشۇرۇلغان، ئاسافنىڭ كۈيي-ناخشىسى: ـ ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمىز، ئى خۇدا، تەشەككۈر ئېيتىمىز! چۈنكى نامىڭ بىزگە يېقىندۇر، يۇنى، قىلغان كارامەتلىرىڭ ئىسپاتلاپ جاكارلايدۇ. 2 [مەنكى يەرۋەردىگار]: ـ «مەن بېكىتكەن ۋاقىتنى ئىختىيارىمغا ئالغىنىمدا، ئادالەت بىلەن سوراق قىلىمەن؛ 3 يەر ھەم يەرنىڭ ئۈستىدە تۇرۇۋاتقانلار تەۋرىنىپ تۇرسىمۇ، ئۇنىڭ تۈۋۈرۈكلىرىنى تۇرغۇزغۇچى تۇرۇمدۇرمەن» ـ دېدى. سېلاھ. 4 ماختانغانلارغا: ـ «ماختانماڭلار»، ھەم رەزىللەرگە «مۇڭگۈزۈڭنى كۆتۈرمە» ـ دېدىم؛ 5 «مۇڭگۈزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرمە، بوينۇڭنى قاتتىق قىلىپ غادىيىپ سۆزلىمە!» 6 چۈنكى كۆتۈرۈلۈش شەرقتىن ياكى غەربتىن ئەمەس، ياكى جەنۇبتىنمۇ كەلمەيدۇ، 7 چۈنكى خۇدا سوتچىدۇر؛ ئۇ بىرسىنى كۆتۈرىدۇ، بىرسىنى چۈشۈرىدۇ. 8 چۈنكى يەرۋەردىگارنىڭ قولىدا بىر قەدەھ تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭدىكى شاراب كۆپۈكلىشىۋاتىدۇ، ئۇ ئەبجەش شاراب بىلەن تولدى، خۇدا ئۇنىڭدىن تۆكىدۇ، دەرۋەقە يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەر ئۇنىڭ دۇغىنى قويماي ئىچۈۋېتىدۇ، 9 مەن بولسام، مەڭگۈگە گۈژۈلىدۇ بېرىمەن: ـ ياقۇبنىڭ خۇداسىغا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 «مەن رەزىللەرنىڭ مۇڭگۈزلىرىنىڭ ھەممىسىنى كېسىپ تاشلايمەن، بىراق ھەققانىيلارنىڭ مۇڭگۈزلىرى كۆتۈرۈلىدۇ!».

76

بۇ ئاساف يازغان كۈي بولۇپ, تارلىق سازلار تەڭقىشىدە ئېيتىلسۇن دەپ، نەغمىچىلەر بېشىغا تاپشۇرۇلغان: ـ يەھۇدادا خۇدا تونۇلغاندۇر، ئۇنىڭ نامى ئىسرائىلدا تۇلۇغدۇر. 2 ئۇنىڭ پاناھ جايى سالېمدىدۇر، زىئون تېغىدا ماكانى باردۇر. 3 شۇ يەردە سۇنداۋردى ئۇ دۈشمەننىڭ ئوتلۇق ئوقلىرىنى، چېقىپ تاشلىدى قالقان، قىلىچ ۋە بارلىق ئۇرۇش قوراللىرىنى. سېلاھ. 4 شەرىپىڭ

نەقەدەر ئەلادۇر، ئوۋ-ئولجاغا باي تاگلاردىنمۇ ھەيۋىتىڭ زوردۇر! 5 دۈشمەن باتۇرلار بۇلاندى، ئۇزۇن ئۈيقۇغا كەتكەن سەۋەب: ـ پالۋانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۆز قولىنى كۆتۈرەلمىدى. 6 سېنىڭ ئەيبلىشىڭ بىلەن، ئى ياقۇبنىڭ خۇداسى، جەڭ ھارۇسى ھەم ئاتلار ئۇلۇكتەك ئۇخلىتىلدى. 7 قورقۇنچقا تېگىشلىك كېرەكتىۋر سېنىدىلنا، پەقەت سەنگىلا، قايسى ئىنسان تىك تۇرالىسۇن غەزىپىڭنىڭ ئالدىدا؟! 8 يەر-زېمىن بارچە ياۋاش مۇمىنلەرنى قۇتقۇزماق بولۇپ، سەن خۇدا سوراق-ھۆكۈم جاكاردا ئاسماندىن تۇرساڭ، باسار يەرنى ۋەھىم، سۈكۈت-قورقۇنچ. سېلاھ. 10 چۈنكى ئىنسانلارنىڭ قەھرى ساڭا شۈھرەت كەلتۈرىدۇ، قەھەر قەپى باغدىلىدىڭ بېلىگىگە قەھرىڭنى. 11 پەروەردىگار خۇدايىڭلارغا قەسەم قىلىپ، ئەمەل قىلىڭلار، سوۋغا بەرسۇن قوشنا ئەللەر قورقۇنچى كېرەك بولغۇچىغا؛ 12 ئۇ ئەمىرلەرنىڭمۇ روھىنى سۇندۇرار، ئۇ يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارغا دەھشەتلىك بولار.

77

نەغمىچىلەرنىڭ بېشى يەدۇتۇنغا تاپشۇرۇلغان، ئاساف يازغان كۈي: ـ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، مەن پەرياد قىلىمەن؛ ئاۋازىم خۇداغا كۆتۈرۈلدى، ئۇ مېنى ئاڭلايدۇ. 3 بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن رەببنى ئىزدىدىم، كېچىچە قولۇمنى [دۇئاغا] كۆتۈرۈپ، بوش قويمىدىم؛ جېنىم تەسەللىنى خالىماي رەت قىلدى. 4 مەن خۇدانى ئەسلەپ سېغىندىم، ئاھ-زار قىلدىم؛ سېغىنىپ ئويلىنىپ، روھىم پارا كەندە بولدى. سېلاھ. 5 سەن مېنىڭ كۆزۈمنى يۇمدۇرمىدىڭ؛ چوڭقۇر غەشلىك ئىلكىدە سۆزلىيەلەيتتىم. 6 مەن دەرمەن: «كونا زاماندىكى كۈنلەرنى، خىيال قىلىمەن ئاشۇ يىللارنى ؛ 7 كېچىلىرى ئېيتقان ناخشامنى ئەسلەپ، خىيالىرىم كۆڭلۈمدىن كېچار»؛ روھىم ئىنتىلىپ ئىزدىمەكتە ئىدى، 8 ـ «رەب مەڭگۈگە تاشلىۋېتەمدۇ؟ ئۇ قايتىدىن ئىلتىپات كۆرسەتمەمدۇ؟ 9 ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئەمدى مەڭگۈگە تۈگەپ كەتتىمۇ؟ ئۇنىڭ ۋەدىسى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە ئىناۋەتسىز بولامدۇ؟ 10 تەڭرى مېھىر-شەپقىتىنى كۆرسىتىشنى ئۇنۇتۇدىمۇ؟ ئۇ غەزەپلىنىپ ئۆز رەھىمدىللىقىنى توختىتىۋەتتىمۇ؟». سېلاھ. 12 يەنى ياھنىڭ قىلغانلىرىنى ـ ياد ئېتىمەن؛ قەدىمدىن بۇيانقى كارامەتلىرىڭنى ئەسلەيمەن. 13 سېنىڭ بارلىق ئىشلىگەنلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە ئىستىقامەت قىلىمەن؛ 14 ئى خۇدا، يولۇڭ بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتىدۇر، خۇدادەك ئۇلۇغ بىر ئىلاھ بارمىدۇر؟ 15 مۇجىزىلەر يارىتىقۇچى ئىلاھدۇرسەن؛ ئەل-مىللەتلەر ئارا سەن كۆچۈكۈنى نامايان قىلدىڭ. 16 ئۆز بىلىكىڭ بىلەن ئۆز خەلقىڭنى، يەنى ياقۇب ۋە يۈسۈپنىڭ پەرزەنتلىرىنى ھۆرلۈككە چىقارغانسەن؛ سېلاھ. 17 سۇلار سېنى كۆردى، ئى خۇدا، سۇلار سېنى كۆردى، تىترەك ئۇلارنى باستى، دېڭىز تەڭلىرى پاتىپاراق بولدى. 18 قارا بۇلۇتلار يامىۋر تۆكتى؛ ئاسمانلار زور ساداسىنى ئاڭلاتتى؛ بەرھەق، سېنىڭ ئوقلىرىڭ تەرەپ-تەرەپكە ئېتىلدى. 19 گۈلدۈرماماڭنىڭ ئاۋازى قارا قۇيۇندا ئىدى، چاقماقلار جاھانى يورۇتتى، يەر-زېمىن ئالاقزادە بولۇپ تەۋرەندى. 20 سېنىڭ يولۇڭ دېڭىز-ئوكيانلاردا، قەدەملىرىڭ چوڭقۇر سۇلاردىدۇر، ئاياغ ئىزلىرىڭنى تاپقىلى بولماس.

78

ئاساف يازغان «ماسقىل»: ـ ئى مېنىڭ خەلقىم، تەلىمىمنى ئاڭلاڭلار، ئاغزىمدىكى سۆزلەرگە قۇلاق سېلىڭلار. 2 تەمسىل بىلەن مەن ئايالىي ئاغزىمنى، بايان ئەسلەيدىغان قەدىمكى تېپىشماقلارنى. 3 بىز بۇلارنى ئاڭلىغان، بىلگەن، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇلارنى بىرگە ئېيتىپ بەرگەن. 4 بىز بۇلارنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرىدىن يوشۇرمايمىز، كېلىدىغان دەۋرگە پەروەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى، ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنى، ئۇنىڭ قىلغان كارامەت ئىشلىرىنى بايان قىلىمىز. 5 چۈنكى ئۇ ياقۇبتا بىر ئاگاھ-گۈۋاھنى بېكىتكەن، ئىسرائىلدا بىر قانۇننى ئورناتقان؛ «بالا-چاقىلارغا ئۆگىتىڭلار بۇلارنى» دەپ، ئەمر قىلغاندى ئۇ ئەجدادلىرىمىزغا؛ 6 شۇنداق دەۋر كېلەر، ئەجدادلىرىمىز بولارنى چوخۇم بىلگەي، ھەتتا تۇغۇلماكچى بولغان بالىلارمۇ، ئېۋلادمۇ-ئەۋلاد بالىلارنى ئۆگەتكەي. ئورنىدىنتۇرگەتكەي تۈرۈپ ئۆز بالىلىرىغا بۇلارنى ؛ 7 پەرزەنتلىرى ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغاي، تەڭرىنىڭ قىلغانلىرىنى ئۇنتۇمىغاي، بەلكى ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە كىرگەي؛ 8 دورىمىسۇن ئۇلار ئەجدادلىرىنى، جاھىل، ئاسىي بىر زامان كەبى، ئۆز قەلبىنى دۈرۈس قىلمىغاي، روھى تەڭرىگە ۋاپاسىز بىر دەۋر كەبى، ئۇ شۇنداق [يۈيرۈغاندۇر]. 9 مانا ئەفرائىمنىڭ ئەۋلادلىرى، قوراللانغان ئوقياچىلار بولسىمۇ، جەڭ كۈنىدە سەپتىن يانىدى. 10 ئۇلار خۇدانىڭ ئەھدىسىنى تۇتمىدى، بەلكى ئۇنىڭ ئەۋرات-قانۇنىدا مېڭىشنى رەت قىلدى. 11 ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى، ئۇزلىرىگە كۆرسەتكەن كارامەتلىرىنى ئۇنتۇدى. 12 ئۇ مىسىرنىڭ زېمىندا، زوئاننىڭ دالاسىدا، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەندى؛ 13 ئۇ دېڭىزنى بۇلاۋۇپتىپ، ئۇلارنى ئوتتۇرىسىدىن ئوتكۈزگەندى؛ سۇنى كىيا كەبى تۇرگۈزۋاندى. 14 ئۇ كۈندۈزدە بۇلۇت بىلەن، كېچىدە ئوت نۇرى بىلەن ئۇلارنى يېتەكلىدى. 15 چۆل-بياۋاندا تاشلارنى يېرىۋەتكەندى، چوڭقۇر سۇلارىدىن ئۇرغۇپ چىققاندەك ئېچىملىكنى مول قىلدى؛ 16 ئۇ خادا تاشتىن ئوستەڭ-ئېقىنلارنى ھاسىل قىلدى، سۇنى دەريالاردەك ئاققۇزدى. 17 بىراق ئۇلار يەنە ئۇنىڭ ئالدىدا گۇناھ قىلىۋەردى، چۆلدە ھەممىدن ئالىي بولغۇچىغا ئاسىيلىق قىلدى. 18 ئۇلار كۆڭلىدە تەڭرىنى سىنىدى، نەپسىنى قاندۇرۇشقا يېمەكلىكنى تەلەپ قىلدى. 19 ئۇلار خۇدانى ھاقارەتلەپ: ـ «تەڭرى چۆل-دەشتتە داستىخان سالالامدۇ؟ 20 مانا ئۇ قورام تاشنى ئۇرۇۋېدى، سۇلار ئۇرغۇپ، ئېقىنلار بۇلاقتەك تېشىپ چىقتى؛ ئەمدى ئۇ بىزگە نانمۇ بېرەلەمدۇ؟ ئۆز خەلقىنى گۆش بىلەن تەمىنلەيەلەمدۇ؟» ـ دېيىشتى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەروەردىگار ئاڭلاپ، غەزەپلەندى، ياقۇبقا ئوت ئوتاشتى، ئىسرائىلغا ئاچچىقى كۆتۈرۈلدى، 22 چۈنكى ئۇلار خۇداغا ئىشەنمىدى، ئۇنىڭ نىجاتلىقىغا ئۇلار ئايانمىدى، 23 ئۇ ئەرشتىن بۇلۇتلارنى بۇيرۇپ، ئاسمان دەرۋازىلىرىنى ئاچقاندى؛ 24 ئۇ ئۇلار ئۈستىگە «مانا»نى ياغدۇرۇپ، ئۇلارغا ئەرشتىكى ئاشلىقنى بەرگەندى، 25 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار كۈچ ئىگىلىرىنىڭ نېنىنى يېگەندى؛ ئۇ ئۇلارغا قانىغۇچە ئوزۇقنى ئەۋەتكەندى. 26 ئەمدى ئۇ ئاسماندا شەرق شامىلى چىقىرىپ، كۈچى بىلەن جەنۇب شامىلىنىمۇ ئېلىپ كەلدى؛ 27 ئۇ گۆشنى چاڭ-توزاندەك ئۇلار ئۈستىگە چۈشۈردى، دېڭىزلار ساھىلىدىكى قۇملارەدەك ئۇچار-قاناتلارنى ياغدۇردى. 28 ئۇ بۇلارنى ئۇلارنىڭ بارگاھىنىڭ ئوتتۇرىسىغا، چېدىرلىرىنىڭ ئەتراپىغا چۈشۈردى. 29 ئۇلار بولۇشچە يەپ تويۇشتى، چۈنكى ئۇلارنىڭ نەپسىى تارتقىنىنى [خۇدا] ئۇلارغا كەلتۈرگەندى. 30 لېكىن ئۇلار نەپسىى تارتقىنىدىن تېخى زېرىكەيلا، گۆشنى ئېغىزلىرىدا تېخى چاينىۋاتقىنىدىلا، 31 خۇدانىڭ غەزىبى ئۇلارغا قوزغالدى؛ ئۇلاردىن ئەڭ قامەتلىكلىرى قىرىلدى، ئىسرائىلنىڭ سەرخىل ياشلىرى يەرگە ئۇرۇلدى. 32 قورۇپ شۇنچە قورگۇلۇق، بىراق توۋا قىلمىدى، قورۇپ شۇنچە مۇجىزىلىرىگە، لېكىن ئاڭا ئىشەنمىدى؛ 33 شۇڭا [خۇدا] ئۇلارنىڭ ھاياتىنى مەنىسىزلىك ئىچىگە، ھەم ئوتتى يىللىرىنى دەككە-دۈككىگە. 34 ئۇلار ئولۇم كەلگەندە باشقا، ئەسكە ئالدى ئۇنى، توۋا قىلىپ تەڭرىنى ئىنتىلىپ، ئىزدەشكە باشلىدى ئۇنى؛ 35 ئەسكە ئالدى بۇلار «ئۇيۇلتاشتەك ناشپاناھىمىز خۇدا، ھەممىدن ئالىي تەڭرى ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز بار». 36 بىراق ئۇلار ئاغزى بىلەن خۇشامەت قىلدى، تىلى بىلەن ئۇنىڭغا يالغان سۆز قىلدى؛ 37 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا سادىق بولمىدى، ئۇلار ئۇنىڭ ئەھدىسىنى چىڭ تۇتمىدى. 38 بىراق ئۇ يەنىلا رەھىمدىل

ئىدى؛ قەبىلىكىنى كەچۈرۈپ، تۇلارنى يوقاتمىدى؛ ئۇ تەكرار تۆز غەزىپىدىن ياندى، ئۇ قەھرىنى قوزغىغىنى بىلەن ھەممىنى تۆكمىدى. **39** ئۇ تۇلارنىڭ پەقەت ئەت ئىگىلىرى، كەتسە قايتىپ كەلمەس بىر نەپەس ئىكەنلىكىنى ياد ئەتتى. **40** تۇلار چۆل-دەشتتە شۇنچە كۆپ قېتىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى. شۇنچە كۆپ قېتىم باياۋاندا كۆڭلىگە ئازار بەردى! **41** بەرھەق، تۇلار قايتىدىن يولدىن چەتەپ تەڭرىنى سىنىدى، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يۈرىكىنى زىدە قىلدى. **42** تۇلار ئۇنىڭ قولىنى [ئەسلىمىدى]؛ تۇلارنى زومىگەرنىڭ چاڭگىلىدىن ھۆرلۈككە قۇتقۇزغان كۈننى، قانداق قىلىپ مىسردا كارامەتلەرنى يارىتىپ، زوئان دالاسىدا مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكىنىنى ئېسىدىن چىقاردى. **44** ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] دەريالىرىنى، ئېقىنلىرىنى قانغا ئايلاندۇرۇپ، تۇلارنى ئىچەلمەس قىلىپ قويدى؛ **45** تۇلارنىڭ ئارىسىغا نەشتەرلىك چۇۋىلارنى توپ-توپى بىلەن ئەۋەتتى، ھالاك قىلار پاقىلارنى ماڭدۇردى؛ **46** تۇلارنىڭ زىرائەتلىرىنى كىپىنەك قۇرتلىرىغا تۇتۇپ بېرىپ، مەھسۇلاتلىرىنى چېكەتكىلەرگە بەردى؛ **47** تۇزۇم تاللىرىنى مۆلدۈر بىلەن ئۇردۇرۇپ، ئەنجۈرلىرىنى قىراۋ بىلەن ئۇششۇتۇۋەتتى. **48** ئۇ كاللىرىنى مۆلدۈرگە سوقتۇرۇپ، مالىلىرىنى چاقماق ئوتلىرىدا [كۆيدۈرۈۋەتتى]. **49** ئۇ تۇلارغا غەزىپىنىڭ دەھشەتلىكىنى ـ قەھرى، نەپرەت ھەم ئېغىر كۈلپەتلەرنى چۈشۈردى، كەلدى ھەم بىر تۈركۈم پەرىشتىلەر كۈك-ئاسماندىن. **50** ئۇ تۆز غەزىپى ئۈچۈن بىر يولنى تۈزلەپ قويدى؛ تۇلارنىڭ جىنىنى ئۆلۈمدىن ئايماي، بەلكى ھاياتىنى ۋاباغا ئايلاندۇردى؛ **51** ئۇ مىسىردا بارلىق ئۈنجى ئۇغۇلغان بالىلارنى، ھامنىڭ چېدىرلىرىدا تۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان ئۈنجى ئۇغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. **52** ئۇ پادىچىدەك ئۆز خەلقىنى مىسردىن سەپەرگە ئاتلاندۇرۇپ، چۆل-باياۋاندىن تۇلارنى قوي پادىسىدەك باشلاپ ماڭدى؛ **53** تۇلارنى ئامان-ئېسەن يېتەكلىگەچكە، تۇلار قورقۇنچتىن خالي بولۇپ ماڭدى، دۈشمەنلىرى غەرق بولدى دېگىنىدا. **54** ئۇ تۇلارنى تۆز مۇقەددەس زېمىنىنىڭ چېگرىسىغا، ئۇ ئۆز قولى ئىگىلىۋالغان بۇ تاغلىقىغا ئېلىپ كەلدى. **55** ئۇ ئەللەرنى تۇلارنىڭ ئالدىدىن قوغلۇۋېتىپ، تانا بىلەن ئۆلچۈپ يەرنى، تەكسىم قىلدى زېمىنىنى؛ ئىسرائىل قەبىلىلىرىنى تۇلارنىڭ چېدىرلىرىغا ئولتۇراقلاشتۇردى. **56** بىراق تۇلار خۇدانى، ھەممىدىن ئالي بولغۇچىنى سىناپ ئاچچىقلاندۇردى، ئۇنىڭ ئېشۇرغان گۈزىۋاھ-ئاگاھلىرىنى تۇتمىدى؛ **57** بەلكى ئاتا-بوۋلىرىدەك يولدىن تېيىپ ئاسىيلىق قىلدى، خائىن ئوقيادەك قېيىپ كەتتى. **58** تۇلار ئېگىزلىكتە قۇرغان ئىبادەتگاھلار بىلەن ئۇنىڭ غەزىپىنى قوزغىدى، ئويما بۇتلىرى بىلەن ئۇنىڭ يۈرىكىنى ئورتىدى. **59** خۇدا تۇلارنى ئاگلاپ غەزەپلەندى، ئىسرائىلدىن ئىنتايىن يىرگەندى. **60** ئۇ شىلوھدىكى ماكانىنى، يەنى ئۇ ئىنسان ئارىسىدا تۇرغان چېدىرنى تاشلاپ كەتتى، **61** ئۆزىنىڭ قۇدرەت بەلگىسىنى بۇلاپ كېتىشكە، شان-شەرىپىنى ئىشغالىيەتچىلەرنىڭ قولىغا بەردى؛ **62** ئۆز خەلقىنى قىلىچقا تاپشۇردى، ئۆزىنىڭ مىراسى بولغانلاردىن ئىنتايىن غەزەپلەندى. **63** ئۇت تۇلارنىڭ يىگىتلىرىنى يالمىدى، قىزلىرى توي ناخشىلىرىدا ماختالمايتتى. **64** تۇلارنىڭ كاھىنلىرى قىلىچ ئاستىدا يىقىلدى، لېكىن تۇل خوتۇنلىرى ھازا تۇتمىدى. **65** ئاندىن رەب بىرسى ئۇيقۇدىن ئويغاندەك ئويغاندى، شاراپتىن جاسارەتلەنگەن پالۋاندەك توۋلىدى. **66** ئۇ رەقىبلىرىنى ئۆرۈپ چېكىندۈرۈپ، تۇلارنى تۇگىمەس رەسۋاغا قالدۇردى. **67** يۈسۈپنىڭ چېدىرنى شاللاپ، رەت قىلدى، ئەفرائىم قەبىلىسىنى تاللىمىدى؛ **68** بەلكى يەھۇدا قەبىلىسىنى، ياخشى كۆرگەن زىئون تېغىنى تاللىدى. **69** [شۇ يەردە] مۇقەددەس جايىنى تاغ چوققىلىرىدەك، يەر-زېمىنى ئەبەدىي ئورناتقاندەك مەزمۇت بىنا قىلدى؛ **70** ئۇ ئۆز قۇلى داۋۇتنى تاللاپ، ئۇنى قوي قوتانلىرىدىن چاقىرىۋالدى؛ **71** قوزىلىرىنى ئېمىتىدىغان ساغلىقلارنى ئەگىشىپ بېقىشتىن ئايرىپ، ئۇنى ئۆز خەلقى ياقۇبنى، مىراسى بولغان ئىسرائىلنى بېقىشقا چىقاردى. **72** داۋۇت تۇلارنى قەلبىدىكى دۈرۈسلۇقى بىلەن باقتى، قولىنىڭ ئەپچىللىكى بىلەن تۇلارنى يېتەكلىدى.

79

ئاساف يازغان كۈي: ـ ئى خۇدا، يات ئەللەر ئۆز مىراسىڭغا بۆسۈپ كىردى؛ تۇلار سېنىڭ مۇقەددەس ئىبادەتخانامنى بۇلغىدى، يېرۇسالېمنى دۆۋە-دۆۋە خارابىلەرگە ئايلاندۇردى. **2** تۇلار قۇللىرىڭنىڭ جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغايەم قىلىپ، مۆمىن بەندىلىرىڭنىڭ ئەتلىرىنى دالادىكى ھايۋانلارغا تاشلاپ بەردى. **3** تۇلار خەلقىڭنىڭ قانلىرىنى يېرۇسالېم ئەتراپىدا سۈدەدەك ئاققۇزدى، جەسەتلىرىنى كۆمگۈلى بېرەر ئادەمۋۇ قالدۇرمىدى. **4** قوشنىلىرىمىز ئالدىدا رەسۋاغا قالدۇق، ئەتراپىمىزدىكىلەرگە مەسخىرە ۋە مازاق ئوبيېكتى بولدۇق. **5** قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ سەن مەڭگۈگە غەزەپلىنەمسەن؟ سېنىڭ يۈرىكىڭ ئوت بولۇپ تۈرتىنىۋېرەمدۇ؟ **6** قەھرىڭنى سېنى تونۇمىغان ئەللەر ئۈستىگە، نامىڭنى بىلمىگەن پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تۆككەيسەن! **7** چۈنكى تۇلار ياقۇبنى يالماپ، ئۇنىڭ ماكانىنى خارابىلىككە ئايلاندۇرۇۋەتتى. **8** ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىلىكىلىرىنى بىزگە ھېسابلىمىغايسەن؛ رەھىمدىلىقلىرىڭ بىزنىڭ يېنىمىزغا چاپسان كەلگەي! چۈنكى بىز ئىنتايىن پەس ئەھۋالدا قالدۇق. **9** ئۆز نامىڭنىڭ شۆھرىتى ئۈچۈن بىزگە ياردەم قىلغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىزنىڭ خۇداسى، نامىڭ ئۈچۈن بىزنى قۇتقۇزغايسەن، گۇناھلىرىمىزنى كەفارەت قىلىپ كەچۈرگەيسەن؛ **10** يات ئەللەر نېمىشقا: «تۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ مازاق قىلىشىدۇ؟ قۇللىرىڭ تۆككەن قان قەرزىنىڭ ھېسابى ئەللەر ئارىسىدا، كۆز ئالدىمىزدا قىلىنغاي. **11** ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرى ئالدىڭغا كەلگەي؛ بىلىكىڭنىڭ قۇچى بىلەن، ئۆلۈمگە بۇيرۇلغانلارنى ساقلىغايسەن. **12** ئى رەب، يات قوشنىلىرىمىزنىڭ ساڭا قىلغان زور ھاقارىتىنى يەتتە ھەسسە قوشۇپ ئۆزلىرىگە، يەنى ئۇلارنىڭ ئىچى-باغرىغا قايتۇرغايسەن؛ **13** شۇنداق قىلىپ، سېنىڭ خەلقىڭ ـ ئۆزۈڭ باققان قويلىرىڭ بولغان بىزلەر، ساڭا مەڭگۈگە تەشەككۈرلەر ئېيتىمىز، ئەۋلادتىن ئەۋلادقىچە سېنىڭ مەدھىيىلىرىڭنى ئايان قىلىمىز.

80

«نىلۇيەرلەر» دېگەن ئاھاڭدا؛ بىر گۈزۈاھلىق؛ ئاساف يازغان كۈي: ـ قۇلاق سالغايسەن، ئى ئىسرائىلنىڭ پادىچىسى، يۈسۈپنى قوي پادىسىدەك بېقىپ يېتەكلىگۈچى، ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرغۇچى، نۇرلانغايسەن! **2** ئەفرائىم، بىنيامىن، مانىسسەھلەرنىڭ ئالدىدا قۇدرىتىڭنى قوزغىغايسەن، بىزلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلگەيسەن! **3** ئى خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇنداۋ بىز قۇتقۇزۇلىمىز! **4** ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، خەلقىڭنىڭ دۇئالىرىغا بولغان غەزىپىڭ قاچانغىچە يالقۇنلاپ تۇرىدۇ؟ **5** سەن كۆز ياشلىرىنى ئۇلارغا نان ئورندا قىلدىڭ، كۆز ياشلىرىنى قاچا-قاچىلاپ ئۇلارغا ئىچكۈزدۈڭ. **6** بىزنى قوشنىلىرىمىزغا تالاشقا قويدۇڭ؛ بىزنى مەسخىرىدە دۈشمەنلەرنىڭ ئاغزىدا. **7** ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، بىزنى ئۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نۇرىنى چاچقايسەن، شۇنداۋ بىز قۇتقۇزۇلىمىز! **8** سەن مىسردىن بىر تۈپ ئۈزۈم كۆچىتىنى ئېلىپ كەلدىڭ؛ يات ئەللەرنى ھەيدىۋېتىپ، ئۇرنىغا ئۇنى تىكتىڭ. **9** يەر يىلدىزلىرىڭ ئۆز كۆچىتەكە، چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ كەڭ يېيىلدى ئۇ زېمىنغا. **10** سايە ئاتىلدى دەشتى-تاگلارغا؛ غوللىرى قۇچلۇق كېدىر دەرەخلىرىدەك؛ **11** ئۇ شاخلىرىنى دېڭىزغىچە، پىلەكلىرىدىن [ئەفرات] دەرياسىغۇ قۇرۇپ قالمىدى. **12** نەچۈن بۇزىسەن قاشالىرىنى، ھەدىيەكلىسەن يولۇچىلارغا مېۋىسىنى؟ **13** ئورمانلىقتىكى ياۋا توڭگۈزلار ئۇنى ھاراپ قىلماقتا، دالادىكى ھايۋانلار ئوزۇق قىلماقتا. **14** ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ئوتۇنىمىز

سەندن، بىنىمزغا قايتقايسەن! ئەرشتىن ھالىمزغا نەزەر سالغايسەن، كېلىپ بۇ
ئۆزۈم تېلىدىن خەۋەر ئالغايسەن! 15 يەنى ئوڭ قولۇڭ تىككەن بۇ يىلتىزدىن،
ئوزۇڭ ئۆچۈن مەزمۇت يېتىشتۇرگەن بۇ ئوغلۇڭدىن خەۋەر ئالغايسەن! 16 مانا ئۇ
ئوتنا كۆيدۈرۈلدى، كېسىۋېتىلدى؛ يۈزۈڭدىكى تەنبىھىي قارىشىڭنى كۆرۈپ
ئۆلار ھالاك بولماقتا، 17 قولۇڭنى ئوڭ قولۇڭدىكى ئادەمگە، يەنى ئوزۇڭ ئۆچۈن
مەزمۇت يېتىشتۇرگەن ئىنسان ئوغلىغا قوندۇرغايسەن؛ 18 شۇنداق قىلغاندا بىز
سەندىن ھەرگىز چېكىنمەيمىز؛ بىزنى يېڭىلىغايسەن، شۇندا بىز نامىڭنى چاقىرىپ
ساۋاق ئىلتىجا قىلىمىز. 19 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان خۇدا، بىزنى ئوز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن! جامالىڭنىڭ نورىنى چاچقايسەن،
شۇندا بىز قۇتقۇزۇلىمىز!

81 بۇ ئاساف يازغان قُوِي بولۇپ، «گىتتىف»تا چېلىنسۇن دەپ،
نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلدى: ـ كۆچ-قۇۋۋەتىمىز بولغان خۇداغا كۆي
ئېيتىپ ياڭراتىڭلار، ياقۇپنىڭ خۇداسىغا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىڭلار! 2 ناخشىنى
ياڭراتىپ، داپ بىلەن تەڭ، يېقىملىق چىلتار ھەم راۋابنى چېلىڭلار! 3 يېڭى
ئايدا، بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا، ھېيت-بايرامىلىك ناغرا-سۇناي چېلىڭلار! 4 چۈنكى
ئىسرائىلغا چۈشكەن بەلگىلىمە، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ بىر پەرمانىدۇر بۇ. 5 ئۇ
مىسىر زېمىنىدا يۇرۇش قىلغانلىرىدا، (شۇ يەردە بىز چۈشىنەلمەيدىغان بىر تىلنى
ئاڭلاپ يۈرەكتۇق) ئۇ بۇنى يۈسۈپكە گۇۋاھ قىلىپ بەردى؛ 6 ـ «ئۇنىڭ
مۇرىسىنى يۈكتىن ساقىت قىلدىم، ئۇنىڭ قولى سېۋەت كۆتۈرۈشتىن ئازاد
بولدى؛ 7 قىستاڭچىلىقتا ندا قىلدىڭ، مەن سېنى ئازاد قىلدىم؛ گۈلدۈرماما
چىققان مەخپىي جايدىن ساڭا جاۋاب بەردىم؛ «مەرىباھ» سۈلىرى بويىدا
سېنى سىنىدىم». سېلاھ. 8 ـ «تىڭشا، خەلقىم، مەن سېنى گۇۋاھلار بىلەن
ئاگاھلاندۇرمەن؛ ئى ئىسرائىل، ماڭا قۇلاق سالساڭ ئىدىڭ! 9 ئارا ئۈدا يات
ئىلاھ بولمىسۇن، يات ئىلەدىكى ئىلاھقا باش ئەگمىگىن! 10 سېنى مىسىردىن
ئېلىپ چىققان پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ ئاغزىڭنى يوغان ئاچ، مەن ئۇنى
تولدۇرىمەن. 11 ـ بىراق خەلقىم سادايىمغا قۇلاق سالمىدى، ئىسرائىلنىڭ ماڭا
باغلانغۇسى يوق ئىدى؛ 12 شۇڭا مەن ئۇلارنى ئوز تەرسالىقىغا قويۇۋەتتىم؛
ئۇلار ئوز مەسلىھەتلىرى بىلەن مېڭىۋېرەتتى. 13 ـ ئاھ، مېنىڭ خەلقىم ماڭا
قۇلاق سالسا ئىدى! ئىسرائىل مېنىڭ يوللىرىمدا يۈرسە ئىدى! 14 ئۇلارنىڭ
دۈشمەنلىرىنى تەزلاندۇرار ئىدىم، قولۇمنى رەقىبلىرىگە قارىتىپ، ئۇلارنى باسار
ئىدىم. 15 پەرۋەردىگارغا نەپرەتلەنگۈچىلەر ئۇنىڭ ئالدىدا زەئىپلىشىپ بويسۇنار
ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شۇ ئاخىرىتى مەڭگۈگە بولاتتى؛ 16 ساڭا بۇغداينىڭ ئەڭ
ئېسىلىنى بېگۈزەر ئىدىم، بەرھەق، قورام تاشتىن ھەسەل ئاققۇزۇپ سېنى
قاندۇرار ئىدىم».

82 ئاساف يازغان كۆي: ـ خۇدا ئۆز ئىلاھىي مەجلىسىدە تۇرۇپ، ئۇ
ئىلاھلار ھەككىدە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ 2 ـ قاچانغىچە سىلەر ناھەق ھۆكۈم
چىقىرىسىلەر، قاچانغىچە رەزىللەرگە يۈز-خاتىرە قىلىسىلەر؟ سېلاھ. 3 گادايلار
ۋە يېتىم-يېسىرلارنىڭ دەۋاسىنى سورىڭلار، ئېزىلگەنلەر ھەم ھاجەتمەنلەرگە
ئادالەتنى كۆرسىتىڭلار، 4 مىسكىنلەر ھەم نامراتلارنى قۇتقۇزۇڭلار، ئۇلارنى
رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن ئازاد قىلىڭلار! 5 نادان ۋە بىلىمسىزدۇر ئۇلارنىڭ
ھەممىسى؛ يۈرمەر ئۇلار زۇلمەت ئارا، تەۋرەر زېمىننىڭ ئۇلىرى. 6 مەن
ئېيتارمەن: ـ «سىلەر ئىلاھلارسىلەر، ھەممىڭلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ
ئوغۇللىرى سىلەر؛ 7 شۇنداق بولسىمۇ سىلەر ئىنسانغا ئوخشاش ئۆلىسىلەر،
ھەرقانداق ئەمىر-بەگگە ئوخشاشلا يىقىلىسىلەر». 8 ـ تۇرغىن، ئى خۇدا، يەر-
يۈزىنى سوراق قىلغايسەن! چۈنكى سەن بارلىق ئەللەرگە ۋارىس بولغۇچىسەن!

83 ئاسافنىڭ كۆي-ناخشىسى: ـ ئۇنى چىقارماي تۇرۇۋالما، ئى خۇدا،
سۈكۈت قىلىپ جىم تۇرۇۋالما، ئى تەڭرىم! 2 چۈنكى مانا، سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭ
داۋۇراڭ قىلماقتا، ساڭا ئۆچمەنلەر باش كۆتۈرمەكتە. 3 ئۇلار قۇۋۇلۇق بىلەن
سۈيىقەست قىلار خەلقىڭگە، قارشى پىلان تۈشۈشۈشە سەن قەدرلىگەنلەرگە.
4 ئېيتار ئۇلار: ـ «يۈرۈڭلار، بارچە قەۋم قاتاردىن يوق قىلايلى ئۇلارنى!
ئېلىنمىسۇن ئېغىزلىڭنا قايدا ئىسرائىلنىڭ نامىنى!». 5 ئۇلار ھەمنەپەس، ھەمدىل
مەسلىھەتلەشتى؛ ئۇلار ساڭا قارشى ئىتتىپاق تۈزدى. 6 مانا، ئېدوم ۋە
ئىسمائىللارنىڭ چېدىرلىرى، موئاب ھەم ھاگېرىلار، 7 گەبال، ئامموn، ۋە
ئامالەك؛ فىلىستىيە ھەمدە تور ئاھالىلىرى، 8 ئاسۇريەمۇ ئۇلارغا قوشۇلدى؛
ئۇلار لۇت ئوغۇللىرىغا يار-يۇلاق بولۇپ كەلگەندىدى. سېلاھ. 9 سەن كىشون
دەرياسىدا مىدىيانىلارغا، سىسىراغا ۋە يابىنغا قانداق تاقابىل تۇرغان بولساڭ،
ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ 10 بۇلار ئەن-دور يېزىسىدا قىرىلغاندى،
يەر ئۈچۈن تىزەك-ئوغۇتقا ئايلانغاندى. 11 ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنى ئورەب
ۋە زىئەبكە، ئۇلارنىڭ داھىيلىرىنى زەباھ ھەم زالمۇناغا ئوخشاش قىلغايسەن؛
12 چۈنكى ئۇلار دەپ ئېيتقان: «خۇدانىڭ چىمەن-يايلاقلىرىنى ئۈزىمىزگە
مۇلۇك قىلىۋالايلى!». 13 ئى خۇدايىم، ئۇلارنى دومىلىنىدىغان قامىغاقتەك،
شامالدا ئۇچۇرۇلغان سامان كەبى سورۇۋەتكەيسەن. 14 ئوت ئورمانلىققا
ئۇتاشقانغا ئوخشاش، يالقۇن تاغلارنى كۆيدۈرگەنگە ئوخشاش، 15 سەن يەنە
ئۇلارنى بورىنىڭ بىلەن قوغلىغايسەن، قارا قۇيۇنىڭ بىلەن ۋەھىمگە سالغايسەن؛
16 ئۇلارنىڭ سېنىڭ نامىڭنى ئىزدىشى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنى شەرم-
ھايا بىلەن چۈمدۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! 17 ئۇلار نومۇسىتىن ئەبەدىي
شەرمەندە بولغاي، جاھانغا رەسۋا بولۇپ يوقىتىلغاي. 18 ئۇلار بىلىۋىتكى، نامىڭ
پەرۋەردىگار بولغان سەنلا پۈتكۈل جاھاندىكى ئەڭ ئالىي بولغۇچىدۇرسەن.

84 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «گىتتىف»تا چېلىنسۇن
دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۆي: ـ ماكانلىرىڭ نەقەدەر
ئەزىزدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار! 2 جېنىم
پەرۋەردىگارنىڭ ھويلىلىرىغا تەشنا بولۇپ، سېغىنىپ ھەتتا ھالدىن كېتىر، دىلىم
ۋە ئەتلىرىم ھايات تەڭرىنگە تەلمۈرۈپ ندا قىلار؛ 3 مانا، قۇچقاچمۇ تاپقان
مۇبارەك بىر ماكانى، قارلىغاچمۇ ئۆزىگە ھەم بالا تۇغىدىغان ئۇۋا ياسايدىغان
جايىنى تاپقان، ـ يەنى سېنىڭ قۇربانگاھلىرىڭدىن، ئى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ پادىشاھىم، مېنىڭ خۇدايىم! 4 سېنىڭ
ئۆيۈڭدە ئۇرۇۋاتقانلار بەختلىكتۇر! ئۇلار توختىماستىن سېنى مەدھىيىلەيدۇ.
سېلاھ. 5 كۈچ-قۇدرىتى سەندىن بولغان كىشى بەختلىكتۇر ـ قەلبىدە كۆتۈرۈلمە
يولار بولغانلار؛ 6 يىغا ۋادىسىدىن ئۆتكەندە، ئۇلار ئۇنى بۇلاقلىققا ئايلاندۇرار؛
بەرھەق، كۈز يامغۇرلىرى ئۇنى بەركەتلەرگە تولدۇرىدۇ. 7 ئۇلار كۈچىگە-
كۈچ ئۇلاپ مېڭىۋېرەر؛ ھەربىرى زىئونغا يېتىپ كېلىپ، خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا
ھازىر بولار. 8 ئى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار،
دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى ياقۇپنىڭ خۇداسى، قۇلاق سالغايسەن! سېلاھ.
9 قارا، ئى قالقىنىمىز بولغان خۇدا، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭنىڭ يۈزىگە ئىلتىپات
بىلەن قارىغىن! 10 چۈنكى سېنىڭ ھويلىلىرىڭدا ئۆتكەن بىر كۈن باشقا يەردە
ئۆتكەن مىڭ كۈندىن ئەلادۇر؛ رەزىللەرنىڭ چېدىرلىرىدە ياشىغاندىن كۆرە،
خۇدايىمنىڭ ئۆيىنىڭ بوسۇغىسىدا تۇرغىنىم ياخشىدۇر. 11 پەرۋەردىگار خۇدا

قۇياش ۋە قالقاندۇر، پەرۋەردىگار شاپائەت ۋە شان-شۆھرەت بەخش ئېتىدۇ؛ دۇرۇس ماڭغانلاردىن تۆ ھەرقانداق ئىلتىپاتنى ھېچ ئايىمايدۇ؛ **12** ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، بەختلىكتۇر ساڭا تايانغان ئىنسان!

85 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۆچۈن يېزىلغان كۈي: ـ سەن تۆز زېمىنىڭغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ، ياقۇبنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرغانىدىڭ، ئى پەرۋەردىگار. **2** خەلقىڭنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرۈم قىلىپ، بارلىق گۇناھلىرىنى يايقانىدىڭ. سېلاھ. **3** سەن پۈتۈن قەھرىڭنى ئېچىكۈە ساخلاپ، غەزىپىڭنىڭ ئەشەددىيلىكىدىن يانغانىدىڭىمۇ. **4** ئەمدى بىزنى تۆز يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى نىجاتلىقىمىز بولغان خۇدا! بىزگە بولغان ئاچچىقىڭغا ھاي بەرگەيسەن! **5** سەن بىزگە ئەبەدىي غەزەپلىنەمسەن؟ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچە غەزىپىڭنى سوزامسەن؟ **6** خەلقىڭ تۆزۈڭدىن شادلىنىشى ئۈچۈن، بىزنى قايتىدىن يېڭىلىمامسەن؟ **7** بىزگە تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى كۆرسەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە نىجاتلىقىڭنى ئاتا قىلغايسەن! **8** ئېمىلەرنى دەر، تەڭرى پەرۋەردىگارىمغا قۇلاق سالاي؛ چۈنكى ئەيلەيدۇ تۇ ئامان-ئېسەنلىكنى خەلقىگە ھەم مۇمىنلىرىگە؛ دەر ئۇلارغا قايتا گۇلار ھاماقەتلىككە! **9** زېمىنىمزدا شان-شۆھرەتنىڭ تۇرۇشى ئۈچۈن، دەرھەقىقەت، تۆنىڭدىن ئەيمىنىدىغانلارغا ئۇنىڭ نىجاتلىقى يېقىندۇر؛ **10** تۆزگەرمەس مۇھەببەت ۋە ھەقىقەت تۆزۈلۈشتى؛ ھەققانىيەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بىر-بىرىنى سۈيۈشتى؛ **11** ھەقىقەت يەردىن ئۈنۈپ چىقماقتا، ھەققانىيەت ئەرشىلەردىن قارايدۇ. **12** پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ياغسا، زېمىنىمىزمۇ مول ھوسۇلىنى بېرەر؛ **13** ھەققانىيەت يول ئاچار ئۇنىڭ ئالدىدا، ئۇنىڭ قەدەملىرىگە يول ھازىرلايدۇ!

86 داۋۇتنىڭ دۇئاسى: قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن؛ چۈنكى مەن ئېزىلگەن ۋە ھاجەتمەندۇرمەن. **2** جېنىمنى ساقلاپ قالغايسەن، چۈنكى مەن ساڭا مۇمىنمەن؛ ئى سەن خۇدا، ساڭا تايانغان قۇلۇڭنى قۇتقۇزغايسەن؛ **3** ماڭا مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن، ئى رەب، چۈنكى مەن كۈن بويى ساڭا ندا قىلىمەن. **4** قۇلۇڭنىڭ جېنىنى شاد قىلغىن، چۈنكى جېنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ **5** چۈنكى سەن مېھرىبان، كەچۈرۈمچان رەب سەن! تۆزەڭگە ئىلتىجا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە زور مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىدۇرسەن! **6** مېنىڭ دۇئايىمغا قۇلاق سالغىن، ئى پەرۋەردىگار، يىلىنشلىرىمنىڭ ساداسىنى ئاڭلىغايسەن؛ **7** بېشىمغا كۈن چۈشكەندە، مەن ساڭا ئىلتىجا قىلىمەن، چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب بېرىسەن. **8** ئىلاھلار ئارىسىدا سېنىڭ تەڭدىشىڭ يوقتۇر، ئى رەب؛ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭمۇ تەڭدىشى يوقتۇر. **9** سەن ياراتقان بارلىق ئەللەر كېلىپ سېنىڭ ئالدىڭدا سەجدە قىلىدۇ، ئى رەب، نامىڭنى ئۇلۇغلايدۇ. **10** چۈنكى سەن ناھايىتى بۈيۈكسەن، مۇجىزىلەرنى ياراتقۇچىدۇرسەن؛ سەن خۇدادۇرسەن، يېگانىدۇرسەن. **11** سېنىڭ ھەقىقىتىڭدە يۈرۈشۈمدە، تۆز يولۇڭنى ماڭا تۆگەتكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار! نامىڭغا ھۆرمەت-ئەيمىنىشتە بولۇشۇم ئۈچۈن، قەلبىمنى پۈتۈن قىلغايسەن. **12** پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەدھىيلەيمەن رەببىم خۇدانى، ئەبەدلىكەبەد ئۇلۇغلايمەن نامىڭنى. **13** چۈنكى مېھىر-مۇھەببىتىڭ چوڭقۇر بولغاىقتا ماڭا، تەھتىسارانىڭ تەگلىردىن قۇتقۇزىسەن جېنىمنى؛ **(Sheol h7585)** **14** ئى خۇدا، قارشى چىقىپ تەكەببۇرلار گەر ماڭا، ئەشەددىيلەر جامائىتى ئالماقتا جېنىمنى ئاڭا، ھەم كۆزگە ئىلمەيدۇ سېنى! **15** ۋە لېكىن رەببىم رەھىمدىل ۋە شەپقەتلىك ئىلاھ بولغاچ، نە ئاشقۇچى قىلەر، مېھىر-مۇھەببەت ھەم ھەققەت-سادىقلىقىڭ تېشىپ تۇرىدۇ. **16** ھالىمغا باق، ماڭا شەپقەت ئېلىگىن، تۆز قۇلۇڭغا مەدەت بېرىپ، دىدىككىنىڭ ئوغلىنى قۇتقۇزغايسەن! **17** ئىلتىپاتىڭنىڭ بېشارىتى دېسەڭ، دۈشمەنلەرنى شۇنى كۆرۈشى بىلەن شەرمەندە قىل، ئى پەرۋەردىگار ھەرقاچان ھەمدەمدە بولۇپ كۆڭلۈمنى ئالغىن.

87 كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ ئۇنىڭ ئۆلى بولسا مۇقەددەس تاغلاردىدۇر. **2** پەرۋەردىگار ئەۋزلۈك كۆرەر ياقۇبنىڭ بارلىق جايلىرىدىنمۇ، پەقەتلا زىئون دەرۋازىلىرىنى؛ **3** شەرىپىگە ئۇلۇغ ئىشلار ئېيتىلماقتا، ئى خۇدانىڭ شەھىرى! سېلاھ. **4** «راھاب ۋە بابىللىقلار باردۇر مېنى تونۇغانلار ئارىسىدا؛ فىلىستىيەلىك، تۇر بىلەن ئېفىئوپىيەلىق شۇ قاتاردا» ـ دەيمەن، بۇ ئادەم تۇغۇلغاندۇر شۇ يەردە. **5** يەرھەق، زىئون توغرۇلۇق شۇنداق ئېيتىلار: ـ «بۇ ئادەم، پالانچى-پوكۇنچى ئۇنىڭدا تۇغۇلغان، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئۆزى ئۇنى مۇستەھكەملەيدۇ». **6** خەلق-قوۋملارنى خاتىرلىگىنىدە پەرۋەردىگار: ـ «بۇ كىشى بۇ يەردە تۇغۇلغان» ـ دەپ ئالاھىدە خاتىرلىگىنىدە يېزىپ قويىدۇ. سېلاھ. **7** ناخشىچىلار، ئۇسسۇلچىلار شۇنى تەڭ ئېيتىدۇ: ـ «مېنىڭ بارلىق بۇلاق-مەنبەلىرىم سېنىڭدىدۇر!»

88 كوراھنىڭ ئوغۇللىرى ئۈچۈن يېزىلغان كۈي-ناخشا: ـ نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، «ماخالات-لېئانوت» ئاھاڭىدا ئوقۇلسۇن دەپ، ئەزرالىق ھېمان يازغان «ماسقىل»: ـ ئى پەرۋەردىگار، نىجاتلىقىم بولغان خۇدا، كېچە-كۈندۈز ساڭا ناله قىلىپ كەلدىم. **2** دۇئايىم سېنىڭ ئالدىڭغا كىرىپ ئىجابەت بولسۇن؛ ندايىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ **3** چۈنكى دەردلەردىن جېنىم تويغان، ھاياتىم تەھتىساراغا يېقىنلاشقان، **(Sheol h7585)** **4** ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار قاتاردا ھېسابلىنىمەن؛ كۈچ-مادارى قۇرۇغان ئادەمدەك بولۇپ قالدىم. **5** ئۆلۈكلەردىن ھېچبىر پەرقسىزمەن، تېنىم لەھەتىكى مۇرددىدەكلا، ئۇنۇتۇلغانمەن ئۇلۇكلەردەكلا؛ قولۇڭدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلانغانمەن ئۇلاردەكلا. **6** سەن مېنى ھاڭنىڭ ئەڭ تېگىگە، زۇلمەتلىك جايلارغا، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە چۈمدۈردۇڭ. **7** قەھرىڭ ئۆستۈمگە ئېغىر يۈكتەك باستى، بارلىق دولقۇنلىرىڭ بىلەن مېنى قىينىدىڭ. **8** مەندىن دوست-بۇرادەرلىرىمنى يىراقلاشتۇردۇڭ؛ ئۇلارنى مەندىن يىرگەندۈردۇڭ؛ مەن قامالغانمەن، ھېچ چىقالمايمەن. **9** كۆزلىرىم ئازاب-ئۇقۇبەتىدىن خىرەلەشتى؛ ھەر كۈنى ساڭا ندا قىلىمەن، ئى پەرۋەردىگار، قوللىرىمنى ساڭا كۆتۈرۈپ كەلدىم. **10** ئۇلۇكلەرگە مۇجىزە كۆرسىتەرسەنمۇ؟ مەرھۇملار ئورنىدىن تۇرۇپ ساڭا تەشەككۈر ئېيتارمۇ؟ **11** تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ قەبرىدە بايان قىلنارمۇ؟ ھالاكەت دىياردا سادىقلىق-ھەقىقىتىڭ ماختىلارمۇ؟ **12** كارامەتلىرىڭ زۇلمەتتە تونۇلارمۇ؟ ھەققانىيلىقىڭ «ئۇنتۇلۇش زېمىنى»دە بىلىنەرمۇ؟ **13** بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگار، ساڭا پەريات كۆتۈرىمەن، تاڭ سەھەردە دۇئايىم ئالدىڭغا كىرىدۇ. **14** ئى پەرۋەردىگار، نېمىگە جېنىمنى تاشلىۋەتتىڭ؟ نېمىگە جامالىڭنى مەندىن يوشۇردۇڭ؟ **15** ياشلىقىمدىن تارتىپ مەن ئېزىلگەن، بىمارىدۇرمەن؛ ۋەھشەتلىرىڭنى كۆرۈۋېرىپ ھېچ ھالىم قالمىدى. **16** قەھرىڭ ئۆستۈمدىن ئۆتتى؛ ۋەھىمىلىرىڭ مېنى نابۇت قىلدى. **17** ئۇلار كۈن بويى تاشقىن سۈلىرىدەك مېنى ئوراۋالدى، تامامەن مېنى چۈمدۈردى. **18** جان دوست-ئاغىنىلىرىمنى مېنىڭدىن يىراقلاشتۇردۇڭ، مېنىڭ ئەزىز دوستۇم بولسا قاراڭغۇلۇقتۇر!

89 ئەزراھلىق ئېتان يازغان «ماسقىل»: ـ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىنى ئەبەدىي كۈيلەيمەن، ئاغزىمدا دەۋردىن-دەۋرگىچە ھەققەت-

ساداقىتىڭنى ئايان قىلىمەن. 2 چۈنكى مەن: تۆزگەرمەس مۇھەببەت مەڭگۈگە تىكلىنىپ ماڭىدۇ، سەن ھەققەت-ساداقىتىڭنى ئەرشىتىلادا مۇستەھكەملەۋاتىسەن ـ دەپ بىلدىم؛ 3 سەن دېدىڭكى: ـ «مەن تاللىۋالغىنىم بىلەن ئەھدە تۈزگەنمەن؛ قۇلۇم داۋۇتقا قەسەم قىلدىم: ـ 4 سېنىڭ ئەۋلادىڭنى مەڭگۈ داۋام قىلدۇرىمەن، تەختىڭنى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقا قۇرۇپ چىقىمەن». سېلاھ. 5 ھەم ئاسمانلارمۇ سېنىڭ مۆجىزىلىرىڭنى تەبرىكلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، مۇقەددەسلەرنىڭ جامائىتىدە ئۇلار ھەققەت-ساداقىتىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ 6 چۈنكى ئاسمانلاردا پەرۋەردىگارنىڭ تەڭدىشى بارمۇ؟ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوغۇللىرى ئارىسىدا پەرۋەردىگارغا ئوخشايدىغان كىم بار؟ 7 تەڭرىنىڭ ھەيۋىسى مۇقەددەسلەرنىڭ مەجلىسىدىكىلەرنى قاتتىق تىترىتىدۇ، ئۇنىڭ ئېتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇچۇن ئۇ قورقۇنچلۇقتۇر. 8 ئى پەرۋەردىگار، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، قۇدرەتلىك ياھ، ھەر تەرەپكىڭا ھەققەت-ساداقىتىڭ تۇرسا، ئوخشار ساڭا كىممۇ ھەم؟ 9 دېڭىزنىڭ مەغرۇرلۇقى ئۇستىدىن ھۆكۈم سۈرىسەن، دولقۇنلار تۇركەشلىگەندە، سەن ئۇلارنى تىنچلاندۇرىسەن؛ 10 راھابنى ئۆلگىدەك يانچىدىڭسەن، كۆچلۈك بىلىكىڭ بىلەن دۈشمەنلىرىڭنى تىرپىرەن قىلىپ تارقىتىۋەتتىڭ. 11 ئاسمانلار سېنىڭكى، زېمىنمۇ سېنىڭكىدۇر، جاھان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممىنى بەرپا قىلدىڭ. 12 شىمال ۋە جەنۇبنى، ئۇلارنى يارىتقانسەن، تابور ۋە ھەرمون چوققىلىرى نامىڭنى يا ڭرىتىپ كۆيلەر. 13 قۇدرەتلىك بىلەك سېنىڭكىدۇر، كۆچلۈكتۇر سېنىڭ قولۇڭ، ئوڭ قولۇڭ ھەم چىداملىقتۇر. 14 تەختىڭنىڭ ئۆلى ھەققانىيلىق ھەم ئادالەتتۇر، مۇھەببەت ھەم ھەققەت-ساداقەت دائىم دىدارىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ. 15 تەنتەنە ساداسىنى بىلگەن خەلق بەختلىكتۇر، ئۇلار سېنىڭ جامالىڭنىڭ نۇرىدا ماڭىدۇ، ئى پەرۋەردىگار! 16 ئۇلار نامىڭا كۈن بويى شاد بولار، ھەققانىيلىقىڭا ئۇلار كۆتۈرۈلىدى. 17 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆچىنىڭ شان-شەرىپى ئۆزۈڭدۇرسەن، سېنىڭ ئىلتىپاتىڭ بىلەن مۇڭگۈزىمىز كۆتۈرۈلىدۇ. 18 چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ قالقىنىمىز، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەسنى بولغۇچى شاھىمىزدۇر. 19 سەن بۇرۇن ئۆز مۇمىن بەندەڭگە غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنۈپ سۆز قىلىپ شۇنداق دېگەندىڭسەن: ـ «مەن بىر ئەزمەت ئۈستىگە ياردىمىنى قوندۇردۇم، ئەل ئارىسىدىن مەن تاللىۋالغان بىرسىنى كۆتۈردۈم؛ 20 قۇلۇم داۋۇتنى تاپتىم، مۇقەددەسىم مېيىم بىلەن مەن ئۇنى مەسىھ قىلىپ تىكلىدىم. 21 قولۇم ئۇنىڭغا يار بولۇشقا بېكىتىلگەن، بىلىكىم ئۇنى كۈچلەندۈرىدۇ. 22 دۈشمەن ئۇنىڭدىن ھېچ ئالۋان-سىلىق ئالمايدۇ، يەسكەش ئادەم ئۇنى قىستىمايدۇ؛ 23 بەلكى مەن رەقىبلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىدا يانچىيمەن، ئۇنى تۇچ كۆرگەنلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ 24 ئۇز ھەققەت-ساداقىتىم ھەم مېھىر-مۇھەببىتىم ئۇنىڭغا يار بولار، ھەم مېنىڭ نامىم بىلەن ئۇنىڭ مۇڭگۈزى كۆتۈرۈلىدۇ. 25 مەن ئۇنىڭ قولىنى دېڭىز ئۈستىدە، ئوڭ قولىنى دەريالار ئۈستىدە قويىمەن. 26 ئۇ مېنى چاقىرىپ دەيدۇكى: ـ «سەن مېنىڭ ئاتام، مېنىڭ تەڭرىم، نىجاتلىقىم بولغان قورام تېشىمدۇرسەن!». 27 مەن يەنە ئۇنى مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇم دەپ، دۇنيا پادشاھلىرىدىن ئەڭ يۇقىرىسى قىلىمەن. 28 مېنىڭ مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەبەدىي قالدۇرىمەن، مېنىڭ ئەھدەم ئۇنىڭ بىلەن مەھكەم تۇرىدۇ؛ 29 مەن ئۇنىڭ نەسلىنى ئەبەدىيلەشتۈرىمەن، ئۇنىڭ تەختىنى ئاسمانىنىڭ كۈنلىرىدەك داۋام قىلدۇرىمەن. 30 مۇبادا ئوغۇللىرى تەۋرات-قانۇنۇمدىن چىقىپ، ھۆكۈملىرىم بويىچە يۈرمىسە، 31 بەلگىلىمىلىرىمنى بۇزسا، ئەمرلىرىمگە ئىتائەت قىلمىسا، 32 ـ ئۇ ۋاقىتتا ئىتائەتسىزلىكىنى ئايان بىلەن، گۇناھىنى يارا-جاراھەت بىلەن جازالايمەن. 33 لېكىن مۇھەببىتىمنى ئۇنىڭدىن ئۈزۈپ قويمايمەن، ھەققەت-ساداقىتىمگە خىيانەت قىلمايمەن؛ 34 مەن تۈزگەن ئەھدەمنى ئەسلا بۇزمايمەن، لەۋلىرىمدىن چىققانلىرىنى ھېچ ئۆزگەرتمەيمەن. 35 مەن بىر قېتىم پاك-مۇقەددەسلىكىمگە قەسەم ئىچتىم ـ داۋۇتقا قەتئى يالغان سۆزلىمەيمەن: ـ 36 «ئۇنىڭ ئەۋلادى ئەبەدىي داۋاملىشار، ئۇنىڭ تەختى كۈز ئالدىمدىكى قۇياش كەبى تۇرار، 37 ئۇ ئاي كەبى مەڭگۈلۈك مۇستەھكەملىنەر، ئاسماندىكى ئۇرغۇن گۈۋاھچىدەك مەزمۇت تۇرار». سېلاھ. 38 بىراق سەن يۈلارنى چەتكە قېقىپ، تېنىپ كەتتىڭ، سەن مەسىھ قىلغان پادىشاھقا قاتتىق غەزەپلەندىڭ. 39 قۇلۇڭ بىلەن ئۇنىڭدىن ئەھدىدىن ۋاز كەچتىڭ، ئۇنىڭ تاجىنى يەرگە تاشلاپ داغ تەگكۈزدۈڭ. 40 ئۇنىڭ بارلىق تام-پاسىللىرىنى يېمىتىپ، قەلئەلىرىنى خارابلىككە ئايلاندۇردۇڭ. 41 يولدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى بۇلىماقتا، ئۇ بارلىق قوشنىلىرى ئالدىدا رەسۋا بولدى. 42 ئۇنى ئەزگەنلەرنىڭ ئوڭ قولىنى يۇقىرى كۆتۈردۈڭ، يۈتكۈل دۈشمەنلىرىنى خۇشال قىلدىڭ. 43 بەرھەق، سەن ئۇنىڭ قىلىچىنىڭ بىسىنى قايرىۋەتتىڭ، جەڭدە ئۇنى تىك تۇرغۇزمىدىڭ. 44 ئۇنىڭ جۇلالىقىنى يوقىتىپ، ئۇنىڭ تەختىنى ئۈرۈۋەتتىڭسەن. 45 ياشلىق كۈنلىرىنى سەن قىسقارتتىڭ، ئۇنى خجالەتكە چۈمدۈردۈڭ. سېلاھ. 46 قاچانغىچە، ئى پەرۋەردىگار؟ ئۆزۈڭنى ئەبەدىي يوشۇرۇۋېرەمسەن؟ قەھرىڭ ئوت كەبى مەڭگۈ يانارمۇ؟ 47 ماڭا نىسبەتەن، ئۆمۈرىنىڭ قىسقىلىكىنى ئەستە تۇتقىن! نېمىشقىمۇ بارلىق ئىنسان بالىلىرىنى بېھۇدىلىككە يارىتقانسەن؟ 48 قېنى، قايسى ئادەم ياشاپ ئۆلۈمنى كۆرمەيدىكەن؟ ئۇ جېنىنى تەھتىسارانىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالامدىكەن؟ سېلاھ. (Sheol h7585) 49 سەن ھەققەت-ساداقىتىڭدە داۋۇتقا قەسەم ئىچكەن، ئاۋۇۋالىقى مېھىر-مۇھەببەتلەر قەيەردە قالدى، يا رەببىم؟ 50 قۇللىرىڭ ئۆچراۋاتقان مەھىرىلەرنى ياد ئەتكەيسەن، ئى رەب ـ مەن ئېچىمدە پۈتكۈل كۈچلۈك ئەللەرنىڭ مەسىھىر-مازاقلىرىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمەن ـ 51 دۈشمەنلىرىڭنىڭ ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغانلىرىڭ قەدەملىرىنى قانچىلىك مەسخىرىلىگىنى، ئى پەرۋەردىگار، ياد ئەتكەيسەن! 52 پەرۋەردىگارغا مەڭگۈگە تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇلسۇن! ئامىن! ئامىن!

90

خۇدانىڭ ئادىمى بولغان مۇسانىڭ دۇئاسى: ـ يا رەببىم، سەن بارلىق دەۋرىدە بىزگە ماكان بولۇپ چىقىۋاتىسەن؛ 2 تاغلار ۋۇجۇدقا كەلمەستىن بۇرۇن، سەن يەر ۋە ئالەمنى شەكىللەندۈرمەستىن بۇرۇن، ئەزەلدىن ئەبەدگىچە ئەڭدىنۇرسەن. 3 سەن ئىنسانى تۈپراققا ئايلاندۇرۇپ: ـ «ھەي، ئىنسان بالىلىرى، قايتىڭلار!» ـ دەيسەن. 4 مانا، سېنىڭ نەزىرىڭدە مىڭ يىل ـ تۈنۈپ كەتكەن تۈنۈگۈنكى بىر كۈن، تۈندىكى بىر جېسىەكتۇر، خالاس. 5 سەن ئادەملەرنى سۇ تاشقىنىدەك ئېلىپ كېتىسەن، ئۇلار ئۇتۇنۇپ كەتكەن بىر ئۈيقۇدەك، تالۋا سەھەردە ئۈنۈپ چىققان ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ ـ 6 ئەتىگەندە ئۇلار كۆكىرىپ ئۈنەر، كېچىسى بولسا كېسىلىپ، سولىشىپ كېتەر. 7 چۈنكى بىز غەزىپىڭ بىلەن يوقايمىز، قەھرىڭ بىلەن دەككە-دۈككىدە قالىمىز. 8 سەن قەبىھىلىكلىرىمىزنى كۆز ئالدىڭغا، يوشۇرۇن قىلمىشلىرىمىزنى جامالىڭنىڭ نۇرى ئالدىغا قويدۇڭ. 9 بارلىق كۈنلىرىمىز دەرغەزىپىڭ ئاستىدا ئوتۇپ كېتىدۇ، يىللىرىمىزنى بىر ئۈھ تارتىش بىلەنلا ئوتكىنىمىز. 10 ئۆمرىمىزنىڭ يىللىرى يەتمىش يىل، ماغدۇرىمىز بار بولسا سەكسەن يىل؛ بىراق ئۇلارنىڭ پەخرى جاپا ۋە بېھۇدىلىكتۇر؛ ھايات تېزلىك بىلەن ئۇزەر، مانا، بىز ئۇچۇپ كەتىۋاتىمىز. 11 ساڭا بولغان ھۆرمەت-ئەيمىنىشنىڭ ئاز-كۆپلۈكىگە قاراپ ھېسابلىنىدىغان، ئاچچىقىڭنىڭ شىددىتىنى كىم بىلىۋىتى؟ 12 شۇڭا كۆڭلىمىزنى دانالىققا قويۇشىمىز ئۈچۈن، كۈنلىرىمىزنى ساناشنى بىزگە ئۆگەتكەيسەن! 13 يېنىمىزغا قايتقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سېنى قاچانغىچە...؟! قۇللىرىڭغا رەھىم قىلغايسەن! 14 بىزنى ئەتىگەندە ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قاندۇرغايسەن؛ ئۇنداقتا بارلىق كۈنلىرىمىزدە كۆيلەرنى يا ڭرىتىپ شادلىنىمىز.

15 سەن بىزنى جاياغا قويغان كۈنلەرگە ئاساسەن، كۆلپەتنى كۆرگەن يىللىرىمىزغا ئاساسەن يەنە خۇرسەن قىلغىن! 16 ئۇلۇغ ئىشلىرىڭ قۇللىرىڭغا كۆرۈنگەي، شانۇ-شەۋكىتىڭ ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىغىمۇ ئاشكارا بولغاي! 17 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ شېرىن مەرھەمىتى ئۈستىمىزدە بولغاي، قولىمىزدىكى ئىشلارنى بەركەتلىك قىلغايسەن، بەرھەق، قولىمىزدىكى ئىشلارنى بەركەتلىك قىلغايسەن!

91 ئەڭ ئالىي بولغۇچىنىڭ مەخپىي جايىدا ئۆرغۈچى، ھەممىگە قادىرنىڭ سايىسىدە ئارامىخۇدا ياشايدۇ. 2 مەن پەرۋەردىگارنى: ـ «مېنىڭ باشپاناھىم، مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ خۇدايىم، ئۇنىڭغا تايىنىمەن» ـ دەيمەن. 3 بەرھەق، ئۇ قىلتاچىنىڭ توزىنىدىن سېنى قۇتۇلدۇرىدۇ، شۇم بالا-قازادىن ھەم خالاس ئېتىدۇ. 4 ئۇ پەيلىرى بىلەن سېنى ياپىدۇ، قاناتلىرى ئاستىدا پاناھ تاپىسەن؛ ئۇنىڭ ھەقىقىي ساڭا قالقان ھەم ئىستىھكامدۇر. 5 سەن نە كېچىدىكى ۋەھىمىدىن، نە كۈندۈزى ئۇچۇۋاتقان ئوقتىن، 6 نە قاراڭغۇلۇقتا كەزگۈچى ۋابادىن، نە چۈش ۋاقتىدا ۋەيرانچىلىق قىلغۇچى ھالاكەتتىن قورقمايسەن. 7 سېنىڭ يېنىڭدا مىڭ يىقىلىپ، ئوڭۇڭ يېقىڭدا ئون مىڭ غۇلاپ چۈشسىمۇ، لېكىن بالا-قازا ساڭا يېقىنلاشمايدۇ. 8 سەن پەقەت كۆزلىرىڭ بىلەن بېقىپ، پاسىقلارغا بېرىلگەن جازانى كۆرىسەن. 9 پەرۋەردىگارنى پاناھىم دەپ بىلىگىنىڭ ئۈچۈن، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنى ماكان قىلغىنىڭ ئۈچۈن، 10 ېشىڭغا ھېچ بالا كەت چۈشمەيدۇ، ۋابامۇ چېدىرىڭغا يېقىنلاشمايدۇ. 11 ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يۈتكۈل يوللىرىڭدا سېنى ساقلايدۇ. 12 ئايىغىڭ تاشقا ئۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ. 13 شىر ۋە كوبرا يىلان ئۈستىدىن بېسىپ ئۆتىسەن، ئارسلان ۋە ئەجدىھانى دەسسەپ-چەيلەيسەن. 14 «ئۇ ماڭا مۇھەببىتىنى باغلىغانلىقى ئۈچۈن، مەن ئۇنى قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇ نامىمنى تەن ئالغىنى ئۈچۈن يۈقىرىدا ساقلايمەن. 15 ئۇ ماڭا نىدا قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن؛ ئېغىر كۈن ئۇنى باسقاندا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولىمەن؛ مەن ئۇنى خالاس قىلىپ، ئىززەت-ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرىمەن. 16 ئۇزاق ئۆمۈر بىلەن ئۇنى قانائەتلەندۈرىمەن، ھەم نىجاتلىقىمنى ئۇنىڭغا كۆرسىتىمەن».

92 شابات كۈنى ئۈچۈن بىر ناخشا-كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر ئېيتىش، نامىڭنى كۈيلەپش ئەلادۇر، ئى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچى! 2 ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭنى سەھەردە، جاكارلاش ھەققەت-ساداقىتىڭنى ئۈنلەردە، 3 ئون تارلىق ساز ۋە راۋابنى چېلىپ، چىلتار بىلەن مۇڭلۇق ئاھاڭدا چېلىش ئەلادۇر! 4 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار، ئۆز قىلغىنىڭ ئارقىلىق مېنى خۇرسەن قىلدىڭ، قوللىرىڭنىڭ قىلغانلىرى بىلەن مەن روھلىنىپ ناخشا ئېيتىمەن. 5 پەرۋەردىگار، قىلغان ئىشلىرىڭ نېمىدېگەن ئۇلۇغدۇر! ئويلىرىڭ ناھايىتى چوڭقۇردۇر! 6 بىغەم كىشى بۇنى بىلمەس، ھاماقەت بۇنى چۈشىنەمەس، 7 رەزىللەر ئوت-چۆپتەك ئايىنىغاندا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى گۈللەنگەن بىلەن، مەڭگۈ ھالاك بولۇپ كېتىدىغانلار شۇلاردۇر! 8 لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەبەدىلىكەبەد ئۈستۈن تۇرىسەن. 9 چۈنكى مانا دۈشمەنلىرىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مانا دۈشمەنلىرىڭ يوقىلىدۇ، بارلىق قەبىھلىك قىلغۇچىلار تىرىپەردە قىلىۋېتىلىدۇ! 10 مۇڭگۈزۈمنى ياۋايى بۇقىنىڭكىدەك كۆتۈرىسەن؛ بېشىمغا يېڭى مايى سۈركىلىپ، مەسىھ قىلىنىدۇ. 11 مېنى قەست قىلغانلارنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] ئۆز كۆزۈم كۆرىدۇ؛ ماڭا قارشىلىششىقا قوزغالغان رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ [تەن بەرگەنلىكىنىمۇ] قۇلقىم ئاڭلايدۇ. 12 ھەققانىي ئادەم خورما دەرىخى كەبى گۈللەپ-ياشنايدۇ؛ ئۇ لىۋاندىكى كېدىر دەرىخىدەك ئۆسىدۇ. 13 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە تىكىلگەنلەر، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا گۈللىنىدۇ؛ 14 ئۇلار قېرىغاندىمۇ يەنە مېۋە بېرىدۇ، سۈلۈق ھەم يېشىل بولار، 15 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگار دۈرۈستۇر، دەپ ئىسپاتلايدۇ؛ ئۇ مېنىڭ قورام تېشىمدۇر، ئۇنىڭدا ناھەقسىزلىك يوقتۇر!

93 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! ئۇ ھەيۋەتنى كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ پەرۋەردىگار كىيىنگەن، ئۇ بېلىنى قۇدرەت بىلەن باغلىغان؛ بەرھەق، شۇڭا دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. 2 سېنىڭ تەختىڭ قەدىمدىلا بەرپا قىلىنغان؛ سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچىسەن! 3 كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى، ئى پەرۋەردىگار، كەلكۈن-تاشقىنلار ئۆز ساداسىنى كۆتۈردى! كەلكۈن-تاشقىنلار كۆچلۈك دولقۇنلىرىنى يۇقىرى كۆتۈردى! 4 كۆپ سۈلارنىڭ شاۋقۇنلىرىدىن، دېڭىز-ئوكياندىكى قۇدرەتلىك دولقۇنلاردىن، ئۈستۈن تۇرغان پەرۋەردىگار قۇدرەتلىكتۇر! 5 سېنىڭ ئاگاھ-گۆۋاھلىقلىرىڭ نېمىدېگەن ئىشەنچلىك-ھە! زامان ئاخىرىغىچە، ئى پەرۋەردىگار، ئۆيۈڭگە پاك-مۇقەددەسلىك ئەبەدىلىكەبەد راۋادۇر.

94 ئى ئىنتىقاملار ئىلغۇچى تەڭرى، پەرۋەردىگار! ئى ئىنتىقاملار ئىلغۇچى تەڭرى، پارلىغايسەن! 2 كۆتۈرۈلگىن، ئۆزۈڭنى كۆتۈرگىن، ئى جاھانىي سوراق قىلغۇچى، تەكەبىۋارلارغا جازاسىنى بەرگىن! 3 قاچانغىچە رەزىللەر، ئى پەرۋەردىگار، قاچانغىچە رەزىللەر تەنتەنە قىلىپ يۈرۈۋېرىر؟ 4 قاچانغىچە ھاكاۋۇرلارچە سۆزلەپ ۋالاقشيدۇ، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى يوغان گەپ قىلىپ يۈرىدۇ؟ 5 ئۇلار خەلقىڭنى ئېزىدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مىراسىڭغا جەبىر-جاپا سالماقتا. 6 تۇل ئايال ۋە غېرىب-مۇساپىرلارنى قىرىپ، يېتىم-يېسىرلەرنى ئۆلتۈرۈپ: ـ 7 «ياھ كۆرمەيدۇ»، «ياقۇپنىڭ خۇداسى كۆڭۈل بۆلمەيدۇ»، ـ دېيىشەر. 8 سىلەر كۆڭۈل قويۇڭلار، ئى ئەلنىڭ ھاماقەتلىرى! ئەخمەقلەر، قاچان دانا بولىسىلەر؟ 9 قۇلاقنى تىكىگۈچىنىڭ ئۆزى ئاڭلىمامدۇ؟ كۆزنى ياسىغۇچىنىڭ ئۆزى كۆرمەمدۇ؟ 10 ئەللەرنى تەربىيىلىگۈچى، ئىنسانغا ئەقىل-بىلىم ئۆگەتكۈچىنىڭ ئۆزى ئادەمنى ئەيىبلىمەمدۇ؟ 11 پەرۋەردىگار ئىنسانانىڭ ئوي-خىياللىرىنىڭ ئۇتامىي يوقلۇقىنى بىلىدۇ. 12 سەن تەربىيىلىگەن ئادەم بەختلىكتۇر، ئى ياھ، يەنى سەن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ئەقىل ئۆگىتىدىغان كىشى بەختلىكتۇر! 13 شۇنداق قىلىپ، تاكى پاسىقلار ئۆچۈن ئورەك كولانغۇچە ـ سەن ئۇنى يامان كۈنلەردىن خاتىرجەم ساقلايسەن. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى تەرك ئەتمەيدۇ، ياكى ئۆز مىراسىدىن ۋاز كەچمەيدۇ. 15 چۈنكى ھۆكۈم-پەرمان ھوقۇقى ھامان ئادالەتكە قايتىدۇ، بارلىق دىلى دۈرۈسلار بولسا، ئۇنىڭ كەيندىن ماڭىدۇ. 16 مەن ئۈچۈن يامانلار بىلەن قارشىلىششىقا كىم ئورندىن تۇرالايدۇ؟ مەن ئۈچۈن قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن قارشىلىششىقا كىم مەيدانغا چىقالايدۇ؟ 17 ئەگەر پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە بولمىغان بولسا، جىنىم بالدۇر چىقىپ سۈكۈت دىيارىدا ياتار ئىدى. 18 ئايىغىم پۇتلىشاي دېگىنىدە، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مېنى يۇلىدى. 19 ئىچىمدىكى كۆپلىگەن غەم-ئەندىشىلەر ئارىسىدا، سېنىڭ تەسەللىلىرىڭ جېنىمنى سۈيۈندۈردى. 20 ئىنسابسىزلىقنى قانۇنغا ئايلاندۇرىدىغان، ئاچ كۆز ئولتۇرغان بىر تەخت، سەن بىلەن ئالاقىدە بولامدۇ؟ 21 ئۇلار ھەققانىيلارنىڭ جېنىغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ، بىگۇناھ قانىنى تۆكىدىغان ھۆكۈملەرنى چىقارماقتا. 22 بىراق پەرۋەردىگار مېنىڭ ئېگىز قورغىنىم بولدۇ؛ بەرھەك، مېنىڭ خۇدايىم پاناھ قورام تېشىمدۇر. 23 [خۇدا] ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئۆز بېشىغا سالىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆز ياۋۇزلۇقلىرى بىلەن ئۇلارنى ئۆزۈپ تاشلايدۇ؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۇلارنى ئۆزۈپ تاشلار.

95 كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنى يا كۆتىپ كۈيلەيلى، نىجاتلىقىمىز بولغان قورام تېشىمىزغا تەنتەنە قىلايلى! 2 تەشەككۈرلەر بىلەن ئۇنىڭ ئالدىغا كېلەيلى، ئۇنىڭغا كۈيلەر بىلەن تەنتەنە قىلىشايلى! 3 چۈنكى پەرۋەردىگار ـ بۈيۈك بىر ئىلاھتۇر، پۈتكۈل ئىلاھلار ئۈستىدىكى بۈيۈك بىر پادىشاھتۇر. 4 يەرنىڭ تەگلىرى ئۇنىڭ قولىدىدۇر، تاغلارنىڭ چوققىلىرىمۇ ئۇنىڭكىدۇر. 5 دېڭىز ئۇنىڭكى، ئۇ ئۇنى ياراتقان؛ قۇرۇقلۇقنى ئۇنىڭ قوللىرى شەكىللەندۈردى. 6 كېلىڭلار، ئۇنىڭغا باش ئۇرۇپ سەجدە قىلايلى، پەرۋەردىگار ياراتقۇچىمىز ئالدىدا تىز پۈكەيلى! 7 چۈنكى ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىزدۇر، بىز بولساق ئۇنىڭ يايلىقىدىكى خەلقتۇر، ئۇنىڭ قولى باقىدىغان قويلارمىز. بۈگۈن، ئەگەر ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىساڭلار، 8 ئەينى چاغلاردا مەرىباھدا بولغاندەك، چۆل-بىاباۋاندىكى ماسساھدا بولغان كۈندەك، يۈرىكىڭلارنى جاھىل قىلماڭلار! 9 مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم قىلغىنىمنى كۆردى. 10 مەن قىرىق يىل شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە ئاداشقان بىر خەلقتۇر، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلىپ يەتمىگەن» ـ دېدىم. 11 شۇڭا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «تۇلار ھەرگىز مېنىڭ ئارامگاھىمغا كىرەلمەيدۇ» ـ دېدىم.

96 پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار! پۈتكۈل يەر-زېمىن، پەرۋەردىگارنى كۈيلەڭلار! 2 پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىڭلار، نامىغا تەشەككۈر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، نىجاتلىقىنى ھەر كۈنى ئېلان قىلىڭلار! 3 ئۇنىڭ شان-شۆھرىتىنى ئەللەر ئارىسىدا، ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى بارلىق قوۋملار ئارىسىدا جاكارلاڭلار! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ، زور مەدھىيىلەرگە لايىقتۇر! ئۇ بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈن، ئۇنىڭدىن قورقۇش كېرەكتۇر، 5 چۈنكى خەلقلەرنىڭ بارلىق ئىلاھلىرى ـ بۇتلار خالاس، بىراق پەرۋەردىگار ئاسمان-پەلەكنى ياراتقاندۇر. 6 شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت ئۇنىڭ ئالدىدا، مۇقەددەس جايىدا قۇدرەت ۋە گۈزەللىك كۆرۈنىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا [تەئەللۇقىنى] بەرگەيسىلەر، ئى ئەل-قەبىلىلەر، پەرۋەردىگارغا شان-شۆھرەت ۋە قۇدرەتنى بەرگەيسىلەر! 8 پەرۋەردىگارغا ئۇز نامىغا لايىق شان-شۆھرەتنى بەرگەيسىلەر، سوۋغا-سالام ئېلىپ ھويلىلىرىغا كىرىڭلار! 9 پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ گۈزەللىكىدە سەجدە قىلىڭلار، پۈتكۈل يەر-زېمىن، ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەڭلار! 10 ئەللەر ئارىسىدا ئېلان قىلىڭلار: ـ «پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! شۇڭا مانا، دۇنيا مەزمۇت قىلىنغان، ئۇ تەۋرەنمەس ئەسلا. ئۇ ئادىللىق بىلەن خەلقلەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ. 11 ئاسمانلار شادلانسۇن، يەر-جاھان خۇش بولسۇن، دېڭىز-ئوكيان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۇقان سېلىپ جۇش ئۇرسۇن! 12 دالالار ھەم ئۇلاردىكى ھەممە يايراسۇن! ئۇ چاغدا ئورماندىكى پۈتكۈل دەرەخلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا يا كۆتىپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى مانا، ئۇ كېلىدۇ! ئۇ جاھاننى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ، ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۇز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

97 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! يەر-زېمىن خۇش بولسۇن، كۆپلىگەن ئاراللار شادلانسۇن! 2 بۇلۇتلار ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر، ھەققانىيەت ۋە ئادالەت تەختىنىڭ ئۆلىدۇر، 3 ئۇنىڭ ئالدىدا ئوت يالقۇنى يۈرىدۇ، ئەتراپتىكى دۈشمەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ، 4 ئۇنىڭ چاقماقلىرى جاھانىنى يورۇتتى، يەر-زەمىن بۇنى كۆرۈپ تىترەپ كەتتى، 5 پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا، پۈتكۈل زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ ئالدىدا، تاغلار مومدەك ئېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاسمانلار ئۇنىڭ ھەققانىيىتىنى جاكارلايدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىدۇ. 7 ئويما ھەيكەللەرگە چوقۇنغانلار، بۇتلار بىلەن ماختىنىپ يۈرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇياتتا قالىدۇ. بارلىق ئىلاھلار، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىڭلار! 8 سېئۇنىڭ ھۆكۈملىرىڭ سەۋەبىدىن، ئى پەرۋەردىگار، زىئون ئاكلاپ شادلاندى، يەھۇدا قىزلىرى خۇش بولدى. 9 چۈنكى سەن پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۈستىدىكى ئەڭ ئالىيسىدۇرسەن؛ سەن بارلىق ئىلاھلاردىن نەقەدەر يۇقىرىدۇرسەن! 10 پەرۋەردىگارنى سۆيگەنلەر، يامانلىقتىن نەپرەتلىنىڭلار! ئۇ مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جېنىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن خالاس قىلىدۇ. 11 ھەققانىيلار ئۈچۈن نۇر، دىلى دۈرۈسلار ئۈچۈن شادلىق تېرىلغانىدۇر، 12 پەرۋەردىگاردىن شادلىنىڭلار، ئى ھەققانىيلار، ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىنى ياد ئېتىپ تەشەككۈر ئېيتىڭلار!

98 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ كارامەت مۆجىزىلەرنى ياراتتى؛ ئۇنىڭ ئوڭ قولى ھەم مۇقەددەس بىلىكى ئۇزىگە زەپەر-نىجات كەلتۈردى. 2 پەرۋەردىگار ئۇز نىجاتلىقىنى ئايان قىلدى؛ ھەققانىيىتىنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارا كۆرسەتتى. 3 ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى ھەم ھەقىقەت-ساداقىتىنى ئېسىگە ئالدى، زېمىنىڭ چەت-ياقىلىرىمۇ خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقىنى كۆردى. 4 پەرۋەردىگارغا ئاۋازىنىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، پۈتكۈل يەر يۈزى؛ تەنتەنە قىلىپ ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار، ناخشا ئېيتىڭلار! 5 پەرۋەردىگارغا چىلتار چېلىپ ناخشا ئېيتىڭلار، چىلتار بىلەن، كۈينىڭ ساداسى بىلەن! 6 كاناي ھەم سۇنايي ئاۋازلىرى بىلەن، پادىشاھ بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا تەنتەنە قىلىڭلار، 7 دېڭىز-ئوكيان ھەم ئۇنىڭغا تولغان ھەممە جۇش ئۇرۇپ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلار شاۋقۇنلىسۇن! 8 كەلكۈن-تاشقىنلار چاۋاك چالسۇن؛ پەرۋەردىگار ئالدىدا تاغلار قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىپ ناخشا ئېيتىسۇن، 9 چۈنكى مانا، ئۇ يەرنى سوراق قىلىشقا كېلىدۇ؛ ئۇ ئالەمنى ئادىللىق بىلەن، خەلقلەرنى ئۇز ھەققەت-ساداقىتىدە سوراق قىلىدۇ.

99 پەرۋەردىگار ھۆكۈم سۈرىدۇ! خەلقلەر تىترىسۇن! ئۇ كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا ئولتۇرىدۇ؛ يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلسۇن! 2 پەرۋەردىگار زىئوندا بۈيۈكتۇر، ئۇ بارلىق خەلقلەر ئۈستىدە ئۇلۇغدىغان ئالىيدۇر. 3 ئۇلار ئۇلۇغ ۋە سۈرلۈك نامىڭنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ئۇ پاك-مۇقەددەسىتۇر! 4 پادىشاھنىڭ قۇدرىتى ئادالەتكە بېغىشلانغانىدۇر، ئۆزۈڭ دۈرۈسلۇقنى مەھكەم ئورناتقانسەن؛ سەن ياقۇپ ئارىسىدا ئادالەت ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزگەن. 5 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! تەختىپەرى ئالدىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار ـ ئۇ مۇقەددەسىتۇر! 6 ئۇنىڭ كاھىنلىرى ئارىسىدا مۇسا ۋە ھارۇن بار ئىدى، نامىنى چاقىرغانلار ئىچىدە سامۇئىلمۇ ھازىر ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئىلتىجا قىلىپ، چاقىردى، ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بەردى. 7 خۇدا بۇلۇت تۈۋرۈكىدە ئۇلارغا سۆزلىدى؛ ئۇلار ئۇ تاپشۇرغان ئاگاھ-گۈۋاھلىقلارغا ھەم نىزام-بەلگىمىگە ئەمەل قىلىشاتتى. 8 ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، سەن ئۇلارغا جاۋاب بەردىڭ؛ يامان قىلمىشلىرىغا يارىشا جازا بەرگەن بولساڭمۇ، سەن ئۇلارنى كەچۈرگۈچى ئىلاھ ئىدىڭ. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنى ئۇلۇغلاڭلار! ئۇنىڭ مۇقەددەس تېغىدا ئېگىلىپ سەجدە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز مۇقەددەسىتۇر!

100 تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن يېزىلغان كۈي: ـ ئى پۈتكۈل يەر-جاھان، پەرۋەردىگارغا ئاۋازىڭلارنى كۆتۈرۈڭلار! 2 خۇشاللىق بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇڭلار، ھۇزۇرىغا تەنتەنە-ناخشىلار بىلەن يېقىنلاشىڭلار! 3 بىلىپ قويۇڭلاركى، پەرۋەردىگار ھەق خۇدادۇر، بىزنى

ياراتقان ئۇنىڭ تۆزىدۇر، بىز ئەمەس! بىز ئۇنىڭ خەلقىدۇرمىز، تۆز يايلىقىدا باققان قويلىرىدۇرمىز. 4 دەرۋازىلىرىغا تەشەككۇر ئېيتىشلار بىلەن، هويلىلىرىغا مەدهىيەلەر بىلەن كىرىڭلار، ئۇنى مەدهىيىلەپ، نامىغا تەشەككۇر-مەدهىيە قايتۇرۇڭلار! 5 چۈنكى پەرۋەردىگار مېهرىباندۇر، ئۇنىڭ مېهىر-مۇهەببىتى ئەبەدىلئەبەدگىچە، ئۇنىڭ هەقىقەت-ساداقىتى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر!

101 داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن ئۆزگەرمەس مۇهەببەت هەم ئادالەت توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىمەن، سېنى، ئى پەرۋەردىگار، ناخشىلار بىلەن كۈيلەيمەن. 2 مەن مۇكەممەل يولدا ئېهتىيات بىلەن ئىش كۆرىمەن؛ سەن قاچانمۇ ينىمغا كېلىسەن!؟ ئۆز ئۆي-ئوردامدا ساپ كۆڭۈل بىلەن يۈرىمەن. 3 هېچ پاسىق نەرسىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرمەيمەن، يولدىن چەتنىگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا نەپرەتلىنىمەن؛ بۇنداقلار ماڭا هېچ يېپىشمىس ئەسلا. 4 ئەگرى كۆڭۈل مېنىڭدىن يىراق كېتىدۇ، هېچ رەزىللىكنى تونۇغۇم يوقتۇر. 5 كىمكى ئۆز يېقىنىنىڭ كەيندىن توهمەت قىلغان بولسا، مەن ئۇنى يوقىتىمەن؛ نەزىرى ئۈستۈن، دىلى تەكەببۇر ئادەمنى مەن سىغدۇرمايمەن؛ 6 كۆزلىرىم زېمىندىكى مۆمىنلەردىدۇر، ئۇلار ئوردامدا مەن بىلەن بىللە ئۆرسۈن! كىم مۇكەممەل يولدا ماڭسا، ئۇ مېنىڭ خىزمىتىمدە بولىدۇ. 7 ئالدامچىلىق يۈرگۈزگەنلەرنىڭ ئۆي-ئوردامدا ئورنى بولمايدۇ، يالغان سۆزلىگەنلەر كۆز ئالدىمدا تۇرمايدۇ. 8 پەرۋەردىگارنىڭ شەهىرىدىن يامانلىق قىلغۇچىلارنى ئۆزۈپ تاشلاش ئۈچۈن، هەر سەهەردە زېمىندىكى بارلىق رەزىل ئادەملەرنى يوقىتىمەن.

102 ئېزىلگەننىڭ دۇئاسى: ئۇ هالىدىن كەتكەندە، داد-پەريادىنى پەرۋەردىگار ئالدىغا تۆككەندە: ـ دۇئايىمنى ئاڭلىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پەريادىم ئالدىڭغا يېتىپ كىرسۈن! 2 يۈزۈڭنى مەندىن قاچۇرمىغايسەن؛ قىسىلغان كۈنۈمدە ماڭا قۇلاق سالغايسەن؛ مەن ندا قىلغان كۈندە، ماڭا تېز جاۋاب بەرگىن! 3 مانا، كۈنلىرىم ئىس-تۈتەكتەك تۈگەپ كېتىدۇ، تۈستىخانلىرىم ئوتۈن-چوغلارغا ئوخشاش كۆيدى! 4 يۈرىكىم زەخمە يەپ چۆپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتى، هەتتا ئېنىمنى يېيىشنى ئۇنتۇدۇم. 5 مەن ئاهۇ-زار تارتقانلىقىمدىن، ئەتلىرىم سۆڭەكلىرىمگە چاپلىشىپ قالدى. 6 چۆل-باياۋاندىكى ساقىيقۇشتەك، ۋېرانچىلىقتا قونۇپ يۈرگەن هۇۋقۇشقا ئوخشايمەن. 7 ئوخلىماي سەگەك ئۆرۈپ كۆزۈم تىنمەن؛ ئۆگىدە يالغۇز قالغان قۇشقاچ كەبمەن. 8 دۈشمەنلىرىم كۈن بويى مېنى مەسخىرە قىلماقتا، مېنى هاقارەتلىگەنلەر ئىسمىمنى لەنەت ئورندا ئىشلەتمەكتە. 9 قەهرىڭ هەم ئاچچىقىڭ تۇپەيلىدىن، كۈلۈنى نان دەپ يەۋاتىمەن، ئىچىملىكىمنى كۆز يېشىم بىلەن ئارىلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى سەن مېنى كۆتۈرۈپ، ئاندىن يەرگە ئۇردۇڭ. 11 كۈنلىرىم قۇياش ئۆزارتقان كۈلەڭگىدەك يوقۇلاي دەپ قالدى، ئۆزۈم بولسام چۆپلەر خازان بولغاندەك قۇرۇپ كەتتىم. 12 لېكىن سەن، پەرۋەردىگار، ئەبەدىي تۇرىسەن، سېنىڭ نام-شۆهرىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر. 13 سەن ئورنۇڭدىن تۇرىسەن، زىئونغا رەهىم قىلىسەن؛ چۈنكى ئۇنىڭغا شەپقەت كۆرسىتىش ۋاقتى كەلدى، هە، ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى! 14 چۈنكى قۇللىرىڭ ئۇنىڭ تاشلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپىدۇ، هەم ئۇيرىقىغىمۇ ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 15 ئەللەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، يەر يۈزىدىكى شاهلار شان-شەرىپىڭدىن ئەيمىنىدۇ. 16 مانا، پەرۋەردىگار زىئونىنى قايتىدىن قۇرغاندا، ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدە كۆرۈندۈ! 17 ئۇ غېرىب-مىسكىننىڭ دۇئاسىغا ئېتىبار بېرىدۇ، ئۇلارنىڭ دۇئاسىنى هەرگىز كەمىستمەيدۇ. 18 بۇلار كەلگۈسى بىر ئەۋلاد ئۈچۈن خاتىرلىنىدۇ، شۇنىڭ بىلەن كەلگۈسىدە يارىتىلىدىغان بىر خەلق ياهنى مەدهىيەلەيدۇ؛ 19 چۈنكى ئۇ ئەسىرلەرنىڭ ئاھ-زارلىرىنى ئاڭلاي دەپ، ئۆلۈمگە بۇيرۇلغانلارنى ئازاد قىلاي دەپ، ئېگىزدىكى مۇقەددەس جايىدىن ئېگىلىشىپ نەزەر سالدى، ئەرشىلەردىن پەرۋەردىگار يەرگە قاريدى؛ 21 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولايلى دېگەندە، يەنى ئەل-مەملىكەتلەر جەم يىغىلغان ۋاقىتدا ـ پەرۋەردىگارنىڭ نامى زىئوندا، ئۇنىڭ شەرىپىلىرى يېرۇسالېمدا جاكارلىنىدۇ! 23 براق ئۇ مېنى يولدا ماغدۇرسىزلاندۇرۇپ، كۈنلىرىمنى قىسقارتتى. 24 مەن: «تەڭرىم، ئۆمرۈمنىڭ يېرىمدا مېنى ئېلىپ كەتمە!» ـ دېدىم. ـ «سېنىڭ يىللىرىڭ دەۋردىن دەۋرگىچىدۇر، 25 سەن يەرنى ئەلىمساقتىنلا بەرپا قىلغانسەن، ئاسمانلارنى هەم قوللىرىڭ ياسىغاندۇر، 26 ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، بىراق سەن داۋاملىق تۇرۇۋېرىسەن؛ ئۇلارنىڭ هەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنى كونا تون كەبى ئالماشتۇرىسالىڭ، شۇندا ئۇلار كىيىم-كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. 27 براق سەن ئۆزۈڭەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر. 28 قۇللىرىڭنىڭ بالىلىرىمۇ تۇرۇۋېرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەۋلادى هۇزۇرىڭدا مەزمۇت ياشايدۇ!».

103 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم؛ ئى پۈتۈن ۋۇجۇدۇم، ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر قايتۇر! 2 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر، ئى جېنىم، ئۇنىڭ ئىنئامىنى ئۇنىڭ بارلىق مېهرىبانلىق-بەرىكەتلىرىنى؛ 3 ئۇ پۈتۈكۈل قەبىھلىكلىرىڭنى كەچۈردى، بارلىق كېسىللىرىڭگە داۋا قىلدى؛ 4 هاياتىڭنى هاڭدىن هۇرلۇككە قۇتقۇزدى، يېشىڭغا مېهىر-مۇهەببەت هەم رەهىمدىللىقلارنى تاج قىلىپ كىيگۈزدى. 5 كۆڭلۈڭنى نازۇنىمەتلەر بىلەن قاندۇرىدۇ، ياشلىقىڭ بۈركۈتنىڭكىدەك يېڭىلىنىدۇ. 6 پەرۋەردىگار بارلىق ئېزىلگەنلەر ئۈچۈن هەققانىيلىق هەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدۇ؛ 7 ئۇ تۆز يوللىرىنى مۇساغا، قىلغانلىرىنى ئىسرائىللارغا نامايان قىلغان. 8 پەرۋەردىگار رەهىمدىل ۋە شەپقەتلىكتۇر، ئۇ ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، ئۇنىڭ مېهىر-مۇهەببىتى ئېشىپ تۇرىدۇ. 9 ئۇ ئۆزۈنغىچە ئەيىبلەۋەرمەيدۇ، ياكى تا مەڭگۈگە غەزىپىدە تۇرىۋەرمەيدۇ. 10 ئۇ بىزگە گۇناهلىرىمىزغا قارىتا مۇئامىلىدە بولغان ئەمەس، بىزگە قەبىھلىكلىرىمىزگە قارىتا تېگىشلىكىنى ياندۇرغان ئەمەس. 11 ئاسمان يەردىن قانچىلىك ئېگىز بولسا، ئۇنىڭدىن قورقىدىغانلارغا بولغان مۇهەببىتىمۇ شۇنچىلىك زوردۇر. 12 شەرق غەربتىن قانچىلىك يىراقتا بولسا، بىزدىكى ئاسىيلىقلارنىمۇ شۇنچە يىراقلاشتۇردى. 13 ئاتا بالىلىرىغا قانداق كۆيۈنگەن بولسا، پەرۋەردىگارمۇ ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا شۇنداق مېهىرباندۇر. 14 چۈنكى ئۇ تۆزى بىزنىڭ جىسمىمىزنى بىلىدۇ، تۇپراقتىن ئىكەنلىكىمىزنى ئۇ ئېسىگە ئالىدۇ. 15 ئىنسان بولسا ـ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئوت-چۆپكە ئوخشايدۇ، دالادىكى گۈلدەك ئۇنۇپ چىقىپ چېچەكلەيدۇ؛ 16 ئۇنىڭ ئۈستىدىن شامال ئۆچۈپ ئۆتىدۇ، ئۇ يوق بولىدۇ، ئەسلىي ماكانىمۇ ئۇنى قايتا تونۇمايدۇ. 17 لېكىن ئۆزىدىن قورقىدىغانلارغا، ئۆز ئەھدىسىگە ۋاپا قىلغانلارغا، كۆرسەتمىلىرىنى ئورۇنلاش ئۈچۈن ئۇلارنى ئېسىدە ئۆتۈنلارغا، پەرۋەردىگارنىڭ مېهىر-مۇهەببىتى ئەزەلدىن ئەبەدگىچە، هەققانىيىتى ئەۋلادتىن ئەۋلادلىرىگىچىدۇر. 19 پەرۋەردىگار تەختىنى ئەرشتە قۇرغان، ئۇنىڭ سەلتەنىتى هەممىنىڭ ئۈستىدىن هۆكۈم سۈرىدۇ؛ 20 ئى سۆزىگە قۇلاق سالغۇچى، كالامىنى ئىجرا قىلغۇچى، قۇدرىتى زور بولغان ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدهىيە قايتۇرۇڭلار! 21 ئى سىلەر، ئۇنىڭ بارلىق قوشۇنلىرى، ئىرادىسىنى ئادا قىلغۇچى خىزمەتكارلىرى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدهىيە قايتۇرۇڭلار! 22 ئى، ئۇنىڭ بارلىق ياسىغانلىرى، هۆكۈمرانلىقى ئاستىدىكى بارلىق جايلاردا پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدهىيە قايتۇرۇڭلار! ئى مېنىڭ جېنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر قايتۇر!

پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇر، ئى جىنىم! ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئىنتايىن ئۇلۇغسەن، شانۇ-شەۋكەت ۋە ھەيۋەت بىلەن كىينىگەنسەن، 2 لىباس بىلەن پۇركەنگەندەك يورۇقلۇققا پۇركەنگەنسەن، ئاسمانلارنى چېدىر پەردىسى كەبى يايغانسەن. 3 ئۇ يۇقىرىقى راۋاقلىرىنىڭ تىملىرىنى سۇلارغا ئورناتقان، بۇلۇتلارنى جەڭ ھارۋىسى قىلىپ، شامال قاناتلىرى ئۈستىدە ماڭىدۇ؛ 4 ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالىلار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلىدۇ. 5 يەرنى ئۇ ئۇلۇللىرى ئۈستىگە ئورناتقان؛ ئۇ ئەسلا تەۋرىنىپ كەتمەيدۇ. 6 لىباس بىلەن ئوراغاندەك، ئۇنى چوڭقۇر دېڭىزلار بىلەن ئورىغانسەن، سۇلار تاغلار چوققىلىرى ئۈستىدە تۇردى. 7 سېنىڭ تەنبىھىڭ بىلەن سۇلار بەدەر قاچتى، گۈلدۈرماماڭىنىڭ ساداسىدىن ئۇلار تېزدىن يانىدى؛ 8 تاغلار ئورلەپ چىقتى، ۋادىلار چۈشۈپ كەتتى، [سۇلار] سەن بېكىتكەن جايغا چۈشۈپ كەتتى. 9 ئۇلار تېشىپ، يەرنى يەنە قاپلىمىسۇن دەپ، سەن ئۇلارغا چەكلىمە قويغانسەن. 10 [تەڭرى] ۋادىلاردا بۇلاقلارنى ئېچىپ ئۇرغۇتىدۇ؛ سۇلىرى تاغلار ئارىسىدا ئاقىدۇ. 11 دالادىكى ھەربىر جانۋارغا ئۇسسۇلۇق بېرىدۇ، ياۋايى ئېشەكلەر ئۇسسۇزلۇقىنى قاندۇرىدۇ. 12 كۆكتىكى قۇشلار ئۇلارنىڭ بويىدا قوندۇ، دەرەخ شاخلىرى ئارىسىدا سايراپدۇ. 13 ئۇ يۇقىرىدىكى راۋاقلىرىدىن تاغلارنى سۇغىرىدۇ؛ يەر سېنىڭ ياسىغانلىرىڭنىڭ مېۋىلىرىدىن قاندۇرۇلىدۇ! 14 ئۇ ماللار ئۈچۈن ئوت-چۆپلەرنى، ئىنسانلار ئۈچۈن كۆكتاتلارنى ئوستۇرىدۇ، شۇنداقلا نانىنى يەردىن چىقىرىدۇ؛ 15 ئادەمنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلىدىغان شارابنى، ئىنسان يۈزىنى پارقىرىتىدىغان مايىنى چىقىرىدۇ؛ ئىنسانىنىڭ يۈرىكىگە نان بىلەن قۇۋۋەت بېرىدۇ؛ 16 پەرۋەردىگارنىڭ دەرەخلىرى، يەنى ئۇنىڭ تىككەن لۇبان كېدىر دەرەخلىرى [سۈئېچىپ] قانائەتلىنىدۇ. 17 ئەنە ئاشۇلار ئارىسىغا قۇشلار ئۇۋا ياسايدۇ، لەيلەك بولسا، ئارچا دەرەخلىرىنى ماكان قىلىدۇ. 18 ئېگىز چوققىلار تاغ ئۆچكىلىرىنىڭ، تىك يارلار سۇغۇرلارنىڭ پاناھى بولىدۇ. 19 پەسللەرنى بېكىتمەك ئۈچۈن ئۇ ئايىنى يارىتتى، قۇياش بولسا پېتىشىنى بىلىدۇ. 20 سەن قاراڭغۇلۇق چۈشۈرسەن، تۈن بولىدۇ؛ ئورماندىكى جانۋارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدا شىپىر-شىپىر كېزىپ يۈرىدۇ. 21 ئارسىلانلار ئۇلجا ئىزدەپ ھۇركىرەيدۇ، تەڭرىدىن ئوزۇق-تۇلۇك سورىشىدۇ؛ 22 قۇياش چىقىپلا، ئۇلار چېكىنىدۇ، قايتىپ كىرىپ ئۆۋىلىرىدا ياتىدۇ. 23 ئىنسان بولسا ئوز ئىشىغا چىقىدۇ، تا كەچكىچە مېھنەتتە بولىدۇ. 24 ئى پەرۋەردىگار، ياسىغان ھەرخىل نەرسىلىرىڭ نەقەدەر كۆپتۇر! ھەممىسىنى ھېكمەت بىلەن ياراتقانسەن، يەر يۈزى ئىجات-بايلىقلىرىڭ بىلەن تولدى. 25 ئەنە بۇيۇك بېپايان دېڭىز تۇرىدۇ! ئۇنىڭدا سان-ساناقسىز غۇژ-غۇژ جانۋارلار، چوڭ ۋە كىچىك ھايۋانلار بار. 26 شۇ يەردە كېمىلەر قاتنايدۇ، ئۇنىڭدا ئويناقلىسۇن دەپ سەن ياسىغان لېۋىئاتانمۇ بار؛ 27 ۋاقىتدا ئوزۇق-تۇلۇك بەرگىن دەپ، بۇلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قارايدۇ. 28 ئۇلارغا بەرگىنىڭدە، تېرىۋالىدۇ، قولۇڭنى ئاچقىنىڭدىلا، ئۇلار نازۇنېمەتلەرگە تويىدۇ. 29 يۈزۈڭنى يوشۇرساڭ، ئۇلار دەككە-دۈككىگە چۈشىدۇ، روھلىرىنى ئالساڭ، ئۇلار جان ئۈزۈپ، يەنە تۇپراققا قايتىدۇ. 30 روھىڭنى ئەۋەتكىنىڭدە، ئۇلار يارىتىلىدۇ، يەر-يۈزى يېڭى [بىر دەۋر بىلەن] ئالمىشىدۇ. 31 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شۆھرىتى ئەبەدىيدۇر، پەرۋەردىگار ئۆز ياراتقانلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. 32 ئۇ يەرگە باققىنىدا، يەر تىترەيدۇ، تاغلارغا تەگكىنىدە، ئۇلار تۈتۈن چىقىرىدۇ. 33 ھاياتلا بولىدىكەنمەن، پەرۋەردىگارغا ناخشا ئېيتىمەن؛ ۋۇجۇدۇم بولسىلا خۇدايىمنى كۈيلەيمەن. 34 ئۇ سۈرگەن ئوي-خىيالىرىمدىن سۆيۈنسە! پەرۋەردىگارنى خۇشالىنىمەن! 35 گۇناھكارلار يەر يۈزىدىن ئۆچىتىلىدۇ، رەزىللەر يوق بولىدۇ. ئى جىنىم، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇر! ھەمدۇسانا!

پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، ئۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىڭلار، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى خەلقلەر ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار! 2 ئۇنىڭغا ناخشىلار ئېيتىپ، ئۇنى كۈيلەڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل كارامەت مۆجىزىلىرى ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىڭلار. 3 مۇقەددەس نامىدىن پەخرلىنىپ داڭلىڭلار، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ كۆڭلى شادلانسۇن! 4 پەرۋەردىگارنى ھەمدە ئۇنىڭ كۈچىنى ئىزدەڭلار، دىدار-ھۇزۇرىنى توختىماي ئىزدەڭلار. 5 ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى، كارامەت-ئالامەتلىرىنى ھەم ئاغزىدىن چىققان ھۆكۈملىرىنى ئەسته تۇتۇڭلار، 6 ئى ئۇنىڭ قۇلى ئىبراھىم نەسىلى، ئۇنىڭ تاللىغانلىرى، ياقۇبنىڭ ئوغۇللىرى! 7 ئۇ، پەرۋەردىگار ـ خۇدايىمىز؛ ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى پۈتكۈل يەر يۈزىدىدۇر. 8 ئۇنى تۇزگەن ئەھدىسىنى ئەبەدىي يادىدا تۇتىدۇ ـ ـ بۇ ئۇنىڭ مىڭ ئەۋلادقىچە ۋەدىشلەشكەن سۆزىدۇر، ـ 9 يەنى ئىبراھىم بىلەن تۇزگەن ئەھدىسى، ئىسھاققا ئېچىكەن قەسىمىدۇر. 10 ئۇ بۇنى ياقۇبقىمۇ نىزام دەپ جەزملەشتۈردى، ئىسرائىلغا ئەبەدىي ياددا ئەھدە قىلىپ بېرىپ: ـ 11 «ساڭا قاناتلىرىڭ زېمىنىنى بېرىمەن، ئۇنى مىراسىڭ بولغىن ئىسىۋەلىڭ قىلىمەن»، ـ دېدى، 12 ـ گەرچە شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ سانى ئاز، ئېتىۋارغا ئىلىنمىغان، شۇ يەردىكى مۇساپىرلار بولسىمۇ. 13 ئۇلار ئۇ يۇرتىنى بۇ يۇرتقا، بۇ ئەلدىن ئۇ قەبىلىگە كېزىپ يۈردى؛ 14 ئۇ ھېچكىمنىڭ ئۇلارنى ئېزىشىگە يول قويمىدى، ئۇلارنى دەپ پادىشاھلارغىمۇ تەنبىھ بېرىپ: ـ 15 مەن مەسىھ قىلغانلىرىمغا تەگمە، پەيغەمبەرلىرىمگە يامان ئىش قىلما! ـ دېدى. 16 ئۇ ئاشۇ يۇرتقا ئاچارچىلىقنى بۇيرۇدى، تىرەك بولغان ئاش-نانىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 17 ئۇ ئۇلاردىن بۇرۇن بىر ئادەمنى ئەۋەتكەندى، يۈسۈپ قۇل قىلىپ سېتىلغانىدى. 18 ئۇنىڭ پۇتلىرى زەنجىردە ئاغرىدى، ئۇنىڭ جېنى تۈمۈرگە كىرىپ قىسىلدى؛ 19 شۇنداقلا تا ئۇنىڭغا ئېيتىلغان ۋەھيي ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامى ئۇنى سىناپ تاۋلىدى؛ 20 پىرەۋن ئادەملىرىنى ئەۋەتىپ ئۇنى بوشاتقۇزدى، قوۋملارنىڭ ھۆكۈمدارى ئۇنى ھۆرلۈككە چىقاردى. 21 ئۇنى ئۆز ئوردىسىغا غوجىدار قىلىپ قويدى، پۈتۈن مال-مۈلكىگە باشلىق قىلىپ تەينىلەپ، 22 ئۆز ۋەزىرلىرىنى ئۇنىڭ ئىختىيارىدا بولۇپ تەربىيىلىنىشكە، ئاقساقاللىرىغا دانالىق ئۆگىتىشكە تاپشۇردى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل مىسىرغا كەلدى، ياقۇپلار ھامنىڭ زېمىنىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىدى. 24 [پەرۋەردىگار] ئۆز خەلقىنى كۆپ نەسىللىك قىلىپ، ئەزگۈچىلىرىدىن كۈچلۈك قىلدى. 25 ئۇ [مىسىرلىقلارنىڭ] قەلبىدە ئۆز خەلقىگە نەپرەت ھاسىل قىلدى، ئۇلارنى ئۆز قۇللىرىغا ھىيلە-مىكىرلىك بولۇشقا مايىل قىلدى. 26 ئۇ ئۆز قۇلى بولغان مۇسانى، ئۆزىنىڭ تاللىغىنى ھارۇننى يوللىدى. 27 ئۇلار [مىسىردا] ئىلاھىي ئالامەتلەرنى ئايان قىلىپ، ھام زېمىنىدا ئۇنىڭ مۆجىزىلىرىنى ئوراتتى. 28 پەرۋەردىگار قاراڭغۇلۇقنى ئەۋەتىپ، [زېمىننى] زۇلمەتكە قاپلىتىۋەتتى؛ [مىسىرلىقلار] ئۇنىڭ ئەمرىگە قارشى ئۆرغان ئەمەسمۇ؟ 29 ئۇ ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى قانغا ئايلاندۇردى، بېلىقلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتى. 30 ئۇلارنىڭ يەرلىرىنى مىژ-مىژ پاقىلار باستى، شاھ-ئەمىرلىرىنىڭ ھۇجرىلىرىغىمۇ ئۇلار تولۇپ كەتتى. 31 ئۇ بىر سۆز بىلەنلا، غۇژ-غۇژ چۈشۈنلار بېسىپ كەلدى؛ ھەممە بۇلۇتۇڭ-پۇچقاقلاردا غىڭ-غىڭ ئۇچار چۈمۈلىلەر. 32 ئۇ يامغۇرنىڭ ئورنىغا مۆلدۈر ياغدۇرۇپ، بۇ زېمىنغا يالقۇنلۇق ئوت چۈشۈردى. 33 ئۇ ئۈزۈم تاللىرىنى، ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ئوردى، زېمىندىكى دەرەخلەرنى سۇندۇرۇۋەتتى. 34 ئۇ بىر سۆز قىلىشى بىلەنلا، چېكەتكىلەر كەلدى، سانسىز يۇتقۇر ھاشارەتلەر 35 ئۇ زېمىندا بار بولغان گىياھلارنى يۇتۇۋەتتى، ئېتىزلارنىڭ بارلىق ھوسۇللىرىنى يەپ تۈگەتتى. 36 [ئاخىردا] زېمىندىكى بارلىق تۇنجى ئوغۇلغانلارنى، ئۇلارنىڭ غۇرۇرى بولغان بىرىنچى ئوغۇل بالىلىرىنى قىرىۋەتتى. 37 ئۇز خەلقىنى

بولسا، ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى كۆتۈرگىزۋېچىقاردى، قەبىلىلىرىدە بىرسىمۇ يىقىلىپ چۈشۈپ قالغىنى يوق. **38** ئۇلارنىڭ چىققىنىغا مىسىر خۇشال بولدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ۋەھىمىسى [مىسىرلىقلارغا] چۈشتى. **39** ئۇ ئۇلارغا بۇلۇتنى سايىۋەن بولۇشقا، ئوتنى تۈندە نۇر بولۇشقا بەردى. **40** ئۇلار سوردى، ئۇ بۇدىنلەرنى چىقاردى، ئۇلارنى ساماۋىي نان بىلەن قاندۇردى. **41** ئۇ تاشنى يارىدى، سۇلار بۇلدۇقلاپ چىقتى؛ قاقاسلىقتا دەريادەك ئاقتى. **42** چۈنكى ئۇ بەرگەن مۇقەددەس سۆزىنى، ئۆز قۇلى ئىبراھىمنى ئەسىتە تۇتتى. **43** ئۇ خەلقىنى شاد-خۇراملىق بىلەن، ئۆز تاللىغىنىنى شادىيانە تەنتەنىلەر بىلەن [ئازادلىققا] چىقاردى. **44** ئۇ ئۇلارغا ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بېرىپ، ئۇلارنى خەلقلەرنىڭ ئەجىر-مېھنەتلىرىگە مۇيەسسەر قىلدى، **45** بۇ، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرىنى تۇتۇپ، قانۇنلىرىغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن ئىدى! ھەمدۇسانا!

106

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى. **2** پەرۋەردىگارنىڭ قۇدرەتلىك قىلغانلىرىنى كىم سۆزلەپ بېرەلەيدۇ؟ ئۇنىڭ بار شان-شۆھرىتىنى كىم جاكارلاپ بېرەلەيدۇ؟ **3** بەختلىكتۇر ئادالەتنى تۇتقان، دائىم ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن كىشى! **4** خەلقىڭگە بولغان ھىممىتىڭ بىلەن مېنى ئەسلىگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ نىجاتلىقىڭ بىلەن يېنىمغا كېلىپ خەۋەر ئالغىن! **5** شۇنىڭ بىلەن، سەن تاللىغانلىرىڭنىڭ بەرىكىتىنى كۆرەي، ئۆز ئېلىڭنىڭ شادلىقى بىلەن شاد بولاي، ئۆز مىراسىڭ [بولغان خەلقىڭ] بىلەن پەخىرلىنىپ، يلىراپ يۈرەي! **6** بىز ئاتا-بوۋىلىرىمىز قاتارىدا گۇناھ ئۆتكۈزدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق، ياماناتلىق ئەيلىدۇق. **7** مىسىردا تۇرغان ئاتا-بوۋىلىرىمىز مۇجىزىلىرىڭنى نەزىرىگە ئالمايى، كۆپ مېھرىبانلىقلىرىڭنى ئېسىگە ئالمىدى؛ بەلكى دېڭىزدا، قىزىل دېڭىز بويىدا ئىسيان كۆتۈردى. **8** بىراق ئۇ قۇدرىتىمنى نامايان قىلاي دەپ، ئۆز نامى ئۈچۈن ئۇلارنى قۇتقۇزدى. **9** ئۇنىڭ قىزىل دېڭىزغا تەنبىھ بېرىشى بىلەن، ئۇ قۇيقۇرۇق بولدى، خۇددى قامىغىراق چۆللۈكتىن يېتىكلەپ ماڭغاندەك، ئۇ ئۇلارنى دېڭىز تەگلىرىدىن [قۇرۇق] ئۆتكۈزدى. **10** ئۇلارنى ئۆچ كۆرگەنلەرنىڭ قولىدىن ھۇرلۇككە چىقاردى، ئۇلارغا ھەجەمەت بولۇپ دۈشمەن چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى. **11** ياۋلارنى سۈلار باستى، ئۇلارنىڭ ھېچبىرسى ساق قالمىدى. **12** شۇندىلا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنچ قىلدى؛ ئۇلار ئۇنى كۈيلىدى. **13** ئۇلار ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى شۇنچە تېز ئۇنتۇدى، نەسىھەتنى كۈتمىدى؛ **14** بەلكى دالادا ئاچ كۆزلۈككە بالادەك بېرىلدى، چۆل-بىياۋاندا تەڭرىنى سىنىدى. **15** شۇڭا ئۇ سوربغىنىنى ئۇلارغا بەردى، بىراق جۈدەتكۈچى بىر كېسەلنى جانلىرىغا تەگكۈزدى. **16** ئۇلار بارگاھتا مۇساغا ھەسەت قىلدى، خۇدانىڭ مۇقەددەس ئەندىسى ھارۇنىمۇ كۆرەلمىدى. **17** يەر ئېچىلىپ داتانى يۇتۇۋەتتى، ئابىرامنى ئادەملىرى بىلەن قاپسۇالدى. **18** ئەگەشكۈچىلىرى ئارىسىدا ئوت يېقىلدى؛ يالقۇن رەزىللەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **19** ئۇلار ھورەب تېغىدا موزاي بۇتنى ياسىدى، قۇيما ھەيكەلگە سەجدە قىلىپ، **20** ئۆزلىرىنىڭ پەخىر-شۆھرىتى بولغۇچىنىڭ ئورنىغا، ئوت-چۆپ يەيدىغان ئۆكۈزنىڭ سۈرىتىنى ئالماشتۇردى. **21** مىسىردا ئۇلۇغ ئىشلارنى كۆرسەتكەن نىجاتكارى تەڭرىنى ئۇلار ئۇنتۇدى. **22** دەرۋەقە، ھام دىيارىدا مۇجىزىلەر ياراتقان، قىزىل دېڭىز بويىدا قورقۇنچلۇق ئىشلارنى كۆرسەتكەن خۇدانى [ئۇنتۇدى]. **23** ئۇ ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن دېگەندى ـ ئۆز تاللىغىنى مۇسا قەھرىنى ياندۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ئارىچى بولۇپ تىك تۇرمىغان بولسا، ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلغان بولار ئىدى. **24** ئۇلار يەنە گۈزەل زېمىننى كەمىستىپ رەت قىلدى، ئۇنىڭ ۋەدىسىگە ئىشەنمىدى؛ **25** بەلكى چېدىرلىرىدا قاقشاپ يۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى. **26** شۇڭا ئۇ ئۇلارغا قەسەم قىلىپ قول كۆتۈرۈپ: ـ سىلەرنى چۆلدە يىقىتىپ تۇگەشتۈرىمەن ـ **27** ئەۋلادلىرىڭلارنىمۇ ئەللەر ئارىسىدا يىقىتىپ تۇگەشتۈرۈپ، ياقا يۈرتلار ئارا تارقىتىۋېتىمەن» ـ دېدى. **28** ئۇلار بائال-پېئور بۇتقا ئۆزىنى ئېتىپ چوقۇنۇپ، ئۆلۈكلەرگە ئاتىغان قۇربانلىقلارنى يېدى. **29** ئۇلار قىلمىشلىرى بىلەن ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈردى، ئۇلار ئارىسىدا ۋابا قوزغالدى؛ **30** فىنھاس تۇردى-دە، ھۆكۈم يۈرگۈزدى، شۇنىڭ بىلەن ۋابا توسۇلدى؛ **31** بۇ ئىش [فىنھاسقا] ھەققانىيەت دەپ ھېسابلاندى، ئۇنىڭ نەسلىگىمۇ ئەۋلاددىن ئەۋلادىغىچە، ئەبەدىي شۇنداق ھېسابلاندى. **32** ئۇلار يەنە [پەرۋەردىگارنى] مېرىباھ سۇلىرى بويىدا غەزەپكە كەلتۈردى، ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن مۇساغىمۇ زەرەر يەتتى؛ **33** چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ روھىنى تېرىكتۈردى، ئۇنىڭ لەۋلىرى بىخەستىلىكتە گەپ قىلىپ سالدى. **34** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىپ، [شۇ] يەردىكى قوۋملارنى يوقاتمىدى؛ **35** بەلكى يات ئەللەر بىلەن ئارىلىشىپ، ئۇلارنىڭ قىلىقلىرىنى ئۆگەندى؛ **36** ئۇلارنىڭ بۇتلىرىغا چوقۇندى، بۇلار ئۆزلىرىگە بىر تۇزاق بولۇپ چىقتى؛ **37** چۈنكى ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى سويۇپ، جىنلارغا قۇربانلىققا بېغىشلىدى. **38** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بىگۇناھ قانىنى، يەنى قاناتاندىكى بۇتلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ، ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنىڭ قېنىنى تۆكتى؛ زېمىنى قانغا بۇلغىنىپ كەتتى. **39** ئۇلار ئۆز قىلمىشلىرى بىلەن بۇلغاندى؛ قىلىقلىرى بىلەن پاھىشە ئايالدەك بۇزۇلدى. **40** شۇڭا پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن قاتتىق غەزەپلەندى، ئۇ ئۆز مىراسىدىن يىرگەندى؛ **41** ئۇلارنى يات ئەللەرنىڭ قولىغا بەردى، ئۇلارغا ئۆچمەنلەر ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى. **42** دۈشمەنلىرى ئۇلارنى ئەزدى، ئۇلار ياۋۇ قولى ئاستىدا ئېغىلىپ پۈكۈلدى. **43** كۆپ قېتىم [پەرۋەردىگار] ئۇلارنى قۇتقۇزدى؛ بىراق ئۇلار بولسا، ئۆز خاھىشلىرى بىلەن ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى، ئۇلار ئۆز قەبىھلىكى بىلەن پەس ھالغا چۈشتى. **44** شۇنداقتىمۇ ئۇ ئۇلارنىڭ نالە-پەريادىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلارنىڭ جەبر-جاپالىرىغا ئېتىبار بەردى؛ **45** ھەم ئۇلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى ئەسلىدى، زور مېھىر-شەپقىتى بىلەن، غەزىپىدىن ياندى، **46** ئۇ ئۇلارنى سۈرگۈن قىلغانلارنىڭ قەلبىدە رەھىم ئويغاتتى. **47** بىزنى قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! مۇقەددەس نامىڭغا تەشەككۇر ئېيتىشقا، تەنتەنە قىلىپ سېنى مەدھىيىلەشكە، بىزنى ئەللەر ئارىسىدىن يېنىڭغا يىغۇالغايسەن! **48** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگارغا، ئەزەلدىن تا ئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! پۈتكۈل خەلق «ئامىن» دېسۇن! ھەمدۇسانا!

107

ئاھ، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار! چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر، ئەبەدىيدۇر ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى! **2** پەرۋەردىگار ياۋۇ قولىدىن قۇتقۇزغانلار، ئۇ ھەمجەمەت بولۇپ قۇتقۇزغان خەلقى بۇنى داۋاملىق بايان قىلسۇن ـ **3** يەنى ئۇ شەرق بىلەن غەربتىن، شىمال بىلەن جەنۇبتىن، ھەرقايسى يۈرتلاردىن يىغىۋېلىنغانلار بۇنى ئېيتسۇن! **4** ئۇلار چۆل-بىياۋانىنى كېزىپ پىنھان يولدا ئاداشتى، ئادەم ماكانلاشقان ھېچبىر شەھەرنى تاپالماستىن. **5** ئاچ ھەمدە ئۇسسۇز بولۇپ، جېنى چىقاي دەپ قالدى. **6** ئاندىن پەرۋەردىگارغا پەريات قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدى. **7** ماكانلاشقۇدەك شەھەرگە يەتكۈچە، ئۇ ئۇلارنى تۈز يولدا باشلىدى. **8** ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! **9** چۈنكى ئۇ چاڭقىغان كۆڭۈلنى قاندۇردى، ئاچ قالغان جانىنى ئېسىل نېمەتلەر بىلەن تولدۇردى. **10** زۇلمەتتە، ئۆلۈم كۆلەڭگىسىدە ياشىغانلار، تومۇر كىشەن سېلىنىپ، ئازاب چەككەنلەرنى بولسا، **11** (چۈنكى ئۇلار تەڭرىنىڭ ئەمرلىرىگە قارشىلىق قىلدى، ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ نەسىھەتىنى

كەمىستى) 12 ـ ئۇ ئۇلارنى جاپا-مۇشەققەت تارتقۇزۇپ كەمتەر قىلدى، ئۇلار پۇتلىشىپ يىقىلدى، ئۇلارغا ياردەمگە بىرسىمۇ يوق ئىدى. 13 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلدى، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلدى. 14 ئۇلارنى زۇلمەت ھەم ئۆلۈم سايىسىدىن چىقىرىپ، ئۇلارنىڭ زەنجىر-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ تاشلىدى. 15 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 16 مانا ئۇ مىس دەرۋازىلارنى پارە-پارە قىلىپ، تۆمۈر تاقاقلارنى كېسىپ تاشلىدى. 17 ھاماقەتلەر ئۆز ئىتائەتسىزلىك يوللىرىدىن، قەبىھلىكلىردىن ئازابلارغا ئۇچرايدۇ؛ 18 كۆڭلىدە ھەرخىل ئوزۇق-تۈلۈكتىن بىزار بولۇپ، ئۇلۇم دەرۋازىلىرىغا يېقىنلىشىدۇ. 19 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلىدۇ. 20 ئۇ سۆز-كالامىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ساقايتىدۇ، ئۇلارنى زاۋاللىقلىردىن قۇتقۇزىدۇ. 21 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئادەم بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 22 قۇربانلىق سۈپىتىدە تەشەككۇرلەر ئېيتسۇن، ئۇنىڭ قىلغانلىرىنى تەتەنىلىك ناخشىلار بىلەن بايان قىلسۇن! 23 كېمىلەردە دېڭىزغا چۈشۈپ قاتنىغۇچىلار، ئۇلۇغ سۈلاردا تىركىچىلىك قىلغۇچىلار، 24 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئىشلىرىغا گۇۋاھچىدۇر، چوڭقۇر ئوكيانىدا كۆرسەتكەن كارامەتلەرنى كۆرگۈچىدۇر. 25 چۈنكى ئۇ بىر سۆز بىلەنلا شىددەتلىك شامالنى چىقىرىپ، دولقۇنلىرىنى ئۈركەشلىتىدۇ؛ 26 كېمىچىلەر ئاسمان-يەلەك ئۈرلەيدۇ، سۈلارنىڭ تەھتىلىرىگە چۈشىدۇ، دەھشەتتىن ئۇلارنىڭ جېنى ئېرىپ كېتىدۇ. 27 ئۇلار مەست ئادەمدەك ئەلەڭ-سەلەڭ ئىرغاڭلايدۇ، ھەرقانداق ئەقىل-چارىسى تۈگەيدۇ؛ 28 ئاندىن پەرۋەردىگارغا يېلىنىپ پەرياد قىلىدۇ، ئۇ ئۇلارنى مۇشەققەتلىردىن ئازاد قىلىدۇ. 29 ئۇ بورانىنى تىنچىتىدۇ، سۈ دولقۇنلىرىمۇ جىم بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تىنچلىقىدىن شادلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تەشنا بولغان ئارامگاھىغا يېتەكلەپ باريدۇ. 31 ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتسۇن! ئۇنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى ئۈچۈن، ئىنسان بالىلىرىغا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىرى ئۈچۈن! 32 ئۇلار خەلقىنىڭ جاماەتىدىمۇ ئۇنى ئۇلۇغلىسۇن، ئاقساقاللار مەجلىسىدە ئۇنى مەدھىيىلىسۇن. 33 ئۇ دەريالارنى چۆلگە، بۇلاقلارنى قاقاسلىققا ئايلاندۇرىدۇ. 34 ئاھالىسىنىڭ يامانلىقى تۈپەيلىدىن، ھوسۇللۇق يەرنى شورلۇق قىلىدۇ. 35 ئۇ يەنە چۆل-باياۋانىنى كۆلگە، چاكىقاق يەرنى بۇلاقلارغا ئايلاندۇرىدۇ؛ 36 ئاچلارنى شۇ يەرگە جايلاشتۇرۇپ، ئۇلار ئولتۇراقلاشقان بىر شەھەرنى بەرپا قىلىدۇ؛ 37 ئۇلار ئېتىزلارنى ھەيدەپ-تېرىپ، ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، بۇلار ھوسۇل-مەھسۇلاتنى مول بېرىدۇ. 38 ئۇ [پەرۋەردىگار] ئۇلارغا بەركەت بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ سانى خېلىلا ئېشىپ باريدۇ، ئۇ ئۇلارنىڭ مال-ۋارانلىرىنى ھېچ ئازايتمايدۇ. 39 ئۇلار يەنە جەبىر-زۇلۇم، بالا-قازا ھەم دەرد-ئەلەمگە يولۇقۇپ، سانى ئازىيىپ، پۈكۈلىدۇ. 40 ئۇ ئېسىلزادىلەر ئۈستىگە كەمىستىلىرىنى تۆكىدۇ، يولسىز دەشت-سەھرادا ئۇلارنى سەرگەردان قىلىدۇ؛ 41 لېكىن مىسكىن ئادەمنى جەبىر-زۇلۇمدىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ساقلايدۇ، ئۇنىڭ ئائىلە-تاۋاباتىنى قوي پادىسىدەك كۆپ قىلىدۇ. 42 بۇنى كۆرگۈلى دۇرۇسلار كۆرۈپ شادلىنىدۇ، پاسىقلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىلىدۇ. 43 كىمكى دانا بولسا، بۇلارنى بايقىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ مېھىر-شەپقەتلىرىنى چۈشەنسۇن!

108

داۋۇتنىڭ كۈي-ناخشىسى: ـ ئىرادەم چىڭ، ئى خۇدا، ئىرادەم چىڭ؛ مەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىپ، بەرھەق، سېنى كۈيلەيمەن، پۈتۈن روھىم بىلەن! 2 ئى نەغمە-سازلىرىم، ئويغان! مەن سەھەر قۇياشىنىمۇ ئويغىتىمەن! 3 خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا سېنى ئۇلۇغلايمەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەللەر ئارىسىدا سېنى كۈيلەيمەن! 4 چۈنكى ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ئەرشىلەرگە يەتكۈدەك ئۇلۇغدۇر، ھەقىقىتىڭ بۇلۇتلارغا تاقاشتى. 5 ئى خۇدا، شان-شۇھرىتىڭ ئەرشىلەردىن يۇقىرى ئۇلۇغلانغاي، شان-شەرىپىڭ يەر يۈزىنى قاپلىغاي! 6 ئۆز سۆيگەنلىرىڭنىڭ نىجاتلىق تېپىشى ئۈچۈن، ئۆڭ قولۇڭ بىلەن قۇتقۇزغايسەن، دۇئايىمنى ئىجابەت قىلغايسەن. 7 خۇدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىدە شۇنداق دېگەن: ـ «مەن تەنتەنە قىلىمەن، مەن شەكەم دىيارىنى بۇلۇپ بېرىمەن، سۇككوت ۋادىسىنى [تەقسىم قىلىشقا] ئۆلچەيمەن. 8 گىلېئاد ماڭا مەنسۇپتۇر، مانا‌سسەھمۇ ماڭا مەنسۇپتۇر، ئەفرائىم بولسا بېشىمدىكى دۇبۇلغامدۇر، يەھۇدا مېنىڭ ئەمر-پەرمان چىقارغۇچىمدۇر، 9 موئاب مېنىڭ يۇيۇنۇش جاۋۇرۇمدۇر، ئېدومغا چورۇغۇمنى تاشلايمەن، مەن فىلىستىيە ئۈستىدىن تەنتەنە قىلىمەن!». 10 كىم مېنى بۇ مۇستەھكەم شەھەرگە باشلاپ كىرەلىسۇن؟ كىم مېنى ئېدومغا ئېلىپ بارالىسۇن؟ 11 ئى خۇدا، سەن بىزنى راستىنلا چەتكە قاقتىڭمۇ؟ قوشۇنلىرىمىز بىلەن بىللە جەڭگە چىقمامسەن؟ 12 بىزنى زۇلۇملاردىن قۇتۇلۇشقا ياردەملەشكەيسەن، چۈنكى ئىنسانلىنىڭ ياردىمى بىكاردۇر! 13 خۇدا ئارقىلىق بىز چوقۇم باتۇرلۇق كۆرسىتىمىز؛ بىزگە زۇلۇم قىلغۇچىلارنى چەيلىگۈچى دەل ئۇ ئۆزىدۇر!

109

نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى مەدھىيەمنىڭ ئىگىسى خۇدايىم، جىم تۇرما! 2 مانا رەزىللەرنىڭ ئاغزى، مەككارلارنىڭ ئاغزى ئۆز ئالدىمدا يوغان ئېچىلدى؛ ئۇلار يالغانچى تىل بىلەن ماڭا قارشى سۆزلىدى. 3 نەپرەتلىك سۆزلەر بىلەن مېنى چۇلغاپ، ئۇلار بىكاردىن-بىكار ماڭا زەربە بەرمەكتە. 4 مۇھەببىتىم ئۈچۈن ئۇلار ماڭا قارشى شىكايەتچى بولدى، مەن بولسام ـ دۇئاغا بېرىلدىم. 5 ياخشىلىقىم ئۈچۈن يامانلىق، سۆيگۈزىم ئۈچۈن نەپرەت قايتۇردى. 6 ھەربىرىنىڭ ئۈستىدە رەزىل بىر ئادەم تەينىلگەيسەن، ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا بىر دەۋاگەر تۇرغاي. 7 ئۇ سوراق قىلنغاندا ئەيىبدار بولۇپ چىققاي، دۇئاسى گۇناھ دەپ ھېسابلانغاي. 8 كۈنلىرى قىسقا بولغاي، مەنسىپىنى باشقىسى ئىگىلىگاي. 9 بالىلىرى يېتىم قالغاي، خوتۇنى تۇل بولغاي. 10 ئوغۇللىرى سەرگەردان تىلەمچى بولغاي، تۇرغان خارابىلىكلىرىدىن نان ئىزدەپ. 11 جازاتخور ئۇنىڭ ئىگىلىكى ئۈستىگە تور تاشلىغاي، مېھنەت ئەجرىنى ياتلار بۇلاپ-تالىغاي. 12 ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسىتىدىغان بىرسى بولمىغاي، يېتىم قالغان بالىلىرىغا ئىلتىپات قىلغۇچى بولمىغاي. 13 ئۇنىڭ نەسىلى قۇرۇتۇلغاي؛ كېلەر ئەۋلادىدا نامىلىرى ئۆچۈرۈلگەي. 14 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ ئەيىبلىرى پەرۋەردىگارنىڭ يادىدا قالغاي، ئانىسىنىڭ گۇناھى ئۆچۈرۈلمىگەي. 15 بۇلارنىڭ ئەيىبلىرى دائىم پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا بولغاي، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ نام-ئەمىلىنى يەر يۈزىدىن ئۆچۈرۈپ تاشلايدۇ. 16 چۈنكى [رەزىل كىشى] مېھرىبانلىق كۆرسىتىشنى ھېچ ئېسىگە كەلتۈرمىدى، بەلكى ئېزىلگەن، يوقسۇل ھەم دىلى سۇنۇقلارنى ئولتۇرمەكتە قوغلاپ كەلدى. 17 ئۇ لەنەت ئوقۇشقا ئامراق ئىدى، شۇڭا لەنەت ئۇنىڭ بېشىغا كېلىدۇ؛ بەخت تىلەشكە راۋى يوق ئىدى، شۇڭا بەخت ئۇنىڭدىن يىراق بولىدۇ. 18 ئۇ لەنەتلەرنى ئۆزىگە كىيىم قىلىپ كىيگەن؛ شۇڭا بۇلار ئاققان سۈدەك ئۇنىڭ ئىچ-باغرىغا، مايدەك، سۆڭەكلىرىگە كىرىدۇ؛ 19 بۇلار ئۇنىڭغا يېپىنغان تونىدەك، ھەردائىم باغلانغان بەلۋېغىدەك چاپلانغاي. 20 بۇلار بولسا مېنى ئەيىبلىگۈچىلەرگە پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن مۇكاپاتى بولغاي! مېنىڭ يامان گەپىمنى قىلغانلارنىڭ ئىشىمى بولغاي! 21 بىراق سەن، پەرۋەردىگار رەببىم، ئۆز نامىڭ ئۈچۈن مېنىڭ تەرىپىمدە بىر ئىش قىلغايسەن، مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئەلا بولغاچقا، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 22 چۈنكى مەن ئېزىلگەن ھەم ھاجەتمەندۇرمەن،

قەلبم خەستە بولدى. 23 مەن قۇياش تۇزارتقان كۆزلەڭگىدەك يوقلاي دەپ
قالدىم، چىكەتكە قىلىۋىتىلگەندەك چەتكە قىقىۋىتىلدىم. 24 روزا تۇتقىنىمدىن
تىزلىرىم كېتىدۇ، ئەتلىرىم سىزىپ كېتىدۇ. 25 شۇنگلاشقا مەن ئۇلار ئالدىدا
رەسۋا بولدۇم؛ ئۇلار ماڭا قاراشقاندا، بېشىنى سىلكىشىمەكتە. 26 ماڭا
ياردەملەشكەيسەن، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، ئۆزۈڭرەمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە
مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ 27 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇنىڭ سېنىڭ قولۇڭدىكى ئىش
ئىكەنلىكىنى، بۇنى قىلغۇچىنىڭ سەن پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلگەي. 28 ئۇلار
لەنەت ئوقۇۋەرگەي، سەن بەختسىز ئاتا قىلغايسەن؛ ئۇلار ھۇجۇم قىلىشقا تۇرغاندا،
خجالەتتە قالقاي، بىراق قۇلۇڭ شادلانغاي! 29 مېنى ئەيىبلىگۈچىلەر خجالەت
بىلەن كىيىنگەي، ئۇلار ئۆز شەرمەندىلىكىنى ئۆزلىرىگە تون قىلىپ يېپىنغاي.
30 ئاغزىمدا پەرۋەردىگارغا زور تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن؛ بەرھەق،
كۆپچىلىك ئارىسىدا تۇرۇپ ئۇنى مەدھىيىلەيمەن، 31 چۈنكى ھاجەتمەندنىڭ
جېنىنى گۇناھقا بېكىتمەكچى بولغانلاردىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، [پەرۋەردىگار]
ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرىدۇ.

110

داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە: ـ «مەن
سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن» ـ دېدى.
2 پەرۋەردىگار قۇدرىتىڭنى كۆرسىتىدىغان شاھانە ھاساڭنى زىئوندىن ئۈزىتىدۇ؛
دۈشمەنلىرىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرگىن! 3 كۆچۈڭنى كۆرسىتىدىغان كۈندە،
ئۆز خەلقىڭ خالىس قۇربانلىق كەبى پىدا بولىدۇ؛ مۇقەددەس ھەيۋىتىڭدە، شۇ
ياشلىق دەۋرىڭدىكىدەك، ساڭا ھازىرمۇ شەبنەملەر سەھەرنىڭ بالىياتقۇسىدىن
يېڭى چىققاندەك چۈشىدۇ؛ 4 پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم
بۇنىڭدىن يانمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدلىكتە بەدگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تېپىدىكى بىر
كاھىندۇرسەن». 5 ئوڭ تەرىپىڭدە بولغان رەب غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈندە
پادىشاھلارنى تۇرۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ؛ 6 ئۇ ئەللەر ئارىسىدا سوتلايدۇ؛
جاي-جايلارنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇرىدۇ؛ كەڭ زېمىنىڭ بېشىنى ياربىدۇ؛
7 ئۇ يولدا ئېرىقتىن سۇ ئىچىدۇ؛ ئۇ شۇڭا كىشىنىڭ بېشىنى يۇلىگۈچى بولىدۇ.

111

ھەمدۇسانا! كۆڭلى دۇرۇسلارنىڭ مەشرىپىدە، ھەم
جامائەتتە تۇرۇپ، پەرۋەردىگارغا پۈتۈن قەلبىم بىلەن تەشەككۇر ئېيتىمەن.
2 پەرۋەردىگارنىڭ ياسىغانلىرى ئۇلۇغدۇر؛ بۇلاردىن خۇرسەن بولغانلار ئىزدىسىپ
ئۇلارنى سورۇشتۇرمەكتە. 3 ئۇنىڭ ئەجرى شەرەپ ۋە ھەيۋەتتۇر، ئۇنىڭ
ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ. 4 ئۇ ئۆز مۇجىزىلىرىنى ياد ئەتكۈزىدۇ؛ پەرۋەردىگار
مۇھەببەتلىك ھەم رەھىمدىللىقتۇر. 5 ئۇ ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى ئاش بىلەن
تەمىنلەيدۇ؛ ئۆز ئەھدىسىنى ھەمىشە ياد ئېتىدۇ. 6 ئۇ ئەممەللىرىدىكى قۇدرىتىنى
ئۆز خەلقىگە كۆرسىتىپ، باشقا ئەللەرنىڭ مىراس-زېمىنىنى ئۇلارغا تەقدىم
قىلدى. 7 ئۇنىڭ قولى قىلغانلىرى ھەققەت-ساداقەت ۋە ئادىللىقتۇر؛ ئۇنىڭ
بارلىق كۆرسەتمىلىرى ئىشەنچىلىكتۇر. 8 بۇلار ئەبەدلىكەبەدگىچە ئىناۋەتلىكتۇر؛
ھەققەتتە ھەم دۇرۇسلۇقتا چىقىرىلغاندۇر. 9 ئۇ ئۆز خەلقىگە نىجاتلىق ئەۋەتتى؛
ئۆز ئەھدىسىنى ئەمر قىلىپ مەڭگۈگە بېكىتتى؛ مۇقەددەس ھەم سۈرلۈكتۇر
ئۇنىڭ نامى. 10 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر؛ ئۇنىڭ
ھۆكۈملىرىنى ئۆتقانلارنىڭ ھەممىسى يورۇقلۇغان ئادەملەردۇر؛ ئۇنىڭ مەدھىيىسى
مەڭگۈ تۇرىدۇ.

112

ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغان، ئۇنىڭ ئەمرلىرىنى
زور خۇرسەنلىك دەپ بىلىدىغان ئادەم بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ نەسلى زېمىندا
تۇرۇپ كۈچ-قۇدرەتلىك بولىدۇ، دۇرۇسلارنىڭ دەۋرى بەختلىك بولىدۇ.
3 ئۇنىڭ ئۆيىدە دۆلەت ھەم بايلىقلار بولىدۇ؛ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ.
4 قاراڭغۇلۇقتا تۇرغان دۇرۇس ئادەمگە نۇر پەيدا بولىدۇ؛ ئۇ شەپقەتلىك،
رەھىمدىل ھەم ھەققانىيدۇر. 5 خەيرخاھ، ئۆتنە بېرىپ ئۆرىدىغان ئادەمنىڭ
بەختى بولىدۇ؛ ئۇ ئۆز ئىشلىرىنى ئادىللىق بىلەن يۈرگۈزىدۇ. 6 بەرھەق، ئۇ ھەبەدىي
تەۋرىتىلمەيدۇ؛ ھەققانىي ئادەم مەڭگۈگە ئەسلىنىدۇ. 7 ئۇ شۇم خەۋەردىن
قورقايدۇ؛ ئۇنىڭ كۆڭلى توق ھالدا، پەرۋەردىگارغا تايانغان. 8 دىلى مەھكەم
قىلىنغان، ئۇ قورقايدۇ؛ ئاخىرىدا ئۇ رەقىبلىرىنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىدۇ. 9 ئۇ
ئۆزىنىڭكىنى مەردلەرچە تارقاتقان، يوقسۇللارغا بېرىدۇ؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى
مەڭگۈگە تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مۈڭگۈزى ئىززەت-شۇھرەت بىلەن كۆتۈرۈلىدۇ.
10 رەزىل ئادەم بۇنى كۆرۈپ چىدىمايدۇ، چىشلىرىنى غۇچۇرلىتىدۇ؛ ئۇ ئېرىپ
كېتىدۇ؛ رەزىللەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋىسى يوقىتىلىدۇ.

113

ھەمدۇسانا! مەدھىيىلەڭلار، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى،
پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار! 2 ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدلىكەبەدگىچە،
پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! 3 كۈن چىقاردىن
كۈن پاتارغا، پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەدھىيىلىنىشكە لايىقتۇر! 4 پەرۋەردىگار
ئەللەردىن يۇقىرى كۆتۈرۈلدى؛ شان-شەرىپى ئەرشلەردىن يۇقىرىدۇر. 5 كىممۇ
پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا تەڭ بولالىسۇن ـ ئۆز ماكانى يۇقىرىدا بولسىمۇ،
6 ئاسمانلارغا ھەم يەرگە قاراش ئۈچۈن، ئۆزىنى تۆۋەن قىلغۇچىغا؟ 7 نامرات
كىشىنى ئۆ توپا-چاڭدىن كۆتۈرىدۇ؛ قىغلىقتىن يوقسۇلنى يۇقىرىلىتىدۇ؛ 8 ئۇنى
ئېسىلزادىلەر قاتارىغا، يەنى ئۆز خەلقىنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئارىسىغا ئولتۇرغۇزىدۇ؛
9 ئۇ تۇغماس ئايالنى ئۆيگە ئورنىلاشتۇرۇپ، ئۇنى ئوغۇللارنىڭ خۇشال ئانىسى
قىلىدۇ. ھەمدۇسانا!

114

ئىسرائىل مىسىردىن، ياقۇپ جەمەتى يات تىلىق ئەللەردىن
چىققاندا، 2 شۇ چاغدا يەھۇدا [خۇدانىڭ] مۇقەددەس جايى، ئىسرائىل ئۇنىڭ
سەلتەنىتى بولدى، 3 دېڭىز بۇنى كۆرۈپ بەدەر قاچتى، ئىئوردان دەرياسى
كەينىگە ياندى؛ 4 تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئوينىقىلدى.
5 ئەي دېڭىز، سەن نېمە بولدۇڭ، قاچتىڭ؟ ئىئوردان دەرياسى، يولۇڭدىن
يانغىلى؟ 6 تاغلار قوچقارلاردەك، دۆڭلەر قوزىلاردەك ئوينىقىلغىلى؟ 7 ئى يەر
يۈزى، رەبنىڭ جامالىدىن، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ جامالىدىن تەۋرەن؛ 8 ئۇ
قورام تاشنى كۆلچەككە، چاقماق تېشىنى مول بۇلاق سۈلىرىغا ئايلاندۇرىدۇ.

115

بىزگە ئەمەس، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە ئەمەس ـ ئۆزگەرمەس
مۇھەببىتىڭ ئۈچۈن، ھەققەت-ساداقىتىڭ ئۈچۈن، ئۆز نامىڭغا شان-شەرەپ
كەلتۈرگەيسەن. 2 ئەللەر نېمىشقا «ئۇلارنىڭ خۇداسى قەيەردە؟» دەپ
[مازاق] قىلىشدۇ؟ 3 بىراق خۇدايىمىز بولسا ئەرشلەردىدۇر؛ ئېمنى خالىسا،
ئۇ شۇنى قىلغانلىدۇر. 4 ئۇلارنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەت كۈمۈش-ئالتۇندىن
ئىبارەت، ئىنسانلىنىڭ قوللىرى ياسىغىنىدۇر، خالاس. 5 ئۇلارنىڭ ئاغزى
بار، بىراق سۆزلىيەلمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، كۆرمەيدۇ؛ 6 قۇلاقلىرى بار،
ئاڭلىمايدۇ؛ بۇرنى بار، پۇرىيالمايدۇ؛ 7 قوللىرى بار، سىلىيالمايدۇ؛ پۇتلىرى بار،
ماڭالمايدۇ؛ كانىيىدىن ھېچبىر سادا چىقارمايدۇ. 8 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا
ئوخشاشتۇر، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 9 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا
تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچىڭلار ھەم قالقىنىڭلاردۇر. 10 ئى ھارۇن
جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم سىلەرنىڭ

قالقىنكلاردۇر. 11 پەردەردىگاردىن ئەيمىندىغانلار، پەرۋەردىگارغا تايىنىكلار؛
ئۇ سىلەرگە ياردەم قىلغۇچى ھەم قالقىنىكلاردۇر. 12 پەرۋەردىگار بىزنى ئەسلەپ
كەلدى؛ ئۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ ئۇ ئىسرائىل جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ ئۇ
ھارۇن جەمەتىگە بەخت ئاتا قىلىدۇ؛ 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىندىغانلارغا،
چوڭلىرى ھەم كىچىكلىرىگىمۇ بەخت ئاتا قىلىدۇ. 14 پەرۋەردىگار سىلەرگە
قوشلاپ بېرىدۇ، سىلەرگە ھەم پەرزەنتلىرىڭلارغا؛ 15 سىلەرگە پەرۋەردىگار
تەرىپىدىن بەخت ئاتا قىلىنغان، ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىن بەركەتلەنگەن!
16 ئاسمانلار بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئاسمانلىرىدۇر؛ بىراق زېمىننى بولسا ئىنسان
بالىلىرىغا تاپشۇرغاندۇر. 17 ئۆلۈكلەر ياھىنى مەدھىيىلىمەيدۇ، سۈكۈت دىيارىغا
چۈشۈپ كەتكەنلەرمۇ شۇنداق؛ 18 بىراق بىزلەر ھازىردىن باشلاپ ياھقا
ئەبەدلىك-ئەبەدگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمىز! ھەمدۇسانا!

116

مەن پەرۋەردىگارنى سۆيىمەن، چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئاۋازىمنى،
يېلىنىشلىرىمنى ئاڭلىغان. 2 چۈنكى ئۇ قۇلقىنى ماڭا سالدى، شۇڭا مەن
بارلىق كۈنلىرىمدە ئۇنىڭغا ئىلتىجا قىلىپ چاقىرىمەن. 3 ئۆلۈم ئاسارەتلىرى مېنى
چىرمىۋالدى؛ تەھتىسارانىڭ دەردلىرى مېنى تۇتۇۋالدى؛ مەن پېشكەللىككە
يولۇقتۇم، ئەلەم تارتتىم؛ (Sheol h7585) 4 شۇنىڭ بىلەن مەن پەرۋەردىگارنىڭ
نامىغا توختىماي ندا قىلدىم: ـ «سەندىن تۇتۇنمەن، ئى پەرۋەردىگار، جىنىمنى
قۇتۇلدۇرغايسەن!» 5 شەپقەتلىكتۇر پەرۋەردىگار، ھەققانىيدۇر، خۇدايىمىز
رەھىمدىلدۇر. 6 پەرۋەردىگار نادانىنى ساقلايدۇ، مەن خاراب ئەھۋالغا
چۈشۈرۈلدۇم، ئۇ مېنى قۇتقۇزدى. 7 ھەي جېنىم، قايتىدىن خاتىرجەم
بول، چۈنكى پەرۋەردىگار سىخىيلىك، مېھرىبانلىق كۆرسەتتى؛ 8 چۈنكى
سەن جېنىمنى ئۆلۈمدىن، كۆزلىرىمنى ياشلاردىن، ئاياغلىرىمنى پۇتلىشىشتىن
قۇتقۇزغانسەن. 9 مەن پەرۋەردىگار ئالدىدا تىرىكلەرنىڭ زېمىندا ماڭىمەن؛
10 ئىشەنگىنىم ئۈچۈن مۇنداق سۆز قىلغانىمەن: ـ «مەن قاتتىق خار قىلىنغانمەن».
11 جىددىيلەشكىنىمدىن: ـ «ئادەملەرنىڭ ھەممىسى يالغانچى!» ـ دېگەنمەن.
12 ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ياخشىلىقلىرىنى مەن نېمە بىلەن پەرۋەردىگارغا
قايتۇرىمەن؟ 13 ـ نىجاتلىق قەدەھىنى قولۇمغا ئالىمەن، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى
چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 14 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار ئالدىدا
ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن.
15 پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە، ئۆز مۇمىن بەندىلىرىنىڭ ئۆلۈمى قىممەتلىك
ئىشتۇر! 16 ئاھ پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ مەن
سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن، دېدىكىڭنىڭ ئوغلى ئىكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاسارەتلىرىمنى
يەشكەنسەن؛ 17 مەن ساڭا تەشەككۇر قۇربانلىقلىرىنى سۇنمەن، پەرۋەردىگارنىڭ
نامىنى چاقىرىپ ئىلتىجا قىلىمەن؛ 18 مەن قىلغان قەسەملىرىمنى پەرۋەردىگار
ئالدىدا ئادا قىلىمەن؛ بەرھەق، ئۇنىڭ بارلىق خەلقى ئالدىدا ئۇلارنى ئادا قىلىمەن؛
19 پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىلىردا، سېنىڭ ئوتتۇرۇڭدا تۇرۇپ، ئى
يېرۇسالېم، [قەسەملىرىمنى ئادا قىلىمەن]! ھەمدۇسانا!

117

پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق ئەللەر؛ ھەممە خەلقلەر،
ئۇنى ماختاڭلار! 2 چۈنكى بىزگە باغلىغان ئۆزگەرمەس مۇھەببىتى غەلىبىلىكتۇر؛
ھەم پەرۋەردىگارنىڭ ھەقىقەت-ساداقىتى مەڭگۈلۈكتۇر! ھەمدۇسانا!

118

پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ
مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر! 2 ئىسرائىل: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر»
ـ دېسۇن! 3 ھارۇن جەمەتى: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن!
4 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار: «ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر» ـ دېسۇن!
5 قىستاقتا قېلىپ ياھقا ندا قىلدىم؛ ياھ جاۋاب بېرىپ، مېنى كەڭرى-ئازادىلىكتە
تۇرغۇزدى. 6 پەرۋەردىگار مەن تەرەپتىدۇر، مەن قورقمايمەن؛ ئىنسان مېنى
نېمە قىلالىسۇن؟ 7 پەرۋەردىگار ماڭا ياردەم قىلغۇچىلار ئارىسىدا بولۇپ،
مېنىڭ تەرىپىمدىدۇر؛ تۆچمەنلىرىمنىڭ مەغلۇبىيىتىنى كۆرىمەن. 8 پەرۋەردىگارنى
باشپاناھىم قىلىش، ئىنسانغا تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر؛ 9 پەرۋەردىگارنى باشپاناھىم
قىلىش، ئەمىرلەرگە تايىنىشتىن ئەۋزەلدۇر. 10 بارلىق ئەللەر مېنى قورشۇۋالدى؛
بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 11 ئۇلار مېنى
قورشۇۋالدى؛ بەرھەق، قورشۇۋالدى؛ بىراق پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن
مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ 12 ئۇلار ھەرىلەردەك مېنى قورشۇۋالدى؛
ئۇلار يېقىلغان يانتاق ئوتىدەك تېزلا ئۆچۈرۈلدۈ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ
نامى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن. 13 سەن [دۈشمەن] مېنى زەرب
بىلەن ئىتتەردىڭ، يىقىلغىلى تاس قالدىم؛ بىراق پەرۋەردىگار ماڭا ياردەمدە
بولدى. 14 كۈچۈم ۋە ناخشام بولسا ياھدۇر؛ ئۇ مېنىڭ نىجاتلىقىم بولدى!
15 ھەققانىيلارنىڭ چېدىرلىرىدا شادلىق ۋە نىجاتلىقنىڭ تەنتەنىلىرى يا ڭىتلىماقتا؛
پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 16 پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى ئېگىز
كۆتۈرۈلگەن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولى زەپەر قۇچماقتا! 17 مەن ئۆلمەيمەن،
بەلكى ياشايمەن، ياھنىڭ قىلغانلىرىنى جاكارلايمەن. 18 پەرۋەردىگار ماڭا قاتتىق
تەربىيە بەرگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇ مېنى ئۆلۈمگە تاپشۇرمىدى. 19 ھەققانىيەت
دەرۋازىلىرىنى ماڭا ئېچىپ بېرىڭلار؛ مەن كىرىمەن، ياھنى مەدھىيىلەيمەن.
20 بۇ پەرۋەردىگارنىڭ دەرۋازىسىدۇر؛ ھەققانىيلار بۇنىڭدىن كىرىدۇ! 21 مەن
ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سەن ماڭا جاۋاب قايتۇردۇڭ، ھەم مېنىڭ
نىجاتلىقىم بولدۇڭ. 22 تاپچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ
تىكەندى. 23 بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزۈمىز ئالدىدا كارامەت
بولدى. 24 بۇ پەرۋەردىگار ياراتقان كۈندۇر؛ بىز ئۇنىڭدا شادلىنىپ خۇرسەن
بولىمىز. 25 قۇتقۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنمەن؛ سەندىن
ئۆتۈنمەن، بىزنى ياشىناتقايسەن! 26 پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك
بولسۇن! بىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ ساڭا «مۇبارەك!» دەپ توۋلىدۇق.
27 پەرۋەردىگار تەڭرىدۇر؛ ئۇ ئۇستىمىزگە نور بەرگەن؛ ھېيتلىق قۇربانلىقنى تانىلار
بىلەن باغلاڭلار، ـ قۇربانگاھنىڭ مۈڭگۈزلىرىگە ئىلىپ باغلاڭلار. 28 سەن
مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن، مەن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم،
مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن. 29 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار؛ چۈنكى ئۇ
مېھرىباندۇر؛ ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى مەڭگۈدۇر!

119

(ئالەف) يولدا مۇكەممەل بولغانلار، پەرۋەردىگار تەۋرات-
قانۇنىدا ماڭىدىغانلار بەختلىكتۇر! 2 ئۇنىڭ ئاگاھ-گۈۋاھلىرىنى تۇتقانلار، ئۇنى
چىن قەلبى بىلەن ئىزدىگەنلەر، 3 ھېچبىر ھەقسىزلىقنى قىلمىغانلار بەختلىكتۇر!
ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا ماڭىدۇ. 4 كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەستايىدىل ئەمەل
قىلىشىمىز ئۈچۈن، ئۇنۇڭ ئۇلارنى بېكىتكەنسەن. 5 ئاھ، يوللىرىمنىڭ يۆنىلىشى
بەلگىلىمىلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا بېكىتىلگەي! 6 شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمر-
پەرمانلىرىڭنى ئەتىۋارلىسام، مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 7 سېنىڭ ھەققانىي
ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگىنىپ، دۇرۇس كۆڭۈلدىن ساڭا تەشەككۇر ئېيتىمەن. 8 مەن
بەلگىلىمىلىرىڭنى چوقۇم تۇتىمەن؛ مېنى پۈتۈنلەي تاشلىۋەتمىگەيسەن! 9 (بەت)
ياش بىر يىگىت قانداق قىلىپ ئۆز يولىنى پاك تۇتالايدۇ؟ سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى
ئاگاھلاپ ئەمەل قىلىش بىلەنلا. 10 پۈتۈن قەلبىم بىلەن مەن سېنى ئىزدىدىم؛ مېنى
ئەمرلىرىڭدىن ئاداشتۇرمىغايسەن؛ 11 گۇناھ قىلىپ ساڭا قارشى چىقماسلىقىم

ئۇچۇن، سۆزۈڭنى كۆرگۈمگە مەھكەم پۇكۇۋالدىم. 12 مۇبارەكدۇرسەن پەرۋەردىگار، ماڭا تۆز بەلگىملىرىڭنى تۆگەتكەيسەن. 13 لەۋلىرىم بىلەن مەن بايان قىلىمەن، ئاغزىڭدىكى بارلىق ھۆكۈملىرىڭنى. 14 تۈرلۈك بايلىقلاردىن شادلانغاندەك، ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭغا ئەگەشكەن يولدا شادلاندىم. 15 مەن كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ ئىزلىرىڭنا قاراپ ئويلىنىمەن. 16 بەلگىملىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن؛ سۆز-كالامىڭنى ئۇنتۇمايمەن. 17 (گىمەل) قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسەتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن ياشايمەن، كالامىڭغا بويسۇنمەن. 18 تەۋرات-قانۇنۇڭدىن كارامەت سىرلارنى كۆرۈشۈم ئۈچۈن، كۆزلىرىمنى ئاچقايسەن! 19 مەن بۇ دۇنيادا مۇساپىرمەن؛ ئەمرلىرىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن. 20 ھۆكۈملىرىڭگە ھەرقاچان ئىنتىزار بولۇپ، يۈرىكىم ئېزىلىپ كېتەي دەپ قالدى. 21 سەن لەنەتكە بۇيرۇلغان تەكەبىۋىرلارغا تەنبىھ بېرىسەن، ئۇلار ئەمرلىرىڭدىن ئادىشىپ كېتىدۇ. 22 مەندىن ئاھانەت ھەم مەخسىزنى يىراققا كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭنى تۇتتىمەن. 23 ئەمىرلەر ئولتۇرۇپ يامان گەپىمنى قىلىشماقتا؛ سېنىڭ قۇلۇڭ بولسا بەلگىملىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلايدۇ. 24 سېنىڭ ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىم، مېنىڭ مەسلىھەتچىلىرىمدۇر. 25 (دالەت) مېنىڭ جېنىم تۆپراققا يېپىشقان؛ سۆز-كالامىڭ بويىچە مېنى يېڭىلاندۇرغايسەن. 26 تۆز يوللىرىمنى ئالدىڭدا ئوچۇق بايان قىلدىم، سەن ماڭا جاۋاب بەردىڭ؛ ماڭا بەلگىملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 27 مېنى كۆرسەتمىلىرىڭنىڭ يولىنى چۈشىنىدىغان قىلغايسەن، ئاندىن مەن كارامەتلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 28 جېنىم قايغۇ بىلەن ئېرىپ كېتىدۇ؛ سۆز-كالامىڭ بويىچە مېنى كۈچلەندۈرگەيسەن. 29 مەندىن ئالداڭچى يولنى نېرى قىلغايسەن؛ شەپقەت قىلىپ ماڭا تەۋرات-قانۇنۇڭنى بېغىشلىغايسەن؛ 30 مەن ھەقىقەت-ساداقەت يولىنى تاللىۋالدىم؛ ھۆكۈملىرىڭنى ئالدىمدا قويدۇم. 31 ئاگاھ-گۆزۈاھلىرىڭنى چىڭ تۇتتىمەن؛ پەرۋەردىگار، مېنى ئۇياتقا قالدۇرمىغايسەن. 32 سەن مېنىڭ قەلبىمنى كەڭ-ئازادە قىلىشىڭ بىلەن، ئەمرلىرىڭ يولىغا ئەگىشىپ يۈگۈرىمەن. 33 (خې) ئى پەرۋەردىگار، بەلگىملىرىڭنىڭ يولىنى ماڭا ئايان قىلغايسەن؛ مەن ئۇنى ئاخىرغىچە تۇتىمەن. 34 مېنى يورۇتقايسەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتىمەن، شۇندا قالا پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىمەن. 35 مېنى ئەمرلىرىڭنىڭ يولدا ماڭدىغان قىلغايسەن؛ چۈنكى ئۇلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 36 مېنىڭ قەلبىمنى شەخسىي مەنپەئەتكە ئەمەس، بەلكى ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭغا مايىل قىلغايسەن. 37 كۆزلىرىمنى ساختىنى كۆرۈشتىن ياندۇرغايسەن؛ مېنى يولۇڭدا جانلاندۇرغايسەن؛ 38 سەن قۇلۇڭغا بولغان ۋەدەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن خەقلەر سەندىن ئەيمىنىدۇ. 39 مەن قورققان شەرمەندىلىكنى نېرى كەتكۈزگەيسەن؛ چۈنكى سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ئەلادۇر. 40 مانا، مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم؛ تۆز ھەققانىيىتىڭدە مېنى جانلاندۇرغايسەن؛ 41 : (ۋاۋ) ۋە مېھىر-مۇھەببەتلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار، ۋەدەڭ بويىچە نىجاتلىقىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ 42 شۇندا مەندە مېنى مەخسىرە قىلغۇچىغا بەرگۈدەك جاۋاب بولىدۇ؛ چۈنكى سۆزۈڭگە تايىنىمەن. 43 ۋە ئاغزىمدىن ھەققەتنىڭ سۆزىنى ئېلىپ تاشلىمىغايسەن؛ چۈنكى ھۆكۈملىرىڭگە ئۈمىد باغلىدىم، 44 شۇندا مەن سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھەر قاچان تۇتىمەن، بەرھەق، ئەبەدىلئەبەدگىچە تۇتىمەن؛ 45 شۇندا مەن ئازادىلىكتە ماڭىمەن؛ چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدىدىم. 46 شۇندا مەن پادىشاھلار ئالدىدا ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭ توغرۇلۇقى سۆزلەيمەن، بۇ ئىشلاردا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 47 ۋە ئەمرلىرىڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن، چۈنكى ئۇلارنى سۆيۈپ كەلدىم؛ 48 مەن سۆيۈپ كەلگەن ئەمرلىرىڭگە قوللىرىمنى سوزۇپ ئىنتىلىمەن، ۋە بەلگىملىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 49 (زائىن) سەن قۇلۇڭغا بەرگەن سۆزۈڭنى، يەنى ماڭا ئۈمىد بېغىشلىغان كالامىڭنى ئەسلىگەيسەن. 50 ئۇ بولسا دەردىمگە بولغان تەسەللىدۇر؛ چۈنكى سۆز-ۋەدەڭ مېنى جانلاندۇردى. 51 تەكەبىۋىرلار ئەشەددىي ھاقارەتلىگىنى بىلەن، لېكىن تەۋرات-قانۇنۇڭدىن ھېچ چەتنىمدىم. 52 قەدىمدە بېكىتىلگەن ھۆكۈملىرىڭنى يادىمغا كەلتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، شۇنداق قىلىپ ئۆزۈمگە تەسەللى بەردىم. 53 تەۋرات-قانۇنۇڭنى تاشلىۋەتكەن رەزىللەر ۋەجىدىن، ئوتلۇق غەزەپ مەندە قاينىپ تاشتى. 54 مۇساپىر بولۇپ تۇرغان جايىمدا، كۆرسەتمىلىرىڭ مېنىڭ ناخشىلىرىم بولدى. 55 كېچىدە، ئى پەرۋەردىگار، نامىڭنى ئەسلەپ يۇرىدۇم، تەۋرات-قانۇنۇڭنى تۇتۇپ كەلدىم. 56 مەن بۇنىڭغا ئېسىپ بولدۇم، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. 57 (خەت) تۆزۈلۈك مېنىڭ ئېسىۋەمدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، «سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى تۇتاي» ـ دېدىم. 58 مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن دىدارىڭغا ئىنتىلىپ يېلىندىم؛ ۋەدەڭ بويىچە ماڭا شاپائەت كۆرسەتكەيسەن. 59 مەن يوللىرىڭ ئۈستىدە ئويلاندىم، ئاياغلىرىمنى ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭغا قارىتىپ بۇردىم. 60 مەن ئالدىرىدىم، ھېچ كېچىكمىدىم، سېنىڭ ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىشقا. 61 رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرى مېنى چىرمىۋالغىنى بىلەن، مەن تەۋرات-قانۇنۇڭنى ھېچ ئۇنتۇمدىم. 62 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ ئۈچۈن، تۈن كېچىدە تەشەككۇر ئېيتقىلى قوپمەن. 63 مەن سەندىن قورقىدىغانلارنىڭ، كۆرسەتمىلىرىڭگە ئەگەشكەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈلپىتىدۇرمەن. 64 جاھان، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن تولدى؛ ماڭا بەلگىملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 65 (تەت) سۆز-كالامىڭ بويىچە، ئى پەرۋەردىگار، تۆز قۇلۇڭغا مېھرىبانلىقنى كۆرسىتىپ كەلگەنسەن. 66 ماڭا ئوبدان پەرق ئېتىشنى ۋە بىلىمنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى مەن ئەمرلىرىڭگە ئىشەندىم. 67 مەن ئازابقا ئۇچراشتىن بۇرۇن يولدىن ئازغان، بىراق ھازىر سۆزۈڭنى تۇتتىمەن. 68 سەن مېھرىباندۇرسەن، مېھرىبانلىق قىلىسەن، ماڭا بەلگىملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. 69 تەكەبىۋىرلار ماڭا قارا چاپلاشتى؛ بىراق كۆرسەتمىلىرىڭگە پۈتۈن قەلبىم بىلەن ئىتائەت قىلىمەن. 70 ئۇلارنىڭ قەلبى تۇيماس بولۇپ كەتتى؛ بىراق مەن بولسام تەۋرات-قانۇنۇڭنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. 71 ئازابقا ئۇچرىغىنىم ياخشى بولدى، شۇنىڭ بىلەن بەلگىملىرىڭنى ئۆگەندىم. 72 مەن ئۈچۈن ئاغزىڭدىكى قانۇن-تەلىم، مىڭلىغان ئالتۇن-كۈمۈش تەڭگىدىن ئەۋزەلدۇر. 73 (يود) سېنىڭ قوللىرىڭ مېنى ياسىغان، مېنى مۇستەھكەملىدى؛ مېنى يورۇتقايسەن، ئەمرلىرىڭنى ئۆگىنىمەن. 74 سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مېنى كۆرۈپ شادلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلاپ كەلدىم. 75 ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭنىڭ ھەققانىي ئىكەنلىكىنى، ۋاپادارلىقىڭدىن مېنى ئازابقا سالغىنىڭنى بىلىمەن. 76 ئاھ، قۇلۇڭغا بەرگەن ۋەدەڭ بويىچە، ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ تەسەللىيم بولسۇن. 77 مېنىڭ ياشىشىم ئۈچۈن، رەھىمدىلىقلىرىڭ يېنىمغا كەلسۇن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 78 تەكەبىۋىرلار خىجالەتتە قالسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ماڭا يالغانچىلىق بىلەن تەۋرلۈك قىلغان؛ مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن. 79 سەندىن ئەيمىنىدىغانلار مەن تەرەپكە بۇرۇلۇپ كەلسۇن، ئاگاھ-گۆزۈاھلىقلىرىڭنى بىلگەنلەرمۇ شۇنداق بولسۇن. 80 كۆڭۈم بەلگىملىرىڭدە مۇكەممەل بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن يەرگە قاراپ قالمايمەن. 81 (كاف) جېنىم نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ ھالدىن كېتەي دەۋاتىدۇ؛ مەن سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. 82 كۆزۈم سۆز-ۋەدەڭگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دېدى، «سەن قاچانمۇ ماڭا تەسەللى بېرەرسەن» ـ دەپ. 83 چۈنكى مەن ئىسلىنىپ قۇرۇپ كەتكەن تۇلۇمدەك بولدۇم، بىراق بەلگىملىرىڭنى

ئۇنتۇمايمەن. **84** قۇلۇڭنىڭ كۆنلىرى قانچە بولىدۇ؟ ماڭا زىيانكەشلىك قىلغانلارنى قاچان جازالايسەن؟ **85** تەكەبىۋىلار ماڭا ئوربالارنى كولىغان، بۇ ئىشلار تەۋراتىڭغا مۇخالىپتۇر، **86** سېنىڭ بارلىق ئەمرلىرىڭ ئىشەنچلىكتۇر، ئۇلار يولسىزلىق بىلەن مېنى قىستىماقتا، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! **87** ئۇلار مېنى يەر يۈزىدىن يوقاتقىلى قىل قالدى، بىراق مەن بولسام، كۆرسەتمىلىرىڭدىن ۋاز كەچمىدىم. **88** ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ۋە ئاغزىڭدىكى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى تۇتىمەن. **89** (لامەد) مەڭگۈگە، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالامىڭ ئەرشلەردە بېكىتىلگەندۇر. **90** سېنىڭ ساداقىتىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچىدۇر، سەن يەر-زېمىننى مۇقىم بېكىتكەنسەن، ئۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. **91** سېنىڭ ھۆكۈم-قانۇنىيەتلىرىڭ بىلەن بۇلار بۈگۈنكى كۈندىمۇ تۇرىدۇ؛ چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار سېنىڭ خىزمىتىڭدىدۇر. **92** سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭ خۇرسەنلىكىم بولمىغان بولسا، ئازابىمدا يوقاپ كېتەر ئىدىم. **93** مەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى ھەرگىز ئۇنتۇمايمەن؛ چۈنكى مۇشۇلار ئارقىلىق ماڭا ھاياتلىق بەردىڭ؛ **94** مەن سېنىڭكىدۇرمەن، مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى ئىزدەپ كەلدىم. **95** رەزىللەر مېنى ھالاك قىلىشنى كۈتمەكتە؛ بىراق مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭنى كۆڭۈلدە تۇتۇپ ئويلايمەن. **96** مەن ھەممە مۇكەممەللىكنىڭ چېكى بار دەپ بىلىپ يەتتىم؛ بىراق سېنىڭ ئەمر-كالامىڭ چەكسىز كەڭدۇر! **97** (مەم) ئاھ، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا بولغان مۇھەببىتىم نەقەدەر چوڭقۇردۇر! كۈن بويى ئۇ مېنىڭ سېغىنىپ ئويلايدىغىنىمدۇر. **98** ئەمرلىرىڭ ھەردائىم مەن بىلەن بىللە تۇرغاچقا، مېنى دۈشمەنلىرىمدىن دانا قىلىدۇ؛ **99** بارلىق ئۇستازلىرىمدىن كۆپ يورۇتۇلغانىمەن، چۈنكى ئاگاھ-گۇۋاھلىرىڭ سېغىنىشىمدۇر. **100** مەن قېرىلاردىن كۆپرەك چۈشىنىمەن، چۈنكى كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىپ كەلدىم. **101** سۆز-كالامىڭغا ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، ئاياغلىرىمنى ھەممە يامان يولدىن تارتتىم. **102** ھۆكۈملىرىڭدىن ھېچ چىقمىدىم؛ چۈنكى ماڭا ئۆگەتكەن سەن ئۆزۈڭدۇرسەن. **103** سۆزلىرىڭ تىلىمغا شۇنچە شېرىن تېتىيدۇ! ئاغزىمدا ھەسەلدىن تاتلىقتۇر! **104** كۆرسەتمىلىرىڭدىن مەن يورۇتۇلدۇم؛ شۇڭا بارلىق ساختا يولنى ئۆچ كۆرىمەن. **105** (نۇن) سۆز-كالامىڭ ئايىغىم ئالدىدىكى چىراغ، يولۇمغا نۇردۇر. **106** قەسەم ئىچتىم، ئەمەل قىلىمەنكى، مەن ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭنى تۇتىمەن. **107** زور ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى چەكتىم، ئى پەرۋەردىگار، سۆز-كالامىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **108** قوبۇل قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئاغزىمدىكى خالىس قۇربانلىقلارنى، ماڭا ھۆكۈملىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **109** جېنىمنى ئالىقىنىمدا دائىم ئېلىپ يۈرىمەن، بىراق تەۋرات-قانۇنۇڭنى پەقەت ئۇنتۇمايمەن. **110** رەزىللەر مەن ئۈچۈن قىلتاق قۇردى، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭدىن ئاداشمىدىم. **111** ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى مىراس قىلىپ مەڭگۈگە قوبۇل قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار كۆڭلۈمنىڭ شادلىقىدۇر. **112** مەن كۆڭلۈمنى بەلگىلىمىلىرىڭگە مەڭگۈگە [ئەمەل قىلىشقا]، يەنى ئاخىرغىچە ئەمەل قىلىشقا مايىل قىلدىم. **113** (سامەق) ئالا كۆڭۈللەرنى ئۆچ كۆرۈپ كەلدىم؛ سۆيگىنىم بولسا، تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. **114** سەن مېنىڭ دالدا جايىم، مېنىڭ قالقانچىمدۇرسەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **115** مەن خۇدايىمنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن، مەندىن نېرى بولۇڭلار، ئى رەزىللىك قىلغۇچىلار! **116** ياشىشىم ئۈچۈن، ۋەدەڭ بويىچە مېنى يۈلگەيسەن؛ ئۈمىدىمنىڭ ئالدىدا مېنى يەرگە قارا تىمغايسەن. **117** مېنى قولالاپ قۇتۇلۇپ قالىدىغىنىمدا، شۇندا مەن ئامان-ئېسەن يۈرىمەن؛ ۋە بەلگىلىمىلىرىڭنى ھەردائىم قەدىرلەيمەن. **118** بەلگىلىمىلىرىڭدىن ئازغانلارنىڭ ھەممىسىنى نەزىرىڭدىن ساقت قىلىدىڭ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئالدامچىلىقى قۇرۇقتۇر. **119** سەن يەر يۈزىدىكى بارلىق رەزىللەرنى داشقالدەك شاللاپ تازىلايسەن؛ شۇڭا مەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى سۆيىمەن. **120** ئەتلىرىم سېنىڭدىن بولغان ئەيمىنىشتىن تىترەيدۇ؛ ھۆكۈملىرىڭدىن قورقۇپ يۈرىمەن. **121** (ئايىن) مەن دۈرۈس ھۆكۈملەرنى ۋە ئادالەتنى يۈرگۈزدۈم؛ مېنى ئەزگۈچىلەرگە تاشلاپ قويمىغايسەن؛ **122** ئۆز قۇلۇڭ ئۈچۈن ياخشىلىققا كاپالەت بولغايسەن؛ تەكەبىۋىلارغا مېنى ئەزگۈزمىگەيسەن. **123** كۆزۈم نىجاتلىقىڭغا تەشنا بولۇپ، ھەم ھەققانىيىتىڭ تورغۇلۇق ۋەدىڭگە تەلمۈرۈپ تۇگىشەي دەپ قالدى؛ **124** ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بىلەن قۇلۇڭغا مۇئامىلە قىلغايسەن؛ بەلگىلىمىلىرىڭنى ماڭا ئۆگەتكەيسەن. **125** مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى بىلىپ يېتىشىم ئۈچۈن مېنى يورۇتقايسەن. **126** پەرۋەردىگار ھەرىكىتىگە كېلىش ۋاقتى كەلدى! چۈنكى ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭنى بىكار قىلىۋېتىدۇ. **127** شۇ سەۋەبتىن ئەمرلىرىڭنى ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن، ساپ ئالتۇندىن ئارتۇق سۆيىمەن؛ **128** شۇڭا ھەممە ئىشلارنى باشقۇرىدىغان بارلىق كۆرسەتمىلىرىڭنى توغرا دەپ بىلىمەن؛ بارلىق ساختا يولنى ئۆچ كۆرىمەن. **129** (پې) ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭ كارامەتتۇر؛ شۇڭا جېنىم ئۇلارغا ئەگىشىدۇ. **130** سۆزلىرىڭنىڭ يېشىمى نۇر ئېلىپ كېلىدۇ؛ نادانلارنىمۇ يورۇتىدۇ. **131** ئاغزىمنى ئېچىپ ھاسىراپ كەتتىم، چۈنكى ئەمرلىرىڭگە تەشنا بولۇپ كەلدىم. **132** نامىڭنى سۆيگەنلەرگە بولغان ئادەتتىڭ بويىچە، جامالىڭنى مەن تەرەپكە قارىتىپ شەپقەت كۆرسەتكەيسەن. **133** قەدەملىرىمنى سۆزۈڭ بىلەن توغرىلىغايسەن؛ ئۇستۇمگە ھېچ قەبىھلىكنى ھۆكۈم سۈرگۈزمىگەيسەن. **134** مېنى ئىنسانلىق زۇلۇمىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن، شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭگە ئىتائەت قىلىمەن. **135** جامالىڭنىڭ نۇرىنى قۇلۇڭنىڭ ئۈستىگە چاچتۇرغايسەن؛ ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى ئۆگەتكەيسەن. **136** كۆزلىرىمدىن ياش ئېرىقلىرى ئاقىدۇ؛ چۈنكى ئىنسانلار تەۋرات-قانۇنۇڭنا بويسۇنمايدۇ. **137** (تساده) ھەققانىيدۇرسەن، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ توغرىدۇر. **138** سەن ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنى ھەققانىيلىقتا بۇيرۇغان؛ ئۇلار تولىمۇ ئىشەنچلىكتۇر! **139** ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆزۈمنى يوقىتىدۇ، چۈنكى مېنى خار قىلغۇچىلار سۆزلىرىڭگە پىسەنت قىلمايدۇ. **140** سۆزۈڭ تولۇق سىناپ ئىسپاتلانغانلىقىدۇر؛ شۇڭا قۇلۇڭ ئۇنى سۆيىدۇ. **141** مەن تېرىقتەكتۇرمەن، كەمىستىلگەنمەن، بىراق كۆرسەتمىلىرىڭنى ئۇنتۇمايمەن. **142** سېنىڭ ھەققانىيىتىڭ ئەبەدىي بىر ھەققانىيەتتۇر، تەۋرات-قانۇنۇڭ ھەقىقەتتۇر. **143** پېشكەللىك ۋە ئازاب ماڭا چىرمىشىۋالدى؛ بىراق ئەمرلىرىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. **144** سېنىڭ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭنىڭ ھەققانىيلىقى ئەبەدىيدۇر؛ ياشىغىن دەپ، مېنى يورۇتقايسەن. **145** (كوف) مەن پۈتۈن قەلبىم بىلەن ساڭا ندا قىلدىم، ئى پەرۋەردىگار، ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن؛ مەن بەلگىلىمىلىرىڭنى تۇتىمەن. **146** مەن ساڭا ندا قىلىمەن؛ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىمەن. **147** مەن تاڭ ئاتماي ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەرياد كۆتۈرىمەن؛ سۆز-كالامىڭغا ئۈمىد باغلىدىم. **148** ۋەدىلىرىڭ تۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىش ئۈچۈن، تۈندىكى جېسىكەلەر ئالماشماي تۇرۇپ كۆزۈم ئېچىلىدۇ. **149** ئۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن؛ ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **150** قەبىھ نىيەتكە ئەگەشكەنلەر ماڭا يېقىنلاشتى، ئۇلار تەۋرات-قانۇنۇڭدىن يىراقتۇر. **151** ئى پەرۋەردىگار، سەن ماڭا يېقىن تۇرىسەن؛ بارلىق ئەمرلىرىڭ ھەقىقەتتۇر. **152** ئۆزۈندىن بېرى ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ئۆگەندىمكى، ئۇلارنى مەڭگۈگە ئىناۋەتلىك قىلغانسەن. **153** (رەش) مېنىڭ خار بولغىنىمنى كۆرگەيسەن، مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى تەۋرات-قانۇنۇڭنى ئۇنتۇمدىم. **154** مېنىڭ دەۋاىمنى سورىغايسەن، ھەججەمەت بولۇپ مېنى قۇتقۇزغايسەن؛ ۋەدەڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن. **155** نىجاتلىق رەزىللەردىن يىراقتۇر؛ چۈنكى ئۇلار بەلگىلىمىلىرىڭنى ئىزدىمەيدۇ. **156** رەھىمدىللىقلىرىڭ كۆپتۇر، ئى پەرۋەردىگار، ھۆكۈملىرىڭ بويىچە مېنى

جانلاندۇرغايسەن. 157 ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار ھەم مېنى خار قىلغۇچىلار كۆپتۈر، بىراق ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭدىن ھېچ چەتنىمدىم. 158 مەن ئاسىيلىق قىلغۇچىلارغا قاراپ يىرگەندىم، چۈنكى ئۇلار سۆزۈڭنى تۇتمايدۇ. 159 سېنىڭ كۆرسەتمىلىرىڭنى شۇنچە سۆيگەنلىكىمنى كۆرگەيسەن؛ تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ بويىچە مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار. 160 سۆز-كالامىڭنى مۇجەسسەملىگەندە ئاندىن ھەققەت بولۇر؛ سېنىڭ ھەربىر ئادىل ھۆكۈمۈڭ ئەبەدىيدۇر. 161 (شىين) ئەمىرلەر بىكاردىن-بىكار ماڭا زىيانكەشلىك قىلدۇ؛ بىراق يۈرىكىم كالامىڭ ئالدىدىلا تىترەيدۇ. 162 بىرسى زور ئولجا تاپقاندەك، ۋەدەڭدىن خۇشاللىنىمەن. 163 ساختىلىقتىن نەپرەتلىنىپ يىرگىنىمەن؛ سۆيگىنىم تەۋرات-قانۇنۇڭدۇر. 164 ھەققانىي ھۆكۈملىرىڭ تۆپەيلىدىن، كۈندە يەتتە قېتىم سېنى مەدھىيىلەيمەن. 165 تەۋراتىڭنى سۆيگەنلەرنىڭ زور خاتىرجەملىكى بار؛ ھېچ نەرسە ئۇلارنى پۈتلىيالماس. 166 مەن نىجاتلىقىڭغا ئۈمىد باغلاپ كۈتتۈم، ئى پەرۋەردىگار، ئەمرلىرىڭگە ئەمەل قىلىپ. 167 جېنىم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىدۇ، ئۇلارنى ئىنتايىن سۆيىمەن. 168 بارلىق يوللىرىم ئالدىڭدا بولغاچ، كۆرسەتمىلىرىڭ ھەم ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىڭغا ئەگىشىمەن.

169 (تاۋ) مېنىڭ پەريادىم ئالدىڭغا يېقىن كەلسۇن، ئى پەرۋەردىگار؛ كالامىڭ بويىچە مېنى يورۇتقايسەن. 170 يىلىنشىم ئالدىڭغا كەلسۇن؛ ۋەدەڭ بويىچە مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن. 171 ماڭا بەلگىلىمىلىرىڭنى تۆگىتىشىڭ ئۈچۈن، لەۋلىرىمدىن مەدھىيىلەر تۇرغۇپ چىقىدۇ. 172 تىلىم سۆزۈڭنى كۈيلەپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئەمرلىرىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىيدۇر. 173 قولۇڭ ماڭا ياردەمگە تەييار بولسۇن، چۈنكى مەن كۆرسەتمىلىرىڭنى تاللىۋالدىم. 174 مەن نىجاتلىقىڭغا تەلمۈرۈپ تەشنا بولۇپ كەلدىم، ئى پەرۋەردىگار؛ سېنىڭ تەۋراتىڭ مېنىڭ خۇرسەنلىكىمدۇر. 175 جېنىم ياشىغاي، ئۇ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، سېنىڭ ھۆكۈملىرىڭ ماڭا ياردەم قىلغاي. 176 مەن يولدىن ئاداشقان قويدەك تەمتىرەپ قالدىم؛ قۇلۇڭنى ئىزدىگەيسەن؛ چۈنكى ئەمرلىرىڭنى ئۇنتۇپ قالغىنىم يوق.

120

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» بېشىمغا كۈن چۈشكەندە مەن پەرۋەردىگارغا ندا قىلدىم، ئۇ ماڭا جاۋاب بەردى. 2 ئى پەرۋەردىگار، جېنىمنى يالغان سۆزلەيدىغان لەۋلەردىن، ئالدامچى تىلدىن قۇتۇلدۇرغايسەن. 3 ساڭا نېمە بېرىلىدۇ، ساڭا نېمە قوشۇلۇشى كېرەك، ئەي ئالدامچى تىل؟ 4 ـ پالۋان ئاتقان ئۆتكۈر ئوقلار، تارچا چوغلىرى ساڭا تەگسۇن! 5 مەشەك دىيارىدا مۇساپىر بولۇپ ياشىغىنىمغا، كېدار چېدىرلىرى ئارىسىدا ئۇرغىنىمغا ھالىمغا ۋاي! 6 مەن تىنچلىققا ئۆچلەر ئارىسىدا ئۇزۇندىن بۇيان تۇرۇۋاتىمەن؛ 7 مەن تىنچلىقپەرۋەرمەن؛ بىراق گەپ قىلسام، ئۇلار ئۇرۇشىمىزلا، دەيدۇ.

121

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» كۆزلىرىمنى تاغلار تەرەپكە كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ مېنىڭ ياردىمىم قەيەردىن كېلۈر؟ 2 مېنىڭ ياردىمىم پەرۋەردىگاردىندۇر؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىدىندۇر. 3 ئۇ پۇتۇڭنى ھېچ تېيىلدۇرمايدۇ؛ سېنى ساقلىغۇچى ھېچ مۇگدەمەيدۇ! 4 مانا، قارا، ئىسرائىلنى ساقلىغۇچى ھەم مۇگدەمەيدۇ، ھەم ئۇخلىمايدۇ! 5 پەرۋەردىگار سېنىڭ ساقلىغۇچىڭدۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇڭ تەرىڭدىكى سايىۋەندۇر. 6 قۇياش كۈندۈزدە، ئاي كېچىدە ساڭا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛ 7 پەرۋەردىگار بارلىق يامانلىقتىن سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇ جېنىڭنى ساقلايدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار چىقىشىڭنى، كىرىشىڭنى، بۈگۈندىن كېيىن ئەبەدىلىكەبەدگىچە ساقلايدۇ.

122

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئۇلار ماڭا: «پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقايلى» ـ دېگىنىدە، شادلاندىم. 2 پۇتلىرىمىز دەرۋازىلىرىڭ ئىچىدە ئۇرۇشقا ئېسىپ بولدى، ئى يېرۇسالېم! 3 ئى يېرۇسالېم، سەن چىپسلاشتۇرۇلۇپ ۋەتلىك سېلىنغان بىر شەھەردۇرسەن؛ 4 قەبىلىلەر ئۇ يەرگە چىقىدۇ، ياھنىڭ قەبىلىلىرى چىقىدۇ، ئىسرائىلغا بېرىلگەن كۆرسەتمە بويىچە، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تەشەككۈر ئېيتىش ئۈچۈن چىقىدۇ. 5 چۈنكى ئۇ يەردە ھۆكۈم چىقىرىشقا تەختىلەر سېلىندى، داۋۇتنىڭ جەمەتىدىكىلەرگە تەختىلەر سېلىندى. 6 يېرۇسالېمنىڭ ئامان-خاتىرجەملىكىنى ئىزدەپ دۇئا قىلىڭلار، سېنى سۆيگەنلەر رونىاق تاپىدۇ. 7 ئىستېھكاملىرىڭ ئىچىدە ئامان-خاتىرجەملىك بولسۇن، ئوردىلىرىڭ ئىچىدە ئاۋات-تاراملىق بولسۇن! 8 قېرىنداشلىرىم ھەم يار-بۇرادەرلىرىم ئۈچۈن، مەن: «ئامان-خاتىرجەملىك ئىچىڭدە بولسۇن» ـ دەيمەن. 9 پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئۆيى ئۈچۈن، سېنىڭ رونىاق تېپىشىڭغا ئىنتىلىمەن!

123

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى ئەرشىلەردە تۇرغۇچىسەن، ساڭا بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارايمەن؛ 2 مانا، قۇللىرىڭنىڭ كۆزى ئۆز خوجايىنىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، دېدەكلەرنىڭ كۆزى ئۆز ساھىبەسىنىڭ قوللىرىغا قانداق قارىغان بولسا، بىزنىڭ كۆزىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا شۇنداق قارايدۇ. تا بىزگە شەپقەت كۆرسەتكۈچە قارايدۇ. 3 بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، بىزگە شەپقەت كۆرگۈزگەيسەن؛ چۈنكى بىز يەتكۈچە خورلۇق تارتقانىمىز. 4 جېنىمىز غوجاملارنىڭ مازاقلىرىنى، ھاكاۋۇرلارنىڭ خورلۇقلىرىنى يەتكۈچە تارتقاندۇر.

124

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئەگەر بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، ـ ئاھ، ئىسرائىل شۇنداق دېسۇن ـ 2 بىز تەرەپتە تۇرغىنى پەرۋەردىگار بولمىغان بولسا، كىشىلەر بىزگە ھۇجۇمغا قوزغالغاندا، 3 ئۇلارنىڭ غەزىپى بىزگە تۇتاشقاندا، ـ شۇ چاغدا ئۇلار بىزنى تىرىك يۇتۇۋېتەتتى؛ 4 [شۇ چاغدا] سۇلار بىزنى غەرق قىلىۋېتەتتى؛ كەلكۈن بېشىمىزدىن ئۆتەتتى؛ 5 داۋالغۇغان سۇلار بېشىمىزدىن ئۆتەتتى! 6 پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە بولغاي! ئۇلارنىڭ چىشىلىرىغا ئوۋ بولۇشقا بىزنى قويۇپ بەرمىدى. 7 جېنىمىز ئۆتىقۇچىلارنىڭ باسمىقىدىن قېچىپ چىققان قۇشتەك قاچتى؛ باسماق ئۈندۈرۈلۈپ، بىز قاچتۇق! 8 ئېرىشكەن ياردىمىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىدۇر، ئاسمان-زېمىن ياراتقۇچىنىڭ نامىدىدۇر!

125

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگارغا تايانغانلار زىئون تېغىدەكتۇر؛ ئۇنى تەۋرەتكىلى بولمايدۇ، ئۇ مەڭگۈلۈك تۇرىدۇ. 2 يېرۇسالېم! تاغلار ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئورۇغان، ھەم پەرۋەردىگار ھازىردىن تا ئەبەدگىچە ئۆز خەلقىنىڭ ئەتراپىنى ئورايدۇ. 3 چۈنكى رەزىللەرنىڭ ھوقۇق ھاسىسى ھەققانىيلارنىڭ نېسىۋىسىنىڭ ئۈستىدە تۇرۇپ قالماس؛ بولمىسا ھەققانىيلارمۇ قوللىرىنى قەبىھلىككە ئۆزارتىشى مۇمكىن. 4 پەرۋەردىگار، مېھرىبانلارغا مېھرىبانلىق قىلغايسەن؛ كۆڭلى دۈرۈسلارغىمۇ شۇنداق بولسۇن. 5 بىراق ئەگرى يوللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلەرنى بولسا، پەرۋەردىگار ئۇلارنى قەبىھلىك قىلغۇچىلار بىلەن تەڭ شاللايدۇ. ئىسرائىلغا ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي!

126

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگار زىئوندىن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ كەلگەندە، بىز چۈش كۆرگەندەكلا بولدۇق؛ 2 ئاغزىمىز كۈلكىگە، تىلىمىز شادلىنىشقا تولدى؛ شۇ تاپتا ئەللەر ئارىسىدا ئۇلار: ـ

«پەرۋەردىگار ئۇلارغا زور ئىشلارنى قىلىپ بەردى» ـ دېيىشتى. 3 پەرۋەردىگار دەرۋەقە بىز ئۈچۈن زور ئىشلارنى قىلدى، بىز بۇلاردىن شادلىنىمىز. 4 جەنۇبتىكى قۇرۇق ئېرىقلار [شار-شار سۈلارغا] ئايلاندۇرۇلغاندەك، بىز ئۇتقۇنلارنىمۇ ئۆز ئەركىمزگە قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ 5 كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ تېرىغانلار شادلىق بىلەن ئوراr؛ 6 يىغلاپ يۈرۈپ چاچىدىغان ئۇرۇقنى كۆتۈرگەن كىشى، بەرھەق، شادلىق-تەنتەنە بىلەن ئوريغان باغلىرىنى كۆتۈرۈپ قايتىپ كېلىدۇ.

127

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ سۈلايمان يازغان كۆي: ـ پەرۋەردىگار ئۆزى سالمىسا، سالغۇچىلار بىكاردىن-بىكار ئۆنىڭغا ئەجىر سىڭدۇرىدۇ؛ پەرۋەردىگار شەھەرنى ساقلىمىسا، كۆزەتچىلەر بىكاردىن-بىكار ئويغاق ئولتۇرىدۇ. 2 سىلەرنىڭ سەھەردە ئورنۇڭلاردىن قوپۇشۇڭلار، كەچ بولغاندا يېتىشىڭلار، جاپا-مۇشەققەتنى نانىدەك يېگىنىڭلار بىكاردىن-بىكاردۇر؛ چۈنكى ئۆ ئۆز سۆيگىنىگە ئۇيقۇنى بېرىدۇ. 3 مانا، بالىلار پەرۋەردىگاردىن بولغان مىراستۇر، بالىياتقۇنىڭ مېۋىسى ئۆنىڭ مۇكاپاتىدۇر، 4 ياشلىقتا تاپقان بالىلار، باتۇرنىڭ قولىدىكى ئوقلاردەك بولىدۇ. 5 ئۇقىدىنى مۇشۇلار بىلەن تولغان ئادەم بەختلىكتۇر؛ [شەھەر] دەرۋازىسىدا ئۇرۇپ دۈشمەنلەر بىلەن سۆزلىشىۋاتقىنىدا، ئۇلار يەرگە قاراپ قالمايدۇ.

128

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، ئۆنىڭ يوللىرىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرى بەختلىكتۇر! 2 چۈنكى سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ئەمگىنى يەيسەن، بەختلىك بولىسەن، روناق تاپىسەن؛ 3 ئايالىڭ بولسا ئۆيۈڭ ئىچىدە مېۋىلىك ئۈزۈم تېلىدەك بولىدۇ، بالىلىرىڭ داستىخانىڭنى چۆرىدەپ، زەيتۇن دەرەخلىرىدەك تىزلىپ ئولتۇرىدۇ؛ 4 مانا، پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان كىشى شۇنداق بەختىنى كۆرىدۇ. 5 پەرۋەردىگار ساڭا زىئون تېغىدىن بەخت ئاتا قىلغاي؛ سەن ئۆمرۈڭ بويىچە يېرۇسالېمنىڭ ئاۋاتلىقىنى كۆرگەيسەن، 6 پەرزەنتلىرىڭنىڭ پەرزەنتلىرىنى كۆرگەيسەن؛ ئىسرائىلغا ئارام-تىنچلىق بولغاي!

129

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» «ياشلىقىمدىن تارتىپ ئۇلار كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى» ـ ـ ئاھ، ئىسرائىل ھازىر بۇنى دېسۇن ـ 2 «ئۇلار ياشلىقىمدىن تارتىپ كۆپ قېتىم مېنى خار قىلىپ كەلدى، بىراق ئۆستۈمدىن غەلبە قىلغان ئەمەس. 3 قوش ھەيدىگۈچىلەر دۈمبەمدە ھەيدىگەن، چۈنەكلىرىنى ئىنتايىن ئۇزۇن تارتقان». 4 پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ ئۆ رەزىللەرنىڭ ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇۋەتتى؛ 5 ئۇلار شەرمەندە بولۇپ ئارقىسىغا ياندۇرۇلسۇن، زىئوندىن نەپرەتلىنىدىغانلارنىڭ ھەممىسى! 6 ئۇلار ئۆگزىدە ئۆنۈپ چىققان چۆپتەك بولغاي؛ ئۆزۈلمەي ئۇرۇپلا سولىشىپ كېتىدىغان، 7 ئوت-چۆپ ئوريغۇچىغا ئۆنىڭدىن بىر ئۆتامۇ چىقمايدۇ، باغ باغلىغۇچىغا بىر قۇچاقمۇ چىقمايدۇ؛ 8 ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارمۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ بەركىتى ئۈستۈڭلاردا بولغاي؛ پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن سىلەرگە بەخت تىلەيمىز!» ـ دېگەن سالامنى ھېچ بەرمەيدۇ.

130

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» چوڭقۇر يەرلەردىن ساڭا پەريات كۆتۈرىمەن، ئى پەرۋەردىگار، 2 ئى رەب، ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن، قۇلاقلىرىڭنى يېلىنىڭ سادايىغا سالغايسەن؛ 3 ئەگەر سەن ياھ، قەبىھلىكلەرنى سۈرۈشتۈرۈپ سانىساڭ، ئەمدى رەب، كىم تىك تۇرالايدۇ؟ 4 بىراق سەندە مەغپىرەت- كەچۈرۈم باردۇر، شۇڭا سەندىن ئەيمىنىشكە بولىدۇ. 5 پەرۋەردىگارنى كۈتۈۋاتىمەن، جېنىم كۈتۈۋاتىدۇ، ئۆنىڭ سۆزىگە ئۈمىد باغلىدىم.

6 ئۆن جېسىە كېچىلىرىنىڭ سەھەرگە بولغان ئەتىناسىدىن ئارتۇق، بەرھەق، ئۆن جېسىە كېچىلىرىنىڭ سەھەرگە بولغان ئەتىناسىدىن ئارتۇق، جېنىم رەبگە تەشنا بولۇپ كۈتىمەكتە. 7 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگاردا ئۆزگەرمەس مۇھەببەت باردۇر، ئۆنىڭدا زور نىجاتلىقلارمۇ بار؛ 8 ئۆ ئىسرائىلنى بارلىق قەبىھلىكلىرىدىن بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزىدۇ.

131

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆڭلۈم تەكەببۇر ئەمەس، نەزىرىمۇ ئۈستۈن ئەمەس؛ مەن چوڭ ئىشلار بىلەنمۇ، ياكى چامىم يەتمەيدىغان كارامەت ئىشلار بىلەنمۇ مەشغۇل بولمايمەن؛ 2 بەرھەق، ئانىسىنىڭ قۇچىقىدا ياتقان ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەك، ئۆز جېنىمنى بېسۈپلىپ تىنچلاندۇردۇم؛ كۆڭلۈم ئىچىمدە ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالىدەكتۇر. 3 ئىسرائىل پەرۋەردىگارغا ئۈمىد باغلىسۇن؛ ھازىردىن باشلاپ، ئەبەدىلئەبەدگىچە!

132

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» ئى پەرۋەردىگار، داۋۇت ئۆچۈن ئۆ تارتقان بارلىق جەبىر-جاپالارنى ياد ئەتكەيسەن؛ 2 ئۆ پەرۋەردىگارغا قانداق قەسەم ئىچكەن، ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسىگە قانداق ۋەدە قىلغان: ـ 3 «پەرۋەردىگارغا ئۆرار جايىنى، ياقۇپنىڭ قۇدرەتلىك ئىگىسىگە ماكانىنى تاپمىغۇچە، ئۆيۈمدىكى ھۇجىرىغا كىرمەيمەن، كارۋاتتىكى كۆرپەمگە چىقمايمەن، كۆزۈمگە ئۇيقۇنى، قاپاقلىرىمغا مۇگدەشنى بەرمەيمەن». 6 مانا، بىز ئۆنىڭ خەۋىرىنى ئەفراتادا ئاڭلىدۇق، ئۇنى ئورمانلىق ئېتىزلاردىن تاپتۇق، 7 ئۆنىڭ ئۆرار جايلىرىغا بېرىپ كىرەيلى، ئۆنىڭ تەختىپەيرى ئالدىدا سەجدە قىلايلى؛ 8 ئورنۇڭدىن ئۆرغىن، ئى پەرۋەردىگار، سەن قۇدرىتىڭنىڭ ئىپادىسى ئەھدە ساندۇقۇڭ بىلەن، ئۆز ئارامگاھىڭغا كىرگىن! 9 كاھىنلىرىڭ ھەققانىيلىق بىلەن كىيىندۈرۈلسۇن، مۇمىن بەندىلىرىڭ تەنتەنىلىك ئاۋازىنى ياڭراتسۇن! 10 قۇلۇڭ داۋۇت ئۈچۈن، ئۆزۈڭ مەسىھ قىلغىنىڭ يۈزىنى ياندۇرمىغايسەن؛ 11 پەرۋەردىگار ئۆز ھەققىتى بىلەن داۋۇتقا شۇ قەسەمنى قىلدى، ئۆ ئۆنىڭدىن ھېچ يانمايدۇ: ـ ئۆ: ـ «ئۆز پۇشتىڭدىن چىققان مېۋىدىن بىرسىنى تەختىڭدە ئولتۇرغۇزىمەن؛ 12 پەرزەنتلىرىڭ مېنىڭ ئەھدەمنى، ھەم مەن ئۇلارغا ئۆگىتىدىغان ئاگاھ-گۇۋاھلىرىمنى ئۆتسا، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەڭگۈگە تەختىڭدە ئولتۇرىدۇ» ـ دېگەن. 13 چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوننى تاللىغان؛ ئۆ ئۆز ماكانى ئۈچۈن ئۇنى خالىغان. 14 مانا ئۆ: ـ «بۇ مەڭگۈگە بولىدىغان ئارامگاھىمدۇر؛ مۇشۇ يەردە ئۆرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇنى خالايمەن. 15 مەن ئۇنىڭ رىزقىنى ئىنتايىن زور بەركەتلەيمەن؛ ئۇنىڭ يوقسۇللىرىنى نان بىلەن قانداۋرىمەن؛ 16 ئۇنىڭ كاھىنلىرىغا نىجاتلىقنى كىيگۈزىمەن، ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شادلىقتىن تەنتەنىلىك ئاۋازىنى ياڭرىتىدۇ. 17 مەن بۇ يەردە داۋۇتنىڭ مۇڭگۈزىنى بىخلاندۇرىمەن؛ ئۆزۈمنىڭ مەسىھ قىلغىنىم ئۈچۈن يورۇق بىر چىراغ بېكىتكەنمەن، 18 ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىگە شەرمەندىلىكنى كىيگۈزىمەن، ئەمما ئۇنىڭ كىيگەن تاجى بېشىدا روناق تاپىدۇ» ـ دېدى.

133

«يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى»؛ داۋۇت يازغان كۆي: ـ قارا، مانا، قېرىنداشلار بىرلىكتە ئۆرۈش ئىمىدىگەن ياخشى، ئىمىدىگەن شېرىندۇر! 2 ئۆ ھارۇننىڭ بېشىغا ئۆكۈلۈپ، ساقىلدىن ئاققان ئاۋۇ قىممەتلىك مايدەك، ئۆ ھارۇننىڭ ساقىلدىن ئېقىپ، كىيىم-كېچەكنىڭ ياقىسىغا چۈشكەن قىممەتلىك مايغا ئوخشايدۇ؛ 3 ئۆ يەنە ھەرمون تېغىدىكى شەبنەمنىڭ زىئون تاغلىرىغا

چۈشۈشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى شۇ يەردە پەرۋەردىگار بەرىكەتنى ـ يەنى مەڭگۈلۈك ھاياتنى بۇيرۇغان!

134 «يۇقىرىغا چىقىش ناخشىسى» مانا، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ئى، كېچىچە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرىدىغان، پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق قۇللىرى! 2 مۇقەددەس جايدا تۇرۇپ قوللىرىڭلارنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 3 ئاسمان-زېمىنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار سىلەرنى زىئوندىن بەرىكەتلىگەي!

135 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلەڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرى! 2 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغانلار، خۇدايىمىزنىڭ ھويلىلىرىدا تۇرغانلار! 3 يامىنى مەدھىيىلەڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ نامىغا كۈي ئېيتىڭلار، چۈنكى مۇشۇنداق قىلىش شېرىندۇر؛ 4 چۈنكى ياھ ياقۇبنى تۆزىنىڭكى بولۇشقا، ئىسرائىلنى تۆز مىراسى بولۇشقا تاللىۋالدى. 5 چۈنكى تۆزۈم بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار تۆلۈغدۇر؛ رەببىمىز بارلىق ئىلاھلاردىن ئۈستۈندۇر. 6 پەرۋەردىگار نېمە ئىشنى مۇۋاپىق كۆرگەن بولسا، ئۇ ئاسمانلاردا، زېمىندا، دېڭىزلاردا ھەم ئۇنىڭ بارلىق تەگلىرىدىمۇ شۇنى قىلغاندۇر. 7 ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئۆرلىتىدۇ؛ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلدۇ؛ شامالنى تۆز ئەزىنلىرىدىن چىقىرىدۇ. 8 ئۇ مىسىردىكى تۇنجى ئوغۇللارنى ھالاك قىلدى، ئىنسانلارنىڭ بولىشۇن، ھايۋانلارنىڭ بولىشۇن ھەممىنى ئۆرۈپ ھالاك قىلدى. 9 ئۇ ئالامەتلەرنى، مۆجىزىلەرنى ئارا كاللىرغا ئەۋەتتى، ئى مىسىر؛ پىرەۋن ۋە ئۇنىڭ ھەممە قۇللىرى ئۈستىگە ئەۋەتتى. 10 ئۇ ئۇلۇغ ئەللەرنى ئۇرۇۋەتتى، قۇدرەتلىك پادىشاھلارنى ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ 11 ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى، باشانىنىڭ پادىشاھى ئوگنى، قاناتاندىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى ئۇرۇۋەتتى. 12 ئۇلارنىڭ زېمىنىنى مىراس قىلىپ، ئۆز خەلقى ئىسرائىلغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلدى. 13 سېنىڭ نامىڭ، پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە، شۆھرەت-خاتىرەڭ دەۋردىن-دەۋرگىچدۇر. 14 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ؛ ئۆز قۇللىرىغا رەھىم قىلدۇ. 15 ئەللەرنىڭ بۇتلىرى بولسا پەقەتلا كۈمۈش-ئالتۇندىن ئىشلەنگەن؛ ئۇلارنى ئىنسانلىنىڭ قوللىرى ياسىغاندۇر، خالاس. 16 ئۇلارنىڭ ئاغزى بار، بىراق سۆزلىمەيدۇ؛ كۆزلىرى بار، بىراق كۆرمەيدۇ؛ 17 قۇلاقلىرى بار، بىراق ئاڭلىمايدۇ؛ ئاغزىدا ھېچ نەپەس يوقتۇر. 18 ئۇلارنى ياسىغانلار ئۇلارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ئۇلارغا تايانغانلارمۇ شۇنداقتۇر. 19 ئىسرائىل جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار، ھارۇن جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ 20 لاۋۋي جەمەتى، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار؛ پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلار، پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇڭلار! 21 يېرۇسالېمدا ماكانلاشقان پەرۋەردىگارغا زىئوندىن تەشەككۇر-مەدھىيە ئېيتىلغاي! ھەمدۇسانا!

136 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، ئۇ مېھرىباندۇر، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 2 ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 3 رەببلەرنىڭ رەببىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 4 زور كارامەتلەرنى بىردىنبىر يۈرگۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 5 ئەقىل-پاراسەت ئارقىلىق ئاسمانلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 6 زېمىننى سۇلار ئۈستىدە سوزۇپ تۇرغۇزغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 7 ئۇلۇغ نۇر جىسىملىرىنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 8 كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان قۇياشنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 9 كېچىنى باشقۇرىدىغان ئاي ھەم يۇلتۇزلارنى ياسىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 10 ئۇلارنىڭ تۇنجىلىرىنى ئۇرۇپ، مىسىرغا زەرب بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 11 ئىسرائىلنى ئۇلار ئارىسىدىن چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 12 كۈچلۈك قول ھەم ئۇزاتقان بىلەك بىلەن ئۇلارنى چىقارغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 13 قىزىل دېڭىزنى بۆلەك-بۆلەك بۆلگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 14 ھەم ئىسرائىلنى ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتكۈزگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 15 قىزىل دېڭىزدا پىرەۋنىنى قوشۇنلىرى بىلەن سوپۇرۇپ تاشلىغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 16 ئۆز خەلقىنى چۆل-بياۋاندىن يېتەكلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 17 بۇيۈك پادىشاھلارنى ئۇرۇۋۇتكۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 18 ھەم مەشھۇر پادىشاھلارنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 19 جۈملىدىن ئامورىيلارنىڭ پادىشاھى سىھوننى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 20 ـ ھەم باشان پادىشاھى ئوگنى ئۆلتۈرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 21 ئۇلارنىڭ زېمىننى مىراس ئۈچۈن بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 22 يۇنى بەندىسى ئىسرائىلغا مىراس قىلىپ بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 23 ھالىمىز خاراب ئەھۋالدا، بىزلەرنى ئەسلىگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 24 بىزنى ئەزگەنلەردىن قۇتۇلدۇرغۇچىغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 25 بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە ئوزۇق بەرگۈچىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر؛ 26 ئەرشلەردىكى تەڭرىگە تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر!

137 بابىلدىكى دەريا-ئېرىقلار بويىدا بىز ئولتۇردۇق؛ زىئوننى ئەسلىگىنىمىزدە، بەرھەق يىغا كۆتۈردۇق؛ 2 چىلتارىمىزنى ئارىسىدىكى سۈگەتلەرگە ئېسىپ قويدۇق. 3 چۈنكى بىزنى سورىگۈن قىلغانلار بىزدىن ناخشا تەلەپ قىلدى؛ بىزنى زارلاتقۇچىلار بىزدىن تاماشا تەلەپ قىلىپ: ـ «ھەي، زىئون ناخشىلىرىدىن بىرنى بىزگە ئېيتقىنا» ـ دېيىشتى. 4 ياقا يۇرتىتا تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ناخشىسىنى قانداقمۇ ئېيتايلى؟ 5 ئەي يېرۇسالېم، مەن سېنى ئۇنتۇسام، ئوڭ قولۇم [ماھارىتىنى] ئۇنتۇسۇن! 6 سېنى ئەسلىمىسەم، ـ يېرۇسالېمنى ئەڭ چوڭ خۇرسەنلىكىمدىن ئەۋزەل كۆرمىسەم ـ تىلم تاكالىيغا چاپلىشىپ قالسۇن! 7 ئى پەرۋەردىگار، ئېدوم بالىلىرىدىن ھېساب ئالغاندا، يېرۇسالېمنىڭ بېشىغا چۈشكەن كۈننى يادىڭغا كەلتۈرگەيسەن؛ چۈنكى ئۇلار: «ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار، ئۇلىغچە يەر بىلەن يەكسان قىلىڭلار!» دېيىشتى. 8 ئى بۇلىنىش ئالدىدا تۇرغان بابىل قىزى، بىزگە قىلغان قىلمىشلىرىڭنى ئۇزۇڭگە قايتۇرغۇچى بەختلىكتۇر! 9 بوۋاقلىرىڭنى ئېلىپ تاشقا ئاتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!

138 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پۇتۇن قەلبىم بىلەن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ بارلىق ئىلاھلار ئالدىدا سېنى كۈيلەيمەن. **2** پاك-مۇقەددەسلىكىڭنىڭ ئىبادەتخانىسىغا قاراپ باش ئۇرىمەن، تۆزگەرمەس مۇھەببىتىڭ ھەم ھەققەت-سادالىقىڭ تۈچۈن نامىڭنى تەبرىكلەيمەن؛ چۈنكى سەن پۇتۇن نام-شۆھرىتىڭدىنمۇ بەكرەك، ۋەدەڭدە تۇرىدىغىنىڭنى تۇلۇغ قىلغانسەن. **3** ساڭا ندا قىلغان كۈنىدە، ماڭا جاۋاب بەرگەنسەن، جېنىمغا كۈچ كىرگۈزۈپ، مېنى رىغبەتلەندۈرگەنسەن. **4** ئاغزىڭدىكى سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئى پەرۋەردىگار، جاھاندىكى بارلىق شاھلار سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ **5** تۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرىدا يۈرۈپ ناخشا ئېيتىدۇ، چۈنكى ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار ئالىيدۇر؛ بىراق ئۇ ھالى بوشلارغا نەزەر سالىدۇ؛ تەكەببۇلارنى بولسا ئۇ يىراقتىن تونۇپ يېتىدۇ. **7** زۇلمەت-مۇشەققەتلەر ئارىسىدا ماڭغان بولسامۇ، سەن مېنى جانلاندۇرىسەن؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ غەزىپىنى توسۇشقا قولۇڭنى ئۇزارتىسەن، ئوڭ قولۇڭ مېنى قۇتقۇزىدۇ. **8** پەرۋەردىگار ماڭا تەۋە ئىشلارنى پۈتكۈزىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببىتىڭ، ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈلۈكتۇر؛ ئۆز قوللىرىڭ ياسىغانىنى تاشلاپ كەتمىگەيسەن!

139 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى تەكشۈرۈپ چىقتىڭ، ھەم مېنى بىلىپ يەتتىڭ؛ **2** ئۆزۈڭ ئولتۇرغىنىمنى، ئۆرنىغىنىمنۇ بىلىسەن؛ يىراقتا ئۆرۈڭلۇق كۆڭلۈمدىكىنى بىلىسەن. **3** باسقان قەدەملىرىمنى، ياتقانلىرىمنى ئوتكەمەڭدىن ئوتكۈزدۇڭ؛ بارلىق يوللىرىم ساڭا ئايانۇر. **4** بەرھەق، تىلىمغا بىر سۆز كېلىگەلەستىنلا، ئى پەرۋەردىگار، مانا سەن بۇنى ئەينى بويىچە بىلىمەي قالمايسەن. **5** سەن مېنى ئالدى-كەينىمدىن ئوراپ تۇرىسەن، قولۇڭنى مېنىڭ ئۈستۈمگە قوندۇرغانسەن. **6** بۇنداق بىلىم ماڭا شۇنچىلىك تىلسىمات بىلىنىدۇ! شۇنداق يۈكسەككى، مەن ئۇنى بىلىپ يېتەلمەيدىگەنمەن. **7** روھىڭدىن نېرى بولۇشقا نەلەرگىمۇ بارالايتتىم؟ ھۇزۇرۇڭدىن ئۆزۈمنى قاچۇرۇپ نەلەرگە بارالايتتىم؟ **8** ئاسمانلارغا چىقسام، مانا سەن ئاشۇ يەردە؛ تەھتسارادا ئورۇن سالسامۇ، مانا سەن شۇ يەردە؛ (Sheol h7585) **9** سەھەرنىڭ قاناتلىرىنى ئېلىپ ئۇچۇپ، دېڭىزنىڭ ئەڭ چەت يەرلىرىدە ئورسام، **10** ھەتتا ئاشۇ جايدا قولۇڭ مېنى يېتەكلەيدۇ، ئوڭ قولۇڭ مېنى يۈلەيدۇ. **11** مەن: «قاراڭغۇلۇق مېنى يايسا، ئەتراپىمدىكى يورۇقلۇق چوقۇم كېچە بولىدۇ» ـ دېسەم، **12** قاراڭغۇلۇقمۇ سەندىن يوشۇرۇنالمايدۇ، كېچىمۇ ساڭا كۈندۈزدەك ئايدىڭدۇر، قاراڭغۇلۇقمۇ [ساڭا] يورۇقتەكتۇر. **13** بەرھەق، سەن مېنىڭ ئىچلىرىمنى ياسىغانسەن؛ ئانامنىڭ قورسىقىدا مېنى توقۇغانسەن؛ **14** مەن سېنى مەدھىيىلەيمەن، چۈنكى مەن سۈرلۈك ۋە كارامەت ياسالغانمەن؛ سېنىڭ قىلغانلىرىڭ كارامەت تىلسىماتتۇر؛ بۇنى جېنىم ئۇبدان بىلىدۇ. **15** مەن يوشۇرۇن جايدا ياسالغىنىمدا، يەر تەگلىرىدە ئەپچىللىك بىلەن توقۇلۇپ شەكىللەندۈرۈلگىنىمدە، ئۈستىخانلىرىم سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس ئىدى. **16** ئەزالىرىم تېخى ئاپىرىدە بولمىغان كۈنلەردە، ئۇلار ياسىلىۋاتقان كۈنلەردە، كۆزۈڭ تېخى شەكىللەنمىگەن جىسىممىنى كۆرۈپ يەتكەندى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاللىبۇرۇن دەپتىرىڭدە يېزىلغانىدى. **17** ئاھ تەڭرىم، ئويلىرىڭ ماڭا نەقەدەر قىممەتلىكتۇر! ئۇلارنىڭ يىغىندىسى شۇنچە زوردۇر! **18** ئۇلارنى ساناي دېسەم، ئۇلار دېڭىزدىكى قۇملاردىنمۇ كۆپتۇر، ئۇيقۇدىن كۆزۈمنى ئاچسام، مەن يەنىلا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن! **19** ئاھ، سەن رەزىللەرنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭ ئىدىڭ، ئى خۇدا! قانخور كىشىلەر، مەندىن يىراق بولۇش! **20** چۈنكى ئۇلار سېنىڭ توغرۇلۇق ھىيللىك بىلەن سۆزلەيدۇ، سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئۇلار تەرىپىدىن ئازدۇرۇلدى. **21** ساڭا ئۆچمەن بولغانلارغا، ئى پەرۋەردىگار، مەنمۇ ئۆچقۇ؟ ساڭا قارشى چىققانلارغا مەنمۇ يىرگىنىمەنغۇ؟ **22** ئۇلارغا چىش-تىرنىقىمغىچە ئۆچۈرمەن؛ ئۇلارنى ئۆز دۈشمەنلىرىم دەپ ھىسابلايمەن. **23** مېنى كۆزىتىپ تەكشۈرگەيسەن، ئى تەڭرىم! مېنىڭ قەلبىمنى بىلىپ يەتكەيسەن! مېنى سىناپ، غەمىلىك ئويلىرىمنى بىلگەيسەن؛ **24** مەندە [ئۆزۈڭگە] ئازار بەرگۈدەك يولنىڭ بار-يوقلۇقىنى كۆرگەيسەن؛ ۋە مېنى مەڭگۈلۈك يولۇڭدا يېتەكلىگەيسەن!

140 نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ ئوقۇلسۇن دەپ، داۋۇت يازغان كۈي: ـ رەزىل ئادەمدىن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى ئازاد قىلغايسەن؛ زوراۋانلار كىشىدىن مېنى ساقلىغايسەن. **2** ئۇلار كۆڭلىدە ياماناقلارنى ئويلىمىقتا؛ ئۇلار ھەر كۈنى جەم بولۇشۇپ ئۇرۇش چىقارماقچى. **3** تىلىنى يىلاننىڭكىدەك ئىتتىك قىلىدۇ؛ كوبرا يىلاننىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئۇرىدۇ؛ سېلاھ. **4** رەزىل ئادەمنىڭ قوللىرىدىن مېنى ئامان قىلغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ پۇتلىرىمنى پۇتلاشنى قەستلەيدىغان زوراۋانلار كىشىدىن ساقلىغايسەن. **5** تەكەببۇرلار مەن ئۈچۈن قىلتاق، تانىلارنى يوشۇرۇپ تەييارلىدى؛ يول بويىدا تور يايدى، مەن ئۈچۈن ئۆزاقلارنى سالدى؛ سېلاھ. **6** مەن پەرۋەردىگارغا: «سەن مېنىڭ تەڭرىمدۇرسەن» ـ دېدىم؛ يېلىنىشلىرىم ساداسىغا قۇلاق سالغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، **7** پەرۋەردىگار رەب نىجاتلىقىمنىڭ كۈچىدۇر؛ سەن جەڭ كۈنىدە بېشىمنى يېپىپ قوغدىغانسەن. **8** رەزىل ئادەمنىڭ ئۈمىدىنى ئىجابەت قىلمىغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۇلارنىڭ ھىيللىرىنى ئاققۇزمىغايسەن؛ بولمىسا ئۇلارنى چوڭ ئۆتۈۋالىدۇ. سېلاھ. **9** مېنى قورشىۋالغانلارنىڭ بولسا، لەۋلىرىدىن چىققان شۇملۇق ئۇلارنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشسۇن؛ **10** ئۈستىگە چوغلار ياغدۇرۇلسۇن؛ ئۇلار ئوتقا، قايتىدىن چىقالمىغۇدەك ھاڭلارغا تاشلۇۋېتىلسۇن؛ **11** تىلى چېقىمچى ئادەمنىڭ يەرىۋزىدە ئورنى بولمىسۇن؛ بالا-ئىپەپ زوراۋانلارنى تۈگەشكۈچە ئوۋلايدۇ؛ **12** مەن بىلىمەنكى، پەرۋەردىگار ئېزىلگەنلەرنىڭ دەۋاسىنى سورايدۇ، يوقسۇلنىڭ ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ؛ **13** بەرھەق، ھەققانىيلار نامىڭغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ؛ كۆڭلى دۈرۈسلار ھۇزۇرۇڭدا ياشايدۇ.

141 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، مەن ساڭا ندا قىلدىم؛ يېنىمغا تېزدىن كەلگەيسەن؛ ساڭا ندا قىلغىنىمدا ئاۋازىمنى ئاڭلىغايسەن. **2** دۇئايىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، ساڭا سۈنۈلغان خۇشبۇيدەك يېقىملىق بولسۇن، قولۇمنىڭ كۆتۈرۈلۈشى سۈنۈلغان كەچلىك قۇربانلىقتەك قوبۇل بولسۇن. **3** ئاغزىم ئالدىدا كۆزەتچى تۇرغۇزغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ لەۋلىرىم دەرۋازىسىنى ساقلىغايسەن؛ **4** كۆڭلۈمنى ھېچقانداق يامان ئىشقا، قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا شېرىك بولۇپ، رەزىللىك قىلىشقا مايىل قىلمىغايسەن. مېنى ئۇلارنىڭ نېمەتلىرىدىن ھېچ يىگۈزمىگەيسەن! **5** ھەققانىي ئادەم مېنى ئۇرسۇن ـ بۇ ماڭا مېھىربانلىقتۇر؛ ماڭا تەنبىھ بەرسۇن ـ بۇ بولسا، بېشىم رەت قىلمايدىغان، قۇيۇلغان ئېسىل مايدەك بولىدۇ. چۈنكى مېنىڭ دۇئايىم يەنىلا شۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىگە قارشى بولىدۇ. **6** ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى تىك يارلاردىن تاشلۇۋېتىلگەندە، [خەلق] مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلايدۇ؛ چۈنكى بۇ سۆزلەر شېرىندۇر. **7** بىرسى ئۇتۇن يارغاندا يەرگە چېچىلغان يېرىندىلارىدەك، مانا، ئۈستىخانلىرىمىز تەھتسارا ئىشىكى ئالدىدا چېچىۋېتىلدى؛ (Sheol h7585) **8** بەرھەق، كۆزلىرىم ساڭىلا تىكلىپ قارايدۇ، پەرۋەردىگار رەببىم؛ ساڭا تايىنىمەن؛ جېنىمنى خاراب قىلىپ تاشلۇۋەتمىگەيسەن. **9** ئۇلارنىڭ ماڭا سالغان قىلتىقىدىن، قەبىھلىك قىلغۇچىلارنىڭ ئۇزاقلىرىدىن مېنى

ساقلىغايسەن؛ 10 رەزىللەر تۆزىنىڭ تورلىرىغا يىقىلسۇن، مەن بولسام ـ تۆتۈپ كېتىمەن.

142 داۋۇت غاردا يوشۇرۇنۇپ تۇرغان ۋاقىتتا يازغان «ماسقىل»: ـ مەن پەرۋەردىگارغا ئاۋازىمنى ئاكلىتىپ ناله-پەريات كۆتۈرىمەن؛ پەرۋەردىگارغا ئاۋازىم بىلەن يىلىنىمەن؛ 2 ئۇنىڭ ئالدىدا داد-زارلىرىمنى تۆكىمەن؛ ئۇنىڭغا ئاۋارىچىلىكىمنى ئېيتىمەن. 3 روهىم ئىچىمدە تۈگىشىدي دەپ قالغاندا، شۇ چاغدا باسقان يولۇمنى بىلگەنسەن؛ مەن ماڭغان يولدا ئۇلار ماڭا قىلتاق سالدى. 4 ئوڭ يېنىمغا قاراپ باققايسەن؛ ئەترايىدا مېنى تونۇيدىغان ئادەم يوقتۇر؛ پاناهگاه يوقاپ كەتتى؛ هېچ ئادەم جىنىمغا كۆيۈنمەيدۇ. 5 مەن ساڭا پەريات كۆتۈردۈم، ئى پەرۋەردىگار، ساڭا: «سەن مېنىڭ باشپاناهىمسەن، تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولغان نېسىۋەمدۇرسەن» ـ دېدىم. 6 مېنىڭ پەريادىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ چۈنكى مەن ئىنتايىن خاراب ئەھۋالغا چۈشۈرۈلدۈم؛ مېنى قوغلىغۇچىلىرىمدىن قۇتۇلدۇرغايسەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن چىڭرىغايسەن؛ هەققانىيلار ئەترايىدا ئولىشىدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا زور مېهرىبانلىق كۆرسىتىسەن.

143 داۋۇت يازغان كۈي: ـ پەرۋەردىگار، دۇئايىمنى ئاكلىغايسەن؛ يىلىنىشلىرىمغا قۇلاق سالغايسەن؛ هەققەت-ساداقىتىڭدە هەم هەققانىيىتىڭدە ماڭا جاۋاب بەرگەيسەن. 2 ئۆز قۇلۇڭنى سوراققا تارتىشقا تۇرمىغايسەن؛ چۈنكى ئەزىزىڭدە تىرىكلەرنىڭ هېچبىرى هەققانىي ئىسپاتلانمايدۇ. 3 چۈنكى دۈشمەن جىنىمغا زىيانكەشلىك قىلماقتا، ئۇ هاياتىمنى دەپسەندە قىلدى؛ مېنى خۇددى ئۆلگۈلى تۇزۈن بولغانلاردەك، قاراڭغۇ جايلاردا تۇرۇشقا مەجبۇر قىلدۇ. 4 شۇڭا روهىم ئىچىمدە تۈگىشىدي دەپ قالدى؛ ئىچىمدە قەلبىم سۈندى. 5 مەن قەدىمكى كۈنلەرنى ئەسلەيمەن؛ سېنىڭ بارلىق قىلغانلىرىڭ ئۈستىدە سېغىنىپ ئويلىنىمەن؛ قوللىرىڭ ئىشلىگەنلىرىنى خىيالىمدىن ئۆتكۈزىمەن. 6 قوللىرىمنى ساڭا قاراپ سوزۇپ ئىنتىلىمەن؛ جىنىم چاڭقىغان زېمىنىدەك ساڭا تەشنادۇر. سېلاھ. 7 ماڭا تېزدىن جاۋاب بەرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ روهىم هالىدىن كېتىدۇ؛ دىدارىڭنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن؛ بولمىسا مەن ھاڭغا چۈشىدىغانلاردەك بولىمەن. 8 مېهىر-مۇھەببىتىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلاتقايسەن؛ چۈنكى تايانغىنىم سەن؛ مېڭىشىم كېرەك بولغان يولنى ماڭا بىلدۈرگەيسەن؛ چۈنكى جىنىم ساڭا تەلمۈرۈپ قارايدۇ؛ 9 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار، دۈشمەنلىرىمدىن؛ باشپاناھ ئىزدەپ سېنىڭ يېنىڭغا قاچىمەن. 10 ئۆز ئىرادەڭگە ئەمەل قىلىشىمغا مېنى ئۆگەتكەيسەن؛ چۈنكى سەن مېنىڭ خۇدايىمدۇرسەن؛ سېنىڭ مېهرىبان روهۇڭ مېنى تۈزەتكەي زېمىندا يېتەكلىگەي؛ 11 ئۆز نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن مېنى جانلاندۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار؛ ئۆز هەققانىيىتىڭدە جىنىمنى ئاۋارىچىلىكتىن ئازاد قىلغايسەن. 12 هەم مېهىر-شەپقىتىڭدە دۈشمەنلىرىمنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەيسەن، جىنىمنى خار قىلغانلارنىڭ هەممىسىنى هالاك قىلغايسەن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ قۇلۇڭدۇرمەن.

144 داۋۇت يازغان كۈي: ـ قوللىرىمغا جەڭ قىلىشنى، بارماقلىرىمغا ئۇرۇشنى ئۆگىتىدىغان، مېنىڭ قورام ئېشىم پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرۇلغاي! 2 مېنىڭ ئۆزگەرمەس شەپقىتىم ۋە مېنىڭ قورغىنىم، مېنىڭ ئېگىز مۇنارىم ۋە نىجاتكارىم، مېنىڭ قالقىنىم ۋە تايانغىنىم، مەن ئۇنىڭدىن ھىمايە تاپمەن؛ ئۇ ئۆز خەلقىمنى قول ئاستىمدا بويسۇندۇرغۇچىدۇر! 3 ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىدىكەنسەن، ئادەم دېگەن زادى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغرۇلۇق ئويلايدىكەنسەن، ئىنسان بالىسى دېگەن نېمە؟ 4 ئادەم بولسا بىر نەپەسئۇرلا، خالاس؛ ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر كۆلەڭگىدۇر، خالاس. 5 ئى پەرۋەردىگار، ئاسمانلارنى ئېگىلدۈرۈپ چۈشكەيسەن؛ تاغلارغا تېگىپ ئۇلاردىن ئىس-تۈتەك چىقارغايسەن؛ 6 چاقماقلارنى چاققۇزۇپ ئۇلارنى تارقىتىۋەتكەيسەن؛ ئوقلىرىڭنى ئېتىپ ئۇلارنى قىيقاس-سۈرەنگە سالغايسەن؛ 7 يۇقىرىدىن قوللىرىڭنى ئۇزىتىپ، مېنى ئازاد قىلغايسەن؛ مېنى ئۇلۇغ سۇلاردىن، ياقا يۇرتتىكىلەرنىڭ چاڭگىلىدىن چىقارغايسەن. 8 ئۇلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالدامچى قولدۇر. 9 ئى خۇدا، مەن ساڭا ئاتاپ يېڭى ناخشا ئېيتىمەن؛ ئونتارغا تەڭگەش بولۇپ ساڭا كۈيلەرنى ئېيتىمەن. 10 سەن پادىشاھلارغا نىجاتلىق-غەلبە بېغىشلايسەن؛ قۇلۇڭ داۋۇتنى ئەجەللىك قىلىچتىن قۇتۇلدۇرىسەن. 11 مېنى قۇتۇلدۇرغايسەن، يات يۇرتتىكىلەرنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغايسەن؛ ئۇلارنىڭ ئاغزى قۇرۇق گەپ سۆزلەيدۇ، ئوڭ قولى ئالدامچى قولدۇر. 12 شۇنداق قىلىپ ئوغۇللىرىمىز ياشلىقىدا پۈختا يېتىلگەن كۆچەتلەرگە ئوخشايدۇ، قىزلىرىمىز ئوردىچە نەقشىلەنگەن تۈۋرۈكلەردەك بولىدۇ؛ 13 ئاشلىق ئامبارلىرىمىز تولىدۇرۇلۇپ، تۈرلۈك-تۈرلۈك ئوزۇقلار بىلەن تەمىنلەيدىغان، قويلىرىمىز ئوتلاقلىرىمىزدا مىڭلاپ، تۈمەنلەپ قوزىلايدىغان؛ 14 كالىلىرىمىز بوغاز بولىدىغان، ھېچكىم ئېسىپ كىرمەيدىغان، ھېچكىم [جەڭگە] چىقمايدىغان، كوچىلىرىمىزدا ھېچ جېدەل-غوۋغا بولمايدىغان؛ 15 ئەھۋالى شۇنداق بولغان خەلق نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! خۇداسى پەرۋەردىگار بولغان خەلق بەختلىكتۇر!

145 مەدھىيە: داۋۇت يازغان كۈي: ـ مەن سېنى مەدھىيىلەپ ئۇلۇغلايمەن، خۇدايىم، ئى پادىشاھ؛ نامىڭنا ئەبەدىلىك‌بەدىگىچە تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن. 2 ھەر كۈنى ساڭا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىمەن، نامىڭنا ئەبەدىلىك‌بەدىگىچە مەدھىيە ئوقۇيمەن! 3 ئۇلۇغدۇر پەرۋەردىگار، زور مەدھىيىلەرگە لايىقتۇر! ئۇنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغىلى بولماس؛ 4 بىر دەۋۇر يېڭى بىر دەۋۇرگە سېنىڭ قىلغانلىرىڭنى ماختايدۇ؛ ئۇلار قۇدرەتلىك قىلغانلىرىڭنى جاكارلايدۇ؛ 5 مەن ھەيۋىتىڭنىڭ شەرەپلىك جۈلالىقىنى، ۋە كارامەت مۇجىزىلىرىڭنى سېغىنىپ سۆزلەيمەن؛ 6 : شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قورقۇنچلۇق ئىشلىرىڭنىڭ قۇدرىتىنى بايان قىلىدۇ، مەنمۇ ئۇلۇغ ئەمەللىرىڭنى جاكارلايمەن! 7 ئۇلار زور مېهرىبانلىقىڭنى تاڭ سەھەردە ئاڭلاتقايسەن؛ تارقىتىدۇ، ھەققانىيلىقىڭ توغرىلۇقىدا يۇقىرى ئاۋازدا كۈيلەيدۇ. 8 پەرۋەردىگار مېهىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىلدۇر؛ ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، ئۇ زور مېهىر-مۇھەببەتلىكتۇر؛ 9 پەرۋەردىگار ھەممىگە مېهرىباندۇر؛ ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرى بارچە يارىتىقانلىرىنىڭ ئۈستىدىدۇر؛ 10 سېنىڭ بارلىق ياسىغانلىرىڭ سېنى مەدھىيىلەيدۇ، ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ مۇمىن بەندىلىرىڭ ساڭا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرىدۇ. 11 ئۇلار پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرىپىدىن خەۋەر يەتكۈزىدۇ، كۈچ-قۇدرىتىڭنى سۆزلەيدۇ؛ 12 شۇنداق قىلىپ ئىنسان بالىلىرىغا قۇدرەتلىك ئىشلىرىڭ، پادىشاھلىقىڭنىڭ شەرەپلىك ھەيۋىسى ئايان قىلىندۇ. 13 سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ ئەبەدىي پادىشاھلىقتۇر، سەلتەنىتىڭ ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىچىدۇر. 14 پەرۋەردىگار يىقىلاي دېگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى يۈلەيدۇ، ئېگىلىپ قالغانلارنىڭ ھەممىسىنى تۈرغۇزىدۇ. 15 ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرى ساڭا تىكىلىپ كۈتىدۇ؛ ئۇلارغا تۈز ۋاقىتدا رىزقىنى تەقسىم قىلىپ بېرىسەن؛ 16 قولۇڭنى ئېچىشىڭ بىلەنلا، بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئارزۇسىنى قاندۇرىسەن. 17 پەرۋەردىگار بارلىق يوللىرىدا ھەققانىيدۇر، ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسگە مۇھەببەتلىكتۇر. 18 پەرۋەردىگار تۈزىگە ئىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە يېقىندۇر، تۈزىگە ھەققەتتە ئىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە يېقىندۇر؛ 19 ئۆز تۈزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنىڭ ئارزۇسىنى ئەمەلگە

ئاشۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پەرىدىنى ئاكلاپ ئۇلارنى قۇتقۇزىدۇ. 20 پەرۋەردىگار
ئۆزىنى سۆيگەنلەرنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەر ئالىدۇ، رەزىللەرنىڭ ھەممىسىنى
يوقىتىدۇ. 21 ئاغزىم پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىدۇ، بارلىق ئەت
ئىگىلىرى ئەبەدىلئەبەد ئۇنىڭ مۇقەددەس نامىغا تەشەككۇر-مەدھىيە قايتۇرغاي!

146 ھەمدۇسانا! ئى جېنىم، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلە! 2 مەن ھايات
بولسامىلا، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيمەن؛ ۋۇجۇدۇم بار بولسىلا خۇدايىمغا كۈي
ئېيتىمەن. 3 ئېسىلزادىلەرگىمۇ، ئىنسان بالىسىغىمۇ تاياناڭلار، ئۇلاردا ھېچ
مەدەت-نىجاتلىق يوقتۇر. 4 مانا، ئۇنىڭ نەپىسى كېتىدۇ، ئۇ تۆز ئۆپرىقىغا قايتىپ
كېتىدۇ، شۇ كۈندىلا ئارزۇ-نىيەتلىرى يوقاپ كېتىدۇ. 5 ياقۇپنىڭ تەڭرىسى
مەدەتكارى بولغان ئادەم، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۆز ئومىدى قىلغان ئادەم
بەختلىكتۇر! 6 ئۇ ئاسمانلارنى، زېمىننى، دېڭىزنى ھەم ئۇنىڭدا بار مەۋجۇداتلارنى
ياراتقاندۇر؛ ئۇ ھەققەت-ساداقەتتە مەڭگۈ تۇرىدۇ؛ 7 ئېزىلگۈچىلەر ئۈچۈن ئۇ
ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئاچ قالغانلارغا نان بېرىدۇ. پەرۋەردىگار مەھبۇسلارنى ئازاد
قىلىدۇ؛ 8 پەرۋەردىگار كورلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئېگىلىپ
قالغانلارنى تۈرغۇزىدۇ؛ پەرۋەردىگار ھەققانىيلارنى سۆيىدۇ. 9 پەرۋەردىگار
مۇساپىرلاردىن خەۋەر ئالىدۇ؛ يېتىم-يېسىرلەرنى، تۇل خوتۇننى يۈلەيدۇ؛ بىراق
رەزىللەرنىڭ يولىنى ئەگرى-بۈگرى قىلىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مەڭگۈگە ھۆكۈم
سۈرىدۇ؛ ئى زىئون، سېنىڭ خۇدايىڭ دەۋردىن-دەۋرگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ!
ھەمدۇسانا!

147 ھەمدۇسانا! ياھنى مەدھىيىلەڭلار! بەرھەق، بۇنداق قىلىش
شېرىندۇر، خۇدايىمزنى كۈيلەڭلار! مەدھىيە ئوقۇش ئىنسانغا يارىشىدۇ.
2 پەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى بىنا قىلماقتا؛ ئىسرائىلنىڭ سۈرگۈن قىلىنغانلىرىنى
ئۇ يىغىپ كېلىدۇ؛ 3 ئۇ كۆڭلى سۇنۇقلارنى داۋالايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يارىلىرىنى
تاڭىدۇ. 4 ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ سانىنى سانايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە بىر-بىرلەپ
ئىسىم قويىدۇ. 5 ئۇلۇغدۇر رەببىمىز، زور قۇدرەتلىكتۇر، ئۇنىڭ چۈشىنىشى
چەكسىزدۇر. 6 پەرۋەردىگار ياۋاش مۆمىنلەرنى يۈلەپ كۆتۈرىدۇ؛ رەزىللەرنى
يەرگىچە تۆۋەن قىلىدۇ. 7 پەرۋەردىگارغا تەشەككۇرلەر بىلەن ناخشا ئېيتىڭلار؛
كۈيلەرنى چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتىڭلار! 8 ئۇ ئاسمانى بۇلۇتلار بىلەن قاپلىتىدۇ،
زېمىنغا يامغۇرنى يېكىتىدۇ؛ تاغلاردا ئوت-چۆپلەرنى ئۈستۈرىدۇ؛ 9 مالالارغا
ئوزۇق، تاغ قاغىسىنىڭ چۈجىلىرى زارلىغاندا، ئۇلارغا ئوزۇق بېرىدۇ؛ 10 ئات
كۈچىدىن ئۇ زوق ئالمايدۇ؛ ئادەمنىڭ چەبدەس پۇتلىرىنى خۇرسەنلىك دەپ
بىلمەيدۇ؛ 11 پەرۋەردىگار بەلكى ئۆزىدىن ئەيمىنىدىغانلارنى، ئۆزىنىڭ ئۆزگەرمەس
مۇھەببىتىگە ئۈمىد باغلىغانلارنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. 12 پەرۋەردىگارنى
ماختاڭلار، ئى يېرۇسالېم؛ خۇدايىڭنى مەدھىيىلە، ئى زىئون. 13 چۈنكى ئۇ
دەرۋازىلىرىڭنىڭ تاقاقلىرىنى مەھكەم قىلىدۇ، سېنىڭدە ئوزۇۋاتقان پەرزەنتلىرىڭگە
بەخت-بەركەت بەردى. 14 ئۇ چەت-چېگرالىرىڭدا ئارام-تىنچلىق يۈرگۈزىدۇ،
سېنى بۇغداينىڭ ئېسىلى بىلەن قانائەتلەندۈرىدۇ. 15 ئۇ ئۆز ئەمر-بېشارەتلىرىنى
يەر يۈزىگە ئەۋەتىدۇ؛ ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئىنتايىن تېز يۈگۈرىدۇ. 16 ئۇ ئاق
قارنى يۈڭدەك بېرىدۇ، قىراۋنى كۈللەردەك تارقىتىدۇ. 17 ئۇنىڭ مۇزنى نان
ئۇۋاقلىرىدەك قىلىپ پارچىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ سوغۇق ئالدىدا كىم تۇرالىسۇن؟
18 ئۇ سۆزىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى ئېرىتىدۇ؛ ئۇنىڭ شامىلىنى چىقىرىپ، سۇلارنى
ئاققۇزىدۇ. 19 ئۇ ئۆز سۆز-كالامىنى ياقۇبقا، بەلگىلىمىلىرىنى ھەم ھۆكۈملىرىنى
ئىسرائىلغا ئايان قىلىدۇ؛ 20 ئۇ باشقا ھېچبىر ئەلگە مۇنداق مۇئامىلە قىلمىغاندۇر،
ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى بولسا، ئۇلار بىلىپ باققان ئەمەس. ھەمدۇسانا!

148 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارنى ئاسمانلاردىن مەدھىيىلەڭلار،
يۇقىرى جايلاردا ئۇنى مەدھىيىلەڭلار؛ 2 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق
پەرىشتىلىرى، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، بارلىق قوشۇنلىرى! 3 ئۇنى مەدھىيىلەڭلار،
ئى قۇياش ھەم ئاي، ئۇنى مەدھىيىلەڭلار، ھەمە پارلاق يۇلتۇزلار؛ 4 ئۇنى
مەدھىيىلەڭلار، ئاسمانلارنىڭ ئاسمانلىرى، ئاسماندىن يۇقىرى جايلاشقان سۇلار!
5 بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىگەي؛ چۈنكى ئۇ بۇيرۇغان ھامان،
ئۇلار ياراتىلغاندۇر؛ 6 ئۇ ئۇلارنى ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۆرنىغزىدى؛ ئۇلار
ئۆچۈن ۋاقتى ئۆتمەيدىغان بەلگىلىمنى بۇيرۇغان. 7 پەرۋەردىگارنى زېمىندن
مەدھىيىلەڭلار، دېڭىزدىكى بارلىق ئەجدىھالار، دېڭىزنىڭ بارلىق تەگلىرى؛
8 ئوت، مۇلدۇز، قار، تۇمان، ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلىدىغان جۇدۇنلۇق
شامال؛ 9 تاغلار ھەم بارلىق دۆڭلەر، مېۋىلىك دەرەخلەر، بارلىق كېدىر
دەرەخلىرى، 10 ياۋايى ھايۋانلار، بارلىق مال-ۋارانلار، ئۆملىگۈچىلەر ھەم
ئۇچار-قاناتلار، 11 جاھان پادىشاھلىرى ۋە بارلىق قوۋملار، ئەمىرلەر ھەم يەر
يۈزىدىكى بارلىق ھاكىم-سوتچىلار، 12 ھەم يىگىتلەر ھەم قىزلار، بوۋايلار
ۋە ياشلار، ـ 13 ھەممىسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى مەدھىيىلىگەي؛ چۈنكى
پەقەتلا ئۇنىڭ نامى ئالىيدۇر؛ ئۇنىڭ ھەيۋىتى يەر ھەم ئاسماندىن ئۈستۈن تۇرىدۇ.
14 ھەم ئۇ تۆز خەلقىنىڭ مۇڭگۈزىنى، يەنى بارلىق مۇقەددەسىن بەندىلىرىنىڭ
مەدھىيىسىنى ئېگىز كۆتۈرگۈزگەن؛ ئۇلار ئىسرائىل باللىرى، ئۆزىگە يېقىن بىر
خەلقتۇر! ھەمدۇسانا!

149 ھەمدۇسانا! پەرۋەردىگارغا ئاتاپ يېڭى بىر ناخشىنى ئوقۇڭلار،
مۇمىن بەندىلىرىنىڭ جامائىتىدە ئۇنىڭ مەدھىيىسىنى ئېيتىڭلار! 2 ئىسرائىل ئۆز
ياراتقۇچىسىدىن شادلانغاي؛ زىئون ئوغۇللىرى ئۆز پادىشاھىدىن خۇش بولغاي!
3 ئۇلار ئۇنىڭ نامىنى ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلىگەي؛ ئۇنىڭغا كۈيلەرنى داپ ھەم
چىلتارغا تەڭشەپ ئېيتقاي! 4 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىدىن سۆيۈنەر؛ ئۇ
ياۋاش مۇمىنلەرنى نىجاتلىق بىلەن بېزەيدۇ؛ 5 ئۇنىڭ مۇمىن بەندىلىرى شان-
شەرەپتە روھلىنىپ شاد بولغاي؛ ئورۇنلىرىدا يېتىپ شاد ئاۋازىنى ياڭراتقاي!
6 ئاغزىدا تەڭرىگە يۈكسەك مەدھىيىلىرى بولغاي، قوللىردا قوش بىسلىق قىلىچ
ئۇتۇلغاي؛ 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئەللەر ئۈستىدىن قىساس، خەلقلەرگە جازا بەجا
يۈرگۈزىدۇ؛ 8 ئەللەرنىڭ پادىشاھلىرىنى زەنجىرلەر بىلەن، ئاقسۆڭەكلىرىنى تۆمۈر
كىشەنلىرى بىلەن باغلايدۇ؛ 9 ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يۈتۈلگەن ھۆكۈمنى بەجا
كەلتۈرىدۇ ـ ئۇنىڭ بارلىق مۇمىن بەندىلىرى مۇشۇ شەرەپكە نېسىپ بولىدۇ!
ھەمدۇسانا!

150 ھەمدۇسانا! تەڭرىنى ئۇنىڭ مۇقەددەسىن جايىدا مەدھىيىلەڭلار،
قۇدرىتى پارلاپ تۇرىدىغان ئەرشىلەردە ئۇنى مەدھىيىلەڭلار؛ 2 ئۇنى قۇدرەتلىك
ئىشلىرى ئۈچۈن مەدھىيىلەڭلار؛ غايەت ئۇلۇغلۇق ئۈچۈن ئۇنى مەدھىيىلەڭلار؛
3 ئۇنى بۇرغا ساداسى بىلەن مەدھىيىلەڭلار؛ ئۇنى راۋاب ھەم چىلتار بىلەن
مەدھىيىلەڭلار؛ 4 ئۇنى داپ ھەم ئۈسسۈل بىلەن مەدھىيىلەڭلار؛ ئۇنى تارلىق
سازلار ھەم نەي بىلەن مەدھىيىلەڭلار؛ 5 ئۇنى جارالىغلىق جاڭلار ھەم ياڭراق
جاڭلار بىلەن مەدھىيىلەڭلار؛ 6 بارلىق نەپەس ئىگىلىرى ياھنى مەدھىيىلەڭلار!
ھەمدۇسانا!

پەند-نەسىھەتلەر

1 ئىسرائىل پادىشاھى داۋۇتنىڭ ئوغلى سۈلايماننىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ
2 بۇ پەند-نەسىھەتلەر ساۋاق ئەقىل-پاراسەت، ئەدەپ-ئەخلاقنى تۆگىتىپ، سېنى
ئىبرەتلىك سۆزلەرنى چۈشىنىدىغان قىلىدۇ؛ **3** ساۋاق دانالىق، ھەققانىيلىق، پەم-
پاراسەت ۋە دۇرۇسلۇقنىڭ يوليورۇق-تەربىيىسىنى قوبۇل قىلىدۇرىدۇ. **4** بۇ
[پەند-نەسىھەتلەر] نادانلارنى زېرەك قىلىپ، ياشلارنى بىلىملىك ۋە سەزگۈر
قىلىدۇ؛ **5** بۇلارغا قۇلاق سېلىشى بىلەن دانالار بىلمىنى ئاشۇرىدۇ، يورۇتۇلغان
كىشىلەر تېخىمۇ دانا مەسلىھەتكە ئېرىشىدۇ؛ **6** شۇنداقلا پەند-نەسىھەتلەر ھەم
تەمسىللەرنىڭ مەنىسىنى، دانىشمەنلەرنىڭ ھېكمەتلىرى ھەم تىلسىم سۆزلىرىنى
چۈشىنىدىغان قىلىدۇ. **7** پەرۋەردىگاردىن قورقۇش بىلىمنىڭ باشلىنىشىدۇر؛
ئەخمەقلەر دانالىقنى ۋە تەربىيىنى كۆزگە ئىلمايدۇ. **8** ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ
تەربىيىسىگە قۇلاق سال، ئاناڭنىڭ سۆز-نەسىھەتىدىن ئايرىلما؛ **9** چۈنكى ئۇلار
سېنىڭ بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرەك، بوينۇڭغا ئېسىلغان مارجان بولىدۇ.
10 ئى ئوغلۇم، يامانلار سېنى ئازدۇرسا، ئۇلارغا ئەگەشمىگىن. **11** ئەگەر
ئۇلار: ـ يۈر، ئۇزاق قۇرۇپ ئادەم ئۆلتۈرەيلى؛ يوشۇرۇنۇۋېلىپ، بىرەر بىگۇناھ
كەلگەندە ئۇرايلى! **12** ئەھتىساراەدەك ئۇلارنى يۇتۇۋېتەيلى، ساق بولسىمۇ، ھاڭغا
چۈشكەنلەردەك ئۇلارنى يېقىتايلى؛ **(Sheol h7585)** **13** ئۇلاردىن خىلمۇخىل
قىممەتلىك مال-دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆيلىرىمىزنى ئولجا بىلەن تولدۇرىمىز. **14** بىز
بىلەن شېرىك بول، ھەمىيانىمىز بىر بولسۇن، دېسە، ـ **15** ئى ئوغلۇم، ئۇلارغا
يولداش بولما، ئۆزۈڭنى ئۇلارنىڭ ئىزىدىن نېرى قىل! **16** چۈنكى ئۇلارنىڭ پۇتلىرى
رەزىللىككە يۈگۈرىدۇ، قولىنى قان قىلىش ئۈچۈن ئالدىرايدۇ. **17** ھەرقانداق
تۈچار قانات تۈيۈپ قالغاندا تۈزاق قويۇش بىكار ئاۋارىچىلىكتۇر؛ **18** لېكىن
بۇلار دەل ئۆز قېنىنى ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ساقلايدۇ؛ ئۆز جانلىرىغا زامىن بولۇشنى
كۆزىتىدۇ. **19** نەپسى يوغىناپ كەتكەن ھەربىر ئادەمنىڭ يوللىرىنىڭ ئاقىۋىتى
مانا شۇنداق؛ [ھارام مال-دۇنيا] ئۆز ئىگىلىرىنىڭ جىنىنى ئالىدۇ. **20** [بۇيۇك]
دانالىق كوچىدا ئۈچۈق-ئاشكارا خىتاب قىلماقتا، چوڭ مەيدانلاردا ساداسىنى
ئاڭلاتماقتا. **21** كوچا دوقۇشلىرىدا ئادەملەرنى چاقىرماقتا، شەھەر دەرۋازىلىرىدا
سۆزلىرىنى جاكارلىماقتا: ـ **22** ئى سادىدىلار، قاچانغىچە مۇشۇنداق نادانلىققا
بېرىلىسىلەر؟ مەسخىرە قىلغۇچىلار قاچانغىچە مەسخىرىلىكتىن ھۇزۇر ئالسۇن؟
ئەخمەقلەر قاچانغىچە بىلىمدىن نەپرەتلەنسۇن؟! **23** تەنبىھلىرىمگە قۇلاق سېلىپ
ماڭغان بولۇڭلاردىن يانغان بولساڭلار ئىدى! روھىمنى سىلەرگە تۆكۈپ بېرەتتىم،
سۆزلىرىمنى سىلەرگە بىلدۈرگەن بولاتتىم. **24** لېكىن چاقىرسام، ئاڭلىمىدىڭلار؛
قولۇمنى ئۇزارتسام، ھېچقايسىڭلار قارىمىدىڭلار. **25** نەسىھەتلىرىمنىڭ ھەممىسىگە
پەرۋا قىلمىدىڭلار، تەنبىھىمنى ئاڭلاشنى قىلچە خالىمىدىڭلار. **26** شۇڭا،
بېشىڭلارغا بالا-ئېغىزا كەلگەندە ئۆلىمەن، ۋەھىمە سىلەرگە يېتىشى بىلەن
مەسخىرە قىلىمەن. **27** ھالاكەت ئېلىپ كەلگەن ۋەھىمە ئۈستۈڭلارغا
چۈشكەندە، ئايىرانچىلىق سىلەرگە قۇيۇنتازدەك كەلگەندە، سىلەر ئېغىر قايغۇغا
ۋە ئازابقا مۇپتىلا بولغىنىڭلاردا ـ **28** ئۇ چاغدا مۇشۇ كىشىلەر مەندىن
ئۈتۈنۈپ چاقىرىدۇ، مەن پەرۋا قىلمايمەن، مېنى تەلمۈرۈپ ئىزدىسىمۇ، تاپالمايدۇ.
29 ئۇلار بىلىمگە نەپرەتلەنگىنىدىن، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنى تاللىمىغىنىدىن،
30 مېنىڭ نەسىھىتىمنى قىلچە قوبۇل قىلغۇسى يوقۇقىدىن، تەنبىھىمگىمۇ پەرۋا
قىلمىغىنىڭلاردىن، **31** ئۇلار ئۆز بېشىنى يەيدۇ، ئۆز قەستىلىرىدىن تولۇق ئازاب
تارتىدۇ؛ **32** چۈنكى سادىدىلارنىڭ يولدىن چىقىشى ئۆز جىنىغا زامىن بولىدۇ؛
ئەخمەقلەر راھەتلىك ئۆرمۈشىدىن ئۆزلىرىنى ھالاك قىلىدۇ. **33** لېكىن ماڭا قۇلاق
سالغانلار ئامان-ئېسەن ياشايدۇ، بالا-ئېقىزالاردىن، غەم-ئەندىشىلەردىن خالىي
بولۇپ، خاتىرجەم ئۆزىدۇ.

2 ئى ئوغلۇم، ئەگەر سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلساڭ، نەسىھەتلىرىمنى قەلبىڭگە
پۈكسەڭ، **2** ئەگەردە دانالىققا قۇلاق سالساڭ، يورۇقلۇققا ئېرىشىشكە
كۆڭۈل بەرسەڭ، **3** ئەگەر ئەقىل-پاراسەتكە تەشنا بولۇپ ئىلتىجا قىلساڭ،
يورۇقلۇققا ئېرىشىش ئۈچۈن يۈقىرى ئاۋازدا يېلىنساڭ، **4** ئەگەر كۈمۈشكە
ئىنتىلگەندەك ئىنتىلسەڭ، يوشۇرۇن گۆھەرنى ئىزدىگەندەك ئىزدىسەڭ، **5** ئۇنداقتا
پەرۋەردىگاردىن [ھەققىي] قورقۇشنى بىلدىغان بولىسەن، ۋە ساۋاق خۇدانى
تونۇش نېسىپ بولىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار دانالىق بەرگۈچىدۇر؛ ئۇنىڭ
ئاغزىدىن بىلىم بىلەن يورۇقلۇق چىقىدۇ. **7** ئۇ دۇرۇس ياشاۋاتقانلار ئۈچۈن
مول ھېكمەت تەييارلاپ قويغاندۇر، ئۇ ۋۇجدانلىق ئادەملەر ئۈچۈن قالقاندۇر.
8 ئۇ ئادىللىق قىلغۇچىلارنىڭ يوللىرىنى ئاسرايدۇ، ئىخلاسمەن بەندىلىرىنىڭ يولىنى
قوغدايدۇ. **9** ئۇ چاغدا ھەققانىيلىق، ئادىللىق ۋە دۇرۇسلۇقنى، شۇنداقلا
ھەرقانداق گۈزەل يولنى چۈشىنىدىغان بولىسەن. **10** دانالىق قەلبىڭگە
كىرىشى بىلەنلا، بىلىم كۆكۈڭگە يېقىشى بىلەنلا، **11** پەم-پاراسەت سېنى
قوغدايدۇ، يورۇقلۇق سېنى ساقلايدۇ. **12** ئۇلار سېنى يامان يولدىن، تىلى زەھەر
ئادەملەردىن قۇتقۇزىدۇ؛ **13** يەنى توغرا يولدىن چەتنىگەنلەردىن، قاراڭغۇ
يوللاردا ماڭىدىغانلاردىن، **14** رەزىللىك قىلىشنى ھۇزۇر كۆرىدىغانلاردىن،
يامانلىقنىڭ زىيانلىرىنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغانلاردىن، **15** يەنى ئەگرى يوللاردا
ماڭىدىغانلاردىن، قىكۇغىر يولدا ماڭىدىغانلاردىن قۇتقۇزىدۇ. **16** [دانالىق] سېنى
يات ئايالدىن، يەنى شىرىن سۆزلەر بىلەن ئازدۇرماقچى بولغان يوچۇن ئايالدىن
قۇتقۇزىدۇ. **17** [بۇنداق ئايالار] ياش ۋاقتىدا تەگكەن جورىسىنى تاشلاپ،
خۇدا ئالدىدىكى نىكاھ قەسىمىنى ئۇنتۇغان ۋاپاسىزلارىدىدۇر. **18** ئۇنىڭ ئۆيىگە
باردىغان يول ئۆلۈمگە ئاپىرىدىغان يولدۇر، ئۇنىڭ ماڭىدىغان يوللىرى ئادەمنى
ئەۋۋاھلار ماكانىغا باشلايدۇ. **19** ئۇنىڭ قېشىغا بارغانلارنىڭ بىرمۇ قايتىپ
كەلگىنى يوق، ئۇلاردىن بىرمۇ ھاياتلىق يوللىرىغا ئېرىشكىنى يوق. **20** [شۇلارنى
چۈشەنسەڭ] ياخشىلارنىڭ يولىدا ماڭىسەن، ھەققانىيلارنىڭ يوللىرىنى تۇتىسەن.
21 چۈنكى دۇرۇس ئادەم زېمىندا ياشاپ قالالايدۇ، مۇكەممەل كىشى بۇ يەردە
ماكانلىشالايدۇ. **22** لېكىن رەزىللەر زېمىندىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، ۋاپاسىزلار
ئۇنىڭدىن يۇلۇۋېتىلىدۇ.

3 ئى ئوغلۇم، تەلىمىمنى ئۇنتۇما، دېگەنلىرىمنى ھەمىشە كۆڭلۈڭدە چىڭ
تۇت. **2** چۈنكى ئۇ ساۋاق بەركەتلىك كۈنلەر، ئۇزۇن ئۆمۈر ۋە خاتىرجەملىك
قوشۇپ بېرىدۇ. **3** مېھرىبان ۋە ھەق-سەممىي بولۇشتىن ۋاز كەچمە، بۇلارنى
بوينۇڭغا ئېسىۋال، قەلبىڭگە پۈتۈۋال. **4** شۇنداق قىلغاندا خۇدا ۋە بەندىلەرنىڭ
نەزىردە ئىلتىپاتقا لايىق بولىسەن، دانىشمەن ھېسابلىنىسەن. **5** ئۆز ئەقلىڭگە
تايانمەي، پەرۋەردىگارغا چىن قەلبىڭ بىلەن تايانغىن؛ **6** قاندىقالا ئىش قىلساڭ،
پەرۋەردىگارنى تونۇشقا ئىنتىل، ئۇ ساۋاق توغرا يوللارنى كۆرسىتىدۇ. **7** ئۆزۈڭنى
ئەقىللىق ساتما؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىپ، يامانلىقتىن يىراق بول. **8** شۇنداق
قىلغىنىڭدا، بۇ ئىشلار دەردىڭگە دەرمان، ئۈستىخانلىرىڭغا يىلىك بولىدۇ.
9 پەرۋەردىگارنىڭ ھۆرمىتىنى قىلىپ مال-دۇنياىڭدىن ھەدىيەلەرنى سۈنغىن،
ئېتىزىڭدىن تۇنجى چىققان مەھسۇلاتلىرىڭدىن ئۇنىڭغا ئاتىغىن؛ **10** شۇنداق
قىلغىنىڭدا، ئامبارلىرىڭ ئاشلىققا تولۇپ تاشىدۇ، شاراب كۆچىكلىرىڭدە يېڭى
شاراب ئېشىپ-تېشىپ ئۆزىدۇ. **11** ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسىگە
بىپەرۋالىق قىلما، ئۇنىڭ تەنبىھىدىن بەزمە. **12** چۈنكى، ئاتا ئەزىز كۆرگەن

ئوغلىغا تەنبىھ-تەربىيە بەرگەندەك، پەرۋەردىگار كىمنى سۈيگەن بولسا ئۇنىڭغا تەنبىھ-تەربىيە بېرىدۇ. **13** داناللىققا مۇيەسسەر بولغان كىشى، يورۇقلۇققا ئىگە بولغان كىشى تېمىدىگەن بەختلىك-مە! **14** چۈنكى داناللىقنىڭ پايدىسى كۈمۈشنىڭ پايدىسىدىن كۆپتۈر، قىممىتى ساپ ئالتۇننىڭكىدىنمۇ زىيادىدۇر. **15** ئۇ لەئەل-ياقۇتلاردىن قىممەتلىكتۈر، ئىنتىزار بولغان ھەرقانداق نەرسىگىدىن ھېچبىرىمۇ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۈر. **16** داناللىقنىڭ ئوڭ قولىدا ئۇزۇن تۇمۇر، سول قولىدا بايلىق ۋە شۆھرەت باردۇر. **17** ئۇنىڭ يوللىرى ساۋاۋ خۇش پۇراق تۈرلۈلۈر، ئۇنىڭ بارلىق تەرىقىلىرى سىنى ئارام تاپقۇزۇر. **18** ئۇ ئۇزىنى تاپقان ئادەمگە «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، ئۇنى چىڭ تۇتقان كىشى تېمىدىگەن بەختلىك! **19** پەرۋەردىگار داناللىق بىلەن يەر-زېمىننى بەرپا قىلدى، ھېكمەت بىلەن ئاسمانىنى ئورناتتى. **20** ئۇنىڭ بىلىمى بىلەن يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرى يېرىلدى، ھەمدە بۇلۇتلاردىن شەبنەم چۈشتى. **21** ئى ئوغلۇم! [داناللىق بىلەن بىلىمنى] كۆزۈڭدىن چىقارما، پىشقان ھېكمەت ۋە پەم-پاراسەتنى چىڭ تۇت. **22** شۇنىڭ بىلەن تۇلار جېنىڭغا جان قوشىدۇ، بوينۇڭغا ئېسىلغان ئېسىل مارجاندەك ساۋاۋللىك قوشىدۇ. **23** شۇ چاغدا يولۇڭدا ئامان-ئېسەن ماڭلايسەن، يولدا پۇتلاشمايسەن. **24** ياتقاندا ھېچ تېمىدىن قورقمايسەن، يېتىشىڭ بىلەنلا تاتلىق تۇخلايسەن. **25** بېشىڭغا دەھشەتلىك ۋەھىمە چۈشكەندە قورقمىغىن، رەزىللەرنىڭ ۋەيرانچىلىقىدىن غەم قىلمىغىن! **26** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ تايانچىڭدۇر، ئۇ پۇتۇڭنى قاپقانلاردىن نېرى قىلىدۇ. **27** پەقەت قولۇڭدىن كەلسىلا، ھاجەتمەنلەردىن ياخشىلىقنى ئايىمغىن. **28** قولۇم-قوشنىلىرىڭ سېنىڭدىن ئۆتنە سوراپ كەرىمە، «قايتىپ كېتىپ، ئەتە كەلگىن، ئەتە بېرەي» ـ دېمىگىن. **29** قوشنىڭغا زىيانكەشلىك نىيىتىدە بولما، چۈنكى ئۇ ساۋاۋ ئىشىنىپ يېنىڭدا خاتىرجەم ياشايدۇ. **30** بىرسى ساۋاۋ زىيان يەتكۈزمىگەن بولسا، ئۇنىڭ بىلەن سەۋەبسىز ماجىرالاشما. **31** زۇلۇمخور كىشىگە ھەسەت قىلما، ئۇنىڭ يول-تەدبىرلىرىدىن ھېچنېمىنى تاللىما. **32** چۈنكى قىڭغىر يوللارنى ماڭىدىغانلار پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە يىرگىنچلىكتۈر، لېكىن ئۇنىڭ سىرداش دوستلۇقى دۈرۈس ياشاۋاتقان ئادەمگە تەئەللۇقتۇر. **33** پەرۋەردىگارنىڭ لەنىتى رەزىللىك قىلغۇچىنىڭ ئۆيىدىدۇر، لېكىن ئۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۆيىگە بەخت ئاتا قىلۇر. **34** بەرھەق، مەسخىرە قىلغۇچىلارنى ئۇ مەسخىرە قىلىدۇ، لېكىن كىچىك پېشىل كىشىلەرگە شەپقەت كۆرسىتىدۇ. **35** داناۋار شۇھرەتكە ۋارىسلىق قىلىدۇ، لېكىن ھاماقەتلەر رەسۋا قىلىنىدۇ.

4 ئى ئوغۇللار، ئاتا-ئاۋلارنىڭ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاڭلار، كۆكۈل قويىپ ئاڭلاڭلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىشىلەر. **2** چۈنكى سىلەرگە ئۆگىتىدىغانلىرىم ياخشى بىلىمدۇر، كۆرسەتمىلىرىمدىن ۋاز كەچمەڭلار. **3** چۈنكى مەنمۇ ئاتامنىڭ يۇمران بالىسى ئىدىم، ئانامنىڭ تارزۇلۇق يالغۇز ئوغلى ئىدىم، **4** ئاتام ماڭا ئۆگىتىپ مۇنداق دېدى: ـ سۆزلىرىمنى ئېسىڭدە تۇت، كۆرسەتمىلىرىمگە رىئايە قىل، شۇنىڭ بىلەن ياشنايسەن. **5** داناللىقنى ئالغىن، ئەقىل تاپ، ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۇنتۇما، تۇلاردىن چىقما. **6** [داناللىقتىن] ۋاز كەچمە، ئۇ سېنى ساقلايدۇ؛ ئۇنى سۆيگىن، ئۇ سېنى قوغدايدۇ. **7** داناللىق ھەممە ئىشنىڭ بېشىدۇر، شۇڭا داناللىقنى ئالغىن؛ بارلىقىڭنى سەرپ قىلىپ بولسا ئۆزۈڭنى، ئەقىل تاپقىن. **8** [داناللىقنى] ئەززىلگىن، ئۇ سېنى كۆتۈرىدۇ، ئۇنى چىڭ قۇچاقلىغاندا، سېنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىدۇ. **9** بېشىڭغا تاقالغان گۈل چەمبىرەكتەك [ساۋاۋ گۈزەللىك ئېلىپ كېلىدۇ]، ساۋاۋ شۇھرەتلىك تاج ئىنئام قىلىدۇ. **10** ئى ئوغۇلۇم، قۇلاق سالغىن، سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلغىن، شۇنداۋ ئۇمرۇڭنىڭ يىللىرى كۆپ بولىدۇ. **11** مەن ساۋاۋ داناللىق يولىنى ئۆگىتەي، سېنى دۈرۈسلۇق يوللىرىغا باشلاي. **12** ماڭغىنىڭدا قەدەملىرىڭ چەكلەنمەيدۇ، يۈگۈرسەڭ يېقىلىپ چۈشمەيسەن. **13** ئالغان تەربىيەڭنى چىڭ تۇت، قولۇڭدىن كەتكۈزمىگىن، ئوبدان ساقلىغىن ئۇنى، چۈنكى ئۇ سېنىڭ ھاياتىڭدۇر. **14** يامان ئادەملەر ماڭغان يولغا كىرمە، رەزىللەرنىڭ ئىزىنى باسما. **15** ئۇلارنىڭ [يولىدىن] ئۆزۈڭنى قاچۇر، [يولىغا] يېقىن يولما؛ ئۇنىڭدىن يانداپ ئۆتۈپ كەت، نېرى كەتكىن. **16** چۈنكى [يامانلار] بەرەر رەزىللىك قىلمىغۇچە ئۇخلىيالماس، بەرەرسىنى يېقىتمىغۇچە ئۇيقۇسى كەلمەس. **17** يامانلىق ئۇلارنىڭ ئوزۇقىدۇر، زوراۋانلىق ئۇلارنىڭ شارابىدۇر. **18** لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يولى گويا تاڭ نۇرىدۇر، كۈن چۈش بولغۇچە بارغانسېرى يورۇيدۇ. **19** يامانلارنىڭ يولى زۇلمەت كېچىدەك قاپقاراڭغۇ، ئۇلار يېقىلىپ، نېمىگە چۈتلىشىپ كەتكىنىنى بىلمەيدۇ. **20** ئى ئوغۇلۇم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلا، گەپلىرىمگە قۇلاق سال. **21** ئۇلارنى كۆزۈڭدە تۇتقىن، يۈرىكىڭنىڭ قېتىدا قەدىرلەپ ساقلىغىن. **22** چۈنكى سۆزلىرىم تاپقانلار ئۈچۈن ھاياتتۇر، ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنىگە سالامەتلىكتۈر. **23** قەلبىڭنى «ھەممىدن ئەزىز» دەپ ساپ تۇت، چۈنكى بارلىق ھايات ئىشلىرى قەلبتىن باشلىنىدۇ. **24** ئاغزىڭنى ئەگرى گەپتىن يىراق تارت، لەۋلىرىڭ ئېزىتقۇلۇقتىن نېرى بولسۇن. **25** كۆزۈڭنى ئالدىڭغا تۆز تىككىن، نەزىرىڭنى ئالدىڭغا توغرا تاشلا؛ **26** ماڭىدىغان يولۇڭنى ئوبدان ئويلانغىن، شۇنداق قىلساڭ ئىشلىرىڭ پۈختا بولىدۇ. **27** ئۆڭغا، سولغا قايمىغىن؛ قەدەملىرىڭنى يامانلىق يولىدىن نېرى تارت.

5 ئى ئوغۇلۇم، داناللىقىمغا كۆڭۈل قويغىن، ئىدراكلىق سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغىن. **2** شۇنداق قىلغىنىڭدا ئىشقا سەزگۈرلۈك بىلەن قارايدىغان بولسىلە، لەۋلىرىڭ پەم-پاراسەتنى ئېرىتىلىمايدۇ. **3** چۈنكى بۇزۇق خوتۇننىڭ ئاغزىدىن ھەسەل تامىدۇ، لەۋلىرى زەيتۇن يېغىدىن سىلىقتۇر؛ **4** لېكىن ئۇنىڭ ئاقۇۋىتى كەكىردەك ئاچچىق، ئىككى بىسلىق قىلىچتەك ئۆتكۈر. **5** ئۇنىڭ قەدەملىرى ئۆلۈم گىرداۋىغا ئېلىپ بارىدۇ، ئۇتقان يولى گۇرگە باشلايدۇ. **(Sheol (h7585** **6** ھاياتلىق يولىنى قىلچە بىلگۈم يوق دەپ، باسقان قەدەملىرى ئۇراقسىز بولىدۇ، نەگە بارىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. **7** شۇنداق، ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، مېنىڭ دېگەنلىرىمدىن چېتىماڭلار. **8** ئۇنداق خوتۇندىن يىراق قاچ! ئىشىكى ئالدىغىمۇ يېقىن يولىما! **9** بولمىسا، ئىززەت-ئابرۇيۇڭنى باشقىلارغا ئۆتەۋزۇپ قويىسەن، [ياشلىق] يىللىرىڭنى رەھىمسىزلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىسەن! **10** يات ئادەملەر بايلىقلىرىڭ بىلەن ئۆزىنى تولدۇرىدۇ، جاپالىق ئەجىرلىرىڭنىڭ مېۋىسى ياقا يۇرتلۇقنىڭ ئۆيىگە ئۆتۈپ كېتىدۇ، **11** ئەجىلىڭدە ناله-پەرياد كۆتۈرگىنىڭدە، ئەزابى-بەدىنىڭ يەم بولغاندا، **12** شۇ چاغدا سەن: ـ «ئاھ، نەسىھەتلەردىن نېمانچە نەپرەتلەنگەندىمەن! كۆڭۈلۈمدە تەنبىھلەرنى نېمانچە كەمسىتكەندىمەن! **13** نېمىشقا تۈستازلىرىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمغاندىمەن؟ ماڭا تەربىيە بەرگەنلەرگە قۇلاق سالمىغاندىمەن؟ **14** جەمئىيەتتىمۇ، جامائەت ئالدىدىمۇ ھەرخىل نومۇسقا قالغاندەك بولدۇم!» ـ دەپ قالىسەن. **15** ئۆزۈڭنىڭ كۆچلىكىڭنى سۇنى ئىچكىن، ئۆز بۇلىقىڭدىن ئېقىۋاتقان سۇدىن ھۇزۇرلان. **16** بۇلاقلىرىڭ ئۆزىغۇپ ھەر يەرگە تارقىلىپ كەتسە [بولامدۇ]؟ ئېرىقلىرىڭدىكى سۇلار كوچىلاردا ئېقىپ يۈرسە بولامدۇ؟ **17** بۇلار ساۋاۋلا خاس بولسۇن، يات كىشىلەرگە تەگمىسۇن! **18** بۇلىقىڭ بەخت-بەركەتلىك بولغاي! ياشلىقىڭدا ئالغان خوتۇنۇڭ بىلەن ھۇزۇرلان. **19** ئۇ چىشى كېيىكتەك چىرايلىق! جەرەندەك سۆيۈملۈك! ئۇنىڭ باغرىدىن ھەمىشە قانائەتتە بولغايسەن، ئۇنىڭ قاينىغا مۇھەببىتىدىن دائىم خۇشاللىققا پاتقايسەن. **20** ئى ئوغۇلۇم، نېمىشقا يات ئايالغا شەيدا بولىسەن؟ نېمىشقا يوچۇن خوتۇننىڭ قوينىغا ئۆزۈڭنى ئاتىسەن؟ **21** چۈنكى ئىنسانىنىڭ ھەممە قىلغانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ كۆز

ئالدىدا ئاشكاردۇر، ئۇ ئۇنىڭ ھەممە ماڭغان يوللىرىنى تارازىغا سىلىپ تۇرىدۇ. 22 يامان ئادەمنىڭ تۆز قەبىھلىكلىرى ئۆزىنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ، ئۇ تۆز گۇناھى بىلەن سىرتماققا ئېلىنىدۇ. 23 ئۇ يولىيورۇقتىن مەھرۇم بولغانلىقتىن جېنىدىن ئايرىلىدۇ، چېكىدىن ئاشقان ھاماقەتلىكى تۆپەيلىدىن يولدىن ئېزىپ كېتىدۇ.

6 ئى ئوغلۇم، ئەگەر دوستۇڭغا بورۇن بولغان بولساڭ، يات كىشىنىڭ قەرزىنى تۇتلەشكە قول بېرىشىپ ۋەدە بەرگەن بولساڭ، 2 ئەگەر تۆز سۆزۈڭدىن ئىلىنغان بولساڭ، تۆز ۋەدەڭ بىلەن باغلىنىپ قالساڭ، 3 ئۇ يېقىنىڭنىڭ قولىغا چۈشكەنلىكىڭ ئۈچۈن، ئامال قىلىپ تۆزۈڭنى ئۇنىڭدىن قۇتقۇز ـ دەرھال يېقىنىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۆزۈڭنى كەمتەر تۇتۇپ [ئۇ ئىشتىن] خالىي قىلىشنى ئۈتۈنۈپ سورا. 4 جەرەن شىكارچىنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇشقا تىرىشقاندەك، قۇش ئۈۋچىنىڭ قولىدىن چىقىشقا تىرىشقاندەك، قۇتۇلمىغۇچە ئۇخلاپ ياتما، ھەتتا ئۆگدەپ ئارامۇ تالما. 6 ئى ھۇرۇن، چۈمۈلىنىڭ يېنىغا بېرىپ [ئۇنىڭدىن ئۆگەن]، ئۇنىڭ تىرىكچىلىك يوللىرىغا قاراپ دانا بول. 7 ئۇلارنىڭ باشلىقى، ئەمەلدارى، ھۆكۈمدارى يوق بولسىمۇ، 8 لېكىن ئۇلار يازدا يېلىنىڭ ئېھتىياجى ئۈچۈن ئاش تويلىۋالىدۇ، ھوسۇل پەسلىدە ئوزۇق تەيارلىۋالىدۇ. 9 ئى ھۇرۇن، قاچانغىچە ئۇخلاپ ياتىسەن؟ قاچان ئورنۇڭدىن تۇرىسەن؟ 10 سەن: ـ بىردەم كۆز يۇمۇۋالاي، بىردەم ئۇخلىۋالاي، بىردەم قولۇمنى قوشتۇرۇپ يېتىۋالاي، ـ دەيسەن. 11 لېكىن ئۇخلاپ ياتقاندا، مىسكىنلىك قارا-چۈدەك كېلىپ سېنى باسىدۇ، يوقسۇللۇق خۇددى قوراللىق بۇلاڭچىدەك ھۇجۇمغا ئوتتىدۇ. 12 ئەرزىمەس، پەيلى بۇزۇق ئادەم ھەممىلا يەردە يالغان ئېيتىپ، پەسلىكنى سۆزلەيدۇ. 13 ئۇ كۆز قىسىپ، پۇتلىرى بىلەن ئىشارە قىلىپ، بارماقلىرى بىلەن كۆرسىتىدۇ؛ 14 كۆڭلىدە ئالداڭچىلىقلا ياتىدۇ، ئۇ دائىم رەزىللىكنىڭ كويىدا بولىدۇ، ھەممىلا يەردە جېدەل-ماجىرا تېرىيدۇ. 15 شۇڭا ئۇنىڭغا يېكىتلىگەن بالا يېقىزا ئۇنى ئۇيۇقسىز باسىدۇ، ئۇ بىراقلا داۋالىغۇسىز يانچىلىدۇ. 16 پەرۋەردىگار نەپرەتلىنىدىغان ئالتە نەرسە بار، بەرھەق، يەتتە نەرسە ئۇنىڭغا يېرگىنچلىكتۇر. 17 ئۇلار بولسا، تەكەببۇرلۇق بىلەن قارايدىغان كۆز، يالغان سۆزلەيدىغان تىل، بىگۇناھلارنىڭ قېنىنى تۆكۈزىدىغان قول، 18 سۈيقەست ئويلايدىغان كۆڭۈل، ياماناتلىق قىلىشقا تېز يۈگۈرەيدىغان پۇتلار، 19 يالغان سۆزلەيدىغان ساختا گۇۋاھچى، بۇرادەر-قېرىنداشلىرى ئارىسىغا بۆلگۈنچىلىك سالغۇچى كىشىدۇر. 20 ئى ئوغلۇم، ئاتاڭنىڭ ئەمرىگە ئەمەل قىل؛ ئاناڭنىڭ كۆرسەتمىسىدىن چىقما. 21 ئۇلارنىڭ سۆزىنى قەلبىگىگە تېڭىپ، ئۇلارنى بوينۇڭغا مارجاندەك قىلىپ ئېسىۋال. 22 يولغا چىققىنىڭدا ئۇلار سېنى يېتەكلەيدۇ، ئۇخلىغىنىڭدا ئۇلار سېنى ساقلايدۇ، ئۇيقۇدىن ئويغانغىنىڭدا ئۇلار سېنى خەۋەرلەندۈرىدۇ. 23 چۈنكى [خۇدانىڭ] پەرمانى يورۇق چىراغ، ئۇنىڭ مۇقەددەس قانۇنى نۇردۇر؛ تەربىيەنىڭ تەنبىھلىرى بولسا ھاياتلىق يولىدۇر. 24 ئۇلار سېنى بۇزۇق خوتۇندىن ساقلىغۇچى، يات خوتۇننىڭ شېرىن سۆزلىرىدىن يىراق قىلغۇچىدۇر. 25 ئۇنىڭ گۈزەللىكىگە كۆڭۈلۈڭنى باغلىمىغىن، ئۇنىڭ قاش-كۆز ئوينىتىشى سېنى ئەسىرگە ئالمىسۇن. 26 چۈنكى بۇزۇق ئايالار تۆپەيلىدىن ئادەملەر بىر پارچە نانغىمۇ زار بولىدۇ، يات ئادەمنىڭ [زىناخور] ئايالى بولسا كىشىنىڭ قەممەتلىك جېنىنى ئۆزىگە ئوۋ قىلىۋالىدۇ. 27 ئوتنى قوينۇڭغا سالساڭ، تۆز كىيىمىڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ 28 چوغنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ ماڭساڭ پۇتۇڭنى كۆيدۈرمەمسەن؟ 29 باشقىلارنىڭ ئايالى بىلەن بىر ئورۇندا ياتىدىغان كىشى شۇنداق بولىدۇ، كىم ئۇنىڭغا تېگىپ كەتسە ئاقىۋىتىدىن قۇتۇلالمايدۇ. 30 ئاچ قالغاندا قورسىقىنى تويغۇزۇش ئۈچۈن ئوغرىلىق قىلغان كىشىنى باشقىلار كەمسىتمەيدۇ؛ 31 شۇنداق تۇرۇقلۇق ئۇ تۇتۇلۇپ قالسا، ئىگىسىگە يەتتىنى تۆلەشكە توغرا كېلىدۇ؛ ئۇ تۆز ئۆيىدىكى ھەممە نەرسىسىنى تاپشۇرىدۇ. 32 ھالبۇكى، باشقىلارنىڭ خوتۇنىنى بىلەن زىنا قىلغۇچى ئۇنىڭدىنمۇ [بەتتەر بولۇپ]، تولىمۇ غەپلەتلىكتۇر، ئۇنداق قىلغۇچى ئۆز-ئۆزىنى ھالاك قىلىدۇ. 33 ئۇ زەخمەت يەيدۇ، شەرمەندە بولىدۇ، ئۇنىڭ رەسۋاسى ھېچ ئۆچۈرۈلمەيدۇ. 34 چۈنكى كۆزلەش ئوتى ئەرنى دەرغەزەپكە كەلتۈرىدۇ، ئىنتىقام ئالغان كۆزىدە ئۇ ھېچ رەھىم قىلمايدۇ. 35 تولام پۇلى بېرەي دېسەڭمۇ ئۇ قوبۇل قىلمايدۇ، ھەرقانچە سوۋغا-سالام بەرسەڭمۇ ئۇنى بېسىقتۇرغىلى بولمايدۇ.

7 ئى ئوغلۇم، سۆزلىرىمگە ئەمەل قىل، تاپشۇرۇقلىرىمنى يۈرىكىڭدە ساقلا. 2 تاپشۇرۇقلىرىمغا ئەمەل قىلساڭ، ياشنايسەن، تەلىملىرىمنى كۆز قارىچۇقۇڭنى ئاسرىغاندەك ئاسرا. 3 ئۇلارنى بارماقلىرىڭغا تېڭىپ قوي، قەلب تاختاڭغا يېزىۋال. 4 دانالىقنى، سەن ھەدە-سىڭلىم، دېگىن، پەم-پاراسەتنى «تۇغقىنىم» دەپ چاقىر. 5 شۇنداق قىلساڭ، ئۇلار سېنى يات خوتۇندىن يىراقلاشتۇرىدۇ، ئاغزىدىن سىلىق سۆز چىقىدىغان يوچۇن ئايالدىن نېرى قىلىدۇ. 6 [بىر قېتىم] ئۆينىڭ دېرىزە كۆزنەكلىرىدىن تاشقىرىغا قارىغىنىمدا، 7 بىرنەچچە ياش، ساددا يىگىتلەرنى كۆردۈم، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىر ئەقىلسىزنى كۆرۈپ قالدىم، 8 ئۇ كوچا بويلاپ بۇزۇق [خوتۇن تۇرۇشلۇق] دوقۇشتىن ئۆتۈپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئۆيى تەرەپكە قاراپ ماڭدى. 9 كەچقۇرۇن قاراڭغۇ چۈشكەندە، زۇلمەت كېچە، ئاي قاراڭغۇسىدا [ئىشىكى ئالدىدىن ئۆتتى]. 10 مانا، ئۆيدىن بىر خوتۇن چىقىپ ئۇنى كۈتۈۋالدى؛ كىيىمى پاھىشە ئايالىلارنىڭكىدەك بولۇپ، نىيىتى ھىيلە-مىكىر ئىدى. 11 ئاغزىنى بىشىم-ھاياسىز، ناھايىتى جاھىل بىر خوتۇن، ئۇ ئۆيىدە تۇرمايدۇ، 12 بىردە مەھەللىدە، بىردە مەيدانلاردا، ئۇ كوچىلاردىكى ھەر دوقۇشتا پايلاپ يۈرىدۇ. 13 ھېلىقى ياش يىگىتنى تارتىپ، ئۇنى سۆيۈپ، نومۇسسىزلارچە ئۇنىڭغا: ـ 14 «ئۆيۈمدە «ئىناقلىق قۇربانلىقى» گۆشى بار، مەن بۈگۈن خۇداغا قەسەم قىلغان قۇربانلىقنى قىلدىم، 15 شۇڭا مەن سېنىڭ چاقىرغىلى چىقتىم، دىدارىڭىزغا تەلپۈنۈپ ئىزدىدىم. ئەمدى سېنىڭ تېپىۋالدىم! 16 كارۋىتىمغا مىسىرنىڭ كەشتىلىك، يوللۇق لىباس يايقۇچىلىرىنى يايتىم. 17 ئورۇن-كۆرپىلىرىمگە خۇش پۇراق مۇرمەكىكى، مۇئەتتەر ۋە قوۋزاق دارچىنىلارنى چاچتىم. 18 كېلىڭ، تاڭ ئاتقۇچە مۇھەببەتلىشەيلى، ئوينىپ ھۇزۇرلىنايلى، كۆڭلىمىز قانىغۇچە ئۆزئارا ئەيش-ئىشرەت قىلايلى، 19 ئېرىم ئۆيدە يوق، يىراق سەپەرگە چىقىپ كەتتى. 20 ئۇ بىر ھەميان پۇل ئېلىپ كەتتى، ئاي تولغىچە ئۆ ئۆيگە كەلمەيدۇ» ـ دېدى. 21 ئايال كۆپ شېرىن سۆزلىرى بىلەن راسا قىزىقتۇردى، چىرايلىق گەپلىرى بىلەن ئۇنى ئەسىر قىلىۋالدى. 22 سويۇشقا ئېلىپ ماڭغان ئۆكۈزدەك، ھاماقەت كىشى كىشەن بىلەن جازاغا ماڭغاندەك، قىلتاققا چۈشكەن قۇشتەك، يىگىت ئۇنىڭ كەيندىن ماڭدى. جىگىرنى ئوق تېشىپ ئۆتمىگۈچە، ئۇ بۇ ئىشنىڭ ھاياتىغا زامىن بولىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. 24 ئى ئوغۇللىرىم، سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، دېگەنلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار، 25 قەلبىڭلارنى بۇنداق خوتۇننىڭ يولىغا كەتكۈزمەڭلار، ئۇنىڭ ئالدام خالتىسىغا چۈشۈپ كەتمەڭلار. 26 بۇنداق ئايال نۇرغۇن كىشىلەرنى يېقىتىپ ياربلاندۇرغان، ئۇنىڭ بوغۇزلىغان ئادەملىرى تولىمۇ كۆپتۇر، 27 ئۇنىڭ ئۆيى بولسا تەھتىسارانىڭ كىرىش ئېغىزىدۇر، ئادەمنى «ھالاكەت مېھمانخانىسى»غا چۈشۈرۈش يولىدۇر. (Sheol h7585)

8 [قۇلاق سال،] دانالىق چاقىرىۋاتمامدۇ؟ يورۇقلۇق سادا چىقىرىۋاتمامدۇ؟ 2 يوللارنىڭ ئېگىز جايلىرىدىن، دوقۇشلاردىن ئۇ ئورۇن ئالدىدا، 3 شەھەرگە كىرىدىغان قوۋۇقلارنىڭ يېنىدا، ھەرقانداق دەرۋازا ئېغىزلىرىدا ئۇ مۇراجىئەت

قىلماقتا: ـ 4 «ئى مۇتىۋەرلەر، سىلەرگە مۇراجىئەت قىلىمەن، ھەي، ئادەم بالىلىرى، سادانى سىلەر ئۈچۈن قىلىمەن، 5 گۈدەك بولغانلار، زېرەكلىكنى ئۆگىنىۋېلىڭلار، ئەخمەق بولغانلار، يورۇقلۇققا ئېرىشىڭلار! 6 ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، چۈنكى گۈزەل نەرسىلەرنى دەپ بېرىمەن، ئاغزىمنى ئېچىپ، دۈرۈس ئىشلارنى [سىلەرگە] يەتكۈزىمەن. 7 ئېيتقانلىرىم ھەقىقەتتۇر، ئاغزىم رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىدۇ؛ 8 سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى ھەق، ئۇلاردا ھېچقانداق ھىيلىگەرلىك ياكى ئەگىتمىلىك يوقتۇر. 9 ئۇلارنىڭ ھەممىسى چۈشىنىگەنلەر ئۈچۈن ئېنىق، بىلىم ئالغانلار ئۈچۈن دۈرۈس-توغرىدۇر. 10 كۈمۈشكە ئېرىشكەندىن كۆرە، نەسىھەتلىرىمنى قوبۇل قىلىڭلار، ساپ ئالتۇننى ئېلىشتىن كۆرە بىلىمنى ئېلىڭلار. 11 چۈنكى دانالىق لەئەل-ياقۇتلاردىن ئەۋزەل، ھەرقانداق ئەتىۋارلىق نەرسىگۈ ئۇنىڭغا تەڭ كەلمەستۇر. 12 مەن بولسام دانالىقمەن، زېرەكلىك بىلەن بىللە تۇرىمەن، ئىستىقامەتتىن چېلىپ چىققان بىلىمنى ئايان قىلىمەن. 13 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ـ يامانلىققا نەپرەتلىنىش دېمەكتۇر؛ تەكەببۇرلۇق، مەغرۇرلۇق، يامان يول ھەم شۇم ئېغىزنى ئۆچ كۆرىمەن. 14 مەندە ئوبدان مەسلىھەتلەر، پىشقان ھېكمەت بار؛ مەن دېگەن يورۇقلۇق، قۇدرەت مەندىدۇر. 15 پادىشاھلار مەن ئارقىلىق ھۆكۈم سۈرىدۇ، مەنسىز ھاكىملار ئادىل ھۆكۈم چىقارماس. 16 مەن ئارقىلىقلا ئەمىرلەر ئىدارە قىلىدۇ، ئالىيجانابلار، يەر يۈزىدىكى بارلىق سوراقچىلار [توغرا] ھۆكۈم قىلىدۇ. 17 كىمكى مېنى سۆيسە، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن، مېنى تەلەۋرۈپ ئىزدىگەنلەر مېنى تاپالايدۇ؛ 18 مەندە بايلىق، شۆھرەت، ھەتتا كونىرماس، كۆچمەس دۆلەت ۋە ھەققانىيەتمۇ بار. 19 مەندىن چىققان مېۋە ئالتۇندىن، ھەتتا ساپ ئالتۇندىن قىممەتلىكتۇر، مەندىن ئالىدىغان دارامەت ساپ كۈمۈشتىنمۇ ئۆستۈندۇر. 20 مەن ھەققانىيەت يولىغا ماڭىمەن؛ ئادالەت يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا يۈرىمەنكى، 21 مېنى سۆيگەنلەرنى ئەمەلىي نەرسىلەرگە مىراس قىلدۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى تولدۇرىمەن. 22 پەرۋەردىگار ئىشلىرىنى باشلىشىدىلا، قەدىمدە ياسىغانلىرىدىن بۇرۇنلا، مەن ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمەن. ئەزەلدىن تارتىپلا ـ مۇقەددەمدە، يەر-زېمىن يارىتىلماستىلا، مەن تىكلەنگەنمەن. 24 چوڭقۇر ھاكلار، دېڭىز-ئوكيانلار ئاپىردە بولۇشتىن ئاۋۋال، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن؛ مول سۇ ئۇرغۇپ تۇرىدىغان بۇلاقلار بولماستىلا، 25 ئېگىز تاغلار تۇز ئورنۇنلىرىغا قويۇلماستىلا، تۆپىلىكلەر شەكىللەنمەستىلا، [پەرۋەردىگار] بېپايان زېمىن، كەڭ دالالارنى، ئالەمنىڭ ئەسلىدىكى توپا-چاكىلىرىنمۇ تېخى ياراتماستىلا، مەن مەيدانغا چىقىرىلغانمەن. 27 ئۇ ئاسمانلارنى بىنا قىلىۋاتقىنىدا، دېڭىز يۈزىگە ئۆپۈق سىزىقىنى سىزىۋاتقىنىدا، ئەرشتە بۇلۇتلارنى ئورنۇنلاشتۇرۇپ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى بۇلاق-مەنبەلەرنى مۇستەھكەملەۋاتقىنىدا، دېڭىز سۈلىرىنى بېكىتكەن دائىرىدىن ئېشىپ كەتمىسۇن دەپ پەرمان چۈشۈرۈۋاتقىنىدا، بېپايان زېمىننىڭ ئۇللىرىنى قۇرۇۋاتقىنىدا، مەن ئۇ يەردە ئىدىم؛ 30 شۇ چاغدا گويا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەندەك ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانىدىم، مەن ھەردائىم ئۇنىڭ ئالدىدا شادلىنىتىم، مەن ئۇنىڭ كۆزىدىلىك دىلئارامى ئىدىم؛ 31 مەن ئۇنىڭ ئالىمىدىن، يەر-زېمىندىن شادلىنىپ، دۇنياىدىكى ئىنسانلاردىن خۇرسەنلىك تېپىپ يۈرەتتىم، 32 شۇڭا ئى بالىلار، ئەمدى ماڭا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى يوللىرىمنى چىڭ تۇتقانلار نەقەدەر بەخت تاپار! 33 ئالغان نەسىھەتكە ئەمەل قىلىپ، دانا بولغىن، ئۇنى رەت قىلما. 34 سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ، ھەركۈنى دەرۋازىلىرىم ئالدىدىن كەتمەي، ئىشىكلىرىم ئالدىدا مېنى كۈتىدىغان كىشى نەقەدەر بەختلىكتۇر! 35 كىمكى مېنى تاپسا ھاياتنى تاپىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شەپقىتىگە نېسىب بولىدۇ. 36 لېكىن ماڭا گۇناھ قىلغان ھەركىم ئۆز جېنىغا زىيان كەلتۈرىدۇ، مېنى يامان كۆرگەنلەر ئۆلۈمنى دوست تۇتقان بولىدۇ».

9 دانالىق ئۆزىگە بىر ئۆي سېلىپ، ئۇنىڭ يەتتە تۈۋرۈكىنى ئورناتتى. 2 ئۇ مالىلىرىنى سويۇپ، ئېسىل شارابلىرىنى ئارىلاشتۇرۇپ تەيىارلاپ، زىيافەت داستىخىنىنى يايدى؛ 3 دېدەكلىرىنى [مېھمان چاقىرىشقا] ئەۋەتتى، ئۆزى شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا تۇرۇپ: 4 «ئى ساددىلار، بۇ يەرگە كېلىڭلار، ـ دەپ چاقىرىۋاتىدۇ؛ نادانلارغا: 5 قېنى، نانلىرىمدىن ئېغىز تېگىپ، مەن ئارىلاشتۇرۇپ تەيىارلىغان شارابلاردىن ئىچىڭلار؛ 6 نادانلار قاتاردىن چىقىپ، ھاياتقا ئېرىشىڭلار، يورۇقلۇق يولدا مېڭىڭلار»، ـ دەۋاتىدۇ. 7 ھاكاۋۇرلارغا تەنبىھ بەرگۈچى ئاھانەتكە تۇچراىدۇ، قەبىھلەرنى ئەيىبلىگۈچى ئۆزىگە داغ كەلتۈرىدۇ. 8 ھاكاۋۇرلارنى ئەيىبلىمە، چۈنكى ئۇ ساڭا ئۆچ بولۇپ قالىدۇ؛ ھالبۇكى، دانا كىشىنى ئەيىبلىسەڭ، ئۇ سېنى سۆيىدۇ. 9 دانا ئادەمگە دەۋەت قىلساڭ، ئەقلى تېخىمۇ تولۇق بولىدۇ، ھەققانىي ئادەمگە دۈرۈس يول كۆرسەتسەڭ، بىلىمى تېخىمۇ ئاشىدۇ. 10 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش دانالىقنىڭ باشلىنىشىدۇر، مۇقەددەسنى بولغۇچىنى تونۇش يورۇقلۇقتۇر. 11 مەن [دانالىق] سەندە بولسام، كۈنلىرىڭنى ئۇزارتىمەن، ئۆمرۈڭنىڭ يىللىرى كۆپەيىر. 12 سەندە دانالىق بولسا، پايدىنى كۆرىدىغان ئۆزۈڭگىسەن، دانالىقنى مازاق قىلساڭ زىيان تارتىدىغانمۇ ئۆزۈڭگىسەن. 13 نادان خوتۇن ئاغزى بىسەرەمجان، ئەقلسىزدۇر، ھېچنېمە بىلمەستۇر. 14 ئۇ ئىشىك ئالدىدا ئولتۇرۇپ، شەھەرنىڭ ئەڭ ئېگىز جايلىرىدا ئورۇن ئېلىپ، 15 ئۆتۈپ-كېتىۋاتقانلارغا: 16 «كىمكى ساددا بولسا، بۇ يەرگە كەلسۇن!» ـ دەۋاتىدۇ، ۋە ئەقلسىزلەرنى: 17 «ئوغرىلىنىپچە ئېچىكەن سۇ تاتلىق بولىدۇ، ئوغرىلاپ يېگەن نان تەملىك بولىدۇ!» ـ دەپ چارقىۋاتىدۇ. 18 لېكىن چاقىرىلغۇچى ئۆلۈكلەرنىڭ ئۇنىڭ ئۆيىدە ياتقانلىقىدىن بىخەۋەردۇر، ئۇنىڭ [يۇرۇنقى] مېھمانلىرىنىڭ ئاللىقاچان تەھتىسارانىڭ تەگلىرىگە چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئۇ سەزمەس. (Sheol h7585)

10 پادىشاھ سۈلەيمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى: ـ دانا ئوغۇل ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقلسىز ئوغۇل ئانىسىنى قايغۇ-ھەسرەتكە سالار. 2 ھارام بايلىقلارنىڭ ھېچ پايدىسى بولماس؛ ھەققانىيەت ئىنسانىنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرار. 3 پەرۋەردىگار ھەققانىي ئادەمنىڭ جىنىنى ئاچ قويماس؛ لېكىن ئۇ قەبىھلەرنىڭ نەپسىنى بوغۇپ قويار. 4 ھۇرۇنلۇق كىشىنى گادايى قىلار؛ تىشىمانلىق بولسا بايلىشىپ قالار. 5 يازدا ھوسۇلنى يىغىۋالغۇچى ـ دانا ئوغۇلدۇر؛ لېكىن ئورما ۋاقتىدا ئۇخلاپ ياتقۇچى ـ خىجالەتكە قالدۇرىدىغان ئوغۇلدۇر. 6 بەركەت ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا چۈشەر؛ ئەمما زوراۋانلىق يامانلارنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 7 ھەققانىي ئادەمنىڭ يادىكارى مۇبارەكتۇر؛ يامانلارنىڭ نامى بولسا، سېسىق قالار. 8 دانا ئادەم يولىيورۇق-نەسىھەتلەرنى قوبۇل قىلار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 9 غۇبارسىز يۈرگەن كىشىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى تۇراقلىقتۇر، يوللىرىنى ئەگرى قىلغانلىقىڭ كىرى ئاخىرى ئاشكارىلىنىدۇ. 10 كۆز ئىشارىتىنى قىلىپ يۈرىدىغانلار ئادەمنى داغدا قالدۇرار؛ كوت-كوت، نادان كىشى ئۆز ئايىغى بىلەن پۈتلىشار. 11 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزى ھاياتلىق بۇلىقىدۇر، ئەمما زوراۋانلىق يامانلىقنىڭ ئاغزىغا ئۇرار. 12 ئۆچەمنلىك جېدەل قوزغار؛ مېھىر-مۇھەببەت ھەممە گۇناھلارنى يېپار. 13 ئەقىل-ئىدراكلىك ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق تېپىلار؛ ئەقلسىزنىڭ دۇمبىسىگە پالاق تېگەر. 14 دانا ئادەملەر بىلىملەرنى زىيادە توپلار؛ لېكىن ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۇنى ھالاكەتكە يېقىنلاشتۇرار. 15 مال-دۇنيالىرى گويا مەزمۇت شەھەردەك باينىڭ كاپالىتىدۇر؛ مىسكىننى ھالاك قىلىدىغان ئىش دەل ئۇنىڭ نامراتلىقىدۇر. 16 ھەققانىيلارنىڭ ئەجرىلىرى جانغا جان قوشار، قەبىھلەرنىڭ ھوسۇلى گۇناھنىلا كۆپەيتىشتۇر. 17 نەسىھەتنى ئاڭلاپ ئۇنى ساقلىغۇچى ھاياتلىق يولىغا

ما گار؛ ته‌نبهله‌رنی ره‌ت قىلغان كىشى يولدىن ئازغانلاردۇر. 18 ئاداۋەت ساقلىغان كىشى يالغان سۆزلىمەي قالماس، تۆھمەت چاپلىغانلار ئەخمەقتۇر. 19 گەپ كۆپ بولۇپ كەتسە، گۇناھتىن خالي بولماس، لېكىن ئاغزىغا ئىگە بولغان ئەقىللىقتۇر. 20 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى خۇددى ساپ كۈمۈش؛ يامانلىنىڭ ئويلىرى تولىمۇ ئەرزىمەستۇر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزلىرى نۇرغۇن كىشىنى قۇتۇقۇلتەر؛ ئەخمەقلەر ئەقلى كەملىكىدىن ئۆلەر. 22 پەرۋەردىگارنىڭ ئاتا قىلغان بەركىتى ئادەمنى دۆلەتمەن قىلار؛ ئۇ بەركىتىگە ھېچىر جاپا-مۇشەققەت قوشماس. 23 ئەخمەق قەبىھلىكنى تاماشا دەپ بىلەر؛ ئەمما دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ [خۇرسەنلىكىدۇر]. 24 يامان كىشى ئېمىدىن قورقسا شۇنىڭغا تۇچرار؛ ھەققانىي ئادەمنىڭ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 25 يامان ئادەم قۇيۇندەك تۇنۇپ يوقار؛ لېكىن ھەققانىي ئادەم مەڭگۈلۈك ئۆلدەكتۇر. 26 ئادەم ئاچچىق سۈ يۇتۇۋالغاندەك، كۆزنىگە ئىس-تۈتەك كىرىپ كەتكەندەك، ھۆرۈن ئادەمنى ئىشقا ئەۋەتكەنمۇ شۇنداق بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئۆمۈرنى ئۇزۇن قىلار، يامانلىنىڭ ئۆمرى قىسقارتىلار. 28 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئۈمىدى خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلەر؛ لېكىن رەزىلنىڭ كۈتكىنى يوققا چىقار. 29 پەرۋەردىگارنىڭ يولى دۈرۈس ياشاۋاتقانلارغا باشپاناھدۇر؛ قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا بولسا ھالاكەتتۇر. 30 ھەققانىيلارنىڭ ئورنى مۇستەھكەمدۇر؛ يامانلار زېمىندا ئۇزۇن تۇرماس. 31 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئاغزىدىن دانالىق چىقار؛ لېكىن شۇملۇق تىل كېسىپ تاشلىنار. 32 ھەققانىي ئادەمنىڭ سۆزى كىشىگە موك خۇشياقار؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق چىقار.

11 يالغان تارازا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئادىل جىڭ تېشى ئۇنى خۇرسەن قىلار. 2 تەكەببۇرلۇق بىلەن بىرگە شەرمەندىچىلىك ئەگىشىپ كېلەر؛ لېكىن دانالىق كىچىك پېئىللارغا ھەمراھ بولار. 3 توغرىلارنىڭ سەممىيلىكى ئۆزىنى يېتەكلەر؛ لېكىن كازىزاپلارنىڭ ئەگرىلىكى ئۆزىنى ۋەيران قىلار. 4 خۇدانىڭ غەزەپ كۈنىدە مال-دۇنيانىڭ پايدىسى بولماس؛ لېكىن ھەققانىيەت ئادەمنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزار. 5 كامىل ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزىنى توز يولغا باشلار؛ يامان ئادەم ئۆز يامانلىقىدىن يىقىلار. 6 دۈرۈس ئادەملەرنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆزلىرىنى قۇتقۇزار؛ لېكىن كازىزاپلار ئۆز ھىيلە-نەيرىڭىدىن ئۆتۈلار. 7 رەزىل ئادەم ئۆلسە، ئۇنىڭ ئۈمىدى يوققا چىقار؛ گۇناھكارلىنىڭ ئۈمىدى ئاخىرى قۇرۇق قالار. 8 ھەققانىي ئادەم قىينىچىلىقتىن خالي قىلنار؛ رەزىل ئادەم ئۇنىڭ ئۇرنىغا ئۆتۈلار. 9 مۇناپىقلار ئۆز ئاغزى بىلەن يېقىنىنى بۇزار؛ لېكىن ھەققانىيلار بىلىمى بىلەن قۇتقۇزۇلار. 10 ھەققانىي ئادەم رونىاق تاپسا، شەھەر خۇش بولار؛ رەزىل ئادەم ھالاك بولسا، خەلق تەنتەنە قىلار. 11 توغرىلارنىڭ بەركىتى تىلەشلىرى بىلەن شەھەر گۈللىنەر؛ لېكىن رەزىللەرنىڭ تىلى بىلەن ۋەيران بولار. 12 ئۆز يېقىنىنى سۈكىدىغان كىشى ـ ئەقىلسىزدۇر؛ ئەمما يورۇتۇلغان ئادەم ئاغزىنى يىغار. 13 گەپ توشۇغۇچى مەخپىيەتلەرنى ئاشكارىلار؛ سادىق ئادەم ئامانەتكە خىيانەت قىلماس. 14 يولبورۇق كەم بولسا، ئەل-يۇرت يىقىلار؛ ئۇلۇغ بىر مەسلىھەتچى بولسا، ئەل نىجات تاپار. 15 ياتقا بورۇن بولغان كىشى زىيان تارتمايي قالماس؛ قول بىرىشىپ كېپىل بولۇشنى يامان كۆرگەن كىشىنىڭ قۇلىقى تىنچ بولار. 16 شاپائەتلىك ئايال ئىززەت-ھۆرمەتنى قولدىن بەرمەس؛ زوراۋانلار بايلىقنى قولدىن بەرمەس. 17 رەھىمدىل ئۆز-ئۆزىگە بەخت يارىتار؛ رەھىمسىز ئۆز تېنىنى ئاغرىتار. 18 يامان ئادەملەرنىڭ ئالغان ئىش ھەققى ئۇلارنى ئالدار، بەركەتسىز بولار؛ ئەمما ھەققانىيەت تېرىغۇچى ئادەم ئەمەلي ئىنئام ئالار. 19 ھەققانىيەت ئادەمگە ھاياتلىق تاپقۇزار؛ يامانلىقنى كۆزلەپ يۈرىدىغان كىشى ئۆلۈمگە يۈز تۇتار. 20 نىيىتى بۇزۇق كىشى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ ئەمما يولى دىيانەتلىك كىشىلەر ئۇنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 21 قول ئۇلاشۇپ بىرلەشسىمۇ، يامانلار جازاغا تارتىلماي قالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ نەسلى نىجات تاپار. 22 چىرايلىق ئەمما ئېتىقسىز خوتۇن، چوشقىنىڭ ئۈمشۈقىغا ئالتۇن ھالقا سالغاندەكتۇر. 23 ھەققانىيلارنىڭ ئارزۇسى پەقەت ياخشى مېۋە ئېلىپ كېلەر؛ يامانلارنىڭ كۈتكىنى غەزەپ-نەپرەتتۇر. 24 بىراۋ مەردلەرچە تارقاتىسىمۇ، گۈللىنەر؛ يەنە بىراۋ بىرىشكە تېگىشلىكىنى ئايىمىسىمۇ، پەقەت نامراتلىشار. 25 مەرد ئادەم ئەتلىنەر؛ باشقىلارنى سۇغارغۇچى ئۆزىمۇ سۇغىرىلار. 26 ئاشلىقنى ساتماي بېسىۋالغان كىشى ئەلنىڭ لەنتىگە ئۇچرايدۇ؛ لېكىن ئاشلىقنى سېتىپ بەرگۈچىگە بەركەت تىلىنەر. 27 ياخشىلىقنى ئىزدەپ ئىنتىلگەن ئادەم شاپائەت تاپار؛ يامانلىقنى ئىزدىگەن ئادەم ئۆزى يامانلىق كۆرەر. 28 ئۆز مال-دۇنياسىغا تايانغۇچى يېقىلار؛ ھەققانىي كىشى يوپۇرماقتەك كۆكىرەر. 29 ئۆز ئۆيىگە ئازارچىلىق سالغان كىشى شامالغا مىراس بولار؛ ئەقىلسىز ئادەم ئاقىلانىنىڭ قۇلى بولۇپ قالار. 30 ھەققانىينىڭ بېرىدىغان مېۋىسى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر؛ دانا كىشى كۆڭۈللەرنى [ھاياتلىققا] مايىل قىلار. 31 قارا گىلار، ھەققانىي ئادەم بۇ دۇنيادا [سەۋەنلىكى ئۈچۈن] بەدەل تۆلىگەن يەردە، رەزىللەر بىلەن گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولار؟

12 كىمكى تەربىيىنى قەدىرلىسە، بىلىمنىمۇ سۆيگۈچىدۇر؛ لېكىن تەنبىھكە نەپرەتلەنگەن نادان-ھاماقەتتۇر. 2 ياخشى نىيەتلىك ئادەم پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىغا ئېرىشەر؛ ئەمما پەرۋەردىگار ھىيلە-مىكىرلىك ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتەر. 3 ئادەملەر يامانلىق قىلىپ ئامانلىق تاپالماس؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ يىلتىزى تەۋرەنمەس. 4 پەزىلەتلىك ئايال ئېرىنىڭ تاجىدۇر؛ ئەمما ئۇنى ئۇياتقا سالغۇچى خوتۇن ئۇنىڭ ئۈستىخىنىنى چىرىتەر. 5 ھەققانىي ئادەمنىڭ ئوي-پىكرى دۈرۈس ھۆكۈم چىقرار؛ يامانلارنىڭ نەسىھەتلىرى مەككارلىقتۇر. 6 يامانلارنىڭ سۆزلىرى قان تۆكىدىغان قىلتاقتۇر؛ لېكىن دۈرۈسنىڭ سۆزى ئادەمنى قىلتاقتىن قۇتۇلدۇرار. 7 يامانلار ئاغدۇرۇلۇپ، يوقىلار؛ لېكىن ھەققانىيلارنىڭ ئۆيى مەزمۇت تۇرار. 8 ئادەم ئۆز زېرىكلىكى بىلەن ماختاشقا سازاۋەر بولار؛ ئەگرى نىيەتلىك كىشى كۆزگە ئىلىنماس. 9 پېقىر تۇرۇپ خىزمەتكارى بار كىشى، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ ئاچ يۈرگەن كىشىدىن ياخشىدۇر. 10 ھەققانىي ئادەم ئۆز ئۇلىغىنىمۇ ئاسرار؛ ئەمما رەزىل ئادەمنىڭ بولسا ھەتتا رەھىمدىللىقىمۇ زالىملىقتۇر. 11 تىرىشىپ تېرىقچىلىق قىلغان دېھقانىنىڭ قورسىقى توق بولار؛ ئەمما خام خىياللارغا بېرىلگەن كىشىنىڭ ئەقلى يوقتۇر. 12 يامان ئادەم يامانلىق قىلىتىنى كۆزلەپ ئولتۇرار؛ ئەمما ھەققانىي ئادەمنىڭ يىلتىزى مېۋە بېرىپ تۇرار. 13 يامان ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ گۇناھىدىن تۇتۇلار؛ ھەققانىي ئادەم مۇشەققەت-قىينىچىلىقتىن قۇتۇلار. 14 ئادەم ئۆز ئاغزىنىڭ مېۋىسىدىن قانائەت تاپار؛ ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرىدىن ئۇنىڭغا ياندۇرۇلار. 15 ئەخمەق ئۆز يولىنى توغرا دەپ بىلەر؛ ئەمما دەۋەتكە قۇلاق سالغان كىشى ئاقىلانىدۇر. 16 ئەخمەقنىڭ ئاچچىقى كەلسە، تېزلا بىلىنەر؛ زېرەك كىشى ھاقارەتكە سەۋر قىلار، سەتچىلىكنى ئاشكارىلىماس. 17 ھەققەتنى ئېيتقان كىشىدىن ئادالەت بىلىنەر؛ يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچىدىن ئالداملىق بىلىنەر. 18 بەزىللەرنىڭ يېنىكلىك بىلەن ئېيتقان گەپى ئادەمگە سانجىلغان قىلىچتا ئوخشار؛ بىراق ئاقىلانىنىڭ تىلى دەردىكە دەرماندۇر. 19 راستچىل مەڭگۈ تۇرغۇزۇلىدۇ؛ لەۋزى يالغان بولسا بىردەملىكتۇر. 20 يامانلىقنىڭ كويىدا يۈرگۈچىنىڭ كۆڭلىدە ھىيلە ساقلانغاندۇر؛ ئامانلىقنى دەۋەت قىلغۇچىلار خۇشاللىقتا چۈمەر. 21 ھەققانىي ئادەمنىڭ بېشىغا ھېچ كۈلپەت چۈشمەس؛ قەبىھلەر بالا-يېقىزاغا چۆمۈلەر. 22 يالغان سۆزلەيدىغانلىنىڭ لەۋلىرى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ لېكىن لەۋزىدە

تۇرغانلارغا تۇ ئاپىرن ئېيتار. 23 پەملىك ئادەم بىلمىنى يوشۇرار، بىراق ئەخمەق
نادانلىقنى جاكارلار. 24 تىرشچان قول ھوقۇق تۇتار، ھۆرۈن قول ئالۋاغنا
تۇتۇلار. 25 كۆكۈلنىڭ غەم-ئەندىشىسى كىشىنى مۇچىقەيتەر، لېكىن مېھرىبانە بىر
سۆز كىشىنى روھلاندۇرار. 26 ھەققانىي كىشى تۆز دوستى بىلەن بىرگە يول
ئىزدەر، بىراق يامانلارنىڭ يولى تۆزلىرىنى ئاداشتۇرار. 27 ھۆرۈن تۆزى تۇتقان
ئوۋنى پىشۇرۇپ يىيەلمەس، بىراق ئەتىۋارلىق بايلىقلار تىرشچانغا مەنسۇپتۇر.
28 ھەققانىيلىقنىڭ يولىدا ھايات تېپىلار، شۇ يولدا ئۆلۈم كۆرۈنمەستۇر.

13

دانا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە كۆڭۈل قويار، مەسخىرە
قىلغۇچى تەنبىھكە قۇلاق سالماس. 2 ئادەم دۇرۇس ئېغىزىنىڭ مېۋىسىدىن
ھۆزۈرلىنار، تۆزكىرلار زوراۋانلىقنا ھەۋەس قىلىپ زوراۋانلىققا تۇچرار.
3 سۆزدە ئېھتىياتچان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار، ئاغزىنى ئىتتىك ھالا كەتكە
تۇچرار. 4 ھۆرۈننىڭ تارزۇ-تىلىكى بار، لېكىن ئېرىشەلمەس، لېكىن تىرشچان
ئەتلىنەر. 5 ھەققانىي ئادەم يالغانچىلىقتىن يىرگىنەر، قەبىھ بولسا سېپسىپ،
شەرمەندە بولار. 6 يولى دۇرۇسنى ھەققانىيەت قوغدار، لېكىن گۇناھكارنى
رەزىللىك يېقىتار. 7 بەزىلەر تۆزىنى باي كۆرسەتكىنى بىلەن ئەمەلىيەتتە
قۇرۇق سۆلەتتۇر، بەزىلەر تۆزىنى يوقسۇل كۆرسەتكىنى بىلەن زور بايلىقلىرى
باردۇر. 8 تۆز بايلىقى گۆرۈگە تۆتۈلغان باينىڭ جېنىغا ئارا تۇرار، بىراق
يوقسۇللار ھېچ ۋەھىمىنى ئاڭلىماس. 9 ھەققانىي ئادەمنىڭ نۇرى شادلىنىپ
پارلار، بىراق يامان ئادەمنىڭ چىرىغى تۆچۈرۈلەر. 10 كىبىرلىكتىن پەقەت
جېدەل-ماجىرالا چىقار، دانالىق بولسا نەسىھەتنى ئاڭلىغانلار بىلەن بللىدۇر.
11 ئىشلىمەي تاپقان ھارام بايلىق بەركەتسىزدۇر، تەر تۆكۈپ ھالال تاپقان
گۈللىنەر. 12 تەلمۈرگىنىگە كۈتۈپ ئېرىشەلمەسلىك كۆڭۈلنى سۈنۈق قىلار،
لېكىن تەشنالىقتا ئېرىشكىنى «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر. 13 [خۇدانىڭ] كالام-
سۆزىگە پىسەنت قىلمىغان ئادەم گۇناھنىڭ تۇتىمىگە قەرزدار بولار، لېكىن
پەرمانىنى قەدرلىگەن ئادەم ياخشىلىق كۆرەر. 14 ئاقىلانىنىڭ تەلىمى ھاياتلىق
بەرگۈچى بۇلاقتۇر، ئۇ سېنى ئۆلۈم تۇزاقلىرىدىن قۇتۇلدۇرار. 15 ئاقىلانىلىك
ئادەمنى ئىلتىپاتقا ئېرىشتۈرەر، بىراق تۆزكورلارنىڭ يولى ئەگرى-بۈگرى، جاپالىق
بولار. 16 پەم-پاراسەتلىك ئادەم بىلىمى بىلەن ئىش كۆرەر، ھاماقەت تۆز
نادانلىقىنى ئاشكارىلار. 17 ەزىل ئالاقچى بالا-قازاغا ئۇچرار، سادىق ئەلچى
بولسا دەردكە دەرماندۇر. 18 تەربىيەنى رەت قىلغان ئادەم نامراتلىشىپ
ئۈياتقا قالار، ئەمما تەنبىھنى قوبۇل قىلغان ھۆرمەتكە ئېرىشەر. 19 ئەمەلگە
ئاشقان ئارزۇ كىشىگە شېرىن تۇيۇلار، لېكىن ئەخمەقلەر يامانلىقنى تاشلاشنى
يامان كۆرەر. 20 ئاقىلانىلەر بىلەن بىللە يۈرگەن دانا بولار، بىراق ئەخمەقلەرگە
ھەمراھ بولغان نالە-پەريادتا قالار. 21 بالا يېقازا گۇناھكارلارنىڭ كەينىدىن
يېسىپ ماكار، لېكىن ھەققانىيلار ياخشىلىقنىڭ ئاجرىنى تاپار. 22 ياخشى ئادەم
پەرزەنتلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىگە مىراس قالدۇرار، گۇناھكارلارنىڭ يىغقان مال-
دۇنيالىرى ھەققانىيلار ئۈچۈن توپلىنار. 23 يوقسۇلنىڭ تاشلاندۇق يېرى مول
ھوسۇل بېرەر، لېكىن ئادالەتسىزلىكتىن ئۇ ۋەيران بولار. 24 تاياقنى ئايىغان كىشى
ئوغلىنى ياخشى كۆرمەس، بالىنى سۆيگەن كىشى ئۇنى ئەستايىدىل تەربىيىلەپ
جازىلار. 25 ھەققانىي ئادەم كۆڭلى قانائەت تاپقۇچە ئوزۇق يەر، يامانىنىڭ
قورسىقى ئاچ قالار.

14

ھەربىر دانا ئايال ئۆز ئائىلىسىنى ئاۋات قىلار، ئەخمەق ئايال
ئائىلىسىنى ئۆز قولى بىلەن ۋەيران قىلار. 2 دۇرۇسلۇق يولدا ماڭىدىغان
كىشى پەرۋەردىگارىدىن قورقار، قىڭغىر يولدا ماڭغان كىشى [خۇدانى] كۆزگە
ئىلماس. 3 ئەخمەقنىڭ تەكەبباۇر ئاغزى ئۆزىگە تاياق بولار، ئاقىلانىنىڭ لەۋلىرى
ئۆزىنى قوغدار. 4 ئۆلاغ بولمىسا، ئېغىل پاك-پاكىز تۇرار، بىراق ئۆكۈزنىڭ
كۈچى بولغاندىلا [ساڭما] ئاشلىق تولار. 5 ئىشەنچىلىك گۇۋاھچى يالغان
ئېيتماس، ساختا گۇۋاھچى يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 6 ھاكاۋۇرلار
دانالىق ئىزدەپ تاپالماس، بىراق يورۇتۇلغان ئادەمگە بىلىم ئېلىش ئاسانغا چۈشەر.
7 بىراۋنىڭ ئاغزىدا بىلىم يوقلۇقىنى بىلىپ يەتكەنىدە، ئۇنىڭدىن ئۆزۈڭنى نېرى تارت.
8 ئەقىل-پاراسەتلىك كىشىنىڭ دانالىقى ئۆز يولىنى ئويلىنىشىدۇر؛ ئەخمەقلەرنىڭ
ئەقىلسىزلىكى بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئالدىنىشىدۇر. 9 ئەخمەقلەر بولسا «ئىتائەتسىزلىك
قۇربانلىقى»نى كۆزگە ئىلمايدۇ، ھەققانىيلار ئارىسىدا بولسا ئىلتىپات تېپىلار.
10 كۆڭۈلدىكى دەردنى پەقەت ئۆزىلا كۆتۈرەلەر؛ كۆڭۈلدىكى خۇشاۋۇقىمۇ
باشقىلار شېرىك بولالماس. 11 يامانىنىڭ ئۆيى ئۆرۈلۈپ چۈشەر، ھەققانىي
ئادەمنىڭ چېدىرى گۈللىنىپ كېتەر. 12 ئادەم بالىسغا توغرىدەك كۆرۈنىدىغان
بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالا كەتكە باردىغان يوللاردۇر. 13 ئويۇن-
كۈلكە بولسا قەلبتىكى غەم-قايغۇنى پاپار، خۇشاللىق ئۆتۈپ كەتكەندە، غەم-
قايغۇ يەنىلا قالار. 14 توغرا يولدىن بۇرۇلۇپ يانغان ئادەم ھامان ئۆز يولىدىن
تويار، ياخشى ئادەم ئۆز ئىشىدىن قانائەتلىنەر. 15 ساددىلار ھەممە گەپكە
ئىشىنىپ كېتەر؛ لېكىن پەم-پاراسەتلىك كىشى ھەربىر قەدەمنى ئاۋايلاپ
باسار. 16 دانا ئادەم ئېھتىياتچان بولۇپ ئاۋارىچىلىكتىن نېرى كېتەر، ئەخمەق
ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ، ئۆزىگە ئىشىنىپ ئالدىغا ماكار. 17 تېرىكچەك ئەخمەقلىق
قىلار، نەيرەڭۋاز ئادەم نەپرەتكە تۇچرار. 18 ساددىلار ئەخمەقلىقنا ۋارىسلىق
قىلار، پەم-پاراسەتلىكلەر بىلىمنى ئۆز تاجى قىلار. 19 يامانلار ياخشىلارنىڭ
ئالدىدا ئىگىلەر، قەبىھلەر ھەققانىينىڭ دەرۋازىلىرى ئالدىدا [باش ئۇرار].
20 نامرات كىشى ھەتتا ئۆز يېقىنىغىمۇ يامان كۆرۈنەر. باينىڭ دوستى بولسا
كۆپۈر. 21 يېقىنىنى پەس كۆرگەن گۇناھكاردۇر؛ لېكىن مىسكىنلەرگە رەھىم
قىلغان بەركەت تاپار. 22 يامانلىق ئويلىغانلار يولدىن ئاداشقانلاردىن ئەمەسمۇ؟
بىراق ياخشىلىق ئويلىغانلار رەھىم-شەپقەت، ھەققەت-سادىقلىققا مۇيەسسەر
بولار. 23 ھەممە مېھنەتتىن پايدا چىقار، بىراق قۇرۇق پاراڭلار ئادەمنى
موھتاجلىقتا قالدۇرار. 24 ئاقىلانىلەر ئۈچۈن بايلىقلار بىر تاجدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ
نادانلىقىدىن پەقەت يەنە شۇ نادانلىقلا چىقار. 25 ھەققانىي گۇۋاھلىق بەرگۈچى
كىشىلەرنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزار، يالغان-ياۋىداق سۆزلەيدىغان [گۇۋاھچى]
يالغان گەپنى نەپەسىتەك تىنار. 26 پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغانلىق كۈچلۈك
يۈلەنچۈكى بار، ئۇنىڭ بالىلىرىمۇ ھىمايىگە ئىگە بولار. 27 پەرۋەردىگاردىن
قورقۇش ھاياتنىڭ بۇلىقىدۇر، ئۇ كىشىنى ئەجەللىك تۇزاقلاردىن قۇتقۇزار.
28 پادىشاھنىڭ شان-شەرىپى پۇقرا ئاسىنىڭ كۆپلىكىدىدۇر؛ پۇقرا ئاسىنىڭ كەملىكى
ئەمىرنىڭ ھالاكىتىدۇر. 29 ئېغىر-بېسىق كىشى ئىنتايىن ئاقىل كىشىدۇر؛
چېچىلغاق ئەخمەقلىقنى ئۇلۇغلار. 30 خاتىرجەم كۆڭۈل تەننىڭ ساقلىقىدۇر؛
ھەسرەت چىرىكنى بولسا سۆڭەكلەرنى چىرىتار. 31 مىسكىنىنى بوزەك قىلغۇچى
ـ پەرۋەردىگارغا ھاقارەت قىلغۇچىدۇر؛ ھاجەتمەندىلەرگە شاپائەت قىلىش
ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلىكتۇر. 32 يامان ئۆز يامانلىقى ئۈچىدە يېقىتىلار؛ ھەققانىي
ئادەم ھەتتا سەكراتتا ياتقاندىمۇ خاتىرجەم بولار. 33 يورۇتۇلغان كىشىنىڭ
كۆڭلىدە دانالىق ياتار، بىراق ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىكىسى ئاشكارا بولمای قالماس.
34 ھەققانىيەت ھەرقايسى ئەلنى يۇقىرى كۆتۈرەر، گۇناھ ھەرقانداق مىللەتنى
نومۇسقا قالدۇرار. 35 پادىشاھنىڭ ئىلتىپاتى ئەقىللىق خىزمەتكارنىڭ بېشىغا
چۈشەر، بىراق ئۇنىڭ غەزىپى نومۇسنا قالدۇرغۇچى ئۈياتسىز خىزمەتكارنىڭ
بېشىغا چۈشەر.

15 مۇلايىم جاۋاب غەزەپنى باسار، قوپال سۆز ئاچچىقنى قوزغار.
2 ئاقلانلەرنىڭ تىلى بىلىمنى جارى قىلار، ئەخمەقنىڭ ئاغزىنى قۇرۇق گەپ
تۆكەر. 3 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەر يەردە يۈرەر، ياخشى-يامانلارنى كۆرۈپ
تۇرار. 4 شىپا يەتكۈزگۈچى تىل خۇددى بىر «ھاياتلىق دەرىخى»دۇر، تىلى
ئەگرىلىك كىشىنىڭ روھىنى سۇندۇرار. 5 ئەخمەق ئاتىسىنىڭ تەربىيىسىگە پىسەنت
قىلماس، لېكىن ئاتىسىنىڭ تەنبىھىگە قۇلاق سالغان زېرەك بولار. 6 ھەققانىينىڭ
ئۆيىدە گۇھەرلەر كۆپتۇر، بىراق يامانىنىڭ تاپاۋىتى تۆزنىگە ئاۋارىچىلىك تاپار.
7 دانانىڭ لەۋلىرى بىلىم تارقىتار، ئەخمەقنىڭ كۆڭلىدىن ھېچ بىلىم چىقماس.
8 يامانلارنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر، دۇرۇسلارنىڭ دۇئاسى
ئۆزىنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر. 9 يامانلارنىڭ يولى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر،
لېكىن ھەققانىيەتنى ئىزلىگۈچىنى ئۇ ياخشى كۆرەر. 10 توغرا يولدىن
چىققانلار ئازابلىق تەربىيىنى كۆرەر، تەنبىھكە ئۆچ بولغۇچى ئۆلەر. 11 تەھتىسارا
ۋە ھالاكەت پەرۋەردىگارنىڭ كۆز ئالدىدا ئوچۇق تۇرغان يەردە، ئىنسان
كۆڭلىدىكى ئوي-پىكرىنى قانداقمۇ ئۇنىڭدىن يوشۇرالسۇن؟! (Sheol h7585)
12 ھاكاۋۇر تەنبىھ بەرگۈچىنى ياقتۇرماس، ئۇ ئاقلانلەردىن نەسىھەت ئېلىشقا
بارماس. 13 كۆڭۈل شاد بولسا، خۇش چىراي بولار، دەرد-ئەلەم تارتسا،
روھى سۇنار. 14 يورۇتۇلغان كۆڭۈل بىلىمنى ئىزدەر، ئەقىلسىزنىڭ ئاغزى
نادانلىقنى ئوزۇق قىلار. 15 ئېزىلگەنلەرنىڭ ھەممە كۈنلىرى تەستە ئۆتەر، بىراق
شاد كۆڭۈل ھەركۈننىڭ ھېيتىتەك ئۆتكۈزەر. 16 زور بايلىق بىلەن بىئارامىلىق
تاپقاندىن، ئازغا شۈكۈر قىلىپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمەنگەن ئەۋزەل. 17 نەپرەت
ئۆچىدە يېگەن بورداق گۆشتە قىلىنغان كاتتا زىياپەتتىن، مېھىر-مۇھەببەت ئۆچىدە
يېگەن كۆكئات ئەۋزەل. 18 تېرىككەك كىشى جېدەل چىقرار، ئېغىر-بېسىق
تالاش-تارتىشلارنى تىنچلاندۇرار. 19 ھۇرۇنلۇنىڭ يولى تىكەنلىك قاشادۇر،
دۇرۇس ئادەمنىڭ يولى كۆتۈرۈلگەن يولدەك داغدامدۇر. 20 دانا ئوغۇل
ئاتىسىنى شاد قىلار، ئەقىلسىز ئادەم ئانىسىنى كەمسىتەر. 21 ئەقلى يوق
كىشى ئەخمەقلىقى بىلەن خۇشتۇر، يورۇتۇلغان كىشى يولىنى توغرىلاپ ماڭار.
22 مەسلىھەتسىز ئىش قىلغاندا نىشانلار ئەمەلگە ئاشماس، مەسلىھەتچى كۆپ
بولغاندا مۇددىئالار ئەمەلگە ئاشۇرۇلار. 23 كىشىگە جايىدا بەرگەن جاۋابىدىن
خۇش بولار، دەل ۋاقتىدا قىلغان سۆز نەقەدەر ياخشىدۇر! 24 ھاياتلىق يولى
ئەقىللىق كىشىنى يۇقىرىغا باشلايدۇكى، ئۇنى چوڭقۇر تەھتىسارادىن قۇتقۇزار.
(Sheol h7585) 25 پەرۋەردىگار تەكەبىۋرنىڭ ئۆيىنى يۇلۇۋېتەر، بىراق ئۇ تۇل
خوتۇنلارغا پاسسالارنى تۇرغۇزار. 26 يامانلارنىڭ ئوي-پىكرى پەرۋەردىگارغا
يېرگىنچلىكتۇر، بىراق ساپ دىلنىڭ سۆزلىرى سۈيۈملۈكتۇر. 27 ئاچ كۆز
كىشى ئۆز ئائىلىسىگە ئاۋارىچىلىك كەلتۈرەر، پارا ئېلىشقا نەپرەتلەنگەن كىشى
كۆن كۆرەر. 28 ھەققانىي ئادەم قانداق جاۋاب بېرىشتە قايتا-قايتا ئويلىنار،
يامان ئادەمنىڭ ئاغزىدىن شۇملۇق تۆكۈلەر. 29 پەرۋەردىگار يامان ئادەمدىن
يىراقتۇر، بىراق ئۇ ھەققانىينىڭ دۇئاسىنى ئاڭلار. 30 خۇش كۆزلەر كۆڭۈلنى
شادلاندۇرار، خۇش خەۋەر ئۆستىخانلارغا گۈش-مايي قوندۇرار. 31 ھاياتلىقتا
ئېلىپ باردىغان تەنبىھكە قۇلاق سالغان كىشى دانالارنىڭ قاتارىدىن ئورۇن
ئالار. 32 تەربىيەنى رەت قىلغان ئۆز جېنىنى خار قىلار، تەنبىھكە قۇلاق سالغان
يورۇتۇلار. 33 پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئادەمگە دانالىق ئۆگىتەر، ئاۋۋال
كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۆھرەت كېلەر.

16 كۆڭۈلدىكى نىيەتلەر ئىنسانغا تەۋەدۇر، بىراق تىلنىڭ جاۋابى
پەرۋەردىگارنىڭ ئىلكىدىدۇر. 2 ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى پاك
دەپ بىلەر، لېكىن قەلبىدىكى نىيەتلەرنى پەرۋەردىگار تارازىغا سېلىپ تارتىپ
كۆرەر. 3 نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭنى پەرۋەردىگارغا تاپشۇرغىن، شۇنداق
قىلغاندا پىلانلىرىڭ پىشىپ چىقار. 4 پەرۋەردىگار بارلىق مەۋجۇدىيەتنىڭ
ھەربىرىنى مەلۇم مەقسەت بىلەن ئاپىرىدە قىلغان؛ ھەتتا يامانلارنىمۇ بالا يېتىپەت
كۈنى ئۈچۈن يارىتىقاندۇر. 5 تەكەبىۋرلۇققا تولغان كۆڭۈللەرنىڭ ھەربىرى
پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ قول ئۆتۈشۈپ بىرلەشسىمۇ، جازاسىز قالماس.
6 مۇھەببەت-شەپقەت ۋە ھەققەت بىلەن گۇناھلار كەفارەت قىلىنىپ
يېپىلار؛ پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئادەملەرنى يامانلىقتىن خالي قىلار.
7 ئادەمنىڭ ئىشلىرى پەرۋەردىگارنى خۇرسەن قىلسا، ئۇ ھەتتا دۈشمەنلىرىنىمۇ
ئۆزىنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرار. 8 ھالال ئالغان ئاز، ھارام ئالغان كۆپتىن ئەۋزەلدۇر.
9 ئىنسان كۆڭلىدە ئۆز يولىنى توختىتار، ئەمما قەدەملىرىنى توغرىلايدىغان
پەرۋەردىگاردۇر. 10 ھەتتا پادىشاھنىڭ لەۋلىرىگە قارىتىپ ئەپسۇن ئوقۇلسىمۇ،
ئۆزىنىڭ ئاغزى توغرا ھۆكۈمدىن چەتنىمەس. 11 ئادىل تارازا-مىزانلار
پەرۋەردىگارغا خاستۇر؛ تارازا تاشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇ ياسىغاندۇر. 12 پادىشاھ
رەزىللىك قىلسا يېرگىنچلىكتۇر، چۈنكى تەخت ھەققانىيەت بىلەنلا مەھكەم
تۇرار. 13 ھەققانىي سۆزلىگەن لەۋلەر پادىشاھلارنىڭ خۇرسەنلىكىدۇر، ئۇلار
دۇرۇس سۆزلىگۈچىلەرنى ياخشى كۆرەر. 14 پادىشاھنىڭ قەھرى گويا
ئۆلۈمنىڭ ئەلچىسىدۇر، بىراق دانا كىشى [ئۆزىنىڭ غەزىپىنى] تىنچلاندۇرار.
15 پادىشاھنىڭ چىرايىنىڭ نۇرى كىشىگە جان كىرگۈزەر، ئۇنىڭ شەپقىتى
ۋاقتىدا ياغقان «كېيىنكى يامغۇر»دۇر. 16 دانالىق ئېلىش ئالتۇن ئېلىشتىن
نەقەدەر ئەۋزەلدۇر، يورۇتۇلۇشنى تاللاش كۈمۈشنى تاللاشتىن شۇنچە ئۈستۈندۇر!
17 دۇرۇس ئادەمنىڭ ئېگىز كۆتۈرۈلگەن يولى يامانلىقتىن ئايرىلىشتۇر، ئۆز
يولىغا ئېھتىيات قىلغان كىشى جېنىنى ساقلاپ قالار. 18 مەغرۇرلۇق ھالاك
بولۇشتىن ئاۋۋال كېلەر، تەكەبىۋرلۇق يېقىلىشتىن ئاۋۋال كېلەر. 19 كەمتەر
بولۇپ مىسكىنلەر بىلەن باردى-كەلدىدە بولۇش، تەكەبىۋرلار بىلەن ھارام مال
بۆلۈشكەندىن ئەۋزەلدۇر. 20 كىمكى ئىشنى پەم-پاراسەت بىلەن قىلسا پايدا
تاپار، پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، بەخت-سائادەت كۆرەر. 21 كۆڭلى
دانا كىشى سەگەك ئاتلار، يېقىملىق سۆزلەر ئادەملەرنىڭ بىلىمنى ئاشۇرار.
22 پەم-پاراسەت ئۆزىگە ئىگە بولغانلارغا ھاياتلىقنىڭ بۇلقىدۇر، ئەقىلسىزلەرگە
تەلىم بەرمەكنىڭ ئۆزى ئەقىلسىزلىكتۇر. 23 ئاقلانە كىشىنىڭ قەلبى ئاغزىدىن
ئەقىل چىقرار، ئۇنىڭ لەۋزىگە بىلىمنى زىيادە قىلار. 24 يېقىملىق سۆزلەر
گويا ھەسەلدۇر، كۆڭۈللەرنى خۇش قىلىپ ئەنگە داۋادۇر. 25 ئادەم بالىسىغا
توغرىدەك كۆرۈنىدىغان بىر يول بار، لېكىن ئاقىۋىتى ھالاكەتكە باردىغان
يوللاردۇر. 26 ئىشلىگۈچىنىڭ ئىشتىپى ئۇنى ئىشقا سالار، ئۇنىڭ قارنى ئۇنىڭغا
ھەيدەكچىلىك قىلار. 27 مۇنتەھەم كىشى يامان گەپنى كولاپ يۈرەر،
ئۇنىڭ لەۋلىرى لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتقا ئوخشار. 28 ئەگرى ئادەم جېدەل-
ماجرا ئوغدۇرغۇچىدۇر، غەيۋەتچى يېقىن دوستلارنى ئايرىۋېتەر. 29 زوراۋان
كىشى يېقىن ئادەمنى ئازدۇرار، ئۇنى يامان يولغا باشلاپ كىرەر. 30 كۆزىنى
يۇمۇۋالغان كىشى يامان نىيەتنى ئويلار، لېۋىنى چىشلىگەن كىشى يامانلىققا
تەييارلىنار. 31 ھەققانىيەت يولدا ئاقارغان چاچ، ئادەمنىڭ شۆھرەت تاجىدۇر.
32 ئاسان ئاچچىقلىنايدىغان كىشى پالۋاندىن ئەۋزەلدۇر؛ ئۆزىنى ئۆتۈۋالغان شەھەر
ئالغاندىنمۇ ئۈستۈندۇر. 33 چەك ئېتىلىدىغان تاشلانغىنى بىلەن، لېكىن نەتىجىسى
پۈتۈنلەي پەرۋەردىگاردىندۇر.

17 قۇرىنلىق گۈشلىرىگە تولغان جېدەللىك ئۆيدىن، بىر چىشلەم
قۇرۇق نان يەپ، كۆڭۈل تىنچلىقتا بولغان ئەۋزەل. 2 خىزمەتكار چېۋەر
بولسا، خوجىسىنىڭ نومۇستا قويغۇچى ئوغلىنى باشقۇرار، كەلگۈسىدە ئۇ

خوجنىڭ ئوغلى قاتاردا تۇرۇپ ئۇنىڭ مىراسىنى تەقسىم قىلار. 3 ساپال قازان كۆمۈشنى تاۋلار، چاناق ئالتۇننى تاۋلار، بىراق ئادەمنىڭ قەلبىنى پەرۋەردىگار سىنار. 4 قەبىھ كىشى يامان سۆزلەرگە ئىشىنەر، يالغانچى پىتنىچىلەرنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالار. 5 مىسكىنلەرنى مەسخىرە قىلغۇچى، تۇزنى ياراتقۇچىنى ھاقارەتلىگۈچىدۇر، باشقىلارنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولغان كىشى جازاسىز قالماس. 6 قېرىلارنىڭ نەۋرىلىرى تۇلارنىڭ تاجىدۇر، پەرزەنتلەرنىڭ پەخرى تۇلارنىڭ ئاتىلىرىدۇر. 7 ئەخمەق يارىشىق گەپ قىلسا ئۇنىڭغا ياراشماس؛ مۆتىۋەر يالغان سۆزلىسە ئۇنىڭغا تېخىمۇ ياراشماس. 8 پارا ـ ئۇنى بەرگۈچىنىڭ نەزىرىدە ئېسىل بىر گۆھەردۇر، گويا ئۇنى نەگىلا ئىشلەتسە مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىدىغاندەك. 9 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى يوپۇتۇپ كەچۈرگەن كىشى مېھىر-مۇھەببەتنى كۆزلەر؛ كونا خامانىنى سورىغان كىشى يېقىن دوستلارنى دۇشمەن قىلار. 10 ئاقىلانىڭ سىگىگەن بىر ئېغىز تەنبىھ، ئەخمەققە ئۇرۇلغان يۈز دەررەدىن ئۈنۈملۈكتۇر. 11 يامانلار پەقەت ئاسىيلىقنى كۆزلەر؛ ئۇنى جازالاشقا رەھىمسىز بىر ئەلچى ئەۋەتىلەر. 12 ئەخمىقانە ئىش قىلىۋاتقان نادان كىشىگە ئۇچراپ قالغاندىن كۆرە، ياللىرىدىن ئايرىلغان ئېيىققا يولۇقۇپ قالغان ياخشى. 13 كىمكى ياخشىلىققا يامانلىق قىلسا، ئىشىكىدىن بالا يېقىلمايدۇ، شۇڭا جېدەل پارتلاشتىن ئاۋۋال تالاش-تارتىشتىن قول ئۈزگىن. 15 يامانىنى ئاقلىغان، ھەققانىيغا قارا چاپلىغان، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر. 16 ئەخمەقنىڭ كۆڭلى دانالىقنى ئەتىۋارلىمىسا، قانداقۇ ئۇنىڭ قولىدا دانالىقنى سېتىۋالغۇدەك پۇلى بولسۇن؟ 17 [ھەقىقىي] دوست ھەردائىم ساڭا مۇھەببەت كۆرسىتەر، [ھەقىقىي] قېرىنداش يامان كۈنۈڭ ئۈچۈن يارىدەمگە دۇنياغا كەلگەندۇر. 18 ئەقلسىز كىشى قول بېرىپ، يېقىنى ئۈچۈن كېپىل بولىدۇ. 19 جېدەلگە ئامراق گۇناھقا ئامراقتۇر، بوسۇغىنى ئېگىز قىلغان ھالاكەتنى ئىزدەر. 20 نىيىتى بۇزۇلغان ياخشىلىق كۆرمەس؛ تىلىدا ھەق-ناھەقنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلغۇچى بالاغا يولۇقار. 21 بالا ئەخمەق بولسا، ئاتا غەم-قايغۇغا پاتار؛ ھاماقەتنىڭ ئاتاسىنى خۇشاللىق كۆرمەس. 22 شاد كۆڭۈل شىپالىق دورىدەك تەنگە داۋادۇر؛ سۈنۈق روھ-دىل ئادەمنىڭ يىلىكىنى قۇرۇتار. 23 چىرىك ئادەم يەڭ ئىچىدە پارىنى قوبۇل قىلار؛ ئۇ ئادالەتنىڭ يولىنى بۇرمىلار. 24 دانالىق يورۇتۇلغان كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرار؛ بىراق ئەقلسىزنىڭ كۆزى خىيالىكەشلىك قىلىپ قۇتۇپتا يۈرەر. 25 گاۇلۇڭ بالا ئاتىنى ئازابغا سالار؛ ئۇنى تۇغقۇچىنىڭمۇ دەردى بولار. 26 ھەققانىيلارغا جەرىمانە قويۇشقا قەتئىي بولماس؛ ئەمىرلەرنى ئادالەتنى قوللىغىنى ئۈچۈن دۇمبالاشقا بولماس. 27 بىلىمى بار كىشى كەم سۆزلۈك بولار؛ يورۇتۇلغان ئادەم قالتىس ئېغىر-بېسىق بولار. 28 ھەتتا ئەخمەقۇ ئاز سۆزلىسە دانا ھېسابلىنار؛ تىلىنى تىزگىنلىگەن كىشى دانىشمەن سانىلار.

18 كۆڭۈلكتىن ئايرىلىپ يالغۇز يۈرگەن كىشى ھامان ئۆز نەپسىگە چوغ تارتار، ھەرقانداق چىن ھېكمەتنىڭ ھامان جان-جەھلى بىلەن قارشى چىقار. 2 ئەخمەق يورۇتۇلۇشقا قىزىقماس، قىزىقىدىغىنى پەقەت ئۆز ئويلىغانلىرىنى كۆرسىتىشلا، خالاس. 3 يامان كىشى كەلسە، نەپرەتنۇ پەيدا بولار؛ نومۇسسىز ئىش ئىزا-ئاھانەتنىن ئايرىلماس. 4 ئادەمنىڭ سۆزلىرى چوڭقۇر سۇلارغا ئوخشار؛ دانالىق بۇلىقى ئېرىق سۈيىدەك تۇرىكەشلەپ ئاقار. 5 يامانغا يان بېسىشقا، سوراقتا ھەققانىيغا ئۇۋال قىلىشقا قەتئىي بولماس. 6 ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆنى جېدەلگە باشلار، ئۇنىڭ ئاغزى «مېنى دۇمبالا» دەپ تەكلىپ قىلار. 7 ئەخمەقنىڭ ئاغزى ئۆز بېشىغا ھالاكەتتۇر؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى ئۆز جېنىغا قاپقاندۇر. 8 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنېمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېرىدۇ. 9 ئىشىدا ھۇرۇن بولغان كىشىمۇ، بۇزغۇنچى بىلەن ئۇلپەتداش بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگارنىڭ نامى مەزمۇت مۇنارىدۇر؛ ھەققانىيلار ئۇنىڭ ئىچىگە يۈگۈرۈپ كىرىپ يۇقىرىدا ئامان بولار. 11 باي ئادەم مال-دۇنياسىنى «مۇستەھكەم شەھىرىم» دەپ بىلەر؛ نەزىرىدە ئۆزىنى ساقلايدىغان ئېگىز سېپىلدەك تۇرار. 12 بىنچىت بولۇشتىن ئاۋۋال، كۆڭۈلگە تەكەببۇرلۇق كېلەر؛ ئاۋۋال كەمتەرلىك بولسا، ئاندىن شۆھرەت كېلەر. 13 سۆزنى ئاكلىماي تۇرۇپ، ئالدىراپ جاۋاب بەرگەن، ئەخمەقلىقىنى كۆرسىتىپ ئۆزىنى خجالەتتە قالدۇرۇر. 14 تەندىكى ئاغرىق ئازابىغا ئادەمنىڭ ئۆز روھى بەرداشلىق بەرگۈزەر؛ بىراق روھى سۇنغان بولسا ئۆنى كىم كۆتۈرەر؟ 15 يورۇتۇلغانلىنىڭ قەلبى بىلىمگە ئېرىشىمەكتە، ئاقىلانىنىڭ قۇلاقلىرى بىلىمنى ئىزدىمەكتە. 16 سوۋغات ئۆز ئىگىسىگە ئىشىكنى داغدام ئېچىپ بېرەر؛ ئۇنى چوڭ ئەربابلار ئالدىغا يەتكۈزەر. 17 دەۋا قىلغاندا، ئاۋۋال سۆزلىگۈچىنىڭ سۆزلىرى ئوروۇنلۇق كۆرۈنەر؛ لېكىن قارشى تەرەپ سوئال قويۇپ ئىشنى سۈرۈشتۈرەر. 18 چەك تاشلاش جېدەللەرنى توگىتەر؛ غوجىلارنىڭ تارىسىدىكى ئىشنىمۇ ھەل قىلار. 19 رەنجىگەن قېرىنداشنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش مۇستەھكەم شەھەرنى ئېلىشتىنمۇ تەس؛ جېدەل-ماجىرا قورغانىنىڭ تاقاق-بالداقلىرىغا ئوخشاشتۇر. 20 ئادەم [دۇرۇس] سۆزلىگەنلىكىدىن قورسىقى توق بولار؛ ئۆز كۆڭلىدىن چىققان سۆزلىرىدىن مول ھوسۇل ئالار. 21 ھايات-مامات تىلنىڭ ئىلكىدىدۇر؛ كىمكى ئۇنىڭ تەسىرىنى ئەتىۋارلىسا ئۇنىڭ مېۋىسىدىن يەر. 22 خوتۇنىنى تاللاپ ئالغان كىشى ياخشىلىق تاپىدۇ، ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ مەرھەمىتىگە ئېرىشكەن بولىدۇ. 23 مىسكىنلەر پەس ئاۋازدا يېلىنىپ سۆزلەر؛ باي بولسا قوپاللىق بىلەن جاۋاب بېرەر. 24 دوستىنى كۆپ ئۆتقان كىشى خاراب بولار؛ لېكىن قېرىنداشتىنمۇ يېقىن باغلانغان بىر دوست باردۇر.

19 پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان كەمبەغەل، ھىيلىگەر سۆزلۈك ئەخمەقتىن ياخشىدۇر. 2 يەنە، غەيرىتى بار كىشى بىلىمسىز بولسا بولماس؛ ئالدىراڭغۇ يولدىن چىقار. 3 كىشىنىڭ ئەخمەقلىقى ئۆز يولىنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتەر؛ شۇنداق ئۆزىدىن قوپۇقلۇق ئۈچۈن ئۇ كۆڭلىدە پەرۋەردىگاردىن رەنجىپ ئاغرىنار. 4 بايلىق دوستىنى كۆپ قىلار؛ مىسكىنلەر بار دوستىدىنمۇ ئايرىلىپ قالار. 5 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ جازادىن قۇتۇلالماس. 6 تولا ئادەم سېخىيدىن ئلتىپات كۆزلەر؛ سوۋغات بېرىپ ئۆزىغۇچىغا ھەممە كىشى دوستتۇر. 7 نامراتلاشقاندىن قېرىنداشلىرىمۇ زېرىكەر؛ ئۇنىڭ دوستلىرى تېخىمۇ يىراق قاچار؛ يالۋۇرۇپ قوغلىسىمۇ، ئۇلار تېپىلماس. 8 پەم-پاراسەتكە ئېرىشكۈچى ئۆزىگە كۈيۈنەر؛ نۇرنى ساقلىغان كىشىنىڭ بەختى بولار. 9 يالغان گۇۋاھلىق قىلغان جازالانماي قالماس؛ يالغان ئېيتقۇچىمۇ ھالاك بولار. 10 ھەشەمەتلىك تۇرمۇش ئەخمەققە ياراشماس؛ قۇلنىڭ ئەمەلدارلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشى تېخىمۇ قاملاشماس. 11 دانىشمەنلىك ئىگىسىنى ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدىغان قىلار؛ خاتالىقنى يوپۇتۇپ كەچۈرۈش ئۇنىڭ شۆھرىتىدۇر. 12 پادىشاھنىڭ غەزىپى شېرنىڭ ھۇۋلىشىغا ئوخشاش دەھشەتلىك بولار؛ ئۇنىڭ شەپقىتى يۇمران ئوت-چۆپكە چۈشكەن شەبنەمدەك شېرىندۇر. 13 ئەخمەق ئوغۇل تاتسىى ئۈچۈن باللا يېقازادۇر؛ ئۇرۇشقاق خوتۇننىڭ زارلاشلىرى توختىماي تېمىپ چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىنغا ئوخشاشتۇر. 14 ئۆي بىلەن مال-مۈلۈك ئاتا-بوۋىلاردىن مىراستۇر؛ بىراق پەم-پاراسەتلىك خوتۇن پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىندۇر. 15 ھۇرۇنلۇق كىشىنى غەپلەت ئۇيقۇغا غەرق قىلار؛ بىكار تەلەپ ئاچارچىلىقنىڭ دەردىنى تارتار. 16 [پەرۋەردىگارنىڭ] ئەمرىگە ئەمەل قىلغان كىشى ئۆز جېنىنى ساقلار؛ ئۆز يوللىرىدىن ھېزى بولمىغان كىشى ئۆلەر. 17 كەمبەغەللەرگە

رەھىمدىللىق قىلغان، پەرۋەردىگارغا قەرز بەرگەن بىلەن باراۋەردۇر؛ ئۇنىڭ شەپقىتىنى [پەرۋەردىگار] قايتۇرار. **18** پەرزەنتىگىنىڭ تەربىيىنى قوبۇل قىلمىشىغا ئۈمىدۋار بولۇپ، ئۇنى جازالاپ تەربىيە بېرىپ تۇرغىن؛ لېكىن ئۇنى ئۆلگۈچە خار بولىشۇن دېگۈچى بولما. **19** قەھرلىك كىشى جازا تارتار؛ ئۇنى قۇتقۇزماقچى بولساڭ، قايتا-قايتا قۇتقۇزۇشۇڭ كېرەك. **20** نەسىھەتنى ئاڭلىغىن، تەربىيەنى قوبۇل قىلغىن، ئۇنداق قىلغاندا كېيىنكى كۈنلىرىڭدە دانا بولىسەن. **21** كىشىنىڭ كۆڭلىدە نۇرغۇن نىيەتلەر بار؛ ئاخىرىدا پەقەت پەرۋەردىگارنىڭ دالالەت-ھىدايىتىدىن چىققان ئىش ئاقار. **22** كىشىنىڭ يېقىملىقى ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىندۇر؛ مىسكىن بولۇش يالغانچىلىقتىن ياخشىدۇر. **23** پەرۋەردىگاردىن ئەمىنمىش كىشىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرەر؛ ئۇ كىشى خاتىرجەم، توق ياشاپ، بالا-يېقارا چۈشۈرۈلۈۋىشىدىن خالىي بولار. **24** ھۆرۈن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشقىمۇ ھۆرۈنلۈق قىلار. **25** ھاكاۋۇرغا قىلىنغان تاياق جازاسى ساددىغا قىلىنغان ئىبرەتتۇر؛ يورۇتۇلغان كىشىگە بېرىلگەن تەنبىھ، ئۇنىڭ بىلىمىنى تېخىمۇ زىيادە قىلار. **26** ئاتىسىنىڭ مېلىنى بۇلىغان، ئانىسىنى تۈيدىن ھەيدەپ چىقارغان، رەسۋالىق، ئىزا-ئاھانەت قالدۇرغۇچى ئوغۇلدۇر. **27** ئى ئوغۇل، نەسىھەتكە قۇلىقىڭنى يوپۇرۇۋالساڭ، ئەقلىنىڭ تەلىمىردىن يىراقلاشقىنىڭدۇر. **28** پەسكەش گۇۋاھچى ئادالەتنى مازاق قىلغۇچىدۇر؛ يامان ئادەمنىڭ ئاغزى رەزىللىكنى يۇتار. **29** ھاكاۋۇرلار ئۈچۈن جازالار تەييارلىنىدۇر، ئەخمەقلەرنىڭ دۇمبىسىگە ئۇرىدىغان قامچا تەييارلىنىدۇر.

20 شاراب كىشىنى رەسۋا قىلار، ھاراق كىشىنى غالىجىرلاشتۇرار؛ كىمكى ئۇنىڭغا بېرىلسە ئېزىپ كەتسە، ئەقىلسىزدۇر. **2** پادىشاھنىڭ غەزىپى شىرنىڭ ھۇركىرىشىگە ئوخشاش قورقۇنچلۇقتۇر؛ ئۇنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرگەن، ئۆز جېنىغا جازا چۈشۈرەر. **3** ئۆزىنى ماجىرادىن نېرى قىلىش كىشىنىڭ ئىززىتىدۇر؛ بىراق ھەربىر ئەخمەق ئۆزىنى باسالماس. **4** ھۆرۈن ئادەم قىشتا يەر ھەيدىمەس؛ يېغىم ۋاقتىدا يوقلۇقتا قېلىپ ئاشلىق تىلەر. **5** كىشىنىڭ كۆڭلىدىكى ئوي-نىيەتلىرى چوڭقۇر سۇغا ئوخشاشتۇر؛ يورۇتۇلغان ئادەم ئۇلارنى تارتىپ ئالالايدۇ. **6** ئۆزىنى سادىق دەيدىغانلار كۆپتۇر؛ بىراق ئىشىنىچلىك بىر ئادەمنى كىم تاپالىسۇن؟ **7** ھەققانىي ئادەم دىيانەتلىك يولدا ماڭار؛ ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىگە بەختىيار-بەركەت قالدۇرۇلار! **8** پادىشاھ ئادالەت تەختىدە ئولتۇرغاندا، ھەممە يامانلىقنى كۆزى بىلەن قوغلايدۇ. **9** كىم ئۆزىنى گۈناھتىن تازىلاندىم، ۋىجدانىم پاكلاندى، دېيەلەيدۇ؟ **10** ئىككى خىل تارازا تېشى، ئىككى خىل كۆزە ئىشلىتىش، ئوخشاشلا پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر. **11** ھەتتا بالا ئۆز خىسلىتى بىلەن بىلىنەر؛ ئۇنىڭ قىلغانلىرىنىڭ پاك، دۇرۇس ياكى ئەمەسلىكى ھەركەتلىرىدىن كۆرۈنۈپ تۇرار. **12** كۆرىدىغان كۆزنى، ئاڭلايدىغان قۇلاقنى، ھەر ئىككىسىنى پەرۋەردىگار ياراتتى. **13** ئۇيقۇغا ئامراق بولما، نامراتلىققا ئۈچرايسەن؛ كۆزۈڭنى ئېچىپ ئويغاق بول، ئېنىڭ مول بولار. **14** خېرىدار مال ئالغاندا: «ناچار ئىكەن، ناچار ئىكەن!» دەپ قاقشايدۇ؛ ئېلىپ كەتكەندىن كېيىن [«ئېسىل نەرسە، ئەرزان ئالدىم» دەپ] ماختىنىدۇ. **15** ئالتۇن بار، لەئەل-ياقۇتلارمۇ كۆپتۇر؛ بىراق بىلىمنى بېغىشلىغان لەۋلەر ئىمىدىگەن قىممەتلىك گۆھەردۇر! **16** ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن قەرزگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. **17** ئالداپ ئېرىشكەن تاماق تاتلىقتۇر؛ كېيىن، ئۇنىڭ يېگىنى شېغىل بولار. **18** پىلانلار مەسلىھەت بىلەن بېكىتىلەر؛ پىشقان كۆرسەتمە بىلەن جەڭ قىلغىن. **19** گەپ توشۇغۇچى سىرلارنى ئاشكارىلار، شۇڭا ۋالاقەككىرى بىلەن ئارىلاشما. **20** كىمكى ئاتا-ئانىسىنى ھاقارەت قىلسا، ئۇنىڭ چىرىغى زۇلمەت قاراڭغۇسىدا ئۆچەر! **21** تېز ئېرىشكەن مىراس ھامان بەركەتلىك بولماس. **22** يامانلىققا يامانلىق قايتۇراي دېمە، پەرۋەردىگارغا تايىنىپ كۈت، ئۇ دەردىڭگە يېتەر. **23** ئىككى خىل تارازا تېشى پەرۋەردىگارغا يېرگىنچلىكتۇر؛ ساختا ئۆلچەم قەتئىي يارىماس. **24** ئىنسانىنىڭ ھاياتلىق قەدەملىرىنى پەرۋەردىگار بەلگىلەيدۇ؛ ئۇنداقتا ئىنسان ئۆز مۇساپىسىنى نەدىن بىلىسۇن؟ **25** بىر نەرسىسىنى يېنىكلىك بىلەن «[خۇداغا] ئاتالغان!» دەپ ۋەدە بېرىش، قەسەمىلەردىن كېيىن ئىككىلىنىپ قايتا ئويلىنىش، ئۆز جېنىنى قىلتاققا چۈشۈرگەنگە باراۋەر. **26** دانا پادىشاھ يامانلارنى توپانىي سوروغاندەك سوروۋۇپتىدۇ، خامان تەپكەندەك تۇلۇق بىلەن يانچۇپتېتەر. **27** ئادەمنىڭ روھ-ۋىجدانى ـ پەرۋەردىگارنىڭ چىرىغىدۇر، ئۇ قەلبىنىڭ ھەربىر تەگلىرىنى تەكشۈرۈپ پەرق ئېتەر. **28** مېھىر-شەپقەت ۋە ھەققەت پادىشاھنى ساقلايدۇ؛ ئۇ مېھىر-شەپقەت بىلەنلا ئۆز تەختىنى مۇستەھكەملەيدۇ. **29** ياش يىگىتلەرنىڭ قاۋۇلۇقى ئۇلارنىڭ پەخرىدۇر؛ قېرىلارنىڭ ئىززىتى ئاق چاچلىرىدۇر. **30** تەربىيە يارىلىرى يامانلىقنى تازىلاپ چىقىرار، تاياق ئىزلىرى ئىچ-باغرىنى تازا قىلار.

21 پادىشاھنىڭ كۆڭلى ئېرىقلاردىكى سۈدەك پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىدۇر؛ [پەرۋەردىگار] قەيەرگە تونغىلىسا، شۇ تەرەپكە ماڭىدۇ. **2** ئىنسان ئۆزىنىڭ ھەممە قىلغان ئىشىنى توغرا دەپ بىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىدىكى نىيەتلەرنى تارازىغا سېلىپ تارتىپ كۆرەر. **3** پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە، ھەققانىيلىق بىلەن ئادالەت يۈرگۈزۈش قۇربانلىق قىلىشتىن ئەۋزەلدۇر. **4** تەكەبىۋۇر كۆزلەر، مەغرۇر قەلب، يامانلارنىڭ چىرىغى ـ ھەممىسى گۇناھتۇر. **5** ئەستايىدىل كىشىلەرنىڭ ئويلىرى ئۇلارنى پەقەت باياشاتلىققا يېتەكلەر؛ چېچىلاڭغۇلارنىڭ ئويلىرى بولسا، ئۇلارنى پەقەت يوقسۇزلۇققىلا يېتەكلەر. **6** ياغلىما تىل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقلار، ئۆلۈمنى ئىزدەپ يۈرگەنلەر قوغلاپ يۈرگەن بىر تۇتۇنلا، خالاس. **7** يامانلارنىڭ زالىملىقى ئۆزلىرىنى چىرمۇالار؛ چۈنكى ئۇلار ئادالەت يولدا مېڭىشنى رەت قىلغان. **8** جىنايەتكار ماڭىدىغان يول ناھايىتى ئەگرىدۇر؛ ساپ دىل ئادەمنىڭ ھەرىكىتى تۈزۈزدۇر. **9** سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە تۇرغاندىن كۆرە، تۇگرىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ قوپقان ياخشى. **10** يامان كىشىنىڭ كۆڭلى يامانلىققىلا ھېرىسمەندۇر؛ ئۇ يېقىنغىمۇ شاپائەت كۆرسەتمەس. **11** ھاكاۋۇرنىڭ جازاغا تارتىلىشى، بىلىمسىزگە ئىبرەت بولار؛ دانا كىشى قوبۇل قىلغان نەسىھەتلەردىن تېخىمۇ كۆپ بىلىم ئالار. **12** ھەققانىي بولغۇچى يامانىنىڭ تۇرىنى كۆزلەر؛ ئۇ ھامان يامانلارنى يامانلىققا قويۇپ يېقتار. **13** مىسكىنلەرنىڭ نالىسىغا قۇلىقىنى يوپۇتۇپ كارى بولمىغۇچى، ئاخىرى ئۆزى پەريات كۆتۈرەر، بىراق ھېچكىم پەرۋا قىلماس. **14** يوشۇرۇن سوۋغات غەزەپنى باسار، يەڭ ئېچىدە بېرىلگەن پارا قەھر-غەزەپنى پەسەيتەر. **15** ئادالەتنى بەجا كەلتۈرۈش ھەققانىيلارنىڭ خۇشاللىقىدۇر، بىراق يامانلىق قىلغۇچىلارغا ۋەھىمىدۇر. **16** ھېكمەت يولىدىن ئېزىپ كەتكەن كىشى، ئەرۋاھلارنىڭ جامائىتى ئېچىدىكىلەردىن بولۇپ قالار. **17** تاماشاغا بېرىلگەن كىشى نامرات قالار؛ ياغ چاينىشاقا، شاراب ئېچىشكە ئامراق بېيىماس. **18** يامان ئادەم ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن گۇرۇپ پۇلىنىڭ ئورنىدا قالار؛ [ئېزىلگەن] دۇرۇسلارنىڭ ئورنىغا ئېپلاسلار قالار. **19** سوقۇشقاق ۋە تېرىككەك ئايال بىلەن ئورتاق تۇرغاندىن، چۆل-بياۋاندا يالغۇز ياشىغان ياخشىدۇر. **20** ئاقىلانىنىڭ ئۆيىدە بايلىق بار، زەيتۇن مايي بار؛ بىراق ئەخمەقلەر تاپقىنىنى ئۆتىرلۇق بۇزۇپ-چاچار. **21** ھەققانىيەت، مېھىربانلىقنى ئىزدىگۈچى ئادەم، ھايات، ھەققانىيەت ۋە ئىززەت-ھۆرمەتكە ئېرىشەر. **22** دانا كىشى كۆچلۈكلەر شەھىرىنىڭ سېپىلىغا يامىشار، ئۇلارنىڭ تايانچى بولغان قورغىنىنى غۇلىتار. **23** ئۆز تىلىغا، ئاغزىغا

ئىگە بولغان كىشى، جىننى ئاۋارىچىلىكلەردىن ساقلاپ قالار. 24 چوڭچىلىق قىلغانلار، «ھاكاۋۇر»، «ھالى چوڭ»، «مازاچقى» ئاتىلار. 25 ھۆرۈن كىشى ئۆز نەپسىدىن ھالاك بولار، چۈنكى ئۆزىنىڭ قولى ئىشقا بارماس، 26 نەپسى يامان بولۇپ ئۆ كۆزى بويى تەمە قىلىپ يۈرەر، بىراق ھەققانىي ئادەم ھېچنېمىنى ئايماي سەدىقە قىلار. 27 يامان ئادەمنىڭ قۇربانلىقى پەرۋەردىگارغا يىرگىنچلىكتۇر، رەزىل غەرەزدە ئەپكېلىنگەن بولسا تېخىمۇ شۇنداقتۇر! 28 يالغان گۇۋاھلىق قىلغۇچى ھالاك بولار، ئەينى ئەھۋالنى ئاگلاپ سۆزلىگەن كىشىنىڭ سۆزى ئەبەدگىچە ئاقار. 29 يامان ئادەم يۈزىنى قېلىن قىلار، دۈرۈس كىشى يولنى ئويلاپ پۇختا باسار. 30 پەرۋەردىگارغا قارشى تۇرالايدىغان ھېچقانداق دانالىق، ئەقىل-پاراسەت يا كى تەدبىر يوقتۇر. 31 ئاتلار جەڭ كۈنى ئۆچۈن تەييار قىلىنغان بولسىمۇ، بىراق غەلبە-نىجات پەقەت پەرۋەردىگاردىندۇر.

22

ياخشى نام زور بايلىققا ئىگە بولۇشتىن ئەۋزەل؛ قەدىر-قىممەت ئالتۇن-كۈمۈشتىن ئۆستۈندۇر. 2 گادايى بىلەن باي بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنى ياراتقان پەرۋەردىگاردۇر. 3 زىرەك كىشى بالا يېقىزانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ ساددىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 4 ئۆزىنى تۆۋەن تۇتۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ بەرىكىتى ـ بايلىقلار، ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ھاياتتۇر. 5 ھىيلىگەرلەرنىڭ يولىدا تىكەنلەر، تۇزاقلار ياتار؛ ئۆز يولىغا ھېزى بولغان كىشى ئۇلاردىن يىراق بولار. 6 بالىغا كىچىكىدە مىجەزىگە قاراپ دۇرۇس تەربىيە بەرسەڭ، چوڭ بولغاندا ئۆ شۇ يولدىن چىقماس. 7 بايلار مىسكىنلەرنى باشقۇرۇر؛ قەرزدار قەرز ئىگىسىنىڭ قۇلىدۇر. 8 ناھەقلىق ئۇرۇقىنى چاچقانلىك ئالدىغان ھوسۇلى بالا يېشىپەتكۈر؛ ئۆنىڭ غەزەپ-ھەيۋىسى چۈشەر. 9 سېخىي ئادەم بەرىكەت تاپار؛ چۈنكى ئۆ مىسكىنلەرگە ئۆز نېنىدىن بۆلۈپ بەرگۈچىدۇر. 10 ھاكاۋۇرنى قوغلىۋەتسەڭ، جېدەل-ماجىرا بېسىلار؛ كېلىشمەسلىكلەر ۋە شەرمەندىچىلىكلەر تۈگەر. 11 پاك نىيەتنى قەدرلەيدىغان كىشىنىڭ سۆزلىرى گۈزەلدۇر؛ شۇنداق پادىشاھ ئۆنىڭ بىلەن دوست بولار. 12 پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ئىلم-ھەققەتنى ساقلار؛ ئۆ ئېپلاسلارنىڭ سۆزلىرىنى ئېچىپ تاشلاپ بىكار قىلار. 13 ھۆرۈن ئادەم: «تاشقىرىدا بىر شىر تۇرىدۇ، كوچىغا چىقسام ئۆلتۈرۈلىمەن!» ـ دەيدۇ. 14 زىناخور ئايالنىڭ ئاغزى چوڭقۇر بىر ئورىدۇر؛ پەرۋەردىگار نارازى بولغان كىشى ئۆنىڭغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 نادانلىق سەبىي بالىلارنىڭ قەلبىگە باغلاقلىقتۇر؛ بىراق تەربىيە تاياقى ئۇنى ئۆنىڭدىن يىراق قىلار. 16 مىسكىنلەرنى ئېزىش بىلەن باي بولغان، ۋە بايلارغا سوۋغات سۇندىغان كىشى، ئاخىرى پەقەت يوقسۇلۇقتا قالار. 17 قۇلاق سال، ساگا ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئۆگىتەي؛ كۆڭۈل قويۇپ بىلىمىنى ئۆگەنگىن. 18 ئۇلارنى قەلبىڭدە چىڭ تۇتساڭ، ئۇلار ساگا شېرىن بولار، لەۋلىرىڭدە سەپ بولۇپ تەييار تۇرىدۇ. 19 چىن قەلبىڭ بىلەن پەرۋەردىگارغا تايىنىشىڭ ئۈچۈن، بۇگۈن [بۇ ھېكمەتلىك سۆزلەرنى] باشقا بىرسىگە ئەمەس، بەلكى ساگا يەتكۈزدۈم. 20 ئۆنىڭدىن مانا ئوتتۇزنى يازدىم، بۇنىڭ ئېچىدە نەسىھەتلەر ھەم بىلىم بار. 21 بۇلار بىلەن ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ دەرۋەقە ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلەلەيسەن، ۋە شۇنداق قىلىپ سېنى ئەۋەتكۈچىلەرگە ھەقىقەتنىڭ سۆزلىرى بىلەن جاۋاب قايتۇرالايسەن. 22 يوقسۇلدىن بۇلاپ ئالما، ئۆ كەمبەغەل تۇرسا، ئاجىز مۇمىنلەرنى سوراق ئورندا بوزەك قىلما. 23 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆلارنىڭ دەۋاسىنى كۆتۈرەر، ئۆلاردىن بۇلاپ ئالغانلاردىن بۇلاپ ئالار. 24 مىجەزى ئىتتىك ئادەم بىلەن دوست بولما، قەھرلىك ئادەم بىلەن ئارىلاشما، 25 بولمىسا، ئۆنىڭ يامان يولىنى ئۆگىنىپ قېلىپ، قىلتاققا چۈشىسەن. 26 باشقىلارغا [كېپىل بولۇپ] قول بەرگۈچىلەردىن بولما، قەرزلەرنى تۆلەشكە كاپالەت بەرگۈچىلەردىن بولما؛ 27 سېنىڭ قايتۇرالىغۇدەك نەرسەڭ بولغان بولسا، ئۆلار ئورۇن-كۆرپىلىرىڭنى بىكاردىن-بىكار ئاستىڭدىن ئېلىپ كەتمىگەن بولاتتى! 28 ئاتا-بوۋىلىرىڭ پاسىلنى بەلگىلەپ بەرگەن كونا چېگرا تاشلىرىنى يۆتكىمە. 29 ئىشنى ئەستايىدىل ۋە چاققان بېجىرىدىغان كىشىنى كۆرگەنمىدىڭ؟ ئۆ پەس ئادەملەرنىڭ خىزمىتىدە بولماس؛ پادىشاھلارنىڭ ئالدىدا ئۆزار.

23

كاتتا ئەرباب بىلەن ھەمداستىخان بولساڭ، ئالدىڭدىكى كىم ئىكەنلىكىنى ئوبدان ئويلان. 2 ئىشتىيىڭ يامان بولسا، گېلىڭغا پىچاق تەگلەپ تۇرغانلىقىڭ ئۆزۈڭگە ئاتىر. 3 ئۆنىڭ نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما، ئۆلار ئادەم ئالدايدىغان تاماقلاردۇر. 4 باي بولىمەن دەپ ئۆزۈڭنى ئۆيراتما؛ ئۆزۈڭنىڭ زېھنىڭنى بۇ ئىشقا قاراتما. 5 [بايلىقلارغا] كۆز تىكىشىڭ بىلەنلا، ئۆلار يوق بولىدۇ؛ پۇل-مال دەرۋەقە ئۆزىگە قانات ياساپ، خۇددى بۈركۈتىمەك ئاسمانغا ئۇچىۋېرىپ كېتىدۇ. 6 ئاچ كۆزنىڭ نېنىنى يېمە، ئۆنىڭ ئېسىل نازۇنېمەتلىرىنى تاما قىلما؛ 7 چۈنكى ئۆنىڭ كۆڭلى قانداق بولغاندەك، ئۆزىمۇ شۇنداق. ئۆ ئاغزىدا: ـ قېنى، ئالىسلا، ئېچىسىلە! ـ دېسىمۇ، بىراق كۆڭلىدە سېنى ئويلىغىنى يوق. 8 يېگەن بىر يۇتۇم تاتامنىمۇ قۇسۇۋېتىسەن، ئۆنىڭغا قىلغان چىرايلىق سۆزلىرىڭمۇ بىكارغا كەتكەن بولىدۇ. 9 ئەخمەققە يول كۆرسىتىپ سالما، چۈنكى ئۆ ئەقىل سۆزلىرىڭنى كۆزگە ئىلماس. 10 قەدىمدە بېكىتكەن يەرنىڭ پاسىل تاشلىرىنى يۆتكىمە، يېتىملارنىڭ ئېتىزلىرىغىمۇ ئايىغ باسما؛ 11 چۈنكى ئۆلارنىڭ ھەمچەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى ئىنتايىن كۈچلۈكتۇر؛ ئۆ ئۆزى ئۆلار ئۈچۈن ئۆستۈڭدىن دەۋا قىلار. 12 نەسىھەتكە كۆڭۈل قوي، ئىلم-بىلىملەرگە قۇلاق سال. 13 بالا ئۈچۈن تەربىيە بېرىشتىن ئېرىنمە، ئەگەر تاياق بىلەن ئۇرساڭ، ئۆ ئۆلۈپ كەتمەيدۇ؛ 14 سەن ئۆزىنى تاياق بىلەن ئۇرساڭ، بەلكىم ئۆزىنى تەھتىسارادىن قۇتقۇزۇۋالىسەن. (Sheol h7585) 15 ئى ئوغلۇم، دانا بولساڭ، مېنىڭ قەلبىم قانچە خۇش بولار ئىدى! 16 ئاغزىڭدا ئورۇنلۇق سۆزلەر بولسا، ئىچ-ئېچىمدىن شادلىنىمەن. 17 گۇناھ سادىر قىلغۇچىلارغا رەشك قىلما، ھەردائىم پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشتە ئۇرىغىن؛ 18 شۇنداق قىلغىنىڭدا جەزمەن كۆرىدىغان ياخشى كۈنۈڭ بولىدۇ، ئارزۇ-ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 19 ئى ئوغلۇم، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىپ دانا بول، قەلبىڭنى [خۇدانىڭ] يولىغا باشلىغىن. 20 مەيخورلارغا ئارىلاشما، نەپسى يامان گۈشخورلار بىلەن باردىي-كەلدى قىلما؛ 21 چۈنكى ھاراقكەش بىلەن نەپسى يامان ئاخىردىدا يوقسۇلۇقتا قالار، غەپلەت ئۇيقۇسىغا ياتقانلارغا جەندە كىيىمنى كىيگۈزەر. 22 سېنى تاپقان ئاتاڭنىڭ سۆزىنى ئاگلا، ئاناڭ قېرىغاندا ئۆنىڭغا ھۆرمەتسىزلىك قىلما. 23 ھەققەتنى سېتىۋال، ئۇنى ھەرگىز سېتىۋېتىمە. دانالىق، تەربىيە ۋە يورۇتۇلۇشنىمۇ ئال. 24 ھەققانىي بالىنىڭ ئاتىسى چوڭ خۇشاللىق تاپار؛ دانا ئوغۇلنى تاپقان ئاتىسى ئۆنىڭدىن خۇرسەن بولار. 25 ئاتا-ئاناڭنى سۆيۈندۈرۈپ، سېنى ئۆغقان ئاناڭنى خۇش قىل. 26 ئى ئوغلۇم، قەلبىڭنى ماگا تاپشۇر؛ كۆزلىرىڭمۇ ھاياتلىق يوللىرىمغا تىكىلسۇن! 27 چۈنكى پاھىشە ئايال چوڭقۇر ئورىدۇر، بۇزۇق يات ئايال تار زىنداندۇر؛ 28 ئۆلار قاراقچىدەك مۇكۈۋۈلىپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدىكى ۋاپاسىزلارنى كۆپەيتەر. 29 كىمدە ئازاب بار؟ كىمدە دەرد-ئەلەم؟ كىم جېدەل ئېچىدە قالار؟ كىم نالە-پەريات كۆتۈرەر؟ كىم سەۋەبسىز يارىلىنار؟ كىمنىڭ كۆزى قىزىرىپ كېتەر؟ 30 دەل شاراب ئۆستىدە ئۆزۈن ئولتۇرغان، ئەبجەش شارابتىن تېتىشقا ئالدىرىغان مەيخورلار! 31 شارابنىڭ ئاجايىب قىزىللىقىغا، ئۆنىڭ جامدىكى جۇلالىقىغا، كىشىنىڭ گېلىدىن شۇنداق سىلىق ئۆتكىلىگىگە مەپتۇن بولۇپ قالما! 32 ئاخىردا ئۆ زەھەرلىك يىلاندەك چېقىۋالىدۇ، ئوق يىلاندەك نەشتىرىنى

سانجیدۇ. 33 كۆز ئالدىڭدا غەلىتە مەنزىرىلەر كۆرۈندۈ، ئاغزىڭدىن قالايمىقان سۆزلەر چىقىدۇ. 34 خۇددى دېگۈز-ئوكيانلاردا لەيلەپ قالغاندەك، يەلكەنلىك كېمىنىڭ موما ياغىچى ئۈستىدە ياتقاندەك بولىسەن. 35 سەن چوقۇم: ـ بىرسى مېنى ئۇردى، لېكىن مەن يارىلانمىدىم! بىرسى مېنى تاياق بىلەن ئۇردى، بىراق ئاغرىقىنى سەزمىدىم!» ـ دەيسەن. بىراق سەن يەنە: «ھوشۇمغا كەلسەملا، مەن يەنىلا شارابنى ئىزدەيمەن! ـ دەيسەن.

24

يامانلارغا رەشك قىلما، ئۇلار بىلەن باردى- كەلدى قىلمىشنى ئارزۇ قىلما؛ 2 چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆكلى زوراۋانلىقنىلا ئويلار، ئۇلارنىڭ ئاغزى ئازار يەتكۈزۈشنى سۆزلەر. 3 ئائىلە بولسا دانالىق ئاساسىدا بەرپا قىلنار؛ چۈشىنىش بىلەن مۇستەھكەملىنەر. 4 بىلىم بىلەن ئوينىڭ خانىلىرى ھەرخىل قىممەتلىك، ئېسىل گۈزەھرلەرگە تولدۇرۇلار. 5 دانا ئادەم زور كۈچكە ئىگىدۇر؛ بىلىمى بار ئادەم قۇدرىتىنى ئاشۇرار. 6 پۇختا نەسىھەتلەر بىلەن جەڭ قىلغىن؛ غەلىبە بولسا بىردىنبىر ئۇلۇغ مەسلىھەتچى بىلەن بولار. 7 دانالىق ئەقىلسىز ئادەمگە نىسبەتەن تولمۇ ئېگىز، چۈشىنىكسىزدۇر؛ [چوڭلار] شەھەر دەرۋازىسى ئالدىغا يىغىلغاندا ئۇ زۇۋان ئاچالماس. 8 ئەسكىلىكنى نىيەتلىگەن ئادەم «سۈيقەستچى» ئاتىلار. 9 ئەخمەقلىقتىن بولغان نىيەت گۇناھدۇر؛ ھاكاۋۇر كىشى ئادەملەرگە يىرگىنچلىكتۇر. 10 بېشىڭغا ئېغىر كۈن چۈشكەندە جاسارەتسىز بولساڭ، كۈچسىز ھېسابلىنىسەن. 11 [سەۋەبسىز] ئۆلۈمگە تارتىلغانلارنى قۇتقۇزغىن؛ بوغۇزلىنىش خەۋپىدە تۇرغانلاردىن يارىدەم قولۇڭنى تارتما؛ 12 ئەگەر سەن: «بۇ ئىشتىن خەۋىرىمىز يوقتۇق» دېسەڭ، ھەر ئادەمنىڭ كۆڭلىنى تارازىغا سالغۇچى بۇنى كۆرمەمسۇ؟ جېنىڭنى ھايات ساقلىغۇچى ئۇنى بىلمەمسۇ؟ ئۇ ھەربىر ئىنسان بالىسىنىڭ ئۆز قىلغانلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۆزىگە ياندۇرماسمۇ؟ 13 ئى ئوغلۇم، ھەسەل [تاپىساڭ] ئىستىمال قىل، ئۇ ياخشىدۇر. ھەرە كۆنىكىدىن ئالغان ھەسەل بولسا تاتلىق تېتىيدۇ؛ 14 دانالىق بىلەن تونۇشىساڭ، ئۆمۈ كۆكلۈڭگە شۇنىڭدەك بولار؛ ئۇنى تاپقىنىڭدا جەزمەن ياخشى كۆرىدىغان كۆنۈك بولىدۇ، ئارزۇ- ئۈمىدىڭ بىكارغا كەتمەس. 15 ئى رەزىل ئادەم، ھەققانىيىنىڭ ئۆيىگە يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلىشنى كۆزلىمە، ئۇنىڭ ئۇرالغۇسىنى بۇلغۇچى بولما! 16 چۈنكى ھەققانىي يەتتە قېتىم يىقىلىپ چۈشەر، بىراق ئاخىرى يەنە ئورنىدىن تۇرار. لېكىن رەزىل كىشى كۈلپەت ئىچىگە پۈتلىشىپ چۈشەر. 17 رەقىبىڭ يىقىلىپ كەتسە خۇش بولۇپ كەتمە، دۈشمىنىڭ پۈتلىشىپ چۈشسە شادلانما؛ 18 پەرۋەردىگار بۇنى كۆرگەندە، بۇ قىلمىشىڭنى ياخشى كۆرمەي، بەلكىم غەزىپىنى رەقىبىڭگە چۈشۈرمەسلىكى مۇمكىن. 19 يامانلار [راۋاج تاپسا]، بىئارام بولۇپ كەتمە؛ رەزىللەرگە رەشك قىلما. 20 چۈنكى يامانلارنىڭ كېلىچىكى يوقتۇر، ئۇنىڭ چىرىغىمۇ ئۆچۈرۈلەر. 21 ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگاردىن قورققىن، پادىشاھنىمۇ ھۆرمەت قىل. قۇتراتقۇچىلار بىلەن ئارىلاشما. 22 بۇنداق كىشىلەرگە كېلىدىغان بالا-يىتىپەت ئۇشتۇمتۇت بولار، [پەرۋەردىگار بىلەن پادىشاھنىڭ] ئۇلارنى قانداق يوقىتىدىغانلىقىنى بىلەمسەن؟ 23 بۇلارمۇ ئاقىلانىلەرنىڭ سۆزلىرىدۇر: ـ سوت قىلغاندا بىر تەرەپكە يان بېسىش قەتئىي بولماس. 24 جىنايەتچىگە: «ئەيبسىز سەن» دەپ ھۆكۈم چىقارغان كىشىگە، خەلقلەر لەنەت ئېيتار؛ ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭدىن نەپرەتلىنەر. 25 بىراق ئۇلار جىنايەتچىنىڭ گۇناھىنى ئېچىپ تاشلىغان كىشىدىن خۇرسەن بولار، ئۇلار ئۇنىڭغا بەختـ-سائادەت تىلىشەر. 26 دوۋرۇس جاۋاب بەرگۈچى، گويا كى كىشىنىڭ لەۋلىرىگە سۈيگۈچىدۇر. 27 ئاۋۋال سىرتتا ئىشلىرىڭنىڭ يولىنى ھازىرلاپ، ئېتىز-ئېرىقلىرىڭنى تەييارلا، ئاندىن ئۆيۈڭنى سالغىن. 28 يېقىنىڭغا قارشى ئاساسسىز گۇۋاھلىق قىلما؛ ئاغزىڭدىن ھېچ يالغانچىلىق چىقارما. 29 «ئۇ ماڭا قانداق قىلغان بولسا، مەنمۇ ئۇنىڭغا شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭ ماڭا قىلغىنىنى ئۇزىگە ياندۇرىمەن»، دېگۈچى بولما. 30 مەن ھۇزۇنۇنىڭ ئېتىزلىقىدىن ئۆتتۈم، ئەقىلسىزنىڭ ئۈزۈمزارلىقى يېنىدىن ماڭدىم، 31 مانا، ھەر يېردىن تىكەنلەر ئۆسۈپ چىققان، خوخىلار يەر يۈزىنى بېسىپ كەتكەن، قوروق تېمى ئۆرۈلۈپ كەتكەن! 32 ئۇلارنى كۆزگەچ، ئوبدان ئويلاندىم، كۆزگىنىمدىن ساۋاق ئالدىم: ـ 33 سەن: «يەنە بىردەم كۆزۈمنى يۇمۇۋالاي، يەنە بىردەم ئۇخلىۋالاي، يەنە بىردەم پۇت-قولۇمنى ئالماپ يېتىۋالاي» ـ دېسەڭ، 34 نامراتلىق بۇلاڭچىدەك سېنى بېسىپ كېلەر، ھاجەتمەنلىك قالقانلىق ئەسكەردەك ساڭا ھۇجۇم قىلار.

25

تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغانلىرىمۇ سۈلايمانىنىڭ پەند-نەسىھەتلىرى؛ يۇلارنى يەھۇدانىڭ پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوردىسىدىكىلەر كۆچۈرۈپ خاتىرىلىگەن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ تۆزىنىڭ قىلغان ئىشىنى ئاشكارىلىمىغىنىدا؛ پادىشاھلارنىڭ ئۇلۇغلۇقى ـ بىر ئىشنىڭ سىرىنى يېشىلىگىنىدە. 3 ئەرشنىڭ ئېگىزلىكىنى، زېمىننىڭ چوڭقۇرلۇقىنى، ۋە پادىشاھلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى مۇچەرلەپ بىلگىلى بولماس. 4 ئاۋۇال كۈمۈشنىڭ پوقى ئايرىلىپ تاۋلانسا، ئاندىن زەرگەر نەپىس بىر قاچا ياساپ چىقار. 5 ئاۋۇال پادىشاھنىڭ ئالدىدىكى رەزىل خىزمەتكارلىرى قوغلۇۋېتىلسە، ئاندىن ئۇنىڭ تەختى ئادالەت ئۈستىگە قۇرۇلار. 6 پادىشاھنىڭ ئالدىدا ئۆزۈڭنى ھەممىنىڭ ئالدى قىلىپ كۆرسەتمە، [ئۇنىڭ ئالدىدىكى] ئەربابلارنىڭ ئورنىدا ئۆرۈۋالما؛ 7 ئورنۇڭنى ئۆزۈڭدىن يۇقىرى جانابقا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا پەگاھقا چۈشۈرۈلگىنىڭدىن كۆرە، ئۆزىگەرنىڭ سېنى ئۆزگە تەكلىپ قىلغىنى ياخشىدۇر. 8 ئالدىراپ دەۋاغا بارمىغىن، مۇبادا بېرىپ، يېقىنىڭ [ئۆستۈن چىقىپ] سېنى لەت قىلسا، قانداق قىلىسەن؟ 9 يېقىنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشسەڭ، باشقىلارنىڭ سىرىنى ئاچما. 10 بولمىسا، بۇنى بىلگۈچىلەر سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېپىستى نامدىن ئۆتۈلالمايسەن. 11 ۋاقتى-جايىدا قىلىنغان سۆز، كۈمۈش رامكىلارغا تىزىلغان ئالتۇن ئالمىلاردۇر. 12 [قۇلاققا] ئالتۇن ھالقا، نەپىس ئالتۇندىن ياسالغان زىننەت بۇيۇمى ياراشقاندەك، ئاقىلانىنىڭ ئاگاھلاندۇرۇشى كۆكۈل قويغانىنىڭ قۇلىقىغا يارىشار. 13 خۇددى ئورما ۋاقتىدىكى تومۇزدا [ئېچىكەن] قار سۈيىدەك، ئىشەنچىلىك ئەلچى ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىلەرگە شۇنداق بولار؛ ئۇ خوجايىنلىرىنىڭ كۆكسى-قارنىنى ياشارتار. 14 يامغۇرى يوق بۇلۇت-شامال، يالغان سوۋغاتنى ۋەدە قىلىپ ماختانغۇچىغا ئوخشاشتۇر. 15 ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلىنسا، ھۆكۈمدارمۇ قايىل قىلىنار، يۇمشاق تىل سۆڭەكلەردىمۇ ئوتەر. 16 سەن ھەسەل تېپىۋالدىڭمۇ؟ ئۇنى يەقەت تويغۇچىلا يە، كۆپ يىسەڭ ياندۇرۇۋېتىسەن. 17 قوشناڭنىڭ بوسۇغىسىغا ئاز دەسسە، ئۇلار سەندىن تويۇپ، ئۆچ بولۇپ قالمىسۇن. 18 يالغان گۇۋاھلىق بىلەن يېقىنىغا قارا چاپلىغۇچى، خۇددى گورزە، قىلىچ ۋە ئوتكۈر ئوققا ئوخشاشتۇر. 19 سۈنۈق چىش بىلەن چاپىناق، توكۈر پۇت [بىلەن مېڭىش]، كۈلپەت كۈندە ۋاپاسىز كىشىگە ئۈمىد باغلىغاندەكتۇر. 20 قىش كۈندە كىشىلەرنىڭ كىيىمىنى سالدۇرۇۋېتىش، ياكى سۈدا ئۈستىگە ئاچچىق سۈ قۇيۇش، قايغۇلۇق كىشىنىڭ ئالدىدا ناخشا ئېيتقاندەكتۇر. 21 دۈشمىنىڭنىڭ قورسىقى ئاچ بولسا، نان بەر؛ ئۇسسىغان بولسا سۈ بەر؛ 22 شۇنداق قىلساڭ، بېشىغا كۆمۈر چوغىنى تۆپلاپ سالغان بولىسەن، ۋە پەرۋەردىگار بۇ ئىشنى ساڭا ياندۇرىدۇ. 23 شىمال تەرەپتىن چىققان شامال قاتتىق يامغۇر ئېلىپ كەلگەندەك، چېقىمچى شۇم چىرايىنى كەلتۈرەر. 24 سوقۇشقاق خوتۇن بىلەن [ئازادە] ئۆيدە بىللە ئۆرغاندىن كۆرە، ئۆگزىنىڭ بىر بۇلۇڭىدا [يالغۇز] يېتىپ-قوپقان ياخشى. 25 ئۇسساپ كەتكەن كىشىگە مۇزدەك سۇ بېرىلگەندەك، يىراق يۇرتتىن كەلگەن خۇش خەۋەرمۇ ئەنە شۇنداق

بولار. 26 پېتىقدىلىپ سۈيى لىيىپ كەتكەن بۇلاق، سۇيى بۇلغۇپتىلىگەن قۇدۇق، رەزىللەرگە يول قويغان ھەققانىي ئادەمگە ئوخشاشتۇر. 27 ھەسەلنى ھەددىدىن زىيادە يېيىش ياخشى بولماس، بىراق ئۆلۈغلۇقنى ئىزدەشنىڭ ئۆزى ئۆلۈغ ئىشتۇر. 28 ئۆزىنى تۇتالمايدىغان كىشى، ۋەيران بولغان، سېپىلسىز قالغان شەھەرگە ئوخشايدۇ.

26

يازدا قار يېغىش، ئورما ۋاقتىدا يامغۇر يېغىش قاملاشمىغاندەك، ئىززەت-ھۆرمەت ئەخمەققە لايىق ئەمەستۇر. 2 لەيلەپ ئۆچۈپ يۈرگەن قۇچقاچتەك، ئۆچتۈن قارلىغاچ يەرگە قونمىغاندەك، سەۋەبسىز قارغىش كىشىگە زىيان كەلتۈرمەلەس. 3 ئاتقا قامچا، ئېشەككە نوختا لازىم بولغىنىدەك، ئەخمەقنىڭ دۇمبىسىگە تاياق لايىقتۇر. 4 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گەپى بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمىگىن، جاۋاب بەرسەڭ ئۆزۈڭۈڭ ئۇنىڭغا ئوخشاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. 5 ئەخمەقنىڭ ئەخمىقانە گەپى بويىچە ئۇنىڭغا جاۋاب بەرگىن، جاۋاب بەرمىسەڭ ئۆ ئۆزىنىڭ ئەخمەقلىقىنى ئەقىللىق دەپ چاغلار. 6 ئۆز پۇتىنى كېسىۋەتكەندەك، ئۆز بېشىغا زۇلمەت تىلىگەندەك، ئەخمەقتىن خەۋەر يوللاشمۇ شۇنداق بىر ئىشتۇر. 7 توكزورنىڭ كارغا كەلمىگەن پۇتلىرىدەك، ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەتمۇ بىكار بولۇر. 8 سالغىنا تاشنى باغلاپ ئاتقاندەك، ئەخمەققە ھۆرمەت بىلدۈرۈشمۇ ئەخمىقانە ئىشتۇر. 9 ئەخمەقنىڭ ئاغزىغا سېلىنغان پەند-نەسىھەت، مەستىنىڭ قولىغا سانجىلغان تىكەندەكتۇر. 10 ئۆز بېقىنلىرىنى قارىسىغا زەخمىلەندۈرگەن ئوقياچىدەك، ئەخمەقنى ياكى ئۆدۈل كەلگەن ئادەمنى ياللاپ ئىشلەتكەن خوجايىنمۇ ئوخشاشلا زەخمىلەندۈرگۈچىدۇر. 11 ئىت ئايلىنىپ كېلىپ ئۆز قۇسۇقىنى يالغاندەك، ئەخمەق ئەخمەقلىقىنى قايتىلار. 12 ئۆزىنى دانا چاغلاپ مەمىنۇن بولغان كىشىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلىماقتىن ئەخمەققە ئۈمىد باغلىماق ئەۋزەلدۇر. 13 ھۆرۈن ئادەم: ـ «تاشقىردا دەھشەتلىك بىر شىر ئوردىدۇ، كوچىدا بىر شىر يۈرىدۇ!» ـ دەپ [ئۆيدىن چىقماس]. 14 ئۆز مۈجۈقىدا ئۆچلىپ-يېپىلىپ ئۆرغان ئىشىككە ئوخشاش، ھۆرۈن كارىۋاتىنا يېتىپ ئۆ ياققا ئۆرۈلمەكتە. 15 ھۆرۈن قولىنى سۈنۈپ قاچىغا تىققىنى بىلەن، غىزانى ئاغزىغا سېلىشتىنمۇ ئېرىنەر. 16 ھۆرۈن ئۆزىنى پەم بىلەن جاۋاب بەرگۈچى يەتتە كىشىدىنمۇ دانا ساناركەن. 17 كوچىدا كېلىۋېتىپ، ئۆزىگە مۇناسىۋەتسىز ماجىراغا ئارىلاشقان كىشى، ئىتنىڭ قۇلقىنى تۇتۇپ سوزغانغا ئوخشاش خەتەرگە دۇچار بولار. 18 ئۆز بېقىنلىرىنى ئالداپ «پەقەت چاقچاق قىلىپ قويدۇم!» دەيدىغان كىشى، ئوتقاشلارنى، ئوقلارنى، ھەرخىل ئەجەللىك قوراللارنى ئاتقان تەلۇتىگە ئوخشايدۇ. 20 ئوتۇن بولمىسا ئوت ئۆچەر، غەيۋەت بولمىسا، جېدەل بېسىلار. 21 چوغلار ئۆستىگە چاچقان كۆمۈردەك، ئوت ئۆستىگە قويغان ئوتۇندەك، جېدەلچى جېدەلنى ئۇلغايتار. 22 غەيۋەتخورنىڭ سۆزلىرى ھەرخىل نازۇنېمەتلەردەك، كىشىنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر سىڭىۋېلەر. 23 يالقۇنلۇق لەۋلەر رەزىل كۆڭۈللەرگە قوشۇلغاندا، ساپال قاچىغا كۆمۈش ھەل بەرگەنگە ئوخشاشتۇر. 24 ئاداۋەت ساقلايدىغان ئادەم ئۆچىنى گەپلىرى بىلەن ياپىسىمۇ، كۆڭلىدە قات-قات سۈيقەست ساقلايدۇ. 25 ئۇنىڭ سۆزى چىرايلىق بولسىمۇ، ئىشىنىپ كەتمىگىن؛ قەلبىدە يەتتە قات ئېپلاسلىق باردۇر. 26 ئۆ ئۆچمەنلىكىنى چىرايلىق گەپ بىلەن ياپىسىمۇ، لېكىن رەزىللىكى جامائەتنىڭ ئالدىدا ئاشكارىلىنار. 27 كىشىگە ئۇرا كولىغان ئۆزى چۈشەر؛ تاشنى دومىلاتقان كىشىنى تاش دۇمىلاپ قايتىپ كېلىپ ئۆزى يانچار. 28 ساختا تىل ئۆزى زىيانكەشلىك قىلغان كىشىلەرگە نەپرەتلىنەر؛ خۇشامەت قىلغۇچى ئېغىز ئادەمنى ھالاكەتكە ئىتتىرەر.

27

ئەتىسى كۈنۈڭ توغرۇلۇق ماختانما، چۈنكى بىر كۈنى نېمە بولىدىغىنىڭنمۇ بىلمەيسەن. 2 سېنى باشقىلار ماختىسۇن، ئۆز ئاغزىڭ مۇنداق قىلمىسۇن، يات ئادەم سېنى ماختىسۇن، ئۆز لەۋلىرىڭ ئۆنداق قىلمىسۇن. 3 تاش ئېغىر، قۇم خېلى جىڭ باسار، بىراق ئەخمەق كەلتۈرىدىغان خاپىچىلىق ئىككىسىدىن تېخىمۇ ئېغىردۇر. 4 غەزەپ رەھىمسىزدۇر، قەھر بولسا كەلكۈندەك ئادەمنى ئېقىتىپ كېتەر، بىراق كىم ھەسەتخورلۇق ئالدىدا تاقابىل تۇرالىسۇن؟ 5 ئاشكارا ئەيىبلەش يوشۇرۇن مۇھەببەتتىن ئەلادۇر. 6 دوستىنىڭ قولىدىن يېگەن زەخمىلەر سادىقلىقتىن بولىدۇ، بىراق دۇشمەننىڭ سۆيۈشلىرى ھىيلىگەرلىكتۇر. 7 توق كىشى ھەسەل كۆنىكىدىنمۇ بىزاردۇر، ئاچ كىشىگە ھەرقانداق ئاچچىق نەرسىمۇ تاتلىق بىلىنەر. 8 يۇرت ماكاندىن ئايرىلغان كىشى، ئۆۋىسىدىن ئايرىلىپ يۈرگەن قۇشقا ئوخشار. 9 ئەتىر ۋە خۇشبۇيۇ كۆڭۈلنى ئاچار، جان كۆيەر دوستىنىڭ سەممىي مەسلىھەتى كىشىنى رىغبەتلەندۈرەر. جان كۆيەر دوستىنىڭ سەممىي، خۇشخۇيلۇق مەسلىھەتى كىشىنى خۇش قىلۇر. 10 ئۆز دوستۇڭنى، ئاتاڭنىڭ دوستىنىمۇ ئۇنتۇما؛ بېشىڭغا كۈن چۈشكەندە قېرىندىشىڭنىڭ ئۆيىگە كىرىپ يېلىنما؛ يېقىندىكى دوست، يىراقتىكى قېرىنداشتىن ئەلا. 11 ئى ئوغلۇم، دانا بول، كۆڭلۈمنى خۇش قىل، شۇنداق قىلغىنىڭدا مېنى مەسخىرە قىلىدىغانلارغا جاۋاب بېرەلەيسەن. 12 زېرەك كىشى بالا-ئىقازانى ئالدىن كۆرۈپ قاچار؛ ساددىلار ئالدىغا بېرىپ زىيان تارتار. 13 ياتقا كېپىل بولغان كىشىدىن ئەرزگە تونىنى تۇتۇپ ئالغىن؛ يات خوتۇنغا كاپالەت بەرگەن كىشىدىن كاپالەت پۇلى ئال. 14 قاق سەھەردە تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋازدا دوستىغا بەختە تىلىگەنلىك، ئۆزىنى قارغاش ھېسابلىنار. 15 يامغۇرلۇق كۈندىكى توختىماي چۈشكەن تامچە-تامچە يېغىن، ۋە سوقۇشقاق خوتۇن بىر-بىرگە ئوخشاشتۇر. 16 ئۆنى تىزگىنلەپ بورانىنى توسقانغا، يا كى ياغنى ئوڭ قول بىلەن چاڭگاللىغانغا ئوخشاشتۇر. 17 تۆمۈرنى تۆمۈرگە بىلىسە ئۆتكۈرلەشكەندەك، دوستلارمۇ بىر-بىرىنى ئۆتكۈرلەشتۈرەر. 18 ئەنجۈر كۆچىتىنى پەرۋىش قىلغۇچى ئۆزىنىڭدىن ئەنجۈر يەيدۇ؛ خوجايىننى ئاسراپ كۈتكەن قۇل ئىززەت تاپىدۇ. 19 سۇدا ئادەمنىڭ يۈزى ئەكس ئەتكەندەك، ئىنسانىنىڭ قەلبىنىڭ قانداقلىقى ئۆز يېنىدىكى كىشى ئارقىلىق بىلىنەر. 20 تەھتىسارا ۋە ھالاكەت ھەرگىز تويمىغاندەك، ئادەمنىڭ [ئاچ] كۆزلىرى قانائەت تاپماس. (Sheol h7585) 21 ساپال قازان ئۈمۈشنى، چاناق ئالتۇنىنى تاۋلار، ئادەم بولسا ماختالغاندا سىنىلار. 22 ئەخمەقنى بۇغداي بىلەن بىرگە سەندىلەدە تالقان قىلىپ سوقساڭمۇ، ئەخمەقلىقى يەنىلا ئۇنىڭدا تۇرار. 23 پادىلىرىڭنىڭ ئەھۋالىنى ئوبدان بىلىپ تۇر، مال-ۋارانلىرىڭنى ياخشى خەۋەر ئال؛ 24 چۈنكى بايلىقنىڭ مەڭگۈ كاپالىتى بولماس، تاج-تەختمۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە تۇرامدۇ؟ 25 قۇرۇغان چۆپلەر ئورۇلغاندىن كېيىن، يۈمران چۆپلەر تۇسۇپ چىققاندا، تاغ باغرىدىنمۇ ياۋايى چۆپلەر يىغىلغاندا، 26 شۇ چاغدا قوزىلارنىڭ يۈڭلىرى قىرقىلىپ كىيىمىڭ بولار؛ ئۆچكىلەرنى ساتقان پۇلغا بىر ئېتىز كېلەر، 27 ھەمدە ئۆچكىلەرنىڭ سۈتلىرى سېنىڭ ھەم ئائىلىدىكىلىرىڭنىڭ ئوزۇقلۇقىنى، دېدەكلىرىڭنىڭ قورسىقىنى تەمىنلەشكىمۇ يېتەر.

28

يامانلار ھېچكىم قوغلىمىسىمۇ قاچار؛ بىراق ھەققانىيلار شىر يۈرەك باتۇر كېلەر. 2 يۇرتنا گۈناھلار كۆپەيسە، ئۆزىنىڭ ئەمىرلىرى كۆپ ئالمىشار، لېكىن ئۆنى سوربغۇچى يورۇتۇلغان ۋە بىلىملىك بولسا، يۇرت ئامان-مۇقىم ئۆزۈن تۇرار. 3 مىسكىنلەرگە زۇلۇم سېلىۋاتقان بىر كەمبەغەل، خۇددى [زىرائەتلەرنى] يانقۇزۇپ دېنىنى قىرىمايدىغان قارا يامغۇرغا ئوخشايدۇ. 4 تەۋرات قانۇنىدىن ۋاز كەچكەنلەر يامانلارنى ياخشى دەپ ماختار؛ بىراق قانۇننى تۇتقۇچىلار ئۆلارغا قارشى كۈرەش قىلار. 5 رەزىللەر ئادالەتنى چۈشىنەمەس؛ بىراق پەرۋەردىگارنى

ئىزدىگۈچىلەر ھەممە ئىشنى چۈشىنەر. 6 پەزىلەتلىك يولدا ماڭغان مىسكىن كىشى، ساختا، ئىككى يۈزلىمە باي ئادەمدىن ياخشىدۇر. 7 تەۋرات-قانۇننىڭ ئىتائەت قىلغان يىگىت ئەقىللىق ئوغۇلدۇر، بىراق نان قىيىلارغا ھەمراھ بولغۇچى ئاتىسىنى نومۇسقا قالدۇرار. 8 جازالىنىۋىرىلۇق قىلىپ يۇقىرى تۆسۈم ئارقىلىق بايلىقلار تاپقان كىشى، ئاخىرىدا بۇلارنى مىسكىنلەرگە خەيرىخاھلىق قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئوتكۈزۈش ئۈچۈن توپلىغاندۇر. 9 كىمكى تەۋرات قانۇنىنى ئاڭلىمايمەن دەپ قۇلقىنى يوپۇرسا، ھەتتا دۇئالىرىمۇ لەنىتى بولۇپ قالار. 10 كىمكى دۇرۇسلارنى يامان يولغا ئازدۇرسا، ئۆزى كولىغان ئورىسىغا ئۆزى چۈشەر؛ بىراق پاك-دىيانەتلىك ئادەم ياخشىلىققا مىراسخور بولار. 11 بايي دەرۋەقە ئۆزىنى دانا سانار؛ بىراق يوروتۇلغان مىسكىن ئۆزىنى ھامان كۆرۈپ يېتەر. 12 ھەققانىيلار غالىبىيەتلىك بولسا، جاھانىنى تەنتەنە قاپلار؛ بىراق يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار. 13 ئۆز گۇناھلىرىنى يوشۇرغان كىشى رونىاق تاپماس؛ بىراق ئۆزلارنى تونۇپ ئىقرار قىلىپ، ئۆزلاردىن ۋاز كەچكەن كىشى رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشەر. 14 [پەرۋەردىگاردىن] ھەردائىم قورقۇپ يۈرگەن كىشى شۇنچە بەختلىكتۇر! بىراق كۆڭلىنى تاش قىلغان بالا يىتىپەتكە قالار. 15 ھۆركىرەپ تۇرغان شىر، ياكى [ئۇۋنى ئىزدەپ] كېزىۋاتقان ئېيىق قانداق بولسا، يوقسۇل پۇقرالارنىڭ ئۈستىدىكى رەزىل ھاكىمۇ شۇنداقتۇر. 16 يوروتۇلمىغان ئەمىر ھامان زور بىر زالىم بولۇپ چىقار، بىراق ھارام بايلىقلارغا نەپرەتلەنسە، تەختىدە ئۇزۇن ئولتۇرار. 17 قان تۆككەن كىشى قەرىز بىلەن ھاڭغا قاراپ يۈگۈرەر؛ ئۇنى ھېچكىم توسمىسۇن! 18 سەممىي، دىيانەتلىك يولدا ماڭغان قۇتۇلار؛ ئىككى يولدا ماڭغان ساختا كىشى ئۆلارنىڭ بىردە ھامان يېقىلىپ چۈشەر. 19 ئۆز يېرىگە تىرىشىپ ئىشلىگەن دېھقانىنىڭ ئېنى يېتىپ ئاشار؛ بىراق بىكار يۈرۈپ خام خىياللارنى قوغلىغان كىشىنىڭ يوقسۇلۇقى مول بولار! 20 راستچىل كىشىنىڭ بەختى كۆپىيەر؛ بىراق بايي بولۇشقا ئالدىرىغان كىشى جازادىن قېچىپ قۇتۇلالماس. 21 بىرىگە يان بىسىش قەتئىي بولماس؛ چۈنكى بەزىلەر ھەتتا بىر بۇردا نان ئۈچۈنمۇ گۇناھ ئوتكۈزەر. 22 نەپسى تويماس كىشى بايلىقلارنى كۆزلەپ ئالدىرايدۇ، نامراتلىقنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشىدىغىنىدىن بىخەۋەردۇر. 23 باشقىلارنىڭ خاتالىقىنى ئوچۇق ئەيىبلىگەن كىشى، ھامان خۇشامەت قىلغۇچىغا قارىغاندا كۆپرەك ئلتىپات تاپار. 24 ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەتەللۇقاتىنى ئوغرىلاپ، «بۇ ھېچقانداق گۇناھ ئەمەس» دېگەن كىشى، ھالاك قىلغۇچىنىڭ شېرىكىدۇر. 25 نەپسى تويمىغۇر كىشى جىدەل-ماجىرا تېرىيدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگارغا تايانغان كىشى ئەتلىنەر. 26 ئۆزىنىڭ كۆڭلىگە ئىشەنگەن كىشى ئەخمەقتۇر؛ بىراق دانالىق بىلەن ماڭغان نىجات تاپار. 27 نامراتلارغا خەيرىخاھلىق قىلىدىغان كىشى موھتاجلىق تارتماس؛ لېكىن ھاجەتمەنىنى كۆرمىۋ كۆرمەسكە سالغان كىشى كۆپلىگەن قارغىشقا ئۇچرار. 28 يامانلار مەرتىۋىگە چىقسا، خالايىق ئۆزلىرىنى قاچۇرار؛ لېكىن ئۆلار زاۋال تاپسا، ھەققانىيلار راۋاج تاپار.

29

قايتا-قايتا ئەيىبلىنىپ ئۆزۈڭ يەنە بوينى قاتتىقلىق قىلغان كىشى، تۈيۈقسىزدىن داۋالانغىسز يانچىلار. 2 ھەققانىيلار گۈللەنسە، پۇقرالىرى شادلىنار، قەبىھلەر ھوقۇق تۈتسا پۇقرا نالە-پەريات كۆتۈرەر. 3 دانالىقنى سۆيگەن ئوغۇل ئاتىسىنى خۇش قىلار؛ بىراق پاھىشىلەرگە ھەمراھ بولغان ئۆزىنىڭ مال-مۈلكىنى بۇزۇپ-چاچار. 4 پادىشاھ ئادالەت بىلەن يۇرتنى تىنچ قىلار؛ بىراق باج-سىلىق سالغان بولسا، ئۇنى ۋەيران قىلار. 5 ئۆز يېقىنىغا خۇشامەت قىلغان كىشى، ئۆزىنىڭ پۇتلىرىغا تور تەييارلاپ قويغاندۇر. 6 رەزىل ئادەمنىڭ گۇناھى ئۆزىگە قايقان ياساپ قۇرار؛ بىراق ھەققانىي كىشى ناخشىلار بىلەن شادلىنار.

7 ھەققانىي كىشى مىسكىننىڭ دەۋاسىغا كۆڭۈل بۆلۈر؛ بىراق يامانلار بولسا بۇ ئىشنى چۈشەنمەس. 8 ھاكاۋۇر كىشىلەر شەھەرنى قۇترىتىپ داۋالىغۇتار؛ بىراق ئاقىلانىلەر ئاچچىق غەزەپلەرنى ياندۇرار. 9 دانا كىشى ئەخمەق بىلەن دەۋالاشسا، ئەخمەق ھۇرپىيىدۇ ياكى كۈلدىدۇ، نەتىجىسى ھامان تىنچلىق بولماس. 10 قانخورلار پاك-دىيانەتلىكلەرگە نەپرەتلىنەر؛ دۇرۇسلارنىڭ جېنىنى بولسا، ئۆلار قەستلەر. 11 ئەخمەق ھەردائىم ئىچىدىكى ھەممىنى ئاشكارا قىلار؛ بىراق دانا ئۆزىنى بېسىۋالار. 12 ھۆكۈمدار يالغان سۆزلەرگە قۇلاق سالسا، ئۆزىنىڭ بارلىق خىزمەتكارلىرى يامان ئۆگەنمەي قالماس. 13 گاداي بىلەن ئۇنى ئەزگۈچى كىشى بىر زېمىندا ياشار؛ ھەر ئىككىسىنىڭ كۆزىنى نۇرلاندۇرغۇچى پەرۋەردىگاردۇر. 14 يوقسۇللارنى دىيانەت بىلەن سوربىغان پادىشاھنىڭ بولسا، تەختى مەڭگۈگە مەھكەم تۇرار. 15 تاياق بىلەن تەنبىھ-نەسىھەت بىللارغا دانالىق يەتكۈزەر؛ بىراق ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىلگەن بالا ئاتىسىنى خىجالەتكە قالدۇرار. 16 يامانلار كۆللىنىپ كەتسە، نامەقلىك كۆپەيەر؛ لېكىن ھەققانىيلار ئۆلارنىڭ يىقىلغىنىنى كۆرەر. 17 ئوغلۇڭنى تەربىيىلىسەڭ، ئۇ سېنى ئارام تاپقۇزار؛ ئۇ كۆڭلۈڭنى سۈيۈندۈرەر. 18 [پەرۋەردىگارنىڭ] ۋەھيىسى بولمىغان ئەلنىڭ پۇقرالىرى يولدىن چىقىپ باشپاناھسىز قالار؛ لېكىن تەۋرات-قانۇننىغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى بەختلىكتۇر. 19 قۇلنى سۆز بىلەنلا تۈزەتكىلى بولماس؛ ئۇ سۆزۈڭنى چۈشەنگەن بولسىمۇ، ئېتىبار قىلماس. 20 ئاغزىنى باسالمايدىغان كىشىنى كۆرگەنمۇ؟ ئۇنىڭدىن ئۈمىد كۆتكەندىن، ئەخمەقتىن ئۈمىد كۆتۈش ئەۋزەلدۇر. 21 كىمكى ئۆز قۇلىنى كىچىكىدىن تارتىپ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرسە، كۈنلەرنىڭ بىردە ئۆتۈپ ئېشىغا چىقار. 22 تېرىككەك كىشى جېدەل-ماجىرا قوزغاپ تۇرار؛ ئاسان غەزەپلىنىدىغان كىشىنىڭ گۇناھلىرى كۆپتۈر. 23 مەغرۇرلۇق كىشىنى پەس قىلار، بىراق كەمتەرلىك كىشىنى ھۆرمەتكە ئېرىشتۈرەر. 24 ئوغرى بىلەن شېرىك بولغان كىشى ئۆز جېنىغا دۈشمەندۇر؛ ئۇ سوراقچىنىڭ [گۇۋاھ بېرىشكە] ئاگاھلاندۇرۇشىنى ئاڭلىسىمۇ، لېكىن راست گەپ قىلىشقا پېتىنالماس. 25 ئىنسان بالىسىدىن قورقۇش ئادەمنى تۇزاققا چۈشۈرىدۇ؛ بىراق كىمكى پەرۋەردىگارغا تايانغان بولسا، ئۇ بىخەتەر كۆتۈرۈلەر. 26 كۆپ كىشىلەر ھۆكۈمدارىدىن ئىلتىپات ئىزدەپ يۈرەر؛ بىراق ئادەمنىڭ ھەق-رىزىق پەقەت پەرۋەردىگارنىلا قولىدىدۇر. 27 ناھەقلەر ھەققانىيلارغا يىرگىنچلىكتۇر؛ دۇرۇس يولدا ماڭغان كىشىلەر يامانلارغا يىرگىنچلىكتۇر.

30

تۇۋەندىكىلەر ياكەھنىڭ ئوغلى ئاگۇرغا ۋەھيي بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر: بۇ ئادەم ئىتىيەلگە، يەنى ئىتىيەل بىلەن ئۇكالغا مۇنداق سۆزلەرنى دېگەن: ـ 2 مەن دەرۋەقە ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ نادىنى، ھايۋانغا ئوخشاشتۇرمەن؛ مەندە ئىنسان ئەقلى يوق. 3 دانالىقنى ھېچ ئۆگەنمىدىم؛ بىراق ئەڭ پاك-مۇقەددەس بولغۇچى ھەقتىدە ساۋاتقا ئىگە بولدۇم. 4 كىم ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن، ياكى ئەرشتىن چۈشكەن؟ كىم شامالنى قوللىرىدا تۇتقان؟ كىم سۇلارنى ئۆز تونىغا يۈگەپ قويغان؟ كىم يەر-زېمىننىڭ چېگرالىرىنى بەلگىلىگەن؟ ئۇنىڭ ئىسمى نېمە؟ ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ ئىسمى نېمە؟ بىلەمسەن-يوق؟ 5 تەكرىنىڭ ھەربىر سۆزى سىنىلىپ ئىسپاتلىنىپ كەلگەندۇر؛ ئۇ ئۆزىگە تايانغانلارنىڭ ھەمىسىنى قوغدايدىغان قالقاندۇر. 6 ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ھېچ نەرسە قوشما؛ ئۇنداق قىلساڭ، ئۇ سېنى ئەيىبلەيدۇ، سېنىڭ يالغانچىلىقىڭ ئاشكارىلىنىدۇ. 7 ئى [خۇدايىم]، سەندىن ئىككى نەرسىنى تىلەيمەن؛ مەن ئۆلگۈچە بۇلارنى مەندىن ئايىمغايسەن: ـ 8 ساختىلىق ۋە يالغانچىلىقنى مەندىن يىراق قىلغايسەن؛ مېنى گادايمۇ قىلماي، بايمۇ قىلماي، بەلكى ئېھتىياجىمغا لايىقلا رىزىق بەرگەيسەن. 9 چۈنكى زىيادە تويۇپ كەتسەم، سەندىن يىنىپ: «پەرۋەردىگار دېگەن كىم؟»

ـ دەپ قىلىشم مۇمكىن. ياكى گاداي بولۇپ قالسام، ئوغرىلىق قىلىپ، سەن
خۇدايىمنىڭ نامىغا داغ كەلتۈرۈشۈم مۇمكىن. 10 خوجايىنىنىڭ ئالدىدا ئۆزىنىڭ
قۇلى ئۈستىدىن شىكايەت قىلما، بولمىسا ئۇ سېنى قارغاپ لەنەت قىلىدۇ، ئەيبىكار
بولىسەن. 11 ئۆز ئاتىسىنى قارغايدىغان، ئۆز تاناسىغا بەختسىز تىلىمەيدىغان بىر
دەۋر بار، 12 ئۆزىنى پاك چاغلايدىغان، ئەمەلىيەتتە مەينەتچىلىكىدىن ھېچ
يۇيۇلمىغان بىر دەۋر بار، 13 بىر دەۋر بار ـ ئاھ، كىبىرلىكىدىن نەزىرى
ئېمىدىگەن ئۈستۈن، ھاكاۋۇرلۇقىدىن ھالى ئېمىدىگەن چوڭ! 14 ئۆزىنىڭ ئاجىزلار
ۋە يوقسۇللارنى يالماپ يۇتۇۋېتىدىغان چىشلىرى قىلىچتەك، ئېزىق چىشلىرى
پىچاقتەك بولغان بىر دەۋر بار! 15 زۇلۇكنىڭ ئىككى قىزى بار، ئۇلار ھەردائىم:
«بەرگىن، بەرگىن» دەپ توۋلىشار. ھەرگىز تويۇنمايدىغان ئۆچ نەرسە بار،
ھەرگىز قانائەتلەنمەيدىغان تۆت نەرسە بار، ئۇلار بولسىمۇ: ـ 16 گۆر، ئىگىمىس
خوتۇنىنىڭ قارنى، سۇغا تويۇنمىغان قۇرغاق يەر، ۋە ھەرگىز «بولدى، تويدۇم»
دېمەيدىغان ئوتتىن ئىبارەت. (Sheol h7585) 17 ئاتىسىنى مەسخىرە قىلىدىغان،
ئانىسىنى كەمسىتىدىغان كۆزنى بولسا، قاغا-قۇزغۇنلار چوقۇلار، بۇركۈتنىڭ
بالىلىرىمۇ ئۇنى يەر. 18 مەن ئۆچ-ئىتتايىن تىلسىمات ئۆچ نەرسە بار، شۇنداق،
مەن چۈشىنەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 19 بۇركۈتنىڭ ئاسماندىكى ئۆچۈش
يولى، يىلاننىڭ تاشتا بېغىرلاپ ماڭىدىغان يولى، كېمىنىڭ دېڭىزدىكى يولى
ۋە يىگىتنىڭ قىزغا ئاشىق بولۇشتىكى يولىدۇر. 20 زىناخور خوتۇننىڭ يولىمۇ
شۇنداقتۇر؛ ئۇ بىرنېمنى يەپ بولۇپ ئاغزىنى سۈرتۈۋەتكەن كىشىدەك: «مەن
ھېچقانداق يامانلىقنى قىلمىدىم!» ـ دەيدۇ. 21 يەر-زېمىن ئۆچ نەرسە تاسىتىدا
بىئارام بولار؛ ئۇ كۆتۈرەلمەيدىغان تۆت ئىش بار: ـ 22 پادىشاھ بولغان قۇل،
تاماققا تويغان ھاماقەت، 23 نەپرەتكە پاتقان، ئەرگە تەگكەن خوتۇن، ئۆز
خانىمنىڭ ئورنىنى باسقان دېدەك. 24 يەر يۈزىدە تېنى كىچىك، لېكىن ئىنتايىن
ئەقىللىق تۆت خىل جانىۋار بار: ـ 25 چۈمۈلىلەر كۆچلۈك خەلق بولمىسىمۇ،
بىراق يازدا ئوزۇق تەييارلىۋېلىشنى بىلىدۇ، 26 سۇغۇرلار ئۆزى ئاجىز بىر
قوۋم بولسىمۇ، خادا تاشلارنىڭ تارىسىغا ئۇۋا سالىدۇ، 27 چېكەتكىلەرنىڭ
پادىشاھى بولمىسىمۇ، لېكىن قاتار تىزىلىپ رەتلىك ماڭىدۇ، 28 كەسلەنچۈكنى
قول بىلەن تۇتۇۋالغىلى بولىدۇ، لېكىن خان ئوردىلىرىدا ياشايدۇ. 29 قەدەملىرى
ھەيۋەتلىك ئۆچ جانىۋار بار، كىشىگە زوق بېرىپ ماڭىدىغان تۆت نەرسە بار: ـ
30 ھايۋانلار ئىچىدە ئەڭ كۆچلۈك، ھېچ ئېمىدىن قورقماس شىر، 31 زىلۋا بەيگە
ئىتى، تېكە، ۋە پۇقرالىرى قوللايدىغان پادىشاھدۇر. 32 ئەگەر سەن ئەخمەقلىق
قىلىپ ئۆزۈڭنى بەك يۇقىرى ئورۇنغا قويۇۋالغان بولساڭ، ۋە ياكى تەلۋە بىر ئويدا
بولغان بولساڭ، قولۇڭ بىلەن ئاغزىڭنى يۇم! 33 كالا سۈتى قوچۇلسا سېرىق مايي
چىقار؛ بىرىنڭ بۇرنى مىجىلسا، قان چىقار؛ ئاداۋەت قوزغاپ ئىنتىقام ئويلىسا
جېدەل-ماجىرا چىقار.

31

تۆۋەندىكىلەر، پادىشاھ لەمۇئەلگە ئۆنىڭ ئانىسى ئارقىلىق ۋەھيي
بىلەن كەلگەن سۆزلەردۇر؛ ئانىسى بۇ سۆزلەرنى ئۆنىڭغا ئۆگەتكەن: 2 ئى
ئوغلۇم، ئى مېنىڭ ئامرىقىم، قەسەملەر بىلەن تىلىگەن ئارزۇلۇقۇم، مەن ساڭا نېمە
دەيي؟ 3 كۆچ-قۇۋۋىتىڭنى ئايال-خوتۇنلار تەرىپىگە سەرپ قىلمىغىن؛ ياكى
پادىشاھلارنىمۇ ۋەيران قىلىدىغان ئىشلارغا بېرىلگۈچى بولما! 4 ئى لەمۇئەل،
شاراب ئىچىش پادىشاھلارغا لايىق ئەمەس، ئەمىرلەرگىمۇ ھاراققا خۇمار
بولۇش يارامسىز. 5 بولمىسا ئۇلار شاراب ئىچىپ، [مۇقەددەس] بەلگىلىمىلەرنى
ئۇنتۇپ، بوزەك بەندىلىرىنىڭ ھەققىنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىشى مۇمكىن.
6 كۆچلۈك ھاراق ئۆلگۈسى كەلگەنلەرگە، ھەسرەتكە چۈمگەنلەرگە بېرىلسۇن!
7 ئۇلار شارابنى ئىچىپ، مەسكىنلىكىنى ئۇنتۇپ، قايىتىدىن دەرد-ئەلەمنى ئېسىگە
كەلتۈرمىسۇن! 8 ئۆزلىرى ئۆچۈن گەپ قىلالمايدىغانلارغا ئاغزىڭنى ئاچقىن،
ھالاك بولاي دېگەنلەرنىڭ دەۋاسىدە گەپ قىل. 9 سۆزكۈت قىلما، ئۇلار
ئۆچۈن لىللا ھۆكۈم قىل، ئېزىلگەنلەرنىڭ ۋە مەسكىنلەرنىڭ دەردىگە دەرمان
بول. 10 پەزىلەتلىك ئايالنى كىم تاپالايدۇ؟ ئۇنىڭ قىممىتى لەئەل-ياقۇتلاردىنمۇ
زور ئېشىپ چۈشىدۇ. 11 ئېرىنىڭ كۆڭلى ئۇنىڭغا تايىنىپ خاتىرجەم ئۆزىدۇ،
ئۇ بولغاچقا ئېرىنىڭ ئالغان ئولجىسى كەم ئەمەستۇر! 12 ئۇ ئۆمۈر بويى ئېرىگە
ۋاپادار بولۇپ ياخشىلىق قىلىدۇ، ئۇنى زىيانغا ئۇچراتمايدۇ. 13 ئۇ قوي يۈڭگە ۋە
كەندىر تېپىپ، ئۆز قولى بىلەن جان دەپ ئەجىر قىلىدۇ. 14 ئۇ سودا كېمىلىرىگە
ئوخشاش، [ئائىلىنى بېقىشتىكى] ئوزۇق-تولۇقلارنى يىراق جايلاردىن توشۇيدۇ.
15 : تاڭ يورۇماستا ئۇ ئورنىدىن ئورىدۇ، ئائىلىسىدىكىلەرگە يېمەكلىك تەييارلايدۇ،
خىزمەتكار-دېدەكلەرگە نېسىۋىسىنى تەقسىم قىلىدۇ. 16 ئۇ بىر پارچە ئېتىزنى ئۆزى
كۆرۈپ ئالىدۇ؛ قولى بىلەن يىغقان دارامەتتىن ئۇ بىر ئۈزۈمزار بىنا قىلىدۇ.
17 [ئىشقا قاراپ] ئۇ بېلىنى كۈچ بىلەن باغلار، بىلەكلىرىنى كۈچلەندۈرەر؛
18 ئۆز ئىشىنىڭ پايدىلىقلىقىغا كۆزى يېتەر، كېچىچە چىرىغىنى ئۆچۈرمەيي ئىش
قىلار. 19 ئۇ قوللىرى بىلەن چاقنى چۈرەر، بارماقلىرى يىپ ئۆرچۈقنى ئۇتار.
20 ئاجىزلارغا يارىدەم قولىنى ئۆزىتار؛ ھاجەتمەنلەرگە قوللىرىنى سوزار. 21 قار
ياغقاندا ئۇ ئائىلىسى ئوغرۇلۇق ئەندىشە قىلمايدۇ، ئۆيىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە
قىزىل كېيىملەر كىيدۈرۈلگەن. 22 كارىۋات يايقۇچلىرىنى ئۆزى توقۇيدۇ؛
ئۆزىنىڭ كىيىم-كېچەكلىرى كاتاپ ۋە سۈسۈن رەختتىندۇر. 23 ئېرىنىڭ
شەھەر دەرۋازىلىرىدا ئابرۇيى بار، شۇ يەردە ئۇ يېزىتىكى ئاقساقاللار قاتارىدىن
ئورۇن ئالىدۇ. 24 ئۇ نەپىس كاناپتىن كىيىم-كېچەك تىكىپ ئۇنى ساتىدۇ؛
بەلۋاغلارنى تىكىپ سودىگەرلەرنى تەمىنلەيدۇ. 25 كىيىمى كۈچ-قۇدرەت ۋە
ئىززەت-ھۆرمەتتۇر؛ ئۇ كېلىچەككە ئۈمىد بىلەن كۈلۈپ قارايدۇ. 26 ئاغزىنى
ئاچىسىلا، دانا سۆز قىلىدۇ، تىلىدا مېھرىبانە نەسىھەتلەر بار. 27 ئائىلىسىدىكى
ئىشلاردىن دائىم خەۋەر ئالىدۇ، بىكارغا نان يېمەيدۇ. 28 پەرزەنتلىرى ئورنىدىن
تۇرۇپ ئۇنىڭغا بەختىيار-بەرىكەت تىلەيدۇ؛ ئېرىمۇ مۇبارەكلەپ ئۇنى ماختاپ: ـ
29 «پەزىلەت بىلەن ياشىغان ئايالىلار كۆپتۈر، بىراق سەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىنمۇ
ئېشىپ چۈشىسەن» ـ دەيدۇ. 30 گۈزەللىك سېھىرى ئالداىچىدۇر، ھۆسن-
جامالمۇ پەقەت بىر كۆپۈك، خالاس، پەقەت پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان ئايالىلا
ماختىلىدۇ! 31 ئۇ ئۆز مېھنىتىنىڭ مېۋىلىرىدىن بەھرىمەن بولسۇن! ئەجىرلىرى ئۇنى
دەرۋازىلاردا ھۆرمەت-شۆھرەتكە ئېرىشتۈرسۇن!

ھېكمەت توپلىغۇچى

1 يېرۇسالېمدا پادىشاھ بولغان، داۋۇتنىڭ ئوغلى «ھېكمەت توپلىغۇچى»نىڭ سۆزلىرى: ـ **2** «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك!» ـ دەيدۇ «ھېكمەت توپلىغۇچى» ـ «ھەممىلىك ئۈستىگە ھەممىلىك! ھەممە ئىش ھەممىلىكتۇر!» **3** قۇياش ئاستىدا تارتقان جاپالىرىدىن ئىنسان نېمە پايدىغا ئېرىشەر؟ **4** بىر دەۋر تۈتىدۇ، يەنە بىر دەۋر كېلىدۇ، بىراق يەر-زېمىن مەڭگۈگە داۋام قىلىدۇ؛ **5** كۈن چىقىدۇ، كۈن پاتىدۇ؛ ۋە چىقىدىغان جايىغا قاراپ يەنە ئالدىراپ ماڭىدۇ. **6** شامال جەنۇبقا قاراپ سوقىدۇ، ئاندىن بۇرۇلۇپ شىمالغا قاراپ سوقىدۇ؛ تۇ ئايلىنىپ-ئايلىنىپ، ھەردائىم ئۆز ئايلانما يولىغا قايتىدۇ. **7** بارلىق دەريالار دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ، بىراق دېڭىز تولمايدۇ؛ دەريالار قايسى جايىغا ئاققان بولسا، ئۇلار يەنە شۇ يەرگە قايتىدۇ. **8** بارلىق ئىشلار جاپاغا تولغاندۇر؛ ئۇنى ئېيتىپ تۈگەتكۈچى ئادەم يوقتۇر؛ كۆز كۆرۈشتىن، قۇلاق ئاڭلاشتىن ھەرگىز توىمايدۇ. **9** بولغان ئىشلار يەنە بولىدىغان ئىشلاردۇر؛ قىلغان ئىشلار يەنە قىلىندۇ؛ قۇياش ئاستىدا ھېچقانداق يېڭىلىق يوقتۇر. **10** «مانا، بۇ يېڭى ئىش» دېگلى بولىدىغان ئىش بارمۇ؟ تۇ بەرىبىر بىزدىن بۇرۇنقى دەۋرلەردە ئاللىقاچان بولۇپ تۈتكەن ئىشلاردۇر. **11** بۇرۇنقى ئىشلار ھازىر ھېچ ئەسلىمىدىمىز؛ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارمۇ ئۇلاردىن كېيىن ياشايدىغانلارنىڭ ئېسىگە ھېچ كەلمەيدۇ. **12** مەنكى ھېكمەت توپلىغۇچى يېرۇسالېمدا ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغانمەن؛ **13** مەن دانالىق بىلەن ئاسمانلار ئاستىدا بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى قېتىرقىنىپ ئىزدەشكە كۆڭۈل قويدۇم ـ خۇلاسەم شۇكى، خۇدا ئىنسان بالىلىرىنىڭ ئۆز-ئۆزىنى يەنە قىلىپ ئۆپىتىش ئۈچۈن، ئۇلارغا بۇ ئېغىر جاپانى تەقدىم قىلغان! **14** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق قىلىنغان ئىشلارنى كۆزۈپ چىقتىم، ـ مانا، ھەممىسى ھەممىلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر. **15** ئەگرىنى تۈز قىلغىلى بولماس؛ كەمنى تولۇق دەپ سانىغىلى بولماس. **16** مەن ئۆز كۆڭلۈمدە ئويلىنىپ: «مانا، مەن تولۇغلىنىپ، مەندىن ئىلگىرى يېرۇسالېم ئۈستىگە بارلىق ھۆكۈم سۈرگەنلەردىن كۆپ دانالىققا ئېرىشتىم؛ مېنىڭ كۆڭلۈم نۇرغۇن دانالىق ۋە بىلىمگە ئېرىشتى» ـ دېدىم. **17** شۇنىڭ بىلەن دانالىقنى بىلىشكە، شۇنىڭدەك تەلۋىلىك ۋە ئەخمىقانىلىكنى بىلىپ يېتىشكە كۆڭۈل قويدۇم؛ مۇشۇ ئىشنىمۇ شامال قوغلىغاندەك ئىش دەپ بىلىپ يەتتىم. **18** چۈنكى دانالىقنىڭ كۆپ بولۇشى بىلەن ئازاب-ئۇقۇبەتمۇ كۆپ بولىدۇ؛ بىلىمنى كۆپەيتكۈچىنىڭ دەرد-ئەلەمىمۇ كۆپەيىدۇ.

2 مەن كۆڭلۈمدە: «قېنى، مەن ئۆزۈمگە تاماشىنىڭ تەمىنى تېتىغۇزۇپ باقىمەن؛ كۆڭلۈم ئېچىلسۇن!» ـ دېدىم. بىراق مانا، بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **2** مەن كۈلكە-چاۋاققا («تەلۋىلىك!») ۋە تاماشىغا («ئۇنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟») ـ دېدىم. **3** كۆڭلۈمدە ئۆز ۋۇجۇدۇمنى شاراب بىلەن قانداق روھلاندۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى (دانالىق بىلەن ئۆزۈمنى يېتەكلىگەن ھالدا) بىلىشكە بېرىلىپ ئىزدەندىم، شۇنىڭدەك «ساناقلىق كۈنلىردە ئىنسان بالىلىرىغا ياخشىلىق يەتكۈزىدىغان نېمە پايدىلىق ئىشلار بار؟» دېگەن تۈگۈننى يەشىشەم دەپ ئەخمىقانىلىكنى قانداق تۇتۇپ يېتىشىم كېرەكلىكىنى ئىنتىلىپ ئىزدەدىم. **4** مەن ئۇلۇغ قۇرۇلۇشلارغا كىرىشتىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆيلەرنى سالدىم؛ ئۆزۈم ئۈچۈن ئۈزۈمزارلارنى تىكتىم؛ **5** ئۆزۈم ئۈچۈن شاھانە باغ-باغچىلارنى ياسىدىم؛ ئۇلاردا ھەرخىل مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تىكتىم؛ **6** ئۆزۈم ئۈچۈن ئورماندىكى باراقسان دەرەخلەرنى ئوبدان سۇغىرىش ئۈچۈن، كۆلچەكلەرنى ياساپ چىقتىم؛ **7** قۇللارغا ۋە دېدەكلەرگە ئىگە بولدۇم؛ ئۆيۈمدە ئۇلاردىن ئۆزگىلىرىمۇ مېنىڭكى ئىدى؛ يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭكىدىن كۆپ مال-ۋارانلار، قوي ۋە كالا پادىلىرىم بار بولدى. **8** ئۆز-ئۆزۈمگە ئالتۇن-كۈمۈشلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ھەم ھەرقايسى ئۆلكىلەرنىڭ ھەرخىل تەۋەلىرىنى ئالاھىدە گۈھەرلىرىنى يىغدىم؛ قىز-يىگىت ناخشىچىلارغا ھەمدە ئادەم بالىلىرىنىڭ دىلىكۈيەرلىرىگە، يەنى كۈيلىگەن گۈزەل كېنىزەكلەرگە ئىگە بولدۇم. **9** ئۇلۇغ بولدۇم، يېرۇسالېمدا مەندىن ئىلگىرى بولغانلارنىڭ ھەممىسىدىن زىيادە رونىق تاپتىم؛ شۇنداق بولغىنى بىلەن دانالىقىم مەندىن كەتمىدى. **10** كۆزلىرىمگە نېمە ياققان بولسا، مەن شۇنى ئۇنىڭدىن ئايمىدىم؛ ئۆز كۆڭلۈمگە ھېچقانداق خۇشالىلىقنى ياق دېمىدىم؛ چۈنكى كۆڭلۈم بارلىق ئەجرىمدىن شادلاندى؛ مانا، بۇلار ئۆز ئەجرىمدىن بولغان نېسىۋەم ئىدى. **11** ئاندىن ئۆز قولۇم ياسىغانلىرىنىڭ ھەممىسىگە، شۇنداقلا سىڭدۈرگەن ئەجرىمنىڭ نەتىجىسىگە قارىسام، مانا، ھەممىسى بىھەملىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى؛ بۇلار قۇياش ئاستىدىكى ھېچ پايدىسى يوق ئىشلاردۇر. **12** ئاندىن زېھنىمنى يېغىپ ئۇنى دانالىققا، تەلۋىلىك ۋە ئەخمىقانىلىككە قاراشقا قويدۇم؛ چۈنكى پادىشاھتىن كېيىن تۇرىدىغان ئادەم نېمە قىلالايدۇ؟ ـ قىلىسىمۇ ئاللىقاچان قىلىنغان ئىشلاردىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس! **13** شۇنىڭ بىلەن نۇر قاراڭغۇلۇقتىن ئەۋزەل بولغاندەك، دانالىقنىڭ بىغەرەزلىكتىن ئەۋزەللىكىنى كۆرۈپ يەتتىم. **14** دانا كىشىنىڭ كۆزلىرى بېشىدىدۇر، ئەخمەق بولسا قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ؛ بىراق ئۇلارغا ئوخشاش بىرلا ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **15** كۆڭلۈمدە: «ئەخمەقنىڭ بولىدىغان ئىش ماڭىمۇ ئوخشاش بولىدۇ؛ ئەمدى مېنىڭ شۇنداق دانا بولۇشۇمنىڭ زادى نېمە پايدىسى؟!» ـ دېدىم. ئاندىن مەن كۆڭلۈمدە: «بۇ ئىشمۇ ئوخشاشلا بىھەملىكتۇر!» ـ دېدىم. **16** چۈنكى مەڭگۈگە دانا كىشى ئەخمەقنىڭ نىسبەتەن ھېچ ئارتۇق ئەسلىمىدىۋۇ، چۈنكى كەلگۈسىدىكى كۈنلەردە ھەممە ئىش ئاللىقاچان ئۇنتۇلۇپ كېتىدۇ؛ ئەمدى دانا كىشى قانداق تۇلىدۇ؟ ـ ئەخمەق كىشى بىلەن بىللە! **17** شۇڭا مەن ھاياتقا تۇچ بولدۇم؛ چۈنكى قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلار ماڭا ئېغىر كېلەتتى؛ ھەممىسى بىھەملىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىش ئىدى. **18** شۇنىڭدەك مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىمگە تۇچ بولدۇم؛ چۈنكى بۇنى مەندىن كېيىن كەلگەن كىشىگە قالدۇرماسلىققا ئامالىم يوق ئىدى. **19** ئۇنىڭ دانا ياكى ئەخمەق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىدۇ؟ تۇ بەرىبىر مەن جاپالىق بىلەن سىڭدۈرگەن ھەمدە دانالىق بىلەن ئادا قىلغان قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئەجرىم ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ. بۇمۇ بىھەملىكتۇر. **20** ئاندىن مەن رايىمدىن يانىدىم، كۆڭلۈم قۇياش ئاستىدىكى جاپا تارتقان بارلىق ئەجرىمدىن ئۈمىدسىزلىنىپ كەتتى. **21** چۈنكى ئەجرىنى دانالىق، بىلىم ۋە ئەپ بىلەن قىلغان بىر ئادەم بار؛ بىراق تۇ ئەجرىنى ئۆنىگىنا ھېچ ئىشلىمىگەن باشقا بىرسىنىڭ نېسىۋىسى بولۇشقا قالدۇرۇشى كېرەك. بۇمۇ ھەممىلىك ۋە ئىنتايىن ئاچچىق كۆڭلەتتۇر. **22** چۈنكى ئىنسان قۇياش ئاستىدا ئۆزىنى ئۈيرىتىپ، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەمگەكلىرى ۋە كۆڭلىنىڭ ئىنتىلىشلىرىدىن نېمىگە ئىگە بولىدۇ؟ **23** چۈنكى ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرى ئازابلىقتۇر، ئۇنىڭ ئەجرى غەشلىكتۇر؛ ھەتتا كېچىدە ئۇنىڭ كۆڭلى ھېچ تارام تاپمايدۇ. بۇمۇ ھەممىلىكتۇر. **24** ئىنسان ئۈچۈن شۇنىڭدىن باشقا ياخشى ئىش يوقكى، ئۇ يېيىشى، ئىچىشى، ئۆز جىنىنى ئۆز ئەجرىدىن ھۇزۇر تالدۇرۇشىدىن ئىبارەتتۇر؛ بۇنى خۇدانىڭ قولىدىندۇر، دەپ كۆرۈپ يەتتىم. **25** چۈنكى ئۇنىڭسىز كىم يېيەلىسۇن ياكى ئېسىپ ئىشلىيەلىسۇن؟ **26** چۈنكى ئۇ ئۆز نەزىرىگە ياقىدىغان ئادەمگە دانالىق، بىلىم ۋە شادلىقنى ئاتا قىلىدۇ؛ بىراق گۇناھكار ئادەمگە ئۇ مال-مۈلۈك يىغىپ-توپلاشقا جاپالىق ئەمگەكنى بېرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ يىغىپ-توپلىغىنىنى

خۇدانىڭ نەزىردە ياخشى بولغانغا تاپشۇرىدىغان قىلىدۇ. يۇمۇ بەمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن ئىبارەتتۇر.

3 ھەربىر ئىشنىڭ مۇۋاپىق پەسلى بار، ئاسمانلار ئاستىدىكى ھەممە ئارزۇنىڭ تۆز ۋاقتىمۇ بار؛ **2** تۇغۇلۇشنىڭ بىر ۋاقتى بار، تۆلۈشنىڭمۇ بىر ۋاقتى بار؛ تىكىش ۋاقتى بار، تىكلىگەننى سۆكۈش ۋاقتى بار؛ **3** ئۆلتۈرۈش ۋاقتى بار، ساقايتىش ۋاقتى بار؛ بۇزۇش ۋاقتى بار، قۇرۇش ۋاقتى بار؛ **4** يىغلاش ۋاقتى بار، كۈلۈش ۋاقتى بار؛ ماتەم تۇتۇش ۋاقتى بار، ئۈسسۈل ئويناش ۋاقتى بار؛ **5** تاشلارنى چۈرۈۋېتىش ۋاقتى بار، تاشلارنى يىغىپ-توپلاش ۋاقتى بار؛ قۇچاقلاش ۋاقتى بار، قۇچاقلاشتىن ئۆزىنى تارتىش ۋاقتى بار؛ **6** ئىزدەش ۋاقتى بار، يوقالدى دەپ ۋاز كېچىش ۋاقتىمۇ بار؛ **7** يىرتىش ۋاقتى بار، تىكىش ۋاقتى بار؛ سۆزكۈت قىلىش ۋاقتى بار، سۆز قىلىش ۋاقتى بار؛ **8** سۆيۈش ۋاقتى بار، نەپرەتلىنىش ۋاقتى بار؛ ئۇرۇش ۋاقتى بار، تىنچلىق ۋاقتى بار. **9** ئىشلىگەن تۆز ئىشلىگىنىدىن نېمە پايدا ئالدۇ؟ **10** مەن خۇدا ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن. **11** ئۇ ھەربىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەن؛ ئۇ يەنە مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان، شۇنداق، ئىنسان خۇدانىڭ تۆز ھاياتىغا باشتىن ئاخىرغىچە نېمىنى بېكىتكەنلىكىنى بىلىپ يەتمەستۇر. **12** ئىنسانلارغا ھاياتىدا شادلىنىش ۋە ياخشىلىق قىلىشتىن باشقا ئەۋزەل ئىش يوق ئىكەن دەپ بىلىپ يەتتىم. **13** شۇنداقلا يەنە، ھەربىر كىشىنىڭ يېيىش-ئىچىشى، ئۆزىنىڭ بارلىق ئەجرىدىن ھۇزۇر ئېلىشى، مانا بۇ خۇدانىڭ سوۋغىسىدۇر. **14** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى بولسا، مەڭگۈلۈك بولىدۇ، دەپ بىلىمەن؛ ئۇنىڭغا ھېچنەرسىنى قوشۇشقا ۋە ئۇنىڭدىن ھېچنەرسىنى ئېلىۋېتىشكە بولمايدۇ، خۇدانىڭ ئۇلارنى قىلغانلىرىنىڭ سەۋەبى ئىنسانىي ئۆزىدىن ئەيمىنىدۇرۇشتۇر. **15** ھازىر بولغانلىرى ئۆتكەندىمۇ بولغانىدۇر، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىش ئاللىقاچان بولغانىدۇر؛ خۇدا ئۆتكەن ئىشلارنى سورايدۇ. **16** مەن قۇياش ئاستىدا يەنە شۇ ئىشنى كۆردۈمكى ـ سوراق ئورنىدا، شۇ يەردە ھىلىھەم رەزىللىك تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق تۇرۇش كېرەك بولغان جايدا، مانا رەزىللىك تۇرىدۇ! **17** مەن كۆڭۈمدە: «خۇدا ھەققانىي ھەم رەزىل ئادەمنى سوراققا تارتىدۇ؛ چۈنكى ھەربىر ئارزۇ-مەقسەت ۋە ھەربىر ئىشنىڭ تۆز ۋاقتى بار» ـ دېدىم. **18** مەن كۆڭۈمدە: ـ بۇنداق بولۇشى ئىنسان بالىلىرىنىڭ سەۋەبىدىندۇر، خۇدا ئۇلارنى سىنىماقچى، [بۇ ئىشلار] ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پەقەت ھايۋانلارغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى كۆرۈشى ئۈچۈن بولغان، دەپ ئويلىدىم. **19** چۈنكى ئىنسان بالىلىرىنىڭ بېشىغا كېلىدىغىنى ھايۋانلارغىمۇ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ كۆرىدىغىنى ئوخشاش بولىدۇ. ئۇلاردىن ئالدىنقىسى قانداق ئۆلگەن بولسا، كېيىنكىسىمۇ شۇنداق ئۆلىدۇ، ئۇلاردا ئوخشاشلا بىرلا نەپەس باردۇر. ئىنسانىنىڭ ھايۋانلاردىن ھېچ ئارتۇقچىلىقى يوق، چۈنكى ھەممە ئىش بىھەنلىكتۇر. **20** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر جايغا باردۇ؛ ھەممىسى توپا-چاڭدىن چىققان، ھەممىسى توپا-چاڭغا قايتىدۇ. **21** كىم ئادەمنىڭ روھىنى بىلىدۇ؟ ئۇ يۇقىرىغا چىقامدۇ، يۇنى كىم بىلىدۇ؟ ھايۋانلارنىڭ روھى، ئۇ يەر تېگىگە چۈشەمدۇ، كىم بىلىدۇ؟ **22** شۇنىڭ بىلەن مەن ئىنسانلىنىڭ تۆز ئەجرىدىن ھۇزۇرلىنىشىدىن ئارتۇق ئىش يوقتۇر، دەپ كۆردۈم؛ چۈنكى مانا، بۇ ئۇنىڭ نېسىۋىسىدۇر؛ چۈنكى ئۇنى ئۆزىدىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى كۆرۈشكە كىم ئېلىپ كېلىدۇ؟

4 ئاندىن مەن قايتىدىن زېھنىمنى يىغىپ قۇياش ئاستىدا دائىم بولۇۋاتقان بارلىق زورلۇق-زۇمبۇلۇقنى كۆردۈم؛ مانا، ئېزىلگەنلەرنىڭ كۆز ياشلىرى! ئۇلارغا ھېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى؛ ئۇلارنى ئەزگەنلەرنىڭ كۈچىلۈك يۇلەنچۈكى بار ئىدى، بىراق ئېزىلگەنلەرگە ھېچ تەسەللى بەرگۈچى يوق ئىدى. **2** شۇڭا مەن ئاللىقاچان ئۆلۈپ كەتكەن ئۆلگۈچىلەرنى تىنى ھايات بولغان تىرىكلەردىن ئۈستۈن دەپ تەرىپلىدىم؛ **3** شۇنداقلا بۇ ئىككى خىل كىشىلەردىن بەختلىكى تىنى ئاپىريدە بولمىغان كىشىدۇر، چۈنكى ئۇ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان يامانلىقلارنى ھېچ كۆرۈپ باقمىغان. **4** ئاندىن مەن بارلىق خىزمەتنىڭ ئۆتۈقلىرىدىن شۇنى كۆرۈپ يەتتىمكى، ئۇ ئىنسانلىنىڭ يېقىنىنى كۆرەلمەسلىكىدىن بولىدۇ. بۇمۇ بەمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتىن. **5** ئەخمەق قول قوشتۇرۇپ، تۆز گۆشىنى يەيدۇ. **6** جاپا چېكىپ شامالنى قوغلاپ ئوچۇمنى توشقۇزىمەن دېگەندىن، چاڭگىلنى توشقۇزۇپ خاتىرجەملىكتە بولۇش ئەلادۇر. **7** مەن يەنە زېھنىمنى يىغىپ، قۇياش ئاستىدىكى بىر بەمەنلىكنى كۆردۈم؛ **8** بىرسى يالغۇز، تەكەندەك بولسىمۇ، شۇنداقلا نە ئوغلى نە ئاكا-تۇقىسى بولمىسىمۇ ـ بىراق ئۇنىڭ جاپاسىنىڭ ئاخىرى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۆزى بايلىقلارغا تويمايدۇ. ئۇ: «مەن بۇنداق جاپالىق ئىشلەپ، جېنىمدىن زادى كىمگە ياخشىلىق قالدۇرىمەن؟» ـ دېگەننى سورىمايدۇ. بۇمۇ بەمەنلىك ۋە ئېغىر جاپادىن ئىبارەتتۇر. **9** ئىككى بىردىن ياخشىدۇر؛ چۈنكى ئىككى بولسا ئەمگىكىدىن ياخشى ئىنئام ئالىدۇ. **10** يىقىلىپ كەتسە، بىرسى ھەمراھىنى يۈلەپ كۆتۈرىدۇ؛ بىراق يالغۇز ھالىتە يىقىلىپ كەتسە، يۈلگۈدەك باشقا بىرسى يوق بولسا، بۇ كىشىنىڭ ھالىغا ۋاي! **11** يەنە، ئىككىسى بىللە ياتسا، بىر-بىرىنى ئىللىتىدۇ؛ لېكىن بىرسى يالغۇز ياتسا قانداق ئىللىتىلىشۇن؟ **12** يەنە، بىراۋ يالغۇز بىر ئادەمنى يېڭىۋالغان بولسا، ئىككىسى ئۇنىڭغا تاقابىل تۇرالايدۇ؛ شۇنىڭدەك ئۈچ قات ئارغامچا ئاسان ئۈزۈلمەس. **13** كەمبەغەل ئەمما ئاقىل يىگىت يەنە نەسىھەتنىڭ ئەتىۋارىنى قىلمايدىغان قېرى ئەخمەق پادىشاھتىن ياخشىدۇر؛ **14** چۈنكى گەرچە ئۇ بۇ پادىشاھنىڭ پادىشاھلىقىدا كەمبەغەل بولۇپ تۇغۇلغان بولسىمۇ، ئۇ زىندانىدىن تەختكە ئولتۇرۇشقا چىقتى. **15** مەن قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تىرىكلەرنىڭ ئاشۇ ئىككىنچىنى، يەنى [پادىشاھنىڭ] ئورنىنى باسقۇچىنى، شۇ يىگىتنى قولالايدىغانلىقىنى كۆردۈم. **16** بارلىق خەلق، يەنى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرغان بارلىق پۇقرالار ساناقسىز بولسىمۇ، بىراق ئۇلاردىن كېيىنكىلەر يىگىتنىمۇ رازى بولمايدۇ؛ بۇمۇ بەمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر.

5 خۇدانىڭ ئۆيىگە بارغاندا، ئاۋايلاپ يۈرگىن؛ ئەخمەقلەرچە قۇربانلىقلارنى سۈنۈش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاڭلاپ بويسۇنۇش ئۈچۈن يېقىنلاشقىن؛ چۈنكى ئەخمەقلەر رەزىللىك قىلىۋاتقىنى بىلمەيدۇ. **2** ئاغزىڭنى يېنىكلىك بىلەن ئاچما، كۆڭلۈڭ خۇدا ئالدىدا بىرنېمىنى ئېيتىشقا ئالدىرىمىسۇن؛ چۈنكى خۇدا ئەرشىلەردە، سەن يەر يۈزىدىدۇرسەن؛ شۇڭا سۆزلىرىڭ ئاز بولسۇن. **3** چۈنكى ئىش كۆپ بولسا چۈشىمۇ كۆپ بولغانىدەك، گەپ كۆپ بولسا، ئەخمەقنىڭ گېپى بولۇپ قالىدۇ. **4** خۇداغا قەسەم ئىچسەڭ، ئۇنى ئادا قىلىشنى كېچىكتۈرمە؛ چۈنكى ئۇ ئەخمەقلەردىن ھۇزۇر ئالمايدۇ؛ شۇڭا قەسىمىڭنى ئادا قىلغىن. **5** قەسەم ئىچىپ ئادا قىلمىغاندىن كۆرە، قەسەم ئىچمەسلىكىڭ تۈزۈكتۇر. **6** ئاغزىڭ تېنىڭنى گۇناھىنىڭ ئىختىيارىغا قويۇۋەتمىسۇن، پەرىشتە ئالدىدا: «خاتا سۆزلەپ سالدىم» دېمە، نېمىشقا خۇدا گېپىڭدىن غەزەپلىنىپ قوللىرىڭ ياسىغانىنى ھالاك قىلىدۇ؟ **7** چۈنكى چۈش كۆپ بولسا بەمەنلىكۆ كۆپ بولىدۇ، گەپ كۆپ بولسىمۇ ئوخشاشتۇر، شۇڭا، خۇدادىن قورققىن! **8** سەن نامراتلارنىڭ ئېزىلگەنلىكىنى ياكى يەرلىك مەنسەپدارلارنىڭ ھەق-ئادالەتنى زوراۋانلارچە قايرىپ قويغانلىقىنى كۆرسەڭ، بۇ ئىشلاردىن ھەيران قالما؛ چۈنكى مەنسەپداردىن يۇقىرى يەنە بىرسى كۆزلىمەكتە، ۋە ئۇلاردىنمۇ يۇقىرىسىمۇ باردۇر. **9** بىراق تېمىلا بولمىسۇن يەر-

تۈيراق هەممە ئادەمگە پايدىلىقتۇر، ھەتتا پادىشاھنىڭ تۆزمۇيەر-تۆپراققا تايىنىدۇ. **10** كۆمۈشكە ئامراق كۆمۈشكە قانماس، بايلىقلارغا ئامراق تۆز كىرىمگە قانماس؛ بۇمۇ ھەمەنلىكتۇر. **11** مال-مۈلۈك كۆپەيسە، ئۇلارنى يېگۈچىلەرمۇ كۆپەيىدۇ؛ مال ئىگىسىگە ئۇلارنى كۆزلەپ، ئۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشتىن باشقا ئەمە پايدىسى بولسۇن؟ **12** ئاز يېسۇن، كۆپ يېسۇن، ئەمگەكچىنىڭ ئۇيقۇسى تاتلىقتۇر؛ بىراق باينىڭ توقلۇقى ئۇنى ئۇخلاتماس. **13** مەن قۇياش ئاستىدا زور بىر كۈلپەتنى كۆردۇم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىگىسى ئۆزىگە زيان يەتكۈزىدىغان بايلىقلارنى توپلاشتۇر؛ **14** شۇنىڭدەك، ئۇنىڭ بايلىقلىرى بالا-يىتىپەت تۈپەيلىدىن يوقىلىشىدىن ئىبارەتتۇر. ئۇنداق ئادەمنىڭ بىر ئوغلى بولسا، [ئوغلىنىڭ] قولىغا قالدۇرغۇدەك ھېچنېمىسى يوق بولىدۇ. **15** ئۇ ئاپىسىنىڭ قورسىقىدىن يالىڭاچ چىقىپ، كەتكەندەكمۇ يالىڭاچ يېتى كېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزىنىڭ جاپالىق ئەمگىكىدىن قولىغا ئالغۇدەك ھېچنېمىنى ئېيكەتەلەيدۇ. **16** مانا بۇمۇ ئېغىر ئەلەملىك ئىش؛ چۈنكى ئۇ قانداق كەلگەن بولسا، يەنە شۇنداق كېتىدۇ؛ ئەمدى ئۇنىڭ شامالغا ئېرىشىش ئۈچۈن ئەمگەك قىلغىنىنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** ئۇنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە يەپ-ئىچكىنى قاراڭغۇلۇقتا بولۇپ، غەشلىكى، كېسەللىكى ۋە خاپىلىقى كۆپ بولىدۇ. **18** مانا نېمىنىڭ ياراملىق ۋە گۈزەل ئىكەنلىكىنى كۆردۈم ـ ئۇ بولسىمۇ، ئىنسانىنىڭ خۇدا ئۇنىڭغا تەقدىم قىلغان ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنلىرىدە يېيىش، ئىچىش ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق مېھنىتىدىن ھۇزۇر ئېلىشتۇر؛ چۈنكى بۇ ئۇنىڭ نېسىبىسىدۇر. **19** خۇدا ھەربىرسىنى بايلىقلارغا، مال-دۇنياغا ئىگە بولۇشقا، شۇنىڭدەك ئۇلاردىن يېيىشكە، ئۆز رىزقىنى قوبۇل قىلىشقا، ئۆز ئەمگىكىدىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلغان بولسا ـ مانا بۇلار خۇدانىڭ سوۋغىتىدۇر. **20** چۈنكى ئۇ ئۆمرىدىكى تېز ئۆتىدىغان كۈنلىرى ئۈستىدە كۆپ ئويلانمايدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۇنى كۆڭلىنىڭ شادلىقى بىلەن بەند قىلىدۇ.

6 قۇياش ئاستىدا بىر يامان ئىشنى كۆردۈم؛ ئۇ ئىش ئادەملەر ئارىسىدا كۆپ كۆرۈلىدۇ ـ **2** خۇدا بىرسىگە بايلىقلار، مال-دۇنيا ۋە ئىززەت-ھۆرمەت ئەقسىم قىلىدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆز كۆڭلى خالىغىنىدىن ھېچنەرسىسى كەم بولمىدى؛ بىراق خۇدا ئۇنىڭغا بۇلاردىن ھۇزۇر ئېلىشقا مۇيەسسەر قىلمىدى، بەلكى يات بىر ئادەم ئۇلاردىن ھۇزۇر ئالدى؛ مانا بۇ ھەمەنلىك ۋە ئېغىر ئازابتۇر. **3** بىرسى يۈز بالا كۆرۈپ كۆپ يىل ياشىسى مۇمكىن؛ بىراق ئۇنىڭ يىل-كۈنلىرى شۇنچىلىك كۆپ بولسىمۇ، ئۇنىڭ جېنى يەختىنى كۆرمىسە، ھەتتا گۈرنى كۆرمىگەن بولسىمۇ، ئۇغۇلۇپ چاچراپ كەتكەن بوۋاق ئۇنىڭدىن ئەۋزەلدۇر دەيمەن. **4** چۈنكى چاچرىغان بالا ھەمەنلىك بىلەن كېلىدۇ، قاراڭغۇلۇقتا كېتىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ ئىسمىنى قاپلايدۇ؛ **5** ئۇ كۈننىمۇ كۆرمىگەن، بىلمىگەن؛ بىراق ھېچ بولمىغاندا ئۇ بىرىنچىسىگە نىسبەتەن ئارام تاپقاندۇر. **6** بەرھەق، ھېلىقى كىشى ھەتتا ئىككى ھەسسە مىڭ يىل ياشىغان بولسىمۇ، بىراق بەختنى كۆرمىسە، ئەھۋالى ئوخشاشتۇر ـ ھەربىر كىشى ئوخشاش بىر جايغا باريدۇ ئەمەسمۇ؟ **7** ئادەمنىڭ تارتقان بارلىق جاپاسى ئۆز ئاغزى ئۈچۈندۇر؛ بىراق ئۇنىڭ ئىشتىھاسى ھەرگىز قانمايدۇ. **8** شۇنداقتا دانا كىشىنىڭ ئەخمەقتىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بولسۇن؟ نامرات كىشى باشقىلار ئالدىدا قانداق مېڭىشنى بىلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟ **9** كۆزۈنىڭ كۆرۈشى ئارزۇ-ھەۋەسنىڭ ئۆزىدىن-يۈزىنى يۈرۈشىدىن ئەۋزەلدۇر. بۇنداق قىلىشمۇ ھەمەنلىك ۋە شامالنى قوغلىغاندەك ئىشتۇر. **10** ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنىڭ بولسا ئاللىقاچان نامى بېكىتىلىپ ئاتالغان؛ ئىنسانىنىڭ نېمە ئىگەنلىكىمۇ ئايان بولغان؛ شۇڭا ئىنسانىنىڭ ئۆزىدىن قۇدرەتلىك بولغۇچى بىلەن قارشىلىشىشغا بولمايدۇ. **11** چۈنكى گەپ قانچە كۆپ بولسا، ھەمەنلىك شۇنچە كۆپ بولىدۇ؛ بۇنىڭ ئىنسانغا نېمە پايدىسى؟ **12** چۈنكى ئىنسانىنىڭ ئۆمرىدە، يەنى ئۇنىڭ سايىدەك تېزلا ئۆتىدىغان مەنىسىز ئۆمرىدىكى بارلىق كۈنلىرىدە ئۇنىڭغا نېمىنىڭ پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كىم بىلىۋىدۇ؟ چۈنكى ئىنسانغا ئۇ كەتكەندىن كېيىن قۇياش ئاستىدا نېمە ئىشنىڭ بولىدىغانلىقىنى كىم دەپ بېرەلىسۇن؟

7 ياخشى نام-ئابروي قىممەتلىك ئۆتىيادىن ئەۋزەل؛ ئادەمنىڭ ئۆلۈش كۈنى ئۆغۈلۈش كۈنىدىن ئەۋزەلدۇر. **2** ماتەم ئۆتۈش ئۆيىگە بېرىش زىيابەت-توي ئۆيىگە بېرىشتىن ئەۋزەل؛ چۈنكى ئاشۇ يەردە ئىنسانىنىڭ ئاقىۋىتى ئايان قىلىنىدۇ؛ تىرىك بولغانلار بۇنى كۆڭلىگە پۈكۈشى كېرەك. **3** غەشلىك كۈلكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ چۈنكى چىراينىڭ يەرشانلىقى بىلەن قەلب ياخشىلىنىدۇ. **4** دانا كىشىنىڭ قەلبى ماتەم ئۆتۈش ئۆيىدە، بىراق ئەخمەقنىڭ قەلبى تاماشىنىڭ ئۆيىدىدۇر. **5** ئەخمەقلەرنىڭ ناخشىسىنى ئاڭلىغاندىن كۆرە، دانا كىشىنىڭ تەنبىھىنى ئاڭلىغىن؛ **6** چۈنكى ئەخمەقنىڭ كۈلكىسى قازان ئاستىدىكى يانتاقلارنىڭ پاراسلىشىدەك، خالاس؛ بۇمۇ ھەمەنلىكتۇر. **7** جەبىر-زۇلۇم دانا ئادەمنى نادانغا ئايلاندۇرىدۇ؛ پارا بولسا قەلبنى ھالاك قىلىدۇ. **8** ئىشنىڭ ئايىغى ئېشىدىن ئەۋزەل؛ سەۋر-تاقەتلىك روھ تەكەببۇر روھتىن ئەۋزەلدۇر. **9** روھىڭدا خاپا بولۇشقا ئالدىرىما؛ چۈنكى خاپىلىق ئەخمەقلەرنىڭ باغرىدا قونۇپ ياتىدۇ. **10** «نېمىشقا بۇرۇنقى كۈنلەردىن ئەۋزەل؟» ـ دېمە؛ چۈنكى سېنىڭ بۇنداق سورىغىنىڭ دانالىقتىن ئەمەس. **11** دانالىق مىراسقا ئوخشاش ياخشى ئىش، قۇياش نۇرى كۆرگۈچىلەرگە پايدىلىقتۇر. **12** چۈنكى دانالىق پۇل پاناھ بولغاندەك، پاناھ بولىدۇ؛ بىراق دانالىقنىڭ ئەۋزەللىكى شۇكى، ئۇ ئۆز ئىگىلىرىنى ھاياتقا ئېرىشتۈرىدۇ. **13** خۇدانىڭ قىلغانلىرىنى ئويلاپ كۆر؛ چۈنكى ئۇ ئەگرى قىلغانىنى كىم تۈز قىلالىسۇن؟ **14** ئاۋات كۈندە ھۇزۇر ئال، ۋە يامان كۈندىمۇ شۇنى ئويلاپ كۆر: ـ خۇدا ئۇلارنىڭ بىرىنى، شۇنداقلا يەنە بىرىنىمۇ تەڭ ياراتقاندۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئىنسان ئۆزى كەتكەندىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ. **15** مەن بۇنىڭ ھەممىسىنى ھەمەنە كۈنلىرىمدە كۆرۈپ يەتتىم؛ ھەققانىي بىر ئادەمنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى بىلەن يوقلىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۈم، شۇنىڭدەك رەزىل بىر ئادەمنىڭ ئۆز رەزىللىكى بىلەن ئۇمرىنى ئۇزارتىۋەتكەنلىقىنى كۆردۈم. **16** ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە ھەققانىي بولما؛ ۋە ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە دانا بولما؛ سەن ئۆز-ئۆزۈڭنى ئالاقزادە قىلماقچىمۇسەن؟ **17** ئۆزۈڭنى دەپ ھەددىدىن زىيادە رەزىل بولما، ياكى ئەخمەق بولما؛ ئۆز ئەجىلىڭ توشماي ئۆزۈڭ ئۆلەكچىمۇسەن؟ **18** شۇڭا، بۇ [ئاگاھنى] چىڭ تۇت، شۇنىڭدىن ئۇ [ئاگاھنىمۇ] قولۇڭدىن بەرمىگىنىڭ ياخشى؛ چۈنكى خۇدادىن قورقىدىغان كىشى ھەر ئىككىسى بىلەن ئۆتۈۋالۇق بولىدۇ. **19** دانالىق دانا كىشىنى بىر شەھەرنى باشقۇرىدىغان ئون ھۆكۈمراندىن زىيادە كۈچلۈك قىلىدۇ. **20** بەرھەق، يەر يۈزىدە دائىم مېھرىبانلىق يۈرگۈزىدىغان، گۇناھ سادىر قىلمايدىغان ھەققانىي ئادەم يوقتۇر. **21** يەنە، خەقلەرنىڭ ھەممىلا گەپ-سۆزلىرىگە ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمە؛ بولمىسا، ئۆز خىزمەتكارىڭنىڭ ساڭا لەنەت ئوقۇغانلىقىنى ئاڭلاپ قېلىشىڭ مۇمكىن. **22** چۈنكى كۆڭلۈڭدە، ئۆزۈڭنىڭمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش باشقىلارغا كۆپ قېتىم لەنەت قىلغانلىقىڭنى ئوبدان بىلىسەن. **23** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى دانالىق بىلەن سىناپ باقتىم؛ مەن: «دانا بولىمەن» دېسەممۇ، ئەمما ئۇ مەندىن يىراق ئىدى. **24** بارلىق يۈز بەرگەن ئىشلار بولسا ئەقلىمىزدىن يىراق، شۇنىڭدەك ئىنتايىن سىرلىقتۇر؛ كىم ئۇنى ئىزدەپ بىلىپ يېتەلىسۇن؟ **25** مەن چىن كۆڭلۈمدىن دانالىق ۋە ئەقلىي بىلىمنى بىلىشكە، سۈرۈشتۈرۈشكە ۋە ئىزدەشكە، شۇنداقلا رەزىللىكنىڭ ئەخمەقلىقىنى، ئەخمەقلىقنىڭ ئەۋلىلىك ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىشكە زېھنىمنى يىغدىم. **26** شۇنىڭ

بىلەن كۆتۈكى تور ۋە قىلتاق، قوللىرى ئاسارەت بولغان ئايالنىڭ ئولۇمدىن ئاچچىق ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان كىشى ئۇنىڭدىن ئۆزىنى قاچۇرىدۇ، ھىراق گۇناھكار ئادەم ئۇنىڭغا تۇتۇلۇپ قالىدۇ. 27 بۇ بايقىغانلىرىمغا قارا، ـ دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى ـ پاكىتلارنى بىر-بىرىگە باغلاپ سىلىشتۇرۇپ، ئەقىل ئىزدىدىم، 28 مېنىڭ قەلبىم ئۇنى يەنىلا ئىزدىمەكتە، ھىراق تېخى تاپالمىدىم! ـ مىڭ كىشى ئارىسىدا بىر دۇرۇس ئەركەكنى تاپتىم ـ ھىراق شۇ مىڭ كىشى ئارىسىدىن بىرمۇ دۇرۇس ئايالنى تاپالمىدىم. 29 مانا كۆرگىن، مېنىڭ بايقىغانلىرىم پەقەت مۇشۇ بىرلا ـ خۇدا ئادەمنى ئەسلى دۇرۇس ياراتقان؛ ھىراق ئادەملەر بولسا نۇرغۇنلىغان ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىزدەيدۇ.

8 كىم دانا كىشىگە تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم ئىشلارنى چۈشەندۈرۈشنى بىلىدۇ؟ كىشىنىڭ دانالىقى چىرايىنى نۇرلۇق قىلىدۇ، يۈزىنىڭ سۈرىنى يورۇتىدۇ. 2 پادىشاھنىڭ پەرمانىغا قۇلاق سېلىشكىنى دەۋەت قىلىمەن، بولۇپمۇ خۇدا ئالدىدا ئېچىكەن قەسەم تۈپەيلىدىن شۇنداق قىلغىن. 3 ئۇنىڭ ئالدىدىن چېقىپ كېتىشكە ئالدىرىما، يامان بىر دەۋانى قوللاشتا چىڭ تۇرما، چۈنكى پادىشاھ ئېنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 چۈنكى پادىشاھنىڭ سۆزى ھوقۇقتۇر، كىم ئۇنىڭغا: «تۇزلىرى نېمە قىلىلا؟» ـ دېيەلىسۇن؟ 5 كىم [پادىشاھنىڭ] پەرمانىنى تۇتقان بولسا ھېچ يامانلىقنى كۆرمەيدۇ، دانا كىشىنىڭ كۆڭلى ھەم پەيتنى ھەم يولنى پەملىيەلەيدۇ. 6 چۈنكى ھەربىر ئىش-ئارزۇنىڭ پەيتى ۋە يولى بار، ئىنسان كېيىنكى ئىشلارنى بىلمىگەچكە، ئۇنىڭ دەرد-ئەلىمى ئۇزىنى قاتتىق باسىدۇ. كىم ئۇنىڭغا قانداق بولىدىغانلىقنى ئېيتالىسۇن؟ 8 ھېچكىم ئۆز روھىغا ئىگە بولالماس، يەنى ھېچكىمنىڭ ئۆز روھىنى ئۆزىدە قالدۇرۇش ھوقۇقى يوقتۇر، ھېچكىمنىڭ ئۆلۈش كۈنىنى ئۆز قولىدا ئۇتۇش ھوقۇقى يوقتۇر، شۇ جەڭدىن قېچىشقا رۇخسەت يوقتۇر، رەزىللىك رەزىللىككە بېرىلگۈچىلەرنى قۇتقۇزماس. 9 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ چىقتىم، شۇنداقلا قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ھەربىر ئىشقا، ئادەمنىڭ ئادەم ئۈستىگە ھوقۇق ئۇتقانلىقى بىلەن ئۇلارغا زىيان يەتكۈزىدىغان مۇشۇ ۋاقىتقا كۆڭۈل قويدۇم. 10 شۇنىڭدەك رەزىللەرنىڭ دەپنە قىلىنغانلىقىنى كۆردۈم، ئۇلار ئەسلىدە مۇقەددەس جايغا كىرىپ-چىقىپ يۈرەتتى، ئۇلار [مۇقەددەس جايدىن] چىقىپلا، رەزىل ئىشلارنى قىلغان شۇ شەھەر ئېچىدە ماختىلىدۇ تېخى! بۇمۇ بىھەنلىكتۇر! 11 رەزىللىك ئۈستىدىن ھۆكۈم تېزدىن بەجا كەلتۈرۈلمىگەچكە، شۇڭا ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭلى رەزىللىكنى يۈرگۈزۈشكە پۈتۈنلەي بېرىلىپ كېتىدۇ. 12 گۇناھكار يۈز قېتىم رەزىللىك قىلىپ، كۈنلىرىنى ئۇزارتىسىمۇ، خۇدادىن قورقىدىغانلارنىڭ ئەھۋالى ئۇلاردىن ياخشى بولىدۇ دەپ بىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىدا قورقىدۇ. 13 ھىراق رەزىللەرنىڭ ئەھۋالى ياخشى بولمايدۇ، ئۇنىڭ كۈنلىرى سايىدەك تېزلا ئوتۇپ، كۈنلىرى ئۇزارتىلمايدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدا ئالدىدا قورقايدۇ. 14 يەر يۈزىدە يۈرگۈزۈلگەن بىر ھېھەنلىك بار، ھېشغا رەزىللەرنىڭ قىلغىنى بويىچە كۈن چۈشىدىغان ھەققانىي ئادەملەر بار، ھېشغا ھەققانىي ئادەملەرنىڭ قىلغىنى بويىچە ياخشىلىق چۈشىدىغان رەزىل ئادەملەرمۇ بار. مەن بۇ ئىشنىمۇ ھېھەنلىك دېدىم. 15 شۇڭا مەن تاماشىنى تەرىپلىدىم، چۈنكى ئىنسان ئۈچۈن قۇياش ئاستىدا يېيىش، ئىچىش ۋە ھۇزۇر ئېلىشتىن ياخشى ئىش يوقتۇر، شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ ئەمگىكىدىن بولغان مېۋە خۇدا تەقدىم قىلغان قۇياش ئاستىدىكى ئۆمرىنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 16 كۆڭلۈمنى دانالىقنى ۋە يەر يۈزىدە قىلىنغان ئىشلارنى بىلىپ يېتىش ئۈچۈن قويغاندا، شۇنداقلا خۇدا قىلغان بارلىق ئىشلارنى كۆرگىنىمدە شۇنى بايقىدىم: ـ ئىنسان ھەتتا كېچىە-كۈندۈز كۆزلىرىگە ئۇيقۇنى كۆرسەتمىسىمۇ، قۇياش ئاستىدىكى بارلىق ئىشنى بىلىپ يېتەلمەيدۇ، ئۇ ئۇنى چۈشىنىشكە قانچە ئىنتىلسە، ئۇ شۇنچە بىلىپ يېتەلمەيدۇ. ھەتتا دانا كىشى «بۇنى بىلىپ يەتتىم» دېسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇ ئۇنى بىلىپ يەتمەيدۇ.

9 مەن شۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن كۆڭۈل قويدۇم، شۇنى بايقىدىمكى، مەيلى ھەققانىي كىشى يا كىشى دانا كىشى بولسۇن، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارلىق قىلغانلىرى خۇدانىڭ قولىدىدۇر، دەپ بايقىدىم، ئىنسان ئۆزىگە مۇھەببەت يا كىنە نەپرەتنىڭ كېلىدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئالدىدا ھەرقانداق ئىش بولۇشى مۇمكىن. 2 ھەممە ئادەمگە ئوخشاش ئىشلار ئوخشاش پېتى كېلىدۇ، ھەققانىي ۋە رەزىل كىشىگە، مېھرىبان كىشىگە، پاك ۋە ناپاك، قۇربانلىق قىلغۇچى ۋە قۇربانلىق قىلمىغۇچىغىمۇ ئوخشاش قىسمەت بولىدۇ، ياخشى ئادەمگە قانداق بولسا، گۇناھكارغا شۇنداق بولىدۇ، قەسەم ئېچىكۈچىگە ۋە قەسەم ئېچىشتىن قورقۇچىغىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. 3 مانا ھەممىگە ئوخشاشلا بۇ ئىشنىڭ كېلىدىغانلىقى قۇياش ئاستىدىكى ئىشلار ئارىسىدا كۆزلىپەتلىك ئىشتۇر، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئىنسان بالىلىرىنىڭ كۆڭۈللىرى يامانلىققا تولغان، پۈتۈن ھاياتىدا كۆڭلىدە تەلۇلىك تۇرىدۇ، ئاندىن ئۇلار ئۆلگەنلەرگە قوشۇلىدۇ. 4 چۈنكى تىرىكلەرگە قوشۇلغان كىشى ئۈچۈن بولسا ئۈمىد بار، چۈنكى، تىرىك ئىت ئۆلگەن شىردىن ئەلا. 5 تىرىكلەر بولسا ئۆزلىرىنىڭ ئۆلىدىغانلىقىنى بىلىدۇ، ھىراق ئۆلگەنلەر بولسا ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھېچ ئىنئامى يەنە بولمايدۇ، ئۇلار ھەتتا ئادەمنىڭ ئېسىدىن كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ، قايتا كەلمەيدۇ. 6 ئۇلارنىڭ مۇھەببىتى، نەپرىتى ۋە ھەسەتخورلۇقىمۇ ئاللىقاچان يوقالغان؛ قۇياش ئاستىدا قىلىنغان ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىدىن ئۇلارنىڭ مەڭگۈگە قايتا ئېسىۋىسى يوقتۇر. 7 بارغىن، ئىنىڭنى خۇشاللىق بىلەن يەپ، شارابىڭنى خۇشخۇيلۇق بىلەن ئېچىكىن؛ چۈنكى خۇدا ئاللىقاچان مۇنداق قىلىشىڭدىن رازى بولغان. 8 كىيىم-كېچەكلىرىڭ ھەردائىم ئاپاق بولسۇن، خۇشبۇي مايي بېشىڭدىن كەتمىسۇن. 9 خۇدا ساڭا قۇياش ئاستىدا تەقسىم قىلغان ئېمىنە تۇمرۇڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە، يەنى ئېمىنىلىكتە ئۆتكۈزگەن بارلىق كۈنلىرىڭدە، سۆيۈملۈك ئايالىڭ بىلەن بىللە ھاياتىتىن ھۇزۇر ئالغىن؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ھاياتىڭدىكى ئېسىۋەڭ ۋە قۇياش ئاستىدىكى بارلىق تارتقان جاپايىڭنىڭ ئەجرىدۇر. 10 قولۇڭ تۇتقانى بارلىق كۈچۈڭ بىلەن قىلغىن؛ چۈنكى سەن بارىدىغان تەھتىسارادا ھېچ خىزمەت، مەقسەت-پىلان، بىلىم يا كىنە ھېكمەت بولمايدۇ. (Sheol h7585) 11 مەن زېھنىمنى يېغىپ، قۇياش ئاستىدا كۆردۈمكى، مۇسابىقىدە غەلبىە يەلتاپانغا بولماس، يا جەڭدە غەلبىە پالۋانغا بولماس، يا نان دانا كىشىگە كەلمەس، يا بايلىقلار يورۇتۇلغانلارغا كەلمەس، يا ئىلتىپات بىلىملىكلەرگە بولماس ـ چۈنكى پەيت ۋە تاسادىپىيلىق ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە كېلىدۇ. 12 بەرھەق، ئىنسانمۇ ئۆز ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيدۇ؛ بېلىقلار رەھىمسىز تورغا ئېلىنغاندەك، قۇشلار تاپان-تۇزاققا ئىلىنغاندەك، بۇلارغا ئوخشاش ئىنسان بالىلىرى يامان بىر كۈندە تۇزاققا ئىلىنىدۇ، تۇزاق بېشىغا چۈشىدۇ. 13 مەن يەنە قۇياش ئاستىدا دانالىقنىڭ بۇ مىسالىنى كۆردۈم، ئۇ مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈردى؛ 14 كىچىك بىر شەھەر بار ئىدى، ئۇنىڭغا قارشى بۇيۇك بىر پادىشاھ چېقىپ، ئۇنى قورشاپ، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدىغان يوغان پوتەيلەرنى قۇردى. 15 ھىراق شەھەردىن نامرات بىر دانا كىشى تېپىلىپ قالدى؛ ئۇ ئۇنى ئۆز دانالىقى بىلەن قۇتۇلدۇردى؛ ھىراق كېيىن، ھېچكىم بۇ نامرات كىشىنى ئېسىگە كەلتۈرمىدى. 16 شۇنىڭ بىلەن مەن: «دانالىق كۈچ-قۇدرەتتىن ئەۋزەل» ـ دېدىم؛ ھىراق شۇ نامرات كىشىنىڭ دانالىقى كېيىن كۆزگە ئىلىنمايدۇ، ئۇنىڭ سۆزلىرى ئاڭلانمايدۇ. 17 دانا كىشىنىڭ جەمجىتلىقتا ئېيتقان سۆزلىرى ئەخمەقلەر ئۈستىدىن ھوقۇق سۈرگۈچىنىڭ ۋارقىراشلىرىدىن

ئېنىق ئاگاھلار. 18 دانالىق تۈرۈش قوراللىردىن ئەۋزەلدۇر؛ بىراق بىر گۇناھكار زور ياخشىلىقنى ھالاك قىلىدۇ.

10 خۇددى تۇلۇك چۈشىلەر ئەتىرنىڭ سېىىتىۋېتىدىغاندەك، ئازراققىنا ئەخمەقلىق تارازىدا دانالىق ۋە ئىززەت-ھۆرمەتنىمۇ ئېغىر توختايدۇ. 2 دانالىقنىڭ كۆڭلى ئوڭغا مايىل، ئەخمەقنىڭكى سولغا. 3 ئەخمەق كىشى ھەتتا يولدا مېڭىۋاتقاندىمۇ، ئۇنىڭ ئەقلى كەم بولغاچقا، ئۇ ئەخمەق ئىكەنلىكىنى ھەممىگە ئايان قىلىدۇ. 4 ھۆكۈمدارنىڭ ساگا ئاچچىقى كەلسە، ئورنۇڭدىن ئىستىپا بەرمە؛ چۈنكى تىنىچ-سەۋرچانلىق خاتا-سەۋەنلىكتىن بولغان زور خاپىلىقنى تىنچىتىدۇ. 5 قۇياش ئاستىدا يامان بىر ئىشنى كۆردۈمكى، ئۇ ھۆكۈمدارىدىن چىققان بىر خاتا ئىشتۇر ـ 6 ئەخمەقلەر يۇقىرى مەنسەپتە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ بايلار پەس ئورۇندا ئولتۇرىدۇ؛ 7 مەن قۇللارنىڭ ئاتقا مىنگەنلىكىنى، ئەمىرلەرنىڭ قۇللاردەك پىيادە ماگغانلىقىنى كۆردۈم. 8 ئورنى كولىغان كىشى ئۇنىڭغا يېقىلىشى مۇمكىن؛ تامنى بۇزغان كىشىنى يىلان چېقىشى مۇمكىن؛ 9 تاشلارنى يۇتكىگەن كىشى تاش تەرىپىدىن يارىلىنىشى مۇمكىن؛ ئوتۇن يارىدىغان كىشى خەۋپكە تۇچرايدۇ. 10 پالتا گال بولسا، بىرسى تىغىنى بىلمىسە، پالتىنى كۈچەپ چېپىشقا توغرا كېلىدۇ؛ بىراق دانالىق ئادەمنى ئۈنۈمۈ-مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتۈرىدۇ. 11 يىلان ئوينىتىلماي تۇرۇپ، يىلانچىنى چاقسا، يىلانچىغا نېمە پايدا؟ 12 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى شەپقەتلىكتۇر؛ بىراق ئەخمەقنىڭ لەۋلىرى ئۆزىنى يۇتىدۇ. 13 سۆزلىرىنىڭ بېشى ئەخمەقلىق؛ ئاينى رەزىل تەلۋىلىكتۇر؛ 14 ئەمما ئەخمەق يەنىلا گەپنى كۆپەيتىدۇ. بىراق ھېچكىم كەلگۈسىنى بىلمەيدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىنكى ئىشلارنى كىم ئۇنىڭغا ئېيتالىسۇن؟ 15 ئەخمەقلەر جاپاسى بىلەن ئۆزلىرىنى ئۆيرىتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ھەتتا شەھەرگە باردىغان يولنىمۇ بىلمەيدۇ. 16 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ بالا بولسا، ئەمىرلىرىڭ سەھەردە زىياپەت ئۆتكۈزسە، ھالىڭغا ۋاي! 17 ئى زېمىن، پادىشاھىڭ مۇتۇەرىنىڭ ئوغلى بولسا ۋە ئەمىرلىرىڭ كەيىپ ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنى قۇۋۋەتلەش ئۈچۈن مۇۋاپىق ۋاقىتدا زىياپەت ئۆتكۈزسە، بۇ سېىنىڭ بەختىڭ! 18 ھۆرۈنلۇقتىن ئۆينىڭ تورۇسى غۇلاي دەپ قالدۇ؛ قوللارنىڭ بوشلۇقىدىن ئۆيدىن يامغۇر ئۆتىدۇ. 19 زىياپەت كۈلكە ئۈچۈن تەييارلىنار، شاراب ھاياتنى خۇش قىلار؛ لېكىن پۇل ھەممە ئىشنى ھەل قىلار! 20 پادىشاھقا لەنەت قىلما، ھەتتا ئۇيۇقىڭدا تىللىما؛ ھۆجرا گۈمۈ بايلارنى تىللىما؛ چۈنكى ئاسماندىكى بىر قۇش ئاۋازىڭنى تارتىدۇ، بىر قانات ئىگىسى بۇ ئىشنى ئايان قىلىدۇ.

11 نانلىرىڭنى سۇلارغا ئەۋەت؛ كۆپ كۈنلەردىن كېيىن ئۇنى قايتىدىن تاپىسەن. 2 بىر ئۈلۈشنى يەتتە كىشىگە، سەككىزىگىمۇ بەرگىن؛ چۈنكى يەر يۈزىدە نېمە يامانلىق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 3 بۇلۇتلار يامغۇرغا تولغان بولسا، ئۆزلىرىنى زېمىن ئۈستىگە بوشىتىدۇ؛ دەرەخ شىمال تەرەپكە ئۆرۈلسە، ياكى جەنۇب تەرەپكە ئۆرۈلسە، قايسى تەرەپكە چۈشكەن بولسا، شۇ يەردە قالىدۇ. 4 شامالنى كۆزىتىدىغانلار تېرىقچىلىق قىلمايدۇ؛ بۇلۇتلارغا قارايدىغانلار ئورما ئورمايدۇ. 5 سەن شامالنىڭ يولىنى بىلمىگىنىڭدەك ياكى بويىدا بارنىڭ ھاملىسىنىڭ ئۈستىخانىلىرىنىڭ بالىياتقۇدا قانداق ئوسىدىغانلىقىنى بىلمىگىنىڭدەك، سەن ھەممىنى ياسىغۇچى خۇدانىڭ قىلغىنىنى بىلمەيسەن. 6 سەھەردە ئۇرۇقۇڭنى تېرىغىن، كەچتىمۇ قولۇڭنى ئىشتىن قالدۇرما؛ چۈنكى نېمە ئىشنىڭ، ئۇ ياكى بۇ ئىشنىڭ پايدىلىق بولىدىغانلىقىنى ۋە ياكى ھەر ئىككىسىنىڭ ئوخشاشلا ياخشى بولىدىغانلىقىنى بىلمەيسەن. 7 نۇر شېرىن بولىدۇ؛ ئاپتابنى كۆرۈشمۇ ھۇزۇرلۇق ئىشتۇر. 8 شۇنداق بىرسى كۆپ يىل ياشىغان بولسا، بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن ھۇزۇر ئالسۇن. ھالبۇكى، ئۇ يەنە قاراڭغۇلۇق كۈنلىرىنى ئېسىدە تۇتسۇن، چۈنكى ئۇلار كۆپ بولىدۇ، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنىڭ ھەممىسى بىمەنىلىكتۇر! 9 ياشلىقىڭدىن ھۇزۇر تال، ئى يىگىت؛ ياشلىقىڭ كۈنلىرىدە كۆكۈلۈڭ تۇرۇۋىگىگە خۇشاللىقنى يەتكۈزگەيسى؛ كۆكۈلۈڭ خالىغىنى بويىچە ۋە كۆزلىرىڭ كۆرگىنى بويىچە يۈرگىن؛ بىراق شۇنى بىلگىنكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدا سېنى سوراققا تارتىدۇ. 10 ئەمدى كۆكۈلۈڭدىن غەشلىكنى ئېلىپ تاشلا، تېنىڭدىن يامانلىقنى نېرى قىل؛ چۈنكى بالىلىق ۋە ياشلىقمۇ بىمەنىلىكتۇر.

12 ئەمدى يامان كۈنلەر بېشىڭغا چۈشمىگۈچە، شۇنداقلا سەن: «بۇلاردىن ھېچ ھۇزۇرۇم يوقتۇر» دېگەن يىللار يېقىنلاشمىغۇچە ياشلىقىڭدا ياراتقۇچىڭنى ئېسىڭدە چىڭ تۇت؛ 2 قۇياش، يورۇقلۇق، ئاي ۋە يۇلتۇزلار قاراڭغۇلىشىپ، يامغۇردىن كېيىن بۇلۇتلار قايتىپ كەلمىگۈچە ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن. 3 شۇ كۈنى «ئۆينىڭ كۈزەتچىلىرى» تىترەپ كېتىدۇ؛ پالۋانلار ئېگىلىدۇ؛ ئەزگۈچىلەر ئازلىقىدىن توختاپ قالىدۇ؛ دېرىزىلەردىن سىرتقا قاراپ تۇرغۇچىلار غۇژۇلىشىپ كېتىدۇ؛ 4 كوچىغا قارايدىغان ئىشىكلەر ئېتىلىدۇ؛ تۈگمەننىڭ قاۋازى پەسىيىدۇ، كىشىلەر قۇشلارنىڭ ئاۋازىنى ئاگلىسىلا چۈچۈپ كېتىدۇ، «ناخشىچى قىزلار»نىڭ سايراشلىرى سۈس ئاگلىنىدۇ؛ 5 كىشىلەر ئېگىزدىن قورقىدۇ، كوچىلاردا ۋەھىمىلەر بار دەپ قورقۇپ يۈرىدۇ؛ بادام دەرىخى چېچەكلەيدۇ؛ چېكەتكە ئادەمگە يۈك بولىدۇ، شىندىر مېۋىسى سولىشىدۇ؛ چۈنكى ئىنسان مەڭگۈلۈك ماكانىغا كېتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن تەڭ، ماتەم تۇتقۇچىلار كوچىدا ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ 6 كۈمۈش تانا ئۈزۈلگۈچە، ئالتۇن چىنە چېقىلغۇچە، ئاپتۇۋا بۇلاق يېنىدا پارە-پارە بولغۇچە، قۇدۇقتىكى چاق كاردىن چىققۇچە، 7 توپا-چاڭ ئەسلى تۈپراققا قايتقۇچە، روھ ئۆزىنى بەرگەن خۇداغا قايتقۇچە ـ ئۇنى ئېسىڭدە تۇتقىن! 8 بىمەنىلىك ئۈستىگە بىمەنىلىك!» ـ دەيدۇ ھېكمەت توپلىغۇچى ـ «بىمەنىلىك ئۈستىگە بىمەنىلىك! ھەممە ئىش بىمەنىلىكتۇر!» 9 شۇنىڭدەك، ھېكمەت توپلىغۇچى دانا بولۇپلا قالماستىن، ئۇ يەنە خەلققە بىلىم ئۆگىتەتتى؛ ئۇ ئويلىنىپ، كۆپ پەند-نەسىھەتلەرنى تارازىغا سېلىپ، رەتلەپ چىقتى. 10 ھېكمەت توپلىغۇچى يېقىملىق سۆزلەرنى تېپىشقا ئىنتىلگەن؛ ئۇشۇبۇ يېزىلغىنى بولسا دۇرۇس، ھەقىقەت سۆزلىرىدىن ئىبارەتتۇر. 11 دانا كىشىنىڭ سۆزلىرى زىخقا ئوخشايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يېغىندىسى چىڭ بېكىتىلگەن مىختەكتۇر. ئۇلار بىرلا پادىچى تەرىپىدىن بېرىلگەندۇر. 12 ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئى ئوغلۇم، بۇلاردىن سىرت ھەرقانداق يېزىلغانلاردىن پەخەس بول؛ چۈنكى كۆپ كىتابلارنىڭ يېزىلىشىنىڭ ئايىغى يوق، شۇنىڭدەك كۆپ ئۆگىنىش تەنىنى ئۈيرىتىدۇ. 13 بىز پۈتۈن ئىشقا دىققەت قىلايلى؛ خۇدادىن قورققىن ۋە ئۇنىڭ ئەمر-يەرمانلىرىغا ئەمەل قىلغىن؛ چۈنكى بۇ ئىنسانىڭ تولۇق مەجبۇرىيىتىدۇر؛ 14 چۈنكى ئادەم قىلغان ھەربىر ئىش، جۈملىدىن بارلىق مەخپىي ئىشلار، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، خۇدا ئۇلارنىڭ سوربىقىنى قىلىدۇ.

كۆيلەرنىڭ كۆيى

1 «كۆيلەرنىڭ كۆيى» ـ سۈلايمانىنىڭ كۆيى. 2 «ئۆ ئوتلۇق ئاغزى بىلەن
مېنى سۆيسۇن؛ چۈنكى سېنىڭ مۇھەببىتىڭ شاراپتىن شېرىندۇر. 3 خۇشپۇراقتۇر
سېنىڭ ئەتىرلىرىڭ؛ قۇيۇلغان پۇراقلىق ماي سېنىڭ نامىڭدۇر؛ شۇنىڭلاشقا قىزلار
سېنى سۆيىدۇ. كۆكۈلمۇنى تۆرۈڭگە مەھلىيا قىلغايسەن ـ بىز ساڭا ئەگىشىپ
يۈگۈرەيلى! ـ پادىشاھ مېنى تۆز ھۈجرىلىرىغا ئەكىرگەي!» 4 «بىز سەندىن
خۇشال بولۇپ شادلىنىمىز؛ سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭنى شاراپتىن ئارتۇق ئەسلەپ
تەرىپلەيمىز». 5 «ئۆلار سېنى دۇرۇسلۇق بىلەن سۆيىدۇ». ـ «قارا تەنلىك
بولغىنىم بىلەن چىرايلىقمەن؛ ئى يېرۇسالېم قىزلىرى! بەرھەق، كېدارلىقلارنىڭ
چېدىرلىرىدەك، سۈلايمانىنىڭ پەردىلىرىدەك قارىمەن. 6 ماڭا تىكىلىپ قارىماڭلار،
چۈنكى قاردۇرمەن، چۈنكى ئاپتاپ مېنى كۆيدۈردى؛ ئانامنىڭ ئوغۇللىرى
مەندىن رەنجىگەن؛ شۇڭا ئۆلار مېنى ئۈزۈمزارلارنى باققۇچى قىلدى؛ شۇڭا ئۆز
ئۈزۈمزارىمنى باقالمىغانمەن». 7 «ھەي، جېنىم سۆيگىنىم، دېگىنە، پاداڭنى
قەيەردە باقسەن؟ ئۆنى كۈن قىيامىدا قەيەردە ئارام ئالغۇزىسەن؟ ھەمراھلىرىڭنىڭ
پادىلىرى يېنىدا چۈمپەردىلىك ئايالالاردەك يۈرۈشۈمنىڭ نېمە ھاجىتى؟» 8 «ئى
قىز-ئايالالار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى، ئەگەر سەن ئۆنى بىلمىسەڭ، پادامنىڭ
باسقان ئىزلىرىنى يېسىپ مېڭىپ، پادىچىنىڭ چېدىرى يېنىدا ئۆز ئوغلاقلىرىڭنى
ئوزۇقلاندۇرغىن». 9 «ئى سۆيۈملۈكۈم، مەن سېنى پىرەۋنىنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىغا
قېتىلغان بىر بايتالغا ئوخشاتتىم؛ 10 سېنىڭ مەڭزىلىرىڭ تىزىلغان مۇنچاقلار بىلەن،
بوينۇڭ مارجانلار بىلەن گۈزەلدۇر. 11 بىز ساڭا كۈمۈش كۆزلەر قۇيۇلغان،
ئالتۇندىن زىبۇ-زىننەتلەرنى ياساپ بېرىمىز». 12 «پادىشاھ توي داستىخىندا
ئولتۇرغىنىدا، سۈمبۈل مەلھىمىم پۇراق چاچىدۇ؛ 13 مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، ئۆ
ماڭا بىر مونەك مۇرمەككىدۇر، ئۆ كۆكسىرىم ئارىسىدا قونۇپ قالىدۇ؛ 14 مېنىڭ
سۆيۈملۈكۈم ماڭا ئەن- گەدىدىكى ئۈزۈمزارلاردا تۆسكەن بىر غۇنچە خېنە
گۈلىدەكتۇر». 15 «مانا، سەن گۈزەل، ئامىرىقم! مانا، سەن شۇنداق گۈزەل!
كۆزلىرىڭ پاختەكلەرنىڭكىدەكتۇر!» 16 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكۈم،
بەرھەق، يېقىملىق ئىكەنسەن؛ بىزنىڭ ئورۇن- كۆرىمىز يېشىلدۇر؛ 17 ئۆيىمىزدىكى
لەلار كېدىر دەرىخىدىن، ۋاسلىرىمىز ئارچىلاردىندۇر.

2 مەن بولسام شارۇن ئوتلىقىدىكى زەيىران، خالاس؛ جىلغىلاردا
تۆسكەن بىر نىلۇپەر، خالاس!» 2 «تىكەن-جىغانلار ئارىسىدىكى نىلۇپەردەك،
مانا ئىنسان قىزلىرى ئارىسىدا مېنىڭ ئامىرىقم شۇنداقتۇر!». 3 «ئورماندىكى
دەرەخلەر ئارىسىدا تۆسكەن ئالما دەرىخىدەك، ئوغۇل بالىلار ئارىسىدىدۇر
مېنىڭ ئامىرىقم. ئۆنىڭ سايىسى ئاستىدا دىلىم ئالەمچە سۆيۈنۈپ ئولتۇردۇم؛
ئۆنىڭ مېۋىسى ماڭا شېرىن تېتىدى؛ 4 ئۆ مېنى شارابخانىغا ئېلىپ كىردى؛
ئۆنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈرگەن تۇغى مۇھەببەتتۇر. 5 مېنى كىشمىش پوشكاللار
بىلەن قۇۋۋەتلەڭلار، ئالمىلار بىلەن مېنى يېڭىلاندۇرۇڭلار، چۈنكى مۇھەببەتتىن
زەئىپلىشىپ كەتتىم؛ 6 ئۆنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا، ئۆنىڭ ئوڭ قولى مېنى
سىلاۋاتىدۇ. 7 ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ
ھۆرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە،
ئۆنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 8 «سۆيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۆ
كېلىۋاتىدۇ! تاغلاردىن سەكرەپ، ئېدىرلاردىن ئويناقلاپ كېلىۋاتىدۇ! 9 مېنىڭ
سۆيۈملۈكۈم جەرەن يا كى ياش بۇغدەكتۇر؛ مانا، ئۆ بىزنىڭ تۈرىنىڭ تېمىنىڭ
كەينىدە تۇرىدۇ؛ ئۆ دېرىزىلەردىن قارايدۇ، ئۆ پەنجىرە-پەنجىرىلەردىن ماراپ
باقىدۇ». 10 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئورنۇڭدىن
تۇر، ئامىرىقم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن؛ 11 چۈنكى مانا، قىش
ئۆتۈپ كەتتى، يامغۇر يېغىپ ئۆتۈگىدى، ئۆ كېتىپ قالدى؛ 12 يەر يۈزىدە
گۈللەر كۆرۈنىدى، ناخشىلار سايراش ۋاقتى كەلدى، زېمىنىمىزدا ياختەكنىڭ
ساداسى ئاڭلانماقتا؛ 13 ئەنجۈر دەرىخى قىشلىق ئەنجۈرلىرىنى پىشۇرماقتا،
ئۈزۈم تاللىرى چېچەكلەپ ئۆز پۇرىقىنى چاچماقتا؛ ئورنۇڭدىن تۇر، مېنىڭ
ئامىرىقم، مېنىڭ گۈزىلىم، مەن بىلەن كەتكىن! 14 ئاھ مېنىڭ پاختىكىم، قورام
تاش يېرىقى ئىچىدە، قىيا داللىسىدا، ماڭا ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقايسەن، چۈنكى
ئاۋازىڭ شېرىن، جامالىڭ يېقىملىقتۇر!» 15 «تولكىلەرنى تۇتۇۋالايلى، يەنى
ئۈزۈمزارلارنى بۇزغۇچى كىچىك تولكىلەرنى تۇتۇۋالايلى؛ چۈنكى ئۈزۈمزارلىرىمىز
چېچەكلىمەكتە». 16 «سۆيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر، مەن ئۆنىڭكىدۇرمەن؛ ئۆ
نىلۇپەرلەر ئارىسىدا پادىسىنى بېقىۋاتىدۇ». 17 «تاڭ ئاتقۇچە، كۆلەڭگىلەر قېچىپ
يوقغۇچە، ماڭا قاراپ بۇرۇلۇپ كەلگىن، ئى سۆيۈملۈكۈم، ھىجرانلىق تاغلىرى
ئۈستىدىن سەكرەپ كېلىدىغان جەرەن يا كى بۇغدەك بولغىن!».

3 «ئورۇن- كۆرپەمدە يېتىپ، كېچە- كېچىلەردە، جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى
ئىزدەپ تەملۇرۇپ ياتتىم، ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتتىم؛ 2 مەن ھازىر تۇرۇپ،
شەھەرنى ئايلىناي؛ كوچىلاردا، مەيدانلاردا، جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى ئىزدەيمەن»
ـ دېدىم؛ ئىزدىدىم، بىراق تاپالمايتتىم؛ 3 شەھەرنى چارلىغۇچى جېسىكچىلەر ماڭا
ئۇچرىدى، مەن ئۇلاردىن: ـ «جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى كۆردۈڭلارمۇ؟» ـ دەپ
سوردىم. 4 ـ ئۇلاردىن ئايرىلىپلا جېنىمنىڭ سۆيگىنىنى تاپتىم؛ ئۆنى ئانامنىڭ
ئۆيىگە، ئۆز قورسقىدا مېنى ھامىلىدار بولغانىنىڭ ھۈجرىسىغا ئېلىپ كىرمىگۈچە،
ئۆنى تۇتۇۋېلىپ قەتئىي قويۇپ بەرمەيتتىم». 5 «ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، جەرەنلەر
ۋە دالادىكى ماراللارنىڭ ھۆرمىتى بىلەن، سىلەرگە تاپىلايمەنكى، مۇھەببەتنىڭ
ۋاقىت-سائىتى بولمىغۇچە، ئۆنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار». 6 «بۇ زادى
كىم، چۆل-بياۋاندىن كېلىۋاتقان؟ ئىس-تۈتەك تۇتۇرۇۋىلىرىدەك، مۇرمەككى
ھەم مەستىكى بىلەن پۇرىتىلغان، ئەتىرپۇرۇشنىڭ ھەرخىل ئېيار-ئەنبەرلىرى
بىلەن پۇرىتىلغان؟» 7 «مانا، ئۆنىڭ تەختىراۋانى، ئۆ سۈلايمانىنىڭ ئۆزىنىڭكىدۇر؛
ئەترايىدا ئاتمىش پالۋان يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئىسرائىلدىكى باتۇرلاردىندۇر. 8 ئۇلارنىڭ
ھەممىسى ئۆز قىلىچى ئۆتۈقلۇق، جەڭ قىلىشقا تەربىيىلەنگەنلەردۇر؛ ئۆنلەردىكى
ۋەسۋەسىلەرگە تەييار ئۆزۈڭ، ھەممىسى ئۆز قىلىچىنى يانپىشىغا ئاسىدۇ».
9 «سۈلايمان پادىشاھ ئۆزى ئۈچۈن ئالاھىدە بىر شاھانە سايىۋەنلىك كارىۋات
ياسىغان؛ لۇۋاندىكى ياغاچلاردىن ياسىغان. 10 ئۆنىڭ ئۈۋۈرۈكلىرى كۈمۈشتىن،
يۆلەنچۈكى ئالتۇندىن، سىبلىنچىسى بولسا سۈسۈن رەختتىن؛ ئىچى مۇھەببەت بىلەن
بېزەلگەن، يېرۇسالېم قىزلىرى تەرىپىدىن. 11 چىقىڭلار، ئى زىئون قىزلىرى،
سۈلايمان پادىشاھقا قاراپ بېقىڭلار، توي بولغان كۈندە، كۆڭلى خۇشال
بولغان كۈندە، ئانىسى ئۆنىڭغا تاجنى كىيگۈزگەن قىيامەتتە ئۆنىڭغا قاراپ
بېقىڭلار!»

4 «مانا، سەن گۈزەل، سۆيۈملۈكۈم! مانا، سەن گۈزەل! چۈمپەردەڭ
كەينىدە كۆزلىرىڭ پاختەكلەردەك ئىكەن، چاچلىرىڭ گىلېئاد تېغى باغرىدا ياتقان
بىر توپ ئۆچكىلەردەكتۇر. 2 چىشلىرىڭ يېڭىلا يۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقلىغان
بىر توپ قويلاردەك؛ ئۆلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك ئۇغقانلاردىن، ئۆلار
ئارىسىدا ھىچبىرى كەم ئەمەستۇر. 3 لەۋلىرىڭ پەرەڭ تال يېتىمەك، گەپلىرىڭ
يېقىملىقتۇر، چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 4 بوينۇڭ بولسا،
قورالخانا بولۇشقا تەييارلىغان داۋۇتنىڭ مۇنارىدەكتۇر، ئۆنىڭ ئۈستىگە مىڭ

قالقان ئېسىقلىرىقتۇر، تۇلارنىڭ ھەممىسى پالۋانلارنىڭ سىپارلىرىدۇر. 5 ئىككى كۆكسۈڭ خۇددى ئىككى مارالدۇر، نىلۇپەر ئارىسىدا ئوزۇقلىنىۋاتقان جەرەننىڭ قوشكېزەكلىرىدەكتۇر، 6 تاڭ ئاتقۇچە، كۆلەڭگىلەر قېچىپ يوقىغۇچە، مەن ئۆزۈمنى مۇرمەككە تېغىغا، مەستىكى دۆڭگە ئېلىپ كېتىمەن. 7 سەن پۈتۈنلەي گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، سەندە ھېچ داغ يوقتۇر». 8 «لۇباندىن مەن بىلەن كەلگىن، ئى جۈرەم، مەن بىلەن لۇباندىن كەلگىن ـ ئامانالىق چوققىسىدىن قارا، سىنىر ھەم ھەرمون چوققىلىرىدىن، يەنى شىرلار ئۆۋىلىرىدىن، يىلپىزلارنىڭ تاغلىرىدىن قارا!» 9 «سەن كۆڭلۈمنى ئالامەت سۆيۈندۈردۇڭ، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم، كۆزۈڭنىڭ بىر لەپ قىلىپ قارىشى بىلەن، بوينۇڭدىكى مارجانلىنىڭ بىر تال ھالقىسى بىلەن، كۆڭلۈمنى سۆيۈندۈردۇڭ. 10 سېنىڭ مۇھەببىتىڭ نېمىدېگەن گۈزەل، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! سېنىڭ مۇھەببەتلىرىڭ شارابتىن شۇنچە شېرىن! سېنىڭ ئەترلىرىڭنىڭ پۇرىقى ھەرقانداق تېتىتقۇدىن پەيزىدۇر! 11 لەۋلىرىڭ، ئى جۈرەم، ھەرە كۆنىكىدەك تېمىتدۇ، تىلىڭ ئاستىدا بال ۋە سۈت بار، كىيىم-كېچەكلىرىڭنىڭ پۇرىقى لۇباننىڭ پۇرىقىدۇر، 12 سەن پېچەتلەنگەن بىر باغدۇرسەن، ئى سىڭلىم، ئى جۈرەم! ئېتىكلىك بىر بۇلاق، يېپىقلىق بىر فونتاندۇرسەن. 13 شاخلىرىڭ بولسا بىر ئانارلىق «ئېرەم باغچىسى»دۇر، ئۇنىڭدا قىممەتلىك مېۋىلەر، خېنە سۈمبۈل ئۆسۈمبۈل ئۆسۈملۈكلىرى بىلەن، 14 سۈمبۈللار ۋە ئىپارلار، كالامۇس ۋە قوۋزاقدارچىن، ھەرخىل مەستىكى دەرەخلىرى، مۇرمەككە، مۇئەتتەر بىلەن ھەممە ئېسىل ئېتىتقۇلار بار. 15 باغلاردا بىر فونتان سەن، ھاياتلىق سۈلرىنى بېرىدىغان، لۇباندىن ئاقىدىغان بىر بۇلاقسەن». 16 «ئويغان، شىمالدىكى شامال، كەلگىن، ئى جەنۇبتىكى شامال! مېنىڭ بېغىم ئۈستىدىن ئۆچۈپ ئۆتكەيسەن، شۇنىڭ بىلەن ئېتىتقۇلىرى سىرتقا پۇراق چاچىدۇ! سۆيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا كىرسۇن! ئۆزىنىڭ قىممەتلىك مېۋىلىرىنى يېسۇن!»

5 «مەن ئۆز بېغىمغا كىردىم، مېنىڭ سىڭلىم، مېنىڭ جۈرەم، مۇرمەككەمنى ئېتىتقۇلىرىم بىلەن يىغدىم، ھەرە كۆنىكىمنى ھەسىلم بىلەن يېدىم، شارابىمنى سۈتلىرىم بىلەن ئىچتىم». «دوستلىرىم، يەگىلار! ئىچىڭلار، كۆڭۈلگىلەر خالىغانچە ئىچىڭلار، ئى ئاشىق-مەشۇقلار!» 2 «مەن ئۇخلاۋاتاتتىم، بىراق كۆڭلۈم ئويغاق ئىدى: ـ ـ سۆيۈملۈكۈمنىڭ ئاۋازى! مانا، ئۇ ئىشىكنى قېقىۋاتىدۇ: ـ ـ «ماڭا ئېچىپ بەر، ئى سىڭلىم، ئى ئامرىقىم، مېنىڭ پاختىكىم، مېنىڭ غۇبارسىزىم، چۈنكى بېشىم شەبنەم بىلەن، چاچلىرىم كېچىدىكى نەملىك بىلەن ھۆل-ھۆل بولۇپ كەتتى!» 3 «مەن تۇشەك كىيىملىرىمنى سېلىۋەتكەن، قانداقمۇ ئۇنى يەنە كىيۋالاي؟ مەن پۇتلىرىمنى يۇدۇم، قانداقمۇ ئۇلارنى يەنە بۇلغاي؟» 4 سۆيۈملۈكۈم قولىنى ئىشىك تۆشۈكىدىن تىقتى، مېنىڭ ئىچ-باغرىلىرىم ئۆنىڭغا تەلمۈرۈپ كەتتى؛ 5 سۆيۈملۈكۈمگە ئېچىشقا قوپتۇم، قوللىرىمدىن مۇرمەككە، بارماقلىرىمدىن سۈيۈق مۇرمەككە تېمىدى، تاقاقنىڭ تۈتقۇچلىرى ئۈستىگە تېمىدى؛ 6 سۆيۈملۈكۈمگە ئاچتىم؛ بىراق سۆيۈملۈكۈم يۇرۇلۇپ، كېتىپ قالغاندى. ئۇ سۆز قىلغاندا روھىم چىقىپ كەتكەندى؛ ئۇنى ئىزدىدىم، بىراق تاپالمىدىم، ئۇنى چاقىردىم، بىراق ئۇ جاۋاب بەرمىدى؛ 7 شەھەرنى ئايلىنىدىغان جىسىە كېچىلەر مېنى ئۇچراتتى مېنى ئۇردى، مېنى يارىلاندۇردى، سېپىللاردىكى كۆزەتچىلەر چۈمپەردەمنى مەندىن تارتىۋالدى. 8 ئى يېرۇسالېم قىزلىرى، سۆيۈملۈكۈمنى تاپسا گۇلار، ئۇنىڭغا نېمە دەپسىلەر؟ ئۇنىڭغا، سۆيگىنىڭ: «مەن مۇھەببەتتىن زەئىپلىشىپ كەتتىم! ـ دېدى، دەگىلار». 9 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار، ئى، ئايالار ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزىلى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭنىڭ باشقا بىر سۆيۈملۈكتىن قانداق ئارتۇق يېرى بار؟ ـ سەن بىزگە شۇنداق تاپىلىغانغۇ؟». 10 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئاپاق ۋە پارقىراق، يۈرەكلىك ئەزىمەت، ئون مىڭ ئارىسىدا ئۇغدەك كۆرۈنىدىغىنىدىن، 11 ئۇنىڭ بېشى ساپ ئالتۇندىنمىدۇر، بۇدۇر چاچلىرى ئاتنىڭ يايلىدەك، تاغ قاغىسىدەك قارا. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئېقىنلار بويىدىكى پاختەكلەردەك، سۈت بىلەن يۇيۇلغان، يارىشىقىدا قويۇلغان؛ 13 ئۇنىڭ مەڭزىلىرى بىر تەشتەك پۇراقلىق تۈسۈملۈكتەكتۇر؛ ئاينىغان يېقىملىق گۈللۈكتەك؛ ئۇنىڭ لەۋلىرى نىلۇپەر، تۇلار سۈيۈق مۇرمەككىنى تېمىتىدۇ؛ 14 ئۇنىڭ قولىرى ئالتۇن تۇرۇبىلار، ئېچىگە بېرىل ياقۇتلار قۇيۇلغان. قورسىقى نەقىشلىك پىل چىشلىرىدىن ياسالغان، كۆك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەن. 15 ئۇنىڭ پۇتلىرى مەرمەر تۈۋرۈكلەر، ئالتۇن ئۈستىگە تىكلەنگەن. ئۇنىڭ سالاپىتى لۇباننىڭكىدەك، كېدىر دەرەخلىرىدەك كۆركەم-ھەيۋەتلىكتۇر. 16 ئۇنىڭ ئاغزىنى بەكمۇ شېرىندۇر؛ بەرھەق، ئۇ پۈتۈنلەي گۈزەلدۇر؛ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، ـ بەرھەق، بۇ مېنىڭ ئامرىقىم، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى!»

6 «سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ نەگە كەتكەندۇ، قىز-ئايالار ئارىسىدا ئەڭ گۈزەل بولغۇچى؟ سېنىڭ سۆيۈملۈكۈڭ قەيەرگە بۇرۇلۇپ كەتتى؟ بىز سەن بىلەن بىللە ئۇنى ئىزدەيلى!» 2 «مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۆز بېغىغا چۈشتى، ئېتىتقۇ ئۇتياشلىقلارغا چۈشتى. باغلاردا ئوزۇقلىنىشقا، نىلۇپەرلەرنى يىغىشقا چۈشتى. 3 مەن مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن، ۋە سۆيۈملۈكۈم مېنىڭكىدۇر؛ ئۇ ئۆز پادىسىنى نىلۇپەرلەر ئارىسىدا باقىدۇ» 4 «سەن گۈزەل، ئى سۆيۈملۈكۈم، تىرزاھ شەھىرىدەك گۈزەل؛ يېرۇسالېمدەك يېقىملىق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن بىر قوشۇندەك ھەيۋەتلىكتۇرسەن؛ 5 ئاھ، كۆزلىرىڭنى مەندىن كەتكۈزگىن! چۈنكى تۇلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن غالىب كېلىۋاتىدۇ؛ چاچلىرىڭ گىلېئاد تېغى باغرىدا ياتقان بىر توپ ئۆچكىلەردەكتۇر. 6 چىشلىرىڭ يېڭىلا يۇيۇلۇشتىن چىققان قىرقىلغان بىر توپ قويلاردەك؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى قوشكېزەك تۇغقانلاردىندۇر، تۇلار ئارىسىدا ھېچبىرى كەم ئەمەستۇر؛ 7 چۈمبىلىڭ كەينىدە چېكىلىرىڭ پارچە ئانارىدۇر. 8 ئاتمىش خانىش، سەكسەن كېنىزەكمۇ بار، قىزلار ساناقسىز؛ 9 بىراق مېنىڭ پاختىكىم، غۇبارسىزىم بولسا بىردىنبىردۇر؛ ئانىسىدىن تۇغۇلغانلار ئىچىدە تەكئاشىسىز بولغۇچى، تۇزىنى تۇغقۇچىنىڭ تاللىغىنىدۇر. قىزلار ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنى بەختلىك دەپ ئاتاشتى، خانىشلار ۋە كېنىزەكلەرمۇ كۆرۈپ ئۇنى ماختاشتى». 10 «تاڭ سەھەر جاھانغا قارىغانىدەك، ئايدەك گۈزەل، ئايدىكىدەك روشەن، ئىلىق قۇياشتەك يورۇق، تۇغلارنى كۆتۈرگەن قوشۇنلاردەك ھەيۋەتلىك بولغۇچى كىمدۇر؟» 11 «مېغىزلار بېغىغا چۈشتۈم، جىلغىدىكى گۈل-گىياھلارنى كۆرۈشكە، ئۈزۈم تېلىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى كۆرۈشكە، ئانارلارنىڭ چېچەكلىگەن-چېچەكلىمىگەنلىكىنى كۆرۈشكە؛ 12 بىراق بىلە-بىلمەي، جىنىم مېنى كۆتۈرۈپ، ئېسىل خەلقىمنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە قويغانىكەن». 13 «قايتقىن، قايتقىن، ئى شۇلامىت ـ قايتقىن، قايتقىن، بىزنىڭ ساگا قارىغۇمىز باردۇر!» «سىلەر شۇلامىتنىڭ نېمىسىگە قارىغۇلار بار؟» «"ئىككى باراگاھ" ئۈسىسۈلغا چۈشكەن ۋاقتىدىكىدەك ئۇنىڭغا قارايمىز!»

7 «ئى شاھزادىنىڭ قىزى، كەشلىرىڭدە سېنىڭ قەدەملىرىڭ نېمىدېگەن گۈزەل! تولغىغان ئامپاشلىرىڭ گۆھەرلەردەك، چېچەر ھۈنەرۋەن قولىنىڭ ھۈنىرىدۇر. 2 كىندىكىڭ يۇمۇلاق بىر قەدەھتۇر؛ ئۇنىڭ ئەبجەش شارابى كەم ئەمەس؛ قورسىقىڭ بۇغداي دۆۋىسىدۇر، ئەترايىغا نىلۇپەرلەر ئولىشىدۇ. 3 ئىككى كۆكسۈڭ ئىككى مارالدەك، جەرەننىڭ قوشكېزىكىدۇر؛ 4 بوينۇڭ پىل چىشلىرىدىن ياسالغان مۇنارىدۇر، كۆزلىرىڭ بات-راببىم قوۋۇقى بويىدىكى ھەشبون كۆچىلىكلىرىدەك، بۇرنۇڭ دەمەشققە قارايدىغان لۇئان مۇنارىدەكتۇر؛ 5 ئۇستۈڭدە بېشىڭ كارمەل تېغىدەك ئۇرىدۇ؛ بېشىڭدىكى ئۇرۇمە چاچلىرىڭ

سۆسۆن رەگلىكتۇر، پادىشاھ بۇدۇر چاچلىرىڭنىڭ مەھبۇسىدۇر. 6 ئى سۆيگىنىم،
ھۆزۈرلار ئۈچۈن شۇنچە گۈزەل، شۇنچە يېقىملىقتۇرسەن! 7 سېنىڭ بويۇڭ پالما
دەرىخىدەك، كۆكسۈڭ ئۈزۈم غۇنچىلىرىدەكتۇر. 8 مەن: ـ «پالما دەرىخى ئۈستىگە
چىقىمەن، شاخلىرىنى تۇتۇپ يامىشىمەن؛ كۆكسىلىرىڭ دەرۋەقە ئۈزۈم تال
غۇنچىلىرىدەك، بۇرنۇڭنىڭ پۇرىقى ئالمىلاردەك، تاگلايلىرىڭنىڭ تەمى ئەلۋە ئېسىل
شارابدەكتۇر...». 9 «...مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭ گېلىدىن سىلىق تۆتۈپ، لەۋلەر،
چىشلاردىن تېپىلىپ چۈشسۇن...! 10 مەن مېنىڭ سۆيۈملۈكۈمنىڭكىدۇرمەن،
ئۇنىڭ تەقاززاسى ماڭا قارىتىلىدۇ». 11 «ئى سۆيۈملۈكۈم، كېلەيلى، ئېتىزلارغا
چىقايلى؛ يېزىلاردا تۈنەپ كېلەيلى، 12 ئۈزۈمزارلىققا چىقىشقا بالدۇر ئورۇندىن
تۇرايلى، ئۈزۈم تاللىرىنىڭ بىخلىغان-بىخلىمىغانلىقىنى، چېچەكلەرنىڭ ئېچىلغان-
ئېچىلمىغانلىقىنى، ئانارلارنىڭ بەرق ئۇرغان-ئۇرمىغانلىقىنى كۆرەيلى؛ ئاشۇ يەردە
مۇھەببەتلىرىمنى ساڭا بېغىشلايمەن. 13 مۇھەببەتگۈللەر ئاشۇ يەردە ئۆز پۇرىقىنى
پۇرىتىدۇ؛ ئىشىكلىرىمىز ئۈستىدە ھەرخىل ئېسىل مېۋە-چېۋىلەر باردۇر، يېڭى ھەم
كونىمۇ باردۇر؛ سەن ئۈچۈن ئۇلارنى توپلاپ تەييارلىدىم، ئى سۆيۈملۈكۈم!»

8 «ئاھ، ئاپامنىڭ كۆكسىنى شورىغان ئىنىمدەك بولساڭىدى! سېنى تالادا
ئۇچرىتار بولسام، سۆيەتتىم، ۋە ھېچكىم مېنى كەمىستمەيتتى. 2 مەن سېنى
يېتەكلەيتتىم، ئاپاڭنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كىرەتتىم؛ سەن ماڭا تەلىم بېرەتتىڭ؛ مەن
ساڭا ئېتىتقۇ شارابىدىن ئىچكۈزەتتىم؛ ئانارلىرىمنىڭ شەربىتىدىن ئىچكۈزەتتىم.
3 ئۇنىڭ سول قولى بېشىم ئاستىدا بولاتتى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى مېنى سىلايتتى!».
4 «سىلەرگە تاپىلايمەنكى، ئى يېرۇسالېم قىزلىرى ـ «ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى
بولمىغۇچە، سىلەر مۇھەببەتنى ئويغاتماڭلار، قوزغىماڭلار!» 5 «دالادىن
چىقىۋاتقان بۇ زادى كىم؟ ئۆز سۆيۈملۈكىگە يۆلىنىپ؟» «مەن ئالما دەرىخى
ئاستىدا سېنى ئويغاتقانىدىم؛ ئاشۇ يەردە ئاپاڭ تولغاق يەپ سېنى دۇنياغا
چىقارغانىدى؛ ئاشۇ يەردە سېنى تۇغقۇچى تولغاق يەپ سېنى چىقارغانىدى».
6 «مېنى كۆكلۈڭگە مۇھۇردەك، بىلىكىڭگە مۇھۇردەك باسقايسەن؛ چۈنكى
مۇھەببەت ئۆلۈمدەك كۈچلۈكتۇر؛ مۇھەببەتنىڭ قىزغىنلىقى تەھتىسارادەك
رەھىمسىز؛ ئۇنىڭدىن چىققان ئوت ئۆچقۇنلىرى، ـ ياھنىڭ دەھشەتلىك بىر
يالقۇنىدۇر! (Sheol h7585) 7 كۆپ سۇلار مۇھەببەتنى ئۆچۈرەلمەيدۇ؛
كەلكۈنلەر ئۇنى غەرق قىلالمايدۇ؛ بىرسى: «ئۆي-تەئەللۇقاتلىرىمنىڭ ھەممىسىنى
بېرىپ مۇھەببەتكە ئېرىشىمەن» دېسە، ئۇنداقتا ئۇ ئادەم كىشىنىڭ نەزىرىدىن
پۈتۈنلەي چۈشۈپ كېتىدۇ». 8 «بىزنىڭ كىچىك سىڭلىمىز باردۇر، بىراق
ئۇنىڭ كۆكسى يوقتۇر؛ سىڭلىمىزغا ئەلچىلەر كەلگەن كۈندە بىز ئۇنىڭ ئۈچۈن
نېمە قىلىمىز؟» 9 «ئەگەر ئۇ سېپىل بولسا، بىز ئۇنىڭغا كۈمۈش مۇنار سالىمىز؛
ئەگەر ئۇ ئىشىك بولسا، بىز ئۇنى كېدىر تاختايلار بىلەن قاپلايمىز». 10 «ئۈزۈم بىر
سېپىلدۇرمەن، ھەم مېنىڭ كۆكسىلىرىم مۇنارلاردەكتۇر؛ شۇڭا مەن ئۇنىڭ كۆز
ئالدىدا خاتىرجەملىك تاپقان بىرسىدەك بولدۇم». 11 «سۇلايمانىنىڭ باغال-ھاموندا
ئۈزۈمزارى بار ئىدى، ئۈزۈمزارنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بەردى؛ ئۇلارنىڭ
ھەممىسى مېۋىسى ئۈچۈن مىڭ كۈمۈش تەڭگە ئاپىرىپ بېرىشى كېرەك ئىدى؛
12 ئۈزۈمنىڭ ئۈزۈمزارىم مانا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ؛ ئۇنىڭ مىڭ تەڭگىسى
ساڭا بولسۇن، ئى سۇلايمان، شۇنىڭدەك ئىككى يۈز تەڭگە مېۋىسىنى باققۇچىلارغا
بولسۇن». 13 «ھەي باغلاردا تۇرغۇچى، ھەمراھلار ئاۋازىڭنى ئاڭلىغۇسى بار؛
ماڭىمۇ ئۇنى ئاڭلاتقۇزغايسەن». 14 «ئى سۆيۈملۈكۈم، تېز بولە، جەرەن يا كى
ياش بۇغدەك بول، ئېتىتقۇلار تاغلىرى ئۈستىدە يۈگۈرۈپ!»

یەشایا

1 ئۆززیا، یوتام، ئاهاز ۆە هەزەکیالار یەهۆداغا پادشاه بولغان ۆاقىتلاردا، یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا، ئامۇزنىڭ ئوغلى یەشایا کۆرگەن غایىبانە ۆەھيۋالامەتلەر: ـ **2** «ئى ئاسمانلار، ئاڭلاڭلار! ئى یەر-زېمىن، قۇلاق سال! چۈنکى پەرۋەردىگار سۆز ئېيتتى: ـ «مەن بالىلارنى بېقىپ چوڭ قىلدىم، بىراق ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. **3** کالا بولسا ئىگىسىنى تونۇيدۇ، ئېشەکنۇ خوجايىننىڭ ئوقۇرىغا [ماڭىدىغان يولنى] بىلىدۇ، بىراق ئىسرائىل بىلمەيدۇ، ئۆز خەلقىم هېچ يورۇتۇلغان ئەمەس. **4** ئاه، گۇناهکار «يات ئەل»، قەبىهلىکنى توپلاپ ئۆزىگە يۈکلىگەن خەلق، رەزىللەرنىڭ بىر نەسلى، نىجىس بولۇپ کەتکەن بالىلار! ئۇلار پەرۋەردىگاردىن يىراقلىشىپ، «ئىسرائىلدىکى مۇقەددەس بولغۇچى»نى کۆزىگە ئىلمىدى، ئۇلار کەينىگە يانىدى. **5** نېمىشقا يەنە دۇمبالانغۇ‌ڭلار كېلىدۇ؟ نېمىشقا ئاسىيلىق قىلىۋېرىسىلەر؟ پۈتۈن باشلىرىڭلار ئاغرىپ، يۈرىکىڭلار پۈتۈنلەي زەئىپلىشىپ کەتتى، **6** بېشىڭلاردىن ئايىغىڭلارغىچە ساق يېرىڭلار قالمىدى، پەقەت يارا-جاراهەت، ئىششىق ۆە يېرىڭ بىلەن تولدى، ئۇلار تازىلانمىغان، تېڭىلمىغان يا کى ئۇلارغا هېچ مەلهەم سۈرتۈلمىگەن. **7** ۆەتىنىڭلار چۆللەشتى، شەهەرلىرىڭلار کۆيۈپ ۆەيرانە بولدى، يەر-زېمىنىڭلارنى بولسا، ياتلار کۆز ئالدىڭلاردىلا يۇتۇۋۇۋلىۋاتىدۇ، ئۇ ياتلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىپ چۈللىشىپ کەتتى. **8** ئەمدى ئۈزۈمزارغا سېلىنغان چەللىدەك، تەرخەمەکلىکتە سېلىنغان کەپىدەك، مۇهاسىرىگە چۈشکەن شەهەردەك، زىئوننىڭ قىزى زەئىپ قالدۇرۇلدى. **9** ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىزگە ئازغىنە «قالدىسى»نى قالدۇرمىغان بولسا، بىز سودوم شەهىرىگە ئوخشاپ قالاتتۇق، گومورىرا شەهىرىنىڭ هالىغا چۈشۈپ قالاتتۇق. **10** ئى سودومنىڭ هۆکۈمرانلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار، «ئى گومورىرانىڭ خەلقى، خۇدايىمىزنىڭ قانۇن-نەسىهىتىگە قۇلاق سېلىڭلار! **11** سەلەر زادى نېمە دەپ ماڭا ئاتاپ نۇرغۇنلىغان قۇربانلىقلارنى سۈنىسىلەر؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ «مەن کۆيدۈرمە قوچقار قۇربانلىقىڭلاردىن، بوردىاد مالنىڭ يا غلىرىدىن تويۇپ کەتتىم، بۇقىلار، پاقىلانلار، تېکىلەرنىڭ قانلىرىدىن هېچ خۇرسەن ئەمەسمەن. **12** سەلەر مېنىڭ ئالدىمغا کىرىپ کەلگىنىڭلاردا، سەلەردىن هويلا-ئېۋانلىرىمنى شۇنداق دەسسەپ-چەيلەشنى کىم تەلەپ قىلغان؟ **13** بېهۇدە ئاشلىق هەدىيەلىرىنى ئېلىپ کېلىشنى بولدى قىلىڭلار، خۇشبۇيۋە بولسا ماڭا يىرگىنچلىك بولۇپ قالدى. «يېڭى ئاي» هېيتلىرى ۆە «شابات کۈن»لىرىگە، جامائەت ئىبادەت سورۇنلىرىغا چاقىرىلىشلارغا ـ قىسقىسى، قەبىهلىکتە ئۆتکۈزۈلگەن داغدۇغىلىق يىغىلىشلارغا چىدىغۇچىلىکىم قالمىدى. **14** «يېڭى ئاي» هېيتىڭلاردىن، بېکىتىلگەن هېيت-بايرىمىڭلاردىن قەلبىم نەپرەتلىنىدۇ؛ ئۇلار ماڭا يۈك بولۇپ قالدى؛ ئۇلارنى کۆتۈرۈپ يۈرۈشتىن چارچاپ کەتتىم. **15** قولۇڭلارنى کۆتۈرۈپ دۇئاغا يايغىنىڭلاردا، کۆزۈمنى سەلەردىن ئېلىپ قاچىمەن؛ بەرهەق، کۆپلەپ دۇئالارنى قىلغىنىڭلاردا، ئاڭلىمايمەن؛ چۈنکى قوللىرىڭلار قانغا بويالدى. **16** ئۆزۈڭلارنى يۇيۇپ، پاکلىنىڭلار؛ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىکىنى کۆز ئالدىمدىن نېرى قىلىڭلار، رەزىللىکنى قىلىشتىن قولۇڭلارنى ئۈزۈڭلار؛ **17** ياخشىلىق قىلىشنى ئۆگىنىڭلار؛ ئادىللىقنى ئىزدەڭلار، زومىگەرلەرگە تەنبىھ بېرىڭلار، يېتىم-يېسىرلەرنى ناهەقلىقتىن خالاس قىلىڭلار، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسىنى سوراڭلار. **18** ئەمدى کېلىڭلار، بىز مۇنازىرە قىلىشايلى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەلەرنىڭ گۇناهىڭلار قىپ-قىزىل بولسىمۇ، يەنىلا قاردەك ئاقىرىدۇ؛ ئۇلار قىزىل قۇرۇتتەك توق قىزىل بولسىمۇ، يۈڭدەك ئاپئاق بولىدۇ. **19** ئەگەر ئىتائەتمەن بولۇپ، ئاڭلىساڭلار، زېمىندىکى ئېسىل مەهسۇلاتتىن بەهرىمەن بولىسىلەر؛ **20** بىراق رەت قىلىپ يۈز ئۆرىسەڭلار، قىلىچ بىلەن ئۆجۈقتۇرۇلىسىلەر» ـ چۈنکى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزىدىن بىلەن شۇنداق دېگەن. **21** سادىق شەهەر قانداقمۇ پاهىشە بولۇپ قالدى!؟ ئەسلىدە ئۇ ئادالەت بىلەن تولغانىدى، هەققانىيلىق ئۇنى ماکان قىلغانىدى، بىراق هازىر قاتىللار ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتىدۇ. **22** کۈمۈشۈڭ بولسا داشقالغا ئايلىنىپ قالدى، شارابىڭغا سۇ ئارىلىشىپ قالدى؛ **23** ئەمىرلىرىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلار، ئوغرىلارغا ئۇلىپەت بولدى؛ ئۇلارنىڭ هەربىرى پارىغا ئامراق بولۇپ، سوغا-سالاملارنى کۆزلەپ يۈرمەکتە؛ ئۇلار يېتىم-يېسىرلەر ئۈچۈن ئادالەت ئىزدىمەيدۇ، تۇل خوتۇنلارنىڭ دەۋاسى ئۇلارنىڭ ئالدىغا يەتمەيدۇ. **24** شۇڭا ـ دەيدۇ ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار ـ يەنى ئىسرائىلدىکى قۇدرەت ئىگىسى ئېيتىدۇ: ـ مەن کۈشەندىلىرىمنى [جازالاپ] پۈخادىن چىقىمەن، دۈشمەنلىرىمدىن قىساس ئالىمەن؛ **25** قولۇمنى ئۈستۈڭگە تەگکۈزۈپ، سېنى تاۋلاپ، سەندىکى داشقالنى تەلتۈکۈس تازىلايمەن، سەندىکى بارلىق تاربالاشمىلارنى ئېلىپ تاشلايمەن. **26** هۆکۈمران-سوراقچىلىرىڭلارنى ئاۋۋالقىدەك، مەسلىھەتچىلىرىڭلارنى دەسلەپتىکىدەك هالغا کەلتۈرىمەن. کېيىن سەن «هەققانىيلىقنىڭ ماکانى»، «سادىق شەهەر» ـ دەپ ئاتىلىسەن. **27** ئەمدى زىئون ئادىللىق بىلەن، ۆە ئۇنىڭغا قايتىپ کەلگەنلەر هەققانىيلىق بىلەن قۇتقۇزۇلۇپ هۆر قىلىنىدۇ. **28** بىراق ئاسىيلار ۆە گۇناهکارلار بىردەك ئۆچۈقتۇرۇلىدۇ، پەرۋەردىگاردىن يۈز ئۆرىگۈچىلەر بولسا هالاك بولىدۇ. **29** شۇ چاغدا سەلەر تەشنا بولغان دۇب دەرەخلىرىدىن نومۇس قىلىسىلەر، تاللىغان باغلاردىن خىجىل بولىسىلەر. **30** چۈنکى ئۆزۈڭلار خۇددى يوپۇرماقلىرى قۇرۇپ کەتکەن دۇب دەرىخىدەك، سۈسىز قۇرۇق بىر باغدەك بولىسىلەر. **31** شۇ کۈنى کۈچى بارلار ئوتقا شام پىلىکى، ئۇلارنىڭ ئەجرى بولسا، ئۆچقۇن بولىدۇ؛ بۇلار هەر ئىککىسى تەڭلا کۆيۈپ کېتىدۇ، ئۇلارنى ئۆچۈرۈشکە هېچکىم چىقمايدۇ.

2 بۇلار ئامۇزنىڭ ئوغلى یەشایا یېرۇسالېم ۆە یەهۆدا توغرىسىدا کۆرگەن کالامىدۇر: ـ **2** ئاخىر زامانلاردا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ بېشى بولۇپ بېکىتىلىدۇ، هەممە دۆڭ-ئېگىزلىکتىن ئۈستۈن قىلىپ کۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ کېلىشىدۇ. **3** نۇرغۇن خەلق-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «کېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ ئۆيىگە چىقىلايلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، بىز ئۇنىڭ تەرىقىلىرىدە ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. ـ چۈنکى قانۇن-يولىيورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-کالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. **4** ئۇ ئەللەر تارىسىدا هۆکۈم چىقىرىدۇ، نۇرغۇن خەلقلەرنىڭ هەق-ناهەقلىرىگە کېسىم قىلىدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ؛ بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ کۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار هەم يەنە ئۇرۇشنى ئۆگەنمەيدۇ. **5** ـ ئى ياقۇپ جەمەتىدىکىلەر، کېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ نۇرىدا ماڭايلى!». **6** ـ سەن ئۆز خەلقىڭ بولغان ياقۇپ جەمەتىنى تاشلاپ قويدۇڭ؛ چۈنکى ئۇلار شەرقتىکى خۇراپاتلار بىلەن تولدۇرۇلدى؛ ئۇلار فىلىستىيلەردەك پال سالىدۇ، ئۇلار چەتئەللىکلەر بىلەن قول ئۇتۇشىدۇ؛ **7** زېمىنى بولسا ئالتۇن-کۈمۈشکە تولۇپ کەتتى؛ بايلىقلىرى ئۆگىمەس؛ یەر-زېمىنى ئاتلارغىمۇ تولۇپ کەتتى، جەڭ هارۇلىرى هەم ئۆگىمەس؛ **8** زېمىنى بۇتلار بىلەنمۇ لىق بولۇپ کەتتى؛ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغانلىرىغا، بارماقلىرى بىلەن شەکىللەندۈرگەنلىرىگە سەجدە قىلىشىدۇ. **9** شۇنىڭ بىلەن پۇقرالار ئېگىلدۈرۈلىدۇ،

مۆتىۋەرلەرمۇ تۇۋەن قىلىنىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قەددىنى رۇسلىمايسەن ھەم ھېچ كەچۈرۈم قىلمايسەن. 10 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ ۋەھىشتىدىن، ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن تۆزۈڭنى قاچۇر، [خادا] تاشلار ئېچىگە كىرىۋال، تويا-چاكلار ئېچىگە مۆكۈۋال! 11 چۈنكى ئادەمنىڭ تەكەبىۋىر كۆزلىرى يەرگە قارىتىلىدۇ، ئىنسانلارنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى پەس قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۇستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. 12 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ شۇنداق بىر كۈنى تەيىار تۇرىدۇ: ـ شۇ كۈنى ھەر بىر تەكەبىۋىر ۋە مەمەدانلارنىڭ ئۇستىگە، تۆزنى يۇقىرى سانىغانلارنىڭ ئۇستىگە چۈشىدۇ (شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ھەممىسى پەس قىلىنىدۇ!)، 13 شۇنىڭدەك لىۋاننىڭ ئېگىز، پەلەككە يېتىدىغان بارلىق كېدىر دەرەخلىرىنىڭ ئۇستىگە، باشاندىكى بارلىق دۇب دەرەخلىرىنىڭ ئۇستىگە، 14 ئېگىز تاغلارنىڭ ھەممىسىگە، يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بارلىق دۆڭلەرنىڭ ئۇستىگە، 15 ھەر بىر ھەيۋەتلىك مۇنارنىڭ ئۇستىگە، ھەر بىر مۇستەھكەم سېپىلنىڭ ئۇستىگە، 16 تارشىشتىكى ھەر بىر سودا كېمىسىنىڭ ئۇستىگە، شۇنداقلا بارلىق گۈزەل كېمە گەۋدىسىنىڭ ئۇستىگە شۇ كۈنى چۈشۈشكە تەيىار تۇرىدۇ. 17 ئادەملەرنىڭ كۆرەكلىكى تۆۋەن قىلىنىپ چۈشۈرۈلۈپ، ئىنسانلارنىڭ تەكەبىۋىرلىقى پەس قىلىنىدۇ، شۇ كۈندە يالغۇز پەرۋەردىگارلا ئۇستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ. 18 بۇتلار بولسا ھەممىسى كۆزدىن يوقىلىدۇ. 19 پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۇرۇشقا تۇرىندىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار تۆزلىرىنى ئۆنۈك ۋەھىشتىدىن، ئۆنۈك ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش غارلىرىنىڭ ئېچىگە، يەر يۈزىدىكى تۆتۈكلەرگە كىرىۋالىدۇ؛ 20 شۇ كۈندە كىشىلەر تۆزىگە چوقۇنۇشقا ياسىغان كۈمۈش بۇتلىرى ۋە ئالتۇن بۇتلىرىنى قارىغۇ چاشقانلارغا ۋە شەپەرەكلەرگە تاشلاپ بېرىدۇ؛ 21 پەرۋەردىگار يەرنى دەھشەتلىك سىلكىندۇرۇشقا تۇرىندىن تۇرىدىغان چاغدا، ئۇلار تۆزلىرىنى ئۆنۈك ۋەھىشتىدىن، ئۆنۈك ھەيۋىسىنىڭ شان-شەرىپىدىن قاچۇرۇپ، خادا تاش چاكلىرىنىڭ ئېچىگە، يارلارنىڭ يېرىقلىرىغا كىرىۋالىدۇ؛ 22 ئۇمىدىگارلارنى نەپسىي دىمىغىدىلا تۇرىدىغان ئىنسانىدىن ئۆزۈڭلار، چۈنكى ئىنسان زادى نېمە ئىدى؟!

3 چۈنكى، قارا! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، يېرۇسالېم ۋە يەھۇداغا قۇۋۋەت ۋە يۆلەنچۈك بولغان [بارلىق نەرسىلەرنى يوق قىلىدۇ]، ـ يەنى قۇۋۋەت بولغان پۈتكۈل تاش-نان، يۆلەنچۈك بولغان ھەممە سۇ، 2 پالۋان ۋە لەشكەر، سوتچى ۋە پەيغەمبەر، پالچى ۋە ئاقساقال، 3 ئەللىك بېشى، مۆتىۋەر ۋە مەسلىھەتچى، ھۈنەرۋەن ئۇستىلار ۋە جادۇ قىلغۇچىلارنى يوق قىلىدۇ. 4 ـ «[ئۇلارنىڭ ئورنىغا] ياشلارنى ئەمەلدار قىلىمەن، بەتخۇي بالىلار ئۇلارنىڭ ئۇستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. 5 پۇقرالار بىر-بىرىنى ئېزىدۇ، ھەربىرى قوشنىسى تەرىپىدىن ئېزىلىدۇ؛ بالىلار قېرىلارغا، مۆتىۋەرلەرگە ئەدەپسىزلىك قىلىدۇ، 6 شۇ كۈنى بىرسى ئاتا جەمەتىدىكى قېرىندىشىنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ «سىزنىڭ كىيىم-كېچەكىڭز بار؛ بىزگە يېتەكچى بولۇڭ، بۇ خارابىلەر قولىڭز ئاستىدا بولسۇن»، ـ دەيدۇ؛ ئۇ جاۋابەن قولىنى كۆتۈرۈپ [قەسەم ئىچىپ]: «دەردىگارلارغا دەرمان بولالمايمەن، ئۆيۈمدىمۇ يا ئاش-نان يا كىيىم-كېچەك يوق، مېنى خەلققە يېتەكچى قىلما گالار!» ـ دەيدۇ. 8 چۈنكى يېرۇسالېم يۆتلىشىدۇ-چۈشكۈنلىشىدۇ، يەھۇدا بولسا يىقىلىدۇ، سەۋەبى، ئۇلارنىڭ تىلى ۋە ئىللەتلىرى پەرۋەردىگارغا قارشى چىقىپ، شەرەپ ئىگىسىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ئىسيانكارلىق قىلدى. 9 ئۇلارنىڭ چىرايى ئۆزلىرىگە قارشى گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ ئۇلار سودوم شەھىرىدەك گۇناھنى ھېچ يوشۇرمايى، ئوچۇق-ئاشكارا جاكارلايدۇ. ئۇلارنىڭ جېنىغا ۋاي! ئۇلار يامانلىقنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن! 10 ھەققانىيلارغا ئېيتقىنىكى، ئۇلار ئامان-ئېسەنلىكتە تۇرىدۇ، ئۇلار ئۆز ئەمەللىرىنىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ؛ 11 رەزىللەرگە ۋاي! بېشىغا يامانلىق چۈشىدۇ، چۈنكى ئۆز قولى بىلەن قىلغانلىرى ئۆزىگە يانىدۇ. 12 مېنىڭ خەلقىمدە بولسا، بالىلار ئۇلارنى خار قىلىدۇ، ئايالىلار ئۇلارنى ئىدارە قىلىدۇ؛ ئى خەلقىم! سەلەرنى يېتەكلەۋاتقانلار سەلەرنى ئازدۇرىدۇ، ئۇلار ماڭىدىغان يوللىرىڭلارنى يوق قىلىدۇ. 13 پەرۋەردىگار ئۆز دەۋاسىنى سوراشقا ئورۇن ئالىدۇ، خەلق-مىللەتلەر ئۇستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا ئۆرە تۇرىدۇ؛ 14 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ ئاقساقاللىرى ۋە ئەمىرلىرى بىلەن دەۋالىشىپ، ئۇلارغا: ـ ئۆزۈمزارنى يەپ ئۆگەتكەنلەر سىلەر ئۆزۈڭلار، ئاجىز مۆمىنلەردىن ئالغان ئولجا ئۆيۈڭلاردا يانىدۇ، دەيدۇ. 15 ـ سىلەرنىڭ خەلقىمنى ئاشۇنداق ئېزىپ، ئاجىز مۆمىنلەرنىڭ يۈزلىرىگە دەسسەپ زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. 16 پەرۋەردىگار يەنە مۇنداق دېدى: ـ «زىئون قىز-ئايالىرى تەكەبىۋىرلۇق قىلىپ، قاش-كىرپىكلىرىنى سۈزۈپ، كۆزلىرىنى ئوينىتىپ، ناز قىلىپ تاپىنا گىلىشىپ، پۇتلىرىنى جىلدىرلىتىپ مېڭىپ يۈرىشىدۇ؛ 17 شۇڭا رەب زىئون قىز-ئايالىرىنىڭ باش چوققىلىرىنى تاز قىلىدۇ، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۇيات يەرلىرىنى ئېچىۋېتىدۇ». 18 ئاشۇ كۈنى رەب ئۇلارنى گۈزەللىكىدىن مەھرۇم قىلىدۇ؛ ـ ئۇلارنىڭ ئوشۇق جىلدىراقلىرىنى، باش جىيەكلىرىنى، ئاي شەكلىلىك مارجانلىرىنى، 19 ھالقىلىرىنى، بىلەزۈكلىرىنى، چۈمپەردە-چاچۋانلىرىنى، 20 روماللىرىنى، ئوشۇق زەنجىرلىرىنى، پوتىلىرىنى، ئەتىردانلىرىنى، تىلتۇمارلىرىنى، 21 ئۈزۈكلىرىنى، بۇرۇن ھالقىلىرىنى، 22 ھېيتلىق تونلىرىنى، يوپۇقلىرىنى، پۇركەنچىلىرىنى، ھەمياناللىرىنى، 23 ئەينەكلىرىنى، ئاپاق ئېچ كۆينەكلىرىنى، سەللىلىرىنى ۋە تور پەردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. 24 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، ئەتىر پۇرىقىنىڭ ئورنىغا بەتبۇيلۇق، پوتىنىڭ ئورندا تاغرىچا، چىرايلىق ياسىنىش چاچلىرىنىڭ ئورندا تاز بېشى، كېلىشكەن تونىنىڭ ئورندا بۇز رەختەر، گۈزەللىكىنىڭ ئورندا داغىلا تامغىسى بولىدۇ. 25 سېنىڭ يىگىتلىرىڭ قىلىچلىنىپ، باتۇرلىرىڭ جەڭدە يىقىلىدۇ. 26 [زىئوننىڭ] قوۋۇقلىرى زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتىدۇ؛ ئۇ يالىڭاچلانغان ھالدا يەرگە ئولتۇرۇپ قالىدۇ.

4 شۇ كۈنى يەتتە ئايال بىر ئەرنى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «بىز ئۆز ئىنىمىزنى يەيمىز، ئۆز كىيىم-كېچەكلىرىمىزنى كىيىمىز؛ پەقەت بىزنى رەسۋالىقتىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، بىزنى نامىڭىزنا تەۋە قىلىشىڭىزنى ئۈتۈنىمىز!» ـ دەپ يالۋۇرىدۇ. 2 شۇ كۈنى «پەرۋەردىگارنىڭ شېخى» ئۆنۈك گۈزەللىكى ھەم شەرىپىنى كۆرسەتكۈچى بولىدۇ، زېمىن بەرگەن مېۋە بولسا، قېچىپ قۇتۇلغان ئىسرائىلدىكىلەرگە شۇھرەت ۋە گۈزەللىك كەلتۈرىدۇ. 3 ھەم شۇنداق ئىش بولىدۇكى، زىئوندا قالغانلار، يېرۇسالېمدا توختىتىلغانلار، يەنى يېرۇسالېمدا ھايات دەپ تىزىملانغانلارنىڭ ھەممىسى پاك-مۇقەددەس دەپ ئاتىلىدۇ. 4 شۇ چاغدا رەب ئادالەت يۇرگۈزگۈچى روھ ھەم كۆيدۈرگۈچى روھ بىلەن، زىئون قىزلىرىنىڭ پاسىقلىقىنى يۇيۇپ، يېرۇسالېمنىڭ قان داغلىرىنى تازىلايدۇ. 5 شۇ چاغدا پەرۋەردىگار كۈندۈزدە زىئون تېغىدىكى ھەر بىر تۈيى، شۇنداقلا بارلىق ئىبادەت سورۇنلارنىڭ ئۇستىگە ئىس-تۈتەك ۋە بۇلۇت، كەچتە بولسا ئوت يالقۇنىنىڭ جۇلالىسىنى يارىتىدۇ؛ چۈنكى شان-شەرەپنىڭ ئۇستىدە سايىۋەن بار بولىدۇ. 6 شۇ كۈنى، كۈندۈزدە تومۇز ئىسسىققا سايە قىلىدىغان، خەتەردىن پاناھلىنىدىغان، بوران-يامغۇرلارغا دالدا بولىدىغان بىر سايىۋەنلىك كەپە بولىدۇ».

5 مەن ئۆز سۆيگەن يارىمغا، مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم ئۈچۈن ئۆز ئۈزۈمزارى توغرۇلۇق بىر كۈي ئېيتىپ بېرەي؛ سۆيۈملۈكۈمنىڭ مۈنبەت بىر دۆڭ ئۈستىدە

ئۇزۇمزارى بار ئىدى؛ **2** ئۇ ھەممە يېرىنى كولاپ تاشلارنى ئېلىپ تاشلىدى، ئەڭ ئېسىل ئۇزۇم تېلى تىكتى؛ ئۇ ئۇزۇمزار ئوتتۇرىسىغا كۆزىتىش مۇنارى سالدى، ئۇزۇمزار ئىچىدىمۇ شاراپ كۆچلىكى قازدى، ئاندىن ئۇزۇمدىن ياخشى ھوسۇل كۈتتى؛ بىراق بۇنىڭ ئورنىغا، ئۇزۇمزار ئاچچىق ئۇزۇملەرنىلا بەردى. **3** ئى، ئى يېروسالېمدىكىلەر ۋە يەھۇدانىڭ ئادەملىرى، مەن بىلەن ئۇزۇمزارىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ھۆكۈم چىقىرىڭلار! **4** مېنىڭ ئۇزۇمزارىمدا قىلغۇدەك يەنە نېمە ئىشىم قالدى؟ ياخشى ئۇزۇملەرنى كۈتكىنىمدە، نېمىشقا پەقەت ئاچچىق ئۇزۇمنىلا چىقىرىپ بەردى؟ **5** ئەمدى ھازىر ئۆز ئۇزۇمزارىمنى نېمە قىلىدىغىنىمنى سىلەرگە ئېيتىپ بېرەي: ـ ئۇنىڭ چىتلاقلىرىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇ يۇتۇۋېتىلىدۇ؛ ئۇنىڭ تاملىرىنى چېقىپ غۇلىتىمەن، ئۇ چەيلىنىدۇ. **6** مەن ئۇنى چۈللۈككە ئايلاندۇرىمەن؛ ھېچكىم ئۇنى چاتاپ-پۈتاپ، پەرۋىش قىلمايدۇ؛ جىغانلار ۋە تىكەنلەر ئۇنىڭدا ئۆسۈپ چىقىدۇ؛ بۇلۇتلارغا ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يامغۇر ياغدۇرماڭلار دەپ بۇيرۇيمەن. **7** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۇزۇمزارى ـ ئىسرائىل جەمەتى، ئۇنىڭ خۇشاللىقى بولغان ئۆسۈملۈك بولسا ـ يەھۇدادىكىلەردۇر؛ ئۇ ئادالەت مېۋىسىنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى زۇلۇم كۆردى؛ ھەققانىيلىقنى كۈتكەن، بىراق مانا ئەمدى ناله-يەرياد بولدى! **8** خەقلەرگە ھېچ ئورۇن قالدۇرماي ئۆيىنى-ئۆيگە، ئېتىزنى-ئېتىزغا ئۇلىغانلارغا ۋاي! ئۆزۈڭلارنى يالغۇز زېمىندا قالدۇرماڭچىمۇسىلەر؟ **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مېنىڭ قۇلىقىمغا مۇنداق دېدى: ـ «كۆپلىگەن ئۆيلەر، دەرۋەقە ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك ئۆيلەر ئادەمزاتسىز، خاراب بولىدۇ. **10** بەرھەق، قىرىق مولۇق ئۇزۇمزار پەقەت ئالتە كۈپ شاراب بېرىدۇ، ئوتتىز كۈزە دان بولسا پەقەت ئۈچ كۈزە ھوسۇل بېرىدۇ. **11** مەي ئىچىشكە ئالدىراپ تاڭ ئاتقاندا ئورنىدىن تۇرغانلارغا، قاراڭغۇ چۈشىشىگە قارىماي، شارابتىن كەيپ بولغۇچە بىسىپ ئولتۇرغانلارغا ۋاي! **12** ئۇلارنىڭ زىياپەتلىرىدە چىلتار ۋە لىرا، تەمبۈر ۋە نەي، شاراپمۇ بار؛ بىراق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قىلغانلىرىغا ۋە قول ئىشلىرىغا ھېچ ئېتىبار قىلمايدۇ. **13** شۇ سەۋەبتىن ئۆز خەلقىم بىلىمدىن خەۋەرسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولۇپ كېتىدۇ؛ ئېسىلزادىلىرى ئېچىرقىشىپ، پۇقرالىرى ئۇسسۇزلۇقتىن قۇرۇپ كېتىدۇ. **14** شۇڭا تەھتىسارا ئېيىنى يوغىنىتىپ، ئاغزىنى ھاڭ ئاچىدۇ؛ ئۇلارنىڭ شۇھرەتلىرى، توپ-توپ ئادەملىرى، قىقاس-سۈرەن كۆتۈرگۈچىلىرى ۋە نەغمە ئوينىغۇچىلىرى بىراقلا ئىچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. **15** پۇقرالار ئېگىلدۇرۇلىدۇ، مۆتىۋەرلەرمۇ تۆۋەن قىلىنىدۇ، تەكەبىۋارلارنىڭ كۆزلىرى يەرگە قارىتىلىدۇ، **16** بىراق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئادالەت يۇرگۈزگىنىدە ئۇستۈن دەپ مەدھىيىلىنىدۇ، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى تەكۈزى ھەققانىيلىقىدىن پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىنىدۇ. **17** شۇ چاغدا قوزىلار ئۆز يايلاقلىرىدا تۇرغاندەك ئوتلايدۇ، مۇساپىرلارمۇ بايلارنىڭ ۋەيرانە ئۆيلىرىدە ئوزۇقلىنىدۇ. **18** قەبىھلىكنى ئالداڭچىلىقنىڭ يېپىلىرى بىلەن، گۇناھنى ھارۋا ئارغامچىسى بىلەن تارتقانلارغا ۋاي! **19** يەنى: «[خۇدا] ئالدىرسۇن! ئىشلىرىنى ئۆزى ئىتتىكرەك ئادا قىلسۇن، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنى كۆرەلەيمىز! «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»نىڭ نىيەت قىلغىنى يېقىنلىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇلغاي، بىز ئۇنى بىلىۋالايلى!» ـ دېگەنلەرگە ۋاي! **20** يامانىنى ياخشى، ياخشىنى يامان دېگۈچىلەرگە، قاراڭغۇلۇقنى نۇرىنىڭ، نۇرنى قاراڭغۇلۇقتىنڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا، ئاچچىقنى تاتلىقنىڭ، تاتلىقنى ئاچچىقنىڭ ئورنىغا قويغۇچىلارغا ۋاي! **21** ئۆزلىرىنى دانا دەپ چاغلىغانلارغا، ئۆز نەزىرىدە ئۆزلىرىنى ئەقىللىق دەپ قارىغانلارغا ۋاي! **22** شاراب ئىچىشكە باتۇر بولغانلارغا، ھاراقنى ئەبجەش قىلىشتا قەھرىمان بولغانلارغا، **23** يەنى پارا ئۈچۈن رەزىللەرنى ئاقلاپ، شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ ئادالىتىنى رەت قىلغۇچىلارغا ۋاي! **24** شۇڭا، ئوت يالقۇنلىرى سامانلارنى يۇتۇۋۇتكەندەك، يالقۇنلاردا مەھگىلەنلەر سولىشىپ يوقالغاندەك، ئۇلارنىڭ يىلتىزلىرى چىرىپ كېتىدۇ، گۈل-چېچەكلىرى چاڭ-توزا كۈدەك توزۇپ كېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ يولىورۇق-قانۇنىنى چەتكە ئاققان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سۆز-كالامىنى كۆزگە ئىلمىغانىدى. **25** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى ئۆز خەلقىگە قاراپ قاينايدۇ، ئۇ ئۇلارغا قاراپ قولىنى كۆتۈرۈپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ يېقىتىدۇ. تاغلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۇلۇكلەر ئەخلەتلەردەك كوچىلار ئوتتۇرىسىدا دۈۋە-دۈۋە بولىدۇ. مۇشۇنداق ئىشلار بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلماي تۇرىدۇ. **26** ئۇ يىراقتىكى ئەللەرنى چاقىرىپ ئۇنغىنى كۆتۈرىدۇ، ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت ياقىسىدىن بىر ئەلنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ، مانا ئۇلار تېزدىن ئالدىراپ كېلىدۇ! **27** ئۇلاردىن ھېچبىرى چارچاپ كەتمەيدۇ، پۇتلىشىپمۇ كەتمەيدۇ. ھېچبىرى مۇگدىمەيدۇ، ئۇخلىمايدۇ، باغلىغان بەلۋاغلىرىدىن ھېچبىرى بوشىمايدۇ، چورۇقلىرىنىڭ بوغقۇچلىرىدىن ھېچبىرى ئۈزۈلمەيدۇ؛ **28** ئۇلارنىڭ ئوقلىرى ئىتتىك، بارلىق ئوقيالىرىنىڭ كىرىچلىرى تارتىلىپ تەييار تۇرىدۇ، ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى چاقاق تېشىدەك بولىدۇ، [جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ] چاقلىرى قۇيۇنتازدەك ئايلىنىدۇ؛ **29** ئۇلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى شىرنىڭكىدەك بولىدۇ، ئۇلار ئارسلانلاردەك ھۆركىرىشىدۇ، دەرۋەقە، ئۇلار ئوۋغا ئېرىشكەنده غاۋ-غۇژ قىلىپ ھۆرىيىشىدۇ؛ ئوۋنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقلاي، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىدۇ. **30** شۇ كۈنى ئۇلار دېڭىزلار ھۆركۈرىگەندەك ئوۋغا ھۆركىرىشىدۇ؛ ئەگەر بىرەرسى يەر-زېمىنغا قارىغۇدەك بولسا، پەقەت قاراڭغۇلۇق، دەرد-ئەلەمنىلا كۆرىدۇ! ھەرقانداق نۇر بۇلۇت-تۇمان تەرىپىدىن غۇۋالاشىدۇ.

6

ئۇززىيا پادىشاھ ئالەمدىن ئۆتكەن يىلى مەن رەبنى كۆردۇم؛ ئۇ ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر تەختتە ئولتۇراتتى؛ ئۆنىڭ تونى ئىبادەتخانىغا بىر كەلگەنىدى. **2** ئۇنىڭ ئۈستىدە سارافلار پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئالتە تال قانىتى بار ئىدى، ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ يۈزىنى ياپاتتى، ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پۇتىنى ياپاتتى، ۋە ئىككى قانىتى بىلەن ئۇ پەرۋاز قىلىپ تۇراتتى. **3** ئۇلاردىن بىرى باشقا بىرسىگە: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەس بولغىنىڭ شان-شەرىپىگە تولغان!» ـ دەپ توۋلاۋاتاتتى. **4** توۋلىغۇچىنىڭ ئاۋازىدىن دەرۋازىنىڭ كېشىكلىرى تەۋرىنىپ كەتتى، ئۆي ئىس-تۈتەك بىلەن قاپلاندى. **5** شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «ئۈزۈمگە ۋاي! مەن ئۈگەشتىم! چۈنكى مەن لەۋلىرى ناپاك ئادەممەن ھەم ناپاك لەۋلىك خەلق بىلەن ئارىلىشىپ ئۇرۇپ، ئۆز كۆزۈم بىلەن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا قاراپدىم!» ـ دېدىم. **6** شۇنىڭ بىلەن سارافلاردىن بىرى قولىدا قۇربانگاھتىن بىر چوغنى لاخشىگىرغا قىسىپ ئېلىپ، يېنىمغا ئۇچۇپ كەلدى؛ **7** ئۇ ئۇنى ئاغزىمغا تەككۈزۈپ: ـ «مانا، بۇ لەۋلىرىڭگە تەگدى؛ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ ئېلىپ تاشلاندى، گۇناھىڭ كەفارەت بىلەن كەچۈرۈم قىلىندى» ـ دېدى. **8** ئاندىن مەن رەبنىڭ: ـ «مەن كىمنى ئەۋەتىمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ باردۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن!» ـ دېدىم. **9** ۋە ئۇ: «بارغىن، مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشىنىمەيسىلەر، كۆرۈشنى كۆرىسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. **10** مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى تاش قىلغىن، ئۇلارنىڭ قۇلاقلىرىنى ئېغىر، كۆزلىرىنى كور قىلغىن؛ بولمىسا، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن

كۆرەلەيدىغان، قۇلىقى بىلەن ئاڭلىيالايدىغان، كۆڭلى بىلەن چۈشىنەلەيدىغان قىلىنىپ، يولدىن ياندۇرۇلۇپ ساقايتىلغان بولاتتى». **11** ئاندىن مەن: ـ «رەب، بۇ ئەھۋال قاچانغىچە داۋاملىشىدۇ؟» ـ دەپ سوريۇدىم، ئۇ جاۋابەن: ـ «تا شەھەرلەر خاراب قىلىنىپ ئاھالىسىز، ئۆيلەر ئادەمزاتسىز، زېمىن پۈتۈنلەي چۆلگە ئايلىنىپ بولغۇچە، **12** پەرۋەردىگار ئادەملىرىنى يىراقلارغا يۆتكەپ، زېمىندىكى تاشلۇۋىتىلگەن يەرلەر كۆپ بولغۇچە بولىدۇ» ـ دېدى. **13** «ھالبۇكى، زېمىندا ئادەملەرنىڭ ئوندىن بىرىلا قالىدۇ؛ ئۇلار [زېمىنغا] قايتىپ كېلىپ يەنە يۇتۇۋېتىلىدۇ، كېسىلگەن بىر دۇب يا كى ئارئار دەرىخىنىڭ كۆتىكىدەك بولىدۇ؛ كۆتەك بولسا «مۇقەددەس نەسىل» بولۇر.

7 يەھۇدا پادىشاھى ئاھاز (ئۇززىيانىڭ نەۋرىسى، يوتامنىڭ ئوغلى) تەختكە ئولتۇرغان كۆزلىرىدە، مۇنداق ئىش بولدى:ـ سۈرىيەنىڭ پادىشاھى رەزىن ۋە ئىسرائىل پادىشاھى رەمالىيانىڭ ئوغلى پېكاھ يېرۇسالېمغا قارشى جەڭ قىلدى، لېكىن ئۇستۇنلۇككە ئېرىشەلمىدى. **2** داۋۇتنىڭ جەمەتىگە:ـ «سۈرىيە ئەفرائىم بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلەشمە قوشۇن قۇردى» ـ دېگەن خەۋەر كەلدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ جەمەتىدىكىلەرنىڭ كۆڭلى ۋە خەلقىنىڭ كۆڭلى ئورمانلار شامالدا سىلكىنىپ كەتكەندەك سىلكىنىپ كەتتى. **3** ئاندىن پەرۋەردىگار يەشايا‌غا مۇنداق دېدى:ـ «سەن ۋە ئوغلۇڭ شېئار-جاشۇب چىقىپ، كىر يۇغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ بويىدىكى يولغا، يۇقىرى كۆچەك نورىنىڭ يېشىغا بېرىپ، ئاشۇ يەردە ئاھاز بىلەن كۆرۈشكىن. **4** سەن ئۇنىڭغا:ـ «سەن ئېھتىيات بىلەن كۆكلۈكنى توق تۇت! بۇ ئىككى كۆيمەس ئوتقاشنىڭ كۆتىكىدىن، يەنى رەزىن ھەم سۈرىيەنىڭ ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىنىڭ دەشتى-غەزەپلىرىدىن قورقما، يۈرەكزادى بولۇپ كەتمە! **5** چۈنكى سۈرىيە، ئەفرائىم ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلى سېنى قەستلەپ:ـ **6** «بىز يەھۇداغا بېسىپ كىرىپ، پارا كەندىچىلىك تۇغدۇرۇپ، تۇزىمىز ئۇچۇن تالان-تاراج قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر پادىشاھنى، يەنى تابەئالنىڭ ئوغلىنى تىكەيلى!» دېگەننىدى. **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:ـ «بۇ سۆز ئاقايدۇ، ھېچ ئەمەلگە ئاشمايدۇ؛ **8** چۈنكى سۈرىيەنىڭ بېشى دەمەشق شەھىرى ۋە دەمەشق شەھىرىنىڭ بېشى رەزىندۇر، خالاس؛ ۋە ئاتمىش بەش يىل ئىچىدە ئەفرائىم شۇنداق بىتىچت بولىدۇكى، ئۇلارنى «بىر خەلق» دېگلى بولمايدۇ؛ **9** ۋە ئەفرائىمنىڭ بېشى سامارىيە شەھىرىدۇر، سامارىيە شەھىرىنىڭ بېشى رەمالىيانىڭ ئوغلىدۇر، خالاس، سىلەر بۇلارغا ئىشەنمىسەڭلار، مۇستەھكەملەنمەيسىلەر» ـ دېگىن». **10** پەرۋەردىگار يەنە ئاھازغا سۆز قىلىپ:ـ **11** «تۇزۇڭ ئۇچۇن بېشارەت سورا؛ مەيلى يەرنىڭ تېگىدە يا كى پەلەكنىڭ قەرىدە بولسۇن سوراۋەر» ـ دېدى. **(Sheol h7585** **12** بىراق ئاھاز جاۋابەن: «مەن ھەم سورىمايمەن ھەم پەرۋەردىگارنى سىناقتا قويمايمەن» ـ دېدى. **13** ئاندىن [يەشايا]:ـ ئەمدى ئى داۋۇت جەمەتىدىكىلەر! ئاڭلاپ قويۇڭلار، ئادەملەرنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويمىغىنىڭلارنى ئاز دەپ، سىلەر خۇدايىمنىڭ سەۋر-تاقىتىنىمۇ قويمىغىلىۋاتامسىلەر؟ **14** شۇڭا رەب ئۆزى سىلەرگە بىر بېشارەت بېرىدۇ:ـ مانا، پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئىسمىنى «ئىمانۇئېل» دەپ ئاتايدۇ. **15** ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە ئۇ پىشلاق ۋە بال يەيدۇ. **16** چۈنكى بۇ ياش بالا ياخشىلىقنى تاللاپ، يامانلىقنى رەت قىلىشنى بىلگۈچە، سەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ ئىككى پادىشاھنىڭ يەر-زېمىنلىرى تاشلىنىپ قالىدۇ. **17** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ ۋە ئاتاڭنىڭ جەمەتىگە ئەفرائىم يەھۇدادىن ئايرىلغان كۈندىن بۇيان بولۇپ باقمىغان قاتتىق كۈنلەرنى چۈشۈرىدۇ. ئۇ كۈنلەر بولسا ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىدىن ئىبارەتتۇر! **18** شۇ كۈنى پەرۋەردىگار مىسىرنىڭ پىنھان ئېرىقلىرىدىكى پاشىلارنى ۋە ئاسۇرىيەدىكى ھەرىلەرنى ئۇشقىرتىپ چاقىرىدۇ؛ **19** ئۇلارنىڭ ھەممىسى كېلىپ ھەربىر خىلۋەت جىلغىلارغا، تاشلارنىڭ ھەربىر ئاراچىلىرىغا، ھەممە يانتاقلارغا ۋە ھەممە يايلاقلارغا غۇژۇلدە قونۇشىدۇ. **20** ئاشۇ كۈنى، رەب ئەفرات دەريا‌سىنىڭ نېرىسىدىن ئىجارىگە ئالغان بىر ئۈستىرا بىلەن، يەنى ئاسۇرىيە پادىشاھى بىلەن چاچ چۈشۈرىدۇ؛ مۇشۇ ئۈستىرا باشىنىڭ چېچىنى، پۇتنىڭ تۈكلىرىنى ۋە ساقالىنىمۇ چۈشۈرۈپ غىرىدايدۇ؛ **21** شۇ كۈنلەردە بىر كىشى ياش بىر سىيىر ۋە ئىككى قوي باقىدۇ، **22** ئۇلارنىڭ شۇنچە كۆپ سۈت بەرگىنىدىن ئۇ سېرىق ماي يەيدۇ؛ دەرۋەقە، زېمىندا قالغانلارنىڭ ھەممىسى سېرىق ماي ۋە بال يەيدۇ. **23** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ھەر تېلى بىر كۈمۈش تەڭگىگە يارايدىغان، مىڭ تېلى بار ئۈزۈمزارلىق بولغان ھەربىر جاي جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ؛ **24** ئاشۇ يەرگە ئادەملەر پەقەت ئوقيا كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، چۈنكى پۈتكۈل زېمىن جىغانلىققا ۋە تىككەنلىككە ئايلىنىپ كېتىدۇ. **25** ئىلگىرى كەتمەن چېپىلغان ھەربىر تاغلىق جىلغىلارغا بولسا، ـ ئۇلار ئۇ يەرلەرگە جىغانلاردىن ۋە تىككەنلەردىن قورقۇپ بارمايدۇ؛ بۇ يەرلەر پەقەت كالىلارنى ئوتلىتىدىغان، قويلار دەسسەپ-چەيلەيدىغان جايلار بولۇپ قالىدۇ، خالاس.

8 پەرۋەردىگار ماڭا:ـ «چوڭ بىر تاختاينى قولۇڭغا ئېلىپ، ئېنىق ھەرىپلەر بىلەن:ـ «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ يازغىن» ـ دېدى. **2** مەن شۇنداق قىلىپ ئۈزۈمگە «ئىشەنچلىك گۇۋاھچىلار» سۈپىتىدە مۇشۇنى خاتىرىلەشكە كاھىن بولغان ئۇرىيا ۋە يەرەبەقىيانىڭ ئوغلى زەكەريانى چاقىرىۋالدىم. **3** ئاندىن مەن ئايال يەغەمبەر بىلەن بىللە ياتتىم. شۇنداق قىلىپ ئۇ ھامىلدار بولۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار ماڭا:ـ «ئۇنىڭ ئىسمىنى «ماخار-شالال-خاش-باز» دەپ ئاتىغىن؛ **4** چۈنكى بالا «دادا، ئاپا» دەپ چاقىرىشنى بىلگۈچە، دەمەشق بايلىقلىرى ۋە سامارىيەدىكى ئولجا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن بۇلاپ ئېلىپ كېتىلىدۇ» ـ دېدى. **5** پەرۋەردىگار يەنە ماڭا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:ـ **6** «مۇشۇ خەلق شىلوئاھ تۈستىكىدىكى لەرزان ئېقىۋاتقان سۇلارنى رەت قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىدا رەزىن ۋە رەمالىيانىڭ ئوغلىدىن خۇرسەن بولغاچقا، **7** شۇڭا مانا، رەب ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دولقۇنلاپ ئاقىدىغان، ئەلۋەك ئەفرات دەريا‌سىنىڭ سۇلىرىنى، ـ يەنى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھىنى تولۇق ھەيۋە-شۇھرىتى بىلەن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇ دەريادەك بارلىق ئېرىق-ئۆستەڭلىرىدىن تېشىپ كېتىدۇ، ھەممە قىرغاقلىرىنى بۇسۇپ تاشلايدۇ؛ **8** ئۇ تاكى يەھۇدا‌غىچە شىددەت بىلەن تېشىپ، ھەتتا بوينىغىچە كېلىدۇ؛ ئۇ قاناتلىرىنى يايغاندا پۈتكۈل زېمىنىڭغا سايە بولۇپ چۈشىدۇ، ئى ئىمانۇئېل! **9** ـ غەزەپلىنىۋېرىڭلار، ئى ئەللەر، بىراق سۇندۇرۇلىسىلەر! جاھاننىڭ بارلىق چەت جايلىرى قۇلاق سېلىڭلار! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! [جەڭ ئۈچۈن] بېلىڭلارنى باغلاۋېرىڭلار، سۇندۇرۇلىسىلەر! **10** پىلانىڭلارنى تۈزۈۋېرىڭلار، ئۇ بىكارغا كېتىدۇ؛ مەسلىھەتىڭلارنى قىلىۋېرىڭلار، ئۇ ئەمۋ ئاقايدۇ؛ سەۋەبى ـ ئىمانۇئېل!». **11** چۈنكى پەرۋەردىگار كۆچلۈك قولىنى ماڭا تەگكۈزۈپ، مېنىڭ بۇ خەلقنىڭ يولدا ماڭىشىلىقىمغا يولىيورۇق بېرىپ، مۇنداق سۆز قىلدى: ـ **12** «مۇشۇ كىشىلەر كۆپ ئىشلاردا «سۈيىقەست بار» دېسە، سىلەر بولسا ئاڭلار «سۈيىقەست بار» دەپ يۈرمەڭلار؛ ئۇلارنىڭ قورقىقىنىدىن سىلەر قورقاڭلار، يا كى ھېچ ۋەھىمگە چۈشمەڭلار، **13** پەقەت ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىلا ھەممىدن ئۈستۈن دەپ بىلىڭلار؛ ئۇ سىلەرنىڭ قورقىدىغىنىڭلار بولسۇن، سىلەرنىڭ ۋەھىمەڭلار بولسۇن! **14** ئۇ بىر مۇقەددەس پاناھگاھ بولىدۇ، ھەمدە ئىسرائىلدىكى ئىككى جەمەت ئۈچۈن پۈتلىكاشاڭ تاش، ئادەمنى يىقىتىدىغان قورام تاش، يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈچۈنمۇ

قىلتاق ۋە تاپانتۇزاق بولدۇ؛ 15 تۆلاردىن كۆپلەر [تۇنىڭغا] پۇتلىشىپ، يىقىلىپ، يانچىلىپ، قىلتاققا چۈشۈپ، ئەسىرگە ئېلىنىدۇ». 16 ـ «بۇ گۇۋاھنامىنى يۈگەپ، تەۋرات قانۇنىنى مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئارىسىدا يېچەتلەپ قويغىن. 17 مەن بولسام، يۈزىنى ياقۇپ جەمەتىدىن يوشۇرۇۋاتقان پەرۋەردىگارنى كۈتىمەن؛ ۋە مەن ئۇنى تەلمۈرۈپ ساقلايمەن. 18 قاراڭلار، ماڭا ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بەرگەن بالىلارغا، بىز زىئون تېغىنى ئۆز ماكانى قىلغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىسرائىلدا نامايان قىلغان پېشارەت ۋە كارامەتلەرنىڭ سۈپىتىدۇرمىز». 19 ـ باشقىلار سىلەرگە: ـ «بىز ۋېچىر-ۋېچىر، گۇدۇلۇڭ-گۇدۇلۇڭ قىلىدىغان «ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچى»لار ۋە داخانلاردىن يول سورايلى» ـ دېسە، سىلەر جاۋاب بېرىڭ: ـ «بىر خەلقنىڭ ئۆز خۇداسىنى ئىزدەپ يول سورىشى كېرەك ئەمەسمۇ؟ تىرىكلەرنىڭ ئۆلۈكلەردىن يول سورىشى توغرىمۇ؟!» ـ دەڭلار. 20 ـ تەۋرات قانۇنى ۋە گۇۋاھنامە ئاساس قىلىنسۇن! مۇشۇلارنى ئاساس قىلىپ سۆز قىلمىسا، ئۇلارغا تاڭ نۇرى چۈشمەيدۇ! 21 ئەكسىچە، ئۇلار قىسىلغان، ئاچ ھالدا زېمىنى كېزىپ يۈرۈشىدۇ؛ ئاچ قالغان چاغدا، ئۇلار غەزەپلىنىپ ئاسمانغا قاراپ، پادىشاھنى ھەم خۇداسىنى قارغاپ تىلايدۇ؛ 22 ئۇلار يەرگە قارىسا، مانا، جاپا-مۇشەققەت، قاراڭغۇ-زۇلمەت، ھەسرەت-ناداملىق ۋە پارا كەندىچىلىك تۇرىدۇ؛ ئۇلار قاپ-قاراڭغۇلۇققا ھەيدىۋېتىلىدۇ.

9

بىراق، ھەسرەت-ناداملىقتىكى قالغانلارغا زۇلمەت بولۇۋەرمەيدۇ؛ ئۇ ئۆتكەن زامانلاردا زەبۇلۇن زېمىنىنى ۋە نافتالى زېمىنىنى خار قىلدۇرغان؛ بىراق كەلگۈسىدە ئۇ مۇشۇ يەرنى، يەنى «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» گاللىلىيەگە، جۇملىدىن «دېڭىز يولى» بويىدىكى جايلار ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى قىرغاقلىرىغا شان-شۇھرەت كەلتۈرىدۇ؛ 2 قاراڭغۇلۇقتا مېڭىپ يۈرگەن كىشىلەر زور بىر نۇرنى كۆردى؛ تۆلۈم سايىسىنىڭ يۇرتىدا تۇرغۇچىلارغا بولسا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر پارلىدى. 3 ـ سەن ئەلنى ئاۋۇتتۇڭ، ئۇلارنىڭ شادلىقىنى زىيادە قىلدىڭ؛ خەلقلەر ھوسۇل ۋاقتىدا شادلانغاندەك، جەڭ ئولجىسىنى تۈلەشتۈرگەن ۋاقىتتا خۇشاللىقتا چۈمگەندەك، ئۇلار ئالدىڭدا شادلىنىپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى مىدىيانىنىڭ [ئۈستىدىن غەلبە قىلغان] كۈنگە ئوخشاش، سەن ئۇنىڭغا سېلىنغان بويۇنتۇرۇقنى، مۇرىسىگە چۈشكەن ئەپكەشنى، ئۇلارنى ئەزگۈچىنىڭ تايىقىنى سۈندۇرۇۋېپ تاشلىۋەتتىڭ. 5 چۈنكى [ئەشكەرلەرنىڭ] ئۇرۇشتا كىيگەن ھەربىر ئۈتۈكلىرى، قانغا مىلەنگەن ھەربىر تونلىرى بولسا پەقەتلا ئوت ئۈچۈن يېقىلغۇ بولىدۇ. 6 چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىزگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىممىسىگە قويۇلدۇ؛ ئۇنىڭ نامى: ـ «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تەڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدلىئەبەدگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەزمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتمەس-تۈگىمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ. 8 رەب ياقۇپ جەمەتىگە بىر سۆز تۇتۇپ، ئۇ پات ئاربدا ئىسرائىلغا چۈشىدۇ؛ 9 بارلىق خەلق، يەنى ئەفرائىم ۋە ساماريەدىكىلەر شۇ [سۆزنىڭ] تۇغرىلىقىنى بىلگەن بولسىمۇ: ـ لېكىن كۆڭلىدە تەكەبىۋارلىشىپ يوغىنلىق قىلىپ، ئۇلار: ـ 10 ـ «خىشلار چۈشۈپ كەتتى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىغا يونۇلغان تاشلار بىلەن قايتا ياسايمىز؛ ئېرەن دەرەخلىرى كېسىلىپ بولدى، بىراق ئۇلارنىڭ ئورنىدا كېدىر دەرەخلىرىنى ئىشلىتىمىز» ـ دېيىشىدۇ؛ 11 شۇڭا پەرۋەردىگار رەزىننىڭ كۆشەندىلىرىنى [ئىسرائىلغا] قارشى كۆچىلەندۈردى، [ياقۇپنىڭ] دۈشمەنلىرىنى قوزغىدى. 12 شەرقتىن سۈريەلىكلەر، غەرەبتە فىلىستىيلەر، ئۇلار ئاغزىنى ھاڭدەك ئېچىپ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدۇ. ئىشلار شۇنداق دېيىلگەندەك بولىسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ. 13 بىراق خەلق ئۇزلىرىنى ئۇرغۇچىنىڭ يېنىغا تېخى يېنىپ كەلمىدى، ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيۋاتىدۇ. 14 شۇڭا پەرۋەردىگار بىر كۈن ئېچىدە ئىسرائىلنىڭ بېشى ۋە قۇيرۇقىنى، پالما شېخى ۋە قومۇشنىنى كېسىپ تاشلايدۇ؛ 15 مويسىپىت ۋە مۆھتەرەملەر بولسا باشتۇر؛ يالغانچىلىق تۈگىتىدىغان پەيغەمبەر ـ قۇيرۇقتۇر. 16 چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يېتەكچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرىدۇ، يېتەكلەنگۈچىلەر بولسا يۇتۇۋېلىنىپ يوقىلىدۇ. 17 شۇڭا رەب ئۇلارنىڭ يىگىتلىرىدىن خۇرسەنلىك تاپمايدۇ، يېتىم-يېسىرلىرى ۋە تۇل خوتۇنلىرىغا رەھىم قىلمايدۇ؛ چۈنكى ھەربىرى ئىپلاس ۋە رەزىللىك قىلغۇچى، ھەمە ئېغىزىدىن چېقىنى پاسقىلىقتۇر. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ. 18 چۈنكى رەزىللىك ئوتىدەك كۆيىدۇ، ئۇ جىغان ۋە تىكەنلەرنى يۇتۇۋالىدۇ؛ ئۇ ئورمانلىقنىڭ باراقسان جايلىرى ئارىسىدا ئۈتىشىدۇ، ئۇلار ئىس-تۈتەكلىك تاۋۇرۇك بولۇپ پۇرقىراپ يۇقىرىغا ئۇرلەيدۇ؛ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ دەرغەزىپى بىلەن زېمىن كۆيىدۈرۈپ تاشلىنىدۇ، خەلق بولسا ئوتنىڭ يېقىلغۇسى بولىدۇ، خالاس، ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنى ئايىماپ رەھىم قىلمايدۇ. 20 بىرسى ئوڭ تەرەپتە گۆش كېسىپ يەپ، تويمايدۇ، سول تەرەپتىن يالماپ يەيمۇ، قانائەتلەنمەيدۇ؛ ھەركىم ئۆز بىلىكنى يەيدۇ؛ 21 مەناسسەھ ئەفرائىمنى، ئەفرائىم بولسا مەناسسەھنى يەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككىسىمۇ يەھۇداغا قارشى ئۇرىدۇ. ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ.

10

قەبىھلىك قانۇنلىرىنى تۈزگۈچىلەرگە، ئازابلىق پەرمان-ھۆكۈملەرنى يازغۇچىلارغا ۋاي! 2 ئۇل خوتۇنلارنى ئولجىمىز قىلايلى، يېتىم-يېسىرلارنى بۇلاپ-تالايلى دەپ، ئۇلار مىسكىنلەرگە ئادالەتنى بەرمەي، خەلقىمىزدىكى ئاجىز-بېچارىلەردىن ھوقۇقنى بۇلاپ كېتىدۇ. 3 ھېساب ئالىدىغان كۈندە، يەنى يىراقتىن كەلگەن تۈپۈقسىز بالا-ئىشاپەت كۈندە، نېمە قىلىسىلەر؟ كىمدىن ياشىنالىغلى ئىزدەپ يۈرىسىلەر؟ بايلىق-شۆھرەتكىلارنى نەگە ئامانەت قويىسىلەر؟ 4 ئۇلارغا ئەسىرلەر ئارىسىدا زوكۈيىپ ئولتۇرۇشتىن، ياكى ئولتۇرۇلگەنلەر ئارىسىدا يېقىلىشتىن باشقا ھېچنېمە قالمىدى! ھەممىسى شۇنداق بولسىمۇ، ئۇنىڭ غەزىپى يەنىلا يانمايدۇ، سوزغان قولى يەنىلا قايتۇرۇلمايۋاتىدۇ. 5 قولىغا غەزىپىمنىڭ توقمىقى ئۇتقۇزۇلغان، ئۇزۇمنىڭ دەرغەزىپىمنىڭ تايىقى بولغان ئاسۇرىيەلىككە ۋاي! 6 مەن ئۇنى خۇداسىز بىر «بات ئەل»گە، دەرغەزىپىم قارشىلىغان خەلقىمگە زەربە بېرىشكە ئەۋەتىمەن؛ ئۇنىڭغا ئولجا ئۇتۇۋېلىشقا، غەنىيمەتنى بۇلاشقا، [خەلقىمنى] كوچىلاردىكى لايـ-پاتقاقلارنى دەسسىگەندەك دەسسەشكە بۇيرۇيمەن. 7 بىراق [ئاسۇرىيەلىكنىڭ] كۆزدە تۇتقىنى مۇشۇ ئەمەس، ئۇ شۇنداق ھېچ ئويلىغان ئەمەس. ئۇنىڭ ئويلىغىنى ۋەيران قىلىش، كۆپ دۆلەتلەرنى يوقىتىشتىن ئىبارەتتۇر. 8 ئۇ: ـ «مېنىڭ سەردارلىرىمنىڭمۇ ھەممىسى پادىشاھلارغا باراۋەر ئەمەسمۇ؟ 9 كالنو شەھىرى كاركېمىش شەھىرىگە، خامات شەھىرى ئارپاد شەھىرىگە، ساماريە شەھىرى دەمەشق شەھىرىگە ئوخشاش ئەمەسمۇ؟ 10 مەبۇدلىرى ساماريەنىڭ ۋە يېرۇسالېمنىڭكىدىن ئۆلۈغ بولغىنى بىلەن، مېنىڭ قولۇم مۇشۇ مەبۇدقا تەۋە بولغان پادىشاھلىقلارغا ئىگە بولۇشقا يەتكۈزدەك تۇرسا، 11 ساماريە ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى قانداق قىلغان بولسام، يېرۇسالېم ۋە ئۇنىڭ مەبۇدلىرىنى ئوخشاشلا شۇنداق قىلمامدىمەن؟» ـ دەيدۇ. 12 بىراق رەب زىئون

تىغى ۋە يېرۇسالېمدا پۈتكۈل جازا ئىشنى پۈتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن، ئۇ: ـ «مەن ئاسۇريە پادىشاھنىڭ كۆڭلىدىكى باشباشتاقلىقنىڭ ئاقىۋىتىنى [ئۇنىڭغا چۈشۈرىمەن]، ئۇنىڭ كۆزلىرىدىكى كىبرلىك نەزەرلىرىنى جازالايمەن» دەيدۇ. 13 چۈنكى ئۇ: ـ «بۇ ئىشلارنى ئۆز قولۇمنىڭ كۈچى بىلەن، ئۆز دانالىقىم بىلەن مەن قىلغانىمەن؛ چۈنكى مەن ئەقىللىقتۇرمەن؛ مەن ئەللەرنىڭ پاسىللىرىنى يوقاتىم، ئۇلارنىڭ خەزىنىلىرىنى بۇلۇۋالدىم، تەختكە ئولتۇرغانلارنى باتۇر كەبى چۈشۈرۈپ تاشلىدىممەن؛ 14 مەن قولۇمنى بىر قۇش ئۇۋىسىغا ئۇزاتقاندەك ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىغا ئۇزاتتىم، بىرسى تاشلۇۋېتىلگەن تۇخۇملارنى تەرگەندەك مەن پۈتكۈل دۇنيانى يىغقانىمەن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرىمۇ قاناتلىرىنى پالاقلاتمىدى، تۇمشۇقىنى ئاچمىدى، ياكى چۈك-چۈك قىلىپ ئاۋاز چىقارمىدى» ـ دەيدۇ. 15 پالتا ئۆزىنى ئىشلەتكۈچىسىگە لاپ ئاتسا بولامدۇ؟ ھەرە ھەرىدىگۈچىگە پوچىلىق قىلسا بولامدۇ؟ شۇنداق ئىش ئىكەن، خۇددى تاياق ئۆزىنى كۆتۈرگۈچىسىنى ئوينىتالىسا بولىدىغاندەك، خۇددى ھاسا ياغاچ ئەمەس بولغۇچىنى كۆتۈرگەندەك بولاتتى ئەمەسمۇ؟! 16 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار شۇ [ئاسۇريەلىكنىڭ] پالۋانلىرى تارىسغا ئورۇقلىتىش كېسىلىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئاستىدا لاۋۇلداپ يالقۇنلايدىغان بىر ئوتنى ياقىدۇ. 17 «ئىسرائىلنىڭ نۇرى»نىڭ ئۆزى ئوت، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى يالقۇن بولىدۇ، ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ئۇنىڭ جىغانلىرى ۋە تىكەنلىرىنى كۆيدۈرۈپ، يۇتۇۋالىدۇ. 18 ھەم ئۇنىڭ ئورمانزارلىق ۋە باغ-ئېتىزلىرىنىڭ شان-شەرىپىنى، جان ۋە تېنىنى كۆيدۈرۈپ كۈل قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇلار بەتەينى جۈدەپ كېتىۋاتقان كېسەل ئادەمدەك بولۇپ قالىدۇ. 19 يۇنىڭ بىلەن ئورمانزارلىقتىكى دەرەخلەرنىڭ قېپ قالغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇكى، كىچىك بالا ئۇلارنى ساناپ خاتىرىلىيەلەيدۇ. 20 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىلنىڭ قالدى خەلقى، يەنى ياقۇپنىڭ جەمەتىدىن قېچىپ قايتقانلار ئۆزلىرىنى ئۇرغۇچىغا ئىككىنچى تاياناليدۇ، بەلكى ئۇلار ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار، يەنى «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى»غا تايىنىدۇ. 21 بەرھەق، بىر «قالدى» قايتىپ كېلىدۇ، يەنى ياقۇپنىڭ «قالدىسى» قۇدرەتلىك تەڭرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 22 ئى ئىسرائىل، خەلقىڭ دېڭىزدىكى قۇمدەك كۆپ بولغىنى بىلەن، پەقەت بىر قالدىسى قايتىدۇ؛ [چۈنكى] ھەققانىيلىق بىلەن يۇرگۈزۈلگەن، بىر ھالا كەتنىڭ تېشىپ ئۇستۈگىلارغا چۈشۈشى بېكىتىلگەندۇر؛ 23 چۈنكى بىر ھالا كەتنى ـ بېكىتىلگەن بىر ھالا كەتنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزىدە ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. 24 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ـ ئى زىئون تېغىدا تۇرغان خەلقىم، ئاسۇريەدىن قورقما! ئۇ سېنى تاياق بىلەن ئۇرىدىغان، ۋە مىسىرلىقلاردەك ساكا قاراپ ھاسىسىنى كۆتۈرىدىغان بولسىمۇ، 25 پەقەت ئازغىنە ۋاقىت ئۆتۈشى بىلەنلا، سىلەرگە قاراتقان مۇشۇ دەرغەزىپىم تۈگەپ، غەزىپىمنى ئۇلارغا ھالا كەت چۈشسۈن دەپ قارىشىمەن. 26 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بولسا، ئۇلارغا قامچا بىلەن ھۇجۇم قوزغايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھالى «ئورەبنىڭ قورام تېشى»دا بولغان مىدیان قىرغىنچىلىقىدەك ھالەتتە بولىدۇ؛ ئۇ ھاسىسىنى دېڭىزغا قارىتىپ، ئۇنى مىسىرلىقلارنىڭ ئۇستىگە كۆتۈرگەندەك كۆتۈرىدۇ؛ 27 ئاندىن شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇنىڭ يۈكى مۇرەكدىن، بويۇنتۇرۇقى بويۇنۇكدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ، مايلىرىڭ سەۋەبىدىن، بويۇنتۇرۇقى سۈندۈرۈپ يوقىتىلىدۇ. 28 مانا، ئۇلار ئاياقتا يېتىپ، مگرۇندىن ئۆتكەن، مىخماشتا يۈك-تاقلىرىنى قويۇپ قويىدۇ، 29 ئۇلار بوسۇغا-داۋاندىن ئۆتكەن، گىبىادا قونۇپ قالىدۇ، راماھ تىترەپ كېتىدۇ، ساۋۇلنىڭ يۇرتى گىبىئاھدىكىلەر بولسا قېچىپ كەتكەن، 30 ئى گاللىمنىڭ قىزى، پەريادىڭنى كۆتۈر! ھەي لائىش، ئاكلاپ قوي! ئى بىچارە ئاناتوت! 31 مادمەناھ بولسا قاچىق، گېبىمدىكىلەر بەدەر قاچىق؛ 32 شۇ كۈن ئۆتمىگۈچە ئۇلار نوب دۆڭىدە توختاپ قالىدۇ؛ تاشۇ يەردە ئۆز زىئون قىزنىڭ تېغىغا، يەنى يېرۇسالېمدىكى دۆڭگە قاراپ مۇشتىنى ئوينىتىدۇ. 33 مانا، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار چوڭ شاخلارنى شىددەت بىلەن كېسىۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئېگىز ئۆسكەنلەر كېسىپ يېقىتىلىدۇ؛ ھالى ئۈستۈنلەر پەسلەشتۈرۈلىدۇ. 34 ئۇ تۇمۇر [قوراللار] بىلەن ئورمانلىقنىڭ باراقسان يەرلىرىنى كېسىپ قاقاسلىق قىلىۋېتىدۇ؛ لۇۋان بولسا ئۇلۇغ بىرسى تەرىپىدىن يېقىتىلىدۇ.

11 ۋە بىر تال نوتا يەسسەنىڭ دەرىخىنىڭ كۆتىكىدىن ئۈنۈپ چىقىدۇ، ئۇنىڭ يىلتىزىدىن ئۈنۈپ چىققان بىر شاخ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ روھى، يەنى دانالىقنىڭ ۋە يورۇتۇشنىڭ روھى، نەسىھەت ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ روھى، بىلىم ۋە پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىشنىڭ روھى ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈپ تۇرىدۇ؛ 3 ئۇنىڭ خۇرسەنلىكى بولسا پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىش ئىبارەت بولىدۇ؛ ئۇ كۆزى بىلەن كۆرگىنىگە ئاساسەن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، ياكى قۇلىقى بىلەن ئاڭلىغىنىغا ئاساسەن كېسىم قىلمايدۇ. 4 ئۇ نامراتلارغا ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، يەر يۈزىدىكى مىسكىن-مۆمىنلەر ئۈچۈن ئادالەت بىلەن كېسىم قىلىدۇ، ئۇ جاھانتى ئاغزىدىكى زاكون تايىقى بىلەن ئۇرىدۇ، رەزىللەرنى لەۋلىرىدىن چىققان نەپىسى بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. 5 ئۇنىڭ بەلۋېغى ھەققانىيلىق، چاتراقلىقى بولسا سادىقلىق بولىدۇ. 6 بۈرە بولسا قوزا بىلەن بىللە ئۇرىدۇ، يىلپىز ئوغلاق بىلەن بىللە، موزاي، ئارسلان ۋە بورداق كالا بىلەن بىللە ياتىدۇ؛ ئۇلارنى يېتىلگۈچى كىچىك بىر بالا بولىدۇ. 7 كالا ئېيىق بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇلارنىڭ بالىلىرى بىللە يېتىشىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ. 8 ئېمىدىغان بالا كوبرا يىلانىنىڭ توشۇكىگە يېقىن ئوينايدۇ، ئەمچەكتىن ئايرىلغان بالا قولىنى زەھەرلىك يىلانىنىڭ ئۆۋىسىغا تىقىدۇ؛ 9 مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ؛ ھېچ بۇزغۇنچىلىق بولمايدۇ؛ چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، پۈتكۈل جاھان پەرۋەردىگارنى بىلىش-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. 10 شۇ كۈنىدە «يەسسەنىڭ يىلتىزى» ھەرقايسى ئەل-مىللەتلەر ئۈچۈن تۇغ سۈپىتىدە كۆتۈرۈلۈپ تۇرىدۇ؛ بارلىق ئەللەر ئۇنى ئىزدەپ كېلىپ يىغىلىدۇ؛ ۋە ئۇ ئارامگاھقا تاللىنىش جاي شان-شەرەپكە تولىدۇ. 11 شۇ كۈنى رەب ئىككىنچى قېتىم ئۆز خەلقىنىڭ ساقالىغانلىرىنى قايتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ئاسۇريە، مىسىر، پاتروس، كۇش، ئېلام، شىنار، خامات ۋە دېڭىزدىكى يىراق ئاراللاردىن قايتۇرۇش ئۈچۈن ئۆز قولىنى يەنە ئۇزارتىدۇ. 12 ئۇ ئەللەرنى چاقىرىش ئۈچۈن بىر تۇغ كۆتۈرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئىسرائىلنىڭ غېرىبلىرىنى جەم قىلىپ، يەھۇدادىن تارقىلىپ كەتكەنلەرنى يىغىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئەفرائىمغا بولغان ھەسەتخورلۇق يوقايدۇ، يەھۇدانى خارلىغانلارمۇ ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ؛ ئەفرائىم يەھۇداغا ھەسەت قىلمايدۇ، يەھۇدا بولسا ئەفرائىمنى خورلىمايدۇ. 14 بىراق ئۇلار غەرب تەرەپتە فىلىستىيلەرنىڭ مۇرىسىگە ئۆچۈپ چۈشىدۇ؛ ئۇلار بىرلىكتە شەرقتىكى خەلقلەردىن ئولجا تالىدۇ، ئۇلار ئېدوم ۋە موئاب ئۈستىگە قولىنى ئۇزارتىدۇ؛ ئاممونىيلارمۇ ئۇلارغا بېقىنىدۇ. 15 پەرۋەردىگار مىسىردىكى دېڭىزنىڭ «تىلى»نى يوق قىلىدۇ؛ ئۇ كۈچلۈك پۇرغىنى شامال بىلەن [ئەفرات] دەرياسىنىڭ ئۈستىگە قولىنى بېغىرلىتىپ ئۈچۈرىدۇ، ئۇنى ئادەم ئايىغى قۇرۇق ھالدا مېڭىپ ئۆتكۈدەك يەتتە ئېرىق قىلىپ ئۇرىدۇ؛ 16 شۇنىڭ بىلەن ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن، مىسىردىن چىققان كۈنىدە ئىسرائىل ئۈچۈن تەيىارلىغان يولغا ئوخشاش، ئاسۇريەدە قالغانلار ئۈچۈن ئاشۇ يەردىن كېلىدىغان بىر كۆتۈرۈلگەن ئېگىز يول بولىدۇ.

12 ـ ۋە شۇ كۈنى سەن: ـ ـ ئى پەرۋەردىگار، مەن سېنى مەدھىيىلەيمەن؛
سەن ماڭا غەزەپلەنگىنىڭ بىلەن، غەزىپىڭ مەندىن يۇتكىلىپ كەتتى، ۋە
سەن ماڭا تەسەللى بەردىڭ. 2 مانا، تەڭرى مېنىڭ نىجاتىمدۇر، مەن تۇنىڭغا
تايىنىمەن، قورقمايمەن، ياھ پەرۋەردىگار مېنىڭ كۈچۈم ۋە ناخشامدۇر؛
ئۇ يەنە مېنىڭ نىجاتىم بولدى، ـ دەيسەن. 3 ـ شادلىق بىلەن سىلەر نىجاتلىق
قۇدۇقلىرىدىن سۇ تارتىسىلەر. 4 شۇ كۈندە سىلەر: ـ «پەرۋەردىگارغا رەھمەت
ئېيتىڭلار، تۇنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلىڭلار؛ ئۇنىڭ ئەمەللىرىنى خەلقلەر
ئارىسىدا ئايان قىلىڭلار، ئۇنىڭ نامىنىڭ زور ئابرۇيى تاپقانلىقىنى جاكارلاڭلار.
5 پەرۋەردىگارغا كۈيلەر ئېيتىڭلار، چۈنكى ئۇ ئۈلۈغ ئىشلارنى قىلغان؛ مانا بۇ
پۈتكۈل جاھانغا ئايان قىلىنسۇن! 6 زىئوندىكىلەر، تەنتەنە قىلىپ جار سېلىڭلار؛
چۈنكى ئارا ئاڭلاردا تۇرغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى بۈيۈكتۇر!» ـ
دەيسىلەر.

13 ئامورىنىڭ ئوغلى يەشايا كۆرگەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن
بابىل توغرىسىدىكى ۋەھيى: ـ 2 [بابىل] ئاقسۇڭكىلىرىنىڭ قووۇقلاردىن ئۈتۈپ
كىرىشى ئۈچۈن، قاقاس تاغ ئۈستىدە تۇغ كۆتۈرۈڭلار، ئاۋازنى يۇقىرى
ئاۋازدا چاقىرىڭلار، قولۇڭلارنى پۇلا كۈلتىپ ئىشارەت قىلىڭلار. 3 مەن
بولسام، مەخسۇس تاللىغانلىرىمغا بۇيرۇق چۈشۈرگەنمەن، ئۆز پالۋانلىرىمنى،
يەنى تەكەبىۋارلۇقتىن يىراپ كەتكەن ئادەملىرىمنى غەزىپىمنى بەجا كەلتۈرۈشكە
چاقىردىم. 4 ئاڭلاڭلار، بۇيۇك بىر ئەلنىڭ ئادەملىرىدەك توپ-توپ ئادەملەرنىڭ
تاغلاردا يا كۆتەكتەن قىيقاس-سۈرەنلىرىنى، ھەممە ئەل-يۇرتلار ۋە پادىشاھلىقلار
[جەڭگە] يىغىلىپ دولقۇنلاتقان قاينام-تاشقىنلىقنى! ساماۋۇت قوشۇنلارنىڭ
سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قوشۇنلارنى جەڭگە يىغدۇ. 5 ئۇلار، يەنى
پەرۋەردىگار ۋە ئۆز غەزىپىنىڭ قوراللىرى، يىراق يۇرتتىن، ھەتتا ئاسماننىڭ
قەرىدىنمۇ پۈتكۈل جاھاننى ھالاك قىلىشقا كەلگەن. 6 پەرياد چېكىپ
ھۇۋلاڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئۇ ھەممىگە قادىردىن
كېلىدىغان ھالاكەتتەك كېلىدۇ. 7 بۇنىڭدىن ھەربىر قول بوشىشىپ كېتىدۇ،
ھەممە ئادەمنىڭ يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ. 8 ئۇلار ۋەھىمىگە چۈشىدۇ، ئازاب-
ئۇقۇبەت ۋە قايغۇ-ھەسرەت ئۇلارنى قاپلايدۇ، تولغىقى تۇتقان ئايالدەك ئۇلار
تولغىنىپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرىگە ۋەھىمە ئېچىدە تىكىلىپ قارىشىدۇ؛ يۈزلىرى
بولسا يالقۇنۇدەك قىزىرىپ كېتىدۇ. 9 مانا پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، شۇ
كۈن جىمى يەر-جاھاننى ۋەيران قىلىشقا، رەھىمسىز بولۇپ، غەزەپ ۋە قەھر
بىلەن تولغاندۇر؛ ئۇ گۇناھكارلارنى جاھاندىن يوقىتىدۇ. 10 چۈنكى ئاسماندىكى
يۇلتۇزلار ھەم يۇلتۇز تۈركۈملىرى نۇرىنى بەرمەيدۇ؛ قۇياش بولسا چىقىپلا
قاراڭغۇلىشىدۇ، ئايمۇ ھېچ يورۇمايدۇ. 11 مەن دۇنيانى رەزىللىكى ئۈچۈن،
قەبىھلەرنى گۇناھلىرى ئۈچۈن جازالايمەن؛ ھاكاۋۇرلارنىڭ تەكەبىۋارلۇقىنى تۈگەل
يوقىتىمەن؛ زوراۋانلارنىڭ كىبىرلىرىنى پەس قىلىمەن. 12 مەن ئىنسانلارنى
ساپ ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن، ئادەمنى ھەتتا ئوفىردىكى ئالتۇندىن ئاز قىلىمەن.
13 شۇڭا ساماۋۇت قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىدە،
ئۇنىڭ قاينىغان قەھرلىك كۈنىدە، مەن [خۇدا] ئاسمانلارنى تەۋرىتىمەن، يەر بولسا
ئۆز ئورنىدىن يۇتكىلىدۇ، 14 شۇڭا ئۇۋلانغان بىر جەرەندەك، ھېچكىم يىغمايدىغان
بىر پادىدەك، ھەربىرىمىز ئۆز ئەل-جامائىتىنى ئىزدەپ كەتمەكچى بولىدۇ، ھەربىرى
ئۆز يۇرت-ماكانىغا قاچىماقچى بولىدۇ، 15 قېچىپ ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسى
سانجىپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، ئەسىرگە چۈشكەنلەرمۇ قىلىچلىنىدۇ. 16 ئۇلارنىڭ بالىلىرىمۇ
كۆز ئالدىدا پارە-پارە قىلىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ، ئاياللىرىمۇ
ئاياغ ئاستى قىلىنىدۇ. 17 مانا، مەن ئۇلارغا قارشى تۇرۇشقا مېدىئالىقلارنى
قوزغايمەن، ئۇلار كۈمۈشلەرگە ھېچ قارىمايدۇ، ئالتۇندىن بولسا ئۇلار زوق
ئالمايدۇ. 18 ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى يىگىتلەرنى ئۆتمە-تۆشۈك قىلىۋېتىدۇ، ئۇلار
بالىياتقۇنىڭ مېۋىسىگە ھېچ رەھىم قىلمايدۇ، كۆزلىرى بالىلارنى ھېچ ئايمايدۇ.
19 پادىشاھلىقلارنىڭ گۈھىرى، كالدىيلەرنىڭ پەخىرلىنىدىغان گۈزەللىكى
بولغان بابىل بولسا، خۇدانىڭ سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكىنىگە
ئوخشاش بولىدۇ. 20 ئۇ يەردە ھېچكىم ھەرگىز تۇرمايدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە
ئۇ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. ئەرەبلەر بولسا شۇ يەردە چېدىر تىكەمەيدۇ، مالچىلار
پادىلىرىنى شۇ يەردە ياتقۇزمايدۇ. 21 بىراق چۆل-بىياۋاندىكى جانۋارلار شۇ
يەردە قونىدۇ، ئۇلارنىڭ [خاراب] ئۆيلىرىگە ھۇۋلايدىغان مەخلۇقلار تولىدۇ،
ھۇۋۇقلىشلار شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، «ئۆچكە جن»لار سەكرەپ ئويناقلىشىدۇ.
22 ياۋايى ئىتلار قەلئە-قورغانلاردا، چىلبۆرىلەر ئۆنىڭ ھەشەمەتلىك ئوردىلىرىدا
ھۇۋلىشىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ ۋاقتى توشۇشقا ئاز قالدى، ئۇنىڭ كۈنلىرى ئۇزۇنغا
بارمايدۇ.

14 چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبقا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ، يەنە ئىسرائىلنى
تاللايدۇ، ئۇ ئۇلارنى ئۆز يۇرت-زېمىندا ماكانلاشتۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن يات
ئادەملەر ئۇلار بىلەن بىرلىشىپ، ياقۇپ جەمەتىگە قوشۇلىدۇ. 2 ھەرقايسى
ئەل-مىللەتلەر ئۇلارنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا ئاپىرىدۇ، ئىسرائىل جەمەتى بولسا
پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۇلارغا قۇل ۋە دېدەك سۈپىتىدە ئىگىدارچىلىق
قىلىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۇتقۇن قىلغانلارنى ئۇتىدۇ؛ ئۆزلىرىنى ئەزگەنلەرنىڭ
ئۈستىدىن ئىدارە قىلىدۇ. 3 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە
ئازابىتىن، ساراسىمدىن ۋە ئەسىر بولۇپ مەجبۇرلانغان مۇشەققەتلىك قۇلۇقتىن
ئارامىلىق بەرگەن كۈندە، 4 سىلەر بابىل پادىشاھى توغرىسىدا مۇنداق ماقال-
تەمسىلنى ئېيتىسىلەر: ـ «قارا، بۇ جازاچىخور قانداق ھالاك بولدى، تالان-
تاراج قىلىپ ئالتۇن تۆپلىغۇچى قانداق يوقالدى! 5 پەرۋەردىگار رەزىللەرنىڭ
ھاسىسىنى، ھاكىملارنىڭ زاكون تايىقىنى، 6 يەنى خەلق-مىللەتلەرنى ئاچچىقى
بىلەن ئۇزلۇكسىز ئۇرغانىنى، ئەللەرگە غەزەپ قىلىپ تىزگىنسىز زىيانكەشلىك
قىلغانىنى سۈندۈرۈۋەتتى. 7 پۈتكۈل يەر يۈزى ئارام تېپىپ تىنچلىنىدۇ؛ ئۇلار
ناخشا ئېيتىپ ئەتىنەنە قىلىدۇ. 8 قارىغايلار بولسا ھالىڭدىن شادلىنىدۇ، لۇباندىكى
كېدىرلارمۇ: ـ «سەن گۇرۇڭدە ياتقۇزۇلغاندىن كېيىن، ھېچبىر كەسكۈچى
بىزنى قورقاتمايدۇ!» ـ دەيدۇ. 9 سەن چۈشۈشۈڭ بىلەن تەھتىسارادىكىلەر
سېنى قارشى ئېلىشقا ساراسىمە بولۇپ كېتىدۇ، سەن ئۆچۈن ئۆلۈكلەرنىڭ
روھلىرى، جاھاندىكى جىمىكى «ئۆچكە جنلار» قوزغىلىدۇ، ئەللەرنىڭ ھەممە
پادىشاھلىرى تەختلىرىدىن تۇرغۇزۇلىدۇ؛ (Sheol h7585) 10 ئۇلارنىڭ ھەممىسى
ساڭا قاراپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ھالىڭۇ بىزلەرنىڭكىدەك بوشاپ
كەتتىمۇ؟ بىزگە ئوخشاش بولۇپ قالدىڭۇسەن؟!» 11 سېنىڭ شانۇ-ھەيۋىتىڭ
چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى بىلەن بىللە تەھتىساراغا چۈشۈرۈلۈپ تۆگىدى؛
ئاستىڭدا چوڭ قۇرتى مۈلدىراپ كېتىدۇ، ئۈستۈڭنى سازاكلار قاپلاپ كېتىدۇ.
(Sheol h7585) 12 ئى چولپان، سەھەر بالىسى، سەن قانداق قىلىپ ئاسماندىن
يىقىلىپ چۈشكەنسەن! ئى تىنچى تۈتكەندىلا ئەللەرنى يەرگە يىقىتقۇچى، سەن
يەر يۈزىگە تاشلىۋېتىلدىڭ! 13 سەن ئەسلىدە كۆڭلۈڭدە: ـ «مەن ئاسمانلارغا
چىقىمەن، تەختىمنى خۇدانىڭ يۇلتۇزلىرىدىن ئۈستۈن قىلىمەن؛ مەن جامائەتنىڭ
تېغىدا، يەنى شىمال تەرەپلەردىمۇ ئولتۇرىمەن؛ 14 مەن بۇلۇتلارنىڭ ئېگىز
جايلىرىدىن يۇقىرىغا ئورلەيمەن؛ ھەممىدىن ئالىي بىلەن تەڭ بولىمەن!» ـ دېدىڭ.
15 ھالبۇكى سەن تەھتىساراغا، چوڭقۇر ھاڭنىڭ تەگلىرىگە چۈشۈرۈلدۇڭ».
(Sheol h7585) 16 سېنى كۆرگەنلەر ساڭا يىقىندىن سىنچىلاپ قاراپ: ـ

«جاھانى زىلزىلگە كەلتۈرگەن، پادىشاھلىقلارنى تىترەتكەن ئادەم مۇشۇمىدۇ؟ 17 يەر يۈزىنى چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىكى شەھەرلەرنى غۇلاتقان، تۈتقان ئەسىرلەرنى ئۆز يۇرتىغا ھېچ قويۇپ بەرمىگەن مۇشۇمىدۇ؟» ـ دېيىشىدۇ. 18 مانا ئەللەرنىڭ شاھلىرى بىرمۇ قالماي («شان-شەرەپ»تە، [قاراڭغۇلۇقتىكى] ئۆز ئۆيىدە يېتىشىدۇ، 19 براق سەن كەمىستىلگەن [چىرىگەن] بىر شاخ كەبى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ دۆۋىسى ئاستىدا، قىلىچ بىلەن سانجىلغان، ھاڭنىڭ تەھتىگە چۈشىدىغانلارغا ئوخشاش، ئايىغ ئاستىدا دەسسەپ-چەيلەنگەن ئۆلۈكتەك، ئۆز گۆرۈڭدىن مەھرۇم بولۇپ تاشلىۋېتىلدىڭ. 20 سەن ئاشۇ پادىشاھلار بىلەن بىرگە دەپنە قىلىنمايسەن، چۈنكى ئۆز يۇرتۇڭنى ۋەيران قىلغانسەن، ئۆز خەلقىڭنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنسەن؛ رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ نەسلى ھەرگىز يەنە تىلغا ئېلىنمايدۇ. 21 ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ ئوغۇللىرىنى قەتل قىلىشقا تەييار قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرۇپ يەر-جاھانى ئىشغال قىلمايدۇ، يەر يۈزىنى شەھەرگە توشقۇزۇۋېتەلەيدۇ. 22 چۈنكى مەن ئۇلارغا قارشى چىقىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن بابىلدىن ئۇنىڭ نامىنى ۋە ئۇنىڭ قالدۇقلىرىنى، نەسىل-پەرزەنتلىرىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، 23 ـ ۋە ئۇنى ھۈۋۈشنىڭ ماكانىغا، سازلىقلارغا ئايلاندۇرىمەن؛ ھالاكەت سۈپۈرگىسى بىلەن ئۇنى سۈپۈرۈپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 24 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق قەسەم ئىچىۋەتكەن، ـ مەن قانداق ئويلىسام، شۇنداق بولىدۇ؛ قانداق مەقسەتنى كۆزلىگەن پۇكسەم، شۇ تىكىلىنىدۇ، 25 مەقسىتىم ئۆز زېمىنىمدا ئاسۇرىيەلىكنى قىيما-چىيما قىلىشتىن ئىبارەت؛ ئۆز تاغلىرىمدا ئۇنى دەسسەپ-چەيلەيمەن؛ ئۇ سالغان بويۇنتۇرۇقى خەلقىمىنىڭ بويىندىن، ئۇ ئارتقان يۈك مۇرىسىدىن ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 26 مانا بۇ پۈتكۈل يەر يۈزى ئوتۇرۇلۇق ئىرادە قىلىنغان مەقسەتتۇر، مانا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئۆزارتىلغان قولدۇر. 27 پەرۋەردىگار مۇنداق مەقسەتنى پۈككەنكەن، كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنىڭ قولى ئۆزارتىلغانكەن، كىم ئۇنى يانداۋرالىسۇن؟ 28 ئاھاز پادىشاھ ئۆلگەن يىلدا مۇنداق ۋەھىي يۈكلەندى: ـ 29 ئى فىلىستىيە، ھەممىڭلار، «بىزنى ئۇرغان تاياق سۈندى» دەپ شادلانماڭلار؛ چۈنكى يىلانىنىڭ يىلتىزىدىن زەھەرلىك بىر يىلان چىقىدۇ، ئۇنىڭ نەسلى بولسا دەھشەتلىك ئۇچار يىلان بولىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن يوقسۇللارنىڭ ئۇنچە بالىلىرى ئوزۇقلىنىدۇ، مۇھتاجلار بولسا تىنچ-ئامانلىقتا ياتىدۇ؛ براق مەن يىلتىزىڭنى ئاچارچىلىق بىلەن يوقىتىمەن قالغان قىسمىڭنى ئۇ تەرەپتىن ئۆلتۈرۈلىدۇ. 31 شۇڭا ئى قوۋۇق، ناله كۆتۈرگىن، ئى شەھەر، پەرياد چەككىن! ئى فىلىستىيە، سەن بولساڭ ئېرىپ كەتكەنسەن! چۈنكى شىمال تەرەپتىن ئىس-تۈتەكلىك بىر تۈرۈك ئۇرلەيدۇ؛ ئۇنىڭ يىغلىغان قوشۇنلىرىدا ھېچكىم سەپسىز قالمايدۇ. 32 ئەمدى بۇ ئەلنىڭ ئەلچىلىرىگە قانداق جاۋاب بېرىش كېرەك؟ ـ «زىئونى تىكىلىگۈچى پەرۋەردىگاردۇر، ئۇنىڭ خەلقى ئىچىدىكى ئېزىلىگۈچىلەر ئۇنىڭدىن باشپاناھ تاپىدۇ» ـ دېگىن!»

15

موئاب توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ؛ ھالاكەتلىك بىر كەچتىلا، موئابتىكى كىر شەھىرى يوق قىلىنىدۇ؛ 2 يىغا-زارلار كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مانا ئۇ بۇتخانىسىغا، دىبونغا، شۇنداقلا [بارلىق] ئېگىزلىكلىرىگە چىقتى، موئاب نېبو ۋە مەدەبا شەھەرلىرى ئۈچۈن پەرياد كۆتۈرىدۇ، ھەممە باشلار تاقىر كۆتۈرۈنىدۇ، جىمىكى ساقاللار كېسىلىپ چۈشۈرۈلدى. 3 كوچىلاردا ئۇلار بۇز كىيىدۇ، ئۆگزىلىرىدە، مەيدانلىرىدا، ھەربىر ئادەم كۆز ياشلىرىنى ياغدۇرۇپ پەرياد كۆتۈرىدۇ. 4 ھەشبونغا، ئېلىئالاھ شەھەرلىرىگە يىغا ئولىشىدۇ، ئاۋازلىرى ياھاز شەھىرىگىمۇ يېتىپ بارىدۇ. شۇڭا موئابنىڭ ئەسكەرلىرىمۇ ندا قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇد-باغرىنى تىترەك باسىدۇ. 5 مېنىڭ قەلبىممۇ موئاب ئۈچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قاچقۇنلىرى زوئارغا ھەم ئەگلات-شېلى-شىجاغا بەدەر قاچىدۇ، مانا ئۇلار توپلىشىپ، يىغلىغان پېتى لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولى بىلەن يۇقىرىغا ماڭىدۇ، ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا تۇرۇپ ھالاكەتنىن ناله-زار كۆتۈرىدۇ. 6 چۈنكى نىمرىمدىكى سۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ، ئوت-چۆپلەر سولىشىپ، گۈل-گىياھ تۈگەپ كېتىدۇ؛ ھېچ ياپ-يېشىللىق قالمايدۇ. 7 شۇڭا ئۇلار بايلىقلىرى، تاپقان-تەرگىننى يېغىپ («تەرەك ۋادىسى»دىن ئۆتمەكچى بولىدۇ؛ 8 ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن يىغىسى موئابنىڭ چېگراسىغا، ئاھۇ-زارلىرى ئەگلائىمغا، پىغانلىرى بەئەر-ئېلىمغا يېتىدۇ. 9 دىمونىنىڭ سۇلىرى قانغا تولۇپ كېتىدۇ، چۈنكى دىمونىنىڭ ئۈستىگە تېخىمۇ كۆپ بالا-ئىشاپەتنى توپلايمەن؛ چۈنكى موئابنىڭ قاچقۇنلىرى ھەم زېمىندا قالغانلىرىنىڭمۇ ئۈستىگە بىر شىرنى ئەۋەتىمەن.

16

«ئەمدى [غەللە-پاراق] قوزىسىنى سېلا [رايوندىن] ئېلىپ، چۆل-باياۋاندىن ئۆتۈپ زېمىنلارىنىڭ ھۆكۈمرانىغا، يەنى زىئون قىزنىڭ تېغىغا ئەۋەتكىن!» 2 ئۇۋىسىدىن چۈچۈۋاتقان پاتپاراق بولۇپ كەتكەن قۇشلاردەك، موئاب قىزلىرى ئارنون دەرياسىنىڭ كېچىكلىرىدە [ئالاقزادە] يۈرىدۇ. 3 «پاراسەت بىلەن ھۆكۈم قىلىڭلار!» 4 «ئى زىئون قىزى]، سايىڭىزنى چۈشۈرۈپ چۈشتىكى يورۇقلۇقتىن ئۆتۈپ زېمىنلىرىڭ قىلىڭ، شۇ غېرىبلارنى يوشۇرۇپ قويغايسىز؛ قوغلانغانلارنى ئاشكارىلاپ قويمىغايسىز! مېنىڭ موئابدىكى مۇساپىرلىرىمنى ئۆزىڭىز بىلەن بىللە ئۆرغىزغايسىز؛ ئۇلار ئۈچۈن ۋەيران قىلغۇچىنىڭ ئالدىدا باشپاناھ بولغايسىز!». 5 «[ئۆتۈنۈشۈڭلار توغرا]، چۈنكى ئەزگۈچى يوقىلىدۇ، ھالاكەت يوق بولىدۇ، ئەزگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى زېمىندىن يوقىلىدۇ. ئۆزۈڭلارمەس مېھىر-شەپقەت بىلەن بىر تەخت تىكىلىنىدۇ، «داۋۇتنىڭ چېدىرى» ئىچىدىكى شۇ تەخت ئۈستىدە بىرسى ئولتۇرىدۇ. ئۇ بولسا، ھەققەتەن ئادالەت يۈرگۈزىدىغان، شۇنداقلا ئادالەتنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بولىدۇ. 6 ـ بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى، تەكەبىۋىرلۇقى، نوچىلىق قىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق؛ براق ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ! 7 شۇڭا موئاب موئاب ئۈچۈن زار يىغلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى زار-زار يىغلايدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەتكە چۈمۈپ كىر-ھارەسەتنىڭ «كىشمىش پوشكاللىرى» ئۈچۈن زار-زار يىغلاڭلار! 8 ھەشبون رايوندىكى ئېتىزلار، سىبماھدىكى ئۈزۈم تاللىرىمۇ يىگلەپ كېتىدۇ؛ ئەللەرنىڭ ئەمىرلىرى ئۇنىڭ سەرخىل ئوسۇملۇقلىرىنى يۈزۈپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئەسلىدە ياۋازەرگىچە يېتىپ، چۆل-دالالارنى كەزگەندى؛ پېيلەكلىرى سوزۇلۇپ، «[ئۆلۈك] دېڭىز»نىڭ نېرىسىغا يەتتى. 9 شۇڭا مەن ياۋازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن بىللە سىبماھنىڭ ئۈزۈم تېلى ئۈچۈن يىغلايمەن؛ ئى ھەشبون، ئېلىئالاھ، ئۆز كۆز ياشلىرىم بىلەن سىلەرنى سۇغىرىمەن! چۈنكى يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە تەتەنە بىر سادا ياڭرىتىلدى. 10 خۇشاللىق مېۋىلىك باغلاردىن مەھرۇم قىلىنىپ، شادلىقمۇ يوق قىلىنىدۇ؛ ئۈزۈمزارلىقلاردا نە ناخشا ئاۋازلىرى ئاڭلانمايدۇ، نە تەنتەنە قىلىنمايدۇ؛ دەسسىگۈچىلەر ئۈزۈم كۆچىلەكلىرىنى چەيلىمەيدۇ. چۈنكى مەن ئۈزۈم كۆچىلەكلىرىدىكى خۇشال ۋارقىراشلارنى توختاتتىم. 11 شۇڭا ئىچ-باغرىلىرىم موئاب ئۈچۈن چالغان چىلتاردەك ئاغرىپ مۇڭلۇق يا ئۈيدۇ، ئىچىم كىر-ھەرەسدىكىلەر ئۈچۈنمۇ شۇنداق، 12 شۇنداق بولىدۇكى، موئاب ئۆزىنى ئۈپرىتىپ دۇئا قىلغىلى ئۆزىنىڭ «يۇقىرى ئورنى»غا چىقىپ كەلگەندە، يا كى دۇئا قىلغىلى «مۇقەددەس ئۆيى» گە كىرگەندە، ئۇ مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشەلەيدۇ. 13 مانا

مۇشۇ سۆزلەرنى پەرۋەردىگار مۇتاب توغرۇلۇق بۇرۇن ئېيتقان. **14** براق هازىر پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۈچ يىل ئىچىدە مەدىكار هېسابلىنىدەك، مۇتابنىڭ كۆپلىگەن قوشۇن-ئاھالىسى بولغىنى بىلەن، ئۇنىڭ پەخىرلەنگەن شۆھرىتى يەكسان بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ قالدۇقلىرى بولسا ئىنتايىن ئاز ۋە ھالسىز بولىدۇ».

17 دەمەشق توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيە: ـ مانا، دەمەشق شەھەر بولۇپ تۇرىۋەرمەي، ناھايىتى بىر دۆۋە خارابىلىققا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **2** ئاروئەردىكى شەھەرلەر ئادەمزاتسىز بولۇپ، قوي پادىلىرىغا قالدۇرۇلىدۇ، ئۇلار تىنچ-ئامان ياتىدۇ، ئۇلارنى قورقۇتقۇدەك ھېچبىر ئادەمنۇ كۆرۈنمەيدۇ. **3** ئەفرائىمدا بولسا، قورغانلىق شەھەرلەر يوقىلىدۇ، دەمەشقنىڭ شاھانە ھوقۇقى، سۈرىيەنىڭ قالدۇقلىرى يوقىلىدۇ، ئۇلار «ئىسرائىلنىڭ شۆھرىتى»دەك يوق بولىدۇ. ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **4** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ياقۇپنىڭ شۆھرىتى سۈسلىشىپ، تېنىدىكى سېمىز ئەتلەر سىزىپ كېتىدۇ. **5** ئۇلارنىڭ ھالى بولسا ئورمىچى بۇغداي ئورغاندىن كېيىن، يەنى بىلىكى بىلەن يىغىپ ئورغاندىن كېيىن، ھەتتا رەفايىم جىلغىسىدا ئادەملەر باشاقلارنى تەرگەندىن كېيىنكى ھالەتكە ئوخشاش، [قالغىنى يوق دېيەرلىك بولىدۇ]؛ **6** ھالبۇكى، يەنە ئازراق تەرگۈدەك باشاق، زەيتۇن دەرىخى سىلكىنگەندىن كېيىن، ئەڭ ئۈچىدا ئىككى-ئۈچ تال مېۋە، كۆپ مېۋىلىگەن شاخلىرىدا تۆت-بەش تال مېۋە قالدۇرۇلىدۇ، ـ دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ شۇ كۈنى ئىنسان بولسا ياراتقۇچىسىغا نەزىرنى تىكىدۇ، كۆزى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدا بولىدۇ. **8** ئۇلار ئۆز قۇربانگاھلىرىغا، يەنى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىغا، ياكى بارماقلىرى بىلەن شەكىللەندۈرگەنلىرىگە ھېچ قارىمايدۇ، نە «ئاشەراھ»لارغا نە «كۈن تۈۋرۈكلىرى»گە ھېچ ئۈمىد باغلىمايدۇ. **9** شۇ كۈنىدە ئۇنىڭ قورغانلىق شەھەرلىرى، ئەسلىدىكى ئىسرائىللارنىڭ ئالدىدا چاتقاللىققا ۋە تاقىر تاغلارغا ئايلاندۇرۇلغان خارابە شەھەرلەردەك، ھەممىسى ۋەيران بولۇپ كېتىدۇ. **10** چۈنكى نىجاتىڭ بولغان خۇدانى ئۇنتۇپ قالدىڭ، كۈچۈڭ بولغان «قورام تاش بولغۇچى»نى ئەسلىمىدىڭ؛ شۇڭا سەن «سەرخىل» تۇسۇملۇكلەرنى تىكىپ قويغىنىڭ بىلەن، ۋە ياقا يۇرتىنى ئۈزۈم تاللىرىنى تىككىنىڭ بىلەن، **11** ئۇلارنى تىككەن كۈنىلا ياشارتقىنىڭ بىلەن، تىككەن ئەتىسىلا ئۇلارنى چېچەكلەتكىنىڭ بىلەن، ھوسۇلىغا ئېرىشكەن كۈنىدە، ئۇ پەقەت بىر يۈتۈن داۋالىنىسۇز قايغۇ-ھەسرەت بولىدۇ، خالاس! **12** ھەي! كۆپ خەلقلەرنىڭ چۇقان-سۈرەنلىرى! ئۇلار دېڭىز-ئوكيانلارنى ئۈرغۇتىدىغان دولقۇنلارىدەك شاۋقۇنلارنى كۆتۈرىدۇ، ئاھ، ئەللەرنىڭ قاينام-تاشقىنلىرى! دولقۇنلانغان كۈچلۈك سۈلارىدەك ئۇلار قاينام-تاشقىنلارنى كۆتۈرىدۇ. **13** ئەللەر ئۇلۇغ سۈلارنىڭ قاينام-تاشقىنلىرىدەك دولقۇنلىنىپ كېتىدۇ؛ براق ئۇ ئۇلارنىڭ دەككىسىنى بېرىشى بىلەنلا، ئۇلار يىراققا بەدەر قېچىپ كېتىدۇ. ئۇلار تاغدىكى ئوت-چۆپلەرنىڭ توپا-توپانلىرى شامالدا يىراقلارغا ئۇچۇرۇۋۇتىلىگەندەك، قارا قۇيۇن ئالدىدا چاڭ-توزاڭلار قۇيۇن بولغاندەك ھەيدىۋېتىلىدۇ! **14** كەچتە ـ ۋەھىمە! تاڭ سەھەردە ـ يوق براق! مانا بىزنى بۇلاپ كەتكەنلەرنىڭ نېسىۋىسى، بىزدىن ئولجا-غەنىيمەت ئېلىۋالغانلارنىڭ ئاقىۋىتىدۇر!

18 ئاھ، ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ بويلىرىدىكى قاناتلانىڭ ۋۇزىلدىغان ئاۋازلىرى بىلەن قاپلانغان يەر-زېمىن! ـ سەن قومۇش كېمىلەر ئۈستىدە ئەلچىلەرنى دېڭىزدىن ئۆتكۈزۈپ ئەۋەتىسەن، ـ ئى يەل تاپان خەۋەرچىلەر، ئېگىز بويلۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر ئەلگە، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر مىللەتكە، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر ئەلگە [قايتىپ] بېرىڭلار! **3** جاھاندا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى، جىمىكى يەر يۈزىدىكىلەر! تاغلاردا بىر تۇغ كۆتۈرۈلگەندىلا، كۆرۈڭلار! كانايى چېلىنغاندىلا، ئاڭلاڭلار! **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ مەن تىنچلىقتا تۇرىمەن، نۇر ئۇستىدە يالىلداپ تۇرغان ئىسسىقتەك، ئىسسىق ھوسۇل مەزگىلىدىكى شەبنەملىك بۇلۇتتەك، ئۆز ئۇرالغۇمدا كۆزىتىمەن؛ **5** چۈنكى ھوسۇل ئېلىش ئالدىدا، ئۈزۈم چېچەكلىگەندىن كېيىن، چېچەكلەر ئۈزۈم بولغاندا، ئۇ پۈتىنچۈچى پىچاقلار بىلەن بىخلارنى كېسىپ، ھەم شاخلىرىنى كېسىپ تاشلايدۇ. **6** ئۇلار يىغىشتۇرۇلۇپ تاغدىكى ئالغۇر قۇشلارغا، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلارغا قالدۇرۇلىدۇ. ئالغۇر قۇشلار ئۇلاردىن ئوزۇقلىنىپ يازنى ئۆتكۈزىدۇ، يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار ئۇلار بىلەن قىشنى ئۆتكۈزىدۇ. **7** شۇ كۈنىدە ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا بىر سوۋغات ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ يەنى ئېگىز بويلۇق ھەم سىلىق تېرىلىك بىر مىللەتتىن، يىراق-يېقىنلارغا قورقۇنچ بولدىغان بىر ئەلدىن، زېمىنى دەريالار تەرىپىدىن بۇلۇنگەن، كۆچلۈك، تاجاۋۇزچى بىر مىللەتتىن بېرىلىدۇ، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى پەرۋەردىگارنىڭ نامى بولغان جايغا، يەنى زىئون تېغىغا ئېلىپ كېلىنىدۇ.

19 مىسىر توغرۇلۇق يۇكلەنگەن ۋەھيە: ـ مانا، پەرۋەردىگار تېز ئۇچىدىغان بۇلۇت ئۈستىگە مىنىپ، مىسىرغا يېتىپ كېلىدۇ؛ مىسىردىكى بۇتلار ئۇنىڭ ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ، مىسىرنىڭ يۈرىكى بولسا ئىچىدىن ئېرىپ كېتىدۇ. **2** ـ «ۋە مەن مىسىرلىقلارنى بىر-بىرىگە قارشى قۇتراتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز قېرىنداشلىرىغا قارشى تۇرىشىدۇ، ئۆز قوشنىلىرى بىلەنمۇ سوقۇشىدۇ، شەھەر بىلەن شەھەر، پادىشاھلىق بىلەن پادىشاھلىق بىر-بىرىگە قارشى ئۇرۇشىدۇ؛ **3** ۋە مىسىرنىڭ روھى ئۆز ئىچىدىن يوقاپ كېتىدۇ؛ مەن ئۇلارنى مەسلىھەتسىز قالدۇرىمەن؛ شۇڭا ئۇلار بۇتلارنى ۋە ئەرۋاھلارنى، ئەرۋاھلارنى چاقىرغۇچىلارنى ھەم پالچىلارنى ئىزدەپ مەسلىھەت سورايدۇ؛ **4** مەن مىسىرلىقلارنى رەھىمسىز بىر ھۆكۈمرانىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئەشەددىي بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار؛ **5** ھەم سۈلار «دېڭىز»دىن يوقايدۇ، دەريانىڭ قاغىراپ پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىدۇ؛ **6** دەريالارنى سېسىقچىلىق قاپلايدۇ، مىسىرنىڭ ئۆستەڭ-قانالىرى قاغىراپ تۈگەيدۇ؛ قومۇشلار ھەم يېكىنلەر سولىشىدۇ؛ **7** نىل دەريانىڭ بويىدىكى يەرلەر، نىل دەريانىڭ قۇيۇلۇش تاغىرىدىكى يەرلەر گىياھسىز قالىدۇ، نىل دەريانىڭ بويىدىكى زىرائەتلەرنىڭ ھەممىسى قۇرۇپ، توزۇپ، يوقىلىدۇ. **8** بېلىقچىلار بولسا زار قاقشايدۇ؛ نىل دەريانىڭ قارماق تاشلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نالە كۆتۈرىدۇ؛ سۈلارنىڭ ئۈستىگە تور يايغۇچىلارنىڭ بېشى ساڭگىلاپ كېتىدۇ. **9** زىغىرچىلار ھەم لىباس توقۇغۇچىلار خجالەتچىلىكتە قالىدۇ، **10** جەمئىيەتنىڭ «تۈۋرۈك»لىرى پارە-پارە بولۇپ، مەدىكارلارنىڭ كۆڭلىمۇ يېرىم بولىدۇ. **11** تولىمۇ ئەخمەق زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى! پىرەۋنىنىڭ ئەڭ دانا مەسلىھەتچىلىرىدىن ئەخمىقانە مەسلىھەتلەر چىقىدۇ! سىلەر قاندىقۇ پىرەۋنگە: ـ «مەن بولسام دانالارنىڭ ئەۋلادى، قەدىمكى پادىشاھلارنىڭ نەسلىدۇرمەن!» ـ دەۋاتقانسىلەر تېخى؟ **12** [مىسىر]، سېنىڭ دانىشمەنلىرىڭ ھازىر قېنى؟ ئۇلار دانىشمەن بولسا، ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مىسىر توغرۇلۇق نىيىلىرىنى كۆڭلىگە پۈككەنلىكىنى ساڭا ئايان قىلسۇن! **13** زوئان شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى نادانلاشتى، مەمفىس شەھىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى ئالدىنىپ كەتتى؛ مىسىر قەبىلىلىرىنىڭ «بۇرجەك تاش»لىرى بولسا ئۇلارنى ئېزىقتۇرۇۋېتىدى. **14** پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئارىسىغا بىر قايمۇقتۇرغۇچى روھنى ئارىلاشتۇرۇۋەتتى؛

شۇڭا برسى مەست بولۇپ تۆز قۇسۇقدا تېپىلىپ ئەلەڭ-سەلەڭ بولغاندەك، ئۇلار مىسىردىكىلەرنى ھەربىر ئىشدا ئەلەڭ-سەلەڭ قىلىۋەتتى. **15** شۇنىڭ بىلەن مىسىرغا، باش، قۇيرۇق، پالما شېخى يا كى قومۇشلار قىلالىغۇدەك ھېچقانداق ئامال قالمايدۇ. **16** شۇ كۈنى مىسىردىكىلەر قىز-ئايالىلارغا ئوخشاپ قالىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەڭلىشى بىلەن تىترەپ قورقىدۇ، **17** ھەمدە يەھۇدا زېمىنى بولسا مىسىرغا ۋەھىمە بولۇپ قالىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ بېكىتكەن ئىرادىسى تۇپەيلىدىن، يەنى ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە قارىتىلغان ئىرادىسى تۇپەيلىدىن، كىمگە يەھۇدانىڭ گېپى قىلىنسىلا شۇ چۆچۈيدۇ. **18** شۇ كۈنى قاناتانىنىڭ تىلى سۈزلەيدىغان، ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا بېقىنىپ سادىقلىق قەسىمى قىلىدىغان مىسىرنىڭ بەش شەھىرى بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى «ھالاك شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ. **19** شۇ كۈنى مىسىرنىڭ زېمىنى ئوتتۇرىسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر قۇربانگاھ، ھەم چېگراسىدا پەرۋەردىگارغا ئاتالغان بىر تۇۋرۇك بولىدۇ. **20** بۇلار بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ھەم بەلگە ھەم شاھىت بولىدۇ؛ چۈنكى ئەزگۈچىلەر تۇپەيلىدىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرگەن بولىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئەركىنلىككە چىقىرىدىغان بىر قۇتقۇزغۇچى ھەم قوغدىغۇچىنى ئەۋەتىدۇ. **21** پەرۋەردىگار مىسىرلىقلارغا تونۇتۇلۇپ ئايان قىلىنىدۇ؛ شۇ كۈنى مىسىر پەرۋەردىگارنى تونۇيدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا قۇربانلىق ئاشلىق ھەدىيىلىرى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارغا قەسەم ئىچىدۇ ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مىسىرنى ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ئۇرىدۇ ھەم ساقايتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارنى ساقايتىدۇ. **23** شۇ كۈنى مىسىردىن ئاسۇرىيەگە ماڭىدىغان، ئېگىز كۆتۈرۈلگەن تۈز يول ئېچىلىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىكلەر مىسىرغا كىرىدۇ، مىسىرلىقلار ئاسۇرىيەگە كىرىدۇ؛ مىسىر ئاسۇرىيە بىلەن بىللە [خۇدانىڭ] خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **24** شۇ كۈنى ئىسرائىل مىسىر ۋە ئاسۇرىيە بىلەن بىر بولۇپ، ئۈچىسى، يەر يۈزىدىكىلەرگە بەخت يەتكۈزگۈچىلەر بولىدۇ. **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا بەخت ئاتا قىلىپ: ـ «خەلقىم بولغان مىسىرغا، تۆز قولۇمنىڭ ئېجادى بولغان ئاسۇرىيەگە ۋە تۆز مىراسىم بولغان ئىسرائىلغا بەخت يار بولسۇن!» ـ دەيدۇ.

20 ئاسۇرىيەنىڭ [سەرداری بولغان] «تارتان» ئاشدود شەھىرىگە كېلىپ مۇھاسىرە قىلغان يىلى ئاسۇرىيە پادىشاھى سارگون ئۇنى ئەۋەتكەن (ئۇ ئاشدودقا قارشى جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلدى): ـ **2** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگار ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا ئارقىلىق سۆز قىلغانىدى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «چاترىقىڭنى بۇز ئىچ تامىلىكىنى سېلىۋەت، پۇتۇڭدىكى كەشكىنى سېلىۋەت» ـ دېگەنىدى؛ ئۇ شۇنداق قىلدى؛ يالىڭاچ ۋە يالاڭ ئاياغ مېڭىپ يۈردى. **3** ۋە پەرۋەردىگار ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قۇلۇم يەشايا مىسىر ۋە ئېفىئوپىيە توغرۇلۇق خەۋەر بېرىدىغان بېشارەت ھەم كارامەت سۈپىتىدە بولۇش ئۈچۈن يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ ئۈچ يىل مېڭىپ يۈرگەندەك، **4** ئوخشاشلا مىسىرلىق ئەسىرلەر ۋە ئېفىئوپىيەلىك سۈرگۈنلەر ياش بولسۇن، قېرى بولسۇن، يالىڭاچ ھەم يالاڭ ئاياغ، كاسىسى ئوچۇق ھالدا ئاسۇرىيە پادىشاھى تەرىپىدىن مىسىرنى شەرمەندىلىكتە قالدۇرۇپ، يالاپ ئېيكىتىلىدۇ. **5** ئۇلار بولسا قورقۇشۇپ، تۆز تايانچىسى بولغان ئېفىئوپىيەدىن ۋە پەخرى بولغان مىسىردىن ئۈمىدسىزلىنىپ كېتىدۇ. **6** شۇنىڭ بىلەن بۇ دېگۈز بويىدىكىلەر: ـ «مانا بۇ ئاسۇرىيە پادىشاھىنىڭ ۋەسۋەسىدىن قورقۇپ باشپاناھلىق ئىزدەپ بارغان تايانچىمىزغۇ، بىزلەر ئەمدى قانداقمۇ قۇتۇلالايمىز؟» ـ دېيىشىدۇ»».

21 «دېڭىزنىڭ چۆل-باياۋانى» توغرىسىدا يۈكلەنگەن بىر ۋەھىي: ـ «جەنۇب تەرەپتە قۇيۇنتازلار تۆتۈپ كېتىۋاتقاندەك، دەھشەتلىك زېمىندىن بىر تېمىلار كېلىۋاتىدۇ!». **2** ـ ئازابلىق بىر ۋەھىي-كۆرۈنۈش ماڭا ئايان قىلىندى؛ خائىن خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، يۇلاڭچى يۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىدۇ. «ئى ئېلام، ئورنۇڭدىن تۇر، چىق! مېدىئا، مۇھاسىرە قىلىپ قورشۇال!» ئۇنىڭ سەۋەبىدىن كۆتۈرۈلگەن ھەممە ناله-پەريادلارنى تۈگىتىۋەتتىم. **3** ـ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئاغرىق-ئازاب بىلەن تولدى، تولغىقى تۇتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، كۆرگەنلىرىمدىن تولغىنىپ كەتتىم، ئاڭلىغىنىمدىن پارا كەندە بولدۇم. **4** شۇڭا كۆكۈلۈم پارا كەندە بولۇپ ھاسىراپ كەتتىم، مېنى دەھشەت قورقۇنچ باستى؛ ئۇ مەن زوق ئالىدىغان كېچىنى ساراسىمە بولىدىغان كېچىگە ئايلاندۇردى. **5** ئۇلار داستىخان ۋە گىلەم-كۆرپىلەرنىمۇ سالىدۇ؛ ئۇلار يېيىشىدۇ، ئىچىشىدۇ؛ «ھەي ئېسىلزادىلەر، ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ قالقانى مايلاڭلار!» **6** چۈنكى رەب ماڭا: ـ «بارغىن، كۆرگەنلىرىنى ئەينى بويىچە ئېيتىدىغان بىر كۆزەتچىنى تەخلەپ قويغىن» ـ دېگەنىدى. **7** ـ «ئۇ جەڭ ھارۋىلىرىنى، جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، جەڭ ھارۋىلىرىنى ئېشەكلەر بىلەن، جەڭ ھارۋىلىرىنى تۆگىلەر بىلەن كۆرگەندە، ئۇ دىققەت بىلەن، ناھايىتى دىققەت بىلەن كۆزەتسۇن!» **8** ئۇ جاۋابەن شىرەدەك توۋلىدى: ـ «رەب، مەن كۆزەت مۇنارىدا ئۈزلۈكسىز كۈن بويى ئۇرىمەن، ھەر كېچىدە كۆزەتتە ئۇرىمەن؛ **9** ـ ۋە مانا، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى جۈپ-جۈپ ئاتلىق ئەسكەرلەر بىلەن كېلىۋاتىدۇ!» ۋە يەنە جاۋاب بېرىپ شۇنداق دېگەن: ـ بابىل بولسا يىقىلدى، يىقىلىپ چۈشتى، ۋە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ھەربىر ئويما مەبۇدلىرىنى يەرگە تاشلاپ پارە-پارە قىلىۋەتتى!». **10** ـ ئى مېنىڭ تېپىلىگەن دانلىرىم، مېنىڭ خامىنىمدىكى ئوغدايلىرىم، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئاڭلىغانىنى سەلەرگە ئېيتىپ بەردىم! **11** «دۇماھ» توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي؛ بىرسى سېئىردىن كېلىپ مەندىن: ـ «ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى ئوتتى؟ ئى كۆزەتچى، كېچىنىڭ قانچىلىكى ئوتتى؟» ـ دەپ سورايدۇ. **12** كۆزەتچى جاۋابەن مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەھەر كېلىدۇ، كېچىمۇ كېلىدۇ، يەنە سوربغۇلۇق بولسا، يەنە كېلىپ سورا؛ يولۇڭدىن قايتىپ ماڭا يېقىن كەل!» **13** ئەرەبىيەنىڭ كېچىسى توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ «ئى دېدانلىقلارنىڭ كاروانلىرى، سەلەر ئەرەبىيەدىكى جاڭگالدا قونۇپ قالىسىلەر، **14** تۇسساپ كەتكەنلەرگە سۇ ئېلىپ بېرىڭلار! ئى تېمادىكلەر، نانلىرىڭلارنى ئېلىپ قاچقانلارنى كۆتۈۋېلىڭلار! **15** چۈنكى ئۇلار قىلىچلاردىن، غىلاپتىن ئېلىنغان قىلىچتىن، كېرىلگەن ئوقيادىن، ئۇرۇشۇنىڭ ئازابىدىن قاچىدۇ. **16** چۈنكى رەب ماڭا شۇنداق دېگەن: ـ بىر يىل ئىچىدە مەدىكار ھېسابلىغاندەك، ئاندىن كېدارنىڭ بار شەرىپى يوقىلىدۇ، **17** ئوقياچىلارنىڭ قالدۇقلىرى، يەنى كېدارنىڭ پالۋان-باتۇر بولغان ئوغۇللىرى ئاز قالىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى شۇنداق سۆز قىلغان».

22 ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ سەلەر ھەممىگلار تۇگۈنلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنىڭلار زادى نېمە قىلغىنىڭلار؟ **2** سەلەر خۇشاللىق دەبدەبىسىنى كۆتۈرىدىغان، ئاراڭ-چۇرۇڭغا تولغان يۇرت، شادلىنىدىغان شەھەر؛ سەلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر قىلىچ بىلەن چېپىلغان ئەمەس، يا كى جەڭدە ئۆلگەن ئەمەس؛ **3** ئەمىرلىرىڭلارنىڭ ھەممىسى بىراقلا قېچىشتى؛ ئۇلار ئوقياسىز ئەسىر بولدى، بىراقلا قاچقان بولسىمۇ،

سىلەردىن تېپىۋېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىرلىكتە تەسىر بولدى. 4 شۇڭا مەن: ـ «نەزىرىگىلارنى مېنىڭدىن ئېلىڭلار، مېنى قاتتىق يىغلاشقا قويۇڭلار، خەلقىمنىڭ بۇلىنىپ كېتىشى توغرۇلۇق ماڭا تەسەللى بېرىشكە ئالدىراپ تۇرۇڭلارنى ئۈيرىتمانلار» ـ دېدىم. 5 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارىدىن «ئالامەت كۆرۈنۈش بېرىلگەن جىلغا»نىڭ پېشىغا بىر كۈن چۈشىدۇ، ئۇ بولسا ئاۋارىچىلىك بولىدىغان، ئايىغ ئاستى قىلىنىپ پېتىقىدلىدىغان، ئادەملەر قايمۇقتۇرۇلىدىغان، سېپىل سوقۇلۇپ چېقىلىدىغان، تاغلارغا قاراپ يالۋۇرۇپ چېرقىرايدىغان بىر كۈنى بولىدۇ. 6 ئېلام جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئادەملىرى بىلەن، ئاتلىق ئەسكەرلىرى بىلەن ئوقدانىنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ، كىر بولسا قالقانى ئېچىپ تەييار قىلىدۇ. 7 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئەڭ گۈزەل جىلغىلىرىڭ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن تولۇپ كېتىدۇ، ئاتلىق ئەسكەرلەر دەرۋازاڭ ئالدىدا سەپ تارتىپ تۇرىدۇ. 8 ئۇلار يەھۇدانىڭ ئۇستىدىكى قالقانى ئېلىپ تاشلايدۇ، بىراق سەن [زىئون] شۇ كۈنىدە «ئورمان سارايى»دىكى قوراللارغا ئۈمىد باغلىغانسەن، 9 سىلەر داۋۇتنىڭ شەھىرىنىڭ بۆسۈلگەن جايلىرىنىڭ كۆپ ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ، پەستىكى كۆلچەك سۇلىرىنى بىر يەرگە يىغىپ سۇ ئامبىرى قىلدىڭلار، 10 يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەرنى ساناپ، ئۆلاردىن بەزىلىرىنى بۇزۇپ سېپىلنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ئىشلەتتىڭلار، 11 شۇنداقلا كونا كۆلچەكتىكى سۇلارنى ئىككى سېپىل ئوتتۇرىسىغا يىغىپ ئامبار قىلدىڭلار، بىراق مۇشۇلارنى ياراتقۇچىغا ھېچ قارىمىدىڭلار، بۇرۇندىن بۇرۇن بۇلارنى شەكىللەندۈرۈپ بېكىتكۈچىگە ھېچ ئۈمىد باغلىمىدىڭلار! 12 شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى يىغلاپ ماتەم تۇتۇشقا، چاچنى چۈشۈرۈپ پاينەكاش بولۇشقا، بوز كىيم كىيىشكە مۇراجىئەت قىلدى. 13 بىراق بۇلارنىڭ ئورنىدا، مانا خۇشاللىق ۋە شادلىق، كاللىلارنى سويۇش، قويىلارنى بوغۇزلاش، گۆشلەرنى يېيىش، شارابلارنى ئىچىش، «يەيلى، ئىچەيلى، چۈنكى ئەتە دۇنيادىن كېتىمىز» ـ دېيىشلەر بولدى! 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار تەرىپىدىن قۇلىقىمغا ئايان قىلىنىدىكى، «بەرھەق، مۇشۇ گۇناھ سىلەر ئۆلمىگۈچە كەچۈرۈلمەيدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار. 15 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار مانا شۇنداق دەيدۇ: ـ «بارغىن، مۇشۇ غوجىدار، ئورىدىنى باشقۇرىدىغان مۇشۇ شەبنانىڭ يېنىغا كىرگىن، ئۇنىڭغا: ـ 16 ساڭا مۇشۇ يەردە نېمە بار؟ ياكى مۇشۇ يەردە كىمىڭ بار؟ بىرسى ئېگىزلىككە ئۆزى ئۈچۈن بىر گۆر قازغانىدەك، ئۆزى قورام تاشتىن بىر قونالغۇنى يونۇغانىدەك، ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر گۆر كولىدىكەنۇ؟ 17 مانا ھەي پالۋان، پەرۋەردىگار سېنى ئۆز چاڭگىلىغا ئېلىپ، چاڭ سىقىمداپ، 18 ئاندىن پومداقتەك سېنى بېپايان، يىراق بىر زېمىنغا تاشلۇۋېتىدۇ. سەن ئاشۇ يەردە ئۆلىسەن، ھەم ئاشۇ يەردە ھەيۋەتلىك جەڭ ھارۋىلىرىڭنۇ قالدۇ، ئى غوجاڭنىڭ جەمەتىگە شەرمەندىلىك كەلتۈرگۈچى! 19 مەن سېنى مەنسىپىڭدىن ئېلىۋېتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سېنى ئورنۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن. 20 شۇ كۈنىمۇ شۇنداق بولىدۇكى، مەن ھىلقىيانىڭ ئوغلى ئۆز قۇلۇم بولغان ئېلىئاكىمنى چاقىرىمەن؛ 21 سېنىڭ تونۇڭنى كىيدۈرىمەن، سېنىڭ پوتاڭ بىلەن ئۆزىڭ بېلىنى چاڭ قىلىمەن، ھۆكۈمرانلىقىڭنى ئۆزىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېرۇسالېمدىكىلەرگە ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ئاتا بولىدۇ. 22 داۋۇت جەمەتىنىڭ ئاچقۇچىنى مەن ئۆزىگە قويىمەن؛ ئۇ ئاچسا، ھېچكىم ئېتىلمەيدۇ، ئەتسە، ھېچكىم ئاچالمايدۇ. 23 مەن ئۇنى مۇقەم بىر جايغا قوزۇق قىلىپ بېكىتىمەن؛ ئۇ بولسا ئاتىسىنىڭ جەمەتى ئۈچۈن شەرەپلىك ھوقۇق-تەخت بولىدۇ؛ 24 خەلق ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاتىسىنىڭ جەمەتىنىڭ بارلىق شۇھرەتلىرىنى يۈكلەيدۇ؛ يەنى بارلىق ئۇروق-نەسىللىرىنى، بارلىق كىچىك قاچا-قۇچىلارنى، پىيالە-جاملاردىن تارتىپ بارلىق كۈپ-ئىدىشلارغىچە ئاسىدۇ. 25 شۇ كۈنىدە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار: ـ مۇقەم جايغا بېكىتىلگەن قوزۇق بولسا، ئېگىلىپ كېتىدۇ ۋە كېسىپ تاشلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېسىلغان يۈكلەر ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ»، ـ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەندى.

23 تۇر توغرۇلۇق يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ ـ ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى ئۇ خاراب قىلىندى، شۇ يەردە ئۆيى يوق، پورتمۇيوق. سىپرۇس تارىلىدىن بۇ خەۋەر [كېمىدىكىلەر] گە ئايان قىلىنىدۇ. 2 زىدوندىكى سودىگەرلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ سىلەرنى تەمىنلەپ كەلدى، ئى ئاۋالدىكىلەر، ئەمدى شۇك بولۇڭلار! 3 شىھوردىكى بېپايان سۇلار ئۈستىدىن يۈتكىگەن دانلار، يەنى نىل دەرياسىنىڭ ھوسۇلى ئۇرنىڭ دارامتى بولغاندى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ بازىرى بولغاندى! 4 ئى زىدون، خجالەت بول، چۈنكى دېڭىز ـ يەنى ئۇرغا قورغان بولغان دېڭىز دەيدۇكى: ـ «مەندە ھېچ تولغاق بولمىدى، ھېچ تۇغمىدىم، يىگىتلەرنى ياكى قىزلارنى ھېچ باقمىغاندەكمەن!» 5 مۇشۇ خەۋەر مىسىرغا يەتكەندە، ئۇلار ئۈمۈ بۇ خەۋەر خۇددى ئۇرغا كەلگەندەك قاتتىق ئازابلىنىدۇ. 6 ـ سىلەر دېڭىزدىن ئۆتۈپ تارشىشقا كېتىڭلار! ئى دېڭىز بويىدىكىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! 7 سىلەرنىڭ قەدىم ئەيىامىدىن بار بولغان، شاد-خۇراملىققا تولغان شەھىرىڭلار مۇشۇمۇ؟! مانا ئۇلارنىڭ پۇتلىرى ئۆزلىرىنى مۇساپىر قىلىشقا يىراقلارغا كۆتۈرۈپ باردۇ! 8 تاجلارنى ئىلتىپات قىلغۇچى بولغان، سودىگەرلىرى ئەمىرلەر بولغان، دەللاللىرى جاھاندا ئابرۇيلۇقلار ھېسابلانغان ئۇرنىڭ بۇ تەقدىرىنى كىم بېكىتكەن؟ 9 ـ بۇلارنى بېكىتكۈچى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری پەرۋەردىگاردۇر! مەقسىتى بولسا شان-شۇھرەتنىن كېلىپ چىققان جىمى تەكەببۇرلۇقنى رەسۋا قىلىش، جاھاندىكى جىمىكى يۈز-ئابرۇيلۇقلارنى پەسلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت! 10 تارشىشنىڭ قىزى، نىل دەرياسىدەك ئۆز زېمىنىڭدا ئەركىن-ئازادە يايرا! چۈنكى [ئۇردىن] كەلگەن تىزگىن ھازىر يوق. 11 چۈنكى پەرۋەردىگار قولىنى دېڭىز ئۈستىگە ئۇزىتىپ، دۆلەتلەرنى تەۋرىتىدۇ. ئۇ قانائان توغرۇلۇق ئەمر قىلغان، ئۇنىڭدىكى قەلئە-قورغانلارنى يوقىتىلىشۇن دەپ پەرمان چۈشۈرگەن. 12 ۋە: ـ «ئى باسقۇنچىلىققا ئۇچرىغان زىدون قىزى، سەن ئىككىنچى ھېچ تەتەنە قىلمايسەن، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، سىپرۇس تارىلغا ئۆتۈپ كەتكىن، ھەتتا شۇ يەردە سەن ھېچ ئارام تاپمايسەن» ـ دېدى. 13 قارا گالار، بابىل-كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى! بۇ يەرنىڭ خەلقى بولۇپ باقمىغانىدەك قىلدۇ؛ ئاسۇرىيە ئۇنى چۆل-باياۋان جانۋارلىرى ئۈچۈن ماكان قىلغان؛ پوتەيلەرنى ياساپ، ئۇلارنىڭ ساراي-ئوردىلىرىنى ۋەيران قىلىپ، خارابلىككە ئايلاندۇرۇۋەتكەن. 14 ئى تارشىشتىكى كېمىلەر، ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى قورغىنىڭلار خاراب قىلىندى. 15 ۋە شۇ كۈنى بولىدۇكى، پادىشاھنىڭ كۆزلەرنى ھېسابلىغىنىدەك، تۇر يەتمىش يىل ئۇنتۇلىدۇ. يەتمىش يىل ئۆتكەندىن كېيىن، تۇرنىڭ ئەھۋالى پاھىشە ئايالنىڭ ناخشىسىدەك بولىدۇ؛ 16 چىلتارنى ئېلىپ، شەھەرنى ئايلىنىپ يۈر، ئى ئۇنتۇلغان پاھىشە ئايال! ئۆزۈڭگە يەنە خەقتىنىڭ دىققىتىنى تارتاي دېسەڭ، يېقىملىق بىر پەدە چېلىپ، كۆپرەك ناخشىلارنى ئېيت! 17 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىلنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، پەرۋەردىگار تۇرنى يوقلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەنە ئۆزىنى ئىجارىگە بېرىپ، يەر يۈزىدىكى ھەممە پادىشاھلىقلار بىلەن يەنە بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ؛ 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ماللىرى ۋە ئۆزىنى سېتىپ، تاپقان پۇلى بولسا پەرۋەردىگارغا ئاتىلىپ مۇقەددەس بولىدۇ؛ ئۇ خەزىنىگە سېلىنمايدۇ ياكى توپلانمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ مۇشۇ سودىسى بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا

تۇرغانلار ئۇچۇن ئايرىم قىلىندۇ؛ ئۇ ئۇلارغا قانغۇچە يەپ-ئىچىشكە، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئېسىل كىيىم-كېچەكلىرى ئۇچۇن ئىشلىتىلىدۇ.

24 مانا، پەرۋەردىگار يەر يۈزىنى بەربات، ۋەيران قىلىپ، ئۇنى ئاستىن-ئۈستىن قىلىۋېتىپ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىدۇ؛ 2 شۇ ۋاقىتتا شۇنداق بولىدۇكى، خەلقلەر قانداق بولسا، كاھىن شۇنداق بولىدۇ؛ قۇل قانداق بولسا، خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ دېدەك قانداق بولسا، ئايال خوجايىنى شۇنداق بولىدۇ؛ سېتىۋالغۇچى قانداق بولسا، سېتىۋەتكۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۆتنە ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۆتنە بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ؛ ئۆسۈم ئالغۇچى قانداق بولسا، ئۆسۈم بەرگۈچى شۇنداق بولىدۇ. 3 يەر يۈزى پۈتۈنلەي بەربات قىلىنىدۇ، پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇشۇ سۆزنى قىلدى. 4 يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، ئۇ زەئىپلىشىدۇ، جاھان ھالسىزلىنىپ زەئىپلىشىدۇ، يەر يۈزىدىكى بەگ-تۇرىلەرمۇ ھالدىن كېتىدۇ. 5 يەر-زېمىن ئۇزىدە تۇرۇۋاتقانلار تەرىپىدىن بۇلغىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار كۆرسەتمە-قانۇندىن چەتلىگەن؛ [تەبىئەتنىڭ] قانۇنىيەت-تەرتىپىنى ئۆزگەرتىۋەتكەن، مەڭگۈلۈك ئەھدىنىمۇ يوقىتا چىقىرىۋەتكەن. 6 شۇڭا لەنەت يەر يۈزىنى يۇتۇۋالىدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلار «گۇناھى بار» دەپ ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا يەر يۈزىدىكىلەر يۇتۇۋېلىنىدۇ، ئىنسانلار ئاز قالىدۇ. 7 يېڭى شاراب تۇگەي دەپ قالدى، ئۈزۈم تاللىرى بولسا سولىشىپ كېتىدۇ؛ كەيلىكتىن كۆڭلى خۇش ئادەملەرمۇ ئۆھ تارتىشىدۇ؛ 8 داپلارنىڭ شوخ سادالىرى توختايدۇ، كۆڭۈل ئېچىۋاتقانلارنىڭ ۋاراڭ-چۇرۇڭلىرىمۇ تۇگەيدۇ، چىلتارنىڭ شادلىق مۇڭلىرىمۇ توختايدۇ. 9 شاراب ئىچكەنلەرنىڭۋ ناخشىسى يوقايدۇ؛ ھاراق ئىچكەنلەرگە ھاراق ئاچچىق تۇيۇلىدۇ. 10 تەرتىپسىز، مەنىسىز شەھەر بۇزۇلىدۇ؛ ھېچكىم كىرمىسۇن دەپ ھەممە تۈيلەر ئېتىلىدۇ؛ 11 كوچىلاردا شاراب ئۈچۈن ناله-يەرياد كۆتۈرۈلىدۇ؛ بار شاد-خۇراملىق تۈتەككە ئايلىنىدۇ؛ يەر-زېمىندىكى شادلىق يوقايدۇ. 12 شەھەردە پەقەت ۋەيرانچىلىقلا قالىدۇ، دەرۋازا بولسا چېقىلغان، ھەممىسى ـ خاراب بولدۇ! 13 چۈنكى خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئارىسىدا، يەر-جاھاننىڭ ئوتتۇرىسىدا شۇنداق بولىدۇكى، زەيتۇن دەرىخىنى قاققاندىن كېيىن قېپ قالغان زەيتۇنلاردەك، ئۈزۈم ھوسۇلىنى يىغۇالغاندىن كېيىن تەرگۈدەك بىرنەچچىلا ئۈزۈم قالغاندەك، بىر قالدسى قالدۇرۇلىدۇ. 14 [قالدىلار] بولسا ئاۋازلىرىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ھەيۋىسىگە قاراپ تەنتەنە قىلىدۇ؛ ئۇلار دېڭىز تەرەپتىن سۈرەن سالىدۇ. 15 شۇڭا پەرۋەردىگارنى شەرقتىمۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى غەربتىكى يىراق ئاراللاردىمۇ ئۇلۇغلاڭلار، 16 جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن بىز ناخشىلارنى ئاڭلىدۇق: ـ «ھەققانىي بولغۇچىغا شان-شەرەپ بولسۇن!» بىراق مەن شۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ، مېنىڭ يادا ئاڭغۇلۇقۇم! مېنىڭ يادا ئاڭغۇلۇقۇم! ھالىمغا ۋاي! چۈنكى خائىنلار خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ، بەرھەق، خائىنلار نومۇسسىزلارچە خائىنلىق قىلىۋاتىدۇ! 17 ئى يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقان ئىنسانلار! ۋەھىمە، ئۇرا ۋە ئۇزاق بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 18 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ۋەھىمە ساداسىدىن قاچقانلار ئوربغا چۈشىدۇ، ئوردىن چىققان بولسا ئۇزاققا ئۆتۈلىدۇ. چۈنكى ئاسماندىكى دېرىزىلەر ئېچىلىدۇ، يەر ئۈللىرى تەۋرەپ كېتىدۇ. 19 يەر مۇتلەق دەزلىنىپ كېتىدۇ، يەر پۈتۈنلەي پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ، يەر دەھشەتلىك تەۋرىنىدۇ. 20 يەر مەست ئادەمدەك ئېلىڭ-سەلىڭ ماڭىدۇ، خۇددى لاپاستەك ئىرغاڭشىپ قالىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭدىكى ئاسىيلىق گۇناھى ئۇزىنى قاتتىق باسىدۇ، ئۇ يىقىلىپ، ئىككىنچى ئۇرالمايدۇ. 21 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار يۇقىردا ئۇرغان قوشۇنلارنى يۇقىردا، ۋە يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى يەر يۈزىدە جازالايدۇ. 22 ئۇلار ئورەككە يىغىلىدىغان بىر توپ ئەسىرلەردەك يىغىۋېلىنىدۇ، گۈندىخانىغا سولاپ قويۇلىدۇ. نۇرغۇن كۈنلەردىن كېيىن ئۇلار جازالىنىدۇ. 23 ئاي ئۇياتلىقتا قالىدۇ، كۈنۈمۇ خىجىل بولۇپ كۆرۈنمەيدۇ؛ چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا، يەنى يېرۇسالېمدا سەلتەنەتتىن يۈرگۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئۆز ئاقساقاللىرى ئالدىدا پارلايدۇ!

25 پەرۋەردىگار، سەن مېنىڭ خۇدايىم؛ مەن سېنى ئۇستۇن دەپ مەدھىيىلەيمەن، مەن سېنىڭ نامىڭنى مۇبارەكلەيمەن، چۈنكى سەن كارامەت ئىشلارنى، سادىقلىق ۋە ھەققەت ئىچىدە قەدىمدىن بۇيان قەلبىڭگە پۈككەنلىرىڭنى بەجا كەلتۈرگەنسەن. 2 چۈنكى سەن شەھەرنى خارابلىك، قەلئە-قورغانلىق يۇرتنى خاراب، ياتلارنىڭ ئوردىسىنى شەھەر بولالماس قىلغانسەن، ئۇ ئىككىنچى ھەرگىز قۇرۇلمايدۇ. 3 شۇڭا ھېلىقى كۈچلۈك خەلق سېنى ئۇلۇغلايدۇ، ئەشەددىي ئەللەرنىڭ ھېلىقى شەھىرى سەندىن قورقىدۇ؛ 4 چۈنكى سەن مىسكىنلەرگە قورغان، يوقسۇللارنىڭ دەردى-ھاجىتىگە قورغان، بورانغا دالدا، ئىسسىقتا سايە بولغانسەن؛ چۈنكى ئەشەددىيلەرنىڭ زەربە دولقۇنى تامغا تۇرۇلغان بورانداەك، قاغىراق يەرنى باسقان ئىسسىق ھاۋادەك بولدى. بىراق ئىسسىق ھاۋا بۇلۇت سايىسى بىلەن توسۇلغاندەك، سەن ياتلارنىڭ چۈقان-سۈرەنلىرىنى پەسەيتىسەن؛ ئەشەددىيلەرنىڭ غەلبە ناخشىسى پەس قىلىنىدۇ. 6 ۋە مۇشۇ تاغدا ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار بارلىق قوۋملار ئۈچۈن زىياپەت قىلىدۇ ـ مايلىق يېچىكلىكلەر، سۈزدۈرۈلگەن كونا شارابلار، يىلىكى توق مايلىق يېچەكلىكلەر، سۈزدۈرۈلگەن، ياخشى ساقلانغان كونا شارابلاردىن بولغان زىياپەت بولىدۇ؛ 7 ۋە ئۇ مۇشۇ تاغدا ھەممە قوۋملارنى ياپىدىغان چۈمپەردىنى، بارلىق ئەللەرنى ياپىدىغان ياپقۇچنى يوقىتىدۇ؛ 8 ئۇ ئۇلۇمنى مەڭگۈگە يۇتۇۋېتىدۇ! رەب پەرۋەردىگار ھەربىر يۈزدىكى ياشلارنى سۈرتۈۋېتىدۇ؛ پۈتكۈل يەر-زېمىن ئالدىدا ئۆز خەلقىنىڭ شەرمەندىلىكىنى ئېلىپ تاشلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار شۇنداق ئېيتقان. 9 ۋە شۇ كۈنىدە دېيىلىدۇكى: ـ «مانا، خۇدايىمىز مۇشۇ، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ؛ مانا، مۇشۇ پەرۋەردىگاردۇر، بىز ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ كەلگەن، بىز شادلىنىپ ئۇنىڭ نىجات-قۇتۇلدۇرۇشىدىن خۇرسەن بولىمىز. 10 چۈنكى مۇشۇ تاغنا پەرۋەردىگارنىڭ قولى قونۇپ تۇرىدۇ؛ ۋە سامان ئازگالدا تېزەك بىلەن چەيلەنگەندەك، موئاب ئۇنىڭ پۈتلىرى ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ 11 [موئاب] ئاشۇ [تېزەكلىك] ئازگالدىن ئۈزۈپ چىقىش ئۈچۈن قولىنى كېرىدۇ، بىراق ئۇنىڭ قولى چېۋەر بولغىنى بىلەن، [رەب] ئۇنىڭ تەكەببۇرلۇقىنى پەس قىلىدۇ. 12 ئۇ سېپىللىرىڭىنىڭ ئېگىز مۇداپىئەلىك قورغانلىرىنى غۇلىتىپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ.

26 شۇ كۈنىدە يەھۇدانىڭ زېمىندا مۇنۇ ناخشا ئېيتىلىدۇ: ـ «مۇستەھكەم بىر شەھىرىمىز بار؛ ئۇ نىجاتلىقنى ئۇنىڭغا سېپىل ۋە تىرەكلەر قىلىپ بېكىتىپ قويىدۇ. 2 ۋاپادارلىقنا چىڭ تۇرغان ھەققانىي ئەلنىڭ كىرىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلارنى ئېچىپ بېرىڭلار! 3 كىم ئۆزىنىڭ ئەقىدە، ئوي-خىيالى ساڭا باغلىنىپ بولسا، سەن ئۇنى مۇتلەق خاتىرجەملىكتە ساقلايسەن؛ چۈنكى ئۇ ساڭا ئىشەنچ-ئىتىقاد باغلىغاندۇر. 4 مەڭگۈگە پەرۋەردىگارغا تايىنىڭلار؛ چۈنكى ياھ پەرۋەردىگار ھەققەتەن ئەبەدىلىكەبەدلىك بىر قورام تاشتۇر. 5 چۈنكى ئۇ يۇقىرىدا تۇرغانلارنى پەسكە چۈشۈرىدۇ؛ ئاشۇ ئالىي شەھەرنى، ئۇ پەس قىلىدۇ؛ ئۇنى يەرگە چۈشۈرۈپ، توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ. 6 ئۇ پۈت بىلەن چەيلىنىدۇ؛ ئۇ مۇمىنلەرنىڭ پۈتلىرى، مىسكىنلەرنىڭ قەدەملىرى بىلەن چەيلىنىدۇ! 7 ھەققانىيلىقنىڭ يولى بولسا تۈزدۈر؛ ئى ئەلڭ تۈز يولالۋق بولغۇچى، سەن ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن ئۇنىڭ يولىنى ئوڭ قىلىسەن. 8 ئى پەرۋەردىگار، بىز دەرھەققەت سېنىڭ

هۆكۆملىرىڭىنىڭ يولىدا مېڭىپ، سېنى كۆتۈپ كەلدۇق، جېنىمىزنىڭ تەشنالىقى شۇدۇركى، نامىڭ ۋە شۆھرىتىڭ تاشىنۇن! **9** ۋۇجۇدۇم بىلەن كېچىلەردە ساڭا تەشنا بولدۇمەن؛ بەرھەق، تاڭ سەھەرلەردىمۇ روھىم بىلەن ئىچ-ئىچىمدىن سېنى ئىزدىدىم، چۈنكى ھۆكۆملىرىڭ يەر يۈزىدە كۆرۈنگەن بولسا، يەر يۈزىدىكىلەر ھەققانىيلىقنى ئۆگىنىدۇ. **10** رەزىل ئادەمگە رەھىم كۆرسىتىلسىمۇ، ئۇ يەنىلا ھەققانىيلىقنى ئۆگەنمەيدۇ؛ ھەتتا دۇرۇسلۇق تۇرغان زېمىندىمۇ ئۇ يەنىلا ئادىلسىزلىق قىلىۋېرىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ شانۇ-شەۋكىتىنى كۆرمەيدۇ. **11** ئى پەرۋەردىگار، قولۇڭ كۆتۈرۈلدى، بىراق ئۇلار كۆرمەيدۇ. ھالبۇكى، ئۆز خەلقىڭگە بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىڭنى ئۇلار كۆرىدۇ ھەم خىجىل بولىدۇ؛ كۆشەندىلىرىڭ ئۆچۈن [تەيارلانغان] ئوت ئۇلارنى بەرھەق يۇتۇۋېتىدۇ. **12** ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزگە خاتىرجەملىك ئېنىسىپ قىلىسەن؛ چۈنكى بىزنىڭ ئەمەللىرىمىزنىڭ ھەممىسىنى ئۆزۈڭ ۋۇجۇدقا چىقارغانسەن. **13** دەرۋەقە، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، ئىلگىرى سەندىن باشقا «رەبلەر» ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغان؛ ئەمدىلىكتە پەقەت ساڭا تايىنىپلا نامىڭنى ئەسلەپ تىلغا ئالىمىز. **14** ئۇلار بولسا ئۆلدى، قايتىدىن ياشىمايدۇ؛ ئەرۋاھ بولۇپ كەتتى، قايتا تىرىلمەيدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇلارنى جازالاپ يوقاتتىڭ، ئۇلارنى ئادەملەرنىڭ ئېسىدىمۇ قىلچە قالدۇرمىدىڭ. **15** سەن ئەلنى ئۆلغايتىقانسەن، ئى پەرۋەردىگار، ئەلنى ئۆلغايتىقانسەن، ئۆزۈڭگە شان-شەرەپ كەلتۈرگەنسەن؛ زېمىننىڭ چېگرالىرىنى ھەرتەرەپكە ئۆزارتقانسەن. **16** ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار دەرد-ئەلەم ئىچىدە قالغاندا، سېنى ئىزدىدى؛ تەربىيىلىك جازالىشىڭ ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەندە، ئۇلار ئاھ ئۇرۇپ، پىچىرلاپ بىر دۇئانى قىلدى: ـ **17** «بوشىنىش ئالدىدا تۇرغان، تولغىقى ئۆتۈپ، ئاغرىقتىن ۋارقىرغان بىر ھامىلىدار ئاياللىدەك، بىز سېنىڭ ئالدىڭدا شۇنداق بولدۇق، ئى پەرۋەردىگار. **18** بىز ئىككى قات بولۇپ، تولغاققا چۈشتۈق، بىراق پەقەت يەللا چىقاردۇق؛ يەر يۈزىدىكىلەر ئۈچۈن ھېچ نىجات-قۇتقۇزۇشنى يەتكۈزمىدۇق، دۇنيادىكى ئادەملەر ھېچ ئۆغىلمىدى». **19** «ساڭا تەۋە ئۆلگەن ئادەملەر ياشايدۇ، مېنىڭ جەستىمنىڭ [تىرىلىشى بىلەن تەڭ] ئۇلارمۇ تىرىلىدۇ. ئى توپا-چاڭدا ياتقانلار، ئويغىنىپ ناخشا ياڭرىتىڭلار! شەبنىمىڭ تاڭ سەھەرنىڭ شەبنىمىدەكتۇر، يەر-زېمىن ئۇزىدە ئۆلگەنلەرنى ئۇغۇپ بېرىدۇ. **20** ئى خەلقىم، كېلىڭلار، ئۆيۈڭلارغا كىرىپ، كەينىڭلاردىن ئىشىكلەرنى ئېتىپ قويۇڭلار؛ مېنىڭ دەرغەزەبىم ئۆتكۈچە، ئۆزۈڭنى بىر دەملىك يوشۇرۇۋال. **21** چۈنكى قارا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىپ، يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆزلىرىگە قايتۇرماقچى؛ يەر بولسا ئۈستىگە تۆكۈلگەن قانلارنى ئاشكارىلايدۇ، ئۆزىدە ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى ھامان يېپىۋەرمەيدۇ.

27

شۇ كۈندە پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ دەھشەتلىك، يۇيۇق ۋە كۈچلۈك شەمشىرى بىلەن ئۆچقۇر يىلان لېۋىئاتانىنى، يەنى تولغانغۇچى يىلان لېۋىئاتانىنى جازالايدۇ، ئۇ يەنە دېڭىزدا تۇرغان ئەجدىھانى ئۆلتۈرىدۇ. **2** شۇ كۈنى ساپ شاراب بېرىدىغان بىر ئۈزۈمزار بولىدۇ! ئۇ توغرۇلۇق ناخشا ئېيتىڭلار! **3** ئۆزۈم پەرۋەردىگار ئۆزى ساقلايمەن؛ مەن ھەر دەققە ئۆزى سۇغىرىمەن؛ بىرسى ئۆنىڭغا زىيان يەتكۈزمىسۇن دەپ كېچە-كۈندۈز ساقلايمەن. **4** غەزەپ مەندە قالمىدى، ئاھ، ماڭا قارشى جەڭ قىلىدىغان تىكەنلەر ياكى جىغانلار بولسائىدى! ئۇنداق بولسا مەن ئۇلارغا قارشى يۈرۈش قىلاتتىم، ئۇلارنى يېغىشتۇرۇپ كۈيدۈرۈۋېتەتتىم! **5** بولمىسا ئۇ مېنى باشپاناھلىق قىلىپ تۇتسۇن؛ ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن؛ دەرھەققەت، ئۇ مەن بىلەن بىرلىكتە خاتىرجەملىكتە بولسۇن! **6** كەلگۈسى كۈنلەردە، ياقۇپ يىلتىز تارتىدۇ؛ ئىسرائىل بىخلىنىپ، چېچەكلەيدۇ، ئۇلار يۈتكۈل يەر يۈزىنى مېۋە-چېۋە بىلەن قاپلايدۇ. **7** [پەرۋەردىگار ئىسرائىلنى] ئۇرغانلارنى ئۇرغانچىلىك [ئىسرائىلنى] ئۇرۇپ باققانمۇ؟ ئۇ قىرغانلاردەك [ئىسرائىل] قىرلىپ باققانمۇ؟ **8** سەن ئۇلارنى ئەيىبلىگەندە ئۇچىدىن تۇۋەن جازالاپ ئۇلارنى پالۋىتىگەنسەن؛ شەرق شامىلى چىققان كۈندە ئۇ ئۆنىڭ زەربىلىك شامىلى بىلەن ئۇلارنى قوغلىۋەتكەن. **9** ئەمدى شۇيول بىلەن ياقۇبنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىنىدۇكى، ـ ئۆنىڭ گۇناھىنىڭ ئېلىپ تاشلانغانلىقىنىڭ پىشقان مېۋىسى شۇ بولىدۇكى: ـ ئۇ قۇربانگاھتىكى ھەممە تاشلارنى كۆكۈم-تالقان قىلىدۇ، «ئاشەراھ»لارنى ۋە «كۈن تۈۋرۈكلىرى»نى زادىلا ئورغۇزمايدۇ. **10** چۈنكى مۇستەھكەملەنگەن شەھەر غېرىب بولۇپ قالىدۇ، ئادەمزاتسىز ماكان ھەم تاشلۇۋېتىلگەن باياۋاندەك بولىدۇ؛ شۇ يەردە موزاي ئوزۇقلىنىدۇ، شۇ يەردە يېتىپ، ئۆنىڭ شاخلىرىنى يەيدۇ. **11** ئۆنىڭ شاخلىرى سولىشىش بىلەن ئۆزۈلىدۇ؛ ئاياللار كېلىپ ئۇلارنى ئوتۇن قىلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. چۈنكى بۇ بىر يورۇتۇلمىغان خەلق، شۇڭا ئۇلارنى ياراتقۇچى ئۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۇلارنى شەكىللەندۈرگۈچى ئۇلارغا شەپقەت كۆرسەتمەيدۇ. **12** ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار ئەفرات دەريا سىنىڭ ئېقىملىرىدىن تارتىپ مىسىر ۋادىسىغىچە ھەر يەرنى سىلكىيدۇ، ۋە سىلەر بىر-بىرلەپ تېرىپ يىغىۋېلىنىسىلەر، ئى ئىسرائىل بالىلىرى! **13** ۋە شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، بۈيۈك كاناي چېلىنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئاسۇرىيە زېمىندا تۇگىشەي دەپ قالغانلار، ۋە مىسىر زېمىندا مۇساپىر بولغانلار كېلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمدا مۇقەددەس تاغ ئۈستىدە پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىدۇ.

28

ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋارلۇق بىلەن تاقۇالغان گۈللۈك تاجىغا ۋاي! مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىغا تاقۇالغان، يەنى ئۇلارنىڭ سولىشىپ قالغان «پەخرى» بولغان گۈلىگە ۋاي! ئى شارابنىڭ ئەسىرى بولغانلار! **2** مانا، رەب بىر كۈچ ۋە قۇدرەت ئىگىسىنى ھازىرلىدى؛ ئۇ بولسا، مۇلدۇرلۇك جۈدۈن ھەم ۋەيران قىلغۇچى بورانىدەك، دەھشەت بىلەن تاشقان كەلكۈن سۈلىرىدەك، ئەشەددىيلەرچە [تاجنى] يەرگە ئۇرىدۇ. **3** ئەفرائىمدىكى مەيخورلارنىڭ بېشىدىكى تەكەبىۋارلۇق بىلەن تاقۇالغان گۈللۈك تاجى ئاياغ ئاستىدا چەيلىنىدۇ؛ **4** ۋە مۇنبەت جىلغىنىڭ بېشىدا تاقۇالغان، ئۇلارنىڭ «پەخرى» بولغان سولىشىپ قالغان گۈلى بولسا، بالدۇر پىشقان ئەنجۈردەك بولىدۇ؛ ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆرۈپلا، قولىغا ئېلىپ كاپ ئېتىپ يۇتۇۋالىدۇ. **5** شۇ كۈندە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ قالدىسى ئۈچۈن شەرەپلىك بىر تاج، شۇنداقلا كۆركەم بىر چەمبىرەك بولىدۇ. **6** ئۇ يەنە ھۆكۈم چىقىرىشقا ئولتۇرغانلارغا توغرا ھۆكۈم چىقارغۇچى روھ، ۋە دەرۋازىدا جەڭنى چېكىندۈرگۈچىگە كۈچ بولىدۇ. **7** بىراق بۇلارمۇ شاراب ئارقىلىق خاتالاشتى، ھاراق بىلەن ئېزىقىپ كەتتى: ـ ھەم كاھىن ھەم پەيغەمبەر ھاراق ئارقىلىق ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار شاراب تەرىپىدىن يۇتۇۋېلىنغان؛ ئۇلار ھاراق تۈپەيلىدىن ئەلەڭ-سەلەڭ بولۇپ ئېزىقىپ كەتتى؛ ئۇلار ئالدىن كۆرۈشتىن ئاداشتى، ھۆكۈم قىلىشتا ئېزىقىشتى؛ **8** چۈنكى ھەممە داستىخان بوش ئورۇن قالماي قۇسۇق ۋە نىجاسەت بىلەن تولدى. **9** «ئۇ كىمگە بىلىم ئۆگەتمەكچىدۇ؟ ئۇ زادى كىمنى مۇشۇ خەۋەرنى چۈشىنىدىغان قىلماقچىدۇ؟» **10** ئېزىزلاندۇرۇلغانلارغا ئەمەسمۇ؟! ئەمچەكتىن ئايرىلغان بوۋاقلارغا ئەمەسمۇ؟! چۈنكى خەۋەر بولسا ۋەزمۇۋەز، ۋەزمۇۋەزدۇر، قۇرمۇقۇر، قۇرمۇقۇردۇر، بۇ يەردە ئازراق، شۇ يەردە ئازراق بولىدۇ... **11** چۈنكى دۇدۇقلايدىغان لەۋلەر ۋە يات بىر تىل بىلەن ئۇ مۇشۇ خەلققە سۆز قىلىدۇ. **12** ئۇ ئۆلارغا: ـ «مانا، ئارام مۇشۇ يەردە، ھالى يوقلارنى ئارام ئالدۇرۇڭلار، يېڭىلىنىش

مۇشۇدۇر» ـ دېگەن، براق ئۇلار هېچنېمىنى ئاڭلاشنى خالىمغان. 13 شۇڭا
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلارغا: ـ «ۋەزمۇۋۇەز، ۋەزمۇۋۇەزدۇر، قۇرمۇقۇر،
قۇرمۇقۇردۇر. مۇشۇ يەرگە ئازراق، شۇ يەرگە ئازراق بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
ئالدىغا كېتىۋېتىپ، پۇتلىشىپ، ئۆڭدا چۈشىدۇ، سۇندۇرۇلۇپ، تۇزاققا چۈشۈپ
ئۆتۈلۈپ قالىدۇ. 14 ـ شۇڭا مەي سىلەر مازاق قىلغۇچىلار، يېرۇسالېمدا تۇرغان
مۇشۇ خەلقنى ئىدارە قىلغۇچىلار، يەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!
15 چۈنكى سىلەر: ـ «بىز ئۆلۈم بىلەن ئەھدە تۈزىدۇق، تەھتىسارا بىلەن بىللە بىر
كېلىشىم بېكىتتۇق، قامچا تاشقىنىدەك ئۇتۇپ كەتكەندە، ئۇ بىزگە تەگمەيدۇ، چۈنكى
يالغانچىلىقنى باشپاناھىمىز قىلدۇق، يالغان سۆزلەر ئاستىدا مۆكۈنۈۋالدۇق» ـ
دېدىڭلار، (Sheol h7585) 16 شۇڭا رەب يەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
مانا، زىئوندا ئۇل بولۇش ئۈچۈن بىر تاش، سىناقتىن ئوتكۈزۈلگەن بىر تاش،
قىممەتلىك بىر بۇرجەك تېشى، ئىشەنچلىك ھەم مۇقىم ئۇل تېشىنى سالغۇچى مەن
بولىمەن. ئۇنىڭغا ئىشىنىپ تايانغان كىشى ھېچ ھودۇقايدۇ، ئالدىرىمايدۇ. 17 ۋە
مەن ئادالەتنى ئۆلچەم تانسىى قىلىمەن، ھەققانىيلىقنى بولسا تىك ئۆلچىگۈچ يىپ
قىلىمەن؛ مۇلدۇر باشپاناھى بولغان يالغانچىلىقنى سۈپۈرۈپ تاشلايدۇ، ۋە كەلكۈن
مۆكۈزلىغان جايىنى تېشىپ ئەپكېتىدۇ. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۆلۈم بىلەن تۈزگەن
ئەھدەڭلار بىكار قىلىۋېتىلىدۇ، سىلەرنىڭ تەھتىسارا بىلەن بېكىتكەن كېلىشىمىڭلار
ئاقايدۇ، قامچا تاشقىنىدەك ئۇتۇپ كەتكەندە، سىلەر ئۇنىڭ بىلەن چەيلىۋېتىلىسىلەر.
(Sheol h7585) 19 ئۇ ئۇتۇپ كېتىشى بىلەنلا سىلەرنى ئېتىدۇ؛ ھەم سەھەر-
سەھەرلەردە، ھەم كېچە-كۈندۈزلەردىمۇ ئۇ ئۇتۇپ تۇرىدۇ، بۇ خەۋەرنى پەقەت
ئاڭلاپ چۈشىنىشنىڭ ئۆزىلا ۋەھىمىگە چۈشۈش بولىدۇ. 20 چۈنكى كارىۋات
سوزۇلۇپ يېتىشقا قىسقىلىق قىلىدۇ، يوتقان بولسا ئادەم ئۆگۈلۈپ ياتسىمۇ
تارلىق قىلىدۇ. 21 چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئىشىنى، يەنى ئۆزىنىڭ غەيرىي
ئەملىنى يۇرگۈزۈش ئۈچۈن، ئۆزىگە يات بولغان ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىش
ئۈچۈن، پەرازىم تېغىدا ئۇرغىنىدەك ئورنىدن تۇرىدۇ، ئۇ گىبئون جىلغىسىدا
غەزەپلەنگىنىدەك غەزەپلىنىدۇ؛ 22 شۇڭا مازاق قىلغۇچىلار بولماڭلار، بولمىسا،
كىشەنلىرىڭلار چىڭ بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان رەب يەرۋەردىگاردىن بىر ھالاكەت توغرىسىدا، يەنى پۈتكۈل يەر يۈزىگە
قەتئىيلىك بىلەن بېكىتكەن بىر ھالاكەت توغرىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغانمەن.
23 ـ قۇلاق سېلىڭلار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار؛ تىكىشاڭلار، سۆزلىرىمنى ئاڭلاڭلار.
24 يەر ھەيدىگۈچى دېھقان تېرىش ئۈچۈن يەرنى كۈن بويى ھەيدەمدۇ؟ ئۇ
پۈتۈن كۈن يەرنى ئاغدۇرۇپ، چالمىلارنى ئېزەمدۇ؟ 25 ئۇ يەرنىڭ يۈزىنى
تەكشىلىگەندىن كېيىن، قاراكۆز بەدىيانى تاشلاپ، زىرىنى چېچىپ، بۇغداينى
تاپلاردا سېلىپ، ئارپىنى تېرىشقا بېكىتىلگەن جايغا، قارا بۇغداينى ئېتىز قىرلىرىغا
تېرىمامدۇ؟ 26 چۈنكى ئۇنىڭ خۇداسى ئۇنى توغرا ھۆكۈم قىلىشقا نەسىھەت
قىلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭغا تۆگىتىدۇ. 27 بەرھەق، قاراكۆز بەدىيان چىشلىق تىرنا بىلەن
تېپىلمەيدۇ، تۇلۇق زىرە ئۈستىدە ھەيدەملەيدۇ، بەلكى قاراكۆز بەدىيان بولسا قامچا
بىلەن سوقۇلىدۇ، زىرە بولسا تومۇر-تاياق بىلەن ئۇرۇلۇپ دان ئاجرىتىلىدۇ. 28 ئۇن
تارتىشقا دانى ئېزىش كېرەك، ئەمما [دېھقان] ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ،
ئۇ ھارۋا چاقلىرى ياكى ئات تۇياقلىرى بىلەن ئۇنى مەڭگۈگە تېپىۋەرمەيدۇ،
29 مۇشۇ ئىشمۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەرۋەردىگاردىن
كېلىدۇ، ئۇ نەسىھەت بېرىشتە كارامەت، دانالىقتا ئۇلۇغدۇر.

29

ئارىئەلگە، داۋۇت ئۆز ماكانى قىلغان ئارىئەلگە ۋاي! يەنە بىر يىل
يىللارغا قوشۇلسۇن، ھېيىت-بايرامىلار يەنە ئايلىنىپ كەلسۇن؛ 2 براق مەن
دەرد-ئەلەمنى ئارىئەلگە كەلتۈرىمەن؛ داد-پەريادلار كۆتۈرۈلۈپ ئاڭلىنىدۇ؛
ئۇ ماڭا ھەقىقەتەن بىر «ئارىئەل» بولىدۇ. 3 چۈنكى مەن سېنى قاپساپ
چىدىرلار تىكتۈرۈپ، سېنى قامال قىلىپ مۇھاسىرە ئىستىھكاملىرىنى سالىمەن،
پوتەيلىرى بىلەن سېنى قورشىۋالىمەن. 4 شۇنىڭ بىلەن پەس قىلىنىسەن، سەن
يەر تېگىدىن سۆزلەيدىغان، گەپلىرىڭ پەستىن، يەنى توپا-چاڭدىن چىقىدىغان،
ئاۋازىڭ ئەرۋاھلارنى چاقىرغىچىنىڭكىدەك يەر تېگىدىن چىقىدۇ، سۆزلىرىڭ
توپا-چاڭدىن شۇرۇلاپ چىققاندەك بولىدۇ؛ 5 شۇ چاغدا دۈشمەنلىرىڭنىڭ
توپىنى خۇددى يۇمشاق توپا-چاڭلاردەك، ياۋۇزلارنىڭ توپىنى شامال ئۆچۈرۈپ
تاشلايدىغان توپاندەك تۇزۇپ كېتىدۇ. بۇ ئىش بىردىنلا، ئۆيۈقسىز بولىدۇ!
6 ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان يەرۋەردىگار سېنىڭ يېنىڭغا
كېلىدۇ، گۈلدۈرماما، يەر تەۋرەرش، كۈچلۈك شاۋقۇن، قۇيۇنتاز، بوران ۋە
يۇتۇۋالغۇچى ئوت يالقۇنلار بىلەن سەندىن ھېساب ئالىدۇ. 7 شۇنداق قىلىپ
ئارىئەلگە قارشى جەڭ قىلىدىغان، يەنى ئۇنىڭغا ۋە قەلئىگە-قورغانلىق مۇداپىئەلەرگە
جەڭ قىلىۋاتقان بارلىق ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى كېچىسى كۆرگەن
چۈشتىكى كۆرۈنۈشتەك يوقاپ كېتىدۇ. 8 ئاچ قالغان بىرسى چۈش كۆرگەندە،
چۈشىدە بىر نېمە يەيدۇ؛ براق ئويغانسا، مانا قورسىقى قۇرۇق تۇرىدۇ؛ چاڭقىغان
بىرسى چۈش كۆرگەندە، چۈشىدە سۇ ئىچىدۇ؛ براق ئويغانسا، مانا ئۇ ھالدىن
كېتىدۇ، ئۇ يەنىلا ئۆسىۋىزلۇقتا تەشنا بولىدۇ؛ مانا زىئون تېغىغا قارشى جەڭ
قىلىۋاتقان ئەللەرنىڭ نۇرغۇنلىغان قوشۇنلىرى دەل شۇنداق بولىدۇ. 9 ئەمدى
تارسىالدى بولۇڭلار؛ قايمۇقۇپ كېتىڭلار! تۆرۈڭلارنى قارىغۇ قىلىپ، قارىغۇ
بولۇڭلار! ئۇلار مەست بولدى، براق شاراپتىن ئەمەس! ئۇلار ئىلەڭلىشىپ
قالدى، براق ھاراقتىن ئەمەس! 10 چۈنكى پەرۋەردىگار سىلەرگە غەپلەت
ئۇيقۇسى باسقۇچى بىر روھنى تۆكۈپ، كۆزۈڭلارنى ئېتىۋەتتى؛ ئۇ پەيغەمبەرلەر
ۋە باش-كۆزۈڭلار بولغان ئالدىن كۆرگۈچىلەرنىمۇ چۈمكىۋەتتى. 11 مۇشۇ
كۆرگەن پۈتكۈل ۋەھيي بولسا، سىلەر ئۈچۈن پېچەتلۇۋېتىلگەن بىر يۈگسمە
كىتابدەك بولۇپ قالدى، خەق كىتابنى ساۋاتلىق بىرسىگە بېرىپ: ـ «ئوقۇپ
بېرىشىڭنى ئۆتۈنىمەن» ـ دېسە، ئۇ: ـ «ئوقۇيالمايمەن، چۈنكى پېچەتى بار ئىكەن» ـ
دەيدۇ. 12 كىتاب ساۋاتسىز بىرسىگە بېرىلىپ: ـ «ئوقۇپ بېرىشىڭنى ئۆتۈنىمەن»
ـ دېيىلسە، ئۇ: ـ «مەن ساۋاتسىز» ـ دەيدۇ. 13 ۋە رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ
«مۇشۇ خەلق ئاغزى بىلەن ماڭا يېقىنلاشقاندا، تىلى بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەندە،
براق قەلبى بولسا مەندىن يىراق تۇرغاچقا، مەندىن بولغان قورقۇشى بولسا،
پەقەت ئىنسان بالىسىنىڭ پەتۋالىرىدىنلا بولىدۇ، خالاس؛ 14 شۇڭا مانا، مەن
مۇشۇ خەلق ئارىسىدا يەنە بىر كارامەت كۆرسىتىمەن؛ كارامەت بىر ئىشنى
كارامەت بىلەن قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ دانالىقى
يوقىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاقىللىرىنىڭ ئەقىللىرى يوشۇرۇنۇۋالغان بولىدۇ». 15 ئۆزىنىڭ
پۈككەن نىيەتلىرىنى پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇش ئۈچۈن ئاستىن يەرگە كىرىۋالغان،
ئۆز ئىشلىرىنى قاراڭغۇلۇقتا قىلىدىغان، ۋە «بىزنى كىم كۆرىدۇ» ۋە «كىم بىزنى
بىلگەن» دېگەنلەرگە ۋاي! 16 ئاھ، سىلەرنىڭ تەتۈرلۈكۈڭلار! ساپالچىنى سېغىز
لايغا ئوخشاتقىلى بولامدۇ؟ شۇنداقلا ئىش ئۆزىنى ئىشلىگۈچىگە: «ئۇ مېنى
ئىشلىمىگەن»، ياكى شەكىللەندۈرۈلگەن ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: «ئۇنىڭ
ئەقلى يوق» دېسە بولامدۇ؟! 17 چۈنكى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا، لۇبان مېۋىلىك
باغقا ئايلاندۇرۇلىمامدۇ؟ مېۋىلىك باغ بولسا ئورمان ھېسابلانمامدۇ؟ 18 شۇ
كۈندە گاسلار شۇ يۈگسمە كىتابنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدىغان، قارىغۇلار زۇلمەت
ھەم قاراڭغۇلۇقتىن چىقىپ كۆزلىرى كۆرىدىغان بولىدۇ؛ 19 مۆمىنلەر بولسا
پەرۋەردىگاردىن تېخىمۇ خۇرسەن بولىدۇ؛ ئىنسانلار ئارىسىدىكى مىسكىنلەر
ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدىن شادلىنىدۇ. 20 رەھمسىز بولغۇچى
يوقايدۇ، مازاق قىلغۇچى غايىب بولىدۇ؛ قەبىھلىك پۇرسىتىنى كۆزىتىدىغانلارنىڭ

همەمسى ھالاك قىلىندۇ؛ **21** مانا [مۇشۇنداق ئادەملەر] ئادەمنى بىر سۆز
ئۈچۈنلا جىنايەتچى قىلىدۇ، دەرۋازىدا تۇرۇپ رەزىللىككە تەنبىھ بەرگۈچىنى
ئۈچۈن تۇزاق تەييارلاپ قويىدۇ، ھەققانىي ئادەمنىڭ دەۋاسىنى سەۋەبسىز بىكار
قىلىۋېتىدۇ. **22** شۇڭا ئىبراھىم ئۈچۈن بەدەل تولاپ قۇتقۇزغان پەرۋەردىگار
ياقۇبنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھازىر بولسا ياقۇپ خجىللىققا
قالمايدۇ، ھازىر بولسا ئۇ تىت-تىت بولۇپ چىرايى تاتىرىپ كەتمەيدۇ؛ **23** چۈنكى
[ياقۇپ] قولۇمنىڭ ئىشلىگەن ئەملى بولغان، ئۆز ئارىسىدا تۇزغان ئەۋلادلىرىنى
كۆرگەن ۋاقتىدا، ئۇلار نامىمنى مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلايدىغان، ياقۇبنىڭ
مۇقەددەس بولغۇچىسىنى پاك-مۇقەددەس دەپ بىلىدىغان، ئىسرائىلنىڭ
خۇداسىدىن قورقىدىغان بولىدۇ. **24** روھى ئېزىپ كەتكەنلەر يورۇتۇلىدىغان،
قاقشاپ يۈرگەنلەر نەسىھەت-بىلىم قوبۇل قىلىدىغان بولىدۇ.

30 «ئاسىي ئوغۇللارنىڭ ئەھۋالىغا ۋاي!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، -
«ئۇلار پىلانلارنى تۈزمەكچى، بىراق مەندىن ئالمايدۇ؛ ئۇلار مۇداپىئە توسۇقىنى
بەرپا قىلىدۇ، بىراق ئۇ مېنىڭ روھىم ئەمەس؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار گۇناھى
ئۈستىگە گۇناھ قوشۇۋالىدۇ. **2** ئۇلار مەندىن ھېچ سورىمايلا مىسىرغا يول
ئالدى؛ پىرەۋنىڭ قانىتى ئاستىدىن پاناھ ئىزدەپ، مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ
تايىنىدۇ يەنە! **3** چۈنكى پىرەۋنىڭ قانىتى بولسا سىلەرنى يەرگە تاشلاپ لەت
قىلىدۇ. مىسىرنىڭ سايىسىگە ئىشىنىپ تايىنىش سىلەرگە باش قېتىمچىلىق بولىدۇ.
4 پىرەۋنىڭ ئەمىرلىرى زوئان شەھىرىدە بولسىمۇ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى ھانەس
شەھىرىگە ھەرداىم كېلىپ تۇرسىمۇ، **5** ئاۋام ھەممىسى ئۇزىگە پايدىسى بولمايدىغان،
ھېچ ياردىمى ۋە پايدىسى تەگمەيدىغان، بەلكى لەت قىلىپ يەرگە تاشلايدىغان،
ھەتتا رەسۋا قىلىدىغان بىر خەلقتىن نومۇس قىلىدىغان بولىدۇ. **6** نەگەۋدىكى
ئۇلاغلار توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي: ـ ئۇلار جاپالىق، دەرد-ئەلەملىك
زېمىندىن ئوتتىدۇ، شۇ يەردىن چىشى شىرلار ۋە ئەرىكلەك شىرلار، چار يىلان ۋە
ۋەھشىي ئۇچار يىلانمۇ چىقىدۇ؛ ئۇلار بايلىقلىرىنى ئېشەكلەرنىڭ دۆمبىسىگە،
گۆھەرلىرىنى تۆگە لوككىلىرىغا يۈكلەپ، ئۆزلىرىگە ھېچ پايدا يەتكۈزمەيدىغان بىر
خەلقنىڭ يېنىغا كۆتۈرۈپ بارىدۇ. **7** مىسىر!؟ ئۇلارنىڭ ياردىمى بىكار ھەم
قۇرۇقتۇر! شۇڭا مەن ئۇنى: «ھېچنېمىنى قىلىپ بەرمەيدىغان راھاب» دەپ
ئاتىغانىمەن. **8** ـ ئەمدى بۇ سۆزنىڭ كەلگۈسى زامانلار ئۈچۈن، گۆۋاھلىق
سۈپىتىدە ئەبەدلىئەبەدگە تۇرۇۋېرىشى ئۈچۈن، ھازىر بېرىپ بۇنى ھەم تاش تاختىغا
ھەم يۈگىمە كىتابقا يېزىپ قويغىن. **9** چۈنكى بۇلار بولسا ئاسىي بىر خەلق،
نائەھلى ئوغۇللار، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-تەرىبىسىنى ئاڭلاشنى خالىمايدىغان
ئوغۇللاردۇر. **10** ئۇلار ئالدىن كۆرگۈچىلەرگە: ـ «ۋەھىينى كۆرمەڭلار!»، ۋە
پەيغەمبەرلەرگە: «بىزگە توغرا بېشارەتلەرنى كۆرسەتمەڭلار، بىزگە ئادەمنى ئازادە
قىلىدىغان، يالغان بېشارەتلەرنى كۆرسىتىڭلار؛ **11** سەنلەر [دۇرۇس] يولدىن
چىقىش، [توغرا] تەرىقىدىن ئايرىلىش! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى
ئالدىمىزدىن يوق قىلىش!» ـ دەيدۇ. **12** ـ ئەمدى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس
بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «چۈنكى سىلەر مۇشۇ خەۋەرنى چەتكە قېقىپ،
زۇلۇمنى يۈلەنچۈك قىلىپ، بۇرمىلانغان يولغا تايانغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، **13** شۇڭا
مۇشۇنى قەبىھلىك سىلەرگە ئېگىز تامنىڭ بىر يېرىقىدەك بولىدۇ، تام پۈلتىيىپ
قالغاندا، ئۇ بىراقلا ئۇنى چېقىۋېتىدۇ، **14** خۇددى ساپال چىنە ھېچ ئايمايلا
چېقىۋېتىلگەندەك ئۇ ئۇنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭدىن ھەتتا ئوچاقتىن چوغ ئالغۇدەك،
باكىتىن سۇ ئۈستۈدەك بىرەر پارچىسىمۇ قالمايدۇ». **15** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار،
ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «يېنىمغا تۇۋا بىلەن قايتىپ
كېلىپ ئارام تاپسىلەر، قۇتقۇزۇلىسىلەر؛ خاتىرجەملىكتە ھەم ئامان-ئېسەنلىكتە
كۈچ ئالىسىلەر!»، ـ بىراق سىلەر رەت قىلغانسىلەر. **16** سىلەر: ـ «ياق،
بىز ئاتلارغا مىنىپ قاچىمىز» ـ دېدىڭلار، شۇڭا سىلەر راست قاچىسىلەر!
ۋە «بىز چاپقۇر ئۇلاغلارغا مىنىپ كېتىمىز» ـ دېدىڭلار؛ ـ شۇڭا سىلەرنى
قوغلىغۇچىلارمۇ چاپقۇر بولىدۇ. **17** مىڭ كىشىنىڭ بىرىنىڭ ۋەھىمىسىدىن قاچىسىلەر؛
بەشىنىڭ ۋەھىمىسىدە [ھەممىڭلار] قاچىسىلەر؛ قېچىپ، تاغ ئۈستىدىكى يىگانە
بايراق خادىسىدەك، دۆڭ ئۈستىدىكى تۇغدەك قالىسىلەر. **18** ۋە شۇڭا سىلەرگە
مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىمەن دەپ، پەرۋەردىگار كۈتىدۇ؛ شۇڭا ئۇ سىلەرگە
رەھىم قىلىمەن دەپ ئورنىدىن قوزغىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ھۆكۈم-
ھەققەت چىقارغۇچى خۇدادۇر؛ ئۇنى كۈتكەنلەرنىڭ ھەممىسى بەختلىكتۇر!
19 چۈنكى خالايىق يەنىلا زىئوندا، يەنى يېرۇسالېمدا ئولتۇرىدۇ؛ شۇ چاغدا سىلەر
يەنە ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ كۆتۈرگەن نالەڭدە ئۇ ئۆزىنى ساڭا ئىنتايىن شەپقەتلىك
كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ نالەڭنى ئاڭلىسىلا، جاۋاب بېرىدۇ. **20** رەب سىلەرگە نان
ئۈچۈن مۇشكۈلۈكنى، سۇ ئۈچۈن ئازاب-ئوقۇبەتنى بەرسىمۇ، شۇ چاغدا سېنىڭ
ئۇستازىڭ يەنە يوشۇرۇنۇۋېرىمەيدۇ، بەلكى كۆزۈڭ ئۇستازىڭنى كۆرىدۇ؛
21 سىلەر ئوڭ تەرىپىگە بۇرۇلساڭلار، ياكى سول تەرىپىگە بۇرۇلساڭلار،
قۇلىقىڭ كەينىڭدىن: ـ «يول مانا مۇشۇ، ئۇنىڭدا مېڭىڭلار!» دېگەن بىر ئاۋازنى
ئاڭلايسەن. **22** شۇ چاغدا سىلەر ئويۇلغان مەيۈدىلىرىڭلارغا بېرىلگەن كۈمۈش
ھەلگە، قۇيما مەيۈدىلىرىڭلارغا بېرىلگەن ئالتۇن ھەلگىمۇ داغ تەگكۈزىسىلەر؛
سىلەر ئۇلارنى ئادەت لاتىسىنى تاشلىغاندەك تاشلۇۋېتىپ: ـ «نېرى تۇر» ـ
دەيىسىلەر. **23** ئۇ سەن تېرىيدىغان ئۇرۇقۇڭ ئۈچۈن يامغۇر ئەۋەتىدۇ؛ يەردىن
چىقىدىغان ئاشلىق-مەھسۇلات ھەم كۆچ-قۇۋۋەتلىك ھەم مول بولىدۇ؛ شۇ
كۈنى ماللىرىڭ كەڭ-ئازادە يايلاقلاردا يايلايدۇ؛ **24** يەر ھەيدىگەن كالا
ۋە ئېشەكلەر بولسا، گۈزىرەك ۋە ئارا بىلەن سورۇغان، ئۆزلانغان ھەلەپ
يەيدۇ. **25** چوڭ قىرغىنچىلىق بولغان كۈنى، يەنى مۇنارلار ئۆرۈلگەن كۈنى،
ھەر بىر ئۇلۇغ تاغدا ۋە ھەر بىر ئېگىز دۆڭدە بولسا، ئەنھارلار ۋە ئېرىقلار بولىدۇ.
26 پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنىڭ جاراھىتىنى تاڭىدىغان، ئۇلارنىڭ قامچا يارىسىنى
ساقايتقان شۇ كۈنىدە، ئاي شولىسى قۇياش نۇرىدەك بولىدۇ، قۇياش نۇرى بولسا
يەتتە ھەسسە كۈچلۈك بولىدۇ، يەنى يەتتە كۈندىكى نۇرغا باراۋەر بولىدۇ. **27** مانا،
پەرۋەردىگارنىڭ نامى يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇنىڭ قەھرى يالقۇنلىنىپ، قويۇق ئىس-
تۈتەكلىرى كۆتۈرۈلىدۇ؛ لەۋلىرى غەزەپكە تولۇپ، تىلى يۇتۇۋالغۇچى يانغىن ئوتىدەك
بولىدۇ. **28** ئۇنىڭ نەپىسى خۇددى تېشىپ بويۇنغا يېتىدىغان كەلكۈندەك
بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرنى بىمەنىلىكنى يوقاتقۇچى غەلۋىر بىلەن تاسقايدۇ،
شۇنداقلا خەلق-مىللەتلەرنىڭ ئاغزىغا ئۇلارنى ئازدۇرىدىغان يۈگەن سالىدۇ.
29 مۇقەددەس بىر ھېيت ئۈتكۈزۈلگەن كېچىدىكىدەك، كۆكۈلۈكلاردىن ناخشا
ئۇرغۇچ چىقىدۇ، ئىسرائىلغا ئۈيۈلتاش بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا نەي
ناۋاسى بىلەن چىققان بىرسىنىڭ خۇشاللىقىدەك، كۆكۈلۈكلار خۇشال بولىدۇ.
30 پەرۋەردىگار ھەيۋەتلىك ئاۋازىنى ياڭرىتىدۇ؛ ئۇ قاينىغان قەھرى، يۇتۇۋالغۇچى
يالقۇنلۇق ئوت، گۈلدۈرمامىلىق يامغۇر، بوران-شاۋقۇن، مۇلدۈرلەر بىلەن ئۆز
بىلىكىنى سوزۇپ كۆرسىتىدۇ. **31** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى بىلەن
ئاسۇريە يانچىلىدۇ، ـ باشقىلارنى ئۇرۇش تېيقى [بولغان ئاسۇريە] يانچىلىدۇ!
32 ۋە پەرۋەردىگار تەييارلىغان كالتەك بىلەن ھەر قېتىم ئۇنى ئۇرغاندا، بۇنىڭغا
داۋلار ھەم چىلتارلار تەڭگەش قىلىندۇ؛ ئۇ قولىنى ئوينىتىپ زەرب قىلىپ ئۇنىڭ
بىلەن كۈرەش قىلىدۇ. **33** چۈنكى توفەت قەدىمدىن تارتىپ تەييار ئۇرغاندىدى؛
بەرھەق، پادىشاھ ئۈچۈن تەييارلانغان، [پەرۋەردىگار] ئۇنى چوڭقۇر ھەم كەڭ
قىلغان؛ ئوتۇنلىرى كۆپ يالقۇنلۇق بىر گۈلخان بار، پەرۋەردىگارنىڭ نەپىسى
بولسا گۈگۈگورت ئېقىمىدەك ئۇنى ئوتاشتۇرىدۇ.

31 ـ یاردەم ئىزدەپ مىسرغا بارغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! تۆلار ئاتلارغا تايىنىپ، كۆپ بولغانلىقىدىن جەڭ ھارۋىلىرىغا، ئىنتايىن كۆچلۈك بولغانلىقىدىن ئاتلىق ئەسكەرلەرگە ئىشىنىپ كەتتى! ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارىمايدۇ، پەرۋەردىگارنى ئىزدىمەيدۇ. **2** ئىراق ئۇمۇ دانادۇر! ئۇ كۆلپەت ئېلىپ كېلىدۇ، دېگەنلىرىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ؛ ئۇ بۇزۇقلارنىڭ جەمەتىگە، شۇنداقلا قەبىھلىك قىلغۇچىلارغا ياردەمدە بولغانلارغا قارشى ئورنىدىن قوزغىلىدۇ. **3** مىسىرلىقلار تەڭرى ئەمەس، ئادەملەر خالاس؛ تۇلارنىڭ ئاتلىرى بولسا روھتىن ئەمەس، ئەتىن خالاس، پەرۋەردىگار بولسا قولىنى ئۇزارتىدۇ، ياردەم بەرگۈچى بولسا پۈتلىشىدۇ، ياردەم بېرىلگۈچى بولسا يىقىلىدۇ، تۇلار ھەممىسى بىراقلا يوقىلىدۇ. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېگەن: ـ «ئوۋنى تۇتۇۋالغان شىر ياكى ئارسلاننى بىر تەرەپ قىلىشقا توپ-توپ پادىچىلار چاقىرىلغاندا، شىر ياكى ئارسلان تۇلارنىڭ ئاۋازلىرىدىن ھېچ قورقماي، شاۋقۇنلىرىدىن ھېچ ھودۇقماي، بەلكى ئوۋنى ئاستىغا بېسىۋېلىپ غار-غۇر تالىغىنىدەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگارمۇ ئوخشاشلا زىئون تېغى ۋە ئېگىزلىكلىرى ئۈچۈن چۈشۈپ جەڭ قىلىدۇ. **5** ئۇستىدە پەرۋاز قىلىدىغان قۇشلاردەك ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار ئۆز قانىتى ئاستىغا يېرۇسالېمنى ئالىدۇ؛ قانىتى ئاستىغا ئېلىپ، زىئوننى قۇتقۇزىدۇ؛ ئۇنىڭ «ئۆتۈپ كېتىشى» بىلەن زىئون نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **6** سىلەر دەھشەتلىك ئاسىيلىق قىلغان ئىگەگلارنىڭ يېنىغا توۋا قىلىپ قايتىڭلار، ئى ئىسرائىل باللىرى! **7** چۈنكى شۇ كۈنىدە ئىنسانلار ھەربىرى ئۈزى ئۈچۈن ئۆز قولى بىلەن ياسىغان كۈمۈش بۇتلارنى ۋە ئالتۇن بۇتلارنى: ـ «گۇناھتۇر!» دەپ تاشلۇۋېتىدۇ». **8** «شۇ چاغدا ئاسۇرىيە قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، بىراق باتۇرنىڭ قىلىچى بىلەن ئەمەس؛ بىر قىلىچ ئۇنى يۇتۇۋالىدۇ، بىراق قىلىچ ئادەمنىڭكى بولمايدۇ؛ ئۇ جېنىنى ئېلىپ قىلىچتىن قاچىماقچى بولىدۇ، ئارىسىدىكى يىگىتلىرى ئالۋانغا سېلىنىدۇ. **9** ۋەھىمدىن ئۇنىڭ «ئۈل تېشى» يوقايدۇ؛ ئۇنىڭ سەردارلىرى جەڭ ئۈغدىن ئالاقزادىلىشىدۇ» ـ دەپ جاكارلايدۇ زىئوندا ئوتى كۆيۈۋاتقان، يېرۇسالېمدا خۇمدېنى يالقۇنلاۋاتقان پەرۋەردىگار.

32 مانا، ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى بىر پادىشاھ چىقىدۇ، ئەمىرلەر بولسا توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئىدارە قىلىدۇ. **2** ھەم شامالغا دالدا بولغۇدەك، بورانغا پاناھ بولغۇدەك، قاغجىراق جايغا ئېرىق-سۈلارىدەك، چاڭقاپ كەتكەن زېمىنغا قورام تاشنىڭ سايىسىدەك بولغان بىر ئادەم چىقىدۇ. **3** شۇنىڭ بىلەن كۆرگۈچىلەرنىڭ كۆزلىرى ھېچ تورلاشمايدۇ، ئاڭلايدىغانلارنىڭ قۇلىقى ئېنىق تىڭشايدۇ؛ **4** بەڭباشنىڭ كۆڭلى بىلمىنى تونۇپ يېتىدۇ، كېكەچنىڭ تىلى تېز ھەم ئېنىق سۆزلەيدۇ. **5** پەسەندىلەر ئەمدى پەزىلەتلىك دەپ ئاتالمايدۇ، پىقىسق ئېپلاسلار ئەمدى مەرد دەپ ئاتالمايدۇ، **6** چۈنكى پەسەندە ئادەم پەسلىكنى سۆزلەيدۇ، ئۇنىڭ كۆڭلى بۇزۇقچىلىق تەييارلايدۇ، ئېپلاسلىق قىلىشقا، پەرۋەردىگارغا داغ كەلتۈرۈشكە، ئاچلارنىڭ قورسىقىنى ئاچ قالدۇرۇشقا، چاڭقىغانلارنىڭ ئېچىلمىكىنى يوقىتىۋېتىشكە نىيەتلىنىدۇ. **7** بەرھەق، ئېپلاس ئادەمنىڭ تەدبىرلىرى قەبىھتۇر؛ ئۇ قەستلەرنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ، مۇمىنلەرنى يالغان گەپ بىلەن، يوقسۇلنىڭ دەۋاسىدا گەپ قىلىپ ئۇنى ۋەيران قىلىشنى پەملەپ ئولتۇرىدۇ. **8** پەزىلەتلىك ئادەمنىڭ قىلغان نىيەتلىرى بەرھەق پەزىلەتلىكتۇر؛ ئۇ پەزىلەتتە مۇقىم تۇرىدۇ. **9** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ، ئى خاتىرجەم ئاياللار، ئاۋازىمنى ئاڭلاڭلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! **10** بىر يىل ئۆتە-ئۆتمەيلا، ئى بىغەم ئاياللار، پارا كەندە قىلىنسىلە! چۈنكى ئۈزۈم ھوسۇلى بىكارغا كېتىدۇ، مېۋە يىغىش يوق بولىدۇ. **11** ئى خاتىرجەم ئاياللار، تىترەگلار! ئى ئەندىشسىز قىزلار، پاتىپاراق بولۇڭلار! كىيىمىڭلارنى سېلىۋېتىڭلار، تۇرۇڭلارنى يالاڭ قىلىڭلار، چاترىقىڭلارغا بۇز باغلاڭلار! **12** گۈزەل ئېتىز-باغلار ئۈچۈن، مېۋىلىك ئۈزۈم تاللىرى ئۈچۈن مەيدەڭلارغا ئۇرۇپ ھەسرەت چېكىڭلار! **13** ئۇستىدە تىكەن-يانتاقلار ئوسىدىغان ئۆز خەلقىمنىڭ زېمىنى ئۈچۈن، شاد-خۇرام ئۆيلەر، ئاراڭ-چۈرۈڭ قىلىپ ئويناپدىغان بۇ شەھەر ئۈچۈن قايغۇرۇڭلار! **14** چۈنكى ئوردا تاشلىنىدۇ، ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر ئادەمزاتسىز بولىدۇ، ئىستىھكام ۋە كۈزەت مۇنارلىرى ئۈزۈن زامانغىچە پەقەتلا ياۋايى ئېشەكلەر زوق ئالىدىغان، قوي پادىلىرى ئوزۇقلىنىدىغان بوز يەرلەر بولىدۇ. **15** تاكى روھ بىزگە يۇقىرىدىن تۆكۈلگۈچە، دالالار مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار بولغۇچە، مېۋىلىك باغ-ئېتىزلار ئورمانزار دەپ ھېسابلانغۇچە شۇ پېتى بولىدۇ. **16** شۇ چاغدا ئادالەت دالانى، ھەققانىيلىق مېۋىلىك باغ-ئېتىزلارنى ماكان قىلىدۇ. **17** ھەققانىيلىقتىن چىقىدىغىنى خاتىرجەملىك بولىدۇ، خاتىرجەملىكنىڭ نەتىجىسى بولسا مەڭگۈگە بولىدىغان ئارام-تىنچلىق ۋە ئامان-ئېسەنلىك بولىدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم خاتىرجەم ماكانلاردا، ئىشەنچلىك تۇرالغۇلاردا ۋە تىنچ ئارامگاھلاردا تۇرىدۇ. **19** ئورمان كېسىلسە يېقىتىلغاندا مۆلدۈر ياغىسىمۇ، شەھەر پۈتۈنلەي پەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلسىمۇ، **20** سۇ بويىدا ئۇرۇق تېرىغۇچىلار، كالا ۋە ئېشەكلەرنى كەڭ دالاغا قويۇۋېتىدىغانلار بەختلىكتۇر!

33 ئى تۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنمىغان، باشقىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچى، باشقىلار ساڭا ئاسىيلىق قىلمىغان، تۆزۈڭ ئاسىيلىق قىلغۇچى، سېنىڭ ھالىڭنا ۋاي! سەن بۇلاڭ-تالاڭنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، تۆزۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنسەن؛ سەن ئاسىيلىقنى بولدى قىلىشىڭ بىلەن، تۆزۈڭ ئاسىيلىققا ئۇچرايسەن؛ **2** ئى پەرۋەردىگار، بىزگە مېھىر-شەپقەت كۆرسەتكەيسەن؛ بىز سېنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ كەلدۇق، ئۇتۇنمىزكى، سەن ھەر سەھەر [ئىسرائىلغا] كۈچلۈك بىلەك-قول، قىينچىلىق پەيتىدىردە نىجاتىمىز بولغايسەن. **3** توپ-توپ ئادەملەرنىڭ غوڭغا-چۇقانلىرىدىن خەلقىلەر بەدەر قاچىدۇ؛ سەن [خۇدا] قەددىڭنى تىك قىلىشىڭ بىلەن ئەللەر پىتراپ كېتىدۇ؛ **4** چېكەتكە لىچىنكىلىرى ئوت-كۆكەرنى يىغىپ يەۋالغاندەك، سىلەرگە بېكىتىپ بېرىلگەن ئوۋلا يىغۇۋېلىنىدۇ؛ چېكەتكىلەر ئۇيان-بۇيان يۈگۈرگەندەك ئادەملەر ئوۋلا ئۈستىدە ئۇيان-بۇيان يۈگۈرۈشىدۇ. **5** پەرۋەردىگار ئۈستۈن تۇرىدۇ، بەرھەق، ئۇنىڭ تۇرالغۇسى يۇقىرىدىدۇر؛ ئۇ زىئوننا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق تولدۇردى؛ **6** ئۇ بولسا كۈنلىرىڭلارنىڭ تىنچ-ئامانلىقى، نىجاتلىق، داناللىق ۋە بىلىمنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ؛ پەرۋەردىگاردىن قورقۇش ئۇنىڭ ئۈچۈن گۈھەردۇر. **7** مانا، ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى سىرتتا تۇرۇپ ناله-پەريات كۆتۈرىدۇ؛ سۈلھ-ئەھدە تۈزگەن ئەلچىلەر قاتتىق يىغلىشىدۇ؛ **8** يوللار ئادەمسىز قالدى؛ ئوتكۈنچى يولچىلار يوق بولدى؛ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تاشلىدى؛ شەھەرلەرنى كۆزىگە ئىلمايدۇ؛ ئادەملەرنى ھېچ ئەتىۋارلىمايدۇ. **9** زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، زەئىپلىشىدۇ؛ لىۋان خىجالەتتىن سولىشىدۇ؛ شارون چۆل-بىياۋانغا ئايلاندى؛ باشان ۋە كارمەل بولسا قىرىپ تاشلاندى. **10** مانا ھازىر ئورنۇمدىن تۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھازىر ئۆزۈمنى ئۈستۈن كۆرسىتىمەن، ھازىر قەددىمنى كۆتۈرىمەن. **11** ـ سىلەرنىڭ بويۇڭلاردا قۇرۇق ئوت-چۆپلا بار، پاخال تۇغىسىلەر؛ ئۆز نەپەسىلىرىڭلار ئوت بولۇپ ئۆزۈڭلارنى يۇتۇۋېتىدۇ؛ **12** ئەللەر بولسا ھاك كۆيدۈرۈلگەندەك كۆيدۈرىلىدۇ، ئورۇلغان جىغان-تىكەنلەردەك ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. **13** ـ ئى يىراقتىكىلەر، مېنىڭ قىلغانلىرىمنى ئاڭلاڭلار؛ يېقىندىكىلەر، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمنى تونۇپ يېتىڭلار. **14** زىئوندىكى گۇناھكارلار قورقىدۇ؛ ۋەھىمە ئېپلاسلارنى بېسىۋالىدۇ. [تۇلار]:

«ئارىمىزدىكى كىم مەڭگۈلۈك يۇتقۇر ئوت بىلەن بىللە تۇرىدۇ؟ كىم ئەبەدلىكەبەد يالقۇنلار بىلەن بىر ماكاندا بولىدۇ؟» ـ دەيدۇ. **15** ـ «ھەققانىيلىق يولدا ماڭىدىغان، دۇرۇس-لىلا گەپ قىلىدىغان، زالىملىقتىن كەلگەن ھارام پايدىغا نەپرەتلىنىدىغان، پارىلارنى سۈنغۇچىلارنى قولىنى پۇلاڭشىتىپ رەت قىلىدىغان، قانۇنۇڭ گېپى بولسىلا قۇلىقىنى يوپۇرۇپ ئاڭلىمايدىغان، پەسلىك-رەزىللىككە قاراشنى رەت قىلىپ، كۆزىنى قاچۇرىدىغان، **16** ئۇ يۇقىرىنى ماكان قىلىدۇ، قورام تاشلار ئۇنىڭ قورغىنى بولۇپ، يۇقىرى ئۇنىڭ باشپاناھى بولىدۇ، ئۆز رىسقى ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ، ئۇنىڭ سۈيى كاپالەتلىك بولىدۇ». **17** ـ «كۆزلىرىڭ پادىشاھنى گۈزەللىكىدە كۆرىدۇ، كۆزلىرىڭ ئۇزۇنغا سوزۇلغان زېمىنغا نەزەر سالىدۇ. **18** كۆڭلۈڭ ۋەھىمە توغرىسىدا چوڭقۇر ئويغا پاتىدۇ، ۋىدىھتچى بەگ قېنى؟ ئولچىلىدىغان تارازىچى بەگ قېنى؟ ئىستىھكام-مۇنارلارنى سانىغۇچى بەگ قېنى؟ **19** قايىتىدىن ئەشەددىي خەلقنى كۆرمەيسەن، ـ سەن ئاڭقىرالمايدىغان، بوغۇزىدا سۆزلەيدىغان، دۇدۇقلاپ گەپ قىلىدىغان، گېپىنى چۈشىنىلەيدىغان بىر خەلقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **20** ئىبادەت ھېيتلىرىمىز تۇتىۋۇزۇلىدىغان شەھەر زىئونغا قارا، سېپىنىڭ كۆزۈڭ يېرۇسالېمنىڭ تىنچ-ئامان ماكان بولغانلىقىنى، قوزۇقلىرى ھەرگىز يۇلۇنمايدىغان، تانىلىرى ھەرگىز ئۈزۈلمەيدىغان، ئىككىنچى يۇتكەلمەيدىغان چېدىر بولغانلىقىنى كۆرىدۇ؛ **21** شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بىزگە كۆرۈنىدۇ، ـ ئۇ ئۆزى دەريالار، كەڭ ئوستەكلەر ئېقىپ تۇرىدىغان بىر جاي بولىدۇ؛ پالاقلار بىلەن ھەيدەلگەن ھېچقانداق كېمە ئۇ جايدا قاتنىمايدۇ، ۋە ياكى ھېچ ھەيۋەتلىك كېمە ئۇ جايدىن ئوتۇپ كېتىدۇ؛ **22** چۈنكى پەرۋەردىگار بىزنىڭ نىجاتكار-ھاكىممىز، پەرۋەردىگار بىزگە قانۇن بەرگۈچىدۇر، پەرۋەردىگار ـ بىزنىڭ پادىشاھىمىز، ئۇ بىزنى قۇتقۇزىدۇ! **23** سېپىنىڭ تانا-ئارغامچىلىرىڭ بوشىغان بولىسىمۇ، [ئىسرائىل] يەلكەن خادىسىنىڭ ئۇرۇمىنى مۇستەھكەم قىلالمىسىمۇ، يەلكەننى يېيىپ چىقىرالمىسىمۇ، ئۇ چاغدا زور بىر ئولجا ئۇلۇشتۇرۇلىدۇ؛ ھەتتا ئاقساق-توكۇرلارمۇ ئولجىنى ئالىدۇ. **24** شۇ چاغدا شۇ يەردە ئۇرغۇچى: «مەن كېسەل» دېمەيدۇ؛ شۇ جايىنى ماكان قىلغان خەلقنىڭ گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ.

34 يېقىن كېلىڭلار، ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار! ئى قوۋۇم-خەلقلەر، قۇلاق سېلىڭلار! يەر-زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار، جىمى ئالەم ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىن چىققان ھەممە مەۋجۇداتلار، تىڭشاڭلار! **2** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەرگە قاربىتا غەزىپى بار، ئۇنىڭ دەرغەزىپى ئۇلارنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىغا قارشى تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى ھالاكەتكە پۈتۈپ قويغان، ئۇلارنى قىرغىنچىلىققا تاپشۇرۇۋېتىدۇ؛ **3** ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر سىرتقا تاشلىۋېتىلىدۇ، جەسەتلىرىدىن سېسىقچىلىق پۇرايدۇ؛ تاغلار ئۇلارنىڭ قېنى بىلەن ئېرىتىلىدۇ؛ **4** ئاسمانلاردىكى جىمىكى جىسىم-قوشۇنلار چىرىپ يوق بولىدۇ، ئاسمانلار يۇگىمە كىتابدەك تۇرۇلىدۇ؛ ئۇزۇم تېلىنىڭ يوپۇرماقلىرى خازان بولۇپ، سولىشىپ چۈشكەندەك، يىگىلەپ كەتكەن ئەنجۈر شېخىدىن چۈشكەندەك، ئۇلارنىڭ جىمىكى جىسىم-قوشۇنلىرى يىقىلىدۇ؛ **5** چۈنكى شەمشىرىم ئاسمانلاردا [قان بىلەن] سۇغۇرۇلدى؛ قارا كۈلار، شەمشىرىم مېنىڭ ھالاكەت لەنىتىمگە ئۇچىرىغان خەلققە، يەنى ئېدوم ئۈستىگە جازالاش ئۈچۈن چۈشىدۇ؛ **6** پەرۋەردىگارنىڭ بىر شەمشىرى بار؛ ئۇ قانغا بويالدى؛ ئۇ ياغلىق نەرسىلەرنىڭ يېغى بىلەن، ئۆچكە-قوزىلارنىڭ قېنى بىلەن، قوچقار بۈرىكىنىڭ يېغى بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلغان؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بوزراھ شەھىرىدە بىر قۇربانلىقى، ئېدومدا زور بىر قىرغىنچىلىقى بار. **7** مۇشۇ قىرغىنچىلىقلار بىلەن ياۋايى كالىلار، تورپاقلار ۋە كۆچلۈك بۇقىلارمۇ يىقىلىدۇ. ئۇلارنىڭ زېمىنى قانغا چۇمۇلىدۇ، توپا-چاڭلىرى ياغ بىلەن مايلىنىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان بىر كۈنى، زىئون دەۋاسىدىكى ھېساب ئالىدىغان يىلى بار. **9** [ئېدومدىكى] ئېقىنلار قارىمايغا، ئۇنىڭ توپىلىرى گۈڭگۈرتكە ئايلاندۇرۇلىدۇ، زېمىنى بولسا كۆيۈۋاتقان قارىماي بولىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئوتى كېچە-كۈندۈز تۇچۇرۇلمەيدۇ، ئىس-تۈتەكلىرى مەڭگۈگە تۇرلەيدۇ؛ ئۇ دەۋردىن-دەۋرگىچە خارابلىكتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئىككىنچى ئۇ يەرگە ئاياغ باسمايدۇ. **11** چۈل ھۇۇقۇشى ۋە چىرقىرىغۇچى ھۇۇقۇشلار ئۇنى ئىگىلۋالىدۇ، چوڭ ھۇۇقۇش ۋە قاغا-قۇزغۇنلار شۇ يەردە ئۇۋۇلايدۇ؛ خۇدا ئۇنىڭغا «تەرتىپسىزلىك-بەھىلىكنى تۇچلىمەيدىغان تانا»نى، ۋە «قۇپ-قۇرۇقلۇقنى تۇچلىمەيدىغان تىك ئۇچلىگۈچ»نى تارتىدۇ. **12** بىرسى چېلىپ [ئېدومنىڭ] ئېسىلزادىلىرىنى پادىشاھلىقنى [ئىدارە قىلىشقا] چاقىرسا، ئۇلاردىن ھېچكىم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ ئەمىرلىرى يوق قىلىۋېتىلگەن بولىدۇ. **13** ئوردىلىرىدا تىكەنلەر، قەلئە-قورغانلىرىدا چاقماق-جىغانلار ئۆسۈپ چىقىدۇ، ئۇ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى، «ھۇۇقۇشلارنىڭ ئوردىسى» بولىدۇ. **14** شۇ يەردە چۈل-ياۋاۋاندىكى جانىۋارلار، ياۋايى ئىتلار جەم بولىدۇ؛ ھەربىر «ئۆچكە جن» ئۆز قېرىندىشىنا ئوۋلايدۇ؛ ئۇن مەخلۇقلىرى شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ، ئۇنى ئۆزىگە ئارامگاھ قىلىپ ئۆرىدۇ. **15** «ئوق يىلان» شۇ يەردە ئۇۋۇلايدۇ، ئۇنىڭ سايىسىدە تۇخۇملايدۇ، باللىرىنى يىغىپ باقىدۇ. قورۇلتاز-تاپقۇشلار ھەربىرى ئۆز جۈپى بىلەن شۇ يەردە توپلىنىدۇ؛ **16** پەرۋەردىگارنىڭ يۈگىمە كىتابىدىن ئىزدەپ ئوقۇپ باققىن؛ ئۇلاردىن ھېچبىرى چۈشۈپ قالمايدۇ، ھېچقايسىسىنىڭ ئۆز جورىسى كەم بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۆزىنىڭ ئاغزىرى ئۇلارغا بۇيرۇغان؛ ئۇنىڭ ئۆز روھى ئۇلارنى توپلىغان. **17** چۈنكى [پەرۋەردىگار] ئۆزى ئۇلار ئۈچۈن چەك تاشلاپ، ئۆز قولى بىلەن زېمىنغا تانا تارتىپ ئۇلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن؛ ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈگە ئىگىدارلىق قىلىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگىچە شۇ يەرنى ماكان قىلىدۇ.

35 ـ دالا ھەم قاغىراپ كەتكەن جايلار ئۇلار ئۈچۈن خۇشال بولىدۇ؛ چۆل-ياۋاۋان شادلىنىپ زەپىراندەك چېچەكلەيدۇ؛ **2** ئۇ بەرق ئۇرۇپ چېچەكلەيدۇ، شادلىققا شادلىق قوشۇلۇپ تەنتەنە قىلىدۇ، لۇئاننىڭ شان-شەرىپى، كارمەل ۋە شارونىدىكى گۈزەللىك ۋە سۈر ئۇنىڭغا بېرىلىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنى، خۇدايىمىزنىڭ گۈزەللىكى ۋە ھەيۋىتىنى كۆرىدۇ. **3** ئاجىز قوللارنى كۈچلەندۈرۈڭلار، ئېگىلىپ ماڭىدىغان تىزلارنى چىكىتىڭلار، **4** يۈرىكى ئاغقانلارغا: ـ «چىڭ تۇرۇڭلار! قورقماڭلار! مانا، خۇدايىڭلارغا قاراپ بېقىڭلار، قىساس كېلىدۇ ـ خۇدانىڭ ھېساب ئېلىش كۈنى كېلىدۇ! ئۇ ئۆزى كېلىدۇ، سىلەرنى قۇتقۇزىدۇ!» ـ دەڭ! **5** ئاندىن قارىغۇنىڭ كۆزى ئېچىلىدۇ، گاسىنىڭ قۇلاقلىرى ئوچۇق قىلىنىدۇ، **6** ئاندىن ئاقساق-توكۇرلار كېپىكتەك ئوينىغاقلاپ سەكرەيدۇ، گاچىنىڭ تىلى ناخشا ئېيتىدۇ؛ چۈنكى دالادا سۇلار، چۈل-ياۋاۋانلاردا دەريا-ئېقىنلار ئۇرغۇپ تاشىدۇ؛ **7** پۈژغىرن چۈل-جەزىرە كۆچەككە، چاڭقىغان يەرلەر بۇلاقلارغا ئايلىنىدۇ؛ چىلبۇرىلەرنىڭ ماكانى ـ ئۇلار ياتقان جاي، قومۇش ۋە يېكەنلەر ئۆسۈپ، چىمەنلىككە ئايلىنىدۇ. **8** شۇ يەردە ئېگىز كۆتۈرۈلگەن بىر يول، تۇپتۇز بىر يول بولىدۇ، ئۇ «پاك-مۇقەددەسلىكنىڭ يولى» دەپ ئاتىلىدۇ؛ ناپاكلار ئۇنىڭدىن ئۆتۈشكە بولمايدۇ، شۇ يول مەخسۇس شۇلار ئۈچۈن بېكىتىلىپ ياسالغانىكى، ـ ھەتتا نادانلارمۇ ئۇنىڭدا ئېزىپ كەتمەيدۇ؛ **9** شۇ يەردە شىر بولمايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ھېچ يىرتقۇچ ھايۋان (ئۇلار شۇ يەردە ھېچ تېپىلمايدۇ) ـ نىجات تاپقىلىق ھۇرلۇككە چىققانلار شۇ يەردە ماڭىدۇ! **10** پەرۋەردىگارنىڭ بەدەل تۇلەپ قۇتقۇزغانلىرى قايتىپ كېلىدۇ، كۆزىلەرنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك

شاد-خۇراملق قوندۇ؛ ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا چۆمگەن بولدۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچدۇ.

36 ھەزەكيانىڭ ئون تۆتىنچى يىلى شۇنداق بولدىكى، ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېرىب يەھۇدانىڭ بارلىق قەلئە-قورغانلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇم قىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلدى. 2 ئاندىن ئاسۇريە پادىشاھى «راب-شاكەھ» [دېگەن سەردارنى] چوڭ بىر قوشۇن بىلەن لاقىش شەھىرىدىن يېرۇسالېمغا ئەۋەتتى. ئۇ كىر يۈغۇچىلارنىڭ ئېتىزىنىڭ بويىدىكى يولدا، يۇقىرى كۆلچەكنىڭ نورىنىڭ يېشىغا كېلىپ تۇردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردىنىڭ دۇانىبېگى بولغان شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا مەرزىبېگى بولغان يوئاھلار ئۆنىڭ يېنىغا كەلدى 4 ۋە راب-شاكەھ ئۇلارغا مۇنداق دېدى:ـ سىلەر ھەزەكيانىغا:ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھى ساڭا مۇنداق دېدى، دەڭلار:ـ «سېنىڭ مۇشۇ ئىشەنگەن تايانچىڭ زادى نېمىتى؟ سەن: (ئۇ پەقەت گەپلا، خالاس!) ـ «ئۇروش قىلىش تەدبىر-مەسلىھىتىمىز ھەم كۈچىمىز بار» ـ دەيسەن؛ سەن زادى كىمگە تايىنىپ ماڭا قارشى ئۆكتە قوپىسەن؟ 6 مانا، سەن يېرىقى بار ئاشۇ قومۇش ھاسا، يەنى مىسىرغا تايىنىسەن! بىرسى ئۆنىڭغا يۆلەنسە، ئۆنىڭ قولىغا سانچىپ كىرىدۇ؛ مانا مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە تايانغانلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ! 7 ئەگەر سەن ماڭا: «بىز خۇدايىمىز بولغان يەھۋەردىگارغا تايىنىمىز» ـ دېسەڭ، ھەزەكيا ئۆزى يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە: «سىلەر پەقەت يېرۇسالېمدىكى مۇشۇ ئىبادەتگاھ ئالدىدىلا يەھۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك» دەپ، شۇ [يەھۋەردىگارغا] ئاتالغان «يۇقىرى جايلار»نى ھەم قۇربانگاھلارنى يوق قىلىۋەتتىڭ؟ ئۇلار ئاشۇ يەھۋەردىگارنىڭ يۇقىرى جايلىرى ئەمەسمىدى؟ 8 ئەمدى خوجام ئاسۇريە پادىشاھى بىلەن بىر توختاملىغا كەل: ـ «ئەگەر سەندە ئاتقا مىنەلىگۈدەك ئەسكەرلىرىڭ بولسا، مەن ساڭا ئىككى مىڭ ئاتنى بېكارغا بېرەي!» 9 سەندە ئۇنداقلار بولمىسا، خوجامنىڭ ئەمەلدارلىرىنىڭ ئەڭ كىچىكى بولغان بىر لەشكەر بېشىنى قانداقمۇ چېكىندۈرەلەيسىلەر؟! سەن جەڭ ھارۋىلىرى ۋە ئاتلارنى ئېلىش ئۈچۈن مىسىرغا تايىنىسەن تېخى! 10 مەن ئەمدى مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىش ئۈچۈن يەھۋەردىگارسىز كەلدىممۇ؟ يەھۋەردىگار دەرۋەقە ماڭا: «مۇشۇ زېمىننى ھالاك قىلىشقا چىققىن!» ـ دېدى!»» 11 ئېلىئاكىم، شەبنا ۋە يوئاھ راب-شاكەھگە:ـ «پىقىرلىرىغا ئارامىي تىلىدا سۆزلىسىلە؛ بىز بۇنى چۈشىنىمىز. بىزگە ئىبرانىي تىلىدا سۆزلىمىسىلە، گەپلىرى سېپىلدا ئۇرغانلارنىڭ قۇلىقىغا كىرمىسۇن!» ـ دېدى. 12 بىراق راب-شاكەھ:ـ «خوجام مېنى مۇشۇ گەپنى خوجاڭلارغا ۋە سىلەرگىلا ئېيتىشقا ئەۋەتكەنمۇ؟ مۇشۇ گەپنى سىلەر بىلەن بىرلىكتە سېپىلدا ئولتۇرغانلارغا دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار سىلەر بىلەن بىرلىكتە تۆز پوقىنى يېگۈچى ھەم تۆز سۈيدۈكىنى ئىچكۈچى بولىدۇ!» ـ دېدى. 13 ئاندىن راب-شاكەھ ئىبرانىي تىلىدا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «ئۇلۇغ پادىشاھ، يەنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار!» ـ دەپ ۋارقىرىدى. 14 «پادىشاھ مۇنداق دەيدۇ:ـ «ھەزەكيا سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن! چۈنكى ئۇ سىلەرنى قۇتقۇزالمايدۇ. 15 ئۇنىڭ سىلەرنى:ـ «پەرۋەردىگار بىزنى جەزمەن قۇتقۇزىدۇ؛ مۇشۇ شەھەر ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا چۈشۈپ كەتمەيدۇ» دەپ پەرۋەردىگارغا تاياندۇرۇشىغا يول قويماڭلار!». 16 ھەزەكيانىڭ قۇلاق سالماڭلار؛ چۈنكى ئاسۇريە پادىشاھى مۇنداق دەيدۇ:ـ «مەن بىلەن سۈلھىلىشىپ، مەن تەرەپكە ئۆتۈڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار ھەربىرىڭلار ئۆزۈڭلارنىڭ ئۈزۈم باركىدىن ھەم ئۆزۈڭلارنىڭ ئەنجۈر دەرىخىدىن مېۋە يەيسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۆز سۇ كۆلچەكىڭلاردىن سۇ ئىچىسىلەر؛ 17 تا مەن كېلىپ سىلەرنى يۇغدايلىق ھەم شارابلىق بىر زېمىنغا، نېنى بار ھەم ئۈزۈمزارلىرى بار بىر زېمىنغا، ـ زېمىنىڭلارغا ئوخشاش بىر زېمىنغا ئاپىرىپ قويغۇچە يەپ-ئىچىۋېرىڭلار! 18 ھەزەكيانىڭ سىلەرگە:ـ «پەرۋەردىگار بىزنى قۇتقۇزىدۇ» دەپ ئىشەندۈرۈشىگە يول قويماڭلار! ئەل-يۈرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىنىڭ بىرى ئۆز زېمىنىنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغانمۇ؟ 19 خامات ۋە ئارپاد دېگەن يۇرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ سەفارۋائىم شەھىرىنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قېنى؟ ئۇلار ساماريەنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزغانمۇ؟! 20 مۇشۇ ئەل-يۈرتلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرىدىن ئۆز زېمىنىنى قۇتقۇزغان زادى كىم بار؟ شۇنداق ئىكەن، يەرۋەردىگار يېرۇسالېمنى مېنىڭ قولۇمدىن قۇتقۇزالامدۇ؟»».

21 ئاڭلىغۇچىلار سۆزۈت قىلىپ ئۆنىڭغا جاۋابەن ھېچقانداق بىر سۆز قىلمىدى؛ چۈنكى پادىشاھنىڭ بۇيرۇق شۇكى:ـ «ئۇنىڭغا جاۋاب بەرمەڭلار». 22 ئاندىن ھىلقىيانىڭ ئوغلى، ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا كاتىپى شەبنا ۋە ئاسافنىڭ ئوغلى، ئوردا تەزكىرچىسى يوئاھلار كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىشىپ، ھەزەكيانىڭ يېنىغا كېلىپ، راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى ئۇنىڭغا ئۇقتۇردى.

37 شۇنداق بولدىكى، ھەزەكيا بۇنى ئاڭلىغاندا، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتىپ، ئۆزىنى بۇز بىلەن قاپلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى. 2 ئۇ ئوردىنى باشقۇرىدىغان ئېلىئاكىم، ئوردا دۇانىبېگى شەبنا ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىنى بۇز بېپىنچاقلىغان پېتى ئاموزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەرگە ئەۋەتتى. 3 ئۇلار ئۆنىڭغا: ـ «ھەزەكيا مۇنداق دەيدۇ: ـ «باللار تۇغۇلاي دەپ قالغاندا ئانىنىڭ تۇغقۇدەك ھالى قالمىغاندەك، مۇشۇ كۈن كۈلپەت چۈشىدىغان، رەسۋا ۋە مازاق قىلىنىدىغان بىر كۈندۈر. 4 ئۆز خوجىسى بولغان ئاسۇريە پادىشاھى تىرىك خۇدانى مازاق قىلىشقا ئەۋەتكەن راب-شاكەھنىڭ گەپلىرىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭ نەزىرگە ئېلىپ تەكشىسا، بۇلارنى ئاڭلىغان پەرۋەردىگار خۇدايىڭ شۇ گەپلەر ئۈچۈن ئۆنىڭ دەككىسىنى بېرەرمىكەن؟ شۇنداق قېپ قالغان قالدىلار ئۈچۈن ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، بىر دۇئايىڭنى بەرسەڭ»» ـ دېدى. 5 شۇ گەپلەر بىلەن ھەزەكيانىڭ خىزمەتكارلىرى يەشايانىڭ ئالدىغا كەلدى. 6 يەشايا ئۇلارغا: ـ «خوجايىنىڭلارغا: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ «ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ چاپارمەنلىرىنىڭ سەن ئاڭلىغان ئاشۇ ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغۇچى گەپلىرىدىن قورقما؛ 7 مانا، مەن ئۆنىڭغا بىر روھنى كىرگۈزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىغۋانى ئاڭلاپ، ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ ئۆز زېمىنىدا ئۇرغاندا ئۇنى قىلىچ بىلەن ئولتۇرگۈزىمەن» ـ دەڭلار» ـ دېدى. 8 راب-شاكەھ كەلگەن يولى بىلەن قايتىپ ماڭغاندا، ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ لاقىش شەھىرىدىن چېكىنگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۆنىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئاسۇريە پادىشاھى لىبناھ شەھىرىگە قارشى جەڭ قىلۋاتقانىدى. 9 ئاندىن پادىشاھ: «ئېفىئوپىيە پادىشاھى تىرھاكاھ سىزگە قارشى جەڭ قىلماقچى بولۇپ يولغا چىقتى» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىدى. مۇشۇ خەۋەرنى ئاڭلىغاندا ئۇ يەنە ھەزەكيانىڭ ئەلچىلەرنى مۇنداق خەت بىلەن ئەۋەتتى: ـ 10 «سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكيانىڭ مۇنداق دەڭلار: ـ «سەن تايىنىدىغان خۇدايىڭنىڭ ساڭا: «يېرۇسالېم ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايدۇ» دېگىنىگە ئالداما؛ 11 مانا، سەن ئاسۇريە پادىشاھلىرىنىڭ ھەممە ئەل-يۈرتلارنى نېمە قىلغانلىرىنى، ئۇلارنى ئىلاھ-بۇتلىرىغا ئاتاپ ھالاك قىلغانلىقىنى ئاڭلىغانسەن، ئەمدى ئۆزۈڭ قانداقمۇ قۇتقۇزۇلىسەن؟ 12 ئاتا-بوۋىلىرىم ھالاك قىلغان ئەللەرنى بولسا، ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى قۇتقۇزغانمۇ؟ گوزان، ھاران، رەزەف شەھىرىدىكىلەرنچۇ؟ تېلاسساردا ئۇرغان ئېدەنلەرنچۇ؟ 13 خامات پادىشاھى، ئارپاد پادىشاھى، سەفارۋائىم، خىنا ھەم ئىۋۋاھ شەھەرلىرىنىڭ پادىشاھلىرى قېنى؟»». 14 ھەزەكيا خەتنى ئەكەلگۈچىلەرنىڭ

قولدن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى. ئاندىن ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا خەتنى يېيىپ قويدى. **15** ھەزەكىيا پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ **16** «ئى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى: ـ سەن تۆزۈكۈڭۈرسەن، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۈستىدىكى خۇدا پەقەت تۆزۈكۈڭۈرسەن؛ ئاسمان-زېمىننى ياراتقۇچىسەن. **17** ئى پەرۋەردىگار، قۇلىقىڭنى تۇتۇپ قىلىپ ئاڭلىغايسەن؛ كۆزۈڭنى ئاچقايسەن، ئى پەرۋەردىگار، كۆرگەيسەن؛ سەناخېريىنىڭ ئادەمىم ئەۋەتىپ مەڭگۈ ھايات خۇدانى ھاقارەتلەپ ئېيتقان ھەمە گەپلىرىنى ئاڭلىغايسەن! **18** ئى پەرۋەردىگار، ئاسۇريە پادىشاھلىرى ھەقىقەتەن ھەمە يۇرتلارنى ۋە شۇلارغا بېقىندى بولغان يۇرتلارنىمۇ خارابە قىلىپ، **19** ئۇلارنىڭ ئىلاھ-يۇتلىرىنى ئوتقا ئاتلىشۇۋەتكەن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئىلاھلىرى ئىلاھ ئەمەس، پەلىكى ئىنسان قولى بىلەن ياسالغانلار، ياغاچ ۋە تاش، خالاس؛ شۇڭا ئاسۇريەلىكلەر ئۇلارنى ھالاك قىلدى. **20** ئەمدى، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، جاھاندىكى بارلىق ئەل-يۇرتلارغا سېنىڭ، پەقەت سېنىڭلا پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىڭنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن، بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغايسەن!». **21** شۇنىڭ بىلەن ئامووزنىڭ ئوغلى يەشايا ھەزەكىياغا سۆز ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: ـ ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ماڭا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېريب توغرۇلۇق دۇئا قىلىشىڭ بىلەن، **22** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا دېگەن سۆزى شۇدۇركى:ـ «پاك قىز، يەنى زىئوننىڭ قىزى سېنى كەمسىتىدۇ، سېنى مازاق قىلىپ كۈلىدۇ؛ يېرۇسالېمنىڭ قىزى كەينىڭگە قاراپ بېشىنى چايقايدۇ؛ **23** سەن كىمنى مازاق قىلىپ كۈپۈرلۈق قىلدىڭ؟ سەن كىمگە قارشى ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ، ئەزىرىڭنى ئۈستۈن قىلدىڭ؟ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى! **24** قۇللىرىڭ ئارقىلىق سەن رەببى مازاق قىلىپ:ـ «مەن نۇرغۇنلىغان جەڭ ھارۋىلىرىم بىلەن تاغ چوققىلىرىغا، لۇبان تاغ باغىرلىرىغا يېتىپ كەلدىمكى، ئۇنىڭ ئېگىز كېدىر دەرەخلىرىنى، ئېسىل قارىغايلىرىنى كېسىۋېتىمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئەڭ يۇقىرى ئېگىزلىكىگە يامىشىپ چىقىپ، ئۇنىڭ ئەڭ بۇك-باراقسان ئورمانزارلىقىغا كىرىپ يېتىمەن. **25** ئۆزۈم قۇدۇق كولاپ سۇ ئىچتىم؛ پۇتۇمنىڭ ئۈچىدىلا مەن مىسىرنىڭ بارلىق دەريا-ئۆستەكلىرىنى قۇرۇتۇۋەتتىم ـ دېدىڭ. **26** ـ سەن شۇنى ئاڭلاپ باقمىغانمىدىڭ؟ ئۆزۈندىن بۇيان مەن شۇنى بېكىتكەنمىكى، قەدىمدىن تارتىپ شەكىللەندۈرگەنمىكى، ھازىر ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇردۇمكى، مانا، سەن قەلئە-قورغانلىق شەھەرلەرنى خارابىلەرگە ئايلاندۇردۇڭ؛ **27** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يەردە ئۆرۈۋاتقانلار كۈچسىزلىنىپ، يەرگە قارىتىپ قويۇلدى، شەرمەندە قىلىندى؛ ئۇلار ئېتىزدىكى ئوتتەك، يۇمران كۆك چۆپلەردەك، ئۆگزىدىكى ئوت-چۆپلەر ئۆسمەي قۇرۇپ كەتكەندەك بولدى. **28** براق سېنىڭ ئولتۇرغىنىڭنى، ئورنۇڭدىن تۇرغىنىڭنى، چىقىپ-كىرگىنىڭنى ۋە ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكىنىڭنى بىلىمەن؛ **29** ماڭا قارشى غالجىرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ، ھاكاۋۇرلىشىپ كەتكەنلىكىڭنىڭ قۇلىقىمغا يەتكىنى تۇپەيلىدىن، مەن قارمىقىمنى بۇرنىڭدىن ئۆتكۈزىمەن، يۈگىنىمنى ئاغزىڭغا سالىمەن، ئۆزۈڭ كەلگەن يول بىلەن سېنى قايتۇرىمەن. **30** ئى [ھەزەكىيا]، شۇ ئىش ساڭا ئالامەت بېشارەت بولدۇكى، ـ مۇشۇ يىلى ئۆزلۈكىدىن ئۆسكەن، ئىككىنچى يىلى شۇلاردىن چىققانلارنىمۇ رىزىقلار بولدۇ؛ ئۈچىنچى يىلى بولسا تېرىيسىلەر، ئورىسىلەر، ئۆزۈم كۆچەتلىرى تىكىسىلەر، ئۇلاردىن چىققان مېۋىلەرنى يەيسىلەر. **31** يەھۇدا جەمەتىدىكى قۇتۇلغان قالدىسى بولسا يەنە تۈۋىنگە قاراپ يىلتىز تارتىدۇ، يۇقىرىغا قاراپ مېۋە بېرىدۇ؛ **32** چۈنكى يېرۇسالېمدىن بىر قالدىسى، زىئون تېغىدىن قېچىپ قۇتۇلغانلار چىقىدۇ؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇنى ئادا قىلىدۇ. **33** شۇڭا پەرۋەردىگار ئاسۇريە پادىشاھى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ نە مۇشۇ شەھەرگە يېتىپ كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا بىر تال ئوقۇ ئاتمايدۇ، نە قالقانى كۆتۈرۈپ ئالدىغا كەلمەيدۇ، نە ئۇنىڭغا قارىتا قاشالارنىمۇ ياسىمايدۇ. **34** ئۇ قايسى يول بىلەن كەلگەن بولسا، شۇ يول بىلەن قايتىدۇ ۋە مۇشۇ شەھەرگە كەلمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ـ چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۈچۈن بۇ شەھەرنى ئەترابىدىكى سېپىلدەك قوغداپ قۇتقۇزىمەن». **36** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى چىقىپ، ئاسۇريەلىكلەرنىڭ بارگاھىدا بىر يۈز سەكسەن بەش مىڭ ئەسكەرنى ئۇردى. مانا، كىشىلەر ئەتىگەندە ئورنىدن تۇرغاندا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆلگەنلىكىنى كۆردى! **37** شۇڭا ئاسۇريە پادىشاھى سەناخېريب چېكىنىپ، يولغا چىقىپ، نىنەۋە شەھىرىگە قايتىپ ئوردىسى. **38** شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۆز بۇتى نىسروقنىڭ بۇتخانىسىدا ئۆنىڭغا چوقۇنۇۋاتقاندا، ئوغۇللىرى ئادرامىمەلەك ھەم شارئېزەر ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئاندىن ئۇلار ئارارات دېگەن يۇرتقا قېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئوغلى ئېسارھاددون ئۇنىڭ ئورنىدا پادىشاھ بولدى.

38 شۇ كۈنلەردە ھەزەكىيا ئەجەل كەلتۈرگۈچى بىر كېسەلگە مۇپتىلا بولدى. ئامووزنىڭ ئوغلى يەشايا پەيغەمبەر ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۆيۈڭ توغرۇلۇق ۋەسىيەت قىلغىن؛ چۈنكى ئەجەل كەلدى، ياشىمايسەن، ـ دېدى. **2** ھەزەكىيا يۈزىنى تام تەرەپكە قىلىپ پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ: **3** ـ ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئالدىڭدا ھەقىقەت ۋە پاك دىل بىلەن مېڭىپ يۈرگەنلىكىمنى، ئەزىرىڭ ئالدىڭدا دۇرۇس بولغان ئىشلارنى قىلغانلىقىمنى ئەسلەپ قويغايسەن، ـ دېدى. ۋە ھەزەكىيا يىغلاپ ئېقىپ كەتتى. **4** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەشايانىڭ يېتىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **5** بېرىپ ھەزەكىياغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار، ئاتاڭ داۋۇتنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «دۇئايىڭنى ئاڭلىدىم، كۆز ياشلىرىڭنى كۆردۈم؛ مانا، كۈنلىرىڭگە يەنە ئون بەش يىل قوشىمەن؛ **6** شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى ۋە بۇ شەھەرنى ئاسۇريە پادىشاھىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن سېپىل بولۇپ بۇ شەھەرنى قوغدايمەن. **7** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ تۆزى ئېيتقان ئىشنى جەزمەن قىلىدىغانلىقىنى ساڭا ئىسپاتلاش ئۈچۈن پەرۋەردىگاردىن مۇنداق بېشارەتلىك ئالامەت بولىدۇكى، **8** مانا، مەن قۇياشنىڭ ئاھاز پادىشاھ قۇرغان پەلەمپەي ئېستىگە چۈشكەن سايىسىنى ئون قەدەم كەينىگە ياندۇرىمەن». شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ چۈشكەن سايىسى ئون باسقۇچ كەينىگە ياندى. **9** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا كېسەل بولۇپ، ئاندىن كېسىلىدىن ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن مۇنداق خاتىرىلەرنى يازدى: **10** ـ «مەن: «ئۆمرۈمنىڭ ئوتتۇرىسىدا تەھتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىغا بېرىۋاتىمەن، قالغان يىللىرىمدىن مەھرۇم بولدۇم» ـ دېدىم. **(Sheol h7585)** **11** مەن: ـ «تىرىكلەرنىڭ زېمىندا تۇرۇپ خۇدايىم ياھىنى، ياھىنى كۆرەلەيدىغان، شۇنداقلا «ھەممە نەرسە يوق بولغان» جايدا تۇرغانلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئىنسانىمۇ كۆرەلەيدىغان بولدۇم» ـ دېدىم. **12** مېنىڭ تۇرالغۇم چارۋىچىنىڭ چېدىرىدەك ئۆزۈمدىن يۇتكىلىپ كەتتى؛ مەن بايكار ئۆز توقۇغىنىنى تورۇۋۇەتكىنىدەك ھاياتىمنى تورىۋەتتىم؛ ئۇ مېنى توقۇش دەستگاھىدىن كېسىۋەتتى؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالىسەن؛ **13** تاڭ ئاتقۇچە مەن كۈتۈپ، ئۆزۈمنى تىنچلاندۇرۇپ يۈرىمەن، براق ئۇ شىرغا ئوخشاش ھەممە سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرغاندەك قىلىدۇ؛ تاڭ بىلەن كەچ ئارىلىقىدا سەن [خۇدا] جېنىمنى ئالىسەن. **14** مەن قارلىغاچ ياكى ئورنەدەك ۋېچىرلاپ يۈرىمەن؛ پاختەكتەك ئاھ-ئۇھ ئۇرىمەن؛ كۆزلىرىم يۇقىرىغا قاراش بىلەن ئاجىزلىشىپ كېتىدۇ؛ ئى رەب، مېنى زۇلۇم باستى!

جىنىمغا كىيىل بولغىن! **15** نېمە دېسەم بولار؟ چۈنكى ئۇ ماڭا سۆز قىلدى ۋە
ئۆزى مۇشۇ ئىشنى قىلدى! جىنىم تارتقان ئازاب تۆۋەيلىدىن مەن بار يىللىرىمدا
قەدەملىرىمنى ساناپ يېسىپ ئاۋايلاپ ماڭىمەن. **16** ئى رەب، ئادەملەر
مۇشۇنداق ساۋاقلار بىلەن ياشىشى كېرەك؛ روھىم مۇشۇ ساۋاقلاردىن ھاياتنى
تاپىدۇ؛ سەن مېنى ئەسلىمگە كەلتۈرۈپ، مېنى ھايات قىلدىڭ! **17** مانا،
ئۆزۈمنىڭ بەخت-تىنچلىقىم ئۈچۈن ئازاب ئۈستىگە ئازاب تارتتىم؛ ماڭا بولغان
سۆيگۈڭ ئۆۋەيلىدىن جىنىمنى ھالاكەت ھاڭىدىن چىقاردىڭىز؛ سەن
ھەممە گۇناھلىرىمنى كەينىگە چۆرۈۋەتتىڭىز. **18** چۈنكى تەھتىسارا ساڭا
رەھمەت ئېيتالمايدۇ؛ ئۆلۈم سېنى مەدھىيىلەيدۇ؛ ھاڭغا چۈشۈۋاتقانلار
سېنىڭ ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنى ئۈمىد باغلىيالمايدۇ. **(Sheol h7585) 19** ئۆزۈم
بۈگۈن قىلغىنىمدەك ساڭا رەھمەت ئېيتىدىغانلار تىرىكلەر، تىرىكلەردۇر؛ ئاتا
بولغۇچى ئوغۇللىرىغا ھەقىقەت-ۋاپالىقىڭنى بىلدۈرىدۇ. **20** پەرۋەردىگار مېنى
قۇتقۇزۇشقا نىيەت باغلىغاندۇر؛ بىز بولساق، قالغان ئۆمرىمىزدە ھەر كۈنى
پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ساز چېلىپ مەدھىيە ناخشىلىرىمنى ئېيتىمىز!». **21** (يەشايا
بولسا: ـ «ئەنجۈر پوشكىلى تەييارلاپ، يارىسغا چاپلاڭلار، ئۇ ئەسلىگە كېلىدۇ»،
دېگەنىدى **22** ۋە ھەزەكىيا: ـ «مېنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە چىقىدىغانلىقىمنى
ئىسپاتلايدىغان قانداق بېشارەتلىك ئالامەت بېرىلىدۇ؟» دەپ سوريغانىدى).

39

شۇ پەيتتە بالادانىڭ ئوغلى بابىل پادىشاھى مېرۇداق-بالادان
ھەزەكىيانىڭ كېسىل بولۇپ يېتىپ قالغانلىقىنى ھەم ئەسلىگە كەلگەنلىكىنى
ئاڭلىغاچقا، ھەزەكىياغا خەتلەرنى ھەدىيە بىلەن ئەۋەتتى. **2** ھەزەكىيا ئەلچىلەرنى
خۇشاللىق بىلەن كۈتۈپ، ئۆزىنىڭ خەزىنە-ئامبارلىرىدا ساقلانغان نەرسىلىرىنى
كۆرسەتتى؛ يەنى كۈمۈشنى، ئالتۇننى، دورا-دەرمانلارنى، سەرخىل مايلارنى،
ساۋۇت-قوراللارنى ساقلايدىغان ئۆرىنىڭ ھەممىسىنى ۋە بايلىقلىرىنىڭ بارلىقىنى
كۆرسەتتى؛ ئۆزىنىڭ ئوردىسى ۋە پاكى پۈتكۈل پادىشاھلىقى ئىچىدىكى نەرسىلەردىن
ھەزەكىيا ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى. **3** ئاندىن يەشايا پەيغەمبەر
ھەزەكىيانىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ «مۇشۇ كىشىلەر نېمە دېدى؟ ئۇلار سېنى
يوقلاشقا نەدىن كەلگەن؟» ـ دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئۇلار يىراق بىر
يۇرتتىن، يەنى بابىلدىن كەلگەن»، دېدى. **4** يەشايا يەنە: ـ «ئۇلار ئوردا ئىچىدا
نېمىنى كۆردى؟» دەپ سوريدى. ھەزەكىيا: ـ «ئوردامدا بار نەرسىلەرنى ئۇلار
كۆردى؛ بايلىقلىرىمنىڭ ئارىسىدىن ئۇلارغا كۆرسەتمىگەن بىرىمۇ قالمىدى» ـ
دېدى. **5** يەشايا ھەزەكىياغا مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ قويغىن: ـ **6** ـ مانا شۇنداق كۈنلەر
كېلىدۇكى، ئوردا ئىچىدا بار نەرسىلەر ۋە بۈگۈنگە قەدەر ئاتا-بوۋىلىرىڭ توپلاپ،
ساقلاپ قويغان ھەممە نەرسە بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار، **7** ـ ھەمدە [بابىلىقلار] ئوغۇللىرىڭنى، يەنى ئۆزۈڭدىن بولغان
ئەۋلادلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بابىل پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا
ئاغۋات بولىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ھەزەكىيا ئۆز-ئۆزىگە: «ئۆز كۈنلىرىمدە بولسا
ئامان-تىنچلىق، [خۇدانىڭ] ھەقىقەت-ۋاپالىقى بولىدىكەنغۇ» دەپ، يەشايا ئىسىمگە ـ
«سىز ئېيتقان پەرۋەردىگارنىڭ مۇشۇ سۆزى ياخشى ئىكەن» ـ دېدى.

40

خەلقىمگە تەسەللى بېرىڭلار، تەسەللى بېرىڭلار، دەپلا يۈزىدۇ
خۇدايىڭلار، **2** يېرۇسالېمنىڭ قەلبىگە سۆز قىلىپ ئۇنىڭغا جاكارلا ئاڭلىرىڭ، ئۇنىڭ
جەبىر-جاپالىق ۋاقتى ئاخىرلاشتى، ئۇنىڭ قەبىھلىكى كەچۈرۈم قىلىندى، چۈنكى
ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن بارلىق گۇناھلىرىنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسىلەپ
[مېھىر-شەپقىتىنى] ئالدى. **3** ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى!
«پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلا ئاڭلار، چۆل-باياۋاندا خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر
يولنى كۆتۈرۈپ تۈزىتىڭلار قىلىڭلار! **4** بارلىق جىلغىلار كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق تاغ-
دۆڭلەر پەس قىلىنىدۇ، ئەگرى-توقايلار تۈزلىنىدۇ، ئۆڭكەل-دوڭكەتلەر يەرلەر
تەكشىلىنىدۇ. **5** پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كۆرۈنىدۇ، ۋە بارلىق تەن
ئىگىلىرى ئۇنى تەڭ كۆرىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز ئاغزىدىن شۇنداق
سۆز قىلغان!». **6** ـ ئاڭلاڭلار، بىر ئاۋاز «جاكارلا» دەيدۇ؛ جاكارلىغۇچى
بولسا مۇنداق سوراپ: ـ «مەن نېمىنى جاكارلايمەن؟» ـ دېدى. [جاۋاب
بولسا: ـ] «بارلىق تەن ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۇر، خالاس، ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق
ۋاپالىقى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ **7** ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان
بولىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۈستىگە پۈۋلەيدۇ؛ بەرھەق، [بارلىق]
خەلقىمۇ ئوت-چۆپتۇر! **8** ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ؛ بىراق
خۇدايىمىزنىڭ كالام-سۆزى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» **9** ـ ئى زىئونغا خۇش خەۋەر
ئېلىپ كەلگۈچى، يۇقىرى بىر تاغقا چىققىن؛ يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى
ئېلىپ كەلگۈچى، ئاۋازىڭنى كۈچەپ كۆتۈرگىن! ئۇنى كۆتۈرگىن، قورقمىغىن!
يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە: ـ «مانا، خۇدايىڭلارغا قارا ئاڭلار» دېگىن! **10** مانا،
رەب پەرۋەردىگار كۈچ-قۇدرىتىدە كېلىۋاتىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلىكى ئۆزى ئۈچۈن
ھوقۇق يۈرگۈزىدۇ؛ مانا، ئۇنىڭ ئالغان مۇكاپاتى ئۆزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ
ئىنئامى ئۆزىگە ھەمراھ بولىدۇ. **11** قويچىدەك ئۇ ئۆز پادىسىنى باقىدۇ؛ ئۇ
قوزىلارنى بىلەك-قولىغا يىغىدۇ، ئۇلارنى قوچاقلاپ ماڭىدۇ، ئېمىتكۈچىلەرنى ئۇ
مۇلايىملىق بىلەن يېتەكلەيدۇ. **12** كىم دەريا-ئوكيانلارنىڭ سۈلىرىنى ئوچۇمىدا
ئۆلچەپ بەلگىلىگەن، ئاسمانلارنى غېرىچلاپ بېكىتكەن، جاھانىڭ توپا-چاڭلىرىنى
مىسقالالاپ سالغان، تاغلارنى تارازىدا تارازىلاپ، دۆڭلەرنى كېڭىڭ تارىتىپ
ئورناتقان؟ **13** كىم پەرۋەردىگارنىڭ روھىغا يولىيورۇق بەرگەن؟ كىم ئۇنىڭغا
مەسلىھەتچى بولۇپ ئۆگەتكەن؟ **14** ئۇ كىم بىلەن مەسلىھەتلەشكەن، كىم ئۇنى
ئەقىللىق قىلىپ تەربىيىلىگەن؟ ئۇنىڭغا ھۆكۈم-ھەقىقەت چىقىرىش يولىدا كىم
يېتەكلىگەن، ياكى ئۇنىڭغا بىلىم ئۆگەتكەن، ياكى ئۇنىڭغا يورۇتۇلۇش يولىنى كىم
كۆرسەتكەن؟ **15** مانا، ئۇنىڭ ئالدىدا ئەل-يۇرتلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن چېلەكتە
قالغان بىر تامچا سۈدەك، تارازىدا قالغان توپا-چاڭدەك ھېسابلىنىدۇ؛ مانا، ئۇ
ئاراللارنى زەررىچە نەرسىدەك قىلىغا ئالدۇ؛ **16** پۈتكۈل لۇۋان بولسا [قۇربانگاھ]
ئوتىغا، ئۇنىڭ ھايۋانلىرى بولسا بىر كۆيدۈرمە قۇربانلىققا يېتەمدىيۇ. **17** ئەل-
يۇرتلار ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچنەرسە ئەمەستۇر؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئۇلار يوقىنىڭ
ئاراسىدا، قۇرۇق-مەنىسز دەپ ھېسابلىنىدۇ. **18** ئەمدى سىلەر تەڭرىنى كىمگە
ئوخشىتىمىچىسىلەر؟ ئۇنى نېمىگە ئوخشىتىپ سېلىشتۇرىسىلەر؟ **19** [بىر بۇتقىمۇ؟!]
ئۇنى ھۈنەرۋەن قېلىپقا قۇيۇپ ياسايدۇ، زەرگەر ئۇنىڭغا ئالتۇن ھەل بېرىدۇ،
ئۇنىڭغا كۈمۈش زەنجىرلەرنى سوقۇپ ياسايدۇ. **20** يوقسۇللارنىڭ بېغىشلىغىدەك
ئۇنداق ھەدىيىلىرى بولمىسا، چىرىمەيدىغان بىر دەرەخنى تاللايدۇ؛ ئۇ لىكشىپ
قالمىغۇدەك بىر بۇتنى ئويۇپ ياساشقا ئۇستا بىر ھۈنەرۋەن ئىزدەپ چاقىرىدۇ.
21 سىلەر بىلمەمسىلەر؟ سىلەر ئاڭلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ سىلەرگە ئەزەلدىن
ئېيتىلمىغانمىدۇ؟ يەر-زېمىن ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ چوشۇمىدىمۇ ئاتامىسىلەر؟ **22** ئۇ
يەر-زېمىننىڭ چەمبىرىكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرىدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭ
ئالدىدا چاچىقىرلاردەك تۇرىدۇ؛ ئۇ ئاسمانلارنى پەردىدەك تارتىدۇ، ئۇلارنى
خۇددى ماكان قىلىدىغان چېدىردەك يايىدۇ؛ **23** ئۇ ئەمىرلەرنى يوققا چىقىرىدۇ؛
جاھاندىكى سوتچى-بەگلەرنى ئارتۇقچە قىلىدۇ. **24** ئۇلار تىكىلدىمۇ؟ ئۇلار
تېرىلدىمۇ؟ ئۇلارنىڭ غولى يىلتىز تارتىدىمۇ؟ ـ بىراق ئۇ ئۈستىگىلا پۈۋلەپ، ئۇلار
سولىشىپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى توپاندەك ئېلىپ تاشلايدۇ. **25** ئەمدى
مېنى كىمگە ئوخشاتماچىسىلەر؟ ماڭا كىم تەڭداش بولالىسۇن؟» ـ دەيدۇ

مۆقەددەس بولغۇچى. 26 كۆزلىرىڭلارنى يۇقىرىغا كۆتۈرۈپ، قاراڭلار! مۇشۇ مەۋجۇداتلارنى كىم ياراتقاندۇ؟ ئۇلارنى كىم تۈركىۋ-تۈركىۋ قوشۇنلار قىلىپ تەرتىپلىك ئەپچىقىدۇ؟ ئۇ ھەممىسىنى نامى بىلەن بىر-بىرلەپ چاقىرىدۇ، ئۇنىڭ كۆچىنىڭ ئۆلۈغلۇقى، قۇدرىتىنىڭ زورلۇقى بىلەن، ئۇلاردىن بىرمۇ كەم قالمايدۇ. 27 ـ ئېھتىقا شۇنى دەۋېرىسەن، ئى ياقۇپ؟ ئېھتىقا مۇنداق سۆزلەۋېرىسەن، ئى ئىسرائىل: ـ «مېنىڭ يولۇم پەرۋەردىگاردىن يوشۇرۇندۇر، خۇدايىم مېنىڭ دەۋاىمغا ئېرەن قىلماي ئوتتۇۋېرىدۇ!»؟ 28 سىلەر بىلمىگەنمۇسىلەر؟ ئاڭلاپ باقمىغانمۇسىلەر؟ پەرۋەردىگار ـ ئەبەدىلئەبەدلىك خۇدا، جاھاننىڭ قەرىلىرىنى ياراتقۇچىدۇر! ئۇ يا ھالسىزلانمايدۇ، يا چارچىمايدۇ، ئۇنىڭ ئوي-بىلىمىنىڭ تېگىگە ھەرگىز يەتكىلى بولمايدۇ. 29 ئۇ ھالدىن كەتكەنلەرگە قۇدرەت بېرىدۇ، ماغدۇرسىزلارغا ئۇ بەرداشلىقنى ھەسسىلەپ ئاۋۇتىدۇ. 30 ھەتتا يىگىتلەر ھالدىن كېتىپ چارچاپ كەتسىمۇ، باتۇرلار بولسا پۈتلىشىپ يىقىلسىمۇ، 31 بىراق پەرۋەردىگارغا تەۋەلۈرۈپ كۆزىگەنلەرنىڭ كۈچى يېڭىلىنىدۇ، ئۇلار بۈركۈتلەردەك قانات كېرىپ ئۇرلەيدۇ، ئۇلار يۈگۈرۈپ، چارچىمايدۇ، يولدا مېڭىپ، ھالدىن كەتمەيدۇ!

41 ـ «ئى ئاراللار، سۈكۈت قىلىپ مېنىڭ ئالدىمغا كېلىڭلار، خەلقلەرمۇ كۈچىنى يېڭىلىسۇن! ئۇلار يېقىن كەلسۇن، سۆز قىلسۇن، توغرا ھۆكۈم قىلىش ئۈچۈن ئۈزئارا يىغىنلىشايلى!» 2 «كىم شەرقتىكى بىرسىنى ئويغىتىپ، ئۇنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆز خىزمىتىگە چاقىردى؟ ئۇ ئەللەرنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ، ئۇنى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلدۇرىدۇ؛ ئۇلارنى ئۇنىڭ قىلىچىغا تاپشۇرۇپ توپا-چاڭغا ئايلاندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئوقياسى ئالدىدا شامال ئۈچۈرغان پاخال-توپاندەك قىلىدۇ. 3 ئۇ ئۇلارنى قوغلۇۋېتىپ، پۈتىنى يەرگە تەككۈزمەي دېگۈدەك ماڭىدۇ، ئامان-ئېسەنلىك ئېچىدە ئوتتۇۋېرىدۇ؛ 4 ئەلمىساقتىن تارتىپ دەۋرلەرنى «بارلىققا كەل» دەپ چاقىرىپ، بۇلارنى بېكىتىپ ئادا قىلغان كىم؟ مەن پەرۋەردىگار ئاۋۋال بولغۇچىدۇرمەن، ئاخىرى بولغانلار بىلەنمۇ بىللە بولغۇچىدۇرمەن، مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن. 5 ئاراللار مۇ ئىشلارنى كۆرۈپ قورقىشىدۇ، جاھاننىڭ چەت-چېتىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ، ئۇلار بىر-بىرگە يېقىنلىشىپ، ئالدىغا كېلىدۇ؛ 6 ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قوشنىسىغا ياردەم قىلىپ، ئۆز قېرىندىشىغا: «يۈرەكلىك بول!» ـ دەيدۇ. 7 ئۇنىڭ بىلەن نەققاشچى زەرگەرنى رىغبەتلەندۈرىدۇ، مېتالنى يالىلاقلاپ بولقا ئوينىتقۇچى سەندەلنى بازغان بىلەن سوققۇچىنى رىغبەتلەندۈرۈپ: « كەپشەرلىگىنى ياخشى!» دەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى لىكىشىپ قالمىسۇن دەپ بۇتىنىڭ پۇتىنى مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. 8 بىراق سەن، ئى قۇلۇم ئىسرائىل، ئى ئۆزۈم تاللىغان ياقۇپ، ئىبراھىم مېنىڭ دوستۇمنىڭ ئەۋلادى: ـ 9 مەن جاھاننىڭ قەرىدىن ئېلىپ كەلگەن، يەرنىڭ ئەڭ چەتلىرىدىن چاقىرىغنىم سەن ئىكەنسەن، مەن ساڭا «سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، مەن سېنى تاللىغان، سېنى ھەرگىز چەتكە قاقمايمەن» ـ دېگەندىم. 10 ـ قورقما؛ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ ئۈيان-بۇيان قاراپ ھودۇقماڭلار، چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدايىڭدۇرمەن؛ مەن سېنى كۈچەيتىمەن، يەرھەق، مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن! يەرھەق، مەن ئۆزۈمنىڭ ھەققانىيلىقىمنى بىلدۈرگۈچى ئۇنۇق قولۇم بىلەن سېنى يۈلەيمەن. 11 مانا، ساڭا قاراپ غالىجىرلىشىپ كەتكەنلەرنىڭ ھەممىسى خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولىدۇ؛ ساڭا شىكايەت قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك بولىدۇ، ھالاك بولىدۇ. 12 سەن ئۇلارنى ئىزدىسەڭ، ھېچ تاپالمايسەن؛ سەن بىلەن دەۋالاشقۇچىلار ـ ساڭا قارشى ئۇرۇش قىلغۇچىلار يوق دېيەرلىك، ھېچ بولۇپ باقمىغاندەك ئۇرىدۇ. 13 چۈنكى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇنۇڭ قولۇڭنى ئۇتۇپ تۇرۇپ، ساڭا: «قورقما، مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن!» دەيمەن. 14 قورقما، سەن قۇرت بولغان ياقۇپ، ئىسرائىلنىڭ باللىرى! مەن ساڭا ياردەمدە بولىمەن!» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى. 15 مانا، مەن سېنى كۆپ ھەم ئۆتكۈر چىشلىق يېڭى بىر دان ئايرىغۇچى تىرنا قىلىمەن؛ سەن تاغلارنى يانجىپ، ئۇلارنى پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، دۆگلەرنىمۇ كۆتۈكۈم-تالقانغا ئايلاندۇرۇۋېتىسەن. 16 سەن ئۇلارنى سوروۋېسەن، شامال ئۇلارنى ئۇچۇرۇپ كېتىدۇ، قۇيۇن ئۇلارنى تارقىتىۋېتىدۇ؛ ۋە سەن پەرۋەردىگار بىلەن شادلىنىسەن، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنى ئېپتىخارلىنىپ مەدھىيەلەيسەن. 17 بوزەكلەر ۋە يوقسۇللار سۇ ئىزدەيدۇ، لېكىن سۇ يوق؛ ئۇلارنىڭ تىلى ئۇسسۇزلۇقتىن قاغىيراپ كېتىدۇ؛ مەن پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئاڭلايمەن، مەن ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇلاردىن ۋاز كەچمەيمەن. 18 مەن قاقاس ئېگىزلىكلەرنە دەريالارنى، جىلغىلار ئېچىدە بۇلاقلارنى ئاچىمەن؛ دالانى كۆلچەككە ئايلاندۇرىمەن، تاتىراڭ يەردىن سۇلارنى ئۇرغۇتۇپ سۇ بىلەن قاپلاپ بېرىمەن. 19 دالادا كېدىر، ئاكاتسىيە، خاداس ۋە زەيتۇن دەرەخلىرىنى ئوستۇرۇپ بېرىمەن؛ چۆل-بياۋاندا ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنى بىرگە تىكىمەن؛ 20 شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى كۆرۈپ، بىلىپ، ئويلىنىپ: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ قولى مۇشۇلارنى قىلغان، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئۇنى ياراتقان!» دەپ تەڭ چۈشىنىشىدۇ. 21 ـ مۇھاكىمىلىرىڭلارنى ئوتتۇرىغا قويۇڭلار، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ كۆچلۈك سەۋەبلىرىڭلارنى چىقىرىڭلار، دەيدۇ ياقۇبنىڭ پادىشاھى. 22 ـ [يۇتلىرىڭلار] ئېلىپ كىرىلسۇن، بىزگە نېمىلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئېيتسۇن؛ ئىلگىرىكى ئىشلارنى، ئۇلارنىڭ ئۈچۈر-يۈچۈرلىرىگىچە كۆز ئالدىمىزدا كۆرسەتسۇن، شۇنداقلا بۇلاردىن چىقىدىغان نەتىجىلەرنى بىزگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتىپ بەرسۇن؛ ـ يا كى بولىسا، كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئاڭلاپ بىلەيلى؛ 23 سىلەرنىڭ ئىلاھلىق ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىشىمىز ئۈچۈن، كېيىنكى يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىزگە بايان قىلىڭلار، قانداقلا بولىسۇن، بىزنى ھالىڭ-تالىڭ قىلىپ ئۇنى تەڭ كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن، بېرەر ياخشى ئىش يا كى يامان بىر ئىشنى قىلىڭلار! 24 مانا، سىلەر يوقىنىڭ ئارىلىقىدا، ئىشلىگىنىڭلارمۇ يوق ئىشتۇر؛ سىلەرنى تاللىغۇچى بىر لەنىتىدۇر. 25 بىرسىنى شىمال تەرەپتىن قوزغىدىم، ئۇ كېلىدۇ؛ ئۇ كۈنچىقىشتىن مېنىڭ نامىمنى جاكارلاپ كېلىدۇ، ئۇ بىرسى ھاك لاينى دەسسىگەندەك، ساپالچى لاي چەيلىگەندەك ئەمەلدارلارنىڭ ئۈستىگە ھۆجۈم قىلىدۇ؛ 26 بىزگە ئۇقتۇرۇش ئۈچۈن، كىم مۇقەددەمدىن بۇيان بۇنى ئېيتقان؟ يا كى بىزنى «ئۇ ھەققەتىۋر» دېگۈزۈپ بۇ ئىشتىن بۇرۇن ئۇنى ئالدىنئالا ئېيتقان؟ ياق، ھېچكىم ئېيتمايدۇ، بەرھەق، ھېچكىم بايان قىلمايدۇ، سۆزۈڭلارنى ئاڭلىيالمىغۇچى بەرھەق يوقتۇر! 27 مەن دەسلەپتە زىئونغا: ـ «مۇشۇ ئىشلارغا كۆز تىكىپ تۇرۇڭلار! كۆز تىكىپ تۇرۇڭلار!» دېدىم، يېرۇسالېمغا خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگۈچىنى ئەۋەتىپ بەردىم. 28 مەن قارىسام، ئۇلار ئارىسىدا ھېچكىم يوق ـ مەسلىھەت بەرگۈدەك ھېچكىم يوق، شۇلاردىن سورىسام، جاۋاب بەرگۈدەك ھېچكىممۇ يوق. 29 قاراڭلار، ئۇلار ھەممىسى قۇرۇق؛ ئۇلارنىڭ ياسىغانلىرى يوق ئىشتۇر، قۇيما مەبۇدلىرى قۇرۇق شامالدەك مەنىسىزدۇر.

42 قاراڭلار، مانا مەن يۈلەيدىغان ئۇز قۇلۇمغا! جېنىمنىڭ خۇشاللىقى بولغان مېنىڭ تاللىغنىم؛ مەن ئۇز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەققەتنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. 2 ئۇ نە ۋارقىراپ-جارقىرىمايدۇ، نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ نە ئاۋازىنى كوچىلاردا ئاڭلاتمايدۇ. 3 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ،

تۇتەپ تۆچەي دەپ قالغان پىلىكنى تۆچۈرمەيدۇ، **4** ھۆكۈم-ھەققەتنى يەر يۈزىدە تىكلىمگۈچە، ئۇ ھالسىزلانمايدۇ، كۆڭلى يانمايدۇ، ئاراللارمۇ ئۇنىڭ پەرمان-قانۇنىنى تەلمۈرۈپ كۈتىدۇ. **5** ئاسمانلارنى يارىتىپ ئۇلارنى كەرگەن، يەر-زېمىنى ھەم ئۇنىڭدىن چىققانلارنى يايغان، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان خەلققە نەپەس، ئۇنىڭ ئۈستىدە مېڭۋاتقانلارغا روھ بەرگۈچى تەڭرى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **6** مەنكى پەرۋەردىگار سېنى ھەققانىيلىق بىلەن شۇنىڭغا چاقىرغانىمەنكى، ـ سېنىڭ قولۇڭنى تۇتىمەن، سېنى قوغداپ ساقلايمەن، ھەم سېنى خەلققە ئەھدە سۈپىتىدە، ئەللەرگە بىر نۇر قىلىپ بېرىمەن؛ **7** قارىغۇ كۆزلەرنى ئېچىشقا، زىنداندىن مەھبۇسلارنى، تۇرمىدە قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ئولتۇرغانلارنى قۇتقۇزۇشقا سېنى [ئەۋەتىمەن]. **8** مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن، مېنىڭ نامىم شۇدۇر، شان-شەرىپىمنى باشقا بىرسىگە، ماڭا تەۋە بولغان مەدھىينى ئويما مەيۈدلارغا بەرمەيمەن. **9** مانا، ئالدىنقى ئىشلار بولسا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان، سىلەرگە يېڭى ئىشلارنى جاكارلايمەن، ئۇلار تېخى يۈز بەرمىگۈچە، مەن ئۇلارنى سىلەرگە بايان قىلىمەن. **10** ـ پەرۋەردىگارغا يېڭى ناخشا ئېيتىڭلار، ئى دېڭىزدا يۈرگەنلەر ھەم ئۇنىڭ ئىچىدىكى ھەممە مەۋجۇداتلار، ئاراللار ھەم ئۇلاردا ئولتۇرغانلارمۇ، جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئۇنى مەدھىيىلەڭلار! **11** دالا ھەم ئۇنىڭدىكى شەھەرلەر، كېدار قەبىلىسىدىكىلەر ئولتۇرغان كەنتلەر ئاۋازىنى كۆتۈرسۈن، سېلادىكىلەر يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيتسۇن، تاغلارنىڭ چوققىلىرىدىن تەنتەنە قىلسۇن! **12** ئۇلار پەرۋەردىگارنى ئۇلۇغلىسۇن، ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى ئاراللاردىمۇ جاكارلانسۇن. **13** پەرۋەردىگار پالۋاندەك چىقىدۇ، باتۇر لەشكەردەك ئوتلۇق مۇھەببىتىنى قوزغايدۇ؛ ئۇ ۋارقىرايدۇ، بەرھەق شىردەك ھۆركىرەيدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈستىگە زور كۈچ-قۇدرىتىنى كۆرسىتىدۇ. **14** ـ «مەن ئەبەدىلەبەد سۈكۈتتە تۇرۇپ كەلدىم، جىم تۇرۇپ ئۆزۈمنى بېسىۋېلىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر تولغىقى ئۆتقان ئايالدەك ئىنچىقلاپ توۋلايمەن، ھەم ھاسىرايمەن ھەم ئىڭرايمەن! **15** مەن تاغلارنى ھەم دۆڭلەرنى چۈلدەرتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممە يېشىللىقلىرىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ دەريالارنى ئاراللارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ كۆلچەكلەرنىمۇ قاغىجرىتىمەن. **16** قارىغۇلارنى ئۆزى بىلمىگەن بىر يول بىلەن ئاپىرىپ قويىمەن، ئۇلارنى ئۇلار بىلمىگەن يوللاردا يېتەكلەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئالدىدا قاراڭغۇلۇقنى نۇر، ئەگرى-توقاي يەرلەرنى تۈپتۈز قىلىمەن. مەن مۇشۇ ئىشلارنى قىلماي قالمايمەن، ئۇلاردىن ھېچ ۋاز كەچمەيمەن. **17** ئويما مەيۈدلارغا تايانغانلار، قۇيما مەيۈدلارغا: «سىلەر ئىلاھلىرىمىزدۇر» دېگەنلەر بولسا، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلماي قالمايدۇ، قاتتىق شەرمەندە قىلىنىدۇ. **18** ـ «ئاكاڭلار، ئى گاسلار! قارىغۇلار، كۆرۈش ئۈچۈن قاراڭلار! **19** مېنىڭ قۇلۇمدىن باشقا يەنە كىم قارىغۇ؟ مېنىڭ ئەۋەتكەن «ئەلچى»دىن باشقا يەنە كىم گاس؟ كىم مەن بىلەن ئەھدىلەشكەندەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ قۇلىدەك شۇنچە قارىغۇدۇ؟ **20** سەن نۇرغۇن ئىشلارنى كۆرگىنىڭ بىلەن، بىراق ئەزىرىگىمە ھېچ ئالمايسەن؛ ئۇنىڭ قۇلىقى ئېچىلغىنى بىلەن، ئۇ ئاڭلىمايدۇ». **21** پەرۋەردىگار ئۆز ھەققانىيلىقى ئۈچۈن لايىق كۆردىكى، تەۋرات-قانۇنىنى ئۇلۇغ ھەم شان-شەرەپلىك دەپ كۆرسەتتى. **22** بىراق شۇلار بولسا ئوللا ئېلىنغان ھەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنغان بىر خەلقتۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئورا-تۈزاقتا ئۆتۈلغان، گۈندىخانىلاردا قامىلىپ غايىب بولدۇ؛ ئۇلار غەنىيمەت بولىدۇ، ھېچكىم قۇتقۇزمايدۇ؛ ئۇلار ئوللا بولدۇ، ھېچكىم: «قايتۇرۇپ بېرىش!» دېمەيدۇ. **23** بىراق ئاراڭلاردا كىم بۇنىڭغا قۇلاق سالسۇن؟ كىم بۇلارنى ئاڭلاپ كەلگۈسى زامانلارغا كۆڭۈل قويىسۇن؟ **24** ئەمدى كىم ياقۇپنى ئوللا قىلغان؟ كىم ئىسرائىلنى بۇلاڭچىلارغا تاپشۇرۇپ بەرگەن؟ بۇنى قىلغىنى بولسا، بىز گۈناھ قىلىپ كەمىستىكەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ يوللىرىدا مېڭىشنى خالىمايتتى، ياكى ئۇنىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلمايتتى. **25** شۇڭا ئۇ ئۇلار ئۈستىگە غەزەپ-قەھرىنى، ئۇرۇشنىڭ زوراۋانلىقىنى تۆكۈپ چۈشۈردى؛ بۇلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت تۇتاشتۇردى، بىراق ئۇ تونۇپ يەتمىدى، بۇلار ئۇنى كۆيدۈردى، بىراق ئۇ ھېچ ساۋاق ئالمىدى.

43 بىراق ھازىر ئى ياقۇپ، سېنى ياراتقۇچى پەرۋەردىگار، ئى ئىسرائىل، سېنى شەكىللەندۇرگۈچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، چۈنكى مەن ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ سېنى قۇتقۇزغان؛ سېنى ئۆز نامىم بىلەن ئاتىغانىمەن؛ سەن مېنىڭكىدۇرسەن! **2** سەن سۈلاردىن ئۆتكىنىڭدە، مەن سەن بىلەن بىللە بولىمەن؛ دەريالاردىن ئۆتكىنىڭدە، ئۇلار سېنى غەرق قىلمايدۇ؛ سەن ئوتتا مېڭىپ يۈرگىنىڭدە، سەن كۆيمەيسەن؛ يالقۇنلار ئۈستۈڭدە ئوت ئالمايدۇ. **3** چۈنكى مەن بولسام خۇدايىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، قۇتقۇزغۇچىڭدۇرمەن، سېنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن مىسىرنى بەدەل قىلىپ بەردىم، ئورنۇڭغا ئېفىئوپىيە ھەم سېبانى ئالماشتۇردۇم. **4** سەن نەزىرىمدە قىممەتلىك بولغاچقا، مەن ساڭا ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرگەن ھەم سېنى سۆيگەن؛ شۇڭا مەن يەنە ئورنۇڭغا ئادەملەرنى، جېنىڭغا خەلقلەرنى ئوتتۇپ بېرىمەن؛ **5** قورقما، چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن؛ مەن نەسلىڭنى شەرقتىن، سېنى غەربتىن يىغىپ ئەپكىلىمەن؛ **6** مەن شىمالغا: ـ «تاپشۇر ئۇلارنى!» ۋە جەنۇبقا: ـ «ئۇلارنى ئوتتۇپ قالما! ئوغۇللىرىمنى يىراقتىن، قىزلىرىمنى جاھاننىڭ چەت-چەتلىرىدىن ئەپكىلىپ بەر؛ **7** مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان ھەربىرسىنى، مەن ئۆز شان-شەرىپىم ئۈچۈن ياراتقان ھەربىرسىنى ئەپكىلىپ بەر!» ـ دەيمەن، ـ «مەن ئۇنى شەكىللەندۈردۇم، مەن ئۇنى ئاپىردە قىلدىم!»». **8** ئۇ «كۆزى بار» قارىغۇ خەلقنى، يەنى «قۇلىقى بار» گاسلارنى ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. **9** ـ «بارلىق ئەللەر يىغىلسۇن، خەلقلەر جەم بولسۇن! ئۇلاردىن كىممۇ مۇنداق ئىشلارنى جاكارلىيالىسۇن؟ يەنى كىم مۇشۇنداق «ئىلگىركى ئىشلار»نى [ئالدىنئالا] بىزگە تاڭلىتىپ ئاققان؟ بار بولسا، ئۇزلىرىنى ئىسپاتلاشقا گۇۋاھچىلىرىنى ئالدىغا كەلتۈرسۈن؛ بولمىسا، ئۇلار بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغاندىن كېيىن: ـ «بۇ بولسا ھەقىقەت!» دەپ ئېتىراپ قىلسۇن! **10** سىلەر [خەلقىم] مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىم، ھەم مەن تاللىغان قۇلۇم [مەن ئۈچۈن] گۇۋاھچىدۇر، شۇنداق ئىكەن، سىلەر مېنى تونۇپ، ماڭا ئىشىنىپ، ھەم چۈشىنىپ يەتكەيسىلەركى: ـ «مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مەندىن ئىلگىرى ھېچ ئىلاھ شەكىللەنمىگەن، ھەم مەندىن كېيىنمۇ ھېچ شەكىللەنمەيدۇ؛ **11** مەن، مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن، مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى يوقتۇر». **12** ـ ئاراڭلاردا «يات ئىلاھ» بولمىغان ۋاقىتتا، مەن [مەقسىتىمنى] جاكارلىغان، مەن قۇتقۇزغان ھەم شۇ ئىشلارنىڭ داڭقىنى چىقارغانىمەن؛ شۇڭا سىلەر مېنىڭ گۇۋاھچىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** «بەرھەق، ئەزەلدىن بۇيان مەن دېگەن «ئۇ»دۇرمەن، مېنىڭ قولۇمدىن ھېچكىم ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ مەن ئىش قىلسام، كىم توسالىسۇن؟ **14** ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭلار بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى دەپ مەن بابىلنى جازالاتقۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن كالدىيلەرنى، قاچقۇن سۈپىتىدە ئۆزلىرى خۇشاللىق بىلەن پەخىرلەنگەن كېمىلەرگە ئولتۇرۇشقا ئولتۇرۇشتىمەن. **15** مەن بولسام پەرۋەردىگار، سىلەرگە مۇقەددەس بولغۇچى، ئىسرائىلنى ياراتقۇچى، سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇرمەن. **16** دېڭىزدىن يولنى چىقارغۇچى، داۋالغۇغان سۈلاردىن يول ئاچقۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **17** (ئۇ جەڭ ھارۇسىنى ۋە ئاتنى، قوشۇن-كۆچەرنى چىقارغۇچىدۇر: ـ ئۇلار بىراقلا يېقىلىدۇ؛ ئۇزالمايدۇ؛ ئۇلار ئۆچۈپ قالغان، چىراغ پىلىكدەك ئۆچۈرۈلگەن) **18** ـ مۇشۇ ئۆتكەن

ئىشلارنى ئەسلىمەكلەر، قەدىمكى ئىشلار توغرۇلۇقۇ ئويلانماكلار، 19 چۈنكى مانا مەن يېڭى بىر ئىشنى قىلىمەن؛ ئۇ ھازىرلا بارلىققا كېلىدۇ، سىلەر ئۇنى كۆرمەيسىلەر قالامسىلەر؟! مەن ھەتتا دالالاردىمۇ يول ئاچىمەن، چۆل-باياۋاندا دەريالارنى بارلىققا كەلتۈرىمەن! 20 دالادىكى ھايۋانلار، چىلبۆرىلەر ھەم ھۇۋۇقۇشلار مېنى تۈلۈغلايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆز خەلقىم، يەنى ئۆز تاللىغىنىمغا ئېچىلمىك تەمىنلەشكە، دالالاردا سۇلارنى، چۆل-باياۋانلاردا دەريالارنى چىقىرىپ بېرىمەن. 21 مەن مۇشۇ خەلقنى ئۆزۈم ئۈچۈن شەكللەندۈرگەنمەن؛ ئۇلار ماڭا بولغان مەدھىيىلەرنى ئېيتىپ ئايان قىلىدۇ. 22 بىراق، ئى ياقۇپ، سەن نامىمنى چاقىرغىنىڭ بىلەن ئۆزۈمنى ئىزدىمىدىڭ، ئى ئىسرائىل، ئەكسىچە سەن مەندىن كۆڭلۈڭ يېنىپ ھارسىندىڭ؛ 23 سەن ئېلىپ كەلگەن «كۆيدۈرمە قۇربانلىق» قويلىرىڭنى ماڭا قىلغان ئىدىمەس، «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭ بىلەن مېنى ھۆرمەتلىگەن ئەمەسسەن؛ مەن ئاشلىق ھەدىيەسىنى قىلدىش بىلەن سېنى «قۇللۇق»قا قويماقچى ئەمەسمەن، خۇشبۇيى يېقىپ سېنى ھارسىندۇرماقچى بولغان ئەمەسمەن! 24 سەن پۇلنى خەجلەپ ماڭا ھېچ ئېگىر ئېلىپ كەلمىگەنسەن، سەن «ئىناق قۇربانلىق»لىرىڭنىڭ يېغى بىلەن مېنى رازى قىلىپ قانائەتلەندۈرگەن ئەمەسسەن؛ ئەكسىچە سەن گۇناھلىرىڭ بىلەن مېنى قۇللۇققا قويماقچى بولغانسەن، ئىتائەتسىزلىكىڭ بىلەن مېنى ھارسىندۇردۇڭ. 25 مەن، مەن ئۆزۈم ئۈچۈنلا سېنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭنى ئۆچۈرۈۋەتكۈچىمەن، مەن سېنىڭ گۇناھلىرىڭنى ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن. 26 ئەمدى ئۆتمۈشۈڭ توغرۇلۇق مېنى ئەسلىتىپ قويغىن، مۇنازىرە قىلىشايلى، ئۆزۈڭنى ئاقلىغۇدەك گېپىڭ بولسا دەۋەرگىن! 27 بىرىنچى ئاتاڭ گۇناھ قىلغان، سېنىڭ شەرھچىلىرىڭ بولسا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى. 28 شۇڭا مەن ئىبادەتخانامدىكى يېتەكلىگۈچىلەرنى ناپاك قىلىمەن، ھەمدە ياقۇبنى ھالاك لەنىتىگە ئۆچراشقا، ئىسرائىلنى رەسۋاچىلىقتا قالدۇرۇشقا بېكىتتىم.

44

بىراق ھازىر، ئى ياقۇپ مېنىڭ قۇلۇم، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم ئىسرائىل، ئاڭلا! ـ 2 سېنى ياسىغان، بالىياتقۇدىن تارتىپلا سېنى شەكللەندۈرگەن، ساڭا يارىدەمدە بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قورقما، ئى مېنىڭ قۇلۇم ياقۇپ، ئى مېنىڭ تاللىغىنىم «يەشۇرۇن»، قورقما! 3 چۈنكى مەن تۇسساپ كەتكەنىڭ ئۈستىگە سۇنى، قاغىراق يەرنىڭ ئۈستىگە كەلكۈنلەرنى قۇيۇپ بېرىمەن؛ نەسلىڭ ئۈستىگە روھىمنى، پەرزەنتلىرىڭ ئۈستىگە بەرىكىتىمنى قۇيىمەن؛ 4 ئۇلار يۇمران چۆپلەر ئارىسىدىن، ئېرىق-ئۆستەكلەر بويىدىكى مەجنۇن تاللاردەك ئۆسىدۇ؛ 5 بىرسى: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» ـ دەيدۇ، يەنە بىرسى بولسا ياقۇپنىڭ ئىسمى بىلەن ئۆزىنى ئاتايدۇ؛ يەنە باشقا بىرسى قولى بىلەن: «مەن پەرۋەردىگارغا تەۋەمەن» دەپ يازىدۇ، شۇنداقلا ئىسرائىلنىڭ ئىسمىنى ئۆزىنىڭ ئىسمىگە يانداش قوشىدۇ. 6 ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار، يەنى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بولسام ئۇنىڭ ھەم ئاخىرىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر. 7 قېنى، كىم مېنىڭ قەدىمكى خەلقىمنى تىكەپ بېكىتكىنىمدەك بىر ئىشنى جاكارلاپ، ئالدىنئالا بايان قىلىپ، ئاندىن ئۇنى مېنىڭ ئالدىمغا ھەندەك تىكەپ قويالايدۇ؟ قېنى، كىم كېيىنكى ئىشلارنى، كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلارنى ئالدىنئالا بايان قىلالىسۇن! 8 قورقماڭلار، ساراسىمگە چۈشۈپ كەتمەڭلەر! مەن ئىلگىرى مۇشۇلارنى سىلەرگە ئاڭلىتىپ، ئالدىن بايان قىلغان ئەمەسمۇ؟ مۇشۇ توغرۇلۇق سىلەر مېنىڭ گۇۋاھچىلىرىمدۇرسىلەر. مەندىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ بەرھەق، باشقا قورام تاش يوق، ھېچبىرىدىن خەۋىرىم يوقتۇر. 9 ئۇيلۇغلان مەبۇدنى شەكللەندۈرگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئەھمىيىتى يوق؛ ئۇلارنىڭ ئەتىۋارلىغان نەرسىلىرىنىڭ ھېچ پايدىسى يوقتۇر؛ مۇشۇلارغا بولغان «گۇۋاھچىلار» بولسا، ئۆزلىرى قارىغۇ، ھېچنېمىنى بىلمەس؛ دەرۋەقە نەتىجىسى ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە شەرمەندىلىكتۇر. 10 كىم بىر «ئىلاھ»نى شەكللەندۈرگەن بولسا، ھېچ پايدىسى يوق بىر مەبۇدنى قۇيغان، خالاس! 11 [مەبۇدنىڭ] بارلىق ھەمراھلىرى شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغۇچىلار بولسا ئادەمدۇر، خالاس، ئۇلارنىڭ ھەممىسى يىغىلىپ، ئورنىدىن ئۆرۈپ كۆرسۇن، ئۇلار قورقۇشۇپ، شەرمەندىچىلىكتە قالىدۇ. 12 مانا ئۆمۈرچى سايمانلىرىنى [قولىغا ئېلىپ]، چوغلار ئۈستىدە [مۇشۇ نەرسىنى] بازغانلىرى بىلەن سوقۇپ شەكللەندۈرىدۇ؛ ئاندىن ئۇ كۈچلۈك قولى بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەيدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ ماغدۇرىدىن قالىدۇ؛ سۇ ئىچمەيسى ئۇ ھالسىزلىنىپ كېتىدۇ. 13 ياغاچچى بولسا ياغاچ ئۈستىگە ئۆلچەش يېپىنى تارتىدۇ؛ ئۇ قەلەم بىلەن ئۈستىگە ئەندىزە سىزىدۇ؛ ئۇنى رەندە بىلەن رەندىلەيدۇ، ئۇيەنە پەركا بىلەن سىزىپ جىجايدۇ؛ ئاخىردا ئۇ ئۇنى ئادەمنىڭ گۈزەللىكىگە ئوخشىتىپ ئىنسان ئەقىل-ئۇرقىنى شەكللەندۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيدە تۇرۇشقا تەييار قىلىنىدۇ. 14 مانا ئۇ بىر كۈنى ئۆزى ئۈچۈن كېدىر دەرەخلىرىنى كېسىشكە چىقىدۇ! (ئۇ ئەسلىدە ئارچا ۋە دۇب دەرەخلىرىنى ئېلىپ ئۆزى ئۈچۈن ئورمانلىق ئارىسىغا تىكىپ چوڭ قىلغانىدى؛ ئۇ قارىغايمۇ تىككەنىدى، يامغۇر ئۇنى ئۆندۈردى). 15 مۇشۇ ياغاچلاردىن ئوتۇن ئېلىنىدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭدىن ئېلىپ، ئىسىنىدۇ؛ مانا، ئۇ ئوت يېقىپ، نان يېقىۋاتىدۇ؛ ئۇ يەنە ئۇنىڭدىن ئېلىپ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ ھەم ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇنى ئويۇلغان مەبۇد قىلىپ ئۇنىڭغا باش ئۇرىدۇ. 16 دېمەك، بىرىمنى ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ يېرىمى بىلەن گۆش يەيدۇ؛ ئۇ كاۋاب قىلىپ قانغۇچە يەيدۇ؛ بەرھەق، ئۇ ئىسىنىپ، ئۆز-ئۆزىگە ـ «ئاھ، راھەتلىنىپ ئىسىنىدىممەن، ئوتنى كۆرۈۋاتىمەن!» ـ دەيدۇ. 17 بىراق قالغىنى بىلەن ئۇ بىر ئىلاھنى ياسايدۇ؛ بۇ ئۇنىڭ مەبۇدى بولىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ ئىبادەت قىلىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: «مېنى قۇتقۇزغايسەن، چۈنكى سەن مېنىڭ ئىلاھىمدۇرسەن» ـ دەيدۇ. 18 بۇ [كىشىلەر] ھېچ بىلمەيدۇ، ھېچ چۈشەنمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۇلارنى كۆرمىسۇن دەپ كۆزلىرىنى، ئۇلارنى چۈشەنمىسۇن دەپ كۆڭلىنى سۇۋاق بىلەن سۇۋۇۋەتكەن. 19 ئۇلاردىن ھېچبىردە مۇشۇلارنى كۆڭلىگە كەلتۈرۈپ: ـ «ياغاچنىڭ يېرىمىنى مەن ئوتتا كۆيدۈردۇم، يېرىمىنىڭ چوغلىرى ئۈستىدە مەن نان ياقتىم؛ مەن كاۋابنى قىلىپ يەۋالدىم؛ قالغىنىنى بىر لەنەتلىك نەرسە قىلامتىم؟ مەن بىر پارچە ياغاچقا باش ئۇرامتىم!» ـ دېگۈدەك ھېچ بىلىم يا كى يورۇقلۇقۇش يوقتۇر. 20 ئۇنىڭ يېگىنى كۈلىلەردۇر! ئۇنىڭ كۆڭلى ئېزىقتۇرۇلغان! ئۇ ئۆز-ئۆزىنى ئازدۇردى! شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ جىنىنى قۇتقۇزالمايدۇ، يا كى: «مېنىڭ ئوڭ قولۇمدا بىر ساختىلىق بار ئەمەسمۇ؟» ـ دېيەلەيدۇ. 21 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىڭدە تۇت، ئى ياقۇپ، ئى ئىسرائىل، چۈنكى سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن؛ مەن سېنى ياساپ شەكللەندۈردۇم، سەن مېنىڭ قۇلۇمدۇرسەن، ئى ئىسرائىل، سەن مېنىڭ ئېسىمدىن ھېچ چىقمايسەن! 22 ئىتائەتسىزلىكلىرىڭنى بۇلۇتنى ئۆچۈرۈۋەتكەندەك، گۇناھلىرىڭنى تۇماننى ئۆچۈرۈۋەتكەندەك ئۆچۈرۈۋەتتىم؛ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كەل؛ چۈنكى مەن سېنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدىم. 23 ئى ئاسمانلار، ناخشا ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار شۇ ئىشنى قىلغان! ئى يەرنىڭ تەگلىرى، شادلىنىپ، يا كۆڭلىڭلار! ئى تاغلار، ئورمانلار ۋە ئۇلاردىكى ھەربىر دەرەخلەر، يا كۆرتىپ ناخشىلار ئېيتىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ ھۆرلۈككە سېتىۋالدى، ئۇ ئىسرائىل ئارقىلىق گۈزەللىكنى كۆرسىتىدۇ!». 24 «سېنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولغان، سېنى بالىياتقۇدا ياساپ شەكللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بولسام ھەممىنى ياراتقۇچى، ئاسمانلارنى يالغۇز كەرگەنمەن، ئۆز-ئۆزۈمدىنلا يەر-زېمىننى يايغان پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ 25 (ئۇ بولسا يالغان [پەيغەمبەرلەرنىڭ] بېشارەتلىرىنى

بىكار قىلغۇچى، پاچىلارنى قايمۇقتۇرغۇچى، دانالارنى يولدىن ياندۇرغۇچى، ئۇلارنىڭ بىلىملىرىنى نادانلىققا ئايلاندۇرغۇچى، **26** ئۆز قۇلىنىڭ سۆزىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى، روسۇل-ئەلچىلىرىنىڭ نەسىھەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قىلغۇچى، پېرۋسالىمغا: «سەن ئاھاللىك بولىسەن»، يەھۇدا ئاھەدلىرىگە: «قايتىدىن قۇرۇلىسىلەر، خارابەكۈلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن» ـ دېگۈچى، **27** چوڭقۇر دېڭىزغا: «قۇرۇق بول، دەريالىرىڭنى قۇرۇتىمەن» ـ دېگۈچى، **28** ھەم قورەش توغرىسىدا: «ئۇ مېنىڭ قوي پادىچىم، ئۇ مېنىڭ كۆڭۈلدىكىگە تولۇق ئەمەلگە قىلىپ، پېرۇسالىمغا: «قۇرۇلىسەن»، ھەم ئىبادەتخانىغا: «سېنىڭ ئۇلۇقۇڭ سېلىنىدۇ» دەيدۇ» ـ دېگۈچىدۇر): ـ

45 پەرۋەردىگار ئۆزى «مەسىھ قىلغىنى»غا، يەنى ئەللەرنى ئۆزىگىغا بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئۆزى ئوڭ قولىدىن تۇتۇپ يۈلگەن قورەشكە مۇنداق دەيدۇ: ـ (بەرھەق، مەن ئۆزىنىڭ ئالدىدا پادىشاھلارنىڭ تامبىلىنى يەشتۈرۈپ يالىڭاچلىتىمەن»، «قوش قاناتلىق دەرۋازىلار»نى ئۆزىنىڭ ئالدىدا ئېچىپ بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن قوۋۇقلار ئىككىنچى ئېتىلمەيدۇ) ـ **2** «مەن سېنىڭ ئالدىڭدا مېڭىپ ئېگىزلىكلەرنى تۈز قىلىمەن؛ مىس دەرۋازىلارنى چېقىپ تاشلايمەن، تۆمۈر تاقاقلىرىنى سۇندۇرۇۋېتىمەن؛ **3** ۋە ساڭا قاراڭغۇلۇقتىكى گۆھەرلەرنى، مەخپىي جايلاردا ساقلانغان يوشۇرۇن بايلىقلارنى بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭگە ئىسىم قويۇپ سېنى چاقىرغۇچىنى، يەنى مەن پەرۋەردىگارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى دەپ بىلىپ يېتىسەن. **4** مەن ئۆز قۇلۇم ياقۇپ، يەنى ئۆز تاللىغىنىم ئىسرائىل ئۈچۈن، ئىسمىڭنى ئۆزۈم قويغان؛ سەن مېنى بىلمىگىنىڭ بىلەن، مەن يەنىلا ساڭا ئىسىم قويدۇم. **5** مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق؛ مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر؛ سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بېلىڭنى باغلاپ چىڭىتىمىكى، **6** كۈنچىقىشتىن كۈنپېتىشقىچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى مەندىن باشقا ھېچقانداق بىرنىڭ يوقلۇقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر. **7** نۇرنى شەكىللەندۈرگۈچى، قاراڭغۇلۇقنى ياراتقۇچىدۇرمەن، بەخت-خاتىرجەملىكنى ياسىغۇچى، بالا-يىتاپەتنى ياراتقۇچىدۇرمەن؛ مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن». **8** ـ «ئى ئاسمانلار، يۇقىرىدىن ياغدۇرۇپ بېرىڭلار، بۇلۇتلارمۇ ھەققانىيلىق تۆكۈپ بەرسۇن؛ يەر-زېمىن ئېچىلسۇن، نىجات ھەم ھەققانىيلىق مېۋە بەرسۇن؛ زېمىن ئىككىسىنى تەڭ تۆستۈرسۇن! مەن، پەرۋەردىگار، بۇنى يارىتىماي قويمايمەن». **9** ـ «ئۆز ياراتقۇچىسىنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلماقچى بولغانغا ۋاي! ئۇ يەر-زېمىندىكى چىنە پارچىلىرى ئارىسىدىكى بىر پارچىسى، خالاس! سېغىز لاي ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچى ساپالچىغا: ـ «سەن نېمە ياساۋاتىسەن؟» دېمە، ياكى ياسىغىنىڭ ساڭا: «سېنىڭ قولۇڭ يوق» دېمە بولامدۇ؟ **10** ئۆز ئاتىسىغا: «سەن نېمە تۇغدۇرماقچى؟» ياكى بىر ئايالغا: ـ «سېنى نېمىنىڭ تولغىقى تۇتتى؟» ـ دەپ سورىغانغا ۋاي! **11** ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، يەنى ئۆزى ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى كەلگۈسى ئىشلار توغرۇلۇق سورىماقچىمۇسىلەر يەنە؟ ئۆز ئوغۇللىرىم توغرۇلۇق، ئۆز قولۇمدا ئىشلىگىنىم توغرۇلۇق ماڭا بۇيرۇق بەرمەكچىمۇسىلەر!؟ **12** مەن يەقەتلا يەر-زېمىننى ياسىغان، ئۆزىنىڭ ئىنسانىنى ياراتقۇچىدۇرمەن، خالاس! ئۆز قولۇم بولسا ئاسمانلارنى كەرگەن؛ ئۇلارنىڭ ساماۋى قوشۇنلىرىنىمۇ سەپكە سالغانمەن. **13** مەن ئۆزىنى ھەققانىيلىق بىلەن ئۆرغىزغان، ئۆزىنىڭ بارلىق يوللىرىنى تۈز قىلدىم؛ ئۇ بولسا شەھىرىمنى قۇرىدۇ، نە ھەق نە ئىنئام سورىماي ئۇ ماڭا تەۋە بولغان ئەسىرلەرنى قويۇپ بېرىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **14** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مىسىرنىڭ مەھسۇلاتلىرى، ئېفىئوپىيەنىڭ ۋە ئېگىز بويلۇقلار بولغان سىبائىيلارنىڭ مالىلىرى ساڭا ئۆتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرى سېنىڭكى بولىدۇ، ساڭا ئەگىشىپ ماڭىدۇ؛ ئۆزلىرى كىشەن-زەنجىرلەنگەن پېتى سەن تەرەپكە ئۆتىدۇ، ئۇلار ساڭا باش ئۇرۇپ سەندىن ئىلتىجا بىلەن ئۆتۈنۈپ: ـ «بەرھەق، تەڭرى سەندە ئوردىدۇ، باشقا بىرى يوق، باشقا ھېچقانداق خۇدا يوقتۇر» دەپ ئېتىراپ قىلىدۇ. **15** «ئى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، نىجاتكار، دەرھەقىقەت ئۆزىنى يوشۇرۇۋالغۇچى بىر تەڭرىدۇرسەن!». **16** ئۇلار ھەممىسى ئىستىسناسىز خىجىل بولۇپ، شەرمەندە بولىدۇ؛ مەبۇدنى ياسىغانلار شەرمەندە بولۇپ، بىرلىكتە كېتىپ قالىدۇ، **17** ئىسرائىل بولسا پەرۋەردىگار تەرىپىدىن مەڭگۈلۈك نىجات-قۇتۇلۇش بىلەن قۇتقۇزۇلىدۇ؛ ئەبەدىلئەبەدگىچە خىجىل بولمايسىلەر، ھېچ شەرمەندىچىلىكسىز كۆرمەيسىلەر. **18** چۈنكى ئاسمانلارنى ياراتقان، يەر-زېمىننى شەكىللەندۈرۈپ ياسىغان، ئۇنى مەزمۇت قىلغان خۇدا بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇ ئۇنى قۇرۇق-مەنىسىز بولۇشقا ئەمەس، بەلكى ئادەمزاتنىڭ ئۇرالغۇسى بولۇشقا ياراتقاندى) «مەن بولسام پەرۋەردىگار، باشقا بىرى يوقتۇر؛ **19** ـ مەن مەخپىي ھالدا ياكى زېمىندىكى بىرەر قاراڭغۇ جايدا سۆز قىلغان ئەمەسمەن؛ مەن ياقۇبقا: «مېنى ئىزدىشىڭلار بىھۇدىلىك» دېگەن ئەمەسمەن؛ مەن پەرۋەردىگار ھەق سۆزلەيمەن، تۈز گەپ قىلىمەن؛ **20** يىغىلىڭلار، كېلىڭلار، ئى ئەللەردىن قاچقانلار، جەم بولۇپ ماڭا يېقىنلىشىڭلار؛ ئۆزى ئويغان بۇتنى كۆتۈرۈپ، ھېچ قۇتقۇزالمايدىغان بىر «ئىلاھ»قا دۇئا قىلىپ يۈرىدىغانلارنىڭ بولسا ھېچ بىلمى يوقتۇر. **21** ئەمدى ئۇلار ئۆز گەپلىرىنى بايان قىلىش ئۈچۈن يېقىن كەلسۇن؛ مەيلى، ئۇلار مەسىلىھەتلىشىپ باقسۇن! كىم مۇشۇ ئىشنى قەدىمدىلا جاكارلىغانىدى؟ كىم ئۆزۈندىن بېرى ئۇنى بايان قىلغان؟ ئۇ مەن پەرۋەردىگار ئەمەسمۇ؟ دەرۋەقە، مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر؛ ھەم ئادىل خۇدا ھەم قۇتقۇزغۇچىدۇرمەن؛ مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر. **22** ئى يەر-زېمىننىڭ چەت-ياقىلىرىدىكىلەر، ماڭا تەپلۇنۇپ قۇتقۇزۇلۇڭلار! چۈنكى مەن تەڭرىدۇرمەن، باشقا ھېچبىرى يوقتۇر؛ **23** مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم ئىچىكەنمەن، مۇشۇ سۆز ھەققانىيلىق بىلەن ئاغزىمدىن چىقتى، ھەرگىز قايتمايدۇ: ـ «ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار ماڭا [ئىتائەت ئىچىدە] قەسەم ئىچىدۇ». **24** شۇ چاغدا: «ھەققانىيلىق ۋە كۈچ بولسا پەقەت پەرۋەردىگاردىدۇر» ـ دېيىلىدۇ، كىشىلەر دەل ئۇنىڭلا قېشىغا كېلىدۇ؛ غالىجىرلىشىپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى شەرمەندە بولىدۇ. **25** ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ۋە ئۇلار ئۇنى داڭلىشىدۇ.

46 بەل بولسا تىز پۈكتى، نېبو ئېگىلىشۋاتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى ئۇلاغلارنىڭ زېمىنىگە، كالىلارنىڭ زېمىنىگە چۈشتى؛ سىلەر كۆتۈرگەن نەرسىلىرىڭلار ئەمدى ئۇلاغلارغا ئارتىلغان بولۇپ، ھالسىز ئۇلاغلارغا ئېغىر يۈك بولدۇ! **2** ئۇلار ئېگىلىشىدۇ، بىرلىكتە تىز پۈكىشىدۇ؛ ئۇلار مۇشۇ يۈكنى قۇتقۇزالمايدۇ، بىرلىكتە ئەسىرگە چۈشىدۇ. **3** ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، شۇنداقلا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قالدىسى، ئانا كاڭلارنىڭ قورسىقىدىكى چاغدىن تارتىپ ئۆستۈمگە ئارتىلغانلار، بالىياتقۇدىكى چاغدىن تارتىپ كۆتۈرۈلۈپ كەلگەنلەر، ـ ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! **4** سىلەر قېرىغىچىمۇ مەن يەنىلا شۇنداقتۇرمەن، چېچىڭلار ئاقارغىچىمۇ مەن سىلەرنى يۈدۈپ يۈرىمەن؛ سىلەرنى ياسىغان مەندۇرمەن، سىلەرنى كۆتۈرىمەن؛ سىلەرنى يۈدۈپ قۇتقۇزىمەن. **5** ئەمدى مېنى كىمگە ئوخشاتماقچى، ياكى كىمنى ماڭا تەڭ قىلماقچىسىلەر؟ ئۇنى ماڭا ئوخشاش دەپ، سىلەر كىمنى مەن بىلەن سېلىشتۇرماقچىسىلەر؟ **6** ئۇلار بولسا ھەميانىدىن ئالتۇننى چېچىپ بېرىپ، كۈمۈشنىمۇ تارازىغا سالىدۇ، بىر زەرگەرنى يالىلۋالىدۇ، ئۇ بىر مەبۇدنى ياساپ بېرىدۇ؛ ئۇلار يېقىلىدۇ، دەرۋەقە

چوقۇندۇ! 7 تۇلار ئۇنى مۇرىسىگە ئارتىدۇ، ئۇنى كۆتۈرۈپ، تۆز ئورنىغا قويىدۇ؛ ئاندىن ئۇ ئاشۇ يەردە تۇرىدۇ؛ ئۇ ئورنىدىن قوزغىلالمايدۇ؛ بىرسى ئۇنىڭغا يېلىنىپ تىلەيدۇ، لېكىن ئۇ جاۋاب بەرمەيدۇ؛ ئۇ كىشىنى ئاۋارىچىلىكىدىن قۇتقۇزمايدۇ. 8 مۇشۇ ئىشلارنى ئېسىگىلاردا ئۇتۇقلار، شۇنداقلا ئوزۇقلارنى ھەققىي ئەركەكلەردەك كۆرسىتىگلار؛ ئى، ئىتائەتسىزلەر، بۇنى ئېسىگىلارغا كەلتۈرۈڭلار، 9 ئىلگىرىكى ئىشلارنى، يەنى قەدىمدىن بولغان ئىشلارنى ئېسىگىلارغا كەلتۈرۈڭلار، چۈنكى مەن تەڭدىۋىرمەن، باشقا بىرى يوقتۇر؛ مەن خۇدادۇرمەن، ماڭا ئوخشاشلار يوقتۇر، 10 مەن: «مېنىڭ بېكىتكىنىم ئورۇنلىنىدۇ، كۆڭلۈمگە بارلىق پۈككەنلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرمايمۇ قېرىمايمەن» دەپ، ئىشىنىڭ نەتىجىسىنى باشتىلا، ئالدىنئالا تېخى قىلىنمىغان ئىشلارنى ئايان قىلىپ ئېيتقۇچىدۇرمەن؛ 11 كۈنچىقىشتىن يىرتقۇچ بىر قۇشنى، يەنى كۆڭلۈمگە پۈككىنىمنى ئادا قىلغۇچى بىر ئادەمنى يىراق يۇرتىدىن چاقىرغۇچىدۇرمەن. بەرھەق، مەن سۆز قىلغان، بەرھەق، مەن ئۇنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرىمەن؛ بۇنى نىيەت قىلغانىمەن، بەرھەق، مەن ئۇنى ۋۇجۇدقا چىقىرىمەن. 12 ئى ھەققانىيلىقتىن يىراق كەتكەن جاھىللار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار: ـ 13 مەن ھەققانىيلىقىمنى يېقىن قىلىمەن، ئۇ يىراقلاشمايدۇ؛ شۇنىڭدەك مېنىڭ نىجاتىم ھەم كېچىكمەيدۇ؛ مەن زىئونغا نىجات يەتكۈزۈپ، ئىسرائىلغا جۇلالىق-گۈزەللىكىمنى تىكلەپ بېرىمەن».

47

«ئى بابىلنىڭ پاك قىزى، چۈشۈپ تۇپا-چاڭغا ئولتۇر؛ ئى كالدىيلەرنىڭ قىزى، تەختىسىز بولۇپ يەرگە ئولتۇر! چۈنكى سەن «لاتاپەتلىك ۋە نازۇك» دەپ ئىككىنچى ئاتالمايسەن. 2 «تۈگمەن تېشىنى چۆرۈپ، ئۇن تارت ئەمدى، چۈمپەردەكنى ئېچىپ تاشلا، كۆڭلىڭكىنى سېلىۋەت، پاچىقىڭنى يالىڭاچلا، دەريالاردىن سۇ كېچىپ ئۆت؛ 3 ئۇياتلىقىڭ ئېچىلىدۇ؛ بەرھەق، نومۇسۇڭغا تېگىلىدۇ؛ مەن ئىنتىقام ئالىمەن، ھېچكىم مېنى توسىمايدۇ. 4 بىزنىڭ ھەمجىمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز بولسا، «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار» ئۇنىڭ نامى؛ ئۇ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىدۇر. 5 ئى كالدىيلەرنىڭ قىزى، سۈكۈت قىلىپ جىم ئولتۇر، قاراڭغۇلۇققا كىرىپ كەت؛ چۈنكى بۇنىڭدىن كېيىن ئىككىنچى «سەلتەنەتلەرنىڭ خانىشى» دەپ ئاتالمايسەن. 6 مەن ئۆز خەلقىمدىن غەزەپلەندىم، شۇڭا ئۆزۈمنىڭ مىراسىمنى بۇلغۇۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى قولۇڭغا تاپشۇرۇپ بەردىم؛ سەن بولساڭ ئۇلارغا ھېچقانداق رەھىم كۆرسەتمىدىڭ، ياشانغانلارنىڭ ئۈستىگىمۇ بويۇنتۇرۇقلارنى ئىنتايىن ئېغىر قىلىپ سالدىڭ؛ 7 شۇنىڭ بىلەن سەن: ـ «مەن مەڭگۈگە خانىش بولىمەن» دەپ، مۇشۇ ئىشلارنى كۆڭلۈڭدىن ھېچ ئوتكۈزمىدىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلاپ باقمىدىڭىمەن. 8 ئەمدى ھازىر، ئى ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى، تۆز-تۆزىگە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر، مەن ھەرگىز تۇل ياۋالنىڭ چاپاسىنى ياكى بالىلاردىن مەھرۇم بولۇشنىڭ چاپاسىنى تارتمايمەن» ـ دېگۈچى، ئى سەن ئەيش-ئىشرەتكە بېرىلگۈچىسەن، شۇنى ئاڭلاپ قوي: ـ 9 «دەل مۇشۇ ئىككى ئىش، ـ بالىلاردىن مەھرۇم بولۇش ۋە تۇللۇق ـ بىر دەقىقىدە، بىر كۈن ئىچىدىلا بېشىڭغا تەڭ چۈشىدۇ؛ نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلىرىڭ تۆپەيلىدىن، بەك كۆپ ئەپسۇنلىرىڭ ئۈچۈن ئۇلار تولۇق بېشىڭغا كېلىدۇ. 10 چۈنكى سەن ئۆزۈڭنىڭ رەزىللىككىگە تايانغانىسەن، سەن «ھېچكىم مېنى كۆرمەيدۇ» ـ دېدىڭ؛ سېنىڭ دانالىقىڭ ۋە بىلىمىڭ ئۆزۈڭنى ئېزىقتۇرۇپ، سەن كۆڭلۈڭدە: ـ «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» ـ دېدىڭ. 11 بىراق بالا-يىشاپەت سېنى بىسىپ كېلىدۇ؛ سەن ئۇنىڭ كېلىپ چىقىشىنى بىلمەيسەن؛ ھالاكەت بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ سەن ھېچقانداق «ھامىي پۇلى» بىلەن ئۇنى توسالمايسەن؛ سەن ھېچ كۈتمىگەن ۋەيرانچىلىق تۇيۇقسىز سېنى بىسىپ چۈشىدۇ. 12 ئەمدى قېنى، ياشلىقىڭدىن تارتىپ ئۆزۈڭنى ئۆپرىتىپ كەلگەن ئەپسۇنلىرىڭنى، شۇنداقلا نۇرغۇنلىغان جادۇگەرلىكلىرىڭنى ھازىر ئوقۇپ تۇرىۋەر؛ كىم بىلىشۇن، سەن ئۇلاردىن پايدا كۆرۈپ قالامسەن؟ بىرەر تىمنى تەۋرىتىپ قويالارسەن ھەرقاچان؟! 13 سەن ئالغان مەسلىھەتلىرىڭ بىلەن ھالسىزلىنىپ كەتتىڭ؛ ئەمدى ئاسمانلارغا قاراپ ئەبىر بەرگۈچىلەر، يولتۇزلارغا قاراپ پالچىلىق قىلغۇچىلار، يېڭى ئايلارنى كۆزىتىپ مۇنەججىملىك قىلىپ ئىشلارنى «ئالدىنئالا ئېيتقۇچىلار» ئورنىدىن تەڭ تۇرۇپ بېشىڭغا چۈشىدىغانلاردىن سېنى قۇتقۇزسۇن! 14 مانا، ئۇلار پاخالدەك بولۇپ كېتىدۇ؛ ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى يالقۇنىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزالمايدۇ؛ بىراق ئۇلاردا ئادەمنى ئىسسىتىدىغان ھېچ كۆمۈر، ياكى ئادەم ئىسسىنىغۇدەك ھېچ گۈزلخان يوقتۇر! 15 سېنى ئاۋارە قىلغان، ياشلىقىڭدىن تارتىپ سەندە سودا قىلغانلار ساڭا مۇشۇنداق پايدىسىز بولىدۇ؛ ھەربىرى ئۆز يولىنى ئىزدەپ كېتىپ قالىدۇ؛ سېنى قۇتقۇزغۇدەك ھېچكىم يوقتۇر.

48

ئى ياقۇبنىڭ جەمەتى، «ئىسرائىل»نىڭ ئىسمى بىلەن ئاتالغانلار، «يەھۇدا بۇلاقلىرى»دىن چىققانسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ئىشلىتىپ قەسەم قىلغۇچىسىلەر، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى تىلغا ئالغۇچىسىلەر، بىراق بۇلار ھەقىقەت ھەم ھەققانىيلىقتىن ئەمەس! مۇنۇلارنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: ـ 2 (چۈنكى ئۇلار «مۇقەددەس شەھەر»نىڭ نامىنى ئىشلىتىپ ئۆزلىرىگە ئىسىم قىلىدۇ، تېخى ئىسرائىلنىڭ خۇداسىغا «تايىنار»مىش! ئۇنىڭ نامى بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردۇر!) 3 مەن بۇرۇنلا «ئىلگىرىكى ئىشلار»نى ئالدىنئالا بايان قىلدىم؛ ئۇلار ئۆز ئاغزىمدىن چىققان، مەن ئۇلارنى ئاڭلاتتىم؛ مەن بۇلارنى تۇيۇقسىز ۋۇجۇدقا چىقىرىپ، ئۇلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى؛ 4 چۈنكى مەن سېنىڭ جاھىللىقىڭنى، بوينۇڭنىڭ پەيلىرىنىڭ تومۇر، يۈزۈڭنىڭ داپتەك ئىكەنلىكىنى بىلدىم؛ 5 سېنىڭ: «مېنىڭ بۇتۇم مۇشۇلارنى قىلدى»، ياكى «ئويما مەبۇدۇم، قۇيما مەبۇدۇم بۇلارنى بۇيرۇدى» ـ دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، مۇشۇڭا مەن بالدۇر مۇشۇلارنى ساڭا بايان قىلدىم؛ ئىش يۈز بەرگۈچە ئۇلارنى ساڭا ئاڭلىتىپ تۇردۇم. 6 سەن بۇلارنى ئاڭلىغانىسەن؛ ئەمدى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈپ باق! بۇنى راست دەپ ئېتىراپ قىلمامسىلەر؟ مەن بايانتىن «يېڭى ئىشلار»نى، يەنى ساقلىنىپ يوشۇرۇنغان ئىشلارنى بايان قىلدىم، سەن بۇلارنى بىلگەن ئەمەسسەن. 7 سېنىڭ: «دەرۋەقە، مېنىڭ ئۇلاردىن بالدۇر خەۋىرىم بار ئىدى» دېمەسلىكىڭ ئۈچۈن، ئۇلار بۇرۇن ئەمەس، ھازىرلا يارىتىلدۇ، مۇشۇ كۈندىن ئىلگىرى سەن ئۇلارنى ئاڭلاپ باقىغانىسەن. 8 بەرھەق، سەن قۇلاق سالمىدىڭ، بەرھەق، سەن خەۋەرمۇ ئالمىدىڭ، بەرھەق، سېنىڭ قۇلىقىڭ خېلى بۇرۇنلا ئېچىلمايۋېتىلگەن ئىدى، چۈنكى مەن سېنىڭ ۋاپاسىزلىق قىلىۋېرىدىغانلىقىڭنى، بالىياتقۇدىكى چېغىڭدىن تارتىپ «ئاسىي» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىڭنى بىلدىم. 9 ئۆز نامىم ئۈچۈن غەزىپىمنى كېچىكتۈرىمەن، شۇھرىتىم ئۈچۈن سېنى ئۆزۈپ تاشلىمايمەن دەپ غەزىپىمنى بېسىۋالدىم؛ 10 قارا، مەن سېنى تاۋلىدىم، بىراق كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلاندۇرمىدىم، مەن ئازاب-ئوقۇبەتنىڭ خۇمداندا سېنى تاللىۋالدىم؛ 11 ئۆز سەۋەبىمدىن، ئۆز سەۋەبىمدىن مەن مۇشۇنى قىلىمەن؛ مېنىڭ نامىمغا داغ تەگسە قانداق بولىدۇ؟ مەن ئۆزۈمنىڭ شان-شۇھرىتىمنى باشقا بىرسىگە ئوتكۈزۈپ بەرمەيمەن. 12 ئى ياقۇپ، ئى چاقىرغىنىم ئىسرائىل! ماڭا قۇلاق سالغىن؛ مەن «ئۇ»دۇرمەن؛ مەن ئونىنچىدۇرمەن، بەرھەق ھەم ئاخىرقىدۇرمەن؛ 13 مېنىڭ قولۇم يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان، ئوڭ قولۇم ئاسمانلارنى كەرگەن؛ مەن ئۇلارنى چاقىرساملا، ئۇلار جەم بولۇپ ئورنىدىن

تۇردۇ. **14** ھەممىگلار، جەم بولۇپ يىغىلىگلار، ئاگلاپ قويۇگلار، [بۇتلار] ئارىسىدا قايىسىسى مۇشۇنداق ئىشلارنى بايان قىلغان؟ پەرۋەردىگار ياخشى كۆرگەن كىشى بولسا ئۇنىڭ كۆڭلىدىكى ئىشلارنى بابلىدا ئادا قىلىدۇ، ئۇنىڭ بىلەك-قولى كالدىيلەرنىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن چۈشىدۇ؛ **15** مەن، مەن سۆز قىلغانمەن؛ دەرھەققەت، مەن ئۇنى چاقىردىم، مەن ئۇنى ئالدىغا چىقىرىۋالدىم، ئۇنىڭ يولى مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. **16** ـ ماگا يېقىن كېلىگلار، مۇشۇنى ئاگلاپ قويۇگلار، مەن ئەزەلدىن سۆزۈمنى يوشۇرۇن قىلغان ئەمەس؛ [سۆزۈم] ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدىمۇ يەنىلا شۇ يەردە بولغانمەن؛ ھازىر بولسا رەب پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ روھى مېنى ئەۋەتتى! **17** ھەمجەمەت-نىجاتكارىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇزۇگگە پايدا بولسۇن دەپ ساگا تۇگەتكۈچى، ساگا تېگىشلىك بولغان يولدا سېنى يېتەكلىگۈچى مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئۇرمەن؛ **18** سەن مېنىڭ پەرمانلىرىمغا قۇلاق سالغان بولساڭىدى! ئۇنداق بولغاندا بەخت-خاتىرجەملىكىڭ دەريادەك، ھەققانىيلىقىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىدەك بولاتتى! **19** سېنىڭ نەسلىڭ بولسا ئۇنىڭ قۇملىرىدەك، ئىچ-قارنىڭدىن چىققان پەرزەنتلىرىڭ قۇم دانچىلىرىدەك سانسىز بولاتتى! ئۇلارنىڭ ئىسمى مېنىڭ ئالدىمدا ھەرگىز ئۈچۈرۈۋېتىلمەيدىغان يا كى يوقىتىۋېتىلمەيدىغان بولاتتى! **20** بابىلدىن چىقىگلار، كالدىيلەردىن قېچىپ كېتىگلار! ناخشا ئاۋازلىرىنى ياڭرىتىپ مۇشۇنى جاكارلا گلار، بۇ خەۋەرنى ئاگلىتىگلار، جاھانىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە ئۇنى يەتكۈزۈپ مۇنداق دەگلار: ـ «پەرۋەردىگار ئۆز قۇلى ياقۇبنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزدى! **21** ئۇلار چۆل-باياۋانلاردىن ئۆتكەندە ھېچ ئۇسساپ قالمىدى، ئۇ سۈلارنى تاشتىن ئاققۇزۇپ بەردى؛ بەرھەق، ئۇ تاشنى يارغۇزدى، سۈلار ئۇنىڭدىن ئۇرغۇپ چىقتى!». **22** «رەزىللەر ئۈچۈن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بەخت-خاتىرجەملىك يوقتۇر».

49

«ئى ئاراللار، مېنىڭ گېپىمنى ئاگلاگلار، يىراقتىكى ئەل-يۇرتلار، ماگا قۇلاق سېلىگلار! بالىياتقۇدىكى چېغىمدىن تارتىپ پەرۋەردىگار مېنى چاقىردى، ئاپامنىڭ قورسىقىدىكى چېغىمدىن تارتىپ ئۇ مېنىڭ ئىسمىمنى تىلغا ئالدى؛ **2** ئۇ ئاغزىمنى ئوتكۈر قىلىچتەك قىلدى، ئۆز قولىنىڭ سايىسى ئاستىدا مېنى يوشۇرۇپ كەلدى، مېنى سىلىقلانغان بىر ئوق قىلدى، ئۇ مېنى ئوقدېنىغا سېلىپ ساقلىدى، **3** ۋە ماگا: «سەن بولساڭ ئۆزۈڭدە مېنىڭ گۈزەللىك-جۈلالىقىم ئايان قىلىنىدىغان ئۆز قۇلۇم ئىسرائىلدۇرسەن» ـ دېدى». **4** ئەمما مەن: ـ «مېنىڭ ئەجرىم بىكارغا كەتتى، ھېچنېمىگە ئېرىشمەي كۈچ-ماغدۇرۇمنى قۇرۇق سەرپ قىلدىم؛ شۇنداقتىمۇ باھالىنىشىم بولسا پەرۋەردىگاردىندۇر، مېنىڭ ئەجرىمنىمۇ خۇدايىمغا تاپشۇردۇم» ـ دېدىم؛ **5** ئەمدى مېنى ئۆز قۇلى بولۇشقا، ياقۇبنى توۋا قىلىپ ئۈنىڭ يېنىغا قايتۇرۇشقا مېنى بالىياتقۇدا شەكىللەندۈرگەن پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئىسرائىل قايتۇرۇلۇپ يېنىغا توپلانمىغان بولسىمۇ، مەن يەنىلا پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە شان-شەرەپكە ئىگە بولدۇم، شۇنىڭدەك خۇدايىم مېنىڭ كۈچۈمدۇر) **6** ـ ئۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ياقۇپ قەبىلىلىرىنى [گۇناھتىن قۇتقۇزۇپ] تۇرغۇزۇشقا، ھەمدە ئىسرائىلدىكى «ساقلانغان سادىقلار»نى بەختكە قايتۇرۇشقا قۇلۇم بولۇشۇڭ سەن ئۈچۈن زەررىچىلىك بىر ئىشتۇر، مەن تېخى سېنى ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتىم بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». **7** ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى، ئۇنىڭدىكى مۇقەددەس بولغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر ئىچ-ئىچىدىن نەپرەتلىنىدىغان كىشىگە، يەنى كۆپچىلىك لەنىتى دەپ قارىغان، ئەمەلدارلارغا قۇل قىلىنغان كىشىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «سۈزىدە تۇرغۇچى پەرۋەردىگار، يەنى سېنى تاللىغان ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ سەۋەبىدىن، پادىشاھلار كۆزلىرىنى ئېچىپ كۆرۈپ ئورنىدىن تۇرىدۇ، ئەمەلدارلارمۇ باش تۇرىدۇ؛ **8** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شاپائەت كۆرسىتىلىدىغان بىر پەيتتە دۇئايىكىنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەتكۈزۈلىدىغان بىر كۈندە مەن ساگا يارىدەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن؛ مەن سېنى قوغدايمەن، سېنى خەلقىمگە ئەھدە سۈپىتىدە بېرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن زېمىننى ئەسلىگە كەلتۈرسەن، [خەلقىمنى] خارابە بولۇپ كەتكەن مىراسلىرىغا ۋارىسلىق قىلدۇرىسەن، **9** سەن مەھبۇسلارغا: «يۇياقتا كېلىگلار»، قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرغانلارغا: «نۇرغا چىقىگلار» ـ دەيسەن؛ ئۇلار يوللار بويىدىمۇ ئوتلاپ يۈرىدۇ، ھەتتا ھەر بىر تاقىر تاغلاردىن ئوزۇقلۇق تاپىدۇ؛ **10** ئۇلار ئاچ قالمايدۇ، ئۈسساپ كەتمەيدۇ، تومۇز ئىسسىقىمۇ، قۇياش تەپتىمۇ ئۇلارنى ئۇرمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلارغا رەھىم قىلغۇچى ئۇلارنى يېتەكلەيدۇ، ئۇ ئۇلارغا بۇلاقلارنى بويلىتىپ يول باشلايدۇ. **11** شۇنىڭدەك مەن بارلىق تاغلىرىمنى يول قىلىمەن، مېنىڭ يوللىرىم بولسا ئېگىز كۆتۈرۈلىدۇ. **12** مانا، مۇشۇ كىشىلەر يىراقتىن كېلىۋاتىدۇ، مانا، بۇلار بولسا شىمالدىن ۋە غەربتىن كېلىۋاتىدۇ، ھەم مۇشۇلار سىنىم زېمىنىدىنمۇ كېلىۋاتىدۇ. **13** خۇشاللىقتىن توۋلاگلار، ئى ئاسمانلار؛ ئى يەر-زېمىن، شادلان؛ ناخشىلارنى ياڭرىتىگلار، ئى تاغلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەردى، ئۆزىنىڭ خار بولغان پېقىر-مۇمىنلىرىگە رەھىم قىلىدۇ. **14** بىراق زىئون بولسا: ـ «پەرۋەردىگار مەندىن ۋاز كەچتى، رەببىم مېنى ئۇنتۇپ كەتتى!» ـ دەيدۇ. **15** ئانا ئۆزى ئېمىتۋاتقان بوۋىقىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ ئۆز قورسىقىدىن تۇغقان ئوغلىنا رەھىم قىلمايى تۇرالامدۇ؟ ھەتتا ئۇلار ئۇنتۇغان بولسىمۇ، مەن سېنى ئۇنتۇيالمايمەن. **16** مانا، مەن سېنى ئۆز ئالقانلىرىمغا ئويۇپ يۈتكەنمەن؛ [خارابە] تاملىرىڭ ھەردائىم كۆز ئالدىمدىدۇر. **17** ئوغۇل بالىلىرىڭ [قايتىشقا] ئالدىرىتىدۇ؛ ئەسلىدە سېنى ۋەيران قىلغانلار، خاراب قىلغانلار سېنىڭدىن يىراق كېتىۋاتىدۇ؛ **18** بېشىڭنى ئېگىز كۆتۈرۈپ ئەتراپىڭغا قاراپ باق! ئۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ قېشىڭغا قايتىپ كېلىۋاتىدۇ! ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، سەن ئۇلارنى ئۆزۈڭگە زىبۇ-زىننەتلەر قىلىپ كىيىسەن؛ تويى بولىدىغان قىزدەك سەن ئۇلارنى تاقايسەن؛ **19** چۈنكى خارابە ھەم چۈلدەرەپ كەتكەن جايلىرىڭ، ۋەيران قىلىنغان زېمىنىڭ، ھازىر كېلىپ، ئۆزىمۇچى بولغانلار تۈپەيلىدىن ساگا تارچىلىق قىلىدۇ، ئەسلىدە سېنى يۇتۇۋالغانلار يىراقلاپ كەتكەن بولىدۇ. **20** سېنىڭدىن جۈدا قىلىنغان بالىلىرىڭ بولسا ساگا: ـ «مۇشۇ جاي ئۆزۈمۈشۈمغا بەك تارچىلىق قىلىدۇ؛ ماگا ئۆزغۇدەك بىر جاينى بوشتىپ بەرسەڭ!» ـ دەيدۇ؛ **21** سەن كۆڭلۈڭدە: ـ «مەن بالىلىرىمدىن ئايرىلىپ قالغان، غېرىب-مۇساپىر ۋە سۈرگۈن بولۇپ، ئۇيان-بۇيان ھەيدىۋېتىلگەن ئۆرسام، كىم مۇشۇلارنى ماگا تۇغۇپ بەردى؟ كىم ئۇلارنى بېقىپ چوڭ قىلدى؟ مانا، مەن غېرىب-يالغۇز قالدۇرۇلغانمەن؛ ئەمدى مۇشۇلار زادى نەدىن كەلگەندۇر؟» ـ دەيسەن. **22** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئەللەرگە قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئىشارەت قىلىمەن، ئەل-مىللەتلەرگە كۆرۈندىغان بىر ئۇغنى تىكلەيمەن؛ ئۇلار ئوغۇللىرىڭنى قۇچىقىدا ئېلىپ كېلىشىدۇ، ئۇلار قىزلىرىڭنى ھاياش قىلىپ كېلىدۇ. **23** پادىشاھلار بولسا، «ئاتاق دادىلىرىڭ»، خانىشلار بولسا ئىنىگانلىرىڭ بولىدۇ، ئۇلار ساگا بېشىنى يەرگە تەككۈزۈپ تەزىم قىلىپ، پۇتلىرىڭ ئالدىدىكى چاڭ-توپىنىمۇ يالايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسەن؛ چۈنكى ماگا ئۈمىد باغلاپ كۈتكەنلەر ھەرگىز يەرگە قاراپ قالمايدۇ. **24** ئولجىنى باتۇرلاردىن ئېلىۋالغىلى بولامدۇ؟ ھەققانىيەت جازاسى سەۋەبىدىن تۇتقۇن قىلىنغان بولسا قۇتۇلدۇرغىلى بولامدۇ؟ **25** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەتتا باتۇرلاردىن ئەسىرلەرنىمۇ قايتۇرۇۋالغىلى، ئەشەددىيلەردىن ئولجىنى قۇتقۇزۇۋالغىلى

بولدۇ؛ ۋە سەن بىلەن دەۋالاشقانلار بىلەن مەنمۇ دەۋالىشىمەن، شۇنىڭ بىلەن بالىلىرىڭنى قۇتقۇزۇپ ئازاد قىلىمەن. 26 سېنى ئەزگۈچىلەرنى ئۆز گۈشى بىلەن ئۆزىنى ئوزۇقلاندۇرىمەن؛ ئۇلار يېگۈچى شاراب ئىچكەندەك ئۆز قېنى بىلەن مەست بولۇپ كېتىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەن پەرۋەردىگارنىڭ سېنىڭ قۇتقۇزغۇچىڭ ھەم مەجەممەت-نىجاتكارىڭ، ياقۇپقا كۈچ-قۇدرەت بولغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

50

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قويۇۋەتكەن ئاناگلارنىڭ تالاق خېتى قېنى؟ ماگا قەرز بەرگۈچىلەرنىڭ قايىسىسىغا سىلەرنى سېتىۋەتكەنمەن؟ مانا، سىلەر ئۆز گۇناھلىرىڭلار تارقىلىق ئۆزۈڭلارنى سېتىۋەتكەنسىلەر؛ سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلار تۈپەيلىدىن ئاناگلار قويۇۋېتىلگەندى. 2 مەن سىلەردىنمۇ سورايمەن: مەن كەلگىنىمدە، نېمىشقا ھېچ ئادەم چىقمىدى؟ مەن چاقىرغىنىمدا، نېمىشقا ھېچكىم «مانا مەن» دەپ جاۋاب بەرمىدى؟ مۇرلۇككە چىقىرىشقا قولۇم قىسقىلىق قىلامدۇ؟ قۇتقۇزغۇدەك كۈچۈم يوقمىدۇ؟ مانا، مەن بىر ئەيىبلەپلا دېڭىزنى قۇرۇتۇپ، دەريالارنى چۆلگە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ سۇ يولىغاچقا ئۇلارنىڭ بېلىقلىرى سېسىپ كېتىدۇ، ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلىدۇ؛ 3 ئاسمانلارنى قارىلىق بىلەن كىيدۈرىمەن، ئۇلارنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى [قارا] يۈزدىن قىلىمەن». 4 «رەب پەرۋەردىگار مېنىڭ جاپا چەككەنلەرنىڭ كۆڭلىنى ياساشنى بىلىشىم ئۈچۈن ماگا تەلىم-تەربىيە ئالغۇچىلارنىڭ تىلىنى تەقدىم قىلدى؛ ئۇ مېنى ھەر سەھەر ئويغىتىپ ئۇيرىدۇ، تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ قاتاردا مېنىڭ قۇلىقىمنى ئويغىتىدۇ. 5 رەب پەرۋەردىگار قۇلىقىمنى ئاچتى؛ مەن بولسام ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم، ياكى يولدىن باش تارتمىدىم. 6 دۈمبەمنى ساۋېغۇچىلارغا، مەڭزىلىرىمنى تۈك يۇلغۇچىلارغا ئۆتۈپ بەردىم؛ خورلۇق ھەم تۈكۈرۈشلەردىن يۈزۈمنى قاچۇرمىدىم، 7 بىراق رەب پەرۋەردىگار ياردىمىدە بولدۇ؛ شۇڭا مەن يەرگە قاراپ قالمايمەن؛ شۇڭا مەن [نىيىتىمنى قەتئىي قىلىپ] يۈزۈمنى ئالماستەك چاڭ قىلدىم، خجىللىققا قالدۇرۇلمايدىغانلىقىمنى بىلىمەن. 8 مېنى ئاقلىغۇچى يېنىمدىدۇر، كىم ماگا ئەرز-شىكايەت قىلالىسۇن؟ بار بولسا بىرلىكتە دەۋالىشايلى؛ كىم مېنىڭ ئۈستۈمدىن ئەيىبلىمەكچى بولسا، ئالدىمغا كەلسۇن! 9 ماگا يارىدەمدە بولغۇچى رەب پەرۋەردىگاردۇر، ئەمدى مېنى ئەرز قىلالايدىغان كىمكەن؟ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر تال كىيىمدەك ئەسكىرەپ كېتىدۇ؛ پەرۋانىلەر ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ». 10 ـ «ئاراڭلاردا پەرۋەردىگاردىن قورقىدىغان، ئۇنىڭ قۇلىنىڭ سۆزىگە ئىتائەت قىلىدىغان كىم بار؟ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، يورۇقلۇقى بولمىغان كىشى بولسا، پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ئىشىنىپ خاتىرجەملەنسۇن، خۇداسىغا يۈلەنسۇن! 11 مانا، ئۆزلىرى ئۈچۈن ئوت ياقىدىغان، ئەترابىڭلارنى مەشئەللەر بىلەن ئورايدىغان ھەممىڭلار! قېنى، ئۆز ئوتۇڭلارنىڭ نۇرىدا، ئۆزۈڭلار ياقىقان مەشئەللەر ئارىسىدا مېڭىڭلار؛ بىراق سىلەر شۇنى قولۇمدىن ئالىسىلەركى: ـ «ئازاب-ھەسرەت ئىچىدە ياتىسىلەر!».

51

«ئى ھەققانىيلىققا ئىنتىلگۈچىلەر، پەرۋەردىگارنى ئىزدىگۈچىلەر، ماگا قۇلاق سېلىڭلار: ـ سىلەرنى يونۇپ چىقارغان تاشقا، سىلەرنى كولاپ چىقارغان ئوۋەككە نەزەر سېلىڭلار؛ 2 ئاتاگلار ئىبراھىمغا، سىلەرنى تۇغۇپ بەرگەن ساراھقا نەزەر سېلىڭلار، چۈنكى مەن ئۇنى يالغۇز چېغىدا چاقىردىم، ئۇنىڭغا بەخت ئاتا قىلدىم، ھەم ئۇنى ئاۋۇندۇردۇم. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار زىئونغا تەسەللى بەرمەي قويمايدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق خارابە يەرلىرىگە چوقۇم تەسەللى بېرىدۇ؛ ئۇ چوقۇم ئۇنىڭ جاڭگاللىرىنى ئېرەم باغچىسىدەك، ئۇنىڭ چۆل-باياۋانلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ بېغىدەك قىلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن خۇشاللىق ھەم شاد-خۇرەملىق، رەھمەتلەر ھەم ناخشا ئاۋازلىرى تېپىلىدۇ. 4 مېنىڭ خەلقىم، گېپىمنى ئاڭلاڭلار، ئۆز ئېلىم، ماگا قۇلاق سېلىڭلار؛ چۈنكى مەندىن بىر قانۇن-تەلىم كېلىدۇ، ۋە مەن ھۆكۈم-ھەقىقىتىمنى ئەل-يۇرتلار ئۈچۈن بىر نۇر قىلىپ تىكلەيمەن. 5 مېنىڭ ھەققانىيلىقىم سىلەرگە يېقىن، مېنىڭ نىجاتىم يولغا چىقتى؛ مېنىڭ بىلەكلىرىم ئەل-يۇرتلارغا ھۆكۈم-ھەقىقەتنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئاراللار مېنى كۈتۈپ ئۈمىد باغلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ بىلىكىمگە تايىنىدۇ. 6 بېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئاسمانلارغا، ئاستىڭلاردا ئۆزغان يەر-زېمىنغىمۇ قاراپ بېقىڭلار؛ چۈنكى ئاسمانلار ئىس-تۈتەكتەك غايىب بولىدۇ، يەر-زېمىن بولسا بىر تال كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆرۈۋاتقانلارمۇ ئوخشاشلا ئۆلىدۇ؛ بىراق نىجاتىم بولسا ئەبەدىلىكەبەدگىچىدۇر، مېنىڭ ھەققانىيلىقىم ھەرگىز يانجىلمايدۇ. 7 ئى ھەققانىيلىقىمنى بىلگۈنلەر، كۆڭلىگە قانۇن-تەلىمنى پۈككەن خەلق، ماگا قۇلاق سېلىڭلار، ئىنسانلارنىڭ ھاقارەتلىرىدىن قورقماڭلار، ئۇلاردىكى كۆپۈرلۈق ۋە غالجىرلاشلاردىن پاتىپاراق بولۇپ كەتمەڭلار، 8 چۈنكى كۈيە ئۇلارنى كىيمىنى يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ، قۇرت يۈڭ يەۋالغاندەك يەۋالىدۇ؛ بىراق ھەققانىيلىقىم ئەبەدىلىكەبەدگىچىدۇر، مېنىڭ نىجاتىم دەۋرىدىن-دەۋرگىچىدۇر. 9 ئويغان، ئويغان، كۆچنى ئۆزۈڭگە كىيىم قىلىپ كىيگەيسەن، ئى پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى! قەدىمكى ۋاقىتلاردا، ئۆتكەن زامانلاردىكى دەۋرلەردە ئويغانغىنىڭدەك ئويغان! راھابنى قىيما-چىيما قىلىپ چېپىۋەتكەن، ئەجدىھانى سانجىپ زەخمىلەندۇرگەن ئەسلى سەن ئەمەسمۇ؟ 10 دېڭىزنى، دەھشەتلىك ھاگلارىدىكى سۈلارنى قۇرۇتۇۋېتىپ، دېڭىزنىڭ تەگلىرىنى سەن ھەمجەممەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلارنىڭ ئۆتۈش يولى قىلغان ئۆزۈڭگە ئەمەسمۇ؟ 11 شۇڭا پەرۋەردىگار بەدەل تۆلەپ قۇتقۇزغانلار قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار ناخشىلارنى ئېيتىپ زىئونغا يېتىپ كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ باشلىرىغا مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق قوندۇ، ئۇلار خۇشاللىق ۋە شادلىققا ئېرىشىدۇ، قايغۇ-ھەسرەت ھەم ئۆھ-نادامەتلەر بەدەر قاچىدۇ.
12 سىلەرگە تەسەللى بەرگۈچى ئۆزۈم، ئۆزۈمدۇرمەن؛ ئۇلۇش ئالدىدا ئۆرغان بىر ئىنسانىدىن، تېنى ئوت-چۆپلەرگە ئايلىنىپ كېتىدىغان ئىنسان بالىسىدىن قورقۇپ كەتكىنىڭ نېمىسى؟ 13 ئاسمانلارنى كەرگەن، يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سالغان ياسىغۇچىڭ پەرۋەردىگارنى ئۇنتۇپ يۈرىسەن، شۇنداقلا كۈن بويى ھالاكەت يۈرگۈزمەكچى بولغان زالىمنىڭ قەھىردىن توختاۋسىز قورقۇپ يۈرىسەن؛ ئەمدى زالىمنىڭ قەھرى قېنى؟ 14 باش ئەگكەن ئەسىر بولسا تېزدىن بوشىتىلىدۇ؛ ئۇ ھاڭىنا چۈشمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆلەيدۇ، ئۇنىڭ رىسقىمۇ ئۇگەپ قالمايدۇ.
15 مەن بولسام دېڭىزنى قوزغاپ، دولقۇنلارنى ھۆركىرەتكۈچى پەرۋەردىگار خۇدايىڭدۇرمەن؛ «ساماۋۇى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار» مېنىڭ ناممىدۇر؛ 16 ۋە ئاسمانلارنى تىكلەشكە، يەر-زېمىننىڭ ئۇلىنى سېلىشقا، ۋە زىئونغا: «سەن مېنىڭ خەلقىمدۇر» دېيىشكە، مەن سۈزۈمنى ئاغزىڭغا قۇيغانمەن، سەن [قۇلۇمنى] قولۇمنىڭ سايىسى بىلەن ياپقانمەن. 17 ئى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى قەھرلىك قەدەھنى ئىچىۋەتكەن يېرۇسالىم، ئويغان، ئويغان، ئورنۇڭدىن تۇر؛ ئادەمنى ۋەھىمگە سالغۇچى جام-قەدەھنى سەن ئىچتىڭ، بىراقلا كۆتۈرىۋەتتىڭ؛ 18 ئۇنىڭ تۇغۇپ بەرگەن بارلىق بالىلىرى ئارىسىدا ئۇنى يېتەكلىگۈدەك ھېچكىم يوق، ئۇنىڭ بېقىپ چوڭ قىلغان بارلىق بالىلىردىن ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ يۈلگۈدەك ھېچبىرىمۇ يوق. 19 بۇ ئىككى ئىش بېشىڭغا چۈشتى ـ (كىم سەن ئۈچۈن ئىچ ئاغرىتىپ يىغلار؟!) ـ بۇلاڭچىلىق ھەم ۋەيرانچىلىق، ئاچارچىلىق ھەم قىلىچ، مەنمۇ ساڭا تەسەللى بېرەلەيمەمكىن؟ 20 سېنىڭ بالىلىرىڭ ھالسىزلىنىپ ھوشىدىن كەتتى، تورغا چۈشكەن جەرەندەك ھەربىر كوچىنىڭ دوقۇشىدا ياتىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى بىلەن، خۇدايىڭنىڭ تەنبىھى بىلەن تولدۇرۇلدى؛ 21 شۇڭا ھازىر بۇنى ئاڭلاپ قوي،

ئى خار بولغان، ـ مەست بولغان، بىراق شاراب بىلەن ئەمەس: ـ **22** ئۇز خەلقىنىڭ دەۋاسىنى يۈرگۈزگۈچى رەببىڭ پەرۋەردىگار، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن قولۇڭدىن ئادەمنى ۋەھىمگە سالدىغان جام-قەدەھنى، يەنى قەھرىمگە تولغان قەدەھنى ئىلىۋالدىم؛ سەن ئىككىنچى ئۇنىڭدىن ھېچ ئىچمەيسەن؛ **23** مەن ئۇنى سېنى خارلىۋاتقانلارنىڭ قولىغا ئۆتكۈزىمەن؛ ئۇلار ساڭا: «بىز ئۈستۈڭدىن دەسسەپ ئۆتىمىز، ئېگىلىپ تۇر» دېدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن تېنىڭنى يەر بىلەن تەڭ قىلىپ، ئۈستۈڭدىن ئۆتكۈچىلەر ئۈچۈن ئورۇڭنى كوچىدىكى يول قىلدىڭ».

52 ـ ئويغان، ئويغان، ئى زىئون، كۈچۈڭنى كىيىۋال، ئى يېرۇسالېم، مۇقەددەس شەھەر، گۈزەل كىيىم-كېچەكلىرىڭنى كىيىۋال، چۈنكى بۇندىن باشلاپ سۈننەت قىلىنمىغانلار يا كى ناپاكلار ئىچىڭگە ئىككىنچى كىرمەيدۇ. **2** توپا-چاڭدىن چىقىپ ئورۇڭنى سىلكىۋەت؛ ئورنۇڭدىن تۇر، ئولتۇرۇۋال، ئى يېرۇسالېم؛ ئورۇڭنى بوينۇڭدىكى زەنجىرلەردىن بوشتىۋەتكىن، ئى ئۆتقۈن بولغان زىئون قىزى! **3** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئورۇڭلارنى پۇلسىز سېتىۋەتكەنسىلەر؛ پۇلسىز قايتۇرۇپ سېتىۋېلىنىسىلەر». **4** چۈنكى مۇنداق دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار: ـ خەلقىم دەسلەپتە مىسىرغا مۇساپىر سۈپىتىدە چۈشكەنىكەن، شۇنداقلا يېقىندا ئاسۇرىيە ئۇلارنى ئەزگەن يەردە، **5** (ئەمدى ھازىر خەلقىم پۇلسىز ئېلىپ كېلىنگىنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار) مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟ ئۇلار ئۆستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار ئۇلارنى زار ۋاقىتتىقان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇنداقلا نامىم بولسا كۈن بويى توختاۋسىز ھاقارەتلەنگەن ئۇرسا، مېنىڭ كارىم بولمامدىكەن؟!» **6** شۇڭا ئۇز خەلقىم مېنىڭ نامىمنى بىلىدۇ، شۇڭا شۇ كۈنى ئۇلار مېنىڭ «ئۇ» ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا ئۇلارغا: «كۆر، مېنى!» دەيدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **7** تاغلار ئۈستىدە خۇش خەۋەر ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرى نېمىدېگەن گۈزەل-ھە! ئۇ ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلايدۇ، بەختلىك خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كېلىدۇ، نىجات-قۇتقۇزۇشنى ئېلان قىلىدۇ، ئۇ زىئونغا: «خۇدايىڭ ھەممىگە ھۆكۈم سۈرىدۇ!» **8** كۆزەتچىلىرىڭنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلا! ئۇلار ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ، ناخشىلارنى يا كۆتىپ توۋلايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوننى ئېلىپ قايتاندا، ئۇلار ئۆز كۆزى بىلەن كۆرىدۇ! **9** ئى يېرۇسالېمنىڭ خارابىلىرى، ناخشىلارنى يا كۆتىپ تەنتەنە قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە تەسەللى بەرگەن، ئۇ يېرۇسالېمنى ھەججەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان! **10** پەرۋەردىگار ئەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ئۆز مۇقەددەس بىلىكىنى ئېچىپ ئايان قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن يەر-زېمىننىڭ بارلىق چەت-ياقىلىرى خۇدايىمىزنىڭ نىجات-قۇتقۇزۇشىنى كۆرىدۇ. **11** چىقىپ كېتىڭلار، چىقىپ كېتىڭلار، ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگمەي شۇ يەردىن چىقىپ كېتىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس قاچا-قۇچىلىرىنى كۆتۈرگۈچىلەر، ئۆزۈڭلارنى پاك تۇتۇڭلار، **12** چۈنكى سىلەر ئالدىرىغان پېتى ئەمەس، پاتپاراق قاچقان پېتى ئەمەس چىقىپ كېتىسىلەر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئالدىڭلاردا ماڭىدۇ، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئارقا مۇھاپىزەتچىڭلار بولىدۇ. **13** «ـ كۆرۈڭلاركى، مېنىڭ قۇلۇم دانالىق بىلەن ئىش كۆرىدۇ، ئۇ [ئالەم ئالدىدا] كۆتۈرۈلىدۇ، يۇقىرى ئورۇنغا چىقىرىلىدۇ، ناھايىتى ئالىي ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈلىدۇ. **14** لېكىن ئۇرغۇن كىشىلەر سېنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران قېلىشىدۇ، ـ چۈنكى ئۇنىڭ چىرايى باشقا ھەرقاندىقىنىڭكىدىن كۆپ زەخىملەنگەن، [قۇلنىڭ] قىيابىتى شۇ دەرىجىدە بۇزۇۋېتىلگەنكى، ئۇنىڭدا ھەتتا ئادەم سىياقىمۇ قالمىغان! **15** ئۇ شۇ يول بىلەن نۇرغۇن ئەللەرنىڭ ئۈستىگە [قان] چاچىدۇ. ھەتتا شاھ-پادىشاھلارمۇ ئۇنىڭ كارامىتىدىن ئاغزىنى ئۇتۇپلا قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇزلىرىگە ئەزەلدىن ئېيتىلمىغانىنى ئۇلار كۆرەلەيدۇ، ئۇلار ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغانىنى چۈشىنەلەيدۇ.

53 بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىمگىمۇ ئايان قىلىنغان؟ **2** ئۇ بولسا [پەرۋەردىگارنىڭ] ئالدىدا خۇددى يۇمران مايسىدەك، يا كى خۇددى قاغىبراق تۇپراقتا تارتقان بىر يىلتىزدەك ئۈسىدۇ؛ ئۇنىڭدا جەزىبدارلىق يا كى ھەيۋە يوق بولىدۇ، بىز ئۇنى كۆرگىنىمىزدە، ئۇنىڭ بىزنى جەلب قىلغۇدەك تەقى-تۇرقىمۇ يوق بولىدۇ. **3** ئۇ كىشىلەر تەرىپىدىن كەمىستىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭدىن يىراقلىشىدۇ؛ ئۇ كۆپ دەرد-ئەلەملىك ئادەم بولۇپ، ئۇنىڭغا ئازاب-ئۇقۇبەت يار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدىن يۈزلەر قاچۇرۇلىدۇ؛ ئۇ كەمىستىلىدۇ، بىز ئۇنى ھېچ نەرسىگە ئەرزىمەس دەپ ھېسابلىدۇق. **4** براق ئەمەلىيەتتە بولسا، ئۇ بىزنىڭ قايغۇ-ھەسرىتىمىزنى كۆتۈردى، ئازاب-ئۇقۇبەتلىرىمىزنى ئۇز ئۈستىگە ئالدى. بىز بولساق، بۇ ئىشلارنى ئۇ ۋاباغا ئۇچرىغانلىقىدىن، خۇدا تەرىپىدىن جازالىنىپ ئازۇلىغانلىقىدىن، شۇنداقلا قىيىن-قىستاققا ئېلىنغانلىقىدىن دەپ قاريدۇق! **5** لېكىن ئۇ بىزنىڭ ئاسىيلىقلىرىمىز تۈپەيلىدىن يارىلاندى، بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن زەخىملەندى؛ ئۇنىڭ جازالىنىشى بەدىلىگە، بىز ئارام-خاتىرجەملىك تاپىۋېتى، ھەم قامچىدىن بولغان يارىلىرى ئارقىلىق بىز شىپاۋۇ تاپتۇق. **6** ھەممىمىز خۇددى قويلاردەك يولدىن ئېزىپ، ھەربىرىمىز ئۆزىمىز خالىغان يولغا ماڭغاندۇق؛ بىراق پەرۋەردىگار ھەممىمىزنىڭ قەبىھلىكىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يېغىپ يۈكلىدى. **7** ئۇ قىينىلىپ، ئازاب چەككەن بولسىمۇ ئېغىز ئاچمىدى؛ ئۇ خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان پاقلاندەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، شۇنداقلا يۈڭ قىرقىغۇچىلار ئالدىدا قوي ئۈن-تىنسىز ياتقاندەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. **8** ئۇ قامام قويۇلۇپ، ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولۇپ ئېلىپ كېتىلدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئۈلادىنى كىممۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ئۇ تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدىن ئېلىپ كېتىلدى، مېنىڭ خەلقىمنىڭ ئاسىيلىقى ئۈچۈن ئۇ ۋابا بىلەن ئۇرۇلدى. **9** كىشىلەر ئۇنى ئەزىلەر بىلەن ئورتاق بىر گۇرگە بېكىتكەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆلۈمدە بىر باي بىلەن بىللە بولدى، چۈنكى ئۇ ھېچقاچان زوراۋانلىق قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن بىرەر ئېغىزمۇ ھىيلە-مىكىرلىك سۆز تېپىلماس. **10** براق ئۇنى ئېزىشنى لايىق كۆرگەن پەرۋەردىگاردۇر؛ ئۇ ئۇنى ئازابقا چۈمۈلدۈرگۈزدى. گەرچە ئۇ ئۆز جېنىنى گۇناھنى يۇيىدىغان قۇربانلىق قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇرۇق-ئەۋلادلىرىنى چوقۇم كۆرۈپ ئۇزىدۇ، شۇنداقلا ئۇنىڭ كۆرىدىغان كۈنلىرى ئۇزارتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگارنىڭ كۆڭلى سۈيۈندىغان ئىشلار ئۇنىڭ ئىلكىدە بولۇپ، راۋاج تېپىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **11** ئۇ ئۆزى تارتقان جاپالىنىڭ مېۋىسىنى كۆرۈپ مەمنۇن بولىدۇ؛ ھەققانىي بولغۇچى مېنىڭ قۇلۇم ئۇنىڭنىڭ بىلىملىرى بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرگە ھەققانىيلىقنى يەتكۈزىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى ئۆزىگە يۈكلىۋالىدۇ. **12** بۇ ئىشلارنى ئۈچۈن مەن شۇ «نۇرغۇن كىشىلەر»نى ئۇنىڭغا ھەدىيە قىلىپ ئېسىۋىسى قىلىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزى كۈچلۈكلەرنى غەنىمەت سۈپىتىدە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدىغان بولىدۇ؛ چۈنكى ئۇ تا ئۆلۈشىگە قەدەر «[شاراب ھەدىيە]»نى ئۆتكەندەك، ئۆز جېنىنى ئۆتۈپ بەردى، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ قاتاردا سانىلىشىغا يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى، ئۆزىنى ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ئورنىغا قويۇپ ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلدى».

54 ـ تەنتەنە قىل، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن ئۇغماس ئايال! ناخشىلارنى يا كۆرات، شادلىنىپ توۋلا، ئى تولغاق ئۈتۈپ باقمىغان ئايال! ـ چۈنكى غېرىب

ئايالىنىڭ بالىلىرى ئېرى بار ئايالىنىڭكىدىن كۆپتۇر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ **2** چېدىرىڭنىڭ ئورنىنى كېڭەيتىپ، تۇرالغۇلىرىڭنىڭ ئېتىكلىرىنى تۇلار يايسۇن؛ كۆچۈڭنى ھېچ ئايماي چېدىر تانىلىرىڭنى ئۇزارتقىن، قوزۇقلىرىڭنى چىڭايتقىن؛ **3** چۈنكى سەن ئوڭ ۋە سول تەرەپكە كېڭىيىسەن؛ سېنىڭ ئەۋلادىڭ باشقا ئەللەرنى ئىگەلەيدۇ، تۇلار غېرىب شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىدۇ. **4** قورقما، چۈنكى سەن ھېچ خجالەتتە بولمايسەن، ھېچ ئۇياتقا قالدۇرۇلمايسەن، چۈنكى يەرگە ھېچ قارىتىلىپ قالمايسەن، چۈنكى ياشلىقىڭدىكى خجىلچانلىقنى ئۇنتۇيسەن، تۇلۇقۇڭنىڭ ئاھانىتىنى ھېچ ئېسىڭگە كەلتۈرەلمەيسەن. **5** چۈنكى سېنى يارىتىپ شەكىللەندۈرگۈچىڭ بولسا سېنىڭ ئېرىڭ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامى؛ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ بولسا ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى، ئۇ بارلىق يەر-زېمىننىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىدۇ. **6** چۈنكى پەرۋەردىگار سېنى چاقىردى، ـ خۇددى ئېرى تۇزىدىن ۋاز كەچكەن، كۆڭلى سۇنۇق بىر ئايالدەك، ياشلىقىدا ياتلىق بولۇپ ئاندىن تاشلۇۋېتىلگەن بىر ئايالنى چاقىرغاندەك چاقىردى» ـ دەيدۇ سېنىڭ خۇدايىڭ؛ **7** مەن بىر دەقىقە سەندىن ئايرىلىپ كەتتىم، بىراق زور كۆيۈنچانلىق بىلەن سېنى يېنىمغا يىغىمەن؛ **8** غەزەپىمنىڭ تېشىشى بىلەن مەن بىر دەقىقىلا يۈزۈمنى سەندىن يوشۇرۇپ قويدۇم، بىراق مەڭگۈلۈك مېھىر-مۇھەببىتىم بىلەن ساڭا كۆيۈنچانلىق كۆرسىتىمەن» ـ دەيدۇ ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ پەرۋەردىگار. **9** مۇشۇ ئىشلار خۇددى نۇھ [پەيغەمبەر] دەۋرىدىكى توپان سۈلىرىدەك بولدۇ ـ مەن نۇھ دەۋرىدىكى سۈلار ئىككىنچى يەر يۈزىنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ دەپ قەسەم ئىچكىنىمدەك، ـ مەن شۇنداق قەسەم ئىچكەنمەنكى، سەندىن ئىككىنچى غەزەپلەنمەيمەن، ساڭا ئىككىنچى تەنبىھ بەرمەيمەن. **10** چۈنكى تاغلار يوقىلىدۇ، دۆڭلەرمۇ يۆتكىلىپ كېتىدۇ، بىراق مېھىر-مۇھەببىتىم سەندىن ھەرگىز كەتمەيدۇ، ساڭا ئارام-خاتىرجەملىك بەرگەن ئەھدەمۇ سەندىن ئېرى بولمايدۇ» ـ دەيدۇ ساڭا كۆيۈنچانلىق قىلغۇچى پەرۋەردىگار. **11** ئى خار بولغان، بوراندا ئۇيان-بۇيان چايقالغان، ھېچ تەسەللى قىلىنمىغان [قىز]، مانا، مەن تاشلىرىڭنى رەڭدار سېمونت لاي بىلەن قىرلايمەن، كۆك ياقۇتلار بىلەن ئۇلۇڭنى سالىمەن؛ **12** پارقىراق مۇنارلىرىڭنى لەئەللەردىن، دەرۋازىلىرىڭنى چاقناق ياقۇتلاردىن، بارلىق سېپىللىرىڭنى جاۋاھىراتلاردىن قىلىپ ياسايمەن. **13** سېنىڭ بالىلىرىڭنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار تەرىپىدىن ئۆگىتىلىدۇ؛ بالىلىرىڭنىڭ ئارام-خاتىرجەملىكى زور بولىدۇ! **14** سەن ھەققانىيلىق بىلەن تىكلىنىسەن؛ سەن زۇلۇمدىن يىراق، (چۈنكى سەن ھېچ قورقمايسەن) ۋەھشەتىنمۇ يىراق تۇرغۇچى بولىسەن، چۈنكى ئۇ ساڭا ھېچ يېقىنلاشمايدۇ. **15** مانا، بىرەرسى ھامان يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا، (بىراق بۇ ئىش مېنىڭ ئىختىيارىمدا بولغان ئەمەس)، كىمكى يىغىلىپ ساڭا ھۇجۇم قىلسا سېنىڭ سەۋەبىڭدىن يىقىلىدۇ. **16** مانا، كۆمۈر ئوتنى يەلپۈتۈپ، ئۆزىگە مۇۋاپىق بىر قورالنى ياسىغۇچى ئۆمۈرچىنى مەن ياراتقانىمەن، ھەم خار قىلىش ئۈچۈن ھالاك قىلغۇچىنمۇ مەن ياراتقانىمەن؛ **17** ساڭا قارشى ياسالغان ھېچقانداق قورال كارغا كەلمەيدۇ، ساڭا ئەرز-شىكايەت قىلغۇچى ھەربىر تىلنى سەن مات قىلسەن. مانا شۇلار پەرۋەردىگارنىڭ قۇللىرىنىڭ ئالدىغان مىراسىدۇر! ئۇلارنىڭ ھەققانىيلىقى بولسا مەندىندۇر!

55 ھوي! بارلىق ئۆسساپ كەتكەنلەر، سۈغا كېلىڭلار! پۇلى يوقلار، كېلىڭلار، ئاش-نان سېتىۋېلىپ يەڭلار، مانا كېلىڭلار، نە پۇل نە بەدەل ئۆلىمەيلا شاراب ھەم سۈت سېتىۋېلىڭلار، **2** نېمىشقا ھەقسىز ئاش-نان بولمايدىغان نەرسىگە پۇل خەجلەيسىلەر؟ ئەجىرىڭلارنى ئادەمنى ھېچ قانائەتلەندۈرمەيدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن سەرپ قىلىسىلەر؟ گېپىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاڭلار، ياخشىسىنى يەڭلار، كۆڭلۈڭلار مولچىلىقتىن قانائەتلىنىدۇ، **3** ماڭا قۇلاق سېلىڭلار، يېنىمغا كېلىڭلار، ئاڭلاڭلار، جېنىڭلار ھاياتقا ئېرىشىدۇ؛ ۋە مەن سىلەر ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزۈپ بېرىمەن: ـ شۇ ئەھدە ـ داۋۇتقا ۋەدە قىلىنغان مېھىر-شەپقەتلەردۇر! **4** مانا، مەن ئۇنى ئەل-يۇرتلارغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە، ئەل-يۇرتلارغا يېتەكچى ھەم سەركەردە سۈپىتىدە تەقدىم قىلدىم ـ **5** ـ «مانا، سەن ئۆزۈڭگە يات بىر ئەلنى چاقىرىسەن، سېنى بىلمىگەن بىر ئەل يېنىڭغا يۈگۈرۈپ كېلىدۇ؛ سەۋەبىنى بولسا پەرۋەردىگار خۇدايىڭ، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ ئۈزىدۇر؛ چۈنكى ئۇ سېنى ئۈلۈغلاپ ساڭا گۈزەللىك-جۇلالىقنى يار قىلدى». **6** ـ ئىزدەڭلار پەرۋەردىگارنى، ئۇ ئۇزىنى تاپقۇزماقچى بولغان پەيتتە؛ ئۇ يېقىن تۇرغان ۋاقتىدا ئۇنىڭغا ندا قىلىڭلار! **7** رەزىل ئادەم ئۆز يولىنى، ناھەق ئادەم ئۆز ئوي-خىياللىرىنى تاشلىسۇن، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ ئۇنىڭغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىدۇ؛ خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلسۇن، ئۇ زور كەچۈرۈم قىلىدۇ. **8** چۈنكى مېنىڭ ئوي-يىلغانلىرىم سىلەرنىڭ ئوي-يىلغانلىرىڭلار ئەمەس، مېنىڭ يوللىرىم بولسا سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەستۇر؛ **9** چۈنكى ئاسمان يەردىن قانچە يۇقىرى بولغىنىدەك، مانا ئۆز يوللىرىم سىلەرنىڭ يوللىرىڭلاردىن، مېنىڭ ئوي-يىلغانلىرىم سىلەرنىڭ ئوي-يىلغانلىرىڭلاردىن شۇنچە يۇقىرىدۇر. **10** يامغۇر ھەم قار ئاسماندىن چۈشۈپ، يەر يۈزىنى سۇغىرىپ ئۇنى كۆكەرتىپ، چېچەكلىتىپ، تېرىغۇچىغا ئۇرۇقنى، يېگۈچىگە ئاش-ناننى تەمىنلىگۈچە قايتايدىغانىدەك، **11** مانا مېنىڭ ئاغزىمدىن چىققان سۆز-كالامىم شۇنداقتۇر، ئۆز كۆڭلۈمدىكىنى ئەمەلگە ئاشۇرمىغۇچە، ئۇنى ئەۋەتىش مەقسىتىمگە تولۇق يەتمىگۈچە، ئۇ ئۆزۈمگە بىكاردىن-بىكار قايتمايدۇ. **12** چۈنكى سىلەر شاد-خۇرام ھالدا چىقىسىلەر؛ ئارام-خاتىرجەملىكتە يېتەكلىنىپ چىقىسىلەر؛ تاغلار ھەم دۆڭلەر سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ناخشا ياڭرىتىدۇ، دالالاردىكى بارلىق دەل-دەرەخلەر چاۋاك چېلىشىپ تەتىنە قىلىدۇ؛ **13** ياتاقلىقنىڭ ئورنىدا قارىغاي، جىغانلىقنىڭ ئورنىدا خاداس دەرىخى تۇرسىدۇ؛ مۇشۇلار بولسا پەرۋەردىگارغا بىر نام كەلتۈرىدۇ، مەڭگۈگە ئۈزۈلمەس كارامەت بولىدۇ.

56 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادالەت ھەم ھىدايەتتە چىڭ تۇرۇڭلار، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈۋېرىڭلار؛ چۈنكى مېنىڭ نىجاتىم يېقىنلاشتى، ھەققانىيلىقم ئايان قىلنىاي دەۋاتىدۇ، **2** مۇشۇلارنى قىلغۇچى كىشى، مۇشۇلاردا چىڭ تۇرغۇچى ئىنسان بالىسى ـ شابات كۈنىنى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغۇچى، قولىنى ھەرقانداق رەزىللىكتىن تارتقۇچى كىشى نەمىدىگەن بەختلىكتۇر! **3** ئۇزىنى پەرۋەردىگارغا باغلىغان يات يۈرتلۇق ئادەم: ـ «پەرۋەردىگار چوقۇم مېنى ئۆز خەلقىدىن ئايرىۋېتىدۇ!»، ياكى ئاغۋات بولغان كىشى: ـ «مانا، قاقشال بىر دەرەخمەن!» دېگۈچى بولمىسۇن. **4** چۈنكى پەرۋەردىگار: ـ مەن ئۆز «شابات كۈنلىرىم»نى ساقلايدىغان، كۆڭلۈمدىكى ئىشلارنى تاللىغان، ئەھدەمدە چىڭ تۇرىدىغان ئاغۋاتلارغا مۇنداق دەيمەنكى: ـ **5** مەن ئۇلارغا ئۆز ئۆيۈمدە، يەنى ئۆز تاملىرىم ئىچىدە ئورۇن ھەم نام-ئاتاق ئاتا قىلىمەن؛ مۇشۇ نام-ئاتاق ئوغۇل-قىزلىرى بارلارنىڭكىدىن ئەۋزەلدۇر؛ مەن ئۇلارغا ئۈزۈلمەس، مەڭگۈلۈك نامنى بېرىمەن. **6** پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، ئۇنىڭ نامىغا سېغىنىشقا، ئۇنىڭ قۇللىرى بولۇشقا پەرۋەردىگارغا ئۇزىنى باغلىغان، شابات كۈنىنى بۇلغىماي پاك-مۇقەددەس ساقلىغان، ئەھدەمنى چىڭ تۇتقان يات يۈرتلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىنى بولسا، **7** ئۇلارنىمۇ ئۆز مۇقەددەس تېغىمغا ئېلىپ كېلىمەن، مېنىڭ دۇئاگاھ بولغان ئۆيۈمدە ئۇلارنى خۇشال قىلىمەن؛ ئۇلارنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرى ھەم تەشەككۈر قۇربانلىقلىرى

مېنىڭ قۇربانگاھىم ئۈستىدە قوبۇل قىلىنىدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ ئىسمىم «بارلىق ئەل-يۇرتلار ئۆچۈن دۇئا قىلىنىدىغان ئۆي» دەپ ئاتىلىدۇ. **8** ئىسرائىلدىن تارقىلىپ كەتكەن غېرىبلارنى يىغىپ قايتۇرىدىغان رەب پەرۋەردىگار: ـ مەن يەنە ئۇنىڭغا باشقىلارنى، يەنى يىغىلىپ بولغانلارغا باشقىلارنىمۇ قوشۇپ يىغىمەن! ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى دالالاردىكى بارلىق ھايۋانلار، كېلىپ ئوزۇقتىن ئېلىڭلار، ئورماندىكىلىرى بارلىق ھايۋانلار، كېلىڭلار! **10** [ئىسرائىلنىڭ] كۆزەتچىلىرى ھەممىسى قارىغۇ، ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ؛ ھەممىسى قاۋاشنى بىلمەيدىغان گاچا ئىتلار، چۈشەكەپ ياتىدىغان، ئۇيقۇنۇ ئامراقلار! **11** مۇشۇ ئىتلار بولسا نەپسى يامان، تويغانىنى بىلمەيدۇ، ئۇلار بولسا [خەلقىمنى] «باققۇچى»لارمىش تېخى! ئۇلار يورۇتۇلۇشنى ھېچ بىلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خالىغانچە يول تاللاپ قېيىپ كەتكەن، بىرسىمۇ قالماي ھەربىرى ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ يۈرگۈچىلەر! **12** ئۇلار: «قېنى، شاراب كەلتۈرىمەن، ھاراقنى قانغۇچە ئىچەيلى؛ ئەتىمۇ بولسا بۈگۈنكىدەك بولىدۇ، تېخىمۇ مولچىلىق بولىدۇ يەنە!» ـ دەۋېرىدۇ.

57

ھەققانىي ئادەم ئالەمدىن ئۆتىدۇ، ھېچكىم بۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلمەيدۇ؛ مېھرىبان ئادەملەر يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ، بىراق ھېچكىم ئويلاپ چۈشىنىلمەيدۇكى، ھەققانىي ئادەملەر يامان كۈنلەرنى كۆرمىسۇن دەپ يىغىپ ئېلىپ كېتىلىدۇ. **2** ئۇ بولسا ئارام-خاتىرجەملىك ئىچىگە كىرىدۇ، يەنى ئۆزلىرىنىڭ دۈرۈس يولدا ماڭغان ھەربىر كىشى، ئۆز ئورنىدا يېتىپ ئارام ئالىدۇ. **3** بىراق سەنلەر، ئى جادۇگەر ئايالنىڭ بالىلىرى، زىناخور بىلەن پاھىشە ئايالنىڭ نەسلى؛ بۇيافقا يېقىن كېلىڭلار، **4** سىلەر كىمنى مازاق قىلىۋاتىسىلەر؟ ياكى كىمگە قارشى ئاغزىڭلارنى كاڭايتىپ، تىلىڭلارنى ئۇزۇن چىقىرىسىلەر؟ سىلەر بولسا گالار ئاسىيلىقتىن تۇرەلگەن بالىلار، ئالداڭچىلىقنىڭ نەسلى ئەمەسمۇسىلەر؟ **5** ھەربىر چوڭ دەرەخ ئاستىدا، ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا شەھۋانىيلىق بىلەن كۆيۈپ كەتكۈچى، كىچىك بالىلارنى جىلغىلارغا ھەم خادا ئاشلارنىڭ پېرىقلىرىغا ئېلىپ سويغۇچىسىلەر! **6** ئېرىقتىكى سىلقىلانغان ئاشلار ئارىسىدا سېنىڭ نېسىۋەڭ باردۇر؛ شۇلار، شۇلارلا سېنىڭ تەقسىماتىڭدۇر؛ شۇنداق، سەن ئۇلارغا ئاتاپ شاراب ھەدىيەسىنى قۇيۇپ، ئۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەسىنىمۇ سۇنۇپ بەردىڭمۇ؛ ئەمدى مۇشۇلارغا رازى بولۇپ ئۆزۈمنى يېسۇۋالسام بولامتى؟ **7** سەن ئېگىزى، ئېگىز بىر تاغ ئۈستىدە ئورۇن-كۆرپە سېلىپ قويدۇڭ، سەن ئاشنۇ يەردىمۇ قۇربانلىقلارنى قىلىشقا چىقتىڭ. **8** ئىشىكەرنىڭ كەينىگە ۋە كەينى كېشىكلىرىگە «ئەسلەتمىلىرىڭ»نى بېكىتىپ قويدۇڭ، چۈنكى سەن مەندىن ئايرىلدىڭ، سەن يالىڭاچلىنىپ ئورنۇڭغا چىقتىڭ؛ ئورۇن-كۆرپەڭنى كېڭەيتىپ [خېرىدارلىرىڭ] بىلەن ئۆزۈڭۈڭ ئۆچۈن ئەھدىلەشتىڭ؛ ئۇلارنىڭ ئورۇن-كۆرپىسىگە كۆزگۈڭۈڭ چۈشتى، سەن ئۇلاردا كۆچ-ھوقۇقنى كۆرۈپ قالدىڭ. **9** سەن زەيتۇن مېيى ھەدىيىسىنى ئېلىپ، ئەتىرلىرىڭنى ئۈستىبىشىڭگە بولۇشىغا چىچىپ، پادىشاھنىڭ ئالدىغا باردىڭ؛ ئەلچىلىرىڭنى يىراقتا ئەۋەتىپ، ھەتتا تەھتىساراغا يەتكۈچە ئۆزۈڭنى پەس قىلدىڭ. (Sheol h7585) **10** سەن يېسىپ ماڭغان بارلىق يوللىرىڭدا چارچىغىنىڭ بىلەن، يەنە: «يوق يەپتىمەن، بولدى بەس!» دەپ قويمىدىڭ تېخى، ئېزىپ يۈرۈشكە يەنىلا كۆچۈڭنى يىغدىڭ، ھېچ جاق تويمىدىڭ. **11** سەن زادى كىمدن يۈرەكزادە بولۇپ، قورقۇپ يۈرىسەن، يالغان گەپ قىلىپ، مېنى ئېسىڭگە ھېچ كەلتۈرمەي، كۆڭلۈڭدىن ھېچ ئۆتكۈزمىدىڭ. مەن ئۇزۇنغىچە سۈكۈتتە ئۆرۈپ كەلدىم ئەمەسمۇ؟ سەن يەنىلا مەندىن ھېچ قورقۇپ باقمىدىڭ! **12** سېنىڭ «ھەققانىيلىقىڭ»نى ھەم «تۇھپىلىرىڭ»نى بايان قىلىمەن: ـ ئۇلارنىڭ ساڭا ھېچ پايدىسى يوقتۇر! **13** چىرقىرىغانلىرىڭدا سەن يىغىپ توپلىغان [بۇتلار] كېلىپ سېنى قۇتقۇزسۇن! بىراق شامال پۈۋ قىلىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆچۈرۈپ كېتىدۇ، بىر نەپەسلا ئۇلارنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ بىراق ماڭا تايانغۇچى زېمىنغا مىراسلىق قىلىدۇ، مېنىڭ مۇقەددەسىم تېغىمغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ. **14** [شۇ چاغدا]: ـ «يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، ئۇنى تەييارلاڭلار، خەلقىمنىڭ يولنى بوشتىپ بارلىق پۈتلىكاشلاڭلارنى ئېلىپ تاشلاڭلار» دېيىلىدۇ. **15** چۈنكى نامى «مۇقەددەس» بولغۇچى، يۇقىرى ھەم ئالىي بولغۇچى، ئەبەدلىكەبەدگىچە ھايات بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن يۇقىرى ھەمدە مۇقەددەس جايدا، ھەم شۇنداقلا روھى سۈنۈق ھەم كىچىك پېشل ئادەم بىلەن بىللە تۇرىمەنكى، كىچىك پېشل ئادەمنىڭ روھىنى يېڭىلايمەن، دىلى سۈنۈقنىڭ كۆڭلىنى يېڭىلايمەن. **16** چۈنكى مەن ھەرگىز مەڭگۈگە ئەرز قىلىپ ئەيىبلىمەيمەن، ھەم ئەبەدلىكەبەدگىچە غەزەپلەنمەيمەن؛ شۇنداق قىلسام ئىنسانىنىڭ روھى مېنىڭ ئالدىمدا سۈسلىشىپ يوقايدۇ، ئۆزۈم ياراتقان نەپەس ئىگىلىرى ئۆگىشىدۇ. **17** ئۇنىڭ ئۆز نەپسانىيەتلىك قەبىھلىكىدە مەن ئۇنىڭدىن غەزەپلىنىپ، ئۇنى ئۇرغانىمەن؛ مەن ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئۆرۈپ، ئۇنىڭغا غەزەپلەنگەنلىكىم بىلەن، ئۇ يەنىلا ئارقىسىغا چېكىنگىنىچە ئۆز يولىنى مېڭىۋەردى؛ **18** مەن ئۇنىڭ يوللىرىنى كۆرۈپ يەتكەن تەقدىردىمۇ، مەن ئۇنى ساقايتىمەن، مەن ئۇنى يېتەكلەيمەن، مەن لەۋلەرنىڭ مېۋىسىنى يارىتىمەن، ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەسرەت چەككۈچىلەرگە يەنە تەسەللى بېرىمەن؛ يېراق تۇرۇۋاتقانلار، يېقىن تۇرۇۋاتقانلىرىمۇ مۇتلەق ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن! ۋە مەن ئۇنى ساقايتىمەن! **20** بىراق رەزىللەر بولسا تىنچلىنىشنى ھېچ بىلمەيدىغان، دولقۇنلىرى لاي-لاتقىلارنى ئۆرغۈتۈۋاتقان، داۋالغۇۋاتقان دېڭىزدەكتۇر. **21** رەزىللەرگە، ـ دەيدۇ خۇدايىم ـ ھېچ ئارام-خاتىرجەملىك بولماس.

58

ـ ندا قىلىپ جاكارلىغىن، ئاۋازىڭنى قوۋۇپ بېرىپ بولۇشچە توۋلا، ئاۋازىڭنى كانايدەك كۆتۈرۈپ، مېنىڭ خەلقىمگە ئۇلارنىڭ ئاسىيلىقىنى، ياقۇبنىڭ جەمەتىگە گۇناھلىرىنى بايان قىلغىن. **2** بىراق ئۇلار مېنى ھەر كۈنى ئىزدەيدىغان، ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزىدىغان، مېنىڭ يوللىرىمنى بىلىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-يەرمانلىرىنى تاشلىۋەتمەيدىغان بىر ئەلگە ئوخشايدۇ؛ ئۇلار مەندىن ھەققانىيلىقنى بېكىتىدىغان ھۆكۈم-يەرمانلارنى سورايدۇ؛ ئۇلار خۇداغا يېقىنلىشىشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىدۇ. **3** [ئاندىن ئۇلار]: ـ «بىز روزا تۇتىۋق، ئەمدى نېمىشقا سەن كۆزۈڭگە ئىلمىدىڭ؟ بىز جىنىمىزنى قىينىدۇق، ئەمدى نېمىشقا بۇنىڭدىن خەۋىرىڭ يوق؟» ـ [دەپ سورايدۇ]. ـ قارا گالار، روزا كۈنى ئۆز كۆڭۈلگالارىدىكىنى قىلىۋېرىسىلەر، خىزمەتچىلىرىڭلارنى قاتتىق ئىشلىتىسىلەر؛ **4** سىلەرنىڭ روزا تۇتۇشلىرىڭلار جەڭگى-جىدەل چىقىرىش ئۈچۈنمۇ؟ قەبىھ قوللىرىڭلار مۇشت بىلەن ئادەم ئۇرۇشنى مەقسەت قىلغان ئوخشىمامدۇ؟ ھازىرقى روزا تۇتۇشلىرىڭلارنىڭ مەقسىتى ئاۋازىڭلارنى ئەرشلەردە ئاڭلىتىش ئەمەسىتۇر! **5** مەن تاللىغان شۇ روزا تۇتۇش كۈنى ـ ئادەملەرنىڭ جىنىنى قىينايدىغان كۈنمۇ؟ بېشىنى قومۇشتەك ئېگىپ، ئاستىغا بۆز ۋە كۈلەلەرنى يېيىش كېرەك بولغان كۈنمۇ؟ سىلەر مۇشۇنداق ئىشلارنى «روزا»، «پەرۋەردىگار قوبۇل قىلغۇدەك بىر كۈن» دەۋاتامسىلەر؟ **6** مانا، مەن تاللىغان روزا مۇشۇكى: ـ رەزىللىك-زۇلۇمنىڭ ئاسارەتلىرىنى بوشىتىش، بويۇنتۇرۇقىنىڭ تاسىلىرىنى يېشىش، ئېزىلگەنلەرنى بوشىتىپ ھۆر قىلىش، ھەرقانداق بويۇنتۇرۇقنى چېقىپ تاشلاش ئەمەسمىدى؟ **7** ئاش-نېنىڭنى ئاچلارغا ئۈلەشتۈرۈشۈڭ، ھاجەتمەن مۇساپىرلارنى ھىمايە قىلىپ ئۆيۈڭگە ئاپىرىشىڭ، يالىڭاچلارنى كۆرگىنىڭدە، ئۇنى كىيدۈرۈشۈڭ، ئۇزۇنۇڭنى ئۆزۈڭ بىلەن بىر جان بىر تەن بولغانلاردىن قاچۇرماسلىقىڭدىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟ **8** شۇنداق قىلغاندا نۇرۇڭ تاڭ سەھەردەك ۋالىلدە ئېچىلىدۇ، سالامەتلىكىڭ تېزدىن ئەسلىگە كېلىپ ياشنايسەن، ھەققانىيلىقىڭ ئالدىڭدا ماڭىدۇ، ئارقاڭدىكى

مۇھابىزەتچىك بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى بولىدۇ. **9** سەن چاقىرساڭ، پەرۋەردىگار جاۋاب بېرىدۇ؛ ندا قىلسەن، تۇ: «مانا مەن!» دەيدۇ. ئەگەر ئاراكلاردىن بويۇنتۇرۇقنى، تەكىلىدىغان بارماقنى، ھەم تۇھمەت گەپلىرنى يوق قىلساڭ، **10** جىنىكنى ئاچلار ئۈچۈن پىدا قىلساڭ، ئېزىلگەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقساڭ، شۇ چاغدا نۇرۇڭ قاراڭغۇلۇقتا كۆتۈرۈلىدۇ؛ زۇلمىتىڭ چۈشتەك بولىدۇ؛ **11** ھەم پەرۋەردىگار سېنىڭ دائىملىق يېتەكلىگۈچىڭ بولىدۇ، جىنىكنى قۇرغاقچىلىق بولغان ۋاقىتلىرىمۇ قامدايدۇ، ئۈستىخانلىرىڭنى كۈچەيتىدۇ؛ سەن سۇغىرىلىدىغان بىر باغ، سۇلىرى ئۈزۈغۈپ تۈگىمەيدىغان، ئادەمنى ئالدىمايدىغان بىر بۇلاق بولىسەن؛ **12** سەندىن تورەلگەنلەر كونا خارابىلەرنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىدۇ؛ نۇرغۇن دەۋرلەر قالدۇرغان تۈللارنى قايتىدىن كۆتۈرىسەن، شۇنىڭ بىلەن «بۆسۈلگەن تاملارنى قايتىدىن ياسىغۇچى، كوچا-يول ۋە ئۆزالغۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى» دەپ ئاتىلىسەن. **13** ئەگەر سەن شاۋات كۆزىنە قەدەملىرىڭنى ساناپ ماڭساڭ، يەنى مېنىڭ مۇقەددەس كۈنۈمدە ئۆزۈڭنىڭكى كۆڭلۈڭدىكىلەرنى قىلماي، شاۋاتنى «خۇشاللىق»، پەرۋەردىگارنىڭ مۇقەددەس كۈنىنى «ھۆرمەتلىك كۈن» دەپ بىلسەڭ، ھەم ئۇنى ھۆرمەتلەپ، ئۆز يوللىرىڭدا ماڭماي، ئۆز بىلگىنىڭنى ئىزدىمەي، قۇرۇق پاراڭ سالمىساڭ، **14** ئۇنداقتا پەرۋەردىگارنى كۆڭلۈڭنىڭ خۇشاللىقى دەپ بىلسەن، ھەم مەن سېنى يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارغا مىنگۈزۈپ ماڭدۇرىمەن؛ ئاتاڭ ياقۇپنىڭ مىراسى بىلەن سېنى ئوزۇقلاندۇرىمەن ـ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق سۆز قىلدى.

59 ـ قاراڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ قولى قۇتقۇزالمىغۇدەك كۆچسىز بولۇپ قالغان ئەمەس؛ ياكى ئۇنىڭ قۇلىقى ئاڭلىمىغۇدەك ئېغىر بولۇپ قالغان ئەمەس؛ **2** بىراق سىلەرنىڭ قەبىھلىكىڭلار سىلەرنى خۇدايىڭلاردىن يىراقلاشتۇردى، گۇناھىڭلار ئۇنىڭ يۈزىنى سىلەردىن قاچۇرۇپ تىلىكىڭلارنى ئۇنىڭغا ئاڭلاتمۇزمىدى. **3** چۈنكى قوللىرىڭلار قان بىلەن، بارماقلىرىڭلار قەبىھلىك بىلەن مىلەنگەن، لەۋلىرىڭلار يالغان گەپ ئېيتقان، تىلىڭلار كالدىرلاپ قېرىشىپ سۆزلىگەن؛ **4** ھەققانىيلىق تەرەپتە سۆزلىگۈچى يوقتۇر، ھەققەت تەرەپتە تۇرىدىغان ھۆكۈم سورىغۇچى يوقتۇر؛ تۇلار يوق بىر نەرسىگە تايىنىپ، ئالداملىق قىلماقتا، تۇلارنىڭ قورسىقىدىكىسى زىياندىن، تۇلارنىڭ تۇغۇۋاتقىنى قەبىھلىك؛ **5** تۇلار چار يىلاننىڭ تۇخۇملىرىنى تۇرەلدۇرىدۇ، تۇمۇچۇكنىڭ تورىنى تورلايدۇ، كىم تۇنىڭ تۇخۇملىرىنى يېسە تۇلىدۇ؛ تۇلاردىن بىرى چېقىلسا زەھەرلىك يىلان چىقىدۇ. **6** تۇلارنىڭ تورلىرى كىيىم بولالمايدۇ؛ تۇزلىرى ئىشلىگەنلىرى بىلەن تۇزلىرىنى ياپالمايدۇ؛ ئىشلىگەنلىرى بولسا قەبىھ ئىشلاردۇر؛ تۇلارنىڭ قولىدا زوراۋانلىق تۇرىدۇ؛ **7** قەدەملىرى يامانلىق تەرەپكە يۈگۈرىدۇ، گۇناھسىز قانىنى تۆكۈشكە ئالدىرايدۇ، تۇلارنىڭ ئويلىرى قەبىھلىك توغرىسىدىكى ئويلاردۇر؛ بارغانلا يەردە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەت تېپىلىدۇ. **8** تىنچلىق-ئارامىلىق يولىنى تۇلار ھېچ تونۇمايدۇ؛ يۈرۈشلىرىدە ھېچ ھەققەت-ئادالەت يوقتۇر؛ تۇلار يوللىرىنى ئەگرى-توقاي قىلىۋالدى؛ كىم بۇلاردا ماڭغان بولسا تىنچ-ئارامىلىقنى كۆرمەيدۇ. **9** ـ شۇڭا ھەققەت-ئادالەت بىزدىن يىراق تۇرىدۇ؛ ھەققانىيلىق يېتىپ بىزنى چۈمكىگەن ئەمەس؛ نۇرنى كۈتىمىز، بىراق يەنىلا قاراڭغۇلۇق! بىرلا غىل-پال پارلىغان يورۇقلۇقنىمۇ كۈتىمىز، يەنىلا زۇلمەتتە ماڭىمىز. **10** قارىغۇلاردەك بىز تامىنى سىلاشتۇرۇپ ئىزدەيمىز، كۆزسىز بولغاندەك سىلاشتۇرىمىز، گۈگۈمدا تۇرغاندەك چۈشتىمىز پۇتلىشىپ كېتىمىز، چەت ياقىلاردا تۇلۇكلەردەك يۇرىمىز. **11** ئېيىقلاردەك نەرە تارتىمىز، ياختەكلەردەك قاتتىق ئاھ تۇرىمىز؛ بىز ھۆكۈم-ھەققەتنى كۈتۈپ قارايمىز، بىراق تۇ يوق، نىجات-قۇتۇلۇشنى كۈتىمىز، بىراق تۇ بىزدىن يىراقتۇر؛ **12** چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ئالدىمىزدا كۆپىيىپ كەتتى، گۇناھلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ چۈنكى ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ھەردائىم بىز بىلەن بىللىدۇر، قەبىھلىكلىرىمىز بولسا، بىزگە روشەندۇر: ـ **13** چۈنكى پەرۋەردىگارغا ئىتائەتسىزلىك قىلماقتىمىز، ۋاپاسىزلىق قىلماقتىمىز، ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرىمەكتىمىز، زۇلۇمنى ھەم ئاسىيلىقنى تەرغىپ قىلماقتىمىز، يالغان سۆزلەرنى ئويدۇرۇپ، ئىچ-ئىچىمىزدىن سۆزلەمەكتىمىز؛ **14** ئادالەت-خالىسلىق بولسا يولدىن يېنىپ كەتتى؛ ھەققانىيلىق يىراقتا تۇرىدۇ؛ چۈنكى ھەقىقەت كوچىدا پۇتلىشىپ كېتىدۇ، دۇرۇس-دىيانەتنىڭمۇ كىرگۈدەك يېرى يوقتۇر. **15** شۇنىڭ بىلەن ھەقىقەت يوقاي دەپ قالدى؛ ئۆزۈمنى يامانلىقتىن نېرى قىلاي دېگەن ئادەم خەقنىڭ ئولجا نىشانى بولۇپ قالدى! **16** ھەم پەرۋەردىگار كۆردى؛ ھۆكۈم-ھەقىقەتنىڭ يوقلۇقى ئۇنىڭ نەزىرىدە ئىنتايىن يامان بىلىندى. ۋە ئۇ [ئامال قىلغۇدەك] بىرمۇ ئادەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆردى؛ [گۇناھكارلارغا] ۋەكىل بولۇپ دۇئا قىلغۇچى ھېچكىمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ كۆڭلى پاراكەندە بولدى. شۇڭا ئۇنىڭ ئۆز بىلىكى ئۆزىگە نىجات كەلتۈردى؛ ئۇنىڭ ئۆز ھەققانىيلىقى ئۆزىنى قوللاپ چىداملىق قىلدى، **17** ئۇ ھەققانىيلىقنى قالقان-ساۋۇت قىلدى، بېشىغا نىجاتلىق دۇبۇلغىسىنى كىيدى؛ قىساس لباسىنى كىيم قىلدى، مۇھەببەتلىك قىزغىنلىقنى تون قىلىپ كىيدى. **18** ئادەملەرنىڭ قىلغانلىرى بويىچە، ئۇ ئۇلارغا قايتۇرىدۇ؛ رەقىبلىرىگە قەھر چۈشۈرىدۇ، دۇشمەنلىرىگە ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ، چەت تاراللاردىكىلەرگىمۇ ئۇ ئىشلىرىنى قايتۇرىدۇ. **19** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار غەربتە پەرۋەردىگارنىڭ نامىدىن، كۈنچىقىشتا ئۇنىڭ شان-شەرىپىدىن قورقىدۇ، دۇشمەن كەلكۈندەك بېسىپ كىرگىنىدە، ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇنىڭغا قارشى بىر تۇغنى كۆتۈرۈپ بېرىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن ھەججەمەت-قۇتقۇزغۇچى زىئونغا كېلىدۇ، ئۇ ياقۇپ جەمەتىدىكىلەر ئارىسىدىن ئىتائەتسىزلىكتىن يېنىپ توۋا قىلغانلارغا يېتىپلىشىدۇ؛ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** مەن بولسام، مانا، مېنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان ئەھدەم شۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ «سېنىڭ ئۈستۈڭگە قونۇپ تۇرغان مېنىڭ روھىم، شۇنداقلا مەن سېنىڭ ئاغزىڭغا قۇيغان سۆز- كالامىم بولسا، بۇنىڭدىن باشلاپ ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۆز ئاغزىڭدىن، نەسىلىڭنىڭ ئاغزىدىن ياكى نەسىلىڭنىڭ نەسىلىنىڭ ئاغزىدىن ھەرگىز چۈشمەيدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

60 ـ ئورنۇڭدىن تۇر، نۇر چاچ! چۈنكى نۇرۇڭ يېتىپ كەلدى، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلدى! **2** چۈنكى قاراڭغۇلۇق يەر-زېمىنى، قاپقارا زۇلمەت ئەل-يۇرتلارنى باسىدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار ئۈستۈڭدە كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇنىڭ شان-شەرىپى سېنىڭدە كۆرۈنىدۇ؛ **3** ھەم ئەللەر نۇرۇڭ بىلەن، پادىشاھلار سېنىڭ كۆتۈرۈلگەن يورۇقلۇقۇڭ بىلەن ماڭىدۇ. **4** بېشىڭنى كۆتۈر، ئەتراپىڭغا قاراپ باق؛ تۇلارنىڭ ھەممىسى جەم بولۇپ يىغىلىدۇ؛ تۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ـ ئوغۇللىرىڭ يىراقتىن كېلىدۇ، قىزلىرىڭ يانپاشلارغا ئارتىلىپ كۆتۈرۈپ كېلىنىدۇ. **5** شۇ چاغدا كۆرىسەن، كۆزلىرىڭ چاقناپ كېتىدۇ، يۈرەكلىرىڭ تېپچەكلەپ، ئىچ-ئىچىڭگە پاتماي قالىسەن؛ چۈنكى دېڭىزدىكى بايلىقلار سەن تەرەپكە يۇرۇلۇپ كېلىدۇ، ئەللەرنىڭ مال-دۇنيالىرى يېنىڭغا كېلىدۇ. **6** توپ-توپ بولۇپ كەتكەن تۆگىلەر، ھەم مىدىيان ھەم ئەفاھدىكى تايلاقلار سېنى قاپلايدۇ؛ شىبادىكىلەرنىڭ ھەممىسى كېلىدۇ؛ تۇلار ئالتۇن ھەم خۇشبۇي ئېلىپ كېلىدۇ، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىلىرىنى جاكارلايدۇ. **7** كېدارنىڭ بارلىق قوي پادىلىرى يېنىڭغا يىغىلىدۇ؛ نەبايوتنىڭ قوچقارلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ تۇلار مېنىڭ قوبۇل قىلىشىمغا ئېرىشىپ قۇربانگاھىمغا

چىقىرىلدۇ، شۇنىڭ بىلەن گۈزەللىك-جۈلالىقىمنى ئايان قىلىدىغان ئۆيۈمنى گۈزەللەشتۈرىمەن. **8** كەپتەرخانىلىرىغا قايتىپ كەلگەن كەپتەرلەردەك، ئۆچۈپ كېلىۋاتقان بۇلۇتتەك كېلىۋاتقان كىمدۇ؟ **9** چۈنكى ئاراللار مېنى كۈتىدۇ؛ شۇلار ئارىسىدىن ئوغۇللىرىڭنى يىراقتىن ئېلىپ كېلىشكە، ئۆز ئالتۇن-كۈمۈشلىرىنى بىللە ئېلىپ كېلىشكە، تارشىشتىكى كېمىلەر بىرىنچى بولىدۇ. ئۇلار خۇدايىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ نامىغا، ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ ساڭا گۈزەللىك-جۈلالىق كەلتۈردى. **10** يات ئادەملەرنىڭ باللىرى سېپىللىرىڭنى قۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى خىزمىتىڭدە بولىدۇ؛ چۈنكى غەزەبىمدە مەن سېنى ئۇردۇم، بىراق شاپائىتىم بىلەن ساڭا رەھىم-مېھرىبانلىق كۆرسەتتىم. **11** دەرۋازىلىرىڭ ھەردائىم ئوچۇق تۇرىدۇ؛ (ئۇلار كېچە-كۈندۈز ئېتىلمەيدۇ) شۇنداق قىلغاندا ئەللەرنىڭ بايلىقلىرىنى ساڭا ئېلىپ كەلگىلى، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنى ئالدىڭغا يېتەكلەپ كەلگىلى بولىدۇ. **12** چۈنكى ساڭا خىزمەتتە بولۇشنى رەت قىلىدىغان ئەل ياكى پادىشاھلىق بولسا يوقلىدۇ؛ مۇشۇنداق ئەللەر پۈتۈنلەي بەربات بولىدۇ. **13** مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى گۈزەللەشتۈرۈشكە، لۇئانىڭ شەرپى، ـ ئارچا، قارىغاي ۋە بوكسۇس دەرەخلىرىنىڭ ھەممىسى ساڭا كېلىدۇ، شۇنداق قىلىپ ئايىغىم تۇرغان يەرنى شەرەپلىك قىلىمەن. **14** سېنى خارلىغانلارنىڭ باللىرى بولسا ئالدىڭغا ئېگىلگىنىچە كېلىدۇ، سېنى كەمسىتكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئايىغىڭغا باش ئۇرىدۇ؛ ئۇلار سېنى «پەرۋەردىگارنىڭ شەھىرى»، «ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىنىڭ زىئۇنى» دەپ ئاتايدۇ. **15** سەن تاشلۇۋېتىلگەن ھەم نەپرەتكە ئۇچرىغانلىقىڭ ئۈچۈن، ھېچكىم زېمىنىڭدىن ئوتمىگەن؛ ئەمدىلىكتە مەن سېنى مەڭگۈلۈك بىر شان-شۆھرەت، ئەۋلاد-ئەۋلادلارنىڭ بىر خۇرسەنلىكى قىلىمەن. **16** ئەللەرنىڭ سۈتىنى ئېمىسەن، پادىشاھلارنىڭ ئەمچىكىدىن ئەمگەندەك [مېھىر-شەپقىتىگە] ئېرىشىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مەن پەرۋەردىگارنى ئۆزۈڭنىڭ نىجاتكارىڭ ھەم ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىڭ، «ياقۇپتىكى قۇدرەت ئىگىسى» دەپ بىلىسەن. **17** مىسنىڭ ئورنىغا ئالتۇننى، تۆمۈرنىڭ ئورنىغا كۈمۈشنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ ياغاچنىڭ ئورنىغا مىسنى، تاشلارنىڭ ئورنىغا تۆمۈرنى ئەپكېلىپ ئالماشتۇرىمەن؛ سېنىڭ ھاكىملىرىڭنى بولسا تىنىچ-تارىلىق، بەگلىرىڭنى ھەققانىيلىق قىلىمەن. **18** زېمىنىڭدا زوراۋانلىقنىڭ ھېچ سادىسى بولمايدۇ، چېگرالىرىڭ ئىچىدە ۋەيرانچىلىق ۋە ھالاكەتمۇ يوق بولىدۇ؛ سەن سېپىللىرىڭنى «نىجات»، دەرۋازىلىرىڭنى «مەدھىيە» دەپ ئاتايسەن. **19** نە قۇياش كۈندۈزدە ساڭا نۇر بولمايدۇ، نە ئاينىڭ جۈلاسى ساڭا يورۇقلۇق بەرمەيدۇ؛ بەلكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، سېنىڭ خۇدايىڭ گۈزەل جۈلالىقىڭ بولىدۇ. **20** سېنىڭ قۇياشىڭ ئىككىنچى ياتمايدۇ، ئېيىڭ تولۇنلۇقىدىن يانمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سېنىڭ مەڭگۈلۈك نۇرۇڭ بولىدۇ، ھەسرەت-قايغۇلۇق كۈنلىرىڭگە خاتىمە بېرىلىدۇ. **21** سېنىڭ خەلقىڭنىڭ ھەممىسى ھەققانىي بولىدۇ؛ يەر-زېمىنغا مەڭگۈگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېنىڭ گۈزەل جۈلالىقىمنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ئۇلار ئۆز قولۇم بىلەن تىككەن مايسا، ئۆز قولۇم بىلەن ئىشلىگىنىم بولىدۇ. **22** سەبىي بالا بولسا مىڭغا، ئەڭ كىچىكى بولسا ئۇلۇغ ئەلگە ئايلىنىدۇ، مەنكى پەرۋەردىگار بۇلارنى ئۆز ۋاقتىدا تېزدىن ئەمەلگە ئاشۇرىمەن.

61 «رەب پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى پەرۋەردىگار مېنى ئاجىز ئېزىلگەنلەرگە خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھلىگەن. ئۇ مېنى سۈنۈق كۆڭۈللەرنى ياساپ ساقايتىشقا، ئۆتقۈنلارغا ئازادلىقنى، چۈشەپ قويۇلغانلارغا زىندانىنىڭ ئېچىۋېتىلىدىغانلىقىنى جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ **2** پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرسىتىدىغان يىلىنى، ھەم خۇدايىمىزنىڭ قىساسلىق كۈنىنى جاكارلاشقا، بارلىق قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەرگە تەسەللى بېرىشكە مېنى ئەۋەتتى. **3** زىئوندىكى ھەسرەت-قايغۇ چەككەنلەرگە، كۈللەرنىڭ ئورنىغا گۈزەللىكنى، ھەسرەت-قايغۇنىڭ ئورنىغا سۈركىلىدىغان شاد-خۇراملىق مېينىسى، غەشلىك-مەيۈسلۈك روھىنىڭ ئورنىغا، مەدھىيە تونىنى كىيدۈرۈشكە مېنى ئەۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىيلىقىنىڭ چوڭ دەرەخلىرى»، «پەرۋەردىگارنىڭ تىككەن مايسىلىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ئۇلار ئارقىلىق ئۆزۈڭ گۈزەللىك-جۈلالىقى ئايان قىلىنىدۇ. **4** ئۇلار قەدىمكى خارابىزارلىقلارنى قايتىدىن قۇرىدۇ، ئەسلىدە ۋەيران قىلىنغان جايلارنى قايتىدىن تىكلەيدۇ، خارابە شەھەرلەرنى، دەۋردىن-دەۋرگە ۋەيرانلىقتا ياتقان جايلارنى يېڭىباشتىن قۇرىدۇ؛ **5** ياقا يۇرتلۇقلار تۇرغۇزۇلۇپ، پادىلىرىڭنى باقىدۇ، ياتلارنىڭ باللىرى قوشچىلىرىڭلار، ئۆزۈمچىلىرىڭلار بولىدۇ. **6** براق سىلەر بولسا ئۆلار، «پەرۋەردىگارنىڭ كاھىنلىرى» دەپ ئاتىلىسىلەر؛ سىلەر توغرا ئۆلردا: «ئۇلار خۇدايىمىزنىڭ خىزمەتكارلىرى» دېيىلىدۇ، ئۇزۇقلىرىڭلار ئەللەرنىڭ بايلىقلىرى بولىدۇ، سىلەر ئۇلارنىڭ شان-شەرەپلىرىگە ئورتاق بولىسىلەر. **7** خورلىنىپ، شەرمەندىلىكتە قالغىنىڭلارنىڭ ئورنىغا ئىككى ھەسسە نېسىۋىڭلەر بېرىلىدۇ؛ رەۋشا قىلىنغانلىقىنىڭ ئورنىغا ئۇلار تەقسىماتىدا شادلىنىپ تەنتەنە قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار زېمىنغا ئىككى ھەسسىلەپ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، مەڭگۈلۈك شاد-خۇراملىق ئۇلارنىڭكى بولىدۇ. **8** چۈنكى مەن پەرۋەردىگار توغرا ھۆكۈم، ھەققەتنى ئەزىزلەيمەن؛ كۈيدۈرمە قۇربانلىق قىلىشتا ھەرقانداق بۇلاڭچىلىق ۋە ئالداپچىلىققا نەپرەتلىنىمەن؛ مەن ئۇلارغا ھەققەت بىلەن تېگىشلىكنى قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ مەن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدىنى تۈزىمەن. **9** شۇنداق قىلىپ ئۇلارنىڭ نەسىلىنىڭ داڭقى ئەللەر ئارىسىدا، پەرزەنتلىرىنىڭ داڭقى خەلقى-ئالەم ئارىسىدا چىقىدۇ؛ ئۇلارنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى تونۇپ ئېتىراپ قىلىدۇكى، «ئۇلار بولسا پەرۋەردىگار بەخت ئاتا قىلغان نەسىلدۇر»». **10** ـ «مەن پەرۋەردىگارنى زور شاد-خۇراملىق دەپ بىلىپ شادلىنىمەن، جېنىم خۇدايىم ئۈچۈنۈمدىن خۇشاللىنىدۇ؛ چۈنكى توي قىلىدىغان يىگىت ئۆزىگە «كاھىنلىق سەللە» كىيۋالغاندەك، توي قىلىدىغان قىز لەئەل-ياقۇتلار بىلەن ئۆزىنى پەردازلىغاندەك، ئۇ نىجاتلىقىنىڭ كىيىم-كېچەكىنى ماڭا كىيدۈردى، ھەققانىيلىق تونى بىلەن مېنى پۈركەندۈردى. **11** چۈنكى زېمىن ئۆزىنىڭ بىخىنى چىقارغىنىدەك، باغ ئۆزىدە تېرىلغانلارنى ئۈندۈرگىنىدەك، رەب پەرۋەردىگار ئوخشاشلا بارلىق ئەللەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىيلىقنى ھەم مەدھىينى ئۈندۈرىدۇ».

62 ـ «تاكى زىئوننىڭ ھەققانىيلىقى جۈلالىنىپ چاقناپ چىققۇچە، ئۇنىڭ نىجاتى لاۋۇلداۋاتقان مەشئەلدەك چىققۇچە، زىئون ئۆچۈن ھېچ ئارام ئالمايمەن، يېرۇسالېم ئۆچۈن ھەرگىز سۈكۈت قىلمايمەن؛ **2** ھەم ئەللەر سېنىڭ ھەققانىيلىقىڭنى، بارلىق پادىشاھلار شان-شەرىپىڭنى كۆرىدۇ؛ ھەم سەن پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزىنى بىلەن ساڭا قويىدىغان يېڭى بىر ئىسىم بىلەن ئاتىلىسەن، **3** شۇنداقلا سەن پەرۋەردىگارنىڭ قولىدا ئۇرغان گۈزەل بىر تاج، خۇدايىڭنىڭ قولىدىكى شاھانە باش چەمبىرىكى بولىسەن. **4** سەن ئىككىنچى: «ئاجراشقان، تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايسەن، زېمىنىڭ ئىككىنچى: «ۋەيران قىلىپ تاشلۇۋېتىلگەن» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى سەن: «مېنىڭ خۇشاللىقىم دەل ئۇنىڭدا!»، دەپ ئاتىلىسەن، ھەم زېمىنىڭ: «نىكاھلانغان» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەندىن خۇشاللىق ئالىدۇ، زېمىنىڭ بولسا ياتلىق بولىدۇ. **5** چۈنكى يىگىت قىزغا باغلانغاندەك، ئوغۇللىرىڭ ساڭا باغلىنىدۇ؛ توي يىگىتى قىزدىن شادلانغاندەك، خۇدايىڭ سېنىڭدىن شادلىنىدۇ. **6** مەن سېپىللىرىڭدا كۈزەتچىلەرنى بېكىتىپ قويدۇم، ئى يېرۇسالېم، ئۇلار كۈندۈزمۇ

هەم كېچىسىمۇ ئارام ئالمايدۇ، ئى پەرۋەردىگارنى ئەسلەتكۈچى بولغانلار، سۈكۈت قىلماڭلار! 7 ئۇ پېرۇسالېمنى تىكلىگۈچە، ئۇنى يەر-جاھانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا رەھمەت-مەدھىيىلەرنىڭ سەۋەبى قىلغۇچە، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەڭلار!». 8 پەرۋەردىگار ئۆزۈ قولى ھەم ئۆز كۈچى بولغان بىلىكى بىلەن مۇنداق قەسەم ئېچتى: ـ «مەن زىرائەتلىرىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئوزۇق بولۇشقا ئىككىنچى بەرمەيمەن؛ جايا تارتىپ ئىشلىگەن يېڭى شاراب‌نىمۇ ياتلارنىڭ پەرزەنتلىرى ئىككىنچى ئىچمەيدۇ؛ 9 زىرائەتلەرنى ئورۇپ يىغقانلار ئۆزلىرىلا ئۇنى يەپ پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەيدۇ؛ [ئۈزۈملەرنى] ئۈزگەنلەر مۇقەددەس ئۈيۈمنىڭ سەيناليرىدا ئۇلارىدىن ئىچىدۇ». 10 ـ ئوتۇڭلار، دەرۋازىلاردىن ئوتۇڭلار! خەلقنىڭ يولىنى تۈز قىلىپ تەييارلاڭلار! يولنى كۆتۈرۈڭلار، كۆتۈرۈڭلار، تاشلارنى ئېلىپ تاشلىۋېتىڭلار، خەلق-مىللەتلەر ئۈچۈن [يول كۆرسىتىدىغان] بىر تۇغنى كۆتۈرۈڭلار. 11 مانا، پەرۋەردىگار جاھانىنىڭ چېت-ياقىلىرىغا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: ـ زىئون قىزىغا مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «قارا، سېنىڭ نىجات-قۇتۇلۇشۇڭ كېلىۋاتىدۇ! قارا، ئۇنىڭ ئۈزى ئالغان مۇكاپىتى ئۈزى بىلەن بىللە، ئۇنىڭ ئۈزىنىڭ ئىنئامى ئۈزىگە ھەمراھ بولىدۇ. 12 ۋە خەقلەر ئۇلارنى: «پاك-مۇقەددەس خەلق»، «پەرۋەردىگار ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغانلار» دەيدۇ؛ سەن بولسالا: «ئىنتىلىپ ئىزدەلگەن»، «ھېچ تاشلىۋېتىلمىگەن شەھەر» دەپ ئاتىلىسەن.

63

«بوزراھ شەھىردىن چىققان، ئۇستىبېشى قىزىل قىزىل رەڭلىك، كىيىم-كېچەكلىرى قالتىس-كارامەت، زور كۈچ بىلەن قول سېلىپ مېڭىۋاتقان، ئېدومدىن مۇشۇ يەرگە كېلىۋاتقۇچى كىم؟» «ھەققانىيلىق بىلەن سۆزلىگۈچى مەن، قۇتقۇزۇشقا كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولغۇچىدۇرمەن». 2 «ئۇستىبېشىڭدىكىسى نېمىشقا قىزىل، قانداقسىگە كىيىم-كېچەكلىرىڭ شاراب كۈچىكىنى چەيلىگۈچىنىڭكىگە ئوخشاپ قالدى؟». 3 «مەن يالغۇز شاراب كۈچىكىنى چەيلىدىم؛ بار ئەل-يۇرتلاردىن ھېچكىم مەن بىلەن بىللە بولغىنى يوق، مەن ئۇلارنى غەزەپىمدە چەيلىدىم، قەھرىمدە ئۇلارنى دەسسۈۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى كىيىم-كېچەكلىرىم ئۈستىگە چاچرىدى، مېنىڭ پۈتۈن ئۈستىبېشىم بويالدى، 4 چۈنكى قەلبىمگە قىساس كۈنى پۈكۈلگەندى، شۇنداقلا مەن ھەمجەمەتلىرىمنى قۇتقۇزىدىغان يىل كەلدى، 5 مەن قارىسام، ياردەم قىلغۇدەك ھېچكىم يوق ئىدى، ھېچكىمنىڭ قوللىمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئازابلىنىپ كۆكۈلۈم پارا-پارا كەندە بولدى، شۇڭا ئۆز بىلىكىم ئۆزۈمگە نىجات كەلتۈردى، ئۆز قەھرىم بولسا، مېنى قولاپ ماڭا چىدام بەردى، 6 شۇنىڭ بىلەن ئەل-يۇرتلارنى غەزەپىمدە دەسسۈۋەتكەنمەن، قەھرىمدە ئۇلارنى مەست قىلىۋەتتىم، قانلىرىنى يەرگە تۆكۈۋەتتىم». 7 «مەن پەرۋەردىگارنىڭ شەپقەتلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن، پەرۋەردىگارنىڭ مەدھىيىگە لايىق قىلغانلىرى، ئۇنىڭ رەھمىدىللىقلىرىغا ئاساسەن، ئۇنىڭ نۇرغۇنلىغان شەپقەتلىرىگە ئاساسەن، پەرۋەردىگارنىڭ بىزگە قىلغان ئىلتىپاتلىرى، ئىسرائىل جەمەتىگە ئىلتىپات قىلغان زور ياخشىلىقلىرى توغرۇلۇق ئەسلىتىپ سۆزلەيمەن؛ 8 ئۇ ئۇلارنى: ـ «ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، ئالدامچىلىق قىلمايدىغان بالىلار» دەپ، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولدى. 9 ئۇلارنىڭ بارلىق دەردلىرىگە ئۈمۈ دەردداش ئىدى؛ «ئۇنىڭ يۈزىدىكى پەرىشتىسى» بولسا ئۇلارنى قۇتقۇزغان، ئۇ ئۆز مۇھەببىتى ھەم رەھمىدىللىقى بىلەن ئۇلارنى ھەمجەمەتلىك قىلىپ قۇتقۇزغان؛ ئاشۇ قەدىمكى بارلىق كۈنلەردە ئۇلارنى ئۆزىگە ئارتىپ كۆتۈرگەن؛ 10 بىراق ئۇلار ئاسىيلىق قىلىپ ئۇنىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازار بەردى، شۇڭا ئۇلاردىن يۈز ئۆرۈپ ئۇ ئۇلارنىڭ دۈشمىنىگە ئايلىنىپ، ئۇلارغا قارشى جەڭ قىلدى. 11 بىراق ئۇ: ـ «مۇسا پەيغەمبىرىم! مېنىڭ خەلقىم!» دەپ ئەينى كۈنلەرنى ئەسلەپ توختىدى. ئەمدى ئۆز [پادىسى بولغانلارنى] پادىچىلىرى بىلەن دېڭىزدىن چىقىرىۋالغۇچى قېنى؟ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس روھىنى ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئۆزىغۇچى قېنى؟ 12 ئۇنىڭ گۈزەل شەرەپلىك بىلىكى مۇسانىڭ ئوڭ قولى ئارقىلىق ئۇلارنى يېتەكلىگۈچى بولدى، ئۆزى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك بىر نامنى تىكلەپ، ئۇلار ئالدىدا سۈلارنى بۆلۈۋەتكۈچى، 13 ئۇلارنى دالادا ئەركىن كېزىپ يۈرىدىغان ئاتەك، ھېچ پۇتلاشمىغان ئۈلارنى دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىردىن ئۆتكۈزگۈچى قېنى؟ 14 مالالار جىلغىغا ئوتلاشقا چۈشكەندەك، پەرۋەردىگارنىڭ روھى ئۇلارغا ئارام بەردى؛ سەن ئۆزۈڭ گۈزەل-شەرەپلىك بىر نامغا ئېرىشىش ئۈچۈن، سەن مۇشۇنى يوللار بىلەن خەلقىڭنى يېتەكلىدىڭ. 15 ئاھ، ئاسمانلاردىن نەزىرىڭنى چۈشۈرگىن، سېنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىڭ، گۈزەللىك-شەرەپىڭ ئۆزىغا ماكانىڭدىن [ھالىمىزغا] قاراپ باق! قېنى ئوتلۇق مۇھەببىتىڭ ۋە كۈچ-قۇدرىتىڭ!؟ ئىچىڭنى ئاغرىتىشلىرىڭ، رەھىمدىللىقلىرىڭ قېنى؟ ئۇلار ماڭا كەلگەندە بىسىلىپ قالدىمۇ؟ 16 چۈنكى گەرچە ئىبراھىم بىزنى ئۈنۈمىسىمۇ، ياكى ئىسرائىل گەرچە بىزنى ئېتىراپ قىلمىسىمۇ، سەن ھامان بىزنىڭ ئاتىمىز، سەن پەرۋەردىگار بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ ئەزەلدىن تارتىپ «ھەمجەمەت-قۇتقۇزغۇچىمىز» سېنىڭ نامىڭدۇر. 17 ئى پەرۋەردىگار، نېمىشقا بىزنى يوللىرىڭدىن ئازدۇرۇغانسەن؟ نېمىشقا ئۆزۈڭدىن قورقۇشتىن ياندۇرۇپ كۆڭلىمىزنى تاش قىلغانسەن؟! قۇللىرىڭ ئۈچۈن، ئۆز مىراسىڭ بولغان قەبىلىلەر ئۈچۈن، يېنىمىزغا يېنىپ كەلگەيسەن! 18 مۇقەددەسىڭ خەلقىڭ پەقەت ئازغىنە ۋاقىتلا [تەۋەلىكىگە] ئىگە بولالىغان، دۈشمەنلىرىمىز مۇقەددەسىڭ جايىڭنى ئايىغ ئاستى قىلدى، 19 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۆزۈندىن بۇيان سەن ئىدارە قىلىپ باقمىغان، سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتىلىپ باقمىغان بىر خەلقتەك بولۇپ قالدۇق!

64

ئاھ، سەن ئاسمانلارنى يىرتىۋېتىپ، يەرگە چۈشكەن بولسا ئۈتىدى! تاغلار بولسا يۈزۈڭ ئالدىدا ئېرىپ كېتەتتى! مانا مۇشۇنداق بولغاندا ئۆتۈرۈققا ئوت يالقاندەك، ئوت سۇنى قاينىتقاندەك، سەن نامىڭنى دۈشمەنلىرىڭگە ئايان قىلغان بولاتتىڭ، ئەللەر يۈزۈڭدىنلا تىترەپ كېتەتتى! 3 سەن بىز كۈتمىگەن دەھشەتلىك ئىشلارنى قىلغان ۋاقىتىڭدا، سەن چۈشكەندىڭ، يۈزۈڭدىن تاغلار راستلا ئېرىپ كەتتى! 4 سەندىن باشقا ئۈزىگە تەلمۈرۈپ كۈتكەنلەر ئۈچۈن ئىشلىگۈچى بىر خۇدانى، ئادەملەر ئەزەلدىن تاكالاپ باقمىغان، قۇلاققا يېتىپ باقمىغان، كۆز كۆرۈپ باقمىغاندۇر! 5 سەن ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈشنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئادەمنىڭ، يەنى يوللىرىڭدا مېڭىپ، سېنى سېغىنغانلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققۇچى ھەمراھدۇرسەن؛ بىراق مانا، سەن غەزەپتە بولدۇڭ، بىز بولساق گۇناھتا بولدۇق، ئۇنداق ئىشلار ئۈزۈن بولۇۋېرىدى، ئەمدى بىز قۇتقۇزۇلامدۇق؟ 6 ئەمدى بىز ناپاك بىر نەرسىگە ئوخشاش بولدۇق، قىلىۋاتقان ئىشلىرىمىز «ھەققانىيەتلىرىمىز» بولسا بىر ئەۋرەت لاتىسىغىلا ئوخشايدۇ، خالاس، ھەممىمىز يوپۇرماقتەك خازان بولۇپ كەتتۇق، قەبىلىكلىرىمىز شامالدەك بىزنى ئۆچۈرۈپ تاشلىۋەتتى. 7 سېنىڭ نامىڭنى چاقىرىپ ندا قىلغۇچى، ئىلتىپاتىڭنى تۇتۇشقا قوزغالغۇچى ھېچ يوقتۇر؛ چۈنكى سەن يۈزۈڭنى بىزدىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇڭ، قەبىلىكلىرىمىزدىن بىزنى سولاشتۇرغۇزدۇڭ. 8 بىراق ھازىر، ئى پەرۋەردىگار، سەن بىزنىڭ ئاتىمىزدۇرسەن؛ بىز سىغىز لاي، سەن بىزنىڭ ساپالچىمىزدۇرسەن؛ ھەممىمىز بولساق قولۇڭدا ياسالغاندۇرمىز؛ 9 ئى پەرۋەردىگار، بىزگە قارا تاقان غەزىپىڭنى زور قىلمىغايسەن، قەبىلىكلىرىمىز مەڭگۈگىچە ئەسلەپ يۈرمىگىن؛ مانا، قارىغىن، ھەممىمىز سېنىڭ خەلقىڭدۇرمىز! 10 مۇقەددەسىڭ شەھەرلىرىڭ جاڭگال، زىئونۇڭ جاڭگال بولۇپ قالدى، يېرۇسالېم ۋەيران

بولدی؛ **11** ئاتا-بوۋىمىز سىنى مەدھىيىلىگەن جاي، پاك-مۇقەددەسلىك، گۈزەل-پارلاقلىق تۇرالغۇسى بولغان ئۆيىمىز بولسا ئوت بىلەن كۆيۈپ كۈل بولدى؛ قەدر-قىممەتلىك نەرسىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ۋەيران قىلىۋېتىلدى. **12** مۇشۇ ئىشلار ئالدىدا تۇرۇۋېتىپ چەكمە ئالامسەن، ئې پەرۋەردىگار؟ سۈكۈت قىلىپ تۇرامسەن؟ بىزنى بولۇشىچە خار قىلىپ ئۇرۇۋېرەمسەن؟»

65

ئەزەلدىن مېنى ئىزدىمىگەنلەرگە مېنى سوراش يولىنى ئاچتىم؛ مەن ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلەرگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم. مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالمىغان يات بىر ئەلگە مەن: ـ «ماڭا قارا، ماڭا قارا» ـ دېدىم. **2** بىراق يامان يولدا ماڭىدىغان، ئۆزىنىڭ پىكىر-خىيالىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى بىر خەلققە بولسا مەن كۈن بويى قولۇمنى ئۇزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم. **3** يەنى باغلاردا قۇربانلىق قىلىپ، ئۇلارنى خىشلىق سۇپىلار ئۈستىدىمۇ كۆيدۈرۈپ، كۆز ئالدىمدىلا زەردەمگە تېگىدىغان بىر خەلق؛ **4** ئۇلار قەبرىلەر ئارىسىدا ئولتۇرىدۇ، مەخپىي جايلاردىمۇ تۈنەپ ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار چوشقا گۆشىنى يەيدۇ، قازان-قاچىلىرىدا ھەرقانداق يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ شوربىسى بار. **5** ئۇلار: «تۈزۈڭ بىلەن بول، ماڭا يېقىنلاشمۇچى بولما، چۈنكى مەن سەندىن پاكمەن» ـ دەيدۇ، مۇشۇلار دىمىغىمغا كىرگەن ئىس-تۈتەك، كۈن بويى تۈچەمەي تۇرىدىغان ئوتتۇر! **6** مانا، مېنىڭ ئالدىمدا يۈتۈكلۈك تۇرىدۇكى: ـ مەن سۈكۈت قىلىپ تۇرمايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ بەلكى ھەم سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىگىلارنى، شۇنداقلا تاغ چوققىلىرىدا ئىسرىق ياققان، دۆڭلەر ئۈستىدىمۇ مېنى ھاقارەتلىگەن ئاتا-بوۋىلىرىگىلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى بىرلىكتە قايتۇرىمەن، ـ شۇلارنى ئۆز قۇچاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ بەرھەق، مەن ئىلگىرىكى قىلغانلىرىنى ئۆز قۇچاقلىرىغا ئۆلچەپ قايتۇرىمەن. **8** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ساپاق ئۈزۈمنىڭ «سارقىندى شىرنە»سى كۆرۈنگەندە، خەقلەرنىڭ: «ئۇنى چەيلىۋېتىپ ۋەيران قىلمىسۇن، چۈنكى ئۇنىڭدا بەركەت ئۈرىدۇ» دېگىنىدەك، مەن ئۆز قۇللىرىمنىڭ سەۋەبىدىنلا شۇنداق قىلىمەنكى، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ۋەيران قىلمايمەن. **9** شۇنداق قىلىپ مەن ياقۇپتىن بىر نەسىلنى، يەھۇدادىنمۇ تاغلىرىمغا بىر ئىگىدارنى چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ تاللىغانلىرىم [زېمىنغا] ئىگە بولىدۇ، مېنىڭ قۇللىرىم شۇ يەردە ماكانلىشىدۇ. **10** مېنى ئىزدىگەن خەلقىم ئۈچۈن، شارون بولسا يەنە قوي پادىلىرىغا قوتان، ئاخور بولسا كالا پادىلىرىغا قونالغۇ بولىدۇ. **11** بىراق پەرۋەردىگارنى تاشلاپ، مۇقەددەس تېغىمنى ئۇنتۇغۇچى، «تەلەي» [دېگەن بۇت] ئۈچۈن داستىخان سالغۇچى، «تەقدىر» [دېگەن بۇت] ئۈچۈنمۇ ئەبجەش شارابنى قۇيۇپ قاچىلارنى تولدۇرغۇچىسىلەر، **12** مەن سىلەرنى قىلىچقا «تەقدىر» قىلدىم، سىلەرنىڭ ھەممىگىلار قىرغىنچىلىقتا باش ئېگىسىلەر؛ چۈنكى مەن چاقىردىم، سىلەر جاۋاب بەرمىدىگىلار، مەن سۆز قىلدىم، سىلەر قۇلاق سالمىدىگىلار؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلىۋاتىسىلەر، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىغانسىلەر. **13** شۇڭا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم يەيدۇ، سىلەر ئاچ قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم ئىچىدۇ، بىراق سىلەر ئۇسسۇز قالىسىلەر؛ مانا، مېنىڭ قۇللىرىم شادلىنىدۇ، سىلەر شەرمەندىلىكتە قالىسىلەر؛ **14** مانا، كۆڭلىدىكى شاد-خۇراملىقتىن قۇللىرىم ناخشا ئېيتىدۇ، سىلەر كۆڭلىدىكى ئازابتىن زار-زار يىغلايسىلەر، روھ-قەلب سۈنۈقلۇقىدىن نالە-پەريات كۆتۈرىسىلەر. **15** ئىسمىگىلارنى مېنىڭ تاللىغانلىرىمغا لەنەت بولۇشقا قالدۇرىسىلەر. رەب پەرۋەردىگار سىنى ئۆلتۈرىدۇ، ھەم ئۆزىنىڭ قۇللىرىغا باشقا بىر ئىسمىنى قويۇپ بېرىدۇ. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن كىمكى ئۆزىگە بىر بەختنى تىلىسە، «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن تاشۇ بەختنى تىلەيدۇ؛ كىمكى قەسەم ئىچمەكچى بولسا، ئەمدى «ئامىن» دېگۈچى خۇدانىڭ نامى بىلەن قەسەم ئىچىدۇ؛ چۈنكى بۇرۇنقى دەرد-ئەلەملەر ئۇنتۇلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇلارنى كۆزۈمدىن يوشۇردۇم. **17** چۈنكى قارا كۆلەر، مەن يېڭى ئاسمانلارنى ۋە يېڭى زېمىننى يارىتىمەن؛ ئىلگىرىكى ئىشلار ھېچ ئەسلىنەيدۇ، ھەتتا ئەسكە كەلمەيدۇ. **18** ئەكسىچە سىلەر مېنىڭ يارىتىدىغانلىقىمدىن خۇشاللىنىڭلار، مەڭگۈگە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، چۈنكى مەن يېرۇسالېمنى شاد-خۇراملىق، ئۇنىڭ خەلقىنى خۇشاللىق بەرگۈچى قىلىپ يارىتىمەن. **19** ئۆزۈمۈ يېرۇسالېمدىن شاد-خۇراملىقتا بولىمەن، شۇنداقلا ئۆز خەلقىمدىن خۇشاللىنىمەن؛ ئۇنىڭدا نە يىغا ئاۋازى، نە نالە-پەريادلار ئىككىنچى ئاكلانمايدۇ؛ **20** ئۇنىڭدا يەنە بىرنەچچە كۈنلۈك چاچراپ كەتكەن بوۋاق بولمايدۇ، ياكى ۋاقتى توشماي ۋاقتىسىز كەتكەن بوۋاي بولمايدۇ؛ يۈز ياشقا كىرگەن بولسا «يېگىت» سانىلىدۇ، شۇنىڭدەك گۇناھكار يۈز ياشقا كىرىپ ئۆلگەن بولسا «خۇدانىڭ لەنتىگە ئۇچرىغان» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **21** ئۇلار ئۆيلەرنى سالىدۇ، ئۇلاردا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلىدۇ، ئۇلاردىن مېۋە يەيدۇ؛ **22** ئۇلار ياسىغان ئۆيلەردە، باشقا بىرسى ئولتۇرمايدۇ؛ تىكلىگەن ئۈزۈمزارلاردىن، باشقا بىرسى مېۋە ئېلىپ يېمەيدۇ؛ چۈنكى خەلقىمنىڭ كۈنلىرى دەرەختىكى ئۆمرىدەك بولىدۇ؛ مېنىڭ تاللىغانلىرىم ئۆزلىرى ئۆز قولى بىلەن ياسىغانلىرىدىن ئۆز ئۆمرىدە تولۇق بەھرىمەن بولىدۇ. **23** ئۇلارنىڭ قىلغان ئەمگىكى بىكارغا كەتمەيدۇ، ياكى ئۇلارنىڭ باللىرى ئۈغۈلغاندا كېلىچىكى ئوغرۇلۇق ۋەھىمە مەۋجۇت بولمايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار بەختىدىن ئاتا قىلغان نەسىلدۇر، ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىمۇ شۇنداق. **24** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار ندا قىلىپ چاقىرماستىنلا، مەن ئىجابەت قىلىمەن؛ ئۇلار دۇئا قىلىپ سۆزلەۋاتقىنىدىلا، مەن ئۇلارنى ئاكلايمەن. **25** بۆرە ھەم پاقلان بىلەن بىللە ئوزۇقلىنىدۇ، شىر بولسا كالىدەك سامان يەيدۇ، يىلاننىڭ رىزقى بولسا توپا-چاڭلا بولىدۇ. مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمنىڭ ھەممە يېرىدە ھېچ زىيانكەشلىك بولمايدۇ، ھېچ يۈزغۇنچىلىق بولمايدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

66

«پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەرىمدۇر، ئەمدى ماڭا قانداق ئۆي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ **2** بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان، ئۇلار شۇنداق بولغاچقىلا بارلىققا كەلگەن ئەمەسمىدى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن مەن نەزىرىمنى شۇنداق بىر ئادەمگە سالىمەن: ـ مۇمىن-كەمتەر، روھى سۈنۈق، سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ تىترەك باسىدىغان بىر ئادەمگە نەزىرىمنى سالىمەن. **3** كالا سويغان كىشى ئادەمنىمۇ ئولتۇرىدۇ، قوزىنى قۇربانلىق قىلغان كىشى ئىتنىڭ بوينىنى سۇندۇرۇپ ئولتۇرىدۇ، ماڭا ھەدىيە تۈتقۇچى چوشقا قېنىنىمۇ تۈتۈپ بەرمەكچىدۇر، دۇئاسىنى ئەسلىتىشكە خۇشبۇي ياققۇچى مەبۇدقىمۇ مەدھىيە ئوقۇيدۇ، بەرھەق، ئۇلار ئۆزى ياقتۇرىدىغان يوللىرىنى تاللىغان، كۆڭلى يىرگىنچلىك نەرسىلىرىدىن خۇرسەن بولىدۇ. **4** شۇڭا مەنمۇ ئۇلارنىڭ كۈلپەتلىرىنى تاللايمەن؛ ئۇلار دەل قورقىدىغان ۋەھىمىلەرنى بېشىغا چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن چاقىرغىنىمدا، ئۇلار جاۋاب بەرمىدى؛ مەن سۆز قىلغىنىمدا، ئۇلار قۇلاق سالمىدى؛ ئەكسىچە نەزىرىمدە يامان بولغانىنى قىلدى، مەن ياقتۇرمايدىغانىنى تاللىدى». **5** ئې پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئالدىدا قورقۇپ تىترەيدىغانلار، ئۇنىڭ دېگىنىنى ئاكلاڭلار: ـ «سىلەرنى نامىمغا [سادىق بولغانلىقىڭلار] تۈپەيلىدىن چەتكە قاققانلار بولسا، يەنى سىلەردىن نەپرەتلىنىدىغان قېرىندىشلىرىڭلار سىلەرگە: ـ «قېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۈلۈغلۇقى ئايان قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلارنى كۆرەلەيدىغان بولىمىز!» ـ دېدى؛ بىراق شەرمەندىلىكتە قالغانلار ئۆزلىرى بولىدۇ. **6** ئاڭلاڭلار! ـ شەھەردىن كەلگەن چۇقان-سۈرەنلەر! ئاڭلاڭلار! ـ ئىبادەتخانىدىن چىققان ئاۋازنى!

ئاكلاكلار! ـ پەرۋەردىگار تۆز دۈشمەنلىرىگە [يامانلىقلىرىنى] قايتۇرۇۋاتىدۇ!» **7** ـ تولغىقى تۇتماياۋا تۆ بوشىنىدۇ، ئاغرىقى تۇتمايلا، ئوغۇل بالا تۇغىدۇ! **8** كىمنىڭ ئىبادەت قىلغىلى كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** ـ شۇنىڭ بىلەن تۇلار سىرتقا مۇشۇنداق ئىش توغرۇلۇق خەۋىرى باردۇ؟ كىم مۇشۇنداق ئىشلارنى كۆرۈپ چىقىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىگە قارايدۇ، چۈنكى باققان؟ زېمىن بىر خەلقنى بىر كۈن ئېچىدىلا تۇغىدىغان ئىش بارمۇ؟ دەقىقە تۇلارنى يەۋاتقان قۇرتلار تۈلەيدۇ، تۇلارنى كۆيدۈرۈۋاتقان ئوت تۈچمەيدۇ، ئېچىدىلا بىر ئەلنىڭ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟ چۈنكى زىئوننىڭ ئەمدىلا تولغىقى تۇلار بارلىق ئەت ئىگىلىرىگە يىرگىنچلىك بىلىندۇ.

تۇتۇشىغا، تۆ ئوغۇل بالىلىرىنى تۇغدى! **9** بىرسىنى بوشىنىش ھالىتىگە كەلتۈرگەن بولساۋ، مەن بالىنى چىقارغۇزماي قالامتىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن تۇزۇم تۇغدۇرغۇچى تۇرسام، بالىياتقۇنى ئېتىۋېتەمدىمەن؟ ـ دەيدۇ خۇدايىڭ. **10** يېرۇسالېم بىلەن بىللە شاد-خۇراملىقتا بولۇڭلار، ئۇنى سۆيگۈچىلەر، ئۇنىڭ ئۈچۈن خۇشاللىنىڭلار! ئۇنىڭ ئۈچۈن قايغۇ-ھەسرەت چەككەنلەر، ئۇنىڭ بىلەن بىللە شادلىق بىلەن شادلىنىڭلار! **11** چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ تەسەللى بېرىدىغان ئەمچەكلىرىدىن ئېمىپ قانائەتلىنىسىلەر، چۈنكى سىلەر قانغۇچە ئېمىپ چىقىسىلەر، ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ زورلۇقىدىن كۆكۈلۈڭلار خۇرسەن بولىدۇ». **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇنىڭغا تاشقان دەريادەك ئارام-خاتىرجەملىكنى، تېشىپ كەتكەن ئېقىمدەك ئەللەرنىڭ شان-شەرەپلىرىنى سۈنۈپ بېرىمەن؛ سىلەر ئېمىسىلەر، سىلەر يانپاشقا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىسىلەر، ئېتەكتە ئەكىلىتىلىسىلەر. **13** خۇددى ئانا بالىسىغا تەسەللى بەرگەندەك، مەن شۇنداق سىلەرگە تەسەللى بېرىمەن؛ سىلەر يېرۇسالېمدا تەسەللىگە ئىگە بولىسىلەر. **14** سىلەر بۇلارنى كۆرگەندە كۆكۈلۈڭلار شادلىنىدۇ، سۆڭەكلىرىڭلار يۇمران ئوت-چۆپتەك ياشناپ كېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ قولى تۆز قۇللىرىغا ئايان قىلىنىدۇ، ئۇ دۈشمەنلىرىگە قەھرىنى كۆرسىتىدۇ. **15** چۈنكى غەزىپىنى قەھر بىلەن، تەنبىھىنى ئوت يالقۇنلىرى بىلەن چۈشۈرۈشى ئۈچۈن، مانا، پەرۋەردىگار ئوت بىلەن كېلىدۇ، ئۇ جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن قۇيۇندەك كېلىدۇ. **16** چۈنكى ئوت بىلەن ھەم قىلىچ بىلەن پەرۋەردىگار بارلىق ئەت ئىگىلىرىنى سوراق قىلىپ جازالايدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۇلتۇرگەنلەر نۇرغۇن بولىدۇ. **17** «باغچىلار»غا كىرىش ئۈچۈن پاكىزلىنىپ، ئۆزلىرىنى ئايرىم ئۇتۇپ، ئوتتۇرىدا ئۇرغۇچىنىڭ گېپىگە كىرگەنلەر، شۇنداقلا چوشقا گۆشىنى، يىرگىنچلىك بولغانىنى، جۈمىلىدىن چاشقانلارنى يەيدىغانلار بولسا جىمىسى تەڭ ئۆگىشىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** چۈنكى ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى ھەم ئويلىغانلىرى مېنىڭ ئالدىمىدۇر؛ بىراق بارلىق ئەللەر، ھەممە تىلدا سۆزلەيدىغانلارنىڭ يىغىلىدىغان ۋاقتى كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كېلىپ مېنىڭ شان-شەرىپىمنى كۆرىدۇ؛ **19** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بىر كارامەت بەلگىنى تىكلەيمەن؛ ھەم ئۇلاردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئەللەرگە ئەۋەتىمەن؛ نام-شۆھرىتىمنى ئاڭلىمىغان، شان-شەرىپىمنى كۆرۈپ باقمىغان تارشىشقا، لۇئىيەگە، ئوقياچىلىقتا داڭقى چىققان لۇدقا، تۇبال، گرېتسىيەگە ھەم يىراق چەتئەلدىكى ئاراللارغا ئۇلارنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى جاكارلايدۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىللار ئاشلىق ھەدىيەسىنى پاكىز قاچىلارغا قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەلگەندەك، شۇلار بولسا، پەرۋەردىگارغا ئاتاپ بېغىشلىغان ھەدىيە سۈپىتىدە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ ھەممىسىنى ئەللەردىن ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇلارنى ئاتلارغا، جەڭ ھارۋىلىرىغا، سايۋەنلىك ھارۋا-زەمبىللەرگە، قېچىرلارغا ھەم نار تۆگىلەرگە مىندۈرۈپ مۇقەددەس تېغىمغا، يەنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ھەم مەن ئۇلاردىن بەزىلىرىنى كاھىنلار ھەم لاۋىيلار بولۇشقا تاللايمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** چۈنكى مەن يارىتىدىغان يېڭى ئاسمانلار ھەم يېڭى زېمىن تۇرۇمنىڭ ئالدىدا دائىم تۇرغاندەك، سېنىڭ نەسلىڭ ھەم ئىسمىڭ تۇرۇپ ساقلىنىدۇ. **23** ھەم شۇنداق بولىدۇكى، يېڭى ئايمۇ يېڭى ئايدا، شابات كۈنىمۇ شابات كۈنىدە، بارلىق ئەت ئىگىلىرى مېنىڭ ئالدىمغا

یەرەمیا

1 بنیامین قەبیلسی زەمینداکی ئاناتوت یێزەسدا تۆرۆژاتقان کاهنلاردن بولغان هلقیانانڭ ئوغلی یەرەمیانانڭ سۆزلىرى [تۆۋەندە خاتىرىلىنىدۇ]: ـ **2** یەھۋدا پادىشاھى، ئامونىنڭ ئوغلى یوسیانانڭ كۈنلىرىدە، یەنى ئۇ تەختكە ئولتۇرغان ئون ئۈچىنچى یىلدا [یەرەمیاغا] پەرۋەردىگارنڭ سۆزى كەلدى؛ **3** یەھۋدا پادىشاھى یوسیانانڭ ئوغلى یەھوئاكىمنىڭ كۈنلىرىدە ھەمدە یەھۋدا پادىشاھى یوسیانانڭ ئوغلى زەدەكىیانڭ ئون برىنچى یىلىنڭ ئاخىرىغىچە، یەنى شۇ یىلنڭ بەشىنچى ئېیىدا یېرۇسالېمدىكىلەر سۈرگۈن قىلىنغۇچە ئۇنىڭغا پەرۋەردىگارنڭ سۆزى یەنە كېلىپ تۇردى. **4** پەرۋەردىگارنڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: **5** ـ ئاناڭنىڭ قورسىقىدا سېنى ئايىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىياتقۇدىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى تۇزۇمگە ئاتاپ، ئەللەرگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلىدىم. **6** مەن بولسام: ـ ئاۋلا، پەرۋەردىگار! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۈدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. **7** لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ تۇزۇڭنى گۈدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دە دەپ بۇيرۇسام، سەن شۇنى دەيسەن. **8** ئۇلاردىن قورقما؛ چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دېدى. **9** ۋە پەرۋەردىگار قولىنى سوزۇپ ئاغزىمنا تەگكۈزدى؛ پەرۋەردىگار ماڭا: مانا، تۇز سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويدۇم؛ **10** قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۆكۈش، ھالاك قىلىش ۋە ئۇروش، قۇروش ۋە تېرىپ تۈستۈرۈش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلىدىم، ـ دېدى. **11** ۋە پەرۋەردىگارنڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: «یەرەمیا، نېمىنى كۆرۈۋاتىسەن؟». مەن: «بادام دەرىخىنڭ شىخىنى كۆرۈۋاتىمەن» ـ دېدىم. **12** پەرۋەردىگار ماڭا: «كۆرگىنىڭ ياخشى بولدى؛ چۈنكى مەن سۆزۈمنىڭ ئەمەلىيلىشىشى ئۈچۈن سۆزۈمنى كۆزىتىپ تۇرىمەن» ـ دېدى. **13** ۋە پەرۋەردىگارنڭ سۆزى ماڭا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېگەندە: «نېمىنى كۆرۈۋاتىسەن؟». مەن: «پورۇق-پورۇق قاينىۋاتقان، ئاغزى شىمال تەرىپىدىن قىيسايغان بىر قازانىنى كۆردۇم» ـ دېدىم. **14** پەرۋەردىگار ماڭا: ـ كۈلپەت شىمال تەرەپتىن كېلىپ بۇ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنڭ ھەممىسى ئۈستىگە بۇسۇپ كېلىدۇ ـ دېدى. **15** ـ چۈنكى مانا، مەن شىمالىي پادىشاھلىقلارنڭ بارلىق جەمەتلىرىنى چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئۇلار كېلىدۇ، پادىشاھلار ھەربىرى تۇز تەختىنى يېرۇسالېم قوۋۇقلىرى ئالدىغا سېلىپ، ھەممە سېپىللارغا ۋە يەھۋادانڭ بارلىق شەھەرلىرىگە ھۇجۇمغا تەييارلىنىدۇ؛ **16** شۇنىڭ بىلەن مەن [يەھۋادا كەلگەرنىڭ] بارلىق رەزىللىكلىرى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈملەرنى جاكارلايمەن؛ چۈنكى ئۇلار مەندىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇيى يېقىپ، تۇز قوللىرى ياسىغانلىرىغا چوقۇندى. **17** سەن ئەمدى بېلىڭنى باغلاپ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ساڭا بۇيرۇغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا ئېيت؛ ئۇلار ئالدىدا ھودۇقۇپ كەتمىگىن؛ بولمىسا مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ھودۇقتۇرىمەن. **18** قارا، مەن بۈگۈن سېنى يەھۇدانڭ پادىشاھلىرىغا، ئەمىرلىرىگە، كاھىنلىرىغا ھەم يۇتكۈل زېمىن خەلقىگە قارشى تۇرغۇچى مۇستەھكەم شەھەر، تۈمۈر تۈۋرۈك ۋە مىس سېپىللاردەك تىكلىدىم. **19** ئۇلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ ـ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 ئەمدى پەرۋەردىگارنڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا مۇنداق جار سالغىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن سېنىڭ ياش ۋاقىتىڭدىكى ۋاپادارلىقىڭنى، يەنى قىزنىڭ ئاشىقىغا بولغان مۇھەببىتىدەك سېنىڭ چۈل-بايۋاندا، يەنى تېرىلمىغان يەرلەردە ماڭا ئەگىشىپ يۈرگەنلىرىڭنى سېنىڭ ئۈچۈن ئەسلەيمەن. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىل خەلقى پەرۋەردىگارغا پاك، ئالاھىدە ئاتالغان، ئۇلار ئۈنىڭ تۇز مەھسۇلىنىڭ تۇنجى مېۋىسى دەپ قارالغاندى؛ ئۇلارنى يەۋالماقچى بولغانلارنىڭ ھەممىسى گۇناھكار دەپ ھېسابلانغاندى ھەم ئۇلارنىڭ باشلىرىغا بالا-ئىشاپەت چۈشكەنىدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ياقۇپنىڭ جەمەتى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق ئائىلە-تاۋابىئاتلىرى: ـ **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مەندە زادى قانداق ئادالەتسىزلىكلەرنى بايقاپتۇ، ئۇلار مەندىن شۇنچە يىراقلىشىدۇ؟ ئۇلار نېمىشقا ھەمىنە بۇتلارغا باش ئۇرۇپ، تۇنۇرلىرى بىمەنە بولۇپ كەتتى؟ **6** ئۇلار ھېچقاچان: «بىزنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىپ، بايۋاندىن، يەنى چۈل-دەشت ۋە تىك ئازگاللار بىلەن قاپلانغان جايلاردىن، قۇرغاقچىلىق ۋە تۇلۇم سايىسى ئوراپ تۇرغان يەرلەردىن، ئادەمزات تۇتمەيدىغان ھەمدە ئىنسان تۇرمايدىغان شۇ بايۋاندىن بىزنى تۇتكۇزگەن پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ سوراپ قويۇشمايتىغۇ؟ **7** مەن سىلەرنى مېۋىسى ھەم موچىلىقىدىن ھۇزۇرلىنىش ئۈچۈن مۇنبەت بىر زېمىنغا ئېلىپ كەلگەنمەن؛ سىلەر كېلىپ زېمىنىمنى يۇلغىدىكلار، مېنىڭ مىراسىمنى يىرگىنچلىك بىر نەرسىگە ئايلاندۇرۇپ قويدۇڭلار. **8** كاھىنلار: «پەرۋەردىگار قېنى؟» دەپ ھېچ سوراپ قويمىدى؛ تەۋرات-قانۇن ئىجراچىلىرى مېنى ھېچ تونۇمىدى؛ خەلق پادىچىلىرى ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ پەيغەمبەرلەر بولسا بائالنىڭ نامىدا بېشارەت بەردى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھېچ پايدىسىز بىمەنە نەرسىلەرگە ئەگىشىپ كەتتى. **9** شۇنىڭ سىلەر بىلەن دەۋالاشماقچىمەن، بالىلىرىڭلار ھەم بالىلىرىڭلارنىڭ بالىلىرى بىلەن دەۋالىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** ـ سىلەر سىپرۇسىتىكى دېڭىز بويلىرىغا ئۆتۈپ بېقىڭلار، كېدارغا ئەكشۇرۇشكە ئادەم ئەۋەتىپ بېقىڭلار ـ مۇشۇنداق بىر ئىش زادى بولۇپ باققانمۇ-يوق دەپ كۆرۈپ بېقىڭلار ـ **11** قايسى بىر ئەل ئۆز ئىلاھلىرىنى (ئۇلار ھېچ ئىلاھ ئەمەس، ئەلۋەتتە) ئۆزگەرتكەنمۇ؟ لېكىن مېنىڭ خەلقىم ئۆزلىرىنىڭ شان-شەرپى بولغۇچىسىنى بولسا پايدىسىز-بىمەنە بىر نەرسىگە ئالماشتۇرغان. **12** ئۇنىڭغا ئەجەبلىنىڭلار، ئى ئاسمانلار، ھالىڭ-تاڭ بولۇڭلار! ساراسىمگە چۈشۈڭلار! چۈچۈڭلار! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **13** ـ چۈنكى مېنىڭ خەلقىم ئىككى رەزىل ئىشنى قىلدى؛ ئۇلار ھاياتلىق سۇ مەنبەسى بولغان مەندىن ۋاز كەچتى؛ ئاندىن ئۆزلىرى ئۈچۈن سۇ ئازگاللىرىنى، يەنى سۇ ئۇرمايدىغان يېرىق سۇ ئازگاللىرىنى يونۇپ چىقتى. **14** ئىسرائىل ئەسلى قۇلمىدى؟ ئۇ خوجايىننىڭ ئۆيىدە ئۆغۇلغان قۇلمىدى؟ نېمىشقا ئەمدى ئۇ ئولجىغا ئايلىنىپ قالدى؟ **15** ياش شىرلار ئۇنى ئولجا قىلىپ ھۇركىرىدى؛ ئۇلار ئاۋازىنى قويۇۋەتتى؛ ئۇلار [ئىسرائىل] زېمىنىنى ۋەيرانە قىلدى؛ شەھەرلىرى كۆيدۈرۈلدى، ئادەمزاتسىز قالدى. **16** ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەتتا نوف ۋە تاھپانەس شەھىرىدىكىلەرمۇ چوققاكىنى يېرىۋەتتى. **17** بۇ ئىشلارنى ئۆزۈڭ كەلتۈرۈپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ساڭا يول باشلاۋاتقىنىدا پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكەنىدىڭ. **18** ئەمدى بۈگۈنكى كۈندە يەنە شىھور دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن مىسىرنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ [ئەفرات] دەرياسىنىڭ سۈيىنى ئىچىش ئۈچۈن ئاسۇرىيەنىڭ يولىنى باسقىنىڭ نېمىسى؟ **19** تۇز رەزىللىكىڭ تۇزۇڭگە ساۋاق ئېلىپ كېلىدۇ، لېكىن ئۆزۈڭنىڭ يىنىمدىن چەتنەپ كەتكىنىڭ ئۆزۈڭگە تەنبىھ بولىدۇ؛ ئەمدى سېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭدىن ۋاز كەچكىنىڭ ۋە مېنىڭ قورقۇنچۇمنىڭ سەندە بولماسلىقىنىڭ ئىنتايىن رەزىل ھەمدە زەردىپقا تولغان ئىش ئىكەنلىكىنى بىلىپ قوي، ـ دەيدۇ رەب، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **20** چۈنكى سەن

قەدىمدىلا مەن ساڭا سالغان بويۇنتۇرۇقنى بۇزۇپ، تۆنىڭ رەشتنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنسەن؛ سەن: «قۇللۇقۇڭدا بولمايمەن!» دېدىڭ. چۈنكى بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكتە ۋە بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىدا سەن پاھىشە ئايالدەك كېرىلىپ ياتقانسەن. **21** لېكىن مەن بولسام سېنى ئەسلى ئېسىل سورتلۇق ئۈزۈم تېلىدىن، سەرخىل ئۇرۇقتىن تىككەندىم، سەن ماڭا نىسبەتەن قانداقمۇ يات ۋە ياۋا بىر سېپىستۇ ئۈزۈم تېلىغا ئايلىنىپ قالدىڭ؟ **22** چۈنكى سەن شۇلتا بىلەن يۇيۇنساڭمۇ، كۆپ ئاقارتقۇچ سوپۇن ئىشلەتسەڭمۇ سېنىڭ قەبىھلىكىڭ مېنىڭ ئالدىمدا تېخى داغ بولۇپ تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **23** سەن قانداقمۇ: «مەن ھېچ بۇلغانغان ئەمەسمەن، مەن «باتاللار»غا ھېچ ئەگەشمىدىم!» دېيەلەيسەن؟ جىلغىدا ماڭغان يولۇڭنى كۆرۈپ باق، قىلمىشلىرىڭنى ئىقرار قىل ـ سەن تۆز يوللىرىدا ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۈرىدىغان چاققاق ھېكگاندۇرسەن! **24** سەن چۆل-باياۋانغا ئادەتلەنگەن، ھەۋىسى قوزغالغاندا شامالنى پۇراپ يۈرىدىغان بىر ياۋاپى مادا ئېشەكسەن! كۆيلىگەندە كىم ئۇنى توسالىسۇن؟ ئۇنى ئىزدىگەن ھاڭگىلار تۆزلىرىنى ھېچ ئۆيراتمايدۇ، شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى ئىزدەپ تاپماق ئاساندۇر. **25** [ئى ئىسرائىل]، [بىكار يۈگۈرۈپ]، پۇتۇڭنى ئىياغسىز، گېلىڭنى تۇسسۇلۇقسىز قىلىپ قويما! لېكىن سەن بۇنىڭغا: «ياق! خام خىيال قىلما! چۈنكى مەن بۇ يات [ئىلاھلارنى] ياخشى كۆرۈپ قالدىم، ئۇلارنىڭ كەينىدىن ماڭىمەن!» ـ دېدىڭ. **26** ئوغرى تۇتۇلۇپ قېلىپ خىجالەتكە قالغاندەك، ئىسرائىل جەمەتىمۇ خىجالەتكە قالدۇ ـ يەنى ئۇنۇلىرى ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، كاھىنلىرى ۋە پەيغەمبەرلىرى ـ **27** ئۇلار ياغاچ كۆتىكىگە: «ئاتام!» ۋە تاشقا: «سەن مېنى تۇغدۇردۇڭ!» دەيدۇ، چۈنكى ئۇلار يۈزىنى ماڭا قاراتماي، ئەكسىچە ماڭا ئارقىسىنى قىلدى؛ لېكىن كۆلپەت بېشىغا چۈشكەندە ئۇلار: «ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، بىزنى قۇتقۇزغايسەن!» دەيدۇ. **28** ئەمدى ئۆزۈڭگە ياسىغان ئىلاھلىرىڭ قېنى!؟ كۆلپەت بېشىڭغا چۈشكەندە سېنى قۇتقۇزالايدىغان بولسا، ئۇلار ئورنىدىن تۇرسۇن! ـ چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولسا يۇتلىرىڭمۇ شۇنچە كۆپتۇر، ئى يەھۇدا! **29** نېمىشقا سىلەر مەن بىلەن دەۋاغا چۈشمەكچىسىلەر؟ سىلەر ھەممىڭلار ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **30** بالىلىرىڭنى بىكاردىن بىكار ئۇرۇپ قويدۇم؛ ئۇلار ھېچ تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى. ئۆز قىلىچىڭ يىرتقۇچ شىردەك يەپگەمبەرلىرىڭنى يەۋەتتى. **31** ئى بۇ دەۋر كىشىلىرى! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە كۆڭۈل قويىڭلار! مەن ئىسرائىلغا چۆل-باياۋان ياكى قاپقارا ئۆڭۈلۇق باسقان زېمىن بولۇپ باققانمۇ؟ مېنىڭ خەلقىم نېمىشقا: «نەگىلا بارساق ئۆز ئەركىمىز؛ ئەمدى يېنىڭغا يەنە كەلمەيمىز!» ـ دەيدۇ؟ **32** قىز زىبۇ-زىننەتلىرىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ توي قىلىدىغان قىز توي كىيىملىرىنى ئۇنتۇيالامدۇ؟ لېكىن ئۆز خەلقىم سان-ساناقسىز كۈنلىردە مېنى ئۇنتۇدى. **33** سەن ئىشق ئىزدەپ ياردىغان يوللارغا شۇنچە ماھىر بولۇپ كەتتىڭ! بەرھەق، ھەتتا ئەڭ بۇزۇق ئايالىلارغا يوللىرىڭنى كۆرسەتتىڭ. **34** ئۇنىڭ ئۈستىگە تونۇكۇنىڭ پەشلىرىدە گۇناھسىز نامراتلارنىڭ قېنى بار! سەن ئۇلارنى تېمىڭنى تېشىپ ئوغرىلىقىدا كىرگىنى ئۈچۈن ئۆلتۈردىڭمۇ؟! ئىشلارنىڭ ھەممىسى شۇنداق تۇرسىمۇ، **35** سەن تېخى: «مەندە گۇناھ يوق؛ [رەب] مەندىن رەنجىۋەرمەيدۇ!» دەيسەن. بىلىپ قوي! مەن ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىمەن، چۈنكى سەن: «مەن گۇناھ سادىر قىلمىدىم!» ـ دەۋېرىسەن. **36** سەن نېمىشقا بۇنچىۋالا ئۇيان-بۇيان قاتراپ ئالا كۆڭۈللۈك قىلىسەن؟ سەن ئاسۇرىيە تەرىپىدىن يەرگە قارىتىلغاندەك مىسىر تەرىپىدىنمۇ يەرگە قارىتىلىسەن. **37** بەرھەق، سەن مىسىردىن قوللىرىڭنى بېشىڭغا ئالغان پېتى چىقىسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سەن يۈلەنچۈك قىلغانلارنى چەتكە قاقتى؛ سەن ئۇلاردىن ھېچ پايدا كۆرمەيسەن.

3 شۇنداق دېيىلىدۇكى، بىرسى ئايالىنى قويۇۋەتسە، ئايال ئۇنىڭدىن ئاجراشسا ۋە كېيىن ئۇ باشقا ئەرگە ياتلىق بولغان بولسا، بىرىنچى ئېرى ئۇنىڭ بىلەن قايتا يارىشۇالسا بولامدۇ؟ بۇنداق ئىش بۇ زېمىننى مۇتلەق بۇلغىمامدۇ؟ لېكىن سەن شۇنچە كۆپ ئاشنىلىرىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ تۇرۇپ يەنە بىنىمغا قايتاي دەۋاتامسەن تېخى؟ **2** بېشىڭنى كۆتۈرۈپ يۇقىرىغا قاراپ باق؛ ـ سەن زادى نەدە يات ئىلاھلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزمىگەنسەن؟! ـ سەن چۈل-باياۋاندا كۆتۈپ ئولتۇرغان ئەرەبدەك ئۇلارنى يوللار بويى كۈتۈپ ئولتۇرغانسەن؛ زېمىنى بۇزۇقلۇقلىرىڭ ۋە رەزىللىكىڭ بىلەن بۇلغىغانسەن. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن قاتتىق يامغۇرلار تۇتۇپ قېلىنىپ ساڭا بېرىلمىدى ھەمدە «كېيىنكى يامغۇرلار» ياغمىدى. لېكىن سەندە تېخى پاھىشە ئايالنىڭ قېلىن يۈزى بار، ئىزا تارتىشنى ھېچ بىلگۈڭ يوقتۇر. **4** ھەتتا سەن بايا-تىن ماڭا: «ئى ئاتام، ياشلىقىمدىن باشلاپ ماڭا يېتەكچى ھەمراھ بولۇپ كەلدىڭ!» ـ دەيسەن، ۋە: ـ **5** «ئۇ ھەردائىم غەزىپىنى ساقلامدۇ؟ ئۇ غەزىپىنى ئاخىرغىچە ئۇتامدۇ؟» ـ دەيسەن. مانا، سەن شۇنداق دېگىنىڭ بىلەن، لېكىن سەن قولۇڭدىن كېلىشىچە رەزىللىك قىلغانسەن. **6** يوسىيا پادىشاھنىڭ كۈنلىرىدە پەرۋەردىگار ماڭا: «ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ نېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ ئۇ بارلىق ئېگىز تاغقا چىقىپ ھەم بارلىق يېشىل دەرەخ ئاستىغا كىرىپ شۇ يەرلەردە پاھىشىدەك بۇزۇقلۇق قىلغان» ـ دېدى. **7** ـ «مەن: ئۇ بۇلارنىڭ ھەممىسىنى قىلغاندىن كېيىن، چوقۇم بىنىمغا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدىم؛ لېكىن ئۇ قايتىپ كەلمىدى. ئۇنىڭ ئاسىي سىڭلىسى، يەنى يەھۇدا بۇنى كۆردى؛ **8** لېكىن ۋاپاسىز ئىسرائىلنىڭ بارلىق زىنا قىلغانلىرى تۆپەيلىدىن ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتكىنىمنى كۆرۈپ، ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا قورقمىدى، بەلكى ئۆزىمۇ بېرىپ پاھىشىلىك قىلدى. **9** شۇنداق بولدىكى، ئۆز بۇزۇقچىلىقىنى شۇنچە كىچىك ئىش دەپ قاريغاچتا، ئۇ ھەتتا تاش ۋە ياغاچ بىلەن زىنا قىلىپ زېمىننى بۇلغىۋەتتى. **10** بۇلارنىڭ ھەممىسگە قارىماي ئىسرائىلنىڭ ئاسىي سىڭلىسى يەھۇدا تېخى پۈتۈن كۆڭلى بىلەن ئەمەس، پەقەت ساختىلىق بىلەن بىنىمغا قايتىپ كەلگەندەك بولۇۋالدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **11** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ۋاپاسىز ئىسرائىل ئۆزىنى ئاسىي يەھۇدادىن ھەققانىي كۆرسەتتى. **12** بارغىن، شىمالغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى جاكارلاپ مۇنداق دېگىن: ـ «قايتىپ كەل، ئى يولدىن چىققۇچى ئىسرائىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن ساڭا قاپقىمنى قايتا تۇرمەيمەن؛ چۈنكى مەن رەھىمدىل، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ مەن غەزىپىمنى مەڭگۈگە ساقلاپ تۇرمايمەن. **13** پەقەت سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى، ـ پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا ئاسىيلىق قىلغانلىقىڭنى، ئۇيان-بۇيان قاتراپ يۈرۈپ ئۆزۈڭنى ھەربىر يېشىل دەرەخ ئاستىدا يات ئىلاھلارغا بېغىشلىغانلىقىڭنى، شۇنىڭدەك ئاۋازىمغا ھېچ قۇلاق سالمىغانلىقىڭنى ئىقرار قىلساڭلا [مەندىن رەھىم-شەپقەت كۆرسەن] ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** قايتىپ كېلىڭلار، ئى يولدىن چىققۇچى بالىلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ھەقىقىي سۆيگۈچىدۇرمەن؛ [سىلەر شۇنداق قىلساڭلارلا] مەن سىلەردىن تاللىغانلارنى، يەنى ھەرقايسى شەھەردىن بىردىن، ھەرقايسى جەمەتتىن ئىككىدىن پۇقرانى زىئونغا قايتۇرۇپ كېلىمەن. **15** مەن سىلەرگە كۆڭلۈمدىكىدەك خەلق پادىچىلىرىنى تەقسىم قىلىمەن؛ ئۇلار سىلەرنى دانالىق-بىلىم، ئەقىل-پاراسەت بىلەن بېقىپ ئۈزۈقلاندۇرىدۇ. **16** شۇنداق بولىدۇكى، شۇ كۈنلەردە سىلەر زېمىندا كۆپەيىپ، كۆپ پەرزەنتلىك بولغىنىڭلاردا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ ئەھدە ساندۇقى!» دەپ يەنە تىلغا ئالمايسىلەر؛ ئۇ ھېچ ئېسىڭلارغا كەلمەيدۇ، ئۇنى ھېچ ئەسلىمەيسىلەر ۋە ئۇنى ھېچ سېغىنمايسىلەر؛ سىلەر باشقا بىر ساندۇقنى

ياسىمايسىلەر. 17 شۇ تاپتا تۆلار يېرۇسالېمنى «پەرۋەردىگارنىڭ تەختى» دەپ ئاتايدۇ؛ بارلىق ئەللەر تۆنىكىگا يىغىلىدۇ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا، يېرۇسالېمغا يىغىلىدۇ؛ تۆلار قەلبىدىكى رەزىل جاھىللىقىغا قايتىدىن ھېچ ئەگىشىپ ماڭمايدۇ. 18 شۇ كۈنلەردە يەھۇدا جەمەتى ئىسرائىل جەمەتى بىلەن بىرلىكتە ماڭىدۇ؛ تۆلار شىمال زېمىنىدىن بىللە چىقىپ مەن ئاتا-بوۋىلىرىغا مىراس بولۇشقا تەقدىم قىلغان زېمىنغا كېلىدۇ. 19 مەن: «مەن سېنى باللىرىم قاتىرىغا قويۇپ، ساۋا گۈزەل زېمىنى، يەنى كۆزىلگەن ئەللەرنىڭ زېمىنلىرى ئارىسىدىكى ئەڭ كۆركەم جايىنى مىراس قىلىپ ئاتا قىلىشنى شۇنچىلىك خالايتتىم!» ـ دېدىم، ۋە: «سەن مېنى «مېنىڭ ئاتام» دەپسەن، ۋە مەندىن يۈز تۇرۇمەيسەن!» ـ دېدىم. 20 لېكىن بەرھەق، ئاسىيلىق قىلغان ئايال تۇز جۈرىسىدىن ئايرىلغاندەك، سىلەر ماڭا ئاسىيلىق قىلغانسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 21 يۇقىرى جايلاردىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىدۇ! ئۆز بولسا ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرنىڭ يىغا-پەريادلىرى، چۈنكى ئۆلار تۇز يولىنى بۇرمىلىغان، پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئۇنتۇغان. 22 ـ قايتىپ كېلىڭلار، ئەي يولدىن چىققۇچى بالىلار، مەن سىلەرنىڭ يولدىن چىقىپ كېتىشىڭلارغا شىپا بولىمەن. ـ «مانا، بىز يېنىڭغا بارىمىز، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن» ـ دەڭلار! 23 ـ بەرھەق، ئېگىزلىكلەردە ھەم تاغلاردا ئاڭلىتىلغان [بۇتپەرەسلىكنىڭ] قىيقاس-سۈرەنلىرى بېھۇدە ئىشتۇر! بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ قۇتقۇزۇش-نىجاتى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىنلادۇر. 24 لېكىن ياشلىقىمىزدىن تارتىپلا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەجرىنى، يەنى ئۆلارنىڭ كالا-قوي پادىلىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى ئاشۇ ئۇيات-نومۇس يەپ كەتكەن، 25 نەتىجەدە بىز ئۇيات-خجىللىق ئىچىدە ياتىۋېق، قالايمىقانچىلىق ۋە ئالاقزادىلىك بىزنى قاپلىۋالدى، چۈنكى ياشلىقىمىزدىن تارتىپ بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر بىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىز ھەممىمىز پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ كەلدۇق، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ھېچ قۇلاق سالمىدۇق.

4 ـ «بۇ يوللىرىمدىن يۈرۈلاي!» دېسەڭ، ئى ئىسرائىل ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئەمدى مېنىڭ يېنىمغا يۈرۈلۈپ قايتىپ كەل! ئەگەر بۇ يىرگىنچلىكلىرىڭنى كۆزۈمدىن نېرى قىلساڭ، ۋە شۇنداقلا يولدىن يەنە تېنەپ كەتمىسەڭ، 2 ـ ئەگەر سەن: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكىنىڭدە، ئۇ قەسەم ھەقىقەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق بىلەن بولسا، ئۇنداقتا يات ئەللەرمۇ ئۆزىنىڭ نامىدا ئۆزلىرىگە بەخت تىلىشىدۇ ۋە ئۇنى ئۆزىنىڭ پەخىر-شۆھرىتى قىلىدۇ. 3 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ «بوز يېرىڭلارنى چېپىپ ئاغدۇرۇڭلار، تىكەنلىك ئارىسىغا ئۇرۇق چاچماڭلار! 4 ئۆزلىرىڭلارنى پەرۋەردىگارنىڭ يولدا سۈننەت قىلىڭلار، قەلبىڭلارنى سۈننەت قىلىڭلار، ئى يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا ئۇرۇۋاتقانلار! ـ بولمىسا، مېنىڭ قەھرىم پارتلاپ ئوت بولۇپ سىلەرنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇچۇرىلەيدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ. 5 ـ يەھۇدادا مۇشۇلارنى ئېلان قىلىپ، يېرۇسالېمدا: ـ «زېمىن-زېمىندا كاناي چېلىڭلار!» ـ دەپ جاكارلاڭلار، «يىغىلىڭلار! مۇستەھكەم شەھەرلەرگە قېچىپ كىرىڭ!» ـ دەپ ندا قىلىڭلار! 6 زىئونىنى كۆرسىتىدىغان بىر تۇغنى تىكەڭلار، دەرھال قېچىڭلار، كېچىكىپ قالماڭلار! چۈنكى مەن كۆلپەت، يەنى زور بىر ھالاكەتنى شىمالدىن ئېلىپ كېلىمەن. 7 شىر تۇز چاتقاللىقىدىن چىقتى، «ئەللەرنى يوقاتقۇچى» يولغا چىقتى؛ ئۇ تۇز جايىدىن چىقىپ زېمىنىڭنى ۋەيران قىلىشقا كېلىدۇ، شەھەرلىرىڭ ۋەيران قىلىنىپ، ئادەمزاتسىز بولىدۇ. 8 بۇ سەۋەبتىن تۇزلىرىڭلارغا بۇز كىيىم ئوراڭلار، داد-پەريات كۆتۈرۈپ ناله قىلىڭلار! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى بىزدىن يانمىدى! 9 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ پادىشاھنىڭ يۈرىكى، ئەمىرلەرنىڭ يۈرىكىمۇ سۇ بولۇپ كېتىدۇ، كاھىنلار ئالاقزادە بولۇپ، پەيغەمبەرلەر تەئەججۈپلىنىدۇ. 10 ـ ئاندىن مەن: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! بەرھەق سەن بۇ خەلقنى، جۈملىدىن يېرۇسالېمنى: «سىلەر ئامان-تىنچ بولىسىلەر» دەپ ئالدىدىڭ، ئەمەلىيەتتە بولسا قىلىچ جانغا يېتىپ كەلدى، دېدىم. 11 ـ شۇ چاغدا بۇ خەلققە ۋە يېرۇسالېمغا مۇنداق دېيىلىدۇ: «چۆل-باياۋاندىكى ئېگىزلىكلەردىن چىققان ئىسسىق بىر شامال خەلقىمىنىڭ قىزنىڭ يولىغا قاراپ چۈشىدۇ؛ لېكىن ئۇ خامان سورۇشقا ياكى دان ئايرىشقا مۇۋاپىق كەلمەيدۇ! 12 ـ بۇنىڭدىن ئەشەددىي بىر شامال مەندىن چىقىدۇ؛ مانا، مەن ھازىر ئۆلارغا جازا ھۆكۈملىرىنى جاكارلايمەن. 13 مانا، ئۇ توپ بۇلۇتلاردەك كېلىدۇ، ئۇنىڭ جەڭ ھارۋىلىرى قارا قۇيۇندەكتۇر، ئۇنىڭ ئاتلىرى بۇركۈتلەردىن تېزدۇر! ـ «ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز نابۇت بولدۇق!» 14 ـ ئى يېرۇسالېم، ئۆز قۇتۇلۇشۇڭ ئۈچۈن قەلبىڭنى رەزىللىكتىن يۇيۇۋەت؛ قاچانغىچە كۆڭۈلدىكى بېھۇدە ئوي-خىيالىلارنى پۈكۈپ تۇرىسەن؟ 15 چۈنكى دان دىيارىدىن، ئەفرائىمدىكى ئېگىزلىكلەردىنمۇ ئازاب-كۈلپەتنى ئېلان قىلىدىغان بىر ئاۋاز ئاڭلىنىلىدۇ: ـ 16 ئۆلار: ئەللەرگە ئېلان قىلىڭلار، يېرۇسالېمغىمۇ ئاڭلىتىڭلار: ـ مانا، قورشاۋغا ئالغۇچىلار يىراق يېرىتتىن كېلىۋاتىدۇ! ئۆلار يەھۇدا شەھەرلىرىگە قارشى جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈشكە تەييار! ـ دەيدۇ. 17 ئېتىزلىقنى مۇداپىئە قىلىۋاتقانلاردەك، ئۆلار يېرۇسالېمنى قورشىۋالىدۇ، چۈنكى ئۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 18 سېنىڭ يولۇڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ مۇشۇلارنى تۇز بېشىڭغا چۈشۈردى؛ بۇ رەزىللىكىڭنىڭ ئاقىۋىتىدۇر، بەرھەق، ئۇ ئازابلىغىدۇر، يۈرىكىڭگىمۇ سانجىدۇ!». 19 ـ [مەن]: «ئاھ، ئېچ-باغرىم! ئېچ-باغرىم! تولغاققا چۈشتىم! ئاھ، كۆڭۈلۈم ئازابلاندى! يۈرىكىم دۈپۈلدەۋاتىدۇ، سۈكۈت قىلىپ تۇرالمايمەن؛ چۈنكى مەن كانايىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايمەن، جەڭ چۇقانلىرى جېنىمغا سانجىدى. 20 ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت چۈشتى! پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولدى؛ چېدىرلىرىم دەققىدە بەربات قىلىندى، پەردىلىرىم ھايت-مۇيتىنىڭ ئىچىدە يىرتىپ تاشلاندى! 21 قاچانغىچە تۇغقا قاراپ تۇرۇشۇم، جەڭ ئاۋازلىرىنى ئاڭلىشىم كېرەك؟» ـ [دېدىم]. 22 ـ «چۈنكى مېنىڭ خەلقىم نادانلىقتۇر؛ ئۆلار مېنى ھېچ تونۇمىغان؛ ئۆلار ئەقلى يوق بالىلار، ئۆلار ھېچ يورۇتۇلمىغان؛ رەزىللىككە نىسبەتەن ئۆلار دانادۇر، ئەمما ياخشىلىققا نىسبەتەن ئۆلار بىلىمسىزدۇر». 23 ـ «مەن يەر يۈزىگە قاردىم، مانا، ئۇ شەكلسىز ۋە قۇپ-قۇرۇق بولدى؛ ئاسمانلارغىمۇ قاردىم، ئۇ نۇرسىز قالدى؛ 24 تاغلارغا قاردىم، مانا، ئۆلار زىلزىلىگە كەلدى، بارلىق دۆڭلەر ئەشەددىي سىلكىنىپ كەتتى. 25 قاراپ تۇرىۋېردىم، ۋە مانا، ئىنسان يوق ئىدى، ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارمۇ ئۇزلىرىنى دالىدىغا ئالدى. 26 مەن قاردىم، مانا، باغ-ئېتىزلار چۆل-باياۋانغا ئايلاندى، بارلىق شەھەرلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا، يەنى ئۇنىڭ قاتتىق غەزىپى ئالدىدا ۋەيران بولدى. 27 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «پۈتكۈل زېمىن ۋەيران بولىدۇ؛ ئەمما مەن ئۇنى پۈتۈنلەي يوقاتمايمەن. 28 بۇنىڭ ئۈچۈنلا يەر يۈزى ماتەم تۇتىدۇ، يۇقىرىدا ئاسمان قارىلىق بىلەن قاپلىنىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، مەن شۇنداق نىيەتكە كەلگەنمەن، مەن ئۇنىڭدىن ئۆكۈنمەيمەن، ئۇنىڭدىن ھېچ يانمايمەن؛ 29 ئاتلىقلار ۋە ئوقيالىقلارنىڭ شاۋقۇن-سۈرەنى بىلەن ھەر بىر شەھەردىكىلەر قېچىپ كېتىدۇ؛ ئۆلار چاتقاللىقلارغا كىرىپ مۇكۈۋالىدۇ، تاشلار ئۈستىگە چىقىۋالىدۇ؛ بارلىق شەھەرلەر تاشلىنىپ ئادەمزاتسىز قالىدۇ. 30 ـ سەن، ئى ھالاك بولغۇچى، نېمە قىلماقچىسەن؟ گەرچە سەن پەرەڭ كېيىملەرنى كىيگەن بولساڭمۇ، ئالتۇن زىۋ-زىننەتلەرنى تاقىغان بولساڭمۇ، كۆز-قاشلىرىڭنى تۇسما بىلەن پەردازلىغان بولساڭمۇ، تۇرۇشۇڭنى ياسىغىنىڭ بىكارىدۇر؛ سېنىڭ ئاشىقلىرىڭ سېنى كەمسىتىدۇ؛ ئۆلار جېنىڭنى ئىزدەۋاتىدۇ. 31 چۈنكى

مەن تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭكىدەك بىر ئاۋازنى، تۈنجى بالىنى تۇغقاندىكىدەك ئازابدا بولغان زىئون قىزىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاۋاتىمەن؛ ئۇ قوللىرىنى سوزۇپ: «ھالىمغا ۋاي! بۇ قاتىللار تۆپەيلىدىن ھالىمدىن كەتتىم!» دەپ ھاسىرىماقتا.

5 [پەرۋەردىگار]: ـ يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا ئۇيان-بۇيان ئايلىنىپ يۈگۈرۈڭلار، ئوبدان كۆرۈپ بىلىۋېلىڭلار؛ مەيدانلىرىدىن ئىزدەپ كۆرۈڭلار؛ ئادالەت بىلەن ئىش كۆرىدىغان، ۋەدىسىدە تۇرۇشقا ئىنتىلىدىغان بىرلا ئادەمنى تاپساڭلار، شۇندا مەن بۇ [شەھەرنى] كەچۈرىمەن! 2 گەرچە ئۇلار: «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەن بولسىمۇ، ئۇلار يالغاندىن سۈزلەيدۇ، [دېدى]. 3 ـ ئى پەرۋەردىگار، كۆزۈڭ ئادالەت-بىتەرەپلىكنى ئىزدەپ ئۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ سەن بۇلارنى ئۇردۇڭ، لېكىن ئۇلار ئازابلانمايدۇ؛ سەن ئۇلارنى نابۇت قىلىپ ئۆگەشتۈردۈڭ، لېكىن ئۇلار تەربىيە قوبۇل قىلىشنى رەت قىلىپ كەلدى؛ ئۇلار يۈزلىرىنى تاشتىن قاتتىق قىلدى، ئۇلار يولدىن يېنىشنى رەت قىلدۇ» 4 ـ مەن: «شۇبھىسىزكى، بۇنداق قىلغانلار پەقەت نامراتلار، ئۇلار نادانلار؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلمەيدۇ» ـ دېدىم. 5 ـ «مەن مۇتىۋەرلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارغا سۆزلەيمەن؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى، خۇداسىنىڭ ھۆكۈم-كۆرسەتمىلىرىنى بىلىدۇ». بىراق ئۇلارمۇ بويۇنتۇرۇقنى ئۈزۈۋىتىپ، كېسىل بۇزۇپ، رىشتىلىرىنى ئۈزۈپ تاشلىغان. 6 ـ شۇڭا ئورماندىن چىققان بىر شىر ئۇلارنى ئۈلتۈرىدۇ، باياۋاندىن چىققان بىر بۆرە ئۇلارنى ۋەيران قىلىدۇ؛ يىلپىز شەھەرلەرگە قاراپ پايلايدۇ، شەھەرلەردىن چىققان ھەربىرى تىتما-تىتما قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ تاسىيلىقلىرى كۆپەيىپ، ۋاپاسىزلىقلىرى ئاۋۇيىدۇ. 7 مەن زادى نېمىگە ئاساسەن سېنى كەچۈرىمەن؟ سېنىڭ بالىلىرىڭ مەندىن ۋاز كېچىپ، خۇدا ئەمەسلەرگە قەسەم ئىچمەكتە؛ مەن ھەممە ھاجەتلىرىدىن چىققان بولساممۇ، لېكىن ئۇلار زىناخورلۇق قىلىپ، پاھىشىلىرىنىڭ ئۆيىگە توپ-توپ بولۇپ مېكىۋاتىدۇ. 8 ئۇلار سەمرىگەن ئىشقۇاز ئايغىرلار، ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ ئايالىغا ھەۋەس قىلىپ كىشنەۋاتىدۇ. 9 بۇ ئىشلار تۆپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 10 ئۇنىڭ ئۈزۈم چۇنەكلىرىدىن ئۆتۈپ، تاللىرىنى ۋەيران قىلىڭلار؛ لېكىن ئۇلارنى پۈتۈنلەي نابۇت قىلماڭلار؛ شاخلىرىنى قىرىپ تاشلاڭلار، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا تەۋە ئەمەستۇر؛ 11 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ماڭا مۇتلەق ۋاپاسىزلىق قىلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 ئۇلار: «ئۇ ھېچنېمە قىلمايدۇ! بىزگە ھېچ ئاپەت چۈشمەيدۇ، نە قىلىچ نە قەھەتچىلىكنى كۆرمەيمىز!» ـ دەپ پەرۋەردىگاردىن ئېنىپ كەتتى. 13 پەيغەمبەرلەر بولسا پەقەت بىر شامالدىن ئىبارەت بولىدۇ، خالاس؛ [پەرۋەردىگارنىڭ] سۆز-كالامى ئۇلاردا يوقتۇر؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىرى ئۆز بېشىغا يانسۇن! 14 شۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق مۇشۇ سۆزنى قىلغىنى ئۈچۈن، مانا، مەن ئاغزىڭغا سالغان سۆزلىرىمنى ئوت، بۇ خەلقنى ئوتۇن قىلىمەنكى، ئوت ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ تاشلايدۇ. 15 ـ مانا، مەن يىراقتىن بىر ئەلنى ئېلىپ كېلىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇ كۈچلۈك بىر ئەل، قەدىمىي بىر ئەل، تىلىنى سەن بىلمەيدىغان ۋە گەپلىرىنى سەن ھېچ چۈشىنەلمەيدىغان بىر ئەل بولىدۇ، 16 ئۇلارنىڭ ئوقدىنى يوغان ئېچىلغان بىر گورىدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى باتۇر پالۋانلاردۇر. 17 ئۇلار ھوسۇلىڭنى ۋە ئىنىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، كالا-قوي پادىلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ، ئۈزۈم تاللىرىڭنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلار سەن تايانغان مۇستەھكەم شەھەرلىرىڭنى قىلىچ بىلەن ۋەيران قىلىدۇ. 18 ھالبۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شۇ كۈنلەردىمۇ سىلەرنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن. 19 شۇ چاغدا [خەلقىڭ]: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىز نېمىشقا مۇشۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى بېشىمىزغا چۈشۈرگەن؟» ـ دەپ سورىسا، ئەمدى سەن [يەرەمىيا] ئۇلارغا: «سىلەر مەندىن يۈز ئۆرۈپ، ئۆز زېمىنىڭلاردا يات ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغىنىڭلاردەك، سىلەر ئۆز ۋەتىنىڭلار بولمىغان بىر زېمىندا يات بولغانلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر» ـ دېگىن. 20 ـ ياقۇبنىڭ جەمەتىدە شۇنى جاكارلىغىنكى ۋە يەھۇدا ئارىسىدا شۇنى ئېلان قىلغىنكى، 21 «بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى نادان ۋە ئەقلى يوق، كۆزى ئۆرۈپ كۆرمەيدىغان، قۇلىقى ئۆرۈپ ئاڭلىمايدىغان بىر خەلق: ـ 22 مەندىن قورقامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېگىنى سۈيى ئۆچۈن ساھىلنى مەڭگۈلۈك چەكلىمە قىلىپ، «بۇ يەردىن ئۆتمە» دەپ بېكىتكەن مېنىڭ ئالدىمدا تەۋرىمەمسىلەر؟ مانا، دولقۇنلىرى ئۆركەشلىگىنى بىلەن ئۇلار ساھىل ئۈستىدىن ھېچ غەلبە قىلمايدۇ؛ شاۋقۇنلىغىنى بىلەن بۇ چەكتىن ھەرگىز ھالقىپ ئۆتەلمەيدۇ. 23 لېكىن بۇ خەلقنىڭ جاھىل ۋە ئاسىيلىق كۆنگۈلى باردۇر؛ ئۇلار يولدىن چىقىپ ئۆز بېشىمچىلىق قىلىپ كەتتى. 24 ئۇلار كۆڭۈلدە: «ئۆز ۋاقتىدا يامغۇرلارنى، يەنى ئاۋۇتۇلقى ھەم كېيىنكى يامغۇرلارنى بەرگۈچى، بىزگە ھوسۇل پەسلىنى بېكىتىپ ئامان-ئېسەن ساقلىغۇچى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدىن ئەيمىنەيلى» دېگەنتى ھېچ دېمەيدۇ. 25 سىلەرنىڭ قەبىھلىكلىرىڭلار مۇشۇ ئىشلارنى سىلەرگە ئېسىپ قىلىشغان؛ سىلەرنىڭ گۈناھلىرىڭلار سىلەردىن بەركەتنى مەھرۇم قىلغان. 26 چۈنكى خەلقىم ئارىسىدا رەزىللەر باردۇر؛ ئۇلار پىستىرمىدا ياتقان قىلتاقچىلاردەك پايلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇلار ئۆزاق سېلىپ، ئادەملەرنى ئۆتىۋاۋالىدۇ. 27 ئۆتقان قۇشلارغا تولغان قەپەسىتەك، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ئالداىچىلىقتىن ئېرىشكەن ماللار بىلەن تولغان؛ ئۇلار شۇ يول بىلەن بۇيۇك ھەم باي بولۇپ كەتتى. 28 ئۇلار سەمرىپ، پارقىراپ كەتتى؛ بەرھەق، ئۇلار رەزىل ئىشلارنى قىلىشقا ماھىر بولۇپ كەتتى؛ ئۇلار ئۆز ھەنىپەلەتنى كۆزلەپ خەقلەرنىڭ دەۋاسىنى، يېتىم-يېسىرلەرنىڭ دەۋاسىنى سورىمايدۇ، نامراتلارنىڭ ھوقۇقىنى قوغدايدىغان ھۆكۈمنى ئۇلار چىقارمايدۇ. 29 بۇ ئىشلار تۆپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىماي قويامدىم؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالماي قويامدۇ؟ 30 زېمىندا ئىنتايىن قورقۇنچلۇق ۋە بىرگىنچلىق بىر ئىش سادىر قىلىنغانكى ـ 31 پەيغەمبەرلەر يالغان-ساختا بېشارەتلەرنى بەرمەكتە؛ كاھىنلار بولسا ئۆز ھوقۇق دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ھۆكۈمرانلىق قىلماقتا؛ مېنىڭ خەلقىممۇ بۇ ئىشلارنى ياقتۇرىدۇ. لېكىن بۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدە قانداق قىلىسىلەر؟

6 جېنىڭلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يېرۇسالېم شەھىرىدىن قېچىڭلار، ئى بىنيامىن جەمەتىدىكىلەر! تەكوئا يېزىسىدا كاناي چېلىڭلار! بەيت-ھاككەرەمدە ئىس سىگىللىنى كۆتۈرۈڭلار! چۈنكى بالا يېتىپەت، يەنى دەھشەتلىك ھالاكەت شىمال تەرەپتىن پەيدا بولىدۇ. 2 زىئون قىزى، يەنى نازىنىن ساھىبجامالنى، مەن نابۇت قىلىمەن. 3 يېرۇسالېمغا قارشى چىقىۋاتقان پادا بىلەن چارۋىلىرىمۇ ئۇنى پادىلىرىنى ئېچىكلىدۇ؛ ئۇلار يېرۇسالېمنى قورشاۋغا ئېلىپ چېدىرلىرىنى تىكىدۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزى ئىگىلىگەن جايدا پادا باقىدۇ. 4 [ئۇلار]: «ئۇنىڭغا قارشى جەڭگە تەيارلىنىڭلار! ئۇرۇڭلار، چۈش ۋاقتىدىن پايدىلىنىپ ھۇجۇم قىلايلى!»، «ئاپلا! كۈن پاتاي دەپ قاپتۇ، كەچتىكى سايىلەر ئۇزىراۋاتىدۇ!» ـ [دەيدۇ]، [ئادىن]: 5 «شۇڭا، كېچىچە ھۇجۇم قىلىپ چىقايلى، ئۇنىڭ مۇستەھكەم ئوردىلىرىنى يوقىتايلى!» ـ دەيدۇ. 6 ـ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ دەرەخلەرنى كېسىپ، ئۇلار بىلەن

يېرۇسالېم ئەترايىدا دۆكۈ-پوتەيلەرنى ياساڭلار، چۈنكى ئۇ جازالانمىسا بولمايدىغان شەھەردۇر، ئۆنىڭدا بارلىق ئىشلار زۇلۇم-زومىگەرلىكتۇر. **7** قۇدۇق ئىز سۈلىرىنى ئۆرغىتىپ چىقارغاندەك، ئۇمۇ رەزىللىكلىرىنى ئۆرغىتىپ چىقارماقتا؛ ئۆنىڭدىن زۇلۇمەت-زوراۋانلىق ۋە ھالاكەت سادالىرى ئاڭلانماقتا، مېنىڭ كۆز ئالدىمدا ھەمىشە ئاغرىق-كېسەللەر ھەم يارىلانغانلار يەيدا بولماقتا. **8** ئى يېرۇسالېم، تەلىم-تەربىيە قوبۇل قىل؛ بولمىسا جېنىم سەندىن ۋاز كېچىدۇ، ـ بولمىسا، مەن سېنى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بىر زېمىن قىلىۋېتىمەن. **9** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆلار ئۆزۈم تېلىنى پاساڭدىغۇچىلاردەك ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پاساڭدايدۇ، شۇڭا سەن ئۆزۈم ئۆزگۈچىدەك ئۆزۈم تېلىدىكى شاخلار ئۈستىدىن يەنە بىر قېتىم قولۇڭنى ئۆتكۈزگىن! **10** [مەن]: ـ مەن ھازىر كىمگە سۆز قىلىپ ئاگاھلاندۇراي؟ ئۆلاردىن ئاڭلىغۇدەك زادى كىم بار؟ مانا، ئۆلارنىڭ قۇلاقلىرى سۈننەت قىلىنمىغان، ئۆلار ھېچ ئاڭلىيالمايدۇ. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۆلارغا ئېغىر كېلىدۇ؛ ئۆلارغا ھېچ خۇشياقايدۇ، ـ [دېدىم]. **11** ـ قەلبىم پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ ئوتلىرى بىلەن تولۇپ تاشتى؛ ئۇنى ئېچىمگە سىغدۇرۇشتىن ھالسىراپ كەتتىم؛ ئۇنى كوچىدىكى بالىلار، يىگىتلەرنىڭ مەشرەپ سورۇنلىرىغا تۆككەيسەن. ئەر-ئاياللار، قېرىلار ھەم ياشانغانلارمۇ بۇنىڭدىن مۇستەسنا بولمىسۇن! **12** ـ ئۆلارنىڭ ئۆيلىرى، ئېتىزلىرى ئاياللىرى بىلەن بىللە ئۆزگىلەرگە تاپشۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى مەن قولۇمنى زېمىندىكىلەرگە سوزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** ـ چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۆلارنىڭ ھەممىسى ئاچكوزلۇكتە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ئوخشاشلا ئالدامچىلىق قىلىدۇ؛ **14** ئۆلار: «ئامان-ئېسەنلىك! ئامان-ئېسەنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قىزىنىڭ يارىسىنى سۈسلاۋق بىلەن قول ئۆچىدا چالا تېڭىپ قويىدى. لېكىن ئامان-ئېسەنلىك يوقتۇر! **15** ئۆلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۆلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۆلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۆلار يىقىلىپ ئۆلگەنلەر ئېچىدە يىقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۆلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۆلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار [ئۆز خەلقىگە] مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئۆت ئاچا يولدا ئۆرۈۋاتىسىلەر، شۇڭا يولۇڭلارنى ئوبدان كۆزۈپ قويۇڭلار، قەدىمكى، ياخشىلىققا ئېلىپ بارغان يوللارنى سوراپ، ئۆلاردا مېڭىڭلار، شۇنداق قىلغاندا جېنىڭلار ئوبدان ئارام تاپىدۇ. لېكىن ئۆلار: «بىز شۇلاردا ماڭمايمىز!» ـ دەيدۇ. **17** مەن: سىلەرگە «كانايىنىڭ ئاگاھ ساداسىغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەيدىغان ئاگاھ بەرگۈچى كۆزەتچىلەرنى تىكلىدىم، لېكىن سىلەر: «قۇلاق سالمايمىز» دېدىڭلار. **18** شۇڭا ئى ئەللەر، ئاڭلاڭلار، گۈزۈاھچىلار بولۇپ ئۆلار ئارىسىدا بولىدىغان ئىشلارنى بىلىپ قويۇڭلار! **19** ئاڭلا، ئى يەر-زېمىن! قارا، مەن بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا كۈلپەت، يەنى ئۆلارنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ ئاقىۋىتىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۆلار سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان، مېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇمنى بولسا، ئۆلار چەتكە ئاققان. **20** ـ ئەمدى زادى نېمە مەقسىتىتە شىبادىن چىققان خۇشبۇي، يىراق يۇرتتىن ئېلىپ كېلىنگەن ئېگىر ماڭا سۈنۈلىدۇ؟ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلار قوبۇل قىلارلىق ئەمەس، سىلەرنىڭ «تەشەككۈر قۇربانلىق»لىرىڭلار مېنى خۇرسەن قىلمايدۇ. **21** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلق ئالدىغا پۈتلىكاشىلارنى سالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ھەم ئاتىلار ھەم ئوغۇللار بىللە پۈتلىشىدۇ؛ قوشنىلار ۋە دوستلار ئوخشاشلا نابۇت بولىدۇ. **22** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قارا، شىمالىي زېمىندىن بىر خەلق كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ ئەڭ قەرىىدىن ئۇلۇغ بىر ئەل قوزغىلىدۇ؛ **23** ئۆلار ئوقيا ۋە قىلىچ بىلەن قوراللىنىدۇ؛ ئۆلار زالىم، ھېچ رەھىم قىلمايدۇ؛ ئۆلارنىڭ ئاۋازى دېڭىز دولقۇنىدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۆلار ئاتلارغا مىنىدۇ، جەڭگىۋار ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ ئۆرىدۇ؛ ئۆلار ساڭا قارشى جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، ئى زىئون قىزى! **24** «بىز ئۆلار ئوغرۇلۇق خەۋەر ئاڭلىدۇق، قولىمىز بوشىشىپ كەتتى؛ غەشلىك، تولغاقتا قالغان ئايالدەك ئازاب بىزنى تۇتتى» ـ [دېدىم]. **25** «دالاغا چىقماڭلار، يوللار بىلەن ماڭماڭلار، چۈنكى دۈشمەننىڭ قىلىچى بار، تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ. **26** ئى خەلقىمنىڭ قىزى، سەن ئۆزۈڭگە بۇز كىيم كىيىۋال، كۈلىلەر ئېچىدە ئېغىناپ يات؛ ئۆزۈڭنىڭ بىر تال ئوغلۇڭدىن جۇدا بولغانىدەك قاتتىق يىغلاپ ماتەم تۇت؛ چۈنكى بۇلالاڭ-تالاڭ قىلغۇچى بىزگە قاراپ ئۆيۈقسىز كېلىدۇ». **27** [پەرۋەردىگار ماڭا]: ـ مەن سېنى رودا سىنىغۇچى قىلىپ تىكلىدىم، خەلقىم بولسا خۇددى تەكشۈرۈلىدىغان رودىدەك بولىدۇ، سېنى ئۆلارنىڭ يوللىرىنى كۆزىتىپ سىناشقا تىكلىدىم، ـ [دېدى]. **28** ـ ئۆلارنىڭ ھەربىرى ئاسىينىڭ ئاسىيسى، ئۆلار ئۆھمەت چاپلاپ ئۆيان-بۇيان قاتراپ يۈرمەكتە؛ ئۆلار مىس ۋە تۆمۈرنىڭ ئۆزىدۇر، ھەممىسى چىرىپ كەتكەندۇر؛ **29** ئۆمۈرچىنىڭ كۆرۈكىمۇ كۆيۈپ كەتتى، قوغۇشۇن بولسا ئوتتا يەم بولدى؛ رودىنى ئېرىتىپ تاۋلاش بىكار بولدى؛ خەلقىم يامانلاردىن خالىي بولمىدى. **30** ئۆلار «داشقال كۈمۈش» دەپ ئاتىلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆلارنى رەت قىلدى.

7 پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا مۇنداق بىر سۆز كەلدى: ـ **2** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى دەرۋازىدا ئۆرۈپ مۇشۇ سۆزنى جاكارلاپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىۋاتقان بارلىق يەھۇدالار!» ـ دېگىن. **3** ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ يوللىرىڭلار ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار، شۇنداق بولغاندا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە مۇقىم تۇرغۇزىمەن. **4** «پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسى» دەپ ئالدامچى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتمەڭلار. **5** ئەگەر سىلەر ھەقىقەتەن يوللىرىڭ ھەم قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزەتسەڭلار، ـ ئەگەر كىشىلەر ۋە قوشنىلار ئارىسىدا ئادالەت يۈرگۈزسەڭلار، **6** ـ ئەگەر سىلەر مۇساپىر، يېتىم-يېسىر ھەم تۇل خوتۇنلارنى بوزەك قىلمىشتىن، مۇشۇ يەردە گۇناھسىز قانلارنى تۆكۈشتىن، ـ شۇنداقلا ئۆزۈڭلارغا زىيان يەتكۈزۈپ، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كېتىشتىن قول تۇزىسەڭلار، ـ **7** شۇنداق قىلغىنىڭلاردا مەن سىلەرنى مۇشۇ يەردە، يەنى مەن تاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان بۇ زېمىندا مۇقىم تۇرىدىغان قىلىمەن. **8** لېكىن مانا، سىلەر ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدىغان ئالدامچى سۆزلەرگە تايىنىپ كەتكەنسىلەر. **9** ئەمدى نېمە دېگۈلۈك؟! ئوغرىلىق، قاتىللىق، زىناخورلۇق قىلىپ، ساختا قەسەم ئىچىپ، باتىلغا ئىسرىق بېقىپ ۋە سىلەر ھېچ تونۇمىغان يات ئىلاھلارغا ئەگىشىپ، **10** ئاندىن مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ئۆيگە كىرىپ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرۇپ: «بىز قۇتقۇزۇلغان!» دەمسىلەر؟! مۇشۇ لەنەتلىك ئىشلارنى تۈرۈۋېرىش ئۈچۈن قۇتقۇزۇلغانمۇسىلەر؟! **11** مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان مۇشۇ ئۆيۈ سىلەرنىڭ نەزىرىڭلاردا بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسىمۇ؟! مانا، مەن ئۆزۈم بۇ ئىشلارنى كۆرگەنمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇڭا، مەن ئەسلىدە ئۆز نامىمدا ئۇرالغۇ قىلغان شىلوھ دېگەن جايغا بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ئۇنى نېمە قىلىۋەتكەنلىكىمنى كۆرۈپ بېقىڭلار! **13** ئەمدى ھازىر، سىلەر مۇشۇنداق قىلمىشلارنى سادىر قىلغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرگە تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سۆز قىلىپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار؛ مەن سىلەرنى چاقىردىم، لېكىن سىلەر ماڭا جاۋاب بەرمىدىڭلار ـ **14** ئەمدى

مەن شىلوھدىكى ئۆينى قانداق قىلغان بولسام، سىلەر تايانغان، شۇنداقلا نامىم قويۇلغان بۇ ئۆينى ۋە مەن سىلەرگە ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان بۇ زېمىننىمۇ شۇنداق قىلىمەن؛ **15** مەن سىلەرنىڭ بارلىق قېرىنداشلىرىڭلار، يەنى ئەفرائىمنىڭ بارلىق نەسلىنى ھەيدىۋەتكىنىمدەك سىلەرنىمۇ كۆزۈمدىن يىراق ھەيدەيمەن. **16** ئەمدى سەن، [يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن نالە-پەريات كۆتۈرمە ياكى تىلەك تىلىمە، مېنىڭ ئالدىمدا ئۆرۈپ ئۇلارنىڭ [گۇناھلىرىنى] ھېچ تىلىمە، چۈنكى مەن ساڭا قۇلاق سالمايمەن. **17** ئۇلارنىڭ يەھۇدا شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا نېمە قىلغانلىرىنى كۆرۈۋاتامسەن؟ **18** بالىلار ئوتۇن تېرىدۇ، ئاتىلار ئوت قالايدۇ، ئايالار قەستەن مېنى رەنجىتىشكە «ئاسمانىنىڭ خانىشى» ئۈچۈن پوشكالارنى سېلىشقا خېمىرنى يۇغۇرىدۇ، شۇنىڭدەك يات ئىلاھلارغا شاراب ھەدىيەلىرىنى قۇيىدۇ. **19** ئازابلىنىپ غەزەپلىنىدىغىنى مەنمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۆز يۈزلىرىگە شەرم چاپلاپ، ئازابلىنىدىغىنى ئۆزلىرى ئەمەسمۇ؟ **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىم مۇشۇ جايغا تۆكۈلىدۇ؛ ئىنسان ئۆستىگە، ھايۋان ئۆستىگە، دالادىكى دەرەخلەر ئۆستىگە، ئېرىقتىكى مېۋىلەر ئۆستىگە تۆكۈلىدۇ؛ ئۇ ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ، ئۆنى ھېچ ئۆچۈرەملەيدۇ. **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بېرىڭلار، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى باشقا قۇربانلىقلارغا قوشۇپ قويۇڭلار، بارلىق گوشلىرىنى يەۋېلىڭلار! **22** چۈنكى مەن ئۆلارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈنىدە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا «كۆيدۈرمە قۇربانلىق»لار ياكى باشقا قۇربانلىقلار توغرىسىدا گەپ قىلمىغان ۋە ياكى ئەمر بەرمىگەندىم؛ **23** بەلكى مەن ئۆلارغا مۇنداق ئەمر قىلىپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداق قىلىپ مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن ئۆزۈڭلارغا ياخشىلىق بولسۇن دەپ بۇيرۇغان بارلىق يولدا مېڭىڭلار» ـ دەپ بۇيرۇغانىدىم. **24** لېكىن ئۆلار ھېچ ئاڭلىمىغان، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان، بەلكى ئۆز رەزىل كۆڭلىدىكى جاھىللىقى بىلەن ئۆز خىيال-خاھىشلىرىغا ئەگىشىپ مېڭىۋەرگەن؛ ئۇلار ئالدىغا ئەمەس، بەلكى كەينىگە ماڭغان. **25** ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مىسىر زېمىنىدىن چىققاندىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگە قەدەر مەن قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىپ كەلدىم؛ مەن ھەركۈنى تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلدىم. **26** لېكىن خەلقىم ئاڭلىمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلغان؛ رەزىللىكتە ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئېشىپ كەتكەن. **27** سەن بۇ سۆزلىرىنى ئۇلارغا ئېيتىسەن؛ لېكىن ئۇلار ساڭا قۇلاق سالمايدۇ؛ سەن ئۇلارنى [توۋا قىلىشقا] چاقىرسەن، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمەيدۇ. **28** ـ سەن ئۇلارغا: ـ «پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىغان ۋە ھېچ تۈزىتىشنى قوبۇل قىلمىغان خەلق دەل مۇشۇ!» ـ دەيسەن. ئۇلاردىن ھەققەت-ۋاپالىق يوقاپ كەتتى؛ بۇ ئۇلارنىڭ ئېغىزىدىنمۇ ئۈزۈلۈپ كەتتى. **29** چېچىڭنى چۇشۇرۇپ ئۆنى تاشلىۋەت؛ يۇقىرى جايلاردا بىر مەرسىيە ئوقۇغىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆز غەزىپىنى چۇشۇرمەكچى بولغان بۇ دەۋرنى رەت قىلىپ، ئۆزىگىنى ۋاز كەچتى. **30** چۈنكى يەھۇدادىكىلەر كۆز ئالدىمدا رەزىللىك قىلغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار مېنىڭ نامىمدا ئاتالغان ئۆيگە يېرگىنچلىك نەرسىلەرنى ئەكىرىپ ئۆنى بۇلغىغان؛ **31** ۋە ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى ئوتتا قۇربانلىق قىلىپ ئالىدىغان ئۈچۈن «ھىنىومنىڭ ئوغلى»نىڭ جىلغىسىدىكى توفەتنىڭ يۇقىرىدىكى جايلارنى قۇرغان؛ بۇنداق ئىشنى مەن ھېچ بۇيرۇمىغانىمەن، ئۇ ئويۇمغا ھېچ كىرىپ باقمىغانىدۇر. **32** شۇڭا، مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «توفەت» ياكى «ئىبن-ھىنىومنىڭ جىلغىسى» ئەمدى ھېچ تىلغا ئېلىنمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دېيىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار توفەتتە جەسەتلەرنى يەر قالمىغۇچە كۆمىدۇ. **33** بۇ خەلقنىڭ جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ۋە زېمىندىكى جانىۋارلارنىڭ تاتىمى بولىدۇ؛ ئۇلارنى ئۆلۈكلەردىن قورقۇتۇپ ھەيدەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ. **34** مەن يەھۇدا شەھەرلىرىدىن ھەم يېرۇسالېم شەھەرلىرىدىن ئويۇن-تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇرام‌لىق ساداسىنى ۋە توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ تاۋازىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ چۈنكى زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ.

8

شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ئۆستىخانىلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ئۆستىخانىلىرىنى، كاھىنلارنىڭ ئۆستىخانىلىرىنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆستىخانىلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرغانلارنىڭ ئۆستىخانىلىرىنى گۆرلىرىدىن ئېلىپ چىقىرىدۇ؛ **2** شۇنداق قىلىپ ئۇلار بۇلارنى قۇياش، ئاي ۋە ئاسمانلاردىكى بارلىق جىسىملار ئاستىدا يايىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار بۇلارنى سۆيگەن، بۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، بۇلارغا ئەگەشكەن، بۇلارنى ئىزدىگەن، بۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلارنىڭ جەسەتلىرى بىر يەرگە ھېچ يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلار زېمىن يۈزىدە ئوغۇت بولۇپ ياتىدۇ. **3** مەن بۇلاردىن قالغانلىرىنى ھەيدىگەن جايلاردا، بۇ رەزىل جەمەتىنىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھاياتنىڭ ئورنىغا ماماتنى تاللايدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئادەملەر يىقىلسا قايتىدىن تۇرمامدۇ؟ بىرسى يولدىن چىقسە كەتسە قايتىپ كەلمەمدۇ؟ **5** نېمىشقا يېرۇسالېمدىكى بۇ خەلق ھەمىشە يولدىن چىقىش بىلەنلا يېنىمدىن يىراقلاپ كېتىدۇ؟ ئۇلار ئالداۋچىلىقنى چىڭ تۇتىدۇ، يېنىمغا قايتىپ كېلىشنى رەت قىلىدۇ. **6** مەن كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىدىم؛ لېكىن ئۇلار دۇرۇسلۇقنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرىدىن: «مەن زادى نېمىلەرنى قىلىپ قويدۇم؟!» دەپ توۋا قىلىدىغان ھېچكىم يوق؛ ئات چەگىگە بۇرۇلۇپ ئېتىلغانىدەك ھەر بىرسى ئۆز يولىغا بۇرۇلۇپ ئېتىلىدۇ. **7** ھەتتا ئاسماندىكى لەيلەكمۇ ئۆزىگە بېكىتىلگەن ۋاقىتلىرىنى بىلىدۇ؛ ياختەك، قارلىغاچ ۋە تۇرنىلارمۇ كۆچۈپ كېلىدىغان ۋاقىتلىرىنى ئېسىدە تۇتىدۇ؛ لېكىن مېنىڭ خەلقىم مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلارغا بېكىتكەنلىرىمنى ھېچ بىلمەيدۇ. **8** سىلەر قانداقمۇ: «بىز دانادۇرمىز، پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنى بىزدە باردۇر!» دەيسىلەر؟ مانا، بەرھەق، ئۇنىما-كۆچۈرگۈچىلەرنىڭ يالغانچى قەلىمى ئۆنى بۇرمىلىغان. **9** دانىشمەنلەر خىجىل بولىدۇ، ئۇلار يەرگە قاراپ قالىدى؛ مانا، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى چەتكە قاققاندىن كېيىن، ئۇلاردا زادى نېمە دانالىق قالدۇ؟ **10** شۇڭا مەن ئۇلارنىڭ ئايالىرىنى باشقىلارغا، ئۇلارنىڭ ئېتىزلىرىنى يېگۈچى ئىگىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ چۈنكى ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاچكۆزلۈككە بېرىلگەن؛ پەيغەمبەردىن كاھىنغىچە ھەممىسى ساختا ئىش كۆرىدۇ. **11** ئۇلار: «ئامان-ئېسىنلىك! ئامان-ئېسىنلىك!» دەپ خەلقىمنىڭ قىزنىڭ يارىسىنى سۈسلۇق بىلەن قول ئۆچىدا چالا تېڭىپ قويىدى. لېكىن ئامان-ئېسىنلىك يوقتۇر! **12** ئۇلار يىرگىنچلىك ئىشلارنى سادىر قىلغىنىدىن خىجىل بولدىمۇ؟ ـ ياق، ئۇلار ھېچ خىجىل بولمىدى، ھەتتا قىزىرىشنىمۇ ئۇلار ھېچ بىلمەيدۇ. شۇڭا ئۇلار يىقىلىپ ئۆلگەنلەر ئىچىدە يىقىلىپ ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنى جازالاشقا كەلگىنىمدە ئۇلار پۈتلىشىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **13** مەن ئۇلارنىڭ ھوسۇلىنى ئېلىپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۆزۈم تېلىدا ئۆزۈملەر، ئەنجۈر دەرىخىدە ئەنجۈرلەر ھېچ قالمىدى، يوپۇرماقلىرى سولىشىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارغا نېمە بېغىشلىغان بولسام، ئەمدى شۇلار ئۇلاردىن ئۆتۈكۈزۈۋېلىنىدۇ. **14** «بىز نېمىشقا مۇشۇ يەردە بىكار ئولتۇرۇۋېرىمىز؟ يىغىلايلى، مۇستەھكەم شەھەرلەرگە كىرىپ شۇ يەرلەردە [كۆرەش قىلىپ] ئۆگىشەيلى!

چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدايىمز بىزنى تۆگەشتۈرۈپ، بىزگە ئۇت سۈيىنى بەردى؛ چۈنكى بىز پەرۋەردىگار ئالدىدا گۈناھ سادىر قىلدۇق. **15** ئامان-تىنچلىقنى ئۈمىد قىلىپ كۆتۈپ كەلدۇق، لېكىن ھېچ ياخشىلىق بولمىدى؛ شىپا ۋاقتىنى كۈتىۋۇق، لېكىن مانا، ۋەھىمە باستى! **16** دۈشمەن ئاتىلىرىنىڭ خارتىلداشلىرى دان زېمىنىدىن تارتىپ ئاگالىغاقتا، ئايغىرلىرىنىڭ كىشنەشلىرى پۈتكۈل زېمىننى قورقۇتۇپ تەۋرەتمەكتە. ئۇلار زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان ھەممىنى، شەھەرنى ۋە ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى يوقىتىشقا كېلىدۇ!». **17** ـ مانا، مەن ئاراگالرغا يىلانلارنى، يەنى ھېچكىم سېھىرلىيەلمەيدىغان زەھەرلىك يىلانلارنى ئەۋەتەمەن، ئۇلار سىلەرنى چاقىدۇ» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** [مەن]: «مېنىڭ دەرد-ئەلەمىم داۋالىغۇسىز! يۈرىكىم زەيىپلىشىپ كەتتى!» ـ [دېدىم]. **19** «مانا، خەلقىمنىڭ قىزنىڭ ئىنتايىن يىراق يۇرتتىن كۆتۈرۈلگەن پەريادىنىڭ ساداسى! [ئۇلار] ـ «پەرۋەردىگار زىئوننى ئەمەسمۇ؟ زىئوننىڭ پادىشاھى ئۇ يەردە تۇرمامدۇ؟!» ـ [دەيدۇ]. ئېمىشقا ئەمدى ئۇلار مېنى ئۆيىمۇ مەيۋىلىرى بىلەن، ئەرزىمەس يات نەرسىلەر بىلەن غەزەپلەندۈردۈ؟!» **20** ـ «ئورما ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى، ياز تۈگىدى، لېكىن بىز بولساق يەنىلا قۇتقۇزۇلمىدۇق!» **21** «خەلقىمنىڭ قىزنىڭ سۈنۇق يارىسى تۈپەيلىدىن تۈرزۇم سۈنۈقمەن، ماتەم تۈتمەن، دەككە-دۈككە مېنى بېسۋالدى، ـ **22** گىلېئادتا تۇتىيا تېپىلمامدىكەن؟ ئۇ يەردە تېۋىپ يوقمىكەن؟ ئېمىشقا ئەمدى مېنىڭ خەلقىمنىڭ قىزىغا داۋا تېپىلمايدۇ؟!».

9 ئاھ، مېنىڭ بېشىم سۈنىڭ بېشى، كۆزۈم ياشنىڭ بۇلىقى بولسىشدى! ئۇنداقتا خەلقىمنىڭ قىزى ئارىسىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۈچۈن كېچە-كۈندۈز يىغلايتىم! **2** ئاھ، مەن ئۈچۈن چۆل-باياۋاندا يولۇچىلار چۈشكىدەك بىر ئۆزالغۇ بولسىشدى! ئۇنداقتا خەلقىمنى تاشلاپ، ئۇلاردىن ئايرىلغان بولاتتىم! چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، مۇناپىقلارنىڭ بىر جامائىتىدۇر!» **3** ـ ئۇلار ئوقياچى لەشكەرلەر ئوقيايىنى ئېگىلدۈرگەندەك تىلنى يالغانچىلىققا ئېگىلدۈرۈشكە تەييارلىغان؛ ئۇلار زېمىندا ئۈستۈنلۈك قازانغان، بىراق بۇ سەممىيلىك بىلەن بولغان ئەمەس؛ ئۇلار رەزىللىك ئۈستىگە رەزىللىك قىلغان، مېنى ھېچ تونۇپ بىلمىگەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ ھەر بىرىڭلار ئۆز يېقىنىڭلاردىن ھېزى بولۇڭلار، قېرىنداشلىرىڭلارغا ھېچ تايانمىڭلار؛ چۈنكى ھەر بىر قېرىنداش پەقەتلا ئالدىغۇچى، خالاس، ھەر بىر يېقىنلىرىڭ بولسا توھمەتخورلۇقتا يۈرمەكتە. **5** ئۇلار ھەر بىرى ئۆز يېقىنلىرىغا ئالدامچىلىق قىلماقتا، ھېچكىم ھەقىقەتنى سۆزلىمەيدۇ؛ ئۇلار ئۆز تىلىنى يالغان سۆزلەشكە ئۆگىتىدۇ، ئۇلار قەبىھلىكتە ئۆزلىرىنى ئۆپرىتىدۇ. **6** ئۇلار جەبىر-زۇلۇم ئۈستىگە جەبىر-زۇلۇم قىلماقتا، ئالدامچىلىقتىن يەنە بىر ئالدامچىلىققا ئۆتمەكتە؛ ئۇلار مېنى تونۇشنى رەت قىلدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **7** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاپ سىنايمەن؛ خەلقىمنىڭ رەزىللىكىگە ماگا باشقا يول قالمىدىمۇ؟ **8** ئۇلارنىڭ تىلى ئەجەل ئوقىدۇر؛ ئۇ ئالدامچىلىقنى سۆزلەيدۇ؛ ھەر بىر ئېغىز سۆزىدە يېقىنى بىلەن تىنچ-ئامانلىقنى سۆزلەيدۇ، لېكىن كۆڭلىدە قىلتاق تەييارلايدۇ. **9** بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن ئۇلارنى جازالىمايۋە قويامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مېنىڭ جېنىم مۇشۇنداق بىر ئەلدىن قىساس ئالمايۋە قويامدۇ؟ **10** «تاغلاردىكى يايلاقلار ئۈچۈن يىغا ۋە ناله-پەرياد كۆتۈرىمەن، دالادىكى ئوتلاقلار ئۈچۈن مەرسىيە ئوقۇيمەن؛ چۈنكى ئۇلار كۆيۈپ كەتتىكى، ھېچكىم ئۇ يەردىن ئۆتمەيدۇ؛ كاللىلارنىڭ ھۆركىرەشلىرى ئاگالانمايدۇ؛ ھەم ئاسمانىدىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم ھايۋاناتلارمۇ قېچىپ، شۇ يەردىن كەتتى!». **11** ـ مەن يېرۇسالېمنى خارابلاشقان توپ-توپ دۆۋە، چىلبۆرىلەرنىڭ بىر ئۆزالغۇسى قىلىمەن؛ يەھۇدا شەھەرلىرىنى ئادەم ئۆرمايدىغان دەرىجىدە ۋەيرانە قىلىمەن. **12** ـ كىم بۇ ئىشلارنى چۈشىنىشكە دانىشمەن بولىدۇ؟ كىم پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن سۆز ئېلىپ بۇلارنى چۈشەندۈرەلەيدۇ؟ نېمىشقا زېمىن ۋەيرانە، ھېچكىم ئۆتمىگۈدەك، كۈيۈپ چۆل-باياۋاندەك بولۇپ كەتتى؟ **13** پەرۋەردىگار دەيدۇ، ـ چۈنكى ئۇلار مەن ئۇلار ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇننى تاشلىۋەتكەن، مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالمىغان ۋە ئۇنىڭدا ماڭمىغان، **14** بەلكى ئۆز قەلبىدىكى جاھىللىققا ئەگەشكەن، ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارغا ئۆگەتكەندەك باتاللارنىڭ كەينىگە ئەگىشىپ كەتكەن، **15** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ خەلققە كەكرىنى يېگۈزىمەن، ئۇلارغا ئۆت سۈيىنى ئېچكۈزىمەن، **16** ئۇلارنى ئۇلار يا كى ئاتا-بوۋىلىرى ئىلگىرى ھېچ تونۇمايدىغان ئۆگەتمىگەن ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يوقاتقۇچە ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشقا قىلىچنى ئەۋەتىمەن. **17** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆڭۈل قويۇڭلار، ماتەمچى ئاياللارنى چاقىرىڭلار، يىغلاشقا ئەلگە ئۈستا بولغان قىز-ئاياللارنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتىڭلار! **18** ـ بەرھەق، ئۇلار تېز كەلسۇن، بىز ئۈچۈن زور يىغا كۆتۈرسۇنكى، بىزنىڭ كۆزلىرىمىزدىنمۇ ياشلار تارىلىپ تۆكۈلسۇن، چاناقلىرىمىزدىنمۇ ياش تامچىلىرى ئاقسۇن ـ **19** چۈنكى زىئوندىن يىغا ئاۋازى ئاڭلىنىپ: ـ «بىز قانچىلىك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇق! قانچىلىك شەرمەندە بولدۇق! ئۇلار ئۇرالغۇلىرىمىزنى ئۆرۈۋەتتى، بىز زېمىنىمىزنى تاشلىدۇق!» ـ دېيىلدۇ. **20** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئاياللار، ئۆزىڭ ئاغزىدىكى سۆزگە قۇلاق سېلىڭلار؛ قىزىڭلارغا يىغلاشنى ئۆگىتىڭلار، ھەر بىرىڭلار يېقىنىڭلارغا مەرسىيە ئوقۇتۇڭلار، **21** چۈنكى ئۆلۈم بولسا دېرىزىلىرىمىزدىن يامىشىپ كىرگەن، ئوردا-ئىستەھكاملىرىمىزغىمۇ كىرگەن؛ ئۇ بالىلارنى كوچىلاردىن، يىگىتلەرنى رەستە-مەيدانلاردىن يۇلۇپ تاشلىغان. **22** [يېقىنلىرىڭلارغا] ئۆقتۇرۇپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، جەسەتلەر دالادا تېزەكتەك يېقىلىدۇ، ئۇلار ئورمىچىنىڭ ئۇرغىنىنىڭ ئاستىغا يېقىلغان، لېكىن ھېچكىم يىغىمايدىغان باشاقتەك يەرگە چېچىلىدۇ!» ـ دەڭلار! **23** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دانا كىشى دانالىقى بىلەن، كۈچلۈك كىشى كۈچلۈكلىكى بىلەن، باي بايلىقلىرى بىلەن پەخىرلىنىپ ماختانمىسۇن؛ **24** پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا شۇنىڭدىن، يەنى مېنى، يەر يۈزىدە مېھىر-مۇھەببەت، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگۈچى مەن پەرۋەردىگارنى تونۇپ يەتكەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ ماختانسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ خۇرسەنلىكىم دەل مۇشۇ ئىشلاردىندۇر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن خەتنە قىلىنغانلارنى خەتنە قىلىنغانلار بىلەن بىللە جازالايمەن؛ **26** يەنى مىسىر، يەھۇدا، ئېدوم، ئامموننىلار ۋە موئابىيلار، جۈملىدىن چۆل-باياۋاندا ئۆرۈۋاتقان، چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەرنى جازالايمەن؛ چۈنكى بۇ ئەللەرنىڭ ھەممىسى خەتنىسىزدۇر؛ ئىسرائىلنىڭ بارلىق جەمەمتىمۇ كۆڭلىدە خەتنىسىزدۇر.

10 پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىگە قۇلاق سېلىڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەرنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنمەڭلار، گەرچە ئەللەر ئاسماندىكى ھادىسە-ئالامەتلەردىن قورقۇپ دەككە-دۈككىگە چۈمگەن بولسىمۇ، سىلەر بۇلاردىن ھېچ چۆچۈپ كەتمەڭلار. **3** چۈنكى ئەللەرنىڭ قائىدە-يوسۇنلىرى بەمەنىلىكتۇر؛ ھەممىسى ئورمانلىقتىن كېسىلگەن دەرەختىن، ياغاچچىنىڭ ئىسكىنىسى بىلەن ئويۇلغان نەرسىگە ئاساسلانغانىدۇر. **4** ئۇلار بۇنى ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەيدۇ؛ ئۇنى يېقىلمىسۇن دەپ ئۇلار بولقا، مىخلار بىلەن بېكىتىدۇ. **5** بۇنداق بۇتلار تەرخەمەكلىكتە

تۇردىغان بىر قارانچۇقتۇر، خالاس، ئۇلار ھېچ سۆزلىيەلمەيدۇ، ئۇلار باشقىلار تەرىپىدن كۆتۈرۈلۈشنى كېرەك، چۈنكى ئۇلار ماگالمايدۇ. ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى ئۇلار رەزىلىك قىلالمايدۇ، ئۇلارنىڭ قولىدىن ياخشىلىق قىلىشمۇ كەلمەيدۇ. **6** ـ ساگا ئوخشايدىغان ھېچكىم يوق، ئى پەرۋەردىگار، سەن ئۇلۇغ، كۈچ-قۇدرىتىڭ بىلەن نامىڭ ئۇلۇغدۇر. **7** كىم سەندىن قورقماي تۇرالىسۇن، ئى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە ھۆكۈمران پادىشاھ!؟ چۈنكى بۇ ساگا تېگىشلىكتۇر، چۈنكى ئەللەردىكى دانىشمەنلەر ئارىسىدا ۋە بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ساگا ئوخشاش ھېچكىم يوقتۇر. **8** [ئەللەرنىڭ] ھەممىسى ئىستىسناسىز ئەقلى يوق، نادانلاردۇر، بۇ ئەرزىمەسلەر ياغاچتۇر، خالاس! ئۇلار تەلىم بېرەلەمدۇ!؟ **9** سوقۇپ يالپاقلانغان كۆمۈش تارشىشتىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئالتۇنمۇ ئۇفازدىن ئېلىپ كېلىنىدۇ، ئاندىن ھۈنەرۋەن ۋە زەرگەرلەرنىڭ قولى بۇ ياسىغىنىغا كۈك ۋە سۈسۈن رەخت بىلەن كىيىم كىيگۈزىدۇ ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى شۇبھىسىزكى، دانىشمەن ئۈستىلارنىڭ ئەجرىدۇر! **10** لېكىن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ئۆزى ھەقىقەتتۇر، ئۇ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈلۈكنىڭ پادىشاھىدۇر، ئۆنىڭ غەزىپى ئالدىدا يەر-زېمىن تىترەيدۇ، ئەللەر ئۆنىڭ قەھرىنى كۆتۈرەلەيدۇ. **11** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «ئاسمان بىلەن زېمىننى ياراتمىغان ئىلاھلار، ئۇلار زېمىن يۈزىدىن ۋە ئاسمان ئاستىدىن يوقايدۇ!». **12** [پەرۋەردىگار بولسا] يەر-زېمىننى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ياسىغان، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلغان، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر. **13** ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ، ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۈمانلارنى ئۈرلىتىدۇ، ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ، ۋە شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **14** مۇشۇ كىشىلەرنىڭ ھەربىرى ئەقىلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، زەرگەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **15** ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق تۈپەيلىدىن ئۈرلىتىلىدۇر، جازالىنىش ۋاقتى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. **16** ياقۇبنىڭ نېسىبىسى بولغۇچى بۇلاردەك ئەمەستۇر، چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتنى ياسىغۇچى شۇدۇر، ئىسرائىل بولسا ئۆنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىدۇر، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆنىڭ نامىدۇر. **17** زېمىندىن چىقىشقا يۈك-تاقىڭنى يىغىشتۇرۇپ ئال، ئى مۇھاسىرىگە ئېلىنغۇچى قىز؛ **18** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن بۇ ۋاقىتتا زېمىنىدىكىلەرنى ئېلىپ ئۇ يەردىن چۈرۈۋۈتىمەن ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭۈل تونۇپ يەتكۈچە ئازار بېرىمەن!». **19** جاراھىتىم ئۈچۈن ھالىمغا ۋاي! مېنىڭ يارام داۋالىغۇسىزدۇر! بىراق ئەسلىدە مەن: «بۇ پەقەت بىر كېسەللىك، خالاس، ئۇنىڭغا چىدىغۇدەكمەن» ـ دەپتىكەنمەن. **20** مېنىڭ چېدىرىم ھالاك بولدى، بارلىق تانىلىرىم ئۈزۈلدى؛ بالىلىرىم مەندىن جۇدا بولۇپ، ئۇلار يوق بولدى؛ چېدىرىمنى قايتىدىن سوزۇپ تىككۈدەك، چېدىر پەردىلىرىنى ئاسقۇدەك ھېچكىم قالمىدى. **21** چۈنكى خەلق پادىچىلىرى ئەقىلسىز بولۇپ، پەرۋەردىگارنى ئىزدەپ يول سورىمايدۇ، شۇڭا ئۇلار دانىشمەنلەردەك ئىش كۆرەلەيدۇ، ئۇلارنىڭ بارلىق پادىسى تارقىلىپ كەتتى. **22** ئاڭلاڭلار! بىر گەپنىڭ شەپىسى! مانا، ئۇ كېلىدۇ، شىمالىي زېمىندىن چىققان زور بىر چۈقان-سۈرەن! يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى بىر ۋەيرانە، چىلۋىرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسغا ئايلاندۇرغۇچى كېلىۋاتىدۇ! **23** بىلىمىڭكى، ئى پەرۋەردىگار، ئىنسانىنىڭ ئۆز يولىنى بېكىتىشى ئۆز قولىدا ئەمەستۇر، مېڭىۋاتقان ئادەمنىڭ ئۆزىدە قەدەملىرىنى خالىغانچە تاشلاش قۇدرىتى يوقتۇر، **24** پەرۋەردىگار، مېنى تۈزىگەيسەن، لېكىن غەزىپىڭ بىلەن ئەمەس، ئادىل ھۆكۈمىڭ بىلەن تۈزىگەيسەن؛ بولمىسا سەن مېنى يوققا باراۋەر قىلىسەن. **25** قەھرىڭنى سېنى تونۇمايدىغان ئەللەر ھەمدە نامىڭغا ئىدا قىلمايدىغان جەمەتلەر ئۈستىگە تۆككەيسەن، چۈنكى ئۇلار ياقۇبنى يەپ كەتكەن، يەرىمەق، ئۇلار ئۇنى يۇتۇپ تۈگەشتۈرۈپ، تۇرغان جايىنى مۇتلەق ۋەيران قىلغان.

11 يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز مۇنداق ئىدى: **2** ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىڭلار، شۇنداقلا يەھۇدا كىشىلىرىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارغا ئۇلارنى يەتكۈزۈڭلار، **3** ـ سەن يەرەمىيا ئۇلارغا مۇنداق ئېيتقىن: ـ ـ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە كىم بويسۇنمىسا ئۇ لەنەتتە قالىدۇ؛ **4** مەن بۇ ئەھدىنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىر زېمىندىن، يەنى تۆمۈر تاۋلايدىغان خۇمداندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندە ئۇلارغا تاپىلاپ: «ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىپ، بۇ سۆزلەرگە، يەنى مەن سىلەرگە تاپشۇرغان بارلىق ئەمرىلەرگە ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغىنىڭلاردا، سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن؛ **5** شۇنداق بولغىندا مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا: «سىلەرگە سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بىر زېمىن تەقدىم قىلىمەن» دەپ ئېچىكەن قەسەمنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دېگەنىدىم. سىلەر بۇگۈنكى كۈندە دەل شۇ زېمىندا تۇرۇۋاتىسىلەر! مەن بولسام جاۋابەن «ئامىن، پەرۋەردىگار!» ـ دېدىم. **6** پەرۋەردىگار ماگا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا بۇ سۆزلەرنى جاكارلا: ـ بۇ ئەھدىنىڭ بارلىق سۆزلىرىگە قۇلاق سېلىپ ئەمەلگە ئاشۇرۇڭلار! **7** چۈنكى مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا مىسىر زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان كۈندىن بۈگۈنكى كۈنگىچە «مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سېلىڭلار!» دەپ جېكىلەپ ئاگاھلاندۇرۇپ كېلىۋاتىمەن؛ مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلدىم. **8** لېكىن ئۇلار ھېچ ئاڭلىمىغان ياكى قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى رەزىل كۆڭۈللىرىدىكى جاھىللىققا ئەگىشىپ ماڭغان؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ ئەھدىدىكى بارلىق سۆزلەرنى ئۇلارنىڭ ئېشىغا چۈشۈردۇم، مەن بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارغا تاپىلىغانىمەن، لېكىن ئۇلار ھېچ ئەمەلگە ئاشۇرمىغان. **9** پەرۋەردىگار ماگا مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر سۈيىقەست بايقالدى؛ **10** ئۇلار سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ قەبىلىكىلىرىگە قايتىپ كەتتى؛ ئۇلارنىڭ ئىبادىتىدە بولايلى دەپ باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ كەتتى. ئىسرائىل جەمەتى ھەم يەھۇدا جەمەتى ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزدى. **11** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھېچ قۇتۇلالماس ئاپەت چۈشۈرىمەن؛ ئۇلار ماگا پەرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **12** ئاندىن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئىسرىق يېقىپ چوقۇنغان بۇتلارنى ئىزدەپ ئۇلارغا پەرياد كۆتۈرىدۇ، لېكىن ئاپەت چۈشكەن ۋاقتىدا ئۇلار بۇلارنى ھېچ قۇتقۇزمايدۇ. **13** چۈنكى شەھەرلىرىڭ قانچە كۆپ بولغانسېرى، بۇتلىرىڭ شۇنچە كۆپ بولدى، ئى يەھۇدا؛ پەرۋسالېمنىڭ كوچىلىرى قانچە كۆپ بولغانسېرى، سىلەر «يىرگىنچلىك بولغۇچى»غا شۇنچە قۇربانگاھلارنى قۇردۇڭلار، يەنى باتالغا ئىسرىق يېقىش ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى بەرپا قىلدىڭلار. **14** ئەمدى سەن، [ئى يەرەمىيا]، بۇ خەلق ئۈچۈن دۇئا قىلما، ئۇلار ئۈچۈن ھېچ پەرياد ياكى تىلاۋەت قىلما؛ چۈنكى ئاپەت بېشىغا چۈشۈشى بىلەن ئۇلار ماگا ندا قىلغان ۋاقتىدا مەن ئۇلارنى ئاڭلىمايمەن. **15** ـ مېنىڭ سۆيۈملۈك خەلقىمنىڭ ئۆيۈمدە تۇرۇشىغا نېمە ھەققى؟ چۈنكى كۆپىنچىلىكلار ئۆزۈڭلارنىڭ رەزىل مەقسەتلىرىگە يېتىشكە ئورۇنىسىلەر؛ سىلەر رەزىللىكىڭلار ئەمەلگە ئاشقاندا خۇرسەن بولىسىلەر، ئۇنداقتا «مۇقەددەس گۆشلەر» مۇشۇ ئاسىيلىقىڭلارنى سىلەردىن ئېلىپ تاشلىيالامدۇ؟ **16** پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى «يا پېپىشىل، مول

مېۋلىك، باراقسان زەيتۇن دەرىخى» دەپ ئاتىغاندى؛ لېكىن [پەرۋەردىگار] دەرەخكە شاۋقۇنلايدىغان زور بىر ئوتنى سالدۇ ۋە شاخلىرى يوق قىلىندۇ. **17** چۈنكى سېنى تىككەن ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ماڭا قاراپ كۆزلەپت بېكىتىپ جاكارلىغان؛ سەۋەبى، ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلەپ رەزىللىك قىلىپ، باتىلغا ئىسرىق بېقىپ، مېنىڭ غەزىپىمنى كەلتۈردى. **18** «پەرۋەردىگار ماڭا خەۋەر يەتكۈزدى، شۇنىڭ بىلەن مەن چۈشەندىم؛ ئۇ ماڭا ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى ئايان قىلدى؛ **19** مەن بولسام خۇددى بوغۇزلاشقا يېتىلەپ ماڭىغان كۆزۈك پاقالاندەك ئىدىم؛ مەن ئەسلى ئۇلارنىڭ ماڭا قاراپ: «دەرەخنى مېۋىسى بىلەن يوقىتايلى، ئۇنىڭ ئىسمىنى قايتا ئەسكە ھېچ كەلتۈرۈلمىسۇن، ئۇنى تىرىكلەر زېمىنىدىن ئۈزۈپ تاشلايلى» دېگەن قەستلىرىنى ھېچ بىلمەيتتىم؛ **20** لېكىن سەن، ئى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچى، ئادەمنىڭ ۋىجدان-قەلبىنى سىنىغۇچى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، سېنىڭ ئۇلارنىڭ ئۆستىگە چۈشۈرىدىغان قىساسىڭنى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرۈشكە نېسىپ قىلغايسەن؛ چۈنكى دەۋايىمنى ساڭلا ئايان قىلىپ تاپشۇردۇم». **21** شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار [ماڭا] مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بەرمە، بولمىسا جېنىڭ قولىمىزدا ئۆگىشىدۇ» ـ دەپ ساڭا دوق قىلىپ يۈرگەن ئاناتوتتىكى ئادەملەر جېنىڭنى ئىزدەپ يۈرىدۇ. ئەمدى ئۇلار توغرىسىدا مۇنداق سۆزۈم بار: ـ **22** ـ يۇ ئىشقا قاراپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ مانا، مەن ئۇلارنى جازالايمەن، يىگىتلەر قىلىچ بىلەن ئۆلىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرى بولسا قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ. **23** ئۇلاردىن ھېچبىر قالمايدىغان قالمايدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلار جازالىنىدىغان يىلدا، شۇ ئاناتوتتىكى ئادەملەر ئۈستىگە ئاپەت چۈشۈرىمەن.

12

مەن دەۋايىمنى ئالدىڭغا ئېلىپ كەلسەم، ئادىل بولۇپ كەلدىڭ، ئى پەرۋەردىگار؛ لېكىن سەن بىلەن ئۆز ھۆكۈملىرىڭ توغرۇلۇق سۆزلەشمە كېچىمەن؛ نېمىشقا رەزىللەرنىڭ يولى رونىق تاپىدۇ؟ ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسى نېمىشقا كەڭرى-ئازادىلىكتە ئۈرىدۇ؟ **2** سەن ئۇلارنى يەر يۈزىگە تىككەنسەن، ئۇلارمۇ يىلتىز تارتقان؛ ئۇلار ئۆسۈپ گۈللىنىدۇ؛ ئۇلار مېۋىلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ ئاغزىغا يېقىن ئوخشايسەن، لېكىن ۋىجدانىدىن يىراقسەن؛ **3** لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، مېنى بىلىسەن؛ سەن مېنى كۆرۈپ كەلگەنسەن، ئۆزۈڭگە بولغان سادىقلىقىمنى سىنىغانسەن. ئۇلارنى بوغۇزلاشقا يېكىتلىگەن قويلاردەك ئايرىپ سۈرەپ چىققايسەن، ئۇلارنى قەتل كۈنىگە ئايرىغايسەن. **4** زېمىن قاچانغىچە قاغىرايدۇ، ئېتىزدىكى ئوت-چۆپلەر قاچانغىچە قۇرغان ھالەتتە تۇرىدۇ؟ زېمىندا تۇرۇۋاقانلارنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار قاچانغىچە يوقاپ تۈگەيدۇ؟ چۈنكى بۇ خەلق: «[خۇدا] ئاقىۋىتىمىزنى ھېچ كۆرمەيدۇ» دەۋاتىدۇ. **5** ـ سەن يۈگۈرگەن لەشكەرلەر بىلەن بەسلەشكەندە، ئۇلار سېنى ھالسىراتقان بولسا، ئەمدى سەن ئاتلار بىلەن بەسلەشسەڭ قانداق بولار؟ سەن پەقەت ئامان-تىنچلىقتا ئۇرغان زېمىندىلا خاتىرجەم بولۇپ [ماڭا] ئىشىنىسەن، ئەمدى ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى قويۇق چاتقاللىقلاردا قانداق يۈرىسەن؟ **6** چۈنكى ھەتتا ئۆز قېرىنداشلىرىڭ، ئاتا-ئۇنىڭ جەمەتىمۇ ساڭا ئاسىيلىق قىلغان. ئۇلارمۇ سېنى يوقىتىش ئۈچۈن ئاۋازىنى قويۇپ بەرگەن. گەرچە ئۇلار ساڭا مېھرىلىك سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، ئۇلارغا ئىشەنمە!» **7** ـ ئۆزۈم ئائىلەمدىن ۋاز كېچىمەن، مىراسىمنى تاشلۇۋېتىمەن، جان-جىگىرىمنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **8** مېنىڭ مىراسىم [بولغان خەلق] بولسا ماڭا ئورمانلىقتىكى بىر شىرگە ئوخشاش بولۇپ قالدى؛ ئۇلار ماڭا قارشى ئاۋازىنى كۆتۈردى؛ شۇڭا مەن ئۇلارنى يامان كۆرىمەن. **9** مېنىڭ مىراسىم ماڭا سار-بۈركۈت يا كى چىلبۈرىدەك بولۇپ قالدى ئەمەسمۇ؟ لېكىن ئۇنىڭ ئەتراپىغا باشقا سار-بۈركۈتلەر ئولاشماقتا! بېرىكلەر، ئۇلارنى يەۋېتىشكە بارلىق دالادىكى ھايۋانلارنى يىغىپ كېلىڭلار! **10** ئۇرغۇنلىغان خەلق پادىچىلىرى ئۈزۈمزارىمنى ھالاك قىلدۇ، ئۇلار مېنىڭ ئىسىۋەمنى ئاياغ ئاستى قىلدۇ، ئۇلار مېنىڭ يېقىملىق ئىسىۋەمنى غېرىب بىر چۆل-بىياۋانغا ئايلاندۇرىدۇ؛ **11** ئۇلار ئۇنى غېرىب قىلىۋېتىدۇ، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا غېرىب ھەم قاغىراق تۇرىدۇ؛ پۈتكۈل زېمىن غېرىب قالدۇ، ئېغىز ھېچ ئادەم بۇنىڭغا كۆڭلىنى بۆلەيدۇ. **12** چۈل-بىياۋاندىكى بارلىق ئېگىزلىكلەر ئۈستىگە ھالاك قىلغۇچىلار غۇژۇلداپ چىقىپ كېلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى زېمىننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەممىنى يۇتىدۇ؛ ھېچ ئەت ئىگىسىنىڭ تىنىچ-خاتىرجەملىكى بولمايدۇ. **13** [خەلقىم] بۇغدايىنى تېرىغان بولسىمۇ، لېكىن تېكەنلەرنى ئورىيدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ئۈيراتقىنى بىلەن، پايدا كۆرمەيدۇ؛ شۇڭا [ناچار] مەھسۇلاتلىرىڭلار تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى تۈپەيلىدىن، يەرگە قاراپ قالىسىلەر. **14** مەنكى پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىم ئىسرائىلنى ۋارىس قىلغان مىراسقا چاڭگال سالغان، زېمىنىمنىڭ ھەممە رەزىل قوشنىلىرى توغرۇلۇق مۇنداق دەيمەن: ـ مانا، مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىنىدىن يۇلۇپ ئالىمەن، شۇنىڭدەك يەھۇدا جەمەتىنى ئۇلار ئارىسىدىن يۇلۇۋالىمەن؛ **15** لېكىن شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلارنى يۇلۇۋالغاندىن كېيىن مەن بۇ يولدىن يېنىپ، ئۇلارغا ئىچىمنى ئاغرىتىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرىنى ئۆز مىراسىغا، ھەربىرىنى ئۆز زېمىنىغا قايتۇرىمەن. **16** شۇنداق قىلىپ، ئەگەر (ئۇلار ئۆتكەندە خەلقىمگە باتىلنىڭ ئىسمىغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەتكەندەك) كۆڭۈل قويۇپ خەلقىمنىڭ يوللىرىنى ئۆگەنسە، جۈملىدىن مېنىڭ نامىمغا قەسەم ئىچىشنى ئۆگەنسە، ـ ئەمدى ئۇلارغا خەلقىم ئارىسىدىن [مۇقىم] ئورۇن بېرىلسە، ئۇلار گۈللەندۈرۈلىدۇ. **17** بىراق ئۇلار ئاڭلىمىسا، مەن شۇ ئەلنى مۇتلەق يۇلۇپ تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

13

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ بارغىن، كاناپ ئىچ تامبالىنى ئال، بېلىڭگە باغلا؛ لېكىن ئۇنى سۇغا چىلىما. **2** شۇڭا پەرۋەردىگار ماڭا دېگەندەك مەن بىر ئىچ تامبالىنى ئالدىم ۋە بېلىمگە باغلاپ قويدۇم. **3** ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **4** «سەن يۇلغا ئالغان، بېلىڭگە باغلانغان ئىچ تامبالىنى ئېلىپ، ئورنۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ شۇ يەردە تاشنىڭ يېرىقىغا يوشۇرۇپ قوي». **5** شۇڭا مەن باردىم ۋە پەرۋەردىگار ماڭا بۇيرۇغاندەك ئۇنى فراتقا يوشۇرۇپ قويدۇم. **6** كۆپ كۈنلەر ئۆتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا: «ئورنۇڭدىن تۇر، فراتقا بېرىپ، مەن ساڭا شۇ يەرگە يوشۇرۇشقا بۇيرۇغان ئىچ تامبالىنى قولۇڭغا ئال» ـ دېدى. **7** شۇڭا مەن فراتقا باردىم، مەن يوشۇرغان يەردىن ئىچ تامبالىنى كولاپ چىقىرىپ قولۇمغا ئالدىم، مانا، ئىچ تامبال سېىسىپ چىرىپ كەتكەندى، پۈتۈنلەي كىيگۈسىز بولغاندى. **8** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدانىڭ پەخرىنى ۋە يېرۇسالېمنىڭ چوڭ پەخرىنى مۇشۇ ھالدا يوقىتىمەن؛ **10** مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئاڭلاشنى رەت قىلغان، كۆڭلىدىكى جاھىللىقىدا ماڭىدىغان، باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇپ، ئۇلارغا ئىبادەت قىلىشقا ئىنتىلىدىغان بۇ رەزىل خەلق پۈتۈنلەي كاردىن چىققان بۇ ئىچ تامبالغا ئوخشاش بولىدۇ. **11** چۈنكى خۇددى ئىچ تامبال ئادەمنىڭ چاتىرىقىغا چېڭ باغلانغاندەك، ئۇلارمۇ ماڭا [يېقىن] بىر خەلق بولسۇن، ماڭا نام-ئابرۇي، مەدھىيە ۋە شان-شەرەپ كەلتۈرسۇن دەپ، مەن ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ۋە يەھۇدانىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئۆزۈمگە چېڭ باغلاندۇرغانىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار ھېچ قۇلاق سالمىدى.

12 تۆلارغا مۇشۇ سۆزنى دېگىن: ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەك». تۆلار ساڭا: «ئەجەبا، ھەممە شاراب ئىدىشى شاراب بىلەن تولۇشى كېرەكلىكىنى ئوبدان بىلمەمدۇق؟» ـ دەيدۇ، 13 سەن تۆلارغا مۇنداق دەيسەن: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى، داۋۇتقا ۋەكىل بولۇپ تۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلارنى، كاھىنلارنى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ھەمدە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى مەستلىك-بېھوشلۇق بىلەن تولدۇرىمەن. 14 مەن تۆلارنى بىر-بىرىگە، يەنى ئاتا بىلەن ئوغۇللىرىنىمۇ ئوخشاشلا بىر-بىرىگە سوقۇشقا سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن تۆلارغا ئېچىمنى ئاغرىتمايمەن، تۆلارنى ئايىمايمەن، تۆلارغا رەھىم قىلمايمەن، تۆلارنى نابۇت قىلىشقا ھېچنەرسە مېنى توسمايدۇ. 15 ئاڭلاڭلار، قۇلاق سېلىڭلار، ھالى چوڭ بولماڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان. 16 ئەمدى ئۇ يېشىڭلارغا زۇلمەت چۈشۈرگىچە، پۇتۇڭلار زاۋال چۈشكەن تاغلاردا پۇتلاشقاندەك پۇتلاشقۇچە، ئۇ سىلەر ئۈزدىگەن نۇرنى ئۇلۇم سايىسىغا، قاپقاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغىچە، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا لايىق شان-شەرەپ قايتۇرۇڭلار! 17 بۇنى ئاڭلىمىسا ئاڭلار، سىلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقۇڭلار تۈپەيلىدىن جېنىم يوشۇرۇنچە يىغلايدۇ، ئاچچىق يىغلاپ كۆز ياشلىرىم ئېقىپ تاشىدۇ، چۈنكى سىلەر، ئى پەرۋەردىگارنىڭ پادىسى، سۈرگۈن قىلىنىسىلەر. 18 پادىشاھ ۋە خانىشقا: «تەختىڭلاردىن چۈشۈپ يەرگە ئولتۇرۇڭلار، چۈنكى كۆركەم تاجلىرىڭلار ۋېشىڭلاردىن چۈشۈرۈلدى» ـ دېگىن. 19 جەنۇبدىكى شەھەرلەر قورشىۋېلىپ تاقىلدى، تۆلارنى ئاچىدىغان ھېچكىم يوقىلايدۇ، پۈتكۈل يەھۇدا سۈرگۈن بولدى، تۆلارنىڭ ھەممىسى ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن بولدى. 20 يېشىڭنى كۆتۈر، [ئى زىئون]، شىمالدىن چىققانلارغا قارا، ساڭا تاپشۇرۇلغان پادا، يەنى يېقىملىق پاداڭ نەگە كەتكەندۇ؟ 21 [پەرۋەردىگار] سېنى باشقۇرۇشقا دوستلىرىڭنى بېكىتكىنىدە سەن نېمە دېيەلەيتتىڭ؟ ئەسلى تۇزۇڭ تۆلارغا باشقۇرۇشنى تۆگەتكەن تۇرساڭ! شۇ تاپتا تولغاق تۇتقان ئايالدەك ئازاب-ئۇقۇزىلەر سېنى تۇتمامدۇ؟ 22 سەن ئەگەر كۆڭۈڭدە: بۇ ئىشلار نېمىشقا چۈشتى؟ ـ دەپ سورىساڭ، بۇ ئىشلار قەبىھلىكىڭ ئىنتايىن ئېغىر بولغانلىقىدىن بولدى ـ كۆينەكىڭ سالدۇرۇپ تاشلاندى، يوتلىرىڭ زوراۋانلىقتا ئاشكارىلاندى. 23 ئېفىئوپىيەلىك قارا تېرىسىنى تۆزگەرتەلەمدۇ؟ يا كى يىلپىز چىپار تەڭگىلىرىنى تۆزگەرتەلەمدۇ؟ تۇنداق بولغاندا سىلەر رەزىللىكنى قىلىشقا كۆنگەنلەرمۇ ياخشىلىقنى قىلالايدىغان بولىسىلەر! 24 ئەمدى چۆل-بىياۋاندىكى شامال ھەيدىۋەتكەن سامانەك مەن سىلەرنى ھەيدەپ چاچىمەن. 25 بۇ سېنىڭ ئاقىۋىتىڭ بولدۇ، مەن ساڭا بېكىتكەن نېسىۋەڭ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇغانسەن، يالغانچىلىققا تايانغانسەن. 26 شۇڭا مەن كۆينەكىڭنىڭ پەشلىرىنى يۈزۈڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈپ تاشلايمەن، نومۇسۇڭ كۆرۈلدۇ. 27 ئاھ، سېنىڭ زىنالىرىڭ، ئايغىرىنىڭكىدەك پوخۇر كىشىنە شلىرىڭ، ئېگىزلىكلەردە ۋە ئېتىزلاردا بولغان يۈزۈڭچىلىقلىرىڭنىڭ پەسكەشلىكى! ـ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭنى كۆردۇم! ھالىڭغا ۋاي، ئى يېرۇسالېم! سەن پاك قىلىنىشنى قاچانغىچە رەت قىلماقچىسەن؟!

14

يەرەمىياغا چۈشكەن، پەرۋەردىگارنىڭ قۇرغاقچىلىقلار توغرۇلۇق سۆزى: ـ 2 يەھۇدا ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى زاۋالغا يۈز تۇتماقتا، خەلق يەرگە چاپلىشىپ قارىلىق تۇتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىن نالە-پەريات كۆتۈرۈلمەكتە. 3 مۆتىۋەرلىرى چاپارمەنلىرىنى سۇ ئەكىلىشكە ئەۋەتىدۇ؛ تۆلار سۇ ئازىغاللىرىغا باردىۋ، لېكىن ھېچ سۇ تاپالمايدۇ، تۆلارنىڭ كۆزىلىرى قۇرۇق قايتىپ كېلىدۇ، تۆلار يەرگە قاراپ قالىدۇ، ساراسىمگە چۈشىدۇ، تۆلار بېشىنى يېپىپ توۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 4 ھېچ يامغۇر بولمىغاچقا يەر يۈزى يېرىلىپ كەتتى؛ يەر ھەيدىگۈچىلەر يەرگە قاراپ بېشىنى يېپىپ تۇۋەن ساڭگىلىتىدۇ. 5 مارال بولسا دالادا بالا قوزىلايدۇ، ئاندىن قوزىسىدىن ۋاز كېچىدۇ، چۈنكى ئوت-چۆپ يوق. 6 ياۋا ئېشەكلەر دەرەخ تېگىنلىكىلەردە تۇرۇپ چىلبۇرىلەردەك ھاسراپ كېتىدۇ، ئۇزۇق ئىزدەپ كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، چۈنكى ئۇزۇق يوق. 7 ـ ئى پەرۋەردىگار، قەبىھلىكلىرىمىز بىزنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرگىنى بىلەن، تۇزۇڭنىڭ نامىڭ ئۈچۈن بىر ئىشنى قىلغايسەن! چۈنكى بىزنىڭ يولۇڭدىن چېقىپ كېتىشىمىز ئىنتايىن كۆپتۇر؛ بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 8 ئى ئىسرائىلنىڭ ئارزۇسى، كۆزلىپەت چۈشكەندە تۇلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى بولغۇچى، سەن نېمىشقا بىزگە زېمىنىمىزدىكى مۇساپىردەك، بىر كېچىلا قونماقچى بولغان بىر يولۇچىدەك بولىسەن؟ 9 نېمىشقا ھېچ ئامالسىز كىشىدەك، ھېچكىمنى قۇتقۇزالمايدىغان بىر پالۋانغا ئوخشاش بولىسەن؟ لېكىن سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئارىمىزدا تۇرىسەن، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغاندۇرمىز؛ بىزدىن ۋاز كېچىپ كەتمە! 10 پەرۋەردىگار مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇلار دەرھەقىقەت [مەندىن] تېنىپ، كېزىشكە ئامراقتۇر، تۇلار قەدەملىرىنى [يامان يولدىن] ھېچ تىزگىنلىمەيدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ تۇلاردىن ھېچقانداق خۇرسەنلىكى يوق؛ ئەمدى ھازىر تۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ تۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. 11 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ خەلقنىڭ بەخت-بەرىكىتى ئۆچۈن دۇئا قىلما ـ دېدى. 12 ـ تۇلار روزا تۇتقاندا، پەريادىنى ئاڭلىمايمەن؛ تۇلار كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى ئاشلىق ھەدىيەلىرى بىلەن سۇنغاندا، مەن تۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ مەن تۇلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابالار ئارقىلىق يوقىتىمەن. 13 مەن بولسام: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! مانا، پەيغەمبەرلەر تۇلارغا: «سىلەر قىلىچنى ھېچ كۆرمەيسىلەر، قەھەتچىلىككىمۇ دۇچ كەلمەيسىلەر؛ چۈنكى مەن بۇ يەردە سىلەرنىڭ ئامان-ئېسىنلىكىڭلارغا كاپالەتلىك قىلىمەن» دەيدۇ، ـ دېدىم. 14 ئەمدى پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ پەيغەمبەرلەر مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدۇ؛ مەن تۇلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، تۇلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن، ۋە تۇلارغا گەپ قىلغىنىم يوق. تۇلار سىلەرگە ساختا كۆرۈنۈش، پالچىلىق، ئەرزىمەس نەرسىلەر توغرۇلۇق تۇز كۆڭلىدىكى خام خىياللارنى ئېيتىپ بېشارەت بەرمەكتە. 15 شۇڭا پەرۋەردىگار: ـ مېنىڭ نامىمدا بېشارەت بېرىۋاتقان، مەن ئەۋەتمىگەن، يەنى: «قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بۇ زېمىنغا ھېچ كەلمەيدۇ» دەيدىغان پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق: ـ بۇ پەيغەمبەرلەر قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن يوقىتىلىدۇ، 16 تۇلار بېشارەت بەرگەن خەلقنىڭ بولسا، قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك تۈپەيلىدىن جەسەتلىرى يېرۇسالېم كوچىلىرىغا تاشلۇۋېتىلىدۇ، تۇلارنىڭ تۇزۇرىنى، ئايالىرىنى، قىز-ئوغۇللىرىنى كۆمگۈدەك ھېچكىم قالمايدۇ، مەن تۇلارنىڭ رەزىللىكىنى تۇز بېشىغا توكىمەن. 17 سەن تۇلارغا شۇ سۆزنى ئېيتىسەن: ـ «كۆزلىرىمدىن كېچە-كۈندۈز ياش توختىمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ پاك قىزىم بولغان خەلقىم يارىسى بۇسۇلگەندەك قاتتىق بىر زەرب يەپ، ئىنتايىن ئېغىر يارىلاندى»، ـ دەيدۇ. 18 مەن دالاغا چىقسام، مانا قىلىچتىن ئولتۇرۇلگەنلەر؛ شەھەرگە كىرسەم، مانا قەھەتچىلىكتىن سولىشىپ كەتكەنلەر! چۈنكى پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھەر ئىككىسىلا بىلمىسىز-نادان بولۇپ، تۇلار زېمىندا تۇز سودىسى بىلەنلا بولۇپ كەتتى. 19 سەن يەھۇدادىن نېمىشقا ۋاز كەچتىڭ؟ جىنىڭ زىئوندىن زېرىكتىمۇ؟ سەن نېمىشقا بىزنى شۇنچە داۋالىغۇسىز دەرىجىدە ئۇرغاندىڭ؟ بىز ئارام-تىنچلىقنى كۈتتۇق، لېكىن ھېچ قۇتلۇق كۈنلەر يوقتۇر؛ شىپالىق بىر ۋاقىتنى كۈتتۇق، لېكىن مانا دەككە-دۈككە ئېچىدىدۇرمىز! 20 ئى پەرۋەردىگار، رەزىللىكىمىزنى، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قەبىھلىكىنى تونۇپ ئىقرار قىلىمىز؛ چۈنكى سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. 21 ئۇزۇڭ نامىڭ ئۈچۈن [يېرۇسالېمنى]

كۆزۈڭگە ئىلماي قويمىغايسەن، شان-شەرەپلىك تەختىڭ بولغان جايىنى رەسۋا قىلمىغايسەن، ئەھدەڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئۇنى بۇزمىغايسەن! **22** ئەللەر چوقۇنىدىغان «ئەرزىمەسلەر» ئارىسىدا يامغۇر ياغدۇرغۇچى بارمىدۇ؟ يېغىننى ئاسمانلار ۋۇزلىرىلا بېرەمدۇ؟ [يۇلارنى ئەمەلدە كۆرسەتكۈچى] سەن ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز! شۇڭا سېنى تەلپۈنۈپ كۈتىمىز، چۈنكى سەنلا بۇلارنى قىلغۇچىدۇرسەن.

15

15 پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «مۇسا ياكى ساموئىل [پەيغەمبەرلەر] ئالدىمدا تۇرغان بولسىمۇ، كۆڭۈلۈم بۇ خەلققە ھېچ قارىمايتتى. ئۇلارنى كۆز ئالدىمدىن كەتكۈزۈۋەت! ئۇلار ماڭدىن نېرى چىقسۇن كەتسۇن! **2** ئەگەر ئۇلار سەندىن: «بىز نەگە چىقىپ كېتىمىز؟» دېسە، سەن ئۇلارغا: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلۈمگە، قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچقا، قەھەتچىلىككە بېكىتىلگەنلەر قەھەتچىلىككە، سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولۇشقا كېتىدۇ» ـ دەيسەن. **3** چۈنكى مەن تۆت خىل جازا بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلتۇرۇش ئۆچۈن قىلىچ، تىتما-تىتما قىلىش ئۆچۈن ئىتلار، يۇتۇش ۋە ھالاك قىلىش ئۆچۈن ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋاناتلارنى جازا بولۇشقا بېكىتتىم؛ **4** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ ئوغلى مانا‌سسەھنىڭ يېرۇسالېمدا قىلغانلىرى تۈپەيلىدىن مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلار ئارىسىدا ۋەھىمىگە سالغۇچى بىر ئوييېبكت قىلىمەن. **5** چۈنكى كىم ساڭا ئىچىنى ئاغرىتىدۇ، ئى يېرۇسالېم؟ كىم سەن ئۈچۈن ئاھ-زار تۈرىدۇ؟ كىم ئەھۋالىڭنى سوراشقا يولدا توختاپ يېنىڭغا بارىدۇ؟ **6** سەن مېنى تاشلىۋەتكەنسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن چېكىنىپ كەتتىڭ؛ مەن ئۈستۈڭگە قولۇمنى سوزۇپ سېنى نابۇت قىلىشقا تۇردۇم؛ مەن [ساڭا] ئىچىمنى ئاغرىتىشتىن ھالسىراپ كەتتىم. **7** شۇڭا مەن ئۇلارنى زېمىندىكى شەھەر قوۋۇقلىرىدا يەلپۈگۈچ بىلەن سوروۋۇپ تىمەن؛ مەن ئۇلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلىمەن ۋە خەلقىمنى نابۇت قىلىمەن؛ ئۇلار ئۆز يوللىرىدىن ھېچ يانمىدى. **8** كۆز ئالدىمدا ئۇلارنىڭ ئۆل خوتۇنلىرى دېڭىز قۇملىرىدىن كۆپىيىپ كېتىدۇ؛ چۈش ۋاقتىدا مەن ئۇلارغا، يەنى يىگىتلەرنىڭ ئانىسىغا بىر ھالاك قىلغۇچىنى ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن ئۈستۈمتۈت ئۇلارنىڭ بېشىغا دەرد ۋە ۋەھىمە چۈشۈرىمەن. **9** يەتتە بالىنى تۇغقان ئانا سولىشىپ تىنىقىدىن قالاي دەپ قالدۇ؛ كۈپكۈندۈزدە بۇ ئانىنىڭ قۇياشى ئېۋىقسىز [مەغرىبكە] پاتىدۇ؛ ئۇ شەرمەندە بولۇپ خورلۇق-ھاقارەتلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇلاردىن قالغانلارنى بولسا مەن دۈشمەنلەر ئالدىدا قىلىچقا تاپشۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **10** ئاھ، ئانا، ھالىمغا ۋاي، چۈنكى سەن مېنى پۈتكۈل زېمىن بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئادەم، ئۇلار بىلەن ئېلىشىدىغان بىر ئادەم سۈپىتىدە ئۇغقانسەن! مەن ئۇلارغا ئۆسۈمگە قەرزمۇ بەرمىدىم، ياكى ئۇلاردىن ئۆسۈمگە قەرزمۇ ئالمىدىم؛ لېكىن ئۇلارنىڭ ھەربىرى مېنى قارغايدۇ! **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن بەختىگە سېنى ئازاد قىلىمەن؛ كۈلپەت ۋە بالا-ئىشاپەت بولغان كۈنىدە مەن ساڭا دۈشمەننى چىرايلىق ئۆچراشتۇرىمەن. **12** تۆمۈر سۈنامدۇ؟ شىمالدىن چىققان تۆمۈر، ياكى مىس سۈنامدۇ؟ **13** بەلكى قىلغان بارلىق گۈزناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن، ئۇ چېنىتىڭدىن بۇ چېنىتىڭگىچە مەن بايلىقلىرىڭ ھەم خەزىنىلىرىڭنى ئولجا بولۇشقا ھەقسىز تاپشۇرىمەن؛ **14** مەن سېنى دۈشمەنلىرىڭ بىلەن بىللە سەن ھېچ بىلمەيدىغان بىر زېمىنغا ئۆتكۈزىمەن؛ چۈنكى غەزىپىمدە بىر ئوت قوزغالدى، ئۇ ئۈستۈڭگە چۈشۈپ سېنى كۆيدۈرىدۇ. **15** ئى پەرۋەردىگار، سەن ھالىمنى بىلىسەن؛ مېنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن، ماڭا يېقىن كېلىپ مەندىن خەۋەر ئالغايسەن ۋە ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلاردىن ئىنتىقامىمنى ئالغايسەن؛ سەن ئۇلارغا سەۋر-تاقەت كۆرسەتكۈڭ بولسىمۇ، مېنى يوقاتمىغايسەن! مېنىڭ سېنى دەپ خورلىنىۋاتقانلىقىمنى بىلگەيسەن. **16** سۆزلىرىڭگە ئېرىشىپ، ئۇلارنى يەۋالدىم؛ سۆزلىرىڭ ھەم مېنى شادلاندۇرغۇچى ۋە قەلبىمنىڭ خۇشالىقى بولغان؛ چۈنكى مەن سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغانىمەن، ئى پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا! **17** مەن بەزمە قىلغۇچىلارنىڭ سوروندا ئويناپ-كۈلۈپ ئولتۇرمىدىم، سېنىڭ مېنى تۇتقان قولۇڭ تۈپەيلىدىن يالغۇز ئولتۇردۇم؛ چۈنكى سەن مېنى [ئۇلارنىڭ قىلغانلىرى بىلەن] قاتتىق غەزەپلەندۈردۈڭ. **18** مېنىڭ ئازابىم تېمىشقا توختىمايدۇ، مېنىڭ يارامنىڭ داۋاسى يوق، تېمىشقا شىپا تاپمايدۇ؟ سەن ماڭا خۇددى «ئالدامچى ئېرىق» ۋە تۈيۈقسىز غايىب بولىدىغان سۇلاردەك بولماڭچىسەن؟ **19** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ھازىرقى ھالىتىڭدىن يېنىپ يېنىمغا قايتساڭ، مەن قايتىدىن سېنى ئالدىمدىكى خىزمەتتە تۇرۇشقا يانداۋرۇپ كېلىمەن؛ سەن قىممەتلىك [سۆزلەر] بىلەن ئەرزىمەس [سۆزلەرنى] پەرقلەندۈرەلىسەڭ، سەن يەنە ئاغزىمدەك بولىسەن؛ بۇ خەلق سەن تەرەپكە قايتىپ كەلسۇن، لېكىن سەن ئۇلارنىڭ تەرىپىگە ھەرگىز قايتاسلىقىڭ كېرەك؛ **20** ۋە مەن سېنى بۇ خەلققە نىسبەتەن مىستىن قوپۇرۇلغان، مۇستەھكەم بىر سېپىل قىلىمەن؛ ئۇلار ساڭا ھۇجۇم قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلالمايدۇ؛ چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇشقا، ئۇلاردىن خالاس قىلىشقا سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ بەرھەق، مەن سېنى رەزىللەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىمەن، ئەشەددىيلەرنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزىدىغان نىجاتكارىڭ بولىمەن.

16

16 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **2** سەن ئايال زاتىنى ئەمرىگە ئالمايسەن، شۇنداقلا مۇشۇ زېمىندا ئوغۇل-قىز پەرزەنت تاپمايسەن. **3** چۈنكى پەرۋەردىگار بۇ يەردە تۇغغانلار ئوغۇل-قىزلار، بۇ زېمىندا ئۇلارنى تۇغقان ئانىلار ۋە ئۇلارنى تۇغدۇرغان ئاتىلار توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: ـ **4** ئۇلار ئەلەملىك كېسىللەر بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار ئۈچۈن ھېچ ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۇلار كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۇلۇكلىرى تېزەكتەك تۆپراق يۈزىدە ياتىدۇ، ئۇلار قىلىچ، قەھەتچىلىك بىلەن يەپ كېتىلىدۇ، جەسەتلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە زېمىندىكى ھايۋاناتلار ئۈچۈن ئوزۇق بولىدۇ. **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن [پەرەمىيا]، ھازا بولۇۋاتقان ھېچىر ئۆيگە كىرمە، ياكى ئۇلۇغلىنىش ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈش ياكى ئۆكۈنۈشكە بارما؛ چۈنكى مەن بۇ خەلقتىن خاتىرجەملىكىمنى، مېھىر-مۇھەببىتىمنى ۋە رەھىمدىللىقىرىمنى ئېلىپ تاشلىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** ئۇلۇغلاردىن تارتىپ پەسلەرگىچە بۇ زېمىندا ئۆلىدۇ؛ ئۇلار يەرگە كۆمۈلمەيدۇ، ھېچكىم ئۇلار ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرمەيدۇ، ياكى ئۇلارنى دەپ، يا ئەتلىرىنى تىلمايدۇ، يا چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋۈتمەيدۇ؛ **7** ئۇلار قارىلىق تۇتقانلارنى يوقلاپ، نان ئوشتۇمايدۇ، ئۇلۇغلىنىش ئۈچۈن كۆكۈل سورىمايدۇ؛ ئاتا-ئانىسى ئۆلگەنلەر ئۈچۈن ھېچكىم تەسەللى قەدەھىنى سۇنمايدۇ. **8** سەن بولساڭ ئەل-يۇرت بىلەن بىللە يەپ-ئىچىشكە توي-بەزمە بولغان ئۆيگىمۇ كىرمە؛ **9** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز كۆزلىرىڭلاردا ۋە ئۆز كۆز ئالدىڭلاردا، بۇ يەردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى ۋە توينى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازلىرىنى توختىتىمەن. **10** شۇنداق بولىدۇكى، سەن بۇ خەلققە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتقىنىڭدا، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار مۇشۇنداق زور بىر كۇلپەتنى بېشىمىزغا چۈشۈرۈشكە بېكىتكەن؟ بىزنىڭ قەيىلىكىمىز زادى نېمە؟ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئالدىدا زادى

سادىر قىلغان نېمە گۇناھىمنى باردۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **11** ئەمدى سەن ئۇلارغا مۇنداق دەيسەن: ـ چۈنكى ئاتا-يوۋلىرىڭلار مەندن ۋاز كەچكەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھەمدە باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىدا بولغان، ئۇلارغا چوقۇنغان؛ ئۇلار مەندن ۋاز كەچكەن، تەۋرات-قانۇنۇمنى ھېچ تۇتمىغان؛ **12** سىلەر بولسا گالار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ بەتتەر قىلغانسىلەر، مانا، ھەربىرىڭلار ئۆز رەزىل كۆڭلىدىكى جاھىللىقىنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ **13** شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ھېچ مېھىرنى كۆرسەتمەيمەن. **14** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **15** بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىللارنى شىمالىي زېمىندىن ۋە تۆرتى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن. **16** ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن نۇرغۇن بېلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى تۇتقۇزۇۋىشقا چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئاندىن نۇرغۇن ئۇۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى قوغلاپ ئۇۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ھەربىر تاغدىن، ھەربىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلچاقلىرىدىن تېپىۋالىدۇ. **17** چۈنكى كۆزلىرىم ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئالدىمدا ھېچ سۈقۈنالمىدى، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىمدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. **18** لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار زېمىنىمنى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ تۇلۇكلىرى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. **19** ـ ئى يەھۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمسەن، ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدە باشپاناھىمسەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىڭغا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بىمەنىلىكىگە مىراسخورلۇق قىلغان؛ بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. **20** ئىنسانلار ئۆز-ئۆزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. **21** ـ شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇ رەزىل خەلققە] شۇنى تۇيدان بىلدۈرىمەن، ـ ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئۇيدان بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ ناممىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

17 يەھۇدانىڭ گۇناھى ئالماس ئۇچلۇق تۆمۈر قەلەم بىلەن تاشتاختاي كەبى يۈرەكلىرىگە ۋە قۇربانگاھلىرىدىكى مۈڭگىزلىرىگە ئويۇلغان؛ **2** بالىلىرىمۇ يېشىل دەرەخلەر يېنىدا تىكىلەنگەن، ئېگىز دۆڭلەر ئۈستىدە ياسىغان [بۇتلىرىنىڭ] قۇربانگاھلىرىنى ۋە «ئاشەراھ»لىرىنى ھەردائىم سېغىنىدۇ. **3** مەن تاغلىرىڭلاردا ۋە ئېتىزلىرىڭلاردا، ھەم بايلىقلىرىڭنى ھەم خەزىنىلىرىڭنى، ـ سېنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىڭنۇ يۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس ـ بۇ چېتىڭدىن ئۆ چېتىڭگىچە بولغان گۇناھىڭ تۈپەيلىدىن ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ **4** ئۆزۈڭنىڭ شورى، مەن ساڭا تەقدىم قىلغان مىراسىڭ قولۇڭدىن كېتىدۇ؛ مەن سەن تونۇمايدىغان بىر زېمىندا سېنى دۈشمەنلىرىڭنىڭ قۇللۇقىغا تاپشۇرىمەن؛ چۈنكى سىلەر غەزىپىمگە ئوت يېقىپ ئۇنى قوزغىغانسىلەر؛ ئۇ مەڭگۈگە كۆيىدۇ. **5** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئادەمگە تايانغان، ئادەمنىڭ ئەت-كۆچىنى تايانچى قىلغان، قەلبى پەرۋەردىگاردىن چەتنىگەن ئادەمنىڭ ھالىغا لەنەت بولسۇن! **6** ئۇ چۆل-باياۋاندا ئوسكەن قارا ئارچا چاتقىلىدەك بولىدۇ، بەخت-ياخشىلىق كەلسىمۇ ئۇ بۇنى كۆرمەيدۇ؛ ئۇ بەلكى چۆلدىكى قاغجىراق يەرلەردە، ئادەمزاتسىز شورلۇق بىر زېمىندا ئولتۇرىدۇ. **7** پەرۋەردىگارغا تايانغان، پەرۋەردىگارنى تايانچ قىلغان ئادەم بەخت-بەركەتلىك بولىدۇ! **8** ئۇ سۈلار بويىدا تىكىلەنگەن، ئېرىق بويىدا كەڭ يىلتىز تارتقان دەرەختەك؛ پېژغىرىم ئىسسىقتىن ئۇ قورقايدۇ، ئۇنىڭ ھېچ تۈتمىغان، **12** سىلەر بولسا گالار، ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن تېخىمۇ بەتتەر قىلغانسىلەر، مانا، ھەربىرىڭلار ئۆز رەزىل كۆڭلىدىكى جاھىللىقىنىڭ كەينىگە كىرىپ، ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، **13** شۇڭا مەن سىلەرنى بۇ زېمىندىن ئېلىپ، سىلەر ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھېچ بىلمەيدىغان باشقا بىر زېمىنغا تاشلايمەن؛ سىلەر شۇ يەردە كېچە-كۈندۈز باشقا ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىدا بولىسىلەر؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ھېچ مېھىرنى كۆرسەتمەيمەن. **14** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، **15** بەلكى [شۇ كۈنلەردە] «ئىسرائىللارنى شىمالىي زېمىندىن ۋە تۆرتى ئۇلارنى ھەيدىگەن بارلىق زېمىنلەردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن. **16** ھالبۇكى، مانا ھازىر بولسا، مەن نۇرغۇن بېلىقچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى تۇتقۇزۇۋىشقا چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئاندىن نۇرغۇن ئۇۋچىلارنى ئەۋەتىپ ئۇلارنى قوغلاپ ئۇۋلاشقا چاقىرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ھەربىر تاغدىن، ھەربىر ئېگىزلىكتىن، قىيا تاشلارنىڭ غار-قىسىلچاقلىرىدىن تېپىۋالىدۇ. **17** چۈنكى كۆزلىرىم ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئالدىمدا ھېچ سۈقۈنالمىدى، ئۇلارنىڭ قەبىھلىكى كۆزلىرىمدىن ھېچ يوشۇرۇلمىدى. **18** لېكىن مەن ئاۋۋال ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى بېشىغا ھەسسىلەپ قايتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار زېمىنىمنى يىرگىنچلىك نەرسىلەرنىڭ تۇلۇكلىرى بىلەن بۇلغىغان، مېنىڭ مىراسىمنى لەنەتلىك نەرسىلىرى بىلەن تولدۇرغان. **19** ـ ئى يەھۋەردىگار، سەن مېنىڭ كۈچۈم ۋە قورغىنىمسەن، ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدە باشپاناھىمسەن. ئەللەر بولسا يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يېنىڭغا كېلىدۇ ۋە: «بەرھەق، ئاتا-بوۋىلىرىمىز يالغانچىلىق ھەم بىمەنىلىكىگە مىراسخورلۇق قىلغان؛ بۇ نەرسىلەردە ھېچ پايدا يوقتۇر. **20** ئىنسانلار ئۆز-ئۆزىگە خۇدالارنى ياسىيالامدۇ؟! لېكىن ياسىغىنى خۇدا ئەمەستۇر!» ـ دەيدۇ. **21** ـ شۇڭا، مانا، مەن بۇ قېتىم [بۇ رەزىل خەلققە] شۇنى تۇيدان بىلدۈرىمەن، ـ ئۇلارغا مېنىڭ قولۇم ۋە كۈچ-قۇدرىتىمنى ئۇيدان بىلدۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ ناممىنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ!

26 شۇنداق قىلساڭلار، خەلقلەر يەھۇدا شەھەرلىرىدىن، يېرۇسالېم ئەتراپىدىكى يېزىلاردىن، بىنيامىننىڭ زېمىنىدىن، [غەربتىكى] «شەفەلاھ» تېگىزلىكىدىن، جەنۇبتىكى [تاغلىقتىن]، يەھۇدادىكى جەنۇبىي باياۋانلاردىن پەرۋەردىگارنىڭ تۆيگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، تىناقلىق قۇربانلىقلىرى، تاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە خۇشبۇيلارنى تۇتۇپ، [پەرۋەردىگارغا بولغان] رەھمەتلىرىنى ئېيتىشقا كىرىدىغان بولىدۇ. 27 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىساڭلار، يەنى شابات كۈنىنى تۇزۇمگە پاك-مۇقەددەس ھېسابلىماي، شابات كۈنىدە يېرۇسالېمنىڭ دەرۋازىلىرىدىن يۈك كۆتۈرۈپ كىرسەڭلار، ئەمدى مەن دەرۋازىلارغا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ يېرۇسالېمدىكى ئوردىلارنى يەۋېتىدۇ، ئۇنى ھېچ ئۆچۈرەلمەيدۇ.

18

بۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كېلىپ، مۇنداق دېيىلدى: ـ 2 «ئورنۇڭدىن تۇر، ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشكىن، مەن ساڭا سۆزلىرىمنى ئاڭلىتىمەن». 3 شۇڭا مەن ساپالچىنىڭ ئۆيىگە چۈشتۈم، ۋە مانا، ساپالچى غالتەك ئوستىدە بىر نەرسىنى ياساۋاتقاندى. 4 ئۇ سېغىز لايدىن ياساۋاتقان قاچا تۈرۈپ-تۈرۈپ قولى ئاستىدا بۇزۇلاتتى. شۇ چاغدا ساپالچى شۇ لايدىن ئۆزى لايىق كۆرگەن باشقا بىر قاچىنى ياسايتتى. 5 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 6 «ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ ساپالچى قىلغاندەك مەن ساڭا قىلالمامدىم؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ مانا، سېغىز لاينىڭ ساپالچىنىڭ قولىدا بولغىنىغا ئوخشاش، سىلەر مېنىڭ قولۇمدىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 7 بەزىدە مەن مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۆنىڭ يۇلۇنۇشىنى، بۇزۇلۇشنى ۋە ھالاك قىلىنىشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 8 شۇ چاغ مەن ئاگاھلاندۇرغان شۇ ئەل ياماناقلىقىدىن توۋا قىلىپ يانسا، مەن ئۇلارغا قىلماقچى بولغان يامانلىقتىن يانىمەن. 9 مەن يەنە بەزىدە مەلۇم بىر ئەل، مەلۇم بىر مەملىكەت توغرۇلۇق، يەنى ئۆنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە تىكىپ ئوستۇرۇلۇشى توغرۇلۇق سۆزلەيمەن؛ 10 شۇ چاغ شۇ ئەل كۆز ئالدىمدا ياماناق قىلىپ ئاۋازىمنى ئاڭلىمىسا، مەن يەنە ئۇلارغا ۋەدە قىلغان، ئۇلارنى بەرىكەتلىمەكچى بولغان ياخشىلىقتىن يانىمەن. 11 ئەمدى ھازىر يەھۇدادىكىلەرگە ۋە يېرۇسالېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سىلەرگە ياماناق تەييارلاۋاتىمەن، سىلەرگە قارشى بىر پىلان تۈزۈۋاتىمەن؛ شۇڭا ھەربىرىڭلار رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىڭلار، يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشلىرىڭلارنى تۈزىتىڭلار. 12 ـ لېكىن ئۇلار: «ياق! خام خىيال قىلما! بىز ئۆز پىلانلىرىمىزغا ئەگىشىۋېرىمىز، ئۆز رەزىل كۆڭۈلىمىزدىكى جاھىللىقىمىز بويىچە قىلىۋېرىمىز» ـ دەيدۇ. 13 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەللەر ئارىسىدىن: «كىم مۇشۇنداق ئىشنى ئاڭلاپ باققان؟!» دەپ سوراڭلار. «پاك قىز» ئىسرائىل دەھشەتلىك يىرگىنچلىك ئىشنى قىلغان! 14 لۇئان قارلىرى ئايدالادىكى قىيالىقتىن يوقاپ كېتەمدۇ؟ ئۆتىنىڭ يىراقتىن چۈشكەن مۇزدەك سۈلىرى قۇرۇپ كېتەمدۇ؟ 15 لېكىن مېنىڭ خەلقىم بولسا مېنى ئۇنتۇغان، ئۇلار يوق بىر نەرسىلەرگە خۇشبۇي ياقىدۇ، مانا، بۇلار ئۇلارنى ياشاۋاتقان يولدىن، يەنى قەدىمدىن بولغان يوللاردىن پۈتلاشتۇرۇپ، كۆتۈرۈلۈپ تۈز قىلىنمىغان بىر يولدا ماڭدۇرغان. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ زېمىنىنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم كىشىلەر ئۆش-ئۆش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ئوتتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى دەھشەت بېسىپ، بېشىنى چايقىشىدۇ. 17 مەن خۇددى شەرقتىن چىققان شامالدەك ئۇلارنى دۈشمەن ئالدىدا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن بالا-ئىشاپەت كۆزىدە ئۇلارغا يۈزۈمنى ئەمەس، بەلكى ئارقامنى قىلىمەن». 18 كىشىلەر: «كېلىڭلار، يەرەمىياغا قەست قىلايلى؛ چۈنكى يا كاھىنلاردىن قانۇن-تەربىيە، يا دانىشمەنلەردىن ئەقىل-نەسىھەت يا پەيغەمبەرلەردىن سۆز-بېشارەت كەملىك قىلمايدۇ. كېلىڭلار، تىلمىزنى بىر قىلىپ ئۆزىنىڭ ئۆستىدىن شىكايەت قىلايلى، ئۆنىڭ سۆزلىرىدىن ھېچقايسىسىغا قۇلاق سالمايلى» ـ دېيىشتى. 19 ـ ئى پەرۋەردىگار، ماڭا قۇلاق سالغايسەن، ماڭا قارشىلاشىدىغانلارنىڭ دەۋاتقانلىرىنى ئاڭلىغايسەن. 20 ياخشىلىققا ياماناق قىلىش بولامدۇ؟ چۈنكى ئۇلار جېنىم ئۈچۈن ئۇرا كولىغان، مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ، غەزىپىڭنى ئۇلاردىن ياندۇرۇش ئۈچۈن سېنىڭ ئالدىڭدا [دۇئا قىلىپ] تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭدە تۇتقايسەن. 21 شۇڭا بالىلىرىڭنى قەھەتچىلىككە تاپشۇرغايسەن، قىلىچنىڭ بىسىغا ئېلىپ بەرگەيسەن؛ ئاياللىرى بالىلىرىدىن جۇدا قىلىنىپ ئۆل قالسۇن؛ ئەرلىرى ۋابا-ئۆلۈم بىلەن يوقالسۇن، يىگىتلەر جەڭدە قىلىچلانسۇن. 22 ئۇلارنىڭ ئۆستىگە باسمىچىلارنى ئېلىپ كەلگىنىڭدە ئويلىرىدىن ناله-پەريات ئاڭلانسۇن؛ چۈنكى ئۇلار مېنى ئۆتۈشقا ئورا كولىغان، پۇتلىرىم ئۈچۈن قىسماقلارنى يوشۇرۇن سالغان. 23 ئەمدى سەن، ئى پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ مېنى قەتل قىلىشقا بولغان قەستلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئوبدان بىلىسەن؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرمىگەيسەن، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى كۆزۈڭ ئالدىدىن يۇمغايسەن؛ بەلكى ئۇلار سېنىڭ ئالدىڭدا يىقىتىلسۇن؛ غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلغايسەن.

19

پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، ساپالچىدىن بىر ساپال كوزىنى ئالغىن؛ ئاندىن ئەلنىڭ ئاقساقاللىرىدىن ۋە كاھىنلارنىڭ ئاقساقاللىرىدىن بىرنەچىنى ئاپىرىپ، 2 «ساپال پارچىلىرى» دەرۋازىسىغا يېقىن بولغان «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى»غا بېرىپ شۇ يەردە مەن ساڭا ئېيتىدىغان سۆزلەرنى جاكارلىغىن. 3 مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ پادىشاھلىرى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەر! ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مۇشۇ يەرگە بالا-ئىشاپەتنى چۈشۈرىمەنكى، كىمكى ئۇنى ئاڭلىسىلا قۇلاقلىرى زىڭىلداپ كېتىدۇ. 4 چۈنكى بۇ خەلق مەندىن ۋاز كېچىپ، بۇ يەرنى ماڭا «يات» قىلغان، ئۇنىڭدا نە ئۆزلىرى، نە ئاتا-بوۋىلىرى، نە يەھۇدا پادىشاھلىرى ھېچ تونۇمىغان باشقا ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياققان؛ ئۇلار بۇ يەرنى گۇناھسىزلارنىڭ قانلىرى بىلەن تولدۇرغان. 5 ئۇلار باتالغا ئۆز بالىلىرىنى كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار سۈپىتىدە كۆيدۈرۈش ئۈچۈن باتالنىڭ «يۇقىرى جايلار»ىنى قۇرغان؛ مەن بۇنداق بىر ئىشنى ھېچقاچان بۇيرۇپ باقمىغان، ھېچ ئېيتمىغان، ئۇ ھەرگىز ئويۇمغا كىرىپ باقمىغان. 6 شۇڭا مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ يەر كەلگۈسىدە «توفەت»، يا كى «ھىننومنىڭ ئوغلىنىڭ جىلغىسى» دەپ ئاتالمايدۇ، بەلكى «قەتل جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. 7 مەن بۇ يەردە يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ پىلان-تەدبىرلىرىنى قۇرۇق قىلىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن، يەنى جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلىرىنىڭ قولىدا يىقىتىمەن؛ مەن جەسەتلىرىنى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە يەر-زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولۇشقا بېرىۋېتىمەن. 8 مەن بۇ شەھەرنى دەھشەت باسىدىغان ھەم كىشىلەر ئۆش-ئۆش قىلىدىغان ئوبيېكت قىلىمەن؛ ئۇنىڭدىن ئوتتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۆنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن دەھشەت بېسىپ ئۆشقىرتىدۇ. 9 مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ ھەم جانلىرىنى ئىزدىگۈچىلىرىنىڭ قاتتىق قىستايدىغان قورشاۋىنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئوغۇللىرىنىڭ گۆشىنى ھەم قىزلىرىنىڭ گۆشىنى يەيدىغان قىلىمەن، ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ گۆشىنى يەيدۇ. 10 ئەمدى سەن ئۆزۈڭ بىلەن بىللە ئاپارغان ھەمراھلىرىڭنىڭ كۆز ئالدىدا ھېلىقى كوزىنى چېقىۋېتىكىن؛ 11 شۇنداق قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىرسى ساپالچىنىڭ كوزىسىنى قايتىدىن ھېچ ياسىيالمىغۇدەك دەرىجىدە چېقىۋېتىكىنىدەك مەنمۇ بۇ خەلق ۋە بۇ شەھەرنى

شۇنداق چېقىۋېتىمەن. ئۇلار جەسەتلىرىنى توفەتتە كۆمىدۇ، ھەتتا كۆمگۈدەك يەر قالمىغۇچە. **12** مەن بۇ يەرنى ۋە بۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىمۇ مۇشۇنداق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ شەھەرنى توفەتكە ئوخشاش قىلىمەن. **13** يېرۇسالېمدىكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئۆيلىرى، ـ يەنى ئۇلارنىڭ تۆگىلىرىدە تۈرۈپ ئاسماندىكى بارلىق يۇلتۇز-سەيىارىلەرگە خۇشبۇيى ياققان ۋە مەندىن باشقا يات ئىلاھلارغا شاراب ھەدىيەلىرىنى تۆككەن بارلىق ئۆيلىرى خۇددى توفەت دېگەن جايدەك بۇلغانغان جايلار بولىدۇ. **14** ۋە يەرەمىيا پەرۋەردىگار ئۇنى بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن توفەتتىن قايتىپ كېلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىغا كىرىپ تۇرۇپ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدى: **15** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىگە قاراپ ئېيتقان بالا-يىتىپەتنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىمەن، چۈنكى ئۇلار بوينىنى قاتتىق قىلىپ مېنىڭ سۆزلىرىمنى ھېچقاچان ئاڭلىمىغان.

20

ئەمدى ئىممەرنىڭ ئوغلى، كاھىن پاشخۇر ـ ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە «ئامانلىق ساقلاش بېگى»مۇ ئىدى، يەرەمىيانىڭ بۇ بېشارەتلەرنى بەرگەنلىكىنى ئاڭلىدى. **2** پاشخۇر يەرەمىيا پەيغەمبەرنى ئۇرغىزدى ۋە ئۇنىڭ پۇتىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «بنيامىننىڭ يۇقىرى دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدىكى تاقاققا سالدى. **3** ئىككىنچى كۈنى، پاشخۇر يەرەمىيانى تاقاقتىن بوشاتتى، يەرەمىيا ئۇنىڭغا: ـ پەرۋەردىگار ئىسمىڭنى پاشخۇر ئەمەس، بەلكى «ماگور-مىسسابىب» دەپ ئاتىدى، دېدى. **4** ـ چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭگە ۋە بارلىق ئاغىنىلىرىڭگە ۋەھمە سالغۇچى ئوبيېكت قىلىمەن؛ ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ قىلىچى بىلەن يىقىلىدۇ، سەن ئۆز كۆزۈڭ بىلەن بۇنى كۆرىسەن؛ مەن بارلىق يەھۇدانى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇلارنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىپ ئېلىپ كېتىدۇ ھەمدە ئۇلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىدۇ. **5** مەن بۇ شەھەرنىڭ ھەممە بايلىقلىرى ـ بارلىق مەھسۇلاتلىرى، بارلىق قىممەت نەرسىلىرى ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ بارلىق خەزىنىلىرىنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار ئۇلارنى ئوۋلا قىلىپ بۇلىۋېلىپ بابىلغا ئېلىپ كېتىدۇ. **6** سەن بولساڭ، ئى پاشخۇر، ھەممە ئۆيدىكىلىرىڭ بىرگە سۈرگۈن بولۇپ كېتىسىلەر؛ سەن بابىلغا كېلىسەن؛ سەن شۇ يەردە دۇنيادىن كېتىسەن، شۇ يەرگە كۆمۈلىسەن؛ سەن ھەم سېنىڭ يالغان بېشارەتلىرىڭگە قۇلاق سالغان ئاغىنىلىرىڭمۇ شۇنداق بولىدۇ. **7** ئى پەرۋەردىگار، سەن مېنى قايىل قىلىپ [پەيغەمبەرلىككە] كۆندۈردۈڭ، مەن شۇنداقلا كۆندۈرۈلدۇم؛ سەن مەندىن زور كەلدىڭ، شۇنداقلا غەلبە قىلدىڭ؛ مەن پۈتۈن كۈن تاپا-تەننىڭ ئوبيېكتى بولىمەن؛ ھەممە كىشى مېنى مازاق قىلىدۇ. **8** مەن قاچانلا سۆز قىلسام، «زوراۋانلىق ھەم بۇلاڭچىلىق كېلىدۇ» دەپ جاكارلىشىم كېرەك؛ شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى مېنى پۈتۈن كۈن ئاھانەت ۋە مەسخىرىنىڭ ئوبيېكتى قىلىدۇ. **9** لېكىن مەن: «مەن ئۇنى تىلغا ئالمايمەن، ۋە ياكى ئۇنىڭ نامى بىلەن ئىككىنچى سۆز قىلمايمەن» دېسەم، ئۇنىڭ سۆزى قەلبىمدە لاۋۇلداپ ئوت بولۇپ، سۆڭەكلىرىمگە قاپسالغان بىر يالقۇن بولىدۇ؛ ئېچىمگە سىغدۇرۇشقا ھالم قالماي، ئېيتماي چىداپ تۇرالمايمەن. **10** شۇنداق، قىلىۋېرىمەن، گەرچە مەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ پېچىرلاشقان قەستلىرىنى ئاڭلىساممۇ؛ تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھمە باسىدۇ! «ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىڭلار! ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلايلى!» دەپ، بارلىق ئۇلىۋەت-ھەمراھلىرىم پۈتلىشىپ كېتىشىمنى پايلاپ يۈرمەكتە؛ ئۇلار «ئۇ بەلكىم ئالدىنار، شۇنداق بولغاندا بىز ئۇنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىمىز، ئۇنىڭدىن ئىنتىقام ئالالايمىز» دېيىشۈاتىدۇ. **11** لېكىن پەرۋەردىگار بولسا قۇدرەتلىك ۋە دەھشەتلىك بىر پالۋاندەك مەن بىلەن بىللىدۇر، شۇڭا ماڭا زىيانكەشلىك قىلغۇچىلار پۈتلىشىپ غەلبە قىلالمايدۇ، ئۇلار مۇۋەپپەقىيەت قازانمىغاچقا، قاتتىق خىجىل بولۇپ يەرگە قاراپ قالىدۇ، ئۇلارنىڭ بۇ رەسۋاچىلىقى مەڭگۈلۈك بولۇپ، ھەرگىز ئۇنتۇلمايدۇ. **12** ئەمدى سەن، ئى ھەققانىيلارنى سىنايدىغان، ئىنسانلىنىڭ ۋىجدانى ۋە قەلبىنى كۆرىدىغان ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ ئۆستىگە بولغان قىساسكىنى ماڭا كۆرگۈزگەيسەن؛ چۈنكى مەن دەۋاڭنى ئالدىڭغا قويغانمەن. **13** پەرۋەردىگارنى كۈي ئېيتىپ ماختاڭلار، ئۇنى مەدھىيىلەڭلەر؛ چۈنكى ئۇ نامراتلار كىشىنى رەزىللىك قىلغۇچىلاردىن قۇتقۇزغان. **14** مېنىڭ تۇغۇلغان كۈنۈمگە لەنەت بولسۇن؛ ئاپام مېنى تۇغقان كۈنى مۇبارەك بولمىسۇن! **15** ئاتامغا خەۋەر ئېلىپ: «ساڭا ئوغۇل بالا تۇغۇلدى!» دەپ ئۇنى ئالامەت شادلاندۇرغان ئادەمگە لەنەت بولسۇن! **16** بۇ ئادەم پەرۋەردىگار رەھىم قىلماي غۇلاتقان شەھەرلەردەك بولسۇن؛ ئۇ ئەتىگەندە ناله، چۈشتە ئالاقزادىلىك چۇقانلىرىنى ئاڭلىسۇن ـ **17** چۈنكى ئۇ مېنى بالىياتقۇدىن چۈشكىنىمدىلا ئولتۇرۇۋەتمىگەن؛ ئاپام مېنىڭ گۆرۈم بولىسىدى، ئۇنىڭ قورسىقى مەن بىلەن تەڭ ھەمىشە چوڭ بولىسىدى! **18** نېمىشقا مەن جاپا-مۇشەققەت، ئازاب-ئوقۇبەتنى كۆرۈشكە، كۈنلىرىمنى خجالەت-ئاھانەت ئىچىدە ئوتكۈزۈشكە بالىياتقۇدىن چىققاندىمەن؟

21

پادىشاھ زەدەكىيا مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرنى ھەم ماۋاسىپىاھنىڭ ئوغلى، كاھىن زەفانىيانى ئەۋەتكەندە، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۇۋەندىكى مۇنۇ بىر سۆز كەلدى: ـ **2** [ئۇلار]: «بىز ئۇچۇن پەرۋەردىگاردىن ياردەم سورىغىن؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار بىزگە ھۇجۇم قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار ئۆزىنىڭ [ئوتتەكىدىكى] كارامەت قىلغان ئىشلىرى بويىچە، بىزگىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپ، ئۇنى يېنىمىزدىن ياندۇرارمىكىن؟» ـ [دەپ سوريدى]. **3** يەرەمىيا ئۇلارغا: ـ زەدەكىياغا مۇنداق دەڭلار، ـ دېدى) **4** ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوللىرىڭلار ئۇتقان، سىلەرنى قورشۇالغان بابىل پادىشاھى ھەم كالدىيلەرگە سىپىل سىرتىدا جەڭ قىلىشقا ئىشلىتىدىغان، جەڭ قوراللىرىڭلارنى قايتۇرىتىمەن ۋە بۇلارنى بۇ شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا يىغۋالىمەن؛ **5** مەن ئۆزۈمۈز سوزۇلغان قولۇم ۋە كۈچلۈك بىلىكىم بىلەن، غەزىپىم بىلەن، قەھرىم بىلەن ۋە ھەسسىلەنگەن ئاچچىقىم بىلەن سىلەرگە جەڭ قىلىمەن! **6** مەن بۇ شەھەردە ئۇرۇۋاتقانلارنى، ئىنسان بولسۇن، ھايۋان بولسۇن ئۇرىمەن؛ ئۇلار دەھشەتلىك بىر ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ. **7** ئاندىن كېيىن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى، خىزمەتكارلىرىنى، خەلقنى، يەنى بۇ شەھەردە ۋابادىن، قىلىچتىن ۋە قەھەتچىلىكتىن قېلىپ قالغانلار بولسا، مەن ئۇلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا، ئۇلارنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا ۋە جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ نېبوقادنەسار ئۇلارنى قىلىچ تىغى بىلەن ئۇرىدۇ؛ ئۇ نە ئۇلارنى ئايىمايدۇ، نە ئۇلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ، نە رەھىم قىلمايدۇ. **8** لېكىن سەن بۇ خەلققە مۇنداق دېيىشىڭ كېرەك: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئالدىڭلاردا ھايات يولى ۋە مامات يولىنى سالىمەن؛ **9** كىم بۇ شەھەردە قالماقچى بولسا، قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىم شەھەردىن چىقىپ، سىلەرنى قورشۇالغان كالدىيلەرگە تەسلىم بولسا، ئۇ ھايات قالىدۇ؛ ئۇنىڭ جېنى ئۆزىگە ئالغان ئولجىدەك بولىدۇ. **10** چۈنكى مەن بۇ شەھەرگە ياخشىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلىش ئۈچۈن يۈزۈمنى قاراتقۇزدۇم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئوت سېلىپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **11** ۋە يەھۇدا پادىشاھىنىڭ جەمەتى توغرۇلۇق پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **12** ئى داۋۇتنىڭ جەمەتى، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەر ئەتىگەندە ئادالەت بىلەن ھۆكۈم

چىقىرىڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار، بولمىسا، قىلغانلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن، دەھرىم پارتلاپ، ئوتىمەك ھەممىنى كۆيدۈرىدۇ؛ ئۇنى ئۆچۈرەلەيدىغان ھېچكىم بولمايدۇ؛ 13 مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى جىلغا ئۈستىدە، تۈزلەڭلىكتىكى قىيادا ئولتۇرغۇچى، يەنى «كىم ئۈستىمىزگە چۈشۈپ ھۇجۇم قىلالىسۇن، كىم ئۆيلىرىمىزگە بىسىپ كىرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مەن سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ مېۋىسى بوينىچە سىلەرگە يېقىنلىشىپ جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ۋە مەن ئۇنىڭ ئورمانلىقىدا بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بولسا ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆيدۈرۈپ تۈگىتىدۇ.

22

پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «بارغىن، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ بۇ سۆزنى شۇ يەردە قىلغىن: ـ 2 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، ئى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغۇچى، يەھۇدا پادىشاھى ـ سەن، ئەلەمدار-خىزمەتكارلىرىڭ ۋە مۇشۇ دەرۋازىلاردىن كىرىپ-چىقىدىغان خەلقىڭ، ـ 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزۈڭلار، بۇلانغان كىشىنى ئەزگۈچىنىڭ قولىدىن قۇتقۇزۇڭلار، مۇساپىرلارنى، يېتىم-يېسىرلەرنى ۋە تۇل خوتۇنلارنى ھېچ خارلىماڭلار ياكى بوزەك قىلماڭلار، گۇناھسىز قانلارنى بۇ يەردە تۆكمەڭلار. 4 سىلەر بۇ ئەمرىلەرگە ھەققەتەن ئەمەل قىلساڭلار، ئەمدى داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھلار، يەنى ئۇلار، ئۇلارنىڭ ئەمەلدار-خىزمەتكارلىرى ۋە خەلقى جەڭ ھارۋىلىرىغا ئولتۇرۇپ ۋە ئاتلارغا مىنىپ بۇ ئۆيىنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ چىقىشىدۇ. 5 بىراق سىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىمىساڭلار، مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بۇ ئوردا بىر خارابە بولىدۇ. 6 چۈنكى پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئۆيى توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ماڭا خۇددى گىلېئاد، لۇبانىنىڭ چوققىسىدەك بولغىنىڭ بىلەن، بەرھەق مەن سېنى بىر چۆل-بىياۋان، ئادەملەر ۋاز كەچكەن شەھەرلەردەك قىلىمەن. 7 مەن ھەربىرى ياخشى قوراللانغان ۋەيران قىلغۇچىلارنى ساڭا قارشى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار «ئېسىل كېدىرلىرىڭنى» كېسىۋېتىپ، ئوتقا تاشلايدۇ. 8 نۇرغۇن ئەللەر بۇ شەھەردىن ئۆتۈپ، ھەربىرى بىيقىنىدىن: «نېمىشقا پەرۋەردىگار بۇ ئۇلۇغ شەھەرنى بۇنداق قىلغاندۇ؟» دەپ سورايدۇ. 9 ۋە ئۇلار جاۋابەن: «چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئەھدىسىدىن ۋاز كېچىپ، باشقا ئىلاھلارغا چوقۇنۇپ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا كىرگەن» ـ دەيدۇ. 10 ئۇلىگىنىگە يىغلىماڭلار، ئۇنىڭ ئۆچۈن ئاھ-زارلىماڭلار، بەلكى سۈرگۈن بولغىنى ئۆچۈن قاتتىق يىغلاڭلار، چۈنكى ئۇ ئۆز يۇرتىغا ھېچقاچان قايتىپ كەلمەيدۇ. 11 چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى، يەنى ئاتىسى يوسىيانىڭ ئورنىغا تەختىگە ئولتۇرغان، بۇ يەردىن سۈرگۈن بولغان شاللۇم توغرۇلۇق پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ئۇ ھەرگىز بۇ يەرگە قايتمايدۇ؛ 12 چۈنكى ئۇ ئەسىر قىلىنىپ ئاپىرىلغان يۇرتتا ئۆلىدۇ، ئۇ بۇ زېمىننى ئىككىنچى كۆرمەيدۇ. 13 ئۇيىنى ئادىلسىزلىق بىلەن، بالىخانا-راۋاقلىرىنى ئادالەتسىزلىك بىلەن قۇرغانلىنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ قوشنىسىنى بىكار ئىشلىتىپ، ئەمگىكىگە ھېچقانداق ھەق بەرمەيدۇ؛ 14 ئۇ: «ئۆزۈمگە كەڭ ئاشا بىر ئوردىنى، ئازادە راۋاقلار بىلەن قوشۇپ سالىمەن» دەيدۇ، تاملىرىغا دېرىزىلەرنى كەڭ چىقىرىمەن؛ تاملىرىنى كېدىر تاختايلار بىلەن بېزەيمەن، ئۇيلىرىنى پەرەڭ سىرلايمەن» ـ دەيدۇ. [ئۇنىڭ ھالىغا ۋاي]! 15 سەن كېدىر ياغىچىدىن ياسالغان تاختايلارنى چاپلاپ، [ئاتا-بوۋىلىرىڭ] بىلەن بەسلەشسەڭ قاندىقۇ پادىشاھ بولۇشقا لايىق بولىسەن؟ سېنىڭ ئاتاڭ يەپ-ئىچىشكە تەشەككۇر ئېيتىپ، ئادالەت ۋە دوۋرۇس ئىشلارنى يۈرگۈزگەن ئەمەسمۇ؟ شۇڭا ئۇ بۇنىڭ ياخشىلىقىنى كۆرگەن. 16 ئۇ مۇھتاجلارنىڭ ۋە نامراتلارنىڭ دەۋاسىنى توغرا سورىغان؛ شۇڭا خەلقىنىڭ ئەھۋالى ياخشى ئىدى. بۇنداق ئىش مېنى تونۇشتىن ئىبارەت ئەمەسمۇ؟» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 17 ـ بىراق كۆزۈڭ ۋە كۆڭلۈڭ بولسا پەقەت ئۆز جازانە-مە نېپىڭىزنىڭگىلا ئېرىشىش، گۇناھسىزلارنىڭ قېنىنى تۆكۈش، زورلۇق-زۇمبۇلۇق ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىش پەيتىنى كۆزلەپ تىكىلگەنۇر. 18 شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ خەلق ئۇنىڭ ئۈلۈمىدە: «ئاھ، ئاكام! ئاھ، سىڭلىم!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ ياكى ئۇنىڭ ئۈچۈن: «ئاھ، بېگىم! ئاھ، ئۇنىڭ ھەيۋىسى!» دەپ ئاھ-زارلار كۆتۈرمەيدۇ؛ 19 ئۇ ئېشەكنىڭ دەپنىسىدەك كۆمۈلىدۇ، جەسىتى يېرۇسالېم دەرۋازىلىرىنىڭ سىرتىغا چۈرۈپ تاشلىنىدۇ. 20 لۇبانغا چىقىپ پەريات قىل، باشاندا ئاۋازىڭنى كۆتۈر، ئابارىمنىڭ چوققىلىرىدىمۇ ناله كۆتۈر، چۈنكى سېنىڭ «ئاشىنىلىرىڭ»نىڭ ھەممىسى نابۇت قىلىنىدى. 21 مەن ئامان-ئېسەن ئۈرغىنىڭدا ساڭا ئاگاھلاندۇردۇم، لېكىن سەن: «ئاڭلىمايمەن!» ـ دېدىڭ. ياشلىقىڭدىن تارتىپلا بۇنداق قىلىپ مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالماسلىق دەل سېنىڭ يولۇڭ بولۇپ كەلگەن. 22 شامال بارلىق «باققۇچى»لىرىڭنى يۇتىۋېتىدۇ، بولۇپ ئۇلارنى ئۈچۈرۈپ كېتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاشىنىلىرىڭ سۈرگۈن بولۇشقا چىقىدۇ؛ بەرھەق، سەن شۇ چاغدا بارلىق رەزىللىكىڭ تۆپەيلىدىن خىجىل بولۇپ رەسۋا بولىسەن. 23 ئى «لىۋان»دا ئۇرغۇچى، كېدىر دەرەخلىرى ئۈستىگە ئۇۋىلىنىۋاتقىنى، سەن تولىغاق ئۈتقان ئايالنىڭ ئازابلىرىدەك، دەرد-ئەلەملەر بېشىڭغا چوشكەندە قانچىلىك ئىڭىراپ كېتەرسەن! 24 ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ سەن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونىيا ھەتتا ئۇڭ قولۇمدىكى مۆھۈرلۈك ئۈزۈك بولسا ئۆزۈمنى يۇلۇپ تاشلايمەن؛ 25 مەن سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا ۋە سەن قورققان ئادەملەرنىڭ قولىغا، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ۋە كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. 26 مەن سېنى ھەم سېنى تۇغقان ئاناڭ ئىككىلارنى ئۆزۈڭلار تۇغۇلمىغان يات بىر يۇرتقا چۈرۈۋېتىمەن؛ سىلەر شۇ يەردە ئۆلىسىلەر. 27 جېنىڭلار قايتىپ كېلىشكە شۇنچە تەشنا بولغان بۇ زېمىنغا بولسا، سىلەر ھەرگىز قايتىپ كېلەلمەيسىلەر. 28 كونىيا دېگەن بۇ كىشى چېقىلغان، نەزەرگە ئېلىنمايدىغان ساپال كوزىمۇ؟ ھېچكىم قارىمايدىغان بىر قاچىمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ئۇلار، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ نەسلى بولغانلار چۈرۈۋېتىلگەن، ئۇلار تونۇمايدىغان بىر يۇرتقا تاشلۇۋېتىلدىمۇ؟ 29 ئى زېمىن، زېمىن، زېمىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! 30 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ ئادەم «پەرزەنتسىز، ئۆز كۆزىدە ھېچ غەلبە قىلالمغان بىر ئادەم» دەپ يازغىن؛ چۈنكى ئۇنىڭ نەسلىدىن ھېچقانداق ئادەم غەلبە قىلىپ، داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇپ يەھۇدا ئارىسىدا ھۆكۈم سۈرمەيدۇ.

23

مېنىڭ يايلىقىمدىكى قويلارنى ھالاك قىلغۇچى ۋە تارقىتىۋەتكۈچى پادا باققۇچىلارنىڭ ھالىغا ۋاي! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 2 شۇڭا ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى شۇنداق بېقىۋاتقان باققۇچىلارغا مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر مېنىڭ پادامنى تارقىتىۋەتكەنسىلەر، ئۇلارنى ھەيدىۋېتىپ تەكىنسىلەر ۋە ئۇلارنى ئىزدىمىگەنسىلەر ۋە ئۇلاردىن ھېچ خەۋەر ئالمىغانسىلەر، مانا، مەن سىلەرنىڭ قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۆز بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ 3 ۋە پادامنىڭ قالدىسىنى بولسا، مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن، ئۇلارنى ئۆز يايلاقلىرىغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار ئاۋۇپ كۆپىيىدۇ. 4 مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنى ھەقىقىي باققۇچىلارنى تىكلەيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىنچى قورقايدۇ ياكى پارا كەندە بولمايدۇ، ئۇلاردىن ھېچقايسىسى كەم بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 5 مانا، شۇ كۈنلەر

كېلدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن داۋۇت ئۇچۇن بىر «ھەققانىي شاخ»نى تۇرىتۇرۇپ تىكلەيمەن؛ ئۇ پادىشاھ بولۇپ دانالىق بىلەن ھۆكۈم سۈرۈپ، زېمىندا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. 6 ئۇنىڭ كۈنلىردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، ئىسرائىل ئامان-تىنچلىقتا تۇرىدۇ؛ ئۇ شۇ نامى بىلەن ئاتىلىدۇكى ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىز». 7 شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ «ئىسرائىللارنى مىسىر زېمىنىدىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دېگەن قەسەم قايتىدىن ئىشلىتىلمەيدۇ، 8 بەلكى شۇ كۈنلەردە «ئىسرائىللارنى شىمالدىكى زېمىنىدىن ۋە ئۇزىنى ئۈلارنى ھەيدىگەن بارلىق پادىشاھلىقلاردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچىلىدۇ. ئاندىن ئۈلار ئۆز يۇرتىدا تۇرىدۇ. 9 پەيغەمبەرلەر توغرىلۇقتا: ـ مېنىڭ كۆكۈمۈم ئىچ-باغرىمدا سۇنۇقتۇر؛ سۆڭەكلىرىمنىڭ ھەممىسى تىترەيدۇ؛ مەن مەست بولغان ئادەم، شاراب تەرىپىدىن يېڭىلگەن ئادەمگە ئوخشايمەن؛ بۇنداق بولۇشۇم پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ پاك-مۇقەددەس سۆزلىرى تۈپەيلىدىندۇر، 10 چۈنكى زېمىن بولسا زىناخورلارغا تولغان؛ ئۈلارنىڭ يۈگۈرۈشلىرى توغرا يولدا ئەمەس؛ ئۈلارنىڭ ھوقۇق ھەققانىيلىق يولدا ئەمەس. شۇڭا [پەرۋەردىگارنىڭ] لەنىتى تۈپەيلىدىن زېمىن قاغىجىرايدۇ؛ دالادىكى ئوت-چۆپ سولىشىدۇ؛ 11 چۈنكى ھەم پەيغەمبەر ھەم كاھىن ھارام بولدى؛ ھەتتا ئۆز ئۆيۈمدىمۇ ئۈلارنىڭ رەزىل قىلمىشلىرىنى بايقىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 ـ شۇڭا ئۈلارنىڭ يولى ئۆزلىرىگە قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدىغان، تېيىلغاق يولىلاردەك بولىدۇ؛ ئۈلار بۇ يولىلاردا پۈتلىشىپ، يىقىلىدۇ؛ چۈنكى ئۈلار جازالىنىدىغان يىلدا مەن ئۈلارنىڭ بېشىغا يامانلىق چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 13 مەن ئاۋۇۋال سامارىيەدىكى پەيغەمبەرلەردە ئەخمەقلىقنى كۆرگەنمەن؛ ئۈلار باتالنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ، خەلقىم ئىسرائىلنى ئازدۇرغان؛ 14 بىراق يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەردىمۇ يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ ئۈلار زىناخورلۇق قىلىدۇ، يالغانلىقتا ماڭىدۇ، رەزىللىك قىلغۇچىلارنىڭ قولىنى كۆچەيتىدۇكى، نەتىجىدە ھېچقايسىسى رەزىللىكىدىن يانمايدۇ؛ ئۈلارنىڭ ھەممىسى ماڭا سودومدەك، [يېرۇسالېمدا] تۇرۇۋاتقانلار ماڭا گومورادەك بولدى. 15 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈلارنى ئەمەن بىلەن ئوزۇقلاندۇرىمەن، ئۈلارغا ئۆت سۈيىنى ئىچكۈزىمەن؛ چۈنكى يېرۇسالېمدىكى پەيغەمبەرلەر ھارامىلىقنىڭ مەنبەسى بولۇپ، ھارامىلىق ئۈلاردىن پۈتكۈل زېمىنغا تارقىلىپ كەتتى. 16 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرگە بېشارەت بېرىۋاتقان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالماڭلار، ئۈلار سىلەرنى بىمەنىلىككە يېتەكلەيدۇ، ئۈلارنىڭ سۆزلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە تەسەۋۋۇر قىلغان بىر كۆرۈنۈشنى سۆزلەۋاتىدۇ. 17 ئۈلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى كۆزىگە ئىلمايدىغانلارغا: «سىلەر ئامان-تىنچلىقتا تۇرىسىلەر» دەيدۇ ۋە ئۆز كۆڭلىنىڭ جاھىللىقىدا ماڭىدىغانلارنىڭ ھەربىرىگە: «ھېچقانداق يامانلىق بېشىڭلارغا چۈشمەيدۇ» ـ دەيدۇ. 18 بىراق ئۈلاردىن قايسى بىرسى پەرۋەردىگارنىڭ كېڭىشىدە ئۆنىڭ سۆز-كالامىنى بايقاپ چۈشىنىش ۋە ئاڭلاش ئۈچۈن تۇرغان؟ ئۈلاردىن كىم ئۆنىڭ سۆزىنى قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغان؟ 19 مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-چاپقۇن! ئۆنگۈدىن قەھر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ كېلىدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. 20 ئۈنىڭ كۆڭلىدىكى نىيەتلىرىنى ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى يانمايدۇ؛ ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى ئوبدان چۈشىنىپ يېتىسىلەر. 21 مەن بۇ پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتمىگەنمەن، لېكىن ئۈلار خەۋەرنى جار قىلىشقا قاتىرغان؛ مەن ئۈلارغا سۆز قىلمىدىم، لېكىن ئۈلار بېشارەت بەرگەن. 22 ھالبۇكى، ئۈلار مېنىڭ كېڭىشىمدە تۇرغان بولسا، مېنىڭ خەلقىمگە سۆزلىرىمنى ئاڭلاتقۇزغان بولسا، ئەمدى خەلقىمنى رەزىل يولدىن ۋە قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكىدىن ياندۇرغان بولاتتى. 23 مەن پەقەت بىر يەردىلا تۇرىدىغان خۇدامۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن يىراق-يىراقلاردىكى ھەرجايدا تۇرىدىغان خۇدا ئەمەسمۇ؟ 24 بىرسى يوشۇرۇن جايلاردا مۆكۈشۈالسا مەن ئۇنى كۆرەلمەيدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئاسمان-زېمىن مەن بىلەن تولدۇرۇلغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 25 مەن مېنىڭ نامىمدا يالغان بېشارەتلەر بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بىر چۈش كۆردۈم! بىر چۈش كۆردۈم!» دېگەنلىرىنى ئاڭلىدىم، 26 بۇنداق پەيغەمبەرلەر يالغان بېشارەتلەرنى بېرىدۇ، ئۈلار ئۆزىنىڭ كۆڭلىدىكى ئېزىتقۇ تەسەۋۋۇرلىرىدىن پەيغەمبەرلەر بولۇشۇۋاتقان. ئەمدى ئۈلار بۇنداق ئىشلارنى قاچانغىچە كۆڭلىگە پۈكىدۇ؟ 27 ئۈلار ھەربىرى قاچانغىچە ئۆز يېقىنىغا ئېيتقان چۈشلىرى ئارقىلىق (خۇددى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ باتالغا چوقۇنۇپ نامىمنى ئۇنتۇغىنىغا ئوخشاش) خەلقىمگە نامىمنى ئۇنتۇلدۇرۇشنى پەملەيدۇ؟ 28 چۈشنى كۆرگەن پەيغەمبەر، چۈشنى ئېيتىپ بەرسۇن؛ مېنىڭ سۆزۈمنى ئاڭلىغان كىشى بۇ سۆزۈمنى ئەستايىدىللىق بىلەن سۆزلىسۇن؛ پاخالنىڭ بۇغداي بىلەن سېلىشتۇرغۇچىلىك نېمىسى باردۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 29 ـ مېنىڭ سۆزۈم خۇددى كۆيدۈرگۈچى بىر ئوت ۋە تاشنى چاقىدىغان بازغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 30 شۇڭا مانا، مەن پەيغەمبەرلەرگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۈلارنىڭ ھەربىرى ئۆز يېقىنىدىن «مېنىڭ سۆزلىرىم»نى ئوغرىلاپ دورامچىلىق قىلىدۇ. 31 مانا، مەن پەيغەمبەرلەرگە قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۈلار ئۆز تىللىرىنى چايناپ: «[پەرۋەردىگار] دەيدۇ...» دەپ بېشارەت بېرىدۇ. 32 مانا، يالغان چۈشلەرنى بېشارەت قىلىپ بۇلارنى يەتكۈزۈپ، يالغانچىلىقى ۋە باشباشتاقلىقى بىلەن مېنىڭ خەلقىمنى ئازدۇرغانلارغا قارشىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۈلارنى ئەۋەتمىگەنمەن، ئۈلارنى بۇيرۇغان ئەمەسمەن؛ ئۈلار بۇ خەلققە ھېچقانداق پايدا يەتكۈزمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 33 ئەمدى يا كى بۇ خەلق، يا كى پەيغەمبەر، يا كى كاھىن سەندىن: «پەرۋەردىگارنىڭ ساڭا يۈكلىگەن سۆزى نېمە؟» دەپ سورىسا، سەن ئۈلارغا: «قايسى يۈك؟! مەن سىلەرنى ئۆزۈمدىن يىراق تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 34 «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەيدىغان ھەرقايسى پەيغەمبەر، كاھىن يا كى خەلق بولسا، مەن بۇ كىشىنى ئۆيىدىكىلەر بىلەن تەڭ جازالايمەن. 35 ئەمدى سىلەرنىڭ ھەربىرىگىلار ئۆز يېقىنىدىن ۋە ھەربىرىگىلار ئۆز قېرىندىشىدىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار نېمە جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىڭلار كېرەك. 36 سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دېگەننى قايتىدىن ئاغزىڭلارغا ئالمايسىلەر، چۈنكى ھەربىرىگىلارنىڭ ئۆز سۆزى ئۆزىگە يۈك بولىدۇ، چۈنكى سىلەر خۇدايىمىز، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، تىرىك خۇدانىڭ سۆزلىرىنى بۇرمىلىغانسىلەر. 37 ھەربىرىگىلار پەيغەمبەردىن مۇشۇنداق: «پەرۋەردىگار ساڭا نېمە دەپ جاۋاب بەردى؟» ۋە «پەرۋەردىگار نېمە دېدى؟» دەپ سورىشىڭ كېرەك. 38 لېكىن سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋەرگىنىگىلار تۈپەيلىدىن، مانا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دەۋېرىسىلەر ۋە مەن سىلەرگە: «»پەرۋەردىگارنىڭ يۈكلىگەن سۆزى» دېمەڭلەر» دەپ خەۋەر ئەۋەتكەنمەن، 39 شۇڭا مانا، مەن سىلەرنى پۈتۈنلەي ئۇنتۇيمەن، مەن سىلەرنى سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان شەھەر بىلەن تەڭ يوزۇمدىن يىراق تاشلايمەن؛ 40 مەن ئۈستۈڭلارغا مەڭگۈ رەسۋاچىلىق ۋە ھەرگىز ئۇنتۇلمايدىغان مەڭگۈلۈك شەرمەندىلىكنى چۈشۈرىمەن!

24

بابل پادشاهی نېبوقادنەسار پېرۇسالېمدىن يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادشاهى يەكونياه، يەھۇدا ئەمىر-شاهزادىلىرى، ھۈنەرۋەنلەر ۋە تۇمۇرچىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندىن كېيىن، پەرۋەردىگار ماڭا تۆز ئىبادەتخانىسى ئالدىدىكى ئىككى سېۋەت ئەنجۈرنى «مانا كۆر» دەپ كۆرسەتتىكەن. 2 بىر سېۋەتتە دەسلەپكى پىشقان ئەنجۈردەك ئىنتايىن ياخشى ئەنجۈرلەر بار ئىدى؛ ئىككىنچى سېۋەتتە يېگلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر بار ئىدى. 3 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا: «نېمە كۆردۈڭ، يەرەميا؟» ـ دەپ سوردى. مەن: «ئەنجۈرلەرنى كۆردۈم، ياخشىلىرى بولسا ئىنتايىن ياخشىكەن؛ ناچارلىرى يېگلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئىكەن» ـ دېدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 5 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەھۇدادىن سۈرگۈن بولغانلارنى، يەنى مېنىڭ بۇ يەردىن كالدىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئەۋەتكەنلىرىمنى بۇ ياخشى ئەنجۈرلەردەك ياخشى دەپ قارايمەن؛ 6 مەن ئۇلارغا ياخشى بولسۇن دەپ كۆزۈمنى ئۇلارغا تىكىمەن ۋە ئۇلارنى بۇ زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى غۇلىتىپ تاشلىمايمەن، بەلكى ئۇلارنى قۇرىمەن؛ ئۇلارنى يۇلۇپ تاشلىمايمەن، بەلكى تىكىپ تۆستۈرىمەن. 7 مەن ئۇلارغا مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلدىغان، مېنى تونۇيدىغان بىر قەلبنى تەقدىم قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن؛ چۈنكى ئۇلار پۈتۈن قەلبى بىلەن يېنىمغا قايتىدۇ. 8 لېكىن ناچار ئەنجۈرلەر، يەنى يېگلى بولمايدىغان، ئىنتايىن ناچار ئەنجۈرلەر قانداق بولغان بولسا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق، مەن يەھۇدا پادشاهى زەدەكىيانى، ئەمىر-شاهزادىلىرىنى ۋە يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ قالغان قىسمىنى، بۇ زېمىندا قالغانلارنى ۋە مىسىردا تۇرۇۋاتقانلارنى شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن؛ 9 مەن ئۇلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادشاهلىقلارغا ۋەھىمە سالغۇچى بىر ئۈيىبىكت بولۇشقا، كۆلپەتكە چۈشۈشكە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئۇلارنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردا ئۇلارنى رەسۋاچىلىقنىڭ ئۈيىبىكتى، سۆز-چۆچەك، تاپا-تەننىڭ ئۈيىبىكتى ۋە لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا تاپشۇرىمەن. 10 مەن ئۇلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىندىن يوقىتىلغۇچە ئۇلار ئارىسىغا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابانى ئەۋەتىمەن.

25

يوسىيانىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادشاهى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلىدا (يەنى بابىل پادشاهى نېبوقادنەسارنىڭ بىرىنچى يىلىدا) يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى توغرۇلۇقى يەرەميانىڭ كەلگەن سۆزى، ـ 2 بۇ سۆزنى يەرەميا پەيغەمبەر يەھۇدانىڭ بارلىق خەلقى ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ 3 ئامۇننىڭ ئوغلى، يەھۇدا پادشاهى يوسىيانىڭ ئون ئۈچىنچى يىلىدىن باشلاپ بۈگۈنكى كۈنگىچە، بۇ يىگىرمە ئۈچ يىل يەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ تۇرغان ۋە مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇنى سىلەرگە سۆزلەپ كەلدىم، لېكىن سىلەر ھېچ قۇلاق سالمىدىڭلار، 4 ۋە يەرۋەردىگار سىلەرگە بارلىق خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ كەلگەن؛ تۇ تاڭ سەھەردە ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلارنى ئەۋەتىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر قۇلاق سالمايسىلەر ھېچ ئاڭلىمىدىڭلار. 5 ئۇلار: «سىلەر ھەربىرىڭلار يامان يولۇڭلاردىن ۋە قىلمىشلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىدىن توۋا قىلىپ يانىڭلار، مەن پەرۋەردىگار سىلەرگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەدىمدىن تارتىپ مەڭگۈگىچە تەقدىم قىلغان زېمىندا تۇرۇۋېرىسىلەر. 6 باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ قۇلۇقىدا بولۇپ چوقۇنماڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرمەڭلار، مەن سىلەرگە ھېچ يامانلىق كەلتۈرمەيمەن» ـ دەپ جاكارلىدىم. 7 لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، مېنى قوللىرىڭلار ياسىغانلار بىلەن غەزەپلەندۈرۈپ تۆزۈڭلارغا زىيان كەلتۈردۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 8 شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمىغان بولغاچقا، 9 مانا، مەن شىمالدىكى ھەممە جەمەتلەرنى ۋە مېنىڭ قۇلۇمنى، يەنى بابىل پادشاهى نېبوقادنەسارنى چاقىرتىمەن، ئۇلارنى بۇ زېمىنغا، ئۇنىڭدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلارغا ھەمدە ئەتراپىدىكى ھەممە ئەللەرگە قارشىلىشىشقا ئېلىپ كېلىمەن؛ مەن [مۇشۇ زېمىندىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى ئەللەرنى] پۈتۈنلەي ۋەيران قىلىپ، ئۇلارنى تولىمۇ ۋەھىمىلىك قىلىمەن ھەم ئۆش-تۆش ئۈيىبىكتى، داۋاملىق بىر خارابلىك قىلىمەن؛ 10 مەن ئۇلاردىن تاماشىنىڭ ساداسىنى، شاد-خۇراملىق ساداسىنى، توپى بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازىنى، تۈگمەن تېشىنىڭ ساداسىنى ۋە چىراغ نۇرىنى مەھرۇم قىلىمەن؛ 11 بۇ پۈتكۈل زېمىن ۋەيرانە ۋە دەھشەت سالغۇچى ئۈيىبىكت بولىدۇ، ۋە بۇ ئەللەر بابىل پادشاهىنىڭ يەتمىش يىل قۇلۇقىدا بولىدۇ. 12 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، يەتمىش يىل توشقاندا، مەن بابىل پادشاهىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئېلىنىڭ بېشىغا، شۇنداقلا كالدىيلەرنىڭ زېمىنى ئۈستىگە تۆز قەبىھلىكىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى مەڭگۈگە خارابلىك قىلىمەن. 13 شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ زېمىن ئۈستىگە مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن بارلىق سۆزلىرىمنى، جۈملىدىن بۇ كىتابتا يېزىلغانلارنى، يەنى يەرەميانىڭ بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن پېشارىتلىرىنى چۈشۈرىمەن. 14 چۈنكى كۆپ ئەللەر ھەم ئۇلۇغ پادشاهلار [بۇ پادشاھ ھەم قوۋملىرىنمۇ] قۇل قىلىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى ۋە قوللىرى ياسىغانلىرى بويىچە ئۇلارنى جازالايمەن. 15 چۈنكى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار ماڭا [ئالامەت كۆرۈنۈشتە] مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ قولۇمدىكى غەزىپىمگە تولغان قەدەھنى ئېلىپ، مەن سېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكۈزگىن؛ 16 ئۇلار ئىچىدۇ، ئۇيان-بۇيان ئاغىنا كالىدۇ ۋە مەن ئۇلار ئارىسىغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۈپەيلىدىن ساراڭ بولىدۇ. 17 شۇڭا مەن بۇ قەدەھنى پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىن ئالدىم ۋە پەرۋەردىگار مېنى ئەۋەتكەن بارلىق ئەللەرگە ئىچكۈزدۈم، 18 ـ يەنى يېرۇسالېمغا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە، ئۇنىڭ پادشاهلىرىغا ۋە ئەمىر-شاهزادىلىرىگە، يەنى ئۇلارنى بۈگۈنكى كۈندىكىدەك بىر خارابە، ۋەھىمە، ئۆش-تۆش ئۈيىبىكتى بولۇشقا ھەم لەنەت سۆزلىرى بولۇشقا قەدەھنى ئىچكۈزدۈم؛ 19 مىسىر پادشاهى پىرەئۇنگە، خىزمەتكارلىرىغا، ئەمىر-شاهزادىلىرىغا ھەم خەلقىگە ئىچكۈزدۈم؛ 20 بارلىق شالغۇت ئەللەر، ئۇز زېمىندىكى بارلىق پادشاهلار، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىندىكى بارلىق پادشاهلار، ئاشكېلوندىكىلەر، گازادىكىلەر، ئەكروندىكىلەرگە ۋە ئاشدودنىڭ قالدۇقلىرىغا ئىچكۈزدۈم؛ 21 ئېدومدىكىلەر، موئابدىكىلەر ۋە ئامموننىلار، 22 تۈرنىڭ بارلىق پادشاهلىرى ھەم زىدوننىڭ بارلىق پادشاهلىرى، دېڭىز بويىدىكى بارلىق پادشاهلار، 23 دېداندىكىلەر، تېمادىكىلەر، بۈزدىكىلەر ۋە چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتكەن ئەللەر، 24 ئەرەبىيەدىكى بارلىق پادشاهلار ۋە چۆل-باياۋاندا تۇرۇۋاتقان شالغۇت ئەللەرنىڭ بارلىق پادشاهلىرى، 25 زىمرىدىكى بارلىق پادشاهلار، ئېلامدىكى بارلىق پادشاهلار، مېدىئالىقلارنىڭ بارلىق پادشاهلىرى، 26 شىمالدىكى بارلىق پادشاهلارغا، يىراقتىكى بولسۇن، يېقىندىكى بولسۇن، بىر-بىرلەپ ئىچكۈزدۈم؛ جاھاندىكى بارلىق پادشاهلىقلارغا ئىچكۈزدۈم، ئۇلارنىڭ ئارقىدىن شېبشاقنىڭ پادشاهىمۇ ئىچىدۇ. 27 ئاندىن سەن ئۇلارغا: «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىچىڭلار، مەست بولۇڭلار، قۇسۇڭلار، مەن ئاراڭلارغا ئەۋەتكەن قىلىچ تۈپەيلىدىن يىقىلىپ قايتىدىن دەس تۇرماڭلار» ـ دېگىن. 28 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار قولۇڭدىن ئېلىپ ئىچمىشنى رەت قىلسا، سەن ئۇلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر چوقۇم ئىچىسىلەر!» ـ دېگىن. 29 چۈنكى مانا، مەن تۆز نامىم بىلەن ئاتالغان شەھەر

ئۆستىگە ئايەت چۈشۈرگلى تۇرغان يەردە، سىلەر جازالانماي قالامسىلەر؟ سىلەر جازالانماي قالمايسىلەر، چۈنكى مەن يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۆستىگە قىلىچنى چۈشۈشكە چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار. **30** ئەمدى سەن [يەرەميا]، ئۆلارغا مۇشۇ بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى جاكارلىغىن: ـ پەرۋەردىگار يۇقىرىدىن شىردەك ھۆركىرەيدۇ، ئۆز مۇقەددەس تۇرالغۇسىدىن ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى تۇرۇۋاتقان جايى ئۈستىگە ھۆركىرەيدۇ؛ ئۇ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەر توۋلىغاندەك يەر يۈزىدە بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى ئەيىبلەپ توۋلايدۇ. **31** ساداسى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە يېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن دەۋاسى بار؛ ئۇ ئەت ئىگىلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىدۇ؛ رەزىللەرنى بولسا، ئۆلارنى قىلىچقا تاپشۇرىدۇ؛ ـ پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ. **32** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بالا يېتىپەت ئەلدىن ئەلگە ھەممىسى ئۈستىگە چىقىپ تارقىلىدۇ؛ يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن دەھشەتلىك بۇران-چاپقۇن چىقىدۇ. **33** پەرۋەردىگار ئۆلتۈرگەنلەر يەرنىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ياتىدۇ؛ ئۆلارغا ماتەم تۇتۇلمايدۇ، ئۆلار بىر يەرگە يىغىلمايدۇ، ھېچ كۆمۈلمەيدۇ؛ ئۆلار يەر يۈزىدە تېزەكتەك ياتىدۇ. **34** ئى باققۇچىلار، زارلا كالار، ناله كۆتۈرۈڭلار! توپا-چاڭ ئىچىدە ئېغىنىڭلار، ئى پادا يېتەكچىلىرى! چۈنكى قىرغىن قىلىنىش كۈنلىرىڭلار يېتىپ كەلدى، مەن سىلەرنى تارقىتىۋېتىمەن؛ سىلەر ئۆرۈلگەن ئېسىل چىنىدەك پارچە-پارچە چېچىلىسىلەر. **35** پادا باققۇچىلىرىنىڭ باشپاناھى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ قاچار يولى يوقاپ كېتىدۇ. **36** باققۇچىلارنىڭ ئازابلىق پەريادى، پادا يېتەكچىلىرىنىڭ زارلاشلىرى ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۆلارنىڭ يايلاقلىرىنى ۋەيران قىلاي دەۋاتىدۇ؛ **37** پەرۋەردىگارنىڭ دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، تىنچلىق قوتانلىرى خارابە بولىدۇ. **38** پەرۋەردىگار ئۆز ئۆۋىسىنى تاشلاپ چىققان شىردەكتۇر، ئەزگۈچىنىڭ ۋەھشىيلىكى تۈپەيلىدىن، ۋە [پەرۋەردىگارنىڭ] دەھشەتلىك غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۆلارنىڭ زېمىنى ۋەيرانە بولماي قالمايدۇ.

26 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان مەزگىلنىڭ بېشىدا شۇ سۆز پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ھويلىسىدا ئۆرۈپ ئىبادەت قىلىش ئۈچۈن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرگەن يەھۇدانىڭ بارلىق شەھەرلىرىدىكىلەرگە مەن ساڭا بۇيرۇغان ھەربىر سۆزلەرنى جاكارلىغىن؛ ئەينەن ئېيتقىن! **3** ئۆلار بەلكىم ئاڭلاپ قويار، ھەربىرى ئۆز رەزىل يولىدىن يانار، شۇنداق قىلسا، مەن قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بېشىغا كۆلپەت چۈشۈرمەكچى بولغان نىيىتىمدىن يانىمەن. **4** سەن ئۆلارغا مۇنداق دېگىن: ـ «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالماي، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ماڭمىساڭلار، **5** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئەۋەتكەن خىزمەتكارلىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىمساڭلار (سىلەر ئۆلارغا ھېچ قۇلاق سالماي كەلگەنسىلەر!)، **6** ئۇنداقتا، مەن شىلوھنى قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى بۇ ئۆيىنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلىمەن، بۇ شەھەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەرگە لەنەت سۆزى قىلىمەن». **7** شۇنىڭ بىلەن كاھىنلار، پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق يەرەميانىڭ بۇ سۆزلىرىنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە جاكارلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. **8** شۇنداق بولدىكى، يەرەميا بارلىق خەلققە پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا تاپىلىغان بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئېيتىپ بەرگەندىن كېيىن، كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە بارلىق خەلق ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: «سەن چوقۇم ئۆلۈشۈڭ كېرەك! **9** سەن نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بېشارەت بېرىپ: «بۇ ئۆي شىلوھدەك بولىدۇ، بۇ شەھەر خارابە، ئادەمزاتسىز بولىدۇ!» ـ دېدىڭ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق خەلق يەرەميانىڭ دوق قىلىپ ئۆنى ئورىۋېلىشتى. **10** يەھۇدا ئەمىرلىرى بۇ ئىشلارنى ئاڭلىدى؛ ئۆلار پادىشاھلىق ئوردىسىدىن چىقىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىردى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى «يېڭى دەرۋازا»دا سوتقا ئولتۇردى. **11** كاھىنلار ۋە پەيغەمبەرلەر ئەمىرلەرگە ۋە خەلققە سۆزلەپ: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق، چۈنكى سىلەر ئۆز قۇلاقلىرىڭلار بىلەن ئاڭلىغاندەك ئۇ مۇشۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەردى» ـ دېدى. **12** ئاندىن يەرەميا بارلىق ئەمىرلەرگە ۋە بارلىق خەلققە سۆزلەپ مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار مېنى بۇ ئۆينى ئەيىبلەپ، بۇ شەھەرنى ئەيىبلەپ، سىلەر ئاڭلىغان بۇ بارلىق سۆزلەر بىلەن بېشارەت بېرىشكە ئەۋەتكەن. **13** ھازىر يوللىرىڭلارنى ۋە قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! شۇنداق بولغاندا، پەرۋەردىگار سىلەرگە جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانىدۇ. **14** لېكىن مەن بولسام، مانا، قوللىرىڭلاردىمەن؛ ماڭا كۆزۈڭلەرگە نېمە ياخشى ۋە دۇرۇس كۆرۈلسە شۇنداق قىلىڭلار، **15** پەقەت شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مېنى ئۆلتۈرۈۋەتسەڭلەر گۇناھسىز قانىڭ جازاسىنى ئۆز بېشىڭلارغا، بۇ شەھەرگە ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرىسىلەر؛ چۈنكى دېگىنىم ھەق، پەرۋەردىگار ھەقىقەتەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قۇلاقلىرىڭلارغا دېيىشكە مېنى ئەۋەتكەن». **16** ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق كاھىنلارغا ۋە پەيغەمبەرلەرگە: «بۇ ئادەم ئۆلۈمگە لايىق ئەمەس؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ نامىدا بىزگە سۆزلىدى» ـ دېدى. **17** ئاندىن زېمىندىكى بەزى ئاقساقاللار ئورنىدىن تۇرۇپ خەلق كېڭىشىگە مۇنداق دېدى: ـ **18** «مورەشەتلىك مىكاھ يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيانىڭ كۈنلىرىدە بارلىق يەھۇدا خەلقىگە بېشارەت بېرىپ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداري بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۆڭ-تۆپىلەر بولۇپ قالىدۇ، «ئۆي جايلاشقان تاغ» بولسا، ئورمانلىقنىڭ ئوتىۋىسىدىكى يۇقىرى جايلارلا بولىدۇ، خالاس» ـ دېگەندى. **19** يەھۇدا پادىشاھى ھەزەكىيا ۋە بارلىق يەھۇدا خەلقى مىكاھنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلغانمۇ؟ ھەزەكىيا پەرۋەردىگاردىن قورقۇپ، پەرۋەردىگاردىن ئۆتۈنگەن ئەمەسمۇ؟ ۋە پەرۋەردىگار ئۆلارغا قىلماقچى بولۇپ جاكارلىغان كۈلپەتتىن يانغان ئەمەسمۇ؟ بىز [بۇ يولدىن يانمىساق] ئۆز جېنىمىز ئۈستىگە زور بىر كۈلپەتنى چۈشۈرگەن بولمامدىمىز؟»». **20** (پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يەرەميانىڭ بارلىق دېگەنلىرىدەك بۇ شەھەرنى ۋە بۇ زېمىننى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگەن، كىرىئات-يېئارىملىق شەمايانىڭ ئوغلى ئۇرىيا ئىسملىك يەنە بىر ئادەم بار ئىدى. **21** پادىشاھ يەھوئاكىم ۋە بارلىق پالۋانلىرى، بارلىق ئەمىرلىرى ئۆنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا، پادىشاھ ئۇنى ئولتۇرۇشكە ئىنتىلگەن؛ لېكىن ئۇرىيا بۇنى ئاڭلىغاندا قورقۇپ، مىسىرغا قاچتى. **22** لېكىن يەھوئاكىم چاپارمەنلەرنى، يەنى ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان ۋە باشقىلارنى مىسىرغا ئەۋەتكەن؛ **23** ئۆلار ئۇرىيانى مىسىردىن ئېلىپ چىقىپ پادىشاھ يەھوئاكىمنىڭ ئالدىغا ئاپارغان؛ ئۇ ئۇنى قىلىچلاپ، جەسىتىنى پۇقرالارنىڭ گۇرلۇكىگە تاشلىۋەتكەن). **24** ـ ھالبۇكى، شۇ چاغدا شافاننىڭ ئوغلى ئاھىكام ئۆلارنىڭ يەرەميانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىپ خەلقنىڭ قولىغا تاپشۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى قوللىدى.

27 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيانىڭ تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، شۇ سۆز يەرەميانىڭ پەرۋەردىگاردىن كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئاسارەتلەر ۋە بويۇنتۇرۇقلارنى ياساپ ئۆز بوينۇڭغا سال؛ **3** بۇ بويۇنتۇرۇقلارنى ئېدومنىڭ پادىشاھىغا،

موئابنىڭ پادىشاھىغا، ئامموئىيلارنىڭ پادىشاھىغا، تۇرنىڭ پادىشاھىغا ۋە زىدوننىڭ پادىشاھىغا يېرۇسالېمغا، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئالدىغا كەلگەن ئۇلارنىڭ تۆز ئەچلىرىنىڭ قولى ئارقىلىق ئەۋەتكەن، **4** ھەربىرىنى تۆز خوجايىنلىرىغا شۇنداق بىر خەۋەرنى يەتكۈزۈشكە بۇيرۇغەن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تۆز خوجايىنلىرىگىلارغا مۇنداق دەگىلار: ـ **5** مەن زېمىن ۋە زېمىن يۈزىدە تۇرۇۋاتقان ئادەملەر ۋە ھايۋانلارنى زور قۇدرىتىم ۋە سوزۇلغان بىلكىم بىلەن ياراتقانىمەن؛ ۋە كىم كۆزۈمگە لايىق كۆرۈنسە، بۇلارنى شۇلارغا تەقدىم قىلىمەن. **6** ھازىر مەن بۇ زېمىنلەرنىڭ ھەممىسىنى بابىل پادىشاھى، مېنىڭ قۇلۇم بولغان نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم، ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنمۇ ئۇنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. **7** بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ، ئوغلىنىڭ ھەم نەۋرىسىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ ئاندىن تۆز زېمىننىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، كۆپ ئەللەر ۋە ئۇلۇغ پادىشاھلار ئۇنمۇ قۇللۇققا سالىدۇ. **8** شۇنداق بولىدۇكى، قايسى ئەل يا كى پادىشاھلىق بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇشنى، يەنى بوينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقى ئاستىغا قويۇشنى رەت قىلسا، مەن شۇ ئەلنى نېبوقادنەسارنىڭ قولى ئارقىلىق يوقاتقۇزغۇچە قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر بولسا گلار، «بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا ھېچ بولمايسىلەر» دېگەن پەيغەمبەرلىرىگىلارغا، پالچىلىرىگىلارغا، چۈش كۆرگۈچىلىرىگىلارغا، رەم تاجقۇچىلىرىگىلارغا يا كى جادۇگەرلىرىگىلارغا قۇلاق سالماگلار؛ **10** چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىق قىلىپ بېشارەت بېرىدۇ؛ [گەپلىرىگە كىرسەگلار]، سىلەر تۆز يۇرتۇگلاردىن سۈرگۈن قىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۆزۈم سىلەرنى يۇرتۇگلاردىن ھەيدەيمەن، سىلەر نابۇت بولىسىلەر. **11** لېكىن قايسى ئەل بوينىنى بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ قۇللۇقىغا كىرسە، شۇ ئەلنى تۆز يۇرتىدا تۇرغۇزىمەن، ئۇلار ئۇنىڭدا تېرىقچىلىق قىلىپ ياشايدۇ. **12** ـ مەن يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغىمۇ شۇ سۆزلەر بويىچە مۇنداق دېدىم: «بويۇگلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقى ئاستىغا قويۇپ ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭ خەلقىنىڭ قۇللۇقىدا بولىساگلار، ھايات قالىسىلەر. **13** ئەمدى نېمىشقا پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىغا بويسۇنمىغان ھەرقايسى ئەللەر توغرىسىدا دېگىنىدەك، سەن ۋە خەلقىڭ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلەكچى بولىسىلەر؟ **14** پەيغەمبەرلەرنىڭ: «بابىلنىڭ قۇللۇقىدا بولمايسىلەر» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماگلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. **15** مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەس، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ بۇ سۆزلەرنىڭ ئاقىۋىتى شۇكى، مەن سىلەرنى يۇرتۇگلاردىن ھەيدىۋېتىمەن، شۇنىڭدەك نابۇت بولىسىلەر؛ سىلەر ۋە سىلەرگە بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەرلەر نابۇت بولىسىلەر». **16** ئاندىن مەن كاھىنلارغا ۋە بۇ بارلىق خەلققە مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرگە بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ: «مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار پات ئاردا بابىلدىن قايتۇرۇلىدۇ» دېگەن سۆزلىرىگە قۇلاق سالماگلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرگە يالغانچىلىقتىن بېشارەت قىلىدۇ. **17** ئۇلارغا قۇلاق سالماگلار، بابىل پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولىساگلار، ھايات قالىسىلەر؛ بۇ شەھەر نېمىشقا ۋەيران بولسۇن؟ **18** ئەگەر بۇلار ھەقىقەتەن پەيغەمبەرلەر بولسا ھەم پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇلاردا بولسا، ئۇلار ھازىر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمنىڭ ئۆزىدە قالغان قىممەتلىك قاچا-قۇچىلار بابىلغا ئېلىپ كېتىلمىسۇن دەپ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا دۇئا-تىلاۋەت قىلسۇن! **19** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئىككى [مىس] تۈۋرۈك، [مىس] «دېڭىز»، داس ھارۇىلىرى ۋە بۇ شەھەردە قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ **20** (بۇلارنى بولسا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەھۇدا پادىشاھى يەكونيانىنى يەھۇدادىكى ۋە يېرۇسالېمدىكى بارلىق ئېسىلزادە-ئەمەرلەر بىلەن تەڭ يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈن قىلغاندا ئۇ ئېلىپ كەتمىگەنىدى) **21** بەرھەق، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدا ۋە يېرۇسالېمدا قالغان [قىممەتلىك] قاچا-قۇچىلار توغرۇلۇق ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ **22** ئۇلارمۇ بابىلغا ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ ئۇلار مەن ئۇلاردىن قايتىدىن خەۋەر ئالىدىغان كۈنگىچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ شۇ ۋاقىت كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئېلىپ بۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن.

28

شۇ يىلدا، يەھۇدا پادىشاھى زەكەريا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدە، يەنى تۆتىنچى يىلى، بەشىنچى ئايدا، ئازىزۇرنىڭ ئوغلى، گىبىئون شەھىرىدىكى ھانانىيا پەيغەمبەر، كاھىنلار ۋە بارلىق خالايىق ئالدىدا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە ماگا: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرىۋەتتىم! **3** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مۇشۇ يەردىن ئېپكەتكەن، بابىلغا ئاپارغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى بولسا، ئىككى يىل ئۆتمەيلا مەن مۇشۇ يەرگە قايتۇرۇپ ئېپكېلىمەن؛ **4** ۋە مەن يەھۇدا پادىشاھى، يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى يەكونيانىنى يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن تەڭ مۇشۇ يەرگە قايتۇرۇپ بېرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى سۇندۇرۇۋېتىمەن!» ـ دېدى. **5** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر كاھىنلار ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە تۇرغان بارلىق خالايىق ئالدىدا ھانانىيا پەيغەمبەرگە سۆز قىلدى. **6** يەرەمىيا پەيغەمبەر مۇنداق دېدى: «ئامىن! پەرۋەردىگار شۇنداق قىلسۇن! پەرۋەردىگار سېنىڭ بېشارەت بەرگەن سۆزلىرىڭنى ئەمەلگە ئاشۇرسۇنكى، ئۇ ئۆزىنىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلار ۋە يەھۇدادىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسىنى مۇشۇ يەرگە قايتۇرسۇن! **7** لېكىن ئۆز قۇلىقىڭغا ۋە بارلىق خەلقىنىڭ قۇلىقىغا سېلىپ قويۇلىدىغان مېنىڭ بۇ سۆزۈمنى ئاگلا! **8** ـ مېنىڭ ۋە سېنىڭدىن بۇرۇن، قەدىمدىن تارتىپ بولغان پەيغەمبەرلەرمۇ نۇرغۇن پادىشاھلىقلار ۋە ئۇلۇغ دۆلەتلەر توغرۇلۇق، ئۇرۇش، ئاپەت ۋە ۋابالار توغرۇلۇق بېشارەت بېرىپ كەلگەن؛ **9** تىنچلىق-ئاۋاتلىق توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن پەيغەمبەر بولسا، شۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، ئۇ ھەقىقەتەن پەرۋەردىگار ئەۋەتكەن پەيغەمبەر دەپ تونۇلغاندۇر!». **10** ئاندىن ھانانىيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ بوينىدىكى بويۇنتۇرۇقنى ئېلىپ ئۇنى سۇندۇرۇۋەتتى. **11** ھانانىيا خەلق ئالدىدا سۆز قىلىپ: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىككى يىل ئۆتمەيلا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بارلىق ئەللەرنىڭ بوينىدىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن!» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر چىقىپ كەتتى. **12** ھانانىيا پەيغەمبەر يەرەمىيا پەيغەمبەرنىڭ بوينىدىكى بويۇنتۇرۇقنى ئېلىپ ئۇنى سۇندۇرۇۋەتكەندىن بىرئاز كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **13** بارغىن، ھانانىياغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن ياغاچتىن ياسالغان بويۇنتۇرۇقنى سۇندۇرغىنىڭ بىلەن، لېكىن ئۇنىڭ ئورنىغا تۆمۈردىن بولغان بويۇنتۇرۇقنى سېلىپ قويدۇڭ! **14** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ

مەن شۇنىڭغا بۇ بارلىق ئەللەرنىڭ بوينىغا تۆمۈردىن ياسالغان بويۇنتۇرۇقنى سالىمەنكى، تۇلار بابىل پادىشاھى نەبۇقادنەسارنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ بەرھەق، تۇلار تۇنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ؛ مەن تۇنىڭغا ھەتتا دالادىكى ھايۋانلارنىمۇ تەقدىم قىلغانىمەن». **15** ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر ھاناننيا پەيغەمبەرگە: «قۇلاق سال، ھاناننيا! پەرۋەردىگار سېنى ئەۋەتكەن ئەمەس! سەن بۇ خەلقنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنسەن! **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مانا، مەن سېنى يەر يۈزىدىن ئەۋەتىۋېتىمەن! سەن دەل مۇشۇ يىلدا تۇلىسەن، چۈنكى سەن ئادەملەرنى پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق قىلدىڭلا دەۋەت قىلغانسەن». **17** ھاناننيا پەيغەمبەر دەل شۇ يىلى يەتتىنچى ئايدا تۇلدى.

29

يەرەمىيانىڭ يېرۇسالېمدىن سۈرگۈن بولغانلار ئارىسىدىكى ھايات قالغان ئاقساقاللارغا، كاھىنلارغا، پەيغەمبەرلەرگە ۋە نېبوقادنەسار ئەسىر قىلىپ بابىلغا ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلققە يېرۇسالېمدىن يوللىغان خېتى: ـ **2** (خەت پادىشاھ يەكونياھ، خانىش، ۋەزىرلەر، يەھۇدا ۋە يېرۇسالېمدىكى شاھزادە-ئەمىرلەر ۋە ھۈنەرۋەنلەر يېرۇسالېمدىن كەتكەندىن كېيىن، **3** شافاننىڭ ئوغلى ئەلاساھنىڭ ۋە ھىلقىيانىڭ ئوغلى گەماريانىڭ قولى بىلەن يوللانغان ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا بۇ كىشىلەرنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا يوللىغان)ـ يوللىغان خەت مۇنداق: ـ **4** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى يېرۇسالېمدىن بابىلغا سۈرگۈنگە ئەۋەتكەنلەرنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** ئۆيلەرنى قۇرۇڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار، **6** ئۆيلىنىڭلار، ئوغۇل-قىزلىق بولۇڭلار، ئوغۇللىرىڭلار ئۈچۈن قىزلارنى ئېلىپ بېرىڭلار، قىزلىرىڭلارنى ئەرلەرگە ياتلىق قىلىڭلار، ئۇلارمۇ ئوغۇل-قىزلىق بولسۇن؛ شۇ يەردە كۆپەيگىلارىڭ، ئازىيىپ كەتمەڭلار، **7** مەن سىلەرنى سۈرگۈنگە ئەۋەتكەن شەھەرنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقىنى ئىزدەڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ تىنچ-ئاۋاتلىقى بولسا، سىلەرمۇ تىنچ-ئاۋات بولىسىلەر. **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئارا ئالدىڭلاردىكى پەيغەمبەرلەر ۋە سىلەرنىڭ پالچىلىرىڭلار سىلەرنى ئالداپ قېيمىسۇن؛ سىلەر ئۈلارغا كۆرگۈزگەن چۈشلەرگە قۇلاق سالماڭلار؛ **9** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ نامىمدا يالغاندىن بېشارەت بېرىدۇ؛ مەن ئۇلارنى ئەۋەتكەن ئەمەسمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **10** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلغا بېكىتىلگەن يەتمىش يىل توشقاندا، مەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كېلىپ سىلەرگە ئىلتىپات كۆرسىتىمەنكى، سىلەرنى مۇشۇ يۇرتقا قايتۇرۇشۇم بىلەن سىلەرگە قىلغان شاپائەتلىك ۋەدەمنى ئادا قىلىمەن؛ **11** چۈنكى ئۆزۈمنىڭ سىلەر توغرىلۇقۇق پىلانلىرىمنى، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان ئەمەس، تىنچ-ئاۋاتلىق ئېلىپ كېلىدىغان، ئاخىرىدا سىلەرگە ئۈمىدۋار كېلەچەكنى ئاتا قىلىدىغان پىلانلىرىمنى ئوبدان بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماڭا ندا قىلىپ، يېنىمغا كېلىپ ماڭا دۇئا قىلىسىلەر ۋە مەن سىلەرنى ئاڭلايمەن. **13** سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر ۋە مېنى تاپىسىلەر، چۈنكى سىلەر پۈتۈن قەلبىڭلار بىلەن ماڭا ئىنتىلىدىغان بولىسىلەر. **14** مەن ئۆزۈمنى سىلەرگە تاپقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن سىلەرنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، مەن سىلەرنى ھەيدىۋەتكەن بارلىق ئەللەردىن ۋە ھەيدىۋەتكەن بارلىق جايلاردىن يىغىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنى ئېلىپ، ئەسلى سۈرگۈن قىلىپ ئايرىغان يۇرتقا قايتۇرىمەن. **15** سىلەر: «پەرۋەردىگار بىزگە بابىلدا پەيغەمبەرلەرنى تىكلىدى» دېسەڭلار، **16** ئەمدى پەرۋەردىگار داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغان پادىشاھ ۋە بۇ شەھەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق خەلق، يەنى سىلەر بىلەن بىللە سۈرگۈن قىلىنمىغان قېرىنداشلىرىڭلار توغرۇلۇق شۇنى دەيدۇ: ـ **17** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈلارنى ئازابلايدىغان قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئەۋەتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۈلارنى خۇددى سېپىسغان، يېگلى بولمايدىغان ناچار ئەنجۈرلەردەك قىلىمەن؛ **18** ئۈلارنى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن قوغلايمەن، ئۈلارنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا ھەيدەپ ئايرىمەن؛ ئۈلارنى شۇ ئەللەرگە ۋەھىمە، لەنەت، دەھشەت، ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان ئوبيېكت قىلىمەن. **19** چۈنكى مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، خىزمەتكارلىرىم بولغانلىق پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ سۈزلىرىمنى ئۈلارغا ئېيتقىنىم بىلەن، ئۈلار قۇلاق سالمىغان، سىلەر [سۈرگۈن بولغانلارمۇ] ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **20** لېكىن ئى سىلەر سۈرگۈن بولغانلار، مەن يېرۇسالېمدىن بابىلغا ئەۋەتكەنلەر، پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **21** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ نامىمدا سىلەرگە يالغاندىن بېشارەت بېرىدىغان كولايانىڭ ئوغلى ئاھاب توغرۇلۇق ۋە ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەدەكىيا توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈلارنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۈلارنى كۆز ئالدىڭلاردا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ؛ **22** شۇنىڭ بىلەن ئۈلار مىسال قىلىنىپ بابىلدا تۇرغان يەھۇدادىكى بارلىق سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ ئاغزىدا: «پەرۋەردىگار سېنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ئوتىغا كاۋاپ قىلغان زەدەكىيا ۋە ئاھابدەك قىلسۇن!» دېگەن لەنەت سۈزى بولىدۇ؛ **23** چۈنكى ئۈلار ئىسرائىل ئىچىدە ئېپلاسلىق قىلغان، قوشنىلارنىڭ ئايالىرى بىلەن زىنا قىلغان ۋە مېنىڭ نامىمدا يالغان سۈزلەرنى، مەن ئۈلارغا ھېچ تاپىلمىغان سۈزلەرنى قىلغان، مەن بۇلارنى بىلگۈچى ۋە گۈۋاھ بولغۇچىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **24** «سەن يەرەمىيا نەھەلەملىك شېمايياغا مۇنداق دېگىن: ـ **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئۆز نامىڭدا يېرۇسالېمدىكى بارلىق خەلققە، كاھىن بولغان ماتاسىياھنىڭ ئوغلى زەفانىياغا ۋە بارلىق كاھىنلارغا خەتلەر يوللىغىنىڭ تۆۋەندىكىچە: ـ **26** [سەن زەفانىياغا مۇنداق يازغان]: «پەرۋەردىگار سېنى كاھىن يەھويادانىڭ ئورنىغا كاھىن تىكلىگەن ئەمەسمۇ؟ ئۇ سېنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە شۇنىڭغا نازارەتچى قىلغانىكى، بېشارەت بېرىدىغان پەيغەمبەر بولۇۋالغان ھەر بىر تەۋنى بېسىش ئۈچۈن پۇتى ۋە بوينىغا تاقاق سېلىنىشىڭ كېرەك. **27** ئەمدى سەن نېمىشقا سىلەرگە ئۆزىنى پەيغەمبەر قىلىۋالغان ئاناتوتلۇق يەرەمىيانى ئەيىبلىمىدىڭ؟ **28** چۈنكى ئۇ ھەتتا بابىلدا تۇرۇۋاتقان بىزلەرگىمۇ: «شۇ يەردە بولغان ۋاقىتسىلار ئۇزۇن بولىدۇ؛ شۇڭا ئۆيلەرنى سېلىڭلار، ئۇلاردا تۇرۇڭلار، باغلارنى بەرپا قىلىڭلار، ئۇلارنىڭ مېۋىسىنى يەڭلار» دەپ خەت يوللىدى!») **29** ـ زەفانىيا مۇشۇ خەتنى يەرەمىيا پەيغەمبەر ئالدىدا ئوقۇدى. **30** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **31** بارلىق سۈرگۈن بولغانلارغا خەت يوللاپ مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار نەھەلاملىق شەمايا توغرۇلۇق مۇناق دەيدۇ: چۈنكى مەن ئۇنى ئەۋەتمىگەن بولسامۇ، شېمايانىڭ سىلەرگە بېشارەت بېرىپ، سىلەرنى يالغانچىلىققا ئىشەندۈرگەنلىكى تۈپەيلىدىن، **32** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، نەھەلاملىق شېمايانى نەسلى بىلەن بىللە جازالايمەن؛ مۇشۇ خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ ھېچقانداق نەسلى تېپىلمايدۇ؛ ئۇ مەن ئۆز خەلقىم ئۈچۈن قىلمىچى بولغان ياخشىلىقنى ھېچ كۆرمەيدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار: ـ چۈنكى ئۇ ئادەملەرنى ماڭا ئاسىيلىققا قۇتراتتى.

30 پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ **2** ئىسرائىلنىڭ
خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ساڭا ھازىر دەيدىغان مۇشۇ بارلىق
سۆزلىرىمنى يازمىغا يازغىن؛ **3** چۈنكى مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار، ـ مەن خەلقىم ئىسرائىل ھەم يەھۇدانى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ
ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارنى ئاتا-بوۋىلىرىغا تەقدىم قىلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن،
ئۇلار ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ. **4** پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق ۋە يەھۇدا
توغرۇلۇق دېگەن سۆزلىرى تۆۋەندىكىدەك: ـ **5** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق
دەيدۇ: ـ ئاگاھلىنىدۇ ئالاقازادىلىك ھەم قورقۇنچلۇقنىڭ ئاۋازى، بولسۇن نەدە
ئامان-تىنچلىق! **6** سوراڭلار، شۇنى كۆرۈپ بېقىڭلاركى، ئەر بالا تۇغىمامدۇ؟
مەن نېمىشقا ئەمدى تولىغاققا چۈشكەن ئايالدەك ھەربىر ئەر كىشىنىڭ چاتىرىقىنى
قولى بىلەن تۇتقانلىقىنى كۆرىمەن؟ نېمىشقا يۈزلىرى تاتىرىپ كەتكەندۇ؟ **7** ئاھياي،
شۇ كۈنى دەھشەتلىكتۇر! ئۇنىڭغا ھېچقانداق كۈن ئوخشىمايدۇ، ئۇ ياقۇپنىڭ
ئازاب-ئۇقۇبەت كۈنىدۇر، لېكىن ئۇ ئۇنىڭدىن قۇتقۇزۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنىدە
ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ بويۇنتۇرۇقىنى بوينۇڭدىن ئېلىپ سۇندۇرۇۋېتىمەن،
ئاسارەتلىرىڭنى بۇزۇپ تاشلايمەن، يات ئادەملەر ئۇنى ئىككىنچى قۇللۇققا
چۈشۈرمەيدۇ. **9** شۇنىڭ ئورنىدا ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھەمدە
مەن ئۇلار ئۈچۈن قايتىدىن تىكلەيدىغان داۋۇت پادىشاھىنىڭ قۇللۇقىدا بولىدۇ.
10 ئەمدى سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئالاقازادە
بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يەرلەردىن، سېنىڭ نەسلىڭنى
سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزىمەن؛ ياقۇپ قايتىپ كېلىدۇ، ئارام تېپىپ ئازادە
تۇرىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. **11** چۈنكى مەن سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن
سەن بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن
ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۈرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛
پەقەت ئۈستۈڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن، سېنى جازاسىزلا
قويۇپ قويمايمەن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سېنىڭ زېدەڭ
داۋالىغۇسىز، سېنىڭ يارالىڭ بولسا ئىنتايىن ئېغىردۇر. **13** سېنىڭ دەۋايىڭنى
سورايدىغان ھېچكىم يوق، يارالىڭنى تاڭغۇچى يوقتۇر، ساڭا شىپالىق دورىلار
يوقتۇر، **14** سېنىڭ بارلىق ئاشنىلىرىڭ سېنى ئۇنتۇغان؛ ئۇلار سېنىڭ ھالىڭنى ھېچ
سورىمايدۇ. چۈنكى مەن سېنى دۈشمەندەك زەرب بىلەن ئۇرغانىمەن، رەھىمسىز
بىر زالىمدەك ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئۇرغانىمەن؛ چۈنكى سېنىڭ قەبىھلىكىڭ
ھەددى-ھىسابسىز، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە بولغان. **15** نېمىشقا زېدەڭ
تۈپەيلىدىن، دەرد-ئەلەمىڭ داۋالىغۇسىز بولغانلىقى تۈپەيلىدىن پەرياد كۆتۈرىسەن؟
قەبىھلىكىڭنىڭ ھەددى-ھىسابسىز بولغانلىقىدىن، گۇناھلىرىڭ ھەددىدىن زىيادە
بولغانلىقىدىن، مەن شۇلارنى ساڭا قىلغانىمەن. **16** لېكىن سېنى يۇتۇۋالغانلارنىڭ
ھەممىسى يۇتۇۋېلىنىدۇ؛ سېنىڭ بارلىق كۈشەندىلىرىڭ بولسا سۈرگۈن بولىدۇ؛
سېنى بۇلىغانلارنىڭ ھەممىسى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ؛ سېنى ئوۋ قىلغانلارنىڭ
ھەممىسىنى ئوۋلىنىدىغان قىلىمەن. **17** چۈنكى مەن ساڭا تېڭىق تېڭىپ
قويىمەن ۋە يارىلىرىڭنى ساقايتىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ چۈنكى ئۇلار
سېنى: «غېرىب-بىچارە، ھېچكىم ھالىنى سورىمايدىغان زىئون دەل مۇشۇدۇر»
دەپ ھاقارەتلىگەن. **18** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ياقۇپنىڭ
چېدىرلىرىنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ تۇرالغۇلىرى
ئۈستىگە رەھىم قىلىمەن؛ شەھەر خارابىلىرى ئۆل قىلىنىپ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ،
ئوردا-قەلئە ئۆز جايىدا يەنە ئادەمزاتلىق بولىدۇ. **19** شۇ جايلاردىن تەشەككۈر
كۈيلىرى ۋە شاد-خۇراملىق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆپەيتىمەنكى،
ئۇلار ئەمدى ئازايمايدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ ھۆرمىتىنى ئاشۇرىمەن، ئۇلار ھېچ پەس
بولمايدۇ. **20** ئۇلارنىڭ بالىلىرى قەدىمدىكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جامائىتى
ئالدىمدا مەزمۇت تۇرغۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنى خورلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن.
21 ئۇلارنىڭ بېشى ئۆزلىرىدىن بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ھۆكۈم سۈرگۈچىسى ئۆزلىرى
ئوتتۇرىسىدىن چىقىدۇ؛ مەن ئۇنى ئۆز يېنىمغا كەلتۈرىمەن، ئۇنىڭ بىلەن ئۇ ماڭا
يېقىن كېلىدۇ؛ چۈنكى يېنىمغا كەلگۈچى [جېنىنى] تەۋەككۈل قىلغۇچى ئەمەسمۇ؟
ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **22** ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ خەلقىم بولىسىلەر، مەن
سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. **23** مانا، پەرۋەردىگاردىن چىققان بىر بوران-
چاپقۇن! ئۇنىڭدىن قەھىر چىقتى؛ بەرھەق، دەھشەتلىك بىر قارا قۇيۇن چىقىپ
كەلدى؛ ئۇ پىرقىراپ رەزىللەرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **24** كۆڭۈلدىكى نىيەتلىرىنى
ئادا قىلىپ تولۇق ئەمەل قىلغۇچە، پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىپى يانمايدۇ؛
ئاخىرقى كۈنلەردە سىلەر بۇنى چۈشىنىپ يېتىسىلەر.

31 شۇ ۋاقىتتا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىلنىڭ جەمەتلىرىنىڭ
خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **2** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:
ـ قىلىچتىن ئامان قالغان خەلق، يەنى ئىسرائىل، چۆل-باياۋاندا ئىلتىپاتقا ئىگە
بولغان؛ مەن كېلىپ ئۇلارنى ئارام تاپقۇزىمەن. **3** پەرۋەردىگار يىراق يۇرتتا بىزگە
كۆرۈنۈپ: «مەن سېنى مەڭگۈ بىر مۇھەببەت بىلەن سۆيۈپ كەلدىم؛ شۇڭا مەن
تۈزگەرمەس مېھىربانلىق بىلەن سېنى تۈزۈمگە تارتىپ كەلگەنمەن. **4** مەن سېنى
قايتىدىن قۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن قۇرۇلىسەن، ئى ئىسرائىل قىزى! سەن
قايتىدىن داپلىرىڭنى ئېلىپ شاد-خۇرام قىلغانلارنىڭ ئۈستىدىلا يېڭىسەن.
5 سەن قايتىدىن ساماريەنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە ئۈزۈمزارلار تىكىسەن؛ ئۇلارنى
تىككۈچىلەر ئۈزلىرى تىكىپ، مېۋىسىنى ئۈزلىرى يەيدۇ. **6** چۈنكى ئەفرائىمنىڭ
ئېگىزلىكىدە ئۈرغان كۈزەتچىلەر: «ئۆرۈگلار، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا ئىبادەت
قىلىشقا زىئونغا چىقايلى!» ـ دەپ ندا كۆتۈرىدىغان كۈنى كېلىدۇ. **7** چۈنكى
پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ياقۇپ ئۈچۈن شاد-خۇراملىق بىلەن ناخشا
ئېيتىڭلار، ئەللەرنىڭ بېشى بولغۇچى ئۈچۈن ئايىماي كۆتۈرۈڭلار؛ جاكارلا ڭلار،
مەدھىيە ئوقۇپ: «ئى پەرۋەردىگار، سېنىڭ خەلقىڭنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ
قالدىسىنى قۇتقۇزغايسەن!» ـ دەڭلار! **8** مانا، مەن ئۇلارنى شىمالىي يۇرتلاردىن
ئېپكېلىمەن، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن يىغىمەن؛ ئۇلار ئارىسىدا تەمالار ۋە
توكۇرلار بولىدۇ، ھاملىدار ۋە تۇغىاي دېگەنلەر بىللە بولىدۇ؛ ئۇلار ئۇلۇغ بىر
جامائەت بولۇپ قايتىپ كېلىدۇ. **9** ئۇلار يىغا-زارلار كۆتۈرۈپ كېلىدۇ؛ ئۇلار
دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا ئۇلارنى يېتەكلەيمەن؛ مەن ئۇلارنى ئېرىق-تۈستەكلەر
بويىدا، ھېچ پۈتلاشمايدىغان تۈز يول بىلەن يېتەكلەيمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىلغا
ئاتا بولىمەن، ئەفرائىم بولسا مېنىڭ تۇنجى ئوغلۇمدۇر. **10** پەرۋەردىگارنىڭ
سۆزىنى ئاكلاڭلار، ئى ئەللەر، دېڭىز بويىدىكى يىراق يۇرتلارغا: ـ «ئىسرائىلنى
تارقاتقۇچى ئۇنى قايتىدىن يىغىدۇ، پادا باققۇچى پادىسىنى باققاندەك ئۇ ئۇلارنى
باقىدۇ، **11** چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنى بەدەل تۆلەپ قۇتۇلدۇرغان، ئۇنىڭغا
ھەمجەمەت بولۇپ ئۈزدىن زور كۈچلۈك بولغۇچىنىڭ چاڭگىللىرى قۇتقۇزغان!»
ـ دەپ جاكارلا ڭلار. **12** ئۇلار كېلىپ زىئوندىكى ئېگىزلىكلەردە شاد-
خۇراملىقتا توۋلايدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئىلتىپاتىدىن، يەنى يېڭى شاراپتىن، زەيتۇن
مېيىدىن، مال-ۋاراننىڭ قوزىلىرىدىن بەرق ئۈرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ جېنى خۇددى مول
سۇغىرىلغان باغدەك بولىدۇ، ئۇلار ئىككىنچى ھېچ سولاشمايدۇ. **13** شۇ چاغدا
قىزلار ئۈسىسۈلدا شادلىنىدۇ، يىگىتلەر ۋە موىسىپىتلارمۇ تەڭ شۇنداق بولىدۇ؛
چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ ئاھ-زارلىرىنى شاد-خۇراملىققا ئايلاندۇرىمەن؛ مەن
ئۇلارغا تەسەللى بېرىپ، دەرد-ئەلەمنىڭ ئورنىغا ئۇلارنى شادلىققا چۈمدۈرىمەن.

14 مەن كاھىنلارنى مولچىلىق بىلەن تويغۇزىمەن، خەلقىم ئىلتىپاتىمغا قانائەت قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **15** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ راماھ شەھىردە بىر سادا، ئاچچىق يىغا-زارنىڭ يىغانى ئاڭلىنىدۇ، ـ بۇ راھىلەنىڭ تۆز بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-زارلىرى؛ چۈنكى ئۇ بالىلىرى بولمىغاچقا، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان كۆتۈرىدۇ. **16** پەرۋەردىگار [ئۇنىڭغا] مۇنداق دەيدۇ: ـ يىغا-زارىڭنى توختات، كۆزلىرىڭنى ياشلاردىن تارت؛ چۈنكى مۇنۇ تارتقان جاپايىڭدىن مېۋە بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ئۇلار دۈشمەننىڭ زېمىندىن قايتىدۇ؛ **17** بەرھەق، كېلەچىكىڭ ئۈمىدلىك بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ۋە سېنىڭ بالىلىرىڭ يەنە ئۆز چېگىرىسىدىن كىرىپ كېلىدۇ. **18** مەن دەرۋەقە ئەفرائىمنىڭ ئۆزىنى توغرىلۇۋاتقىنىنى ئاڭلىنۇپتۇ: «سەن بىزگە شاش تورياقتا تەربىيە بەرگەندەك ساۋاق-تەربىيە بەردىڭ؛ ئەمدى بىزنى توۋا قىلدۇرغايسەن، بىز شۇنىڭ بىلەن توۋا قىلىپ قايتىپ كېلىمىز، چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزدۇرسەن؛ **19** چۈنكى بىز توۋا قىلدۇرۇلۇشىمىز بىلەن ھەقىقەتەن توۋا قىلدۇق، بىز ئۆزىمىزنى تونۇپ يەتكەندىن كېيىن، يوتىمىزنى ئۇردۇق؛ بىز ياشلىقىمىزدىكى [قىلمىشىنىڭ] شەرمى-ھاياسى تۆپەيلىدىن نومۇس قىلىپ، خىجالەتتە قالدۇق!» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. **20** ـ ئەفرائىم ماڭا نىسبەتەن جان-جىگەر بالام ئەمەسمۇ؟ چۈنكى مەن ئۇنى ئەيىبلىگەن تەقدىرىمۇ، ئۇنى ھەردائىم كۆڭۈلدە سېغىنىمەن؛ شۇڭا ئىچ-باغرىم ئۇنىڭغا ئاغرىۋاتىدۇ؛ مەن ئۇنىڭغا رەھىم قىلمىسام بولمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **21** ـ شۇڭا ئۆزۈڭگە يول بەلگىلىرىنى بېكىتىپ قويغىن؛ سەن سۈرگۈنگە ماڭغان يولغا، شۇ كۆتۈرۈلگەن يولغا كۆڭۈل قويۇپ دىققەت قىلغىن؛ ھازىر شۇ يول بىلەن قايتىپ كەل، ئى جان-جىگىرىم ئىسرائىل قىزى، مۇشۇ شەھەرلىرىڭگە قاراپ قايتىپ كەل! **22** سەن قاچانغىچە تېنەپ يۈرىسەن، ئى يولدىن چىققۇچى قىزىم؟ چۈنكى پەرۋەردىگار يەر يۈزىدە يېڭى ئىش يارىتىدۇ: ـ ئايال كىشى باتۇرنىڭ ئەتراپىدا يېيىشىپ خەۋەر ئالدۇ! **23** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئۆزلىرىگە كەلتۈرگىنىمدە يەھۇدانىڭ زېمىنىدا ۋە شەھەرلىرىدە خەقلەر يەنە [پىرۇسالىم توغرۇلۇق]: «پەرۋەردىگار سېنى بەختلىق قىلغاي، ئى ھەققانىيلىق تۇرغان جاي، پاك-مۇقەددەسلىكىنىڭ تېغى!» دەيدىغان بولىدۇ. **24** شۇ يەردە يەھۇدا ـ شەھەرلىرىدىكىلەر، دېھقانلار ۋە پادا باققۇچى كۆچمەن چارۋىچىلار ھەممىسى بىللە تۇرىدۇ. **25** چۈنكى مەن ھېرىپ كەتكەن جان ئىگىلىرىنىڭ ھاجىتىدىن چىقىمەن، ھەربىر ھالدىن كەتكەن جان ئىگىلىرىنى يېڭىلاندۇرىمەن. **26** ـ مەن [يەرەمىيا] بۇنى ئاڭلاپ ئويغاندىم، ئەتراپقا قاردىم، ناھايىتى تاتلىق ئۇخلاپ چۈشمەن. **27** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل ھەمەتىدە ۋە يەھۇدا ھەمەتىدە ئىنسان نەسلىنى ۋە ھايۋانلارنىڭ نەسلىنى تېرىپ تۇستۇرىمەن. **28** شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئۇلارنى يۇلۇش، سۈكۈش، ھالاك قىلىش، ئاغدۇرۇش ئۈچۈن، ئۇلارغا نەزىرىنى سالغاندەك، مەن ئۇلارنى قۇرۇش ۋە تىكىپ تۇستۇرۇش ئۈچۈنمۇ ئۇلارغا نەزىرىنى سالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **29** شۇ كۈنلەردە ئۇلار يەنە: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەن، شۇڭا بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇئشۇ ماقالنى ھېچ ئىشلەتمەيدۇ. **30** چۈنكى ھەربىرسى ئۆز گۇناھى ئۈچۈن ئۆلىدۇ؛ ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېگەنلەرنىڭ بولسا، ئۆزىنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ. **31** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى بىلەن يېڭى ئەھدە تۈزىمەن؛ **32** بۇ ئەھدە ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ؛ شۇ ئەھدىنى مەن ئاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۇتۇپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگىنىمدە ئۇلار بىلەن تۈزگەندىم؛ گەرچە مەن ئۇلارنىڭ يولدىشى بولغان بولسامۇ، مېنىڭ شۇ ئەھدەمنى ئۇلار بۇزغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **33** چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: ـ مەن تۈز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ ئىچىگە سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ يازىمەن. مەن ئۇلارنىڭ ئىلاھى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. **34** شۇنداق باشلاپ ھېچكىم ئۆز يېقىنىغا يا كى ئۆز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى تونۇغىن» دەپ ئۆگىتىپ يۈرمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە ھەممىسى مېنى تونۇپ بولغان بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى كەچۈرىمەن ھەمدە ئۇلارنىڭ گۇناھىنى ھەرگىز ئېسىمگە كەلتۈرمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **35** ئۇياشنى كۈندۈزدە نۇر بولسۇن دەپ بەرگەن، ئاي-يۇلتۇزلارنى كېچىدە نۇر بولسۇن دەپ بەلگىلىگەن، دولقۇنلىرىنى شارقىرىتىپ دېڭىزنى قوزغايدىغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ (ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر): ـ **36** ـ مۇشۇ بەلگىلىگەنلىرىم مېنىڭ ئالدىمدىن يوقاپ كەتسە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئەمدى ئىسرائىلنىڭ ئەۋلادلىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدىن بىر ئەل بولۇشتىن مەڭگۈگە قېلىشى مۇمكىن. **37** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ يۇقىرىدا ئاسمانلار مۇلچەرلەنسە، تۆۋەندە يەر ئۇللىرى تەكشۈرۈلۈپ بىلىنسە، ئەمدى مەن ئىسرائىلنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىنىڭ قىلغان ھەممە قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن ئۇلاردىن ۋاز كېچىپ تاشلىغۇچى بولمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **38** مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ شەھەر مەخسۇس ماڭا ئاتلىپ «ھانانىيەلنىڭ مۇناری»دىن «دوقمۇش دەرۋازىسى»غىچە قايتىدىن قۇرۇلىدۇ؛ **39** ئۇلچەم تانسى قايتىدىن ئولچەش ئۈچۈن شۇ يەردىن «گاربە دۆڭى» گىچە، ئاندىن گوئاتقا بۇرۇلۇپ سوزۇلىدۇ؛ **40** جەسەتلەر ۋە [قۇربانلىق] كۈللىرى تاشلىنىدىغان پۈتكۈل جىلغا، شۇنداقلا كىدرون دەرياسىغىچە ھەم شەرقكە قارايدىغان «ئات دەرۋازىسى»نىڭ دوقمۇشىغىچە ياتقان ئېتىزلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگارغا پاك-مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ شەھەر قايتىدىن ھېچ يۇلۇپ تاشلانمايدۇ، ھەرگىز قايتىدىن ئاغدۇرۇپ تاشلانمايدۇ.

32

يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئوننىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن كەلگەن سۆز تۇۋەندە خاتىرىلەنگەن (شۇ يىل نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئىدى؛ **2** شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى قورشۇۋالغانىدى؛ يەرەمىيا پەيغەمبەر بولسا يەھۇدا پادىشاھىنىڭ ئوردىسىدىكى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قاماپ قويۇلغانىدى. **3** چۈنكى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ئۇنى ئەيىبلەپ: «نېمىشقا سەن: «مانا، مەن بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا كالدىيلەرنىڭ قولىدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ چۈنكى ئۇ بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمای قالمايدۇ، ئۇ ئۆزىنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىدۇ، ئۆز كۆزى بىلەن ئۆزىنىڭ كۆزىگە قارايدۇ. ئۇ زەدەكىيانى بابىلغا ئاپىرىدۇ، ئۇ مەن ئۇنىڭغا يېقىنلىشىپ تولۇق بىر تەرەپ قىلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ سىلەر كالدىيلەر بىلەن قارشىلاشسا گالىرمۇ غەلبە قىلالمايسىلەر! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار» ـ دەپ بېشارەت بېرىسەن؟» ـ دەپ ئۇنى قاماپ قويغانىدى). **6** يەرەمىيا: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەن ـ دېدى: ـ **7** مانا، تاغاڭ شاللۇمنىڭ ئوغلى ھانامەئەل ينىڭغا كېلىپ: «ئۆزۈڭ ئۈچۈن ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋال، چۈنكى ئۇنى سېتىۋېلىشقا سېنىڭ ھەققىمەتلىك ھوقۇقۇڭ بار» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ دېگىنىدەك تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەئەل، قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ينىمغا كېلىپ ماڭا: «بىنيامىننىڭ زېمىنىدىكى مېنىڭ ئاناتوتتىكى ئېتىزىمنى سېتىۋالغايسەن، چۈنكى ھەققىمەت

هوقۇق سىنىڭىدۇر، تۆزۈك تۆچۈن سېتىۋال» ـ دېدى، ئاندىن مەن بۇنىڭ
ھەققىدە‌تەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتىم. 9 شۇڭا مەن
تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەتئەلدىن ئاناتوتتىكى بۇ ئېتىزنى سېتىۋالدىم، پۇلنى، يەنى ئون
يەتتە شەكەل كۈمۈشنى گىرگە سېلىپ تۆلىدىم. 10 مەن توختام خېتىگە ئىمزا
قويۇپ، ئۇستىگە مۇھۇرنى بېسىپ پېچەتلىدىم، بۇنىڭغا گۇۋاھچىلارنى گۇۋاھ
بەرگۈزدۈم، كۈمۈشنى تارازىغا سالدىم؛ 11 توختام خېتىنى قولۇمغا ئالدىم،
ـ بىرسىدە سودا تۈزۈمى ۋە شەرتلىرى خاتىرىلىنىپ پېچەتلەنگەن، يەنە بىرسى
پېچەتلەنمىگەندى ـ 12 ۋە مەن تاغامنىڭ ئوغلى ھانامەتئەلنىڭ كۆز ئالدىدا، بۇ
سودا خېتىگە ئىمزا قويغان گۇۋاھچىلار ۋە قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا ئولتۇرغان
يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى ئالدىدا خەتلەرنى ماتاسىپاھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ
ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇردۇم. 13 ئۇلارنىڭ ئالدىدا مەن بارۇققا مۇنداق
تاپىلاپ دېدىم: ـ 14 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار
ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەتلەرنى، يەنى پېچەتلەنگەن ۋە
پېچەتلەنمىگەن بۇ توختام خەتلىرىنى ئېلىپ، بۇلار تۆزۈن ۋاقىتقىچە ساقلانسۇن
دەپ ساپال ئىدىش ئىچىگە سالغىن؛ 15 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری
بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ كەلگۈسىدە بۇ
زېمىندا ھەم ئۆيلەر، ھەم ئېتىزلار، ھەم ئۆزۈمزارلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ.
16 مەن توختام خېتىنى نېرىيانىڭ ئوغلى بولغان بارۇققا تاپشۇرغاندىن كېيىن،
پەرۋەردىگارغا دۇئا قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ 17 «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار!
مانا، سەن ئاسمان-زېمىننى تۆزۈكۈنۈڭ زور قۇدرىتىڭ ۋە سوزۇلغان بىلىكىڭ
بىلەن ياسىغانسەن، ساڭا ھېچقانداق ئىش تەس ئەمەستۇر؛ 18 سەن مىڭلىغان
كىشىلەرگە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىسەن ھەمدە ئاتىلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ
جازاسىنىمۇ كېيىن بالىلىرىنىڭ قوينىغا قايتۇرىسەن، ئاھ سەن ئۇلۇغ، قۇدرەت
ئىگىسى تەڭرىدۇرسەن ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار
سېنىڭ نامىڭدۇر؛ 19 ئوي-نىشانلىرىڭدا ئۇلۇغ، قىلغان ئىشلىرىڭدا قۇدرەتلىكسەن،
كۆزلىرىڭ بىلەن ئىنسان بالىلىرىنىڭ تۆز يوللىرى ۋە قىلغانلىرىنىڭ مېۋىسى بويىچە
ھەربىرىگە [ئىنئام ياكى جازا] قايتۇرۇش تۆچۈن، ئۇلارنىڭ بارلىق يوللىرىنى
كۆزلىگۈچىدۇرسەن؛ 20 ـ سەن بۇگۈنكى كۈنگىچە مىسىر زېمىندا، ئىسرائىل
ئىچىدە ھەم بارلىق ئىنسانلار ئارىسىدا مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ھەم كارامەتلەرنى
ئايان قىلىپ كەلگەنسەن، شۇنداقلا ئۆزۈڭگىچە سېنىڭ نامىڭ ئېغىزدىن-ئېغىزغا
تارقىلىپ كەلمەكتە. 21 سەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك
قولۇڭ، سوزۇلغان بىلىكىڭ ۋە دەھشەتلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر قۇدرەتلىك
ئىسرائىلنى مىسىر زېمىندىن چىقارغانسەن؛ 22 سەن ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىغا
تەقدىم قىلىمەن دەپ قەسەم قىلغان، سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان بۇ
زېمىننى تەقدىم قىلغانسەن. 23 ئۇلار دەرۋەقە زېمىنغا كىرىپ ئۇنىڭغا ئىگە
بولغان؛ لېكىن ئۇلار سېنىڭ ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىغان، تەۋرات-قانۇنۇڭدا
ماڭمىغان؛ ئۇلارغا ئەمر قىلغانلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئەمەل قىلمىغان، شۇڭا
سەن بۇ كۈلپەتلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەنسەن. 24 مانا،
شەھەرنى بىسىپ كىرىش ئۈچۈن سېپىلغا سېلىپ چىقىرىلغان دۈگۈلۈك-پوتەيلەرگە
قارىغايسەن! قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا تۆپەيلىدىن شەھەر ھۆجۈم قىلىۋاتقان
كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلماي قالمايدۇ، سەن ئالدىنئالا ئېيتقىنىڭ ھازىر ئەمەلگە
ئاشۇرۇلدى، مانا، تۆزۈكۈ كۆرىسەن. 25 لېكىن سەن، ئى رەب پەرۋەردىگار،
گەرچە شەھەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدىغان بولسىمۇ، ماڭا: «تۆزۈكۈ
تۆچۈن ئېتىزنى كۈمۈشكە سېتىۋال ۋە بۇنى گۇۋاھچىلارغا كۆرگۈزگىن!؟» ـ
دېدىڭ». 26 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە:
ـ 27 مانا، مەن پەرۋەردىگار، بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ خۇداسىدۇرمەن؛ ماڭا
تەس چۈشىدىغان بىرەر ئىش بارمىدۇ؟ 28 شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ
مانا، مەن بۇ شەھەرنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا ۋە بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ
قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇلار ئۇنى ئىگىلىۋالىدۇ. 29 بۇ شەھەرگە ھۇجۇم قىلىۋاتقان
كالدىيلەر ئۇنىڭغا بىسىپ كىرىپ ئوت قويۇپ ئۇنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ئۇلار
شەھەردىكىلەرنىڭ ئۆيلىرىنىمۇ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ئۇلار بۇ ئۆيلەرنىڭ ئۈگزىلىرى
ئۈستىدە مېنى غەزەپلەندۈرۈپ باتىلغا ئىسرىق ياققان، يات ئىلاھلارغا شاراب
ھەدىيىلىرىنى قۇيغان. 30 چۈنكى ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار ياشلىقىدىن تارتىپ
كۆز ئالدىمدا پەقەت رەزىللىكلا قىلىپ كەلمەكتە؛ ئىسرائىللار پەقەتلا ئۆز
قوللىرى ياسىغانلار بىلەن غەزەپىمنى قوزغىغاندىن باشقا ئىش قىلمىغان، ـ دەيدۇ
پەرۋەردىگار. 31 چۈنكى بۇ شەھەر قۇرۇلغان كۈندىن تارتىپ بۈگۈنكى
كۈنگىچە مېنىڭ غەزىپىم ۋە قەھرىمنى شۇنداق قوزغىغۇچى بولۇپ كەلدىكى،
مەن ئۇنى ئۆز يۈزۈم ئالدىدىن يوقاتقىسام بولىدىغۇ. 32 ئىسرائىللار ۋە يەھۇدالار
ـ ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى، ئەمىرلىرى كاھىنلىرى، پەيغەمبەرلىرى،
يەھۇدا ئادەملىرى ۋە يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ مېنى غەزەپلەندۈرگەن بارلىق
رەزىللىكى تۈپەيلىدىن [شەھەرنى يوقىتىمەن]. 33 ئۇلار ماڭا يۈزىنى قاراتقان
ئەمەس، بەلكى ماڭا ئارقىسىنى قىلىپ تەتۈر قارىغان؛ گەرچە مەن تاڭ
سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئۇلارغا ئۆگەتكەن بولسامۇ، ئۇلار ئاڭلىماي تەلىم-
تەربىيىنى قوبۇل قىلمىشى ۋەت قىلغان. 34 ئۇلار ئۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە
يېرگىنچلىك بۇتلىرىنى سېلىپ ئۇنى بۇلغىغان؛ 35 ئۇلار ئۆز ئوغۇل-قىزلىرىنى
ئوتتىن ئوتكۈزۈپ «مولەك» كە ئاتاپ قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن «ھىنوم‌نىڭ
ئوغلىنىڭ جىلغىسى»دىكى، باتىلغا بېغىشلانغان «يۇقىرى جايلار»نى قۇرۇپ
چىققان؛ مەن ئۇلارنىڭ بۇنداق ئىش قىلمىشىنى زادى بۇيرۇپ باقمىغانمەن؛
ئۇلارنىڭ يەھۇدانى گۇناھقا پاتقۇزۇپ، مۇشۇنداق لەنەتلىك ئىش قىلىشۇن
دېگەن نىيىتىدە ھېچقاچان بولۇپ باقمىغانمەن. 36 سىلەر مۇشۇ شەھەر
توغرۇلۇق: «دەرھەقىقەت، ئۇ قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا ئارقىلىق بابىل
پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ!» ـ دەۋاتىسىلەر؛ لېكىن پەرۋەردىگار ـ
ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇشۇ شەھەر توغرۇلۇق ھازىر مۇنداق دەيدۇ: ـ 37 مانا،
مەن ئۇلارنى غەزىپىم، قەھرىم ۋە زور ئاچچىقىم بىلەن ھەيدىۋەتكەن بارلىق
پادىشاھلىقلاردىن يىغىمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن مۇشۇ يەرگە ئېپكېلىمەن،
ئۇلارنى ئامان-تىنچلىقتا ئۆرۈنلەشتۈرىمەن. 38 ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن
ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 39 مەن ئۇلار ۋە ئۇلاردىن كېيىن بولغان بالىلىرىنى
بارلىق كۈنلىردە مەندىن ئەيمىنىپ ياخشىلىق كۆرسۈن دەپ، ئۇلارغا بىر
قەلب، بىر يولنى ئاتا قىلىمەن. 40 مەن ئۇلارغا ئىلتىپات قىلىشتىن قولۇمنى
ئىككىنچى ئۈزمەسلىكىم ئۈچۈن ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن؛
ئۇلارنىڭ قايتىدىن يېنىمدىن چەتلىمەسلىكى ئۈچۈن مەن قەلبىگە قورقۇنچۇمنى
سالىمەن. 41 مەن ئۇلارغا ياخشىلىق ئاتا قىلىشتىن ھۇزۇر ئېلىپ شادلىنىمەن
ۋە پۈتۈن قەلبىم، پۈتۈن جېنىم بىلەن ئۇلارنى مۇشۇ زېمىنغا تىكىپ تۇرغۇزىمەن!
42 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن خۇددى بۇ خەلقىنىڭ بېشىغا بۇ
دەھشەتلىك كۈلپەتنىڭ ھەممىسىنى چۈشۈرگىنىمدەك، مەن ئۇلار توغرۇلۇق
ۋەدە قىلغان بارلىق بەخت-بەركەتلەرنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛
43 سىلەر مۇشۇ زېمىن توغرۇلۇق: «ئۇ ۋەيرانە، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىزدۇر،
كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلغان!» دەيسىلەر. لېكىن كەلگۈسىدە ئۇنىڭدا
ئېتىزلار قايتىدىن سېتىۋېلىنىدۇ! 44 بىنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى
يېزىلىرىدا، يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە، [جەنۇبتىكى] تاغلىق شەھەرلىرىدە، غەربتىكى
«شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىي بىياۋانلىرىدىكى
شەھەرلەردىمۇ كىشىلەر قايتىدىن كۆمۈشكە ئېتىزلارنى سېتىۋالىدۇ، توختام

خەتلىرىگە ئىمزا قويىدۇ، مۇھۇرلەپ، گۆزۈاھىچلارنى گۆزۈاھقا ھازىر قىلدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

33 يەرەمىيا تېخى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا قامىپ قويۇلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 2 ئىشنى قىلغۇچى مەن پەرۋەردىگار، ئىشنى شەكىللەندۈرگۈچى ھەم ئۇنى بېكىتكۈچى مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيمەن ـ پەرۋەردىگار مېنىڭ نامىمدۇر ـ 3 ماڭا ئىلتىجا قىل، مەن ساڭا جاۋاب قايتۇرىمەن، شۇنداقلا سەن بىلمەيدىغان، بۇيۇك ھەم تىلسىمات ئىشلارنى ساڭا ئايان قىلىمەن. 4 چۈنكى [دۈشمەنىنىڭ] دۆلۈڭ-پوتەيلىرىگە ھەم قىلىچىغا تاقابىل تۇرۇشقا ئىستىھكاملار قىلىش ئۈچۈن چېقىلغان بۇ شەھەردىكى ئۆيلەر ۋە يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ ئوردىلىرى توغرۇلۇق ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 5 «كالدىيلەر بىلەن قارشىلىشىمەن» دەپ شەھەرگە كىرگەنلەرنىڭ ھەممىسى، پەقەت مەن غەزىپىم ۋە قەھرىمدە ئۇرۇۋەتكەنلەرنىڭ جەسەتلىرى بىلەن بۇ ئۆيلەرنى تولدۇرۇش ئۈچۈن كەلگەنلەر، خالاس. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكى تۈپەيلىدىن يۈزۈمنى بۇ شەھەردىن ئۆرۈپ يوشۇرغانىمەن. 6 ھالبۇكى مانا، مەن بۇ شەھەرگە شىپا قىلىپ دەردىگە دەرمان بولىمەن؛ مەن ئۇلارنى ساقايتىمەن، ئۇلارغا چەكسىز ئارامبەخش ھەم ھەققەتنى يېشىپ ئايان قىلىمەن. 7 مەن يەھۇدانى ھەم ئىسرائىلنى سۈرگۈندىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ ئۇلارنى ئاۋۋالقىدەك قۇرۇپ چىقىمەن. 8 مەن ئۇلارنى مەن بىلەن قارشىلىشىپ گۇناھقا پېتىپ سادىر قىلغان بارلىق قەبىھلىكىدىن پاكلاندۇرىمەن، مېنىڭ ئالدىمدا گۇناھقا پېتىپ، ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قەبىھلىكلىرىنى كەچۈرىمەن؛ 9 يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپاتنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بۇ [شەھەر] كىشىنى شادلاندۇرۇپ، تۆزۈمگە مەدھىيەلەرنى قوزغاپ، شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ نام-شۆھرەت ھاسىل قىلىدۇ؛ ئەللەر مەن ئۇلارغا يەتكۈزگەن بارلىق ئىلتىپات ۋە ئارامبەخشلىكتىن [مەندىن] قورقۇپ تىترەيدىغان بولىدۇ. 10 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مۇشۇ يەر توغرۇلۇق: «تۇ بىر خارابلىك، ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولدى!» دەيسىلەر ـ دۇرۇس. لېكىن خارابە بولغان، ئادەمزاتسىز، ئاھالىسىز، ھايۋاناتسىز بولغان يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدە ۋە يېرۇسالېم كوچىلىرىدا 11 يەنە تاماشىنىڭ ساداسى، شاد-خۇرام‌لىق ساداسى ۋە توي بولۇۋاتقان يېگىت-قىزنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ، شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە «تەشەككۇر قۇربانلىقلىرى»نى ئاپارغانلارنىڭ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتىڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، ئۇنىڭ مۇھەببىتى مەڭگۈلۈكتۇر» دەيدىغان ئاۋازلىرى قايتىدىن ئاڭلىنىدۇ، چۈنكى مەن سۈرگۈن بولغانلارنى قايتۇرۇپ زېمىندىكى ئاۋاتلىقنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 12 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خارابە بولغان ئادەمزاتسىز ۋە ھايۋاناتسىز بولغان بۇ يەردە ۋە ئۇنىڭ بارلىق شەھەرلىرىدە قوي باققۇچىلارنىڭ ئۆز پادىلىرىنى ياتقۇزىدىغان قوتانلىرى قايتىدىن بار بولىدۇ. 13 [جەنۇبىي] تاغلىقتىكى شەھەرلەردە، [غەربتىكى] يەھۇدانىڭ «شەفەلاھ» ئېگىزلىكىدىكى شەھەرلەردە، جەنۇبىي بايا‌ۋاتلاردىكى شەھەرلەردە، بىنيامىننىڭ يۇرتىدا، يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى يېزىلىردا ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىدىمۇ قوي پادىلىرى ئۇلارنى سانىغۇچىنىڭ قولى ئاستىدىن قايتىدىن ئۆتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 14 مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ھەم يەھۇدا جەمەتىگە ئېيتقان شەپقەتلىك ۋەدەمگە ئەمەل قىلىمەن. 15 شۇ كۈنلەر ۋە ئۇ چاغدا مەن داۋۇت نەسىلىدىن «ھەققانىي شاخ»نى زېمىندا ئۆستۈرۈپ چىقىرىمەن؛ ئۇ زېمىندا ئوغرا ھۆكۈم ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزىدۇ. 16 شۇ كۈنلەردە يەھۇدا قۇتقۇزۇلىدۇ، يېرۇسالېم ئارامبەخشتە ئولتۇرىدۇ، [شۇ چاغدا] يېرۇسالېم: «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزدۇر» دېگەن نام بىلەن ئاتىلىدۇ. 17 چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ داۋۇتنىڭ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا لايىق نەسىلى ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ، 18 ياكى لاۋىيلاردىن بولغان كاھىنلاردىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئاشلىق ھەدىيەسى ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى مېنىڭ ئالدىمدا دائىم سۈندىدىغان ئادەم ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ. 19 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 20 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مېنىڭ كۈندۈز بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى ۋە كېچە بىلەن تۈزگەن ئەھدەمنى بۇزۇپ، كۈندۈز ۋە كېچىنى ئۆز ۋاقتىدا كەلمەيدىغان قىلىپ قويىساڭلار، 21 شۇ چاغدا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت بىلەن تۈزگەن ئەھدەم بۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا: «ئۆز تەختىگە ھۆكۈم سۈرىدىغان بىر ئوغلۇڭ دائىم بولىدۇ» دېگىنىم ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ ۋە خىزمەتكارلىرىم، كاھىنلار بولغان لاۋىيلار بىلەن تۈزگەن ئەھدەم بۇزۇلغان بولىدۇ. 22 ئاسمانلاردىكى قوشۇنلار بولغان يۇلتۇزلارنى ساناپ بولغىلى بولمىغاندەك، دېڭىزدىكى قۇملارنى ئۆلچەپ بولغىلى بولمىغاندەك، مەن قۇلۇم داۋۇتنىڭ نەسىلىنى ۋە ئۆزۈمگە خىزمەت قىلىدىغان لاۋىيلارنى كۆپەيتىمەن. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 24 بۇ خەلقنىڭ: «پەرۋەردىگار ئۆزى تاللىغان بۇ ئىككى جەمەتىنى ۋاز كېچىپ، ئۇلارنى تاشلىدى» دېگىنىنى بايقىمىدىڭمۇ؟ شۇڭا ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى: «كەلگۈسىدە ھېچ بىر ئەل-دۆلەت بولمايدۇ» دەپ كۆزگە ئىلمايدۇ. 25 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ كۈندۈز ۋە كېچىنى بېكىتكەن ئەھدەم ئۆزگىرىپ كەتسە، ياكى ئاسمان-زېمىندىكى قانۇنىيەتلەرنى بېكىتمىگەن بولسام، 26 مەن ياقۇبنىڭ نەسىلىدىن ۋە داۋۇتنىڭ نەسىلىدىن ۋاز كېچىپ ئۇلارنى تاشلايدىغان بولىمەن، شۇنىڭدەك ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇبنىڭ نەسىلى ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرۈش ئۈچۈن [داۋۇتنىڭ] نەسىلىدىن ئادەم تاللىمايدىغان بولىمەن! چۈنكى بەرھەق، مەن ئۇلارنى سۈرگۈنلۈكتىن قايتۇرۇپ ئۇلارنى ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ئۇلارغا رەھىمدىللىق كۆرسىتىمەن.

34 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، پۈتۈن قوشۇنى ۋە ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنغان بارلىق پادىشاھلىقلار ۋە ئەللەرنىڭ ھەممىسى يېرۇسالېمغا ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى بارلىق شەھەرلەرگە جەڭ قىلغان ۋاقتىدا، پەرۋەردىگاردن يەرەمىياغا كەلگەن سۆز: ـ 2 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ زەدەكىيانىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ شەھەرنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، ئۇ ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 3 سەن بولساڭ، ئۇنىڭ قولىدن قاچالمايسەن، بەلكى سەن ئۇتۇلۇپ ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن، سېنىڭ كۆزلىرىڭ بابىل پادىشاھىنىڭ كۆزلىرىگە قارايدۇ، ئۇنىڭ بىلەن يۈز تۇرانە سۆزلىشىسەن ۋە سەن بابىلغا سۈرگۈن بولۇپ كېتىسەن. 4 لېكىن، ئى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا؛ پەرۋەردىگار سېنىڭ ئۈغراڭدا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن قىلىچ بىلەن ئۆلمەيسەن؛ 5 سەن ئامان-تىنچلىقتا ئۆلىسەن؛ ئاتا-بوۋىلىرىڭ بولغان ئۆزۈڭدىن ئىلگىركى پادىشاھلار ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ خۇشۇيى ياقىنادەك ئۇلار ئوخشاشلا سەن ئۈچۈنمۇ [خۇشبۇيى] ياقىدۇ، ئۇلار سەن ئۈچۈن: «ئاھ، شاھىم!» دەپ ماتەم تۇتىدۇ، چۈنكى مەن شۇنداق ۋەدە قىلغانىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ئاندىن يەرەمىيا پەيغەمبەر بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىياغا يېرۇسالېمدا ئېيتتى. 7 شۇ چاغدا بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنى

يېرۇساېمدا ۋە يەھۇدادىكى قالغان شەھەرلەردە، يەنى لاقىشتا ۋە ئازىكاھتا جەڭ قىلۋاتاتتى؛ چۈنكى يەھۇدادىكى مۇستەھكەم شەھەرلەر ئارىسىدىن پەقەت بۇلارلا ئىشغال بولمىغانىدى. **8** پادىشاھ زەدەكىيا [قۇللىرىمىزغا] ئازادلىق جاكارلايلى دەپ يېرۇساېمدىكىلەرنىڭ ھەممىسى بىلەن ئەھدىنى كېيىنسە تۈزگەندىن كېيىن، پەرۋەردىگاردىن تۇۋەندىكى بۇ سۆزنى يەرەمىياغا كەلدى **9** (ئەھدە بويىچە ھەربىرى تۆز ئىبرانىي قۇللىرىنى، ئەر بولسۇن، قىز-ئايال بولسۇن، قويۇۋېتىشى كېرەك ئىدى؛ ھېچقايسىسى تۆز قېرىندىشى بولغان يەھۇدىينى قۇللۇقتا قالدۇرماسلىقى كېرەك ئىدى. **10** ئەھدىگە قوشۇلغان بارلىق ئەمىرلەر ۋە بارلىق خەلق شۇنىڭغا، يەنى ھەرقايسىسىمز تۆز قۇلى ياكى دېدىكىنى قويۇۋېتەيلى، ئۇلارنى قۇللۇقتا قالدۇرۇۋەرمەيلى دېگەن سۆزىگە بويسۇندى. ئۇلار بويسۇنۇپ ئۇلارنى قويۇۋەتتى. **11** لېكىن ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بۇ يولدىن يېنىپ قويۇۋەتكەن قۇل-دېدەكلەرنى تۆزىگە قايتۇرۇۋالدى. ئۇلار بۇلارنى قايتىدىن مەجبۇرىي قۇل-دېدەك قىلۋالدى). **12** ـ شۇ چاغدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **13** ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى مىسىرنىڭ زېمىندىن، يەنى «قۇللۇق ئۆيى»دىن چىقارغىنىمدا، ئۇلار بىلەن ئەھدە تۈزگەندىم؛ **14** [شۇ ئەھدە بويىچە] ھەربىرىڭلار يەتتىنچى يىلدا سىلەرگە تۆزىنى ساتقان ھەرقايسى قېرىندىشىڭلار بولغان ئىبرانىي كىشىلىرىنى قويۇۋېتىشىڭلار كېرەك؛ ئۇ قۇللۇقۇڭدا ئالتە يىل بولغاندىن كېيىن، سەن ئۇنى ئازادلىققا قويۇۋېتىشىڭ كېرەك، دېگەنىدىم. لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بۇنى ئاڭلىماي ھېچ قۇلاق سالمىغان. **15** لېكىن سىلەر بولساڭلار، [شۇ يامان يولدىن] يېنىپ، كۆز ئالدىمدا دۇرۇس ئىشنى كۆرۈپ، ھەربىرىڭلار تۆز يېقىنىغا «ئازاد بول» دەپ جاكارلىدىڭلار، شۇنىڭدەك تۆز نامىم بىلەن ئاتالغان ئۆيدە ئەھدە تۈزۈدىڭلار؛ **16** لېكىن سىلەر يەنە يېنىپ مېنىڭ ئىسمىمغا داغ كەلتۈرۈپ، ھەربىرىڭلار تۆز رايىغا قويۇۋەتكەن قۇلۇنى ھەم ئىختىيارىغا قويۇۋەتكەن دېدەكنى قايتۇرۇۋېلىپ قايتىدىن تۆزۈڭلارغا قۇل-دېدەك بولۇشقا مەجبۇرلىدىڭلار. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ماڭا قۇلاق سالمىدىڭلار، ھەربىرىڭلار تۆز قېرىندىشىڭلارغا، ھەربىرىڭلار تۆز يېقىنىڭلارغا ئازاد بولۇڭلار دەپ ھېچ جاكارلىمىدىڭلار؛ مانا، مەن سىلەرگە بىر خىل ئازادلىقنى ـ يەنى قىلىچقا، ۋاباغا ۋە قەھەتچىلىككە بولغان بىر ئازادلىقنى جاكارلايمەن؛ سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلىقلارغا بىر ۋەھشەت باسقۇچى قىلىمەن. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەھدەمنى بۇزغان، كۆز ئالدىمدا كېسىپ تۆزگەن ئەھدىنىڭ سۆزلىرىگە ئەمەل قىلمىغان كىشىلەرنى بولسا، ئۇلار تۆزلىرى سويۇپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئوتتۇرىسىدىن ئوتكەن ھېلىقى موزايدەك قىلىمەن؛ **19** يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى ۋە يېرۇساېمنىڭ ئەمىرلىرى، ئوردىدىكى ئەلەمدارلار، كاھىنلار، شۇنىڭدەك موزاينىڭ ئىككى پارچىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتكەن بارلىق خەلقنى بولسا، **20** مەن ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن جەسىدىلىرى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە زېمىندىكى ھايۋانلارغا ئوزۇق بولىدۇ؛ **21** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنمۇ دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا، جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ قولىغا، شۇنداقلا سىلەرگە ھۇجۇم قىلىشتىن چېكىنىپ ئۆتۈرغان بابىل پادىشاھىنىڭ قوشۇنىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. **22** مانا، مەن ئەمر قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ۋە ئۇلار بۇ شەھەر ئالدىغا يەنە كېلىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىپ ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ؛ ۋە مەن يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىنى ۋەيرانە، ھېچ ئادەمزاتسىز قىلىمەن.

35 يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ كۈنلىردە، پەرۋەردىگاردىن يەرەمىياغا سۆز كېلىپ: ـ **2** «رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلار بىلەن سۆزلىشىپ ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە ئاپىرىپ، ئۇنىڭ كىچىك ئۆيلىرىنىڭ بىرىگە تەكلىپ قىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا شاراب ئۇتقىن» ـ دېيىلدى. **3** شۇنىڭ بىلەن مەن خابازىنىيانىڭ نەۋرىسى، يەرەمىيانىڭ ئوغلى جائازانىيانى، ئۇنىڭ ئۇكىلىرىنى ۋە بارلىق بالا-چاقىلىرىنى، شۇنىڭدەك رەكابنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى ئېلىپ كېلىشكە چىقتىم؛ **4** مەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە، ئىگدالىيانىڭ ئوغلى، خۇدانىڭ ئادىمى بولغان ھاناننىڭ ئوغۇللىرىغا تەۋەلىك ئۆيگە ئاپاردىم؛ بۇ ئۆي ئەمىرلەرنىڭ ئۆينىڭ يېنىدا، شاللۇمنىڭ ئوغلى، ئىشىكچاقار ماتاسىيانىڭ ئۆينىڭ ئۈستىدە ئىدى؛ **5** مەن رەكابنىڭ جەمەتىدىكىلەرنىڭ ئالدىغا شارابقا لىق تولغان پىيالىلەر ۋە قەدەھلەرنى قويۇپ ئۇلارغا: «شارابقا ئىچىڭ تېگىڭلار!» ـ دېدىم. **6** ئۇلار ماڭا مۇنداق دېدى: «بىز شارابنى ئىچمەيمىز؛ چۈنكى ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداب بىزگە: «سىلەر ۋە ئوغۇل-ئەۋلادلىرىڭلار زادى شاراب ئىچمەڭلار؛ **7** يەنە كېلىپ ئۆيلەرنى قۇرماڭلار، نە ئۇرۇق تېرىماڭلار، نە ئۈزۈمزارلارنى تىكمەڭلار، نە بۇلاردىن ھېچقايسىسىغا زادى ئىگە بولماڭلار؛ بارلىق كۈنلىرىڭلاردا چېدىرلاردا ئولتۇرۇڭلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئولتۇرۇۋاتقان زېمىندا ئۇزۇن كۈنلەرنى كۆرىسىلەر» ـ دەپ ئەمر قالدۇرغان. **8** شۇنىڭ بىلەن بىزنىڭ ئەجدادىمىز رەكابنىڭ ئوغلى يوناداپنىڭ: «بارلىق كۈنۈڭلەردە زادى شاراب ئىچمەڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سېلىپ، بىز ۋە بىزنىڭ ئاياللىرىمىز ھەم ئوغۇل-قىزلىرىمىز ئۇنىڭ ئەمرىگە تولۇق ئەمەل قىلىپ كەلگەنمىز؛ **9** بىز يەنە ئولتۇرغۇدەك ئۆيلەرنى سالمىغان، بىزدە ھېچ ئۈزۈمزار، ئېتىز، ئۇرۇق دېگەنلەر يوق؛ **10** بەلكى بىز چېدىرلاردا ئولتۇرۇپ كەلدۇق، ئەجدادىمىز يوناداپنىڭ بىزگە بارلىق ئەمر قىلغانلىرىغا ئەمەل قىلىپ كەلدۇق. **11** لېكىن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زېمىنغا ھېسىپ كىرگەندە، شۇنداق ئىش بولدىكى، بىز: «بارايلى، كالدىيەلەرنىڭ قوشۇنى ھەم سۈرىيەنىڭ قوشۇنىدىن قېچىپ يېرۇسالېم شەھىرىگە كىرەيلى» ـ دېدۇق. مانا شۇ سەۋەبتىن يېرۇساېمدا ئولتۇرۇۋاتىمىز». **12** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **13** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بارغىن، يەھۇدادىكىلەر ۋە يېرۇساېمدا ئولتۇرۇۋاتقانلارغا مۇنداق دېگىن: ـ بۇنىڭدىن تەربىيە ئالمامسىلەر، شۇنىڭدەك مېنىڭ سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **14** ـ مانا، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداپنىڭ ئوغۇل-پەرزەنتلىرىگە «شاراب ئىچمەڭلار» دەپ تاپىلىغان سۆزلىرىگە ئەمەل قىلىنىپ كەلگەن؛ بۇگۈنكى كۈنگىچە ئۇلار ھېچ شاراب ئىچمەي باقمىغان، چۈنكى ئۇلار ئاتىسىنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلغان. لېكىن مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ سىلەرگە سۆز قىلىپ كەلگەن بولساممۇ، سىلەر ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانسىلەر. **15** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتىپ: «ھەربىرىڭلار ھازىر تۆز رەزىل يولۇڭلاردىن يېنىپ، قىلمىشىڭلارنى تۈزىتىڭلار، باشقا ئىلاھلارغا ئەگىشىپ چوقۇنماڭلار، شۇنداق قىلساڭلار مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ئولتۇرۇۋېرىسىلەر» دەپ كەلگەنىدىم؛ لېكىن سىلەر ماڭا قۇلاق سالماي ھېچ ئاڭلىمىغانسىلەر. **16** بەرھەق، رەكابنىڭ ئوغلى يوناداپنىڭ ئەۋلادلىرى ئاتىسىنىڭ ئۇلارغا تاپىلىغان ئەمرىگە ئەمەل قىلغان؛ لېكىن بۇ خەلق ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغانىدۇر. **17** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن يەھۇدانىڭ ئۈستىگە ھەم يېرۇساېمنىڭ ئۈستىگە مەن ئالدىنئالا ئېيتقان بارلىق بالا-ئىشىپەتنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارغا

سۆز قىلغان، لېكىن ئۇلار ئاڭلىمىغان؛ مەن ئۇلارنى چاقىرغان، لېكىن ئۇلار جاۋاب بەرمىگەن». **18** ئاندىن يەرەمىيا رەكاب جەمەتىگە مۇنداق دېدى: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئاتاڭلار يونادابنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلىپ، بارلىق يولىيورۇقلىرىنى تۇتۇپ، سىلەرگە تاپىلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى بويىچە ئىش كۆرۈپ كەلگەنسىلەر، ـ **19** ئەمدى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ رەكابنىڭ ئوغلى يونادابنىڭ نەسىلىدىن ئالدىمدا خىزمەت قىلغۇچى ھەرگىز ئۈزۈلۈپ قالمايدۇ.

36

يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى، يەرەمىياغا پەرۋەردىگاردىن تۆۋەندىكى سۆز كەلدى: ـ **2** ئۆزۈڭگە ئورام قەغەز ئالغىن؛ ئۇنىڭغا يوسىيانىڭ كۈنلىرىدە ساڭا سۆز قىلغىنىمدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنگىچە مەن ئىسرائىلنى ئەيىبلىگەن، يەھۇدانى ئەيىبلىگەن ھەم بارلىق ئەللەرنى ئەيىبلىگەن، ساڭا ئېيتقان سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى يازغىن. **3** يەھۇدانىڭ جەمەتى بەلكىم مەن بېشىغا چۈشۈرمەكچى بولغان بارلىق بالا-ئېشىپەتنى ئاڭلاپ، ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن؛ ئۇلار شۇنداق قىلسا، مەن ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ۋە گۇناھىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى چاقىردى؛ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر ئورام قەغەزگە يېزىپ بەردى. **5** يەرەمىيا بارۇققا تاپىلاپ مۇنداق دېدى: ـ ئۆزۈم قامالىپ قويۇلغانمەن؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىشىمگە رۇخسەت يوق؛ لېكىن ئۆزۈڭ بېرىپ كىرگىن؛ **6** پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە روزا تۇتقان بىر كۈننىدە، سەن ئاغزىمدىن چىققانلىرىنى ئاڭلاپ يازغان، پەرۋەردىگارنىڭ بۇ ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن سۆزلىرىنى خەلقنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزگىن؛ ھەممە شەھەرلەردىن كەلگەن يەھۇدادىكىلەرنىڭ قۇلىقىغىمۇ يەتكۈزگىن. **7** ئۇلار بەلكىم پەرۋەردىگار ئالدىغا دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىپ ھەربىرى ئۆزلىرىنىڭ رەزىل يولىدىن يانارمىكىن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بۇ خەلققە ئاڭاھلاندۇرغان غەزىپى ۋە قەھرى دەھشەتلىكتۇر. **8** نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا تاپىلىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنى بۇ يازمىدن ئۇقۇپ جاكارلىدى. **9** يەھۇدا پادىشاھى يوسىيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىم تەختكە ئولتۇرغان بەشىنچى يىلى توققۇزىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، بارلىق يېرۇسالېمدىكىلەر ھەمدە يەھۇدا شەھەرلىرىدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا كەلگەن بارلىق خەلق ئۈچۈن، پەرۋەردىگار ئالدىدا بىر مەزگىل روزا تۇتۇشنىمىز كېرەك دەپ ئېلان قىلىندى. **10** شۇ ۋاقىت بارۇق پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، پۈتۈكچى شافاننىڭ ئوغلى گەماريانىڭ ئۆيىدە تۇرۇپ، يازمىدن يەرەمىيانىڭ سۆزلىرىنى بارلىق خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى؛ بۇ ئۆي يېڭى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ يۇقىرىقى ھويلىسىدىكى «يېڭى دەرۋازا»غا جايلاشقانىدى. **11** شافاننىڭ نەۋرىسى، گەماريانىڭ ئوغلى مىكاھ بولسا يازمىدن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزلىرىنىڭ ھەممىسىگە قۇلاق سالدى. **12** ئاندىن ئۇ پادىشاھنىڭ ئوردىسىغا چۈشۈپ پۈتۈكچىنىڭ ئۆيىگە كىرىۋىدى، مانا، ئەمىرلەرنىڭ ھەممىسى شۇ يەردە ئولتۇراتتى؛ پۈتۈكچى ئەلىشاما، شېمايانىڭ ئوغلى دېلايا، ئاكبورنىڭ ئوغلى ئەلناتان، شافاننىڭ ئوغلى گەماريا ۋە ھانانىيانىڭ ئوغلى زەدەكىيا قاتارلىق بارلىق ئەمىرلەر شۇ يەردە ئولتۇراتتى. **13** شۇنىڭ بىلەن مىكاھ بارۇقنىڭ يازمىدن ئوقۇپ خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزگىنىدە ئۆزى ئاڭلىغان بارلىق سۆزلەرنى ئولتۇرغا بايان قىلدى. **14** شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەمىرلەر كۈشىنىڭ چەۋرىسى، شەلەمىيانىڭ ئەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى يەھۇدىنى بارۇقنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «سەن خەلقنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇغان ئورام يازمىنى قولۇڭغا ئېلىپ يېنىمىزغا كەل» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق ئورام يازمىنى قولىغا ئېلىپ ئولتۇرلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. **15** ئولار ئۇنىڭغا: «ئولتۇر، ئۇنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈپ ئوقۇپ بەر» ـ دېدى. بارۇق ئۇنى ئولتۇرلىغا ئاڭلىتىپ ئوقۇدى. **16** شۇنداق بولدىكى، ئولار بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئالاقزادە بولۇپ بىر-بىرىگە قارىشىپ: «بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھقا يەتكۈزمىسەك بولمايدۇ» ـ دېدى. **17** ئاندىن بارۇقتىن: «بىزگە دېگىن ئەمدى، سەن بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قاندای يازدىڭ؟ ئولارنى يەرەمىيانىڭ ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىدىڭمۇ؟» ـ دەپ سوردى. **18** بارۇق ئولارغا: «ئۇ بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۆز ئاغزى بىلەن ماڭا ئېيتتى، مەن ئورام قەغەزگە سىياھ بىلەن يازدىم» ـ دېدى. **19** ئەمىرلەر بارۇققا: «بارغىن، سەن ۋە يەرەمىيا مۆكۈزۈلىگىلار. قەيەردە بولسا ئاڭلار ھېچكىمگە بىلدۈرمەگىلار» ـ دېدى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئولار ئورام يازمىنى پۈتۈكچى ئەلىشامانىڭ ئۆيىگە تىقىپ قويۇپ، ئوردىغا كىرىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا كېلىپ، بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئۇنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى. **21** پادىشاھ يەھۇدىنى يازمىنى ئېلىپ كېلىشكە ئەۋەتتى، ئۇ ئۇنى ئەلىشامانىڭ ئۆيىدىن ئېيىكەلدى. يەھۇدى ئۇنى پادىشاھنىڭ قۇلىقىغا ۋە پادىشاھنىڭ يېنىدا تۇرغان بارلىق ئەمىرلەرنىڭ قۇلاقلىرىغا يەتكۈزۈپ ئوقۇدى. **22** شۇ چاغ توققۇزنىنچى ئاي بولۇپ، پادىشاھ «قىشلىق ئۆيى»دە ئولتۇراتتى؛ ئۇنىڭ ئالدىدىكى ئوچاقتا ئوت قالاقلىق ئىدى. **23** شۇنداق بولدىكى، يەھۇدى ئۇنىڭدىن ئۈچ-تۆت سەھىپىنى ئوقۇغاندا، پادىشاھ قەلەمتىراشى بىلەن بۇ قىسمىنى كېسىپ، يازمىنىڭ ھەممىسىنى بىر-بىرلەپ ئوتقا كۆيۈپ يوقىغۇچە ئوچاقتىكى ئوتقا تاشلىدى. **24** لېكىن بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلىغان پادىشاھ ياكى خىزمەتكارلىرىنىڭ ھېچقايسىسى قورقىدى، ئولاردىن كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتقانلار يوق ئىدى. **25** ئۇنىڭ ئۇستىگە ئەلناتان، دېلايا ۋە گەماريالار پادىشاھتىن ئورام يازمىنى كۆيدۈرمەسلىكنى ئۆتۈنگەنىدى، لېكىن ئۇ ئولارغا قۇلاق سالمىدى. **26** پادىشاھ بولسا شاھزادە يېراھمەيىل، ئازرىئەلنىڭ ئوغلى سىرايا ۋە ئابدەئەلنىڭ ئوغلى شەلەمىيانى پۈتۈكچى بارۇقنى ۋە يەرەمىيا پەيغەمبەرنى قولغا ئېلىشقا ئەۋەتتى؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئولارنى يوشۇرۇپ ساقلىدى. **27** پادىشاھ بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىدىن ئاڭلاپ يازغان سۆزلەرنى خاتىرىلىگەن ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەمىياغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **28** يەنە بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم كۆيدۈرۈۋەتكەن بىرىنچى ئورام يازمىدا خاتىرىلەنگەن بارلىق سۆزلەرنى يازغىن. **29** ۋە يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن بۇ ئورام يازمىنى كۆيدۈرۈۋەتتىڭ ۋە مەن [يەرەمەيا] توغرۇلۇق: «سەن بۇنىڭغا: «بابىل پادىشاھى چوقۇم كېلىپ بۇ زېمىننى ۋەيران قىلىدۇ، ئۇنىڭدىن ھەم ئىنسانىنى ھەم ھايۋاننى يوقىتىدۇ» ـ دەپ يېزىشقا قانداقمۇ پېتىندىڭ؟» ـ دېدىڭ. **30** شۇڭا پەرۋەردىگار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇنىڭ نەسىلىدىن داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ھېچ ئادەم بولمايدۇ؛ ئۇنىڭ جەسىتى سىرتقا تاشلۇۋىتىلىپ كۈندۈزدە ئىسسىقتا، كېچىدە قىراۋدا ئوچۇق ياتىدۇ. **31** مەن ئۇنىڭ ۋە نەسىلىنىڭ بېشىغا، خىزمەتكارلىرىنىڭ بېشىغا قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى چۈشۈرىمەن؛ مەن ئولارنىڭ ئۇستىگە، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۇستىگە ھەم يەھۇدانىڭ ئادەملىرى ئۇستىگە مەن ئولارغا ئاڭاھلاندۇرغان بارلىق كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئولار ماڭا ھېچ قۇلاق سالمىغان. **32** شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا باشقا بىر ئورام قەغەزنى ئېلىپ نېرىيانىڭ ئوغلى پۈتۈكچى بارۇققا بەردى؛ ئۇ يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىم ئوتقا كۆيدۈرۈۋەتكەن ئورام يازمىدا

خاتىرىلەنگەن ھەممە سۆزلەرنى يازدى؛ ئۇلار بۇ سۆزلەرگە ئوخشايدىغان باشقا كۆپ سۆزلەرنىمۇ قوشۇپ يازدى.

37 بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار زەدەكيانى يەھۇدانىڭ زېمىنغا پادىشاھ قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ يوسيانىڭ ئوغلى يەھوئاكىمنىڭ ئوغلى كونيانىڭ ئورنىغا ھۆكۈم سۈردى. 2 ئۇ، يا كى خىزمەتكارلىرى، يا كى زېمىندىكى خەلق پەرۋەردىگارنىڭ يەرەميا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقان سۆزلىرىگە ھېچ قۇلاق سالمىدى. 3 پادىشاھ زەدەكيا شەلەميانىڭ ئوغلى يەھۇكالنى ھەم كاھىن ماتاسىيانىڭ ئوغلى زەفانيانى يەرەميا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا: «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن» ـ دېگۈزدى 4 (شۇ چاغدا يەرەميا زىنداندا قاماقلىق ئەمەس ئىدى؛ ئۇ خەلق ئارىسىغا چىقىپ-كىرىشكە ئەركىن ئىدى. 5 پىرەئۇننىڭ قوشۇنى مىسىردن چىققانىدى؛ يېرۇسالېمنى قورشىۋالغان كالدىيلەر بۇلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلاپ يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ كەتكەنىدى). 6 ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا پەيغەمبەرگە كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 7 ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنى ماڭا ئىلتىجا قىلدۇرۇپ ئىزدەشكە ئەۋەتكەن يەھۇدا پادىشاھىغا مۇنداق دەڭلار: ـ مانا، سىلەرگە ياردەم بېرىمىز دەپ چىقىپ كەلگەن پىرەۋئۇننىڭ قوشۇنى بولسا، ئۆز زېمىنىغا، يەنى مىسرغا قايتىپ كېتىدۇ. 8 ئاندىن كالدىيلەر بۇ شەھەرگە قايتىپ كېلىپ جەڭ قىلىپ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. 9 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ: «كالدىيلەر بىزدن چېكىنىپ كەتكەن» ـ دېمەڭلار، ئۇلار كەتكەن ئەمەس! 10 چۈنكى گەرچە سىلەر ئۆزۈڭلارغا جەڭ قىلىدىغان كالدىيلەرنىڭ تولۇق قوشۇننى ئۇرۇۋۇەتكەن بولساڭلارمۇ ۋە ئۇلارنىڭكىدىن پەقەت يارىلانغانلارلا قالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەربىرى يەنىلا ئۆز چېدىرىدىن ئورۇپ بۇ شەھەرنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتەتتۇق بولاتتى. 11 پىرەۋئۇننىڭ قوشۇنى ئۆزىيەلىدىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمدىن چېكىنىپ ئورغان ۋاقىتتا، شۇ ۋەقە يۈز بەردى: ـ 12 يەرەميا بنيامىندىكى زېمىنغا يول ئېلىپ، شۇ يەردىكى يۇرتداشلىرى ئارىسىدىن ئۆز ئېسىۋىسىنى ئىگىلەش ئۈچۈن يېرۇسالېمدىن چىققاندا، 13 ئۇ «بنيامىن دەرۋازىسى»غا يەتكەنىدە، ھانانيانىڭ نەۋرىسى، شەلەميانىڭ ئوغلى كۆزەت بېگى ئىريا شۇ يەردە تۇراتتى؛ ئۇ: «سەن كالدىيلەرگە چېكىنىپ تەسلىم بولماقچىسەن!» دەپ ئۇنى تۇتۇۋالدى. 14 يەرەميا: «يالغان! مەن كالدىيلەر تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولماقچى ئەمەسمەن!» ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئىريا يەرەميانى قولغا ئېلىپ ئۇنى ئەمىرلەر ئالدىغا ئاپاردى. 15 ئەمىرلەر بولسا يەرەميادىن غەزەپلىنىپ ئۇنى ئۇرغۇزۇپ، ئۇنى دېۋانبېگى يوناتاننىڭ ئۆيىدىكى قامالخانىغا سولىدى، چۈنكى ئۇلار شۇ ئۆينى زىندانغا ئايلاندۇرغاندى. 16 يەرەميا زىنداندىكى بىر گۈندىخانىغا قامىلىپ، شۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر ياتقاندىن كېيىن، 17 زەدەكيا پادىشاھ ئادەم ئەۋەتىپ شۇ يەردىن ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى. ئۇ شۇ يەردە ئاستىرتىن ئۇنىڭدىن: «پەرۋەردىگاردىن سۆز بارمۇ؟» دەپ سوردى. يەرەميا: «بار؛ سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىسەن» ـ دېدى. 18 يەرەميا زەدەكيا پادىشاھقا ئىلتىجا قىلىپ: ـ «مەن ساڭا يا كى خىزمەتكارلىرىڭغا يا كى بۇ خەلققە نېمە گۇناھ قىلغىنىمغا، بۇ زىندانغا قاماپ قويدۇڭلار؟ 19 سىلەرگە بېشارەت بېرىپ: «بابىل پادىشاھى ساڭا يا كى بۇ زېمىنغا جەڭ قىلىشقا چىقمايدۇ!» دېگەن پەيغەمبەرلىرىڭلار قېنى؟» ـ دېدى 20 ـ «ئەمدى ئى پادىشاھ تەقسىر، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىشىڭنى ئۆتۈنىمەن؛ ئىلتىجايىم ئالدىڭدا ئىجابەت بولسۇن، دەپ ئۆتۈنىمەن؛ دېۋانبېگى يوناتاننىڭ ئۆيىگە مېنى قايتۇرۇۋەتمىگىنىڭدە، سەن ئۇنداق قىلساڭ، شۇ يەردە ئۆلىمەن». 21 زەدەكيا پادىشاھ يەرمان چۈشۈرۈپ، يەرەميانى قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇرغۇزۇشنى، شۇنىڭدەك شەھەردىكى ھەممە نان تۈگەپ كەتمىسلا، ئۇنىڭغا ھەركۈنى «ناۋاي كوچىسى»دىن بىر نان بېرىلىشنى تاپىلدى، شۇنىڭ بىلەن يەرەميا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

38 ماتاننىڭ ئوغلى سەفاتيا، پاشخۇرنىڭ ئوغلى گەدالىيا، شەمەلىيانىڭ ئوغلى جۈكال ۋە مالكىيانىڭ ئوغلى پاشخۇرلار بولسا يەرەميانىڭ خەلققە: ـ 2 «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان ئادەملەر بولسا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ لېكىن كىمكى چېقىپ كالدىيلەرگە تەسلىم بولسا ھايات قالىدۇ؛ جېنى ئۆزىگە ئولجىدەك قالىدۇ، ئۇ ھايات قالىدۇ. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ شەھەر چوقۇم بابىل پادىشاھنىڭ قوشۇننىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇ ئۇنى ئىشغال قىلىدۇ» ـ دەۋاتقان سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. 4 ئەمىرلەر پادىشاھقا: «سىلەدىن ئۆتۈنىمىز، بۇ ئادەم ئۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن؛ چۈنكى ئېمىشقا ئۇنىڭ بۇ شەھەردە قېلىپ قالغان جەڭگىۋار لەشكەرلەرنىڭ قوللىرىنى ۋە خەلقنىڭ قوللىرىنى ئاجىز قىلىشىغا يول قويۇلسۇن؟ چۈنكى بۇ ئادەم خەلقنىڭ ماۋ نېپىئەتىنى ئەمەس، بەلكى زىيىنىنى ئىزدەيدۇ» ـ دېدى. 5 زەدەكيا پادىشاھ: «مانا، ئۇ سىلەرنىڭ قوللىرىڭلارغا تاپشۇرۇلدى، سىلەرنىڭ يولۇڭلارنى توسقۇدەك مەن پادىشاھ قانچىلىك بىر ئادەم ئىدىم؟» ـ دېدى. 6 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەميانى ئۆتۈپ قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدىكى شاھزادە مالكىيانىڭ سۇ ئازگىلىغا تاشلىۋەتتى؛ ئۇلار يەرەميانى ئارغامچىلار بىلەن ئۇنىڭغا چۈشۈردى؛ ئازگىلدا بولسا سۇ يوقلاي، پەقەت پاتقاقلا بار ئىدى؛ يەرەميا پاتقاققا پېتىپ كەتتى. 7 ئەمما پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى بىر ئاغۋات ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەميانىڭ سۇ ئازگىلىغا قاماپ قويۇلغانلىقىنى ئاڭلىدى (شۇ چاغدا پادىشاھ بولسا «بنيامىن دەرۋازىسى»دا ئولتۇراتتى). 8 ئەبەد-مەلەك ئوردىدىن چېقىپ پادىشاھنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: 9 «ئى پادىشاھىئالەم، بۇ ئادەملەرنىڭ يەرەميا پەيغەمبەرگە بارلىق قىلغىنى، ئۇنى سۇ ئازگىلىغا تاشلىۋەتكىنى ئىنتايىن ئەسەبىي رەزىللىكتۇر؛ ئۇ ئاشۇ يەردە قەھەتچىلىكتىن ئۆلۈپ قالىدۇ؛ چۈنكى شەھەردە ئوزۇق-تۈلۈك قالمىدى» ـ دېدى. 10 پادىشاھ ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە بۇيرۇق بېرىپ: «مۇشۇ يەردىن ئوتتۇز ئادەمنى ئۆزۈڭ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يەرەميا پەيغەمبەرنى ئۆلۈپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن سۇ ئازگىلدىن ئېلىپ چىقارغىن» ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ئەبەد-مەلەك ئادەملەرنى ئېلىپ ئۆلارغا يېتە كچىلىك قىلىپ، پادىشاھنىڭ ئوردىسىدىكى خەزىنىنىڭ ئاستىدىكى ئۆيگە كىرىپ شۇ يەردىن لاتا-پۈتا ۋە جۈل-جۈل كىيىملەرنى ئېلىپ، شۇلارنى تانىلار بىلەن ئازگالغا، يەرەميانىڭ يېنىغا چۈشۈرۈپ بەردى. 12 ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەك يەرەميىغا: ـ بۇ لاتا-پۈتا ۋە جوندىق كىيىملەرنى قولتۇقلىرىڭ ھەم تانىلار ئارىسىغا تىقىپ قويغىن ـ دېدى. يەرەميا شۇنداق قىلدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەرەميانى تانىلار بىلەن تارتىپ، سۇ ئازگىلدىن چىقاردى؛ يەرەميا يەنىلا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى. 14 پادىشاھ زەدەكيا ئادەم ئەۋەتىپ يەرەميا يەپەيغەمبەرنى يەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى ئۈچىنچى كىرىش ئىشىكىگە، ئۆز يېنىغا ئاپارغۇزدى. پادىشاھ يەرەميىغا: ـ مەن سەندىن بىر ئىشنى سورىماقچىمەن؛ ئۇنى مەندىن يوشۇرمىغايسەن ـ دېدى. 15 يەرەميا زەدەكيىغا: «مەن ئۇنى ساڭا ئايان قىلسام، سەن مېنى جەزمەن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمامسەن؟ مەن ساڭا مەسلىھەت بەرسەم، سەن ئاڭلىمايسەن!» ـ دېدى. 16 پادىشاھ زەدەكيا يەرەميىغا ئاستىرتىن قەسەم ئىچىپ ئۇنىڭغا: «بىزگە جان-تىنىق ئاتا قىلغان پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن قەسەم ئىچىمەنكى، مەن سېنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايمەن، يا كى سېنى جېنىڭنى ئىزدىگۈچى كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرمايمەن» ـ دېدى. 17 يەرەميا

زەدەكیاغا: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن ئىختىيارەن بابىل پادىشاھنىڭ ئەمرىلىرىنىڭ يېنىغا چىقىپ تەسلىم بولساڭ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ ۋە بۇ شەھەر ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلمەيدۇ؛ سەن ۋە ئۆيدىكىلىرىڭ ھايات قالىسىلەر. **18** لېكىن سەن چىقىپ بابىل پادىشاھنىڭ ئەمرىلىرىگە تەسلىم بولمىساڭ، بۇ شەھەر كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، سەن ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن ـ دېدى. **19** پادىشاھ زەدەكىيا يەرەمياغا: «مەن كالدىيلەرگە چىقىپ تەسلىم بولغان يەھۇدىيلاردىن قورقىمەن؛ كالدىيلەر بەلكىم مېنى ئۇلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشى، ئۇلار مېنى قىيىن-قىستاق قىلىشى مۇمكىن» ـ دېدى. **20** يەرەمىيا مۇنداق دېدى: ـ ئۇلار سېنى تاپشۇرمايدۇ. سەندىن ئۆتۈنمەنكى، گېپىمگە كىرىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغايسەن؛ شۇنداق قىلساڭ ساڭا ياخشى بولىدۇ، جېنىڭ ھايات قالىدۇ. **21** لېكىن سەن چىقىپ تەسلىم بولۇشنى رەت قىلساڭ، پەرۋەردىگار ماڭا ئايان قىلغان ئىش مۇنداق: ـ **22** مانا، يەھۇدا پادىشاھنىڭ ئوردىسىدا قالغان بارلىق قىز-ئايالار بابىل پادىشاھنىڭ ئەمرىلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇ [قىز-ئايالار] ساڭا [تەنە قىلىپ]: «سېنىڭ جان دوستلىرىڭ سېنى ئېزىقتۇردى؛ ئۇلار سېنىڭ ئۆستۈڭدىن غەلبە قىلدى؛ ئەمدى ھازىر پۇتلىرىڭ پاتقاقتا يېتىپ كەتكەندە، ئۇلار يۈز ئوروپ ساڭا ئارقىسىنى قىلدى!» ـ دەيدۇ. **23** سېنىڭ بارلىق ئايالىرىڭ ھەم بالىلىرىڭ كالدىيلەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ. سەن ئوزۇڭ ئۇلارنىڭ قولىدىن قاچالمايسەن؛ چۈنكى سەن بابىل پادىشاھنىڭ قولى بىلەن تۇتۇۋېلىنىسەن، شۇنداقلا سەن بۇ شەھەرنىڭ ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلىشىگە سەۋەبچى بولىسەن. **24** زەدەكىيا يەرەمياغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بۇ سۆھبىتىمىزنى باشقا ھېچكىمگە چاندۇرمىغىن، شۇندىلا سەن ئۆلمەيسەن. **25** ئەمرىلەر مېنىڭ سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمنى ئاڭلاپ يېنىڭغا كېلىپ سەندىن: «سېنىڭ پادىشاھقا نېمە دېگەنلىرىڭنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ساڭا قاندىق سۆزلەرنى قىلغانلىقىنى بىزگە ئېيت؛ ئۇنى بىزدىن يوشۇرما؛ شۇنداق قىلساڭ بىز سېنى ئۆلتۈرمەيمىز» دېسە، **26** ئۇنداقتا سەن ئۇلارغا: «مەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا: «مېنى يوناتانىڭ ئۆيىگە قايتقۇزمىغايسەن، بولمىسا، مەن شۇ يەردە ئۆلىمەن» ـ دېگەن ئىلتىجايىمنى قويغاىتمەن» ـ دەيسەن. **27** دەرۋەقە ئەمرىلەرنىڭ ھەممىسى يەرەمىيانىڭ يېنىغا كېلىپ شۇنى سوريدى؛ ئۇ ئۇلارغا پادىشاھ بۇيرۇغان بۇ بارلىق سۆزلەر بويىچە جاۋاب بەردى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جىمىپ كېتىپ ئۇنىڭ يېنىدىن چىقىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ ئىش ھېچكىمگە چاندۇرۇلمىغاندى. **28** شۇنداق قىلىپ يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغۇچە يەرەمىيا قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسىدا تۇردى.

39

يېرۇسالېم ئىشغال قىلىنغاندا تۆۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى: ـ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئايدا، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار ۋە بارلىق قوشۇنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كېلىپ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ **2** زەدەكىيانىڭ ئون بىرىنچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ توققۇزىنچى كۈنىدە، ئۇلار شەھەر سېپىلىدىن بۆسۈپ كىردى. **3** شۇنىڭ بىلەن بابىل پادىشاھىنىڭ ئەمرىلىرىنىڭ ھەممىسى، يەنى سامگارلىق نەرگال-شارىزەر، باش خەزىنىچى نېبۇ-سارسېقىم، باش سېھىرگەر نەرگال-شارىزەر ۋە بابىل پادىشاھلىقىنىڭ باشقا ئەمەلدارلىرى كىرىپ «ئوتتۇرا دەرۋازا»دا ئولتۇردى. **4** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا ۋە بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر ئۇلارنى كۆرۈپ قاچىماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكىۋېتىشتى؛ ئۇ پادىشاھنىڭ باغچىسى ئارقىلىق، «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن چىقىپ [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەڭلىكى» گە قاراپ قېچىشتى. **5** كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى ئۇلارنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەڭلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشىپ ئۇنى قولغا ئېلىپ خامات زېمىنىدىكى ربلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ شۇ يەردە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **6** بابىل پادىشاھى ربلاھ شەھىرىدە زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى كۆز ئالدىدا ئولتۇرۇۋۇەتتى؛ بابىل پادىشاھى يەھۇدادىكى بارلىق مۇتىۋەرلەرنىمۇ ئولتۇرۇۋۇەتتى. **7** ئۇ زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇپ، ئۇنى بابىلغا ئاپىرىش ئۈچۈن مىس كىشەنلەر بىلەن كىشەنلەپ قويدى. **8** كالدىيلەر پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە پۇقرالارنىڭ ئۆيلىرىنى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈپ يېرۇسالېمنىڭ سېپىللىرىنى كۆمۈرۈپ تاشلىدى. **9** شاھانە قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان شەھەردە قېلىپ قالغان باشقا خەلقنى، ئۆزىگە تەسلىم بولۇپ چىققانلارنى، يەنى قالغان خەلقنىڭ ھەممىسىنى قولغا ئېلىپ، بابىلغا سۈرگۈن قىلدى. **10** ھالبۇكى، قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدا زېمىنىدا ھېچ تەۋەلىكى بولمىغان بەزى نامراتلارنى قالدۇردى؛ شۇ چاغدا ئۇ ئۇلارغا ئۈزۈمزارلار ۋە ئېتىزلارنى تەقسىملەپ بەردى. **11** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەرەمىيا توغرۇلۇق قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئارقىلىق: «ئۇنى تېپىپ ئۇنىڭدىن خەۋەر ئال، ئۇنىڭغا ھېچ زىيان يەتكۈزمە؛ ئۇ نېمىنى خالىسا شۇنى ئۇنىڭغا قىلىپ بەر» ـ دەپ پەرمان چۈشۈرگەندى. **13** شۇڭا قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان، شۇنداقلا باش خەزىنىچى نېبۇشازبان، باش سېھىرگەر نەرگال-شارىزەر ۋە بابىل پادىشاھىنىڭ باشقا باش ئەمەلدارلىرىنىڭ ھەممىسى ئادەم ئەۋەتىپ **14** يەرەمىيانى «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دىن ئېلىپ شافانىنىڭ نەۋرىسى، ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ ئۆز ئويىگە ئاپىرىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغۇزدى. لېكىن يەرەمىيا پۇقرالار ئارىسىدا تۇردى. **15** يەرەمىيا «قاراۋۇللارنىڭ ھويلىسى»دا قاماپ قويۇلغان ۋاقىتدا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئۇنىڭغا كەلگەن بولۇپ مۇنداق دېگەندە: ـ **16** بارغىن، ئېفىئوپىيەلىك ئەبەد-مەلەككە مۇنداق دېگىن: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى مۇشۇ شەھەر ئۈستىگە چۈشۈرىمەن؛ ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشاپەت چۈشۈرىمەن؛ شۇ كۈنى بۇ ئىشلار ئۆز كۆزۈڭ ئالدىدا يۈز بېرىدۇ. **17** لېكىن شۇ كۈنى مەن سېنى قۇتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ سەن قورقىدىغان ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلمايسەن؛ **18** چۈنكى مەن چوقۇم سېنى قۇتقۇزىمەن؛ سەن قىلىچلانمايسەن، بەلكى ئۆز جېنىڭ ئۆزۈڭگە ئولجىدەك قالىدۇ؛ چۈنكى سەن ماڭا تايىنىپ كەلگەنسەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

40

قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئۇنى راماھ شەھىرىدىن قويۇۋۇەتكەندە، پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىياغا كەلگەن سۆزى: ـ ئۇ چاغدا نېبۇزار-ئادان يېرۇسالېم ھەم يەھۇدادىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئېلىپ بابىلغا سۈرگۈن قىلماقچى ئىدى؛ يەرەمىيامۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زەنجىر بىلەن باغلانغان ھالدا ئېلىپ مېڭىلغاندى. **2** قاراۋۇل بېگى يەرەمىيانى بىر چەتكە تارتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ مۇشۇ يەرگە بالا-ئىشاپەت چۈشۈرىمەن دەپ ئاگاھلاندۇردى؛ **3** مانا، پەرۋەردىگار ئۆز دېگىنى بويىچە شۇنداق قىلىپ ئۇنى كەلتۈردى؛ چۈنكى سىلەر پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ تاۋاۋىغا قۇلاق سالمىغانسىلەر؛ شۇڭا بۇ ئىش بېشىڭلارغا چۈشتى. **4** لېكىن مەن قولۇڭنى ئىشكەللەنگەن زەنجىرلەردىن يېشىپ سېنى قويۇۋېتىمەن؛ مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىش ساڭا مۇۋاپىق كۆرۈنسە، قېنى كەل، مەن سەندىن خەۋەر ئالىمەن؛ ئەگەر مەن بىلەن بىللە بابىلغا بېرىشنى مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارىساڭ، كېرەك يوق. مانا، پۈتكۈل زېمىن ئالدىڭدا تۇرىدۇ؛ قەيەرگە بېرىش ساڭا لايىق، دۇرۇس كۆرۈنسە شۇ يەرگە بارغىن». **5** يەرەمىيا تېخى

يىندن ماڭماي تۇرۇپ، نېبۇزار-ئادان ئۇنىڭغا: «بولدى، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا قايت؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى يەھۇدادىكى شەھەرلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەن، خەلق ئارىسىدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇۋەر، ياكى ھەرقانداق باشقا يەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە بارغىن» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن قاراۋۇل بېگى ئۇنىڭغا ئوزۇق-تۆلۈك ھەمدە بىر سوۋغات بېرىپ ئۇنى قويۇۋەتتى. 6 شۇنىڭ بىلەن يەرەمىيا مىزپاھ شەھىرىگە، شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە، يۇقىرالار ئارىسىدا تۇردى. 7 دالادا قالغان يەھۇدانىڭ لەشكەر باشلىقلىرى ھەم لەشكەرلىرى بابىل پادىشاھىنىڭ شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا بەلگىلىگەنلىكىنى، شۇنىڭدەك ئۇنىڭغا بابىلغا سۈرگۈن بولمىغان زېمىندىكى يوقسۇل ئەر-ئاياللار بالا-چاقىلىرى بىلەن تاپشۇرۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى؛ 8 شۇنىڭ بىلەن بۇ لەشكەر باشلىقلىرى ئادەملىرى بىلەن مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ باشلىقلىرى بولسا نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل، كارېئاھنىڭ ئوغۇللىرى يوھانان ھەم يوناتان، تانخۇمەتنىڭ ئوغلى سىرايا، نەتوفاتلىق ئەفاينىڭ ئوغۇللىرى ۋە مائاكاتلىق بىرسىنىڭ ئوغلى يەزانىيا ئىدى. 9 شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا تۇلار ۋە ئادەملىرىگە: «كالدىيلەرگە بېقىنىشتىن قورقماڭلار، زېمىندا ئولتۇراقلىشىپ بابىل پادىشاھىغا بېقىنىڭلار، شۇنداق قىلساڭلار سىلەرگە ياخشى بولىدۇ. 10 مەن بولسام كالدىيلەر زېمىنغا كەلگەندە [سىلەرگە] ۋەكىل بولۇپ تۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇش ئۈچۈن مىزپاھ شەھىرىدە تۇرىمەن؛ سىلەر بولساڭلار، شاراب، ئەنجۈر-خورمىلار ۋە زەيتۇن مېيى مەھسۇلاتلىرىنى ئېلىپ كۆپ-ئىدىشىڭلارغا قويۇڭلار، تۇزۇڭلار تۇتقان شەھەرلەردە تۇرۇۋېرىڭلار» ـ دەپ قەسەم ئىچتى. 11 ئوخشاشلا موئابدا، ئامموننىلار ئارىسىدا، ئېدومدا ھەم باشقا ھەربىر يۇرتلاردا تۇرغان يەھۇدىيلارمۇ بابىل پادىشاھى يەھۇدادا ئەھلقىنىڭ بىر قالدىسىنى قالدۇرغان ۋە تۇلار ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىشقا شافاننىڭ نەۋرىسى، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى بەلگىلىگەن دەپ ئاڭلىدى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن بارلىق يەھۇدىيلار ھەيدەپ تارقىتىۋېتىلگەن ھەممە جاي-يۇرتلاردىن قايتىپ، يەھۇدا زېمىنىغا، مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى. تۇلار شاراب، ئەنجۈر-خورمىلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى زور كەڭچىلىكتە ئالدى. 13 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە دالادا قالغان لەشكەرلەرنىڭ بارلىق باشلىقلىرى مىزپاھ شەھىرىگە، گەدالىيانىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: 14 «سەن ئامموننىلار پادىشاھى بائالىسنىڭ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى سېنى ئولتۇرۇشكە ئەۋەتكەنلىكىنى بىلمەيمىسەن؟» ـ دېيىشتى. لېكىن ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا تۇلارنىڭ گېپىگە ئىشەنمىدى. 15 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان مىزپاھدا گەدالىيانىڭ ئاستىرتىن سۆز قىلىپ: «ماڭا رۇخسەت قىلغايسەن، باشقىلار ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپقۇچە مەن بېرىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلنى ئولتۇرەي؛ ھېچكىم بۇنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ سېنى ئولتۇرۇپ، شۇنىڭ بىلەن ئەتراپىڭغا يىغىلغان يەھۇدادىكىلەرنىڭ ھەممىسى تارقىتىۋېتىلسىپ، يەھۇدانىڭ قالدىسى يوقىتىۋېتىلىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بار؟ ـ دېدى. 16 بىراق گەدالىيا كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاننانغا: «سەن ئۇنداق قىلما؛ چۈنكى سەن ئىشمائىل توغرۇلۇق يالغان ئېيتىۋاتىسەن» ـ دېدى.

41 ئەمدى يەتتىنچى ئايدا شۇنداق بولدىكى، شاھزادە، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ باش ئەمەلدارلىرىدىن بىرى بولغان ئەلىشامانىڭ نەۋرىسى، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئون ئادەم ئېلىپ مىزپاھىغا، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ يېنىغا كەلدى؛ تۇلار شۇ يەردە، يەنى مىزپاھدا نان ئوشتۇپ غىزالانغاندا، 2 نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ھەم ئۇ ئېيىكەلگەن ئون ئادەم ئورنىدىن تۇرۇپ، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانىڭ قىلىچ چاپتى؛ تۇلارنىڭ شۇنداق قىلىشى بابىل پادىشاھى يەھۇدا زېمىنى ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەنىنى ئولتۇرۇشتىن ئىبارەت ئىدى. 3 ئىشمائىل مىزپاھدا گەدالىيانىڭ ھەمراھ بولغان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بارلىق كالدىي جەڭگىۋار لەشكەرلەرنى ئولتۇرۇۋەتتى. 4 شۇنداق بولدىكى، گەدالىيانى ئولتۇرۇۋەتكەندىن كېيىن، ئىككىنچى كۈنىگىچە ھېچكىم تېخى ئۇنىڭدىن خەۋەر تاپمىغانىدى، 5 مانا شەقەم، شىلوھ ھەم ساماريەدىن سەكسەن ئادەم يېتىپ كەلدى. تۇلار ساقلىنى چۈشۈرگەن، كىيىملىرىنى يىرتقان، ئەتلىرىنى تىلغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە سۇنۇشقا قولدا ھەدىيەلەرنى ھەم خۇشبۇيىنى تۇتقان ھالدا كەلگەندى. 6 نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل تۇلارنى قارشى ئېلىشقا ماڭىنىنچە يىغلىغانغا سېلىپ مىزپاھدىن چىقتى؛ تۇلارغا: «مەرھەمەت، ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا بىلەن كۆرۈشۈشكە ئاپىرىمەن» ـ دېدى. 7 شۇنداق بولدىكى، تۇلار شەھەر ئوتتۇرىسىغا يەتكەندە، نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان ئادەملەر تۇلارنى ئولتۇرۇپ جەسەتلىرىنى سۇ ئازگىلىغا تاشلىۋەتتى. 8 ھالبۇكى، تۇلار ئارىسىدىن ئون ئادەم ئىشمائىلغا: «بىزنى ئولتۇرۇۋەتمە، چۈنكى دالادا بىزنىڭ يوشۇرۇپ قويغان بۇغداي، ئارپا، زەيتۇن مېيى ۋە ھەسەل قاتارلىق ئوزۇق-تۆلۈكىمىز بار» ـ دېدى. شۇڭا ئۇ قولىنى يىغىپ، بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن تۇلارنى ئولتۇرمىدى. 9 ئىشمائىل ئولتۇرگەن ئادەملەرنىڭ جەسەتلىرىنى تاشلىۋەتكەن بۇ ئازگال بولسا، ئىنتايىن چوڭ ئىدى؛ ئۇنى ئەسلى پادىشاھ ئاسا ئىسرائىل پادىشاھى بائاشادىن قورقۇپ كولاپ ياسىغانىدى. نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل بۇ ئازگالنى جەسەتلەر بىلەن تولدۇردى. 10 ئىشمائىل مىزپاھتا ئۇرغان خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانا تاپشۇرغان پادىشاھنىڭ قىزلىرى ۋە مىزپاھدا قالغان بارلىق كىشىلەرنى ئەسىرگە ئېلىپ كەتتى؛ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل تۇلارنى ئەسىرگە ئېلىپ ئامموننىلارنىڭ قېشىغا ئۆتۈشكە يول ئالدى. 11 كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە ئۇنىڭ قېشىدىكى ھەممە لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سادىر قىلغان بارلىق رەزىللىكتىن خەۋەر تاپتى؛ 12 شۇنىڭ بىلەن تۇلار بارلىق ئادەملىرىنى ئېلىپ نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىلغا جەڭ قىلىشقا چىقتى؛ تۇلار گىبىئوندىكى چوڭ كۆل بويىدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇچراشتى. 13 ئىشمائىلنىڭ قولدا ئۇرغان بارلىق خەلق كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرىنى كۆرگەندە خۇشال بولدى. 14 ئىشمائىل مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن بارلىق خەلق يولدىن يېنىپ، كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھاننانىڭ يېنىغا كەلدى. 15 لېكىن نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل سەككىز ئادەمى بىلەن يوھاناندىن قېچىپ، ئامموننىلار تەرىپىگە ئۆتۈپ كەتتى. 16 ئاندىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى ئولتۇرگەندىن كېيىن مىزپاھدىن ئېلىپ كەتكەن خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسىنى ئۆز قېشىغا ئالدى؛ ئۇ تۇلارنى، يەنى جەڭگىۋار لەشكەرلەر، قىز-ئاياللار، بالىلار ۋە ئوردا ئەمەلدارلىرىنى گىبىئوندىن ئېلىپ كەتتى. 17 تۇلار كالدىيلەردىن قۇزغىنى قاچىرۇش ئۈچۈن مىسىرغا قاراپ يول ئېلىپ بەيت-لەھەمگە يېقىن بولغان گېرۇت-قىمخامدا توختاپ تۇردى. 18 سەۋەبى بولسا، تۇلار كالدىيلەردىن قورقاتتى؛ چۈنكى بابىل پادىشاھى زېمىن ئۈستىگە ھۆكۈمرانلىققا بەلگىلىگەن ئاھكامنىڭ ئوغلى گەدالىيانى نەتانىيانىڭ ئوغلى ئىشمائىل ئولتۇرۇۋەتكەندى.

42 بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى، جۈملىدىن كارېئاھنىڭ ئوغلى يوھانان ھەم ھوشايانىڭ ئوغلى يەزانىيا ۋە ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە بارلىق خەلق

2 يەرەميا پەيغەمبەرنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: «تەلىپىمىزنى ئىجابەت قىلغايسەن، پەرۋەردىگار خۇدايىڭغا خەلقىنىڭ قالدىسى بولغان بىزلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەنكى (كۆزۈڭنى كۆرگىنىدەك بۇرۇن كۆپ بولغان بىزلەر ھازىر ئىنتايىن ئاز قالدۇق)، 3 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ بىزگە ماڭىدىغان يول، قىلىدىغان ئىشنى كۆرسەتكەي» ـ دەپ ئىلتىجا قىلدى. 4 يەرەميا پەيغەمبەر ئۇلارغا: «ماقۇل! مانا، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۆزلىرىڭلار بويىچە دۇئا قىلىمەن؛ ئۇنداق بولىدۇكى، پەرۋەردىگار سىلەرگە قانداق جاۋاب بەرسە، مەن ئۇنى سىلەرگە ھېچنېمىنى قالدۇرماي تولۇق بىلەن بايان قىلىمەن» ـ دېدى. 5 ئۇلار يەرەميا‌غا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سېنى ئەۋەتىپ بىزگە يەتكۈزىدىغان سۆزىڭنى ھەممىسگە ئەمەل قىلمىساق، پەرۋەردىگار بىزگە ھەقىقىي، گېپىدە تۇرۇدىغان گۇۋاھچى بولۇپ ئەيىبلىسۇن!» ـ دېدى. 6 «بىز سېنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا ئەۋەتىمىز؛ جاۋاب ياخشى بولسۇن ياماں بولسۇن، ئۇنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلىمىز؛ بىز خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا ئىتائەت قىلغاندا، بىزگە ياخشى بولىدۇ». 7 شۇنداق بولىدىكى، ئون كۈندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا‌غا كەلدى. 8 ئۇ كارىباشىنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە ئەلگە كىچىكىدىن چوڭغىچە بارلىق خەلقنى چاقىرىپ 9 ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مېنى تەلىپىڭلارنى ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا يەتكۈزۈشكە ئەۋەتكەنسىلەر. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ 10 «سىلەر يەنىلا مۇشۇ زېمىندا تۇرىۋەرسەڭلارلا، مەن سىلەرنى قۇرۇپ چىقمەن؛ سىلەرنى ئۆزلىتىمەن؛ مەن سىلەرنى تىكىپ تۈستۈرىمەن، سىلەرنى يۇلمايمەن، چۈنكى مەن بېشىڭلارغا چۈشۈرگەن بالا-يىتىپەتكە ئۆكۈنىمەن. 11 سىلەر قورقىدىغان بابىل پادىشاھىدىن قورقماڭلار، ئۇنىڭدىن قورقماڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. 12 مەن سىلەرگە شۇنداق رەھىمدىللىقنى كۆرسىتىمەنكى، ئۇ سىلەرگە رەھىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنى ئۆز زېمىنىڭلارغا قايتىشقا يول قويىدۇ. 13 بىراق سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي «بۇ زېمىندا قەتئىي تۇرمايمىز» ـ دېسەڭلار 14 ۋە: «ياق، بىز مىسىر زېمىنىغا بارايلى؛ شۇ يەردە نە ئۇرۇشنى كۆرمەيمىز، نە كاناي-ئاگاھ سىگنالنى ئاڭلىمايمىز، نە نانغا زار بولمايمىز؛ شۇ يەردە ياشايمىز» ـ دېسەڭلار، 15 ئەمدى پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى يەھۇدانىڭ بۇ قالدىسى بولغان سىلەر: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر مىسىرغا كىرىپ، شۇ يەردە ئولتۇراقلىشىشقا قەتئىي نىيەتكە كەلگەن بولسا ئاڭلار، 16 ئەمدى شۇنداق بولىدۇكى، سىلەر قورقىدىغان قىلىچ مىسىردا سىلەرگە يېتىشۋالىدۇ، سىلەر قورقىدىغان قەھەتچىلىك مىسىردا سىلەرگە ئەگىشىپ قوغلاپ باردۇ؛ شۇ يەردە سىلەر ئۆلىسىلەر. 17 شۇنداق بولىدۇكى، مىسىرغا كىرىپ شۇ يەردە تۇرايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى تىرىك قالمايدۇ ۋە يا‌كى مەن يېشىغا چۈشۈردىغان بالا-يىتىپەتتىن قۇتۇلالمايدۇ. 18 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ غەزىپىم ۋە قەھرىم يېرۇساليىمدىكىلەرنىڭ يېشىغا چۈشۈرۈلگەندەك، سىلەر مىسىرغا كىرگىنىڭلاردا، قەھرىم يېشىڭلارغا چۈشۈرۈلىدۇ؛ سىلەر لەنەتكە قالىدىغان ۋە دەھشەت باسىدىغان ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋاچىلىقنىڭ ئوبيېكتى بولىسىلەر ۋە سىلەر بۇ زېمىننى قايتىدىن ھېچ كۆرمەيسىلەر. 19 پەرۋەردىگار سىلەر، يەنى يەھۇدانىڭ قالدىسى توغرۇلۇق: «مىسىرغا بارماڭلار!» ـ دېگەن. ـ ئەمدى شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرنى ئاگاھلاندۇردۇم!». 20 ـ سىلەرنىڭ مېنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتكىنىڭلار «پەرۋەردىگار خۇدايىمىزغا بىز ئۈچۈن دۇئا قىلغايسەن؛ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىزگە نېمە دېسە، بىزگە يەتكۈزۈپ بەرسەڭ بىز شۇنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىمىز» دېگۈزگىنىڭلار تۈزۈكلارنى ئالداپ جېنىڭلارغا زامىن بولۇشتىن ئىبارەت بولدى، خالاس. 21 مەن بۈگۈنكى كۈندە سىلەرگە ئۇنىڭ دېگىنىنى ئېيتىپ بەردىم؛ لېكىن سىلەر پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئاۋازىغا ۋە يا‌كى ئۇنىڭ مېنى سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا ئەۋەتكەن ھېچقايسى ئىشتا ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلمىدىڭلار. 22 ئەمدى ھازىر شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، سىلەر ئولتۇراقلىشايلى دەپ باردىغان جايدا قىلىچ، قەھەتچىلىك ۋە ۋابا بىلەن ئۆلىسىلەر».

43 شۇنداق بولدىكى، يەرەميا ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارنىڭ ھەممە سۆزلىرىنى بارلىق خەلققە ئېيتىپ تۈگەتتى (خۇداسى پەرۋەردىگار يەرەميانى ئۇلارغا بۇ بارلىق سۆزلەرنى ئېيتىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن)، ـ 2 شۇنىڭ بىلەن ھوشىيانىڭ ئوغلى ئازارىيا ۋە كارىباھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە شۇنداقلا بارلىق ھالى چوڭ تادەملەر يەرەميا‌غا مۇنداق دېدى: ـ «سەن يالغان ئېيتۋاتسەن! خۇدايىمىز پەرۋەردىگار سېنى بىزگە: «سىلەر مىسىردا ئولتۇراقلىشىش ئۈچۈن بارماڭلار!» دېيىشكە ئەۋەتكەن ئەمەس؛ 3 بەلكى نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق چوقۇم سېنى بىزگە قارشىلاشتۇرۇپ، بىزنى كالدىيلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇشقا كۆشكۈرتمەكتە؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىزنى ئۆلتۈرمەكە مەھكۇم قىلىدۇ يا‌كى بىزنى بابىلغا سۈرگۈن قىلىدۇ». 4 شۇنىڭ بىلەن كارىباھنىڭ ئوغلى يوھانان، لەشكەر باشلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە بارلىق خەلق پەرۋەردىگارنىڭ: «يەھۇدا زېمىنىدا تۇرۇپ قېلىڭلار» دېگەن ئاۋازىغا قۇلاق سالمىدى؛ 5 بەلكى كارىباھنىڭ ئوغلى يوھانان ۋە بارلىق لەشكەر باشلىقلىرى ھەيدىۋېتىلگەن بارلىق ئەللەردىن يەھۇدا زېمىنىدا ئولتۇراقلىشىشقا قايتىپ كەلگەن يەھۇدانىڭ پۈتۈن قالدىسىنى، 6 يەنى ئەرلەر، قىز-ئايالار، بالىلار ۋە پادىشاھنىڭ قىزلىرىنى، جۈملىدىن قاراۋۇل بېگى نېبۇزار-ئادان ئاھىكامنىڭ ئوغلى گەدالىيا‌غا تاپشۇرغان ھەربىر كىشىنى ھەمدە يەرەميا پەيغەمبەر ھەم نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇقنى ئېلىپ، 7 مىسىر زېمىنىغا كىرىپ كەلدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئەمرىگە ئىتائەت قىلمىدى. ئۇلار تاھپانەس شەھىرىگە يېتىپ كەلدى. 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى يەرەميا‌غا تاھپانەستە كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 9 يەھۇدىيلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا، قولۇڭغا بىرنەچچە چوڭ تاشلارنى ئېلىپ پىرەۋئۈنىڭ تاھپانەستىكى ئوردىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ يېنىدىكى خىشلىق يولدىكى سېغىز لايغا كۆمۈپ يوشۇرۇپ، 10 ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مېنىڭ قۇلۇم بولغان بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنى چاقىرىپ ئېپكېلىمەن، ئۇ مەن كۆمۈپ يوشۇرغان بۇ تاشلار ئۈستىگە ئۆز تەختىنى سالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە شاھانە چېدىرىنى يېيىپ تىكىدۇ. 11 ئۇ كېلىپ مىسىر زېمىنىدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئۆلۈمگە بېكىتىلگەنلەر ئۆلىدۇ؛ سۈرگۈن بولۇشقا بېكىتىلگەنلەر سۈرگۈن بولىدۇ؛ قىلىچقا بېكىتىلگەنلەر قىلىچلىنىدۇ. 12 مەن مىسىردىكى بۇتلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت ياقتۇرغۇزىمەن؛ ئۇ ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ، بۇتلىرىنى ئېلىپ سۈرگۈن قىلىدۇ؛ قوي پادىچىسى ئۆز تونىنى كىيگەندەك نېبوقادنەسارمۇ مىسىر زېمىنىنى ئۆزىگە كىيىۋالىدۇ؛ ئۇ شۇ يەردىن ئامان-ئېسەن چىقىدۇ. 13 ئۇ مىسىر زېمىنىدىكى «قۇياش ئىبادەتخانىسى»دىكى تۈۋرۈكلەرنى چېقىۋېتىدۇ؛ ئۇ مىسىردىكى بۇتلىرىنىڭ ئۆيلىرىگە ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈۋېتىدۇ.

44 مىسىردا تۇرغان، يەنى مىگدولدا، تاھپانەستە، نوفتا ۋە [مىسىرنىڭ جەنۇبىي تەرىپى] پاتروس زېمىنىدا تۇرغان بارلىق يەھۇدىيلار توغرۇلۇق بۇ سۆز

يەرەميغا كېلىپ مۇنداق دېيىلدى: ـ **2** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يېرۇسالىم ھەم يەھۇدادىكى ھەممە شەھەرلەر ئۈستىگە چۈشۈرگەن بارلىق بالا-ئىشاپەتنى كۆرگەنسىلەر؛ مانا، ئۇلارنىڭ سادىر قىلغان رەزىللىكى تۈپەيلىدىن بۇگۈنكى كۈندە ئۇلار خارابلىك بولۇپ، ئادەمزاتسىز قالدى؛ چۈنكى ئۇلار نە تۈزلىرى، نە سىلەر، نە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار بىلمەيدىغان يات ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا، خۇشبۇي يېقىشقا ھېرىپ، مېنى غەزەپلەندۈرگەن. **4** مەن تاڭ سەھەردە ئورنۇمدىن تۇرۇپ قۇللىرىم بولغان پەيغەمبەرلەرنى سىلەرگە ئەۋەتىپ: «مەن نەپرەتلىنىدىغان بۇ يىرگىنچلىك ئىشنى قىلغۇچى بولما گىلار!» ـ دەپ ئاگاھلاندۇرغانىمىز. **5** لېكىن ئۇلار ئىتائەت قىلمىغان، ھېچ قۇلاق سالمىغان؛ ئۇلار رەزىللىكىدىن، يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىشتىن قولىنى زادى ئۈزمىگەن. **6** شۇنىڭ بىلەن قەھرىم ھەم غەزىپىم [ئۇلارغا] تۆكۈلگەن، يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا يېقىلغان، كۆيگەن؛ ئۇلار بۇگۈنكى كۈندە ۋەيرانە ۋە خارابلىك بولۇپ قالدى. **7** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر نېمىشقا ئۆز-ئۆزۈڭلارغا زور كۈلپەت كەلتۈرمەكچىسىلەر، ئۆزۈڭلارغا ھېچقانداق قالدى قالدۇرماي ئۆزۈڭلاردىن، يەنى يەھۇدانىڭ ئىچىدىن ئەر-ئايال، بالا-بوۋاقلارنى ئۆزمەكچىسىلەر!؟ **8** نېمىشقا ئۆز قوللىرىڭلارنىڭ ياسىغىنى بىلەن، سىلەر ئولتۇراقلاشقان مىسىر زېمىنىدا يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي يېقىپ مېنى غەزەپلەندۈرىسىلەر؟ شۇنداق قىلىپ سىلەر ھالاك بولۇپ يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا لەنەت سۆزى ۋە رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىسىلەر. **9** سىلەر يەھۇدا زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ رەستە-كوچىلىرىدا سادىر قىلىنغان رەزىللىكىنى، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى، يەھۇدا پادىشاھلىرىنىڭ رەزىللىكىنى ۋە ئۇلارنىڭ ئايالىرىنىڭ رەزىللىكىنى، سىلەرنىڭ ئۆز رەزىللىكىڭلارنى ھەم ئايالىرىڭلارنىڭ رەزىللىكىنى ئۇنتۇپ قالدىڭلارمۇ؟ **10** بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر خەلقىڭلار ئۆزىنى ھېچ تۆۋەن تۇتمىدى، مەندىن ھېچ قورقمىدى، ئۇلار مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ھەم ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا قويغان تەۋرات-قانۇنۇمدا ياكى بەلگىلىمىلىرىمدە ھېچ ماڭغان ئەمەس. **11** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بېشىڭلارغا كۈلپەت چۈشۈرۈپ، بارلىق يەھۇدانى ھالاك قىلغۇچە سىلەرگە يۈزۈمنى قارىتىمەن؛ **12** مەن مىسىر زېمىنىغا شۇ يەردە ئولتۇراقلىشايلى دەپ قەتئىي نىيەت قىلغان يەھۇدانىڭ قالدىسىغا قول سالىمەن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى مىسىر زېمىنىدا تۈگىشىدۇ؛ مىسىر زېمىنىدا يېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ئۆلىدۇ، ئۇلار لەنەت ئوقۇلىدىغان ۋە دەھشەت باسقۇچى ئوبيېكت، لەنەت سۆزى ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكت بولىدۇ. **13** مەن مىسىر زېمىنىدا ئۇرۇۋاتقانلارنى يېرۇسالېمنى جازالىغاندەك قىلىچ بىلەن، قەھەتچىلىك بىلەن ۋە ۋابا بىلەن جازالايمەن؛ **14** شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنىدا ئولتۇراقلىشايلى دەپ شۇ يەرگە كىرگەن يەھۇدانىڭ قالدىسىدىن يەھۇدا زېمىنغا قايتىشقا ھېچقايسىسى قاچالمايدۇ ياكى ھېچكىم قالمايدۇ؛ شۇ يەرگە قايتىپ ئولتۇراقلىشىشقا ئىنتىزار بولسىمۇ، قاچىلىغان ئاز بىر قىسمىدىن باشقىلىرى ھېچقايسىسى قايتمايدۇ». **15** ئاندىن ئۆز ئايالىرىنىڭ يات ئىلاھلارغا خۇشبۇي ياقىدىغانلىقىنى بىلگەن بارلىق ئەرلەر، ۋە يېنىدا ئۇرغان بارلىق ئايالار، ـ زور بىر توپ ئادەملەر، يەنى مىسىرنىڭ [شىمالىي تەرىپى ۋە جەنۇبىي تەرىپى] پاتروستىن كەلگەن بارلىق خەلق يەرەميغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ **16** «سەن پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا بىزگە ئېيتقان سۆزگە كەلسەك، بىز ساڭا ھېچ قۇلاق سالمايمىز! **17** ئەكسىچە بىز چوقۇم ئۆز ئاغزىمىزدىن چىققان بارلىق سۆزلەرگە ئەمەل قىلىمىز؛ ئۆزىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز، پادىشاھلىرىمىز ۋە ئەمىرلىرىمىز يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا قىلغىنىدەك بىزلەر «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىۋېرىمىز ۋە ئۇنىڭغا شاراب ھەدىيەلىرىنى قۇيۇۋېرىمىز؛ چۈنكى ئەينى چاغدا بىزنىڭ ئېنىمىز پۇتۇن بولۇپ، توقۇنۇزىمىز تەل، ھېچ كۈلپەتنى كۆرمەي ئۆتكەن. **18** ئەمما «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىشنى ۋە ئۇنىڭغا شاراب ھەدىيەلىرىنى قۇيۇشنى توختاتقىنىمىزدىن باشلاپ، بىزنىڭ ھەممە نەرسىمىز كەم بولۇپ، قىلىچ بىلەن ھەم قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولۇپ كەلدۇق. **19** بىز ئايالىلار «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي ياقتىنىمىزدا ۋە ئۇنىڭغا شاراب ھەدىيەلىرىنى قۇيغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۇنىڭغا ئوخشىتىپ پوشكالىلارنى ئېتىشىمىزنى ھەم ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇشىمىزنى ئەرلىرىمىز قوللىمىغانمۇ؟». **20** يەرەميا بارلىق خەلققە، ھەم ئەرلەر ھەم ئايالارغا، مۇشۇنداق جاۋابنى بەرگەنلەرنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق دېدى: ـ **21** ـ «پەرۋەردىگارنىڭ ئېسىدە قىلىپ كۆكۈلىگە تەگكەن ئىش دەل سىلەر، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار، پادىشاھلىرىڭلار، ئەمىرلىرىڭلار شۇنداقلا زېمىنىدىكى خەلقنىڭ يەھۇدادىكى شەھەرلەردە ھەم يېرۇسالېمدىكى رەستە-كوچىلاردا ياقتان خۇشبۇيى ئەمەسمۇ؟ **22** ئاخىرىدا پەرۋەردىگار سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلارنىڭ رەزىللىكىگە ھەم سادىر قىلغان يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭلارغا چىداپ تۇرالمىغان؛ شۇڭا زېمىنىڭلار بۇگۈنكى كۈندىكىدەك خارابلىك، ئادەمنى دەھشەت باسقۇچى، لەنەت ئوبيېكتى ۋە ئادەمزاتسىز بولغان. **23** سەۋەبى، سىلەر خۇشبۇي ياقتانىسىلەر، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلىپ، ئۇنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالمالي، ئۇنىڭ نە تەۋرات-قانۇنىدا، نە بەلگىلىمىلىرىدە نە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا ھېچ ماڭمىغانسىلەر، شۇڭا بۇگۈنكى كۈندىكىدەك بۇ بالا-ئىشاپەت بېشىڭلارغا چۈشتى». **24** يەرەميا بارلىق خەلققە، بولۇپمۇ بارلىق ئايالارغا مۇنداق دېدى: ـ «ئى مىسىردا ئۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! **25** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئايالار ئۆز ئاغزىڭلار بىلەن: «بىز «ئاسمانلارنىڭ خانىشى»غا خۇشبۇي يېقىش، ئۇنىڭغا «شاراب ھەدىيە»لەرنى قۇيۇش ئۈچۈن ئىچكەن قەسەملىرىمىزگە چوقۇم ئەمەل قىلىمىز» دېگەنسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ئۆز قوللىرىڭلار بىلەن ئەمەل قىلغانسىلەر. ئەمدى قەسەمگىلاردا چىڭ تۇرۇۋۇپرىڭلار! قەسەمگىلارغا تولۇق ئەمەل قىلىۋېرىڭلار! **26** لېكىن شۇنداق بولغاندا، ئى مىسىردا ئۇرغان بارلىق يەھۇدا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! مانا، مەن ئۆزۈمنىڭ ئۇلۇغ نامىم بىلەن قەسەم قىلغانىمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مىسىرنىڭ بارلىق زېمىنىدا ئۆزۈۋاتقان يەھۇدالىق ھېچقايسىسى كىشى مېنىڭ نامىمنى تىلغا ئېلىپ: «رەب پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قايتىدىن قەسەم ئىچمەيدۇ. **27** مانا، مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئاۋات-ھالاۋەت ئەمەس، بەلكى بالا-ئىشاپەت چۈشۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى كۆزلەۋاتىمەن؛ شۇڭا مىسىردا ئۆزۈۋاتقان يەھۇدادىكى بارلىق كىشىلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتگىنچە قىلىچ ۋە قەھەتچىلىك بىلەن ھالاك بولىدۇ. **28** قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قاچقانلار بولسا ئىنتايىن ئاز بىر توپ ئادەملەر بولۇپ، مىسىر زېمىنىدىن يەھۇدا زېمىنغا قايتىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مىسىر زېمىنغا ئولتۇراقلىشايلى دەپ كەلگەن يەھۇدانىڭ قالدىسى كىمنىڭ سۆزىنىڭ، مېنىڭكى ياكى ئۇلارنىڭ ئىناۋەتلىك بولغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بېلىپ يېتىدۇ. **29** مېنىڭ سىلەرنى بۇ يەردە جازالايدىغانلىقىمغا، مېنىڭ سۆزلىرىمنىڭ چوقۇم سىلەرگە كۈلپەت كەلتۈرمەي قويمايدىغانلىقىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە شۇ ئالدىنئالا بېشارەت بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **30** ـ مانا، مېنىڭ يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيانى ئۇنىڭ دۈشمىنى، جېننى

قوغلاپ ئىزدىگەن بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىمدەك مەن ئوخشاشلا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن خوفرانى تۆز دۇشمەنلىرىنىڭ قولىغا ھەمدە جېنىنى ئىزدىگەن كىشىلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار».

45 يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى، نېرىيانىڭ ئوغلى بارۇق يەرەمىيانىڭ ئاغزىغا قاراپ بۇ سۆزلەرنى ئورام قەغىزگە يازغىنىدا، يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا بۇ سۆزنى ئېيتقان: ـ 2 «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگار سەن بارۇق توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ 3 سەن: «ھالىمغا ۋاي! چۈنكى پەرۋەردىگار قايغۇمغا دەرد-ئەلەم قوشۇپ قويدى، مەن ئاھ-زارلار قىلىشتىن چارچىدىم، زادىلا ئارام تاپالمىدىم!» ـ دېدىڭ. 4 ـ [يەرەمىيا]، سەن ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قۇرۇپ چىققانلىرىمنى ھازىر غۇلىتىمەن، مەن تىككەنلىرىمنى، يەنى بۇ پۈتكۈل جاھاننى ھازىر يۇلۇپ تاشلايمەن. 5 مەن بۇنداق قىلغان يەردە سەن تۆزۈڭۈ ئۈچۈن ئۈلۈغ ئىشلارنى ئىزدىشىڭگە توغرا كېلەمدۇ؟ يۇلارنى ئىزدىمە؛ چۈنكى مانا، مەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە بالا يېتىپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ لېكىن جېنىڭنى سەن باردىغان بارلىق يەرلەردە ئۈزۈڭگە ئولجا قىلىپ بېرىمەن».

46 يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن پەرۋەردىگارنىڭ ئەللەر توغرىلۇق سۆزى تۆۋەندە: ـ 2 مىسىر توغرىلۇق: ئەفرات دەرياسى بويىدىكى كاركېمىش شەھىرىنىڭ ئىبىنىدا تۇرۇۋاتقان، پىرەۋن-نەقوىنىڭ قوشۇنى توغرىلۇق (بۇ قوشۇننى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىمنىڭ تۆتىنچى يىلى بىتچىت قىلغان): ـ 3 «قالقان-سىپارلارنى ئېلىپ سەپكە چۈشۈڭلار! جەڭگە چىقىشقا تەييارلىنىڭلار! 4 ئاتلارنى ھارۋىلارغا قېتىڭلار! ئاتلىرىڭلارغا مىنىڭلار! بېشىڭلارغا دۇبۇلغا سېلىپ سەپتە تۇرۇڭلار! نەيزىلىرىڭلارنى بىلەپ ئىتتىكلىنىڭلار! ساۋۇت-قۇياقلارنى كىيىۋېلىڭلار! 5 لېكىن مەن نېمىنى كۆرىمەن؟! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ مانا، مۇشۇ [ئەشكەرلەر] دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ چېكىنىدۇ، باتۇر-پالۋانلىرى بىتچىت قىلىنىپ كەينىگە قارىماي بەدەر قاچىدۇ! تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەھىمە باسىدۇ! ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 6 ـ ئەمدى ئەڭ چاققانلارمۇ قاچالمايدۇ، باتۇر-پالۋانلارمۇ ئامان-ئېسەن قۇتۇلۇپ قالمايدۇ؛ مانا، شىمال تەرىپىدە، ئەفرات دەرياسى بويىدا ئۇلار پۇتلىشىپ يېقىلدۇ! 7 سۈلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسى [كەلكۈن كەبى] كۆتۈرۈلگەندەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن كىمدۇر!؟ 8 سۈلىرى دەريالاردەك ئۆزلىرىنى دولقۇنلىتىپ، نىل دەرياسىدەك ئۆزىنى كۆتۈرگەن دەل مىسىر ئۆزىدۇر؛ ئۇ: «مەن ئۆزۈمنى كۆتۈرۈپ پۈتكۈل يەر يۈزىنى قاپلايمەن، مەن شەھەرلەر ھەم ئۇلاردا ئۇرۇۋاتقانلارنى يوقىتىمەن!» ـ دەيدۇ. 9 ئېتىلىڭلار، ئى ئاتلار! مە دەپ ئالغا يېسىپ چېپىڭلار، ئى جەڭ ھارۋىلىرى! قالقان كۆتۈرگەن ئېفىئوپىيە ھەم لۇئىيەدىكىلەر، ئوقيالىرىنى ئېگىلدۇرگەن لىدىيەدىكىلەر، پالۋان-باتۇرلار جەڭگە چىقسۇن! 10 لېكىن بۇ كۈن بولسا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدۇر؛ ئۇ قىساسلىق بىر كۈن، يەنى ئۆز ياۋلىرىدىن قىساس ئالىدىغان كۈنى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ قىلىچى كىشىلەرنى توينۇغۇچە يۇتىدۇ؛ ئۇ قانغۇچە ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىدۇ؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگارنىڭ شىمالىي زېمىندا، ئەفرات دەرياسى بويىدا قىلىماچۇق بولغان بىر قۇربانلىقى بار! 11 گىلئىادقا چىقىپ ئۇنىيا ئىزدەپ تاپ، ئى مىسىرنىڭ قىزى! لېكىن سەن ئۆزۈڭگە نۇرغۇن دورىلارنى ئالساڭمۇ بىكار، سەن ئۈچۈن ھېچ شىپالىق يوقتۇر! 12 ئەللەر خىجالىتىڭ توغرىلۇق ئاڭلايدۇ، سېنىڭ پەريادلىرىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە پۇر كېتىدۇ؛ پالۋان پالۋانغا پۇتلىشىدۇ، ئىككىسى تەڭ مەغلۇپ بولۇپ يېقىلىدۇ! 13 پەرۋەردىگارنىڭ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ مىسىر زېمىنىغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشى توغرىلۇق يەرەمىيا پەيغەمبەرگە ئېيتقان سۆزى: ـ 14 مىسىردا جاكارلا، مىگدولدا ئېلان قىل، نوفتا ۋە تاھپانەسىتىمۇ ئېلان قىل: چىڭ تۇر، جەڭگە بەل باغلا؛ چۈنكى قىلىچ ئەتراپىڭدىكىلەرنى يۇتۇۋاتىدۇ؛ 15 سېنىڭ باتۇرلىرىڭ نېمىشقا سۈيۈرۈپ تاشلىنىدۇ؟ ئۇلار چىڭ تۇرالمايدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلارنى سەپتىن ئىتتىرىپ يېقىتىۋېتىدۇ. 16 ئۇ ئۇلاردىن كۆپلىرىنى پۈتلاشتۇرىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلار قاچقاندا بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: «بولە، تۇرايلى، زومىگەرنىڭ قىلىچىدىن قېچىپ تۆز خەلقىمىزگە ۋە ئاتا يۇرتىمىزغا قايتىپ كېتەيلى!» ـ دەيدۇ، 17 شۇ يەرگە [قايتىقاندا] ئۇلار: «مىسىر پادىشاھى پىرەۋن پەقەت بىر قىيقاس-سۈرەن، خالاس! ئۇ پەيتنى بىلمەي ئوتكۈزۈۋەتتى!» ـ دەيدۇ. 18 تۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ پادىشاھ، نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ تاغلار ئارىسىدا تابور تېغى بولغاندەك، كارمەل تېغى دېڭىز بويىدا [ئاسمانغا تاقىشىپ] تۇرغاندەك بىرسى كېلىدۇ. 19 ئەمدى سەن، ئى مىسىردا ئۇرۇۋاتقان قىز، سۈرگۈن بولۇشقا لايىق يۈك-تاقالارنى تەييارلاپ قوي؛ چۈنكى نوف خارابە بولۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ، ھېچ ئادەمزاتسىز بولىدۇ. 20 مىسىر بولسا چىرايلىق بىر ئىنەكتۇر؛ لېكىن ئۇنى نىشان قىلغان بىر كۆكۈيۈن كېلىۋاتىدۇ، شىمالدىن كېلىۋاتىدۇ! 21 ئۇنىڭ ئارىسىدىكى ياللاغما لەشكەرلەر بولسا بورداق تورپاقلارەدەك بولىدۇ؛ ئۇلارمۇ ئارقىغا بۇرۇلۇپ، بىرلىكتە قېچىشىدۇ؛ ئۇلار چىڭ تۇرۇۋالمايدۇ؛ چۈنكى كېلىپەتلىك كۈن، يەنى جازالىنىش كۈنى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشكەن بولىدۇ. 22 [مىسىرنىڭ] ئاۋازى يىلاننىڭكىدەك «كۈش-كۈش» قىلىپ ئاڭلىنىدۇ؛ چۈنكى [دۈشمەن] قوشۇنلىرى بىلەن ئاتلىنىپ، ئۇتۇن كەسكۈچىلەردەك ئۇنىڭغا قارشى پالتىلارنى كۆتۈرۈپ كېلىدۇ. 23 ئورمانلىقى قويۇقلۇقىدىن كىرگۈسىز بولسىمۇ، ئۇلار ئۇنى كېسىپ يېقىتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى كەسكۈچىلەر چېكەتكە توپىدىن كۆپ، سان-ساناقسىز بولىدۇ. 24 مىسىرنىڭ قىزى خجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ؛ ئۇ شىمالىي ئەلنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. 25 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن نو شەھىرىدىكى بۇت ئامونىنى، پىرەۋنىنى، شۇنداقلا مىسىر ۋە ئۇنىڭ ئىلاھلىرى بىلەن پادىشاھلىرىنى جازالايمەن؛ بەرھەق، پىرەۋن ۋە ئۇنىڭغا تايانغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ 26 مەن ئۇلارنى ئۇلارنىڭ جېنىنى ئىزدىگۈچىلەر، يەنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولىغا ھەم خىزمەتكارلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن. بىراق كېيىن، [مىسىر] قەدىمكى زامانلاردەك قايتىدىن ئاھالىلىك بولىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 27 لېكىن سەن، ئى قۇلۇم ياقۇپ، قورقما، ئالاقزادە بولما، ئى ئىسرائىل؛ چۈنكى مانا، مەن سېنى يىراق يۇرتىدىن، نەسلىڭنى سۈرگۈن بولغان زېمىندىن قۇتقۇزۇپ چىقىرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ قايتىپ، خاتىرجەملىك ۋە ئارامبەخشىتە تۇرىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قورقۇتمايدۇ. 28 قورقما، ئى قۇلۇم ياقۇپ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللىدۇرمەن؛ مەن سېنى تارقىتىۋەتكەن ئەللەرنىڭ ھەممىسىنى تۈگەشتۇرسەمۇ، لېكىن سېنى پۈتۈنلەي تۈگەشتۈرمەيمەن؛ پەقەت ئۇستۇڭدىن ھۆكۈم چىقىرىپ تەربىيە-ساۋاق بېرىمەن؛ سېنى جازالىماي قويمايمەن.

47 پىرەۋن گازا شەھىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىلگىرى، يەرەمىيا پەيغەمبەرگە كەلگەن، پەرۋەردىگارنىڭ فىلىستىيلەر توغرىسىدىكى سۆزى: ـ 2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، شىمالدىن [دولقۇنلۇق] سۈلار ئۇرلەيدۇ؛ ئۇلار تېشىپ بىر كەلكۈن بولىدۇ؛ ئۇ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا ئۇرغان ھەممىنىڭ ئۈستىدىن، شەھەر ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ئۈستىدىن تاشقىن

بولۇپ باسىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئادەملىرى نالە-پەريات كۆتۈرىدۇ، زېمىننى بارلىق تۈرۈۋاتقانلار [ئازابتىن] نالە-زار قىلىدۇ، 3 ئۆلۈپلارنىڭ ئۆيىقلىرىنىڭ تاراقشىشلىرىنى، جەڭ ھارۇللىرىنىڭ تاراقلاشلىرىنى، چاقلىرىنىڭ گۈلدۈرلەشلىرىنى ئاڭلاپ، ئاتىلار ئۆز بالىلىردىن خەۋەر ئېلىشقىمۇ قوللىرى بوشاپ، ئارقىغىمۇ قارىمايدۇ. 4 چۈنكى بارلىق فىلىستىيەلەرنى نابۇت قىلىدىغان كۈن، ھەم ئۆز ۋە زىدونىنى ئۆلارغا يارىدەمدە بولغۇدەك بارلىق قالغان ئادەملەردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگار فىلىستىيەلەرنى، يەنى كرېت ئارىلىدىن چىقىپ كەلگەنلەرنىڭ قالدۇقىنى نابۇت قىلىدۇ. 5 گازانىڭ ئۆستى تاقىرلىق بولىدۇ، ئاشكېلون شەھىرىدىكىلەر داڭ قېتىپ قالىدۇ، قاچانغىچە ئەتلىرىگىلارنى تىلىسىلەر، ئى فىلىستىيە كۆچۈرىدىن ئامان قالغانلار؟ 6 ئاپلا، ئى پەرۋەردىگارنىڭ قىلىچى، سەن قاچانغىچە تىنمايسەن؟ ئۆز قىنىڭغا قايتقىن، ئارام ئېلىپ تىنچلانغىن! 7 لېكىن ئۆ قانداقمۇ توختىيالىسۇن؟ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا پەرمان چۈشۈرگەن؛ ئاشكېلون شەھىرىگە ھەم دېڭىز بويىدىكىلەرگە زەرب قىلىشقا ئۇنى بېكىتكەندۇر!

48

مۇئاب توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ نېبونىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇ خارابە قىلىنىدۇ؛ كىرىئاتايىم خجالەتكە قالدۇرۇلۇپ، ئىشغال قىلىنىدۇ؛ يۇقىرى قورغان بولسا خجالەتكە قالدۇرۇلۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. 2 مۇئاب يەنە ھېچ ماختالمايدۇ؛ ھەشبوندا كىشىلەر ئۇنىڭغا: «ئۇنى ئەل قاتاردىن يوقىتايلى» دەپ سۈيىقەست قىلىدۇ؛ سەنمۇ، ئى مادمەن، تۈگەشتۈرۈلىسەن؛ قىلىچ سېنى قوغلايدۇ. 3 ھورونائىمدىن ئاۋ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ: ـ «ئاھ، ۋەيرانچىلىق، دەھشەتلىك پاتپاراقچىلىق!» 4 مۇئاب بىتچىت قىلىنىدى! ئۇنىڭ كىچىكلىرىدىن پەريادلىرى ئاڭلىنىدۇ. 5 بەرھەق، لۇھىتقا چىقىدىغان داۋان يولىدن توختىماي يىغلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ ھورونائىمغا چۈشىدىغان يولدا ھالا كەتىن ئازابلىق نالە-پەريادلار ئاڭلىنىدۇ. 6 قېچىڭلار، جېنىڭلارنى ئېلىپ يۈگۈرۈڭلار! چۆلدىكى بىر چاتقال بولۇڭلار! 7 چۈنكى سەن ئۆز قىلغانلىرىڭغا ۋە بايلىقلىرىڭغا تايانغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سەنمۇ ئەسىرگە چۈشىسەن؛ [بۇتۇڭ] كېموش، ئۇنىڭ كاھىنلىرى ھەم ئەمىرلىرى بىلەن بىللە سۈرگۈن بولىدۇ. 8 ۋەيران قىلغۇچى ھەر بىر شەھەرگە جەڭ قىلىدۇ؛ شەھەرلەردىن ھېچقايسى قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ؛ پەرۋەردىگار دېگەندەك جىلغىمۇ خارابە بولىدۇ، تۈزلەڭلىكمۇ ھالاكەتكە يۈزلىنىدۇ. 9 دالدىغا بېرىپ قېچىش ئۈچۈن مۇئابقا قاناتلارنى بېرىڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابلىك، ئادەمزاتسىز بولىدۇ 10 (پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىنى كۆڭۈل قويۇپ قىلمىغان كىشى لەنەتكە قالسۇن! قىلىچنى قان تۆكۈشتىن قالدۇرغان كىشى لەنەتكە قالسۇن!). 11 مۇئاب ياشلىقىدىن تارتىپ كەڭ-كۈشادە ياشاپ ئارزاڭلىرى ئۈستىدە تىنغان شارابتەك ئەندىشسىز بولۇپ كەلگەن؛ ئۇ ھېچقاچان كۆزىتىن كۆزىگە قۇيۇلغان ئەمەس، ياكى ھېچ سۈرگۈن بولغان ئەمەس؛ شۇڭا ئۇنىڭ ئەمى بىرخىل بولۇپ، پۇرىقى ھېچ ئۆزگەرمىگەن. 12 شۇڭا ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭ يېنىغا ئۇلارنى ئۆز كۆيىدىن تۆكىدىغان تۆككۈچىلەرنى ئەۋەتەمەن، ئۇلار ئۇنىڭ كۆزىلىرىنى قۇرۇقدايدۇ، ئۇنىڭ چۆگۈنلىرىنى چېقىۋېتىدۇ. 13 ئۆتكەندە ئىسرائىل جەمەتى ئۆز تايانچىسى بولغان بەيت-ئەل تۈپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالغاندەك موئابمۇ كېموش تۈپەيلىدىن يەرگە قاراپ قالىدۇ. 14 سىلەر قانداقمۇ: «بىز باتۇر، جەڭگىۋار پالۋانمىز!» ـ دېيەلەيسىلەر؟ 15 موئابنىڭ زېمىنى خارابە قىلىنىدۇ؛ [دۇشمەن] ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنىڭ [سېپىللىرىغا] چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ ئېسىل يىگىتلىرى قەتل قىلىنىشقا چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پادىشاھ، يەنى نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. 16 ـ موئابنىڭ ھالاكىتى يېقىنلاشتى، ئۇنىڭ كۈلپىتى بېشىغا چۈشۈشكە تالدىرايدۇ. 17 ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ھەممەيلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى بىلگەنلەر: «كۈچلۈك شاھانە ھاسىسى، گۈزەل تايىقىمۇ شۇنچە سۇندۇرۇلدىغۇ!» ـ دەڭلار. 18 شان-شۆھرىتىڭدىن چۈشۈپ قاغجىراپ كەتكەن يەردە ئولتۇر، ئى دىبوندا تۇرۇۋاتقان قىز؛ چۈنكى موئابنى ھالاك قىلغۇچى ساڭا جەڭ قىلىشقا يېتىپ كەلدى؛ ئۇ ئىستىھكام-قورغانلىرىڭنى بەربات قىلىدۇ. 19 يول بويىدا كۆزەت قىل، ئى ئاروئەردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ بەدەر تىكىۋاتقان ئەردىن ۋە قېچىۋاتقان قىزدىن: «نېمە بولدى؟» دەپ سورا؛ 20 «موئاب خجالەتكە قالدى، چۈنكى ئۇ بىتچىت قىلىنىدى!» [دەپ جاۋاب بېرىلىدۇ]. ئاھ-زار تارتىپ نالە-پەريات كۆتۈرۈڭلار، ئارنوندا: «موئاب ھالاك قىلىنىدى» ـ دەپ جاكارلاڭلار. 21 جازا ھۆكۈمى تۈزلەڭلىك جايلىرى ئۈستىگە چىقىرىلدى؛ ھولون، ياھاز ۋە مەفائات ئۈستىگە، 22 دىبون، نېبو ھەم بەيت-دىبلاتائىم ئۈستىگە، 23 كىرىئاتايىم، بەيت-گامۇل ھەم بەيت-مېئون ئۈستىگە، 24 كېرىئوت، بوزراھ ھەم موئابدىكى يىراق-يېقىن بارلىق شەھەرلەرنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلدى. 25 موئابنىڭ مۈڭگۈزى كېسىۋېتىلدى، ئۇنىڭ بىلىكى سۇندۇرۇلدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 26 ـ ئۇنى مەست قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا تالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ موئاب ئۆز قۇسۇقىدا ئېغىناپ ياتسۇن، شۇنىڭ بىلەن رەسۋا قىلىنسۇن. 27 چۈنكى سەن [موئاب] ئىسرائىلنى مازاق قىلغان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئوغىرلار قاتاردا تۇتۇۋېلىنغانمۇ، سەن ئۇنى تىلغا ئالساڭلا بېشىڭنى چايقايسەن؟! 28 شەھەرلەردىن چىقىپ تاش-قىيالار ئارىسىنى ئۆرالغۇ قىلىڭلار، ئى موئابدا ئۆرۈۋاتقانلار، غار ئاغزىدا ئۆۋىلىغان پاختەكتەك بولۇڭلار! 29 بىز موئابنىڭ ھاكاۋۇرلۇقى (ئۇ ئىنتايىن ھاكاۋۇر!)، يەنى ئۇنىڭ تەكەببۇرلۇقى، ھاكاۋۇرلۇقى، كۆڭۈلدىكى مەغرۇر-كۆزەڭلىكى توغرىسىدا ئاڭلىدۇق. 30 مەن ئۇنىڭ نوچىلىق قىلدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق [نوچىلىقى] كارغا يارىمەيدۇ؛ ئۇنىڭ چوڭ گەپلىرى بىكار بولىدۇ. 31 شۇڭا مەن موئاب ئۈچۈن زار يىغلايمەن، موئابنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن زار-زار كۆتۈرىمەن؛ كىر-خارەسەتتىكىلەر ئۈچۈن ئاھ-پىغان ئاڭلىنىدۇ. 32 ئى سىبماھتىكى ئۈزۈم تېلى، مەن ياتازەرنىڭ زار-يىغىسى بىلەن تەڭ سەن ئۈچۈن يىغلايمەن؛ سېنىڭ پېيلەكلىرىڭ سوزۇلۇپ، تەڭسىلدە «تۆلۈك دېڭىز»نىڭ نېرىغا يەتكەنىدى؛ ئۇلار ئەسلىدە ياتازەر شەھىرىگىچىمۇ يەتكەنىدى. لېكىن سېنىڭ يازلىق مېۋىلىرىڭگە، ئۈزۈم ھوسۇلۇڭ ئۈستىگە بۇزغۇچى يېسىپ كېلىدۇ. 33 شۇنىڭ بىلەن شادلىق ۋە خوشاللىق موئابنىڭ باغ-ئېتىزلىرىدىن ۋە زېمىندىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ مەن ئۈزۈم كۆچلىكەلەردىن شارابنى يوقىتىمەن؛ ئۈزۈم چەيلىگۈچىلەرنىڭ تەنتەنە ئاۋازلىرى قايتىدىن ياڭرىمايدۇ؛ ئاۋازلار بولسا تەنتەنە ئاۋازلىرى ئەمەس، جەڭ ئاۋازلىرى بولىدۇ. 34 چۈنكى نالە-پەريادلار ھەشبوندىن كۆتۈرۈلۈپ، ياھازغىچە ۋە ئېلىئالاھغىچە يېتىدۇ؛ نالە ئاۋازلىرى زوئاردىن كۆتۈرۈلۈپ، ھورونائىمغىچە ۋە ئەگلات-شېلىشىياغىچە يېتىدۇ؛ ھەتتا نىمرىمدىكى سۇلارمۇ قۇرۇپ كېتىدۇ. 35 مەن موئابتا «يۇقىرى جايلار»دا قۇربانلىق قىلغۇچىلارنى ۋە يات ئىلاھلارغا خۇشبۇيۇ يافقۇچىلارنى يوقىتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 36 ـ شۇڭا مېنىڭ قەلبىم موئاب ئۈچۈن نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ مېنىڭ قەلبىم كىر-ھەرەستىكىلەر ئۈچۈنمۇ نەيدەك مۇڭلۇق مەرسىيە كۆتۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئىگىلۋالغان بايلىق-خەزىنىلەر يوقاپ كېتىدۇ. 37 ھەممە باش تاقىر قىلىدۇرۇلغان، ھەممە ساقال چۇشۇرۇلگەن؛ ھەممە قول تىتما-تىتما كېسىلگەن، ھەممە چاتىراققا بۆز كىيىلگەن. 38 موئابنىڭ بارلىق ئۆي ئۆگزىلىرى ئۈستىدە ۋە مەيدانلاردا ماتەم ئۈنۈشتىن باشقا ئىش بولمايدۇ؛ چۈنكى مەن موئابنى ھېچكىمگە ياقايدىغان بىر قاچىدەك چېقىپ تاشلايمەن، ـ

دەيدۇ پەرۋەردىگار، **39** ـ تۆلار پىغاندىن زارلىشىدۇ، [موئاب] شۇنچىلىك پارە-پارە قىلىۋېتىلدۇكى، تۇ خجالەتتىن كۆزىچىلىككە ئارقىسىنى قىلدۇ، موئاب ئەتراپىدىكى ھەممە تەرىپىدىن رەسۋا قىلىنىدىغان، ۋەھىمە سالغۇچى ئوبيېكت بولدۇ. **40** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قاناتلىرىنى كېرىپ [پەرۋاز قىلىپ]، موئاب ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. **41** شەھەرلىرى ئىشغال بولىدۇ، ئىستىھكاملار ئىگىلۋېلىنىدۇ، شۇ كۈنى موئابدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **42** موئاب ئەل قاتاردىن يوقىتىلىدۇ، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا ھاكاۋۇرلۇق قىلغان؛ **43** ۋەھشەت، ئورا ۋە قىلتاق بېشىگالارغا چۈشۈشنى كۆتمەكتە، ئى موئابدا ئۆرۈۋاتقانلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **44** ـ ۋەھشەتتىن قاچقان ئورىغا يېقىلىدۇ؛ ئوردىن چىققان قىلتاققا تۇتۇلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە، يەنى موئاب ئۈستىگە جازالىنىش يىلنى چۈشۈرىمەن ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **45** قاچقانلار ھەشبون [سېيىلىنىڭ] دالدىسىدا تۇرۇپ ئامالسىز قالىدۇ، چۈنكى ھەشبوندىن ئوت، ھەم [مەھرۇم] سىھون [پادىشاھ]نىڭ زېمىنى ئوتىتۇرىسىدىن بىر يالقۇن پارتلاپ چىقىدۇ ۋە موئابنىڭ چېكىلىرىنى، سوقۇشقاق خەلقىنىڭ باش چوققىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **46** ھالىڭغا ۋاي، ئى موئاب! كېموشقا تەۋە بولغان ئەل نابۇت بولدى؛ ئوغۇللىرىڭ ئەسىرگە چۈشىدۇ، قىزلىرىڭ سۈرگۈن بولىدۇ. **47** لېكىن، ئاخىرقى زامانلاردا موئابنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. موئاب ئۈستىگە چىقىرىدىغان ھۆكۈم مۇشۇ پەرگىچە.

49

ئامموننىلار توغرۇلۇق. پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ پەرزەنتلىرى يوقمىكەن؟ ئۇنىڭ مىراسخورلىرى يوقمىدۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ملكوم گادنىڭ زېمىنىغا ۋارىسلىق قىلدى، ملكومغا تەۋە بولغان خەلق نېمىشقا گادنىڭ شەھەرلىرىدە تۇرىدۇ؟ **2** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئامموننىلارنىڭ رابباھ شەھىرىدە جەڭ سادالىرىنى ئاڭلىتىمەن؛ ئۇ خارابىلىك دۆڭى بولىدۇ؛ تەۋە شەھەرلىرى ئوت قويۇپ كۆيدۈرۈلىدۇ؛ ئىسرائىل قايتىدىن ئۆزلىرىنى ئىگىلىۋالغانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **3** ـ زارلاڭلار، ئى ھەشبون! چۈنكى ئايى شەھىرى خارابە قىلىنغان! رابباھ قىزلىرى، ئۆزۈڭلارغا بۆز رەختىنى باغلاپ ماتەم تۇتۇڭلار؛ سېپىل ئىچىدە ئۇيان-بۇيان پاتىپاراق يۈگۈرۈڭلار، چۈنكى ملكوم ۋە ئۇنىڭ كاھىنلىرى، ئۇنىڭغا تەۋەلىك ئەمىرلىرى سۈرگۈن بولىدۇ. **4** نېمىشقا كۆچ-ھەيۋىتىڭنى داڭلايسەن؟ سېنىڭ كۆچۈڭ تۆپىسى كېتىۋاتىدۇ، ئى: «كىم ماڭا يېقىنلاشىدىغانلىقىنى پېتىنالىسۇن؟» دەپ ئۆز بايلىقلىرىڭغا تايانغان، ئاسىيلىق قىلغۇچى قىز! **5** مانا، مەن بارلىق ئەتراپىڭدىكىلەردىن ۋەھشەت چىقىرىپ ئۈستۈڭگە چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىرىڭلار ھەيدىۋېتىلىسىلەر، ئالدى-كەينىگە قارىماي قاچىسىلەر؛ قاچقانلارنى يەنە يىغقۇچى ھېچكىم بولمايدۇ. **6** لېكىن كېيىنكى كۈنلەردە، ئامموننىلارنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **7** ئېدوم توغرۇلۇق: ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ تېمانىدا ھازىر دانالىق تېپىلمامدۇ؟ دانىشمەنلىردىن نەسىھەت يوقاپ كەتتىمۇ؟ ئۇلارنىڭ دانالىقىنى دات يېسىپ قالغانمۇ؟! **8** بۇرۇلۇپ قېچىڭلار، پىنھان جايلاردىن تۇرالغۇ تېپىپ تۇرۇڭلار، ئى دېدانىدا تۇرۇۋاتقانلار! چۈنكى مەن ئەساۋغا تېگىشلىك بالا-يىتىمىنى، يەنى ئۇنى جازالايدىغان كۈننىنى بېشىغا چۈشۈرىمەن. **9** ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئۇلار ئازراق ۋاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، ئۇلار ئۆزلىرىگە چۈشلۈقلا بۇزۇپ، ئوغرىلايدۇ ئەمەسمۇ؟ **10** مەن ئەساۋنى يالىڭاچلىۋېتىمەن، ئۇ يوشۇرۇنغۇدەك جاي قالمىغۇچە دالدا جايلىرىنى ئېچىپ تاشلايمەن؛ ئۇنىڭ نەسىلى، قېرىنداشلىرى ھەم قوشنىلىرى يوقايدۇ، ئۇ ئۆزى يوق بولىدۇ. **11** لېكىن يېتىم-يېسىرلىرىڭنى قالدۇر، مەن ئۇلارنىڭ ھاياتىنى ساقلايمەن؛ ئۇل خوتۇنلىرىڭ ماڭا تاياىنسۇن. **12** چۈنكى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئەزىيىمىنىڭ [قەدەھىدىن ئىچىشكە تېگىشلىك بولمىغانلار چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچمەي قالمايدىغان يەردە، سەن جازالانمايمۇ قالامسەن؟ سەن جازالانمايمۇ قالمايسەن، سەن چوقۇم ئۇنىڭدىن ئىچىسەن. **13** چۈنكى ئۆز نامىم بىلەن قەسەم ئىچكەنمەنكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بوزراھ دەھشەت باسىدىغان ھەم رەسۋا قىلىنىدىغان بىر ئوبيېكتى، خارابىلىك ۋە لەنەت سۈزى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى دائىملىق خارابىلىك بولىدۇ. **14** مەن پەرۋەردىگاردىن شۇ بىر خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇم، ـ ۋە بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلگەندى ـ ئۇ: «ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىڭلار! ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئورنۇڭلاردىن تۇرۇڭلار!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. **15** مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك، ئىنسانلار ئارىسىدا كەمىستىلگەن قىلىمەن. **16** سېنىڭ ئۆزۈگلەرگە دەھشەت سالىدىغانلىقىڭ، كۆڭۈلۈڭدىكى تەكەببۇرلۇقۇڭ ئۆزۈڭنى ئالداپ قويدى، ھەي تىك قىيانىڭ پېرىقلىرى ئىچىدە ئۆرغۈچى، ئۇرالغۇڭ ئېگىزلىكىنىڭ يۇقىرى تەرىپىدە بولغۇچى، گەرچە سەن چاڭگاڭنى بۇركۈتنىڭكىدەك يۇقىرى ياسىساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **17** ـ ۋە ئېدوم تونۇلۇ ۋەھىملىك بولىدۇ؛ ئېدومدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆنىڭ بارلىق يارا-ۋابالىرى تۆپەيلىدىن ۋەھىمگە چۈشۈپ، ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. **18** سودوم، گومورىرا ۋە ئۇلارنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىرگە ئۆرۈۋېتىلگەندەك ئېدومۇ شۇنداق بولىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ھېچكىم شۇ يەردە ئۆرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. **19** مانا، ئىئوردان دەرياسىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ ئۆرىدىغان شۇ سۇلار بويىدىكى يايلاقتىكى [قويلارنى] تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن [ئېدومدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئېدومنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ **20** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئېدومنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك تېماندىكىلەرنى جازالاش نىيىتىنى تاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ پادا كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېپكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى تۆپەيلىدىن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. **21** ئۇلارنىڭ يىقىلىپ كەتكەن ساداسىنى ئاڭلاپ يەر يۈزىدىكىلەر تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ نالە-پەريادلىرى «قىزىل دېڭىز»غىچە ئاڭلىنىدۇ. **22** مانا، بىرسى بۇركۈتتەك قانات يېيىپ پەرۋاز قىلىپ، بوزراھ ئۈستىگە شۇڭغۇپ چۈشىدۇ. شۇ كۈنى ئېدومدىكى پالۋانلارنىڭ يۈرىكى تولغاققا چۈشكەن ئايالنىڭ يۈرىكىدەك بولىدۇ. **23** دەمەشق توغرۇلۇق: ـ خامات، ئارپاد شەھىرىدىكىلەر خجالەتتە قالدۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار شۇۋم خەۋەر ئاڭلايدۇ؛ ئۇلارنىڭ يۈرىكى سۇ بولۇپ كېتىدۇ؛ داۋۇلغۇپ كەتكەن دېڭىزدەك ئۇلار ھېچ تىنچلىنالمايدۇ. **24** دەمەشق زەئىپلەشتى، قېچىشقا بۇرۇلىدۇ؛ ئۇنى ۋەھىمە باسىدۇ؛ ئازابلار تولغاققا چۈشكەن ئايالنى ئۇتقاندەك، ئازاب ۋە دەرد-قايغۇ ئۇنى ئۇتىدۇ. **25** نام-داڭقى چىققان يۇرت، مەن ھۇزۇر ئالغان شەھەر شۇ دەرىجىدە تاشلۇۋېتىلگەن بولىدۇ! **26** شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىرىدا يىقىلىدۇ، جەڭگىۋار پالۋانلار شۇ كۈنى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ **27** ـ ھەم مەن دەمەشقنىڭ سېپىلىگە بىر ئوت ياقىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **28** بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار يەڭگەن كېدار توغرۇلۇق ھەم

هازورىنڭ پادشاهلىقلىرى توغرۇلۇق سۆز: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، كىدىرغا هۇجۇم قىلىپ، شەرقتىكى ئادەملەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىل!» ـ دېيىلدۇ، **29** هۇجۇم قىلغانلار ئۇلارنىڭ چېدىرلىرى هەم پادىلىرىنى ئېلىپ كېتىدۇ، ئۇلارنىڭ چېدىر پەردىلىرى، بارلىق قاچا-قۇچا، تۆگىلىرىنى بۇلاپ كېتىدۇ، خەق ئۇلارغا: «تەرەپ-تەرەپلەرنى ۋەهمە باسىدۇ!» دەپ ۋارقىرايدۇ. **30** قېچىپ كېتىڭلار، بەدەر تىكىپ پىنهان جايلاردىن ئۇرالغۇ تېپىپ ئۇرۇڭلار، ئى هازوردىكلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى بابىل پادىشاهى نېبوقادنەسار سىلەرگە جەڭ قىلىشقا قەست قىلغان، سىلەرگە قاراپ نىيىتى يۈزۈلغان. **31** ـ ئورنۇڭدىن تۇر، سىپىل-دەرۋازىلارغا ئىگە بولمىغان ئاراماخۇدا ياشاپ، تىنچ-ئامان ئۇرغان ئەلگە جەڭ قىلىشقا چىق، ئۇلار يالغۇز ئۇرىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **32** ـ ئۇلارنىڭ تۆگىلىرى ئولجا، توپ-توپ مال-ۋارانلىرى غەنىيمەت بولىدۇ، مەن چېكە چاچلىرىنى چۈشۈرگەنلەرنى تۆت شامالغا تارقىتىمەن، ئۇلارنىڭ ىىشىغا هەر ئەتراپىدىن كۈلپەت چۈشۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **33** ـ هازور بولسا چىلبۇرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسى، مەڭگۈگە ۋەيرانە بولىدۇ. هېچكىم شۇ يەردە ئۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ. **34** يەهۇدا پادىشاهى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان دەسلەپكى ۋاقىتلاردا، پەرۋەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەرگە ئېلام توغرۇلۇق ئېيتقان سۆزى: ـ **35** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئېلامنىڭ غولۇقۇق كۈچى بولغان ئوقياسىنى سۇندۇرىمەن. **36** ئاسمانلارنىڭ تۆت چېتىدىن تۆت شامالنى چىقىرىپ ئېلامنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، مەن ئۇلارنى بۇ تۆت شامالغا تارقىتىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئېلامدىن هەيدەلگەنلەرنىڭ بارمايدىغان ئەل-مەملىكەتلەر قالمايدۇ. **37** مەن ئېلامنى دۈشمەنلىرى ئالدىدا هەم جېنىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئالدىدا دەككە-دۈككىگە چۈشۈرىمەن، دەهشەتلىك غەزىپىمنى ىىشىغا تۆكۈپ، كۈلپەتلەرنى چۈشۈرىمەن؛ ئۇلارنى بەربات قىلغۇچە مەن قىلىچنى ئۇلارنىڭ كەينىدىن قوغلاشتۇرۇپ ئەۋەتىمەن. **38** مەن ئۆز تەختىمنى ئېلامدا تىكەيمەن، شۇ يەردىن پادىشاهى ۋە شاهزادىلىرىنى يوق قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **39** ـ لېكىن ئاخىرقى زامانلاردا، مەن ئېلامنى سۈرگۈنلۈكىدىن قايتۇرۇپ ئەسلىگە كەلتۈرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

50

پەرۋەردىگار يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق بابىل توغرۇلۇق، يەنى كالدىيەلەرنىڭ زېمىنى توغرۇلۇق ئېيتقان سۆز: ـ **2** ئەللەر ئارىسىدا شۇ خەۋەرنى ئېلان قىلىپ جاكارلاڭلار، تۈغ كۆتۈرۈڭلار، جاكارلاڭلار، ئۇنى يوشۇرماڭلار! ـ «بابىل ئىشغال قىلىندى، بەل بولسا خجالەتكە قالدۇرۇلدى، ماردۇك پاتپاراق بولۇپ كەتتى؛ بابىلنىڭ ئوبىما بۇتلىرى خجالەتكە قالدۇرۇلدى، يىرگىنچلىك نەرسىلىرى پاتپاراقچىلىققا چۈشتى!» ـ دەڭلار. **3** چۈنكى شىمالدىن ئۇنىڭغا جەڭ قىلماقچى بولغان بىر ئەل كېلىدۇ، ئۇ ئۇنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىدۇ، هېچكىم شۇ يەردە ئۇرمايدۇ؛ ئىنسان هەم هايۋانغۇ قېچىپ كېتىدۇ، ئۇلار يوق بولىدۇ. **4** شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىل خەلقى كېلىدۇ، ئۇلار هەم يەهۇدا خەلقى بىلەن بىللە كېلىدۇ، ئۇلار يىغلىغان هالدا مېڭىپ پەرۋەردىگار خۇداسىنى ئىزدەشكە كېلىدۇ. **5** ئۇلار زىئوننىڭ يولىنى سورايدۇ، يۈزلىرىنى ئۇنىڭغا قارتىپ: «هەرگىز ئۇنتۇلماس مەڭگۈلۈك بىر ئەهدە بىلەن ئۆزىمىزنى پەرۋەردىگارغا باغلايلى» ـ دەيدۇ. **6** ـ مېنىڭ خەلقىم ئازغان قويلاردۇر، ئۇلارنىڭ باققۇچىلىرى ئۇلارنى ئازدۇرغان، ئۇلارنى تاغلاردا ئىنتىپ يۈرگەن؛ ئۇلار تاغدىن دۆڭگە كېزىپ يۈرۈپ، ئۆز ئارامگاهىنى ئۇنتۇغاندۇر. **7** ئۇلارنى ئۇچراتقانلارنىڭ هەممىسى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، كۈشەندىلىرى ئۇلار توغرۇلۇق: «بىزدە [بۇ ئىشلاردا] هېچ گۇناه يوق، چۈنكى ئۇلار ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ ئۈمىدى بولغان پەرۋەردىگار، يەنى هەققانىيلىقنىڭ يايلاق-ئۇرالغۇسى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا گۇناه سادىر قىلغان!» ـ دېگەن. **8** [ئى خەلقىم]، بابىل ئوتتۇرىسىدىن قېچىڭلار، كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ چىقىڭلار، پادىنى يېتەكلىگۈچى تېكەندەك بولۇڭلار. **9** ـ چۈنكى مانا، شىمالىي زېمىندىن بابىلغا هۇجۇم قىلماقچى بولغان زور بىر توپ ئۇلۇغ ئەللەرنى قوزغايمەن؛ ئۇلار ئۇزىرىنى ئۇنىڭغا قارشى سەپكە قوشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بابىل شۇ يەردىن چىققانلار تەرىپىدىن ئەسىرگە چۈشىدۇ. ئۇلارنىڭ ئوقلىرىنىڭ هەممىسى باتۇر مەرگەنلەرنىڭكىدەك بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ هېچقايسىسى جەڭدىن قۇرۇق قول كەلمەيدۇ. **10** كالدىيە بولسا ئولجا بولىدۇ؛ ئولجا ئالغان بارلىق يۈلغۇچىلار ئۇنىڭدىن قانائەتلىنىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **11** ـ چۈنكى سىلەر شادلانغانلىرىڭلار، سىلەر يايراپ كەتكەنلىرىڭلار، ئى مىراسىم بولغان [خەلقىمنى] بۇلاڭ-تالاڭ قىلغۇچىلار! چۈنكى سىلەر چىمەندە ئۇرغان موزايلاردەك سەكرىگەنلىرىڭلار، ئايغىرلاردەك خۇشاللىقتىن كىشنىگەنلىرىڭلار! **12** ئەمدى ئانا [يۇرتۇڭ] زور خجالەتكە قالدۇرۇلدۇ؛ ره‌سۋاچىلىق سېنى ئۇغقۇچىنى قاپلايدۇ؛ مانا، ئۇ ئەللەرنىڭ داشقىلى، ـ بىر جاڭگال، قاغىراق يەر ۋە چۆل-بياۋان بولۇپ قالدۇ. **13** پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ هېچ ئاهالىسى بولمايدۇ، بەلكى ئولۇق تاشلۇق بىتلىگەن بولىدۇ؛ بابىلدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ هەممىسى ئۇنىڭ يارا-ۋابالىرى تۈپەيلىدىن ۋەهمىگە چۈشۈپ ئۆش-ئۆش قىلىدۇ. **14** بابىلغا جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىدا سەپكە تىزىلىڭلار، بارلىق ئوقياچىلار، ئۇنىڭغا ئېتىلىڭلار، ئوقلارنى هېچ ئايمىڭلار؛ چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگار ئالدىدا گۇناه سادىر قىلغان. **15** ئۇنىڭ ئەتراپىدا جەڭ چۇقانلىرىنى كۆتۈرۈڭلار، ئۇ تەسلىم بولۇپ قول كۆتۈردى؛ مۇنارلىرى ئۆرۈلدى، سىپىللىرى غۇلىتىلدى؛ چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالغان قىساسىدۇر. ئۇنىڭدىن قىساس ئېلىڭلار، ئۇ باشقىلارغا نېمە قىلغان بولسا ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار. **16** بابىلدىن ئۇرۇق تېرىغۇچىنى هەم هوسۇل ۋاقىتىدىكى ئورغاق سالغۇچىلارنى يوق قىلىڭلار؛ زۇلۇمكارنىڭ قىلىچىنىڭ قورقۇنچى تۈپەيلىدىن بۇلارنىڭ هەربىرى ئۆز ئىلگىگە قايتىپ، هەربىرى ئۆز ئانا يۇرتىغا قاچىسۇن! **17** ئىسرائىل تارقىتۇۋېتىلگەن قوي پادىسىدۇر؛ شىرلار ئۇلارنى هەيدىۋەتكەن؛ دەسلەپتە ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاهى ئۇلارنى يەپ كەتكەن، ئاخىرىدا بۇ بابىل پادىشاهى نېبوقادنەسار ئۇنىڭ ئۈستىخانلىرىنى ئېزىپ غاجىلىغان. **18** شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاهىنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇنى جازالىغىنىمدەك، مەن بابىل پادىشاهىنى هەم زېمىنىنى جازالايمەن. **19** مەن ئىسرائىلنى قايتىدىن ئۆز يايلىقىغا قايتۇرىمەن، ئۇ كارمەل تېغىدا، باشان زېمىندا ئوزۇقلىنىدۇ، ئۇنىڭ جېنى ئەفرائىم تېغى ئۈستىدە هەم گىلئاد زېمىندا قانائەتلىنىدۇ. **20** شۇ كۈنلەردە، شۇ چاغدا، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئىسرائىلنىڭ قەبىھلىكى ئىزدەلسە، هېچ تېپىلمايدۇ؛ يەهۇدانىڭ گۇناهلىرى ئىزدەلسە، هېچ تېپىلمايدۇ، چۈنكى مەن قالدۇرغان قالدىسىنى كەچۈرۈم قىلىمەن. **21** ـ مېراتاشنىڭ زېمىنىغا زەرب بىلەن جەڭ قىلىشقا، پېكودتا ئۇرۇۋاتقانلارغىمۇ جەڭ قىلىشقا چىقىڭلار، ئۇلارنى ۋەيران قىلىڭلار، قالدۇقىنىمۇ هالاك قىلىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئېمىنى ساڭا بۇيرۇغان بولسام شۇنى ئادا قىلىڭلار. **22** جەڭ سادالىرى [بابىل] زېمىندا ئاڭلىنىدۇ، ئۇ زور هالاكەتنىڭ سادالىرىدۇر! **23** ئەسلىدە پۈتكۈل يەر يۈزىنى ئۇرغان بازغان شۇ دەرىجىدە سۇندۇرۇپ چېقىۋېتىلدىغۇ! بابىل ئەللەر ئارىسىدا شۇنچە بىر دەهشەت باسقۇچى بولۇپ چىققانىدىغۇ! **24** مەن ساڭا تۇزاق قۇردۇم، سەن، ئى بابىل، هېچ بىلمەيلا ئۇنىڭغا تۇتۇلدۇڭ؛ پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىششىڭ تۈپەيلىدىن سەن تېپىلىپ ئۇتۇلدۇڭ. **25** پەرۋەردىگار قورال ئامبىرىنى ئېچىپ، غەزىپىدىكى قوراللىرىنى ئېلىپ چىقاردى؛ چۈنكى ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا قىلىدىغان ئىشنى باردۇر. **26** ئۇنىڭ ھەر چەت-چەتلىرىدىن كېلىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدىغان كىشىلەر، ئامبارلىرىنى ئېچىۋېتىڭلار، ئۇنىڭ چىلەرنى دۆۋىلىگەندەك ئۇنى خارابە-خارابە قىلىپ دۆۋىلەپ ۋەيران قىلىڭلار، ئۇنىڭ ھېچنېمىسىنى قالدۇرماڭلار! **27** ئۇنىڭ بارلىق توربۇقلىرىنى ئولتۇرۇۋېتىڭلار! ئۇلار سويۇلۇشقا چۈشسۇن! ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈنى، يەنى جازالىنىش ۋاقتى يېتىپ كەلدى. **28** ئاڭلاڭلار! زىئونغا كېلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىساسىنى، يەنى ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىنى جاكارلايدىغان، بابىل زېمىنىدىن قاچقان پاناھ ئىزدىگۈچىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاڭلار! **29** بابىلغا ھۇجۇم قىلىش ئۈچۈن ئوقياچىلارنى، يەنى بارلىق كامانىنى ئەگكۈچىلەرنى چاقىرىڭلار، بابىلنىڭ ئەتراپىدا بارگاھ قۇرۇپ قورشۇۋېلىڭلار، ھېچكىمنى قاچقۇزماڭلار، ئۇنى قىلمىشىنى ئۈچۈن ياخشىلاپ قايتۇرۇڭلار، ئۇ نېمىلەرنى قىلغان بولسا، ئۇنىڭغىمۇ شۇنى قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارغا ـ ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچىغا قارشى كۆرەكلەپ كەتكەندى. **30** شۇڭا ئۇنىڭ يىگىتلىرى كوچىلىرىدا يىقىلىدۇ، شۇ كۈندە ئۇنىڭ بارلىق جەنگچى پالۋانلىرى يوقىتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **31** مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن، ئى كۆرەكلەپ كەتكۈچى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى سېنىڭ كۈنۈڭ، يەنى مەن يىنىكلىغا يېقىن كېلىپ جازالايدىغان كۈن يېتىپ كەلدى؛ **32** كۆرەكلەپ كەتكۈچى يۇتلىشىپ يىقىلىدۇ، ھېچكىم ئۇنى قايتىدىن يۆلەپ تۇرغۇزمايدۇ؛ بەرھەق، مەن ئۇنىڭ شەھەرلىرىگە ئوت ياقىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى كۆيدۈرۈپ يۇتۇپ كېتىدۇ. **33** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىللار يەھۇدالار بىلەن بىللە ئېزىلىپ خورلۇقنى كۆرگەن؛ ئۇلارنى ئەسىر قىلغانلار ئۇلارنى قاتتىق قامەپ ئۇقماندى؛ ئۇلارنى قويۇۋېتىشنى رەت قىلغان. **34** لېكىن ئۇلارنىڭ ھەجەمەت-قۇتقۇزغۇچىسى كۈچلۈكتۈر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ دەۋاسىنى ئەستايىدىللىق بىلەن سورايدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ زېمىنغا ئارامىلىق بېرىدۇ، بابىلدىكىلەرگە ئارامسىزلىق يەتكۈزىدۇ. **35** كالدىيلەر ئۈستىگە، بابىلدا ئۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە ھەمدە بابىلنىڭ ئەمىرلىرى ۋە دانىشمەنلىرى ئۈستىگە قىلىچ چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، **36** قىلىچ پاچىلار ئۈستىگە چۈشكەندە، ئۇلار ھاماقەت-ئەخمەقلەردەك كۆرۈنىدۇ؛ قىلىچ ئۇلارنىڭ پالۋانلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار پاتىپاراق بولۇپ كېتىدۇ؛ **37** قىلىچ ئۇلارنىڭ ئاتلىرى ئۈستىگە، جەڭ ھارۋىلىرى ئۈستىگە، ئۇلارنىڭ سەپلىرىدە ئۇرغان بارلىق يات ئەشكەرلەر ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار ئايالارىدەك بولىدۇ؛ قىلىچ خەزىنىلىرى ئۈستىگە چۈشىدۇ، ئۇلار بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. **38** قۇرغاقچىلىق ئۇلارنىڭ سۇلىرى ئۈستىگە چۈشۈپ، ئۇلار قۇرۇپ كېتىدۇ؛ بۇلارنىڭ سەھۋىنى زېمىنى ئويما بۇتلارغا تولۇپ، ئۇلار قورقۇنچلۇق مەيۈدلار تۇيەيلىدىن تەۋۈشىپ كەتكەن. **39** شۇڭا چۆلدىكى جانۋارلار ۋە چىلبۆرىلەر بىرلىكتە شۇ يەردە تۇرىدۇ، شۇ يەردە ھۇۋۇقۇشلار ماكانلىشىدۇ، ئۇ مەڭگۈگە ئادەمزاتسىز بولىدۇ، دەۋردىن-دەۋرگە ھېچ ئاھاللىك بولمايدۇ. **40** خۇدا سودوم ۋە گومورراني ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇۋەتكىنىدەك، ھېچكىم شۇ يەردە تۇرمايدۇ، ئىنسان بالىلىرى شۇ يەردە ئولتۇراقلاشمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **41** ـ مانا، شىمالدىن بىر خەلق، ئۇلۇغ بىر ئەل چىقىپ كېلىدۇ، يەر يۈزىنىڭ چەت-چەتلىرىدىن نۇرغۇن پادىشاھلار قوزغىلىدۇ. **42** ئۇلار ئوقيا ھەم نەيزىنى تۇتۇپ قوراللىنىدۇ؛ ئۇلار ۋەھشىي، ھېچ رەھىم كۆرسەتمەيدىغان بولىدۇ، ئاتلىرىغا مىنگەندە ئۇلارنىڭ ئاۋازلىرى دېڭىزدەك شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇلار جەڭگە ئاتلانتىقان ئادەملەردەك سەپ-سەپ بولۇپ، ساڭا ھۇجۇم قىلماقچى، ئى بابىل قىزى! **43** بابىل پادىشاھى ئۇلارنىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپلا قوللىرى تىترەپ بوشاپ كېتىدۇ؛ غەم-قايغۇ ئۇنى تۇتىدۇ، تولغاققا چۈشكەن ئايالدەك ئازابلار ئۇنى بېسىۋالىدۇ. **44** مانا، ئىئوردان دەرياسى بويىدىكى چاۋار-چاتقاللىقتىن چىقىپ، دائىم ئېقىپ تۇرىدىغان شۇ سۇلار بويىدىكى يايلاقتىكى قويلارنى تارقاتقان بىر شىرەدەك مەن [بابىلدىكىلەرنى] بەدەر قاچقۇزىمەن. ئەمدى كىمنى خالىسام مەن ئۇنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تىكلەيمەن؛ چۈنكى ماڭا كىم تەڭ كېلەلەيدۇ؟ كىم مېنىڭدىن ھېساب ئېلىشقا مېنى چاقىرالايدۇ؟ مېنىڭ ئالدىمدا تۇرالايدىغان پادا باققۇچى بارمۇ؟ **45** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ بابىلنى جازالاشتىكى مەقسىتىنى، شۇنىڭدەك كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى جازالاش نىيىتىنى ئاڭلاڭلار: ئۇلارنىڭ پادا كىچىكلىرىمۇ تارتىپ ئېپكېتىلىدۇ؛ بەرھەق، قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن [پەرۋەردىگار] ئۇنىڭ يايلىقىنى ۋەيرانە قىلىدۇ. **46** بابىلنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ يەر يۈزى تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ ئۇنىڭ نالە-پەريادى بارلىق ئەللەرگىچە ئاڭلىنىدۇ.

51 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بابىلنى سوقىدىغان ھەم «لەب-كامای»دا ئۇرۇۋاتقانلارنى سوقىدىغان بىتىچت قىلغۇچى شامالنى قوزغاپ چىقىرىمەن؛ **2** مەن بابىلغا يات ئادەملەرنى ئەۋەتىمەن؛ ئۇلار ئۇنى سورۇۋېتىدۇ، زېمىنىنى يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىدۇ؛ ئۇنىڭ بېشىغا كۈلپەت چۈشكەن كۈندە ئۇلار ئۇنىڭغا تەرەپ-تەرەپتىن قارشىلىشىشقا كېلىدۇ. **3** ئۇنىڭ ئوقياچىلىرىغا كىرىچنى تارتقۇدەك، ئورنىدىن تۇرغۇچىلارغا دۇبۇلغا-ساۋۇت كىيگۈزدەك پۇرسەت بەرمەڭلار، ئۇنىڭ يىگىتلىرىنىڭ ھېچقايسىسىنى ئايىماڭلار، ئۇنىڭ پۈتكۈل قوشۇنىنى بىتىچت قىلىڭلار. **4** كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا سانجىلغانلار، كوچىلىرىدا قىلىچلانغانلار يىقىلسۇن! **5** چۈنكى ئىسرائىل ياكى يەھۇدامۇ ئۇنۇ خۇداسى تەرىپىدىن، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تەرىپىدىن تاشلىۋېتىلگەن ئەمەس؛ چۈنكى [بابىلنىڭ] زېمىنى ئىسرائىلدىكى مۇقەددەس بولغۇچى ئالدىدا سادىر قىلغان گۇناھ بىلەن تولغاندۇر. **6** [بارلىق ئەللەر]، بابىل ئىچىدىن قېچىڭلار، ئۇنۇ جىنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! ئۇنىڭ قەبىھلىكىگە چېتىلىپ قېلىپ ھالاك بولماڭلار، چۈنكى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساس ئالىدىغان ۋاقتىدۇر؛ ئۇ قىلمىشىنى ئۇنۇ بېشىغا قايتۇرىدۇ. **7** بابىل پەرۋەردىگارنىڭ قولىدىكى پۈتكۈل جاھاننى مەست قىلغۇچى ئالتۇن قەدەھ بولغان؛ ئەللەر ئۇنىڭ شارىبىدىن ئىچكەن؛ ئەللەر شۇنىڭ بىلەن ساراڭ بولۇپ كەتكەن. **8** بابىل تۇيۇقسىز يىقىلىپ بىتىچت بولىدۇ، ئۇنىڭغا ئاھ-زار كۆتۈرۈڭلار! ئۇنىڭ ئازابلىرى ئۈچۈن ئۇنىيا ئېلىڭلار، ئۇ بەلكىم ساقايتىلارمىكىن؟ **9** ـ «بىز بابىلنى ساقايتىماقچىدۇق، لېكىن ئۇ ساقايمىدى؛ ئۇنىڭدىن ۋاز كېچىپ ھەممىمىز ئۇز يۇرتىمىزغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۈستىگە چىقىرىلىدىغان ھۆكۈم جازاسى ئاسمانغا تاقىشىپ، كۆككە يېتىدۇ». **10** ـ «پەرۋەردىگار ھەققانىيلىقىمىزنى بارلىققا كەلتۈرگەندۇر؛ كېلەيلى، زىئوندا پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ قىلغان ئىشىنى جاكارلايلى!» **11** ـ ئۇقلارنى ئۇچلاڭلار! قالقانلارنى ئۇتۇڭلار! پەرۋەردىگار مېدىئانلىق پادىشاھلىرىنىڭ روھىنى ئۇرغۇتتى؛ چۈنكى ئۇنىڭ نىيىتى بابىلغا قارشىدۇر، ئۇنى بەربات قىلىش ئۈچۈندۇر، بۇ پەرۋەردىگارنىڭ قىساسىدۇر، يەنى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسى ئۈچۈن ئالغان قىساسىدۇر. **12** بابىلنىڭ سېپىللىرىغا قارىتىپ جەڭ ئۈچىنى كۆتۈرۈڭلار، كۆزەتنى ئېخىمۇ چىڭاق قىلىڭلار، كۆزەتچىلەرنى [بابىلنى چۈرىدىتىپ] سەپتە ئۇرغۇزۇڭلار، پۇكتۈرمە قويۇڭلار، چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلدىكىلەرنىڭ جازاسى ئوتغۇزۇلۇق ئىمىلەرنى دېگەن بولسا، ئۇ شۇنى كۆڭلىدە يەملەپ، ئۇنى ئادا قىلىدۇ. **13** ـ ئى ئەلۋەك سۇلار ئۈستىدە ئۇرغۇچى، بايلىقلىرى نۇرغۇن بولغۇچى، ئەجىلىڭ يېتىپ كەلدى، جىنىڭ ئۈچىنچە ئۈزۈلۈش ۋاقتى توشتى. **14** ساماۋى

قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار تۈزى بىلەن قەسەم قىلىپ: «توپ-توپ چېكەتكەلەردەك مەن سېنى ئادەملەر بىلەن تولدۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن غەلبە تەنتەنىلىرىنى كۆتۈرىدۇ» دېدى. **15** ـ ئۇ بولسا يەر-زېمىنى كۆچ-قۇدرىتى بىلەن ياساپ، ئالەمنى دانالىقى بىلەن بەرپا قىلىپ، ئاسمانلارنى ئەقىل-پاراسىتى بىلەن يايغۇچىدۇر؛ **16** ئۇ ئاۋازىنى قويۇۋەتسە، ئاسمانلاردا سۇلار شاۋقۇنلايدۇ؛ ئۇ يەر چەتلىرىدىن بۇلۇت-تۇمانلارنى ئورلىتىدۇ؛ ئۇ يامغۇرلارغا چاقماقلارنى ھەمراھ قىلىپ بېكىتىدۇ؛ شامالنى ئۆز خەزىنىلىرىدىن چىقىرىدۇ. **17** بۇ [بۇتپەرەسلەرنىڭ] ھەربىرى ئەقلسىز، بىلىمدىن مەھرۇملاردۇر، ھەربىر زەرگەر ئۆزى ئويغان بۇت تەرىپىدىن شەرمەندىگە قالىدۇ؛ چۈنكى ئۇنىڭ قۇيما ھەيكىلى يالغانچىلىق، ئۇلاردا ھېچ تىنىق يوقتۇر. **18** ئۇلار بىمەنىلەردۇر، مازاق ئوبيېكتىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە جازالىنىش ۋاقتى كەلگەندە، ئۇلار يوقىتىلىدۇ. **19** ياقۇبنىڭ ئېسىدىسى بولغۇچى بۇلارەدەك ئەمەستۇر؛ چۈنكى ھەممىنى ياسىغۇچى شۇدۇر؛ ئىسرائىل بولسا ئۇنىڭ ئۆز مىراسى بولغان قەبىلىسىدۇر؛ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **20** سەن [ئىسرائىل] مېنىڭ گۈرزۈم، مېنىڭ جەڭ قوراللىرىمدۇرسەن؛ سېنىڭ بىلەن مەن ئەللەرنى بىتچىت قىلىمەن، سېنىڭ بىلەن پادىشاھلىقلارنى تارمار قىلىمەن؛ **21** سېنىڭ بىلەن ھەم ئات ھەم ئات مىنگۈچىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم جەڭ ھارۇسى ھەم ھەيدىگۈچىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ **22** سېنىڭ بىلەن ھەم ئەر ھەم ئايالنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم قېرى ھەم ياشلارنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم يىگىت ھەم قىزنى بىتچىت قىلىمەن؛ **23** سېنىڭ بىلەن ھەم پادىچى ھەم قوي پادىسىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم دېھقان ھەم بويۇنتۇرۇققا قېتىلغان كالىلىرىنى بىتچىت قىلىمەن؛ سېنىڭ بىلەن ھەم ۋالىيلار ھەم ھۆكۈمرانلارنى بىتچىت قىلىمەن. **24** ـ مەن كۆز ئالدىڭلاردا بابىلنىڭ ھەم بارلىق كالدىيەلەرنىڭ زىئىندا قىلغان بارلىق رەزىللىكىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرۈپ ياندۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **25** ـ مانا، مەن سەن [بابىلغا] قارشىمەن، ئى پۈتكۈل يەر يۈزىنى ھالاك قىلغۇچى تاغ؛ مەن قولۇمنى ئۈستۈڭگە سوزۇپ، سېنى تىك يارلاردىن غۇلىتىپ، دوملىتىپ چۈشۈرۈپ، سېنى كۆيۈپ تۈگىگەن بىر يانار تاغ قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سەندىن بۇرجەك چىقىرىش ئۈچۈنمۇ تاش تاپالمايدۇ، ياكى ئۇل ئۈچۈنمۇ ھېچىيەردىن تاش تاپالمايدۇ؛ چۈنكى سەن مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە بولىسەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **27** ـ زېمىندا جەڭ ئۇغىنى كۆتۈرۈڭلار، ئەللەر ئارىسىدا كاناي چېلىڭلار، بابىلغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلاڭلار، ئارارات، مىننى ۋە ئاشكىناز پادىشاھلىقلىرىنى چاقىرىپ يىغىڭلار، ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغۇچى قوشۇنلارغا بىر سەردار بېكىتىڭلار، ئاتلارنى توپ-توپ چېكەتكە لېچىنكىلىرىدەك زېمىنغا تۇركۈملەپ چىقىرىڭلار، **28** ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا ئەللەرنى تەييارلاڭلار، ـ مېدىئالىقلارنىڭ پادىشاھلىرى، ۋالىيلىرى ۋە بارلىق ھۆكۈمدارلىرىنى، شۇنداقلا ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن زېمىنلارنىڭ بارلىق ئادەملىرىنى تەييارلاڭلار! **29** شۇنىڭ بىلەن يەر يۈزى تەۋرىنىپ ئازابلىنىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ بابىلغا قارشى باغلىغان نىيەتلىرى، يەنى بابىلنىڭ زېمىنىنى ھېچ ئادەم تۇرمايدىغان چۆل-بىاباۋان قىلۇېتىش نىيىتى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. **30** بابىلدىكى پالۋانلار ئۇرۇشتىن قول ئۈزىدۇ؛ ئۇلار قورغانلىرىدا ئامالسىز ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ دەرمانى قالمايدۇ؛ ئۇلار ئايالىلارەدەك بولۇپ قالىدۇ؛ ئۇنىڭ ئۇرالغۇلىرىغا ئوت قويۇلىدۇ؛ دەرۋازا سالاسۇنلىرى سۇندۇرۇلىدۇ. **31** يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر چاپارمەن يەنە بىر چاپارمەنگە، بىر خەۋەرچى يەنە بىر خەۋەرچىگە بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىدىلا ئۇچرىشىپ قېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «سىلىنىڭ پۈتكۈل شەھەرلىرى ئۇ چەتتىن بۇ چەتكىچە ئىشغال قىلىندى؛ **32** دەريا كېچىكلىرى ئىگىلىۋېلىندى، قومۇشلۇقلار ئوتتا كۆيدۈرۈلدى، پالۋانلىرى دەككە-دۈككىگە چۈشۈشتى!» ـ دەپ جاكارلىشىدۇ. **33** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ئىسرائىلنىڭ خۇداسى مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ قىزى تەكشىلىنىپ چىگىلىدىغان ۋاقتى بولغان خامانەدەك بىسىلىدۇ؛ بىردەمدىلا، ئۇنىڭ ھوسۇلى ئورۇلىدىغان ۋاقتى يېتىپ بولدۇ! **34** زىئوندا تۇرغۇچى قىز: ـ «بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار مېنى يۇتۇپ، مېنى غاجىلاپ ئەزگەن؛ ئۇ ئېچىمنى بوشتىلغان قاچىدەك قىلىپ قويغان؛ ئۇ ئەجدىھادەك مېنى يۇتۇپ، ئۆزىنى نازۇ-نېمەتلىرىم بىلەن تويغۇزغان، مېنى قۇرۇقداپ پاك-پاكىز قىلىۋەتكەن. ماكا، مېنىڭ تېنىمگە قىلغان زوراۋانلىقى بابىلنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلسۇن» ـ دەيدۇ، ۋە يېرۇسالېم: «مېنىڭ قانلىرىم كالدىيەدە تۇرغۇچىلارنىڭ بېشىغا تۆكۈلسۇن» ـ دەيدۇ. **36** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنىڭ دەۋايىڭنى سورايمەن، سەن ئۈچۈن قىساس ئالىمەن؛ مەن ئۇنىڭ دېڭىزىنى قۇرۇتىمەن، بۇلىقىنى قاغىرىتىمەن. **37** بابىل بولسا دۆۋە-دۆۋە خارابىلەر، چىلبۇرىلەرنىڭ ئۇرالغۇسى بولىدۇ؛ زېمىنى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ھەم دائىم ئۆش-ئۆش قىلىنىدىغان ئويىبىكت بولىدۇ، ھېچ ئادەم شۇ يەردە ئۆرمايدۇ. **38** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ياش شىرلاردەك ھۇۋلىشىدۇ، ئارسلانلاردەك بىر-بىرىگە خىرىس قىلىشىدۇ؛ **39** ئۇلارنىڭ كەيىياتى قىزىپ كەتكەندە، مەن ئۇلارغا بىر زىياپەت تەييارلاپ قويىمەنكى، ئۇلارنى مەست قىلىۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يىراپ-ياشناپ كېتىدۇ، ـ ئاندىن مەڭگۈگە ئۇيقۇغا غەرق بولۇپ، قايتىدىن ھېچ ئويغانمايدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **40** بوغۇزلاشقا يېتىلگەن قوزىلارەدەك ۋە بىللە يېتىلەنگەن قوچقارلار ھەم تېكىلەردەك مەن ئۇلارنى بوغۇزلاشقا چۈشۈرىمەن. **41** شېشاقتىنىڭ ئىشغال قىلىنغانلىقىغا قارا! پۈتكۈل يەر يۈزىنىڭ پەخرىنىڭ ئۇۋۇلغانلىقىغا قارا! بابىلنىڭ ئەللەر ئارىسىدا ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئويىبىكتى بولغانلىقىغا قارا! **42** دېڭىز بابىل ئۈستىدىن ئۆرلەپ كەتتى؛ ئۇ تۇرغۇنلىغان دولقۇنلار بىلەن غەرق بولدى. **43** ئۇنىڭ شەھەرلىرى ئادەمنى دەھشەت باسىدىغان ئويىبىكت، قاغىراق يەر، بىر چۆل، ھېچكىم ئۆرمايدىغان زېمىن بولدى؛ ھېچقانداق ئىنسان بالىسى قايتىدىن شۇ يەرلەردىن ئۆتمەيدۇ. **44** مەن بابىلدا بەلنى جازالايمەن؛ مەن ئۇنىڭ ئاغزىدىن يۇتۇۋالغىنىنى ياندۇرۇۋالىمەن؛ ئەللەر قايتىدىن ئۇنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشمەيدۇ؛ بەرھەق، بابىلنىڭ سېپىلى غۇلاپ كېتىدۇ. **45** ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىڭلار، ئى خەلقىم! ھەربىرىڭلار پەرۋەردىگارنىڭ قاتتىق غەزىبىدىن ئۆز جىنىڭلارنى ئېلىپ بەدەر قېچىڭلار! **46** سىلەر زېمىندا ئاڭلىنىۋاتقان پىتنە-ئىغۋادىن يۈرىكىڭلارنى سۇ قىلماڭلار ۋە قورقماڭلار، بۇ يىل بىر پىتنە-ئىغۋا، كېلەر يىلى يەنە بىر پىتنە-ئىغۋا چىقىدۇ؛ زېمىندا زۇلۇم-زوراۋانلىق پارتلايدۇ، ھۆكۈمدارلار ھۆكۈمدارلارغا قارشى چىقىدۇ. **47** شۇڭا مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، مەن بابىلدىكى ئويما مەبۇدلارنى جازالايمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى خىجالەتكە قالدۇرۇلىدۇ، ئۇنىڭدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۇنىڭ ئېچىدە يېقىلىدۇ؛ **48** شۇنىڭ بىلەن ئاسمان ۋە زېمىن ۋە ئۇلاردا بار بولغانلار بابىل ئۈستىدىن شادلىقتىن ياڭرايدۇ؛ چۈنكى شىمالدىن ھالاك قىلغۇچىلار ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **49** بابىل ئۆزىيىلدىن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۆلتۈرۈلگەنلەر يېقىلغاندەك، بابىل ئىسرائىلدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆزىيىلدىن بابىل يېقىلماي قالمايدۇ. **50** قىلىچتىن قاچقانلار، يىراق كېتىڭلار، ھايال بولماڭلار؛ چەت يەرلەردىن پەرۋەردىگارنى سېغىنىڭلار، يېرۇسالېمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. **51** «بىز خىجالەتكە قالدۇق، چۈنكى ھاقارەتكە ئۇچىرىدۇق، شەرمەندىچىلىكتىن يۈزىمىز تۈكۈلدى؛ چۈنكى يات ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مۇقەددەس جايلارغا بىسىپ كىردى!». **52** شۇڭا شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئۇنىڭدىكى ئويما مەبۇدلارنى

جازالايمەن؛ ئۇنىڭ پۈتكۈل زېمىنى بويىدا يارلىنىپ جان ھەلقۇمىدا ئىڭرىشىدۇ. **53** بابىل ئاسمانلارغا كۆتۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئۇنىڭ يۇقىرى ئىستىھكام-قورغىنى مۇستەھكەملەنگەن بولسىمۇ، لېكىن مېنىكىدىن ئۇنىڭغا ھالاك قىلغۇچىلار يېتىپ باردىغان بولدى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **54** بابىلدىن نالە-پەريادنىڭ ئاۋازى، كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدىن زور ھالا كەتنىڭ ساداسى كۆتۈرۈلدۈ. **55** چۈنكى پەرۋەردىگار بابىلنى ھالاك قىلماقچى بولدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭدىن ۋاراڭ-چۇرۇڭلىرىنى يوقىتىدۇ؛ سۈلارنىڭ دولقۇنلىرى تۈركەشلەۋاتقان سۈلاردەك شارقىرايدۇ، ئۇلارنىڭ ئاۋازى شاۋقۇنلاپ كېلىدۇ. **56** چۈنكى ھالاك قىلغۇچى ئۇنىڭغا، يەنى بابىلغا جەڭ قىلىشقا كېلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پالۋانلىرى ئەسىرگە چۈشىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئوقيالىرى سۇنۇرۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ـ قىساسلار ئالغۇچى تەڭرىدۇر، ئۇ ياماناتلىقنى ياندۇرماي قالمايدۇ. **57** ـ مەن ئۇنىڭ ئەمىرلىرى، دانىشمەنلىرى، ۋالىيلىرى، ھۆكۈمدارلىرى ۋە پالۋانلىرىنى مەست قىلىمەن؛ ئۇلار مەڭگۈگە ئۇخلايدۇ ۋە قايتىدىن ھېچ ئويغانمايدۇ ـ دەيدۇ پادىشاھ، ـ نامى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **58** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بابىلنىڭ كەڭ سېپىللىرى يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، ئۇنىڭ ئېگىز دەرۋازىلىرى پۈتۈنلەي كۆيدۈرۈلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنىتى بېھۇدە بولىدۇ، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۇزلىرىنىڭ جاپالىق ئەجرى پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ بولىدۇ. **59** يەھۇدا پادىشاھى زەدەكىيا تەختكە ئولتۇرغان تۆتىنچى يىلى، بابىلغا بارغىنىدا ماھسىياھنىڭ نەۋرىسى، نېرىيانىڭ ئوغلى سېرايا زەدەكىياغا ھەمراھ بولۇپ بارغان (سېرايا باش غوجىدار ئىدى). يەرەمىيا پەيغەمبەر ئۇنىڭغا سۆز تاپىلىغان. **60** يەرەمىيا ئوراىم قەغەزگە بابىلنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بارلىق كۈلپەتلەرنى، ـ يەنى بابىل توغرۇلۇق پۈتۈكلۈك بۇ بارلىق سۆزلەرنى يازغانىدى؛ **61** ۋە يەرەمىيا سېرايىغا مۇنداق دېدى: ـ سەن بابىلغا يېتىپ بارغاندا، بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى ئوقۇپ چىقىپ ۋە: ـ **62** «پەرۋەردىگار، سەن بۇ جاي توغرۇلۇق: ـ مەن ئۇنى يەكسان قىلىمەنكى، ئۇنىڭدا ھېچكىم، نە ئىنسان نە ھايۋان تۇرمايدىغان، مەڭگۈگە بىر ۋەيرانە بولىدۇ ـ دېگەنسەن» ـ دەيسەن؛ **63** شۇنداق قىلىپ بۇ يازمىنى ئوقۇپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا تاش تېڭىپ، ئەفرات دەرياسىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چۈرۈۋەت، **64** ۋە: «مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرمەكچى بولغان كۈلپەتلەر تۈپەيلىدىن، بابىل [شۇ تاشقا] ئوخشاشلا غەرق بولۇپ قايتىدىن تۇرالمەيدۇ؛ ئۇلار ھالدىن كېتىدۇ» ـ دەيسەن. يەرەمىيانىڭ سۆزلىرى مۇشۇ يەردە تۈگىدى.

52

زەدەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغاندا يىگىرمە بىر يېشىدا ئىدى؛ ئۇ يېرۇسالېمدا ئون بىر يىل ھۆكۈم سۈردى. ئۇنىڭ ئانىسى لىبناھلىق يەرەمىيانىڭ قىزى بولۇپ، ئىسمى ھامۇتال ئىدى. **2** ئۇ [پادىشاھ] يەھوئاكىمنىڭ قىلغىنىدەك، پەرۋەردىگارنىڭ نەزىردە رەزىل ئىشلارنى قىلدى. **3** پەرۋەردىگارنىڭ يېرۇسالېمغا ھەم يەھۇداغا قاراتقان غەزىبى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇلارنى ئۆز ھۇزۇرىدىن ھەيدىۋەتكۈچە بولغان ئاربلىقتا، تۇۋەندىكى ئىشلار يۈز بەردى. بىرنېچىدىن، زەدەكىيا بابىل پادىشاھىغا ئىسيان كۆتۈردى. **4** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ سەلتەنەتىنىڭ توققۇزىنچى يىلى ئوننىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە بابىل پادىشاھى نېبوقەدنەسار پۈتكۈل قوشۇنىغا يېتىپ كېلىپ قىلىپ يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىشقا كەلدى؛ ئۇلار ئۇنى قورشۇپلىپ بارگاھ قۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەتراپىدا قاشا-پوتەيلەرنى قۇرۇشتى. **5** شۇنىڭ بىلەن شەھەر زەدەكىيانىڭ ئون بىرنېچىنچى يىلىغىچە مۇھاسىرىدە تۇردى. **6** شۇ يىلى تۆتىنچى ئايىنىڭ توققۇزىنچى كۈنى شەھەردە ئېغىر قەھەتچىلىك ھەممىنى باسقان ۋە زېمىندىكىلەر ئۈچۈنمۇ ھېچ ئاش-ئوزۇق قالمىغانىدى. **7** شەھەر سېپىلى بۇسۇلدى؛ بارلىق جەڭگىۋار لەشكەرلەر قاچماقچى بولۇپ، تۈن كېچىدە شەھەردىن بەدەر تىكىۋېتىشتى. ئۇلار پادىشاھ باغچىسىغا يېقىن «ئىككى سېپىل» ئارىلىقىدىكى دەرۋازىدىن كېتىشتى (كالدىيلەر بولسا شەھەرنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى). ئۇلار [ئىئوردان جىلغىسىدىكى] «ئاراباھ تۈزلەكلىكى»نى بويلاپ قېچىشتى. **8** لېكىن كالدىيلەرنىڭ قوشۇنى پادىشاھنى قوغلاپ يېرىخو تۈزلەكلىكىدە زەدەكىياغا يېتىشتى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن قوشۇنى ئۇنىڭدىن تارقىلىپ كەتكەنىدى. **9** ۋە ئۇلار پادىشاھنى ئېتىۋېتىپ، خامات زېمىنىدىكى رىبلاھ شەھىرىگە، بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ ئۇ [شۇ يەردە] ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى. **10** بابىل پادىشاھى زەدەكىيانىڭ ئوغۇللىرىنى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا قەتىل قىلدى؛ ئۇ يەھۇدانىڭ بارلىق ئەمىرلىرىنىمۇ رىبلاھ شەھىرىدە قەتىل قىلدى؛ **11** ئاندىن زەدەكىيانىڭ كۆزلىرىنى ئويۇۋېتتى؛ بابىل پادىشاھى ئۇنى مىس كىشەنلەر بىلەن باغلاپ بابىلغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇلگۈچە زىندانغا قامىۋەتتى. **12** بەشىنچى ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە (بۇ بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ ئون توققۇزىنچى يىلى ئىدى) بابىل پادىشاھىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، پاسىبان بېگى نېبۈزار-ئادان يېرۇسالېمغا يېتىپ كەلدى. **13** ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى، پادىشاھنىڭ ئوردىسىنى ۋە شەھەردىكى بارلىق ئۆيلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى؛ بارلىق بەھەيۋەت ئىمارەتلەرگە ئۇ ئوت قويۇپ كۆيدۈرىۋەتتى. **14** ۋە پاسىبان بېگى يېتەكچىلىكىدىكى كالدىيلەرنىڭ پۈتكۈل قوشۇنى يېرۇسالېمنىڭ ئەتراپىدىكى پۈتكۈل سېپىلىنى ئۆرۈۋەتتى. **15** پاسىبان بېگى نېبۈزار-ئادان زېمىندىكى ئەڭ نامرات كىشىلەردىن بىر قىسمىنى، شەھەردە قالغان باشقا كىشىلەرنى، بابىل پادىشاھى تەرەپكە قېچىپ تەسلىم بولغانلارنى ۋە قالغان ھۈنەرۋەنلەرنى ئەسىر قىلىپ ئۇلارنى ئېلىپ كەتتى. **16** لېكىن پاسىبان بېگى نېبۈزار-ئادان زېمىندىكى ئەڭ نامراتلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۈزۈمزارلىقلارنى پەرۋىش قىلىشقا ۋە تېرىقچىلىق قىلىشقا قالدۇردى. **17** كالدىيلەر پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان ئىككى تۈۋرۈكنى، داس تەگلىكلىرىنى ۋە پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى مىستىن ياسالغان «دېڭىز»نى چېقىپ، بارلىق مىسلىرىنى بابىلغا ئېلىپ كەتتى. **18** ئۇلار يەنە [ئىبادەتتە ئىشلىتىلىدىغان] ئىدىشلار، گۈرجەك-بەلگۈرجەكلەر، لاختىگىرلار، قاچىلار، پىيالە-تەخسىلەر ھەم مىستىن ياسالغان بارلىق تەسۋابلارنى ئېلىپ كەتتى؛ **19** داسلار، خۇشبۇيدانلار، قاچىلار، كۈلدانلار، چىراغدانلار، پىياللەر ۋە جام-قەدەھلەرنى بولسا، ئالتۇندىن ياسالغان بولسىمۇ، كۈمۈشتىن ياسالغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى پاسىبان بېگى ئېلىپ كەتتى. **20** سۈلەيمان پادىشاھ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈچۈن مىستىن ياساتقان ئىككى تۈۋرۈك ۋە «دېڭىز»، شۇنداقلا ئۇنىڭ تەگلىكى بولغان ئون ئىككى ۋۇقىنى ئۇ ئېلىپ كەتتى؛ چۈنكى بۇ مىس سايمانلارنىڭ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس ئىدى. **21** ئىككى تۈۋرۈك بولسا، ھەربىرىنىڭ ئېگىزلىكى ئون سەككىز گەز، ئايلانمىسى ئون ئىككى گەز كېلەتتى، ھەربىرىنىڭ ئىچى كاۋاك بولۇپ، مىسنىڭ قېلىنلىقى تۆت بارماق ئىدى. **22** تۈۋرۈكنىڭ ئۈستىدىكى بېشى بولسا مىس بولۇپ، ئېگىزلىكى بەش گەز ئىدى؛ ئۇنىڭ پۈتۈن ئايلانمىسى تور شەكلىدە ھەم ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەنىدى، ھەممىسى مىستىن ئىدى؛ ئىككىنچى تۈۋرۈكمۇ ئۇنىڭغا ئوخشاش بولۇپ، ئۇمۇ ئانار نۇسخىسى بىلەن بېزەلگەنىدى. **23** ھەربىر تۈۋرۈكنىڭ بېشىنىڭ يانلىرىدا توقسان ئالتە ئانار نۇسخىسى بار ئىدى؛ توردا جەمئىي بولۇپ يۈز ئانار نۇسخىسى بار ئىدى. **24** پاسىبان بېگى نېبۈزار-ئادان بولسا باش كاھىن سېرايا، ئوروۇنباسار كاھىن زەفانىيا ۋە ئىبادەتخانىدىكى ئۈچ نەپەر ئىشىكاقارنىمۇ ئەسىرگە ئالدى. **25** ئۇ شەھەردىن لەشكەرلەرنى باشقۇرىدىغان بىر ئاغۋات ئەمەلدارنى، شەھەردىن تاپقان ئوردا مەسلىھەتچىلىرىدىن يەتتىنى، يەرلىك خەلقتىن لەشكەرلىكىگە تىزىملىغۇچى، يەنى قوشۇننىڭ سەردارىنىڭ كاتىپىنى ۋە شەھەردىن ئاتمىش نەپەر يەرلىك كىشىنى ئۆتتى. **26** پاسىبان بېگى نېبۈزار-ئادان

بۇلارنى بابىل پادىشاھىنىڭ ئالدىغا، ربلاھغا ئېلىپ باردى. **27** بابىل پادىشاھى
خامات زېمىندىكى ربلاھدا بۇ كىشىلەرنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى. شۇ يول
بىلەن يەھۇدا ئۆز زېمىندىن سۈرگۈن قىلىندى. **28** نېبوقادنەسار سۈرگۈن قىلغان
كىشىلەرنىڭ سانى مۇنداق ئىدى: ـ يەتتىنچى يىلى ئۈچ مىڭ يىگىرمە ئۈچ
يەھۇدىي؛ **29** نېبوقادنەسارنىڭ ئون سەككىزىنچى يىلى ئۇ يېرۇسالېمدىن سەككىز يۈز
ئوتتۇز ئىككى كىشىنى سۈرگۈن قىلدى؛ **30** نېبوقادنەسارنىڭ يىگىرمە ئۈچىنچى
يىلى پاسبان بېگى نېبۇزار-ئادان يەھۇدىيلاردىن يەتتە يۈز قىرىق بەش كىشىنى
سۈرگۈن قىلدى؛ جەمئىي بولۇپ سۈرگۈن قىلىنغانلارنىڭ سانى تۆت مىڭ
ئالتە يۈز كىشى ئىدى. **31** شۇنداق بولدىكى، يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىن
سۈرگۈن بولغان ئوتتۇز يەتتىنچى يىلى ئون ئىككىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بەشىنچى
كۈنى شۇ ئىش يۈز بەردى: ئەۋىل-مېرودىاق بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى
يىلى، ئۇ يەھۇدا پادىشاھى يەھوئاكىننىڭ قەددىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنى زىنداندىن
چىقاردى؛ **32** ئۇ ئۇنىڭغا مۇلايىم سۆز قىلىپ، ئۇنىڭ ئورنىنى بابىلدا ئۇنىڭ
بىلەن بىرگە تۇرغان باشقا پادىشاھلارنىڭ ئورنىدىن يۇقىرى قىلدى؛ **33** شۇنىڭ
بىلەن يەھوئاكىن زىنداندىكى كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، ئۆمرىنىڭ قالغان ھەربىر
كۈنىدە ھەردائىم پادىشاھ بىلەن بىللە ھەمداستىخان بولۇشقا مۇيەسسەر بولدى.
34 ئۇنىڭ نېسىۋىسى بولسا، بابىل پادىشاھىنىڭ ئۇنىڭغا بېغىشلىغان دائىملىق ئىلتىپاتى
ئىدى؛ بۇ ئىلتىپات كۈندىلىك ئىدى، يەنى ئۇ ئۇنىڭغا تاكى ئالەمدىن ئۆتكىچە
ئۆمرىنىڭ ھەربىر كۈنى مۇيەسسەر قىلىنغان.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى

1 (ئالەف) ئاھ! ئىلگىرى ئادەملەر بىلەن لىق تولغان شەھەر، ھازىر شۇنچە يېگانە ئولتۇرىدۇ! ئەللەر ئارىسىدا كاتتا بولغۇچى، ھازىر تۇل خوتۇنىدەك بولدى! ئۆلكىلەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگەن مەلىكە، ھاشارغا تۆتۈلدى! **2** (بەت) ئۇ كېچىچە ئاچچىق يىغا كۆتۈرمەكتە، مەڭزىدە كۆز ياشلىرى تارامىلىماقتا؛ ئاشنىلىرى ئارىسىدىن، ئۇنىڭغا تەسەللى بېرىدىغان ھېچبىرى يوقتۇر؛ بارلىق دوستلىرى ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلدى، ئۇلار ئۇنىڭغا دۈشمەن بولۇپ كەتتى. **3** (گىمەل) يەھۇدا جەبر-جاپا ھەم ئېغىر قوللۇق ئاستىدا، سۈرگۈنلۈككە چىقتى؛ ئۇ ئەللەر ئارىسىدا مۇساپىر بولدى، ھېچ ئارام تاپمايدۇ؛ ئۇنى قوغلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، ئۇنىڭغا يېتىشۇۋالىپ، ئۇنى تار يولدا قىستايدۇ؛ **4** (دالەت) ھېچكىم ھېيتلارغا كەلمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، زىئونغا باردىغان يوللار ماتەم تۇتماقتا. بارلىق قوۋۇقلىرى چۈلدەرەپ قالدى، كاھىنلىرى ئاھ-زار كۆتۈرمەكتە، قىزلىرى دەرد-ئەلەم ئىچىدىدۇر، ئۆزى بولسا، قاتتىق ئازابلانماقتا. **5** (ئېي) كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا خوجايىن بولدى، دۈشمەنلىرى روناق تاپماقتا؛ چۈنكى ئۇنىڭ كۆپلىگەن ئاسىيلىقلىرى تۈپەيلىدىن، پەرۋەردىگار ئۇنى جەبر-جاپاغا قويدى. ئۇنىڭ بالىلىرى كەلمەسكە كەتتى، كۈشەندىسىگە ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولدى. **6** (ۋاۋ) بارلىق ھۆرمەت-شۆھرىتى زىئوننىڭ قىزىدىن كەتتى؛ ئەمىرلىرى يايلاقنى تاپالمىغان كېيىكلەردەك بولدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈچىدىن ئۆزىنى قاچۇرغۇدەك ھېچ دەرمانى قالمىدى. **7** (زائىن) خارلانغان، سەرگەردان بولغان كۈنلىرىدە، خەلقى كۈشەندىسىنىڭ قولىغا چۈشكەن، ھېچكىم ياردەم قولىنى سوزمىغان چاغدا، يېرۇسالىم قەدىمدە ئۆزىگە تەۋە بولغانلىرىنى، قىممەتلىك بايلىقلىرىنى يادىغا كەلتۈرمەكتە؛ كۈشەندىلىرى ئۇنىڭغا مەسخىرىلىك قارايتتى، كۈشەندىلىرى ئۇنىڭ نابۇت بولغانلىقىنى مەسخىرە قىلىشتى. **8** (خەت) يېرۇسالىم ئەشەددىي ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھارام بولدى؛ ئۇنىڭ يالىڭاچلىقىنى كۆرگەچكە، ئۇنى ھۆرمەتلىگەنلەر ھازىر ئۇنى كەمسىتىدۇ؛ ئۇيالتتا، ئۇھ تارتقىنىچە ئۇ كەينىگە بۇرۇلدى. **9** (تەت) ئۇنىڭ ئۆز ھەيزىلىرى ئېتەكلىرىنى بۇلغىۋەتتى؛ ئۇ ئاقىۋىتىنى ھېچ ئويلىمىغاندۇر؛ ئۇنىڭ يىقىلىشى ئاجايىب بولدى؛ ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوقتۇر؛ ـ «ئاھ پەرۋەردىگار، خارلانغىنىمغا قارا! چۈنكى دۈشمەن [ھالىدىن] ماختىنىپ كەتتى!» **10** (يود) كۈشەندىسى قولىنى ئۇنىڭ قىممەتلىك نەرسىلىرى ئۈستىگە سوزدى؛ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس جايىغا ئەللەرنىڭ بېسىپ كىرگەنلىكىنى كۆردى؛ سەن ئەسلى ئۆلارنى ئىبادەت جاماۋىتىگىگە «كىرىشكە بولمايدۇ» دەپ مەنئى قىلغانغۇ! **11** (كاف) بىر چىشلەم نان ئىزدەپ، ئۇنىڭ خەلقىنىڭ ھەممىسى ئۇھ تارتماقتا؛ جېنىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈنلا، ئۇلار قىممەتلىك نەرسىلىرىنى ئاشلىققا تېگىشتى. «ئاھ پەرۋەردىگار، قارا! مەن ئەرزىمەس سانالدىم. **12** (لامەد) ئېي ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ھېچ ئىش ئەمەسمۇ؟ قاراپ باق، مېنىڭ دەرد-ئەلەمىمدەك باشقا دەرد-ئەلەم بارمىدۇ؟ پەرۋەردىگار ئوتلۇق غەزىپىنى چۈشۈرگەن كۈندە، ئۇنى مېنىڭ ئۈستۈمگە يۈكلىدى. **13** (مەم) ئۇ يۇقىرىدىن ئوت ياغدۇردى، ئوت سۆڭەكلىرىمدىن ئوتۇپ كۆيدۈردى. ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلدى. ئۇ پۇتلىرىم ئۈچۈن تور-ئۆزاقنى قويۇپ قويدى، مېنى كەينىمگە ياندۇردى، ئۇ مېنى نابۇت قىلدى، كۈن بويى ئۇ مېنى زەئىپلەشتۈردى. **14** (نۇن) ئاسىيلىقلىرىم بويۇنتۇرۇق بولۇپ بوينۇمغا باغلاندى؛ قوللىرى تانىنى چىڭ چىگىپ چەمبەرچاس قىلىۋەتتى؛ ئاسىيلىقلىرىم بوينۇمنا ئارتىلدى؛ ئۇ دەرماتنى مەندىن كەتكۈزدى؛ رەب مېنى مەن قارشىلىق كۆرسىتەلەيدىغانلارنىڭ قوللىرىغا تاپشۇردى. **15** (سامەق) رەب بارلىق باتۇرلىرىمنى ئوتتۇرۇمدىلا يەرگە ئۇرۇۋەتتى؛ ئۇ مېنىڭ خىل يىگىتلىرىمنى ئېزىشكە، ئۈستۈمدىن ھۆكۈم چىقىرىشقا كېڭەش چاقىردى. رەب گويا ئۆزۈم كۆچلىكىدىكى ئۆزۈملەرنى چەيلىگەندەك، يەھۇدانىڭ پاك قىزنى چەيلىۋەتتى. **16** (ئاين) مۇشۇلار تۈپەيلىدىن تارىلاپ يىغلىماقتىمەن؛ مېنىڭ كۆزلىرىم، مېنىڭ كۆزلىرىمدىن سۇ ئېقىۋاتىدۇ؛ ماڭا تەسەللى بەرگۈچى، جېنىمنى ئەسلىگە كەلتۈرگۈچى مەندىن يىراقتۇر؛ بالىلىرىمنىڭ كۆڭلى سۈنۈقتۇر، چۈنكى دۈشمەن غەلبە قىلدى. **17** (پې) زىئون قولىنى سوزماقتا، لېكىن ئۇنىڭغا تەسەللى بەرگۈچى يوق؛ پەرۋەردىگار ياقۇپ توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈردى ـ قوشنىلىرى ئۇنىڭ كۈشەندىلىرى بولسۇن! يېرۇسالىم ئۇلار ئارىسىدا نىجىس نەرسە دەپ قارالدى. **18** (تساده) پەرۋەردىگار ھەققانىيدۇر؛ چۈنكى مەن ئۇنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلدىم! ئەي، بارلىق خەلقلەر، ئاڭلاڭلار! دەردلىرىمگە قارا ئاڭلار! پاك قىزلىرىم، ياش يىگىتلىرىم سۈرگۈن بولدى! **19** (كوف) ئاشنىلىرىمنى چاقىردىم، لېكىن ئۇلار مېنى ئالدىغاندى؛ جان ساقلىغۇدەك ئوزۇق-تۈلۈك ئىزدەپ يۈرۈپ، كاھىنلىرىم ھەم ئاقساقاللىرىم شەھەردە نەپەستىن قالدى. **20** (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، چۈنكى ئازار چېكىۋاتىمەن! ھەددىدىن زىيادە ئاسىيلىق قىلغىنىم تۈپەيلىدىن، ئىچ-باغرىم قىينىلىۋاتىدۇ، يۈرىكىم ئورتىلىپ كەتتى. سىرتتا قىلىچ [ئانىسىنى بالىسىدىن] جۇدا قىلدى، ئۆيلىرىمدە بولسا ئۆلۈم-ۋابا ھۆكۈم سۈرمەكتە! **21** (شىين) [خەقلەر] ئاھ-زارلىرىمنى ئاڭلىدى؛ لېكىن تەسەللى بەرگۈچىم يوقتۇر؛ دۈشمەنلىرىمنىڭ ھەممىسى كۈلپىتىمدىن خەۋەردار بولۇپ، بۇ قىلغىنىڭىز خۇشال بولدى؛ سەن جاكارلىغان كۈننى ئۇلارنىڭ بېشىغا چۈشۈرگەيسەن، شۇ چاغدا ئۇلارنىڭ ھالى مېنىڭكىدەك بولىدۇ. **22** (تاۋ) ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىلىكىنى كۆز ئالدىڭغا كەلتۈرگەيسەن، بارلىق ئاسىيلىقلىرىم ئۈچۈن مېنى قانداق قىلغان بولساڭ، ئۇلارغىمۇ شۇنداق قىلغايسەن؛ چۈنكى ئاھ-زارلىرىم نۇرغۇنىدۇر، قەلبىم ئازابتىن زەئىپلىشىپ كەتتى!

2 (ئالەف) رەب غەزەپ بۇلۇتى بىلەن زىئون قىزىنى شۇنداق قاپلىدى! ئۇ ئىسرائىلنىڭ شەرەپ-جۇلاسىنى ئاسماندىن يەرگە چۈرۈۋەتتى، غەزەپ چۈشكەن كۈندە ئۆز تەختىپەرىنى ھېچ ئېسىدە قالدۇرمىدى. **2** (بەت) رەب ياقۇپنىڭ بارلىق ئۆرالغۇلىرىنى يۇتۇۋەتتى، ھېچ ئايمىدى؛ ئۇ قەھىرى بىلەن يەھۇدانىڭ قىزىنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنىڭ ھەممىسىنى غۇلاتتى؛ ئۇ پادىشاھلىقنى ئەمىرلىرى بىلەن نومۇسقا قويۇپ، يەر بىلەن يەكسان قىلىۋەتتى. **3** (گىمەل) ئۇ قاتتىق غەزەپتە ئىسرائىلنىڭ ھەممە مۈڭگۈزلىرىنى كېسىۋەتتى؛ دۈشمەننى توسۇغان ئوڭ قولىنى ئۇنىڭ ئالدىدىن تارتىۋالدى؛ لاۋۇلداپ كۆيگەن ئۆز ئەترابىنى يەپ كەتكۈچى ئوتىمەك، ئۇ ياقۇبنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **4** (دالەت) دۈشمەندەك ئۇ ئوقياسىنى كەردى، ئۇنىڭ ئوڭ قولى ئېتىشقا تەييارلانغاندى؛ كۆزىگە ئىسسىق كۆرۈنگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى كۈشەندىسى كەبى قىردى؛ زىئون قىزىنىڭ چېدىرى ئىچىدە، قەھىرىنى ئوتىمەك ياغدۇردى، **5** (خې) رەب دۈشمەندەك بولدى؛ ئۇ ئىسرائىلنى يۇتۇۋالدى، ئوردىلىرىنىڭ ھەممىسىنى يۇتۇۋالدى؛ ئۇنىڭ قەلئە-قورغانلىرىنى يوقاتتى، يەھۇدانىڭ قىزىدا ماتەم ۋە يىغا-زارلارنى كۆپەيتتى. **6** (ۋاۋ) ئۇ ئۇنىڭ كەپسىنى باغچىنى پاچاقلاتقاندەك پاچاقلاتتى؛ ئۇ ئىبادەت سورۇنلىرىنى يوقىتىۋەتتى؛ پەرۋەردىگار زىئوندا ھېيت-بايراملار ھەم شاباتلارنى [خەقلىنىڭ] ئېسىدىن چىقىرىۋەتتى؛ غەزەپ ئوتى بىلەن پادىشاھ ھەم كاھىننى چەتكە قېقىۋەتتى. **7** (زائىن) رەب قۇربانگاھىنى تاشلىۋەتتى، مۇقەددەس جايىدىن ۋاز كەچتى؛ ئۇ زىئوندىكى ئوردىلارنىڭ سېپىللىرىنى دۈشمەننىڭ قولىغا تاپشۇردى، ھەتتا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ئۇلار ھېيت-ئايەم كۈنىدىكىدەك تەنتەنە قىلىشتى! **8** (خەت) پەرۋەردىگار زىئون قىزىنىڭ

سېپىلنى چېقىۋېتىشنى قارار قىلغان، ئۇ ئۇنىڭغا [ھالاك] تۆچۈم تانىسنى تارتىپ قويغان، ئۇ قولىنى چېقىشتىن ھېچ ئۆزمىدى، ئۇ ھەم ئىستىھكاملارنى ھەم سېپىلنى زارلاتتى، ئىككىسى تەڭ ھالسراپ قايغۇرماقتا. 9 (تەت) ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى يەر تېگىگە غەرق بولۇپ كەتتى، ئۇ ئۇنىڭ تۈمۈر-تاقاقلىرىنى پارە-پارە قىلىۋەتتى. پادىشاھى ھەم ئەمىرلىرى ئەللەر تارىسىغا پالاندى، تەۋراتتىكى تەربىيە-يولىيورۇق يوقاپ كەتتى، پەيغەمبەرلىرى پەرۋەردىگاردىن ۋەھيي-كۆرۈنۈشلەرنى ئىزدەپ تاپالمايدۇ. 10 (يود) زىئون قىزنىڭ ئاقساقاللىرى، يەردە زۇۋان سۈرمەي ئولتۇرماقتا؛ ئۇلار باشلىرىغا توپا-چاڭ چېچىشتى؛ ئۇلار بىلىگە بۆز يۆگىۋېلىشتى؛ يېرۇسالېمنىڭ پاك قىزلىرىنىڭ باشلىرى يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. 11 (كاف) مېنىڭ كۆزلىرىم تاراملىغان ياشلىرىمدىن ھالدىن كەتتى؛ ئىچى-باغرىلىرىم زەردىپقا تولدى، جىگىرىم يەر يۈزىگە تۆكۈلۈپ پارە-پارە بولدى، چۈنكى خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىندى، چۈنكى شەھەر كوچىلىرىدا نارسىدىلەر ھەم بوۋاقلار ھوشسىز ياتماقتا. 12 (لامەد) ئۇلار شەھەر كوچىلىرىدا يارىلانغانلاردەك ھالدىن كەتكەندە، ئانىلىرىنىڭ قۇچىقىدا يېتىپ جان تالاشقاندا، ئانىلىرىغا: «بېھەك-ئىچمەك نەدە؟» دەپ يالۋۇرۇشماقتا. 13 (مەم) مەن دەردىڭگە گۇۋاھچى بولۇپ، سېنى نېمىگە ئوخشىتارمەن؟ سېنى نېمىگە سېلىشتۇرارمەن، ئى يېرۇسالېم قىزى؟ ساڭا تەسەللى بېرىشتە، نېمىنى ساڭا تەڭ قىلارمەن، ئى زىئوننىڭ پاك قىزى؟ چۈنكى سېنىڭ ياراڭ دېڭىزدەك چەكسىزدۇر؛ كىم سېنى ساقايتالىسۇن؟ 14 (نۇن) پەيغەمبەرلىرىڭنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى بەھىنىلىك ھەم ئەخمەقلىقتۇر؛ ئۇلار سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى ھېچ ئاشكارە قىلمىدى، شۇنداق قىلىپ ئۇلار سۈرگۈن بولۇشۇڭنىڭ ئالدىنى ئالمىدى. ئەگەرچە ئۇلارنىڭ سەن ئۈچۈن كۆرگەنلىرى يالغان بېشارەتلەر ھەم ئېزىتقۇلۇقلاردۇر. 15 (سامەق) يېنىڭدىن ئوتۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ چاۋاكلىشىدۇ؛ ئۇلار ئوشقىرتىپ يېرۇسالېمنىڭ قىزىغا باش چايقاشماقتا: ـ «گۈزەللىكىنىڭ جەۋھىرى، پۈتكۈل جاھانىنىڭ خۇرسەنلىكى» دەپ ئاتالغان شەھەر مۇشۇمىدۇ؟» 16 (پې) بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ساڭا قاراپ ئاغزىنى يوغان ئېچىپ [مازاق قىلماقتا]، ئۆش-ئۆش قىلىشىپ، چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماقتا؛ ئۇلار: «بىز ئۇنى يۇتۇۋالدۇق! بۇ بەرھەق بىز كۈتكەن كۈندۇر! بىز بۇنى ئۆز كۆزىمىز بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بولدۇق!» ـ دېگەنتە. 17 (ئاين) پەرۋەردىگار ئۆز نىيەتلىرىنى ئىشقا ئاشۇردى؛ قەدىمدىن تارتىپ ئۆزىنىڭ بېكىتكەن سۆزىگە ئەمەل قىلدى؛ ئۇ ھېچ رەھىم قىلماي غۇلاتتى؛ ئۇ دۈشمەننى ئۈستۈڭدىن شادلاندۇردى؛ كۈشەندىلىرىڭنىڭ مۈڭگۈزىنى يۇقىرى كۆتۈردى. 18 (تساده) ئۇلارنىڭ كۆڭلى رەببگە ندا قىلماقتا! ئى زىئون قىزنىڭ سېپىلى! ياشلىرىڭ دەريادەك كېچە-كۈندۈز ئاقسۇن! ئۆزۈڭگە ئارام بەرمە، ياش تامچىلىرىڭ تاراملاشتىن ئارام ئالمىسۇن! 19 (كوف) تۈن كېچىدە ئورنۇڭدىن تۇر، كەچتە جىسىمڭ باشلىنىشى بىلەن ندا قىل! كۆڭلۈڭنى رەببنىڭ ئالدىغا سۈدەك تۆك؛ نارسىدىلىرىڭنىڭ ھاياتى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى كۆتۈر! ئۇلار بارلىق كوچىلىرىڭ دوقمۇشىدا قەھەتچىلىكتىن ھالدىن كەتمەكتە. 20 (رەش) قارا، ئى پەرۋەردىگار، ئويلاپ باققايسەن، سەن كىمگە مۇشۇنداق مۇئامىلە قىلىپ باققان؟! ئايالار ئۆز مېۋىلىرى ـ ئەرگە بوۋاقلىرىنى يېيىشكە بولامدۇ؟ كاھىن ھەم پەيغەمبەرنى رەببنىڭ مۇقەددەس جايىدا ئۆلتۈرۈشكە بولامدۇ؟! 21 (شىين) ياشلار ھەم قېرىلار كوچىلاردا يېتىشماقتا؛ پاك قىزلىرىم ۋە ياش يىگىتلىرىم قىلىچلىنىپ يىقىلدى؛ ئۇلارنى غەزىپىڭ چۈشكەن كۈنىدە قىردىڭسەن، ئۇلارنى ھېچ ئايىماي سويدۇڭسەن. 22 (تاۋ) سەن ھېيىت-بايرام كۈنىدە جامائەتنى چاقىرغاندەك، مېنى تەرەپ-تەرەپلەردىن بىسىشقا ۋەھىملەرنى چاقىردىڭ؛ پەرۋەردىگارنىڭ غەزەپ كۈنىدە قاچقانلار ياكى تىرىك قالغانلار يوق ئىدى؛ ئۆزۈم ئەركىلىتىپ چوڭ قىلغانلارنى دۈشمىنم يەپ كەتتى.

3 (ئالەف) مەن ئۇنىڭ غەزەپ تايىقىنى يەپ جەبىر-زۇلۇم كۆرگەن ئادەمدۇرمەن. 2 مېنى ئۇ ھەيدىۋەتتى، نۇرغا تەڭمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇققا ماڭدۇردى؛ 3 بەرھەق، ئۇ كۈن بويى قولىنى ماڭا قايتا-قايتا ھۇجۇم قىلدۇردى؛ 4 (بەت) ئەتلىرىنى ۋە تېرىلىرىنى قاقشال قىلىۋەتتى، سۆڭەكلىرىمنى سۇندۇرۇۋەتتى. 5 ئۇ ماڭا مۇھاسىرە قۇردى، ئۆت سۈيى ۋە جاپا بىلەن مېنى قاپسۇالدى. 6 ئۇ مېنى ئۆلگلى ئۆزۈن بولغانلاردەك قاپقاراڭغۇ جايلاردا ئۆرۈشقا مەجبۇر قىلدى. 7 (گىمەل) ئۇ مېنى چىقالمايدىغان قىلىپ چىتلاپ قورشىۋالدى؛ زەنجىرىمنى ئېغىر قىلدى. 8 مەن ۋارقىراپ ندا قىلسامۇ، ئۇ دۇئايىمنى ھېچ ئىشتىمىدى. 9 ئۇ يوللىرىمنى جېىىسلاشقان تاش تام بىلەن توسۇۋالدى، چىغىر يوللىرىمنى ئەگرى-توقاي قىلىۋەتتى. 10 (دالەت) ئۇ ماڭا پايلاپ ياتقان ئېيىقتەك، پىستىرمىدا ياتقان شىرەدەكتۇر. 11 مېنى يوللىرىمدىن بۇراپ تىتما-تىتما قىلدى، مېنى تۇگەشتۇردى. 12 ئۇ ئوقياسىنى كېرىپ، مېنى ئوقىنىڭ قارىسى قىلدى. 13 (خې) ئوقدىلىندىكى ئوقلارنى بۇرەكلىرىمگە سانجىتىۋەتتى. 14 مەن ئۆز خەلقىمگە رەسۋا ئوييىبكتى، كۈن بويى ئۇلارنىڭ مەسخىرە ناخشىسىنىڭ نىشانى بولدۇم. 15 ئۇ ماڭا زەردابنى تويغۇچە يۇتقۇزۇپ، كەكرە سۈيىنى تويغۇچە ئىچكۈزدى. 16 (ۋاۋ) ئۇ چىشلىرىمنى شېغىل تاشلار بىلەن چېقىۋەتتى، مېنى كۈلىدە تۆگۈلدۈردى؛ 17 جېنىم تىنچ-خاتىرجەملىكتىن يىراقلاشتۇرۇلدى، ئارامبەخشىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇپ كەتتىم. 18 مەن: «دەرمانىم قالمىدى، پەرۋەردىگاردىن ئۈمىدىم قالمىدى» ـ دېدىم. 19 (زائين) مېنىڭ خار قىلىنغانلىرىمنى، سەرگەردان بولغانلىرىمنى، ئەمەن ۋە ئۇت سۈيىنى [يەپ-ئىچكىنىمنى] ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن! 20 جېنىم بۇلارنى ھەردائىم ئەسلەپ ئاتىدۇ، يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماقتا. 21 لېكىن شۇنى كۆڭۈلىمگە كەلتۈرۈپ ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن يانىدۇ، ـ 22 (خەت) ماناۋى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا بىز تۈگەشمىدۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ ئۇھسىدىللىقلىرىنىڭ ئايىغى يوقتۇر، 23 ئۇلار ھەر سەھەردە يېڭىلىنىدۇ؛ سېنىڭ ھەققەت-سادىقلىقىڭ تولمۇ مولدۇر! 24 ئۆز-ئۆزۈمگە: «پەرۋەردىگار مېنىڭ نىسىۋەمدۇر، شۇڭا مەن ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايمەن» ـ دەيمەن. 25 (تەت) پەرۋەردىگار ئۆزىنى كۈتكەنلەرگە، ئۆزىنى ئىزدىگەن جان ئىگىسىگە مېھرىباندۇر؛ 26 پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتىنى كۈتۈش، ئۇنى سۈكۈت ئىچىدە كۈتۈش ياخشىدۇر. 27 ئادەمنىڭ ياش ۋاقتىدا بويۇنتۇرۇقنى كۆتۈرۈشى ياخشىدۇر. 28 (يود) ئۇ يېگانە بولۇپ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرسۇن؛ چۈنكى رەب بۇنى ئۇنىڭغا يۈكلىدى. 29 يۈزىنى توپا-تۇپراققا تەككۈزسۇن، ـ ئېھتىمال، ئۈمىد بولۇپ قالار؟ 30 مەڭزىنى ئۇرغۇچىغا ئۇنۇپ بەرسۇن؛ تىل-ئاھانەتلەرنى تويغۇچە ئىشىتسۇن! 31 (كاف) چۈنكى رەب ئەبەدىل-ئەبەد ئىنسانىدىن ۋاز كەچمەيدۇ؛ 32 ئازار بەرگەن بولسىمۇ، ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىقلىرىنىڭ مولالۇقى بىلەن ئىچىنى ئاغرىتىدۇ؛ 33 چۈنكى ئۇ ئىنسان بالىلىرىنى خار قىلىشنى ياكى ئازابلاشنى خالىغان ئەمەستۇر. 34 (لامەد) يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەسىرلەرنى ئاياغ ئاستىدا يانجىشقا، 35 ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئالدىدا ئادەمنى ئۆز ھەققىدىن مەھرۇم قىلىشقا، 36 ئىنسانغا ئۆز دەۋاسىدا ئۇۋال قىلىشقا، ـ رەب بۇلارنىڭ ھەممىسىگە گۇۋاھچى ئەمەسمۇ؟ 37 (مەم) رەب ئۇنى بۇيرۇمىغان بولسا، كىم دېگىنىنى ئەمەلگە ئاشۇرالىسۇن؟ 38 كۆلپەتلەر بولسۇن، بەخت-ساۋادەت بولسۇن، ھەممىسى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئاغزىدىن كەلگەن ئەمەسمۇ؟ 39 ئادەمدى تىرىك بىر ئىنسان نېمە دەپ ئاغرىنىدۇ، ئادەم بالىسى

گۇناھلىرىنىڭ جازاسىدىن ئېمە دەپ ۋايسايدۇ؟ 40 (نۇن) يوللىرىمنى تەكشۈرۈپ سىناپ بىلەيلى، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا يەنە قايتايلى؛ 41 قوللىرىمنى كۆتىرىپ بىلەن بىللە ئەرشتىكى تەڭرىگە كۆتۈرەيلى! 42 بىز ئىتائەتسىزلىك قىلىپ سەندىن يۈز تۇرىدۇق، سەن كەچۈرۈم قىلمىدىڭ. 43 (سامەق) سەن تۆزۈڭنى غەزەپ بىلەن قاپلاپ، بىزنى قوغلىدىڭ، سەن تۆلىتىرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە تۆلگەنلەردىن بەختلىكتۇر، چۈنكى تۆلار قاقشال بولۇپ كەتمەكتە، تۈپراقنىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا يېقىتلىماقتا. 10 (يود) باغرى يۇمشاق ئاياللار تۆز قوللىرى بىلەن بالىلىرىنى قاينىتىپ پىشۇردى، خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىنغىنىدا بالىلار تۆلارنىڭ گۆشى بولۇپ قالدى. 11 (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىپىنى تۆكتى؛ زىئوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ تۆللىرىنى يۇتۇۋەتتى. 12 (لامەد) پەرىزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بولسا، نە كۆشەندە نە دۇشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن بۇسۇپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. 13 (مەم) ھالبۇكى، پەيغەمبەرلىرىنىڭ گۇناھلىرى تۆرىپەيلىدىن، كاھىنلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرى تۆرىپەيلىدىن، تۆلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى تۆرىپەيلىدىن، ـ بۇ ئىش [بېشىغا] چۈشتى! 14 (نۇن) ھازىر تۆلار قارىغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ يۈرمەكتە، تۆلار قانغا يۇلغانغانىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تەگكۈچى بولمايدۇ. 15 (سامەق) خەق تۆلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بىزگە تەگكۈچى بولۇشما!» دەپ ۋارقىرىشماقتا. تۆلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سەرگەردان بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئەللەر: «تۆلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇشىغا بولمايدۇ!» ـ دەۋاتىدۇ. 16 (پې) پەرۋەردىگار ئۆزى تۆلارنى تارقىتىۋەتتى؛ ئۇ تۆلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. 17 (ئاين) كۆزىمىز يارىدەمنى بېھۇدە كۈتۈپ ھالدىن كەتتى؛ دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەللىنى كۈتۈپ كۆزەت مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. 18 (تساده) دۇشمەنلىرىمىز ئىزىمىزدىن قوغلاپ يۈردى، شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلمەيتۇق؛ ئەجىلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى، چۈنكى ئەجىلىمىز كەلدى! 19 (كوف) پېيىمىزگە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۈركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ بىزنى قوغلاپ يۈگۈردى، باياۋاندىمۇ بىزنى بۆكتۈرمىدە پايلاشتى. 20 (رەش) جېنىمىزنىڭ نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى تۆلارنىڭ تۇرا-تۇزاقلىرىدا تۇتۇلدى، بىز ئۇ توغرىسىدا: «تۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ئويلىدۇق! 21 (شىن) ئى ئۇز زېمىندا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايرىغىن! لېكىن بۇ [جازا] قەدەھنى ساڭىمۇ تۇتىدۇ، سەمۇ مەست بولىسەن، يالىڭاچلىنىسەن! 22 (تاۋ) قەبىھلىكىڭنىڭ جازاسىغا خاتىمە بېرىلدۇ، ئى زىئون قىزى؛ ئۇ سېنى سۈرگۈنلۈككە قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ، لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۇ سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى جازالايدۇ، ئۇ گۇناھلىرىڭنى ئېچىپ تاشلايدۇ!

5 بېشىمىزغا چۈشكەنلەرنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن، ئى پەرۋەردىگار، قارا، بىزنىڭ رەسۋاچىلىقتا قالغىنىمىزنى نەزىرىڭگە ئالغايسەن! 2 مىراسىمىز ياتلارغا، ئۆيلىرىمىز ياقا يۇرتلۇقلارغا تاپشۇرۇلدى. 3 بىز يېتىم-يېسىرلەر، تاتىسىزلار بولۇپ قالدۇق، ئانىلىرىمىزمۇ تۇل قالدى. 4 ئىچىدىغان سۈنى سېتىۋېلىشىمىز كېرەك؛ ئوتۇنىنى پەقەت پۇلغا ئالغىلى بولىدۇ. 5 بىزنى قوغلىغۇچىلار تاپ باستۇرۇپ كېلىۋاتىدۇ، ھالسىراپ، ھېچ ئارام تاپالمايمىز. 6 جان ساقلىغۇدەك بىر چىشلەم نانىنى دەپ، مىسىر ھەم ئاسۇريەگە قول بېرىپ بويسۇنغانىمىز. 7 ئاتا-بوۋىلىرىمىز گۇناھ سادىر قىلىپ دۇنيادىن كەتتى؛ بىز بولساق، تۆلارنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرۈشكە قالدۇق. 8 ئۇستىمىزدىن ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر قۇللاردۇر؛ خەلقىمنىڭ «نازارىي»لىرى بولسا قاردىن ساپ، سۈنىتىن ئاق، تېنى قىزىل ياقۇتلاردىن پارقىراق ئىدى، تەقى-تۇرۇق كۆزۈك ياقۇتتەك ئىدى. 8 (خەت) ھازىر چىرايلىرى قۇزۇمدىن قارا؛ كوچىلاردا كىشىلەر تونۇيالمىغۇدەك بولۇپ قالدى؛ بىر تېرە-بىر ئۇستىخان بولۇپ قالدى؛ ئۇ قاقشاللىشىپ ياغاچتەك بولۇپ كەتتى. 9 (تەت) قىلىچتا ئۆلتۈرۈلگەنلەر قەھەتچىلىكتە ئۆلگەنلەردىن بەختلىكتۇر؛ چۈنكى ئۆلار قاقشال بولۇپ كەتمەكتە، تۈپراقنىڭ مېۋىلىرى بولمىغاچقا يېقىتلىماقتا. 10 (يود) باغرى يۇمشاق ئاياللار تۆز قوللىرى بىلەن بالىلىرىنى قاينىتىپ پىشۇردى؛ خەلقىمنىڭ قىزى نابۇت قىلىنغىنىدا بالىلار تۆلارنىڭ گۆشى بولۇپ قالدى. 11 (كاف) پەرۋەردىگار قەھرىنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقتى، ئوتلۇق غەزىپىنى تۆكتى؛ زىئوندا بىر ئوت يېقىپ، ئۇنىڭ تۆللىرىنى يۇتۇۋەتتى. 12 (لامەد) پەرىزىدىكى پادىشاھلار ۋە جاھاندا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار بولسا، نە كۆشەندە نە دۇشمەننىڭ يېرۇسالېمنىڭ قوۋۇقلىرىدىن بۇسۇپ كىرىدىغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. 13 (مەم) ھالبۇكى، پەيغەمبەرلىرىنىڭ گۇناھلىرى تۆرىپەيلىدىن، كاھىنلىرىنىڭ قەبىھلىكلىرى تۆرىپەيلىدىن، تۆلارنىڭ [زىئوندا] ھەققانىيلارنىڭ قانلىرىنى تۆككەنلىكى تۆرىپەيلىدىن، ـ بۇ ئىش [بېشىغا] چۈشتى! 14 (نۇن) ھازىر تۆلار قارىغۇلاردەك كوچىلاردا تېنەپ يۈرمەكتە، تۆلار قانغا يۇلغانغانىكى، ھېچكىم كىيىملىرىگە تەگكۈچى بولمايدۇ. 15 (سامەق) خەق تۆلارغا: «يوقۇلۇش! ناپاكلار! يوقۇلۇش! يوقۇلۇش، بىزگە تەگكۈچى بولۇشما!» دەپ ۋارقىرىشماقتا. تۆلار قېچىپ تەرەپ-تەرەپكە سەرگەردان بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئەللەر: «تۆلارنىڭ ئارىمىزدا تۇرۇشىغا بولمايدۇ!» ـ دەۋاتىدۇ. 16 (پې) پەرۋەردىگار ئۆزى تۆلارنى تارقىتىۋەتتى؛ ئۇ تۆلارنى قايتا نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ كاھىنلارنىڭ ھۆرمىتى قىلىنمىدى، ياشانغانلارمۇ ھېچ مېھرىبانلىق كۆرمىدى. 17 (ئاين) كۆزىمىز يارىدەمنى بېھۇدە كۈتۈپ ھالدىن كەتتى؛ دەرۋەقە بىزنى قۇتقۇزالمىغان بىر ئەللىنى كۈتۈپ كۆزەت مۇنارلىرىمىزدا تۇرۇپ كەلدۇق. 18 (تساده) دۇشمەنلىرىمىز ئىزىمىزدىن قوغلاپ يۈردى، شۇڭا كوچىلاردا يۈرەلمەيتۇق؛ ئەجىلىمىز يېقىنلاشتى، كۈنلىرىمىز توشتى، چۈنكى ئەجىلىمىز كەلدى! 19 (كوف) پېيىمىزگە چۈشكەنلەر ئاسماندىكى بۈركۈتلەردىن ئىتتىك؛ تاغلاردىمۇ بىزنى قوغلاپ يۈگۈردى، باياۋاندىمۇ بىزنى بۆكتۈرمىدە پايلاشتى. 20 (رەش) جېنىمىزنىڭ نەپىسى بولغان، پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھ قىلغىنى تۆلارنىڭ تۇرا-تۇزاقلىرىدا تۇتۇلدى، بىز ئۇ توغرىسىدا: «تۇنىڭ سايىسىدە ئەللەر ئارىسىدا ياشايمىز» دەپ ئويلىدۇق! 21 (شىن) ئى ئۇز زېمىندا تۇرغۇچى، ئېدومنىڭ قىزى، خۇشال-خۇرام يايرىغىن! لېكىن بۇ [جازا] قەدەھنى ساڭىمۇ تۇتىدۇ، سەمۇ مەست بولىسەن، يالىڭاچلىنىسەن! 22 (تاۋ) قەبىھلىكىڭنىڭ جازاسىغا خاتىمە بېرىلدۇ، ئى زىئون قىزى؛ ئۇ سېنى سۈرگۈنلۈككە قايتا ئېلىپ كەتمەيدۇ، لېكىن، ئى ئېدوم قىزى، ئۇ سېنىڭ قەبىھلىكىڭنى جازالايدۇ، ئۇ گۇناھلىرىڭنى ئېچىپ تاشلايدۇ!

بىزنى ئۆلارنىڭ قولىدىن ئازاد قىلغۇچى يوقتۇر. 9 دالادا قىلىچ تۆپەيلىدىن،
ئېنىمىزنى تېپىشقا جېنىمىزنى تەۋەككۈل قىلماقتىمىز. 10 تېرىمىز تونۇردەك قىزىق،
ئاچلىق تۆپەيلىدىن قىزىتما بىزنى باسماقتا. 11 زىئوندا ئاياللار، يەھۇدا شەھەرلىرىدە
پاك قىزلار ئاياغ ئاستى قىلىندى. 12 ئەمىرلەر قولىدىن دارغا ئېسىپ قويۇلدى؛
ئاقساقاللارنىڭ ھۆرمىتى ھېچ قىلىنمىدى. 13 ياش يىگىتلەر يارغۇنچاقتا
جاپا تارتىماقتا، ئوغۇل بالىلىرىمىز ئوتۇن يۈكلەرنى يۈدۈپ دەلدەڭشىپ ماڭماقتا.
14 ئاقساقاللار شەھەر دەرۋازىسىدا ئولتۇرماس بولدى؛ يىگىتلەر نەغمە-ناۋادىن
قالدى. 15 شاد-خۇراملىق كۆڭلىمىزدىن كەتتى، ئۆسسۈل ئوينىشىمىز ماتەمگە
ئايلاندى. 16 بېشىمىزدىن تاج يېقىلدى؛ ھالىمىزغا ۋاي! چۈنكى بىز گۇناھ
سادىر قىلدۇق! 17 بۇنىڭ تۆپەيلىدىن يۈرەكلىرىمىز مۇجۇلدى؛ بۇلار تۆپەيلىدىن
كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى ـ 18 ـ زىئون تېغىغا قاراپ كۆزلىرىمىز قاراڭغۇلاشتى،
چۈنكى ئۇ چۈلدەرەپ كەتتى، چىلبۆرە ئۇنىڭدا پايلاپ يۈرمەكتە. 19 سەن،
ئى پەرۋەردىگار، مەڭگۈگە ھۆكۈم سۈرىسەن؛ تەختىڭ دەۋردىن-دەۋرگە
داۋاملىشىدۇ. 20 سەن نېمىشقا بىزنى دائىم ئۇنتۇيسەن؟ نېمىشقا شۇنچە ئۇزۇنغىچە
بىزدىن ۋاز كېچىسەن؟ 21 بىزنى يېنىڭغا قايتۇرغايسەن، ئى پەرۋەردىگار!
شۇنداق بولغاندا بىز قايتالايمىز! كۈنلىرىمىزنى قەدىمكىدەك ئەسلىگە كەلتۈرگەيسەن،
22 ـ ئەگەر سەن بىزنى مۇتلەق چەتكە قاقمىغان بولساڭ، ئەگەر بىزدىن چەكسىز
غەزەپلەنمىگەن بولساڭ!

ئەزاكىيال

1 ئوتتۇزنىچى يىلى، تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، مەن كېۋار دەرياسىغا سۈرگۈن قىلىنغانلار ئارىسىدا تۇرغان مەزگىلدە، مانا ئاسمانلار ئېچىلىپ، مەن خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىنى كۆردۈم. **2** تۆتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنى ـ يەھوئاكىننىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىنىڭ بەشىنچى يىلى ئىدى ـ **3** كالدىيلەرنىڭ زېمىنىدا، كېۋار دەرياسى بويىدا، بۈزىنىڭ ئوغلى ئەزاكىيال كاھىنغا پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئوچۇق كەلدى ـ شۇ يەردە پەرۋەردىگارنىڭ قولى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندى. **4** مەن كۆردۈم، مانا! شىمالدىن بوران-چاپقۇن كۆتۈرۈلدى، يوغان بىر بۇلۇت ۋە ئۇنى ئوراپ تۇرغان بىر ئوت، ئۇنىڭ ئەتراپىدا بىر يورۇقلۇق جۇلالىنىپ تۇراتتى؛ ئوتنۇرىسىدىن، يەنى شۇ ئوت ئېچىدىن، تىسسىقتىن جۇلالانغان پارقىراق مىستەك بىر كۆرۈنۈش كۆرۈندى. **5** يەنە ئۇنىڭ ئوتنۇرىسىدىن، ئوت ھايات مەخلۇق كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈنۈشى شۇنداق ئىدىكى: ـ ئۇلاردا ئىنسانىڭ قىياپىتى بار ئىدى؛ **6** ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى بار ئىدى؛ ھەربىرىنىڭ تۆتىن قانىتى بار ئىدى. **7** ئۇلارنىڭ تۆپتۈز پۇتلىرى بار ئىدى؛ تاپانلىرى بولسا موزاينىڭ تۇياقلىرىغا ئوخشايتتى؛ ئۇلار پارقىرىتىلغان مىستەك پارلاپ تۇراتتى. **8** ئوت يېنىدا، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسانىڭكىدەك بىردىن قولى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىن يۈزى ۋە تۆتىن قانىتى بار ئىدى؛ **9** ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى؛ ئۇلار يۈرگەندە ھېچياققا بۇرۇلمايتتى؛ ئۇلار ھەممىسى تۆدۈل تاللىغا يۈرەتتى. **10** ئۇلارنىڭ يۈز كۆرۈنۈشلىرى ئىنسانىڭكىدەك ئىدى؛ ئۆ تۆتىسىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە شىرنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ سول تەرىپىدە يۇقىنىڭكىدەك يۈزى بار ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بۇركۈتنىڭكىدەك يۈزىمۇ بار ئىدى. **11** ئۇلارنىڭ يۈزلىرى ئەنە شۇنداق ئىدى. قاناتلىرى يۇقىرىدا كېرىلىپ تۇراتتى؛ ھەربىرىنىڭ ئىككى قانىتى ئىككى تەرىپىدىكى مەخلۇقنىڭ قانىتىغا تۇتىشاتتى، يەنە ئىككى قانىتى تۆز تېنىنى يېپىپ تۇراتتى. **12** ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۆدۈلغا قاراپ ماڭاتتى؛ ئۇلاردا بولغان روھ نەگە بارىمەن دېسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچقايسى تەرەپكە بۇرۇلمايتتى. **13** ھايات مەخلۇقلارنىڭ قىياپىتى بولسا، كۆيۈپ يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتنىڭ چوغدەك، مەشئەللەردەك ئىدى؛ مۇشۇ ئوت ئۇيان-بۇيان ئايلىنىپ مەخلۇقلار ئارىسىدا يۈرەتتى؛ ئوت ئىنتايىن يالقۇنلۇق ئىدى، ئوتتىن چاقماقلار چېقىپ تۇراتتى؛ **14** ھايات مەخلۇقلار چاقماقتەك پال-پۇل قىلىپ ئۇياقتىن-بۇياققا يۈگۈرۈپ تۇراتتى. **15** مەن ھايات مەخلۇقلارغا قاريدىم، مانا ھايات مەخلۇقلارنىڭ ھەربىرىنىڭ يېنىدا يەردە تۇرىدىغان، ئۇلارنىڭ يۈزىگە تۆدۈللانغان بىردىن چاق تۇراتتى؛ **16** چاقلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى؛ تۆتىسىنىڭ بىرخىللا كۆرۈنۈشى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ شەكلى ۋە ياسىلىشى بولسا، چاقنىڭ ئىچىدە چاق بارىدەك ئىدى. **17** مەخلۇقلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆت تەرىپىنىڭ ھەممىسگە تۆدۈل ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى. **18** چاقلارنىڭ ئۇلتا كاللىرى بولسا، ئىنتايىن ئېگىز ھەم دەھشەتلىك ئىدى؛ ئۇلار تۆتىسىنىڭ ئۇلتا كاللىرىنىڭ پۈتۈن ئەتراپى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. **19** ھايات مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلار ئۇلارغا يانداشىپ ماڭاتتى؛ ھايات مەخلۇقلار يەردىن كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ كۆتۈرۈلەتتى. **20** روھ نەگە ماڭ دېسە، ئۇلار شۇ يەرگە ماڭاتتى ـ دېمەك، ئۇلارنىڭ روھى [روھقا] ئەگىشىپ ماڭاتتى. چاقلار ئۇلار بىلەن تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلىردا ئىدى. **21** مەخلۇقلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ماڭاتتى؛ مەخلۇقلار توختىغاندا، چاقلارمۇ توختايتتى؛ ئۇلار يەردىن كۆتۈرۈلگىنىدە، چاقلارمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ تەڭ كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **22** ھايات مەخلۇقلارنىڭ باشلىرى ئۈستىدە بىر يوغان كۆز يەتكۈسىز گۈمبەزگە ئوخشايدىغان بىر نەرسە تۇراتتى؛ ئۇ خرۇستالدەك دەھشەتلىك پارقىراپ، ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدە يېيىلىپ تۇراتتى. **23** بۇ گۈمبەزدەك نەرسىنىڭ ئاستىدا ئۇلارنىڭ قاناتلىرى كېرىلىپ، بىر-بىرىگە تېگىشىپ تۇراتتى؛ ھەربىر مەخلۇقنىڭ تۆز تېنىنىڭ ئىككى يېنىنى ياپىدىغان ئىككىدىن قانىتى بار ئىدى. **24** ئۇلار ماڭغاندا، مەن قاناتلىرىنىڭ ساداسىنى ئاڭلىدىم ـ ئۇ ئۇلۇغ سۈلارنىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك، ھەممىگە قادىرنىڭ ئاۋازىدەك ـ قوشۇننىڭ يۈرۈش قىلىۋاتقان چاغدىكى سۈرەن-شاۋقۇنلىرىنىڭ ساداسىدەك ئىدى؛ ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدىن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ئۇلار توختاپ تۇرغان چاغلاردا، ئۇلار قاناتلىرىنى تۆۋەنگە چۈشۈرەتتى. **26** ئۇلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەزدەك نەرسە ئۈستىدە، كۆك ياقۇت كەبى بىر تەختنىڭ سىيماسى تۇراتتى؛ بۇ تەخت سىيماسىنىڭ ئۈستىدە، تولىمۇ يۇقىرىدا، ئىنسان قىياپىتىدە كۆرۈنگەن بىر زات تۇراتتى. **27** ۋە مەن بۇ زاتنى بېلىنىڭ ئۈستى تەرىپىنىڭ تۆرقى مىستەك پارقىرغان، ئەتراپىنى ئوت ئوراپ تۇرغان قىياپەتتىكى بىر كۆرۈنۈشتە كۆردۈم، ۋە بېلىنىڭ ئاستى تەرىپىنىڭ تۆرقى، ئوتنىڭ قىياپىتىدە ئىدى، ئۇنىڭ ئەتراپىدا كۆچلۈك يورۇقلۇق تۇراتتى. **28** بۇ ئەتراپىدا تۇرغان كۆچلۈك يورۇقلۇقنىڭ كۆرۈنۈشى بولسا، يامغۇرلۇق كۈندىكى بۇلۇتتا پەيدا بولغان ھەسەن-ھۈسەننىڭ كۆرۈنۈشىدەك ئىدى. بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ قىياپىتىنىڭ كۆرۈنۈشى ئىدى. بۇنى كۆرۈپلا مەن دۈم يېقىلدىم؛ ۋە مەن سۆزلەۋاتقان بىرسىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم.

2 ۋە ئۇ ماڭا: ئى ئىنسان ئوغلى، ئورنۇڭدىن دەس تۇر، ۋە مەن ساڭا سۆز قىلىمەن، ـ دېدى. **2** ئۇ ماڭا سۆز قىلغاندا، روھ ماڭا كىرىپ، مېنى دەس تۇرغۇزدى؛ ۋە مەن ماڭا سۆز قىلغۇچىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇردۇم. **3** ۋە ئۇ ماڭا: ـ «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل بالىلىرىغا، يەنى ماڭا ئاسىيلىق قىلغان ئاسىي «يات ئەللەر» گە ئەۋەتىمەن؛ بۇگۈنگە قەدەر ھەم ئۇلار ھەم ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى ماڭا يۈز تۇرۇپ ئاسىيلىق قىلىپ كەلمەكتە»، ـ دېدى. **4** ـ «بۇ بالىلار بولسا نومۇسسىز ۋە كۆنگىلى قاتىقتۇر؛ مەن سېنى ئۇلارغا ئەۋەتىمەن؛ سەن ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن ـ **5** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەيلى قۇلاق سالسۇن، سالمىسۇن (چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلىدىغان بىر جەمەت) ـ ئۇزلىرى ئارىسىدا ھەقىقىي بىر پەيغەمبەرنىڭ ئۇرغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ. **6** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گەرچە ساڭا تىكەن-جىغانلار ھەمراھ بولسىمۇ، ۋە سەن چاياناللىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرساڭمۇ، ئۇلاردىن قورقما، ۋە سۆزلىرىدىنمۇ قورقما؛ شۇنداق، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىدىن قورقما، ۋە زەردىلىك قاراشلىرىدىن دەككە-دۈككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. **7** سەن ئۇلار تىكىشىسۇن، تىكىشمىسۇن مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈز؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىيلىق قىلغۇچىلاردۇر. **8** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ساڭا ئېيتقان سۆزلىرىمگە قۇلاق سال، بۇ ئاسىي جەمەتتەك تەتۈر بولمىغىن؛ ئاغزىڭنى ئېچىپ، مەن ساڭا بەرگىنىمنى يېگىن». **9** ـ مەن قارىسام، مانا ماڭا سوزۇلغان بىر قول تۇرۇپتۇ؛ ۋە مانا، ئۇنىڭدا بىر ئورام يازما تۇرۇپتۇ. **10** ئۇ كۆز ئالدىمدا ئۇنى ئېچىپ يېيىپ قويدى؛ ئۇنىڭ ئالدى- كەينىنىڭ ھەممە يېرىگە خەت يېزىلغانىدى؛ ئۇنىڭغا يېزىلغانلىرى مەرسىيە، ماتەم سۆزلىرى ۋە دەرد-ئەلەملەردىن ئىبارەت ئىدى.

3 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئېرىشكىنىڭنى يىگىن؛ بۇ يازمىنى يەپ، بېرىپ ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلغىن، دېدى. 2 شۇنىڭ بىلەن مەن ئاغزىمنى ئاچتىم، ئۇ ماگا يازمىنى يىگۈزدى. 3 ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قورسىقىڭنى توق قىلىپ، ئىچى-باغرىڭنى مەن ساگا بەرگەن بۇ ئورام يازما بىلەن تولدۇرغىن، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن يىدىم، ئاغزىمدا ئۇ ھەسەلدەك تاتلىق ئىدى. 4 ۋە ئۇ ماگا مۇنداق دېدى: «ئى ئىنسان ئوغلى، بارغىن، ئىسرائىل جەمەتىگە بارغىن، مېنىڭ سۆزلىرىمنى ئۇلارغا يەتكۈزگىن. 5 چۈنكى سەن غەيرىي يېزىقتىكى ياكى تىل تەس بىر ئەلگە ئەمەس، بەلكى ئىسرائىل جەمەتىگە ئەۋەتىلدىڭ؛ 6 ـ غەيرىي يېزىقتىكى ھەم تىل تەس، سۆزلىرىنى چۈشىنىگلى بولمايدىغان كۆپ ئەللەرگە ئەۋەتىلمىدىڭ؛ مەن سېنى شۇلارغا ئەۋەتكەن بولسام، ئۇلار ساگا قۇلاق سالاتتى! 7 بىراق ئىسرائىل جەمەتى ساگا قۇلاق سالمايدۇ، چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماگا قۇلاق سىلىشنى خالىمايدۇ؛ چۈنكى پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قايىتى توڭ ۋە كۆنگۈ قاتتىقتۇر. 8 مانا، مەن يۈزۈڭنى ئۇلارنىڭ يۈزلىرىگە قارشى تاشتەك، ۋە سېنىڭ پېشانەڭنى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىغا قارشى تاشتەك قىلدىم. 9 بەرھەق، سېنىڭ پېشانەڭنى چاقماق تېشىدىن قاتتىق، ھەتتا ئالماستەك قىلدىم. ئۇلاردىن قورقما، ۋە ئۇلار تۆپەيلىدىن دەككە-دۈككىگە چۈشمە؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر». 10 ۋە ئۇ ماگا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساگا ئېيتماقچى بولغان ھەممە سۆزلىرىمنى كۆڭلۈڭگە پۈكۈپ قويغىن، ئۇلارنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىغىن. 11 ۋە ھازىر بارغىن، سۈرگۈن بولغانلارغا، يەنى ئۆز ئىلىگىدىكىلەرگە سۆز قىل، ئۇلار ئاڭلىسۇن، ئاڭلىمىسۇن ئۇلارغا: «ۋەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ!» ـ دېگىن! ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈردى، مەن ئارقامدىن زور شارقىرىغان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم ـ «پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىگە تەشەككۈر-مەدھىيە ئۆز جايلىرىدا ئوقۇلسۇن!» ـ 13 ـ ھايات مەخلۇقلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ بىر-بىرىگە تېگىشكەن ئاۋازى، ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى چاقلارنىڭ ئاۋازلىرى بەھەيۋەت شارقىراق بىر سادا ئىدى. 14 ۋە روھ مېنى كۆتۈرۈپ، يىراققا ئاپاردى؛ ۋە مەن قاتتىق ئازاب، روھسىزلىكى غەزەپ بىلەن باردىم، ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا كۈچلۈك ئىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن مەن تەل-ئابىب شەھىرىدە سۈرگۈن بولغانلار، يەنى كېبۇار دەريەسى بويىدا ئۆرىگانلارنىڭ يېنىغا يېتىپ كەلدىم؛ مەن ئۇلار ئۆرىغان جايدا ئولتۇردۇم، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا يەتتە كۈن ھاڭ-تاڭ قېتىپ ئولتۇردۇم. 16 مانا يەتتە كۈن توشۇپ، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 17 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى قىلىپ تىكلىدىم، سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن بولغان ئاگاھنى يەتكۈزگىن. 18 مەن رەزىللەرگە: «سەن جەزمەن ئۆلىسەن» ـ دېسەم، بىراق سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ ـ يەنى بۇ رەزىل ئادەمنى ھاياتقا ئېرىشسۇن دەپ رەزىل يولىدىن ياندۇرۇپ، ئۇنى ھاياتقا ئېرىشسۇن دەپ ئاگاھلاندۇرمىساڭ، شۇ رەزىل ئادەم ئۆز قەبىلىكىدە ئۆلىدۇ، بىراق مەن ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 19 بىراق سەن ئاشۇ رەزىل ئادەمنى ئاگاھلاندۇرساڭمۇ، ئۇ رەزىللىكىدىن، يەنى ئۆز رەزىل يولىدىن يانمىسا، ئۇ ئۆز قەبىلىكىدە ئۆلىدۇ؛ لېكىن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. 20 ياكى بولمىسا بىر ھەققانىي ئادەم ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىلىك قىلىدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئالدىغا چوماق سالسام، ئۇ ئۆلىدۇ؛ چۈنكى سەن ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىدىڭ، ئۇ ئۆز گۇناھىدا ئۆلىدۇ، ۋە ئۇ قىلغان ھەققانىي ئىشلار ئەسلىمەيدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۈچۈن سەندىن ھېساب ئالىمەن. 21 ۋە ئەگەر سەن ھەققانىي ئادەمنى گۇناھ سادىر قىلما دەپ ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرساڭ، ۋە ئۇ گۇناھ سادىر قىلمىسا، ئۇ چاغدا ئۇ جەزمەن ھايات قالىدۇ، چۈنكى ئۇ ئاگاھقا كۆڭۈل قويدى؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۆز جېنىڭنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن».

22 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئۆراتتى؛ ئۇ ماگا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئۆزلەكلىككە بارغىن، مەن شۇ يەردە سەن بىلەن سۆزلىشىمەن، ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن مەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئۆزلەكلىككە چىقتىم؛ ۋە مانا، مەن كېۋار دەريەسى بويىدا ئۆرىۋۇپ كۆرگەن شان-شەرەپتەك، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە ئۆراتتى؛ كۆرۈۋىلا مەن دۈم يېقىلدىم. 24 ۋە روھ ئىچىمگە كىرىپ مېنى تىك ئورغۇزدى؛ ئۇ ماگا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ «بارغىن، ئۆيۈگە كىرىپ ئۆزۈڭنى بەند قىلغىن. 25 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئۇلار ئارغامچىلارنى ئۈستۈڭگە سېلىپ، ئۇلار بىلەن سېنى باغلايدۇ؛ بۇنىڭ بىلەن سەن تالاغا چىقالمايسەن، ئەل-يۇرت ئىچىگە ھېچ كىرەلمەيسەن. 26 شۇنداقلا ئۆلارغا تەنبىھ بەرگۈچى بولالمىقىڭ ئۈچۈن، مەن سېنى گاچا قىلىپ، تىلىڭنى تاكلىيىكىڭا چاپلاشتۇرىمەن؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 27 ۋە مەن سەن بىلەن سۆزلەشكىنىمدە، ئاغزىڭنى ئېچىپ، سەن ئۇلارغا: «ۋەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەيسەن؛ كىم ئاڭلايمەن دېسە ئاڭلىسۇن، كىم ئاڭلىمايمەن دېسە ئاڭلىمىسۇن؛ چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر.

4 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بىر كېسەكنى ئېلىپ ئۆز ئالدىڭغا قويغىن؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر شەھەرنى ـ يەنى يېرۇسالېمنى ئويۇپ قويغىن. 2 ئاندىن ئۇنى مۇھاسىرىگە ئېلىپ، ئۇنىڭغا پوتەيلەرنى قۇرۇپ، سېپىلغا چىقىدىغان بىر دۆڭلۈك ياساپ، ئۇنىڭ ئەتراپىغا بارگاھلارنى تىكىپ ۋە سېپىلنى بۇسكۇچىغا بازغانلارنى تىكلەپ قويغىن. 3 بىر تۈمۈر تاختىنى ئېلىپ، ئۇنى ئۆزۈڭ بىلەن شەھەرنىڭ ئارىسىغا تىكلە؛ يۈزۈڭنى ئۇنىڭغا قارىتىپ تىكلە؛ ئۇ مۇھاسىرىگە ئېلىنىدۇ، سەن ئۆزۈڭ ئۇنى مۇھاسىرىگە ئالىسەن؛ بۇ ئىشنىڭ ئۆزى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت بولىدۇ. 4 ۋە سەن، سول يېنىڭغا يانپاشلاپ ياتقىن؛ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى ئۆز ئۈستۈڭگە قوي؛ سولغا يانپاشلاپ قانچە كۈن ياتساڭ، سەن شۇنچە كۈن ئۇلارنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن. 5 مەن ساگا يېتىش كېرەك بولغان كۈنلەرنى ئۇلارنىڭ قەبىلىك قىلغان يىللىرى بويىچە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈن قىلىپ بېكىتكەنمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن. 6 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندىن كېيىن، سەن يەنە ئوڭ يانپاشلاپ يېتىپ، يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىلىكىنى كۆتۈرىسەن؛ ساگا قىرىق كۈننى بېكىتكەنمەن، ھەربىر كۈن بىر يىلنى ئىپادىلەيدۇ. 7 ۋە سەن يۈزۈڭنى يېرۇسالېمنىڭ مۇھاسىرىسىگە قارىتىپ، يېڭىڭنى تۇرگەن ھالدا، ئۇنى ئېيىلدىپ بېشارەت بېرىسەن؛ 8 ۋە مانا، مەن ئۈستۈڭگە ئارغامچىلارنى سالىمەنكى، سەن مۇھاسىرىنىڭ كۈنلىرىنى تۈگەتمىگۈچە ئۇيان-بۇيانغا ھېچ ئۆرۈلمەيسەن.

9 ۋە سەن ئۆزۈڭگە بۇغداي، ئارپا، پۇرچاق، قىزىل ماش تېرىق ۋە قارا بۇغدايلارنى ئېلىپ بىر ئىدىش ئىچىگە سال، ۋە بۇنىڭدىن ئۆزۈڭگە ئۈچۈن تاماق تەييارلايسەن؛ سەن بۇنى يانپاشلاپ ياتقان كۈنلەردە، يەنى ئۈچ يۈز توقسان كۈندە يەيسەن؛ 10 سەن يەيدىغان تاماق بولسا مىقدارى بويىچە ھەر كۈنى يىگىرمە شەكەلدىن بولۇشى كېرەك؛ سەن ئۇنى بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا يەيسەن؛ 11 ۋە [ھەر كۈنى] سۈتىمۇ نورما بويىچە، يەنى ئالتىدىن بىر ھىن ئىچىسەن؛ [ھەر كۈندىكى] بەلگىلەنگەن ۋاقىتلاردا ئىچىسەن. 12 سەن ئۇنى ئارپا كۈمىچى شەكىلدە قىلىپ يەيسەن؛ سەن ئۇنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئىنسان نىجاسىتى ئۈستىدە پىشۇرىسەن». 13 پەرۋەردىگار: «ئىسرائىللار مەن ئۇلارنى ھەيدەپ چىقىرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا ئۇنۇپ شۇ ھارام يولدا ئۆز ئىنىنى ھارام يەيدۇ» ـ دېدى. 14 ئاندىن مەن: «ئى پەرۋەردىگار! مەن ئۆزۈمنى ھېچقاچان بۇلغاپ

قويمدىم، ۋە ياشلىقىمدىن تارتىپ بۇگۈنگە قەدەر مەن تۆزى تۇلگەندىن، يا كى يىرتقۇچلار بوغۇپ قويغان نەرسىدىن ھېچ ئېمىگەنمەن؛ ھېچقانداق يىرگىنچلىك گۇشكە ئاغزىم تېگىپ باقمىغان!» ـ دېدىم. **15** ۋە ئۇ ماڭا: «مانا، مەن سا گا ئىنسانلىنىڭ نىجاستىنىڭ ئورنىغا كالىنىڭ تېزىكىنى بەردىم؛ سەن ئېنىكنى شۇنىڭ ئۈستىدە پىشۇرىسەن» ـ دېدى. **16** ۋە ئۇ ماڭا: «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا مەن يېرۇسالېمدا ئۇلارغا يۇلەنچۈك بولغان نانىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن؛ ئۇلار نانىنى تارازىغا سېلىپ، ئۆزى تەشۋىش ئىچىدە يەيدۇ، سۈزى ئۆلچەم بىلەن ئالاقزىدىلىك ئىچىدە ئىچىدۇ؛ **17** چۈنكى نان ۋە سۇ ئۇلاردىن قالىدۇ؛ ئۇلار بىر-بىرىگە قارىشىپ دەھشەت باسىدۇ، ئۆز قەبىلىكىدىن قۇرۇپ كېتىدۇ».

5

«ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈڭنى ئۈتكۈر بىر قىلىچنى ئال، ئۆزۈڭنى ئۈستىرا سۈپىتىدە ئىشلىتىپ، چېچىڭ ۋە ساقلىڭنا سۈرتۈپ قوي؛ ئاندىن تارازىنى ئېلىپ ئالغان چاچلارنى تەڭ بۆلگىن. **2** مۇھاسىرە كۈنلىرى تۈگىگەندە، ئۈچتىن بىرىنى شەھەر ئىچىدە كۆيدۈرگىن، يەنە ئۈچتىن بىرىنى ئېلىپ شەھەر ئەتراپىغا چېپىۋەتكىن، يەنە ئۈچتىن بىرىنى شامالغا سوروۇۋەتكىن؛ مەن بىر قىلىچنى سۇغۇزۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. **3** سەن يەنە ئۇلاردىن بىرنەچچە تالنى ئېلىپ تونۇگۈنىڭ پېشىگە تىقىپ قويغىن؛ **4** بۇلاردىن يەنە نەچچە تالنى ئېلىپ ئوت ئىچىگە تاشلاپ كۆيدۈرۈۋەتكىن؛ بۇلاردىن پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىگە ئوت تۇتىشىپ كېتىدۇ». **5** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بۇ يېرۇسالېم؛ مەن ئۇنى ئەللەرنىڭ دەل ئوتتۇرىسىغا ئورۇنلاشتۇردۇم، باشقا مەملىكەتلەر ئۇنىڭ ئېچىرىسىدە تۇرىدۇ؛ **6** بىراق ئۇ مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە قارشىلىشىپ رەزىللىكتە ئەللەردىنمۇ ئاشۇرۇۋۇەتتى، بەلگىلىمىلىرىمگە قارشىلىشىشتا ئېچىرىسىدىكى مەملىكەتلەردىنمۇ ئاشۇرۇۋۇەتتى؛ چۈنكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئۇلار رەت قىلدى، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىم بولسا، ئۇلاردا ئاقايدۇ. **7** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سىلەر ئېچىرىڭلەردىكى ئەللەردىنمۇ بەكرەك باشباشتاقلىق قىلغانلىقىڭلاردىن، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭماسلىقىڭلاردىن ۋە ھۆكۈملىرىمنى ئۇتماسلىقىڭلاردىن، ھەتتا ئېچىرىڭلەردىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرىدىنمۇ ماڭماسلىقىڭلار تۇپەيلىدىن، **8** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆزۈمكى ساڭا قارشىمەن، [ئى يېرۇسالېم]؛ سېنىڭ ئاراڭغا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا جازالارنى يۈرگۈزىمەن؛ **9** ۋە سېنىڭ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭ تۇپەيلىدىن ئاراڭدا ئۆزۈم قىلىپ باقمىغان ھەمدە كەلگۈسى ئىككىنچى قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمەن. **10** شۇنىڭ بىلەن ئاتىلار ئۆز بالىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ، بالىلار ئۆز ئاتىلىرىنى يەيدىغان بولىدۇ؛ ۋە مەن سا گا جازالارنى يۈرگۈزىمەن، ۋە سېنىڭ بارلىق قالغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىنى ھەر تەرەپتىن چېققان شامالغا سوروۇۋېتىمەن. **11** شۇڭا، مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ چۈنكى سەن مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۆزۈڭنىڭ بارلىق لەنەتلىك نەرسىلىرىڭ ھەم بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭ بىلەن بۇلغىغىنىڭ تۇپەيلىدىن، بەرھەق، مەن سىلەرنى قىرغىن قىلىمەن؛ كۆزۈم سا گا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ سا گا ئاغرىتمايمەن. **12** شەھەردىكىلەردىن ئۈچتىن بىر قىسمى ۋاپا كېسىلى بىلەن تۈلىدۇ ھەمدە ئاراڭلاردا بولىدىغان ئاچارچىلىقتىن ھېشنى يەيدۇ؛ ئۈچتىن بىر قىسمى ئېچىرىڭلەردە قىلىچلىنىدۇ؛ ۋە مەن ئۈچتىن بىر قىسمىنى ھەر تەرەپتىن چېققان شامالغا سوروۇۋېتىمەن، ئاندىن بىر قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇزۇپ ئۇلارنى قوغلايمەن. **13** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ غەزىپىم بېسىقىدۇ، مېنىڭ قەھرىمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ قونغۇزۇپ، پىغاندىن چېقىمەن؛ مەن ئۆز قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ تۈگەتكەندىن كېيىن، ئۇلار مەن پەرۋەردىگارنىڭ رەزىللىكىگە چىدىمايدىغان ئۈتۈمدىن سۈز قىلغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **14** ۋە مەن سېنىڭ ئۆيىڭ ئەتراپىدا تۇرىدىغان ئەللەر ئارىسىدا ھەممىدە ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ كۆز ئالدىدا سېنى ۋەيرانە قىلىمەن ۋە مەسخىرە ئوبيېكتى قىلىمەن؛ **15** سېنىڭ ئۈستۈڭگە غەزەپ ھەم قەھەر ۋە قەھرلىك ئەيىبلەر بىلەن جازالارنى يۈرگۈزگىنىمدە سەن ئۆيىڭنى ئەللەرگە خورلۇق ۋە تاپا-تەننىنىڭ ئوبيېكتى، بىر ئىبرەت ھەم ئالاقزادىلىك چىقارغۇچى بولىسەن؛ چۈنكى مەن پەرۋەردىگار شۇنداق سۈز قىلدىم! **16** مەن ئۇلارغا ھالاكەت ئېلىپ كەلگۈچى، ئاچارچىلىق زەھەرلىك ئوقلىرىنى ياغدۇرغىنىمدا، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارىدىكى ئاچارچىلىقنى كۈچەيتىمەن، ۋە يۇلەنچۈك بولغان ئېنىكنى قۇرۇتۇۋېتىمەن. **17** ۋە ئۈستۈڭلارغا ئۆز بالىلىرىڭلارنى ئۆزۈڭلاردىن جۇدا قىلىدىغان ئاچارچىلىق ھەم يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئەۋەتىمەن؛ ۋابا كېسىللىرى ۋە قان ئۆتكۈزچىلەر ئاراڭلارغا يامراپ كېتىدۇ؛ ئۈستۈڭلارغا قىلىچ چۈشۈرىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار سۈز قىلدىم!».

6

پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دەپ بېشارەت بەرگىن: ـ **3** «ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۈزىنى ئاڭلاپ قويۇڭلار: رەب پەرۋەردىگار تاغلار ۋە ئېگىزلىكلەرگە، ۋادىلار ۋە جىلغىلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈستۈڭلارغا بىر قىلىچنى چۈشۈرۈپ، «يۇقىرى جاي»لىرىڭلارنى ۋەيران قىلىمەن. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قۇربانگاھلىرىڭلار ۋەيرانە بولىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار يۇزۈلىدۇ؛ سىلەردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى بۇتلىرىڭلارنىڭ ئالدىغا تاشلايمەن. **5** ئىسرائىلالاردىن بولغان ئۆلۈكلەرنى ئۆز بۇتلىرى ئالدىغا ياتقۇزىمەن؛ قۇربانگاھلىرىڭلار ئەتراپىغا ئۈستىخانلىرىنى چېچىۋېتىمەن. **6** سىلەر ئۆرغان بارلىق جايلاردا شەھەرلەر يەر بىلەن يەكسان قىلىنىدۇ، «يۇقىرى جايلار» ۋەيرانە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن قۇربانگاھلىرىڭلار ھالاك بولىدۇ، بۇتلىرىڭلار چېقىلىپ يوقىلىدۇ، «كۈن تۈۋرۈك»لىرىڭلار كېسىلىپ غۇلىتىلىدۇ، ۋە ھەممە ياسىغىنىڭلار يوق قىلىۋېتىلىدۇ؛ **7** ۋە ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئاراڭلاردا يېقىلىشى بىلەن، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **8** بىراق مەن سىلەردىن بىر قالدىنى قالدۇرىمەن؛ چۈنكى يات مەملىكەتلەرگە تارقىتىۋېتىلگىنىڭلاردا، سىلەردىن ئەللەر ئارىسىدا قىلىچتىن قۇتۇلۇپ قالغانلار بولىدۇ. **9** ۋە سىلەردىن [قىلىچتىن] قۇتۇلۇپ قالغانلار سۈرگۈن قىلىنغان مەملىكەتلەردە مەندىن يانغان ۋاپاسىز قەلبلىرى ۋە بۇتلىرىغا ياھىشىۋازلاردەك ھەۋەس قىلغان كۆزلىرى بىلەن باغرىمنى پارە-پارە قىلغانلىقىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قىلغان رەزىللىكلىرى ھەم يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ئۆز-ئۆزلىرىدىن نەپرەتلىنىدۇ. **10** ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ مەن مۇشۇ كۈلپەتنى سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشۈرىمەن دېگەنلىكىم بىكاردىن-بىكار ئەمەس». **11** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئالىقىنىڭنى-ئالىقىنىڭغا ئۇرۇپ، پۇتۇڭ بىلەن يەرنى تەپكىن: «ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق قەبىھ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى ئۈچۈن ۋاي! چۈنكى ئۇلار قىلىچ، ئاچارچىلىق ۋە ۋابا كېسىلى بىلەن يېقىلىدۇ» ـ دېگىن! **12** يىراقتا ئۆرغان ۋابادىن ئۆلىدۇ، يېقىندا ئۆرغان قىلىچ بىلەن يېقىلىدۇ؛ ھەم تىرىك قالغان، يەنى مۇھاسىرىگە چۈشكەن كىشى ئاچارچىلىقتىن ئۆلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ ئۇلارغا بولغان قەھرىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چېقىمەن. **13** ئەمدى ئۇلاردىن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئۆز بۇتلىرى ئارىسىدا، ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى ئەتراپىدا، ئۆز بۇتلىرىغا خۇشبۇي ياققان ھەر بىر ئېگىز دۆڭ ئۈستىدە، تاغ چوققىلىرىدا، بارلىق يېشىل دەرەخ ۋە باراقسان دۇب ئاستىدا ياتقان چاغدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **14** ۋە مەن ئۆز قولۇمنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە سوزىمەن، ئۇلار ھەر ئۆرغان جايلىرىدا

زېمنىنى دىلاتتىكى چۈل-باياۋاندىن بەتتەر ۋەيران قىلۋېتىمەن. ئاندىن تۈلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

7 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 «سەن ئاگلا، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار ئىسرائىل زېمىنغا مۇنداق دېدى: خاتىمە! زېمىننىڭ تۆت بۇلۇڭىغا خاتىمە بېرىلدۇ! 3 ساڭا ھازىر خاتىمە بېرىلدۇ! ئۆز غەزىپىمنى بېشىڭغا چۈشۈرىمەن، ئۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۆستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭنى ئۆز بېشىڭغا ياندۇرىمەن. 4 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھم قىلمايدۇ ھەم ئېچىنمىۋ ساڭا ئاغرىتمايمەن، ئەكسىچە ئۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ئۆز يىرگىنچلىكلىرىڭ ئۆز ئاراڭدا بولىدۇ، ئاندىن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». 5 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بالا-يىتىپەت! ھېچ بولۇپ باقىغان بالا-يىتىپەت كېلىدۇ! مانا، ئۇ كەلدى! 6 خاتىمە، خاتىمە! ئۇ ساڭا قارشى قوزغالدى! مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! 7 ھالاكەت يېنىڭغا كەلدى، ئى زېمىندا ئۆرغۈچى؛ ۋاقىت-سائىتى توشتى، ئاشۇ كۈن يېقىنلاشتى؛ خۇشاللىق ۋارقىراشلىرى ئەمەس، بەلكى داۋالغۇلۇق بىر قىيقاس-سۈرەن تاغلاردا ئاڭلىنىدۇ. 8 مەن تېزلا قەھرىمنى ئۆستۈڭگە تۆكۈپ، ساڭا قاراتقان غەزىپىم بىلەن پىغاندىن چىقىمەن؛ مەن ئۆز يوللىرىڭ بويىچە ئۆستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاپ، ئۆزۈڭنىڭ بارلىق يىرگىنچلىكلىرىڭنى بېشىڭغا قايتۇرۇپ چۈشۈرىمەن. 9 مېنىڭ كۆزۈم ساڭا رەھم قىلمايدۇ ھەم ئېچىنمىۋ ساڭا ئاغرىتمايمەن، مەن ئۆز يوللىرىڭنى بېشىڭغا ياندۇرىمەن، ۋە ئۆز يىرگىنچلىك ئىشلىرىڭ ئۆز ئاراڭغا چۈشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۆزۈڭگىلارنى ئۆرغۈچىنىڭ مەن پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 10 مانا، ئاشۇ كۈن! مانا ئۇ كەلدى! ھالاكەت چىقىپ يۇرۇۋاتىدۇ! ـ تاياق بىخلاندى، ھاكاۋۇرلۇق چېچەكلدى! 11 زوراۋانلىق يېتىلىپ رەزىللىك تايىقى بولۇپ چىقتى؛ تۇلارنىڭكىدىن ھېچنەرسە قالمايدۇ ـ تۇلارنىڭ ئادەملەر توپىدىن، دۆلەت-بايلىقلىردىن يا كى ھەيۋىسىدىن ھېچنېمە قالمايدۇ. 12 ۋاقىت-سائىتى كەلدى، كۈنى يېقىنلاشتى؛ ئالغۇچى خۇشال بولۇپ كەتمىسۇن، ساتقۇچى ماتەم تۇتمىسۇن؛ چۈنكى قاتتىق غەزەپ مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە چۈشىدۇ. 13 چۈنكى گەرچە ئالغۇچى بىلەن ساتقۇچى تىرىك قالسىمۇ، ساتقۇچى تۇرى سېتىۋەتكىنىگە قايتىدىن ئىگە بولمايدۇ؛ چۈنكى بۇ توپ كىشىلەر توغرۇلۇق كۆرۈنگەن بېشارەت ئىناۋەتسىز بولمايدۇ؛ تۇلاردىن ھېچقايسىسى قەبىھلىكى بىلەن تۇرى ھاياتىنى ساقلىيالمايدۇ. 14 تۇلار كانايىنى چېلىپ ھەممىنى تەييارلىدى، بىراق ھېچكىم جەڭگە چىقمايدۇ؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم مۇشۇ بىر توپ كىشىلەرنىڭ ھەممىسىگە قارىتىلغان. 15 تالادا قىلىچ، ئىچىدە ۋابا ۋە ئاچارچىلىق تۇرىدۇ؛ دالادا بولغان كىشىنى قىلىچ، شەھەردە بولغان كىشىنى بولسا، ۋابا ۋە ئاچارچىلىق ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ. 16 ۋە تۇلاردىن قۇتۇلۇپ قېلىپ بۇلاردىن قاچقانلار تاغلاردا يۇرۇپ ھەربىرى ئۆز قەبىھلىكى ئۈچۈن جىلغىدىكى پاختەكلەردەك بۇقۇلداپ ماتەم تۇتىدۇ. 17 ھەربىرىنىڭ قولى دەرمانسىزلىنىدۇ، تىزلىرى سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كېتىدۇ؛ 18 تۇلار ئۆزىگە بۇز كىيىمنى باغلايدۇ؛ ۋەھشەت تۇلارنى باسىدۇ؛ ھەرقايسىسىنىڭ يۈزىدە خىجالەت، باشلىرى تاقىر كۆرۈنىدۇ. 19 تۇلار ئۆز كۈمۈشلىرىنى كوچىلارغا تاشلايدۇ، تۇلارنىڭ ئالتۇنلىرى بۇلغانغان نەرسىدەك بولىدۇ؛ تۇلارنىڭ ئالتۇن-كۈمۈشلىرى پەرۋەردىگار غەزىپىنى كۆرسەتكەن كۈندە تۇلارنى قۇتقۇزمايدۇ؛ تۇلار بۇلاردىن ئاچلىقنى قاندۇرالمايدۇ، قورسىقنى تولدۇرالمايدۇ، چۈنكى بۇ نەرسىلەر تۇلارغا ئادەملەرنى پۇتلاشتۇرىدىغان قەبىھلىك بولدى. 20 ئۇ ئۇنىڭ گۈزەل بېزەكىنى ھەيۋە بىلەن تىكلىدى؛ بىراق تۇلار ئۇنىڭ ئىچىدە يىرگىنچلىك مەيۋىلارنى ھەمدە لەنەتلىك نەرسىلىرىنى ياسىدى؛ شۇڭا مەن ئۇنى تۇلار ئۈچۈن پاسكىنچىلىققا ئايلاندۇرىمەن. 21 مەن ئۇنى ئوجاق سۈپىتىدە يات ئادەملەرنىڭ قولىغا، غەنىمەت قىلىپ يەر يۈزىدىكى رەزىللەرگە تاپشۇرىمەن؛ تۇلار بۇنى بۇلغايدۇ. 22 مەن يۈزۈمنى تۇلاردىن ئۆرۈيمەن، ۋە كىشىلەر مېنىڭ ئەزىز جايىمنى بۇلغايدۇ؛ زوراۋانلار كىرىپ ئۇ يەرنى بۇلغايدۇ. 23 زەنجىرنى تەييارلا گلار، چۈنكى زېمىن قانلىق جىنايەتلەرگە، شەھەر زوراۋانلىققا تولغان. 24 شۇڭا مەن ئەللەر ئىچىدىكى ئەڭ رەزىلىنى كەلتۈرىمەن، تۇلار تۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە ئىگە بولىدۇ؛ مەن زومىگەرلەرنىڭ ھاكاۋۇرلۇقىنى يوقىتىمەن؛ تۇلارنىڭ «مۇقەددەس جايلىرى» بۇلغىنىدۇ. 25 ۋەھشەت كېلىۋاتىدۇ! تۇلار تىنچ-ئامانلىقنى ئىزدەيدىغان بولىدۇ، بىراق ھېچ تاپالمايدۇ. 26 ئاپەت ئۈستىگە ئاپەت، شۇم خەۋەر ئۈستىگە شۇم خەۋەر كېلىدۇ؛ تۇلار پەيغەمبەردىن بېشارەت سورايدۇ، بىراق كاھىنلاردىن تەۋراتنىڭ بىلىمى، ئاقساقاللاردىن، مويسىپىتلەردىن نەسىھەت يوقاپ كېتىدۇ. 27 پادىشاھ ماتەم تۇتىدۇ، شاھزادە ئۈمىدسىزلىككە چۆمۈلىدۇ، زېمىندىكى خەلقلەرنىڭ قوللىرى تىترەپ كېتىدۇ؛ مەن تۇلارنى ئۆز يوللىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىمەن، ئۆز ھۆكۈملىرى بويىچە تۇلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

8 ئالتىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، مەن ئۆز ئۆيۈمدە ئولتۇرغىنىمدا، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىمۇ مېنىڭ ئالدىمدا ئولتۇرغىنىدا، رەب پەرۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا چۈشتى. 2 مەن قاريدىم، مانا، ئوتنىڭ قىياپىتىدە بىر زاتنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ بېلىنىڭ تۆۋىنى ئوت تۇرقىدا تۇراتتى؛ بېلىنىڭ ئۈستى بولسا جۇلالىغان يورۇقلۇق، قىزىتىلغان مىس پارقىرىغاندەك كۆرۈنۈش تۇراتتى. 3 ئۇ قولىنىڭ كۆرۈنۈشىدەك بىر شەكىلنى سوزۇپ، بېشىمدىكى بىر تۇتام چاچنى تۇتتى؛ روھ مېنى ئاسمان بىلەن زېمىن ئارىسىغا كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە يېرۇسالېمغا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ شىمالىغا قارايدىغان ئىچكى دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى. ئاشۇ يەر «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەيۋىد»، يەنى خۇدانىڭ پاك-مۇقەددەس غەزىپىنى قوزغايدىغان مەيۋىد تۇرغان جاي ئىدى. 4 مانا، مەن تۇزلەگلىكتە كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شۇ يەردە تۇراتتى. 5 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاراپ باق، دېدى. مەن بېشىمنى كۆتۈرۈپ شىمال تەرەپكە قاريدىم، مانا، قۇربانگاھنىڭ دەرۋازىسىنىڭ شىمالىي تەرىپىدە، بوسۇغىدا شۇ «پاك-مۇقەددەسلىككە قارشىلاشقان مەيۋىد» تۇراتتى. 6 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلمىشلىرىنى ـ ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنى مۇقەددەس جايىمدىن يىراق كەتكۈزىدىغان، مۇشۇ يەردە قىلغان ئىنتايىن يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆردۈڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. 7 ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىنىڭ كىرىش ئېغىزىغا ئاپاردى، مەن قاريدىم، مانا، تامدا بىر تۇشۇك تۇراتتى. 8 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، تامنى كولاپ تەشكىن، دېدى. مەن تامنى كولاپ تەشتىم، مانا، بىر ئىشىك تۇراتتى. 9 ئۇ ماڭا: ـ كىرگىن، تۇلارنىڭ مۇشۇ يەردە قىلغان رەزىل يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى كۆرۈپ باق، دېدى. 10 مەن كىرىپ قاريدىم، مانا، ئەتراپىدىكى تاملارغا نەقىش قىلىنغان ھەرخىل ئۆمىلگۈچى ھەم يىرگىنچلىك ھايۋانلارنى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ھەممە بۇتلىرىنى كۆردۈم. 11 ۋە بۇلارنىڭ ئالدىدا ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يەتمىش ئاقساقىلى تۇراتتى. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا شافاننىڭ ئوغلى ياۋازانىيا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى قولىدا ئۆز خۇشبۇيدانىنى تۇتۇپ تۇراتتى؛ خۇشبۇي قۇيۇق بۇلۇتىمەك ئۇرلەپ چىقتى. 12 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان

ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئاقساقاللارنىڭ قاراڭغۇلۇقتا، يەنى ھەربىرىنىڭ تۆز مەيۋە نەقىش قىلىنغان ھۇجرىسىدا نېمە قىلغانلىقىنى كۆردۈڭمۇ؟ چۈنكى تۇلار: «پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ، پەرۋەردىگار زېمىننى تاشلاپ كەتتى» ـ دەيدۇ، ـ دېدى. **13** ۋە تۆ ماڭا: ـ بىراق سەن تۇلارنىڭ تېخىمۇ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى كۆرىسەن، دېدى. **14** تۆ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆرىنىڭ شىمالىي دەرۋازىسىنىڭ بوسۇغىسىغا ئاپاردى، مانا، شۇ يەردە «تاممۇز ئۈچۈن ماتەم تۆتۈپ» يىغلاۋاتقان ئايالار ئولتۇراتتى. **15** ۋە تۆ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ بىراق سەن تېخىمۇ يىرگىنچلىك ئىشلارنى كۆرىسەن، ـ دېدى. **16** ۋە تۆ مېنى پەرۋەردىگارنىڭ تۆرىنىڭ ئىچكى ھويلىسىغا ئاپاردى. مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ كىرىش يولىدا، پېشايۋان ۋە قۇربانگاھنىڭ ئوتتۇرىسىدا، يىگىرمە بەش ئادەم، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىغا ئارقىسىنى قىلىپ شەرقتە قاراپ قۇياشقا چوقۇنۇۋاتاتتى. **17** ۋە تۆ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن مۇشۇلارنى كۆردۈڭمۇ؟ يەھۇدا جەمەتى تۆزى مۇشۇ يەردە قىلغان يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېنىك دەپ، تۇلار يەنە يۇنىڭ ئۇستىگە زېمىننى جەبىر-زۇلۇم بىلەن تولدۇرۇپ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قايتا-قايتا قوزغاتسا بولامدۇ؟ ۋە مانا، تۇلارنىڭ يەنە شاخنى بۇرنىغا تۇتۇۋاتقىنىغا قارا! **18** شۇڭا مەن قەھر بىلەن تۇلارنى بىر تەرەپ قىلىمەن، مېنىڭ كۆزۈم تۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ تۇلارغا ئاغرىتمايمەن، تۇلار قۇلىقىمغا يۇقىرى ئاۋازدا ندا قىلسىمۇ، تۇلارنى ئاڭلىمايمەن، ـ دېدى.

9

تۆ قۇلىقىمغا كۈچلۈك بىر ئاۋازدا توۋلاپ: ـ يېقىن كېلىڭلار، شەھەرگە مەسئۇل بولغۇچىلار، ھەربىرىڭلار تۆز ھالاكەت قورالىڭلارنى قولۇڭلارغا تۇتۇڭلار، ـ دېدى. **2** ۋە مانا، ئالتە كىشىنىڭ [ئىبادەتخانىنىڭ] شىمالىغا قارايدىغان «يۇقىرى دەرۋازا»ن تەرەپتىن كېلىۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھەربىرىسى قولىدا بىتچەت قىلغۇچى قورالىنى تۇتقان، تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يىنىغا پۈتۈكچىنىڭ سىياھدېنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن بىرسى بار ئىدى، ۋە تۇلار [ئىبادەتخانىغا] كىرىپ، مىس قۇربانگاھنىڭ يېنىدا تۇردى. **3** شۇ چاغدا ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئەسلى تۇرغان كېرۇبتىن كۆتۈرۈلۈپ تۆرىنىڭ بوسۇغىسىدا تۇردى. پەرۋەردىگار يىنىغا پۈتۈكچىنىڭ سىياھدېنى ئېسىقلىق تۇرغان، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنى چاقىرىپ تۇنىگىغا: ـ **4** شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىن، يەنى يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدىن تۆتۈپ، شەھەر ئېچىدە تۆتكۈزۈلگەن بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلار تۆپەيلىدىن ئاھ-نادامەت چەككەن كىشىلەرنىڭ پېشانىلىرىگە بىر بەلگە سالغىن، ـ دېدى. **5** ۋە ماڭا ئاڭلىتىپ باشقا كىشىلەرگە: ـ بۇ كىشىنىڭ كەيندىن شەھەرنى كېزىپ، ئادەملەرنى قىرىڭلار، كۆزۈڭلار رەھىم قىلمىسۇن، تۇلارغا ئىچكىلارنى ئاغرىتماڭلار! **6** بىرنىمۇ قېرىماي ھەممىنى ـ قېرىلار، ياش يىگىت-قىزلار، بوۋاق-بالىلار ۋە ئايالالارنى قېرىماي تۇلتۇرۇۋېتىڭلار، پەقەت بەلگە قويۇلغان كىشىلەرگە يېقىنلاشماڭلار؛ بۇ ئىشنى تۆز مۇقەددەس جايىمدىن باشلاڭلار، ـ دېدى. شۇڭا تۇلار خۇدانىڭ تۆبى ئالدىدا تۇرغان ھېلىقى ئاقساقاللاردىن باشلىغان. **7** ۋە تۆ تۇلارغا: ـ تۆبىنى بۇلغاڭلار، ھويلىلىرىنى تولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرۇڭلار، ئەمدى بېرىڭلار! ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار چىقىپ شەھەر بويىچە ئادەملەرنى قىرىشقا باشلىدى. **8** ۋە شۇنداق بولدىكى، تۇلار ئادەملەرنى قىرغىنىدا، مەن يالغۇز قالدىم؛ تۆزۈمنى يەرگە دۇم تاشلىدىم ۋە: ـ ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن يېرۇسالېمغا قارىتىلغان قەھرىڭنى تۆككەنىدە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قالدىسىنى ھالاك قىلامسەن؟ ـ دېدىم. **9** ۋە تۆ ماڭا: ـ ئىسرائىل ۋە يەھۇدا جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى ئىنتايىن رەزىل؛ چۈنكى تۇلار: «پەرۋەردىگار زېمىننى تاشلاپ كەتتى؛ پەرۋەردىگار بىزنى كۆرمەيدۇ» ـ دەيدۇ. **10** «مەن بولسام، مېنىڭ كۆزۈم تۇلارغا رەھىم قىلمايدۇ، ئېچىمنىمۇ تۇلارغا ئاغرىتمايمەن؛ مەن تۇلارنىڭ يولىنى تۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن، ـ دېدى. **11** ۋە مانا، يىنىغا پۈتۈكچىنىڭ سىياھدېنىنى ئاسقان، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشى قىلغان ئىشنى مەلۇم قىلىپ: «ماڭا سەن بۇيۇرۇغان ئىشنى ئورۇندىدىم» ـ دېدى.

10

مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ بېشى ئۈستىدىكى گۈمبەز ئۈستىدە، كۈك ياقۇتنىڭ قىياپىتىدەك بىر تەختنىڭ كۆرۈنۈشى تۇراتتى؛ **2** ۋە [تەختكە ئولتۇرغۇچى] كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «كېرۇبلارنىڭ ئاستىدىكى چاقلارنىڭ ئارىسىغا كىر، قوللىرىڭنى كېرۇبلار ئارىسىدا كۆيۈۋاتقان چوغلارغا تولدۇرۇۋې، ئۇلارنى شەھەر ئۈستىگە چېچىۋەت» ـ دېدى. مەن قاردىم، ئۇ شۇنداق قىلىشقا باشلىدى. **3** بۇ كىشى كىرگەندە كېرۇبلار تۆرىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە تۇراتتى؛ [شان-شەرەپلىك] بۇلۇت تۆرىنىڭ ئىچكى ھويلىسىنى تولدۇردى. **4** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى كېرۇب ئۈستىدىن چىقىپ، تۆرىنىڭ بوسۇغىسىغا كەلگەندە، تۆي بۇلۇتقا تولدى، ھويلا بولسا پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپىنىڭ جۇلالىقىغا چۆمگەن. **5** كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرىنىڭ سادالىرى ھەممىدىن قادىرنىڭ سۆزلىگەن چاغدىكى ئاۋازىدەك بولۇپ، سىرتتىكى ھويلىغا ئاڭلىنىپ تۇراتتى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، [رەب] كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىگە: «چاقلار ئارىسىدىن، يەنى كېرۇبلار ئارىسىدىن ئوت ئالغىن» ـ دەپ بۇيرۇغىنىدا، ئۇ كىرىپ بىر چاقنىڭ يېنىدا تۇردى. **7** ۋە كېرۇبلاردىن بىرى تۆز قولىنى كېرۇبلار ئوتتۇرىسىدىكى ئوتقا سوزۇپ ئۇنىڭدىن ئوت ئېلىپ، كاناپ كىيىملەرنى كىيگەن كىشىنىڭ قوللىرىغا سالدى، ئۇ بۇنى ئېلىپ چىقىپ كەتتى **8** (كېرۇبلارنىڭ قاناتلىرى ئاستىدا، ئادەمنىڭ قوللىرىنىڭ قىياپىتى كۆرۈنۈپ تۇراتتى). **9** مەن قاردىم، مانا، كېرۇبلارنىڭ يېنىدا ئوت چاق بار ئىدى، بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا بىر چاق، يەنە بىر كېرۇبنىڭ يېنىدا يەنە بىر چاق تۇراتتى؛ چاقلارنىڭ قىياپىتى بولسا بېرىل ياقۇتنىڭ كۆرۈنۈشىدە ئىدى. **10** ئۇلارنىڭ شەكلى بولسا، ئوتتىلىسىنىڭ ئوخشاش ئىدى، يەنى چاق ئېچىدە چاق بارىدەك كۆرۈنەتتى. **11** كېرۇبلار ماڭغاندا، ئۇلار يۈزلەنگەن تۆتىلا تەرەپكە ئۇدۇل قاراپ ماڭاتتى؛ ماڭغاندا ئۇلار ھېچ بۇرۇلمايتتى، بەلكى بېشى قايسى تەرەپكە قارىغان بولسا، ئۇلار شۇ تەرەپكە ماڭاتتى؛ ئۇلار ماڭغاندا ھېچ بۇرۇلمايتتى. **12** ئۇلارنىڭ پۈتۈن تېنى، دۇمبىلىرى، قوللىرى، قاناتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ چاقلىرىمۇ، يەنى تۆتىسىگە تەۋە چاقلارنىڭ ئەترابى كۆزلەر بىلەن تولغانىدى. **13** چاقلارنى بولسا: «پىرقىرايدىغان چاقلار!» ـ دەپ ئاتىغىنىنى تۆز قۇلىقىم بىلەن ئاڭلىدىم. **14** ھەربىر كېرۇبنىڭ تۆت يۈزى بار ئىدى؛ بىرىنچىسى كېرۇبنىڭ يۈزى، ئىككىنچىسى ئادەمنىڭ يۈزى، ئۈچىنچىسى شىرنىڭ يۈزى، تۆتىنچىسى بۈركۈتنىڭ يۈزى ئىدى. **15** كېرۇبلار يۇقىرىغا ئورلىدى. بۇلار دەل مەن كېۋار دەريىسى بويىدا كۆرگەن ھايات مەخلۇقلار ئىدى. **16** كېرۇبلار ماڭغاندا، چاقلارمۇ ئۇلارغا يانداشىپ ماڭاتتى؛ كېرۇبلار يەردىن ئورلەشكە قاناتلىرىنى كۆتۈرگىنىدە، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدىن بۇرۇلۇپ كەتمەيتتى. **17** ئۇلار تۇرغاندا، چاقلارمۇ تۇراتتى؛ ئۇلار كۆتۈرۈلگەندە، چاقلارمۇ ئۇلار بىلەن كۆتۈرۈلەتتى؛ چۈنكى ھايات مەخلۇقلارنىڭ روھى چاقلاردا ئىدى. **18** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى تۆرىنىڭ بوسۇغىسى ئۈستىدىن چىقىپ، كېرۇبلار ئۈستىدە تۇردى؛ **19** كېرۇبلار قاناتلىرىنى كېرىپ، كۆز ئالدىمدا يەردىن كۆتۈرۈلدى؛ ئۇلار تۆيدىن چىققاندا، چاقلارمۇ ئۇلارنىڭ يېنىدا ئىدى؛ ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تۆرىنىڭ شەرقىي دەرۋازىسىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى. **20** بۇلار بولسا

دەل مەن كېڭاز دەرياسى بويىدا كۆرگەن، ئىسرائىل خۇداسىنىڭ ئاستىدا تۇرغان مەخلۇقلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كېرۇبلار ئىكەنلىكىنى بىلدىم. 21 ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ تۆتىمىن يۈزى، ھەربىرىنىڭ تۆتىمىن قانىتى، قاناتلىرى ئاستىدا ئىنسان قولى سىياقىدىكى قوللىرى بار ئىدى. 22 ئۇلارنىڭ يۈزلىرىنىڭ قىياپىتى بولسا، ئۇلار مەن كېڭاز دەرياسى بويىدا كۆرگەن يۈزلەر ئىدى؛ ئۇلارنىڭ تۇرقى ۋە يۈزلىرى مەن كۆرگەنگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز تۇدۇلىغا قاراپ ماڭاتتى.

11 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ شەرقىي، يەنى شەرققە قارايدىغان دەرۋازىسغا ئاپاردى؛ ۋە مانا، دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا يىگىرمە بەش ئادەم تۇراتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاۋامنىڭ ئاقسىقالى بولغان، ئاززۇرنىڭ ئوغلى جائازانىيا ھەم بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيانى كۆردۇم. 2 ۋە ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، قەبىھلىكنى ئويلاپ چىققۇچى، مۇشۇ شەھەردە رەزىل مەسلىھەت بەرگۈچى ئادەملەر دەل بۇلاردۇر. 3 ئۇلار: «ئۆيلەرنى سېلىش ۋاقتى يېقىنلاشتى ئەمەسمۇ؟ بۇ شەھەر بولسا قازان، بىز بولساق، ئېچىدىكى گۆش» ـ دەيدۇ. 4 شۇڭا ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بەرگىن؛ ـ بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان ئوغلى! ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ روھى ۋۇجۇدۇمغا ئۆرۈلۈپ چۈشۈپ، ماڭا سۆز قىلغان: «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» ـ دېگىن. «سىلەرنىڭ شۇنداق دېگىنىگىلارنى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، كۆڭۈلىگەرگە پۈككەن ئوي-پىكىرىگىلارنى، مەن بىلىمەن. 6 سىلەر مۇشۇ شەھەردە ئادەم ئۆلتۈرۈشنى كۆپەيتىكەنسىلەر؛ سىلەر رەستە-كوچىلارنى ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن تولدۇرغانسىلەر». 7 شۇڭا روھ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر ئۆلتۈرگەن كىشىلەر بولسا، دەل شۇ گۆشتۇر، شەھەر بولسا قازاندۇر؛ بىراق سىلەرنى بولسا ئۇنىڭدىن تارتىۋالىمەن. 8 سىلەر قىلىچتىن قورقۇپ كەلگەنسىلەر، ۋە مەن ئۇستۈڭلارغا بىر قىلىچ چۈشۈرىمەن» ـ دەيدۇ روھ پەرۋەردىگار. 9 «شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى شەھەردىن تارتىۋېلىپ، يات ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 10 سىلەر قىلىچلىنىپ يىقىلىسىلەر؛ ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 11 بۇ شەھەر سىلەر ئۈچۈن «قازان» بولمايدۇ، ھەم سىلەرمۇ ئۇنىڭدىكى «گۆش»ى بولمايسىلەر؛ مەن ئىسرائىل چېگرالىرىدا ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 12 ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر؛ سىلەر مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرمىگەن، ھۆكۈملىرىم بويىچە ماڭمىغانسىلەر، بەلكى ئېتىۋارەگلەردىكى ئەللەرنىڭ ھۆكۈملىرى بويىچە ماڭغانسىلەر». 13 شۇنداق بولدىكى، مەن بېشارەت بېرىۋاتقىنىمدا، بەنايانىڭ ئوغلى پىلاتىيا جان ئۈزدى. مەن دۇم يىقىلدىم: «ئاھ، رەب پەرۋەردىگار! سەن ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى پۈتۈنلەي يوقاتماقچىمۇسەن؟» ـ دەپ قاتتىق ئاۋازدا ندا قىلدىم. 14 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 15 ئى ئىنسان ئوغلى، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ: «پەرۋەردىگاردىن يىراق كېتىڭلار! چۈنكى مۇشۇ زېمىن بىزگلا مىراس قىلىپ تەقدىم قىلىنغان!» دېگەن گېپى، سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ، يەنى سېنىڭ قېرىنداشلىرىڭ بولغان سۈرگۈنلەرگە ھەم ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىگە قارىتىپ ئېيتىلغان. 16 شۇڭا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: گەرچە مەن ئۇلارنى يىراق يەرلەرگە، ئەللەر ئارىسىغا يۇتكىۋەتكەن ھەم مەملىكەتلەر ئېچىگە تارقىتىۋەتكەن بولسامۇ، ئۇلار بارغان يەرلەردىمۇ مەن ئۆزۈم ئۇلارغا كىچىككىنە بىر پاك-مۇقەددەس باشپاناھ بولىمەن». 17 شۇڭا مۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن سىلەرنى ئەللەردىن يىغىمەن، تارقىتىۋېتىلگەن مەملىكەتلەردىن سىلەرنى جەم قىلىمەن، ئاندىن ئىسرائىل زېمىنىنى سىلەرگە قايتۇرۇپ تەقدىم قىلىمەن. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇ يەرگە قايتىپ كېلىدۇ، ئۇلار بارلىق لەنەتلىك نەرسىلەرنى ھەم بارلىق يىرگىنچلىك ئىشلىرىنى ئۇ يەردىن يوق قىلىدۇ. 19 مەن ئۇلارغا بىر قەلبنى بېرىمەن، ئىچىگىلارغا يېڭى بىر روھنى سالىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ تېنىدىن تاشتەك قەلبنى ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلارغا مېھرلىك بىر قەلبنى بېرىمەن. 20 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە يۈرىدۇ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 21 بىراق كۆڭۈللىرى لەنەتلىك نەرسىلەرگە ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىغا بېغىشلانغانلار بولسا، مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىمەن»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 22 كېرۇبلار قاناتلىرىنى يايدى، ئۇلارنىڭ چاقلىرى ئۆز يېنىدا تۇراتتى؛ ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى ئۇلار ئۈستىدە يۇقىرى تۇراتتى؛ 23 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەھەرنىڭ ئوتتۇرىسىدن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرق تەرىپىدىكى تاغ ئۈستىدە توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن روھ مېنى كۆتۈرۈپ، خۇدانىڭ روھى بەرگەن بۇ كۆرۈنۈشتە مېنى كالدىيەگە، يەنى سۈرگۈن بولغانلارغا ئاپاردى؛ شۇئان مەن كۆرگەن بۇ كۆرۈنۈش مەندىن كەتتى. 25 شۇنىڭ بىلەن مەن سۈرگۈن بولغانلارغا پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەن بارلىق ئىشلارنى سۆزلەپ بەردىم.

12 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئاسىي بىر جەمەت ئارىسىدا تۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ كۆرۈشكە كۆزى بار ئەمما كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشقا قۇلىقى بار، ئەمما ئاڭلىمايدۇ، چۈنكى ئۇلار ئاسىي بىر جەمەتتۇر. 3 ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، سۈرگۈن بولغۇچىنىڭ يۈك-تاقلىرىنى تەيارلاپ قويغىن؛ ۋە كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولغۇچىدەك تۇز جايىڭدىن باشقا جايغا بارغىن. گەرچە ئۇلار ئاسىي بىر جەمەت بولسىمۇ، ئېھتىمالىنى يوق ئەمەسكى، ئۇلار چۈشىنىپ يېتىدۇ. 4 كۈندۈزدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولۇشقا تەيارلىغان يۈك-تاقىلاردەك يۈك-تاقىلىرىڭنى ئېلىپ چىق؛ ئاندىن كەچ كىرەي دېگەندە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا سۈرگۈن بولىدىغان كىشىلەردەك جايىڭدىن چىقىپ كەتكىن؛ 5 تامىنى كولاپ تېشىپ، يۈك-تاقىلىرىڭنى ئېلىپ چىققىن؛ 6 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا بۇنى مۇزۇكىگە ئېلىپ، گۈگۈمدا كۆتۈرۈپ چىقىپ كەتكىن؛ يەرنى كۆرەلەيسىلىكىڭ ئۈچۈن يۈزۈڭنى ياپقىن؛ چۈنكى مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتىگە بېشارەت قىلدىم. 7 ۋە مەن بۇيرۇلغان بويىچە شۇنداق قىلدىم؛ كۈندۈزدە مەن سۈرگۈن بولغۇچى كىشىدەك يۈك-تاقىلىرىمنى ئېلىپ چىقتىم؛ ۋە كەچ كىرگەندە قولۇم بىلەن تامنى كولاپ تېشىپ، يۈل-تاقىلىرىمنى چىقىرىپ، گۈگۈمدە ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇرەمگە ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماڭدىم. 8 ئەتىگەندە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 9 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى، يەنى ئاسىي بىر جەمەت، سەندىن: «بۇ نېمە قىلغىنىڭ» دەپ سوريغان ئەمەسمۇ؟ 10 ئۇلارغا: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: بۇ يۈكلەنگەن ۋەھىي يېرۇسالېمدىكى شاھزادە ھەم شۇ يەردىكى بارلىق ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر توغرۇلۇقتۇر» ـ دېگىن. 11 ئۇلارغا: «مەن سىلەر ئۈچۈن بېشارەت. مەن قانداق قىلغان بولسام، ئەمدى ئۇلارغىمۇ شۇنداق ئىشلار قىلىدۇرۇلىدۇ؛ ئۇلار ئەسىر بولۇپ سۈرگۈن بولىدۇ» ـ دېگىن. 12 ئۇلار ئارىسىدىكى شاھزادە ئۆز يۈك-تاقىلىرىنى گۈگۈمدە مۇرىسىدە كۆتۈرۈپ چىقىدۇ؛ ئۇلار تامنى كولاپ تېشىپ ئوشۇكتىن نەرسىلىرىنى چىقىرىدۇ؛ ئۇ ئۆز يۈزىنى يېپىپ زېمىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۆز تورۇمىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە يايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا ئۇتۇلىدۇ؛

مەن ئۇنى كالىيلەرنىڭ زېمنى بولغان بابلغا ئاپىرىمەن، بىراق ئۇ ئۇ يەرنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەيدۇ، ئۇ شۇ يەردە ئۆلىدۇ. **14** ئۇنىڭغا ياردەملەشكەن ئۆچۈرىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى ھەم بارلىق قوشۇنلىرىنى مەن بارلىق شامالغا تارقىتىۋېتىمەن؛ مەن قىلىچنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ ئۆلارنى قوغلايمەن. **15** مەن ئۆلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكىنىمدە، مەملىكەتلەر ئىچىگە تاراتقىنىمدا ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** بىراق ئۆلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز بىر قىسمىنى، قىلىچ، ئاچارچىلىق ھەم ۋابا كېسىلىدىن خالاس قىلىمەن؛ مەقسىتىم شۇكى، ئۆلارغا ئۆزلىرى بارىدىغان ئەللەردە ئۆزلىرىگە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئېتىراپ قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **17** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **18** ئىنسان ئوغلى، ئۆز ئېنىكىنى تىترىگەن ھالدا يېگىن، سۈيۈكنى دىر-دىر قىلىپ ئەنسىرىگەن ھالدا ئىچكىن؛ **19** ھەم شۇ زېمىندىكى كىشىلەرگە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدىكىلەر ۋە ئىسرائىل زېمىندا ئۆرۈۋاتقانلار توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: «ئۆلار ئۆز ئېنىنى ئەنسىرەش ئىچىدە يەيدۇ، سۈيىنى دەككە-دۈككىدە ئىچىدۇ، چۈنكى زېمىندا ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ جەبىر-زۇلۇمى تۈپەيلىدىن، ئۇ يەر ھەممىسى يەكسان قىلىنىدۇ. **20** ئاھالىلىك شەھەرلەر خارابە بولۇپ، زېمىن ۋەيرانە بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر». **21** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **22** «ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىندا: «كۈنلەر ئۇزارتىلىدۇ، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈش بىكارغا كېتىدۇ» دېگەن ماقالنى ئېيتقىنى نېمىسى؟ **23** ئەمدى ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن بۇ ماقالنى يوق قىلىمەن؛ ئىسرائىلدا بۇ ماقال ئىككىنچى ئىشلىتىلمەيدۇ؛ سەن ئەكسىچە ئۇلارغا: «كۈنلەر يېقىنلاشتى، ھەربىر ئالامەت كۆرۈنۈشنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىمۇ يېقىنلاشتى» ـ دېگىن. **24** چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدە يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش» يا كى ئادەمنى ئۆچۈرۈدىغان پاچىلىقلار قايتا بولمايدۇ. **25** چۈنكى مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن؛ مەن سۆز قىلىمەن، ھەم قىلغان سۆزۈمنى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ. چۈنكى سىلەرنىڭ كۈنلىرىگىلاردا، ئى ئاسىي جەمەت، مەن سۆز قىلىمەن ھەم ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». **26** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **27** «ئى ئىنسان ئوغلى، مانا، ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر سېنىڭ توغرىلۇق: «ئۇ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ئۆزۈن كۈنلەردىن كېيىنكى ۋاقىتلارنى كۆرسىتىدۇ، ئۇ بىرگە يىراق كەلگۈسى توغرىلۇق بېشارەت بېرىدۇ» ـ دەيدۇ. **28** شۇڭا ئۇلارغا: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ سۆزلىرىمدىن ھېچقايسىسى يەنە كېچىكتۈرۈلمەيدۇ، بەلكى قىلغان سۆزۈمنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن».

13 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چىلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئىسرائىلنىڭ بېشارەت بەرگۈچى پەيغەمبەرلىرى، يەنى ئۆز تەسەۋۋۇرى بىلەن بېشارەت بەرگۈچىلەرنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ: «پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار!» ـ دېگىن. **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز روھىغا ئەگىشىپ ماڭىدىغان، ھېچ ۋەھىنى كۆرمىگەن ھاماقەت پەيغەمبەرلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! **4** ئى ئىسرائىل، سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭ خۇددى خارابىلەر ئارىسىدا يۈرۈۋاتقان تۈلكىلەردەك بولدى. **5** سىلەر بۇسۇلۇگەن جايلارغا چىقمىغانسىلەر، ئۆنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىدە بولىدىغان جەڭدە پۈختا ئۆرۈشى ئۈچۈن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ يۈزۈلغان تېمنى ھېچ ياسىمىدىڭلار. **6** «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگۈچىلەر بولسا پەقەت ساختا بىر كۆرۈنۈشنى ۋە يالغان پالنى كۆرگەنلەردىن ئىبارەتتۇر، پەرۋەردىگار ئۆلارنى ئەۋەتمىگەن؛ بىراق ئۆلار ئۆز سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى ئۈمىد قىلىدۇ. **7** سىلەر «پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ» دېگىنىڭلاردا، مەن ھېچ سۆز قىلمىغان تۇرسام، سىلەر ساختا بىر «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن، يالغان پالنى ئېيتقان ئەمەسمۇ؟ **8** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر ئويدۇرما سۆزلىگىنىڭلار، يالغان «ئالامەت كۆرۈنۈش»لەرنى كۆرگىنىڭلار تۈپەيلىدىن، ئەمدى مانا، مەن سىلەرگە قارشىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، **9** ـ مېنىڭ قولۇم ساختا «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ۋە يالغان پالنى ئېيتقان پەيغەمبەرلەر بىلەن قارشىلىشىدۇ؛ ئۆلار ئۆز خەلقىمنىڭ كېڭىشىدە ئولتۇرمايدۇ، ئۆلار ئىسرائىل جەمەتىنىڭ نەسەبنامىسىدە خاتىرىلەنمەيدۇ، ئۆلار ئىسرائىلنىڭ زېمىنىغا ھېچ كىرگۈزۈلمەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **10** بەرھەق، ئۆلار تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ «تىنچ-ئامانلىق!» دەپ جار سېلىپ، خەلقىمنى ئېزىقتۇرغانلىقى ئۈچۈن، بىرسى نېپىز ئارا تامنى قوپۇرسا، ئۆلار چىلىپ پەقەت ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىپ قويغانلىقى ئۈچۈن ـ **11** تامنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتىۋاتقانلارغا: «بۇ تام يېقىلىدۇ!» دېگىن! كەلكۈندەك بىر يامغۇر ياغىدۇ! ئى يوغان مۇلدۇرلەر، سىلەر چۈشىسىلەر! دەھشەتلىك بىر شامال چىقىدۇ، **12** ۋە مانا، تام ئۆرۈلۈپ چۈشكەندە، خەق سىلەردىن: «سىلەر بۇ تامنى سۈۋىغان ھاك سۈۋاق قېنى!» دەپ سورىمامدۇ؟ **13** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز قەھرىم بىلەن دەھشەتلىك بىر شامال پارتلىتىپ چىقىرىمەن؛ مېنىڭ ئاچچىقىمدىن كەلكۈندەك بىر يامغۇر ۋە ھەممىنى ھالاك قىلىدىغان قەھرلىك مۇلدۇرلەر ياغىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەر ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقان تامنى غۇلىتىپ، ئۆنىڭ ئۆلىنى ئاشكارە قىلىپ، ئۇنى يەر بىلەن يەكسان قىلىمەن؛ ئۇ غۇلاپ چۈشكەندە، سىلەر ئۆنىڭ ئارىسىدا ھالاك بولىسىلەر؛ ۋە مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **15** شۇنداق قىلىپ مەن قەھرىمنى تام ھەم ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ ۋە: «تام يوق بولدى، شۇنداقلا ئۇنى ھاك سۈۋاق بىلەن ئاقارتقانلار، يەنى يېرۇسالېم توغرۇلۇق بېشارەت بەرگۈچى، ھېچ تىنچ-ئامانلىق بولمىغاندىمۇ ئۇ توغرۇلۇق تىنچ-ئامانلىقنى كۆرسەتكەن «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرگەن ئىسرائىلنىڭ پەيغەمبەرلىرىمۇ يوق بولدى» ـ دەيمەن. **17** «ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆز تەسەۋۋۇرى بويىچە بېشارەت بەرگۈچى ئۆز خەلقىڭنىڭ قىزلىرىغا يۈزۈڭنى قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **18** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز يېغىشلىرىنىڭ ھەربىرىگە [سېھىرلىك] بىلەزۈكلەرنى قاداپ، جانلارنى ئۆزاققا ئېلىش ئۈچۈن ھەرقانداق ئېگىز-پاكار ئادەملەرنىڭ بېشىغا پەرەنجىنى ياسىغانلارغا ۋاي! ئەمدى سىلەر ئۆز خەلقىمنىڭ جانلىرىنى ئۆزاققا چۈشۈرۈپ، جانلىرىگلارنى ساق قالدۇرىمىز دەۋاتامسىلەر؟ **19** نەچچە تۇتام تارپا، نەچچە چىشلەم نانىنى دەپ سىلەر ماڭا كۇپۇرلۇق قىلىپ، يالغان سۆزگە قۇلاق سالىدىغان مېنىڭ خەلقىمگە يالغانچىلىقىگلار ئارقىلىق ئۆلىمىكە تېگىشلىكلىرىنى ئۆلتۈرۈپ، تىرىك قالماسلىققا تېگىشلىكلىرىنى ھايات قالدۇرماقچىمىسىلەر؟ **20** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن سىلەرنىڭ ئۆزۈشلارنى ئۆزاققا چۈشۈرگەندەك كىشىلەرنى ئۆزاققا چۈشۈرگۈچى سېھىرلىك «تېگىق»لىرىگلارغا قارشىمەن، مەن ئۇلارنى بىلىكىگلاردىن يىرتىپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر قۇشلارنى ئۆزاققا چۈشۈرگەندەك تۇتقان كىشىلەرنى ئەركىنلىككە ئۆچۈرۈۋېتىمەن. **21** مەن سىلەرنىڭ پەرەنجىلىرىگلارنىمۇ يىرتىپ تاشلىۋېتىپ، خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلار يەنە قولۇڭلاردا ئوۋلىجا بولۇپ ئۆزىمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **22** سىلەر يالغانچىلىق بىلەن،

تۆزۈم ئازار بەرمىگەن ھەققانىي ئادەملەرنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرگەنلىكىگلار ئۆچۈن، شۇنداقلا رەزىل ئادەملەرنىڭ ھاياتىنى ساقلاپ قۇتقۇزۇشقا تۆلارنى رەزىل يولدىن ياندۇرماي، ئەكسىچە تۆلارنىڭ قولىنى كۆچەيتكىنىگلار ئۆچۈن، 23 سىلەر قۇرۇق «تالامەت كۆزۈنۈش»لەرنى ئىككىنچى بولۇپ كۆرمەيسىلەر، ياكى يالغان پالچىلىق قىلمايسىلەر، مەن ئۆز خەلقىمنى قولۇڭلاردىن قۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر».

14 ئىسرائىل ئاقساقاللىرىنىڭ بەزىلىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئالدىمدا ئولتۇرۇشتى. 2 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 3 «ئى ئىنسان ئوغلى، مۇشۇ ئادەملەر ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىگە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويغاندىن. ئەمدى تۆلارنىڭ مېنى ئىزدەپ مەندىن يول سورىشنى قوبۇل قىلامدىمەن؟ 4 ئەمدى تۆلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئىسرائىل جەمەتىدىكى كۆڭلىدە ئۆز بۇتلىرىنى تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن پەيغەمبەر ئالدىغا كېلىدىغان ھەربىر ئادەمنى بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزىگىلا بۇتلىرىنىڭ كۆپلۈكى بويىچە جاۋاب قايتۇرىمەن. 5 شۇنداق قىلىپ مەن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ كۆڭلىنى ئۆزۈمگە ئىگىلىۋېلىمەن؛ چۈنكى تۆلار بارلىق بۇتلىرى بىلەن ماڭا يات بولۇپ كەتتى». 6 ـ شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «توۋا قىلىڭلار! بۇتلىرىڭلاردىن يېنىپ [يېنىمغا] قايتىپ كېلىڭلار! بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشىڭلاردىن يۈزۈڭلارنى ئۆرۈڭلار! 7 چۈنكى ئىسرائىل جەمەتىدىكى ئۆزلىرىنى مەندىن ئايرىپ، ئۆز بۇتلىرىنى كۆڭلىدە تىكلەپ، ئادەملەرنى پۈتلاشتۇرىدىغان ئۆز قەبىھلىكىنى كۆز ئالدىغا قويۇپ، ئاندىن مەندىن سوراش ئۈچۈن پەيغەمبەرنىڭ ئالدىغا كېلىدىغان ھەرقايسى ئادەم ياكى شۇنىڭغا ئوخشاش ئىسرائىلدا ئولتۇرۇۋاتقان ھەرقايسى مۇساپىرلار بولسا، مەنكى پەرۋەردىگار ئۆزۈم ئۆلارغا جاۋاب قايتۇرىمەن؛ 8 مەن مۇشۇ كىشىنى بىر ئاگاھ بېشارىتى قىلىپ ئۆنى سۆز-چۆچەككە قالدۇرۇشقا يۈزۈمنى ئۆنىڭغا قارشى قىلىمەن؛ مەن خەلقىمنىڭ ئارىسىدىن ئۆنى ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 9 بىراق پەيغەمبەر ئۆزى ئېزىقتۇرۇلۇپ، بىر بېشارەتلىك سۆز قىلغان بولسا، ئۇ چاغدا ئۆزۈم پەرۋەردىگار شۇ پەيغەمبەرنى ئېزىتىۋەتتىم ئۆچراتقانمەن؛ مەن ئۆنىڭغا قارشى قولۇمنى ئۇزارتىپ، ئۆنى خەلقىم ئارىسىدىن ھالاك قىلىمەن. 10 تۆلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ؛ پەيغەمبەرگە بېرىلىدىغان جازا بىلەن سوريغۇچىغا بېرىلىدىغان جازا ئوخشاش بولىدۇ. 11 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەتى يەنە مەندىن چەتنەپ كەتمەيدۇ، ياكى يەنە ئاسىيلىقلىرى بىلەن ئۆزلىرىنى بۇلغىمايدۇ؛ تۆلار مېنىڭ خەلقىم، ۋە مەن تۆلارنىڭ خۇداسى بولىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار». 12 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 13 «ئى ئىنسان ئوغلى، مەلۇم بىر زېمىن ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ گۇناھ قىلغاندا، مەن شۇنىڭ بىلەن قولۇمنى ئۇنىڭغا قارشى ئۇزارتىپ، تۆلارنىڭ يۇلا-نېزىكى بولغان ئېنىنى قۇرۇتۇۋېتىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاچارچىلىقنى ئەۋەتەن ھەم ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى ئۇنىڭدىن ئۈزىمەن؛ 14 ئەمدى ئۇ چاغدا نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، تۆلار ئۆز ھەققانىيلىقى تۈپەيلىدىن پەقەت ئۆز جانلىرىنلا ساقلىيالغان بولاتتى ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 15 ئەگەر مەن زېمىندىن يىرتقۇچ ھايۋانلارنى ئوتكۈزسەم، تۆلار ئۆنى باللىرىدىن جۇدا قىلسا، ھايۋانلار تۈپەيلىدىن ئۇنىڭدىن ئوتكۈچى ھېچبىر ئادەم بولماي، ئۇ ۋەيرانە بولسا، 16 ئەمدى مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، تۆلار ئۆز ئوغۇللىرى نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمايتتى، تۆلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتتى، زېمىننىڭ ئۈزى ۋەيرانە بېتىپ قالاتتى. 17 ياكى بولىسا مەن شۇ زېمىنغا قىلىچنى چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋەتكەن بولسام، 18 ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مۇشۇ ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، تۆلار نە ئۆز ئوغۇللىرى نە قىزلىرىنى قۇتقۇزالمايتتى؛ تۆلار پەقەت ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتتى. 19 ياكى بولىسا مەن شۇ زېمىنغا ۋابا كېپىلىنى چۈشۈرۈپ، ئۇنى قەھرىمنى قان توكتۇرۇلۇشى بىلەن ئۈستىگە توكىسەم، ئۇنىڭدىن ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋەتكەن بولسام، 20 ئەمدى ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ نۇھ، دانىيال ۋە ئايۇپتىن ئىبارەت ئۈچ ھەزرەت ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقان بولسىمۇ، تۆلار نە ئۆز ئوغلىنى نە قىزىنى قۇتقۇزالمايتتى؛ تۆلار پەقەت ھەققانىيلىقى بىلەن ئۆز جانلىرىنى قۇتقۇزالايتتى. 21 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەمدى شۇنداق بولغاندىن كېيىن، ئىنسان ھەم ھايۋانىنى ئۈزۈۋېتىش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا تۆت جازايىمنى، يەنى قىلىچ، ئاچارچىلىق، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە ۋابا كېپىلنى چۈشۈرسەم قاندىق بولار؟ 22 بىراق مانا، ئۇنىڭدا قېلىپ قالغانلار بولىدۇ، يەنى ئوغۇل-قىزلار ئۇنىڭدىن چىقىرىلىپ قۇتقۇزۇلىدۇ؛ مانا، تۆلار سىلەرنىڭ يېنىگلارغا چىقىپ، سىلەر تۆلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرۈپ يېتىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەن يېرۇسالېمغا چۈشۈرگەن كۈلپەت، يەنى ئۇنىڭغا چۈشۈرۈلگەن بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق تەسەللى تاللىسىلەر؛ 23 ئەمدى سىلەر تۆلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرىنى كۆرگىنىگلاردا، تۆلار سىلەرگە تەسەللى ئېيتىدۇ؛ سىلەر مېنىڭ ئۇنىڭدا بارلىق قىلغان ئىشلىرىمنى بىكاردىن-بىكار قىلمىغانلىقىمنى تونۇپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

15 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 «ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزۈم تېلى ياغىچىنىڭ باشقا دەرەخ ياغاچلىرىدىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار، ئۇنىڭ شېخىنىڭ ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدا نېمە ئالاھىدىلىكى بار؟ 3 ئۇنىڭدىن بىرەر جابدۇقنى ياساشقا ماتېريال ئالغانمىڭ پايدىسى بارمۇ؟ ئۇنىڭدىن چىنىلەرنى ئاسقۇدەك قوزۇقنى ياسىغلى بولامدۇ؟ 4 مانا، ئۇ ئوتقا يېقىلغۇ بولغاندا، ئوت ئۇنىڭ ئىككى ئۇچىنى كۆيدۈرگەندە، ئوتۇرلىسىمۇ يېرىم كۆيگەندە، ئەمدى ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكلى بولامدۇ؟ 5 مانا، ئۇ ساق بولغاندا، ھېچقانداق ئىشقا ئىشلەتكلى بولمىغان يەردە، ئەمدى ئوت ئۇنى كۆيدۈرۈپ يەپ كەتكەندە، ئۇنى بىرەر ئىشقا ئىشلەتكلى بولامدۇ؟ 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئورماندىكى دەرەخلەر ئارىسىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ياغىچىنى ئوتقا تاپشۇرغىنىمدەك، يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى ئوتقا تاپشۇرىمەن. 7 يۈزۈمنى تاپشۇرغانلارغا قارشى قىلىپ قارىمەن؛ تۆلار بىر ئوتتىن چىقسا، باشقا بىر ئوت تۆلارنى يەۋېتىدۇ. ئۇ يۈزۈمنى تۆلارغا قارشى بولۇپ قاراتقاندا، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 8 تۆلارنىڭ قىلغان ۋاپاسىزلىقلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە قىلىمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار».

16 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، ئۆزىنىڭ يېرىگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يېرۇسالېمنىڭ يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا مۇنداق دەيدۇ: «سېنىڭ ئەسلىي زاتىڭ ۋە تۇغۇلۇشۇڭ قانائانىيلارنىڭ زېمىنىدا بولغان؛ سېنىڭ ئاتاڭ ئامورىي، ئاپاڭ ھىتتىي قىز ئىدى. 4 سېنىڭ تۇغۇلۇشۇڭغا كەلسەك، سەن تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كىندىكىڭ كېسىلمىگەن، سەن سۇدا يۇيۇلۇپ پاكىز قىلىنمىغان،

ھېچكىم ساڭا تۆز سۈركىگەن ياكى سېنى زاكلىمىغان. **5** ھېچكىمنىڭ كۆزى مۇشۇ ئىشلار ئۈچۈن ساڭا رەھىم قىلمىغان ياكى ئېچىنى ساڭا ئاغرىتمىغان؛ ئەكسىچە سەن دالاغا تاشلۇۋېتىلگەنسەن، چۈنكى تۇغۇلغان كۈنۈڭدە كەمىستىلگەنسەن. **6** شۇ چاغدا مەن يېنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، سېنى تۆز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقىنىڭنى كۆرگەن؛ ۋە مەن تۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. بەرھەق، سەن تۆز قېنىڭدا ياتقان ھالىتىڭدە مەن ساڭا: «ياشىغىن!» ـ دېدىم. **7** مەن سېنى دالادىكى ئوت-چۈپلەردەك ئاينىتتىم؛ سەن ئۆسۈپ خېلى بوي تارتىپ چىرايلىق بېزىلىپ ۋايىغا يەتتىڭ، كۆكسىلىرىڭ شەكللەندى، چاچلىرىڭ ئۆزۈن ئۆستى؛ بىراق سەن تېخى ئۇتۇما-يالىڭاچ ئىدىڭ. **8** مەن يەنە يېنىڭدىن ئۆتۈۋېتىپ ساڭا قاراردىم، مانا، ئىشتۇ-مۇھەببەت مەزگىلىڭ يېتىپ كەلدى، مەن تونۇمنىڭ پېشىنى ئۈستۈڭگە يېيىپ قويۇپ، يالىڭاچلىقىڭنى ئەتتىم؛ مەن ساڭا قەسەم ئىچىپ، سەن بىلەن بىر ئەھدە تۈزدۇم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ۋە سەن مېنىڭكى بولدۇڭ. **9** مەن سېنى سۇ بىلەن يۇيۇپ، قېنىڭنى تېنىڭدىن يۇيۇۋېتىپ، ساڭا ئۇراقلىق مايىنى سۈرتتۈم. **10** مەن ساڭا كەشتىلىك كۆگلەكنى كىيگۈزۈپ، ئايىغىڭغا دەلفىن تېرىسىدىن تىككەن كەشىلەرنى سايتىم؛ سېنى نېپىس كاناپ بىلەن ئوراپ، يېپەك بىلەن يېپىپ قويدۇم. **11** سېنى زىۋ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىم، قوللىرىڭغا بىلەزۈكلەرنى، بوينۇڭغا مارجانىنى تاقاپ قويدۇم؛ **12** بۇرنۇڭغا ھالقىنى، قۇلاقلىرىڭغا زىرىلەرنى، بېشىڭغا گۈزەل تاجنى كىيگۈزدۈم. **13** شۇنداق قىلىپ سەن ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن پەردازلاندىڭ؛ كىيىم-كېچەكلىرىڭ نېپىس كاناپ، يېپەك ۋە كەشتىلىك رەختتىن ئىدى. يېگىنىڭ ئاق ئۇن، بال ھەم زەيتۇن مېيى ئىدى؛ سەن ئىنتايىن گۈزەل بولۇپ، خانىش مەرتىۋىسىگە كۆتۈرۈلدۈڭ. **14** گۈزەللىكىڭ تۆۋەيلىدىن ئەللەردە داڭقىڭ چىقتى؛ چۈنكى مەن ساڭا كۈركەملىكىمنى بېغىشلىشىم بىلەن گۈزەللىكىڭ كامالەتكە يەتتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** بىراق سەن گۈزەللىكىڭگە تايىنىپ، داڭقىڭدىن پايدىلىنىپ پاھىشە بولدۇڭ؛ سەن ھەر بىر ئۆتكۈچى كىشىگە پاھىشە مۇھەببەتلىرىڭنى تۆكتۈڭ؛ گۈزەللىكىڭ ئۆزىڭ بولدى! **16** سەن كىيىم-كېچەكلىرىڭدىن ئېلىپ ئۆزۈڭ ئۈچۈن رەڭگارەڭ بېزەلگەن «يۇقىرى جايلار»نى ياساپ، ئاندىن ئۇلارنىڭ ئۈستىدە بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. بۇنداق ئىشلار يۈز بېرىپ باقمىغان، ۋە ئىككىنچى يۈز بەرمەيدۇ! **17** سەن مەن ساڭا بېغىشلىغان گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىم ۋە ئالتۇن-كۈمۈشۈم بىلەن ئەركەك مەبۇدلارنى ياساپ ئۇلار بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغانسەن. **18** سەن ئۆز كەشتىلىك كىيىملىرىڭنى ئېلىپ ئۇلارغا كىيگۈزدۈڭ؛ مېنىڭ مېيىم ۋە مېنىڭ خوشبۇيۇمنى ئۇلارغا سۇنۇپ بېغىشلىدىڭ؛ **19** مەن ئۆزۈڭگە بەرگەن نېنىمنى، مەن ساڭا ئوزۇققا بەرگەن ئاق ئاۋ، زەيتۇن مېيى ۋە بالنى بولسا، سەن ئۇلارنىڭ ئالدىغا خۇشپۇراق ھەدىيە سۈپىتىدە ئاتاپ سۇنىدۇڭ: ئىشلار دەل شۇنداق ئىدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **20** ـ ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن ئۆزۈمگە تۇغۇپ بەرگەن قىز-ئوغۇللىرىڭنى ئېلىپ، مەبۇدلارنىڭ ئوزۇقى بولسۇن دەپ ئۇلارنى قۇربانلىق قىلدىڭ. سېنىڭ بۇزۇقلۇقۇڭ ئازلىق قىلغاندەك، **21** سەن مېنىڭ بالىلىرىمنى سويۇپ ئۇلارنى ئوتىمىن ئۆتكۈزۈپ مەبۇدلارغا ئاتاپ قويدۇڭمۇ؟ **22** سېنىڭ بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ھەم پاھىشە بۇزۇقلۇقلىرىڭدا، سەن ياشلىقىڭدا تۇغما-يالىڭاچ بولۇپ ئۆز قېنىڭدا ئېغىناپ ياتقان كۈنلىرىڭنى ھېچقاچان ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ. **23** ئەمدى سېنىڭ بۇ رەزىللىكلىرىڭدىن كېيىن ـ (ۋاي، ھالىڭغا ۋاي! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار) **24** سەن يەنە ئۆزۈڭ ئۈچۈن بىر پەشتاق قۇرۇپ، ھەربىر مەيدانغا بىر «يۇقىرى جاي»نى ياسىدىڭ؛ **25** سەن ھەربىر كوچىنىڭ بېشىدا «يۇقىرى جاي»ىڭنى سالدىڭ؛ سەن ئۆز گۈزەللىكىڭنى يىرگىنچلىك قىلىپ، تېنىڭنى ھەربىر ئۆتكۈچىگە ئۆزۈپ، پۇتۇڭنى ئېچىپ ئۆزۈڭنى بىرىپ پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆرۈپەيتىتىڭ. **26** سەن ئىشقۇاز ئەرلىكى چوڭ قوشنالىرىڭ بولغان مىسىرلىقلار بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ؛ مېنىڭ ئاچچىقىمنى قوزغاپ، پاھىشە بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆرۈپەيتىتىڭ. **27** ۋە مانا، مەن ئۆز قولۇمنى ئۈستۈڭگە ئۇزارتىپ، سېنىڭ ئېسىۋۇڭنى ئازايتىپ قويدۇم. مەن سېنىڭدىن نەپرەتلىنىدىغان، بۇزۇق يولۇڭدىن نومۇس قىلىپ چۈچىگەنلەرنىڭ، يەنى فىلىستىيەلىكلەر بىلەن بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزدۈڭ؛ بۇزۇقلۇق ئۆتكۈزگەندىن كېيىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. **29** شۇڭا سەن سودىگەرنىڭ زېمىنى، يەنى كالدىيە بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقۇڭنى كۆرۈپەيتىپ، بۇنىڭدىن يەنە قانائەت قىلمىدىڭ. **30** مۇشۇنداق بارلىق ئىشلارنى، يەنى نومۇسسىز پاھىشە ئايالنىڭ ئىشلىرىنى قىلىسەن، نېمانچە سۈيۇق سېنىڭ قەلبىڭ! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، **31** ئۆزۈڭنىڭ پەشتىقىڭنى ھەر كوچىنىڭ بېشىدا قۇرىدىغان، ھەربىر مەيدانىدا «يۇقىرى جاي»ىڭنى ياسايدىغان! ئۇنىڭ ئۈستىگە سەن پاھىشە ئايالدەك ئەمەس ئىدىڭ، چۈنكى سەن ھەقنى نەزىرىگە ئالمايتىڭ! **32** ئى ۋاپاسىز ئايال، ئېرىنىڭ ئورندا يات ئادەملەرگە كۆڭۈل بېرىدىغان! **33** خەقلەر پاھىشە ئايالغا ھەمىشە ھەق بېرىدۇ؛ بىراق سەن ئاشىنىلىرىڭنى بۇزۇقلۇق مۇھەببەتلىرىدىن ھۆزۈر ئېلىشقا ھەرياندىن يېنىڭغا كەلسۇن دەپ ئۆلارنىڭ ھەممىسىگە ئۈستەك بېرىپ ئىنئام قىلىسەن؛ **34** بۇزۇقلۇقتا سەن باشقا ئايالارنىڭ ئەكسىسىدىن، چۈنكى ھېچكىم سېنىڭ بۇزۇق مۇھەببىتىڭنى ئىزدەپ كەلمىدى؛ سەن ئۈستەك بەردىڭ، ھېچ ھەق ساڭا بېرىلمىدى ـ سەن ھەقىقەتەن ئۆلارنىڭ ئەكسىسىدىن! **35** شۇڭا، ئى پاھىشە ئايال، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا! **36** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ تەڭگىلىرىڭ تۆككۈلۈپ، ئاشىنىلىرىڭ بىلەن بولغان بۇزۇقلۇقلىرىڭ بىلەن سېنىڭ ئۆزىات يېرىڭ ئاشكارىلانغانلىقى تۈپەيلىدىن، بارلىق يىرگىنچلىك مەبۇدلىرىڭ تۈپەيلىدىن، ئۆلارغا ئاتاپ سۇنغان بالىلىرىڭنىڭ قېنى تۈپەيلىدىن ـ **37** شۇڭا مانا، مەن سېنىڭ ئۆزۈڭگە ئەيش-ئىشرەت مەنبەسى قىلغان، بارلىق سۆيگەن ھەم بارلىق نەپرەتلەنگەن ئاشىنىلىرىڭنى يىغىمەن ـ مەن ئۆلارنى ساڭا قارشى چىقىرىپ ئەتراپىڭدىن يىغىپ، سېنىڭ ئۆزىات يېرىڭنى ئۆلارغا ئاشكارە قىلىمەن، ئۆلار سېنىڭ بارلىق ئۆزىات يېرىڭنى كۆرىدۇ. **38** شۇنىڭ بىلەن سېنى بۇزۇقلۇق قىلغان ھەم قان تۆككەن ئايالارنى جازالىغاندەك جازالايمەن؛ مەن قەھر بىلەن، ئوتتەك غەزىپىمنىڭ تەلىپى بىلەن ئۈستۈڭگە قانلىق جازانى چۈشۈرىمەن؛ **39** ۋە مەن سېنى ئۆلارنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۆلار سېنىڭ پەشتاقلىرىڭنى غۇلىتىدۇ، سېنىڭ «يۇقىرى جاي»لىرىڭنى چېقىپ تاشلايدۇ؛ ئۆلار كىيىم-كېچەكلىڭنى ئۈستۈڭدىن سالدۇرۇپ تاشلاپ، گۈزەل زىۋ-زىننەتلىرىڭنى بۇلاپ-تالاپ، سېنى ئوتۇما-يالىڭاچ قالدۇرىدۇ. **40** ئۆلار ساڭا قارشى بىر توپ كىشىلەرنى يىغىپ ئېپكېلىدۇ، ئۆلار سېنى چالما-كېسەك قىلىدۇ ھەم سېنى قىلىچلىرى بىلەن چېپىۋېتىدۇ. **41** ئۆلار ئۆيلىرىڭنى ئوت بىلەن كۆيدۈرىدۇ، كۆپ ئايالارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۈستۈڭگە جازالارنى چۈشۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى پاھىشە ئايال بولۇشتىن قالدۇرىمەن؛ سەن يەنە ھېچقانداق «مۇھەببەت ھەققى»نى بەرمەيسەن. **42** شۇنىڭ بىلەن مەن ساڭا قاراتقان قەھرىمنى توختىتىمەن، مېنىڭ مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپ سەندىن كېتىدۇ؛ مەن تىنچلىنىپ قايتا ئاچچىقلانمايمەن. **43** سەن ياشلىق كۈنلىرىڭنى ئېسىڭگە كەلتۈرمىدىڭ، ئەكسىچە مۇشۇ قىلمىشلىرىڭ بىلەن مېنى غەزەپلەندۈردۈڭ؛ شۇڭا مانا، ئۆز يولۇڭنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭ بىلەن بۇ يۇزۇقلۇقنى باشقا يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ ئۈستىگە قوشۇپ ئىككىنچى قىلمايسەن. **44** مانا، ماقاللارنى ئىشلىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى سەن توغرۇلۇق: «ئانىسى قانداق بولسا، قىزى شۇنداق بولار» دېگەن بىر ماقالنى تىلغا ئالدۇ. **45** سەن ئۆز ئېرى ھەم

بالىلىرىدىن نەپرەتلەنگەن ئاناكىنىڭ قىزىدۇرسەن؛ ھەم ئۆز ئەرلىرى ھەم باللىرىدىن
نەپرەتلەنگەن ئاچا-سىڭىللىرىڭنىڭ ئارىلىقىدىكىسەن؛ سېنىڭ ئاناڭ بولسا ھىتتىي،
سېنىڭ ئاتاڭ ئاموررىي ئىدى. **46** سېنىڭ ئاچاڭ بولسا سول تەرىپىگىدە تۇرغان
ساماريە، يەنى ئۇ ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى؛ سىگىلىڭ بولسا ئوڭ تەرىپىگىدە تۇرغان
سودوم ۋە ئۇنىڭ قىزلىرى. **47** سەن نە ئۇلارنىڭ يوللىرىدا ماڭمىغان، نە
ئۇلارنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلمىغانسەن؛ ياق! بەلكى قىسقىغىنە
بىر ۋاقىت ئىچىدە سەن بارلىق يوللىرىڭدا ئۇلاردىن يۈزۈق بولۇپ كەتتىڭ. **48** ئۆز
ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ سىگىلىڭ سودوم،
يەنى ئۇ يا كى قىزلىرى سەن يا كى سېنىڭ قىزلىرىڭنىڭ قىلمىشلىرىدەك قىلمىدى؛
49 مانا، مۇشۇ سىگىلىڭ سودومنىڭ قەبىھلىكى ـ ئۇ ۋە قىزلىرىنىڭ تەكەبىۋلۇقى،
نانلىرى مول، ئەندىشسىز ئازادلىك كۆزلىرىدە ئاجىز-نامراتلارنىڭ قولىنى ھېچ
كۆچەيتمىگەنلىكى ئىدى. **50** ئۇلار تەكەبىۋرلىشىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىرگىنچلىك
ئىشلارنى قىلدى؛ مەن بۇنى كۆرگىنىمدە، ئۇلارنى يوقاتتىم. **51** ساماريە
بولسا سېنىڭ گۇناھلىرىڭنىڭ يېرىمىدەكمۇ گۇناھ سادىر قىلمىدى، ھالبۇكى، سەن
بولساڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنى ئۇلارنىڭكىدىن كۆپ ئاۋۇتۇپ قىلدىڭ؛
شۇنداق قىلىپ سەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئاچا-سىگىلىڭنى خۇددى
ھەققانىيدەك كۆرۈندۈرگەنىدىڭ. **52** سەن ئەسلىدە ئۆز ئاچا-سىگىلىڭنىڭ
ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىدىڭ؛ ئەمدى سەنمۇ، ئۆز شەرمەندىلىكىڭنى
كۆتۈرۈپ يۈرا! سېنىڭ ئۇلارنىڭكىدىن تېخىمۇ نەپرەتلىك گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن
ئۇلار سەندىن ھەققانىي كۆرۈنىدۇ؛ شۇڭا سەنمۇ ئاچا-سىگىلىڭنى ھەققانىي
كۆرسەتكىنىڭ تۈپەيلىدىن خىجالەتكە قېلىپ شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرۈپ يۈرا!
53 ۋە مەن ئۇلارنى سۈرگۈندىن، يەنى سودوم ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىن،
ساماريە ھەم قىزلىرىنى سۈرگۈندىن چىقىرىپ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىغا
سۈرگۈن بولغانلىرىڭنى چىقىرىپ سۈرگۈنلۈكتىن ئەسلىگە كەلتۈرىمەن؛ **54** شۇنىڭ
بىلەن ئۇلارغا تەسەللى بەرگىنىڭدە، سەن ئۇز شەرمەندىلىكىڭنى كۆتۈرىسەن،
سېنىڭ بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن خىجالەتكە قالىسەن. **55** سېنىڭ ئاچا-
سىگىلىڭ، سودوم ھەم قىزلىرى ئەسلى ھالىغا، ساماريە ھەم قىزلىرىمۇ ئەسلى ھالىغا
كېلىدۇ، سەنمۇ ۋە سېنىڭ قىزلىرىڭ ئەسلىي ھالىڭلارغا كېلىسىلەر. **56** سېنىڭ
رەزىللىكىڭ پاش قىلىنماي، تەكەبىۋرلۇقتا يۈرگەن كۈنۈڭدە، سىگىلىڭ سودوم
ئاغزىڭدا سۆز-چۆچەك بولغان ئەمەسمىدى؟ ئەمدى ھازىر سەن ئۆزۈڭ سۈريە
قىزلىرى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ھەمدە فىلىستىيە قىزلىرى، يەنى
سېنى كۆرگە ئىلمايدىغان ئەتراپىڭدىكىلەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالدىڭ.
58 سەن بۇزۇقلۇقۇڭ، يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن، دەيدۇ
پەرۋەردىگار. **59** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز قىلغانلىرىڭ،
يەنى ئىچكەن قەسەمگىنى كەمىستىپ، ئەھدىنى بۇزغانلىقىڭ بويىچە سېنى بىر
تەرەپ قىلىمەن؛ **60** ھالبۇكى، مەن سېنىڭ بىلەن ياشلىق كۈنلىرىڭدە تۈزگەن
ئەھدەمنى ئەسلەيمەن، ھەم سەن بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە تۈزىمەن. **61** شۇنىڭ
بىلەن سەن ئۆزۈڭدىن چوڭ ئاچىلىرىڭ ھەمدە سېنىڭدىن كىچىك سىڭىلىرىڭنى
تاپشۇرۇۋالغىنىڭدا، سەن يوللىرىڭنى ئېسىگىگە كەلتۈرۈپ خىجالەتكە قالىسەن؛
چۈنكى مۇشۇ [ئاچا-سىڭىللىرىڭنى] ساڭا قىزلار سۈپىتىدە تاپشۇرىمەن؛ بىراق بۇ
ئىشلار سېنىڭدىكى ئەھدە تۈپەيلىدىن بولمايدۇ. **62** مەن ئۆز ئەھدەمنى سەن بىلەن
تۈزىمەن، سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىسەن؛ **63** شۇنىڭ بىلەن
سېنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا، سەن قىلمىشلىرىڭنى ئېسىگىگە كەلتۈرۈپ خىجىل
بولۇپ، شەرمەندىلىكىڭ تۈپەيلىدىن قايتىدىن ھېچ ئاچمايسەن.» ـ
دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

17 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **2** ئى
ئىنسان ئوغلى، بىر تېپىشماقنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىسرائىل جەمەەتىگە بىر تەمسىلنى
سۆزلەپ بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ:
ـ «كەلگۈ قاناتلىق، زىچ رەڭگارەڭگە تۈزۈن پەيلىك چوڭ بىر بۈركۈت لۇۋانغا
كېلىپ، شۇ يەردىكى ئېگىز كېدىر دەرىخىنىڭ ئۇچىدىكى شاخىنى ئالدى؛ **4** ئۇ
ئەلگۈ يۇقىرى يۇمران بىخنى ئۈزۈۋۈپلىپ، ئۇنى سودىگەرنىڭ زېمىنىغا ئاپىرىپ،
تىجارەتچىلەرنىڭ شەھىرىگە تىكتى. **5** ئۇ يەنە زېمىندىن باشقا ئۇرۇقنى ئېلىپ
باغلىق بىر ئېتىزغا تىكتى؛ ئۇنى مول سۈلار بويىدا سېلىپ، سۈگەت تېلىدەك
تىكلىدى. **6** ئۇ ئۇسۈپ، كەلگۈ يېيىلىپ، پەس بويلۇق ئۈزۈم تېلى بولۇپ
چىقتى؛ ئۇنىڭ شاخلىرى [بۈركۈت] تەرىپىگە قاراپ ئۇستى، يىلتىزلىرىمۇ ئۇنىڭ
ئاستىغا سوزۇلدى. شۇ يول بىلەن ئۇ ئۈزۈم تېلى بولۇپ، شاخلاندى، بىخلاندى.
7 ئەمدى كەلگۈ قاناتلىق، زىچ پەيلىك يەنە بىر چوڭ بۈركۈت پەيدا بولدى؛ ۋە مانا،
بۇ ئۈزۈم تېلى «ئۇ مېنى سۈغارسۇن» دەپ، تىكىلگەن چۈنەكلىردىن يىلتىزلىرىنى
ئۇنىڭغا قاراپ تارتتى، شاخلىرىنى ئۇنىڭغا قاراپ سوزدى؛ **8** مانا، ئۇ ئوبدان
شاخلاپ مېۋە بەرسۇن، ئېسىل ئۈزۈم تېلى بولسۇن دەپ مۇنبەت ئېتىزدا، مول
سۈلار بويىغا تىكلىگەنىدى». **9** ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇ
رونىاق تاپامدۇ؟ ئۇنى قاقشال قىلۇۋېتىش ئۈچۈن [بۈركۈت] يىلتىزلىرىنى يۇلۇپ،
مېۋىسىنى كېسىۋەتمەمدۇ؟ ئۇنىڭ يۇمران يوپۇرماقلىرى خازان بولىدۇ، شۇ چاغدا
ئۇنى يىلتىزلىردىن يۇلۇۋېلىشقا كۈچلۈك بىر بىلەك يا كى نۇرغۇن خەقلەرنىڭ
ھېچ كېرىكى بولمايدۇ. **10** ئەمدى ھەتتا قايتىدىن تىكىلگەن بولسا، رونىاق
تاپامدۇ؟ شەرق شامىل ئۇنىڭغا تەككەندىلا تازا قاغىجراپ كەتمەمدۇ؟ ئۇ تىكىلىپ
ئۆسكەن چۈنەكلىردە قاغىجراپ كېتىدۇ». **11** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا
كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **12** ئاسىي جەمەەتىنى: «مۇشۇ ئىشلارنىڭ مەنىسىنى
بىلەمسىلەر؟» دەپ سوراپ، ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: «مانا، بابىل پادىشاھى
يېرۇسالېمغا كېلىپ، ئۇنىڭ پادىشاھى ھەم شاھزادىلىرىنى ئېلىپ ئۆزى بىلەن بابىلغا
قايتۇرۇۋېتىپاردى. **13** شۇ ۋاقىتتا ئۇ پادىشاھنىڭ نەسىلدىن بىر كىشىنى ئېلىپ
ئۇنىڭ بىلەن ئەھدە تۈزۈپ ئۇنىڭغا قەسەم ئىچكۈزدى. ئۇ يەنە زېمىندىكى ئېسىل-
مۆتىۋەر بولغانلارنى ئۇنىڭ بىلەن ئېلىپ كەتتى؛ **14** مەقسەت، پادىشاھلىقىنىڭ
تۇۋەن تاجىز ھالەتتە بولۇپ، قەددىنى رۇسلىيالمايى، پەقەت ئۇنىڭ ئەھدىسىنى
ئۇتۇشى بىلەن جېنىنى جان ئەتكۈزۈش ئۈچۈن ئىدى. **15** بىراق ئۇ مىسىر بىزگە
ئاتلار ھەم چوڭ قوشۇننى تەمىنلىسۇن دەپ ئەلچىلىرىنى شۇ يەرگە ئەۋەتىپ،
ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلدى. ئەمدى ئۇ رونىاق تاپامدۇ؟ مۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچى
تىرىك قالامدۇ؟ ئۇ ئەھدىنى بۇزۇپ تىرىك قالامدۇ؟ **16** مەن ھاياتىم بىلەن
قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بەرھەق ئۇ ئۆزىنى پادىشاھ
قىلغان پادىشاھنىڭ زېمىنىدا، ـ يەنى ئۇنىڭ قەسىمىنى كەمىستكەن، ئەھدىسىنى
بۇزغان ھىلىقى پادىشاھنىڭ زېمىنىدا، ـ ئۇنىڭ يېنىدا، بابىلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۆلىدۇ.
17 بولىدىغان جەڭدە، ئۇلار چىلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى قىرىش ئۈچۈن [سېپىلغا]
چىقىدىغان دۆگلۈكەرنى سېلىپ، پوتەيلەرنى قۇرغاندا، پەرەۋن كۈچلۈك قوشۇن
ھەم نۇرغۇنلىغان ئەسكەرلەرنى باشلاپ كەلسىمۇ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ھېچنېمە
قىلىپ بېرەلمەيدۇ. **18** ئۇ قەسەمنى كەمىستىپ، ئەھدىنى بۇزدى؛ مانا، ئۇ قول
ئېلىشىپ سۆز بەردى، بىراق ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى قىلدى؛ شۇڭا ئۇ تىرىك قېچىپ
قۇتۇلالمايدۇ. **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ھاياتىم بىلەن
قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، ئۇ كەمىستكەن قەسىمم ھەمدە بۇزغان ئەھدەمنى
بولسا، بۇلارنى ئۆز بېشىغا كېيگۈزىمەن. **20** مەن ئۆز تورۇمنى ئۇستىگە يېيىپ
تاشلايمەن، ئۇ مېنىڭ قىلتىقىمدا ئۇتۇلىدۇ؛ مەن ئۇنى بابىلغا ئاپىرىمەن ھەمدە شۇ

يەردە ماڭا قىلغان مۇتلەق ۋاپاسىزلىقى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 21 ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارلىق قاچقانلار، بارلىق قوشۇنلىرى قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ؛ يۇلاردىن قالغانلار ھەربىر شامالغا تارقىتىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز قىلغانلىقىنى تونۇپ يېتىسىلەر». 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەنمۇ ئېگىز كېدىرنىڭ ئۇچىدىن بىخ ئېلىپ تىكىمەن؛ ئۇنىڭ ياپىياش شاخچىلىرىنىڭ ئۇچىدىن يۇمران بىرسىنى ئۈزۈپ، ئېگىز ھەيۋەتلىك تاغ ئۈستىگە تىكىمەن؛ 23 ئىسرائىل ئېگىزلىكىدىكى تاغقا مەن ئۇنى تىكىمەن؛ ئۇ ئوبدان شاخلاپ، مېۋە بېرىپ، ئېسىل كېدىر دەرىخى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ ئاستىغا ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار قونىدۇ؛ ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ سايىسىدا ئۇلار قونۇپ ئۇرىدۇ؛ 24 شۇنىڭ بىلەن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر بىلىدۇكى، مەنكى پەرۋەردىگار ئېگىز دەرەخنى پەس قىلدىم، پەس دەرەخنى ئېگىز قىلدىم، يېشىل دەرەخنى قاغىراتتىم، قاقشال دەرەخنى كۆكەرتىپ باراقسان قىلدىم؛ مەنكى پەرۋەردىگار مۇنداق سۆز قىلدىم ۋە شۇنى ئادا قىلىمەن».

18

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا چېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 «ئىسرائىل زېمىنى توغرۇلۇق سىلەر: «ئاتىلار ئاچچىق-چۈچۈك ئۈزۈملەرنى يېسە، بالىلارنىڭ چىشى قېرىق سېزىلىدۇ» دېگەن مۇشۇ ماقالنى ئىشلىتىدىغان كىشىلەر زادى نېمە دېمەكچىسىلەر؟ 3 مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، سىلەر ئىسرائىل ئۈچىدە مۇشۇ ماقالنى قايتىدىن ئىشلەتمەيسىلەر. 4 مانا، بارلىق جانلار مېنىڭكىدۇر؛ ئاتىنىڭ جېنى مېنىڭكىدەك، بالىنىڭ جېنىمۇ مېنىڭكىدۇر؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئېگىسى بولىسا، ئۇ تۇلىدۇ. 5 بىرسى ھەققانىي بولسا، ئادىللىق ۋە ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، 6 ـ ئۇ نە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېمىگەن، نە ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، نە قوشنىسىنىڭ ئايالىنى ھېچ بۇزمىغان، نە ئاي كۆرگەندە ئايالىغا يېقىن كەلمىگەن 7 نە ھېچبىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، بەلكى قەرزداردىن كاپالەت ئالغانىنى قايتۇرىدىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈزگەن؛ 8 پۈلنى ئۈسۈمگە بەرمەيدىغان، جازانە ئالمايدىغان، بەلكى قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىپ، ئىككى ئادەم ئارىسىدا دۇرۇس ھۆكۈم چىقىرىدىغان؛ 9 مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان، باشقىلارغا ئادىل مۇئامىلە قىلىش ئۈچۈن ھۆكۈملىرىمنى ئۈتىدىغان بولسا ـ مانا مۇشۇ كىشى ھەققانىي، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 ئەگەردە ئۇنىڭ پۈشتى بولغان، زوراۋانلىق قىلغۇچى، قان تۆككۈچى بولغان، شۇنداق يامانلىقلارنىڭ بىرىنى ئۇنىڭ قېرىندىشىغا قىلغان، ھەمدە يۇقىرىقى ياخشىلىقنىڭ ھېچقايسىسىنى قىلمىغان، بىر ئوغلى بولسا، ـ يەنە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزغان، 12 ئاجىز-نامراتلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، بۇلاڭچىلىق قىلغان، قەرزداردىن كاپالەت ئالغانىنى قايتۇرمىغان، بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىگەن، يېرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغان، 13 پۈلنى ئۈسۈمگە بەرگەن، جازانە ئالغان بىر ئوغلى بولسا ـ ئەمدى ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇ ھايات قالمايدۇ؛ ئۇ مۇشۇنداق يېرگىنچلىك قىلمىشلارنى قىلغىنى ئۈچۈن ئۇ جەزمەن ئۆلىدۇ، ئۇنىڭ ئۆز قېنى ئۆز بېشى ئۈستىگە چۈشىدۇ. 14 بىراق مانا، مۇشۇ كىشىمۇ بىر ئوغۇل تاپسا، ئۇ ئاتىسىنىڭ سادىر قىلغان بارلىق گۇناھلىرىنى كۆرگەن بولسىمۇ، ھەم كۆرگىنى بىلەن شۇنداق قىلمىسا 15 ـ يەنە تاغلار ئۈستىدە بۇتقا ئاتالغان تائامنى يېمىگەن، ئىسرائىل جەمەتىدىكى بۇتلارغا باش كۆتۈرۈپ ئۇلاردىن تىلىمىگەن، قوشنىسىنىڭ ئايالىنى بۇزمىغان، 16 ھېچبىرىگە زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتمىگەن، قەرزداردىن كاپالەت ئېلىشنى ھېچ ئۆزىگە تۈتمىغان، بۇلاڭچىلىق قىلمىغان، ئۆز ئېنىنى ئاچ قالغانلارغا تەقسىم قىلىپ بەرگەن، يېلىك-يالىڭاچقا كىيىم كىيگۈزگەن، 17 ئۆز قولىنى قەبىھلىكتىن تارتىدىغان، پۈلنى ئۈسۈمگە بەرمىگەن، ئۈسۈم-جازانە ئالمىغان، بەلكى مېنىڭ ھۆكۈملىرىمگە ئەمەل قىلىدىغان، بەلگىلىمىلىرىمدە ماڭىدىغان بولسا ـ ئۇ ئۆز ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكى تۈپەيلىدىن ئۆلەيدۇ، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ. 18 ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا، زۇلۇم-زۇمبۇلۇق ئىشلەتكەن، ئۆز قېرىندىشىغا بۇلاڭچىلىق قىلغان، ئۆز خەلقى ئارىسىدا ناتوغرا ئىشلارنى قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن، مانا ئۇ ئۆز قەبىھلىكى ئۈچىدە ئۆلىدۇ. 19 سىلەر: «نېمىشقا ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؟» دەپ سورايسىلەر، بىراق ئوغۇل ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزگەن، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى ئۈتۈپ ئۇلارغا ئەمەل قىلغان؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، 20 گۇناھ سادىر قىلغۇچى جان ئېگىسى ئۆلىدۇ. ئوغۇل ئاتىسىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ، ۋە يا كى ئاتا ئوغلىنىڭ قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى كۆتۈرمەيدۇ؛ ھەققانىي كىشىنىڭ ھەققانىيلىقى ئۆز ئۈستىدە ئۈرىدۇ، رەزىل كىشىنىڭ رەزىللىكى ئۆز ئۈستىدە ئۈرىدۇ؛ 21 ۋە رەزىل كىشى بارلىق سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن يېنىپ توۋا قىلسا، مېنىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرىمنى ئۈتۈپ، ئادىللىق ھەم ئادالەتنى يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 22 ئۇنىڭ سادىر قىلغان بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۇنىڭ ھېسابىغا ئەسلىمىيدۇ؛ ئۇ قىلغان ھەققانىيلىقى بىلەن ھايات بولىدۇ. 23 مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھۇزۇر ئالامدىمەن؟ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. ئەكسىچە، مەندىكى ھۇزۇر ئۇنىڭ ئۆز يولىدىن يېنىپ توۋا قىلغانلىقىدىن ئەمەسمۇ؟ 24 ھەققانىي كىشى ئۆز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىك قىلغان، رەزىل ئادەملەرنىڭ يېرگىنچلىك قىلمىشلىرى بويىچە ئىش قىلغان بولسا، ئۇ ھايات قالامدۇ؟ ئۇنىڭ قىلغان ھەققانىيلىقىدىن ھېچقايسىسى ئەسلىمىيدۇ؛ ئۆتكۈزگەن ئاسىيلىقى، سادىر قىلغان گۇناھ ئۈچىدە، ئۇ ئۆلىدۇ. 25 ئەمما سىلەر: «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيسىلەر؛ ئەمدى، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ئاڭلاڭلار، مېنىڭ يولۇم ئادىل ئەمەسمۇ؟ سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئادىلسىزلىك ئەمەسمۇ؟ 26 ھەققانىي كىشى ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى ئۈتكۈزگەن بولسا، ئۇ ئۆلىدۇ؛ ئۈتكۈزگەن قەبىھلىكى بىلەن ئۇ ئۆلىدۇ. 27 ھەم رەزىل ئادەم ئۈتكۈزگەن رەزىللىكىدىن يېنىپ توۋا قىلسىپ، ئادىللىق ھەم ئادالەت يۈرگۈزىدىغان بولسا، ئۇ ئۆز جېنىنى ھايات ساقلايدۇ. 28 چۈنكى ئۇ ئويلىنىپ، بارلىق ئۈتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن ياندى؛ ئۇ جەزمەن ھايات بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. 29 لېكىن ئىسرائىل جەمەتى «رەبنىڭ يولى ئادىل ئەمەس» دەيدۇ؛ ئى ئىسرائىل جەمەتى، مېنىڭ يوللىرىم ئادىل ئەمەسمۇ؟ ئادىل بولمىغىنى سىلەرنىڭ يوللىرىڭلار ئەمەسمۇ؟ 30 شۇڭا مەن ئۈستۈڭلارغا، يەنى ھەربىرىڭلارنى ئۆز يوللىرىڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. قايتىپ يېنىمغا كېلىڭلار، بارلىق ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار؛ شۇنىڭ بىلەن قەبىھلىك سىلەرگە قىلتاق بولمايدۇ. 31 ئۆزۈڭلاردىن بارلىق ئۈتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكلىرىڭلارنى تاشلىۋېتىڭلار، ئۆزۈڭلارغا يېڭى قەلب ۋە يېڭى روھنى تىكلەڭلار، نېمىشقا ئۆلمەكچىسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 32 چۈنكى ئۆلىدىغان كىشىنىڭ ئۆلۈمىدىن ماڭا ھۇزۇر يوقتۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ شۇڭا يولۇڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىپ ھايات يولۇڭلار!

19

ـ «ئەمدى سەن، ئىسرائىل شاھزادىلىرىگە بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ مۇنداق دەپ ئوقۇغىن: ـ 2 «شىرلار ئارىسىدا ئاناڭ قاندای بىر چىشى شىر ئىدى! ئۇ ياش شىرلار ئارىسىدا ياتقان، ئۇ ئارسىلانلىرىنى بېقىپ قۇۋۋەتلىدى. 3 ئۇ ئارسىلانلىرىدىن بىرىنى چوڭ قىلدى، ئۇ ياش شىر بولۇپ چىقتى؛ ئۇ ئوۋنى تۇتۇپ يىرتىشنى ئۆگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. 4 ئەللەر ئۇنىڭدىن

خەۋەر ئاڭلىدى؛ ئۇ ئۇلارنىڭ ئۇرا توزىقىدا تۆتۈۋېلىندى؛ ئۇلار ئۇنىڭ بۇرنىغا ئىلمەكنى سىلىپ، مىسىر زېمىنىغا ئېپكەتتى. **5** چىش شىر تۆزىنىڭ ئارمىنىى بىكار كۆتكىنىنى، ئۆمىدىنىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ باشقا بىر ئارسلىنىنى ئىلىپ، ئۇنى بېقىپ ياش شىر قىلدى؛ **6** ئۇ شىرلار ئارىسىدا ئۆيان-بۇيان كەزدى؛ ئۇ ياش شىر بولۇپ، ئوۋۇنى تۇتۇپ يىرتىشنى ئۆگەندى؛ ئۇ ئادەملەرنىمۇ يەۋېتەتتى. **7** ئۇ ئۇلارنىڭ ئىستىھكاملىرىنى بۇزۇپ، ئۇلارنىڭ شەھەرلىرىنى خارابە قىلىۋەتتى؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىكى ھەممىسى ئۇنىڭ ھۆركىرىگەن ئاۋازى بىلەن دەككە-دۈككىگە چۈشتى. **8** ئاندىن ئەللەر ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن كېلىپ ئۇنىڭغا قارشى چىقتى؛ ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىگە تورىنى يېيىپ تاشلىدى، ئۇ ئۇلارنىڭ ئوۋا توزىقىدا تۆتۈۋېلىندى. **9** ئۇلار بۇرنىغا ئىلمەك سىلىپ قەپەسكە سولىدى، ئۇنى بابىلنىڭ پادىشاھىغا ئاپاردى؛ ئۇلار ئۇنى تورلىرىغا ئېلىۋالدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئاۋازى ئىسرائىل تاغلىرىدا قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. **10** سېنىڭ ئاناڭ ئۆزۈمزارىڭدا بىر ئۆزۈم تېلى ئىدى؛ ئۇ سۇ بويىدا تىكەنگىندى؛ سۈلارنىڭ مولۇقىدىن، ئۇ ئىنتايىن مېۋىلىك، كۆپ شاخلىك بولدى. **11** ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى بار ئىدى، ھۆكۈم سۈرگۈچىلەرنىڭ شاھانە ھاسىلىرىغا لايىق ئىدى؛ ئۇنىڭ بويى بۇلۇتلارداىمۇ ئېگىز كۆتۈلگەن تاقاشتى، ئۇ ئېگىزلىكى ۋە شاخلىرىنىڭ نۇرغۇنلىقى بىلەن كۆزۈنەرلىك ئىدى؛ **12** بىراق ئۇ قەھەر بىلەن يۇلۇندى، ئۇ يەرگە تاشلاندى، شەرق شامىلى مېۋىسىنى قۇرۇتۇۋەتتى؛ ئۇنىڭ كۆچلۈك شاخلىرى سۇندۇرۇلدى، قاغىجراپ كەتتى؛ ئوت ئۇلارنى يۇتۇۋالدى. **13** ھازىر ئۇ چۆل-بىاباۋاندا، چاڭقاق، سۇسىز بىر يەردە تىكىلدى؛ **14** ئۇنىڭ شاخلىرىنىڭ بىرسىدىن ئوت چىقىپ، ئۇنىڭ بىخلىرى ھەم مېۋىسىنى يۇتۇۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا ھۆكۈمدارنىڭ شاھانە ھاسىسى بولغۇدەك كۆچلۈك شېخى قالمىدى. بۇ سۆزلەر مەرسىيەدۇر، بۇلار يەقەت مەرسىيە ئۈچۈنلا ئىشلىتىلىدۇ».

20

يەتتىنچى يىلى، بەشىنچى ئاينىڭ ئوننىچى كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئىسرائىلنىڭ بەزى ئاقساقاللىرى يەۋەۋەردىگارنى ئىزدەپ ئۇنىڭدىن سورىغىلى مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ ئولتۇردى. **2** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **3** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ ئاقساقاللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەر مەندىن سورىغىلى كەلدىڭلارمۇ؟ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مەن سىلەرنىڭ مەندىن سورىشىڭلارغا يولغا قويمايمەن. **4** ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارامسەن، ئى ئادەم بالىسى، ھۆكۈم چىقارامسەن؟ ئۇلارغا ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ **5** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئىسرائىلنى تاللىغان كۈنىدە، ياقۇپ جەمەتىنىڭ نەسلىگە قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ، مىسىر زېمىنىدا ئۆزۈمنى ئۇلارغا ئايان قىلغىنىمدا، يەنى ئۇلارغا قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىپ ئۇلارغا: «مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭلارمەن» دېگىنىمدە **6** ـ شۇ كۈنى مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن چىقىرىپ ئۇلار ئۈچۈن ئالاھىدە ئىزدەپ تاپقان سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىن ئارىسىدىكى ئەڭ گۈزەل زېمىننىڭ گۈزىل بولغان زېمىنغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن، قول كۆتۈرۈپ قەسەم قىلدىم؛ **7** مەن ئۇلارغا: «ھەربىرىڭلار ئۆز كۆزۈڭلار ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلىۋېتىڭلار، مىسىرنىڭ بۇتلىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار، مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دېدىم. **8** لېكىن ئۇلار ماڭا ئاسىيلىق قىلىپ ماڭا قۇلاق سېلىشنى خالىمايتتى، ھېچقايسىسى نە ئۆز كۆزى ئالدىدىكى نەپرەتلىك نەرسىلەرنى تاشلىۋەتمىدى، نە مىسىرنىڭ بۇتلىرىدىن ھېچ ئايرىلمىدى. ئاندىن مەن قەھرىمنى مىسىر زېمىنى ئۈچىدە ئۇلارغا تۆكۈپ، ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى باسىمەن، دېدىم ـ **9** ھالبۇكى، ناممىنىڭ ئۇلار ئۆرغان ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن چىقىرىشىم بىلەن ئۆزۈمنى ئايان قىلغانىدىم؛ **10** شۇڭا مەن ئۇلارنى مىسىر زېمىنىدىن [توۋۇق] چىقىرىپ، چۆل-بىاباۋانغا ئاپاردىم. **11** ۋە مەن بەلگىلىمىرىمنى بېرىپ، ئۆز ھۆكۈملىرىمنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ـ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدىغان كىشى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ. **12** ئۆزۈم ھەم ئۇلار ئارىسىدىكى بېشارەت بولسۇن دەپ، مېنىڭ ئۇلارنى پاك-مۇقەددەس قىلىدىغان پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىشى ئۈچۈن «شابات كۈنى»لىرىمنى ئۇلارغا بېغىشلىدىم؛ **13** لېكىن ئىسرائىل جەمەتى چۆل-بىاباۋاندا ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ چۈنكى ئۇلار مېنىڭ بەلگىلىمىرىمدە ماڭمىدى، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى چەكتە قاقتى (ئەگەر ئادەملەر بۇ ئەمرىلەرگە ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ۋە مېنىڭ «شابات كۈنى»لىرىمنى قاتتىق بۇلغىدى؛ مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چۆل-بىاباۋاندا ئۇلار ھالاك قىلىنغۇچە قەھرىمنى تۆكمەن دېدىم ـ **14** ھالبۇكى، ناممىنىڭ ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانماسلىقى ئۈچۈن، ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ چۈنكى مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. **15** مەن يەنە چۆل-بىاباۋاندا ئۇلارغا سۈت ھەم بال ئېقىپ تۇرىدىغان، ھەممە زېمىننىڭ گۈلى بولغان زېمىنغا كىرگۈزمەيمەن دەپ، قولۇمنى كۆتۈرۈپ قەسەم قىلىمەن دېدىم **16** (چۈنكى ئۇلارنىڭ قەلبى پۈتلىرىغا ئەگىشىپ كەتكەچكە، مېنىڭ بەلگىلىمىرىمنى چەكتە قاققان، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە ماڭمىغان، مېنىڭ «شابات كۈنى»لىرىمنى بۇزغان)؛ ـ **17** ھالبۇكى، كۆزۈم ئۇلارغا رەھىم قىلىپ ئۇلارنى ھالاك قىلمىدىم يا كى ئۇلارنى چۆل-بىاباۋاندا ئۆگەشتۈرمىدىم. **18** مەن چۆل-بىاباۋاندا ئۇلارنىڭ بالىلىرىغا مۇنداق دېدىم: «ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ بەلگىلىرىدە ماڭماڭلار، نە ئۇلارنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتماڭلار نە بۇتلىرى بىلەن ئۆزۈڭلارنى بۇلغىماڭلار. **19** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردۇرمەن؛ مېنىڭ بەلگىلىمىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار؛ **20** مېنىڭ «شابات كۈنى»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتۋارلاڭلار؛ ئۇ سىلەرنىڭ مېنىڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن مەن ۋە سىلەر ئوتتۇرىمىزدىكى بىر بېشارەتتۇر. **21** لېكىن بالىلىرىمۇ ماڭا ئاسىيلىق قىلدى؛ ئۇلار نە مېنىڭ بەلگىلىمىرىمدە ماڭمىغان نە مېنىڭ ھۆكۈملىرىنى تۇتمىغان (بىرسى ئۇلارغا ئەمەل قىلسا، ئۇ ئۇلار بىلەن ھاياتقا ئېرىشىدۇ) ئۇلار مېنىڭ «شابات كۈنى»لىرىمنى بۇلغىغان، شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكۈپ ئۇلارغا قاراتقان ئاچچىقىمنى چۈشۈرۈپ پىغاندىن چىقىمەن، دېدىم؛ **22** لېكىن جازادىن قولۇمنى تارتىپ، ناممىنى ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغانمىسۇن دەپ ئۆز نامىم ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم؛ مەن بۇ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقارغانىمەن. **23** چۈل-بىاباۋاندا مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئۇلارغا سىلەرنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن دەپ قەسەم قىلىمەن، دېدىم؛ **24** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمنى ئادا قىلمىغان، بەلگىلىمىرىمنى چەكتە قاققان، مېنىڭ «شابات كۈنى»لىرىمنى بۇزغان؛ ئۇلار كۆزلىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىنىڭ بۇتلىرىغا تىكمەكتە ئىدى؛ **25** شۇڭا مەن ئۇلارغا ياخشى بولمىغان بەلگىلىمىلەرنى، ئۇلارنى ھاياتقا ئېلىپ بارمايدىغان ھۆكۈملەرنى بېغىشلىدىم؛ **26** ۋە ئۇلارنى ئۆز-ئۆزىدىن سەسكەندۈرۈپ، مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنى ئۆز ھەدىيەلىرى ئارقىلىق بۇلغىدىم، چۈنكى ئۇلار ھەدىيە سۈپىتىدە بارلىق تۇنجىق بالىلىرىنى ئاتاپ قوياتتى. **27** شۇڭا، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار شۇ ئىشتىمۇ ماڭا كۈپۈرلۈق قىلغانىكى، ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق

قىلغان؛ **28** ئۇلار مەن ئۆز قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان يەرگە كىرگەندە، ئۇلار شۇ يەردىكى ئۇدۇل كەلگەن ھەربىر يۇقىرى دۆڭ ھەم باراقسان دەرەخنى كۆرۈپلا شۇ جايلاردا ئۇلار قۇربانلىقلىرىنى قىلىپ، مېنى ئاچچىقلاندۇرىدىغان ھەدىيەلەرنى قىلاتتى؛ ئۇلار شۇ يەردىمۇ «خۇشپۇراق ھەدىيە»لىرىنى پۇرىتىپ، شاراب ھەدىيەلىرىنى تۆكەتتى؛ **29** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلاردىن: «سىلەر چىقىدىغان بۇ يۇقىرى جاي دېگەن نېمە؟» دەپ سوردىم؛ شۇڭا بۈگۈنگە قەدەر ئۇنىڭ ئىسمى «باماھ»دۇر. **30** شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ يولىدا ئۆزلىرىڭلارنىمۇ بۇلغىماقچىمۇسىلەر؟ ئۇلارنىڭ نەپرەتلىك قىلمىشلىرىغا تەگىشىپ بۈزۈقلۇق قىلماقچىمۇسىلەر؟ **31** ئەمدى سىلەر ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ، ئۆز ئوغۇللىرىڭلارنى ئوتتىن ئوتكۈزگەندە، سىلەر يەنىلا بۈگۈنگە قەدەر ئۆزۈڭلارنى بارلىق بۇتلىرىڭلار بىلەن بۇلغاۋاتىسىلەر، ئەمدى مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سوراشىڭلارغا يول قويامدىمەن، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سىلەرنىڭ مېنى ئىزدەپ سوراشىڭلارغا يول قويمايمەن! **32** شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ كۆڭلۈڭلەردىكى «بىز يات ئەللەردەك، باشقا يۇرتلاردىكى جەمەتلەردەك ياغاچ ھەم تاش مەبۇدلارغا چوقۇنىمىز» دېگەن كويۇڭلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايدۇ! **33** مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، مەن بەرھەق كۆچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرغان قەھرىم بىلەن ئۇستۈڭلاردىن ھۆكۈمرانلىق قىلىمەن. **34** مەن كۆچلۈك قول، ئۇزارتقان بىلكىم ھەم تۆكۈپ ياغدۇرۇلغان قەھر بىلەن سىلەرنى ئەللەردىن چىقىرىپ ئېپكېلىمەن، تارقىتىلغان مەملىكەتلەردىن سىلەرنى يىغىمەن؛ **35** سىلەرنى ئەللەرگە تەۋە بولغان چۆل-باياۋانغا كىرگۈزۈپ، شۇ يەردە ئۇستۈڭلاردىن يۈز ئۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ **36** ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ ئۇستىدىن مىسىر زېمىنىدىكى چۆل-باياۋانغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدەك، سىلەرنىڭ ئۇستۈڭلاردىن يۈز ئۇرانە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **37** مەن سىلەرنى ھاسا ئاستىدىن ئوتكۈزۈپ، ئەھدىنىڭ رىشتىسىگە باغلاندۇرىمەن. **38** مەن ئاراڭلاردىن ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلغان ئاسىيلارنى شاللاپ چىقىرىمەن؛ ئۇلارنى ئۇرۇۋاتقان جايلاردىن چىقىرىمەن، بىراق ئۇلار ئىسرائىل زېمىنىغا كىرمەيدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **39** ـ ئەمدى سىلەر بولساڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، رەب پەرۋەردىگار سىلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ ماڭا قۇلاق سالمايمىز دېسەڭلار، بېرىڭلار، ھەربىرىڭلار ئۆز بۇتلىرىڭلارغا چوقۇنۇۋېرىڭلار! بىراق سىلەر يەنە ھەدىيەلىرىڭلار ھەم مەبۇدلىرىڭلار بىلەن مېنىڭ نامىمنى ئىككىنچى بۇلغىمايسىلەر! **40** چۈنكى مېنىڭ مۇقەددەس تېغىمدا، يەنى ئىسرائىلنىڭ ئېگىزلىكىدىكى تاغدا، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بارلىق ئىسرائىل جەمەتى، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ماڭا زېمىندا ئۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ؛ مەن ئۇ يەردە ئۇلارنى قوبۇل قىلىمەن ۋە ئۇ يەردە مەن سىلەردىن «كۆتۈرمە ھەدىيە»لىرىڭلارنى، تۇنجى ھوسۇل بولغان كۆچكات-مېۋىلىرىڭلارنى، شۇنداقلا بارلىق مۇقەددەس دەپ ئايرىپ بېغىشلىغان نەرسىلىرىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن. **41** مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن چىقىرىپ، مەملىكەتلەردىن ئېلىپ يىغقىنىمدا، ئېسىل خۇشبۇيدەك سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاراڭلاردا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىگەنلىكىمنى كۆرسىتىمەن. **42** ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قولۇمنى كۆتۈرۈپ: «مۇشۇ زېمىننى سىلەرگە بېرىمەن» دەپ قەسەم قىلغان ئىسرائىل زېمىنىغا سىلەرنى كىرگۈزگىنىمدە، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **43** سىلەر ئۇ يەردە ئۆز يوللىرىڭلارنى ۋە ئۆزۈڭلارنى بۇلغىغان بارلىق قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەيسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆتكۈزگەن رەزىل ئىشلىرىڭلار تۈپەيلىدىن سىلەر ئۆز-ئۆزۈڭلارنى كۆزگە ئىلمايسىلەر، ئۆز-ئۆزۈڭلاردىن نەپرەتلىنىسىلەر. **44** مەن رەزىل يوللىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، يا كى يۈزۈق قىلمىشلىرىڭلارغا ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز نامىم ئۈچۈن سىلەرگە شەپقەتلىك مۇئامىلە قىلغاندىن كېيىن، ئى ئىسرائىل جەمەتى، سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **45** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **46** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى تېمان شەھىرىگە قارىتىپ، جەنۇبتىكىلەرنى ئەيىبلەپ، نەگەۋ ئورمانلىق دالاسىنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەت بېرىپ، ـ **47** يەنى نەگەۋ ئورمانلىق دالاسىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلا، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا بىر ئوت ياقىمەن؛ ئۇ سەندىكى ھەممە يېشىل دەرەخنى ھەمدە ھەممە قاقشال دەرەخنى يەۋېتىدۇ؛ يالقۇنلۇق ئوت ھېچ ئۆچمەيدۇ، جەنۇبتىن شىمالغىچە پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ بىلەن كۆيۈپ كېتىدۇ؛ **48** بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگار ئۇنى ياققانلىقىمنى كۆرۈپ يېتىدۇ؛ ئۇ ھېچقاچان ئۆچۈرۈلمەيدۇ!». **49** ۋە مەن: ـ ئاھ، پەرۋەردىگار! ئۇلار مەن توغرۇلۇق: «ئۇ پەقەت تەمسىللەرنلا سۆزلەۋاتىدۇ» دەيدۇ! ـ دېدىم.

21 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى يېرۇسالېمغا قارىتىپ، «مۇقەددەس جايلار»نى ئەيىبلەپ، ئىسرائىل زېمىنىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ، **3** يەنى ئىسرائىل زېمىنىغا مۇنداق دېگىن: ـ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ساڭا قارشىدۇرمەن؛ قىلىچمنى غىلاپتىن سۇغۇرۇپ، سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. **4** مەن سەندىن ھەم ھەققانىيلار ھەم رەزىللەرنى ئۈزۈپ تاشلىماقچى بولغىنىم ئۈچۈن، قىلىچم بارلىق ئەت ئىگىلىرى، يەنى جەنۇبتىن شىمالغىچە بولغان ھەممەيلەن بىلەن قارشىلىشىشقا غىلاپتىن چىقىدۇ؛ **5** شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەت ئىگىلىرى مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قىلىچمنى غىلاپتىن سۇغۇرغانلىقىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ قىلىچ غىلاپقا قايتىدىن يېنىپ كىرمەيدۇ. **6** ئەمدى ئۆھ تارتقىن، ئى ئىنسان ئوغلى؛ ئىچ-باغرىڭ ئېچىشقۇدەك دەرد-ئەلەم بىلەن ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆھ-زار قىل. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار سەندىن: «نېمىشقا ئۆھ تارتىسەن؟» دەپ سوريىغاندا، سەن ئۇلارغا: «بولغان شۇم خەۋەر تۈپەيلىدىن! مانا، ئۇ كېلىدۇ! بارلىق يۈرەكلەر ئېرىپ، بارلىق قوللار بوشاپ كېتىدۇ، بارلىق روھلار زەئىپلىشىپ، بارلىق تىزلار سۈيدۈك بىلەن چىلىق-چىلىق بولۇپ كېتىدۇ؛ مانا ئۇ كېلىۋاتىدۇ! ئۇ يېتىپ كەلدى! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار» ـ دېگىن. **8** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **9** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، بىر قىلىچ، بىر قىلىچ، بىسلانغان، پارقىرىتىلغان! **10** ئۇ زور قىرغىنچىلىق ئۈچۈن بىسلانغان، ئۇنى يالتىراشقا پارقىراتقان؛ ئۇز ئوغلۇمنىڭ شاھانە ھاسىسى ھەرقاندا ئاددىي تاياقنى كەمسىتكەنلىكى تۈپەيلىدىن، خۇشال بولۇپ كېتىشىمىزگە توغرا كېلەمدۇ؟ **11** ئۇ قىلىچنى پارقىرىتىلىشقا، قول بىلەن ئۇتۇشقا بېكىتكەن؛ قىلىچ بىلەنگەن، پارقىرىتىلغان، قەتىل قىلغۇچىنىڭ قولىغا ئۇتتۇرۇشقا تەييارلانغانىدۇر! **12** نالە-پەريياد كۆتۈرۈپ يىغلا چەككىن، ئى ئىنسان ئوغلى، چۈنكى [قىلىچ] مېنىڭ خەلقىمگە قارشى چىققان؛ ئۇ ئىسرائىلنىڭ بارلىق شاھزادىلىرىگە قارشى چىققان؛ ئۇلار ئۇز خەلقىم بىلەن تەڭ قىلىچقا تاپشۇرۇلغان، شۇڭا يانپىشىڭغا قاتتىق ئۇرۇپ قويغىن! **13** چۈنكى سىناق كەلدى؛ ئەمدى بۇ «شاھانە ھاسا» باشقا ياغاچلارنى كەمسىتكىنى بىلەن، ئۇ بەربىر ئۇگىشىدۇ ئەمەسمۇ؟! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

14 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بەرگىن، چاۋاك چالغىن! قىلىچ ئىككى قېتىم، ئۈچ قېتىم ئۇرۇپ قىرسۇن! ئۇ قىرغۇچى قىلىچ، ئۇلارنى ھەر تەرەپتىن قورشىۋالغان زور قەتىل قىلغۇچى قىلىچتۇر! 15 ئۇلارنىڭ يۈرەكلىرىنى ئېرىسۇن دەپ، ئۇلاردىن نۇرغۇنلىرى پۈتلىشىپ كەتسۇن دەپ، مەن ئۇلارنىڭ بارلىق دەرۋازىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى قىلىچنى قارىتىپ قويدۇم. ۋاي! ئۇ چاقماقتەك پارىتىلغان، ئۇ قىرىشقا سۈغۇرۇلغان؛ 16 ئى قىلىچ، ئوڭ تەرەپكە ئۆتكۈز بول! سول تەرەپكە بۇرۇلۇپ چاپ! بىسكىنى قەيەرگە قاراتقان بولسا شۇ يەرگە چاپ! 17 مەنكى [پەرۋەردىگار] ئۆز قولۇم بىلەن چاۋاك چالىمەن، ئۆز قەھرىمنى تۆكۈپ پىغاندىن چىقىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. 18 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 19 سەن ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچىنىڭ مېڭىشىغا تەييارلانغان ئىككى يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ ئىككىلىسى بىر زېمىندىن چىقىدىغان بولسۇن؛ [يېرۇسالىم] شەھىرىگە ماڭىدىغان يولنىڭ بېشىدا بىر يول بەلگىسىنى تىكلەپ قويغىن؛ 20 يەنى قىلىچنىڭ يېتىپ كېلىشى ئۈچۈن ئاممونىيلارنىڭ رابباھ شەھىرىگە بىر يول ھەمدە يەھۇداغا، يەنى ئىستىھكامى مەستەھكەم يېرۇسالىم شەھىرىگە يەنە بىر يولنى بېكىتىپ قويغىن؛ 21 چۈنكى بابىلنىڭ پادىشاھى ئاچا يولدا، يەنى ئىككى يولنىڭ بېشىدا پال ئاچقۇزىدۇ؛ ئۇ ئوقۇلارنى سىلكىيدۇ، «كۆچمە مەبۇدلار»دىن سورايدۇ، جىگەرنى تەكشۈرىدۇ. 22 ئەمدى سېپىلنى بۇسكۇچچى بازغانلارنى تىكلەشنى، قان تۆكۈشكە پەرمان قىلىشنى، جەڭ ئېلان قىلىپ توۋلاشنى، دەرۋازىلارغا ئۇرۇلغۇچى بازغانلارنى تىكلەشنى، سېپىلغا چىقىدىغان دۈڭگۈلەرنى ياساشنى، پوتەيلەرنى قۇرۇشنى، يېرۇسالېمنى [مۇھاسىرىگە ئېلىشنى] كۆرسىتىدىغان پال ئۇنىڭ ئوڭ قولىغا چۈشىدۇ؛ 23 گەرچە بۇ پال ئۇلارغا يالغان كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇلار ئېچىكەن قەسەملەر تۈپەيلىدىن، يەھۇدادىكىلەرنى چاڭگىلغا ئالسۇن دەپ پادىشاھ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ. 24 ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: سىلەرنىڭ ئاسىيلىقىڭلار ئاشكارىلىنىپ، بارلىق قىلمىشلىرىڭلاردا گۇناھلىرىڭلار كۆرۈنگەچكە، قەبىھلىكىڭلارنى ئەسكە كەلتۈرگىنىڭلار تۈپەيلىدىن ـ يەنى ئۆزۈڭلار پاش قىلىنىپ ئەسكە ئېلىنغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، سىلەر قولغا ئېلىنىسىلەر. 25 ئەمدى سەن، ئى ئىسرائىلنىڭ مۇناپىق ھەم رەزىل شاھزادىسى، قەبىھلىكىڭنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقىنىدا، كۆرىدىغان كۈنۈڭ كېلىدۇ! 26 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەللىنى ئېلىڭدىن ئېلىۋەت، تاجنى ئېلىۋەت؛ ئىشلار ئۆز پېتىدا ئۆزگىرىۋەرمەيدۇ، پەس ئۈرغانىنى ئېگىز قىل، ئېگىز ئۈرغانىنى پەس قىل؛ 27 ئۇنىڭ [تەختىنى] ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت، ئۆرۈۋەت! ئۇنىڭ ھوقۇقىنىڭ ئىگىسى كەلمىگۈچە، ئۇ يەنە مەۋجۇت بولمايدۇ، مەن ئۇنى ئۇنىڭغا تەقدىم قىلىمەن. 28 ئەمدى ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار ئاممونىيلار ۋە ئۇلارنىڭ مازاقلىرى توغرىسىدا مۇنداق دەيدۇ: «بىر قىلىچ، بىر قىلىچ قەتىل قىلىشقا سۈغۇرۇلغان؛ ئۇ ئادەمنى يەۋېتىشكە، چاقماقتەك يالتىراشقا پارقىرىتىلغان!» ـ دېگىن! 29 چۈنكى پالچىلار سەن قىلىچ توغرۇڭدا قۇرۇق ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈپ، سەن ئۆچۈن يالغاندىن بىر پال سالدۇ؛ رەزىللەرنىڭ كۆرىدىغان كۈنى كەلگەندە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلار سېنى شۇ قىرىلغان رەزىللەرنىڭ بويۇنلىرى ئۈستىگە قوشۇپ ياتقۇزىدۇ! 30 بۇ قىلىچنى ئۆز غىلاپىغا قايتۇرۇپ سال! مەن سېنىڭ ئۈستۈڭگە ئۆزۈڭ يارىتىلغان جايدا، يەنى سەن تۇرۇلۇگەن جايدا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. 31 شۇنىڭ بىلەن مەن ئۈستۈڭگە قەھرىمنى تۆكۈپ ياغدۇرۇپ، غەزەپىمنىڭ ئوتى قىلىپ پۈۋلەيمەن؛ مەن سېنى قاتىللىققا ماھىر ياۋۇز ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىمەن؛ 32 سەن ئوتقا يېقىلغۇ بولىسەن؛ سېنىڭ قېنىڭ ئۆز زېمىنىڭدە تۆكۈلىدۇ؛ سەن قايتىدىن ئەسلەتمەيسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلغان.

22 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، قانلىق شەھەر ئۈستىگە ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ھۆكۈم چىقارمامسەن؟ ئەمدى ئۇنىڭ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى يۈزىگە سېلىپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «ئۆز جازا كۈنىنىڭ كېلىشى ئۈچۈن ئۆز ئىچىدە قان تۆككۈچى شەھەر، ئۆزىنى بۇلغاش ئۈچۈن ئۆزىگە مەبۇدلارنى ياسىغان شەھەر ـ 4 سەن تۆككەن قان تۆپەيلىدىن گۇناھكار بولدۇڭ، ياسىغان مەبۇدلار تۈپەيلىدىن ئۆزۈڭنى بۇلغىدىڭ، سەن ئۆز جازا كۈنلىرىڭنى يېقىنلاشتۇردۇڭ، يىللىرىڭنى توشتۇردۇڭ؛ شۇڭا مەن سېنى ئەللەرگە رەسۋا، بارلىق مەملىكەتلەرگە مازاقىنىڭ ئوبيېكتى قىلدىم. 5 ساڭا يېقىندىكىلەر ھەمدە سەندىن يىراقتىكىلەر سېنى مازاق قىلىدۇ، ئى قىيا-چىياغا تولغان بەتنامىلىق شەھەر! 6 ئىسرائىلنىڭ شاھزادىلىرى، ھەر بىرىنىڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ ئېچىكۈدە قاندا قان تۆككەنلىكىگە قارا! 7 سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار ئاتا-ئانىسىنى كۆزگە ئىلىشنى، ئارا كاللاردا مۇساپىرلارغا زۇلۇم-زۇمبۇلۇق قىلغان، يېتىم-يېسىرلەر ھەم تۇل خوتۇنلارغا ئۇۋال قىلغان؛ 8 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى سەن كەمسىتىكەن، مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى بۇلغاپ بۇزغانسەن؛ 9 سېنىڭ ئېچىكۈدە قانغا تەشنا تۆھمەتخور ئادەملەر بولغان؛ ئۇلار تاغلار ئۈستىدە بۇتپەرەسلىك ئېشىنى يېگەن؛ سېنىڭ ئېچىكۈدە ئۇلار بۇزۇقلۇق پەسەندلىك قىلغان؛ 10 سەندە ئۆز ئاتىسىنىڭ نومۇسىغا تەگكەنلەر بار، ئاي كۆرگەن قىز-ئايالىلارنى ئۇياغ ئاسىق قىلغانلارمۇ بار. 11 بىرسى قوشنىسىنىڭ ئايالى بىلەن يىرگىنچلىك بۇزۇقلۇق قىلغان؛ يەنە بىرسى ئۆز كېلىنىنى بۇزۇپ شەھۋانىيەت قىلغان؛ سەندە بولغان يەنە بىرسى ئۆز سىڭلىسىغا، يەنە ئاتىسىنىڭ قىزىغا باسقۇنچىلىق قىلغان. 12 ئۇلار قان تۆكۈش ئۈچۈن ئارا كاللا «سوۋغاتلار»نى قوبۇل قىلغان؛ سەن ئۈسۈم-جازانە ئالغان؛ سەن ئۆز قوشنىلىرىڭدىن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىپ، مېنى ئۇنتۇغانسەن ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 13 ۋە مانا، مەن ھارامنى مەجبۇرىي يۇلۇۋېلىشىڭغا ۋە سەن ئۆز ئارا كاللا تۆككەن قانلارغا قاراپ قولۇمنى-قولۇمغا ئۇردۇم! 14 مەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدىغان كۈنلەردىمۇ يۈرىكىڭ يەنىلا توق، قوللىرىڭ چىڭ ئۇرۇۋېرەمدۇ؟ مەنكى پەرۋەردىگار سۆز قىلدىم، ئۆزۈم ئۇنى ئادا قىلىمەن. 15 مەن سېنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئېچىگە تارىتىمەن، ئوتىۋا كاللا بولغان يەسەندىلىكىڭگە خاتىمە بېرىمەن. 16 ئەمدى سەن ئۆزۈڭ تارقىلىق ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا بۇلغىنىسەن، ئاندىن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. 17 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 18 ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى ماڭا خۇددى داشقال بولۇپ چىقتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خۇمداندا قالغان مىس، قەلەي، تۆمۈر ۋە قوغۇشۇنلاردۇر؛ ئۇلار كۈمۈشنىڭ پوقى بولۇپ چىقتى. 19 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەممىڭلار داشقال بولۇپ چىققاچقا، مانا ئەمدى مەن سەلەرنى يېرۇسالېم ئوتتۇرىسىغا يىغىمەن؛ 20 كىشىلەر ئۈستىگە ئوت پۈۋلەپ، ئۇلارنى ئېرىتىپ تاۋلاش ئۈچۈن كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، قوغۇشۇن ۋە قەلەينى خۇمدان ئېچىگە يىغقاندەك، مەن غەزىپىم ۋە قەھرىم بىلەن سەلەرنى يىغىپ [شەھەر] ئېچىگە سېلىپ سەلەرنى ئېرىتىمەن. 21 شۇنداق، مەن سەلەرنى يىغىپ، غەزىپىمنىڭ ئوتىنى ئۈستۈڭلارغا پۈۋلەيمەن، سەلەر ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېرىپ كېتىسىلەر؛ 22 كۈمۈش خۇمداندا ئېرىتىلگەندەك، سەلەر شەھەر ئوتتۇرىسىدا ئېرىتىلىسىلەر؛ ۋە سەلەر مەنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز قەھرىمنى ئۈستۈڭلارغا تۆككەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. 23 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى

ماگا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **24** ئى ئىنسان ئوغلى، شەھەرگە مۇنداق دېگىن: ـ غەزەپ چۈشكەن كۈندە سەن پاكلاندۇرۇلمىغان، يامغۇر چۈشمىگەن بىر زېمىنسەن. **25** تۈز ئوڭجىسىنى تىتما قىلدىغان، ھۆركىرەيدىغان شىردەك ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۆتكۈا سۈيقەست ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار جانلارنى يەۋېتىدۇ؛ خەزىنىلەرنى، قىممەتلىك نەرسىلىرنى بۇلۇۋالىدۇ؛ ئۇلار ئۆتكۈرسىدىكى تۇل خوتۇنلارنى كۆپەيتىگەكتە. **26** ئۇنىڭ كاھىنلىرى تەۋرات-قانۇنۇمنى بۇزۇۋېپ تاشلاپ، پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمنى بۇلغىغان؛ ئۇلار پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىي نەرسىلەرنى پەرق قىلمايدۇ؛ ئۇلار «شابات كۈن»لىرىمگە كۆزىنى يۇمۇپ يۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئارىسىدا ماگا بەتنام چاپلىنىدۇ. **27** ئۇنىڭ ئىچىدىكى شاھزادىلىرى خۇددى ئوڭجىسىنى تىتما قىلدىغان بۆرىلەردەك؛ ئۇلار قان تۆكۈشىدۇ، جانلارنى نابۇت قىلىشىدۇ، ھارام مەنپەئەتنى بۇلىشىدۇ. **28** ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىرى ئۇلارنىڭ [قىلمىشلىرىنى] «ھاك سۈۋاق» بىلەن ئاقارتقان، «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ!» دەپ ساختا كۆرۈنۈشلەرنى كۆرۈۋۈپلىپ، يال سىلىپ يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۇلارغا سۆز قىلغان ئەمەس. **29** زېمىندىكى ئاددىي پۇقرالارمۇ جەبىر-زۇلۇم قىلىشىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ؛ ئۇلار ئاجىز-نامراتلارنى بوزەك قىلىپ، مۇساپىرلارغا زۇلۇم سىلىپ ئۆزال قىلىدۇ. **30** مەن ئۇلار ئارىسىدىن تامىنى قايتىدىن ياسىتىپ بېرىدىغان، مېنى ئۇلارنىڭ زېمىنىنى ۋەيران قىلىشىمدىن ياندۇرىدىغان، ئۇنىڭ يېرىقىنى ئەتكۈدەك، مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدىغان ئارىچى بىر ئەزىمەتنى ئىزدەپ كەلدىم؛ بىراق ھېچبىرى تاپالمىدىم. **31** شۇڭا مەن قەھرىمنى ئۈستىگە تۆكىمەن؛ غەزەپىمنىڭ ئوتى بىلەن مەن ئۇلارنى ھالاك قىلىمەن؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرىنى ئۆز بېشىغا قايتۇرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

23 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماگا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بىر ئانىدىن تۇغۇلغان ئىككى ئايال بار ئىكەن؛ **3** ئۇلار مىسىر زېمىنىدا پاھىشىلىك قىلغان؛ ئۇلار ياشلىقتا پاھىشىلىك قىلغان؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ كۆكسىلىرى مىجىقلىنىپ، قىزلىق ئەمچەك توپچىلىرى سىلانغان. **4** ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى بولسا، چوڭىنىڭ ئوھولاھ، كىچىكىنىڭ ئوھولىباھ ئىدى؛ ئۇلار مېنىڭكى ئىدى؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلارنى تۇغقان. ساماريە بولسا ئوھولاھ، يېرۇسالىم ئوھولىباھدۇر. **5** ئوھولاھ مېنىڭكى بولغان تەقدىردىمۇ يەنە بۇزۇقلۇق قىلغان ـ ئۇ ئاشىقىلىرىغا، يەنى قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلەرگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەردە بولغان؛ **6** كۆك كىيىم كىيگەن، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار ئىدى. **7** ئۇ تۈز بۇزۇقلۇقىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بېغىشلىغان؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسۇرىيەنىڭ ئېسىلزادىلىرى ئىدى؛ ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى بارلىق قوزغاتقانلار بىلەن ۋە ئۇلارنىڭ بارلىق مەبۇدلىرى بىلەن ئۇ ئۆزىنى بۇلغىغان. **8** ئۇ يەنىلا مىسىردا بولغان پاھىشىلىقلىرىدىن ۋاز كەچمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ياشلىقىدا ئاشۇ يەردىكىلەر ئۇنىڭ بىلەن بىللە ياتتى، قىزلىق كۆكسىلىرىنى سىلاپ، ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئۇنىڭ ئۈستىگە تۆكتى. **9** شۇڭا مەن ئۇنى ئۆز ئاشىنىلىرىنىڭ، يەنى ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قوزغاتقان ئاسۇرىيەلەرنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ **10** ئۇلار ئۇنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلاپ، ئۇنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئېلىپ كېتىپ، ئۇنى قىلىچلاپ ئۆلتۈرۈۋەتتى؛ ئۇ ئايالار ئارىسىدا [يامان] ئاتاققا قالدى؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىپ جازالاندى. **11** ئۇنىڭ سىڭلىسى ئوھولىباھ بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ، ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدە ھەدىسىدىن تېخىمۇ بۇزۇق، پاھىشىلىقلىرى ھەدىسىنىڭكىدىن كۆپ بولۇپ كەتتى. **12** ئۇ تۈز قوشنىلىرى بولغان ئاسۇرىيلەرگە پەس ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قوزغاتقان؛ ئۇلار ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ھەشەمەتلىك ساۋۇت، فورمىلارنى كىيگەن، ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر ئىدى. **13** مەن ئۇنىڭ بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىنى كۆردۇم؛ ئۇلار ئىككىلىسى بىر يولۇق ئىدى. **14** ئۇ ئۇنىڭ پاھىشىلىقلىرىنى ئاشۇردى؛ چۈنكى ئۇ تامدا پەرەڭ بىلەن سۈرەتلەنگەن ئادەملەرنى، يەنى كالدىيلەرنىڭ رەسىملىرىنى كۆردى؛ **15** ئۇلارنىڭ بەللىرى پوتلار بىلەن ئورالغان، بېشىغا قۇيرۇقلۇق سەللىلەر كىيىلگەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى لەشكەر بېشىدەك، يەنى تۇغقانلار يۇرتى كالدىيەدىكى بابىلىقلارنىڭ قىياپىتىدە ئىدى. **16** ئۇ شۇئان ئۇلارغا قاراپ ئۇلارنىڭ شەھۋانىي ھەۋەسىنى قوزغىغان، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئىزدەپ كالدىيەگە ئەلچىلەرنى ئەۋەتكەن. **17** شۇنىڭ بىلەن بابىلىقلار ئۇنىڭغا، يەنى ئۇنىڭ ئاشىنىلىق ئورۇن-كۆرىلىرىگە يېقىن كېلىپ، ئۇنى ئۆز زىنالىرى بىلەن بۇلغىغان؛ ئۇ ئۆزىنى ئۇلار بىلەن بىللە بۇلغىغاندىن كېيىن ئۇلاردىن بىزار بولدى. **18** ئۇ ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى ئوچۇق قىلىپ، نومۇسىنى ئاشكارىلىشى بىلەن، جىنىم ھەدىسىدىن يىرگەنگەندەك ئۇنىڭدىنمۇ يىرگەندى. **19** بىراق ئۇ يەنە ئۆزىنىڭ ياشلىق كۈنلىرىنى، يەنى مىسىر زېمىنىدا بۇزۇقلۇق پاھىشىلىك قىلغان كۈنلىرىنى ئېسىگە كەلتۈرۈپ ئۆز بۇزۇقلۇقلىرىنى تېخىمۇ كۆپەيتتى. **20** ئۇنىڭ ئەرلىكى ئېشىپەك مەدەكلىردەك، مەنىسى ئاتلارنىڭكىدەك بولغان بابىلنىڭ پاھىشۋاز ئەركەكلىرىگە قاراپ ھەۋەسلىرى قوزغالدى. **21** سەن ياشلىقىڭدىكى بۇزۇقلۇقلىرىڭغا، يەنى ياشلىقىڭدا مىسىرلىقلارنىڭ ئەمچەكلىرىڭنى سىلىغىنىڭا يەنە تەشنا بولۇپ تەلۇرىدۇڭ. **22** شۇڭا، ئى ئوھولىباھ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار ـ مانا، مەن جىنىڭ ھازىر بىزار بولغان ئاشىنىلىرىڭنى ئۆزۈڭگە قارشى قوزغىتىمەن، ئۇلارنى سەن بىلەن قارشىلىشىشقا ھەممە تەرىپىڭدىن ئېلىپ كېلىمەن؛ **23** بابىلىقلار، بارلىق كالدىيلەر، پېكودلار، شوئالار، كوئاللار ھەمدە ئاسۇرىيلەرنىڭ ھەممىسىنى ئۇلار بىلەن تەڭ قوزغايمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى چىلىشكەن يىگىتلەر، ئەمەلدار-ھۆكۈمدارلار، ئۇلۇغ بەگلەر ۋە جانابلار، ھەممىسى ئاتقا مىنگەن چەۋەندازلاردۇر؛ **24** ئۇلار قورال-ياراقلار، جەڭ ھارۇۋلىرى، يۈك ھارۇۋلىرى ھەم زور بىر توپ خەلقلەر بىلەن ساگا قارشى چىقىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى ھەممە تەرىپىگە سىپار-قالقانلار ۋە دۇبۇلغالارنى كىيىپ ساگا قارشى سەپراس بولىدۇ؛ بېشىڭغا چۈشىدىغان تېگىشلىك جازانى ئۇلارغا تاپشۇرىمەن، ئۇلار ئۆز ھۆكۈملىرى بويىچە جازالايدۇ. **25** مەن مۇقەددەسلىكىمدىن چىققان غەزەپنى ساگا قارىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قەھر بىلەن سېنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. ئۇلار سېنىڭ بۇرنۇڭ ۋە قۇلاقلىرىڭنى كېسىۋېتىدۇ؛ سەندىن ئاخىرقى قالغانلار قىلىچلىنىدۇ؛ ئۇلار ئوغۇل-قىزلىرىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ؛ سەندىن يەنىلا قالغانلار ئوتتا يۇتۇۋېتىلىدۇ. **26** ئۇلار سەندىن كىيىم-كېچەكلىرىڭنى ئېلىۋېلىپ، گۈزەل زىبۇ-زىننەتلىرىڭنى بۇلايدۇ. **27** شۇنىڭ بىلەن مەن سەندە مىسىر زېمىنىدا باشلانغان بۇزۇقلۇقلىرىڭنى ۋە پاھىشىلىقلىرىڭنى توختىتىمەن؛ سەن بۇ ئىشلارغا يەنە تەلۇرمەيسەن، مىسىرنى قايتا ئەسلىمەيسەن. **28** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سېنى ئۆزۈڭ نەپرەتلەنگەنلەرنىڭ قولىغا، يەنى جىنىڭ يىرگەنگەنلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ **29** ئۇلار سېنى ئۆچمەنلىك بىلەن بىر تەرەپ قىلىپ، بارلىق ئەجىرلىرىڭنى ئېلىپ كېتىپ، سېنى ئۇغما-يالىڭاچ قالدۇرۇپ، پاھىشىلىقلىرىڭنىڭ نومۇسىنى ئاشكارىلايدۇ. سەن ئەللەر بىلەن پاھىشىلىك قىلغانلىقىڭ، ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى بىلەن ئۆزۈڭنى بۇلغىغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، سېنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭ ھەم پاھىشىلىقلىرىڭ بۇلارنى بېشىڭغا چۈشۈردى. **31** ھەدەڭنىڭ يولىدا ئۆزۈڭ ماڭغانىسەن، شۇڭا مەن ئۇنىڭدىكى قەدەھنى سېنىڭ قولۇڭغىمۇ ئۇتقۇزدۇم. **32** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ھەدەڭنىڭ قەدەھنى، چوڭقۇر ۋە چوڭ ئېر قەدەھنى سەنمۇ ئىچىسەن؛ سەن رەسۋا بولۇپ مازاق قىلىنىسەن، چۈنكى ئۇنىڭ ھەجمى چوڭدۇر؛ **33** سەن دەھشەتلىك ۋە ھالا كەت قەدەھى، يەنى ھەدەڭ

ساماریەنىڭ قەدەھى بىلەن مەستلىك ھەم دەرد-ئەلەمگە تولدۇرۇلىسەن؛ **34** سەن ئۇنى ئىچىۋېتىپ يەنە يالايسەن، ھەتتا ئۇنىڭ پارچىلىرىنمۇ غاجىلايسەن، ئاندىن كۆكسىلىرىڭنىمۇ يۇلۇپ تاشلايسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **35** شۇنىڭ ئۈچۈن رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن مېنى ئۇنتۇپ ئارقاڭغا تاشلۇۋەتكەنلىكىڭ ئۈچۈن، شۇڭا ئۆز بۇزۇقلۇقۇڭ ھەم پاھىشلىقلىرىڭنىڭ جازاسىنى كۆتۈرىسەن. **36** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، سەن ئوھولا ھ ۋە ئوھولىباماھ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرامسەن؟ ئەمدى ئۇلارغا ئۆز يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنى ئايان قىلىپ كۆرسەتكىن. **37** چۈنكى ئۇلار بۇزۇقلۇق قىلدى، قوللىرى قان بولدى، ئۇلار ئۆز بۇتلىرى بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ماڭا ئۇغقان ئۆز بالىلىرىنى ئۇلارنىڭ ئوزۇقى سۈپىتىدە قۇربانلىق قىلىپ ئوتكۈزۈپ بېغىشلىدى. **38** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار ماڭا شۇنداق ئىش قىلغانىكى، ئوخشاش بىر كۈندە ئۇلار مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاپ، «شابات كۈن»لىرىمنى بۇزغان. **39** چۈنكى ئۇلار ئۆز بالىلىرىمنى بۇتلىرىغا سويغان چاغدا، ئۇلار ئوخشاش بىر كۈندە مۇقەددەس جايىمنى بۇلغاشقا كىردى؛ مانا، ئۇلار مېنىڭ ئۆيۈم ئوتتۇرىسىدا شۇنداق قىلغان. **40** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئادەملەرنى يىراقتىن چاقىردى، ئۇلارنى ئېلىپ كېلىشكە ئەلچى ئەۋەتتى؛ مانا، ئۇلار كەلدى، سەن ئۇلارنى دەپ يۇيۇنۇپ، كۆز-قاشلىرىڭنا ئوسما قويۇپ، ئۆزۈڭنى زىبۇ-زىننەتلەر بىلەن پەردازلىدىڭ؛ **41** ھەشەمەتلىك بىر دىۋاندا ئولتۇردۇڭ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئۈستىگە مېنىڭ خۇشبۇيۇم ھەم زەيتۇن مېيىم قويۇلغان داستىخانى قويدۇڭ؛ **42** غەمسىز يۇرگەن بىر توپ كىشىلەرنىڭ ئاۋازى ئۇنىڭدا ئاڭلاندى، چۆپرەندە ئادەملەر بىلەن بىللە چۆل-بىياۋاندىن سىبائىيلارمۇ ئېلىپ كېلىندى؛ ئۇلار [ھەدە-سىڭلىنىڭ] قوللىرىغا بىلەرزۈكلەر، يېشىغا چىرايلىق تاجلارنى سالدى. **43** ئەمدى مەن زىنا-بۇزۇقلۇقلار بىلەن ئۆپراپ قېرىغان پاھىشە توغرۇلۇق: «ئۇلار ئەمدى ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلىۋەرسۇن، چۈنكى ئۇ ھەقىقەتەن [پاھىشە]» ـ دېدىم. **44** ـ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاھىشە ئايالغا يېقىنلاشقاندەك ئۇنىڭغا يېقىن بېرىپ بىللە ياتتى؛ ئۇلار شۇنداق قىلىپ ئوھولا ھ ۋە ئوھولىباماھ بۇ ئىككى بۇزۇق ئايالغا يېقىنلاشىپ بىللە ياتتى. **45** بىراق ھەققانىي ئادەملەر ئۇلارنى زىناخور ئايالالارنى ۋە قان تۆككۈچى ئايالالارنى جازالىغانغا ئوخشاش، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ؛ چۈنكى ئۇلار زىناخور ئايالالار، ئۇلارنىڭ قوللىرى قاندۇر. **46** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بىر توپ ئادەملەرنى ئۇلارغا قارشى چىقىرىپ ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلارنى ھەيرانغا ھەيدىتىتىشكە ۋە بۇلاڭچىلىق قىلىشقا تاپشۇرىمەن. **47** بۇ توپ كىشىلەر ئۇلارنى تاشلار بىلەن چالما-كېسىمەك قىلىپ، قىلىچلىرى بىلەن چېپىپ سويىدۇ؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىنى ئۇلتۇرىدۇ، ئۆيلىرىنى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىدۇ. **48** شۇنىڭ بىلەن مەن زېمىندا بۇزۇقلۇققا خاتىمە بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئايالالار سىلەردىن ساۋاق ئېلىپ سىلەرنىڭ بۇزۇقلۇقلىرىڭنى دورىمايدۇ. **49** ئۇلار بۇزۇقلۇقۇڭنى ئۆز بېشىڭغا قايتۇرۇپ چوڭشۇرىدۇ، ۋە سىلەر مەبۇدلىرىڭلارغا چېتىشلىق بولغان گۇناھلارنى كۆتۈرىسىلەر، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر.

24

توققۇزىنچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ كۈننى، دەل مۇشۇ كۈننىڭ چىسلاسىنى يېزىۋالغىن؛ چۈنكى دەل مۇشۇ كۈندە بابىلنىڭ پادىشاھى يېروسالېمنى مۇھاسىرىگە ئالدى. **3** ئاسىي جەمەتنىڭ ئالدىغا بىر تەمسىلنى قويۇپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «قازانىنى ئوتنىڭ ئۈستىگە قويۇڭلار، ئوت ئۈستىگە قويۇڭلار، ئۇنىڭغا سۇ قۇيۇڭلار، **4** گۆش پارچىلىرى، ھەربىر ئېسىل گۆش پارچىلىرىنى، پۇت ۋە قولنى ئۇنىڭغا يىغىپ سېلىڭلار، ئېسىل ئۈستىخانلارنىڭ قوشۇڭلار، **5** قوي پادىسىدىن ئەڭ ئېسىللىرىنى ئېلىڭلار، ئۈستىخانلارنى پىشۇرۇشقا ئۇنىڭ ئاستىغا ئوتۇن توپلاپ قويۇڭلار، ئۇنى قاتتىق قاينىتىڭلار، ئۇنىڭدىكى ئۈستىخانلار ئوبدان قاينىسۇن. **6** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا، يەنى دات باسقان قازانغا، ھېچ دېتى كەتمەيدىغان قازانغا ۋاي! ئۇنىڭدىكى ھەممىنى بىردىن-بىردىن ئال؛ ئۇنىڭغا ئېسىۋە چېكى تاشلانمىسۇن! **7** چۈنكى ئۇ تۆككەن قان ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ قانىنى توپا بىلەن كۆمگىلى بولغۇدەك يەرگە ئەمەس، بەلكى تاقىر تاش ئۈستىگە تۆكتى. **8** قەھرىمنى قوزغاش، ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن، ئۇ تۆككەن قانىنىڭ يېپىلماسلىقى ئۈچۈن تاقىر تاش ئۈستىگە قالدۇردۇم. **9** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قانخور شەھەرنىڭ ھالىغا ۋاي! مەنمۇ ئۇنىڭ ئوتۇن دۆۋىسىنى يوغان قىلىمەن! **10** ئوتۇننى دۆۋىلەڭلار، ئوتنى يېقىپ چۈنچىلاڭلار، گۆش ئوبدان پىشسۇن، دورا-دەرمەكلەرنى قوشۇڭلار، ئۈستىخانلار كۆيۈپ كەتسۇن! **11** ئاندىن قازانىنى قىزىتىپ، ئۇنىڭدىكى مىسنى قىپقىزىل قىلىڭلار، ئىچىدىكى داغ-كىرلار ئېرىتىلىپ، ئۇنىڭ دېتى چىقىرىۋېتىلىش ئۈچۈن ئۇنى قۇرۇق يېتى چوغلار ئۈستىگە قويۇڭلار! **12** ئۇنىڭ قىلغان ئاۋارىچىلىكلىرى مېنى يېرىتتى؛ لېكىن ئۇنىڭ قېلىن دېتى ئۇنىڭدىن كەتمىدى؛ شۇڭا ئۇنىڭ دېتى ئوتتا ئۈرىۋەرسۇن! **13** سېنىڭ پاسكىنچىلىككىڭدە بۇزۇق پاھىشىلىك باردۇر؛ مەن سېنى پاكىزلىماقچى بولدۇم، لېكىن سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايسەن دېدىك؛ ئەمدى قەھرىمنى ئۈستۈڭگە تۆكۈپ توختاتمىغۇچە سەن پاسكىنچىلىقتىن پاكىزلاندۇرۇلمايسەن. **14** مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم؛ ئۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ، مەن ئۇنى ئادا قىلىمەن؛ مەن نە ئۇنىڭدىن يانىمەن، نە ھېچ ساڭا ئىچىمنى ئاغرىتمايمەن، نە ئۇنىڭدىن تۆكۈنمەيمەن؛ ئۇلار سېنىڭ يوللىرىڭ ۋە قىلمىشلىرىڭ بويىچە ئۈستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايدۇ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **16** «ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنىڭ سۆيۈملۈك كۆز قارىچۇقۇڭنى بىر تۈرۈش بىلەن سەندىن ئېلىپ كېتىمەن؛ بىراق سەن ھېچ ماتەم تۇتما، ھېچ يىغلىما، ھېچ كۆز يېشى قىلما؛ **17** سۈكۈت ئىچىدە ئۆھ-زار تارتىسەن؛ ئۇلۇگۈچى ئۈچۈن ھېچ ھازا تۇتما؛ سەللەڭنى بېشىڭغا ئوراپ، كەشلىرىڭنى پۇتۇڭغا باغلىغىن؛ يۈزۈڭنىڭ تۈۋىنى يېپىۋەتمە، ئادەملەر ئېيىپەرگەن ناندىن يېمە». **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەتىگەندە خەلقىگە سۆز قىلدىم؛ كەچقۇرۇندا ئايالىم ئۆلدى. ئىككىنچى كۈنى ئەتىگەندە مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە ئىش قىلدىم. **19** ئەمدى خالايىق ماڭا: «سېنىڭ بۇ قىلغان ئىشلىرىڭنىڭ نېمىنى كۆرسەتكەنلىكىنى دېمەمسەن؟» دېدى. **20** مەن ئۇلارغا مۇنداق دېدىم: ـ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **21** ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن ئۆز مۇقەددەس جايىمنى، يەنى سەن يەخىرلەنگەن كۈچ-تايانچىڭنى، كۆزۈڭلارنى خۇشال قىلغۇچى، جېنىڭلار تەشنا بولغان نەرسىنى بۇلغاي دەۋاتىمەن؛ سىلەرنىڭ كەينىڭلاردا قالغان قىز-ئوغۇللار قىلىچ بىلەن يوقىلىدۇ. **22** شۇ تاپتا سىلەر مەن [ئەزاكىيال] ھازىر قىلغىنىمدەك قىلىسىلەر؛ سىلەر يۈزۈڭلارنىڭ تۈۋىنىنى يېپىمايسىلەر، ئادەملەر ئېيىپەرگەن ناندىن يېمەيسىلەر؛ **23** سەللەڭلار بېشىڭلاردا، كەشىڭلار ئاياغلىرىڭدا بولۇۋېرىدۇ؛ سىلەر ھېچ ماتەم تۇتمايسىلەر يا كى ھېچ يىغلىمايسىلەر؛ سىلەر قەبىھلىكلىرىڭلار ئىچىدە سولىشىپ، بىر-بىرىڭلارغا قارىشىپ ئۆھ-زار تارتىسىلەر. **24** شۇنداق قىلىپ ئەزاكىيالنىڭ ئۆزى سىلەرگە بېشارەت بولىدۇ؛ ئۇ قانداق قىلغان بولسا، سىلەر شۇنداق قىلىسىلەر؛ بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاندا، سىلەر مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **25** ـ ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن ئۇلاردىن

كۆچ-ئىستىھكامىنى، ئۇلار پەخريلەنگەن گۈزەل گۈھرىنى، سۈيۈملۈك كۆز قارىچۇقلىرىنى، جان-جىگىرى بولغان قىز-ئوغۇللىرىنى ئۇلاردىن مەھرۇم قىلىدىغان كۈندە، **26** ـ يەنى شۇ كۈندە، ساكا بۇ خەۋەرنى قۇلىقىڭغا يەتكۈزۈش ئۈچۈن بىر قاچىقۇن يېنىڭغا كەلمەمدۇ؟ **27** شۇ كۈندە ئاغزىڭ ئېچىلغان بولىدۇ، سەن بۇ قاچىقۇن بىلەن سۆزلىشىسەن، يەنە ھېچ گاچا بولمايسەن؛ شۇنداق قىلىپ سەن ئۇلارغا بېشارەت بولىسەن؛ ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

25 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ئامموناىيلارغا قارىتىپ، ئۇلارنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** ـ ئامموناىيلارغا مۇنداق دېگىن ـ رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ مۇقەددەس جايىم بۇلغانغاندا، ئىسرائىل زېمىنى ۋەيران قىلىنغاندا، يەھۇدا جەمەتى سۈرگۈن قىلىنغاندا سەن ئۇلارغا قاراپ: «ۋاھ! ياخشى بولدى!» دېگىنىڭ تۇيەيلىدىن، **4** ئەمدى مانا، مەن سېنى شەرقتىكى ئەللەرنىڭ ئىگىدارچىلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ ئۇلار سېنىڭ ئاراكىدا بارگاھ قۇرۇپ، ئاراكىدا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ؛ ئۇلار مېۋىلىرىڭنى يەپ، سۈتۈڭنى ئىچىدۇ. **5** مەن رابباھ شەھىرىنى تۆگىلەر ئۆچۈن ئوتلاق، ئامموناىيلارنىڭ يېرىنى قوي پادىلىرى ئۆچۈن ئارامگاھ قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **6** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى سەن ئىسرائىل زېمىنىغا قاراپ چاۋاك چېلىپ، پۇتۇڭنى تېپىچىكلىتىپ، قەلبىڭدىكى پۈتۈن تۆچمەنلىك بىلەن خۇش بولغانلىقىڭ تۇيەيلىدىن، **7** ئەمدى مانا، مەن تۇستۇڭگە قولۇمنى ئۇزارتىپ، سېنى ئەللەرگە ئولجا بولۇشقا تاپشۇرىمەن؛ مەن سېنى خەلقلەر ئىچىدىن ئۈزىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يوقىتىمەن؛ مەن سېنى ھالاك قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **8** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى موئاب ۋە سېئىرنىڭ: «يەھۇدا پەقەت بارلىق باشقا ئەللەر بىلەن ئوخشاش، خالاس» دېگىنى تۇيەيلىدىن، **9** شۇڭا مانا، مەن موئابنىڭ يېنىنى ـ چېگراسىدىكى شەھەرلەرنى، زېمىننىڭ پەخرى بولغان بەيت-يەشموت، بائال-مېئون ۋە كىرىئاتايىم شەھەرلىرىدىن باشلاپ يېرىپ ئاچىمەن؛ **10** ئۇلارنى ئامموناىيلارنىڭ زېمىنى بىلەن بىللە شەرقتىكى ئەللەرگە تاپشۇرىمەن؛ مەن ئامموناىيلارنىڭ يەنە ئەللەر ئارىسىدا ئەسلىمىسلىكى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئىگىدارلىقىغا تاپشۇرىمەن؛ **11** ۋە موئاب ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **12** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئېدوم يەھۇدا جەمەتىدىن ئۆچ ئېلىپ يامانلىق قىلىپ، شۇنىڭدەك ئېغىر گۇناھكار بولغىنى تۇيەيلىدىن، ئىنتىقام ئالغىنى تۇيەيلىدىن، **13** ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ئېدومغا قولۇمنى سوزىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنى زېمىنىدىن ئادەملەر ھەم ھايۋانلاردىن مەھرۇم قىلىمەن؛ مەن ئۇنى تېمان شەھىرىدىن تارتىپ ۋەيران قىلىمەن؛ ئۇلار دېدان شەھىرىگىچە قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن خەلقىم ئىسرائىلنىڭ قولى ئارقىلىق ئېدوم ئۈستىدىن ئۆز ئىنتىقامىمنى ئالىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ ئاچچىقىم ھەم قەھرىم بويىچە ئېدومدا ئىش قىلىدۇ؛ ئېدومىيلار مېنىڭ ئىنتىقامىمنىڭ تېمە ئىگەنلىكىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ فىلىستىيلەر ئىنتىقام نىيىتى بىلەن ھەرىكەت قىلىپ، كونا ئۆچمەنلىكى بىلەن يەھۇدانى يوقىتىلىي دەپ ئىچ-ئىچىدىن ئۆچ ئالغىنى تۇيەيلىدىن، **16** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن فىلىستىيەنلىك ئۈستىگە قولۇمنى ئۇزارتىمەن؛ مەن كەرەتىيلەرنى قىرىۋېتىمەن، دېڭىز بويىدىكىلەرنىڭ قالدۇقلىرىنىمۇ ۋەيران قىلىمەن. **17** مەن ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىلىك تەنبىھلەرنى چۈشۈرۈپ قاتتىق ئىنتىقام ئالىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن ئىنتىقام ئالغىنىمدا ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

26 ئون بىرنچى يىلى، ئاينىڭ بىرنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماكا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ يېروسالىم توغرۇلۇق: «ۋاھ! ياخشى بولدى! ئەللەرنىڭ دەرۋازىسى بولغۇچى ۋەيران بولدى! ئۇ ماكا قاراپ قايرىلىپ ئېچىلدى؛ ئۇنىڭ ۋەيران قىلىنشى بىلەن ئۇزۇمنى تويغۇزىمەن!» دېگىنى تۇيەيلىدىن، **3** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى تۇر، مەن ساكا قارشىمەن، دېڭىز دولقۇنلارنى قوزغىغاندەك، كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن قارشىلىشقا قوزغايمەن؛ **4** ئۇلار تۇرنىڭ سېپىللىرىنى بەربات قىلىپ، ئۇنىڭ مۇنارلىرىنى چېقىپ يوقىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىدىكى توپىلىرىنى قىرىپ تاشلاپ، ئۇنى تاقىر تاش قىلىپ قويىمەن. **5** ئۇ پەقەت دېڭىز ئوتتۇرىسىدىكى تورلار يېيىلىدىغان جاي بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار؛ ئۇ ئەللەر ئۈچۈن ئولجا بولۇپ قالىدۇ. **6** ئۇنىڭ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرى قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۇر بىلەن قارشىلىشىشقا بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار، يەنى «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى»نى، ئاتلار، جەڭ ھارۋىلىرى بىلەن، ئاتلىق چەۋەندازلار، قوشۇن ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن شىمال تەرىپىدىن چىقىرىپ ئېيىكلىمەن. **8** ئۇ قۇرۇقلۇقتا قالغان قىزلىرىنى قىلىچ بىلەن سويىدۇ، ساكا مۇھاسىرە پوتەيلىرىنى قۇرىدۇ، سېپىلنا چىقىدىغان دۆڭلۈكنى ياسايدۇ، ساكا قاراپ قالقانلىرىنى كۆتۈرىدۇ. **9** ئۇ سېپىللىرىڭغا بۇسكۇچى بازغانلارنى قارىتىپ تىكەيدۇ، قورال-پالتىلىرى بىلەن مۇنارلىرىڭنى چېقىپ غۇلىتىدۇ. **10** ئۇنىڭ ئاتلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇلارنىڭ كۆتۈرگەن چاڭ-توپىسى سېنى قاپلايدۇ؛ سېپىللىرى بۇسۇلۇگەن بىر شەھەرگە بۇسۇپ كىرگەندەك ئۇ سېنىڭ قوۋۇقلىرىڭدىن كىرگەندە، سېپىللىرىڭ ئاتلىق ئەسكەرلەرنىڭ، چاقلارنىڭ ھەم جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ ساداسى بىلەن تەۋرىنىپ كېتىدۇ. **11** ئاتلىرىنىڭ تۇياقلىرى بىلەن ئۇ بارلىق رەستە-كوچىلىرىڭنى چەيلەيدۇ؛ ئۇ پۇقرالىرىڭنى قىلىچ بىلەن قىرىدۇ، كۆپلۈك تۇۋرۇكلىرىڭ يەرگە يىقىلىدۇ. **12** ئۇلار بايلىقلىرىڭنى ئولجا، مال-تاۋارلىرىڭنى غەنىمەت قىلىدۇ؛ ئۇلار سېپىللىرىڭنى بۇزۇپ غۇلىتىپ، ھەشەمەتلىك ئۆيلىرىڭنى خارابە قىلىدۇ؛ ئۇلار سېنىڭ تاشلىرىڭ، ياغاچ-لىملىرىڭ ۋە توپا-چاڭلىرىڭنى دېڭىز سۈلىرى ئىچىگە تاشلايدۇ. **13** مەن ناخشىلىرىڭنىڭ ساداسىنى توگىتىمەن؛ چىلتارلىرىڭنىڭ ئاۋازى قايتىدىن ئاڭلانمايدۇ. **14** مەن سېنى تاقىر تاش قىلىمەن؛ سەن تورلار يېيىلىدىغان بىر جاي بولىسەن، خالاس؛ سەن قايتىدىن قۇرۇلمايسەن؛ چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق دېگەنمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** رەب پەرۋەردىگار تۇرغا مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن غۇلاپ كەتكىنىڭدە، يارىلانغانلار ئاھ-زارلىغىنىدا، ئوتتۇرۇڭدا قىرغىن-چاپقۇن قىلىنغاندا، دېڭىزنىڭ چەت ياقىلىرى تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ **16** دېڭىزدىكى شاھزادىلەر تەختىلىرىدىن چۈشۈپ، تونلىرىنى بىرياقتا تاشلاپ، كەشتىلىك كىيىم-كېچەكلىرىنى سېلىۋېتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىنى قورقۇنچ-تىترەك بىلەن پۈركەيدۇ؛ ئۇلار يەرگە ئولتۇرۇپ، ھېچ توختاۋسىز تىترەپ، ساكا قاراپ سارىاسىمگە چۈشىدۇ. **17** ئۇلار سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ ساكا مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئاھالىڭ دېڭىزدىكىلەردىن بولغان، داڭقى چىققان، دېڭىز ئۈستىدىن كۆچلۈك ھۆكۈم سۈرگەن، ئۆز ۋەھشەتلىرىڭنى بارلىق دېڭىزدا ئۇرۇۋاتقانلارغا سالغان شەھەر! سەن ۋە سەندا ئۇرۇۋاتقانلار نەقەدەر ھالاك بولغان! **18** ھازىر سېنىڭ

غۇلاپ كەتكەن كۆتۈكدە، دېگىز بويىدىكىلەر تىترەپ كېتىدۇ، دېگىزدىكى ئاراللار ۋە قىرغاقتىكىلەر سېنىڭ يوق بولۇپ كەتكىنىڭدىن دەككە-دۈككىگە چۈشۈپ قالدى». **19** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مەن سېنى ئادەمزاتسىز شەھەرلەردەك، خارابە شەھەر قىلغىنىمدا، مەن ئۈستۈڭگە دېڭىز چوڭقۇرلۇقلىرىنى چىقىرىپ سېنى چۆكۈرگىنىمدە، ئۆلۈغ سۈلار سېنى بېسىپ يايقاندا، **20** شۇ تاپتا مەن سېنى ھاكۇغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە چۈشۈرىمەن، قەدىمكى زاماندىكىلەرنىڭ قاتارىغا چۈشۈرىمەن؛ سېنى يەرنىڭ تەگلىرىدە تۇرغۇزىمەن؛ سېنىڭدە قايتىدىن ئادەمزات بولماسلىقى ئۈچۈن، سېنى قەدىمكى خارابىلەر ئارىسىغا، ھاكۇغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە بولۇشقا چۈشۈرىمەن؛ بىراق تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا بولسا گۈزەللىك تىكلەپ قويىمەن؛ **21** مەن سېنى باشقىلارغا بىر ئاگاھى-ۋەھشەت قىلىمەن؛ سەن قايتىدىن ھېچ بولمايسەن؛ ئۈلار سېنى ئىزدەيدۇ، بىراق سەن مەڭگۈگە تېپىلمايسەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

27 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، تۇر توغرۇلۇق بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ **3** ئى دېڭىزلارنىڭ كىرىش ئاغزىدا تۇرۇقلۇق، دېڭىز بويلىرىدىكى كۆپ ئەللەر بىلەن سودىلاشقۇچى، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئى تۇر، سەن «مېنىڭ گۈزەللىكىم كامالەتكە يەتتى!» دېدىڭ. **4** سېنىڭ چېگرالىرىڭ بولسا دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىدى؛ سېنى ياسىغانلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزدى. **5** ئۈلار بارلىق تاختايلىرىڭنى سېنىردىكى قارىغايلاردىن ياسىغان؛ ساڭا موما ئۈچۈن ئۈلار لۇئاندىن كېدىر دەرىخىنى ئېپكەلگەن؛ **6** پالاقلىرىڭنى باشانىدىكى دۇب دەرەخلىرىدىن ياسىغان؛ پالۇباڭنى سەمىشت دەرەخلىرىدىن ياساپ، كۆپىروس دېڭىز بويىدىكى پىل چىشى بىلەن نەقىشلىگەن. **7** يەلكىنىڭ مىسىردىن كەلتۈرۈلگەن كەشتىلىك لىباستىن ياسالغان، تۇ ساڭا تۇغ بولغان؛ سايۋىنىڭ بولسا دېڭىز بويىدىكى ئېلىشاھدىكى كۈك ۋە سۈسۈن رەختلەردىن ئىدى؛ **8** زىدوندىكىلەر ھەم ئاۋۋادتىكىلەر سېنىڭ پالاق تۇرغۇچىلىرىڭ ئىدى؛ سەندە بولغان دانىشمەنلەر، ئى تۇر، سېنىڭ يول باشلىغۇچىلىرىڭ ئىدى. **9** گەبالدىكى ئاقساقاللار ۋە ئۇنىڭ دانىشمەنلىرى سەندە بولۇپ، كاۋاكلىرىڭنى ئېتەتتى؛ دېڭىز-ئوكياندىكى بارلىق كېمىلەر ۋە ئۈلارنىڭ دېڭىزچىلىرى مال ئالماشتۇرۇشقا يېنىڭغا كېلەتتى. **10** پارسلار، لۇدتىكىلەر، لۇئىيەدىكىلەر قوشۇنغا تىزىلىنىپ، سېنىڭ لەشكەرلىرىڭ بولغان؛ ئۈلار قالقان-دۇبۇلغىلىرىنى ئۈستۈڭگە ئېسىپ، سېنى ھەيۋەتلىك قىلغان؛ **11** ئاۋۋادتىكىلەر قوشۇنىڭ بىلەن ھەر تەرىپىڭدە سېپىللىرىڭدا تۇرۇپ كۆزەتتە بولغان؛ گاممادتىكىلەرمۇ مۇنارلىرىڭدا تۇرغان؛ ئۈلار قالقان-قوراللىرىنى ئەترابىڭغا، سېپىللىرىڭغا ئېسىپ قويغان؛ ئۈلار گۈزەللىكىڭنى كامالەتكە يەتكۈزگەن؛ **12** تاۋارلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن تارشىش ساڭا خېرىدار بولغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۈلار كۈمۈش، تۆمۈر، قەلەي، قوغۇشۇن تېگىشىپ بەرگەن. **13** جاۋان، تۇبال ۋە مەشەك سەن بىلەن سودا قىلغان؛ ئۈلار تاۋارلىرىڭغا ئادەملەرنىڭ جانلىرى، مىس قاچا-قازانلارنى تېگىشكەن. **14** توگارماھ جەمەتىدىكىلەر مەھسۇلاتلىرىڭ ئۈچۈن ئاتلار، جەڭ ئاتلىرى ۋە قېچىرلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **15** دېداندىكىلەر سەن بىلەن سودىلاشقان؛ دېڭىز بويلىرىدىكى كۆپ خەلق ساڭا خېرىدار بولغان؛ ئۈلار ساڭا دەندان، ئەبنۇس ياغىچىنى تۈلىگەن؛ **16** سۈريە قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن ساڭا خېرىدار بولغان؛ ئۈلار مەھسۇلاتلىرىڭغا ماۋى ياقۇتلار، سۈسۈن رەختلەرنى، كەشتىلەرنى، نەپىس كاناپ رەختلەرنى، مارجانلارنى، قىزىل ياقۇتلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **17** يەھۇدا ۋە ئىسرائىل زېمىنىدىكىلەردىنمۇ سەن بىلەن سودىلاشقۇچىلار بولغان؛ تاۋارلىرىڭغا ئۈلار مىننىتىنىڭ بۇغدايلىرى، پىچىنلەر، ھەسەل، زەيتۇن مېيى، مەلھەم دورىلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **18** دەمەشق قول ھۈنەرلىرىڭنىڭ مول بولغانلىقىدىن، ھەرخىل بابىلقىرىڭ تۈپەيلىدىن ساڭا خېرىدار بولۇپ ساڭا خەلبوننىڭ شارابلىرىنى، ئاق يۈڭلارنى تېگىشىپ بەرگەن. **19** ۋېدان ۋە تۈزالدىن چىققان جاۋاندىكىلەر مەھسۇلاتلىرىڭغا سوقۇلغان تۈمۈر، قوۋزاقدارچىن، ئېگىرنى تېگىشكەنىدى. **20** دېدان ساڭا ئات توقۇملىرىنى تېگىشىپ بەرگەن؛ **21** ئەرەبىستان ۋە كېداردىكى بارلىق شاھزادىلەر ساڭا خېرىدار بولدى؛ ساڭا پاخلالنلار، قوچقارلار ۋە تۈچكىلەرنى تېگىشىپ بەرگەن. **22** شېبا ھەم رائاماھدىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ مەھسۇلاتلىرىڭغا ئۈلار ھەرخىل سەرخىل تېتىتقۇلار، قىممەتلىك جاۋاھىراتلار ۋە ئالتۇن ئالماشتۇرۇپ بەرگەن. **23** ھاران، كانىەھ، ئېدەندىكىلەر ۋە شېبا، ئاشۇر، خىلمادتىكى سودىگەرلەر سەن بىلەن تىجارەت قىلغان؛ **24** ئۈلار ساڭا ھەشەمەتلىك كىيىم-كېچەك، سۈسۈن رەختلەر ۋە كەشتىلەر، رەڭۗۋرەڭ گىلەملەرنى تېگىشىپ بەرگەن؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى تۈگۈنچەكلىنىپ تانا-ئارغامچىلار بىلەن چېڭ باغلىنىپ، بازارىڭغا كىردى. **25** تارشىشتىكى كېمىلەر تاۋارلىرىڭنى كۆتۈرگەن كاروانلاردەك بولغان؛ شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكيانىنىڭ باغرىدا مال بىلەن تولدۇرۇلۇپ، ئىنتايىن ئېغىرلىشىپ كەتكەنسەن؛ **26** سېنىڭ پالاق تۇرغۇچىلىرىڭ سېنى ئۆلۈغ سۈلارغا ئاپاردى؛ شەرق شامىلى سېنى دېڭىز-ئوكيانىنىڭ باغرىدا پارە-پارە قىلىۋەتتى؛ **27** سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭ، بازارلىرىڭ، دېڭىزچىلىرىڭ ۋە يول باشلىغۇچىلىرىڭ، كاۋاكلىرىڭنى ئەتكۈچىلەر، سەن بىلەن سودىلاشقان سودىگەرلەر، سەندە بولغان بارلىق لەشكەرلىرىڭ، جۈملىدىن ئاراگدا توپلانغان ئادەملەرنىڭ ھەممىسى سەن تۈرۈلۈپ كەتكەن كۈنۈگدە تۈرۈلۈپ دېڭىز-ئوكيانىنىڭ قوينىغا غەرق بولۇپ كېتىدۇ. **28** يول باشلىغۇچىلىرىڭنىڭ ئاھ-زارلىرىدىن دالادىكىلەر تەۋرەپ كېتىدۇ. **29** پالاق ئورغۇچىلارنىڭ ھەممىسى، دېڭىزچىلار، دېڭىزدا بارلىق يول باشلىغۇچىلار تۈز كېمىلىرىدىن چۈشىدۇ؛ ئۈلار قۇرۇقلۇقتا تۇرىدۇ؛ **30** ئۈلار ساڭا قاراپ ئاۋازىنى ئاگلىتىپ، قاتتىق ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ؛ ئۈلار توپا-چاڭ چىقىرىپ بېشىغا چاچىدۇ؛ ئۈلار كۈللەر ئىچىدە ئېغىنايدۇ. **31** ئۈلار سېنى دەپ چاچلىرىنى چۈشۈرۈپ تۈزلىرىنى تاز قىلىپ، بۇز كىيىملەرگە ئورايدۇ؛ ئۈلار قاتتىق ماتەم تۈتۈپ سەن ئۈچۈن زور دەرد-ئەلەم ئىچىدە يىغلايدۇ. **32** ئۈلار ئاھ-زارلىرىنى كۆتۈرگىنىدە سەن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئوقۇپ، سەن توغرۇلۇق ھازا قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇر دېڭىز-ئوكيانلار ئوتتۇرىسىدا، ھازىر جىمجىت قىلىنغان! ئەسلى كىم ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلەيتتى؟ **33** مەھسۇلاتلىرىڭ دېڭىز-ئوكيانلاردىن ئۆتۈپ كەتكەندە، سەن كۆپ خەلقلەرنى قانائىتلەندۈرگەن؛ بايلىقلىرىڭ ۋە تاۋارلىرىڭنىڭ مولۇقى بىلەن يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى بېيىتقانسەن. **34** سەن سۈلارنىڭ چوڭقۇر تېگىدە دېڭىز-ئوكيانلار تەرىپىدىن پارە-پارە قىلىنغاندا، تاۋارلىرىڭ ھەم ئاراگدا بولغان توپ-توپ ئادەملىرىڭۗز ئۆرۈلۈپ غەرق بولۇپ كەتتى. **35** بارلىق دېڭىز بويىدىكىلەر ساڭا قاراپ ئالاقزادە بولغان؛ ئۈلارنىڭ پادىشاھلىرى دەھشەت قورقۇپ، ئۈلارنىڭ يۈزلىرىنى سۈر باسقان. **36** خەلقلەر تارىسىدىكى سودىگەرلەر ساڭا قاراپ «ئۈش-ئۈش» قىلدى؛ سەن ئۈزۈلۈك بىر ۋەھشەت ئىدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن».

28 پەرۋەردىگارنىڭ سۈزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، تۇرنىڭ شاھزادىسىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئۈزۈكۈنى چوڭ ئۈتۈپ: «مەن بىر ئىلاھتۇرمەن؛ مەن خۇدانىڭ تەختىگە، يەنى دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ باغرىدا ئولتۇرىمەن»، دېگەنسەن؛ (بىراق سەن ئىنسان، خۇدا ئەمەسسەن!) سەن ئۈز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى

دەپ ئویلاپ قالدىڭ. 3 مانا، سەن دانىيالدىن داناسەن، ھېچقانداق سىر سەندىن يوشۇرۇن ئەمەس، 4 دانالىقىڭ ۋە ئەقلىڭ بىلەن سەن بايلىقلارغا ئىگە بولدۇڭ، ئالتۇن-كۈمۈشنى خەزىنىلىرىڭگە توپلاپ قويدۇڭ، 5 تىجارەتتە بولغان زور دانالىقىڭ بىلەن بايلىقلىرىڭنى ئاۋۇتتۇڭ، بايلىقلىرىڭ تۆپەيلىدىن تۆرۈڭنى چوڭ تۇتتۇڭ. ـ 6 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سەن تۆز كۆڭلۈڭنى خۇدانىڭ كۆڭلى دەپ ئويلاپ كەتكەنلىكىڭدىن، 7 ئەمدى مانا، مەن يات ئادەملەر، يەنى ئەللەرنىڭ دەھشىتىنى ئۈستۈڭگە ئېپكېلىمەن، ئۇلار دانالىقىڭنىڭ پارلاقلىقىنى يوقىتىشقا قىلىچلىرىنى سۇغۇرۇپ، شان-شەرىپىڭنى بۇلغايدۇ، 8 ئۇلار سېنى ھاڭگا چۈشۈرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سەن دېڭىز-ئوكيانلارنىڭ قوينىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ ئۆلۈمىدە ئۆلىسەن. 9 ئەمدى سېنى ئۆلتۈرگۈچىنىڭ ئالدىدا: «مەن خۇدا» ـ دەمسەن؟ بىراق سەن ئۆزۈڭنى سانچىپ ئۆلتۈردىغانلىقى قولى ئاستىدا تەڭرى ئەمەس، ئىنسان بولۇپ چىقىسەن. 10 سەن يات ئادەملەرنىڭ قولىدا خەتنە قىلىنمىغانلارغا لايىق بولغان ئۆلۈم بىلەن ئۆلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلغان»، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 11 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 12 ئى ئىنسان ئوغلى، تۈرنىڭ پادىشاھى توغرۇلۇق ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ بۇ مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۆنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سەن، كامالەتنىڭ جەۋھىرى بولغان، دانالىققا تولغان، گۈزەللىكتە كامالەتكە يەتكەنسەن. 13 سەن ئېدەم باغچىسى، يەنى خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغانسەن؛ ھەربىر قىممەتلىك تاشلار، يەنى قىزىل ياقۇت، سېرىق گۆھەر ۋە ئالماس، بېرىل ياقۇت، ئاق ھېقىق، ئانارتاش، كۆك ياقۇت، زۇمرەت ۋە كۆك قاشتاش ساڭا يۆگەك بولغان؛ ياقۇت كۆزلىرىڭ ۋە نەققاشلىرىڭ ئالتۇن ئىچىگە ياسالغان، سەن يارىتىلغان كۈنۈڭدە ئۇلار تەييارلانغاندى. 14 سەن بولساڭ مەسىھلەنگەن مۇھاپىزەتچى كېرۇب ئىدىڭسەن، چۈنكى مەن سېنى شۇنداق بېكىتكەنىدىم؛ سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس تېغىدا بولغانسەن؛ سەن ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدا يۈرەتتىڭ؛ 15 سەن يارىتىلغان كۈندىن بېرى، سەندە قەبىھلىك پەيدا بولغۇچە، يوللىرىڭدا مۇكەممەل بولۇپ كەلگەنىدىڭ. 16 قىلغان سودىلىرىڭنىڭ كۆپ بولغانلىقىدىن سەن زورلۇق-زۇمبۇلۇق بىلەن تولۇپ، گۇناھ سادىر قىلغان؛ شۇڭا مەن سېنى خۇدانىڭ تېغىدىن ھارام نەرسە دەپ تاشلىۋەتكەنىمەن؛ مەن سېنى، ئى مۇھاپىزەتچى كېرۇب، ئوتلۇق تاشلار ئارىسىدىن ھەيدەپ يوقاتقانىمەن؛ 17 سېنىڭ كۆڭلۈڭ گۈزەللىكىڭ بىلەن تەكەببۇرلىشىپ كەتتى؛ پارلاقلىقىڭ تۆپەيلىدىن سەن دانالىقىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن سېنى يەرگە تاشلىۋەتتىم؛ پادىشاھلار سېنى كۆرۈرۈپ يېتىشى ئۈچۈن مەن سېنى ئۇلار ئالدىدا ياتقۇزدۇم. 18 سېنىڭ قەبىھلىكلىرىڭنىڭ كۆپلۈكى تۆپەيلىدىن، قىلغان سودا-ئۆتۈنلىرى تۆپەيلىدىن، تۆز مۇقەددەس جايلىرىڭنى بۇلغىغانسەن؛ مەن تۆزۈڭدىن بىر ئوتنى چىقاردىم، ئۇ سېنى كۆيدۈرۈپ يەۋەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن ساڭا قاراپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆز ئالدىدا، مەن سېنى يەردە قالغان كۈللەرگە ئايلاندۇرۇۋەتتىم. 19 سېنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى ساڭا قاراپ ساراسىمىدە قالدۇ؛ سەن تۆزۈڭ بىر ۋەھشەت بولۇپ قالدىڭ، ئەمدى قايتىدىن بولمايسەن». 20 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 21 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى زىدونغا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ 22 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ساڭا قارشى، ئى زىدون؛ تۆزۈم ئارا ئۇلۇغلىنىمەن؛ مەن ئۆنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، تۆزۈمنى ئۇنىڭدا پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 23 مەن ئۇلارغا ۋابانى ئەۋەتسەم، ئۇلارنىڭ كوچىلىرىدا قان ئاققۇزىمەن؛ ئۇنىڭغا قارشى چىققان قىلىچنىڭ ھەر ئەتراپىدا بولغانلىقىدىن ئوتتۇرىسىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەر يېقىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ 24 ئۇلار يەنە ئىسرائىل جەمەتىنى كۆزگە ئىلىغان ئەتراپىدىكىلەر ئارىسىدا، ئىسرائىل ئۈچۈن ئادەمنى سانجىغۇچىچە جىغان ياكى دەرد-ئەلەملىك تىكەن بولمايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». 25 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن ئۇلار تارقىتىلغان ئەللەر ئارىسىدىن ئىسرائىل جەمەتىنى قايتىدىن يىغقىنىمدا، ئۇلاردا ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مەن ئۆز قۇلۇم بولغان ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئۆزىنىڭ زېمىنىدا ئولتۇرىدۇ؛ 26 ئۇلار ئۇنىڭدا تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە ياشاپ، ئۈيلەرنى سېلىپ ئۈزۈمزارلارنى تىكىدۇ؛ مەن ئۇلارنى كۆزگە ئىلمايدىغان ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىغىنىمدا، ئۇلار تىنچ-ئامانلىق ئىچىدە ئۆرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ».

29

ئوننىنچى يىل، ئوننىنچى ئاينىڭ ئون ئىككىنچى كۈنىدە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنگە قارىتىپ ئۇنى ۋە مىسىرنىڭ بارلىق ئەھلىنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنۇ سۆزلەرنى دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئى ئۇ-ئۇزۇگە: «بۇ دەريا ئۆزۈمنىڭكى، مەن ئۇنى ئۆزۈم ئۈچۈن ياراتقانمەن» دېگۈچى بولغان، ئۇ ئۇ دەريالىرى ئوتتۇرىسىدا ياتقان يوغان ئەجدىھا مىسىر پادىشاھى پىرەۋن، مانا، مەن ساڭا قارشىمەن! 4 مەن قارماقلارنى ئېڭىكلىرىڭگە سېلىپ، دەريالىرىڭدىكى بېلىقلارنى ئۇ قاسراقلىرىڭغا چاپلاشتۇرۇپ سېنى دەريالىرىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىرىمەن؛ دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلار قاسراقلىرىڭغا چاپلىشىدۇ. 5 مەن سېنى، يەنى سەن ۋە دەريالىرىڭدىكى بارلىق بېلىقلارنى چۆل-باياۋانغا تاشلايمەن؛ سەن دالاغا چۈشۈپ يېقىلىسەن. ھېچكىم سېنى يىغمايدۇ، دەپنە قىلمايدۇ؛ مەن سېنى يەر يۈزىدىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنىڭ ئۇزۇقى بولۇشقا تەقدىم قىلىمەن. 6 شۇنىڭ بىلەن مىسىردا بارلىق ئۇرۇق-ئۇقانلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئىسرائىل جەمەتىگە «قومۇش ھاسا» بولغان. 7 ئۇلار سېنى قول بىلەن ئۇتقاندا، سەن يېرىلىپ، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل مۇرىلىرىنى تىلىۋەتتىڭ؛ ئۇلار ساڭا تايانغاندا، سەن سۇنۇپ، پۈتكۈل بەللىرىنى مىتكۈت قىلىۋەتتىڭ». 8 ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۈستۈڭگە بىر قىلىچ چىقىرىپ، سەندىكى ئىنسان ۋە ھايۋانلارنى قىرىۋېتىمەن. 9 مىسىر زېمىنى ۋەيرانە ۋە خارابىلەر بولۇپ قالىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ چۈنكى پىرەۋن: «نىل دەريىسى مېنىڭكى، مەن ئۇنى ياراتقانمەن» دېگەنىدى. 10 شۇڭا مانا، مەن ساڭا ھەم سېنىڭ دەريالىرىڭغا قارشىمەن؛ مەن مىسىر زېمىننى مىگدولدىن سەۋەنگىچە، يەنى ئېفىئوپىيەنىڭ چېگرا-سىغىچە پۈتۈنلەي خارابە-ۋەيرانە قىلىۋېتىمەن. 11 قىرىق يىل ئىچىدە، ئىنسانىنىڭ ياكى ھايۋانلىنىڭ ئايىغى ئۇنى بېسىپ ئۆتمەيدۇ ۋە ئۇنىڭدا ھېچ ئادەم ئولتۇرمايدۇ. 12 مەن مىسىر زېمىننى ۋەيرانە قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىمەن؛ ۋە ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا قىرىق يىل ۋەيران بولىدۇ؛ مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋېتىمەن؛ ئۇلارنى مەملىكەتلەر ئارىسىغا ئاتىسىمەن. 13 بىراق رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قىرىق يىلنىڭ ئاخىرىدا مەن مىسىرلىقلارنى تارقىتىلغان ئەللەردىن يىغىپ قايتۇرىمەن؛ 14 مەن مىسىرنى سۈرگۈندىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى پاتروس زېمىنىغا، يەنى ئۆزۈلغان زېمىنغا قايتۇرىمەن؛ ئۇلار شۇ يەردە ئۆزىدە بىر مەملىكەت بولىدۇ. 15 ئۇ مەملىكەتلەر ئارىسىدا ئەڭ تۆۋەن تۇرىدۇ؛ ئۇ قايتىدىن ئۇنىڭ باشقا ئەللەر ئۈستىگە كۆتۈرىمەيدۇ؛

مەن ئۆلارنى پەسەيتسەنكى، ئۆلار قايتىدىن باشقا ئەللەر ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرمەيدۇ. **16** [مىسىر] قايتىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ تاياقچىسى بولمايدۇ، ئەكسىچە ئۆلار دائىم ئىسرائىل ئۆچۈن ئۆتىنگۈدىن پاناھ ئىزدەيدۇ گۈناھىنىڭ ئەسلەتمىسى بولىدۇ، ئاندىن ئۆلار مېنىڭ رەب پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ». **17** يىگىرمە يەتتىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسار تۈرغا جەڭ قىلىشتا قوشۇننى قاتتىق جاپالىق ئەمگەككە سالدى؛ شۇنىڭ بىلەن ھەربىر باش تاقىر بولۇپ كەتتى، ھەربىر مۇرە سۈركىلىپ يېغىر بولۇپ كەتتى؛ بىراق نە ئۇ نە قوشۇنى تۈر بىلەن قارشىلاشقان ئەمگەكتە ھېچقانداق ھەق ئالمىدى؛ **19** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن مىسىر زېمىنىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارغا تەقدىم قىلىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭ بايلىقلىرىنى ئېلىپ، ئوجىسىنى بۇلاپ، غەنىمىتىنى ئۆتۈپ ئېلىپ كېتىدۇ؛ بۇلار ئۇنىڭ قوشۇنى ئۈچۈن ئىش ھەققى بولىدۇ. **20** مەن ئۇنىڭغا [تۈرغا] جەڭ قىلغانلىقى ئىش ھەققى ئۈچۈن مىسىر زېمىنىنى تەقدىم قىلدىم؛ چۈنكى ئۇلار مېنى دەپ ئەجىر قىلدى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ مەن شۇ كۈنىدە ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بىر مۈڭگىز ئۈستۈرۈپ چىقىرىمەن، ۋە سەن [ئەزاكىيالنىڭ] ئاغزىگىنى ئۇلار ئارىسىدا ئاچىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

30

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سىلەر داد-پەريات سېلىپ: «ۋاي شۇ كۈنۈ!» ـ دەڭلار!» ـ دېگىن. **3** چۈنكى كۈن يېقىنلاشتى، بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى، بۇلۇتلار قاپلانغان كۈن يېقىنلاشتى؛ ئۇ ئەللەرنىڭ ېپشىغا چۈشىدىغان كۈندۈر. **4** شۇنىڭ بىلەن بىر قىلىچ مىسىر ئۈستىگە چۈشىدۇ؛ ئۇلتۇرۇلگەنلەر مىسىردا يېقىلغاندا، ئۇنىڭ زور بايلىقلىرى بۇلىنىپ كەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇللىرى ئۆرۈلۈپ چۈشكەندە، ئېغىز-پىيەلىكلەر دەردە-ئەلەم تارتىدۇ. **5** ئېغىز-پىيە، پۇت، لۇد، بارلىق ئەرەبىيە، لۇبىيە ۋە ئەھدە قىلىنغان زېمىندىكىلەرمۇ مىسىر بىلەن بىللە قىلىچلىنىدۇ. **6** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مىسىرنى قوللايدىغانلار يېقىلىدۇ؛ ئۇنىڭ كۈچىدىن بولغان پەخرى يەرگە چۈشىدۇ؛ مىگدولدىن سەۋەنگىچە بولغان خەلق قىلىچلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **7** ـ ئۇلار ۋەيران قىلىنغان زېمىنلار ئارىسىدا ۋەيران قىلىنىدۇ؛ ئۇنىڭ شەھەرلىرى خارابە قىلىنغان شەھەرلەر ئارىسىدا ياتىدۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن، مەن مىسىرغا ئوت سالغىنىمدا، ئۇنىڭ ياردەمىدە بولغانلار سۈندۈرۈلگاندا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **9** شۇ كۈنى ئەلچىلەر ئېغىز-پىيەنى قورقۇتۇش ئۈچۈن كېمىلەردە ئولتۇرۇپ مەندىن چىقىدۇ؛ مىسىرنىڭ ېپشىغا چۈشكەن كۈندەك ئۇلارغىمۇ ئازاب-ئوقۇبەت چۈشىدۇ، مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ! **10** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يەنە مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى بابىل پادىشاھى نېبوقادنەسارنىڭ قولى بىلەن تۈگىتىمەن. **11** ئۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن كەلگەن خەلقى، يەنى ئەللەرنىڭ ئارىسىدىكى ئەڭ دەھشەتلىك زېمىنى ھالاك قىلىشقا ئېلىپ كېلىنىدۇ؛ ئۇلار مىسىر بىلەن قارشىلىشقا قىلىچلارنى سۇغۇرۇپ، زېمىننى ئولتۇرۇلگەنلەر بىلەن تولدۇرىدۇ. **12** مەن نىل دەريالىرىنى قۇرۇتىمەن، ۋە زېمىننى رەزىل ئادەملەرنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدا تۇرغان ھەممىنى يات ئادەملەرنىڭ قولىدا ۋەيرانە قىلىمەن؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلغان». **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن نوف شەھىرىدىن بۇتلارنى يوقىتىمەن، ئويغان مەبۇدلارنىمۇ يوقىتىمەن؛ مىسىر زېمىندىن قايتىدىن شاھزادە بولماس؛ مەن مىسىر زېمىنىنى قورقۇنچقا چۈشۈرىمەن. **14** مەن پاتروس شەھىرىنى ۋەيرانە قىلىپ، زوئان شەھىرىدە ئوت سالىمەن، نو شەھىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن. **15** مىسىرنىڭ ئىستىھكامى بولغان سىن شەھىرىنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى توكىمەن؛ نو شەھىرىنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنى قىرىۋېتىمەن. **16** مەن مىسىردا بىر ئوت سالىمەن؛ سىن ئازابلاردىن تولغىنىپ كېتىدۇ؛ نو شەھىرى بۇسۇلدۇ، نوف شەھىرى ھەر كۈنى ياۋلارغا يۇزلىنىدۇ. **17** ئاۋەن ۋە پىبەسەت شەھەرلىرىدىكى يىگىتلەر قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ شەھەرلەر سۈرگۈن قىلىنىدۇ. **18** مېنىڭ شۇ يەردە مىسىرنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرىنى سۇندۇرغىنىمدا، تاھپانەس شەھىرىدە كۈن قاراڭغۇلىشىدۇ؛ ئۇنىڭدا تۇز كۆچىدىن بولغان پەخرى يوقىلىدۇ؛ بىر بۇلۇت ئۇنى قاپلايدۇ؛ ئۇنىڭ قىزلىرى سۈرگۈن قىلىنىدۇ. **19** مەن شۇنداق قىلىپ مىسىر ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ جازالايمەن؛ ۋە شۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ». **20** ئون بىرىنچى يىلى، بىرىنچى ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **21** ئى ئىنسان ئوغلى، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەئۇننىڭ بىلىكىنى سۇندۇردۇم، ۋە مانا، ئۇ داۋالىنىشقا تېڭىلمىدى، ياكى قىلىچ ئۇنۇشقا تېڭىش بىلەن كۈچەيتىلمىدى. **22** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنغا قارشىمەن؛ مەن ئۇنىڭ بىلەكلىرىنى، ھەم كۈچلۈك بولغىنىنى ھەم سۇندۇرۇلغان بىلىكنى ئۈزۈۋېتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن قىلىچنى قولدىن چۈشۈرىمەن؛ **23** مىسىرلىقلارنى ئەللەرگە تارقىتىۋېتىمەن، مەملىكەتلەر ئارىسىغا تارىتىمەن. **24** مەن بابىل پادىشاھىنىڭ قولىنى كۈچەيتىپ، قىلىچمىنى ئۇنىڭ قولىغا ئوتقۇزىمەن؛ مەن پىرەئۇننىڭ بىلەكلىرىنى سۇندۇرىمەنكى، ئۇ بابىل پادىشاھى ئالدىدا ئەجىلى توشقان يارىلانغان ئادەمدەك ئاھ-زارلار بىلەن ئىڭرايدۇ. **25** مەن بابىل پادىشاھىنىڭ بىلەكلىرىنى كۈچەيتىمەن، ۋە پىرەئۇننىڭ بىلەكلىرى ساڭگىلاپ قالىدۇ؛ مەن ئۇز قىلىچمىنى بابىل پادىشاھىنىڭ قولىغا ئوتقۇزغىنىمدا، ئۇ ئۇنى مىسىر زېمىنى ئۈستىگە سوزغىنىدا، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ؛ **26** ۋە مەن مىسىرلىقلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىمەن، مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىتىمەن؛ ۋە ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىگەنلىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

31

ئون بىرىنچى يىلى، ئۈچىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەئۇنگە ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىگە مۇنداق دېگىن: ـ ئەمدى سەن بۇيۇكلۇكۈڭدە كىم سەن بىلەن تەڭ بولالايدۇ؟ **3** مانا، ئاسۇريەمۇ لىۋانىدىكى بىر كېدىر دەرىخى ئىدى، ئۇنىڭ ئورمانلىققا سايە بەرگەن گۈزەل شاخلىرى بولۇپ، ئۇ ئىنتايىن ئېگىز بويلۇق ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۈچى بۇلۇتلارغا تاقاشقانىدى؛ **4** سۇلار ئۇنى يوغان قىلىپ، چوڭقۇر بۇلاقلار ئۇنى ئېگىز قىلىپ ئۈستۈرگەندى؛ ئېرىقلىرى ئۇنىڭ ئۇۋىدىن، ئەترابىدىن ئېقىپ ئوتەتتى، ئۇلار ئۇز ئوستەكلىرىنى دالادىكى بارلىق دەرەخلەرگىچە ئەۋەتكەندى. **5** شۇنىڭ بىلەن، ئۇ بىخلانغان ۋاقىتتا، مول سۇلار بىلەن ئېگىزلىكى بارلىق دەرەخلەردىن ئېگىز بولغان، ئۇنىڭ شاخلىرى كۆپەيگەن ۋە شاخچىلىرى ئۇزۇن بولغان؛ **6** ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلىغان، شاخچىلىرى ئاستىدا دالادىكى بارلىق جانۋارلار باللىغان؛ ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا بارلىق ئۇلۇغ ئەللەر ياشىغان. **7** شۇنداق بولۇپ ئۇنىڭ شاخلىرى كېڭىيىپ، ئۇ بۇيۇكلۇكىدە گۈزەللەشكەن؛ چۈنكى ئۇنىڭ يىلتىزلىرى مول سۇلارغا يەتكەن. **8** خۇدانىڭ باغچىسىدىكى كېدىر دەرەخلەرمۇ ئۇنى يوسالمايتى؛ قارىغايلار ئۇنىڭ شاخلىرىدەك، چىنار دەرەخلىرى ئۇنىڭ شاخچىلىرىدەكمۇ

كەلەيتتى؛ خۇدانىڭ باغچىسىدىكى ھېچقانداق دەرەخ گۈزەللىكتە ئۇنىڭغا ئوخشىمايتتى. **9** مەن ئۇنى شاخلىرىنىڭ كۆپلۈكى بىلەن گۈزەل قىلغانىمەن؛ خۇدانىڭ باغچىسىدا بولغان بارلىق دەرەخلەر، يەنى ئېدەمدىكى دەرەخلەر ئۇنىڭدىن ھەسەت قىلغانىدى. **10** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى ئۆز ئۆزىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئۆچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرۇپ ئۆزارتقانلىقى، ئېگىزلىكىدىن كۆگلىنىڭ تەكەببۇرلاشقانلىقى تۆپەيلىدىن، **11** ئەمدى مەن ئۇنى ئۇزۇل-كېسىل بىر تەرەپ قىلىشقا ئۇنى ئەللەرنىڭ تارىسىدىكى مۇستەبتىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ مەن ئۇنى رەزىللىكى تۆپەيلىدىن ھەيدەپ چەتكە قاققانىدىم. **12** يات ئادەملەر، يەنى ئەللەر تارىسىدىكى ئەڭ ۋەھشىيلەر ئۇنى كېسىپ تاشلىدى. شاخلىرى تاغلار ۋە بارلىق جىلغالارغا يېقىلىپ، ئۇنىڭ شاخچىلىرى زېمىندىكى بارلىق جىرالارغا سۇندۇرۇلۇپ ياتىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى خەلقلەر ئۇنىڭ سايىسىدىن چېقىپ ئۇنىڭدىن نېرى كەتتى. **13** ئۇنىڭ يېقىلغان غولى ئۈستىگە ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار قونۇپ ياشايدۇ؛ دالادىكى بارلىق جانۋارلار شاخلىرى ئۈستىدە تۇرىدۇ. **14** يۇنىڭ مەقسىتى، سۇلاردىن سۈغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۆزىنى ئېگىز كۆتۈرمىسۇن، ياكى ئۆچىنى بۇلۇتلارغا تاقاشتۇرمىسۇن، ياخشى سۇغىرىلىدىغان دەرەخلەرنىڭ ھېچبىرى ئۇنداق ئېگىزلىككە كۆتۈرۈلمىسۇن ئۇچىغىدىن؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلۈمگە بېكىتىلگەن ـ يەرنىڭ تەگلىرىگە چۈشۈشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ، ئۆلىدىغان ئادەم بالىلىرىنىڭ، ھاڭغا چۈشىدىغانلارنىڭ قاتارىدىدۇر. **15** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۇ تەھتىساراغا چۈشكەن كۈندە، مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بىر ماتەم ئۆتكۈزغانىمەن؛ چوڭقۇر سۇلارنى ئېتىۋېتىپ ئۇنىڭ بۇلاق-ئېرىقلىرىنى توسۇۋۇتكەنىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئۆلۈغ سۇلىرى تىزگىنلەنگەن. مەن لۇبانىنى ئۇنىڭ ئۈچۈن قارىلىق كىيگۈزدۈم؛ ئۇنىڭ ئۈچۈن دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى. **(Sheol h7585) 16** مەن ئۇنى ھاڭغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە تەھتىساراغا تاشلىۋەتكىنىمدە، ئۇنىڭ يېقىلغان چاغىدىكى ساداسى بىلەن ئەللەرنى تەۋرىتىۋەتتىم؛ شۇنىڭ بىلەن ئېدەم باغچىسىدىكى بارلىق دەرەخلەر، لۇباندىكى سەرخىل ۋە ئەڭ ئېسىل دەرەخلەر، ياخشى سۇغىرىلغان ھەممە دەرەخلەر يەر تەگلىرىدە تۇرۇپ تەسەللى تاپقان. **(Sheol h7585) 17** ئۇنىڭ سايىسىدە تۇرغانلار ۋە ئەللەر تارىسىدا ئۇنى قوللايدىغانلار ئۇنىڭ بىلەن ئەڭ تەھتىساراغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ يېنىغا چۈشكەن. **(Sheol h7585) 18** قېنى ئېيتە، ئېدەم باغچىسىدىكى دەرەخلەرنىڭ قايىسىسى شان-شەرەپ ۋە گۈزەللىكتە سەن [مىسىرغا] تەڭ كېلەلەيتتى؟ بىراق سەنمۇ ئېدەم باغچىسىدىكى دەرەخلەر بىلەن تەڭ يەر تەگلىرىگە چۈشۈرۈلىسەن؛ سەن خەتنە قىلىنمىغانلار تارىسىدا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر بىلەن بىللە ياتىسەن؛ مانا بۇ پىرەئۇن ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ نېسىۋىسىدۇر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

32

ئون ئىككىنچى يىلى، ئون ئىككىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىر پادىشاھى پىرەئۇن ئۈچۈن بىر مەرسىيەنى ئاغزىڭغا ئېلىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ سەن ئۆزۈڭنى ئەللەر تارىسىدا بىر شىرنا ئوخشاتقانسەن، بىراق سەن دېڭىز-ئوكيانلار تارىسىدىكى بىر ئەجدىھاسەن، خالاس، سەن پالاقلىشىپ ئېرىقلىرىڭنى ئېشىپ تاشتۇرۇپ، سۇلىرىنى ئاياغلىرىڭ بىلەن چالغىتىپ، دەريالىرىنى لېيىتىپ قويدۇڭ. **3** ـ ئەمدى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كۆپ ئەللەرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئالدىدا ئۆز تورۇمنى ئۈستۈڭگە يېيىپ تاشلايمەن؛ ئۇلار سېنى تورۇمدا ئۆتۈپ تارتىشىدۇ. **4** مەن سېنى قۇرۇقلۇقتا قالدۇرۇپ، دالاغا تاشلايمەن؛ ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلارنى ئۈستۈڭگە قوندۇرۇپ، يەر يۈزىدىكى جانۋارلارنى سېنىڭدىن تويۇندۇرىمەن؛ **5** گۈشۈڭنى تاغلار ئۈستىگە قويىمەن، جىلغىلارنى پۈتكۈل ئەزايىڭ بىلەن تولدۇرىمەن؛ **6** مەن قېنىڭنىڭ ئېقىشلىرى بىلەن زېمىنى ھەتتا تاغلارغىچىمۇ سۇغىرىمەن؛ جىرالار سەن بىلەن توشۇپ كېتىدۇ. **7** نۇرۇڭنى تۇچۇرگىنىمدە، مەن ئاسمانلارنى توسۇۋېتىمەن، يۇلتۇزلارنى قارا قىلىمەن؛ قۇياشنى بۇلۇت بىلەن قاپلايمەن، ئاي نۇر بەرمەيدۇ. **8** ئاسمانلاردىكى بارلىق پارلايدىغان نۇرلارنى ئۈستۈڭدە قارا قىلىپ، زېمىنىڭگە قاراڭغۇلۇقنى قاپلايمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **9** مەن ئەللەر تارىسغا، يەنى سەن تونۇمىغان مەملىكەتلەر تارىسغا سېنىڭ ھالاكىتىن [قالغان ئادەملىرىڭنى] ئېلىپ كەتكىنىمدە، كۆپ ئەللەرنىڭ يۈرىكىنى بىئارام قىلىمەن؛ **10** مەن كۆپ ئەللەرنى سەن بىلەن ئالاقزادە قىلىمەن، ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرى ساڭا قاراپ دەھشەتلىك قورقىشىدۇ؛ مەن قىلىچىمنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئويناتقىنىمدا، يەنى سېنىڭ يېقىلغان كۈنىڭدە ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز جان قايغۇسىدا ھەر دەقىقە تەۋرىنىدۇ. **11** ـ چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بابىل پادىشاھىنىڭ قىلىچى ئۈستۈڭگە چېقىدۇ. **12** پالۋانلارنىڭ قىلىچلىرى بىلەن مەن سېنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىڭنى يېقىتىمەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەللەر تارىسىدىكى مۇستەبتىلەردۇر؛ ئۇلار مىسىرنىڭ پەخرىنى يوقىتىدۇ، ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى قۇرۇتۇۋېتىلىدۇ. **13** مەن زور سۇلار بويىدىن بارلىق ھايۋانلىرىنىمۇ ھالاك قىلىمەن؛ ئىنسان ئايىغى قايتىدىن ئۇلارنى چالغىتمايدۇ، ھايۋانلارنىڭ تۇياقلىرى قايتىدىن ئۇلارنى لېيىتمايدۇ. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلارنىڭ سۇلىرىنى تىندۇرىمەن؛ ئۇلارنىڭ ئېرىقلىرىنى سۈپىسۈزۈك مايدەك ئاقتۇرىمەن، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ـ مەن مىسىر زېمىنىنى ۋەيرانە قىلغىنىمدا، زېمىن ئۆزىنىڭ بارلىقىدىن مەھرۇم بولغىنىدا، مەن ئۇنىڭدىكى بارلىق تۇرۇۋاتقانلارنى تۇرۇۋۇتكىنىمدە، ئەمدى ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **16** ـ يۇ بىر مەرسىيە؛ ئۇلار ئۇنى ئوقۇيدۇ ـ ئەللەرنىڭ قىزلىرى ماتەم قىلىپ ئۇنى ئوقۇيدۇ؛ مەرسىيەنى ئۇلار مىسىر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىگە ئوقۇيدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **17** ئون ئىككىنچى يىلى، ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە [يەنە] شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **18** ئى ئىنسان ئوغلى، مىسىرنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى ئۆچۈن ئاھ-زار چەككىن؛ شۇنىڭدەك ئۇلارنى، يەنى ئۇنى كۆچلۈك ئەللەرنىڭ قىزلىرى بىلەن بىللە تۇۋاقنىڭ ھاڭغا چۈشىدىغانلارغا ھەمراھ بولۇشقا يەر تەگلىرىگە چۈشۈرۈپ تاشلىۋەت؛ **19** گۈزەللىكتە سەن كىمدىن ئارتۇق ئىدىڭ؟ ئەمدى چۈشۈپ، خەتنە قىلىنمىغان بىلەن بىللە يات! **20** ئۇلار قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر تارىسغا يېقىلىدۇ؛ قىلىچ سۇغۇرۇلدى، ئۇ ۋە ئۇنىڭ توپ-توپ ئادەملىرىنىڭ ھەممىسى سۆرەپ ئاپىرىۋېتىلىدۇ! **21** ئەمدى پالۋانلارنىڭ ئارىسىدىكى باتۇر-ئەزىمەتلەر تەھتىسارانىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرۇپ [مىسىر] ۋە ئۇنى قوللىغانلارغا سۆز قىلىدۇ: ـ«مانا، ئۇلار چۈشتى، ئۇلار جىم ياتىدۇ ـ خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر!». **(Sheol h7585) 22** ـ مانا، شۇ يەردىدۇر ئاسۇريە ۋە ئۇنىڭ يېغىلغان قوشۇنى؛ ئۇنىڭ گۆرلىرى ئۆز ئەتراپىدىدۇر؛ مانا ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **23** ئۇلارنىڭ گۆرلىرى چوڭقۇر ھاڭنىڭ تېگىدىدۇر؛ ئۇنىڭ يېغىلغان قوشۇنى ئۆز گۆرى ئەتراپىدا تۇرىدۇ؛ ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ۋەھشەت سالغانلار ـ بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان. **24** مانا ئېلام ۋە ئۇنىڭ گۆرلىرى ئەتراپىدا تۇرغان ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆلتۈرۈلگەن، قىلىچلانغان، ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان پېتى يەر تەگلىرىگە چۈشكەنلەر ـ يەنى تىرىكلەرنىڭ زېمىنىدا ئادەملەرگە ئۆز ۋەھشىتىنى سالغانلار! بىراق ھازىر

ئۇلار ھاكۆغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە چۆمىدۇ. **25** كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆچۈن ئۇلتۇرۇلگەنلەر ئارىسىدا، توپ-توپ ئادەملىرى ئارىسىدا بىر ئورۇن راسلىغان؛ خەلقىنىڭ گۆرلىرى ئۇنىڭ ئەتراپىدىدۇر، ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلچلانغانلار، شۇنگا ئۇلار ھاكۆغا چۈشكەنلەر بىلەن بىللە ئىزا-ئاھانەتكە قالدۇ؛ ئۇلار ئۇلتۇرۇلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدۇ ـ گەرچە تىرىكلەرنىڭ زېمىندا ئۇلارنىڭ ۋەھشىتى ئادەملەرگە سېلىنغان بولسىمۇ! **26** مانا شۇ يەردە مەشھەك بىلەن ئۆيال بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى بىلەن تۇرىدۇ؛ ئۇلارنىڭ گۆرلىرى ئۇز ئەتراپىدىدۇر؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى خەتنە قىلىنمىغانلار، قىلچلانغانلار ـ گەرچە ئۇلار تىرىك ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىندا ئۇز ۋەھشىتىنى ئادەملەرگە سالغان بولسىمۇ! **27** ئۇلار جەڭ قوراللىرى بىلەن تەھتىساراغا چۈشكەن، قىلىچلىرى ئۇز بېشى ئاستىغا قويۇلغان، خەتنە قىلىنمايى ئۆرۈۋېيىقلىغان پالۋانلار ئارىسىدا ياتمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قەبىھلىكلىرى ئۇز ئۈستىخانلىرى ئۈستىدە بولىدۇ ـ گەرچە ئۇلار تىرىكلەرنىڭ زېمىندا باتۇرلارغىمۇ ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ! (Sheol h7585) **28** سەن [پىرەۋئۈن] خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا تارمار بولۇپ، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىدا ياتىسەن. **29** مانا شۇ يەردە ئېدوم، ئۇنىڭ پادىشاھلىرى، بارلىق شاھزادىلىرىمۇ؛ ئۇلار كۈچلۈك بولسىمۇ، قىلىچلانغانلار بىلەن بىللە ياتقۇزۇلدۇ؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىدا، ھاكۆغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە ياتىدۇ. **30** مانا شىمالدىكى شاھزادىلەر، ھەممىسى؛ مانا بارلىق زىدوندىكلەر، ئۇلتۇرۇلگەنلەر بىلەن بىللە چۈشكەن؛ گەرچە ئۇز كۈچى بىلەن ۋەھشەت سالغان بولسىمۇ، ئۇلار ھازىر خىجالەتتە قالدى؛ ئۇلار خەتنە قىلىنمىغان بولۇپ، قىلىچلانغانلار ئارىسىدا يېتىپ، ھاكۆغا چۈشىدىغانلار بىلەن بىللە خىجالەتكە قالدۇ. **31** پىرەۋئۈن بۇلارنى كۆرىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇنىڭ قىلىچلانغان توپ-توپ ئادەملىرى توغرۇلۇق، يەنى ئۇنىڭ ۋە قوشۇنى توغرۇلۇق ئۇلاردىن تەسەللى تاپىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **32** ـ گەرچە مەن ئۇنىڭ ۋەھشىتىنى تىرىك ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ زېمىنىغا سالدۇرغان بولساممۇ، بىراق ئۇ خەتنە قىلىنمىغانلار ئارىسىغا، قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئارىسىغا ياتقۇزۇلدۇ، ـ يەنى پىرەۋئۈن ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

33

ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە سۆز يەتكۈزۈپ ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ مەن قىلىچنى مەلۇم بىر زېمىن ئۈستىگە چىقارغىنىمدا، زېمىندىكى خەلق ئۇز ئارىسىدىن بىر ئادەمنى تېپىپ ئۇنى كۆزەتچى بېكىتسە، ـ **3** ئۇ قىلىچنىڭ زېمىن ئۈستىگە چىققانلىقىنى كۆرۈپ، كاناي چېلىپ خەلقنى ئاگاھلاندۇرسا، **4** كىمدىكىم كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىسا، قىلىچ كېلىپ ئۇنى ئېلىپ كەتسە، ئەمدى ئۇنىڭ قېنى ئۇز بېشى ئۈستىگە بولىدۇ. **5** ئۇ كاناي ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئاگاھنى ئالمىغان؛ شۇنگا ئۇنىڭ قېنى ئۇزىگە بولىدۇ؛ ئۇ ئاگاھ ئالغان بولسا، جېنىنى قۇتقۇزغان بولاتتى. **6** بىراق كۆزەتچى قىلىچنىڭ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، كاناي چالماي، خەلقنى ئاگاھلاندۇرمىسا، ئەمدى قىلىچ كېلىپ ئۇلار ئارىسىدىن بىراۋنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۇز قەبىھلىكىدە ئېلىپ كېتىلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۇچۈن مەن كۆزەتچىدىن ھېسىاب ئالىمەن. **7** ئەمدى، ئى ئىنسان ئوغلى، مەن سېنى ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كۆزەتچى دەپ بېكىتكەنمەن؛ سەن مېنىڭ ئاغزىمدىن خەۋەر ئاڭلاپ، ئۇلارغا مەندىن ئاگاھ يەتكۈزىسەن. **8** مەن رەزىل ئادەمگە: «ئى رەزىل ئادەم، سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، ۋە ئۇنۇڭ بۇ رەزىلنى يولدىن ياندۇرۇشقا سۆز قىلمايى ئۇنى ئاگاھلاندۇرمىساڭ، ئۇ رەزىل ئۇز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ قېنى ئۇچۈن سەندىن ھېسىاب ئالىمەن. **9** بىراق سەن رەزىلنى يولدىن يېنىش توغرۇلۇق ئاگاھلاندۇرساڭ، ئۇ يولدىن يانمىسا، ئۇ ئۇز قەبىھلىكىدە ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۇنۇڭ ئۇز جېنىگىنى قۇتقۇزۇپ قالىسەن. **10** ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىگە سۆز قىلىپ: ـ سىلەر: «بىزنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىمىز ۋە گۇناھلىرىمىز بېشىمىزدىدۇر، بىز ئۇلار بىلەن زەئىپلىشىپ كېتىۋاتىمىز؛ ئەمدى بىز قاندىقۇ ھاياتقا ئېرىشىمىز؟» دەيسىلەر. **11** ئۇلارغا سۆزۈمنى يەتكۈزۈپ: «مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن رەزىل ئادەمنىڭ ئۆلۈمىدىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوقتۇر؛ پەقەت ئۇلارنى رەزىل يولدىن يېنىپ ھاياتقا ئېرىشىشۈن دەيمەن؛ رەزىل يوللىرىڭلاردىن يېنىڭلار، يېنىڭلار! نېمىشقا ئۆلگۈڭلار كېلىدۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟!» ـ دېگىن. **12** ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەرگە مۇنداق دېگىن: ـ ھەققانىي ئادەمنىڭ ھەققانىيلىقى ئاسىيلىق قىلغان كۈندە ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ؛ ھەم رەزىل ئادەم بولسا، ئۇ ئۇز رەزىللىكىدىن يانغان كۈندە رەزىللىكىدىن يېقىلمايدۇ؛ ھەققانىي ئادەم گۇناھ سادىر قىلغان كۈندە، ئۇ ئەسلىدىكى ھەققانىيلىقى بىلەن ھاياتنا ئۈرىۋەرمەيدۇ. **13** مەن ھەققانىيغا: «سەن بەرھەق ھاياتقا ئېرىشىسەن» دېگىنىمدە، ئۇ ئۇز ھەققانىيلىقىغا تايىنىپ قەبىھلىك سادىر قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭ ھەققانىي ئىشلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ؛ ئەكسىچە ئۇ ئۇتكۈزگەن قەبىھلىكى تۈپەيلىدىن ئۆلىدۇ. **14** ئەمدى مەن رەزىلگە: «سەن چوقۇم ئۆلىسەن» دېسەم، بىراق ئۇ گۇناھىدىن يېنىپ، كۆز ئالدىمدا ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزسە ـ **15** رەزىل ئادەم قەرزگە كاپالەتكە ئالغان نەرسىنى قايتۇرۇپ بەرسە، ـ بۇلاڭچىلىقتا ئالغانىنى قايتۇرۇپ بەرسە ـ قەبىھلىك سادىر قىلماي، ھايات بەلگىلىمىلىرىدە ماڭسا ـ ئەمدى ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ، ئۇ ئۆلمەيدۇ. **16** ئۇنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىدىن ھېچقايسىسى ئەسلەتمەيدۇ؛ ئۇ ئادالەت ۋە ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزگەن ـ ئۇ بەرھەق ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **17** بىراق ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر: «رەبنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيدۇ؛ ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ يولى بولسا ھەممىگە باراۋەر ئەمەس. **18** ھەققانىي ئادەم ئۇز ھەققانىيلىقىدىن يېنىپ، قەبىھلىكنى سادىر قىلسا، ئۇ بۇنىڭدا ئۆلىدۇ. **19** رەزىل ئادەم ئۇز رەزىللىكىدىن يېنىپ، ئادالەت ۋە ھەققانىيلىق يۈرگۈزسە، بۇ ئىشلاردىن ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. **20** لېكىن سىلەر: «رەبنىڭ يولى ھەممىگە باراۋەر ئەمەس» دەيسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى، مەن ھەرقايسىڭلارغا ئۇز يوللىرىڭلار بويىچە ئۈستۈڭلارغا ھۆكۈم چىقىرىمەن! **21** ۋە شۇنداق بولدىكى، سۈرگۈن بولغان ئون ئىككىنچى يىلى، ئوننىنچى ئاينىڭ بەشىنچى كۈنىدە، يېرۇسالېمدىن قاچقان بىرسى يېنىمغا كېلىپ: «شەھەر بۇسۇلدى!» ـ دېدى. **22** ئەمدى قاچقان ئادەمنىڭ يېتىپ كېلىشىنىڭ ئالدىنقى ئاخشىمىدا پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قونغاندى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاغزىمنى ئېچىپ قويدى؛ ئاغزىم ئېچىلىپ، مەن يەنە گاچا بولمىدىم. **23** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **24** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل زېمىنىدىكى خارابە جايلاردا ئۇرۇۋاتقانلار: «ئىبراھىم پەقەت بىر ئادەم ئۇرۇۋېتىۋېتىپ زېمىنغا مىراس بولغاندى؛ بىراق بىز كۆپ ئادەممىز؛ ئەمدى زېمىن بەرىبىر بىزگە تەقدىم قىلىندى» ـ دەپ ئېيتىۋاتىدۇ. **25** شۇنگا ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «سىلەر گۆشنى قان بىلەن يەيسىلەر، سىلەر ئۇز مەبۇدلىرىڭلارنى باش كۆتۈرۈپ ئىزدەيسىلەر، سىلەر قان ئۇتكۈزۈۋاتىسىلەر؛ ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟ **26** سىلەر قىلىچىڭلارغا تايىنىسىلەر، سىلەر يىرگىنچلىك ئىشلارنى چىقىرىسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۇز قوشنىسىنىڭ ئايالىغا بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ. ئەمدى سىلەر زېمىنغا مىراس بولامسىلەر؟». **27** ئۇلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، بەرھەق، خارابە جايلاردا ئۇرۇۋاتقانلار قىلىچلىنىپ يېقىلىدۇ؛ دالادا قالغانىنى ياۋايى ھايۋانلارنىڭ يەۋېتىشكە تاپشۇرىمەن؛ ئىستىھكاملار ۋە غارلاردا ئۇرغانلارمۇ

ۋابا كېسىلدىن تۈلدۈ. 28 مەن زېمىننى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن؛ تۈنۈك كۆچىدىن بولغان پەخرى يوقىلىدۇ؛ ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ۋەيرانە بولىدۇكى، تۇلاردىن تۇتۇكۇچى هېچبىر تادەم بولمايدۇ. 29 تۇلارنىڭ يۇرگۈزگەن يىرگىنچلىك قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن مەن زېمىننى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلغىنىمدا تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. 30 ـ ئەمدى سەن بولساڭ، ئى ئىنسان ئوغلى، ئەل-يۇرتۇڭدىكىلەر هەردائىم سېنى ئاغزىغا ئېلىپ تۇيىلىرىنىڭ تاملىرىنىڭ يېنىدا ۋە دەرۋازىلاردا سۆزلەپ بىر-بىرىگە هەم هەربىرى تۇز قېرىندىشىغا سەن توغرۇلۇق: «قېنى بېرىپ، پەرۋەردىگاردىن نېمە سۆز باركىن، ئاگلاپ كېلەيلى!» ـ دەيدۇ. 31 تۇلار جامائەت سۈپىتىدە يېنىڭغا كېلىپ، مېنىڭ خەلقىمنىڭ سۈپىتىدە ئالدىڭدا ئولتۇرىدۇ؛ تۇلار سۆزلىرىڭنى ئاگلايدۇ، بىراق تۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ تۇلار ئاغزى بىلەن ساڭا مۇهەببەت كۆرسىتىدۇ، بىراق كۆڭلى هارام مەنپەئەتكە تارتىدۇ؛ 32 مانا، سەن تۇلار ئۈچۈن پەقەت يېقىملىق ئاۋاز بىلەن،سازلىرى ئوبدان تەڭشىلىپ ئېيتىلغان مۇهەببەت ناخشىسىسەن، خالاس؛ تۇلار سۆزلىرىڭنى ئاگلايدۇ، بىراق تۇلارغا ئەمەل قىلمايدۇ. 33 ئەمدى بۇنىڭ هەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلغىنىدا (تۇ بەرهەق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ!) تۇلار بىر پەيغەمبەرنىڭ تۇلارنىڭ ئارىسىدا بولغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ.

34 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، بېشارەت بېرىپ ئىسرائىلنى باققۇچى پادىچىلارنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ پادىچىلارغا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ تۇزلىرىنلا بېقىۋاتقان ئىسرائىلنىڭ پادىچىرىنىڭ هالىغا ۋاي! پادىچىلارنىڭ پادىسىنى ئوزۇقلاندۇرۇش كېرەك ئەمەسمۇ؟ 3 سىلەر يېغىنى تۇزۇڭلار يەيسىلەر، يۇڭىنى تۇزۇڭلار كىيىسىلەر، بوردالغان ئېسىل مالنى سويىسىلەر، لېكىن قويلارنى باقمايسىلەر. 4 ئاجىزلارنى كۈچەيتمىدىڭلار، كېسەللەرنى ساقايتمىدىڭلار، زەخمىلەنگەنلەرنى تېڭىپ قويمىدىڭلار، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرۇپ ئەكەلمىدىڭلار، ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ بارمىدىڭلار، ئەكسىچە سىلەر زوراۋلۇق-زۇلمۇلۇق ۋە رەهىمسىزلىك بىلەن تۇلار ئۈستىدىن هۆكۈم سۈرۈپ كەلگەنسىلەر. 5 تۇلار پادىچىسىز بولۇپ تارقىلىپ كەتتى؛ تۇلار تارقىلىپ كېتىپ دالادىكى بارلىق هايۋانلارغا ئوزۇق بولۇپ كەتتى. 6 مېنىڭ قويلىرىم بارلىق تاغلار ئارىسىدىن، هەر يۇقىرى ئېگىزلىك ئۈستىدە ئېنىپ كەتتى؛ مېنىڭ قويلىرىم پۈتكۈل يەر يۈزىگە تارقىپ كەتتى، بىراق تۇلارنى تېپىشقا تىرىشقۇچى ياكى ئىزدىگۈچى يوق ئىدى. 7 شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلاڭلار: ـ 8 مەن هاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قويلىرىمنىڭ پادىچىسى بولمىغاچقا، تۇلار ئۈچۈ بولۇپ قالدى، دالادىكى هەربىر هايۋانغا ئوزۇقۇم بولدى؛ چۈنكى مېنىڭ پادىچىلىرىم تۇز پادامنى ئىزدىمەيدۇ، تۇلار پەقەت تۇزلىرىنى باقىدۇ، مېنىڭ قويلىرىمنى باقمايدۇ. 9 ـ شۇڭا، ئى پادىچىلار، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاگلاڭلار! 10 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن پادىچىلارغا قارشىمەن، مەن تۇز قويلىرىمنىڭ هېسابىنى تۇلاردىن ئالىمەن، ۋە تۇلارنى پادىنى بېقىشتىن توختىتىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پادىچىلار تۇزلىرىنىمۇ باقمايدۇ؛ ۋە مەن قويلىرىمنى تۇلارغا يەنە ئوزۇق بولمىسۇن ئۈچۈن تۇلارنىڭ ئاغزىدىن قۇتۇلدۇرىمەن. 11 چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئۆزۈم تۇز قويلىرىمنى ئىزدەپ تۇلارنىڭ هالىنى سورايمەن؛ 12 پادىچى تۇزىنىڭ قويلىرى ئارىسىدا، تاراپ كەتكەن قويلارنى تېپىپ باققاندەك، مەنمۇ قويلىرىمنى ئىزدەپ باقىمەن؛ تۇلار بۇلۇتلۇق قاراڭغۇ كۈندە تارىلىپ كەتكەن هەربىر جايلاردىن مەن تۇلارنى قۇتۇلدۇرىمەن. 13 مەن تۇلارنى خەلقلەردىن ئېپكېلىمەن، تۇلارنى مەملىكەتلەردىن يىغىمەن، تۇز زېمىنىغا ئاپىرىمەن؛ مەن تۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرى تۇستىدە، ئېرىق-تۇستەكلەر بويىدا ۋە زېمىندىكى بارلىق تۇرالغۇ جايلاردا باقىمەن؛ 14 مەن تۇلارنى ئېسىل چىمەنزاردا باقىمەن؛ ئىسرائىل تاغلىرى تۇلارنىڭ يايلىقى بولىدۇ؛ تۇلار شۇ يەردە ئوبدان يايلاقتا ياتىدۇ؛ ئىسرائىل تاغلىرى تۇستىدە، مۇنبەت چىمەنزاردا ئوزۇقلىنىدۇ. 15 مەن تۇزۈم تۇز پادامنى باقىمەن، تۇلارنى ياتقۇزىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 ـ مەن يولدىن تېنىمە كەتكەنلەرنى ئىزدەيمەن، تارقىلىپ كەتكەنلەرنى قايتۇرىمەن؛ زەخمىلەنگەنلەرنى تېڭىپ قويىمەن، ئاجىزلارنى كۈچەيتىمەن؛ بىراق سەمرىگەنلەر ۋە كۈچلۈكلەرنى يوقىتىمەن؛ پادامنى ئادالەت بىلەن باقىمەن. 17 ئەمدى سىلەرگە كەلسەم، ئى مېنىڭ پادام، رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا، قوچقارلار ۋە تېكىلەر ئارىسىدا هۆكۈم چىقىرىمەن. 18 ئەمدى سىلەرنىڭ ياخشى چىمەنزارنى يېگىنىڭلار ئازلىق قىلىپ، چىمەندىكى قالغان ئوت-چۆپلەرنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن چەيلۇۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ سىلەر سۈپىسۈزۈك سۈلاردىن ئىچكەندىن كېيىن، قالغىنىنى ئاياغلىرىڭلار بىلەن لېيىتۇۋېتىشىڭلار كېرەكمۇ؟ 19 شۇڭا مېنىڭ قويلىرىمنا سىلەرنىڭ ئاياغلىرىڭلار چەيلىۋەتكەنىنى يېيىشتىن، ئاياغلىرىڭلار دەسسەپ لېيىتۇۋېتكەنىنى ئىچىشتىن باشقا ئامال يوق. 20 شۇڭا رەب پەرۋەردىگار تۇلارغا مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا مەن، مەن تۇزۈم سەمرىگەن قويلار ۋە ئوروق قويلار ئارىسىدا هۆكۈم چىقىرىمەن. 21 چۈنكى سىلەر مۇرە-يانپاشلىرىڭلار بىلەن ئىتتىرىپ، مۇڭگۈزلىرىڭلار بىلەن تۇلارنى تەرەپ-تەرەپكە تارقىتىۋەتكۈچە ئوسىسىلەر، 22 ـ مەن تۇلارنى يەنە ئوۋ ئوبيېكتى بولمىسۇن دەپ تۇز پادامنى قۇتقۇزىمەن؛ ۋە مەن قوي ۋە قوي ئارىسىدا هۆكۈم چىقىرىمەن. 23 مەن تۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پادىچىنى تىكلەيمەن، ئۇ تۇلارنى باقىدۇ؛ ئۇ بولسا مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت؛ ئۇ تۇلارنى بېقىپ، تۇلارغا پادىچى بولىدۇ؛ 24 ۋە مەنكى پەرۋەردىگار تۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت تۇلار ئارىسىدا ئەمىر بولىدۇ؛ مەنكى پەرۋەردىگار شۇنداق سۆز قىلدىم. 25 مەن تۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان ئەھدىنى تۈزۈپ، يىرتقۇچ هايۋانلارنى زېمىندىن تۈگىتىمەن؛ تۇلار بىخەتەر بولۇپ جاڭگالدا ئۇيىقۇدا ياتىدۇ، ئورمانلىقلاردا قونۇپ ئۇخلايدۇ. 26 مەن تۇلارنى ۋە مەن ئېگىزلىكىم ئەتراپىدىكى جايلارنى بەركەتلىك قىلىمەن؛ يامغۇر-يېغىنلارنى تۇز پەسلىدە ياغدۇرىمەن؛ بۇلار بەركەتلىك يامغۇرلار بولىدۇ. 27 دالادىكى دەرەخلەر مېۋىلىرىنى، تۇپراق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ؛ تۇلار تۇز زېمىندا ئىخىتىيار ئولتۇرىدۇ؛ مەن تۇلارنىڭ بوۇنتۇروقۇ-ئاسارەتلىرىنى سۇندۇرۇپ، تۇلارنى قۇتۇلۇققا تۇتقانلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرغىنىمدا، تۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. 28 تۇلار يەنە ئەللەرگە ئوۋ بولمايدۇ، يەر يۈزىدىكى هايۋانلار يەنە تۇلارنى يەۋەتمەيدۇ؛ تۇلار بىخەتەر ئولتۇرىدۇ، هېچكىم تۇلارنى قورقىتىمايدۇ. 29 مەن تۇلار تۇچۈن داڭقى چىققان ئالاھىدە بىر بوستانلىق جايىنى تەمىنلەيمەن؛ تۇلار قايتىدىن زېمىندا ئاچارچىلىقتا يىگىلەپ قالمايدۇ، ياكى قايتىدىن ئەللەرنىڭ مازاق ئوبيېكتى بولمايدۇ. 30 ئاندىن تۇلار مەنكى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ تۇلار بىلەن بىللە بولىدىغانلىقىمنى ۋە تۇزلىرىنىڭ، يەنى ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مېنىڭ خەلقىم بولىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 31 ـ ئەمدى سىلەر بولىساڭلار، ئى مېنىڭ قويلىرىم، مېنىڭ چىمەنزارىمدىكى قويلىرىم، ئىنسانلاردۇرسىلەر، خالاس؛ مەن بولسام سىلەرنىڭ خۇدايىڭلاردۇرمەن» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

35 ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 2 ئى ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى سېئىر تېغىغا قارىتىپ، بېشارەت بېرىپ ئۇنى ئەيىبلەپ مۇنداق دېگىن: ـ 3 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى سېئىر تېغى،

مەن ساڭا قارشىمەن؛ مەن قولۇمنى ئۇستۈڭگە ئۇزارتىپ، سىنى بىر ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىمەن. **4** مەن شەھەرلىرىڭنى خارابە قىلىۋېتىمەن، ۋە سەن ۋەيرانە بولىسەن؛ ئاندىن سەن مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسەن. **5** چۈنكى سەن مەڭگۈگە تۆچمەنلىك ساقلاپ كەلگەنسەن، ئىسرائىللارنىڭ بېشىغا كۈلپەت چۈشكەن كۈنىدە، قەبىھلىكنىڭ جازالىنىش ۋاقتى-ساىتى توشقاندا، ئۇلارنى قىلىچ كۈچىگە تاپشۇرۇپ بەرگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، **6** شۇڭا مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن ساڭا قان تۆكۈلۈشنى بېكىتتىم، قان سېنى قوغلايدۇ. سەن قان تۆكۈشتىن نەپرەتلەنمىگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، ئەمدى قان سېنى قوغلاپ يۈرىدۇ. **7** مەن سېئىر تېغىنى ۋەيرانە ۋە چۆل-باياۋان قىلىپ، ئۇنىڭدىن بىسىپ ئۆتكۈچى ھەم ئۇنىڭغا قايتىۋچىنى ئۈزۈپ تاشلايمەن. **8** مەن ئۇنىڭ تاغلىرىنى ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى بىلەن تولدۇرىمەن؛ سېنىڭ ئېگىزلىكلىرىڭدە، سېنىڭ جىلغىلىرىڭدا، سېنىڭ بارلىق جىرالىرىڭدا قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرۈلگەنلەر يېقىلىدۇ. **9** مەن سېنى مەڭگۈگە ۋەيرانە قىلىمەن؛ سېنىڭ شەھەرلىرىڭ ئادەمزاتسىز بولىدۇ؛ ۋە سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىسىلەر. **10** ـ چۈنكى سەن: «بۇ ئىككى ئەل، ئىككى مەملىكەت مېنىڭكى بولىدۇ، بىز ئۇلارغا ئىگە بولىمىز» دېگىنىڭ تۈپەيلىدىن ـ گەرچە مەن پەرۋەردىگار شۇ يەردە بولغان بولسامۇ ـ، **11** ئەمدى مەن ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ مەن سېنىڭ نەپرىتىڭدىن چىققان ئاچچىقىڭ بويىچە ۋە ھەسىتىڭ بويىچە ساڭا مۇئامىلە قىلىمەن؛ مەن ئۇستۈڭگە ھۆكۈم چىقىرىپ جازالىشىم بىلەن، مەن ئۇلار تارىسىدا ئۆزۈمنى كۆرسىتىمەن. **12** شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىسرائىل تاغلىرىغا قاراپ: «ئۇلار ۋەيران بولدى، ئۇلار بىزگە يەم بولۇشقا تەقدىم قىلىندى» دېگەن بارلىق ھاقارەتلىرىڭنى مەن پەرۋەردىگارنىڭ ئاڭلىغىنىمنى سەنلەر تونۇپ يېتىسىلەر. **13** ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاغزىڭلاردا سىلەر ماڭا قارشى چىقىپ ئۆزۈڭلارنى چوڭ كۆرىستىپ، ماڭا كۆپۈرلۈق قىلغان سۆزۈڭلەرنى كۆزىيىتكەنسىلەر؛ مەن ئۇلارنى ئاڭلىدىم. **14** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ پۈتكۈل يەر يۈزى شادلىنىپ كەتكىنىدە، مەن سېنى ۋەيرانە قىلىمەن. **15** ئىسرائىل جەمەتىنىڭ مىراسى ۋەيران قىلىنغاندا بۇنىڭدىن سەن شادلانغىنىڭدەك، مەنمۇ ساڭا شۇنداق قىلىمەن؛ سەئىر، ئى سېئىر تېغى ۋە بارلىق ئېدوم ـ سىلەرنىڭ بارلىقىلار ۋەيرانە بولىدۇ؛ ۋە [ئېدومىيلار] مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ.

36

ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل تاغلىرىغا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ ئىسرائىل تاغلىرى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ دۈشمەننىڭ سىلەرگە قاراپ: «ۋاھ! مەڭگۈ يۇقىرى جايلار بىزگە تەئەللۇق بولدى!» دېگىنى تۈپەيلىدىن، **3** شۇڭا بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بەرھەق، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى ۋەيرانە قىلىپ، ئەللەردىن قالغانلىرىغا تەۋە قىلىشقا ھەرياندىن سىلەرنى ئەرگەنلىكى تۈپەيلىدىن، ۋە سىلەر ئەللەر ئارىسىدا سۆز-چۆچەك ۋە تۆھمەت ئوبيېكتى بولۇپ قالغانلىقىڭلاردىن، **4** ئەمدى شۇڭا، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، رەب پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار: ـ رەب پەرۋەردىگار ئەللەردىن قالغانلىرىغا ئۇلجا ھەم مازاق ئوبيېكتى بولۇپ قالغان تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا، ۋەيران بولغان خارابىلەر ۋە تاشلىۋېتىلگەن شەھەرلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ **5** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ خۇشال بولۇشۇپ قەلبىدىكى پۈتۈن تۆچمەنلىكى بىلەن مېنىڭ زېمىنىمنى تۆزلىرىگە تەئەللۇق بولۇشقا بېكىتىپ، ئۇنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلۇالايلى دېگەن ئەللەردىن قالغانلىرىغا ۋە ئېدومدىكىلەرنىڭ ھەممىسىگە بەرھەق، مەن [تۆز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن چىققان ئاچچىق ئوتىدا سۆز قىلدىم: ـ **6** ئىسرائىل زېمىنى توغرۇلۇق بېشارەت بېرىپ، تاغلار، ئېگىزلىكلەر، جىرالار ۋە جىلغىلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن تۆز [خەلقىمگە بولغان] قىزغىنلىقىمدىن قەھرىم بىلەن سۆز قىلدىم ـ چۈنكى سىلەر ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى يېگەنسىلەر. **7** ـ شۇڭا رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ شۇنداق قەسەم ئىچەكنىكى، بەرھەق، ئەتراپىڭلاردىكى ئەللەر تۆزىنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى تۆزى ئىشىتىدۇ. **8** لېكىن سىلەر، ئى ئىسرائىل تاغلىرى، شاخلىنىسىلەر، خەلقىم ئىسرائىلغا مېۋە بېرىسىلەر؛ چۈنكى تۇلار پات ئاربدا قايتىپ كېلىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىدۇرمەن؛ مەن سىلەرگە قارايمەن، سىلەر يۈمشىتىلىسىلەر ھەم تېرىلىسىلەر. **10** ۋە مەن ئۇستۈڭلاردا ئادەملەرنى، يەنى ئىسرائىلنىڭ پۈتكۈل جەمەتىنى، ئۇلارنىڭ بارلىقىنى كۆزىيىتىمەن؛ شەھەرلەر ئاھالىلىك بولىدۇ، خارابىلەر قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. **11** مەن ئۇستۈڭلاردا ئادەم ھەم ھايۋانلارنى كۆزىيىتىمەن؛ تۇلار ئاۋۇپ نەسىل كۆرىدۇ؛ مەن ئۇتكەن زامانلاردىكىدەك سىلەرنى ئولتۇراقلىق قىلىمەن؛ بەرھەق، ھالىڭلارنى ئەسلىدىكىدىن ئەۋزەل قىلىمەن؛ سىلەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. **12** مەن ئۇستۈڭلارغا ئادەملەرنى، يەنى خەلقىم ئىسرائىلنى ماڭدۇرىمەن؛ تۇلار سىلەرگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، سىلەر تۇلارنىڭ مىراسى بولىسىلەر؛ سىلەر يەنە تۇلارنى بالىلىردىن جۇدا قىلمايسىلەر. **13** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ چۈنكى تۇلارنىڭ سىلەرگە: «سىلەر ئادەملەرنى يەيسىلەر، تۆز ئېلىڭلارنى بالىلاردىن جۇدا قىلغانسىلەر!» دېگىنى تۈپەيلىدىن، **14** ئەمدى سىلەر يەنە ئادەملەرنى يېمەيسىلەر، تۆز ئېلىڭلارنى بالىلىردىن يەنە جۇدا قىلمايسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **15** ـ مەن سىلەرگە يەنە ئەللەرنىڭ مازاق-ئاھانەتلىرىنى ئاڭلاتقۇزمايمەن؛ سىلەر ئەللەرنىڭ تاپا-تەنسىنى يەنە كۆتۈرمەيسىلەر، سىلەر تۆز ئېلىڭلارنى قايتىدىن يېقىتمايسىلەر، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **17** ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتى تۆز زېمىنىدا تۇرغان چاغلاردا، تۇلار تۆز يولى ھەم قىلمىشلىرى بىلەن ئۆزى بۇلغىغان؛ مېنىڭ ئالدىمدا ئۇلارنىڭ يولى ئايې كۆرگەن ئايالنىڭ ناپاكلىقىغا ئوخشاش. **18** شۇڭا زېمىنغا تۆككەن قان ئۈچۈن، زېمىنى مەيۇدلىرى بىلەن بۇلغىغانلىقى ئۈچۈن، مەن قەھرىمنى ئۇلار ئۈستىگە تۆكتۈم، **19** مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتتىم، ئۇلار مەملىكەتلەر ئىچىگە تارىلىپ كەتتى؛ مەن ئۇلارنىڭ يوللىرى ھەم قىلمىشلىرى بويىچە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقاردىم. **20** ئۇلار باردىغان ھەرقايسى ئەللەرگە كەلگەندە، ئۇلار تونۇرىسىدا: «بۇلار پەرۋەردىگارنىڭ خەلقى، بىراق ئۇلار ئۇنىڭ زېمىنىدىن چىققان!» ـ دېيىلگەندە، ئۇلار يەنىلا مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى بۇلغىغان؛ **21** بىراق مەن ئىسرائىل جەمەتى بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانغان پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن كۆڭۈل بۇلدۇم. **22** شۇڭا ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن بۇ ئىشنى سىلەرنى دەپ ئەمەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى، بەلكى سىلەر بارغان ھەرقايسى ئەللەر ئارىسىدا سىلەر بۇلغىغان تۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن قىلىمەن. **23** مەن ئەللەر ئارىسىدا بۇلغانغان، سىلەر ئوتتۇرىسىدا بۇيۇك نامىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ نامىمنى دەل سىلەر ئۇلار ئارىسىدا بۇلغىغان؛ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مەن ئۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئارا كۆرىدا پاك-مۇقەددەس كۆرسەتكىنىمدە، ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **24** مەن سىلەرنى ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، مەملىكەتلەر ئىچىدىن يىغىپ، سىلەرنى تۆز زېمىنىڭلارغا ئەكىلىمەن. **25** ـ مەن سۈپىسۈزۈك سۇنى ئۈستۈڭلارغا چاچىمەن، بۇنىڭ بىلەن

سلەر پاك بولىسلەر. سلەرنى ھەممە پاسكىنىلىقىڭلاردىن ۋە بۇتلىرىڭلاردىن پاكلايمەن. 26 مەن سلەرگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچىڭلارغا يېڭى بىر روھ سالىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27 مېنىڭ روھىمنى ئىچىڭلارغا كىرگۈزۈپ، سلەرنى ئەمر-يەرمانلىرىم بويىچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى تۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن تۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر؛ 28 سلەر مەن ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا تەقدىم قىلغان زېمىندا ياشايسىلەر؛ مېنىڭ قوۋمىم بولىسىلەر، مەن سلەرنىڭ خۇدايىڭلار بولىمەن. 29 مەن سلەرنى بارلىق پاسكىنىچىلىكتىن قۇتقۇزىمەن؛ مەن بۇغداينى ئاۋۇن بولۇشقا بۇيرۇيمەن؛ ئۇستۇڭلارغا ھېچ ئاچارچىلىقنى قويمايمەن؛ 30 مەن دەرەخلەرنىڭ مېۋىسىنى ۋە ئېتىزدىكى مەھسۇلاتلارنى ئاۋۇتمەنكى، سلەر ئاچارچىلىق تۈپەيلىدىن ئەللەر ئارىسىدا شەرمەندە بولمايسىلەر. 31 سلەر رەزىل يوللىرىڭلار ۋە ناچار قىلمىشلىرىڭلارنى ئەسلەپ، قەبىھلىكلىرىڭلار ۋە يىرگىنچلىك قىلغانلىرىڭلار ئۈچۈن تۇز-تۆزۈڭلاردىن يىرگىنىسىلەر. 32 سلەرگە مەلۇم بولسۇنكى، بۇ ئىشنى قىلىشىم سلەر ئۈچۈن ئەمەس ، ـ دەيدۇ رەب يەھۋەردىگار، ـ تۆز يوللىرىڭلار ئۈچۈن خىجىل بولۇپ شەرمەندە بولۇڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى. 33 ـ رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قەبىھلىكىڭلاردىن پاكلىغان كۈندە، مەن شەھەرلەرنى ئاھالىلىك قىلىمەن، خارابە قالغان جايلارمۇ قايتىدىن قۇرۇلىدۇ. 34 ۋەيران قىلىنغان زېمىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان ھەربىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ۋەيرانە كۆرۈنسىمۇ، ئۇ قايتىدىن تېرىلىدۇ. 35 شۇنىڭ بىلەن تۇلار: «بۇ ۋەيران قىلىنغان زېمىن خۇددى ئېرەم باغچىسىدەك بولدى؛ خارابە، ۋەيران قىلىنغان شەھەرلەر ھازىر مۇستەھكەملەندى، ئاھالىلىك بولدى» ـ دەيدۇ. 36 ۋە ئەتراپىدا قالغان ئەللەر مەنكى يەھۋەردىگارنىڭ بۇزۇلغان جايلارنى قۇرغۇچى ھەم ۋەيرانە قىلىنغان يەرلەرنى قايتىدىن تېرىغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مەنكى يەھۋەردىگار سۆز قىلدىم، بۇنىڭنا ئەمەل قىلىمەن. 37 رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مەن يەنىلا ئىسرائىلنىڭ جەمەتىنىڭ بۇ ئىشلارنى تىلەيدىغان دۇئا-تىلاۋەتلىرىگە ئىجابەت قىلغۇچى بولىمەن؛ مەن قوي پادىسىدەك تۇلارنىڭ ئادەملىرىنى ئاۋۇتىمەن؛ 38 مۇقەددەس دەپ ئېرىلغان قۇربانلىق قوي پادىسىدەك، بېكىتىلگەن ھېيت-بايرامىلىرىغا بېغىشلانغان قوي پادىسى يېرۇسالېمغا تولدۇرۇلغاندەك، خارابە بولغان شەھەرلەر قايتىدىن ئادەم پادىلىرى بىلەن تولدۇرۇلىدۇ؛ تۇلار مېنىڭ يەھۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

37

يەھۋەردىگارنىڭ قولى ۋۇجۇدۇمغا قوندى؛ يەھۋەردىگار مېنى روھى بىلەن كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر جىلغىنىڭ ئوتتۇرىسىغا تۇرغۇزدى؛ ئۇ يەر سۆڭەكلەرگە تولدى. 2 ئۇ مېنى سۆڭەكلەر ئەتراپىدىن ئۇياق-بۇياققا ئوتكۈزدى؛ مانا، بۇ ئوچۇق جىلغىدا [سۆڭەكلەر] ئىنتايىن نۇرغۇن ئىدى؛ ۋە مانا، تۇلار ئىنتايىن قۇرۇپ كەتكەنىدى. 3 ئۇ مەندىن: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر قايتىدىن ياشىنامدۇ؟ ـ دەپ سوردى. مەن: ـ ئى رەب يەھۋەردىگار، سەن بىلىسەن، ـ دېدىم. 4 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر ئۈستىگە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «ئى قۇرۇق سۆڭەكلەر، يەھۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار! 5 رەب يەھۋەردىگار بۇ سۆڭەكلەرگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن سلەرگە بىر روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن، ۋە سلەر ھايات بولىسلەر. 6 مەن ئۈستۈڭلارغا پەي-سىنىرلەرنى سالىمەن، سلەرنى تېرە بىلەن يايىمەن، سلەرگە روھ-نەپەس كىرگۈزىمەن؛ ۋە سلەر مېنىڭ يەھۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر». 7 شۇنىڭ مەن بۇيرۇلغىنى بويىچە بېشارەت بەردىم؛ مەن بېشارەت بېرىشىمگە، بىر شاۋقۇن كۆتۈرۈلدى، مانا جالاق-جۇلاق بىر ئاۋاز ئاڭلاندى، سۆڭەكلەر جىپسىلىشىپ، بىر-بىرىگە قوشۇلدى. 8 مەن كۆردۈم، مانا، پەي-سىنىرلەر ۋە ئەت تۇلارنىڭ ئۈستىگە كېلىپ تۇلارنى قاپلىدى؛ بىراق تۇلاردا ھېچ روھ-نەپەس بولمىدى. 9 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، روھ-نەپەسكە بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: «رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: تۆت تەرەپتىن شامال كەلگەيسىلەر، ئى روھ-نەپەس، ۋە مۇشۇ ئۆلتۈرۈلگەنلەر ئىچىدە تىرىلىشۈن ئۈچۈن تۇلارنىڭ ئۈستىگە پۈۋلەكلەر» ـ دېدى. 10 شۇنىڭ مەن بۇيرۇلغانىدەك بېشارەت بېرىۋىدىم، روھ-نەپەس تۇلارغا كىردى-دە، تۇلار ھايات بولۇپ تىك تۇردى ـ بۇيۇك بىر قوشۇنغا ئايلاندى. 11 ۋە ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ سۆڭەكلەر بولسا ئىسرائىلنىڭ پۈتۈن جەمەتىدۇر. مانا، تۇلار: «بىزنىڭ سۆڭەكلىرىمىز قۇرۇپ كەتتى، ئۈمىدىمىز ئۈزۈلدى؛ بىز تۈگەشتۇق!» ـ دەيدۇ. 12 شۇنىڭ بېشارەت بېرىپ تۇلارغا مۇنداق دېگىن: «رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن گۈرۈڭلەرنى ئېچىپ، سلەرنى گۈرۈڭلەردىن چىقىرىمەن، ئى مېنىڭ خەلقىم، سلەرنى ئىسرائىل زېمىنغا ئېلىپ كىرىمەن؛ 13 مەن گۈرۈڭلەرنى ئاچقىنىمدا، سلەرنى گۈرۈڭلەردىن چىقارغىنىمدا، ئى مېنىڭ خەلقىم، سلەر مېنىڭ يەھۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىسىلەر. 14 ۋە مەن تۆز روھىمنى سلەرگە كىرگۈزىمەن، سلەر ھايات بولىسلەر؛ ۋە مەن سلەرنى تۆز زېمىنلارىدا تۇرغۇزىمەن؛ سلەر مەنكى يەھۋەردىگارنى شۇنداق سۆزنى قىلىپ، شۇنى ئادا قىلدى، دەپ بىلىپ يېتىسىلەر». 15 يەھۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 16 ئى ئىنسان ئوغلى، بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان ئىسرائىللار ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ يەنە بىر تاياقنى ئېلىپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە «يۈسۈپ، يەنى ئەفرائىم ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بولغان پۈتۈن ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئۈچۈن» دەپ يازغىن؛ 17 ۋە ئۇلارنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ قوي؛ ئۇلار قولۇڭدا بىر بولىدۇ. 18 خەلقىمدىكىلەر سەندىن: «بۇ ئىشلار بىلەن ئېمنى چۈشەندۈرمەكچى بىزگە دەپ بەرمەمسەن؟» دەپ سوراسا، 19 ئۇلارغا: ـ رەب يەھۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، مەن ئەفرائىمنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان ئىسرائىل قەبىلىلىرىنىڭ قولى ئۈچۈن يۈسۈپنىڭ تايىقىنى ئېلىپ، ئۇنى يەھۇدانىڭ تايىقىغا قوشۇپ ئۇلاپ، ئۇلارنى بىرلا تاياق قىلىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ قولۇمدا بىر تاياق بولىدۇ». 20 سەن يازغان تاياقلارنى ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا قولۇڭدا ئۈتۈپ ئۇلارغا شۇنداق دېگىن: ـ 21 رەب يەھۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن ئىسرائىل بالىلىرىنى بارغان ئەللەر ئارىسىدىن ئېلىپ، ئۇلارنى ھەرياندىن يىغىپ تۆز زېمىنغا ئېيىكلىمەن. 22 مەن ئۇلارنى ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىدە بىر ئەل قىلىمەن؛ بىر پادىشاھ ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە پادىشاھ بولىدۇ، ئۇلار قايتىدىن ئىككى ئەل بولمايدۇ، ياكى قايتىدىن ئىككى پادىشاھلىققا ھېچ بۆلۈنمەيدۇ. 23 ئۇلار تۆزلىرىنى قايتىدىن ئۇلارنىڭ مەبۇدلىرى، لەنەتلىك ئىشلىرى ياكى ئاسىيلىقلىرىنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن ھېچ بۇلغىمايدۇ؛ مەن ئۇلارنى گۇناھ تۆتكۈزگەن ئولتۇراقلاشقان جايلىرىدىن قۇتقۇزۇپ، ئۇلارنى پاكلاندۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ، مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن. 24 ۋە مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارغا پادىشاھ بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ بىرلا پادىچىسى بولىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ ھۆكۈملىرىمدە مېڭىپ، مېنىڭ بەلگىلىمىلىرىمنى تۇتۇپ ئۇلارغا ئەمەل قىلىدۇ. 25 ئۇلار مېنىڭ قۇلۇم ياقۇبقا تەقدىم قىلغان، ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تۇرۇپ كەلگەن زېمىندا تۇرىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭدا تۇرىدۇ ـ ئۇلار، ئۇلارنىڭ بالىلىرى، ۋە بالىلارنىڭ بالىلىرى مەڭگۈ تۇرىدۇ ـ مېنىڭ قۇلۇم داۋۇت ئۇلارنىڭ شاھزادىسى بولىدۇ. 26 مەن ئۇلار بىلەن ئامان-خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان بىر ئەھدە تۈزىمەن؛ بۇ ئۇلار بىلەن مەڭگۈلۈك بىر ئەھدە بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنى جايىدا ماكانلاشتۇرۇپ ئاۋۇتىمەن؛ ۋە مېنىڭ مۇقەددەس جايىمنى ئۇلار ئارىسىغا مەڭگۈگە تىكلەيمەن. 27 مېنىڭ ئۇرالغۇ جايىم ئۇلاردا بولىدۇ؛ مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 28 مېنىڭ پاك-مۇقەددەس جايىم

ئۇلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تىكلەنگەندە، ئەمدى ئەللەر تۆزۈم پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىلنى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ.

38 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماگ كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ئىنسان ئوغلى، يۈزۈڭنى ماگوگ زېمىنىدىكى روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى گوگقا قارىتىپ ئۇنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ **3** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ **4** مەن سېنى ئارقاڭغا ياندۇرۇپ، ئېڭىكىڭگە ئىلمەكلەرنى سىلىپ، سەن ۋە پۈتۈن قوشۇنۇڭنى ـ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەرنى، ھەممىسى تولۇق قوراللانغان، سىپار-قالقانلارنى كۆتۈرگەن، قىلىچ تۇتقان توپ-توپ كىشىلەرنى جەڭگە چىقىرىمەن؛ **5** پارس، ئېفىئوپىيە ۋە پۈت، ھەممىسى قالقان-دۇبۇلغا بىلەن قوراللىنىدۇ **6** ـ گومېر ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، شىمالنىڭ ئەڭ قەرىدىن كەلگەن توگارماھ جەمەتى ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرى، بۇ كۆپ ئەللەر ساڭا ھەمراھ بولۇپ بىللە بولىدۇ. **7** تۆزۈڭنى تەييارلا، سەن ۋە ساڭا يىغىلغان بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىڭ تەييارلانغان پېتىدا بول؛ سەن ئۇلارغا نازارەچىلىك قىلىسەن. **8** كۆپ كۈنلەردىن كېيىن سەن [جەڭگە] چاقىرىلىسەن؛ سەن ئاخىرقى يىللاردا قىلىچتىن قۇتقۇزۇلغان، كۆپ ئەللەردىن يىغىلغان خەلقىنىڭ زېمىنىغا، يەنى ئۇزۇندىن بېرى ۋەيران قىلىنىپ كەلگەن ئىسرائىل تاغلىرىغا ھۇجۇم قىلىسەن؛ ئۇنىڭ خەلقى ئەللەردىن يىغىلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئامان-ئېسەن ئولتۇرۇۋېرىدۇ؛ **9** سەن، بارلىق توپ ئادەملىرىڭ ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىللە ئالغا بېسىپ، بوران-چاپقۇنۇدەك كېلىسەن؛ سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك بولىسەن. **10** ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، كۆڭلۈڭگە باشقىچە خىيالار كېرىپ، سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك ئويلاپ چىقىسەن؛ **11** سەن: «مەن سېپىلسىز يېزا-كەنتلەر جايلاشقان زېمىنغا بېسىپ كىرىمەن؛ مەن ئامان-ئېسەن تۇرۇۋاتقان بىر خەلققە يېقىنلىشىمەن ـ ئۇلارنىڭ ھەممىسى سېپىلسىز، تاقاقسىز ۋە دەرۋازىسىز تۇرۇۋاتىدۇ»، دەيسەن، ـ **12** «شۇنىڭ بىلەن ئولجىلارنى ئېلىپ، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىمەن؛ قولۇمنى ئەسلىدە ۋەيران بولۇپ ئەمدىلىكتە ماكانلىق بولغان جايلارغا، ئەللەردىن يىغىلغان، مال-دۇنياغا ئىگە بولغان، دۇنيانىڭ كىندىكىدە ياشاۋاتقان خەلققە قارشى قىلىمەن». **13** شۇ تاپتا شىبا، دېدان، تارشىشتىكى سودىگەرلەر بارلىق ياش شىرلىرى بىلەن سەندىن: «سەن ئولجا ئېلىشقا كەلدىڭمۇ؟ سەن توپ-توپ ئادەملىرىڭنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىۋېلىشقا ـ ئالتۇن-كۈمۈشنى ئېلىپ كېتىشكە، مال-دۇنيانى ئېلىپ كېتىشكە، زور بىر ئولجىغا ئېرىشىۋېلىشقا يىغدىڭمۇ؟» ـ دەپ سورايدۇ. **14** شۇڭا بېشارەت بەرگىن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگقا مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنىڭ خەلقىم ئىسرائىل ئامان-ئېسەن يولدىغان كۈننى، سەن بىلىپ يەتمەمسەن؟ **15** سەن تۇز جايىڭدىن، يەنى شىمالنىڭ ئەڭ چەت جايىدىن چىقىسەن، سەن ۋە ساڭا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر، ھەممىسى ئاتلىق بولۇپ، توپ-توپ ئادەملەر، چوڭ قوشۇن بولىسەن. **16** سەن يەر يۈزىنى قاپلىغان بۇلۇتتەك خەلقىم ئىسرائىلغا قارشى چىقىسەن ـ بۇ ئاخىرقى زامانلاردا بولىدۇ ـ مەن سېنى تۇز زېمىنىمغا قارشىلىشىشقا چىقىرىمەن؛ شۇنداق قىلىپ مەن سەن ئارقىلىق، ئى گوگ، ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا تۇزۇمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكەندە، ئۇلار مېنى تونۇيدۇ». **17** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مەن قەدىمكى زامانلاردا قۇللىرىم بولغان ئىسرائىلدىكى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق بېشارەت قىلغان بىرسى سەن ئەمەسمۇ؟ ئۇلار شۇ كۈنلەردە، شۇنداقلا كۆپ يىللاردىن بېرى، مېنىڭ سېنى خەلقىمگە قارشىلىشىشقا چىقىرىدىغانلىقىم توغرۇلۇق بېشارەت بەرگەن ئەمەسمۇ؟ **18** ۋە شۇ كۈنى، يەنى گوگ ئىسرائىل زېمىنىغا قارشى چىققان كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ غەزىپىم بىلەن مېنىڭ قەھرىم تۇرلەپ چىقىدۇ. **19** مېنىڭ [تۇز خەلقىمگە] بولغان قىزغىنلىقىمدىن، غەزەپ بىلەن شۇنداق سۆز قىلغانىكەن، ئىسرائىل زېمىنىدا زور يەر تەۋرەش بولىدۇ؛ **20** شۇنىڭ بىلەن دېڭىزدىكى بېلىقلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى ھايۋانلار، يەر يۈزىدىكى ئۆملىگۈچى ھايۋانلار ۋە يەر يۈزىدە تۇرغان بارلىق ئىنسانلار مېنىڭ يۈزۈم ئالدىدا تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ تاغلار تۇرۇلۇپ، تىك يارلار غۇلاپ كېتىدۇ، بارلىق تاملار يەرگە تۇرۇلۇپ چۈشىدۇ. **21** مەن بارلىق تاغلىرىمدا ئۇنىڭ بىلەن قارشىلىشىشقا بىر قىلىچ چاقىرىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ ھەربىرسىنىڭ قىلىچى ئۆز قېرىندىشىگە قارشى چىقىدۇ. **22** مەن ۋابا كېسىلى ۋە قان تۆكۈش بىلەن ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرىپ جازالاشقا كىرىشىمەن؛ مەن ئۇنىڭغا، ئۇنىڭ قوشۇنلىرى ئۈستىگە، ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغان نۇرغۇن ئەللەر ئۈستىگە دەھشەتلىك يامغۇر، زور مۇلدۇر تاشلىرى، ئوت ۋە گۈنگۈرت ياغدۇرىمەن؛ **23** مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلاپ، ئۆزۈمنى پاك-مۇقەددەس دەپ كۆرسىتىمەن؛ ۋە نۇرغۇن ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايان بولىمەن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ».

39 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، گوگنى ئەيىبلەپ بېشارەت بېرىپ مۇنداق دېگىن: ـ رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، ئى گوگ، ـ روش، مەشەك ۋە تۇبالنىڭ ئەمىرى، مەن ساڭا قارشىمەن؛ **2** مەن سېنى ئارقاڭغا ياندۇرۇپ، يېتىكلەپ، سېنى شىمالنىڭ ئەڭ قەرىدىن چىقىرىمەن، ئىسرائىلنىڭ تاغلىرى ئۈستىگە تاجاۋۇز قىلدۇرىمەن؛ **3** مەن ئوقيايىڭنى سول قولۇڭدىن تۇرۇپ تاشلىغۇزۇۋېتىمەن، ئوقلىرىڭنى ئوڭ قولۇڭدىن چۈشۈرۈۋېتىمەن؛ **4** سەن ئىسرائىل تاغلىرىنىڭ ئۈستىگە يېقىلىسەن؛ سەن ۋە سېنىڭ بارلىق قوشۇنلىرىڭ، ساڭا ھەمراھ بولغان ئەللەر يېقىلىسىلەر، مەن سېنى بارلىق يىرتقۇچ ئۇچار-قاناتلارغا گۈش، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا ئوۋ بولۇشقا تەقدىم قىلدىم. **5** سەن دالادا يېقىلىسەن؛ چۈنكى مەن شۇنداق سۆز قىلدىم، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** مەن ماگوگ ئۈستىگە ۋە دېڭىز بويىدا ئامان-ئېسەن تۇرغانلارغا ئوت ياغدۇرىمەن؛ ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى تونۇپ يېتىدۇ. **7** مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى خەلقىم ئىسرائىل ئارىسىدا تونۇتىمەن؛ پاك-مۇقەددەس نامىمنىڭ قايتىدىن بۇلغىنىشقا قەتئىي يول قويمايمەن؛ ئەللەر مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئىسرائىلدا تۇرغان مۇقەددەس بولغۇچىسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **8** مانا، ئۇ كېلىدۇ! بۇ ئىشلار چوقۇم بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ بۇ دەل مەن ئېيتقان كۈندۈر. **9** ئىسرائىل شەھەرلىرىدە تۇرۇۋاتقانلار چىقىپ قوراللارنى، جۈملىدىن سىپار-قالقانلار، ئوقيالار، توقاقلار ۋە نەيزىلەرنى كۆيدۈرۈپ ئوت قالايدۇ ـ ئۇلار يۇلار بىلەن يەتتە يىل ئوت قالايدۇ. **10** دالادىن ھېچ ئوتۇن ئېلىنمايدۇ، ئورمانلاردىن ھېچ ياغاچ كېسىلمەيدۇ؛ چۈنكى ئۇلار قوراللارنى ئوت قالاشقا ئىشلىتىدۇ؛ ئۇلار ئۆزلىرىدىن ئولجا تۇتقانلارنى ئولجا تۇتىدۇ، ئۆزلىرىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **11** ۋە شۇ كۈننىدە شۇنداق بولىدۇكى، ئىسرائىل زېمىنىدىن، يەنى دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىن ئۆتىدىغانلارنىڭ جىلغىسىدىن گوگقا بىر يەرلىك بولۇشى ئۈچۈن بىر ئورۇننى بېرىمەن؛ بۇ يەرلىك بولسا ئۆتكۈچىلەرنىڭ يولىنى توسىدۇ؛ ئۇلار شۇ يەردە گوگ ۋە ئۇنىڭ بارلىق توپ-توپ ئادەملىرىنى كۆمىدۇ؛ ئۇ «ھامون-گوگ جىلغىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. **12** ئىسرائىل جەمەتى زېمىننى ھالال قىلىش ئۈچۈن، ئۇلارنى يەتتە ئاي كۆمىدۇ؛ **13** زېمىندىكى

بارلق خەلق ئۇلارنى يەرلىكگە قويىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تۆرۈم ئۇلۇغلانغان مۇشۇ كۆندە بۇ ئىش ئۇلارغا شەرەپ بولدۇ؛ ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **14** ئۇلار بىرنەچچە ئادەمنى زېمىننى داۋاملىق ئارىلاپ، تاجاۋۇزچىلارنىڭ زېمىن يۈزىدە قالغان جەسەتلىرىنى كۆمۈشتەك ئالاھىدە ئىشنى قىلىش ئۈچۈن ئايرىيدۇ؛ ئۇلار شۇ يەتتە ئاي تۈگىگەندە، ئادەم جەسەتلەرنى ئىزدەش خىزمىتىنى باشلايدۇ. **15** بۇ «زېمىندىن ئۆتكۈچىلەر» ئايلىنىپ يۈرىدۇ؛ ئەگەر بىرسى ئادەمنىڭ ئۆستىخىنىنى كۆرگەن بولسا، ئۇ ئۇنىڭ يېنىغا بىر بەلگە تىكەيدۇ؛ «ئىزدەپ كۆمگۈچىلەر» ئۇنى ھامون-گوگ جىلغىسىغا دەپنە قىلغۇچە بەلگە تۇرىدۇ **16** ([جىلغىدا] «ھاموناھ» دەپ ئاتالغان بىر شەھەر بولىدۇ). ئۇلار شۇ يول بىلەن زېمىننى پاكلايدۇ. **17** ـ «ۋە سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ ھەرقانداق ئۇچار-قاناتلار، دالادىكى بارلىق ھايۋانلارغا مۇنداق دېگىن: «يىغىلىشىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمغا، يەنى ئىسرائىل تاغلىرى ئۈستىدە قىلىنغان چوڭ قۇربانلىققا ھەرياندىن جەم بولۇڭلار! سىلەر شۇ يەردە گۆش يەپ، قان ئىچىسىلەر. **18** سىلەر باتۇرلارنىڭ گۆشىنى، يەر يۈزىدىكى شاھزادىلارنىڭ قېنىنى ـ قوچقارلارنىڭ، ئۆچكىلەرنىڭ، توراقلارنىڭ قېنىنى ئىچىسىلەر ـ ئۇلارنىڭ ھەممىسى باشاندىكى بوردالغان ماللاردۇر! **19** سىلەر مەن سىلەرگە قىلماقچى بولغان قۇربانلىقىمدىن، تويغۇچە مايي يەپ، تويغۇچە قان ئىچىسىلەر! **20** سىلەر داستىخىنىمدا ئاتلار ۋە جەڭچى ھارۋىسىدىكىلەر، باتۇرلار، بارلىق جەڭچى پالۋانلار بىلەن تويۇنىسىلەر» ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **21** ـ ۋە مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئەللەر ئارىسىغا كۆرسىتىمەن، بارلىق ئەللەر مېنىڭ يۈرگۈزگەن جازالىرىمنى ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قويغان قولۇمنى كۆرىدۇ. **22** ۋە شۇ كۈندىن تارتىپ ئىسرائىل جەمەتى مېنىڭ پەرۋەردىگار، ئۇلارنىڭ خۇداسى ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ. **23** ئەللەر ئىسرائىل جەمەتىنىڭ قەبىھلىكى، ماڭا ئاسىيلىق قىلغانلىقى تۈپەيلىدىن سۈرگۈن بولغانلىقىنى بىلىپ يېتىدۇ؛ مانا، مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇرۇپ، ئۇلارنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىغا تاپشۇردۇم؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى قىلىچلىنىپ يېقىلدى. **24** ئۇلارنىڭ پاسكىنىچىلىقى ۋە ئاسىيلىقلىرى بويىچە مەن ئۇلارنى بىر تەرەپ قىلدىم، يۈزۈمنى ئۇلاردىن يوشۇردۇم. **25** شۇڭا رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ مەن ھازىر ياقۇپنى سۈرگۈن بولغانلىقىدىن ئەسلىگە قايتۇرۇپ، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە رەھىم قىلىپ، ئۆز پاك-مۇقەددەس نامىم ئۈچۈن ئوتلۇق قىزغىنلىقىمنى كۆرسىتىمەن. **26** ئۆز زېمىندا ئامان-ئېسەن ئۆرىغىندا، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدىغان چاغ كەلگەندە، مەن ئۇلارنى ئەللەردىن قايتۇرۇپ، دۈشمەنلىرىنىڭ زېمىنلىرىدىن يىغىنىمدا، ۋە كۆپ ئەللەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆزۈمنىڭ پاك-مۇقەددەس ئىكەنلىكىمنى كۆرسەتكىنىمدە، مۇز چاغدا ئۇلار خىجالىتنى ۋە مەندىن يۈز ئۆرۈپ قىلغان ئاسىيلىقىنىڭ بارلىق گۇناھىنى كۆتۈرىدۇ؛ **28** ئۇلار مېنىڭ ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىغا سۈرگۈن قىلدۇرغانلىقىم تۈپەيلىدىن، ۋە ئاندىن ئۇلاردىن ھېچقايسىسىنى مۇز يەردە قالدۇرماي ئۆز زېمىنىغا يىغىنالىقىم تۈپەيلىدىن، ئۇلار مېنىڭ پەرۋەردىگار ئىكەنلىكىمنى بىلىپ يېتىدۇ؛ **29** ۋە مەن يۈزۈمنى ئۇلاردىن قايتا ھېچ يوشۇرمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتى ئۈستىگە ئۆز روھىمنى قۇيغان بولىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

40 بىزنىڭ سۈرگۈن بولغانلىقىمىزنىڭ يىگىرمە بەشىنچى يىلى، يىلنىڭ بېشىدا، ئايىنىڭ ئوننىنچى كۈنىدە، يەنى شەھەر بۇسۇلگەندىن ئون تۆت يىل كېيىن ـ دەل ئاشۇ كۈندە پەرۋەردىگارنىڭ قولى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمغا قوندى، ۋە ئۇ مېنى [شەھەرگە] ئاپاردى. **2** خۇدانىڭ ئالامەت كۆرۈنۈشلىرىدە ئۇ مېنى ئىسرائىل زېمىنىغا ئاپىرىپ، ئىنتايىن ئېگىز تاغ ئۈستىگە ئورۇنلاشتۇردى؛ تاغنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە شەھەردەك بىر قۇرۇلۇش تۇراتتى. **3** ئۇ مېنى شۇ يەرگە ئاپاردى؛ مانا قولدا كاتاپ تانسىي ۋە ئۆلچەم خادىسىنى ئۆتقان، مىسنىڭ كۆرۈنۈشىدە بولغان بىر كىشى؛ ئۇ دەرۋازىدا تۇراتتى. **4** بۇ كىشى ماڭا: «ئىنسان ئوغلى، كۆزلىرىڭ بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلۈڭنى مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان بارلىق ئىشلارغا باغلىغىن؛ چۈنكى بۇنىڭ ساڭا كۆرسىتىلىشى ئۈچۈن سەن مۇشۇ يەرگە ئېلىپ كېلىندىڭ. ئىسرائىل جەمەتىگە بارلىق كۆرگىنىڭنى ئايان قىل» ـ دېدى. **5** ۋە مانا، ئىبادەتخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە تام بار ئىدى. ئۇ كىشىنىڭ قولىدا ئالتە گەزلىك ئۆلچەم خادىسى بار ئىدى؛ شۇ چاغدىكى «بىر گەز» بىر گەز بىر ئالقانغا توغرا كېلەتتى. ئۇ تامنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، بىر «خادا» چىقتى؛ ئېگىزلىكى بولسا، بىر «خادا» چىقتى. **6** ئۇ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا كېلىپ، ئۇنىڭ پەلەمپەيلىرىگە چىقتى؛ ئۇنىڭ بوسۇغىسىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ئۇ بىر خادا چىقتى. يەنە بىر تەرىپىنىڭ كەڭلىكى بىر خادا چىقتى. **7** [دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى] ھەربىر «ئويۇق ئۇي»نىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر خادا، كەڭلىكى بىر خادا ئىدى؛ ئويۇق ئۆيلەرنىڭ ئارىلىقى بەش گەز ئىدى؛ دەرۋازىنىڭ ئىچىدىكى بوسۇغا، يەنى ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنىڭ ئالدىدىكى بوسۇغىنىڭ [ئىككى تەرىپىنىڭ] ئۇزۇنلۇقى [ئايرىم-ئايرىم] بىر «خادا» چىقتى؛ **8** ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىچكىرىگە قارايدىغان دەھلىزنى ئۆلچىدى، [ئۇزۇنلۇقى] بىر خادا چىقتى. **9** ئۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئۆلچىدى، سەككىز گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ كېبىشكىنىڭ يېنىدىكى تامنىڭ قېلىنلىقى ئىككى گەز چىقتى. مۇشۇ دالان ئىچكىرىگە قارايتتى. **10** شەرقتە قارىغان دەرۋازىنىڭ ئىچىدە، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن، بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئۆيلەر بار ئىدى. ئۆچىلىسى ئوخشاش ئۆچلەمدە ئىدى؛ ئۈچ ئۆينىڭ ئىككى يان تېمى ئوخشاش قېلىنلىقتا ئىدى. **11** ئۇ دەرۋازىنىڭ «كىرىش ئېغىزى»نى ئۆلچىدى، كەڭلىكى ئون گەز چىقتى؛ ئۇنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئون ئۈچ گەز ئىدى. **12** ئويۇقلىرىدىكى ئويۇق ئۆيلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتىكى بىر توسما تام بار ئىدى، ۋە ئۇ يانداىكى ئويۇق ئۆيلەرنىڭ ئالدىدا بىر گەز قېلىنلىقتا بىر توسما تام بار ئىدى، ھەر يانداىكى ئويۇق ئۆيلەرنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى. **13** ئۇ دەرۋازىنىڭ جەمئىي كەڭلىكىنى، يەنى بۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئۆينىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىدىن] ئۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئۆينىڭ ئۆگزىسىنىڭ [ئارقا لېۋىغىچە] ئۆلچىدى، يىگىرمە بەش گەز چىقتى؛ بۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئۆينىڭ ئىشىكى بىلەن ئۇ تەرەپتىكى ئويۇق ئۆينىڭ ئىشىكى بىر-بىرىگە قارىشاتتى. **14** ئۇ ئىچكى ھويلىغا كىرىش ئېغىزىدىكى تۈۋرۈكلەرنى ئۆلچىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېگىزلىكى ئالتمىش گەز چىقتى؛ دەرۋازا تېمى بۇ ھويلىنىڭ تۈۋرۈكلىرىنى ئوراپ تۇرغاندى. **15** دەرۋازىنىڭ تۈۋىدىن دالاننىڭ ئىچكى ئېغىزىغىچە ئەللىك گەز چىقتى. **16** ئويۇق ئۆيلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۆدۈل تېمىدا، شۇنداقلا ئويۇق ئۆيلەرنىڭ ئارىلىقىدا، دالاننىڭ يېنىدا ئوخشاشلا روجەكلەر بار ئىدى؛ مۇشۇ روجەكلەر سىرتىغا قاراپ تاريىپ ماڭغان ئىدى؛ ھەربىر ئارىلىقتىكى تام-تۈۋرۈكلەرگە پالما دەرەخلىرى نەققىشلەنگەندى. **17** ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپاردى؛ مانا، كىچىك خانىلار، ۋە سىرتقى ھويلىنى چۈرىدەپ ياسالغان تاش تاختايلىق سۇپا؛ سۇپىنىڭ ئۈستىگە ئوتتۇز كىچىك خانا سېلىنغان. **18** بۇ تاش تاختايلىق سۇپا ھويلىدىكى دەرۋازىلارغا تۇتاشقان، ئۇنىڭ كەڭلىكى ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقىغا باراۋەر ئىدى؛ بۇ «پەس تاش سۇپا» ئىدى. **19** ئۇ تۈۋەنكى دەرۋازىنىڭ ئىچى تەرىپىدىن ئىچكى ھويلىنىڭ سىرتقى تېمىغىچە بولغان ئارىلىقنى ئۆلچىدى؛ شەرق ۋە شىمال تەرەپلەرنىڭمۇ يۈز گەز چىقتى. **20** ئاندىن سىرتقى ھويلىغا كىرىدىغان، شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكىنى ئۆلچىدى. **21** ئۇنىڭ بۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئۇي، ئۇ تەرىپىدە ئۈچتىن ئويۇق ئۇي بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۈۋرۈكلىرى، دالانلىرى بىرىنچى دەرۋازىنىڭكىگە

ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز.
22 ئۇنىڭ دېرىزىلىرى، دالانلىرى، پالما دەرەخ نەقىشلىرى شەرقتە قارايدىغان
دەرۋازىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ كىشىلەر ئۇنىڭ يەتتە باسقۇچلۇق پەلەمپىيى
بىلەن چىقاتتى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئېچىكىرىگە قارايتتى. 23 ئېچىكى ھويلىدا شىمال
ۋە شەرقتىكى دەرۋازىلارغا ئۆدۈل بىردىن دەرۋازە تۇراتتى؛ ئۇ دەرۋازىدىن
دەرۋازىغىچە ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. 24 ئۇ مېنى جەنۇب تەرەپكە ئاپاردى؛
مانا، جەنۇبقىمۇ قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرى،
دالانلىرىنى ئۆلچىدى، ئۇلار باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى. 25 دەرۋازىنىڭ ۋە
دالىنىڭ ئەتراپىدىكى دېرىزىلەر باشقىلىرىغا ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى
ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 26 ئۇنىڭغا چىقىدىغان يەتتە
باسقۇچ بار ئىدى؛ ئۇنىڭ دالىنى ئېچىكىرىگە قارايتتى؛ ئۇنىڭ تۈۋرۈكلىرىدە پالما
دەرىخىنىڭ نەقشى بار ئىدى، ئۇ تەرەپتە بىرى، بۇ تەرەپتە بىرى بار ئىدى.
27 ئېچىكى ھويلىغا كىرىدىغان، جەنۇبقا قارايدىغان بىر دەرۋازا بار ئىدى؛ ئۇ
جەنۇبىي تەرەپتە دەرۋازىدىن دەرۋازىغا ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. 28 ئۇ مېنى
ئېچىكى ھويلىغا جەنۇبىي دەرۋازىدىن ئەكىردى؛ ۋە جەنۇبىي دەرۋازىنى ئۆلچىدى؛
ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقا دەرۋازىلەرنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى. 29 ئۇنىڭ ئويۇق
ئۆيلىرى، ئاربلىق تاملىرى، دالىنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش
ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك
گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 30 ئەتراپىدا ئۆزۈنلۈقى يىگىرمە بەش
گەز، كەڭلىكى بەش گەز ئەتراپىدا دالىنى بار ئىدى. 31 ئۇنىڭ دالىنى بولسا
سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئېغىزىدىكى ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما
دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق
پەلەمپىيى بار ئىدى. 32 ئۇ مېنى ئېچىكى ھويلىدا شەرق تەرەپكە ئاپاردى؛
ئۇ تەرەپتىكى دەرۋازىنى ئۆلچىدى، ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش
ئىدى. 33 ئۇنىڭ ئويۇق ئۆيلىرى، ئاربلىق تاملىرى، دالىنىڭ ئۆلچەملىرى
باشقىلىرىنىڭكىگە ئوخشاش ئىدى؛ ئۇنىڭ ۋە دالىنىڭ ئەتراپلىرىدا دېرىزىلەر بار
ئىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز، كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى.
34 ئۇنىڭ دالىنى بولسا سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىنىڭ]
ئۇ ۋە بۇ تەرەپىدىكى تۈۋرۈكىدە پالما دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ
چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق پەلەمپىيى بار ئىدى. 35 ئۇ مېنى شىمالىي
دەرۋازىغا ئاپاردى، ۋە ئۇنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆلچەملىرى باشقىلىرىغا ئوخشاش
ئىدى. 36 ئۇنىڭ ئويۇق ئۆيلىرى، ئاربلىق تاملىرى، دالانلىرى [باشقىلىرىغا]
ئوخشاش ئىدى؛ ئەتراپىدا دېرىزىلەر بار ئىدى. ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى ئەللىك گەز،
ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش گەز ئىدى. 37 ئۇنىڭ دالىنىدىكى تۈۋرۈكلەر
سىرتقى ھويلىغا قارايتتى؛ ئۇنىڭ [كىرىش ئېغىزىدىكى] ئىككى يان تۈۋرۈكىدە پالما
دەرەخلەرنىڭ نەقشى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ چىقىش يولىنىڭ سەككىز باسقۇچلۇق
پەلەمپىيى بار ئىدى. 38 ھەربىر دەرۋازا [ئىككى] تۈۋرۈكىنىڭ يېنىدا ئىشىكلىك
كىچىك ئۆي بار ئىدى؛ ئۇلار شۇ ئۆيلەردە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى يۇيۇاتتى.
39 دەرۋازىنىڭ دالىندا ئۇياندا ئىككىدىن شىرە، بۇياندا ئىككىدىن شىرە بار
ئىدى؛ ئۇلار شىرەلەرنىڭ ئۈستىدە كۆيدۈرمە قۇربانلىق، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە
ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى سويىدۇ. 40 شىمالىي دەرۋازىنىڭ دالىنىڭ كىرىش
ئېغىزىدىكى پەلەمپەينىڭ بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى؛ دالانىڭ كىرىش
ئېغىزىنىڭ يەنە بىر يېنىدا ئىككى شىرە بار ئىدى. 41 شۇنىڭدەك دەرۋازىنىڭ ئۇ
يېنىدا تۆت شىرە، بۇ يېنىدا تۆت شىرە بار ئىدى ـ جەمئىي سەككىز جوزا بار
ئىدى؛ ئۇلار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە قۇربانلىقلارنى سويىدۇ. 42 يەنە تاشتىن يونۇپ
ياسالغان، ئۆزۈنلۈقى بىر يېرىم گەز، كەڭلىكى بىر يېرىم گەز، ئېگىزلىكى بىر گەز
كېلىدىغان تۆت شىرە بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ۋە
باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدىغان قورال-ئەسۋابلار قويۇلىدۇ. 43 دەرۋازا ئىچىدە،
تاملىرى ئۈستىگە بىر ئالىقان ئۆزۈنلۈقتىكى جۈپ ئىلمەكلىك كانارلار بېكىتىلگەن.
شىرەلەر ئۈستىگە قۇربانلىق گۆشلىرى قويۇلىدۇ. 44 ئېچىكى ھويلا ئىچىدە ۋە ئېچىكى
دەرۋازىنىڭ سىرتىدا مەدھىيە ناخشىچىلىرى ئۈچۈن ئىككى كىچىك ئۆي بار
ئىدى؛ بىرى شىمالىي دەرۋازىنىڭ يېنىدا، جەنۇبقا يۈزلەنگەن؛ يەنە بىرى جەنۇبىي
دەرۋازىنىڭ يېنىدا، شىمالغا يۈزلەنگەندى. 45 ئۇ ماڭا: «جەنۇبقا يۈزلەنگەن ئۆي
كاھىنلار، يەنى ئىبادەتخانىغا مەسئۇلار ئۈچۈندۇر. 46 جەنۇبقا يۈزلەنگەن
ئۆي كاھىنلار، يەنى قۇربانگاھ ۋەزىپىسىگە مەسئۇلار ئۈچۈندۇر. بۇلار بولسا
زادوكنىڭ جەمەتىنىڭ ئوغۇل پەرزەنتلىرى، شۇلارلا لاۋىي جەمەتىدىلەر
ئارىسىدىن پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا خىزمەتدە بولۇشقا كىرەلەيدۇ» ـ دېدى. 47 ئۇ
ھويلىنى ئۆلچىدى؛ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز، كەڭلىكى يۈز گەز، ئۆت چاسىلىق ئىدى؛
قۇربانگاھ بولسا مۇقەددەسخانا ئالدىدا تۇراتتى. 48 ئۇ مېنى مۇقەددەسخانىنىڭ
دالىنىغا ئاپاردى؛ ئۇ دالان ئېغىزىنىڭ ئىككى يېنىدىكى تاملارنىڭ ئۆزۈنلۈقىنى
ئۆلچىدى؛ بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز، يەنە بىر تەرەپتىكىسى بەش گەز چىقتى؛
دالان ئېغىزىنىڭ [ئۆزى ئون ئۆت گەز ئىدى]؛ دالان ئېغىزىدىكى تامنىڭ
[ئېچىكى تەرىپىنىڭ] كەڭلىكى بۇ تەرىپى ئۈچ گەز، ئۇ تەرىپى ئۈچ گەز ئىدى.
49 دالانىنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز، ئۆزۈنلۈقى ئون بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا
چىقىدىغان پەلەمپەي بار ئىدى؛ يېنىدىكى تاملارغا ئائىت تۈۋرۈكمۇ بار ئىدى،
ئۇ يېنىدا بىرى، بۇ يېنىدا بىرى بار ئىدى.

41 ئۇ مېنى [مۇقەددەسخانىدىكى] مۇقەددەس جاينىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛
ئۇ جاينىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى يان تامنى ئۆلچىدى، ھەر
ئىككىسىنىڭ قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى. مانا ئىبادەتخانىنىڭ ئېغىزى. 2 كىرىش
ئېغىزىنىڭ كەڭلىكى بولسا ئون گەز ئىدى؛ مۇقەددەس جاينىڭ كىرىش
ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ ئېچىكى تەرىپىنىڭ كەڭلىكىنى ئۆلچىدى، ھەر ئىككىسى
بەش گەز چىقتى؛ ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى، قىرىق گەز
چىقتى؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز چىقتى. 3 ئۇ ئېچىكىرىگە قاراپ ماڭدى،
ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىش ئېغىزىدىكى توغرا تامنىڭ كەڭلىكى ئىككى
گەز؛ ئېغىزنىڭ كەڭلىكى ئالتە گەز ئىدى؛ [ئىككى تەرەپتىكى] توغرا تامنىڭ
ئۆزۈنلۈقى بولسا، يەتتە گەز ئىدى. 4 ئۇ مۇقەددەس جاينىڭ كەينىدىكى «ئەڭ
مۇقەددەس جاي»نىڭ ئۆزۈنلۈقىنى ئۆلچىدى، يىگىرمە گەز چىقتى؛ كەڭلىكىمۇ
يىگىرمە گەز ئىدى. ئۇ ماڭا: «بۇ ئەڭ مۇقەددەس جاي» ـ دېدى. 5 ئۇ
مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىنى ئۆلچىدى، قېلىنلىقى ئالتە گەز چىقتى؛ يانداىكى كىچىك
خانىلارنىڭ بولسا، كەڭلىكى تۆت گەز ئىدى؛ كىچىك خانىلار مۇقەددەسخانىنى
چۈرىدەپ سېلىنغاندى. 6 يېنىدىكى كىچىك خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك، بىر-بىرىگە
ئۈستىلەكلىك ئىدى، ھەر قەۋەتتە ئوتتۇزدىن خانا بار ئىدى؛ كىچىك خانىلارنىڭ
تىلىرى مۇقەددەسخانىنىڭ تېمىغا چىقىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، تىلار كىچىك
خانىلارنىڭ سىرتقى تېمىغا يېكىتىلگەندى. 7 يۇقىرىلىغانسېرى مۇقەددەسخانىنىڭ
ئەتراپىدىكى كىچىك خانىلار كېڭىيىپ بارغانىدى؛ چۈنكى مۇقەددەسخانىنىڭ
ئەتراپىدا قۇرۇلۇش بولغانلىقتىن بىنا ئېگىزلىگەنسېرى خانىلار كېڭەيگەن. شۇ
سەۋەبتىن مۇقەددەسخانىغا ئېگىزلىگەنسېرى كېڭەيگەن. تۆۋەندىكى قەۋەتتىن
يۇقىرىدىكى قەۋەتكىچە ئوتتۇرىدىكى قەۋەت تارقىلىق چىقىدىغان پەلەمپەي بار
ئىدى. 8 مەن مۇقەددەسخانىنىڭ ئېگىز تۇلۇق سۈپىسى بارلىقىنى كۆردۈم؛ ئۇ
ھەم يېنىدىكى كىچىك خانىلارنىڭ ئۇلى ئىدى؛ ئۇنىڭ ئېگىزلىكى توپتوغرا
بىر «خادا» ئىدى، يەنى ئالتە «چوڭ گەز» ئىدى. 9 يېنىدىكى خانىلارنىڭ

سرتقى تېمنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار بىلەن [كاھىنلارنىڭ] ھۈجرىلىرى ئارىلىقىدىكى بوش يەرنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە گەز ئىدى؛ بۇ بوش يەر مۇقەددەسخانىنىڭ ھەممە تەرىپىدە بار ئىدى. **11** يېنىدىكى كىچىك خانىلارغا كىرىش ئېغىزى بولسا بوش يەرگە قارايتتى؛ بىر كىرىش ئېغىزى شىمالغا، يەنە بىرى جەنۇبقا قارايتتى. سۈپا ئۈستىدىكى خانىلارنى چۈرىدىگەن بوش يەرنىڭ كەڭلىكى بەش گەز ئىدى. **12** غەربكە جايلاشقان، بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ ئۆزۈنلۈقى يەتمىش گەز ئىدى؛ بىنانىڭ سىرتقى تېمنىڭ قېلىنلىقى بەش گەز، ئۇنىڭ كەڭلىكى توقسان گەز ئىدى. **13** ھېلىقى كىشى مۇقەددەسخانىنىڭ ئۆزىنى ئۆلچىدى؛ ئۇنىڭ ئۆزۈنلۈقى يۈز گەز ئىدى. بوش يەرنىڭ كەڭلىكى [يۈز گەز ئىدى]، بىنانىڭ تاملىرى قوشۇلۇپ جەمئىي كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. **14** مۇقەددەسخانىنىڭ ئالدى تەرىپى ۋە شەرقتە جايلاشقان ھويلىسىنىڭ كەڭلىكى يۈز گەز ئىدى. **15** ئۇ [مۇقەددەسخانىنىڭ] كەينىدىكى بوش يەرگە قارايدىغان بىنانىڭ كەڭلىكىنى، جۈملىدىن ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى كاربىدورنى ئۆلچىدى، يۈز گەز چىقتى. مۇقەددەسخانىنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى بىلەن ئېچىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»ى ۋە سىرتقا قارايدىغان دالىنى بولسا، ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن؛ ئۇنىڭ بوسۇغىلىرى، ئېچىدىكى ئۈچ جايىنىڭ ئەتراپىدىكى روجەكلىرى ھەم دەھلىزلىرى بولسا، بوسۇغىسىدىن تارتىپ ھەممە يەر، پولدىن دېرىزىلەرگىچە ياغاچ تاختايلار بىلەن بېزەلگەن (دېرىزىلەر ئۆزى روجەكلىك ئىدى). **17** دالادىن ئېچىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي»غىچە بولغان تورۇس، ئېچىكى ۋە سىرتقى «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىنىڭ ھەممە يېرى كېرۇب ۋە پالما دەرەخلىرى بىلەن ئۆلچەملىك نەقىشلەنگەنىدى. ھەر ئىككى كېرۇب ئارىسىدا بىر پالما دەرىخى نەقىشلەنگەنىدى؛ ھەربىر كېرۇبنىڭ ئىككى يۈزى بار ئىدى. **19** كېرۇبنىڭ ئىنسان يۈزى بۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشىگە قارايتتى، شىر يۈزى ئۇ تەرەپتىكى پالما دەرىخى نەقىشىگە قارايتتى، پۈتكۈل مۇقەددەسخانىنىڭ [ئېچىكى] ھەممە تەرىپى شۇنداق ئىدى؛ **20** دالانىڭ پولدىن تارتىپ تورۇسغىچە، شۇنىڭدەك «مۇقەددەس جاي»نىڭ تاملىرىغا كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىش قىلىنغان. **21** «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىك كېشەكلىرى بولسا، تۆت چاسىلىق ئىدى؛ «ئەڭ مۇقەددەس جاي» ئالدىدىكى ئىشىك كېشەكلىرىمۇ ئوخشاش ئىدى. **22** «[مۇقەددەس جاي]»[نىڭ] ئېگىزلىكى ئۈچ گەز، ئۇزۇنلۇقى ئىككى گەز بولغان قۇربانگاھى ياغاچتىن ياسالغان؛ ئۇنىڭ بۇرجەكلىرى، يۈزى ۋە تاملىرىنىڭ ھەممىسى ياغاچتىن ياسالغان؛ ھېلىقى كىشى ماڭا: «بۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان شىرەدۇر» ـ دېدى. **23** [مۇقەددەسخانىنىڭ] «مۇقەددەس جاي» ھەم «ئەڭ مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەربىرىنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىكى بار ئىدى. **24** ھەربىر قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ بۇ ئىككى قاتلام قاتلىناتتى؛ بۇ تەرەپتىكى قانىتىنىڭ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى؛ ئۇ تەرەپتىكىسىنىڭمۇ ئىككى قاتلىمى بار ئىدى. **25** ئۇلارنىڭ ئۈستىگە، يەنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ئىشىكلىرى ئۈستىگە، تاملارنىڭ ئۈستىنى نەقىشلىگەندەك، كېرۇبلار ۋە پالما دەرەخلىرى نەقىشلەنگەنىدى؛ سىرتقى دالانىڭ ئالدىدا ياغاچتىن ياسالغان بىر ئايۋان بار ئىدى. **26** دالانىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدە روجەكلەر ۋە پالما دەرەخ نەقىشلىرى بار ئىدى. مۇقەددەسخانىنىڭ يېنىدىكى كىچىك خانىلار ۋە ئالدىدىكى ئايۋانىنىڭ شەكلىمۇ شۇنداق ئىدى.

42 ئۇ مېنى سرتقى ھويلىغا، شىمال تەرىپىگە ئاپاردى؛ ئۇ مېنى يەنە «بوش يەر» گە ئۆتۈشتىن، ئىبادەتخانىنىڭ شىمالىي ئۇدۇلىغا جايلاشقان كىچىك خانىلارغا ئاپاردى. **2** خانىلارنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى؛ ئۇلارنىڭ كىرىش يولى شىمالغا قارايتتى؛ [خانىلارنىڭ] جەمئىي كەڭلىكى ئەللىك گەز ئىدى. **3** خانىلار ئېچىكى ھويلىغا تەۋە يىگىرمە گەز كەڭلىكتىكى «بوش يەر» گە قارايتتى، شۇنداقلا سرتقى ھويلىغا تەۋە «تاش تاختايلىق سۈپا»نىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. ئۈچ قەۋەتلىك خانىلارنىڭ كاربىدورىنىڭ بىر تەرىپىدىكى خانىلار يەنە بىر تەرىپىدىكى خانىلارنىڭ ئۇدۇلىدا ئىدى. **4** خانىلارنىڭ ئالدىدا ئون گەز كەڭلىكتە، يۈز گەز ئۇزۇنلۇقتا بىر كاربىدور بار ئىدى. خانىلارنىڭ ئىشىكلىرى شىمالغا قارايتتى؛ **5** يۇقىرىدىكى خانىلار ئۈۋەندىكى ۋە ئوتتۇرىسىدىكى ئۈيلەردىن تار ئىدى؛ چۈنكى كاربىدورلار كۆپ ئورۇننى ئىگىلىۋالغانىدى. **6** خانىلار ئۈچ قەۋەتلىك ئىدى؛ بىراق ھويلىغا ئۈتاش خانىلارنىڭكىدەك تۈۋۈرۈكلىرى بولمىغاچقا، ئۈچىنچى قەۋەتتىكى خانىلار ئاستىنقى قەۋەتتىكى ۋە ئوتتۇرىدىكى خانىلاردىن تار ئىدى. **7** سرتتىكى خانىلارنىڭ يېنىدىكى، يەنى ھويلىنى خانىلاردىن ئايرىپ تۇرىدىغان سرتقى تامنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى. **8** سرتقى ھويلىغا ئۈتاشقان خانىلارنىڭ بولسا، جەمئىي ئۇزۇنلۇقى ئەللىك گەز ئىدى؛ مانا، مۇقەددەسخانىغا قارايدىغان تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يۈز گەز ئىدى. **9** بۇ خانىلار ئاستىدا، سرتقى ھويلىدىن كىرىدىغان، شەرق تەرەپكە قارايدىغان بىر كىرىش يولى بار ئىدى. **10** ئىبادەتخانىنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدە، شەرقىي تەرىپىگە قارايدىغان ئېچىكى ھويلىدىكى تامنىڭ كەڭلىكى بىلەن تەڭ بولغان، «بوش يەر» گە ئۈتاشقان، ئىبادەتخانىنىڭ ئۈزىگە قارايدىغان خانىلار بار ئىدى؛ **11** ئۇلارنىڭ ئالدىدىمۇ بىر كاربىدور بار ئىدى؛ ئۇلار شىمالغا قارايدىغان خانىلارغا ئوخشايتتى. ئۇلارنىڭ ئۇزۇنلۇقى ۋە كەڭلىكى، بارلىق چىقىش يوللىرى، شەكلى ۋە ئىشىكلىرى ئوخشاش ئىدى. **12** جەنۇبقا قارايدىغان بىر يۈرۈش خانىلارنىڭ ئىشىكى ئالدىدىكى كاربىدورنىڭ يېشىدا بىر كىرىش يولى بار ئىدى؛ بۇ كىرىش يولىمۇ شەرقتە قارايدىغان تامنىڭ يېنىدا ئىدى. **13** ۋە ئۇ ماڭا: «[ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىسىدىكى] «بوش يەر» گە ئۈتاشلىق بۇ شىمالىي ۋە جەنۇبىي يۈرۈش خانىلار بولسا، مۇقەددەس خانىلاردۇر؛ پەرۋەردىگارغا يېقىنلىشالايدىغان كاھىنلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى يەيدۇ. ئۇلار شۇ يەرلەردە «ئەڭ مۇقەددەس ھەدىيەلەر»نى، يەنى ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى، گۇناھ قۇربانلىقلىرىنى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى قويىدۇ؛ چۈنكى شۇ يەرلەر مۇقەددەستۇر. **14** كاھىنلار خۇدا ئالدىغا كىرگەندىن كېيىن، ئۇلار «مۇقەددەس جاي»دىن بۇاستە سرتقى ھويلىغا چىقمايدۇ، بەلكى شۇ يەرگە خىزمەت كىيىمىنى سېلىپ قويىدۇ، چۈنكى بۇ كىيىملەر مۇقەددەستۇر. ئۇلار پەقەت باشقا كىيىملەرنى كىيىپ، ئاندىن جامائەت تۇرغان يەرگە چىقىدۇ» ـ دېدى. **15** ئۇ شۇنداق قىلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئېچىكى كۆلىمىنى ئۆلچىگەندىن كېيىن، ئۇ مېنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىدىن چىقاردى ۋە ئەتراپىدىكى تامنى ئۆلچىدى. **16** ئۇ شەرقىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. **17** ئۇ شىمالىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. **18** ئۇ جەنۇبىي تەرىپىنى ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. **19** ئۇ غەربىي تەرىپىگە بۇرۇلۇپ، ئۆلچەم خادىسى بىلەن ئۆلچىدى؛ ئۇ بەش يۈز خادا چىقتى. **20** ئۇ ئۆت تەرىپىنى ئۆلچىدى؛ ئەتراپىدا ئاۋام بىلەن پاك-مۇقەددەس بولغان جايلارنى ئايرىپ تۇرىدىغان، ئۇزۇنلۇقى بەش يۈز [خادا]، كەڭلىكى بەش يۈز [خادا] تام بار ئىدى.

43 ئۇ مېنى دەرۋازىغا، يەنى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىغا ئاپاردى؛ **2** مانا، ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنىڭ شان-شەرىپى شەرق تەرەپتىن كەلدى؛ ئۇنىڭ ئاۋازى ئۇلۇغ سۈلانىڭ شارقىرىغان ساداسىدەك ئىدى؛ يەر يۈزى ئۇنىڭ شان-شەرىپى بىلەن يورۇتۇلدى. **3** مەن كۆرگەن بۇ ئالامەت كۆرۈنۈش بولسا، ئۇ

شەھەرنى ھالاك قىلىشقا كەلگەن قېتىمدا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ ئالامەت كۆرۈنۈشلەر يەنە مەن كېڭار دەرياسى بويىدا تۇرۇپ كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈشتەك بولدى؛ مەن دۇم يىقىلدىم. 4 پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازا ئارقىلىق ئىبادەتخانىغا كىردى؛ 5 روھ مېنى كۆتۈرۈپ، ئىچكى ھويلىغا ئاپاردى؛ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى ئىبادەتخانىنى تولدۇردى. 6 ھېلىقى كىشى يېنىمدا تۇرغاندا، ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىدن بىرسىنىڭ سۆزلىگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم؛ 7 ئۇ ماڭا: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، بۇ مېنىڭ تەختىم سېلىنغان جاي، مەن ئاياغ باسىدىغان، مەن ئىسرائىللار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىدىغان جايدۇر؛ ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ـ ئۆلارنىڭ ئۆزلىرى ياكى پادىشاھلىرى بۇزۇقلۇق بىلەن ياكى «يۇقىرى جايلار»دا پادىشاھنىڭ جەسەتلىرى بىلەن مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يەنە ھېچ بۇلغىمايدۇ. 8 ئۆلار ئۆز بوسۇغىسىنى مېنىڭ بوسۇغىمنىڭ يېنىغا، ئىشىك كېشىكىنى مېنىڭ ئىشىك كېشىكىمنىڭ يېنىغا سالغان، ئۆلار بىلەن مېنى پەقەت بىر تاملا ئايرىپ تۇراتتى، ئۆلار مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نامىمنى يىرگىنچلىكلىرى بىلەن بۇلغىغان. شۇڭا مەن غەزىپىم بىلەن ئۆلارنى يوقىتىۋەتتىم. 9 ئەمدى ھازىر ئۆلار بۇزۇقلۇقىنى، پادىشاھلارنىڭ جەسەتلىرىنى مەندىن يىراق قىلسۇن؛ ۋە مەن ئۆلار ئارىسىدا مەڭگۈگە تۇرىمەن. 10 ـ ئەمدى سەن، ئى ئىنسان ئوغلى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئۆز قەبىھلىكلىرىدىن خىجالەت بولۇشى ئۈچۈن بۇ ئۆيىنى ئۆلارغا كۆرسىتىپ بەرگىن؛ ئۆلار كاللىسىدا ئىبادەتخانىنى ئۆلچەپ باقسۇن. 11 ئەگەردە ئۆلار ئۆز قىلغانلىرىدىن خىجىل بولسا، ئەمدى سەن مۇشۇ ئۆينىڭ شەكلىنى، ئۆنىڭ سېلىنىشىنى، چىقىش يوللىرىنى، كىرىش يوللىرىنى ۋە بارلىق لايىھىسىنى ۋە بارلىق بەلگىلىمىلىرىنى ـ شۇنداق، بارلىق شەكلىنى ۋە بارلىق قانۇنلىرىنى ئايان قىلىپ بەرگىن؛ ئۆلارنىڭ پۈتكۈل شەكلىنى ئېسىدە تۇتۇشى ھەم ئۆنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئەمەل قىلىشى ئۈچۈن، ئۆنى ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىغا يازغىن. 12 ئىبادەتخانىنىڭ قانۇنى شۇنداق بولىدۇ: ئۇ تۇرغان تاغنىڭ چوققىسىنىڭ بېكىتىلگەن پاسلىغىچە بولغان دائىرىسى «ئەڭ مۇقەددەس» بولىدۇ؛ مانا، بۇ ئىبادەتخانىنىڭ قانۇندۇر. 13 قۇربانگاھنىڭ «[چوڭ] گەز»دە ئۆلچەنگەن ئۆلچەملىرى شۇنداق ئىدى: ـ ـ بۇ گەز بولسا بىر گەز قوشۇلغان بىر ئالىقان بولىدۇ. قۇربانگاھنىڭ ئەتراپىدىكى ئۆلىنىڭ ئېگىزلىكى بىر گەز، كەڭلىكى بىر گەز، ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا بىر ئالىقان ئىدى. مانا بۇ قۇربانگاھنىڭ ئۆلى ئىدى. 14 ئۆنىڭ ئۆلدىن ئاستىنقى تەڭچىگىچە ئىككى گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ بۇ «كىچىك تەڭچە»دىن «چوڭ تەڭچە» گىچە ئۆتە گەز، كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ 15 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئېگىزلىكى ئۆتە گەز ئىدى؛ ئوت سۇپىسىدا ئۆتە مۇڭگۈز چوڭقىيىپ چىقىپ تۇراتتى. 16 قۇربانگاھنىڭ ئوت سۇپىسىنىڭ ئۇزۇنلۇقى ئون ئىككى گەز، كەڭلىكى ئون ئىككى گەز بولۇپ، ئۇ تۆت چاسىلىق ئىدى. 17 يۇقىرى تەڭچىگىچىمۇ ئۆتە چاسىلىق ئىدى، ئۇزۇنلۇقى ئون ئۆتە گەز، كەڭلىكى ئون ئۆتە گەز؛ ئەتراپىدىكى گىرۋىكى بولسا يېرىم گەز ئىدى؛ ئاستىنىڭ كەڭلىكى بىر گەز ئىدى؛ ئۇنىڭغا چىقىدىغان پەلەمپىيى شەرقتە قارايتتى. 18 ئۇ ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئى ئىنسان ئوغلى، رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: بۇ قۇربانگاھ ئۆستىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى سۇنۇش ۋە ئۆستىگە قان سېپىش ئۈچۈن ئۇنى ياسىغان كۈنىدە، شۇلار ئۆنىڭ بەلگىلىمىلىرى بولىدۇ: ـ 19 سەن لاۋۋىي قەبىلىسىدىن بولغان، يەنى مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇش ئۈچۈن ماڭا يېقىنلاشىدىغان زادوك نەسلىدىكىلەردىن بولغان كاھىنلارغا گۈناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە ياش بىر تورپاقنى بېرىسەن؛ 20 سەن ئۇنىڭ قېنىدىن ئازراق ئېلىپ قۇربانگاھنىڭ مۇڭگۈزلىرىگە، چوڭ تەڭچىنىڭ ئۈچ بۇرجىكىگە ھەم ئەتراپىدىكى گىرۋەكلىرى ئۈستىگە سۈرىسەن؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئۇنى پاكىزلاپ ۋە ئۇنىڭغا كەفارەت قىلىسەن. 21 سەن گۈناھ قۇربانلىقى بولغان تورپاقنى ئېلىپ ئۇنىڭ چېسىتىنى «مۇقەددەس جاي»نىڭ سىرتىدا بولغان، ئىبادەتخانىدىكى ئالاھىدە بېكىتىلگەن جايدا كۆيدۈرىسەن؛ 22 ئىككىنچى كۈنىدە سەن گۈناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بېچىرم بىر تېكىنى سۇنىسەن؛ ئۇلار قۇربانگاھنى تورپاق بىلەن پاكلاندۇرغانىدەك تېكە بىلەن ئۇنى پاكلايدۇ. 23 سەن ئۇنى پاكلىغاندىن كېيىن، سەن بېچىرم ياش بىر تورپاق، قوي پادىسىدىن بېچىرم بىر قوچقارنى سۇنىسەن؛ 24 سەن ئۇلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىغا سۇنىسەن، كاھىنلار ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تۇز سېپىدۇ ۋە ئۇلارنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنىدۇ. 25 يەتتە كۈن سەن ھەر كۈنى گۈناھ قۇربانلىقى سۇپىتىدە بىر تېكىنى سۇنىسەن؛ ئۇلار بېچىرم ياش بىر تورپاقنى، قوي پادىسىدىن بېچىرم بىر قوچقارنىمۇ سۇنىدۇ. 26 ئۇلار يەتتە كۈن قۇربانگاھ ئۈچۈن كەفارەت قىلىپ ئۇنى پاكلايدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىيدۇ. 27 بۇ كۈنلەر تۈگىگەندە، سەككىزىنچى كۈنى ۋە شۇ كۈندىن كېيىن، كاھىنلار سىلەرنىڭ كۆيدۈرمە قۇربانلىقلىرىڭلارنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلارنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۇنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

44

ۋە ئۇ مېنى ئىبادەتخانىنىڭ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسىغا ئاپاردى؛ ئۇ ئېتىكلىك ئىدى. 2 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: ـ بۇ دەرۋازا ئېتىكلىك تۇرىدۇ، ئۇ ئېچىلمايدۇ، ھېچكىم ئۇنىڭدىن كىرمەيدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى ئۇنىڭدىن كىرگەن؛ شۇڭا ئۇ ئېتىكلىك قالدى. 3 پەقەت شاھزادە، شاھزادىلىك سۈپىتى بىلەن شۇ دەرۋازىنىڭ [كاربىدوربدا] ئولتۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا نان يېيىشكە بولىدۇ؛ ئۇ [دەرۋازىنىڭ] دالىندىن كىرىدۇ ۋە شۇ يولدىن چىقىدۇ، ـ دېدى. 4 ئۇ مېنى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىرىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى؛ مەن كۆردۈم، مانا، پەرۋەردىگارنىڭ شان-شەرىپى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينى تولدۇردى؛ مەن دۇم يىقىلدىم. 5 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا شۇنداق دېدى: ـ ئىنسان ئوغلى، مېنىڭ ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆينىڭ بارلىق بەلگىلىمىلىرى ھەم قانۇنلىرى توغرۇلۇق ئېيتىدىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى كۆڭۈل قويۇپ كۆزۈڭ بىلەن كۆر، قۇلىقىڭ بىلەن ئاڭلا؛ ئىبادەتخانىنىڭ كىرىش يولى ۋە مۇقەددەس جايىنىڭ چىقىش يوللىرىنى كۆڭۈل قويۇپ ئېسىڭدە تۇت. 6 ئائىدىن ئاسىيلارغا، يەنى ئىسرائىل جەمەتىگە شۇنداق دېگىن: «رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭلارغا بولدى بەس، ئى ئىسرائىل جەمەتى! 7 سىلەر بارلىق يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىڭلاردىن سىرت، ماڭا نان، قۇربانلىق مېيى ۋە قېنىنى سۇنغىنىڭلاردا، سىلەر يات ئادەملەرنى، قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغانلارنى مېنىڭ مۇقەددەس جايىمدا، يەنى مېنىڭ تۈيۈمدە تۇرۇپ ئۇنى بۇلغاشقا كىرگۈزدۈڭلار، ئۇلار ئەھدەمنى بۇزدى. 8 سىلەر مېنىڭ پاك-مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە مەسئۇلىيەت بىلەن سادىق بولماي، بەلكى مۇقەددەس جايىمدا ئۆزۈڭلارنىڭ ئورنىغا مەسئۇل بولۇشقا [يات ئادەملەرنى] ئىشقا قويدۇڭلار». 9 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىل ئارىسىدا تۇرغان يات ئادەملەردىن، يەنى قەلبىدە خەتنە قىلىنمىغان، تېنىدە خەتنە قىلىنمىغان ھەرقانداق يات ئادەمنىڭ مېنىڭ مۇقەددەس جايىمغا كىرىشىگە بولمايدۇ. 10 لېكىن ئىسرائىلنىڭ مەندىن ئېزىپ كېتىشى بىلەن، مەندىن يىراقلىشىپ ئازغان، مەبۇدلىرىغا ئىنتىلگەن لاۋۋىي جەمەتىدىكىلەر ئۆز قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ، 11 ھالبۇكى، ئۇلار يەنىلا مۇقەددەس ئورنۇمدا، ئۈي دەرۋازىلىرىدا نازارەتچىلىك قىلىدىغان ۋە ئۈي خىزمىتىدە بولىدىغان خىزمەتكارلار بولىدۇ؛ ئۇلار خەلق ئۈچۈن كۆيدۈرمە ۋە باشقا قۇربانلىقلارنى سويىدۇ؛ ئۇلار

خەلقنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ تۇلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدۇ. 12 ئەمما خەلق مەھبۇدلىرىغا چوقۇنغاندا، تۇلار خەلقنىڭ شۇ ئىشلىرىدا، تۇلارنىڭ خىزمىتىدە بولغانلىقى، شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىل جەمەئىنى قەبىھلىكىگە ئېلىپ بارىدىغان پۈتلىكاشاڭ بولغانلىقى تۈپەيلىدىن، شۇڭا مەن تۇلارغا قىلۋەنى كۆتۈرۈپ قەسەم ئىچكەنمەنكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ تۇلار قەبىھلىكىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ. 13 شۇڭا تۇلار مەن ئۈچۈن كاھىنلىق ۋەزىپىسىنى ئوتەشكە مېنىڭ يېنىمغا يېقىن كەلمەيدۇ، ياكى مېنىڭ مۇقەددەس نەرسىلىرىمگە، «ئەڭ مۇقەددەس» نەرسىلىرىمگە يېقىن كەلمەيدۇ؛ تۇلار بەلكى ئۆز خىجالىتىنى ۋە يىرگىنچلىك قىلمىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتسۇن كېرەك. 14 بىراق مەن تۇلارنى ئۆز ئىشىنىڭ ئۈزىنىڭ مۇلازىمىتىگە، ئۇنىڭ بارلىق خىزمىتىگە ۋە ئۇنىڭدا قىلىنىدىغان بارلىق ئىشلارغا مەسئۇل قىلىمەن. 15 بىراق ئىسرائىل مەندىن ئېزىپ كەتكەندە، ئۆز مۇقەددەس جايىغا قاراشقا سادىق كاھىنلار، يەنى لاۋىيلار بولغان زادوكنىڭ ئەۋلادلىرى ـ تۇلار خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ تۇلار قۇربانلىقلارنىڭ مېيىنى ۋە قېنىنى سۈنۈشقا مېنىڭ ئالدىمدا تۇرىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 16 تۇلار مۇقەددەس جايىغا كىرىدۇ، مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا داستىخىنىمغا يېقىن كېلىدۇ؛ تۇلار مېنىڭ تاپشۇرۇقۇمغا مەسئۇل بولىدۇ. 17 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، تۇلار ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدىن كىرگەندە، كاتاپ كىيىمنى كىيىشى كېرەك؛ ئىچكى ھويلا دەرۋازىلىرىدا ياكى مۇقەددەسخانا ئالدىدا خىزمەتتە بولغاندا، تۇلاردا ھەرقانداق يۇڭدىن بولغان نەرسە بولمايدۇ؛ 18 بېشىغا كاناپتىن تىكلىگەن سەللە، بېلىنىڭ تۆۋىنىگە كاناپتىن تامبال كىيىدۇ؛ تۇلار تاەمنى تەرلىتىدىغان ھېچقانداق نەرسىنى كىيمەسلىكى كېرەك. 19 تۇلار خەلقنىڭ ئالدىغا سىرتقى ھويلىغا چىققاندا، تۇلار خىزمەت كىيىملىرىنى سېلىۋېتىپ، تۇلارنى مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا قويۇپ قويىدۇ؛ تۇلار خەلقنىڭ بۇ كىيىملىرىنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۇچرىماسلىقى ئۈچۈن باشقا كىيىملەرنى كىيىشى كېرەك. 20 تۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋەتمەسلىكى، ياكى چاچلىرىنى ئۆزۈن قويۇۋەتمەسلىكى لازىم؛ تۇلار پەقەت قىسقا چاچ قويۇشى كېرەك. 21 ئىچكى ھويلىغا كىرگەندە ھېچقايسى كاھىن شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك. 22 تۇلار تۇل ياكى ئاجراشقان ئايالنى ئۆز ئەمرىگە ئالماسلىقى كېرەك؛ تۇلار ئىسرائىل نەسلىدىن بولغان پاك قىزنى، ياكى كاھىندىن تۇل قالغان ئايالنى ئېلىشقا بولىدۇ. 23 تۇلار خەلقىمگە پاك-مۇقەددەس بىلەن ئاددىيىنىڭ پەرقىنى ئۆگىتىدۇ، تۇلارغا ھالال بىلەن ھارامنى قانداق پەرق ئېتىشنى كۆرسىتىدۇ. 24 ئەرز-دەۋالاردا تۇلار ھۆكۈم چىقىرىش ئورندا بولىدۇ؛ تۇلار بۇلارنىڭ ئۇسۇلىغا ئۆز ھۆكۈملىرىم بويىچە ھۆكۈم چىقىرىدۇ، مەن بېكىتكەن بارلىق ھېيت-بايرامىلىرىم ئوغرىسىدىكى قانۇن-بەلگىلىمىلىرىنى ئۆتىدۇ؛ تۇلار مېنىڭ «شابات كۈن»لىرىمنى پاك-مۇقەددەس دەپ ئەتىۋارلىشى كېرەك. 25 ئۆزىنى ناپاك قىلماسلىقى ئۈچۈن تۇلار ئۆلۈكنىڭ يېنىغا ھېچ بارماسلىقى كېرەك؛ ھالبۇكى، ئوغلىدىن ئاتىسى، ئانىسى، ئوغلى، قىزى، ئاكا-ئۆكىسى ياكى ئېرى يوق ئاچا-سىڭلىسى ئۈچۈن تۇلار ئۆزىنى ناپاك قىلىشقا بولىدۇ. 26 ئۆزىنى پاكلاندۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا يەنە يەتتە كۈن سانىلىشى كېرەك؛ 27 ئۇ مۇقەددەس جايىغا كىرگەندە، يەنى مۇقەددەس جايدا خىزمەتتە بولۇشقا ئىچكى ھويلىغا كىرگەن شۇ كۈندە، ئۆزى ئۈچۈن گۇناھ قۇربانلىقىنى سۈنۈشى كېرەك، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 28 بۇ تۇلارغا مىراس بولىدۇ: ـ مەن ئۆزۈم تۇلارغا مىراس بولىمەن؛ سىلەر تۇلارغا ئىسرائىل زېمىنىدىن ھېچقانداق ئىگىلىكنى تەقسىم قىلمايسىلەر؛ مەن تۇلارنىڭ ئىگىلىكى بولىمەن. 29 تۇلار ئاشلىق ھەدىيەسى، گۇناھ قۇربانلىقى ۋە ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقىدىن يەيدۇ؛ ئىسرائىلدا مەخسۇس خۇداغا ئاتالغان ھەرقانداق نەرسە تۇلارنىڭكى بولىدۇ. 30 تۇنجى چىققان ھەرقانداق مەھسۇلاتلارنىڭ ئېسىلى، بارلىق ۋە ھەرقانداق «كۆتۈرمە ھەدىيە»لەر كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. سىلەر [تارپا-يۇغدىيىگىلارنىڭ] ھوسۇلىنىڭ تۇنجى خېمىرىنى كاھىنغا تەقدىم قىلىشىڭلار كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن بەخت-بەركەت ئۆيۈڭلارغا ئاتا قىلىنىدۇ. 31 كاھىنلار ئۆزلۈكىدىن ئۆلگەن، ياكى يىرتقۇچلار يوغۇپ قويغان ھېچقانداق ھايۋان ياكى ئۆچار-قاناتلاردىن يېيىشكە بولمايدۇ.

45 سىلەر زېمىننى مىراس قىلىپ بۆلۈش ئۈچۈن چەك تاشلاپ تەقسىم قىلغىنىڭلاردا، سىلەر «كۆتۈرمە ھەدىيە» سۈپىتىدە زېمىندىكى مۇقەددەس بىر ئۈلۈشنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ سۈنىسىلەر. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە مىڭ [خادا] بولىدۇ. بۇ پارچە يەر ھەر تەرەپتىكى چېگرىسىغچە مۇقەددەس ھىسابلىنىدۇ. 2 ئۇ يەردىن بەش مىڭ [خادا] ئۇزۇنلۇقتىكى، بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى تۆت چاسىلىق يەر مۇقەددەس جايىغا ئايرىلىدۇ؛ ئۇنىڭ ئەتراپىدا بوش يەر بولۇش ئۈچۈن ئەللىك گەزلىك كەڭلىكتىكى يەر بۆلۈنىدۇ. 3 بۇ ئۈلۈشتىن سەن ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولغان يەرنى ئۆلچەپ بۆلىسەن؛ بۇنىڭ ئىچى مۇقەددەس جاي، ئەڭ مۇقەددەس جاي بولىدۇ. 4 بۇ يەر زېمىننىڭ مۇقەددەس ئۈلۈشى بولىدۇ؛ ئۇ مۇقەددەس جايىنىڭ خىزمىتىدە بولغان، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا يېنىغا يېقىن كېلىدىغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ ئۇ ئۆلارنىڭ ئۆيلىرى ئۈچۈن، شۇنداقلا مۇقەددەس جايىنىڭ ئورۇنلىشىشى ئۈچۈن مۇقەددەس ئورۇن بولىدۇ. 5 ئۇنىڭدىن سىرت يەنە ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ گەز، كەڭلىكى ئون مىڭ گەز بولغان يەر، ئۆينىڭ خىزمىتىدە بولىدىغان لاۋىيلارنىڭ ئىگىلىكى، يەنى ئۆزلىرى ئوردىدىغان شەھەرلىرى ئۈچۈن بولىدۇ. 6 سىلەر بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان مۇقەددەس ئۈلۈشنىڭ يېنىدىن شەھەر ئۈچۈن كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] يەرنى بۆلۈپ بېكىتىسىلەر. بۇ پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن بولىدۇ. 7 شاھزادىنىڭ ئۈلۈشى بولسا، بۇ مۇقەددەس ئۈلۈشنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئۇتىشىدۇ، شۇنداقلا شەھەرگە تەۋە جايىنىڭ ئىككى تەرىپىگە ئۇتىشىدۇ، يەنى غەربىي تەرىپى غەربكە قارايدىغان، شەرق تەرىپى شەرققە قارايدىغان ئىككى پارچە يەر بولىدۇ؛ بۇ پارچە يەرلەرنىڭ جەمئىي ئۇزۇنلۇقى قەبىلىلەرنىڭ ئۈلۈشىنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىلەن پاراللېل بولىدۇ. 8 بۇ يەر شاھزادىنىڭ ئىسرائىل زېمىندىكى ئىگىلىكى بولىدۇ؛ ۋە مېنىڭ شاھزادىلىرىم خەلقىمنى يەنە ھېچ ئەزمەيدۇ؛ زېمىن ئىسرائىل جەمەتىگە، قەبىلىلىرى بويىچە بۆلۈپ تەقسىم قىلىنىدۇ. 9 رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بولدى بەس، ئى ئىسرائىل شاھزادىلىرى! جەبىر-زۇلۇم ۋە بۇلاڭ-تالاڭنى ئۆزۈڭلاردىن نېرى قىلىپ، توغرا ھۆكۈم چىقىرىپ ئادالەت يۈرگۈزۈڭلار؛ مېنىڭ خەلقىمنى قايتا يېرىدىن ھەيدىۋەتكۈچى بولماڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. 10 سىلەردە توغرا مىزان، توغرا ئەفاھ، توغرا «بات» بولسۇن. 11 «ئەفاھ» ۋە «بات» بولسا بىر ئۆلچەم بولسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن بات خومىرنىڭ ئوندىن بىرىگە، ئەفاھ خومىرنىڭ ئوندىن بىرىگە باراۋەر بولسۇن؛ خومىر بولسا ئۇلار ئىككىسى ئۆچۈن ئۆلچەم بولسۇن. 12 بىر شەكەل بولسا يىگىرمە «گەراھ» بولسۇن. يىگىرمە شەكەل، يىگىرمە بەش شەكەل، ئون بەش شەكەل قوشۇلۇپ سىلەرگە «مىنا» بولىدۇ. 13 بۇ سىلەرنىڭ [شاھزادە ئۈچۈن] «كۆتۈرمە ھەدىيە»ڭلار بولىدۇ؛ بىر «خومىر» بۇغدايدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ بۇغداي، بىر «خومىر» ئارپىدىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ئارپا سۈنىسىلەر؛ 14 زەيتۇن مېيى بولسا، «بات» بىلەن ئۆلچىنىدۇ، ھەربىر «كور»دىن ئوندىن بىر بات سۈنىسىلەر (بىر «كور» ئون «بات» ياكى بىر «خومىر» بولىدۇ، چۈنكى ئون بات بىر خومىر بولىدۇ). 15 ئىسرائىلنىڭ سۈيى

مول يايلاقلىردىن، ھەر ئىككى يۈز تۆياق پادىغا بىردىن پاخلان سۈنىسىلەر ـ بۇلار بولسا، ئاشلىق ھەدىيەسى، كۆيدۈرمە قۇربانلىق، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرى بولۇپ، ئىسرائىللار ئۇچۇن كەفارەت قىلىش ئۈچۈن بولىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **16** زېمىندىكى خەلقنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىسرائىلنىڭ شاھزادىسىگە سۇغنان بۇ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە تۇھپىسى بولىدۇ. **17** شاھزادىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا، ھېيتلەرگە، «يېڭى ئاي»لارغا، «شابات كۈن»لەرگە، جۈملىدىن ئىسرائىل جەمەتىنىڭ بارلىق «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرى ۋە شاراب ھەدىيەلىرىنى تەمىنلەشتىن ئىبارەت؛ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن كەفارەت ئېلىپ كېلىدىغان گۈناھ قۇربانلىقى، ئاشلىق ھەدىيەسى، كۆيدۈرمە قۇربانلىق ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى تەمىنلىگۈچى دەل شۇ بولىدۇ. **18** رەب پەرۋەردىگار شۇنداق دەيدۇ: ـ بىرىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنىدە سەن بىچىرىم ياش بىر تورپاقنى ئالسەن، ئۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس جاينى پاكلايسەن. **19** كاھىن بۇ گۈناھ قۇربانلىقىنىڭ قېنىدىن ئېلىپ ئىبادەتخانىنىڭ ئىشىك كېشىكلىرىگە، قۇربانگاھنىڭ يۇقىرى تەچىسىدىكى تۆت بۇرجەككە ۋە ئىچكى ھويلىنىڭ دەرۋازىسىنىڭ كىرىش يولىنىڭ كېشىكلىرىگە سۈرىدۇ؛ **20** شۇنىڭدەك يولدىن ئازغانلار ياكى نادانلار ئۈچۈن سەن شۇ ئاينىڭ يەتتىنچى كۈنىدە ئوخشاش ئىش قىلىشىڭ كېرەك؛ شۇنىڭ بىلەن سەن ئىبادەتخانا ئۈچۈن كەفارەت قىلىسەن. **21** بىرىنچى ئاينىڭ ئون تۆتىنچى كۈنىدە سىلەر «تۆتۈپ كېتىش» ھېيتى، يەتتە كۈنلۈك بىر ھېيتنى ئۈتكۈزىسىلەر؛ پېتىر نانىنى يېيىش كېرەك. **22** شۇ كۈنى شاھزادە تۇزى ۋە زېمىندىكى بارلىق خەلق ئۈچۈن گۈناھ قۇربانلىقى سۈپىتىدە بىر تورپاقنى سۈندۈ. **23** ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە تۆ پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، يەنى يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە يەتتە تورپاق ۋە يەتتە قوچقارنى، ھەممىسىنى بىچىرىم ھالدا سۈندۈ؛ ھەر كۈنى گۈناھ قۇربانلىقى ئۈچۈن بىر تېكىنى سۈندۈ. **24** تۆ ھەربىر تورپاققا بىر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەسىنى، ھەربىر قوچقارغا بىر ئەفاھ ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوشۇپ سۈندۈ، ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا ئۈ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. **25** يەتتىنچى ئاينىڭ ئون بەشىنچى كۈنىدە باشلانغان ھېيتتا، ھېيتنىڭ يەتتە كۈنىنىڭ ھەربىردە ئۈ مۇشۇنداق گۈناھ قۇربانلىقلىرى، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى ۋە زەيتۇن مېيى قاتارلىقلارنى ئوخشاش سۈنۈشى كېرەك.

46

رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىچكى ھويلىنىڭ شەرقتە قارايدىغان دەرۋازىسى ئالتە «ئىش كۈنى»دە ئېتىكلىك بولىدۇ، بىراق شابات كۈنىدە ئۇ ئېچىلىدۇ، ۋە «يېڭى ئاي» بولغان كۈنلىردە ئۇ ئېچىلىدۇ. **2** شاھزادە سىرتتىن شۇ دەرۋازىنىڭ دالىنىنىڭ يولى بىلەن كىرىدۇ، ئۇ كىرىش ئېغىزىنىڭ كېشىكە تېگى تۇتۇدە تۇرىدۇ، كاھىنلار بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى، ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈندۈ، ئۇ دەرۋازىنىڭ بوسۇغىسىدا سەجدە قىلىدۇ ئاندىن چىقىدۇ، بىراق دەرۋازا كەچكىچە ئېتىلمەيدۇ. **3** زېمىندىكى خەلقمۇ شابات كۈنلىردە ۋە «يېڭى ئاي»لاردا شۇ دەرۋازىنىڭ كىرىش ئېغىزىنىڭ تۇۋىدە تۇرۇپ پەرۋەردىگار ئالدىدا سەجدە قىلىدۇ. **4** شابات كۈنىدە شاھزادە پەرۋەردىگارغا سۈنغان قۇربانلىق بولسا ئالتە بىچىرىم پاخلان، بىر بىچىرىم قوچقار بولىدۇ. **5** بۇلارغا قوشۇلىدىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ، ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا ئۈ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. **6** «يېڭى ئاي»نىڭ كۈنىدە ئۈ سۇغنان قۇربانلىق ياش بىر بىچىرىم تورپاق، ئالتە پاخلان، بىر قوچقار بولىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىچىرىم بولىدۇ. **7** بۇلارغا ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى قوشۇپ سۈندۈ؛ تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ؛ ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. **8** شاھزادە كىرگەندە، دەرۋازىنىڭ دالىنى بىلەن كىرىدۇ، ۋە شۇ يول بىلەن چىقىدۇ. **9** زېمىندىكى خەلق ھېيت كۈنلىردە يېكىتلىگەن «ئىبادەت سورۇن»لىرىغا پەرۋەردىگار ئالدىغا كىرگەندە، سەجدە قىلىشقا شىمالىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى جەنۇبىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ، جەنۇبىي دەرۋازىدىن كىرگەن كىشى شىمالىي دەرۋازىدىن چىقىدۇ، ئۇ كىرگەن دەرۋازىدىن چىقمايدۇ، بەلكى ئۇدۇلىغا مېڭىپ چىقىدۇ. **10** خەلق كىرگەندە شاھزادە ئۇلار بىلەن بىللە كىرىدۇ، ئۇلار چىققاندا، بىللە چىقىدۇ. **11** ھېيت-بايراملاردا ۋە «ئىبادەت سورۇن»لىردا بولسا، ئۇ قوشۇمچە سۇغنان ئاشلىق ھەدىيەلىرى تورپاققا بىر ئەفاھ، قوچقارغا بىر ئەفاھ، پاخلانلارغا بولسا چامىنىڭ يېتىشىچە بولىدۇ، ھەربىر ئەفاھ ئۈنغا ئۈ بىر خىن زەيتۇن مېيىنى قوشۇپ سۈندۈ. **12** شاھزادە پەرۋەردىگارغا خالىس كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ياكى خالىس ئىناقلىق قۇربانلىقىنى سۈنماقچى بولسا، ئەمدى شەرقتە قارايدىغان دەرۋازا ئۈنىڭ ئۈچۈن ئېچىلىدۇ، شابات كۈنىدە قىلغاندەك، ئۇ ئۆز كۆيدۈرمە قۇربانلىقنى ۋە ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىنى سۈندۈ، ئۇ قايتىپ چىقىدۇ، چىققاندىن كېيىن دەرۋازا ئېتىلىدۇ. **13** ھەر كۈنىدە سەن پەرۋەردىگارغا كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە بىر ياشلىق بىچىرىم پاخلاننى سۈنىسەن؛ سەن ھەر ئەتىگىنى تەيارلاپ بېرىسەن. **14** ھەر ئەتىگەندە سەن ئۈنىگىنا قوشۇپ ئاشلىق ھەدىيەسى، يەنى ئۈندىن ئالتىدىن بىر ئەفاھ ۋە ئۈنۈى مايلاشقا زەيتۇن مېيىدىن ئۈچتىن بىر ھىن تەيارلايسەن؛ بۇ پەرۋەردىگارغا ئەبەدىي بەلگىمە بىلەن بېكىتىلگەن ئاشلىق ھەدىيەسى بولىدۇ. **15** ئۇلار ھەر ئەتىگەندە پاخلاننى، ئۈنۈگ ئاشلىق ھەدىيەسىنى زەيتۇن مېيى بىلەن ئەبەدىي كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۈندۈ. **16** رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ شاھزادە ئۈز مىراسىدىن ئوغۇللىرىنىڭ بىرسىگە سوۋغا قىلغان بولسا، ئەمدى ئۇ يەنە ئاشۇ ئوغلىنىڭ ئۈز ئوغۇل-ئەجدادلىرى ئۈچۈن بولىدۇ؛ مىراس يولى بويىچە ئۇ ئۇلارنىڭ ئىگىسى بولىدۇ. **17** بىراق ئۇ ئۈز مىراسىدىن ئۈنىڭ خىزمەتكارلىرىنىڭ بىرىگە سوۋغا بەرگەن بولسا، ئۇ ئۈنىگىگى «ئازادلىق يىلى»غىچە بولىدۇ، شۇ چاغدا ئۇ شاھزادىگە قايتۇرۇلىدۇ؛ [شاھزادىنىڭ مىراسى] ئەسلى ئۈز ئوغۇللىرىغىلا مەنسۇپ بولىدۇ. **18** ۋە شاھزادە خەلقتە جەبىر-زۇلۇم سېلىپ، ئۇلارنى مىراسىدىن ھەيدىۋەتمەيدۇ، ئۇ ئوغۇللىرىغا ئۈز ئىگىلىكىدىن مىراس تەقسىم قىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ئۈز ئىگىلىكىدىن تارقىتىلمايدۇ. **19** ئاندىن [ھېلىقى كىشى] مېنى شىمالغا قارايدىغان، كاھىنلار ئۈچۈن بولغان مۇقەددەس «كىچىك خانىلار»غا دەرۋازىنىڭ يېنىدىكى كىرىش يولى بىلەن ئاپاردى؛ مانا، ئۇنىڭ غەربىدە تەرىپىدە مەخسۇس بىر جاي بار ئىدى؛ **20** ئۇ ماگا: «بۇ كاھىنلار ئىتائەتسىزلىك قۇربانلىقلىرىنى ۋە گۈناھ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدىغان ھەم ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى پىشۇرىدىغان جايدۇر؛ بۇ جاينى بېكىتىشتىكى مەقسەت، خەلقنىڭ بۇ ئاشلارنىڭ پاك-مۇقەددەسلىكىگە تېگىپ كېتىپ زىيانغا ئۈچىرىماسلىقى ئۈچۈن، ئۇلار بۇ [ئاشلارنى] سىرتقى ھويلىغا ئېلىپ چىقمايدۇ. **21** ئۇ مېنى سىرتقى ھويلىغا ئاپىرىپ، مېنى ھويلىنىڭ ئۈت بۇلۇڭىدىن ئۈتكۈزدى؛ مانا، ھويلىنىڭ ھەربىر بۇلۇڭىدا [كىچىك] ھويلا بار ئىدى. **22** ھويلىنىڭ ئۈت بۇلۇڭىدا، ئۇزۇنلۇقى قىرىق گەز، كەڭلىگى ئوتتۇز گەز بولغان توسما تاملىق ھويلىلار بار ئىدى؛ بۇ ئۈت ھويلىنىڭ ئۈچەيمىلىرى ئوخشاش ئىدى. **23** بۇ ئۈت ھويلا ئېچىدە ئەتراپىدا تاش تاختايلىق تەچىگە بار ئىدى؛ تەچىگە ئاستىدا ھەممە ئەتراپىدا قازان قاينىتىدىغان [ئۈت قالايدىغان] جايلىرى بار ئىدى. **24** ئۇ ماگا: «بۇلار «گۈش قاينىتىش ئۈيلىرى»، مۇشۇ يەرلەردە ئۈينىڭ خىزمىتىدە بولغانلار خەلقنىڭ قۇربانلىقلىرىنى قاينىتىدۇ» ـ دېدى.

47 [هىلىقى كىشى] مېنى ئۆينىڭ دەرۋازىسغا قايتا ئاپاردى. مانا، ئىبادەتخانىنىڭ بوسۇغىسىدن سۈلار شەرققە قاراپ ئېقىپ چىقۋاتاتتى؛ چۈنكى ئۆينىڭ ئالدى شەرققە قارايتتى. سۈلار ئۆينىڭ ئاستىدىن، ئوڭ تەرىپىدىن، قۇربانگاھنىڭ جەنۇبىي تەرىپىدىن ئېقىپ چۈشەتتى. 2 ئۇ مېنى شىمالغا قارايدىغان دەرۋازىسىدىن چىقاردى، ئۇ مېنى ئايلاندۇرۇپ شەرققە قارايدىغان دەرۋازىنىڭ سىرتىغا ئاپاردى، مانا، سۈلار ئوڭ تەرىپىدىن ئېقىپ ئوراتتى. 3 هىلىقى كىشى قولىدا ئۆلچىگۈچ تانىنى ئۆتۈپ، شەرققە قاراپ ماڭدى، ئۇ مىڭ گەز ئۆلچىدى، ئاندىن مېنى سۈلاردىن ئۆتكۈزدى، سۈلار ئىلەيدىغان دەرىيا بولۇپ چىقتى. 4 ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى، ئاندىن مېنى سۈلاردىن ئۆتكۈزدى، سۈلار ئادەمنىڭ تىزلىرىغا يەتتى. ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى، ئاندىن مېنى سۈلاردىن ئۆتكۈزدى، سۈلار ئادەمنىڭ بېلىگە چىقاتتى. 5 ئۇ يەنە مىڭ گەز ئۆلچىدى، ئۇ مەن ئۆتەلەيدىغان دەرىيا بولۇپ چىقتى، چۈنكى سۈلار ئۆرلەپ كەتتى، ئۆتىگىلى بولاتتى، ئۇ ئۆتكىلى بولمايدىغان دەرىيا بولۇپ چىقتى. 6 ئۇ مەندىن: «ئىنسان ئوغلى، بۇنى كۆرگەنمىسەن؟» دەپ سوردى، ئاندىن مېنى دەريانىڭ قىرغىقىغا قايتۇرۇپ ئاپاردى. 7 قىرغاققا قايتىم، مانا، دەريانىڭ قىرغىقىدا، ئۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئىنتايىن كۆپ دەرەخلەر بار ئىدى. 8 ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: «بۇ سۈلار يۇرتنىڭ شەرقىگە چىقىدۇ، شۇ يەردىن ئۇلار ئاراباھ تۈزلەڭلىكىگە چۈشۈپ، ئاندىن دېڭىزغا كىرىدۇ. ئۇلار دېڭىزغا ئېقىپ كىرىشى بىلەن، دېڭىز سۈلىرى ساقايتىلىدۇ. 9 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بۇ «جۇپ دەريا» قايسى يەرگە ئېقىپ كەلسە، شۇ يەردىكى بارلىق سۈ ئۈزىدىغان جانۋارلار ياشايدۇ، دېڭىزدا نۇرغۇن بېلىقلار بولىدۇ؛ چۈنكى سۈلار شۇ يەرگە ئېقىپ كېلىدۇ، ۋە دېڭىز سۈلىرى ساقايتىلىدۇ؛ دەريا نەگە ئاقسا، شۇ يەرنىڭ ھەممىسى ھاياتقا ئىگە بولىدۇ. 10 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، بېلىقچىلار دېڭىز بويىدا تۇرىدۇ؛ ئەن-گەدىدىن ئەن-ئەگلائىمگىچە ئۇلارنىڭ تورلىرى يېيىلىدىغان جايلىرى بولىدۇ، دېڭىز بېلىقلىرىنىڭ «ئوتتۇرا دېڭىز»دىكىدەك بەك كۆپ سورتلىرى بولىدۇ؛ 11 بىراق ئۆتۈك زەي-سازلىقلىرى ساقايتىلمايدۇ؛ ئۇلار شورلۇق بولۇشقا تاپشۇرۇلىدۇ. 12 دەريا بويىدا، ئۇ ۋە بۇ قېتىدا، ئوزۇق بولىدىغان ھەرخىل دەرەخلەر ئۆسىدۇ. ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى سولاشمايدۇ، ئۇلار مېۋىسىز قالمايدۇ؛ ئۇلار ھەر ئايدا يېڭىدىن مېۋىلەيدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سۇغىرىدىغان سۈلار مۇقەددەس جايدىن چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ مېۋىسى ئوزۇق، ئۇلارنىڭ يوپۇرماقلىرى دورا-دەرمانلار بولىدۇ. 13 رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆۋەندە ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە زېمىن مىراس سۈپىتىدە بۆلۈنۈپ تەقسىم قىلىنىپ چېگرالار ئايرىلىدۇ؛ يۈسۈپنىڭ قەبىلىسىگە ئىككى ئۈلۈش بۆلۈنىدۇ. 14 مەن قولۇمنى كۆتۈرۈپ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارغا قەسەم ئىچكەندەك، سىلەر بىر-بىرىڭلارغا باراۋەرلىك بىلەن زېمىننى مىراس بولۇشقا بۆلىسىلەر؛ ئۇ سىلەرگە مىراس بولىدۇ. 15 زېمىننىڭ [تۆت] تەرىپىنىڭ چېگراسى مۇنداق: شىمالىي تەرىپى، «ئوتتۇرا دېڭىز»دىن باشلىنىپ خەتلۇنىڭ يولىنى بويلاپ، زەداد شەھىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ 16 ئۇ خامات، بېروتاھ، سىبرائىم (دەمەشق بىلەن خاماتنىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا)، ھاۋۇرانىنىڭ چېگرىسىدا بولغان خازار-ھاتتىكون شەھەرلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ؛ 17 شۇنىڭدەك «ئوتتۇرا دېڭىز»دىن باشلانغان چېگرا ھازار-ئېنانغىچە سوزۇلىدۇ؛ ئۇ دەمەشقنىڭ چېگرىسىنى بويلاپ، خاماتنىڭ شىمالىي رايونىنىڭ چېگرىسىغا ئۇتىشىدۇ؛ بۇ بولسا شىمالىي تەرىپى بولىدۇ. 18 شەرق تەرىپىنىڭ چېگرىسى، ھاۋران بىلەن دەمەشقنىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلىنىپ، گىلېئاد ۋە ئىسرائىل زېمىننى بۇلۇپ ئۆتىدىغان ئىئوردان دەرياسى بولىدۇ. سىلەر بۇنىڭدىن «ئۆلۈك دېڭىز»غىچە مىراسلارنى بۇلۇپ ئۆلچەيسىلەر. بۇ بولسا شەرق تەرىپى بولىدۇ. 19 جەنۇبىي تەرىپى بولسا، تامار شەھىرىدىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن مىسىر ۋادىسىدىن «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. بۇ جەنۇبىي چېگرا بولىدۇ. 20 غەربىي تەرىپى بولسا «ئوتتۇرا دېڭىز»نىڭ ئۆزى، خامات راۋىنىغا كىرىش ئېغىزىغىچە بولىدۇ؛ بۇ غەربىي چېگرىسى بولىدۇ. 21 سىلەر بۇ زېمىننى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرى بويىچە ئۆز-ئارا گۇلدارا ئۈلۈشۈشۈڭلار كېرەك. 22 شۇنداق بولۇش كېرەككى، سىلەر ئۆز-ئارا گۇلدار ۋە ئارا گۇلدارا ئولتۇراقلاشقان، ئارا گۇلدارا بالىلق بولغان مۇساپىرلارغا ئۆزىڭىز مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلىسىلەر؛ ئۇلار سىلەرگە نىسبەتەن ۋەتەننىدە تۇغۇلغان ئىسرائىللارغا ئوخشاش بولۇشى كېرەك. ئۇلار سىلەر بىلەن تەڭ چەك تاشلاپ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدىن مىراس ئالىدۇ. 23 مۇساپىر قايسى قەبىلە ئارىسىدا ئولتۇراقلاشقان بولسا، سىلەر شۇ يەردىن ئۆنىڭغا مىراس تەقسىم قىلىسىلەر، دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار.

48 تۆۋەندە قەبىلىلەر نامى بويىچە تىزىلىنىدۇ؛ شىمال تەرىپىدە دان قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشى بار. ئۆنىڭ چېگرىسى ئىسرائىل زېمىننىنىڭ شىمالىي چېگرىسىمۇ بولىدۇ؛ ئۇ خەتلۇنىڭ يولىنى بويلاپ، خامات راۋىنىغا كىرىش ئېغىزىغىچە ۋە ھازار-ئېنان شەھىرىگىچە سوزۇلغان (ھازار-ئېنان دەمەشق چېگرىسىغا يانداش بولۇپ، دەمەشقنىڭ شىمالىي تەرىپىدىكى خامات شەھىرىنىڭ يېنىدا). ئۆنىڭ ئۈلۈشى شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغانىدۇر. 2 دانىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئاشىر قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. 3 ئاشىرنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن نافتالى قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. 4 نافتالىنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ماناسسەھ قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. 5 ماناسسەھنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئەفرائىم قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. 6 ئەفرائىمنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن رۇبەن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. 7 رۇبەننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن يەھۇدا قەبىلىسىنىڭ بىر ئۈلۈشىدۇر. 8 يەھۇدانىڭ چېگرىسىغا ئۆتاشقان، شەرقتىن غەربكىچە سوزۇلغان زېمىن، سىلەرنىڭ «كۆتۈرمە ھەدىيە» گلار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى قەبىلىلەرگە تەقسىم قىلىنغان ئۈلۈشتىكىدەك بولىدۇ؛ مۇقەددەس جاي ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 9 سىلەر پەرۋەردىگارغا ئالاھىدە ئاتىغان «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا، ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. 10 بۇ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» كاھىلار ئۈچۈن بولىدۇ. شىمالىي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، غەربىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]، جەنۇبىي تەرىپىنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس جاي»ى ئۇنىڭ دەل ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. 11 بۇ يەر زادوك ئەۋلادلىرىدىن بولغان، پاك-مۇقەددەس دەپ ئايرىلغان كاھىنلار ئۈچۈن بولىدۇ. ئىسرائىل ئېزىپ كەتكەندە، ئۇلار لاۋىيلار ئېزىپ كەتكەندەك ئېزىپ كەتمىگەن، بەلكى مەن تاپشۇرغان مەسئۇلىيەتكە سادىق بولغانىدى. 12 شۇنىڭ بىلەن بۇ ئالاھىدە «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەر بولسا پۈتۈن «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان زېمىننىڭ ئىچىدىن بولۇپ، ئۇلارغا نىسبەتەن «ئەڭ مۇقەددەس بىر نەرسە» دەپ بىلىنىدۇ. ئۇ لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشىگە ئۆتاشقان بولىدۇ. 13 كاھىنلارنىڭ ئۈلۈشىنىڭ چېگرىسىغا ئۆتاش بولغان يەر لاۋىيلارنىڭ ئۈلۈشى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا]. پۈتكۈل ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە بەش

مىڭ [خادا]، كەڭلىكى ئون مىڭ [خادا] بولىدۇ. **14** ئۇلار ئۆتىنىڭدىن يەرنى
ھېچ ساتمايدۇ ياكى ئالماشتۇرمايدۇ. ئۇلار بۇ زېمىننىڭ ئېسىلىنى باشقىلارغا ھېچ
ئۆتكۈزمەيدۇ؛ چۈنكى ئۆ پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس دەپ ئاتالغان. **15** قالغان
يەر، كەڭلىكى بەش مىڭ [خادا]، ئۆزۈنلۈقى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]،
ئادەتتىكى يەر بولۇپ، شەھەر ئۆچۈن، يەنى ئۆيلەر ۋە ئورتاق بوش يەر ئۆچۈن
بولىدۇ. شەھەر ئۆتىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. **16** شەھەرنىڭ ئۆلچەملىرى مۇنداق
بولىدۇ؛ شىمالىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، جەنۇبىي تەرىپى تۆت مىڭ
بەش يۈز [خادا]، شەرقىي تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا]، ۋە غەربىي
تەرىپى تۆت مىڭ بەش يۈز [خادا] بولىدۇ. **17** شەھەرنىڭ بوش يەرلىرى
بولسا، شىمالغا قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، جەنۇبقا
قارايدىغان تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە، شەرققە قارايدىغان
تەرىپى ئىككى يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكدە، غەربكە قارايدىغان تەرىپى ئىككى
يۈز ئەللىك [خادا] كەڭلىكتە بولىدۇ. **18** قالغان ئىككى پارچە يەر مۇقەددەس
«كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە ئۆتتىشىپ ئۆزىڭگا پاراللېل بولىدۇ. ئۇلارنىڭ
ئۆزۈنلۈقى شەرققە قارايدىغان تەرىپى ئون مىڭ [خادا]، غەربكە قارايدىغان تەرىپى
ئون مىڭ [خادا]؛ بۇلار مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولغان يەرگە ئۆتتىشىدۇ؛
بۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلارنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ.
19 ئۇنى تېرىيدىغانلار، يەنى شەھەرنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىسرائىلنىڭ بارلىق
قەبىلىلىرى ئىچىدىن بولىدۇ. **20** پۈتكۈل «كۆتۈرمە ھەدىيە» بولسا ئۆزۈنلۈقى
يىگىرمە بەش مىڭ [خادا]، كەڭلىكى يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ سىلەر
بۇ تۆت چاسىلىق مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە شەھەرگە تەۋە جايلارنىمۇ
قوشۇپ سۇنىسىلەر. **21** مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە» بىلەن شەھەرنىڭ
ئىگدارچىلىقىدىكى يەرنىڭ ئۇ ۋە بۇ تەرىپىدىكى قالغان زېمىنلەر شاھزادە
ئۈچۈن بولىدۇ. «كۆتۈرمە ھەدىيە» گە يانداش شەرقتىن شەرققە سوزۇلغان
يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر ۋە غەربتىن غەربكە سوزۇلغان
يىگىرمە بەش مىڭ [خادا] كەڭلىكتىكى يەر [قەبىلىلەرنىڭ] ئۇلۇشلىرىگە پاراللېل
بولۇپ، بۇلار شاھزادە ئۈچۈندۇر؛ مۇقەددەس «كۆتۈرمە ھەدىيە»، جۈملىدىن
ئىبادەتخاننىڭ مۇقەددەس جايى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، **22** شۇنىڭدەك
لاۋىيلارنىڭ ئۇلۇشى ۋە شەھەرنىڭ ئىگىلىكىمۇ شاھزادىنىڭ تەۋەلىكىنىڭ
ئوتتۇرىسىدا بولىدۇ. يەھۇدانىڭ چېگرىسى ۋە بنيامىننىڭ چېگرىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا
بولغان بۇ زېمىنلار شاھزادە ئۈچۈن بولىدۇ. **23** قالغان قەبىلىلەرنىڭ ئۇلۇشلىرى
بولسا: ـ بنيامىن قەبىلىسى ئۈچۈن شەرقتىن غەرب تەرەپكە سوزۇلغان بىر ئۇلۇشى
بولىدۇ. **24** بنيامىننىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان
زېمىن شىمئون قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. **25** شىمئوننىڭ چېگرىسىغا يانداش
بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن ئىسساكار قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر.
26 ئىسساكارنىڭ چېگرىسىغا يانداش بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان
زېمىن زەبۇلۇن قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر. **27** زەبۇلۇننىڭ چېگرىسىغا يانداش
بولغان، شەرقتىن غەربكە سوزۇلغان زېمىن گاد قەبىلىسىنىڭ بىر ئۇلۇشىدۇر.
28 گادنىڭ يان تەرىپى، يەنى جەنۇبىي تەرىپى، پۈتكۈل زېمىننىڭ جەنۇبىي
چېگرىسى تامار شەھىردىن مېرىباھ-قەدەش دەرياسىنىڭ ئېقىنلىرىغىچە، ئاندىن
[مىسىر] ۋادىسىنى بويلاپ «ئوتتۇرا دېڭىز»غىچە سوزۇلىدۇ. **29** بۇ سىلەر
ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىگە مىراس بولۇشقا چەك تاشلاپ بۆلىدىغان زېمىن بولىدۇ؛
بۇلار ئۇلارنىڭ ئۇلۇشلىرى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **30** ئۆۋەندە شەھەرنىڭ
چىقىش يوللىرى بولىدۇ؛ ئۇنىڭ شىمالىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك
[خادا] بولىدۇ؛ **31** شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرى ئىسرائىلنىڭ قەبىلىلىرىنىڭ نامى بويىچە
بولىدۇ؛ شىمالىي تەرىپىدە ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى رۇبەننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛
بىرى يەھۇدانىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى لاۋىينىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ **32** شەرقىي
تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى
يۈسۇپنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى بنيامىننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى داننىڭ قوۋۇقى
بولىدۇ. **33** جەنۇبىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ
قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى شىمئوننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى ئىسساكارنىڭ قوۋۇقى
بولىدۇ؛ بىرى زەبۇلۇننىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **34** شەرقىي تەرىپىنىڭ كەڭلىكى تۆت
يۈز ئەللىك [خادا]، ئۇنىڭدا ئۈچ قوۋۇق بولىدۇ؛ بىرى گادنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛
بىرى ئاشىرنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ؛ بىرى نافتالىنىڭ قوۋۇقى بولىدۇ. **35** جەمئىي
بولۇپ ئۇنىڭ ئايلانمىسى ئون سەككىز مىڭ [خادا] بولىدۇ؛ شۇ كۈندىن باشلاپ
شەھەرنىڭ نامى: «پەرۋەردىگار شۇ يەردە» بولىدۇ.

دانىيال

1 يەھۇدا پادىشاھى يەھوياكىم تەختكە ئولتۇرۇپ ئۇچىنچى يىلى، بابىل پادىشاھى نەبوقادنەسار يېرۇسالېمغا ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى مۇھاسىرە قىلىۋالدى. **2** رەب يەھۇدانىڭ پادىشاھى يەھوياكىمنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئۆيىدىكى قاچا-قۇچىلارنىڭ بىر قىسمىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇ ئەسىرلەرنى شىنار زېمىنىغا، ئۆزى چوقۇنىدىغان مەبۇدنىڭ بۇتخانىسىغا ئېلىپ باردى ۋە بۇلاپ كەلگەن قاچا-قۇچىلارنى بۇتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويدى. **3** پادىشاھ نەبوقادنەسار باش ئاغۋات غوجدارى ئاشپىنازغا ئەسىرگە چۈشكەن ئىسرائىللار ئىچىدىن خان جەمەتىدىكىلەردىن ۋە ئېسىلزادە يىگىتلەردىن بىرنەچچىدىن تاللاپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. **4** بۇ ياشلار نۇقسانسىز، كېلىشكەن، دانىشمەن-ئۆقۇمۇشلۇق، مول بىلىملىك، مۇتەپەككۇر، ئوردا خىزمىتىدە بولۇشقا لايىقەتلىك، يەنە كېلىپ كالدىيلەرنىڭ ئىلم-پەنلىرىنى ھەم تىلنى ئوگىنىلەيدىغان بولۇشى كېرەك ئىدى. **5** پادىشاھ ئۆلار توغرىسىدا ئۆلار ئۆچ يىلغىچە ھەر كۈنى پادىشاھ يەيدىغان نازۇ-نېمەتلەر ۋە شارابلار بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلسۇن، مۇددەت توشقاندا پادىشاھنىڭ ئالدىدا خىزمەتتە بولسۇن دەپ بېكىتتى. **6** تاللانغان يەھۇدا قەبىلىسىدىكى ياشلاردىن دانىيال، ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالار بار ئىدى. **7** ئاغۋات بېشى ئۆلارغا يېڭى ئىسىملار، يەنى دانىيالغا بەلتەشاسار، ھانانىياغا شادراك، مىشائېلغا مىشاك، ئازارىياغا ئەبەدنېگو دېگەن ئىسىملارنى قويدى. **8** دانىيال پادىشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەر ۋە شاھانە شارابلىرى بىلەن ئۆزىنى [خۇدا ئالدىدا] ناپاك قىلماسلىققا بەل باغلىدى، شۇنىڭ ئۈچۈن ئاغۋات بېشىدىن ئۆزىنىڭ ناپاك قىلىنماسلىقىغا يول قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى. **9** ئەمدى خۇدا ئاغۋات بېشىنى دانىيالغا ئىلتىپات ۋە شاپائەت كۆرسىتىدىغان قىلغانىدى. **10** لېكىن ئاغۋات بېشى دانىيالغا: ـ مەن ئۆز غوجام پادىشاھتىن قورقىمەن. سىلەرنىڭ يېمەك-ئىچمەكلىرىنى ئۆز ئۆزۈى بەلگىلىگەن؛ ئۇ ئەگەر سىلەرنى باشقا قۇرداش يىگىتلەردەك ساغلام چىراي ئەمەس ئىكەن دەپ قارىسا، ئۇنداقتا سىلەر پادىشاھقا مېنىڭ كاللامنى ئالدۇرغۇچى بولىسىلەر، ـ دېدى. **11** شۇنىڭ بىلەن دانىيال كېلىپ ئاغۋات بېشى ئۆزىگە ۋە ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا تەينىلىگەن غوجداردىن تەلەپ قىلىپ: **12** ـ كەمىنىلىرىنى ئۈماچ، كۆكئات ۋە سۇ بىلەنلا بېقىپ ئۇن كۈنلۈك سىناق قىلسىلا. **13** ئاندىن بىزنىڭ چىرايىمىز بىلەن پادىشاھنىڭ ئېسىل تامىقىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭ چىرايىنى سېلىشتۇرۇپ باقسىلا، ئاندىن كۆزىتىشلىرى بويىچە كەمىنىلىرىگە ئىش كۆرگەيلا! ـ دېدى. **14** غوجدار ئۆلارنىڭ گېپىگە كىرىپ، ئۆلارنى ئۇن كۈن سىناپ كۆرۈشكە ماقۇل بولدى. **15** ئۇن كۈندىن كېيىن قارىسا، ئۆلارنىڭ چىرايلىرى پادىشاھنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەن يىگىتلەرنىڭكىدىمۇ نۇرلۇق ۋە تولغان كۆرۈندى. **16** شۇنىڭدىن كېيىن غوجدار ئۆلارغا پادىشاھ بەلگىلىگەن نازۇ-نېمەتلەرنى ۋە ئىچىشكە بەلگىلىگەن شارابنى بەرمەي، ئۆلارنىڭ ئورنىدا ئۈماچ، كۆكئاتلارنى بېرىشكە باشلىدى. **17** بۇ تۆت يىگىتنى بولسا، خۇدا ئۆلارنى ھەرخىل ئەدەبىيات ۋە ئىلم-مەرىپەتتە دانىشمەن ۋە ئۆقۇمۇشلۇق قىلدى. دانىيالمۇ بارلىق غايىبانە ئالامەتلەر بىلەن چۈشلەرگە تەبىر بېرىشكە پاراسەتلىك بولدى. **18** پادىشاھ بەلگىلىگەن مۇددەت توشقىنىدا، ئاغۋات بېشى يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنى نەبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **19** پادىشاھ ئۆلار بىلەن بىر-بىرلەپ سۆزلەشتى، ياش يىگىتلەرنىڭ ھېچقايسىسى دانىيال، ھانانىيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا يەتمىدى. شۇڭا بۇ ئۈتەيلەن پادىشاھنىڭ خىزمىتىدە قالدى. **20** پادىشاھقا داناللىق-ھېكمەت كېرەك بولغاندا يا كى يورۇتۇش كېرەك بولغان ھەرقانداق مەسىلىگە جاۋاب ئىزدىگەندە، ئۆلارنىڭ جاۋابى ئۇنىڭ سەلتەنىتىدىكى بارلىق رەمچى-پالچى يا كى پىر-ئۇستازلىرىنىڭكىدىن ئون ھەسسە توغرا چىقاتتى. **21** دانىيال پارس پادىشاھى قورەش تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلغىچە ئوردىدا داۋاملىق تۇردى.

2 نەبوقادنەسار تەختكە ئولتۇرۇپ ئىككىنچى يىلى، بىرنەچچە چۈش كۆردى؛ ئۇنىڭ روھى پارا كەندە بولۇپ، ئۇيقۇسى قاچتى. **2** شۇڭا پادىشاھ رەمچى-پالچى، پىر-ئۇستاز، جادۇگەر ۋە كالدىي مۇنەججىملەرنى چۈشلىرىگە تەبىر بېرىشكە چاقىرىشنى بۇيرۇدى. ئۇلار كېلىپ پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. **3** پادىشاھ ئۇلارغا: ـ مەن بىر چۈش كۆردۇم، بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى بىلىشكە كۆڭۈلۈم ناھايىتى تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ، ـ دېدى. **4** ئاندىن كالدىيلەر پادىشاھقا (ئارامىي تىلىدا): ـ ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! قېنى كەمىنىلىرىگە چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، بىز تەبىر بېرىمىز، ـ دېدى. **5** پادىشاھ كالدىيلەرگە: ـ مەندىن بۇيرۇق! سىلەر ئاۋۋال كۆرگەن چۈشۈمنى ئېيتىپ ئاندىن تەبىر بېرىشىڭلار كېرەك. ئۇنداق قىلمىساڭلار قىيما-چىيما قىلىۋېتىلىسىلەر، ئۆيۈڭلار ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇۋېتىلىدۇ! **6** لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلىسەڭلار مەندىن سوۋغاتلار، ئىنئاملار ۋە ئالىي ئىززەتنى مۇيەسسەر بولىسىلەر. ئەمدى چۈشۈمنى ئېيتىڭلار، تەبىر بېرىڭلار! ـ دېدى. **7** ئۇلار پادىشاھقا يەنە بىر قېتىم: ـ ئالىيلىرى چۈشلىرىنى ئېيتقايلا، ئاندىن ئۇلارغا تەبىرنى ئېيتىپ بېرىمىز، ـ دېدى. **8** بۇ چاغدا پادىشاھ جاۋابەن: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر پەرماتمدىن قايتايدىغىنىمنى بىلگەچكە، ۋاقتىنى كەينىگە سۈرۈۋاتىسىلەر. **9** لېكىن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەرمىسەڭلار، سىلەرگە پەقەت بۇيرۇقۇملا قالىدۇ. چۈنكى سىلەر ۋاقىت ئەھۋالنى ئۆزگەرتىدۇ، دەپ بىلىپ ئۆزئارا تىل بىركىتۈرۈپ، يالغانچىلىق قىلىپ مېنى ئالدىماقچى بولىسىلەر. شۇڭا چۈشۈمنى ئېيتىساڭلار، ئاندىن چۈشۈمگە ھەققەتەن تەبىر بېرەلەيدىغانلىقىڭلارنى شۇ چاغدىلا بىلىمەن، ـ دېدى. **10** كالدىيلەر پادىشاھقا جاۋابەن: ـ دۇنيادا ئالىيلىرىنىڭ سورىغان ئىشنى ئېيتىپ بېرەلەيدىغان ھېچىر ئادەم يوقتۇر. ھېچقانداق پادىشاھ، ئۇنىڭ قانداق ئۇلۇغ يا كى كۆچلۈك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، رەمچى-پالچى، پىر-ئۇستاز يا كى كالدىي مۇنەججىملەرگە مۇنداق تەلەپنى قويغان ئەمەس. **11** چۈنكى ئالىيلىرىنىڭ سورىغانلىرى ھەققەتەن ئالامەت مۇشكۈل، ئىلاھلاردىن باشقا ھېچكىم ئۇنى ئايان قىلالمايدۇ. لېكىن ئىلاھلارنىڭ ماكانى ئىنسانلار ئارىسىدا ئەمەس، ـ دېدى. **12** پادىشاھ قاتتىق غەزەپلىنىپ ئاچچىقلانغان ھالدا، بابىل ئوردىسىدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. **13** شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ بارلىق دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش توغرىسىدىكى بۇيرۇقى چۈشۈرۈلدى. شۇڭا [خىزمەتكارلىرى] دانىيال ۋە ئۇنىڭ دوستلىرىنىمۇ ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئىزدىدى. **14** شۇ چاغدا دانىيال بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈش ئەمرىنى ئىجرا قىلغىلى چىققان پادىشاھنىڭ خۇسۇسىي مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى ئاريوققا ئاقىلانە ۋە دانىشمەنلەرچە جاۋاب قايتۇرۇپ **15** ئۇنىڭدىن: ـ پادىشاھنىڭ چۈشۈرگەن پەرمانى نېمە ئۈچۈن شۇنچە جىددىي؟ ـ دەپ سوردى. ئاريوق ئەھۋالنى دانىيالغا ئېيتىپ بەردى. **16** دانىيال دەرھال پادىشاھ ئالدىغا كىرىپ، پادىشاھتىن چۈشىگە تەبىر بەرگۈدەك ۋاقىت بېرىشنى تەلەپ قىلدى. **17** ئاندىن دانىيال ئۆيىگە قايتىپ، ئەھۋالنى دوستلىرى ھاناننيا، مىشائېل ۋە ئازارىيالارغا ئېيتىپ بەردى. **18** ئۇ ئۇلاردىن ئەرشتىكى خۇدادىن بۇ چۈشنىڭ شىرى توغرۇلۇق رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا رەھىم-شەپقەت ئىلتىجا قىلىپ، مەن دانىيال ۋە دوستلىرىم ئۆتمىزنىڭ بابىلدىكى باشقا دانىشمەنلەر بىلەن بىللە ھالاك قىلىنماسلىقىمىزنى تىلەڭلار، دەپ تەلەپ قىلدى. **19** ئاندىن كېچىدە دانىيالغا غايىبانە كۆرۈنۈشتە شۇ سىرنىڭ يېشىمى ۋەھيي قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن دانىيال ئەرشتىكى خۇداغا ھەمدۇسانالار ئوقۇپ مۇنداق دېدى: **20** «خۇدانىڭ نامى ئەبەدىلئەبەد

مەدھىيلەنگەي! چۈنكى دانالىق ۋە كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭكىدۇر. 21 ئۇ ۋاقىت، پەسسللەرنى ئۆزگەرتكۈچىدۇر؛ ئۇ پادىشاھلارنى يېقىتىدۇ، ۋە پادىشاھلارنى تىكلەيدۇ؛ ئۇ دانالارغا دانالىق، ئاقىلانىلارغا ھېكمەت بېرىدۇ. 22 ئۇ چوڭقۇر ۋە سىرلۇق ئىشلارنى ئاشكارىلىغۇچىدۇر، قاراڭغۇلۇققا يوشۇرۇنغان ئىشلارنى ياخشى بىلگۈچىدۇر، نۇر ھەمىشە ئۇنىڭ بىلەن بىللىدۇر. 23 ئى ماڭا دانالىق ۋە كۈچ بەرگەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسى، ساڭا شۈكۈر ۋە ھەمدۇسانالار ئېيتاي! سەن ھازىرلا بىز دۇئا قىلغان ئىشنى ماڭا ئاشكارىلىدىڭ، پادىشاھنىڭ سورىغان ئىشنى بىزگە كۆرسىتىپ بەردىڭ». 24 ئاندىن دانىيال پادىشاھ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرۈشكە تەيىنلىگەن ئارىئوقنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ـ بابىلدىكى دانىشمەنلەرنى ئۆلتۈرمىگەيلا. مېنى پادىشاھنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرگەيلا، مەن پادىشاھنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەي، ـ دېدى. 25 ئارىئوق شۇئان دانىيالنى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ، پادىشاھقا: ـ «مەن يەھۇدىي ئەسىرلەر ئىچىدىن ئالىيلىرىنىڭ چۈشىگە تەبىر بېرەلەيدىغان بىر كىشىنى تاپتىم» ـ دېدى. 26 پادىشاھ دانىيال (بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتىلىدۇ) غا: «سەن مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمنى ئايان قىلىپ، ئۇنىڭغا تەبىر بېرەلەمسەن؟ ـ دېدى. 27 دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ شۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئى ئالىيلىرى، سىلى سورىغان بۇ سىرنى دانىشمەن، پىر-ئۇستاز، رەمچى-پالچى ۋە مۇنەججىملار ئۆزلىرىگە يېشىپ بېرەلەيدۇ. 28 بىراق ئەرشتە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى بىر خۇدا بار. ئۇ بولسا ئالىيلىرىغا ئاخىرقى زامانىنىڭ كۆنلىرىدە نېمە ئىشلارنىڭ بولىدىغانلىقىنى ئايان قىلدى. ئەمدى ئۆزلىرىنىڭ چۈشىنى، يەنى ئالىيلىرى ئۆخلاۋاتقاندا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى ئېيتىپ بېرەي: ـ 29 ئى ئالىيلىرى، سىلى ئۆخلاشقا ياتقاندا كەلگۈسىدىكى ئىشلارنى ئويلاپ ياتتىلا. سىرلارنى بىردىنبىر ئاشكارىلىغۇچى ئۆزلىرىگە يېزىر بېرىدىغان ئىشلارنى كۆرسەتتى. 30 ماڭا كەلسەك، بۇ سىرنىڭ ماڭا ئايان قىلىنىشى مېنىڭ باشقا جان ئىگىلىرىدىن ئارتۇق ھېكمەتكە ئىگە بولغانلىقىمدىن ئەمەس، بەلكى بۇ چۈشنىڭ تەبىرىنى، شۇنداقلا شاھ ئالىيلىرىنىڭ كۆڭۈللىرىدىكى ئويلىرىنى ئۆزلىرىگە مەلۇم قىلىش ئۈچۈندۇر. 31 ـ ئەي ئالىيلىرى، سىلى غايىبانە ئالامەتتە ئۆزلىرىنىڭ ئالدىلىرىدا تۇرغان گىگانت بىر ھەيكەلنى كۆردىلە. بۇ ھەيكەل ناھايىتى گەۋدىلىك بولۇپ، زور نۇر چاقناپ تۇرىدىغان ھەيۋەتلىك ھەم قورقۇنچلۇق ئىدى. 32 ھەيكەلنىڭ بېشى ئېسىل ئالتۇندىن، كۆكرىكى ۋە قوللىرى كۈمۈشتىن، بەل ۋە ساغرىلىرى مىستىن، 33 پۇتا-پاچىقى تۆمۈردىن، پۇتى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان. 34 ئۆزلىرى ئۇنى كۆرۈۋاتقان چاغلىردا، ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاش كېلىپ ھەيكەلگە ئۇرۇلۇپ ئۇنىڭ تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتىنى چېقىۋەتتى. 35 ئۇنىڭدىكى تۆمۈر، لاي، مىس، كۈمۈش، ئالتۇنلار شۇئان پارچە-پارچە قىلىنىپ، شامال ئۇلارنى بەتەينى يازلىق خامانىدىكى توپىلارنى ئۆچۈرغاندەك، قايتا ھېچ تېپىلمىغۇدەك قىلىپ ئۆچۈرۈۋەتتى. لېكىن ھېلىقى تاش يوغىناپ، پۈتكۈل جاھاننى قاپلىغان غايەت زور بىر تاغقا ئايلاندى. 36 كۆرگەن چۈشلىرى مانا شۇدۇر. ئەمدى بىز ئۆزلىرىگە بۇ چۈشنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىمىز. 37 ئەي ئالىيلىرى، ئۆزلىرى پۈتكۈل پادىشاھلارنىڭ بىر پادىشاھى، ئەرشتىكى خۇدا سىلگە پادىشاھلىق، نوپۇز، كۈچ ۋە شۈھرەت ئاتا قىلدى. 38 ئىنسان بالىلىرى، ھايۋانلار، ئۇچار-قاناتلار مەيلى قەيەردە تۇرسۇن، خۇدا ئۇلارنى قوللىرىغا تاپشۇرۇپ سىلنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ھاكىم قىلدى. سىلى ئۇ ھەيكەلنىڭ ئالتۇن بېشىدۇرسىلا. 39 ئۆزلىرىدىن كېيىن يەنە بىر پادىشاھلىق كېلىدۇ. لېكىن ئۇ سىلنىڭ پادىشاھلىقلىرىغا يەتمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۈچىنچى بىر پادىشاھلىق، يەنى مىس پادىشاھلىق كېلىپ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ھاكىم بولىدۇ. 40 ئۇنىڭدىن كېيىنكى تۆتىنچى پادىشاھلىق بولسا تۆمۈردەك مۇستەھكەم بولىدۇ. تۆمۈر بارلىق باشقا نەرسىلەرنى چېقىۋېتىپ بويسۇندۇرغىنىدەك، شۇنىڭغا ئوخشاش بۇ تۆمۈر پادىشاھلىق ئۆز ئالدىنقى پادىشاھلارنىڭ ھەممىسىنى ئېزىپ چېقىۋېتىدۇ. 41 ئۆزلىرى كۆرگەنىدەك تۆمۈر بىلەن سېغىز لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇت ۋە بارماقلار بۇ پادىشاھلىقنىڭ بۆلۈنمە بولۇپ كېتىدىغىنىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق بۇ پادىشاھلىق تۆمۈردەك كۈچىگە ئىگە بولىدۇ، چۈنكى سىلى كۆرگەنىدەك، تۆمۈر بىلەن لاي ئارىلاشقان. 42 تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشمىسىدىن ياسالغان پۇتنىڭ بارماقلىرى ئۇ پادىشاھلىقنىڭ بىر قىسمىنىڭ كۈچىيىدىغانلىقىنى، بىر قىسمىنىڭ ئاجىزلىشىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. 43 ئۆزلىرى تۆمۈر بىلەن لاينىڭ ئارىلاشقانلىقىنى كۆردىلە. بۇ ئۇ [پادىشاھلىقنىڭ ھۆكۈمدارلىرى پادىشاھلىقنىڭ] پۇقرالىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشماقچى بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. لېكىن تۆمۈر لاي بىلەن ئارىلاشمىغاندەك، بىرلىشىپ كېتەلمەيدۇ. 44 ئۇ [ئاخىرقى] پادىشاھلار تەختتە ئولتۇرغان مەزگىلدە، ئەرشتىكى خۇدا يەرىلمەس بىر پادىشاھلىق بەرپا قىلىدۇ. بۇ پادىشاھلىق ھەرگىز باشقا بىر خەلققە ئۆتمەيدۇ، ئەكسىچە ئۇ بۇ باشقا پادىشاھلىقلارنى ئۆزۈل-كېسىل گۇمران قىلىپ، ئۆزى مەڭگۈ مەزمۇت تۇرىدۇ. 45 ئۆزلىرى ئادەم قولى بىلەن قېزىلمىغان بىر تاشنىڭ تاغدىن چىققىنىنى ۋە ئۇنىڭ ھەيكەلدىكى تۆمۈر، مىس، لاي، كۈمۈش، ئالتۇنىنى چېقىۋەتكەنلىكىنى كۆردىلە. شۇنىڭ ئۈلۈغ خۇدا ئالىيلىرىغا كەلگۈسىدە يۈز بېرىدىغان ئىشلارنى بىلدۈرگەن. كۆرگەن چۈشلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ، بېرىلگەن تەبىر مۇتلەق ئىشەنچىلىكتۇر. 46 ئاندىن پادىشاھ نېبوقادنەسار ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دانىيالغا سەجدە قىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەدىيە بېرىپ خۇشپۇراق-ئىسرىق سىلىشنى ئەمر قىلدى. 47 پادىشاھ ئۇنىڭغا: ـ دەرۋەقە، سېنىڭ خۇدايىڭ ئىلاھلار ئىچىدە ئەڭ ئۈلۈغ ئىلاھ، پادىشاھلارنىڭ خوجىسى ۋە سىرلارنى ئاشكارىلىغۇچى ئىكەن، چۈنكى سەن بۇ سىرنى يەشتىڭ! ـ دېدى. 48 ئاندىن پادىشاھ دانىيالنىڭ مەرتىۋىسىنى يۈقىرى قىلىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېسىل سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلدى. ئۇ ئۇنى پۈتكۈل بابىل ئولكىسىگە ھاكىم بولۇشقا تەيىنلىدى ۋە ئۇنى بابىلدىكى دانىشمەن-ئەقىلدارلارنىڭ باش ئاقساقىلى قىلدى. 49 دانىيالنىڭ پادىشاھتىن تەلەپ قىلىشى بىلەن، پادىشاھ شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنىگولارنى بابىل ئولكىسىنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى ئىداره قىلىشقا تەيىنلىدى. دانىيال ئۆزى ئوردا خىزمىتىدە قالدى.

3 پادىشاھ نېبوقادنەسار ئالتۇندىن ئېگىزلىكى ئاتمىش گەز، كەڭلىكى ئالتە گەز كېلىدىغان بىر ھەيكەل ياساپ، بابىل ئولكىسىنىڭ دۇرا تۈزلەڭلىگىگە ئورناتتى. 2 پادىشاھ بارلىق ۋەزىر، ۋالىي، ھاكىم، مەسلىھەتچى، خەزىنىچى، سوتچى، سوراقچىلار شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسىنى پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان بۇ ئالتۇن ھەيكەلنى ئۆز ئىلاھىغا ئاتاش مۇراسىمىغا قاتىنىشىشقا پەرمان چۈشۈردى. 3 شۇنىڭ بىلەن ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار، مەسلىھەتچىلەر، خەزىنىچىلەر، سوتچىلار، سوراقچىلار، شۇنداقلا ھەرقايسى ئۆلكىلەردىكى باشقا ئەمەلدارلارنىڭ ھەممىسى ئاتاش مۇراسىمىغا جەم بولدى. ئۇلار ھەيكەلنىڭ ئالدىدا تۇردى. 4 جاكارچى يۈقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئەي ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەردىن كەلگەنلەر، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار، 5 سىلەر سۇنايى، نەيى، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان، يەرگە باش ئۇرۇپ پادىشاھ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىڭلار. 6 كىمكى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، شۇئان دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىدۇ، ـ دەپ جاكارلىدى. 7 شۇڭا، سۇنايى، نەيى، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان

هامان هەرقایسی ئەل-یۆرت، هەرقایسی تائیپلەردن کەلگەن، هەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋم يەرگە باش ئۇرۇپ نېبوقادنەسار ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلىشتى. 8 ئۇ چاغدا، بەزى كالدىيلەر ئالدىغا چىقىپ يەھۇدىيلار ئۈستىدىن ئەرز قىلدى. 9 ئۇلار پادىشاھ نېبوقادنەسارغا: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! 10 ئالىيلىرى سۈناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان هامان ھەممەيلەن يەرگە باش ئۇرۇپ ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلسۇن، 11 شۇنداقلا كىمكى يەرگە باش ئۇرۇپ سەجدە قىلمىسا، ئۇ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلانسۇن دەپ پەرمان قىلغاندىلا. 12 سىلى بابىل ئۇلۇكسىسنىڭ مەمۇرىي ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا تەينىلىگەن برنەچچە يەھۇدىي، يەنى شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار بار، ئى ئالىيلىرى، بۇ ئادەملەر سىلگە ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىدۇ. ئۇلار پادىشاھنىڭ ئىلاھلىرىنىڭ ئىبادىتىدە بولمىدى ياكى پادىشاھ ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگىمۇ سەجدە قىلمايدۇ، ـ دېدى. 13 شۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ نېبوقادنەسار دەرغەزەپ بولۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى ئۆز ئالدىغا كەلتۈرۈشنى ئەمر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇ ئۇچەيلەنئى پادىشاھ ئالدىغا ئېكەلدى. 14 نېبوقادنەسار ئۇلارغا: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو، سىلەر راستتىن مېنىڭ ئىلاھلىرىمنىڭ خىزمىتىدە بولمىدىگىلارمۇ ھەم مەن ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمىدىگىلارمۇ؟ 15 ھازىر سىلەر سۈناي، نەي، قالۇن، لىرا، زىلتار، بۇلمان ۋە باشقا ھەرخىل سازلارنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان هامان، مەن ياساتقان ھەيكەلگە سەجدە قىلىشقا تەييار تۇرسىلار، ياخشى. لېكىن سەجدە قىلمىسىلار، سىلەر دەرھال دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلىنىسىلەر. شۇ چاغدا قانداق ئىلاھ چېپىپ سىلەرنى چاڭگىلىمدىن قۇتقۇزۇۋالىدىكىن، قېنى؟! ـ دېدى. 16 شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ ئى نېبوقادنەسار، بۇ ئىشتا بىز ئۆزىمىزنى ئاقلىشىمىز ھاجەتسىز. 17 بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايىمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدادىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئى ئالىيلىرى، ئۇ چوقۇم ئۆزلىرىنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. 18 لېكىن بىزنى قۇتقۇزمىغان تەقدىردىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولمايمىز ۋە سىلى ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز، ـ دېدى. 19 بۇنى ئاڭلىغان هامان پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ تەرى بۇزۇلۇپ، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارغا قاتتىق غەزەپلەندى. شۇنىڭ بىلەن ئادەملىرىگە خۇمدانىڭ ئادەتتىكىدىن يەتتە ھەسسە قاتتىق قىزىتىشنى بۇيرۇدى. 20 ئۇ قوشۇنىدىكى ئەڭ قاۋۇل پالۋانلارغا شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى باغلاپ، دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاشنى بۇيرۇدى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تونلىرى، ئىشتانلىرى، سەللىلىرى ۋە باشقا لباس كىيىملىرى سېلىنمىغان ھالدا باغلىنىپ دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا تاشلاندى. 22 پادىشاھنىڭ ئەمرىنىڭ قاتتىقلىقى بىلەن خۇمداندىكى ئوت ئىنتايىن يالقۇنلاپ يېنىپ تۇراتتى، شۇڭلاشتا خۇمداندىن چىقىۋاتقان يالقۇن شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنى كۆتۈرگەن ئەسكەرلەرنى كۆيدۈرۈپ تاشلىدى. 23 شۇنداق قىلىپ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۇچەيلەن باغلاقلىق ھالدا دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمدانغا چۈشۈپ كەتتى. 24 ئاندىن نېبوقادنەسار چۆچۈگەن ھالدا ئورنىدىن چاچراپ تۇرۇپ، مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىدىن: ـ بىز باغلاپ ئوت ئېچىگە تاشلىغىنىمىز ئۈچ ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئۇلار جاۋابەن «شۇنداق، ئى ئالىيلىرى! ـ دېدى. 25 پادىشاھ جاۋابەن: ـ مانا، مەن ئوت ئادەمنىڭ باغلاقسىز ھالدا ئوت ئېچىدە ئەركىن مېڭىپ يۈرۈۋاتقىنىنى كۆرۈۋاتىمەنغۇ، ئۇلار قىلچە كۆيگەندەك ئەمەس؛ ھەمدە ئوتنىچى كىشى ئىلاھلارنىڭ ئوغلىدەك تۇرىدۇ! ـ دېدى. 26 شۇنىڭ بىلەن نېبوقادنەسار دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇمداننىڭ ئاغزىغا يېقىن كېلىپ: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو! ھەممىدىن ئالىي ئىلاھنىڭ قۇللىرى، چىقىڭلار، ماياققا كېلىڭلار! ـ دەپ توۋلىدى. شۇنىڭ بىلەن شادراك، مىشاك ۋە ئەبەدنېگو ئوتتىن چىقتى. 27 بارلىق ۋەزىرلەر، ۋالىيلار، ھاكىملار ۋە پادىشاھنىڭ مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرى يىغىلىپ كېلىشىپ بۇ ئۇچەيلەنگە تىكىلىشىپ قاراشتى؛ ئۇلارنىڭ قىلچە كۆيگەن يېرى يوق ئىدى، چاچ-ساقاللىرىمۇ كۆيمىگەن، كىيىم-كېچەكلىرىمۇ شۇ پېتى ئىدى، ئۈستى-بېشىدىمۇ ئىس-تۈتۈننىڭ پۇرىقى يوق ئىدى. 28 نېبوقادنەسار مۇنداق دېدى: ـ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا شۈكۈر-سانالار بولغاي! ئۇ ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، ئۆزىگە تايانغان قۇللىرىنى قۇتقۇزۇۋالدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىلاھىدىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھقا خىزمەت قىلماسلىق ئۈچۈن ئۆزىنى ئوت يا كى باش ئۇرۇپ سەجدە قىلماسلىق ئۈچۈن، پەقەت ئۆز خۇدايىمىزنىڭلا ئىبادىتىدە بولىمىز دەپ پادىشاھنىڭ پەرمانىغا خىلاپلىق قىلىپ ھاياتىنى تەۋەككۈل قىلدى. 29 ئەمدى مەن شۇنداق پەرمان چۈشۈرىمەنكى: قايسى ئەل-يۆرت بولسۇن، قايسى تائىپىلەردىن كەلگەن بولسۇن، قايسى تىلدا سۆزلىشىدىغانلار بولسۇن، شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگولارنىڭ خۇداسىغا قارا چاپلايدىكەن، پۈتۈن تېنى قىيما-چىيما قىلىنسۇن، ئۆيلىرى ھاجەتخانىغا ئايلاندۇرۇلسۇن! چۈنكى بۇنداق قۇتقۇزالايدىغان باشقا ئىلاھ يوق. 30 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ شادراك، مىشاك، ئەبەدنېگو ئۇچەيلەنئى ئۈستۈرۈپ، بابىل ئۇلۇكسىسە يۇقىرى مەنسەپكە تەينىلىدى.

4

«مەنكى پادىشاھ نېبوقادنەساردىن يەر يۈزىدىكى ھەربىر ئەل-يۆرتقا، ھەرقايسى تائىپىلەرگە، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان قوۋملارغا ئامان-ئېسەنلىك ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! 2 ھەممىدىن ئالىي خۇدا ماڭا كۆرسەتكەن ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى جاكارلاشنى لايىق تاپتىم. 3 ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلىرى نېمىدىگەن ئۇلۇغ! ئۇنىڭ كارامەتلىرى نېمەدىگەن قالتىس! ئۇنىڭ پادىشاھلىقى پۈتمەس-تۈگىمەستۇر، ئۇنىڭ ھاكىملىقى دەۋردىن-دەۋرگىچە داۋاملىشىدۇ! 4 مەنكى نېبوقادنەسار ئۆيۈمدە بىخارامان ئولتۇرغىنىمدا، ئوردامدا بايىاشات تۇرمۇش كۆچۈرۈۋاتقىنىمدا، 5 مېنى ئىنتايىن قورقۇتۇۋەتكەن بىر چۈشنى كۆردۇم، ئورنۇمدا ياتقىنىمدا بېشىمدىكى ئويلار ۋە كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئالاقزادە قىلدى. 6 بابىلدىكى بارلىق دانىشمەنلەرنى ئالدىمغا چاقىرىشقا پەرمان بېرىپ، ئۇلارنىڭ چۈشۈمگە تەبىر بېرىشنى بۇيرۇدۇم. 7 شۇنىڭ بىلەن بارلىق رەمچى-پالچى، پىر-ئۈستاز، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملار كېلىشتى. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ بەردىم، لېكىن ئۇلار ماڭا تەبىرنى بېرەلمىدى. 8 لېكىن ئاخىردا دانىيال كىردى (ئۇنىڭ يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولۇپ، مېنىڭ ئىلاھىمنىڭ نامىغا ئاساسەن قويۇلغان). مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى ئۇنىڭدا ئىكەن. مەن چۈشۈمنى ئېيتىپ، ئۇنىڭغا: 9 ـ ئەي پالچىلارنىڭ باشلىقى بەلتەشاسار، مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەنلىكىنى، ساڭا ھېچقانداق سىر تەس كەلمەيدىغانلىقىنى بىلدىم، شۇڭا مېنىڭ كۆرگەن چۈشۈمدىكى غايىبانە ئالامەتلەرنى چۈشەندۈرگەيسەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تەبىر بەرگەيسەن، ـ دېدىم. 10 ـ مەن ئورنۇمدا ياتقىنىمدا كاللامدا مۇنداق غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردۈم: مانا، يەر يۈزىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر تۇپ دەرەخ بار ئىكەن؛ ئۇ تولىمۇ ئېگىزمىش. 11 ئۇ بارغانسېرى چوڭ ھەم مەزمۇت ئۆسۈپ، ئاسمانغا تاقىشىپتۇ، ئۇ دۇنيانىڭ چەتلىرىگىمۇ كۆرۈنىدىكەن. 12 ئۇنىڭ يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول ئىكەن. ئۇنىڭدا پۈتكۈل دۇنياغا يېتەرلىدەك ئوزۇق بار ئىكەن. ئۇنىڭ ئاستىدا دالادىكى ھايۋانلار سايىداشىدىكەن، شاخلىرىدا ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ماكان قىلىدىكەن؛ مېۋىسىدىن بارلىق ئەت ئىگىلىرىمۇ

ئوزۇقلىنىدىكەن. 13 ئورنۇمدا يېتىپ، كاللامدا كۆرگەن غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، مانا، ئاسماندىن بىر كۆزەتچى مۇئەككەل، يەنى مۇقەددەس بىر پەرىشتە چۈشۈپ، 14 مۇنداق جاكارلىدى: ـ «دەرەخنى كېسىپ، شاخلىرىنى قىرقىپ، يوپۇرماقلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى قېقىپ چۈشۈرۈپ چېچىۋېتىڭلار. دەرەخ تۈۋىدىكى ياۋايى ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراقلاشسۇن، ئۇنىڭ شاخلىرىدىكى قۇشلار تېزىپ كەتسۇن. 15 يەردە پەقەت كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپىلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. ئۇنىڭ نېسىۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن. 16 ئادەمىي ئەقلىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلسۇن، شۇنداقلا شۇ ھالەتتە يەتتە ۋاقىت» تۇرسۇن. 17 دۇنيادىكى جان ئىگىلىرى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسانلارنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھەممىسىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقى، شۇنداقلا ئۇنىڭ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى تۈزى تاللىغان كىشى (مەيلى ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم بولسىمۇ) گە بېرىدىغانلىقىنى بىلسۇن دەپ، بۇ ھۆكۈم قاربىغۇچى مۇئەككەللەرنىڭ پەرمانى بىلەن، يەنى مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ قارار بۇيرۇقى بىلەن بەلگىلەنگەندۇر». 18 ـ مەن پادىشاھ نېبوقادنەسسار مانا شۇنداق چۈشنى كۆردۈم. ئەي بەلتەشاسار، چۈشۈمگە تەبىر بەرگەيسەن. پادىشاھلىقىمدىكى دانىشمەنلەر ئىچىدە مەن ئۇچۇن بۇنىڭغا تەبىر بېرەلەيدىغان بىرمۇ ئادەم چىقمىدى. لېكىن سەن تەبىر بېرەلەيسەن، چۈنكى ئەڭ مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى سەندە ئىكەن. 19 شۇنىڭ بىلەن بەلتەشاسار دەپمۇ ئاتالغان دانىيال بىر ھازا ھەيرانلىقتا ئالاقزادە بولدى ۋە چۈش تونۇرىسىدا ئويلاپ تولمۇ بىئارام بولدى. پادىشاھ: ـ ئەي بەلتەشاسار، بۇ چۈش ۋە ئۇنىڭ تەبىرى سېنى ئالاقزادە قىلمىسۇن، ـ دېدى. بەلتەشاسار جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، بۇ چۈش سىلىدىن نەپرەتلەنگەنلەرگە بولسۇن، ئۇنىڭ تەبىرى ئۆزلىرىگە ئەمەس، دۈشمەنلىرىگە چۈشكەي! 20 بارغانسېرى ئۆسۈپ مەزمۇت بولغان، ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىدىغان، پۈتكۈل دۇنياغا كۆرۈندىغان، يوپۇرماقلىرى چىرايلىق، مېۋىسى ئىنتايىن مول بولغان، پۈتكۈل دۇنياغا يەتكۈدەك ئوزۇق بولىدىغان، سايىسىدا ياۋايى ھايۋانلار تۇرىدىغان، شاخلىرىدا ئۇچار قۇشلار ماكان قىلىدىغان دەرەخ بولسا، يەنى سەن كۆرگەن دەرەخ ـ دەل ئۆزلىرىدۇر، ئى ئالىيلىرى! ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى، ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. 22 ـ چۈنكى سىلى چوڭ ۋە مەزمۇت ئۆستىلا، سىلىنىڭ ھەيۋەتلىرى ئېشىپ پەلەككە يەتتى،ھۆكۈمرانلىقلىرى يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگە يېتىپ باردى. 23 ئالىيلىرى قاراپ تۇرغان ۋاقىتلىردا ئاسماندىن بىر قارىغۇچى، يەنى بىر مۇقەددەس پەرىشتە چۈشۈپ: «بۇ دەرەخنى كېسىپ، خاراب قىلىڭلار. ھالبۇكى، يەردە كۆتۈكىنىلا يىلتىزى بىلەن قالدۇرۇپ، مىس ۋە تۆمۈر بىلەن چەمبەرلەپ، يۇمران ئوت-چۆپىلەر بىلەن بىللە دالادا قالدۇرۇڭلار. ئۇ ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرسۇن. «يەتتە ۋاقىت» ئېشىدىن ئۆتكىچە ئۇنىڭ نېسىۋىسى ئوت-چۆپ يەيدىغان ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە بولسۇن، ـ دەپتۇ. 24 ـ ئى ئالىيلىرى، چۈشلىرىنىڭ مەنىسى مانا شۇ ـ يۇلار بولسا ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرمانى بىلەن خوجام پادىشاھنىڭ ئېشىغا چۈشىدىغان ئىشلار ـ 25 ئۆزلىرى كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ياشايدىلا، كاللارىدەك ئوت-چۆپ بىلەن ئوزۇقلاندۇرۇلىدىلا، دالادا ئاسماندىكى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ تۇرىدىلا. تا كى سىلى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پۈتكۈل ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۈزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە، يەتتە ۋاقىت باشلىرىدىن ئۆتىدۇ. 26 «دەرەخنىڭ كۆتۈكىنى يىلتىزى بىلەن يەردە قالدۇرۇڭلار» دەپ بۇيرۇلغانىكەن، ئۆزلىرى ئەرشلەرنىڭ ھەممىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەندىن كېيىن پادىشاھلىقلىرى ئۆزلىرىگە قايتۇرۇلىدۇ. 27 شۇڭا ئى ئالىيلىرى، مېنىڭ نەسىھىتىم سىلىگە لايىق كۆرۈلگەي، گۇناھلىرىدىن قول ئۈزگەيلا، ئىشتا ھەققانىي بولغايلا، قەبىھلىكلىرىدىن توختاپ كەمبەغەللەرگە رەھىمدىللىق قىلغايلا. شۇنداق قىلغاندىلا بەلكىم داۋاملىق گۈللەپ ياشنىمامدىلا؟ 28 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى پادىشاھ نېبوقادنەسارنىڭ بېشىغا چۈشتى. 29 ئون ئىكىنچى ئايدىن كېيىن، ئۇ بابىلدىكى پادىشاھلىق ئوردىسىنىڭ ئۈگزىسىدە سەيلە قىلىۋېتىپ: 30 ـ قاراڭلار، مەن ئۆز ئىززىتىم ۋە شان-شۆھرىتىم نامايان قىلىنسۇن دەپ، شاھانە ئوردامنىڭ جايلىشىشى ئۈچۈن زور كۆچۈم بىلەن ياسىغان ھەيۋەتلىك بابىل شەھىرى مۇشۇ ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. 31 ئۇنىڭ سۆزى ئاغزىدىن تېخى تۈگۈلمەيلا، ئاسماندىن بىر ئاۋاز چۈشۈپ: ـ ئەي پادىشاھ نېبوقادنەسار، بۇ سۆز ساڭا كەلدى: پادىشاھلىق سەندىن ئېلىندى. 32 سەن كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ماكان قىلىسەن ۋە كاللارىدەك ئوت-چۆپ يەيسەن، سەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ھوقۇقىنى تۈزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە ئۆتىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە يەتتە ۋاقىت بېشىڭدىن ئۆتۈپ كېتىدۇ ـ دېيىلدى. 33 بۇ سۆز نېبوقادنەسارنىڭ شۇئان ئەمەلگە ئاشتى. ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، كاللارىدەك ئوت-چۆپ يەپ، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى. ئۇنىڭ چاچلىرى بۈركۈتنىڭ پەيلىرىدەك، تىرناقلىرى قۇشنىڭ تىرناقلىرىدەك ئۆسۈپ كەتتى. 34 ئەمدى شۇ كۈنلەر ئوشقاندا، مەن نېبوقادنەسار ئاسمانغا كۆز تىكىپ قارىۋىدىم، ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى. مەن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ھەمدۇسانا ئېيتىپ، مەڭگۈ ھايات تۇرغۇچىنى مەدھىيىلەپ، ھۆرمەت ئەيلىدىم. ئۇنىڭ ھاكىملىقى مەڭگۈلۈك ھاكىملىقتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئەۋلادتىن-ئەۋلادقىدۇر. 35 ئۇنىڭ ئالدىدا يەر يۈزىدىكى بارلىق ئىنسانلار ھېچنېمە ھېسابلانمايدۇ، ئەرشتىكى قوشۇنلار ۋە زېمىندىكى ئىنسانلار ئارىسىدا ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىنى كىم توسالىسۇن ياكى ئۇنىڭدىن «نېمە قىلىسەن؟» دەپ سوراشقا جۈرئەت قىلالىسۇن؟ 36 شۇئانلا ئەقىل-ھوشۇم ئەسلىگە كەلدى، پادىشاھلىقىمنىڭ شان-شەرىپى، ئىززىتىم، پادىشاھلىق ھەيۋەتمۇ ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. مەسلىھەتچى ۋەزىرلىرىم ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلىرىم مېنى ئىزدەپ كەلدى. پادىشاھلىقىم مۇستەھكەملەندى، بۈرۈنقىدىنمۇ زور ھەيۋىگە ئېگىباشتىن ئىگە بولدۇم. 37 ئەمدى مەنكى نېبوقادنەسار ئەرشتىكى پادىشاھقا ھەمدۇسانا ئوقۇيمەن، ئۇنى تېخىمۇ ئۇلۇغلايمەن ۋە ئۇنى ئىززەتلەيمەن: ـ ئۇنىڭ قىلغانلىرى ھەقتۇر، ئۇنىڭ يوللىرى توغرىدۇر، ئۇنىڭ تەكەببۇرلۇق يولىدا ماڭغانلارنىڭ ھەيۋىسىنى چۈشۈرۈش قۇدرىتى باردۇر!».

5 بىر كۈنى پادىشاھ بەلشازار ئەمىر-ئېسىلزادىلىردىن مىڭ كىشىنى تەكلىپ قىلىپ كاتتا زىياپەت بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا شاراب ئىچىپ، ئەيش-ئىشرەت كەيپىنى سۈردى. 2 پادىشاھ بەلشازار شارابنى تېتىپ كۆرۈپ، ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، ئۆز خوتۇن-كېنىزەكلىرىنىڭ شارابنى ئاتىسى نېبوقادنەسار يېرۇسالېمدىكى ئىبادەتخانىدىن ئوليجا ئالغان ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلاردا ئىچىشىگە، شۇ جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. 3 [ئەۋگەرلەر] دەرھال بېرىپ خۇدانىڭ يېروسالېمدىكى ئىبادەتخانىسىدىن ئېلىپ كېلىنگەن ئالتۇن جام-قاچىلارنى ئېلىپ چىقتى، پادىشاھنىڭ ئۆزى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، ئۇنىڭ خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلىرى ئۇلاردا شاراب ئىچتى. 4 ئۇلار شاراب ئىچكەچ، ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تۆمۈر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان

بۇتلارنى مەدھىيلەشتى. **5** دەل شۇ پەيتتە ئادەم قولىنىڭ بەش بارمىقى پەيدا بولۇپ، چىراغدانىنىڭ ئۆدۈلدىكى ئوردىنىڭ تام سۈۋىقىغا خەت يېزىشقا باشلىدى. پادىشاھ خەت يازغان قولىنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى كۆرۈپ، **6** چىرايى تاتىرىپ، كۆكۈلدە ئىنتايىن ئالاقزادە بولۇپ كەتتى. پۇت-قوللىرى بوشىشىپ، پۇتلىرى تىترەپ كەتتى. **7** پادىشاھ قاتتىق ۋارقىراپ، پىر-تۇستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنى چاقىرتىشنى بۇيرۇدى. بابىلدىكى دانىشمەنلەر كەلگەن ھامان پادىشاھ تۇلارغا: ـ كىمكى تامدىكى بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ مەنىسىنى ماڭا دەپ بېرەلىسە، ئۇنىڭغا سۈسۈن رەڭلىك بىر تون كىيگۈزۈلۈپ، بوينىغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىپ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى مەرتىۋە بېرىلىدۇ، ـ دېدى. **8** پادىشاھنىڭ دانىشمەنلىرىنىڭ ھەممىسى ئوردىغا ھازىر بولدى، لېكىن ئۇلار نە خەتلەرنى ئوقۇيالمايتتى نە پادىشاھقا مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيتتى. **9** بەلشازار تېخىمۇ ئالاقزادە بولۇپ، چىرايى تېخىمۇ تاتىرىپ كەتتى. ئەمىر-ئېسىلزادىلەرمۇ قانداق قىلىشنى بىلەلمەي قالدى. **10** پادىشاھ ۋە ئەمىر-ئېسىلزادىلەرنىڭ ۋارقىراشقان ئاۋازىنى ئاڭلىغان خانىش زىياپەت زالىغا كىرىپ، پادىشاھقا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! ئالاقزادە بولۇپ كەتمىگەيلا، چىرايلىرى تاتىراپ كەتمىگەي. **11** پادىشاھلىقلىردا بىر كىشى بار، ئۇنىڭدا مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى بار، ئاتىلىرى تەختىنكى ۋاقتىدا، بۇ كىشىدە يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئەقىل-پاراسەت، يەنى ئىلاھلارغا خاس ئەقىل-پاراسەت نامايان قىلىنغاندى. ئاتىلىرى نېبوقادنەسار، يەنى پادىشاھ ئاتىلىرى ئۇنى پۈتۈن رەھمچى-يالچىلار، پىر-تۇستازلار، كالدىيلەر ۋە مۇنەججىملارنىڭ بېشى قىلىپ تەينىلىگەن. **12** بۇ كىشىدە ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت، بىلىم، ھېكمەت، چۈشلەرگە تەبىر بېرەلەيدىغان، تېپىشماقلارنى يېشەلەيدىغان ۋە تۈگۈن-سىرلارنى ئاچالايدىغان قابىلىيەت بار ئىدى. شۇ كىشىنىڭ ئىسمى دانىيال بولۇپ، پادىشاھ ئۇنىڭغا بەلتەشاسار دەپمۇ ئىسىم قويغان. شۇڭا بۇ دانىيال چاقىرتىلسۇن، ئۇ چوقۇم بۇ خەتلەرنىڭ مەنىسىنى يېشىپ بېرىدۇ. **13** شۇنىڭ بىلەن دانىيال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى، پادىشاھ دانىيالدىن ـ: ـ پادىشاھ ئاتام يەھۇدا ئۈلكىسىدىن سۈرگۈن قىلىپ كەلگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىكى ھېلىقى دانىيال سەنمۇ؟ ـ دەپ سوريۋىدى، **14** ـ سەن توغرۇلۇق خەۋىرىم بار، سەندە مۇقەددەس ئىلاھلارنىڭ روھى، شۇنداقلا يورۇقلۇق، دانالىق ۋە ئالاھىدە ئەقىل-پاراسەت بار ئىكەن دەپ ئاڭلىدىم. **15** ئەمدى دانىشمەنلەر ۋە پىر-تۇستازلارنى تامدىكى خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرسۇن دەپ ئالدىمغا چاقىرتىپ كېلىندى؛ لېكىن بۇ ئىشنىڭ سىرنى ھېچقايسىسى يېشىپ بېرەلمىدى. **16** براق سەن توغرۇلۇق ئاڭلىغانىمدىكى، سەن سىرلارنى چۈشەندۈرەلەيدىكەنسەن ۋە تۈگۈنلەرنى يېشەلەيدىكەنسەن. ئەگەر بۇ خەتلەرنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەلىسەڭ، ساڭا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيگۈزۈلىدۇ، بوينۇڭغا ئالتۇن زەنجىر ئېسىلىدۇ، پادىشاھلىقتا ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئېرىشىسەن، ـ دېدى. **17** دانىيال پادىشاھقا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئالىيلىرىنىڭ ئىنئاملىرى ئۆزلىرىدە قالسۇن، مۇكاپاتلىرىنى باشقا كىشىگە بەرگەيلا. ئەمدىلىكتە مەن ئالىيلىرىغا بۇ خەتنى ئوقۇپ، مەنىسىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەي. **18** ـ ئى ئالىيلىرى، ھەممىدن ئالىي خۇدا ئاتىلىرى نېبوقادنەسارغا پادىشاھلىق، ئۇلۇغلۇق، شان-شەرەپ ۋە ھەيۋەت بەردى. **19** ئۇنىڭغا بېرىلگەن ئۇلۇغلۇقتىن ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەرقايسى تائىپىلەر ۋە ھەرخىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ قورقۇپ تۇراتتى؛ ئۇ كىمنى خالىسا شۇنى ئۆلتۈرەتتى، كىمنى خالىسا شۇنى تىرىك قوياتتى؛ كىمنى خالىسا شۇنى مەرتىۋىلىك قىلاتتى، كىمنى خالىسا شۇنى پەس قىلاتتى. **20** لېكىن ئۇ كۆكۈلدە تەكەببۇرلىشىپ، روھ-قەلبىدە مەغرۇرلىنىپ مىجەزى تەرسالىشىپ، پادىشاھلىق تەختىدىن چۈشۈرۈلۈپ، ئىززىتىدىن مەھرۇم قىلىندى. **21** ئۇ كىشىلەر ئارىسىدىن ھەيدىۋېتىلىپ، ئۇنىڭغا ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ئەقلى بېرىلدى. ئۇ ياۋا ئېشەكلەر بىلەن بىللە ماكانلىشىپ، كالىلاردەك ئوت-چۆپ يېگۈزۈلدى، تېنى شەبنەمدىن چىلىق-چىلىق ھۆل بولۇپ كەتتى، تاكى ئۇ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئىنسان پادىشاھلىقىنى ئىدارە قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقىنى ئۆزى تاللىغان ھەرقانداق كىشىگە بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكۈچە شۇ ھالەتتە بولدى. **22** ئەي بەلشازار، ئېبوقادنەسارنىڭ ئوغلى ئۇرۇپ ئۆزلىرى بۇلارنىڭ ھەممىسىدىن خەۋەرلىرى بولسىمۇ، لېكىن ئۆزلىرىنى تۆۋەن قىلمىدىلا. **23** ئەكسىچە تەكەببۇرلىشىپ ئەرشتىكى رەبگە قارشى تۇردىلا. سىلى ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدىن ئولجا ئالغان جام-قاچىلارنى ئېلىپ كېلىپ، ئۆزلىرى، ئەمىر-ئېسىلزادىلىرى، ئۆز خوتۇنلىرى ۋە كېنىزەكلىرىمۇ ئۇلاردا شاراب ئىچتىڭلار ئاندىن كۆرمەيدىغان، ئاڭلىمايدىغان ۋە ھېچنېمىنى چۈشىنەمەيدىغان ئالتۇن، كۈمۈش، مىس، تومۇر، ياغاچ ۋە تاشلاردىن ياسالغان بۇتلارنى مەدھىيلىدىلە. ھالبۇكى، سىلىنىڭ نەپەسلىرىنى ئۆز قولىدا تۇتقان ۋە سىلىنىڭ بارلىق ھەرىكەتلىرىنى ئۆز ئىلكىدە تۇتقان خۇدانى ئۇلۇغلىمىدىلا. **24** شۇڭا، خۇدا بۇ قولىنىڭ كۆرۈنگەن قىسمىنى ئەۋەتىپ بۇ خەتلەرنى يازدۇردى. **25** بۇ خەتلەر: «مېنې، مېنې، تەكەل، تۆپھارسىن» دېگەندىن ئىبارەت. **26** بۇنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى: ـ «مېنې» ـ خۇدا سىلىنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ ھېسابىنى قىلىپ، ئۇنى ئاياغلاشتۇردى. **27** «تەكەل» ـ سىلى تارازىدا تارتىلىۋىدىلا، كەم چىقتىلا. **28** «پەرەس» ـ پادىشاھلىقلىرى پارچىلىنىپ، مېدىئالىقلار بىلەن پارسلارغا تەۋە قىلىندى. **29** شۇنىڭ بىلەن بەلشازار دەرھال نەۋكەرلىرىگە ئەمر قىلىۋىدى، تۇلار دانىيالغا سۈسۈن رەڭلىك تونىنى كىيدۈرۈپ، بوينىغا ئالتۇن زەنجىرنى ئېسىپ قويدى؛ ئۇ ئۇ توغرۇلۇق: «پادىشاھلىق ئىچىدە ئۈچىنچى دەرىجىلىك مەرتىۋىگە ئىگە بولسۇن» دەپ جاكارلىدى. **30** شۇ كېچىە كالدىيلەرنىڭ پادىشاھى بەلشازار ئۆلتۈرۈلدى. **31** پادىشاھلىق بولسا مېدىئالىق دارىئۇسنىڭ قولىغا ئوتتى. ئۇ تەخمىنەن ئاتمىش ئىكىكى ياشتا ئىدى.

6 پادىشاھ دارىئۇس پۈتۈن پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىش ئۈچۈن بىر يۈز يىگىرمە ۋەزىرنى ھەرقايسى يۈرتلارنى باشقۇرۇشقا تەينىلەشنى مۇۋاپىق كۆردى. **2** بۇنىڭدىن باشقا ئۇ بۇ ۋەزىرلەرنى نازارەت قىلىپ، بۇ ۋەزىرلەرنىڭ ھېسابىنى ئېلىش، شۇنداقلا پادىشاھنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچىرىمىسۇن دەپ دانىيال ۋە باشقا ئىككى كىشىنى نازارەتچىلىككە تەينىلىدى. **3** دانىيالدا ئالاھىدە بىر روھىي خۇسۇسىيەت بار بولغاچقا، ئۇ باشقا نازارەتچىلەردىن ۋە ۋەزىرلەردىن ئېتىبارلىق چىقتى. شۇڭا پادىشاھ ئۇنى پۈتكۈل پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىشقا تەينىلىمەكچى بولدى. **4** شۇنىڭ بىلەن باشقا نازارەتچى ۋە ۋەزىرلەر ئۇنىڭ پادىشاھلىقتىكى مەمۇرىي ئىشلىرىدىن سەۋەنلىك ئىزدىدى. لېكىن تۇلار ئەرز قىلغۇدەك ھېچقانداق باھانە-سەۋەب يا كى سەۋەنلىك تاپالمىدى. چۈنكى دانىيال دىيانەتلىك ۋە ئىشەنچلىك بولۇپ، ئۇنىڭدىن قىلچە كەمچىلىك يا كى سەۋەنلىك چىقىرالمىغاندى. **5** شۇڭا شۇ ئادەملەر ئۆزئارا: ـ دانىيالنىڭ خۇداسىنىڭ قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلىرىدىن باشقا، ئۇنىڭدىن ئەيبلىگۈدەك ھېچقانداق باھانە تاپالمايمىز، ـ دېيىشتى. **6** شۇڭا تۇلار ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپ: ـ پادىشاھ دارىئۇس ئالىيلىرى مەڭگۈ ياشىغايلا! **7** ئالىيلىرىنىڭ پادىشاھلىقلىرىدىكى بارلىق نازارەتچى، ۋالىي، ۋەزىر، مەسلىھەتچى، ھاكىم ۋە ئەمەلدارلار بىرلىكتە مەسلىھەتلەشتۈق، ھەرقانداق كىشى ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ھەرقانداق ئىلاھقا ھەرقانداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىشقا ۋە يا كى ھەرقانداق كىشىدىن بىر نەرسە تىلەشكە رۇخسەت بولمىسۇن، ئى ئالىيلىرى، پەقەت سىلىدىلا تىلىشى رۇخسەت بولسۇن دېگەن شاھانە يارلىقنىڭ چۈشۈرۈلۈشىنى

لايق كۆردۇق. بۇ پەرمان قەتىي بولسۇن، كىمكى بۇ پەرمانغا خىلاپلىق قىلسا، ئۇ شىرلار ئۆتكۈرىگە تاشلانسۇن! 8 ئەمدى، ئى ئالىيلىرى بۇ پەرمانىنى بېكىتىپ چۈشۈرگەيلا، ئۇنىڭ ئۆزگەرتىلمەسلىكى ئۈچۈن يارلىقنامىگە ئىمزا قويغايلا، چۈنكى مېدىئا ۋە پارس قانۇنى بويىچە، پەرمان چىقىرىلىشى بىلەنلا ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېدى. 9 شۇنىڭ بىلەن دارىۋۇس پەرمانىنى بېكىتىپ يارلىقنامىغا قول قويدى. 10 دانىيال بۇ يارلىقنامىگە ئىمزا قويۇلغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۆيىگە قايتتى. ئۇنىڭ ئۆيىنىڭ ئۆگزىسىدە بىر بالىخانا بولۇپ، دېرىزىسى يېروسالېمغا قارايدىغان بولۇپ، ئوچۇق تۇراتتى. ئۇ ئادەتتى بويىچە دېرىزىنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ شۈكۈر ئېيتاتتى. 11 لېكىن ھېلىقى ئادەملەر بىللە كېلىپ دانىيالنىڭ خۇداغا دۇئا ۋە تىلاۋەت قىلۋاتقىنىنى كۆردى. 12 ئاندىن ئۇلار بىرلىكتە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپ پەرمان توغرىسىدا گەپ ئېچىپ: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۇزلىرى: ئوتتۇز كۈن ئىچىدە ئۆزلىرىدىن باشقا ھەرقانداق ئىلاھدىن يا كى ھەرقانداق ئىنساندىن بىرەر ئېمنى تىلىگەن ھەرقانداق كىشى شىرلار ئۆتكۈرىگە تاشلانسۇن، دېگەن بىر پەرمانغا ئىمزا قويغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. پادىشاھ: ـ دەرۋەقە شۇنداق قىلدىم، مېدىئا ۋە پارس قانۇنى بويىچە پەرمانىنى ئۆزگەرتكلى بولمايدۇ، ـ دېدى. 13 ئاندىن ئۇلار پادىشاھقا جاۋابەن: ـ يەھۇدادىن ئەسىر ئېلىپ كېلىنگەن كىشىلەردىن ھېلىقى دانىيال، ئى ئالىيلىرى، سىلىنى ۋە سىلى ئىمزا قويغان پەرمانىنى كۆزگە ئىلمايدۇ، بەلكى ھەر كۈندە ئۈچ قېتىم ئۆز دۇئا-تىلاۋىتىنى قىلىۋاتىدۇ، ـ دېيىشتى. 14 بۇنى ئاڭلىغان پادىشاھ ئۆز-ئۆزىگە كايىپ، كۆڭۈل قويۇپ دانىيالنى قۇتقۇزۇشقا تامال تاپماقچى بولۇپ، ئۇ كۈن پاتقۇچە ھەرخىل قۇتقۇزۇش ئامالى ئۈستىدە ئىزدىنىپ يۈردى. 15 لېكىن ئاخىردا ئۇ كىشىلەر يەنە ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا جەم بولۇپ ئۇنىڭغا: ـ ئى ئالىيلىرى، ئۇزلىرىگە مەلۇمكى، مېدىئالار ۋە پارسلارنىڭ قانۇنى دەل شۇكى، پادىشاھنىڭ بېكىتكەن ھەرقانداق قارارى يا كى پەرمانىنى ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ، ـ دېيىشتى. 16 شۇنىڭ بىلەن پادىشاھنىڭ ئەمر قىلىشى بىلەن دانىيال تۇتۇپ كېلىنىپ، شىرلار ئۆتكۈرىگە تاشلاندى. پادىشاھ دانىيالغا: ـ سەن ئۈزۈلدۈرمەي ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى قۇتقۇزۇۋالدۇ! ـ دېدى. 17 بىر تاش ئېلىنىپ، ئۆتكۈرنىڭ ئاغزى ئۇنىڭ بىلەن ئېتىلدى؛ دانىيالنىڭ ئىشلىرىغا ھېچكىم ئارىلاشمىسۇن دەپ ئۇنى پادىشاھ ئۆز مۇھۇرى ۋە ئۇنىڭ ئەمىر-ئەمەلدارلىرىنىڭ مۇھۇرلىرى بىلەن مۇھۇرلىدى. 18 ئاندىن پادىشاھ ئوردىغا قايتىپ كېلىپ كېچىنى روزا تۇتۇپ ئۆتكۈزدى؛ ئۇزىنىڭ توقال-كېنىزەكلىرىدىن ھېچقايسىسىنى ئۆز يېنىغا كەلتۈرمىدى، ئۇ كېچىچە ئۇخلىيالمىدى. 19 تاڭ ئېتىشى بىلەنلا پادىشاھ ئورندىن تۇرۇپ، ئالدىراپ شىرلار ئۆتكۈرىگە باردى. 20 پادىشاھ ئۆتكۈرگە يېقىنلاشىپ ئازابلانغان ھالدا دانىيالنى چاقىرىپ: ـ ئەي دانىيال، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قۇلى، سەن ئۈزۈلمەس ئىبادەت قىلىدىغان خۇدايىڭ سېنى شىرلاردىن قۇتقۇزۇۋالمىدىمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. 21 دانىيال جاۋابەن: ـ ئى ئالىيلىرى، مەڭگۈ ياشىغايلا! 22 خۇدايىمنىڭ پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ شىرلارنىڭ ئاغزىنى يۇمدۇرۇشى بىلەن ئۇلار ماڭا ھېچ زىيان-زەخمەت يەتكۈزەلمىدى، چۈنكى ئۇ مەندىن ھېچقانداق ئەيىب كۆرمىدى. ئالىيلىرىنىڭ ئالدىدىمۇ مەن ھېچقانداق زىيان يەتكۈزگۈدەك ئىش قىلمىدىم، ـ دېدى. 23 بۇنى ئاڭلاپ پادىشاھ ئىنتايىن خۇشال بولۇپ، ئادەملىرىنى دانىيالنى ئۆتكۈزۈپ ئېلىپ چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دانىيالنى ئۆتكۈزۈپ ئېلىپ چىقتى. ئۇنىڭدىن قىلچە زىيەت-زەخمەت تاپالمىدى؛ چۈنكى ئۇ خۇداسىغا تايانغاندى. 24 ئاندىن پادىشاھ بۇيرۇق چۈشۈردى، [ئەۋلەدلىرى] دانىيالنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆتۈپ، ئۇلارنى بالا-چاقىلىرى ۋە خوتۇنلىرى بىلەن قوشۇپ شىرلار ئۆتكۈرىگە تاشلىۋەتتى. ئۇلار ئۆتكۈر تېگىگە چۈشۈپ بولمايلا شىرلار ئېتىلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىخانىلىرىنىمۇ چايناپ قىيما-چىيما قىلىۋەتتى. 25 شۇ ئىشتىن كېيىن دارىۋۇس پادىشاھ يەر يۈزىدە ئۆزۈۋاتقان ھەرقايسى ئەل-يۇرت، ھەممە تائىپىلەر، ھەر تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملارنىڭ ھەممىسىگە مۇنداق پۈتۈك چۈشۈردى: ـ «ھەممىگىلارغا ئامانلىق ئېشىپ-تېشىپ تۇرغاي! 26 مەن ئۇشبۇ يارلىقنى چۈشۈرىمەنكى، پادىشاھلىقىمدىكى ھەربىر يۈرتتىكى پۇقرالار دانىيالنىڭ خۇداسى ئالدىدا تىترەپ قورقسۇن! ـ چۈنكى ئۇ مەڭگۈ ھايات خۇدادۇر، مەڭگۈ مۇستەھكەم ئۆزگەرمەسۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ھالاك قىلىنماس، ئۇنىڭ ھاكىمىيىتى ئەبەدىلئەبەدگىچە بولىدۇ. 27 ئۇ بالا يېقازادىن قوغدايدۇ ۋە قۇتقۇزىدۇ، ئۇ ئاسمانلاردىمۇ، يەر يۈزىدىمۇ ئالامەت- كارامەتلەرنى يارىتىدۇ، ئۇ دانىيالنى شىرلارنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزدى». 28 دانىيالنىڭ بولسا شۇ ئىشلاردىن كېيىن دارىۋۇس ھۆكۈم سۈرگەن مەزگىلدە، شۇنداقلا پارس پادىشاھى قۇرەش ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتلاردا ئىشلىرى راۋان يۈرۈشتى.

7 بەلشازار بابىلغا پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلى دانىيال ئورندا يېتىپ چۈشىدە بىرنەچچە غايىبانە ئالامەتلەرنى كۆردى. ئۇ چۈشىدە كۆرگەنلىرىنى مۇنداق يەكۈنلەپ خاتىرىلىۋالدى: ـ 2 كېچىدە كۆرگەن غايىبانە كۆرۈنۈشتە مەنكى دانىيال شۇنى كۆردۇمكى، ئاسمانىنىڭ تۆت تەرىپىدىن شامال چىقىپ، «ئۇلۇغ دېڭىز» يۈزىگە ئۇرۇلماقتا ئىدى. 3 دېڭىزدىن شەكىللىرى بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان تۆت زور مەخلۇق چىقتى. 4 بىرىنچى مەخلۇق شىرغا ئوخشايتتى، لېكىن بۇركۈتنىڭ قانىتى بار ئىدى. مەن ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغىنىمدا، قاناتلىرى يۇلۇندى؛ ئاندىن ئۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ، ئىككى پۇتى يەرگە دەسىتىلىپ ئادەمدەك تۇرغۇزۇلۇپ، ئۇنىڭغا ئىنسانىي بىر قەلب بېرىلدى. 5 مانا يەنە بىر مەخلۇق، يەنى ئىككىنچىسى ئېيىققا ئوخشايتتى. ئۇنىڭ بىر تەرىپى ئىككىنچى بىر تەرىپىدىن ئېگىزلىتىلدى. ئۇنىڭ چىشلىرى ئۈچ قوۋۇرغىنى چىشلەپ تۇراتتى، بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا: «ئورنۇڭدىن تۇر، گۆشنى يېيىشىڭچە يەۋال!» ـ دېدى. 6 قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا يەنە بىر مەخلۇق يەپدا بولدى. ئۇ يىلپىزغا ئوخشايتتى، دۆمبىسىدە قۇشنىڭكىدەك تۆت قانىتى بار ئىدى؛ ئۇنىڭ بېشى تۆت ئىدى. ئۇنىڭغا ھاكىملىق ھوقۇقى بېرىلدى. 7 ئۇنىڭدىن كېيىن كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە قاراپ تۇرغىنىمدا، مانا تۆتىنچى بىر مەخلۇق پەيدا بولدى. ئۇ ئىنتايىن قورقۇنچلۇق، دەھشەتلىك ۋە ئاجايىب كۈچلۈك ئىدى. ئۇ يوغان تۆمۈر چىشلىرى بىلەن ئوۋۇنى چايناپ ئېزىپ يۇتۇپ، قالدۇقىنى پۇتلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيتتى. ئۇ ئالدىنقى بارلىق مەخلۇققا ئوخشىمايتتى؛ ئۇنىڭ ئون مۈڭگۈزى بار ئىدى. 8 مەن بۇ مۈڭگۈزلەرنى كۆزىتىۋاتقىنىمدا، مانا مۈڭگۈزلەرنىڭ تارىسىدىن يەنە بىر كىچىك مۈڭگۈز تۇسۇپ چىقتى. بۇ كىچىك مۈڭگۈزنىڭ ئالدىدا ئەسلىدىكى مۈڭگۈزلەردىن ئۈچى يۇلۇۋېتىلدى. بۇ كىچىك مۈڭگۈزنىڭ ئادەمنىڭكىدەك كۆزى ۋە چوڭ سۆزلەيدىغان ئاغزى بار ئىدى. 9 مەن قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ يەرگە بىرنەچچە تەختىنىڭ قويۇلغانلىقىنى كۆردۇم؛ ئۇلارنىڭ بىرىدە، «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» ئورۇن ئېلىپ ئولتۇرۇپتۇ. ئۇنىڭ كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق، چاچلىرى ئاپئاق قوزا يۇڭىدەك ئىدى. ئۇنىڭ تەختى ئوت لاۋۇلداپ تۇرغان يالقۇنلار بولۇپ، لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان ئوت چاقلىرىنىڭ ئۈستىدە ئىدى. 10 ئۇنىڭ ئالدىدىن گويا راۋان ئېقىپ تۇرغان دەريادەك ئوت يالقۇنى لاۋۇلداپ ئېقىپ تۇراتتى؛ ئۇنىڭ خىزمىتىدە تۇرغۇچىلار تۈمەن مىڭلىغان ئىدى، ئۇنىڭ ئالدىدا يۈز مىليونلىغان ھازىر تۇرغۇچىلار بار ئىدى. سوراق باشلانغانلىقى جا كارلىنىپ، دەستۇرلار ئېچىلدى. 11 ھېلىقى كىچىك مۈڭگۈزنىڭ يوغان گەپلەرنى قىلىۋاتقان ئاۋازىدىن دىققىتىم شۇنىڭغا تارتىلىپ قاراپ تۇراتتىم. قاراپ تۇرغىنىمدا، تۇتىنچى مەخلۇق ئولتۇرۇلۇپ، ئۇنىڭ جەسىتى ھالاك قىلىنىپ، ئوتقا تاشلاپ كۆيدۈرۈلۈشكە

تاپشۇرۇلدى. 12 قالغان ئۆچ مەخلۇق بولسا، ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قىلىندى، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆمرى يەنە بىر مەزگىل ئۇزارتىلدى. 13 كېچىدىكى غايىبانە كۆرۈنۈشلەردە مانا، مەن گويا ئىنسان ئوغلىغا ئوخشاش بىر زاتنىڭ ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كەلگىنىنى كۆردۈم. ئۇ «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»نىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ھازىر قىلىندى. 14 ھەر ئەل-يۇرت، ھەر تائىپە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان قوۋملار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولسۇن دەپ، سەلتەنەت، شۆھرەت ۋە پادىشاھلىق ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. ئۇنىڭ سەلتەنىتى مەڭگۈ سولاشماس سەلتەنەتتۇر، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ ھالاك قىلىنماس. 15 مەنكى دانىيالنىڭ ۋۇجۇدۇم، دىل-روھىم بەك بىئارام‌لىققا چۈمدى، كاللامدىكى غايىبانە ئالامەتلەر مېنى ئىنتايىن ئالاقزادە قىلدى. 16 مەن يېقىن تۇرغۇچىلاردىن بىرىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بۇ غايىبانە ئالامەتلەرنىڭ ھەقىقىي توغرۇلۇق سوردىم. ئۇ ماڭا تەبىر بېرىپ چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دېدى: ـ 17 «بۇ تۆت زور مەخلۇق كەلگۈسىدە دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆت پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. 18 لېكىن ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭغا مەڭگۈ ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ئەبەدىلئەبەدگىچە شۇنداق بولىدۇ». 19 مەن باشقا ئۆچ مەخلۇققا ئوخشىمايدىغان تۆتىنچى مەخلۇق، يەنى زور قورقۇنچلۇق، تۇمۇر چىشلىق، مىس تىرناقلىق، ئوۋۇنى چاياپ ئېزىپ يۇتۇپ، ئاندىن قالدۇقلىرىنى ئاياغلىرى بىلەن دەسسەپ-چەيلەيدىغان ھېلىقى مەخلۇق توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى، 20 شۇنداقلا ئۇنىڭ بېشىدىكى ئون مۇڭگۈزنىڭ ۋە كېيىن تۇسۇپ چىققان كىچىك مۇڭگۈز توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى تېخىمۇ ئېنىق بىلمەكچى بولدۇم ـ ئۇنىڭ، يەنى ھېلىقى كىچىكىنىڭ ئالدىدا ئەسلىدە بار بولغان ئاشقا ئۆچ مۇڭگۈز يۇلۇۋېتىلگەن، كۆزلىرى ۋە يوغان گەپ قىلىدىغان ئاغزى بار بولۇپ، ئەنە باشقا مۇڭگۈزلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ ھەيۋەتلىك ئىدى. 21 قاراپ تۇرغىنىمدا، ئۇ كىچىك مۇڭگۈز خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن جەڭ قىلىپ ئۇلاردىن ئۇستۈنلۈككە ئىگە بولدى؛ 22 «ئەزەلدىن بار بولغۇچى» كەلگەندە، ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە بېرىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىكىتىلگەن ۋاقىت كېلىپ، [خۇدانىڭ] مۇقەددەس بەندىلىرى پادىشاھلىق ھوقۇقىنى ئۇتكۈزۈۋالدى. 23 [تەبىر بەرگۈچى] چۈشەندۈرۈپ يەنە مۇنداق دېدى: ـ «تۆتىنچى مەخلۇق كەلگۈسى دۇنيادا باش كۆتۈرىدىغان تۆتىنچى بىر پادىشاھلىق بولۇپ، ئۇ باشقا ھەرقانداق پادىشاھلىقلارغا ئوخشىمايدۇ. ئۇ پۈتكۈل دۇنيانى يۇتۇپ، ئۇنى ئاياغ ئاستى قىلىپ، كۆزكۈم-تالقان قىلىدۇ. 24 ئون مۇڭگۈز بولسا، بۇ پادىشاھلىقتىن چىقىدىغان ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئون پادىشاھنى كۆرسىتىدۇ. كېيىن يەنە بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ، ئۇ ئىلگىرىكى پادىشاھلارغا ئوخشىمايدۇ؛ ئۇ ئۈچ پادىشاھنى ئۆزىگە بويسۇندۇرىدۇ. 25 ئۇ ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قارشى كۆپۈرۈلۈش سۆزلەرنى قىلىدۇ ھەمدە ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنى ھالسىزلاندۇرىدۇ. ئۇ كالېندارنى، ھېيت-ئايەملەرنى ۋە مۇقەددەس قانۇنلارنى ئۆزگەرتىۋېتىشنى قەستلەيدۇ. خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرى «ئۈچ يېرىم ۋاقىت» ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا تاپشۇرۇلىدۇ. 26 ئاندىن خۇدانىڭ سوتى ئېچىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ئىدارە قىلىش ھوقۇقى تارتىۋېلىنىپ، مەڭگۈلۈك ئۆزۈل-كېسىل يوقىتىلىدۇ. 27 لېكىن ئۇنىڭ پادىشاھلىقىنىڭ ھوقۇقى، يەنى دۇنيادىكى ھەرقايسى پادىشاھلىقلارنىڭ سەلتەنىتى ۋە شۆھرىتى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىگە، يەنى خۇدانىڭ ئۆز خەلقىگە ئوتكۈزۈلىدۇ. ئۇنىڭ پادىشاھلىقى مەڭگۈ بىر پادىشاھلىقتۇر، دۇنيادىكى پۈتۈن ھۆكۈمدارلار ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولۇپ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدۇ». 28 بۇ ئىش مانا مۇشۇ يەرگىچە بولدى. مەنكى دانىيال، ئۆز ئويلىرىم ئۆزۈمنى ئالاقزادە قىلدى، چىرايىم تاتىرىپ كەتتى. بىراق بۇ ئىشنى قەلبىمدە پۈكۈپ ساقلىدىم.

8 پادىشاھ بەلشازار تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۆچىنچى يىلى، مەنكى دانىيال ئىككىنچى بىر غايىبانە ئالامەتنى كۆردۈم. 2 غايىبانە كۆرۈنۈشتە، ئۆزۈمنى ئېلام ئولكىسىدىكى شۇشان قەلئەسىدە كۆردۈم. كۆرۈنۈشتە مەن ئۇلاي چوڭ ئوستىكى بويىدا ئىدىم. 3 بېشىمنى كۆتۈرۈپ قارىسام، ئىككى مۇڭگۈزى بار بىر قوچقارنىڭ چوڭ ئوستەڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنىڭ مۇڭگۈزى ئېگىز بولۇپ، بىر مۇڭگۈز يەنە بىرىدىن ئېگىز ئىدى؛ ئېگىزرەك بولغان مۇڭگۈز يەنە بىرسىدىن كېيىنرەك ئوسۇپ چىققانىدى. 4 مەن قوچقارنىڭ غەرب، شىمال ۋە جەنۇب تەرەپلەرگە ئۆسۈۋاتقىنىنى كۆردۈم. ھېچقانداق ھايۋان ئۇنىڭغا تەڭ كېلەلمەيتتى ۋە ھېچكىم ھېچكىمنى ئۇنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزالمايتتى. ئۇ نېمە قىلىشنى خالىسا، شۇنى قىلاتتى، بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كېتىۋاتاتتى. 5 مەن بۇ توغرۇلۇق ئويلاۋاتاتتىم، مانا، غەرب تەرەپتىن بىر تېكە پۈتلىرى يەرگە تەگمىگەن ھالدا پۈتۈن جاھاننى كېزىپ يۈگۈرۈپ كەلدى. ئۇنىڭ ئىككى كۆزى ئارىسىغا كۆرۈنەرلىك چوڭ بىر مۇڭگۈز ئوسۇپ چىققانىدى. 6 ئۇ مەن دەسلەپ كۆرگەن ھېلىقى ئوستەڭ بويىدا تۇرغان ئىككى مۇڭگۈزلۈك قوچقارغا قاراپ قەھرى بىلەن شىددەتلىك ئېتىلدى. 7 مەن ئۇنىڭ قوچقارغا يېقىن كېلىپ، غەزەپ بىلەن قوچقارنى ئوسۇپ ئىككى مۇڭگۈزىنى سۇندۇرۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. قوچقارنىڭ قارشىلىق كۆرسەتكۈدەك مادارى قالمىغانىدى، تېكە ئۇنى يەرگە يېقىتىپ، دەسسەپ-چەيلىدى، تېكىنىڭ چاڭگىلىدىن ئۇنى قۇتقۇزۇۋالىدىغان ئادەم چىقمىدى. 8 تېكە بارغانسېرى ھەيۋەتلىك بولۇپ كەتتى؛ لېكىن ئۇ خېلى كۆچىيىپ بولغاندا، چوڭ مۇڭگۈزى سۇنۇپ چۈشۈپ، ئەسلىدىكى جايىدىن ئاسماندىكى تۆت شامالغا قاراپ تۇردىغان، كۆزگە كۆرۈنەرلىك تۆت مۇڭگۈز ئوسۇپ چىقتى. 9 بۇ تۆت مۇڭگۈزنىڭ ئېچىدىكى بىرىدىن يەنە بىر مۇڭگۈز ئوسۇپ چىقتى. ئۇ كىچىك مۇڭگۈز ئوسۇپ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولدى، جەنۇب، شەرق تەرەپلەرگە ۋە «گۈزەل زېمىن»غا قاراپ تەسىر كۆچىنى كېڭەيتتى. 10 ئۇ ئىنتايىن ھەيۋەتلىك بولۇپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇندىكىلەرگە ھۇجۇم قىلغۇدەك دەرىجىگە يەتتى، ساماۋىي قوشۇندىكىلەردىن ۋە يۇلتۇزلاردىن بىرمۇنچىسىنى يەرگە تاشلاپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە دەسسىدى 11 (ئۇ تولىمۇ مەغرۇرلىنىپ، ھەتتا ساماۋىي قوشۇننىڭ سەردارى بىلەن تەڭ بولماقچى بولۇپ، ئىبادەتخانىدا سەردارغا ئاتاپ كۆندىلىك قۇربانلىق سۇنۇشنى ئەمەلدىن قالدۇردى، ھەمدە سەردارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى «مۇقەددەس جاي»نى ۋەيران قىلىۋەتتى. 12 تاسىيلىق تۆپەيلىدىن خۇدانىڭ خەلقى ۋە كۆندىلىك قۇربانلىق چوڭ مۇڭگۈزگە تاپشۇرۇلىدۇ). ئۇ ھەقىقەتنى ئاياغ ئاستى قىلىدۇ؛ ئۇنىڭ بارلىق ئىشلىرى ناھايىتى ئوڭۇشلۇق بولدى. 13 كەيىندىن، بىر مۇقەددەس [پەرىشتىنىڭ] سۆز قىلغانلىقىنى ئاڭلىدىم، شۇنىڭ بىلەن يەنە بىر مۇقەددەس [پەرىشتە] سۆز قىلغان [پەرىشتىدىن]: ـ غايىبانە ئالامەتنە كۆرۈنگەن بۇ ۋەقەلەر، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى» تاسىيلىق، كۆندىلىك قۇربانلىقنىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشى، ھەمدە ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي»نىڭ ھەم خۇدانىڭ خەلقىنىڭ ئاياغ ئاستى قىلىنىشى قانچىلىك ۋاقىت داۋاملىشىدۇ؟ ـ دەپ سورىغانلىقىنى ئاڭلىدىم. 14 ھېلىقى پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: ـ بۇ ئىشلار ئىككى مىڭ ئۈچ يۈز كېچە-كۈندۈز داۋاملىشىدۇ. بۇ مەزگىلدىن كېيىن ئىبادەتخانىدىكى «مۇقەددەس جاي» پاكىزلىنىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلىدۇ، ـ دېدى. 15 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، مەنكى دانىيال ئۇنىڭ مەنىسىنى ئويلاۋاتقىنىمدا، مانا، ئالدىمدا ئادەمنىڭ قىيابىتىدە

برسى پەيدا بولۇپ تۈره تۈردى. **16** ئۇلاي ئۆستىگىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن: ـ ئەي جەبرائىل، بۇ ئادەمگە غايىبانە ئالامەتنى چۈشەندۈرۈپ بەر، ـ دېگەن بىر ئادەمنىڭ كۆچلۈك ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. **17** [جەبرائىل] يېنىمغا كەلدى. كەلگەندە، مەن ناھايىتى قورقۇپ كېتىپ يەرگە يىقىلىپ دۇم چۈشتۈم. ئۇ ماڭا: ـ ئەي ئىنسان ئوغلى، سەن شۇنى چۈشىنىشىڭ كېرەككى، بۇ غايىبانە ئالامەت ئاخىر زامان ئوغرىسىدۇر، ـ دېدى. **18** ئۇ گەپ قىلىۋاتقاندا مەن بېھوش ھالدا يەردە دۇم ياتاتتىم. لېكىن ئۇ ماڭا شۇنداق بىر يېنىك تېگىپلا مېنى تۇرغۇزدى ۋە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ **19** «مەن ھازىر ساڭا [خۇدانىڭ] غەزىپى كەلگەن مەزگىلدە كېيىنكى ئىشلارنىڭ قاندا بولىدىغانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرەي. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت زامانلارنىڭ بېكىتىلگەن ئاخىرقى نۇقتىسى ئوغرىسىدىدۇر. **20** سەن كۆرگەن ئىككى مۈڭگۈزلۈك قوچقار مېدىئا بىلەن پارس پادىشاھلىرىنى كۆرسىتىدۇ. **21** ياۋا تېكە بولسا گرېتسىيە پادىشاھلىقى بولۇپ، كۆزىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كۆزگە كۆرۈنەرلىك مۈڭگۈز بولسا، ئۇنىڭ بىرىنچى پادىشاھىدۇر. **22** ئۇ مۈڭگۈز سۇنۇپ كەتكەندىن كېيىن ئورنىدىن ئۈسۈپ چىققان ھېلىقى تۆت مۈڭگۈز بۇ ئەلنىڭ تۆت پادىشاھلىققا بۆلۈنىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. بىراق ئۇلارنىڭ كۈچى بىرىنچى پادىشاھلىققا يەتمەيدۇ. **23** بۇ پادىشاھلىقلارنىڭ ئاخىرقى مەزگىلدە، ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنىڭ گۇناھى توشۇشى بىلەن تولمۇ نومۇسسىز، چىگىش مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلالايدىغان بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. **24** ئۇنىڭ كۈچى خېلى زور بولىدۇ، لېكىن ئەمەلىيەتتە بۇ كۈچ ئۆزلۈكسىز چىقمايدۇ؛ ئۇ مىسلى كۆرۈلمىگەن ۋەيرانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، ئۇنىڭ ئىشلىرى جەزمەن ئوڭۇشلۇق بولۇپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلالايدۇ. ئۇ كۈچلۈكلەرنى ۋە [خۇدانىڭ] مۇقەددەس مۇمىن خەلقىنى يوقىتىدۇ. **25** ئۇز ئۇستاتلىقى بىلەن ئۇنىڭ نازارىتى ئاستىدا ھەرقانداق ھىيلە-مىكىرلىك خېلى روناق تاپىدۇ، ئۇ كۆڭلىدە تەكەببۇرلىشىپ ئۆزىنى چوڭ تۇتىدۇ؛ باشقىلارنىڭ ئۆزلىرىنى بىخەتەر ھېس قىلغان ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ ئۆيۈقسىز زەرب قىلىپ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھالاك قىلىدۇ؛ ئۇ ھەتتا ئوچۇقتىن ئوچۇق «ئەمىرلەرنىڭ ئەمىرى» گە قارشى چىقىدۇ. لېكىن ئۇ ئاخىردا ئىنسانلارنىڭ قولىسىز ھالاك قىلىنىدۇ. **26** ساڭا ئايان قىلىنغان، ئاخشامدىن ئەتىگەنگىچە داۋاملاشقان بۇ غايىبانە ئالامەت ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. لېكىن سەن ئۇنى ۋاقىتنىچە مەخپىي تۇت. چۈنكى ئۇ كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى ھەققىدىدۇر». **27** مەنكى دانىيال ماغدۇرۇمدىن قېلىپ، بىرنەچچە كۈن ئاغرىپ يېتىپ قالدىم. كېيىن ئورنۇمدىن تۇرۇپ يەنىلا پادىشاھنىڭ ئىشلىرىدا بولدۇم. لېكىن بۇ غايىبانە ئالامەت كۆزگۈمنى پارا كەندە قىلىۋەتكەندى. ئۇنىڭ مەنىسىنى يېشەلەيدىغان ئادەم يوق ئىدى.

9

مېدىئالىق ئاھاشۇېروشنىڭ ئوغلى دارىئوسنىڭ بىرىنچى يىلىدا (ئۇ كالدىيەلەرنىڭ زېمىنىغا پادىشاھ قىلىندى) **2** يەنى تەختكە ئولتۇرغان بىرىنچى يىلى مەنكى دانىيال مۇقەددەس يازمىلارنى ئوقۇشۇم بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ يەرەمىيا پەيغەمبەرگە يەتكۈزگەن كالام-يېشارىتى بويىچە، يېروسالېمنىڭ خاراب بولىدىغان جازا مەزگىلى يەتمىش يىل ئىكەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتىم. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن رەب خۇدايىغا روزا تۇتۇپ، بۆز رەختكە يۆگىنىپ، كۈل-توپىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا يېلىنىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش بىلەن ئىزدىنىشكە بەل باغلىدىم. **4** مەن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا دۇئا قىلىپ، گۇناھلىرىمنى ئىقرار قىلىپ مۇنداق دېدىم: ـ «ئاھ رەب، ئى سېنى سۆيۈپ، ئۇز ئەمرلىرىڭگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ۋەدە-ئەھدىگىدە ۋاپادار بولۇپ، ئۇزگەرمەس مېھرىگىنى ئۈزۈلۈكسىز كۆرسەتكۈچى ئۇلۇغ، سۈرلۈك تەڭرىم! **5** بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، قەبىھلىك قىلدۇق؛ رەزىللىك بىلەن سېنىڭ ئەمر-ھۆكۈملىرىڭدىن ۋاز كېچىپ، ساڭا ئاسىيلىق قىلدۇق، **6** شۇنداقلا سېنىڭ نامىڭ بىلەن پادىشاھلىرىمىز، ئەمىرلىرىمىز، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ۋە پۈتكۈل زېمىندىكى خەلققە سۆز-كالامىڭنى يەتكۈزگەن قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەرگە زادى قۇلاق سالمىدۇق. **7** ئى رەب، ھەققانىيەت سەندىلا بېپىلىدۇ، لېكىن ساڭا ئاسىيلىق ۋە ۋاپاسىزلىق قىلغانلىقىمىز تۈپەيلىدىن، بىزگە، يەنى يەھۇدالارغا، يېروسالېمدىكىلەرگە ۋە بارلىق ئىسرائىللارغا، يېقىندا بولسۇن، يىراقتا بولسۇن، سەن بىزلەرنى سۈرگۈنلۈككە ھەيدىۋەتكەن بارلىق يۇرتلاردا بولسۇن، پەقەت بۇگۈنكىدەك يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىكلا قالدى. **8** ئى رەب، بىزگە، يەنى پادىشاھلىرىمىزغا، ئەمىرلىرىمىزگە ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزغىمۇ يۈزىمىزنى كۆتۈرەلمىگۈدەك شەرمەندىلىك قالدى، چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **9** ئى رەب خۇدايىمىز، بىز ساڭا ئاسىيلىق قىلغان بولساقمۇ، سەندىن يەنىلا رەھىمدىللىق ۋە مەغپىرەت-كەچۈرۈملەر تېپىلىدۇ. **10** بىز سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ ئاۋازىغا قۇلاق سالماي، قۇللىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئالدىمىزغا قويغان قانۇن-ھۆكۈملىرىڭدە ھېچ ماڭمىدۇق. **11** پۈتكۈل ئىسرائىل سېنىڭ تەۋرات-قانۇنۇڭغا خىلاپلىق قىلىپ، ئاۋازىڭغا قۇلاق سالماي سېنىڭدىن يۈز ئۆرىدى. دەرۋەقە، سېنىڭ قۇلۇڭ مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەن لەنەت ھەمدە ئۇنىڭ قەسەمياددىكى جازالار ئۈستىمىزگە ياغدۇرۇلدى؛ چۈنكى بىز سېنىڭ ئالدىڭدا گۇناھ سادىر قىلدۇق. **12** سەن ئۇزۇقۇڭ بىزگە ۋە ئۈستىمىزدىن ھۆكۈمدارلىق قىلغۇچىمىزغا قارىتا دېگەنلىرىڭگە ئەمەلى قىلىپ بىزگە زور ئېغىر كۈلپەتنى كەلتۈردۇقۇ؛ چۈنكى يېروسالېمدا قىلىنغان ئىشلار ئاسمان ئاستىدىكى ھەرقانداق ياشقا يۈرىتا ئەزەلدىن قىلىنغان ئەمەس! **13** مۇساغا تاپىلانغان تەۋرات-قانۇندا پۈتۈلگەندەك، بۇ پۈتۈن كۈلپەت بىزگە چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، لېكىن بىز قەبىھلىكلىرىمىزدىن قول ئۈزۈپ، ھەققىنىڭنى چۈشىنىپ يېتىدىغان قىلغايسەن دەپ تېخىچە سەندىن ئىلتىپاتىڭنى ئۈتۈنمىدۇق. **14** دەرۋەقە سەن پەرۋەردىگار شۇ كۈلپەتنى تەييارلاپ ساقلاپ، بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشۈردۇقۇ؛ چۈنكى سەن پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، بارلىق قىلغان ئىشلىرىڭدا ئادىل بولۇپ كەلدىڭ؛ بىراق ئاۋازىڭغا قۇلاق سالمىدۇق. **15** ئەمدى، ئۇز كۈچلۈك قولۇڭ بىلەن خەلقىڭنى مىسىردىن ئېلىپ چىقتىڭ، شۇنگلاشقا بۇگۈنكىدەك ئۇزۇڭگە نام-شۆھرەت تىكىلدىڭ، ئى رەب خۇدايىمىز ـ بىز گۇناھ سادىر قىلدۇق، بىز رەزىللىك قىلدۇق! **16** ئۇتۇنەمن، ئى رەب، پۈتكۈل ھەققانىيلىقىڭغا ئۇيغۇن، يېروسالېم شەھىرىڭگە، يەنى مۇقەددەس تېغىڭغا بولغان قەھر-غەزەپىڭنى توختاتقايسەن! چۈنكى بىزنىڭ ئۇتۇقۇڭگەن گۇناھلىرىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ قىلغان قەبىھلىكلىرىنىڭ ۋەجىدىن، يېروسالېم ۋە خەلقىڭ بارلىق ئەتراپتىكىلىرىمىزنىڭ ھاقارەت ئوبيېكتى بولۇپ قالدۇق. **17** ئەمدى ئى خۇدايىمىز، قۇلۇڭنىڭ دۇئا ۋە تەلەپلىرىگە قۇلاق سالغايسەن، ئۇزۇڭ ئۈچۈن ۋەيران قىلىنغان مۇقەددەس جايىڭنى جامالىڭنى كۆرسىتىپ يورۇتقايسەن. **18** ئى خۇدايىم، قۇلاق سېلىپ ئاڭلىغايسەن! بىزنىڭ ۋە سېنىڭ نامىڭ بىلەن ئاتالغان شەھەرنىڭ بېشىغا كەلگەن كۈلپەتلەرگە نەزەر سالغايسەن! بىزنىڭ ساڭا ئىلتىجا قىلغىنىمىز ئۇتۇرىمىزنىڭ قاندا قىلىنىشىغا ئەمەس قىلغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى سېنىڭ زور رەھىمدىللىقلىرىڭغا تايانغانلىقىمىز سەۋەبىدىندۇر. **19** ئى رەب، ئاڭلىغايسەن! ئى رەب، كەچۈرگەيسەن! ئى رەب، قۇلاق سېلىپ ئاڭلاپ ئامال قىلغايسەن! ئۇزۇڭنىڭ نام-شۆھرىتىڭ ئۈچۈن ئەمدى تەخىر قىلمىغايسەن! چۈنكى سېنىڭ بۇ شەھىرىڭ ۋە بۇ خەلقىڭ ئۇز نامىڭ ئاساسىدا ئاتالغاندىسى!». **20** مەن دۇئايىمنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئۇزۇم ۋە خەلقىم ئىسرائىلنىڭ گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىپ ھەمدە خۇدايىمنىڭ مۇقەددەس تېغى ئۈچۈن پەرۋەردىگار خۇدايىمغا يېلىنىپ، **21** تېخى دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، دەسلەپتە

ماگۋ غايىبانە ئالامەتتە كۆرۈنگەن جەبرائىل دېگەن زات ينىمغا كېلىپ ماگۋ قولىنى تەگكۈزدى. مەن شۇ چاغدا تولىمۇ چارچاپ كەتكەندىم. ئۇ كەچلىك قۇربانلىق سۈنۈش ۋاقتى ئىدى. 22 جەبرائىل ماگۋ ئەقىل بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «ئى دانىيال، مەن سېنى يورۇتۇپ، ئىشلارنى چوكۇتۇر چۈشىنىلەيدىغان قىلىشقا كەلدىم. 23 سەن خۇداغا ئىلتىجا قىلىشقا باشلىشىڭ بىلەنلا، جاۋاب- كالام بېرىلدى؛ سەن ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم بولغاچقا، مەن سا گۋ ئۇنىڭ جاۋاب- كالامىنى يەتكۈزگىلى كەلدىم. ئەمدى بۇ جاۋاب- كالام ئۈستىدە پۇختا ئويلانغىن، غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆڭۈل قويۇپ چۈشەنگىن: 24 ـ «[خۇدا] تەرىپىدىن «يەتتە ئۇاقىت»» سېنىڭ خەلقىڭ بىلەن مۇقەددەس شەھىرىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن. بۇ ئۇاقىتلار ئىتائەتسىزلىكلەرنى تىزگىنلەش، گۇناھلارنى تۈگىتىش، قەبىھلىك ئۈچۈن كەفارەت كەلتۈرۈش، مەڭگۈلۈك ھەققانىيلىقنى ئۈستۈن ئورۇنغا قويۇش، بۇ غايىبانە ئالامەت بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆز- كالاملىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ھەمدە ئىبادەتخانىدىكى «ئەڭ مۇقەددەس جاي» بېكىتىشتىن مەسىھلىنىش ئۈچۈن بېكىتىلگەندۇر. 25 شۇنى بىلىشىڭ ۋە چۈشىنىشىڭ كېرەككى، يېرۇسالېمنى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بىنا قىلىش بۇيرۇقى جاكارلانغاندىن تارتىپ، مەسىھ دېگەن ئەمىر مەيدانغا چىققۇچە يەتتە ھەسسە «يەتتە ئۇاقىت» قوشۇلغان ئاتمىش ئىككى ھەسسە «يەتتە ئۇاقىت» ئوتىدۇ. يېرۇسالېم شەھىرى يېڭىباشتىن بىنا قىلىنىپ، مەيدان- كوچىلار ۋە سېپىل-ئىستەھكام بارلىققا كەلتۈرۈلىدۇ، ئەمما بۇ بىسەرەمجان كۈنلەردە بولىدۇ. 26 بۇ ئاتمىش ئىككى «يەتتە ئۇاقىت» مەزگىلى ئوتكەندىن كېيىن مەسىھ ئۆزۈپ تاشلىنىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچنەرسە قالمايدۇ. كەلگۈسىدە بولىدىغان ئەمىرنىڭ خەلقى بۇ شەھەر بىلەن مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى گۈمران قىلىدۇ. بۇ ئاقىۋەت كەلكۈندەك بېسىپ كېلىدۇ، ئاخىرىغىچە جەڭگەر داۋاملىشىدۇ، ئۇ يەردە بولىدىغان ۋەيرانچىلىقلار بېكىتىلگەندۇر. 27 ئۇ [ئەمىر خۇدانىڭ] خەلقىنىڭ كۆپ قىسمى بىلەن ئاخىرقى بىر «يەتتە ئۇاقىت»تا بىر [دوستلۇق] ئەھدىسىنى تاكامۇل قىلىدۇ، لېكىن بۇ «يەتتە ئۇاقىت»نىڭ يېرىمىغا كەلگەندە، ئۇ [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىق ۋە ئاشلىق ھەدىيەلىرىنى سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. ئۇ چاغدا «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» [مۇقەددەس ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئېگىز جايىغا قويۇلىدۇ. تاكى بالا-ئىئاپەت، [يەنى خۇدا] بېكىتكەن كۆزلەپ ۋەيران قىلغۇچى كىشىنىڭ بېشىغا ياغدۇرۇلغۇچە شۇ يەردە تۇرىدۇ».

10

قورەش پارسقا سەلتەنەت قىلغان ئۈچىنچى يىلى، دانىيال (يەنە بىر ئىسمى بەلتەشاسار بولغان) غا بىر خەۋەر ۋەھيي قىلىندى. ئۇ خەۋەر ئىشەنچلىكتۇر ـ لېكىن ناھايىتى قاتتىق جەڭ جۈدۈنلىرى توغرىسىدىدۇر. دانىيال بۇ خەۋەرنى چۈشەندى ۋە غايىبانە ئالامەت توغرىسىدا چۈشەنچىگە ئىگە بولدى. 2 ئۇ چاغدا مەنكى دانىيال تولۇق ئۈچ ھەپتە ئاھ-زار كۆتۈرۈپ ماتەم تۇتتۇم. 3 ئۈچ ھەپتىگىچە ھېچقانداق نازۇ-نېمەت يېمىدىم، گۈش يېمىدىم، شاراب ئىچمىدىم ۋە تېنىمگە ۋۇراقلىق مايي سۈرمىدىم. 4 بىرىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، مەن ئۇلۇغ دەريا، يەنى دىجلە دەرياسىنىڭ بويىدا تۇرۇپ، 5 بېشىمنى كۆتۈرۈپ كۆزۈمنى ئاسمانغا تىكتىم، كاناپ كىيىپ، بېلىگە ئۇفازدىكى ساپ ئالتۇن كەمەر باغلىغان بىر ئادەمنى كۆردۇم. 6 ئۇنىڭ تېنى سىرىق ياقۇتتەك جۇلالىنىپ، يۈزلىرى چاقماقتەك يالتىرلاپ، كۆزلىرى يېنىپ تۇرغان ئوتتەك چاقنايتتى؛ ئۇنىڭ پۇت-قوللىرى پارقىراپ تۇرىدىغان مىستەك ۋالدىلدايتتى؛ ئاۋازى زور بىر توپ ئادەمنىڭ ئاۋازىدەك جارا گۈلدايتتى. 7 غايىبانە كۆرۈنۈشنى يالغۇز مەنكى دانىياللا كۆردۇم، ينىمدىكىلەر ئالامەتنى كۆرمىگەندى. ئەمما زور بىر ۋەھىمە ئۇلارنى بېسىپ، ئىنتايىن تىترەپ كېتىشتى، مۇكۈنۈۋالغۇدەك يەرنى ئىزدەپ قېچىپ كەتتى. 8 ئۇ يەردە ئۇزۇم يالغۇز قېلىپ بۇ كارامەت غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆردۇم. قىلچە ماغدۇرۇم قالمىدى، چىرايىم قاتتىق ئۆزگىرىپ ئۆلۈك ئادەمدەك بولۇپ قالدىم، پۇت-قوللىرىمدا بىرئازمۇ ماغدۇر قالمىدى. 9 لېكىن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان ھامان يەرگە يىقىلىپ دۇم چۈشتۈم، ھوشۇمدىن كەتتىم. 10 مانا، ئۇيۇقسىز بىر قول ماگۋ تەڭگدى، مېنى شۇئان يۆلەپ يەرگە تۇت پۇتلۇق قىلىپ تۇرغۇزدى. 11 شۇ زات ماگۋ: ـ ئەي دانىيال، ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم! سۆزلىرىمنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ چۈشەنگىن، تۇرە تۇرغىن! چۈنكى مەن سېنىڭ ينىڭغا ئەۋەتىلدىم، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىشى بىلەن، مەن تىترىگەن ھالدا ئورنۇمدىن تۇردۇم. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ماگۋ مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، قورقما؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭنىڭ ئالدىدا چۈشىنىشكە ئېرىشىشكە، تۆرزۇڭنى تۆۋەن تۇتۇشقا كۆڭۈل قويغان بىرىنچى كۈندىن بۇيان سېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىڭ ئىجابەت قىلىندى؛ ئېيتقانلىرىڭ ئۈچۈن مەن ينىڭغا ئەۋەتىلدىم. 13 لېكىن، «پارس پادىشاھلىقىنىڭ ئەمىرى» ماگۋ قارشى چىقىپ يولۇمنى يىگىرمە بىر كۈن توسۇۋالدى. مەن پارس پادىشاھلىرىنىڭ يېنىدا تۇرۇپ يالغۇز قالغاچقا، باش ئەمىرلەردىن بىرى مىكائىل ماگۋ ياردەم قىلغىلى كەلدى. 14 مەن ساگۋ ئاخىرقى زامانلاردا خەلقىڭنىڭ بېشىغا كېلىدىغان ئىشلارنى چۈشەندۈرگىلى كەلدىم. چۈنكى بۇ غايىبانە ئالامەت كۆپ كۈنلەر كېيىنكى كەلگۈسى توغرىسىدىدۇر». 15 ئۇ ماگۋ بۇ گەپنى قىلۋاتقاندا، يەقەتلا يەرگە قارغىنىمچە زۇۋاۋان سۈرەلمەي تۇرۇپ قالدىم. 16 مانا، گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرسى قولىنى ئۇزىتىپ لەۋلىرىمنى سلاپ قويۇدىدى، مەن ئاغزىمنى ئېچىپ ئالدىمدا تۇرغۇچىغا: ـ تەقسىر، بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشتىن ئىچ-ئېچىمدىن ئازابلىنىمەن، ماغدۇرۇمدىن كەتتىم. 17 تەقسىرىمنىڭ كەمىنە قۇللىرى قانداقمۇ سىلى تەقسىرىم بىلەن سۆزلىشىشكە پېتىنالا يتتىم؟ چۈنكى ھازىرلا ماغدۇرۇم ئۆگەپ، نەپىسىم ئۇزۇلىدۇ، ـ دېدىم. 18 ئاندىن گويا ئادەمگە ئوخشايدىغان بىرى مېنى يەنە بىر قېتىم سلاپ، ماغدۇر كىرگۈزدى 19 ۋە: ـ ئى ئىنتايىن سۆيۈلگەن ئادەم، قورقما! ساگۋ ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي. غەيرەتلىك بول، ئەمدى غەيرەتلىك بول! ـ دېدى. ئۇ شۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا ماگۋ ئېخىمۇ ماغدۇر كىردى. مەن: ـ تەقسىر يەنە سۆز قىلغايلا، چۈنكى سىلى ماگۋ ماغدۇر كىرگۈزدىلا، ـ دېدىم. 20 ئۇ مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ قېشىڭنا نېمىگە كەلگەنلىكىمنى بىلەمسەن؟ مەن ئەمدى قايتىپ بېرىپ، «پارسنىڭ ئەمىر» بىلەن جەڭ قىلىمەن؛ مەن ئۇيەرگە بارغاندىن كېيىن، « گرېتسىيەدىكى يىلى» مەيدانغا چىقىدۇ. 21 لېكىن مەن بېرىشتىن ئاۋۋال ھەققەتنىڭ كىتابىدا پۈتۈلگەن ۋەھىيلەرنى مەن ساگۋ بايان قىلىمەن. بۇ ئىشلاردا سىلەرنىڭ مەمىرىگلار مىكائىلدىن باشقا، ماگۋ ياردەم بېرىدىغان ھېچكىم يوق.

11

مەن مېدىئالىق داريۇس پادىشاھ بولغان بىرىنچى يىلىدىلا، ئۇنى مۇستەھكەملەش ھەم كۈچەيتىش ئۈچۈن ئورنۇمدىن قوزغالغانىدىم. 2 ئەمدى مەن ساگۋ ھەققەتنى ئېيتىپ بېرەي: ـ بۇنىڭدىن كېيىن پارسقا يەنە ئۈچ پادىشاھ ھۆكۈمرانلىققا چىقىدۇ؛ كېيىن تۆتىنچى پادىشاھ چىقىپ، باشقا پادىشاھلاردىنمۇ كۆپتىن كۆپ مال-دۇنياغا تويالىدۇ؛ ئۇ مال-دۇنيالىردىن قۇدرەت تېپىپ، ھەممە يۇرتلارنى گرېتسىيەگە جەڭ قىلىشقا قوزغايدۇ. 3 ئۇنىڭدىن كېيىن كۈچلۈك بىر پادىشاھ مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇ زور پادىشاھلىقنى ئىدارە قىلىپ، نېمىنى خالىسا شۇنى قىلىدۇ. 4 لېكىن ئۇ ھوقۇق يۈرگۈزۈۋاتقىنىدا، پادىشاھلىقى پارچىلىنىپ ئاسمانىڭ تۆت شامال تەرىپىگە بۆلۈنۈپ كېتىدۇ. ئۇنىڭ تەختىگە ئەۋلادلىرى ۋارىسلىق قىلالمايدۇ، كېيىنكى پادىشاھلىق ئۇ ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتدىكىدەك

كۆچلۇك بولمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ پادىشاھلىقى ئاغدۇرۇلۇپ، باشقىلارغا تەۋە بولۇپ كېتىدۇ. **5** ئۇنىڭدىكى سەردارلارنىڭ ئىچىدىن بىرى «جەنۇبىي پادىشاھ» بولۇپ كۆچىيىدۇ؛ لېكىن يەنە بىر سەردار ئۇنىڭدىنمۇ كۆچلۈك بولىدۇ ۋە ئۇنىڭ تەختىگە چوڭ پادىشاھلىقنى سورايدۇ. **6** بىرنەچچە يىل ئۆتكەندىن كېيىن، [جەنۇبىي پادىشاھ شىمالىي پادىشاھ] بىلەن ئىتتىپاق تۈزىدۇ؛ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ قىزى شۇ ئىتتىپاقنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن شىمالىي پادىشاھنىڭ يېنىغا بارىدۇ. لېكىن كېيىن بۇ قىز ئېرىشكەن ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ؛ شىمالىي پادىشاھ ئۇنىمۇ ھوقۇقىنى قولىدا تۇتالمايدۇ. بۇ قىز ۋە ئۇنى ئېلىپ كەلگەنلەر، ئۇنىڭ بالىسى ھەم شۇ ۋاقىتلاردا ئۇنى قوللىغۇچىلارنىڭ ھەممىسگە ساتقۇنلۇق قىلىنىدۇ. **7** ھالبۇكى، ئۇنىڭ [ئاتا جەمەت] تۇغقىنىدىن بىرى قوشۇننىڭ ھوقۇقىنى قولىغا ئېلىپ [پادىشاھ بولۇپ]، شىمالىي پادىشاھنىڭ قورغىنىغا يېسىپ كىرىپ، ئۇلارغا قارشى ھۇجۇم قىلىپ چوڭ غەلبىە قىلىدۇ. **8** ئۇ ئۇلارنىڭ ئىلاھ-بۇتلىرى، قۇيما مەبۇدلىرى ۋە بۇنتخانىلىرىدىكى ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان جام-قاچىلارنى مىسىرغا ئېلىپ كېتىدۇ. ئۇ بىرنەچچە يىل شىمالىي پادىشاھتىن ئۆزىنى نېرى قىلىدۇ. **9** شىمالىي پادىشاھ جەنۇبىي پادىشاھنىڭ زېمىنىغا يېسىپ كىرىدۇ، لېكىن ئاخىرى ئۆز يۇرتىغا چېكىنىدۇ. **10** شىمالىي پادىشاھنىڭ شاھزادىلىرى قورغىلىپ، زور قوشۇن تەشكىللەيدۇ. شاھزادىلەردىن بىرى كەلكۈندەك كېلىپ جەنۇبقا يېسىپ كىرىدۇ. كېيىن ئۇ يەنە جەڭ قىلىپ، دۈشمەن قورغىنىغىچىمۇ يېسىپ كىرىدۇ. **11** جەنۇبىي پادىشاھ قاتتىق غەزەپتە قوشۇن تارتىپ جەڭگە ئاتلىنىپ، شىمالىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ زور بىر قوشۇننى جەڭگە سالىدۇ، لېكىن ئۇنىڭ شۇ زور قوشۇنى مەغلۇپ بولۇپ ئەسىرگە ئېلىنىدۇ. **12** شۇ زور قوشۇننىڭ ئەسىرگە ئېلىنىشى بىلەن جەنۇبىي پادىشاھ ئىنتايىن مەغرۇرلىنىدۇ. ئۇ تۈمەنلىگەن ئادەملەرنى يوقىتىدۇ؛ بىراق ئۇنىڭ غەلبىسى ئۇزۇن داۋاملاشمايدۇ. **13** چۈنكى شىمالىي پادىشاھ يۇرتىغا قايتىپ، بۇرۇنقىدىنمۇ كۆپ ۋە كۆچلۈك قوشۇن تەشكىللەيدۇ. بېكىتىلگەن يىللار توشقاندىن كېيىن ئۇ زور قۇدرەتلىك قوشۇننى كۆپ تەمىناتلار بىلەن قوشۇپ باشلاپ كېلىدۇ. **14** ئۇ چاغدا ئۇرغۇن كىشىلەر جەنۇبىي پادىشاھقا قارشى ئۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرىدۇ. [ئى دانىيال ـ] سېنىڭ خەلقىڭ ئىچىدىكى زوراۋانلار مۇشۇ غايىبانە ئالامەتنىكى بېشارەتنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولۇپ، يوغانچىلىق قىلىدۇ، لېكىن ئۇلار مەغلۇپ بولىدۇ. **15** شىمالىي پادىشاھ پوتەي سېلىپ مۇستەھكەم شەھەرنى مۇھاسىرە ھۇجۇمى قىلىپ ئېسىۋالىدۇ. جەنۇبدىكى كۆچلەر، ھەتتا ئەڭ خىل قوشۇنلارمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ، ئۇلارنىڭ قارشىلىق قىلغۇدەك كۈچى قالمايدۇ. **16** شىمالدىكى تاجاۋۇزچى بولسا ئۆزى خالىغانچە ئىش قىلىدۇ، ئۇنىڭغا ھېچكىم قارشىلىق قىلالمايدۇ. ئۇ «گۈزەل زېمىن»نى ئىشغال قىلىدۇ، ئۇنىڭ قولىدا ئۇنى ۋەيران قىلغۇچى كۈچ بولىدۇ. **17** [شىمالىي پادىشاھ] بەل باغلاپ پادىشاھلىقىدىكى بارلىق كۆچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ [مىسىرغا] يول ئالىدۇ؛ ئۇ [مىسىر] بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، ئۆزى ئەھدىدە ئۇرغاندەك قىلىدۇ. بىراق [مىسىرنىڭ] ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇۋىتىش ئۈچۈن ئۇ ئاياللىرىنىڭ بىر قىزىنى [مىسىر] پادىشاھىغا بېرىدۇ. لېكىن [قىزى] ئاتىسى تەرەپتە تۇرمايدۇ، ئۇنى قوللىمايدۇ. **18** كېيىن ئۇ دېڭىز بويىدىكى يۇرتلارغا ھۇجۇم قىلىپ، ئۇرغۇن ئادەملەرنى ئەسىرگە ئالىدۇ. لېكىن يات بىر سەردار ئۇنىڭ كىشىلىرىنى خار قىلىشلىرىنى چەكلەيدۇ ۋە ئەكسىچە، ئۇنىڭ بۇ خارلاشلىرىنى ئۆزىگە ياندۇرىدۇ. **19** ئۇ ئۆز يۇرتىدىكى قورغانلارغا چېكىنىپ كېلىدۇ. لېكىن ئاخىردا ئۇ پۈتلىنىپ يوقىلىپ كېتىدۇ. **20** كېيىن ئۇنىڭ ئورنىغا يەنە بىر پادىشاھ تەختكە ئولتۇرىدۇ؛ ئۇ پادىشاھلىقىنىڭ ئەڭ شان-شەرەپلىك جايىغا بىر زالىم ئالۋاڭچىنى ئەۋەتىدۇ. لېكىن ئۇ ئۆزۈن ئۆتمەيلا، مالىمانچىلىقمۇ بولماي، جەڭمۇ بولماي ئولتۇرۇلىدۇ». **21** ـ «شۇنىڭدىن كېيىن پەس بىر ئادەم ئۇنىڭ ئورنىغا چىقىپ شىمالىي پادىشاھلىقنى ئالىدۇ؛ ئەمما پادىشاھلىقنىڭ مۇرەمەت-شۇھرىتى ئۇنىڭغا ھېچ تەۋە بولمايدۇ، دەپ قارىلىدۇ؛ لېكىن ئۇ خەلقىنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، يالاڭچىلىق ۋاستىلىرى بىلەن ھاكىمىيەتنى تارتىۋالىدۇ. **22** زېمىنغا كەلكۈندەك بېسىپ كىرگەن كۆچلەرنى ئۇ ھەم كەلكۈندەك ھۇجۇم قىلىپ يوقىتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇ ھەتتا كى «[خۇدانىڭ] ئەھدىسىدە بېكىتىلگەن ئەمىر»نىمۇ يوقىتىدۇ. **23** شەرتنامە تۈزۈش ئارقىلىق ئۇ باشقا يۇرتلارنى ئالدايدۇ؛ ئادەملىرى كىچىك بىر قوشۇن بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ كۈچى ئاۋۇپ-ئاۋۇپ، قۇدرەت تاپىدۇ. **24** ئۇ خالايىقنىڭ ئاسايىشلىق پەيتىدىن پايدىلىنىپ، ئەڭ باي ئۆلكىلەرگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ، ئاتىلىرى يا كى ئاتىلىرىنىڭ ئاتىلىرى زادى قىلىپ باقمىغان ئىشلارنى قىلىدۇ، يەنى ئۇ ئولجىنى، غەنىمەتلەرنى ۋە ئۇرغۇن بايلىقلارنى قول ئاستىدىكىلىرىگە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدۇ؛ مەلۇم بىر مەزگىلگىچە قورغانلارغىمۇ ھۇجۇم قىلىش قەستىدە بولىدۇ. **25** ئۇ ئۆز كۈچىنى ئىشقا سېلىپ چوڭ غەيرەت بىلەن قوزغىلىپ، زور قوشۇننى باشلاپ، جەنۇبىي پادىشاھقا ھۇجۇم قىلىدۇ. جەنۇبىي پادىشاھمۇ ناھايىتى زور قۇدرەتلىك بىر قوشۇن بىلەن جەڭگە ئاتلىنىدۇ. لېكىن جەنۇبىي پادىشاھ خائىنلارنىڭ يوشۇرۇن سۈيىقەستىگە ئۇچراپ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنالمايدۇ. **26** چۈنكى ئۇنىڭ نازۇ-نېمەتلىرىنى يېگەنلەر ئۇنى يېقىتىدۇ. ئۇنىڭ قوشۇنى ھەممە يەرگە تارقىلىدۇ؛ ئۇرغۇنلىرى ئۆلتۈرۈلىدۇ. **27** كېيىن، بۇ ئىككى پادىشاھ بىر-بىرىنى قەستلىشىپ، يامان نىيەت بىلەن بىر داستىخاندا تاماق يېيىشىپ، بىر-بىرىگە يالغان گەپ قىلىشىدۇ؛ لېكىن بۇ ئىشلار ھېچكىمگە پايدا يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاخىرى پەقەت بەلگىلەنگەن ۋاقىتتىلا بولىدۇ. **28** [شىمالىي پادىشاھ] ئۇرغۇن مال-مۈلۈكلەرنى ئېلىپ ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. ئۇ كۆڭلىدە خۇدانىڭ خەلقى بىلەن تۈزگەن مۇقەددەس ئەھدىگە قارشى تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەھدىگە قارشى ھەرىكەتلەرنى قىلىپ، ئاندىن ئۆز يۇرتىغا قايتىدۇ. **29** بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا شىمالىي پادىشاھ يەنىلا جەنۇبقا تاجاۋۇز قىلىدۇ؛ لېكىن بۇ قېتىمقى ئەھۋال ئىلگىرىكىگە ۋە يەنە كېلىپ ئەڭ ئاخىرقى قېتىمقىسىدىكى بىلەنمۇ ئوخشىمايدۇ. **30** چۈنكى كىتتىم ئارىلىدىن چىققان كېمىلەر ھۇجۇم قىلىپ كېلىدۇ. شۇڭا ئۇ دەرد-ئەلەم بىلەن چېكىنىدۇ ۋە [خۇدانىڭ] ئۆز خەلقى بىلەن تۈزگەن مۇقەددەس ئەھدىسىگە قاراپ ئىنتايىن غەزەپلىنىدۇ؛ ئۇنىڭغا قارشى خالىغىنىنى قىلىدۇ؛ شۇنداقلا چېكىنىپ يانغانلار مۇقەددەس ئەھدىگە ئاسىيلىق قىلغۇچىلارنى ئەتىۋارلايدۇ. **31** ئۇنىڭ تەرىپىدە تۇرغان بىرنەچچە كۆچلەر قورغان بولغان مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدۇ، «كۈندىلىك قۇربانلىق»نى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ ۋە «ۋەيران قىلغۇچى يېرگىنچلىك نومۇسىزلىق»نى ئۇنىڭ ئورنىغا قويىدۇ. **32** ئۇ مۇقەددەس ئەھدىگە خائىنلىق قىلغۇچىلارنى خۇشامەت-سىيلىگەرلىك بىلەن چىرىكلەشتۈرىدۇ؛ لېكىن ئۆز خۇداسىنى دوست تۇتقۇچى خەلق بولسا قەيسەرلىك بىلەن ھەرىكەت قىلىدۇ. **33** خەلق ئىچىدىكى ئاقىللار ئۇرغۇن قېرىنداشلىرىغا تەلىم يەتكۈزىدۇ؛ لېكىن بىرنەچچە كۈنلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرى قىلىچتا يېقىلىدۇ، ئوتتا كۆيدۈرۈلۈپ ئۆلتۈرۈلىدۇ، زىندانغا چۈشىدۇ يا كى بۇلاڭ-تالاڭغا ئۇچرايدۇ. **34** يېقىلغان ۋاقىتلىردا، خۇدانىڭ خەلقى ئازغىنە ياردەمگە ئىگە بولىدۇ. ئەمما نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ قاتىرىغا خۇشامەت-سىيلىگەرلىك بىلەن سوقۇنۇپ كىرىدۇ. **35** بەزى ئاقىللار يېقىلىدۇ. لېكىن ئۇلارنىڭ يېقىلىشى ئۆزلىرىنىڭ سىنىلىشى، تاۋلىنىش-تازىلىنىشى، قىيامەت كۈنىگىچە پاكلىنىشى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئاخىرەت خۇدا بەلگىلىگەن ۋاقىتتىلا كېلىدۇ. **36** شىمالىي پادىشاھ ئۆز مەيلىچە قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇ ھەممىنى ئۆزىگە ئېلىۋالىدۇ، ئۇ ئىلاھلارنىڭ ئىلاھىغا قارشى سۆز قىلىدۇ؛

تاكى خۇدانىڭ غەزىپى تولۇق تۆكۈلگەن كۈنگىچە ئۇ داۋاملىق زور روناق تاپىدۇ. چۈنكى خۇدانىڭ بىكتىكنى ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ. **37** بۇ پادىشاھ ئاتا-بوۋىلىرى چوقۇنغان ئىلاھلارغىمۇ پىسەنت قىلمايدۇ، ئاياللارغىمۇ ھېچقانداق ھەۋەس قىلمايدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇ ھەرقانداق ئىلاھنى ھۆرمەتلىمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆزىنى ھەرقانداق ئىلاھتىن ئۈلۈغ دەپ قارايدۇ. **38** بۇلارنىڭ ئورنىدا ئۇ «كۆچلەر ئىلاھى»نى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئۇنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ ئەزەلدىن چوقۇنمىغان بۇ ئىلاھنى بولسا ئۇ ئالتۇن، كۈمۈش، ياقۇت ۋە باشقا قىممەتلىك سوۋغاتلارنى تەقدىم قىلىپ ھۆرمەتلەيدۇ. **39** ئۇ ئەڭ مۇستەھكەم قورغانلارنى شۇنداق بىر غەيرىي ئىلاھقا تايىنىپ ئىگىلەيدۇ. كىمكى ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقىغا بېقىنسا، ئۇ شۇلارغا شەرەپلىك مەنسەپ بېرىدۇ، ئۇلارنى كۆپچىلىكنى باشقۇرىدىغان قىلىدۇ ۋە ئىنئام سۈپىتىدە يەر-زېمىننى تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. **40** ئاخىر زامان كەلگەندە، جەنۇبىي پادىشاھ ئەسكەر چىقىرىپ ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلىدۇ. شىمالىي پادىشاھ جەڭ ھارۋىلىرى، ئاتلىق ئەسكەرلەر ۋە نۇرغۇن كېمىلەر بىلەن قۇيۇندەك ئۇنىڭغا قايتۇرما زەربە بېرىدۇ. ئۇ بارلىق يۇرتلارغا تاجاۋۇز قىلىپ، كەلكۈندەك تېشىپ كەڭ يەر-زېمىنلارنى باسىدۇ. **41** ئۇ ھەتتا «گۈزەل زېمىن»غا بېسىپ كىرىدۇ؛ نۇرغۇن ئەللەر ئازدۇرۇلۇپ يېقىتىلىدۇ. لېكىن بۇلار، يەنى ئېدوملار، موئابلار ۋە ئاممونلارنىڭ چوكىلىرى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ. **42** شىمالىي پادىشاھ بارلىق دۆلەتلەرگە قولىنى سوزىدۇ، مىسىر زېمىنىمۇ قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **43** ئۇ مىسىرنىڭ ئالتۇن-كۈمۈش بايلىقلىرى ۋە باشقا قىممەت باھالىق بۇيۇملىرىنى تالان-تاراج قىلىدۇ. لۇيبەلىكلەر ۋە ئېفىئوپىيىلىكلەر ئۇنىڭغا بويسۇنۇپ ئەگىشىدۇ. **44** كېيىن شەرق ۋە شىمالدىن كەلگەن شەپىلەر ئۇنى ئالاقزادە قىلىدۇ. ئۇ تېخىمۇ دەرغەزەپ بولۇپ نۇرغۇن كىشىنى قىرغىنچىلىق قىلىپ ئۆلتۈرىمەن دەپ جەڭ قوزغايدۇ **45** ۋە دېڭىزلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا، كۆركەم مۇقەددەس تاغ تەرىپىگە ئوردا چېدىرلىرىنى تىكىدۇ. لېكىن ئۇنىڭ ئەجىلى شۇ يەردە توشىدۇ ۋە ھېچكىم ئۇنى قۇتقۇزمايدۇ».

12 ـ «ئۇ چاغدا، قېرىنداشلىرىڭنى «قوغدىغۇچى ئۇلۇغ ئەمىر» مىكائىل مەيدانغا چىقىدۇ. بىر ئازابلىق مەزگىل بولىدۇ؛ يۇرت-دۆلەت بارلىققا كەلگەندىن بۇيان، شۇنداق چوڭ بالا-ئىشاپەتلىك مەزگىل بولۇپ باقمىغان. بىراق شۇ چاغدا خەلقىڭ قۇتقۇزۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ئېچىدىكى نامى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسى نىجاتلىققا ئېرىشىدۇ. **2** تۇپراقتا ياتقان ئۇلۇكلەردىن نۇرغۇنلىرى تىرىلىدۇ. ئۇلار مەڭگۈلۈك ھاياتىمىز بەھرىمەن بولىدۇ؛ قالغانلىرى نومۇستا ھەم مەڭگۈلۈك رەسۋاچىلىققا تىرىلىدۇ. **3** ئاقىللار ئاسمان گۈمبىزىدەك پارلاق جۇلالىنىدۇ؛ نۇرغۇن كىشىلەرنى ھەققانىيلىق يولىغا باشلاپ كىرگەنلەر يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئەبەدىلئەبەد پارلاپ تۇرىدۇ». **4** ئۇ ماڭا يەنە: ـ ئى دانىيال، سەن ئەمدى بۇ سۆزلەرنى توختات، مەزكۇر كىتابنىڭ تاكى دۇنيانىڭ ئاخىرىق كۈنلىرىگىچە شۇ پېتى تۇرۇشنى ئۈچۈن ئۆنى پېچەتلەپ مۆھۈرلىۋەتكىن. نۇرغۇن كىشىلەر ئۇيان-بۇيان يۈرىدۇ ۋە بىلىم ئاشىدۇ، ـ دېدى. **5** مەنكى دانىيال كۆردۈمكى، مانا ئىككى زات، بىرى دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە، يەنە بىرى دەريانىڭ ئۇ تەرىپىدە تۇرۇپتۇ. **6** ئۇلاردىن بىرى دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان ئاق كاناپ كىيىم كىيگەن زاتىمىز: ـ بۇ كارامەت ئىشلار تۈگىگىچە قانچىلىك ۋاقىت كېتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **7** ئۇ دەريا سۈيى ئۈستىدە تۇرغان، كاناپ كىيىم كىيگەن زات ئوڭ ۋە سول قولىنى ئاسمانغا قارتىپ كۆتۈرۈپ، مەڭگۈ ھايات بولغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ بىر ۋاقىت، ئىككى ۋاقىت، قوشۇمچە يېرىم ۋاقىت كېتىدۇ. [خۇدانىڭ] مۇقەددەس خەلقىنى پارچىلىغۇچى خورلۇق ئاخىرلاشقاندا، بۇ ئىشلار تۈگەيدۇ، ـ دېدى. **8** ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان بولسامۇ، مەنسىنى چۈشەنمىدىم. شۇڭا مەن: ـ تەقسىر، بۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردىم. **9** ئۇ ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئەي دانىيال، يولۇڭغا ماڭ، چۈنكى بۇ سۆزلەر ئاخىر زامانغىچە مەخپىي ئۇتۇلۇپ يېپىقلىق تۇرىدۇ. **10** نۇرغۇن كىشىلەر تازىلىنىدۇ، پاكلىنىدۇ ۋە تاۋلىنىدۇ. رەزىللەر بولسا، داۋاملىق رەزىللىك قىلىۋېرىدۇ؛ ئۇلاردىن ھېچكىم بۇنى چۈشىنەلمەيدۇ، بىراق ئاقىللار چۈشىنىدۇ. **11** كۈندىلىك قۇربانلىق سۈنۈشنى ئەمەلدىن قالدۇرغان كۈندىن تارتىپ، يەنى «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق» قويۇلغان ۋاقىتتىن باشلاپ، بىر مىڭ ئىككى يۈز توقسان كۈن ئوتىدۇ. **12** ئاخىرغىچە سادىق بولۇپ، بىر مىڭ ئۈچ يۈز ئوتتۇز بەش كۈننى كۈتۈپ ئوتكۈزگەنلەر نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! **13** ئەمما سەن بولساڭ، ئاخىرغىچە يولۇڭدا مېڭىۋەرگىن. سەن ئارام تاپىسەن، ۋە كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا نېسىۋەڭگە مۇيەسسەر بولۇشقا قايتا تىرىلىسەن».

هوشیا

1 پەرۆەردگارنڭ كالامى ـ تۆززىيا، يوتام، ئاهاز ۋە ھەزەكىيالار يەھۇداغا، يوئاشنڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، كالام بەئەرىنڭ ئوغلى ھوشياغا كەلدى؛ **2** پەرۆەردگارنڭ ھوشيا ئارقىلىق كەلگەن سۆزىنڭ باشلىنىشى ـ پەرۆەردگار ھوشياغا: «بارغىن، پاھىشلىككە بېرىلگەن بىر ئايالنى ئەمرىگىگە ئالغىن، پاھىشلىكتىن بولغان بالىلارنى تۆز قولۇڭغا ئالغىن؛ چۈنكى زېمىن پەرۆەردگاردىن ۋاز كېچىپ پاھىشلىككە پۈتۈنلەي بېرىلدى» دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ دىبلائىمنىڭ قىزى گومەرنى ئەمرىگە ئالدى؛ ئايال ئۇنىڭدىن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغدى. **4** پەرۆەردگار ئۇنىڭغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «يىزرەئەل» دەپ قويغىن؛ چۈنكى يەنە ئازغىنا ۋاقىت ئوتكەندە، مەن «يىزرەئەل»نىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى يەھۇنىڭ جەمەتى ئۈستىگە قويىمەن ۋە ئىسرائىل جەمەتىنىڭ پادىشاھلىقىغا خاتىمە بېرىمەن. **5** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، مەن ئىسرائىلنىڭ ئوقياسىنى يىزرەئەل جىلغىسىدا سۇندۇرۇۋېتىمەن». **6** [گومەر] يەنە ھامىلدار بولۇپ، قىز تۇغدى. پەرۆەردگار ھوشياغا: «ئۇنىڭ ئىسمىنى «لو-رۇھاماھ» دەپ قويغىن؛ چۈنكى مەن ئىسرائىل جەمەتىگە ئىككىنچى رەھىم قىلمايمەن، ئۇلارنى قەتئىي كەچۈرۈم قىلمايمەن؛ **7** بىراق يەھۇدا جەمەتىگە رەھىم قىلىمەن ۋە ئۇلارنىڭ خۇداسى بولغان پەرۆەردگار ئارقىلىق ئۇلارنى قۇتقۇزىمەن؛ ئۇلارنى ئوقياسىز، قىلىچسىز، جەڭسىز، ئاتلارسىز ۋە ئاتلىق ئەسكەرسىز قۇتقۇزىمەن» ـ دېدى. **8** گومەر لو-رۇھاماھنى ئەمچەكتىن ئايرىغاندىن كېيىن يەنە ھامىلدار بولۇپ ئوغۇل تۇغدى؛ **9** [رەب]: «ئۇنىڭ ئىسمىنى: «لو-ئامى» دەپ قويغىن؛ چۈنكى سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەس ۋە مەن سىلەرگە [پەرۆەردگار] بولمايمەن» دېدى. **10** ـ بىراق ئىسرائىلنىڭ باللىرىنىڭ سانى دېڭىزدىكى قومدەك بولۇپ، ئۇنى ئۆلچىگلى يا كى سانغىلى بولمايدۇ؛ «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا شۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ئۇلارغا: «[سىلەر] تىرىك تەڭرىنڭ ئوغۇللىرى!» ـ دېيىلىدۇ. **11** ئىسرائىل باللىرى ۋە يەھۇدا باللىرى بىرگە يىغىلىدۇ، ئۆزلىرىگە بىرلا باشنى تىكلەيدۇ ۋە تۇرغان زېمىندىن چىقىدۇ؛ چۈنكى «يىزرەئەلنىڭ كۈنى» ئۇلۇغدۇر! ئاكا-ئۇكىلىرىگىلارغا «ئامى! [مېنىڭ خەلقىم!]» ۋە سىڭىلىرىگىلارغا «رۇھاماھ! [رەھىم قىلىنغان!]» ـ دەڭلار!

2 ـ ئاناڭلارغا دەۋايىنى يەتكۈزۈپ، ئۇنىڭ بىلەن دەۋالىشىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېنىڭ ئايالىم ئەمەس ۋە مەن ئۇنىڭ ئېرى ئەمەس؛ ئۇ پاھىشلىق تۇرقىنى چىرايىدىن، زىناخورلۇق ھالەتلىرىنى كۆكسىنىڭ ئارىسىدىن ياقاتسۇن! **3** بولمىسا، مەن ئۇنى قىپ-يالىڭاچ قىلىپ قويىمەن، تۇغۇلغان كۈندىكىدەك ئاندىن تۇغما قىلىپ قويىمەن؛ مەن ئۇنى خۇددى چۆل-بایاۋانغا ئوخشاش قىلىمەن، ئۇنى بىر قاڭىراق يەرگە ئايلاندۇرىمەن، ئۇنى ئۇسسۇزلۇق بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ **4** ئۇنىڭ باللىرىغا رەھىم قىلمايمەن، چۈنكى ئۇلار پاھىشلىكەردىن تۇرەلگەن باللاردۇر. **5** چۈنكى ئۇلارنىڭ ئانىسى پاھىشلىك قىلغان، ئۇلارنى قارىندا كۆتۈرگۈچى نومۇسسىزلىق قىلغان؛ چۈنكى ئۇ: «مەن ماڭا نان ۋە سۇيۇمنى، يۇڭ ۋە كاناپنى، زەيتۇن مېيىم ۋە ئىچىملىك-شاراباللىرىمنى تەمىنلىگۈچى ئاشنىلىرىغا ئىنتىلىپ ئۇلارنى قوغلىشىمەن» ـ دېدى. **6** ـ شۇڭا مانا، مەن يولۇڭنى تىكەن-جىغانلىقلار بىلەن چىتلاپ قورشۇالىمەن، [ئىسرائىلنىڭ] ئەترابىنى تام بىلەن توسىمەن، ئۇ چىغىر يوللىرىنى تاپالمايدىغان بولىدۇ. **7** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاشنىلىرىنى قوغلايدۇ، بىراق ئۇلارغا يېتىشەلمەيدۇ، ئۇلارنى ئىزدەيدۇ، تاپالمايدۇ، شۇڭلاشقا ئۇ: «مەن بېرىپ بىرىنچى ئېرىمنى تېپىپ، ئۇنىڭ يېنىغا قايتىمەن؛ چۈنكى ئەھۋالىم بۇگۈنكىدىن ياخشى ئىدى» ـ دەيدۇ. **8** ـ ئۇ زىرائەتلەرنى، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى تەمىنلىگۈچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى، ئۇنىلىرى «بائال» بۇتلارنى ياساشقا ئىشلەتكەن كۈمۈش-ئالتۇننى كۆپ قىلغۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى زادى بىلمىدى. **9** شۇڭا مەن قايتىپ كېلىمەن، ئۇنىڭدىكى زىرائەتلىرىمنى ئۇز ۋاقتىدا، يېڭى شاراباللىرىمنى ئۇز پەسلىدە ئېلىپ كېتىمەن، ئۇنىڭ مەدىكى ئۇلارنىڭ يالىڭاچلىقىنى يېپىشقا كېرەكلىك يۇڭ- كاناپلىرىمنى بەرمەي قايتۇرۇپ كېتىمەن؛ **10** ھازىر مەن ئۇنىڭ نومۇسسىزلىقىنى ئاشنىلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا ئاشكارىلايمەن، ھېچكىم ئۇنى قولۇمدىن قۇتقۇزالمايدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ تاماشالىرىغا خاتىمە بېرىمەن؛ ئۇنىڭ ھېيتلىرىغا! ئۇنىڭ «يېڭى ئاي»لىرىغا! ئۇنىڭ «شابات»لىرىغا! قىسقىسى، ئۇنىڭ بارلىق «جامائەت ئىبادەت سورۇن»لىرىغا خاتىمە بېرىمەن! **12** ۋە مەن ئۇنىڭ ئۆزۈم تاللىرىنى ۋە ئەنجۈر دەرەخلىرىنى ۋەيران قىلىمەن، ئۇ بۇلارنى: «بۇلار بولسا ئاشنىلىرىم ماڭا بەرگەن ئىش ھەققىلىرىمدۇر!» دېگەندى، مەن بۇلارنى جاڭگالغا ئايلاندۇرىمەن، ياۋايى ھايۋانلار ئۇلارنى يەپ كېتىدۇ. **13** مەن ئۇنىڭ بېشىغا «بائال»لارنىڭ كۈنلىرىنى چۈشۈرىمەن؛ چۈنكى ئۇ [شۇ كۈنلىردە] ئۇلارغا ئىسرىق سالاتتى، ئۇ ئۆزىنى ئۆزۈكلىرى ۋە زىبۇ-زىننەتلىرى بىلەن پەردازلاپ، ئاشنىلىرىنى قوغلىشىپ، مېنى ئۇنتۇدى ـ دەيدۇ پەرۆەردگار. **14** شۇڭا مانا، مەن ئۇنىڭ كۆكلىنى ئالىمەن، ئۇنى دالاغا ئېلىپ كېلىمەن، كۆكلىگە سۆزلەيمەن. **15** شۇنداق قىلىپ مەن ئۇنىڭغا شۇ يەردە ئۆزۈمزارلىرىنى قايتۇرىمەن، «ئاقور جىلغىسى»نى «ئۈمىد ئىشىكى» قىلىپ بېرىمەن؛ ئاندىن ئۇ شۇ يەردە ياشلىق كۈنلىرىدىكىدەك، مىسىر زېمىنىدىن چىققان كۈنىدەك كۆزى-ناخشا ئېيتىدۇ. **16** ۋە شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۆەردگار ـ «سەن مېنى «ئېرىم» دەپ چاقىرىسەن، ئىككىنچى مېنى «بائال»ىم دېمەيسەن. **17** چۈنكى مەن «بائال»لارنىڭ نامىلىرىنى سېنىڭ ئاغزىڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، ئۇلار بۇ نامى بىلەن ئىككىنچى ھېچقانداق ئەسلىمەيدۇ. **18** شۇنىڭ بىلەن مەن ئۇلار ئۈچۈن دالادىكى ھايۋانلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر يۈزىدىكى ئۆمىلگۈچىلەر بىلەن ئەھدە تۈزىمەن؛ مەن ئوقيا، قىلىچ ۋە جەڭنى سۇندۇرۇپ زېمىندىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ [خەلقىمنى] ئامان-ئېسەن ياتقۇزىمەن. **19** شۇنداق قىلىپ مەن سېنى ئەبەدىلئەبەد ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ ھەققانىيلىقتا، مېھىر-مۇھەببەتتە، رەھىم-شەپقەتلەردە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن؛ **20** ساداقەتلىكتە سېنى ئۆزۈمگە باغلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن پەرۆەردگارنى بىلىپ يېتىسەن. **21** ۋە شۇ كۈندە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، «مەن ئاڭلايمەن» ـ دەيدۇ پەرۆەردگار، ـ «مەن ئاسمانلارنىڭ ئەلپىنى ئاڭلايمەن، بۇلار يەر-زېمىننىڭ ئەلپىنى ئاڭلايدۇ؛ **22** يەر-زېمىن زىرائەتلەرنىڭ، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنىڭ ئەلپىنى ئاڭلايدۇ، ۋە بۇلار «يىزرەئەل»نىڭ ئەلپىنى ئاڭلايدۇ! **23** ۋە مەن ئۆزۈمۈ ئۈچۈن ئۇنى زېمىندا تېرىيمەن؛ مەن «لو-رۇھاماھ»غا رەھىم قىلىمەن؛ مەن «لو-ئامى»غا: «مېنىڭ خەلقىم!» دەيمەن؛ ۋە ئۇلار مېنى: «مېنىڭ خۇدايىم!» ـ دەيدۇ.

3 ۋە پەرۆەردگار ماڭا: ـ يەنە بارغىن، ئاشنىسى تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، زىناخور بىر ئايالنى سۆيگىن؛ گەرچە ئىسرائىللار يات ئىلاھلار تەرىپىگە ئېغىپ كەتكەن، «كىشمىش پوشكال»لارنى سۆيگەن بولسىمۇ، [مەن] پەرۆەردگار ئۇلارغا كۆرسەتكەن سۆيگۈمدەك سەن ئۇنى سۆيگىن، ـ دېدى **2** (شۇڭا مەن ئون بەش كۈمۈش تەڭگە، بىر خومىر بۇغداي ۋە يېرىم خومىر ئارپىغا ئۆزۈمگە قايتۇرۇۋالدىم؛ **3** مەن ئۇنىڭغا: «سەن مەن ئۈچۈن ئۆزۈن كۈنلەر كۈتىسەن؛ سەن پاھىشلىك قىلمايسەن، سەن باشقا ئەرنىڭكى بولمايسەن؛ مەنمۇ سەن ئۈچۈن ئوخشاشلا سېنى كۈتىمەن» ـ دېدىم). **4** ـ «چۈنكى ئىسرائىللار ئۆزۈن كۈنلەر

پادشاهسىز، شاهزادىسىز، قۇربانلىقسىز، «تۆۋرۈك»سىز، «ئەفود»سىز ۋە ھېچ
تۇيۇ بۇتلىرىسىز كۆتۈپ تۇرىدۇ. **5** ۋە كېيىنرەك، ئىسرائىل بالىلىرى قايتىپ
كېلىدۇ ۋە پەرۋەردىگار بولغان خۇداسىنى ھەم داۋۇت پادىشاھنى ئىزدەيدۇ؛
كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۇلار تەۋرىنىپ ئەيمىنىپ پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا، شۇنداقلا
ئۇنىڭ مېھرىبانلىقىغا قاراپ كېلىدۇ».

4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؛ چۈنكى
پەرۋەردىگارنىڭ زېمىندا تۇرۇۋاتقانلار بىلەن قىلىدىغان دەۋاسى بار؛ چۈنكى
زېمىندا ھېچ ھەقىقەت، ھېچ مېھرىبانلىق، خۇدانى ھېچ بىلىش-تونۇش
يوقتۇر، **2** قارغاش-تىلاش، يالغانچىلىق، قاتىللىق، ئوغرىلىق، زىناخورلۇق
ـ بۇلار زېمىندا يامراپ كەتتى، قان ئۈستىگە قان تۆكۈلدۈ. **3** مانا شۇ
سەۋەبتىن زېمىن ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى جۈدەپ
كېتىدۇ؛ ئۇلار دالادىكى ھايۋانلار ھەم ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار بىلەن بىللە
جۈدەپ كېتىدۇ؛ بەرھەق، دېڭىزدىكى بېلىقلارمۇ يەپ كېتىلىدۇ. **4** ئەمدى
ھېچكىم دەۋا قىلىشمىسۇن، ھېچكىم ئەيىبلەشمىسۇن؛ چۈنكى مېنىڭ دەۋايىم
دەل سەن بىلەن، ئى كاھىن! **5** سەن كۈندۈزدە پۈتلىشىپ يېقىلىسەن؛
پەيغەمبەرمۇ سەن بىلەن كېچىدە تەڭ پۈتلىشىپ يېقىلىدۇ؛ ۋە مەن ئاناڭنى
ھالاك قىلىمەن. **6** مېنىڭ خەلقىم بىلىمسىزلىكتىن ھالاك قىلىندى؛ ۋە سەنمۇ
بىلىمنى چەتكە ئاققانىكەنسەن، مەنمۇ سېنى چەتكە قاقىمەنكى، سەن ماڭا
يەنە ھېچ كاھىن بولمايسەن؛ خۇدايىڭنىڭ قانۇن-كۆرسەتمىسىنى ئۇنتۇغانلىقىڭ
تۈپەيلىدىن، مەنمۇ سېنىڭ بالىلىرىڭنى ئۇنتۇيەمەن. **7** ئۇلار كۆپەيگەنسېرى،
ماڭا قارشى كۆپ گۇناھ سادىر قىلدى؛ مەن ئۇلارنىڭ شان-شەرىپىنى
شەرمەندىچىلىككە ئايلاندۇرۇۋېتىمەن. **8** ئۇلار خەلقىمنىڭ گۇناھىنى يەيدىغان
بولغاچقا، ئۇلارنىڭ جېنى [خەلقىمنىڭ] قەبىھلىكىگە ئىنتىزار بولىدۇ. **9** ۋە
خەلقىم قاندىق بولسا، كاھىنلارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛ مەن [كاھىنلارنىڭ] تۇتقان
يوللىرىنى تۈز ئۈستىگە چۈشۈرىمەن، تۈز قىلمىشلىرىنى بېشىغا قايتۇرىمەن. **10** ئۇلار
يەيدۇ، بىراق تويمايدۇ؛ ئۇلار پاھىشلىك قىلىدۇ، بىراق ھېچ كۆپەيمەيدۇ؛ چۈنكى
ئۇلار پەرۋەردىگارنى تىكشاشنى تاشلاپ كەتتى، **11** ئۇزلىرىنى پاھىشلىك،
شاراب ۋە يېڭى شارابقا بېغىشلىدى، بۇ ئىشلار ئادەمنىڭ ئەقىل-زېھنىنى
بۇلاپ كېتىدۇ. **12** خەلقىم ئۈز تايىقىدىن يولىورۇق سورايدۇ، ئۇلارنىڭ
ھاسىسى ئۇلارغا يول كۆرسىتەرمىش! چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روھى ئۇلارنى
ئازدۇرىدۇ، ئۇلار خۇداسىنىڭ ھىمايىسى ئاستىدىن پاھىشلىككە چىقىپ،
13 تاغ چوققىلىرىدا قۇربانلىق قىلىدۇ، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردە، شۇنداقلا سايىسى
ياخشى بولغاچقا دۇب ۋە تېرەك ۋە قارىياغاچلار ئاستىدىمۇ ئىسرىق سالىدۇ؛
شۇڭا قىزلىرىڭلار پاھىشلىك، كېلىنلىرىڭلارمۇ زىناخورلۇق قىلىدۇ. **14** مەن
قىزلىرىڭلارنى پاھىشلىكلىرى ئۈچۈن، ياكى كېلىنلىرىڭلارنى زىناخورلۇقلىرى
ئۈچۈن جازالىمايمەن؛ چۈنكى [ئاتىلىرى] ئۆزلىرىمۇ پاھىشلەر بىلەن سىرتقا چىقىدۇ،
«يۇتخانا پاھىشە»لىرى بىلەن بىللە قۇربانلىق قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن يورۇتۇلمىغان
بىر خەلق يېقىتىلىدۇ. **15** سەن، ئى ئىسرائىل، پاھىشلىك قىلىشىڭ بىلەن،
يەھۇدا گۇناھقا چېتىلىپ قالمىسۇن! نە گىلگالغا كەلمەڭلار، نە «بەيت-ئاۋەن» گە
چىقماڭلار، نە «پەرۋەردىگارنىڭ ھاياتى بىلەن!» دەپ قەسەم قىلماڭلار.
16 چۈنكى تەرسا بىر قىسىر ئىنەكتەك، ئىسرائىل تەرسالىق قىلىدۇ؛ پەرۋەردىگار
قانداقمۇ پاخالىنى ياققاندەك، ئۇلارنى كەڭ بىر يايلاقتا ئوزۇقلاندۇرسۇن؟
17 ئەفرائىم بۇتلارغا چاپلاشتى؛ ئۇنىڭ بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىسۇن!
18 ئۇلارنىڭ شاراۋى تۈگىشى بىلەنلا، ئۇلار ئۈزلىرىنى پاھىشلىككە بېغىشلايدۇ؛
ئۇلارنىڭ ئېسىلزادىلىرى نومۇسسىزلىققا ئەسەبىيلەرچە مەپتۇن بولىدى. **19** بىر
شامال-روھ ئۇلارنى قاناتلىرى ئىچىگە ئورىۋالدى، ئۇلار قۇربانلىقلىرى تۈپەيلىدىن
ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ.

5 بۇنى ئاڭلاڭلار، ئى كاھىنلار، تىكشاڭلار، ئى ئىسرائىل جەمەتى، قۇلاق
سېلىڭلار، ئى پادىشاھنىڭ جەمەتى؛ چۈنكى بۇ ھۆكۈم سىلەرگە بېكىتىلگەن؛
چۈنكى سىلەر مىزپاھ شەھىردە بىر قىلتاق، تابور تېغىدا يېيىلغان بىر تور
بولغانسىلەر. **2** ئاسىي ئادەملەرمۇ قىرغىن-چاپقۇنغا چۈكۈپ كەتتى؛ بىراق
مەن ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جازالىغۇچى بولىمەن. **3** ئەفرائىمنى بىلىمەن، ئىسرائىل
مەندىن يوشۇرۇن ئەمەس؛ چۈنكى ئى ئەفرائىم، سەن ھازىر پاھىشلىك قىلدىڭ،
ئىسرائىل بۇلغىنىغاندۇر. **4** ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۇلارنى خۇداسىنىڭ يېنىغا
قايتىشىغا قويمايدۇ؛ چۈنكى پاھىشلىكنىڭ روھى ئۇلار ئارىسىدىدۇر، ئۇلار
پەرۋەردىگارنى ھېچ بىلمەيدۇ. **5** ئىسرائىلنىڭ تەكەبىۋارلۇقى ئۈزىگە قارشى
گۇۋاھلىق بەرمەكتە؛ ئىسرائىل ۋە ئەفرائىم ئۈز قەبىھلىكى بىلەن يېقىلىپ كېتىدۇ؛
يەھۇدامۇ ئۇلار بىلەن تەڭ يېقىلىدۇ. **6** ئۇلار قوي پادىلىرى ۋە كالا پادىلىرىنى
ئېلىپ پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە باريدۇ؛ بىراق ئۇلار ئۇنى تاپالمايدۇ؛ چۈنكى
ئۇ ئۈزىنى تارتىپ ئۇلاردىن يىراقلاشتى. **7** ئۇلار پەرۋەردىگارغا ئاسىيلىق
قىلدى، چۈنكى ئۇلار بالىلارنى ھارامدىن تۇغدۇرغان؛ ئەمدى «يېڭى ئاي»
ئۇلارنى ئېسىۋىلىرى بىلەن يەپ كېتىدۇ. **8** گىبئاھتا سۇنايىنى، راماھدا كانايىنى
چېلىڭلار، بەيت-ئاۋەندە ئاگاھ سىگالىنى ئاڭلىتىڭلار، كەينىڭدە! قارا، ئى
بىنيامىن! **9** ئەفرائىم ئەيىبلىنىدىغان كۈنىدە ۋەيرانە بولىدۇ؛ مانا، ئىسرائىل
قەبىلىلىرى ئارىسىدا بېكىتىلگەن ئىشنى ئايان قىلدىم! **10** يەھۇدانىڭ ئەمىرلىرى
پاسىل تاشلارنى يۇتكىگۈچىگە ئوخشاشتۇر؛ مەن ئۇلار ئۈستىگە غەزەپىمنى
سۈدەك تۆكۈۋېتىمەن. **11** ئەفرائىم خورلانغان، جازايىدا ئېزىلگەن، چۈنكى
ئۇ ئۈزى بېشىمچىلىق قىلىپ «پاسكىنلىق»نى قوغلاپ يۈردى. **12** شۇڭا مەن
ئەفرائىمغا كۈيە قۇرتى، يەھۇدا جەمەتىگە چىرىتكۈچ بولىمەن. **13** ئەمدى ئەفرائىم
ئۆزىنىڭ كېسىلىنى، يەھۇدا ئۈز يارىسىنى كۆرگەندە، ئەفرائىم ئاسۇرىيەلىكنى
ئىزدەپ باردى، «جىدەخور پادىشاھ»غا تەلپىنى يوللىدى؛ بىراق ئۇ ھەم
سىلەرنى ساقايتالمايتتى، - ھەم يارا ئاڭلارنىمۇ داۋالىيالمايتتى. **14** چۈنكى مەن
ئەفرائىمغا شىرەدەك، يەھۇدا جەمەتىگە ئارسلاندەك بولىمەن؛ مەن، يەنى مەنكى،
ئۇلارنى تىتما-تىتما قىلىۋېتىپ، كېتىپ قالىمەن؛ ئۇلارنى ئېلىپ كېتىمەن،
قۇتقۇزالايدىغان ھېچكىم چىقمايدۇ؛ **15** مەن كېتىمەن، ئۇلار گۇناھنى
تونۇپ يېتىپ، يۈزۈمنى ئىزدىمىگۈچە ئۈز جايىمغا قايتىپ تۇرىمەن؛ بېشىغا كۈن
چۈشكەندە ئۇلار مېنى ئىنتىلىپ ئىزدەيدۇ.

6 «كېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتايلى؛ چۈنكى ئۇ تىتما-تىتما
قىلىۋەتتى، بىراق ساقايتىدۇ؛ ئۇرۇۋەتتى، بىراق بىزنى تېڭىپ قويىدۇ. **2** ئۇ ئىككى
كۈندىن كېيىن بىزنى جانلاندۇرىدۇ؛ ئۈچىنچى كۈنى ئۇ بىزنى تىرىلدۈرىدۇ،
بىز ئۇنىڭ يۈزى ئالدىدا ھايات ياشايمىز! **3** ۋە بىز ئۇنى بىلىدىغان بولىمىز! بىز
پەرۋەردىگارنى تونۇش ھەم بىلىش ئۈچۈن ئىنتىلىپ قوغلايمىز! ئۇنىڭ بىزنى
قۇتقۇزۇشىغا چىقىشى تاڭ سەھەرنىڭ بولۇشىدەك مۇقەررەر؛ ئۇ يېنىمىزغا
يامغۇردەك، يەر-زېمىننى سۇغىرىدىغان «كېيىنكى يامغۇر»دەك چۈشۈپ كېلىدۇ!».
4 ئى ئەفرائىم، سېنى قاندا قىلسام بولار؟ ئى يەھۇدا، سېنى قاندا قىلسام بولار؟
چۈنكى ياخشىلىقىڭلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن يوقاپ كېتىدىغان
شەبنەمدەكتۇر. **5** شۇڭا مەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئۇلارنى چېپىۋەتكەن؛
ئاغزىمدىكى سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئۆلتۈرۈۋەتكەنمەن؛ مېنىڭ ھۆكۈمۈم تاڭ
نۇرىدەك چىقىدۇ. **6** چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-

مۇھەببەتىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك تاپمەن. 7 بىراق ئۇلار ئادەمئاتىدەك ئەھدىگە ئىتائەتسىزلىك قىلغان؛ ئۇلار مانا شۇ يول بىلەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان. 8 گلبئاد بولسا قەبھىلىك قىلغۇچىلارنىڭ شەھىرى، ئۇ قان بىلەن بويالغان. 9 قاراچىلار ئادەمنى پايلىغاندەك، كاھىنلار توپى شەكەمگە باردىغان يولدا قاتىللىق قىلماقتا؛ بەرھەق، ئۇلار ئېپلاسلىق قىلماقتا. 10 ئىسرائىل جەمەتىدە يىرگىنچلىك بىر ئىشنى كۆردۈم؛ ئەفرائىمنىڭ پاھىشىلىكى شۇ يەردە تېپىلدۇ؛ ئىسرائىل يۇلغاندى. 11 يەنە ساڭمۇ، ئى يەھۇدا، تېرىغان [گۈناھلىرىڭنىڭ] ھوسۇلى بېكىتىلگەندۇر!

7 مەن ئۆز خەلقىمنىڭ ئاسارىتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرەي دېگەندە، مەن ئىسرائىلنى ساقايتاي دېگەندە، ئەمدى ئەفرائىمنىڭ قەبھىلىكى، ساماريەنىڭ رەزىللىكىمۇ ئاشكارىلىنىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ئالداىچىلىق قىلىدۇ؛ ئوغرىلار بولسا بۇسۇپ كىرىۋاتىدۇ، قاراچىلار توپى سىرتتا بۇلاڭچىلىق قىلۋاتىدۇ. 2 ئۇلار كۆڭلىدە مېنىڭ ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكلىرىنى ئېسىمدە تۇتقانلىقىمنى ئويلىمايدۇ؛ ھازىر ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى ئۆزلىرىنى قىستاۋاتىدۇ؛ بۇ ئىشلار كۆز ئالدىمدىدۇر. 3 ئۇلار پادىشاھنى رەزىللىكلىرى بىلەن، ئەمىرلەرنى يالغان گەپلىرى بىلەن خۇرسەن قىلىدۇ؛ 4 ئۇلارنىڭ ھەممىسى زىناخورلار، ئۇلار ناۋاي ئوت سالغان تونۇردەك؛ ناۋاي خېمىرنى يۇغۇرۇپ، خېمىر بولغۇچە ئۇنىڭ ئوتىنى يەنە ئۇلغايتمايدۇ؛ 5 پادىشاھىمىز [تەبرىكلەنگەن] كۈنىدە، ئەمىرلەر شارابنىڭ كەپچى بىلەن ئۆزلىرىنى زەئىپلەشتۈردى؛ [پادىشاھ] بولسا مازاق قىلغۇچىلار بىلەن قول ئېلىشىشقا ئىنتىلدى! 6 چۈنكى ئۇلار كۆڭلىنى تونۇردەك قىزىتىپ سۈيىقەست پۈكۈپ قويغاندى، كېچىچە ئۇلارنىڭ غەزىپى چوغلىنىپ ئۆرىدۇ؛ سەھەردىلا ئو يانغان ئوتتەك يالقۇنلاپ كېتىدۇ. 7 ئۇلارنىڭ ھەممىسى تونۇردەك قىزىقتۇر، ئۇلار ئۆز سوراقچىلىرىنى يەپ كېتىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بارلىق پادىشاھلىرى يېقىلدى ـ ئۇلاردىن ھېچكىم مېنى ندا قىلىپ چاقىرمايدۇ! 8 ئەفرائىم يات قوۋملار بىلەن ئارىلىشىپ كەتتى؛ ئۇ «ئۆرۈلمىگەن بىر قوتۇرماچ»دەكتۇر. 9 يات ئادەملەر ئۇنىڭ كۈچىنى يەپ كەتتى، بىراق ئۇ ھېچ سەزمەيدۇ؛ بەرھەق، [ۋېشىنىڭ] ئۇ يەر-بۇ يېردە ئاق چاچلار كۆرۈنىدۇ، بىراق ئۇ ھېچ بىلمەيدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن ئىسرائىلنىڭ تەكەببۇرلۇقى ئۆزىگە قارشى گۈۋاھ بېرىدۇ؛ ئۇلار پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتمايدۇ، ياكى شۇنداق ئىشلار [ۋېشىغا] چۈشكەن بولسىمۇ، يەنىلا ئۇنى ئىزدىمەيدۇ. 11 ئەفرائىم ھېچ ئەقلى يوق نادان بىر پاختەكتەك؛ مىسىرغا قاراپ سىلىرايدۇ، ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ باردۇ؛ 12 ئۇلار بارغاندا، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تورۇمنى تاشلايمەن؛ خۇددى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارنى تورغا چۈشۈرگەندەك ئۇلارنى چۈشۈرىمەن؛ [بۇ خەۋەر] ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يېتىشى بىلەنلا، ئۇلارنى جازالايمەن. 13 ئۇلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلار مەندىن يىراقلىشىپ تېنىپ كەتتى! ئۇلار ھالاك بولسۇن! چۈنكى ئۇلار ماڭا ۋاپاسىزلىق قىلدى! مەن ئۇلارنى قۇتقۇزۇپ ھۆرلۈككە چىقىراي دېگەندە، ئۇلار مەن توغرۇلۇق يالغان گەپ قىلدۇ! 14 ئۇلار ئورندا يېتىپ ناله قىلغاندا، ماڭا كۆڭلىدە ھېچ ندا قىلمىدى؛ ئۇلارنىڭ جامائىتىگە يىغىلىشى يەقەت ئاش ۋە يېڭى شاراب ئۈچۈندۇر، خالاس، ئۇلار مەندىن چەتلەپ كەتتى. 15 بەرھەق، مەن ئەسلى ئۇلارنى تەربىيىلگەنمەن، ئۇلارنىڭ بىلەكلىرىنى چىنىقتۇرۇپ كۈچەيتكۈزگەندىم؛ بىراق ئۇلار ماڭا قارشى يامانلىق قەستلەۋاتىدۇ. 16 ئۇلار بۇرۇلدى ـ بىراق بۇرۇلۇشنى ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا قايتىش ئۈچۈن ئەمەس؛ ئۇلار ئالدامچى بىر ئوقياغا ئوخشاش. ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرى ئۆزلىرىنىڭ غالجىرانە تىل-ئاھانەتلىرى ۋەجىدىن قىلىچلىنىدۇ؛ بۇ ئىش مىسىر زېمىنىدا ئۇلارنى مەسخىرىگە قالدۇرىدۇ.

8 كانايىنى ئاغزىڭغا سالغىن! پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيى ئۈستىدە بىر قورۇلتاز ئايلىنىپ يۈرىدۇ! چۈنكى ئۇلار مېنىڭ ئەھدىمنى بۇزغان، تەۋرات-قانۇنۇمغا ئىتائەتسىزلىك قىلغان. 2 ئۇلار ماڭا: «ئى خۇدايىم، بىز ئىسرائىل خەلقى سېنى تونۇيمىز!» دەپ ۋارقىرايدۇ. 3 ئىسرائىل ياخشىلىق-مېھرىبانلىقنى تاشلۇۋەتكەن؛ شۇڭا دۈشمەن ئۇنى قوغلايدۇ. 4 ئۇلار ئۆزلىرى پادىشاھلارنى تىكلىگەن، بىراق مەن ئارقىلىق ئەمەس؛ ئۇلار بەزىلەرنى ئەمىر قىلغان، بىراق ئۇنىڭدىن خەۋىرىم يوق؛ ئۇلار ئۆز جىنىغا زامىن بولۇش ئۈچۈن، ئۆزلىرىگە بۇتلارنى كۈمۈش-ئالتۇنلىردىن ياسىغان. 5 ئى ساماريە، سېنىڭ موزىيىڭ سېنى تاشلۇۋەتتى! مېنىڭ غەزىپىم ئۇلارغا قوزغالدى؛ ئۇلار قاچانغىچە پاكلىقتىن يىراق تۇرىدۇ؟ 6 شۇ نەرسە ئىسرائىلدىن چىققانغۇ ـ ئۇنى بىر ھۈنەرۋەن ياسىغان، خالاس؛ ئۇ خۇدا ئەمەس؛ ساماريەنىڭ موزىيى دەرۋەقە پارە-پارە چېقىۋېتىلىدۇ! 7 چۈنكى ئۇلار شامال تېرىدى، شۇڭا قارا قۇيۇننى ئورىدۇ! ئۇلارنىڭ شادىسىدا ھېچ باشاقلار يوق، ئۇ ھېچ ئاش بەرمەيدۇ، ھەتتا ئاش بەرگەن بولسىمۇ، يات ئادەملەر ئۇنى يۇتۇۋالغان بولاتتى. 8 ئىسرائىل يۇتۇۋېلىندى، ئۇلار يات ئەللەر ئارىسىدا يارىماس بىر قاچا بولۇپ قالدى؛ 9 چۈنكى ئۇلار يالغۇز يۈرگەن ياۋايى ئېشەكتەك ئاسۇرىيەنى ئىزدەپ چىقتى، ئەفرائىم «ئاشنا»لارنى ياللۇۋالدى. 10 گەرچە ئۇلار ئەللەر ئارىسىدىن «ياللۇالغان» بولسىمۇ، ئەمدى مەن ئۇلارنى يىغىپ بىر تەرەپ قىلىمەن؛ ئۇلار تېزلا «ئەمىرلەرنىڭ شاھى»نىڭ بېسىمى ئاستىدا تولغىنىپ كېتىدۇ. 11 ئەفرائىم «گۈناھ قۇربانلىق»لىرى ئۈچۈن قۇربانگاھلارنى كۆپەيتكىنى بىلەن، بۇلار گۈناھ قوزغايدىغان قۇربانگاھلار بولۇپ قالدى. 12 مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن تەۋرات-قانۇنۇمدا كۆپ تەرەپلىمە نەرسىلەرنى يازغان بولسامۇ، ئۇلار يات بىر نەرسە دەپ ھېسابلانماقتا. 13 ئۇلار قۇربانلىقلارغا ئامراق! ئۇلار ماڭا قۇربانلىقلارنى قىلىپ، گۆشىدىن يەيدۇ، بىراق پەرۋەردىگار بۇلاردىن ھېچ خۇرسەنلىك تاپمايدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى ھازىر ئېسىگە كەلتۈرۈپ، گۈناھلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار مىسىرغا قايتىدۇ! 14 چۈنكى ئىسرائىل ئۆز ياسىغۇچىسىنى ئۇنتۇپ، «ئىبادەتخانا»لارنى قۇرىدۇ؛ يەھۇدا بولسا ئىستىھكاملاشتۇرۇلغان شەھەرلەرنى كۆپەيتكەن؛ بىراق مەن ئۇلارنىڭ شەھەرلىرى ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بۇلارنىڭ قەلئە-ئوردىلىرىنى يەپ كېتىدۇ.

9 ئى ئىسرائىل، يات ئەل-يۇرتلاردەك خۇشال بولۇپ شادلىنىپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى سەن خۇدايىڭدىن چەتەپ پاھىشىلىكەك بېرىلدىڭ؛ ھەربىر خاماندا سەن پاھىشە ھەققىگە ئامراق بولۇپ كەتتىڭ. 2 خامان ۋە شاراب ئۇلارنى باقالمايدۇ؛ يېڭى شاراب ئۇنى يەرگە قارىتىپ قويىدۇ. 3 ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ زېمىنىدا ئۆرىۋەرمەيدۇ؛ ئەفرائىم بەلكى مىسىرغا قايتىدۇ، ئۇلار ئاسۇرىيەدە ھارام تاماقنى يەيدۇ. 4 ئۇلار پەرۋەردىگارغا ھېچ شاراب ھەدىيەلىرىنى قۇيمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانلىقلىرى ئۇنىڭغا ھېچ خۇرسەنلىك بولمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ نېنى ماتەم ئۈتقۈچىلارنىڭ نېنىدەك بولىدۇ؛ ئۇنى يېگەن ھەركىم «ناپاك» بولىدۇ؛ بۇ نان ھەرگىز پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىگە كىرمەيدۇ. 5 ئەمدى «جامائەتلەرنىڭ [ئىبادەت] سورۇنلىرى» كۈنىدە، «پەرۋەردىگارنىڭ ھېيتى» بولغان كۈنىدە قانداق قىلارسىلەر؟ 6 چۈنكى مانا، ئۇلار ھەتتا ھالاكەتتىن قاچقان بولسىمۇ، مىسىر ئۇلارنى يىغىۋېلىپ، ئاندىن مېمفىس شەھىرى ئۇلارنى كۆمۈپ قويىدۇ. ئۇلارنىڭ قەدىرلىك كۈمۈش بۇيۇملىرىنى بولسا، چاققاقلار ئىگىلىۋالىدۇ؛ ئۇلارنىڭ چېدىرلىرىنى يانتاق-تىكەنلەر باسىدۇ. 7 ئەمدى ھېسابلىشىش كۈنلىرى كەلدى، يامانلىق قايتۇرىدىغان كۈنلەر كەلدى؛

ئىسرائىل بۇنى بىلىپ يەتسۇن! سېنىڭ قەبھىلىكىڭنىڭ كۆپلۈكى تۆپەيلىدىن، زور نەپرىتىڭ بولغىنى تۆپەيلىدىن، پەيغەمبەر «ئەخمەق»، روھقا تەۋە بولغۇچى «ساراڭ» دەپ ھېسابلىنىدۇ. **8** پەيغەمبەر بولسا ئەفرائىم ئۈستىگە خۇدايىم بىلەن بىللە تۇرغان كۆزىتىچىدۇر؛ بىراق ئۇنىڭغا بارلىق يوللىردا قىلتاقلار قويۇلغان، خۇداسىنىڭ ئويىدىمۇ نەپرەت ئۇنى كۈتمەكتە. **9** گىبىئاھنىڭ كۈنلىردىكىدەك ئۇلار چوڭقۇر بۇلغىنىپ، ئۇ ئۇلارنىڭ قەبھىلىكىنى ئېسىگە كەلتۈرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى جازالايدۇ. **10** ـ چۆل-باياۋاندا ئۈزۈم ئۈچراپ قالغاندەك، مەن سەن ئىسرائىلنى تاپقان؛ ئەنجۈر دەرىخىدە تۇنجى پىشقان مېۋىنى كۆرگەندەك، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنى ياخشى كۆرگەنمەن؛ ئاندىن ئۇلار «باۋال-پېئور»نى ئىزدەپ باردى، ئۇزۇلرىنى ئاشۇ نومۇسلۇق نەرسىگە بېغىشلىدى، ئۇلار ئۇزۇلرىنىڭ «سۆيگۈچىسى» گە ئوخشاش يىرگىنچلىك بولدى. **11** ئەفرائىمنىڭ بولسا، شان-شەرىپى قۇشتەك ئۇچۇپ كېتىدۇ ـ خۇددى تۇغۇلۇش بولۇپ باقمغاندەك، ھامىلە بولۇپ باقمغاندەك، بويىدا ئاپىردە بولۇش بولۇپ باقمغاندەك! **12** ھەتتا ئۇلار پەرزەنتلىرىنى چوڭ قىلغان بولسىمۇ، مەن لېكىن ئۇلارنى بىرىنى قالدۇرماي جۈدا قىلىمەن؛ ھەرھەق، ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكىنىمدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **13** مەن كۆرگىنىمدە، ئەفرائىمنىڭ ئەھۋالى چىمەنزاردا تىكىلەنگەن بىر «تۇر شەھىرى»دەك ئىدى؛ بىراق ئەفرائىم باللىرىنى قەتل قىلغۇچىغا چىقىرىپ بېرىدۇ. **14** ئۇلارغا بەرگىن، ئى پەرۋەردىگار ـ زادى نېمە بەرگىنىڭ تۇزۇك؟ ـ ئۇلارغا بالا چۈشۈپ كېتىدىغان بالياتقۇ، قۇرۇق قىلىنىپ بەرگىن! **15** ئۇلارنىڭ بارلىق رەزىللىكىنى گىلگالدىن تاپقىلى بولىدۇ؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە ئۇلاردىن نەپرەتلەندىم؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنىڭ رەزىللىكى تۆپەيلىدىن، ئۇلارنى ئۆيۈمدىن ھەيدىۋېتىمەن؛ مەن ئۇلارنى يەنە سۆيمەيمەن؛ ئۇلارنىڭ ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى تەرسالىق قىلىدۇ. **16** ئەفرائىم ئەمدى ئۇرۇۋېتىلدى؛ ئۇلارنىڭ يىلتىزى قاغىجىراپ كەتتى، ئۇلار ھېچ مېۋە بەرمەيدۇ؛ ھەتتا ئۇلار مېۋە بەرسىمۇ، بالياتقۇسىنىڭ سۆيۈملۈك مېۋىلىرىنى ئۇلتۇرۇۋېتىمەن. **17** مېنىڭ خۇدايىم ئۇلارنى چەتكە قاقتى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭغا قۇلاق سالمىدى؛ ئۇلار ئەللەر ئارىسىدا سەرسان بولىدۇ.

10 ئىسرائىل باراقسان بىر ئۈزۈم تېلىدۇر، ئۇ ئۆزى ئۈچۈن مېۋە چىقىرىدۇ؛ مېۋىسى كۆپەيگەنسىرى ئۇ قۇربانگاھلارنىمۇ كۆپەيتكەن؛ زېمىننىڭ ئېسىللىقىدىن ئۇلار «ئېسىل» بۇت تۈزۈرۈكلىرىنى ياسىدى. **2** ئۇلارنىڭ كۆڭلى ئالا؛ ئۇلارنىڭ گۇناھكارلىقى ھازىر ئاشكارىلىنىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرىنى چېقىپ غۇلىتىدۇ، ئۇلارنىڭ بۇت تۈزۈرۈكلىرىنى بۇزۇۋېتىدۇ. **3** چۈنكى ئۇلار پات ئارىدا: «بىزدە پادىشاھ يوق، چۈنكى پەرۋەردىگاردىن قورقىدۇق؛ پادىشاھىمىز بار بولسىمۇ، ئۇ بىزگە نېمە قىلىپ بېرىدۇ؟» ـ دەيدىغان بولىدۇ. **4** ئۇلار گەپلەرنى قىلىۋېرىدۇ، ئەھدىنى تۈزۈپ قويۇپ يالغاندىن قەسەم ئىچىدۇ؛ شۇڭا ئۇلار ئارىسىدىكى دەۋالىشىشلار ئېتىزدىكى چۆنەكلەرگە شۇمبۇيا ئۇنۇپ كەتكەندەك بولىدۇ. **5** ساماريەدە تۇرۇۋاتقانلار «بەيت-ئاۋۇن»نىڭ موزىيى ئۈچۈن غەم-ئەندىشىگە چۈشىدۇ؛ «[بەيت-ئاۋۇن]»[دىكلەر] دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈستىگە ماتەم تۇتىدۇ، ئۇنىڭ «بۇتپەرەس كاھىن»لىرىمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ؛ ئۇلار «بەيت-ئاۋۇن»نىڭ «شان-شەرىپى» ئۈچۈن ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇ سۈرگۈن قىلىنىدى! **6** بەرھەق، شۇ نەرسە «جىدەنلىور پادىشاھ» ئۈچۈن ھەدىيە قىلىنىپ، ئاسۇرىيەگە كۆتۈرۈلۈپ كېتىلىدۇ؛ ئەفرائىم ئىزا-ئاھانەتكە قالىدۇ، ئىسرائىل ئۆز «ئەقلى»دىن خىجىل بولىدۇ. **7** ساماريەنىڭ بولسا، پادىشاھى دېڭىز دولقۇنلىرى ئۈستىدىكى خەشەكتەك يوقىلىپ كەتتى؛ **8** «ئاۋۇن»دىكى «يۇقىرى جايلار»، يەنى «ئىسرائىلنىڭ گۇناھى» بىتچىت قىلىنىدۇ؛ قۇربانگاھلىرىنى تىكەن-جىغانلار باسىدۇ؛ ئۇلار تاغلارغا: «ئۈستىمىزنى يېپىڭلار!»، دۆڭلۈكلەرگە: «ئۈستىمىزگە ئۆرۈلۈپ چۈشۈڭلار!» ـ دەيدۇ. **9** ـ ئى ئىسرائىل، گىبىئاھنىڭ كۈنلىردىن باشلاپ سەن گۇناھ قىلىپ كەلدىڭ؛ ئىشلار شۇ پېتى ئۆزگۈرۈۋەردى؛ رەزىللىكنىڭ باللىرى ئۈستىگە قىلىنغان جەڭ ئۇلارنى گىبىئاھتا بېسىۋەتمىدىمۇ؟ **10** مەن خالىغىنىمدا ئۇلارنى جازالايمەن؛ ئۇلار ئىككى گۇناھى تۆپەيلىدىن ئەسىرگە چۈشۈشكە توغرا كەلگەندە، يات قوۋملار ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا يىغىلىدۇ. **11** ئەفرائىم بولسا كۈندۈزۈلگەن بىر ئىنەكتۇر، ئۇ خامان تېپىشكە ئامراق؛ مەن ئۇنىڭ چىرايلىق گەدىنىنى ئۆپراشتىن ئايىپ كەلدىم؛ بىراق ھازىر ئۇنىڭغا بوۋىنتۇرۇق سېلىپ ھەيدەيمەن؛ يەھۇدا يەر ھەيدىسۇن! ياقۇپ ئۆزى ئۈچۈن يەرنى تىرنىلىشى كېرەك. **12** ئۆزۈڭلارغا ھەققانىيلىق بىلەن تېرىكلار، مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ھوسۇل تالىسىلەر؛ بوز يېرىكلارنى چاناپ ئېچىكلار، چۈنكى پەرۋەردىگارنى ئىزدەش ۋاقتى كەلدى، ـ تا ئۇ ئۈستۈڭلارغا ھەققانىيلىقنى ياغدۇرغۇچە! **13** [بىراق] سىلەر رەزىللىكنى ئاغدۇردۇڭلار، قەبھىلىك ھوسۇلىنى ئوردۇڭلار، يالغانچىلىقنىڭ مېۋىسىنى يىيدىڭلار؛ چۈنكى سەن ئۆز يولۇڭغا، يەنى باتۇرلىرىڭنىڭ كۆپلۈكىگە ئىشىنىپ تاياندىڭ؛ **14** قوۋملىرىڭ ئارىسىدا چۈقان-سۈرەن كۆتۈرۈلىدۇ، شالمان جەڭ كۆنىدە بەيت-ئاربەلنى بەربات قىلغاندەك، بارلىق قورغانلىرىڭ بەربات قىلىنىدۇ؛ (شۇ كۈنى [بەيت-ئاربەلدىكى] ئانا-بالىلار تەگلا پارە-پارە قىلىۋېتىلگەنمۇ؟) ـ **15** ئەمدى ئۇچىغا چىققان رەزىللىكىڭ تۆپەيلىدىن، ئوخشاش بىر كۈن سېنىڭ بېشىڭغا چۈشۈرۈلىدۇ، ئى بەيت-ئەل! تاڭ سەھەردىلا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ.

11 ئىسرائىل بالا چېغىدا، مەن ئۇنى سۆيدۈم، شۇنىڭ بىلەن ئوغلۇمنى مىسىردىن چىقىشقا چاقىردىم. **2** بىراق ئۇلار [خەلقىمنى] چاقىرىۋىدى، ئۇلار دەرھال ھۇزۇرۇمدىن چېقىپ كەتتى؛ ئۇلار «باۋال»لارغا قۇربانلىق قىلىشقا باشلىدى، ئويما مەبۇدلارغا ئىسرىق سالدى. **3** ئەفرائىمغا مېڭىشنى تۇنۇگەتكۈچى ئۇزۇم ئىدىم، ئۇنىڭ قولىنى تۇتۇپ ۋە يۆلەپ ـ بىراق ئۆزىنى ساقايتقۇچىنىڭ مەن ئىكەنلىكىمنى ئۇلار بىلمىدى. **4** مەن ئادەمچىلىكىنىڭ كۆيۈنۈش رىشتىلىرى بىلەن، سۆيگۈنىڭ تارلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى تارتىۋالدىم؛ مەن ئۇلارغا خوددى ئېڭىكىدىن بوۋىنتۇرۇقنى ئېلىۋەتكۈچى بىرسىدەك بولغانىمەن، ئېگىلىپ ئۇزۇم ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرىغانىمەن. **5** ئۇلار مىسىرغا قايتىدىغان بولامدىمۇ؟ ئاسۇرىيەلىك دەرۋەقە ئۇلارنىڭ پادىشاھى بولىدىغان ئەمەسمۇ؟ ـ چۈنكى ئۇلار يېنىمغا قايتىشنى رەت قىلدى! **6** قىلىچ ئۇنىڭ شەھەرلىرىدە ھەرىيان ئوينىتىلىدۇ؛ [دەرۋازىسىدىكى] تۈمۈر بالداقلارنى ۋەيران قىلىپ يەپ كېتىدۇ؛ بۇ ئۆز ئەقىللىرىنىڭ كاساپىتىدۇر! **7** بەرھەق، مېنىڭ خەلقىم مەندىن چەتلەپ كېتىشكە مەپتۇن بولدى؛ ئۇلار ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىغا ندا قىلىپ چاقىرسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇلارنى كۆتۈرمەيدۇ. **8** مەن قانداقمۇ سېنى تاشلاپ قويىمەن، ئى ئەفرائىم؟ مەن قانداقمۇ سېنى [دۈشمىنگە] تاپشۇرىمەن، ئى ئىسرائىل؟! قانداقمۇ سېنى ئادەماھ شەھىرىدەك قىلىمەن؟! سېنى قانداقمۇ زەبوئىم شەھىرىدەك بىر تەرەپ قىلىمەن؟! قەلبىم ئىچ-باغرىمدا قاياپ كېتىۋاتىدۇ، مېنىڭ بارلىق رەھىمدىللىقىم قوزغىلىۋاتىدۇ! **9** غەزەبىمنىڭ قەھرىنى يۈرگۈزمەيمەن، ئىككىنچى يەنە ئەفرائىمنى يوقاتمايمەن؛ چۈنكى مەن ئىنسان ئەمەس، تەڭرىدۇرمەن، ـ يەنى ئارا-گىدا بولغان پاك-مۇقەددەس بولغۇچىدۇرمەن؛ مەن دەرغەزەپ بىلەن كەلمەيمەن. **10** ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ كەينىدىن ماگىدۇ؛ ئۇ شىرىدەك ھۇركىرەيدۇ؛ ئۇ ھۇركىرىگەندە، ئەمدى باللىرى غەربتىن تىترىگەن ھالدا كېلىدۇ، **11** ئۇلار مىسىردىن قۇشتەك، ئاسۇرىيە زېمىنىدىن پاختەكتەك تىترىگەن ھالدا چېقىپ كېلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلارنى ئۆز ئۆيلىرىگە ماكانلاشتۇرىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

12 ئەفرائىم مېنى يالغان گەپلىرى بىلەن كۆمۈۋېتىدۇ، يەھۇدامۇ تەڭرىگە،
يەنى ئىشەنچىلىك، پاك-مۇقەددەس بولغۇچىغا ئۆتۈرۈقسىز بولدى. ئەفرائىمنىڭ
بىگىنى شامالدۇر، ئۇ شەرق شامىلىنى قوغلاپ يۈرىدۇ؛ ئۇ كۆزلەپ يالغانچىلىق،
زۇلۇم-زورلۇقنى كۆپەيتمەكتە؛ ئۇلار ئاسۇرىيە بىلەن ئەھدە تۈزىدۇ، شۇنىڭدەك
مىسىرغا مايى «سوغىلىرى» كۆتۈرۈپ ئاپىرىلىدۇ. **2** پەرۋەردىگارنىڭ يەھۇدا
بىلەنمۇ بىر دەۋاسى بار؛ ئۇ ياقۇپنى يوللىرى بويىچە جازالايدۇ؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىنى
ئۆز ئۈستىگە قايتۇرىدۇ. **3** ئۇ بالياتقۇدا تۇرۇپ ئاكىسىنى تاپىندىن تۇتۇۋالغان، ئۆز
كۈچى بىلەن خۇدا بىلەن ئېلىشقان؛ **4** ئۇ بەرھەق پەرىشتە بىلەن ئېلىشىپ، غەلبە
قىلدى؛ ئۇ يىغلىدى، ئۇنىڭغا دۇئا-تىلاۋەت قىلدى؛ [خۇدا] ئۇنى بەيت-ئەلدە
تېپىۋالدى، ۋە شۇ يەردە بىزگە سۆز قىلدى؛ **5** ـ يەنى پەرۋەردىگار، ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا، ـ «پەرۋەردىگار» بولسا ئۇنىڭ خاتىرە
نامىدۇر! **6** شۇڭا سەن، خۇدايىڭ ئارقىلىق، ئۇنىڭ يېنىغا قايت؛ مېھرىبانلىق ۋە
ئادالەتنى قولۇڭدىن بەرمە، خۇدايىڭغا ئۈمىد باغلاپ، ئۇنى ئىزچىل كۈتكىن.
7 مانا بۇ سودىگەر! ئۇنىڭ قولىدا ئالداچىلىق تارازىسى بار؛ ئۇ بوزەك قىلىشقا
ئامراقتۇر. **8** ئەفرائىم: «مەن دەرۋەقە بېيىدىم، ئۆزۈمگە كۆپ بايلىقلارنى
توپلىدىم؛ بىراق ئۇلار بارلىق ئەجرلىرىمدە مەندىن ھېچ گۇناھىي قەبىلىكنى
تاپالمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **9** بىراق مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار
سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن، مەن سېنى يەنە «[كەپىلەر] ھېيتى»دىكىدەك
چېدىرلاردا تۇرغۇزىمەن! **10** «مەن پەيغەمبەرلەرگە سۆز قىلغانىمەن، ئالامەت
كۆرۈنۈشلەرنى كۆپەيتكەنمەن، شۇنداقلا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تەمسىللەرنى
كۆرسەتكەنمەن. **11** گىلئاد قەبىھمۇ؟ ئۇلار بەرھەق پەقەت يارىماسلاردۇر!
ئۇلار گىلگالدا تورپاقلارنى قۇربانلىق قىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قۇربانگاھلىرى دەرۋەقە
ئېتىز قىرلىرىدىكى تاش دۆۋىلىرىدەك كۆپتۇر! **12** (ياقۇپ سۇرىيەگە قېچىپ
كەتتى، شۇيەردە ئىسرائىل خوتۇن ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىگەن؛ بەرھەق، خوتۇن
ئېلىش ئۈچۈن ئۇ قويلارنى باققاندى). **13** پەرۋەردىگار يەنە پەيغەمبەر ئارقىلىق
ئىسرائىلنى مىسردىن چىقىرىپ قۇتقۇزغان، پەيغەمبەر ئارقىلىق ئۇنىڭدىن خەۋەرمۇ
ئالغان. **14** ئەفرائىم [خۇدانىڭ] قەھرىنى ئىنتايىن قاتتىق قوزغىغان؛ ئۇنىڭ رەببى
ئۇ تۆككەن قان قەرزىنى ئۇنىڭ گەدىنىگە ئارتىدۇ؛ شەرمەندىلىك-ئاھانەتنى ئۆز
بېشىغا قايتۇرىدۇ.

13 [بۇرۇن] ئەفرائىم سۆز قىلغاندا، كىشىلەر ھۆرمەتلەپ تىترەپ
كېتەتتى؛ ئۇ ئىسرائىل قەبىلىلىرى ئارىسىدا كۆتۈرۈلگەن؛ بىراق ئۇ بائال ئارقىلىق
گۇناھ قىلىپ ئۆلدى. **2** ئۇلار ھازىر گۇناھنىڭ ئۈستىگە گۇناھ سادىر قىلماقتا!
ئۆزلىرىگە كۈمۈشلىرىدىن قۇيما مەبۇدلارنى، ئۆز ئەقلى ئويلاپ چىققان بۇتلارنى
ياسىدى؛ بۇلارنىڭ ھەممىسى ھۈنەرۋەنلىك ئەجرى، خالاس؛ بۇ كىشىلەر
توغرۇلۇقمۇ: «ھەي، ئىنسان قۇربانلىقىنى قىلغۇچىلار، موزايلارنى سۆيۈپ
قويۇڭلار!» دېيىلىدۇ. **3** شۇڭا ئۇلار سەھەردىكى بىر پارچە بۇلۇتتەك، تېزدىن
غايىپ بولىدىغان تاڭ سەھەردىكى شەبنەمدەك، خاماندىن قارا قۇيۇندا ئۇچقان
پاخالدەك، تۆڭلۈكتىن چىققان ئىس-تۈتەكتەك [تېزدىن] يوقاپ كېتىدۇ. **4** بىراق
مىسىر زېمىنىدىن تارتىپ مەن پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ بولغانىمەن؛ سەن
مەندىن باشقا ھېچ ئىلاھنى بىلمەيدىغان بولىسەن؛ مەندىن باشقا قۇتقۇزغۇچى
يوقتۇر. **5** مەن چۆل-باياۋاندا، قۇرغاقچىلىقنىڭ زېمىنىدا سەن بىلەن تونۇشتۇم؛
6 ئۇلار ئوزۇقلاندۇرۇلۇپ، توينۇغان، توينۇغاندىن كېيىن كۆڭلىدە تەكەبىرلىشىپ
كەتكەن؛ شۇڭا ئۇلار مېنى ئۇنتۇغان. **7** ئەمدى مەن ئۇلارغا شىردەك بولىمەن؛
يىلپىزدەك ئۇلارنى يول بويىدا پايلاپ كۈتىمەن؛ **8** كۆچۈكلىرىدىن مەھرۇم بولغان
ئېيىقتەك مەن ئۇلارغا ئۇچراپ، يۈرەك چاۋىسىنى تىتىۋېتىمەن؛ ئۇلارنى چىشى
شىردەك نەق مەيداندا يەۋېتىمەن؛ دالادىكى ھايۋانلار ئۇلارنى يىرتىۋېتىدۇ.
9 سېنىڭ ھالاكىتىڭ، ئى ئىسرائىل، دەل ماڭا قارشى چىققانلىقىڭ، يەنى
يارىدەمچىگەگە قارشى چىققانلىقىڭدىن ئىبارەتتۇر. **10** ئەمدى بارلىق شەھەرلىرىڭدە
ساڭا قۇتقۇزغۇچى بولىدىغان پادىشاھىڭ قېنى؟ سېنىڭ سوراقچىلىرىڭ-ھاكىملىرىڭ
قېنى؟ سەن بۇلار توغرىلۇقمۇ: «ماڭا پادىشاھ ۋە شاھزادىلارنى تەقدىم قىلغايسەن!»
دەپ تىلىگەن ئەمەسمۇ؟ ـ **11** مەن غەزىپىم بىلەن ساڭا پادىشاھنى تەقدىم
قىلغانىمەن، ئەمدى ئۇنى غەزىپىم بىلەن ئېلىپ تاشلىدىم. **12** ئەفرائىمنىڭ قەبىھلىكى
چىڭ ئوراپ-قاچىلانغان؛ ئۇنىڭ گۇناھى جۇغلىنىپ ساقلانغان؛ **13** تولغاق
باسقان ئايالنىڭ ئازابلىرى ئۇنىڭغا چۈشىدۇ؛ ئۇ ئەقىلسىز بىر ئوغۇلدۇر؛ چۈنكى
بالياتقۇنىڭ ئاغزى ئېچىلغاندا، ئۇ ھازىر بولمىغان! **14** مەن بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى
تەھتىسارانىڭ كۈچىدىن قۇتۇلدۇرىمەن؛ ئۇلارغا ھەمجەمەت بولۇپ ئۇلۇمدىن
قۇتقۇزىمەن؛ ئەي، ئۇلۇم، سېنىڭ ۋابالىرىڭ قېنى؟! ئەي، تەھتىسارا، سېنىڭ
ھالاكەتلىرىڭ قېنى؟! مەن يۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن! **(Sheol h7585)**
15 [ئەفرائىم] قېرىنداشلىرى ئارىسىدا «مېۋىلىك» بولسىمۇ، شەرقتىن بىر شامال
چىقىدۇ، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ چۆل-باياۋاندىن چىققان بىر شامىلى كېلىدۇ؛
[ئەفرائىمنىڭ] بۇلىقى قۇرۇپ كېتىدۇ، ئۇنىڭ سۇ بېشى قاڭىراپ كېتىدۇ؛ ئۇ
[شامال] خەزىنىسىدىكى بارلىق نەپىس قاچا-قۇچىلارنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ.
16 سامارىيەنىڭ ئۆز گۇناھى ئۆز زىممىسىگە قويۇلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز خۇداسىغا
بوينىنى قاتتىق قىلغان؛ ئۇلار قىلىچ بىلەن يىقىلىدۇ، بوۋاقلىرى پارە-پارە قىلىپ
چېقىۋېتىلىدۇ، ھامىلىدار ئاياللىرى يېرىۋېتىلىدۇ.

14 ئى ئىسرائىل، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يېنىغا ئىككىلەنمەي قايتىپ
كەل! چۈنكى ئۆز قەبىھلىكىڭ بىلەن پۈتلىشىپ يىقىلغانسەن. **2** ئۆزۈڭلار بىلەن
بىللە سۆزلەرنى ئېپكېلىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ يېنىغا قايتىڭلار؛ ئۇنىڭغا: «بارلىق
قەبىھلىكنى كەچۈرگەيسەن، شاپائەت بىلەن بىزنى قوبۇل قىلغايسەن، شۇنىڭ بىلەن
بىز ساڭا لەۋلىرىمىزدىكى «بۇقا [قۇربانلىقلار]»نى ئۆتىمىز ـ دەڭلار. **3** ـ «ئاسۇرىيە
بىزنى قۇتقۇزمايدۇ، ئاتلارغا مىنمەيمىز؛ بىز ھەرگىز ئۆز قولىمىز ياسىغىنىغا: ـ
«خۇدايىمىز!» دېمەيمىز؛ چۈنكى سەندىلا يېتىم-بىسىرلار رەھىم-شەپقەت تاپىدۇ».
4 ـ مەن ئۇلارنى «ئارقىغا چېكىنىشلىرى»دىن ساقايتىمەن، مەن ئۇلارنى چىن
كۆڭۈلدىن خالاپ سۆيىمەن؛ چۈنكى مېنىڭ غەزىپىم ئۇنىڭدىن يانىدى. **5** مەن
ئىسرائىلغا شەبنەمدەك بولىمەن؛ ئۇ نىلۇپەردەك بەرق ئۇرىدۇ، يىلتىزلىرى لۇتان
[كېدىر] دەرىخىدەك يىلتىز تارتىدۇ؛ **6** ئۇنىڭ بىخلىرى شاخلاپ يېيىلىدۇ، ئۇنىڭ
گۈزەللىكى زەيتۇن دەرىخىدەك، پۇرىقى لۇتان [كېدىرىنىڭكىدەك] بولىدۇ.
7 خەلق قايتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ سايىسى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ؛ ئۇلار زىرائەتلەردەك
ياشىنىدۇ، ئۈزۈم تېلىدەك چېچەكلەيدۇ، لۇتاننىڭ شارابلىرى [ئاغزىدا قالغاندەك]،
ئېسىدە شېرىن قالىدۇ. **8** ئەفرائىم: «مېنىڭ بۇتلار بىلەن يەنە نېمە كارىم!» ـ
دەيدىغان بولىدۇ. «مەن ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىمەن، ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالىمەن!»؛
«مەن يايپىشىل بىر قارىغايدۇرمەن»؛ «سېنىڭ مېۋەڭ مەندىندۇر!» **9** كىم
دانا بولۇپ، بۇ ئىشلارنى چۈشىنەر؟ چېچەن بولۇپ، بۇلارنى بىلەر؟ چۈنكى
پەرۋەردىگارنىڭ يوللىرى دۈرۈستۈر، ھەققانىيلار ئۇلاردا ماڭىدۇ؛ بىراق
ئىتائەتسىزلەر ئۇلاردا پۈتلىشىپ يىقىلىدۇ.

يوئيل

1 پەرۋەردىگارنىڭ پېتۇئېلنىڭ ئوغلى يوئېلغا كەلگەن سۆزى: ـ **2** ـ ئى قېرىلار، ئاڭلاڭلار، زېمىندا بارلىق تۇرۇۋاتقان ھەممەيلەن، قۇلاق سېلىڭلار، تۇز كۈنلىرىڭلاردا ياكى ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىمۇ شۇنداق بىر ئىش بولۇپ باققانمۇ؟ **3** بالىلىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىپ بېرىڭلار، بالىلىرىڭلار تۇز بالىلىرىغا ئېيتسۇن، تۇلارمۇ كېلەر دەۋرگە ئېيتسۇن: ـ **4** «چىشلىگۈچى قۇرت» قالدۇرغانىنى چېكەتكە يەپ بولدى، چېكەتكە قالدۇرغانىنى چېكەتكە لىچىنكىلىرى يەپ بولدى، چېكەتكە لىچىنكىلىرى قالدۇرغانىنى «ۋەيرانچى قۇرت»لار يەپ بولدى. **5** ئەي، ھاراقكەشلەر، ئويغىنىپ قاتتىق يىغلاڭلار، ھۆۋلىشىڭلار، ئى شاراب ئىچكۈچىلەر، يېڭى شاراب تۈپەيلىدىن ـ چۈنكى تۇ ئاغزىڭىزدىن ئېلىپ تاشلاندى. **6** چۈنكى بىر خەلق، كۈچلۈك، سانسىزلىغان خەلق، زېمىنىم ئۈستىگە ئېسىپ كەلدى؛ تۇنىڭ چىشلىرى بولسا شىرنىڭ چىشلىرى، تۇنىڭدا شىرنىڭ ھىگگاڭ چىشلىرى باردۇر؛ **7** تۇ مېنىڭ تۈزۈم تاللىرىمنى ۋەيرانە قىلىۋەتتى، ئەنجۈر دەرىخىمنىڭ قوۋزاقلىرىنى سىيرىۋەتتى، تۇلارنى يالىڭاچلاپ، تاشلىۋەتتى؛ تۇلارنىڭ شاخلىرى ئاقىلۇپتىلدى. **8** ياشلىقىدىكى ئېرى ئۈچۈن ماتەم تۇتۇپ بۇز كىيىملەرگە ئوراناغان نەۋجۇۋانىدەك قاتتىق يىغان چېكىڭلار، **9** پەرۋەردىگارنىڭ تۆپى ئاشلىق ھەدىيەسىدىن ھەم شاراب ھەدىيەلىرىدىن مەھرۇم قىلىنىدى، كاھىنلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ماتەم تۇتىدۇ. **10** ئېتىزلار چۈلدەرەپ كەتتى، زېمىن ماتەم تۇتىدۇ؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازان بولدى، يېڭى شاراب قۇرۇپ كەتتى، زەيتۇن مېيى قاغىجىرىدى. **11** ھەي دېھقانلار، تۈيۈلۈڭلار، بۇغدايلار ھەم ئارپىلار تۈچۈن يالۇۋرۇڭلار، ئى ئۈزۈمچىلەر، چۈنكى ئېتىزلارنىڭ ھوسۇللىرى قۇرۇپ كەتتى. **12** ئۈزۈم تىلى قاغىجىراپ كەتتى، ئەنجۈر دەرىخى سولىشىپ قالدى، ئانار دەرىخى، خورما پالمىسى ھەم ئالما دەرىخىمۇ، دالادىكى بارلىق دەرەخلەر سولىشىپ كەتتى؛ بەرھەق، شادلىقمۇ ئادەم بالىلىرىدا سولىشىپ كەتتى. **13** بېلىڭلارنى باغلاڭلار، پەريات ئوقۇڭلار، ئى كاھىنلار، ھۆۋلاڭلار، ئى قۇربانگاھنىڭ خىزمەتچىلىرى، كېچىچە بۇز كىيىملەرنى كىيىپ دۇم يېتىڭلار، ئى خۇدانىڭ خىزمەتچىلىرى؛ چۈنكى خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىدىن ئاشلىق ھەدىيەسى ھەم شاراب ھەدىيەسى ئۈزۈلۈپ قالدى. **14** «روزا تۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەزگىلنى ئېرىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار، ئاقساقللارنى، زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ ئۆيىگە يىغىپ، پەرۋەردىگارغا نالە كۆتۈرۈڭلار! **15** ـ ئاھ، شۇ كۈن! چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى يېقىنلاشتى، ئۇ ھەممىگە قادىر تەرىپىدىن ھالاكەت بولۇپ كېلىدۇ. **16** مانا، غىزا كۆز ئالدىمىزدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ شادلىق، خۇشاللىق خۇدايىمىزنىڭ ئۆيىدىن ئېلىپ تاشلاندى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇرۇقلار تويا-چالمىلار ئاستىدا چىرىپ كەتتى، ئامبارلار خارابلەشتى، بوغۇزخانىلار غۇلاپ چۈشتى؛ چۈنكى زىرائەتلەر غازاڭ بولدى. **18** چارپايلار شۇنداق ھۆركىرىشىپ كەتتى! كالا پادىلىرى پاتىراق بولدى، ئوتلاقتى تاپالمىغاچ، قوي پادىلىرىمۇ ئۆزى «گۈناھسىز بار» دېگەندەك مەيۋىسلەندى؛ **19** ئاھ، پەرۋەردىگار، ندا قىلىمەن ساڭا؛ چۈنكى ئوت يالقۇنلىرى جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى، يالقۇن دالادىكى بارلىق دەرەخلەرنى كۆيدۈرۈۋەتتى. **20** دالادىكى ھايۋانلارمۇ ساڭا ندا قىلىدۇ، چۈنكى ئېرىق-ئۆستەڭلەر قۇرۇپ كەتتى، ئوت-يالقۇن جاڭگالدىكى ئوت-چۆپلەرنى يەۋەتتى.

2 زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، مۇقەددەس تېغىمدا ئاگاھ سىگالىنى ئاڭلىتىڭلار؛ زېمىندا تۇرغۇچى ھەممەيلەن دىر-دىر تىترىسۇن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى كېلىدۇ، ئۇ يېقىندىدۇر. **2** ئۇ كۈن بولسا قاراڭغۇ ھەم سۈر كۈن، بۇلۇتلار قاپلانغان ھەم قاپقاراڭغۇ زۇلمەت كۈن، ـ تاڭ سەھەر تاغلار ئۈستىگە يېيىلغاندەك، زور ھەم كۈچلۈك بىر خەلق كېلىدۇ؛ ئۇلارغا ئوخشاش بولغۇچىلار بولۇپ باقمىغان، ئۇلاردىن كېيىنمۇ، دەۋردىن-دەۋرگە يەنە بولمايدۇ. **3** ئۇلارنىڭ ئالدىدا كۆيدۈرگۈچى ئوت ماڭىدۇ، ئۇلارنىڭ كەينىدە بولسا بىر يالقۇن كۆيدۈرۈپ ئۆتىدۇ؛ كېلىشتىن بۇرۇن زېمىن «ئېرەم باغچىسى»دەك، بىراق ئۇلارنىڭ تاپىنى تەگكەندىن كېيىن گۈل-گىياھسىز چۆل-بىياۋان بولىدۇ؛ بەرھەق، ئۇلاردىن ھېچنېمە قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** ئۇلارنىڭ قىيافىتى ئاتقا ئوخشايدۇ، ئاتلىق لەشكەردەك چاپىدۇ. **5** جەڭ ھارۋىلىرى گۈلدۈرلىگەندەك سادا بىلەن ئۇلار تاغ چوققىلىرىدىن سەكرەپ ئۆتىدۇ؛ پاخالنى پاراسلاپ كۆيدۈرگەن ئوت ئاۋازىدەك تاراسلاپ ماڭىدۇ، دەبدەبىلىك سەپ تۈزەپ ئۇرغان كۈچلۈك قوشۇندەك يۈرىدۇ، **6** ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئەللەر قاتتىق ئازابلىنىدۇ، ھەممە چىراي تاتىرىپ كېتىدۇ. **7** ئۇلار پالۋانلاردەك يۈگۈرىدۇ، جەڭچىلەردەك سېپىلدىن ئارتىلىپ ئۆتىدۇ؛ ھەممىسى ئۆز ئالدىغا قاراپ يۈرۈش قىلىدۇ، سەپلىرىنى ھېچ بۇزمايدۇ. **8** ھېچقايسىسى ئۆز قېرىندىشىنى قىستىمايدۇ؛ ھەرقايسىسى ئۆز يولىدا ماڭىدۇ؛ قوراللارغا ئېتىلسىمۇ، يارىلانماي ئۆتۈپ ماڭىدۇ؛ **9** شەھەرنىڭ ھەممە يېرىگە چېپىشىدۇ؛ سېپىل ئۈستىدە يۈگۈرۈپ يۈرىدۇ؛ ئۆيلەرگە يامىشىپ چىقىدۇ؛ دېرىزىلەردىن ئوغرىدەك كىرىدۇ. **10** ئۇلار ئالدىدا يەر-زېمىننى تىترەك باسىدۇ، ئاسمانلار تەۋرىنىپ كېتىدۇ؛ قۇياش ھەم ئاي قاراڭغۇلاشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار جۇلالىنى قايتۇرۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردىگار ئۆز قوشۇنى ئالدىدا ئاۋازىنى قىيۇۋلىتىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ بارگاھى پايانسىزدۇر، ئۇنىڭ سۆزىنى ئورۇنلىغۇچى كۈچلۈكتۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى ئۇلۇغ، ئىنتايىن دەھشەتلىكتۇر، كىم ئۇنى كۆتۈرەلىسۇن؟ **12** براق ھەتتا ھازىرمۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چىن كۆڭلۈڭلەر بىلەن، روزىلار بىلەن، يىغلار بىلەن ماتەم تۇتۇپ مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار؛ **13** كىيىم-كېچىكىڭلارنى ئەمەس، بەلكى يۈرەك-باغرىڭلارنى تىلىپ، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىڭلار؛ چۈنكى ئۇ مېھىر-شەپقەتلىك ھەم رەھىمدىل، ئاسان غەزەپلەنمەيدۇ، زور مېھىر-مۇھەببەتلىكتۇر، يامانلىقتىن يانىدىغان [خۇدا]دۇر. **14** كىم بىلىدۇ، ئۇ جازالاشتىن يېنىپ، رەھىم قىلىپ بەرەر بەركەتنى، پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارغا سۇنغۇدەك بەرەر ئاشلىق ھەدىيەسى ھەم شاراب ھەدىيەسىنى قالدۇرۇپ كېتەمدۇ تېخى؟ **15** زىئون تېغىدا كاناي چېلىڭلار، «روزا تۇتايلى» دەپ [خۇداغا] مەخسۇس بىر مەزگىلنى ئېرىڭلار، جامائەتكە مەخسۇس يىغىلىمىز، دەپ جاكارلاڭلار، **16** ئەلنى يىغىڭلار، جامائەتنى پاكلاندۇرۇڭلار، ئاقساقللارنى جەم قىلىڭلار، بالىلارنى، ئېمۇاتقانلارنىمۇ يىغىڭلار، توي قىلىۋاتقان يىگىت ئۆز ئۆيىدىن، يانلىق بولىدىغان قىز ھۇجرىسىدىن چىقسۇن؛ **17** كاھىنلار، يەنى پەرۋەردىگارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايۋان بىلەن قۇربانگاھ ئوتتۇرىسىدا يىغا-زار كۆتۈرسۇن، ئۇلار ئېيتسۇنكى، «ئى پەرۋەردىگار، ئۆز خەلقىڭگە ئىچكۈنى ئاغرىتقايسەن، ئۆز مىراسىڭنى خورلۇقتىن ساقلاپ، ئۇلارنى ئەللەرگە سۆز-چۆچەك بولۇشقا قويمىغايسەن؛ ئەل-يۇرتلار ئارىسىدا: «ئۇلارنىڭ خۇداسى قېنى؟» دېيىلمىسۇن». **18** ئاندىن پەرۋەردىگار ئۆز زېمىنىغا ئوتلۇق مۇھەببىتىنى، ئۆز خەلقىگە رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتتى؛ **19** پەرۋەردىگار جاۋابەن ئۆز خەلقىگە مۇنداق دېدى: ـ «مانا، مەن سىلەرگە بۇغداي، يېڭى شاراب ۋە زەيتۇن مېيىنى ئەۋەتەمەن، سىلەر بۇلاردىن قانىدۇرۇلىسىلەر؛ ۋە مەن سىلەرنى قايتىدىن ئەللەر ئارىسىدا

شەرمەندە قىلىپ قويىمايمەن؛ 20 ھەم شىمالدىن كەلگۈچىنى سىلەردىن يىراق
قىلىپ، ئۇنىڭ ئالدى قىسمىنى شەرقىي دېڭىزغا، كەينى قىسمىنى غەربىي دېڭىزغا
قوغلۇپتىمەن؛ ئۇنى چۆل بىر زېمىنغا ھەيدىۋېتىمەن؛ ئۇنىڭ سېپىسقىلىقى پۇراپ
تۇرىدۇ، پاسىق ھىدى چىقىدۇ؛ چۈنكى ئۇ «چوڭ ئىشلارنى قىلغۇچىمەن»
دەپ تۇرىنى تۇلۇغ قىلماقچى بولدۇ. 21 قورقما، ئى زېمىن؛ شادلىنىپ خۇشال
بول؛ چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغان. 22 ئى دالادىكى ھايۋانلار،
قورقماڭلار؛ چۈنكى چۆللۈكتىكى ئوت-چۆپلەر بەرق ئۇرماقتا؛ دەرەخ مېۋىسىنى
بەرمەكتە، ئەنجۈر دەرىخى، ئۈزۈم تېلى تولۇق ھوسۇل بېرىدۇ. 23 ھەم سىلەر،
زىئونىڭ بالىلىرى، شادلىنىپ پەرۋەردىگار خۇدايىڭلاردىن خۇرسەن بولۇڭلار؛
چۈنكى ئۇ ھەققانىيلىق بويىچە سىلەرگە «ئاۋۋالقى يامغۇرلار»نى بېرىدۇ؛ ئۇ سىلەرگە
ھۆل-يېغىن بېرىدۇ، يەنى باشتا بولغاندەك «ئاۋۋالقى يامغۇرلار» ھەم «كېيىنكى
يامغۇرلار»نى ياغدۇرىدۇ. 24 خامانلار بۇغدايغا تولغان بولىدۇ، ئىدىش-
كۈپلەر يېڭى شاراب ھەم مايلارغا تولۇپ تاشىدۇ. 25 ۋە مەن سىلەرگە
چېكەتكىلەر، چېكەتكە لىچىنكىلىرى، «ۋەيرانچى قۇرت»لار، «چىشلىگۈچى
قۇرت»لار، يەنى مەن تاراڭلارغا ئەۋەتكەن ئۇلۇغ قوشۇنۇم يېگەن يىللارنى
قايتۇرۇپ بېرىمەن؛ 26 سىلەر بولۇشىچە يەپ، قاندۇرۇلىسىلەر، شۇنىڭدەك
سىلەرگە كارامەت ئىشلارنى كۆرسەتكەن پەرۋەردىگار خۇدايىڭلارنىڭ نامىنى
مەدھىيىلەيسىلەر، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ.
27 سىلەر مېنىڭ ئىسرائىل ئىچىدە تۇرغانلىقىمنى، شۇنداقلا مەنكى پەرۋەردىگار
سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، مەندىن باشقا ھېچكىم بولمايدىغانلىقىنى
بىلىسىلەر، شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ خەلقىم ھەرگىز يەنە خىجالەتكە قالمايدۇ. 28 ھەم
كېيىن، مەن ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ
ئوغۇل-قىزلىرىڭلار پېشارەت بېرىدۇ، قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ،
يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 29 بەرھەق، شۇ
كۈنلەردە قۇللار ئۈستىگىمۇ، دېدەكلەر ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن. 30 مەن
ئاسمانلاردا، زېمىندا كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى
كۆرسىتىمەن. 31 پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلمىگۈچە،
قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. 32 ھەم شۇنداق ئەمەلگە
ئاشۇرۇلىدۇكى، پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى
قۇتقۇزۇلىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار دېگىنىدەك، زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا،
ھەمدە پەرۋەردىگار چاقىرماقچى بولغان «قالدىسى»لار ئۇچۇن قۇتقۇزۇش-نىجات
بولىدۇ.

3 چۈنكى مانا، شۇ كۈنلەردە، شۇ پەيتتە، مەن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنى
ئاسارەتىمىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرگىنىمدە، 2 مەن بارلىق ئەللەرنىمۇ
يىغىپ، ئۇلارنى «يەھوشافات جىلغىسى»غا چۈشۈرىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن
ئۇلارنىڭ خەلقىمنى ئەللەر ئارىسىغا تارقىتىۋەتكەنلىكىدىن، زېمىنىمنى بۆلۈپ
پارچىلىۋەتكەنلىكىدىن، ئۇلارنى ئاشۇ يەردە مېنىڭ مىراسىم، يەنى خەلقىم ئىسرائىل
تۈپەيلىدىن سوراققا تارتىمەن. 3 ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلار مېنىڭ خەلقىمنى دوغا
تىكىپ چەك تاشلىغان؛ بىر يىگىتنى بىر پاھىشە ئايالغا ئالماشتۇرغان، بىر قىزنى
«شاراب ئىچىمىز» دەپ شاراب ئۈچۈن ئالماشتۇرغان. 4 ھەي، تۇر ھەم زىدون،
فىلىستىيەنىڭ بارلىق رايونلىرى، مەن سىلەرنى نېمە قىلىپتىمەن؟ سىلەر مەندىن ئۆچ
ئالماقچىمۇسىلەر؟ (بىراق مەندىن ئۆچ ئالمىز دېسەڭلار، ئۆچىنى تېزلا ئۆز بېشىڭلارغا
قايتۇرۇپ بېرىمەن!) 5 كۈمۈشلىرىم، ئالتۇنلىرىمنى بۇلىۋالغىنىڭلار تۈپەيلىدىن،
گۈزەل گۆھەرلىرىمنى ئۆز بۇتخانىلىرىڭلارغا ئاپارغىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 6 يەھۇدا
بالىلىرى ھەم يېرۇسالېمنىڭ بالىلىرىنى ئۆز چېگراسىدىن يىراق قىلماق ئۈچۈن ئۇلارنى
گرېكلارغا سېتىۋېتىكىنىڭلار تۈپەيلىدىن، 7 مانا، مەن ئۇلارنى سىلەر سېتىۋەتكەن
جايدا ئورنىدىن ئۈرغۇزىمەن، ھەمدە قىلغىنىڭلارنى ئۆز بېشىڭلارغا قايتۇرىمەن.
8 ئوغۇل-قىزلىرىڭلارنى يەھۇدا بالىلىرىنىڭ قولىغا سېتىۋېتىمەن، ئۇلار شۇلارنى
يىراقتىكى بىر ئەلگە، يەنى شىبائىيلارغا سېتىۋېتىدۇ؛ چۈنكى پەرۋەردىگار سۆز
قىلغان. 9 شۇنى ئەللەر ئارىسىدا جاكارلا ئاڭلاركى، «جەڭگە تەييارلىنىڭلار،
پالۋانلارنى قوزغاڭلار، جە كۈچلەرنىڭ ھەممىسى يېقىنلاشسۇن، جەڭگە ھازىر
بولسۇن؛ 10 ساپان چىشلىرىنى قىلىچ قىلىپ، ئوغاقلىرىڭلارنى نەيزە قىلىپ
سوقۇشۇڭلار، ئاجىز ئادەممۇ: «مەن كۈچلۈك» دېسۇن؛ 11 ئەتراپتىكى ھەممە
ئەللەر، تېزدىن كېلىڭلار، ھەممىڭلار شۇ يەرگە جەم بولۇڭلار!». «تۆرۈڭنىڭ
كۈچلۈكلىرىڭنى ئاشۇ يەرگە چۈشۈرگەيسەن، ئاھ پەرۋەردىگار!» 12 «ئەللەر
قوزغىلىپ «يەھوسافات جىلغىسى»غا كەلسۇن؛ چۈنكى مەن شۇ يەردە
ئولتۇرۇپ ئەتراپتىكى ھەممە ئەللەرنى سوراققا تارتىمەن. 13 ئورغاقنى سېلىڭلار،
چۈنكى زىرائەت پىشتى؛ كېلىڭلار، چۈشۈپ چەيلەڭلار، چۈنكى شاراب
كۈچىگەنلىرى لىق تۈشۈقتۇر، ئىدىش-كۈپلەر تولۇپ تاشىدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ
رەزىللىكى زوردۇر» 14 ئاھ، ئۇرغۇن، ئۇرغۇن كىشىلەر «قارار جىلغىسى»دا!
چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۈنى «قارار جىلغىسى»غا يېقىنلاشتى. 15 قۇياش
ھەم ئاي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ، يۇلتۇزلار ئۆز جۇلاسىنى قايتۇرۇۋالىدۇ.
16 پەرۋەردىگار زىئوندىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛
ئاسمانلار، زېمىنلار سىلكىنىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىگە باشپاناھ،
ئىسرائىل بالىلىرىغا كۈچ-ھىمايە بولىدۇ. 17 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مەنكى
پەرۋەردىگارنىڭ سىلەرنىڭ خۇدايىڭلار ئىكەنلىكىمنى، ئۆز مۇقەددەس تېغىم
زىئوندا ئۆرىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، يېرۇسالېم پاك-مۇقەددەس بولىدۇ، ئۇنىڭدىن
ھېچ يات ئادەملەر يەنە ئۆتمەيدۇ. 18 ھەم شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى،
تاغلار يېڭى شارابنى تېمىتىدۇ، دۆڭلار-ئېگىزلىكلەردىن سۈت ئاقىدۇ، يەھۇدادىكى
بارلىق ئېرىق-ئۆستەكلەردە لىق سۇ ئاقىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىن بىر بۇلاق
چىقىدۇ، شىتتىم جىلغىسىنى سۇغىرىدۇ. 19 مىسىر بولسا بىر چۆللۈك، ئېدوم
ئادەمزاتسىز بىر چۆل-بياۋان بولىدۇ، ئۇلارنىڭ يەھۇدا بالىلىرىغا قىلغان زۇلۇم-
زوراۋانلىقى تۈپەيلىدىن، ئۇلار بۇلارنىڭ زېمىنىدا بىگۇناھ قانلارنى ئۆتكەنلىكى
تۈپەيلىدىن. 20 بىراق يەھۇدا مەڭگۈگە ئۆرىدۇ، يېرۇسالېم دەۋردىن-دەۋرگىچە
قالىدۇ؛ 21 ھەم مەن ئۇلارنى ئۆتكەن قانلارنىڭ پاكلاندۇرۇلمىغان گۇناھلىرىدىن
پاكلاندۇرىمەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگار زىئوندا ماكانلاشقاندۇر.

ئاموس

1 تۆزىيا يەھۇداغا، يوئاشنىڭ ئوغلى يەروبوئام ئىسرائىلغا پادىشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، يەر تەۋرەشتىن ئىككى يىل ئىلگىرى، تەكوئادىكى چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ئاموسنىڭ ئىسرائىل توغرىلىۋىق ئېيتقان سۆزلىرى: ـ **2** ئۇ: «پەرۋەردىگار زىئون تېغىدىن ھۆركىرەيدۇ، يېرۇسالېمدىن ئاۋازىنى قويۇۋېتىدۇ؛ پادىچىلارنىڭ ئوتلاقلىرى ماتەم تۇتىدۇ، كارمەل چوققىسى غازا گۈلىشىدۇ» ـ دېدى. **3** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «دەمەشقنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇلار گىلېئادتىكىلەرنى تۆمۈر تىرنىلىق سۆرەملەر بىلەن سوققانىدى؛ **4** شۇنداقلا ھازائىلنىڭ ئۆيىگە بىر ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ بەن-ھادادنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **5** دەمەشق دەرۋازىسىدىكى تۆمۈر بالداقنى سۇندۇرۇۋېتىمەن، ئاۋەن جىلغىسىدا تۇرغۇچىنى، بەيت-ئېدەندە شاھانە ھاسىسىنى تۇتقۇچىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن؛ سۈرىيەنىڭ خەلقى ئەسىرگە چۈشۈپ كىرغا ئېلىپ كېتىلىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «گازا شەھىرىنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە، بارلىق تۇتقۇنلارنى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى. **7** ھەم مەن گازانىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئۇ ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **8** مەن ئاشدودتا تۇرغۇچىنى، ئاشكېلوندا شاھانە ھاسىسىنى تۇتقۇچىنى ئۆزۈپ تاشلايمەن، ئەكرون شەھىرىگە قارشى قول كۆتۈرىمەن؛ فىلىستىيەنىڭ قالدۇقى يوقىلىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **9** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۇرنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇلار بارلىق تۇتقۇنلارنى ئېدومغا تاپشۇرۇۋەتتى، شۇنداقلا قېرىنداشلىق ئەھدىسىنى ئېسىگە ئالمىدى. **10** ھەم مەن تۇرنىڭ سېپىلىغا ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **11** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئېدومنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇ بارلىق رەھىم-شەپقەتنى تاشلۇۋېتىپ، قىلىچ بىلەن تۇز قېرىندىشىنى قوغلىغان؛ ئۇ يىرىلغۇدەك غەزەپتە بولۇپ، دەرغەزەپتە بولغان ھالىتىنى ھەمىشە ساقلايدۇ؛ **12** ھەم مەن تېمان شەھىرىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت بوزراھنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ». **13** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئامموننىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇلار چېگىمزنى كېڭەيتىمز دەپ، گىلېئادتىكى ھاملىدار ئاياللارنىڭ قورساقلىرىنى يېرىۋەتتى. **14** ھەم مەن رابباھنىڭ سېپىلىغا ئوت ياقىمەن، جەڭ كۈنىدە قىيا-چىيالار ئىچىدە، قارا قۇيۇننىڭ كۈنىدە قاتتىق بوران ئىچىدە، ئوت ئۇنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ؛ **15** ھەم ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئەسىرگە چۈشىدۇ، ـ ئۇ ئەمىرلىرى بىلەن بىللە ئەسىرگە چۈشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

2 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ«موئابنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇ ئېدومنىڭ پادىشاھىنىڭ ئۆستىخانلىرىنى كۆيدۈرۈۋېتىپ ھاك قىلىۋەتتى. **2** ھەم مەن موئاب ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت كېرىئوتنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ، ۋە موئاب چۇقان-سۈرەنلەر بىلەن، قىيا-چىيالار بىلەن، كاناي ساداسى بىلەن تۇلىدۇ. **3** ۋە مەن ئۇلارنىڭ ھاكىمىنى ئارىسىدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئەمىرلىرىنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۇلتۇرۇۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ«يەھۇدانىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا چۈشىدىغان جازانى يانداۋرمايمەن، چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇننى كەمسىتتى، ئۇنىڭكى بەلگىلىمىلەرگە ئەمەل قىلمىدى، ئۇلارنىڭ ساختىلىقلىرى ئۇزلىرىنى ئاداشتۇرۇپ قويدى، ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ بۇلارغا ئەگىشىپ ماڭغانىدى. **5** ھەم مەن يەھۇدا ئۈستىگە ئوت ئەۋەتىمەن، ئوت يېرۇسالېمنىڭ ئوردىلىرىنى يۇتۇۋالىدۇ. **6** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئىسرائىلنىڭ ئۈچ گۇناھى، بەرھەق تۆت گۇناھى ئۈچۈن، ئۇنى جازاسىدىن قايتۇرمايمەن، چۈنكى ئۇلار ھەققانىيلارنى كۈمۈشكە سېتىۋەتتى، يوقسۇل ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋەتتى؛ **7** ئۇلار نامراتلارنىڭ بېشىدىكى چاڭ-توپىلىرىنى بوش قويۇۋەتمەيدۇ، ئاجىز مۇئمىنلەرنىڭ ئېسىۋىسىنى قايرىۋالىدۇ؛ ئاتا-بالا ئىككىسى مېنىڭ مۇقەددەس نامىمنى بۇلغاپ، ئوخشاش بىر قىزنىڭ يېنىغا تەڭ باردۇ. **8** ئۇلار [قىزلارنى] ھەممە قوربانگاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ بېرىپ، قەرزگە رەنگە قويغان كىيىم-كېچەكلەر ئۈستىدە ئۇلار بىلەن ياتىدۇ؛ ئۇلار ئۆز ئىلاھىنىڭ ئۆيىدە جەرىمانە بىلەن ئالغان شارابنى ئىچمەكتە. **9** بىراق مەن ئامورىيلارنى ئۇلارنىڭ ئالدىدىن ھالاك قىلغانىمەن، ئامورىيلار كېدىر دەرىخىدەك ئېگىز، دۇب دەرىخىدەك كۈچلۈك بولغان بولسىمۇ، مەن ئۈستىدىن ئۈزىنىڭ مېۋىسىنى، ئاستىدىن يىلتىزلىرىنى ھالاك قىلدىم. **10** ھەم ئامورىيلارنىڭ زېمىنىنى ئىگىلىشىڭلار ئۈچۈن، سىلەرنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقىپ، قىرىق يىل چۆل-باياۋاندا يېتەكلىدىم. **11** سىلەرنىڭ ئوغۇللىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى پەيغەمبەر بولۇشقا، يىگىتلىرىڭلاردىن بەزىلىرىنى «نازارىي» بولۇشقا تۇرغۇزدۇم. شۇنداق ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **12** بىراق سىلەر نازارىيلارغا شاراب ئىچكۈزدۈڭلار، ھەم پەيغەمبەرلەرگە: «پەيغەمبەرلىك قىلما گلار» ـ دەپ بۇيرۇدۇڭلار. **13** مانا، مەن سىلەرنى باسمەن، خۇددى لىق تۇنچە بېسىلغان ھارۇلا يەرنى باسقاندەك، سىلەرنى بېسىپ تۇرىمەن؛ **14** ھەم چاپقۇرلارنىڭمۇ قاچار يولى يوقايدۇ، پالۋان ئۆز كۈچىنى ئىشلىتەلمەيدۇ، زەبەردەس باتۇر ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **15** ئوقيانى تۇتقۇچى تىك تۇرالمايدۇ، يەلتاپان قاچالمايدۇ، ئاتقا مىنگۈچى ئۆز جېنىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **16** پالۋانلار ئارىسىدىكى ئەڭ جىگەرلىك باتۇرمۇ شۇ كۈنىدە يالىڭاچ قېچىپ كېتىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

3 پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەينىلەپ ئېيتقان بۇ سۆز- كالامنى ئاڭلاڭلار، ئى ئىسرائىل بالىلىرى، يەنى مەن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقارغان بۇ پۈتكۈل جەمەت: ـ **2** «يەر يۈزىدىكى بارلىق جەمەتلەر ئارىسىدىن پەقەت سىلەرنى تونۇپ كەلدىم، شۇڭا ئۈستۈڭلارغا بارلىق قەبىھلىكلىرىڭلارنىڭ [جازاسىنى] چۈشۈرىمەن». **3** ئىككى كىشى بىر نىيەتتە بولمىسا، قاندىقۇ بىللە ماڭالىسۇن؟ **4** ئوۋلىسى يوق شىر ئورماندا ھۆركىرەمدۇ؟ ئارسلان ھېچنېمىنى ئالمىغان بولسا ئۆۋىسىدا ھۆۋلامدۇ؟ **5** تۇزاقتا يەمچۈك بولمىسا قۇش يەرگە يىقىلامدۇ؟ ئالغۇدەك نەرسە بولمىسا، قىسماق يەردىن ئېتىلىپ چىقامدۇ؟ **6** شەھەردە [ئاگاھ] كانىي چېلىنسا، خەلق قورقامدۇ؟ پەرۋەردىگار قىلمىغان بولسا، شەھەرگە يامانلىق چۈشەمدۇ؟ **7** رەب پەرۋەردىگار ئۆز قۇللىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە ئاۋۋال ئاشكارىلىمای ئۆزۈپ، ئۇ ھېچ ئىش قىلمايدۇ. **8** شىر ھۆركىرىگەن ئۇرسا، كىم قورقايدۇ؟ رەب پەرۋەردىگار سۆز قىلغاندا، كىم [ئۇنىڭ] بېشارىتىنى يەتكۈزمەي ئۇرالايدۇ؟ **9** ئاشدودتىكى قەلئە-ئوردىلاردا، شۇنداقلا مىسىردىكى قەلئە-ئوردىلاردا ئېلان قىلىپ: ـ «سامارىيە تاغلىرى ئۈستىدە يىغىلىڭلار، ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى زور قىيقاس-سۈرەنلەرنى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى جەبىر-زۇلۇملارنى كۆرۈپ بېقىڭلار» ـ دەڭلار. **10** ـ ئۇلار ھەق ئىش قىلىشنى بىلمەيدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۇلار ئوردىلىرىغا زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تارتۇالغانلىرىنى

هەم ئولجىلارنى جۈغلىغۇچىلار! **11** شۇنۇڭ پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا بىر ياۋا! ئۇ زېمىننى قورشۇالدى! ئۇ مۇداپىئەكتىنى ئېلىپ تاشلايدۇ، قەلئە-ئوردىلىرىڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىدۇ. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ــ پادىچى شىرنىڭ ئاغزىدىن قوينىڭ ئىككى پۇتىنى ياكى قۇلىقىنىڭ بىر پارچىسىنى قۇتقۇزۇپ ئالغاندەك، سامارىيىدە ئولتۇرغان ئىسرائىللارمۇ شۇنداق قۇتقۇزۇلىدۇ، ـ شەھەردە پەقەت كارىۋاتنىڭ بىر بۇرجىكى، دىۋاندىكى بىر پارچە دەمەشق لىباسلا قالىدۇ! **13** ـ ئاكاكلار، ياقۇپنىڭ جەمەتىدە گۇۋاھلىق بېرىڭلار، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، **14** ـ مەن ئىسرائىلنىڭ ئاسىيلىقلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرگەن كۈنىدە، بەيت-ئەل شەھىرىنىڭ قۇربانگاھلىرىنمۇ جازالايمەن؛ قۇربانگاھنىڭ بۇرجەكلىرىدىكى مۈڭگۈزلەر كېسىۋېتىلىپ يەرگە چۈشۈرۈلىدۇ. **15** مەن «قىشلىق ساراي» ۋە «يازلىق ساراي»نى بىراقلا ئۇرۇۋېتىمەن؛ پىل چىشى ئۆيلەرمۇ يوقىلىپ كېتىدۇ، كۆپلىگەن ئۆيلەر ئۆگىنىشىدۇ، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

4 ئى باشاندىكى ئىنەكلەر، سامارىيە تېغىدا ئۆرۈپ، نامراتلارنى خارلاۋاتقان، مىسكىنلەرنى ئېزىۋاتقانلار، خوجىلىرىغا: «[شاراب] ئېلىپ كېلىڭلار، بىز ئىچەيلى» دەيدىغانلار، بۇ سۆزنى ئاڭلاڭلار: ـ **2** رەب پەرۋەردىگار ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكى بىلەن قەسەم ئىچكەنكى، مانا، بېشىڭلارغا شۇنداق كۈنلەر چۈشىدۇكى، ئۆ سىلەرنى ئىلمەكلەر بىلەن، نەسلىڭلارنى چاڭگاكلار بىلەن ئېلىپ كېتىدۇ. **3** ھەم سىلەر [ئايالار] ھەربىرىڭلار سېپىلنىڭ شورالىرىدىن قىسىلىپ ئۆتۈپ، ئۆدۈل مېڭىپ تىكۈۋېتىسىلەر؛ ۋە سىلەر ھارمون تەرەپكە چۆرۈۋېتىلىسىلەر، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ئەمدى بەيت-ئەلگە كېلىڭلار، ئاسىيلىق قىلىڭلار! گىلگالدىمۇ ئاسىيلىقنى كۆپەيتىڭلار! ئەتىگەندە قۇربانلىقلىرىڭلارنى، ھەر ئۈچىنچى كۈنى سىلەرنىڭ «ئوندىن بىر» ئۇلۇش ئۆشرىلىرىڭلارنى ئېلىپ كېلىڭلار، **5** «تەشەككۇر قۇربانلىقى»نى خېمىرتۇرۇچ بىلەن بىللە كۆيدۈرۈڭلار ـ سىلەر «خالىس قۇربانلىقلار»ىڭلارنى جاكارلاپ ماختىنىپ يۈرۈڭلار؛ چۈنكى بۇنداق قىلىشقا ئامراقسىلەر، ئى ئىسرائىللار! ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار. **6** «مەن ھەممە شەھەرلىرىڭلاردا «چىشنىڭ پاكىزلىقى»نى چۈشۈردۈم، ھەممە يېرىڭلاردا سىلەرنى ئاش-نانغا بولغان ھاجەتمەن قىلدىم؛ بىراق سىلەر يەنىلا ۋىنىمغا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **7** ھوسۇلغا ئۆچ ئايلا قالغان بولسىمۇ، سىلەردىن يامغۇرنى تارتىۋېلىپ بەرمىدىم؛ بىر شەھەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدۇرۇپ، يەنە بىر شەھەرگە ياغدۇرمىدىم؛ بىر پارچە يەر ئۈستىگە يامغۇر ياغدى؛ يەنە بىر پارچە يەر يامغۇرسىز قاغجىراپ قالدى؛ **8** شۇنىڭ بىلەن ئىككى، ئۆچ شەھەرنىڭ [پۇقرالىرى] سۇ تىلەپ باشقا بىر شەھەرگە ئەلەڭشىپ باردى، لېكىن قانمىدى؛ بىراق سىلەر يېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **9** مەن سىلەرنى جۈدۈن ھەم ھال ئاپىتى بىلەن ئۇردۇم؛ «غاجىلىغۇچى قۇرت»لار ئۈرغۈنلىغان بېغىڭلار، ئۈزۈمزارلىرىڭلار، ئەنجۈر دەرەخلىرىڭلار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرىڭلارنى يەپ كەتتى؛ بىراق سىلەر يېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **10** مەن ئاراڭلارغا مىسىرغا چۈشۈرۈلگەن ئاپەتلەردەك ئاپەتنى ئەۋەتتىم؛ يىگىتلىرىڭلارنى قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرگۈزدۈم، ئاتلىرىڭلارنى ئولجا بولۇشقا قويۇۋەتتىم، مەن قارارگاھىڭلاردىن [جەسەتلەرنىڭ] سېپىستىچىلىقىنى پۇرۇتتۇۋەتتىم، ئۆزۈڭ دىمىغىڭلارغىمۇ كىرگۈزدۈم، بىراق سىلەر يېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **11** مەن ئاراڭلاردىن بەزىلەرنى خۇدا سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى ئۆرۈۋەتكىنىدەك ئۆرۈۋەتتىم، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۈچۈلا ئوتۇندەك بولۇپ قالدىڭلار؛ بىراق يېنىمغا يەنىلا قايتمىدىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **12** شۇنۇڭا مەن ساڭا شۇنداق قىلىشىم كېرەك دەۋاتىمەن، ئى ئىسرائىل، مەن بۇنى ساڭا قىلىدىغانلىقىم تۈپەيلىدىن، خۇدايىڭ بىلەن كۆرۈشۈشۈڭگە تەييارلان، ئى ئىسرائىل! **13** چۈنكى مانا، تاغلارنى شەكىللەندۈرگۈچى، شامالنى ياراتقۇچى، ئىنسانغا تۈزلىرىنىڭ ئوي-پىكىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايان قىلغۇچى، تاڭ سەھەرنى قاراڭغۇلۇققا ئايلاندۇرغۇچى، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنىڭ ئۈستىدە دەسسەپ يۈرگۈچى دەل شۇدۇر، پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا ئۇنىڭ نامىدۇر!

5 ئى ئىسرائىل جەمەتى، بۇ سۆزنى، يەنى مەن سەن توغرۇلۇق ئوقۇيدىغان بىر مەرسىيەنى ئاڭلاپ قوي: ـ **2** «پاك قىز ئىسرائىل يىقىلدى، ئۇ قايتىدىن ئورنىدىن تۇرمايدۇ؛ ئۇ ئۆز تۇپرىقىغا تاشلانغان، ئۇنى تۇرغۇزۇپ يۆلىگۈچى يوقتۇر». **3** چۈنكى رەب پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ [ئىسرائىلنىڭ] مىڭ [لەشكەر] چىققان بىر شەھىرىنىڭ يۈز [لەشكىرىلا] تىرىك قالدۇ، يۈز لەشكەر چىققان بىر شەھىرىنىڭ ئىسرائىل جەمەتى ئۈچۈن ئون [لەشكىرىلا] تىرىك قالدۇ؛ **4** چۈنكى پەرۋەردىگار ئىسرائىل جەمەتىگە مۇنداق دەيدۇ: ـ مېنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر؛ **5** بەيت-ئەلنى ئىزدىمەڭلار، گىلگالغىمۇ بارماڭلار، بەئەر-شىباغا سەپەر قىلماڭلار، چۈنكى گىلگال ئەسىرگە ئېلىنىپ سۈرگۈن قىلىنماي قالمايدۇ، بەيت-ئەل يوققا چىقىدۇ. **6** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ھاياتقا ئېرىشىسىلەر، بولمىسا ئۇ يۈسۈپ جەمەتى ئۈچىدە ئوت كەبى پارتلاپ، ئۇنى يەپ كېتىدۇ، ھەم بەيت-ئەلدە ئوتنى تۇچۇرگۈدەك ئادەم تېپىلمايدۇ. **7** ئى ئادالەتنى ئەمەلگە ئايلاندۇرغۇچى، ھەققانىيلىقنى يەرگە تاشلىغۇچىلار، **8** سىلەر ئوريۇن يۇلتۇز تۈركۈمى ۋە قەلب يۇلتۇز توپىنى ياراتقۇچى، ئۇلۇم كۆلەڭگىسىنى تاڭ نۇرىغا ئايلاندۇرغۇچى، كۈندۈزنى قاراڭغۇلۇق بىلەن كېچىگە ئايلاندۇرغۇچى، دېڭىزدىكى سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچىنى ئىزدەڭلار؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. **9** ئۇ باتۇرلار ئۈستىگە ئۈيۈقسىز ھالاكەتنى پارتلىتىدۇ، ئىستىھكام ئۈستىگە ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. **10** شۇ [ئىسرائىللار] شەھەر دەرۋازىسىدا تەنبىھ بېرىدىغانلارغا ئۆچ، دۈرۈس سۆزلەيدىغانلاردىن يىرگىنىدۇ. **11** ئەمدى سىلەر نامراتلارنى ئېزىپ، ئۇلاردىن بۇغداي «ھەدىيە»لەرنى ئالدىڭلار! ئويۇلغان تاشلاردىن ئۆيلەرنى سالدىڭلار، بىراق ئۇلاردا تۇرمايسىلەر، سىلەر گۈزەل ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغانىسىلەر، بىراق ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچەلمەيسىلەر. **12** چۈنكى سىلەرنىڭ ئاسىيلىقلىرىڭلارنىڭ قانچىلىك كۆپلۈكىنى، سىلەرنىڭ گۇناھىڭلارنىڭ قانچىلىك زور ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىمەن؛ ئۇلار ھەققانىي ئادەمنى ئېزىدۇ، ئۇلار پارا يەيدۇ، شەھەر دەرۋازىسىدا مىسكىنلەرنىڭ ھەققىنى قايرۋالىدۇ. **13** شۇنۇڭا بۇنداق دەۋردە «پەملىك ئادەم» سۈكۈت قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بىر دەۋردۇر. **14** ھايات ياشاش ئۈچۈن ياماناللىقنى ئەمەس، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى ئىزدەڭلار؛ شۇنداق بولغاندا سىلەر دېگىنىڭلاردەك، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ھەققىدە ئەمەس سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **15** ياماناللىقتىن نەپرەتلىنىڭلار، مېھرىبانلىق-ياخشىلىقنى سۆيۈڭلار، شەھەر دەرۋازىسىدا ئادالەتنى ئورنىتىڭلار؛ شۇنداق قىلغاندا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا بەلكىم يۈسۈپنىڭ قالدىسغا شاپائەت كۆرسىتىدۇ. **16** شۇنۇڭا پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان خۇدا رەب مۇنداق دەيدۇ: ـ «بارلىق كەڭ رەستە-بازارلاردا ئاھ-زارلار ئاڭلىنىدۇ؛ ئۇلار ھەممە كوچىلاردا «ۋاي... ۋاي!...» دەپ ئاۋازىنى كۆتۈرىدۇ؛ ئۇلار دېھقانلارنىمۇ ماتەم تۇتۇشقا، ئاھ-زارلار كۆتۈرگۈچى «ئۈستىلار»نى يىغلاشقا چاقىرىدۇ. **17** ھەم بارلىق ئۈزۈمزارلاردىمۇ ئاھ-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۆزۈم ئاراڭلاردىن ئۆتۈپ كېتىمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **18** پەرۋەردىگارنىڭ

كۆنىگە تەقەززار بولغان سىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ كۆنى سىلەرگە قاناداق ئاقىۋەتلەرنى كەلتۈرەر؟ تۈ يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇق ئېلىپ كېلىدۇ. **19** تۈ كۆنى بىرسى شىردىن قېچىپ، ئېيىققا تۇچراپ، ئاندىن تۈيىگە كىرىپ، قولى بىلەن تامغا يۆلەنگەندە، يىلان ئۇنى چاقىتاندەك بىر ئىش بولدى! **20** پەرۋەردىگارنىڭ كۆنى يورۇقلۇق ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقلا ئېلىپ كېلىدۇ ئەمەسمۇ؟ ئۇنىڭدا پەقەت قاراڭغۇلۇقلا بولۇپ، يورۇقلۇق ھېچ بولمايدىغۇ؟! **21** ھېيتلىرىڭلارغا نەپرەتلىنىمەن، ئۆلاردىن بىزار بولدۇم، ئىبادەت سورۇنلىرىڭلارنىڭ پۇرىقىنى پۇرىغۇم يوق. **22** چۈنكى سىلەر ماڭا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم ئاشلىق ھەدىيەلىرىڭلارنى سۇنۇپ ئاتساڭلارمۇ، مەن ئۇلارنى قوبۇل قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ بوردىاق مالىلىرىڭلار بىلەن قىلغان «ئىناقلىق قۇربانلىقلىرىڭلار»ىغا قارىمايمەن. **23** مەندىن مۇناجاتلىرىڭلارنىڭ سادالىرىنى ئېپكېتىڭلار، چىلتارلىرىڭلارنىڭ كۆيلىرىنى ئاڭلىمايمەن؛ **24** بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقىراتمىدەك، ھەققانىيلىق ئەبەدىي ئاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! **25** سىلەر چۆل-باياۋاندىكى قىرىق يىلدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى ماڭا ئېلىپ كەلدىڭلارمۇ، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟! **26** بەرھەق، سىلەر «سۇككوت» دېگەن پادىشاھىڭلار، ھەم «قىئۇن» دېگەن بۇتلىرىڭلارنى، يەنى «يۇلتۇز ئىلاھى» ئۈچۈن ياسىغان كۆتۈرۈپ ماڭدىڭلار! **27** ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ، دەمەشقتىن يىراقلارغا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن، ـ دەيدۇ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا» دېگەن نام بىلەن ئاتالغان پەرۋەردىگار.

6 ئى زىئوندا خاتىرجەم ئولتۇرغانلار ھەم ساماريە تېغىغا تايىنىپ ئامان-ئېسەن ياشىغانلار! ئى ئەللەرنىڭ كاتتىسىنىڭ ئەربابلىرى! ئىسرائىل جەمەتى سىلەرنى ئىزدەپ كېلىدۇ ـ ـ سىلەرنىڭ ھالىڭلارغا ۋاي! **2** [سىلەر خەلققە]: ـ «كالنەھ شەھىرىگە بېرىپ كۆرۈڭلار، شۇ يەردىن «بۇيۇك خامات» شەھىرىگە بېرىڭلار، ئاندىن فىلىستىيلەرنىڭ شەھىرى گاتقا چۈشۈپ بېقىڭلار، بۇلار سىلەرنىڭ ئىككى پادىشاھلىقىڭلاردىن ئەۋزەلمۇ؟ ئۇلارنىڭ چېگرىسى سىلەرنىڭكىدىن كەڭمۇ؟» ـ [دەپ ماختىنىپ سۆزلەيسىلەر]. **3** ئى يامان كۈننى كېچىكتۈرمەكچى بولغانلار! سىلەر جەبىر-زۇلۇمنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ئورنىتىپ، ئۆنى تۈرۈڭلارغا يېقىن قىلماقچى بولىسىلەر، **4** پىل چىشىدا نەقىشلەنگەن كاربۇاتلار ئۈستىدە ياتىسىلەر، دىۋانلىرىڭلار ئۈستىدە كېرىلىپ ياتىسىلەر، پادا توپىدىن پاخلانلارنى، كالا قوتانلىرىدىن موزايىنى تاللاپ يەيسىلەر، **5** چىلتار ئاھاڭىغا تەڭگەش قىلىپ ئېيتىسىلەر، داۋۇتىمەك تۈرۈڭلارغا سازلارنى ئېجاد قىلىسىلەر، **6** شارابنى چىنىلەپ-چىنىلەپ ئىچىسىلەر، تۈرۈڭلارغا سەرخىل مايلىق ئەترىلەرنى سۈرتىسىلەر، ـ بىراق كۆرگۈلۈك يۇسۇپ جەمەتىنىڭ زىيان-زەخمىگە ئۈچۈن ھېچ ئازابلانمايدۇ! **7** شۇڭا ئۇلار ئۈنجى ئەسىرگە چۈشكەنلەر ئارىسىدا ئەسىرگە ئېلىنىدۇ، كېرىلىپ ياتقانلارنىڭ ئەيش-ئىشرىتى ئاخىرلىشىدۇ. **8** رەب پەرۋەردىگار ئۆز ھاياتى بىلەن قەسەم قىلغانىكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ـ مەن ياقۇپنىڭ غۇرۇرۇىدىن بىزار بولدۇم، ئۇنىڭ ئوردا-ئىستىھكاملىرىدىن نەپرەتلىنىمەن؛ مەن بۇ شەھەرنى، شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەممىنى دۈشمەنگە تەگلا ئوتكۈزۈپ بېرىمەن؛ **9** ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، بىر ئۆيدە ئون ئادەم بولۇپ قالسا، بۇ ئونەيلەنمۇ ئۆلىدۇ. **10** ئەگەر مەلۇم بىر ئۇلىگۈچىنىڭ ئۇغقىنى، يەنى ئۇلىگۈچىنىڭ جەستىنى كۆيدۈرۈشكە مەسئۇل كىشى ئۇستىخانلارنى كۆتۈرۈپ ئۆيدىن چىقىۋېتىپ، ئۆي ئىچىدىكى يەنە بىرسىدىن: ـ «قېشىڭدا يەنە بىرسى بارمۇ؟» دەپ سورىسا، ئۇ «يوق» دەيدۇ، ئاندىن [ئۇغقىنى] يەنە: «سۈكۈت! پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى تىلغا ئېلىشىمىزغا بولمايدۇ!» ـ دەيدۇ. **11** سەۋەبى، پەرۋەردىگار بۇيرۇق چۈشۈردىۋە، ۋە چوڭ ئۆينى پارە-پارە قىلىۋېتىدۇ، كىچىك ئۆينىمۇ چاك-چېكىدىن پىرىپ چېقىۋېتىدۇ. **12** ئاتلار تاش ئۈستىدە چاپالامدۇ؟ ئادەملەر ئاشۇ يەرنى كالىلار بىلەن ئاغدۇرالامدۇ؟ بىراق سىلەر ئادالەتنى ئوت سۈيۈقلىقىغا، ھەققانىيلىقنىڭ مېۋىسىنى ئەمەنگە ئايلاندۇرغانسىلەر ـ **13** «لو-دەبار شەھىرىنى ئېلىپ شادلانغانىدۇق، كارنائىم شەھىرىنىمۇ ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ ئالدۇقتۇق؟» ـ دېگەنسىلەر. **14** چۈنكى مانا، ئى ئىسرائىل جەمەتى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان خۇدا، ـ مەن سىلەر بىلەن قارشىلىشىدىغان بىر ئەللنى ئۆرغۈزىمەن؛ ئۇلار خامات شەھىرىنىڭ داۋىندىن ئاراباھ ئېقىمىغىچە سىلەرنى خارلايدۇ.

7 رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتىكى ـ كېيىنكى ئوت-چۆپ باش تارتقان ۋاقتىدا، مانا ئۇ چېكەتكىلەرنى ياسىدى (بۇ پادىشاھ ئۆزىگە ئوت-چۆپ ئوغاندىن كېيىنكى، ئىككىنچى قېتىملىق ئوت-چۆپ ئۆسكەن ۋاقىت ئىدى) **2** ھەم شۇنداق بولدىكى، چېكەتكىلەر زېمىندىكى ئوت-چۆپنى قالدۇرمايى يەۋەتكەندىن كېيىن، مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، كەچۈرگەيسەن! ياقۇپ قانداقمۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك ئۇرسا!» ـ دېدىم. **3** پەرۋەردىگار ئەمدى ئۇنداق قىلمىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» ـ دېدى پەرۋەردىگار. **4** رەب پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتتى ـ مانا، رەب پەرۋەردىگار [خەلقى] بىلەن كۆرەش قىلىشقا ئوتنى چاقىردى، ئوت ھەتتا چوڭقۇر دېڭىزنىمۇ قۇرۇتتى، مىراس بولغان زېمىننىمۇ يەپ كەتتى؛ **5** ئەمدى مەن: ـ «ئى رەب پەرۋەردىگار، ئۆتۈنۈپ قالاي، توختىغايسەن! ياقۇپ قانداقمۇ چىدىيالايدۇ؟ ئۇ كىچىك ئۇرسا!» ـ دېدىم. **6** پەرۋەردىگار شۇنداق قىلمىشتىن ياندى: «ئەمدى ئۇنداق بولمايدۇ» ـ دېدى رەب پەرۋەردىگار. **7** ئەمدى ئۇ ماڭا [مۇنداق بىر ئىشنى] كۆرسەتتى ـ ۋە مانا، رەب تىك ئۇلىگۈچۈ يېپ بىلەن قوپۇرۇلغان تام ئۈۋىدە، قولىدا تىك ئۇلىگۈچ يېپنى ئۇتقىنىچە ئۇزاتتى؛ **8** ۋە پەرۋەردىگار مەندىن: ـ «ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «تىك ئۇلىگۈچ يېپنى» ـ دېدىم. رەب: «مەن يەنە ئۆز خەلقىم ئىسرائىل ئوتىۋىرىسغا تىك ئۇلىگۈچ يېپنى تىكلەيمەن؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئۆتۈپ كەتمەيمەن؛ **9** ھەم ئىسھاقنىڭ «يۇقىرى جايلىرى» ھالاك بولىدۇ، ئىسرائىلنىڭ تاۋاپگاھلىرى ۋەيران قىلىنىدۇ؛ يەرەبوئام جەمەتىگە قىلىچ بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا ئورنۇمدىن تۇرىمەن» ـ دېدى. **10** شۇنىڭ بىلەن بەيت-ئەلدىكى كاھىن ئامازىيا ئىسرائىل پادىشاھى يەرەبوئامغا خەۋەر يوللاپ: ـ «ئاموس ئىسرائىل جەمەتى ئارىسىدا ئۆزۈمگە سلىگە سۈيىقەست قىلدى؛ زېمىن ئۇنىڭ قىلغان بارلىق گەپلىرىنى كۆتۈرەلمەيدۇ. **11** چۈنكى ئاموس: ـ «يەرەبوئام قىلىچتا ئۆلىدۇ، ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ ئۆز زېمىنىدن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ!» ـ دەيدۇ» ـ دېدى. **12** ئاندىن ئامازىيا ئاموسقا: ـ ھەي ئالدىن كۆرگۈچى! بەس، يوقال، يەھۇدا زېمىنغا قاچ، ئاشۇ يەردە بېشارەت بېرىپ، شۇ يەردە نان تېپىپ يە! **13** بىراق بەيت-ئەلدە يەنە بېشارەت بەرمە؛ چۈنكى ئۇ پادىشاھنىڭ تاۋاپگاھى، شاھلىق ئۆيىدۇر، ـ دېدى. **14** ئاموس ئامازىياغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ «مەن ئەسلى پەيغەمبەر ئەمەس ئىدىم، ياكى پەيغەمبەرنىڭ ئوغلىمۇ ئەمەسمەن؛ بەلكى مەن بىر چارۋىچى، شۇنداقلا ئېرەن دەرەخلىرىنىڭ مېۋىسىنى تەرگۈچى ئىدىم. **15** بىراق پادا بېقىۋاتقان چېغىمدا پەرۋەردىگار مېنى ئۆز ئىلكىگە ئالدى ۋە ماڭا: «بارغىن، خەلقىم ئىسرائىلغا بېشارەت بەر» ـ دېدى. **16** ئەمدى، ئى ئامازىيا، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قۇلاق سال! سەن ماڭا: «ئىسرائىلنى ئەيىبلەيدىغان بېشارەتلەرنى بەرمە، ئىسھاق جەمەتىنى ئەيىبلەيدىغان سۆزلەرنى ئېيتما»، دېدىڭ. **17** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «سېنىڭ ئايالىڭ شەھەردە پاھىشە بولىدۇ، ئوغۇل-قىزلىرىڭ

قىلىچ بىلەن قىرىلىدۇ ۋە زېمىنىڭ تۆلچەش تانسى تارتىلىشى بىلەن پارچىلىنىدۇ؛ سەن ناپاك بىر زېمىندا تۆلىسەن؛ ۋە ئىسرائىل ئەسىرگە ئېلىنىپ تۆز زېمىندىن سۈرگۈن بولماي قالمايدۇ»».

8

رەب پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق بىر ئىشنى كۆرسەتتى؛ مانا، بىر سېۋەت يازلىق مېۋە. 2 ئاندىن ئۇ مەندىن: ئاموس، نېمىنى كۆردۈڭ؟ ـ دەپ سوريدى. مەن: «بىر سېۋەت يازلىق مېۋىنى» ـ دېدىم. پەرۋەردىگار ماڭا: ئەمدى خەلقىم ئىسرائىلغا زاۋال يەتتى؛ مەن يەنە ئۇلارنى جازالىماي ئوتۇپ كەتمەيمەن، ـ دېدى. 3 ـ شۇ كۈنى ئوردىدىكى قىزلارنىڭ ناخشىلىرى قىيا-چىيالارغا ئايلىنىدۇ، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ جەسەتلەر كۆپ بولىدۇ، ئۇلار جاي-جايلاردا سىرتقا تاشلىنىدۇ. سۈكۈت! 4 بۇنى ئاڭلاڭلار، ھەي مىسكىنلەرنى ئەزگۈچىلەر، زېمىندىكى ئاجىز مۆمىنلەرنى يوقاتماقچى بولغانلار ـ 5 «ئاشلىقىمىزنى ساتماقچى ئىدۇق، يېڭى ئاي قاچانمۇ ئاخىرلىشار، بۇغداي ياپىسىنى ئاچايتۇق، شابات كۈنى قاچان تۆگەر؟» ـ دەيدىغانلار، ـ شۇنداقلا «ئەفاھ»نى كىچىك قىلىپ، «شەكەل»نى چوڭ ئېلىپ، ئالدامچىلىق تۆچۈن تارازىنى يالغان قىلغانلار! 6 ـ نامراتلارنى كۈمۈشكە، مىسكىن ئادەمنى بىر جۈپ چورۇققا سېتىۋالماقچى بولغانلار، بۇغداينى سۈپۈرۈندىسى بىلەن قوشۇپ ساتماقچى بولغانلار! 7 پەرۋەردىگار ياقۇپنىڭ غۇرۇرى بىلەن شۇنداق قەسەم قىلدىكى، ـ بەرھەق، مەن ھەرگىز ئۇلارنىڭ قىلغانلىرىدىن ھېچبىرىنى ئۇنتۇمايمەن! 8 زېمىن بۇ ئىشلاردىن تەۋرىنىپ كەتمەمدۇ؟ ۋە ئۇنىڭدا ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتمامدۇ؟ ئۇ نىل دەرياسىدەك ئۈرلەپ كېتىدۇ، ئۇ مىسىر دەرياسىدەك ئۆركەشلەپ، ئاندىن چۆكۈپ كېتىدۇ. 9 شۇ كۈنى شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، ـ قۇياشنى چۈشتە پاتقۇزىمەن، زېمىننى شۇ ئوچۇق كۈندە قاراڭغۇلاشتۇرىمەن. 10 ھېيتلىرىڭلارنى مۇسىبەتكە، ھەممە ناخشىلىرىڭلارنى ئاھ-زارلارغا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن؛ ھەممە ئادەمنىڭ چاتىرىقى ئۈستىنى بۆز رەختە بىلەن ئورىغۇزىمەن، ھەربىر ئادەمنىڭ بېشىدا تاقىرلىق پەيدا قىلىمەن؛ بۇ ماتەمنى يەككە-يېگانە بىر ئوغۇلنىڭ ماتىمىدەك، ھېيتىنىڭ ئاخىرىنى دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن قىلىۋېتىمەن. 11 مانا، شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن، ـ ـ نانغا بولغان قەھەتچىلىك ئەمەس، ياكى سۇغا بولغان چاڭقاشمۇ ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاشقا بولغان قەھەتچىلىكنى ئەۋەتىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دېڭىزدىن دېڭىزغا، شىمالدىن شەرقتە كېزىپ ماڭىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ سۆز-كالامىنى ئىزدەپ ئۆيان-بۇيان يۈرۈپ، ئۇنى تاپالمايدۇ. 13 شۇ كۈنى گۈزەل قىزلار ھەم يىگىتلەرمۇ ئۇسسۇزلۇقتىن ھالدىن كېتىدۇ، 14 ھەم سامارىيەنىڭ گۇناھىنىڭ [نامى] بىلەن قەسەم ئىچكەنلەر، يەنى «ئىلاھىڭىنىڭ تىرىكلىكى بىلەن، ئى دان!»، ياكى «بەئەر-شىبادىكى [ئىلاھي] تىرىك يول بىلەن!» دەپ قەسەم ئىچكەنلەر بولسا ـ ئۇلار يىقىلىدۇ، ئورنىدىن ھەرگىز قايتىدىن تۇرالمايدۇ.

9

مەن رەبنىڭ قۇربانگاھىنىڭ يېنىدا تۇرغىنىنى كۆردۈم؛ ئۇ مۇنداق دېدى: ـ ـ تۇۋرۇكلەرنىڭ باشلىرىنى ئۇرۇڭلار، بوسۇغىلار سىلكىنگىچە ئۇرۇڭلار، ئۇلارنى [ئىبادەتخانىدىكىلەرنىڭ] باشلىرىغا چۈشۈرۈپ، پارە-پارە قىلىڭلار! مەن شۇ [بۇتپەرەسلەر]دىن ئەڭ ئاخىردا قالغانلىرىنىمۇ قىلىچ بىلەن ئۆلتۈرىمەن؛ ئۇلاردىن قاچاي دېگەنلەر قاچالمايدۇ، ئۇلاردىن قۇتۇلاي دېگەنلەر قۇتۇلۇپ چىقالمايدۇ. 2 ئۇلار تەھتىسارا ئىچىگە تېشىپ كىرسە، قولۇم ئاشۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چىقىرىدۇ؛ ئۇلار ئاسمانغا يامىشىپ چىقسا، مەن شۇ يەردىن ئۇلارنى تارتىپ چۈشۈرىمەن؛ 3 ئۇلار كارمەل چوققىسىغا مۆكۈزۈلسىمۇ، مەن ئۇلارنى ئىزدەپ شۇ يەردىن ئالىمەن؛ ئۇلار دېڭىز تېگىدە نەزىرىمدىن يوشۇرۇنۇۋالغان بولسىمۇ، مەن يىلانىنى بۇيرۇيمەن، ئۇ ئۇلارنى چاقىدۇ؛ 4 دۈشمەنلىرىگە ئەسىرگە چۈشكەن بولسىمۇ، مەن شۇ يەردە قىلىچنى بۇيرۇيمەن، ئۇ ئۇلارنى ئۆلتۈرىدۇ؛ مەن ياخشىلىقنى ئەمەس، بەلكى يامانلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن كۆزلىرىمنى ئۇلارغا تىكىمەن. 5 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان رەب پەرۋەردىگار، زېمىنغا تەككۈچى بولسا دەل ئۇنىڭ ئۆزىدۇر؛ ئۇ تېگىشتى بىلەنلا، زېمىن ئېرىپ كېتىدۇ، ئۇنىڭدا ئولتۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ماتەم تۇتىدۇ؛ زېمىن نىل دەرياسىدەك ئۆرلەپ كېتىدۇ ـ مىسىرنىڭ دەرياسىدەك [ئۆركەشلەپ]، ئاندىن چۆكۈپ كېتىدۇ. 6 راۋاقلىرىنى ئەرشلەرگە سېلىپ، ئاسمان گۈمبىزىنى يەر يۈزىگە بېكىتكۈچى شۇدۇر؛ دېڭىزدىكى سۇلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى يەر يۈزىگە قۇيغۇچى ئۇدۇر؛ پەرۋەردىگار ئۇنىڭ نامىدۇر. 7 سىلەر ماڭا نىسبەتەن ئېفىئوپىيە بالىلىرىغا ئوخشاش ئەمەسمۇ، ئى ئىسرائىل بالىلىرى؟ مەن ئىسرائىلنى مىسىردىن ئېلىپ چىقارغان ئەمەسمۇ؟ فىلىستىيەلەرنى كرېت ئارىلىدىن، سۇرىيەلىكلەرنى كىر شەھىرىدىن چىقارغان ئەمەسمۇ؟ 8 قارا ئاڭلار، رەب پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى «گۇناھكار پادىشاھلىق» ئۈستىگە چۈشتى ـ مەن يەر يۈزىدىن ئۇنى يوقىتىمەن؛ لېكىن مەن ياقۇپ جەمەتىنى تولۇق يوقىتىۋەتمەيمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 9 چۈنكى قارا ئاڭلار، مەن بۇيرۇق چۈشۈرىمەن، شۇنىڭ بىلەن خۇددى بىرسى دانىنى غەلۋىردە تاسقىغاندەك، ئىسرائىل جەمەتىنى ئەللەر ئارىسىدا تاسقايمەن، بىراق ئۇلاردىن ئەڭ كىچىكىمۇ يەرگە چۈشۈپ كەتمەيدۇ. 10 [ھالبۇكى]، خەلقىمنىڭ بارلىق گۇناھكارلىرى، يەنى: «كۈلپەت بىزگە ھەرگىز يېقىنلاشمايدۇ، بېشىمىزغا چۈشمەيدۇ» دېگۈچىلەر قىلىچ تېگىدە ئۆلىدۇ. 11 شۇ كۈنى مەن داۋۇتنىڭ يىقىلغان كەپىسىنى يېڭىباشتىن تىكلەيمەن، ئۇنىڭ يېرىقلىرىنى ئېتىمەن؛ ئۇنى خارابلىكتىن ئوڭشاپ، ئەينى زاماندىكى پېتىدەك قۇرىمەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئېدومنىڭ قالدىسىغا ھەمدە نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەرگە ئىگىدارچىلىق قىلىدۇ، ـ دەيدۇ بۇنى بېجىرگۈچى پەرۋەردىگار. 13 مانا شۇنداق كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەر ھەيدىگۈچى ھوسۇل يىغقۇچىغا يېتىشىۋالىدۇ، ئۈزۈملەرنى چەيلىگۈچى ئۇرۇق چاچقۇچىغا يېتىشىۋالىدۇ؛ تاغلار يېڭى شارابنى تېمتىسە، بارلىق دۆڭ-ئېگىزلىكلەر ئېرىپ كېتىدۇ. 14 ۋە خەلقىم ئىسرائىلنى ئاسارەتتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئازادلىققا ئېرىشتۈرىمەن؛ ئۇلار خاراب شەھەرلەرنى قايتا قۇرۇپ، ئۇلاردا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار ئۈزۈمزارلارنى تىكىپ، ئۇلارنىڭ شارابىنى ئىچىدۇ؛ ئۇلار باغلارنى بەرپا قىلىپ، مېۋىسىنى يەيدۇ. 15 مەن ئۇلارنى ئۆز زېمىنى ئۈستىگە تىكىمەن، ئۇلار مەن ئۇلارغا ئاتا قىلغان زېمىندىن ھەرگىز قايتىدىن يۇلۇۋېتىلمايدۇ ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار سېنىڭ خۇدايىڭ.

ئوبادیا

1

ئوبادیا كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش: ـ ره‌ب په‌ره‌ۋه‌ردىگار ئېدوم توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (بىز په‌ره‌ۋه‌ردىگاردن بۇ خەۋەرنى ئاڭلاشقا مۇيەسسەر بولدۇق) ـ «بىر ئەلچى ئەللەر ئارىسىغا ئەۋەتىلدى؛ ئۇ: «ئورنۇڭلاردىن ئۇرۇڭلار، بىز ئۇنىڭغا قارشى جەڭ قىلىش ئۈچۈن ئورايلى!» ـ دەپ خەۋەر بېرىدۇ. 2 مانا، مەن سېنى ئەللەر ئارىسىدا كىچىك قىلدىم؛ سەن [ئەللەر ئارىسىدا] قاتتىق كەمسىتىلگەن خەلق بولىسەن! 3 هەي تىك قىيانىڭ يېرىقلىرى ئېچىدە تۇرغۇچى، تۇرالغۇسى يۇقىرى بولغۇچى، كۆڭلۈڭدە: «كىم مېنى يەرگە چۈشۈرەلىسۇن؟!» دېگۈچى، كۆڭلۈڭدىكى تەكەببۇرلۇق ئۈزۈڭنى ئالداپ قويدى! 4 سەن بۈركۈتەك ئۈزۈڭنى يۇقىرى كۆتۈرسەڭمۇ، چاڭگاڭنى يۇلتۇزلار ئارىسىغا تىزساڭمۇ، مەن شۇ يەردىن سېنى چۈشۈرۈۋېتىمەن، ـ دەيدۇ په‌ره‌ۋه‌ردىگار. 5 بۇلاڭچىلار قېشىڭغا كەلسىمۇ، ئوغرىلار كېچىلەپ يېنىڭغا كىرسىمۇ، (هەي، شۇنچە ئۈزۈپ تاشلىنىسەن!) ئۇلار ئۈزلىرىگە چۈشلۈقلا ئوغرىلايتتى ئەمەسمۇ؟ ئۈزۈم ئۈزگۈچىلەر يېنىڭغا كەلسىمۇ، ئازراق ۋاساڭلارنى قالدۇرىدۇ ئەمەسمۇ؟ 6 بىراق ئەساۋنىڭ تەئەللۇقاتى قانداق ئاختۇرۇلدى! ئۇنىڭ يوشۇرۇن بايلىقلىرى قانداق تېپىپ چىقىلدى! 7 بارلىق ئىتتىپاقداشلىرىڭ سېنى چېگرايىڭغىچە هەيدىۋېتىدۇ؛ سەن بىلەن ئىناق ئۆتكەنلەر سېنى ئالداپ، ئۈستۈڭدىن غەلبە قىلىدۇ؛ نېنىڭنى يېگەنلەر ساڭا قىلتاق قۇرىدۇ؛ [سەن] دەرۋەقە يورۇتۇلمىغاندۇرسەن! 8 مەن شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ په‌ره‌ۋه‌ردىگار، ـ ئېدومدىن دانىشمەنلەرنى، ئەساۋدىن ئەقىل-پاراسەتنى يوقاتمامدىمەن؟ 9 شۇنىڭ بىلەن پالۋانلىرىڭ پارا كەندە بولدۇ، ئى تېمان، شۇنىڭ بىلەن ئەساۋنىڭ تېغىدىكى هەربىر ئادەم قىرغىنچىلىقتا قەتل قىلىندۇ. 10 ئۆكاڭ ياقۇپقا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ئىزا-ئاھانەت سېنى قاپلايدۇ؛ سەن مەڭگۈگە ئۈزۈپ تاشلىنىسەن. 11 سەن بىر چەتتە [په‌ره‌ۋاسىز] قاراپ تۇرغان كۈنى، يەنى ياقا يۇرتتىكىلەر [بۇرادىرىڭنىڭ] مۇلكىنى بۇلاپ كەتكەن كۈنى، تائىپىلەر ئۇنىڭ دەرۋازىلىرىدىن كىرىپ يېرۇسالېم ئۈستىگە چەك تاشلىغان كۈنى، سەن ئۇلارنىڭ بىر ئەزاسىغا ئوخشاش بولغانىسەن. 12 بىراق قېرىندىشىڭنىڭ ئاپەتلىك كۈنىگە په‌ره‌ۋاسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، يەھۇدانىڭ باللىرىنىڭ هالاكەت كۈنىدە خۇشال بولۇپ كەتمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەتلىك كۈنىدە ئاغزىڭنى يوغان قىلماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ 13 ئۈز خەلقىمنى ئاپەت باسقان كۈنىدە، ئۇلارنىڭ دەرۋازىسىغا كىرمەسلىكىڭ كېرەك ئىدى؛ ئۇلارنى ئاپەت باسقان كۈنىدە ئۇلارنىڭ دەرد-ئەلەمگە ئېرەنسىز قاراپ تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى، ئاپەت باسقان كۈنىدە قولۇڭنى مال-مۈلكىگە سوزماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ 14 سەن شەھەردىن قېچىپ قۇتۇلغانلارنى ئۈزۈپ تاشلاش ئۈچۈن ئاچا يولدا تۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى؛ كۈلپەت باسقان كۈنىدە ئۇنىڭدىن قۇتۇلۇپ قالغانلارنى دۈشمەنگە تاپشۇرماسلىقىڭ كېرەك ئىدى. 15 چۈنكى په‌ره‌ۋه‌ردىگارنىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭىمۇ شۇنداق قىلىنىدۇ؛ ساڭا تېگىشلىك جازا ئۈز بېشىڭغا چۈشىدۇ؛ 16 چۈنكى سەن ئۈز مۇقەددەس تېغىمدا [غەزىپىمنى] ئىچكىنىڭدەك، بارلىق ئەللەرمۇ شۇنداق توختاۋسىز ئىچىدۇ؛ بەرهەق، ئۇلار ئىچىدۇ، يۇتىدۇ، ئاندىن ئۇلار هېچ مەۋجۇت ئەمەستەك بوقاپ كېتىدۇ. 17 بىراق زىئون تېغى ئۈستىدە پاناھ-قۇتقۇزۇلۇش بولىدۇ، تاغ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ ياقۇپ جەمەتىنىڭ تەئەللۇقاتلىرى ئۈزۈڭگە تەۋە بولىدۇ؛ 18 ۋە ياقۇپ جەمەتى ئوت، يۈسۈپ جەمەتى يالقۇن، ئەساۋ جەمەتى ئۇلارغا پاخال بولىدۇ؛ [ئوت ۋە يالقۇن] ئەساۋ جەمەتى ئىچىدە يېقىلىپ، ئۇلارنى يۇتۇپ كېتىدۇ؛ ئەساۋ جەمەتىدىن هېچبىرسى قالمايدۇ؛ چۈنكى په‌ره‌ۋه‌ردىگار شۇنداق سۆز قىلغان. 19 [يەھۇدانىڭ] جەنۇبىدىكىلەر ئەساۋنىڭ تېغىغا ئىگە بولىدۇ؛ شەفەلاھ تۈزلەڭلىكىدىكىلەر فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىغا ئىگە بولىدۇ، بەرهەق، ئۇلار ئەفرائىمنىڭ دالاسى هەم ساماريەنىڭ دالاسىغا ئىگە بولىدۇ، بىنيامىن گىلېئادقا ئىگە بولىدۇ؛ 20 سۈرگۈن بولغانلاردىن قېلىپ قالغان ئىسرائىللاردىن تەركىب تاپقان بۇ قوشۇن قانائاندىكىلەرگە تەۋە بولغان زېمىنغا زارەفاتقىچە ئىگە بولىدۇ؛ سەفارادتا سۈرگۈنده ئۇرغان يېرۇسالېمدىكىلەر بولسا جەنۇبتىكى شەھەرلەرگە ئىگە بولىدۇ. 21 ئاندىن زىئون تېغى ئۈستىگە قۇتقۇزغۇچىلار چىقىدۇ، ئۇلار ئەساۋ تېغى ئۈستىدىن هۆكۈم سۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن پادىشاهلىق په‌ره‌ۋه‌ردىگارغا تەۋە بولىدۇ!

يۇنۇس

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئامىتاينىڭ ئوغلى يۇنۇسقا يېتىپ كېلىپ
مۇنداق دېگەنىدە: — **2** «ئورنۇڭدىن تۇر، دەرھال نىنەۋە دېگەن ئاشۇ بۈيۈك
شەھەرگە بېرىپ، ئاۋازىڭنى كۆتۈرۈپ ئۇ يەردىكىلەرنى ئاگاھلاندۇرغىن؛ چۈنكى
ئۇلارنىڭ رەزىللىكلىرى مېنىڭ كۆزۈمگە قادىلىپ تۇرىدۇ». **3** بىراق يۇنۇس
ئورنىدىن تۇرۇپ پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇش ئۈچۈن تارشىش
دېگەن يۇرتقا كەتمەكچى بولدى. شۇڭا ئۇ يوپپا شەھىرىگە بېرىپ، تارشىشقا
باردىغان كېمە تاپىپ، كىراسىنى تۆلەپ ئۆنىگىغا چۈشتى ۋە كېمىچىلەر
بىلەن بىرلىكتە تارشىشقا بېرىپ، پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرماقچى
بولدى. **4** پەرۋەردىگار بولسا زور بىر بورانىنى دېڭىزغا تاشلىدى؛ شۇڭا دېڭىزدا
دەھشەتلىك قارا بوران چىقىپ، كېمە پارچىلىنىپ كەتكىلى تاس قالدى.
5 كېمىچىلەر بولسا بەك قورقۇپ كېتىپ، ھەرقايىسىسى ئۆز ئىلاھلىرىغا خىتاب
قىلىپ دۇئا قىلىشتى؛ ئۇلار كېمىنى يېنىكلىسۇن دەپ ئۆنىگىدىكى يۈك-تاقالارنى
دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. بىراق يۇنۇس بولسا، كېمىنىڭ ئاستى قەۋىتىگە چۈشۈۋېلىپ،
شۇ يەردە ئۆلۈكتەك ئۇخلاۋاتقانىدى. **6** كېمە باشلىقى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ
ئۇنىڭغا: «ئەي، ئۇخلاۋاتقان كىشى، بۇ قاندا قىلىغىنىڭ؟ ئورنۇڭدىن تۇر،
ئىلاھىڭنى سېغىنىپ ندا قىل! كىم بىلىدۇ، ئىلاھىڭنىڭ نەزىرى چۈشۈپ
بىزنى ھالاك قىلىشتىن قۇتقۇزۇپ قالامدۇ تېخى؟» ـ دېدى. **7** ئۇلار بىر-بىرىگە:
— كېلىڭلار، بۇ كۆلىپەتنىڭ كىمنىڭ ۋەجىدىن بېشىمىزغا چۈشكەنلىكىنى
بىكىتىش ئۈچۈن چەك تاشلايلى، — دېيىشتى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار چەك
تاشلاشتى؛ ئاخىردا چەكتە يۇنۇس چىقىپ قالدى. **8** ئۇلار ئۇنىڭدىن: —
قېنى، ئېيت، بېشىمىزغا چۈشكەن بۇ كۆلىپەت كىمنىڭ سەۋەبىدىن بولۇۋاتىدۇ؟
سېنىڭ تىرىكچىلىكىڭ نېمە؟ نەدىن كەلدىڭ؟ قايسى ئەل، قايسى مىللەتتىن
سەن؟ — دەپ سوردى. **9** ئۇ ئۇلارغا: — مەن بولسام ئىبرانىي مىللىتىدىن،
ئەرشىلەردىكى خۇدادىن، يەنى دېڭىزنى، يەر-زېمىننى يارىتقان پەرۋەردىگاردىن
قورقۇچىمەن، دېدى. **10** بۇ سۆز ئۇلارنى ئىنتايىن قورقۇتۇۋەتتى. ئۇلار:
«سەن زادى نېمە ئىش قىلغان؟» — دەپ سوردى (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ
پەرۋەردىگارنىڭ يۈزىدىن قاچقانلىقىنى بىلگەنىدى، چۈنكى ئۇلار بۇنى ئۇنىڭ
ئۆز ئاغزىدىن ئاڭلىغانىدى). **11** ئۇلار ئۇنىڭدىن: — ئەمدى بىز سېنى قانداق
قىلساق دېڭىز بىز ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؟ — دەپ سوردى، چۈنكى دېڭىز دولقۇنى
بارغانسېرى ئەۋج ئېلىپ كېتىۋاتاتتى. **12** ئۇ ئۇلارغا: — مېنى كۆتۈرۈپ دېڭىزغا
تاشلۇۋېتىڭلار، شۇ چاغدا دېڭىز سىلەر ئۈچۈن تىنچلىنىدۇ؛ چۈنكى بىلىمەنكى، بۇ
زور بوران مېنىڭ سەۋەبىدىن سىلەرگە چۈشتى، — دېدى. **13** بىراق بۇ ئادەملەر
كۆچەپ پالاق ئۈرۈپ قىرغاققا يېتىشكە تىرىشتى؛ ئەمما يېتەلمىدى، چۈنكى
دېڭىز قېرىشقانىدەك تېخىمۇ دولقۇنلاپ كېتىۋاتاتتى. **14** ئۇلار پەرۋەردىگارغا
ئىلتىجا قىلىپ پەريات كۆتۈرۈپ: — ئاھ پەرۋەردىگار، سەندىن ئۆتۈنىمىز، بۇ
ئادەمنىڭ جېنىنى ئالغانلىقىمىزنى بىزدىن كۆرمىگەيسەن! بىگۇناھ بىر ئادەمنىڭ
قېنىنى تۆكۈشنىڭ گۇناھىنى ئۈستىمىزگە قويمىغايسەن! چۈنكى سەن پەرۋەردىگار
ئۆزۈڭنىڭ خالىغىنىڭنى قىلدىڭ! — دەپ ندا قىلدى. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
يۇنۇسنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى؛ دېڭىز دولقۇنلىنىشتىن شۇئان
توختىدى. **16** شۇنىڭ بىلەن بۇ ئادەملەر پەرۋەردىگاردىن قاتتىق قورقتى، ئۇلار
پەرۋەردىگارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىپ قەسەم ئىچىشتى. **17** بىراق پەرۋەردىگار
يۇنۇسنى يۇتۇۋېلىشقا يوغان بىر بېلىقنى ئەۋەتكەنىدى. يۇنۇس بولسا بۇ بېلىقنىڭ
قارنىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز تۇردى.

2 يۇنۇس بېلىقنىڭ قارنىدا تۇرۇپ پەرۋەردىگارغا مۇنداق دۇئا قىلدى:
— **2** «مەن دەردە-ئەلەمىمدىن پەرۋەردىگارغا پەريات كۆتۈردۈم، ئۇ ماڭا
ئىجابەت قىلدى. مەن تەھتىسارانىڭ تەكىتىدىن پەريات قىلدىم، سەن ئاۋازىمغا
قۇلاق سالدىڭ. (Sheol h7585) **3** چۈنكى سەن مېنى دېڭىز تەكتىگە، دېڭىز
قارنىغا تاشلۇۋەتتىڭ، كەلكۈن ئېقىنلىرى مېنى ئارىسىغا ئېلىۋالدى، سېنىڭ بارلىق
دولقۇنلىرىڭ ھەم ئۈركەشلىرىڭ ئۈستۈمدىن ئۆتۈپ كەتتى؛ **4** ۋە مەن: «مەن
نەزىرىڭدىن تاشلۇۋېتىلگەنمەن؛ بىراق مەن يەنىلا مۇقەددەس ئىبادەتخانا ئۆگىنا
قاراپ ئۆمىد بىلەن تەلمۈرىمەن» ـ دېدىم. **5** سۇلار مېنى يۇتۇپ كەتكۈدەك
دەرىجىدە ئورىۋالدى، دېڭىز تەكتى مېنى قاپىسۇالدى؛ دېڭىز چۆپلىرى بېشىمغا
چىرمىشىۋالدى. **6** مەن تاغلارنىڭ تەگلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن
تېگىدىكى تاقاقلار مېنى ئەبەدىلىكەبەدىكىچە قاماپ قويدى؛ ھالبۇكى، سەن جېنىمنى
ھالاك ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم. **7** جېنىم ئىچىمدە ھالدىن
كەتكەندە پەرۋەردىگارنى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايىم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس
ئىبادەتخانا ئۆگىنا كىرىپ كەلدى. **8** جەمئە ئەرزىمەس بۇتلارغا چوقۇنغانلار ئۆزىگە
نېسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولىدۇ. **9** بىراق مەن بولسام تەشەككۈر
سادايىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئىچكەن قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا
ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگاردىندۇر!» **10** پەرۋەردىگار بىلىققا
بۇيرۇدى، بېلىق يۇنۇسنى قۇرۇقلۇققا قەي قىلدى.

3 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىككىنچى قېتىم يۇنۇسقا يېتىپ مۇنداق
دېگەنىدە: **2** «ئورنىڭدىن تۇر، نىنەۋە دېگەن ئاشۇ بۈيۈك شەھەرگە بېرىپ، مەن
ساڭا تاپىشۇرغان خەۋەرنى ئۇلارغا جاكارلا». **3** يۇنۇس ئورنىدىن تۇرۇپ
پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى بويىچە نىنەۋە شەھىرىگە باردى. نىنەۋە بولسا ناھايىتى
بۈيۈك بىر شەھەر بولۇپ، شەھەرنىڭ تۆرىلا ئۈچ كۈنلۈك يول ئىدى. **4** يۇنۇس
شەھەر ئىچىگە كىرىپ بىر كۈن ماڭدى، ئۇ: قىرىق كۈندىن كېيىن، نىنەۋە
شەھىرى ۋەيران قىلىنىدۇ! — دەپ جاكارلىدى. **5** نىنەۋەدىكىلەر خۇدانىڭ
سۆزىگە ئىشەندى. ئۇلار روزا تۇتۇلىشۇن دەپ ئېلان قىلىپ، مۇتىۋەرلەردىن
تارتىپ ئەڭ كىچىكىگىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇز كىيىم كىيدى. **6** بۇ
سۆز پادىشاھقا يەتكەندە، ئۇمۇ تەختىدىن تۇرۇپ، تونىنى تاشلاپ بۇز كىيىم
كىيىپ كۈللۈككە كىرىپ ئولتۇردى. **7** ئۇ يەنە ئەمرى ئارقىلىق پۈتكۈل نىنەۋە
شەھىرىگە مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ـ «پادىشاھ ھەم ئاقسۆڭەكلەرنىڭ يارلىقى
بويىچە، نىنەۋە شەھىرىدىكى ھېچقانداق ئادەم، ئات-ئۇلاغ، كالا، قوي پادىلىرى
ھېچنەرسىگە ئېغىز تەگمىسۇن؛ ھېچنەرسىنى يېمىسۇن، سۈمۈز ئىچمىسۇن. **8** ھەر بىر
ئادەم ۋە ھايۋان بۇز كىيىسۇن، ھەر بىرى خۇداغا قاتتىق پەريات كۆتۈرسۇن؛
ھەر بىرى يامان يولدىن يانسۇن، ھەر بىرى قولىنى زوراۋانلىقتىن ئۆزىسۇن؛ **9** كىم
بىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن خۇدا قاتتىق غەزىپىدىن يېنىپ بىزنى ھالاك قىلماسمىكىن؟».
10 شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنى، يەنى يامان يوللاردىن يانغانلىقىنى
كۆرۈپ، ئۇلارغا قاراتقان بالا-يېقازانى چۈشۈرۈشتىن يېنىپ، شۇ بالىياقازانى
چۈشۈرمىدى.

4 ئەمما بۇ ئىش يۇنۇسنى ئىنتايىن نارازى قىلىپ، ئۇنى قاتتىق غەزەپلەندۈردى.
2 ئۇ پەرۋەردىگارغا: — «ئاھ، پەرۋەردىگار، ئۆز يۇرتۇمدىكى چاغدا سېنىڭ
شۇنداق قىلىدىغانلىقىڭنى دېمىگەنمىدىم؟ شۇڭا مەن ئەسلىدە تارشىشقا قاچىماقچى
بولغانىمەن؛ چۈنكى مەن بىلىمەنكى، سەن مېھىر-شەپقەتلىك، رەھىمدىل، ئاسان
غەزەپلەنمەيدىغان، چوڭقۇر مېھرىبانلىققا تولغان، كىشىلەرنىڭ بېشىغا كۆلىپەت
چۈشۈرۈشتىن يانغۇچى خۇدادۇرسەن. **3** ئەمدى پەرۋەردىگار، جېنىمنى

مەندن ئېلىپ كەت، تۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن ئەۋزەل» — دېدى.
4 پەرۋەردىگار تۇنىڭدىن: — يۇنداق ئاچچىقلانغىنىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى.
5 ئاندىن كېيىن يۇنۇس شەھەردىن چىقىپ، شەھەرنىڭ شەرقىي تەرىپىگە بېرىپ
ئولتۇردى. ئۇ شۇ يەردە ئۆزىگە بىر چەللە ياساپ، شەھەردە زادى نېمە ئىشلار
بولارىنى دەپ ئۇنىڭ سايىسىدە ئولتۇردى. 6 پەرۋەردىگار خۇدا يۇنۇسنى
ئۆز پارا كەندىچىلىكىدىن قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، ئۇنىڭ بېشىغا سايە چۈشسۇن
دەپ ئۇنىڭغا بىر كىچىك دەرەخنى ئۆستۈرۈپ تەييارلىدى. يۇنۇس كىچىك
دەرەختىن ئىنتايىن خۇرسەن بولدى. 7 بىراق ئىككىنچى كۈنى تاڭ ئاتقاندا
خۇدا بىر قۇرتنى تەييارلاپ ئەۋەتتى. قۇرت بۇ كىچىك دەرەخنى پىلىكىگە
زەربە قىلىپ ئۇنى قۇرۇتۇۋەتتى. 8 كۈن قىزارغاندا، خۇدا ئىنتايىن ئىسسىق بىر
شەرق شامىلىنى تەييارلىدى؛ كۈن تەپتىنى يۇنۇسنىڭ بېشىغا چۈشۈردى، ئۇنى
ھالدىن كەتكۈزدى. ئۇ ئۆزىگە تۆلۈم تىلەپ: — تۆلۈم مەن ئۈچۈن ياشاشتىن
ئەۋزەل، — دېدى. 9 بىراق خۇدا ئۇنىڭدىن: — سېنىڭ ئاشۇ كىچىك دەرەخ
سەۋەبىدىن شۇنداق ئاچچىقلىنىشىڭ توغرىمۇ؟ — دەپ سوردى. ئۇ جاۋاب
بېرىپ: — ھەئە، ھەتتا ئۆلگۈدەك ئاچچىقىم كەلگىنى توغرىدۇر، — دېدى.
10 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: — «سەن ھېچ ئەجرىڭنى سىڭدۈرمىگەن
ھەم ئۆزۈڭنى ئۆستۈرمىگەن بۇ كىچىك دەرەخكە ئىچىڭنى ئاغرىتىڭ؛ بىراق
ئۇ بىر كېچىدىلا ئۆزى ئۆسۈپ، بىر كېچىدىلا قۇرۇپ كەتتى؛ 11 ئەمدى
مېنىڭ ئۆڭ قولى بىلەن سول قولىنى پەرق ئېتەلمەيدىغان يۈز يىگىرمە مىڭ ئادەم
ئولتۇراقلاشقان، شۇنداقلا نۇرغۇن مال-ۋارانلىرىمۇ بولغان نىنەۋەدەك بۇنداق
بۈيۈك شەھەردىكىلەرگە ئىچىمنى ئاغرىتىپ رەھىم قىلىشىمغا توغرا كەلمەمدۇ؟».

مىكاھ

1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ـ يوتام، ئاھاز ۋە ھەزەكىيا يەھۇداغا پادىشاھ بولغان كۈنلەردە مورەشەتلىك مىكاھنا كەلگەن: ـ ـ ئۇ بۇلارنى ساماريە ۋە يېرۇسالېم توغرىسىدا كۆرگەن. **2** ئاكاكلار، ئى خەلقلەر، ھەممىگلار! قۇلاق سال، ئى يەر يۈزى ۋە ئۇنىڭدا بولغان ھەممىگلار: ـ رەب پەرۋەردىگار سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن، رەب مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىن سىلەرنى ئەيىبلەپ گۇۋاھلىق بەرسۇن! **3** چۈنكى مانا، پەرۋەردىگار ئۆز جايىدىن چىقىدۇ؛ ئۇ چۈشۈپ، يەر يۈزىدىكى يۇقىرى جايلارنى چەيلەيدۇ؛ **4** ئۇنىڭ ئاستىدا تاغلار ئېرىپ كېتىدۇ، جىلغالار يېرىلىدۇ، خۇددى موم ئوتنىڭ ئالدىدا ئېرىگەندەك، سۈزلار تىك يارىدىن تۆكۈلگەندەك بولىدۇ. **5** يۇنىڭ ھەممىسى ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى، ئىسرائىل جەمەتىدىكى گۇناھلار تۈپەيلىدىن بولىدۇ، ياقۇپنىڭ ئىتائەتسىزلىكى نەدىن باشلانغان؟ ئۇ ساماريەدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ يەھۇدادىكى «يۇقىرى جايلار»[نى ياساش] نەدىن باشلانغان؟ ئۇلار يېرۇسالېمدىن باشلانغان ئەمەسمۇ؟ **6** شۇڭا مەن ساماريەنى ئېتىزدىكى تاش دۆۋىسىدەك، ئۈزۈم تاللىرى تىكىشكە لايىق جاي قىلىۋېتىمەن، مەن ئۇنىڭ تاشلىرىنى جىلغىغا دومىلىتىپ تاشلايمەن، ئۇنىڭ ئۇللىرىنى يالىڭاچلايمەن، **7** ئۇنىڭ بارلىق ئويما مەبۇدلىرى پارا-پارا چېقىۋېتىلىدۇ، ئۇنىڭ پاھىشىلىكتىن ئېرىشكەن بارلىق ھەدىيەلىرى ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ، بارلىق بۇتلىرىنى ۋەيرانە قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇ پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بىلەن بۇلارنى يىغىپ توپلىدى، ئۇلار يەنە پاھىشە ئايالنىڭ ھەققى بولۇپ قايتىپ كېتىدۇ. **8** بۇلار ئۈچۈن مەن ئاھ-زار كۆتۈرىمەن، مەن ھۇۋلايمەن، يالىڭاياق، يالىڭاچ دېگۈدەك يۈرىمەن، مەن چىلبۇرىلەردەك ھۇۋلايمەن، ھۇۋقۇشلاردەك ماتەم تۈتۈپ يۈرىمەن. **9** چۈنكى ئۇنىڭ يارىلىرى داۋالىنۇسىزدۇر، ئۇ ھەتتا يەھۇداغىچىمۇ يېتىپ، خەلقىمىنىڭ دەرۋازىسىغا، يەنى يېرۇسالېمغىچە يامرىدى. **10** بۇ [ئاپەتنى] گات شەھىرىدە سۆزلىمەڭلار، قەتئىي يىغلىماڭلار؛ بەيت-لە-ئافراھ شەھىرىدە توپا-چاڭدا ئېغىناڭلار! **11** ئى شافىردا تۇرۇۋاتقان قىز، يالىڭاچلىق ۋە شەرمەندىلىك ئىچىدە [ئەسىرلىككە] تۈت؛ زائاناندا تۇرۇۋاتقان قىزلار تالاغا ھېچ چىققان ئەمەس؛ بەيت-ئېزەل ئاھ-زارلار كۆتۈرمەكتە؛ «[خۇدا] سەندىن مۇقىم جايىڭنى ئېلىپ كېتىدۇ!» **12** ماروتتا تۇرۇۋاتقان قىز ياخشىلىققا تەلمۈرۈپ تىت-تىت بولۇۋاتىدۇ؛ بىراق يامانلىق پەرۋەردىگاردىن يېرۇسالېم دەرۋازىسىغا چۈشتى. **13** تۇلپارنى جەڭ ھارۋىسىغا قات، ئى لاقىشتا تۇرۇۋاتقان قىز؛ (لاقىش بولسا، زىئون قىزىغا گۇناھنىڭ باشلانغان يېرى ئىدى!) چۈنكى سەندە ئىسرائىلنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تېپىلدى. **14** شۇڭا سەن خۇشلىششى ھەدىيىلىرىنى مورەشەت-گات شەھىرىگە بېرىسەن؛ ئاقزىبنىڭ دۆكاندارلىرى ئىسرائىل پادىشاھلىرىغا يالغانچىلىق يەتكۈزىدۇ؛ **15** مەن تىنچى ساڭا بىر «مىراسخور» ئەپكېلىمەن، ئى مارەشاھ شەھىردە تۇرۇۋاتقان قىز؛ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپى ئادۇللامغىمۇ چۈشۈپ كېلىدۇ. **16** ئۆزۈڭنى تاقىرباش قىل، زوقۇڭ بولغان بالىلار ئۈچۈن چېچىڭنى چۈشۈرۈۋەت؛ قورۇلتازدەك ئايدىڭىلىشىڭنى كېڭەيت، چۈنكى ئۇلار سەندىن ئايرىلىپ سۈرگۈن بولۇشقا كەتتى.

2 ئورندا يېتىپ قەبىھلىكنى ئويلايدىغانلارغا ۋە يامانلىق ئەيلىگۈچىلەرگە ۋاي! پەقەت ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلىسلا، ئۇلار تاڭ ئېتىشى بىلەنلا ئۇنى ئادا قىلىدۇ، **2** ئۇلارنىڭ ئاچكۆز كۆزى ئېتىزلارغا چۈشسىلا، ئۇلار زوراۋانلىق قىلىپ بۇلۇۋالىدۇ، ئۆيلەرگىمۇ قىزىقىپلا قالسا، بۇلارنىمۇ ئېلىپ كېتىدۇ؛ ئۇلار باتۇر كىشىنىمۇ جەمەتى بىلەن بۇلايدۇ، ئادەمنى ئۆز مىراسلىرى بىلەن قوشۇپ چاڭگىلغا كىرگۈزۈۋالىدۇ. **3** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ مانا، مەن بۇ ئائىلىگە قاراپ، بويۇنلىرىڭلاردىن چىقىرالمايدىغان يامان بىر [بويۇنتۇرۇرقىنى] ئويلاپ تەييارلىۋاتىمەن؛ سىلەر ئەمدى گىدىيىپ ماڭمايسىلەر؛ چۈنكى شۇ كۈنلەر يامان كۈنلەر بولىدۇ. **4** شۇ كۈنى ئۇلار سىلەر توغرىسىدا تەمسىلنى تىلغا ئېلىپ، ئىچىنىشلىق بىر زار بىلەن زارلايدۇ: ـ «بىز پۈتۈنلەي بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىۋۇق!؛ ئۇ خەلقىمىنىڭ ئېسىۋىسىنى باشقىلارغا بۆلۈۋېتىتى؛ ئۇنى مەندىن شۇنچە دەھشەتلىك مەھرۇم قىلدى! ئۇ ئېتىزلىرىمىزنى مۇناپىققا تەقسىم قىلىپ بەردى! **5** شۇڭا پەرۋەردىگارنىڭ جاماەتى ئارىسىدىن، سىلەردە چەك تاشلاپ زېمىن ئۈستىگە تانا تارتىپ ئېسىۋە بۆلگۈچىدىن بىرسىمۇ قالمايدۇ. **6** ئۇلار: «بېشارەت بەرمەڭلار!» ـ دەپ بېشارەت بېرىدۇ! ئەگەر [پەيغەمبەرلەر] بۇ ئىشلار ئوتغۇرلۇقۇق بېشارەت بەرمىسە، ئەمدى بۇ ئار-نومۇس بىزدىن ھەرگىز كەتمەيدۇ! **7** ئى ياقۇپ جەمەتى، «پەرۋەردىگارنىڭ روھى سەۋر-تاقەتسىزمۇ؟ بۇ ئىشلار راست ئۇنىڭ قىلغانلىرىمۇ؟» ـ دېگلى بولامدۇ؟ مېنىڭ سۆزلىرىم دۈرۈس ماڭغۇچىغا ياخشىلىق كەلتۈرمەمدۇ؟ **8** بىراق ئۆزىڭگىلا مېنىڭ خەلقىم ھەتتا دۈشمەندەك ئورنىدن قوزغالدى؛ سىلەر خاتىرجەملىكتە يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلارنىڭ تونىنى ئىچ كىيىملىرى بىلەن سالدۇرۇۋالىسىلەركى، ئۇلارنى خۇددى ئۇرۇشتىن قايتقانلاردەك [كىيىمسىز] قالدۇرىسىلەر. **9** خەلقىم ئارىسىدىكى ئايالىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئىلىق ئۆيلىرىدىن قوغلايسىلەر؛ ئۇلارنىڭ ياش بالىلىرىنى سىلەر مېنىڭ گۈزىل گۈھىرىمدىن مەڭگۈگە مەھرۇم قىلىسىلەر. **10** ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ نېرى كېتىڭلار؛ چۈنكى ھالا كەتتى، يەنى ئازابلىق بىر ھالا كەتتى كەلتۈرىدىغان ناپاكلىق تۈپەيلىدىن، بۇ يەر سىلەرگە تەۋە ئارامگاھ بولمايدۇ. **11** ئەگەر بىھۇدىلىكتە، يالغانچىلىقتا يۈرگەن بىرسى يالغان گەپ قىلسىپ: ـ «مەن شاراب ۋە ھاراققا تايىنىپ سىلەرگە بېشارەت بېرىمەن» ـ دېسە، مانا، ئۇ شۇ خەلققە يەغمەبەر بولۇپ قالدۇ! **12** مەن چوقۇم سېنى بىر پۈتۈن قىلىپ ئۈيۈشتۈرىمەن، ئى ياقۇپ؛ مەن چوقۇم ئىسرائىلنىڭ قالدىسىنى يىغىمەن؛ مەن ئۇلارنى بوزراھدىكى قويلاردەك، ئۆز يايلىقىدا يىغلىغان بىر پادىدەك جەم قىلىمەن؛ ئۇلار ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ۋاراڭ-چۇرۇكلۈقتا تولىدۇ. **13** بىر «بۇسۇپ ئۆتكۈچى» ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ماڭىدۇ؛ ئۇلار بۇسۇپ چىقىپ، قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۆنگىدىن چىقتى؛ ئۇلار بۇسۇپ چىقتى، يەنى قوۋۇقتا يېتىپ بېرىپ، ئۆنگىدىن چىقتى؛ ئۇلارنىڭ پادىشاھى ئۇلارنىڭ ئالدىدا، پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ ماڭىدۇ.

3 مەن مۇنداق دېدىم: «ئاكاكلار، ئى ياقۇپنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمنى بىلىش سىلەرگە خاس ئەمەسمۇ؟ **2** ئى ياخشىلىقنى ئۆچ كۆرگۈچى، يامانلىقنى ياخشى كۆرگۈچىلەر ـ سىلەر ئۆز خەلقىمدىن تېرىسىنى، ئۆستىخانلىرىدىن گۆشىنى يۇلىدىغان، ئۇلارنىڭ گۆشىنى يەيدىغان، تېرىسى سويۇلغۇچە ئۆستىدىن ساۋايدىغان، ئۆستىخانلىرىنى چاقىدىغان، ئۇلارنى قازانغا تەييارلىغاندەك، داشقازاندىكى گۆشنى توغرىغاندەك توغرايسىلەر! **4** يۇنگىدىن كېيىن ئۇلار پەرۋەردىگارغا ندا قىلىدۇ، بىراق ئۇ ئۇلارنى ئاڭلىمايدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىدىكى ھەر ئۇرلۇك قەبىھلىكى ئۈچۈن، ئۇ چاغدا ئۇ يۈزىنى ئۇلاردىن قاچۇرۇپ يوشۇرىدۇ!». **5** پەرۋەردىگار ئۆز خەلقىنى ئازدۇرغۇچى پەيغەمبەرلەر توغرۇلۇق مۇنداق دەيدۇ: ـ (ئۇلار چىشلىرى بىلەن چىشلەيدۇ، «ئامان-تىنچلىق!» دەپ ۋاقىرايدۇ، كىمەركىم ئۇلارنىڭ گېلىنى مايلىمىسا، شۇلارغا قارشى ئۇرۇش ھازىرلايدۇ!) **6** ـ شۇڭا سىلەرنى «ئالامەت كۆرۈنۈش»نى كۆرمەيدىغان بىر كېچە، پال سالغىلى بولمايدىغان قاراڭغۇلۇق

باسدۇ؛ پەيغەمبەرلەر ئۇچۇن قۇياش پاتىدۇ، كۈن ئۇلار ئۈستىدە قارا بولىدۇ؛ 7 «ئالامەت كۆرگۈنۈشنى كۆرگۈچىلەر» شەرمەندە بولىدۇ، پاچىلار يەرگە قارىتىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كالپۇكلىرىنى توسۇپ يۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدادىن ھېچ جاۋاب كەلمەيدۇ. 8 براق مەن بەرھەق پەرۋەردىگارنىڭ روھىدىن كۆچكە تولغانمەن، ياقۇپقا ئۆزىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنى، ئىسرائىلغا ئۆنىڭ گۇناھىنى جاكارلاش ئۈچۈن، توغرا ھۆكۈملەرگە ھەم قۇدرەتكە تولغانمەن. 9 يۇنى ئاگاھلاڭلار، ئۇتۇنمەن، ئى ياقۇپ جەمەتىنىڭ ھاكىملىرى، ئىسرائىل جەمەتىنىڭ ئەمىرلىرى! ئادىل ھۆكۈمگە تۇچ بولغانلار، بارلىق ئادالەتنى بۇرمىلايدىغانلار، 10 زىئون قان تۆكۈش بىلەن، يېرۇسالېمنى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن قۇرىدىغانلار! 11 [زىئونىڭ] ھاكىملىرى پارىلار ئۈچۈن ھۆكۈم چىقىرىدۇ، كاھىنلار «ئىش ھەققى» ئۈچۈن تەلىم بېرىدۇ، «پەيغەمبەرلەر» پۇل ئۈچۈن پاچىلىق قىلىدۇ، براق ئۇلار «پەرۋەردىگارغا تايىنار»مىش تېخى، ۋە: ـ «پەرۋەردىگار ئارىمىزدا ئەمەسمۇ؟ بىزگە ھېچ يامانلىق چۈشمەيدۇ» ـ دېيىشىدۇ. 12 شۇڭا سىلەرنىڭ ۋەجەھىلاردىن زىئون تېغى ئېتىزدەك ئاغدۇرۇلىدۇ، يېرۇسالېم دۆڭ-تۆپىلىك بولۇپ قالىدۇ، «تۇي جايلاشقان تاغ» بولسا ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى يۇقىرى جايلاردەكلا بولىدۇ، خالاس.

4 براق ئاخىرقى زامانىدا، پەرۋەردىگارنىڭ تۇيى جايلاشقان تاغ تاغلارنىڭ ئېشى بولۇپ بېكىتىلىدۇ، ھەممە دۆڭ-ئېگىزلىكتىن ئۈستۈن قىلىنىپ كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق خەلقلەر ئۆنىڭغا قاراپ ئېقىپ كېلىشىدۇ. 2 نۇرغۇن قوۋۇم-مىللەتلەر چىقىپ بىر-بىرىگە: ـ «كېلىڭلار، بىز پەرۋەردىگارنىڭ تېغىغا، ياقۇپنىڭ خۇداسىنىڭ تۈيىگە چىقىپ كېلەيلى؛ ئۇ ئۆز يوللىرىدىن بىزگە ئۆگىتىدۇ، ۋە بىز ئۆنىڭ ئىزلىرىدا ماڭىمىز» ـ دېيىشىدۇ. چۈنكى قانۇن-يولىيورۇق زىئوندىن، پەرۋەردىگارنىڭ سۆز- كالامى يېرۇسالېمدىن چىقىدىغان بولىدۇ. 3 ئۇ بولسا كۆپ خەلق-مىللەتلەر ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىدۇ، ئۇ كۆچلۈك ئەللەر، يىراقتا تۇرغان ئەللەرنىڭ ھەق-ناھەقلىرىگە كېسىم قىلىدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆز قىلىچلىرىنى ساپان چىشلىرى، نەيزىلىرىنى ئورغاق قىلىپ سوقۇشىدۇ، بىر ئەل يەنە بىر ئەلگە قىلىچ كۆتۈرمەيدۇ، ئۇلار ھەم يەنە ئۇرۇش قىلىشنى ئۆگەنمەيدۇ، 4 بەلكى ئۇلارنىڭ ھەربىرى ئۆز ئۈزۈم تېلى ۋە ئۆز ئەنجۈر دەرىخى ئاستىدا ئولتۇرىدۇ، ۋە ھېچكىم ئۇلارنى قورقاتمايدۇ، چۈنكى ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز ئاغزى بىلەن شۇنداق ئېيتتى. 5 بارلىق خەلقلەر ئۆز «ئىلاھ»لىرىنىڭ نامىدا ماڭىمىز، براق بىز خۇدايىمىز پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا ئەبەدىلئەبەدگىچە ماڭىمىز. 6 شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن مېيىپ بولغۇچىلارنى، ھەيدىۋېتىلگەنلەرنى ۋە ئۆزۈم ئازار بەرگەنلەرنى يىغىمەن؛ 7 ۋە مېيىپ بولغۇچىنى بىر «قالدى»، ھەيدىۋېتىلگەننى كۆچلۈك بىر ئەل قىلىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار زىئون تېغىدا ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرىدۇ، شۇ كۈندىن باشلاپ مەڭگۈگىچە. 8 ۋە سەن، ئى پادىنى كۈزەتكۈچى مۇنار، ـ زىئون قىزنىڭ ئېگىزلىكى، [پادىشاھلىق] ساڭا كېلىدۇ: ـ ـ بەرھەق، ساڭا ئەسلىدىكى ھوقۇق-ھۆكۈمرانلىق كېلىدۇ، پادىشاھلىق يېرۇسالېم قىزىغا كېلىدۇ. 9 ئەمدى سەن ھازىر نېمىشقا ندا قىلىپ نالە كۆتۈرىسەن؟ سەندە پادىشاھ يوقمىدى؟ سېنىڭ مۇشاۋىرىڭمۇ ھالاك بولغانمىدى، ئايالنى تولغاق تۇتقاندەك تازابلار سېنى تۇتۇۋالغانمىدى؟ 10 ئازابقا چۈش، تولغاق تۇتقان ئايالدەك تۇغۇشقا تولغىنىپ تىرىشقىن، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى سەن ھازىر شەھەردىن چىقىسەن، ھازىر دالادا تۇرىسەن، سەن ھەتتا بابىلغىمۇ چىقىسەن. سەن ئاشۇ يەردە قۇتقۇزۇلىسەن؛ ئاشۇ يەردە پەرۋەردىگار ساڭا ھەمجەمەت بولۇپ دۈشمەنلىرىڭدىن قۇتقۇزىدۇ. 11 ۋە ھازىر نۇرغۇن ئەللەر: ـ «ئۇ ئاياغ ئاستى قىلىنىپ بۇلغانسۇن! كۆزىمىز زىئوننىڭ [ئىزاسىنى] كۆرسۇن!» ـ دەپ ساڭا قارشى جەڭ قىلمىشقا يىغىلىدۇ؛ 12 براق ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ ئويلىرىنى بىلمەيدۇ، ئۇنىڭ نىشانىنى چۈشەنمەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئېچىلىرىنى خامانغا يىغقاندەك ئۇ ئۇلارنى يىغىپ قويىدى. 13 ئورنۇڭدىن تۇرۇپ خامانىنى تەپ، ئى زىئون قىزى، چۈنكى مەن مۇڭگىزۇڭنى تۆمۈر، تۇياقلىرىڭنى مىس قىلىمەن؛ نۇرغۇن ئەللەرنى سوقۇپ پارە-پارە قىلىۋېتىسەن، مەن ئۇلارنىڭ غەنىمىتىنى پەرۋەردىگارغا، ئۇلارنىڭ مال-دۇنيالىرىنى پۈتكۈل يەر-زېمىن ئىگىسىگە بېغىشلايمەن.

5 ئەمدى ئۆزۈڭلار قوشۇن-قوشۇن بولۇپ يىغىلىڭلار، ئى قوشۇن قىزى؛ چۈنكى بىرسى بىزنى مۇھاسىرىگە ئالدى؛ ئۇلار ئىسرائىلنىڭ ھاكىم-سورىچىسىنىڭ مەڭزىگە ھاسا بىلەن ئۇرىدۇ، 2 (سەن، ئى بەيت-لەھەم-ئەفراتاھ، يەھۇدادىكى مىڭلىغان [شەھەر-يېزىلار] ئارىسىدا ئىنتايىن كىچىك بولغان بولساڭمۇ، سەندىن مەن ئۈچۈن ئىسرائىلغا ھاكىم بولغۇچى چىقىدۇ؛ ئۇنىڭ [ھۆزۈرۈومدىن] چىقىشلىرى قەدىمدىن، يەنى ئەزەلدىن بار ئىدى) 3 شۇڭا تولغاق تۇتقان ئايال تۇغۇپ بولغۇچە، ئۇ ئۇلارنى [دۈشمەنلىرىگە] تاشلاپ قويىدۇ، شۇ چاغدا ئۇنىڭ قېرىنداشلىرى بولغان قالدىسى ئىسرائىللارنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىدۇ. 4 ئۇ بولسا پەرۋەردىگارنىڭ كۈچى بىلەن، پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ نامىنىڭ ھەيۋىتىدە پادىسىنى بېقىشقا ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ شۇنداق قىلىپ ئۇلار مەزمۇت تۇرۇپ قالىدۇ، چۈنكى ئۇ شۇ چاغدا يەر يۈزىنىڭ قەرىلىرىگىچە ئۇلۇغ دەپ بىلىنىدۇ. 5 ۋە بۇ ئادەم ئارام-خاتىرجەملىكىمىز بولىدۇ؛ ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كىرگەندە، ئوردىلىرىمىزنى دەسسەپ چەيلىگەندە، بىز ئۇنىڭغا قارشى يەتتە خەلق پادىچىسىنى، سەككىز قابىلىيەتلىك يېتەكچىنى چىقىرىمىز؛ 6 ئۇلار ئاسۇرىيە زېمىنىنى قىلىچ بىلەن، نىمرودنىڭ زېمىنىنى ئۆتكەللىردە خارابە قىلىدۇ؛ ۋە ئاسۇرىيەلىك زېمىنىمىزغا بۆسۈپ كىرگەندە، چېگرىمىز ئىچىنى چەيلىگەندە، ئۇ ئادەم بىزنى ئۇنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىدۇ. 7 ۋە ياقۇپنىڭ قالدىسى ئۇنۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا پەرۋەردىگاردىن چۈشكەن شەبنەمدەك بولىدۇ، چۆپ ئۈستىگە ياغقان يامغۇرلاردەك بولىدۇ؛ بۇلار ئىنسان ئۈچۈن كېچىكمەيدۇ، ئادەم بالىلىرىنىڭ [ئەجرىنى] كۈتۈپ تۇرمايدۇ. 8 ياقۇپنىڭ قالدىسى ئەللەر ئارىسىدا، يەنى ئۇرغۇن خەلقلەر ئارىسىدا ئورماندىكى ھايۋانلار ئارىسىدىكى شىردەك بولىدۇ، قوي پادىلىرى ئارىسىدىكى ئارسلاندەك بولىدۇ، شىر ئۆتكەندە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن، ھېچكىم قۇتقۇزۇپ ئالالمىغۇدەك چەيلەپ دەسسەيدۇ، تىتما-تىت قىلىپ يىرتىۋېتىدۇ. 9 قولۇڭ كۆشىندىلىرىڭ ئۈستىگە كۆتۈرۈلىدۇ، بارلىق دۈشمەنلىرىڭ ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ. 10 شۇ كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئاراڭلاردىن بارلىق ئاتلىرىڭنى ئۈزۈپ تاشلايمەن، جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن. 11 زېمىنىڭدىكى شەھەرلىرىڭنى يوقتىمەن، بارلىق ئىستىھكاملىرىڭنى غۇلىتىمەن. 12 سېھىرلەرنى قولۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ سىلەردە پاچىلار بولمايدۇ. 13 مەن ئويما مەبۇدلىرىڭنى، «بۇت تۇۋرۇك»لىرىڭلارنى ئوتتۇرۇڭدىن ئۈزۈپ تاشلايمەن، سەن ئۆز قولۇڭنىڭ ياسىغىنىغا ئىككىنچى باش ئۇرمايسەن. 14 ئاراڭدىن «ئاشېراھ»لىرىڭنى يۇلۇۋېتىمەن، ۋە شەھەرلىرىڭنى ھالاك قىلىمەن؛ 15 ۋە [ماڭا] قۇلاق سالمىغان ئەللەرنىڭ ئۈستىگە ئاچىقى ۋە دەرغەزەپ بىلەن ئىنتىقامنى يۈرگۈزىمەن.

6 پەرۋەردىگارنىڭ نېمە دەۋاتقىنىنى ھازىر ئاڭلاڭلار: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، تاغلار ئالدىدا دەۋايىڭنى بايان قىل، ئېگىزلىكلەرگە ئاۋازىڭنى ئاڭلاتقىن». 2 «ئى تاغلار، ۋە سىلەر، يەر-زېمىننىڭ ئۆزگەرمەس ئۇللىرى، پەرۋەردىگارنىڭ دەۋاسىنى ئاڭلاڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز خەلقى بىلەن بىر دەۋاسى بار،

ئۇ ئىسرائىل بىلەن مۇنازىلىشىپ ئەيىبىنى كۆرسەتمەكچى؛ 3 ئى خەلقىم، مەن ساڭا
زادى نېمە قىلدىم؟ سېنى نېمە ئىشتا بىزار قىلىپتىمەن؟ مېنىڭ خاتالىقىم توغرۇلۇق
گۇۋاھلىق بېرىشكىن! 4 چۈنكى مەن سېنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىقاردىم،
سېنى قۇللۇق ماكانىدىن ھۇرلۇككە قۇتقۇزدۇم؛ ئالدىڭدا يېتەكلەشكە مۇسا، ھارۇن
ۋە مەريەملەرنى ئەۋەتتىم. 5 ئى خەلقىم، پەرۋەردىگارنىڭ ھەققانىيلىقلىرىنى بىلىپ
يېتىشىڭلار ئۈچۈن، موئاب پادىشاھى بالاكنىڭ قانداق نىيىتىنىڭ بارلىقىنى،
بېئورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ ئۇنىڭغا قانداق جاۋاب بەرگەنلىكىنى، شىتتىمدىن
گىلگالغىچە نېمە ئىشلار بولغانلىقىنى ھازىر ئېسىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار. 6 ـ مەن
ئەمدى نېمىنى كۆتۈرۈپ پەرۋەردىگار ئالدىغا كېلىمەن؟ نېمىم بىلەن ھەممىدىن ئالىي
بولغۇچى خۇدانىڭ ئالدىدا ئېگىلىمەن؟ ئۇنىڭ ئالدىغا كۆيدۈرمە قۇربانلىقلارنى،
بىر يىللىق موزايلارنى ئېلىپ كېلەمدىم؟ 7 پەرۋەردىگار مىڭلىغان قوچقارلاردىن،
تۈمەنلىگەن زەيتۇن مېيى دەريالىرىدىن ھۇزۇر ئالامدۇ؟ ئىتائەتسىزلىكىم ئۈچۈن
ئۇنىچە بالامنى، تېنىمنىڭ پۈشتىنى جېنىمنىڭ گۇناھىغا ئاتامدىمەن!؟ 8 ئى
ئىنسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق،
پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى ـ ئادالەتنى يۈرگۈزۈش،
مېھرىبانلىقنى سۆيۈش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن
باشقا يەنە نېمە ئىشىڭ بولسۇن؟ 9 پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى شەھەرگە خىتاب
قىلىپ چاقىرىدۇ؛ (يەم-دانالىق بولسا نامىڭغا ھۆرمەت بىلەن قارايدۇ!) ئەمدى
ھۆكۈم يالقىنى ۋە ئۇنى بېكىتكىنىنى ئاڭلاڭلار: ـ 10 رەزىل ئادەمنىڭ ئويىدە
رەزىللىكتىن ئالغان بايلىقلار يەنە بارمىدۇ؟ كەم ئۆلچەيدىغان يىرگىنچلىك ئۆلچەم
يەنە بارمىدۇ؟ 11 بىئادىل تارازا بىلەن، بىر خالتا ساختا تارازا تاشلىرى بىلەن پاك
بولالامدىم؟ 12 چۈنكى شەھەرنىڭ بايلىرى زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇنىڭ
ئاھالىسى يالغان گەپ قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئاغزىدىكى تىلى ئالدامچىدۇر. 13 شۇڭا
مەن سېنى ئۇرۇپ كېسەل قىلىمەن، گۇناھلىرىڭ تۈپەيلىدىن سېنى خارابە
قىلىمەن. 14 يەيسەن، بىراق تويۇنمايسەن، ئوتتۇرا كۈڭا ئاچ-بوشلۇق قالىدۇ،
سەن مۇلكۈڭنى ئېلىپ يۆتكىمەكچى بولسەن، بىراق ساقلىيالمايسەن؛ ساقلاپ
قالىدۇرغىنىڭ بولسىمۇ، ئۇنى قىلىچقا تاپشۇرىمەن. 15 تېرىيسەن، بىراق ھوسۇل
ئالمايسەن؛ زەيتۇنلارنى چەيلەيسەن، بىراق ئۆزۈڭنى مېيىنى سۈرتۈپ مەسىھ
قىلالمايسەن، يىڭى شارابنى چەيلەپ چىقرىسەن، بىراق شاراب ئىچەلمەيسەن.
16 چۈنكى «ئومرىنىڭ بەلگىلىمىلىرى»نى، «ئاھابنىڭ جەمەتىدىكىلەر قىلغانلىرى»نى
ئۈتىسەن؛ سەن ئۇلارنىڭ نەسىھەتلىرىدە ماڭىسەن، شۇنىڭ بىلەن مەن سېنى
خارابە، سەندە ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئىسقىرتىش ئوبيېكتى قىلىمەن؛ سەن
خەلقىمدىكى شەرمەندىچىلىكنى كۆتۈرىسەن.

7 مېنىڭ ھالىمغا ۋاي! چۈنكى مەن خۇددى يازدىكى مېۋىلەر يىغىلىپ،
ئۈزۈم ھوسۇلىدىن كېيىنكى ۋاساكدىن كېيىن ئاچ قالغان بىرسىگە ئوخشايمەن،
يىگۈدەك ساپاق يوقتۇر؛ جېنىم تەشنا بولغان تۈنجى ئەنجۈر يوقتۇر! 2 ئىخلاسمەن
كىشى زېمىندىن يوقاپ كەتتى، ئادەملەر ئارىسىدا دۈرۈس بىرسىمۇ يوقتۇر؛
ئۇلارنىڭ ھەممىسى قان تۆكۈشكە پايلىماقتا، ھەربىرى ئۆز قېرىندىشىنى تور
بىلەن ئوۋلايدۇ. 3 رەزىللىكنى پۈختا قىلىش ئۈچۈن، ئىككى قولى ئۇنىڭغا
تەييارلانغان؛ ئەمىر «ئىنئام»نى سورايدۇ، سوراقچىمۇ شۇنداق؛ مۆتىۋەر جاناب
بولسا ئۆز جېنىنىڭ نەپسىنى ئاشكارا ئېيتىپ بېرىدۇ؛ ئۇلار جەم بولۇپ رەزىللىكنى
توقۇشماقتا. 4 ئۇلارنىڭ ئەڭ ئېسىل خۇددى جىغاندەك، ئەڭ دۈرۈسى بولسا،
شوخلىق توسۇقتىن بەتتەردۇر. ئەمدى كۆزەتچىلىرىڭ [قورقۇپ] كۆتىكەن
كۈن، يەنى [خۇدا] ساڭا يېقىنلاپ جازالايدىغان كۈنى يېتىپ كەلدى؛
ئۇلارنىڭ ئالاقزادە بولۇپ كېتىدىغان ۋاقتى ھازىر كەلدى. 5 ئۇلىپىتىڭگە
ئىشەنمە، جان دوستۇڭغا تايانما؛ ئاغزىڭنىڭ ئىشىكىنى قۇچىقىڭدا ياتقۇچىدىن
يېپىپ يۈر. 6 چۈنكى ئوغۇل ئاتىسىغا بەھۆرمەتلىك قىلىدۇ، قىز ئانىسىغا، كېلىن
قېيىن ئانىسىغا قارشى قوزغىلىدۇ؛ كىشىنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئۆيىدىكى ئادەملىردىن
ئىبارەت بولىدۇ. 7 بىراق مەن بولسام، پەرۋەردىگارغا قاراپ ئۈمىد باغلايمەن؛
نىجاتمنى بەرگۈچى خۇدانى كۈتىمەن؛ مېنىڭ خۇدايىم ماڭا قۇلاق سالىدۇ.
8 ماڭا قاراپ خۇش بولۇپ كەتمە، ئى دۈشمنىم؛ گەرچە مەن يىقىلىپ
كەتسەممۇ، يەنە قوپىمەن؛ قاراڭغۇلۇقتا ئولتۇرسام، پەرۋەردىگار ماڭا يورۇقلۇق
بولىدۇ. 9 مەن پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىگە چىداپ ئۆرىمەن ـ چۈنكى مەن ئۇنىڭ
ئالدىدا گۇناھ سادىر قىلدىم ـ ئۇ مېنىڭ دەۋايىمنى سوراپ، مەن ئۈچۈن ھۆكۈم
چىقىرىپ يۈرگۈزگۈچە كۆتىمەن؛ ئۇ مېنى يورۇقلۇققا چىقىرىدۇ، مەن ئۇنىڭ
ھەققانىيلىقىنى كۆرىمەن. 10 ۋە مېنىڭ دۈشمنىم بۇنى كۆرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن
ماڭا: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭ قېنى» دېگەن ئايالنى شەرمەندىلىك باسىدۇ؛ مېنىڭ
كۆزۈم ئۇنىڭ [مەغلۇبىيىتىنى] كۆرىدۇ؛ ئۇ كوچىدىكى پاتقاقتەك دەسسەپ
چەيلىنىدۇ. 11 ـ سېنىڭ تام-سېپىللىرىڭ قۇرۇلىدىغان كۈندە، شۇ كۈندە ساڭا
بېكىتىلگەن پاسىلىڭ يىراقلارغا يۇتكىلىدۇ. 12 شۇ كۈندە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ؛
ـ ئاسۇرىيەدىن، مىسىر شەھەرلىرىدىن، مىسىردىن [ئەفرات] دەرياسىغىچە،
دېڭىزدىن دېڭىزغىچە ۋە تاغدىن تاغقىچە ئۇلار يېنىڭغا كېلىدۇ. 13 بىراق
يەر يۈزى بولسا ئۇزىنىڭ ئۈستىدە ئۆرۈۋاتقانلار تۈپەيلىدىن، يەنى ئۇلارنىڭ
قىلمىشلىرىنىڭ مېۋىسى تۈپەيلىدىن خارابە بولىدۇ. 14 ـ ئۆز خەلقىڭنى، يەنى
ئورماندا، كارمەل ئوتتۇرىسىدا يالغۇز ئۆرۈۋاتقان ئۆز مىراسىڭ بولغان پادىنى،
تايانىڭ-ھاساڭ بىلەن ئوزۇقلاندۇرغايسەن؛ قەدىمكى كۈنلەردىكىدەك، ئۇلار باشان
ھەم گىلېئاد چىمەنزارلىرىدا قايتىدىن ئوزۇقلانسۇن! 15 ـ سەن مىسىر زېمىنىدىن
چىققان كۈنلەردە بولغاندەك، مەن ئۇلارغا كارامەت ئىشلارنى كۆرسىتىپ
بېرىمەن. 16 ئەللەر بۇنى كۆرۈپ بارلىق ھەيۋىسىدىن خىجىل بولىدۇ؛ قولىنى
ئاغزىغا ئۈستىگە يايىدۇ، قۇلاقلىرى گاس بولىدۇ؛ 17 ئۇلار يىلاندەك توپا-چاڭنى
يالايدۇ؛ يەر يۈزىدىكى ئۆمىلىگۈچىلەردەك ئۆز ئۆشۈكلىرىدىن تىترىگەن پېتى
چىقىدۇ؛ ئۇلار قورقۇپ پەرۋەردىگار خۇدايىمىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ، ۋە سېنىڭ
تۈپەيلىدىڭ قورقىدۇ. 18 قەيىلىكنى كەچۈرىدىغان، ئۆز مىراسى بولغانلارنىڭ
قالدىسىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىدىن ئوتتىدىغان تەكۈرىدۇرسەن، ئۇ ئاچچىقىنى مەڭگۈگە
ساقلاۋەرمەيدۇ، چۈنكى ئۇ مېھىر-مۇھەببەتنى خۇشاللىق دەپ بىلىدۇ. كىم ساڭا
تەكۈاش ئىلاھدۇر؟ 19 ـ ئۇ يەنە بىزگە قاراپ ئېچىنى ئاغرىتىدۇ؛ قەبىلىكلىرىمىزنى
ئۇ دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ سەن ئۇلارنىڭ بارلىق گۇناھلىرىنى دېڭىز تەگلىرىگە
تاشلايسەن. 20 ـ سەن قەدىمكى كۈنلەردىن بېرى ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قەسەم قىلغان
ھەققەت-سادالەتنى ياقۇپقا، ئۆزگەرمەس مۇھەببەتنى ئىبراھىمغا يەتكۈزۈپ
كۆرسىتىسەن.

ناهۇم

1 ننەۋە شەھىرى توغرىسىدا يۈكلەنگەن ۋەھىي ـ ئەلكوشلۇق ناھۇم كۆرگەن ئالامەت كۆرۈنۈش خاتىرىلەنگەن كىتاب. **2** پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر؛ پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۈشمەنلىرى ئۈچۈن ئاداۋەت ساقلايدۇ. **3** پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلانمايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۇلۇغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلىمايدۇ؛ پەرۋەردىگار ـ ئۇنىڭ يولى قارا قۇيۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاياغلىرى پۇرقىراتقان چاڭ-توزا گۈدۈر. **4** ئۇ دېڭىزغا تەنبىھ بېرىپ ئۇنى قۇرۇق قىلىدۇ، بارلىق دەريالارنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ باشان قاغىجراپ كېتىدۇ، كارمەلمۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ، لىۋاندىكى گۈل-گىياھمۇ قاغىجرايدۇ. **5** تاغلار ئۇنىڭ ئالدىدا تىترەپ كېتىدۇ، دۈگلەر ئېرىپ كېتىدۇ، يەر يۈزى ئۇنىڭ ھۇزۇرى ئالدىغا كۆتۈرۈلىدۇ، جاھان ھەم ئۇنىڭدا بارلىق ياشاۋاتقانلارمۇ شۇنداق بولىدۇ. **6** كىم ئۇنىڭ غەزىپى ئالدىدا تىك تۇرالىسۇن؟ كىم ئۇنىڭ ئاچچىقىنىڭ دەھشىتىدە قەددىنى كېرىپ تۇرالىسۇن؟ ئۇنىڭ دەرغەزەپى ئوتتەك تۆكۈلىدۇ، ئۇنىڭ ئالدىدا تاشلار پېرىلىدۇ. **7** پەرۋەردىگار مېھرىباندۇر، كۈلپەتلىك كۈندە باشپاناھدۇر؛ ئۆزىگە تايانغانلارنى ئۇ بىلىدۇ. **8** براق ئېشىپ تاشقان كەلكۈن بىلەن شۇ يەرنى پۈتۈنلەي ئۆگەشتۈرىدۇ، قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ دۈشمەنلىرىنى قوغلايدۇ. **9** سىلەر پەرۋەردىگار بىلەن قارشىلىشىپ نېمە ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ئىشلىرىڭلارنى پۈتۈنلەي ئۆگەشتۈرىدۇ؛ ياماناتلىق سىلەردىن ئىككىنچى قېتىم چىقمايدۇ. **10** ئۇلار قامغاقتەك بىر-بىرىگە چىرمىشۇالغان بولسىمۇ، ئۆز ھاراقلىرىدىن سۈزمە بولۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار قۇرۇق پاخالدەك پۈتۈنلەي يەپ كېتىلىدۇ. **11** سەندىن پەرۋەردىگارغا رەزىللىك ئويلىغۇچى چىققانىدى، ئۇ ئىبلىسنىڭ بىر نەسىھەتچىسىدۇر. **12** پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئۇلارنىڭ تەپىارلىقلىرى تولۇق، سانى زور كۆپ بولسىمۇ، ئۇلار ئوخشاشلا ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ، شۇنداقلا كەلەسكە كېتىدۇ، مەن ساڭا ئازار قىلغىنىم بىلەن، [ئى خەلقىم]، قايتىدىن ساڭا ئازار قىلمايمەن. **13** ھازىر مەن ئۇنىڭ بوينىتۇرۇقىنى بوينۇڭدىن سۇندۇرۇپ ئېلىۋېتىمەن، ۋە ئاسارەتلىرىڭنى بۆسۈپ تاشلايمەن. **14** پەرۋەردىگار سەن توغرۇلۇق پەرمان چۈشۈرگەنكى، سېنىڭ نامىڭ قايتىدىن تېرىلمەيدۇ، بۇتۇڭنىڭ تۈيدىن مەن ئويما ھەيكەل، قۇيما ھەيكەلنى يوقىتىمەن؛ مەن قەبرەڭنى تەييارلاۋاتىمەن، چۈنكى سەن پەسەندىدىرسەن. **15** مانا تاغلار ئۈستىدە، خۇش خەۋەرنى ئېلىپ كەلگۈچىنىڭ ئاياغلىرىغا، ئارام-خاتىرجەملىكنى جاكارلىغۇچىنىڭ ئاياغلىرىغا قارا! ھېيتلىرىڭنى تەبرىكلە، ئى يەھۇدا، ئېچىكەن قەسەملىرىڭنى ئادا قىل؛ چۈنكى ئۇ رەزىل بولغۇچى زېمىنىڭدىن ئىككىنچى ئۆتمەيدۇ؛ ئۇ پۈتۈنلەي ئۈزۈپ تاشلانغان بولىدۇ.

2 بىتچىت قىلىدىغان بىرسى كۆز ئالدىڭغىلا كەلدى؛ ئەمدى ئىستىھكام ئۈستىدە كۆزەت قىل، يولغا قارا، بېلىڭنى باغلا، كۈچلىرىڭنى يىغىپ تېخىمۇ كۈچەيت! **2** (چۈنكى پەرۋەردىگار ياقۇبنىڭ شان-شەرىپىنى ئەسلىگە كەلتۈردى، ئۇنى ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىگە لايىق دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى؛ چۈنكى قۇرۇقدىغۇچىلار ئۇنىڭ قۇرۇقداپ قويغانىدى، ئۇلارنىڭ ئۈزۈم تال شاخلىرىنى ۋەيران قىلغانىدى). **3** [بىتچىت قىلغۇچىنىڭ] پالۋانلىرىنىڭ قالقانلىرى قىزىل بويالدى، ئۇنىڭ باتۇرلىرى پەرەڭدە كىيىگىزۋىلدى؛ تەييارلىق كۈنىدە، جەڭ ھارۋىلىرى پولاتنىڭ جۇلاسىدا يالتىراپ كېتىدۇ، نەيزىلەر ئوينىتىلىدۇ؛ **4** جەڭ ھارۋىلىرى كوچىلاردا گۈلدۈرلىشىپ چېپىشۇاتىدۇ، كەڭ يوللاردا بىر-بىرىگە سوقۇلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ قىياپىتى مەشئەللەردەك بولىدۇ، ئۇلار چاقاقلاردەك يۈگۈرۈشىدۇ. **5** [سەردار] ئەمىرلىرىگە ئەمر چۈشۈرىدۇ؛ ئۇلار يۈرۈش قىلغىنىدا ئالدىرىغىنىدىن بىر-بىرىگە پۇتلىشىپ ماڭىدۇ؛ ئىنىۋەنىڭ سېپىلىغا قاراپ ئالدىرايدۇ، [باشلىرىغا] بولسا «مۇھاسىرە قالقىنى» تەييارلىنىدۇ. **6** «دەريالارنىڭ دەرۋازىلىرى» ئېچىلىدۇ، [پادىشاھنىڭ] ئوردىسى ئېرىپ كېتىدۇ. **7** خوززىابنىڭ بولسا ئۇياتلىرى ئېچىلىدۇ ـ [دۈشمەن] تەرىپىدىن يالاپ ئېيىكىتىلىدۇ، دېدەكلىرى خۇددى پاختەكلەرنىڭ ساداسىدەك ئاھ-ئۆھ تارتىپ، مەيدىلىرىنى ئۇرۇپ كېتىدۇ. **8** ننەۋە ئاپىردە بولغاندىن بېرى كۆل سۈيىدەك [تىنچ] بولۇپ كەلدى، براق ئۇلار ھازىر قېچىپ كېتىدۇ... ئەي توختا! ئەي توختا! ـ براق ھېچكىم كەينىگە قارىمايدۇ. **9** كۈمۈشلەرنى بۇلىۋېلىڭلار، ئالتۇنلارنى بۇلىۋېلىڭلار، چۈنكى ئۇنىڭ شەۋكەتلىك خەزىنىسىدىكى قىممەت قاچا-قۇچىلىرىنىڭ سانى يوقتۇر. **10** ئۇ قۇرۇقدالغان، ۋەيران قىلىنغان، بەربات بولغان! يۈرىكى ئېرىپ كېتىدۇ، تىزلىرى بىر-بىرىگە جالاقلاپ تەگمەكتە، بەللىرى تولغاق ئۇتقاندەك تولغىنىدۇ، بارلىق يۈزلەر تاتىرىپ كېتىدۇ. **11** قېنى، شىرلارنىڭ ئۇۋىسى؟ ياش شىرلار ئوزۇقلىنىدىغان جاي، شىر، چىشى شىر، شىر ئارسلىنى ھېچكىمدىن قورقماي يۈرگەن جاي قېنى؟ **12** شىر ئۆز ئارسلانلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۈۋلارنى تىتما-تىتما قىلغانىدى، چىشى شىرلىرى ئۈچۈن ئۈۋلارنى بوغقانىدى؛ ئۆڭكۈرلىرىنى ئۈۋ بىلەن، ئۈۋلىرىنى ئولجا بىلەن توشقۇزغانىدى. **13** مانا، مەن ساڭا قارشىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، مەن سېنىڭ جەڭ ھارۋىلىرىڭنى ئىس-تۈتەككە ئايلاندۇرۇپ كۆيدۈرۈۋېتىمەن؛ قىلىچ ياش شىرلىرىڭنى يەۋاتىدۇ، ئۈۋاڭنى يەر يۈزىدىن ئېلىپ تاشلايمەن؛ ئەلچىلىرىڭنىڭ ئاۋازلىرى قايتا ھېچ ئاڭلانمايدۇ.

3 قانلىق شەھەرگە ۋاي! ئۇ يالغانچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق بىلەن تولغان، ئۇ ئۇلجا ئېلىشتىن ھېچ قول ئۈزگەن ئەمەس! **2** ئاھ، قامچىنىڭ قارسىلداشلىرى! چاقلىرىنىڭ داڭاڭشۇاتقان، ئاتلارنىڭ چاپچۇاتقان، پىڭلداپ كېتىۋاتقان جەڭ ھارۋىلىرىنىڭ سادالىرى! **3** قارا، ئاتلىق لەشكەرلەرنىڭ قاڭقىشلىرى، قىلىچلارنىڭ ۋالىلداشلىرى، نەيزىلەرنىڭ پالىلداشلىرى، ئۆلتۈرۈلگەنلەرنىڭ كۆپلۈكى، ئۆلۈكلەر دۆۋە-دۆۋە! جەسەتلەرنىڭ سانى يوقتۇر؛ ئۇلار جەسەتلەرگە پۇتلىشىدۇ. **4** ـ سېھىرلەرنىڭ پىرى ئۇ، ـ ئەللەرنى پاھىشۋازلىقى، جەمەتلەرنى سېھىرلىرى بىلەن سېتىۋېتىدۇ، سەن شېرىنسۈخەن پاھىشىنىڭ ئۈرغىۋن پاھىشىلىكلىرى تۆپەيلىدىن، **5** مانا، مەن ساڭا قارشىلىشىپ چىققانىمەن، ـ ـ دەيدۇ ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، كۆتىگىلىكىڭنىڭ ئېتىكىنى قايرىپ يۈزۈڭگە يېپىپ، سېنى ئاشكارىلايمەن، ئەللەرگە ئۇيات يەرلىرىڭنى، پادىشاھلىقلارغا نومۇسۇڭنى كۆرسىتىمەن. **6** ئۇستۈڭگە نىجاسەتنى تاشلايمەن، سېنى شەرمەندىچىلىكتە قالدۇرىمەن، سېنى رەسۋا قىلىمەن. **7** ۋە شۇنداق بولىدۇكى، سېنى كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەندىن قېچىپ: ـ «ننەۋە ۋەيران قىلىندى! ئۇنىڭ ئۈچۈن كىم ھازا تۇتىدۇ؟» ـ دەيدۇ؛ مەن ساڭا تەسەللى بەرگۈچىلەرنى نەدىن تېپىپ بېرىمەن؟ **8** سەن دەريالارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تۇرغان، ئەتراپىدا سۈلار بولغان، ئىستىھكامى دېڭىز بولغان، سېپىلى دېڭىز بولغان نو-ئامون شەھىرىدىن ئەۋزەلمۇسەن؟ **9** ئېفىئوپىيەمۇ، مىسىرمۇ ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئىدى، ئۇلارنىڭ كۆچىي چەكسىز ئىدى؛ پۇت ھەم لۇيەلىكلەر ئۇنىڭغا يارىدەمچى ئىدى؛ **10** ئۇمۇ ئېلىپ كېتىلىپ، ئەسىرلىككە چۈشكەن؛ بارلىق كوچا بېشىدا بوۋاقلىرى چۈرۈپ تاشلىۋېتىلدى؛ ئۇلار ئۈنىڭ مۆتىۋەرلىرى ئۈچۈن چەك تاشلىدى، ئۇنىڭ بارلىق ئەربابلىرى زەنجىرده باغلانغانىدى. **11** سەنمۇ مەست بولىسەن؛ سەن مۆكۈنۈۋالىسەن؛ سەن دۈشمەندىن ھىمايە ئىزدەپ يۈرىسەن؛ **12** سېنىڭ بارلىق ئىستىھكاملىرىڭ

خۇددى تۈنجى مېۋىگە كىرگەن ئەنجۈر دەرىخىنىڭ ئەنجۈرلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بىرلا سىلكىسە، ئۇلار يېگۈچىنىڭ ئاغزىغا چۈشىدۇ. **13** مانا، خەلقىڭ شەھىرىگىدە قىز-ئاياللاردەك بولۇپ قالدى؛ زېمىنىڭنىڭ قوۋۇقلىرى دۈشمەنلىرىگىگە كەڭ ئېچىلدۇ؛ ئوت تۈمۈر تاقاقلىرىڭنى يەپ كېتىدۇ. **14** ئەمدى مۇھاسىرىگە تەييارلىق قىلىپ سۇ تارتىپ قوي! قورغانلىرىڭنى مۇستەھكەملە! سېغىز توپىدىن لاي ئېتىپ، ھاك لايىنى چەيلەپ قوي! خۇمدانىنى راسلاپ قوي! **15** ئوت سېنى شۇ يەردە يەپ كېتىدۇ؛ قىلىچ سېنى ئۈزۈپ تاشلايدۇ؛ ئۇ سېنى چېكەتكە لىچىنكىسىدەك يەۋاتىدۇ؛ ئەمدى ئۆزۈڭنى چېكەتكە لىچىنكىلىردەك كۆپ قىل، چېكەتكىدەك ئۆزۈڭنى زور كۆپ قىل! **16** سەن سودىگەرلىرىڭنى ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردىن كۆپ قىلدىڭ؛ مانا، چېكەتكە لىچىنكىسى قانات چىقىرىپ، ئۇچۇپ كېتىدۇ! **17** سېنىڭ ئەربابلىرىڭ چېكەتكىلەردەك، سەردارلىرىڭ مىجىر-مىجىر چاچىقىزلاردەك بولىدۇ؛ مانا ئۇلار سوغۇق كۈندە چىتلار ئېچىگە كىرىۋېلىپ ماكان قىلىدۇ؛ قۇياش چىققاندا، ئۇلار قېچىپ كېتىدۇ، بارغان يېرىنى تاپقىلى بولمايدۇ. **18** چوپانلىرىڭ مۇگدەپ قالدى، ئى ئاسۇرىيەنىڭ پادىشاھى؛ سېنىڭ ئاقسۆڭەكلىرىڭ جىم ياتىدۇ؛ خەلقىڭ تاغلار ئۈستىگە تارقىلىپ كەتتى، ھېچكىم ئۇلارنى يىغمايدۇ؛ **19** سېنىڭ يارىڭ داۋاسىز، سېنىڭ زەخمىڭ ئېغىردۇر؛ خەۋىرىڭنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۈستۈڭدىن چاۋاك چالىدۇ؛ چۈنكى توختاۋسىز رەزىللىكىڭ كىمنىڭ بېشىغا كەلمىگەندۇ؟

هاباككۇك

1 هاباككۇك پەيغەمبەر كۆرگەن، ئۇنىڭغا يۈكلەنگەن ۋەھيي: ـ **2** ئاھ پەرۋەردىگار، قاچانغىچە مەن ساڭا ندا قىلىمەن، سەن ئاڭلىمايسەن؟ مەن ساڭا: «زۇلۇم-زوراۋانلىق!» دەپ ناله-پەرياد كۆتۈرىمەن، بىراق سەن قۇتقۇزمايسەن. **3** سەن نېمىشقا ماڭا قەبىھلىكنى كۆرگۈزسەن، نېمىشقا جاپا-زۇلۇمغا قاراپ تۇرىسەن؟ چۈنكى بۇلاڭچىلىق، زۇلۇم-زوراۋانلىق كۆز ئالدىمدىدۇر؛ جەڭگى-جىدەللەر بار، دەۋالار كۆپەيمەكتە. **4** شۇڭا قانۇن پالەچ بولۇپ قالدى، ئادالەت مەيدانغا ھېچ چىقمايدۇ؛ چۈنكى رەزىللەر ھەققانىي ئادەمنى قىستىماقتا؛ شۇڭا ھۆكۈملەر بۇرمىلىنىپ چىقىرىلىدۇ. **5** ئەللەر تارىسدا بولىدىغان بىر ئىشنى كۆرۈپ بېقىڭلار، ئۇيدان قاراڭلار، ھەيرانۇھەس قېلىڭلار! چۈنكى سىلەرنىڭ دەۋرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، بىرسى سىلەرگە بايان قىلغان تەقدىرىمۇ سىلەر ئىشەنمەيتىڭلار. **6** چۈنكى مانا، مەن ھېلىقى مىجەزى ئوسال ھەم ئالدىراقسان ئەل كالدىيىلەرنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەن، ئەسلى ئۆزىگە تەۋە ئەمەس ماكانلارنى ئىگىلەش ئۈچۈن، ئۇلار يەر يۈزىنىڭ كەڭزى جايلىرىنى بېسىپ ماڭىدۇ؛ **7** ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ دېگىنىنى ھېساب قىلىدۇ ھەم ئۆزىنى خالىغانچە يۇقىرى تۇتىدۇ؛ **8** ئۇلارنىڭ ئاتلىرى يىلپىزلاردىن ئىتتىك، كەچتە ئوۋغا چىقىدىغان بۆرىلەردىن ئەشەددىيدۇر، ئاتلىق لەشكەرلەر ئاتلىرىنى مەغرۇرانە چاپچىتىدۇ؛ ئاتلىق لەشكەرلەر يىراقتىن كېلىدۇ، ئۇلار ئوۋغا شۇڭغۇغان بۈركۈتتەك ئۇچۇپ يۈرىدۇ. **9** ئۇلارنىڭ ھەممىسى زۇلۇم-زوراۋانلىققا كېلىدۇ، ئۇلارنىڭ توپ-توپ ئادەملىرى يۈزلىرىنى ئالدىغا بېكىتىپ، ئالغا باسىدۇ، ئەسىرلەرنى قۇمدەك كۆپ يىغىدۇ. **10** ھەرھەق، ئۇ پادىشاھلارنى مازاق قىلىدۇ، ئەمىرلەرنىمۇ نەزىرىگە ئالمايدۇ؛ ئۇ ھەممە ئىستىھكاملارنى مەسخىرە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇ توپا-تۇپراقلارنى دۆۋە-دۆۋە قىلىپ، ئۇلارنى ئىشغال قىلىدۇ. **11** شۇنداق قىلىپ ئۇ شامالدەك غۇيۇلداپ ئۆتىدۇ، ھەددىدىن ئېشىپ گۇناھكار بولىدۇ؛ ئۇنىڭ بۇ كۈچ-قۇدرىتى ئۆزىگە ئىلاھ بولۇپ سانىلىدۇ. **12** سەن ئەزەلدىن بار بولغۇچى ئەمەسمۇ، ئى پەرۋەردىگار خۇدايىم، مېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىم؟ بىز ئۆلمەيمىز، ئى پەرۋەردىگار؛ سەن ئۇنى جازالىكىنى بەجا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بېكىتكەنسەن، سەن، ئى قورام تاش بولغۇچى، ئۇنى [بىزگە] ئىبرەت قىلىپ تۇزىتىشكە بەلگىلىگەنسەن. **13** سېنىڭ كۆزۈڭ شۇنچە غۇبارسىز ئىدىكى، رەزىللىككە قاراپ تۇرمايتتىڭ؛ ئەمدى نېمىشقا سەن مۇنايىقلىق قىلغانلارغا قاراپ تۇرىسەن، رەزىللەر ئۆزىدىن ئادىل بولغان كىشىنى يۇتۇۋالغىنىدا، نېمىشقا سۈكۈت قىلىسەن؟ **14** سەن ئادەملەرنى خۇددى دېڭىزدىكى بېلىقلاردەك، خۇددى ئۆزلىرى ئۈستىدە ھېچ يېتەكلىگۈچىسى يوق ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلارغا ئوخشاش قىلىسەن؛ **15** شۇ [كالدىي كىشى] ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى چاڭگىكىغا ئىلىندۇرىدۇ، ئۇلارنى ئۆز تورى بىلەن ئۆتۈۋالىدۇ، ئۇلارنى يىغما تورىغا يىغىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلىنىدۇ، **16** ۋە تورىغا قۇربانلىق سۇنىدۇ، يىغما تورىغا ئىسرىق سالىدۇ، چۈنكى شۇلار ئارقىلىق ئۇنىڭ ئىسىۋىسى مول، نېمەتلىرى لەززەتلىك بولىدى. **17** ئەمدى ئۇ شۇ تەرىقىدە تورىنى توختاۋسىز بوشىتىۋەرسە، شۇ تەرىقىدە ئەللەرنى ھېچ رەھىم قىلماي قىرىۋەرسە بولامدۇ؟

2 «ئەمدى مەن ئۆز كۆزىتىمدە تۇرۇۋېرىمەن، ئۆزۈمنى مۇنار ئۈستىدە دەس تىكلەيمەن، ئۇنىڭ ماڭا نېمە دەيدىغانلىقىنى، شۇنىڭدەك ئۆزۈم بۇ داد-پەريادىم توغرىلۇقىدا قانداق تېگىشلىك جاۋاب تېپىشىم كېرەكلىكىنى بىلىشنى كۈتۈپ تۇرىمەن». **2** ھەم پەرۋەردىگار جاۋابەن ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئوقۇغانلار يۈگۈرسۇن ئۈچۈن، بۇ كۆرۈنگەن ئالامەتنى يېزىۋال؛ ئۇنى تاختايلار ئۈستىگە ئېنىق ئىزىۋېچ قىل؛ **3** چۈنكى بۇ كۆرۈنگەن ئالامەت كەلگۈسىدىكى بېكىتىلگەن بىر ۋاقىت ئۈچۈن، ئۇ ئادەملەرگە ئاخىرەتنى تەلپۈندۈرىدۇ، ئۇ يالغان گەپ قىلمايدۇ؛ ئۆزۈنغىچە كەلمەي قالسىمۇ، ئۇنى كۈتكىن؛ چۈنكى ئۇ چەزمەن يېتىپ كېلىدۇ، ھېچ كېچىكمەيدۇ. **4** قارا، تەكەبىۋىرلىشىپ كەتكۈچىنى! ئۇنىڭ قەلبى ئۆز ئىچىدە ئۆز ئەمەس، بىراق ھەققانىي ئادەم ئۆز ئېتىقاد-سادىقلىقى بىلەن ھايات ياشايدۇ. **5** بەرھەق، شاراب ئۆنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ ـ ئۇ تەكەبىۋىر ئادەم، ئۆيدە تىنىم تاپمايدۇ، ھەۋىسنى تەھتىسارادەك يوغان قىلىدۇ، ئۇ تولۇمدەك ھىچقاچان قانىمايدۇ؛ ئۇزىگە بارلىق ئەللەرنى يىغىدۇ، ھەممە خەلقنى ئۆزىگە قارىتىۋالىدۇ. (Sheol h7585) **6** بۇلارنىڭ ھەممىسى كېيىن ئۇ توغرىلۇق تەمسىلنى سۆزلەپ، كىنايىلىك بىر تېپىشماقنى تىلغا ئالىدۇ: ـ «ئۆزىنىڭ ئەمەسنى مېنىڭ دەپ قوشۇۋالغۇچىغا ۋاي! ([بۇنداق ئىشلار] قاچانغىچە بولىدۇ؟!) گۆرۈگە قويغان نەرسىلەر بىلەن ئۆزىنى چىڭدىغۇچىغا ۋاي!» **7** سەندىن جازانە-قەرز ئالغۇچىلار بىراقلا قوزغالمامدۇ؟ سېنى تىترەتكۈچىلەر بىراقلا ئويغانمامدۇ؟ ئاندىن سەن ئۇلارغا ئولجا بولىمامسەن؟ **8** سەن نۇرغۇن ئەللەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ھەم كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئۆرۈلۈۋاتقان ھەممىلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىقىڭ تۈپەيلىدىن، ساقلىنىپ قالغان ئەللەر سېنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدۇ. **9** ھالاكەت چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن، ئۇۋاڭنى يۇقىرىغا سالاي دەپ، نەپسى يوغىناپ ئۆز جەمەتىگە ھارام مەنپەئەت يىغقۇچىغا ۋاي! **10** نۇرغۇن خەلقلەرنى ئۆمىرىن قىلىپ، ئۆز جەمەتىگە ئاھانەت كەلتۈردۈڭ، ئۆز جېنىڭغا قارشى گۇناھ سادىر قىلدىڭ. **11** چۈنكى تامدىن تاش ندا قىلىدۇ، ياغاچلاردىن لىم جاۋاب بېرىدۇ: ـ **12** يۇرتنى قان بىلەن، شەھەرنى قەبىھلىك بىلەن قۇرغۇچىغا ۋاي!» **13** مانا، خەلقلەرنىڭ جان تىكىپ تاپقان مېھنەتىنىڭ پەقەت ئوتقا يېقىلغۇ قىلىنغانلىقى، ئەل-يۇرتلارنىڭ ئۆزلىرىنى بېھۇدە ھالسىراتقانلىقى، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئەمەسمۇ؟ **14** چۈنكى خۇددى سۇلار دېڭىزنى قاپلىغاندەك، يۇتۇن يەر يۈزى پەرۋەردىگارنى بلىپ-تونۇش بىلەن قاپلىنىدۇ. **15** ئۆز يېقىنىڭغا ھاراقنى ئىچكۈزگۈچىگە ـ ـ ئۇنىڭ ئۆيات يېرىگە قارشىڭ ئۈچۈن، ئۆلۈمۈڭدىن قۇيۇپ، ئۇنى مەست قىلغۇچى ساڭا ۋاي! **16** شان-شەرەپنىڭ ئورنىدا شەرمەندىچىلىككە تولىسەن؛ ئۆزۈڭمۇ ئىچ، خەتىنلىكىڭ ئايان بولسۇن! پەرۋەردىگارنىڭ ئوڭ قولىدىكى قەدەھ سەن تەرەپكە بۇرۇلىدۇ، شان-شەرىپىڭنىڭ ئۈستىنى رەسۋايىيەسلىك باسىدۇ. **17** لۇبانغا قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق، شۇندىقلا ھايۋانلارنى قورقۇتۇپ ئۆلارغا يەتكۈزگەن ۋەيرانچىلىقمۇ، كىشىلەرنىڭ قانلىرى، زېمىن، شەھەر ھەم ئۇنىڭدا ئۆرۈلۈۋاتقان ھەممىلەنگە قىلغان زۇلۇم-زوراۋانلىق تۈپەيلىدىن، بۇلار سېنىڭ مىجىقىڭنى چىقىرىدۇ. **18** ئويما مەبۇدنىڭ نېمە پايدىسى، ئۇنى ئۇنىڭ ياسىغۇچىسى ئويۇپ چىققان تۇرسا؟ قۇيما مەبۇدنىڭمۇ ۋە ئۇنىڭغا تەۋە ساختا تەلىم بەرگۈچىنىڭ نېمە پايدىسى ـ ـ چۈنكى ئۇنى ياسىغۇچى ئۆز ياسىغىنىغا تايىندۇ، دېمەك، زۇۋانسىز «يوق بولغان نەرسىلەر»نى ياسايدۇ؟ **19** ياغاچقا «ئويغان!» دېگەن ئادەمگە، زۇۋانسىز تاشقا «ئۆرە!» دېگەنگە ۋاي! ئۇ ۋەز ئېيتامدۇ؟ مانا، ئۇ ئالتۇن-كۈمۈش بىلەن ھەللەندى، ئۇنىڭ ئىچىدە ھېچ نەپەس يوقتۇر. **20** بىراق پەرۋەردىگار ئۆز مۇقەددەس ئىبادەتخانىسىدىدۇر! پۈتكۈل يەر يۈزى ئۇنىڭ ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن!

3 هاباككۇك پەيغەمبەرنىڭ دۇئاسى، «شىگگائون» ئاھاڭىدا: ـ **2** «پەرۋەردىگار، مەن خەۋىرىڭنى ئاڭلىدىم، ئەيمىنىپ قورقتۇم. ئى پەرۋەردىگار، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى قايتىدىن جانلاندۇرغايسەن، يىللار ئارىسىدا ئىشىڭنى

تونۇتقايسەن؛ دەرغەزەپتە بولغىنىڭدا رەھىمدىللىقنى ئېسىڭگە كەلتۈرگەيسەن!
3 تەكۈزى تېماندىن، پاك-مۇقەددەس بولغۇچى پاران تېغىدىن كەلدى؛ سېلاھ!
ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئاسمانلارنى قاپلىدى، يەر يۈزى ئۇنىڭ مەدھىيىلىرى بىلەن
تولدى؛ 4 ئۇنىڭ پارقىراقلىقى تاڭ نۇرىدەك بولدى، قولىدىن چاقماق چاققاندەك
ئىككى نۇر چىقتى؛ شۇ يەردە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتى يوشۇرۇنۇپ تۇرىدۇ. 5 ئۇنىڭ
ئالدىدىن ۋابا، پۈتلىرىدىن چوغدەك يالقۇن چىقماقتا ئىدى؛ 6 ئۇ تۇرۇپ يەر يۈزىنى
مۆچەرلىدى؛ ئۇ قارىۋىدى، ئەللەرنى دەككە-دۇككىگە سالدى؛ «مەڭگۈ تاغلار»
پارە-پارە قىلىندى، «ئەبەدىي دۆڭ-ئېگىزلىكلەر» ئېگىلدۈرۈلدى، ئۇنىڭ يوللىرى
بولسا ئەبەدىيدۇر. 7 مەن كۇشان قەبىلىسىنىڭ چېدىرلىرىنىڭ پارا كەندىچىلىكتە
بولغانلىقىنى، مىدىيان زېمىنىدىكى پەردىلەرنى تىترەك باسقانلىقىنى كۆردۈم.
8 پەرۋەردىگار دەريالارغا ئاچچىقلاندىمىكەن؟ سېنىڭ غەزىپىڭ دەريالارغا
قارىتىلدىمىكەن؟ قەھرىڭ دېڭىزغا قارىتىلدىمىكەن؟ ئاتلىرىڭغا، نىجات-قۇتقۇزۇشنى
ئېپىكىلدىغان جەڭ ھارۋىلىرىڭغا مىنىپ كەلگەنغۇسەن! 9 سېنىڭ ئوقيايىڭ ئايان
قىلىندى، سۈزۈلۈڭ بويىچە، [ئىسرائىل] قەبىلىلىرىگە ئېچىكەن قەسەملىرىڭ ئوچۇن
ئايان قىلىندى! سېلاھ! سەن يەر يۈزىنى دەريا-كەلىكۈنلەر بىلەن ئايرىۋەتتىڭ.
10 تاغلار سېنى كۆرۈپ، ئازابلىنىپ تولغىنىپ كەتتى؛ دولقۇنلاپ ئاققان
سۇلار كەلىكۈندەك ئۇتۇپ كەتتى؛ چوڭقۇر دېڭىز ئاۋازىنى قويۇۋېتىپ،
قوللىرىنى يۇقىرىغا تۇرلەتتى. 11 ئېتىلغان ئوقلىرىڭنىڭ پارقىراق نۇرىنى كۆرۈپ،
پاللىدىغان نەيزەڭنىڭ يورۇقلۇقىنى كۆرۈپ، قۇياش ھەم ئاي ئۆز تۇرالغۇسىدا
جىم تۇردى. 12 سەن ئاچچىقىڭدا يەر يۈزىدىن ئۇتۇپ يۈرۈش قىلدىڭ؛
ئەللەرنى غەزىپىڭدە زىرائەتنى سوققاندەك سوقتۇڭ؛ 13 ئۆز خەلقىڭنىڭ نىجات-
قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن، سەن ئۆز مەسىھىڭ بىلەن بىللە نىجات-قۇتقۇزۇش ئۈچۈن
چىقتىڭ؛ ئۆلۈنى بوينىغىچە ئېچىپ تاشلاپ، رەزىلنىڭ جەمەتىنىڭ بېشىنى
ئۇرۇپ-يانچىپ، ئۇنىڭدىن ئايرىۋەتتىڭ؛ سېلاھ! 14 سەن ئۇنىڭ نەيزىلىرى
بىلەن سەردارلىرىنىڭ بېشىغا سانجىدىڭ؛ ئۇلار دەھشەتلىك قارا قۇيۇندەك مېنى
تارقىتىۋېتىشكە چىقتى، ئۇلارنىڭ خۇشاللىقى ئاجىز مۆمىنلەرنى يوشۇرۇن جايدا
يالماپ يۇتۇشتىن ئىبارەتتۇر! 15 سەن ئاتلىرىڭ بىلەن دېڭىزدىن، يەنى دۆۋە-
دۆۋە قىلىنغان ئۆلۈغ سۇلاردىن ئۇتۇپ ماڭدىڭ! 16 مەن بۇلارنى ئاڭلىدىم،
ئىچى-باغرىمنى تىترەك باستى؛ ئاۋازنى ئاڭلاپ كالپۇكلىرىم دىر-دىر قىلدى،
ئۈستىخانلىرىم چىرىپ كەتكەندەك بولدى، پۇتلىرىمنى تىترەك باستى؛ چۈنكى مەن
كۈلپەتلىك كۈندە، يەنى ئۆز خەلقىمگە تاجاۋۇز قىلغۇچى بېسىپ كىرگەن
كۈندىمۇ، سەۋر-خاتىرجەملىكتە ئۇرۇشۇم كېرەك. 17 چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى
چېچەكلىمىسىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە بولمىسىمۇ، زەيتۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر
يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي
پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، 18 مەن ھامان
پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىمنى بەرگۈچى خۇدايىمدىن شادلىققا
چۆمۈلىمەن، 19 پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىمدۇر؛ ئۇ مېنىڭ
پۇتلىرىمنى كېيىكنىڭكىدەك قىلىدۇ، مېنى يۇقىرى جايلىرىمدا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ
كۈي نەغمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانیا

1 ئامونىڭ ئوغلى يوسيا يەھۇداغا پادشاھ بولغان ۋاقىتلاردا، ھەزەكىيانىڭ
چەۋرىسى، ئامارىيانىڭ ئەۋرىسى، گەدالىيانىڭ نەۋرىسى، كۇشىنىڭ ئوغلى
زەفانىياغا يەتكەن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى: ـ **2** مەن يەر يۈزىدىن ھەممىنى
قۇرۇتۇۋېتىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ **3** ـ ئىنسان ھەم ھايۋانىنى قۇرۇتۇۋېتىمەن،
ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار ھەم دېڭىزدىكى بېلىقلارنى، بارلىق پۈتلىكاشاكلارنى
رەزىل ئادەملەر بىلەن تەڭ قۇرۇتۇۋېتىمەن، ئىنسانىيەتنى يەر يۈزىدىن ئۈزۈپ
تاشلايمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **4** ـ شۇنىڭ بىلەن مەن يەھۇدا ئۈستىگە، بارلىق
يېرۇسالېمدىكىلەر ئۈستىگە قولۇمنى سوزىمەن؛ مۇشۇ يەردە «باۋال»نىڭ قالدۇقىنى،
«قېمار»لارنىڭ نامىنى كاھىنلار بىلەن بىللە ئۈزۈپ تاشلايمەن؛ **5** شۇنداقلا
تۇگۇندە تۇرۇپ ئاسماندىكى جىسىملارغا باش ئۇرىدىغانلارنى، پەرۋەردىگارغا باش
ئۇرۇپ، شۇنداقلا ئۇنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلىپ تۇرۇپ، «مالكام»نىڭ نامى
بىلەنمۇ قەسەم قىلىدىغانلارنى، **6** پەرۋەردىگاردىن تەڭگەنلەرنى، پەرۋەردىگارنى
ئىزدىمەيدىغان ياكى ئۇنىڭدىن يول سوريمىغانلارنىمۇ ئۈزۈپ تاشلايمەن. **7** رەب
پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرى ئالدىدا سۈكۈت قىلىڭلار؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ
كۈنى يېقىندۇر؛ چۈنكى پەرۋەردىگار قۇربانلىقنى تەييارلىدى، ئۇ مېھمانلارنى
«تاھارەت قىلدۇرۇپ» ھالال قىلدى؛ **8** پەرۋەردىگارنىڭ قۇربانلىقىنىڭ
كۈنىدە شۇنداق بولىدۇكى، مەن ئەمىرلەرنى، پادىشاھلارنىڭ ئوغۇللىرىنى ۋە يات
ئەللەرنىڭ كىيىملىرىنى كىيىۋالغانلارنىڭ ھەممىسىنى جازالايمەن؛ **9** شۇ كۈنى
مەن بوسۇغىدىن دەسسەمەي تاتلايدىغانلارنى، يەنى زۇلۇم-زوراۋانلىق ھەم
ئالداپچىلىققا تايىنىپ، خوجايىنلىرىنىڭ ئۆيلىرىنى تولدۇرىدىغانلارنى جازالايمەن.
10 شۇ كۈنىدە، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، «بېلىق دەرۋازىسى»دىن «ۋايداد»،
«ئىككىنچى مەھەللە»دىن ھۇركىرەشلەر، دۆڭ-ئېگىزلىكلەردىن غايەت زور
«گۈم-گۈم» قىلىپ ۋەيران قىلىنغان ئاۋازلار ئاڭلىنىدۇ. **11** «ھۇركىرەكلەر،
ئى «ئۆيمانلىق مەھەللىسى»دىكىلەر؛ چۈنكى «سودىگەر خەلق»نىڭ ھەممىسى
قىلچىلاندى، كۈمۈش بىلەن چىكىڭالغانلار قىرىلدى!» **12** ـ ۋە شۇ چاغدا
شۇنداق بولىدۇكى، مەن يېرۇسالېمنى چىراغلار بىلەن ئاختۇرىمەن، ئارزا كۆلىرى
ئۈستىدە تىنغان شارابتەك تۇرغان ئەندىشىسىز ئادەملەرنى، يەنى كۆڭلىدە:
«پەرۋەردىگار ھېچ ياخشىلىقنى قىلمايدۇ، يامانلىقنىمۇ قىلمايدۇ» دېگەنلەرنى
جازالايمەن. **13** ئەمدى بايلىقلىرى ئوجا، ئۆيلىرى بەربات بولىدۇ؛ ئۇلار ئۆيلەرنى
سالغىنى بىلەن، ئۇلاردا ئۇرمايدۇ؛ ئۈزۈمزارلارنى بەرپا قىلغىنى بىلەن، ئۇلارنىڭ
شارابىنى ئىچمەيدۇ. **14** پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ كۈنى يېقىندۇر؛ بەرھەق
يېقىندۇر، ئىنتايىن تېز يېتىپ كېلىدۇ؛ ئاڭلا، پەرۋەردىگارنىڭ كۈنىنىڭ ساداسى!
يېتىپ كەلگەندە پالۋانمۇ ئەلەملىك ۋارقىرايدۇ. **15** شۇ كۈنى قەھر ئېلىپ
كېلىدىغان بىر كۈن، كۈلپەتلىك ھەم دەرد-ئەلەملىك بىر كۈن، ۋەيرانچىلىق ھەم
بەرباتلىق چۈشىدىغان بىر كۈن، زۇلمەتلىك ھەم سۈرلۈك بىر كۈن، بۇلۇتلار ھەم
قاپ-قاراڭغۇلۇق بىلەن قاپلانغان بىر كۈن، **16** ئىستىھكاملاشقان شەھەرلەرگە،
سېپىلنىڭ ئېگىز پوتەيلىرىگە ھۇجۇم قىلىدىغان، كاناي چېلىندىغان، ئاگاھ
سىگنالى كۆتۈرۈلىدىغان بىر كۈن بولىدۇ. **17** مەن ئادەملەر ئۈستىگە كۈلپەتلەرنى
چۈشۈرىمەن، ـ ئۇلار قارىغۇلاردەك يۈرىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار پەرۋەردىگارغا
قارشى گۇناھ قىلدى؛ ئۇلارنىڭ قانلىرى توپا-چاڭدەك، ئۇلارنىڭ ئۆچەي-
قېرىنلىرى پوقتەك تۆكۈلىدۇ؛ **18** پەرۋەردىگارنىڭ قەھرى چۈشكەن كۈنىدە
ئالتۇن-كۈمۈشلىرى ئۇلارنى قۇتقۇزالمايدۇ؛ بەلكى پۈتكۈل جاھان ئۆنىڭ غەزەپ
ئوتى تەرىپىدىن يەۋېتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بارلىق يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ئۈستىگە مۇتلەق
بىر ھالاكەت، دەھشەتلىك بىر ھالاكەت چۈشۈرىدۇ.

2 يىغىلىڭلار، ئۆزۈڭلارنى يىغىڭلار، ئى نومۇسسىز «يات ئەل»، **2** يارلىق
چىقىۋىچە، كۈن توپاندەك تېز ئۆتۈپ كەتكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ ئاچچىق غەزىپى
ئۈستۈڭلارغا چۈشكۈچە، پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدىغان كۈن
ئۈستۈڭلارغا چۈشكۈچە، **3** پەرۋەردىگارنى ئىزدەڭلار، ئى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنى
ئادا قىلغان زېمىندىكى كەمتەرلەر؛ ھەققانىيلىقنى ئىزدەڭلار، كەمتەرلىكنى
ئىزدەڭلار، ئېھتىمال سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ غەزىپى بولغان كۈنىدە پاناھ
تاپقىن بولىسىلەر. **4** چۈنكى گازا تاشلانغان بولىدۇ، ئاشكېلون ۋەيرانە بولىدۇ؛
ئۇلار ئاشدودتىكىلەرنى چۈش بولمايلا ھەيدەۋېتىدۇ؛ ئەكرون يۇلۇپ تاشلىنىدۇ.
5 دېڭىز بويىدىكىلەر، يەنى قېرەت ئېلىدىكىلەرگە ۋاي! پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى
ساڭا قارشىدۇر، ئى قاناتان، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنى! ئاھالىڭ قالمىغۇچە مەن
سېنى ھالاك قىلىمەن. **6** دېڭىز بويى پادىچىلار ئۇچۇن چىمەنزار، قوي
پادىلىرى ئۈچۈن قوتانلار بولىدۇ؛ **7** دېڭىز بويى يەھۇدا جەمەتىنىڭ قالدىسى
ئىگىدارچىلىقىدا بولىدۇ، ئاشۇ يەردە ئۇلار ئوزۇقلىنىدۇ، ئاشكېلوننىڭ ئۆيلىرىدە
ئۇلار كەچ كىرگەندە ياتىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇداسى ئۇلارنىڭ يېنىغا
بېرىپ ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، ئۇلارنى ئاسارەتتىن ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ.
8 مەن موئابنىڭ دەشنىمىنى، ئامونىيلارنىڭ ھاقارەتلىرىنى ئاڭلىدىم؛ ئۇلار شۇنداق
قىلىپ مېنىڭ خەلقىمنى مازاق قىلىپ، ئۇلارنىڭ چېگىرالىرىنى پايمال قىلىپ
ماختىنىپ كەتتى. **9** شۇڭا مەن ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، ـ دەيدۇ
ساماۋىي قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئىسرائىلنىڭ خۇداسى،
موئاب جەزمەن خۇددى سودومدەك، ئامونىيلار خۇددى گومورراەدەك بولىدۇ
ـ يەنى چاققاقلار ۋە شورلۇقلار قاپلانغان جاي، دائىم بىر چۈل-جەزىرە بولىدۇ؛
ھەم خەلقىمنىڭ قالدىسى ئۇلاردىن ئوجا ئالىدۇ، قوۋمىمنىڭ قالغانلىرى بۇلارغا
ئىگە بولىدۇ. **10** ئۇلارنىڭ تەكەببۇرلۇقىدىن بۇ ئىش بېشىغا كېلىدۇ، چۈنكى
ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ خەلقىنى مازاق
قىلىپ ماختىنىپ كەتتى. **11** پەرۋەردىگار ئۇلارغا دەھشەتلىك بولىدۇ؛ چۈنكى
ئۇ يەر يۈزىدىكى بۇتلارنىڭ ھەممىسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەللەر،
بارلىق چەت ئاراللىكىلەر ھەربىرى ئۆز جايىدا ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدۇ. **12** ئى
ئېفىئوپىيىلەر، سىلەرمۇ مېنىڭ قىلىچىم بىلەن ئولتۇرۇلىسىلەر. **13** ئۇ قولىنى سوزۇپ
شىمالغا تەگكۈزۈپ، تاسۇريەنى ھالاك قىلىدۇ، ننەۋە شەھىرىنى ۋەيرانە، چۈل-
بایاۋاندەك قەھەتچىلىك جاي قىلىدۇ. **14** ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا چارۋا پادىلىرى،
شۇنداقلا ھايۋانلارنىڭ ھەرخىللىرى ياتىدۇ؛ چۈل ھۇۋقۇشى، چىرقىرىغۇچى
ھۇۋقۇشلار ئۇنىڭ تۈرۈرۇك باشلىرىدا قوندۇ؛ دېرىزىلىردىن سىلىراشلار ئاڭلىنىدۇ؛
بوسۇغىلىردا ۋەيرانلىق تۇرىدۇ؛ چۈنكى ئۇ بۇنىڭ كېدىر ياغاچ نەقىشلىرىنى
ئوچۇقچىلىقتا قالدۇرىدۇ؛ **15** مانا بۇ ئەندىشىسىز ياشاپ كەلگۈچى شاد-خۇرام
شەھەر، كۆڭلىدە: «مەنلا باردۇرمەن، مەندىن باشقا بىرى يوقتۇر» دېگەن
شەھەر ـ ئۇ شۇنچىلىك بىر ۋەيرانە، ھايۋانلارنىڭ بىر قونالغۇسى بولۇپ قالدىغۇ!
ئۇنىڭدىن ئۆتۈۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى ئۆشمىرتىدۇ، قولىنى سىلكىيدۇ.

3 ئاسىيلىق قىلغۇچى، بۇلغانغان، جەبىر-زۇلۇم يەتكۈزگۈچى شەھەرگە ۋاي!
2 ئۇ ئاۋازنى ئاڭلىمىدى، تەربىيىنى قوبۇل قىلمىدى؛ پەرۋەردىگارغا تايانمىدى،
خۇداسىغا يېقىنلاشمىدى. **3** ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەمىرلىرىنىڭ ھەممىسى
ھۇركىرەيدىغان شىرلار، ئۇنىڭ سوراقچىلىرى بولسا كەچلىكى ئوۋلايدىغان،
ئەتىگىنى غاجىلىغۇدەك ھېچنەرسە قالدۇرمايدىغان بۆرىلەردۇر؛ **4** ئۇنىڭ

پەيغەمبەرلىرى ۋەزنىسىز، ئاسىي كىشىلەر، ئۇنىڭ كاھىنلىرى مۇقەددەس ئىبادەتخانىنى بۇلغايدىغانلار، تەۋرات-قانۇنغا بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغانلار. **5** ھەققانىي پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىدىدۇر، ئۇ ھېچ ھەققانىيەتسىزلىك قىلمايدۇ؛ ھەر ئەتىگەندە ئادىل ھۆكۈمىنى ئايان قىلىدۇ، ھۆكۈمدە كەچىلىك يوقتۇر، بىراق نامەرد ئادەم ھېچ نومۇسنى بىلمەيدۇ. **6** ـ مەن ئەللەرنى ئۈزۈپ تاشلىۋەتكەنمەن، ئۇلارنىڭ ئىستىھكام پوتەيلىرى ۋەيراندۇر؛ كوچىلىرىنى ھېچبىر ئادەم ئۆتمىگۈدەك قىلىپ خارابە قىلغانمەن؛ شەھەرلىرى ئادەمزاتسىز، ھېچ تۇرغۇچىسى يوق قىلىنىپ ھالاك بولغان. **7** مەن: «پەقەت مەندىن قورقۇڭلار، تەربىيىنى قوبۇل قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇنداق بولغاندا ئۇنىڭغا ھەممە بېكىتكەنلىرىم چۈشۈرۈلمەي، ماكانى ھېچ خانىۋەيران بولماس. بىراق ئۇلار بالدۇرلا ئورنىدىن تۇرۇپ، ھەممە ئىشلىرىنى ھارام قىلىۋەتتى. **8** شۇڭا مېنى كۈتۈڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن گۈۋاھلىق بېرىشكە ئورنۇمدىن قوزغالغان كۈنگىچە ـ چۈنكى مېنىڭ قارارىم ـ ئەللەرنى يىغىش، پادىشاھلىقلارنى جەم قىلىشتىن ئىبارەتكى، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قەھرىمنى، ھەممە دەھشەتلىك ئاچچىقىمنى يېشىغا تۆكۈش ئۈچۈندۇر. چۈنكى يەر يۈزىنىڭ ھەممىسى ئاچچىق غەزىپىمنىڭ ئوتى بىلەن كۆيدۈرۈۋېتىلىدۇ. **9** چۈنكى شۇ تاپتا بارلىق ئەللەرنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىپ چاقىرىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بىر جان بىر تەن بولۇشى ئۈچۈن، مەن ئۇلارنىڭ تىلىنى ساپ بىر تىلغا ئايلاندۇرىمەن، **10** چۈنكى ئېفىئوپىيە دەريالىرىنىڭ نېرىسىدىن مېنىڭ دۇئا-تىلاۋەتچىلىرىم، يەنى مەن تارقاتقانلارنىڭ قىزى، ماڭا سۈنۈلغان ھەدىيەنى ئېپكېلىدۇ. **11** شۇ كۈنى سەن ماڭا ئاسىيلىق قىلغان بارلىق قىلمىشلىرىڭ تۈپەيلىدىن ئىزا تارتىپ قالمايسەن؛ چۈنكى شۇ تاپتا مەن تەكەبىۋرلۇقۇڭدىن خۇشاللىنىپ كەتكەنلەرنى ئاراڭدىن ئېلىپ تاشلايمەن، شۇنىڭ بىلەن سەن مۇقەددەس تېغىم تۈپەيلىدىن ھالىڭنى ئىككىنچى چولۇڭ قىلمايسەن؛ **12** ۋە مەن ئاراڭدا كەمتەر ھەم مىسكىن بىر خەلقنى قالدۇرىمەن، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا تايىنىدۇ. **13** ئىسرائىلنىڭ قالدىسى نە قەبىھلىك قىلمايدۇ، نە يالغان سۆزلىمەيدۇ، نە ئۇلارنىڭ ئاغزىدىن ئالدامچى تىل تېپىلمايدۇ؛ ئۇلار بەلكى ئوزۇقلىنىپ، ياتىدۇ، ھېچكىم ئۇلارنى قورقۇتمايدۇ. **14** يىراپ-ياشنا، ئى زىئون قىزى! تەنتەنە قىلىپ ۋارقىرا، ئى ئىسرائىل! پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن خۇشال بولۇپ شادلان، ئى يېرۇسالېمنىڭ قىزى! **15** پەرۋەردىگار سېنى جازالايدىغان ھۆكۈملەرنى ئېلىپ تاشلىدى، دۈشمىنىڭنى قايتۇرۇۋەتتى؛ ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى پەرۋەردىگار ئاراڭدىدۇر؛ يامانلىقنى ئىككىنچى كۆرمەيسەن. **16** شۇ كۈنى يېرۇسالېمغا ئېيتىلىدۇكى، «قورقما، ئى زىئون! قوللىرىڭ بوشاپ، ساڭگىلاپ كەتمىسۇن! **17** پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئاراڭدا، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۆز مېھىر-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشنايدۇ. **18** جەمئىيەت سورۇنلىرىدىكى نومۇسسىز ئىبادەت تۈپەيلىدىن ئاراڭلاردىن ئازابلانغانلارنى يىغمەن؛ بۇلارنىڭ شەرمەندىلىكلىرى ئۇلارغا ئېغىر كېلەتتى. **19** مانا، مەن شۇ تاپتا سېنى خارلىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىر تەرەپ قىلىمەن، ئاقساق بولغان قىزنى قۇتقۇزىمەن تالاغا ھەيدىۋېتىلگەن قىزنى يىغمەن؛ دەل ئۇلار خورلانغان بارلىق زېمىنلاردا ئۇلارنى [ئۆزۈمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى، شۆھرەت بولغۇچى قىلىپ تىكلەيمەن. **20** مەن شۇ تاپتا، يەنى سىلەرنى يىغقان ۋاقىتتا، سىلەرنى [ئۆيگە] ئېپكېلىمەن؛ چۈنكى مەن كۆز ئالدىڭلاردا سىلەرنى ئاسارەتتىن ئازادىلىققا چىقارغىنىمدا، سىلەرنى يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئارىسىدا شۆھرەتلىك، [ئۆزەمگە] مەدھىيە كەلتۈرگۈچى قىلىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار.

ھاگاي

1 داریۋس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبابىلگە ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **2** ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ بۇ خەلق: «ۋاقتى كەلمىدى، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى قۇرۇش ۋاقتى تېخى كەلمىدى» ـ دەيدۇ. **3** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **4** بۇ ئۆي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سىلەر تاختايدىن بېزەلگەن ئۆيلىرىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقىتمۇ؟ **5** مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۆستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! **6** تېرىغىنىڭلار كۆپ، يىغۋالدىغىنىڭلار ئاز؛ يەپىسىلەر، بىراق توينايسىلەر؛ ئىچىسىلەر، بىراق قانمايسىلەر؛ كىيىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىللىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى تۆشۈك ھەميانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. **7** ـ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ قىلىۋاتقىنىڭلار ئۆستىدە كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! **8** تاغقا چىقىپ، ياغاچنى ئېلىپ كېلىڭلار، ئۆينى قۇرۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار مەن ئۆنىڭدىن خۇرسەن بولىمەن، شان-شەرەپكە ئېرىشىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **9** ـ سىلەر كۆپنى كۈتتۈڭلار، مانا، ئېرىشكىنىڭلار ئاز بولدى؛ ئۆنى ئۆيگە ئېيكەلگىنىڭلاردا، مەن ئۆنى پۈۋلەپ يوقاتتىم؛ بۇ نېمە ئۈچۈن؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ ـ چۈنكى مېنىڭ ئۆيۈمنىڭ خارابە بولغىنىغا قارىماي، ئۆز ئۆيۈڭلارنى [سېلىشقا] يۈگۈرۈشۈپ يۈرۈۋاتىسىلەر. **10** شۇڭا ئۆستۈڭلاردا ئاسمانلار شەبنەمنى بەرمەيدۇ، زېمىنمۇ ھوسۇلىنى بەرمەيدۇ؛ **11** مەن زېمىنغا، تاغقا، زىرائەتلەرگە، يېڭى شارابلارغا، زەيتۇن مېيىغا، تۈپراقنىڭ ئۈندۈرمىلىرىگە، ئىنسانلارغا، مال-ۋارانلارغا ۋە قولىلاردىكى بارلىق ئەجرىلەرگە قۇرغاقچىلىقنى چاقىردىم. **12** شۇنىڭ بىلەن شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇبابىلەل ھەم يەھوزاداكنىڭ ئوغلى باش كاھىن يەشۇئا ۋە خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئاۋازىغا، شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ھاگاي پەيغەمبەرنى ئەۋەتىشى بىلەن، ئۆزىنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى؛ خەلق پەرۋەردىگار ئالدىدا قورقتى. **13** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ ئەلچىسى ھاگاي پەرۋەردىگارنىڭ خەۋىرنى خەلققە يەتكۈزۈپ: ـ «مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن» ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ دېدى. **14** ۋە پەرۋەردىگار شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبابىلنىڭ روھىنى، شۇنداقلا يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئانىڭ روھىنى ھەم خەلق قالدىسىنىڭ ھەربىرىنىڭ روھىنى قوزغىدى؛ ئۇلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ ئۆيىگە كېلىپ ئىشلىدى. **15** بۇ داریۋس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، ئالتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ئىدى.

2 يەتتىنچى ئاينىڭ يىگىرمە بىرىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېگەندە: **2** ـ «شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى، يەھۇدانىڭ ۋالىيسى زەرۇبابىلگە، يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئاغا ھەمدە خەلقنىڭ قالدىسىغا سۆز قىلىپ ئېيتقىنىڭلار: ـ **3** «ئاراڭلاردىن ئەينى چاغدىكى شان-شەرەپنى بولغان بۇ ئۆينى كۆرگەنلەردىن كىم بار؟ سىلەر ھازىر ئۆنىڭغا قانداق قارايسىلەر؟ نەزىرىڭلاردا ئۇ ھېچنېمىگە ئەرزىمەيدۇ، شۇنداقۇ؟» ـ دەپ سورىغىن. **4** ـ بىراق ھازىر، ئې زەرۇبابىلەل، جاسارەتلىك بول، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ يەھوزاداكنىڭ ئوغلى، باش كاھىن يەشۇئا، جاسارەتلىك بول؛ زېمىندىكى بارلىق خەلق، جاسارەتلىك بولۇپ ئىشلەڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. ـ چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللىدۇرمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **5** ـ مىسىردىن چىققان ۋاقتىڭلاردا سىلەرگە ئەھدە قىلغان سۆزۈم ۋە مېنىڭ روھىم ئاراڭلاردا تۇرۇپ كەلدى؛ ھەرگىز قورقماڭلار. **6** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ يەنە پەقەت ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن مەن ئاسمانلار، يەر يۈزى، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنى تەۋرىتىمەن؛ **7** مەن بارلىق ئەللەرنى تەۋرىتىمەن؛ نەتىجىدە ئەللەرنىڭ سەرخىل ئەتىۋار نەرسىلىرى ئېلىپ كېلىنىدۇ. مەن مۇشۇ ئۆينى شان-شەرەپكە تولدۇرىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **8** ـ كۈمۈش مېنىڭكى، ئالتۇن مېنىڭكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **9** ـ بۇ ئۆينىڭ كېيىنكى شان-شەرىپى ئەسلىدىكىدىن زور بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن مۇشۇ يەردە ئاراملىك-خاتىرجەملىكنى ئاتا قىلىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **10** داریۋس پادشاھنىڭ ئىككىنچى يىلى، توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ھاگاي پەيغەمبەر ئارقىلىق كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **11** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ كاھىنلارغا سۆز قىلىپ ئۆلارنى تەۋرات-قانۇنى توغرۇلۇق: ـ **12** «بىرسى تونىنىڭ ئېتىكىدە ([خۇداغا] ئاتالغان گۆش»نى كۆتۈرۈپ كېتىۋاتقىنىدا، ئۆنىڭ ئېتىكى نانغا، ئۈماچقا، شارابقا، زەيتۇن مايغا ياكى ھەرقانداق ئاش-ئوزۇققا مۇنداقلا تېگىپ كەتسە، ئۇنداقتا ئۇ نەرسىلەر «[خۇداغا] ئاتالغان» بولامدۇ؟» ـ دەپ سورىغىن». كاھىنلار جاۋابەن: «ياق» ـ دېدى. **13** ۋە ھاگاي: «بىرسى جەسەتكە تېگىپ «ناپاك» بولغان بولسا، ئۇ بۇ ئاش-ئوزۇقنىڭ قايسىبىرىگە تەگسە، ئۇنداقتا ئاش-ئوزۇق ناپاك بولامدۇ؟» ـ دەپ سورىدى. كاھىنلار جاۋابەن: «ئۇ ناپاك بولىدۇ» ـ دېدى. **14** ئاندىن ھاگاي جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ«پەرۋەردىگار: «ئەمدى بۇ خەلق، بۇ «يات ئەل» مېنىڭ ئالدىمدىمۇ شۇنداقتۇر، ئۇلارنىڭ قوللىرىدا ئىشلەنگەنلىرىنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداقتۇر، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ شۇ يەردە ماڭا ھەربىر سۇنغانلىرىمۇ ناپاكتۇر» ـ دەيدۇ. **15** «ـ ئەمدى ھازىر كۆزۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار ـ بۇگۈندىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ كۆرۈڭلار ـ تاكى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدىكى ئەل ئۈستىگە يەنە بىر تال تاش قويۇلغۇچە، **16** شۇنىڭدىن ئىلگىرىكى كۆنلەردە، بىرسى «يىگىرمە كۆزە»لىك بىر دۆۋە ئاشلىقنى ئالغىلى كەلگەندە، مانا پەقەت ئون كۆرىلا چىقتى؛ بىرسى شاراب كۆپىدىن ئەللىك كومزەك ئالغىلى كەلسە، مانا پەقەت يىگىرمە كومزەك چىقتى. **17** مەن قوللىرىڭلار بىلەن ئىشلىگەن بارلىق ئىشلىرىڭلاردا سىلەرنى جۈدۈن، ھال ۋە مۇلدۈر ئاپەتلىرى بىلەن ئۇرۇپ كەلدىم؛ بىراق سىلەر ينىمىغا قايتمىدىڭلار. **18** ئەمدى ئۇنۇتۇنمەنكى، كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار ـ بۇ كۈن، يەنى توققۇزىنچى ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنىدىن باشلاپ، مۇشۇ ۋاقىتتىن تارتىپ، ـ يەنى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ قايتا قۇرۇلۇشىنى باشلىغان كۈنىدىن كېيىنكى ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار؛ **19** ئامبارىدا دانالا قالدىمۇ؟ ئۈزۈم تاللىرى، ئەنجۈر، ئانار ھەم زەيتۇن دەرەخلىرى ھېچ مېۋە بەرمىدى. بىراق مەن بۇ كۈندىن باشلاپ سىلەرنى بەركەتلەيمەن». **20** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى شۇ ئاينىڭ يىگىرمە تۆتىنچى كۈنى ھاگايغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **21** ـ يەھۇداغا ۋالىي بولغان زەرۇبابىلگە سۆز قىلىپ مۇنداق دېگىن: ـ ـ «مەن ئاسمانلارنى، زېمىننى تەۋرىتىشكە تەمشىلۇاتىمەن؛ **22** پادشاھلىقلارنىڭ تەختىنى ئۆرۈۋېتىمەن،

ئەللەرنىڭ پادىشاھلىقلىرىنىڭ كۆچىنى يوقىتىمەن؛ جەڭ ھارۋىلىرى ھەم تۆنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغانلارنى تۆرۈۋۈپتىمەن؛ ئاتلار ۋە ئاتلىق ئەسكەرلەر، ئۇلارنىڭ ھەربىرى تۆز قېرىندىشىنىڭ قىلىچى بىلەن مولاق ئاتقۇزۇلىدۇ. **23** شۇ كۈندە ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن سېنى، يەنى شېئالتىئەلنىڭ ئوغلى زەرۇببابەلنى ئالىمەن، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار ـ ئاندىن سېنى خۇددى مۆھۈرلۈك ئۈزۈكۈمدەك قىلىمەن؛ چۈنكى مەن سېنى تاللۋالدىم، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار.

زەکەریا

1 دارئۆس پادشاهنڭ ئىككىنچى يىلى سەككىزىنچى ئايدا، پەرۋەردىگارنڭ سۆزى ئىددونڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەرگە كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ **2** ـ «پەرۋەردىگار ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپلەندى. **3** شۇڭا سەن تۆلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ «مېنڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن سىلەرنڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمەن» دەيدۇ»، ـ دېگەن. **4** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلاردەك بولماڭلار؛ چۈنكى ئىلگىركى پەيغەمبەرلەر تۆلارغا: «ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: ـ رەزىل يوللىرىڭلاردىن، رەزىل قىلمىشلىرىڭلاردىن يېنىپ توۋا قىلىڭلار، دېگەن»، ـ دەپ جاكارلىغان. بىراق تۆلار ماڭا قۇلاق سالمىغان، بويسۇنمىغان، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. **5** ـ سىلەرنڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ھازىر قېنى؟ پەيغەمبەرلەر بولسا، مەڭگۈ ياشامدۇ؟ **6** لېكىن مېنڭ پەيغەمبەرلەرگە بۇيرۇغان سۆزلىرىم ۋە بەلگىلىمىلىرىم، ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنڭ بېشىغىمۇ چۈشكەن ئەمەسمىدى؟». شۇنىڭ بىلەن تۆلار يولدىن يېنىپ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار يوللىرىمىز ۋە قىلمىشلىرىمىز بوينىچە بىزنى قانداق قىلمەن دېسە، شۇنداق قىلدى» ـ دېگەن. **7** دارئۆس پادشاهنڭ ئىككىنچى يىلى، ئون بىرىنچى ئاي، يەنى «شېبات ئېيى»نڭ يېگىرمە تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنڭ كالامى ئىددونڭ نەۋرىسى، بەرەكىيانڭ ئوغلى زەكەريا پەيغەمبەرگە كەلدى. ئۇ مۇنداق بېشارەتنى كۆردى: ـ **8** مەن كېچىدە [ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى] كۆردۇم؛ مانا، تورۇق ئاتقا مىنگەن بىر ئادەمنى كۆردۇم، ئۇ چوڭقۇر ئويمانلىقتىكى خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇراتتى؛ ئۇنىڭ كەينىدە تورۇق، ئالا-تاغىل ۋە ئاق ئاتلار بار ئىدى. **9** مەن ئۇنىڭدىن: «ئەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە ماڭا: «مەن ساڭا بۇلارنڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىمەن» ـ دېدى. **10** خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان زات جاۋابەن: «بۇلار پەرۋەردىگارنڭ يەر يۈزىنى ئايلىنىپ-يۈيان كېزىشكە ئەۋەتكەنلىرى» ـ دېدى. **11** بۇ ئاتلار خاداس دەرەخلىرى ئارىسىدا تۇرغان پەرۋەردىگارنڭ پەرىشتىسىگە جاۋاب قىلىپ: «بىز يەر يۈزىدە ئايلان-يۈيان كېزىپ كەلدۇق؛ مانا، پۈتكۈل يەر يۈزى تىنچىنچ، ئارامىلىقتا تۇرۇۋاتىدۇ» ـ دېدى. **12** پەرۋەردىگارنڭ پەرىشتىسى جاۋابەن: «ئى ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، قاچانغىچە سەن بۇ يەتمىش يىلدىن بېرى ئاچچىقلىنىپ كېلىۋاتقان يېرۇسالېم ۋە يەھۇدانىڭ شەھەرلىرىگە رەھىم قىلمايسەن؟» ـ دېدى. **13** پەرۋەردىگار مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىگە يېقىملىق سۆزلەر، تەسەللى بەرگۈچى سۆزلەر بىلەن جاۋاب بەردى. **14** شۇنىڭ بىلەن مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ سەن مۇنداق جاكارلىغىن: ـ ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار: «يېرۇسالېم ۋە زىئونغا بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىمدىن يۈرىكىم لاۋۇلداپ كۆيىدۇ! **15** شۇنىڭ بىلەن مەن ئەركىن-ئازادلىكتە ياشاۋاتقان ئەللەرگە قاتتىق غەزەپلىنىمەن؛ چۈنكى مەن [خەلقىمگە] سەللا غەزەپلىنىپ قويۇۋېدىم، تۆلار ھەددىدىن ئېشىپ [خەلقىمگە] زور ئازار قىلدى»، دەيدۇ. **16** شۇڭا پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن يېرۇسالېمغا رەھىم-شەپقەتلەر بىلەن قايتىپ كەلدىم؛ مېنڭ ئوۋۇم ئۇنىڭ ئىچىدە قۇرۇلىدۇ» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ «ۋە يېرۇسالېم ئۈستىگە «ئۆلچەم تانىسى» يەنە تارتىلىدۇ». **17** ـ يەنە مۇنداق جاكارلىغىن: «ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: مېنڭ شەھەرلىرىم يەنە ئاۋاتلىشىدۇ، پەرۋەردىگار يەنە زىئونغا تەسەللى بېرىدۇ ۋە يېرۇسالېمنى يەنە تاللىۋالىدۇ». **18** ئاندىن مەن بېشىمنى كۆتۈردۈم، مانا تۆت مۈڭگۈزنى كۆردۈم. **19** مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتىدىن: «بۇلار نېمە؟» دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ يەھۇدا، ئىسرائىل ۋە يېرۇسالېمنى تارقىتىۋەتكەن مۈڭگۈزلەردۇر» ـ دېدى. **20** ۋە پەرۋەردىگار ماڭا تۆت ھۈنەرۋەرنى كۆرسەتتى. **21** مەن: «بۇ [ھۈنەرۋەرلەر] نېمە ئىش قىلغىلى كەلدى؟» دەپ سوردىم. ئۇ: «مانا بۇلار بولسا يەھۇدادىكىلەرنى ھېچكىم قەددىنى رۇسلىيالمىغۇدەك دەرىجىدە تارقىتىۋەتكەن مۈڭگۈزلەر؛ بىراق بۇ [ھۈنەرۋەرلەر مۈڭگۈزلەرنى] دەككە-دۈككىگە چۈشۈرگىلى، يەنى ئەللەرنڭ يەھۇدانىڭ زېمىنىنى تارقىتىۋېتىش ئۈچۈن كۆتۈرگەن مۈڭگۈزلىرىنى يەرگە تاشلىۋەتكىلى كەلدى!» ـ دېدى.

2 ئاندىن مەن يېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا قولىدا ئۆلچەم تانىسىنى تۇتقان بىر ئادەمنى كۆردۈم **2** ۋە ئۇنىڭدىن: «نەگە بارىسەن؟» دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «مەن يېرۇسالېمنى ئۆلچىگىلى، ئۇنىڭ كەڭلىكى ۋە ئۇزۇنلۇقىنى [ئۆلچەپ] بىلگىلى بارىمەن» ـ دېدى. **3** مانا، مەن بىلەن سۆزلىشۋاتقان پەرىشتە چىقتى، يەنە بىر پەرىشتە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە چىقتى **4** ۋە ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ يۈگۈر، بۇ ياش يىگىتكە سۆز قىل، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگىن: ـ «يېرۇسالېم ئۆزىدە ئۇرۇۋاتقان ئادەملەرنڭ ۋە ماللارنڭ كۆپلۈكىدىن سېپىلسىز شەھەرلەردەك بولىدۇ. **5** ـ ۋە مەن پەرۋەردىگار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئوت-يالقۇن سېپىلى، ئۇنىڭ ئىچىدىكى شان-شەرىپى بولىمەن. **6** ـ ھوي! ھوي! شىمالىي زېمىندىن قېچىڭلار، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ چۈنكى مەن سىلەرنى ئاسماندىكى ئوت تەرەپتىن چىققان شامالدەك تارقىتىۋەتكەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». **7** «ـ ھەي! ئى بابىل قىزى بىلەن ئۇرغۇچىق زىئون، قاچقىن! **8** چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئۆز شان-شەرىپىنى دەپ ئۇ مېنى سىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلغان ئەللەرگە ئەۋەتتى؛ چۈنكى كىم سىلەرگە چېقىلسا، شۇ ئۆزىنىڭ كۆز قارىچوقىغا چېقىلغان بولىدۇ. **9** چۈنكى مانا، مەن ئۆز قولۇمنى تۇلارنڭ ئۈستىگە سىلكىيمەن، تۇلار ئۆزلىرىگە قۇل قىلىنغۇچىلارغا ئوۋلجا بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** ناخشىلارنى يا كۆنۈپ شادلان، ئى زىئون قىزى؛ چۈنكى مانا، كېلىۋاتىمەن، ئاراڭدا ماكانلىشىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار، **11** ـ ۋە شۇ كۈنىدە كۆپ ئەللەر پەرۋەردىگارغا ياغلىنىدۇ، ماڭا بىر خەلق بولىدۇ؛ ئاراڭدا ماكانلىشىمەن ۋە سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ **12** شۇنىڭدەك پەرۋەردىگار يەھۇدانى ئۆزىنىڭ «مۇقەددەس زېمىنى»دا نېسىۋىسى بولۇشقا مىراس قىلىدۇ ۋە يەنە يېرۇسالېمنى تاللىۋالىدۇ. **13** بارلىق ئەت ئىگىلىرى پەرۋەردىگار ئالدىدا سۈكۈت قىلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ مۇقەددەس ماكانىدىن قوزغالدى!»

3 ئاندىن ئۇ ماڭا پەرۋەردىگارنڭ پەرىشتىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان باش كاھىن يەشۇئانى، شۇنىڭدەك يەشۇئانىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئۇنىڭ بىلەن دۇشمەنلىشىشكە تۇرغان شەيتانىنى كۆرسەتتى. **2** پەرۋەردىگار شەيتانغا: «پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن، ئى شەيتان! بەرھەق، يېرۇسالېمنى تاللىۋالغان پەرۋەردىگار سېنى ئەيىبلىسۇن! بۇ [كىشى] ئوتتىن تارتىۋېلىنغان بىر چۈجۈلا ئوتۇن ئەمەسمۇ؟» ـ دېدى. **3** يەشۇئا بولسا پاسكىنا كىيىملەرنى كىيگەن ھالدا پەرىشتىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى. **4** ئۇ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلارغا: «بۇ پاسكىنا كىيىمنى ئۇنىڭدىن سالدۇرۇۋېتىڭلار» ـ دېدى ۋە ئۇنىڭغا: «قارا، مەن قەبىھلىكىڭنى سەندىن ئېلىپ كەتتىم، ساڭا ھېيتلىق كىيىم كىيگۈزدۈم» ـ دېدى. **5** مەن: «تۇلار بېشىغا

پاکىز بىر سەللىنى ئورىسۇن!» ـ دېدىم. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاکىز بىر سەللىنى ئۆنىڭ بېشىغا ئوراپ، ئۆنىڭغا كىيم كىيدۈردى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بىر ياندا ئۇراتتى. **6** ۋە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى يەشۇئاغا مۇنداق جېكلىدى: ـ **7** «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ئەگەر يوللىرىمدا ماڭساڭ، تاپىلىغىنىمنى چىڭ تۇتساڭ، مېنىڭ ئۆيۈمنى باشقۇرسەن، هويلىلىرىمغا قارايدىغان بولسەن؛ ساڭا يېنىمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ تارىسىدا تۇرۇش هوقۇقىنى بېرىمەن. **8** ـ ئى باش كاهىن يەشۇئا، سەن ۋە سېنىڭ ئالدىڭدا ئولتۇرغان هەمراهلىرىڭ ئاڭلاڭلار (چۈنكى ئۇلار بېشارەتلىك ئادەملەر): ـ مانا، مەن «شاخ» دەپ ئاتالغان قۇلۇمنى مەيدانغا چىقىرىمەن. **9** مانا، مەن يەشۇئانىڭ ئالدىغا قويغان تاشقا قارا! ـ بۇ بىر تاشنىڭ ئۈستىدە يەتتە كۆز بار؛ مانا، مەن ئۆنىڭ نەقشلىرىنى تۆزۈم ئويىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ ۋە مەن بۇ زېمىننىڭ قەبىھلىكىنى بىر كۈن ئىچىدىلا ئېلىپ تاشلايمەن. **10** شۇ كۈنى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، ـ هەربىرىڭلار تۆز يېقىنىڭلارنى ئۈزۈم تېلى ۋە ئەنجۈر دەرىخى ئاستىغا ئولتۇرۇشقا تەكلىپ قىلىسىلەر».

4 ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە قايتىپ كېلىپ مېنى ئويغىتىۋەتتى. مەن خۇددى ئۇيقۇسىدىن ئويغىتىۋېتىلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالدىم؛ **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «مانا، مەن پۈتۈنلەي ئالتۇندىن ياسالغان بىر چىراغدانىنى كۆردۈم؛ ئۆنىڭ ئۈستى تەرىپىدە بىر قاچا، يەتتە چىرىغى ۋە يەتتە چىراغقا ئۆتىشىدىغان يەتتە نەيچە بار ئىكەن؛ **3** ئۆنىڭ يېنىدا ئىككى زەيتۇن دەرىخى بار، بىرسى ئوڭ تەرەپتە، بىرسى سول تەرەپتە»، دېدىم. **4** ئاندىن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئى تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» ـ دېدى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **6** ئاندىن ئۇ ماڭا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مانا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ زەرۋىبابەلگە قىلغان سۆزى: «ئىش كۈچ-قۇدرەت بىلەن ئەمەس، ئىقتىدار بىلەن ئەمەس، بەلكى مېنىڭ روهىم ئارقىلىق پۈتىدۇ! ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **7** ـ ئى بۈيۈك تاغ، سەن زادى كىم؟ زەرۋىبابەل ئالدىدا سەن تۈزلەڭگىلا بولىسەن؛ ئۇ [ئىبادەتخانىنىڭ] ئەڭ ئۈستىگە جىپسىما تاشنى قويىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۆنىڭغا: «ئىلتىپاتلىق بولسۇن! ئىلتىپات ئۆنىڭغا!» دېگەن توۋالاشلار ياڭراپ ئاڭلىنىدۇ». **8** ئاندىن پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **9** «زەرۋىبابەلنىڭ قولى مۇشۇ ئويىنىڭ ئۆلىنى سالدى ۋە ئۆنىڭ قوللىرى ئۆنى پۈتتۈرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر. **10** كىم ئەمدى مۇشۇ «كىچىك ئىشلار بولغان كۈن»نى كۆزگە ئىلمىسۇن؟ چۈنكى بۇلار شادلىنىدۇ، ـ بەرهەق، بۇ «يەتتە» شادلىنىدۇ، ـ زەرۋىبابەلنىڭ قولى ئۆتىقان تىك ئۇلچەم تېشىنى كۆرگەندە شادلىنىدۇ؛ بۇ «[يەتتە]» بولسا پەرۋەردىگارنىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە سەپسېلىپ قاراۋاتقان كۆزلىرىدۇر». **11** مەن جاۋابەن پەرىشتىدىن: «چىراغدانىنىڭ ئوڭ ۋە سول تەرىپىدە تۇرغان ئىككى زەيتۇن دەرىخى نېمە؟» دەپ سوردىم؛ **12** ۋە ئىككىنچى قېتىم سوئالنى قويۇپ ئۆنىڭدىن: «ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئىككى ئالتۇن نەيچە ئارقىلىق ئۆزلىكىدىن «ئالتۇن» قۇيۇۋاتقان شۇ ئىككى زەيتۇن شېخى نېمە؟» دەپ سوردىم. **13** ئۇ مەندىن: «بۇلارنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەمسەن؟» دەپ سوردى. مەن: «ياق، تەقسىر» ـ دېدىم. **14** ئۇ ماڭا: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسى ئالدىدا تۇرۇۋاتقان «زەيتۇن مېيىدا مەسىھ قىلىنغان» ئىككى ئوغۇل بالدۇر» ـ دېدى.

5 ئاندىن مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم. **2** ئۇ مەندىن: «نېمىنى كۆردۈڭ؟» دەپ سوردى. مەن: «بىر ئۇچار ئورام يازمىنى كۆردۈم؛ ئۇزۇنلۇقى يىگىرمە گەز، كەڭلىكى ئون گەز ئىكەن» ـ دېدىم. **3** ئۇ ماڭا: «بۇ بولسا پۈتۈن زېمىن ئۈستىگە چىقىرىلغان لەنەتتۇر؛ چۈنكى هەربىر ئوغرىلىق قىلغۇچى بۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ؛ ۋە قەسەم ئىچكۈچىلەرنىڭ هەربىرى ئۇ تەرىپىگە يېزىلغىنى بويىچە ئۇزۇپ تاشلىنىدۇ» ـ دېدى. **4** ـ «مەن بۇ [يازمىنى] چىقىرىمەن» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار، «ۋە ئۇ ئوغرىنىڭ ئويىگە هەمدە نامىم بىلەن يالغاندىن قەسەم ئىچكۈچىنىڭ ئويىگە كىرىدۇ ۋە شۇ ئويدە قونۇپ ئۆنى ياغاچ-تاشلىرى بىلەن قوشۇپلا يەۋېتىدۇ». **5** ئاندىن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتە چىقىپ ماڭا: «ئەمدى بېشىڭنى كۆتۈرگىن، نېمىنىڭ چىقىۋاتقىنىنى كۆرۈپ باق» ـ دېدى. **6** مەن: «ئۇ نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. ئۇ ماڭا: «بۇ چىقىۋاتقان «ئەفاھ» سېۋىتىدۇر»، ۋە: «بۇ بولسا [شۇ رەزىللەرنىڭ] پۈتۈن زېمىندىكى قىياپىتىدۇر» ـ دېدى. **7** ئەفاھ سېۋىتىنىڭ ئاغزىدىن دۈمىلاق بىر قوغۇشۇن كۆتۈرۈلدى، مانا، ئەفاھ سېۋىتى ئىچىدە بىر ئايال ئولتۇراتتى. **8** ئۇ: «بۇ بولسا، رەزىللىك»تۇر» ـ دەپ، ئۇنى ئەفاھ سېۋىتى ئىچىگە قايتۇرۇپ تاشلاپ، ئەفاھنىڭ ئاغزىغا ئېغىر قوغۇشۇننى تاشلاپ قويدى. **9** يېشىمنى كۆتۈرۈپ، مانا ئىككى ئايالنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم، شامال ئۇلارنىڭ قاناتلىرىنى يەلپۈتۈپ ئۇراتتى (ئۇلارنىڭ لەيلەكنىكىدەك قاناتلىرى بار ئىدى)؛ ئۇلار ئەفاھنى ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ ئوتتۇرىسىغا كۆتۈردى. **10** مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «ئۇلار ئەفاھنى نەگە كۆتۈرۈپ ماڭىدۇ؟» ـ دەپ سوردىم. **11** ئۇ ماڭا: «ئۇلار ئەفاھ ئۈچۈن «شىنار زېمىنى»دا بىر ئۆي سېلىشقا كەتتى؛ ئۆي بەرپا قىلىنغاندىن كېيىن، ئەفاھ سېۋىتى شۇ يەردە ئۆز ئورالغۇسىغا قويۇلدى» ـ دەپ جاۋاب بەردى.

6 ئاندىن مانا، مەن يەنە بېشىمنى كۆتۈرۈپ، ئىككى تاغ ئوتتۇرىسىدىن توت جەڭ هارۇسىنىڭ چىققانلىقىنى كۆردۈم. تاغلار بولسا مىس تاغلار ئىدى. **2** بىرىنچى جەڭ هارۇسىدىكى قىزىل تاتلار ئىدى؛ ئىككىنچى جەڭ هارۇسىدىكى قارا تاتلار ئىدى؛ **3** ئۈچىنچى جەڭ هارۇسىدىكى ئاق تاتلار، تۆتىنچى جەڭ هارۇسىدىكى كۆچۈلۈك چېپار تاتلار ئىدى. **4** مەن جاۋابەن مەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان پەرىشتىدىن: «تەقسىر، بۇلار نېمە؟» ـ دەپ سوردىم. **5** پەرىشتە ماڭا جاۋابەن: «بۇلار پۈتكۈل يەر-زېمىننىڭ ئىگىسىنىڭ هۇزۇرىدىن چىققان ئاسمانلارنىڭ تۆت روهى. **6** قارا تاتلار قېتىلغان هارۇا شىمالي زېمىنلار تەرەپكە كىرىدۇ؛ ئاقلار ئۇلارنىڭ كەيىندىن ماڭىدۇ؛ چېپارلار بولسا جەنۇبي زېمىنلار تەرەپكە ماڭىدۇ. **7** ئاندىن مۇشۇ كۆچۈلۈك تاتلار چىقىپ يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق كېزىشىكە ئالدىرايدۇ» ـ دېدى. ئۇ ئۇلارغا: «مېڭىڭلار، يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق مېڭىڭلار» ـ دېدى، ئۇلار يەر يۈزىدە ئۇياق-بۇياق ماڭدى. **8** ۋە ئۇ ماڭا ئۇنلۇك ئاۋازدا: «قارا، شىمالي يەر-زېمىنلار تەرەپكە ماڭغانلار مېنىڭ روهىمدىكى ئاچچىقنى شىمالي زېمىن تەرەپتە بېسىقتۇردى» ـ دېدى. **9** پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ **10** سۈرگۈن بولۇپ كەلگەنلەردىن، يەنى هەلداي، توبىيا ۋە يەدايدىن سوۋغاتلارنى قوبۇل قىلغىن؛ شۇ كۈنى ئۇلار بابىلدىن كېلىپ چۈشكەن ئۈيگە، يەنى زەفانىيانىڭ ئوغلى يوسىيانىڭ ئۈيگە كىرگىن؛ **11** شۇنداق، كۈمۈش ۋە ئالتۇننى قوبۇل قىلغىن، بۇلاردىن چەمبەرسىمان بىر تاجنى توقۇپ ۋە تاجنى يەهوزادا كىنىڭ ئوغلى باش كاهىن يەشۇئانىڭ بېشىغا

كىيگۈزگىن؛ 12 ۋە يەشۇئاغا: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: قاراگلار، «شاخ» دەپ ئاتالغان ئىنسان! ئۆز ئۆزۈدىن ئورندا شاخلىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرىدۇ» ـ دېگىن. 13 «بەرھەق، پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرغۇچى دەل شۇ بولىدۇ؛ ئۇ شۇ شاھانە شان-شەرەپنى زىممىسىگە ئېلىپ، ئۆز تەختىگە ئولتۇرۇپ ھۆكۈم سۈرىدۇ؛ ئۇ تەختىگە ئولتۇرىدىغان كاھىن بولىدۇ، خاتىرجەملىك-تاراملىقنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەمكارلىق ئۇلار ئىككىسى ئارىسىدا بولىدۇ. 14 مۇشۇ چەمبەرسىمان تاج پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىدا خەلەم، توبىيا، يەدايالارغا ۋە زەفانىيانىڭ ئوغلىنىڭ مېھرىبانلىقىغا بىر ئەسلەتمە ئۈچۈن قويۇلىدۇ. 15 ۋە يىراقتا تۇرۇۋاتقانلار كېلىپ پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادەتخانىسىنى قۇرۇش خىزمىتىدە بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ ئەگەر پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلىساگلار بۇ ئىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ».

7 دارئۇس پادىشاھنىڭ تۆتىنچى يىلى توققۇزىنچى ئاي، يەنى «خىسلەۋ»نىڭ تۆتىنچى كۈنى، پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكەريىاغا كەلدى. 2 شۇ چاغدا بەيت-ئەل شەھىرىدىكىلەر شېرىزەر ۋە رەگەم-مەلەكلەرنى پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات سوراشقا ئەۋەتكەندى. 3 بەيت-ئەلدىكىلەر: «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى كاھىنلاردىن، شۇنىڭدەك پەيغەمبەرلەردىن: «ھەربىرىمىز كۆپ يىللاردىن بېرى قىلغىنىمىزدەك، بەشىنچى ئايدا ھەربىرىمىز يەنىلا ئۆزىمىزنى باشقىلاردىن ئايرىپ، يىغا-زارغا ئولتۇرۇشىمىز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سوراگلار» دەپ تاپىلىغاندى. 4 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 5 «زېمىندىكى بارلىق تۇرۇۋاتقان خەلققە ھەم كاھىنلارغا سۆز قىلىپ مۇنداق سورىغىن: ـ «سىلەر مۇشۇ يەتمىش يىلدىن بېرى بەشىنچى ئاي ۋە يەتتىنچى ئايلاردا روزا تۇتۇپ يىغا-زار قىلغىنىگلاردا، سىلەر ماڭا، ھەققەتەن ماڭا روزا تۇتۇگلارمۇ؟ 6 يېگىنىگلار، ئىچكىنىگلار، بۇ پەقەت ئۆزۈگلار ئۈچۈنلا يەپ-ئىچكىنىگلاردىن ئىبارەت بولدى ئەمەسمۇ؟ 7 بۇلار پېرۇسالىم ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى شەھەرلىرى ئاھاللىك بولغان، تازا ئاۋاتلاشقان چاغلاردا، جەنۇبىي يەھۇدا ۋە تۆۋەن تۈزلەڭلىك ئاھاللىك بولغان چاغلاردا، پەرۋەردىگار بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق جاكارلىغان سۆزلەر ئەمەسمۇ؟ 8 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى زەكەريىاغا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ھەقىقىي ئادالەتنى يۈرگۈزۈگلار، بىر-بىرىگلارغا مېھىر-مۇھەببەت ۋە رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىگلار، 10 تۇل خوتۇن ۋە يېتىم-يېسىرلارنى، يات ئادەملەر ۋە نامراتلارنى بوزەك قىلماگلار، ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىغا كۆڭۈلدە يامانلىق ئويلىمىسۇن. 11 بىراق [ئاتا-بوۋىلىرىگلار] ئاڭلاشنى رەت قىلغان، ئۇلار جاھىللىق بىلەن بوينىنى تولغاپ، ئاڭلىماسقا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلغان، 12 ئۇلار تەۋرات قانۇنىنى ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆز روھى بىلەن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق ئەۋەتكەن سۆزلىرىنى ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن كۆڭلىنى ئالماستەك قاتتىق قىلغاندى، شۇڭا ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگاردىن ئىنتايىن قاتتىق غەزەپ چۈشكەن؛ 13 شۇنداق بولدىكى، مەن ئۇلارنى چاقىرغاندا ئۇلار ئاڭلاشنى رەت قىلغاندەك، ئۇلار چاقىرغاندا مەنمۇ ئاڭلاشنى رەت قىلدىم» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، 14 ـ «ۋە مەن ئۇلارنى ئۇلار تونۇمايدىغان بارلىق ئەللەر ئارىسىغا قارا قۇيۇن بىلەن تارقىتىۋەتتىم؛ ئۇلارنىڭ كېتىشى بىلەن زېمىن ۋېيران بولغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن ئۆتۈكەنلەرمۇ، قايتىقانلارمۇ بولغان ئەمەس؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ئىللىق زېمىن ۋەيرانە قىلىنغان».

8 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەندە: ـ 2 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ زىئونغا باغلىغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم قاينىپ تاشتى؛ مېنىڭ ئۇنىڭغا باغلىغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم تۆپەيلىدىن [ئۆتنىڭ دۈشمەنلىرىگە] غەزىپىم قاينىپ تاشتى. 3 پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «مەن زىئونغا قايتىپ كەلدىم، يېرۇسالېمنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماكانلىشىمەن؛ يېرۇسالېم «ھەققەت شەھىرى» دەپ ئاتىلىدۇ، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ تېغى «مۇقەددەس تاغ» دەپ ئاتىلىدۇ». 4 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: «قېرى بوۋاي-مومايلار يەنە يېرۇسالېمنىڭ كوچىلىرىدا ئولتۇرىدىغان بولىدۇ؛ كۆزلىرى ئۆزۈن بولۇپ، ھەربىرى ھاسىسىنى قولدا تۇتۇپ ئولتۇرىدۇ؛ 5 شەھەرنىڭ كوچىلىرى ئوينىۋاتقان ئوغۇل-قىز باللار بىلەن لىق تولىدۇ». 6 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «بۇ ئىش شۇ كۈنلەردە بۇ خەلقنىڭ قالدىسىنىڭ كۆزىگە ئاجايىب كارامەت كۆرۈندىغىنى بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزۈمگە كارامەت كۆرۈنەمدۇ؟» ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. 7 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «مانا، مەن ئۆز خەلقىمنى شەرقىي زېمىنلاردىن، غەربىي زېمىنلاردىن قۇتقۇزىمەن؛ 8 مەن ئۇلارنى ئېلىپ كېلىمەن، ئۇلار يېرۇسالېمدا ماكانلىشىدۇ؛ ئۇلار مېنىڭ خەلقىم، مەن ھەققەت ۋە ھەققانىيلىقتا ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىمەن». 9 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنىڭ ئۈلى سېلىنغان كۈندە ھازىر بولغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىدىن مۇشۇ كۈنلەردە بايان قىلىنۇاتقان مۇنۇ سۆزلەرنى ئىشىتىۋاتسىلەر، ئىبادەتخانىنىڭ قۇرۇلۇشىغا قولۇگلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن ئىلگىرى ئىنسان ئۈچۈن ئىش ھەققى يوق، ئات-ئۇلاغ ئۈچۈنمۇ ئىش ھەققى يوق ئىدى؛ جەبىر-زۇلۇم تۆپەيلىدىن چىققۇچى ياكى كىرگۈچى ئۈچۈن ئامان-ئېسەنلىك يوق ئىدى؛ چۈنكى مەن ھەربىر ئادەمنى ئۆز يېقىنىغا دۈشمەنلەشتۈردۈم؛ 11 بىراق مەن بۇ خەلقنىڭ قالدىسىغا بۇرۇنقى كۈنلەردىكىدەك بولمايمەن، دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار؛ 12 چۈنكى ئۇرۇق ھوسۇلۇق بولىدۇ، ئۈزۈم تېلى مېۋىلەيدۇ، تۇپراق ئۈندۈرمىلىرىنى بېرىدۇ، ئاسمانلار شەبنەملىرىنى بېرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن مەن بۇ خەلقنىڭ قالدىسىغا مۇشۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئىگە قىلىدۇرىمەن. 13 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، سىلەر ئەللەر ئارىسىدا لەنەت بولۇپ قالغىنىگلارنىڭ ئەكسىچە، ئى يەھۇدا جەمەتى ۋە ئىسرائىل جەمەتى، مەن سىلەرنى قۇتقۇزىمەن، سىلەر [ئۇلارغا] بەخت-بەركەت بولىسىلەر؛ قورقماگلار، قوللىرىگلار كۆچلۈك قىلىنسۇن! 14 چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىگلار مېنىڭ غەزىپىمنى قوزغىغاندا مېنىڭ سىلەرگە يامانلىق يەتكۈزۈش نىيىتىدا بولغىنىم ۋە شۇ [جازا] يولدىن يانمىغىنىمدەك ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ 15 مەن ھازىر، مۇشۇ كۈنلەردە يەنە يېرۇسالېم ۋە يەھۇدا جەمەتىگە ياخشىلىق يەتكۈزۈش نىيىدا بولدۇم؛ قورقماگلار. 16 مۇشۇ ئىشلارغا ئەمەل قىلىگلار: ـ ھەربىرىگلار ئۆز يېقىنىگلارغا ھەققەتنى سۆزلەگلار، دەرۋازىلىرىگلاردا ھەققەتكە، ئامان-ئىنچىلىققا ئۈيغۇن ھۆكۈملەرنى يۈرگۈزۈگلار؛ 17 ھېچكىم كۆڭلىدە ئۆز يېقىنىغا يامانلىق ئويلىمىسۇن؛ ھېچقانداق يالغان قەسەمگە شېرىك بولماگلار، چۈنكى مەن

دەل يۇلارنىڭ ھەممىسگە نەپرەتلىنىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار». 18 ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ مۇنداق دېگەنىدە: ـ 19 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «تۆتىنچى ئايدىكى روزا، بەشىنچى ئايدىكى روزا، يەتتىنچى ئايدىكى روزا ۋە توننىنچى ئايدىكى روزا يەھۇدا جەمەتىگە خۇشاللىق ۋە شاد-خۇراملىق، بەختلىك ئىبادەت سورۇنلىرى بولىدۇ، شۇڭا ھەقىقەت ۋە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى سۆيۈڭلار». 20 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «نۇرغۇن قوۋملار ۋە كۆپ شەھەرلەرنىڭ ئاھالىسى يەنە مۇشۇ يەرگە كېلىدۇ؛ 21 بىر شەھەردە تۇرۇۋاتقانلار باشقا بىر شەھەرگە بېرىپ ئۇلارغا: «پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە تېز بارايلى؛ مەنمۇ بارىمەن!» ـ دەيدىغان بولىدۇ. 22 كۆپ قوۋملار ۋە كۆچلۈك ئەللەر پەرۋەردىگاردىن ئىلتىپات تىلەشكە، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگارنى ئىزدەشكە يېرۇسالېمغا كېلىدۇ». 23 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ «شۇ كۈنلەردە ھەرخىل تىلدا سۆزلەيدىغان ئەللەردىن ئون نەپەر ئادەم چىقىپ يەھۇدىي بىر ئادەمنىڭ توننىنڭ ئېتىكىنى تۇتۇۋېلىپ ئۇنىڭغا: «بىز سەن بىلەن بارايلى؛ چۈنكى خۇدانى سەن بىلەن بىللىدۇر، دەپ ئاڭلىدۇق» ـ دەيدۇ».

9

پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىدىن يۈكلەنگەن بېشارەت ـ خادراك زېمىنى ۋە دەمەشق ئۈستىگە قونىدۇ (چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرى ئادەملەر ۋە ئىسرائىلنىڭ بارلىق قەبىلىرى ئۈستىدىدۇر)؛ 2 ئۇ بۇلارغا چېگىرداش بولغان خاماتقا، تۇر ۋە زىدون ئۈستىگىمۇ قونىدۇ. ئۇر تولىمۇ «دانا» بولغاچقا، 3 ئۆزى ئۈچۈن قورغان قۇرغان، كۈمۈشنى توپىدەك، ساپ ئالتۇننى كوچىلاردىكى پاتقاقتەك دۆۋىلەپ قويغان. 4 مانا، رەب ئۇنى مال-دۇنياسىدىن ئايرىۋېتىدۇ، ئۇنىڭ كۈچىنى دېڭىزدا يوق قىلىدۇ؛ ئۇ ئوت تەرىپىدىن يەپ كېتىلىدۇ. 5 ئاشكېلون بۇنى كۆرۈپ قورقىدۇ، گازامۇ كۆرۈپ ئازابلىنىپ تولغىنىپ كېتىدۇ؛ ئەكرونمۇ شۇنداق، چۈنكى ئۇنىڭ ئارزۇ-ئۈمىدى توزۇپ كېتىدۇ؛ پادىشاھ گازادىن يوقاپ كېتىدۇ، ئاشكېلون ئادەمزاتسىز قالىدۇ. 6 شۇنىڭ بىلەن ئاشدودتا ھارامدىن بولغان بىرسى تۇرىدۇ، مەن فىلىستىيلەرنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرىنى يوقىتىمەن. 7 مەن ئاغزىدىن قانلارنى، ئۇنىڭ ھارام يېگەن يىرگىنچلىك نەرسىلەرنى چىشلىرى ئارىسىدىن ئېلىپ كېتىمەن؛ ئاندىن قېلىپ قالغانلار بولسا، ئۇلار خۇدايىمىزغا تەۋە بولۇپ، يەھۇدادا يولباشچى بولىدۇ، ئەكرونىنىڭ ئۇرنى يەبۇس قەبىلىسىدىكىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ. 8 مەن قوشۇن تۈپەيلىدىن، يەنى ئۇنۇپ كەتكۈچى ۋە قايتىپ كەلگۈچى تۈپەيلىدىن ئۆز ئۆيۈم ئەتراپىدا چېدىرىمنى تىكتۈرىمەن؛ ئەزگۈچى قايتىدىن ئۇنىڭدىن ئۆتمەيدۇ؛ چۈنكى ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆزىتىمەن. 9 زور شادلان، ئى زىئون قىزى! تەنتەنىلىك ندا قىل، ئى يېرۇسالېم قىزى! قارا كالار، پادىشاھىڭ يېنىڭغا كېلىدۇ؛ ئۇ ھەققانىي ۋە نىجاتلىق بولىدۇ؛ كەمتەر-مۇمىن بولۇپ، مادا ئېشەككە، يەنى ئېشەك تەخىيىگە مىنىپ كېلىدۇ؛ 10 شۇنىڭ بىلەن مەن جەڭ ھارۇلىرىنى ئەفرائىمدىن، ئاتلارنى يېرۇسالېمدىن مەھرۇم قىلىۋېتىمەن؛ جەڭ ئوقيامىمۇ ئېلىپ تاشلىنىدۇ. ئۇ بولسا ئەللەرگە خاتىرجەملىك-تىنچلىقنى جاكارلاپ يەكۈزىدۇ؛ ئۇنىڭ ھۆكۈمرانلىقى دېڭىزدىن دېڭىزغىچە، [ئەفرات] دەرياسىدىن يەر يۈزىنىڭ چەتلىرىگىچە بولىدۇ. 11 ئەمدى سېنى بولسا، ساڭا چۈشۈرۈلگەن ئەھدە قېنى تۈپەيلىدىن، مەن ئاراڭدىكى مەھبۇسلارنى سۇسىز ئورەكتىن ئازادىلىققا چىقىرىمەن. 12 مۇستەھكەم جايغا قايتىپ كېلىڭلار، ئى ئارزۇ-ئۈمىدنىڭ مەھبۇسلىرى! بۈگۈن مەن جاكارلاپ ئېيتىمەنكى، تارتقان جازالىرىڭنىڭ ئەكسىنى ئىككى ھەسسىلەپ ساڭا قايتۇرىمەن. 13 چۈنكى ئۆزۈم ئۈچۈن يەھۇدانى ئوقيادەك ئېگىلدۇردۇم، ئەفرائىمنى ئوق قىلىپ ئوقياغا سالدىم؛ مەن ئوغۇل بالىلىرىڭنى ئورىندىن تۇرغۇزىمەن، ئى زىئون ـ ئۇلار سېنىڭ ئوغۇل بالىلىرىڭغا قارشى جەڭ قىلىدۇ، ئى گرېتسىيە! ئى زىئون، مەن سېنى پالۋاننىڭ قولىدىكى قىلىچتەك قىلىمەن. 14 پەرۋەردىگار ئۇلارنىڭ ئۈستىدە كۆرۈنىدۇ؛ ئۇنىڭ ئوق چاقماقتەك ئېتىلىپ ئۇچىدۇ. رەب پەرۋەردىگار كانايىنى چالىدۇ؛ ئۇ جەنۇبتىكى دەھشەتلىك قارا قۇيۇنلارنى بىللە ئېلىپ يۈرۈش قىلىدۇ. 15 ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۇلار ئۈچۈن مۇداپىئە بولىدۇ؛ ئۇلار سالغا تاشلىرىنى كۆكۈم قىلىپ، دەسسەپ چەيلەيدۇ؛ ئۇلار ئىچۈۋېلىپ، شاراب كەيىنى سۈرگەنلەردەك قىيقاس-سۈرەن كوتۇرىدۇ؛ ئۇلار [قانغا] مىلەنگەن قۇربانگاھنىڭ بۇرجەكلىرىدەك، [قانغا] تولدۇرۇلغان قاچىلاردەك بولىدۇ. 16 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار بولغان ئۇلارنىڭ خۇداسى ئۇلارنى ئۆزۈم باققان پادام بولغان خەلقىم دەپ بىلىپ قۇتقۇزىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار تاج گۆھەرلىرىدەك ئۇنىڭ زېمىنى ئۈستىدە كۆتۈرۈلىدۇ. 17 شۇنچە زوردۇر ئۇنىڭ مېھرىبانلىقى، شۇنچە قالتىستۇر ئۇنىڭ گۈزەللىكى! زىرائەتلەر يىگىتلەرنى، يېڭى شاراب قىزلارنى ياشىنىدۇ!

10

پەرۋەردىگاردىن «كېيىنكى يامغۇر» پەسلىدە يامغۇرنى تەلەپ قىلىڭلار؛ پەرۋەردىگار چاقماقلارنى چاقنۇرۇپ، ئۇلارغا مول يامغۇرلارنى، شۇنىڭدەك ھەربىرىگە ئېتىزدا ئوت-چۆپلەرنى بېرىدۇ. 2 چۈنكى «ئۆي بۇتلىرى» بەھەنە گەپلەرنى ئېيتقان، پالچىلار يالغان «ئالامەت»لەرنى كۆرگەن، ئۆتۈرۈقسىز چۈشلەرنى سۆزلىگەن؛ ئۇلار قۇرۇق تەسەللى بېرىدۇ. شۇڭا خەلق قوي پادىسىدەك تېنەپ كەتتى؛ ئۇلار پادىچىسى بولمىغاچقا، ئازار يېگەنتە. 3 مېنىڭ غەزىپىم پادىچىلارغا قوزغالدى، مەن مۇشۇ «تېكە» [يېتەكچىلەرنى] جازالايمەن؛ چۈنكى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئۆز پادىسىدىن، يەنى يەھۇدا جەمەمتىدىن خەۋەر ئېلىشقا كەلدى؛ ئۇ جەڭدە ئۇلارنى ئۆزىنىڭ ھەيۋەتلىك ئېتىدەك قىلىدۇ. 4 ئۇنىڭدىن [يەنى يەھۇدادىن] «بۇرجەك تېشى»، ئۇنىڭدىن «قوزۇق»، ئۇنىڭدىن «جەڭ ئوقياسى»، ئۇنىڭدىن «ھەممىگە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى» چىقىدۇ. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار جەڭدە، [دۇشمەنلەرنى] كوچىلاردىكى پاتقاقنى دەسسىگەندەك چەيلەيدىغان پالۋانلاردەك بولىدۇ؛ ئۇلار جەڭ قىلىدۇ، چۈنكى پەرۋەردىگار ئۇلار بىلەن بىللىدۇر؛ ئۇلار ئاتلىق ئەسكەرلەرنىمۇ يەرگە قارىتىپ قويىدۇ. 6 مەن يەھۇدا جەمەمتىنى كۈچەيتىمەن، يۈسۈپنىڭ جەمەمتىنى قۇتقۇزىمەن؛ مەن ئۇلارنى قايتىدىن ئولتۇراقلاشتىشقا قايتۇرىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارغا رەھىم-شەپقەتنى كۆرسىتىمەن. ئۇلار مەن ھېچقاچان تاشلىۋەتمىگەندەك بولىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارمەن؛ مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن. 7 ئەفرائىمدىكىلەر پالۋانلاردەك بولىدۇ، كۆكۈلۈلىرى شاراب كەيىنى سۈرگەنلەردەك خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بالىلىرى بۇنى كۆرۈپ خۇشاللىنىدۇ؛ ئۇلارنىڭ كۆڭلى پەرۋەردىگاردىن شادلىنىدۇ. 8 مەن ئۇشقىرتىپ، ئۇلارنى يىغىمەن؛ چۈنكى مەن ئۇلارنى بەدەل تۆلەپ ھۆرلۈككە چىقىرىمەن؛ ئۇلار ئىلگىرى كۆزىپىپ كەتكەندەك كۆزىپىدۇ. 9 مەن ئۇلارنى ئەللەر ئارىسىدا تۇرۇقتەك چاچىمەن؛ ئاندىن ئۇلار مېنى يىراق جايلاردا ئەسلەيدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىلىرى بىلەن ھايات قېلىپ، قايتىپ كېلىدۇ. 10 مەن ئۇلارنى قايتىدىن مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ كېلىمەن، ئاسۇرىيەدىنمۇ چىقىرىپ يىغىمەن؛ ئۇلارنى گىلېئاد ۋە لىۋان زېمىنىغا ئېلىپ كىرگۈزىمەن، يەر-زېمىن ئۇلارنى پاتقۇزالمايدۇ. 11 شۇنداق قىلىپ، ئۇ جەبر-جاپا دېڭىزىدىن ئۆتۈپ، دېڭىزدىكى دولقۇنلارنى ئۇرىدۇ؛ نىل دەرياسىنىڭ تەگلىرى قۇرۇپ كېتىدۇ؛ ئاسۇرىيەنىڭ مەغرۇرلۇقى ۋە پەخرى پەس قىلىنىدۇ، مىسىردىكى شاھانە ھاسىمۇ يوقىلىدۇ.

12 مەن ئۆلارنی پەرۋەردىگار ئارقىلىق كۆچەيتىمەن؛ ئۆلار ئۇنىڭ نامىدا ماڭىدۇ، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

11 ئى لۇۋان، ئوت سېنىڭ كېدىر دەرەخلىرىڭنى يەپ كېتىشى ئۈچۈن، دەرۋازىلىرىڭنى ئاچ! 2 ۋاي‌سا كاللار، ئى قارىغايلار، چۈنكى كېدىر يىقىلدى، ئېسىل دەرەخلەر ۋەيران قىلىندى؛ ۋاي‌سا كاللار، ئى باشاندىكى دۇب دەرەخلىرى، چۈنكى باراقسان ئورمان يىقىتىلدى! 3 پادىچىلارنىڭ ۋايىسغان ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئۆلارنىڭ شەرىپى [بولغان چىمەن-يايلاق] ۋەيران قىلىندى؛ ئارسلانلارنىڭ ھۇركىرىگەن ئاۋازىنى ئاڭلا! چۈنكى ئىئوردان دەرياسىنىڭ پەخرى بولغان [يۇڭ-باراقسانلىقى] ۋەيران قىلىندى. 4 پەرۋەردىگار خۇدايىم مۇنداق دەيدۇ: ـ بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادىنى باققىن! 5 ئۆلارنى سېتىۋالغانلار ئۆلارنى بوغۇزلىۋەتكەندە ھېچ گۇناھكار دەپ قارامايدۇ؛ ئۆلارنى سېتىۋەتكەنلەر: «پەرۋەردىگارغا شۈكرى! چۈنكى بېيىپ كەتتىم!» ـ دەيدۇ؛ ئۆلارنىڭ تۇز پادىچىلىرى ئۆلارغا ئىچىنى ھېچ ئاغرىتمايدۇ. 6 چۈنكى مەن زېمىندا تۇرۇۋاتقانلارغا يەنە ئىچىمنى ھېچ ئاغرىتمايمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار؛ ـ ۋە مانا، مەن ئادەملەرنى، ھەربىرنى تۇز يېقىننىڭ قولىغا ۋە تۇز پادىشاھىنىڭ قولىغا تاپشۇرىمەن؛ مانا، ئۆلار زېمىننى خاراب قىلىدۇ، مەن ئۆلارنى ئۆلارنىڭ قولىدىن ھېچ قۇتقۇزمايمەن. 7 شۇڭا مەن «بوغۇزلاشقا بېكىتىلگەن پادا»نى بېقىپ تۇردۇم، بولۇپمۇ پادىنىڭ ئارىسىدىكى مىسكىن مۇمىنلەرنى باقتىم. مەن تۆزۈمگە ئىككى تاياقنى ئالدىم؛ بىرنېچىسىنى «شاپائەت»، ئىككىنچىسىنى «رىشتە» دەپ ئاتىدىم؛ شۇنىڭ بىلەن مەن پادىنى باقتىم. 8 شۇنىڭدەك مەن بىر ئاي ئىچىدە ئۈچ پادىچىنى ھالاك قىلدىم؛ مېنىڭ جېنىم بۇ [خەلقتىن] بىزار بولدى ۋە ئۆلارنىڭ جېنى مېنى تۆج كۆردى. 9 مەن: «مەن سىلەرنى باقمايمەن؛ ئۆلەي دەپ قالغانلىرى ئۆلۈپ كەتسۇن؛ ھالاك بولاي دەپ قالغانلىرى ھالاك بولسۇن؛ تىرىك قالغانلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرىنىڭ گۆشىنى يىسۇن» ـ دېدىم. 10 مەن «شاپائەت» دېگەن تايىقىمنى ئېلىپ سۇندۇرۇۋەتتىم، شۇنىڭدەك مېنىڭ بارلىق ئەللەر بىلەن بولغان ئەھدەمنى سۇندۇرۇۋەتتىم. 11 ئەھدە شۇ كۈنى بىكار قىلىۋېتىلدى؛ شۇڭا پادا ئارىسىدىكى ماڭا دىققەت قىلغان مىسكىن مۇمىنلەر بۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. 12 ۋە مەن ئۆلارغا: «مۇۋاپىق كۆرسەڭلار، مېنىڭ ئىش ھەققىمنى بېرىڭلار؛ بولمىسا بولدى قىلىڭلار» ـ دېدىم. شۇڭا ئۆلار مېنىڭ ئىش ھەققىمگە ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى تارازىغا سالدى. 13 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا: «مانا بۇ ئۆلار ماڭا بېكىتكەن قالتىس باھا! ئۇنى ساپالچىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ بەر!» دېدى. شۇنىڭ بىلەن مەن ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئېلىپ ئۆلارنى پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە، ساپالچىنىڭ ئالدىغا چۈرۈۋەتتىم. 14 ئاندىن مەن يەھۇدا بىلەن ئىسرائىلنىڭ قېرىنداشلىقىنى ئۈزۈش ئۈچۈن، ئىككىنچى تايىقىمنى، يەنى «رىشتە»نى سۇندۇرۇۋەتتىم. 15 ئاندىن پەرۋەردىگار ماڭا مۇنداق دېدى: «سەن ئەمدى يەنە ئەرزىمەس پادىچىنىڭ قوراللىرىنى ئال. 16 چۈنكى مانا، مەن زېمىندا بىر پادىچىنى ئورنىدىن تۇرغۇزىمەنكى، ئۇ ھالاك بولاي دېگەنلەردىن خەۋەر ئالمايدۇ، تېنىمۇ كەتكەنلەرنى ئىزدىمەيدۇ، يارىلانغانلارنى ساقايتمايدۇ، ساغلاملارنىمۇ باقمايدۇ؛ ئۇ بەلكى سەمرىگەنلەرنىڭ گۆشىنى يەيدۇ، ھەتتا تۇياقلىرىنى يىرىپ يەيدۇ. 17 پادىنى تاشلىۋەتكەن ئەرزىمەس پادىچىنىڭ ھالىغا ۋاي! قىلىچ ئۇنىڭ بىلىكى ۋە ئوڭ كۆزىگە چۈشىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلىكى پۈتۈنلەي يىگىلەيدۇ، ئۇنىڭ ئوڭ كۆزى پۈتۈنلەي قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ.

12 پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل توغرۇلۇق سۆزىدىن بۇكلەتكەن بېشارەت: ـ ئاسمانلارنى يايغۇچى، يەرنىڭ ئۆلىنى سالغۇچى، ئادەمنىڭ روھىنى ئۇنىڭ ئىچىدە ياسىغۇچى پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ 2 مانا، مەن يېرۇسالېمنى ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرگە كىشىلەرنى دەككە-دۇككىگە سالىدىغان ئاپقۇر قىلىمەن؛ يېرۇسالېمغا چۈشىدىغان مۇھاسىرە يەھۇداغىمۇ چۈشىدۇ. 3 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، مەن يېرۇسالېمنى بارلىق ئەللەرگە ئېغىر يۇك بولغان تاش قىلىمەن؛ كىم ئۇنى تۆزىگە يۇكلىسە يارىلانمای قالمايدۇ، يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭغا جەڭ قىلىشقا يىغىلىدۇ. 4 شۇ كۈنى مەن ھەممە ئاتلارنى سارىسىمگە سېلىپ، ئاتلىقلارنى ساراڭ قىلىپ ئۇرىمەن؛ بىراق يەھۇدا جەمەتىنى كۆزۈمدە تۇتىمەن؛ ئەللەردىكى ھەربىر ئاتنى بولسا كورلۇق بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن. 5 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرى كۆڭلىدە: «يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ئۆلارنىڭ خۇداسى ئارقىلىق ماڭا كۈچ بولىدۇ» دەيدۇ. 6 شۇ كۈنى مەن يەھۇدانىڭ يولباشچىلىرىنى ئوتۇنلار ئارىسىدىكى ئوتداندەك، ئوتىچىلەر ئارىسىدىكى مەشئەلدەك قىلىمەن؛ ئۆلار ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنى، يەنى ئوڭ ۋە سول تەرىپىدىكىلەرنى يەۋېتىدۇ؛ يېرۇسالېمدىكىلەر يەنە ئۆز جايىدا، يەنى يېرۇسالېم شەھىرىدە تۇرىدىغان بولىدۇ. 7 پەرۋەردىگار ئاۋۋال يەھۇدانىڭ چېدىرلىرىنى قۇتقۇزىدۇ؛ سەۋەبى ـ داۋۇت جەمەتىنىڭ شان-شەرىپى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ شان-شەرىپى يەھۇدانىڭكىدىن ئۆلۈغلانماسلىقى ئۈچۈندۇر. 8 شۇ كۈنى پەرۋەردىگار يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلارنى قوغدايدۇ؛ ئۆلارنىڭ ئارىسىدىكى ئەلەكۈشىپ قالغانلارمۇ شۇ كۈنى داۋۇتتەك پالۋان بولىدۇ؛ داۋۇت جەمەتى بولسا خۇدادەك، يەنى ئۆلارنىڭ ئالدىدىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدەك كۆچلۈك بولىدۇ. 9 شۇ كۈنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن بارلىق ئەللەرنى ھالاك قىلىشقا كىرىشىمەن. 10 ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلگۈچى روھنى قۇيىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۆلار ئۆزلىرى سانچىپ ئۆلتۈرگەن ماڭا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ ئۆنچە ئوغلى ئۆچۈن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەنىدەك ئۆلار ئۇنىڭ ئۆچۈن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ يەككە-يىگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەمى تارتقىنىدەك ئۆلار ئۇنىڭ ئۆچۈن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ. 11 شۇ كۈنى يېرۇسالېمدا غايەت زور يىغا-زار كۆتۈرۈلىدۇ، ئۇ مەگىددو جىلغىسىدىكى «خاداد-رىممون»دا كۆتۈرۈلگەن يىغا-زارىدەك بولىدۇ. 12 زېمىن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ ھەربىر ئائىلە ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ. داۋۇت جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۆلارنىڭ ئايالىلىرى ئايرىم ھالدا، ناتان جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۆلارنىڭ ئايالىلىرى ئايرىم ھالدا، 13 لاۋِي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۆلارنىڭ ئايالىلىرى ئايرىم ھالدا؛ شىمەي جەمەتى ئايرىم ھالدا، ئۆلارنىڭ ئايالىلىرى ئايرىم ھالدا؛ 14 بارلىق تىرىك قالغان ئائىلىلەر، يەنى ھەربىر ئائىلە ئايرىم-ئايرىم ھالدا ۋە ئۆلارنىڭ ئايالىلىرى ئايرىم ھالدا يىغا-زار كۆتۈرىدۇ.

13 شۇ كۈنى داۋۇت جەمەتى ھەم يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈچۈن گۇناھنى ۋە پاسكىنلىقنى يۇيىدىغان بىر بۇلاق ئېچىلىدۇ. 2 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ مەن مەبۇدلارنىڭ نامىلىرىنى زېمىندىن يوقىتىمەنكى، ئۆلار يەنە ھېچ ئەسلەتمەيدۇ؛ ۋە مەن پەيغەمبەرلەرنى ۋە پاسكىنا روھنىمۇ زېمىندىن چىقىرىپ يۇتكەۋېتىمەن. 3 شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، بىرەيلەن يەنىلا پەيغەمبەرچىلىك قىلسىپ بېشارەت بېرەي دېسە، ئۇنىڭ ئۆزىنى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا: «سەن ھايات قالمايسەن؛ چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا يالغان گەپ قىلۋاتىسەن» دەيدۇ؛ ئاندىن ئۆزىنى تۇغقان ئاتا-ئانىسى ئۇنى بېشارەت بېرىۋاتقىنىدىلا سانچىپ ئۆلتۈرىدۇ. 4 شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەربىرى ئۆزلىرى

بىشارەت بېرىۋاتقاندا كۆرگەن كۆرۈنۈشتىن خىجىل بولدۇ؛ ئۇلار خەقنى ئالداش ئۆچۈن ئىككىنچى جۈپۈرلۈق چاپانىنى كىيمەيدۇ، **5** ئۇ: «مەن پەيغەمبەر ئەمەس، مەن پەقەت تېرىقچىمەن؛ چۈنكى ياشلىقىمدىن تارتىپ تۈيراق بىلەن تىرىكچىلىك قىلىۋاتىمەن» ـ دەيدۇ. **6** ئەمدى بىرسى ئۇنىڭدىن: «ھەي، ئەمدى سېنىڭ مەيدەڭدىكى بۇ زەخمەتلەر نېمە؟» ـ دېسە، ئۇ: «دوستلىرىمنىڭ ئۆيىدە يارىلىنىپ قالدىم» ـ دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **7** ئويغان، ئى قىلىچ، مېنىڭ پادىچىمغا، يەنى مېنىڭ شېرىكىم بولغان ئادەمگە قارشى چىق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار؛ ـ پادىچىنى ئۇرۇۋەت، قويلار پاتىراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ؛ مەن قولۇمنى كىچىك پېئىللارنىڭ ئۈستىگە چۈشۈرۈپ تۇرغۇزىمەن. **8** زېمىندا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ ئۈچتىن ئىككى قىسمى قىرىلىپ ئۆلىدۇ؛ بىراق ئۈچتىن بىر قىسمى ئۇنىڭدا تىرىك قالىدۇ. **9** ئاندىن مەن ئۈچىنچى قىسمىنى ئوتقا كىرگۈزىمەن، ئۇلارنى كۈمۈش تاۋلىغاندەك تاۋلايمەن، ئالتۇن سىنالغاندەك ئۇلارنى سىنايمەن؛ ئۇلار مېنىڭ نامىمنى چاقىرىپ ندا قىلىدۇ ۋە مەن ئۇلارغا جاۋاب بېرىمەن؛ مەن: «بۇ مېنىڭ خەلقىم» دەيمەن؛ ئۇلار: «پەرۋەردىگار مېنىڭ خۇدايىم» ـ دەيدۇ.

14

ماناە، پەرۋەردىگارغا خاس كۈن كېلىدۇ؛ [ئۇ كۈنى] ئارا گۈن مال-مۈلكۈڭ بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ بۇلۇشۇۋېلىنىدۇ. **2** مەن بارلىق ئەللەرنى يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا يىغىمەن؛ شەھەر ئىشغال قىلىنىدۇ، ئۆيلەر بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنىپ، قىز-ئاياللار ئاياغ-ئاستى قىلىنىدۇ؛ شەھەرنىڭ يېرىم ئەسىرگە چۈشۈپ سۈرگۈن قىلىنىدۇ؛ تىرىك قالغان خەلق شەھەردىن ئېلىپ كېتىلمەيدۇ. **3** ئاندىن يەرۇەردىگار چىقىپ شۇ ئەللەر بىلەن ئۇرۇشىدۇ؛ ئۇ ئۇنىڭ جەڭ قىلغان كۈندىكىدەك ئۇرۇشىدۇ. **4** ئۇنىڭ پۇتلىرى شۇ كۈنى يېرۇسالېمنىڭ شەرقىي تەرىپىنىڭ ئەڭ ئالدى بولغان زەيتۇن تېغىدا تۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن زەيتۇن تېغى ئوتتۇرىدىن شەرق ۋە غەرب تەرەپكە يېرىلىدۇ؛ زور يوغان بىر جىلغا پەيدا بولىدۇ؛ تاغنىڭ يېرىمى شىمال تەرەپكە، يېرىمى جەنۇب تەرەپكە يۆتكىلىدۇ. **5** ۋە سىلەر مېنىڭ تاغلىرىمنىڭ دەل مۇشۇ جىلغىسى بىلەن قاچىسىلەر؛ چۈنكى تاغلارنىڭ جىلغىسى ئازەلگىچە بارىدۇ؛ سىلەر يەھۇدا پادىشاھى ئۇززىيانىڭ كۈنلىرىدە بولغان يەر تەۋرەشتە قاچقىنىڭلاردەك قاچىسىلەر. ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدايىم كېلىدۇ؛ ھەمدە سەن بىلەن بارلىق «مۇقەددەس بولغۇچىلار»مۇ كېلىدۇ! **6** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، نۇر توختاپ قالىدۇ؛ پارلاق يۇلتۇزلارمۇ قاراڭغۇلىشىپ كېتىدۇ؛ **7** بىراق ئۇ پەرۋەردىگارغا مەلۇم بولغان ئالاھىدە بىر كۈن، يا كېچە يا كۈندۈز بولمايدۇ؛ شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، كەچ كىرگەندە، ئالەم يورۇتۇلىدۇ. **8** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ھاياتلىق سۈلىرى يېرۇسالېمدىن ئېقىپ چىقىدۇ؛ ئۇلارنىڭ يېرىمى شەرقىي دېڭىزغا، يېرىمى غەربىي دېڭىزغا قاراپ ئاقىدۇ؛ يازدا ۋە قىشتا شۇنداق بولىدۇ. **9** پەرۋەردىگار پۈتكۈل يەر يۈزى ئۈستىدە پادىشاھ بولىدۇ؛ شۇ كۈنى پەقەت بىر «پەرۋەردىگار» بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] بىردىنبىر ئۇنىڭلا نامى بولىدۇ. **10** گېبادىن يېرۇسالېمنىڭ جەنۇبىدىكى رىممونغىچە بولغان پۈتۈن زېمىن «ئارابا»دەك تۈزلەڭلىككە ئايلاندۇرۇلىدۇ؛ يېرۇسالېم بولسا «بىنيامىن دەرۋازىسى»دىن «بىرىنچى دەرۋازا»غىچە ۋە يەنە «بۇرجەك دەرۋازىسى»غىچە، «ھاننائىيەلنىڭ مۇنارى»دىن پادىشاھنىڭ شاراب كۈلچەكلىرىگىچە يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ، لېكىن شەھەر يەنىلا ئۆز جايىدا شۇ پېتى تۇرىدۇ؛ **11** ئادەملەر يەنە ئۇنىڭدا تۇرىدۇ. «ھالاك پەرمانى» يەنە ھېچ چۈشۈرۈلمەيدۇ؛ يېرۇسالېم خاتىرجەملىكتە تۇرىدۇ. **12** ۋە پەرۋەردىگار يېرۇسالېمغا جەڭ قىلغان بارلىق ئەللەرنى ئۇرۇشقا ئىشلەتكەن ۋابا شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلار تۇرە بولسىلا گۆشلىرى چىرىپ كېتىدۇ؛ كۆزلىرى چاناقلىرىدا چىرىپ كېتىدۇ؛ تىللىرى ئاغزىدا چىرىپ كېتىدۇ. **13** شۇ كۈنى شۇنداق بولىدۇكى، ئۇلارنىڭ ئارىسىغا پەرۋەردىگاردىن زور بىر ئالاقزادىلىك چۈشىدۇ؛ ئۇلار ھەربىرى ئۆز يېقىنىنىڭ قولىنى تۇتۇشىدۇ، ھەربىرىنىڭ قولى يېقىنىنىڭ قولىغا قارشى كۆتۈرۈلىدۇ. **14** يەھۇدامۇ يېرۇسالېمدا جەڭ قىلىدۇ؛ ئەتراپىدىكى بارلىق ئەللەرنىڭ مال-مۈلۈكلىرى جەم قىلىپ يىغىلىدۇ ـ سان-ساناقسىز ئالتۇن-كۈمۈش ۋە كىيىم-كېچەكلەر بولىدۇ. **15** ئات، قېچىر، تۆگە، ئېشەك، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بارگاھلىرىدا بولغان بارلىق مال-ۋارانلار ئۈستىگە چۈشكەن ۋابا يۇقىرىقى ۋاباغا ئوخشاش بولىدۇ. **16** شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، يېرۇسالېمغا جەڭ قىلىشقا كەلگەن ھەممە ئەللەردىن بارلىق تىرىك قالغانلار ھەر يىلى يېرۇسالېمغا، پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەت قىلىشقا ۋە «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقىدۇ. **17** شۇنداق بولىدۇكى، يەر يۈزىدىكى قوۋۇم-جەمەتلەردىن پادىشاھقا، يەنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارغا ئىبادەتكە چىقمىغانلار بولسا، ئەمدى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە يامغۇر ياغمايدۇ. **18** مىسىر جەمەتى چىقىپ ھازىر بولمىسا، ئۇلارغىمۇ يامغۇر بولمايدۇ؛ بىراق پەرۋەردىگار «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈرىدىغان ۋابا ئۇلارغىمۇ چۈشۈرۈلىدۇ. **19** بۇ مىسىرنىڭ جازاسى، شۇنداقلا «كەپىلەر ھېيتى»نى تەبرىكلەشكە چىقمايدىغان بارلىق ئەللەرنىڭ جازاسى بولىدۇ. **20** شۇ كۈنى ئاتلارنىڭ قوڭغۇراقلىرى ئۈستىگە «پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولسۇن!» دەپ يېزىلىدۇ؛ پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ قۇربانگاھ ئالدىدىكى قاچىلارغا ئوخشاش مېھىرلىنىدۇ؛ **21** يېرۇسالېمدىكى ۋە يەھۇدادىكى بارلىق قاچا-قۇچىلارمۇ پەرۋەردىگارغا ئاتلىپ پاك-مۇقەددەس بولىدۇ؛ قۇربانلىق قىلغۇچىلار كېلىپ ئۇلارنى ئېلىپ قۇربانلىق گۆشلىرىنى پىشۇرىدۇ؛ شۇ كۈنى ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىدە «قانائانلىق-سودىگەر» ئىككىنچى بولمايدۇ.

مالاکی

1 پەرۆەردىگاردىن مالاكىغا يۈكلەنگەن ۋەھيي، ئۇ ئارقىلىق ئىسرائىلغا
كەلگەن: ـ **2** ـ مەن سىلەرنى سۆيۈپ كەلدىم ـ دەيدۇ پەرۆەردىگار، ـ
براق سىلەر: «سەن بىزنى قانداقمۇ سۆيۈپ كەلدىڭ؟» ـ دەيسىلەر. ئەساۋ
ياقۇپقا ئاكا بولغان ئەمەسمۇ؟ ـ دەيدۇ پەرۆەردىگار، ـ براق ياقۇپنى سۆيدۈم،
3 ئەساۋنى نەپرەتلەندىم؛ ئۇنىڭ تاغلىرىنى چۆل قىلدىم، مىراسىنى چۆل-بىاباۋاندىكى
چىلبۆرىلەرگە تاپشۇرۇپ بەردىم. **4** ئېدوم: «بىز ۋەيران قىلىندۇق، براق
بىز خارابىلەشكەن جايلارنى قايتىدىن قۇرۇپ چىقىمىز» ـ دېسە، ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار مۇنداق دەيدۇ: ـ ـ ئۇلار قۇرىدۇ،
براق مەن ئۇرۇيمەن؛ خەلقلەر ئۇلارنى «رەزىللىكنىڭ زېمىنى»، «پەرۆەردىگار
مەڭگۈگە غەزەپلىنىدىغان ئەل» دەپ ئاتايدۇ. **5** سىلەرنىڭ كۆزلىرىگىلار
بۇنى كۆرۈپ: «پەرۆەردىگار ئىسرائىل چېگرىسىنىڭ سىرتىدا ئۇلۇغلاندى!» ـ
دەيسىلەر. **6** ـ ئوغۇل ئاتىسىنى، قۇل ئىگىسىنى ھۆرمەتلەيدۇ؛ ئەمدى مەن ئاتا
بولسام، ھۆرمىتىم قېنى؟ ئىگە بولسام، مەندىن بولغان ئەيمىنىش قېنى؟ ـ ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار سىلەرگە شۇنداق دەيدۇ، ئى
مېنىڭ نامىمنى كەمسىتكەن كاھىنلار! براق سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ نامىڭنى
كەمسىتىپتۇق؟» ـ دەيسىلەر. **7** سىلەر قۇربانگاھىم ئۈستىگە يۇلغانغان ئوزۇقنى
سۇنىسىلەر؛ ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ سېنى يۇلغاپ قويدۇق؟» ـ دەيسىلەر؛
ئەمەلىيەتتە سىلەر: «پەرۆەردىگارنىڭ داستىخىنىنىڭ تايىنى يوقتۇر» ـ دەيسىلەر.
8 كور مالىنى قۇربانلىققا سۇنىساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ توكۇر ياكى كېسەل
مالنى قۇربانلىققا سۇنىساڭلار، بۇ قەبىھلىك ئەمەسمۇ؟ ھازىر بۇنى سېنىڭ ۋالىيىڭغا
سۇنۇپ باق، ئۇ سەندىن خۇرسەن بولامدۇ؟ ساڭا يۈز-خاترە قىلامدۇ؟ ـ
دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار. **9** ـ ئەمدى،
قېنى، سىلەر تەڭرىدىن بىزگە شەپقەت كۆرسەتكەيسەن دەپ ئۆتۈنۈپ بېقىڭلار؛
قولۇڭلاردىن مۇشۇلار كەلگەندىن كېيىن، ئۇ سىلەردىن ھەرقاندىقىڭلارنى
قوبۇل قىلامدۇ؟ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار.
10 ـ ئاراڭلاردىن دەرۋازىلارنى ئېتىپ قويغۇدەك بىرسى چىقمامدۇ؟ شۇنداق
بولغاندا سىلەر قۇربانگاھىمدا بىكاردىن-بىكار ئوت قالاپ يۈرمەيتىڭلار. مېنىڭ
سىلەردىن ھېچ خۇرسەنلىكىم يوق، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى
بولغان پەرۆەردىگار، ـ ۋە قولۇڭلاردىن ھېچقانداق ئاشلىق ھەدىيەسىنى قوبۇل
قىلمايمەن. **11** كۈن چىقاردىن كۈن پاتارغا مېنىڭ نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ
دەپ قارىلىدۇ، ھەربىر جايدا نامىمغا خۇشبۇيي سىلىنىدىغان بولىدۇ، پاك بىر
ئاشلىق ھەدىيەسى سۇنۇلىدۇ؛ چۈنكى نامىم ئەللەر ئارىسىدا ئۇلۇغ دەپ قارىلىدۇ،
ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار. **12** براق
سىلەر بولسا ڭلار: «پەرۆەردىگارنىڭ داستىخىنى بۇلغانغان، ئۇنىڭ مېۋىسى،
يەنى ئاش-ئوزۇقى نەپرەتلىكتۇر» ـ دېگىنىڭلاردا، سىلەر ئۇنى ھارام قىلىسىلەر؛
13 ۋە سىلەر: «مانا، نېمىدېگەن ئاۋارىچىلىك!» دەيسىلەر ۋە ماڭا قاراپ
دىمىغىڭلارنى قاقسىلەر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۆەردىگار، ـ سىلەر يىرتىلغان، توكۇر ھەم كېسەل مالىلارنى ئېلىپ كېلىسىلەر.
قۇربانلىق-ھەدىيىلەرنى شۇ پېتى ئېلىپ كېلىسىلەر؛ مەن بۇنى قولۇڭلاردىن قوبۇل
قىلامدىمەن؟ ـ دەيدۇ پەرۆەردىگار. **14** بەرھەق، پادىسىدا قوچقار تۇرۇپ،
رەببگە قىلغان قەسىمنى ئادا قىلىش ئۈچۈن يۇلغانغان نەرسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان
ئالداڭچى لەنەتكە قالىدۇ؛ چۈنكى مەن ئۇلۇغ پادىشاھدۇرمەن، نامىم ئەللەر ئارىسىدا
ھۆرمەتلىنىدىغان بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان
پەرۆەردىگار.

2 ـ ئەمدى، ھەي كاھىنلار، بۇ ئەمر-پەرمان سىلەرگە چۈشتى: ـ **2** سىلەر
ئاڭلىمىساڭلار، نامىمغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە كۆڭۈل قويمىساڭلار،
ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگار، ـ مەن
ئاراڭلارغا لەنەتنى چۈشۈرۈپ ئەۋەتىمەن؛ سىلەرنىڭ بەركەتلىرىڭلارغىمۇ
لەنەت قىلىمەن. بەرھەق، مەن ئاللىقاچان ئۇلارغا لەنەت ئۇقۇزدۇم، چۈنكى
سىلەر [شەرىيىمگە] كۆڭۈل قويمىدىڭلار. **3** مانا، مەن ئۇرۇقلىرىڭلارغا تەنبىھ
بېرىمەن، سىلەرنىڭ يۈزۈڭگىلارگە پوق، ھېيتىڭلاردىكى پوقنى سۈرىمەن؛ بىرسى
سىلەرنى شۇ پوق بىلەن بىللە ئايىرىپ تاشلايدۇ. **4** شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ
سىلەرگە بۇ ئەمرنى ئەۋەتكەنلىكىمنى بىلىسىلەر، مەقسەت، مېنىڭ لاۋىي بىلەن
تۈزگەن ئەھدەمنىڭ ساقلىنىۋېرىشى ئۈچۈندۇر، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۆەردىگار. **5** ـ مېنىڭ ئۇنىڭ بىلەن تۈزگەن ئەھدەم ھاياتلىق
ھەم ئارام-خاتىرجەملىك ئېلىپ كېلىدۇ؛ ئۇنى مەندىن قورقسۇن دەپ بۇلارنى
ئۇنىڭغا بەردىم؛ ئۇ مەندىن قورقۇپ نامىم ئالدىدا تىترىگەنىدى. **6** ئاغزىدىن
ھەققەتنىڭ تەلىم-تەربىيىسى چۈشمىگەن، لەۋلىرىدىن ناھەقلىق تېپىلمىغان؛ ئۇ
ئاراملىق-خاتىرجەملىك ھەم دۇرۇسلۇقتا مەن بىلەن بىللە ماڭغان، نۇرغۇن
كىشىلەرنى قەبىھلىكتىن ياندۇرغان. **7** چۈنكى كاھىننىڭ لەۋلىرى ئىلىم-
بىلىمنى ساقلىشى كېرەك، خەقلەر ئۇنىڭ ئاغزىدىن تەۋرات-قانۇننىڭ ئىزدىشى
لازىم؛ چۈنكى ئۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۆەردىگارنىڭ
ئەلچىسىدۇر. **8** ـ براق سىلەر يولدىن چەتنەپ كەتتىڭلار؛ سىلەر نۇرغۇن
كىشىلەر ئۈچۈن تەۋرات-قانۇننىڭ پۈتلىكاشاڭغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار؛ سىلەر
لاۋىي بىلەن تۈزۈلگەن ئەھدىنى بۇزغانسىلەر ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۆەردىگار، **9** ـ شۇڭا مەن سىلەرنىمۇ پۈتۈن خەلق ئالدىدا
ئەپىرەتلىك ۋە پەسكەش قىلدىم، چۈنكى سىلەر يوللىرىمنى تۇتمىغان، شۇنداقلا
تەۋرات-قانۇننىڭ ئىچىرا قىلغاندا بىر تەرەپكە يان باسقان. **10** ـ بىزدە بىر ئاتا بار
ئەمەسمۇ؟ بىزنى يارىتىۋچى پەقەت بىرلا تەڭرى ئەمەسمۇ؟ ئەمدى نېمىشقا ھەربىرىمىز
ئۆز قېرىندىشىمىزغا ۋاپاسىزلىق قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن تۈزگەن ئەھدىسىنى
بۇلغايمىز؟ **11** يەھۇدا ۋاپاسىزلىق قىلدى، ئىسرائىلدا ھەم يېرۇسالېمدا يىرگىنچلىك
بىر ئىش سادىر قىلىندى؛ چۈنكى يەھۇدا پەرۆەردىگار سۆيگەن مۇقەددەس
جايىنى بۇلغاپ، يات بىر ئىلاھنىڭ قىزىنى ئەمرىگە ئالدى. **12** ئۇنداق قىلغۇچى،
يەنى ئازدۇرغۇچى بولسۇن، ئازدۇرۇلغۇچى بولسۇن، ساماۋى قوشۇنلارنىڭ
سەردارى بولغان پەرۆەردىگارغا ئاشلىق ھەدىيەسىنى ئېلىپ كەلگۈچى بولسۇن،
پەرۆەردىگار ئۇلارنى ياقۇپنىڭ چېدىرلىرىدىن ئۈزۈپ تاشلايدۇ. **13** سىلەر
شۇنىڭدەك شۇنداق قىلىسىلەركى، قۇربانگاھنى كۆز ياشلىرى، يىغا-ئاھ-
زارلار بىلەن قاپلايسىلەر ـ چۈنكى ئۇ قۇربانلىق-ھەدىيىلەرگە ھېچ قارىمايدىغان
بولدى، ئۇنىڭدىن ھېچ رازى بولمايي قولۇڭلاردىن قوبۇل قىلمايدىغان بولدى.
14 براق سىلەر: «نېمىشقا؟» دەپ سورايسىلەر. ـ چۈنكى پەرۆەردىگار سەن
ۋە ياشلىقىڭدا ئالغان ئايالىڭ ئوتتۇرىسىدا گۇۋاھچى بولغاندى؛ سەن ئۇنىڭغا
ۋاپاسىزلىق قىلدىڭ، گەرچە ئۇ سېنىڭ ھەمراھىڭ ۋە سەن ئەھدە تۈزگەن
ئايالىڭ بولسىمۇ. **15** خۇدا [ئەر-ئايالنى] بىر قىلغان ئەمەسمۇ؟ شۇنداقلا، بۇنىڭغا
روھىنى قالدۇرغان ئەمەسمۇ؟ [خۇدا] نېمىشقا ئۇلارنى بىر قىلدى؟ چۈنكى ئۇ
ئۇلاردىن ئىخلاسمەن پەرزەنت كۈتكەنىدى. ئەمدى ھەربىرىڭلار ئۆز قەلب-
روھىڭلارغا دىققەت قىلىڭلار، ھېچقايىسىسى ياشلىقتا ئالغان ئايالىغا ۋاپاسىزلىق
قىلمىسۇن! **16** چۈنكى مەن تالاق قىلىشقا ئۈچىنىرمەن، دەيدۇ ئىسرائىلنىڭ

خۇداسى پەرۋەردىگار، ـ شۇنىڭدەك تۆز تونىغا زومبۇرلۇق چاپلاشتۇرۇۋالغۇچىغا تۆچمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. ـ شۇنىڭ قەلب-روھىڭلارغا دققەت قىلىڭلار، ھېچقايسىڭلار ۋاپاسىزلىق قىلماڭلار! **17** ـ سىلەر سۆزلىرىڭلار بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويىمىدىڭلار، ئاندىن سىلەر: «بىز نېمە قىلىپ تۆنىڭ سەۋر-تاقىتىنى قويىمايتۇق؟» ـ دەيسىلەر. سەۋر-تاقىتىنى قويمىغانلىقىڭلار بولسا دەل: «رەزىللىك قىلغۇچى پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ياخشىدۇر، تۆ تۇلارىدىن خۇرسەن بولىدۇ»، يا كى «ئادالەتنى يۈرگۈزگۈچى خۇدا زادى نەدىدۇر؟» ـ دېگىنىڭلەردە بولمامدۇ!

3 ـ مانا ئەمدى مەن تۆز ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن، تۆ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەييارلايدۇ، سىلەر ئىزدىگەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى تۆز ئىبادەتخانىسىغا تۆيۈقسىز كىرىدۇ، مانا، تۆ كېلىۋاتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **2** ـ بىراق تۆنىڭ كەلگەن كۈنىدە كىم چىدىيالىسۇن؟ تۆ كۆرۈنگەندە كىم تۇرالىسۇن؟ چۈنكى تۆ تاۋلىغۇچىنىڭ ئوتى، كىرچىنىڭ ئاقارتقۇچ شولتىسىدەك بولىدۇ، **3** تۆ كۈمۈشنى تاۋلىغۇچى ھەم ئېرىتىدىغۇچىدەك تاۋلاپ ئولتۇرىدۇ، لاۋىينىڭ بالىلىرىنى ساپلاشتۇرىدۇ، تۇلارنى ئالتۇن-كۈمۈشنى تاۋلىغاندەك تاۋلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن تۇلار پەرۋەردىگارغا ھەققانىيلىقتا قىلىنغان قۇربانلىق-ھەدىيەنى سۇندۇ. **4** ئاندىن يەھۇدا ھەم يېرۇسالېمنىڭ قۇربانلىق-ھەدىيىلىرى پەرۋەردىگارغا كونا زامانلاردىكىدەك، ئىلگىرىكى ۋاقىتلاردىكىدەك شېرىن بولىدۇ. **5** مەن ھېساب ئېلىشقا سىلەرگە يېقىن كېلىمەن، مەن سېھىرگەرلەرگە، زىناخورلارغا، يالغان قەسەم ئىچكۈچىلەرگە، مەدىكارلارنىڭ ھەققىنى تۇتۇۋېلىپ بوزەك قىلغۇچىلارغا، تۇل خوتۇنلار ھەم يېتىم-يېسىرلارنى خارلىغۇچىلارغا، يات ئادەملەرنى تۆز ھەققىدىن ئايرىۋەتكۈچىلەرگە، شۇنىڭدەك مەندىن ھېچ قورقمىغانلارغا تېزدىن ئەيىبلىگۈچى گۈۋاھچى بولىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **6** چۈنكى مەنكى پەرۋەردىگار تۆزگەرمەستۇرمەن؛ شۇڭا سىلەر، ئى ياقۇپنىڭ ئوغۇللىرى، تۆگەشمىگەنسىلەر. **7** ـ ئاتا-بوۋىلىرىڭلارنىڭ كۈنلىرىدىن تارتىپ سىلەر بەلگىلىمىلىرىمدىن چەتەپ، تۇلارنى ھېچ تۇتمىغانسىلەر. مېنىڭ يېنىمغا قايتىپ كېلىڭلار، مەن يېنىڭلارغا قايتىمەن، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر: «بىز قانداقتۇ قايتىپ كېلىمىز؟» ـ دەيسىلەر. **8** ئادەم خۇدانىڭكىنى بۇلىسا بولامدۇ؟ ـ بىراق ماڭا مېنىڭكىنى بۇلاپ كەلدىڭلار. سىلەر يەنە: «بىز قانداقسىگە ساڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىمىز» ـ دەيسىلەر. سىلەر «ئوندىن بىر» ئۇلۇش تۆشرىلىرىڭلارنى ھەم «كۆتۈرمە ھەدىيەلەر»نى سۈنغىنىڭلاردا شۇنداق قىلىسىلەر! **9** سىلەر ئېغىر بىر لەنەتكە قالدىڭلار، چۈنكى ماڭا بۇلاڭچىلىق قىلىۋاتىسىلەر ـ سىلەر بۇ پۈتكۈل «يات ئەل» شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر! **10** ئەمدى تۆيۈمدە ئاشلىق بولۇش ئۈچۈن پۈتكۈل «ئوندىن بىر» ئۇلۇش تۆشرىنى ئامبارغا ئېلىپ كېلىڭلار ۋە شۇنداقلا مېنى سىناپ بېقىڭلار، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ مەن ئاسماننىڭ دېرىزىلىرىنى چوڭ ئېچىپ سىلەرگە باتقۇزالمىغۇدەك بىر بەركەتنى تۆكۈپ بېرىدىغانلىقىمنى كۆرۈپ باقمامسىلەر؟ **11** شۇنداق بولغاندىلا مەن سىلەرنى دەپ يەنە يالمىغۇچىنى ئەيىبلەيمەن، تۆ تويۇرىقىڭلاردىكى مېۋىلەرنى ۋەيران قىلمايمەن؛ سىلەرنىڭ باغ-ئېتىزلىرىڭلاردىكى تال تۈزۈملەر ۋاقىتسىز تۆكۈلۈپ كەتمەيدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **12** ـ شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەر سىلەرنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ، چۈنكى يېرىڭلار ئادەمنى ھۇزۇرلاندۇرىدىغان بىر زېمىن بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **13** ـ سىلەرنىڭ سۆزلىرىڭلار ماڭا قاتتىق تەگدى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ بىراق سىلەر يەنە: «بىز سەن بىلەن قارشىلىشىدىغان نېمە سۆز قىلدۇق؟» ـ دەيسىلەر. **14** ـ سىلەر: «خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇش بېھۇدىلىكتۇر» ھەم: «تۆنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتۇشىمىز ۋە ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ئالدىدا ماتەم تۇتقان كىشىلەردەك يۈرۈشىمىزنىڭ نېمە پايدىسى؟» ـ دەيسىلەر، **15** ھەم شۇنىڭدەك: «تەكەبىۋىلارنى بەختلىك دەپ ئاتايمىز؛ رەزىللىك قىلغۇچىلار رونىق تاپىدۇ، تۇلار بەرھەق خۇدانى سىنايدۇ، بىراق قۇتۇلۇپ كېتىدۇ» ـ دەيسىلەر. **16** پەرۋەردىگاردىن ئەيمىنىدىغانلار [بۇنى ئاڭلاپ] پات-پات بىر-بىرى بىلەن مۇڭداشتى؛ پەرۋەردىگار تۇنى نەزىرىگە ئالدى، سۆزلىرىنى ئاڭلىدى. شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا تۇنىڭدىن قورقۇپ، تۆنىڭ نامىنى سېغىنغانلار ئۈچۈن ئەسلەتمە بولغان بىر خاتىرە كىتاب يېزىلدى. **17** ـ بۇ كىشىلەر بولسا تۆزۈمنىڭ ئالاھىدە گۈھەرىنى يېغقان كۈندە مېنىڭكى بولىدۇ ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار ـ ۋە مەن خۇددى ئادەم تۆز خىزمىتىدە بولغان ئوغلىغا ئېچىنى ئاغرىتقاندەك تۇلارغا ئېچىمنى ئاغرىتىمەن. **18** سىلەر قايتىپ كېلىسىلەر ۋە ھەققانىيلار بىلەن رەزىللەرنى، خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولغانلار بىلەن بولمىغانلارنى پەرق ئېتەلەيسىلەر.

4 ـ چۈنكى مانا شۇ كۈن، خۇمداندەك كۆيدۈرگۈچى كۈن كېلىدۇ، ھەربىر تەكەبىۋىلۇق قىلغۇچى ھەم ھەربىر رەزىللىك قىلغۇچى پاخالدەك بولىدۇ، شۇ كېلىدىغان كۈن تۇلارنى كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار، ـ تۇلارغا نە يىلتىز نە شاخ قالدۇرۇلمايدۇ. **2** لېكىن نامىمدىن ئەيمىنىدىغان سىلەر ئۈچۈن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقتى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ سىلەر تالاغا چىقىپ بورداق موزايلاردەك قىيغىتىپ ئوينايسىلەر؛ **3** سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسىۋېتىسىلەر؛ تۇلار مەن تەييارلىغان كۈندە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ، ـ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار. **4** ـ مەن ھورەب تېغىدا پۈتكۈل ئىسرائىل ئۈچۈن قۇلۇم مۇساغا بۇيرۇغان قانۇنۇنى، يەنى بەلگىلىمىلەرنى ھەم ھۆكۈملەرنى يادىڭلاردا تۇتۇڭلار. **5** ـ مانا، پەرۋەردىگارنىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كېلىشتىن ئاۋۋال مەن سىلەرگە ئىلياس پەيغەمبەرنى ئەۋەتىمەن. **6** تۆ ئاتىلارنىڭ كۆڭلىنى بالىلارغا مايىل، بالىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاتىلارغا مايىل قىلىدۇ؛ تۇنداق بولمىغاندا مەن كېلىپ يەر يۈزىنى قارغاش بىلەن ئۇرۇۋېتىمەن.

NEW TESTAMENT

تەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ نېمە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۆزىنىڭ كىيىملىرىنى يۇلۇشۇۋالدى.

لۇقا 23:34

ماتتا

1 بۇ ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ۋە داۋۇتنىڭ ئوغلى بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ نەسەبنامە
كىتابىدۇر: ـ **2** ئىبراھىمدىن ئىسھاق تۇرەلدى، ئىسھاقتىن ياقۇپ تۇرەلدى،
ياقۇپ يەھۇدا ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۆكىلىرىنىڭ ئاتىسى بولدى؛ **3** يەھۇدادىن تامار
ئارقىلىق پەرەز ۋە زەراھ تۇرەلدى؛ پەرەزدىن ھەزرون تۇرەلدى، ھەزروندىن
رام تۇرەلدى، **4** رامدىن ئاممىناداب تۇرەلدى، ئاممىنادابدىن ناھشون تۇرەلدى،
ناھشوندىن سالمون تۇرەلدى، **5** سالموندىن راھاب ئارقىلىق بوئاز تۇرەلدى،
بوئازدىن رۇت ئارقىلىق ئوبەد تۇرەلدى، ئوبەدتىن يەسسە تۇرەلدى، **6** يەسسەدىن
داۋۇت پادىشاھ تۇرەلدى. داۋۇتتىن ئۇرىيانىڭ ئايالى ئارقىلىق سۇلايمان تۇرەلدى،
7 سۇلايماندىن رەھوبوئام تۇرەلدى، رەھوبوئامدىن ئابىيا تۇرەلدى، ئابىيادىن ئاسا
تۇرەلدى، **8** ئاسادىن يەھوشافات تۇرەلدى، يەھوشافاتتىن يەھورام تۇرەلدى،
يەھورامدىن ئۇززىيا تۇرەلدى، **9** ئۇززىيادىن يوتام تۇرەلدى، يوتامدىن ئاھاز
تۇرەلدى، ئاھازدىن ھەزەكىيا تۇرەلدى، **10** ھەزەكىيادىن مانا‌سسەھ تۇرەلدى،
مانا‌سسەھدىن ئامون تۇرەلدى، ئامونداىن يوشىيا تۇرەلدى؛ **11** بابىلغا سۈرگۈن
قىلىنغاندا يوشىيادىن يەكونىياھ ۋە ئۇنىڭ ئاكا-ئۆكىلىرى تۇرەلدى. **12** بابىلغا
سۈرگۈن بولغاندىن كېيىن، يەكونىياھدىن شېئالتىئەل تۇرەلدى، شېئالتىئەلدىن
زەرۇببابەل تۇرەلدى، **13** زەرۇببابەلدىن ئابىھۇد تۇرەلدى، ئابىھۇددىن ئېلىئاقىم
تۇرەلدى، ئېلىئاقىمدىن ئازور تۇرەلدى، **14** ئازوردىن زادوك تۇرەلدى،
زادوكتىن ئاقىم تۇرەلدى، ئاقىمدىن ئەلىھۇد تۇرەلدى، **15** ئەلىھۇدتىن ئەلئازار
تۇرەلدى، ئەلئازاردىن ماتتان تۇرەلدى، ماتتاندىن ياقۇپ تۇرەلدى، **16** ياقۇپتىن
مەريەمنىڭ ئېرى بولغان يۈسۈپ تۇرەلدى؛ مەريەم ئارقىلىق مەسىھ ئاتالغان
ئەيسا تۇغۇلدى. **17** شۇنداق بولۇپ، ئىبراھىمدىن داۋۇتقىچە بولغان ئارىلىقتا
جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ داۋۇتتىن بابىلغا سۈرگۈن قىلىنغىچە جەمئىي
ئون تۆت ئەۋلاد بولغان؛ ۋە بابىلغا سۈرگۈن قىلىنىشتىن مەسىھ كەلگۈچە
جەمئىي ئون تۆت ئەۋلاد بولغان. **18** ئەيسا مەسىھنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇنداق
بولدى: ـ ئۇنىڭ ئانىسى مەريەم يۈسۈپكە ياتلىق بولۇشقا ۋەدە قىلىنغاندى؛ لېكىن
تېخى نىكاھ قىلىنمايلا، ئۇنىڭ مۇقەددەس روھتىن ھاملىدار بولغانلىقى مەلۇم
بولدى. **19** لېكىن ئۇنىڭ [بولغۇسى] ئېرى يۈسۈپ، دۈرۈس كىشى بولۇپ،
ئۇنى جەمئىيەت ئالدىدا خجالەتكە قالدۇرۇشنى خالىماي، ئۇنىڭدىن ئاستىرتىن
ئاجراشىپ كېتىشنى نىيەت قىلدى. **20** ئەمما ئۇ مۇشۇ ئىشلارنى ئويلاپ
يۈرگىنىدە، مانا پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ
ئۇنىڭغا: ـ ئەي داۋۇتنىڭ ئوغلى يۈسۈپ، ئايالىڭ مەريەمنى ئۆز ئەمرىگە
ئېلىشتىن قورقما؛ چۈنكى ئۇنىڭدا بولغان ھامىلە مۇقەددەس روھتىن كەلگەن.
21 ئۇ بىر ئوغلۇن تۇغىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويغىن؛ چۈنكى ئۇ
ئۆز خەلقىنى گۇناھلىرىدىن قۇتقۇزىدۇ» ـ دېدى. **22** مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى
پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىر ئارقىلىق دېگەنلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن
بولغان، دېمەك: ـ **23** «پاك قىز ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغلۇل تۇغىدۇ؛ ئۇلار ئۇنىڭ
ئىسمىنى ئىمانۇئېل (مەنىسى «خۇدا بىز بىلەن بىللە») دەپ ئاتايدۇ». **24** يۈسۈپ
ئويغىنىپ، پەرۋەردىگارنىڭ شۇ پەرىشتىسىنىڭ دېگىنى بويىچە قىلىپ، مەريەمنى
ئەمرىگە ئالدى. **25** لېكىن مەريەم بوشانغۇچە ئۇ ئۇنىڭغا يېقىنلاشمىدى. بۇ
مەريەمنىڭ ئۇنجىسى ئىدى؛ يۈسۈپ ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويدى.

2 ئەيسا ھېرود پادىشاھ ھۆكۈم سۈرگەن كۈنلەردە يەھۇدىيە ئۇلكىسىنىڭ
بەيت-لەھەم يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەندىن كېيىن، مانا بەزى دانىشمەنلەر
مەشرىقتىن يېرۇسالېمغا يېتىپ كېلىپ، پۇقرالاردىن: **2** يەھۇدىيلارنىڭ [يېڭىدىن]
تۇغۇلغان پادىشاھى قەيەردە؟ چۈنكى بىز ئۇنىڭ يۇلتۇزىنىڭ كۆتۈرۈلگەنلىكىنى
كۆردۇق. شۇڭا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى كەلدۇق، ـ دېيىشتى. **3** بۇنى
ئاڭلىغان ھېرود پادىشاھ، شۇنىڭدەك پۈتكۈل يېرۇسالېم خەلقىمۇ ئالاقزادىلىككە
چۈشتى. **4** ئۇ پۈتكۈل باش كاھىنلار ۋە خەلقنىڭ تەۋرات ئۇستازلىرىنى
چاقىرىپ، ئۇلاردىن «مەسىھ قەيەردە تۇغۇلۇشى كېرەك؟» ـ دەپ سوريدى.
5 ئۇلار: «يەھۇدىيەدىكى بەيت-لەھەم يېزىسىدا بولۇشى كېرەك، ـ چۈنكى
پەيغەمبەر ئارقىلىق شۇنداق پۈتۈلگەن: ـ **6** «ئى يەھۇدىيە زېمىنىدىكى بەيت-
لەھەم، خەلقىڭ يەھۇدىيە يېتەكچىلىرىنىڭ ئارىسىدا ئەڭ كىچىكى بولمايدۇ؛
چۈنكى سەندىن بىر يېتەكچى چىقىدۇ، ئۇ خەلقىم ئىسرائىللارنىڭ باققۇچىسى
بولىدۇ» ـ دېيىشتى. **7** بۇنىڭ بىلەن، ھېرود دانىشمەنلەرنى مەخپىي چاقىرتىپ،
يۇلتۇزنىڭ قاچان پەيدا بولغانلىقىنى سۈرۈشتۈرۈپ بىلۋالدى. **8** ئاندىن: «بېرىپ
بالىنى سۈرۈشتە قىلىپ تېپىڭلار. تاپقان ھامان قايتىپ ماڭا خەۋەر قىلىڭلار،
مەنمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىپ سەجدە قىلىپ كېلەي» ـ دەپ، ئۇلارنى بەيت-
لەھەمگە يولغا سالدى. **9** دانىشمەنلەر پادىشاھنىڭ سۈزىنى ئاڭلاپ يولغا
چىقتى؛ ۋە مانا، ئۇلار شەرقتە كۆرگەن ھېلىقى يۇلتۇز ئۇلارنىڭ ئالدىدا يول
باشلاپ ماڭدى ۋە بالا تۇرغان يەرگە كېلىپ توختىدى. **10** ئۇلار ھېلىقى
يۇلتۇزنى كۆرگىنىدىن ئىنتايىن قاتتىق شادلىنىشتى **11** ھەم ئۆيگە كىرىپ،
بالىنى ئانىسى مەريەم بىلەن كۆرۈپ، يەرگە يېقىلىپ ئۇنىڭغا سەجدە قىلىشتى.
ئاندىن، خەزىنىلىرىنى ئېچىپ، ئالتۇن، مەستىكى، مۇرمەككى قاتارلىق سوۋغاتلارنى
سۈنۈشتى. **12** ئۇلارغا چۈشىدە ھېرودنىڭ يېنىغا بارماسلىق توغرىسىدىكى ۋەھيي
كەلگەنلىكى ئۈچۈن، ئۇلار باشقا يول بىلەن ئۆز يۇرتىغا قايتىشتى. **13** ئۇلار
يولغا كەتكەندىن كېيىن، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى يۈسۈپنىڭ چۈشىدە
كۆرۈنۈپ: ئورنۇڭدىن تۇر! بالا ۋە ئانىسى ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاچ. مەن
ساڭا ئۇقتۇرغۇچە ئۇ يەردە تۇرغىن. چۈنكى ھېرود بالىنى يوقىتىشقا ئىزدەپ كېلىدۇ
ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، شۇ كېچىلا بالا ۋە ئانىسى
ئىككىسىنى ئېلىپ مىسىرغا قاراپ يولغا چىقتى. **15** ئۇ ھېرود ئۆلگۈچە شۇ يەردە
تۇردى. شۇنداق بولدىكى، پەرۋەردىگارنىڭ پەيغەمبىر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتقان:
«ئوغلۇمنى مىسىردىن مەن چاقىردىم» دېگەن سۈزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.
16 ھېرود بولسا دانىشمەنلەردىن ئالدانغانلىقىنى بىلىپ، قاتتىق غەزەپلەندى. ئۇ
دانىشمەنلەردىن ئېنىقلىغان ۋاقىتقا ئاساسەن، ئادەملەرنى ئەۋەتىپ بەيت-لەھەم
يېزىسى ۋە ئەتراپىدىكى ئىككى ياش ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن ياشتىكى ئوغۇل بالىلارنىڭ
ھەممىسىنى ئۆلتۈرگۈزدى. **17** شۇ چاغدا يەرەمىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان
مۇنۇ سۈز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ **18** «راماھ شەھىرىدە بىر سادا، ئاچچىق
يىغا-زارنىڭ يىغانى ئاڭلىنار، بۇ راھىلەنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن كۆتۈرگەن ئاھ-
زارلىرى؛ بالىلىرىنىڭ يوق قىلىۋېتىلگىنى تۈپەيلىدىن، تەسەللىنى قوبۇل قىلماي يىغان
كۆتۈرىدۇ». **19** ئەمدى ھېرود ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى
مىسىردا تۇرغان يۈسۈپنىڭ چۈشىدە كۆرۈنۈپ ئۇنىڭغا: ـ **20** ئورنۇڭدىن تۇر!
بالا ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايت! چۈنكى بالىنىڭ جېنىنى ئالماقچى
بولغانلار ئۆلدى، ـ دېدى. **21** بۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ ئورنىدىن تۇرۇپ بالا
ۋە ئانىسىنى ئېلىپ ئىسرائىل زېمىنىغا قايتتى. **22** ئۇ تارخېلاۇسنىڭ ئاتىسى
ھېرود پادىشاھنىڭ ئورنىغا تەختكە ئولتۇرۇپ يەھۇدىيە ئۇلكىسىگە ھۆكۈمرانلىق
قىلىۋاتقىنىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇ يەرگە قايتىشتىن قورقتى؛ ۋە چۈشىدە ئۇنىڭغا بىر
ۋەھيي كېلىپ، گاللىيە زېمىنىغا بېرىپ، **23** ناسارەت دەپ ئاتىلىدىغان بىر
يېزىدا ئولتۇراقلاشتى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق: «ئۇ ناسارەتلىك دەپ
ئاتىلىدۇ» دېيىلگىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى.

3 شۇ چاغلاردا، چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا يەھۇدىيەدىكى چۆل-باياۋانغا كېلىپ **2** كىشىلەرگە: ـ توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلاشىپ قالدى! ـ دەپ جاكارلاشقا باشلىدى. **3** چۈنكى [چۈمۈلدۇرگۈچى يەھيا] بولسا ئىلگىرى يەشايا پەيغەمبەر بېشارىتىدە كۆرسەتكەن كىشىنىڭ دەل تۆزى بولۇپ: ـ «باياۋاندا توۋلايدىغان بىر كىشىنىڭ: رەببنىڭ يولىنى تەييارلا ئۇلار، ئۇنىڭ چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاڭلىنىدۇ». **4** يەھيا [پەيغەمبەر] تۆگە يۈڭدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغاندى. يەيدىغىنى بولسا چېكەتكەلەر بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **5** ئەمدى يېرۇسالېم شەھىرى، پۈتۈن يەھۇدىيە تۆلۈكسى ۋە پۈتكۈل ئىئوردان دەريا ۋادىسىنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، **6** گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشتى ۋە ئۇنىڭ تۆزلىرىنى ئىئوردان دەرياسىدا چۈمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشتى. **7** لېكىن پەرىسىي ۋە سادۇقىي مەزھىپىدىكىلەردىن كۆپلىرىنىڭ ئۇنىڭ چۈمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلغىلى كەلگەنلىكىنى كۆرگىنىدە ئۇ ئۇلارغا: ـ ئەي يىلانلارنىڭ بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزىپىدن قېچىكلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! **8** ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىنى كەلتۈرۈڭلار! **9** ۋە ئۆز ئىچىڭلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال قىلىپ يۈرمەڭلار، چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى ئاپىرىدە قىلالايدۇ. **10** پالتا ئاللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگكەپ قويۇلدى، ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقايسى دەرەخلەر كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. **11** مەن دەرۋەقە سىلەرنى توۋا قىلىشىڭلار ئۈچۈن سۇغا چۈمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن كېيىن كەلگۈچى زات مەندىن قۇدرەتلىكتۇر. مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنى كۆتۈرۈشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن؛ ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۈمۈلدۈرىدۇ. **12** ئۇنىڭ سوروغۇچى كۆرۈكى قولىدا تۇرىدۇ؛ ئۇ ئۆز خامىنىنى [توپا-سامانىدىن] تەلتۈكۈس تازىلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-سامانىنى ئۆچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. **13** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا يەھيادىن چۈمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن گالىلىيە تۆلۈكسىدىن ئىئوردان دەرياسى بويىغا، ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. **14** بىراق يەھيا چۈمۈلدۈرۈشكە ئۇنىماي ئۇنى توسۇپ: ـ ئەسلى چۈمۈلدۈرۈلۈشنى مەن سەندىن قوبۇل قىلىشىم كېرەك ئىدى، بىراق سەن مېنىڭ ئالدىمغا كەپسەنغۇ؟ ـ دېدى. **15** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھازىرچە شۇنىڭغا يول قويغىن؛ چۈنكى ھەققانىيلىقنىڭ بارلىق [تەلەپلىرىنى] ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، شۇنداق قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، يەھيا ئۇنىڭغا يول قويدى. **16** ۋە ئەيسا چۈمۈلدۈرۈلۈپ بولۇپلا، سۇدىن چىقتى، ئۇ سۇدىن چىقىشى بىلەن مانا، ئەرشلەر ئۇنىڭغا ئېچىلىپ، خۇدانىڭ روھى كەپتەر قىياپىتىدە ئەرشتىن چۈشۈپ، ئۇستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **17** ۋە مانا، ئەرشتىن بىر ئاۋاز: ـ «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن تولۇق خورسەنمەن!» ـ دەپ ئاڭلاندى.

4 ئاندىن ئەيسا روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئىبلىسنىڭ سىناق-ئازدۇرۇشلىرىغا يۈزلىنىش ئۈچۈن چۆل-باياۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. **2** ئۇ قىرىق كېچە-كۈندۈز روزا تۇتقاندىن كېيىن، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. **3** ئەمدى ئازدۇرغۇچى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن راستىنلا خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشلارنى نانغا ئايلىنىشقا بۇيرۇغىن! ـ دېدى. **4** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئاغزىدىن چىققان ھەربىر سۆز بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. **5** ئاندىن ئىبلىس ئۇنى مۇقەددەس شەھەرگە ئېلىپ بېرىپ، ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ ئۇنىڭغا: **6** ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنىڭ ھەققىڭدە ئەمر قىلىدۇ»، ۋە، «پۇتۇڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ـ دېدى. **7** ئەيسا ئۇنىڭغا: «تەۋراتتا يەنە، «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ پۈتۈلگەن ـ دېدى. **8** ئاندىن، ئىبلىس ئۇنى ناھايىتى ئېگىز بىر تاغقا چىقىرىپ، ئۇنىڭغا دۇنيادىكى بارلىق پادىشاھلىقلارنى شەرەپلىرى بىلەن كۆرسىتىپ: **9** يەرگە يېقىلىپ ماڭا ئىبادەت قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساڭا بېرىۋېتىمەن، ـ دېدى. **10** ئاندىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يوقال، شەيتان! چۈنكى [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا ئىبادەت-خىزمىتىدە بول!» دەپ پۈتۈلگەن، ـ دېدى. **11** بۇنىڭ بىلەن ئىبلىس ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى، ۋە مانا، پەرىشتىلەر كېلىپ ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولدى. **12** ئەمدى [ئەيسا] يەھيانىڭ تۇتقۇن قىلىنغانلىقىنى ئاڭلاپ، گالىلىيەگە يول ئالدى. **13** ئۇ ناسارەت يېزىسىنى تاشلاپ، زەبۇلۇن ۋە نافتالى رايوندىكى [گالىلىيە] دېگۈزى بويىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە كېلىپ ئورنۇلاشتى. **14** شۇنداق قىلىپ، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان شۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى، دېمەك: ـ **15** «زەبۇلۇن زېمىنى ۋە نافتالى زېمىنى، ئىئوردان دەرياسىنىڭ نېرىقى تەرىپىدىكى «دېڭىز يولى» بويىدا، «يات ئەللەرنىڭ ماكانى» بولغان گالىلىيەدە، **16** قاراڭغۇلۇقتا ياشىغان خەلق پارلاق بىر نۇرنى كۆردى؛ يەنى ئۇلۇم كۆلەڭگىسىنىڭ يۇرتىدا ئولتۇرغۇچىلارغا، دەل ئۇلارنىڭ ئۈستىگە نۇر چۈشتى». **17** شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا: «توۋا قىلىڭلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلاشىپ قالدى!» ـ دەپ جار قىلىشقا باشلىدى. **18** [بىر كۈنى]، ئۇ گالىلىيە دېگۈزى بويىدا كېتىۋېتىپ، ئىككى ئاكا-ئۇكا، يەنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىلغان سىمون ئىسىملىك بىر كىشىنى ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېگۈزغا تور تاشلاۋاتاتتى؛ **19** ئۇ ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار ـ مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتقۈچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **20** ئۇلار شۇئان بېلىق تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **21** ئۇ شۇ يەردىن ئۈتۈپ، ئىككىنچى بىر ئاكا-ئۇكىنى، يەنى زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ ۋە ئىنىسى يۇھاننانى كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە ئاتىسى زەبەدىي بىلەن تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. ئۇ ئۇلارنىمۇ چاقىردى. **22** ئۇلار دەرھال كېمىنى ئاتىسى بىلەن قالدۇرۇپ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **23** ۋە ئەيسا گالىلىيەنىڭ ھەممە يېرىنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلايتى، خەلق ئارىسىدا ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ئاجىز-مېيىپلارنى ساقايتتى. **24** ئۇ ئوغرۇلۇق خەۋەر پۈتكۈل سۈريە تۆلۈكىسىگە تارقالدى؛ ئۇ يەردىكى خالايىق ھەرخىل بىمارلارنى، يەنى ھەرتۈرلۈك كېسەللەر ۋە ئاغرىق-سىلاقلارنى ھەمدە جىن چاپلاشقانلارنى، ئۇتقاقلىق ۋە پالەچ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى؛ ۋە ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. **25** گالىلىيە، «ئون شەھەر» رايونى، يېرۇسالېم، يەھۇدىيە ۋە ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىن كەلگەن توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

5 مۇشۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇ بىر تاغقا چىقتى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئولتۇرغىنىدا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. **2** ئۇ ئاغزىنى ئېچىپ ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى: ـ **3** مۇبارەك، روھتا نامراتلار بولغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى ئۇلارغا تەۋەدۇر. **4** مۇبارەك، يېغىن چەكىگەنلەر! چۈنكى ئۇلار تەسەللى تاپىدۇ. **5** مۇبارەك، ياۋاش-مۇمىنلەر! چۈنكى ئۇلار يەر يۈزىگە مىراسخوردۇر. **6** مۇبارەك، ھەققانىيلىققا ئاچ ۋە تەشنالار! چۈنكى ئۇلار تولۇق

تویۇندۇ. 7 مۇبارەك، رەھىمدىللار! چۈنكى تۇلار رەھىم كۆرىدۇ. 8 مۇبارەك، قەلبى پاك بولغانلار! چۈنكى تۇلار خۇدانى كۆرىدۇ. 9 مۇبارەك، تىنچلىق تەرەپدارلىرى! چۈنكى تۇلار خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. 10 مۇبارەك، ھەققانىيلىق يولىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغانلار! چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى تۇلارغا تەۋەدۇر. 11 مۇبارەك، مەن ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ھاقارەت، زىيانكەشلىك ۋە ھەرتۈرلۈك توھمىتىگە ئۇچراسا گلار، 12 شاد-خۇرام بولۇپ يايراگلار! چۈنكى ئەرشىدە كاتتا ئىنئام سىلەر ئۈچۈن ساقلانماقتا؛ چۈنكى سىلەردن ئىلگىركى پەيغەمبەرلەرگىمۇ تۇلار مۇشۇنداق زىيانكەشلىكلەرنى قىلغان. 13 سىلەر يەر يۈزىدىكى تۇزدۇرسىلەر. ھالبۇكى، ئەگەر تۇز تۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قانداقۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ تۇ چاغدا، تۇ ھېچنېمىگە يارىماس بولۇپ، تاشلىنىپ كىشىلەرنىڭ ئايىغى ئاستىدا دەسسىلىشتىن باشقا ھېچ ئىشقا يارىمايدۇ. 14 سىلەر دۇنيانىڭ نۇرىدۇرسىلەر. تاغ ئۈستىگە سېلىنغان شەھەر يوشۇرۇنالمايدۇ. 15 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغداننىڭ ئۈستىگە قويىدۇ، بۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆي ئىچىدىكى ھەممە ئادەملەرگە يورۇقلۇق بېرىدۇ. 16 شۇ تەرىقىدە، سىلەر نۇرۇڭلارنى ئىنسانلار ئالدىدا شۇنداق چاقنىتىڭلارکى، ئۇلار ياخشى ئەمەللىرىڭلارنى كۆرۈپ، ئەرشتىكى ئاتاگلارنى ئۇلۇغلىسۇن. 17 مېنى تەۋرات قانۇنىنى ياكى پەيغەمبەرلەرنىڭ يازغانلىرىنى بىكار قىلغىلى كەلدى، دەپ ئويلاپ قالماگلار. مەن ئۇلارنى بىكار قىلغىلى ئەمەس، بەلكى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى كەلدىم. 18 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئاسمان-زېمىن يوقىمىغۇچە، ئۇنىڭدا پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە تەۋراتتىكى «يود» بىر ھەرپ، ھەتتا بىرەر چېكىتمۇ بىكار قىلىنمايدۇ. 19 شۇ سەۋەبتىن، تەۋرات قانۇننىڭ ئەقىدىلىرىگە، ھەتتا ئۇنىڭ ئەڭ كىچىكلىرىدىن بىرىنى بىكار قىلىپ، ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگىتىدىغان ھەركىم ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ كىچىك ھېسابلىنىدۇ، ئەمما ئەكسىچە، تەۋرات قانۇنى ئەقىدىلىرىگە ئەمەل قىلغانلار ۋە باشقىلارغا شۇنداق قىلىشنى ئۆگەتكۈچىلەر بولسا ئەرش پادىشاھلىقىدا ئۇلۇغ ھېسابلىنىدۇ. 20 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەققانىيلىقىڭلار تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭكىدىن ئاشمىسا، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھېچقاچان كىرەلمەيسىلەر. 21 بۇرۇنقىلارغا «قاتىلىق قىلما، قاتىلىق قىلغان ھەرقانداق ئادەم سوراققا تارتىلىدۇ» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. 22 بىراق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، ئۆز قېرىندىشىغا بىكاردىن-بىكار ئاچچىقلانغانلارنىڭ ھەربىرىمۇ سوراققا تارتىلىدۇ. ئۆز قېرىندىشىنى «ئەخمەق» دەپ تىللىغان ھەركىم ئالىي كېڭىشمىدە سوراققا تارتىلىدۇ، ئەمما قېرىنداشلىرىنى «تەلۇە» دەپ ھاقارەتلىگەن ھەركىم دوزاخنىڭ ئوتىغا لايىق بولىدۇ. (Geenna g1067) 23 شۇنىڭ ئۈچۈن، سەن قۇربانگاھ ئالدىغا كېلىپ [خۇداغا] ھەدىيە ئاتىماچچى بولغىنىڭدا، قېرىندىشىڭنىڭ سېنىڭدىن ئاغرىنغان يېرى بارلىقى يادىڭغا كەلسە، 24 ھەدىيەڭنى قۇربانگاھ ئالدىغا قويۇپ تۇرۇپ، ئاۋۋال قېرىندىشىڭ بىلەن يارىشىۋال، ئاندىن كېلىپ ھەدىيەڭنى ئاتا. 25 ئەگەر ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلماچچى بولغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا بولغىنىڭدا ئۇنىڭ بىلەن تېزدىن يارىشىپ، دوست بولغىن. بولمىسا، ئۇ سېنى سوراققىغا، سوراققچى بولسا گۈندىپايغا تاپشۇرىدۇ، سەن زىندانغا سولىتۇپتىلىسەن. 26 مەن ساڭا شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، [قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن چىقالمايسەن. 27 سىلەر «زىنا قىلما گلار» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. 28 بىراق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، بىرەر ئايالغا شەھۋانىي نىيەت بىلەن قارىغان كىشى كۆڭلىدە ئۇ ئايال بىلەن ئاللىقاچان زىنا قىلغان بولىدۇ. 29 ئەگەر ئەمدى ئوڭ كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 30 ئەگەر ئوڭ قولۇڭ سېنى گۇناھقا ئازدۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى پۈتۈن بەدىنىڭنىڭ دوزاخقا تاشلانغىنىدىن كۆرە، بەدىنىڭدىكى بىر ئەزايىڭ يوق قىلىنغىنى كۆپ ئەۋزەل. (Geenna g1067) 31 يەنە: ــ «كىمدىكىم تالايلىنى تالاق قىلسا، ئۇنىڭغا تالاق خېتىنى بەرسۇن» دەپمۇ بۇيرۇلغان. 32 بىراق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، كىمدىكىم ئۆز ئايالىنىڭ بۇزۇقلۇق قىلمىشىدىن باشقا [ھەرقانداق ئىشنى باھانە قىلىپ] ئۇنى تالاق قىلسا، ئەمدى ئۇنى زىناغا ئۇتۇپ بەرگەن بولىدۇ؛ تالاق قىلىنغان ئايالنى ئەمرىگە ئالغان كىشىمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ. 33 سىلەر يەنە بۇرۇنقىلارغا «قەسەمگىدىن يانما، پەرۋەردىگارغا قىلغان قەسەمگە ئەمەل قىل» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. 34 بىراق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، قەتئىي قەسەم قىلما گلار؛ ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلما گلار، چۈنكى ئەرش خۇدانىڭ تەختىدۇر؛ 35 ياكى يەرنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلما گلار، چۈنكى يەر يۈزى خۇدانىڭ تەختىپەيدۇر. يېرۇسالېمنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلما گلار، چۈنكى ئۇ يەر ئۇلۇغ پادىشاھنىڭ شەھىرىدۇر. 36 ھەتتا ئۆز بېشىڭلارنى تىلغا ئېلىپمۇ قەسەم قىلما گلار، چۈنكى سىلەرنىڭ چېچىگلارنىڭ بىر تېلىنمۇ ئاق ياكى قارا رەڭگە ئۆزگەرتىش قولۇڭلاردىن كەلمەيدۇ. 37 پەقەت دېگىنىڭلار «بولىدۇ»، «بولىدۇ»، ياكى «ياق، ياق، بولمايدۇ» بولسۇن. بۇنىڭدىن زىيادىسى رەزىل بولغۇچىدىن كېلىدۇ. 38 سىلەر «كۆزگە كۆز، چىشقا چىش» دەپ بۇيرۇلغانلىقىنى ئاڭلىغانسىلەر. 39 بىراق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، ئەسكى بىلەن تەڭ بولما گلار. كىمدەكىم ئوڭ مەڭزىڭگە ئۇرسا، سول مەڭزىڭنىمۇ ئۇتۇپ بەر، 40 ۋە بىرسى ئۈستۈڭدىن دەۋا قىلىپ، كۆڭلىڭنى ئالماچچى بولسا، چاپىنىڭنىمۇ بەر. 41 بىرسى ساڭا [يۈك-تاقنى يۈدكۈزۈپ] مىڭ قەدەم يول يۈرۈشكە زورلىسا، ئۇنىڭ بىلەن ئىككى مىڭ قەدەم ماڭ. 42 بىرسى سەندىن تىلىسە، ئۇنىڭغا بەر. بىرسى سەندىن ئۇتىنە-يېرىم قىلماچچى بولسا، ئۇنىڭغا بوينۇڭنى تولغىما. 43 سىلەر «قوشنا ڭنى سۆيگىن، دۈشمىنىڭگە نەپرەتلەن» دەپ ئېيتىلغانىنى ئاڭلىغان. 44 بىراق مەن ئۇزۇم شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەرگە دۈشمەنلىك بولغانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەردىن نەپرەتلەنگەنلەرگە ياخشىلىق قىلىڭلار، سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغانلارغا دۇئا قىلىڭلار. 45 شۇنداق قىلغاندا، ئەرشتىكى ئاتاگلارنىڭ پەرزەنتلىرىدىن بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ قۇياشىنىڭ نۇرىنى ياخشىلارغىمۇ ۋە يامانلارغىمۇ چۈشۈرىدۇ، يامغۇرنىمۇ ھەققانىيلارغىمۇ، ھەققانىيەتسىزلەرگىمۇ ياغدۇرىدۇ. 46 ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلارغا مۇھەببەت كۆرسەتكەنلەرگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، بۇنىڭ قاندىقى ئىنئامغا ئېرىشكۈچىلىكى بولىسۇن؟ ھەتتا باجگىرلارمۇ شۇنداق قىلمۇاتمامدۇ؟ 47 ئەگەر سىلەر پەقەت قېرىنداشلىرىڭلار بىلەنلا سالام-سەھەت قىلىشىڭلار، بۇنىڭ نېمە پەزىلىتى بار؟ ھەتتا يات ئەللىكلەرمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! 48 شۇڭا، ئەرشتىكى ئاتاگلار مۇكەممەل بولغىنىدەك، سىلەرمۇ مۇكەممەل بولۇڭلار.

6 ھېزى بولۇڭلارکى، خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭلارنى باشقىلارنىڭ ئالدىدا كۆز-كۆز قىلما گلار. بۇنداق قىلسا گلار، ئەرشتىكى ئاتاگلارنىڭ ئىنئامىغا ئېرىشەلمەيسىلەر. 2 شۇڭا خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا، داۋراڭ سالما. ساختىپەزلەرلا سىناگوگلاردا ۋە كوچىلاردا ئادەملەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. 3 لېكىن سەن، خەير-ساخاۋەت قىلغىنىڭدا ئوڭ قولۇڭنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى سول قولۇڭ بىلمىسۇن. 4 شۇنىڭ بىلەن خەير-

ساخاؤىتىڭ يوشۇرۇن بولىدۇ ۋە يوشۇرۇن ئىشلارنى كۆرگۈچى ئاتاڭ ساڭا بۇنى قايتۇرىدۇ. **5** دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ساختىپەزلەردەك بولما؛ چۈنكى تۇلار باشقىلارغا كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن سىناگوگلار يا كى تۈت كوچا ئېغىزىدا تۇرۇۋېلىپ دۇئا قىلىشقا ئامراقتۇر. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، تۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **6** لېكىن سەن بولساڭ، دۇئا قىلغان ۋاقتىڭدا، ئۆيكەرى ئۆيگە كىرىپ، ئىشىكنى يېپىپ، يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغا دۇئا قىلىڭلار، ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ بۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **7** دۇئا-تىلاۋەت قىلغاندا، [بۇتپەرەس] يات ئەللىكلەردىكىدەك قۇرۇق گەپلەرنى تەكرارلاۋەرمەڭلار. چۈنكى تۇلار دېگەنلىرىمىز كۆپ بولسا [خۇدا] تىلىگىنىمىزنى چوقۇم ئىجابەت قىلىدۇ، دەپ ئويلايدۇ. **8** شۇڭا، سىلەر تۇلارنى دوراماڭلار. چۈنكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ ئېھتىياجىڭلارنى سىلەر تىلىمەستىن بۇرۇنلا بىلىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، مۇنداق دۇئا قىلىڭلار: ـ «ئى ئاسمانلاردا تۇرغۇچى ئاتىمىز، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. **10** پادىشاھلىقىڭ كەلگەي، ئىرادەڭ ئەرشتە ئادا قىلىنغاندەك يەر يۈزىدىمۇ ئادا قىلىنغاي. **11** بۈگۈنكى نېنىمىزنى بۈگۈن بېرگىن. **12** بىزگە قەرزدار بولغانلارنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەئمۇ قەرزلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. **13** بىزنى ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۈچراتقۇزمىغايسەن، بەلكى بىزنى رەزىل بولغۇچىدىن قۇتۇلدۇرغايسەن». **14** چۈنكى سىلەر باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنى كەچۈرىدۇ. **15** بىراق باشقىلارنىڭ گۇناھ-سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرمىسەڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ گۇناھ-سەۋەنلىكىڭلارنى كەچۈرمەيدۇ. **16** روزا تۇتقان ۋاقتىڭلاردا، ساختىپەزلەردەك تاتىرا كۆڭۈ قىيافىدەتكە كىرىۋالماڭلار. تۇلار روزا تۇتقىنىنى كۆز-كۆز قىلىش ئۈچۈن چىرايلىرىنى سولغۇن قىيافىدەتتە كۆرسىتىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، تۇلار كۆزلىگەن ئىنئامىغا ئېرىشكەن بولىدۇ. **17** ئەمدى سەن، روزا تۇتقىنىڭدا، چاچلىرىڭنى مايلاپ، يۈزۈڭنى يۇيۇپ يۈر. **18** شۇ چاغدا، روزا تۇتقىنىڭ ئىنسانلارغا ئەمەس، بەلكى پەقەت يوشۇرۇن تۇرغۇچى ئاتاڭغىلا كۆرۈنىدۇ؛ ۋە يوشۇرۇن كۆرگۈچى ئاتاڭ ئۇنى ساڭا قايتۇرىدۇ. **19** يەر يۈزىدە تۇزۇڭلارغا بايلىقلارنى توپلىماڭلار. چۈنكى بۇ يەردە يا كۈيە يەپ كېتىدۇ، يا دات باسىدۇ يا كى ئوغرىلار تام تېشىپ ئوغرىلاپ كېتىدۇ. **20** ئەكسىچە، ئەرشتە تۇزۇڭلارغا بايلىقلار توپلاڭلار. ئۇ يەردە كۈيە يېمەيدۇ، دات باسمايدۇ، ئوغرىمۇ تام تېشىپ ئوغرىلىمايدۇ. **21** چۈنكى بايلىقىڭ قەيەردە بولسا، قەلبىڭۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **22** تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. **23** لېكىن ئەگەر كۆزۈڭ يامان بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. ئەگەر ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» ئەمەلىيەتتە قاراڭغۇلۇق بولسا، ئۇ قاراڭغۇلۇق نېمىدېگەن قورقۇنچلۇق-ھە! **24** ھېچكىم [بىرلا ۋاقىتتا] ئىككى خوجايىننىڭ قۇللۇقىدا بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يا كى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ يا كى بۇنىڭغا باغلىنىپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭ ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. **25** شۇڭا مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھاياتىڭلارغا كېرەكلىك يېمەك-ئىچمەك يا كى تۇچماڭلارغا كىيىدىغان كىيىم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ھاياتلىق تۇزۇقتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **26** ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا قاراڭلار! تۇلار تېرىمايدۇ، ئورمايدۇ، ئامبارلارغا يىغمايدۇ، لېكىن ئەرشتىكى ئاتاڭلار تۇلارنىمۇ ئوزۇقلاندۇرىدۇ. سىلەر ئاشۇ قۇشلاردىن كۆپ ئەزىز ئەمەسمۇ؟ **27** ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم-قايغۇ بىلەن تۇمرۇڭلارنى بىرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ **28** سىلەرنىڭ كىيىم-كېچەكنىڭ غېمىنى قىلىشىڭلارنىڭ نېمە ھاجىتى؟! دالادىكى نېلۇپەرلەرنىڭ قانداق تۈسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگەكمۇ قىلمايدۇ، چاق ئېگىرمەيدۇ، **29** لېكىن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە تۇرغاندىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلىچىلىكىڭۇيوق ئىدى. **30** ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىپ، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۇرمەمسۇ، ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! **31** شۇڭا «نېمە يەيمىز»، «نېمە ئىچىمىز»، «نېمە كىيىمىز؟» دەپ غەم قىلماڭلار. **32** چۈنكى يات ئەللىكلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىگە ئىنتىلىدۇ، ئەمما ئەرشتىكى ئاتاڭلار سىلەرنىڭ بۇ ھەممە نەرسىلەرگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ **33** شۇنداق ئىكەن، ھەممىدىن ئاۋۋال خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ھەققانىيلىقىغا ئىنتىلىڭلار. تۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **34** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەتىنىڭ غېمىنى قىلماڭلار. ئەتىنىڭ غېمى ئەتىگە قالسۇن. ھەر كۈننىڭ دەردى شۇ كۈنگە تۇشلۇق بولىدۇ.

7 باشقىلارنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەڭلار. شۇنداقتا [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرىمايسىلەر. **2** چۈنكى سىلەر باشقىلار ئۈستىدىن قانداق باھا بىلەن ھۆكۈم قىلساڭلار، [خۇدامۇ] سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن شۇنداق باھا بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ. سىلەر باشقىلارنى قانداق تۇچلىدىڭلار، [خۇدامۇ] سىلەرنى شۇنداق تۇچلەيدۇ. **3** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، تۇز كۆزۈڭدىكى لىنى بايقىيالمايسەن؟! **4** سەن قانداقمۇ بۇرادىرىڭگە: «قېنى، كۆزۈڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟ چۈنكى مانا، تۇزۇڭنىڭ كۆزىدە لىم تۇرىدۇ!؟ **5** ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال تۇزۇڭنىڭ كۆزىدىكى لىنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. **6** مۇقەددەس نەرسىنى ئىتلارغا بەرمەڭلار، يا كى ئۈنچە-مەرۋايىتلىرىڭلارنى توڭگۇزلارنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويماڭلار. بولمىسا، تۇلار بۇلارنى پۇتلىرىدا دەسسەپ، ئاندىن بۇرۇلۇپ سىلەرنى تالايدۇ. **7** تىلەڭلار، سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر؛ ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. **8** چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چەككۈچىلەرگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. **9** ئاراڭلاردا ئۇز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! **10** يا كى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ **11** ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇقىمۇ ئۇز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتاڭلار ئۇزىدىن تىلىگەنلەرگە ياخشى نەرسىلەرنى تېخىمۇ ئىلتىپات قىلماسمۇ؟ **12** شۇڭا ھەر ئىشتا باشقىلارنىڭ ئۆزۈڭلارغا قانداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئۈمىد قىلساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار، چۈنكى تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ تەلىماتلىرى مانا شۇدۇر. **13** تار دەرۋازىدىن كىرىڭلار. چۈنكى كىشىنى ھالاكەتكە ئېلىپ باربىدىغان دەرۋازا كەڭ بولۇپ، يولى كەڭگاشا ۋە داغدامدۇر، ۋە ئۇنىڭدىن كىرىدىغانلار كۆپتۇر. **14** بىراق ھاياتلىققا ئېلىپ باربىدىغان دەرۋازا تار، يولى قىستاڭ بولۇپ، ئۇنى تاپالايدىغانلارمۇ ئاز. **15** ئالدىڭلارغا قوي تېرىسىگە ئورنىۋېلىپ كەلگەن، ئىچى يىرتقۇچ چىلبۇرىدەك بولغان ساختا پەيغەمبەرلەردىن ھوشيار بولۇڭلار. **16** سىلەر ئۇلارنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. تىكەندىن ئۈزۈمىلەر، قامغاقتىن ئەنجۈرلەر ئالغىلى بولامدۇ؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش، ھەر ياخشى دەرەخ ياخشى مېۋە بېرىدۇ، پور دەرەخ ناچار مېۋە بېرىدۇ. **18** ياخشى دەرەخ ناچار مېۋە بەرمەيدۇ، پور دەرەخ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **19** ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر دەرەخ كېسىلىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. **20** شۇنىڭدەك، مۇشۇنداق كىشىلەرنى مېۋىلىرىدىن تونۇۋالالايسىلەر. **21** ماڭا «رەببىم، رەببىم»

دېگەنلەرنىڭ ھەممىسلا ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرەلمەيدۇ، بەلكى ئەرشتە تۇرغۇچى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغانلارلا كىرەلەيدۇ. 22 شۇ كۈندە نۇرغۇن كىشىلەر ماڭا: «رەببىم، رەببىم، بىز سېنىڭ نامىڭ بىلەن ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزدۇق، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى قوغلىدۇق ۋە نامىڭ بىلەن نۇرغۇن مۆجىزىلەرنى كۆرسەتمۇق» دەيدۇ. 23 ھالبۇكى، ئۇ چاغدا مەن ئۇلارغا: «سىلەرنى ئەزەلدىن تونۇمايمەن. كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار، ئەي ئىتائەتسىزلەر!» دەپ ئېلان قىلىمەن. 24 ئەمدى ھەربىرى بۇ سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان بولسا، ئۇ تۇز ئۈينى قورام تاش ئۈستىگە سالغان پەم-پاراسەتلىك كىشىگە ئوخشايدۇ. 25 يامغۇر ييغىپ، كەلكۈن كېلىپ، بوران چىقىپ سوقسىمۇ، ئۇ ئۆي ئۆرۈلمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئۆلۈى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىنغان. 26 بىراق سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان ھەربىرى ئۈينى قۇمنىڭ ئۈستىگە قۇرغان ئەخمەقكە ئوخشايدۇ. 27 يامغۇر ياغقاندا، كەلكۈن كەلگەندە، بوران چىققاندا شۇ ئۆي ئۆرۈلۈپ كەتتى، ئۇنىڭ ئۆرۈلۈشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى! 28 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلىرىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن، بۇ توپ-توپ خالايىق ئۇنىڭ تەلىملىرىگە ھەيرانۇھەس بولۇشتى. 29 چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتتى، بەلكى توللىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى.

8 ئۇ تاغدىن چۈشكەندە، توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 2 ۋە مانا، ماخاۋ كېسىلى بار بولغان بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، بېشىنى يەرگە ئۇرۇپ تىزلىنىپ: ـ تەقسىر، ئەگەر خالىسىڭىز، مېنى كېسىلمىدىن پاك قىلالايسىز! ـ دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا قولىنى تەككۈزۈپ ئۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك بولغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى شۇئان پاك بولۇپ ساقايدى. 4 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈڭ بېرىپ كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغان ھەدىيە-قۇربانلىقنى سۇنغىن، ـ دېدى. 5 ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە بارغاندا، [رىملىق] بىر يۈزبېشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن يېلىنىپ: 6 ـ تەقسىر، چاكىرىم پالەچ بولۇپ قېلىپ، بەك ئازابلىنىپ ئۆيدە ياتىدۇ، ـ دېدى. 7 مەن بېرىپ ئۇنى ساقايتىپ قويايي، ـ دېدى ئەيسا. 8 يۈزبېشى جاۋابەن: ـ تەقسىر، تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كىرىشىڭىزگە لايىق ئەمەسمەن. پەقەت بىر ئېغىزلا سۆز قىلىپ قويسىڭىز، چاكىرىم ساقايىپ كېتىدۇ. 9 چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، مېنىڭ قول ئاستىمدا لەشكەرلىرىم بار. بىرگە بار دېسەم بارىدۇ، بىرگە كەل دېسەم، كېلىدۇ. قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ، ـ دېدى. 10 ئەيسا بۇ گەپلەرنى ئاڭلاپ، ھەيران بولدى. ئۆزى بىللە كەلگەنلەرگە: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇنداق ئىشەنچنى ھەتتا ئىسرائىللار ئارىسىدىمۇ تاپالمىغاندىم. 11 سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، نۇرغۇن كىشىلەر كۈنچىقىش ۋە كۈنپېتىشتىن كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدا ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. 12 لېكىن بۇ پادىشاھلىقنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرى بولسا، سىرتتا قاراڭغۇلۇققا تاشلىنىپ، ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرى غۇچۇرلايدۇ، ـ دېدى. 13 ئاندىن، ئەيسا يۈزبېشىغا: ـ ئۆيۈڭگە قايت، ئىشەنگىنىڭدەك سەن ئۈچۈن شۇنداق قىلىنىدۇ، دېدى. ھېلىقى چاكارنىڭ كېسىلى شۇ پەيتتە ساقايتىلدى. 14 ئەيسا پېترۇسنىڭ ئۆيىگە بارغاندا، پېترۇسنىڭ قەينىئانىسىنىڭ قىزىب ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغىنىنى كۆردى. 15 ئۇ ئۇنىڭ قولىنى ئۇتۇۋىدى، ئۇنىڭ قىزىتمىسى ياندى. [ئايال] دەرھال ئورنىدىن ئورۇپ، ئەيسانى كۈتۈشكە باشلىدى. 16 كەچ كىرگەندە، كىشىلەر جىن چاپلاشقان نۇرغۇن ئادەملەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا جىنلارنى ھەيدىۋەتتى ۋە بارلىق كېسەللەرنى ساقايتتى. 17 بۇنىڭ بىلەن، يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن: «ئۇ ئۆزى ئاغىرىق-سىلاقلىرىمىزنى كۆتۈردى، كېسەللىرىمىزنى ئۈستىگە ئالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 18 ئەيسا ئۆزىنى ئوروۋالغان توپ-توپ كىشىلەرنى كۆرۈپ، [مۇخلىسلىرىغا] دېگۈنىنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتۈتۈپ كېتىشنى ئەمر قىلدى. 19 شۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى كېلىپ، ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سەن قەيەرگە بارساڭ، مەنمۇ ساڭا ئەگىشىپ شۇ يەرگە بارىمەن، ـ دېدى. 20 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تۈلكىلەرنىڭ ئۆڭكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋۇلىرى بار، بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ بېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ـ دېدى. 21 مۇخلىسلىرىدىن يەنە بىرى ئۇنىڭغا: ـ رەب، مېنىڭ ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىككە قويۇشۇمغا ئىجازەت بەرگەيسەن، ـ دېدى. 22 بىراق ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئەگەشكىن، ۋە ئۆلۈكلەر ئۆز ئۆلۈكلىرىنى يەرلىككە قويسۇن، ـ دېدى. 23 ئۇ كېمىگە چۈشتى، مۇخلىسلىرىمۇ چۈشۈپ بىللە ماڭدى. 24 ۋە مانا، دېڭىز ئۆستىدە قاتتىق بوران چىقىپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىدىن ھالقىپ كېمىنى غەرق قىلۇېتەي دەپ قالدى. لېكىن ئۇ ئۇخلاۋاتاتتى. 25 مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئى ئۇستاز، بىزنى قۇتۇلدۇرغايسەن! بىز ھالاكەت ئالدىدا ئۆرىمىز ـ دېدى. 26 ـ نېمىشقا قورقىسىلەر، ئى ئىشەنچى ئاجىزلار! ـ دېدى ئۇ ۋە ئورنىدىن ئورۇپ، بوران-چاپقۇنغا ۋە دېڭىزغا تەنبىھ بېرىۋىدى، ھەممىسى بىردىنلا تىنچىدى. 27 مۇخلىسلار ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق ئادەمدۇ؟ ھەتتا بوران-چاپقۇنلار ۋە دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا بويسۇنىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى. 28 ئەيسا دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا بارغىنىدا، جىن چاپلاشقان ئىككى كىشى گۆرلىرىدىن چىقىپ ئۇنىڭغا ئالدىغا كەلدى. ئۇلار شۇنچە ۋەھشىي ئىدىكى، ھېچكىم بۇ يەردىن ئۆتۈشكە جۈرئەت قىلالمايتتى. 29 ئۇنى كۆرگەندە ئۇلار: ـ ئى خۇدانىڭ ئوغلى، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ! سەن ۋاقىت-سائىتى كەلمەيلا بىزنى قىينىغىلى كەلدىڭمۇ؟ ـ دەپ توۋلىدى. 30 شۇ يەردىن خېلى يىراقتا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 31 جىنلار ئەمدى ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر سەن بىزنى قوغلىۋەتمەكچى بولساڭ، بىزنى توڭگۇز پادىسى ئىچىگە كىرگۈزۈۋەتكەيسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. 32 ئۇ ئۇلارغا: ـ چىقىڭلار! ـ دېۋىدى، جىنلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ ئېنىگە كىرىۋالدى. مانا، پۈتكۈل توڭگۇز پادىسى تىك ياردن ئېتىلىپ چۈشۈپ، سۇلاردا ئەغرق بولدى. 33 لېكىن توڭگۇز باققۇچىلار بەدەر قېچىپ، شەھەرگە كىرىپ، بۇ ئىشنىڭ باش-ئاخىرىنى، جۈملىدىن جىن چاپلاشقان كىشىلەرنىڭ كەچۈرمىشلىرىنى خالايىققا ئېيتىپ بېرىشتى. 34 ۋە مانا، پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئەيسا بىلەن كۆرۈشكىلى چىقتى. ئۇلار ئۇنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ئۆزلىرىنىڭ شۇ رايونىدىن ئايرىلىپ كېتىشنى ئۈتۈندى.

9 شۇنىڭ بىلەن ئۇ كېمىگە چۈشۈپ دېڭىزدىن ئۆتۈپ، ئۆزى ئۇرغان شەھەرگە قايتىپ كەلدى. 2 ۋە مانا، كىشىلەر زەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچنى كۆرۈپ ھېلىقى پالەچكە: ـ ئوغلۇم، يۈرەكلىك بول، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. 3 ئاندىن مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى كۆڭۈلدە: «بۇ ئادەم كۈپۈرلۈق قىلۋاتىدۇ!» دەپ ئويلىدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدە نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن كۆڭۈلۈڭلاردا رەزىل ئويلاردا بولىسىلەر؟ 5 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى» دېيىش ئاسانمۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ ـ دېدى ۋە يەنە ئۇلارغا: ـ 6 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ

ئۆيۈڭگە قايت، ـ دېدى. 7 ھېلىقى ئادەم ئورندىن تۇرۇپ ئۆيىگە قايتتى. 8 بۇنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر قورقۇشۇپ، ئىنسانلارغا بۇنداق ھوقۇقنى بەرگەن خۇدانى ئۇلۇغلاشتى. 9 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ ئالدىغا كېنىۋېتىپ، باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان، ماتتا ئىسىملىك بىر گاچىنى ئۆنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 33 ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىنلىنىڭ ھەيدىلىشى بىلەنلا، ھېلىقى ئادەم زۇۋانغا كەلدى. خالايىق ئىنتايىن ھەيرانۇھەس بولۇپ: ـ بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، ـ دېيىشتى. 34 لېكىن پەرىسىيلەر: ـ ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. 35 ۋە ئەيسا بارلىق شەھەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ھەرخىل مېيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. 36 لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتتى، چۈنكى ئۇلار خارلىنىپ پادىچىسىز قوي پادىلىرىدەك پاناھسىز ئىدى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ ئىكەن، بىراق [ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. 38 شۇڭا ھوسۇلنىڭ ئىگىسىدىن، ئۆز ھوسۇلىڭنى يىغىۋېلىشقا ئىشلەچىلەرنى جىددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەكلەر، ـ دېدى.

10

ئۇ ئون ئىككى مۇخلىسىنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا ناپاك روھلارنى قوغلاش ۋە ھەربىر كېسەللىكنى ھەم ھەربىر مېيىپ-ئاجىزنى ساقايتىش ھوقۇقىنى بەردى. 2 ئون ئىككى روسۇلنىڭ ئىسىملىرى تۆۋەندىكىچە: ئاۋۋال پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس، ئاندىن زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھاننا، 3 فىلىپ ۋە بارتولومەي، توماس ۋە باجىگىر ماتتا، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە لەببائۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان تاداي، 4 مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون ۋە كېيىن ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوت. 5 ئەيسا بۇ ئون ئىككىسىنى [خەلقىنىڭ ئارىسىغا] مۇنداق تاپىلاپ ئەۋەتتى: ـ يات ئەللىكلەرنىڭ يوللىرىغا چىقماڭلار، ياكى سامارىيەلىكلەرنىڭ شەھەرلىرىگىمۇ كىرمەڭلار، 6 بەلكى ئېنىگەن قوي پادىلىرى بولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر ئارىسىغا بېرىڭلار. 7 بارغان يېرىڭلاردا: «ئەرش پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى قالدى!» دەپ جاكارلاڭلار. 8 ئاغىرىق-سىلاقلارنى ساقايتىڭلار، ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرۈڭلار، ماخاۋ كېسەللىرىنى ساقايتىڭلار، جىنلارنى ھەيدىۋېتىڭلار. سىلەرگە شاپائەت خالىس بېرىلگەندۇر، سىلەرمۇ خالىس ئىلتىپات قىلىڭلار. 9 بەلۋېغىڭلارغا ئالتۇن، كۈمۈش ۋە مىس پۇللارنى باغلاپ ئېلىپ يۈرمەڭلار. 10 سەپەر ئۈچۈن بىرلا يەكتەكتىن باشقا نە خورجۇن، نە كەش، نە ھاسا ئېلىۋالماڭلار. چۈنكى خىزمەتكار ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. 11 ھەرقايسى شەھەر ياكى يېزىغا بارغان ۋاقتىڭلاردا، ئالدى بىلەن شۇ يەردە كىمنىڭ ھۆرمەتكە لايىق مۇتىۋەر ئىكەنلىكىنى سوراڭلار، شۇنداق كىشىنى تاپقاندا، ئۇ يەردىن كەتكۈچە ئۇنىڭ ئۆيىدىلا تۇرۇڭلار. 12 بىرەر ئۆيگە كىرگىنىڭلاردا، ئۇلارغا سالام بېرىڭلار. 13 ئەگەر ئۇ ئائىلىدىكىلەر [ھۆرمەتكە] لايىق مۇتىۋەر كىشىلەر بولسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۇلارغا ئىجابەت بولسۇن؛ ئەگەر ئۇلار لايىق بولمىسا، تىلىگەن ئامانلىقىڭلار ئۆزۈڭلارغا قايتسۇن. 14 سىلەرنى قوبۇل قىلمىغان، سۆزلىرىڭلارنى ئاڭلىمىغان كىمدەكىم بولسا، ئۇلارنىڭ ئۆيىدىن ياكى شۇ شەھەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئايىغىڭلاردىكى توپىنى قېقىۋېتىڭلار. 15 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم ۋە گومورىا زېمىنىدىكىلەرنىڭ ھالى شۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 16 مانا، مەن سىلەرنى قويلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك ئەۋەتىمەن. شۇڭا، يىلاندەك سەزگۈر، پاختەكتەك ساپ دىللىق بولۇڭلار. ئىشىنچىكلار بويىچە بولسۇن! دېۋىدى، 30 ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئېچىلدى. ئەيسا ئۇلارغا: بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماڭلار! دەپ قاتتىق تاپىلدى. 31 لېكىن ئۇلار ئۇ يەردىن چىقىپلا، ئۇنىڭ نام-شۆھرىتىنى پۈتكۈل يۇرتقا يېيىۋەتتى. 32 ئۇلار چىقىپ كېتىۋاتقاندا، كىشىلەر جن چاپلاشقان بىر گاچىنى ئۆنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. 33 ئۇنىڭغا چاپلاشقان جىنلىنىڭ ھەيدىلىشى بىلەنلا، ھېلىقى ئادەم زۇۋانغا كەلدى. خالايىق ئىنتايىن ھەيرانۇھەس بولۇپ: ـ بۇنداق ئىش ئىسرائىلدا زادى كۆرۈلۈپ باقمىغان، ـ دېيىشتى. 34 لېكىن پەرىسىيلەر: ـ ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرىگە تايىنىپ قوغلايدىكەن، دېيىشتى. 35 ۋە ئەيسا بارلىق شەھەر ۋە يېزا-قىشلاقلارنى كېزىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرىپ، ئەرش پادىشاھلىقىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىدى ۋە ھەرخىل كېسەللەرنى ۋە ھەرخىل مېيىپ-ئاجىزلارنى ساقايتتى. 36 لېكىن ئۇ توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرۈپ ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتتى، چۈنكى ئۇلار خارلىنىپ پادىچىسىز قوي پادىلىرىدەك پاناھسىز ئىدى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ھوسۇل دەرۋەقە كۆپ ئىكەن، بىراق [ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن] ئىشلەيدىغانلار ئاز ئىكەن. 38 شۇڭا ھوسۇلنىڭ ئىگىسىدىن، ئۆز ھوسۇلىڭنى يىغىۋېلىشقا ئىشلەچىلەرنى جىددىي ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەكلەر، ـ دېدى.

17 ئىنسانلاردىن پەخەس بولۇڭلار، چۈنكى ئۇلار سىلەرنى تۇتۇۋېلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگىلىرىدا قامچىلايدۇ. 18 ئۇلار ۋە شۇنداقلا يات ئەللىكلەر ئۈچۈن بىر گۇۋاهلىق بولۇشقا، سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاهلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ سوراققا تارتىلىسىلەر. 19 لېكىن ئۇلار سىلەرنى سوراققا تارتقان ۋاقتىدا، قانداق جاۋاب بېرىش ياكى نېمە جاۋاب بېرىشتىن ئەنسىرەپ كەتمەڭلار. چۈنكى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە ئېيتىش تېگىشلىك سۆزلەر سىلەرگە تەمىنلىنىدۇ. 20 چۈنكى سۆزلىگۈچى ئۆزۈڭلار ئەمەس، بەلكى ئاتاڭلارنىڭ روهى سىلەر ئارقىلىق سۆزلەيدۇ. 21 قېرىنداش قېرىندىشىنى، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ، ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسىغا قارشى چىقىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. 22 شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر. لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر بولسا قۇتقۇزۇلىدۇ. 23 ئۇلار سىلەرگە بۇ شەھەردە زىيانكەشلىك قىلسا، يەنە بىر شەھەرگە قېچىپ بېرىڭلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانئوغلى قايتىپ كەلگۈچە سىلەر ئىسرائىلنىڭ بارلىق شەھەرلىرىنى ئارىلاپ [ۋەزىپىڭلار] تۈگىمەيدۇ. 24 مۇخلىس ئۇستازىدىن، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن ئۇرمايدۇ. 25 مۇخلىس ئۇستازىغا ئوخشاش بولسا، قۇل خوجايىنىغا ئوخشاش بولسا رازى بولسۇن. ئۇلار ئۆينىڭ ئىگىسىنى «بەئەلزىبۇل» دەپ تىلىغان يەردە، ئۆنىڭ ئۆيىدىكىلىرىنى تېخىمۇ قاتتىق ھاقارەتلىمەمدۇ؟ 26 شۇڭا ئۇلاردىن قورقماڭلار، چۈنكى ھېچقانداق يېپىق قويۇلغان ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. 27 مېنىڭ سىلەرگە قاراڭغۇدا ئېيتىدىغانلىرىمنى يورۇقتا ئېيتىۋېرىڭلار. قۇلقىڭلارغا پىچىرلاپ ئېيتىلغانلارنى ئۆگزىلەردە جاكارلاڭلار. 28 تەننى ئولتۇرسىمۇ، لېكىن ئادەمنىڭ جان-روهىنى ئولتۇرەلەيدىغانلاردىن قورقماڭلار، ئەكسىچە، تەن ۋە جان-روهىنى دوزاختا ھالاك قىلىشقا قادىر بولغۇچىدىن قورقۇڭلار. (Geenna) (g1067) 29 ئىككى قۇشقاچىنى بىر تىيىنگە سېتىۋالغىلى بولىدۇغۇ؟ لېكىن ئۇلاردىن بىرىمۇ ئاتاڭلارسىز يەرگە چۈشمەيدۇ. 30 ئەمما سىلەر بولساڭلار، ھەتتا ھەرىبىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. 31 شۇڭا، قورقماڭلار. سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىنمۇ قىممەتلىكتۇرسىلەر! 32 شۇڭا، مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلغانلارنىڭ ھەربىرىنى مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلىمەن؛ 33 بىراق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مەندىن تانغانلارنىڭ ھەربىردىن مەنمۇ ئەرشتىكى ئاتام ئالدىدا تانىمەن. 34 مېنىڭ دۇنياغا كېلىشىمنى تىنچلىق ئېلىپ كېلىش ئۈچۈندۇر، دەپ ئويلاپ قالماڭلار. مەن تىنچلىق ئەمەس، بەلكى قىلىچنى يۈرگۈزۈشكە كەلدىم. 35 چۈنكى مېنىڭ كېلىشىم «ئوغۇلنى ئاتىسىغا، قىزنى ئانىسىغا، كېلىننى قېينئانىسىغا قارشى چىقىرىش» ئۈچۈن بولدۇ. 36 شۇنىڭ بىلەن «ئادەمنىڭ دۈشمەنلىرى ئۆز ئائىلىسىدىكى كىشىلەر بولىدۇ». 37 ئاتا-ئانىسىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلار ماڭا مۇناسىپ ئەمەستۇر. ئۆز ئوغۇل-قىزىنى مەندىنمۇ ئەزىز كۆرىدىغانلارمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 38 ئۆزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ، ماڭا ئەگەشمىگەنلەرمۇ ماڭا مۇناسىپ ئەمەس. 39 ئۆز ھاياتىنى ئايايدىغان كىشى ئۆنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۆنىڭغا ئېرىشىدۇ. 40 سىلەرنى قوبۇل قىلغانلار مېنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ مېنى قوبۇل قىلغانلار بولسا مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 41 بىر پەيغەمبەرنى پەيغەمبەرلىك سالاھىيىتىدە قوبۇل قىلغان كىشى پەيغەمبەرگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. ھەققانىي ئادەمنى ئۆ ھەققانىي ئىكەن دەپ بىلىپ قوبۇل قىلغانلار ھەققانىي ئادەمگە خاس بولغان ئىنئامغا ئېرىشىدۇ. 42 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ بۇ شاكىچكىلىرىمدىن ئەڭ كىچىكى بىرنى مېنىڭ مۇخلىسىم دەپ بىلىپ ئۆنىڭغا ھەتتا پەقەت بىرەر چىنە سوغۇق سۇ بەرگەن كىشىمۇ جەزمەن ئۆزىگە لايىق ئىنئامدىن مەھرۇم بولمايدۇ.

11 ئەيسا ئون ئىككى مۇخلىسىغا بۇ ئىشلارنى تاپىلاپ بولغاندىن كېيىن، ئۆزىنۆ شۇ يەردىكى ھەرقايسى شەھەرلەردە تەلىم بېرىش ۋە [خۇدانىڭ كالامىنى] جاكارلاش ئۈچۈن ئۆز يەردىن كەتتى. 2 زىندانغا سولانغان يەھيا [پەيغەمبەر] مەسىھنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلاپ، مۇخلىسلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئارقىلىق ئەيسادىن: 3 «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆزۈڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» ـ دەپ سوردى. 4 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەھيانىڭ يېنىغا قايتىپ بېرىپ، ئۆز ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى ۋە كۆرۈۋاتقانلىرىڭلارنى بايان قىلىپ ـ 5 كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. 6 ۋە [ئۆنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانماي پۇتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 7 ئۇلار كەتكەندە، ئەيسا توپ-توپ ئادەملەرگە يەھيا ئوتىرۇلۇق سۆزلىشكە باشلىدى: ـ «سىلەر ئەسلى [يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگىلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ 8 ياكى ئېسىل كىينىگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەنلەر خان ئوردىلىردىن تېپىلىدىغۇ! 9 ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگىلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ ئەۋرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، [يۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۈستۈن بىر بولغۇچىدۇر. 10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئېلچىمنى ئەۋەتەمەن؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يۈتۈلگەن سۆز دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يۈتۈلگەندۇر. 11 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئايالدىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادىنمۇ ئۇلۇغى تۇغرىسىدا يوق؛ ئەمما ئەرش پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ تۇرىدۇ. 12 ئەمما چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا ئوتتۇرىغا چىققان كۈنلەردىن بۇگۈنكى كۈنگىچە، ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىش يولى شىددەت بىلەن ئېچىلدى ۋە كىشىلەر ئۇنى شىددەت بىلەن تۇتۇۋالدۇ. 13 چۈنكى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ بېشارەت بېرىش خىزمىتى، شۇنداقلا تەۋراتنىڭ يازمىلار ئارقىلىق بېشارەت يەتكۈزۈلۈش خىزمىتى يەھيا بىلەن ئاخىرلاشىدۇ. 14 ۋە ئەگەر شۇ سۆزنى قوبۇل قىلالسىلاڭلار، «[قايتىپ] كېلىشى مۇقەررەر بولغان ئىلياس [پەيغەمبەر]» بولسا، [يەھيانىڭ] ئۆزىدۇر. 15 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! 16 لېكىن بۇ دەۋردىكى كىشىلەرنى زادى كىملەرگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرىگە: 17 «بىز سىلەرگە سۇنايى چېلىپ بەرسەكمۇ، ئۈسسۈل ئوينىمىدىڭلار»، «ماتەم پەدىسىگە چېلىپ بەرسەكمۇ، يىغا-زار قىلمىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان ئۆتۈرۈقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. 18 چۈنكى يەھيا كېلىپ زىياپەتنە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار: «ئۆنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىدۇ. 19 ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا، ئۇلار: «تازا بىر تويماس ۋە بىر مەيخور ئىكەن. ئۇ باجىگرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستى» دېيىشىدۇ. لېكىن دانالىق بولسا ئۆز پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۈرۈس دەپ تونۇلدۇ». 20 ئاندىن ئۇ ئۆزى كۆپ مۇجىزىلەرنى كۆرسەتكەن شەھەرلەردە ئۆزۈۋاتقانلارنى توۋا قىلىمىغانلىقى ئۈچۈن ئەيىبلەپ، مۇنداق دېدى: ـ 21 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۇجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۇ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۆز

كىيىمگە يۇگىنىپ، كۆلگە ملىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. 22 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە تۇز ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. 23 ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر. چۈنكى تاراكلاردا يارىتىلغان مۆجىزىلەر سودومدا يارىتىلغان بولسا، تۇ شەھەر بۈگۈنگىچە ھالاك بولمىغان بولاتتى. (Hadēs g86) 24 ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قىيامەت كۈنىدە سودوم زېمىندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىنمۇ يېنىك بولىدۇ. 25 شۇ ۋاقىتلاردا، ئەيسا بۇ ئىشلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ [ھەققەتلەرنى] دانىشمەن ۋە ئەقىللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بىللارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ تۈچۈن ساۋاب مەدھىيىلەر ئوقۇيمەن! 26 بەرھەق، ئى ئاتا، ئەزىزىگىدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. 27 ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ، ۋە ئاتىنىمۇ ئوغۇل ۋە ئوغۇلنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم تونۇمايدۇ. 28 ئەي جاپا كەشىلەر ۋە ئېغىر يۈك يۈكلەنگەن ھەممىگىلار! مېنىڭ يېنىمغا كېلىڭلار، مەن سىلەرگە ئارامىلىق بېرەي. 29 مېنىڭ بويۇنتۇرۇقۇمنى كىيىپ، مەندىن ئۆگىنىگىلار؛ چۈنكى مەن مۆمىن ۋە كەمتەرمەن؛ شۇنداق قىلغاندا، كۆڭۈلۈڭلار ئارام تاپىدۇ. 30 چۈنكى مېنىڭ بويۇنتۇرۇقۇمدا بولۇش ئاسان، مېنىڭ ئارتىدىغان يۈكۈم يېنىكتۇر.

12

شۇ چاغلاردا بىر شابات كۈنى، ئەيسا بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. قورسىقى ئېچىپ كەتكەن مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈپ، يېيىشكە باشلىدى. 2 لېكىن بۇنى كۆرگەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، مۇخلىسلىرىڭ شابات كۈنى تەۋراتنا چەكلەنگەن ئىشنى قىلۋاتىدۇ، دېيىشتى. 3 بىراق ئۇ ئۇلارغا: ـ داۋۇت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ 4 ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، شۇنداقلا ئۆزىنى ۋە ھەمراھلىرىغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى بويىچە يېيىشكە بولمايدىغان «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ ئېلىپ]، ئۇلارنى [ھەمراھلىرى] بىلەن بىللە يېگەن. ئەسلىدە بۇ نانلارنى پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگىلا بولاتتى. 5 سىلەر تەۋراتتىن شۇنى ئۇقۇپ باقمىغانسىلەركى، ئىبادەتخانىدا ئىشلەيدىغان كاھىنلار شابات كۈنلىرى ئىشلەپ شابات تەرتىپىنى بۇزسىمۇ، گۇناھقا بۇيرۇلمايدۇ. 6 بىراق مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە ئىبادەتخانىدىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى بار. 7 ئەمدىلىكتە ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] «[مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئىزدەيدىغىنىم قۇربانلىقلار ئەمەس، بەلكى رەھىم-شەپقەت» دېيىلگەن شۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى بىلگەن بولساڭلار، بىگۇناھ كىشىلەرنى گۇناھكار دەپ بېكىتمەيتتىڭلار. 8 چۈنكى ئىنسانئوغلى شابات كۈننىڭ ئىگىسىدۇر. 9 ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، ئۇلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. 10 ۋە مانا، ئۇ يەردە بىر قولى يېگىلەپ قالغان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىشقا سەۋەب تاپماقچى بولۇپ ئۇنىڭدىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بىرەرسىڭلارنىڭ قوينى شابات كۈنى ئورىغا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقىرىۋالمايدىغان ئادەم بارمىدۇ؟ 12 ئىنسان بولسا قويدىن شۇنچە ئەتىبارلىقتۇر! شۇنىڭ، شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇندۇر. 13 ئاندىن ئۇ ھېلىقى كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىشى بىلەنلا قولى ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. 14 بىراق پەرىسىيلەر تاشقىرىغا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش ھەققىدە مەسلىھەت قىلىشتى. 15 ئەمما ئەيسا بۇنى بىلىۋېلىپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماكىدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتتى؛ 16 ئاندىن ئۇلارغا ئۆزىنىڭ سالاھىيىتىنى ئاشكارىلىماسلىقنى قاتتىق تاپىلىدى. 17 يۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: 18 ـ «قاراكلار، مانا مەن تاللىغان ئۆز قۇلۇم! مېنىڭ سۆيۈملۈكۈم، دىلىمنىڭ سۆيۈنگىنى! مەن ئۆز روھىمنى ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا قوندۇرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەللەرگە ھۆكۈم-ھەققانىي جاكارلايدۇ. 19 ئۇ نە تالاش-تارتىش قىلمايدۇ نە چۇقان كۆتۈرمەيدۇ، كوچىلاردا ئۇنىڭ كۆتۈرگەن ئاۋازىنى ھېچ ئاڭلىغۇچى بولمايدۇ. 20 تاكى ئۇ غەلبە بىلەن توغرا ھۆكۈملەرنى چىقارغۇچە، يانچىلغان قومۇشنى سۇندۇرمايدۇ، تۈتەپ تۇچەيي دەپ قالغان پىلىكنى ئۆچۈرمەيدۇ؛ 21 ۋە ئەللەر ئۇنىڭ نامىغا ئۈمىد باغلايدۇ». 22 شۇ چاغدا، ئۇنىڭ ئالدىغا جن چاپلىشىۋالغان كور ۋە گاچا بىرى ئېلىپ كېلىندى. ئۇ ئۇنى ساقايتتى، كور گاچىنى سۆزلىيەلەيدىغان ۋە كۆرەلەيدىغان قىلدى. 23 بارلىق خالايىق ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئەجەبا، بۇ داۋۇتنىڭ ئوغلىمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 24 لېكىن پەرىسىيلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزىبۇبقا تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇپتىدىكەن، دېيىشتى. 25 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نېمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ھەرقانداق شەھەر ياكى ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. 26 ئەگەر شەيتان شەيتانىنى قوغلىسا، ئۇ ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولىدۇ. ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟ 27 ئەگەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تايىنىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! 28 لېكىن مەن خۇدانىڭ روھىغا تايىنىپ جىنلارنى قوغلىغان بولسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرۋەقە ئۇستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولدى. 29 بىر كىشى كۈچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى قانداق بۇلاپ كېتەلىسۇن؟ پەقەت ئۇ شۇ كۈچتۈڭگۈرنى ئاۋۋال باغلىيالسا، ئاندىن ئۆيىنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلالايدۇ. 30 مەن تەرەپتە ئۇرمىغانلار ماڭا قارشى ئۇرىغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا توزۇتۇۋەتكۈچىدۇر. 31 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلارنىڭ ئۆتكۈزگەن ھەرتۈرلۈك گۇناھلىرى ۋە قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈلۈشكە بولىدۇ. بىراق ئىنسانلارنىڭ مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلىش ھېچ كەچۈرۈلمەيدۇ. 32 ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان كىمدەكىم بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشىلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا قارشى گەپ قىلغانلار بولسا بۇ دۇنيادىمۇ، ئۇ دۇنيادىمۇ كەچۈرۈمگە ئېرىشىلمەيدۇ. (aiōn g165) 33 دەرەخ ياخشى بولسا، مېۋىسىمۇ ياخشى بولىدۇ ـ ياكى دەرەخ پور بولسا، مېۋىسىمۇ ناچار بولىدۇ؛ چۈنكى ھەرقانداق دەرەخ ئۆز مېۋىسىدىن بىلىنىدۇ. 34 ئەي يىلانلارنىڭ پەرزەنتلىرى! سىلەر رەزىل تۇرسىڭلار، ئاغزىڭلاردىن قانداقمۇ ياخشى سۆز چىقسۇن؟ چۈنكى ئادەمنىڭ قەلبىدە نېمە تولۇپ تاشقان بولسا ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. 35 ياخشى ئادەم ئۆز ياخشى خەزىنىسىدىن ياخشى نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. يامان ئادەم يامان خەزىنىسىدىن يامان نەرسىلەرنى چىقىرىدۇ. 36 مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىنسانلار قىلغان ھەربىر ئېغىز قۇرۇق سۆزى ئۈچۈن سوراق كۈنى ھېساب بېرىدۇ. 37 چۈنكى ئۆز سۆزلىرىڭ بىلەن يا ھەققانىي ئىسپاتلىنىسەن، يا سۆزلىرىڭلار بىلەن گۇناھكار دەپ بېكىتىلىسەن. 38 شۇ چاغدا بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئۇستاز، سەندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرگۈمىز بار، ـ دېدى. 39 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر بىر «ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى

ئىستەپ يۇرىدۇ. بىراق بۇ دەۋردىكىلەرگە «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. **40** چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەر يوغان بېلىقنىڭ قورسىقىدا ئۈچ كېچە-كۈندۈز ياتقانىدەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا ئۈچ كېچە-كۈندۈز يەرنىڭ باغرىدا ياتىدۇ. **41** سوراق كۈنى ننەۋە شەھىرىدىكىلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇلار يۇنۇس [پەيغەمبەر] جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ، [يامانلىقىدىن] توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، مۇشۇ يەردە يۇنۇس [پەيغەمبەر] دىنۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ! **42** سوراق كۈنى «جەنۇبتىكى ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايمانىنىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، ھازىر مۇشۇ يەردە سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى تۇرىدۇ. **43** ناپاك روھ بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلگەندىن كېيىن، ئۇ قۇرغاق دالالارنى چۆرگىلەپ يۈرۈپ، بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ، بىراق تاپالمايدۇ **44** ۋە: «مەن چىققان ماكانىمغا قايتاي» دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكاننىڭ يەنىلا بوش تۇرغانلىقىنى، شۇنداقلا پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، **45** بېرىپ ئۆزىدىنمۇ يەتتە رەتتە جىننى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. يۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. بۇ رەزىل دەۋردىكىلەرنىڭ ھالىمۇ مانا شۇنداق بولىدۇ. **46** ئۇ توپلاشقان خالايىققا داۋاملىق سۆزلەۋاتقاندا، مانا، ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى كېلىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمەكچى بولۇپ تاشقىردا تۇرۇشتى. **47** شۇنىڭ بىلەن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭىز ۋە ئىنىلىرىڭىز سىز بىلەن سۆزلىشىمىز دەپ تاشقىردا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **48** لېكىن ئۇ جاۋابەن شۇ خەۋەرنى يەتكۈزگەن كىشىدىن: «كىم مېنىڭ ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟» ـ دەپ سوردى. **49** ئاندىن ئۇ قولىنى سوزۇپ مۇخلىسلىرىنى كۆرسىتىپ: ـ مانا مېنىڭ ئانام، مانا مېنىڭ ئىنىلىرىم! **50** چۈنكى كىم ئەرشتىكى ئاتامنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر، ـ دېدى.

13

شۇ كۈنى ئەيسا ئۆيدىن چىقىپ، دېڭىز بويىدا ئولتۇراتتى. **2** ئەتراپىغا توپ-توپ ئادەملەر ئولىشىۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ ئولتۇردى. پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز بويىدا تۇرۇشاتتى. **3** ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن نۇرغۇن ھېكمەتلەرنى ئېيتىپ بېرىپ، مۇنداق دېدى: ـ مانا، ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. **4** ئۇرۇق چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **5** بەزىلىرى تېشى كۆپ، توپىسى ئاز يەرلەرگە چۈشۈپتۇ. تۈپرىقى چوڭقۇر بولمىغاچقا، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، **6** لېكىن كۈن چىقىشى بىلەنلا ئاپتابتا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر ئۈستۈپ مايسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** بەزىلىرى بولسا ياخشى تۈپراققا چۈشۈپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى يۈز ھەسسە، بەزىلىرى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. **9** قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **10** مۇخلىسلىرى كېلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ سەن نېمە ئۈچۈن ئۇلارغا تەمسىللەر ئارقىلىق تەلىم بېرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر ئەرشنى پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىشكە مۇيەسسەر قىلىندىڭلار، لېكىن ئۇلارغا ئېسىپ قىلىنمىدى. **12** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا موچىلىق بولىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **13** ئۇلارغا تەمسىل بىلەن سۆزلىشىمنىڭ سەۋەبى شۇكى، ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ تىڭشىمايدۇ ھەم ھەقىقىي چۈشەنمەيدۇ. **14** يۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەر ئېيتقان بېشارەتنىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشەنچە ئېلىسىلەر؛ قاراشنى قارايسىلەر، بىراق كۆرمەيسىلەر. **15** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى ئۇخلىغاندەك يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۆزى يولدىن يانداۋرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم. **16** لېكىن، كۆزلىرىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار كۆرىدۇ، قۇلىقىڭلار بەختلىكتۇر! چۈنكى ئۇلار ئاڭلايدۇ. **17** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇرۇنقى نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە مەققانىي ئادەملەر سىلەرنىڭ كۆرگىنىڭلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى كۆرمىگەن؛ سىلەرنىڭ ئاڭلىغىنىڭلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغان بولسىمۇ ئۇلارنى ئاڭلىمىغان. **18** ئەمدى تۇرۇقى چاچقۇچى تونۇرلىسىدىكى تەمسىلنىڭ مەنىسىنى ئاڭلاڭلار: **19** ئەگەر بىرى [ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ چۈشەنمىسە، شەيتان كېلىپ ئۇنىڭ كۆكىگىگە چېچىلغان سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. بۇ دەل چىغىر يول ئۈستىگە چېچىلغان تۇرۇقلاردۇر. **20** تاشلىق يەرلەرگە چېچىلغان تۇرۇقلار بولسا، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلاپ، خۇشاللىق بىلەن دەرھال قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. **21** ھالبۇكى، قەلبىدە ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ؛ سۆز-كالامنىڭ ۋەجەدىن قىينىچىلىق يا كى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ. **22** تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز-كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئەندىشىلىرى ۋە بايلىقنىڭ ئېزىقتۇرۇشى [قەلبىدىكى] سۆز-كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇلار ھوسۇلسىز قالىدۇ. (aiōn g165) **23** لېكىن ياخشى يەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز-كالامنى ئاڭلاپ چۈشەنگەن ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر ھوسۇل بېرىدۇ، بىرسى يۈز ھەسسە، بىرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى ئوتتۇز ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. **24** ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يەنە بىر تەمسىلنى بايان قىلدى: ـ ـئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئېتىزىغا ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان بىر ئادەمگە ئوخشايدۇ. **25** ئەمما كىشىلەر ئۇيقۇغا چۈمگەن چاغدا، دۈشمىنى كېلىپ يۇغداي ئارىسىغا كۆرمەك ئۇرۇقلىرىنى چېچىۋېتىپ، كېتىپتۇ. **26** ئەمدى مايىسلار ئۈسۈپ، باشاق چىقارغاندا، كۆرمەكمۇ ئاشكارلىنىشقا باشلاپتۇ. **27** خوجايىننىڭ چاكارلىرى كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ «ئەپەندى، سىز ئېتىزىڭىزغا ياخشى ئۇرۇق چاچقان ئەمەسمىدىڭىز؟ كۆرمەكلەر نەدىن كېلىپ قالدى؟» دەپتۇ. **28** خوجايىن: «بۇنى بىر دۈشمەن قىلغان» ـ دەپتۇ. چاكارلار ئۇنىڭدىن: «سىز بىزنى بېرىپ ئۇلارنى ئوتتۇرىتىڭلار دېمەكچىمۇ؟» ـ دەپ سوراپتۇ. **29** «ياق،» ـ دەپتۇ خوجايىن، «ئۇنداق قىلغاندا كۆرمەكلەرنى يۇلغاندا، بۇغدايلارنىمۇ يۇلۇۋېتىشىڭلار مۇمكىن. **30** بۇ ئىككىسى ئورما ۋاقىتىغىچە بىللە ئۈسىسۇن، ئورما ۋاقىتدا، مەن ئورمىچىلارغا: ـ ئالدى بىلەن كۆرمەكلەرنى ئالىرىپ يىغىپ، باغلاپ كۆيدۈرۈشكە قويۇڭلار، ئاندىن بۇغدايلارنى يىغىپ ئامبىرىمغا ئەكىرىڭلار، دەيمەن» ـ دەپتۇ خوجايىن» ـ دەپتۇ شاگىرتلىرى: **31** ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئادەم قولىغا ئېلىپ ئېتىزىغا چاچقان قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. **32** قىچا ئۇرۇقى دەرۋەقە بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك بولسىمۇ، ئۇ ھەرقانداق زىرائەتنىن ئېگىز ئۆسۈپ، دەرەخ بولىدۇ، ھەتتا ئاسماندىكى قۇشلارمۇ كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇيۇلايدۇ. **33** ئۇ ئۇلارغا يەنە بىر تەمسىلنى ئېيتتى: ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى بىر ئايال قولىغا ئېلىپ ئۇچ جاۋۇر ئۇنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن خېمىر بولغۇچە ساقلىغان ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ. **34** ئەيسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى تەمسىللەر بىلەن كۆپچىلىككە بايان

قىلدى. ئۇ تەمىسلىسز ھېچقانداق تەلىم بەرمەيتتى. **35** يۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر
ئارقىلىق ئالدىنئالا ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئاغزىمنى
تەمسىل سۆزلەش بىلەن ئاچىمەن، ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى يوشۇرۇنۇپ
كەلگەن ئىشلارنى ئېلان قىلىمەن». **36** شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇ كۆپچىلىكنى يولغا
سېلىۋېتىپ ئۆيگە كىردى. مۇخلىسلىرى يېنىغا كېلىپ ئۆنىڭدىن: ـ ئېتىزلىقتىكى
كۆرىمەك ئوغرىسىدىكى تەمسىلنى بىزگە شەرھلەپ بەرسەڭ، ـ دەپ تۆتۈندى.
37 ئۇ ئەمدى ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ياخشى ئۇرۇقنى چاچقان
كىشى ئىنسانئوغلىدۇر. **38** ئېتىزلىق بولسا ـ دۇنيا. ياخشى ئۇرۇق بولسا
[ئەرش] پادىشاھلىقىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇر، لېكىن كۆرىمەك رەزىل بولغۇچىنىڭ
پەرزەنتلىرىدۇر. **39** كۆرىمەك چاچقان دۈشمەن ـ ئىبلىستۇر. ئورما ئورۇش ۋاقتى
ـ زامان ئاخىرىدۇر. ئورمىچىلار ـ پەرىشتىلەردۇر. **40** كۆرىمەكلەر
يۇلۇنۇپ، ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىلگىنىدەك، زامان ئاخىرىدىمۇ ئەنە شۇنداق بولىدۇ.
41 ئىنسانئوغلى پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلار ئىنسانلارنى گۇناھقا
ئازدۇرغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا بارلىق ئىتائەتسىزلىك قىلغۇچىلارنى تۈز
پادىشاھلىقىدىن شالاپ چىقىپ، **42** خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا
تاشلايدۇ. ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرى غۇچۇرلايدۇ. **43** ئۇ
چاغدا ھەققانىيلار ئاتىسىنىڭ پادىشاھلىقىدا خۇددى قۇياشتەك جۇلالىنىدۇ.
ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! **44** ـ ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى
ئېتىزدا يوشۇرۇلغان بىر خەزىنىگە ئوخشايدۇ. ئۇنى تېپىۋالغۇچى خەزىنىنى قايتىدىن
يوشۇرۇۋېپ، خەزىنىنىڭ شاد-خۇراملىقى ئۈچىدە بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، شۇ ئېتىزنى
سېتىۋالىدۇ. **45** يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى ئېسىل ئۈنچە-مەرۋايىتلارنى
ئىزدىگەن سودىگەرگە ئوخشايدۇ. **46** سودىگەر ناھايىتى قىممەت باھالىق
بىر مەرۋايىتنى تاپقاندا، قايتىپ بېرىپ بار-يوقىنى سېتىۋېتىپ، ئۇ مەرۋايىتنى
سېتىۋالىدۇ. **47** ـ يەنە كېلىپ، ئەرش پادىشاھلىقى دېڭىزغا تاشلىنىپ ھەرخىل
بېلىقلارنى ئۆتىدىغان تورغا ئوخشايدۇ. **48** تور توشقاندا، [بېلىقچىلار] ئۇنى
قىرغاققا تارتىپ چىقىرىدۇ. ئاندىن ئولتۇرۇپ، ياخشى بېلىقلارنى ئلىغۇبلىپ،
قاچىلارغا قاچىلاپ، ئەرزىمەسلەرنى تاشلۇۋېتىدۇ. **49** زامان ئاخىرىدا شۇنداق
بولىدۇ. پەرىشتىلەر چىقىپ، رەزىل كىشىلەرنى ھەققانىي كىشىلەر ئارىسىدن
ئايرىيدۇ (aiōn g165) **50** ۋە خۇمدانىنىڭ لاۋۇلداپ تۇرغان ئوتىغا تاشلايدۇ. ئۇ
يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرى غۇچۇرلايدۇ. **51** ئەيسا ئۇلاردىن:
ـ بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشەندىڭلارمۇ؟ دەپ سوردى. چۈشەندۇق،
ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **52** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ شۇڭا، ئەرش
پادىشاھلىقىنىڭ تەلىمگە مۇيەسسەر بولۇپ مۇخلىس بولغان ھەربىر تەۋرات
ئۆستازى خۇددى خەزىنىسىدىن يېڭى ھەم كونا نەرسىلەرنى ئېلىپ چىقىپ
تارقاتقۇچى ئۆي خوجايىنىغا ئوخشايدۇ، ـ دېدى. **53** ئەيسا بۇ تەمسىللەرنى
سۆزلەپ بولغاندىن كېيىن، شۇنداق بولدىكى، ئۇ يەردىن ئايرىلىپ، **54** ئۆز يۇرتىغا
كەتتى ۋە ئۆز يۇرتىدىكى سىناگوگا خەلقىگە تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. يۇنى ئاڭلىغان
خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەمنىڭ بۇنچىۋالا دانالىقى ۋە مۇجىزە-
كارامەتلىرى نەدىن كەلگەندۇ؟ **55** ئۇ پەقەت ھېلىقى ياغاچچىنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟
ئۇنىڭ ئانىسىنىڭ ئىسمى مەريەم، ياقۇپ، يۇسۇپ، سىمون ۋە يەھۇدالار ئۇنىڭ
ئىنىلىرى ئەمەسمۇ؟ **56** ئۇنىڭ سىڭىللىرىنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ ئارىمىزدىغۇ؟ شۇنداق
ئىكەن، ئۇنىڭدىكى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى زادى نەدىن كەلگەندۇ؟ ـ دېيىشەتتى.
57 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزار بىلەن قاردى. شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا
مۇنداق دېدى: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ،
پەقەت ئۆز يۇرتى ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ. **58** ئۇلارنىڭ ئىمان-
ئىشەنچسىزلىكىدىن ئۇ ئۇ يەردە كۆپ مۇجىزە كۆرسەتمىدى.

14 ئۇ چاغلاردا، ھېرود ھاكىم ئەيسانىڭ نام-شۆھرىتىدىن خەۋەر
تېپىپ، **2** خىزمەتكارلىرىغا: ـ بۇ ئادەم چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا بولدۇ، ئۇ تۇلۇمدىن
تىرىلگەن بولسا كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا
كۆچىنى كۆرسەتمەكتە، ـ دېدى. **3** ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى،
ئۇ [ئۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن يەھيانى ئۇتقۇن
قىلىپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. **4** چۈنكى يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «بۇ ئايالنى
تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىنا خىلاپتۇر» دەپ كەلگەنىدى. **5** ھېرود [شۇ
سەۋەبتىن] يەھيانى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، بىراق خالايىقتىن قورقاتتى،
چۈنكى ئۇلار يەھيانى پەيغەمبەر، دەپ بىلەتتى. **6** ئەمما ھېرودنىڭ تۇغىلغان
كۈنى تەبرىكلەنگەندە، ئايالى ھېرودىيەنىڭ قىزى ئوتتۇرىغا چىقىپ ئۆسسۈل
ئوينىپ بەردى. بۇ ھېرودقا بەك ياقتى؛ **7** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۆنىڭغا: ـ ھەرنېمە
تىلىسەڭ شۇنى ساڭا بېرەي، دەپ قەسەم قىلدى. **8** لېكىن قىز ئانىسىنىڭ
كۆشكۈرتۈشى بىلەن: ـ چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، بىر تەخسىگە
قويۇپ ئەكەلسىلە، ـ دېدى. **9** پادىشاھ بۇنىڭغا ھەسرەت چەككەن بولسىمۇ،
قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، [كاللىسىنى]
ئېلىپ كېلىشكىلار، دەپ بۇيرۇدى. **10** ئۇ ئادەم ئەۋەتىپ، زىندانداە يەھيانىڭ
كاللىسىنى ئالدۇردى. **11** شۇنىڭ بىلەن كاللىسى بىر تەخسىگە قويۇلۇپ، قىزنىڭ
ئالدىغا ئېلىپ كېلىندى. قىز بۇنى ئانىسىنىڭ ئالدىغا ئاپاردى. **12** [يەھيانىڭ]
مۇخلىسلىرى بولسا بېرىپ، جەسىتىنى ئېلىپ دەپنە قىلدى؛ ئاندىن بېرىپ ئەيسانىڭ
بۇ ئىشلارنى خەۋەر قىلدى. **13** ئەيسا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئۆزى يالغۇز
پىنھان بىر جايغا كېتەي دەپ بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ ئۇ يەردىن ئايرىلدى.
خالايىق بۇنىڭ خەۋىرىنى تاپقاندا، ئەتراپتىكى شەھەرلەردىن كېلىشىپ، ئۇنىڭ
كەينىدىن پىيادە ماڭدى. **14** ئۇ [قىرغاققا] چىقىپ كەتكىنىدە، زور بىر
توپ ئادەملەرنى كۆرۈۋىدى، ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇلارنىڭ ئاغرىقلىرىنى
ساقايتتى. **15** كەچ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل
بىر جاي ئىكەن، ۋاقىتمۇ بىر يەرگە بېرىپ قالدى. خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن
بولساڭ، ئاندىن ئۇلار كەتتىلەرگە بېرىپ ئۆزلىرىگە ئوزۇق سېتىۋالسۇن، ـ دېدى.
16 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇلارنىڭ كېتىشىنىڭ ھاجىتى يوق، ئۆزۈڭلار ئۇلارغا
ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. **17** لېكىن مۇخلىسلار: ـ بىزدە بەش نان بىلەن
ئىككى دانە بىلىقتىن باشقا ھېچ نەرسە يوق، ـ دېيىشتى. **18** ئۇ: ـ ئۇلارنى ماڭا
ئېلىپ كېلىڭلار، دېدى. **19** ئۇ خالايىقنى چۆپلۈكىنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرۇشقا
بۇيرۇغاندىن كېيىن، بەش نان بىلەن ئىككى بىلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ
[خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتتى. ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى،
مۇخلىسلىرى خالايىققا ئۇلەشتۇرۇپ بەردى. **20** ھەممەيلەن يەپ تويۇندى.
[مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى.
21 ئۇزۇقلانغانلارنىڭ سانى ئايالار ۋە بالىلاردىن باشقا تەخمىنەن بەش مىڭ
كىشى ئىدى. **22** ئارقىدىنلا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى كېمىگە ئولتۇرغۇزۇپ: ئۆزۈم بۇ
خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، سىلەر ئاكۇنچە دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىغا ئۆتۈپ
ئۆرۈڭلار، دەپ بۇيرۇدى. **23** خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا
قىلىش ئۈچۈن ئۆزى خىلۋەت تاغقا چىقتى. كەچ كىرگەندىمۇ ئۇ يەردە يالغۇز
قالدى. **24** بۇ چاغدا، كېمە قىرغاقتىن خېلى كۆپ چاقىرىم يۇرگەنىدى، لېكىن
شامال قارشى يۈنىلىشىدىن چىقىۋاتقاچقا، كېمە دولقۇنلار ئۈچىدە چايقىلىپ
ئۆرىتىتى. **25** كېچە ئوتتىنچە جېسىمەك ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ،
مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى. **26** مۇخلىسلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ
كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئالاقزادە بولۇپ: ـ ئالۋاستى ئىكەن! ـ دەپ قورقۇپ

چۈقان سىلىشتى. 27 لېكىن ئەيسا دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرەكلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 28 پېترۇس بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئى رەب، بۇ سەن بولساڭ، سۈ ئۈستىدە مېڭىپ يېنىڭغا بېرىشىمغا ئەمر قىلغايسەن، ـ دېدى. 29 كەل، ـ دېدى ئۇ. پېترۇس كېمىدىن چۈشۈپ، سۈ ئۈستىدە مېڭىپ، ئەيسىغا قاراپ كېتىۋاتاتتى؛ 30 لېكىن بورانىنىڭ قاتتىق چىقىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ قورقۇپ، سۈغا چۆكۈشكە باشلىدى: ـ رەب، مېنى قۇتقۇزۇۋالغايسەن! ـ دەپ ۋارقىرىدى. 31 ئەيسا دەرھال قولىنى ئۇزىتىپ، ئۇنى تۇتۇۋالدى ۋە ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىز بەندە، نېمىشقا گۇمان قىلدىڭ؟ ـ دېدى. 32 ئۇلار كېمىگە چىققاندا، شامال توختىدى. 33 كېمىدە ئولتۇرغانلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ بەرھەق، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دېيىشتى. 34 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئوتكەندە، گىننىسارەت يۇرتىدا [قۇرۇقلۇققا] چىقتى. 35 ئۇ يەردىكى ئادەملەر ئۇنى تونۇپ قېلىپ، ئەتراپتىكى بارلىق جايلارغا خەۋەر ئەۋەتتى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر بارلىق بىمارلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى؛ 36 ئۇلار ئۇنىڭدىن بىمارلارنىڭ ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ تونىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەگكۈزۈۋېلىشىغا يول قويۇشنى ئۆتۈندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەگكۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى سەللىمازا ساقايدى.

15

بۇ چاغدا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن ۋە پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى يېرۇسالېمدىن كېلىپ ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: 2 ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ئەنئەنىلىرىگە خىلاپلىق قىلىدۇ؟ چۈنكى ئۇلار قوللىرىنى يۇمۇي تاماق يەيدىكەنغۇ ـ دېدى. 3 لېكىن ئۇ ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرچۇ، سىلەر نېمىشقا ئەنئەنىمىزنى ساقلايمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىسىلەر؟ 4 چۈنكى خۇدا: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى ياكى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. 5 لېكىن سىلەر: ـ ھەرقانداق كىشى «ئاتىسى ياكى ئانىسىغا: ـ مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان [خۇداغا] ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، 6 ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىغا ھۆرمەت-ۋاپادارلىق قىلىش مەجبۇرىيىتى قالمايدۇ، ـ دەيسىلەر. بۇنىڭ بىلەن ئەنئەنەڭلارنى دەپ، خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىڭلار. 7 ئەي ساختىپەزلەر! يەشايا پەيغەمبەر بەرگەن مۇشۇ بېشارەت توپىتوغرا سىلەر توغرۇلۇق ئىكەن: ـ 8 «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق. 9 ئۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تۇگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». 10 ئاندىن ئۇ خالايىقنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ قۇلاق سېلىڭلار ھەم شۇنى چۈشىنىڭلاركى، 11 ئىنسانىنى ناپاك قىلىدىغىنى ئاغزىدىن كىرىدىغىنى ئەمەس، بەلكى ئاغزىدىن چىقىدىغىنىدۇر، ـ دېدى. 12 كېيىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سېنىڭ بۇ سۆزۈڭنى پەرىسىيلەر ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىزار بولۇپ رەنجىگەنلىكىنى بىلدىڭمۇ؟ ـ دېدى. 13 لېكىن ئۇ مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئەرشتىكى ئاتام تىكمىگەن ھەرقانداق تۇسۇملۇك يىلتىزىدىن يۇلۇنۇپ تاشلىنىدۇ. 14 سىلەر ئۇلارغا پىسەنت قىلماڭلار، ئۇلار كورلارغا يول باشلايدىغان كورلاردۇر. ئەگەر كور كورغا يول باشلىسا، ھەر ئىككىسى ئوربغا چۈشۈپ كېتىدۇ. 15 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بايا ئېيتقان تەمسىلنى بىزگە چۈشەندۈرۈپ بەرگەيسەن، ـ دېدى. 16 لېكىن ئۇ: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنچىگە ئېرىشمىدىڭلار؟! ـ دېدى. 17 ئېغىزغا كىرگەن بارلىق نەرسىلەرنىڭ ئاشقازان ئارقىلىق تەرەت بولۇپ چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تېخى چۈشەنمەمسىلەر؟ 18 لېكىن ئېغىزدىن چىقىدىغىنى قەلبتىن چىقىدۇ، ئىنسانىنى ناپاك قىلىدىغىنىمۇ شۇدۇر. 19 چۈنكى يامان نىيەتلار، قاتىللىق، زىناخورلۇق، بۇزۇقچىلىق، ئوغرىلىق، يالغان گۇۋاھلىق ۋە تۆھمەت قاتارلىقلار قەلبتىن چىقىدۇ. 20 ئىنسانىنى ناپاك قىلىدىغانلار مانا شۇلاردۇر، يۇيۇلمىغان قوللار بىلەن تاماق يېيىش ئىنسانىنى ناپاك قىلمايدۇ. 21 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتلارغا باردى. 22 مانا، ئۇ چەت يەرلەردىن كەلگەن قاناني بىر ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب! داۋۇتنىڭ ئوغلى، ھالىمغا رەھىم قىلغايسىز! قىزىمغا جىن چاپلىشىۋالغانكەن، قىينىلىپ كېتىۋاتىدۇ! ـ دەپ ئۇنىڭغا ندا قىلىپ زارلىدى. 23 لېكىن ئۇ ئۇ ئايالغا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ ئايالنى يولغا سالساڭ! چۈنكى ئۇ كەينىمىزدىن ئەگىشىپ يالۋۇرۇپ ندا قىلىۋاتىدۇ، ـ دېدى. 24 ئەمدى ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن پەقەت يولدىن تېنىگەن قوي پادىلىرى يولغان ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەرگە ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. 25 ئەمما ھېلىقى ئايال ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ سەجدە قىلىپ: ـ رەب، ماڭا ياردەم قىلغايسەن! ـ دەپ يالۋۇردى. 26 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ بالىلارنىڭ نېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش ياخشى ئەمەس، ـ دېدى. 27 لېكىن ھېلىقى ئايال: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ خوجايىننىڭ داستىخىنىدىن چۈشكەن ئۈۋاقلارنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي خانىم، ئىشەنچىڭ كۈچلۈك ئىكەن! تىلىگىنىڭدەك بولسۇن! ـ دېدى. ئۇ ئايالنىڭ قىزى شۇئان ساقىيىپ كەتتى. 29 ئەيسا ئۇ يەردىن چىقىپ، گاللىيە دېڭىزىنىڭ بويىدىن ئۆتۈپ، تاغقا چىقىپ ئولتۇردى. 30 ئۇنىڭ ئالدىغا توپ-توپ خالايىق يېغىلدى. ئۇلار توكۇر، قارىغۇ، گاچا، چولاق ۋە نۇرغۇن باشقا خىل كېسەللەرنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويۇشتى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. 31 شۇنىڭ بىلەن خالايىق گاچىلارنىڭ سۆزلىيەلەيدىغان بولغانلىقىنى، چولاقلارنىڭ ساقايغىنىنى، توكۇرلارنىڭ ماڭغانلىقىنى ۋە قارىغۇلارنىڭ كۆرىدىغان بولغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەيران بولدى ۋە ئىسرائىلنىڭ خۇداسىنى ئۇلۇغلىدى. 32 ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۈچ كېزەك بېرى يېنىمدا بولدى، يېگۈدەك بىر نەرسىسىمۇ قالمىدى. ئۇلارنى ئۈيلىرىگە ئاچ قايتۇرۇشنى خالىمايمەن، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن، ـ دېدى. 33 مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ چۆلدە بۇنچىۋالا ئادەمنى تويغۇزغۇدەك كۆپ نانىنى نەدىن تاپىمىز؟ ـ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلاردىن: قانچە نېنىڭلار بار؟ ـ دەپ سوردى. ـ يەتتە نان بىلەن بىرنەچچە تال كىچىك بېلىق بار، ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خالايىقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. 36 ئاندىن، يەتتە نان بىلەن بېلىقلارنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇلارنى ئوشتۇپ مۇخلىسلىرىغا بەردى، مۇخلىسلار خالايىققا ئۈلەشتۈردى. 37 ھەممەيلەن تويغۇچە يېدى، ئاندىن [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يىغىپ يەتتە چوڭ سېۋەتنى توشقۇزدى. 38 تاماق يېگەنلەرنىڭ سانى بالىلار ۋە ئايالدىن باشقا تۆت مىڭ كىشى ئىدى. 39 ئۇ خالايىقنى يولغا سالغاندىن كېيىن، كېمىگە چۈشۈپ، ماگادان يۇرتىنىڭ چەت يەرلىرىگە باردى.

16

ئەمدى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئۇنى سىناش مەقسىتىدە يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن مۇجىزىلىك بىر ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشتى. 2 بىراق ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ كەچقۇرۇن سىلەر قىزىل شەپەقنى كۆرگىنىڭلاردا، «ھاۋا ئەتە ئۈچۈق بولىدۇ» دەيسىلەر 3 ۋە ئەتىگەندە: «بۇگۈن بوران چىقىدۇ، چۈنكى ئاسمانىنىڭ رەڭگى قىزىل ھەم تۇتۇق»، دەيسىلەر. ئاسمان رەڭگى-رويىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، لېكىن بۇ زاماندا يۈز بېرىۋاتقان ئالامەتلەرنى پەرق ئېتەلەيسىلەر! 4 رەزىل ھەم زىناخور بۇ دەۋر «مۇجىزىلىك بىر ئالامەت»نىڭ كۆرسىتىلىشىنى ئىستەپ يۈرىدۇ. بىراق بۇ [دەۋردىكىلەرگە] «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۇجىزىلىك ئالامەت»دىن

باشقا هېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. ئاندىن ئۇ تۆلارنى تاشلاپ چىقىپ كەتتى. **5** مۇخلىسلىرى [دېڭىزنىڭ] ئۇ قېتىغا ئۆتكىنىدە، نان ئېلىۋېلىشنى ئۇنتۇغانىدى. **6** ئەيسا ئۇلارغا: ـ هوشيار بولۇڭلار، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېهتىيات قىلىڭلار، ـ دېدى. **7** [مۇخلىسلار] ئۆزئارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ نان ئەكەلمىگەنلىكىمىز ئۈچۈن بۇنى دەۋاتىسا كېرەك، ـ دېيىشتى. **8** ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! نېمە ئۈچۈن نان ئەكەلمىگەنلىكىڭلار توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟ **9** تېخىچە چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ بەش نان بىلەن بەش مىڭ كىشىنىڭ [تويغۇزۇلغانلىقى]، قانچە سېۋەت ئوزۇق يىغۇالغانلىقىڭلار ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ **10** يەنە نان بىلەن تۆت مىڭ كىشىنىڭ [توياغۇزۇلغانلىقى]، يەنە قانچە چوڭ سېۋەت ئوزۇق يىغۇالغانلىقىڭلارمۇ ئېسىڭلاردىن چىقتىمۇ؟ **11** سىلەر قاندىقۇ مېنىڭ سىلەرگە: «پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ئېهتىيات قىلىڭلار» دېگىنىمنىڭ نان توغرۇلۇق ئەمەسلىكىنى چۈشەنمەيسىلەر؟ **12** مۇخلىسلار شۇندىلا ئۇنىڭ ناندىكى ئېچىتقۇدىن ئەمەس، بەلكى پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلارنىڭ تەلىمىدىن ئېهتىيات قىلىشنى ئېيتقانلىقىنى چۈشىنىپ يەتتى. **13** ئەيسا قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا كەلگىنىدە، ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: كىشىلەر مەن ئىنسانئوغلىنى كىم دەپ بىلىدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. **14** مۇخلىسلىرى: ـ بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر يەرەمىيا يا كى باشقا پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ بىلىدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **15** ئۇ تۆلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **16** سىمون پېترۇس: ـ سەن مەسىھ، مەڭگۈلۈك ھايات خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەختلىكسەن، ئى يونۇس ئوغلى سىمون! بۇنى ساڭا ئايان قىلغۇچى ھېچ ئەت-قان ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئەرشتىكى ئاتامدۇر. **18** مەن ساڭا شۇنى ئېيتايكى، سەن بولساڭ پېترۇسدۇرسەن. مەن جاماەتىمنى بۇ تۈيۈلتاش ئۈستىگە قۇرىمەن. ئۇنىڭ ئۈستىدىن تەھتىسارانىڭ دەرۋازىلىرىمۇ غالىب كېلەلمەيدۇ. (Hadēs g86) **19** ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئاچقۇچلىرىنى ساڭا تاپشۇرىمەن؛ سەن يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىساڭ ئەرشتىمۇ باغلانغان بولىدۇ، سەن يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسەڭ، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ، ـ دېدى. **20** بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولۇپ، ئۇ مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ھېچكىمگە تىنماسلىقىنى تاپىلىدى. **21** شۇ ۋاقىتتىن باشلاپ، ئەيسا مۇخلىسلىرىغا ئۆزىنىڭ يېرۇسالېمغا كېتىشى، ئاقساقالار، باش كاھىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن كۆپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى مۇقەررەر بولغانلىقىنى، شۇنداقلا ئۈچىنچى كۈنى تىرىلدۈرۈلىدىغانلىقىنى ئايان قىلىشقا باشلىدى. **22** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەپ: ـ يا رەب، ساڭا رەھىم قىلىنغاي! بېشىڭغا بۇنداق ئىشلار قەتئىي چۈشمەيدۇ! ـ دېدى. **23** لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ پېترۇسقا قاراپ: ـ ئارقامغا ئۆت، شەيتان! سەن ماڭا پۇتلىكاشاڭسەن، سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنساننىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. **24** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى خالسا، ئۆزىدىن ۋاز كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگىشسۇن! **25** چۈنكى ئۆز جىنىنى قۇتقۇزماقچى بولغان كىشى چوقۇم جېنىدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. **26** چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ جېنىدىن مەھرۇم قالسا، يۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىۋالسا؟! **27** چۈنكى ئىنسانئوغلى ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە پەرىشتىلىرى بىلەن كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ۋە ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ ئۆز ئەمەللىرىگە تۇشلۇق جاۋاب قايتۇرىدۇ. **28** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەرىمەن ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

17 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. **2** ئۇ يەردە ئۇنىڭ سياقى ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، يۈزى قۇياشتەك پارلىدى، كىيىملىرى نۇردەك ئاپئاق بولۇپ چاقنىدى. **3** ۋە مانا، [مۇخلىسلارغا] مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىۋاتقان ھالدا كۆرۈندى. **4** شۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئەيساغا: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئېمىدىگەن ياخشى! خالىساڭ، بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى. **5** ئۇنىڭ گېپى تۈگىمەيلا، مانا نۇرلۇق بىر بۇلۇت ئۆلارنى قاپلىۋالدى. مانا، بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، مەن ئۇنىڭدىن خۇرسەنمەن. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **6** مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ دۇم يېتىپ ۋەھىمگە چۈشتى. **7** بىراق ئەيسا كېلىپ، ئۇلارغا قولىنى تەككۈزۈپ: قوپۇڭلار، قورقماڭلار، ـ دېدى. **8** ئۇلار بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، ئەيسادىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىدى. **9** تاغدىن چۈشۈۋېتىپ، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، بۇ ئالامەت كۆرۈنۈشنى ھېچكىمگە ئېيتما كلار، ـ دەپ تاپىلىدى. **10** ئاندىن مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال ئەيتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **11** ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ھەممە ئىشنى ئۇرنىغا كەلتۈرىدۇ. **12** ئەمما مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىلياس ئاللىقاچان كەلدى، لېكىن كىشىلەر ئۇنى تونۇمىدى، بەلكى ئۇنىڭغا خالىغانچە مۇئامىلە قىلدى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇلارنىڭ قولىدىدا ئازاب چېكىش ئالدىدا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **13** شۇ چاغدا مۇخلىسلار ئۇنىڭ چۈشۈلدۈرگۈچى يەھيا توغرىسىدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى چۈشەندى. **14** ئۇلار خالايىقىنىڭ يېنىغا بارغىنىدا، بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، تىزلىنىپ: **15** رەب، ئوغلۇمغا ئېچىڭنى ئاغرىتقايسەن! چۈنكى ئۇنىڭ ئۇتقاقلىق كېسىلى بار بولغاچقا، زور ئازاب چېكىۋاتىدۇ، چۈنكى ئۇ دائىم ئوتنىڭ يا كى سۇنىڭ ئېچىگە چۈشۈپ كېتىدۇ. **16** ئۇنى مۇخلىسلىرىڭغا ئېلىپ كەلگەندىم، ساقايتالمىدى، ـ دېدى. **17** ئەيسا جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر ئەۋلاد، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىۋىدى، جىن بالدىن چىقىپ كەتتى، بالىمۇ شۇئان ساقايدى. **19** كېيىن، ئەيسا ئايرىم قالغاندا، مۇخلىسلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى قوغلىۋېتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. **20** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىشەنچىڭلار بولمىغانلىقى ئۈچۈن. مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسىلا، سىلەر ئاۋۇ تاغقا: «بۇ يەردىن ئۇ يەرگە كۆچ» دېسەڭلار، كۆچىدۇ؛ شۇنداقلا سىلەرگە مۇمكىن بولمايدىغان ھېچ ئىش بولمايدۇ. **21** بىراق، بۇنداق جىنلارنى دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش بىلەن بولمىسا ھەيدىگىلى بولمايدۇ ـ دېدى. **22** ئۇلار گالىلىيە ئۆلكىسىدە ئايلىنىپ يۈرگىنىدە، ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى [ساتقۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ؛ **23** ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ، لېكىن ئۈچىنچى كۈنى ئۇ تىرىلدۈ، ـ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ مۇخلىسلار ئېغىر غەم-قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. **24** ئاندىن ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلگىنىدە، [ئىبادەتخانا] «ئىككى دراقما» [يىجىنى] يىغقۇچىلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستازىڭلار

«ئىككى دراقا»نى تۆلەمدۇ؟ ـ دەپ سوربدى. **25** تۆلەيدۇ، ـ دېدى پېترۇس. لېكىن ئۇ تۆرگە كىرگىنىگىلا، تىنچى بىر نېمە دېمەستىلا ئەيسا ئۇنىڭدىن: ـ سىمون، سېنىڭچە بۇ دۇنيادىكى پادىشاھلار كىملەردىن باج ئالىدۇ؟ ئۆز پەرزەنتلىرىدىنمۇ، ياكى ياتلاردىنمۇ، ـ دەپ سوربدى. **26** پېترۇس ئۇنىڭغا: ياتلاردىن، ـ دېۋىدى، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، پەرزەنتلەر [باجدىن] خالي بولىدۇ. **27** براق [باج يىغقۇچىلارغا] پۇتلىشىڭ بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، دېڭىزغا بېرىپ قارماقنى تاشلا. ئۆتكەن بىرىنچى بىلىقنى ئېلىپ، ئاغزىنى ئاچساڭ، تۆت دراقلىق بىر تەڭگە پۇل چىقىدۇ. ئۇنى ئېلىپ مەن ۋە سەن ئىككىمىزنىڭ بېجى ئۈچۈن ئۇلارغا بەر، ـ دېدى.

18 بۇ چاغدا، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ يېنىغا كېلىپ: ئەرش پادىشاھلىقىدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ؟ ـ دەپ سوربدى. **2** ئەيسا يېنىغا كىچىك بىر بالىنى چاقىرىپ، ئۇنى ئوتتۇرىدا ئۇرغۇزۇپ، مۇنداق دېدى: **3** ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۆز يولۇڭلاردىن يېنىپ، كىچىك بالىلاردەك سەبىي بولمىسا ئۇلار، ئەرش پادىشاھلىقىغا ھەرگىز كىرەلمەيسىلەر. **4** ئەمدى كىم ئۆزىنى بۇ كىچىك بالدەك كىچىك پېئىل تۇتسا، ئۇ ئەرش پادىشاھلىقىدا ئەڭ ئۇلۇغ بولىدۇ. **5** بۇنداق كىچىك بىر بالىنى مېنىڭ نامىمدا قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **6** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بوينىغا يوغان تۈگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزنىڭ تېگىگە چۆكتۈرۈۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **7** ئىنسانىي گۇناھقا پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار تۈپەيلىدىن بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ھالىغا ۋاي! پۇتلاشتۇرىدىغان ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ، لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرغۇچى ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! **8** ئەگەر ئەمدى قولۇڭ ياكى پۇتۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ ياكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، چولاق ياكى توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (aiōnios g166) **9** ئەگەر كۆزۈڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تۆرۈۋېتىڭ. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا دوزاختىكى ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، بىرلا كۆزۈڭ بىلەن بولسىمۇ ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. (Geenna g1067) **10** ـ بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھېچبىرىگىمۇ سەل قاراشتىن ھېزىر بولۇڭلار. چۈنكى شۇنى سىلەرگە ئېيتايىكى، ئۇلارنىڭ ئەرشتىكى پەرشتىلىرى ئەرشتىكى ئاتامنىڭ جامالىنى ھەردائىم كۆرۈپ تۇرىدۇ. **11** چۈنكى ئىنسانئوغلى ھالا كەتكەن ئازغانلارنى قۇتقۇزغىلى كەلدى. **12** قانداق قارايسىلەر؟ بىراۋنىڭ يۈز تۈياق قوينى بولۇپ، ئۇنىڭدىن بىرى ئېزىپ توپتىن چۈشۈپ قالسا، ئۇ توقسان توققۇز قوينى تاغلارغا قويۇپ قويۇپ، ھېلىقى ئازغان قوينى ئىزدەيدىغۇ؟ **13** ۋە ئەگەر ئۇنى تېپىۋالسا، مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ئۇ قوي ئۈچۈن بولغان خۇشاللىقى ئازمىغان توقسان توققۇزنىڭكىدىن زور بولىدۇ. **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، بۇ سەبىي كىچىكلەرنىڭ ھەرقاندىقىنىڭ ھالا كەتكەن ئېزىپ قېلىشى ئەرشتىكى ئاتاڭلارنىڭ ئىرادىسى ئەمەستۇر. **15** ـ ئەمدى ئەگەر قېرىندىشىڭ ساڭا زىيان سېلىپ گۇناھ قىلسا، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ ئىككىڭلار خالي چاغدا سەۋەنلىكنى كۆرسىتىپ قوي. قېرىندىشىڭ سۆزۈڭنى ئاڭلىسا، ئۇنى [ئېزىشتىن] قايتۇرۇۋالغان بولىسەن. **16** لېكىن ئاڭلىمىسا، يەنە بىر-ئىككى [گۇۋاھچىنى] ئېلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بارغىن. شۇنداق قىلىپ، ھەممە ئىش ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ سۆزى بىلەن قىلىنسۇن. **17** لېكىن ئەگەر [قېرىندىشىڭ] ئۇلارنىڭ سۆزىگىمۇ قۇلاق سالمىسا، ئەھۋالنى جامائەتكە يەتكۈزۈپ ئېيتقىن. ئەگەر ئۇ جامائەتنىكىلەرگە قۇلاق سالمىسا، ئۇنى يات ئەللىك ياكى باجگىر قاتاردا كۆرۈڭلار. **18** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى باغلىسا گۇلار، ئەرشتىمۇ شۇ باغلانغان بولىدۇ ۋە سىلەر يەر يۈزىدە نېمىنى قويۇپ بەرسەگلار، ئەرشتىمۇ قويۇپ بېرىلگەن بولىدۇ. **19** مەن يەنە شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، يەر يۈزىدە تاراڭلاردىن ئىككىسى تۆزلىرى تىلىگەن بىر ئىش توغرۇلۇق قەلبى بىر بولۇپ ھەرقانداق نەرسىنى تىلەپ دۇئا قىلسا، ئەرشتىكى ئاتام تۈلارنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئىككى ياكى ئۈچەيلەن مېنىڭ نامىم بىلەن قەيەردە يىغلىغان بولسا، مەن شۇ يەردە تۈلارنىڭ ئارىسىدا بولىمەن. **21** ئاندىن پېترۇس ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، قېرىندىشىمنىڭ ماڭا زىيان سېلىپ تۇتكۇزگەن قانچە قېتىملىق گۇناھىنى كەچۈرۈشۈم كېرەك؟ يەتتە قېتىممۇ؟ ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، يەتتە قېتىم ئەمەس، يەتمىش ھەسسە يەتتە قېتىم! **23** ئەرش پادىشاھلىقى چاكارلىرى بىلەن ھېساب-كىتاب قىلماقچى بولغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **24** ھېساب-كىتابنى باشلىغىنىدا، ئۇنىڭغا ئون مىڭ تالانت پۇل قەرزدار بولغان بىر چاكار كەلتۈرۈلۈپتۇ. **25** چاكارنىڭ تۆلىگۈدەك ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، خوجىسى چاكارنىڭ ئۆزىنى، خوتۇن بالا-چاقىسى ۋە بار-يوقىنى سېتىپ، قەرزىنى تۆلەشنى بۇيرۇپتۇ. **26** شۇڭا چاكار ئۇنىڭ ئالدىدا يەرگە يېقىلىپ باش ئۇرۇپ: «خوجام، ماڭا كەڭچىلىك قىلغايلا، مەن پۈتۈن قەرزىمنى چوقۇم تۆلەيمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. **27** چاكارنىڭ خوجىسى ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىپ، ئۇنى قويۇپ بېرىپ، قەرزىنى كەچۈرۈۋەتتى. **28** لېكىن چاكار ئۇ يەردىن چىقىپ، ئۆزىگە يۈز دىنار قەرزدار بولغان يەنە بىر چاكار بۇرادىرىنى ئۇچراتىپتۇ. ئۇنى ئۇتۇۋالىپ، بوينىنى بوغۇپ ئۇرۇپ: «قەرزىنى تۆلە!» دەپتۇ. **29** بۇنىڭ بىلەن بۇ چاكار بۇرادىرى يەرگە يېقىلىپ ئۇنىڭدىن: «ماڭا كەڭچىلىك قىل، قەرزىنى چوقۇم قايتۇرىمەن» دەپ يالۋۇرۇپتۇ. **30** لېكىن ئۇ ئۇنىماپتۇ ۋە: «پۈتۈن قەرزىنى تۆلىمىگۈچە زىندانىدا ياتسەن» دەپ ئۇنى زىندانغا تاشلىتىپتۇ. **31** بۇنداق ئىشنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگەن باشقا چاكارلار ئىنتايىن ئازابلىنىپ خوجىسىنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەھۋالنى باشتىن-ئاخىر سۆزلەپ بېرىپتۇ. **32** بۇنىڭ بىلەن خوجىسى ھېلىقى چاكارنى چاقىرتىپ: «ئەي رەزىل چاكار! ماڭا يىلىنغانلىقىڭ ئۈچۈن شۇنچە كۆپ قەرزىڭنىڭ ھەممىسىنى كەچۈردۇم. **33** مەن ساڭا ئىچ ئاغرىتقىنىمدەك، سەنمۇ چاكار بۇرادىرىڭگە ئىچ ئاغرىتىشىڭنا تورغا كەلمەمدۇ؟!» دەپتۇ. **34** بۇنىڭ بىلەن خوجىسى غەزەپلىنىپ ئۇنى پۈتۈن قەرزىنى تۆلەپ بولغۇچە تاۋدەم قىينىغۇچىغا گۇنديىايلانىڭ قولىدا ئۇرۇشقا تاپشۇرۇپ بېرىپتۇ. **35** شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر ھەربىرىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلارنى چىن دىلىڭلاردىن كەچۈرمىسەڭلار، ئەرشتىكى ئاتامنىڭ سىلەرگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىدۇ.

19 شۇنداق بولدىكى، ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئېيتىپ بولغاندىن كېيىن، گالىلىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىنىڭ چەت يەرلىرىگە، يەنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى يۇرتلارغا باردى. **2** توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن بولۇپ، ئۇ ئۇلارنى شۇ يەردىلا ساقايتتى. **3** ئەمدى بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاققا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ھەرقانداق سەۋەبتىن ئايالىنى قويۇۋېتىشى تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوربدى. **4** شۇنىڭ بىلەن ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ [تەۋراتتىن] شۇنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ، مۇقەددەمدە ئىنسانلارنى ياراتقۇچى ئۇلارنى «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى» ۋە **5** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». **6** شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئەمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن. **7** پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن يەنە: ـ ئۇنداقتا، مۇسا [پەيغەمبەر] نېمە

ئۇچۇن [تەۋرات قانۇنىدا] ئەر كىشى تۆز ئايالىغا تالاق خېتىنى بەرسىلا ئاندىن ئۇنى قويۇۋېتىشكە بولىدۇ، دەپ بۇيرۇغان؟ ـ دەپ سوراشتى. **8** ئۇ ئۇلارغا: ـ تاش يۈرەكلىكىڭلاردىن مۇسا [پەيغەمبەر] ئايالىرىڭلارنى تالاق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان؛ لېكىن ئالەمنىڭ باشلىمىدا بۇنداق ئەمەس ئىدى. **9** ئەمدى شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، ئايالىنى بۇزۇقلۇقتىن باشقا بىرەر سەۋەب بىلەن تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان ھەرقانداق كىشى زىنا قىلغان بولىدۇ. **10** مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر ئەر بىلەن ئايالى ئوتتۇرىسىدىكى ئەھۋال شۇنداق بولسا، ئۇنداقتا ئۇيلەنمەسلىك ياخشى ئىكەن، ـ دېدى. **11** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ سۆزنى ھەممىلا ئادەم ئەمەس، پەقەت نىسىپ قىلىنغانلارلا قوبۇل قىلالايدۇ. **12** چۈنكى ئانىسىنىڭ بالياتقۇسىدىن تۇغما بەزى ئاغۇلاتلار بار؛ ۋە ئىنسان تەرىپىدىن ئاختا قىلىنغان بەزى ئاغۇلاتلارمۇ بار؛ ۋە ئەرش پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆزىنى ئاغۇلات قىلغانلارمۇ بار. بۇ سۆزنى قوبۇل قىلالايدىغانلار قوبۇل قىلسۇن! ـ دېدى. **13** قولۇڭنى تەڭكىزۇۋې دۇئا قىلغايسەن دەپ، بەزىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. **14** ئەمما ئەيسا: ـ بالىلار مېنىڭ ئالدىمغا كەلتۈرۈلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر، ـ دېدى. **15** ۋە قوللىرىنى ئۇلارغا تەڭكىزگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلدى. **16** مانا، بىر كۈنى بىر سى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، مەن قانداق ياخشى ئىشنى قىلسام، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىمەن؟ ـ دەپ سوريدى. **(aiōnios g166)** **17** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ نېمىشقا مەندىن ياخشىلىق توغرىسىدا سورايسەن؟ «ياخشى بولغۇچىلار» بولسا يەقەت بىرلا بار. ئەمما ھاياتلىققا كىرىمەن دېسەڭ، ئەمرىلەرگە ئەمەل قىل، ـ دېدى. **18** قايسى ئەمرىلەرگە دەيسەن؟ ـ دەپ سوريدى ئۇ. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قاتىللىق قىلما، زىنا قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، **19** ئاتا-ئاناڭغا ھۆرمەت قىل ۋە قوشناڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» ـ دېدى. **20** ياش يىگىت ئۇنىڭغا: ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن. ئەمدى ماڭا يەنە نېمە كەم؟ ـ دېدى. **21** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر مۇكەممەل بولۇشنى خالىساڭ، بېرىپ بار-يوقۇڭنى سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللەرگە بەرگىن. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ. ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن، ـ دېدى. **22** يىگىت مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، قايغۇغا چۆمۈپ ئۇ يەردىن كېتىپ قالدى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-مۈلكى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئەيسا مۇخلىسلىرىغا: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بايلارنىڭ ئەرش پادىشاھلىقىغا كىرىشى تەسلىكتىلا بولىدۇ. **24** ۋە يەنە شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، تۆگىنىڭ يىڭنىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. **25** مۇخلىسلار بۇنى ئاڭلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ: ـ ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **26** ئەمما ئەيسا ئۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. **27** بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ مانا، بىز ھەممىدىن ۋاز كېچىپ ساڭا ئەگەشتۇق! بىز بۇنىڭ ئۈچۈن نېمىگە ئېرىشىمىز؟ ـ دەپ سوريدى. **28** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئالەمدىكى ھەممە قايتىدىن يېڭىلانغىنىدا، ئىنسانئوغلى شانلىق تەختىدە ئولتۇرغان ۋاقتىدا، ماڭا ئەگەشكەن سىلەر ئون ئىككى تەختتە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىگە ھۆكۈم چىقىرىسىلەر. **29** مېنىڭ نامىم دەپ ئۆيلەر، ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىل قېرىنداشلىرى، ئاتا-ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى يەر-زېمىنلاردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارغا يۈز ھەسسە تارتۇق ئېرىشىدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا مىراس بولىدۇ. **(aiōnios g166)** **30** لېكىن شۇ چاغدا ئۇرغۇن ئالدىدا ئۇرغانلار ئارقىغا ئۆتىدۇ، ئۇرغۇن ئارقىدا ئۇرغانلار ئالدىغا ئۆتىدۇ.

20 ـ چۈنكى ئەرش پادىشاھلىقى بىر يەر ئىگىسىگە ئوخشايدۇ. ئىگىسى ئۆزۈمزارلىقىدا ئىشلەشكە ئادەملەرنى يالالاش ئۈچۈن تاڭ سەھەردە سىرتقا چىقىپتۇ. **2** ئۇ ئىشلەچىلەر بىلەن كۈنلۈكى ئۈچۈن بىر كۈمۈش دىناردىن بېرىشكە كېلىشىپ، ئۆزلارنى ئۆزۈمزارلىقىغا ئەۋەتىپتۇ. **3** سائەت توققۇزلاردا ئۇ يەنە سىرتقا چىقىپ، بازاردا بىكار تۇرغان باشقا كىشىلەرنى كۆرۈپتۇ. **4** ئۇلارغا: «سىلەرمۇ ئۆزۈمزارلىقىمغا بېرىڭلار، ھەققىڭلارغا تېگىشلىكىنى بېرىمەن» ـ دەپتۇ. **5** ئۇلار ئۆزۈمزارلىققا بېرىپتۇ. چۈشتە ۋە سائەت ئۈچتىمۇ ئۇ يەنە چىقىپ يەنە شۇنداق قىلىپتۇ. **6** لېكىن [كەچقۇرۇن] سائەت بەشلەردە چىققاندا ئۇ يەردە ئۇرغان يەنە باشقىلارنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن: «نېمە ئۈچۈن بۇ يەردە كۈن بويى بىكار تۇرىسىلەر؟» دەپ سوراپتۇ. **7** ئۇلار: «بىزنى ھېچكىم ياللىمىدى» دەپ جاۋاب قايتۇرۇپتۇ. ئۇ ئۇلارغا: «ئۇنداقتا، سىلەرمۇ ئۆزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلەڭلار» ـ دەپتۇ. **8** كەچ بولغاندا، ئۆزۈمزارلىق ئىگىسى غوجىدارىغا: «ئىشلەچىلەرنى چاقىرىپ، ئەڭ ئاخىرىدا كەلگەنلەردىن باشلاپ ئەڭ ئاۋۋال كەلگەنلەرگىچە ھەممىسىنڭ ئىش ھەققىنى بەر» دەپتۇ. **9** ئاۋۋال كەچقۇرۇن سائەت بەشتە ئىشقا كەلگەنلەر كېلىپ، ھەربىرى بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. **10** ئەڭ ئاۋۋال ياللاپ كېلىنگەنلەرنىڭ نۆۋىتى كەلگەندە، ئۇلار: تېخىمۇ كۆپ ئىش ھەققى ئالىمىزغۇ، دەپ ئويلىشىپتۇ، بىراق ئۇلارمۇ بىر كۈمۈش دىناردىن ئېلىپتۇ. **11** ئۇلار ئىش ھەققىنى ئالغىنى بىلەن يەر ئىگىسىدىن ئاغرىنىپ: **12** «بۇ ئاخىرىدا كەلگەنلەر پەقەت بىر سائەتلا ئىشلىدى، بىراق سىز ئۇلارنى كۈن بويى جاپالىق ۋە قاتتىق ئىسسىقتا چەككەن بىزلەر بىلەن باراۋەر ھېسابلىدىڭىزغۇ، دەپ غۇدۇرۇشىپتۇ. **13** لېكىن [يەر ئىگىسى] ئۇلارنىڭ بىرىگە جاۋاب قايتۇرۇپ: «يۇرادەر، ساڭا ناھەقلىق قىلغىنىم يوق! سەن بىلەن بىر كۈمۈش دىنارغا كېلىشىمگەنمىدۇق؟ **14** ھەققىڭنى ئېلىپ قايتىپ كەتكىن. بۇ ئاخىرىدا كەلگەنگىمۇ ساڭا ئوخشاش بەرگۈم بار. **15** ئۆزۈمنىڭكىنى ئۆزۈم بىلگەنچە ئىشلىتىش ھوقۇقۇم يوقۇ؟ سېخىي بولغانلىقىمغا كۆزۈڭ قىزىرىۋاتامدۇ؟ **16** شۇنداق قىلىپ «ئالدىدا ئۇرغانلار ئارقىغا ئۆتىدۇ، ئارقىدا ئۇرغانلار ئالدىغا ئۆتىدۇ»؛ چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، ئەمما تاللانغانلار ئاز بولىدۇ. **17** ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقىۋېتىپ، يولدا ئون ئىككى مۇخلىسىنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: **18** ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. ئۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ **19** ئاندىن ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ ۋە كرېستلەشكە يات ئەللىكلەرگە تاپشۇرىدۇ. لېكىن ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ. **20** شۇ چاغدا، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسى ئىككى ئوغلىنى ئېلىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن بىر ئىشنى تەلەپ قىلماقچى بولۇپ سەجدە قىلدى. **21** نېمە تەلىپىڭ بار؟ ـ دەپ سوريدى ئۇ. ئايال ئۇنىڭغا: ـ شۇنى ئەمر قىلغايسەنكى، سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدا بۇ ئىككى ئوغلۇمدىن بىرى ئوڭ يېنىڭدا، بىرى سول يېنىڭدا ئولتۇرسۇن، ـ دېدى. **22** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر نېمە تەلەپ قىلىۋاتقىنىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىدىغان تەمشەلگەن قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ ـ دېدى. ئىچەلەيمىز، ـ دېيىشتى ئۇلار. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەر ھەققەتەن مېنىڭ قەدەھىمدىن ئورتاق ئىچىسىلەر. بىراق ئوڭ ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇش ئىسىۋىسى مېنىڭ ئىختىيارىمدا ئەمەس، بەلكى ئاتام كىملەرگە تەييارلىغان بولسا، شۇلارغا نىسىپ بولىدۇ. **24** [قالغان] ئون مۇخلىس بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقاندا، ئىككى قېرىندىشىدىن خاپا بولدى. **25** لېكىن ئەيسا ئۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلەرگە مەلۇمكى، ئەللەردىكى ھۆكۈمرانلار

قول ئاستىدىكىلەر ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزالىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ئۇلارنىڭ ھوقۇقدارلىرى ئۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. **26** بىراق سىلەرنىڭ ئاراگىلاردا شۇنداق بولمىسۇن؛ بەلكى سىلەردىن كىم ئۈستۈن بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ خىزمەتكارلاردا بولسۇن؛ **27** ۋە كىم ئاراگىلاردىكىلەرنىڭ ئالدىنقىسى بولۇشنى خالىسا، سىلەرنىڭ قۇلۇڭگىلار بولسۇن. **28** ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك خىزمەتسەمە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمەتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرەي دەپ كەلدى. **29** ئۇلار يېرىخو شەھىردىن چىققاندا، زور بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **30** ۋە مانا، يول بويىدا ئولتۇرغان ئىككى ئەما ئەيسانىڭ ئۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ: ـ ئى رەب، داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ توۋلىدى. **31** كۆپچىلىك ئۇلارنى «ئۇن چىقارماڭلار!» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن، ئۇلار: ـ يا رەب، ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، بىزگە رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق توۋلىدى. **32** ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇلارنى چاقىرىپ: ـ سىلەر ئۇچۈن نېمە ئىش قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **33** يا رەب، كۆزلىرىمىز ئېچىلسۇن! ـ دېيىشتى ئۇلار. **34** ئەيسا ئۇلارغا ئىچ ئاغرىتىپ، قولىنى ئۇلارنىڭ كۆزلىرىگە تەككۈزۈۋىدى، كۆزلىرى شۇئان ئەسلىگە كېلىپ كۆرىدىغان بولدى؛ ئۇلار دەرھال ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

21

ئۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى يېزىسىغا كەلگىنىدە، ئەيسا ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: **2** ـ سىلەر ئۆدۈلۈگىلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. بارساڭلارلا، باغلاقلىق بىر ئېشەك ۋە ئۇنىڭ يېنىدىكى بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇلارنى يېشىپ ئالدىمغا يېتىلەپ كېلىڭلار. **3** ئەگەر بىرسى سىلەرگە بىر نېمە دېسە، «رەبنىڭ بۇلارغا ھاجىتى چۈشتى» دەڭلار، ئۇ دەرھال ئۇلارنى قويۇپ بېرىدۇ. **4** بۇ يۈزتۈن ۋەقە يەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتىلغان مۇنۇ سۆزلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بولدى: ـ **5** «زىئون قىزىغا ئېيتىڭلار: ـ مانا، پادىشاھىڭ كېلىۋاتىدۇ، كەمتەر-مۆمىن بولۇپ، منىپ بىر ئېشەككە، بويۇنتۇرۇقلۇق ئېشەكنىڭ تەخىيىگە، كېلىۋاتىدۇ يېنىڭغا سېنىڭ». **6** ئەمدى ھېلىقى ئىككى مۇخلىس بېرىپ ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك قىلدى. **7** ئېشەك بىلەن تەخەينى يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە يېپىنچا-چاپانلىرىنى سالدى ۋە ئۇ ئۈستىگە مندى. **8** ئەمدى توپ-توپ كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پاياندار قىلىپ سالدى، يەنە بىر قىسمى دەرەخ شاخلىرىنى كېسىپ يولغا يايىتى. **9** ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەن توپ-توپ خالايىق: ـ «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا بولغاي! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا ئەشەككۈر-ھوسانالار ئوقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **10** ئۇ يېرۇسالېمدا كىرگەندە، پۈتكۈل شەھەر لەرزىگە كەلدى. كىشىلەر: ـ بۇ زادى كىمدۇ؟ ـ دېيىشەتتى. **11** خالايىق: ـ بۇ گالىلىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەتلىك پەيغەمبەر ئەيسا، دەپ جاۋاب بېرىشەتتى. **12** ئەمدى ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىنى ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ شەرەلىرىنى ۋە ياختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى ئۆرۈپ، **13** ئۇلارغا: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدانىڭ]: «مېنىڭ ئۆيۈم دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دېگەن سۆزى پۈتۈلگەن؛ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۆۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋاپسىلەر! ـ دېدى. **14** ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا بولغاندا قارىغۇ ۋە كۆزلەر ئۈچۈن ئالدىغا كەلدى، ئۇ ئۇلارنى ساقايتتى. **15** لېكىن باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۈستازلىرى ئۇنىڭ ياراتقان مۆجىزىلىرىنى كۆرۈپ ۋە باللارنىڭ ئىبادەتخانىدا: «داۋۇتنىڭ ئوغلىغا ھوسانا- تەشەككۈرلەر بولغاي!» دەپ توۋلىغىنىنى ئاڭلاپ غەزەپلەندى. **16** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىلارنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئاڭلاۋاتىمەن! سىلەر [مۇقەددەس يازمىلاردىن] شۇنى ئوقۇپ باقمىغانىكى، «ئۆزۈڭگە كىچىك بالىلار ۋە بوۋاقلارنىڭ تىلىدىن مەدھىيە سۈزلىرىنى مۇكەممەل قىلدىڭ»»، دېدى. **17** ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ، شەھەردىن چىقىپ بەيت-ئانىيا يېزىسىغا بېرىپ، شۇ يەردە قوندى. **18** ئەمدى سەھەردە، شەھەرگە قايتىپ كېتىۋاتقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئاچقانىدى. **19** ئۇ يول بويىدىكى بىر تۇپ ئەنجۈر دەرىخىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يېنىغا باردى. لېكىن دەرەختىن يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمايى، ئۇنىڭغا قاراپ: ـ ھازىردىن باشلاپ سەندىن مەڭگۈ مېۋە بولمىسۇن! ـ دېۋىدى، ئەنجۈر دەرىخى شۇئان قۇرۇپ كەتتى. (aiōn g165) **20** مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ ئەتەججۈپلىنىپ: ـ ئەنجۈر دەرىخى نېمانچە تېزلا قۇرۇپ كەتتى! ـ دېدى. **21** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، ئەگەر ھېچ گۇمان بولماي ئىشەنچىگىلار بار بولسا، ئەنجۈر دەرىخىدە بولغان ئىشلار بولۇپلا قالماي، بەلكى سىلەر ھەتتا بۇ تاغقا: «بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسەڭلار، ئۇ شۇنداق بولىدۇ. **22** دۇئا قىلىپ نېمىنى تىلىسەڭلار، ئىشەنچىگىلار بولسىلا، شۇلارغا ئېرىشىسىلەر، دېدى. **23** ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرگەندىن كېيىن، كىشىلەرگە تەلىم بېرىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوراشتى. **24** ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەن ئاۋۋال سىلەرگە بىر سوئال قويايى. ئەگەر سىلەر جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىمەن. **25** يەھيا يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش نەدىن كەلگەن؟ ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. **26** ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، خەلقتىن قورقىمىز، چۈنكى ئۇلار ھەممىسى يەھيانى پەيغەمبەر دەپ بىلىدۇ ـ دېيىشتى. **27** بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيساغا: بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **28** ئەمدى بۇ ئىشقا قانداق قارايسىلەر؟ بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. ئۇ بىرىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئوغلۇم، بۈگۈن ئۈزۈمزارلىقىمغا بېرىپ ئىشلىگىن» دەپتۇ. **29** «بارمايمەن» دەپتۇ ئۇ، لېكىن كېيىن پۇشايمان قىلىپ يەنىلا بېرىپتۇ. **30** ئۇ ئىككىنچى ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغىمۇ شۇنداق دەپتۇ. ئۇ: «خوپ ئەپەندىم، باراي» دەپتۇ-يۇ، لېكىن بارمايتۇ. **31** بۇ ئىككىيلەننىڭ قايسىسى ئاتىسىنىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلغان بولدۇ؟ ـ بىرىنچى ئوغلى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، باجگىرلار بىلەن پاھىشىلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا سىلەردىن بۇرۇن كىرمەكتە. **32** چۈنكى گەرچە يەھيا [پەيغەمبەر] سىلەرگە ھەققانىيەت يولىنى ئايان قىلغىلى كەلگەن بولسىمۇ، سىلەر ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار؛ لېكىن باجگىرلار بىلەن پاھىشىلەر ئۇنىڭغا ئىشەندى. سىلەر بۇنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ھەتتا كېيىنكى ۋاقىتلاردا يولۇڭلاردىن پۇشايمان قىلمايى ئۇنىڭغا ئىشەنمىدىڭلار. **33** يەنە بىر تەمسىلنى ئاڭلاڭلار: بىر يەر ئىگىسى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ. ئۇ تۇنىكا بىر شاراب كۆچلىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارى ياسىپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. **34** ئۈزۈم پەسلى يېقىنلاشقاندا، ئۆزىگە تېگىشلىك ھوسۇلنى ئېلىۋېلىش ئۈچۈن قۇللىرىنى باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. **35** لېكىن باغۋەنلەر قۇللىرىنى ئۇتۇپ،

بىرنى دۇمبالاپتۇ، بىرنى تۆلتۈرۈۋۈپتىتۇ، يەنە بىرنى چالما-كېسەك قىلىپتۇ. **36** تۆ يەنە بىر قېتىم ئالدىنقىدىنمۇ كۆپ قۇللىرىنى ئەۋەتىپتۇ، بىراق باغۋەنلەر ئۇلارغىمۇ ئوخشاش مۇئامىلە قىلىپتۇ. **37** ئاخىردا، ئۇ «ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار» دەپ، ئوغلىنى ئەۋەتىپتۇ. **38** لېكىن باغۋەنلەر ئوغلۇنى كۆرۈۋپ، ئۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى تۆلتۈرۈۋۈپتىپ مىراسنى ئىگىلىۋالايلى» دېيىشىپتۇ. **39** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۆزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلاپ تۆلتۈرۈۋۈپتىتۇ. **40** ئەمدى ئۆزۈمزارلىقنىڭ ئىگىسى كەلگەندە، شۇ باغۋەنلەرنى قانداق قىلار؟ **41** ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بۇ رەزىل ئادەملەرنى ۋەھشىيلىك بىلەن يوقىتىدۇ. ئۆزۈمزارلىقنى بولسا مېۋىلىرىنى ئۆز ۋاقىتىدا ئوزىگە تاپشۇرىدىغان باشقا باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. **42** ئەيسا ئۇلاردىن سورىدى: ـ مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەرنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟: ـ «تاپمچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكىلەندى. بۇ ئىش پەرۋەردىگاردىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر». **43** شۇ سەۋەبتىن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەردىن تارتىۋېلىنىپ، ئۇنىڭغا مۇۋاپىق مېۋىلەرنى بېرىدىغان باشقا بىر ئەلگە ئاتا قىلىنىدۇ. **44** بۇ «تاش»قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۇستىگە چۈشسە، ئۇنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **45** باش كاھىنلار ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئېيتقان تەمسىللىرىنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى. **46** ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدىگەن بولسىمۇ، لېكىن خالايىق ئۇنى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلاردىن قورقۇشتى.

22

ئەيسا ئۇلارغا يەنە تەمسىللەر بىلەن مۇنداق دېدى: **2** ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى ئۆز ئوغلى ئۈچۈن توي زىياپىتىنى تەييارلىغان بىر پادىشاھقا ئوخشايدۇ. **3** ئۇ چاكارلىرىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىنغانلارنى چاقىرىشقا ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار كېلىشكە ئۇنىمايتۇ. **4** ئۇ يەنە باشقا چاكارلىرىنى ئەۋەتىپ، ئۇلارغا تاپىلاپ: «چاقىرىلغانلارغا: ـ مانا، مەن زىياپىتىمنى تەييار قىلدىم؛ مېنىڭ توريۇقلىرىم، بورداق مالىلىرىم سويۇلدى، ھەممە نەرسە تەييار. زىياپەتكە مەرھەمەت قىلغاي» دەيدۇ، دەپ ئېيتىڭلار، ـ دەپتۇ. **5** بىراق ئۇلار تەكلىپنى ئېتىبارغا ئالمايى، بىرسى ئېتىزلىقىغا كەتسە، يەنە بىرى سودىسىغا كېتىپتۇ. **6** قالغانلىرى بولسا [پادىشاھنىڭ] چاكارلىرىنى تۇتۇۋېلىپ، خورلاپ ئۆلتۈرۈۋۈپتىتۇ. **7** پادىشاھ بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئەسكەرلىرىنى چىقىرىپ، ئۇ قاتىللارنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ شەھىرىگە ئوت قويۇۋېتىپتۇ. **8** ئاندىن ئۇ چاكارلىرىغا: «توي زىياپىتى تەييار بولدى، لېكىن چاقىرىلغانلار [مېھمانلىققا] مۇناسىپ كەلمىدى. **9** ئەمدى سىلەر ئاچا يوللارغا بېرىپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلىڭلار» دەپتۇ. **10** بۇنىڭ بىلەن چاكارلار يوللارغا چىقىپ، ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن، ئۇدۇل كەلگەنلىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسىنى يىغىپ ئەكەپتۇ. توي سورۇنى مېھمانلار بىلەن لىق تولۇپتۇ. **11** پادىشاھ مېھمانلار بىلەن كۆرۈشكىلى كىرگەندە، ئۇ يەردە زىياپەت كىيىمى كىيمىگەن بىر كىشىنى كۆرۈپتۇ. **12** پادىشاھ ئۇنىڭدىن: «بۇرادەر، زىياپەت كىيىمى كىيمەي، بۇ يەرگە قانداق كىردىڭ؟» دەپ سوراپتۇ، بىراق ئۇ كىشى جاۋاب بېرەلمەي قاپتۇ. **13** پادىشاھ چاكارلىرىغا: «ئۇنى پۇت-قوللىرىدىن باغلاپ، ئېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرى غۇچۇرلايدۇ» دەپتۇ. **14** چۈنكى چاقىرىلغانلار كۆپ، لېكىن تاللانغانلار ئازدۇر. **15** بۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر ئۇ يەردىن چىقىپ، قانداق قىلىپ ئۇنى ئۆز سۆزى بىلەن ئۇزاققا چۈشۈرۈش ھەققىدە مەسلىھەتلەشتى. **16** ئۇلار مۇخلىسلىرىنى ھېرودىنىڭ تەرەپدارلىرى بىلەن بىللە ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، كىشىلەرگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ ۋە ئادەملەرگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلماي ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، دەپ بىلىمىز. **17** قېنى، قانداق ئويلايلا؟ [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ ـ دېيىشتى. **18** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ رەزىل نىيىتىنى بىلىپ: ـ ئەي ساختىپەزلەر، مېنى نېمىشقا سىنىماقچىسىلەر؟ **19** قېنى، باجغا تاپشۇرۇلىدىغان بىر تەڭگە ماڭا كۆرسىتىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار بىر دىنار پۇلنى ئەكەلدى. **20** ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۇستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. **21** قەيسەرنىڭ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **22** ئۇلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ھەيران بولۇپ قېلىشتى-دە، ئۇنىڭ يېنىدىن كېتىپ قالدى. **23** شۇ كۈنى، «ئۇلۇملەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىساتىپ سوئال قويدى: **24** ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا]: «بىر كىشى پەرزەنتسىز ئۆلۈپ كەتسە، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى تۇل يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى ئۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى لازىم» دەپ تاپىلىغان. **25** بۇرۇن ئارىمىزدا يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ئۆيلەنگەندىن كېيىن ئۆلۈپ كەتتى. پەرزەنت كۆرمىگەنلىكتىن، ئايالىنى ئىككىنچى قېرىندىشىنىڭ ئەمرىگە قالدۇردى. **26** بىراق ئىككىنچىسىدىكى ئەھۋالمۇ ئۇنىڭكىگە ئوخشاش بولدى، ئاندىن بۇ ئىش ئۈچىنچىسىدە تاكى يەتتىنچى قېرىنداشقىچە ئوخشاش داۋاملاشتى. **27** ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئۆلۈپ كەتتى. **28** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال يەتتە ئاكا-ئۇكىنىڭ قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى ئۇنى ھەممىسى ئەمرىگە ئالغان-دە! **29** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئازغانسىلەر. **30** چۈنكى ئۇلۇمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ئۆيلەنمەيدۇ، ئەرگە تەگمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ ئەرشتىكى پەرىشتىلىرىگە ئوخشاش بولىدۇ. **31** ئەمدى ئۇلۇمدىن تىرىلىش مەسىلىسى ھەققىدە خۇدانىڭ سىلەرگە ئېيتقان: **32** «مەن ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپلارنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگەن شۇ سۆزنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ خۇدا ئۇلۇكلەرنىڭ ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر!». **33** بۇ سۆزنى ئاڭلىغان خەلق ئۇنىڭ تەلىمىدىن ھەيرانۇھەس قېلىشتى. **34** پەرىسىيلەر ئۇنىڭ سادۇقىيلارنىڭ ئاغزىنى توۋاقلىغانلىقىنى ئاڭلاپ، بىر يەرگە جەم بولۇشتى. **35** ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر تەۋرات-قانۇن ئۇستازى ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: **36** ـ ئۇستاز، تەۋرات قانۇنىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەمر قايسى؟ ـ دەپ قىساتىپ سوردى. **37** ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن» **38** ـ ئەڭ ئۇلۇغ، بىرىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ئەمر مانا شۇ. **39** ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر بولسا «قوشنا ئىنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». **40** پۈتۈن تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ سۆزلىرى بۇ ئىككى ئەمرگە ئېسىلغان ھالدا ماڭىدۇ. **41** پەرىسىيلەر جەم بولۇپ تۇرغان ۋاقىتتا، ئەيسا ئۇلاردىن: **42** ـ مەسىھ توغرىسىدا قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ كىمنىڭ ئوغلى؟ ـ دەپ سوردى. داۋۇتنىڭ ئوغلى، ـ دېيىشتى ئۇلار. **43** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ئۇنداقتا، نېمە ئۈچۈن [زەبۇردا] داۋۇت مەسىھنى روھتا «رەببىم» دەپ ئاتاپ، ـ **44** «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تايىغىڭ ئاستىدا دەسسەتكۈچە، ئۇڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دەيدۇ؟ **45** داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى مەسىھ قانداقمۇ داۋۇتنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **46** ۋە ھېچكىم ئۇنىڭغا جاۋابەن بىر ئېغىزمۇ سۆز قايتۇرالمىدى؛ شۇ كۈندىن ئېتىبارەن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى.

23 بۇ سۆزلەردن كېيىن، ئەيسا توپ-توپ خالايىققا ۋە مۇخلىسلىرىغا
مۇنداق دېدى: **2** ـ تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر مۇسا پەيغەمبەرنىڭ
[ھۆكۈم چىقىرىش] ئورندا ئولتۇرغان بولىدۇ. **3** شۇڭا، تۇلارنىڭ سىلەرگە
ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىگە كۆڭۈل قويۇپ، دېگەنلىرىنى قىلىڭلار. لېكىن تۇلارنىڭ
قىلغانلىرىدەك قىلماڭلار، چۈنكى تۇلار تۈزلىرىنىڭ دېگىنىگە تۈزلىرى ئەمەل
قىلمايدۇ، **4** بەلكى تۇلار كۆتۈرەلمىگۈدەك ئېغىر يۈكلەرنى باغلاپ ئادەملەرنىڭ
زىممىسىگە ئارتىپ قويىدۇ. ئەمما تۈزلىرى بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىنى
مىدىرلاتمىنى خۇشياقايدۇ. **5** تۇلار ھەممە ئەمەللىرىنى ئىنسانلارغا كۆز-
كۆز قىلىش ئۈچۈنلا قىلىدۇ، چۈنكى تۇلار «ئايەت قاپلىرى»نى كەڭ قىلىپ
چىگىۋېلىپ، تونلىرىنىڭ چۆچىلىرىنى ئۇزۇن ساڭگىلىتىپ قويىدۇ، **6** تۇلار
زىياپەتلەردە تورىدە، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، **7** بازارلاردا
كىشىلەرنىڭ تۇلارغا بولغان [ئۆزۈن] سالاملىرىغا ۋە ئۇزلىرىنى «ئۇستاز، ئۇستاز»
دەپ ئاتاشلىرىغا ئامراق كېلىدۇ. **8** بىراق سىلەر بولسا ئۆلار «ئۇستاز» دەپ
ئاتىلىشنى قوبۇل قىلماڭلار، چۈنكى سىلەرنىڭ يالغۇز بىرلا ئۇستازىڭلار بار
ۋە ھەممىڭلار قېرىنداشتۇرسىلەر. **9** يەر يۈزىدە ھېچقانداق كىشىنى «ئاتام»
دېمەڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا ئاتاڭلار، يەنى ئەرشتە تۇرغۇچى باردۇر.
10 سىلەر «مۇئەللىم» دەپ ئاتىلىشىنمۇ قوبۇل قىلماڭلار، چۈنكى پەقەت بىرلا
مۇئەللىم، يەنى مەسىھنىڭ ئۆزى باردۇر، **11** بەلكى ئاراڭلاردا ئەڭ مەرتىۋىلىك
بولغان كىشى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولىدۇ. **12** ئۆزىنى يۇقىرى تۇتماقچى
بولغىنى تۆۋەن قىلىنىدۇ، ئۆزىنى تۆۋەن تۇتقىنى يۇقىرى قىلىنىدۇ. **13** بىراق
ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر!
سىلەر ئەرش پادىشاھلىقىنىڭ ئىشىكىنى ئىنسانلارغا تاقاپ كېلىۋاتىسىلەر! يا
ئۆزۈڭلار كىرمەيسىلەر، يا كىرىشنى ئىستىگەنلەرنىڭ كىرىشىگە يول قويماپسىلەر.
14 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر!
سىلەر تۇل ئاياللارنىڭ مال-دۇنياسىنى يەۋاتىسىلەر، شۇنداقتىمۇ باشقىلار
ئالدىدا تەقۋادار كۆرۈنىسەك دەپ، ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئا قىلىسىلەر. شۇڭا،
سىلەر تېخىمۇ ئېغىر جازاغا تارتىلىسىلەر. **15** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات
تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر بىرلا ئادەمنى ئېتىقادىڭلارغا
كىرگۈزۈش ئۈچۈن، دېڭىز ۋە قۇرۇقلۇقنى كېزىپ چىقىسىلەر. بىراق ئۇ
كىشى كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى ئۆزلىرىڭلاردىن ئىككى ھەسسە
بەتتەر بولغان دوزاخنىڭ پەرزەنتى قىلىپ يېتىشتۇرۇپ چىقىسىلەر. **(Geenna
g1067)** **16** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر: «ھەرقانداق
كىشى ئىبادەتخانا بىلەن قەسەم قىلسا، ھېچنېمىسى يوق، بىراق ئىبادەتخانىدىكى
ئالتۇننى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ»
دەيسىلەر. **17** ئەي كور ئەخمەقلەر! ئالتۇن تۇلۇغمۇ ياكى ئالتۇننى مۇقەددەس
قىلغان ئىبادەتخانىمۇ؟ **18** سىلەر يەنە: «ھەركىم قۇربانگاھ بىلەن قەسەم قىلسا،
ھېچنېمىسى يوق، بىراق قۇربانگاھ ئۈستىدىكى ھەدىيەنى تىلغا ئېلىپ قەسەم
قىلغانلار قەسىمىدە تۇرۇشقا قەرزدار بولىدۇ» دەيسىلەر. **19** ئەي كورلار!
ھەدىيە تۇلۇغمۇ ياكى ھەدىيىنى مۇقەددەس قىلغان قۇربانگاھمۇ؟ **20** شۇڭا،
قۇربانگاھنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى بولسا ھەم قۇربانگاھ بىلەن ھەم ئۇنىڭ
ئۈستىدىكى بارلىق نەرسىلەر بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ. **21** ئىبادەتخانىنى تىلغا
ئېلىپ قەسەم قىلغۇچىمۇ ھەم ئىبادەتخانىنى، ھەم «ئىبادەتخانىدا تۇرغۇچى»نى
تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغان بولىدۇ. **22** ئەرشنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلغۇچى
خۇدانىڭ تەختى ۋە تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغان بولىدۇ.
23 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر!
چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز، ئارىپىبەدىيان ۋە زىرىلەرنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى
ئۆشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، بىراق تەۋرات قانۇنىنىڭ تېخىمۇ ۋەزىنلىك
تەرەپلىرى بولغان ئادالەت، رەھىمدىللىق ۋە سادىقلىقنى ئېتىبارغا ھېچ ئالمايسىلەر.
ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي
قويماسلىقىڭلار كېرەك. **24** ئەي قارىغۇ يولباشچىلار! سىلەر [چىنەكۈەردىكى]
پاشىنى سۈزۈپ ئېلىۋېتىسىلەر، لېكىن بىرەر تۆگىنى يۇتۇپ يېتىۋېتىسىلەر!
25 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر!
سىلەر چىنە-قاچىلارنىڭ تېشىنلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئۇلارنىڭ ئىچى
ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە ئىشرەتپەرەسلىككە تولغان. **26** ئەي قارىغۇ پەرىسي!
ئاۋۋال چىنە-قاچىنىڭ ئىچىنى پاكلا، شۇنداقتا تېشىمۇ پاك بولىدۇ! **27** ھالىڭلارغا
ۋاي، ئەي تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! سىلەر ئاقارتىپ
قويۇلغان، سىرتى چىرايلىق كۆرۈنىدىغان لېكىن ئىچى ئۆلۈكلەرنىڭ تۈستىخانىلىرى
ۋە ھەرخىل ناپاك نەرسىلەرگە تولغان قەبرىلەرگە ئوخشايسىلەر. **28** شۇنىڭدەك
تېشىڭلاردىن ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ھەققانىي ئادەملەردەك كۆرۈنىسىلەر،
لېكىن ئىچىڭلار ساختىپەزلىك ۋە ئىتائەتسىزلىك بىلەن تولغان. **29** ھالىڭلارغا
ۋاي، ئەي تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر، ساختىپەزلەر! چۈنكى سىلەر
پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، ھەققانىيلارنىڭ مازارلىرىنى
بېزەپ كېلىۋاتىسىلەر **30** ۋە سىلەر: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ زامانىدا ياشىغان بولساق
ئىدۇق، ئۇلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈشلىرىگە شېرىك بولمايتتۇق» ـ
دەيسىلەر. **31** شۇڭا سىلەر ئۆز سۆزۈڭلار بىلەن ئۆزۈڭلارنىڭ پەيغەمبەرلەرنى
ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ ئەۋلادلىرى ئىكەنلىكىڭلارغا گۇۋاھلىق بەردىڭلار. **32** ئۇنداقتا،
ئاتا-بوۋىلىرىڭلار باشلىغان قىلمىشلىرىنى تولۇقلاڭلار! **33** ئەي يىلانلار! زەھەرلىك
يىلانلارنىڭ نەسىللىرى! دوزاخ جازاسىدىن قانداقمۇ قۇتۇلالارسىلەر؟ **(Geenna
g1067)** **34** شۇڭا مانا، سىلەرگە پەيغەمبەرلەر، دانىشمەنلەر ۋە ئالىملارنى
ئەۋەتىپ تۇرىمەن. سىلەر ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى كېيىنلەپ ئۆلتۈرىسىلەر، بەزىلىرىنى
سىناگوگلىرىڭلاردا دەررىگە باسىسىلەر، شەھەردىن شەھەرگە قوغلايسىلەر.
35 شۇنداق قىلىپ، ھەققانىي ھابىلنىڭ قان قەرزىدىن تارتىپ تاكى سىلەر
ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس جاي بىلەن قۇربانگاھنىڭ ئارىلىقىدا ئۆلتۈرگەن
بەرەكىيانىڭ ئوغلى زەكەرىيانىڭ قان قەرزىگىچە، ھەققانىيلارنىڭ يەر يۈزىدە
ئېقىتىلغان بارلىق قان قەرزلىرى سىلەرنىڭ بېشىغا چۈشۈرۈلىدۇ. **36** مەن
سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، شۇ قىلمىشلارنىڭ جازاسىنىڭ ھەممىسى
مۇشۇ دەۋرنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **37** ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى
ئۆلتۈرىدىغان، ئۆزىگە ئەۋەتىلگەن ئەلچىلەرنى چالما-كېسىمەك قىلىدىغان شەھەر!
مېكىيان چۈجىلىرىنى قانات ئاستىغا يىغقاندەك پەرزەنتلىرىڭنى قانچە قېتىم قوينۇمغا
ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر ئۇنىمىدىڭلار! **38** مانا، ئەمدى ئۆيۈڭلار سىلەرگە
خارابە بولۇپ قالىدۇ! **39** چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر:
«پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن!» دېمىگۈچە، سىلەر
مېنى قايتىدىن ھېچ كۆرەلمەيسىلەر.

24 ئەيسا ئىبادەتخانىدىن چىقىپ، ئالدىغا كېتىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى
يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭ دىققىتىنى ئىبادەتخانا بىنالىرىغا تارتماقچى بولدى. «مات.»
2 ئۇ تۇلارغا: ـ مانا بۇلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرۈۋاتامسىلەر؟ مەن سىلەرگە
بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ،
ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ئۇ زەيتۇن تېغىدا
ئولتۇرغاندا، مۇخلىسلىرى ئاستىغىنا ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بىزگە ئېيتقىنچۇ،
بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ سېنىڭ [قايتىپ] كېلىشىڭ ۋە زامانىنىڭ

ئاخىرىنى كۆرسىتىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. (aiōn) (g165) 4 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلاركى، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. 5 چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مەسىھ مەن بولىمەن» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. 6 سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلايسىلەر، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار ئاخىرەت ئەمەس. 7 چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا ئاچارچىلىق، ۋابالار ۋە يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ. 8 لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىقىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. 9 ئاندىن كىشىلەر سىلەرنى ئۇتۇپ، ئازاب-ئوقۇبەتكە سېلىپ ئۆلتۈرىدۇ، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن پۈتكۈل ئەللەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 10 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلار ئېتىقادىدىن تانىدۇ، بىر-بىرىنى تۇتۇپ بېرىدۇ ۋە بىر-بىرىگە ئۆچمەنلىك قىلىدۇ. 11 نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىپ، نۇرغۇن كىشىلەرنى ئازدۇرىدۇ. 12 ئىتائەتسىزلىك-رەزىللىكلەرنىڭ كۆپەيشى تۆپەيلىدىن، نۇرغۇن كىشىلەردىكى مېھىر-مۇھەببەت سوۋۇپ كېتىدۇ. 13 لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. 14 بارلىق ئەللەرگە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بولسۇن ئۈچۈن، [خۇدانىڭ] پادىشاھلىقى ھەقىقىدىكى بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنياغا جاكارلىنىدۇ، ئاندىن زامان ئاخىرى بولىدۇ. 15 دانىيال پەيغەمبەر قەيت قىلغان «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ مۇقەددەس جايدا تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي)، 16 يەھۇدىيە تۇلىكسىدە ئۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، 17 ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيىدىكى نەرسە-كېرەكلىرىنى ئالغىلى چۈشمەيلا [قاچسۇن]. 18 ئېتىزلىقتا تۇرغان كىشىمۇ چاپىنىنى ئالغىلى ئۆيىگە يانمىسۇن. 19 ئۆ كۈنلەردە ھامىلىدار ئاياللار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! 20 قاچىدىغان ۋاقتىڭلارنىڭ قىش ياكى شابات كۈنىگە توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 21 چۈنكى ئۆ چاغدا دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلمەيدىغان دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. 22 ئۆ كۈنلەر ئازايتىلمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايتى؛ لېكىن [خۇدانىڭ] ئۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۆ كۈنلەر ئازايتىلىدۇ. 23 ئەگەر ئۆ چاغدا بىرسى سىلەرگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» ياكى «[مەسىھ] ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. 24 چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، قالتىس مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، تۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنىمۇ ئازدۇراتتى. 25 مانا، مەن بۇ ئىشلار يۈز بېرىشتىن بۇرۇن سىلەرگە ئۆقتۇرۇپ قويدۇم. 26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرسى سىلەرگە: «قاراڭلار، ئۇ چۆل-بياۋاندا!» دېسە، ئۇ يەرگە بارماڭلار. «قاراڭلار، ئۇ ئېچەكىدىكى ئۆيلەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. 27 چۈنكى چاقماق شەرقتىن غەربكە يالت-يۇلت قىلىپ قانداق چاققان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىشى شۇنداق بولىدۇ. 28 چۈنكى جەسەت قايسى يەردە بولسا، ئۇ يەردىمۇ قۇزغۇنلار توپلىشىدۇ! 29 ئۆ كۈنلەردىكى ئازاب-ئوقۇبەتلەر ئۆتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، يۇلتۇزلار ئاسماندىن ئۆتكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. 30 ئاندىن ئىنسانئوغلىنىڭ ئالامىتى ئاسماندىن كۆرۈنىدۇ، يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. تۇلار ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ ئىچىدە ئاسماندىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. 31 ئۇ پەرىشتىلىرىنى زور جارا كۆمۈق بىر كاناي ساداسى بىلەن ئەۋەتىدۇ، تۇلار ئۇنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ تۆت بۇلۇڭىدىن، ئاسماننىڭ بىر چېتىدىن يەنە بىر چېتىگىچە ھەرىيەردىن يىغىپ بىر يەرگە جەم قىلىدۇ. 32 ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلىۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. 33 خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] ھەممىسىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلىۋېلىڭلار. 34 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر ئۆتمەيدۇ. 35 ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. 36 لېكىن شۇ كۈنى ۋە ۋاقىت-سائىتىنىڭ خەۋىرىنى بولسا، ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، ئۇنى پەقەت ئاتامىلا بىلىدۇ. 37 ئاندىن نۇھ پەيغەمبەرنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلى [قايتىپ] كەلگەندىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 38 چۈنكى توپان كېلىشىدىن ئىلگىركى كۈنلەردە، نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، [شۇ زاماندىكى] كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، ئۆيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كەلگەندى. 39 توپان تۈيۈقسىز كېلىپ ھەممىسىنى غەرق قىلغۇچە، كىشىلەر ئۇنىڭدىن خەۋىرسىز بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىنىڭ قايتىپ كېلىشىمۇ شۇنداق بولىدۇ. 40 ئۇ كۈنى، ئېتىزدا ئىككى كىشى تۇرغان بولىدۇ؛ تۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ؛ 41 ئىككى ئايال تۈگمەن بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ تۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. 42 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوشيار بولۇڭلار، چۈنكى رەببىڭلارنىڭ قايتىپ كېلىدىغان ۋاقتى-سائىتىنى بىلمەيسىلەر. 43 لېكىن شۇنى بىلىڭلاركى، ئەگەر ئۆي ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىسى قايسى جىسەتكە كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، سەگەك تۇرۇپ ئوغرىنىڭ ئۆينى تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويماينتى. 44 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تەييار تۇرۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان ۋاقىت-سائىتىتە قايتىپ كېلىدۇ! 45 خوجايىنى ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە مەسئۇل قىلىپ، تۇلارغا ئوزۇق-تۇلۇكىنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەينىلىگەن ئىشەنچلىك ۋە پەملىك چاكار كىم بولىدۇ؟ 46 خوجايىن [ئۆيىگە] قايتقاندا، چاكىرنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۆستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر! 47 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكىنى باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 48 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار رەزىل بولۇپ كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال بولۇپ قالدى» دەپ ئويلاپ، 49 باشقا چاكار بۇرادەرلىرىنى بوزەك قىلىشقا ۋە ھاراقكەشلەرگە ھەمراھ بولۇپ يەپ-ئىچىشكە باشلىسا، 50 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ 51 ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە قىلىپ، ئۇنىڭ نېسىۋىسىنى ساختىپەزلەر بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ. شۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرى غۇچۇرلايدۇ.

25 ئۇ ۋاقىتتا، ئەرش پادىشاھلىقى خۇددى قوللىرىغا چىراغلارنى ئېلىپ تويى بولغان يىگىتنى قاشىچى ئېلىشقا چىققان ئون قىز قولداشقا ئوخشايدۇ. 2 بۇ قىزلارنىڭ بەشى پەملىك، بەشى بولسا پەمسىز. 3 پەمسىز قىزلار چىراغلىرىنى ئالغان بولسىمۇ، يېنىغا مايي ئېلىۋالمايتۇ. 4 پەملىك قىزلار بولسا چىراغلىرى بىلەن بىللە، قاچىلىرىدا مايمۇ ئېلىۋاپتۇ. 5 يىگىت كېچىكىپ كەلگەچكە، تۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئۇيقۇ بېسىپ ئۇخلاپ قاپتۇ. 6 يېرىم كېچىدە: «مانا، يىگىت كەلدى، قارشى ئېلىشقا چىقىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ. 7 بۇنىڭ بىلەن بۇ قىزلارنىڭ ھەممىسى ئورندىن تۇرۇپ چىراغلىرىنى پەرلەپتۇ. 8 پەمسىز قىزلار پەملىك قىزلارغا: «چىراغلىرىمىز ئۆچۈپ قالغىلى ئاز قالدى، مېيىڭلاردىن بېرىڭلارچۇ»

دەپتۇ. **9** براق پەملىك قىزلار: «ياق، بولمايدۇ! بەرسەك، بىزگىمۇ ھەم سىلەرگىمۇ يەتمەسلىكى مۇمكىن. ياخشىسى، تۆزۈكلار [ماي] ساتقۇچىلارنىڭ يېنىغا بېرىپ سېتىۋېلىڭلار!» دەپتۇ. **10** لېكىن تۆلار ماي سېتىۋالغىلى كېتىۋاتقاندا، يېگىت كېلىپ قاپتۇ، تەيار بولۇپ بولغان قىزلار تۇنۇگۈن بىلەن بىرلىكتە توي زىياپىتىگە كىرىپتۇ. ئىشىك تاقىلىپتۇ. **11** كېيىن قالغان قىزلار قايتىپ كېلىپ: «خوجام، خوجام، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەيلا!» دەپتۇ. **12** براق تۇ: «سىلەرگە بەرھەق ئېيتايكى، مەن سىلەرنى تونۇمايمەن» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. **13** شۇنىڭ ئۈچۈن سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى نە ئىنسانئوغلىنىڭ كېلىدىغان كۈنىنى نە سائىتىنى بىلمەيسىلەر. **14** [ئەرش پادىشاھلىقى] خۇددى ياقا يۈرتقا چىقماقچى بولۇپ، تۆز چاكارلىرىنى چاقىرىپ دۇنياسىنى تۆلارغا تاپشۇرغان ئادەمگە ئوخشايدۇ. **15** تۆ ئادەم ھەربىر چاكارنىڭ قابلىيىتىگە قاراپ، بىرسىگە بەش تالانت، بىرسىگە ئىككى تالانت، يەنە بىرسىگە بىر تالانت كۆمۈش تەڭگە بېرىپ، ياقا يۈرتقا يول ئاپتۇ. **16** بەش تالانت تەڭگە ئالغان چاكار بېرىپ ئوقەت قىلىپ، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا تېپىپتۇ. **17** شۇ يولدا ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا ئاپتۇ. **18** لېكىن بىر تالانت تەڭگە ئالغىنى بولسا بېرىپ يەرنى كولاپ، خوجايىنى بەرگەن پۇلنى كۆمۈپ يوشۇرۇۋېپتۇ. **19** ئەمدى ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، بۇ چاكارلارنىڭ خوجىسى قايتىپ كېلىپ، تۆلار بىلەن ھېسابلىشىپتۇ. **20** بەش تالانت تەڭگە ئالغىنى يەنە بەش تالانت تەڭگىنى قوشۇپ ئېلىپ كېلىپ: «خوجام، سىلى ماڭا بەش تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسىلا، يەنە بەش تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. **21** خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ئۇبدان بوپتۇ! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. **22** ئىككى تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «خوجام، سىلى ماڭا ئىككى تالانت تەڭگە تاپشۇرغاندىلا. قارىسىلا، يەنە ئىككى تالانت تەڭگە پايدا ئالدىم» دەپتۇ. **23** خوجايىنى ئۇنىڭغا: «ناھايىتى ياخشى! ياخشى ۋە ئىشەنچلىك چاكار ئىكەنسەن! مەن ساڭا ھاۋالە قىلغان كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك بولۇپ چىقتىڭ، سېنى كۆپ ئىشلارغا قويىمەن. كەل، خوجايىنىڭنىڭ خۇشاللىقىغا ئورتاق بول!» دەپتۇ. **24** ئاندىن، بىر تالانت تەڭگە ئالغىنىمۇ كېلىپ: «خوجام، سىلىنىڭ چىڭ ئادەم ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم، چۈنكى تۆزلىرى تېرىمىغان يەردىن ھوسۇلنى ئورۇۋالالايلا، ھەمدە تۇرۇق چاچمىغان يەردىنمۇ خامان ئاللىلا. **25** شۇڭا قورقۇپ، سىلىنىڭ بەرگەن بىر تالانت تەڭگىنى يەرگە كۆمۈپ يوشۇرۇۋېپ قويغاندىم. مانا پۇلۇڭلىرىنى ئالسىلا» دەپتۇ. **26** غوجىسى ئۇنىڭغا: «ئەي، رەزىل، ھۆرۈن چاكار! سەن مېنى تېرىمىغان يەردىن ئورۇۋالىدىغان، تۇرۇق چاچمىغان يەردىن خامان ئالدىغان ئادەم دەپ بىلىپ، **27** ھېچ بولمىغاندا پۇلۇمنى جازانچىلارغا ئامانەت قويۇشۇڭ كېرەك ئىدىغۇ! شۇنداق قىلغان بولساڭ مەن قايتىپ كەلگەندە پۇلۇمنى ئۈستۈمى بىلەن ئالغان بولاەتتىم؟! **28** شۇڭا، ئۇنىڭ قولىدىكى تالانت تەڭگىنى ئېلىپ، ئون تالانت تەڭگە بار بولغانغا بېرىڭلار! **29** چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئۇنىڭدا مولچىلىق بولىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **30** بۇ يارامسىز چاكارنى تېشىدىكى قاراڭغۇلۇققا ئاچقىپ تاشلاڭلار! ئۇ يەردە يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلىرى غۇچۇرلايدۇ» دەپتۇ. **31** ئىنسانئوغلى ئۈز شان-شەرىپى ئېچىدە بارلىق پەرىشتىلىرى بىلەن بىللە كەلگىنىدە، شەرەپلىك تەختىدە ئولتۇرىدۇ. **32** بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىدۇ. پادىچى قويلارنى ئۆچكىلەردىن ئايرىغىنىدەك ئۇ ئۇلارنى ئايرىيدۇ؛ **33** ئۇ قويلارنى ئوڭ يېنىغا، ئۆچكىلەرنى سول يېنىغا ئايرىيدۇ. **34** ئاندىن پادىشاھ ئوڭ يېنىدىكىلەرگە: «ئەي ئاتام بەخت ئاتا قىلغانلار، كېلىڭلار!

ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان پادىشاھلىققا ۋارىس بولۇپ ئىگە بولۇڭلار! **35** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا سىلەر ماڭا يېمەكلىك بەردىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەردىڭلار، مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ئۆيۈڭلارغا ئالدىڭلار، **36** يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۇرىدۇڭلار، كېسەل بولۇپ قالغىنىمدا ھالىمدىن خەۋەر ئالدىڭلار، زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلاپ ئۆردۈڭلار» ـ دەيدۇ. **37** ئۇ چاغدا، ھەققانىي ئادەملەر ئۇنىڭغا: «ئى رەب، بىز سېنى قاچان ئاچ كۆرۈپ ئوزۇق بەردۇق يا كى ئۇسسۇز كۆرۈپ ئۇسسۇلۇق بەردۇق؟ **38** سېنى قاچان مۇساپىر كۆرۈپ ئۆيۈمىزگە ئالدۇق يا كى يالىڭاچ كۆرۈپ كىيگۈزدۇق؟ **39** سېنىڭ قاچان كېسەل بولغىنىڭنى يا كى زىندانىدا ياتقىنىڭنى كۆرۈپ يوقلاپ باردۇق؟» دەپ سورايدۇ. **40** ۋە پادىشاھ تۆلارغا: «مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇ قېرىنداشلىرىمدىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرەرسىگە شۇلارنى قىلغىنىڭلارمۇ، دەل ماڭا قىلغان بولدۇڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **41** ئاندىن ئۇ سول يېنىدىكىلەرگە: «ئەي لەنىتلىرى، كۆزۈمدىن يوقىلىڭلار! شەيتان بىلەن ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىگە ھازىرلانغان مەڭگۈ ئۆچمەس ئوتقا كىرىڭلار! **(aiōnios g166)** **42** چۈنكى ئاچ قالغىنىمدا ماڭا ئوزۇق بەرمىدىڭلار، ئۇسسۇز قالغىنىمدا ئۇسسۇلۇق بەرمىدىڭلار، **43** مۇساپىر بولۇپ يۈرگىنىمدە ئۆز ئۆيۈڭلارغا ئالمىدىڭلار، يالىڭاچ قالغىنىمدا كىيدۇرمىدىڭلار، كېسەل بولغىنىمدا ۋە زىندانىدا ياتقىنىمدا يوقلىمىدىڭلار» دەيدۇ. **44** ئۇ چاغدا، ئۇلار: «ئى رەب، سېنى قاچان ئاچ، ئۇسسۇز، مۇساپىر، يالىڭاچ، كېسەل يا كى زىندانىدا كۆرۈپ تۇرۇپ خىزمىتىڭدە بولمىدۇق؟» دەيدۇ. **45** ئاندىن پادىشاھ ئۇلارغا: «مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايكى، مۇشۇلاردىن ئەڭ كىچىكىدىن بىرىگە شۇنداق قىلمىغىنىڭلار ماڭىمۇ قىلمىغان بولدۇڭلار» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. **46** بۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەڭگۈلۈك جازاغا كىرىپ كېتىدۇ، لېكىن ھەققانىيلار بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتقا كىرىدۇ. **(aiōnios g166)**

26

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرىغا: **2** ـ سىلەرگە مەلۇمكى، ئىككى كۈندىن كېيىن «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» بولىدۇ، شۇ چاغدا ئىنسانئوغلى كېرىستىلىنىش ئۈچۈن تۇتۇپ بېرىلىدۇ ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار قايافا ئىسملىك باش كاھىننىڭ ساريىدا جەم بولۇشتى. **4** تۆلار ئەيسانى قاندا قىلىپ ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن تۇتۇپ ئۆلتۈرۈش توغرىسىدا مەسلىھەت قىلىشتى. **5** براق تۆلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن. بولمىسا، خەلق تارىسىدا ماۋىمانچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشتى. **6** ئەمدى ئەيسا بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە بولغىنىدا، **7** بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كىردى. ئۇ ئاق قاشتېشى شېشىدە ناھايىتى قىممەتلىك ئەترنى ئېلىپ كەلگەن بولۇپ، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇرغانىدا، ئەترنى ئۇنىڭ بېشىغا قۇيدى. **8** لېكىن مۇخلىسلار بۇنى كۆرۈپ خاپا بولۇشۇپ: ـ زادى نېمىشقا بۇنداق ئىسراپچىلىق قىلىنىدۇ؟ **9** چۈنكى بۇ ئەترنى كۆپ پۇلغا سېتىپ، پۇلنى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلسا بولاتتىغۇ! ـ دېيىشتى. **10** لېكىن ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭۈلدىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ بۇ ئايالنىڭ كۆڭلىنى نېمە دەپ ئاغرىتىسىلەر؟ چۈنكى ئۇ مەن ئۈچۈن ياخشى بىر ئىشنى قىلدى. **11** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم سىلەرنىڭ ئارا ئاكلاردا بولىدۇ، لېكىن مېنىڭ ئارا ئاكلاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نىسىپ بولۇۋەرمەيدۇ! **12** بۇ ئايالنىڭ بۇ ئەترنى بەدىنىمگە قۇيۇشى مېنىڭ دەپنە قىلىنىشىمغا تەييار بولۇشۇم ئۈچۈن بولدى. **13** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىرىدە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **14** بۇ ئىشتىن كېيىن، ئون ئىككىيلەندىن يەھۇدا ئىشقاريوت ئىسملىك بىرى باش

كاهنلارنڭ ئالدىغا بېرىپ: **15** ـ ئۇنى تۇتۇپ بەرسەم، ماڭا نېمە بېرىسىلەر؟ ـ دېدى. تۆلار تۇنۇڭ ئالدىغا ئوتىۋز كۈمۈش تەڭگە قويدى. **16** يەھۇدا شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە باشلىدى. **17** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، مۇخلىسلار ئەيسانىڭ ىينىغا كېلىپ: ـ تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يېيىشىڭ ئۈچۈن قەيەردە تەيارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **18** ئۇ ئۇلارغا: ـ شەھەرگە كىرىپ پالانچىنىڭ ئويىگە بېرىپ ئۇنىڭغا: «ئۇستاز: ـ ۋاقىت-سائىتىم يېقىنلىشىپ قالدى، ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنى مۇخلىسلىرىم بىلەن بىرلىكتە سېنىڭ ئويۇڭدە ئوتكۈزەي ـ دەيدۇ» دەپ ئېيتىڭلار، ـ دېدى. **19** مۇخلىسلار ئەيسانىڭ تاپىلىغىنىدەك ئوتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى شۇ يەردە تەيارلىدى. **20** كەچقۇرۇن، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن داستىخاندا ئولتۇردى. **21** تۆلار غىزالىنىۋاتقاندا ئۇ: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئارا ئاگاھلاردىكى بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **22** [بۇنى ئاڭلاپ] تۆلار ئىنتايىن قايغۇغا چۈمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ يا رەب، مەن ئەمەسىتىمەن؟ ـ دەپ سوراشقا باشلىدى. **23** ئۇ جاۋابەن: ـ قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۇگۇرگەن كىشى، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى شۇ بولىدۇ. **24** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە [مۇقەددەس يازمىلاردا] تۇزى توغرىسىدا پۈتۈلگىنىدەك [تۇلۇمگە] كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم تۇغۇلمىغان بولسا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **25** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدا: ـ ئۇستاز، مەن ئەمەسىتىمەن؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئۆزۈڭ دېدىڭ جۈمۈ، ـ دېدى. **26** تۆلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، يەڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **27** ئاندىن، قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] تەشەككۇر-ھەمدۇسانا ئېيتىپ، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا تۇتۇپ: ـ ھەممەيلەن بۇنىڭدىن ئىچىڭلار. **28** بۇ مېنىڭ نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن توكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. **29** لېكىن مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، ئاتامنىڭ پادىشاھلىقىدا سىلەر بىلەن بىرلىكتە يېڭىدىن شارابتىن ئىچمىگۈچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەربىتىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **30** تۆلار مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **31** ئاندىن ئەيسا تۆلارغا: ـ بۈگۈن كېچە سىلەر ھەممىڭلار مېنىڭ تۇپەيلىمدىن تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋېتىمەن، پادىدىكى قويلار پاتىراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ يېزىلغان. **32** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيەگە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **33** پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ھەممەيلەن سېنىڭ تۇپەيلىڭدىن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. **34** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۈگۈن كېچە خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **35** پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلۈشۈم كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، ـ دېدى. قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **36** ئاندىن ئەيسا تۆلار بىلەن بىللە گېتسىمانە دېگەن يەرگە كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: «مەن ئۇ ياققا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ جايدا ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار» دېدى. **37** ئۇ پېترۇسنى، شۇنداقلا زەبەدىينىڭ ئىككى ئوغلىنى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە قاتتىق ئازابلىنىپ، كۆڭۈل تولمۇ پەرىشان بولۇشقا باشلىدى. **38** ئۇ تۆلارغا: ـ جېنىم ئۆلىدىغانىدەك بەكمۇ ئازابلاىغاقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، مەن بىلەن بىرلىكتە ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېۋىدى، **39** سەل نېرىراق بېرىپ، ئۇزىنى يەرگە ئېتىپ دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، مۇمكىن بولسا، بۇ قەدەھ مەندىن ئۆتۈپ كەتسۇن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. **40** ئۇ مۇخلىسلارنىڭ ىينىغا قايتىپ كەلگىنىدە، تۆلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېترۇسقا: ـ مەن بىلەن بىللە بىرەر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭلارمۇ؟! **41** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىداكار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **42** ئۇ ئىككىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە دۇئا قىلىپ: ـ ئى ئاتام، ئەگەر مەن بۇ قەدەھنى ئىچمىسەم ئۇ مەندىن كەتمىسە، ئۇنداقتا سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن، ـ دېدى. **43** ئۇ تۆلارنىڭ ىينىغا [قايتىپ] كەلگىنىدە، يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى تۆلارنىڭ كۆزلىرى ئۇيقۇغا ئىلىنغانىدى. **44** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۆلاردىن ئايرىلىپ ئۈچىنچى قېتىم بېرىپ، يەنە شۇ سۆزلەر بىلەن دۇئا قىلدى. **45** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلارنىڭ ىينىغا كېلىپ تۆلارغا: ـ سىلەر تىنچىپ ئۇخلاۋاتامسىلەر، تىنچىپ دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟ مانا، ۋاقىت-سائىتى يېقىنلاشتى؛ ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ. **46** قوپۇڭلار، كېتەيلى؛ مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **47** ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى؛ ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار ۋە خەلق ئاقساقاللىرى تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن، قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **48** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى تۆلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيىسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇڭلار» دەپ چۈشىڭىندى. **49** ئۇ ئۇدۇل ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سالام، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئاغىنەم، نېمە دەپ كەلدىڭ؟ ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى ئادەملەر يوپۇرۇلۇپ چىقىپ، ئەيساغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **51** ۋە مانا، ئەيسانىڭ يېنىدىكىلەردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋېدى، ئۇنىڭ قۇلقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. **52** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ قىلىچكىنى قىنىغا سال، قىلىچ كۆتۈرگەنلەر قىلىچ ئاستىدا ھالاك بولىدۇ. **53** ياكى مېنى ئاتىسىغا ئىدا قىلالمايدىغان بولدى، دەپ ئويلاپ قالدىڭمۇ؟! شۇنداق قىلسامىلا ئۇ ماڭا شۇئان ئون ئىككى قىسىمدىن ئارتۇق پەرىشتە ماڭدۇرمامدۇ؟ **54** بىراق مەن ئۇنداق قىلسام، مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ئىشلار مۇقەررەر بولىدۇ دېگەن بېشارەتلەر قانداقتۇ ئەمەلگە ئاشۇرۇلسۇن؟ ـ دېدى. **55** شۇ پەيتتە ئەيسا توپلاشقان ئادەملەرگە قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى تۇتىدىغانىدەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە ئولتۇرۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. **56** لېكىن بۇ پۈتۈن ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىلىرىدا ئالدىن ئېيتقانلىرىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. بۇ چاغدا، مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **57** ئەمدى ئەيسانى تۇتقۇن قىلغانلار ئۇنى باش كاھىن قايافانىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللارمۇ ئۇ يەردە جەم بولۇشقانىدى. **58** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ ساراينىڭ [ھويلىسىغىچە] يىراقتىن ئەگىشىپ كېلىپ، ئىشنىڭ ئاقىۋىتىنى كۆرۈش ئۈچۈن ئىچكىرىگە كىرىپ، قاراۋۇللارنىڭ تارىسىدا ئولتۇردى. **59** باش كاھىنلار، ئاقساقاللار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈم جازاسىغا مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، يالغان گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەيتتى. **60** نۇرغۇن يالغان گۇۋاھچىلار ئوتتۇرىغا چىققان بولسىمۇ، ئۆلار بۇلاردىن ھېچقانداق ئىسپاتقا ئېرىشەلمىدى. ئاخىردا، ئىككى يالغان گۇۋاھچى ئوتتۇرىغا چىقىپ: **61** ـ بۇ ئادەم: «مەن خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتا قۇرۇپ چىقالايمەن» دېگەن، دېدى. **62** باش كاھىن ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا: ـ قېنى، جاۋاب

بەرمەمسەن؟ بۆلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۈزۈاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دېدى. 63 لېكىن ئەيسا سۆزۈت قىلىپ تۇرىۋەردى. باش كاھىن تۇنىڭغا: ـ [مەڭگۈ] ھايات بولغۇچى خۇدا بىلەن سېنىڭ قەسەم قىلىشىڭنى بۇيرۇيمەنكى، بىزگە ئېيت، خۇدانىڭ ئوغلى مەسىھ سەنمۇ؟» ـ دېدى. 64 ئەيسا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ شۇنداق، سېنىڭ دېگىنىڭدەك. لېكىن شۇنىمۇ سىلەرگە ئېيتايكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ قادىر بولغۇچىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغىنىنى ۋە كۆكتىكى بۇلۇتلار ئۈستىدە كېلىدىغىنىنى كۆرىسىلەر. 65 شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئۇ كۈپۈرلۈق قىلدى! ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۈۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ مانا، تۆرۈڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! 66 بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ـ ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا لايىقتۇر! ـ دەپ جاۋاب قايتۇرۇشتى ئۇلار. 67 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرۈپ، ئۇنىڭغا مۇشت ئاتقىلى تۇردى. بەزىلىرى ئۇنى كاچاتلاپ: 68 ـ ئەي مەسىھ، پەيغەمبەرچىلىك قىلىمامسەن، ئېيتىپ باققىنا، سېنى كىم ئۇردى؟ ـ دېيىشتى. 69 ئەمدى پېترۇس سارايىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىدا ئولتۇراتتى. بىر دېدەك ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ سەن گالىلىيەلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. 70 لېكىن ئۇ ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئىنكار قىلىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى چۈشەنمىدىم! ـ دېدى. 71 ئاندىن ئۇ دالانغا چىققاندا، ئۇنى كۆرگەن يەنە بىر دېدەك ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئادەمنۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىرگە ئىدى، ـ دېدى. 72 ئۇ يەنە ئىنكار قىلىپ: ـ مەن ئۇ ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دەپ قەسەم ئىچتى. 73 بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ شۈبھىسىزكى، سەن ئۇلارنىڭ بىرى ئىكەنسەن، چۈنكى تەلەپپۇزۇڭ سېنى پاش قىلىدۇ، ـ دېيىشتى. 74 [پېترۇس] قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ ئۇ ئادەمنى زادى تونۇمايمەن! ـ دېيىشىگلا خوراز چىلىدى. 75 پېترۇس ئەيسانىڭ: «خوراز چىلاشتىن بۇرۇن، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى. ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ، قاتتىق يىغا-زار كۆتۈردى.

27

تاڭ ئارقاندىلا، پۈتۈن باش كاھىنلار بىلەن خەلق ئاقساقاللىرى ئەيسانى تۈلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇرۇش ئۈچۈن مەسلىھەتلەشتى. 2 ئۇلار ئۇنى باغلاپ ئاپىرىپ، ۋالىي پونتىئۇس پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. 3 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئۇنىڭ ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇ ئىشلارغا پۇشايمان قىلدى ۋە باش كاھىنلار بىلەن ئاقساقاللارغا ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى قايتۇرۇپ بېرىپ: 4 ـ مەن بىگۇناھ بىر جاننىڭ قېنى تۈكۈلۈشكە ساتقۇنلۇق قىلىپ گۇناھ ئۆتكۈزدۇم، ـ دېدى. بۇنىڭغا بىزنىڭ نېمە كارىمىز؟ ئۆز ئىشىڭنى بل! ـ دېيىشتى ئۇلار. 5 يەھۇدا كۈمۈش تەڭگىلەرنى ئىبادەتخانىنىڭ ئىچىگە چۈرۈۋەتتى ۋە ئۇ يەردىن كېتىپ، تالاغا چىقىپ، ئېسىلىپ ئۆلۈۋالدى. 6 باش كاھىنلار كۈمۈش تەڭگىلەرنى يىغىۋېلىپ: ـ بۇ خۇن تۆلىمى بولغان [تەڭگىلەردۇر]، ئۇلارنى ئىبادەتخانىنىڭ خەزىنىسىگە قويۇش ھارام، ـ دېيىشتى. 7 ئۇلار ئۆزئارا مەسلىھەتلىشىپ، بۇ پۇللار بىلەن ياقا يۇرتلۇقلارغا يەرلىك بولسۇن دەپ، ساپالچىنىڭ بىر پارچە ئېتىزلىقىنى سېتىۋالدى. 8 شۇڭا بۇ يەر ھازىرغىچە «قانلىق ئېتىز» دەپ ئاتىلىپ كەلمەكتە. 9 شۇ ئىش بىلەن يەرەمىيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن يۇرۇن ئېيتىلغان مۇنۇ بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى: ـ «ئىسرائىل خەلقى ئۇنىڭ ئۈچۈن باھالاپ بېكىتكەن باھاسىنى، يەنى ئوتتۇز كۈمۈش تەڭگىنى ئۇلار ئېلىشتى، 10 ۋە پەرۋەردىگار ماڭا كۆرسەتكەندەك، ساپالچىنىڭ ئېتىزىنى سېتىۋېلىشقا خەجلەشتى». 11 ئەمدى ئەيسا ۋالىينىڭ ئالدىغا تۇرغۇزۇلدى. ۋالىي ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئېتىقىنىڭدەك، ـ دېدى ئەيسا. 12 لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز-شىكايەت قىلغاندا، ئۇ بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. 13 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنىڭغا: ـ ئۇلارنىڭ سېنىڭ ئۈستۈڭدىن قىلغان شۇنچە كۆپ شىكايەتلىرىنى ئاڭلىمايۋاتامسەن؟ ـ دېدى. 14 بىراق ئۇ [پىلاتۇسقا] جاۋابەن [شىكايەتلەرنىڭ] بىرسىگىمۇ جاۋاب بەرمىدى. ۋالىي بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. 15 ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، ۋالىينىڭ خالايىق تەلەپ قىلغان بىر مەھبۇسنى ئۇلارغا قويۇپ بېرىش ئادىتى بار ئىدى. 16 ئەينى ۋاقىتتا، [رىملىقلارنىڭ] باراباس ئىسملىك ئاتىقى چىققان بىر مەھبۇسى [زىنداندا] ئىدى. 17 خالايىق جەم بولغاندا، پىلاتۇس ئۇلاردىن: ـ كىمنى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ باراباباسنىمۇ يا كى مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانىمۇ؟ ـ دەپ سوردى 18 (چۈنكى ئۇ [باش كاھىن قاتارلىقلارنىڭ] ھەسەتخورلۇقى تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بېرىگەنلىكىنى بىلەتتى). 19 پىلاتۇس «سوراق تەختى»دە ئولتۇرغاندا، ئايالى ئۇنىڭغا ئادەم ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ھەققانىي كىشىنىڭ ئىشىغا ئارىلاشمىغىن. چۈنكى تۈنۈگۈن كېچە ئۇنىڭ سەۋەبىدىن چۈشۈمدە كۆپ ئازاب چەكتىم، ـ دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. 20 لېكىن باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللار بولسا خالايىقنى ماقۇل قىلىپ، باراباسنى قويۇپ بېرىشنى ۋە ئەيسانى يوقىتىشنى تەلەپ قىلدۇردى. 21 ۋالىي جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ سىلەرگە بۇ ئىككىسىنىڭ قايىسىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. باراباباسنى، ـ دېيىشتى ئۇلار. 22 پىلاتۇس ئەمدى: ـ ئۇنداق بولسا، مەسىھ دەپ ئاتالغان ئەيسانى قانداق بىر تەرەپ قىلاي؟ ـ دېدى. ھەممەيلەن: ـ ئۇ كېرىستىلەنسۇن! ـ دېيىشتى. 23 پىلاتۇس: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە ياماللىق ئوتكۈزۈپتۇ؟ ـ دەپ سوردى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىرىشىپ: ئۇ كېرىستىلەنسۇن! ـ دەپ ئۇرۇۋېلىشتى. 24 پىلاتۇس سۆزلەۋېرىشنىڭ بېھۇدە ئىكەنلىكىنى، بەلكى بۇنىڭ ئورنىغا ماللىمانچىلىق چىقىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، سۇ ئېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا قولىنى يۇغاچ: ـ بۇ ھەققانىي ئادەمنىڭ قېنىغا مەن جاۋابكار ئەمەسمەن، بۇنىڭغا ئۆزۈڭلار مەسئۇل بولۇڭلار! ـ دېدى. 25 پۈتۈن خەلق جاۋابەن: ـ ئۇنىڭ قېنى بىزنىڭ ئۈستىمىزگە ۋە بالىلىرىمىزنىڭ ئۈستىگە چۈشسۇن! ـ دېيىشتى. 26 بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس باراباباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قاتتىق قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېرىستىلەشكە [لەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. 27 ئاندىن ۋالىينىڭ لەشكەرلىرى ئەيسانى ئۇنىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە ئۇنىڭ ئەتراپىغا يىغدى. 28 ئۇلار ئەيسانىي يالىڭاچلاپ، ئۇچىسىغا پەرەڭ رەڭلىك تون كىيدۈرۈشتى. 29 تىكەنلىك شاخچىلارنى ئورۇپ بىر تاج ياساپ، بېشىغا كىيدۈردى ۋە ئوڭ قولىغا بىر قومۇشنى ئۇتقۇزدى. ئاندىن ئۇنىڭ ئالدىغا تىزلىنىپ: «ياشىغايلا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دەپ مازاق قىلىشتى. 30 ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشتى، قومۇشنى ئېلىپ ئۇنىڭ بېشىغا ئۇرۇشتى. 31 ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، تونىنى سالدۇرۇپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى ۋە كېرىستەلەش ئۈچۈن ئېلىپ مېڭىشتى. 32 ئۇلار تاشقىرىغا چىققىنىدا، كۈرىنى شەھىرىلىك سىمون ئىسملىك بىر كىشىنى ئۇچراتىپ، ئۇنى ئۇتۇپ كېلىپ ئەيسانىڭ كېرىستىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. 33 ئۇلار گولگوتا، يەنى «باش سۆڭەك» دېگەن يەرگە كەلگەندە، 34 [ئەيساغا] ئىچىش ئۈچۈن كەڭرە سۈيى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى تېتىپ باققاندىن كېيىن، ئىچكىلى ئۇنىمىدى. 35 لەشكەرلەر ئۇنى كېرىستىلەندىن كېيىن، چەك تاشلىشىپ كىيىملىرىنى ئۆزئارا بۆلۈشۈۋالدى. 36 ئاندىن ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئۇنىڭغا كۆزەتچىلىك قىلدى. 37 ئۇلار ئۇنىڭ بېشىنىڭ يۇقىرى تەرىپىگە «بۇ ئەيسا، يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىلغان شىكايەتنامە تاختىيىنى بېكىتتى. 38 [ئەيسا] بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىمۇ كېرىستىگە مىخلانغان بولۇپ، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە

بری سول تەرپیدە ئدی. **39** بۆ یەردن تۆتکەنلەر باشلىرنى چایقىشىپ، ئۆنى هاقارەتلەپ: **40** ـ قىنى، سەن ئىبادەتخانىنى بۆزۆپ تاشلاپ، ئۆچ كۆن ئىچىدە قایتىدن یاساپ چىقىدىغان ئادەم، ئەمدى ئۆزۆڭنى قۇتقۇزە! خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، كرىستىن چۈشۈپ باقتىنا! ـ دىیىشتى. **41** باش كاهىنلارمۇ، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار بىلەن برگە ئۆنى مەسخىرە قىلىپ: **42** ـ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. ئۇ ئىسرائىلنىڭ پادىشاهىمىش! ئەمدى كرىستىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، ئاندىن ئۆنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز. **43** ئۆ خۇداغا تايانغان! خۇدا ئۆنى ئەزىزلىسە، هازىر قۇتقۇزۇپ باققاي! چۈنكى ئۆ: «مەن خۇدانىڭ ئوغلى» دىگەنىدى، ـ دىیىشتى. **44** ئۆنىڭ بىلەن تەڭ كرىستىلەنگەن قاراچىلارمۇ ئۆنى شۇنداق هاقارەتلەشتى. **45** ئەمدى كۆنىنىڭ ئالتىنچى سائىتىدىن توقۇنۇنچى سائىتىگىچە پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق باستى. **46** توقۇنۇنچى سائەتلەردە ئەیسا یۇقىرى ئاۋازدا: «ئىلى، ئىلى، لەما ساۋاقتانى؟» یەنى «خۇدایىم، خۇدایىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **47** ئۆ یەردە تۇرغانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: بۇ ئادەم ئىلياس [پەیغەمبەر] گە مۇراجىئەت قىلىۋاتىدۇ، ـ دىیىشتى. **48** ئۆلارنىڭ ئىچىدىن بىرەیلەن دەرهال یۈگۈرۈپ بېرىپ بىر پارچە بۇلۇتنى ئەكېلىپ، ئۆنى ئاچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۆچىغا سىلىپ ئۆنىڭغا ئىچكۈزۈپ قویدى. **49** براق باشقىلار: ـ توختا! قاراپ باقایلى، ئىلياس [پەیغەمبەر] كېلىپ ئۆنى قۇتقۇزۇپ قالارمىكىن؟ ـ دىیىشتى. **50** ئەیسا یۇقىرى ئاۋاز بىلەن یەنە بىر ۋارقىردى-دە، روهىنى قویۇۋەتتى. **51** ۋە مانا، شۇ دەقىقىدە ئىبادەتخانىنىڭ [ئىچكىرى] پەردىسى یۇقىرىدن تۆۋەنگە ئىككى پارچە بۇلۇپ یىرتىلدى. یەر-زېمىن تەۋرىنىپ، تاشلار یېرىلىپ، **52** قەبرىلەر ئېچىلدى (ئۆ تىرىلگەندىن كېىىن، [ئۆلۈمدە] ئۆخلاۋاتقان نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ تەنلىرىمۇ تىرىلدى؛ **53** ئۆلار قەبرىلەردىن چىقتى ۋە مۇقەددەس شەهەرگە كىرىپ، ئۆ یەردە نۇرغۇن كىشىلەرگە كۆرۈندى). **54** ئەمدى ئەیسانى كۆزەت قىلىۋاتقان یۈزبېشى هەم یىنىدىكى لەشكەرلەر یەرىنىڭ تەۋرىشىنى ۋە باشقا یۈز بەرگەن هادىسىلەرنى كۆرۈپ، ئىنتایىن قورقۇشۇپ: ـ ئۆ هەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ـ دىیىشتى. **55** ئۆ یەردە یەنە بۇ ئىشلارغا یىراقتىن قاراپ تۇرغان نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۆلار ئەسلىدە ئەیسانىڭ خىزمىتىدە بولۇپ، گالىلىیەدىن ئۆنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەنىدى. **56** ئۆلارنىڭ ئارىسىدا ماگدالىنىڭ مەریەم، یاقۇپ بىلەن یۇسۇپنىڭ ئانىسى مەریەم، زەبەدىینىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئانىسىمۇ بار ئىدى. **57** كەچقۇرۇن، ئارىماتىیالىق یۇسۇپ ئىسمىلىك بىر باي كەلدى. ئۆمۇ ئەیسانىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئىدى. **58** ئۆ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئەیسانىڭ جەسىتىنى تەلەپ قىلدى. پىلاتۇس جەسەتنى ئۆنىڭغا تاپشۇرۇشقا ئەمر قىلدى. **59** یۇسۇپ جەسەتنى ئېلىپ، پاكىز كاتاپ رەخت بىلەن ئوراپ كىىەنلىدى **60** ۋە ئۆنى ئۆزى ئۆچۈن قىيادا ئویدۇرغان یېڭى قەبرىسگە قویدى. ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا یوغان بىر تاشنى دومىلىتىپ قویۇپ، كېتىپ قالدى **61** (شۇ چاغدا ماگدالىنى مەریەم بىلەن یەنە بىر مەریەمۇ ئۆ یەردە، قەبرىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇراتتى). **62** ئەمدى ئەتىسى، یەنى «تەییارلاش كۆنى» ئۆتكەندىن كېىىن، باش كاهىنلار بىلەن پەرىسىیلەر جەم بولۇشۇپ پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كېلىپ: **63** ـ جانابلىرى، هېلىقى ئالداىچىنىڭ هایات ۋاقتىدا: «مەن ئۆلۈپ ئۆچىنچى كۆنى تىرىلىمەن» دىگىنى ئېسىمىزدە بار. **64** شۇنىڭ ئۆچۈن، قەبرى ئۆچىنچى كۆنگىچە مەھكەم قوغدىلىشى ئۆچۈن ئەمر بەرگەیسىز. ئۆنداق قىلىنمىسا، مۇخلىسلىرى كېلىپ جەسەتنى ئوغرىلاپ كېتىپ، ئاندىن خەلققە: «ئۆ ئۆلۈمدىن تىرىلدى» دىیىشى مۇمكىن. بۇنداق ئالداىچىلىق ئالدىنقىسىدىنمۇ بەتەر بولىدۇ، ـ دىیىشتى. **65** پىلاتۇس ئۆلارغا: ـ بىر گۇرۇپپا كۆزەتچى لەشكەرنى سىلەرگە تاپشۇردۇم. قەبرىنى قۇرىىگىلارنىڭ یېتىشىچە مەھكەم قوغدا گىلار، ـ دىدى. **66** شۇنىڭ بىلەن ئۆلار [كۆزەتچى لەشكەرلەر] بىلەن بىللە بېرىپ، تاشنى پېچەتلەپ، قەبرىنى مۇهاپىزەت ئاستىغا قویدى.

28

شابات كۆنى ئۆتۈپ، هەپتىنىڭ بىرىنچى كۆنى تاڭ ئاتاي دېگەندە، ماگدالىنى مەریەم بىلەن یەنە بىر مەریەم قەبرىنى كۆرۈشكە كەلدى. **2** ۋە مانا، یەرلەر تۇیۇقسىز قاتتىق تەۋرەپ كەتتى؛ چۈنكى یەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئاسماندىن چۈشۈپ، [قەبرىگە] بېرىپ، تاشنى بىر چەتكە دومىلىتىپ، ئۆستىدە ئولتۇرغانىدى. **3** پەرىشتىنىڭ قىياپىتى چاقماقتەك، كىيىملىرى قاردەك ئاپئاق ئىدى. **4** كۆزەتچىلەر ئۆنىڭدىن شۇنچە قورقۇشتىكى، تىترىشىپ، ئۆلۈكتەك قېتىپلا قالدى. **5** پەرىشتە ئاياللارغا قاراپ: ـ قورقما گىلار! سىلەرنىڭ كرىستىلەنگەن ئەیسانى ئىزدەۋاتقىنىڭلارنى بىلىمەن. **6** ئۆ بۇ یەردە ئەمەس؛ ئۆ ئۆزى ئېیتقاندەك تىرىلدۇرۇلدى. كېلىگىلار، رەب یاتقان جاینى كۆرۈگىلار؛ **7** ئاندىن دەرهال بېرىپ ئۆنىڭ مۇخلىسلىرىغا: «ئۆ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ. ۋە مانا، ئۆ سىلەردىن ئاۋۋال گالىلىیەگە باریدىكەن، ئۆنى شۇ یەردە كۆرىدىگەنسىلەر» دەگىلار. مانا مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېیتىپ بەردىم، ـ دىدى. **8** شۇگا ئاياللار هەم قورقۇنچ هەم زور خۇشاللىق ئىچىدە قەبرىدىن دەرهال ئایرىلىپ، ئۆنىڭ مۇخلىسلىرىغا خەۋەر بېرىشكە یۈگۈرۈشتى. **9** ئۆلار مۇخلىسلىرىنى خەۋەرلەندۈرۈشكە یولدا ماگىگاندا، مانا ئەیسا ئۆلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ـ سالام سىلەرگە! ـ دىدى. ئۆلارمۇ ئالدىغا بېرىپ، ئۆنىڭ پۇتىغا ئېسىلىپ، ئۆنىڭغا سەجدە قىلدى. **10** ئاندىن ئەیسا ئۆلارغا: ـ قورقما گىلار! بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: گالىلىیەگە بېرىگىلار، دەپ ئۆقتۇرۇگىلار، ئۆلار مېنى شۇ یەردە كۆرىدۇ، ـ دىدى. **11** ئاياللار تىنچى یولدا كېتىۋاتقاندا، مانا كۆزەتچىلەرنىڭ بەزىلىرى شەهەرگە كىرىپ، بولغان ۋەقەلەرنىڭ هەممىسى توغرىسىدا باش كاهىنلارغا خەۋەر قىلدى. **12** [باش كاهىنلار] ئاقساقاللار بىلەن بىر یەرگە یىغىلىپ مەسلىھەتلەشكەندىن كېىىن، لەشكەرلەرگە بەك كۆپ پۇل بېرىپ: **13** ـ سىلەر: «ئۆنىڭ مۇخلىسلىرى كېچىسى كېلىپ، بىز ئۆخلاۋاتقاندا ئۆنىڭ جەسىتىنى ئوغرىلاپ ئەكېتىپتۇ» ـ دەگىلار. **14** ئەگەر بۇ خەۋەر ۋالىىنىڭ قۇلىقىغا یېتىپ قالسا، بىز ئۆنى قایىل قىلىپ سىلەرنى ئاۋارىچىلىكتىن ساقلایمىز ـ دىدى. **15** شۇنداق قىلىپ، لەشكەرلەر پۇلنى ئالدى ۋە ئۆزلىرىگە تاپىلانغاندەك قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ گەپ یۈگۈنگىچە یەهۇدىیلار ئارىسىدا تارقىلىپ كەلمەكتە. **16** ئون بىر مۇخلىس گالىلىیەگە بېرىپ، ئەیسا ئۆلارغا بېكىتكەن تاغقا چىقىشتى. **17** ئۆلار ئۆنى كۆرگىنىدە ئۆنىڭغا سەجدە قىلىشتى؛ لېكىن بەزىلىرى گۇمانلىنىپ قالدى. **18** ئەیسا ئۆلارنىڭ یېنىغا كېلىپ، مۇنداق دىدى: ـ ئەرشتە ۋە یەر یۈزىدە بارلىق هوقۇق ماگا بېرىلدى. **19** شۇنىڭ ئۆچۈن، بېرىپ پۇتكۈل ئەللەرنى [ئۆزۈمگە] مۇخلىس قىلىپ یېتىشتۈرۈگىلار، شۇنداقلا ئۆلارنى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روهنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، **20** ئۆلارغا مەن سىلەرگە تاپىلىغان بارلىق ئەمرلەرگە ئەمەل قىلىشنى ئۆگىتىگىلار. ۋە مانا، مەن زامان ئاخىرىغىچە هەر كۆنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. **(aiōn g165)**

مارکۇس

1 خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنىڭ باشلىنىشى: **2** يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: ـ «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىنئالا تەييارلايدۇ. **3** ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! ئۇ: «پەروەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۈچۈن چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!» ـ دەيدۇ». **4** كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ باردىغان يەھيا [پەيغەمبەر] چۆل-بايابانىدا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈردىغان [سۈغا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشقا باشلىدى. **5** پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكىلەر ۋە پۈتكۈل يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ، گۇناھلىرىنى ئىقرار قىلىشى بىلەن ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **6** يەھيا بولسا تۆگە يۈڭىدىن قىلىنغان كىيىم كىيگەن، بېلىگە كۆن تاسما باغلىغاندى، يېمەكلىكى چېكەتكە بىلەن ياۋا ھەرە ھەسىلى ئىدى. **7** ئۇ مۇنداق دەپ جاكارلايتى: ـ مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرى مەندىن كېيىن كېلىدۇ. مەن ھەتتا ئېگىلىپ كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **8** مەن سىلەرنى سۇغىلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرىدۇ. **9** شۇ كۈنلەردە، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ ناسارەت شەھىرىدىن كېلىپ، يەھيا تەرىپىدىن ئىئوردان دەرياسىدا چۆمۈلدۈرۈلدى. **10** ئۇ سۇدىن چىققاندىلا، ئاسمانلارنىڭ يېرىلىپ، روھنىڭ كەپتەر قىياپىتىدە چۈشۈپ، ئۇز ئۈستىگە قونۇۋاتقانلىقىنى كۆردى. **11** شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. **12** ۋە روھ دەرھال ئۇنى چۆل-بايابانغا سۈيلەپ چىقاردى. **13** ئۇ چۆلدە قىرىق كۈن تۇرۇپ، شەيتان تەرىپىدىن سىنىلىپ تۇراتتى. ئۇ شۇ يەردە ياۋايى ھايۋانلار بىلەن بىللە ئىدى؛ شۇ كۈنلەردە پەرىشتىلەر ئۇنىڭ خىزمىتىنى قىلدى. **14** ئەمدى يەھيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋەرگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. **16** [شۇ كۈنلەردە] ئۇ گالىلىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنىسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى. **17** ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار, مەن سىلەرنى ئادەم ئۈتقۈچى بېلىقچى قىلىمەن! ـ دېدى. **18** ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **19** ئۇ شۇ يەردىن بىرئاز ئۇتۇپ زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپنى ئىنىسى يۇھانا بىلەن كۆردى. بۇ ئىككىسى كېمىدە تورۇپ تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى. **20** ئۇ شۇئان ئۇلارنىمۇ چاقىردى. ئۇلار ئاتىسى زەبەدىينى مەدىكارلار بىلەن بىللە كېمىدە قالدۇرۇپ، ئۇزلىرى ئۇنىڭ بىلەن ماڭدى. **21** ئۇلار كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. شابات كۈنى ئۇ ئۈدۈل سىناگوگقا كىرىپ، تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **22** خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىشتى. چۈنكى ئۇنىڭ تەلىملىرى تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭكىگە ئوخشىمايتى، بەلكى توننۇ نوپۇزلۇق ئىدى. **23** سىناگوگا ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ: **24** ـ ئۍ ناسارەتلىك ئەيسا، بىز بىلەن كارىڭ بولمىسۇن! سەن بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلايتى. **25** لېكىن ئەيسا [جىنغا] تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم، بۇ ئادەمدىن چىق! ـ دېدى. **26** ناپاك روھ ھېلىقى ئادەمنىڭ تېنىنى تارتىشتۇرۇپ، قاتتىق ۋاقىرىغىنىچە ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. **27** خالايىق ھەممىسى بۇنىڭدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇپ، ئۆزئارا غۇلغۇلا قىلىشىپ: ـ بۇ قانداق ئىش؟ يېڭى بىر تەلىمغۇ! چۈنكى ئۇ ھوقۇق بىلەن ھەتتا ناپاك روھلارغىمۇ بۇيرۇق قىلالايدىكەن، ئۇلارمۇ ئۇنىڭ سۆزىگە بويسۇندىكەن، ـ دېيىشتى. **28** بۇنىڭدىن ئۇنىڭ شۆھرىتى شۇ ھامان پۈتۈن گالىلىيە ئۆلكىسىنىڭ ئەترابىغا پۇر كەتتى. **29** ئۇلار سىناگوگتىن چىقىپلا، ياقۇپ ۋە يۇھانا بىلەن سىمون ۋە ئاندرىياسنىڭ ئۆيىگە باردى. **30** ئەمما سىمونىڭ قەينىتىنىسى قىزىتما ئېچىدە يېتىپ قالغاندى. ئۇلار دەرھال ئۇنىڭ ئەھۋالىنى [ئەيساغا] ئېيتتى. **31** ئۇ ئايالنىڭ قېشىغا بېرىپ، قولىدىن تۇتۇپ، يۈلەپ ئۇرە تۇرغۇزدى. ئۇنىڭ قىزىتمىسى دەرھال ياندى ۋە ئۇ ئۇلارنى كۈتۈشكە كىرىشتى. **32** كەچقۇرۇن كۈن پاتقاندا، كىشىلەر بارلىق ئاغرىقلارنى ۋە جن چاپلاشقانلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. **33** پۈتۈن شەھەردىكىلەر ئىشىك ئالدىغا توپلاشقاندى. **34** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەر تۈرلۈك كېسەللەرگە گىرىپتار بولغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدىۋەتتى. لېكىن ئۇ جىنلارنىڭ گەپ قىلىشقا يول قويمىدى، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىشەتتى. **35** ئەتىسى ئەتىگەن تاڭ تېخى ئاتماستىنلا، ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، [شەھەردىن] چىقىپ، خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلدى. **36** سىمون بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئۇنى ئىزدەپ چىقتى. **37** ئۇنى تاپقاندا: ـ ھەممە ئادەم سېنى ئىزدىشۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ باشقا يەرلەرگە، ئەترابتىكى يېزىلاردىمۇ سۆز- كالامنى جاكارلىشىم ئۈچۈن بارايلى. چۈنكى مەن دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن كېلىشىم، ـ دېدى. **39** شۇنداق قىلىپ، ئۇ پۈتكۈل گالىلىيە ئۆلكىسىنى ئايلىنىپ، سىناگوگلىردا سۆز- كالامنى جاكارلايتتى ھەمدە جىنلارنى كىشىلەردىن ھەيدۋېتەتتى. **40** ماخاۋ كېسىلى بار بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ يېلىنىپ، تىزلىنىپ تۇرۇپ: ـ ئەگەر خالىسىڭىز، مېنى كېسىلىمدىن پاك قىلالايسىز! ـ دەپ ئۆتۈندى. **41** ئەيسا ئىچى ئاغرىغاچ قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەككۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاك قىلىنغىن! ـ دېۋىدى، **42** شۇ سۆز بىلەنلا ماخاۋ كېسىلى دەرھال ھىماردىن كېتىپ، ئۇ پاك قىلىندى. **43** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۆزۈل بېرىپ [مەسۇل] كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، كاھىنلاردا گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ كېسەلدىن پاكلانغانلارغا ئەمر قىلغان [قۇربانلىقلارنى] سۇنغىن، ـ دەپ ئۇنى قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ يولغا سالدى. **45** بىراق ئۇ ئادەم چىقىپ، بۇ ئىشنى كۆپ يەرلەردە جار سېلىپ، كەڭ يېيىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ھېچقانداق شەھەرگە ئوچۇق-ئاشكارا كىرەلمەي، بەلكى شەھەرلەر سىرتىدىكى خلاۋەت جايلاردا تۇرۇۋىتىپ مەجبۇر بولدى؛ خالايىق ھەر تەرەپتىن ئۇنىڭ يېنىغا توپلىشاتتى.

2 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن ئۇ قايتىدىن كەپەرناھۇمغا كىردى. ئۇ ئۇيدىكەن، دېگەن خەۋەر تارقىلىۋىدى، **2** شۇنچە كۆپ ئادەم ئۇيەرگە يىغىلىدىكى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدىمۇ پۇت دەسسىگۈدەك يەر قالمىغاندى. ئۇ ئۇلارغا سۆز- كالام يەتكۈزۈۋاتاتتى. **3** مانا شۇ ئەسنادا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا بىر پالەچنى ئېلىپ كەلدى؛ ئۇنى ئۇلاردىن تۆتى كۆتۈرۈپ ئەكەلگەندى. **4** ئادەمنىڭ كۆپلۈكىدىن ئۇنىڭغا يېقىنلىشالمايى، ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئۆگزىنى تېشىپ، تۆشۈك ئاچقاندىن كېيىن پالەچنى زەمبىل بىلەن [ئەيسانىڭ ئالدىغا] چۈشۈردى. **5** ئەمدى ئەيسا ئۇلارنىڭ ئىشەنچىنى كۆرۈپ پالەچكە: ـ بالام، گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **6** لېكىن ئۇ يەردە ئولتۇرغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى كۆڭلىدە گۇمانىي سوئاللارنى قويۇپ: **7** «بۇ ئادەم نېمە ئۈچۈن مۇنداق دەيدۇ؟ ئۇ كۈپۈرلۈك قىلىۋاتىدىغۇ! خۇدادىن باشقا كىممۇ گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلالىسۇن؟» دېيىشتى. **8** ئەيسا شۇئان روھىدا ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرىدە

شۇنداق گۇمانىي سوئاللارنى قويۇۋاتقانلىقىنى بىلىپ يېتىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۆڭۈلدە نېمىشقا شۇنداق سوئاللارنى قويىسىلەر؟ **9** مۇشۇ پالەچكە: «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ، ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپەڭنى يېغىشتۇرۇپ ماڭ!» دېيىش ئاسانمۇ؟ **10** ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: **11** ـ ساگا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، زەمبىل-كۆرپەڭنى يېغىشتۇرۇپ ئۆيۈڭگە قايت! ـ دېدى. **12** ئۇ دەرھال ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، زەمبىل-كۆرپىسىنى يېغىشتۇردى ۋە ھەممەيلەننىڭ كۆز ئالدىدا [ئۆيدىن] چىقىپ كەتتى. ھەممەيلەن قاتتىق ھەيران قېلىپ خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ: ـ مۇشۇنداق ئىشنى ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغانىدۇق، ـ دېيىشتى. **13** ئۇ يەنە دېڭىز بويىغا قاراپ ماڭدى. كىشىلەر ئوبى ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋالدى. ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەردى. **14** ئۇ يولدىن ئوتتۇپ كېتىۋاتقاندا، باج ئالىدىغان ئورۇندا ئولتۇرغان ئالفاينىڭ ئوغلى لاۋىينى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا: ـ ماگا ئەگەشكىن، ـ دېدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. **15** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ [لاۋىينىڭ] ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نۇرغۇن باجگىرلار ۋە گۇناھكارلار ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن ھەمداستىخان بولدى. بۇنداق كىشىلەر خېلى كۆپ ئىدى، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگەشكەنىدى. **16** ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە پەرىسىيلەر ئۇنىڭ گۇناھكارلار ۋە باجگىرلار بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ ئۇ نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىدۇ؟! ـ دېيىشتى. **17** بۇنى ئاڭلىغان ئەيسا ئۇلارغا: ـ ساغلام ئادەم ئەمەس، بەلكى بىمارلار تېۋىپقا موھتاجدۇر. مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. **18** ئەمدى يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىلەن پەرىسىيلەر روزا تۇتۇۋاتاتتى. بەزىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ۋە پەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرى روزا تۇتىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ تۇتمايدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **19** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ توي بولۇۋاتقان يېگىت تىنچى تويدا ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا، مېھمانلىرى روزا تۇتۇپ ئولتۇرسا قانداق بولىدۇ!؟ توي بولۇۋاتقان يېگىت تويدا بولسىلا، ئۇلار ھېچقانداق روزا تۇتالمايدۇ. **20** ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يېگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈندە روزا تۇتىدۇ. **21** ھېچكىم كونا كۆڭلەككە يېڭى رەختتىن ياماق سالمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى ياماق [كىرىشىپ]، كونا كېيىمنى تارتىشتۇرۇپ يىرتۇۋېتىدۇ. نەتىجىدە، يىرتىق تېخىمۇ يوغىناپ كېتىدۇ. **22** ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئەگەر ئۇنداق قىلسا، شارابنىڭ [ئېچىشى بىلەن] تۇلۇملار يىرىلىپ كېتىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ ھەم تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىشى كېرەك. **23** بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى يولدا مېڭىۋاتقاندا باشاقلارنى ئۈزۈشكە باشلىدى. **24** پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ قارا، ئۇلار نېمىشقا شابات كۈنى [تەۋراتتا] چەكلەنگەن ئىشنى قىلىدۇ؟ ـ دېيىشتى. **25** ئۇ ئۇلارغا: ـ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ ئۆزى ۋە ھەمراھلىرى ھاجەتمەن بولغاندا، يەنى ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **26** ـ دېمەك، ئابىياتار باش كاھىن بولغان ۋاقتىدا، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، خۇداغا ئاتالغان، تەۋراتتا پەقەت كاھىنلارنىڭ يېيىشىگلا بولىدىغان نانلارنى [سوراپ] يېگەن، شۇنداقلا ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن؟ ـ دېدى. **27** ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئىنسان شابات كۈنى ئۈچۈن ئەمەس، شابات كۈنى ئىنسان ئۈچۈن يارىتىلدى. **28** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى.

3 ئۇ يەنە سىناگوگقا كىردى. شۇ يەردە بىر قولى يېگلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **2** [پەرىسىيلەر] ئەيسانىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلايلى دەپ شابات كۈنىدە كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرەتتى. **3** ئەيسا قولى يېگلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېدى. **4** ئاندىن، سىناگوگدىكىلەردىن: ـ تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى ھالاك قىلىشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن ئۇلار زۇۋاش سۈرۈشمىدى. **5** ئۇ غەزەپ بىلەن ئەتراپىغا نەزەر سېلىپ ئۇلارغا كۆز يۈگۈرتۈپ، ئۇلارنىڭ تاش يۈرەكلىكىدىن قايغۇردى. ئاندىن ئۇ كېسەلگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ قولىنى ئۇزىتىۋىدى، قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. **6** ئەمدى پەرىسىيلەر دەرھال سىرتقا چىقىپ، ئۇنى قانداق يوقىتىش توغرىسىدا ھېرود [پادىشاھنىڭ] ئەرەپدارلىرى بىلەن مەسلىھەت قىلىشقا باشلىدى. **7** ئاندىن ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئۆيەردىن ئېرىلىپ دېڭىز بويىغا كەتتى؛ گالىلىيە ئۆلكىسىدىن چوڭ بىر توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ئەگەشىپ باردى؛ شۇنداقلا ئۇنىڭ قىلغان ئەمەللىرىنى ئاڭلىغان ھامان، پۈتۈن يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن، يېرۇسالىم شەھىردىن، ئىدۇمىيا ئۆلكىسىدىن، ئىئوردان دەرياسىنىڭ قارشى تەرىپىدىن، تور ۋە زىدون شەھەرلىرىنىڭ ئەتراپىدىكى جايلاردىن زور بىر توپ ئادەملەرمۇ ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **9** ئۇ ئادەملەرنىڭ كۆپلىكىدىن ئۇزىنى قىستاپ قويمىسۇن دەپ مۇخلىسلىرىغا كېچىك بىر كېمىنىڭ ئۇنىڭغا يېقىن ئۇرۇشىنى تاپىلىدى. **10** چۈنكى ئۇ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتقىنى ئۈچۈنىدىن ھەرقانداق ۋابا-كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا [قولۇمنى] بىر تەككۈزۈۋالسام دەپ قىستىشىپ كېلىشكەنىدى. **11** ناپاك روھلار [چاپلىشۇالغانلار] قاچانلا ئۇنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئالدىغا يېقىلىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلىسەن!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **12** لېكىن ئۇ [ناپاك روھلارغا] ئۆزىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى ئاشكارىلىماسلىققا قاتتىق تەنبىھ بېرىپ ئاگاھلاندۇراتتى. **13** ئۇ تاغقا چىقىپ، ئۆزى خالىغان كىشىلەرنى يېنىغا چاقىردى؛ ئۇلار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىشتى. **14** ئۇ ئۇلاردىن ئون ئىككىسىنى ئۆزى بىلەن بىللە بولۇشقا، سۆز-كالامنى جاكارلاشقا، **15** كېسەللەرنى ساقايتىش ۋە جىنلارنى ھەيدەش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇشقا تاللاپ بېكىتتى. **16** ئۇ [بېكىتكەن ئون ئىككى كىشى]: سىمون (ئۇ ئۇنىڭغا پېترۇس دەپ ئىسىم قويغان)، **17** زەبەدىينىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى يۇھاننا، (ئۇ ئۇلارنى «بىنىي-رەگان»، يەنى «گۈلدۈرماما ئوغۇللىرى» دەپمۇ ئاتىغان)، **18** ئاندىرىياس، فىلىپ، بارتولومايي، ماتتا، توماس، ئالفاينىڭ ئوغلى ياقۇپ، تادايي، مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون **19** ۋە ئۇنىڭغا سانتۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلاردىن ئىبارەت. **20** ئۇ ئۆيگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇ يەرگە يەنە شۇنچە نۇرغۇن ئادەملەر توپلاندىكى، ئۇلارنىڭ ھەتتا غىزالانغۇدەكمۇ ۋاقتى چىقمىدى. **21** [ئەيسانىڭ] ئائىلىسىدىكىلەر بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى تۇتۇپ كېلىشكە بېرىشتى. چۈنكى ئۇلار ئۇنى «ئەقلىنى يوقىتىپتۇ» دېگەنىدى. **22** يېرۇسالېمدىن چۈشكەن تەۋرات ئۇستازلىرى بولسا: «ئۇنىڭدا بەئەلزىبۇب بار»، ۋە «ئۇ پەقەت جىنلارنىڭ ئىسمىرىگە تايىنىپ جىنلارنى قوغلۇۋېتىدىكەن»، دېيىشەتتى. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ [تەۋرات ئۇستازلىرىنى] يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا تەمسىللەرنى ئىشلىتىپ مۇنداق دېدى: ـ شەيتان شەيتاننى قانداقمۇ قوغلىسۇن؟ **24** ئەگەر پادىشاھلىق ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان بولسا شۇ پادىشاھلىق پۈت تەرەپ تۇرالمايدۇ، **25** شۇنىڭدەك ئەگەر بىر ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا شۇ ئائىلە پۈت تەرەپ تۇرالمايدۇ. **26** ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىقىپ بۆلۈنسە، ئۇ پۈت تەرەپ تۇرالمايدۇ، يوقالمايدۇ. **27** ھېچكىم كۈچتۈڭگۈر بىرسىنىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئۇنىڭ مال-مۈلكىنى

بۇلاپ كېتەلەيدۇ ـ يەقەت ئۇ شۇ كۆچتۈكىگىزنى ئاۋۋال باغلىيالسا ئاندىن
ئۇيىنى بۇلالايدۇ. 28 شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى،
ئىنسان بالىلىرى ئوتكۈزگەن ئۇزلۇك گۇناھلىرىنىڭ ھەممىسىنى، شۇنداقلا ئۇلار
قىلغان كۈپۈرلۈقلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەچۈرۈشكە بولىدۇ. 29 براق كىمدىكىم
مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلسا، ئەبەدىلئەبەدگىچە ھېچ كەچۈرۈلەيدۇ،
بەلكى مەڭگۈلۈك بىر گۇناھنىڭ ھۆكۈمى ئاستىدا ئۇرىدۇ. (aiōn g165, aiōnios
g166) 30 [ئەيسانىڭ بۇ سۆزى] ئۇلارنىڭ «ئۇنىڭغا ناپاك روھ چاپلىشىپتۇ»
دېگىنى ئۈچۈن [ئېيتىلغاندى]. 31 شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن ئىنىلىرى
كەلدى. ئۇلار سىرتىدا تۇرۇپ، ئۇنى چاقىرىشقا ئادەم كىرگۈزدى. 32 بىر توپ
خالايىق ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئولتۇراتتى. ئۇلار: ـ مانا، ئانىڭىز، ئىنىلىرىڭىز سىزنى
ئىزدەپ سىرتتا ئۇرىدۇ، ـ دېيىشتى. 33 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ كىم مېنىڭ
ئانام، كىم مېنىڭ ئىنىلىرىم؟ ـ دېدى. 34 ئاندىن، ئۇ ئېچىۋىرىسىدە ئولتۇرغانلارغا
قاراپ مۇنداق دېدى: مانا بۇلار مېنىڭ ئانام ۋە ئىنىلىرىم! 35 چۈنكى كىمكى
خۇدانىڭ ئىرادىسىنى ئادا قىلسا، شۇ مېنىڭ ئاكا-ئىنىم، ئاچا-سىڭلىم ۋە ئانامدۇر.

4 ئۇ يەنە دېڭىز بويىدا [خەلققە] تەلىم بېرىشكە باشلىدى. ئۇنىڭ ئەتراپىغا زور
بىر توپ ئادەملەر ئولىشىۋالغاچقا، ئۇ بىر كېمىگە چىقىپ دېڭىزدا ئولتۇردى،
پۈتكۈل خالايىق بولسا دېڭىز قىرغىقىدا تۇرۇشاتتى. 2 ئۇ ئۇلارغا تەمسىل
بىلەن نۇرغۇن ئىشلارنى ئۆگەتتى. ئۇ تەلىم بېرىپ مۇنداق دېدى: 3 ـ قۇلاق
سېلىڭلار! ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. 4 ئۇرۇق
چاچقاندا ئۇرۇقلاردىن بەزىلىرى چىغىر يول بويىغا چۈشۈپتۇ، قۇشلار كېلىپ
ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. 5 بەزىلىرى ئۆيرىقى ئاز تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ. تويىسى
چوڭقۇر بولمىغانلىقتىن، تېزلا ئۈنۈپ چىقىپتۇ، 6 لېكىن كۈن چىقىش بىلەنلا
ئايىپاپا كۆيۈپ، يىلتىزى بولمىغاچقا قۇرۇپ كېتىپتۇ. 7 بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ
ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر تۇسۇپ مايىسىلارنى بوغۇۋېلىپ، ئۇلار ھېچ ھوسۇل
بەرمەپتۇ. 8 بەزىلىرى بولسا، ياخشى ئۆيرىققا چۈشۈپتۇ. ئۇلار تۇسۇپ ئاۋۇپ
چوڭ بولغاندا ھوسۇل بېرىپتۇ. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئوتتۇز ھەسسە، بەزىلىرى
ئاتمىش ھەسسە، يەنە بەزىلىرى يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ. 9 ـ ئاڭلىغۇدەك
قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى ئۇ. 10 ئۇ ئۇنىڭ ئەتراپىدىكىلەر ھەم ئون
ئىككىيلەن بىلەن يالغۇز قالغاندا، ئۇلار ئۇنىڭدىن تەمسىللەر توغرۇلۇق سوراشتى.
11 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرىنى بىلىشكە سىلەر
نىسىپ بولدۇڭلار. لېكىن سىرتىكىلەرگە ھەممە ئىش تەمسىللەر بىلەن ئۇقتۇرۇلىدۇ،
12 بۇنىڭ بىلەن: «ئۇلار قاراشنى قارايدۇ، براق كۆرمەيدۇ، ئاڭلاشنى ئاڭلايدۇ،
براق چۈشەنمەيدۇ، شۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار يولدىن ياندۇرۇلۇشنى بىلەن،
كەچۈرۈم قىلىناتتى» [دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ]. 13 ئاندىن ئۇ
ئۇلارغا: ـ سىلەر مۇشۇ تەمسىلنىمۇ چۈشەنمىدىڭلارمۇ؟ ئۇنداقتا، قانداقمۇ باشقا
ھەرخىل تەمسىللەرنى چۈشىنەلەيسىلەر؟ ـ دېدى. 14 ئۇرۇق چاچقۇچى سۆز-
كالام چاچىدۇ. 15 ئۈستىگە سۆز- كالام چېچىلغان چىغىر يول بويى شۇنداق
ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان شەيتان دەرھال
كېلىپ ئۇلارنىڭ قەلبىگە چېچىلغان سۆز- كالامنى ئېلىپ كېتىدۇ. 16 بۇنىڭغا
ئوخشاش، تاشلىق يەرلەرگە چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا، سۆز- كالامنى ئاڭلىغان
ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارنى كۆرسىتىدۇ. 17 ھالبۇكى، قەلبىدە
ھېچ يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت ۋاقىتلىق تۇرىدۇ، سۆز- كالامنىڭ ۋەجىدىن
قىينىچلىق يا كى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، ئۇلار شۇئان يولدىن چەتنەپ كېتىدۇ.
18 تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چېچىلغىنى شۇنداق بەزى ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى،
بۇ ئادەملەر سۆز- كالامنى ئاڭلىغىنى بىلەن، 19 لېكىن كۈنگىلگە بۇ دۇنيانىڭ
ئەندىشىلىرى، بايلىقلارنىڭ ئېزىقتۇرۇشى ۋە باشقا نەرسىلەرگە بولغان ھەۋەسلەر
كىرىۋېلىپ، سۆز- كالامنى بوغۇۋېتىدۇ-دە، ئۇ ھېچ ھوسۇل چىقارمايدۇ. (aiōn
g165) 20 لېكىن ياخشى ئۆيرىققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى
ئاڭلىشى بىلەن ئۇنى قوبۇل قىلغان ئادەملەرنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق ئادەملەر
ھوسۇل بېرىدۇ، بىرسى ئوتتۇز ھەسسە، بىرسى ئاتمىش ھەسسە، يەنە بىرسى يۈز
ھەسسە ھوسۇل بېرىدۇ. 21 ئۇ ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ چىراغ سېۋەت
ياكى كارىۋات ئاستىغا قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ ئۇ چىراغدانىڭ ئۈستىگە
قويۇلۇش ئۈچۈن كەلتۈرۈلەمدۇ؟ 22 چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش
ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، شۇنىڭدەك ھەرقانداق مەخپىي ئىش يۈز بەرگەندىن
كېيىن ئايان بولماي قالمايدۇ. 23 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!
24 ئاڭلىغانلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈڭلار! چۈنكى سىلەر [باشقىلارغا] قانداق
ئۆلچەم بىلەن ئۆلچىسەڭلار، سىلەرگىمۇ شۇنداق ئۆلچەم بىلەن ئۆلچەپ بېرىلىدۇ،
ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ كۆپ قوشۇپ بېرىلىدۇ. 25 چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا
تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ، ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ
ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 26 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى
يەنە بىرسىنىڭ ئۆيرىققا ئۇرۇق چاچقىنىغا ئوخشايدۇ: 27 ئۇ ئۇخلايدۇ، ئورۇندىن
ئۇرىدۇ، كېچە- كۈندۈزلەر ئۇتۇۋېرىپ، ئۇرۇق بىخ ئۇرۇپ ئۆسىدۇ. لېكىن
چاچقۇچى قانداق يول بىلەن ئۆسىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. 28 ئۆيراق ئۆزلۈكىدىن
ھوسۇل بېرىدۇ، ئۇرۇق ئاۋۋال بىخ ئۇرىدۇ، كېيىن باش چىقىرىدۇ، ئاخىردا
باشاقلار تولۇق دان ئۈتىدۇ. 29 دان پىشقاندا، [چاچقۇچى] دەرھال ئورغاق
سالىدۇ، چۈنكى ھوسۇل ۋاقتى كەلگەن بولىدۇ. 30 ئۇ يەنە مۇنداق دېدى:
ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتىمىز؟ ياكى قانداق بىر تەمسىل بىلەن
سۈرەتلەپ بېرەلەيمىز؟ 31 ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ. ئۇ يەرگە
تېرىلغاندا، گەرچە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۇرۇقلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ كىچىك
بولسىمۇ، 32 تېرىلغاندىن كېيىن، ھەرقانداق زىرائەتتىن ئېگىز تۇسۇپ شۇنداق
چوڭ شاخلايدۇكى، ئاسماندىكى قۇشلارمۇ ئۇنىڭ سايىسىگە قوندۇ. 33 ئۇ
شۇنىڭغا ئوخشاش خالايىق ئاڭلاپ چۈشىنەلىگۈدەك نۇرغۇن تەمسىللەر بىلەن
سۆز- كالامنى يەتكۈزدى. 34 لېكىن تەمسىل كەلتۈرمەي ئۇرۇپ ئۇلارغا
ھېچقانداق سۆز قىلمايتى. لېكىن ئۆز مۇخلىسلىرى بىلەن يالغۇز قالغىنىدا، ئۇلارغا
ھەممىنى چۈشەندۈرۈپ بېرەتتى. 35 شۇ كۈنى كەچ كىرگەندە، ئۇ ئۇلارغا:
ـ دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتەيلى، ـ دېدى. 36 خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىگەندىن
كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىدە ئولتۇرغان پېتى ئېلىپ يۈرۈپ كېتىشتى. ئۇلار بىلەن
بىللە ماڭغان باشقا كېمىلەرمۇ بار ئىدى. 37 ۋە مانا، ئەشەددىي قارا قۇيۇن
چىقىپ كەتتى، شۇنىڭ بىلەن دولقۇنلار كېمىنى ئۇرۇپ، سۇ ھالقىپ كىرىپ،
كېمىگە توشاي دەپ قالغانىدى. 38 لېكىن ئۇ كېمىنىڭ ئاياغ تەرىپىدە ياستۇققا
باش قويۇپ ئۇيقۇغا كەتكەنىدى. ئۇلار ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئې ئۇستاز، ھالاك
بولۇۋاتقىنىمىزغا كارىڭ يوقمۇ؟ ـ دېدى. 39 ئۇ ئورنىدىن ئۇرۇپ، بورانغا تەنبىھ
بېرىپ، دېڭىزغا: «تىنچلان! جىم بول!» دېۋىدى، بوران توختاپ، چوڭقۇر
بىر جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرىدى. 40 ـ نېمىشقا شۇنچە قورقىسىلەر؟ سىلەردە
قانداقسىگە تېخىچە ئىشەنچ بولمايدۇ؟ ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 41 ئۇلارنى ئىنتايىن زور
بىر قورقۇنچ باستى، ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟ ھەتتا شامال ۋە
دېڭىزمۇ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىكەن-ھە! ـ دەپ كېتىشتى.

5 ئۇلار دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا، گادارالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. 2 ئۇ
كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، ناپاك روھ چاپلاشقان بىر ئادەم گۈر تۈگىكۈرلىرىدىن
چىقىپ، ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. 3 ئۇ ئادەم تۈگىكۈرلەرنى ماكان قىلغان بولۇپ،

هەتتا ئۇنى ھېچكىم زەنجىرلەر بىلەنمۇ باغلىيالمايتتى. 4 چۈنكى كۆپ قېتىم پۇت-قوللىرى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان بولسىمۇ، ئۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈۋۈتىپ، كىشەنلەرنى چېقىۋەتكەنىدى؛ ھېچكىم ئۇنى بويسۇندۇرالمغانىدى. 5 ئۇ كېچە-كۈندۈز مازارلىقتا ۋە تاغلار ئارىسىدا توختاۋسىز ۋارقىراپ-جارقىراپ يۈرەتتى، ئۆز-ئۆزىنى تاشلار بىلەن كېسىپ يارىلاندۇراتتى. 6 لېكىن ئۇ ئەيسانى يىراقتىن كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ بېرىپ، سەجدە قىلدى 7 ۋە قاتتىق ئاۋازدا ۋارقىراپ: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سېنىڭ مېنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ! خۇدا ھەققى، سەندىن ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنى قىينىما! ـ دېدى 8 (چۈنكى ئەيسا ئۇنىڭغا: «ھەي ناپاك روھ، ئۇنىڭدىن چىق!» دېگەنىدى). 9 ئۇ ئۇنىڭدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئىسمىم «قوشۇن» ـ چۈنكى ساناپمىز كۆپ، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 10 ۋە ئۇ ئەيسادىن ئۇلارنى بۇ يۇرتتىن ھەيدىۋەتمىگەيسەن، دەپ كۆپ ئۆتۈنۈپ يالۋۇردى. 11 تاغ باغىردا چوڭ بىر توپ توڭگۇز پادىسى ئوتلاپ يۈرەتتى. 12 جىنلار ئۇنىڭغا: ـ بىزنى مۇشۇ توڭگۇزلارغا ئەۋەتكىن، ئۇلارنىڭ ئىچىگە كىرىپ كېتىشكە يول قويغايسەن، ـ دەپ يالۋۇرۇشتى. 13 ئەيسا دەرھال يول قويدى. شۇنىڭ بىلەن ناپاك روھلار چىقىپ، توڭگۇزلارنىڭ تېنىگە كىرىشى بىلەنلا، توڭگۇزلار تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، دېڭىزغا غەرق بولدى. ئۇلار ئىككى مىڭغا يېقىن ئىدى. 14 توڭگۇز باققۇچىلار بولسا ئۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ ئىشلارنى پۇر قىلدى. شۇ يەردىكىلەر نېمە ئىش يۈز بەرگەنلىكىنى كۆرگىلى چىقىشتى. 15 ئۇلار ئەيسانىڭ يېنىغا كەلدى ۋە ئىلگىرى جىنلار چاپلىشىۋالغان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىملەرنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايىدا ئولتۇرغىنىنى ـ يەنى «قوشۇن جىنلار» چاپلاشقان شۇ ئادەمنى كۆرۈپ، قورقۇپ كېتىشتى. 16 بۇ ۋەقەنى كۆرگەنلەر جىنلار چاپلاشقان ئادەمدە نېمە يۈز بەرگەنلىكىنى ۋە توڭگۇزلارنىڭ ئاقۇۋىتىنى خەلققە بايان قىلىپ بەردى. 17 بۇنىڭ بىلەن خالايىق ئەيساغا: يۇرتلىرىمىزدىن چىقىپ كەتكەيسەن، دەپ يالۋۇرۇشقا باشلىدى. 18 ئۇ كېمىگە چىقىۋاتقاندا، ئىلگىرى جىنلار چاپلاشقان ھېلىقى ئادەم ئۇنىڭدىن: مەنمۇ سەن بىلەن بىللە باراي، دەپ ئۆتۈندى. 19 لېكىن ئۇ بۇنىڭغا ئۇنماي: ـ ئۆز ئويدىكىلىرىڭ ۋە يۇرتداشلىرىڭنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا پەروەردىگارنىڭ ساڭا شۇنچىلىك ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ساڭا رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەنلىكىنى خەۋەرلەندۈرگىن، ـ دېدى. 20 ئۇ قايتىپ بېرىپ، ئەيسانىڭ ئۆزىگە قانداق ئۇلۇغ ئىشلارنى قىلغانلىقىنى («ئون شەھەر رايونى»دا جار قىلىشقا باشلىدى. بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى تولمۇ ھەيران قېلىشتى. 21 ئەيسا قايتىدىن كېمە بىلەن دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتكەندە، زور بىر توپ خالايىق ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى؛ ئۇ دېڭىز بويىدا ئۇراتتى. 22 مانا، مەلۇم بىر سىناگوگنىڭ چوڭى يائىروس ئىسىملىك بىر كىشى كەلدى. ئۇ ئۇنى كۆرۈپ ئايىغىغا يىقىلىپ: ـ كىچىك قىزىم ئۆلەي دەپ قالدى. بېرىپ ئۇنىڭغا قوللىرىڭنى تەگكۈزۈپ قويسىڭىز، ئۇ ساقىيىپ ياشىغاي! ـ دەپ قاتتىق يېلىندى. 24 ئەيسا ئۇنىڭ بىلەن بىللە باردى. زور بىر توپ خالايىقمۇ ئولىشىپ قىستاشقان ھالدا كەيىندىن مېڭىشتى. 25 خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار بولۇپ، 26 ئۇ نۇرغۇن تېۋىپلارنىڭ قولىدا كۆپ ئازاب تارتىپ، بار-يوقىنى خەجلەپ تۈگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقانداق ئۈنۈمى بولماي، تېخىمۇ ئېغىرلىشىپ كەتكەنىدى. 27 بۇ ئايال ئەيسا ھەققىدىكى گەپلەرنى ئاڭلاپ، خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىدن قىستىلىپ كېلىپ، ئارقا تەرەپتىن ئۇنىڭ تونىنى سىلىدى. 28 چۈنكى ئۇ كۆڭلىدە: «ئۇنىڭ تونىنى سىلىساملا ساقايماي قالمايمەن» دەپ ئويلىغانىدى. 29 خۇن شۇئان توختاپ، ئايال كېسەل ئازابىدىن ساقايتىلغانلىقىنى ئۆز تېنىدە سەزدى. 30 ئەيسا دەرھال ۋۇجۇددىدىن قۇدرەتنىڭ چىققانلىقىنى سېزىپ، خالايىقنىڭ ئىچىدە كەينىگە بۇرۇلۇپ: ـ كىيىممىنى سىلىغان كىم؟ ـ دەپ سوردى. 31 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ خالايىقنىڭ ئۆزۈڭنى قىستاپ مېڭىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇۋاتىسەن، يەنە: «مېنى سىلىغان كىم؟» دەپ سوراۋاتىسەن؟ ـ دېيىشتى. 32 براق ئەيسا ئۆزىنى سىلىغۇچىنى تېپىش ئۈچۈن ئىچىچە ئەتراپىغا قاراۋاتاتتى. 33 ئۇزىدە نېمە ئىشنىڭ يۈز بەرگەنلىكىنى سەزگەن ئايال قورقۇپ-تىترىگەن ھالدا كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىقىلدى ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقىي ئەھۋالنى پۈتۈنلەي ئېيتتى. 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! تىنچ-خاتىرجەملىكتە قايت! كېسىلىڭنىڭ ئازابىدىن ساقايغىن، ـ دېدى. 35 ئۇ بۇ سۆزنى قىلىۋاتقاندا، سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئويىدىن بەزىلەر بەزىلەر كېلىپ ئۇنىڭغا: قىزىڭنى ئۆلدى. ئەمدى ئۇستازنى نېمىشقا يەنە ئاۋارە قىلىسىز؟! ـ دېيىشتى. 36 لېكىن ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ دەرھال سىناگوگنىڭ چوڭىغا: قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول! ـ دېدى. 37 ئۇ پەقەت پېتروس، ياقۇپ ۋە ياقۇپنىڭ ئىنىسى يۇھاننا بىلەن يولغا چىقتى، باشقا ھېچكىمنىڭ ئۆزى بىلەن بىللە بېرىشىغا يول قويمىدى. 38 ئۇ سىناگوگنىڭ چوڭىنىڭ ئۆيى ئالدىغا كەلگەندە، قىيقاس-چۇقانىنى، خالايىقنىڭ قاتتىق نالە-پەرياد ۋە ئاھ-زار كۆتۈرگەنلىكىنى كۆرۈپ، 39 ئۆيگە كىرىپ ئولارغا: ـ نېمىشقا قىيقاس-چۇقان ۋە ئاھ-زار كۆتۈرىسىلەر؟ بالا ئۇلىمەپتۇ، ئۇخلاپ قاپتۇ، ـ دېدى. 40 ئولار ئۇنى مەسخىرە قىلىشتى؛ لېكىن ئۇ ھەممەيلەننى تاشقىرىغا چىقىرۋېتىپ، بالىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى ۋە ئۆز ھەمراھلىرىنى ئېلىپ، بالا ياتقان ئۆيگە كىردى. 41 ئۇ بالىنىڭ قولىنى تۇتۇپ، ئۇنىڭغا: «تالىتا كۇمى» دېدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى «قىزىم، ساڭا ئېيتىمەنكى، ئورنۇڭدىن تۇر» دېگەنلىك ئىدى. 42 قىز دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ ماڭدى (ئۇ ئون ئىككى ياشتا ئىدى). ئولار بۇ ئىشقا مۇتلەق ھەيران قېلىشتى. 43 ئۇ ئولارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى قاتتىق تاپىلدى، شۇنداقلا قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى.

6

ئۇ ئۇ يەردىن كېتىپ، ئۆز يۇرتىغا كەلدى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 2 شابات كۈنى كەلگەندە، ئۇ سىناگوگا تەلىم بېرىشكە كىرىشتى. تەلىمنى ئاڭلىغانلاردىن كۆپ ئادەم ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم بۇلارغا نەدىن ئېرىشكەندۇ؟ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق دانالىق قانداق بېرىلگەن؟ ئۇنىڭ قولىدا مۇشۇنداق مۇجىزىلەر قانداق يارىتىلىدىغاندۇ؟ 3 ئۇ ھېلىقى ياغاچچى ئەمەسمۇ، مەريەمنىڭ ئوغلى، شۇنداقلا ياقۇپ، يوسە، يەھۇدا ۋە سىمونلارنىڭ ئاكىسىغۇ؟ ئۇنىڭ سىڭىللىرىمۇ بۇ يەردە ئارىمىزدا ئۇرۇۋاتمامدۇ؟ ـ دېيىشتى. شۇنىڭ بىلەن ئولار ئۇنىڭغا ھەسەت-بىزارلىق بىلەن قاريدى. 4 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئولارغا: ـ ھەرقانداق پەيغەمبەر باشقا يەرلەردە ھۆرمەتسىز قالمايدۇ، پەقەت ئۆز يۇرتى، ئۆز ئۇرۇق-ئۇغقانلىرى ئارىسىدا ۋە ئۆز ئۆيىدە ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمايدۇ، ـ دېدى. 5 شۇنىڭ بىلەن قوللىرىنى بىرقانچە بىمارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ، ئولارنى ساقايتقاندىن باشقا، شۇ يەردە ئۇ ھېچقانداق مۇجىزە يارىتالمىدى. 6 ۋە ئۇ ئولارنىڭ ئىمان-ئىشەنچىسزلىكىدىن ھەيران قالدى. 7 ئاندىن ئۇ ئەتراپىنىڭ يېزا-كەنتلەرنى ئايلىنىپ تەلىم بەردى. ئۇ ئون ئىككىيلەننى يېنىغا چاقىردى ۋە [خەلق ئارىسىغا] ئىككى-ئىككىدىن ئەۋەتىشكە باشلىدى. ئۇ ئولارغا ناپاك روھلارنى ھەيدەش ھوقۇقىنى بەردى؛ 8 ۋە ئولارغا: ـ سەپەردە يېنىڭلارغا ھاسىدىن باشقا نەرسە ئېلىۋالماڭلار، نە خۇرجۇن نە نان ئېلىۋالماڭلار، بەلۋاغىغا پۇلمۇ سالماڭلار، 9 پۇتۇڭلارغا كەشلەرنى كىيىڭلار، بىراق ئىككى يەكتەك كىيىۋالماڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. 10 ئۇ يەنە: ـ [بىر يۇرتقا بارغىنىڭلاردا]، كىمنىڭ ئۆيىگە [قوبۇل قىلىنىپ] كىرىسەڭلار، ئۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ ئۆيدىلا تۇرۇڭلار. 11 قايسى يەردىكىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، شۇنداقلا سۆزۈڭلارنى ئاڭلىمىسا، ئۇ يەردىن كەتكىنىڭلاردا، ئولارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن ئۈچۈن ئايىغىڭلاردىكى توپىنى

قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقىپ، كىشىلەرنى گۈناھلىرىغا توۋا قىلىشقا جار سېلىپ ئۈنىدىدى. 13 ئۇلار نۇرغۇن جىنلارنى ھەيدىدى، نۇرغۇن بىمارلارنى زەيتۇن مېيى بىلەن مەسىھ قىلىپ ساقايتتى. 14 ئۇنىڭ نامى مەشھۇر بولغاچقا، ھېرود پادىشاھ ئۇنىڭ ھەققىدە ئاڭلاپ: «بۇ ئادەم [چوقۇم] ئۆلۈمدىن تىرىلگەن چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيادۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مۇشۇ ئالاھىدە قۇدرەتلەر ئۇنىڭدا كۆرسىتىدۇ» دەيتتى. 15 باشقىلار: «ئۇ ئىلياس [پەيغەمبەر]» دېسە، يەنە بەزىلەر: «بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەردەك بىر پەيغەمبەر بولسا كېرەك» دېيىشەتتى. 16 بىراق بۇلارنى ئاڭلىغان ھېرود: ـ مەن كاللىسىنى ئالغان يەھيانىڭ تۆزى شۇ ـ ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلىپتۇ! ـ دېدى. 17 ھېرودنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئۇ [ئۆگەي] ئاكىسى فىلىپنىڭ ئايالى ھېرودىيەنىڭ ۋەجىدىن ئادەم ئەۋەتىپ يەھيانى تۇتۇپ، زىندانغا تاشلىغانىدى. چۈنكى ئۇ شۇ ئايال بىلەن نىكاھلانغانىدى؛ يەھيا ھېرودقا [تەنبىھ بېرىپ]: «ئاكاڭنىڭ ئايالىنى تارتىۋېلىشىڭ تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ» دەپ قايتا-قايتا دېگەنىدى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېرودىيە يەھيانى ئادەۋەت سالايتتى؛ ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان بولسىمۇ، لېكىن شۇنداق قىلالمايتتى. 20 چۈنكى ھېرود يەھيانى دىيانەتلىك ۋە مۇقەددەس ئادەم دەپ بىلىپ، ئۇنىڭدىن قورقاتتى، شۇڭلاشقا ئۇنى قوغدايتتى؛ ئۇ ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان چاغلىردا ئالاقزادە بولۇپ كېتەتتى، لېكىن يەنىلا سۆزلىرىنى ئاڭلاشقا ئامراق ئىدى. 21 ئەمما [ھېرودىيە كۆتكەن] پەيت ئاخىر يېتىپ كەلدى؛ ھېرود تۇغلغان كۈنىدە تۆز ئەمەلدارلىرى، مىڭبېشىلىرى ۋە گالىلىيە ئۇلكىسىدىكى كاتتا ئەربابلارنى زىيافەت بىلەن كۈتۈۋالدى؛ 22 ھىلىقى ھېرودىيەنىڭ قىزى سورۇنغا چۈشۈپ ئۈسسۈل ئوينىپ بەردى. بۇ ھېرود ۋە ھەمداستىخان بولغانلارغا بەكمۇ ياراپ كەتتى. پادىشاھ قىزغا: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ قەسەم قىلىپ يەنە: ـ مەندىن نېمە تەلەپ قىلساڭ، ھەتتا پادىشاھلىقىمنىڭ يېرىمنى دېسەكمۇ شۇنى بېرىمەن، ـ دېدى. 24 قىز سىرتقا چىقىپ، ئانىسىدىن: ـ نېمە تەلەپ قىلاي؟ ـ دەپ سوريۇدى، ئانىسى: ـ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى تەلەپ قىل، ـ دېدى. 25 قىز دەرھال پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئالدىراپ كىرىپ: ـ چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيانىڭ كاللىسىنى ھازىرلا بىر تەخسىگە قويۇپ ئەكېلىشلىرىنى خالايمەن، ـ دېدى. 26 پادىشاھ بۇنىڭغا ناھايىتى ھەسرەت چەكتى بولسىمۇ، قەسەملىرى تۈپەيلىدىن ۋە داستىخاندا ئولتۇرغانلار ۋەجىدىن، ئۇنىڭغا بەرگەن سۆزىدىن يانغۇسى كەلمىدى. 27 شۇڭا پادىشاھ دەرھال بىر جاللات ئەۋەتىپ، ئۇنىڭ كاللىسىنى ئېلىپ كېلىشنى ئەمر قىلدى. جاللات زىندانغا بېرىپ يەھيانىڭ كاللىسىنى ئېلىپ، 28 ئۇنى بىر تەخسىگە قويۇپ، قىزنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭغا بەردى. قىز ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇردى. 29 بۇ ئىشنى ئاڭلىغان يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى كېلىپ، جەسەتنى ئېلىپ كېتىپ بىر قەبرىگە قويدى. 30 قايتىپ كەلگەن روسۇللار ئەيسانىڭ يېنىغا يىغىلدى، نېمە قىلغانلىرى ھەم نېمە تەلىم بەرگەنلىرىنى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىشتى. 31 كېلىپ-كېتىۋاتقانلار ناھايىتى كۆپلىكىدىن ئۇلارغا تاماقلىنىشقىمۇ ۋاقىت چىقمىدى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا: ـ يۇرۇڭلار، مەن بىلەن خىلۋەت بىر جايغا بېرىپ، بىردەم ئارام ئېلىڭلار، ـ دېدى. 32 يېنىڭ بىلەن ئۇلار كېمىگە چۈشۈپ، خىلۋەت بىر چۆل يەرگە قاراپ ماڭدى. 33 بىراق نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ كېتىۋاتقانلىقىنى بايقاپ، ئۇلارنى تونۇۋېلىشىدى، ئەترابتىكى بارلىق شەھەرلەردىن پىيادە يولغا چىقىپ، يۈگۈرۈپ، ئۇلاردىن بۇرۇن ئۇ يەرگە بېرىپ يىغىلىشتى. 34 ئەيسا كېمىدىن چۈشۈپ، زور بىر توپ ئادەمنى كۆرۈپ، ئۇلارنىڭ پادىچىسز قوي پادىسىدەك بولغانلىقىغا ئىچ ئاغرىتتى. شۇڭا ئۇ ئۇلارغا كۆپ ئىشلارنى ئۆگىنىشكە باشلىدى. 35 كەچ كىرىپ قالغاندا، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ بۇ چۆل بىر جاي ئىكەن، كەچ كىرىپ كەتتى. 36 خالايىقنى يولغا سېلىۋەتكەن بولساڭ، ئۇلار ئەترابتىكى كەنت-قىشلاقلارغا بېرىپ، ئۆزىلىرىگە نان سېتىۋالسۇن؛ چۈنكى ئۇلاردا يېگۈدەك نەرسە يوق، ـ دېدى. 37 لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئۇلارغا ئۆزۈڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئىككى يۈز كۈمۈش دىنارغا ئۇلارغا نان ئەكېلىپ ئۇلارنى ئوزۇقلاندۇرامدۇق؟ ـ دەپ سوريدى. 38 ئەيسا ئۇلارغا: ـ قانچە ئېنىكلار بار؟ بېرىپ قاراپ بېقىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار قاراپ باققاندىن كېيىن: ـ بەشى بار ئىكەن، يەنە ئىككى بېلىقمۇ بار ئىكەن، ـ دېيىشتى. 39 ئۇ ئۇلارغا كىشىلەرنى توپ-توپ قىلىپ يېشىل چىمەندە ئولتۇرغۇزۇشنى بۇيرۇدى. 40 خالايىق يۈزدىن، ئەللىكتىن سەپ-سەپ بولۇپ ئولتۇرغۇزۇشتى. 41 ئۇ بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۇر-مەددىيە ئېيتتى، ئاندىن نانلارنى ئوشتۇپ، كۆيچىلىككە ئۇتۇپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بېرىپ ئۇراتتى؛ ئىككى بېلىقنىمۇ ھەممەيلەنگە تارقىتىپ بەردى. 42 ھەممەيلەن يەپ توينۇندى. 43 [مۇخلىسلار] ئېشىپ قالغان نان ۋە بېلىق پارچىلىرىنى لىق ئون ئىككى سېۋەتكە تېرىۋالدى. 44 نانلارنى يېگەن ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭچە ئىدى. 45 بۇ ئىشتىن كېيىنلا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى كېمىگە ئولتۇرغۇزۇپ: تۆزۈم بۇ خالايىقنى يولغا سېلىۋېتىمەن، سىلەر ئاڭغىچە دېڭىزنىڭ قارشى قىرغىقىدىكى بەيت-سائىدا يېزىسىغا ئۆتۈپ تۇرۇڭلار، دەپ بۇيرۇدى. 46 ئۇلارنى يولغا سېلىۋەتكەندىن كېيىن، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىش ئۈچۈن تاغقا چىقتى. 47 كەچ كىرگەندە، كېمە دېڭىزنىڭ ئوتتۇرىسىغا يەتكەندى، ئۇ تۇزى يالغۇز قۇرۇقلۇقتا ئىدى. 48 ئۇ مۇخلىسلىرىنىڭ پالاقنى كۆچەپ ئۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆردى؛ چۈنكى شامال ئەتۇر يۇنىلىشتە چىققاندى. كېچە ئوتتىنچى جېسىمەك ۋاقتىدا، ئۇ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ، مۇخلىسلىرى تەرەپكە كەلدى ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىن ئوتۇپ كېتىدىغانىدەك قىلاتتى. 49 لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئالۋاستى ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپ چۇقان سېلىشتى. 50 چۈنكى ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنى كۆرۈپ سارىسىمگە چۈشتى. لېكىن ئۇ دەرھال ئۇلارغا: ـ يۈرەكلىك بولۇڭلار، بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 51 ئۇ كېمىگە، ئۇلارنىڭ يېنىغا چىققاندىلا، شامال توختىدى. ئۇلار بۇنىڭدىن ھوشىدىن كەتكۈدەك دەرىجىدە قاتتىق ھەيران قېلىشىپ، نېمىنى ئويلاشنى بىلمەيتتى؛ 52 چۈنكى ئۇلار نان بېرىش [مۇجىزىسىنى] تېخىچە چۈشەنمىگەندى، ئۇلارنىڭ قەلبى بىخۇد ھالەتتە ئۇراتتى. 53 ئۇلار دېڭىزنىڭ قارشى تەرىپىگە ئۆتۈپ، گىننىسارەت دېگەن يۇرتىنا [قۇرۇقلۇققا] چىقىپ، كېمىنى باغلاپ قويدى. 54 ئۇلار كېمىدىن چۈشۈشى بىلەنلا، [خالايىق] ئۇنى دەرھال تونۇۋېلىپ، 55 ئەترابتىكى ھەممە جايلارغا يۈگۈرۈشۈپ باردى ۋە «ئۇ پالانچى يەرگە چۈشۈپتۇ» دەپ ئاڭلىشى بىلەنلا، بىمارلارنى زەمبىلگە سېلىپ، شۇ يەرگە [ئۇنىڭ ئالدىغا] ئېلىپ بېرىشتى. 56 ئۇ مەيلى يېزا، مەيلى شەھەر ياكى قىشلاقلارغا بارسۇن، خەلق ئاغرىقلارنى بازارلارغا ئېلىپ چىقىپ ياتقۇزاتتى؛ ئۇلار ئۇنىڭدىن ئاغرىقلار ھېچ بولمىغاندا سېپىنىڭ يېپىنچاكىنىڭ پېشىگە بولسىمۇ قولىنى تەككۈزۈۋالساق دەپ ئوتۇنۇندى. ئۇنىڭغا قولىنى تەككۈزگەنلەرنىڭ ھەممىسى ساقايدى.

7 بۇ چاغدا، پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بەزىلىرى يېرۇساليمدىن كېلىپ ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلدى؛ 2 شۇ پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بەزىلىرىنىڭ تاماقنى قولىنى يۇمماي، يەنى «ناپاك» ھالدا يەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن: ـ مۇخلىسلىرىڭ نېمىشقا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ تەنئىنىلىرىگە رىئايە قىلمايى، بەلكى يۇيۇلمىغان قوللىرى بىلەن تاماق يەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى (چۈنكى پەرىسىيلەر ۋە يۇتۇن يەھۇدىيلار ئاتا-بوۋىلىرى تەرىپىدىن

قالدۇرۇلغان ئەئەننى چىڭ تۇتقاچقا، ئاۋۇال قوللىرىنى ئەستايىدىللىق بىلەن يۇمىسا، تاماق يېمەيدۇ. شۇنىڭدەك بازاردىن قايتىپ كەلگەندىمۇ، تۇلار قول يۇماي بىرنەرسە يېمەيدۇ. تۇنىڭدىن باشقا، پىيالە-قەدەھ، داس-چۆگۈن ۋە مىس قاچىلار ۋە دىۋانلارنى يۇيۇش تورغىسىدا تاپشۇرۇلغان نۇرغۇنلىغان ئەئەنىلەردىمۇ چىڭ تۇرىدۇ). 6 تۇ تۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ يەشىايا پەيغەمبەر سىلەر ساختىپەزلەر توغرا گۇلاردا ئالدىنئالا توپتوغرا بېشارەت بەرگەن! [تۇنىڭ] يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك: ـ «مۇشۇ خەلق ئاغزىدا مېنى ھۆرمەتلىگىنى بىلەن، بىراق قەلبى مەندىن يىراق؛ 7 تۇلار ماڭا بېھۇدە ئىبادەت قىلىدۇ؛ تۇلارنىڭ تۇگەتكەن تەلىملىرى پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان پەتۋالارلا، خالاس». 8 چۈنكى سىلەر خۇدانىڭ ئەمرىنى تاشلاپ قويۇپ، ئىنسانلارنىڭ ئەئەنىسىنى چىڭ تۇتۇۋالدىكەنسىلەر ـ داس-چۆگۈن، پىيالە-قەدەھلەرنى يۇيۇش ۋە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان نۇرغان باشقا ئىشلارنى ئەئەنىنە قىلىپ يۈرىسىلەر. 9 تۇ تۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر تۇزلىرىگىلارنىڭ ئەئەنىسىنى چىڭ تۇتمىز دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى ئەپىچىللىك بىلەن بىر چەتكە قايرىپ قويدۇڭلار! 10 چۈنكى مۇسا [پەيغەمبەر]: «ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ۋە «ئاتىسى يا كى ئانىسىنى ھاقارەتلىگەنلەر تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنسۇن» دەپ ئەمر قىلغان. 11 لېكىن سىلەر: ـ بىرسى «ئاتىسى يا كى ئانىسىغا: ـ مەن سىلەرگە ياردەم بەرگۈدەك نەرسىلەرنى ئاللىقاچان «قۇربان قىلىپ» خۇداغا ئاتىۋەتتىم ـ دېسىلا، 12 شۇ كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشقا بولمايدۇ، دەپ تۇگىتىسىلەر. 13 شۇنداق قىلىپ، سىلەر [ئەۋلادلىرىگىلارنا] تاپشۇرغان ئەئەنەنگىلەرنى دەپ خۇدانىڭ ئەمرىنى يوققا چىقىرىۋەتتىگىلار، ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كۆپ ئىشلارنى قىلىسىلەر. 14 ئاندىن خالايىقنى يەنە يېنىغا چاقىرىپ، تۇلارغا: ـ ھەممىگىلار ماڭا قۇلاق سېلىڭلار ۋە شۇنى چۈشىنىڭلاركى، 15 ئىنسانىنىڭ سىرتىدىن ئىچىگە كىرىدىغان نەرسىلەرنىڭ ھېچقانداقتى ئۇنى ناپاك قىلمايدۇ، بەلكى ئۆز ئىچىدىن چىقىدىغان نەرسىلەر بولسا، تۇلار ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. 16 ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! ـ دېدى. 17 تۇ خالايىقتىن ئايرىلىپ تۇيىگە كىرگەندە، مۇخلىسلىرى تۇنىڭدىن بۇ تەمسىل ھەققىدە سوريدى. 18 تۇ تۇلارغا: ـ سىلەرمۇ تېخىچە چۈشەنمەي يۈرۈۋاتامسىلەر؟! سىرتتىن ئىنسانىنىڭ ئىچىگە كىرىدىغان ھەرقانداق نەرسىنىڭ ئۇنى ناپاك قىلالمايدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمەيۋاتامسىلەر؟ 19 [سىرتتىن كىرگەن نەرسە] ئىنسانىنىڭ قەلبىگە ئەمەس، ئاشقازىنىغا كىرىدۇ، ئاندىن ئۇ يەردىن تەرەت بولۇپ تاشلىنىدۇ، ـ دېدى (ئۇ بۇ گەپنى دېيىش بىلەن، ھەممە يېمەكلىكلەرنى ھالال قىلىۋەتتى). 20 ئۇ يەنە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانىنىڭ ئىچىدىن چىقىدىغىنلا، ئىنسانىنى ناپاك قىلىدۇ. 21 چۈنكى شۇلار ـ يامان نىيەتلەر، زىناخورلۇق، جىنسىي بۇزۇقلۇقلار، قاتىللىق، ئوغرىلىق، ئاچكۆزلۈك، رەزىللىكلەر، ئالداچىلىق، شەھۋانىيلىق، ھەسەتخورلۇق، تىل-ئاھانەت، تەكەببۇرلۇق ۋە ھاماقەتلىكلەر ئىنسانىنىڭ ئىچىدىن، يەنى ئۇنىڭ قەلبىدىن چىقىدۇ 23 ـ بۇ رەزىل ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئىنسانىنىڭ ئىچىدىن چىقىپ، ئۇزىنى ناپاك قىلىدۇ. 24 ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ تۇيە يەردىن ئايرىلىپ، تۇر ۋە زىدون ئەتراپىدىكى رايونلارغا باردى ۋە بىر تۇيگە كىردى. گەرچە ئۇ بۇنى ھېچكىم بىلمىسۇن دېگەن بولسىمۇ، لېكىن يوشۇرۇپ قالالمىدى. 25 دەرۋەقە، ناپاك روھ چاپلاشقان كىچىك بىر قىزنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ تورغىسىدىكى خەۋەرنى ئاڭلىغان ھامان يېتىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى 26 (ئايال يۇنانلىق بولۇپ، سۈريە ئۇلكىسىدىكى فەنىكىي مىللىتىدىن ئىدى). ئۇ ئۇنىڭدىن قىزىدىن جىنى ھەيدىۋېتىشنى ئۆتۈندى. 27 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئالدى بىلەن بالىلار قورسىقىنى تويغۇزسۇن؛ چۈنكى بالىلارنىڭ نېنىنى كىچىك ئىتلارغا تاشلاپ بېرىش توغرا ئەمەس، ـ دېدى. 28 لېكىن ئۇ بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ دۇرۇس، ئى رەب، بىراق ھەتتا ئىتلارمۇ ئۈستەل ئاستىدا ئۇرۇپ بالىلاردىن چۈشكەن نان ئۆۋاقلىرىنى يەيدىغۇ، ـ دېدى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ مۇشۇ سۆزۈڭ تۈپەيلىدىن يولۇڭغا قايت، جىن قىزىڭدىن چىقىپ كەتتى، ـ دېدى. 30 ئايال ئۆيىگە قايتىپ كەلگەندە، مانا قىز كارۋاتتا ياتاتتى، جىن ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتكەندى. 31 ئەيسا يەنە تۇر ۋە زىدون شەھىرىنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلاردىن چىقىپ، «ئون شەھەر» رايونى ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، يەنە گالىلىيە دېڭىزىغا كەلدى. 32 خالايىق ئۇنىڭ ئالدىغا تىلى ئېغىر، گاس بىر ئادەمنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويىساڭ، دەپ ئۇتۇنۇشتى. 33 ئۇ ئۇ ئادەمنى خالايىقتىن ئايرىپ بىر چەتكە تارتىپ، بارماقلىرىنى ئۇنىڭ قۇلاقلىرىغا تىقتى، تۈكزۈرۈپ، [بارمىقىنى] ئۇنىڭ تىلىغا تەگكۈزدى. 34 ئاندىن ئۇ ئاسمانغا قاراپ ئۇھ تارتىپ خورسىنغاندىن كېيىن، ئۇ ئادەمگە: «ئەففاتا» (مەنىسى «ئېچىل») دېدى. 35 ئۇ ئادەمنىڭ قۇلاقلىرى دەرھال ئېچىلىپ، تىلىمۇ ئېچىلىپ راۋان گەپ قىلىشقا باشلىدى. 36 ئەيسا ئۇلارغا بۇنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى. لېكىن ئۇلارغا ھەرقانچە تاپىلىغان بولسىمۇ، بۇ خەۋەرنى يەنىلا شۇنچە كەڭ تارقىتىۋەتتى. 37 خالايىق [بۇ ئىشقا] مۇتلەق ھەيران قېلىشىپ: ـ ئۇ ھەممە ئىشلارنى قالتىس قىلىدىكەن! ھەتتا گاسلارنى سۆزلەيدىغان، گاچىلارنى سۆزلەيدىغان قىلىدىكەن، ـ دېيىشتى.

8

شۇ كۈنلەردە، يەنە زور بىر توپ خالايىق يىغىلغاندى. ئۇلارنىڭ يېگۈدەك ھېچنېمىسى بولمىغاچقا، ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ: 2 ـ بۇ خالايىققا ئىچىم ئاغرىيدۇ. چۈنكى ئۇلار مېنىڭ يېنىمدا تۈرغىلى ئۈچ كۈن بولدى، ئۇلاردا يېگۈدەك ھېچنەرسىمۇ قالمىدى. 3 ئۇلارنى ئۆيلىرىگە ئاچ قورساق قايتۇرسام، يولدا ھالدىن كېتىشى مۇمكىن. چۈنكى بەزىلىرى يىراقتىن كەلگەنكەن، ـ دېدى. 4 مۇخلىسلىرى بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇنداق خىلۋەت بىر جايدا بۇ كىشىلەرنى تويدۇرغۇدەك نانىنى نەدىن تاپقىلى بولسۇن؟ ـ دېيىشتى. 5 ـ قانچە ئېنىكلار بار؟ ـ دەپ سوريدى ئۇ. يەتتە، ـ دېيىشتى ئۇلار. 6 بۇنىڭ بىلەن ئۇ خەلقنى يەردە ئولتۇرۇشقا بۇيرۇدى. ئاندىن يەتتە نانىنى قولىغا ئالدى ۋە [خۇداغا] تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتىپ ئوشتۇپ، كۆپچىلىككە ئۈتۈشقا مۇخلىسلىرىغا بەردى. ئۇلار خالايىققا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. 7 [مۇخلىسلاردا] يەنە بىرقانچە كىچىك بېلىقمۇ بار ئىدى. ئۇ خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىپ ئۇلارنى بەركەتلەپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بېرىشنى ئېيتتى. 8 خالايىق تويغۇچە يېدى؛ ئۇلار ئېشىپ قالغان پارچىلارنى يەتتە سېۋەتكە تېرىۋالدى. 9 يېگەنلەر تۆت مىڭچە كىشى ئىدى. ئۇ ئۇلارنى يولغا سالدى، 10 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە دەرھال كېمىگە چۈشۈپ، دالمانۇتا تەرەپلىرىگە باردى. 11 پەرىسىيلەر چىقىپ، ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىزگە ئاسماندىن بىر مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلىشىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلەشكىلى تۇردى. 12 ئۇ ئېچىدە بىر ئۈلۈغ- كىچىك تىنىپ: ـ بۇ دەۋر نېمىشقا بىر «مۇجىزىلىك ئالامەت»نى ئىستەپ يۈرىدۇ؟ شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ دەۋرگە ھېچقانداق مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ، ـ دېدى. 13 ئاندىن ئۇلاردىن ئايرىلىپ، يەنە كېمىگە چىقىپ، دېڭىزنىڭ ئۇ چېتىگە ئۆتۈپ كەتتى. 14 مۇخلىسلار نان ئېلىپ كېلىشنى ئۇنۇتۇغان بولۇپ، كېمىدە بىر تال نان دىن باشقا يەدىغىنى يوق ئىدى. 15 ئۇ ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ: ـ ئېھتىيات قىلىڭلار، پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسى ۋە ھېرودنىڭ ئېچىتقۇسىدىن ھېزى بولۇڭلار، ـ دېدى. 16 مۇخلىسلار ئۇزۇتارا مۇلاھىزىلىشىپ: ـ ئۇنىڭ بۇنداق دېيىشى نان ئەكەلمىگەنلىكىمىزدىن بولسا كېرەك، ـ دېيىشتى. 17 ئەيسا ئۇلارنىڭ نېمە [دېيىشۋاتقانلىقىنى] بىلىپ: ـ نېمىشقا نان يوقلۇقى توغرىسىدا مۇلاھىزە قىلىسىلەر؟

سىلەر تېخىچە پەم-پاراسەت يا كى چۈشىنىچىگە ئىگە بولىدىكىلارمۇ؟ قەلبلىرىڭلار تېخىمۇ بىخۇدلىشىپ كېتىۋاتامدۇ؟ 18 كۆزۈڭلار تۇرۇپ كۆرمەيۋاتامسىلەر؟ قۇلىقىڭلار تۇرۇپ ئاڭلىمايۋاتامسىلەر؟ ئېسىڭلاردا يوقمۇ؟ 19 بەش مىڭ كىشىگە بەش نانىنى ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە كىچىك سېۋەتنى يىغۇالدىڭلار؟ ـ دېدى. ـ ئون ئىككىنى، ـ جاۋاب بەردى ئۇلار. 20 ـ يەتتە نانىنى تۆت مىڭ كىشىگە ئوشتۇغىنىمدا، پارچىلارغا لىق تولغان قانچە سېۋەتنى يىغۇالدىڭلار؟ ـ دېدى ئۇ. ـ يەتتىنى، ـ جاۋاب بەردى ئۇلار. 21 ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، قانداقسىگە سىلەر تېخى چۈشەنمەيسىلەر؟ ـ دېدى. 22 ئۇلار بەيت-سائىدا يېزىسىغا كەلدى، خالايىق بىر كور ئادەمنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ، ئۇنىڭغا قولۇڭنى تەگكۈزۈپ قويساڭ، دەپ تۆتۈندى. 23 ئۇ كور ئادەمنىڭ قولىدىن تۇتۇپ يېزىنىڭ سىرتىغا يېتىلەپ باردى، ئۇنىڭ كۆزلىرىگە تۈكۈرۈپ، ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ: ـ بىرەر نەرسە كۆرۈۋاتامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 24 ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ: ـ كىشىلەرنى كۆرۈۋاتىمەن، ئۇلار خۇددى مېڭىپ يۈرۈۋاتقان دەرەخلەردەك كۆرۈنۈۋاتىدۇ، ـ دېدى. 25 ئاندىن ئۇ قايتىدىن قوللىرىنى ئۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە تەگكۈزدى. ئۇ كۆزلىرىنى ئېچىۋىدى، كۆزلىرى ئەسلىگە كېلىپ، ھەممە نەرسىنى ئېنىق كۆردى. 26 ئەيسا ئۇنى ئۆيىگە قايتۇرۇپ: ـ يېزىغىمۇ كىرمە، يا كى يېزىدىكى ھېچكىمگە بۇ ئىشنى ئۇقتۇرما، ـ دەپ تاپىلدى. 27 ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن چىقىپ قەيسەرىيە-فىلىپپى رايونىغا قاراشلىق كەنت-يېزىلارغا باردى. يولدا ئۇ مۇخلىسلىرىدىن: ـ كىشىلەر مېنى كىم دەيدۇ؟ ـ دەپ سوردى. 28 ئۇلار ئۇنىڭغا: ـ بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر] ۋە يەنە بەزىلەر ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى دەپ قارايدىكەن، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 29 ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئەمدى سىلەرچۇ، سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋابەن: ـ سەن مەسىھدۇرسەن، ـ دېدى. 30 ئۇ ئۇلارغا ئۆزى توغرۇلۇق ھېچكىمگە تىنماسلىقنى جىددىي تاپىلدى. 31 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە ئەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى [مۇخلىسلىرىغا] ئۆگىتىشكە باشلىدى. 32 ئۇ بۇ ئىشنى ئوچۇق-ئاشكارا سۆزلەپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن پېترۇس ئۇنى بىر چەتكە تارتىپ، ئۇنى ئەيىبلەشكە باشلىدى. 33 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ، پېترۇسنى ئەيىبلەپ: ـ ئارقامغا ئۆت، شەيتان! سېنىڭ ئويلىغانلىرىڭ خۇدانىڭ ئىشلىرى ئەمەس، ئىنسانلىنىڭ ئىشلىرىدۇر، ـ دېدى. 34 ئاندىن مۇخلىسلىرى بىلەن خالايىقنىمۇ چاقىرىپ مۇنداق دېدى: ـ كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ئۆزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 35 چۈنكى كىمدەكىم ئۆز جېنىنى قۇتقۇزاي دېسە، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن كىمدەكىم مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن ئۆز جېنىدىن مەھرۇم بولسا، ئۇنى قۇتقۇزىدۇ. 36 چۈنكى بىر ئادەم پۈتكۈل دۇنياغا ئىگە بولۇپ، جېنىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 37 ئۇ نېمىسىنى جېنىغا تېگىشىۋىدى؟! 38 چۈنكى كىمدەكىم زىناخور ۋە گۇناھكار بۇ دەۋر ئالدىدا مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئاتىسىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە مۇقەددەس پەرىشتىلەر بىلەن بىللە كەلگىنىدە، ئۇنىڭدىن نومۇس قىلىدۇ.

9 ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ كۈچ-قۇدرەت بىلەن كەلگەنلىكىنى كۆرىدىغانلار باردۇر.

2 ۋە ئالتە كۈندىن كېيىن، ئەيسا پېترۇس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى ئايرىپ ئېلىپ، ئېگىز بىر تاغقا چىقتى. ئۇ يەردە ئۇنىڭ سىياق ئۆلۈرنىڭ كۆز ئالدىدىلا ئۆزگىرىپ، 3 كىيىملىرى يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ئاقارتقۇچىمۇ ئاقارتالمىغۇدەك دەرىجىدە پارقىراپ قاردەك ئاپئاق بولدى. 4 ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] تۇيۇقسىز كۆرۈندى، ئۇلار ئەيسا بىلەن سۆزلىشىۋاتقاندى. 5 پېترۇس بۇ ئىشقا جاۋابەن ئەيساغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى! ـ دېدى 6 (چۈنكى پېترۇس نېمە دېيىشنى بىلمەي قالغانىدى، چۈنكى ئۇلار قورقۇنچقا چۆمۈپ كەتكەنىدى). 7 تۇيۇقسىز بىر پارچە بۇلۇت ئۇلارنى قاپلىۋالدى ۋە بۇلۇتتىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر، ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. 8 ئۇلار لا پىيدە ئەترابىغا قارىشۇدىدى، لېكىن يەنە ھېچكىمنى كۆرمىدى، ئۆز بېنىدا پەقەت ئەيسانىلا كۆردى. 9 ئۇلار تاغدىن چۈشۈۋاتقاندا، ئەيسا ئۇلارغا، ئىنسانئوغلى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈلمىگۈچە، كۆرگەنلىرىنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى ئەمر قىلىپ تاپىلدى. 10 ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، «ئۆلۈمدىن تىرىلىش» دېگەننىڭ زادى نېمە ئىكەنلىكى ھەققىدە ئۆزئارا مۇلاھىزىلەشتى. 11 ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە: ـ ئەۋرات ئۇستازلىرى نېمە ئۈچۈن: «ئىلياس [پەيغەمبەر مەسىھ كېلىشتىن] ئاۋۋال قايتىپ كېلىشى كېرەك» دېيىشىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 12 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرۋەقە [مەسىھتىن] ئاۋۋال كېلىدۇ، ئاندىن ھەممە ئىشنى ئورنىغا كەلتۈردىدۇ، ئەمدى نېمىشقا مۇقەددەس يازمىلاردا ئىنسانئوغلى كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىدۇ ۋە خورلىنىدۇ، دەپ پۈتۈلگەن؟ 13 لېكىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ئىلياس [پەيغەمبەر] دەرھەقىقەت كەلدى ۋە دەل مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇ ھەققىدە پۈتۈلگەندەك، كىشىلەر ئۇنىڭغا نېمىنى خالىسا شۇنداق قىلدى. 14 ئۇلار مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا قايتىپ بارغىنىدا، زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئۇلارنىڭ ئەترابىغا ئولىشىۋالغانلىقىنى، بىرنەچچە تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئۇلار بىلەن مۇنازىرە قىلىشىۋاتقانلىقىنى كۆردى. 15 ئۇنى كۆرگەن پۈتۈن خالايىق ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى ۋە يۈگۈرۈپ كېلىپ ئۇنىڭ بىلەن سالاملاشتى. 16 ئۇ ئۇلاردىن: ـ ئۇلار بىلەن نېمە توغرۇلۇق مۇنازىرە قىلىشۋاتىسىلەر، ـ دەپ سوردى. 17 خالايىقتىن بىرەيلەن ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، مەن ئوغلۇمنى سېنىڭ ئالدىڭغا ئېلىپ كەلدىم، چۈنكى ئۇنىڭغا گاچا قىلغۇچى بىر روھ چاپلىشىۋالغان. 18 ھەر قېتىم روھ ئۇنى چىرمۇالسا، ئۇنى تارتىشتۇرۇپ يېقىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بالىنىڭ ئاغزى كۆپۈكلىشىپ، چىشلىرى كىرىشىپ كېتىدۇ، قاقشال بولۇپ قالىدۇ. مۇخلىسلىرىڭدىن جىننى ھەيدىۋەتكەيسىلەر دەپ تىلدىم، بىراق ئۇلار قىلالمىدى، ـ دېدى. 19 ئۇ جاۋابەن: ـ ئەي ئېتىقادسىز دەۋر، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇراي؟! مەن سىلەرگە يەنە قاچانغىچە سەۋر قىلاي؟ ـ بالىنى ئالدىمغا ئېلىپ كېلىڭلار ـ دېدى. 20 ئۇلار بالىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى. ئەيسانى كۆرۈش بىلەنلا روھ بالىنىڭ پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇرۇۋەتتى. بالا يېقىلىپ، ئاغزىدىن كۆپۈك چىققان پېتى يەردە يۇمىلاپ كەتتى. 21 ئۇ بالىنىڭ ئاتىسىدىن: ـ بۇ ئىش بېشىغا كەلگىنىگە قانچە ئۆزۈن بولدى؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ: ـ كىچىكدىن تارتىپ شۇنداق، 22 جىن ئۇنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن كۆپ قېتىم ئوتقا ۋە سۇغا تاشلىدى. ئەمدى بىر ئامال قىلالىساڭ، بىزگە ئىچ ئاغرىتىپ شاپائەت قىلغايسەن! ـ دېدى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «قىلالىساڭ!» دەيسەنغۇ! ئىشەنچتە بولغان ئادەمگە ھەممە ئىش مۇمكىنىدۇر! ـ دېدى. 24 بالىنىڭ ئاتىسى دەرھال: ـ مەن ئىشىنىمەن، ئىشەنچسىزلىكىمگە مەدەت قىلغايسەن! ـ دېدى يىغلاپ ندا قىلىپ. 25 ئەمدى ئەيسا كۆپچىلىكنىڭ يۈگۈرۈشۈپ كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ، ھېلىقى ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ: ـ

ئەي ئادەمنى گاس ۋە گاچا قىلغۇچى روھ! بۇيرۇق قىلمەنكى، ئۇنىڭدىن چىق، ئىككىنچى كىرگۈچى بولما! ـ دېدى. **26** شۇ ھامان جىن بىر چىرقىرىدى-دە، بالىنى دەھشەتلىك تارتىشتۇرۇپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. بالا ئۇلۇكتەك يېتىپ قالدى، خالايىقنىڭ كۆپىنچىسى «ئۇ ئۆلدى!» دېيىشتى. **27** لېكىن ئەيسا بالىنى قولىدىن تۇتۇپ يۈلدى، بالا ئورنىدىن تۇردى. **28** ئەيسا ئۆيگە كىرگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بىلەن يالغۇز قالغاندا ئۇنىڭدىن: ـ بىز نېمە ئۈچۈن جىننى ھەيدۇيېتەلمىدۇق؟ ـ دەپ سوراشتى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ خىل [جىن] دۇئا ۋە روزىدىن باشقا يول بىلەن چىقىرىلماس، ـ دېدى. **30** ئۇلار شۇ يەردىن ئايرىلىپ، گالىلىيەدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. بىراق ئۇ بۇنى ھېچكىمنىڭ بىلىشىنى خالىمايتتى. **31** چۈنكى ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ ئىنسانئوغلى ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، ئۇلار ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. ئۆلتۈرۈلۈپ ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ تىرىلىدۇ، ـ دېگەن تەلىمنى بېرىۋاتاتتى. **32** لېكىن [مۇخلىسلار] بۇ سۆزنى چۈشەنمىدى ھەمدە ئۇنىڭدىن سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. **33** ئۇ كەپەرناھۇم شەھىرىگە كەلدى. ئۆيگە كىرگەندە ئۇ ئۇلاردىن: ـ يولدا نېمە توغرىسىدا مۇلاھىزىلەشتىڭلار؟ ـ دەپ سوريدى. **34** لېكىن ئۇلار شۇك تۇردى، چۈنكى ئۇلار يولدا قايسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ دەپ بىر-بىرى بىلەن مۇلاھىزىلەشكەنىدى. **35** ئۇ ئولتۇرۇپ، ئون ئىككەيلەننى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا: ـ كىم بىرىنچى بولۇشنى ئىستىگەن بولسا، شۇ ھەممەيلەننىڭ ئەڭ ئاخىرقىسى ۋە ھەممەيلەننىڭ خىزمەتكارى بولسۇن، ـ دېدى. **36** ئاندىن ئۇ كىچىك بىر بالىنى ئوتتۇرىدا تۇرغۇزدى ۋە ئۇنى قۇچىقىغا ئېلىپ تۇرۇپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: **37** ـ كىم مېنىڭ نامىمدا مۇشۇنداق كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. كىم مېنى قوبۇل قىلسا، ئۇ مېنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. **38** يۇھاننا ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساكا ئەگەشكەنلەردىن بولمىغاچقا، ئۇنى توستۇق، ـ دېدى. **39** لېكىن ئەيسا: ـ ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى مېنىڭ نامىم بىلەن بىر مۇجىزە ياراتقان بىرسى ئارقىدىنلا مېنىڭ ئۈستۈمدىن يامان گەپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس. **40** چۈنكى بىزگە قارشى ئۇرمىغانلار بىزنى قوللىغانلاردۇر. **41** چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، مېنىڭ نامىمدا سىلەرگە ھەتتا بىرەر پىيالە سۇ بەرگەن كىشىمۇ ئۆز ئىنئامىغا ئېرىشمەي قالمايدۇ. **42** لېكىن ماڭا ئېتىقاد قىلغان بۇنداق كىچىكلەردىن بىرىنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرغان ھەرقانداق ئادەمنى، ئۇ بوينىغا يوغان تۈگمەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلۇۋېتىلگىنى ئەۋزەل بولاتتى. **43** ئەگەر ئەمدى قولۇڭ سېنى گۇناھقا پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى قولۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا كىرگىنىڭدىن كۆرە، چولاق ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەلدۇر. **(Geenna g1067) 44** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار ئۆلمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. **45** ئەگەر ئەمدى پۇتۇڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى كېسىپ تاشلىۋەت. چۈنكى ئىككى پۇتۇڭ بار ھالدا دوزاختا، يەنى ئۆچۈرۈلمەس ئوتقا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، توكۇر ھالدا ھاياتلىققا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 46** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار ئۆلمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. **47** ئەگەر كۆزۈڭ سېنى [گۇناھقا] پۇتلاشتۇرسا، ئۇنى ئويۇپ تاشلىۋەت. ئىككى كۆزۈڭ بار ھالدا ئوتلۇق دوزاختا تاشلانغىنىڭدىن كۆرە، سىكار كۆزلۈك بولۇپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرگىنىڭ ئەۋزەل. **(Geenna g1067) 48** چۈنكى دوزاختا شۇلارنى [يەيدىغان] قۇرت-قوڭغۇزلار ئۆلمەيدۇ، يالقۇنلۇق ئوت ئۆچمەيدۇ. **49** ھەممە ئادەم ئوت بىلەن تۇزلىنىدۇ ۋە ھەربىر قۇربانلىق تۇز بىلەن تۇزلىنىدۇ. **50** تۇز ياخشى نەرسىدۇر. ھالبۇكى، ئەگەر تۇز تۇز تۇزلۇقىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز نېمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگلى بولىدۇ؟ تۇزۇڭلاردا تۇز تېپىلسۇن ۋە بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناقلىقتا ئۆتۈڭلار.

10

ئۇ ئۇ يەردىن قوزغىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسى تەرەپلىرىدىن ئۆتۈپ، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدىكى رايونلارغىمۇ باردى. توپ-توپ ئادەملەر يەنە ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىۋالغاندى. ئۇ ئادىتى بويىچە ئۇلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. **2** بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنى قىلتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن: ـ بىر ئادەمنىڭ ئايالىنى تالاق قىلىشى تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **3** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە نېمە دەپ بۇيرۇغان؟ ـ دېدى. **4** ئۇلار: ـ مۇسا [پەيغەمبەر] كىشىنىڭ ئايالىنى بىر پارچە تالاق خېتى يېزىپلا تالاق قىلىشىغا رۇخسەت قىلغان، ـ دېيىشتى. **5** ئەيسا ئۇلارغا: ـ تاش يۈرەكلىكىڭلاردىن ئۇ سىلەرگە بۇ ئەمرنى پۈتكەن؛ **6** لېكىن خۇدا ئالەم ئاپىرىدە بولغىنىدا [ئىنسانلارنى] «ئەر ۋە ئايال قىلىپ ياراتتى». **7** «شۇ سەۋەبتىن ئەر كىشى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىدۇ، ئايالى بىلەن بىرلىشىپ **8** ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». شۇنداق ئىكەن، ئەر-ئايال ئىمدى ئىككى تەن ئەمەس، بەلكى بىر تەن بولىدۇ. **9** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا قوشقانىنى ئىنسان ئايرىمىسۇن، ـ دېدى. **10** ئۇلار ئۆيگە قايتىپ كېلىپ كىرگەندە، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن بۇ ھەقتە سوريدى. **11** ئۇ ئۇلارغا: ـ ئايالىنى تالاق قىلىپ، باشقا بىرىنى ئەمرىگە ئالغان كىشى ئايالىغا گۇناھ قىلىپ زىنا قىلغان بولىدۇ. **12** ئېرىنى قويۇۋېتىپ، باشقا ئەرگە تەككەن ئايالمۇ زىنا قىلغان بولىدۇ، ـ دېدى. **13** قولۇڭنى تەگكۈزگەيسەن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىۋاتاتتى. بىراق مۇخلىسلار ئېلىپ كەلگەنلەرنى ئەيىبلىدى. **14** بۇنى كۆرگەن ئەيسا ئاچچىقلىنىپ، مۇخلىسلىرىغا: بالىلار ئالدىمغا كەلسۇن، ئۇلارنى توسماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلارغا تەۋەدۇر. **15** مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بالىلارنى قۇچىقىغا ئېلىپ، ئۇلارغا قوللىرىنى تەككۈزۈپ بەخت تىلىدى. **17** ئۇ يولغا چىققاندا، بىرسى ئۇنىڭ ئالدىغا يۈگۈرۈپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئالدىدا تىزلىنىپ ئۇنىڭدىن: ـ ئى ياخشى ئۇستاز، مەن قانداق قىلسام مەڭگۈلۈك ھاياتقا مىراسلىق قىلىمەن؟ ـ دەپ سوريدى. **(aiōnios g166) 18** لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مېنى نېمىشقا ياخشى دەيسەن؟ پەقەت بىردىن، يەنى خۇدادىن باشقا ھېچكىم ياخشى ئەمەستۇر. **19** سەن تەۋراتنىڭ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، خىيانەت قىلما، ئاتا-ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» دېگەن پەرمىز-پەرزلەرنى بىلىسەن، ـ دېدى. **20** ئۇ ئادەم جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بۇلارنىڭ ھەممىسگە كىچىكمىدن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى. **21** ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا قاراپ مۇھەببىتى قوزغالدى ۋە ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. بېرىپ پۈتۈن مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلنى يوقسۇللارغا بەرگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ؛ ئاندىن كېلىپ كېيىنى كۆتۈرۈپ ماكا ئەگەشكىن! ـ دېدى. **22** لېكىن مۇشۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ چىرايى تۈتۈلۈپ، قايغۇغا چۆمۈپ ئۇ يەردىن كەتتى. چۈنكى ئۇنىڭ مال-دۇنياسى ناھايىتى كۆپ ئىدى. **23** ئاندىن ئەيسا چۇرىسىگە سەپسېلىپ قاراپ، مۇخلىسلىرىغا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەسلىكتە بولىدۇ-ھە! ـ دېدى. **24** مۇخلىسلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى، لېكىن ئەيسا ئۇلارغا يەنە جاۋابەن: ـ بالىلىرىم، مال-مۈلۈككە تايانغانلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىش نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** ئوگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى بايى ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى.

26 تۇلار بۇنى ئاگلاپ ئىنتايىن بەك ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىردىن: ئۇنداقتا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلەيدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. 27 ئەيسا تۇلارغا قاراپ: ـ بۇ ئىش ئىنسان بىلەن ۋۇجۇدقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس، لېكىن خۇدا ئۈچۈن مۇمكىن ئەمەس بولمايدۇ، چۈنكى خۇداغا نىسبەتەن ھەممە ئىش مۇمكىن بولىدۇ، ـ دېدى. 28 پېتىرۇس ئۇنىڭغا: ـ مانا، بىز بولساق، ھەممىنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۇق!؟ ـ دېگىلى تۇردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مەن ئۈچۈن ۋە خۇش خەۋەر ئۈچۈن تۈرپى، ئاكا-تۇغقانلىرى، ئاچا-سىڭىللىرى، ئاتىسى، ئانىسى، ئايالى، بالىلىرى ياكى يەر-زېمىنلىردىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەممىسى 30 بۇ زاماندا بۇلارنىڭ يۈز ھەسسىسىگە، يەنى تۆي، ئاكا-تۇغقا، ئاچا-سىڭىل، ئانا، بالىلار ۋە يەر-زېمىنلارغا (زىيانكەشلىكلەر قوشۇلغان ھالدا) مۇيەسسەر بولماي قالمايدۇ ۋە كېلىدىغان زماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. (aiōn g165, aiōnios (g166 31 لېكىن شۇ چاغدا نۇرغۇن ئالدىدا تۇرغانلار ئارقىغا ئۆتىدۇ، نۇرغۇن ئارقىدا تۇرغانلار ئالدىغا ئۆتىدۇ. 32 تۇلار يېرۇسالېمغا چىقىدىغان يولدا ئىدى، ئەيسا ھەممىنىڭ ئالدىدا كېتىۋاتاتتى. [مۇخلىسلىرى] بەك ھەيران ئىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئەگەشكەنلەرمۇ قورقۇنچ ئىچىدە كېتىۋاتاتتى. ئەيسا ئون ئىككەيلەننى يەنە ئۆز يېنىغا تارتىپ، تۇلارغا ئۆز بېشىغا چۈشىدىغانلىرنى ئۇقتۇرۇشقا باشلاپ: 33 ـ مانا بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتىمىز. ئىنسانئوغلى باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىغا تاپشۇرۇلىدۇ. تۇلار ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىدۇ ۋە يات ئەللىكلەرگە تاپشۇرىدۇ. 34 تۇلار بولسا ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، قامچىلاپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ ۋە ئۇنى ئۆلتۈرىدۇ. لېكىن ئۈچ كۈندىن كېيىن ئۇ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. 35 زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننا ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، سەندىن نېمە تىلىسەك ئورۇنداپ بەرسەڭ، دەپ ئۆتۈنمىز، ـ دېيىشتى. 36 ئۇ تۇلارغا: ـ سىلەرگە نېمە قىلىپ بېرىشىمنى خالايسىلەر؟ ـ دېدى. 37 ـ سەن شان-شەرىپىڭدە بولغىنىڭدا، بىرىمىزنى ئوڭ يېنىڭدا، بىرىمىزنى سول يېنىڭدا ئولتۇرغۇزغايسەن، ـ دېيىشتى تۇلار. 38 ئەيسا تۇلارغا جاۋابەن: ـ نېمە تەلەپ قىلغانلىقىڭلارنى بىلمەيۋاتىسىلەر. مەن ئىچىدىغان قەدەھنى ئىچەلەمسىلەر؟ مەن قوبۇل قىلىدىغان چۆمۈلدۈرۈشنى سىلەرمۇ قوبۇل قىلالامسىلەر؟ 39 ـ قىلالايمىز، ـ دېيىشتى تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ دەرۋەقە، مەن ئىچىدىغان قەدەھىمنى سىلەرمۇ ئىچىسىلەر ۋە مەن قوبۇل قىلىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بىلەن چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر. 40 بىراق تۇلۇك ياكى سول يېنىمدا ئولتۇرۇشقا نېسىپ بولۇش مېنىڭ ئىلكىمدە ئەمەس؛ بەلكى كىملەرگە تەييارلانغان بولسا، شۇلارغا بېرىلىدۇ، ـ دېدى. 41 بۇنىڭدىن خەۋەر تاپقان [قالغان] ئون [مۇخلىس] ياقۇپ بىلەن يۇھاننادىن خاپا بولۇشقا باشلىدى. 42 لېكىن ئەيسا تۇلارنى يېنىغا چاقىرىپ، مۇنداق دېدى: ـ سىلەرگە مەلۇمكى، يات ئەللەر ئۈستىدىكى ھۆكۈمران دەپ ھېسابلانغانلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزالىق قىلىپ ھاكىمىيەت يۈرگۈزىدۇ، ۋە ھوقۇقدارلىرى تۇلارنى خوجايىنلارچە ئىدارە قىلىدۇ. 43 بىراق سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا بۇنداق ئىش بولمايدۇ؛ بەلكى سىلەردىن كىم مەرتىۋىلىك بولۇشنى خالىسا، ئۇ سىلەرنىڭ خىزمەتچىلىرىدا بولسۇن، 44 ۋە كىم ئاراڭلاردا بىرىنچى بولۇشنى ئىستىسە، ئۇ ھەممە ئادەمنىڭ قۇلى بولسۇن. 45 چۈنكى ئىنسانئوغلىمۇ دەرۋەقە شۇ يولدا كۆپچىلىك مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسۇن دېمەي، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ خىزمىتىدە بولاي ۋە جىنىمنى پىدا قىلىش بەدىلىگە نۇرغۇن ئادەملەرنى ھۆرلۈككە چىقىراي دەپ كەلدى. 46 تۇلار يېرىخو شەھىرىگە كەلدى. [ئەيسا] مۇخلىسلىرى ۋە زور بىر توپ ئادەملەر بىلەن بىللە يېرىخودىن چىققان ۋاقىتتا، تەمىنىڭ بارتىماي ئىسىملىك قارىغۇ ئوغلى يول بويىدا ئولتۇرۇپ، تىلەمچىلىك قىلىۋاتاتتى. 47 ئۇ «ناسارەتلىك ئەيسا»نىڭ ئۇ يەردە ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ توۋلاشقا باشلىدى. 48 نۇرغۇن ئادەملەر ئۇنى «ئۇن چىقارما» دەپ ئەيىبلىدى. لېكىن ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن، ـ دەپ تېخىمۇ ئۇنۇلۇك توۋلىدى. 49 ئەيسا توختاپ: ئۇنى چاقىرىڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇلار قارىغۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ يۈرەكلىك بول! ئورنۇڭدىن تۇر، ئۇ سېنى چاقىرىۋاتىدۇ! ـ دېيىشتى. 50 ئۇ ئادەم چاپىننى سېلىپ تاشلاپ، ئورنىدىن دەس تۇرۇپ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلدى. 51 ئەيسا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ سەن مېنى نېمە قىل دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. قارىغۇ: ـ ئى ئىگەم، قايتا كۆرىدىغان بولىسامىدى! ـ دېدى. 52 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يولۇڭغا قايتىساڭ بولدۇ، ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېيدى، ئۇ شۇئان كۆرەلەيدىغان بولدى ۋە يول بويى ئەيساغا ئەگىشىپ ماڭدى.

11

تۇلار يېرۇسالېمغا يېقىنلىشىپ، زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئۇ ئىككى مۇخلىسىغا ئالدىن ماڭدۇرۇپ تۇلارغا: ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار، يېزىغا كىرىپلا، ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەخەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار. 3 ئەگەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنداق قىلىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، «رەبنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى ۋە ئۇ ھېلىلا ئۇنى بۇ يەرگە ئەۋەتىپ بېرىدۇ» ـ دەڭلار، ـ دەپ تاپىلىدى. 4 تۇلار كېتىپ ئاچا يول ئۈستىدىكى ئۇينىڭ دەرۋازىسى سىرتىدا باغلاقلىق تۇرغان بىر تەخەينى كۆردى. تۇلار تانىنى يەشتى. 5 ئۇ يەردە تۇرغانلاردىن بەزىلەر: ـ تەخەينى يېشىپ نېمە قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. 6 مۇخلىسلار ئەيسانىڭ بۇيرۇغىنىدەك جاۋاب بەردى، ھېلىقى كىشىلەر تۇلارغا يول قويدى. 7 مۇخلىسلار تەخەينى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كېلىپ، ئۈستىگە ئۆز يېپىنچا-چاپانلىرىنى تاشلىدى؛ ئۇ ئۈستىگە مىندى. 8 ئەمدى نۇرغۇن كىشىلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پايانداز قىلىپ سالدى؛ باشقىلىرى دەرەخلەردىن شاخ-شۇمبىلارنى كېسىپ يولغا يايدى. 9 ئالدىدا ماڭغان ۋە كەينىدىن ئەگەشكەنلەر: «ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچىگە مۇبارەك بولسۇن! 10 ئاتىمىز داۋۇتنىڭ كېلىدىغان پادىشاھلىقىغا مۇبارەك بولسۇن! ئەرشىئەلادا ئەشەككۈر-ھوسانىلار ئۇقۇلسۇن!» ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. 11 ئۇ يېرۇسالېمغا بېرىپ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى؛ ۋە ئەتراپىدىكى ھەممىنى كۆزدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، ۋاقىت بىر يەرگە بېرىپ قالغاچقا، ئون ئىككەيلەن بىلەن بىللە يەنە بەيت-ئانىياغا چىقتى. 12 ئەتىسى، تۇلار بەيت-ئانىيادىن چىققاندا، ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كەتكەندى. 13 يىراقتىكى يوپۇرماقلىق بىر تۈپ ئەنجۈر دەرىخىنى بايقاپ، ئۇنىڭدىن بىرەر مېۋە تاپالارمەنمىكىن دەپ ينىغا باردى؛ لېكىن تۈۋىگە كەلگەندە يوپۇرماقتىن باشقا ھېچ نەرسە تاپالمىدى. چۈنكى بۇ ئەنجۈر پىشىدىغان پەسىل ئەمەس ئىدى. 14 ئۇ دەرەخكە سۆز قىلىپ: ـ بۇنىڭدىن كېيىن مەڭگۈ ھېچكىم سەندىن مېۋە يېمىگەي! ـ دېدى. مۇخلىسلىرىمۇ بۇنى ئاڭلىدى. (aiōn g165) 15 تۇلار يېرۇسالېمغا كەلدى؛ ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەشكە باشلىدى ۋە پۇل ئېگىشكۈچىلەرنىڭ شىرەلىرىنى، پاختەك-كەپتەر ساتقۇچىلارنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى تۆرۈۋەتتى، 16 ۋە ھېچكىمنىڭ ھېچقانداق مال-بۇيۇملارنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن كۆتۈرۈپ ئۆتۈشگە يول قويمىدى. 17 ئۇ خەلققە: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ئۆيۈم بارلىق ئەللەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتخانا دەپ ئاتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ لېكىن سىلەر ئۇنى بۇلاڭچىلارنىڭ ئۆۋىسىغا ئايلاندۇرۇۋەتتىڭلار! ـ دەپ تەلىم باشلىدى. 18 باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بۇنى ئاڭلاپ، ئۇنى يوقىتىشنىڭ چارىسىنى

ئىزدەشكە باشلىدى، پۈتكۈل خالايىق ئۇنىڭ تەلىمىگە تەئەججۈپلىنىپ قالغاچقا، ئۇلار ئۇنىڭدىن قورقاتتى. 19 كەچقۇرۇن، ئۇ [مۇخلىسلىرى] [بىلەن] شەھەرنىڭ سىرتىغا چىقىپ كەتتى. 20 ئەتىسى سەھەردە، ئۇلار ئەنجۈر دەرىخىنىڭ يىنىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، دەرەخنىڭ يىلتىزىدىن قۇرۇپ كەتكەنلىكىنى بايقاشتى. 21 [دەرەخنىڭ ھالىتىنى] ئېسىگە كەلتۈرگەن پېترۇس: ـ ئۇستاز، قارا، سەن قارىغىنان ئەنجۈر دەرىخى قۇرۇپ كېتىپتۇ! ـ دېدى. 22 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ ئىشەنچىدە بولۇڭلار. 23 مەن سىلەرگە شۇنى بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، كىمدەكىم بۇ تاغقا: بۇ يەردىن كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزغا تاشلان!» دېسە ۋە شۇنداقلا قەلبىدە ھېچ گۈمان قىلماي، بەلكى ئېيتقىنىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا ئىشەنچ بار بولسا، ئۇ ئېيتقان ئىش ئۇنىڭ تۇچۇن ئەمەلگە ئاشىدۇ. 24 شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، دۇئا بىلەن تىلىگەن ھەربىر نەرسە بولسا، شۇنىڭغا ئېرىشتىم، دەپ ئىشىنىڭلار. شۇنداق، تىلىگىنىڭلار ئەمەلگە ئاشىدۇ. 25 ۋە ئورنۇڭلاردىن تۇرۇپ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، بىرەرسىگە غۇمىڭلار بولسا، ئۇنى كەچۈرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىدۇ. 26 لېكىن سىلەر باشقىلارنى كەچۈرۈم قىلمىساڭلار، ئەرشتىكى ئاتاڭلارمۇ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلمايدۇ. 27 ئۇلار يېرۇسالېمغا قايتىدىن كىردى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا ئايلىنىپ يۈرگەندە، باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە ئاقساقاللار ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ: 28 ـ سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتسەن؟ ساڭا بۇ ئىشلارنى قىلىش ھوقۇقىنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوردى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر سوئال سوراي. سىلەر ئۇنىڭغا جاۋاب بەرسەڭلار، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتىپ بېرىمەن: 30 ـ يەھيا يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش بولسا، ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ماڭا جاۋاب بەرسەڭلارچۇ! 31 ئۇلار ئۆزئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن يەھياغا ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 32 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك،... بولمايدۇ! ـ دېيىشتى (كۆپچىلىك يەھيانى پەيغەمبەر دەپ قارىغاچقا، ئۇلار خەلقتىن قورقاتتى). 33 يۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئەيسىغا: ـ بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا تايىنىپ قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا.

12

ئاندىن، ئۇ ئۇلارغا تەمسىللەر بىلەن سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئەتراپىنى چىتلاپتۇ، ئۇ بىر شاراب كۆچىكى قېزىپتۇ ۋە بىر كۆزەت مۇنارىنى ياسىپتۇ. ئاندىن ئۇ ئۈزۈمزارلىقنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۇرتقا كېتىپتۇ. 2 ئۈزۈم پەسلى كەلگەندە، باغۋەنلەردىن ئۈزۈمزارلىقتىكى مېۋىلەردىن [تېگىشلىكىنى] ئېلىش ئۈچۈن بىر قۇلنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 3 لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ دۇمبالاپ، قۇرۇق قول قايتۇرۇپتۇ. 4 خوجايىن يەنە بىر قۇلنى ئۇلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. ئۇنى بولسا ئۇلار چالما-كېسەك قىلىپ، باش-كۆزىنى يېرىپ، ھاقارەتلەپ قايتۇرۇپتۇ. 5 خوجايىن يەنە بىرسىنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۇلار ئۆلتۈرۈپتۇ. يەنە تولا قۇللارنى ئەۋەتىپتۇ، لېكىن ئۇلار بەزىلىرىنى دۇمبالاپ، بەزىلىرىنى ئۆلتۈرۈپتۇ. 6 خوجايىننىڭ يېنىدا يەقەت ئۇنىڭ سۆيۈملۈك بىر ئوغلىلا قالغاچقا، ئۇلار ئوغلۇمنىغۇ ھۆرمەت قىلار دەپ، ئۇ ئۇنى ئەڭ ئاخىرى بولۇپ باغۋەنلەرنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. 7 لېكىن شۇ باغۋەنلەر ئۆزئارا: «بۇ بولسا مىراسخور، كېلىڭلار، ئۇنى ئۆلتۈرۈۋېتەيلى، شۇنىڭ بىلەن مىراسى بىزنىڭكى بولىدۇ!» دېيىشىپتۇ. 8 شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇپ ئۆلتۈرۈپ، ئۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاشلۇۋېتىپتۇ. 9 ئەمدى ئۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى قانداق قىلىدۇ؟ ئۇ ئۆزى كېلىپ باغۋەنلەرنى ئۆلتۈرىدۇ ۋە ئۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا بېرىدۇ. 10 ئەمدى سىلەر مۇۋەددەسىن يازمىلاردىن مۇنۇ ئايەتنى ئوقۇپ باقمىغانمۇسىلەر؟ ـ «تاماچىلار تاشلۇۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكىلەندى. 11 بۇ ئىش پەرۋەردىگارىدىندۇر، بۇ كۆزىمىز ئالدىدا كارامەت بىر ئىشتۇر» 12 ئۇلار ئۇنىڭ بۇ تەمسىلنى ئۆزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى چۈشەندى؛ شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەشتى، ھالبۇكى، خالايىقتىن قورقۇشۇپ، ئۇنى تاشلاپ كېتىپ قالدى. 13 شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇلار بىرنەچچە پەرىسىي ۋە ھېرودنىڭ تەرەپدارلىرىنى ئۇنى سۆزى بىلەن قىلتاقتا چۈشۈرۈش مەقسىتىدە ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتى. 14 ئۇلار كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، سىلىنى سەممىي ئادەم، ئادەملەرگە قەتئىي يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، ھېچكىمگە يان باسمايدۇ، بەلكى كىشىلەرگە خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن ئۆگىتىپ كېلىۋاتىدۇ، دەپ بىلىمىز. [سىلىچە]، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ 15 زادى باج تاپشۇرامدۇق-تاپشۇرمامدۇق؟ ـ دېيىشتى. لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىنى بىلىپ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ ماڭا بىر «دىنار» پۇلنى ئەكېلىڭلار، مەن كۆرۈپ باقاي، ـ دېدى. 16 ئۇلار پۇلنى ئېلىپ كەلدى، ئۇ ئۇلاردىن: ـ بۇنىڭ ئۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-ئىسىم كىمنىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ـ قەيسەرنىڭ، ـ دېيىشتى ئۇلار. 17 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ [ئۇنداق بولسا]، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. 18 ئاندىن «ئۆلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەيدىغان سادۇقىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ قىستاپ سوئال قويدى: 19 ـ ئۇستاز، مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋراتتا بىزگە: «بىر كىشى ئۆلۈپ كېتىپ، ئايالى ئۇل قېلىپ، پەرزەنت كۆرمىگەن بولسا، ئۇنىڭ ئاكا ياكى ئىنىسى ئۇل قالغان يازغان. 20 بۇرۇن يەتتە ئاكا-ئۇكا بار ئىدى. چوڭى ئۆيلىنىپ پەرزەنت قالدۇرمايلا ئۆلدى. 21 ئىككىنچى قېرىندىشى يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، ئۇمۇ پەرزەنت كۆرمەي ئۆلدى. ئۈچىنچىسىنىڭ ئەھۋالىمۇ ئۇنىڭگىگە ئوخشاش بولدى. 22 شۇ تەرىقىدە يەتتىسى ئوخشاشلا ئۇنى ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي كەتتى. ئاخىردا، ئۇ ئايالمۇ ئالەمدىن ئۆتتى. 23 ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە ئۇلار تىرىلگەندە، بۇ ئايال قايسىسىنىڭ ئايالى بولىدۇ؟ چۈنكى يەتتىسىنىڭ ھەممىسى ئۇنى خوتۇنلۇققا ئالغان-دە! ـ دېيىشتى. 24 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەر نە مۇقەددەس يازمىلارنى نە خۇدانىڭ قۇدرىتىنى بىلمىگەنلىكىڭلار سەۋەبىدىن مۇشۇنداق ئازغان ئەمەسمۇسىلەر؟ 25 چۈنكى ئۆلۈمدىن تىرىلگەندە ئىنسانلار ئۆيلەنمەيدۇ، ئەرگە تەگمەيدۇ، بەلكى ئەرشتىكى پەرىشتىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ. 26 ئەمدى ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى مەسىلىسى ھەققىدە [تەۋراتتا]، يەنى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن كىتابتىكى «تىكەنلىك» ۋەقەسىدە، خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قانداق ئېيتقىنىنى، يەنى: «مەن ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن!» دېگىنىنى ئوقۇمىدىڭلارمۇ؟ 27 ئۇ ئۆلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر! شۇڭا سىلەر قاتتىق ئېزىپ كەتكەنسىلەر! 28 ئۇلارغا يېقىن كەلگەن، مۇنازىرىلەشكەنلەرنى ئاڭلىغان ۋە ئەيسانىڭ ئۇلارغا ياخشى جاۋاب بەرگەنلىكىنى كۆرگەن بىر تەۋرات ئۇستازى ئۇنىڭدىن: ـ پۈتۈن ئەمرىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ مۇھىمى قايسى؟ ـ دەپ سوردى. 29 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەڭ مۇھىم ئەمر شۇكى، «ئاڭلىغىن، ئەي ئىسرائىل! پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بولغان رەب بىردۇر. 30 پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن زېھنىڭ ۋە پۈتۈن كۈچۈڭ بىلەن سۆيگىن». مانا بۇ ئەڭ مۇھىم ئەمر. 31 ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ئىككىنچى ئەمر

بولسا: ـ «قوشناڭنى تۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي». ھېچقانداق ئەمر بۇلاردىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. **32** تەۋرات تۈستازى ئۇنىڭغا: ـ تورغا ئېيتىڭىز، تۈستاز، ھەققەت بويىچە سۆزلىدىڭىز، چۈنكى ئۇ بىردۇر، ئۇنىڭدىن باشقىسى يوقتۇر، **33** ئىنسانىنىڭ ئۆنى پۈتۈن قەلبى، پۈتۈن ئەقلى، پۈتۈن جېنى ۋە پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈشى ھەم قوشنىسىنىمۇ ئۆزىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى بارلىق كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار ھەم باشقا قۇربانلىق-ھەدىيەلەردىنمۇ ئارتۇقتۇر. **34** ئەيسا ئۇنىڭ ئاقىلانىلىك بىلەن جاۋاب بەرگىنىنى كۆرۈپ: ـ سەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىن يىراق ئەمەسسەن، ـ دېدى. شۇنىڭدىن كېيىن، ھېچكىم ئۇنىڭدىن سوئال سوراشقا پېتىنالمىدى. **35** ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا تەلىم بەرگەندە، ئەيسا بۇلارغا جاۋابەن مۇنداق سوئالنى ئوتتۇرىغا قويدى: تەۋرات تۈستازلىرىنىڭ مەسىھنى «داۋۇتنىڭ ئوغلى» دېگىنىنى قانداق چۈشىنىسىلەر؟ **36** چۈنكى داۋۇت ئۆزى مۇقەددەس روھتا مۇنداق دېگەنغۇ: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!». **37** داۋۇت [مەسىھنى] شۇنداق «رەببىم» دەپ ئاتىغان تۇرسا، ئەمدى [مەسىھ] قانداقمۇ [داۋۇتنىڭ] ئوغلى بولىدۇ؟ ئۇ يەردىكى توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى خۇرسەنلىك بىلەن ئاڭلايتتى. **38** ئۇ ئۇلارغا تەلىم بەرگىنىدە مۇنداق دېدى: ـ تەۋرات تۈستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. ئۇلار ئۆزۈن تونلارنى كىيىۋالغان ھالدا كېرىلىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ ئۇلارغا بولغان [ئۆزۈن] سالاملىرىغا، **39** سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردە تورداە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **40** ئۇلار ئۆز ئايالىنىڭ بارلىق ئۆي-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن ئۇزۇندىن-ئۇزۇن دۇئالار قىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ! **41** ئۇ ئىبادەتخانىدىكى سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئېغىزىدا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا پۇللىرىنى تاشلاۋاتقان خالايىققا قاراپ تۇراتتى. نۇرغۇن بايلار ئۇنىڭغا خېلى كۆپ پۇل تاشلاشتى. **42** نامرات بىر تۇل ئايالمۇ كېلىپ، تىيىننىڭ ئۈستىن بىرى قىممىتىدىكى ئىككى لەپتونى تاشلىدى. **43** ئۇ مۇخلىسلىرىنى يېنىغا چاقىرىپ، ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ نامرات تۇل ئايالنىڭ ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنى باشقىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تاشلىغانلىرىدىن كۆپتۇر. **44** چۈنكى باشقىلار ئۆزلىرىنىڭ ئېشىپ تاشقانلىرىدىن سەدىقە قىلدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامرات ئۆزۈمۈ، ئۆزىنىڭ بار-يوقىنى ـ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى سەدىقە قىلىپ تاشلىدى.

13

ئۇ ئىبادەتخانىدىن چىقىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، قارا، بۇ نېمىدېگەن ھەيۋەتلىك تاشلار ۋە ئىمارەتلەر-ھە! ـ دېدى. **2** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سەن بۇ ھەيۋەتلىك ئىمارەتلەرنى كۆرىدۇڭمۇ؟ بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالمايدۇ، ھەممىسى قالدۇرۇلماي گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **3** ئۇ زەيتۇن تېغىدا، يەنى ئىبادەتخانىنىڭ ئۆدۈلىدا ئولتۇرغاندا، پېترۇس، ياقۇپ، يۇھاننا ۋە ئاندرىياسلار ئۇنىڭدىن ئاستىغىنا: **4** ـ بىزگە ئېيتقىنچۇ، بۇ ئىشلار قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ بارلىق ۋەقەلەرنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدىغان نېمە ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **5** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن سۆز باشلاپ مۇنداق دېدى: ـ ھېزى بولۇڭلارىڭ، ھېچكىم سىلەرنى ئازدۇرۇپ كەتمىسۇن. **6** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر مېنىڭ نامىمدا كېلىپ: «مانا ئۆزۈم شۇدۇرمەن!» دەپ، كۆپ ئادەملەرنى ئازدۇرىدۇ. **7** سىلەر ئۇرۇش خەۋەرلىرى ۋە ئۇرۇش شەپىلىرىنى ئاڭلىغىنىڭلاردا، بۇلاردىن ئالاقزادە بولۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇ زامان ئاخىرى يېتىپ كەلگەنلىكى ئەمەس. **8** چۈنكى بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق بىلەن ئۇرۇشقا چىقىدۇ. جاي-جايلاردا يەر تەۋرەشلەر يۈز بېرىدۇ، ئاچارچىلىقلار ۋە قالايمىقانچىلىقلار بولىدۇ. مانا بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى «تۇغۇتنىڭ تولغىنىنىڭ باشلىنىشى» بولىدۇ، خالاس. **9** سىلەر بولساڭلار، ئۆزۈڭلارغا پەخەس بولۇڭلار؛ چۈنكى كىشىلەر سىلەرنى تۇتقۇن قىلىپ سوت مەھكىمىلىرىگە تاپشۇرۇپ بېرىدۇ، سىناگوگلاردا قامچىلىنىسىلەر. سىلەر مېنىڭ سەۋەبىمدىن ئەمىرلەر ۋە پادىشاھلار ئالدىغا ئېلىپ بېرىلىپ، ئۇلار ئۈچۈن بىر گۇۋاھلىق بولسۇن دەپ سوراققا تارتىلىسىلەر. **10** لېكىن بۇلاردىن ئاۋۋال خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئەللەرگە جاكارلىنىشى كېرەك. **11** ئەمدى ئۇلار سىلەرنى ئېلىپ [سوراققا] تاپشۇرغاندا، نېمە دېيىش ھەققىدە نە ئەندىشە نە مۇلاھىزە قىلماڭلار، بەلكى شۇ ۋاقىت-سائىتىدە سىلەرگە قايسى گەپ بېرىلسە، شۇنى ئېيتىڭلار؛ چۈنكى سۆزلىگۈچى سىلەر ئەمەس، مۇقەددەس روھتۇر. **12** قېرىنداش قېرىندىشىغا، ئاتا بالىسىغا خائىنلىق قىلىپ ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدۇ. بالىلارمۇ ئاتا-ئانىسى بىلەن زىتلىشىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلدۇرىدۇ. **13** شۇنداقلا سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە ئۇچرايسىلەر، لېكىن ئاخىرغىچە بەرداشلىق بەرگەنلەر قۇتقۇزۇلىدۇ. **14** «ۋەيران قىلغۇچى يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىق»نىڭ ئۆزى تۇرۇۋشقا تېگىشلىك بولمىغان يەردە تۇرغىنىنى كۆرگىنىڭلاردا، (كىتابخان بۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى چۈشەنگەي) يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە ئۆرۈۋاتقانلار تاغلارغا قاچىسۇن. **15** ئۆگزىدە تۇرغان كىشى ئۆيگە چۈشمەي يا كى ئۆيىدىكى بىرەر نېمىنى ئالغىلى ئىچگە كىرمەي [قاچسۇن]. **16** ئېتىزلاردا تۇرۇۋاتقان كىشى بولسا چاپىنىنى ئالغىلى ئۆيگە يانمىسۇن. **17** ئۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالالار ۋە بالا ئېمىتىۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! **18** [قاچىدىغان] ۋاقىتنىڭلارنىڭ قىشقا توغرا كېلىپ قالماسلىقى ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. **19** چۈنكى ئۇ چاغدا خۇدا ياراتقان دۇنيانىڭ ئاپىريدە قىلىنغاندىن بۇيان مۇشۇ چاغقىچە كۆرۈلۈپ باقمىغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ كۆرۈلەيدىغان زور ئازاب-ئوقۇبەت بولىدۇ. **20** ئەگەر ۋەرۋەردىگار ئۇ كۈنلەرنى ئازايتمىسا، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى قۇتۇلالمايدۇ. لېكىن ئۇ ئۆز تاللىغانلىرى ئۈچۈن ئۇ كۈنلەرنى ئازايتىدۇ. **21** ئەگەر ئۇ چاغدا بىرسى سىلەرگە: «قاراڭلار، بۇ يەردە مەسىھ بار!» يا كى «قاراڭلار، ئۇ ئەنە ئۇ يەردە!» دېسە، ئىشەنمەڭلار. **22** چۈنكى ساختا مەسىھلەر ۋە ساختا پەيغەمبەرلەر مەيدانغا چىقىدۇ، مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن ئەگەر مۇمكىن بولىدىغان بولسا، ئۇلار ھەتتا [خۇدا] تاللىغانلارنى ھەم ئازدۇرىدۇ. **23** شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھوشيار بولۇڭلار. مانا، مەن بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە ئالدىنئالا ئۇقتۇرۇپ قويدۇم. **24** ئەمدى شۇ كۈنلەردە، شۇ ئازاب-ئوقۇبەت ئۈتۈپ كەتكەن ھامان، قۇياش قارىيىدۇ، ئاي يورۇقلۇقىنى بەرمەيدۇ، **25** يۇلتۇزلار ئاسماندىن تۆكۈلۈپ چۈشىدۇ، ئاسماندىكى كۆچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **26** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرەت ۋە شان-شەرەپ بىلەن بۇلۇتلار ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **27** ئۇ ئۆز پەرىشتىلىرىنى ئەۋەتىدۇ، ئۇلار ئۆزىنىڭ تاللىغانلىرىنى دۇنيانىڭ ئۈت تەرىپىدىن، زېمىننىڭ چەتلىرىدىن ئاسماننىڭ چەتلىرىگىچە يىغىپ جەم قىلىدۇ. **28** ـ ئەنجۈر دەرىخىدىن مۇنداق تەمسىلنى بىلىۋېلىڭلار: ـ ئۇنىڭ شاخلىرى كۆكىرىپ يوپۇرماق چىقارغاندا، يازنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **29** خۇددى شۇنىڭدەك، [مەن بايا دېگەنلىرىمنىڭ] يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىڭلاردا، ئۇنىڭ يېقىنلاپ قالغانلىقىنى، ھەتتا ئىشىك ئالدىدا ئۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلىۋېلىڭلار. **30** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي تۇرۇپ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. **31** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **32** لېكىن شۇ كۈنى يا كى ۋاقىت-سائىتى توغرۇلۇق خەۋەرنى ھېچكىم بىلمەيدۇ ـ ھەتتا نە ئەرشتىكى پەرىشتىلەرمۇ بىلمەيدۇ، نە ئوغۇل بىلمەيدۇ،

ئۇنى پەقەت ئاتىلا بىلدۇ. **33** ھوشيار بولۇڭلار، سەگەك بولۇپ دۇئا قىلىڭلار، چۈنكى ئۇ ۋاقىت-سائەتنىڭ قاچان كېلىدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر. **34** بۇ خۇددى ياقا يۇرتقا چىقماقچى بولغان ئادەمنىڭ ئەھۋالىغا ئوخشايدۇ. يولغا چىقىدىغان چاغدا، ئۇ قۇللىرىغا ئۆز ھوقۇقىنى بېكىتىپ، ھەربىرىگە ئۆز ۋەزىپىسىنى تاپشۇرىدۇ ۋە دەرۋازىۋەننىكۆز سەگەك بولۇشنى تاپىلايدۇ. **35** شۇنىڭدەك، سىلەرمۇ سەگەك بولۇڭلار، چۈنكى ئۆينىڭ ئىگىسىنىڭ [قايتىپ] كېلىدىغان ۋاقتىنىڭ ـ كەچقۇرۇنمۇ، تۆن يېرىمىمۇ، خوراز چىلىغان ۋاقتىمۇ ياكى سەھەر ۋاقتىمۇ ـ ئۇنى بىلەلمەيسىلەر، **36** ئۇ تۇيۇقسىز كەلگەندە، سىلەرنىڭ ئۇخلاۋاتقىنىڭلارنىڭ ئۇستىگە چۈشمىسۇن! **37** سىلەرگە ئېيتقىنىمنى مەن ھەممەيلەنگە ئېيتىمەن: سەگەك تۇرۇڭلار!

14

«ئۇتۇپ كېتىش» ھېيتى ۋە «پېتىر نان ھېيتى»غا ئىككى كۈن قالغاندى. باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ھىيلە-نەيرەڭ بىلەن ئۇتۇپ ئولتۇرۇشنىڭ چارىسىنى ئىزدەيتتى. **2** چۈنكى ئۇلار: ـ بۇ ئىش ھېيت-ئايەم كۈنلىرى قىلىنمىسۇن، بولمىسا، خەلق ئارىسىدا ماۋىمانچىلىق چىقىشى مۇمكىن، ـ دېيىشەتتى. **3** ئەمدى ئۇ بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، «سىمون ماخاۋ»نىڭ ئۆيىدە داستىخاندا ئولتۇرغاندا، ئاق قاشتىپشى ششىدە ناھايىتى قىممەتلىك ساپ سۈمبۈل ئەتىرنى كۈتۈرۈپ كەلگەن بىر ئايال ئۇنىڭ يېنىغا كەردى. ئايال ئاق قاشتىپشى شىپشىنى چېقىپ، ئەتىرنى ئەيسانىڭ بېشىغا قۇيدى. **4** لېكىن بەزىلەر بۇنىڭغا خاپا بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئەتىر نېمە دەپ شۇنداق ئىسراپ قىلىندۇ؟ **5** چۈنكى بۇ ئەتىرنى ئۈچ يۈز دىناردىن ئارتۇق پۇلغا ساتقىلى بولاتتى، پۇلى كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىنسا بولامتى! ـ دېيىشتى. ئۇلار ئايالغا شۇنداق تاپا-تەنە قىلغىلى تۇردى. **6** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ ئىختىيارىغا قويۇڭلار، نېمە دەپ ئۇنىڭ كۆڭلىنى ئاغرىتىسىلەر؟ ئۇ مېنىڭ ئۈستۈمگە ياخشى ئىش قىلدى. **7** چۈنكى كەمبەغەللەر دائىم ئارا كاللاردا بولىدۇ، خالىغان ۋاقتىڭلاردا ئۇلارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسىتەلەيسىلەر؛ لېكىن مېنىڭ ئارا كاللاردا بولۇشۇم سىلەرگە دائىم نەسىب بولۇۋەرمەيدۇ! **8** ئايال چامىنىڭ يېتىشچە قىلدى؛ ئۇ مېنىڭ بەدىنىمنىڭ دەپنە قىلىنىشىغا ئالدىنئالا تەييارلىق قىلىپ، ئۇنىڭغا ئەتىر-مايى قۇيۇپ قويدى. **9** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل دۇنيانىڭ قەيىردە جاكارلانسا، بۇ ئايال ئەسلىنىپ، ئۇنىڭ قىلغان بۇ ئىشى تەرىپلىنىدۇ، ـ دېدى. **10** شۇ ۋاقىتتا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا ئىشقارىيوت ئۇنى ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش مەقسىتىدە باش كاھىنلارنىڭ ئالدىغا باردى. **11** ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ خۇشال بولۇپ كەتتى ۋە ئۇنىڭغا پۇل بېرىشكە ۋەدە قىلىشتى. يەھۇدا ئۇنى تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەپ يۈرەتتى. **12** پېتىر نان ھېيتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، يەنى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ قۇربانلىق [قوزىسى] سويۇلىدىغان كۈنى، مۇخلىسلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [تامىقىنى] يېيىشىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ قەيەرگە بېرىپ تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئۇ مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەنىڭ ئالدىن ماڭغۇزۇپ ئولتۇرغان: ـ شەھەرگە كىرىڭلار، ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋالغان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىڭلار. **14** ئۇ ئادەم نەگە كىرسە شۇ ئۆينىڭ ئىگىسىگە: «ئۇستاز: مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا قەيەردە؟ ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» ـ دەڭلار. **15** ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەنجامالاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ئۆينى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە بىزگە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار، ـ دېدى. **16** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ شەھەرگە كىرىپ، يولۇققان ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئېيتقاندەك بولدى. شۇ يەردە ئۇلار ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. **17** كەچ كىرگەندە، ئۇ ئون ئىككىيلەن بىلەن ئۆيگە كەلدى. **18** ئۇلار داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالانغاندا ئەيسا: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئارا كاللاردىكى بىرىيلەن، مەن بىلەن بىللە غىزالىنىۋاتقان بىرسى ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ، ـ دېدى. **19** ئۇلار [بۇ سۆزدىن] قايغۇغا چۆمۈپ، بىر-بىرلەپ ئۇنىڭدىن: ـ مەن ئەمەستىمەن؟ ـ دەپ سوردى. يەنە بىرسى: ـ مەن ئەمەستىمەن؟ ـ دېدى. **20** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ [شۇ كىشى] ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى قولىدىكى نانىنى مەن بىلەن تەڭ تاۋاققا تۇتۇگۇرگۈچى بولىدۇ. **21** ئىنسانئوغلى دەرۋەقە ئۆزى توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پۈتۈلگەندەك ئالەمدىن كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ ئۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاسىتىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! ئۇ ئادەم ئۇغۇلمىغان بولسا ئۇنىڭغا ياخشى بولاتتى! ـ دېدى. **22** ئۇلار غىزالىنىۋاتقاندا، ئەيسا بىر نانىنى قولىغا ئېلىپ ئەشەككىۋر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى ئوشتۇپ، مۇخلىسلىرىغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى ۋە: ـ ئېلىڭلار، بۇ مېنىڭ تېنىم، ـ دېدى. **23** ئاندىن ئۇ قولىغا جامنى ئېلىپ [خۇداغا] ئەشەككىۋر ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇنى مۇخلىسلىرىغا سۇندى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدىن ئىچىشتى. **24** ئۇ ئۇلارغا: ـ بۇ مېنىڭ قېنىم، نۇرغۇن ئادەملەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان، يېڭى ئەھدىنى تۈزىدىغان قېنىمدۇر. **25** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا يېڭىدىن شاراپتىن ئىچىدىغان كۈنگىچە، ئۈزۈم تېلىنىڭ شەربىتىنى ھەرگىز ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **26** ئۇلار بىر مەدھىيە كۈيىنى ئېيتقاندىن كېيىن تالاغا چىقىپ، زەيتۇن تېغىغا قاراپ كېتىشتى. **27** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: سىلەر ھەممىڭلار تاندۇرۇلۇپ پۈتلىشىسىلەر، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «مەن پادىچىنى ئۇرۇۋۇېتىمەن، قويلار پاتىپاراق بولۇپ تارقىتىۋېتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن. **28** لېكىن مەن تىرىلگەندىن كېيىن گالىلىيەگە سىلەردىن بۇرۇن بارىمەن، ـ دېدى. **29** لېكىن پېتروس ئۇنىڭغا: ـ ھەممەيلەن تاندۇرۇلۇپ پۈتلاشسىمۇ، مەن ھەرگىز پۈتلاشمايمەن، دېدى. **30** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۈگۈن، يەنى بۈگۈن كېچە خوراز ئىككى قېتىم چىلىنغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، ـ دېدى. **31** لېكىن پېتروس تېخىمۇ قەتئىيلىك بىلەن ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن بىللە ئۆلىدىغان ئىش كېرەك بولسىمۇ، سەندىن ھەرگىز تانمايمەن، ـ دېدى. قالغان ھەممىسىمۇ شۇنداق دېيىشتى. **32** ئاندىن ئۇلار گېتسىمانە دېگەن بىر جايغا كەلدى. ئۇ مۇخلىسلارغا: ـ مەن دۇئا-تىلاۋەت قىلىپ كەلگۈچە، مۇشۇ يەردە ئولتۇرۇپ تۇرۇڭلار، دېدى. **33** ئۇ پېتروس، ياقۇپ ۋە يۇھاننانى بىرگە ئېلىپ ماڭدى ۋە سۈر يېسىپ، روھ-قەلبىدە تولىمۇ يەرشان بولۇشقا باشلىدى. **34** ئۇ ئۇلارغا: ـ جېنىم ئۆلىدىغاندەك بەكمۇ ئازابلانماقتا. سىلەر بۇ يەردە قېلىپ، ئويغاق تۇرۇڭلار، ـ دېدى. **35** ئۇ سەل نېرىراق بېرىپ، ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ دۇئا ياتتى ۋە مۇمكىن بولسا، ئۇ دەقىقىنىڭ ئۆز بېشىغا چۈشمەي ئۆتۈپ كېتىشى ئۈچۈن دۇئا قىلىپ: **36** ـ ئى ئابا ئاتا، ساڭا ھەممە ئىش مۇمكىندۇر؛ بۇ قەدەھنى مەندىن ئۆتكۈزۈۋەتكەيسەن! لېكىن بۇ ئىش مەن خالىغاندەك ئەمەس، سەن خالىغاندەك بولسۇن، ـ دېدى. **37** ئۇ [ئۆچەيلەننىڭ] يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆرۈپ، پېتروسقا: ـ ئەي سىمون، ئۇخلاۋاتامسەن؟! بىر سائەتمۇ ئويغاق تۇرالمىدىڭمۇ؟! **38** ئېزىقتۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئويغاق تۇرۇپ دۇئا قىلىڭلار. روھ پىدا كار بولسىمۇ، لېكىن كىشىنىڭ ئەتلىرى ئاجىزدۇر، ـ دېدى. **39** ئاندىن ئۇ يەنە بېرىپ، ئوخشاش سۆزلەر بىلەن قايتىدىن دۇئا قىلدى. **40** ئۇ ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگىنىدە، ئۇلارنىڭ يەنە ئۇخلاپ قالغانلىقىنى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇيقۇغا ئىلىنغانىدى. ئۇلار ئۇنىڭغا نېمە دېيىشنى بىلمەي قالدى. **41** ئۇ ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتىپ ئۇلارغا: ـ سىلەر تېخىچە ئۇخلاۋاتامسىلەر، تېخىچە دەم ئېلىۋاتامسىلەر؟

ئەمدی بولدی بەس! ۋاقىت-سائىتى كەلدى، مانا، ئىنسانئوغلى گۇناھكارلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى! **42** قوپۇڭلار، كېتەيلى، مانا، ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان كىشى يېقىن كەلدى! ـ دېدى. **43** ۋە شۇ دەقىقىدە، ئۇنىڭ سۆزى تېخى تۈگىمەيلا، مانا، ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا كەلدى، ئۇنىڭ يېنىدا باش كاھىنلار، تەۋرات تۈستازلىرى ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرگەن زور بىر توپ ئادەم بار ئىدى. **44** ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ئۇلار بىلەن ئاللىبۇرۇن ئىشارەتنى بېكىتىپ: «مەن كىمنى سۆيسەم، ئۇ دەل شۇدۇر. سىلەر ئۇنى تۇتۇپ، يالاپ ئېلىپ كېتىڭلار» دەپ كېلىشكەنىدى. **45** ئۇ كېلىپ ئۇدۇل [ئەيسانىڭ] ئالدىغا بېرىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز! ـ دەپ ئۇنى سۆيۈپ كەتتى. **46** ئۇلار ئۇنىڭغا قول سېلىپ، ئۇنى تۇتقۇن قىلدى. **47** ۋە ئۇنىڭ يېنىدا تۇرغانلاردىن بىرەيلەن قىلىچنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇۋىدى، ئۇنىڭ قۇلىقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. **48** ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ـ بىر قاراقچىنى تۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ مېنى تۇتقىلى كەپسىلەرغۇ؟ **49** مەن ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدا سىلەر بىلەن بىللە بولۇپ تەلىم بېرەتتىم، لېكىن سىلەر ئۇ چاغدا مېنى تۇتمىدىڭلار. لېكىن بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەددەس يازمىلاردا ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولدى، ـ دېدى. **50** بۇ چاغدا، ھەممەيلەن ئۇنى تاشلاپ قېچىپ كېتىشتى. **51** پەقەت ئۇچىسىغا كاناپ رەخت يېپىنچاقلىۋالغان بىر يىگىت ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. ياش ئەسكەرلەر ئۇنى تۇتۇۋېلىۋىدى، **52** لېكىن ئۇ كاناپ رەختتىن بوشىنىپ، يالىڭاچ پېتى ئۇلاردىن قېچىپ كەتتى. **53** ئەمدى ئۇلار ئەيسانى باش كاھىننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. باش كاھىنلار، بارلىق ئاقساقاللار بىلەن تەۋرات تۈستازلىرىمۇ ئۇ يەرگە ئۇنىڭ يېنىغا يىغىلدى. **54** پېترۇس ئۇنىڭغا تاكى باش كاھىننىڭ سارايىدىكى ھويلىنىڭ ئىچىگىچە يىراقتىن ئەگىشىپ كەلدى؛ ئۇ قاراۋۇللار بىلەن بىللە ئوتنىڭ ئوردىدا ئوتسىنىپ ئولتۇردى. **55** باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمە ئەزالىرى ئەيسانى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ئۈچۈن، گۇۋاھ-ئىسپات ئىزدەندى، ئەمما تاپالمىدى. **56** چۈنكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنى ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھچىلىق بەرگەن بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىقلىرى بىر-بىرىگە ئۇدۇل كەلمەيتتى. **57** بەزى ئادەملەر ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلىپ يالغان گۇۋاھلىق بېرىپ: **58** ـ بىز ئۇنىڭ: «ئىنسان قولى بىلەن ياسالغان بۇ ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان باشقا بىر ئىبادەتخانىنى ئۈچ كۈن ئىچىدە ياساپ چىقىمەن» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېدى. **59** ھەتتا ئۇلارنىڭ بۇ ھەقتىكى گۇۋاھلىقلىرىمۇ بىر-بىرىگە ماس كەلمىدى. **60** ئاندىن باش كاھىن ھەممەيلەننىڭ ئالدىدا ئورنىدىن تۇرۇپ، ئەيسادىن: ـ قېنى، جاۋاب بەرمەمسەن؟ بۇلار سېنىڭ ئۈستۈڭدىن زادى قانداق گۇۋاھلىقلارنى بېرىۋاتىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **61** لېكىن ئەيسا ئىشۇك تۇرۇپ، ھېچقانداق جاۋاب بەرمەدى. باش كاھىن ئۇنى قىستاپ يەنە ئۇنىڭدىن: ـ سەن مۇبارەك بولغۇچىنىڭ ئوغلى مەسىھمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. **62** شۇنداق، مەن ئۇزۇم، ـ دېدى ئەيسا، ـ ۋە سىلەر كېيىن ئىنسانئوغلىنىڭ قۇدرەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدىغانلىقىنى ۋە ئاسماندىكى بۇلۇتلار بىلەن كېلىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر. **63** شۇنىڭ بىلەن باش كاھىن تونلىرىنى يىرتىپ تاشلاپ: ـ ئەمدى باشقا ھەرقانداق گۇۋاھچىنىڭ نېمە ھاجىتى؟ **64** ئۆزۈڭلار بۇ كۈپۈرلۈقنى ئاڭلىدىڭلار! ئەمدى بۇنىڭغا نېمە دەيسىلەر؟ ـ دېدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇ ئۆلۈم جازاسىغا بۇيرۇلسۇن، دەپ ھۆكۈم چىقىرىشتى. **65** ئاندىن بەزىلىرى ئۇنىڭغا تۈكۈرۈشكە باشلىدى، يەنە ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ، مۇنداق دەپ: «قېنى، [پەيغەمبەرچىلىك] [قىلىپ] بېشارەت بېرە!» دېيىشتى. قاراۋۇللارمۇ ئۇنى شاپىلاق بىلەن كاچاتلىدى. **66** پېترۇس سارايىنىڭ تۆۋەنكى ھويلىسىدا تۇرغاندا، باش كاھىننىڭ دېدەكلىرىدىن بىرى كېلىپ، **67** ئىسسىنىپ ئولتۇرغان پېترۇسنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا تىكلىپ قاراپ: ـ سەنمۇ ناسارەتلىك ئەيسا بىلەن بىللە ئىدىڭغۇ، ـ دېدى. **68** لېكىن ئۇ تېنىپ: ـ سېنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىڭنى بىلمىدىم ھەم چۈشەنمىدىم، ـ دېدى-دە، تاشقىرىغا، دەرۋازىنىڭ ئالدىغا چىقىپ تۇردى. شۇ ئەسناسا خوراز بىر چىللىدى. **69** ئۇنى يەنە كۆرگەن ھېلىقى دېدەك يەنە ئۇ يەردە تۇرغانلارغا: ـ بۇ ئۇلاردىن بىرى، ـ دېگلى تۇردى. **70** [پېترۇس] يەنە ئىنكار قىلدى. بىرئازدىن كېيىن، ئۇ يەردە تۇرغانلار پېترۇسقا يەنە: ـ بەرھەق، سەن ئۇلارنىڭ بىرىسەن. چۈنكى سەنمۇ گاللىلىيەلىك ئىكەنسەنغۇ؟! ـ دېيىشتى. **71** لېكىن ئۇ قاتتىق قارغاشلار بىلەن قەسەم قىلىپ: ـ سىلەر دەۋاتقان ھېلىقى ئادەمنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. **72** دەل شۇ چاغدا خوراز ئىككىنچى قېتىم چىللىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۆزىگە: «خوراز ئىككى قېتىم چىللىغۇچە، سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەن سۆزىنى ئېسىگە ئالدى، ۋە بۇلارنى ئويلاپ يىغلاپ كەتتى.

15

ئەتىسى تاڭ ئېتىشى بىلەنلا، باش كاھىنلار ئاقساقاللار، تەۋرات تۈستازلىرى ۋە پۈتكۈل ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر بىلەن مەسلىھەتلىشىپ، ئەيسانى باغلاپ ئېلىپ، [ۋالىي] پىلاتۇسقا تاپشۇرۇپ بەردى. **2** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ جاۋابەن: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دېدى. **3** باش كاھىنلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن قايتا-قايتىدىن ئەرز-شىكايەتلەرنى قىلىشتى. **4** پىلاتۇس ئۇنىڭدىن يەنە: ـ جاۋاب بەرمەمسەن؟ قارا، ئۇلار ئۈستۈڭدىن شۇنچىۋالا شىكايەت قىلىۋاتىدۇ!؟ ـ دەپ سوردى. **5** بىراق ئەيسا يەنىلا ھېچ جاۋاب بەرمىدى؛ پىلاتۇس بۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران قالدى. **6** ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، خالايىق قايسىبىر مەھبۇسنى تەلەپ قىلسا، ۋالىي ئۇنى قويۇپ بېرەتتى. **7** ئەينى ۋاقىتتا، زىنداندا باراباس ئىسىملىك بىر مەھبۇس بار ئىدى. ئۇ ئۆزى بىلەن بىللە توپىلاڭ كۆتۈرگەن ھەمدە توپىلاڭدا قاتىللىق قىلغان نەچچەيلەن بىلەن تەڭ سولانغانىدى. **8** خالايىق چۈقان-سۈرەن سېلىپ ۋالىيدىن بۇرۇن ھەمىشە ئۇلارغا قىلغىنىدەك يەنە شۇنداق قىلىشنى تىلەشتى. **9** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ سىلەر يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىنى قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى **10** (چۈنكى ئۇ باش كاھىنلارنىڭ ھەسەتخورلۇق تۈپەيلىدىن ئۇنى تۇتۇپ بەرگەنلىكىنى بىلەتتى). **11** لېكىن باش كاھىنلار خالايىقنى: «بۇنىڭ ئورنىغا، باراباسنى قويۇپ بەر» دەپ تەلەپ قىلىشقا كۆشكۈرتتى. **12** پىلاتۇس جاۋابەن ئۇلاردىن يەنە: ـ ئۇنداق بولسا، سىلەر «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ ئاتىغان كىشىنى قانداق بىر تەرەپ قىل دەۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. **13** ـ ئۇلار يەنە ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنى كېرىستىلىگىن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **14** پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ نېمە رەزىللىك ئوتكۈزۈپتۇ؟ ـ دېدى. بىراق ئۇلار تېخىمۇ غالجىرلىشىپ: ـ ئۇنى كېرىستىلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **15** شۇنىڭا پىلاتۇس، خالايىقنى رازى قىلماقچى بولۇپ، باراباسنى ئۇلارغا چىقىرىپ بەردى. ئەيسانى بولسا قامچىلاتقاندىن كېيىن، كېرىستەلەش ئۈچۈن [لەشكەرلىرىگە] تاپشۇردى. **16** ئاندىن لەشكەرلەر ئەيسانى ۋالىي ئوردىسىدىكى سەيناغا ئېلىپ كىرىپ، پۈتۈن لەشكەرلەر توپىنى بۇ يەرگە جەم بولۇشقا چاقىردى. **17** ئۇلار ئۇنىڭ ئۇچىسىغا سۈسۈن رەڭلىك تون كىيدۈرۈشتى، ئاندىن ئۇلار تىكەنلىك شاخچىلاردىن توقۇغان بىر تاجنى بېشىغا كىيگۈزدى. **18** ئاندىن ئۇنى مۇبارەكلەپ: «ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى!» دېيىشتى. **19** ئاندىن بېشىغا قومۇش بىلەن ھەدەپ ئۇرۇپ، ئۇنىڭغا قاراپ تۈكۈرۈشتى ۋە ئۇنىڭ ئالدىدا تىز پۈكۈپ، سەجدە قىلىشتى. **20** ئۇلار ئۇنى شۇنداق مازاق قىلغاندىن كېيىن، ئۇنىڭدىن سۈسۈن تونىنى سالدۇرۇۋېتىپ، ئۇچىسىغا ئۆز كىيىملىرىنى كىيدۈردى؛ ئاندىن ئۇلار

ئۇنى كېيىتلەپ ئۇچۇن ئېلىپ چىقىشتى. **21** كۆرىنى شەھىردىن بولغان، سىمون ئىسىملىك بىر كىشى يېزىدىن كېلىپ، ئۇ يەردىن ئوتتۇپ كېتىۋاتاتتى (بۇ كىشى ئىسكەندەر بىلەن رۇفۇسنىڭ ئاتىسى ئىدى). [لەشكەرلەر] ئۇنى تۇتۇپ كېلىپ، [ئەيسانىڭ] كېيىتىنى ئۇنىڭغا مەجبۇرىي كۆتۈرگۈزدى. **22** ئۇلار ئەيسانى گولگوتا (تەرجىمىسى، «باش سۆڭەك») دېگەن يەرگە ئېلىپ كەلدى؛ **23** ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا ئىچىش ئۈچۈن مۇرمەككى ئارىلاشتۇرۇلغان ئاچچىق شاراب بەردى؛ لېكىن ئۇ ئۇنى قوبۇل قىلمىدى. **24** ئۇلار ئۇنى كېيىتلىگەندىن كېيىن، كىيىملىرىنى تۆرتارا بۆلۈشۈۋېلىش ئۈچۈن، ھەرقايسىسىنىڭ ئۇلۇشىنى بىكىتىشكە ھەربىر كىيىمنىڭ ئۈستىگە چەك تاشلىدى. **25** ئۇنى كېيىتلىگەن ۋاقىت كۈنىنىڭ ئۈچىنچى سائىتى ئىدى. **26** ئۇنىڭ ئەيىبلىگەن شىكايەتنامىدە «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ پۈتۈلگەنىدى. **27** ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئىككى قاراقچىنىمۇ كېيىتىلدى، بىرى ئوڭ تەرىپىدە، يەنە بىرى سول تەرىپىدە ئىدى. **28** شۇنداق قىلىپ، مۇقەددەس يازمىلاردىكى: «ئۇ جىنايەتچىلەرنىڭ قاتاردا سانالدى» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **29** ئۇ يەردىن ئوتتەكىلەر باشلىرىنى چايقىشىپ، ئۇنى ھاقارەتلەپ: ــ ئوھۇي، سەن ئىبادەتخانىنى بۇزۇپ تاشلاپ، ئۈچ كۈن ئىچىدە قايتىدىن ياساپ چىقىدىغان ئادەم، **30** ئەمدى ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ كېيىتتىن چۈشۈپ باققىنا! ــ دېيىشتى. **31** باش كاھىنلار بىلەن تەۋرات ئۇستازلىرىمۇ ئۆزئارا شۇنداق مەسخىرە قىلىپ: ــ ئۇ باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن، ئۆزىنى قۇتقۇزالمايدۇ. **32** ئىسرائىلنىڭ پادىشاھى بولغان مەسىھ ئەمدى كېيىتتىن چۈشۈپ باقسۇنچۇ، شۇنى كۆرسەكلا ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىمىز! ــ دېيىشتى. ئۇنىڭ بىلەن تەڭ كېيىتىلەنگەنلەرمۇ ئۇنى شۇنداق ھاقارەتلەشتى. **33** ئەمدى [كۈننىڭ] ئالتىنچى سائىتى كەلگەندە، پۈتكۈل زېمىننى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى ۋە توققۇزىنچى سائىتىگىچە داۋام قىلدى. **34** توققۇزىنچى سائەتتە ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئېلوئى، ئېلوئى، لاما ساۋاقتانى؟»، مەنىسى: ــ «خۇدايىم، خۇدايىم، مېنى نېمىشقا تاشلىۋەتتىڭ؟» دەپ قاتتىق ندا قىلدى. **35** ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقانلارنىڭ بەزىلىرى بۇنى ئاڭلاپ: ــ مانا، ئۇ ئىلياس پەيغەمبەرگە ندا قىلىۋاتىدۇ، ــ دېيىشتى. **36** ئۇلاردىن بىرەيلەن يۈگۈرۈپ بېرىپ، بىر پارچە بۇلۇتنى ئاچچىق شارابقا چىلاپ، قومۇشنىڭ ئۇچىغا سىلىپ ئۇنىڭغا ئىچكۈزۈپ: ــ توختاپ تۇرۇڭلار! قاراپ باقايلى، ئىلياس [پەيغەمبەر] ئۇنى چۈشۈرگىلى كېلەرمىكىن؟ ــ دېدى. **37** ئەيسا قاتتىق ۋارقىردى-دە، روھىنى قويۇۋەتتى. **38** ۋە [شۇ ئەسنادا] ئىبادەتخانىنىڭ ئىچكىرى پەردىسى يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئىككى پارچىگە بۆلۈپ يىرتىلدى. **39** ئەمدى ئۇنىڭ ئۇدۇلىدا تۇرغان يۈزبېشى ئۇنىڭ قانداق ندا قىلىپ روھىنى قويۇۋەتكەنلىكىنى كۆرۈپ: ــ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەن! ــ دېدى. **40** ئۇ يەردە يەنە بۇ ئىشلارغا يىراقتىن قاراپ تۇرۇۋاتقان بىرنەچچە ئاياللارمۇ بار ئىدى. ئۇلارنىڭ تارىسدا ماگدالىنلىق مەريەم، كىچىك ياقۇپ بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بار ئىدى. **41** ئۇلار ئەسلىدە ئەيسا گالىلىيە ئۆلكىسىدە تۇرغان ۋاقىتتا ئۇنىڭغا ئەگىشىپ، ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولغانلار ئىدى؛ بۇلاردىن باشقا ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمغا بىرگە كەلگەن يەنە نۇرغۇن ئاياللارمۇ [ئۇنىڭ ئەھۋالىغا] قاراپ تۇراتتى. **42** كەچقۇرۇن كىرىپ قالغاندا («تەييارلاش كۈنى»، يەنى شابات كۈنىنىڭ ئالدىنقى كۈنى بولغاچقا)، **43** ئالىي كېڭەشمىنىڭ تولمۇ مۆتىۋەر ئەزاسى، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ بار ئىدى. ئۇمۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۈتۈۋاتقان بولۇپ، جۈرئەت قىلىپ [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا كىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ جەستىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى. **44** پىلاتۇس ئەيسانىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىگە ھەيران بولدى؛ ئۇ يۈزبېشىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن ئەيسانىڭ ئۆلگىنىگە خېلى ۋاقىت بولدىمۇ، دەپ سوردى. **45** يۈز بېشىدىن ئەھۋالنى ئۇققاندىن كېيىن، يۈسۈپكە جەسەتنى بەردى. **46** يۈسۈپ ئېسىل كاناپ رەخت سېتىۋېلىپ، جەسەتنى [كېيىتتىن] چۈشۈرۈپ كاناپ رەختتە كېپەنلىدى ۋە ئۇنى قىيادا ئويۇلغان بىر قەبرىگە قويدى؛ ئاندىن قەبرىنىڭ ئاغزىغا بىر تاشنى دومىلىتىپ قويدى. **47** ۋە ماگدالىنلىق مەريەم بىلەن يوسەنىڭ ئانىسى مەريەم ئۇنىڭ قويۇلغان يېرىنى كۆرۈۋالدى.

16

شابات كۈنى ئوتتۇشى بىلەنلا، ماگدالىنلىق مەريەم، ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ۋە سالومىلار بىرىپ ئەيسانىڭ جەستىگە سۈرۈش ئۈچۈن خۇشبۇراقلىق بۇيۇملارنى سېتىۋالدى. **2** ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى ئۇلار بەك بالدۇر، تاڭ سەھەردە ئورنىدن تۇرۇپ، كۈن چىقىشى بىلەن قەبرىگە باردى. **3** ئۇلار ئۆزئارا: «بىزگە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنى كىم دومىلىتىشىپ بېرەر؟» دېيىشتى. **4** لېكىن ئۇلار باشلىرىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، تاشنىڭ بىر يانغا دومىلىتۇۋېتىلگەننى كۆردى ــ ئەسلىدە ئۇ تاش ناھايىتى يوغان ئىدى. **5** ئۇلار قەبرىگە كىرگەندە، ئوڭ تەرەپتە ئولتۇرغان، ئاق تون كىيگەن، ياش بىر ئادەمنى كۆردى، ۋە قاتتىق دەككە-دۇككىگە چۈشتى. **6** لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ــ دەككە-دۇككىگە چۈشمەڭلار. سىلەر كېيىتىلەنگۈچى ناسارەتلىك ئەيسانى ئىزدەۋاتىسىلەر. ئۇ تىرىلدى، ئۇ بۇ يەردە ئەمەس. مانا ئۇلار ئۇنى قويغان جاي! **7** لېكىن بېرىڭلار، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا ۋە پېترۇسقا: «ئۇ گالىلىيەگە سىلەردىن ئاۋۋال بارىدىكەن؛ ئۇ سىلەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر ئۇنى شۇ يەردە كۆرىدىكەنسىلەر» دەڭلار، ــ دېدى. **8** ئۇلار قەبرىدىن چىقىپلا بەدەر قاچتى. ئۇلارنى تىترەك بىسىپ ھوشىنى يوقتاي دېگەندەك، بەك قورقۇپ كەتكەچكە، ھېچكىمگە ھېچنېمىنى ئېيتمىدى. **9** (**note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.**) ئەيسا ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە تىرىلگەندىن كېيىن، ئاۋۋال ماگدالىنلىق مەريەمگە كۆرۈندى. ئۇ ئەسلىدە ئۇنىڭدىن يەتتە جىننى ھەيدىۋەتكەنىدى. **10** مەريەم چىقىپ، ماتەم تۇتۇپ يىغلىشىپ تۇرغان، بۇرۇن ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغانلارغا خەۋەر بەردى. **11** ئۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى ۋە مەريەمگە كۆرۈنگەنلىكىنى ئاڭلىغاندا، ئۇلار ئىشەنمىدى. **12** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى يېزىغا كېتىۋاتقان ئىككىيلەنگە باشقا سىياقتا كۆرۈندى. **13** بۇلارمۇ قالغانلارنىڭ يېنىغا قايتىپ، ئۇلارغا خەۋەر قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار بۇلارغىمۇ ئىشەنمىدى. **14** ئاندىن ئون بىرەيلەن داستىخاندا ئولتۇرۇپ غىزالىنىۋاتقاندا، ئۇ ئۇلارغا كۆرۈندى ۋە ئۇلارنىڭ ئېتىقادسىزلىقى ۋە تاش يۈرەكلىكى ئۈچۈن ئۇلارنى تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىدى؛ چۈنكى ئۇلار تۇزىنىڭ تىرىلگىنىنى كۆرگەنلەرگە ئىشەنمىگەنىدى. **15** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ پۈتكۈل جاھانغا بېرىپ، يارىتىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىگە خۇش خەۋەرنى جاكارلاڭلار. **16** ئېتىقاد قىلىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغانلار قۇتقۇزۇلىدۇ. ئېتىقاد قىلمىغانلار بولسا گۇناھقا بېكىتىلىدۇ. **17** ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ئىزلىرىغا مۇشۇنداق مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ: ــ ئۇلار مېنىڭ نامىم بىلەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىدۇ؛ ئۇلار يېڭى تىللاردا سۆزلەيدۇ، **18** ئۇلار يىلانلارنى قوللىرىدا تۇتىدۇ، ھەرقانداق زەھەرلىك نەرسىنى ئىچىسىمۇ، ئۇلارغا زەرەر يەتكۈزمەيدۇ؛ قوللىرىنى بىمارلارغا تەگكۈزۈپ قويسا، كېسەللىرى ساقايىپ كېتىدۇ. **19** شۇنگا رەب ئۇلارغا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. **20** مۇخلىسلار چىقىپ، ھەر يەرگە بېرىپ خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ يۈردى. رەب ئۇلار بىلەن تەڭ ئىشلەپ، سۆز-كالامغا ھەمراھ بولۇپ ئۇ ئەگەشكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن ئۇنىڭغا ئىسپات بەردى.

لۇقا

1 گەرچە نۇرغۇن ئادەملەر ئارىمىزدا مۇتلەق ئىشەنچلىك دەپ قارالغان
ئىشلارنى توپلاپ يېزىشقا كىرىشكەن بولسىمۇ، **2** (خوددى سۆز-كالامغا
باشتىن-ئاخىر تۇز كۆزى بىلەن گۇۋاھچى بولغانلار، شۇنداقلا ئۇنى ساقلاپ
يەتكۈزگۈچىلەرنىڭ بىزگە ئامانەت قىلغان بايانلىرىدەك)، **3** مەنمۇ بارلىق ئىشلارنى
باشتىن تەپسىلىي تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغاندىن كېيىن، ئى ھۆرمەتلىك تېئوفىلۇس
جانابلىرى، سىلگە بۇ ئىشلارنى تەرتىپ بويىچە يېزىشنى لايىق تاپتىم. **4** بۇنىڭدىن
مەقسەت، سىلى قوبۇل قىلغان تەلىملەرنىڭ مۇتلەق ھەققەت ئىكەنلىكىگە جەزم
قىلىشلىرى ئۈچىندۇر. **5** يەھۇدىيە ئۆلكىسىگە پادىشاھ بولغان ھېرود سەلتەنەتە
قىلغان كۆنلىرىدە، «ئابىيا» كاھىنلىق نۆۋىتىدىن بىر كاھىن بار بولۇپ، ئىسمى
زەكەريا ئىدى. ئۇنىڭ ئايالىمۇ ھارۇننىڭ ئەۋلادىدىن بولۇپ، ئىسمى ئېلىزابىت
ئىدى. **6** ئۇلار ئىككىسى خۇدانىڭ ئالدىدا ھەققانىي كىشىلەر بولۇپ،
پەرۋەردىگارنىڭ پۈتۈن ئەمر-بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئەيىبسىز ماگاتتى. **7** ئەمما
ئېلىزابىت تۇغماس بولغاچقا، ئۇلار پەرزەنت كۆرمىگەنىدى. ئۇنىڭ ئۇستىگە
ئۇلار ئىككىسى خېلىلا ياشىنىپ قالغانىدى. **8** ئۇ ئۆز تۇرىكۆمىدىكى كاھىنلار
ئارىسىدا [ئىبادەتخانىدا] تۇۋەتچىلىك ۋەزىپىسىنى خۇدا ئالدىدا ئادا قىلىۋاتقانىدا،
9 [شۇ چاغدىكى] كاھىنلىق ئادىتى بويىچە، ئۇلار پەرۋەردىگارنىڭ «مۇقەددەس
جاي»غا كىرىپ خۇشبۇي سېلىشقا مۇيەسسەر بولۇشقا چەك تاشلىغاندا شۇنداق
بولدىكى، چەك ئۇنىڭغا چىقتى. **10** ئەمدى ئۇ خۇشبۇي سېلىۋاتقان ۋاقتىدا،
جاماەتنە تاشقىرىدا تۇرۇپ دۇئا قىلىشۋاتاتتى. **11** تۇيۇقسىز پەرۋەردىگارنىڭ
بىر پەرىشتىسى ئۇنىڭغا خۇشبۇيگاھنىڭ ئوڭ تەرىپىدە كۆرۈندى. **12** ئۇنى
كۆرگەن زەكەريا ھودۇقۇپ قورقۇنچقا چۈمۈپ كەتتى. **13** براق پەرىشتە
ئۇنىڭغا: ــ ئەي زەكەريا، قورقمغىن! چۈنكى تىلىكىڭ مۇجابەت قىلىندى، ئايالىڭ
ئېلىزابىت ساگا بىر ئوغۇل ئۇغۇپ بېرىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى يەھيا قويغىن.
14 ئۇ ساگا شاد-خۇرامىلىق ئېلىپ كېلىدۇ، ئۇنىڭ دۇنياغا كېلىشى بىلەن نۇرغۇن
كىشىلەر شادلىنىدۇ. **15** چۈنكى ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ نەزىرىدە ئۇلۇغ بولىدۇ. ئۇ
ھېچقانداق ھاراق-شاراب ئىچمەسلىكى كېرەك؛ ھەتتا ئانىسىنىڭ قورسىقىدىكى
ۋاقتىدىن تارتىپمۇ مۇقەددەدەس روھقا تولدۇرۇلغان بولىدۇ. **16** ئۇ ئىسرائىلاردىن
نۇرغۇنلىرىنى پەرۋەردىگار خۇداسىنىڭ يېنىغا قايتۇرىدۇ. **17** ئۇ [رەببنىڭ] ئالدىدا
ئىلياس پەيغەمبەرگە خاس بولغان روھ ۋە كۈچ-قۇدرەتتە بولۇپ، ئاتىلارنىڭ
قەلبلىرىنى بالىلارغا مايىل قىلىپ، ئىتائەتسىزلەرنى ھەققانىيلارنىڭ ئاقىلانىلىكىگە
كىرگۈزۈپ، رەب ئۈچۈن تەييارلانغان بىر خەلقنى ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ
ئالدىدا ماگىدۇ. ــ دېدى. **18** زەكەريا بولسا پەرىشتىدىن: مەنمۇ قېرىپ قالغان،
ئايالىمۇ خېلى ياشىنىپ قالغان تۇرسا، بۇ ئىشنى قانداق جەزم قىلالايمەن؟ ــ
دەپ سوردى. **19** پەرىشتە جاۋابەن: ــ مەن خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا تۇرغۇچى
جەبرائىلمەن. ساگا سۆز قىلىشقا، بۇ خۇش خەۋەرنى ساگا يەتكۈزۈشكە مەن
ئەۋەتىلدىم. **20** ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان
بۇ سۆزلىرىمگە ئىشەنمىگەنلىكىڭ تۈپەيلىدىن، بۇ ئىشلار ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان
كۈنگىچە مانا سەن تىلىڭ تۇتۇلۇپ، زۇۋانغا كېلەلمەيسەن، ــ دېدى. **21** ئەمدى
جاماەتنە زەكەريانى كۈتۈپ تۇراتتى؛ ئۇلار ئۇ مۇقەددەدەس جايدا نېمە ئۈچۈن
بۇنچىۋالا ھايال بولدى، دەپ ھەيران قالغىلى تۇردى. **22** ئۇ چىققاندا ئۇلارغا
گەپ قىلالمىدى؛ ئۇنىڭ ئۇلارغا قول ئىشارەتلىرىنى قىلىشىدىن، شۇنداقلا زۇۋان
سۈرەلمىگەنلىكىدىن ئۇلار ئۇنىڭ مۇقەددەدەس جايدا بىرەر ئالامەت كۆرۈنۈشنى
كۆرگەنلىكىنى چۈشىنىپ يەتتى. **23** شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ [ئىبادەتخانىدىكى]
خىزمەت مۇددىتى توشۇشى بىلەنلا، ئۇ ئۆيىگە قايتتى. **24** دەرۋەقە، بىرنەچچە
كۈندىن كېيىن ئۇنىڭ ئايالى ئېلىزابىت ھامىلدار بولدى؛ ئۇ بەش ئايغىچە تالا-
تۇزگە چىقماي: **25** «ئەمدى پەرۋەردىگار مېنىڭ ھالىمغا نەزىرىنى چۈشۈرۈپ،
مېنى خالايىق ئارىسىدا نومۇسقا قېلىشتىن خالاس قىلىپ، ماگا بۇ كۈنلەردە
شۇنچىلىك شاپائەت كۆرسەتتى» ــ دېدى. **26** [ئېلىزابىت ھامىلدار بولۇپ]
ئالتە ئاي بولغاندا، پەرىشتە جەبرائىل خۇدا تەرىپىدىن گالىلىيە ئۆلكىسىدىكى
ناسارەت دېگەن بىر شەھەرگە، پاك بىر قىزنىڭ قېشىغا ئەۋەتىلدى. قىز بولسا
داۋۇت [پادىشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىر كىشىگە
دېيىشىپ قويۇلغانىدى؛ قىزنىڭ ئىسمى بولسا مەريەم ئىدى. **28** جەبرائىل
ئۇنىڭ ئالدىغا كىرىپ ئۇنىڭغا: ــ سالام ساگا، ئەي شېپقەتكە مۇيەسسەر بولغان
قىز! پەرۋەردىگار ساگا يارىدۇر! ــ دېدى. **29** ئۇ پەرىشتىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ
سۆزىدىن بەك ھودۇقۇپ كەتتى، كۆڭلىدە بۇنداق سالام سۆزى زادى نېمىنى
كۆرسىتىدىغاندۇ، دەپ ئويلاپ قالدى. **30** پەرىشتە ئۇنىڭغا: ــ ئەي مەريەم،
قورقمغىن. سەن خۇدا ئالدىدا شېپقەت تاپقانسەن. **31** مانا، سەن ھامىلدار
بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن، سەن ئۇنىڭ ئىسمىنى ئەيسا دەپ قويىسەن. **32** ئۇ
ئۇلۇغ بولىدۇ، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ؛ ۋە پەرۋەردىگار
خۇدا ئۇنىڭغا تاتىسى داۋۇتنىڭ تەختىنى ئاتا قىلىدۇ. **33** ئۇ ياقۇبنىڭ جەمەتى
ئۈستىگە مەڭگۈ سەلتەنەت قىلىدۇ، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى تۈگىمەسىتۇر، ــ دېدى.
34 (aiōn g165) مەريەم ئەمدى پەرىشتىدىن: ــ مەن تىنچى ئەر كىشىگە تەگمىگەن
تۇرسام، بۇ ئىش قانداقمۇ مۇمكىن بولسۇن؟ ــ دەپ سوردى. **35** پەرىشتە
ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ مۇقەددەدەس روھ سېنىڭ ۋۇجۇدۇڭغا چۈشىدۇ ۋە ھەممىدىن
ئالىي بولغۇچىنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ساگا سايە بولۇپ يېقىنلىشىدۇ. شۇڭا، سەندىن
تۇغۇلىدىغان مۇقەددەدەس [پەرزەنت] خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئاتىلىدۇ. **36** ۋە
مانا، تۇغقىنىڭ ئېلىزابىتمۇ ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئوغۇلغا ھامىلدار بولدى؛
تۇغماس دېيىلگۈچىنىڭ قورساق كۆتۈرگىنىگە ھازىر ئالتە ئاي بولۇپ قالدى.
37 چۈنكى خۇدا بىلەن ھېچقانداق ئىش مۇمكىن بولمايي قالمايدۇ، ــ دېدى.
38 مەريەم: ــ مانا پەرۋەردىگارنىڭ دېدىكىمەن؛ ماگا سۆزۈڭ بويىچە بولسۇن، ــ
دېدى. شۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. **39** مەريەم شۇ كۈنلەردە
ئورنىدىن قوپۇپ ئالدىراپ يەھۇدىيە تاغلىق رايونىدىكى بىر شەھەرگە باردى.
40 ئۇ زەكەريانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، ئېلىزابىتقا سالام بەردى. **41** ۋە شۇنداق
بولدىكى، ئېلىزابىت مەريەمنىڭ ساىمنى ئاڭلىغانلىدا، قورسىقىدىكى بوۋاق
ئوينىغىلاپ كەتتى. ئېلىزابىت بولسا مۇقەددەدەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، يۇقىرى
ئاۋاز بىلەن تەنتەنە قىلىپ مۇنداق دېدى: ــ قىز-ئايالىلار ئىچىدە بەختلىكتۇرسەن،
قورسىقىڭدىكى مېۋەمۇ بەختلىكتۇر! **43** ماگا شۇنداق [شەرەپ] نەدىن
كەلدىكىن، رەببىمنىڭ ئانىسى بولغۇچى مېنى يوقلاپ كەلدى! **44** چۈنكى مانا،
ساىمنىڭ قۇلىقىمغا كىرگەندىلا، قورسىقىمدىكى بوۋاق سۆيۈنۈپ ئوينىغىلاپ
كەتتى. **45** ئىشەنگەن قىز نەقەدەر بەختلىكتۇر؛ چۈنكى ئۇنىڭغا پەرۋەردىگار
تەرىپىدىن ئېيتىلغان سۆز جەزمەن ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ! **46** مەريەمنۇ خۇش
بولۇپ مۇنداق دېدى: ــ «جېنىم رەببى ئۇلۇغلايدۇ، **47** روھىم قۇتقۇزغۇچىم
خۇدادىن شادلانىدى، **48** چۈنكى ئۇ دېدىكىنىڭ مىسكىن ھالىغا نەزەر سالدى؛
چۈنكى مانا، شۇندىن باشلاپ بارلىق دەۋرلەر مېنى بەختلىك دەپ ئاتايدۇ؛
49 چۈنكى قادىر بولغۇچى مەن ئۈچۈن ئۇلۇغ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇردى،
مۇقەددەدەستۇر ئۇنىڭ نامى. **50** ئۇنىڭ رەھىم-شېپقىتى دەۋردىن-دەۋرگىچە
ئۆزىدىن قورقىدىغانلارنىڭ ئۈستىدىدۇر، **51** ئۇ بىلىكى بىلەن كۈچ-قۇدرىتىنى
نامايان قىلدى، ئۇ تەكەببۇرلارنى كۆڭلىدىكى نىيەت-خىياللىرى ئىچىدىلا تارمار
قىلدى. **52** ئۇ كۈچلۈك ھۆكۈمدارلارنى تەختىدىن چۈشۈردى، پېقىرلارنى

ئېگىز كۆتۈردى. **53** ئۇ ئاچلارنى نازىك-تەمەتلەر بىلەن تويۇندۇردى، لېكىن بايلارنى قۇرۇق قول قايتۇردى. **55** ئۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئېيتقىنىدەك، يەنى ئىبراھىم ھەم ئۇنىڭ نەسلىگە مەڭگۈ ۋەدە قىلغىنىدەك، ئۇ ئۆز رەھىم-شەپقىتىنى ئېسىدە تۇتۇپ، قۇلى ئىسرائىلغا يارداملىشىپ كەلدى». **(aiōn g165)** **56** مەريەم ئېلىزابىتنىڭ يېنىدا ئۈچ ئايچە تۇرۇپ، ئۆز ئۆيىگە قايتتى. **57** ئېلىزابىتنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ، بىر ئوغۇل تۇغدى. **58** ئەمدى ئۇنىڭ قولۇم-قوشنىلىرى ۋە ئۇرۇق-تۇغقانلىرى پەرۋەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتىنى شۇنچە ئۇلغايتقانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلاندى. **59** ۋە شۇنداق بولدىكى، بوۋاق تۇغۇلۇپ سەككىز كۈن بولغاندا، خالايىق بالىنىڭ خەتنىسىنى قىلغىلى كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭغا زەكەريا دەپ ئاتىسىنىڭ ئىسمىنى قويماقچى بولۇشتى. **60** لېكىن ئانىسى جاۋابەن: ــ ياق! ئىسمى يەھيا ئاتالسۇن ــ دېدى. **61** ئۇلار ئۇنىڭغا: ــ بىراق ئۇرۇق-جەمەتىڭىز ئىچىدە بۇنداق ئىسىمدىكىلەر يوقتۇ! ــ دېيىشتى. **62** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بالىنىڭ ئاتىسىدىن پەرزەنتىڭىزگە نېمە ئىسىم قويۇشنى خالايسىز، دەپ ئىشارەت بىلەن سوراشتى. **63** ئۇ بىر پارچە [موم] تاختاينى ئېكىلىشنى تەلەپ قىلىپ: «ئۇنىڭ ئىسمى يەھيادۇر» دەپ يازدى. ھەممەيلەن ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **64** شۇئان ئۇنىڭ ئاغزى ئېچىلدى، ئۇنىڭ تىلى يېشىلىپ، رۇۋاڭنا كەلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئېيتتى. **65** ئۇلارنىڭ ئۇ يېقىن-ئىسىدىكىلەرنىڭ ھەممىسىنى قورقۇنچ باستى، يەھۇدىيە تاغلىق رايونلىرىدا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى ئەل تاغزىدا پۈر كەتتى. **66** بۇ ئىشلاردىن خەۋەر تاپقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۇلارنى كۆڭلىگە پۈكۈپ: «بۇ بالا زادى قاندا ئادەم بولار؟» دېيىشتى. چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ قولى دەرۋەقە ئۇنىڭغا يار ئىدى. **67** شۇ چاغدا بالىنىڭ ئاتىسى زەكەريا مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، ۋەھيي-بېشارەتنى يەتكۈزۈپ، مۇنداق دېدى: ــ **68** «ئىسرائىلنىڭ خۇداسى پەرۋەردىگارغا تەشەككۈر-مەدھىيە ئوقۇلسۇن! چۈنكى ئۇ ئۆز خەلقىنى يوقلاپ، ئۇلاردىن خەۋەر ئېلىپ، بەدەل تۆلەپ ئۇلارنى ھۆر قىلدى. **70** ئۇ قەدىمدىن بېرى مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزى ئارقىلىق ۋەدە قىلغىنىدەك، قۇلى بولغان داۋۇتنىڭ جەمەتى ئېچىدىن بىز ئۈچۈن بىر نىجات مۇڭگۈزىنى ئۈستۈرۈپ ئۈرغۈزدى، بۇ زات بىزنى دۈشمەنلىرىمىزدىن ۋە بىزنى ئۆچ كۆرىدىغانلارنىڭ قولىدىن قۇتقۇزغۇچى نىجاتئۈر. **(aiōn g165)** **72** ئۇ شۇ يول بىلەن ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئىلتىپات ئەيلەپ، مۇقەددەس ئەھدىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇۋىش ئۈچۈن، يەنى ئاتىمىز ئىبراھىمغا بولغان قەسىمنى ئېسىدە تۇتۇپ، بىزنى دۈشمەنلىرىنىڭ قولىدىن ئازاد قىلىپ، بارلىق كۈنلىرىمىزدە ھېچكىمدىن قورقماي، ئۆز ئالدىدا ئىخلاسمەنلىك ۋە ھەققانىيلىق بىلەن، خىزمەت-ئىبادەتتە بولىدىغان قىلدى. **76** ئەمدى سەن، ئى بالام، ھەممىدىن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەيغەمبىرى دەپ ئاتىلىسەن؛ چۈنكى سەن رەببىڭ يوللىرىنى تەييارلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىدا ماڭىسەن. **77** ۋەزىپەڭ ئۇنىڭ خەلقىگە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئارقىلىق بولىدىغان نىجاتنىڭ خەۋىرىنى بىلدۈرۈشتۈر؛ **78** چۈنكى خۇدايىمىزنىڭ ئىچى-باغرىدىن ئۈرغۇپ چىققان شەپقەتلەر ۋەجىدىن، قاراڭغۇلۇق ۋە ئۆلۈم كۆلەڭگىسى ئېچىدە ئولتۇرغانلارنى يورۇتۇش ئۈچۈن، پۇتلىرىمىزنى ئامانلىق يولىغا باشلاش ئۈچۈن، ئەرشتىن تاڭ شەپىتى ئۈستىمىزگە چۈشۈپ يوقلىدى. **80** بالا بولسا ئۆسۈپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى. ئۇ ئىسرائىل جامائىتىنىڭ ئالدىدا نامايان قىلىنغۇچە چۆللەردە ياشاپ كەلدى.

2 ئەمدى شۇ كۈنلەردە، [رىم ئىمپېراتورى] قەيسەر ئاۋغۇستۇستىن بارلىق خەلقتىن باج ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ رويخېتى تىزىملانسۇن دەپ پەرمان چۈشتى. **2** تۇنجى قېتىملىق بۇ نوپۇس تىزىملاش كىرىنىيۇس سۈرىيە ئۆلكىسىنى ئىدارە قىلىپ تۇرغان ۋاقىتدا ئېلىپ بېرىلغاندى. **3** شۇنىڭ بىلەن ھەممە ئادەم نوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن ئۆز يۇرتلىرىغا قايتىش كېرەك بولدى. **4** يۇسۇپمۇ داۋۇت [پادشاھنىڭ] جەمەتىدىن بولغاچقا، شۇنداقلا ئۇنىڭ بۇۋاستە ئەۋلادى بولغاچقا، گالىلىيە ئۆلكىسىدىكى ناسارەت شەھىرىدىن ئايرىلىپ، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى، داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم دېگەن شەھەرگە كەتتى. **5** نوپۇسقا تىزىملىنىش ئۈچۈن لايىقى، بولغۇسى ئايالى مەريەممۇ بىلله باردى. مەريەم ھامىلىدار بولۇپ، قورسىقى خېلىلا يوغىناپ قالغاندى. **6** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار بەيت-لەھەمدە تۇرغان ۋاقىتدا مەريەمنىڭ تۇغۇتىنىڭ ئاي-كۈنى توشۇپ قالدى. **7** براق ساراياىدا ئۇلارغا ئورۇن بولمىغاچقا، مەريەم شۇ يەردە تۇنجى ئوغلىنى تۇغقاندا ئۇنى زاكلاپ، ئېغىلدىكى ئوقۇرغا ياتقۇزدى. **8** شۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى بەزى پادىچىلار دالادا تۇراتتى؛ ئۇلار كېچىچە تۈنەپ، پادىسىغا قاراياتتى. **9** ۋە مانا، پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى ئۇلارنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ پەرۋەردىگارنىڭ پارلاق شەرىپى ئۇلارنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. ئۇلار ئىنتايىن بەك قورقۇپ كەتتى. **10** براق پەرىشتە ئۇلارغا: ــ قورقماڭلار! چۈنكى مانا، پۈتۈن خەلققە خۇشاللىق بولىدىغان بىر خۇش خەۋەرنى سىلەرگە ئېلان قىلىمەن. **11** چۈنكى بۈگۈن داۋۇتنىڭ شەھىرىدە سىلەر ئۈچۈن بىر قۇتقۇزغۇچى تۇغۇلدى. ئۇ ــ رەب مەسىھىدۇر! **12** [ئۇنى] تېپىشىڭلار [ئۈچۈن]: شۇ ئالامەت بولىدۇكى، بوۋاقنى زاكلانغان ھالدا بىر ئوقوردا ياتقان پېتىدە تاپىسىلەر، ــ دېدى. **13** بىردىنلا، پەرىشتىنىڭ ئەتراپىدا زور بىر توپ ساماۋى قوشۇندىكىلەر پەيدا بولۇپ، خۇدانى مەدھىيىلەپ: **14** «ئەرشىئەلادا خۇداغا شان-شەرەپلەر بولغاي! يەر يۈزىدە بولسا تۇ سۈيۈندىغان بەندىلىرىگە ئارام-خاتىرجەملىك بولسۇن!» دېيىشتى. **15** پەرىشتىلەر ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاسمانغا چىقىپ كېتىۋىدى، پادىچىلار بىر-بىرىگە: ــ بەيت-لەھەمگە يول ئېلىپ، پەرۋەردىگار بىزگە ئۇقتۇرغان، ئەمەلگە ئاشۇرغان بۇ ئىشنى كۆرۈپ كېلەيلى، ــ دېيىشتى. **16** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئالدىراپ شەھەرگە بېرىپ، مەريەم بىلەن يۈسۈپنى ۋە ئوقوردا ياتقان بوۋاقنى ئىزدەپ تاپتى. **17** پادىچىلار [بوۋاقنى] كۆرگەندىن كېيىن، ئۇزلىرىگە ئۇنىڭ ھەققىدە ئېيتىلغان سۆزلەرنى كەڭ تارقىتىۋەتتى. **18** بۇنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى پادىچىلارنىڭ دېگەنلىرىگە ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **19** مەريەم بولسا بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، چوڭقۇر ئويلىنىپ يۈرەتتى. **20** پادىچىلار كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن خۇدانى ئۇلۇغلاپ، مەدھىيە ئوقۇشقان پېتى قايتىشتى؛ بارلىق ئىشلار دەل ئۇلارغا خەۋەرلەندۈرۈلگەندەك بولۇپ چىققاندى. **21** بوۋاقنى خەتنە قىلىش ۋاقتى، يەنى سەككىزىنچى كۈنى توشقاندا، ئۇنىڭغا ئەيسا دەپ ئىسىم قويۇلدى. پەرىشتە بۇ ئىسىمنى ئۇ تېخى ئانىسىنىڭ بالىياتقۇسىدا ئاپىرىدە بولمايلا قويغاندى. **22** ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەرگە] چۈشۈرۈلگەن قانۇن بويىچە يۈسۈپ بىلەن مەريەمنىڭ پاكلىنىش ۋاقتى توشقاندا ئۇلار بالىنى پەرۋەردىگارغا ئاتاپ تاپشۇرۇش ئۈچۈن يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى **23** (پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇنىدا: «بارلىق تۇنجى ئوغۇل پەرۋەردىگارغا مۇقەددەس مەنسۇپ ئاتالىشى كېرەك» دەپ يېزىلغىنىدەك) **24** ۋە شۇنداقلا پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات قانۇندا دېيىلگىنى بويىچە، بىر جۈپ ياختەك ياكى ئىككى كەپتەر ياچكىسىنى قۇربانلىققا سۇنۇش كېرەك ئىدى. **25** ۋە مانا شۇ چاغلاردا، يېرۇسالېمدا سىمېئون ئىسملىك بىر كىشى تۇراتتى. ئۇ ھەم ھەققانىي ۋە ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، «ئىسرائىلغا تەسەللى بەرگۈچى»نى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتكەندى. مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ۋۇجۇدىغا يار ئىدى. **26** ئۇ مۇقەددەس روھتىن كەلگەن ۋەھيدىن ئۇزىنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ مەسىھىنى كۆرمىگۈچە ئۆلۈم كۆرمەيدىغانلىقىنى بىلگەندى. **27** ئۇ مۇقەددەس روھنىڭ باشلىشى بىلەن ئىبادەتخانىنىڭ [ھويلىلىرىغا] كىردى؛ ئاتا-ئانىسى تەۋراتىنا بېكىتىلگەن ئادەتنى بېجىرىش ئۈچۈن بوۋاق ئەيسانى كۆتۈرۈپ

كىرگەندە، **28** سىمىئون بوۋاقنى قۇچقىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇپ مۇنداق دېدى: ـ **29** «ئەمدى، ئى ئىگەم، ھازىر سۆزۈڭ بويىچە قۇلۇڭنىڭ بۇ ئالەمدىن خاتىرجەملىك بىلەن كېتىشىگە يول قويغايسەن؛ **30** چۈنكى ئۆز كۆزۈم سېنىڭ نىجاتىڭنى كۆردى، **31** ئۆزى بارلىق خەلقلەر ئالدىدا ھازىرلىغانسەن؛ **32** ئۇ ئەللەرگە ۋەھيي بولدىغان نۇر، ۋە خەلقىڭ ئىسرائىلنىڭ شان-شەرىپىدۇر!» **33** بالىنىڭ ئاتا-ئانىسى بالا ھەققىدە ئېيتىلغانلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **34** سىمىئون ئۇلارغا بەخت تىلەپ، ئاپىسى مەريەمگە مۇنداق دېدى: ـ مانا! بۇ بالا ئىسرائىلدىكى نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ يىقىلىشى ۋە نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ئۈچۈن تەيىنلەندى، شۇنداقلا كىشىلەر قارشى چىقىپ ھاقارەتلەيدىغان، [خۇدانىڭ] بېشارىتىلىك ئالامىتى بولدۇ. **35** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ كۆڭلىدىكى غەرەزلىرى ئاشكارىلىنىدۇ ـ ۋە ئەي قىلىچمۇ سېنىڭ كۆڭلۈڭگە سانجىلىدۇ! **36** شۇ يەردە ئاشىر قەبىلىسىدىن يولغان فانۇئىلنىڭ قىزى ئاننا ئىسىملىك خېلى ياشانغان بىر ئايال پەيغەمبەرمۇ بار ئىدى. ئۇ قىز ۋاقتىدا ئەرگە تەككەندىن كېيىن ئۆنىڭ بىلەن يەتتە يىل بىللە ياشاپ، **37** ئاندىن سەكسەن تۆت يىل تۇل تۇرغان ئىدى. ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىدىن چىقمايي، كېچە-كۈندۈز روزا تۇتۇشلار ۋە دۇئالار بىلەن خۇداغا ئىبادەت قىلاتتى. **38** ئۇ دەل شۇ پەيتتە يېتىپ كېلىپ پەرۋەردىگارغا تەشەككۇر ئېيتتى، ھەمدە يېرۇسالېمدا نىجات-ھۇرلۇكنى كۈتۈۋاتقان بارلىق خالايىققا بالا توغرىسىدا سۆز قىلدى. **39** [يۇسۇپ] بىلەن [مەريەم] تەۋراتتا بېكىتىلگەن بارلىق ئىشلارنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، گالىلىيەگە، ئۆز شەھىرى ناسارەتكە قايتتى. **40** بالا بولسا ئۆسۈپ، دانا-ئاقىلانلىك بىلەن تولۇپ، روھتا كۈچلەندۈرۈلدى، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە ئىدى. **41** ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ھەر يىلى ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا يېرۇسالېمغا باراتتى. **42** ئەيسا ئون ئىككى ياشقا كىرگەن يىلى، ئۇلار ئۇنى ئېلىپ، ھېيتنىڭ ئادەتى بويىچە يەنە چىقىپ باردى. **43** ھېيت كۈنلىرىنى ئوتكۈزگەندىن كېيىن، ئۇلار ئۆيىگە قاراپ كېتىۋاتقاندا، بالا ئەيسا يېرۇسالېمدا قالدى. ئاتا-ئانىسىنىڭ بۇ ئىشتىن خەۋىرى يوق ئىدى، **44** بەلكى ئۇنى سەپەرداش-ھەمراھلىرى بىلەن بىللە كېلىۋاتىدۇ، دەپ ئويلاپ، بىر كۈن يول يۈردى. ئاندىن ئۇلار ئۇنى ئۇرۇق-ئۇغقانلارى ۋە دوست-بۇرادەرلىرى ئارىسىدىن ئىزدەشكە باشلىدى، **45** ئىزدەپ تاپالمايي، ئۇلار كەينىگە يېنىپ يېرۇسالېمغا بېرىپ يەنە ئىزدىدى. **46** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۈچىنچى كۈنى ئۇلار ئۇنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەۋرات ئۇستازلىرىنىڭ ئارىسىدا ئولتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاۋاتقان ھەم ئۇلاردىن سوئال سوراۋاتقانلىقىنى ئۇستىدە تاپتى. **47** ئۇنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ چۈشەنچىسىگە ۋە بەرگەن جاۋابلىرىغا ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. **48** ئاتا-ئانىسى ئۇنى كۆرۈپ ناھايىتى ھەيران‌ئوھەس بولۇشتى، ئۇنىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا: ـ ۋاي بالام! نېمىشقا بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلدىڭ؟ ئاتاڭ ئىككىمىز پارا كەندە بولۇپ سېنى ئىزدەپ كەلدۇق! ـ دېدى. **49** ئۇ ئۇلارغا: ـ نېمىشقا مېنى ئىزدىدىڭلار؟ ئەجەبا، مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىشلىرىدا بولۇشۇم كېرەكلىكىمنى بىلمەمتىڭلار؟ ـ دېدى. **50** لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۇلارغا ئېيتقىنىنى چۈشەنمىدى. **51** ئاندىن ئۇ ئۇلار بىلەن ناسارەتكە قايتتى ۋە ئۇلارنىڭ گەپىگە ئىزچىل بويسۇنۇاتتى. لېكىن ئانىسى بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى كۆڭلىگە پۈكۈپ قويدى. **52** شۇنداق قىلىپ، ئەيسا ئاقىلانلىك-دانالىقتا ۋە قامەتتە يېتىلىپ، خۇدا ۋە كىشىلەر ئالدىدا بارغانسېرى سۆيۈلمەكتە ئىدى.

3

رىم ئىمپېراتورى تىبېرىئۇس قەيسەرنىڭ سەلتەنەتنىنىڭ ئون بەشىنچى يىلى، پونتىئۇس پىلاتۇس يەھۇدىيە تۆلەكسىنىڭ ۋالىيسى، ھېرود خان گاللىيە تۆلەكسىنىڭ ھاكىمى، ھېرود خانىنىڭ ئىنىسى فىلىپ خان ئىتۇريە ۋە تراخونىتىس تۆلەكسىنىڭ ھاكىمى، لىسانياس خان ئابىلىنىي تۆلەكسىنىڭ ھاكىمى بولغاندا، **2** ھاناس ھەم قايافا باش كاھىنلىق قىلىۋاتقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى چۆلدە ياشاۋاتقان زەكەريانىڭ ئوغلى يەھياغا كەلدى. **3** ئۇ ئىئوردان دەرياسى ۋادىسىدىكى بارلىق رايونلارنى كېزىپ، كىشىلەرگە گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان [سۈغا] «چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشنى باشلىدى. **4** خۇددى تەۋراتتىكى يەشايا پەيغەمبەرنىڭ سۆزلىرى خاتىرىلەنگەن قىسمىدا پۈتۈلگەندەك: «باباۋاندا توۋلىغۇچى بىر كىشىنىڭ: رەبنىڭ يولىنى تەييارلا گلار، ئۇنىڭ يوللىرىنى تۈز قىلىگلار! ـ دېگەن ئاۋازى ئاگلاندى. **5** بارلىق جىلغىلار تولدۇرۇلدۇ، بارلىق تاغ-ئۆگلەر پەسىلتىلدۇ، ئەگرى-توقاي جايلار تۈزلىنىدۇ، ئۆگىزۈل-دوگىزۈل يەرلەر تەكشى يوللار قىلىنىدۇ. **6** شۇنداق قىلىپ، بارلىق ئەت ئىگىلىرى خۇدانىڭ نىجاتىنى كۆرەلەيدىغان بولىدۇ! ـ دەپ توۋلايدۇ». **7** يەھيا ئەمدى ئالدىغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشقا چىققان توپ-توپ خالايىققا: ـ ئەي زەھەرلىك يىلان بالىلىرى! كىم سىلەرنى [خۇدانىڭ] چۈشۈش ئالدىدا تۇرغان غەزەبىدىن قېچىگلار دەپ ئاگاھلاندۇردى؟! **8** ئەمدى توۋىغا لايىق مېۋىلەرنى كەلتۈرۈگلار! ۋە ئۆز ئىچىگلاردا: «بىزنىڭ ئاتىمىز بولسا ئىبراھىمدۇر!» دەپ خىيال ئەيلىمەگلار؛ چۈنكى مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قوياي‌كى، خۇدا ئىبراھىمغا مۇشۇ تاشلاردىنمۇ پەرزەنتلەرنى يارىتىپ بېرەلەيدۇ. **9** پالتا ئالللىقاچان دەرەخلەرنىڭ يىلتىزىغا تەگكىلى قويۇلدى؛ ياخشى مېۋە بەرمەيدىغان ھەرقانداق دەرەخلەر كېسىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ!» ـ دېدى. **10** [ئۇنىڭ ئەتراپىغا] توپلاشقان كىشىلەر ئەمدى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، بىز قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **11** ئۇ جاۋابەن: ـ ئىككى قۇر چاپىنى بار كىشى بىرىنى يوق كىشىگە بەرسۇن، يەيدىغىنى بار كىشىمۇ شۇنداق قىلسۇن، ـ دېدى. **12** بەزى باجگىرلارمۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغىلى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، بىز قانداق قىلىمىز؟ ـ دەپ سوردى. **13** ئۇ ئۇلارغا: ـ بەلگىلەنگەندىن ئارتۇق باج ئالماگلار، ـ دېدى. **14** ئاندىن بەزى لەشكەرلەرمۇ ئۇنىڭدىن: ـ بىزچۇ، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا: ـ باشقىلارنىڭ پۇلىنى زوراۋانلىق بىلەن ئېلىۋالماگلار، ھېچكىمگە يالغاندىن شىكايەت قىلماگلار ۋە ئىش ھەققىگلارغا رازى بولۇگلار، ـ دېدى. **15** ئەمدى خەلق تەقەززالىقتا بولۇپ ھەممەيلەن كۆڭلىدە يەھيا توغرۇلۇق «مەسىھ مۇشۇ كىشىمىدۇ؟» دەپ ئويلاشتى. **16** يەھيا ھەممەيلەنگە جاۋابەن: ـ مەن سىلەرنى دەرۇەقە سۈغا چۆمۈلدۈرىمەن. لېكىن مەندىن قۇدرەتلىك بولغان بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا كەشلىرىنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! ئۇ سىلەرنى مۇقەددەس روھقا ھەم ئوتقا چۆمۈلدۈرىدۇ. **17** ئۇنىڭ سوروغۇچى كۆرىكى قولىدا تۇرىدۇ، ئۇ تۇز خامىنىى توپا-ساماندىن ئەلتۈكۈس تازلايدۇ، ساپ بۇغداينى ئامبارغا يىغىدۇ، ئەمما توپا-سامانى توچمەس ئوتتا كۆيدۈرۈۋېتىدۇ، ـ دېدى. **18** ئەمدى شۇنداق كۆپ باشقا نەسىھەتلەر بىلەن يەھيا خۇش خەۋەرنى خەلققە يەتكۈزدى. **19** [كېيىن]، ھاكىم ھېرود [ئۆگەي] ئاكىسىنىڭ ئايالى ھېرودىيەنى [تارتىۋالغانلىقى] تۆپەيلىدىن ۋە شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بارلىق باشقا رەزىل قىلمىشلىرى ئۈچۈن يەھيا تەرىپىدىن ئەيىبلەنگەن، **20** ھېرود بۇ بارلىق رەزىللىكىنىڭ ئۈستىگە يەنە شۇنى قىلدىكى، يەھيانى زىندانغا تاشلىدى. **21** شۇنداق بولدىكى، ھەممە خەلق يەھيادىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغاندا، ئەيسامۇ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. ئۇ دۇئا قىلىۋاتقاندا، ئاسمانلار يېرىلىپ، **22** مۇقەددەس روھ كەپتەر سىياقىدا چۈشۈپ ئۇنىڭ ئۈستىگە قوندى. شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن: «سەن مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن سەندىن تولۇق خۇرسەنمەن!» دېگەن بىر ئاۋاز ئاگلاندى. **23** ئەيسا ئۆز [خىزمىتىنى] باشلىغاندا، ئوتتۇزغا كىرىپ قالغاندى. ئۇ (خەقنىڭ نەزىردە) يۈسۈپنىڭ ئوغلى

ئىدى؛ يۇسۇپ خېلىنىڭ ئوغلى، **24** خېلىي ماتىتاتنىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىينىڭ ئوغلى، لاۋڭي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكىي يانىنايىنىڭ ئوغلى، يانناي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، **25** يۇسۇپ ماتىتاتيانىڭ ئوغلى، ماتىتاتيا ئاموسنىڭ ئوغلى، ئاموس ناھۇمنىڭ ئوغلى، ناھۇم ھېسلىنىڭ ئوغلى، ھېسلى ناگگاينىڭ ئوغلى، **26** ناگگاي ماھاتنىڭ ئوغلى، ماھات ماتىتاتيانىڭ ئوغلى، ماتىتاتيا سېمەينىڭ ئوغلى، سېمەي يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يۇداتنىڭ ئوغلى، **27** يۇدا يوئاناننىڭ ئوغلى، يوئانان رېسانىڭ ئوغلى، رېسا زەرۇببابەلنىڭ ئوغلى، زەرۇببابەل سالتىيەلنىڭ ئوغلى، سالاتىيەل نېرىنىڭ ئوغلى، **28** نېرىي مەلكىينىڭ ئوغلى، مەلكىي ئاددىنىڭ ئوغلى، ئاددى قوسامنىڭ ئوغلى، قوسام ئېلمادامنىڭ ئوغلى، ئېلمادام ئېرنىڭ ئوغلى، **29** ئېر يوسەنىڭ ئوغلى، يوسە ئەلىئېزەرنىڭ ئوغلى، ئەلىئېزەر يورىمنىڭ ئوغلى، يورىم ماتىتاتنىڭ ئوغلى، ماتىتات لاۋىينىڭ ئوغلى، **30** لاۋڭي سىمېئوننىڭ ئوغلى، سىمېئون يەھۇدانىڭ ئوغلى، يەھۇدا يۇسۇپنىڭ ئوغلى، يۇسۇپ يوناناننىڭ ئوغلى، يونان ئەلىئاقىمنىڭ ئوغلى، **31** ئەلىئاقىم مېلېئاھنىڭ ئوغلى، مېلېئاھ مەنناننىڭ ئوغلى، مەنە ماتىتاتنىڭ ئوغلى، ماتىتا ناتاننىڭ ئوغلى، ناتان داۋۇتنىڭ ئوغلى، **32** داۋۇت يەسسەنىڭ ئوغلى، يەسسە ئوبەدنىڭ ئوغلى، ئوبەد بوئازنىڭ ئوغلى، بوئاز سالمونىڭ ئوغلى، سالمون ناھشوننىڭ ئوغلى، ناھشون ئامىناداۋنىڭ ئوغلى، **33** ئامىناداب ئارامنىڭ ئوغلى، ئارام ھېزرونىڭ ئوغلى، ھېزرون پەرەزنىڭ ئوغلى، پەرەز يەھۇدانىڭ ئوغلى، **34** يەھۇدا ياقۇپنىڭ ئوغلى، ياقۇپ ئىسھاقنىڭ ئوغلى، ئىسھاق ئىبراھىمنىڭ ئوغلى، ئىبراھىم تەراھنىڭ ئوغلى، تەراھ ناھورنىڭ ئوغلى، **35** ناھور سېرۇگنىڭ ئوغلى، سېرۇگ راغۇنىڭ ئوغلى، راغۇ پەلەگنىڭ ئوغلى، پەلەگ ئېبەرنىڭ ئوغلى، ئېبەر شېلاھنىڭ ئوغلى، **36** شېلاھ قائىناننىڭ ئوغلى، قائىنان ئارپاخشادنىڭ ئوغلى، ئارپاخشاد شەمنىڭ ئوغلى، شەم نۇھنىڭ ئوغلى، نۇھ لەمەخنىڭ ئوغلى، **37** لەمەخ مەتۇشەلاھنىڭ ئوغلى، مەتۇشەلاھ ھانوخنىڭ ئوغلى، ھانوخ يارەدنىڭ ئوغلى، يارەد ماھالالىلنىڭ ئوغلى، ماھالالىل قېنانىنىڭ ئوغلى، **38** قېنان ئېنوشنىڭ ئوغلى، ئېنوش سېتنىڭ ئوغلى، سېت ئادەمئاتنىڭ ئوغلى، ئادەمئاتا بولسا، خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى.

4

ئاندىن ئەيسا مۇقەددەس روھقا تولۇپ، ئىئوردان دەريا‌سىدىن قايتىپ كېلىپ، روھ تەرىپىدىن چۆل-بايا‌ۋانغا ئېلىپ بېرىلدى. **2** ئۇ ئۇ يەردە قىرىق كۈن ئىبلىس تەرىپىدىن سىنالدى. ئۇ بۇ كۈنلەردە ھېچنېمىسىنى يېمىدى. كۈنلەر ئايا‌غلاشقاندا، ئۇنىڭ قورسىقى تازا ئاچقاندى. **3** ئەمدى ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ سەن ئەگەر خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، مۇشۇ تاشقا: «نانغا ئايلان!» دەپ بۇيرۇغىن ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ [تەۋراتتا]: «ئىنسان پەقەت نان بىلەنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەربىر سۆزى بىلەنمۇ ياشايدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **5** ئىبلىس يەنە ئۇنى ئېگىز بىر تاغقا باشلاپ چىقىپ، بىر دەقىقە ئىچىدە دۇنيادىكى بارلىق دۆلەتلەرنى ئۇنىڭغا كۆرسەتتى. **6** ئىبلىس ئۇنىڭغا: ـ مەن بۇ ھاكىمىيەتنىڭ ھەممىسىنى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بارلىق شانۇ-شەۋكەتلەرنى ساڭا تەقدىم قىلىمەن؛ چۈنكى بۇلار ماڭا تاپشۇرۇلغان، مەن ئۇنى كىمگە بېرىشنى خالىسام، شۇنىڭغا بېرىمەن. **7** ئەگەر باش قويۇپ ماڭا سەجدە قىلساڭ، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭكى بولىدۇ، ـ دېدى. **8** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ [تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭغىلا ئىبادەت قىل، پەقەت ئۇنىڭلا قۇلۇقىدا بول!» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **9** ئاندىن ئىبلىس ئۇنى يېرۇسالېمغا ئېلىپ باردى ۋە ئۇنى ئىبادەتخانىنىڭ ئەڭ ئېگىز جايىغا تۇرغۇزۇپ: ـ خۇدانىڭ ئوغلى بولساڭ، ئۆزۈڭنى پەسكە تاشلاپ باققىن! **10** چۈنكى [تەۋراتتا]: «[خۇدا] ئۆز پەرىشتىلىرىگە سېنى قوغداش ھەققىدە ئەمر قىلىدۇ»؛ **11** ۋە، «پۇتۇڭنىڭ تاشقا تۇرۇلۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۇلار سېنى قوللىرىدا كۆتۈرۈپ يۈرىدۇ» دەپ يېزىلغان، ـ دېدى. **12** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ «[تەۋراتتا]: «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى سىنىغۇچى بولما!» دەپمۇ يېزىلغان، ـ دېدى. **13** ئىبلىس بارلىق سىناشلارنى ئىشلىتىپ چىققاندىن كېيىن، ئۇنى ۋاقتىنچە تاشلاپ كېتىپ قالدى. **14** ئەيسا روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ئېچىدە گاللىلىيە تۈلكىسىگە قايتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. **15** ئۇ تۈلارنىڭ سىناگوگلىرىدا تەلىم بېرگىلى تۇردى ۋە ئۇلارنىڭ ئۇلۇغلاشلىرىغا سازاۋەر بولدى. **16** ئۇ ئۆزى بېقىپ چوڭ قىلىنغان يۇرتى ناسارەتكە كېلىپ، شابات كۈنى ئادەتتىكىدەك سىناگوگقا كىردى ۋە شۇنداقلا [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇشقا ئۆرە تۇردى **17** ۋە تەۋراتتىكى «يەشايا» دېگەن قىسىم ئۇنىڭغا تاپشۇرۇلدى. ئۇ ئورام يازمىنى ئېچىپ، مۇنۇ سۆزلەر يېزىلغان يەرنى تېپىپ ئوقۇدى: **18** ـ «پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇللارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسىھ قىلدى. ئۇ تۇتقۇنلارغا ئازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شېپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۈرىستىدىغان يىلنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى». **20** ئۇ يازمىنى تۈرۈۋېتىپ، سىناگوگ خىزمەتچىسىگە قايتۇرۇپ بېرىپ، ئولتۇردى. سىناگوگتا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ كۆزلىرى ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇراتتى. **21** ئۇ كۆپچىلىككە: ـ مانا بۇ ئايەت بۈگۈن قۇلىقىڭلارغا ئاڭلانغىندا ئەمەلگە ئاشۇرۇلماقتا، ـ دېدى. **22** ھەممىسى ئۇنىڭ ياخشى گېپىنى قىلىشىپ، ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىقۋاتقان شاپائەتلىك سۆزلىرىگە ھەيران قېلىشىپ: ـ بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئۇ ئۇلارغا: ـ شۈبھىسىزكى، سىلەر ماڭا «ئەي تېۋىپ، ئاۋۋال ئۆزۈڭنى ساقايت!» دېگەن تەمسىلنى كەلتۈرۈپ، «خەۋەر تاپقىنىمىزدەك، كەپەرناھۇم شەھىرىدە نېمە ئىشلار يۈز بەرگەن بولسا، مۇشۇ يەردىمۇ، ئۆز يۇرتۇڭدىمۇ شۇلارنى كۆرسەتمەمسەن؟» دەۋاتىسىلەر، ـ دېدى. **24** ـ بىراق شۇنى سىلەرگە بەرھەق ئېيتىپ قويايىكى، ھېچقانداق پەيغەمبەر ئۆز يۇرتى تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنغان ئەمەس. **25** مەن سىلەرگە شۇ ھەققەتنى ئەسلىتىمەنكى، ئىلياس [پەيغەمبەر]نىڭ ۋاقتىدا، ئاسمان ئۈچ يىل ئالتە ئاي ئېتىلىپ، دەھشەتلىك بىر قاھەتچىلىك بارلىق زېمىنى باسقاندا، ئىسرائىلدا نۇرغۇن تۇل ئاياللار بار ئىدى؛ **26** بىراق ئىلياس ئۇلارنىڭ ھېچقايىسىسىنىڭ قېشىغا ئەمەس، بەلكى زىدوننىڭ زارەفات شەھىرىدىكى بىر تۇل ئايالنىڭ قېشىغىلا ئەۋەتىلگەن. **27** ۋە [شۇنىڭغا ئوخشاش]، ئېلىشا پەيغەمبەرنىڭ ۋاقتىدا، ئىسرائىلدا ماخاۋ كېسىلىگە گىرىپتار بولغانلار نۇرغۇن بولسىمۇ، لېكىن سۇرىيەلىك نائاماندىن باشقا، ھېچقايىسىسى ساقايتىلغان ئەمەس! ـ دېدى. **28** سىناگوگدىكىلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ھەممىسى قاتتىق غەزەپلەندى؛ **29** ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى شەھەردىن ھەيدەپ چىقىرىپ، شۇ شەھەر جايلاشقان تاغنىڭ لېۋىگە ئېچىپ، تىك يار‌دىن تاشلۇۋەتمەكچى بولۇشتى. **30** لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىمالال ئۆتۈپ، ئۆز يولىغا چىقىپ كەتتى. **31** ئۇ گاللىلىيە تۈلكىسىنىڭ كەپەرناھۇم دېگەن بىر شەھىرىگە چۈشتى، ئۇ يەردە شابات كۈنلىرىدە خەلققە تەلىم بېرەتتى. **32** ئۇلار ئۇنىڭ تەلىمىگە ھەيران قېلىشتى، چۈنكى ئۇنىڭ سۆزى تولىمۇ نوپۇزلۇق ئىدى. **33** ئەمدى سىناگوگتا ناپاك جىننىڭ روھى چاپلاشقان بىر كىشى بولۇپ، [ئۇنىڭدىكى جىن] قاتتىق ئاۋازدا: **34** ـ ئەي ناسارەتلىك ئەيسا، سېنىڭ بىز بىلەن نېمە كارىڭ؟! بىزنى يوقاتقىلى كەلدىڭمۇ؟ مەن سېنىڭ كىملىكىڭنى بىلىمەن، خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىسەن! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **35** لېكىن ئەيسا جىنغا تەنبىھ بېرىپ: ـ ئاغزىڭنى يۇم! ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېۋىدى، جىن ھېلىقى ئادەمنى خالايىق ئوتتۇرىسىدا يېقىتىۋېتىپ، ئۇنىڭدىن چىقىپ كەتتى. لېكىن ئۇنىڭغا ھېچ زەرەر يەتكۈزمىدى. **36** ھەممەيلەن بۇنىڭدىن قاتتىق ھەيران بولۇشۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ زادى قانداق

ئىش! ئۇ دەرۋەقە ھوقۇق ۋە قۇدرەت بىلەن ناپاك روھلارغا ئەمر قىلسىلا، ئۇلار چىقىپ كېتىدىكەن، ـ دېيىشتى. 37 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خەۋەر-شۆھرىتى ئەتراپتىكى ھەربىر يۇرتلارغا تارقالدى. 38 ئەيسا سىناگوگتىن چىقىپ، سىموننىڭ ئويىگە كىردى. لېكىن سىموننىڭ قېينىئانىسى ئېغىر تەپ كېسىلى بولۇپ قالغانىدى؛ ئۇلار ئەيسادىن ئۇنىڭ ھاجىتىدىن چىقىشنى ئوتۇندى. 39 ئۇ ئايالنىڭ بېشىدا تۇرۇپ، تەپكە تەنبىھ بېرىۋىدى، تەپ شۇئان ئۇنىڭدىن كەتتى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇلارنى كۈتۈشكە باشلىدى. 40 كۈن پېتىشى بىلەنلا، كىشىلەر ھەرخىل كېسەللەرگە گىرىپتار بولغان بىيقىنلىرى بولسىلا، ئۇلارنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. ئۇ ئۇلارغا بىر-بىرلەپ قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇلارنى ساقايتتى. 41 كىشىلەرگە چاپلاشقان نۇرغۇن جىنلار ئۇلاردىن چىقىپ: «سەن خۇدانىڭ ئوغلى!» دەپ توۋلاپ كېتەتتى. لېكىن ئۇ ئۇلارغا تەنبىھ بېرىپ، سۆز قىلدىشغا يول قويمىدى؛ چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. 42 كۈن چىقىشى بىلەن، ئۇ شەھەردىن چىقىپ، پىنھان بىر جايغا كەتتى. بىراق توپ-توپ خالايىق ئۇنى ئىزدەپ يۈرەتتى؛ ئۇلار ئۇنى تاپقاندا ئالدىغا كېلىپ، ئۇنى ئارىمىزدا قالسۇن دەپ كېتىشىدىن توسماقچى بولۇشتى. 43 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى باشقا شەھەر-يېزىلارغىمۇ يەتكۈزۈشۈم كېرەك؛ چۈنكى مەن دەل بۇ ئىشقا ئەۋەتىلگەنمەن، ـ دېدى. 44 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيەدىكى سىناگوگلاردا تەلىم بېرىپ يۈرۈۋەردى.

5 شۇنداق بولدىكى، ئۇ گىننىسارەت كۆلىنىڭ بويىدا تۇرغاندا، خالايىق خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ قىستىلىشىپ تۇراتتى. 2 ئۇ كۆل بويىدا تۇرغان ئىككى كېمىنى كۆردى. بىلىقچىلار بولسا كېمىدىن چۈشۈپ، [قىرغاقتا] تورلىرىنى يۇيۇشۇۋاتاتتى. 3 ئۇ كېمىلەردىن بىرىگە، يەنى سىموننىڭكىگە چىقىپ، ئۇنىڭدىن كېمىنى قىرغاقتىن سەل يىراقلىتىشنى ئىلتىماس قىلدى. ئاندىن ئۇ كېمىدە ئولتۇرۇپ توپ-توپ خالايىققا تەلىم بەردى. 4 سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ئۇ سىمونغا: ـ كېمىنى چوڭقۇرراق يەرگە ھەيدەپ بېرىپ، بىلىقلارنى تۇتۇشقا تورلىرىڭلارنى سېلىڭلار، ـ دېدى. 5 سىمون ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئۇستاز، بىز پۈتۈن كېچىچە جاپا تارتىپ ھېچ نەرسە تۇتالمىدۇق. بىراق سېنىڭ سۆزۈڭ بىلەن تورنى سالسام سالاي، دېدى. 6 ئۇلار شۇنداق قىلىۋىدى، نۇرغۇن بىلىقلار تورغا چۈشتى؛ تور سۈكۈلۈشكە باشلىدى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار باشقا كېمىدىكى شېرىكلىرىنى ياردەمگە چاقىرىشكە ئىشارەت قىلىشتى. ئۇلار كېلىپ، [بىلىقلارنى] ئىككى كېمىگە لىق قاچىلىۋىدى، كېمىلەر چۆكۈپ كېتەي دەپ قالدى. 8 سىمون پېتروس بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئەيسانىڭ تىزلىرى ئالدىدا يېقىلىپ: ـ مەندىن يىراقلاشقايسەن، ئى رەب! چۈنكى مەن گۇناھكارمەن! ـ دېدى. 9 چۈنكى بۇنچە كۆپ بىلىق تۇتۇلغانلىقىدىن ئۇ ۋە ئۇنىڭغا بارلىق ھەمراھ بولغانلارنى ھەيرانلىق باسقانىدى. 10 ۋە سىموننىڭ شېرىكلىرى ـ زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ياقۇپ بىلەن يۇھاننامۇ ھەم شۇنداق ھەيران قالدى. ئەمدى ئەيسا سىمونغا: ـ قورقمىغىن، بۇنىڭدىن كېيىن سەن ئادەم تۇتقۇچى بولىسەن ـ دېدى. 11 ئۇلار كېمىلەرنى قىرغاققا چىقىرىپ، ھەممە نەرسىنى تاشلاپ قويۇپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. 12 شۇنداق بولدىكى، ئۇ شەھەر-يېزىلارنىڭ بىرىدە بولغاندا، مانا شۇ يەردە، پۈتۈن بەدىنى ماخاۋ بېسىپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ئۇنىڭ ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، ئەگەر سەن خالىساڭ، مېنى ساقايتىپ پاك قىلالايسەن! ـ دەپ يالۋۇردى. 13 ئەيسا قولىنى سوزۇپ ئۇنىڭغا تەگكۈزۈپ تۇرۇپ: ـ خالايمەن، پاكلانغىن! ـ دېۋىدى، بۇ ئادەمنىڭ ماخاۋ كېسىلى دەرھال ئۇنىڭدىن كەتتى. 14 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ھازىر بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتما، بەلكى ئۇدۇل بېرىپ كاھىنغا ئۆزۈڭنى كۆرسىتىپ، ئۇلاردا بىر گۇۋاھلىق بولۇش ئۈچۈن، مۇسا بۇ ئىشتا ئەمر قىلغاندەك ئۆزۈڭنىڭ ساقايتىلغانلىقىڭ ئۈچۈن بىر [قۇربانلىقنى] سۇنغىن، ـ دېدى. 15 لېكىن ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر تېخىمۇ تارقىلىپ پۈر كەتتى؛ شۇنىڭ بىلەن توپ-توپ خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاش ۋە ئۆز ئاغرىق-كېسەللىرىنى ساقايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭ ئالدىغا يىغىلىپ كېلەتتى. 16 ھالبۇكى، ئۇ پات-پات ئۇلاردىن چېكىنىپ چۆللۈك يەرلەرگە بېرىپ دۇئا قىلاتتى. 17 شۇ كۈنلەرنىڭ بىرىدە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تەلىم بېرىۋاتقاندا، يېنىدا پەرىسىيلەر ۋە تەۋرات ئەھلىلىرى ئولتۇراتتى. ئۇلار گالىلىيە، يەھۇدىيە ئۆلكىلىرىنىڭ ھەرقايسى يېزا-قىشلاقلىرى ۋە يېرۇسالېمدىن كەلگەنىدى. پەرۋەردىگارنىڭ كېسەللەرنى ساقايتىش كۈچى- قۇدرىتى ئۇنىڭغا يار بولدى. 18 شۇ پەيتتە، مانا بىرقانچە كىشى ئەمبىلگە ياتقۇزۇلغان بىر پالەچنى كۆتۈرۈپ كەلدى. ئۇلار ئۇنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەكىرىشكە ئىنتىلىشتى. 19 بىراق ئادەملەرنىڭ تولىلىقىدىن كېسەلنى ئەكىرىشكە ئامال تاپالماي، ئۇلار ئۆگزىگە ئېلىپ چىقىپ، ئۆگزىدىكى كاھىشلارنى ئېچىپ، كېسەلنى ئۆينىڭ ئىچىگە زەمبىلە ياتقان ھالدا خالايىقنىڭ ئوتتۇرىسىغا، ئەيسانىڭ ئالدىغا چۈشۈردى. 20 ئۇ ئۇلارنىڭ كۆڭلىدە ئەيىب ئىزدەشلىرىنى بىلىپ يېتىپ، جاۋابەن: ـ سىلەر كۆكۈلۈكلاردا نېمىشقا ئەيىب ئىزدەيسىلەر؟ 23 «گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى!» دېيىش ئاسانمۇ ياكى «ئورنۇڭدىن تۇر، ماڭ!» دېيىشمۇ؟ 24 ئەمما ھازىر سىلەرنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ يەر يۈزىدە گۇناھلارنى كەچۈرۈم قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن، ـ ئۇ پالەچ كېسەلگە: ـ ساڭا ئېيتايكى، ئورنۇڭدىن تۇر، ئورنۇڭنى يىغىشتۇرۇپ ئۆيۈڭگە قايت! ـ دەپ بۇيرۇدى. 25 ھېلىقى ئادەم دەرھال ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئورنىدىن دەس تۇرۇپ، ئوزى ياتقان زەمبىلنى ئېلىپ، خۇدانى ئۇلۇغلىغىنىچە ئۆيىگە قايتتى. 26 ھەممەيلەننى دەھشەتلىك ھەيرانلىق باستى؛ ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلىشىپ، قورقۇنچتا چۈمگەن ھالدا: ـ بىز بۈگۈن تىلسىمات ئىشلارنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. 27 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئۇ يولغا چىقىپ، لاۋۋِي ئىسىملىك بىر باجگىرنى كۆردى. ئۇ باج يىغىدىغان ئورۇندا ئولتۇراتتى. ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئەگەشكىن! ـ دېدى. 28 ئۇ تورىندىن تۇرۇپ، ھەممىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگەشتى. 29 لاۋۋِي ئۆيىدە ئۇنىڭغا كاتتا بىر زىياپەت بەردى. ئۇلار بىلەن زور بىر توپ باجگىرلار ۋە باشقىلارمۇ شۇ يەردە ھەمداستىخان بولغانىدى. 30 بىراق پەرىسىيلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئېقىمىدىكى تەۋرات ئۇستازلىرى غۇدۇڭشۇپ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىغا: ـ سىلەر نېمىشقا باجگىر ۋە گۇناھكارلار بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىپ ئولتۇرىسىلەر؟! ـ دەپ ئاغرىنىشتى. 31 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ساغلام ئادەملەر ئەمەس، بەلكى كېسەل ئادەملەر تېۋىپقا موھتاجدۇر. 32 مەن ھەققانىيلارنى ئەمەس، بەلكى گۇناھكارلارنى توۋىغا چاقىرغىلى كەلدىم، ـ دېدى. 33 ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىشقا يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى دائىم روزا تۇتۇپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىدۇ، يەرىسىيلەرنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ شۇنداق قىلىدۇ، لېكىن سېنىڭ مۇخلىسلىرىڭ يەپ-ئىچىپلا يۈرىدىغۇ! ـ دەپ سوراشتى. 34 ئۇ ئۇلارغا: ـ توي بولۇۋاتقان يىگىت تويدا توي مېھمانلىرى بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغان چاغدا ئۇلارنى روزا تۇتقۇزالامسىلەر؟ 35 ئەمما شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، يىگىت ئۇلاردىن ئېلىپ كېتىلىدۇ، ئۇلار شۇ كۈنلەردە روزا تۇتىدۇ. 36 ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىلمۇ كەلتۈردى: ـ ھېچكىم يېڭى كۆڭلەكتىن يىرتىپ، ئۇنى كونا كۆڭلەككە ياماق قىلمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى كۆڭلەكنىمۇ يىرتقان بولىدۇ، شۇنداقلا يېڭىدىن

ئالغان ياماقۋ كونا كۆڭلەككە ماس كەلمەيدۇ. **37** شۇنىڭدەك، ھېچكىم يېڭى شارابنى كونا تۇلۇملارغا قاچىلىمايدۇ. ئۇنداق قىلسا، يېڭى شارابنىڭ [كۆپۈشى بىلەن] تۇلۇملار يېرىلىدۇ-دە، شارابمۇ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ، تۇلۇملارمۇ كاردىن چىقىدۇ. **38** شۇڭا يېڭى شاراب يېڭى تۇلۇملارغا قاچىلىنىش كېرەك، شۇنداقتا ئىككىلىسى ساقلىنىپ قالىدۇ. **39** ئۇنىڭ ئۆستىگە، ھېچكىم كونا شارابتىن كېيىن يېڭىسىنى ئىچىشنى خالىمايدۇ، چۈنكى ئۇ: «بولدى، كونىسى ياخشى!» دەيدۇ.

6

ئىككىنچى «مۇھىم شابات كۈنى»، ئۇ بۇغدايلىقلاردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى باشاقلارنى ئۈزۈۋۈپلىپ، ئالىقىنىدا ئۇۋۇلاپ يەۋاتاتاتتى. **2** لېكىن بۇنى كۆرگەن بەزى پەرىسىيلەر ئۇلارغا: ـ سىلەر نېمىشقا شابات كۈنى ئەۋرەتنا چەكلەنگەن ئىشنى قىلىسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **3** ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەر ھەمىنا داۋۇت [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئاچ قالغاندا نېمە قىلغانلىقىنى [مۇقەددەس يازمىلاردىن] ئوقۇمىغانمۇسىلەر؟ **4** دېمەك، ئۇ خۇدانىڭ ئۆيىگە كىرىپ، [خۇداغا] ئاتالغان، [تەۋرەتنا] كاھىنلاردىن باشقا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يېيىشى چەكلەنگەن «تەقدىم نانلار»نى [سوراپ] ئېلىپ يېگەن ۋە ھەمراھلىرىغىمۇ بەرگەن ـ دەپ جاۋاب بەردى. **5** ئاخىرىدا ئۇ ئۇلارغا: ـ ئىنسانئوغلى شابات كۈنىنىڭمۇ ئىگىسىدۇر، ـ دېدى. **6** يەنە بىر شابات كۈنى شۇنداق بولدىكى، ئۇ سىناگوگقا كىرىپ تەلىم بېرىۋاتاتتى. سىناگوگا ئوڭ قولى يېگەلەپ كەتكەن بىر ئادەم بار ئىدى. **7** ئەمدى تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر ئىشنى ئىزدەپ تاپايلى دەپ، ئۇنىڭ شابات كۈنىمۇ كېسەل ساقايتىدىغان-ساقايتمايدىغانلىقىنى پايلاپ يۈرۈشەتتى. **8** بىراق ئەيسا ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلىپ، قولى يېگەلەپ كەتكەن ئادەمگە: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئوتتۇرىغا چىققىن! ـ دېۋىدى، ھېلىقى ئادەم ئورنىدىن قوپۇپ شۇ يەردە تۇردى. **9** ئاندىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ سىلەردىن سوراپ باقايچۇ، تەۋراتقا ئۇيغۇن بولغىنى شابات كۈنى ياخشىلىق قىلىشمۇ، ياكى يامانلىق قىلىشمۇ؟ جانىنى قۇتقۇزۇشمۇ ياكى جانغا زامىن بولۇشمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئەتراپىدىكىلەرنىڭ ھەممىسگە نەزەر سالغاندىن كېيىن، ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ قولۇڭنى ئۇزات، ـ دېدى. ئۇ شۇنداق قىلىشى بىلەنلا قولى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئىككىنچى قولىغا ئوخشاش بولدى. **11** لېكىن ئۇلار غەزەپتىن ھوشىنى يوقتىپ، ئەيسانىڭ قاندىق تاقابىل تۇرۇش توغرىسىدا مەسلىھەتلىشىشكە باشلىدى. **12** شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ دۇئا قىلىشقا تاغقا چىقتى ۋە ئۇ يەردە خۇداغا كېچىچە دۇئا قىلدى. **13** تاڭ ئاتقاندا، مۇخلىسلىرىنى ئالدىغا چاقىرىپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ئون ئىككىيلەنى تاللاپ، ئۇلارنى رەسۇل دەپ ئاتىدى. **14** ئۇلار: سىمون (ئەيسا ئۇنى پېترۇس دەپمۇ ئاتىغان) ۋە ئۇنىڭ ئىنىسى ئاندىرىياس؛ ياقۇپ ۋە يۇھاننا؛ فىلىپ ۋە بارتولومەي، **15** ماتىنا ۋە توماس، ئالفايىنىڭ ئوغلى ياقۇپ ۋە مىللەتپەرۋەر دەپ ئاتالغان سىمون، **16** ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا ۋە كېيىن ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا ئىشقاريوتلار ئىدى. **17** ئەيسا [رەسۇللىرى] بىلەن تاغدىن چۈشۈپ، بىر تۈزلەڭلىكتە تۇراتتى. شۇ يەردە نۇرغۇن مۇخلىسلىرى ھەمدە پۈتكۈل يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن ۋە يېرۇسالېمدىن، تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىگە قارايدىغان دېڭىز بويىدىكى يۇرتلاردىن توپ-توپ كىشىلەر يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنىڭ تەلىملىرىنى ئاڭلاش ۋە كېسەللىرىگە شىپالىق ئىزدەش ئۈچۈن كەلگەنىدى. **18** ناپاك روھلاردىن ئازابلانغانلارمۇ شىپالىق تېپىشتى. **19** بۇ توپ-توپ ئادەملەرنىڭ ھەممىسى قوللىرىنى ئۇنىڭغا تەككۈزۈۋېلىشقا ئىنتىلەتتى؛ چۈنكى كۈچ-قۇدرەت ئۇنىڭ ۋۇجۇدىدىن چىقىپ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە شىپالىق بېرىۋاتاتتى. **20** شۇنىڭ بىلەن ئۇ يېشىنى كۆتۈرۈپ مۇخلىسلىرىغا قاراپ مۇنداق دېدى: ـ «مۇبارەك، ئەي يوقسۇلارا! چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرنىڭكىدۇر. **21** مۇبارەك، ئەي ھازىر ئاچ قالغانلارا! چۈنكى سىلەر تولۇق تويۇنىسىلەر. مۇبارەك، ئەي يىغلاۋاتقانلارا! چۈنكى كۈلىدىغان بولىسىلەر. **22** كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ۋەجىدىن سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەرنى ئۆزلىرىدىن چەتكە قاقسا، سىلەرگە تۆھمەت-ھاقارەت قىلسا، نامىڭلارنى رەزىل دەپ قارىغىسا، سىلەرگە مۇبارەك! **23** شۇ كۈنى شادلىنىپ تەنتەنە قىلىپ سەكرەڭلار. چۈنكى مانا، ئەرشتە بولغان ئىنئامىڭلار زوردۇر. چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرى [پۈرۈنتى] پەيغەمبەرلەرگىمۇ ئوخشاش ئىشلارنى قىلغان. **24** ـ لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بايلارا! چۈنكى سىلەر ئاللىقاچان راھەت-پاراغىتىڭلارغا ئىگە بولدۇڭلارا! **25** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قارنى توينۇغانلارا! چۈنكى سىلەر ئاچ قالىسىلەر. ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي كۈلۈۋاتقانلارا! چۈنكى ھازا ئۈتۈپ يىغلايسىلەر. **26** ھەممەيلەن سىلەرنى ياخشى دېگەندە، ھالىڭلارغا ۋاي! چۈنكى ئۇلارنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمۇ [پۈرۈنتى] ساختا پەيغەمبەرلەرگە شۇنداق قىلغان». **27** ـ بىراق ماڭا قۇلاق سالغان سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، دۈشمەنلىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، سىلەرگە ئۆچ بولغانلارغا ياخشىلىق قىلىڭلار. **28** سىلەرنى قارىغانلارغا بەخت تىلەڭلار، سىلەرگە يامان مۇئامىلىدە بولغانلارغىمۇ دۇئا قىلىڭلار. **29** بىرسى مەڭزىڭگە تۇرسا، ئىككىنچى مەڭزىڭنىمۇ ئۆتۈپ بەر؛ بىرسى چاپىنىڭنى ئېلىۋالىمەن دېسە، كۆڭلىڭىزنىمۇ ئايىماي بەرگىن. **30** بىرسى سەندىن بىرنېمە تىلىسە، ئۇنىڭغا بەرگىن. بىرسى سېنىڭ بىرەر نەرسىڭنى ئېلىپ كەتسە، ئۇنى قايتۇرۇپ بېرىشنى سورىما. **31** باشقىلارنىڭ ئۆزۈڭلارغا قاندىق مۇئامىلە قىلىشنى ئۈمىد قىلىساڭلار، سىلەرمۇ ئۇلارغا شۇنداق مۇئامىلە قىلىڭلار. **32** ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلارنى ياخشى كۆرگەنلەرگىلا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىدۇ؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئۆزىنى ياخشى كۆرگەنلەرگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىدىغۇ. **33** ئەگەر سىلەر ئۆزۈڭلارغا ياخشىلىق قىلغانلارغىلا ياخشىلىق قىلىساڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىدۇ؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ شۇنداق قىلىدىغۇ! **34** ئەگەر سىلەر قەرزنى «چوقۇم قايتۇرۇپ بېرىدۇ» دەپ ئۈيلىغانلارغا بەرسەڭلار، ئۇنداقتا سىلەردە نېمە شاپائەت بولىدۇ؟ چۈنكى ھەتتا گۇناھكارلارمۇ ئۆزىنىڭ قايتۇرۇپ ئالىىز دەپ باشقا گۇناھكارلارغا قەرز بېرىدىغۇ! **35** لېكىن سىلەر بولىساڭلار، دۈشمىنىڭلارغىمۇ مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار، ياخشىلىق قىلىڭلار، باشقىلارغا ئۈتنە بېرىڭلار ۋە «ئۇلار بىزگە بېرىنمە قايتۇرىدۇ» دەپ ئۈيلىماڭلار. شۇ چاغدا، ئىنئامىڭلار زور بولىدۇ ۋە سىلەر ھەممىدن ئالىي بولغۇچىنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر. چۈنكى ئۇ ئۆزكورلارغا ۋە رەزىللەرگىمۇ مېھرىبانلىق قىلىدۇ. **36** ئاتاڭلار مېھرىبان بولغىنىدەك سىلەرمۇ مېھرىبان بولۇڭلار. **37** ـ باشقىلارنىڭ ئۇستىدىن ھۆكۈم قىلىپ يۈرمەڭلار. بولمىسا، سىلەر [خۇدانىڭ] ھۆكۈمىگە ئۇچرايسىلەر. باشقىلارنى گۇناھقا بېكىتمەڭلار ۋە سىلەرمۇ گۇناھقا بېكىتىلمەيسىلەر. باشقىلارنى كەچۈرۈڭلار ۋە سىلەرمۇ كەچۈرۈم قىلىنىسىلەر. **38** بېرىڭلار ۋە سىلەرگىمۇ بېرىلىدۇ ـ ھەتتا چوڭ ئۆچىگۈچىكە لىق چىكىپ، سىلكىپ تولدۇرۇلۇپ ئۇستىدىن تېشىپ چۈشكىدەك دەرىجىدە قوينۇڭلارغا تۆكۈپ بېرىلىدۇ. سىلەر باشقىلارغا قاندىق ئۆچىمىنى بىلەن ئۆچىپ بەرسەڭلار، سىلەرگىمۇ شۇنداق ئۆچىمىنى بىلەن ئۆچىپ بېرىلىدۇ. **39** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا تەمسىل ئېيتىپ مۇنداق دېدى: ـ قارىغۇ قارىغۇنى يېتىلەپ ماڭالامدۇ؟ ئۇنداق قىلسا، ھەر ئىككىسى ئورەككە چۈشۈپ كەتمەمدۇ؟ **40** مۇخلىس ئۇستازىدىن ئۈستۈن ئۆرمايدۇ؛ لېكىن تاكامۇلاشتۇرۇلغىنى ئۇستازىغا ئوخشاش بولىدۇ. **41** ئەمدى نېمە ئۈچۈن بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى كۆرۈپ، ئۆز كۆزۈڭدىكى لىنى يايقىيالمايسەن؟! **42** سەن قانداقمۇ ئۆز كۆزۈڭدە ئورغان لىنى كۆرمەي ئۆرۈپ بۇرادىرىڭغا: «قېنى،

كۆزۈڭدىكى قىلنى ئېلىۋېتەي!» دېيەلەيسەن؟! ئەي ساختىپەز! ئاۋۋال تۆزۈكۈنۈڭ كۆزىدىكى لىمنى ئېلىۋەت، ئاندىن ئېنىق كۆرۈپ، بۇرادىرىڭنىڭ كۆزىدىكى قىلنى ئېلىۋېتەلەيسەن. **43** چۈنكى ھېچقانداق ياخشى دەرەخ يامان مېۋە بەرمەيدۇ، ھېچقانداق يامان دەرەخمۇ ياخشى مېۋە بەرمەيدۇ. **44** ھەرقانداق دەرەخنى بەرگەن مېۋىسىدن پەرق ئەتكلى بولىدۇ. چۈنكى تىكەندىن ئەنجۈرنى ئۈزگلى بولماس، ياتاقتىن ئۈزۈم ئۈزگلى بولماس. **45** ياخشى ئادەم قەلبىدىكى ياخشىلىق خەزىنىسىدىن ياخشىلىق چىقىرىدۇ؛ رەزىل ئادەم قەلبىدىكى رەزىللىك خەزىنىسىدىن رەزىللىكنى چىقىرىدۇ. چۈنكى قەلب نېمىگە تولدۇرۇلغان بولسا، ئېغىزدىن شۇ چىقىدۇ. **46** ـ سىلەر نېمىشقا مېنى «رەب! رەب!» دەيسىلەر-يۇ، بىراق سىلەرگە ئېيتقانلىرىمغا ئەمەل قىلمايسىلەر؟ **47** ئەمىسە، مېنىڭ ئالدىمغا كېلىپ، سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئەمەل قىلغان ھەركىمنىڭ كىمگە ئوخشىغانلىقىنى سىلەرگە كۆرسىتىپ بېرەي. **48** ئۇ خۇددى چوڭقۇر كولاپ، ئۆلىنى قورام تاشنىڭ ئۈستىگە سېلىپ ئوي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. كەلكۈن كەلگەندە، سۇ ئېقىمى ئۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە زەرب بىلەن ئۇرۇلغىنى بىلەن، ئۇنى مىدىر-سىدىر قىلالمىدى، چۈنكى ئۇ پۇختا سېلىنغان. **49** لېكىن سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ ئۇرۇپ، ئەمەل قىلمايدىغان كىشى بولسا، قۇرۇق يەرنىڭ ئۈستىگە ئۆلىسز ئوي سالغان كىشىگە ئوخشايدۇ. [كەلكۈن] ئېقىمى شۇ ئۆينىڭ ئۈستىگە ئورۇلۇشى بىلەن ئۇ ئورۇلۇپ كەتتى؛ ئۇنىڭ ئورۇلۇشى ئىنتايىن دەھشەتلىك بولدى!

7

ئەيسا كۆپچىلىككە بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسىنى قىلىپ بولغاندىن كېيىن، كەپەرناھۇم شەھىرىگە [قايتا] كىردى. **2** ئۇ يەردە مەلۇم بىر يۈزبېشىنىڭ ئەتىۋارلىق قۇلى ئېغىر كېسەل بولۇپ، سەكراتىنا ياتاتتى. **3** يۈزبېشى ئەيسانىڭ خەۋرىنى ئاڭلاپ، بىرنەچچە يەھۇدىي ئاقساقالنى ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ كېلىپ قۇلىنى قۇتقۇزۇشنى ئۈچۈن ئۆتۈنۈشكە ئەۋەتتى. **4** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى تىلگۈچى بولسا، تىلىكىنى ئىجابەت قىلىشكىزغا ھەققەتەن ئەرزىيدىغان ئادەم. **5** چۈنكى ئۇ بىزنىڭ [يەھۇدىي] ئېلىمىزنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھەتتا بىز ئۈچۈن بىر سىناگوگمۇ سېلىپ بەردى، ـ دەپ جىددىي قىيابەتنە ئۆتۈنۈشتى. **6** ئەيسا ئۇلار بىلەن بىللە باردى. بىراق ئۇيىگە ئاز قالغاندا، يۈزبېشى ئەيسانىڭ ئالدىغا بىرنەچچە دوستىنى ئەۋەتىپ ئۇنىڭغا مۇنداق دېگۈزدى: ـ «تەقسىر، ئۆزلىرىنى ئاۋارە قىلمىسىلا، ئۆزلىرىنىڭ تورۇسۇمنىڭ ئاستىغا كېلىشلىرىگە ئەرزىمەيمەن. **7** شۇڭا ئۆزۈمنىمۇ سىلىنىڭ ئالدىلىرىغا بېرىشقا لايىق ھېسابلىمىدىم. سىلى يەقەت بىر ئېغىز سۆز قىلىپ قويسىلا، چاقىرىم ساقىيىپ كېتىدۇ. **8** چۈنكى مەنمۇ باشقا بىرسىنىڭ ھوقۇقى ئاستىدىكى ئادەممەن، قول ئاستىمدىكى لەشكەرلىرىم بار. بىرگىنە بار دېسەم باريدۇ، بىرگىنە كەل دېسەم، كېلىدۇ؛ قۇلۇمغا بۇ ئىشنى قىل دېسەم، ئۇ شۇ ئىشنى قىلىدۇ». **9** ئەيسا بۇ گەپنى ئاڭلاپ [يۈزبېشىغا] تەئەججۈپلەندى. ئۇ بۇرۇلۇپ كەينىگە ئەگىشكەن خالايىققا: دەرۋەقە، ھەتتا ئىسرائىلدىمۇ بۇنداق زور ئىشەنچنى تاپالمىغانىدىم! ـ دېدى. **10** يۈزبېشى ئەۋەتكەن كىشىلەر قايتىپ بارغاندا، كېسەل بولغان قۇلنىڭ سەللىمازا ساقايغانلىقىنى كۆردى. **11** بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ نائىن دېگەن بىر شەھەرگە باردى. ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ۋە يەنە توپ-توپ كىشىلەر ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى. **12** ئۇ شەھەر قوۋۇقىغا يېقىنلاشقاندا، مانا كىشىلەر جىنازا كۆتۈرۈپ چىقىۋاتقاندى. ئۆلگۈچى ئانىسىنىڭ يەككە-يېگانە ئوغلى ئىدى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسى تۇل ئايال ئىدى. شەھەردىن چوڭ بىر توپ ئادەم ئايالغا ھەمراھ بولۇپ چىققاندى. **13** رەب ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭغا ئىچىنى ئاغرىتىپ: ـ يىغلىمىغىن، ـ دېدى. **14** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆتۈپ، تاۋۇتقا قولىنى تەككۈزۈۋىدى، تاۋۇت كۆتۈرگەنلەر توختىدى. ئۇ: ـ يىگىت، ساڭا ئېيتىمەن، ئويغان! ـ دېدى. **15** ئۆلگۈچى بولسا رۇسلىنىپ تىك ئولتۇردى ۋە گەپ قىلىشقا باشلىدى. [ئەيسا] ئۇنى ئانىسىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** ھەممىلەننى قورقۇنچ بېسىپ، ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلاپ: ـ «ئارىمىزدا ئۇلۇغ بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزۇلدى!» ۋە «خۇدا ئۆز خەلقىنى يوقلاپ كەلدى!» ـ دېيىشتى. **17** ئۇنىڭ توغرىسىدىكى بۇ خەۋەر پۈتۈن يەھۇدىيە زېمىنى ۋە ئەتراپىدىكى رايونلارغا تارقىلىپ كەتتى. **18** يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى ئەمدى بۇ بارلىق ئىشلارنىڭ خەۋرىنى ئۇنىڭغا يەتكۈزدى. يەھيا مۇخلىسلىردىن ئىككىيلەننى ئۆزىگە چاقىرىپ، **19** ئۇلارنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئەۋەتىپ: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆزۈڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە ئەۋەتتى. **20** ئۇلار ئەيسانىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ چۈنۈلدۇرگۈچى يەھيا بىزنى سەندىن: «كېلىشى مۇقەررەر زات ئۆزۈڭمۇ، ياكى باشقا بىرسىنى كۈتۈشىمىز كېرەكمۇ؟» دەپ سوراپ كېلىشكە يېنىڭغا ئەۋەتتى ـ دېدى. **21** دەل شۇ ۋاقىتتا [ئەيسا] ئاغىرىق-سىلاق ۋە كېسەل-ۋابا باسقان ۋە يامان روھلار چاپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەرنى ساقايتتى ۋە نۇرغۇن قارىغۇلارنى كۆرىدىغان قىلدى. **22** شۇنىڭ بىلەن ئۇ [يەھيانىڭ مۇخلىسلىرىغا]: ـ سىلەر قايتىپ بېرىپ، يەھياغا ئۆز ئاڭلىغان ۋە كۆرگەنلىرىڭلار توغرۇلۇق خەۋەر يەتكۈزۈپ ـ «كورلار كۆرەلەيدىغان ۋە توكۇرلار ماڭالايدىغان بولدى، ماخاۋ كېسىلى بولغانلار ساقايتىلدى، گاسلار ئاڭلىيالايدىغان بولدى، ئۆلگەنلەرمۇ تىرىلدۈرۈلدى ۋە كەمبەغەللەرگە خۇش خەۋەر جاكارلاندى» ـ دەپ ئېيتىڭلار. **23** [ئۇنىڭغا يەنە]: «مەندىن گۇمانلانمىي پۈتلىشىپ كەتمىگەن كىشى بولسا بەختلىكتۇر!» دەپ قويۇڭلار، ـ دېدى. **24** يەھيانىڭ ئەلچىلىرى كەتكەندىن كېيىن، ئۇ توپ-توپ ئادەملەرگە يەھيا توغرۇلۇق سۆز ئېچىپ: ـ «سىلەر [بۇرۇن يەھيانى ئىزدەپ] چۆلگە بارغىنىڭلاردا، زادى نېمىنى كۆرگلى باردىڭلار؟ شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان قومۇشنىمۇ؟ **25** ياكى ئېسىل كىيىم كىيگەن بىر ئەربابنىمۇ؟ مانا، ئېسىل كىيىملەرنى كىيگەن، ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشايدىغانلار پادىشاھلارنىڭ ئوردىلىرىدىن تېپىلىدىغۇ! **26** ئەمدى سىلەر نېمە كۆرگلى باردىڭلار؟ بىر پەيغەمبەرنىمۇ؟ دۇرۇس، ئەمما مەن شۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، [بۇ بولسا] پەيغەمبەردىنمۇ ئۇستۈن بىر بولغۇچىدۇر. **27** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردىكى]: ـ «مانا، يۈز ئالدىڭغا ئەلچىمنى ئەۋەتەي؛ ئۇ سېنىڭ ئالدىڭدا يولۇڭنى تەييارلايدۇ» ـ دەپ يېزىلغان سۆز مانا دەل ئۇنىڭ توغرىسىدا يېزىلغاندۇر. **28** چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئايالىلاردىن تۇغۇلغانلار ئارىسىدا يەھيادىنمۇ ئۇلۇغى يوق، ئەمما خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئەڭ كىچىك بولغىنىمۇ ئۇنىڭدىن ئۇلۇغ تۇرىدۇ **29** (ئەمدى [يەھيانى] ئاڭلىغان پۇقرالار، ھەتتا باجگىرلارمۇ خۇدانىڭ يولىنى توغرا دەپ يەھيانىڭ چۈمۈلدۈرۈشى بىلەن چۈمۈلدۈرۈلگەندى. **30** لېكىن پەرىسىيلەر ۋە قەۋراتشۇناسلار يەھيانىڭ چۈمۈلدۈرۈشىنى قوبۇل قىلماي، خۇدانىڭ ئۆزلىرىگە بولغان مەقسەت-ئىرادىسىنى چەتكە قاققاندى). **31** لېكىن بۇ زامانىنىڭ كىشىلىرىنى زادى كىملەرگە ئوخشىتاي؟ ئۇلار كىملەرگە ئوخشايدۇ؟ **32** ئۇلار خۇددى رەستە-بازارلاردا ئولتۇرۇۋېلىپ، بىر-بىرگە: «بىز سىلەرگە سۈنناي چېلىپ بەرسەكمۇ، ئۈسسۈل ئوينىمىدىڭلار»، «ماتەم پەدىسىگە چېلىپ بەرسەكمۇ، يىغا-زار قىلمىدىڭلار» دەپ [قاقشايدىغان ئۆتۈرۈقسىز] بالىلارغا ئوخشايدۇ. **33** چۈنكى چۈمۈلدۈرگۈچى يەھيا كېلىپ زىياپەتنە ئولتۇرمايتتى، [شاراب] ئىچمەيتتى. شۇنىڭ بىلەن سىلەر: «ئۇنىڭغا جن چاپلىشىپتۇ» دېيىشىسىلەر. **34** ئىنسانئوغلى بولسا كېلىپ ھەم يەيدۇ ھەم ئىچىدۇ ۋە مانا سىلەر: «تازا بىر تويماس ۋە مەيخور ئىكەن. ئۇ باجگىرلار ۋە گۇناھكارلارنىڭ دوستىدۇر» دېيىشىسىلەر. **35** لېكىن دانالىق بولسا ئۆزىنىڭ بارلىق پەرزەنتلىرى ئارقىلىق دۇرۇس دەپ تونۇلىدۇ». **36** پەرىسىيلەردىن بىرى ئۇنىڭدىن ئۆيۈمدە مېھمان

بولىسكىز دەپ ئوتۇندى. ئەمدى ئۇ پەرىسىنىڭ ئويىگە كىرىپ داستىخاندا ئولتۇردى. **37** ۋە مانا، ئۇ شەھەردە بۇزۇق دەپ تونۇلغان بىر ئايال ئەيسانىڭ بۇ پەرىسىنىڭ ئويىدە داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئاق قاشتېشىدىن ياسالغان بىر قۇتىدا مۇرمەككى ئېلىپ كەلدى. **38** ئۇ يىغلىغان پېتى ئۆنىڭ كەينىدە، پۇتىغا يېقىن تۇرۇپ، كۆز ياشلىرى قىلىپ، پۇتلىرىنى ھۆل قىلىۋەتتى؛ ئاندىن چاچلىرى بىلەن ئۆنىڭ پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى ھەم پۇتلىرىنى توختىماي سۆيۈپ، ئۇستىگە ئەتىر سۈردى. **39** ئەمدى ئۇنى چاقىرغان پەرىسىي بۇ ئىشنى كۆرۈپ، ئىچىدە: «بۇ ئادەم راست پەيغەمبەر بولغان بولسا، ئۇزىگە تېگىۋاتقان بۇ ئايالنىڭ كىم ۋە قانداق ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. چۈنكى ئۇ بىر بۇزۇق!» دەپ ئويلىدى. **40** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: سىمون، ساڭا دەيدىغان بىر گېپىم بار، ـ دېدى. ـ ئېيتىڭ، ئۇستاز، ـ دېدى سىمون. **41** ـ ئىككى ئادەم مەلۇم بىر قەرز ئىگىسىگە قەرزدار ئىكەن. بىرى بەش يۈز كۈمۈش دىنارغا، يەنە بىرى بولسا ئەللىك كۈمۈش دىنارغا قەرزدار ئىكەن. **42** لېكىن ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزنى قايتۇرغىلى ھېچنەرسىسى بولمىغاچقا، قەرز ئىگىسى مېھرىبانلىق قىلىپ ھەر ئىككىسىنىڭ قەرزىنى كەچۈرۈم قىپتۇ. سېنىڭچە، ئۇلارنىڭ قايسىسى ئۆنى بەكرەك سۆيىدۇ؟ ـ دەپ سوردى ئەيسا. **43** سىمون جاۋابەن: ـ مېنىڭچە، [قەرزى] كۆپرەك كەچۈرۈم قىلنغان كىشى، ـ دېدى. ـ توغرا ھۆكۈم قىلدىڭ، ـ دېدى ئەيسا. **44** ئاندىن ھېلىقى ئايالغا بۇرۇلۇپ، سىمونغا: ـ بۇ ئايالنى كۆردۈڭمۇ؟ مەن ئۆيۈڭگە كىرگىنىم بىلەن، سەن پۇتلىرىمنى يۇيۇشقا سۇ بەرمىگەندىڭ؛ لېكىن ئۇ كۆز يېشى بىلەن پۇتلىرىمنى يۇدى ۋە چېچى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتتى. **45** سەن مېنى سالام بېرىپ سۆيمىدىڭ؛ لېكىن ئۇ مەن كىرگەندىن تارتىپ پۇتلىرىمنى سۆيۈشتىن توختىمىدى. **46** سەن يېشىمغىمۇ مايي سۈركىمىگەندىڭ؛ بىراق ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمغا مۇرمەككىنى سۈركەپ قويدى. **47** شۇڭا شۇنى ساڭا ئېيتىپ قويايكى، ئۇنىڭ نۇرغۇن گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىندى. چۈنكى مانا، ئۇنىڭ كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتى چوڭقۇر ئەمەسمۇ؟ ئەما كەچۈرۈمى ئاز بولغانلارنىڭ مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشىمۇ ئاز بولىدۇ، ـ دېدى. **48** ئاندىن ئۇ ئايالغا: ـ گۇناھلىرىڭ كەچۈرۈم قىلىندى، ـ دېدى. **49** ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلار كۆڭلىدە: «كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنمۇ كەچۈرۈم قىلغۇچى بۇ ئادەم زادى كىمدۇ؟» دېيىشتى. **50** ئەيسا ھېلىقى ئايالغا: ـ ئېتىقادىڭ سېنى قۇتقۇزدى؛ ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن قايتقىن! ـ دېدى.

8

كېيىن، [ئەيسا] شۇ يۇرتلارنى كېزىپ، شەھەرمۇ-شەھەر، يېزىمۇ-يېزا خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېلان قىلىپ جاكارلىدى؛ ئون ئىككىيلەمۇ ئۆنىڭ بىلەن بىرگە باردى. **2** ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارغانلاردىن يەنە يامان روھلاردىن ۋە ئاغىرىق-سىلاقلاردىن ساقايتىلغان بەزى ئاياللارمۇ بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىدىن يەتتە جىن ھەيدەپ چىقىرىلغان مەريەم (ماگدالىلىق دەپ ئاتالغان)، **3** ھېرود [خان]نىڭ ساراي غوجىدارى خۇزانىڭ ئايالى يوئاننا، سۇزاننا ۋە باشقا نۇرغۇن ئاياللارمۇ بار ئىدى. بۇلار ئۆز مال-مۈلۈكلىرى بىلەن ئۇ [ۋە ئۆنىڭ مۇخلىسلىرىنىڭ] ھاجەتلىرىدىن چىقاتتى. **4** چوڭ بىر توپ ئادەملەر يېغىلغاندا، شۇنداقلا ھەرقايسى شەھەرلەردىن كىشىلەر ئۆنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۇ ئۇلارغا بىر تەمسىل سۆزلەپ بەردى: **5** ـ «ئۇرۇق چاچقۇچى ئۇرۇق چاچقىلى [ئېتىزغا] چىقىپتۇ. ئۇرۇق چاچقاندا، ئۇرۇقلارنىڭ بەزىلىرى چېغىر يول ئۈستىگە چۈشۈپ، دەسسىلىپ كېتىپتۇ ۋە ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇلارنى يەپ كېتىپتۇ. **6** باشقا بەزىلىرى تاشلىق يەرگە چۈشۈپتۇ، يەردە نەملىك بولمىغاچقا، ئۇنۇپ چىقىشى بىلەن قۇرۇپ كېتىپتۇ. **7** باشقا بەزىلىرى تىكەنلەرنىڭ ئارىسىغا چۈشۈپتۇ، تىكەنلەر مايىسىلار بىلەن تەڭ ئۆسۈپ مايىسىلارنى بوغۇۋاپتۇ. **8** باشقا بەزىلىرى بولسا ياخشى تۇپراققا چۈشۈپتۇ. ئۆنگەندىن كېيىن، يۈز ھەسسە ھوسۇل بېرىپتۇ». بۇلارنى دېگەندىن كېيىن ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن! دەپ توۋلىدى. **9** كېيىن ئۆنىڭ مۇخلىسلىرى ئۆنىڭدىن: ـ بۇ تەمسىلنىڭ مەنىسى نېمە؟ ـ دەپ سوردى. **10** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ سىرلىرىنى بىلىش سىلەرگە نىسىپ قىلىندى. بىراق بۇ ئىشلار قالغان باشقىلارغا تەمسىللەر بىلەنلا ئېيتىلىدۇ. مەقسىتى شۇنۇكى، «ئۇلار قارىسىمۇ كۆرمەيدۇ، ئاڭلىسىمۇ چۈشىنەيدۇ». **11** ئەمدى تەمسىلنىڭ مەنىسى مۇنداق: ـ ئۇرۇق بولسا، خۇدانىڭ سۆزى- كالامىدۇر. **12** چېغىر يول بويىدىكىلەر بولسا مۇشۇلار: ئۇلار سۆز- كالامنى ئاڭلايدۇ؛ لېكىن ئىبلىس كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشىنىپ قۇتقۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قەلبىدىكى سۆزنى ئېلىپ كېتىدۇ. **13** تاشلىق يەرگە چۈشكەن ئۇرۇقلار سۆز- كالامنى ئاڭلىغان ھامان خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلغانلارغا تەمسىل قىلىنغان. ئۇلاردا يىلتىز بولمىغاچقا، پەقەت بىر مەھەل ئىشىنىپ، ئاندىن سىناق-مۇشكۇلۇك ۋاقتى كەلگەندە، [ئېتىقادتىن] تېيىلىپ كېتىدۇ. **14** تىكەنلىككە چۈشكەن ئۇرۇقلار بولسا شۇنداق ئادەملەرنى كۆرسەتكەنكى، سۆزنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، يولغا چىققاندىن كېيىن بۇ پانىي ھاياتىكى ئەندىشىلەر، بايلىقلار ۋە ھالاۋەتلەرنىڭ ئېزىقتۇرۇشلىرى بىلەن بوغۇلۇپ، ئۇرۇق پىشماي ھوسۇل بەرمەيدۇ. **15** لېكىن ياخشى ئۇيراققا چېچىلغان ئۇرۇقلار بولسا ـ سۆز- كالامنى ئاڭلاپ، سەممىي ۋە ياخشى قەلبى بىلەن ئۆنى ئۇتىدىغانلارنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇنداق ئادەملەر سەۋرچانلىق بىلەن ھوسۇل بېرىدۇ. **16** ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ ئۈستىگە ئىدىشنى كۆمتۈرۈپ قويماس يا كى كارىۋات ئاستىغا ئۇرغۇزماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ ئۇنىڭ بىلەن ئۆيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. **17** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ؛ ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي، يورۇقلۇققا چىقماي قالمايدۇ. **18** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاڭلىشىڭلارنىڭ قانداق ئىكەنلىكىگە كۆڭۈل قويۇڭلار! چۈنكى كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا بار دەپ ھېسابلىغىنىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. **19** ئەمدى ئۇنىڭ ئانىسى ۋە ئىنىلىرى ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشكىلى كەلدى. لېكىن ئادەم نۇرغۇن بولغاچقا، يېنىغا چېلىلمىگەندى. **20** شۇنىڭ بىلەن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئانىڭز ۋە ئىنىلىرىڭز سىز بىلەن كۆرۈشىمىز دەپ، سىرتتا تۇرىدۇ، ـ دېدى. **21** لېكىن ئۇ جاۋابەن: ـ مېنىڭ ئانام ۋە ئاكا-ئۇكا قېرىندىشلىرىم بولسا خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر، دېدى. **22** ۋە شۇنداق بولدىكى، شۇ كۈنلەردىن بىرى، ئۇ مۇخلىسلىرى بىلەن بىر كېمىگە چۈشۈپ، ئۇلارغا: ـ كولىنىڭ ئۇ قېتىغا بارايلى، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يولغا چىقتى. **23** كېمىمە كېتىۋاتقاندا ئۇ ئۇيقۇغا كەتكەندى. كۈلگە ئۇيۇقسىز قارا بوران كېلىپ، كېمىگە سۇ توشۇپ كېتىپ، ئۇلار خەۋپتە قالدى. **24** مۇخلىسلار كېلىپ ئۇنى ئويغىتىپ: ـ ئۇستاز، ئۇستاز، ئۆگىشىدىغان بولدۇق! ـ دېدى. لېكىن ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، بورانغا ۋە داۋالغۇغان دولقۇنلارغا تەنبىھ بەردى؛ ھەممىسى توختاپ، تىنچ بولدى. **25** ئۇ مۇخلىسلىرىغا قاراپ: ـ ئىشەنچىكلار نەگە كەتتى؟ ـ دېدى. ئۇلار ھەم قورقۇشۇپ، ھەم بەكمۇ ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم زادى كىمدۇ، يېرىۋق قىلسا، ھەتتا شامىللار ۋە دولقۇنلارمۇ ئۇنىڭغا بويسۇندىكەن-مە! ـ دەپ كېتىشتى. **26** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گالىلىيەنىڭ ئۇدۇلىدىكى گېراسالىقلارنىڭ يۇرتىغا يېتىپ باردى. **27** ئۇ قىرغاققا چىقىشى بىلەنلا، ئۇزۇندىن بېرى جىنلار چاپلاشقان، شەھەردىن كەلگەن مەلۇم ئادەم ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى. بۇ ئادەم كىيىم كىيمەي، ھېچ ئۆيدە ئۇرمەي، گۆرلەر ئارىسىدا ياشايتتى. **28** لېكىن

تۇ ئەيسانى كۆرۈپلا ۋارقىراپ، تۆنىڭ ئايىغىغا يىقىلىپ قاتتىق تاۋاز بىلەن: ـ ھەممىدىن ئالىي خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا، سىنىڭ مەن بىلەن نېمە كارىڭ! سەندىن تۆتۈنمەنكى، مېنى قىينىما! ـ دەپ توۋلاپ كەتتى. **29** چۈنكى ئەيسا ناپاك روھنىڭ تۆنىگىدىن چىقىشنى بۇيرۇۋاتاتتى (چۈنكى جىن نۇرغۇن قېتىم تۇنى تۇتۇۋالغانىدى؛ تۇ چاغلاردا كىشىلەر تۆنىڭ پۇت-قوللىرىنى كىشەن-زەنجىرلەر بىلەن باغلاپ تۇنى قاماپ قويغان بولسىمۇ، تۇ زەنجىرلەرنى ئۈزۈپ قېچىپ چىققان ۋە جىن تەرىپىدىن چۆل-بىياۋانلارغا ھەيدىۋېتىلگەنىدى). **30** ئەيسا بۇ ئادەمدىن: ـ ئىسمىڭ نېمە؟ ـ دەپ سوريۋىدى، تۇ: ـ ئىسمىم «قوشۇن»، ـ دېدى. چۈنكى نۇرغۇن جىنلار تۆنىڭ ئىچىگە كىرىپ چاپلىشىۋالغانىدى. **31** ئەمدى تۇلار ئەيسادىن تۇزلىرىنى تېگىپ يوق ھالىغا كەتكۈزمەسلىكنى تۆتۈنۈپ يالۋۇردى. **(Abyssos g12)** **32** شۇ يەردە تاغ باغرىدا چوڭ بىر توپ توڭگۈز پادىسى ئوزۇقلىنىۋاتاتتى. جىنلار ئەيسادىن يالۋۇرۇپ، توڭگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىشكە ئىجازەت بېرىشنى تۆتۈندى. تۇ تۇلارغا ئىجازەت بەردى. **33** جىنلار شۇ ئادەمدىن چىقىپ، توڭگۈزلارنىڭ تېنىگە كىرىۋالدى؛ شۇنىڭ بىلەن پۈتكۈل توڭگۈز پادىسى تىك ياردىن ئېتىلىپ چۈشۈپ، كۆلگە غەرق بولدى. **34** توڭگۈزلارنى باققۇچىلارمۇ بۇ ۋۇقەنى كۆرۈپ تۇ يەردىن قېچىپ، شەھەر-يېزىلاردا بۇ خەۋەرنى تارقاتتى. **35** خالايىق زادى نېمە ئىش بولغانلىقىنى كۆرگىلى چىقتى؛ ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەندە، شۇ يەردە تۇزىدىن جىنلار چىققان ھېلىقى ئادەمنىڭ كىيىم-كېچەكنى كىيىپ، ئەس-ھوشى جايىدا ھالدا ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرغىنىنى كۆردى؛ تۇلار قورقۇپ كېتىشتى. **36** بۇ ۋۇقەنى كۆرگەنلەرمۇ جىنلار چاپلاشقان ئادەمنىڭ قانداق ساقايتىلغىنىنى كۆزىچىلىككە تەسۋىرلەپ بەردى. **37** ئاندىن گېراسالىلارنىڭ يۇرتىدىكىلەر ۋە ئەتراپىدىكى بارلىق كىشىلەر تۇنىڭ تۇلارنىڭ ئارىسىدىن كېتىشنى تۆتۈنۈشتى. چۈنكى دەھشەتلىك قورقۇنچ تۇلارنى باسقانىدى. شۇڭا تۇ كېمىگە چۈشۈپ، قايتىشقا يول ئالدى. **38** ئەمما جىنلار تۇزىدىن چىقىپ كەتكەن ھېلىقى ئادەم تۇنىڭغا، مەن سەن بىلەن بىللە كېتەي، ـ دەپ يالۋۇردى. لېكىن تۇ تۇنى يولغا سېلىپ: **39** ـ تۆيۈڭگە قايتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ ساڭا شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى يەتكۈزگىن، ـ دېدى. تۇ ئادەم قايتىپ بېرىپ، پۈتكۈل شەھەرنى ئارىلاپ، ئەيسانىڭ تۇزىگە شۇنچە چوڭ ئىشلارنى قىلىپ بەرگەنلىكىنى ئېلان قىلدى. **40** ئەيسا قايتىپ كەلگىنىدە، شۇنداق بولدىكى، خالايىق تۇنى خۇشاللىق بىلەن قارشى ئېلىشتى؛ چۈنكى ھەممەيلەن تۇنىڭ قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇراتتى. **41** ۋە مانا، بىر كىشى، سىناگوگنىڭ چوڭى بولغان يائىرۇس ئىسملىك كىشىمۇ ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئايىغىغا تۇزىنى ئېتىپ، تۇنىڭ تۇيىگە بېرىشنى تۆتۈندى. **42** چۈنكى تۇنىڭ ئون ئىككى ياشلىق يالغۇز قىزى سەكراتىتا ئىدى. ئەيسا تۇ يەرگە بارغىنىدا، توپ-توپ كىشىلەر تۇنىڭ ئەتراپىغا زىچ ئولىشىپ تۇنى قىستىشاتتى. **43** ئارىسىدا خۇن تەۋرەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغىنىغا ئون ئىككى يىل بولغان بىر ئايال بار ئىدى؛ تۇ بار-يوقىنى تېۋىپلارغا خەجلەپ تۇگەتكەن بولسىمۇ، ھېچقايسىسىدىن شىپا تاپمىغانىكەن. **44** تۇ [ئەيسانىڭ] ئارقىسىدىن كېلىپ، تۇنىڭ تونىنىڭ پېشىنى سىلىۋىدى، شۇئان خۇن توختىدى. **45** ئەيسا: ـ ماڭا قول تەككۈزگەن كىم؟ ـ دەپ سوريۋىدى. ھەممەيلەن ئىنكار قىلغانىدا، پېتروسمۇ ۋە تۇنىڭ بىلەن بولغانلارمۇ: ـ تۇستاز، خالايىق توپ-توپ بولۇپ تۇت ئەتراپىڭنى ئولىشىپ، سېنى قىستىشۇاتقان يەردە، سەن «ماڭا تەككەن كىم؟»، دەپ سورايسەنغۇ؟ ـ دېدى. **46** لېكىن ئەيسا: ـ ياق! بىرسى ماڭا تەگدى؛ چۈنكى ۋۇجۇدۇمدىن قۇدرەتنىڭ چىقىپ كېتىۋاتقىنىنى سەزدىم، ـ دېدى. **47** ھېلىقى ئايال تۇزىنىڭ يوشۇرۇپ قالالمايدىغانلىقىنى بىلىپ، تىترىگەن ھالدا تۇنىڭ ئالدىغا يىقىلدى ۋە كۆزىچىلىك ئالدىدا تۇزىنىڭ نېمە سەۋەبتىن ئەيسانىڭ قول تەككۈزگەنلىكىنى، شۇنداقلا شۇئان قانداق ساقايغانلىقىنى ئېيتتى. **48** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ يۇرەكلىك بول، قىزىم، ئىشەنچىڭ سېنى ساقايتتى! ئامان-خاتىرجەملىك بىلەن ماڭغىن! ـ دېدى. **49** تۇ سۆز قىلىۋاتقاندا، سىناگوگ چوڭىنىڭ تۇيىدىن چىققان بىرەيلەر كېلىپ سىناگوگ چوڭىغا: ـ قىزىڭز جان تۇزدى. ئەمدى تۇستازنى كايىتمىغىن، ـ دېدى. **50** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ تۇنىڭغا: ـ قورقمىغىن! پەقەت ئىشەنچىتە بول، تۇ ساقىيىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **51** تۇ تۇيىگە بارغاندا پېترۇس، يۇھاننا، ياقۇپ ۋە قىزنىڭ تاتا-ئانىسىدىن باشقا ھېچكىمنىڭ تۇزى بىلەن بىللە تۇيىگە كىرىشىگە رۇخسەت قىلمىدى. **52** تۇ يەردىكىلەر ھەممىسى قىزغا ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرۈۋاتاتتى. لېكىن تۇ: ـ بولدى، يىغلىما ئاڭلار! چۈنكى قىز تۇلمىدى، پەقەت تۇخلاپ قاپتۇ! ـ دېدى. **53** تۇلار بولسا قىزنىڭ ئاللىقاچان جان تۇزۇدى دەپ بىلگەچكە، تۇنى مەسخىرە قىلدى. **54** لېكىن تۇ تۇلارنى چىقىرىۋېتىپ، قىزنىڭ قولىدىن تارتىپ: ـ بالام، ئورنۇڭدىن تۇر، ـ دەپ چاقىردى. **55** [قىزنىڭ] روھى قايتىپ كېلىپ، تۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. تۇ قىزغا يېگۈدەك بىرنېمە بېرىشنى ئېيتتى. **56** قىزنىڭ تاتا-ئانىسى ئىنتايىن ھەيران قېلىشتى. لېكىن تۇ تۇلارغا بۇ ئىشنى ھېچكىمگە ئېيتماسلىقنى تاپىلىدى.

9

ئەيسا ئون ئىككىيلەنىنى چاقىرىپ، تۇلارغا بارلىق جىنلارنى ھەيدىۋېتىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قۇدرەت ۋە ھوقۇق بەردى. **2** ئاندىن تۇلارنى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىش ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا ئەۋەتتى. **3** تۇ تۇلارغا: ـ سىلەر سەپەر تۇچۇن ھېچ نەرسە ئالماڭلار، نە ھاسا، نە خۇرجۇن، نە نان، نە پۇل ئېلىۋالماڭلار، بىرەر ئارتۇق يەكتەكمۇ ئېلىۋالماڭلار. **4** ۋە قايسى تۇيگە [قوبۇل قىلىسىز] كىرسەڭلار، تۇ يۇرتتىن كەتكۈچە شۇ تۇيدە تۇرۇڭلار. **5** ئەمدى قايسى يەردىكى كىشىلەر سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، تۇ شەھەردىن چىققىنىڭلاردا تۇلارغا ئاگاھ-گۇۋاھ بولسۇن تۇچۇن ئايىغىڭلاردىكى توپىنىمۇ قېقىۋېتىڭلار! ـ دېدى. **6** مۇخلىسلار يولغا چىقىپ، يېزا-قىشلاقلارنى ئارىلاپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىپ، ھەممە يەردە كېسەللەرنى ساقايتتى. **7** ئەمدى ھېرود ھاكىم تۇنىڭ بارلىق قىلغانلىرىدىن خەۋەر تېپىپ، قايمۇقۇپ قالدى. چۈنكى بەزىلەر: «مانا يەھيا تۇلۇمدىن تىرىلىپتۇ!» دېسە، **8** يەنە بەزىلەر: «ئىلياس پەيغەمبەر [قايتا] پەيدا بولدى» ۋە يەنە باشقىلار: «قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى قايتىدىن تىرىلىپتۇ!» دەيتتى. **9** ھېرود: «مەن يەھيانىڭ كاللىسىنى ئالدۇرغانىدىم، ئەمدى مەن مۇشۇ گېپىنى ئاڭلاۋاتقان زات زادى كىمدۇ؟» ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن تۇ تۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزدىدى. **10** رىسۇللار بولسا قايتىپ كېلىپ، تۇزلىرىنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئەيسىغا مەلۇم قىلدى. تۇ تۇلارنى ئېلىپ، خىۋىيانە ھالدا بەيت-سائىدا دېگەن شەھەردىكى خىلۋەت بىر يەرگە كەلدى. **11** بىراق خالايىق بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ تۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلدى. تۇ تۇلارنى قارشى ئېلىپ، تۇلارغا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى توغرىسىدا سۆزلىدى ۋە شىپاغا موھتاجلارنى ساقايتتى. **12** كۈن ئولتۇراي دېگەندە، ئون ئىككىيلەن تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ تۇنىڭغا: ـ خالايىقنى يولغا سالساڭ، تۇلار ئەتراپتىكى يېزا-قىشلاقلارغا ۋە ئېتىزلارغا بېرىپ قونغۇدەك جايلار ۋە ئوزۇق-تۇلۇك تاپسۇن؛ چۈنكى مۇشۇ يەر چۆللۈك ئىكەن، ـ دېدى. **13** لېكىن تۇ تۇلارغا: ـ تۇلارغا تۇزۇڭلار ئوزۇق بېرىڭلار، ـ دېدى. ـ بىزدە پەقەت بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقتىن باشقا نەرسە يوق. بۇ بارلىق خەلقكە ئوزۇق-تۇلۇك سېتىۋېلىپ كېلەمدۇق؟! ـ دېيىشتى تۇلار. **14** چۈنكى شۇ يەردە يىغلىغان ئەرلەرنىڭلا سانى بەش مىڭچە ئىدى. تۇ مۇخلىسلارغا: ـ خالايىقنى ئەللىكتىن-ئەللىكتىن بۇلۇپ ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى. **15** تۇلار تۇنىڭ دېگىنىچە قىلىپ ھەممەيلەنى ئولتۇرغۇزدى. **16** ئەيسا بەش نان بىلەن ئىككى بېلىقنى قولىغا

ئېلىپ، ئاسمانغا قاراپ [خۇداغا] تەشەككۇر ئېيتىپ بۇلارنى بەرىكەتلىدى. ئاندىن تۆلارنى ئوشتۇپ، خالايىققا سۈنۈپ بېرىش ئۈچۈن مۇخلىسلىرىغا بەردى. 17 ھەممەيلەن يەپ تويۇندى. ئاندىن شۇلاردىن ئېشىپ قالغان پارچىلىرىنى ئون ئىككى سەۋەتكە يىغىپ قاچىلىدى. 18 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ تۇزى يالغۇز دۇئا قىلىۋاتقاندا، مۇخلىسلىرى يېنىدا تۇراتتى. ئۇ تۆلاردىن: ــ خالايىق مېنى كىم دەيدۇ؟ ــ دەپ سوردى. 19 تۆلار جاۋابەن: ــ بەزىلەر سېنى چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا، بەزىلەر ئىلياس [پەيغەمبەر]، ۋە يەنە بەزىلەر قەدىمكى پەيغەمبەرلەردىن بىرى تىرىلىپتۇ دەيدۇ، ــ دېدى. 20 ئۇ تۆلاردىن: ــ سىلەرچۇ؟ سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ ــ دەپ سوردى. پېترۇس جاۋاب بېرىپ: ــ سەن خۇدانىڭ مەسىھىدۇرسەن، ــ دېدى. 21 ئۇ تۆلارغا قاتتىق جېكىلەپ، بۇ ئىشنى ھېچكىمگە تىنماڭلار، دەپ تاپىلىدى. 22 ــ چۈنكى ئىنسانئوغلىنىڭ نۇرغۇن ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىشى، ئاقساقاللار، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى، ئۆلتۈرۈلۈشى ۋە ئۈچ كۈندىن كېيىن تىرىلدۈرۈلۈشى مۇقەررەر، ــ دېدى. 23 ئاندىن ئۇ تۆلارنىڭ ھەممىسگە مۇنداق دېدى: ــ كىمدەكىم ماڭا ئەگىشىشنى نىيەت قىلسا، ئۆزىدىن كېچىپ، ھەر كۈنى ئۆزىنىڭ كېرىستىنى كۆتۈرۈپ ماڭا ئەگەشسۇن! 24 چۈنكى كىمدەكىم ئۆز ھاياتىنى قۇتقۇزىمەن دەيدىكەن، چوقۇم ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن مەن ئۈچۈن ئۆز ھاياتىدىن مەھرۇم بولغان كىشى ھاياتىنى قۇتقۇزىدۇ. 25 چۈنكى بىر ئادەم پۈتۈن دۇنياغا ئىگە بولۇپ، ئۆزىنى ھالاك قىلسا ياكى ئۆزىدىن مەھرۇم قالسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى بولسۇن؟! 26 چۈنكى كىمدەكىم مەندىن ۋە مېنىڭ سۆزلىرىمدىن نومۇس قىلسا، ئىنسانئوغلى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە، ئۇنىڭ ئاتىسىنىڭ ۋە مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ شان-شەرىپى ئېچىدە قايتىپ كەلگىنىدە ئۇنىڭدىنمۇ نومۇس قىلىدۇ. 27 لېكىن مەن دەرھەقىقەت سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ يەردە تۇرغانلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆلۈمنىڭ تەمىنى تېتىشتىن بۇرۇن جەزمەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرىدىغانلار باردۇر. 28 بۇ سۆزلەردىن تەخمىنەن سەككىز كۈن كېيىن شۇنداق بولدىكى، ئۇ پېترۇس، يۇھاننا ۋە ياقۇپنى ئېلىپ، دۇئا قىلىش ئۈچۈن بىر تاغقا چىقتى. 29 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، ئۇنىڭ يۈزىنىڭ قىيابىتى ئۆزگەردى ۋە كىيىملىرى ئاپئاق بولۇپ چاقناقتەك چاقنىدى. 30 ۋە مانا، ئىككى ئادەم يەپدا بولۇپ ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىشىۋاتقانىدى؛ تۆلار مۇسا ۋە ئىلياس [پەيغەمبەرلەر] ئىدى. 31 تۆلار پارلاق جۈلا ئېچىدە ئايان بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن يېرۇسالېمدا ئادا قىلىدىغان «دۇنيادىن ئوتۇپ كېتىش»ى ئوغرىسىدا سۆھبەتلەشتى. 32 ئەمدى پېترۇس ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى خېلى ئۇگىدەك باسقانىدى؛ لېكىن تۆلارنىڭ ئۇيقۇسى تولۇق ئېچىلغاندا تۆلار ئۇنىڭ شان-شەرىپىنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرغان ئىككى ئادەمزاتنى كۆردى. 33 ۋە شۇنداق بولدىكى، بۇ ئىككىسى ئەيسادىن ئايرىلىۋاتقاندا، پېترۇس ئۆزىنىڭ نېمىنى دەۋاتقانلىقىنى بىلمىگەن ھالدا ئەيساغا: ــ ئۇستاز، بۇ يەردە بولغىنىمىز ئىنتايىن ياخشى بولدى! بىرىنى ساڭا، بىرىنى مۇساغا، يەنە بىرىنى ئىلياسقا ئاتاپ بۇ يەرگە ئۈچ كەپە ياسايلى، ــ دېدى. 34 لېكىن ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، بىر پارچە بۇلۇت پەيدا بولۇپ ئۇلارنى قاپلىۋالدى؛ تۆلار بۇلۇت ئېچىگە كىرىپ قالغىنىدا قورقۇشۇپ كەتتى. 35 بۇلۇتتىن ئاۋىزىقسز بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ــ بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇمدۇر. ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! ــ دېدى. 36 ئاۋاز ئاڭلانغاندىن كېيىن، قارىسا، ئەيسا ئۆزى يالغۇز قالغانىدى. تۆلار سۈكۈت قىلىپ قېلىشتى ۋە شۇ كۈنلەردە ئۆزلىرى كۆرگەن ئىشلاردىن ھېچقايسىسىنى ھېچكىمگە ئېيتمىدى. 37 ئەتىسى، تۆلار تاغدىن چۈشكەن ۋاقىتدا، زور بىر توپ كىشىلەر ئۇنى قارشى ئالدى. 38 مانا، توپنىڭ ئارىسىدىن بىرەيلەن ۋارقىراپ: ــ ئۇستاز، ئۆتۈنۈپ قالاي، ئوغلۇمغا ئېچىگىنى ئاغرىتىپ قاراپ قويغايسەن! چۈنكى ئۇ مېنىڭ بىرلا بالام ئىدى. 39 مانا، ئۇنى دائىم بىر روھ ئۇتۇۋېلىپ، ئۇ ئۆزىچىلا ۋارقىراپ-جارقىراپ كېتىدىغان بولۇپ قالدى؛ ئۇ ئۇنىڭ بەدىنىنى تارتىشتۇرۇپ، ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك كەلتۈرۈۋېتىدۇ. [جىن] ئۇنى دائىم دېگۈدەك قىيناپ، ئۇنىڭغا ھېچ ئارام بەرمەيدۇ. 40 مەن مۇخلىسلىرىڭىزدىن روھنى ھەيدىۋېتىشنى ئۆتۈنۈۋىدىم، بىراق تۆلار ئۇنداق قىلالمىدى، ــ دېدى. 41 ئەيسا جاۋابەن: ــ ئەي ئېتىقادسىز ۋە تەتۈر ئەۋرە، سىلەر بىلەن قاچانغىچە تۇرۇپ، سىلەرگە سەۋر قىلاي؟ ــ ئوغلۇڭنى ئالدىمغا ئېلىپ كەلگىن ــ دېدى. 42 بالا تېخى يولدا كېلىۋاتقانىدا، جىن ئۇنى يىقىتىپ، پۈتۈن بەدىنىنى تارتىشتۇردى. ئەيسا ناپاك روھقا تەنبىھ بېرىپ، بالىنى ساقايتتى ۋە ئۇنى ئاتىسىغا قايتۇرۇپ بەردى. 43 ھەممەيلەن خۇدانىڭ شەرەپلىك كۈچ-قۇدرىتىگە قىن-قىنغا پاتمای تەتەججۇپلەندى. ھەممىسى ئەيسانىڭ قىلغانلىرىغا ھەيران قېلىشىپ ئۇرغاندا، ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق ئېيتتى: 44 ــ بۇ سۆزلەرنى قۇلاقلىرىڭلارغا ئوبدان سىڭدۈرۈپ قويۇڭلار. چۈنكى ئىنسانئوغلى پات ئاربدا [سانتۇنلۇقتىن] ئىنسانلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇپ بېرىلىدۇ، ــ دېدى. 45 بىراق تۆلار بۇ سۆزنى چۈشىنەلمىدى. بۇنىڭ مەنىسى تۆلار چۈشىنىپ يەتمىسۇن ئۈچۈن تۆلاردىن يوشۇرۇلغانىدى. تۆلار ئۇنىڭدىن بۇ سۆز ئوغرۇلۇق سوراشقىمۇ پېتىنالمىدى. 46 ئەمدى مۇخلىسلار ئارىسىدا تۆلاردىن كىمنىڭ ئەڭ ئۈلۈغ بولىدىغانلىقى توغرۇلۇق تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 47 ئەمما ئەيسا تۆلارنىڭ كۆڭلىدىكى ئويلارنى كۆرۈپ يېتىپ، كىچىك بىر بالىنى ئېلىپ يېنىدا تۇرغۇزۇپ، 48 تۆلارغا: ــ كىم مېنىڭ نامىمدا بۇ كىچىك بالىنى قوبۇل قىلسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ ۋە كىم مېنى قوبۇل قىلسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. ئاراڭلاردا ئۆزىنى ئەڭ تۆۋەن تۇتقىنى بولسا ئۈلۈغ بولىدۇ، ــ دېدى. 49 يۇھاننا جاۋابەن ئۇنىڭغا: ــ ئۇستاز، سېنىڭ نامىڭ بىلەن جىنلارنى ھەيدەۋاتقان بىرسىنى كۆردۇق. لېكىن ئۇ بىز بىلەن بىرگە ساڭا ئەگەشمىگەنلىكى تۈپەيلىدىن، ئۇنى توسۇتۇق، ــ دېدى. 50 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا: ــ ئۇنى توسماڭلار. چۈنكى كىم سىلەرگە قارشى تۇرمىسا سىلەرنى قوللىغانلاردىندۇر، ــ دېدى. 51 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇنىڭ ئاسمانغا ئېلىپ كېتىلىدىغان كۈنلىرىنىڭ توشۇشىغا ئاز قالغاندا، ئۇ قەتئىيلىك بىلەن يۈزىنى يېرۇسالېمغا بېرىشقا قاراتتى. 52 [شۇنىڭ ئۈچۈن] ئۇ ئالدىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتى. ئۇلار يولغا چىقىپ، ئۇنىڭ كېلىشىگە ئەيارلىق قىلىش ئۈچۈن سامارىيە ئۇلۇكسىدىكى بىر يېزىغا كىردى. 53 بىراق ئۇ يۈزىنى يېرۇسالېمغا قاراتقانلىقى تۈپەيلىدىن يېزىدىكىلەر ئەيسانى قوبۇل قىلمىدى. 54 ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ياقۇپ بىلەن يۇھاننا بۇ ئىشنى كۆرۈپ: ــ ئې رەب، ئۇلارنى كۆيدۈرۈپ يوقىتىش ئۈچۈن ئىلياس پەيغەمبەردەك ئاسماندىن ئوت يېغىشنى چىقىرىشىمىزنى خالامسەن؟ ــ دېدى. 55 لېكىن ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارنى ئەيىبلەپ: «سىلەر قاندای روھتىن بولغانلىقىڭلارنى بىلمەيدىكەنسىلەر» ــ دېدى. 56 ئاندىن ئۇلار باشقا بىر يېزىغا ئۆتۈپ كەتتى. 57 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، بىرسى ئۇنىڭغا: ــ ئې رەب، سەن قەيەرگە بارما، مەن ساڭا ئەگىشىپ ماڭىمەن، ــ دېدى. 58 ئەيسا ئۇنىڭغا: ــ تۈلكىلەرنىڭ تۆگۈكۈرلىرى، ئاسماندىكى قۇشلارنىڭ ئۇۋىلىرى بار. بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ يېشىنى قويغۇدەك يېرىمۇ يوق، ــ دېدى. 59 ئۇ يەنە باشقا بىرسىگە: ــ ماڭا ئەگەشكىن! ــ دېدى. لېكىن ئۇ: ــ رەب، ئاۋۋال بېرىپ ئاتامنى يەرلىكىگە قويغىلى ئىجازەت بەرگەيسەن، ــ دېدى. 60 لېكىن ئەيسا ئۇنىڭغا ــ ئۇلۇكلەر ئۆز ئۇلۇكلىرىنى كۆمسۇن! بىراق سەن بولساڭ، بېرىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىغىن، ــ دېدى. 61 يەنە بىرسى: ــ ئەي رەب، مەن ساڭا ئەگىشىمەن، لېكىن ئاۋۋال ئۆيۈمگە بېرىپ، ئۆيدىكىلىرىم بىلەن خوشلىشىشىمغا ئىجازەت بەرگەيسەن، ــ دېدى. 62 ــ كىم قولىدا قوشنىڭ ئۆتۈقچىنى تۇتۇپ تۇرۇپ كەينىگە قارسا، ئۇ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ئەمەستۇر، ــ دېدى.

10 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، رەب مۇخلىسلاردىن يەنە يەتمىشنى تەيىنلەپ، ئۆزى بارماقچى بولغان بارلىق شەھەر-يېزىلارغا ئىككى-ئىككىدىن ئۆزىدىن بۇرۇن ئەۋەتتى. **2** ئۇ تۆلۈارغا مۇنداق تاپىلىدى: ـ يىغىلىدىغان ھوسۇل دەرۇۋەقە كۆپ، لېكىن ھوسۇلنى يىغقۇچى ئىشلەمچىلەر ئاز ئىكەن. شۇڭا ھوسۇل ئىگىسىدىن كۆپرەك ئىشلەمچىلەرنى ئۆز ھوسۇلۇڭنى يىغىشقا ئەۋەتكەيسەن، دەپ تىلەڭلار. **3** مېڭىڭلار! مەن قوزىلارنى بۆرىلەرنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتكەندەك سىلەرنى ئەۋەتىمەن. **4** ھەميان، خۇرجۇن ۋە كەشىلەر ئالماڭلار، يولدا كىشىلەر بىلەن سالاملىشمىشدا [توختىماڭلار]. **5** قايسى ئۆيگە كىرسەڭلار، ئالدى بىلەن: «مۇشۇ ئۆيدىكىلەرگە ئارامىلىق بولغاي!» دەڭلار. **6** ئۆ ئۆيدە «ئارامىلىق ئىگىسى» بولسا، تىلىڭىز ئارامىلىقىڭلار شۇ ئۆيگە قونىدۇ؛ ئەگەر بولمىسا، ئۆ ئارامىلىق ئۆزۈڭلارغا يانىدۇ. **7** ئاندىن چۈشكەن ئۆيدە ئۆرۈپ يۆتكەملەڭلەر، شۇ ئۆيدىكىلەرنىڭ بەرگىنىنى يەپ-ئىچىڭلار، چۈنكى ئىشلەمچى ئۆز ئىش ھەققىنى ئېلىشقا ھەقلىقتۇر. ئۆ ئۆيدىن بۇ ئۆيگە يۆتكىلىپ يۈرمەڭلار. **8** سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۆلار سىلەرنى قوبۇل قىلسا، ئۆلار ئالدىڭلارغا نېمە قويسا شۇنى يەڭلار. **9** ئۆ يەردىكى كېسەللەرنى ساقايتىپ، ئۆلارغا: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە يېقىنلاشتى!» دەڭلار. **10** بىراق سىلەر قايسى شەھەرگە كىرسەڭلار، ئۆلار سىلەرنى قوبۇل قىلمىسا، ئۆلارنىڭ رەستە-كوچىلىرىغا چىقىپ كۆپچىلىككە: **11** «سىلەرگە ئاگاھ بولسۇن ئۆچۈن ھەتتا شەھىرىڭلارنىڭ ئايىغىمىزغا چاپلاشقان توپىسىنمۇ قېقىپ چۈشۈرۈۋېتىمىز! ھالبۇكى، شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سىلەرگە [راستىنلا] يېقىنلاشتى!» ـ دەڭلار. **12** مەن سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، شۇ كۈنى ھەتتا سودوم شەھىرىدىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى بۇ شەھەردىكىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **13** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي قورازىنلىقلار! ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي بەيت-سائىدالىقلار! چۈنكى سىلەردە كۆرسىتىلگەن مۆجىزىلەر تۇر ۋە زىدون شەھەرلىرىدە كۆرسىتىلگەن بولسا، ئۆ يەرلەردىكىلەر خېلى بۇرۇنلا بۇزۇگە يۆگىنىپ، كۆلگە ملىنىپ توۋا قىلغان بولاتتى. **14** قىيامەت كۈندە تۇر ۋە زىدوندىكىلەرنىڭ كۆرىدىغىنى سىلەرنىڭكىدىن يېنىك بولىدۇ. **15** ئەي ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن كەپەرناھۇملۇقلار! سىلەر تەھتىساراغا چۈشۈرۈلىسىلەر! **(Hadēs g86)** **16** [ئۆ مۇخلىسلىرىغا يەنە]: ـ كىمدەكىم سىلەرنى تىڭشىسا، مېنىمۇ تىڭشىغان بولىدۇ؛ كىمدەكىم سىلەرنى چەتكە قاقسا، مېنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ كىم مېنى چەتكە قاققان بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىمۇ چەتكە قاققان بولىدۇ؛ ـ دېدى. **17** يەتمىش مۇخلىس خۇشال-خۇرامىلىق ئىچىدە قايتىپ كېلىپ: ـ ئى رەب! ھەتتا جىنلارمۇ سېنىڭ نامىڭ بىلەن بىزگە بويسۇندىكەن! ـ دەپ مەلۇم قىلدى. **18** ئۆ ئۆلارغا: ـ مەن شەيتاننىڭ ئاسماندىن چاقاقتەك چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەنمەن. **19** مانا، مەن سىلەرگە يىلان-چايانلارنى دەسسەپ يانجىشقا ۋە دۈشمەننىڭ بارلىق كۈچ-قۇدرىتىنى بېسىپ تاشلاشقا ھوقۇق بەردىم. ھېچقاچان ھېچقانداق نەرسە سىلەرگە زەرەر يەتكۈزەلمەيدۇ. **20** لېكىن سىلەر روھلارنىڭ سىلەرگە بويسۇنغانلىقى تۈپەيلىدىن شادلانماڭلار، بەلكى نامىكىلارنىڭ ئەرشىلەردە پۈتۈلگەنلىكى تۈپەيلىدىن شادلىنىڭلار، ـ دېدى. **21** شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا روھتا خۇشاللىنىپ مۇنداق دېدى: «ئاسمان-زېمىن ئىگىسى ئى ئاتا! سەن بۇ ھەققەتلەرنى دانىشمەن ۋە ئەقللىلاردىن يوشۇرۇپ، سەبىي بالىلارغا ئاشكارىلىغانلىقىڭ ئۈچۈن سېنى مەدھىيىلەيمەن! بەرھەق، ئى ئاتا، نەزىرىڭدە بۇنداق قىلىش راۋا ئىدى. **22** ھەممە ماڭا ئاتامدىن تەقدىم قىلىندى؛ ئوغۇلنىڭ كىملىكىنى ئاتىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ، ۋە ئاتىنىڭمۇ كىملىكىنى ئوغۇل ۋە ئوغۇل ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگەن كىشىلەردىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ». **23** ئاندىن ئۆ مۇخلىسلىرىغا بۇرۇلۇپ، ئۆلارغا ئاستىغىنا: سىلەر كۆرۈۋاتقان ئىشلارنى كۆرگەن كۆزلەر نەقەدەر بەختلىكتۇر! **24** چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر ۋە پادىشاھلار سىلەر كۆرگەن ئىشلارنى كۆرۈشكە ئىنتىزار بولغىنى بىلەن ئۆلارنى كۆرمىگەن؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان ئىشلارنى ئاڭلاشقا ئىنتىزار بولغىنى بىلەن، ئۆلارنى ئاڭلاپ باقمىغان، ـ دېدى. **25** ۋە مانا، تەۋرات ئۇستازلىرىدىن بىرى ئورنىدىن تۇرۇپ ئەيسانى سىنىماقچى بولۇپ: ـ ئۇستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōnios g166)** **26** ئۆ جاۋابەن: ـ تەۋرات قانۇندا نېمە پۈتۈلگەن؟ بۇنىڭغا ئۆزۈڭ قانداق قارايسەن؟ ـ دېدى. **27** ھېلىقى كىشى جاۋابەن: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭنى پۈتۈن قەلبىڭ، پۈتۈن جېنىڭ، پۈتۈن كۈچۈڭ ۋە پۈتۈن زېھنىڭ بىلەن سۆيگىن»؛ ۋە «قوشنا ئاڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيە» ـ دېدى. **28** ئەيسا ئۆنىڭغا: ـ توغرا جاۋاب بەردىڭ. مانا شۇنداق قىلساڭ ھايات بولىسەن، ـ دېدى. **29** لېكىن ئۆزىنى ھەققانىي دەپ ئىسپاتلىماقچى بولۇپ، ئەيسادىن يەنە سوراپ: ـ ئەمدى «مېنىڭ قوشنام» كىمدۇر؟ ـ دېدى. **30** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر ئادەم يېرۇسالېمدىن يېرىخو شەھىرىگە چۈشۈۋېتىپ، يولدا قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. قاراقچىلار ئۆنىڭ كىيىم-كېچەكلىرىنى سالدۇرۇۋېلىپ، ئۆنى يارىلاندۇرۇپ، چالا ئۆلۈك ھالدا تاشلاپ كېتىپتۇ. **31** ۋە شۇنداق بولدىكى، مەلۇم بىر كاھىن شۇ يولدىن چۈشۈۋېتىپ، ھېلىقى ئادەمنى كۆرۈپ، يولنىڭ ئۆ چېتى بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كېتىپتۇ. **32** شۇنىڭدەك بىر لاۋىيلىق [روھانىي] بۇ يەرگە كەلگەندە، يېنىغا كېلىپ قاراپ قويۇپ، يولنىڭ ئۆ چېتى بىلەن مېڭىپ ئۆتۈپ كېتىپتۇ. **33** لېكىن سەيىرده بولغان بىر سامارىيەلىك ھېلىقى ئادەمنىڭ يېنىغا كەلگەندە، ئۆنى كۆرۈپلا ئىچ ئاغرىتىپتۇ **34** ۋە ئالدىغا يېرىپ، جاراھەتلىرىگە مايى ۋە شاراب قۇيۇپ، تېڭىپ قويۇپتۇ. ئاندىن ئۆنى ئۆز ئۆلىغىدا مىندۇرۇپ، بىر سارايغا ئېلىپ بېرىپ، ئۆ يەردە ھالدىن خەۋەر ئاپتۇ. **35** ئەتىسى يولغا چىققاندا، ئىككى كۈمۈش دىنارنى ئېلىپ سارايۇەنگە بېرىپ: «ئۆنىڭغا قاراپ قويۇڭ، بۇنىڭدىن ئارتۇق چىقىم بولسا، قايتىشىمدا سىزگە تۆلەيمەن» دەپتۇ. **36** [ئەمدى ئەيسا ھېلىقى ئۆستازدىن]: ـ سېنىڭچە، بۇ ئۈچ ئادەم ئىچىدە قايسىسى قاراقچىلارنىڭ قولىغا چۈشكەن ھېلىقى كىشىگە [ھەقىقىي] قوشنا بولغان؟ ـ دەپ سوردى. **37** ـ ئۆنىڭغا مېھرىبانلىق كۆرسەتكەن كىشى، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۆ. ئەيسا ئۆنىڭغا: ـ ئۆنداق بولسا، سەن ھەم بېرىپ شۇنىڭغا ئوخشاش قىلغىن، ـ دېدى. **38** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۆ [مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە] يولدا كېتىۋېتىپ، مەلۇم بىر يېزىغا كىردى. ئۆ يەردە مارتا ئىسىملىك بىر ئايال ئۆنى ئۆيىگە چاقىرىپ مېھمان قىلدى. **39** مارتانىڭ مەريەم ئىسىملىك بىر سىڭلىسى بار ئىدى. ئۆ ئەيسانىڭ ئايىغى ئالدىدا ئولتۇرۇپ، ئۆنىڭ سۆز-كالامىنى تىڭشۋاتاتتى. **40** ئەمدى مېھمانلارنى كۈتۈش ئىشلىرىنىڭ كۆپلۈكىدىن كۆڭلى بۇلۇنۇپ كەتكەن مارتا ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: ـ ئى رەب، سىڭلىمنىڭ مېنى مېھمان كۈتكىلى يالغۇز تاشلاپ قويغىنىغا كارىڭ بولمامدۇ؟ ئۆنى ماڭا ياردەملىشىشكە بۇيرۇغىن! ـ دېدى. **41** لېكىن ئەيسا ئۆنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەي مارتا، مارتا، سەن كۆپ ئىشلارنىڭ غېمىنى يەپ ئاۋارە بولۇپ يۈرۈۋاتىسەن. **42** بىراق بىرلا ئىش زۆرۈردۇر؛ ۋە مەريەم شۇنىڭدىن ئۆزىگە ئېسىۋە بولدىغان ياخشى ئۈلۈشنى تاللىدى؛ بۇ ھەرگىز ئۆنىڭدىن تارتىۋېلىنمايدۇ ـ دېدى.

11 ئەمدى شۇنداق بولدىكى، ئۆ بىر يەردە دۇئا قىلۋاتاتتى؛ دۇئا تاياغلاشقاندا، مۇخلىسلىردىن بىرى ئۆنىڭدىن: ـ ئى رەب، يەھيا ئۆز مۇخلىسلىرىغا ئۆگەتكىنىدەك، سەنمۇ بىزگە دۇئا قىلىشنى ئۆگەتسەڭ، ـ دېدى. **2** ئۆ ئۆلارغا

مۇنداق دېدى: ـ دۇئا قىلغىنىڭلاردا، مۇنداق دەڭلار: «ئى ئاتا، سېنىڭ نامىڭ مۇقەددەس دەپ ئۇلۇغلانغاي. سېنىڭ پادىشاھلىقىڭ كەلگەي. 3 ھەر كۈنلۈك نېنىمىزنى بىزگە ھەركۈنى بەرگەيسەن. 4 بىزگە قەرزدار بولغان ھەركىمنى كەچۈرگىنىمىزدەك، سەنمۇ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرگەيسەن. بىزنى ئازدۇرۇۋلۇشلارغا ئۇچراتمۇغىنىڭدەك، 5 ئۇ سۈزىنى [داۋام قىلىپ] ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ بىر دوستى بولۇپ، يېرىم كېچىدە ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ: ئەي دوستۇم، ماڭا ئۈچ نان ئۆتنە بەرگىن؛ 6 چۈنكى ماڭا سەپەردىن بىر دوستۇم كەلدى ۋە ئۇنىڭ ئالدىغا قويغۇدەك بىر نەرسەم قالمايتۇ، دېسە، 7 ئۇ ئۆيىنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ: «مېنى ئاۋارە قىلمىغىن، ئىشىك تاقاقلىق، بالىلار ئورۇندا يېنىمدا ياتىدۇ. ساڭا ئېلىپ بېرىشكە قوپالمايمەن»، دېيىشى مۇمكىن. 8 سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، گەرچە ئۇ ئۇنىڭ دوستى بولۇش سۈپىتى بىلەن بېرىشكە ئورنىدن تۇرمىسىمۇ، ئۇنىڭ خىجىل بولماي قايتا-قايتا يالۋۇرۇۋىشى بىلەن ئۇ چوقۇم ئورنىدىن تۇرۇپ، قانچە لازىم بولسا ئۇنىڭغا بېرىدۇ. 9 شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە ئېيتايكى، تىلەڭلار، سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ؛ ئىزدەڭلار، تاپىسىلەر. ئىشىكنى چېكىڭلار، ئېچىلىدۇ. 10 چۈنكى ھەربىر تىلىگۈچى تىلىگىنىگە ئېرىشىدۇ؛ ئىزدىگۈچى ئىزدىگىنىنى تاپىدۇ؛ ئىشىكنى چەككۈچىلەرگە ئىشىك ئېچىلىدۇ. 11 ئاراڭلاردا ئاتا بولغۇچىلار ئۆز ئوغلى نان تەلەپ قىلسا، ئۇنىڭغا تاش بېرىدىغانلار بارمۇ؟! ياكى بېلىق تەلەپ قىلسا، يىلان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 12 تۇخۇم تەلەپ قىلسا، چايان بېرىدىغانلار بارمۇ؟ 13 ئەمدى سىلەر رەزىل تۇرۇپ ئۆز پەرزەنتلىرىڭلارغا ياخشى ئىلتىپاتلارنى بېرىشنى بىلگەن يەردە، ئەرشتىكى ئاتا ئۆزىدىن تىلىگەنلەرگە مۇقەددەس روھنى تېخىمۇ ئاتا قىلماسمۇ؟ 14 ئەمدى ئۇ بىر كىشىدىن «ئادەمنى گاچا قىلغۇچى» جىنى ھەيدىۋېتىڭىدە، شۇنداق بولدىكى، جىن ئۇنىڭدىن چىققاندا، گاچا زۇۋانغا كەلدى. خالايىق يۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇشتى. 15 براق ئۇلاردىن بەزىلىرى: «ئۇ جىنلارنى جىنلارنىڭ ئەمىرى بولغان بەئەلزەبۇلغا تاينىپ ھەيدىۋېتىدۇ» ـ دېدى. 16 ۋە باشقا بەزىلەر ئۇنى سىناش مەقسىتىدە ئۇنىڭدىن بىرگە ئاسماندىن بىر مۆجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتسەڭ، دەپ تەلەپ قىلغىلى تۇردى. 17 لېكىن ئۇ ئۇلارنىڭ نىمە ئويلاۋاتقانلىقىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشقان ھەرقانداق پادىشاھلىق ۋەيران بولىدۇ؛ ۋە ھەرقانداق ئائىلە ئۆز ئىچىدىن بۆلۈنۈپ ئۆزئارا سوقۇشسا زاۋاللىققا يۈز تۇتىدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەگەر شەيتان ئۆز-ئۆزىگە قارشى چىققان بولسا، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ پادىشاھلىقى قانداقمۇ پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟ چۈنكى سىلەر مېنى، «جىنلارنى بەئەلزەبۇلغا تاينىپ ھەيدەيدىكەن» دەيسىلەر. 19 ئەگەر مەن جىنلارنى بەئەلزىبۇلغا تاينىپ قوغلىسام، سىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىڭلار كىمگە تاينىپ جىنلارنى قوغلايدۇ؟! شۇڭا ئۇلار سىلەر توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارسۇن! 20 لېكىن مەن خۇدانىڭ بارمىقى بىلەن جىنلارنى قوغلىسام، ئۇنداقتا خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈستۈڭلارغا چۈشۈپ نامايان بولغان بولىدۇ. 21 تولۇق قوراللانغان كۈچتۈڭگۈر ئۆز ئۆيىنى قوغداپ ئۇرغاندا، ئۇنىڭ مال-مۈلكى ئامان قالىدۇ؛ 22 لېكىن ئۇنىڭدىن كۈچتۈڭگۈر بىرى ئۇنىڭ ئۈستىگە ھۇجۇم قىلىپ ئۇنى يەڭسە، ئۇنىڭ تايانغان قوراللىرىنى تارتىۋالىدۇ ۋە مال-مۈلۈكلىرىنى ئولجا قىلىپ ئۆزىدىكىلەرگە تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 23 مەن تەرەپتە تۇرمىغانلار ماڭا قارشى تۇرغۇچىدۇر. مەن تەرەپكە [ئادەملەرنى] يىغمىغۇچىلار بولسا تورۇتۇۋەتكۈچىدۇر. 24 ناپاك روھ بىراۋنىڭ تېنىدىن چىقىرىۋېتىلىشى بىلەن، ئۇ قۇرغاق جايلارنى چۈرگىلەپ يۈرۈپ بىرەر ئارامگاھنى ئىزدەيدۇ؛ بىراق تاپالمىغاندىن كېيىن، «مەن چىققان ماكانىمغا قايتاي!» دەيدۇ. 25 شۇنىڭ بىلەن قايتىپ كېلىپ، شۇ ماكانىنىڭ پاكىز تازىلانغانلىقىنى ۋە رەتلەنگەنلىكىنى بايقايدۇ-دە، 26 بېرىپ ئۆزىدىنمۇ يەتتە

يەتتە روھنى باشلاپ كېلىدۇ؛ ئۇلار كىرىپ بىللە تۇرىدۇ. ئۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەمنىڭ كېيىنكى ھالى بۇرۇنقىدىنمۇ تېخىمۇ يامان بولىدۇ. 27 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ بۇ گەپلەرنى قىلىۋاتقاندا، كۆپچىلىك ئارىسىدا بىر ئايال ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ سېنى كۆتۈرگەن قورساق ۋە ئېمىتكەن ئەمچەك بەختلىكتۇر! ـ دېدى. 28 براق ئۇ جاۋابەن: ـ بەلكى خۇدانىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىدىغانلار بەختلىكتۇر! ـ دېدى. 29 شۇ چاغدا، توپ-تاپ ئادەملەر ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، ئۇ مۇنداق سۆزلەشكە باشلىدى: ـ بۇ دەۋر دەرۋەقە رەزىل بىر دەۋردۇر؛ ئۇ مۆجىزىلىك بىر ئالامەتنىڭ كۆرىنىشىنى ئىستەپ يېرىدۇ. براق يۇنىڭغا «يۇنۇس پەيغەمبەردە كۆرۈلگەن مۆجىزىلىك ئالامەت»تىن باشقا ھېچقانداق ئىككىنچى بىر ئالامەت كۆرسىتىلمەيدۇ. 30 چۈنكى يۇنۇس پەيغەمبەرنىڭ ئۆزى ننىۋەدە شەھىرىدىكىلەرگە ئالامەت-كارامەت بولغىنىغا ئوخشاش، ئىنسانئوغلىمۇ بۇ دەۋرگە يەنە شۇنداق بولىدۇ. 31 قىيامەت كۈنى «جەنۇبتىن كەلگەن ئايال پادىشاھ»مۇ بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ تىرىلىپ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ئۇ سۇلايماننىڭ دانا سۆزلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ چېتىدىن كەلگەن؛ ۋە مانا، سۇلايماندىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ. 32 قىيامەت كۈنى ننىۋەلىكلەر بۇ دەۋردىكىلەر بىلەن تەڭ قوپۇپ، بۇ دەۋردىكىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى بېكىتىدۇ. چۈنكى ننىۋەلىكلەر يۇنۇس پەيغەمبەر جاكارلىغان خەۋەرنى ئاڭلاپ توۋا قىلغان؛ ۋە مانا، يۇنۇس پەيغەمبەردىنمۇ ئۇلۇغ بىرسى مۇشۇ يەردە تۇرىدۇ! 33 ھېچكىم چىراغنى يېقىپ قويۇپ، ئۇنى يوشۇرۇن جايدا قويماس، ياكى ئۈستىگە سېۋەتنى كۆمتۈرۈپ قويماس، بەلكى چىراغدانىنىڭ ئۈستىگە قويىدۇ؛ يۇنىڭ بىلەن ئۇيگە كىرگەنلەر يورۇقلۇقنى كۆرىدۇ. 34 تەننىڭ چىرىغى كۆزدۇر. شۇڭا ئەگەر كۆزۈڭ ساپ بولسا، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ يورۇتۇلىدۇ. لېكىن ئەگەر كۆزۈڭ خۇنۇك بولسا پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ قاراڭغۇ بولىدۇ. 35 شۇنىڭ ئۈچۈن ھېزى بولغىنكى، ۋۇجۇدۇڭدىكى «يورۇقلۇق» قاراڭغۇلۇق بولمىسۇن! 36 ئەمدى ئەگەر بارچە ۋۇجۇدۇڭ يورۇق بولسا ۋە ئۇنىڭ ھېچ يېرى قاراڭغۇ بولمىسا، ۋۇجۇدۇڭ خۇددى چىراغ پارلاق نۇرى بىلەن سېنى يورۇتقاندەك تامامەن ئايدىڭ بولىدۇ. 37 ئەيسا سۆز قىلىۋاتقاندا، بىر پەرىسىي ئۇنى ئۆيىگە غىزاغا تەكلىپ قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆيگە كىرىپ، داستىخاندا ئولتۇردى. 38 لېكىن ھېلىقى پەرىسىي ئۇنىڭ تاماقتىن ئىلگىرى قول يۇمىغىنىنى كۆرۈپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 39 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ ئەمدى سىلەر ئەي پەرىسىيلەر، چىنە-قاچىلارنىڭ ئېشىنىلا يۇيۇپ پاكىزلىغىنىڭلار بىلەن ئىچىڭلار ھەرتۈرلۈك ھېرىسلىك ۋە رەزىللىككە تولغاندۇر. 40 ئەي نادانلار، تېشىنى ياراتقۇچى ئىچىنىمۇ ياراتقان ئەمەسمۇ؟! 41 ئەمدى ئۆز ئىچ-ئىچىڭلاردىن خەيرخاھلىق قىلىڭلار ۋە مانا، ھەممە نەرسە سىلەرگە پاكىز بولىدۇ. 42 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر ھەتتا يالپۇز بىلەن سۈزۈپنىڭ ۋە ھەرخىل دورا-دەرمانلارنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۆشرە قىلىپ خۇداغا ئاتايسىلەر-يۇ، براق ئادالەت ۋە خۇدانىڭ مۇھەببىتىنى ھېچ ئېتىبارغا ئالماي كېتىۋېرىسىلەر. دەرۋەقە، ئاۋۋال مۇشۇ ئىشلارنى ئورۇندىشىڭلار كېرەك، ئاندىن شۇ ئىشلارنىمۇ ئادا قىلماي قويماسلىقىڭلار كېرەك. 43 ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي پەرىسىيلەر! چۈنكى سىلەر سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشقا، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ سىلەرگە بولغان [ھۆرمەتلىك] سالامىلىرىغا ئامراقسىلەر. 44 سىلەرگە ۋاي! چۈنكى سىلەر خۇددى كىشىلەر كېتىۋېتىپ، ئۈستىگە دەسسەپ سېلىپمۇ سەزمەي ئوتۇپ كەتكەن گۆرلەرگە ئوخشايسىلەر! ـ دېدى. 45 تەۋرات ئەھلىلىرىدىن بىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇلارنى ئېيتقىنىڭ بىزگىمۇ ھاقارەت بولدى! ـ دېدى. 46 ئۇ ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرگىمۇ ۋاي، ئەي تەۋرات ئەھلىلىرى! چۈنكى سىلەر كۆتۈرەلمىگۈدەك

ئېغىر يۈكلەرنى ئادەملەرنىڭ زىممىسىگە ئارتىپ قويىسىلەر-يۇ، ئەمما ئۆزۈڭلار بۇ يۈكلەرنى كۆتۈرۈشكە بىرمۇ بارمىقىڭلارنى تەگكۈزمەيسىلەر! **47** سىلەرگە ۋاي! چۈنكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قەبرىلىرىنى ياساپ كېلىۋاتىسىلەر، لېكىن ئاتا-بوۋىلىرىڭلار ئۆلتۈرۈردى. **48** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار قىلغانلىرىغا رازى بولغانلىقىڭلارغا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر. چۈنكى ئۆلار پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈردى ۋە سىلەر ئۆلارنىڭ قەبرىلىرىنى ياسايسىلەر. **49** بۇ سەۋەبتىنمۇ خۇدانىڭ دانالىقى دەيدۇكى: «مەن ئۆلارغا پەيغەمبەرلەر ۋە رەسۇللارنى ئەۋەتىمەن ۋە بۇلاردىن بەزىلىرىنى ئۆلار ئۆلتۈرىدۇ ۋە بەزىلىرىنى زىيانكەشلىك بىلەن قوغلىۋېتىدۇ». **50** شۇنىڭ بىلەن دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بۇيانقى بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ تۆكۈلگەن قان قەرزلىرى، يەنى ھابىلنىڭ تۆكۈلگەن قېنىدىن تارتىپ تاكى [ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانگاھ بىلەن مۇقەددەس جاي ئارىلىقىدا قەتل قىلىنغان [كاھىن] زەكەريانىڭ تۆكۈلگەن قېنىغىچە بارلىق قان قەرزلەر ئۆچۈن مۇشۇ دەۋردىكىلەردىن ھېساب ئېلىنىدۇ. مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇ دەۋردىن ئېلىنىدىغان بولىدۇ! **52** ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي تەۋرات تەھلىلىرى! چۈنكى ھېكمەت خەزىنىسىنىڭ ئاچقۇچىنى ئېلىپ ئۆرۈپ، ئۆزۈڭلار ئۆزىڭىگە كىرمىدىڭلار ۋە كىرەي دېگەنلەرنىمۇ كىرگۈزمىدىڭلار. **53** ئۇ شۇ يەردىن چىققاندىن كېيىن، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر ئۇنىڭ بىلەن قاتتىق قارشىلىشىپ، ئۇنىڭغا كۆپ ئىشلارنى مۇزاكىرىلىشىشكە قىستىدى **54** ۋە ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلىشقا سۆزىدىن بىرەر ئەيىب تېپىۋېلىشقا پايلاپ يۈرەتتى.

12

شۇ چاغلاردا، مىڭلىغان كىشىلەر يىغىلىپ، بىر-بىرىنى دەسسىۋەتكۈدەك قىستا-قىستاڭ بولۇشۇپ كەتكەندە، ئۇ ئاۋۋال مۇخلىسلىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ پەرىسىيلەرنىڭ ئېچىتقۇسىدىن، يەنى ساختىپەزلىكىدىن ھوشيار بولۇڭلار. **2** چۈنكى يوشۇرۇلغان ھېچقانداق ئىش ئاشكارىلانماي قالمايدۇ، ۋە ھېچقانداق مەخپىي ئىش ئايان بولماي قالمايدۇ. **3** شۇڭا سىلەرنىڭ قاراڭغۇدا ئېيتقانلىرىڭلار يورۇقتا ئاڭلىنىدۇ، ئۇيۇنىڭ ئېچىگىدە خۇپىيانە پىچىرلاشقانلىرىڭلارمۇ ئۆگزىلەردە جاكارلىنىدۇ. **4** مەن سىلەر دوستلىرىمغا شۇنى ئېيتىمەنكى، تەننى ئۆلتۈرۈپ، باشقا ھېچ ئىش قىلالمايدىغانلاردىن قورقماڭلار. **5** لېكىن مەن سىلەرگە كىمدىن قورقۇشۇڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ قويايكى: ئۆلتۈرگەندىن كېيىن، دوزاخقا تاشلاشقا ھوقۇقلۇق بولغۇچىدىن قورقۇڭلار، بەرھەق سىلەرگە ئېيتايكى ـ ئۇنىڭدىن قورقۇڭلار! (Geenna g1067) **6** بەش قۇشقاچ ئىككى تىيىنگە سېتىلىدىغۇ؟ لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچبىرىمۇ خۇدا تەرىپىدىن ئۇنتۇلۇپ قالغىنى يوق. **7** لېكىن ھەتتا ھەربىر تال چېچىڭلارمۇ سانالغاندۇر. شۇنداق ئىكەن، قورقماڭلار، سىلەر نۇرغۇنلىغان قۇشقاچتىن قىممەتلىكسىلەر! **8** ـ براق مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، كىم مېنى ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا ئېتىراپ قىلسا، ئىنسانئوغلىمۇ ئۇنى خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدا ئېتىراپ قىلىدۇ. **9** براق ئىنسانلارنىڭ ئالدىدا مېنى تونۇمىغان كىشى، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرى ئالدىدىمۇ تونۇلمايدۇ. **10** ئىنسانئوغلىغا قارشى سۆز قىلغان ھەرقانداق كىشى كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا كۈپۈرلۈق قىلغۇچى بولسا كەچۈرۈمگە ئېرىشەلەيدۇ. **11** لېكىن كىشىلەر سىلەرنى سىناگوگلارغا ياكى ھۆكۈمدارلار ۋە ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىپ سوراققا تارتقاندا، «[ئەرزگە] قانداق جاۋاب بەرسەم؟» ياكى «نېمە دېسەم بولار؟» دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **12** چۈنكى نېمە دېيىش كېرەكلىكىنى شۇ ۋاقتى-سائىتىدە مۇقەددەس روھ سىلەرگە تۇگىتىدۇ. **13** كۆپچىلىك ئارىسىدىن بىرسى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، ئاكامغا [ئاتامزدىن] [قالغان] مىراسىنى مەن بىلەن تەڭ ئۈلىشىشكە بۇيرۇغايلا ـ دېدى. **14** لېكىن ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇرادەر، كىم مېنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا سوتچى ياكى ئۈلەشتۇرگۈچى قىلدى؟ ـ دېدى. **15** ئۇ كۆپچىلىككە قاراپ: ـ پەخەس بولۇپ ئۆزۈڭلارنى ھەرخىل تاماخورلۇقتىن ساقلاڭلار. چۈنكى ئىنسانىنىڭ ھاياتى ئۇنىڭ مال-مۈلۈكلىرىنىڭ كۆپلۈكىگە باغلىق ئەمەستۇر، دېدى. **16** ئاندىن ئۇ ئۆلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: ـ «بىر بايىنىڭ يېرى مول ھوسۇل بېرىپتۇ. **17** ئۇ كۆڭلىدە «قانداق قىلاي؟ چۈنكى بۇنچىۋالا ھوسۇلنى قويغۇدەك يېرىم يوق» ـ دەپ ئويلاپتۇ. **18** ئاندىن ئۇ: ـ «مۇنداق قىلاي: ـ ھازىرقى ئامبارلىرىمنى چۈۋۈۋېتىپ، تېخىمۇ چوڭىنى ياساپ، بارلىق مەھسۇلاتلىرىم ۋە باشقا مال-مۈلۈكلىرىمنى شۇ يەرگە يىغىپ ساقلاي! **19** ئاندىن ئۆز-ئۆزۈمگە: «ئەي جېنىم، يىغىپ ساقلىغان، كۆپ يىل يەتكۈدەك نېمەتلىرىڭ بار، راھەت ئېچىدە يەپ-ئىچىپ خۇش بولغىن!» دەيدىغان بولىمەن» دەپ ئويلاپتۇ. **20** لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا: «ئەي ئەخمەق، بۈگۈن كېچىلا جېنىڭ سەندىن تەلەپ قىلىپ ئېلىنىدۇ؛ ئۇنداقتا بۇ توپلىغىنىڭ كىمگە قالىدۇ؟» دەپتۇ. **21** خۇدانىڭ ئالدىدا دۆلەتمەن بولماي، ئۆزىگە خەزىنە يىغقانلىقى ھالى شۇنداق بولار». **22** ئاندىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۆرمۇشۇڭلار توغرۇلۇق، نېمە يەرمىز يا كى نېمە كىيەرمىز، دەپ ئەندىشە قىلماڭلار. **23** چۈنكى ھاياتلىق يېمەكلىكتىن، تەن كىيىم-كېچەكتىن ئەزىزدۇر. **24** قۇزغۇنلارغا قاراڭلار! ئۇلار تېرىمايدۇ ۋە يىغمايدۇ، ئۇلارنىڭ ئامبارى، ئىسكىلاتلىرىمۇ يوق. لېكىن خۇدا ئۇلارنىمۇ ئۆزۈقلاندۇرىدۇ. سىلەر قۇشلاردىن قانچىلىك ئەزىز-مەھ! **25** ئاراڭلاردا قايسىڭلار غەم-قايغۇ بىلەن ئۆمرۈڭلارنى بىرەر سائەت ئۇزارتالايسىلەر؟ **26** ئەگەر شۇنچىلىك كىچىككىنە ئىشمۇ قولۇڭلاردىن كەلمىسە، نېمە ئۈچۈن قالغان ئىشلار ئوغرىسىدا غەم-ئەندىشە قىلىسىلەر؟ **27** نېلۇپەرلەرنىڭ قانداق ئۆسىدىغانلىقىغا قاراپ بېقىڭلار! ئۇلار ئەمگەكمۇ قىلمايدۇ، چاقۇ ئېگىرمەيدۇ، لېكىن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، ھەتتا سۇلايمان تولۇق شان-شەرەپتە ئۆرنىغىدىمۇ ئۇنىڭ كىينىشى نېلۇپەرلەرنىڭ بىر گۈلىچىلىكىمۇ يوق ئىدى. **28** ئەي ئىشەنچى ئاجىزلار! ئەمدى خۇدا دالادىكى بۇگۈن ئېچىلىپ، ئەتىسى قۇرۇپ ئوچاققا سېلىنىدىغان ئاشۇ گۈل-گىياھلارنى شۇنچە بېزىگەن يەردە، سىلەرنى تېخىمۇ كىيىندۈرمەسمۇ؟! **29** شۇنداق ئىكەن، نېمە يەيمىز، نېمە ئېچىمىز دەپ باش قاتۇرماڭلار، ھېچنېمىدىن ئەندىشە قىلماڭلار. **30** چۈنكى ھەرقايسى ئەلدىكىلەر مانا شۇنداق ھەممە نەرسىلەرگە ئىنتىلىدۇ. براق ئاتاڭلار سىلەرنىڭ بۇ نەرسىلەرگە موھتاجلىقىڭلارنى بىلىدۇ؛ **31** شۇنداق ئىكەن، ئۇنىڭ پادىشاھلىقىغا ئىنتىلىڭلار ۋە ئۇ تۇ چاغدا، بۇلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە قوشۇلۇپ نېسىپ بولىدۇ. **32** قورقماڭلار، ئى كىچىك پادا! چۈنكى ئاتاڭلار پادىشاھلىقنى سىلەرگە ئاتا قىلىشنى خۇش كۆردى. **33** مال-مۈلۈكۈڭلارنى سېتىپ، [كەمبەغەللەرگە] خەيرىخاھلىق قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارغا ئۈپرىمايدىغان ھەميان، ئەرشلەردە ھەرگىز تۈگەپ كەتمەيدىغان بىر خەزىنە ھازىرلاڭلار؛ ـ شۇ يەردە ئوغرى يېقىن كەلمەيدۇ، كۈيە يەپ يوقاپ كەتمەيدۇ. **34** چۈنكى بايلىقىڭلار قەيەردە بولسا، قەلبىڭلارمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. **35** سىلەر بېلىڭلارنى چىڭ باغلاپ، چىراغلىرىڭلارنى ياندۇرۇپ ئۆرۈڭلار؛ **36** خۇددى خوجايىنىنىڭ توي زىياپىتىدىن قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈپ تۇرغان چاكارلاردەك، ھەردائىم تەييار ئۆرۈڭلار. شۇنىڭ بىلەن خوجايىن كېلىپ ئىشىكنى قاققاندا، چاكارلار دەرھال چىقىپ ئىشىكنى ئاچىدىغان بولىدۇ. **37** خوجايىن قايتىپ كەلگەندە، چاكارلىرىنىڭ ئويغاق، تەييار ئۆرغانلىقىنى كۆرسە، بۇ چاكارلارنىڭ بەختىدۇر! مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۆزى بېلىنى باغلاپ، ئۇلارنى داستىخانغا ئولتۇرغۇزۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا كېلىپ شەخسەن ئۆزى ئۇلارنى كۈتۈۋالىدۇ! **38** ۋە ئەگەر خوجايىن ئىككىنچى يا كى

ئۇچىنچى جىسەكتە كەلىسمۇ، چاكارلىرىنىڭ شۇنداق ئويغانلىقىنى كۆرسە،
بۇ تۇلارنىڭ بەختىدۇر! 39 لېكىن شۇنى بىلىپ قويۇڭلاركى، ئەگەر تۆي
ئىگىسى ئوغرىنىڭ كېچىدە قايسى ۋاقىتتا كېلىدىغانلىقىنى بىلگەن بولسا، ئۇ ئويغاق
تۇرۇپ ئوغرىنىڭ تۆىگە تېشىپ كىرىشىگە ھەرگىز يول قويمايتتى! 40 شۇنىڭ
ئۈچۈن سىلەرمۇ ھەردائىم تەييار تۇرۇڭلار، چۈنكى ئىنسانئوغلى سىلەر ئويلىمىغان
ۋاقىت-سائەتتە قايتىپ كېلىدۇ. 41 پېترۇس ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، سەن بۇ
تەمسىلنى بىزگىلا قارىتىپ ئېيتىڭۇياكى ھەممەيلەنگە قارىتىپمۇ؟ ـ دەپ سوريدى.
42 رەب مۇنداق دېدى: ـ خوجايىنى ئۆز ئۆيىدىكىلەرگە مەسئۇل قىلىپ، ئۇلارغا
تېگىشلىك بولغان ئاشلىقنى ۋاقتى-ۋاقتىدا تەقسىم قىلىپ بېرىشكە تەيىنلەيدىغان
ئىشەنچلىك ۋە پەملىك غوجىدار كىم بولىدۇ؟ 43 خوجايىن ئۆيىگە قايتقاندا،
چاكىرنىڭ شۇنداق قىلىۋاتقىنىنىڭ ئۈستىگە كەلسە، بۇ چاكارنىڭ بەختىدۇر!
44 مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، خوجايىن ئۇنى پۈتۈن ئىگىلىكنى
باشقۇرۇشقا قويىدۇ. 45 لېكىن مۇبادا شۇ چاكار كۆڭلىدە: «خوجايىنىم ھايال
بولۇپ قالدى» دەپ، باشقا چاكارلار ۋە دېدەكلەرنى بوزەك قىلىشقا ۋە يەپ-
ئىچىپ، مەست بولۇشقا باشلىسا، 46 شۇ چاكارنىڭ خوجايىنى كۈتۈلمىگەن بىر
كۈنى، ئويلىمىغان بىر ۋاقىتتا قايتىپ كېلىدۇ ۋە ئۇنى كېسىپ ئىككى پارچە
قىلىپ، ئۇنىڭ نېسىۋىسىنى ئېتىقادسىزلار بىلەن ئوخشاش تەقدىردە بېكىتىدۇ.
47 ئەمدى خوجايىننىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ تۇرۇپ، تەييارلىنىپ تۇرمىغان ۋە
خوجايىننىڭ ئىرادىسى بويىچە قىلمىغان چاكار بولۇشىغا تاياق يەيدۇ. 48 بىراق
خوجايىننىڭ ئىرادىسىنى بىلمەي تۇرۇپ، تاياق يېيىشكە تېگىشلىك ئىشلارنى
قىلغان چاكار ئازراق تاياق يەيدۇ. كىمگە كۆپ بېرىلسە، ئۇنىڭدىن تەلەپ
قىلىنىدىغىنى كۆپ بولىدۇ. چۈنكى ئادەملەر كىمگە كۆپ ئامانەت قويغان بولسا،
ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلىدىغىنىمۇ كۆپ بولىدۇ. 49 مەن يەر يۈزىگە ئوت تاشلاپ
ئوتاشتۇرۇشقا كەلدىم ۋە بۇ ئوتنىڭ ئۇتىشىشىغا نەقەدەر تەقەززىمەن! 50 لېكىن
مەن ئالدى بىلەن بىر چۈمۈلدۈرۈش بىلەن چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم كېرەك ۋە بۇ
چۈمۈلدۈرۈلۈشۈم ئەمەلگە ئاشۇرۇلغۇچە ئىنتايىن قىينىلىمەن! 51 سىلەر مېنى يەر
يۈزىگە تىنچلىق ئېلىپ كەلدىمىكەن، دەپ ئويلاپ قالدىڭلارمۇ؟ ياق، مەن
شۇنى سىلەرگە ئېيتايكى، تىنچلىق ئەمەس، بۆلۈنۈش ئېلىپ كەلدىم! 52 چۈنكى
بۇنىڭدىن كېيىن، بىر ئۆيدىكى بەش كىشى بۆلۈنىدۇ، ئۈچى ئىككىسىگە قارىسى ۋە
ئىككىسى ئۈچىگە قارشى بۆلۈنىدۇ. 53 ئاتا ئوغلىغا ۋە ئوغۇل ئاتىسىغا، ئانا قىزىغا
ۋە قىز ئانىسىغا، قېينئانا كېلىنگە ۋەكېلىن قېينئانىسىغا قارشى تۇرىدۇ. 54 ئەيسا يەنە
توپلاشقان ئادەملەرگە مۇنداق دېدى: ـ سىلەر كۈنپېتىش تەرەپتىن بۇلۇتنىڭ
چىققىنىنى كۆرسەڭلار، دەرھال «يامغۇر ياغىدۇ» دەيسىلەر، ۋە دەرۋەقە
شۇنداق بولىدۇ. 55 جەنۇب تەرەپتىن شامالنىڭ چىققىنىنى كۆرسەڭلار، «ھاۋا
تىسسىيىدۇ» دەيسىلەر ۋە دەرۋەقە شۇنداق بولىدۇ. 56 ئەي ساختىپەزلەر!
سىلەر يەر بىلەن كۆكنىڭ رەڭگىنى پەرق ئېتەلەيسىلەر-يۇ، قانداقسىگە بۇ زامانىنى
پەرق ئېتەلمەيسىلەر؟! 57 ئەمدى نېمىشقا قايسى ئىشلارنىڭ دۈرۈس ئىكەنلىكىگە
تۆرۈڭلار ھۆكۈم قىلىپ باقمايسىلەر؟! 58 چۈنكى دەۋاگىرىڭ بىلەن بىرگە سوتچى
ئالدىغا بارغىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن يولدا كېتىۋاتقىنىڭدا، ئۇنىڭ بىلەن ئارىنى ئوچۇق
قىلىشقا ئىنتىلگىن؛ بولمىسا، ئۇ سېنى سوتچىغا، سوتچى بولسا گۇنداپلىغا تاپشۇرىدۇ
ۋە گۇنداپلاي سېنى زىندانغا تاشلايدۇ. 59 مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى،
[قەرزىڭنىڭ] ئەڭ ئاخىرقى بىر تىيىنىنىمۇ قويماي تۆلىمىگۈچە، شۇ يەردىن ھەرگىز
چىقالمايسەن.

13 شۇ چاغدا، بىرنەچچە ئادەم ئۇنىڭغا [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ بىر
قىسىم گالىلىيەلىكلەرنىڭ قېنىنى تۆكۈپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئۇلار قىلىۋاتقان
[ئىبادەتخانىدىكى] قۇربانلىقنىڭ قانلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرغانلىقىنى مەلۇم قىلدى.
2 ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئۇلارنىڭ بۇ ئازابلارنى تارتقىنى ئۈچۈن
بۇ گالىلىيەلىكلەرنى باشقا گالىلىيەلىكلەردىن گۇناھى ئېغىر دەپ قارامسىلەر؟
3 مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىساڭلار،
ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. 4 سىلوئام مەھەللىسىدىكى
مۇنار ئۆرۈلۈپ چۈشۈپ، ئون سەككىز كىشىنى بېسىپ ئۆلتۈرۈپ قويغان،
سىلەر ئۇلارنى يېرۇسالېمدا ئۆرۈۋاتقان باشقىلاردىن قەيبە، دەپ قارامسىلەر؟
5 مەن سىلەرگە ئېيتايكى، ئۇنداق ئەمەس! بەلكى سىلەر توۋا قىلمىساڭلار،
ھەممىڭلارمۇ ئوخشاش ئاقىۋەتتە ھالاك بولىسىلەر. 6 ئاندىن ئۇ بۇ تەمسىلنى
سۆزلەپ بەردى: ـ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈزۈمزارلىقىدا تىكىلگەن بىر تۈپ
ئەنجىر دەرىخى بار ئىكەن. ئۇ ئۇ دەرەختىن مېۋە ئىزدەپ كەپتۇ، لېكىن ھېچ
مېۋە تاپالمايتۇ. 7 ئۇ باغۋەنگە: «قارا، ئۈچ يىلدىن بېرى بۇ ئەنجىر دەرىخىدىن
مېۋە ئىزدەپ كېلىۋاتىمەن، بىراق بىر تالمۇ مېۋە تاپالمىدىم. ئۇنى كېسىۋەت! ئۇ
نېمە دەپ يەرنى بىكاردىن-بىكار ئىگىلەپ تۇرىدۇ؟» دەپتۇ. 8 لېكىن باغۋەن:
«خوجايىن، ئۇنىڭغا يەنە بىر يىل تەگمىگەيلا. بۇ ۋاقىت ئىچىدە ئۇنىڭ تۈۋىدىكى
توپىلارنى بوشىتىپ، ئوغۇتلاپ باقاي. 9 ئەگەر كېلەر يىلى مېۋە بەرسە،
ياخشى خوپ! بىراق بەرمىسە، كېسىۋەتكەيلا» دەپتۇ باغۋەن. 10 بىر شابات
كۈنى، ئۇ بىر سىناگوگىدا تەلىم بېرىۋاتاتتى. 11 مانا شۇ يەردە ئون سەككىز
يىلدىن بېرى زەئىپلەشتۈرگۈچى بىر جىن تەرىپىدىن ئۆتۈلۈپ، دۈمچىيىپ ئۈرە
تۇرالمايدىغان بىر ئايال بار ئىدى. 12 ئەيسا ئۇنى كۆرگەندە، يېنىغا چاقىرىپ: ـ
خانىم، سەن بۇ زەئىپلىكىڭدىن ئازاد بولدۇڭ! ـ دېدى. 13 ئاندىن ئۇ قولىنى
ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قويۇۋېدى، ئايال دەرھال رۇسلىنىپ تىك ئۈرۈپ، خۇدانى
ئۇلۇغلىدى. 14 بىراق سىناگوگنىڭ چوڭى ئەيسانىڭ شابات كۈنى كېسەل
ساقايتقىنىدىن غەزەپلىنىپ، كۆپچىلىككە: ـ ئادەملەر ئىش قىلىش كېرەك بولغان
ئالتە كۈن بار، شۇ كۈنلەردە كېلىپ ساقايتىلىڭلار، لېكىن شابات كۈنىدە ئۇنداق
قىلماڭلار، ـ دېدى. 15 شۇڭا رەب ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەي
ساختىپەزلەر! ھەربىرىڭلار شابات كۈنى تورپاق ۋە ئېشىكىڭلارنى ئوقۇردىن
يېشىپ، سۇغارغىلى باشلىمامسىلەر؟! 16 ئەمدى شەيتان مانا ئون سەككىز يىل
بوغىپ كەلگەن، ئىبراھىمنىڭ بىر قىزى بولغان بۇ ئايال دەل شابات كۈنىدە بۇ
سىرتماقتىن بوشىتىلسا، بۇ شابات كۈنىنىڭ يارىشىقى بولمامدۇ؟! 17 ئۇ مۇشۇ
سۆزنى قىلغاندا، ئۇنىڭغا قارشى چىققانلار خىجالەتكە قالدى؛ بىراق خالايىق
ئۇنىڭ قىلىۋاتقان ھەممە ئاجايىب ئىشلىرىدىن شادلىنىپ يايرىدى. 18 ئۇ سۆزىنى
[داۋالاشتۇرۇۋېي] مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى نېمىگە ئوخشايدۇ؟
مەن ئۇنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ 19 ئۇ گويا بىر تال قىچا ئۇرۇقىغا ئوخشايدۇ؛
بىرسى ئۇنى ئېلىپ ئۆز بېغىدا تېرىغاندىكى، ئۇ ئۆسۈپ يوغان دەرەخ بولدى،
ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلار كېلىپ ئۇنىڭ شاخلىرىدا ئۇۋۇلدى. 20 ئۇ يەنە: ـ
خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى نېمىگە ئوخشىتاي؟ ئۇ خۇددى ئېچىتقۇغا ئوخشايدۇ؛ بىر
ئايال ئۇنى قولىغا ئېلىپ، ئۇچ جاۋۇر ئۇنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇپ، تاكى پۈتۈن
خىمىر بولغۇچە ساقلىدى، ـ دېدى. 22 [ئەيسا] يېرۇسالېمغا قاراپ سەپىرىنى
داۋاملاشتۇرۇپ، بىسىپ ئۆتكەن ھەرقايسى شەھەر-يېزىلاردا تەلىم بېرىپ
ماڭدى. 23 بىرەيلەن ئۇنىڭدىن: ـ ئى تەقسىر، قۇتقۇزۇلىدىغانلارنىڭ سانى ئازمۇ؟
ـ دەپ سوريدى. ئەيسا كۆپچىلىككە مۇنداق جاۋاب بەردى: 24 ـ سىلەر تار
ئىشىكتىن كىرىشكە كۈرەش قىلىڭلار. چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى،
نۇرغۇن ئادەملەر كىرەي دەپ ئىزدەنسىمۇ، ئەمما كىرەلەيدۇ. 25 ئۆينىڭ
ئىگىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشىكنى تاقىغاندىن كېيىن، سىلەر تاشقىردا تۇرۇپ
ئىشىكنى قېقىپ: «رەب، بىزگە ئاچقىن!» دەپ يالۋۇرغىلى تۇرغىنىڭلاردا، ئۇ

سلەرگە جاۋابەن: «سلەرنىڭ نەلىكىگىلارنى بىلمەيمەن» ـ دەيدۇ. 26 ئاندىن سىلەر: «بىز سېنىڭ ئالدىڭدا ييگەن، ئىچكەن، سەنمۇ بىزنىڭ كوچىلىرىمىزدا تەلىم بەرگەن» دېسەگىلار، 27 ئۇ يەنە جاۋابەن: «سىلەرنىڭ نەلىكىگىلارنى بىلمەيمەن، مەندىن نېرى كېتىڭلار، ئەي قەبىھلىك قىلغۇچىلار!» دەيدۇ. 28 سىلەر ئىبراھىم، ئىسھاق، ياقۇپ ۋە بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئىچىدە ئىكەنلىكىنى، ئۆزۈڭلارنىڭ سىرتقا تاشلۇۋېتىلگىنىڭلارنى كۆرگىنىڭلاردا، يىغا-زارلار كۆتۈرۈلىدۇ، چىشلار غوجۇرلايدۇ. 29 ئۇ چاغدا، كىشىلەر مەشرىق بىلەن مەغرىبتىن ۋە شىمال بىلەن جەنۇبتىن كېلىشىپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا داستىخاندا ئولتۇرىدۇ. 30 شۇنىڭ بىلەن مانا، شۇ چاغدا ئالدىدا تۇرغانلاردىن ئارقىغا ئۆتىدىغانلار، ئارقىدا تۇرغانلاردىن ئالدىغا ئۆتىدىغانلار بار بولىدۇ. 31 دەل شۇ ۋاقىتتا بىرنەچچە پەرىسىيلەر ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن چىقىپ ئۆزۈڭنى نېرىغا ئال. چۈنكى ھېرود سېنى ئولتۇرمەكچى، ـ دېدى. 32 ئۇ ئۇلارغا: ـ بېرىپ شۇ تۈلكىگە ئېيتىڭلار: مانا مەن جىنلارنى ھەيدىۋېتىپ، بۈگۈن ۋە ئەتە شېپا بېرەرمەن ۋە ئۈچىنچى كۈنى تاكامۇلاشتۇرۇلمەن، دەڭلار. 33 ھالبۇكى، بۈگۈن ۋە ئەتە ۋە ئۈگىنلۈككە مېڭىپ يۈرۈشۈم كېرەكتۇر، چۈنكى ھېچ پەيغەمبەرنىڭ ئولتۇرۇلۇشى يېرۇسالېمدىن باشقا ھېچقانداق جايدا مۇمكىن بولماس. 34 ئەي يېرۇسالېم، يېرۇسالېم! پەيغەمبەرلەرنى ئولتۇرىدىغان ۋە ساڭا ئەۋەتىلگەنلەرنى چالما-كېسەك قىلدىغان شەھەر! مەن قانچە قېتىملاپ مېكىيان ئۆز چوجىلىرىنى قانات ئاستىغا ئالغاندەك سېنىڭ بالىلىرىڭنى قوينۇمغا ئالماقچى بولدۇم، لېكىن سىلەر خالىمىدىڭلار. 35 مانا ئۆيۈڭلار تاشلىنىپ ۋەيرانە بولۇپ قالىدۇ؛ ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر «پەرۋەردىگارنىڭ نامى بىلەن كەلگۈچىگە مۇبارەك بولغاي!» دېمىگۈچە، مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر.

14 ۋە شۇنداق بولدىكى، بىر شابات كۈنى ئۇ پەرىسىيلەردىن بولغان بىر ھۆكۈمدارنىڭ ئۆيىگە غىزاغا باردى؛ ئەمدى ئۇلار ئۇنى پايلاپ يۈرۈۋاتاتتى. 2 ۋە مانا، ئۇ يەردە سۇلۇق ئىششىق كېسىلگە گىرىپتار بولغان بىر ئادەم بار ئىدى. 3 ئەيسا تەۋرات ئەھلىلىرى ۋە پەرىسىيلەردىن: ـ شابات كۈنى كېسەل ساقايتىش تەۋرات قانۇنىغا ئۇيغۇنمۇ-يوق؟ ـ دەپ سوريدى. 4 بىراق ئۇلار لام-جىم دېمىدى. ئۇ ھېلىقى كېسەلگە قولىنى تەككۈزۈپ، ساقايتىپ يولغا سالدى. 5 ئاندىن ئۇ ئۇلاردىن يەنە: ـ ئاراڭلاردىن بىرىڭلارنىڭ مۇبادا شابات كۈنىدە ئېشىكى يا كالىسى قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇنى دەرھال تارتىپ چىقارمايدىغان زادى كىم بار؟ ـ دەپ سوريدى. 6 ۋە ئۇلار ئۇنىڭ بۇ سۆزلىرىگە ھېچ جاۋاب بېرەلمىدى. 7 ئەيسا چاقىرلىغان مېھمانلارنىڭ ئۆزلىرىگە تۇردىن ئۇرۇنلارنى قانداق تاللىغىنىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتىپ بەردى: 8 ـ بىرسى سېنى توي زىياپىتىگە تەكلىپ قىلسا، تۇردە ئولتۇرمىغىن. بولمىسا، سەندىن ھۆرمەتلىكرەك بىرسى تەكلىپ قىلىنغان بولسا، 9 ئۇ چاغدا سېنى ۋە ئۇنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ ساڭا: «بۇ كىشىگە ئورۇن بەرگەيسىز» دەپ قالسا، سەن خىجالەتتە قېلىپ پەگاھىغا چۈشۈپ قالىسەن. 10 لېكىن سەن چاقىرىلغاندا، بېرىپ پەگاھتا ئولتۇرغىن. شۇنىڭ بىلەن سېنى چاقىرغان ساھىبخانا كېلىپ: «ئەي دوستۇم، يۇقىرىغا چىقىڭ» دېيىشى مۇمكىن ۋە شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئالدىدا ساڭا ئىززەت بولىدۇ. 11 چۈنكى ھەركىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلىنىدۇ ۋە كىمدەكىم ئۆزىنى تەۋۈن تۇتسا ئۈستۈن قىلىنىدۇ. 12 ئۇ ئۆزىنى مېھمانغا چاقىرغان ساھىبخانىغا مۇنداق دېدى: ـ مېھمانىنى تاماققا يا كېچىلىكتە چاقىرغىنىڭدا، دوست-بۇرادەر، قېرىنداش، ئۇرۇق-تۇغقان يا كېچىلىكتە قولۇم-قوشنىلىرىڭنى چاقىرمىغىن. چۈنكى ئۇلارمۇ سېنى مېھمانغا چاقىرىپ، مەرھەمىتىڭنى قايتۇرۇشى مۇمكىن. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن زىياپەت بېرەي دېسەڭ، غېرىب-غۇرۇۋا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق، كور-ئەمالارنى چاقىرغىن 14 ۋە بەخت-بەركەت كۆرىسەن؛ چۈنكى ئۇ كىشىلەرنىڭ ياخشىلىقىڭنى قايتۇرۇشنىڭ ئامالى يوقتۇر. شۇنىڭ بىلەن ھەققانىيلارنىڭ قايتا تىرىلگەن كۈندە قىلغىنىڭ ئۆزۈڭگە قايتۇرۇلىدۇ. 15 شۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرغانلاردىن بىرى بۇ سۆزلەرنى تاڭلاپ، ئۇنىڭغا: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا غىزالانغىچىلار نېمىدېگەن بەختلىك-ھە! ـ دېدى. 16 بىراق ئۇ ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بىر كىشى كاتتا زىياپەتكە ئۇنۇتۇش قىلىپ، نۇرغۇن مېھمانلارنى چاقىرىپ قويۇپتۇ. 17 داستىخان سېلىنغان شۇ سائەتتە، چاكىرىنى ئەۋەتىپ، چاقىرىلغان مېھمانلارغا: «مەرھەمەت، ھەممە نەرسە تەييار بولدى!» دەپ ئېيتىپتۇ. 18 بىراق، مېھمانلارنىڭ ھەممىسى بارماسلىققا بىر-بىرلەپ ئۆزىرە-باھانە كۆرسەتكىلى ئۇنۇۋېتىپتۇ. بىرىنچىسى ئۇنىڭغا: «مەن ھېلىلا بىر پارچە يەر سېتىۋالغانىدىم، بېرىپ كۆرۈپ كەلمىسەم بولمايدۇ. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. 19 يەنە بىرى: «مەن بەش قوشلۇق ئۆگىز سېتىۋالدىم، ھازىر بېرىپ ئۇلارنى سىناپ كۆرۈشۈم كېرەك. مېنى ئەپۇ قىلغايلا، بارالمايمەن» دەپتۇ. 20 يەنە بىرسى: «مەن يېڭى ئۆيلەنگەن، شۇڭا بارالمايمەن» دەپتۇ. 21 چاكار قايتىپ كېلىپ، بۇ ئىشلارنى خوجايىنىغا مەلۇم قېتىتۇ. خوجايىن غەزەپلەنگەن ھالدا چاكىرىغا: «دەرھال شەھەرنىڭ چوڭ-كىچىك كوچىلىرىغا كىرىپ، غېرىب-غۇرۇۋا، مېيىپ-ناكار، ئاقساق-چولاق ۋە كور-ئەمالارنى مۇشۇ يەرگە يېغىپ كەل» دەپتۇ. 22 ئاندىن چاكار قايتىپ كېلىپ: «خوجايىن، ئەمر بەرگىنىڭدەك ئادا قىلىندى، ۋە يەنە بوش ئورۇن بار!» دەپتۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن خوجايىن چاكارغا: ـ «ئۇيۇم مېھمانلارغا تولۇش ئۈچۈن يېزىلاردىكى چوڭ-كىچىك يوللارنى، ھەھەللىلەرنى ئارىلاپ، ئۇدۇل كەلگەن ئادەمگىنى زورلاپ ئېلىپ كەلگىن! 24 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، باشتا چاقىرىلغان ئادەملەرنىڭ ھېچقايسىسى داستىخىنىمدن تېتىمايدۇ»،

دەپتۇ. 25 ئەمدى توپ-توپ ئادەملەر ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ ئۇلارغا قاراپ مۇنداق دېدى: 26 ـ ماڭا ئەگەشكەنلەر [ماڭا بولغان سۆيۈشلىرىدىن] ئۆز ئاتىسى ۋە ئانىسى، ئايالى ۋە بالىلىرى، ئاكا-ئۆكىلىرى ۋە ئاچا-سىڭىللىرى، ھەتتا ئۆز جېنىنىمۇ يامان كۆرمىسە ماڭا مۇخلىس بولالماس. 27 كىمدەكىم ئۆزىنىڭ كېرىستىنى يۈدۈپ ماڭا ئەگەشمىسە ئۇ ماڭا مۇخلىس بولالماس. 28 ئاراڭلاردىن بىرسى مۇنار سالماقچى بولسا، ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ بۇ قۇرۇلۇشنى پۈتكۈزگۈدەك خراجەت ئۆزۈمدە بارمۇ-يوق دەپ ھېساب قىلماسمۇ؟ 29 ئۇنداق قىلمىغاندا، ئۇلىنى سېلىپ پۈتكۈزىلمىسە، كۆرگەنلەرنىڭ ھەممىسى مازاق قىلىپ: «بۇ ئادەم بىنانى باشلاپ قويۇپ پۈتكۈزەلمىدى» ـ دېمەي قالمايدۇ. 31 يا كى بىر پادىشاھ يەنە بىر پادىشاھ بىلەن جەڭ قىلغىلى چىقسا ئالدى بىلەن ئولتۇرۇپ: ـ مېنىڭ ئۈستۈمگە كېلىدىغان يىگىرمە مىڭ كىشىلىك قوشۇن ئىگىسگە مەن ئون مىڭ ئەسكىرىم بىلەن تاقابىل تۇرالارمەنمۇ؟ دەپ مۇنچىلەپ كۆرمەمدۇ؟! 32 ئەگەر ئۇ «سوقۇشالمايمەن» دەپ ئويلىسا، دۈشمەن تېخى يىراقتىكى چاغدا ئەلچى ئەۋەتىپ، سۈلھ شەرتلىرىنى سورايدۇ. 33 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەردىن كىمدەكىم [كۆزىگىدە] ئۆزىنىڭ بار-يوقى بىلەن خوشلاشمىسا، ماڭا مۇخلىس بولالماس. 34 تۇز ياخشى نەرسىدۇر؛ ھالبۇكى، تۇز تۇز تەمىنى يوقاتسا، ئۇنىڭغا قايتىدىن تۇز تەمىنى قانداقمۇ كىرگۈزگىلى بولىدۇ؟ 35 ئۇ تۇپراققا ئىشلىتىشكە يا كى ئوغۇتقا ئارىلاشتۇرۇشقىمۇ يارىمايى، تاڭلاغا تاشلىنىدۇ. ئاڭلىغۇدەك قۇلىقى بارلار بۇنى ئاڭلىسۇن!

15 ئەمدى باجگىرلار ۋە باشقا گۇناھكارلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ سۆزىنى ئاڭلاشقا ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشماقتا ئىدى. 2 لېكىن پەرىسىيلەر بىلەن

تەۋرات تۆستازلىرى غۇدۇڭشۇپ: ـ بۇ ئادەم گۇناھكارلارنى قارشى ئالدۇ ۋە ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان ئولتۇرىدۇ! ـ دېيىشتى. **3** شۇڭا ئۇ ئۇلارغا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: **4** ـ ئەگەر ئارا گۈلاردا بىرەيلەننىڭ يۈز تۈياق قوينى بولۇپ، ئۇلاردىن بىرى يىتىپ كەتسە، توقسان توققۇزنى چۆلدە قويۇپ قويۇپ يىتىپ كەتكىنىنى تاپقۇچە ئىزدىمەسمۇ؟ **5** ئۇنى تېپىۋالغاندا، شادلانغان ھالدا مۇرىسىگە ئارتىدۇ؛ **6** ئاندىن ئۆيىگە ئېلىپ كېلىپ، يار-بۇرادەرلىرى بىلەن قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مەن يىتىكەن قويۇمنى تېپىۋالدىم، مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار!» دەيدۇ. **7** مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش، توۋا قىلۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن ئەرشتە زور خۇرسەنلىك بولىدۇ؛ بۇ خۇرسەنلىك توۋىغا موھتاج بولمىغان توقسان توققۇز ھەققانىي كىشىدىن بولغان خۇرسەنلىكتىن كۆپ ئارتۇقتۇر. **8** ـ ياكى بىر ئايالنىڭ ئون كۈمۈش دىنارى بولۇپ، بىر دىنارنى يوقىتىپ قويسا، چىراغنى يېقىپ، تاكى ئۇنى تاپقۇچە ئۆينى سۈپۈرۈپ، زەن قويۇپ ئىزدىمەسمۇ؟ **9** ئۇنى تاپقاندا يار-بۇرادەر، قولۇم-قوشنىلىرىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا: «مېنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىڭلار، چۈنكى مەن يوقىتىپ قويغان دىنارىمنى تېپىۋالدىم» ـ دەيدۇ. **10** مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، شۇنىڭغا ئوخشاش توۋا قىلىۋاتقان بىر گۇناھكار ئۈچۈن خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئارىسىدا خۇرسەنلىك بولىدۇ. **11** ئۇ سۆزىنى داۋام قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ مەلۇم بىر ئادەمنىڭ ئىككى ئوغلى بار ئىكەن. **12** كىچىك ئوغلى ئاتىسىغا: «ئەي ئاتا، مال-مۈلۈكتىن تېگىشلىك ئۈلۈشۈمنى ھازىرلا ماڭا بەرگىن» دەپ ئېيتىپتۇ. ۋە ئۇ ئوتۇز مال-مۈلۈكلىرىنى ئىككىسىگە تەقسىم قىلىپ بېرىپتۇ. **13** ئوتۇزۇن ئۆتمەيلا، كىچىك ئوغلى بار-يوقىنى يىغىشتۇرۇپ، يىراق بىر يۇرتقا سەپەر قىلىپتۇ. ئۇ ئۆيەردە ئەيش-ئىشرەتلىك ئىچىدە ئۆرمۈش كەچۈرۈپ مال-دۇنياسىنى بۇزۇپ-چېچىپتۇ. **14** دەل ئۇ بار-يوقىنى سەرپ قىلىپ تۈگەتكەن ۋاقتىدا، ئۇ يۇرتىا قاتتىق ئاچارچىلىق بولۇپ، ئۇ خېلىلا قىسىلچىلىقتا قالىپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېرىپ، شۇ يۇرتنىڭ بىر پۇقراسىغا مەدىكار بولۇپ يالىنىپتۇ؛ ئۇ ئۇنى ئېتىزلىقىغا چوشقا بېقىشقا ئەۋەتىپتۇ. **16** ئۇ ھەتتا قورسىقىنى چوشقىلارنىڭ يېمى بولغان پۇرچاق پوستى بىلەن تويغۇزۇشقا تەقەززا بوپتۇ؛ لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا ھېچنەرسە بەرمەپتۇ. **17** ئاخىر بېرىپ ئۇ ھوشنى تېپىپ: «ئاتامنىڭ شۇنچە كۆپ مەدىكارلىرىنىڭ ئالدىدىن يېمەك-ئىچمەك ئېشىپ-تېشىپ تۇرىدۇ؛ لېكىن مەن بولسام بۇ يەردە ئاچلىقتىن ئۆلەي دەپ قالدىم! **18** ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ئاتامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭغا: ئەي ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ ۋە سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. **19** ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن. مېنى مەدىكارلىرىڭ سۈپىتىدە قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەيمەن» دەپ ئويلاپتۇ. **20** شۇنىڭ بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ ئاتىسىنىڭ ئالدىغا قايتىپ مېڭىپتۇ. لېكىن ئاتىسى يىراقتىنلا ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئىچى ئاغرىتىپ، ئالدىغا يۈگۈرۈپ چىقىپ، ئۇنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ ئۇنى سۆيۈپ كېتىپتۇ. **21** ئوغلى: «ئاتا، مەن ئەرشنىڭ ئالدىدىمۇ، سېنىڭ ئالدىڭدىمۇ گۇناھ قىلدىم. ئەمدى سېنىڭ ئوغلۇڭ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن» ـ دەپتۇ. **22** بىراق ئاتىسى چاكارلىرىغا: «دەرھال ئەڭ ئېسىل توننى ئېلىپ ئۇنىڭغا كىيدۈرۈڭلار، قولىغا ئۈزۈك سېلىڭلار، پۇتلىرىغا ئاياغ كىيدۈرۈڭلار، **23** ۋە بورداق تورپاقنى ئېلىپ سويۇڭلار، ئاندىن ئوبدان يەپ، راۋۇرۇس تەبرىكلەيلى! **24** چۈنكى مېنىڭ بۇ ئوغلۇم ئۆلگەندى، تىرىلدى، يىتىپ كەتكەندى، تېپىلدى!» ـ دەپتۇ. ئاندىن ئۇلار تەبرىكلەشكىلى باشلاپتۇ. **25** ئەمدى چوڭ ئوغلى ئېتىزغا كەتكەنىكەن. ئۇ قايتىپ كېلىۋېتىپ ئۆيگە يېقىن كەلگەندە نەغمە-ناۋا بىلەن ئۇسسۇلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ. **26** ئۇ چاكارلاردىن بىرىنى چاقىرىپ، ئۇنىڭدىن ئېمە ئىش بولۇۋاتقىنىنى سوراپتۇ. **27** چاكار ئۇنىڭغا: ئۆكاڭ كەلدى ۋە ئاتاڭ ئۇنى ساق-سالامەت تېپىۋالغانلىقى ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويدى» دەپتۇ. **28** لېكىن [چوڭ ئوغلى] خاپا بولۇپ، ئۆيگە كىرگىلى ئۇنىمايتۇ. ۋە ئاتىسى چىقىپ ئۇنىڭ ئۆيگە كىرىشىنى ئۈتۈنۈپتۇ. **29** ئەمما ئۇ ئاتىسىغا جاۋاب بېرىپ: «قارا! مەن شۇنچە يىلدىن بېرى قۇلدەك خىزمىتىڭدە بولدۇم، ئەسلا ھېچبىر ئەمرىڭدىن چىقىپ باقمىدىم. بىراق سەن ماڭا ئەل-ئاغىنىلىرىم بىلەن خۇش قىلغىلى ھېچقاچان بىرەر توغلاقمۇ بەرمىدىڭ! **30** لېكىن سېنىڭ مال-مۈلۈكلىرىڭنى پاھىشىلەرگە خەجلەپ تۈگەتكەن بۇ ئوغلۇڭ قايتىپ كەلگەندە، سەن ئۇنىڭ ئۈچۈن بورداق تورپاقنى سويۇپسەن» ـ دەپتۇ. **31** بىراق ئاتىسى يەنە ئۇنىڭغا: «ئەي ئوغلۇم، سەن ھەردائىم مېنىڭ يېنىمدىسەن ۋە مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر. **32** ئەمدى تەبرىكلەپ شادلىنىشقا لايىقتۇر؛ چۈنكى بۇ سېنىڭ ئۆكاڭ ئۆلگەندى، تىرىلدى، يوقىلىپ كەتكەندى، تېپىلدى» ـ دەپتۇ.

16

ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر باينىڭ بىر غوجدارى بار ئىكەن، بىرسى بايغا: «بۇ غوجداركىز مال-مۈلكىڭزنى بۇزۇپ چاچتى» دەپ شىكايەت قىپتۇ. **2** ئۇ غوجدارنى چاقىرىپ، ئۇنىڭغا: «مېنىڭ سېنىڭ توغرا ئۇدا ئاگلىغانلىرىم زادى قانداق گەپ؟ غوجدارلىقىڭدىكى ھېساب-كىتابنى ئېنىق تاپشۇر؛ چۈنكى مۇندىن كېيىن سەن غوجدار بولمايسەن» ـ دەپتۇ. **3** غوجدار ئەمدى ئۆز ئىچىدە: «نېمە قىلاي؟ چۈنكى خوجايىنىم مېنى غوجدارلىقتىن مەھرۇم قىلىدۇ. كەتمەن چاپاي دېسەم ئۆنچىلىك ماغدۇر يوق، تىلەمچىلىك قىلاي دېسەم نومۇس قىلىمەن. **4** ھە، تاپتىم! غوجدارلىقتىن قالغىنىمدا كىشىلەرنىڭ مېنى ئۆيلىرىگە قارشى ئېلىشى ئۈچۈن، نېمە قىلىشىمنى ئەمدى بىلدىم» دەپ **5** ئۆز خوجايىنىغا قەرزدار بولغانلارنى بىردىن-بىردىن چاقىرىپ كېلىپ، بىرىنچىسىدىن: «خوجايىنىمغا قانچىلىك قەرزىڭىز بار؟» دەپ سوراپتۇ. **6** ۋە قەرزدار: «يۈز تۇلۇڭ زەيتۇن مېيى» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «مانا، ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ، بۇ يەردە ئولتۇرۇپ ئەللىك تۇڭغا ئۆزگەرتىۋېتىڭ!» دەپتۇ. **7** ئاندىن ئۇ يەنە بىرىگە: «سىزچۇ، قانچىلىك قەرز بولدىڭىز؟» دەپ سوراپتۇ. ئۇ: «يۈز كۆرە بۇغداي» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. غوجدار ئۇنىڭغا: «ھېسابات دەپتىرىڭنى ئېلىپ سەكسەن كۆرىگە ئۆزگەرتىۋېتىڭ!» دەپتۇ. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ خوجايىنى سەممىيەتسىز غوجدارنىڭ بۇ ئىشتىكى پەملىكلىكى ئۈچۈن ئۇنىڭغا قايىل بولۇپ ماختاپتۇ. چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ پەرزەنتلىرى ئۆز دەۋرىدە نۇرلىنىڭ پەرزەنتلىرىدىن پەملىكتۇر. **9** (aiōn g165) ۋە مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، «ناھەق دۇنياغا تەۋە مال-دۇنيا» ئارقىلىق ئۆزۈڭلارغا دوست تۇتۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار، مال-دۇنيا كارغا كەلمەيدىغان بولغان [كۆنىدە] شۇ دوستلار سىلەرنى ئەبەدىي ماكانلارغا قارشى ئالىدۇ. (aiōnios g166) **10** كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سادىق بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سادىق بولىدۇ؛ ۋە كىمكى كىچىككىنە ئىشتا سەممىيەتسىز بولسا، چوڭ ئىشتىمۇ سەممىيەتسىز بولىدۇ. **11** شۇڭا ئەگەر «ناھەق دۇنياغا تەۋە بولغان مال-دۇنيا»دا سادىق بولمىساڭلار، كىم سىلەرگە ھەقىقىي بايلىقلارنى تاپشۇرسۇن؟ **12** ۋە باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىدە سادىق بولمىساڭلار كىم سىلەرگە ئۆزۈڭلارنىڭ نەرسىسىنى بەرسۇن؟ **13** ھېچكىم ئىككى خوجايىنغا تەڭ خىزمەت قىلالمايدۇ. چۈنكى ئۇ ياكى بۇنى يامان كۆرۈپ، ئۇنى ياخشى كۆرىدۇ؛ ياكى بۇنىڭغا ئۆزىنى پۈتۈنلەي بېغىشلاپ، ئۇنىڭغا ئېتىبارسىز قارايدۇ. [شۇنىڭغا ئوخشاش]، سىلەرنىڭمۇ بىرلا ۋاقىتتا ھەم خۇدانىڭ، ھەم مال-دۇنيانىڭ قۇللۇقىدا بولۇشۇڭلار مۇمكىن ئەمەس. **14** ئەمدى پەرىسىيلەر (ئۇلار پۇلغا ئامراق ئىدى) بۇلارنىڭ ھەممىسىنى ئاڭلاپ ئەيسانى مەسخىرە قىلىشتى. **15** ۋە ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «سىلەر ئۆزۈڭلارنى ئادەملەرنىڭ ئالدىدا ھەققانىي قىلىپ كۆرسەتكۈچىدۇرسىلەر؛ لېكىن خۇدا قەلبىڭلارنى بىلىدۇ. چۈنكى ئادەملەرنىڭ ئارىسىدا قەدرلىنىدىغىنى

خۇدانىڭ نەزىردە يېرگىنچلىكتۇر. **16** تەۋرات قانۇنى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ
يازمىلىرى [چۈرۈلدۈرگۈچى] يەھياغىچە ھىدايەت بولۇپ كەلدى؛ شۇ ۋاقىتتىن
باشلاپ خۇدانىڭ پادشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرى جاكارلىنىپ كېلىۋاتىدۇ؛
[پادشاھلىققا] كىرمەكچى بولغانلارنىڭ ھەربىرى ئۇنىڭغا بۇسۇپ كىرىۋېلىشى
كېرەكتۇر. **17** لېكىن ئاسمان بىلەن زېمىننىڭ يوق قىلىۋېتىلىشى تەۋراتنىڭ
بىر چېكىتى بىكار قىلىنىشتىن ئاساندۇر. **18** ـ ھەر كىم تۆز ئايالىنى تالاق
قىلىپ باشقا بىرىنى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ ۋە كىمكى تۆز ئېرىدىن تالاق
قىلىنغاننى ئالسا زىنا قىلغان بولىدۇ». **19** ـ يۇرۇن بىر باي ئادەم بار ئىدى؛
ئۇ سۈسۈن رەڭلىك تون ۋە كاتاپ كىيىملەرنى كىيىپ، ھەركۈنى ئەيش-
ئىشرەت ئىچىدە تەنتەنە قىلاتتى. **20** ۋە پۇتۇن ئەزايىنى چاقا-جاھارەت بېسىپ
كەتكەن لازارۇس ئىسملىك بىر يوقسۇل بار ئىدى؛ ئۇ باينىڭ دەرۋازىسىنىڭ
ئالدىغا [ھەركۈنى] ياتقۇزۇپ قويۇلاتتى. **21** ئۇنىڭ داستىخىندىن چۈشۈپ
قالغان پارچى-پۇراتلاردىن قورسىقىنى تويغۇزغۇشقا تەشنا ئىدى. ھالبۇكى،
ئىتلار كېلىپ ئۇنىڭ يارىلىرىنى يالايتتى. **22** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، يوقسۇل
ئۆلدى ۋە پەرىشتىلەر ئۇنى ئىبراھىمنىڭ قۇچىقىغا ئاپاردى. باي ھەم ئۆلۈپ
دەپنە قىلىندى؛ **23** ۋە تەھتىسارادا قاتتىق قىينىلىپ، بېشىنى كۆتۈرۈپ،
يىراقتىن ئىبراھىمنى ۋە ئۇنىڭ قۇچىقىدىكى لازارۇسنى كۆرۈپ: **(Hadēs g86)**
24 «ئەي ئاتا ئىبراھىم، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! لازارۇسنى ئەۋەتكەيسەن، ئۇ
بارمىقىنىڭ ئۇچىنى سۇغا چىلاپ، تىلىمغا تېمتىپ سوۋۇتقاي. چۈنكى مەن بۇ
ئوت يالقۇندا قاتتىق ئازابلىنىۋاتىمەن!» دەپ ۋارقىراپ يالۋۇردى. **25** لېكىن
ئىبراھىم مۇنداق دېدى: «ئەي ئوغلۇم، ھايات ۋاقتىڭدا ھالاۋەتنى يەتكۈچە
كۆرگىنىڭنى ۋە لازارۇسنىڭ دەرد-بالا تارتقىنىنى يادىڭغا كەلتۈرگىن. ھازىر
ئۇ تەسەللى تاپتى، ئەمما سەن ئازاب تارتىۋاتىسەن. **26** ۋە بۇلاردىن باشقا،
بىز بىلەن سىلەرنىڭ ئارىلىقىمىزدا يوغان بىر ھاڭ بېكىتىلگەندۇركى، بۇ يەردىن
سىلەر تەرەپكە ئۆتەيلى دېگەنلەر ئۆتەلەيمەس ۋە ئاندىن بىز تەرەپكە ئۆتىمىز دېگەنلەر
ئۆتەلەيمەس». **27** ئەمدى باي يەنە: «ئۇنداقتا، ئى ئاتا، سەندىن [لازارۇسنى]
ئاتامنىڭ ئۆيىگە ئەۋەتىشىڭنى ئۆتۈنىمەن. **28** چۈنكى مېنىڭ بەش ئاكا-ئۆكام بار؛
ئۇلارنىڭ بۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلىك يەرگە كەلمەسلىكى ئۈچۈن [لازارۇس] ئۇلارنى
قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇپ قويسۇن» ـ دېدى. **29** براق ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ
ئۇنىڭغا: «ئۇلاردا مۇسا ۋە [باشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ [ئاگاھ-گۇۋاھلىقى] بار؛
ئۇلار شۇلارنى ئاڭلىسۇن» ـ دېدى. **30** لېكىن ئۇ: «ياق، ئى ئىبراھىم ئاتا، ئەگەر
ئۆلگەنلەردىن بىرى تىرىلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارسا، ئۇلار توۋا قىلىدۇ» ـ دېدى.
31 ئەمما ئىبراھىم ئۇنىڭغا: «ئەگەر ئۇلار مۇسا ۋە [باشقا] پەيغەمبەرلەرنىڭ
[گۇۋاھلىقىنى] ئاڭلىمىسا، ھەتتا ئۆلگەنلەردىن بىرسى تىرىلىسمۇ، ئۇلار يەنىلا
ئىشەنمەيدۇ» ـ دېدى.

17

ئۇ مۇخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانىنى پۇتلاشتۇرىدىغان
ئىشلار بولماي قالمايدۇ؛ لېكىن شۇ پۇتلاشتۇرۇش ۋاسىتىچىسى بولغان ئادەمنىڭ
ھالىغا ۋاي! **2** بۇنداق ئادەمنىڭ بۇ كىچىك باللارىدىن بىرىنى [گۇناھقا]
پۇتلاشتۇرغان بولسا، بوينىغا تۆگەن تېشى ئېسىلغان ھالدا دېڭىزغا تاشلىۋېتىلگىنى
ئەۋزەل بولاتتى. **3** تۆرۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار! ئەگەر قېرىندىشىڭ گۇناھ
قىلغان بولسا، ئۇنىڭغا تەنبىھ-نەسىھەت قىلغىن. ئۇ توۋا قىلسا ئۇنى ئەپۇ قىلغىن.
4 مۇبادا ئۇ بىر كۈن ئىچىدە ساكىۋ يەتتە مەرتىۋە گۇناھ قىلسا ۋە يەتتە مەرتىۋە
يېنىڭغا كېلىپ: توۋا قىلدىم، دېسە، ئۇنى يەنىلا ئەپۇ قىلغىن. **5** شۇنىڭ بىلەن
روسۇلار رەبگە: ئىشەنچ-ئېتىقادىمىزنى ئاشۇرغىن، ـ دېيىشتى. **6** ۋە رەب
ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەردە قىچا ئۇرۇقدەك زەررىچە ئىشەنچ بولسا
ئىدى، سىلەر ئاۋۇ ئۆجمە دەرىخىگە: «يىلتىزىڭدىن قومۇرۇلۇپ، دېڭىزغا كۆچۈپ
تىكىل!» دېسەڭلار، ئۇ سۈزۈڭلارنى ئاڭلاپ كۆچەتتى. **7** لېكىن ئاراڭلاردىن
كىمنىڭ يەر ھەيدەيدىغان يا كى مال باقىدىغان بىر قۇلى بولسا ۋە ئۇ ئېتىزلىقتىن
قايتىپ كەلگەندە، ئۇنىڭغا: «تېزرەك كېلىپ داستىخاندا ئولتۇرغىن»، دەيدىغانلار
بارمۇ؟ **8** ئۇ بەلكى ئۇنىڭغا: «مېنىڭ تامىقىمنى تەييار قىل، مەن يەپ-ئىچىپ
بولغۇچە بېلىڭنى باغلاپ مېنى كۈتكىن، ئاندىن ئۆزۈڭ يەپ-ئىچكىن، دېمەمۇ؟
9 قۇل ئەمر قىلىنغىنىدەك قىلغىنى ئۈچۈن خوجايىن ئۇنىڭغا رەھمەت ئېيتامدۇ؟
مېنىڭچە، ئېيتمايدۇ. **10** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارغا ئەمر
قىلىنغانلىقىڭ ھەممىسىنى ئادا قىلغىنىڭلاردىن كېيىن: بىز ئەرزىمەس قۇللارمىز؛ بىز
پەقەت تېگىشلىك بۇرچىمىزنى ئادا قىلدۇق، خالاس»، دەيدىغان بولىسىلەر.
11 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ يېرۇسالېمغا چىقىپ كېتىۋاتقاندا، سامارىيە بىلەن
گالىلىيەنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ، **12** بىر كەنتكە كىرگىنىدە ماخاۋ كېسىلىگە
گىرىپتار بولغان ئون ئادەم ئۇنىڭغا ئۇچراپ، يىراقتا توختاپ، **13** ئاۋازلىرىنى
كۆتۈرۈپ: ئەي ئېيسا، ئۇستاز، بىزگە رەھىم قىلغايسەن، دەپ ئۆتۈندى.
14 ئۇلارنى كۆرگەندە ئۇ ئۇلارغا: بېرىپ ئۆزۈڭلارنى كاھىنلارغا كۆرسىتىڭلار،
دېدى. ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يولدا كېتىۋاتقاندا، [ماخاۋدىن] پاكلاندى.
15 ئۇلاردىن بىرەيلەن ئۆزىنىڭ ساقايغىنىنى كۆرگەندە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن
خۇدانى ئۇلۇغلاپ، كەينىگە بۇرۇلۇپ، قايتتى. **16** ئۇ كېلىپ ئەيسانىڭ ئايىغىغا
يېقىلىپ دۇئا يېتىپ تەشەككۈر ئېيتتى. ئۇ سامارىيەلىك ئىدى. **17** ئەيسا بۇ
ئىشقا قاراپ: پاك قىلىنغانلار ئون كىشى ئەمەسمىدى؟ قالغان توققۇزىيەلەن
قېنى؟ **18** بۇ يات ئەللىك مۇساپىردىن باشقا، خۇداغا ھەمدۇسانا ئوقۇغىلى
ھېچكىم قايتىپ كەلمەپتىغۇ؟! ـ دېدى. **19** ئاندىن ئۇ ھېلىقى ئادەمگە: ـ
«ئورنۇڭدىن تۇر، يولۇڭغا ماڭغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى!» ـ دېدى. **20** [بىر
كۈنى] پەرىسىيلەر ئۇنىڭدىن: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى قاچان كېلىدۇ؟» دەپ
سوراغاندا ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ
كېلىشىنى كۆز بىلەن كۆرگىلى بولماس؛ **21** كىشىلەر: «قاراڭلار، ئۇ مانا بۇ
يەردە!» يا كى «ئۇ يەردە!» دېيەلمەيدۇ. چۈنكى مانا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى
ئاراڭلاردىدۇر. **22** كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ «شۇنداق
كۈنلەر كېلىدۇكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدىن بىرەر كۈننىنى بولسىمۇ
كۆرۈشكە تەشنا بولىسىلەر، لېكىن كۆرەلمەيسىلەر. **23** شۇ چاغدا كىشىلەر
سىلەرگە: «مانا ئۇ بۇ يەردە!» ۋە يا كى «مانا ئۇ ئۇ يەردە!» دەيدۇ؛ سىلەر نە
بارماڭلار نە ئۇلارنىڭ كەينىدىن يۈگۈرمەڭلار. **24** چۈنكى گويا ئاسماننىڭ بىر
چېتىدىن چاقماق چېقىپ يەنە بىر چېتىگىچە يورۇتىدىغاندەك، ئىنسانئوغلىنىڭ ئۆز
كۈنىدە ھەم شۇنداق بولىدۇ. **25** لېكىن ئۇ ئاۋۋال كۆپ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى
تارتىشى بۇ دەۋرىدىكىلەر تەرىپىدىن چەتكە قېقىلىشى مۇقەررەردۇر. **26** ۋە نۇھ
[پەيغەمبەرنىڭ] كۈنلىرىدە قانداق بولغان بولسا، ئىنسانئوغلىنىڭ كۈنلىرىدە ھەم
شۇنداق بولىدۇ. **27** تاكى نۇھ كېمىگە كىرىپ ئولتۇرغان كۈنگىچە، كىشىلەر
يەپ-ئىچىپ، ئۆيلىنىپ ۋە ياتلىق بولۇپ كېلىۋاتقاندى؛ ئاندىن توپان كېلىپ
ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. **28** ھەم يەنە، لۇتنىڭ كۈنلىرىدە قانداق بولغان
بولسا شۇنداق بولىدۇ ـ كىشىلەر يەپ-ئىچىپ، سودا-سېتىق قىلىپ، تېرىقچىلىق
قىلاتتى ۋە ئۆيلەرنى سالاتتى. **29** لېكىن لۇت سودوم شەھىرىدىن چىققان
كۈنى، ئاسماندىن ئوت بىلەن گۈگۈرت يېغىپ، [بۇ شەھەردىكىلەرنىڭ]
ھەممىسىنى ھالاك قىلدى. **30** ئەمدى ئىنسانئوغلى ئاشكارا بولىدىغان كۈندە ئەنە
شۇنداق بولىدۇ. **31** شۇ كۈنى، ھەركىم ئۆگزىدە تۇرۇپ، نەرسە-كېرەكلىرى
ئۆيىدە بولسىمۇ، ئالغىلى چۈشمىسۇن؛ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش كىمكى ئېتىزلىقتا
بولسا [ئۆيىگە] ھېچ يانمىسۇن. **32** لۇتنىڭ ئايالىنى يادىڭلارغا كەلتۈرۈڭلار!

33 كىمكى تۆز هاياتىنى قۇتقۇزماقچى بولسا، تۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ، لېكىن تۆز هاياتىدىن مەھرۇم بولغان كشى تۇنىڭغا ئېرىشىدۇ. **34** سىلەرگە شۇنى ئېيتىاىكى، تۆ كېچىدە ئىككى ئادەم بىر ئورۇندا ياتىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ. **35** ئىككى ئايال يارغۇنچاق بېشىدا تۇرۇپ ئۇن تارتىۋاتقان بولىدۇ؛ ئۇلاردىن بىرى ئېلىپ كېتىلىدۇ، يەنە بىرى قالدۇرۇلىدۇ». **37** ۋە ئۇلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ئەي رەب، بۇ ئىشلار قەيەردە يۈز بېرىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. ئۇ ئۇلارغا: جەسەت قايسى يەردە بولسا، قۇزغۇنلار شۇ يەرگە توپلىشىدۇ!

18

ۋە ئۇ ئۇلارغا، بوشاشماي، ھەردائىم دۇئا قىلىپ ئۇرۇش كېرەكلىكى توغرىسىدا بىر تەمسىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: **2** ـ «مەلۇم شەھەردە بىر سوتچى بار ئىكەن. ئۇ خۇدادىنمۇ قورقايدىكەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايدىكەن. **3** شۇ شەھەردە بىر تۇل ئايال بار ئىكەن ۋە ئۇ دائىم سوتچىنىڭ ئالدىغا كېلىپ: «ئەيىبكاردىن ھەققىمنى ئېلىپ بەرگىن» دەپ تەلەپ قىلىدىكەن. **4** ئۇ خېلى ۋاقىتقىچە ئۇنى رەت قىلىپتۇ؛ بىراق كېيىن كۆڭلىدە: خۇدادىنمۇ قورقايمەن، ئادەملەرگىمۇ پەرۋا قىلمايمەن، **5** لېكىن بۇ تۇل خوتۇن مېنى ئاۋارە قىلىپ كېتىۋاتىدۇ، ئۇنىڭ ماڭا چاپلىشىۋېلىپ مېنى ھالىمدىن كەتكۈزۈۋەتمەسلىكى ئۈچۈن ھەرھالدا ئۇنىڭ دەۋاسىنى سوراپ قويايي!» ـ دەپ ئويلاپتۇ». **6** رەب: قاراڭلار، ئادالەتسىز بۇ سوتچىنىڭ نېمە دېگەنلىرىگە! **7** ئۇ شۇنداق قىلغان يەردە، خۇدا ئۆزىگە كېچە-كۈندۈز ندا قىلىۋاتقان تاللىغان بەندىلىرىگە قانداق قىلار؟ گەرچە خۇدا ئۇز بەندىلىرىگە ھەمدەرد بولۇش بىلەن بىرگە [رەزىلىلىككە] ئۆزۈنغىچە سەۋر-تاقەت قىلسىمۇ، تاخىرىدا بەندىلىرىنىڭ دەردىگە يەتمەسمۇ؟ **8** مەن سىلەرگە ئېيتىاىكى: ئۇ ئۇلارنىڭ دەردىگە يېتىپ ناھايىتى تېزلا ھەققىنى ئېلىپ بېرىدۇ! لېكىن ئىنسانئوغلى كەلگەندە يەر يۈزىدە ئىمان-ئىشەنچ تاپالامدۇ؟ ـ دېدى. **9** ئۇ ئۆزلىرىنى ھەققانىي دەپ قاراپ، باشقىلارنى كۆزگە ئىلمايدىغان بەزىلەرگە قارىتىپ، مۇنداق بىر تەمسىلنى ئېيتتى: **10** ـ ئىككى ئادەم دۇئا قىلغىلى ئىبادەتخانىغا بېرىپتۇ. بىرى پەرىسىي، يەنە بىرى باجگىر ئىكەن. **11** پەرىسىي ئۆرە تۇرۇپ ئۆز-ئۆزىگە مۇنداق دۇئا قىلىپتۇ: ـ «ئەي خۇدا، مېنىڭ باشقا ئادەملەردەك بۇلاڭچى، ئادالەتسىز، زىناخور ۋە ھەتتا بۇ باجگىردەك بولمىغىنم ئۈچۈن ساڭا شۈكۈر! **12** ھەر ھەپتىدە ئىككى قېتىم روزا تۇتىمەن ۋە تاپقانلىرىمنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى سەدىقە قىلىمەن». **13** بىراق ھېلىقى باجگىر يىراقتا تۇرۇپ بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا قاراشقىمۇ پېتىنالمايي مەيدىسىگە ئۇرۇپ تۇرۇپ: «ئەي خۇدا، مەن مۇشۇ گۇناھكارغا رەھىم قىلغايسەن!» ـ دەپتۇ. **14** مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، بۇ ئىككىيلەندىن [پەرىسىي] ئەمەس، بەلكى [باجگىر] كەچۈرۈمگە ئېرىشىپ ئۆيىگە قايتىپتۇ. چۈنكى ھەركىم ئۆزىنى ئۈستۈن تۇتسا تۆۋەن قىلنار، لېكىن كىمكى ئۆزىنى تۆۋەن تۇتسا ئۈستۈن كۆتۈرۈلەر. **15** ئەمدى قولىنى تەككۈزسۇن دەپ، كىشىلەر كىچىك بالىلىرىنىمۇ ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلەتتى. لېكىن بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلار ئۇلارنى ئەيىبلىدى. **16** ئەمما ئەيسا بالىلارنى يېنىغا چاقىرىپ: كىچىك بالىلارنى ئالدىمغا كەلگىلى قويۇڭلار، ئۇلارنى توسۇشماڭلار. چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەل مۇشۇنداقلاردىن تەركىب تاپقاندۇر. **17** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى: كىمكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى سەبىي بالىدەك قوبۇل قىلمىسا، ئۇنىڭغا ھەرگىز كىرەلمەيدۇ، ـ دېدى. **18** مەلۇم بىر ھۆكۈمدار ئەيسادىن: ئى ياخشى تۆستاز، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ۋارىس بولماق ئۈچۈن نېمە ئىشنى قىلىشىم كېرەك، ـ دەپ سوردى. **(aiōnios g166) 19** لېكىن ئەيسا: مېنى نېمە ئۈچۈن ياخشى دەيسەن؟ ياخشى بولغۇچى پەقەت بىرلا، يەنى خۇدادۇر. **20** ئەمرلەرنى بىلىسەن: ـ «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، يالغان گۇۋاھلىق بەرمە، ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەت قىل» ـ دېدى. **21** ـ بۇلارنىڭ ھەممىسىگە كىچىكىمدىن تارتىپ ئەمەل قىلىپ كېلىۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ. **22** ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا: ـ سەندە يەنە بىر ئىش كەم. پۈتكۈل مال-مۈلكىڭنى سېتىپ، پۇلنى يوقسۇللارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەرگىن ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئەرشتە خەزىنەڭ بولىدۇ؛ ئاندىن كېلىپ ماڭا ئەگەشكىن! ـ دېدى. **23** ئەمما ئۇ بۇ گەپنى ئاڭلاپ تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتتى؛ چۈنكى ئۇ ناھايىتى باي ئىدى. **24** تولىمۇ قايغۇغا چۈمۈپ كەتكەنلىكىنى كۆرگەن ئەيسا: ـ مال-دۇنياسى كۆپلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشى نېمىدېگەن تەس-ھە! **25** تۆگىنىڭ يېڭىنىڭ كۆزىدىن ئۆتۈشى باي ئادەمنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشىدىن ئاساندۇر! ـ دېدى. **26** بۇنى ئاڭلىغانلار: ـ ئۇنداق بولسا، كىم نىجاتقا ئېرىشەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. **27** ئەمما ئۇ جاۋابەن: ـ ئىنسانلارغا مۇمكىن بولمىغان ئىشلار خۇداغا مۇمكىندۇر ـ دېدى. **28** ئەمدى پېترۇس: ـ مانا، بىز بار-يوقىمىزنى تاشلاپ ساڭا ئەگەشتۇق!؟ ـ دېدى. **29** ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتايىكى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ئۆي-ۋاق يا ئاتا-ئانىسى يا قېرىنداشلىرى يا ئايالى يا بالىلىرىدىن ۋاز كەچكەنلەرنىڭ ھەربىرى **30** بۇ زاماندا بۇلارغا كۆپ ھەسسىلەپ مۇيەسسەر بولىدۇ ۋە كېلىدىغان زاماندىمۇ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشمەي قالمايدۇ. ـ دېدى. **(aiōn g165, aiōnios g166) 31** ئاندىن ئۇ ئون ئىككەيلەنى ئۆز يېنىغا ئېلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مانا، بىز ھازىر يېرۇسالېمغا چىقىۋاتىمىز ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ ئىنسانئوغلى توغرىسىدا يېزىلغانلىرىنىڭ ھەممىسى [شۇ يەردە] ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **32** چۈنكى ئۇ يات ئەللەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلىدۇ ۋە ئۇلار ئۇنى مەسخىرە قىلىپ، خارلايدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە تۈكۈرىدۇ؛ **33** ئۇلار ئۇنى قامچىلىغاندىن كېيىن ئۇلتۇرۇۋېتىدۇ، ۋە ئۇ ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى. **34** بىراق ئۇلار بۇ سۆزلەردىن ھېچنېمىنى چۈشەنمىدى. بۇ سۆزنىڭ مەنىسى ئۇلاردىن يوشۇرۇلغان بولۇپ، ئۇنىڭ نېمە ئېيتقىنىنى بىلەلمەي قالدى. **35** ۋە شۇنداق ئىش بولدىكى، ئۇ يېرىخو شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، بىر كور كىشى يولنىڭ بويىدا ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلۋاتاتتى. **36** ئۇ كۆپچىلىكنىڭ ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ: ـ نېمە ئىش بولغانلىقى؟ ـ دەپ سوردى. **37** خەۋ ئۇنىڭغا: ـ ناسارەتلىك ئەيسا بۇ يەردىن ئۆتۈپ كېتىۋاتىدۇ، ـ دەپ خەۋەر بەردى. **38** ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى ئەيسا، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ ۋارقىراپ كەتتى ئۇ. **39** ۋە ئەيسانىڭ ئالدىدا مېڭىۋاتقانلار ئۇنى: ـ شۇك ئولتۇر! دەپ ئەيىبلەشتى. بىراق ئۇ: ـ ئى داۋۇتنىڭ ئوغلى، ماڭا رەھىم قىلغايسەن! ـ دەپ تېخىمۇ قاتتىق ۋارقىردى. **40** ئەيسا قەدىمىنى توختىتىپ، ئۇنى ئالدىغا باشلاپ كېلىشنى بۇيرۇدى. ۋە قارىغۇ ئۇنىڭغا يېقىن كەلگەندە ئۇ ئۇنىڭدىن: **41** ـ سەن مېنى نېمە قىلىپ بەر، دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەببىم، قايتا كۆرىدىغان بولسامىدى! ـ دېدى ئۇ. **42** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ كۆرىدىغان بولغىن! ئېتىقادىڭ سېنى ساقايتتى، ـ دېدى. **43** ۋە ئۇنىڭ كۆزى شۇئان ئېچىلدى، ئۇ ئەيساغا ئەگىشىپ، يول بويى خۇدانى ئۇلۇغلاپ ماڭدى. ۋە بارلىق خالايىقمۇ بۇنى كۆرۈپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى.

19

ئۇ يېرىخو شەھىرىگە كىرىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتاتتى. **2** مانا شۇ يەردە زاكاي ئىسىملىك بىر كشى بار ئىدى. ئۇ «باش باجگىر» بولۇپ، ئىنتايىن باي ئىدى. **3** ئۇ ئەيسانىڭ قانداق ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرۈشكە پۇرسەت ئىزدەۋاتاتتى، لېكىن بويى پاكار بولغاچقا، خەلقنىڭ توللىقىدىن ئۇنى كۆرەلمەيتتى. **4** شۇڭا ئۇ ئالدى تەرەپكە يۈگۈرۈپ بېرىپ، ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن بىر تۈپ ئۈجمە دەرىخىگە يامىشىپ چىقتى؛ چۈنكى ئەيسا ئۇ يول بىلەن ئوتەتتى. **5** ۋە ئەيسا ئۇ يەرگە كەلگەندە يۇقىرىغا قاراپ ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا: ـ زاكاي، چاپسان چۈشكىن! چۈنكى مەن بۈگۈن سېنىڭ ئۆيۈڭدە قونۇشۇم كېرەك، ـ دېدى. **6** ئۇ

ئالدراپ چۈشۈپ، خۇشاللىق بىلەن ئۇنى [ئۈيدە] مېھمان قىلدى. 7 بۇ ئىشنى كۆرگەن خالايىقنىڭ ھەممىسى: ئۇ گۇناھكار كىشىنىڭكىدە قونغىلى كىرىپ كەتتى! ـ دەپ غوتۇلدىشىپ كەتتى. 8 لېكىن زاكاي ئورنىدىن تۇرۇپ رەببگە: ـ ئى رەببىم، مانا، مۇلكۈمنىڭ يېرىمنى يوقسۇلارغا بېرىمەن؛ ئەگەر بىراۋنى يالغاندىن شىكايەت قىلىپ ئۇنىڭدىن بىرنېمە ئۇندۇرۇۋالغان بولسام بىرگە تۆتنى قايتۇرىمەن، ـ دېدى. 9 يېنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇنىڭغا [قاراپ]: ـ بۈگۈن نىجات بۇ ئۆيگە كىردى. چۈنكى بۇ كىشى ھەم ئىبراھىمنىڭ ئوغلىدۇر! 10 چۈنكى ئىنسانئوغلى ئېزىپ كەتكەنلەرنى ئىزدەپ قۇتقۇزغىلى كەلدى، ـ دېدى. 11 خالايىق بۇ سۆزلەرنى تىڭشاۋاتقاندا ئۇ يەنە سۆز قىلىپ بىر تەمسىلنى قوشۇپ ئېيتتى. چۈنكى ئۇ يېرۇسالېمغا يېقىنلاشقانىدى ۋە ئۇلار: «خۇدانىڭ پادىشاھلىقى دەرھال نامايان بولىدىغۇ!؟» ـ دەپ ئويلاشقانىدى. 12 شۇڭا ئۇ مۇنداق دېدى: بىر ئاقسۆڭەك پادىشاھلىق تەختىگە ئېرىشىپ كېلىش ئۈچۈن يىراق بىر يۇرتقا قاراپ يولغا چىقىپتۇ. 13 [ئاۋۋال] ئۇ ئوزىنىڭ ئون قۇلىنى چاقىرىپ، ئۇلارغا ئون تىلالانى ئۈلەشتۈرۈپ بېرىپ: «مەن قايتىپ كەلگۈچە [يېنىڭ بىلەن] ئوقەت قىلىڭلار» ـ دەپتۇ. 14 بىراق ئۆز يۇرت پۇقرالىرى ئۇنىڭغا ئۆچ بولغاچقا، كەيىندىن ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ: «بۇ كىشىنىڭ ئۈستىمىزگە پادىشاھ بولۇشىنى خالىمايمىز!» دەپتۇ. 15 ۋە ئۇ پادىشاھلىق مەنسىپىگە ئېرىشىپ قايتىپ كەلگەندە شۇنداق بولدىكى، ھەربىرىنىڭ تىجارەت بىلەن قانچە پايدا تاپقىنىنى بىلمەكچى بولۇپ، پۇلىنى تاپشۇرغان ھېلىقى قۇللىرىنى ئۆز ئالدىغا چاقىرتىپتۇ. 16 ۋە ئاۋۋالقىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بەرگەن تىلا ئون تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. 17 «يارايسەن، ئەي ياخشى قۇل! سەن كىچىككىنە ئىشتا ئىشەنچلىك چىققانلىقىڭ ئۈچۈن ئون شەھەرگە ھاكىم بولغىن» ـ دەپتۇ خوجايىن ئۇنىڭغا. 18 ئىككىنچىسى كېلىپ: «ئى خوجام، سىلى بەرگەن تىلا بەش تىلا پايدا قىلدى» دەپتۇ. 19 خوجايىن ئۇنىڭغا ھەم: «سەن ھەم بەش شەھەرگە ھاكىم بولغىن» دەپتۇ. 20 لېكىن يەنە بىرسى كېلىپ: «ئى خوجام، مانا سىلى بەرگەن تىلا! بۇنى ياغلىققا چىگىپ بىر جايدا قويۇپ ساقلىدىم. 21 چۈنكى سىلى قاتتىق ئادەم ئىكەنلا، سىلى ئامانەت قىلمىغانلىرىدىن پايدا ئۇندۇرۇپ، ئۆزلىرى تېرىمىغانلىرىدىن ھوسۇل يىغىلا. شۇنىڭ ئۈچۈن سىلدىن قورقتۇم» دەپتۇ. 22 ئەمما [خوجايىنى] ئۇنىڭغا: «ئەي ئەسكى قۇل، ساڭا ئۆز ئاغزىڭدىن چىققان سۆزلىرىڭ بويىچە ھۆكۈم قىلاي. سەن مېنىڭ ئامانەت قىلماي ئۇندۇرۇۋالىدىغان، تېرىماي ئۆرۈپ يىغىۋالىدىغان قاتتىق ئادەم ئىكەنلىكىمنى بىلىپ ئۆرۈپ، 23 نېمە ئۈچۈن مېنىڭ پۇلۇمنى خەزىنىچىلەرگە ئامانەت قويمىدىڭ؟ مەن قايتىپ كەلگەندە، ئۇنى ئوسۇمى بىلەن ئالماسمىدىم؟» ـ دەپتۇ. 24 ئاندىن ئۇ يېنىدىكىلەرگە: «ئۇنىڭدىكى تىلانى ئېلىپ ئون تىلا تاپقان قۇلغا بېرىڭلار!» دەپ بۇيرۇپتۇ. 25 ئۇلار ئۇنىڭغا: «ئى خوجا، ئۇنىڭ ئون تىلاسى ئۇرسا!» ـ دەپتىكەن، 26 [ھوجايىن يەنە مۇنداق دەپتۇ]: «ـ چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، كىمدە بار بولسا، ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ بېرىلىدۇ؛ ئەمما كىمدە يوق بولسا، ھەتتا ئۇنىڭدا بار بولغانلىرىمۇ ئۇنىڭدىن مەھرۇم قىلىنىدۇ. 27 ئەمدى ئۇستىگە پادىشاھ بولۇپ ھۆكۈم سۈرۈشۈمنى خالىمىغان دۈشمەنلىرىمنى بولسا، ئۇلارنى كەلتۈرۈپ، مېنىڭ ئالدىمدا قەتل قىلىڭلار». 28 ئۇ بۇ ئىشلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، يېرۇسالېمغا چىقىشقا ئالدىنقى قاراپ ماڭدى. 29 ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ زەيتۇن تېغىنىڭ ئېتىكىدىكى بەيت-فاگى ۋە بەيت-ئانىيا يېزىلىرىغا يېقىن كەلگىنىدە، ئىككى مۇخلىسىغا مۇنۇلارنى تاپىلاپ ئالدىن ئەۋەتتى: 30 ـ سىلەر ئۇدۇلۇڭلاردىكى يېزىغا بېرىڭلار. ئۇ يەرگە كىرىپلا ھېچ ئادەم بالىسى مىنىپ باقمىغان، باغلاقلىق بىر تەختەينى كۆرىسىلەر. ئۇنى يېشىپ بۇ يەرگە يېتىلەپ كېلىڭلار. 31 ئەگەر بىرسى سىلەردىن: «نېمىشقا بۇنى يېشىسىلەر؟» دەپ سوراپ قالسا، سىلەر ئۇنىڭغا: «رەببنىڭ بۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى» ـ دەڭلار. 32 شۇنىڭ بىلەن ئەۋەتىلگەنلەر بېرىۋىدى، ئىش دەل ئۇ ئۇلارغا ئېيتقانىدەك بولدى. 33 ئۇلار تەختەينى يېشىۋاتقاندا، ئۇنىڭ ئىگىلىرى ئۇلاردىن: ـ تەختەينى نېمىشقا يېشىسىلەر؟ ـ دەپ سوريدى. 34 ئۇلار: ـ رەببنىڭ ئۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى، ـ دېدى. 35 ئۇلار ئۇنى ئەيسانىڭ ئالدىغا يېتىلەپ كەلدى؛ ۋە يېپىنچا-چاپانلىرىنى تەختەينىڭ ئۈستىگە سېلىپ، ئەيسانى يۈلەپ ئۈستىگە مىنىدۈردى. 36 ئۇ كېتىپ بارغىنىدا، خەلقلەر يېپىنچا-چاپانلىرىنى يولغا پاياندىز قىلىپ سالدى. 37 ۋە ئۇ زەيتۇن تېغىدىن چۈشۈش يولىغا يېقىنلاشقىنىدا، پۈتكۈل مۇخلىسلار جامائىتى شادلىنىپ، ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر ئۈچۈن ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: «پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگەن پادىشاھ مۇبارەكتۇر! ئاسمانلاردا تىنچ-ئىناقلىق تىكەنگەي، ئەرشتىكىلادا شان-شەرەپ ئايان بولغاي!» دەپ توۋلىشىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشقا باشلىدى. 39 لېكىن توپنىڭ ئىچىدە بەزى پەرىسىيلەر ئۇنىڭغا: ـ ئەي ئۇستاز، مۇخلىسلىرىڭغا [مۇشۇ گەپلىرى ئۈچۈن] تەنبىھ بەر! ـ دېيىشتى. 40 بىراق ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرگە شۇنى ئېيتايكى، بۇلار جىم تۇرغان بولسا، ھەتتا بۇ تاشلارمۇ چۇقان سېلىشقان بولاتتى، ـ دېدى. 41 ئەمدى ئۇ شەھەرگە يېقىنلىشىپ ئۇنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن يىغلاپ مۇنداق دېدى: 42 ـ [ئى يېرۇسالېم]! سەن بۇگۈن، بۇ كۈنۈڭدە، تىنچ-ئامانلىقىڭ ئۈچۈن نېمە كېرەك بولغىنىنى بىلسەڭ ئىدى! كاشكى، بۇ ئىشلار ھازىر كۆزلىرىڭدىن يوشۇرۇندۇر. 43 چۈنكى شۇنداق كۈنلەر بېشىڭغا كېلىدۇكى، دۈشمەنلىرىڭ ئەتراپىڭنى قاشا-ئىستىھكام بىلەن قورشاپ سېنى قاماپ تۇت تەرەپتىن قىستايدۇ. 44 ئۇلار سېنى ۋە [سېپىلىڭ]نىڭ ئىچىدىكى بالىلىرىڭنى يەر بىلەن يەكسەن قىلىپ، ھەتتا تاشنى تاشنىڭ ئۈستىدىمۇ قالدۇرمايدۇ؛ چۈنكى [خۇدا]نىڭ سېنى يوقلىغان پەيتىنى بىلىپ يەتمىدىڭ. 45 ۋە ئۇ ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ، ئۇ يەردە ئېلىم-سېتىم قىلىۋاتقانلارنى ھەيدەپ چىقىرىپ، 46 ئۇلارغا: ـ مۇقەددەس يازمىلاردا: «مېنىڭ ئۇيۇم دۇئا-تىلاۋەتخانا بولىدۇ» دەپ يۈتۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن سىلەر ئۇنى «بۇلاڭچىلارنىڭ ئۇۋىسى» قىلىۋالدىڭلار! ـ دېدى. 47 شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ ھەركۈنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى. باش كاھىنلار، تەۋرات ئۇستازلىرى ۋە يۇرت چوڭلىرى ئۇنى يوقىتىشقا ئامال ئىزدىدى. 48 لېكىن ئۇلار قانداق قىل سېلىشنى بىلمەيتتى، چۈنكى بارلىق خەلق ئۇنىڭ سۆزىنى تىڭشاش ئۈچۈن ئۇنىڭغا قاتتىق يېپىشقانىدى.

20

ۋە شۇ كۈنلەردىن بىر كۈنى ئۇ ئىبادەتخانىنىڭ ھويلىلىرىدا خەلققە تەلىم بېرىپ خۇش خەۋەرنى ئېلان قىلىۋاتقاندا، باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن ئاقساقاللار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ ئۇنىڭدىن: 2 ـ بىزگە ئېيتقىن: سەن قىلىۋاتقان بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتىسەن؟ ساڭا بۇ ھوقۇقنى كىم بەرگەن؟ ـ دەپ سوريدى. 3 ئۇ ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ مەنمۇ سىلەردىن بىر ئىشنى سورايمەن؛ سىلەر ماڭا ئېيتىپ بېرىڭلارچۇ، 4 ـ يەھيا يۈرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈش ئەرشتىنمۇ، ياكى ئىنسانلاردىنمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. 5 ئۇلار ئوزىئارا مۇلاھىزە قىلىشىپ: ـ ئەگەر «ئەرشتىن كەلگەن» دېسەك، ئۇ بىزگە: «ئۇنداقتا، سىلەر نېمە ئۈچۈن [يەھياغا] ئىشەنمىدىڭلار؟» دەيدۇ. 6 ئەگەر: «ئىنسانلاردىن كەلگەن» دېسەك، بۇ بارلىق خالايىق بىزنى چالما-كېسىسەك قىلىپ ئۆلتۈرىدۇ. چۈنكى ئۇلار يەھيانىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ئىشەنمىدۈرۈلگەن، ـ دېيىشتى. 7 ۋە ئۇلار: ـ [ئۇنىڭ] [ھوقۇقىنىڭ] قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمەيمىز، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 8 ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئۇنداقتا، مەنمۇ بۇ ئىشلارنى قايسى ھوقۇققا ئاساسەن قىلىۋاتقانلىقىمنى ئېيتمايمەن، ـ دېدى. 9 ئۇ خالايىققا مۇنۇ تەمسىلنى سۆزلىشكە باشلىدى: ـ «بىر كىشى بىر ئۈزۈمزارلىق بەرپا قىلىپ، ئۇنى باغۋەنلەرگە ئىجارىگە بېرىپ، ئۆزى ياقا يۈرتقا

بېرىپ تۇ يەردە تۈرۈن ۋاقىت تۇرۇپتۇ. **10** تۈرۈملەرنى يىغدىغان مەزگىل كەلگەندە باغۋەنلەرنىڭ تۈرۈمزارلىقتىكى مېۋىدىن تۈنىگۈنا بېرىشكە قۇللىرىدىن بىرنى تۈلارنىڭ يېنىغا ئەۋەتىپتۇ. لېكىن باغۋەنلەر تۈنى تۈرۈپ-دۇمبالاپ قۇرۇق قول يانىدۇرۇۋېتىپتۇ. **11** تۈ يەنە باشقا بىر قۇلنى ئەۋەتىپتۇ. لېكىن تۈلار تۈنمۇ دۇمبالاپ، خارلاپ، يەنە قۇرۇق قول قايتۇرۇۋېتىپتۇ. **12** تۈ يەنە تۈچىنچىسىنى ئەۋەتىپتۇ، تۈلار تۈنمۇ تۈرۈپ يارىلاندۇرۇپ، تاغلا ھەيدەپ چىقىرىۋېتىپتۇ. **13** [تاخىردا] تۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى: «قانداق قىلسام بولار؟ سۆيۈملۈك ئوغلۇمنى ئەۋەتەي؛ تۈلار تۈنى كۆرسە، ھېچ بولمىغاندا تۈنىڭ ھۆرمىتىنى قىلار؟» دەپتۇ. **14** بىراق باغۋەنلەر تۈنىڭ ئوغلىنى كۆرۈپ بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: «بۇ بولسا مىراسخور؛ كېلىڭلار، تۈنى جايلىۋېتەيلى، ئاندىن مىراس بىزنىڭكى بولىدۇ» دېيىشىپتۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن تۈلار تۈنى تۈزۈمزارلىقنىڭ سىرتىغا تاچىقىپ تۈلتۇرۇۋېتىپتۇ. ئەمدى بۇنداق ئەھۋالدا تۈزۈمزارلىقنىڭ خوجايىنى تۈلارنى قانداق قىلىدۇ؟ **16** تۈ كېلىپ تۈ باغۋەنلەرنى يوقىتىپ تۈزۈمزارلىقنى باشقىلارغا تاپشۇرىدۇ». خالايىق بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇنداق ئىشلار ھەرگىز بولمىسۇن! ـ دېيىشتى. **17** لېكىن تۈ تۈلارغا كۆزلىرىنى تىكىپ مۇنداق دېدى: ـ ئۇنداق بولسا، مۇقەددەس يازمىلاردا «تاچىلار تاشلىۋەتكەن تاش بولسا، بۇرجەك ئېشى بولۇپ تىكەندى» دەپ يېزىلغان سۆز زادى نېمىنى كۆرسىتىدۇ؟ **18** بۇ «تاش»قا يىقىلغان كىشى پارە-پارە بولۇپ كېتىدۇ؛ لېكىن بۇ تاش ھەركىمنىڭ ئۈستىگە چۈشسە، تۈنى كۆكۈم-تالقان قىلىۋېتىدۇ. **19** باش كاھىنلار ۋە تەۋراتنى تۈستازلىرى تۈنىڭ بۇ تەمسىلى تۈزلىرىگە قارىتىپ ئېيتقانلىقىنى بىلىپ شۇ ھامان تۈنىگۈنا قول سېلىش يولىنى ئىزدىدى؛ لېكىن تۈلار خالايىقتىن قورقۇشتى. **20** شۇڭا تۈلار تۈنىڭ كەينىدىن ماراپ، تۈنى [رىم] ۋالىيىسىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىدا سوراقتا تارتىشقا تاپشۇرۇش تۈچۈن بىرنەچچە ئادەملەرنى سېتىۋېلىپ، سوقۇنۇپ كىرىشكە ئەۋەتتى. تۈلار سەممىي قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، تۈنىڭ سۆزىدىن يوچۇق ئىزدەپ يۈرەتتى. **21** تۈلار تۈنىگۈنا مۇنداق سوئال قويدى: ـ ئەي تۈستاز، سىلىنى دۇرۇس سۆز قىلىدىغان ۋە دۇرۇس تەلىم بېرىدىغان، ھېچقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى [قەتئىي] قىلمايدىغان، بەلكى خۇدانىڭ يولىنى سادىقلىق بىلەن تۈگىتىپ كېلىۋاتقان ئادەم دەپ بىلىمىز. **22** [رىم ئىمپىراتورى] قەيسەرگە باج-سېلىق تاپشۇرۇش تەۋرات قانۇنىغا تۈيغۇنمۇ-يوق؟». **23** ئەمما تۈ تۈلارنىڭ ھىيلىسىنى كۆرۈپ يېتىپ تۈلارغا: ـ نېمىشقا مېنى سىنىماقچىسىلەر؟ **24** ماڭا بىر كۈمۈش دىنار كۆرسىتىڭلار. بۇنىڭ تۈستىدىكى سۈرەت ۋە نام-تىسىم كىمنىڭ؟ ـ دېدى. تۈلار تۈنىگۈنا: قەيسەرنىڭكى، ـ دېدى. **25** ۋە تۈ تۈلارغا: ـ ئۇنداق بولسا، قەيسەرنىڭ ھەققىنى قەيسەرگە، خۇدانىڭ ھەققىنى خۇداغا تاپشۇرۇڭلار، ـ دېدى. **26** تۈلار خالايىقنىڭ ئالدىدا تۈنىڭ سۆزلىرىدىن تۈنى تۈتۈۋالغۇدەك ھېچقانداق يوچۇق تاپالمىدى. تۈلار تۈنىڭ بۇ جاۋابىغا ھەيرانۇھەس بولۇپ، زۇۋانى تۈتۈلدى. **27** ۋە «تۈلگەنلەر تىرىلمەيدۇ» دەپ ئىنكار قىلىدىغان سادۇقىيلارنىڭ بەزىلىرى تۈنىڭ ئالدىغا كېلىپ سوئال قويۇپ مۇنداق دېدى: **28** ـ تۈستاز، مۇسا [پەيغەمبەر تەۋراتتا] بىرگە: «ئايالى بار، ئەمما پەرزەنت كۆرمىگەن كىشى تۈلۈپ كەتسە، تۈلگۈچىنىڭ تاكا ياكى ئىنىسى تۈل قالغان يەڭگىسىنى ئەمرىگە ئېلىپ، قېرىندىشى تۈچۈن نەسىل قالدۇرۇشى كېرەك» ـ دەپ يازغان. **29** ئەمدى يەتتە تاكا-تۈكا بار ئىدى. چوڭى تۈيلەنگەندىن كېيىن پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن تۈتتى. **30** ئىككىنچى قېرىندىشى ئايالىنى ئەمرىگە ئېلىپ، پەرزەنت كۆرمەي ئالەمدىن تۈتتى. **31** ئاندىن تۈچىنچىسى تۈنى ئالدى؛ شۇنداق قىلىپ، يەتتىسى تۈنى ئەمرىگە ئېلىپ پەرزەنت كۆرمەي تۈلدى. **32** ھەممىسىدىن كېيىن ئايالمۇ تۈلدى. **33** ئەمدى تىرىلىش كۈنىدە بۇ ئايال تۈلارنىڭ قايسىسىنىڭكى بولار؟ چۈنكى يەتتىسى تۈنى خوتۈنلۈققا ئالغان-دە؟! **34** ئەيسا تۈلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ بۇ ئالەمنىڭ پەرزەنتلىرى تۈيلىنىدۇ، ياتلىق بولىدۇ. **(aiōn g165)** **35** لېكىن تۈ ئالەمدىن نېسىۋە بولۇشقا، شۇنداقلا تۈلۈكلەردىن تىرىلىشكە لايىق سانالغانلار تۈيلىنمەيدۇ، ياتلىق بولمايدۇ. **(aiōn g165)** **36** چۈنكى تۈلار يەنە تۈلمەيدۇ، پەرىشتىلەرگە تۈخشاش بولىدۇ؛ «تۈلۈمدىن تىرىلىشتىن تۈغۈلغان پەرزەنتلەر» بولغاچقا، تۈلار خۇدانىڭ ئوغۇللىرىدۇر. **37** ئەمدى تۈلگەنلەرنىڭ تىرىلىدۇرۇلۇشىنى ھەتتا مۇسا [پەيغەمبەر] تۈزنىمۇ تۈيان قىلغان؛ چۈنكى [تەۋراتتىكى] «تىكەنلىك» دېگەن ۋەقەنىڭ خاتىرىسىدە تۈ پەرۋەردىگارنى: «ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسى» دەپ بايان قىلغان. **38** تۈ تۈلۈكلەرنىڭ خۇداسى ئەمەس، بەلكى تىرىكلەرنىڭ خۇداسىدۇر؛ چۈنكى تۈنگىگا نىسبەتەن ھەممەيلەن تىرىكتۈر! **39** شۇنىڭ بىلەن تەۋرات تۈستازلىرىدىن بىرقانچىسى باھا بېرىپ: ـ تۈستاز، ياخشى ئېيتتىڭ، ـ دېدى. **40** چۈنكى تۈلارنىڭ ھېچكىم يەنە تۈنىگۈدىن سوئال سوراشقا جۈرئەت قىلالمىدى. **41** ئەمدى تۈ تۈلارغا سوئال قويدى: ـ كىشىلەر مەسىھنى قانداقسىگە داۋۇتنىڭ ئوغلى دەيدۇ؟ **42** چۈنكى داۋۇت تۈزى زەبۈردا: پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!» ـ دېگەنغۇ؟ **44** ئەمما داۋۇت تۈنى «رەببىم» دەپ چاقىرغان يەردە، تۈنداقتا تۈ قانداقمۇ تۈنىڭ ئوغلى بولىدۇ؟ **45** ۋە بارلىق خالايىق قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقاندا، تۈ مۈخلىسلىرىغا مۇنداق دېدى: ـ **46** ـ تەۋرات تۈستازلىرىدىن ھوشيار بولۇڭلار. تۈلار تۈزۈن تونالرنى كىيىۋالغان ھالدا غادىيىپ يۈرۈشكە، بازارلاردا كىشىلەرنىڭ تۈلارغا بولغان سالاملىرىغا، سىناگوگلاردا ئالدىنقى ئورۇنلاردا، زىياپەتلەردىمۇ تۈردە ئولتۇرۇشقا ئامراق كېلىدۇ. **47** تۈلار تۈل ئايالالارنىڭ بارلىق تۈيى-بىساتلىرىنى يەۋالىدۇ ۋە كۆز-كۆز قىلىپ يالغاندىن تۈزۈندىن-تۈزۈن دۇئالار قىلىدۇ. تۈلارنىڭ تارتىدىغان جازاسى تېخىمۇ ئېغىر بولىدۇ!

21

تۈ بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، بايلارنىڭ تۈز سەدىقىلىرىنى [ئىبادەتخانىدىكى] ئىئانە ساندۇقىغا تاشلىغىنىنى كۆردى. **2** تۈ يەنە ساندۇققا ئىككى تىيىننى تاشلاۋاتقان بىر نامرات تۈل ئايالنىمۇ كۆردى. **3** شۇنىڭ بىلەن تۈ: ـ مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇ نامرات تۈل ئايالنىڭ تاشلىغىنى ھەممەيلەننىڭكىدىن كۆپتۈر. **4** چۈنكى تۈلارنىڭ ھەممىسى تۈزلىرىنىڭ ئاشقانلىرىدىن ئىئانە قىلىپ، خۇداغا ئاتىغان سادىقىلىرىگە قوشۇپ تاشلىدى؛ لېكىن بۇ ئايال نامراتلىقىغا قارىماي، تۈزىنىڭ تىرىكچىلىك قىلىدىغىنىنىڭ ھەممىسىنى ئىئانە قىلىپ تاشلىدى. **5** ۋە بەزىلەر ئىبادەتخانىنىڭ نەپىس تاشلار ۋە خۇداغا سۇنۇلغان ھەدىيەلەر بىلەن قانداق بېزەلگەنلىكى توغرىسىدا سۆزلىشىۋاتاتتى. تۈ: **6** ـ سىلەر كۆرۈۋاتقان بۇ بارلىق نەرسىلەرگە نىسبەتەن، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ھەتتا بىر تال تاشمۇ تاش ئۈستىدە قالدۇرۇلماي، ھەممىسى گۈمران قىلىنىدۇ، ـ دېدى. **7** تۈلار تۈنىگۈدىن: ـ تۈستاز، بۇ دېگەنلىرىڭ قاچان يۈز بېرىدۇ؟ بۇ ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ئايان قىلىدىغان قانداق ئالامەت بولىدۇ؟ ـ دەپ سوردى. **8** تۈ مۇنداق دېدى: ـ ئازدۇرۇلۇپ كېتىشتىن ھېزى بولۇڭلار. چۈنكى تولا كىشىلەر مېنىڭ نامىمنى سېتىپ: «مانا تۈزۈم شۇدۇرمەن!» ۋە «ئاشۇ ۋاقىت يېقىنلاشتى!» دەيدۇ. شۇڭا تۈلارنىڭ كەينىگە كىرمەڭلار. **9** سىلەر تۈرۈشى ۋە توپلاڭلارنىڭ خەۋىرىنى ئاڭلىغان ۋاقىتلاردىمۇ ۋەھىمگە چۈشمەڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ئاۋۋال يۈز بېرىشى مۇقەررەر. لېكىن بۇلار، زامان ئاخىرى يېتىپ كەلدى، دېگەنلىك ئەمەس. **10** ئاندىن تۈ يەنە مۇنداق دېدى: ـ بىر مىللەت يەنە بىر مىللەت بىلەن تۈرۈشقا چىقىدۇ، بىر پادىشاھلىق يەنە بىر پادىشاھلىق

بىلەن تۇرۇشقا چىقىدۇ. **11** جاي-جايلاردا شىددەتلىك يەر تەۋرەشلەر، ئاچارچىلىقلار ۋە ۋابالار بولىدۇ، [يەر يۈزىدە] ۋەھىمىلەر ۋە ئاسماندا ھەيۋەتلىك ئالامەتلەر كۆرۈنىدۇ. **12** بىراق بۇ ھەربىر ۋەقەلەر يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى، كىشىلەر سىلەرگە قول سېلىپ تۇتقۇن قىلىدۇ ۋە سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلىپ، سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ سوراقلىرىغا تاپشۇرىدۇ، زىندانلارغا تاشلايدۇ، ئۇلار مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن سىلەرنى پادىشاھ ۋە ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردۇ، **13** ۋە بۇنىڭ بىلەن [ئۇلارنىڭ ئالدىدا] گۇۋاھلىق بېرىش پۇرسىتىگىلار چىقىدۇ. **14** ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەرزگە قانداق جاۋاب بېرىش توغرىسىدا ئالدىنئالا ھېچ ئويلانماسلىققا قەلبىگىلاردا قەتئىي نىيەت قىلمىگىلار. **15** چۈنكى مەن سىلەرگە بارلىق دۈشمەنلىرىگىلار رەددىيە ۋە رەت قىلالمىغۇدەك پاساھەتلىك تىل ۋە دانىشمەنلىك ئاتا قىلىمەن. **16** ھەتتا ئاتا-ئانا، ئاكا-ئۆكا، ئۇرۇق-تۇغقان ۋە يار-بۇرادەرلىرىگىلارمۇ سىلەرگە خائىنلىق قىلىپ ئۆتۈپ بېرىدۇ ۋە ئۇلار ئاراگىلاردىكى بەزىلىرىگىلارنى ئۆلتۈرىدۇ. **17** سىلەر مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ھەممە ئادەمنىڭ نەپرىتىگە تۇچرايسىلەر. **18** ھالبۇكى، پېشىگىلاردىكى بىر تال چاچمۇ ھالاك بولمايدۇ! **19** سەۋر-چىداملىق بولغىنىگىلاردا، جېنىگىلارغا ئىگە بولالايسىلەر. **20** ـ لېكىن يېرۇساليمنىڭ [دۈشمەن] قوشۇنلىرى تەرىپىدىن قورشۇلىنغانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، ئۇنىڭ ۋەيران بولۇش ۋاقتى يېقىنلىشىپ قاپتۇ، دەپ بىلگىلار. **21** ئۇ چاغدا يەھۇدىيە ئۆلكىسىدە ئۇرۇۋاتقانلار تاغلارغا قاچسۇن، شەھەر ئىچىدە ئۇرۇۋاتقانلار ئۇنىڭدىن چىقسىپ كەتسۇن، يېزىلاردا ئۇرۇۋاتقانلار شەھەرگە كىرمىسۇن. **22** چۈنكى شۇ چاغ «ئىنتىقام جازاسىنى تارتىدىغان كۈنلەر»دۇر، شۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس يازمىلاردا] بارلىق پۈتۈلگەنلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **23** ئەمدى شۇ كۈنلەردە ھامىلدار ئايالار ۋە بالا ئېمىتىدىغانلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى بۇ زېمىندا ئېغىر قىسچىلىق بولىدۇ ۋە [ئەرشتىكى] غەزەپ بۇ خەلقنىڭ ۋېشىغا چۈشىدۇ، **24** ئۇلار قىلىچنىڭ بىسىدا يېقىتىلىدۇ ۋە تۇتقۇن قىلىنىپ، بارلىق ئەللەرگە ئېلىپ كېتىلىدۇ، «يات ئەللەرنىڭ ۋاقتى» توشقۇچە، يېرۇسالېم يات ئەللەرنىڭ ئايىغ ئاستىدا قالىدۇ. **25** ـ قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلاردىمۇ ئالامەتلەر بولىدۇ، يەر يۈزىدىكى ئەللەر ئارىسىدا دېگۈز-ئوكيانلارنىڭ گۈلدۈرلىشىدىن ۋە دولقۇنلارنىڭ داۋالغۇشلىرىدىن پارا كەندىچىلىك بولىدۇ. **26** ئادەملەر قورقۇپ، يەر يۈزىگە كېلىدىغان ئاپەتلەرنى ۋەھىمە ئىچىدە كۈتۈپ تەس-ھوشىنى يوقىتىدۇ؛ چۈنكى ئاسماندىكى كۈچلەر لەرزىگە كېلىدۇ. **27** ئاندىن كىشىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ كۈچ-قۇدرەت ۋە ئۇلۇغ شان-شەرەپ بىلەن بىر بۇلۇت ئىچىدە كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرىدۇ. **28** لېكىن بۇ ئالامەتلەر كۆرۈنۈشكە باشلىغاندا، قەددىگىلارنى رۇسلاپ بېشىگىلارنى كۆتۈرۈڭلار، چۈنكى بۇ سىلەرنى ئازاد قىلىشتىكى نىجات يېقىنلاشتى، دېگىنلىكتۇر. **29** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق بىر تەمسىلنى سۆزلەپ بەردى: ـ ئەنجۈر دەرىخى ۋە باشقا بارلىق دەرەخلەرگە قاراڭلار. **30** ئۇلارنىڭ يېگىدىن بىخلانغاندا ئۇلارغا قاراپ، ئۆزۈڭلار يازنىڭ يېتىپ كېلىشىگە ئاز قالغانلىقىنى بىلىسىلەر. **31** شۇنىڭدەك، بايا دېيىلگەن ئالامەتلەرنىڭ يۈز بېرىۋاتقانلىقىنى كۆرگىنىگىلاردا، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ يېقىن قالغانلىقىنى بىلىگىلار. **32** مەن سىلەرگە بەرھەق شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇ ئالامەتلەرنىڭ ھەممىسى ئەمەلگە ئاشۇرۇلمايۋاتىدۇ، بۇ دەۋر تۈگىمەيدۇ. **33** ئاسمان-زېمىن يوقىلىدۇ، بىراق مېنىڭ سۆزلىرىم ھەرگىز يوقالمايدۇ. **34** ـ لېكىن ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلاركى، كۆڭۈللىرىگىلار ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە تىرىكچىلىكنىڭ غەم-ئەندىشىلىرى بىلەن بىخۇدلاشمىسۇن، شۇ كۈنى ئۈستۈڭلارغا تۇيۇقسىز چۈشمىسۇن. **35** چۈنكى ئۇ گويا توزاقتەك بارلىق يەر يۈزىدە ھەربىر ئۆرۈۋاتقانلارنىڭ بېشىغا چۈشىدۇ. **36** شۇڭا ھەرقانداق ۋاقىتلاردا ھوشيار بولۇڭلار، يۈز بېرىش ئالدىدا ئۇرۇۋاتقان بۇ ئىشلاردىن ئۇرۇڭلارنى قاچۇرۇپ ئىنسانئوغلى ئالدىدا ھازىر بولۇپ ئۆرۈشقا لايىق ھېسابلىنىش ئۈچۈن ھەردائىم دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. **37** ئەمدى ئۇ كۈندۈزلىرى ئىبادەتخانىدا تەلىم بېرەتتى، ئاخشاملىرى شەھەردىن چىقىپ، كېچىنى زەيتۇن تېغى دەپ ئاتالغان تاغدا ئۆتكۈزەتتى. **38** ئۇ بارلىق خەلق ئۇنىڭ تەلىمنى ئاڭلىغىلى تاڭ سەھەردە ئىبادەتخانىغا كىرىپ، ئۇنىڭ يېنىغا كېلەتتى.

22

ئەمدى پېتىر نان ھېيتى («ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) يېقىنلىشىپ قالغاندى. **2** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى مەھكۇم قىلىشقا ئامال ئىزدەپ يۈرەتتى؛ چۈنكى ئۇلار خەلقتىن قورقاتتى. **3** شۇ پەيتتە ئون ئىككىيلەندىن بىرى بولغان، ئىشقارىيوت دەپ ئاتالغان يەھۇدانىڭ كۆڭلىگە شەيتان كىردى. **4** ئۇ بېرىپ باش كاھىنلار ۋە ئىبادەتخانا پاسبانلىرى بەگلىرى بىلەن ئەيسانى قانداق قىلىپ ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىش ئۈستىدە مەسلىھەتلەشتى. **5** ئۇلار ئىنتايىن خۇش بولۇپ، يەھۇداغا پۇل بېرىشكە كېلىشتى. **6** يەھۇدا ماقۇل بولۇپ، ئۇنى خالايىقتىن ئايرىم قالغاندا ئۇلارغا تۇتۇپ بېرىشكە مۇۋاپىق پۇرسەت ئىزدەشكە كىرىشتى. **7** ئەمدى پېتىر نان ھېيتىنىڭ [بىرىنچى] كۈنى پېتىپ كەلگەندى. شۇ كۈنى «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاتاپ قۇربانلىق [قوزا] سويۇلاتتى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا پېترۇس بىلەن يۇھاناغا: ـ بېرىپ بىزگە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ [قوزىسىنى] بىرگە يېگىلى تەييارلا گىلار، ـ دەپ ئۇلارنى ئەۋەتتى. **9** ـ قەيەردە تەييارلىشىمىزنى خالايسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. **10** ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ شەھەرگە كىرسەڭلار، مانا ئۇ يەردە كوزىدا سۇ كۆتۈرۈۋاتقان بىر ئەر كىشى سىلەرگە ئۇچرايدۇ. ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىپ ئۇ كىرگەن ئۆيگە كىرىڭلار. **11** ۋە ئۆي ئىگىسىگە: «ئۇستاز: ـ مۇخلىسلىرىم بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى يەيدىغان مېھمانخانا ئۆيي قەيەردە؟ـ دەپ سوراۋاتىدۇ» دەڭلار. **12** ئۇ سىلەرنى باشلاپ ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى رەتلەنگەن سەرەمجانلاشتۇرۇلغان چوڭ بىر ئېغىز ئۆينى كۆرسىتىدۇ. مانا شۇ يەردە تەييارلىق قىلىپ تۇرۇڭلار. **13** شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بېرىۋىدى، ھەممە ئىشلار ئۇنىڭ ئېيتقىنىدەك بولۇپ چىقتى. ئۇلار شۇ يەردە ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تامىقىنى تەييارلاشتى. **14** ئەمدى ۋاقىتى-سائىتى كەلگەندە، ئەيسا داستىخاندا ئولتۇردى؛ ئون ئىككى روسۇل ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئولتۇرۇشتى. **15** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مەن ئازاب چېكىشتىن ئىلگىرى، سىلەر بىلەن ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ بۇ تامىقىنى ھەمداستىخان بولۇشقا تولىمۇ ئىنتىزار بولۇپ كەلگەندىم. **16** چۈنكى سىلەرگە ئېيتايكى، بۇ ھېيت زىيابىتىنىڭ [ئەھمىيىتى] خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلمىغۇچە، مەن بۇنىڭدىن قايتا يېمەيمەن، ـ دېدى. **17** ئاندىن ئۇ بىر جامنى قولىغا ئېلىپ، تەشەككۇر ئېيتتى ۋە مۇخلىسلىرىغا: ـ بۇنى ئېلىپ تاراگلاردا تەقسىم قىلىپ [ئىچىگلار]. **18** چۈنكى شۇنى ئېيتايكى، مۇندىن كېيىن خۇدانىڭ پادىشاھلىقى كەلمىگۈچە، ھەرگىز ئۈزۈم شەربىتىدىن قەتئىي ئىچمەيمەن، ـ دېدى. **19** ئاندىن ئۇ بىر تال نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۇر ئېيتتى ۋە ئۇنى ئوشتۇپ، ئۇلارغا ئۇلەشتۇرۇپ بېرىپ: ـ بۇ مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن پىدا بولىدىغان تېنىمدۇر. مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن بۇنىڭدىن يەگىلار، ـ دېدى. **20** ئۇ شۇنىڭدەك تاماقتىن كېيىنكى جامنى قولىغا ئېلىپ مۇنداق دېدى: ـ بۇ جامدىكى شاراب مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تۆكۈلىدىغان قېنىمدا بولغان يېڭى ئەھدىدۇر. **21** لېكىن مانا، مېنى تۇتۇپ بەرگۈچىنىڭ قولى مېنىڭ بىلەن بىر داستىخاندىدۇر. **22** ۋە ئىنسانئوغلى دەرۋەقە تۈزى توغرىسىدا بېكىتىلگەندەك [ئالەمدىن] كېتىدۇ؛ بىراق ئىنسانئوغلىنىڭ تۇتۇپ بېرىلىشىگە ۋاستىچى بولغان ئادەمنىڭ ھالىغا ۋاي! **23** ئاندىن مۇخلىسلار بىر-بىرىدىن: ـ ئارىمىزدا زادى كىم مۇشۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن؟ ـ دەپ مۇنازىرىگە چۈشۈپ كېتىشتى.

24 ئەمدى ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قايىسىمىز ئەڭ ئۇلۇغ سانىلىشىمىز كېرەك دېگەن تالاش-تارتىش پەيدا بولدى. 25 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ئەللەردىكى پادىشاهلار قول ئاستىدىكى خەلق ئۈستىدىن بۇيرۇقۇزۇلىق قىلىپ ئىدارە قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىكى هوقۇقدارلىرى «خەلقپەرۋەر» دەپ ئاتىلىدۇ. 26 بىراق سىلەر شۇنداق بولماڭلار؛ بەلكى ئارا ئاڭلاردىكى ئەڭ مەرتىۋىلىكى ئۇزىنى ئەڭ كىچىكىدەك هېسابلىسۇن ۋە يېتە-كچى بولغانلار [هەممەيلەنگە] خىزمەتكارىدەك بولسۇن. 27 كىم مەرتىۋىلىك، داستىخاندا ئولتۇرغانمۇ ياكى داستىخاندىكى كۆتكۈچىمۇ؟ داستىخاندا ئولتۇرغىنى ئەمەسمۇ؟ بىراق مەن بولسام ئارا ئاڭلاردا خىزمىتىڭلاردا بولغۇچى كۆتكۈچىدەكتۇرمەن. 28 سىلەر بولسا ئاڭلار، بېشىمغا سىناقلار كەلگەندە باشتىن-ئاخىر مەن بىلەن بىللە هەمراه بولغانسىلەر. 29 ۋە خۇددى ئاتام ماڭا پادىشاهلىق هوقۇقى بېكىتكەندەك، مەن سىلەرگىمۇ شۇنداق بېكىتىمەن. 30 شۇنىڭ بىلەن سىلەر مېنىڭ پادىشاهلىقىمدا مەن بىلەن بىر داستىخاندا يەپ-ئىچىسىلەر ۋە تەختىلەردە ئولتۇرۇپ، ئىسرائىلنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسى ئۈستىدىن هۆكۈم چىقىرىسىلەر. 31 رەب يەنە [پېترۇسقا]: ـ «ئەي سىمون، سىمون! مانا، شەيتان هەممىڭلارنى خۇددى بۇغداي تاسقىغاندەك تاسقاپ سىناشنى تىلىگەن. 32 لېكىن ئېتىقادىڭ يوقىمىسۇن دەپ ساڭا دۇئا قىلدىم. ئەمدى سەن توۋا قىلىپ ئۆز يولغا قايتقاندىن كېيىن، قېرىنداشلىرىڭنى مۇستەهكەملىگىن» ـ دېدى. 33 ـ ئۇ رەب، ـ دېدى پېترۇس، ـ مەن سەن بىلەن بىللە زىندانغا تاشلىنىپ، بىللە ئۆلۈمگە بېرىشقا تەييارمەن! 34 ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئۇ پېترۇس، ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن خوراز چىللىغۇچە، سەن «ئۇنى تونۇمايمەن» دەپ مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن، دېدى. 35 ئاندىن، ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنى هەمياننىز، خۇرجۇنسىز ۋە كەشىسز [سەپەرگە] ئەۋەتكىنىمدە سىلەرنىڭ بىرەر نەرسىڭلار كەم بولۇپ قالغانمۇ؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇلار: ـ ياق، دېدى. 36 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا: ـ لېكىن هازىر هەر كىمنىڭ هەمياني بولسا، ئۇنى ئالسۇن، شۇنداق هەم خۇرجۇنى بولسا، ئۇنى ئالسۇن ۋە بىر كىمنىڭ قىلىچى بولمىسا، چاپىننى سېتىپ بىردىن قىلىچ ئالسۇن. 37 چۈنكى مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتايىكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ئۇ جىنايەتچىلەر قاتارىدا سانىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەن سۆز مەندە چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. چۈنكى مېنىڭ توغرامدىكى بارلىق ئىشلار تولۇق ئەمەلگە ئاشماي قالمايدۇ ـ دېدى. 38 ـ ئۇ رەب، قارىغىن، بۇ يەردە ئىككى قىلىچ بار ئىكەن، دېدى ئۇلار. ـ بولدى، يېتىدۇ! ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. 39 ئاندىن ئۇ چىقىپ، ئادىتى بويىچە زەيتۇن تېغىغا يول ئالدى؛ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ باردى. 40 ئۇ يەرگە يېتىپ بارغاندا ئۇ ئۇلارغا: ـ ئازدۇرۇلماسلىقىڭلار ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 41 ئاندىن، ئۇلاردىن بىر تاش ئېتىمچە نېرىراق بېرىپ، تىزلىنىپ ئۇرۇپ: 42 ـ ئۇ ئاتا، خالىساڭ، بۇ قەدەھنى مەندىن ئېلىپ كەتكەيسەن. لېكىن مېنىڭ ئەمەس، بەلكى سېنىڭ ئىرادەڭ ئادا قىلىنسۇن ـ دەپ دۇئا قىلدى؛ 43 ۋە ئاسماندىن بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈنۈپ ئۇنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 44 ئۇ قاتتىق ئازابتا تولغىنىپ تېخىمۇ ئىخلاسلىق بىلەن دۇئا قىلىۋەردى. بۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ تەرلىرى يەرگە تۆكۈلگەن قان تامچىلىرىدەك چۈشۈشكە باشلىدى. 45 ئاندىن دۇئاسىنى تۈگىتىپ، ئورنىدن ئۇرۇپ، مۇخلىسلىرىنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلارنىڭ غەمگە چۆكۈپ هالسىزلىنىپ مۇڭدەپ قالغانلىقىنى كۆرۈۋىدى، ئۇلارغا: 46 ـ ئۇخلاپ قالغىنىڭلار نېمىسى؟ ئازدۇرۇلۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن قوپۇپ دۇئا قىلىڭلار، ـ دېدى. 47 ئۇنىڭ سۆزى تېخى ئاياغلاشماستىلا، بىر توپ ئادەملەر پەيدا بولدى. ئۇلارنى باشلاپ كەلگۈچى ئون ئىككەيلەندىن بىرى بولغان يەھۇدا دېگەن كىشى ئىدى؛ ئۇ ئەيسانىڭ [سالام بېرىپ] سۆيگىلى قېشىغا باردى. 48 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەي يەھۇدا، بىر سۆيۈش بىلەن ئىنسانئوغلىنى ئۇتۇپ بېرەرسەنمۇ؟ ـ دېدى. 49 ۋە ئەيسانىڭ ئەتراپىدىكىلەر نېمە ئىش يۈز بېرىدىغانلىقىنى بىلىپ يېتىپ: ـ ئى رەب، قىلىچ بىلەن ئۇرايلىمۇ؟ ـ دېدى. 50 ۋە ئۇلاردىن بىرى [قىلىچىنى كۆتۈرۈپ]، باش كاهىننىڭ چاكىرىغا ئۇرۇپ، ئوڭ قۇلىقىنى شىلۋەتتى. 51 بىراق ئەيسا بۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بولدى، توختا! ـ دېدى، ئۇ قولىنى ئۇزىتىپ قۇلىقىغا تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتتى. 52 ئەيسا ئۇزىنى ئۇتقىلى كەلگەن باش كاهىنلار، پاسىبان ئەگىرى ۋە ئاقساقاللارغا قاراپ: ـ بىر قاراقچىنى ئۇتىدىغاندەك قىلىچ-توقاقلارنى كۆتۈرۈپ كەپسىلەرغۇ؟ 53 ئىبادەتخانىدا هەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم، سىلەر قول سالمىدىڭلار. هازىر بۇ سىلەرگە تەۋە بولغان ۋاقىت-سائەتتۇر ۋە قاراڭغۇلۇقنىڭ هۆكۈم سۈرۈشىدۇر ـ دېدى. 54 ئۇلار ئەيسانى تۇتۇۋېلىپ، باش كاهىننىڭ تۈيگىگە ئېلىپ كېلىشتى. پېترۇس يىراقتىن ئەگىشىپ ماڭدى. 55 ئەمدى ئۇلار هويلىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئوت يېقىپ چۈرىسىدە [ئىسسىنىپ] ئولتۇرغانىدا، پېترۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ ئولتۇردى. 56 ئاندىن ئوتنىڭ نۇرىدا ئۇنىڭ ئولتۇرغىنىنى كۆرگەن بىر دېدەك ئۇنىڭغا تىكىلىپ قاراپ ئۇرۇپ: ـ بۇ ئادەممۇ ئەيسا بىلەن بىللە ئىدى، ـ دېدى. 57 لېكىن ئۇ تېنىپ: ـ ئەي خوتۇن، ئۇنى تونۇمايمەن! ـ دېدى. 58 ئاندىن ئۇزۇن ئۆتمەي، يەنە بىرەيلەن ئۇنى كۆرۈپ: ـ سەنمۇ ئۇلاردىن ئىكەنسەن، ـ دېدى. لېكىن پېترۇس: ـ ئەي بۇرادەر، ئۇنداق ئەمەسمەن! ـ دېدى. 59 ئاندىن بىر سائەتچە ئۆتكەندە باشقا بىرەيلەن: ـ دەرهەققەت، بۇ هەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى، چۈنكى ئۇمۇ گالىلىيەلىكتۇر، ـ دەپ چىڭ ئۇرۇۋالدى. 60 لېكىن پېترۇس: ـ ھەي بۇرادەر، نېمە دەۋاتقىنىڭنى بىلمەيمەن! ـ دېدى. ۋە ئۇنىڭ سۆزى تاياغلاشماستىلا، خوراز چىللىدى. 61 ئەمدى رەب كەينىگە بۇرۇلۇپ، پېترۇسقا تىكىلىپ قاراپ قويدى. شۇنىڭ بىلەن پېترۇس رەبنىڭ سۆزىنى، يەنى: «بۈگۈن خوراز چىللاشتىن ئىلگىرى سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن» دېگەنلىكىنى يادىغا كەلتۈردى. 62 ۋە ئۇ تاشقىرىغا چىقىپ قاتتىق يىغلاپ كەتتى. 63 ئەمدى ئەيسانى تۇتۇپ تۇرۇۋاتقانلار ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا ۋە ساۋاپ-دۇمبىلاشقا باشلىدى، 64 ئۇنىڭ كۆزلىرىنى تېڭىپ ئۇنىڭدىن: ـ سېنى ئۇرغان كىمدۇ؟ قېنى، بېشارەت بەرگىن! ـ دەپ سوراشتى 65 ۋە ئۇنىڭغا يۈنىگۈدەك باشقا يەنە نۇرغۇن ھاقارەتلەرنى ياغدۇردى. 66 تاڭ ئاتقاندا، خەلق ئاقساقاللىرى، يەنى باش كاهىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يىغىلىشتى. ئۇلار ئۇنى ئۆز كېڭىشىگە ئېلىپ بېرىپ 67 ئۇنىڭدىن: ـ ئېيتە، سەن مەسىهمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرگە ئېيتىساممۇ، قەتئىي ئىشەنمەيسىلەر. 68 سىلەردىن بىرەر سوئال سوراسام، هېچ جاۋاب بەرمەيسىلەر. 69 لېكىن بۇ ۋاقىتتىن باشلاپ ئىنسانئوغلى هەممىگە قادىرنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ، ـ دېدى. 70 ـ ئۇنداقتا، سەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنسەن-دە؟ ـ دېيىشتى ئۇلار. ئۇ: ـ دېگىنىڭلاردەك مەن شۇنداقمەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 71 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار: ـ ئەمدى باشقا گۇۋاهچىلىقنىڭ بىزگە نېمە هاجىتى؟ چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنىڭ ئۆز ئاغزىدىن چىققىنىنى ئاڭلىدۇق! ـ دېيىشتى.

23 ئاندىن [كېڭىشمىدىكىلەرنىڭ] هەممىسى ئورنىدىن تۇرۇشۇپ، ئۇنى [ۋالىي] پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. 2 ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ: ـ ئۆزىنى مەسىھ، يەنى پادىشاه دەپ ئاتىۋېلىپ، خەلقىمىزنى ئازدۇرۇۋېتىۋاتىدۇ ۋە قۇرتىپ، قەيسەرگە باج-سىلىق تاپشۇرۇشنى توسقان بۇ ئادەمنى بايقاپ ئۇنى ئۇتىۋېتىڭ، ـ دېيىشتى. 3 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاهىمۇسەن؟ ـ دەپ سوريدى. ئۇ: ـ ئېيتقىنىڭدەك، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 4 ئاندىن پىلاتۇس باش كاهىنلار بىلەن كۆپچىلىككە: ـ بۇ ئادەمدىن بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم، ـ دېدى. 5 لېكىن ئۇلار تېخىمۇ قەتئىي هالدا: ـ ئۇ گالىلىيەدىن تارتىپ تاكى بۇ يەرگىچە، پۈتكۈل يەھۇدىيەدىمۇ

تەلم بېرش بىلەن خەلقنى قۇترىتىدۇ. **6** پىلاتۇس «گاللىيە» دېگەن سۆزنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كىشى گاللىيەلىكمۇ؟ ـ دەپ سوريدى **7** ۋە ئۇنىڭ ھېرود [خاننىڭ] ئىداره قىلغان تۇلكىدىن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئۇنى ھېرودقا يوللاپ بەردى (ئۇ كۈنلەردە ھېرودمۇ يېرۇسالېمدا ئىدى). **8** ھېرود ئەيسانى كۆرگەنده ئىنتايىن خۇشال بولدى. چۈنكى ئۇ ئۇزۇندىن بېرى ئۇنىڭغا دائىر كۆپ ئىشلارنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن بىر مۇجىزه كۆرۈش ئۈمىدىده بولۇپ، ئۇنى كۆرۈش پۇرسىتىنى ئىزده‌ۋاتاتتى. **9** ئۇ ئەيسادىن كۆپ سوئاللارنى سوريدى، لېكىن ئۇ ھېرودقا بىر ئېغىزمۇ جاۋاب بەرمىدى. **10** باش كاھىنلار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى بىقىن تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھە دەپ ئەرز-شىكايەت قىلىۋاتاتتى. **11** ھېرود خان ۋە ئۇنىڭ لەشكەرلىرى ئۇنى خارلاپ مەسخىره قىلىشىپ، ئۇنىڭغا شاھانە تون-كىيىم كىيدۈرۈپ، ئۇنى يەنە پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا قايتۇرۇپ يوللىدى. **12** مانا شۇ كۈندىن باشلاپ، پىلاتۇس بىلەن ھېرود دوست بولۇپ قالدى؛ چۈنكى ئىلگىرى ئۇلار ئارىسىدا ئاداۋەت بولغانىدى. **13** ۋالىي پىلاتۇس باش كاھىنلارنى، [يەھۇدىي] ھۆكۈمدارلارنى ۋە خالايىقنى يىغىپ، **14** ئۇلارغا: ـ سىلەر بۇ ئاده‌منىڭ ئۈستىدىن «خەلقنى ئازدۇرىدۇ ۋە قۇترىتىدۇ» دەپ شىكايەت قىلىپ ئۇنى ئالدىمغا ئارتىپ كەلدىڭلار. مانا، مەن سىلەرنىڭ ئالدىڭلاردا ئۇنى سوراق قىلغىنىم بىلەن، ئۇنىڭدىن سىلەر شىكايەت قىلغان جىنايەتلەردىن بىرىنمۇ تاپالمىدىم. **15** ھېرودمۇ تاپمىدى؛ چۈنكى مەن سىلەرنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئەۋەتتىم. مانا، ئۇنىڭدا ئۆلۈمگە لايىق ھېچقانداق جىنايەت يوق ئىكەن. **16** شۇڭا مەن ئۇنى جازالاپ، ئاندىن قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى **17** (ئۇنىڭ ھەر قېتىملىق [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا، [يەھۇدىي] [مەھبۇسلاردىن] بىرىنى ئۆلارغا قويۇپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار ئىدى). **18** لېكىن كۆپچىلىك تەڭلا چۇقان سېلىشىپ: ـ بۇنى يوقىتىڭ! بىزگە بارابباسنى قويۇپ بېرىڭ! ـ دېيىشتى **19** (بارابباس بولسا شەھەرده تو پىلاڭ كۆتۈرگەنلىكى ۋە قاتىللىق قىلغانلىقى ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغان مەھبۇس ئىدى). **20** شۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئەيسانى قويۇپ بېرىشنى خالاپ، كۆپچىلىككە يەنە سۆز قىلغىلى تۇردى. **21** لېكىن ئۇلار جاۋابەن يەنە چۇقان سېلىشىپ: ـ كېرىستىلىگىن، ئۇنى كېرىستىلىگىن! ـ دەپ ۋارقىراشتى. **22** [پىلاتۇس] ئۈچىنچى قېتىم ئۇلارغا: ـ نېمىشقا؟ ئۇ زادى نېمە يامانلىق قىلغان؟ مەن ئۇنىڭدىن ئۆلۈمگە لايىق ھېچ جىنايەت تاپالمىدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ئۇنى جازالاپ، قويۇپ بېرىمەن، ـ دېدى. **23** بىراق ئۇلار يەنىلا ھە دەپ چۇقان سېلىشىپ: «ئۇ كېرىستىلەنسۇن!» دەپ تەلەپ قىلىپ چىڭ تۇرۇۋالدى. ئۇلارنىڭ ھەمده باش كاھىنلارنىڭ چۇقانلىرى ئاخىر كۈچلۈك كەلدى. **24** پىلاتۇس ئۇلارنىڭ تەلىپى بويىچە ئادا قىلىنسۇن دەپ ھۆكۈم چىقاردى. **25** ۋە ئۇلارنىڭ تىلىگىنىنى، يەنى تو پىلاڭ كۆتۈرۈش ۋە قاتىللىق ئۈچۈن زىندانغا تاشلانغانىنى قويۇپ بېرىپ، ئەيسانى ئۇلارنىڭ خاھىشىغا تاپشۇرۇپ بەردى. **26** ۋە ئۇلار ئۇنى ئېلىپ كېتىۋاتقاندا، يولدا كۆرىنى شەھەرلىك سىمون ئىسملىك بىر كىشى سەھرادىن كېلىۋاتاتتى، ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ، كرىستنى ئۇنىڭغا كۆتۈرگۈزۈپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭدۇردى. **27** ئەيسانىڭ كەينىده زور بىر توپ خەلق، شۇنداقلا ئۇنىڭغا ئېچىنىپ يىغا-زار كۆتۈرۈشۈۋاتقان ئاياللارمۇ ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. **28** لېكىن ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ ئۇلارغا: ـ ئەي يېرۇسالېمنىڭ قىزلىرى! مەن ئۈچۈن يىغلىماڭلار، بەلكى ئۆزۈڭلار ۋە بالىلىرىڭلار ئۈچۈن يىغلاڭلار! **29** چۈنكى سىلەرگە شۇنداق ئېغىر كۈنلەر كېلىدۇكى، كىشىلەر: «ئۇغماسلار، بالا كۆتۈرمىگەن قورساقلار ۋە ئېمىتمىگەن ئەمچەكلەر بەختلىكتۇر!» ـ دېيىشىدۇ. **30** شۇ چاغدا كىشىلەر تاغلارغا: «ئۈستىمىزگە تۈرۈل!»، دۆڭلۇكلەرگە: «ئۈستىمىزنى ياپ!» دەپ ندا قىلىشىدۇ. **31** چۈنكى ئاده‌ملەر يا يېپىشىل دەرەخكە شۇنداق ئىشلارنى قىلغان يەرده، قۇرۇپ كەتكەن دەرەخكە نېمە ئىشلار بولار؟! ـ دېدى. **32** ئىككى جىنايەتچىمۇ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغىلى ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئېلىپ كېلىنگەنىدى. **33** ۋە ئۇلار «باش سۆڭەك» دەپ ئاتالغان جايغا كەلگەنده، ئۇ يەرده ئۇنى ۋە يەنە ئىككى جىنايەتچىنى، بىرىنى ئۇنىڭ ئوڭ يىنىدا ۋە يەنە بىرىنى سول يىنىدا كرىستكە ئارتتى. **34** ئەيسا: ـ ئى ئاتا، ئۇلارنى كەچۈرگىن، چۈنكى ئۇلار ئۇزۇنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، ـ دېدى. [لەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى بۇلۇشۇۋالدى. **35** خالايىق قاراپ تۇراتتى، يەھۇدىي ھۆكۈمدارلارمۇ يىنىدا تۇرۇۋ ئۇنىڭغا دىمىغىنى قېقىپ مەسخىره قىلىپ: باشقىلارنى قۇتقۇزۇپتىكەن! ئەگەر ئۇ راستتىن خۇدانىڭ مەسىھى، ئۇنىڭ تاللىۋالغىنى بولسا، ئۇزىنى قۇتقۇزۇپ باقسۇن! ـ دېيىشتى. **36** لەشكەرلەرمۇ ئۇنى مەسخىره قىلىشىپ، يىنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا سىركە تەكلىپ: **37** ـ ئەگەر سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى بولساڭ، ئۆزۈڭنى قۇتقۇزۇپ باق! ـ دېيىشتى. **38** ئۇنىڭ ئۈستىدىكى [تاختايغا] گېرىكچە، لاتىنچە ۋە ئىبرانىيچە ھەرپلەر بىلەن: «بۇ كىشى يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىدۇر» دەپ يېزىپ قويۇلغانىدى. **39** ئۇنىڭ بىلەن بىللە كرىستكە تارتىلغان ئىككى جىنايەتچىنىڭ بىرى ئۇنى ھاقارەتلەپ: ـ سەن مەسىھ ئەمەسمىدىڭ؟ ئەمدى ئۆزۈڭنىمۇ، بىزنىمۇ قۇتقۇزە! ـ دېدى. **40** بىراق يەنە بىرى ئۇنىڭ گېپىگە تەنبىھ بېرىپ: سەن ئۆزۈڭ ئوخشاش ھۆكۈمنىڭ ئېگىدە تۇرۇپ خۇدادىن قورقامەسەن؟ **41** بىزنىڭ جازالىنىشىمىز ھەقلىق، چۈنكى ئۆز قىلمىشلىرىمىزنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىۋاتىمىز؛ لېكىن بۇ كىشى ھېچقانداق ناتوغرا ئىش قىلمىغانغۇ! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **42** ئاندىن، ئۇ ئېيساغا: ـ ئى رەب، پادىشاھلىقىڭ بىلەن كەلگىنىڭده، مېنى ياد قىلغىن، ـ دېدى. **43** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەرھەق، مەن ساڭا ئېيتايىكى، بۈگۈن سەن مەن بىلەن بىللە جەننەتتە بولىسەن، ـ دېدى. **44** ھازىر ئالتىنچى سائەت بولۇپ، پۈتۈن زېمىننى توققۇزىنچى سائەتكىچە قاراڭغۇلۇق باستى. **45** قۇياش نۇرىنى بەرمىدى ۋە ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسى توساتتىن ئوتتۇرىسىدىن يىرتىلىپ ئىككى پارچە بولۇپ كەتتى. **46** ئەيسا قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا قىلغاندىن كېيىن: ـ ئى ئاتا! روھىمنى قولۇڭغا تاپشۇردۇم، ـ دېدى-ده، تىنىقى توختاپ، جان ئۈزدى. **47** ئۇ يەرده تۇرغان يۈزبېشى يۈز بەرگەن ئىشلارنى كۆرۈپ: ـ بۇ ئادەم ھەقىقەتەن دۇرۇس ئادەم ئىكەن! ـ دەپ خۇدانى ئۇلۇغلىدى. **48** ۋە بۇ مەنزىرىنى كۆرۈشكە يىغلغان بارلىق خەلق يۈز بەرگەن ئىشلارنى كۆرۈپ كۆكرەكلىرىگە ئۇرۇپ ئويلىرىگە قايتىشتى. **49** ۋە ئۇنى تونۇيدىغان بارلىق كىشىلەر ۋە گاللىيەدىن ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن ئاياللار يىراقتا تۇرۇپ، بۇ ۋەقەلەرگە قاراپ تۇردى. **50** ۋە مانا شۇ يەرده كېكۈشىدىكىلەردىن يۈسۈپ ئىسملىك بىرى بار ئىدى. ئۇ ئۈزى ئاقكۆڭۈل ۋە ئادىل ئادەم بولۇپ، ئۇلارنىڭ مەسلىھىتىگە ۋە قىلغىنىغا قوشۇلمىغانىدى. ئۈزى يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئارىماتىيا دېگەن بىر شەھەردىن بولۇپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى تەلەۋرۈپ كۈتەتتى. **52** ئۇ ئۈزى پىلاتۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى؛ **53** ۋە ئۇنى كرىستتىن چۈشۈرۈپ كاناپ بىلەن كېپەنلەپ، قورام تاشتىن ئويۇپ ياسالغان، ھېچكىم قويۇلمىغان بىر قەبرىگە دەپنە قىلدى. **54** بۇ «تەييارلىق كۈنى» بولۇپ، شابات كۈنى يېقىنلىشىپ قالغانىدى. **55** ۋە ئۇنىڭ بىلەن گاللىيەدىن كەلگەن ئاياللار [يۈسۈپكە] ئەگىشىپ، قەبرىنى ۋە ئۇنىڭ جەسەتىنىڭ قانداق قويۇلغىنىنى كۆردى. **56** ئاندىن يېنىپ بېرىپ ئەترىلەر ۋە خۇش پۇراقلىق بۇيۇملارنى تەييار قىلدى ۋە [تەۋراتنىكى] ئەمر بويىچە شابات كۈنى ئارام ئېلىشتى.

24 ئەمدى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىده تاڭ يۇراي دەپ قالغاندا، ئاياللار ئۆزلىرى تەييارلىغان ئەترىلەرنى ئېلىپ، قەبرىگە كەلدى. **2** ئۇلار قەبرىنىڭ

ئاغزىدىكى تاشنىڭ دوملىتىۋىتىلگەنلىكىنى كۆردى، **3** ۋە قەبرىگە كىرىپ قارىۋىدى، رەب ئەيسانىڭ جەستى يوق تۇراتتى. **4** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار يۇنىكۈدن پاتىپاراق بولۇپ تۇرغاندا، مانا، نۇر چاقناپ تۇرىدىغان كىيىملەرنى كىيگەن ئىككى زات ئۇلارنىڭ يېنىدا تۇيۇقسىز پەيدا بولدى. **5** ئايالار قاتتىق ۋەھىمگە چۈشۈپ، يۈزلىرىنى يەرگە يېقىشتى. ئىككى زات ئۇلارغا: ـ نېمە ئۈچۈن تىرىك بولغۇچىنى ئۆلگەنلەرنىڭ ئارىسىدىن ئىزدەيسىلەر؟ **6** ئۇ يۇ يەردە ئەمەس، بەلكى ئۇ تىرىلدى! ئۇ تېخى گالىلىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا، ئۇنىڭ سىلەرگە نېمىنى ئېيتقىنىنى، يەنى: «ئىنسانئوغلىنىڭ گۇناھكار ئادەملەرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلۇپ، كېيىنلىپ، ئۈچىنچى كۈنى قايتا تىرىلىشى مۇقەررەردۇر» دېگەنلىرىنى ئەسلەپ بېقىڭلار! ـ دېدى. **8** ۋە ئۇلار ئۇنىڭ [دەل] شۇنداق دېگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى؛ **9** ۋە قەبرىدىن قايتىپ، بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى ئون بىرەيلەنگە، شۇنداقلا قالغان مۇخلىسلارنىڭ ھەممىسگە يەتكۈزدى. **10** روسۇللارغا بۇ ئىشلارنى يەتكۈزگۈچىلەر بولسا ماگدالىنى مەريەم، يوئانا ۋە ياقۇپنىڭ ئانىسى مەريەم ھەمدە ئۇلار بىلەن بىللە بولغان باشقا ئايالار ئىدى. **11** لېكىن [ئايالارنىڭ بۇ ئېيتقانلىرى] ئۇلارغا ئەپسانىدەك بىلىنىدى، ئۇلار ئۇلارنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەنمىدى. **12** بىراق پېتروس ئورنىدن تۇرۇپ، قەبرىگە يۈگۈرۈپ باردى. ئۇ ئېگىلىشىپ قەبرە ئىچىگە قارىۋىدى، يالغۇز كاتاب كىيىنلىكىنىڭ تىلىم-تىلىم پارچىلىرىنى كۆرۈپ، يۈز بەرگەن ئىشلارغا تەئەججۇپلىنىپ ئۆيگە قايتىپ كەتتى. **13** ۋە مانا، شۇ كۈنده ئۇلاردىن ئىككىيلەن يېرۇسالېمدىن ئون بىر چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئېمايۇس دېگەن كەنتكە كېتىپ باراتتى. **14** ئۇلار يۈز بەرگەن بارلىق ئىشلار توغرىسىدا سۆزلىشىپ كېتىۋاتاتتى. **15** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇلار سۆزلىشىپ-مۇلاھىزلىشىپ كېتىۋاتقاندا، مانا ئەيسا ئۆزى ئۇلارغا يېقىنلىشىپ كېلىپ، ئۇلار بىلەن بىللە ماڭدى؛ **16** لېكىن ئۇلارنىڭ كۆزلىرى ئۇنى تونۇشتىن تۇتۇلدى. **17** ئۇ ئۇلاردىن: ـ كېتىۋېتىپ نېمە ئىشلار توغرىلىۋاتىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار قايغۇلۇق قىيافىتىدە توختاپ، **18** ئۇلاردىن كلىيوپاس ئىسملىك بىرى جاۋاب بېرىپ: ـ يېرۇسالېمدا تۇرۇۋېتىپ، مۇشۇ كۈنلەردە شۇ يەردە يۈز بەرگەن ۋەقەلەردىن بىردىنبىر خەۋەر تاپمىغان مۇسافىر سەن ئوخشىمامسەن؟! ـ دېدى. **19** ۋە ئۇ ئۇلاردىن: ـ نېمە ۋەقەلەر بولدى؟ ـ دەپ سوردى. «ناسارەتلىك ئەيساغا مۇناسىۋەتلىك ۋەقەلەر!» ـ دېدى ئۇلار، ـ «ئۇ ئۆزى خۇدانىڭ ئالدىدىمۇ، بارلىق خەلقنىڭ ئالدىدىمۇ ئەمەلدە ۋە سۆزدە قۇدرەتلىك بىر پەيغەمبەر بولۇپ، **20** باش كاھىنلار ۋە ھۆكۈمدارلىرىمىز ئۇنى ئۆلۈم ھۆكۈمىگە تاپشۇرۇپ، كېرىستە تىتى. **21** بىز ئەسلىدە ئۇنى ئىسرائىلغا ھەجەمەت بولۇپ ئازاد قىلىدىغان زات ئىكەن، دەپ ئۈمىد قىلغانىدۇق. لېكىن ئىشلار شۇنداق بولدى، ھازىر بۇ ۋەقەلەر يۈز بەرگىنىگە ئۈچىنچى كۈن بولدى؛ **22** يەنە كېلىپ، ئارىمىزدىكى بىرنەچچە ئايال ھەم بىزنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇۋەتتى. چۈنكى ئۇلار بۇگۈن تاڭ سەھەردە قەبرىگە بېرىپتىكەن، **23** ئۇنىڭ جەستىنى تاپالمايى قايتىپ كېلىپ: «بىزگە بىرنەچچە پەرىشتە غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئايان بولۇپ، «ئۇ تىرىك!» دېدى» دەپ ئېيتىپتۇ. **24** بۇنىڭ بىلەن ئارىمىزدىن بىرنەچچەيلەن قەبرىگە بېرىپ، ئەھۋالنىڭ دەل ئايالارنىڭ ئېيتقىنىدەك ئىكەنلىكىنى بايقاپتۇ. لېكىن ئۇنى ئۇلار مۇ كۆرمەپتۇ». **25** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئەي نادانلار، يەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ ھەممىسگە ئىشىنىشكە قەلبى گاللار! **26** مەسىھنىڭ ئۆزىگە خاس شان-شەرىپىگە كىرىشتىن بۇرۇن، مۇشۇ جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈشى مۇقەررەر ئەمەسمىدى؟ ـ دېدى. **27** ئاندىن پۈتۈن تەۋرات-زەبۇردىن، مۇسا ۋە باشقا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن باشلاپ ئۇ ئۆزىنى ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلىرىنى ئۇلارغا شەرھ بېرىپ چۈشەندۈردى. **28** ئۇلار باردىغان كەنتكە يېقىنلاشقاندا، ئۇ يىراقراق بىر يەرگە باردىغاندەك تۇراتتى. **29** لېكىن ئۇلار ئۇنى تۇتۇۋېلىپ: ـ كەچ كىرىپ قالدى، ھېلىلا كۈن ئولتۇرىدۇ، بىز بىلەن بىللە قونۇپ قالغىن، ـ دەپ ئۆتۈندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلار بىلەن قونغىلى ئۆيگە كىردى. **30** ۋە شۇنداق بولدىكى، ئۇ ئۇلار بىلەن داستىخاندا ئولتۇرغاندا، نانىنى قولىغا ئېلىپ، خۇداغا تەشەككۈر ئېيتتى، ئاندىن نانىنى ئوشتۇپ ئۇلارغا ئۇتتى. **31** ئۇلارنىڭ كۆزلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ئۇنى تونۇدى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ ئالدىدىن غايىب بولدى. **32** ئۇلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ يولدا بىز بىلەن پارا گىلىشىپ، بىزگە مۇقەددەس يازمىلارغا شەرھ بەرگەندە، يۈرەك-باغرىمىز گويا ئوتتەك يانمىدىمۇ؟! ـ دېيىشتى. **33** ۋە ئۇلار شۇ ھامان تۇرۇپ يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئىككىسى ئون بىرەيلەن بىلەن ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ بىر يەرگە يىغىلىپ تۇرغىنىنىڭ ئۈستىگىلا چۈشتى، ئۇلار: «رەب راستتىن تىرىلىپتۇ. ئۇ سىمونغا كۆرۈنۈپتۇ!» دېيىشۋاتاتتى. **35** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئىككىيلەنمۇ يولدا يۈز بەرگەن ئىشلارنى ۋە ئۇ نانى ئوشتۇۋاتقاندا ئۇنىڭ ئۇلارغا قانداق تونۇلغىنىنى كۆپچىلىككە سۆزلەپ بەردى. **36** ۋە ئۇلار بۇ ئىشلار ئۈستىدە سۆزلىشىۋاتقاندا، [ئەيسا] ئۆزى توساتتىن ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەيدا بولۇپ: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **37** ئۇلار بىرەر روھنى ئۈچراتتۇقمۇ نېمە، دەپ خىيال قىلىپ، ئالاقزادە بولۇشۇپ ۋەھىمگە چۈشتى. **38** ئۇ ئۇلارغا: ـ نېمىگە شۇنچە ئالاقزادە بولۇپ كەتتىڭلار؟ نېمىشقا قەلبىڭلاردا شەك-گۇمان چىقىپ تۇرىدۇ؟ **39** قولىرىمغا ۋە پۇتلىرىمغا قاراپ بېقىڭلار! مېنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى بىلىڭلار! مېنى ئۈتۈپ كۆرۈڭلار، روھنىڭ ئەت بىلەن سۆڭىكى يوق، لېكىن مەندە بارلىقىنى كۆرىسىلەر، ـ دېدى. **40** ۋە شۇنداق دېگەچ ئۇلارغا پۇت-قولىنى كۆرسەتتى. **41** ئۇلار خۇشلۇقتىن [كۆزلىرىگە] ئىشەنگۈسى كەلمەي ھەيرانۇھەس تۇرغىنىدا ئۇ ئۇلاردىن: ـ سىلەرنىڭ بۇ يەردە يېگۈدەك نېرسىگىلار بارمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **42** ئۇلار بىر پارچە بېلىق كاۋۇپى ۋە بىر پارچە ھەسەل كۆنىكىنى ئۆنىگىنا سۇنۇۋېدى، **43** ئۇ ئېلىپ ئۇلارنىڭ ئالدىدا يېدى. **44** ئاندىن ئۇ ئۇلارغا: ـ مانا بۇ مەن سىلەر بىلەن بولغان ۋاقتىمدا سىلەرگە ئېيتقان: «مۇسا خاتىرىلىگەن تەۋرات قانۇنى، پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرى ۋە زەبۇردا مېنىڭ توغرامدا پۈتۈلگەنلىرىنىڭ ھەممىسى چوقۇم ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ» دېگەن سۆزلىرىم ئەمەسمۇ؟ ـ دېدى. **45** شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇقەددەس يازمىلارنى چۈشىنىشى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ زېھنىلىرىنى ئاچتى **46** ۋە ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مۇقەددەس يازمىلاردا] شۇنداق ئالدىن پۈتۈلگەنكى ۋە شۇ ئىش مەسىھنىڭ ئۆزىگە توغرا كەلدىكى، ئۇ ئازاب چېكىپ، ئۈچىنچى كۈنىدە ئۆلگەنلەر ئارىسىدىن تىرىلىدۇ، **47** ئاندىن ئۇنىڭ نامى بىلەن «توۋا قىلىڭلار، گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈمىگە مۇيەسسەر بولۇڭلار» دېگەن خەۋەر يېرۇسالېمدىن باشلاپ بارلىق ئەللەرگە جاكارلىنىدۇ. **48** سىلەر ئەمدى بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىدۇرسىلەر. **49** ۋە مانا، مەن ئاتامنىڭ ۋەدە قىلغىنىنى ۋۇجۇدۇڭلارغا ئەۋەتىمەن. لېكىن سىلەر يۇقىرىدىن چۈشىدىغان كۈچ-قۇدرەت بىلەن كىيگۈزۈلگۈچە، بۇ شەھەردە

يۇھاننا

1 مۇقەددەمدە «كالام» بار ئىدى، كالام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كالام خۇدا ئىدى. **2** ئۇ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. **3** ئۇ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار يارىتىلدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭسىز يارىتىلغان ئەمەس. **4** ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. **5** ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ بىسىپ چۈشەلگەن ئەمەس. **6** بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. **7** ئۇ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان ئۈزى ئارقىلىق ئىشەنسۇن دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەنىدى. **8** [يەھيانىڭ] ئۈزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەنىدى. **9** ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنسانىي يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقانىدى. **10** ئۇ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا ئۇ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. **11** ئۇ ئۆزىنىڭكىلەرگە كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئۇنى ئۆز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. **12** شۇنداقتىمۇ، ئۇ ئۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى ئۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. **13** ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا ئەتلەردىن، يا ئىنسان ئىرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۇرەلگەن بولدۇ. **14** كالام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە قاراپدۇق، ئۇ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەققەتكە تولغان بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. **15** (يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: ـ مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغاندى») دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر!ـ دەپ جار قىلدى) **16** چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدۇق. **17** چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەنىدى، لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەققەت ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. **18** خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس، بىراق ئاتىنىڭ قوچىقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. **19** يېرۇسالېمدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمسەن؟» دەپ سۈرۈشتە قىلىشقا كاھىنلار بىلەن لاۋىيلارنى ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەنىدە، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بەرگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: **20** ئۇ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككىلەنمەي: ـ «مەن مەسىھ ئەمەسمەن» ـ دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. **21** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا ئۆزۈڭ كىم بولىسەن؟ ئىلياس [پەيغەمبەر]مۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، ـ دېدى ئۇ. ـ ئەمىسە، سەن ھېلىقى پەيغەمبەرمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇلار. ئۇ يەنە: ـ ياق! ـ دېدى. **22** شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولىسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلەرگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بىزگە ئېيتقىن]، ئۆزۈڭ ئوغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. **23** يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ يەشايا پەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۆلدە «رەبنىڭ يولىنى تۈز قىلىڭلار» دەپ توۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! **24** ئەمدى [پېرۇسالېمدىن] ئەۋەتىلگەنلەر پەرىسىيلەردىن ئىدى. ئۇلار يەنە يەھيادىن: ـ سەن يا مەسىھ، يا ئىلياس يا كى ھېلىقى پەيغەمبەر بولمىساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرىسەن؟ ـ دەپ سوردى. **26** يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: ـ مەن كىشىلەرنى سۇغلا چۆمۈلدۈرىمەن، لېكىن ئارا ئاڭلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار، **27** ئۇ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشنىڭ بوغقۇچىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن! **28** بۇ ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىدىكى بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا پەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بەرگەنىدى. **29** ئەتىسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: ـ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! **30** مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، ئۇ مەندىن ئۈستۈندۇر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغاندى» دېگىنىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! **31** مەن بۇرۇن ئۇنى بىلمىسەممۇ، لېكىن ئۇنى ئىسرائىلغا ئايان بولسۇن دەپ، كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگىلى كەلدىم. **32** يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن روھنىڭ پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆردۈم. **33** مەن ئەسلىدە ئۇنى بىلمىگەنىدىم، لېكىن مېنى كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماڭا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ، ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» دېگەنىدى. **34** مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ ھەققەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! **35** ئەتىسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە تۇراتتى. **36** ئۇ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى كۆرۈپ: ـ قارا ئاڭلار! خۇدانىڭ قوزىسى! ـ دېدى. **37** ئۇنىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. **38** ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: ـ نېمە ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ئۇلار: ـ راببى (بۇ [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە)، قەيەردە تۇرىسەن؟ ـ دېدى. **39** ـ بېرىپ كۆرۈڭلار، ـ دېدى ئۇ. شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار بېرىپ ئۇنىڭ قەيەردە تۇرىدىغانلىقىنى كۆردى ۋە ئۇ كۈنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇردى (بۇ ۋاقىت شۇ كۈننىڭ ئونىنچى سائىتى ئىدى). **40** يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ كەينىدىن ماڭغان ئىككىيلەننىڭ بىرى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس ئىدى. **41** ئاندىرياس ئاۋۋال تۇز ئاكىسى سىمونىنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ بىز «مەسىھ»نى تاپتۇق! ـ دېدى («مەسىھ» ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ، گرېك تىلىدا «خرىستوس» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ) **42** ۋە ئاكىسىنى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون؛ بۇنىڭدىن كېيىن «كىفاس» دەپ ئاتىلىسەن، ـ دېدى (مەنىسى «تاش»تۇر). **43** ئەتىسى، ئەيسا گالىلىيە تۇلكىسىگە يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئەگىشىپ ماڭ! ـ دېدى **44** (فىلىپ بەيت-سائىدالىق بولۇپ، ئاندىرياس بىلەن پېترۇسنىڭ يۇرتدىشى ئىدى). **45** فىلىپ ناتانىيەلنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: ـ مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ [يازمىلىردا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا يۇسۇپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! ـ دېدى. **46** بىراق ناتانىيەل: ـ ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىرنېمە چىقامدۇ؟! ـ دېدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! ـ دېدى فىلىپ. **47** ئەيسا ناتانىيەلنىڭ ئۆزىنىڭ ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ توغرۇلۇق: ـ مانا، ئېچىدە قىلچە ھىيلە-مىكىرسى يوق ھەقىقىي بىر ئىسرائىللىق! ـ دېدى. **48** ناتانىيەل: ـ مېنى قەيىرىدىن بىلدىڭ؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ـ فىلىپ سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆرگەنىدىم، ـ دېدى. **49** ناتانىيەل جاۋابەن: ـ ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسەن! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە كۆرگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟ بۇنىڭدىنمۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرىسەن! ـ دېدى **51** ۋە يەنە: ـ بەرھەق، بەرھەق سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئاسمانلار ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئىنسانئوغلىنىڭ ئۈستىدىن چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرىسىلەر! ـ دېدى.

2 ئۇچىنچى كۈنى، گاللىيەدىكى كانا يېزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ
ئانىسى [مەريەم] ئۇ يەردە ئىدى **2** ھەم ئەيسا ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ توينىغا
تەكلىپ قىلىنغانىدى. **3** تويدا شاراب تۈگەپ قالغاندا، ئەيسانىڭ ئانىسى ئۇنىڭغا:
ـ ئۇلارنىڭ شارابلىرى تۈگەپ قاپتۇ، ـ دېدى. **4** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ خانىم، مېنىڭ
سەن بىلەن نېمە كارىم؟ مېنىڭ ۋاقتى-سائىتىم تېخى كەلمىدى، ـ دېدى. **5** ئانىسى
چاكارلارغا: ـ ئۇ سىلەرگە نېمە قىل دېسە، شۇنى قىلىڭلار، ـ دېدى. **6** ئەمدى شۇ
يەردە يەھۇدىيلارنىڭ تاھارەت ئادىتى بويىچە ئىشلىتىلىدىغان، ھەربىرىگە ئىككى-
ئۈچ تۈگۈن سۇ سىغىدىغان ئالتە تاش كۈپ قويۇلغانىدى. **7** ئەيسا چاكارلارغا:
ـ كۈپلەرگە سۇ تولدۇرۇڭلار، ـ دېدى. ئۇلار كۈپلەرنى ئاغزىغىچە تولدۇرۇشتى.
8 ئاندىن ئۇ ئۇلارغا يەنە: ـ ئەمدى بۇنىڭدىن ئۆسۈپ توي باشقۇرغۇچىغا
بېرىڭلار، ـ دېدى. ئۇلار ئۇنى ئاپىرىپ بەردى. **9** توي باشقۇرغۇچى شارابقا
ئايلاندۇرۇلغان سۇدىن تېتىپ كۆرگەنىدە (ئۇ ئۇنىڭ قەيەردىن كەلتۈرۈلگەنلىكىنى
بىلمىدى، ئەمما بۇنى سۇ توشۇغان چاكارلار بىلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توينى
بولۇۋاتقان يىگىتنى چاقىرىپ، **10** ئۇنىڭغا: ـ ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى
شارابنى توينىڭ بېشىدا قۇيىدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن،
ناچىرىنى قۇيىدۇ. ئەجەبا، سەن ياخشى شارابنى مۇشۇ چاغقىچە ساقلاپسەن! ـ
دېدى. **11** بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى
بولۇپ، گاللىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەنىدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ
شان-شەرىپىنى ئايان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.
12 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنىلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرناھۇم
شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. **13** يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ
كېتىش ھېيىتى»غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. **14** ئۇ ئىبادەتخانا
[ھويلىلىرىدا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-پاختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە
ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. **15** ئۇ تاندىن قامچا ياساپ، ئۇلارنىڭ
ھەممىسنى قوي-كاللىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخانىدىن ھەيدەپ چىقاردى. پۇل
تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شىرەلىرىنى ئۆرۈۋەتتى **16** ۋە پاختەك-
كەپتەر ساتقۇچىلارغا: ـ بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ
ئۆيىنى سودا-سېتىق ئۆيى قىلىشۇالما! ـ دېدى. **17** بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى
[زەيۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] ئۆيۈڭگە
بولغان ئوتلۇق مۇھەببىتىم ئۆزۈمنى چۈلغۇلدى!». **18** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار
ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: ـ بۇنداق ئىشلارنى قىلغانىكەنسەن،
قېنى، بىزگە نېمە مۇجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! ـ دەپ سوردى.
19 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ ئۇشبۇ ئىبادەتخانىنى چۈۋۈۋەتسەڭلار، مەن
ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يېڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، ـ دېدى. **20** شۇنىڭ
بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە
قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ
چىقالايسەن؟! ـ دېدى. **21** ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ ئۆز
تېنىنى كۆرسەتكەنىدى. **22** شۇڭا، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى
ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ
ھەقتىكى بېشارەتكە ھەمدە ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشەندى. **23** ئۆتۈپ
كېتىش ھېيىتىدا، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېرۇسالېمدا كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك
ئالامەتلەرنى كۆرگەن بولۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلدىشتى. **24** لېكىن ئەيسا
پۈتكۈل ئىنسانلارنىڭ [قەلبىنىڭ] قانداق ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، ئۆزىنى ئۇلارغا
تاپشۇرمايتتى. **25** ئىنسان توغرۇلۇق ھېچكىمنىڭ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىشىنىڭ
ھاجىتى يوق ئىدى؛ چۈنكى ئۇ ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە نېمە بار ئىكەنلىكىنى ئۆزى
بىلەتتى.

3 يەھۇدىيلار [كېڭەشمىسىنىڭ] پەرىسىيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسىملىك
بىر يولباشچىسى بار ئىدى. **2** بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ:
ـ ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بەرگۈچچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز.
چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولمىسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ
مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ـ دېدى. **3** ئەيسا
ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى،
ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلمىغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلمەس! ـ دېدى.
4 نىكودىم: ـ ئادەم قېرىغىنىدا قانداقمۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا
قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشنى مۇمكىنمۇ؟! ـ دەپ سوردى. **5** ئەيسا مۇنداق جاۋاب
بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ھەم سۇدىن،
ھەم روھتىن تۇغۇلمىغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەس! **6** ئەتىن
تۇغۇلغان بولسا ئەتىۋار، روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. **7** ساڭا: «يۇقىرىدىن
تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. **8** شامال خالىغان تەرەپكە
سوقىدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيەرگە
باردىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىرىمۇ شۇنداقتۇر. **9** نىكودىم يەنە
جاۋابەن ئەيساغا: ـ بۇ ئىشلار قانداقمۇ مۇمكىن بولار؟ ـ دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا
جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «سەن ئىسرائىلنىڭ ئۇلىماسى تۇرۇپ، بۇنىمۇ بىلمەمسەن؟
11 بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بىز بىلگىنىمىزنى
ئېيتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى
قوبۇل قىلمايسىلەر. **12** سىلەرگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتسام ئىشەنمىگەن يەردە،
ئەرشتىكى ئىشلارنى ئېيتسام قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟ **13** ئۆزى ئەرشتە بولۇپ،
ئەرشتىن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانئوغلىدىن باشقا ھېچكىم ئەرشكە چىقمىدى.
14 مۇسا چۆلدە [تۇچ] يىلانىنى كۆتۈرگەندەك، ئىنسانئوغلىمۇ ئوخشاشلا شۇنداق
ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. **15** شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ
ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ». **(aiōnios g166)**
16 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدۇكى، ئۆزىنىڭ
بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان
ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. **(aiōnios**
g166) **17** خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن
ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى.
18 كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا بېكىتىلمەيدۇ؛ لېكىن ئېتىقاد
قىلمىغۇچى بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا بېكىتىلگەندۇر؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ يەككە-
يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلمىغان. **19** ۋە گۇناھقا بېكىتىش سەۋەبى
مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى
قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى؛ چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى.
20 چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۆزىنىڭ
قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنماسلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ **21** لېكىن
ھەققەتنى يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تايىنىپ قىلغانلىقى ئايان
بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. **22** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن
يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى؛ ئۇ ئۇ يەردە ئۇلار بىلەن بىللە ئۆرۈپ، كىشىلەرنى
چۆمۈلدۈردى. **23** شۇ چاغدا يەھيا [پەيغەمبەرمۇ] سالىم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى
ئائىنون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۇيى
مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشاتتى

24 (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تىنچى زىندانغا تاشلانمىغاندى). 25 [شۇ ۋاقىتلاردا] يەھيانىڭ مۇخلىسلىرى بىر يەھۇدىي كىشى بىلەن تاھارەت قائىدىلىرى توغرىسىدا بەس-مۇنازىرە قىلىشىپ قالدى. 26 ئاندىن مۇخلىسلار يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ ئۇ قېتىدا سەن بىلەن بىرگە بولغان، ئۆزۈڭ [تەرىپلەپ] گۇۋاھلىق بەرگەن ھېلىقى كىشى مانا ھازىر ئۆزى كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتىدۇ، ۋە ھەممە ئادەم ئۇنىڭ يېنىغا كېتىشۋاتىدۇ، ـ دېدى. 27 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئەگەر ئۇنىڭغا ئەرشتىن ئاتا قىلىنمىغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. 28 مېنىڭ سىلەرگە: «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» دېگىنىمگە ئۆزۈڭلار گۇۋاھچىسىلەر. 29 كېلىنچەكنى ئەرىگە ئالغۇچى يىگىتتۇر؛ قولدىشى يىگىتنىڭ ئاۋازىنى كۈتىدۇ، قولداش ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ، قەلبىدە تولىمۇ خۇرسەن بولىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش، مەندىمۇ خۇرسەنلىك تولۇپ تاشىدۇ. 30 ئۇنىڭ يۈكسىلىشى، مېنىڭ ئاجىزلىشىشىم مۇقەررەردۇر. 31 ئۈستۈندىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر. زېمىندىن كەلگۈچى زېمىنغا تەۋە بولۇپ زېمىندىكى ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. ئەرشتىن كەلگۈچى ھەممىدىن ئۈستۈندۇر؛ 32 ئۇزىنىڭ [ئەرشتە] كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى بولسا، ئۇ بۇلار توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ بىراق ھېچكىم ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلمايدۇ. 33 [ھالبۇكى]، كىمكى ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلغان بولسا، خۇدانىڭ ھەق ئىكەنلىكىگىمۇ مۇھۇرىنى باسقان بولىدۇ. 34 چۈنكى خۇدا ئەۋەتكىنى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى سۆزلەيدۇ، چۈنكى خۇدا روھنى [ئۇنىڭغا] ئۆلچەم بىلەن كەملەپ بەرمەس. 35 ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ھەممە ئىشلارنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغاندۇر. 36 ئوغۇلغا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. لېكىن ئوغۇلغا ئىتائەت قىلمىغۇچى ھاياتنى ھېچ كۆرمەيدۇ، بەلكى خۇدانىڭ غەزىپى شۇنداقلارنىڭ ئۈستىدە تۇرىدۇ. (aiōnios g166)

4

ئەمدى پەرىسىيلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈرگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنىنى رەب ئۇققاندىن كېيىن 2 (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) 3 ئۇ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن چىقىپ يەنە گالىلىيەگە كەتتى. 4 ئەمدى ئۇ يول ئۈستىدە ساماريە ئۆلكىسىدىن ئوتۇشى كېرەك ئىدى. 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ياقۇپ ئۆز ئوغلى يۈسۈپكە بەرگەن يەرگە يېقىن بولغان ساماريەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. 6 شۇ يەردە «ياقۇپنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىردە چارچىغىنىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى يېمەكلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھەرگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، ساماريەلىك بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئىچكىلى سۇ بەرگىن، ـ دېدى. 9 ئايال ئۇنىڭدىن: ـ ئۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك ساماريەلىك بىر ئايالدىن قاندىقالارچە ئىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدىڭىز؟ ـ دەپ سوردى (چۈنكى يەھۇدىيلار ساماريەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق باردى-كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەگەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىڭ نېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ سوراۋاتقىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلىسىڭىدى، ئۇنداقتا سەن ئۇنىڭدىن تىلەيتىڭ ۋە ئۇ ساڭا ھاياتلىق سۈيىنى بېرەتتى. 11 ئايال ئۇنىڭدىن: ـ تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك ھېچنەرسىڭىز بولمىسا، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۈيىنى نەدىن ئالىسىز؟ 12 تەجەبا، بۇ قۇدۇقنى بىزگە [مىراس] قالدۇرغان ئاتىمىز ياقۇپتىن ئۇلۇغمۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن ئۆزى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن ـ دېدى. 13 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بۇ سۇنى ئىچكەن ھەركىم يەنە ئۇسسايدۇ. 14 ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھەركىم مەڭگۈگە ئۇسسىمايدىغان بولىدۇ ۋە بەلكى مەن ئۇنىڭغا بېرىدىغان سۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان، ئۆزىگۈچە چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ، ـ دېدى. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 ئايال: ـ تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بەرگەيسىزكى، مەن يەنە ئۇسسىمايدىغان ۋە مۇشۇ يەرگە سۇ تارتقىلى ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان بولاي! ـ دېدى. 16 ئەيسا: ـ بېرىپ ئېرىڭنى بۇ يەرگە چاقىرىپ كەلگىن، ـ دېدى. 17 ـ ئېرىم يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئايال. ـ ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش ئەرگە تەگدىڭ ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس. بۇنى توغرا ئېيتتىڭ! ـ دېدى ئەيسا. 19 ئايال ئۇنىڭغا: ـ تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئەسلىدە پەيغەمبەر ئىكەنسىز! 20 ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» دەۋاللىسىلەرغۇ؟ ـ دېدى. 21 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ خانىم، ماڭا ئىشەنگىن، شۇنداق بىر ۋاقىتى-سائىتى كېلىدۇكى، سىلەرنىڭ ئاتىغا ئىبادەت قىلىشىڭلار ئۇچۇن نە بۇ تاغدا ياكى نە يېرۇسالېمدا بولۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ. 22 سىلەر ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلمەيسىلەر؛ بىراق بىز كىمگە ئىبادەت قىلغىنىمىزنى بىلىمىز. چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئارقىلىق بولىدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ ـ ۋە شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىغا روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئاتا ئۆزىگە ئەنە شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدەمەكتە. 24 خۇدا روھتۇر ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. 25 ئايال ئۇنىڭغا: ـ مەسىھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى بىلىمەن. ئۇ كەلگەندە، بىزگە ھەممە ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ ـ دېدى. 26 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقۇچى مەن دەل شۇدۇرمەن! ـ دېدى. 27 شۇ چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى قايتىپ كەلدى. ئۇلار ئۇنىڭ بىر ئايال بىلەن سۆزلىشىۋاتقانلىقىغا ھاڭ-تاڭ قېلىشتى؛ لېكىن ھېچقايسىسى ئۇنىڭدىن: «ئۇنىڭدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» ياكى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سورىمىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھەرگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلەرگە: 29 ـ يۈرۈڭلار، ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بېرىپ ئەرگەن بىر كىشىنى كۆرۈپ كېلىڭلار. ئەجەبا، مەسىھ شۇمىدۇ؟ ـ دېدى. 30 بۇنىڭ بىلەن خالايىق شەھەردىن چىقىپ، ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بىر نەرسە يەۋالساڭچۇ؟ ـ دەپ ئۇنىڭغا نېمە ئىزدەيسەن؟» ياكى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سورىمىدى. 28 شۇنىڭ بىلەن ئايال كوزىسىنى تاشلاپ قويۇپ، شەھەرگە قايتىپ بېرىپ، كىشىلەرگە: 29 ـ يۈرۈڭلار، ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بېرىپ، كىشىلەرگە: ـ ئەجەبا، بىرسى ئۇنىڭغا يىگىلى بىر نەرسە ئەكېلىپ بەرگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ مېنىڭ يېمەكلىكىم ـ مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۇنىڭ [ماڭا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى تاماملاشتۇر. 35 ـ سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تۆت ئاي قالدى» دەۋاتمامسىلەر؟ مانا، سىلەرگە ئېيتايىكى، يېشىڭلارنى كۆتۈرۈپ ئېتىزلارغا قاراڭلار، زىرائەتلەر سارغىيىپ ئورۇشقا تەييار بولدى! 36 ئۇ ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالدۇ ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتنى توپلانغان ھوسۇلنى يىغىدۇ، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) 37 چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىيدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدۇ. 38 مەن سىلەرنى ئۆزۈڭلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك قىلدى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ ئەمگىكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا ئېسىپ بولدۇڭلار. 39 شۇ شەھەردىكى نۇرغۇن ساماريەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «ئۇ ھاياتىمدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماڭا ئېيتىپ بەردى» دېگەن گۇۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار

ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە ئۇرۇشنى ئوتۇنۇشكىلى تۇردى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇ يەردە ئىككى كۈن تۇردى. **41** ئۇنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **42** ئۇلار ئايالغا: ـ بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۇقكى، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر! ـ دېيىشتى. **43** بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ گالىلىيەگە قاراپ ماڭدى **44** (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۇۋاھلىق بەرگەندى). **45** شۇنىڭ بىلەن ئۇ گالىلىيەگە كەلگىنىدە، گالىلىيەلىكلەر ئۇنىڭ [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆرگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چېققانىدى). **46** ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گالىلىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يەردە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرناھۇم شەھىرىدە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. **47** ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گالىلىيەگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: ـ [ئۆيۈمگە] چۈشۈپ، سەكراتتا ياتقان ئوغلۇمنى ساقايتىپ بەرگەيلا! ـ دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. **48** شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ سىلەر [گالىلىيەلىكلەر] مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ ئېتىقاد قىلمايسىلەر! ـ دېدى. **49** ئوردا ئەمەلدارى ئەيساغا: ـ تەقسىر، بالام ئۆلەستە چۈشكەيلا! ـ دېدى. **50** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بارغىن، ئوغلۇڭ ھايات قالدى! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم ئەيسانىڭ ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. **51** يولدا كېتىپ بارغىنىدا، ئۇنىڭ قۇللىرى ئالدىغا چىقىپ، بالىلىرى ھايات، دەپ ئۇقتۇردى. **52** ئەمەلدار ئۇلاردىن ئوغلىنىڭ قايسى سائەتتىن باشلاپ ياخشىلىنىشقا يۈزلەنگەنلىكىنى سورىۋىدى، ئۇلار: ـ تۈنۈگۈن يەتتىنچى سائەتتە قىزىتمىسى ياندى، ـ دېيىشتى. **53** بالىنىڭ ئاتىسى بۇنىڭ دەل ئەيسانىڭ ئۇنىڭغا: «ئوغلۇڭ ھايات قالدى!» دېگەن سائىتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۆزى پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بىللە ئېتىقاد قىلىشتى. **54** بۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گالىلىيەگە كەلگەندىن كېيىنكى كۆرسەتكەن ئىككىنچى مۆجىزىلىك ئالامىتى ئىدى.

5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ بىر ھېيتى يېتىپ كەلدى ۋە ئەيسا يېرۇسالېمغا چىقتى. **2** يېرۇسالېمدىكى «قوي دەرۋازىسى»نىڭ يېنىدا ئىبرانىي تىلىدا «بەيت-ئەسدا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆلچەك بولۇپ، ئۇنىڭ ئە تراپىدا بەش پېشايۋان بار ئىدى. **3** بۇ پېشايۋانلار ئاستىدا بىر توپ بىمارلار، يەنى قارىغۇ، توكۇر ۋە پالەچلەر يېتىشاتتى. ئۇلار ئۇ يەردە يېتىپ كۆلچەكنىڭ سۈيىنىڭ چايقىلىشىنى كۈتەتتى. **4** چۈنكى بىر پەرىشتە مەلۇم ۋاقىتلاردا كۆلچەككە چۈشۈپ سۈنى ئۇرغۇتىدىكەن؛ سۇ ئۇرغۇغاندا كۆلچەككە بىرىنچى بولۇپ چۈشكەن كىشى ئۆزىنى باسقان ھەرقانداق كېسەلدىن ساقىيىدىكەن. **5** ئەمدى ئۇ يەردە ئوتتۇز سەككىز يىلدىن بېرى ئاغرىق ئازابى تارتقان بىر بىمار بار ئىدى. **6** ئەيسا بۇ ئادەمنىڭ شۇ يەردە ياتقىنىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ ئۆزۈندىن شۇ ھالەتتە ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ساقايمىشنى خالامسەن؟ ـ دەپ سوردى. **7** بىمار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ تەقسىر، سۇ چايقالغاندا مېنى سۈغا چۈشۈرىدىغان ئادەمم يوق. مەن چۈشەي دېگۈچە، باشقىلار مېنىڭ ئالدىمدا چۈشۈۋالىدۇ. ـ دېدى. **8** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئورنۇڭدىن تۇر، ئوراۋۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن! ـ دېدى. **9** ھېلىقى ئادەم شۇئان ساقىيىپ، ئوراۋۇن-كۆرپىسىنى يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى ئىدى. **10** شۇڭا [يەۋزى] يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: ـ بۇگۈن شابات كۈنى ئوتۇرسا، ئوراۋۇن-كۆرپەڭنى كۆتۈرۈش [تەۋراتتا] ساكا مەنئى قىلىنغان! ـ دېدى. **11** لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مېنى ساقايتقان كىشى ئۆزى ماڭا: «ئوراۋۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەنىدى! ـ دېدى. **12** ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ ئەمدى ساكا: «ئوراۋۇن-كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ ـ دەپ سوراشتى. **13** بىراق ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ يەردە ئادەم كۆپ بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۆزىنى دالىدىغا ئېلىپ، ئاستىغىنا كېتىپ قالدى. **14** بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى قايتا گۇناھ سادىر قىلما، بېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۈلپەت چۈشۈپ قالمىسۇن! ـ دېدى. **15** ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆزىنى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى. **16** ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى. **17** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ كەلمەكتە، مەنمۇ ئىشلەيمەن! ـ دېدى. **18** شۇ سەۋەبتىن يەھۇدىيلار ئۇنى ئۆلتۈرۈشكە تېخىمۇ ئۇرۇناتتى؛ چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنىڭ قائىدىسىنى بۇزۇۋېلا قالماستىن، يەنە خۇدانى «ئاتام» دەپ چاقىرىپ، ئۆزىنى خۇداغا باراۋەر قىلغانىدى. **19** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئوغۇل ئۆزىلۇكىدىن ھېچنېمە قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئاندىن شۇ ئىشنى قىلىدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇلمۇ شۇ ئىشنى ئوخشاشلا قىلىدۇ. **20** چۈنكى ئاتا ئوغۇلنى سۆيىدۇ ۋە ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ ھەم سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا بۇلاردىن تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىشلارنى ئۇنىڭغا ئايان قىلىدۇ. **21** چۈنكى ئۇلگەنلەرنى ئاتا قانداق تىرىلدۈرۈپ، ئۇلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان بولسا، ئوغۇلمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلەرگە ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. **22** شۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارمايدۇ، بەلكى بارلىق ھۆكۈم ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. **23** بۇنىڭدىن مەقسەت، ـ ئىنسانلارنىڭ ھەممىسى ئاتىغا ھۆرمەت قىلغاندەك، ئوغۇلغىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت قىلىشى ئۈچۈندۇر. كىمكى ئوغۇلنى ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىنىمۇ ھۆرمەتلىمىگەنلەردىن بولىدۇ. **24** ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئىشەنگەن ھەركىم مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ؛ ئۇ ئادەم سوراققا تارتىلمايدۇ، بەلكى ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئوتكەن بولىدۇ. **(aiōnios g166)** **25** ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئۆلۈكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلمەكتە، شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىقتا ئىگە بولىدۇ. **26** چۈنكى ئاتا ئۆزىدە قانداق ھاياتلىققا ئىگە بولسا، ئوغۇلغىمۇ ئۆزىدە شۇنداق ھاياتلىققا ئىگە بولۇشنى ئاتا قىلدى **27** ۋە يەنە ئۇنىڭغا سوراق قىلىش ھوقۇقىنىمۇ بەردى، چۈنكى ئۇ ئىنسانئوغلىدۇر. **28** بۇنىڭغا تەئەججۈب قىلما كاڭلار؛ چۈنكى بارلىق گۈردە ياتقانلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ **29** ۋە ئۇلار شۇئان يەرلىكلىردىن چىقىشىدۇ، ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا تىرىلىدۇ، ياماناتلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلىدۇ. **30** مەن ئۆزلۈكىدىن ھېچنېمە قىلالمايمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىنىم بويىچە ھۆكۈم قىلىمەن؛ ۋە مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىيدۇر، چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. **31** ـ ئەگەر ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆزۈم گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىقىم ھەققەت ھېسابلانمايدۇ. **32** لېكىن مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدىغان باشقا بىرسى بار. ئۇنىڭ ماڭا بېرىدىغان گۇۋاھلىقىنىڭ راستلىقىنى بىلىمەن. **33** سىلەر يەھىيانا ئەلچى ئەۋەتكىنىڭلاردا، ئۇ ھەققەتكە گۇۋاھلىق بەرگەن **34** ([ئەمەلىيەتتە]، ماڭا ئىنسانلىنىڭ گۇۋاھلىقىنى

قوبۇل قىلىشمىنىڭ كېرىكى يوق، مېنىڭ [يەھيا توغرۇلۇق] شۇنداق ئېيتىۋاقتىم
پەقەتلا سىلەرنىڭ قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر). 35 [يەھيا] بولسا كۆيۈپ نۇر
چېچىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۆنىڭ يورۇقىدا بىر مەزگىل شادلىنىشقا
رازى بولدۇڭلار. 36 لېكىن يەھيانىڭ مەن ئۈچۈن بەرگەن گۇۋاھلىقىدىنمۇ ئۇلۇغ
بىر گۇۋاھلىق بار. ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن
قىلۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرامدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكىنىگە گۇۋاھلىق
بېرىدۇ. 37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزىمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگەندۇر.
سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىڭلار
38 ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ
ئەۋەتكىنى بولسا، ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقېنىپ
ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلاردىن مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولدۇق، دەپ
قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگۈچىدۇر. (aiōnios
g166) 40 شۇنداقتىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ يېنىمغا
كېلىشنى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛
42 لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچىڭلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق.
43 مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر.
ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر.
44 سىلەر بىر-بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۇھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، بىگانە
خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-شۇھرەتنىڭ ئىنتىلمىسىگىلەر، ئۇنداقتا سىلەر قاندىقۇ
ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45 براق مېنى ئۆستىمىزدىن ئاتىغا شىكايەت قىلىدۇ،
دەپ ئويلىماڭلار. ئۆستۈڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى
سىلەر ئۈمىد باغلىغان مۇسا [پەيغەمبەردۇر]. 46 چۈنكى ئەگەر سىلەر راستتىن
مۇسا [پەيغەمبەرگە] ئىشەنگەن بولساڭلار، ماڭىمۇ ئىشەنگەن بولاتتىڭلار.
چۈنكى ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مەن توغرۇلۇق پۈتكەندۇر. 47 لېكىن
ئۇنىڭ پۈتكەنلىرىگە ئىشەنمىسىڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قاندىقۇ ئىشىنىسىلەر؟!

6

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيە دېڭىزى (تىبېرياس دېڭىزى
دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىغا ئوتتى. 2 زور بىر توپ خالايىق ئۇ كېسەللەرنى
ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى كۆردى ۋە ئۇنىڭ كېيىندىن ئەگىشىپ
ماڭدى. 3 ئەيسا تاغقا چىقىپ، ئۇ يەردە مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە ئولتۇردى.
4 ئۇ چاغدا يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتى، يەنى «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغان
ۋاقىت ئىدى. 5 ئەيسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ خالايىقنىڭ ئۇزىنىڭ
ئالدىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، فىلىپتىن: ـ بۇلارغا يەيدىغانغا نانىنى نەدىن ئالىمىز؟
ـ دەپ سوردى 6 (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپنى سىناش ئۈچۈن ئېيتقاندى.
چۈنكى ئۇ ئۆزىنىڭ نېمە قىلىدىغانلىقىنى بىلەتتى). 7 فىلىپ جاۋابەن: ـ ئىككى
يۈز دىنارغا نان ئالساقۇ، ھەربىرىگە كىچىككىنە بىر چىشلەمدىن يېيىشكىمۇ
يەتمەيدۇ! 8 مۇخلىسلاردىن بىرى، يەنى سىمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندرىياس
ئەيساغا: 9 ـ بۇ يەردە كىچىك بىر ئوغۇل بالا بار، ئۇنىڭدا بەش ئارپا نان
بىلەن ئىككى كىچىك بېلىق بار. لېكىن شۇنچە كۆپ خەلققە بۇ نېمە بولىدۇ؟! ـ
دېدى. 10 ئەيسا: ـ كۆپچىلىكنى ئولتۇرغۇزۇڭلار، ـ دېدى (ئۇ يەردە ئوت-
چۆپ مول ئوسكەندى). شۇنىڭ بىلەن ئەر كىشىلەر ئولتۇردى؛ ئۇلارنىڭ
سانى بەش مىڭچە بار ئىدى. 11 ئەيسا نانلارنى قولىغا ئېلىپ، [خۇداغا]
تەشەككۇر ئېيتقاندىن كېيىن، ئولتۇرغانلارغا ئۈلەشتۈرۈپ بەردى. بېلىقلارنىمۇ
شۇنداق قىلدى؛ كۆپچىلىك خالىغانچە يېدى. 12 ھەممەيلەن يەپ تويۇنغاندا، ئۇ
مۇخلىسلىرىغا: ـ ئاشقان پارچىلارنى يىغىڭلار، ھېچ نەرسە زايە بولمىسۇن، ـ
دېدى. 13 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بەش ئارپا نېنىدىن يەپ ئاشقان پارچىلىرىنى
ئون ئىككى سېۋەتكە تولدۇرۇپ يىغىۋالدى. 14 ئەمدى خالايىق ئەيسانىڭ
كۆرسەتكەن بۇ مۇجىزىلىك ئالامىتىنى كۆرۈپ: «دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر
بولغان پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن!» دېيىشتى. 15 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا
ئۇلارنىڭ كېلىپ ئۇنى پادىشاھ بولۇشقا زورلىماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن
ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچقۇرۇن، ئەيسانىڭ
مۇخلىسلىرى دېڭىز بويىغا چۈشۈشتى. 17 ئۇلار بىر كېمىگە ئولتۇرۇپ،
دېڭىزنىڭ ئۇ قېتىدىكى كەپەرناھۇم شەھىرىگە قاراپ يول ئېلىشتى (قاراڭغۇ
چۈشۈپ كەتكەندى ۋە ئەيسا تېخىچە ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلمىگەندى). 18 قاتتىق
بوران چىقىپ، دېڭىز دولقۇنلاپ كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19 مۇخلىسلار پالاق
تۇرۇپ ئون-ئون بىر چاقىرىچە ماڭغاندا، ئەيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ
كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. 20 لېكىن ئۇ
ئۇلارغا: ـ بۇ مەن، قورقماڭلار! ـ دېدى. 21 شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى كېمىگە
چىقىرىۋالغۇسى كەلدى؛ ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرھال ئۇلار باردىغان
يەرگە يېتىپ باردى. 22 ئەتىسى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە قالغان خالايىق [ئالدىنقى
كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ
يوقلۇقىنى، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ ئۇلار بىلە
چىقمىغانلىقىنى، بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ ئۆزلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆرگەندى.
23 ھالبۇكى، بىرنەچچە كېمە-قولۇاق تىبېرياس شەھىردىن رەب تەشەككۇر
ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يەرگە يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ
بىلەن خالايىق ئەيسانىڭ ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈپلا،
كېمىلەرگە ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىگىلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە ماڭدى.
25 ئۇلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۇ تەرىپىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، بۇ يەرگە قاچان
كەلدىڭ؟ ـ دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ بەرھەق، بەرھەق،
مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى
كۆرگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ تويۇنغىنىڭلار ئۈچۈن
ئىزدەيسىلەر. 27 بۇزۇلۇپ كېتىدىغان پانىي ئوزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ
ھاياتلىققا باقى قالىدىغان ئوزۇقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلەڭلار، بۇنى ئىنسانئوغلى
سىلەرگە بېرىدۇ، چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئۆزى مۇھۇرلەپ تەستىقلىغان، ـ
دېدى. (aiōnios g166) 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن: ـ نېمىگە ئىنتىلىپ
ئىشلىمەك ئاندىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن بولىمىز؟ ـ دەپ سوراشتى.
29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇنىڭ،
ئۇ ئەۋەتكىنىگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، ـ دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار
يەنە: ـ ئۇنداق بولسا سەن بىزنى كۆرۈپ ئۇزۇكگە ئىشەندۈرگۈدەك قانداق
مۇجىزىلىك ئالامەت يارىتىسەن؟ زادى نېمە ئىش قىلىپ بېرىسەن؟ 31 ئاتا-
بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۈرگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ ئۇلارغا ئەرشتىن چۈشۈرۈلگەن نان
ئەقدىم قىلدى» دەپ پۈتۈلگەندەك، «مانا»نى يېگەن ـ دېيىشتى. 32 ئەيسا
ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ
قويايكى، سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن نانىنى بەرگۈچى مۇسا ئەمەس، بەلكى
مېنىڭ ئاتامدۇر، ئۇ [ھازىرمۇ] سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي نانىنى
بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتكۈل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا
قىلىدىغان، ئەرشتىن چۈشكۈچىدۇر. 34 ـ تەقسىر، ھەمىشە بىزگە شۇ نانىنى
بېرىپ تۇرغايسەن! ـ دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ ھاياتلىق
نېنى ئۆزۈمدۇرمەن! مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن ھەركىم ھېچقاچان ئاچ قالمايدۇ،
ماڭا ئېتىقاد قىلغان ھەركىم ھېچقاچان ئۇسسىمايدۇ. 36 لېكىن سىلەرگە
ئېيتقىنىمدەك، سىلەر مېنى كۆرگەن بولساڭلارمۇ، ئېتىقاد قىلمايۋاتىسىلەر.
37 ئاتا ماڭا تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا

كەلگەنلەردن هېچقايسىسىنى هەرگىز تاشلۇەتمەيمەن. 38 چۈنكى تۆز ئىرادەمنى ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئەرشتىن چۈشتۈم. 39 مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسى بولسا دەل شۇكى، ئۇنىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدن هېچبىرىنى يىتۈرمەي، بەلكى ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنىڭ هەممىسىنى تىرىلدۈرۈشۈمدىن ئىبارەت. 40 چۈنكى مېنىڭ ئاتامنىڭ ئىرادىسى شۇكى، ئوغۇلغا كۆز تىكىپ قاراپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ هەربىرىنى مەڭگۈلۈك هاياتقا ئېرىشتۈرۈشتۈر، ۋە مەن ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 41 ئەمدى يەهۇدىيلار ئەيسانىڭ: «ئەرشتىن چۈشكەن نان ئۆزۈمدۈرمەن!» دېگىنى ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوتۇلدىشىشقا باشلىدى: 42 ـ «بۇ يۈسىپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ تونۇيدىغان تۇرساق، يەنە قانداقالارچە: ـ «ئەرشتىن چۈشتۈم!» دېيۋېتىپتۇ؟» ـ دېيىشەتتى ئۇلار. 43 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ [مېنىڭ توغرامدا] ئۆزئارا غوتۇلداشماڭلار. 44 مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى تارتقۇزمىسا، هېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلەيدۇ؛ مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن هەربىرىنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. 45 پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا: «ئۇلارنىڭ هەممىسگە خۇدا تەرىپىدىن ئۆگىتىلىدۇ» دەپ پۈتۈلگەندۇر. شۇڭا، ئاتىنىڭ [سۆزىنى] تىڭشىغان ۋە ئۆگەنگەن ئۆگەنگەن هەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. 46 بىراق بۇ بىرەركىم ئاتىنى كۆرگەن دېگەنلىك ئەمەس، پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆرگەندۇر. 47 بەرهەق، بەرهەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك هاياتقا ئىگىدۇر. (aiōnios g166) 48 هاياتلىق ئېنى ئۆزۈمدۈرمەن. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆلدە «مانا» يېگىنى بىلەن يەنىلا ئۆلدى. 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇندىقىكى، بىرسى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا ئۆلمەيدۇ. 51 ئەرشتىن چۈشكەن هاياتلىق ئېنى ئۆزۈمدۈرمەن؛ كىمدەكىم بۇ نساندىن يېسە، ئەبەدىلئەبەدگىچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-تېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر هاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى ئاتىماقچىمەن. (aiōn g165) 52 بۇ سۆز بىلەن يەهۇدىيلار ئۆزئارا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: ـ بۇ ئادەم بىزنىڭ يېيىشىمىزگە ئۆزىنىڭ ئەت-تېنىنى قانداق بېرەلىسۇن؟! ـ دېيىشەتتى. 53 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ بەرهەق، بەرهەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر ئىنسانئوغلىنىڭ ئەت-تېنىنى يېمىگۈچە ۋە قېنىنى ئىچمىگۈچە، سىلەردە هاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەڭگۈلۈك هاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرىمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-تېنىم هەقىقىي ئوزۇقلۇق، قېنىم بولسا هەقىقىي ئىچىملىكتۇر. 56 ئەت-تېنىمنى يېگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچكۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 هايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن ياشاۋاتقىنىمدەك، مېنى يېگۈچى كىشى هەم مېنىڭ ۋاستەم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن نان ئۆزۈر. بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «[مانا]»دەك ئەمەس؛ چۈنكى ئۇلار «[مانا]»نى يېيىشى بىلەن ئۆلدى؛ بىراق بۇ نانىنى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۇ كەپەرناھۇمدىكى سىناگوگا تەلىم بەرگىنىدە ئېيتقانىدى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: ـ بۇ تەلىم بەك ئېغىر ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلىسۇن؟ ـ دېيىشتى. 61 بىراق ئۆز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوتۇلداشقىنىنى بىلگەن ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇ سۆزۈم سىلەرنى تايدۇردىمۇ؟ 62 ئەمدى مۇبادا ئىنسانئوغلىنىڭ ئەسلى كەلگەن جايىغا كۆتۈرۈلۈۋاتقىنىنى كۆرسەڭلار، قانداق بولار؟! 63 [ئىنسانغا] هاياتلىق بەرگۈچى ـ روهتۇر. ئىنسانلىنىڭ ئەتلىرى بولسا هېچقانداق پايدا بەرمەيدۇ. مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىم بولسا هەم روهتۇر ۋە هەم هاياتلىقتۇر. 64 لېكىن ئارا-ئاڭلاردىن ئېتىقاد قىلمىغان بەزىلەر بار، ـ دېدى (چۈنكى ئەيسا ئېتىقاد قىلمىغانلارنىڭ ۋە ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلىدىغانلىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى باشتىلا بىلەتتى). 65 شۇنىڭ بىلەن ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن شۇ سەۋەبتىن سىلەرگە شۇنى ئېيتتىمكى، ئاتامدىن ئاتا قىلنمىسا، هېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلەلەيدۇ! 66 شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ مۇخلىسلىرىدىن خېلى كۆپى چېكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماڭمايدىغان بولدى. 67 شۇڭا ئەيسا ئون ئىككىيلەندىن: ـ سىلەرمۇ، هەم [مەندىن] كېتىشنى خالامسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. 68 سىمون پېترۇس ئۇنىڭغا جاۋاب قىلىپ: ـ ئى رەب، بىز كىمنىڭ يېنىغا كېتەتتۇق؟ مەڭگۈ هاياتلىق سۆزلىرى سەندىلىدۇر! (aiōnios g166) 69 ۋە شۇنىڭغا ئىشەنىدۇق ۋە شۇنى بىلىپ يەتتۇقكى، سەن خۇدانىڭ مۇقەددەس بولغۇچىسىدۇرسەن! ـ دېدى. 70 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: ـ مەن سىلەر ئون ئىككىگلارنى تاللىدىم ئەمەسمۇ، بىراق ئارا-ئاڭلاردا بىرسى ئىبلىستۇر! ـ دېدى 71 (ئۇنىڭ بۇ دېگىنى ئىشقاريوتلۇق سىمۇننىڭ ئوغلى يەهۇدانى كۆرسەتكەنىدى، چۈنكى يەهۇدا ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى بولغىنى بىلەن، كېيىن ئۆزىگە ساتقۇنلۇق قىلىدۇ).

7

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گالىلىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەهۇدىيەدە ئايلىنىپ يۈرۈشنى خالمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەهۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى. 2 بۇ چاغدا، يەهۇدىيلارنىڭ «كەپىلەر هېيتى»غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ ئىنىلىرى ئۇنىڭغا: ـ مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەهۇدىيەگە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭمۇ [كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئۆزىنى خەلق-ئالەمگە تونۇتماقچى بولغان هېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانىكەنسەن، ئۆزۈڭنى دۇنياغا كۆرسەت! ـ دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنىلىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغانىدى. 6 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: ـ مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى كەلمىدى. لېكىن سىلەرگە نىسبەتەن هەرۋاقىت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سىلەرگە هەرگىز ئۆچ بولمايدۇ؛ لېكىن مېنى ئۆچ كۆرىدۇ، چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ گۇۋاهلىق بېرىۋاتىمەن. 8 سىلەر بۇ هېيتقا بېرىۋېرىڭلار. مەن هازىرچە بۇ هېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقىت-سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، ـ دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، گالىلىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنىلىرى هېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئۆزىمۇ ئۇنىڭغا باردى. ئۇ مەمما ئاشكارا ئەمەس، يوشۇرۇن باردى. 11 هېيتتا يەهۇدىيلار ئۇنى ئىزدەپ: «ئۇ قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايىقنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» دېيىشتى. 13 بىراق يەهۇدىي [چوڭلىرىدىن] قورقۇپ، هېچكىم ئوچۇق-ئاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 هېيتنىڭ يېرىمى ئۆتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا هويلىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەهۇدىيلار: ـ بۇ ئادەم هېچقانداق تەلىم ئالمىغان تۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداقمۇ مۇنچە كۆپ بىلىمى بولسۇن؟ ـ دەپ هاڭ-تاڭ قېلىشتى. 16 ئەيسا ئۇلارغا: ـ بۇ تەلىملەر مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭكىدۇر. 17 ئۇنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۆز ئىرادىسىنى باغلىغان هەركىم بۇ تەلىم توغرۇلۇق ـ ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى يا كى ئۆزلۈكىدىن ئېيتۋاتقانلىقىنى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى ئۆز شان-شەرىپىنى ئىزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ شان-شەرىپىنى ئىزدەيدىغان كىشى هەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭدا هەققانىيسىزلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە تەۋرات قانۇنىنى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن هېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا ئەمەل قىلمايۋاتىسىلەر! نېمىشقا مېنى ئولتۇرمەكچى

بولىسىلەر؟ ـ دېدى. 20 كۆپچىلىك: ـ ساڭا جىن چاپلىشىپتۇ! سېنى تۆلتۈرمەكچى بولغان كىم ئىكەن؟ ـ دېيىشتى. 21 ئەيسا تۆلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن بىر كارامەتنى يارىتىشىم بىلەن ھەممىگىلار ھاڭ-تاڭ قېلىشتىڭلار. 22 ـ ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە خەتنە قىلىش توغرۇلۇق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە بولسا خەتنە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كۈنىدە ئادەمنىڭ خەتنىسىنى قىلىۋېرىسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلىنمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتنە قىلىنغان يەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەللىمازا ساقايتسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ 24 سىرتقى قىيابەتكە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم قىلىڭلار! 25 ئۇ ۋاقىتتا يېرۇسالېملىقلارنىڭ بەزىلىرى: ـ [چوڭلار] ئۆلتۈرمەكچى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمىدى؟ 26 ئاشكارا سۆزلەۋاتىسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دېمىدىغۇ! دەرۋەقە، ئاقساقالارنىڭ ئۇنىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 ھالبۇكى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىز ئېنىق بىلىمىز. لېكىن مەسىھ كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ھېچكىم بىلمەيدىغۇ، ـ دېيىشتى. 28 شۇڭا ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تەلىم بېرىۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ سىلەر مېنى تونۇيمىز ھەمدە مېنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنىمۇ بىلىمىز، [دەۋاتىسىلەر]؟! بىراق مەن ئۆزلۈكۈمدىن ئەمەس، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىدىن [كەلدىم]، ئۇ ھەقتۇر، بىراق سىلەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيەمەن. چۈنكى مەن ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئۇ ئەۋەتتى. 30 شۇڭا تۆلار ئۇنى تۇتۇش يولىنى ئىزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى؛ چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەنىدى. 31 لېكىن خالايىق ئىزاربىسىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. تۆلار: «مەسىھ كەلگەندە بۇ كىشى كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۆجىزە] يارىتالارمۇ؟!» دېيىشتى. 32 پەرىسىيلەر خالايىقنىڭ ئۇ توغرۇلۇق غۇلغۇلا بولۇۋاتقان بۇ گەپ-سۆزلىرىنى ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر بىلەن باش كاھىنلار ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن بىرنەچچە قاراۋۇللارنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: ـ يەنە بىرئاز ۋاقىت سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا كېتىمەن. 34 مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەرگە بارالمايسىلەر، ـ دېدى. 35 يۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: ـ ئۇ بىز تاپالمىغۇدەك قەيەرلەرگە بارار؟ گېرىكلەر ئىزاربىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گېرىكلارغا تەلىم بېرەمدىغاندۇ؟ 36 «مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمايسىلەر. مەن باردىغان يەرگە بارالمايسىلەر» دېگىنى نېمىسدۇ؟ ـ دېيىشتى. 37 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كىمدەكىم ئۆسسىسا، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! ـ دەپ جاكارلىدى 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىنىدىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقانىدى. [خۇدانىڭ] روھى تېخى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانىدى، چۈنكى ئەيسا تېخى شان-شەرىپىگە كىرمىگەنىدى). 40 خالايىق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: ـ [چىنلىقى مۇقەررەر بولغان] پەيغەمبەر ھەققەتەن مۇشۇ ئىكەن! ـ دېيىشتى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسىھ ئىكەن!» دېيىشەتتى. يەنە بەزىلەر بولسا: «ياق، مەسىھ گالىلىيەدىن كېلەتتىمۇ؟ 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسىھ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ نەسلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلمىگەنمىدى؟» ـ دېيىشتى. 43 يۇنىڭ بىلەن، خالايىق ئۇنىڭ ۋەجىدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلىرى ئۇنى تۇتايلى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالمىدى.

45 قاراۋۇللار [ئىبادەتخانىدىن] باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، تۆلار قاراۋۇللارغا: ـ نېمە ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇپ كەلمىدىڭلار؟ ـ دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇللار: ـ ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلىگەن ئەمەس! ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 پەرىسىيلەر تۆلارغا جاۋابەن: ـ سىلەرمۇ ئازدۇرۇلدۇڭلارمۇ؟ 48 ئاقساقالاردىن يا كى پەرىسىيلەردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلار بولغانمۇ؟! 49 لېكىن تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان بۇ چۈپرەندىلەر لەنەتكە قالدۇ! ـ دېيىشتى. 50 تۆلارنىڭ ئارىسىدىن بىرى، يەنى بۇرۇن ئاخشامدا ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەن نىكودىم تۆلارغا: 51 ـ تەۋرات قانۇنىمىز ئاۋۋال كىشىنىڭ نېمە قىلغىنىنى تۇرىدىن ئاڭلاپ بىلمەي تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرامدۇ! 52 تۆلار جاۋاب قىلىپ: ـ سەمۇئىل گالىلىيەدىنمۇ؟ [مۇقەددەس يازمىلارنى] كۆر، قېتىرقىنىپ ئوقۇپ باق، گالىلىيەدىن ھېچقانداق پەيغەمبەر چىقمايدۇ! ـ دېدى. 53 شۇنىڭ بىلەن [تۆلارنىڭ] ھەربىرى ئۆز ئۆيىگە كەتتى.

8

ئەيسا بولسا زەيتۇن تېغىغا چىقىپ كەتتى. 2 ئەتىسى سەھەردە، ئۇ يەنە ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىردى ۋە خالايىقنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ يېنىغا چىلىشىكەنىدى. ئۇ ئولتۇرۇپ، تۆلارغا تەلىم بېرىشكە باشلىدى. 3 [شۇ چاغدا]، تەۋرات ئۇستازلىرى بىلەن پەرىسىيلەر زىنا قىلىپ ئۇتۇلۇپ قالغان بىر ئايالنى ئۇنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىشتى. تۆلار ئايالنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ، 4 ئىنىكۈدىن: ـ ئۇستاز، بۇ ئايال دەل زىنا ئۈستىدە ئۇتۇۋېلىنىدى. 5 مۇسا [پەيغەمبەر] تەۋرات قانۇنىدا بىزگە مۇشۇنداق ئايالالارنى چالما-كېسىمەك قىلىپ ئۆلتۈرۈشنى ئەمر قىلغان. ئەمدى سەنچە، ئۇنىڭ قانداق قىلىش كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. 6 ئەمدى تۆلارنىڭ يۇنداق دېيىشىنىڭ نىيىتى، ئۇنى تۇزاققا چۈشۈرۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن ئەرز قىلغۇدەك بىرەر باھانە ئىزدەش ئىدى. ئەمما ئەيسا ئېڭىشىپ، بارمىقى بىلەن يەرگە بىر نېمىلەرنى يازغىلى تۇردى. 7 تۆلار شۇ سوئالنى توختىماي سوراۋاتاتتى، ئۇ رۇسلىنىپ تۆلارغا: ـ ئاراڭلاردىكى كىم گۇناھسىز بولسا، [بۇ] [ئايالغا] بىرىنچى تاشنى ئاتسۇن! ـ دېدى. 8 ئاندىن ئۇ يەنە ئېڭىشىپ، يەرگە يېزىشنى داۋاملاشتۇردى. 9 تۆلار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، ئالدى بىلەن ياشانغانلىرى، ئاندىن قالغانلىرى بىر-بىرلەپ [ھەممىسى] ئۇ يەردىن چىقىپ كېتىشتى. ئاخىردا ئەيسا ئوتتۇرىدا ئۇرە تۇرغان ھېلىقى ئايال بىلەن يالغۇز قالدى. 10 ئەيسا رۇسلىنىپ تۇرۇپ، شۇ ئايالدىن باشقا ھېچكىمنى كۆرمىگەن بولۇپ، ئۇنىڭدىن: خانىم، ساڭا ھېلىقى شىكايەت قىلغانلار قېنى؟ سېنى گۇناھقا بېكىتمىدىغان ھېچكىم چىقمىدىمۇ؟ ـ دەپ سوروۋىدى، 11 ـ ھەزرەتلىرى، ھېچكىم چىقمىدى، ـ دېدى ئايال. ئەيسا: ـ مەنمۇ سېنى گۇناھقا بېكىتمەيمەن. بارغىن، بۇنىڭدىن كېيىن يەنە گۇناھ قىلمىغىن! ـ دېدى. 12 شۇڭا ئەيسا يەنە كۆپچىلىككە سۆز قىلىپ: ـ دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. ماڭا ئەگەشكەنلەر قاراڭغۇلۇقتا ماڭمايدۇ، ئەكسىچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، ـ دېدى. 13 پەرىسىيلەر: ـ سەن ئۆزۈڭگە ئۆزۈڭ گۇۋاھلىق بېرىۋاتىسەن. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، ـ دېيىشتى. 14 ئەيسا تۆلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ھەتتا مەن ئۆزۈمگە گۇۋاھلىق بەرسەمۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن ئۆزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيەرگە باردىغانلىقىمنى بىلىمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىمنى ۋە قەيەرگە باردىغانلىقىمنى بىلمەيسىلەر. 15 سىلەر ئەت ئىگىلىرىنىڭ تۇچىسىمى بويىچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. 16 مەن ھۆكۈم قىلسامۇ، ھۆكۈمۈم ھەققىدۇر؛ چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مەن بىلەن بىللىدۇر. 17 سىلەرگە تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ يېزىلغىنىدۇر. 18 راست، مەن

تۆزۈم توغرامدا تۆزۈم گۈڭلىنى بېرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتامۇ مېنىڭ توغرامدا گۈۋاھلىق بېرىدۇ. **19** تۇلار تۇنىگىدىن: ـ ئاتاڭ قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى. ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولسا ئاتامنى تونۇيتۇڭلار، ـ دېدى. **20** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بەرگىنىدە، سەدىقە ساندۇقىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقانىدى. بىراق ھېچكىم ئۇنى تۇتمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەنىدى. **21** شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۇلارغا يەنە: مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تۇز گۇناھىڭلار ئىچىدە تۇلىسىلەر. مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر، ـ دېدى. **22** بۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: ـ ئۇ: «مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋالمىمىز دېگىنىمىزدۇ؟ ـ دېيىشتى. **23** ئەيسا تۇلارغا: ـ سىلەر تۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرگە: «گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە تۇلىسىلەر» دېدىم. چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشەنمىسەڭلار، گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە تۇلىسىلەر، ـ دېدى. **25** سەن زادى كىم؟ ـ دەپ سوراشتى تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ باشتا سىلەرگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. **26** تۇزۇمنىڭ سىلەرنىڭ توغرا ئۇلاردا ۋە ئۇستۇڭلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىم بار؛ لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە مەن ئۇنىڭدىن نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلەرگە ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، ـ دېدى. **27** تۇلار ئۇنىڭ تۇزلىرىگە ئېيتقانلىرىنىڭ ئاتا توغرۇلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنەلمىدى. **28** شۇڭا ئەيسا مۇنداق دېدى: سىلەر ئىنسانئوغلىنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمنى بىلىسىلەر ۋە شۇنداقلا ھېچ ئىشنى ئۆزلۈكۈمدىن قىلمىغانلىقىمنى، پەقەت ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىنىلا سۆزلىگەنلىكىمنىمۇ بىلىسىلەر. **29** مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللىدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمەن. **30** ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغىنىڭ ئۆزىدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **31** ئەيسا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: ـ ئەگەر مېنىڭ سۆز-كالامىمدىن چىقماي تۇرساڭلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم بولغان بولىسىلەر، **32** ۋە ھەقىقەتنى بىلىسىلەر ۋە ھەقىقەت سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، ـ دېدى. **33** تۇلار جاۋابەن: ـ بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، ـ ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇلىۋىدا بولمىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىسىلەر، دەيسەن؟ ـ دېدى. **34** ئەيسا تۇلارغا جاۋاب بېرىپ: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، گۇناھ سادىر قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلىدۇر. **35** قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ تۇرىدۇ. (aiōn g165) **36** شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد بولىسىلەر. **37** سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىڭلارنى بىلىمەن. بىراق مېنى ئۆلتۈرمەكچى بولۇۋاتىسىلەر، چۈنكى مېنىڭ سۆزۈم ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالمىدى. **38** مەن ئاتامنىڭ يېنىدا كۆرگەنلىرىمنى ئېيتىۋاتىمەن؛ سىلەر بولسا ئاتاڭلاردىن كۆرگەنلىرىڭلارنى قىلىۋاتىسىلەر! **39** تۇلار جاۋاب بېرىپ: ـ بىزنىڭ ئاتىمىز ئىبراھىمدۇر، ـ دېدى. ئەيسا تۇلارغا: ـ ئەگەر ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولسا ئىدى، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى قىلغان بولاتتىڭلار! **40** بىراق ھازىر ئەكسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەقىقەتنى سىلەرگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئۆلتۈرۈشكە قەستلەيسىلەر. ئىبراھىم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. **41** سىلەر ئۆز ئاتاڭلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىۋاتىسىلەر! ـ دېدى. ـ بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتىمىز بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! ـ دېيىشتى تۇلار. **42** ئەيسا تۇلارغا: ـ ئاتاڭلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىڭلار؛ چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، بۇ يەرگە كەلدىم. مەن ئۆزلۈكۈمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. **43** سۆزلىرىمنى نېمىشقا چۈشەنمەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز-كالامىم قۇلىقىڭلارغا كىرمەيۋاتىدۇ! **44** سىلەر ئاتاڭلار ئىبلىستىن بولغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭدا ھەققەت بولمىغاچقا، ھەققەتتە ئۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. **45** لېكىن مەن ھەققەتنى سۆزلىگىنىم ئۈچۈن، ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. **46** قايسىڭلار مېنى گۇناھى بار دەپ دەللىيەلەيسىلەر، قېنى؟ ھەققەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ **47** خۇدادىن بولغان كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ سىلەر تۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر خۇدادىن بولغان ئەمەسسىلەر! **48** يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ ئەجەبا، بىزنىڭ سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جىن چاپلاشقان ئادەم»سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **49** ئەيسا جاۋابەن: ـ ماڭا جىن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى ھۆرمەت قىلىمەن، لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتىسىلەر. **50** مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئىزدىمەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى بىرسى بار. **51** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم كۆرمەيدۇ. (aiōn g165) **52** شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: ـ ساڭا دەرۋەقە جىن چاپلاشقانلىقىنى ئەمدى بىلدۇق! ھەتتا [ھەزرىتى] ئىبراھىم ۋە پەيغەمبەرلەرمۇ ئۆلگەن تۇرسا، سەن قانداقسىگە: «مېنىڭ سۆز-كالامىمنى ئۇتىدىغان كىشى ئەبەدىلئەبەد ئۆلۈم تېتىمايدۇ» دەيسەن؟ (aiōn g165) **53** ئەجەبا، سەن ئاتىمىز ئىبراھىمدىن ئۇلۇغمۇسەن؟ ئۇ ئۆلدى، پەيغەمبەرلەر ھەم ئۆلدى!؟ سەن ئۆزۈڭنى كىم قىلماقچىسەن؟ **54** ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەگەر مەن ئۆزۈمنى ئۇلۇغلىسام، ئۇنداقتا ئۇلۇغلۇقۇم ھېچنەرسە ھېسابلانمايتتى. بىراق مېنى ئۇلۇغلىغۇچى ـ سىلەر «ئۇ بىزنىڭ خۇدايىمىز» دەپ ئاتايدىغان ئاتامنىڭ ئۆزىدۇر. **55** سىلەر ئۇنى تونۇمىدىڭلار، لېكىن مەن ئۇنى تونۇيمەن. ئۇنى تونۇمايمەن دېسەم، سىلەردەك يالغانچى بولاتتىم؛ بىراق مەن ئۇنى تونۇيمەن ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى ئۇتىمەن. **56** ئاتاڭلار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقىدىن يايراپ-ياشىنىدى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنئالا كۆرۈپ شادلاندى. **57** ـ سەن تېخى ئەللىك ياشقا كىرمەي تۇرۇپ، ئىبراھىمنى كۆردۈڭمۇ؟ ـ دېيىشتى تۇلار. **58** ئەيسا تۇلارغا: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىبراھىم تۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! ـ دېدى. **59** بۇنىڭ بىلەن تۇلار ئۇنى چالما-كېسەك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى؛ لېكىن ئەيسا تۇلارغا كۆزۈنمەي، تۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئوتۇپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

9

ۋە ئۇ يولدا كېتىۋېتىپ، تۇغما قارىغۇ بىر ئادەمنى كۆردى. **2** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭدىن: ـ ئۇستاز، كىم گۇناھ قىلىپ ئۇنىڭ قارىغۇ تۇغۇلغىنىغا سەۋەب بولغان؟ ئۇ ئۆزىمۇ يا ئاتا-ئانىسىمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **3** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۇنى يا كى ئاتا-ئانىسىنىڭ گۇناھ سادىر قىلغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆز ئەمەللىرى ئۇنىڭدا ئايان قىلىنسۇن دەپ شۇنداق بولغان. **4** كۈنىڭ يورۇقدا، مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئەمەللىرىنى ئادا قىلىشىم كېرەك. كېچ كىرسە، شۇ چاغدا ھېچكىم ئىش قىلالمايدۇ. **5** مەن دۇنيادا ئۇرغان ۋاقتىمدا، دۇنيانىڭ نۇرى ئۆزۈمدۇرمەن. **6** بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يەرگە ئۆكۈرۈپ، ئۆكۈرۈكتىن لاي قىلىپ، لاينى ھېلىقى ئادەمنىڭ كۆزلىرىگە سۈرۈپ قويدى **7** ۋە ئۇنىڭغا: «سىلوئام كۆلچىكى» گە بېرىپ يۇيۇۋەتكىن»

دېدى («سلوئام» [ئىبرانىيچە سۆز بولۇپ]، «ئەۋەتىلگەن» دېگەن مەنىنى بلدۇرىدۇ). شۇنىڭ بىلەن ھىبلىق ئادەم بېرىپ يۈيۈۋېدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. **8** قوشنىلىرى ۋە ئۇ ئىلگىرى تىلەمچىلىك قىلغىنىدا ئۇنى كۆزگەنلەر: ـ بۇ ئولتۇرۇپ تىلەمچىلىك قىلىدىغان ھىبلىق ئادەم ئەمەسمۇ؟ ـ دېيىشىپ كەتتى. **9** بەزىلەر: «ھەئە، شۇ ئىكەن» دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» دېيىشتى. بىراق ئۇ ئۆزى: ـ مەن دەل شۇ كىشى بولمەن! ـ دېدى. **10** ـ ئۇنداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. **11** ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى [ئۆزىگىزدىكىدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قويۇۋېدى، ماڭا: «سىلوئام كۆچىكىگە بېرىپ يۈيۈۋەتكىن» دېگەندى. مەن بېرىپ يۈيۈۋېدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. **12** ـ ئۇ ھازىر قەيەردە؟ ـ دەپ سوراشتى ئۇلار. ـ بىلمەيمەن، ـ دېدى ئۇ. **13** خالايىق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى پەرىسىيلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى **14** (ئەسلىدە ئەيسا لاي قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىدى). **15** شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن قانداق كۆرەلەيدىغان بولغىنىنى سورىۋېدى، ئۇ ئۇلارغا: ـ ئۇ كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۈيۈۋېدىم ۋە مانا، كۆرەلەيدىغان بولدۇم! ـ دېدى. **16** شۇنىڭ بىلەن پەرىسىيلەردىن بەزىلىرى: ـ ئۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنى ئۆتىمەيدۇ، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: ـ ئۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلارچە بۇنداق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتالايتتى؟ ـ دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. **17** ئۇلار قارىغۇ ئادەمدىن يەنە: ـ ئۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن ئۇ توغرۇلۇق نېمە دەيسەن؟ ـ دەپ سوراشتى. ئۇ: ـ ئۇ بىر پەيغەمبەر ئىكەن، ـ دېدى. **18** يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمىگۈچە، بۇرۇن ئۇنىڭ قارىغۇ ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، **19** ئۇلاردىن: ـ بۇ سىلەرنىڭ ئوغلۇڭلارمۇ؟ ئۇ ئىما قارىغۇ، دەۋاتاتىكەنسىلەر؟ ئەمدى ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ ـ دەپ سوراشتى. **20** ئاتا-ئانىسى ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ بىزنىڭ ئوغلىمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئۇشىنىلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، **21** لېكىن ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلەلمەيمىز. ئۇ چوڭ ئادەم ئۆزىنى سوراڭلار، ئۇ ئۆزى دەپ بەرسۇن، ـ دەپ جاۋاب بەردى. **22** ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن ئىدى، چۈنكى يەھۇدىيلار كىمدەكىم ئەيسانى مەسىھ دەپ ئېتىراپ قىلسا، ئۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلىشۇن دەپ قارار قىلغاندى. **23** شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «ئۇ چوڭ ئادەم ئۆزىنى، [بۇنى] ئۆزىدىن سوراڭلار» دېگەندى. **24** پەرىسىيلەر ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ـ خۇداغا شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، ـ دېيىشتى. **25** ئۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ ئۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. **26** ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: ـ ئۇ سېنى قانداق قىلدى؟ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ ـ دەپ سوراشتى. **27** ئۇ جاۋابەن: ـ سىلەرگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالمىدىڭلار. سىلەر نېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟ سىلەرمۇ ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامسىلەر؟! ـ دېدى. **28** بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئۇنى قاتتىق تىلالاپ: ـ سەن ھىبلىقنىڭ مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز. **29** خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلىگەنلىكىنى بىلىمىز، لېكىن بۇ نېمىنىڭ بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنىمۇ بىلمەيمىز، ـ دېيىشتى. **30** ھىبلىق ئادەم ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: ـ ئاجايىپ ئىشقۇ بۇ! گەرچە سىلەر ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىلمىگىنىڭلار بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. **31** بىز بىلىمىزكى، خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ، بىراق ئۇزۇنگە ئىخلاسمەن بولۇپ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى ئاڭلايدۇ. **32** دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ، بەرەرسىنىڭ ئۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. (aiōn g165) **33** ئەگەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، ھېچنېمە قىلالمىغان بولاتتى. **34** ئۇلار ئۇنى: ـ سەن تۇپېتىن گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغان تۇرۇقلۇق، بىزگە تەلىم بەرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېيىشىپ، ئۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقىرۋېتىشتى. **35** ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۇنى [سىناگوگتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنى ئىزدەپ تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئوغلىغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ ـ دەپ سوردى. **36** ئۇ جاۋابەن: ـ تەقسىر، ئۇ كىم؟ مەن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاي، ـ دېدى. **37** ـ سەن ھەم ئۇنى كۆردۇڭ ھەم مانا، ھازىر سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان دەل شۇنىڭ ئۆزى، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. **38** ھىبلىق ئادەم: ـ ئى رەب، ئېتىقاد قىلىمەن! ـ دەپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. **39** ـ مەن كورلارنى كۆرىدىغان بولسۇن، كۆرىدىغانلارنى كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، ـ دېدى ئەيسا. **40** ئۇنىڭ يېنىدىكى بەزى پەرىسىيلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ئۇنىڭدىن: ـ بىزمۇ كورمۇ؟ ـ دەپ سوراشتى. **41** ئەيسا ئۇلارغا: ـ كور بولغان بولساڭلار، گۇناھكار بولمايتىڭ؛ لېكىن سىلەر ھازىر «كۆرۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە گۇناھ ھېسابلىنىۋېرىدۇ، ـ دېدى.

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراقچىدۇر. **2** ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. **3** ئىشىك باقار ئۇنىڭغا ئىشىكنى ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تونۇيدۇ؛ ئۇ ئۆز قويلىرىنىڭ ئىسىملىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ ئۇلارنى سىرتقا ياشلاپ چىقىدۇ. **4** ئۇ قويلىرىنىڭ ھەممىسنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىشىدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى تونۇيدۇ. **5** لېكىن ئۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماڭمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭدىن قاچىدۇ، چۈنكى ئۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. **6** ئەيسا بۇ تەمسىلنى ئۇلارغا سۆزلەپ بەرگىنى بىلەن، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. **7** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قويلارنىڭ ئىشىكى ئۆزۈمدۇرمەن. **8** مەندىن ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراقچىدۇر، لېكىن قويلار ئۇلارغا قۇلاق سالمىدى. **9** ئىشىك ئۆزۈمدۇرمەن. مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلىدۇ ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئوت-چۆپلەرنى تېپىپ يېيەلەيدۇ. **10** ئوغرى بولسا پەقەت ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە بۇزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ. مەن بولسام ئۇلارنى ھاياتلىقتا ئېرىشىشۈن ۋە شۇ ھاياتلىقى مول بولسۇن دەپ كەلدىم. **11** ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ياخشى پادىچى قويلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىدۇ. **12** لېكىن مەدىكار ئۇنداق قىلمايدۇ. ئۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى بولمىغاچقا، بۇرىنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرىپەرنى قىلىۋېتىدۇ. **13** ئەمدى مەدىكار بولسا پەقەت ھەقىنى دەپ ئىشلەپ، قويلارغا كۆڭۈل بۆلمەي بەدەر قاچىدۇ. **14** ياخشى پادىچى ئۆزۈمدۇرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىمدەك، مەن ئۆزۈمنىڭكىلەرنى تونۇيەمەن ۋە ئۆزۈمنىڭكىلەرمۇ مېنى تونۇيدۇ؛ قويلار ئۈچۈن جېنىم پىدا. **16** بۇ قوتاندىن

بولمغان باشقا قويلىرىمۇ بار. تۇلارنىڭ ئۆلىپ باشلىشى كېرەك ۋە تۇلارمۇ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر پادا بولىدۇ، شۇنداقلا تۇلارنىڭ بىر پادىچىسى بولىدۇ. **17** ئاتا مېنى شۇ سەۋەبتىن سۆيىدۇكى، مەن جېنىمنى قايتۇرۇۋېلىشىم ئۈچۈن ئۇنى پىدا قىلىمەن. **18** جېنىمنى ھېچكىم مەندىن ئالالمايدۇ، مەن ئۇنى ئۆز ئىختىيارىم بىلەن پىدا قىلىمەن. مەن ئۇنى پىدا قىلىشقا ھوقۇقلۇقمەن ۋە شۇنداقلا ئۇنى قايتۇرۇۋېلىشقىمۇ ھوقۇقلۇقمەن؛ بۇ ئەمرنى ئاتامدىن تاپشۇرۇۋالغانىمەن. **19** بۇ سۆزلەر تۆۋەيلىدىن يەھۇدىيلار ئارىسىدا يەنە بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. **20** ئۇلاردىن كۆپ ئادەملەر: ـ ئۇنىڭغا جىن چاپلىشىپتۇ، ئۇ جۇرۇلۇۋاتىدۇ، نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ سۆزىگە قۇلاق سالغۇدەكسىلەر؟ ـ دېيىشتى. **21** يەنە بەزىلەر بولسا: ـ جىن چاپلاشقان ئادەمنىڭ سۆزلىرى بۇنداق بولمايدۇ. جىن قانداقۇ قارىغۇلارنىڭ كۆزلىرىنى ئاچالىسۇن؟! ـ دېيىشتى. **22** قىش پەسلى بولۇپ، يېرۇسالېمدا «قايتا بېغىشلاش ھېيتى» ئۆتكۈزۈلۈۋاتاتتى. **23** ئەيسا ئىبادەتخانىدىكى «سۈلايمانىنىڭ پېشايۋىنى»دا ئايلىنىپ يۈرەتتى. **24** يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشۇلىپ: ـ بىزنى قاچانغىچە تىت-تىت قىلىپ ئۆتۈۋىلىۋاتىسەن؟ ئەگەر مەسىھ بولساڭ، بىزگە ئوچۇقىنى ئېيت، ـ دېيىشتى. **25** ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ مەن سىلەرگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ ئۆزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. **26** بىراق مەن سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلمىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلىرىمدىن ئەمەسسىلەر. **27** مېنىڭ قويلىرىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن ئۇلارنى تونۇيمەن ۋە ئۇلار ماڭا ئەگىشىدۇ. **28** مەن ئۇلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىمەن؛ ئۇلار ئەسلا ھالاك بولمايدۇ. ھېچكىم ئۇلارنى قولۇمدىن تارتىۋالالمايدۇ. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **29** ئۇلارنى ماڭا ئەقدىم قىلغان ئاتام ھەممىدىن ئۈستۈندۇر ۋە ھېچكىم ئۇلارنى ئاتامنىڭ قولىدىن تارتىۋالالمايدۇ. **30** مەن ۋە ئاتا [ئەسلىدىنلا] بىردۇرمىز. **31** يۇنۇڭ بىلەن يەھۇدىيلار يەنە ئۇنى چالما-كېسەك قىلىشماقچى بولۇپ، يەردىن قوللىرىغا تاش ئېلىشتى. **32** ئەيسا ئۇلارغا: ـ ئاتامدىن كەلگەن نۇرغۇن ياخشى ئەمەللەرنى سىلەرگە كۆرسەتتىم. بۇ ئەمەللەرنىڭ قايسىسى ئۈچۈن مېنى چالما-كېسەك قىلماقچىسىلەر؟ ـ دېدى. **33** ـ سېنى ياخشى بىر ئەمەل ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۇپۇرلۇق قىلغىنىڭ ئۈچۈن چالما-كېسەك قىلمىز. چۈنكى سەن بىر ئىنسان تۇرۇقلۇق، تۇرۇكۈنى خۇدا قىلىپ كۆرسەتتىڭ! ـ دېدى يەھۇدىيلار جاۋابەن. **34** ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ سىلەرگە تەۋرات مۇقەددەس قانۇنىدا «مەن ئېيتتىم، سىلەر ئىلاھلارسىلەر» دەپ يۈتۈلگەن ئەمەسمۇ؟ **35** خۇدا ئۆز سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەنلەرنى «ئىلاھلار» دەپ ئاتىغان يەردە (ۋە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنى ھەرگىز كۆچتىن قالمايدۇ) **36** نېمە ئۈچۈن ئاتا ئۆزىگە خاس-مۇقەددەس قىلىپ پانىي دۇنياغا ئەۋەتكەن زات «مەن خۇدانىڭ ئوغلىمەن» دېسە، ئۇ توغرۇلۇق «كۇپۇرلۇق قىلدىڭ!» دەيسىلەر؟ **37** ئەگەر ئاتامنىڭ ئەمەللىرىنى قىلمىسام، ماڭا ئىشەنمەڭلار. **38** بىراق قىلسام، ماڭا ئىشەنمىگەن ھالەتتىمۇ، ئەمەللەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىشىنىڭلار. بۇنىڭ بىلەن ئاتىنىڭ مەندە ئىكەنلىكىنى، مېنىڭۇ ئاتىدا ئىكەنلىكىمنى ھەق دەپ بىلىپ ئېتىقاد قىلدىغان بولىسىلەر. **39** يۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە ئۇنى ئۇتماقچى بولدى، بىراق ئۇ ئۇلارنىڭ قوللىرىدىن قۇتۇلۇپ، ئۇ يەردىن كەتتى. **40** ئاندىن ئۇ يەنە ئىئوردان دەريا سىنىڭ ئۇ قېتىغا، يەنى يەھيا [پەيغەمبەر] دەسلىپىدە ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرگەن جايىغا بېرىپ، ئۇ يەردە ئۇزدى. **41** نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇلار: ـ يەھيا ھېچ مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتمىگەن، لېكىن ئۇنىڭ بۇ ئادەم توغرىسىدا بارلىق ئېيتقانلىرى راست ئىكەن! ـ دېيىشتى. **42** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ يەردە ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى.

11 لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغانىدى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا تۇرغان، بەيت-ئانىيا دېگەن كەنتتە تۇراتتى **2** (بۇ مەريەم بولسا، ربگە خۇشبۇي مايىنى سۈركىگەن، پۇتلىرىنى ئۆز چاچلىرى بىلەن ئېرتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى؛ كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنسى ئىدى). **3** لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيساغا خەۋەرچى ئەۋەتىپ: «ئى رب، مانا سەن سۆيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى» دەپ يەتكۈزدى. **4** لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: ـ بۇ كېسەلدىن ئۇلۇپ كەتمەيدۇ، بەلكى بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى ئۇلۇغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنىدۇ ـ دېدى. **5** ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى ئۇلىمۇ سۆيەتتى. **6** شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، ئۆزى ئۆرۈۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن ئۇردى. **7** ئاندىن كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: ـ يەھۇدىيەگە قايتا بارايلى! ـ دېدى. **8** مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: ـ ئۇستاز، يېقىندىلا [ئۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما-كېسەك قىلماقچى بولغان ئۇرسا، يەنە ئۇ يەرگە قايتا بارامسەن؟ ـ دېيىشتى. **9** ئەيسا مۇنداق دېدى: ـ كۈندۈزدە ئون ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشماس، چۈنكى ئۇ بۇ دۇنيانىڭ يورۇقىنى كۆرىدۇ. **10** لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۇتلىشار، چۈنكى ئۇنىڭدا يورۇقلۇق يوقتۇر. **11** بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: ـ دوستىمىز لازارۇس ئۇخلاپ قالدى؛ مەن ئۇنى ئۇيقۇسىدىن ئويغاتقىلى بارىمەن، ـ دەپ قوشۇپ قويدى. **12** شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ ئى رب، ئۇخلىغان بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، ـ دېدى. **13** ھالبۇكى، ئەيسا لازارۇسنىڭ ئۆلۈمى توغرۇلۇق ئېيتقاندىنى، لېكىن ئۇلار ئۇ دەم ئېلىشتىكى ئۇيقۇنى دەۋاتىدۇ، دەپ ئويلاشتى. **14** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا ئوچۇقىنى ئېيتىپ: ـ لازارۇس ئۆلدى، ـ دېدى. **15** ـ بىراق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلىشىڭلار ئۈچۈن، [ئۇنىڭ قېشىدا] بولمىغانلىقىمغا خۇشالمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بارايلى، ـ دېدى. **16** «قوشكېزەك» دەپ ئاتىلىدىغان توماس باشقا مۇخلىسداشلىرىغا: ـ بىزمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارايلى ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلەيلى، ـ دېدى. **17** ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن بەيت-ئانىياغا بارغاندا، لازارۇسنىڭ يەرلىكىگە قويۇلغىنىغا ئاللىقاچان تۆت كۈن بولغانلىقى ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. **18** بەيت-ئانىيا يېرۇسالېمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىمچە يىراقلىقتا ئىدى، **19** شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا بىلەن مەريەمگە ئىنسى توغرىسىدا تەسەللى بەرگىلى ئۇلارنىڭ يېنىغا كەلگەنىدى. **20** مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ كېلىۋاتقىنىنى ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا ئۆيىدە ئولتۇرۇپ قالدى. **21** مارتا ئەمدى ئەيساغا: ـ ئى رب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى. **22** ھېلىھەم خۇدادىن نېمىنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. **23** ـ ئىنىڭ قايتا تىرىلىدۇ، ـ دېدى ئەيسا. **24** مارتا: ـ ئاخىرقى كۈندە، يەنە تىرىلىش كۈنىدە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلىدىغانلىقىنى بىلىمەن، ـ دېدى. **25** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن ئۆزۈمدۇرمەن؛ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى ئۆلسىمۇ، ھايات بولىدۇ، **26** ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلئەبەد ئۆلمەس؛ ئۇنىڭغا ئىشىنەمسەن؟ **(aiōn g165)** **27** ئۇ ئۇنىڭغا: ـ ئىشىنىمەن، ئى رب؛ سېنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسىھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. **28** بۇنى دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىنا چاقىرىپ: ـ ئۇستاز كەلدى، سېنى چاقىرىۋاتىدۇ، ـ دېدى. **29** مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئالدىغا باردى **30** (شۇ پەيتتە ئەيسا تېخى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا مېڭىپ، ئۇچراشىپ قالغان يەردە ئىدى). **31** ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان، ئۆيدە ئۇنىڭ

بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدىراپ قوپۇپ سىرتقا چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، ئۇنى قەيەرگە بېرىپ شۇ يەردە يىغا-زار قىلغىلى كەتتى، دەپ ئويلاپ، ئۇنىڭ كەينىدىن مېڭىشتى. **32** مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يەرگە بارغاندا ئۇنى كۆرۈپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ: ـ ئى رەب، بۇ يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى! ـ دېدى. **33** ئەيسا مەريەمنىڭ يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي خەلقنىڭ يىغا-زار قىلىشقىنىنى كۆرگەندە، روھىدا قاتتىق پىغان چېكىپ، كۆڭلى تولغۇ بىئارام بولدى ۋە: **34** ـ ئۇنى قەيەرگە قويدۇڭلار؟ ـ دەپ سوردى. ـ ئى رەب، كېلىپ كۆرگىن، ـ دېيىشتى ئۇلار. **35** ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. **36** يەھۇدىي خەلقى: ـ قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! ـ دېيىشتى. **37** ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: ـ قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالالماسمىدى؟ ـ دېيىشتى. **38** ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا باردى. قەبرى بىر غار ئىدى؛ ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. **39** ئەيسا: ـ تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! ـ دېدى. ئۆلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: ـ ئى رەب، يەرلىكىگە قويغىلى تۆت كۈن بولدى، ھازىر ئۇ پۇراپ كەتكەندۇ، ـ دېدى. **40** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىنى كۆرىسەن» دېگەندىمغۇ! ـ دېدى. **41** ئۇنىڭ بىلەن خالايىق تاشنى ئېلىۋەتتى. ئەيسا كۆزلىرىنى ئاسمانغا تىكىپ مۇنداق دۇئا قىلدى: ـ ئى ئاتا، تىلىكىمنى ئاڭلىغىنىڭ ئۈچۈن ساڭا تەشەككۈر ئېيتىمەن. **42** تىلەكلىرىمنى ھەمىشە ئاڭلايدىغانلىقىڭنى بىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ، ئەتراپىدىكى مۇشۇ خالايىق سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشەنسۇن دەپ، بۇنى ئېيتىۋاتىمەن! **43** بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇ يۇقىرى ئاۋازدا: ـ لازارۇس، تاشقىرىغا چىق! ـ دەپ توۋلدى. **44** ئۆلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىكى تېڭىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا ئۇلارغا: ـ كېپەننى يېشىۋېتىپ، ئۇنى ئازاد قىلىڭلار! ـ دېدى. **45** مەريەمنىڭ يېنىغا يەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمللىرىنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. **46** لېكىن ئۇلارنىڭ ئىچىدە بەزىلىرى يەرسىيلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. **47** شۇڭا يەرسىيلەر ۋە باش كاھىنلار يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭىشمىسنى يىغىپ: ـ قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. **48** ئۇنىڭغا شۇنداق يول قويۇپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار كېلىپ بۇ بىزنىڭ جايىمىز ۋە قوۋمىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! ـ دېيىشتى. **49** ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن بولغان قايافا: ـ سىلەر ھېچنىمىنى بىلمەيدىكەنسىلەر! **50** پۈتۈن خەلقنىڭ ھالاك بولۇشىنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئۆلۈشىنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، ـ دېدى **51** (بۇ سۆزنى ئۆز ئۆزلۈكىدىن ئېيتمىغانىدى؛ بەلكى ئۇ شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت ئۇ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھەر يانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ ھەممىسىنى بىر قىلىپ ئۇيۇشتۇرۇش ئۈچۈن ئۆلدىغانلىقىدىن ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەنىدى). **53** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى ئۆلتۈرۈۋېتىشنى قەستلىدى. **54** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۇ يەردىن ئايرىلىپ چۆلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسملىك بىر شەھىرگە بېرىپ، مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە تۇردى. **55** ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. نۇرغۇن كىشىلەر تاھارەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى يېزىلاردىن يېرۇسالېمغا كېلىشتى. **56** شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئەيسانى ئىزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا بىر-بىرىگە: ـ قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ھېيت ئۆتكۈزگىلى كەلمەسمۇ؟ ـ دېيىشتى. **57** باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيلەر بولسا ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن، ھەركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىلىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى توغرۇلۇق پەرمان چىقارغانىدى.

12

ئۇ ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس ئۆرۈۋاتقان جاي ـ بەيت-ئانياغا كەلدى. **2** شۇ ۋەجىدىن ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا زىياپەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتاتتى؛ لازارۇس بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداستىخان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. **3** مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۈمبۈل ئەتىردىن بىر قاداق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قۇيدى ئاندىن چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش پۇرىقى ئۆيىنى بىر ئالدى. **4** لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، يەنى ئۇنىڭغا پات ئاردا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سىموننىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىسقارىيوت: **5** ـ نېمىشقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىپ بېرىلمىگەن ئۈچ يۈز دىنارغا سېتىلمىدى؟ ـ دېدى **6** (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن دېگەنىدى؛ چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنىڭ ئورتاق] ھەمياننى ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلىۋالاتتى). **7** ئەمدى ئەيسا: ـ ئايالنى تۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى مېنىڭ دەپنە كۈنۈم ئۈچۈن تەييارلىق قىلىپ ساقلىغاندۇر؛ **8** چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن، ـ دېدى. **9** زور بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، شۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى يالغۇز ئەيسانى دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. **10** لېكىن باش كاھىنلار بولسا لازارۇسنىمۇ ئۆلتۈرۈشنى مەسلىھەتلەشكەنىدى؛ **11** چۈنكى ئۇنىڭ سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيسانىڭ ئېتىقاد قىلىۋاتاتتى. **12** ئەتىسى، «[ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتى»نى ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايىق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، **13** قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى تۇتۇشقان ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۈر-ھوسانا! پەرۋەردىگارنىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. **14** ئەيسا بىر تەختەينى تېپىپ، ئۇنىڭغا مىندى؛ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق پۈتۈلگەندەك: ـ **15** «قورقما، ئى زىئون قىزى! مانا، پادىشاھىڭ ئېشەك تەختىگە مىنىپ كېلىۋاتىدۇ!». **16** ئەينى چاغدا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشەنمەيتتى، لېكىن ئەيسا شان-شەرەپتە ئۆلۈغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ توغرىلۇقىدا يېزىلغانلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەۋرۇقە ئۇنىڭدا شۇنداق يۈز بەرگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. **17** ئەمدى ئۇ لازارۇسنى قەبرىدىن چاقىرىپ تىرىلدۈرگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايىق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتتى. **18** ئەيسا ياراتقان بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقانىدى. **19** پەرىسىيلەر بولسا بىر-بىرىگە: ـ قاراڭلار، [بارلىق] قىلغىنىڭلار بىكار كەتتى! مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئەگەشىۋەتتە! ـ دېيىشتى. **20** ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىرنەچچە گرېكلارمۇ بار ئىدى. **21** بۇلار ئەمدى گالىلىيەنىڭ بەيت-سائىدا يېزىسىدىن بولغان فىلىپنىڭ يېنىغا كېلىپ: ـ ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشىمەك، ـ دەپ تەلەپ قىلىشتى. **22** فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندرياسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندرياس ۋە فىلىپ ئىككىسى ئەيسانىڭ مەلۇم قىلىدى. **23** لېكىن ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق

دېدى: ـ «ئىنسانئوغلىنىڭ شان-شەرەپتە ئۆلۈغلىنىدىغان ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. **24** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، بۇغداي دېنى تۇپراق ئىچىگە چۈشۈپ ئۆلمىگۈچە، ئۆزى يەنىلا يالغۇز قالىدۇ؛ لېكىن ئۆلسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. **25** كىمدەكىم ئۆز ھاياتىنى ئايىسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپرەتلەنسە، ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلىيالايدۇ. **(aiōnios g166)** **26** كىمدەكىم خىزمىتىمدە بولۇشنى خالىسا، ماڭا ئەگەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمەتچىمىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كىمدەكىم مېنىڭ خىزمىتىمدە بولسا، ئاتا ئۇنىڭغا ئىززەت قىلىدۇ. **27** ھازىر جېنىم قاتتىق ئازابلىنۇاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟ «ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقىت-سائەت تۆچۈن كەلدىم. **28** ئاتا، نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!». شۇئان، ئاسماندىن بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ: ـ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۇم ۋە يەنە ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرىمەن!» ـ دېيىلدى. **29** بۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايىق: ـ ھاۋا گۈلدۈرلىدى، ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: ـ بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا گەپ قىلدى، ـ دېيىشتى. **30** ئەيسا بولسا جاۋابەن: ـ بۇ ئاۋاز مېنى دەپ ئەمەس، سىلەرنى دەپ چۈشتى. **31** ئەمدى دۇنيانىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلىش ۋاقتى كەلدى؛ ھازىر بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارىنىڭ تاشقىرىغا قوغلىنىش ۋاقتى كەلدى. **32** ۋە مەن بولسام، يەرنىڭ ئۈستىدىن كۆتۈرۈلگىنىمدە، پۈتكۈل ئىنسانلارنى ئۆزۈمگە جەلەپ قىلىپ تارتىمەن، ـ دېدى **33** (ئۇنىڭ بۇنى دېگىنى ئۇزىنىڭ قاندىق ئۆلۈم بىلەن ئۆلىدىغانلىقىنى كۆرسەتكىنى ئىدى). **34** خالايىق بۇنىڭغا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: ـ بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسىھنىڭ ئەبەدگىچە قالىدىغىنى ئاڭلىغان، سەن قاندىقىگە «ئىنسانئوغلى كۆتۈرۈلۈشى كېرەك» دەيسەن؟! بۇ قاندىقۇ «ئىنسانئوغلى» بولسۇن؟ ـ دەپ سوردى. **(aiōn g165)** **35** شۇڭا ئەيسا ئۆلارغا: ـ نۇرنىڭ ئارا ئاڭلاردا بولىدىغان ۋاقتى ئۆزۈن بولمايدۇ. شۇڭا قاراڭغۇلۇقنىڭ سىلەرنى بېسىۋالماسلىقى ئۈچۈن، نۇر بار ۋاقتىدا [ئۇنىڭ!] مېڭىڭلار؛ قاراڭغۇلۇقتا ماڭغان كىشى ئۆزىنىڭ قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ. **36** نۇر ئارا ئاڭلاردا بار ۋاقىتتا، ئۇنىڭغا ئىشىنىڭلار؛ بۇنىڭ بىلەن نۇرنىڭ پەرزەنتلىرى بولىسىلەر، ـ دېدى. ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، ئۇلاردىن ئايرىلىپ يوشۇرۇنۇۋالدى. **37** گەرچە ئۇ ئۇلارنىڭ كۆز ئالدىدا شۇنچە تولا مۇجىزىلىك ئالامەت كۆرسەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار ئېتىق ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىدى. **38** شۇنىڭ بىلەن يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا ئالدىنئالا كۆرسىتىلگەن بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇردى: «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ يەتكۈزگەن خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەنگەن؟ ھەم «پەرۋەردىگارنىڭ بىلىكى» بولغۇچى كىمگىمۇ ئايان قىلىنغان؟» **39** خالايىقنىڭ ئېتىقاد قىلمىغىنىنىڭ سەۋەبى دەل شۇكى (خۇددى يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىنئالا ئېيتقاندەك): «[پەرۋەردىگار] ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنى كور، قەلبىنى تاش قىلدى؛ مەقسەت، ئۇلارنىڭ كۆزلىرىنىڭ كۆرۈپ، قەلبىنىڭ چۈشىنىپ، [گۇناھلىرىدىن] پېنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈندۇر؛ بولمىسا، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم، ـ [دەيدۇ پەرۋەردىگار]». **41** بۇ سۆزلەرنى يەشايا [پەيغەمبەر] [مەسىھنىڭ] شان-شەرىنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا قارىتا ئالدىنئالا سۆز قىلغىنىدا ئېتىقاندى. **42** ۋەھالەنكى، گەرچە ھەتتا يەھۇدىي ئاقساقاللىرىدىمۇ ئۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسىيلەر ۋەجىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگتىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. **43** بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. **44** بىراق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭىلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. **45** كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. **46** مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. **47** بىرسى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى تۇتمىسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن؛ چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. **48** بىراق مېنى چەتكە قاققۇچىنى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلمىغانىنى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرسى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز- كالامىمدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. **49** چۈنكى مەن ئۆزلۈكۈمدىن سۆزلىگىنىم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمىنى دېيىشىم ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە ئەمر بەرگەن. **50** ئۇنىڭ ئەمرىنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتلىق ئېكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇڭا نېمىنى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا بۇيرۇغىنىدەك سۆزلەيمەن. **(aiōnios g166)**

13

ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىسىنىڭ يېنىغا بارىدىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ تۇردى. **2** ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلۇاتقاندىن، ئىبلىس ئاللىبۇرۇن سىموننىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقاريوتنىڭ كۆڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋەسۋەسىنى سالغاندى. **3** ئەيسا ئاتىسىنىڭ ھەر ئىشنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، **4** داستىخاندىن تۇرۇپ، تون-كۆڭلىكىنى يېشىپ، بىر لۆڭگە بىلەن بېلىنى باغلىدى. **5** ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قۇيۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە بېلىگە باغلىغان لۆڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى. **6** تۇۋەت سىمون پېترۇسقا كەلگەندە، پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، پۇتۇمنى سەن يۇساڭ قانداق بولغىنى؟! ـ دېدى. **7** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ نېمە قىلىۋاتقىنىمنى ھازىر بىلمەيسەن، لېكىن كېيىن بىلىسەن، ـ دېدى. **8** پېترۇس: ـ سەن مېنىڭ پۇتۇمنى يۇساڭ ھەرگىز بولمايدۇ! ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: ـ سېنى يۇمىسام، مېنىڭ بىلەن تەڭ ئېسىلىشىڭ بولمايدۇ، ـ دېدى. **(aiōn g165)** **9** سىمون پېترۇس: ـ ئى رەب، ئۇنداقتا پەقەت پۇتلىرىمىلا ئەمەس، قوللىرىمنىمۇ، بېشىمنىمۇ يۇغايسەن! ـ دېدى. **10** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ بەدىنى يۇيۇلۇپ، تامامەن پاكىز بولغان ئادەم پەقەت پۇتلىرىنى يۇسىلا قايتا يۇيۇنۇشنىڭ ھاجىتى بولمايدۇ. سىلەر پاكىز، لېكىن ھەممىگىلار ئەمەس، ـ دېدى **11** (چۈنكى ئۇ ئۆزىنى كىمنىڭ تۇتۇپ بېرىدىغانلىقىنى بىلەتتى؛ شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ «ھەممىگىلارلا پاكىز ئەمەس» دېگەندى). **12** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ بولغاندىن كېيىن، تون-كۆڭلىكىنى كىيىپ، يەنە داستىخانغا ئولتۇرۇپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ سىلەرگە نېمە قىلغىنىمنى ئۇقتۇڭلارمۇ؟ **13** سىلەر مېنى «ئۇستاز» ۋە «رەب» دەيسىلەر ۋە راست ئېيتىسىلەر، مەن شۇنداقتۇرمەن. **14** ئەگەر مەن رەب ۋە ئۇستازىڭلار تۇرۇقلۇق، پۇتلىرىڭلارنى يۇغانىكەنمەن، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشۇڭلار كېرەك. **15** مەن سىلەرگە قىلغاندەك سىلەرنىڭمۇ ھەم شۇنداق قىلىشىڭلار ئۈچۈن بۇ ئۈلگىنى قالدۇردۇم. **16** بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، قۇل خوجايىنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ؛ ئەلچىمۇ ئۇزىنى ئەۋەتكۈچىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ. **17** بۇ ئىشلارنى بىلگەنىكەنسىلەر، شۇنداق قىلساڭلار بەختلىكسىلەر! **18** مەن بۇلارنى ھەممىگىلارغا قارىتىپ ئېيتمىدىم. مەن تاللىغانلىرىنى بىلىمەن، لېكىن [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئالدىن پۈتۈلگەن: «مەن بىلەن ھەمداستىخان بولۇپ نېنىمنى يېگەنمۇ ماڭا پۇت ئاتتى!» دېگەن بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلماي قالمايدۇ. **19** مەن بۇ ئىش يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال ئۇنى سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى،

ئۇ ئىشلار يۈز بەرگەندە مېنىڭ «بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە ئىشىنىسىلەر.
20 بەرھەق، بەرھەق، سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، كىمكى مەن ئەۋەتكەن
ھەرقانداق بىرسىنى قوبۇل قىلغان بولسا، مېنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ؛ ۋە مېنى
قوبۇل قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قوبۇل قىلغان بولىدۇ. 21 ئەيسا بۇ
سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق يېغان چېكىپ، مۇنداق گۇۋاھلىق
بەردى: ـ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، تاراگلاردا
بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق قىلىدۇ! 22 مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلەلمەي،
بىر-بىرىگە قاراشتى. 23 ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئەيسانىڭ
مەيدىسىگە يۆلىنىپ ياتقانىدى؛ ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى.
24 سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى
ئىشارەت قىلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ تۇرۇپ
ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، ئۇ كىمدۇر؟ ـ دەپ سوردى. 26 ئەيسا جاۋاب
بېرىپ: ـ بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئاشقا توگۇرۇپ كىمگە سۇنسام، شۇدۇر، ـ
دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم نانىنى [ئاشقا] توگۇرۇپ، سىمونىنىڭ ئوغلى
يەھۇدا ئىشقاريوتقا سۇندى. 27 يەھۇدا نانىنى ئېلىۋىدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە
كىردى. ـ قىلىدىغىنىڭنى چاپسان قىل، ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 28 (ئەمدى
داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە
ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. 29 يەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەمیانىنى تۇتقىنى
ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بزگە كېرەكلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل»
ياكى «كەمبەغەللەرگە بىرەر نەرسە بەر» دەۋاتسا كېرەك، دەپ ئويلاشتى).
30 يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم نانىنى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە
ئىدى). 31 يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دېدى:
ـ ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ
ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. 32 ۋە ئەگەر خۇدا ئۇنىڭدا ئۇلۇغلانسا، خۇدامۇ ئۆزىدە ئۇنى
ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. 33 بالىلىرىم، سىلەر بىلەن بىللە
بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقتىم قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ
يەھۇدىيلارغا: «مەن باريدىغان يەرگە سىلەر بارالمايسىلەر» دەپ ئېيتقىنىمدەك،
بۇنى سىلەرگىمۇ ئېيتىمەن. 34 سىلەرگە يېڭى بىر ئەمر تاپشۇرىمەنكى، «بىر-
بىرىگىلارنى سۆيۈڭلار». سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىگىلارنى
سۆيۈڭلار. 35 ئاراگلاردا بىر-بىرىگىلارغا مېھىر-مۇھەببىتىگىلار بولسا، ھەممە
ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىگىلارنى بىلىدۇ. 36 سىمون پېترۇس
ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب، قەيەرگە بارىسەن؟ ـ دەپ سوردى. ئەيسا جاۋابەن:
ـ مەن كېتىدىغان يەرگە ھازىرچە ئەگىشىپ بارالمايسەن، لېكىن كېيىن ماڭا
ئەگىشىپ بارىسەن، ـ دېدى. 37 پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، نېمە ئۈچۈن ھازىر
سېنىڭ كەينىڭدىن ئەگىشىپ بارالمايمەن؟ سەن ئۈچۈن جېنىمنى پىدا قىلاي! ـ
دېدى. 38 ئەيسا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ مەن ئۈچۈن راستىنىلا جېنىڭنى
پىدا قىلامسەن؟ بەرھەق، بەرھەق، ساڭا ئېيتىپ قويايىكى، خوراز چىللىغۇچە،
سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!

14

كۆڭۈلگىلارنى پاراكەندە قىلماڭلار! خۇداغا ئىشىنىسىلەر، ماڭىمۇ
ئىشىنىڭلار. 2 ئاتامنىڭ ئۆيىدە نۇرغۇن ماكانلار بار. بولمىغان بولسا، بۇنى
سىلەرگە ئېيتقان بولاتتىم؛ چۈنكى مەن ھەربىرىگىلارغا ئورۇن تەييارلاش ئۈچۈن
شۇ يەرگە كېتىپ بارىمەن. 3 مەن سىلەرگە ئورۇن تەييارلىغلى بارىدىغانىكەنمەن،
چوقۇم قايتىپ كېلىپ، سىلەرنى ئۆزۈمگە ئالىمەن؛ شۇنىڭ بىلەن، مەن قەيەردە
بولسام، سىلەرمۇ شۇ يەردە بولىسىلەر. 4 سىلەر مېنىڭ قەيەرگە كېتىدىغانلىقىمنى
ۋە ئۇ يەرگە بارىدىغان يولنى بىلىسىلەر. 5 توماس ئۇنىڭغا: ـ ئى رەب، سېنىڭ
قەيەرگە كېتىدىغانلىقىڭنى بىلمەيمىز. شۇنداق ئىكەن، يولنى قانداق بىلىمىز؟ ـ
دېدى. 6 ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ يول، ھەقىقەت ۋە ھاياتلىق ئۆزۈمدۇرمەن.
مېنىڭسىز ھېچكىم ئاتىنىڭ يېنىغا بارالمايدۇ. 7 ئەگەر مېنى تونۇغان بولسا ئاتامنىمۇ
تونۇغان بولاتتىڭلار. ھازىردىن باشلاپ ئۇنى تونۇدۇڭلار ھەم ئۇنى
كۆردۈڭلار، ـ دېدى. 8 ـ ئى رەب، ئاتىنى بزگە كۆرسىتىپ قويسا ئىدى،
شۇ كۇپايە، ـ دېدى فىلىپ. 9 ئەيسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: ـ ئى فىلىپ،
سىلەر بىلەن بىرگە بولغىنىمغا شۇنچە ۋاقىت بولدى، مېنى تېخىچە تونۇمىدىڭمۇ؟
مېنى كۆرگەن كىشى ئاتىنى كۆرگەن بولىدۇ. شۇنداق تۇرۇقلۇق، سەن نېمىشقا
يەنە: «بزگە ئاتىنى كۆرسەتكەيسەن» دەيسەن؟ 10 مەن ئاتىدا، ئاتا مەندە
ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەمسەن؟ سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئۆزلۈكۈمدىن ئېيتقىنىم
يوق؛ بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان ئاتا ئۆز ئەمەللىرىنى قىلىۋاتىدۇ. 11 مېنىڭ ئاتىدا
بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. ياكى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ
قىلغان ئەمەللىرىمدىن ماڭا ئىشىنىڭلار. 12 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە
شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ماڭا ئىشەنگەن كىشى مېنىڭ قىلىۋاتقان ئەمەللىرىمنى
قىلالايدۇ؛ ۋە بۇلاردىنمۇ تېخىمۇ ئۇلۇغ ئەمەللەرنى قىلىدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ
يېنىغا [قايتىپ] كېتىمەن. 13 ۋە ئاتىنىڭ ئوغلىدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرنېمىنى
مېنىڭ نامىم بىلەن تىلىسەڭلار، شۇلارنى ئىجابەت قىلىمەن. 14 مېنىڭ نامىم بىلەن
ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسەڭلار، مەن سىلەرگە شۇنى ئىجابەت قىلىمەن». 15 ـ
«مېنى سۆيسەڭلار، ئەمرلىرىمگە ئەمەل قىلىسىلەر. 16 مەنمۇ ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە
ئۇ سىلەرگە باشقا بىر يارىدەمچى ئاتا قىلىدۇ. ئۇ سىلەر بىلەن ئەبەدگىچە بىرگە بولىدۇ.
(aiōn g165) 17 ئۇ بولىسمۇ ھەقىقەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى بۇ دۇنيادىكىلەر قوبۇل
قىلالمايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى تونۇيسىلەر،
چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە ئۇرۇۋاتىدۇ ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. 18 مەن
سىلەرنى يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن. 19 ئازغىنا
ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر كۆرۈسىلەر. مەن ھايات
بولغانلىقىم ئۈچۈن، سىلەرمۇ ھايات بولىسىلەر. 20 شۇ كۈندە مېنىڭ ئاتامدا
بولغانلىقىم، سىلەرنىڭ مەندە بولغانلىقىڭلار ۋە مەنمۇ ھەم سىلەردە بولغانلىقىمنى
بىلىسىلەر. 21 كىم ئەمرلىرىمگە ئىگە بولۇپ ئۇلارنى تۇتسا، مېنى سۆيگۈچى شۇ
بولىدۇ. مېنى سۆيگۈچىنى ئاتامنۇ سۆيىدۇ، مەنمۇ ئۇنى سۆيىمەن ۋە ئۆزۈمنى ئۇنىڭغا
ئايان قىلىمەن». 22 يەھۇدا (يەھۇدا ئىشقاريوت ئەمەس) ئۇنىڭدىن: ـ ئى رەب،
سەن ئۆزۈڭنى بۇ دۇنيادىكىلەرگە ئايان قىلماي، بزنگلا ئايان قىلىشىڭ قانداق
ئىش؟ ـ دەپ سوردى. 23 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ «بىركىم
مېنى سۆيسە، سۆزۈمنى تۇتىدۇ؛ ئاتامنۇ ئۇنى سۆيىدۇ ۋە [ئاتام] بىلەن ئىككىمىز
ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماكان قىلىمىز. 24 مېنى سۆيمەيدىغان
كىشى سۆزلىرىمنى ئۇنمايدۇ؛ ۋە سىلەر ئاڭلاۋاتقان بۇ سۆز بولسا مېنىڭ ئەمەس،
بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. 25 مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان
چېغىمدا، بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 26 لېكىن ئاتا مېنىڭ نامىم بىلەن ئەۋەتىدىغان
يارىدەمچى، يەنى مۇقەددەس روھ سىلەرگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ سىلەرگە
ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. 27 سىلەرگە خاتىرجەملىك
قالدۇرىمەن، ئۆز خاتىرجەملىكىمنى سىلەرگە بېرىمەن؛ مېنىڭ سىلەرگە بەرگىنىم بۇ
دۇنيادىكىلەرنىڭ بەرگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭۈلگىلارنى پاراكەندە قىلماڭلار ۋە
جۈرئەتسىز بولماڭلار. 28 سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] ئايرىلىپ كېتىمەن،
كېيىن يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن» دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن
بولسا ئاتا، ئاتىنىڭ يېنىغا كېتىدىغانلىقىم ئۈچۈن خورسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى
ئاتا مەندىن ئۇلۇغدۇر. 29 سىلەرنىڭ بۇ ئىشلار يۈز بەرگىنىدە ئىشىنىشىڭلار
ئۈچۈن بۇ [ئىشلار] يۈز بېرىشتىن ئاۋۋال سىلەرگە ئېيتتىم. 30 مۇندىن كېيىن

سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن؛ چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى كېلىش ئالدىدا تۇرىدۇ ۋە مەندىن كىرگۈدەك ھېچ يوچۇق تاپالمايدۇ. 31 لېكىن بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتامنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن ئاتا ماڭا نېمە ئەمر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15 ـ «ھەقىقىي ئۈزۈم تېلى» تۈزۈمدۇرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بەرگەنلىرىنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۈتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولدۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرىمەن. شاخ تالدا تۇرماي، ئۆزى مېۋە بېرەلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىسالار، مېۋە بېرەلمەيسىلەر. 5 «ئۈزۈم تېلى» تۈزۈمدۇرمەن، سىلەر بولسالار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىمدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمىنى قىلالمايسىلەر. 6 بىرسى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ. بۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرسالار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇرسا، نېمىنى تەلەپ قىلسالار، سىلەرگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋىنى بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان-شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيىدۇم؛ مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل تۇرۇڭلار. 10 ئەگەر ئەمرلىرىمنى تۇتسالار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمرلىرىنى تۇتقانلىقىم ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىمدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە تۇرىسىلەر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ ئۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. 14 سىلەرگە بۇيرۇغان ئەمرلىرىمنى ئادا قىلسالار، مېنىڭ دوستلىرىم بولىسىلەر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتىمايمەن. چۈنكى قۇل خوجايىنىنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە يەتكۈزدۈم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلىسەڭلار، ئۇ سىلەرگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكلىدىم. 17 سىلەرگە شۇنى ئەمر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلەنسە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپرەتلەنگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولسالار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىڭكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم ئۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپرەتلىنىدۇ. 20 مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجايىنىدىن ئۇستۇن تۇرمايدۇ». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك قىلغان بولسا، سىلەرگىمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. 21 بىراق مېنىڭ نامىم تۈپەيلىدىن ئۇلار سىلەرگىمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. 22 ئەگەر مەن كېلىپ ئۇلارغا سۆز قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ھازىر گۇناھى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھېچ باھانىسى يوقتۇر. 23 كىمدەكىم مەندىن نەپرەتلەنسە ئاتامدىنمۇ نەپرەتلەنگەن بولىدۇ. 24 مەن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا باشقا ھېچكىم قىلىپ باقمىغان ئەمەللەرنى قىلمىغان بولسام، ئۇلاردا گۇناھ يوق دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ئۇلار ھازىر [ئەمەللىرىنى] كۆرگەن تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپرەتلەندى. 25 لېكىن بۇ ئىشلار ئۇلارغا تەۋە بولغان تەۋرات قانۇنىدا: «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپرەتلەندى» دەپ يېزىلغان سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن شۇنداق يۈز بەردى. 26 لېكىن مەن سىلەرگە ئاتىنىڭ يېنىدىن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، يەنى ئاتىنىڭ يېنىدىن چىققۇچى ھەقىقەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 27 سىلەرمۇ ماڭا گۇۋاھلىق بېرىسىلەر، چۈنكى سىلەر باشتىن تارتىپ مەن بىلەن بىللە بولدۇڭلار.

16 سىلەرنىڭ يېزىلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 2 ئۇلار سىلەرنى سىناگوگلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ؛ ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى ئۆزىنى خۇداغا خىزمەت قىلىۋاتىمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. 3 ئۇلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمىغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. 4 لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلەرگە ئېيتتىمكى، ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنئالا ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. 5 ـ مەن باشتا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتمىدىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «نەگە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. 6 ئەكسىچە، سىلەرگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۈچۈن، قەلبىڭلار قايغۇغا چۆمۈپ كەتتى. 7 ئەمما مەن سىلەرگە ھەقىقەتنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ كېتىشىم سىلەرگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى ئەگەر كەتمىسەم، ياردەمچى سىلەرگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، ئۇنى سىلەرگە ئەۋەتىمەن. 8 ئۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلەرگە گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سوربقى توغرىسىدا ھەقىقەتنى بىلگۈزىدۇ. 9 ئۇ ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا بىلگۈزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېتىقاد قىلمىدى. 10 ئۇلارنى ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا قايتىپ بارىمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر. 11 ئۇلارنى ئاخىرەت سوربقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. 12 سىلەرگە ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن سىلەر ئۇلارنى ھازىرچە كۆتۈرەلمەيسىلەر. 13 لېكىن ئۇ، يەنى ھەقىقەتنىڭ روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەقىقەتكە باشلاپ بارىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزلۈكىدىن سۆزلىمەيدۇ، بەلكى نېمىنى ئاڭلىغان بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن سىلەرگە خەۋەر بېرىدۇ. 14 ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ، چۈنكى ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋۇپلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ. 15 ئاتىدا بار بولغانلىرىنىڭ ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر، مانا شۇنىڭ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغانىنى تاپشۇرۇۋۇپلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. 16 ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ ۋە يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر، چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». 17 شۇڭا مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: ـ بىزلەرگە: ـ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ يەنە بىرئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن» دېگىنى نېمە دېگىنىدۇ؟ 18 «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ نېمىلەرنى دەۋاتقانلىرىنى بىلمىدۇق، ـ دېيىشىدۇ. 19 ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن نېمىنى سورىماقچى بولغىنىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ـ «مېنىڭ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر؛ يەنە بىرئاز ۋاقىت

ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرسىلەر» دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىگىلاردىن سوراڤاتامسىلەر؟ 20 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر قايغۇرىسىلەر، لېكىن قايغۇلىرىڭلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. 21 ئايال كىشى ئۆغۈتنا ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بوۋىقى ئۆغۈلۈپ بولغاندىن كېيىن، بىر پەرزەنتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان ئازابىنى ئۇنتۇپ كېتىدۇ. 22 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ئازابلىنىۋاتىسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشىمەن، قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى ھېچكىم سىلەردىن تارتىۋالالمايدۇ. 23 شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە سورىمايسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمىنى تىلىسەڭلار، ئۇ شۇنى سىلەرگە بېرىدۇ. 24 ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنېمە تىلىمىدىڭلار. ئەمدى تىلەڭلار، ئېرىشىسىلەر، بۇنىڭ بىلەن شادلىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن! 25 سىلەرگە بۇلارنى تەمسىللەر بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۇ چاغدا سىلەرگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئاتا توغرۇلۇق سىلەرگە ئوچۇق ئېيتىمەن. 26 شۇ كۈنى تىلەكلىرىڭلارنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر ئۈچۈن ئاتىدىن تەلەپ قىلىمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ 27 چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى سۆيىدۇ؛ چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ ئېنىدىن كەلگەنلىكىمگە ئىشەندىڭلار. 28 مەن ئاتىنىڭ ئېنىدىن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم؛ ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن كېتىپ ئاتىنىڭ ئېنىغا بارىمەن». 29 مۇخلىسلىرى: ــ مانا سەن ھازىر ئوچۇق ئېيتىۋاتىسەن، تەمسىل كەلتۈرۈپ سۆزلىمىدىڭ! 30 بىز سېنىڭ ھەممىنى بىلگىنىڭنى، شۇنداقلا ھېچكىمنىڭ سەندىن سوئال سورىشىنىڭ ھاجىتى يوقلۇقىنى ئەمدى بىلىپ يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ ئېنىدىن كەلگەنلىكىڭگە ئىشەندۇق. ــ دېيىشتى. 31 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: ــ ھازىر ئىشەندىڭلارمۇ؟ 32 مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلەي دەپ قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالدىكى، ھەممىڭلار مېنى يالغۇز تاشلاپ ھەربىرىڭلار ئۆز يولىرىڭلارغا تارقىلىپ كېتىسىلەر. بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىللىدۇر. 33 سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىڭ ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. بۇ دۇنيادا ئۇرۇپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئەمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلدىم!

17

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا قىلدى: ــ ئى ئاتا، ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى؛ سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن، بۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭمۇ سېنى ئۇلۇغلاتقۇزىدۇ؛ 2 يەنى، ئۇنىڭ سەن ئۇنىڭغا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل ئەت ئىگىلىرىدىن ئۈستۈن ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. (aiōnios g166) 3 مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقى خۇدا ــ سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسىھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر. (aiōnios g166) 4 مەن سېنىڭ ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇندىشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاتقۇزدۇم. 5 ئى ئاتا، سېنىڭ ئالەم ئاپىريدە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاتقۇزغايسەن. 6 سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا تاللاپ بەرگەن ئادەملەرگە سېنىڭ نامىڭنى ئايان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى، سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە ئۇلار سېنىڭ سۆز-كالامىڭنى تۇتۇپ كەلدى. 7 ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بەرگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى بىلدى. 8 چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدۇم؛ ئۇلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمنى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭگىمۇ ئىشەندى. 9 بۇلارغا دۇئا قىلمەن؛ بۇ دۇنيادىكى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بەرگەن ئادەملەرگە دۇئا قىلمەن؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. 10 مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپتىم. 11 مەن ئەمدى بۇ دۇنياندا تۇرىۋەرمەيمەن؛ لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئى مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىڭ، بىز ئىككىمىز بىر بولغىنىمىزدەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. 12 مەن ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتمدا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم؛ ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولدا، ئۇلارنىڭ ئېچىدىن ھالاكەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرىمۇ يوقالمىدى. 13 مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنياندىكى ۋاقىتمدا سۆزلىدىم. 14 مەن ئۇلارغا سۆز- كالامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولمىغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. 15 ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن ئايرىۋەتكەيسەن دەپ تىلىمەيمەن، بەلكى ئۇلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغايسەن، دەپ تىلەيمەن. 16 مەن بۇ دۇنيادىن بولمىغىنىمدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. 17 ئۇلارنى ھەقىقەت ئارقىلىق ئۆزۈڭگە مۇقەددەس قىلىپ ئاتىغۇزغايسەن، چۈنكى سۆز- كالامىڭ ھەقىقەتتۇر. 18 سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكىنىڭدەك، مەنمۇ ئۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. 19 ئۇلارمۇ ھەقىقەتتە مۇقەددەس قىلىنىپ ئۆزۈڭگە ئاتالسۇن دەپ، ئۆزۈمنى ساڭا خاس ئاتايمەن. 20 مەن يالغۇز ئۇلار ئۈچۈنلا ئەمەس، يەنە ئۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. 21 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىزدە بىر بولغاي؛ شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. 22 سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-شەرەپنى ئۇلارغا ئاتا قىلدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي؛ 23 يەنى مەن ئۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگىنىڭدەك ئۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. 24 ئى ئاتا، سەن ماڭا بەرگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بىرگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرىپىمنى، يەنى سەن ئالەم ئاپىريدە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ماڭا بەرگەن شان-شەرەپنى ئۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. 25 ئى ھەققانىي ئاتا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيمەن ۋە بۇلارمۇ مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. 26 ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلىمەن. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭ ئۇلاردا بولىدۇ ۋە مەنمۇ ئۇلاردا بولاي.

18

ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ كىدرون جىلغىسىنىڭ ئۇ قېتىغا ئۆتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. 2 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر توپ رىم لەشكەرلىرى بىلەن باش كاھىنلار ھەم پەرىسىيلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. 4 ئەيسا بېشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بىلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: ــ كىمنى

ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **5** ناسارەتلىك ئەيسانى، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى
تۇلار. ئەيسا تۇلارغا: ـ مانا مەن بولمەن، ـ دېدى. (تۇنىكۈنا ساتقۇنلۇق قىلغان
يەھۇدامۇ تۇلارنىڭ ئارىسدا تۇراتتى). **6** ئەيسا: «مانا مەن بولمەن» دېۋىدى،
تۇلار ئارقىسىغا يېنىپ يەرگە يىقىلىشتى. **7** شۇنىڭ بىلەن ئەيسا تۇلاردىن يەنە
بىر قېتىم: ـ كىمنى ئىزدەيسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ ناسارەتلىك ئەيسانى،
ـ دېيىشتى تۇلار. **8** ئەيسا: ـ سىلەرگە ئېيتتىمغۇ، مەن شۇ بولمەن. ئەگەر
ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، ـ دېدى. **9** بۇنىڭ
بىلەن تۇزىنىڭ: «[ئاتا]، سەن ماڭا بەرگەنلەردىن ھېچقايىسىنى يىتىۋرمىدىم»
دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. **10** سىمون پېترۇسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ
بولغاچ، تۇ شۇئان تۇنى سۇغۇرۇپ، باش كاھىننىڭ چاكىرىغا بىرنى تۇرۇپ، تۇڭ
قۇلقىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. **11** ئەيسا
پېترۇسقا: ـ قىلىچنى غىلاپقا سال! ئاتا ماڭا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ ـ
دېدى. **12** شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىڭبېشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ
قاراۋۇللىرى ئەيسانى تۇتۇپ باغلاشتى. **13** ئاندىن تۇنى ئالدى بىلەن ئاناسىنىڭ
ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئاناس بولسا شۇ يىلى باش كاھىن بولۇپ تۇرغان قايافانىڭ
قېينئاتىسى ئىدى. **14** بۇرۇن يەھۇدىي كېڭۈشمىسىدىكىلەرگە: «پۈتۈن خەلقنىڭ
[ھالاك بولۇشىنىڭ] تۇرنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ تۇلار تۇچۈن ھالاك بولۇشى
ياخشى» دەپ مەسلىھەت بەرگەن كىشى دەل شۇ قايافا ئىدى. **15** ئەمدى
سىمون پېترۇس بىلەن يەنە بىر مۇخلىس ئەيسانىڭ كەيىندىن ئەگىشىپ بارغانىدى.
تۇ مۇخلىس باش كاھىننا تونۇش بولغاچقا، باش كاھىننىڭ ساريىغا ئەيسا بىلەن
تەڭ كىردى. **16** لېكىن پېترۇس بولسا دەرۋازىنىڭ سىرتىدا قالدى. شۇڭا
باش كاھىننا تونۇش بولغان ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، دەرۋازىبۇەن
قىز بىلەن سۆزلىشىپ، پېترۇسنى ئىچكىرىگە باشلاپ كىردى. **17** دەرۋازىبۇەن
بولغان شۇ دېدەك پېترۇستىن: ـ سەنمۇ بۇ ئادەمنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمۇ؟ ـ
دەپ سوردى. ياق، ئەمەس، ـ دېدى پېترۇس. **18** ئەمدى ھاۋا سوغۇق
بولغانلىقى ئۈچۈن، چاكارلار ۋە قاراۋۇللار شاخاردىن گۈلخان ياققان بولۇپ،
تۇنىڭ چۈرلىسىدە ئىسسىنىپ تۇرۇشاتتى. پېترۇسمۇ تۇلارنىڭ يېنىدا تۇرۇپ
ئىسسىنىدى. **19** باش كاھىن بولسا ئەيسادىن مۇخلىسلىرى توغرۇلۇق ۋە تەلىمى
توغرۇلۇق سوئال سوراشقا باشلىدى. **20** ئەيسا تۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق
بەردى: ـ مەن خەلق-ئالەم ئالدىدا ئاشكارا سۆز قىلغانىمەن، بارلىق يەھۇدىيلار
يىغىلىدىغان سىناگوگلاردا ۋە ئىبادەتخانىدا دائىم تەلىم بېرىپ كەلدىم، مەن
يوشۇرۇن ھېچنېمە دېمىدىم. **21** بۇلارنى نېمىشقا مەندىن سورايسەن؟ ئېيتقان
سۆزلىرىمنى ئاڭلىغانلاردىن سوريغىن، مانا، تۇلار نېمە دېگەنلىكىمنى بىلىدۇ.
22 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندا، يېنىدا تۇرغان قاراۋۇللاردىن بىرى تۇنى بىر
كاچات تۇرۇپ: ـ باش كاھىنغا مۇشۇنداق جاۋاب قايتۇرامسەن؟ ـ دېدى.
23 ـ ئەگەر يامان سۆز قىلغان بولسام، تۇنىڭ يامان ئىكەنلىكىنى كۆرىپچىلىكىنىڭ
ئالدىدا كۆرسەتكىن. ئەمما ئېيتقانلىرىم دۇرۇس بولسا، مېنى نېمە ئۈچۈن ئۇرىسەن؟
ـ دېدى ئەيسا تۇنىڭغا. **24** بۇنىڭ بىلەن ئاناس تۇنى باغلاقلىق پېتى باش كاھىن
قايافاغا يوللىدى. **25** سىمون پېترۇس [ئۇتىنىڭ] ئالدىدا ئىسسىنىپ تۇرۇۋاتقانىدى.
[يېنىدىكىلەر]: ـ سەنمۇ تۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن ئەمەسمىدىڭ؟ ـ دېيىشتى. ـ ياق،
ئەمەسمەن، ـ دەپ تاندى پېترۇس. **26** تۇ بەردە باش كاھىننىڭ چاكارلىرىدىن،
پېترۇس قۇلقىنى كېسىپ تاشلىغان كىشىگە تۇغقان بىرسى بار ئىدى. تۇ
پېترۇسقا: ـ باغچىدە سېنى تۇنىڭ بىلەن بىللە كۆرگەندىمغۇ؟! ـ دېدى. **27** پېترۇس
يەنە تاندى. دەل شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. **28** ئاندىن تۇلار ئەيسانى قايافانىڭ
يېنىدىن رىملىق ۋالېينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ چاغدا تاڭ ئاتقانىدى).
تۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا تۇزىمىزنى ناپاك قىلىپ بۇلغىمايلى دەپ،
ئوردىغا كىرمىدى. بولىسا تۇتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخىنىدىن غىزالىنالمايتى.
29 شۇڭا [ۋالېي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، تۇلارنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇلارغا: ـ بۇ
ئادەمنىڭ تۇستىدىن نېمە ئەرز قىلىسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. **30** تۇلار: ـ بۇ ئادەم
جىنايەتچى بولمىسا، تۇنى سىزگە تاپشۇرمىغان بولاتتۇق، ـ دەپ جاۋاب بېرىشتى.
31 ـ تۇنى تۇزۇڭلار ئېلىپ كېتىپ، تۇز قانۇنۇڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! ـ
دېدى پىلاتۇس تۇلارغا. يەھۇدىيلار: ـ بىزنىڭ ھېچكىمنى تۇلۇمگە مەھكۇم
قىلىش ھوقۇقىمىز يوق تۇرسا، ـ دېيىشتى. **32** بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ تۇزى
قانداق تۇلۇم بىلەن تۇلۇدىغىنى توغرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزىنىڭ
ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى تۇچۈن يۈز بەردى. **33** ئاندىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا
كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، تۇنىڭدىن: ـ سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟
ـ دەپ سوردى. **34** ئەيسا تۇنىڭغا: ـ بۇ سوئالنى تۇزۇڭ سوراۋاتامەسەن،
ياكى باشقىلار مەن توغرۇلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ ـ دېدى. **35** ـ مەن
بىر يەھۇدىيمۇ؟! سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار تۇز خەلقىڭ ۋە باش كاھىنلارغۇ! نېمە
[جىنايەت] تۇتكۇزگەندىڭ؟ ـ دېدى پىلاتۇس. **36** ئەيسا جاۋابەن: ـ مېنىڭ
پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا تەۋە ئەمەستۇر. ئەگەر بۇ دۇنياغا تەۋە بولغان بولسا،
خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماسلىقىم تۇچۈن جەڭ قىلىۋاتقان
بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ يەرگە تەۋە ئەمەستۇر، ـ دېدى.
37 شۇڭا پىلاتۇس تۇنىڭغا: ـ تۇنداقتا، سەن پادىشاھمۇ؟ ـ دېدى. ئەيسا جاۋابەن:
ـ شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھمەن. مەن شۇنىڭغا تۇغۇلغانمەن، ۋە شۇنىڭغا
دۇنياغا كەلدىم: ـ ھەقىقەتكە گۇۋاھلىق بېرىشىم تۇچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەقىقەتكە
تەۋە بولغان ھەربىر كىشى بولسا مېنىڭ تاۋازىمغا قۇلاق سالىدۇ، ـ دېدى.
38 پىلاتۇس تۇنىڭدىن: ـ «ھەقىقەت» دېگەن نېمە؟ ـ دەپ سوردى. پىلاتۇس
مۇشۇلارنى دەپ، يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ تۇلارغا: ـ مەن
تۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. **39** لېكىن ھەر يىلى تۇتۇپ كېتىش
ھېيتىدا سىلەر تۇچۈن [مەھبۇسلاردىن] بىرنى قويۇپ بېرىش قائىدەم بار. شۇڭا بۇ
«يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى»نى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ ـ دېدى.
40 تۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: ـ بۇ ئادەمنى ئەمەس، باراباسنى قويۇپ
بېرىڭ! ـ دەپ قىيقاس-سۈرەن سېلىشتى (باراباس بولسا بىر قاراچچى ئىدى).

19 شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ قامچىلاتتى. **2** لەشكەرلەر
تىكەنلىك شاخلارنى تۇرۇپ، بىر تاج ياساپ، تۇنىڭ بېشىغا كىيدۈرۈشتى ۋە
تۇنىڭغا [شاھانە] سۈسۈن رەڭلىك بىر تون كىيدۈرۈپ، **3** تۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ:
ـ ياشىغايلا، ئى يەھۇدىيلارنىڭ «پادىشاھى»! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشىپ، تۇنىڭ
يۈزىگە قايتا-قايتا كاچات سالدى. **4** پىلاتۇس بولسا يەنە ئوردىسىدىن چىقىپ،
خالايىققا: ـ مانا! تۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىغانلىقىمنى بىلىشىڭلار
تۇچۈن، تۇنى سىلەرنىڭ ئالدىڭلارغا ئېلىپ چىقتىم، ـ دېدى. **5** بۇنىڭ بىلەن
ئەيسا بېشىغا تىكەنلىك تاج ۋە تۇچىسىغا سۈسۈن تون كىيگۈزۈلگەن ھالدا
تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىلدى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ قاراڭلار، تۇ ئادەمگە! ـ دېدى.
6 باش كاھىنلار ۋە قاراۋۇللار تۇنى كۆرۈپ: ـ تۇنى كېرىستىلەڭ، كېرىستىلەڭ! ـ
دەپ ۋارقىراشتى. پىلاتۇس تۇلارغا: ـ تۇنى ئېلىپ بېرىپ تۇزۇڭلار كېرىستىلەڭلار!
چۈنكى مەن تۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم! ـ دېدى. **7** يەھۇدىيلار
تۇنىڭغا جاۋابەن: ـ بىزدە شۇنداق بىر قانۇن بار. شۇ قانۇنىمىزغا ئاساسەن تۇ
تۇلۇمگە مەھكۇم قىلىنىشى كېرەك، چۈنكى تۇ تۇزىنى خۇدانىڭ تۇغلى دەپ
ئاتىۋالدى. **8** پىلاتۇس بۇ سۆزنى ئاڭلاپ تېخىمۇ قورقۇپ، **9** يەنە ئوردىسىغا
كىرىپ، ئەيسادىن: ـ سەن زادى قەيەردىن كەلگەن؟ ـ دەپ سوردى. لېكىن
ئەيسا تۇنىڭغا جاۋاب بەرمىدى. **10** شۇڭا پىلاتۇس تۇنىڭغا: ـ سەن ماڭا گەپ

قىلمامسەن؟ سېنى قويۇپ بېرىشكە ھوقۇقۇم بارلىقىنى، شۇنداقلا كېستىلەشكىمۇ ھوقۇقۇم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ ـ دېدى. **11** ئەيسا جاۋابەن: ـ ساكا ئەرشتىن بېرىلمىگەن بولسا، مېنىڭ ئۇستۈمدىن ھېچقانداق ھوقۇقۇڭ بولمغان بولاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن مېنى ساكا تاپشۇرۇپ بەرگەن ئادەمنىڭ گۇناھى تېخىمۇ ئېغىردۇر، ـ دېدى. **12** شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس ئۇنى قويۇۋېتىشكە ئامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋاقىرىشىپ: ـ بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسىڭىز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمغان بولىسىز! ئۆزىنى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسەرگە قارشى چىققان بولىدۇ! ـ دەپ چۈقان سېلىشتى. **13** پىلاتۇس بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە «تاش تاختايلىق ھويلا» دەپ ئاتالغان، ئىبرانىي تىلدا «گابباتا» دەپ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى **14** (ئۇ ۋاقىت ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى ئەتراپىدا ئىدى). پىلاتۇس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ پادىشاھىڭلاردۇر! ـ دېدى. **15** لېكىن ئۇلار ۋاقىرىشىپ: ـ يوقىتىڭ، يوقىتىڭ، ئۇنى كېستىلەڭ! ـ دېدى. پىلاتۇس ئۇلارغا: ـ مېنى پادىشاھىڭلارنى كېستىلىگىن، دەمسىلەر؟ ـ دېدى. باش كاھىنلار جاۋابەن: ـ قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق پادىشاھىمىز يوقتۇر! ـ دەپ [توۋلاشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس ئۇنى كېستىلەشكە ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. **16** [لەشكەرلەر] ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كېستىنى يۈدۈپ، «باش سۆڭەك جايى» (ئىبرانىي تىلدا «گولگوتا») دېگەن يەرگە باردى. **18** ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كېستىكە تارتتى؛ بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كېستىكە تارتىلدى. **19** پىلاتۇس تاختىغا ئېلان يېزىپ كېستىكە بېكىتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: ـ «ناسارەتلىك ئەيسا ـ يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغاندى. **20** ئەيسا كېستىلىنىدىغان يەر شەھەرگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر ئىبرانىيچە، لاتىنچە ۋە گرېكچە يېزىقتا يېزىلغاندى. **21** شۇڭا يەھۇدىيلارنىڭ باش كاھىنلىرى پىلاتۇسقا: ـ «يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۇ ئۆزىنى مەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، ـ دېيىشتى. **22** براق پىلاتۇس جاۋابەن: ـ يازىدىغانىنى يېزىپ بولدۇم! ـ دېدى. **23** لەشكەرلەر ئەيسانى كېستىلىگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى ئېلىپ، ئۈتكە بۆلۈپ، ھەربىر لەشكەر بىر ئۈلۈشتىن ئېلىشتى؛ ئۇلار ھەم ئېچىدىكى ئۆزۈن كۆڭلەكنىمۇ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆڭلەك تىكىلمىگەن، ئۈستىدىن ئايىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغاندى. **24** شۇنىڭ ئۈچۈن لەشكەرلەر بىر-بىرىگە: ـ بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، كىمگە چىقسا شۇ ئالسۇن، ـ دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز بەردى: ـ «ئۇلار مېنىڭ كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۈلەشتى، مېنىڭ كۆڭلىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى». دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. **25** ئەيسانىڭ كېستىنىڭ يېنىدا ئانىسى، ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كلوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ۋە ماگدالىق مەريەملەر ئۇراتتى. **26** ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى سۆيىدىغان مۇخلىسىنىڭ بىرگە ئۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئانىسىغا: ـ ئې خانىم، مانا سېنىڭ ئوغلۇڭ! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ بۇ مۇخلىسقا: ـ مانا سېنىڭ ئاناڭ! ـ دېدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە ئۇرغۇزدى. **28** ئاندىن ئەيسا ھەممە ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): ـ ئۇسساپ كەتتىم! ـ دېدى. **29** ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا بار ئىدى. ئۇلار بىر پارچە بۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، بىر لىپەكگۈل غولىغا باغلاپ، ئەيسانىڭ ئاغزىغا تەكىدى. **30** ئەيسا سىركە شارابنى ئىچكەندىن كېيىن: ـ تامام بولدى! ـ دېدى-دە، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ، روھىنى تاپشۇرۇپ بەردى. **31** ئۇ كۈنى [ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى بولغاچقا، كېستىلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى شابات كۈنىدە كېستىتە قالدۇرۇرماسلىق ئۈچۈن (شابات كۈنى «ئۇلۇغ كۈن» ھېسابلانغاچقا) يەھۇدىيلار پىلاتۇستىن كېستىلەنگەنلەرنىڭ پۇتلىرىنى چېقىپ ئاندىن جەسەتلىرىنى كېستىتىن تېزرەك چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. **32** شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر بېرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كېستىلەنگەن بىرىنچى ئاندىن ئىككىنچى ئادەمنىڭ پۇتلىرىنى چاقتى. **33** لېكىن ئەيساغا كەلگەندە، ئۇنىڭ ئاللىقاچان ئۆلگەنلىكىنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ پۇتىنى چاقمىدى. **34** ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ بىقىنىغا نەيزىنى سانچۇىدى، شۇئان قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. **35** بۇنى كۆرگۈچى سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدۇ؛ كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى ھەقتۇر، ئۇ ئۇزۇنىڭ ئېيتقانلىرىنى ھەق دەپ بىلىدۇ. **36** بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۆڭىكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۇزلىرى سانجىغان ئادەمگە قارايدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. **38** بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئارىماتىيالىق يۈسۈپ پىلاتۇستىن ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كېتىشنى تەلەپ قىلدى (يۈسۈپ ئەيسانىڭ مۇخلىسلىردىن ئىدى، لېكىن يەھۇدىيلاردىن قورقىنى ئۈچۈن بۇنى مەخپىي ئۈتاتتى)؛ پىلاتۇس رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەسىتىنى ئېلىپ كەتتى. **39** بۇرۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن ھېلىقى نىكودىمۇ مۇرەككى بىلەن سەبرە ئارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇيى دورا-دەرماندىن يۈز جىگچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. **40** ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەسىتىنى يەھۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بويىچە دورا-دەرمانلارنى چېچىپ، كاناپ رەختىلەر بىلەن ئوراپ كېپەنلىدى. **41** ئەيسا كېستىلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئېچىدە تېخى ھېچكىم يەرلەنمىگەن يېڭى بىر بوش يەرلىك بار ئىدى. **42** بۇ يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنى بولغاچقا ھەم بۇ يەرلىك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلىككە قويدى.

20

ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەر، ماگدالىق مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆردى. **2** شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە كېلىپ سىمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۆيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: ـ ئۇلار رەببىنى قەبرىدىن يۆتكۈۋېتىپتۇ، ئۇنى قەيەرگە قويغىنىنى بىلمىدۇق! ـ دېدى. **3** پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. **4** ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماڭدى، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. **5** ئۇ ئېگىلىشىپ ئىچىگە قاراپ، كاناپ كېپەنلەرنىڭ ئۇيەردە يېيىقلىق ئۇرغانلىقىنى كۆردى، لېكىن ئىچكىرىگە كىرمىدى. **6** ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كەلگەن سىمون پېترۇس يېتىپ كېلىپ، قەبرىگە كىردى ۋە ئۇيەردە يېيىقلىق ئۇرغان كاناپ كېپەنلەرنى، **7** شۇنداقلا ئەيسانىڭ بېشىغا ئورالغان ياغلىقنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېپەنلەر بىلەن بىر يەردە ئەمەس، بەلكى ئايرىم يەردە يۈگەكلىك ئۇراتتى. **8** ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىسمۇ قەبرىگە كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى **9** (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئۆلۈمدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەررەرلىكى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنى تېخىچە چۈشەنمەيتتى). **10** شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئۆز ئۆزلىرىغا قايتىشتى. **11** ئەمما مەريەم بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا ئۆرۈپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ ئۆرۈپ قەبرىنىڭ ئىچىگە ئېگىلىشىپ قارىۋىدى، **12** مانا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى پەرىشتە ئۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ جەسىتى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇراتتى. **13** ئۇلار مەريەمدىن: ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن؟ ـ دەپ

سوردى. ـ رەببىمنى ئېلىپ كېتىپتۇ، ئۇنى نەگە قويغانلىقىنى بىلەلەيۋاتىمەن، ـ دېدى ئۇ ئۇلارغا. **14** ئۇ شۇ سۆزلەرنى قىلىپلا، كەينىگە بۇرۇلۇۋىدى، ئەيسانىڭ شۇ يەردە تۇرغانلىقىنى كۆردى. لېكىن ئۇ ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **15** ئەيسا ئۇنىڭدىن ـ خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمنى ئىزدەيسەن؟ ـ دەپ سوردى. مەريەم ئۇنى باغۋەن شۇ، دەپ ئويلاپ: ـ تەقسىر، ئەگەر ئۇنى سىز شۇ يەردىن يۆتكەۋىتكەن بولسىڭىز، قەيەرگە قويغانلىقىڭىزنى ئېيتىپ بەرگەيسىز. مەن ئۇنى ئېلىپ كېتىمەن، ـ دېدى. **16** مەريەم! ـ دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. مەريەم بۇرۇلۇپلا، ئىبرانىي تىلىدا: ـ رابونى! ـ دېدى (بۇ سۆز «ئۇستاز» دېگەن مەنىدە). **17** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ماڭا ئېسىلمىغىن! چۈنكى مەن تېخى ئاتامنىڭ يېنىغا چىقمىدىم. بېرىپ قېرىنداشلىرىمغا: مېنى «سىلەرنىڭمۇ ئاتا-ئاكىلارنىڭ، يەنى مېنىڭ ئاتامنىڭ، سىلەرنىڭ خۇدايىكلارنىڭ، يەنى مېنىڭ خۇدايىمنىڭ يېنىغا چىقىمەن!» دەيدۇ، ـ دەپ يەتكۈزگىن، دېدى. **18** شۇنىڭ بىلەن ماگدالىنى مەريەم مۇخلىسلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇلارغا: «رەببى كۆردۇم!» دېدى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۇنىڭگە ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. **19** شۇ كۈنى كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغلىغان ئۆيدە ئىشىكلىرىنى ھەم تاقۇۋالغانىدى، شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، ئۈزە ئۈرغان ھالدا ئۇلارغا: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **20** بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بەقىنىى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەببنى كۆرگىنىدىن شادلاندى. **21** شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئاتا مېنى ئەۋەتكىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتىمەن، ـ دېدى. **22** بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پۈۋلەپ: ـ مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. **23** كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ، كىمنىڭ گۇناھلىرىنى ئۇتۇۋالساڭلار، شۇنىڭ گۇناھى ئۇتۇۋېلىنىدۇ! ـ دېدى. **24** ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. **25** شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: ـ بىز رەببنى كۆردۇق! ـ دېيىشتى. لېكىن توماس ئۇلارغا: ـ ئۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ ئىزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئىزىغا ئۈز بارمىقىمنى ۋە بەقىنىغا ئۈز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، ـ دېدى. **26** سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئۆيدە ئىچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشىكلەر تاقاقلىق تۇرسىمۇ، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ـ دېدى. **27** ئاندىن ئۇ توماسقا: ـ بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەككۈزۈپ، قوللىرىمغا قارا. قولۇڭنى ئۇزىتىپ، بەقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! ـ دېدى. **28** توماس ئۇنىڭغا: ـ مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايىمسەن! ـ دەپ جاۋاب بەردى. **29** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! ـ دېدى. **30** ئەيسا مۇخلىسلىرىنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرلەنمىگەن باشقا نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. **31** لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئېيسانىڭ مەسىھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، ئۇنىڭ نامى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشسۇن، دەپ يېزىلدى.

21 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تىبېرىياس دېڭىزىنىڭ بويىدا مۇخلىسلىرىغا يەنە بىر قېتىم كۆرۈندى. ئۇنىڭ بۇ قېتىمقى كۆرۈنۈشى مۇنداق بولدى: **2** سىمون پېترۇس، «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس، گالىلىيەدىكى كانالىق ناتانىيەل، زەبەدىينىڭ ئوغۇللىرى ۋە باشقا ئىككى مۇخلىس بىللە ئىدى. **3** سىمون پېترۇس: مەن بېلىق تۇتقىلى بارىمەن، ـ دېدى. كۆڭىلىمىز: بىزمۇ سەن بىلەن بىللە بارىمىز، ـ دېيىشتى. ئۇلار تاشقىرىغا چىقىپ، كېمىگە ئولتۇردى، لېكىن شۇ بىر كېچە ھېچنەرسە تۇتالمىدى. **4** تاڭ ئاتاي دېگىنىدە، ئەيسا قىرغاقتا تۇراتتى، بىراق مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى بىلمىدى. **5** شۇڭا ئەيسا: ـ بالىلار، سىلەردە يېگۈدەك بىر نەرسە يوقمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ يوق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. **6** ئەيسا ئۇلارغا ـ تورنى كېمىنىڭ ئوڭ تەرىپىگە تاشلاڭلار، شۇنداق قىلساڭلار ئۇتىسىلەر، ـ دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار تورنى [شۇ ياقتا] تاشلاپ، شۇنداق كۆپ بېلىق تۇتتىكى، ھەتتا تورنى تارتىپ چىقىرالماي قالدى. **7** ئەيسا سۆيگەن مۇخلىس پېترۇسقا: ـ بۇ رەببۇ! ـ دېدى. سىمون پېترۇس ئۇنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، تونىنى ئۆزىگە يۆگەپ (چۈنكى [يېلىنىڭ ئاستى] يالىڭاچ ئىدى) ئۆزىنى دېڭىزغا تاشلىدى. **8** قىرغاقتىن ئانچە يىراق ئەمەس بولۇپ، تەخمىنەن ئىككى يۈز گەز يىراقلىقتا بولغاچقا، قالغان مۇخلىسلار بېلىق بىلەن تولغان تورنى تارتىپ كىچىك كېمىسى بىلەن قىرغاققا كەلدى. **9** ئۇلار قىرغاققا چىققاندا، شاخاردىن يېقىلغان، ئۈستىدە بېلىق قويۇقلۇق گۈنىخانىي ۋە نانىي كۆردى. **10** ئەيسا: ـ ئەمدى ئۇتقان بېلىقىڭلاردىن ئەكېلىڭلار، ـ دېدى. **11** سىمون پېترۇس [كېمىگە] چىقىپ، تورنى قىرغاققا تارتىپ چىقاردى. تور چوڭ بېلىقلار بىلەن تولغان بولۇپ، جەمئىي بىر يۈز ئەللىك ئۈچ بېلىق بار ئىدى. بېلىق شۇنچە كۆپ بولغىنى بىلەن، تور يىرتىلمىغاندى. **12** ئەيسا: ـ كېلىڭلار، ناشتا قىلىڭلار، ـ دېدى. مۇخلىسلارنىڭ ئىچىدىن ھېچكىم ئۇنىڭدىن: ـ سەن كىم بولىسەن؟ ـ دەپ سوراشقا پېتىنالمىدى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى بىلدى. **13** ئەيسا نانىي ئەكىلىپ ئۇلارغا بەردى ھەم بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. **14** مانا بۇ ئەيسانىڭ ئۆلگەندىن كېيىن تىرىلىپ، ئۈزىنى مۇخلىسلىرىغا ئۈچىنچى قېتىم ئايان قىلىشى ئىدى. **15** ئۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سىمون پېترۇستىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، سەن مېنى بۇلاردىنمۇ چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. ـ شۇنداق رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلىسەن! ـ دېدى پېترۇس. ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزىلىرىمنى ئوتلىتىپ باق! ـ دېدى. **16** ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئۇنىڭدىن: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس يەنە: ـ شۇنداق، رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى باق، ـ دېدى. **17** ئۈچىنچى قېتىم ئۇنىڭدىن يەنە: ـ يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمون، مېنى سۆيەمسەن؟ ـ دەپ سوردى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۆزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سوروغانلىقىغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ: ـ رەب، سەن ھەممىنى بىلىسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلىسەن، ـ دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئۇنداقتا، قويلىرىمنى ئوتلات. **18** بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ياش ۋاقتىڭدا بېلىكىنى ئۆزۈڭ باغلاپ، قەيەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە ماڭاتتىڭ؛ لېكىن ياشىنىغاندا، قوللىرىڭنى ئۆزىتىسەن ۋە باشقا بىرسى سېنى باغلاپ، سەن خالىمايدىغان يەرگە ئېلىپ كېتىدۇ، ـ دېدى. **19** ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قانداق ئۆلۈش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، ئۇنىڭغا يەنە: ـ ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **20** پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگىشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۆلنىپ: «ئى رەب، سېنى ئۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سوروغان مۇخلىس ئىدى). **21** پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: ـ ئى رەب، بۇ ئادەم كېيىن قانداق بولار؟ ـ دەپ سوردى. **22** ئەيسا ئۇنىڭغا: ـ ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ ئۇرۇپ قېلىشىنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كاربىڭ؟! ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، ـ دېدى. **23** بۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار ئارىسىدا

«هىلىقى مۇخلىس تۇلەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «ئۇ تۇلەيدۇ» دېمىگەندى، بەلكى پەقەت: «ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە تۇنۇق تۇرۇپ قېلىشنى خالىسامۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارىڭ؟!» دېگەندى. **24** بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلىگۈچى ئەنە شۇ مۇخلىستۇر. تۇنۇق گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. **25** ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغاندى؛ ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ ئۆزىگە سىغمايتتى!

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى

1 ئى [ھۆرمەتلىك] تېئوفىلوس، مەن دەسلەپ يازغان بايان ئەيسا
تۇزى تاللىغان روسۇللارغا مۇقەددەس روھ ئارقىلىق ئەمرلەرنى تاپشۇرۇپ
ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگۈچە بولغان ئۇنىڭ بارلىق ئەمەللىرى ھەم بارلىق
تەلىم بېرىشلىرىنىڭ باشلانمىسى توغرىسىدا ئىدى. 3 ئۇ ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى
تارتقاندىن كېيىن، ئۆلۈرگا كۆپ ئىسپاتلار بىلەن تۇزۇنىڭ تىرىك ئىكەنلىكىنى
كۆرسەتكەن؛ ئۇ ئۆلۈرگا قىرىق كۈن ئىچىدە كۆرۈنگەن بولۇپ، خۇدانىڭ
پادىشاھلىقىغا ئائىت ئىشلار توغرۇلۇق سۆزلەپ بەرگەن؛ 4 ۋە ئۆلار بىلەن جەم
قىلىنغاندا مۇنداق ئەمر قىلدى:ـ «يېرۇسالېمدىن ئايرىلماي، سىلەر مەندىن ئاڭلىغان،
ئاتىنىڭ ۋەدىسىنى كۈتۈڭلار. 5 چۈنكى يەھيا سۇدا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن
سىلەر بولسا ئۆلار كۆپ كۈنلەر تۆتمەي مۇقەددەس روھتا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر».
6 روسۇللار [ئۇنىڭ بىلەن] جەم قىلىنغاندا، ئۇنىڭدىن:ـ ئى رەب، سەن مۇشۇ
ۋاقىتتا ئىسرائىلنىڭ پادىشاھلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەكچىمۇسەن؟ ـ دەپ سوراشقا
باشلىدى. 7 ئۇ ئۆلارغا مۇنداق دېدى:ـ ئاتا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن
ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش ئىسىۋىگىلار يوق. 8 بىراق مۇقەددەس روھ
ئۈستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، يېرۇسالېم،
پۈتۈن يەھۇدىيە ۋە ساماريە بويىچە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى
بولىسىلەر. 9 ئۇ بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۆلار قاراپ تۇرغاندا كۆتۈرۈلدى،
بىر پارچە بۇلۇت ئۇنى تارىغا ئالدى-دە، ئۇ ئۆلارنىڭ نەزىرىدىن غايىب بولدى.
10 ئۇ ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، ئۆلار كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ قاراشقاندا، مانا
ئۇيۇقسىز ئۆلارنىڭ يېنىدا ئاق كىيىم كىيگەن ئىككى ئادەم پەيدا بولۇپ: 11 ـ
ئەي گالىلىيەلىكلەر، نېمىشقا ئۆرە تۇرغىنىڭلارچە ئاسمانغا قاراپ قالدىڭلار؟
سىلەر سىلەردىن ئايرىلىپ ئەرشكە كۆتۈرۈلگەن شۇ ئەيسانىڭ ئاسمانغا قانداق
كۆتۈرۈلگىنىنى كۆرگەن بولىسىلەر، يەنە شۇ ھالدا قايتىپ كېلىدۇ، ـ دېدى.
12 ئاندىن ئۆلار يېرۇسالېمغا يېقىن، ئۇنىڭدىن بىر چاقىرىمچە يىراقلىقتىكى زەيتۇن
تېغىدىن يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلدى. 13 ئۆلار شەھەرگە كىرىپ، ئۆزلىرى
تۇرۇۋاتقان ئۈستۈنكى ئۆستىدىكى بىر ئۆيگە چىقتى. شۇ يەردە پېترۇس،
يۇھاننا، ياقۇپ، ئاندرىياس، فىلىپ، توماس، بارتولوماي، ماتتا، ئالفاينىڭ ئوغلى
ياقۇپ، «مىللەتپەرۋەر» سىمون ۋە [يەنە بىر] ياقۇپنىڭ ئوغلى يەھۇدا بار ئىدى.
14 بۇلار بىر جان بىر دىل بولۇپ ئۆزۈلدۈرمەي بىرلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىشتى؛
بۇ ئىشتا بىر يەرگە جەم بولغانلاردىن بىرقانچە ئايال، جۈملىدىن ئەيسانىڭ ئانىسى
مەريەم ھەمدە ئەيسانىڭ ئىنىلىرىمۇ بار ئىدى. 15 شۇ كۈنلەرنىڭ بىردە، پېترۇس
قېرىندىشلار ئوتتۇرىسىدا ئۆرە تۇرۇپ (جەم بولۇشقانلار بىر يۈز يىگىرمىگە
يېقىن ئىدى) مۇنداق دېدى: 16 ـ قېرىندىشلار، ئەيسانى تۇتقانلارغا يول
باشلىغۇچى بولغان يەھۇدا ھەققىدە مۇقەددەس روھنىڭ بۇرۇن داۋۇت ئارقىلىق
ئالدىن ئېيتقان مۇقەددەس يازمىلاردىكى سۆزلىرى ئەمەلگە ئېشىشى مۇقەررەر
ئىدى. 17 چۈنكى [يەھۇدا] مۇ ئارىمىزدىن بىرى ھېسابلانغان ۋە [خۇدانىڭ] بۇ
خىزمىتىدىن نېسىۋىسى بار ئىدى 18 (ئۇ قىلغان قەبىھلىكىنىڭ ئىنئامىدىن ئېرىشكەن
پۇلغا بىر پارچە يەر سېتىۋالغاندى، ئۇ شۇ يەردە بېشىچلاپ يىقىلىپ، ئۈچەي-
قېرىنى چۈۋۈلۈپ كەتتى؛ 19 بۇ ئىش پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلەرگە مەلۇم بولۇپ،
ئۆلار ئۆز يەرنى ئۆز تىلى بىلەن «ھاقەلدەما» دەپ ئاتاشتى. بۇنىڭ مەنىسى «قان
تۆكۈلگەن يەر» دېگەنلىكتۇر) 20 چۈنكى زەبۇردا [يەھۇداغا] [قارىتىلغان] مۇنۇ
سۆزلەر پۈتۈلگەن:ـ «ئۇنىڭ ئۆزالغۇسى چۆلگە ئايلانسۇن، ئۇنىڭدا ھېچ تۇرغۇچى
بولمىسۇن!» ۋە:ـ «ئۇنىڭ يېتەكچىلىك ئورنىغا باشقا بىرسى چىقسۇن!» 21 شۇنىڭ
ئۈچۈن، رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە بىز بىلەن تەڭ گۇۋاھلىق بېرىشى ئۈچۈن،
بىر كىشىنى تاللىشىمىز كېرەك. بۇ كىشى ئەيسا ئارىمىزدا يۈرگەن كۈنلەردە،
يەھيا [پەيغەمبەر]دىن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلغان كۈندىن باشلاپ تاكى
ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەن كۈنگىچە بىز بىلەن باشتىن-ئاخىر بىللە بولغان كىشىلەردىن
بولۇشى كېرەك، ـ دېدى. 23 شۇنىڭ بىلەن ئۆلار يۇسۇپ (يەنە بارساباس
دەپمۇ ئاتالغان، يەنە بىر ئىسمى يۇستۇس) بىلەن ماتتىياس دېگەن ئىككى كىشىنى
بېكىتىپ، مۇنداق دۇئا قىلىشتى: 24 ـ سەن، ئى ھەممە ئادەمنىڭ قەلبىنى
بىلگۈچى پەرۋەردىگار! يەھۇدا تېپىلىپ بۇ خىزمەت ۋە روسۇللۇقتىن مەھرۇم
بولۇپ ئۆزىگە خاس بولغان يەرگە كەتتى. ئەمدى ئۇ تاشلاپ قويغان خىزمەت ۋە
روسۇللۇقنىڭ ئىسۇسىگە ئىگە بولۇشقا بۇ ئىككىيلەندىن قايسىسىنى تاللىغانلىقىڭنى
كۆرسەتكەيسەن! 26 ئاندىن ئۆلار بۇ ئىككى كىشىگە چەك تاشلىۋىدى، چەك
ماتتىياسقا چىقتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئون بىر روسۇل بىلەن بىر قاتاردىن ئورۇن
ئالغان ھېسابلاندى.

2 ئەمدى «ئورما ھېيت» كۈننىڭ ۋاقتى-سائىتى توشقاندا، بۇلارنىڭ
ھەممىسى يېرۇسالېمدا بىر يەرگە جەم بولغاندى. 2 ئاسماندىن تۇيۇقسىز كۆچلۈك
شامال سوققاندەك بىر ئاۋاز ئاڭلىنىپ، ئۆلار ئولتۇرۇۋاتقان ئۆينى بىر ئالدى.
3 ئوت يالقۇنىدەك تىللار ئۆلارغا كۆرۈنۈپ، ئۆلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە
تارقىلىپ قوندى. 4 ئۆلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ،
روھ ئۆلارغا سۆز ئاتا قىلىشى بىلەن ئۆلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلىگىلى تۇردى.
5 ئۇ چاغدا، يېرۇسالېمدا ئاسمان ئاستىدىكى بارلىق ئەللەردىن كەلگەن نۇرغۇن
ئىخلاسمەن يەھۇدىي ئەرلەرمۇ ئۆرۈۋاتقاندى. 6 ئەمدى [ئېتىقادچىلارنىڭ]
بۇ ئاۋازى ئاڭلىنىپ، توپ-توپ ئادەملەر شۇ يەرگە جەم بولۇشتى ھەمدە
[ئېتىقادچىلارنىڭ] تۈرلىرى ئۆرۈشلۇق جايدىكى تىللاردا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى
ئاڭلاپ، تېڭىرقاپ قېلىشتى. 7 ئۆلار ھەيران بولۇپ ئەتەججۈپلىنىپ:ـ
قارا گۇلار، سۆزلىشىۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى گالىلىيەلىكلەرغۇ؟ 8 قانداقلارچە
ئۆلارنىڭ بىزنىڭ ئانا يۇرتىمىزدىكى تىلىرىمىزدا سۆزلىشىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتقانىمىز؟
9 ئارىمىزدا پارتىيالار، مېدىئالار، ئېلامىلار، شۇنداقلا مېسوپوتامىيە، يەھۇدىيە،
كاپادوكىيا، پونتۇس، ئاسىيا، 10 فرىگىيە ھەم پامفىلىيە، مىسىر، لىۋىيە نىڭ
كۆرىنىگە يېقىن جايلىرىدىن كەلگەنلەر، شۇنىڭدەك مۇشۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ
ئۇرۇۋاتقان رىم شەھىرىدىن كەلگەنلەر ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، تەۋرات ئېتىقادىغا
كىرگەنلەر بولسۇن، كېرىتلار ۋە ئەرەبلەر بولسۇن، ھەممىمىز ئۆلارنىڭ خۇدانىڭ
قىلغان ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى بىزنىڭ ئانا تىلىرىمىزدا سۆزلەۋاتقانلىقىنى ئاڭلاۋاتىمىز!
ـ دېيىشتى. 12 ئۆلار ھاڭ-تاڭ قېلىپ ئالاقزادىلىك بىلەن بىر-بىرىگە: ـ بۇ
زادى قانداق ئىشتۇ؟ ـ دېيىشتى. 13 ئەمما بەزىلەر:ـ بۇلار يېڭى شاراب بىلەن
ئوبدانلا مەست بولۇپ قاپتۇ! ـ دەپ مەسخىرە قىلىشتى. 14 ئەمما پېترۇس
قالغان ئون بىرىيلەن بىلەن ئورنىدن تۇرۇپ، ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ كۆپچىلىككە
مۇنداق دېدى:ـ ئەي يەھۇدىيەدىكىلەر ۋە يېرۇسالېمدا بارلىق تۇرۇۋاتقانلار!
بۇ ئىش سىلەرگە مەلۇم بولغايكى، سۆزلىرىمگە قۇلاق سېلىڭلار! 15 بۇلار
سىلەر ئويلىغاندەك مەست ئەمەس، چۈنكى ھازىر پەقەت ئەتىگەن سائەت
توققۇز بولدى. 16 ئەمەلىيەتتە بۇ دەل يوئېل پەيغەمبەر ئارقىلىق ئالدىن ئېيتىلغان
شۇ ئىشتۇر: 17 ـ «خۇدا مۇنداق دېدى: «مەن ئاخىرقى كۈنلەردە ئۆز
روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار
ۋەھىيلىك بېشارەت يەتكۈزىدۇ، سىلەرنىڭ يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت
كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ، سىلەرنىڭ قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشلەرنى كۆرىدۇ؛
18 بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللىرىم ئۈستىگىمۇ، دېدەكلىرىم ئۈستىگىمۇ روھىمنى

قۇيمەن، ئۇلار بېشارەت يەتكۈزىدۇ. **19** مەن يۇقىرىدا ئاسمانلاردا كارامەت ئىشلار، تۆۋەندە، زېمىندا مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى، قان، ئوت، تىس-تۈتەك تۈۋرۈكلىرىنى كۆرسىتىمەن. **20** رەببىنىڭ ئۇلۇغ ھەم كارامەت-شەرەپلىك كۈنى بولمىغۇچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلىدۇ. **21** ھەم شۇ چاغدا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇكى، رەببىنىڭ نامىنى چاقىرىپ ئىدا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلىدۇ». **22** ئەي ئىسرائىللار، مۇشۇ سۆزلەرنى ئاڭلاڭلار. ناسارەتلىك ئەيسا بولسا، خۇدا ئارا ئاڭلاردا ئۇ ئارقىلىق كۆرسەتكەن قۇدرەتلىك ئەمەللەر، كارامەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر بىلەن سىلەرگە تەستىقلىغان بىر زات ـ بۇ ئىشلار ھەممىڭلارغا مەلۇم ـ **23** ئۇ كىشى خۇدانىڭ بېكىتكەن مەقسىتى ۋە ئالدىنئالا بىلىشى بويىچە ساتقۇنلۇققا ئۇچراپ ئۇتۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى تەۋرات قانۇنىسىز يۇرگەن ئادەملەرنىڭ قولى ئارقىلىق كرېستلەپ ئولتۇرگۈزۈزدۇڭلار. **24** لېكىن خۇدا ئۇنى ئولۇمنىڭ ئازابلارنىڭ ئىلكىدىن ئازاد قىلىپ قايتا تىرىلدۈردى. چۈنكى ئولۇمنىڭ ئۇنى ئۇتقۇن قىلىشى ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. **25** داۋۇت [زەبۇردا] ئۇ توغرۇلۇق مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «مەن پەرۋەردىگارنى ھەردائىم كۆز ئالدىمدا كۆرۈپ كېلىۋاتىمەن؛ ئۇ ئوڭ يېنىمدا بولغاچقا، مەن ھەرگىز تەۋرەنمەيمەن. **26** شۇنىڭ مېنىڭ قەلبىم خۇشاللاندى، مېنىڭ تىلىم شادلىنىپ يايرىدى؛ مېنىڭ تېنىم ئۈمىد-ئارزۇ ئىچىدە ئۇرىدۇ، **27** چۈنكى سەن جېنىمنى تەھتىسارادا قالدۇرمايسەن، شۇنداقلا سېنىڭ مۇقەددەسىن بولغۇچىڭنى چىرىشىلەرنى كۆرگۈزمەيسەن. **(Hadēs g86)** **28** سەن ماڭا ھايات يوللىرىنى كۆرسەتكەنسەن؛ ھۇزۇرۇڭ بىلەن مېنى شاد-خۇرامىلىققا تولۇپ تاشقۇزىسەن». **29** قېرىنداشلار، مەن ئاتىمىز [پادىشاھ] داۋۇت توغرۇلۇق ھېچ ئىككىلەنمەي شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۇ ئۆلدى ۋە ئۇنىڭ قەبرىسى بۈگۈنكى كۈنگىچە ئارىمىزدا بار. **30** ئەمدى ئۇ پەيغەمبەر بولۇپ، خۇدانىڭ ئۇنىڭ تەختىگە ئولتۇرۇشقا ئۆز پۇشتىدىن بىرەيلەننى تۇرغىزۇشقا قەسەم بىلەن ۋەدە بەرگەنلىكىنى بىلەتتى. **31** ئۇ مەسىھنىڭ [تۇلۇگەندىن كېيىن] تىرىلدۈرۈلىدىغىنىنى ئالدىنئالا كۆرۈپ يەتكەن ۋە بۇ مۇناسىۋەت بىلەن مەسىھنىڭ تەھتىسارادا قالدۇرۇلمايدىغىنىنى ۋە ئېنىنىڭ چىرىمەيدىغىنىنى تىلغا ئالغان. **(Hadēs g86)** **32** خۇدا دەل بۇ ئەيسانى ئولۇمدىن تىرىلدۈردى، ۋە ھەممىمىز بۇ ئىشنىڭ گۇۋاھچىلىرىمىز. **33** ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا شان-شەرەپ ئىچىدە ئولتۇرغۇزۇلۇپ، شۇنداقلا ئاتا ۋەدە قىلغان مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىپ، ھازىر كۆرۈۋاتقان ھەم ئاڭلاۋاتقانلىرىڭلارنى تۆكۈپ [بىزلەرگە] چۈشۈردى. **34** چۈنكى داۋۇت ئۆزى ئەرشكە چىققان ئەمەس؛ لېكىن ئۇ مۇنۇ سەزلەرنى [زەبۇردا] ئېيتقان: ـ «پەرۋەردىگار مېنىڭ رەببىمگە ئېيتتىكى: ـ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرغىن!»». **36** شۇنىڭ ئۈچۈن، پۈتكۈل ئىسرائىل جەمەتىدىكىلەر شۇنى قەتئىي بىلىۋىڭكى، خۇدا سىلەر كرېستلىگەن دەل ئۇشبۇ ئەيسانى ھەم رەب ھەم مەسىھ قىلىپ تىكلىدى!». **37** بۇ سۆزلەر ئاڭلىغانلارنىڭ يۈرىكىگە سانجىلغاندەك قاتتىق تەگكەن بولۇپ ئۇلار پېترۇس ۋە باشقا روسۇللاردىن: ـ ئى قېرىنداشلار، ئۇنداقتا بىز نېمە قىلىشىمىز كېرەك؟ ـ دەپ سوراشتى. **38** پېترۇس ئۇلارغا: ـ توۋا قىلىڭلار، ھەربىرىڭلار ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا گۇناھلىرىڭلارنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىشى ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىڭلار ۋە شۇنداق قىلساڭلار خۇدانىڭ ئىلتىپاتى بولغان مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىنىدۇ. **39** چۈنكى بۇ ۋەدە سىلەرگە ۋە سىلەرنىڭ بالىلىرىڭلارغا، يىراقتا تۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھەممىسىگە، يەنى پەرۋەردىگار خۇدايىمىز ئۆزىگە چاقىرغانلارنىڭ ھەممىسىگە ئاتا قىلىنىدۇ. **40** پېترۇس يەنە نۇرغۇن باشقا سۆزلەر بىلەن ئۇلارنى ئاگاھلاندۇرۇپ ئۇلارغا: ـ سىلەر ئۆزۈڭلارنى بۇ ئېپلاس دەۋردىن قۇتقۇزۇڭلار! ـ دەپ جېكىلدى. **41** شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلار چۆمۈلدۈرۈلۈشتى. شۇ كۈنى [جامائەتكە] قوشۇلغانلار ئۈچ مىڭچە كىشى ئىدى. **42** ئۇلار ئۆزلىرىنى ئىزچىل ھالدا روسۇللارنىڭ تەلىمىگە، [ئېتىقادچىلارنىڭ] بىرلىك-ھەمدەملىكىگە، نانىنى ئۈشتۈشىگا ۋە دۇئالارغا بېغىشلىدى. **43** ۋە قورقۇنچ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشتى ۋە روسۇللارنىڭ ۋاستىسى بىلەن نۇرغۇن كارامەتلەر ۋە مۆجىزىلىك ئالامەتلەر يۈز بەردى. **44** پۈتۈن ئېتىقادچىلار داۋاملىق جەم بولۇپ بىللە ياشاپ، بارلىقىنى ئورتاق ئۇتۇشتى. **45** ئۇلار مال-مۈلۈكلىرىنى سېتىپ، پۇلىنى ھەركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ ھەممىسگە تەقسىم قىلىشاتتى. **46** ئۇلار ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىغا بىر نىيەتتە جەم بولۇشاتتى، ئۆيۈ-ئۆيلەردە خۇشال-خۇرامىلىق ۋە ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن ئورتاق غىزالىنىشىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېيىشىپ، **47** خۇداغا مەدھىيە ئوقۇشاتتى؛ ئۇلار پۈتكۈل خالايىقنىڭ ئىززىتىگە سازاۋەر بولدى. رەب ھەر كۈنى قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلارنى جامائەتكە قوشاتتى.

3 بىر كۈنى ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىنىدىغان ۋاقىتتا، يەنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچتە، پېترۇس بىلەن يۇھاننامۇ ئىبادەتخانىغا چېقىپ بارغانىدى. **2** شۇ پەيتتە بىر تۇغما توكۇر ئادەمنى بۇ يەرگە ئېلىپ كېلىنۇاتقانىدى. ھەر كۈنى، كىشىلەر ئۇنى ئىبادەتخانىغا كىرگەنلەردىن سەدىقە تىلىسۇن دەپ، ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىغا ئەكېلىپ قويىاتتى. **3** ئۇ پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ ئىبادەتخانىغا كىرىپ كېتىۋاتقىنىنى كۆرۈپ، ئۇلاردىن سەدىقە تىلىدى. **4** پېترۇس بىلەن يۇھانا ئۇنىڭغا نەزىرىنى سالدى. پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ بىزگە قارا! ـ دېدى. **5** ئۇ ئۇلاردىن بىر نەرسە كۈتۈپ، كۆزلىرىنى ئۈزىمەي قاراپ تۇراتتى. **6** بىراق پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ مەندە ئالتۇن ياكى كۈمۈش يوق؛ لېكىن قولۇمدا بارنى ساڭا بېرەي. ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئورنۇڭدىن تۇرۇپ ماڭ! ـ دېۋىدى، **7** ئۇنى ئوڭ قولىدىن تارتىپ، يۇلەپ تۇرغۇزدى. ئۇ ئادەمنىڭ پۇت ۋە ئوشۇق بېغىشلىرى شۇئان كۆچلەندۈرۈلۈپ، **8** ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. ئۇ مېڭىپ ۋە سەكرەپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغان ھالدا ئۇلار بىلەن بىللە ئىبادەتخانا ھويلىسىغا كىردى. **9** بارلىق خالايىق ئۇنىڭ مېڭىپ خۇداغا مەدھىيە ئوقۇغانلىقىنى كۆرۈپ **10** ئۇنىڭ ئىبادەتخانىدىكى «گۈزەل دەرۋازا» ئالدىدا سەدىقە تىلەپ ئولتۇرىدىغان ھېلىقى ئادەم ئىكەنلىكىنى تونۇپ، ئۇنىڭدا يۈز بەرگىنىگە ھەيرانۇھەس بولۇپ داڭ قېتىپ قېلىشتى. **11** [ساقلىغان كىشى] پېترۇس بىلەن يۇھاناغا چىڭ ئېسىلىپ تۇرۇۋالغاندا، ھەيران بولۇشقان بارلىق خەلق ئۇلارنىڭ يېنىغا [ئىبادەتخانىدىكى] «سۇلايمان پېشايۋىنى» دېگەن يەرگە يۈگۈرۈپ كېلىشتى. **12** بۇ ئەھۋالنى كۆرگەن پېترۇس خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئى ئىسرائىللار! بۇ ئىشقا نېمانچە ھەيران بولىسىلەر؟ بىز خۇددى ئۆز كۈچ-قۇدرىتىمىز ياكى ئىخلاسمەنلىكىمىزگە تايىنىپ بۇ ئادەمنى ماڭدۇرغاندەك بىزگە نېمانچە تىكىلىپ قارايسىلەر؟ **13** ئەمەلىيەتتە بولسا، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇدىسى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇدىسى ئۆز خىزمەتكارى بولغان ئەيسانى شان-شەرەپ بىلەن ئۇلۇغلىغان. بىراق سىلەر بولسا ئاڭلار شۇ ئەيسانى [رىملىقلارغا] تۇتۇپ بەردىڭلار، ئاندىن [ۋالىي] پىلاتۇس ئۇنى قويۇپ بېرىشنى ھۆكۈم قىلغاندىن كېيىن، سىلەر پىلاتۇسنىڭ ئالدىدا ئۇنىڭدىن تېنىپ رەت قىلىشتىڭلار. **14** مانا سىلەر مۇقەددەس ۋە ھەققانىي بولغۇچىدىن تېنىپ، ئۇنى رەت قىلىپ [ۋالىي پىلاتۇستىن] ئۇنىڭ ئۆرنىغا بىر قاتىلنى قويۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدىڭلار. **15** شۇنداق قىلىپ، ھاياتلىقنى بارلىققا كەلتۈرگۈچىنى ئولتۇردۇڭلار! بىراق خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى، بىز مانا بۇنىڭغا گۇۋاھچىدۇرمىز. **16** مانا ئۇنىڭ نامىغا قىلغان ئېتىقاد ئارقىلىق، ئۇنىڭ نامى سىلەر كۆرۈۋاتقان ۋە تونۇيدىغان بۇ ئادەمگە دەرمان كىرگۈزدى؛

ئۇنىڭ ئارقىلىق بولغان ئېتىقاد ئۈ كىشىنى كۆز ئالدىڭلاردا سەللىمازا ساق-سالامەت قىلدى. 17 ئەمدى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ۋە شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ باشلىقلىرىڭلارنىڭمۇ بۇ ئىشنى غەپلەتتە قىلغانلىقىڭلارنى بىلىمەن. 18 لېكىن خۇدا بارلىق پەيغەمبەرلەرنىڭ ئاغزىغا بىلەن ئالدىنئالا جاكارلىغانلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتىدىغانلىقىنى شۇ يول بىلەن ئەمەلگە ئاشۇردى. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن گۇناھىڭلارنىڭ تۈچۈرۈۋېتىلىشى ئۈچۈن ھازىر توۋا قىلىپ يوللىرىڭلاردىن يۈزلۈنۈڭلار! شۇنداق قىلغاندا، ئىنسانلارنىڭ جېنىنى يېڭىلاندۇرىدىغان پەسىل-كۈنلەر پەرۋەردىگارنىڭ ھۇزۇرىدىن چىقىپ كېلىدۇ 20 ۋە ئۇ سىلەر ئۈچۈن ئالدىن تىكلەنگەن مەسىھ، يەنى ئەيسانى قېتىشىڭلارغا قايتىدىن ئەۋەتىدۇ. 21 ھازىرچە بولسا، خۇدانىڭ دەسلەپتىكى زامانلاردىن تارتىپ مۇقەددەس پەيغەمبەرلىرىنىڭ ئاغزىغا بىلەن ئېيتقىنىدەك، ھەممە مەۋجۇداتلار يېڭىلىنىدىغان ۋاقىت كەلمىگۈچە، ئەرشىلەر ئۈنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭغا ماكان بولىدۇ. (aiōn g165) 22 مۇسا دەرۋەقە مۇنداق دېگەنىدى: ـ «پەرۋەردىگار خۇدايىڭلار ئۆز قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەر تۇرغۇزىدۇ. ئۇنىڭ سىلەرگە ئېيتقان بارلىق سۆزلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭغا تولۇق ئىتائەت قىلىشىڭلار كېرەك! 23 چۈنكى بۇ پەيغەمبەرنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغانلارنىڭ ھەربىرى خەلق قاتارىدىن ئۈزۈپ تاشلىنىدۇ». 24 دەرۋەقە، سامۇئىل [پەيغەمبەر] ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن كېلىپ بېشارەتلەرنى يەتكۈزگەن پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەممىسى بۇ كۈنلەر توغرىسىدا ئالدىن ئېيتقان. 25 سىلەر بۇ پەيغەمبەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىسىلەر ۋە خۇدا ئاتا-بوۋاڭلار بىلەن تۈزگەن ئەھدىنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر ـ بۇ ئەھدە بويىچە خۇدا ئىبراھىمغا: «سېنىڭ نەسىلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئائىلە-جەمەتلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ ۋەدە بەرگەن. 26 شۇڭا خۇدا ھەربىرىڭلارنى ئۈز رەزىللىكىلىرىڭلاردىن قايتۇرۇپ، سىلەرگە بەخت-بەركەت ئاتا قىلىش ئۈچۈن، خىزمەتكارى ئەيسانى تۇرغۇزۇپ، ئۈنى ئاۋۋال سىلەرگە ئەۋەتتى.

4

پېترۇس بىلەن يۇھاننا خالايىققا گەپ قىلىۋاتقاندا، كاھىنلار، ئىبادەتخانا قاراۋۇللىرىنىڭ باشلىقى ۋە سادۇقىيلار ئۈلارنىڭ يېنىغا كېلىپ قالدى. 2 ئۈلار [روسۇللارنىڭ] خالايىققا تەلىم بېرىشى، جۈملىدىن «ئەيسانىڭ ۋاستىسى بىلەن ئۆلگەنلەر تىرىلدۈرۈلىدۇ» دەپ جاكارلىغىنى ئۈچۈن ئىنتايىن ئەسەبىيلەشتى. 3 ئۈلار ئۈلارنى ئۈتقۈن قىلىپ، ئەتىسىگىچە تۈرمىگە سولاپ قويدى، چۈنكى كەچ كىرىپ قالغانىدى. 4 لېكىن جار قىلىنغان سۆز-كالامنى ئاڭلىغانلارنىڭ كۆپى ئېتىقاد قىلدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغان ئەرلەرنىڭ سانىلا بەش مىڭغا يەتتى. 5 ئەتىسى، [يەھۇدىيلارنىڭ كېڭەشمىسىدىكى] باشلىقلار، ئاقساقللار ۋە تەۋرات ئۇستازلىرى يېرۇسالېمدا توپلاندى. 6 ئۈلارنىڭ ئارىسىدا باش كاھىن ئاننىاس، قايافاس، يۇھانا، ئىسكەندەر ۋە باش كاھىننىڭ باشقا جەمەتىدىكىلەر بار ئىدى. 7 ئۈلار [پېترۇس بىلەن يۇھاننانى] ئارىسىغا تۇرغۇزۇپ: ـ سىلەر بۇ ئىشنى قايسى كۈچ-قۇدرەتكە تايىنىپ يا كىمنىڭ نامى بىلەن قىلدىڭلار؟ ـ دەپ سوريدى. 8 پېترۇس مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ھالدا ئۈلارغا مۇنداق دېدى: خەلقىنىڭ ھۆكۈمرانلىرى ۋە ئىسرائىلنىڭ ئاقساقللىرى! 9 ئەگەر بىز بۈگۈن بۇ توكۇر ئادەمگە كۆرسەتكەن ياخشى ئەمەل ھەم ئۇنىڭ قاندىق ساقايتىلغانلىقى سەۋەبلىك سوراققا تارتىلغان بولساق، 10 سىلەر ۋە پۈتكۈل ئىسرائىل خەلقى شۇنى بىلىۋىنگى، سىلەر كېستىلگەن، ئەمما خۇدا ئۈلۈمدىن تىرىلدۈرگەن ناسارەتلىك ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن، ئۇنىڭ [كۈچ-قۇدرىتى] ئارقىلىق بۇ كىشى مۇشۇ يەردە ئالدىڭلاردا پۈتۈنلەي ساق-سالامەت تۇرىدۇ! 11 بۇ [ئەيسا] بولسا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، دەل سىلەر تاملىچىلار ئېتىبارسىز دەپ تاشلىۋەتكەن، بىراق بۇرجەك تېشى بولۇپ تىكلەنگەن تاشتۇر. 12 ئۇنىڭدىن باشقا ھېچكىمدە نىجاتلىق يوق، چۈنكى پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدا ئىنسانلار ئارىسىغا تەقدىم قىلىنغان، ئەيسادىن باشقا بىزنى قۇتقۇزىدىغان ھېچقانداق بىر نام يوقتۇر. 13 پېترۇس بىلەن يۇھاننانىڭ بۇ جۈرئىتىنى كۆرگەن ھۆكۈمرانلار ئۈلارنىڭ ئۇقۇمىغان ئادەتتىكى ئادەملەردىن ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ھەيران بولۇشتى؛ ئۈلارنىڭ بۇرۇن ئەيسا بىلەن بىللە بولغانلىقىنىمۇ بىلدى. 14 ئۇنىڭ ئاستىگە، ساقايغان ھېلىقى ئادەمنىڭ ئۈلارنىڭ يېنىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۈلار ھېچقانداق گەپ يانداۋالمىدى. 15 شۇنىڭ بىلەن ھۆكۈمرانلار ئۈلارنى كېكەڭشمىدىن چىقىشقا بۇيرۇدى. ئاندىن بىر-بىرى بىلەن مەسلىھەتلىشىپ: 16 ـ بۇلارنى قانداق قىلىمىز؟ چۈنكى ئۈلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن خېلى كۆرۈنەرلىك مۇجىزىلىك بىر ئالامەت يۈز بەرگەنلىكى پۈتكۈل يېرۇسالېمدىكىلەرگە ئايان بولدى ۋە بىز ئۇنى ئىنكار قىلىشقا ئامالسىزمىز. 17 لېكىن بۇ ئىشنىڭ خەلق ئىچىدە تېخىمۇ كەڭ يېيىلىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، ئۈلارغا بۇندىن كېيىن بۇ ئادەمنىڭ نامىدا ھېچكىمگە ھېچنېمە دېمەسلىككە ئاگاھ-تەھدىت سالايلى! ـ دېيىشتى. 18 شۇنىڭ بىلەن ئۈلارنى چاقىرتىپ، بۇندىن كېيىن ئەيسانىڭ نامىدا ھېچ سۆزلىمەسلىك يا كى تەلىم بەرمەسلىكنى قەتئىي بۇيرۇدى. 19 لېكىن پېترۇس بىلەن يۇھانا: ـ خۇدانىڭ ئالدىدا سىلەرگە ئىتائەت قىلىش ئوغرىمۇ يا كى خۇداغىمۇ، بۇنىڭغا ئۆزۈڭلار بىر نېمە دەڭلار! 20 ئەمما بىز بولساق، كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى ئېيتمايلا ئۇرالمايمىز! ـ دەپ جاۋاب بەردى. 21 [ھۆكۈمرانلار] بولسا خالايىقتىن قورقۇپ، ئۈلارنى جازالاشقا لايىق سەۋەب تاپالمايلا، ئۈلارغا تېخىمۇ تەھدىت سېلىپ، قويۇپ بەردى. چۈنكى خالايىق بولغان ۋەقە تۈپەيلىدىن خۇدانى ئۈلۈغلىغانىدى. 22 چۈنكى بۇ ساقايتىلىش مۇجىزىلىك ئالامىتى كۆرسىتىلگەن كىشىنىڭ يېشى قىرىقتىن ئاشقانىدى. 23 ئۈلار قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ھەمراھلىرىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېلىپ، باش كاھىنلار ۋە ئاقساقللارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى باشتىن-ئاخىر كۆپچىلىككە ئۇقتۇردى. 24 ئۈلار بۇنى ئاڭلىغانىدا، ئاۋازىنى بىر نىيەت بىر دىل بىلەن خۇداغا كۆتۈرۈپ مۇنداق ندا قىلدى: ـ ئى ئىگىمىز، سەن ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوچاقلارنى ۋە ئۈلاردىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى ياراتقان خۇدادۇرسەن. 25 سەن مۇقەددەس روھ بىلەن خىزمەتكارىڭ بولغان داۋۇتنىڭ ئاغزى ئارقىلىق مۇنداق دېگەنغۇ: «ئەللەر نېمىشقا چۇقان سالدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىكاردىن-بىكار سۈيىقەست ئويلايدۇ؟ 26 دۇنيادىكى پادىشاھلار سەپ تارتىپ، ئەمەلدارلار يىغىلىشىپ، پەرۋەردىگار ۋە ئۇنىڭ مەسىھى بىلەن قارشىلىشقا جەم بولۇشتى». 27 ـ چۈنكى دەرۋەقە دەل بۇ شەھەردە ھېرود ھەم پونتىئۇس پىلاتۇس، يات ئەللىكلەر ھەم ئىسرائىل خەلقىرى بىرلىشىپ، سەن مەسىھلىگەن مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيساغا قارشى چېقىپ توپلانغانىدى، 28 شۇنىڭ بىلەن كۈچ-قۇدرىتىڭ ۋە ئىرادەڭ بويىچە سەن بۇرۇنلا ئېنىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشىنى بېكىتكەن بولساڭ، ئۈلار شۇلارنى قىلغان. 29 ئەمدى ئى پەرۋەردىگار، ئۈلارنىڭ سېلىۋاتقان تەھدىتلىرىنى كۆرگەيسەن، قۇللىرىڭنى سۆز-كالامىڭنى تولۇق يۈرەكلىك بىلەن سۆزلەپ يەتكۈزىدىغان قىلغايسەن؛ 30 ۋە كېسەللەرنى ساقايتىشقا قولۇڭنى ئۇزىتىپ، مۇقەددەس خىزمەتكارىڭ ئەيسانىڭ نامىدا مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى ياراتقايسەن. 31 ئۈلارنىڭ دۇئاسى ئاياغلاشقاندا، ئۈلار تۇرغان يەر تەۋرىنىپ كەتتى. ئۈلار ھەممىسى مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇپ، خۇدانىڭ سۆز-كالامنى يۈرەكلىك سۆزلەپ يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 32 توپ-توپ ئېتىقادچىلار بىر جان-بىر دىل، بىر مەقسەتتە ئىدى. ھېچكىم ئۇزىگە تەئەللۇق پۇل-مېلىنى «ئۆزۈمنىڭ» دېمەيتتى، بەلكى ھەممىسگە ئورتاق ئىدى. 33 روسۇللار زور كۈچ-قۇدرەت بىلەن رەب ئەيسانىڭ تىرىلگەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرەتتى. خۇدانىڭ زور مېھىر-شەپقىتى ئۈلارنىڭ

همەمسىنىڭ ئوستىگە قوندى. **34** تۆلارنىڭ ئارىسىدىكىلەرنىڭ ھېچنېمىگە
ھاجىتى چۈشمەيتتى. چۈنكى يەر-زېمىن، تۆي-جاي ئىگىدارلىرى بولغانلار
تۆلارنى سېتىپ، پۇلنى ئېلىپ كېلىپ **35** روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويۇاتتى؛
ئاندىن ھەركىمنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ تەقسىم قىلىناتتى. **36** تۆلارنىڭ ئىچىدە
لاۋۋي قەبىلىسىدىن بولغان، سىپرۇستا تۇغۇلغان يۈسۈپ ئىسىملىك بىرسى بار
ئىدى (روسۇللار تۇنى بارناباس، يەنى «رىغبەتلەندۈرگۈچى ئوغۇل بالا» دەپ
ئاتىغان)؛ **37** تۇنىڭمۇ بىر پارچە ئېتىزى بار ئىدى؛ تۇ شۇ يولدا تۇنى سېتىپ،
پۇلنى ئېلىپ روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا تاپشۇردى.

5

ئەمدى ئاناننياس ئىسىملىك يەنە بىر ئادەممۇ ئايالى سافىرا بىلەن بىر
پارچە يېرىنى ساتتى. **2** ئاناننياس پۇلنىڭ بىر قىسمىنى تۇزىگە قالدۇردى،
يەنى بىر قىسمىنى ئېلىپ كېلىپ، روسۇللارنىڭ ئايىغى ئالدىغا قويدى. ئايالىمۇ
بۇنىڭدىن تولۇق خەۋەردار ئىدى. **3** بىراق پېترۇس تۇنىڭغا: ـ ئاناننياس، نېمىشقا
قەلبىڭنى شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇپ، مۇقەددەس روھقا يالغان ئېيتىپ،
يەر ساتقان پۇلنىڭ بىر قىسمىنى ئۆزۈڭگە قالدۇردۇڭ؟ **4** يەر سېتىلمىغاندا،
سېنىڭكى ئەمەسمىدى؟ سېتىلغاندىن كېيىن، پۇلمۇ ئۆز ئىختىيارىڭدا بولمامتى؟
شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا قەلبىڭدە بۇ ئىشنى نىيەت قىلدىڭ؟ سەن ئىنسانلارغا
ئەمەس، بەلكى خۇداغا يالغان ئېيتتىڭ! ـ دېدى. **5** ئاناننياس بۇ سۆزلەرنى
ئاڭلىغان ھامان يىقىلىپ جان ئۈزدى. بۇ ئىشنى ئاڭلىغۇچىلارنى قاتتىق قورقۇنچ
باستى. **6** ئەمدى ياش يىگىتلەر ئورنىدىن تۇرۇپ جەسەتنى كىيەنلەپ، سىرتقا
ئاپىرىپ دەپنە قىلدى. **7** تەخمىنەن ئۈچ سائەتتىن كېيىن، [ئاناننياسنىڭ] ئايالى
كىرىپ كەلدى؛ بىراق ئۇ بولغان ۋەقەدىن خەۋەرسىز ئىدى. **8** پېترۇس
ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سىلەر يەرنى مۇشۇ پۇلغا ساتتىڭلارمۇ؟ ـ دەپ
سوردى. ـ شۇنداق، مۇشۇنچىلىك پۇلغا ساتتۇق، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ.
9 پېترۇس: ـ سىلەر نېمە ئۈچۈن مۇقەددەس روھنى سىناشقا تىل بىركىتزىدۇڭلار؟
قارا، ئېرىڭنى دەپنە قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ پۇتلىرى ئىشىك تۈۋىدە تۇرىدۇ،
ئۇلار سېنىمۇ ئەكېتىدۇ! ـ دېدى. **10** ئۇمۇ شۇئان ئۇنىڭ ئايىغىلىرى ئالدىغا
يىقىلىپ، جان بەردى. ھېلىقى ياش يىگىتلەر كىرىپ، ئۇنىڭ ئۆلگەنلىكىنى
كۆردى؛ ئۇلار ئۇنىمۇ ئېلىپ چىرىنىڭ ئېرىنىغا دەپنە قىلدى. **11** پۈتۈن
جاماەتنى، شۇنداقلا بۇ ئىشنى ئاڭلىغانلارنىڭ ھەربىرىنى قاتتىق قورقۇنچ
باستى. **12** روسۇللارنىڭ قولى ئارقىلىق خەلق ئىچىدە نۇرغۇن مۇجىزىلىك
ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەر كۆرسىتىلدى (بارلىق [ئېتىقادچىلار] بىر نىيەتتە بولۇپ
ئىبادەتخانىدىكى «سۈلايمان پېشايۋىنى»دا دائىم جەم بولاتتى. **13** بىراق باشقا
كىشىلەر ئۇلارغا قوشۇلۇشقا جۈرئەت قىلالمايتتى؛ ئەمما خالايىق ئۇلارنى ئىنتايىن
ھۆرمەتلەيتتى. **14** شۇنداقتىمۇ، ئېتىقاد قىلغۇچىلار بارغانسېرى كۆپەيىپ، ھەم
ئەرلەر ھەم ئايالار توپ-توپ بولۇپ رەببگە قوشۇلغىلى تۇردى). **15** شۇنىڭ
بىلەن كىشىلەر ھەتتا پېترۇس ئۆتۈپ كېتىۋاتقاندا ھېچبولمىغاندا ئۇنىڭ سايىسى
بولسىمۇ ئۇستىگە چۈشسۇن دەپ، كېسەللەرنى كوچىلارغا ئېلىپ چىقىپ
كۆرپە ۋە زەمبىللەرگە ياتقۇزۇپ قويۇاتتى. **16** يەنە توپ-توپ كىشىلەر يېرۇسالىم
ئەتراپىدىكى شەھەر-يېزىلاردىن كېسەللەرنى ۋە ناپاك روھلار چاپلىشىۋالغان
كىشىلەرنى ئېلىپ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ساقىيىپ قايتىشاتتى. **17** باش
كاھىن ۋە ئۇنىڭ ئەرەپدارلىرى، يەنى سادۇقىي مەزھەپىدىكىلەر قوزغىلىپ بۇ
ئىشلارغا غەزەپلىنىپ، **18** روسۇللارنى تۇتقۇن قىلىپ، قامانچىنىغا قامىدى.
19 لېكىن شۇ كېچىە، رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى قامانچىنىنىڭ دەرۋازىلىرىنى ئېچىپ،
روسۇللارنى ئېلىپ چىقىپ، تۆلارغا: **20** ـ سىلەر ئىبادەتخانا ھويلىسىغا
كىرىپ، خالايىققا بۇ ھاياتلىق توغرىسىدىكى ھەممە سۆزلەرنى جاكارلاڭلار
ـ دەپ تاپىلدى. **21** روسۇللار بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، تاڭ ئاتقاندا ئىبادەتخانا
ھويلىسىغا كىرىپ، كىشىلەرگە تەلىم بېرىشكە باشلىدى. باش كاھىن ۋە ئۇنىڭ
تەرەپدارلىرى كەلگەندە، تۆلار ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر ۋە ئىسرائىللارنىڭ بارلىق
ئاقساقاللىرىنى جەم بولۇشقا چاقىردى. ئاندىن [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلسۇن
دەپ قامانچىنىغا ئادەم ئەۋەتتى. **22** لېكىن سىپاھلار زىندانغا يېتىپ بارغاندا،
روسۇللارنىڭ ئۆيىدە يوقلۇقىنى بايقاپ قايتىپ بېرىپ، كېڭەشمىدىكىلەرگە:
23 ـ بىز بارساق، زىندان مەھكەم تاقاقلىق تۇرۇپتۇ، قاراۋۇللارمۇ دەرۋازىلىردا
كۆزىتىپ تۇرۇپتۇ. لېكىن دەرۋازىلارنى ئېچىپ قارىساق، ئىچىدە بىرمۇ ئادەم
يوق! ـ دەپ مەلۇمات بەردى. **24** بۇ خەۋەرنى ئاڭلىغان ئىبادەتخانىدىكى
[مەسئۇل] كاھىن ھەم قاراۋۇللارنىڭ باشلىقى ۋە باش كاھىنلار: ـ «ئەمدى
بۇ ئىش زادى قانداق بولۇپ كېتىدىغىدۇ؟» دېيىشىپ ئالاقزادىلىككە چۈشمىدى.
25 دەل شۇ چاغدا، بىر كىشى كىرىپ: ـ قاراڭلار، سىلەر زىندانغا قامىغان
ئادەملەر ئىبادەتخانا ھويلىسىدا تۇرۇپ خالايىققا تەلىم بېرىۋاتىدىغۇ! ـ دەپ
خەۋەر قىلدى. **26** بۇنىڭ بىلەن، ھېلىقى قاراۋۇللار باشلىقى سىپاھلىرىنى
باشلاپ بېرىپ، [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلدى. بىراق ئۇلار خالايىق بىزنى
چالما-كېسەك قىلىشى مۇمكىن دەپ قورقۇپ، ئۇلارنا زورلۇق ئىشلەتمىدى.
27 ئۇلار [روسۇللارنى] ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ئۇلارنى كېڭەشمىدىكىلەر
ئالدىدا تۇرغۇزدى. باش كاھىن ئۇلارنى سوراق قىلىپ: **28** ـ بىز ئەسلى سىلەرنى
بۇ نامدا بېرىپ، كىشىلەرگە تەلىم بەرمەڭلار، دەپ قاتتىق ئاگاھلاندۇرغانىدۇق.
لېكىن مانا، سىلەر يەنە شۇ تەلىمىڭلار بىلەن پۈتكۈل يېرۇسالېمنى قاپلىدىڭلار
ھەمدە بۇ كىشىنىڭ قان قەرزىنى بىزگە ئارتماقچى بولۇۋاتىسىلەر! ـ دېدى.
29 لېكىن پېترۇس ۋە [باشقا] روسۇللار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ ئىنسانغا
ئەمەس، خۇداغا ئىتائەت قىلىش كېرەك! **30** سىلەر تۇتۇپ ياغاچقا ئېسىپ
ئۆلتۈرگەن ئەيسانى، ئاتا-بوۋىمىزنىڭ خۇدىسى تىرىلدۈردى. **31** خۇدا ئىسرائىل
خەلقىنى توۋا قىلىشقا ۋە گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈلىشىگە مۇيەسسەر قىلىش
ئۈچۈن، ئۆنى ئۆلۈغلاپ يېتەكچى ھەم قۇتقۇزغۇچى سۈپىتىدە ئۆزىنىڭ ئوڭ
يېنىغا كۆتۈرۈپ ئولتۇرغۇزدى. **32** بىز بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچىلارمىز؛ مۇنداقلا
خۇدا ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلغان مۇقەددەس روھمۇ بۇ ئىشلارغا
گۇۋاھچىدۇر. **33** تۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ قەلبىگە سانجىلاندەك بولۇپ
[روسۇللارنى] ئۆلتۈرۈشكە مەسلىھەتلەشتى. **34** لېكىن كېڭەشمە ئىچىدە پۇتۇن
خەلقنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان پەرىسىي مەزھىپىدىكى گامالىيەل ئىسىملىك
بىر تەۋرات ئۆلىماسى بار ئىدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ: ـ تۆلارنى بىردەم سىرتقا
چىقىرىپ تۇرۇڭلار، ـ دەپ بۇيرۇدى. **35** ئاندىن ئۇ [كېڭەشمىدىكىلەرگە]
مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار، سىلەر بۇ كىشىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا
ئۆزۈڭلارغا ئېھتىيات قىلىڭلار! **36** ئىلگىرى، ھېلىقى تەۋداس ئىسىملىك ئۆزىنى
چوڭ ئۇتۇپ ئوتتۇرىغا چىققانىدى. ئۇنىڭغا تەخمىنەن تۆت يۈز ئادەم قوشۇلدى.
بىراق ئۇ ئۆزى ئۆلتۈرۈلدى ۋە بارلىق ئەگەشكۈچىلىرى تارقىلىپ كېتىپ،
ئۇنىڭ ئىشى يوققا چىقتى. **37** ئاندىن كېيىن نوپۇس تىزىملاش كۈنلىرىدە،
گالىلىيەلىك يەھۇدامۇ باش كۆتۈرۈپ چىقىپ، بىر توپ كىشىنى توپلاپ
ئۆزىگە ئەگەشتۈرگەن. ئۇمۇ يوقىتىلىپ، بارلىق ئەگەشكۈچىلىرىمۇ تارقىتىۋېتىلگەن.
38 ئەمدى سىلەرگە نەسىھەتىم شۇكى: بۇ كىشىلەر بىلەن كارىڭلار بولمىسۇن!
ئۇلارنى ئىختىيارىغا قويۇپ بېرىڭلار. چۈنكى ئەگەر بۇ ئېقىم ياكى بۇ ئىش پەقەت
ئىنساندىن كەلگەن بولسا، جەزمەن يوقىتىلىدۇ. **39** لېكىن ئەگەر خۇدادىن
بولسا، سىلەر ئۇلارنى يوقىتالمايسىلەر! ھەتتا ئۇنىڭغا ھۇجۇم قىلغۇچىلار
بولۇپ چىقىسىلەر! **40** ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر نەسىھەتنى قوبۇل قىلدى؛
ئۇلار روسۇللارنى چاقىرتىپ كىرىپ، ئۇلارنى قامچىلىتىپ، ئۇلارغا ھەرگىز

ئەيسانىڭ نامىدا سۆزلىمەسلىكنى ئاگاھلاندۇردى. ئاندىن تۆلارنى قويۇپ بەردى. **41** روسۇللار ئەمدى كېڭەشمىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن چىقىپ، تۆزلىرىنىڭ مۇبارەك نام ئۈچۈن خورلۇق ئازابى چېكىشكە لايىق كۆرۈلگەنلىكىدىن شادلاندى. **42** تۆلار يەنىلا ھەر كۈنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ۋە ئۆيمۇ-ئۆي بېرىپ تەلىم بېرىشتىن ۋە «ئەيسا ـ مەسىھدۇر!» دېگەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاشتىن ھېچ توختىمىدى.

6 شۇ كۈنلەردە، مۇخلىسلارنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپەيىپ، گرېكچە سۆزلەيدىغان يەھۇدىيلار يەرلىك ئىبرانىي قېرىنداشلارغا: ـ كۈندىلىك ئوزۇق-تولۇك تەقسىم قىلىنىشتا ئارىمىزدىكى تۆل ئاياللار ئېتىبارغا ئېلىنمىدى، دەپ نارازىلىق بىلدۈرۈشتى. **2** شۇنۇڭ، ئون ئىككىلەن پۈتكۈل مۇخلىسلارنى چاقىرىپ يىغىپ، تۆلارغا مۇنداق دېدى: ـ بىزنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈش خىزمىتىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوزۇق-تۆلۈك تەقسىم قىلىش بىلەن بولۇپ كېتىشىمىز توغرا بولمايدۇ. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ئارا كاللاردىكى نام-ئابرۇيى بار، مۇقەددەس روھقا ۋە دانالىققا تولغان يەتتە كىشىنى ئىلغاپ تاللاڭلار، ۋە بىز تۆلارنى بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىمىز. **4** بىز بولساق، تۆزىمىزنى دۇئا قىلىش ۋە سۆز- كالامنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا بېغىشلايمىز. **5** بۇ مەسلىھەت خالايىقنىڭ ھەممىسىنى خۇش قىلدى. شۇنىڭ بىلەن تۆلار ئىمان-ئىشەنچىگە ۋە روھقا تولغان ئىستېپان ئىسىملىك بىر ئادەمنى تاللىدى، ۋە يەنە فىلىپ، پروكوروس، نىكانور، تىمون، پارمىناس ھەمدە يۈرۈن تەۋرات ئېتىقادىغا كىرگەن ئانتاكىيالىق نىكولاسنى تاللاپ، **6** تۆلارنى روسۇللارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ چىقتى. روسۇللار تۆلارنىڭ [بۇ خىزمەتنى قىلىشى ئۈچۈن] قوللىرىنى تۆلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ تۇرۇپ، دۇئا قىلىشتى. **7** ۋە خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق تارقالدى؛ يېرۇسالېمدىكى مۇخلىسلارنىڭ ساتمۇ بارغانسېرى زور دەرىجىدە كۆپەيدى. نۇرغۇن كاھىنلارمۇ [مەسىھ] ئېتىقادىغا ئىتائەت قىلىشقا كىرىشۋاتاتتى. **8** ۋە ئىستېپان [خۇدانىڭ مېھىر- شەپقىتى ۋە كۈچ- قۇدرىتىگە تولغان بولۇپ، خەلق ئىچىدە كارامەتلەر ۋە زور مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. **9** براق «قۇللۇقتىن چىققان ھۆرلەر» دەپ ئاتالغان سىناگوگتىكى بەزىلەر، يەنى كۈرىنى ۋە ئىسكەندەريە شەھەرلىرى ۋە كىلىكىيە ھەم ئاسىيا ئۆلكىلىرىدىن كەلگەن بەزى [يەھۇدىيلار] ئىستېپانغا قارشى چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرە قىلىشقا باشلىدى. **10** لېكىن تۆلار ئۇ سۆز قىلغاندا ئۇنىڭدا بولغان دانالىق ۋە روھقا تاقابىل تۇرۇشقا ئامالسىز قالدى. **11** بۇنىڭ بىلەن تۆلار بەزى ئادەملەرنىڭ ئاغزىنى مايلاپ: ـ بىز بۇ ئادەمنىڭ مۇسا ۋە خۇداغا قارىتا كۆپۈرۈلۈق سۆزلىگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق، ـ دېگەننى تۆلارنىڭ ئاغزىغا سالدى. **12** تۆلار مۇشۇنداق قىلىپ خالايىقنى، ئاقساقاللارنى ۋە تەۋرات ئۇستازلىرىنى قۇتراتتى؛ ئاندىن ئىستېپاننىڭ ئالدىنى توسۇپ ئۇنى تۇتقۇن قىلىپ، ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ باردى. **13** تۆلار ساختا گۇۋاھچىلارنى ئوتتۇرىغا چىقىرىپ مۇنداق دېگۈزدى: ـ بۇ ئادەم بۇ مۇقەددەس جايغا ۋە تەۋرات قانۇنىغا قارشى سۆزلەرنى قىلىشتىن توختىمايدۇ. **14** چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھېلىقى ناسارەتلىك ئەيسا توغرۇلۇق: «ئۇ بۇ جايىنى ۋەيران قىلىدۇ ۋە مۇسا پەيغەمبەر بىزگە تاپشۇرغان ئەنئەنىۋى قائىدە-يوسۇنلىرىمىزنى ئۆزگەرتىدۇ!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدۇق. **15** كېڭەشمىدە ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى ئىستېپانغا كۆز تىكىپ قارىغىنىدا، ئۇنىڭ چىرايىنىڭ پەرىشتىنىڭكىدەك پارقىراق ئىكەنلىكىنى كۆردى.

7 باش كاھىن ئىستېپاندىن: ـ بۇلارنىڭ ئېيتقانلىرى راستمۇ؟ ـ دەپ سوردى. **2** ئىستېپان مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار، سۆزۈمگە قۇلاق سېلىڭلار! ئاتىمىز ئىبراھىم تېخى مېسوپوتامىيە رايوندا تۇرۇۋاتقاندا، يەنى ھاران شەھىرىگە كۆچۈپ ماكانلىشىشتىن ئىلگىرى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۇنىڭغا ئايان بولۇپ: **3** «سەن تۇز يۇرتۇڭ ۋە تۇرۇق-جەمەتىڭدىن ئايرىلىپ چىقىپ، مەن ساڭا كۆرسىتىدىغان زېمىنغا بارغىن» دېگەندى. **4** بۇنىڭ بىلەن ئۇ كالدىيلەرنىڭ زېمىنىنى تاشلاپ، ھاران شەھىرىگە بېرىپ ئولتۇراقلاشتى. ئاتىسى ئۆلگەندىن كېيىن، خۇدا ئۇنى بۇ زېمىنغا، يەنى سىلەر ھازىر تۇرۇۋاتقان زېمىنغا يۆتكەپ كەلدى. **5** ئۇ ۋاقىتتا، [خۇدا] ئۇنىڭغا بۇ زېمىندىن مىراس بەرمىدى، ھەتتا ئۇنىڭغا تەۋە پۇت قويغۇدەكمۇ بىر يەر بەرمىگەندى. گەرچە ئۇ تېخىچە پەرزەنت كۆرمىگەن بولسىمۇ، [خۇدا] بۇ زېمىنى ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ نەسىلىگە ئىگىلىكى بولۇش ئۈچۈن بېرىشكە ۋەدە قىلدى. **6** ئاندىن خۇدا ئۇنىڭغا مۇنداق دېدى: «سېنىڭ نەسىلىڭ ياقا يۇرتىدا مۇساپىر بولۇپ تۇرىدۇ، شۇ يۇرتىشكىلەر ئۇلارنى قۇل قىلىپ تۆت يۈز يىل خورلايدۇ. **7** براق تۆلارنى قۇللۇققا سالغان ئەلنى جازالايمەن»، دېدى خۇدا، «ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن، [نەسىلىڭ] ئۇ يەردىن چىقىپ، بۇ يەردە مېنىڭ ئىبادەت-خىزمىتىمدە بولىدۇ». **8** كېيىن خۇدا ئىبراھىم بىلەن بەلگىسى خەتنە بولغان ئەھدىنى تۈزگەن، شۇنىڭ بىلەن ئىسھاق ئۇنىڭدىن تورەملىدى؛ [ئىبراھىم] ئۇنى سەككىزىنچى كۈنى خەتنە قىلدى؛ شۇنداق قىلىپ ئىسھاقتىن ياقۇپ [تورەملىدى]، ياقۇپتىن ئون ئىككى «قەبىلە ئاتىسى» [تورەملىدى]. **9** كېيىن، «قەبىلە ئاتىلىرى» ئىنسىى يۈسۈپكە ھەسەت قىلىپ، ئۇنى مىسىرغا قۇللۇققا سېتىۋەتتى. لېكىن خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولۇپ، **10** ئۇنى بارلىق جەبىر-جاپالاردىن قۇتقۇزۇپ، ئۇنى مىسىر پادىشاھى پىرەۋنىنىڭ نەزىرىدە ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىپ، ئۇنىڭغا دانىشمەنلىك ئاتا قىلدى. پادىشاھ ئۇنى مىسىرغا باش ۋەزىر، ئوردىسىغا باش غوجىدار قىلدى. **11** كېيىن، ئېغىر ئاچارچىلىق پۈتكۈل مىسىر ۋە قانائان يەرلىرىنى بېسىپ، زور قىينىچىلىق بولدى. ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئوزۇق-تۆلۈك تاپالمىدى. **12** ياقۇپ ئەمدى مىسىردا ئاشلىق بارلىقىنى ئاڭلىغان بولۇپ، [ئوغۇللىرىنى]، يەنى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئۇ يەرگە بىرىنچى قېتىم ئەۋەتتى. **13** ئىككىنچى قېتىم بارغاندا، يۈسۈپ ئاكىلىرىغا ئۆزىنى ئاشكارىلىدى. شۇنىڭ بىلەن يۈسۈپنىڭ جەمەتىدىكىلەر پىرەۋن پادىشاھقا مەلۇم بولدى. **14** ئاندىن يۈسۈپ ئاتىسى ياقۇپنىڭ ئالدىغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى يېنىغا ئائىلە-جەمەتى بىلەن، جەمئىي يەتمىش بەش كىشىنى مىسىرغا ئۆزىگە چاقىردى. **15** شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ مىسىرغا چۈشتى ۋە شۇ يەردە ئۆلدى؛ كېيىن [ئۇنىڭدىن بولغان] ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ شۇ يەردە ئۆلدى. **16** تۆلارنىڭ جەسەتلىرى كېيىن شەكەم شەھىرىگە قايتۇرۇلۇپ، ئىبراھىم بۇرۇن ھامورنىڭ ئوغۇللىرىدىن مەلۇم پۇلغا سېتىۋالغان، شەكەمدىكى بىر يەرلىككە قويۇلدى. **17** لېكىن خۇدا ئىبراھىمغا ئەسلى قىلغان ۋەدىنىڭ ۋاقتى يېقىنلاشقاندا، مىسىردا تۇرۇۋاتقان [ئىسرائىل] خەلقىنىڭ نوپۇسى خېلى كۆپەيگەندى. **18** ئۇ ۋاقىتتا، يۈسۈپتىن خەۋىرى بولمىغان يېڭى بىر پادىشاھ مىسىردا تەختكە چىقتى. **19** بۇ پادىشاھ قەۋمىمىزغا ھىيلە-مىكىرلەر بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى ئېزىپ خورلىدى، ھەتتا ئۇلارنى ئۆز بوۋاقلىرىنى ھايات قالدۇرماسلىقى ئۈچۈن تاشلىۋېتىشكە مەجبۇر قىلدى. **20** مۇسا مانا شۇ چاغلاردا تۇغۇلغاندى. ئۇ خۇدانىڭ ئالدىدا ئالاھىدە يېقىملىق بالا بولۇپ، ئاتىسىنىڭ ئۆيىدە ئۈچ ئاي بېقىلدى. **21** كېيىن ئۇ سىرتقا قويۇپ قويۇلغاندا، پىرەۋنىنىڭ قىزى ئۇنى [سۈدىن] ئېلىپ، ئۆز ئوغلى قىلىپ چوڭ قىلدى. **22** مۇسا مىسىرلىقلارنىڭ بارلىق بىلىم-ھېكمىتى بىلەن تەربىيىلىنىپ، سۆزدە ۋە ئەمەلدە ئىنتايىن قابىلىيەتلىك ئادەم بولۇپ چىقتى. **23** لېكىن ئۇنىڭ تۆغۇلغىنىغا قىرىق يىل توشقاندا، ئۇنى قېرىنداشلىرى بولغان ئىسرائىللارنىڭ ھالىغا يېتىش نىيىتىگە كەلدى. **24** ئۇ ئۇلاردىن بىرىنىڭ ئۇۋال قىلىنىپ بوزەك قىلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنى قوغداپ، خارلانغان كىشى ئۈچۈن ئىنتىقام ئېلىپ خارلىغۇچى مىسىرلىقنى ئولتۇردى. **25** چۈنكى ئۇ ئۇز قېرىنداشلىرىنى ـ

خۇدا مېنىڭ قولۇم ئارقىلىق بىزگە قۇتقۇزۇش يولىنى ئاچقان دەپ چۈشىنىدىغۇ، دەپ ئويلىغاندىڭ. لېكىن ئۇلار يۈنى چۈشەنمىدى. 26 ئەتسىي، مۇسا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئۇرۇش-جېدەلنى كۆرۈپ، ئارىسىغا كىرىپ ياراشتۇرماقچى بولۇپ: سىلەر قېرىنداش تۇرۇپ، نېمىشقا بىر-بىرىڭلارغا يولسىزلىق قىلىۋاتىسىلەر؟ ـ دېدى. 27 بىراق قېرىندىشىنى يولسىز بوزەك قىلغان كىشى ئۇنى چەتكە ئىتتىرىۋېتىپ: ـ كىم سېنى بىزگە باش ھەم سورىغۇچى بولسۇن دەپتۇ؟! 28 مېنىمۇ تۇتۇۋېتىپ مىسىرلىقنى ئولتۇرگەندەك ئولتۇرمەكچىمۇسەن؟ ـ دېدى. 29 مۇسا بۇ سۆزنى ئاڭلاپ قورقۇپ، مىسىردىن قېچىپ مىدىيان زېمىنىغا بېرىپ، ئۇ يەردە مۇساپىر بولۇپ تۇرۇپ قالدى. ئۇ شۇ يەردە ئىككى ئوغۇل پەرزەنت كۆردى. 30 قىرىق يىل توشقاندىن كېيىن، سىناي تېغىنىڭ يېنىدىكى چۆلدە، كۆيۈۋاتقان بىر چاتقاللىقنىڭ ئوت يالقۇنىدا بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا كۆرۈندى. 31 بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشنى كۆرگەن مۇسا ئۇنىڭغا ئىنتايىن ھەيران بولۇپ قالدى، يۈنىڭ قاندا ئىش ئىكەنلىكىنى بىلەي دەپ يېقىنراق بارغاندا پەرۋەردىگارنىڭ ئاۋازى ئاڭلىنىپ: 32 «مەن سېنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىڭنىڭ خۇدايى، يەنى ئىبراھىم، ئىسھاق ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن» دېدى. مۇسا قورقۇنچتا تىترەپ، قاراشقىمۇ جۈرئەت قىلالمىدى. 33 پەرۋەردىگار ئۇنىڭغا يەنە: ـ ئايىغىڭنى سېلىۋەت؛ چۈنكى سەن تۇرۇۋاتقان يەر مۇقەددەستۇر. 34 مەن دەرھەقىقەت مىسىردا تۇرۇۋاتقان خەلقىمنىڭ خارلىنىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم، ئۇلارنىڭ نالە-پەريادلىرىنى ئاڭلىدىم. شۇڭا مەن ئۇلارنى ئېلىپ چىققىلى چۈشتۈم. ئەمدى بارغىن، مەن سېنى مىسىرغا ئەۋەتەي!» دېدى. 35 مانا ھېلىقى كىشىلەر: «كىم سېنى بىزگە باش ھەم سورىغۇچى بولسۇن دەپتۇ!؟» دەپ رەت قىلغان دەل مۇشۇ مۇسانى، خۇدا ئۇنىڭغا چاتقاللىقتا كۆرۈنگەن پەرىشتىنىڭ قولى بىلەن ئىسرائىللارغا ھەم باش ھەم قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 36 ئەنە شۇ مۇسا خەلققە يېتەكچىلىك قىلىپ، ئۇلارنى [مىسىردىن] چىقاردى ھەمدە مىسىر زېمىنىدا، قىزىل دېڭىزنىڭ بويىدا ۋە قىرىق يىلنى ئۆتكۈزگەن چۆلدە كارامەتلەرنى ۋە مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتتى. 37 ئەنە شۇ مۇسا ئۆزى ئىسرائىللارغا: «خۇدا قېرىنداشلىرىڭلار ئارىسىدىن ماڭا ئوخشاش بىر پەيغەمبەرنى تىكلەيدۇ» دېگەندى. 38 چۆل-باياۋاندىكى جامائەتكە ھەمراھ بولغان، سىناي تېغىدا ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرىشتە بىلەن بىللە بولغان، ئاتا-بوۋىلىرىمىز بىلەن بىللە بولغان ھەمراھ دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ ھاياتلىق بەخش يەتكۈزىدىغان ۋەھىيلەرنى بىزگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قوبۇل قىلغۇچى بولغان دەل ئەنە شۇ ئىدى؛ 39 شۇنداق بولسىمۇ، ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشنى خالىماي، ئۇنى چەتكە قېقىپ، كۆڭلىدە مىسىرغا قايتىشنى ئارزۇ قىلدى؛ 40 شۇڭا ئۇلار ھارۇنغا: ـ «بىزگە يول باشلايدىغان ئىلاھلارنى ياساپ بەرگىن! چۈنكى بىزنى مىسىر زېمىنىدىن ئېلىپ چىققان ھېلىقى مۇساىنىڭ نېمە بولۇپ كەتكەنلىكىنى بىلەلمىدۇق» دېدى. 41 شۇنىڭ بىلەن شۇ كۈنلەردە ئۇلار موزاي شەكلىدە بىر بۇت ياساپ، بۇ مەبۇدقا ئاتاپ قۇربانلىق سۇندى. شۇنداق قىلىپ ئۇلار ئۆز قوللىرى بىلەن ياسىغان بىر نەرسىنى خۇشال-خۇرام‌لىق بىلەن تەبرىكلەشكە كىرىشتى. 42 لېكىن خۇدا ئۇلاردىن يۈزىنى ئۆرۈپ، ئۇلارنى ئاسمانىدىكى يۇلتۇز قوشۇنلىرىغا چوقۇنۇشقا قويۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەرلەرنىڭ مۇقەددەس يازمىسىدا پۈتۈلگەندەك، [خۇدا ئۇلارنى مۇنداق ئەيىبلىدى]: ـ «سىلەر چۆل-باياۋاندا بولغان قىرىق يىل جەريانىدا قىلغان قۇربانلىق-ھەدىيەلەرنى ھەقىقەتەن ماڭا ئېلىپ كەلگەنمۇسىلەر، ئى ئىسرائىل جەمەتى؟ 43 بەرھەق، سىلەر چوقۇنۇش ئۈچۈن ياسىغان مەبۇدلار، يەنى «مولوق»نىڭ چېدىرى ھەم يۇلتۇڭ بولغان «رەمفان»نىڭ يۇلتۇز بەلگىسىنى كۆتۈرۈپ ماڭىدىڭلار، ئەمدى مەن سىلەرنى ئەسىر قىلىپ بابىلدىن يىراققا سۈرگۈن قىلدۇرىمەن». 44 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدىن كەزگەن ۋاقىتدا، «ھۆكۈم-گۈۋاھلىق» چېدىرى ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا تىكلەنگەندى؛ ئۇ دەل مۇساغا سۆز-كالام يەتكۈزگۈچىنىڭ بۇيرۇغىنىدەك، كۆرسىتىلگەن ئۈرنەك بويىچە ياسالغاندى. 45 شۇ ئىبادەت چېدىرىنى ئاتا-بوۋىلىرىمىز ئىلگىرىدىكىلەردىنمۇ ئىگىدارچىلىقىغا تاپۇشۇپ، يەشۇئانىڭ يېتەكچىلىكىدە، خۇدا ئۇلارنىڭ ئالدىدىلا قوغلىغان ئەللەرنىڭ زېمىنلىرىنى بىسىۋالغىنىدا، ئۇنى بۇ يەرگە ئېلىپ كەلگەن؛ ئۇ شۇنداقلا [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ زامانىغىچە ئۈرغان. 46 داۋۇت خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىپ، ياقۇپنىڭ خۇداسى ئۈچۈن بىر مۇقىم ماكان سېلىشقا ئىجازەت سورىغان. 47 بىراق كېيىن، [خۇدا] ئۇچۈن ئىبادەتخانا سالغان [داۋۇت ئەمەس]، ئەمەلىيەتتە سۇلايمان بولدى. 48 ھالبۇكى، ئەڭ ئالىي بولغۇچى ئىنسانلىنىڭ قوللىرى بىلەن ياسىغان ماكانلاردا تۇرمايدۇ؛ خۇددى پەيغەمبەر مۇنداق دېگىنىدەك: ـ 49 «ئاسمانلار مېنىڭ تەختىم، زېمىن بولسا ئاياغلىرىمغا تەختىپەردۇر، ئەمدى ماڭا قانداق ئۆي-ئىمارەت ياسىماقچىسىلەر؟ ماڭا قانداق يەر ئارامگاھ بولالايدۇ؟ 50 بۇلارنىڭ ھەممىسىنى مېنىڭ قولۇم ياراتقان ئەمەسمىدى؟» 51 ـ ئەي، بوينى قاتتىق، يۈرىكى ۋە قۇلىقى خەتىنسىز بولغانلار! سىلەر مۇقەددەس روھ بىلەن دائىم قارشىلىشىسىلەر؛ سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار نېمە قىلغان بولسا، شۇنى ئوخشاش قىلىۋاتىسىلەر! 52 پەيغەمبەرلەردىن زادى قايىسىسىغا ئاتا-بوۋىلىرىڭلار زىيانكەشلىك قىلمىپ باقمىغان؟ شۇنداق قىلىپ ئۇلار «ھەققانىي بولغۇچى»نىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئالدىن جاكارلىغۇچىلارنى ئۆلتۈرۈشكەن. ئەمدى ئۇ ئۆزى ھازىر كەلگەندە، سىلەر ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى ۋە قاتىل بولۇپ چىقتىڭلار، 53 ئى سىلەر تەۋرات قانۇنىنى پەرىشتىلەرنىڭ ئەمرى-تاپىلىغانلىرى بىلەن تاپشۇرۇۋېلىپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئەمەل قىلمىغۇچىلار!» 54 [ئىستىپانىنىڭ] بۇ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان [ئالىي كېڭەشمىدىكىلەر] يۈرىكىگە [خەنجەر] سانجىلغاندەك بولۇپ، ئۇنىڭغا چىشلىرىنى غۇجۇرلاتتى. 55 لېكىن ئۇ بولسا مۇقەددەس روھقا تولغان، كۆزلىرىنى كۆككە تىكىپ، خۇدانىڭ جۇلالىسىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ ئوڭ يېنىدا ئەيسانىڭ ئۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، 56 ـ قاراڭلار! ئاسمانلار ئېچىلىپ، ئىنسانئوغلىنىڭ خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن! ـ دېدى. 57 ئۇلار بۇنىڭغا قۇلاقلىرىنى قوللىرى بىلەن ئېتىۋېلىپ، ئاۋازىنى قاتتىق كۆتۈرۈپ ۋارقىرىشىپ بىرلىكتە ئۇنىڭغا يوپۇرۇلۇپ كېلىۋىدى، 58 ئۇنى شەھەرنىڭ سىرتىغا ئىتتىرىپ چىقىرىپ، چالما-كېسىمك قىلىشقا باشلىدى. [ئۇنى ئەرز قىلغان] گۇۋاھچىلار [ئۇنى چالما-كېسىمك قىلىشتىن ئاۋۋال] چاپانلىرىنى ساۋۇل ئىسملىك بىر ياشنىڭ پۇتى ئالدىدا قويۇپ قويۇشتى. 59 ئۇلار ئىستىپانىنى چالما-كېسىمك قىلغىنىدا ئۇ: ـ ئى رەب ئەيسا، مېنىڭ روھىمنى قوبۇل قىلغايسەن! ـ دەپ ندا قىلدى. 60 ئاندىن ئۇ تىزلىنىپ تۇرۇپ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ ئى رەب، بۇ گۇناھنىڭ ھېسابىنى ئۇلاردىن ئالمىغايسەن، ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپلا جان ئۈزۈپ ئۇخلاپ كەتتى.

8 ئىستىپانىنىڭ ئولتۇرۇلۇشىنى ساۋۇلمۇ قولايىتى. شۇ كۈندىن باشلاپ، يېرۇسالېمدىكى جامائەتكە قارشىلىغان دەھشەتلىك زىيانكەشلىك قوزغالدى. روسۇلاردىن باشقا بارلىق جامائەتتىكىلەر يەھۇدىيە ۋە ساماريەنىڭ ھەرقايسى يۇرتلىرىغا تارقىلىپ كېتىشتى. 2 بەزى ئىخلاسمەن كىشىلەر ئىستىپانىنى دەپنە قىلىپ، ئۇنىڭغا قاتتىق يىغا-زارلارنى كۆتۈرۈشتى. 3 لېكىن ساۋۇل جامائەتكە ۋەيرانچىلىق سېلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي ئاختۇرۇپ، ئەر-ئايالغا قارىماي ئۇلارنى سۆرەپ چىقىپ زىندانغا تاشلىدى. 4 ئەمدى تارقىلىپ كەتكەنلەر تارقالغان يۇرتلاردا كېزىپ سۆز-كالامنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى. 5 ئۇلارنىڭ ئېچىدىن فىلىپ بولسا ساماريەنىڭ مەلۇم بىر شەھىرىگە بېرىپ، يەرلىك كىشىلەرگە مەسىھنى جاكارلىدى. 6 توپ-توپ كىشىلەر ئۇنى ئاڭلاپ ھەمدە ئۇ كۆرسەتكەن

مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرۈپ، بىر جان بىر دىلى بىلەن ئۆنىڭ سۆزلىرىگە قۇلاق سالدى. 7 چۈنكى ناپاك روھلار بولسا، چاپلىشىۋالغان كىشىلەردىن قاتتىق ۋارقىرىغىنچە چىقىپ كەتتى. نۇرغۇن پالەچ، توكۇرلار-مۇ ساقايتىلدى؛ 8 زور شاد-خۇرامىلق شۇ شەھەرنى قاپلىدى. 9 ئۇ شەھەردە ئەسلى جادۇگەر-سېھىرگەرلىك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان سىمون ئىسملىك بىر ئادەم بار ئىدى؛ ئۇ شۇ يول بىلەن پۈتكۈل ساماريەدىكىلەرنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ، ئۆزىنى قالتىس زات كۆرسەتمەكچى بولۇپ كەلگەنىدى. 10 پېقىردىن تارتىپ ئامبالغىچە ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا ئىخلاس قىلىپ قارايتتى ۋە «خۇدانىڭ ئۇلۇغ كۈچ-قۇدرىتى مانا شۇ!» دېيىشەتتى. 11 خالايىق ئۇنىڭغا شۇنداق ئىخلاس قىلىشى ئۇنىڭ ئۆزۈندىن بېرى جادۇگەر-سېھىرگەرلىكى بىلەن ئۇلارنى ھاڭ-تاڭ قالدۇرۇپ كەلگەنلىكى تۈپەيلىدىن ئىدى. 12 لېكىن ئەمدى فىلىپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ۋە ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئوتۇرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنىدا ئۇلار ئۇنىڭ سۆزلىرىگە ئىشەندى ۋە ئەرلەر بولسۇن، ئاياللار بولسۇن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 13 سىمون ئۆزىمۇ ئىشەندى. ئۇ چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ، ھەمىشە فىلىپنىڭ يېنىدا يۈردى ھەمدە [فىلىپ] كۆرسىتىۋاتقان مۆجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە قۇدرەتلىك ئىشلارغا قاراپ، ئىنتايىن ھەيران بولدى. 14 يېرۇسالېمدىكى روسۇللار ساماريەلىكلەرنىڭ خۇدانىڭ سۆزىنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، پېترۇس بىلەن يۇھاننانى ئۇلارغا ئەۋەتتى؛ 15 ئىككىيلەن ئۇ يەرگە چۈشۈشى بىلەنلا، ئۇلارنى مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلىنغۇچىسى بولسۇن دەپ دۇئا قىلدى. 16 چۈنكى مۇقەددەس روھ تېخى ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا چۈشمىگەنىدى؛ ئۇلار پەقەت رەب ئەيسانىڭ نامى بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەنىدى. 17 پېترۇس بىلەن يۇھاننا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا ئاتا قىلىنىدى. 18 لېكىن سىمون مۇقەددەس روھنىڭ روسۇللارنىڭ قولىنى تەگكۈزۈپ قويۇشى بىلەن ئاتا قىلىنغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇلارغا پۇل تەكلىپ: 19 ـ بۇ كۈچ-قۇدرەتنىمۇ ماڭىمۇ بېرىڭلارچۇ، مەنمۇ ھەركىمنىڭ ئۈستىگە قوللىرىمنى تەگكۈزسەم، ئۇنىڭغا مۇقەددەس روھ ئاتا قىلىنسۇن، ـ دېدى. 20 لېكىن پېترۇس ئۇنىڭغا مۇنداق جاۋاب بەردى: ـ خۇدانىڭ بۇ ئىلتىپاتىنى پۇلغا سېتىۋالغىلى بولىدۇ، دەپ ئويلىغىنىڭ ئۆچۈن، پۇلۇڭ سەن بىلەن تەڭ ھالاك كەتكە بارسۇن! 21 سېنىڭ بۇ ئىشتا ھېچ ھەسسىڭ ياكى نېسىۋەڭ يوقتۇر! چۈنكى سېنىڭ نىيىتىڭ خۇدا ئالدىدا دۈرۈس ئەمەس! 22 شۇڭا، بۇ رەزىللىكىڭدىن توۋا قىلىپ، رەببىن، مۇمكىن بولسا كۆڭۈلدىكى بۇ نىيىتىم كەچۈرۈم قىلىنغاي، دەپ ئۈتۈن! 23 چۈنكى سېنىڭ ئاچچىق ھەسىتىگە توۋۇپ، ھەققانىيسىزلىقىنىڭ ئاسارىتىدا ئىكەنلىكىڭ ماڭا مەلۇم. 24 سىمون ئۇلارغا: ـ مەن ئۈچۈن رەبدىن ئۈتۈنۈڭلارکى، سىلەر ئېيتقان ئىشلاردىن ھېچبىرى بېشىمغا كەلمىگەي! ـ دېدى. 25 پېترۇس بىلەن يۇھاننا يەنە شۇ يەردە ئاگاھ-گۇۋاھلىق بېرىپ رەبنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، ساماريەنىڭ نۇرغۇن يېزا-كەنتلىرىگە بېرىپ خۇش خەۋەر يەتكۈزگەچ، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەتتى. 26 شۇ ۋاقىتتا، خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى فىلىپقا: ـ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ جەنۇبقا قاراپ يېرۇسالېمدىن گازا شەھىرىگە ماڭىدىغان يول بىلەن ماڭ! ـ دېدى (شۇ يول چۆلدىكى يولدۇر). 27 شۇڭا فىلىپ ئورنىدىن تۇرۇپ يولغا چىقتى. ۋە مانا، يولدا ئېفىئوپىيە ئايال پادىشاھى كاندا ئىسنىڭ بىر ئەمەلدارى، پۈتكۈل خەزىنىگە مەسئۇل ئېفىئوپىيەلىك ئاغۋات ۋەزىر تۇراتتى. ئۇ يېرۇسالېمغا خۇداغا ئىبادەت قىلغىلى بارغانىدى، ھازىر قايتىش يولدا ئۆزىنىڭ جەڭ ھارۋىسىدا ئولتۇرۇپ، يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىنى ئوقۇۋاتاتتى. 29 روھ فىلىپقا: ـ بۇ ھارۋىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭغا يېقىنلاشقىن، ـ دېدى. 30 فىلىپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، [ۋەزىرنىڭ] يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدىن ئوقۇۋاتقانلىرىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭدىن: ـ ئوقۇۋاتقىنىڭنى چۈشىنىۋاتامسىز؟ ـ دەپ سوردى. 31 ۋەزىر ئۇنىڭغا: ـ بىرى ماڭا چۈشەندۈرۈپ بەرمىسە، مەن قانداقۇ چۈشىنەلەيمەن؟! ـ دەپ، فىلىپنى ھارۋىسىغا چىقىپ يېنىدا ئولتۇرۇشقا ئۈتۈندى. 32 ئۇ ئوقۇۋاتقان يازما قىسمى بولسا: «ئۇ گويا بوغۇزلاشقا يېتىلەپ مېڭىلغان قويدەك بوغۇزلاشقا ئېلىپ مېڭىلدى، قىرقىغۇچى ئالدىدا ئۈن-تىنسىز ياتقان قوزىدەك، ئۇ زادىلا ئېغىز ئاچمىدى. 33 ئۇ خورلىنىدۇ، ئۇ ھەق سوراقتىن مەھرۇم بولدى، ئەمدى ئۇنىڭ ئەۋلادىنى كىمۇ بايان قىلالىسۇن؟! چۈنكى ھاياتى يەر يۈزىدىن ئېلىپ كېتىلدى». 34 ئاغۋات فىلىپتىن: ـ دەپ بەرسىڭىز، پەيغەمبەرنىڭ بۇ سۆزى كىمگە قارىتىپ ئېيتىلغان؟ ئۆزىگىمۇ ياكى باشقا بىرسىگىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. 35 فىلىپ ئاغزىنى ئېچىپ شۇ يازمىنىڭ شۇ قىسمىدىن باشلاپ، ئۇنىڭغا ئەيسا ئوغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ بەردى. 36 ئۇلار يولدا كېتىۋېتىپ، سۇ بار بىر يەرگە كەلگەندە، ئاغۋات: ـ مانا بۇ يەردە سۇ بار ئىكەن. [مۇشۇ يەردىلا] چۆمۈلدۈرۈلۈشۈمگە قانداق توسالغۇ بار؟ ـ دېدى. 37 فىلىپ: «پۈتۈن قەلبىڭ بىلەن ئىشەنگەن بولساڭ، چۆمۈلدۈرۈلگىلى بولىدۇ» دېدى. ئۇ جاۋابەن: «ئىشىنىمەنكى، ئەيسا مەسىھ خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دېدى. 38 ئۇ ھارۋىنى توختىتىشنى بۇيرۇدى. فىلىپ ۋە ئاغۋات ئىككىسى بىللە سۇغا چۈشۈپ، ئۇنى چۆمۈلدۈردى. 39 ئۇلار سۇدىن چىققاندا، رەبنىڭ روھى فىلىپنى كۆتۈرۈپ ئېلىپ كەتتى. ئاغۋات ئۇنى قايتا كۆرمىدى، ئەمما ئۇ شادلىنىپ يولىنى داۋاملاشتۇردى. 40 فىلىپ بولسا ئاشدود شەھىرىدە پەيدا بولدى؛ ئۇ شۇ يۇرتنى كېزىپ، شۇ يەردىن قەيسەريە شەھىرىگە كەلگۈچە بولغان ھەممە شەھەرلەردە خۇش خەۋەر جاكارلىدى.

9 ئەمما [شۇ چاغلار] سائۇل ھەر نەپىسىدە رەبنىڭ مۇخلىسلىرىغا تېخىچە ئىزچىل قىرغىنچىلىق تەھدىتلىرى سېلىۋاتقان پەيت ئىدى. ئۇ باش كاھىننىڭ ئالدىغا بېرىپ، 2 دەمەشق شەھىرىدىكى سىناگوگلارغا تەۋسىيە خېتى يېزىپ بېرىشنى سوردى. شۇنداق بولغاندا، ئۇ دەمەشقتە [مەسىھ] يولدىكىلەردىن بەرەرسىنى، مەيلى ئەر بولسۇن، ئايال بولسۇن ئېھىۋالسلا، باغلاپ ئۆتكۈزۈن قىلىپ، يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشكە رۇخسەت بولاتتى. 3 سائۇل يولغا چىقىپ، دەمەشق شەھىرىگە يېقىنلاشقاندا، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۆچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئەتراپىنى يورۇتۇۋەتتى. 4 ئۇ يەرگە يىقىلدى ۋە ئۈزۈگە: ـ سائۇل، سائۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ ـ دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدى. 5 ـ ئی رەب، سەن كىمسەن؟ ـ دەپ سوردى ئۇ. ئاۋاز: ـ مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن. 6 ئورنۇڭدىن تۇر، شەھەرگە كىر، نېمە قىلىشىڭ كېرەكلىكى ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ» ـ دېدى. 7 ئۇنىڭ بىلەن بىللە ماڭغان ئادەملەر ئاۋازنى ئاڭلىسىمۇ، ھېچكىمنى كۆرەلمىگەچكە، شۇ يەردە ئۇن چىقىرالمايلا تۇرۇپلا قالدى. 8 سائۇل يەردىن تۇرۇپ، كۆزلىرىنى ئېچىپ قاردى، لېكىن ھېچ نەرسىنى كۆرەلمىدى. ھەمراھلىرى ئۇنى قولىدىن يېتىلەپ دەمەشققە ئېلىپ كىردى. 9 ئۇ ئۈچ كۈنگىچە كۆزى كۆرمەس بولۇپ نە چىمدى نە ئىچمىدى. 10 دەمەشقتە ئاناننياس ئىسملىك مەلۇم بىر مۇخلىس بار ئىدى. رەب ئۇنىڭغا بىر غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆرۈنۈپ ئۇنى: ـ ئاناننياس! ـ دەپ چاقىردى. ـ مانا مەن، ئی رەب، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇ. 11 رەب ئۇنىڭغا: ـ سەن دەرھال «ئۈز» دەپ ئاتالغان كوچىغا بېرىپ، يەھۇدانىڭ ئۆيىدىن تارسۇسلۇق سائۇل ئىسملىك بىرنى سوراپ تاپ؛ چۈنكى مانا، ئۇ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىدۇ. 12 ئۇ دۇئا قىلىۋاتقىنىدا، غايىبانە كۆرۈنۈشتە ئاناننياس ئىسملىك بىر كىشىنىڭ كېلىپ، كۆزىنى كۆرىدىغان قىلىش ئۈچۈن ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزگەنلىكنى كۆردى، ـ دېدى. 13 ئاناننياس: ـ ئی رەب، مەن بۇ ئادەمنىڭ خەۋرىنى

نۇرغۇن كىشىلەردىن ئاڭلىدىم، ئۇ يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭمۇ شۇنچە كۆپ زىيان-زەخمەت يەتكۈزگەن! 14 ھازىر ئۇ مۇشۇ يەردە نامىڭىنا ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئۆتۈپ باغلاش ئۈچۈن باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئاپتۇ ـ دېدى. 15 لېكىن رەب ئۇنىڭغا: ـ بارىۋەر! چۈنكى ئۇ نامىمنى ئەللەرنىڭ ۋە ئۇلارنىڭ پادىشاھلىرىنىڭ ھەم ئىسرائىلارنىڭ ئالدىدا ئايان قىلىش ئۈچۈن تۈزۈمگە ئالاھىدە تاللىغان بىر ئەسۋابتۇر. 16 چۈنكى مەن ئۇنىڭغا نامىم ئۈچۈن قانچىلىك ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى تارتىشىنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىنى ئايان قىلىمەن، ـ دېدى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئاناننياس بېرىپ، شۇ ئۆيگە كىردى، ئۇ قوللىرىنى ساۋۇلنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قېرىنداش ساۋۇل، رەب، يەنى بۇ يەرگە كېلىۋاتقان يولۇڭدا ساڭا كۆرۈنگەن ئەيسا، كۆزلىرىڭنى كۆرەلەيدىغان بولسۇن دەپ ۋە سېنىڭ مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلۇشۇڭ ئۈچۈن مېنى شەخسەن ئۆزى ئەۋەتتى، ـ دېۋىدى، 18 ساۋۇلنىڭ كۆزلىرىدىن خۇددى بېلىق قاسىرىقىدەك بولغان بىر نەرسىلەر چۈشۈپ، كۆزلىرى ئېچىلىپ كۆرەلەيدىغان بولدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 19 ئۇ غىزالانغاندىن كېيىن، قۇۋۋەتلىنىپ ماغدۇرغا كىردى. 20 [ساۋۇل] دەمەشقتىكى مۇخلىسلارنىڭ يېنىدا بىرنەچچە كۈن تۇردى ۋە ۋاقىتنى ئۆتكۈزمەي سىناگوگلارغا كىرىپ، «ئۇ كىشى خۇدانىڭ ئوغلىدۇر» دەپ ئەيسانى جاكارلاشقا باشلىدى. 21 ئۇنى ئاڭلىغانلار سۆزلىرىدىن ئىنتايىن ھەيران بولۇشۇپ: ـ بۇ ئادەم يېرۇسالېمدا بۇ نامغا ندا قىلغۇچىلارنى قاتتىق ۋەيران قىلغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ بۇ يەرگىمۇ مۇشۇنداقلارنى باغلاپ باش كاھىنلارغا ئۆتۈپ بېرىش مەقسىتىدە كەلگەنمىدۇ؟ ـ دېيىشتى. 22 لېكىن ساۋۇلنىڭ قايىل قىلىش كۈچى بارغانسېرى ئېشىپ، ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ دەمەشقتىكى يەھۇدىيلارنى پارا كەندىچىلىككە چۈمدۈردى. 23 كۆپ كۈنلەردىن كېيىن، يەھۇدىيلار ساۋۇلنى يوقاتماققا قەست قىلماقچى بولدى. 24 لېكىن ساۋۇل ئۇلارنىڭ سۈيىقەستىدىن خەۋەر تاپتى؛ ئۇنى تۈتۈپ ئولتۇرۇش ئۈچۈن ئۇلار كېچە-كۈندۈز شەھەرنىڭ قوۋۇقلىرىدا پايلاپ يۈردى. 25 لېكىن مۇخلىسلار بىر كۈنى كېچىدە ئۇنى چوڭ سېۋەتكە ئولتۇرغۇزۇپ، سېپىل [كامارىدىن] چۈشۈردى. 26 ساۋۇل يېرۇسالېمغا يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇخلىسلارغا قوشۇلماقچى بولدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ مۇخلىس ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەي، ئۇنىڭدىن قورقتى. 27 براق بارناباس ئۇنى ئېلىپ بېرىپ، رەسۇللار بىلەن كۆرۈشتۈردى. ئۇ ئۇلارغا ساۋۇلنىڭ دەمەشقتىنىڭ يولدا رەبنى قانداق كۆرگەنلىكىنى، رەبنىڭمۇ ئۇنىڭغا گەپ قىلغانلىقىنى چۈشەندۈردى ۋە ئۇنىڭ دەمەشقتە ئەيسانىڭ نامىدا قانداق جۈرئەتلىك بىلەن سۆز-كالام يەتكۈزگەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 28 بۇنىڭ بىلەن، ساۋۇل يېرۇسالېمدا رەسۇللار بىلەن بىللە ئوچۇق-ئاشكارە يۈرۈپ، يۈرەكلىك ھالدا رەبنىڭ نامىدا سۆز-كالام يەتكۈزەتتى. 29 ئۇ يەنە گرېكچە سۆزلىشىدىغان يەھۇدىيلار بىلەمۇ سۆزلىشىپ مۇنازىرىلىشەتتى؛ نەتىجىسى، ئۇلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى بولدى. 30 قېرىنداشلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپىپ، ئۇنى قەيسەريە شەھىرىگە ئېلىپ بېرىپ، ئاندىن ئۇ يەردىن تارسۇس دېگەن شەھەرگە يولغا سالدى. 31 ئۇ چاغدا، پۈتكۈل يەھۇدىيە، گاللىيە ۋە ساماريەدىكى جاماەتلەر [بىر مەزگىل] تىنچلىققا ئېرىشىپ، [ئېتىقادتا] قۇرۇلدى؛ رەبنىڭ قورقۇنچىدا مېڭىپ، مۇقەددەس روھنىڭ رىغبەت-تەسەللىسى بىلەن ئۇلارنىڭ سانلىرىمۇ بارغانسېرى كۆپەيمەكتە ئىدى. 32 شۇ ۋاقىتلاردا شۇنداق بولدىكى، پېترۇس ھەرقايسى جايلارنى ئارىلاپ يۈرگەندە، لىددا شەھىرىدىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىمۇ يوقلاشقا چۈشتى. 33 ئۇ يەردە ئۇ ئەنىياس ئىسملىك بىر ئادەمنى ئۇچراتتى. بۇ ئادەم پالەچ بولۇپ، ئورۇن تۈتۈپ يېتىلىپ سەككىز يىل بولغانىكەن. 34 پېترۇس ئۇنىڭغا: ـ ئەنىياس، ئەيسا، يەنى مەسىھ بولغۇچى سېنى ساقايتىدۇ. ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، پالىسكىنى يىغىشتۇر! ـ دېدى. ئۇ دەرھال ئورنىدىن تۇردى. 35 [ئەنىياسنى] كۆرگەن لىددا شەھىرىدىكى ۋە شارون رايوندىكىلەرنىڭ ھەممىسى توۋا قىلىپ رەبگە باغلاندى. 36 يوپپا شەھىرىدە بولسا تابىتا ئىسملىك بىر ئايال مۇخلىس بار ئىدى (ئۇنىڭ ئىسمى گرېكچىدە «دوركاس» ئىدى). ئۇ ھەردائىم ياخشى ئەمەللەر ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلارغا بېرىلەتتى. 37 شۇ كۈنلەردە شۇنداق بولدىكى، ئۇ كېسەل بولۇپ، ئۆلۈپ كەتتى. كىشىلەر جەسىتىنى يۇيۇپ، ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى بىر ئۆيگە ياتقۇزۇپ قويدى. 38 يوپپا شەھىرى لىددا شەھىرىگە يېقىن بولغاچقا، يوپپادىكى مۇخلىسلار پېترۇسنىڭ لىددادا ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئالدىغا ئىككى ئادەم ئەۋەتتى. ئۇلار: «ھايال بولماي يېنىمىزغا كەلسەڭ!» ـ دەپ يېلىندى. 39 پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇلار بىلەن بىللە يوپپاغا باردى. يوپپاغا يېتىپ كېلىشى بىلەن ئۇلار ئۇنى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى ئۆيگە باشلاپ چىقتى. بارلىق تۇل ئايالار پېترۇسنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، يىغا-زار قىلىشىپ ئۇنىڭغا دوركاسنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتدا ئۇزلىرىگە تىكىپ بەرگەن كۆڭلەك-كىيىملىرىنى كۆرسىتىشتى. 40 لېكىن پېترۇس ھەممەيلەننى چىقىرىۋېتىپ، تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ دۇئا قىلدى. ئاندىن ئۇ جەسەتكە قاراپ: ـ تابىتا، ئورنۇڭدىن تۇر! ـ دېدى. تابىتا كۆزىنى ئېچىپ، پېترۇسنى كۆرۈپ، ئورنىدا ئولتۇردى. 41 پېترۇس ئۇنىڭغا قولىنى تۇزىتىپ ئۇنى يۇلەپ تۇرغۇزدى ۋە مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن تۇل ئايالارنى چاقىرىپ، دوركاسنى ئۇلارغا تىرىك تاپشۇرۇپ بەردى. 42 بۇ خەۋەر پۈتكۈل يوپپاغا تارقىلىپ، نۇرغۇن كىشىلەر رەبگە ئېتىقاد قىلدى. 43 شۇنداق بولدىكى، پېترۇس يوپپادا سىمون ئىسملىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە تۇزۇن كۈنلەر تۇردى.

10

قەيسەريە شەھىرىدە كورنىلىي ئىسملىك بىر ئادەم بولۇپ، ئۇ [رىم] قوشۇنىدىكى «ئىتالىيەلىكلەر» قىسمىنىڭ يۈزبېشى ئىدى. 2 ئۇ ئىخلاسمەن ئادەم بولۇپ، ئۆزى ۋە پۈتكۈل ئۆيىدىكىلەرى خۇدادىن قورقاتتى. ئۇ مەرداىلىك بىلەن نامراتلارغا خەير-ساخاۋەت قىلىپ، دائىم خۇداغا دۇئا-تىلاۋەت قىلاتتى. 3 بىر كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئۈچىدە، ئۇ غايىبانە بىر كۆرۈنۈشتە خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسىنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆردى. پەرىشتە ئۇنى: ـ كورنىلىي! ـ دەپ چاقىردى. 4 كورنىلىي ئۇنىڭغا كۆزلىرىنى تىكىپ قاتتىق چۆچۈپ: ـ تەقسىر، نېمە ئىش؟ ـ دەپ سوردى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ سېنىڭ دۇئالىرىڭ ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلەتمە قۇربانلىقتەك بېرىپ يەتتى. 5 ئەمدى سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. 6 ئۇ سىمون ئىسملىك بىر كۈنچىنىڭ ئۆيىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ. سىموننىڭ ئۆيى دېڭىز بويىدا، ـ دېدى. 7 ئۇنىڭغا سۆزلىگەن پەرىشتە كەتكەندىن كېيىن، كورنىلىي ئۆيىدىكى خىزمەتچىلەردىن ئىككىنى ۋە دائىم يېنىدا تۇرۇپ خىزمەت قىلغۇچىلار ئىچىدىكى ئىخلاسمەن بىر لەشكەرنى چاقىردى. 8 بارلىق ئىشلارنى چۈشەندۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى يوپپاغا ئەۋەتتى. 9 ئەتىسى ئۇلار سەپەر قىلىپ شەھەرگە يېقىنلاشقاندا، چۈش ۋاقتى بولۇپ، پېترۇس دۇئا قىلىش ئۈچۈن ئۆگزىگە چىقتى. 10 ئۇنىڭ قورسىقى ئېچىپ كېتىپ، بىر نەرسە يەي دېدى. براق ئۇلار غىزا تەييارلىۋاتقاندا، غايىبانە بىر ئالامەت پېترۇسنى ئورۇۋالدى. 11 ئۇ ئاسمان ئېچىلىپ، تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا يەر يۈزىگە چۈشۈرۈلۈۋاتقان كەڭ داستىخاندەك بىر نەرسىنى كۆردى. 12 داستىخاندا ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىدى. 13 ئۇنىڭغا بىر ئاۋاز ئاڭلاندى: ـ «ئورنۇڭدىن تۇر، پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» 14 ـ ياق، رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھېچقانداق ناپاك يا كى ھارام نەرسىنى

يىگەن ئەمەسمەن! ـ دېدى پېترۇس. **15** ئاۋاز ئىككىنچى قېتىم كېلىپ ئونىڭغا: ـ خۇدا ھالال دەپ پاكلىغانىنى سەن ھارام دېمە! ـ دېيىلدى. **16** بۇ ئىش ئۈچ قېتىم يۈز بېرىپ، ئاندىن داستىخاندەك بولغان شۇ نەرسە دەرھال ئاسمانغا ئېلىپ چىقىپ كېتىلدى. **17** پېترۇس كۆزگەن غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى توغرىسىدا قايمۇقۇپ تۇرغاندا، مانا كورنىلي ئەۋەتكەن كىشىلەر سىمونىڭ ئويىنى تېپىپ، دەرۋازا ئالدىدا تۇراتتى. **18** ئۇلار بىرسىنى چاقىرىپ، ئونىڭدىن پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون دېگەن بىرسى بۇ يەردە تۇرامدۇ؟ ـ دەپ سوريدى. **19** پېترۇس تېخىچە شۇ غايىبانە ئالامەتنىڭ مەنىسى ئۈستىدە ئويلىنۋاتقاندا، روھ ئونىڭغا: ـ مانا، سېنى ئۈچ ئادەم ئىزدەپ كەلدى. **20** ئورنۇڭدىن تۇر، پەسكە چۈش، ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بارغىن. چۈنكى ئۇلارنى ئەۋەتكۈچى مەن! ـ دېدى. **21** پېترۇس پەسكە چۈشۈپ، ھېلىقى ئادەملەرگە: ـ سىلەر ئىزدىگەن كىشى مانا مەن بولىمەن. بۇ يەرگە كېلىش سەۋەبىڭلار نېمىكەن؟ ـ دېدى. **22** ئۇلار جاۋابەن: ـ ھەققانىي بىر ئادەم، خۇدادىن قورقىدىغان، شۇنداقلا پۈتكۈل يەھۇدىي خەلقى تەرىپىگەن كورنىلي ئىسىملىك رىملىق يۈزبېشى مۇقەددەس بىر پەرىشتە تەرىپىدىن سىزنى ئويىگە چاقىرتىپ، سىزدىن سۆز- كالام ئاڭلاشقا ئەمر قىلىنغان! ـ دېدى. **23** شۇڭا پېترۇس ئۇلارنى ئويىگە تەكلىپ قىلىپ، قوندۇرۇپ مېھمان قىلدى. ئەتىسى ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە يولغا چىقتى. يوپپادىكى قېرىنداشلاردىن بەزىلىرى ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ ماكېدى. **24** ئىككىنچى كۈنى، ئۇلار قەيسەرىيەگە يېتىپ باردى. ئەمدى كورنىلي ئۇخقانلىرى ۋە يېقىن يار-بۇرادەرلىرىنى ئويىگە چاقىرىپ، پېترۇسلارنى تەققەزارلىق بىلەن كۈتۈپ تۇراتتى. **25** پېترۇس ئويىگە كىرگەندە، كورنىلي ئالدىغا چىقىپ، ئايىغىغا ئۆزىنى ئېتىپ سەجدە قىلدى. **26** لېكىن پېترۇس [دەرھال] ئۇنى يۈلەپ تۇرغۇزۇپ: ـ ئورنۇڭدىن تۇرغىن! مەنمۇ بىر ئىنسان، خالاس! ـ دېدى. **27** ئۇ كورنىلىيگە گەپ قىلغاچ ئويىگە كىرىۋىدى، ئويىنىڭ ئىچىگە يىغىلغان توپ-توپ ئادەملەرنى كۆردى. **28** ئۇ ئۇلارغا: ـ سىلەرگە مەلۇمكى، بىز يەھۇدىيلارنىڭ يات ئەللىكلەردىن بىرسى بىلەن باردىي- كەلدى قىلىشى ياكى ئۇيىلىرىگە كىرىشى تەۋرات قانۇن-ئەقىدىلىرىمىزگە خىلاپ. لېكىن خۇدا ماڭا ھېچقانداق ئادەمنى ناپاك ياكى ھارام دېمەسلىكىم كېرەكلىكىنى ئايان قىلدى. **29** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ئادەم ئەۋەتىپ مېنى چاقىرغاندا، ھېچ رەت قىلمايلا ئالدىڭلارغا كەلدىم. ئەمدى سورايمەن، مېنى نېمە دەپ چاقىردىڭلار؟ ـ دېدى. **30** كورنىلي مۇنداق دېدى: ـ تۆت كۈننىڭ ئالدىدا بۇگۈنكى مۇشۇ ۋاقىتقىچە روزا تۇتقانىدىم، سائەت ئۈچىدە روزىدە مەن ئويىدە دۇئا قىلىۋاتاتتىم. تۇيۇقسىز كىيىملىرىدىن نۇر چاقناپ تۇرىدىغان بىر ئادەم ئالدىمدا پەيدا بولۇپ ئۇرە تۇردى: **31** «كورنىلي! دۇئايىڭ ئىجابەت قىلىندى ۋە خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلىرىڭ خۇدا ئالدىغا ئەسلەتمە قۇربانلىقتەك يەتتى. **32** شۇڭا يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك ئادەمنى چاقىرتىپ كەل. ئۇ دېڭىز بويىدا ئولتۇراقلۇق سىمون ئىسىملىك بىر كۆنچىنىڭ ئويىدە مېھمان بولۇپ تۇرۇۋاتىدۇ» دېدى. **33** شۇنىڭ ئۈچۈن، دەرھال ئۆزلىرىنى چاقىرىپ كېلىشكە ئادەم ئەۋەتكەندىم. ئۆزلىرى كۆلبەمگە كېلىپ ياخشى قىلدىلا! ئەمدى بىز ھەممەيلەن خۇدا ئۆزلىرىگە ئەمر قىلغان بارلىق سۆزلەرنى ئاڭلاش ئۈچۈن خۇدانىڭ ئالدىدا ھازىر تۇرۇۋاتىمىز. **34** پېترۇس ئاغزىنى ئېچىپ مۇنداق دېدى: ـ بەرھەق، مەن خۇدانى ھېچقانداق ئادەمگە يۈز-خاتىرە قىلمايدۇ، دەپ چۈشىنىپ يەتتىم؛ بەلكى ھەر ئەلدىن بولغانلار ئىچىدە ئۇنىڭدىن قورقىدىغان ۋە ھەققانىيەت يۈرگۈزىدىغان كىشى بولسىلا، ئۇنىڭ ئالدىدا مەقبۇلدۇر. **36** خۇدا ئىسرائىل خەلقىگە يەتكۈزگەن سۆز- كالام، يەنى ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق (ئۇ پۈتكۈل مەۋجۇدالارغا رەببۇر) ئىناق-خاتىرجەملىك جاكارلانغان خۇش خەۋەر سىلەرگە مەلۇمغۇ، **37** سىلەرنىڭمۇ يەھيا [پەيغەمبەر] چۆمۈلدۈرۈش چاقىرىقىنى يەتكۈزگەندىن تارتىپ، گاللىلىيەدىن باشلاپ پۈتكۈل يەھۇدىيە زېمىنلىرىدا ناسارەتلىك ئەيسا توغرۇلۇق گۇۋاھلىقتىن ـ يەنى خۇدانىڭ قانداق قىلىپ ئۇنى مۇقەددەدەس روھ ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن مەسىھلىگەنلىكى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ھەممە يەرنى كېزىپ، ياخشىلىق ئەمەللەرنى قىلىپ، ئىبلىسنىڭ ئىلكىدە بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى ساقايتقانلىقىدىن خەۋىرىڭلار باردۇر. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئىدى. **39** بىزمۇ ئۇنىڭ ھەم يەھۇدىيلارنىڭ زېمىنىدا ھەم يېرۇسالېمدا قىلغان پۈتۈن ئەمەللىرىنىڭ گۇۋاھچىلىرى. ئۇلار ئۇنى ياغاچقا ئېسىشى بىلەنمۇ ئۆلتۈردى. **40** براق ئۈچىنچى كۈنى، خۇدا ئۇنى قايتا تىرىلدۈرۈپ نامايان قىلدى. براق ھەممە كىشىلەرگە ئەمەس، پەقەت خۇدا ئۆزى ئالدى بىلەن تاللىغان گۇۋاھچىلار، يەنى ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخان بولغان بىزلەرنىڭ ئارىمىزدا نامايان قىلدى. **42** ئۇ بىزگە خەلققە خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشنى ۋە ئۇزىنىڭ خۇدا تەرىپىدىن تىرىكلەر ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سوراقچىسى قىلىنىپ تەيىنلەنگۈچى ئىكەنلىكىنى جاكارلاشنى ئەمر قىلدى. **43** بارلىق پەيغەمبەرلەر ئونىڭغا گۇۋاھلىق بېرىدۇكى، ھەركىم ئونىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسا ئونىڭ نامى ئارقىلىق گۇناھلىرى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **44** پېترۇس تېخى بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقاندا، مۇقەددەدەس روھ سۆز- كالامنى ئاڭلاۋاتقان ھەممە كىشىگە چۈشتى. **45** پېترۇس بىلەن بىللە كەلگەن خەتىنلىك بولغان ئىشەنگۈچىلەرنىڭ ھەربىرى مۇقەددەدەس روھنىڭ يات ئەللەردىكىلەرگىمۇ ئاتا قىلىنىپ تۇكۈلگەنلىكىنى كۆرۈپ بەك ھەيران بولۇشتى. **46** چۈنكى ئۇلارنىڭ [كارامەت نامەلۇم] تىللاردا سۆزلىشىپ خۇدانى ئۇلۇغلىغانلىقىنى ئاڭلىدى. شۇڭا پېترۇس: **47** ـ مۇشۇ كىشىلەر بىزگە ئوخشاش مۇقەددەدەس روھنى قوبۇل قىلغۇچى بولغان بولسا، كىم ئۇلارنىڭ سۇغا چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشىنى توسالىسۇن؟! ـ دېدى. **48** شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنىڭ رەببىنىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇلار پېترۇسنىڭ ئۇلار بىلەن بىرنەچچە كۈن تۇرۇشىنى ئوتۇندى.

11 روسۇلار ۋە پۈتكۈل يەھۇدىيەدىكى باشقا قېرىنداشلار [يات] ئەللىكلەرنىڭمۇ خۇدانىڭ سۆز- كالامنى قوبۇل قىلغانلىقىنى ئاڭلىدى. **2** شۇڭا، پېترۇس يېرۇسالېمغا قايتقاندا، خەتىنلىك بولغان [ئىشەنگۈچىلەر] ئۇنى ئەيبىكە بۇيرۇپ: **3** ـ سەن خەتنە قىلىنمغان ئادەملەرنىڭ ئويىدە مېھمان بولۇپ، ئۇلار بىلەن ھەمداستىخان بولدۇڭ؟! ـ دېدى. **4** براق پېترۇس پۈتۈن ئىشنى باشتىن-ئاخىرىغىچە ئۇلارغا بىر-بىرلەپ چۈشەندۈرۈپ **5** مۇنداق دېدى: ـ يوپپا شەھىرىدە دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئۈرۈۋېلىپ، بىر ئالامەتنى كۆردۈم. كەڭ داستىخانەك بىر نەرسە تۆت بۇرجىكىدىن باغلانغان ھالدا ئاسماندىن چۈشۈپ، مېنىڭ يېنىمدا توختىدى. **6** ئونىڭغا كۆز تىكىپ قارىسام، ئىچىدە ھەرخىل تۆت پۇتلۇق ھايۋانلار، ياۋايى ھايۋانلار، يەر بېغىرلىغۇچىلار، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارمۇ بار ئىكەن. **7** ئاندىن: «ئورنۇڭدىن تۇر پېترۇس، ئۇلاردىن سويۇپ يە!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** مەن: «ياق رەب، ھەرگىز بولمايدۇ! مەن ھېچقاچان ھەرقانداق ناپاك ياكى ھارام نەرسىنى ئاغزىمغا ئالغان ئەمەسمەن!» دېدىم. **9** براق ماڭا يەنە: «خۇدا ھالال دەپ پاكلىغان نەرسىنى سەن ھارام دېمە!» دېگەن ئاۋاز ئاڭلاندى. **10** بۇ ئىش ئۈچ قېتىم شۇنداق تەكرارلىنىپ، ئاخىر بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاسمانغا قايتىدىن تارتىپ كېتىلدى. **11** مانا دەل شۇ چاغدا، قەيسەرىيەدىن مېنى چاقىرىشقا ئەۋەتىلگەن ئۈچ كىشى مەن تۇرغان ئۆيىنىڭ ئالدىغا كەلدى. **12** مۇقەددەدەس روھ مېنى ھېچ ئىككىلەنمەي ئۇلار بىلەن بىللە بېرىشقا بۇيرۇدى. مۇشۇ ئالتە قېرىنداشنىمۇ

مەن بىلەن بىللە باردى. [قەيسەرىيەگە يېتىپ كېلىپ]، ھېلىقى ئادەمنىڭ تۆيگە كىردۇق. 13 بۇ كىشى بىزگە تۆزىنىڭ تۆيىدە پەيدا بولۇپ تۇرغان بىر پەرىشتىنى قانداق كۆرگەنلىكىنى ئېيتتى. پەرىشتە ئۇنىڭغا: «سەن يوپپاغا ئادەم ئەۋەتىپ، پېترۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان سىمون ئىسىملىك بىر ئادەمنى چاقىرتىپ كەل، 14 ئۇ ساڭا سېنى ۋە پۈتكۈل ئائىلەڭگە نىجاتلىق يەتكۈزىدىغان بىر خەۋەرنى ئېيتىپ بېرىدۇ» دېگەنكەن. 15 مەن گەپنى باشلىغىنىمدا، مۇقەددەس روھ خۇددى باشتا بىزنىڭ ئۈستىمىزگە چۈشكىنىدەك، ئۇلارغىمۇ چۈشتى. 16 شۇ چاغدا، رەببىنىڭ سۆز- كالامىنى، يەنى: «يەھيا كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرگەن، لېكىن سىلەر بولسا كالار مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرۈلىسىلەر» دېگىنىنى ئېسىمگە ئالدىم. 17 شۇڭا، ئەگەر خۇدا ئەمدى مۇشۇلارغا بىز رەب ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغىنىمىزدىن كېيىن بىزگە بەرگەن ئىلتىپاتقا ئوخشاش ئىلتىپات ئاتا قىلغان بولسا، خۇدانى توسالغۇدەك مەن زادى كىم ئىدىم؟ 18 ئۇلار بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغاندا، ئەيىبلەشتىن توختاپ، خۇداغا مەدھىيە ئوقۇپ: ـ بەرھەق، خۇدا ئەللەرگىمۇ ھاياتلىققا ئېلىپ باردىغان توۋا قىلىشنى نىسىپ قىلىپتۇ! ـ دېيىشتى. 19 ئۇ چاغدا، ئىستىپاننىڭ ئىشى بىلەن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ھەرقايسى جايلارغا تارقىلىپ كەتكەنلەر فەنىكىيە رايونى، سىپرۇس ئاربى ۋە ئانتاكيا شەھىرى قاتارلىق جايلارغىچە يېتىپ بېرىپ، بۇ جايلاردا سۆز- كالامنى پەقەت يەھۇدىيلارغىلا يەتكۈزەتتى. 20 لېكىن ئۇلاردىن سىپرۇس ئاربى ۋە كۈرىنى شەھىرىدىن كەلگەن بەزىلەر ئانتاكيا شەھىرىگە بارغاندا، رەب ئەيسانىڭ خۇش خەۋىرىنى گېرىكلەرگىمۇ يەتكۈزدى. 21 رەببىنىڭ قولى ئۇلار بىلەن بىللە بولۇپ، تولىمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ئىشىنىپ توۋا قىلىپ رەببگە باغلاندى. 22 بۇ خەۋەر يېرۇسالېمدىكى جامائەتنىڭ قۇلىقىغا يېتىپ كەلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بارناباسنى ئانتاكياغىچە ئاربلاپ ئۇتۇشكە ئەۋەتتى. 23 بارناباس يېتىپ بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى كۆرۈپ، خۇشال بولدى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى جان-دىلىدىن قەتئىيلىك بىلەن رەببگە چىڭ باغلىنىشقا رىغبەتلەندۈردى. 24 چۈنكى ئۇ مۇقەددەس روھقا ۋە ئىمان-ئىشەنچىگە تولدۇرۇلغان بولۇپ، ياخشى بىر ئادەم ئىدى. شۇنىڭ بىلەن زور بىر توپ ئادەملەر رەببگە قوشۇلدى. 25 شۇنىڭ بىلەن بارناباس تارسۇس شەھىرىگە ساۋۇلنى ئىزدەپ باردى. 26 ئۇنى تېپىپ ئانتاكياغا ئېلىپ كەلدى؛ شۇنداق بولدىكى، ئىككىيلەن جامائەت بىلەن بىللە ساق بىر يىل يىغىلىپ، نۇرغۇن ئادەمگە تەلىم بەردى. مۇخلىسلارنىڭ «خرىستىئانلار» دەپ تۇنجى ئاتىلىشى ئانتاكيادىن باشلاندى. 27 ئۇ كۈنلەردە بەزى پەيغەمبەرلەر يېرۇسالېمدىن ئانتاكياغا چۈشۈپ كەلدى. 28 بۇلاردىن ئاگابۇس ئىسىملىك بىرىيلەن ئوتىۇرىغا چىقىپ، روھنىڭ ۋەھيىنى يەتكۈزۈپ، قاتتىق بىر ئاچارچىلىقنىڭ پۈتكۈل دۇنياغا باسىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېيتتى (بۇ ئاچارچىلىق دەۋرىدە «كلاۋدىيۇس قەيسەر» ھۆكۈم سۈرگەن ۋاقىتتا يۈز بەردى). 29 بۇنىڭ بىلەن [ئانتاكيادىكى] مۇخلىسلارنىڭ ھەربىرى ئۆز قۇربىغا قاراپ پۇل يىغىپ، يەھۇدىيەدە ئۇرۇقۇاتقان قېرىنداشلارغا ياردەم بېرىشنى قارار قىلدى. 30 ئۇلار بۇ قارارنى ئادا قىلىپ، ئىئانىنى بارناباس ۋە ساۋۇلنىڭ قولى ئارقىلىق [يەھۇدىيەدىكى جامائەت] ئاقساقاللىرىغا يەتكۈزۈپ بەردى.

12

شۇ چاغلاردا، ھېرود پادىشاھ جامائەتتىكىلەردىن بەزىلىرىگە زىيانكەشلىك قىلماقچى بولۇپ ئۇلارغا قول سالدى. 2 ئۇ يۇھاننانىڭ ئاكىسى ياقۇبنى قىلىچلاپ ئۆلتۈردى. 3 ئۇنىڭنىڭ بۇ قىلغان ئىشىنىڭ يەھۇدىيلارغا يافقانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇ پېترۇسنىمۇ ئۇتقۇن قىلدۇرۇدى (شۇ چاغدا «پېتىر نان ھېيتى» مەزگىلى ئىدى). 4 پېترۇسنى ئۇتقاندىن كېيىن، ئۇنى زىندانغا تاشلاپ، تۆت لەشكەر بىر گۇرۇپپا قىلىنغان تۆت قاراۋۇۋۇل توپىغا تاپشۇردى. پاسخا ھېيتتىن كېيىن، ھېرود ئۇنى خالايىق ئالدىدا سوراق قىلماقچى ئىدى. 5 شۇڭا پېترۇس زىندانىدا ئۇتۇقتا قېلىندى. لېكىن جامائەت خۇداغا جان-دىل بىلەن ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلىشۋاتاتتى. 6 ئەمدى ھېرود ئۇنى ئېلىپ چىقىپ سوت قىلىشنىڭ ئالدىنقى كېچىسى، پېترۇس ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاقلىق پېتى، ئىككى قاراۋۇلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇخلاۋاتاتتى؛ ئىشىكنىڭ سىرتىدىمۇ بىرنەچچە قاراۋۇل زىندانىنى كۆزەت قىلىۋاتاتتى. 7 ۋە ئۇيۇقسىز رەببنىڭ بىر پەرىشتىسى كۆرۈنۈپ، بىر نۇر كامېرنى يورۇتتى. پەرىشتە پېترۇسنىڭ بىقىنىغا نوقۇپ: ـ تېز ئور! ـ دەپ ئويغاتتى. ئۇنىڭ قوللىرىدىكى زەنجىر شۇ ھامان بوشاپ چۈشۈپ كەتتى. 8 پەرىشتە ئۇنىڭغا: ـ بېلىڭنى باغلىۋال! كەشىكۈنمۈ كىي! ـ دېدى. پېترۇس ئۇنىڭ دېگىنىنى قىلدى. ئاندىن ئۇ: ـ چاپىنىڭنى يېپىنچاقلاپ كەيىنىدىن ماڭ!ـ دېدى. 9 پېترۇس ئۇنىڭغا ئەگىشىپ [كامېردىن] چىقتى. بىراق ئۇ پەرىشتىنىڭ ۋاستىسى بىلەن بولۇۋاتقان بۇ ئىشلارنىڭ راستلىقىنى بىلمەي، بەلكى بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈپتىمەن، دەپ ئويلاۋاتاتتى. 10 ئۇلار بىرىنچى ۋە ئىككىنچى كۆزەتچىنى ئۆتۈپ، زىندانىنىڭ شەھەرگە چىقىدىغان تۆمۈر دەرۋازىسىغا بارغاندا، دەرۋازا ئۇلار ئۈچۈن ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ كەتتى. ئۇلار چىقىپ، بىر كوچىدىن ئۆتكەندە، پەرىشتە ئۇيۇقسىز ئۇنىڭ يېنىدىن كەتتى. 11 شۇ چاغدا، پېترۇس ئېسىگە كېلىپ، ئۆز-ئۆزىگە: «دەرۋەقە ئەمدى رەب ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ، مېنى ھېرودنىڭ قولىدىن ۋە يەھۇدىي خەلقىنىڭ كۈتكەنلىرىنىڭ ھەممىسىدىن قۇتقۇزۇپتۇ، دەپ بىلدىم» ـ دېدى. 12 ھەققىي ئەھۋالنى چۈشىنىپ يەتكەندە، ئۇ مارکۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانىڭ ئانىسى مەريەمنىڭ ئۆيىگە باردى. ئۇ يەردە نۇرغۇن كىشىلەر يىغىلىپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتاتتى. 13 ئۇ دەرۋازىنىڭ ئىشىكىنى قاققاندا، رودا ئىسىملىك بىر دېدەك ئاۋازىنى ئاڭلاپ چىقتى. 14 ئۇ پېترۇسنىڭ ئاۋازىنى تونۇپ، خۇشاللىقىدىن ئىشىكنى ئېچىشقىمۇ ئۇلگۈرمەي يۈگۈرۈپ كېلىپ، ھەممەيلەنگە: ـ پېترۇس دەرۋازا ئالدىدا تۇرىدۇ! ـ دەپ خەۋەر قىلدى. 15 لېكىن ئۇلار: ـ ساراڭ بولۇپ قالدىڭغۇ! ـ دېيىشتى. بىراق ئۇ: ـ راست شۇنداق، دەپ تۇرۇۋالدى. ئۇلار: ـ ئۇ ئۇنىڭ پەرىشتىسى بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. 16 بىراق پېترۇس دەرۋازىنى قېقىۋەردى. ئۇلار چىقىپ دەرۋازىنى ئېچىپ، ئۇنىڭ ئۆزىنى كۆرگەندە ھەممەيلەن ھاڭ-تاڭ بولۇشتى. 17 پېترۇس ئۇلارغا ئۇن چىقارماسلىققا قول ئىشارىتى قىلىپ، ئۇلارغا رەببنىڭ ئۆزىنى زىندانىدىن قانداق ئېلىپ چىققانلىقىنى ئېيتىپ بەردى. ئاندىن كېيىن، ئۇ: ـ بۇ خەۋەرنى ياقۇبقا ۋە قېرىنداشلارغا يەتكۈزۈپ قويۇڭلار، ـ دەپ، ئۆزى ئۇ يەردىن باشقا يەرگە كەتتى. 18 تاڭ ئاتقاندا، قاراۋۇللار پېترۇس زادى نېمە بولدى دەپ سارىسىمگە چۈشتى. 19 ھېرود ئۇنى ئىزدەپ ئۇنىڭ ئىز-دېرىكىنى تاپالمىغاچقا، قاراۋۇللارنى سوراق قىلىپ، ئۇلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى بۇيرۇدى. بۇ ئىشتىن كېيىن، ئۇ يەھۇدىيەدىن چۈشۈپ قەيسەرىيە شەھىرىگە بېرىپ شۇ يەردە تۇردى. 20 ئەسلىدە ھېرود [خان] بىلەن ئۇر ۋە زىدوندىكىلەر ئارىسىدا قاتتىق جېدەل بار ئىدى. ھالبۇكى، ئۇر ۋە زىدوندىكىلەر بىرلىشىپ، ھېرودنىڭ ئالدىغا كەلدى. ئۇنىڭ بىلەن يارىشۇبلىش ئۈچۈن ئۇلار ئالدى بىلەن خانىنىڭ بىلاستۇس ئىسىملىك شەخسىي غوجىدارىنى ئۆزلىرىگە يار-يۆلەك بولۇشقا قايىل قىلغاندى. چۈنكى بۇ يۇرتىكىلەر ئاشلىقنى خانىنىڭ ئىلكىدىكى جايلاردىن ئالاتتى. 21 بەلگىلەنگەن كۈرۈشۈش كۈنىدە ھېرود شاھانە تونلىرىنى كىيىپ، سوراق تەختىدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارغا نۇتۇق سۆزلىدى. 22 ئاڭلىغان خەلق: ـ بۇ ئادەمنىڭ ئاۋازى ئەمەس، بەلكى بىر ئىلاھنىڭ ئاۋازىدۇر! ـ دەپ ۋارقىراشتى. 23 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ بىر پەرىشتىسى خانى ئۇردى؛ چۈنكى ئۇ شان-شەرەپنى خۇداغا بېغىشلىمىدى. نەتىجىدە، ئۇ قۇرتقا يەم بولۇپ ئۆلدى. 24 ئەمما خۇدانىڭ سۆز- كالامى داۋاملىق بەرق ئۇرۇپ كېڭەيدى. 25 بارناباس بىلەن

ساۋۇل پىرۇساۋىدا ئىشانلىرىنى تاپشۇرۇش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئانىتاكىغا قايتىپ كەتتى. ئۇلار ماركۇس دەپمۇ ئاتىلىدىغان يۇھاننانى بىللە ئېلىپ باردى.

13 ئانتاكىيادىكى جامائەت ئىچىدە بەزى پەيغەمبەرلەر ۋە تەلىم بەرگۈچىلەر بار ئىدى. ئۇلار بارناباس، «قارا» دەپمۇ ئاتىلىدىغان شىمېئون، كۇرىنىلىك لۇكىئۇس، ھېرود خان بىلەن بىللە چوڭ بولغان مانائەن ۋە ساۋۇللار ئىدى. 2 ئۇلار ۋەبنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ روزا تۇتۇۋاتقان بىر مەزگىلدە، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا: ـ بارناباس بىلەن ساۋۇلنى مەن ئۇلارنى قىلىشقا چاقىرغان خىزمەت ئۈچۈن ماڭا ئايرىپ قويۇڭلار، ـ دېدى. 3 شۇنىڭ بىلەن، ئۇلار يەنە روزا تۇتۇپ دۇئا قىلغاندىن كېيىن، ئىككىيلەننىڭ ئۈستىگە قوللىرىنى تەگكۈزۈپ ئۇزۇتىپ قويدى. 4 ئۇلار مۇقەددەس روھ تەرىپىدن ئەۋەتىلگەن بولۇپ، سەلېۋكىيە شەھىرىگە بېرىپ، ئۇ يەردىن كىپىرگە چىقىپ سىپرۇس ئارىلىغا قاراپ يولغا چىقتى. 5 سالامىس شەھىرىگە يېتىپ كېلىپ، ئۇلار يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگلىرىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. يۇھاننا ئۇلارنىڭ يارده‌مچىسى ئىدى. 6 ئۇلار پۈتۈن ئارالنى ئارىلاپ چىقىپ، پافوس شەھىرىگە كەلدى. ئۇلار ئۇ يەردە باريەشۇئا ئىسىملىك بىر كىشى بىلەن ئۇچراشتى قالدى. ئۇ سېھىرگەر بولۇپ، ساختا پەيغەمبەر بولغان بىر يەھۇدىي ئىدى. 7 ئۇ كىشى بۇ [ئارالنىڭ] رىملىق ۋالىيسى سېرگىيۇس پاۋلۇسنىڭ ھەمراھى ئىدى. ۋالىي ئۇقۇمۇشلۇق بىر كىشى بولۇپ، بارناباس بىلەن ساۋۇلنى چاقىرتىپ، خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىماقچى بولدى. 8 لېكىن ھېلىقى سېھىرگەر (ئۇنىڭ گرېكچە ئىسمى ئەلىماس بولۇپ، «سېھىرگەر» دېگەن مەنىدە) ئۇلارغا قارشى چىقىپ، ۋالىينىڭ رايىنى ئېتىقادتىن قايتۇرۇشنى ئۇرۇنماقتا ئىدى. 9 براق مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلغان ساۋۇل (يەنە «پاۋلۇس» دەپمۇ ئاتىلىدۇ) ھېلىقى سېھىرگەرگە تىكلىپ قاراپ 10 ئۇنىڭغا: ـ ئەي، قەلبىڭ ھەرخىل ھىيلىگەرلىك ۋە ئالدامچىلىق بىلەن تولغان ئىبلىسنىڭ ئوغلى، ھەممە ھەققانىيلىقنىڭ دۈشمنى! پەرۋەردىگارنىڭ تۈز يوللىرىنى بۇرمىلاشنى زادى توختاتمامسەن؟! 11 ئەمدى رەبنىڭ قولى ئۈستۈڭگە چۈشتى! كۆزلىرىڭ كور بولۇپ، بىر مەزگىل كۈننىڭ يورۇقىنى كۆرەلمەيسەن! ـ دېدى. شۇئان، بىر خىل تۇمان ۋە قاراڭغۇلۇق ئۇنى باستى. ئۇ يولنى سىلاشتۇرۇپ، كىشىلەردىن مېنى قولۇمدىن يېتىلەڭلار، دەپ ئىلتىجا قىلاتتى. 12 يۇز بەرگەن ئىشنى كۆرگەن ۋالىي رەبنىڭ تەلىمىگە قاتتىق ھەيران بولۇپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 13 پاۋلۇس بىلەن ئۇنىڭ ھەمراھلىرى كىپىرگە چىقىپ، پافوستىن پامفىلىيە ئۇلكىسىدىكى پەرگە شەھىرىگە باردى. ئۇ يەردە يۇھاننا ئۇلاردىن ئايرىلىپ يېرۇساۋىغا قايتتى. 14 پاۋلۇسلار بولسا پەرگە شەھىرىدىن چىقىپ، داۋاملىق مېڭىپ پىسىدىيە رايوندىكى ئانتاكىيا شەھىرىگە بېرىپ، شابات كۈنى سىناگوگقا كىردى. 15 تەۋرات قىسىملىرىدىن ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىناگوگنىڭ چوكىلىرى ئۇلارنى چاقىرتىپ: ـ قېرىنداشلار، ئەگەر خالايىققا بىرەر نەسىھەت سۆزۈڭلار بولسا، ئېيتىڭلار، ـ دېدى. 16 پاۋلۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، قول ئىشىرىتى قىلىپ، خالايىققا مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئىسرائىللار ۋە خۇدادىن قورققانلار، قۇلاق سېلىڭلار! 17 بۇ ئىسرائىل خەلقىنىڭ خۇداسى ئاتا-بوۋىلىرىمىزنى تاللىدى؛ ئۇلار مىسىردا مۇساپىر بولۇپ ياشىغان ۋاقىتلاردا ئۇلارنى ئۇلۇغ قىلدى، ئۇزۇنىڭ ئېگىز كۆتۈرگەن بىلىكى بىلەن ئۇلارنى مىسىردىن قۇتقۇزۇپ چىقتى. 18 ئۇ چۆلدە ئۇلارغا تەخمىنەن قىرىق يىل غەمخورلۇق قىلدى 19 ئاندىن قاناتلىق زېمىندىكى يەتتە ئەلنى يوقىتىپ، ئۇلارنىڭ زېمىنلىرىنى ئۇلارغا مىراس قىلىپ بەردى. 20 بۇ ئىشلارغا ئالدى- كەينى بولۇپ تەخمىنەن تۆت يۈز ئەللىك يىل كەتتى. كېيىن، تاكى ساموئىل پەيغەمبەر ئوتتۇرىغا چىققىچە، ئۇ ئۇلارغا باتۇر ھاكىملارنى تىكلەپ بەردى. 21 ئاندىن ئۇلار بىرگە بىر پادىشاھنى بەرسىكەن، دەپ [ساموئىل پەيغەمبەردىن] تىلىدى. شۇنىڭ بىلەن خۇدا ئۇلارغا بىنيامىن قەبىلىسىدىن كىش ئىسىملىك ئادەمنىڭ ئوغلى ساۋۇلنى تىكلەپ بەردى. ئۇ قىرىق يىل ھۆكۈم سۈردى. 22 براق [خۇدا] ساۋۇلنى سەلتەنەتتىدىن چۈشۈرۈپ، ئۇلارغا داۋۇتنى پادىشاھ قىلىپ ئۇرغۇزۇپ بەردى. خۇدا ئۇنىڭ ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىپ: «كۆكۈلۈمدىكىدەك بىر ئادەمنى، يەنى يەسسەنىڭ ئوغلى داۋۇتنى تاپتىم. ئۇ مېنىڭ تولۇق ئىرادەمگە ئەمەل قىلىدۇ»، ـ دېدى. 23 ئۇزى ۋەدە قىلغاندەك خۇدا بۇ ئادەمنىڭ نەسىلىدىن ئىسرائىل خەلقىگە بىر قۇتقۇزغۇچى تىكلەپ بەردى ـ ئۇ بولسا ئەيسانىڭ ئۆزىدۇر! 24 ئۇ خەلقىنىڭ ئۈتىۋىرىسىغا چىقىشتىن ئالدۇۋال، يەھيا [پەيغەمبەر] چىقىپ، بارلىق ئىسرائىل خەلقىنى توۋا قىلىشىنى [بىلدۈرىدىغان] چۈمۈلدۈرۈشنى قويۇل قىلىڭلار، دەپ جاكارلىدى. 25 يەھيا [پەيغەمبەر] ۋەزىپىنى تاماملىغاندا، خالايىققا مۇنداق دېگەنىدى: «سىلەر مېنى كىم دەپ بىلىسىلەر؟ مەن سىلەر كۈتكەن زات ئەمەسمەن. براق مانا، مەندىن كېيىن بىرسى كېلىدۇ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ ئاياغ كەشلىرىنى يېشىشكىمۇ لايىق ئەمەسمەن!» 26 ئەي قېرىنداشلار، ئىبراھىمنىڭ جەمەتىنىڭ نەسىلىرى ۋە ئارا ئاكىلاردىكى خۇدادىن قورققانلار، بۇ نىجاتلىقنىڭ سۆز- كالامى سىلەرگە ئەۋەتىلدى! 27 يېرۇساۋىدا تۇرۇۋاتقانلار ۋە ئۇلارنىڭ ھاكىملىرى [ئەيسانى] تونۇمىاي، ئۇنىڭ ئۈستىدىن گۇناھكار دەپ ھۆكۈم چىقارغىنى بىلەن، ھەر شابات كۈنى ئوقۇلىدىغان پەيغەمبەرلەرنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇردى. 28 گەرچە ئۇلار ئۇنىڭدىن ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك بىرەر گۇناھ تاپالمىغان بولسىمۇ، ۋالىي پىلاتۇستىن يەنىلا ئۇنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىشنى ئۈتۈندى. 29 ئۇلار [بۇ] [ئىشلارنى قىلىپ] مۇقەددەس يازمىلاردا ئۇنىڭ ھەققىدە ئالدىن پۈتۈلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنى [ئۈزلىرى بىلمىگەن ھالدا] ئەمەلگە ئاشۇرغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ جەسىتىنى كرېستتىن چۈشۈرۈپ، بىر قەبرىگە قويدى. 30 لېكىن خۇدا ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈردى! 31 تىرىلگەندىن كېيىن، ئۇ بۇرۇن ئۈزى بىلەن گالىلىيەدىن يېرۇساۋىغىچە ئەگىشىپ كەلگەنلەرگە كۆپ كۈنلەر ئىچىدە [ئەچچە قېتىم] كۆرۈنۈپ تۇردى. بۇ كىشىلەر ھازىر [ئىسرائىل خەلقىگە ئۇنىڭ گۇۋاھچىلىرى بولۇۋاتىدۇ. 32 بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلىنغان ۋەدىنىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە ھازىر جاكارلايمىز ـ خۇدا ئەيسانى [ئارىمىزدا] تىكلەپ، بۇ ۋەدىنى ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان بىزلەرگە ئەمەلگە ئاشۇردى. بۇ ھەقتە زەبۇرنىڭ ئىككىنچى كۇيىدە ئالدىنئالا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن مېنىڭ ئوغلۇم، ئۈزۈم سېنى بۈگۈنكى كۈندە تۇغدۇردۇم»». 34 ئەمدىلىكتە خۇدانىڭ ئەيساغا چىرىشنى قايتا كۆرگۈزمەي ئۇلۇمدىن تىرىلدۈردىغانلىقى ھەققىدە ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق ئالدىن ئېيتقان: «داۋۇتقا ۋەدە قىلغان مېھىر-شەپقەتلەرنى سىلەرگە ئاتا قىلىمەن!» 35 شۇنگا يەنە بۇ ھەقتە يەنە بىر ئايەتتە: ـ «[ئۆز خۇدا]، سېنىڭ مۇقەددەس بولغۇچىڭغا تېنىنىڭ چىرىشنى كۆرگۈزمەيسەن». 36 چۈنكى داۋۇت دەرۋەقە خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە ئۆز دەۋرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ، ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىغا قوشۇلۇپ ئۆلۈمدە ئۆخلاپ ئۇنىڭ تېنى چىرىپ كەتكەنىدى. 37 لېكىن خۇدا ئۇلۇمدىن تىرىلدۈرگۈچى بولسا چىرىشنى ھېچ كۆرمىدى. 38 ئەمدى شۇنگا سىلەر شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى، ئۆ قېرىنداشلار، ھازىر گۇناھلاردىن كەچۈرۈم قىلىنىش يولى دەل شۇ كىشى ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلىنىۋاتىدۇ. 39 مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى بىلەن سىلەر خالاس بولالمايۋاتقان ئىشلاردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئۇ ئارقىلىق خالاس قىلىنىپ ھەققانىي قىلىنىدۇ! 40 شۇنگا، پەيغەمبەرلەر ئالدىن ئېيتقان شۇ بالا يېتىپەت بېشىڭلارغا چۈشمەسلىكى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىڭلار! ـ 41 «قاراڭلار، ئۆ مازاق قىلغۇچىلار، ھەيرانۇھەس بولۇپ ھالاك بولۇڭلار!

چۈنكى سىلەرنىڭ كۆنلىرىڭلاردا بىر ئىش قىلىمەنكى، ئۇنى بىرسى سىلەرگە ئېلان قىلسىمۇ سىلەر شۇ ئىشقا ھەرگىز ئىشەنمەيسىلەر!» **42** پاۋلۇس بىلەن بارناباس سىناگوگدىن چىقىۋاتقاندا، جامائەت ئۇلارغا كېلەركى شابات كۈنى بۇ ئىشلار ھەققىدە يەنە سۆزلەشنى ييلىندى. **43** سىناگوگتىكى جامائەت تارقالغاندا، نۇرغۇن يەھۇدييلار ۋە خۇدادىن قورققان تەۋراتقا ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي خەلقىمىز پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا ئەگەشتى. ئىككىسى ئۇلارغا سۆز قىلىپ، ئۇلارنى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدە چىڭ تۇرۇشقا دەۋەت قىلدى. **44** كېيىنكى شابات كۈنى، پۈتۈن شەھەر خەلقى دېگۈدەك خۇدانىڭ سۆز-كالامىنى ئاڭلىغىلى كېلىشتى. **45** بىراق يۇنداق توپ-توپ ئادەملەرنى كۆرگەن يەھۇدييلار ھەسەتكە چۈمۈپ، پاۋلۇسنىڭ سۆزلىرىگە قارشى تەتۇر گەپ قىلىپ، تۆنكۈغا تۇھمەت قىلدى. **46** ئەمدى پاۋلۇس بىلەن بارناباس تېخىمۇ يۈرەكلىك ھالدا مۇنداق دېدى: ـ خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئالدى بىلەن سىلەر [يەھۇدىي خەلقىگە] يەتكۈزۈش كېرەك ئىدى. لېكىن سىلەر ئۇنى چەتكە قېقىپ ئۆزۈڭلارنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا لايىق كۆرمىگەندىن كېيىن، مانا بىز [سىلەردىن] يۈزۈلۈپ ئەللەرگە يۈزلىنىمىز! **47** چۈنكى پەرۋەردىگار [مۇقەددەس يازمىلاردا] بىزگە مۇنداق بۇيرۇغان: ـ «مەن سېنى [يات] ئەللەرگە نۇر بولۇشقا، يەر يۈزىنىڭ چەت-ياقىلىرىغىچە نىجاتلىق بولۇشۇڭ ئۈچۈن سېنى ئاتىدىم». **48** ئەللەردىكىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ، خۇشال بولۇشۇپ رەببىنىڭ سۆز- كالامىنى ئۇلۇغلاشتى، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشكە بېكىتىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئېتىقاد قىلدى. **49** شۇنداق قىلىپ، رەببىنىڭ سۆز- كالامى پۈتكۈل زېمىنغا تارقالدى. **50** بىراق يەھۇدييلار خۇدادىن قورققان يۇقىرى تەبىقىلىك ئاياللارنى ھەم شەھەر مۇتەۋەلىرىنى قۇتراتىپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباسقا زىيانكەشلىك قىلغۇزۇپ، ئۇلار ئىككىسىنى تۆز يۇرتلىرىدىن قوغلاپ چىقاردى. **51** ئەمما پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئۇلارغا قاراپ ئاياغلىرىدىكى توپىنى قېقىشتۇرۇۋېتىپ، كونيا شەھىرىگە قاراپ ماڭدى. **52** [ئاتىناكىدىكى] مۇخلىسلار بولسا خۇشاللىققا ھەمدە مۇقەددەس روھقا تولدۇرۇلدى.

14

كونيا شەھىرىدە شۇنداق بولدىكى، پاۋلۇس بىلەن بارناباس يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرگەندە، جامائەتكە شۇنداق سۆزلىدىكى، نەتىجىدە يەھۇدييلار ۋە گېرىكلەردىنمۇ نۇرغان كىشىلەر ئېتىقاد قىلدى **2** (ھالبۇكى، ئىشەنمىگەن يەھۇدييلار [يات] ئەللىكلەرنىڭ كۆڭۈللىرىنى زەھەرلەپ، ئۇلارنى قېرىنداشلارغا قارشى تۇرۇشقا قۇتراتتى). **3** شۇڭا [پاۋلۇس بىلەن بارناباس] ئۇ يەردە خېلى ئۇزۇن تۇرۇپ، رەببگە تايىنىپ يۈرەكلىك ھالدا [خۇش خەۋەرنى] جاكارلىدى، رەب ئۇلارنىڭ قوللىرى بىلەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ ئۆز مېھىر-شەپقىتىنىڭ سۆز- كالامىغا گۇۋاھلىق بەردى. **4** بۇنىڭ بىلەن شەھەر خەلقى ئىككىگە بۆلۈنۈپ كېتىپ، بەزىلىرى يەھۇدييلار تەرەپتە، بەزىلىرى بولسا روسۇلۇلار تەرەپتە تۇردى. **5** ئاخىردا، بىر قىسىم يات ئەللىكلەر بىلەن يەھۇدييلار ئارىسىدا (ئۆز باشلىقلىرى بىلەن بىرلىكتە) روسۇلۇلارنى قىيناپ، چالما-كېسەك قىلىش قۇتراتقۇلۇقى باش كۆتۈردى. **6** لېكىن ئۇلار بۇ ئىشتىن خەۋەر تاپىپ، شۇ يەردىن قېچىپ لىكاۇنىيا رايوندىكى لىسترا ۋە دەربە شەھەرلىرى ھەمدە ئەتراپتىكى يۈرتلارغا قاراپ ماڭدى. ئۇلار شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەرنى داۋاملىق جاكارلاۋەردى. **8** شۇ چاغدا، لىسترا شەھىرىدە پۈتلىرىدا ماغدۇرى يوق، ھېچ مېڭىپ باقمىغان بىر تۇغما پالەچ ئولتۇراتتى. **9** پاۋلۇس سۆز قىلىۋاتقاندا، بۇ ئادەم ئۆنكۈگا قۇلاق سېلىپ ئولتۇراتتى. پاۋلۇس ئۆنكۈگا كۆز تىكىپ ئۆنىڭ ساقايتىلىشىغا ئىشەنچى بارلىقىنى كۆرۈپ يېتىپ، **10** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورنۇڭدىن دەس تۇر! ـ دېدى. ھېلىقى ئادەم شۇئان ئورنىدىن دەس تۇرۇپ مېڭىشقا باشلىدى. **11** لېكىن پاۋلۇسنىڭ بۇ ئىشنى كۆرگەن توپ-توپ ئادەملەر لىكاۇنىيا تىلى بىلەن: ـ ئىلاھلار ئىنسان قىيافىتىگە كىرىپ ئارىمىزغا چۈشۈپتۇ! ـ دەپ ۋارقىرىشىپ كەتتى. **12** ئۇلار بارناباسنى «ئىلاھ زېئۇس» دەپ ئاتاشتى ۋە پاۋلۇسنى سۆزلەشتە باشلامچى بولغاچقا ئۇنى «ئىلاھ ھېرمىس» دەپ ئاتاشتى. **13** شەھەرنىڭ سىرتىدا «زېئۇس ئىلاھ»نىڭ بۇتخانىسى بار ئىدى. شۇ [بۇتخانىدىكى] كاھىن شەھەر دەرۋازىسىغا تۆگىلەر ۋە گۈل چەمبىرەكلەرنى ئېلىپ كېلىپ، خەلق بىلەن بىللە روسۇلۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلماقچى بولدى. **14** لېكىن روسۇلۇلار بارناباس بىلەن پاۋلۇس بۇ ئىشنى ئاڭلاپ، كىيىم-كېچەكلىرىنى يىرتقان ھالدا، كۆزىچىلىكىنىڭ ئارىسىغا يۈگۈرۈپ كىرىپ، ۋارقىراپ مۇنداق دېدى: **15** ـ خالايىق، بۇ ئىشلارنى نېمە دەپ قىلىۋاتىسىلەر؟! بىز سىلەرگە ئوخشاش ھېسىياتتىكى ئىنسانلارمىز! بىز سىلەرگە بۇ ئەرزىمەس نەرسىلەرنى تاشلاپ، ئاسمان-زېمىن، دېڭىز-ئوچۇقان ۋە ئۇلاردىكى بارلىق مەخلۇقلارنى ياراتقۇچى ھايات خۇداغىلا ئىبادەت قىلىشىڭلار كېرەك دەپ جاكارلاۋاتىمىز! **16** بۇرۇنقى دەۋرلەردە، ئۇ ھەرقايسى ئەللەرنى ئۆز يوللىرىدا مېڭىشقا يول قويغان. **17** شۇنداق بولسىمۇ، ئۇ ئۆزىنى ئىسپاتلايدىغان گۆزىلىقنى قالدۇرمىغان ئەمەس. چۈنكى ئۇ ھەمىشە سىلەرگە شاپائەت كۆرسىتىپ، يامغۇرنى ئۆز ۋاقتىدا ئەرشتىن ياغدۇرۇپ مول ھوسۇل ئاتا قىلىپ، ئاش-تاماق بىلەن سىلەرنى تويغۇزۇپ، قەلبىڭلارنى خۇشاللىققا چۈمدۈرۈپ كەلدى. **18** ھەتتا ئۇلار بۇ سۆزلەرنى قىلغان بولسىمۇ، خالايىقنىڭ ئۇلارغا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىشىنى ئارانلا توسۇۋالدى. **19** لېكىن ئانتاكىيا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىن بەزى يەھۇدييلار كېلىپ، كىشىلەرنى ئۆزلىرىگە قايىل قىلىشى بىلەن، خەلق پاۋلۇسنى چالما-كېسەك قىلدى، ئاندىن ئۇنى ئۆلدى دەپ قاراپ، شەھەر سىرتىغا سۆرەپ ئاچىقىپ تاشلىۋەتتى. **20** لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندا، پاۋلۇس ئورنىدىن تۇرۇپ، شەھەرگە قايتىپ كىردى. ئەتىسى، ئۇ بارناباس بىلەن بىللە دەربە شەھىرىگە كەتتى. **21** ئەمدى ئۇلار دەربە شەھىردە خۇش خەۋەر جاكارلاپ، نۇرغۇن ئادەملەرنى [مەسىھكە] مۇخلىس بولۇشقا كىرگۈزگەندىن كېيىن، ئىككىيلەن لىسترا، كونيا ۋە ئانتاكىيا شەھەرلىرىگە قايتىپ باردى. **22** ئۇلار ئۇ يەرلەردە مۇخلىسلارنىڭ قەلبلىرىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، شۇنداقلا: ـ بىز خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرىشتە نۇرغۇن جاپا-مۇشەققەتلەرنى بېشىمىزدىن ئوتكۈزۈشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ، ـ دەپ نەسىھەت قىلدى. **23** ئۇلار يەنە ھەرقايسى جامائەت ئىچىدە ئاقساقاللارنى تاللاپ بەلگىلەپ، دۇئا قىلىش ۋە روزا تۇتۇش ئارقىلىق ئۇلارنى ئۆزلىرى ئېتىقاد باغلىغان رەببگە تاپشۇردى. **24** ئىككىيلەن پىسىدىيە رايوندىن ئوتۇپ پامفىلىيە ئولكىسىگە كەلدى. **25** ئۇلار پەرگە شەھىردە سۆز- كالامنى يەتكۈزگەندىن كېيىن، ئاتتالىيا شەھىرىگە باردى. **26** ئاندىن ئۇ يەردىن كېمىگە چىقىپ، [سۈريەدىكى] ئانتاكىياغا قاراپ كەتتى. ئۇلار ئەسلىدە شۇ يەردە ئۆزلىرى ھازىر تاماملىغان بۇ ۋەزىپىنى ئادا قىلىشقا [جامائەتتىكىلەر تەرىپىدىن] خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تاپشۇرۇلغاندى. **27** قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار جامائەتنى بىر يەرگە جەم قىلغاندا، ئۇلارغا خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق قىلغان بارلىق ئەمەللىرىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ قاندىق قىلىپ ئەللەرگە ئېتىقادنىڭ بىر ئىشىكىنى ئاچقانلىقىنى سۆزلەپ بەردى. **28** ئۇلار ئۇ يەردە مۇخلىسلار بىلەن بىللە ئۆزۈن مەزگىل تۇردى.

15

شۇ چاغلاردا بەزىلەر يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىن كېلىپ، [ئانتاكىيادىكى] قېرىنداشلارغا: ـ سىلەر مۇسا [پەيغەمبەرگە] تاپشۇرۇلغان يوسۇن بويىچە خەتنە قىلىنمىشى قوبۇل قىلمىساڭلار، قۇتقۇزۇلمايسىلەر! ـ دەپ تەلىم بېرىشكە

باشلىدى. 2 بۇ ئىش توغرىسىدا چوڭ ماجىرا چىققان بولۇپ، پاۋلۇس بىلەن بارناباس ئىككىيلەن شۇ كىشىلەر بىلەن كەسكىن مۇنازىرە قىلىشقاندىن كېيىن، [قېرىنداشلار] پاۋلۇسنى، بارناباسنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرنەچچەيلەننى بۇ مەسىلە توغرىسىدا روسۇلار ۋە ئاقساقاللار بىلەن كۆرۈشۈشكە يېرۇسالېمغا بارسۇن دەپ بېكىتكەن. 3 شۇنداق قىلىپ ئۇلار جامائەت تەرىپىدن يولغا سېلىنىپ، سەپىردە فەنىكىيە رايونى ۋە سامارىيە ئۆلكىسىنى بېسىپ ئۆتۈپ، بارغانلا يېردە ئەللەرنىڭمۇ توۋا قىلىپ [ئېتىقاد] يولغا كىرگەنلىكىنى تەپسىلىي سۆزلىدى. بۇ خەۋەر بارلىق قېرىنداشلارنى زور شادلىققا چۆمگۈزدى. 4 پاۋلۇسلار يېرۇسالېمغا كەلگىنىدە، ئۇلار جامائەتنىكەلەر، روسۇلار ۋە ئاقساقاللار تەرىپىدىن قارشى ئېلىنىپ، كۆپچىلىككە خۇدانىڭ ئۆزلىرى ئارقىلىق بارلىق قىلغان ئەمەللىرىنى بايان قىلىپ بەردى. 5 لېكىن پەرىسىي مەزھىپىدىكىلەردىن ئېتىقاد يولغا كىرگەن بەزىلەر ئورنىدىن تۇرۇشۇپ: ـ مۇشۇ [يات ئەللىكلەرنى] خەتنە قىلىش كېرەك، شۇنداقلا ئۇلارغا مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشى كېرەكلىكىنى جېكلەش كېرەك! ـ دېدى. 6 شۇڭا روسۇلار بىلەن ئاقساقاللار بۇ مەسىلىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن جەم بولۇشتى. 7 ئۆزۈن سۆھبەتلىشىشتىن كېيىن، پېترۇس ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، دەسلەپتىكى كۈنلەردە خۇدانىڭ ئىچىڭلاردىن مېنى تاللاپ مېنىڭ ئاغزىم ئارقىلىق خۇش خەۋەردىكى سۆز-كالامنى يات ئەللىكلەرگە ئاڭلىتىپ ئۇلارنىڭ ئېتىقاد قىلىشىدا ۋاسىتە قىلىشقا بېكىتكەنلىكىدىن خەۋىرىڭلار بار. 8 ۋە ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى بىلگۈچى خۇدا مۇۋەددەس روھنى بىزگە ئاتا قىلغىنىدەك، ئۇلارغىمۇ ئاتا قىلدى. 9 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئۇلارنى بىز بىلەن ھېچقانداق پەرقلەندۈرمەي، ئۇلارنىڭ قەلبلىرىنى ئېتىقاد ئارقىلىق پاك قىلدى. 10 [ئەھۋال مانا شۇنداق ئىكەن]، ئەمدى سىلەر نېمە ئۈچۈن ئۆزىمىز ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمىزمۇ كۆتۈرەلمىگەن بىر بويۇنتۇرۇقنى مۇخلىسلارنىڭ بوينىغا ئارتماقچى بولۇپ، خۇدانى سىنىماقچى بولىسىلەر؟! 11 ئەمدىلىكتە، بىز بولساق رەب ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتىگە تايىنىپ ئۇلارغا ئوخشاش قۇتقۇزۇلىمىز، دەپ ئىشىنىمىز. 12 [بۇ سۆزدىن كېيىن]، بارناباس بىلەن پاۋلۇس چىقىپ، خۇدا ئۆزلىرى ئارقىلىق يات ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا كۆرسەتكەن بارلىق مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى ۋە كارامەتلەرنى بايان قىلىپ بەردى؛ كۆپچىلىك ئۇلارغا قۇلاق سېلىپ سۆزىتە ئوردى. 13 ئۇلارنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن، ياقۇپ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار، ماڭا قۇلاق سېلىڭلار! 14 بايانىن شىمئون خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنىمۇ باشتىنلا شاپائەت بىلەن يوقلاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئۆز نامى ئۈچۈن بىر خەلق چىقىرىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ ئۆتتى. 15 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىمۇ بۇنىڭغا ئۇيغۇن كېلىدۇ، خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنۇ سۆزلەر پۈتۈلگەندەك: ـ 16 ـ ««مۇشۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن قايتىپ كېلىپ، داۋۇتنىڭ يىقىلغان چېدىرىنى يېڭىباشتىن قۇرۇپ تىكلەيمەن، ئۇنىڭ خارابلىكلىرىنى قايتا بىنا قىلىپ، ئەسلىگە كەلتۈرىمەن. 18 شۇنداق قىلىپ، جاھاندىكى باشقا ئىنسانلارمۇ، يەنى مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتالغان بارلىق ئەللەر مېنى ئىزدەپ تاپىدۇ» دەيدۇ بۇ ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچى ۋە شۇنداقلا ئۇلارنى ئەزەلدىن ئايان قىلىپ كەلگەن پەروەردىگار!» (aiōn g165) 19 ـ شۇنىڭ ئۈچۈن خۇلاسەم شۇكى، يات ئەللىكلەر ئارىسىدىن توۋا قىلىپ خۇداغا ئېتىقاد باغلىغانلارغا ئاۋارە-ئېغىرچىلىك سېلىپ قويماسلىقىمىز كېرەك؛ 20 پەقەت ئۇلارغا: «بۇتلارغا ئاتلىپ بۇلغانغان نەرسىلەرنى يېيىشتىن، جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىنمۇ يېيىشتىن نېرى بولۇڭلار» دەپ تاپىلاپ، بىر پارچە خەت يازايلى. 21 چۈنكى قەدىمكى دەۋرلەردىن تارتىپ ھەر شەھەردە شابات كۈنىدە سىناگوگلاردا مۇسا [پەيغەمبەر]نىڭ ئېيتقانلىرى ئوقۇلۇپ، ئۇنىڭ كۆرسەتمىلىرى ئۆگىتىلىپ كەلگەن. 22 شۇنىڭ بىلەن روسۇلار، ئاقساقاللار، شۇنداقلا يېرۇسالېمدىكى پۈتكۈل جامائەتنىكەلەر ئۆز ئارىسىدىن بىرنەچچە ئادەمنى تاللاپ، ئۇلارنى پاۋلۇس ۋە بارناباس بىلەن بىللە ئانتاكىيانىڭ ئەۋەتىشىنى لايىق كۆردى. ئەسلىدە قېرىنداشلار ئىچىدە باشلامچى بولغان يەھۇدا (بارساباس دەپمۇ ئاتىلىدۇ) بىلەن سىلاسلار بۇنىڭغا تاللاندى. 23 خەت بولسا ئۇلارغا تاپشۇرۇلدى، ئۇنىڭدا مۇنداق يېزىلغانىدى: ـ «ئى ئانتاكيا، سۈرىيە ۋە كىلىكىيەدە تۇرۇۋاتقان يات ئەللىك قېرىنداشلار، ـ [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلىرىڭلاردىن، روسۇلار بىلەن ئاقساقاللاردىن سىلەرگە سالام! 24 ئارىمىزدىن بەزى كىشىلەر چېقىپ يېنىڭلارغا بېرىپ، سۆزلىرى بىلەن سىلەرنى بىئارامىلىققا سېلىپ كۆڭۈڭلارنى پارا كەندە قىلىپ قويغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. لېكىن بىز ئۇلارغا ھېچقانداق سۆز-ئەمر قىلمىدۇق. 25 شۇ سەۋەبتىن، بىز بۇ ئىشنا ئويلىرىمىز بىر يەردىن چىققاندىن كېيىن، ئارىمىزدىن تاللانغان بىرنەچچەيلەننى سۆيۈملۈك بارناباس ۋە پاۋلۇسىمىز بىلەن بىللە يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى قارار قىلدۇق. 26 بۇ ئىككىيلەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى ئۈچۈن ھاياتىنى خەتەرگە تەۋەككۈل قىلغان كىشىلەردۇر. 27 شۇڭا بىز يەھۇدا بىلەن سىلاسنى يازغانلىرىمىزنى سىلەرگە ئۆز ئاغزىنى بىلەنمۇ سۆزلەپ بەرسۇن دەپ، يېنىڭلارغا ئەۋەتىۋاتىمىز. 28 گەپنىڭ پوسكىللىسىغا كەلسەك، مۇقەددەس روھقا، شۇنداقلا بىزلەرگىمۇ شۇ لايىق كۆرۈنگەنكى، تۆۋەندىكى زۇرۇر بولغان ئىشلاردىن سىرت، سىلەرگە ھېچقانداق باشقا ئىشنى يۈكلىمەسلىكىمىز كېرەك: 29 ـ بۇتلارغا تاتالغان نەرسىلەردىن، قانىنى ۋە بوغۇپ سويۇلغان ھايۋانلارنىڭ گۆشلىرىدىن يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن نېرى بولۇش ـ سىلەر مۇشۇ بىرنەچچە ئىشتىن ساقلانسا كۈلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. ئامان-خاتىرجەم بولۇڭلار!» 30 شۇنداق قىلىپ، ئۇلار [قېرىنداشلار] تەرىپىدىن يولغا سېلىنىپ، ئانتاكيانىڭ باردى. ئۇ يەردە پۈتۈن جامائەتنىكەلەرنى يىغىپ، خەتنى ئۇلارغا تاپشۇردى. 31 ئۇلار خەتنى ئوقۇپ، ئۇنىڭدىن بولغان رىغبەت-تەسەللىدىن زور شادلاندى. 32 يەھۇدا ۋە سىلاسلار ئۆزلىرىمۇ پەيغەمبەرلەردىن بولۇپ، ئۇلار قېرىنداشلارنى نۇرغۇن سۆز-نەسىھەتلەر بىلەن رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۇلارنى قۇۋۋەتلەندۈردى. 33 [يەھۇدا ۋە سىلاسلار] ئۇ يەردە بىر مەزگىلنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، ئانتاكيادىكى قېرىنداشلارنىڭ سەپىرىگە ئامانلىق تىلىگەن ھالدا ئۆزىتىشى بىلەن، ئۇلار ئۆزلىرىنى ئەۋەتكەن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] قېشىغا قايتتى. 34 لېكىن پاۋلۇس ۋە بارناباس ئانتاكيادا قېلىپ، باشقا نۇرغۇن قېرىنداشلارنىڭ ھەمكارلىقىدا تەلىم بېرىپ رەبنىڭ سۆز-كالامىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلاپ ئوردى. 36 لېكىن يەنە بىرنەچچە كۈنلەردىن كېيىن پاۋلۇس بارناباسقا: بىز بۇرۇن رەبنىڭ سۆز-كالامىنى يەتكۈزگەن ھەممە شەھەر-يېزىلارغا بېرىپ، قېرىنداشلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، ھالىنى سوراپ كېلەيلى، ـ دېدى. 37 بارناباس بولسا يۇھاننا (مارکۇسمۇ دېيىلىدۇ)نى بىللە ئېلىپ بارماقچى بولغانىدى. 38 بىراق پاۋلۇس ئالدىنقى قېتىم پامفىلىيە ئۆلكىسىدە ئۇلاردىن ئايرىلىپ كەتكەن، رەبنىڭ خىزمىتىدە ئۇلار بىلەن بىللە [داۋاملىق] سەپەر قىلمىغان مارکۇسنى يەنە ئېلىپ بېرىشنى ئاقلانلىك ئەمەس دەپ قاردى. 39 شۇنىڭ بىلەن ئىككىيلەن ئوتتۇرىسىدا بەك كەسكىن ئىختىلاپ بولۇپ، ئاخىر بىرىپ ئۇلار بىر-بىرىدىن ئايرىلىپ كېتىشتى. بارناباس مارکۇسنى ئېلىپ، كېمىگە ئولتۇرۇپ سىپرۇس ئارىلىغا كەتتى. 40 پاۋلۇس بولسا سىلاسنى تاللىدى؛ قېرىنداشلارنىڭ ئىككىيلەننى خۇدانىڭ شاپائىتىگە ئامانەت قىلىشى بىلەن ئۇ ئىككىسى يولغا چىقتى. 41 ئۇ ئەمدى سۈرىيە ۋە كىلىكىيە ئۆلكىلىرىنى ئارىلاپ ئوتتۇپ، [ھەرقايسى جايلاردا] جامائەتلەرنى قۇۋۋەتلەندۈردى.

16 ئاندن ئۇ دەربە ۋە لىسترا شەھەرلىرىگىمۇ باردى. مانا، شۇ يەردە ئېتىقادچى يەھۇدىي بىر ئايالنىڭ ئوغلى، تىموتي ئىسىملىك بىر مۇخلىس بار ئىدى. ئۇنىڭ ئاتىسى بولسا گېرېك ئىدى. **2** لىسترا ۋە كونيا شەھەرلىرىدىكى قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ياخشى گۇۋاھلىق بېرەتتى. **3** پاۋلۇس ئۇنى ئوزى بىلەن بىللە ئېلىپ ماكېدۇنىيەگە بولدى. براق بۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسى [تىموتىينىڭ] ئاتىسىنىڭ گېرېك ئىكەنلىكىنى بىلگەچكە، پاۋلۇس ئۇنى ئېلىپ خەتنە قىلدۇردى. **4** ئۇلار شەھەر-يېزىلاردىن ئۆتكەچ، يېرۇسالېمدىكى روسۇللار بىلەن ئاقساقاللار [يات ئەللەرگە] بېكىتكەن بەلگىلىمىلەرنى ئۇلارنىڭ رىئايە قىلىشى ئۈچۈن تاپشۇردى. **5** شۇنداق قىلىپ، جامائەتلەر ئېتىقادتا كۈچەيتىلىپ، سانلىرىمۇ كۈندىن-كۈنگە كۆپەيدى. **6** مۇقەددەس روھ ئۇلارنىڭ ئاسىيا ئۆلكىسىدە سۆز- كالامنى جاكارلىشىغا يول قويمىغان بولۇپ، پاۋلۇسلار ئەمدى فرىگىيە ۋە گالاتىيا رايونلىرىدىن ئۆتۈپ، **7** مىسىيە رايونىغا كەلگەندىن كېيىن، بىتىنىيە ئۆلكىسىگە كىرمەكچى بولدى. براق ئەيسانىڭ روھى ئۇلارغا بۇنداق قىلىشقىمۇ يول قويمىدى. **8** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار مىسىيەدىن ئۆتۈپ، دېڭىز بويىدىكى تروئاس شەھىرىگە چۈشتى. **9** شۇ كۈنى كەچتە، پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش كۆرۈنۈپ، ماكېدونىيەلىك بىر كىشى ئۇنىڭ ئالدىدا ئۆرە تۇرۇپ: ـ [دېڭىزدىن] ئۆتۈپ، ماكېدونىيەگە كېلىپ، بىزگە ياردەم بەرگەيسەن! ـ دەپ ئۆتۈندى. **10** ئۇ بۇ كۆرۈنۈشنى كۆرگەندىن كېيىن، رەب بىزنى جەزمەن ئۇ كىشىلەرنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۇلارغا خۇش خەۋەر جاكارلاشقا چاقىرغان، دېگەن خۇلاسىگە كېلىپ، دەرھال ماكېدونىيەگە بېرىشقا تەييارلاندۇق. **11** بىز كېمىگە چىقىپ، تروئاستىن يولغا چىقىپ، سامودراك ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق ۋە ئەتىسى [ماكېدونىيەدىكى] نېئاپولىس شەھىرىگە يېتىپ باردۇق. **12** ئۇ يەردىن ماكېدونىيەنىڭ شۇ رايوندىكى فىلىپپى دېگەن مۇھىم شەھىرىگە ئۆتىۋۇق. بۇمۇ رىمدىكى بىر مۇستەملىكە شەھەر ئىدى. بىز بۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردۇق. **13** شابات كۈنى، [شەھەر] دەرۋازىسىدىن چىقىپ دەريا ساھىلىگە باردۇق؛ چۈنكى بىز ئۇ يەردە دۇئا-تىلاۋەت قىلىدىغان بىر جاي بار دەپ ئويلىدۇق؛ دەرۋەقە شۇنداق بولدى. بىز ئولتۇرۇپ، ئۇ يەرگە يىغلىغان ئاياللارغا سۆزلەشكە باشلىدۇق. **14** ئۇلارنىڭ ئىچىدە سۆسۈن رەخت سودىسى قىلىدىغان، تىياتىرا شەھىرلىك، خۇدادىن قورقىدىغان لىدىيا ئىسىملىك بىر ئايال بار ئىدى. رەب ئۇنىڭ قەلبىنى پاۋلۇسنىڭ ئېيتقانلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئاچتى. **15** ئۇ ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈلگەن بولۇپ بىزدىن ئۆتۈنۈپ: ـ ئەگەر سىلەر مېنى [ھەقىقەتەن] رەببگە ئېتىقاد قىلغۇچى دەپ بىلسەڭلەر، مېنىڭ ئۆيۈمگە بېرىپ تۇرۇڭلار! ـ دەپ چىڭ تۇرۇپ بىزنى ماقۇلالىتى. **16** بىر كۈنى بىز شۇ دۇئا قىلىدىغان جايغا كېتىپ بارغىنىمىزدا، بىر دېدەك بىزگە يولۇقتى، بۇ قىزغا پال سالغۇچى بىر جىن چاپلىشىۋالغاندى؛ دېدەك خوجايىنلىرىغا پال سېلىش يولى بىلەن نۇرغۇن پايدا تېپىپ بەرگەنىدى. **17** ئۇ يول بويى پاۋلۇس ۋە بىزگە ئەگىشىپ: ـ بۇ كىشىلەر ھەممىدن ئالىي خۇدانىڭ قۇللىرى، ئۇلار سىلەرگە نىجاتلىق بىر يولىنى جاكارلايدۇ! ـ دەپ ۋارقىراپ ماكېدى. **18** ئۇ ئۇدا كۆپ كۈنلەر شۇنداق ۋارقىرىدى. بۇ ئىش پاۋلۇسنىڭ قەلبىنى ئازابلاپ، ئۇ قىزغا بۇرۇلۇپ، جىنغا: ـ ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن بۇيرۇيمەنكى، ئۇنىڭدىن چىق! ـ دېيىشىگلا، جىن شۇئان چىقىپ كەتتى. **19** دېدەكنىڭ خوجايىنلىرى ئۇنىڭغا باغلىغان پۇل تېپىش ئۈمىدىنىڭ يوققا چىققانلىقىنى كۆرۈپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قول سېلىپ، ئۇلارنى بازار مەيدانىغا سۈرەپ، ھۆكۈمدارلارنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. **20** ئۇلار ئىككىيلەنگە سوراقچى ئەمەلدارلارنىڭ ئالدىغا چىقىرىپ: ـ بۇ ئادەملەر يەھۇدىيلار بولۇپ، شەھىرىمىزنى قالايمىقانلاشتۇرۇۋەتمەكتە.

21 بىز بولساق رىملىقلارمىز، ئۇلار قانۇنىمىزغا خىلاپ بولغان ۋە قوبۇل قىلىشقا ياكى يۈرگۈزۈشكە بولمايدىغان قائىدە-يوسۇنلارنى تەرغىب قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. **22** توپلانغان خالايىقمۇ ئۇلارغا ھۇجۇم قىلىشقا قوزغالدى؛ سوراقچى ئەمەلدارلار ئۇلارنىڭ كېيىملىرىنى يىرتىپ يالىڭاچلاپ، كالتەك بىلەن دۇمبىلاشقا تەمر چۈشۈردى. **23** ئىككىيلەنگە كالتەك بىلەن كۆپ دۇمبىلىغاندىن كېيىن، ئۇلارنى زىندانغا تاشلىدى ۋە شۇنداقلا گۈنداپانى قاتتىق كۈزىتىشكە بۇيرۇدى. **24** ئۇ بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋېلىش بىلەن ئۇلارنى زىندانىنىڭ ئىچكىرىدىكى كامېرغا سولاپ، پۇتلىرىغا ئىشكەل سالدى. **25** تۈن يېرىمدا، پاۋلۇس بىلەن سىلاس دۇئا قىلىپ، خۇداغا مەدھىيە كۈيلىرىنى ئېيتىۋاتاتتى. باشقا مەھبۇسلار بولسا قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتاتتى. **26** ئۇ پۈتۈنگىسز قاتتىق يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ زىندانلارنىڭ ئۇللىرىمۇ تەۋرىنىپ كەتتى ۋە زىندانلارنىڭ ھەممە ئىشىكلىرى شۇئان ئېچىلىپ، ھەربىر مەھبۇسنىڭ كىشىنلىرىمۇ چۈشۈپ كەتتى. **27** گۈنداپاي ئۇيقۇدىن ئويغىنىپ، زىندانلارنىڭ ئىشىكلىرىنىڭ ئوچۇق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، مەھبۇسلار قېچىپ كېتىپتۇ دەپ ئويلاپ، قىلىچىنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ، ئۆزىنى ئولتۇرۇۋالماقچى بولدى. **28** لېكىن پاۋلۇس قاتتىق ئاۋازدا: ـ ئۆزۈڭگە زەرەر يەتكۈزمە، ھەممىمىز بار! ـ دەپ ۋارقىردى. **29** گۈنداپاي: چىراغلارنى كەلتۈرۈڭلار دەپ توۋلاپ ئېچىكىرىگە ئېتىلىپ كىرىپ، تىترىگەن ھالدا پاۋلۇس بىلەن سىلاسنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى. **30** ئاندىن ئۇلارنى تاشقىرىغا ئېلىپ چىقىپ: ـ قۇتقۇزۇلۇشۇم ئۈچۈن نېمە قىلىشىم كېرەك؟ ـ دەپ سوردى. **31** رەب ئەيساغا ئېتىقاد قىلغىن، ۋە شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭ ھەم ئائىلەڭدىكىلەرمۇ قۇتقۇزۇلىدۇ! ـ دېدى ئۇلار. **32** شۇنىڭ بىلەن، ئىككىيلەن ئۇنىڭغا ۋە ئۇنىڭ بارلىق ئائىلىسىدىكىلەرگە رەببنىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزدى. **33** كېچە شۇ سائەتنىڭ ئۆزىدىلا [گۈنداپاي] ئۇلارنى باشلاپ چىقىپ، يارىلىرىنى يۇيۇپ تازىلىدى؛ ئاندىن ئۇ دەرھال ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى؛ **34** ئىككىيلەنگە ئۇز ئۆيىگە باشلاپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا داستىخان سالدى. ئۇ پۈتكۈل ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلىقتىن زور شادلاندى. **35** ئەتىسى ئەتىگەندە، سوراقچى ئەمەلدارلار ياساۋۇلىلارنى زىندانغا ئەۋەتىپ: ـ ئۇ ئىككىيلەنگە قويۇۋېتىگىلا! ـ دەپ بۇيرۇدى. **36** گۈنداپاي بۇ سۆزنى پاۋلۇسقا يەتكۈزۈپ: ـ سوراقچى ئەمەلدارلار ئىككىگىلارنى قويۇۋېتىش يارلىقىنى چۈشۈردى. سىلەر ئەمدى زىنداندىن چىقىپ، تىنچ-ئامان يولۇڭلارغا چىقىڭلار، ـ دېدى. **37** براق پاۋلۇس ياساۋۇلىلارغا: ـ بىز رىم پۇقرالىرى بولساقمۇ، ئەمەلدارلار بىزنى سوراق قىلمايلا خالايىقنىڭ ئالدىدا كالتەك بىلەن دۇمبالاپ، زىندانغا تاشلىدى. ئەمدى ئۇلار ھازىر بىزنى يوشۇرۇنچە قوغلىماقچىمۇ؟ ياق، بۇنداق قىلسا بولمايدۇ! ئەمەلدارلار ئۆزلىرى كېلىپ بىزنى چىقارسۇن! ـ دېدى. **38** ياساۋۇلىلار بۇ سۆزلەرنى سوراقچى ئەمەلدارلارغا يەتكۈزدى. ئۇلار ئىككىيلەنگە رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ قورقۇپ كەتتى؛ **39** ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا [زىندانغا] بېرىپ، ئۇلارنى زىنداندىن ئېلىپ چىققاندىن كېيىن، شەھەردىن چىقىپ كېتىشنى قايتا-قايتا ئۆتۈندى. **40** ئىككىيلەن زىنداندىن چىقىشى بىلەن لىدىيانىڭ ئۆيىگە باردى؛ ئاندىن ئۇ يەردە قېرىنداشلىرى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يولغا چىقىپ كەتتى.

17 ئۇلار سەپىرىنى داۋام قىلىپ ئامفىپولىس ۋە ئاپوللونيا شەھەرلىرىدىن ئۆتۈپ، تېسالونىكا شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگى بار ئىدى. **2** پاۋلۇس ئادىتى بويىچە ئۇلارنىڭ ئارىسىغا كىرىپ، ئۈدا ئۈچ شابات كۈنى ئۇ يەردە جەم بولغانلار بىلەن مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلەپ

مۇنازىرلىشىپ، **3** تۆلارغا مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلەر تارتقانلىقىدىن كېيىن تۆلۈمدىن تىرىلىشى مۇقەررەر دەپ چۈشەندۈردى ھەم ئىسپاتلىدى ۋە: ـ مەن سىلەرگە جاكارلىغان مۇشۇ ئەيسا دەل مەسىھنىڭ تۆرى شۇ! ـ دېدى. **4** [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىچىدە بەزىلەر قايىل بولۇپ ئىشىنىپ، پاۋلۇس بىلەن سىلاسقا قوشۇلدى، شۇنداقلا خۇدادىن قورقىدىغان گرېكلەردىن زور بىر توپ ئادەملەر ۋە ئاز بولمىغان يۇقىرى تەبىقىدىكى گرېك ئاياللارمۇ شۇنداق ئىشەندى. **5** بىراق يەھۇدىيلار يۇنىگىغا ھەسەت قىلىپ، بىرنەچچە قەبىھ ئادەملەرنى يىغىپ، بىر توپ كىشىلەرنى توپلاپ، شەھەرنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتتى. يەھۇدىيلار پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شەھەر خەلق [كېڭىشىسىگە] تاپشۇرۇپ بېرىش ئۈچۈن تۆلارنى تۇتۇش مەقسىتىدە ياسون ئىسملىك بىرسنىڭ ئۆيىگە باستۇرۇپ باردى. **6** لېكىن تۆلار ئىككىيلىنىڭ تاپالمايى تۆلار ياسون ۋە باشقا بىرنەچچە قېرىندىشىنى شەھەر ئەمەلدارلىرىنىڭ ئالدىغا تارتىپ ئاپىرىپ: ـ ھەممە جايلاردا ئالەمنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتكەن ئاشۇ ئادەملەر مۇشۇ يەرگىمۇ يېتىپ كەلدى، **7** ياسون تۆلارنى ئۆيىدە قوبۇل قىلدى. تۆلار ئەيسا ئىسملىك باشقا بىر پادىشاھ بار دەپ جاكارلاپ، قەيسەرنىڭ پەرمانلىرىغا قارشى چىقىۋاتىدۇ! ـ دەپ چۈقان سېلىشتى. **8** تۆلار بۇ سۆزلەر بىلەن خالايىقنى ۋە شەھەر ئەمەلدارلىرىنى دەككە-دۈككىگە سېلىپ قويدى. **9** ئەمەلدارلار ياسون ۋە باشقا ئۈچۈپ كېلىنگەنلەردىن كاپالەت پۇلى ئالغاندىن كېيىن، تۆلارنى قويۇۋەتتى. **10** قېرىنداشلار ھايال بولماي پاۋلۇس بىلەن سىلاسنى شۇ كۈنى كېچىدە بېرىيا شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتى. تۆلار تۇيەرگە يېتىپ بارغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىردى. **11** ئۇ يەردىكى [سىناگوگدىكىلەر] تېسالونىكادىكىلەرگە قارىغاندا ئېسىل خىسلەتلىك بولۇپ، سۆز- كالامنى قىزىقىپ ئاڭلىدى ۋە تۆلارنىڭ ئېيتقانلىرىنىڭ توغرا يا كى خاتالىقىنى ئېنىقلاپ بىلىش ئۈچۈن، ھەركۈنى مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرقىنىپ ئىزلەندى. **12** نەتىجىدە، تۆلار دىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار، ئېسىلزادە گرېك ئاياللاردىن بىر قىسمى ۋە شۇنداقلا خېلى كۆپ گرېك ئەرلەر ئېتىقاد قىلدى. **13** لېكىن تېسالونىكادىكى يەھۇدىيلار خۇدانىڭ سۆز- كالامىنىڭ پاۋلۇس ئارقىلىق بېرىيادىمۇ جاكارلىنىۋاتقىنىنى ئاڭلاپ، ئۇ يەرگىمۇ بېرىپ توپلاڭ كۆتۈرمەكچى بولۇپ، ئامىنى قوزىراتتى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار پاۋلۇسنى دەرھال دېڭىز بويىغا ئەۋەتىۋەتتى. سىلاس بىلەن تىموتىي بولسا بېرىيادا قالدى. **15** پاۋلۇسنى تۇزىتىپ ماڭغانلار ئۇنى ئاففىنا شەھىرىگىچە ئېلىپ باردى. ئاندىن تۆلار پاۋلۇسنىڭ: ـ «سىلەر سىلاس بىلەن تىموتىيغا مۇمكىنقەدەر مېنىڭ يېنىمغا تېزراق كەلسۇن دەپ يەتكۈزۈپ قويۇڭلار» دېگەن تاپشۇرۇقىنى ئېلىپ، [بېرىياغا] قايتىپ كەلدى. **16** پاۋلۇس ئاففىنا شەھىردە سىلاس بىلەن تىموتىينى كۈتۈپ تۇرغاندا، پۈتكۈل شەھەردىكىلەرنىڭ بۇتپەرەسلىككە بېرىلىپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، روھى قاتتىق ئازابلاندى. **17** شۇڭا ئۇ سىناگوگا يەھۇدىيلار ۋە خۇدادىن قورقىدىغانلار بىلەن ھەم شۇنىڭدەك ھەركۈنى بازاردا ئۇچىرىغانلار كىشىلەر بىلەن مۇنازىرىلىشەتتى. **18** «ئېپىكۇرلار» ۋە «ستوئىكلار» دەپ ئاتالغان بەزى پەيلاسوپلارمۇ ئۇنىڭ بىلەن مۇنازىرىلىشىشكە باشلىدى. تۆلاردىن بەزىلەر: ـ بۇ بىلەرمەن پوچى تىمە دەپ جۆيلۈۋاتىدۇ؟ ـ دېيىشتى. يەنە بەزىلەر پاۋلۇسنىڭ ئەيسا ۋە ئادەملەرنىڭ تۆلۈمدىن تىرىلىدۇرۇلىدىغانلىقى ھەققىدىكى خۇش خەۋەرنى جاكارلىغانلىقىدىن: ـ ئۇ يات ئىلاھلارنىڭ تەرغىباتچىسى ئوخشايدۇ! ـ دېيىشتى. **19** شۇڭا، تۆلار پاۋلۇسنى ئېلىپ «ئارىئوپاگۇس» دېگەن [كېڭەش] مەيدانىغا ئاپىرىپ: ـ سەن تارقىتىۋاتقان يېڭى تەلىمىڭنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىزمۇ بىلىۋېلىق قاندىق؟ **20** چۈنكى سەن بەزى غەيرىي ئىشلارنى قۇلىقىمىزغا يەتكۈزۈۋاتىسەن، بىز تۆلارنىڭ مەنىسى زادى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلگۈمىز بار، ـ دېيىشتى **21** (ئەمدى ئاففىنالىقلار ۋە ئۇ يەردە تۇرۇۋاتقان چەتئەللىكلەرنىڭ ھەممىسى ۋاقتىنى بەرە يېڭىلىقنى يەتكۈزۈش يا كى ئاڭلاشتىن باشقا ئىشقا ئىشەپ سەرپ قىلمايتتى). **22** شۇڭا پاۋلۇس ئارىئوپاگۇس مەيدانىنىڭ ئوتتۇرىسىغا چىقىپ مۇنداق دېدى: ئەي ئاففىنا خەلقى! سىلەرنىڭ ھەر جەھەتتىن جىن-ئىلاھلارغا چوقۇنۇشقا قاتتاق بېرىلگەنلىكىگىلارنى كۆردۈم. **23** چۈنكى ھەممە يەرنى ئارىلاپ، سىلەرنىڭ تاۋاپگاھلىرىگىلارنى كۆزدىن كەچۈرگىنىمدە، ئۈستىگە «نامەلۇم بىر خۇداغا ئاتالغان» دەپ پۈتۈلگەن بېغىشلىمىسى بار يەنە بىر قۇربانگاھنى كۆردۈم. ئەمدى مەن سىلەر تونۇمىاي تۇرۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان شۇ [خۇدانى] مانا ھازىر سىلەرگە تونۇشتۇرۇپ جاكارلايمىز. **24** پۈتكۈل ئالەمنى ۋە ئۇنىڭدىكى بارلىق مەۋجۇداتلارنى يارىتىقان خۇدا ئاسمان-زېمىننىڭ ئىگىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ قولى بىلەن ياسالغان ئىبادەتخانىلاردا تۇرمايدۇ، **25** يا كى بىرەر نەرسىگە ھاجىتى چۈشكەندەك ئىنسانلارنىڭ قوللىرىنىڭ ئەجرىگە موھتاج ئەمەستۇر، چۈنكى ئۇ ئۆزى ھەممە جانۋارغا ھاياتلىق، نەپەس، شۇنداقلا [ئېھتىياجلىق بولغان] ھەممە نەرسىنى ئاتا قىلدۇ. **26** ئۇ بىرلا ئادەمدىن ئىنسانىيەتتىكى بارلىق مىللەتلەرنى بارلىققا كەلتۈردى، تۆلارنى پۈتۈن يەر يۈزىگە ئورۇنلاشتۇرۇپ، تۆلارغا خاس بولغان پەيت-پەسىللەر ھەمدە تۇرىدىغان جايلىرىنىڭ پاسىللىرىنى ئالدىن بەلگىلەپ بەردى. **27** يۇلارنىڭ مەقسىتى «ئىنسانلار مېنى ئىزدىسۇن، بەلكىم سىلاشتۇرۇپ تاپسۇن» دېگەنلىكتۇر. ئەمەلىيەتتە، ئۇ ھېچقايسىمىزدىن يىراق ئەمەس. **28** چۈنكى بىز ئۇنىڭدا ياشايمىز، ھەرىكەت قىلىمىز ۋە ئۇنىڭدا ۋۇجۇدىمىز بارىدۇر؛ ئارا كاردىكى بەزى شائىرلار ئېيتقىنىدەك: «بىز ئۇنىڭ نەسلىدۇرمىز!». **29** شۇڭا، خۇدانىڭ نەسلى بولغىچقا، بىز تەڭرى بولغۇچىنى ئالتۇن-كۈمۈش يا كى تاشتىن ياسالغان، ھۈنەرۋەننىڭ ماھارىتى ۋە تەسەۋۋۇرى بىلەن ئويۇلغان بىرەر نەرسىگە ئوخشايدۇ، دەپ ئويلىماسلىقىمىز كېرەك. **30** شۇڭا خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردىكىلەرنىڭ شۇنداق غەپلەتلىك ۋاقىتلىرىنى نەزىردىن ساقت قىلغىنى بىلەن، لېكىن بۈگۈنكى كۈندە ئۇ ھەممىلا يەردە پۈتۈن ئىنسانلارنى گۇناھلىرىغا توۋا قىلىشقا ئەمر قىلماقتا! **31** چۈنكى ئۇ ئۆزى تىكلىگەن ئىنسان ئارقىلىق پۈتكۈل دۇنيانى ھەققانىيلىق بىلەن سوراق قىلىدىغان بىر كۈننى بەلگىلدى؛ ئۇ ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۇرگەنلىكى بىلەن بۇ ئىشنىڭ مۇقەررەر ئىكەنلىكىگە ئىسپات بەرگەندى. **32** [پاۋلۇسنىڭ] «ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى» ھەققىدە ئېيتقانلىرىنى ئاڭلىغاندا بەزىلەر ئۇنى مەسخىرە قىلىشقا باشلىدى. يەنە بەزىلەر: ـ بۇ ئىش ھەققىدە سەندىن يەنە ئاڭلايلى، ـ دېدى. **33** يۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس مەيداندىن چىقىپ كەتتى. **34** بىراق بەزىلەر ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ، ئېتىقاد قىلدى. بۇلارنىڭ ئىچىدە «ئارىئوپاگۇس» كېڭىشمە ھەيئەتلىرىدىن بىرى بولغان دىيونىسىيۇس ۋە دامارىس ئىسىملىك بىر ئايال، شۇنىڭدەك باشقا بىرقانچە كىشىمۇ بار ئىدى.

18 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، پاۋلۇس ئاففىنا شەھىرىدىن ئايرىلىپ كورىنت شەھىرىگە باردى. **2** ئۇ ئۇ يەردە پونتۇس ئۇلىكسىدە تۇغۇلغان ئاكۇيلا ئىسىملىك بىر يەھۇدىي بىلەن ئۇنىڭ ئايالى پرىسكىلانى ئۇچراتتى. تۆلار [رىم] [ئىمپىراتورى] كلاۋدىيۇسنىڭ بارلىق يەھۇدىيلار رىم شەھىرىدىن چىقىپ كېتىشى كېرەك، دېگەن يارلىقى سەۋەبلىك يېقىندا ئىتالىيەدىن كەلگەندى. پاۋلۇس تۆلار بىلەن تونۇشۇپ، **3** تۆلار بىلەن كەسىپداش بولغاچقا، بىللە تۇرۇپ ئىشلىدى (چۈنكى تۆلار چېدىرچىلىق بىلەن شۇغۇللىناتتى). **4** ھەربىر شابات كۈنىدە ئۇ يەھۇدىيلارنىڭ سىناگوگىغا كىرىپ، يەھۇدىيلار ۋە گرېكلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ تۆلارنى [خۇدانىڭ سۆز- كالامغا] قايىل قىلىشقا تىرىشاتتى. **5** بىراق سىلاس بىلەن تىموتىي ماكېدونىيەدىن كەلگەندىن كېيىن، پاۋلۇس سۆز- كالامنى يەتكۈزۈشكە ئالدىرىدى، جان كۆيدۈرۈپ يەھۇدىيلارغا: ـ ئەيسا ـ

مەسىھنىڭ تۆزىدۇر، دەپ گۇۋاھلىق بەردى. 6 لېكىن، ئۇلار تۇنىڭغا قارشى چىقىپ ئۇنى ھاقارەتلىدى. يۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس پېشىنى قېقىپ، ئۇلارغا: ـ تۆز قېنىڭلار تۆز بېشىڭلارغا چۈشسۇن! مەن يۇنىڭغا جاۋابكار ئەمەسمەن! يۇگۇندىن باشلاپ، مەن [سىلەردىن يۇرۇلۇپ] يات ئەللىكلەرگە بارىمەن، ـ دېدى. 7 يۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇلاردىن ئايرىلىپ، تىتىيۇس يۇستۇس ئىسملىك، خۇدادىن قورقىدىغان بىر كىشىنىڭ ئۆيىگە بېرىپ ئولىدى. ئۇنىڭ ئۆيى سىناگوگىنىڭ يېنىدا ئىدى. 8 ئەمدى سىناگوگىنىڭ چوڭى كراسپۇس پۈتۈن ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن رەببگە ئېتىقاد قىلدى. نۇرغۇن كورىنتلىقلارمۇ يۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ، ئېتىقاد قىلىپ چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلدى. 9 رەب كېچىدە پاۋلۇسقا بىر غايىبانە كۆرۈنۈش ئارقىلىق ۋەھيي يەتكۈزۈپ ئۇنىڭغا: ـ قورقما، سۆزكۈت قىلماي سۆزلە، 10 چۈنكى مەن سەن بىلەن بىللە. ھېچكىم ساڭا قول سېلىپ زەرەر يەتكۈزمەيدۇ، چۈنكى مېنىڭ بۇ شەھەردە نۇرغۇن كىشىلىرىم بار، ـ دېدى. 11 شۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس ئۇ يەردە بىر يىل ئالتە ئاي تۇرۇپ، ئۇ يەردىكى كىشىلەر ئارىسىدا خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى ئۆگەتتى. 12 ئەمما گاللىيو ئاخايا ئۆلكىسىنىڭ ۋالىيسى بولغان ۋاقىتدا، يەھۇدىيلار بىرلىشىپ پاۋلۇسنى تۇتۇپ گاللىيونىڭ «سوراق تەختى»نىڭ ئالدىغا ئاپىرىپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىن: بۇ ئادەم كىشىلەرنى قانۇنغا خىلاپ ھالدا خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا قايىل قىلىۋاتىدۇ! ـ دەپ شىكايەت قىلدى. 14 پاۋلۇس ئاغزىنى ئاچاي دەپ تۇرۇشىغا، ۋالىي گاللىيو يەھۇدىيلارغا: ـ دەرۋەقە، ئى يەھۇدىيلار، بۇ شىكايىتىڭلار بىرەر ناھەقلىق يا كى ئېغىر جىنايەت توغرىسىدا بولغان بولسا، سەۋرچانلىق بىلەن سىلەرگە قۇلاق سالسام ئورۇنلۇق بولاتتى. 15 بىراق بۇ ئىش [پەقەت] بەزى نام-ئىسىملار، سۆزلەر ۋە تۆزۈكلارنىڭ [تەۋرات] قانۇنلىرى ئۈستىدە تالاش-تارتىشلارغا چېتىشلىق ئىكەن، ئۇنى ئۆزۈڭلار بىر تەرەپ قىلىڭلار! مەن بۇنداق ئىشلارغا سوراقچى بولمايمەن! ـ دېدى. 16 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى سوراق تەختى ئالدىدىن ھەيدەپ چىقاردى. 17 خالايىق سىناگوگىنىڭ چوڭى سوستېنىسنى تۇتۇۋېلىپ، سوراق تەختىنىڭ ئالدىدا قاتتىق ئۇرغىلى تۇردى. بىراق [ۋالىي] گاللىيو بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىغا قىلچە پىسەنت قىلمىدى. 18 پاۋلۇس كورىنت شەھىرىدە يەنە كۆپ كۈنلەرنى ئۆتكۈزگەندىن كېيىن، قېرىنداشلار بىلەن خوشلىشىپ، پرىسكىللا ۋە ئاكۈيلالارنىڭ ھەمراھلىقىدا كېمىگە ئولتۇرۇپ، سۈرىيەگە قاراپ كەتتى. [يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى] ئۇ كەنقريا شەھىرىدە خۇداغا ئېچىكەن بىر قەسەمدىن چاچلىرىنى چۈشۈرۈۋېتىۋەتكەنىدى. 19 ئۇلار ئېفەسۇس شەھىرىگە بارغاندىن كېيىن، ئۇ پرىسكىللا ۋە ئاكۈيلانى قالدۇرۇپ قويۇپ ئۆزى [شۇ يەردىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلەشتى. 20 ئۇلار ئۇنى ئۆزۈنراق تۇرۇشقا تەلەپ قىلىۋىدى، ئۇ قوشۇلماي، 21 «مەن قانداقلا بولمىسۇن كېلەر ھېيتنى يېرۇسالېمدا ئۆتكۈزىمەن؛ ئاندىن خۇدا بۇيرۇسا، سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا يەنە كېلىمەن»، ـ دەپ ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ئېفەسۇستىن كېمە بىلەن يولغا چىقتى. 22 ئۇ قەيسەريە شەھىرىدە كېمىدىن چۈشۈپ، [يېرۇسالېمغا] چىقىپ جامائەت بىلەن ھال سوراشقاندىن كېيىن، ئانتاكيا شەھىرىگە چۈشۈپ كەتتى. 23 ئانتاكيادا بىر مەزگىل تۇرغاندىن كېيىن، ئۇ يەنە يولغا چىقىپ گالاتىيا ۋە فرىگىيە يۇرتلىرىنى بىر-بىرلەپ ئارىلاپ، بارغانلا يېرىدە بارلىق مۇخلىسلارنىڭ ئېتىقادىنى قۇۋۋەتلىدى. 24 بۇ ئاردىدا، ئىسكەندەريە شەھىرىدە تۇغۇلغان ئاپوللوس ئىسملىك بىر يەھۇدىي ئېفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ ناتىق ئادەم بولۇپ، مۇقەددەس يازمىلاردىن خېلىلا چوڭقۇر ساۋاتى بار ئادەم ئىدى. 25 ئۇ رەببنىڭ يولى توغرۇلۇق تەلىم ئالغان بولۇپ، ئوتلۇق روھ بىلەن ئەيسا ھەققىدە ئەينەن سۆزلەپ تەلىم بېرەتتى. بىراق ئۇنىڭ خەۋىرى پەقەت يەھيا [پەيغەمبەر]نىڭ يۇرگۈزگەن چۆمۈلدۈرۈشى بىلەن چەكلىنەتتى.

26 ئۇ سىناگوگىدا يۈرەكلىك سۆزلەشكە باشلىدى. ئۇنى ئاڭلىغان پرىسكىللا بىلەن ئاكۈيلا ئۇنى تۈيگە ئېلىپ بېرىپ، ئۇنىڭغا خۇدانىڭ يولىنى تېخىمۇ تەپسىلىي چۈشەندۈردى. 27 كېيىن، ئاپوللوس ئاخايا ئۆلكىسىگە بارماقچى بولغاندا، [ئېفەسۇسلۇق] قېرىنداشلار [ئاخايادىكى] مۇخلىسلارغا خەت يېزىپ، ئۇلاردىن ئاپوللوسنى قارشى ئېلىشنى بەكمۇ تەلەپ قىلدى. ئۇ شۇ يەرگە بېرىپ، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغانلارغا قوشۇلۇپ، ئۇلارغا زور يارىدەمدە بولدى. 28 چۈنكى ئۇ خەلق-ئالەم ئالدىدا يەھۇدىيلار بىلەن مۇنازىرىلىشىپ، ئۇلارغا كۆچلۈك رەددىيە بېرىپ، مۇقەددەس يازمىلارنى شەرھلىشى بىلەن مەسىھنىڭ ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بەردى.

19

ئاپوللوس كورىنت شەھىرىدىكى ۋاقىتدا، پاۋلۇس سەپەر قىلىپ، ئىچكى قۇرۇقلۇق ئارقىلىق ئېفەسۇس شەھىرىگە كەلدى. ئۇ يەردە بەزى مۇخلىسلار بىلەن ئۇچراشىپ، 2 ئۇلاردىن: ـ سىلەر ئېتىقاد قىلغىنىڭلاردا، مۇقەددەس روھ سىلەرگە ئاتا قىلىنغانمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ ياق، بىز ھەتتا مۇقەددەس روھ بار دېگەننى زادى ئاڭلىماپتىكەنمىز، ـ دەپ جاۋاب بەردى ئۇلار. 3 پاۋلۇس يەنە: ـ ئۇنداقتا، سىلەر قانداق چۆمۈلدۈرۈلۈشتە چۆمۈلدۈرۈلگەنسىلەر؟ ـ دەپ سوردى. ـ بىز يەھيا [پەيغەمبەر] يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدۇق، ـ دېدى ئۇلار. 4 پاۋلۇس: ـ يەھيا [پەيغەمبەر] خەلققە يەتكۈزگەن چۆمۈلدۈرۈلۈرۈش بولسا گۇناھلارغا توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان چۆمۈلدۈرۈلۈش بولۇپ، ئۇلارغا ئۆزىدن كېيىن كەلگۈچىگە، يەنى ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش كېرەكلىكىنى تاپىلىغاندى، ـ دېدى. 5 ئۇلار بۇنى ئاڭلاپ، رەب ئەيسانىڭ نامىدا چۆمۈلدۈرۈلۈشنى قوبۇل قىلدى. 6 پاۋلۇس قولىنى ئۇلارنىڭ ئۈستىگە تەگكۈزۈپ ئۇرۇشى بىلەن، مۇقەددەس روھ ئۇلارغا چۈشتى. يۇنىڭ بىلەن ئۇلار نامەلۇم تىللاردا سۆزلەشكە ھەم پەيغەمبەرلەرچە ۋەھيي- بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە باشلىدى. 7 ئۇلار تەخمىنەن ئون ئىككى ئەركەك كىشى ئىدى. 8 پاۋلۇس ئۈچ ئاي داۋامىدا [ئېفەسۇس شەھىرىدىكى] سىناگوگقا كىرىپ، يۈرەكلىك بىلەن سۆز قىلىپ، ئۇلار بىلەن خۇدانىڭ پادىشاھلىقىدىكى ئىشلار توغرىسىدا مۇنازىرىلىشىپ قايىل قىلىشقا تىرىشتى. 9 لېكىن بەزىلىرى جاھىللىق قىلىپ ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، خالايىق ئالدىدا [رەببنىڭ] يولغا ھاقارەت كەلتۈرگەندە، پاۋلۇس ئۇلاردىن چىقىپ، مۇخلىسلارنىمۇ ئېلىپ چىقتى. ئۇ ھەر كۈنى تىراننۇس ئىسملىك ئادەمنىڭ لېكسىيخانىسىدا مۇنازىرە-مۇزاكىرە ئۆتكۈزدى. 10 بۇ ئىش ئىككى يىل داۋاملاشتى. نەتىجىدە، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى يۇتۇن خەلق، يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلەر بولسۇن ھەممەيلەن رەببنىڭ سۆز- كالامىنى ئاڭلىدى. 11 خۇدا پاۋلۇسنىڭ قولىدىن ئارقىلىق كارامەت مۇجىزىلەرنى ياراتتى. 12 كىشىلەر ھەتتا قول ياغلىق ۋە پەرتۇقلارنى پاۋلۇسنىڭ تېنىگە تەگكۈزۈپ، ئاندىن كېسەللەرنىڭ يېنىغا ئاپىرىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ياپاتتى. نەتىجىدە، كېسەللەر ساقىيىپ، يامان روھلار ئۇلاردىن چىقىپ كېتەتتى. 13 لېكىن شۇ ئەترابتا يۈرىدىغان، «جىنكەش» يەھۇدىيلارنى يەزىلىرىمۇ رەب ئەيسانىڭ نامىنى ئىشلىتىپ باققۇسى كېلىپ، جىن چاپلاشقانلار ئۈستىدە تۇرۇپ جىنلارغا: «پاۋلۇس جاكارلاۋاتقان ئەيسانىڭ نامىدىن ساڭا قاتتىق بۇيرۇق بېرىمەن!» دەيدىغان بولدى. 14 بۇ ئىشنى قىلىدىغانلارنىڭ تارىسىدا سكېۋا ئىسملىك بىر يەھۇدىي باش كاھىننىڭ يەتتە ئوغلىمۇ بار ئىدى. 15 لېكىن [ئۇلار قوغلىۋەتمەكچى بولغان] يامان روھ ئۇلارغا جاۋابەن: ـ ئەيسانى تونۇيمەن، پاۋلۇستىن خەۋىرىم بار، بىراق ئۆزۈڭلار كىم بولىسىلەر؟! ـ دېۋىدى، 16 يامان روھ چاپلىشىۋالغان كىشى ئۇلارغا ئېتىلىپ چىقىپ، ئۇلارنى ئۇرۇپ شاما قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدى. ئۇلار يالىڭاچ ۋە يارىلانغان ھالدا

ئۆيدن قېچىپ چىقىپ كەتتى. **17** بۇ ئىش ئەفەسۇس شەھىردە تۇرۇۋاتقان بارلىق يەھۇدىيلار ۋە گۇبكلەرگىمۇ مەلۇم بولۇپ، قورقۇنچ ھەممىسنى باستى ۋە رەب ئەيسانىڭ نامى ئۇلۇغلاندى. **18** نەتىجىدە، نۇرغۇن ئېتىقادچىلار بۇرۇنقى قىلغانلىرىنى ئىقرار قىلىپ، ئالدىغا چىقتى. **19** سېھىرگەرلىك قىلغانلاردىن نۇرغۇن ئادەملەر تۇزلىرىنىڭ سېھىرگەرلىك كىتاب-پالاملىرىنى ئەكېلىپ [بىر يەرگە دۆۋىلەپ]، كۆيدۈرۈشتى. بۇ كىتابلارنىڭ قىممىتى جەمئىي ئەللىك مىڭ كۈمۈش تەڭگىگە يېتەتتى. **20** شۇنداق قىلىپ، رەبنىڭ سۆز-كالامى كۈچكە ئىگە بولۇپ، بەرق تۇرۇپ ئۈستۈنلۈككە ئۆتتى. **21** بۇ ئىشلار يۈز بەرگەندىن كېيىن، پاۋلۇس كۆڭلىدە، ماكېدونىيە ۋە ئاخايا تۇلكىسىدىن ئۆتۈپ يېرۇسالېمغا بېرىشقا نىيەت باغلىدى. ئۇ: ـ ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن، رىم شەھىرىنى كۆرۈپ كېلىشىم كېرەك، ـ دېدى. **22** شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئۆزىگە ياردەمدە بولۇۋاتقانلاردىن تىموتي بىلەن ئېراستۇس ئىككىيلەنىنى ماكېدونىيەگە ئەۋەتىۋېتىپ، ئۆزى يەنە بىر مەزگىل ئاسىيا تۇلكىسىدە تۇردى. **23** دەل شۇ چاغدا، [ئەفەسۇس شەھىردە] [رەبنىڭ] يولى توغرۇلۇق ئېغىر مالىماچىلىق كۆتۈرۈلدى. **24** ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنى سۈرەتلەپ كۈمۈش تەكچە-ھەيكەللەرنى ياسىغۇچى دېمىتري ئىسملىك بىر زەرگەر بار ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ئىشى ھۈنەرۋەنلەرگە كۆپ پايدا تاپقۇزاتتى. **25** دېمىتري ھۈنەرۋەنلەرنى ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان باشقا ئۇستىلارنى يىغىپ، ئۇلارغا: ـ يۇرادەرلەر، بىزنىڭ گۈللىنىشىمىزنىڭ بۇ ئىش بىلەن باغلىق ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر؛ **26** ھازىر ھېلىقى پاۋلۇسنىڭ تېمە ئىشلارنى قىلىپ يۈرگەنلىكىنى ئاڭلىغان ھەم كۆرگەن بولۇشۇڭلار كېرەك. ئۇ: «قول بىلەن ياسۇالغان نەرسىلەر ئىلاھلار ئەمەس» دېيىش بىلەن، پەقەت ئەفەسۇستا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل ئاسىيا تۇلكىسىدە دېگۈدەك نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى قايىل قىلىپ، ئازدۇرۇپ بۇراۋاتىدۇ. **27** ئەمدى ھازىر بىزنىڭ بۇ سودىمىزغا بەتنام چاپلاش خەۋپى بولۇپلا قالماي، بەلكى بۈيۈك ئايال ئىلاھ ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىمۇ ئەرزىمەس دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئاسىيا تۇلكىسى ۋە پۈتكۈل جاھان ئىبادەت قىلىدىغان [بۇ ئايال ئىلاھىمىزنىڭ] شان-شەرىپىمۇ يوقىلىش خەۋپىگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ! ـ دېدى. **28** بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان كۆپچىلىك غەزەپكە چۆمۈپ، قايتا-قايتا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز بۈيۈكتۇر! ـ دەپ چۇقان كۆتۈرۈشكە باشلىدى. **29** بۈتۈنۈك بىلەن پۈتكۈل شەھەرماماتاڭ بولۇپ كەتتى. خالايىق پاۋلۇسنىڭ سەپەرداشلىرىدىن ماكېدونىيەلىك گايۇس ۋە ئارىستارخوسلارنى تۇتۇپ سۈرەپ، سېرىك مەيدانىغا تەگلا يوپۇرۇلۇپ ماڭدى. **30** پاۋلۇس خالايىق ئارىسىغا كىرمەكچى بولغاندى، لېكىن مۇخلىسلار ئۇنىڭ كىرىشىگە يول قويمىدى. **31** ھەتتا پاۋلۇسنىڭ دوستلىرى بولغان ئۇلىكە ئەمەلدارلىرىدىن بەزىلىرىمۇ ئۇنىڭغا خەۋەر يەتكۈزۈپ، ئۇنى سېرىك مەيدانىغا بېرىشقا تەۋەككۈل قىلماسلىققا جېكلىدى. **32** ئەمدى بەزىلەر بۇنى دەپ ۋارقىرىسا، بەزىلەر ئۇنى دەپ ۋارقىرىشىپ، پۈتۈن سورۇن ۋاراڭ-چۇرۇڭغا تولدى؛ كىشىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئۇنىلىرىنىڭ نېمىگە يىغىلغانلىقىنىمۇ بىلمەيتتى. **33** يەھۇدىيلار ئىسكەندەر ئىسملىك ئادەمنى ئالدىغا ئىتتىرىپ چىقىرىۋىدى، كۆپچىلىك ئۇنى ئالدىغا تۇرغۇزدى. ئىسكەندەر كۆپچىلىككە قول ئىشارىتى قىلىپ، [يەھۇدىيلارنى] ئاقلىماقچى بولدى. **34** بىراق كۆپچىلىك ئۇنىڭ يەھۇدىي ئىكەنلىكىنى بىلىپ قېلىپ، ھەممىسى تەگلا: ـ ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ ئارتېمىسىمىز بۈيۈكتۇر! ـ دەپ ئىككى سائەتچە چۇقان كۆتۈرۈپ تۇرۇشتى. **35** ئاخىردا، شەھەرنىڭ باش مىرزىسى خالايىقنى تىنچلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ـ ئەي ئەفەسۇسلۇقلار! بىز ئەفەسۇسلۇقلارنىڭ شەھىرىنىڭ بۈيۈك ئارتېمىسنىڭ بۇتخانىسىنىڭ ۋە ئۇنىڭ ئاسماندىن چۈشكەن سۈرىتىنىڭ قوغدىغۇچىسى ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان كىم بار! **36** بۇ ئىشلارنى ئىنكار قىلالمىغانىكەن، ئۆزۈڭلارنى بېسۇۋېلىشىڭلار، باشباشتاقلىق قىلماسلىقىڭلار كېرەك. **37** چۈنكى سىلەر بۇ كىشىلەرنى بۇ يەرگە [سوراققا تارتىشقا] ئېلىپ كەلدىڭلار، لېكىن ئۇلار يا بۇتخانىلارنى بۇلىغۇچىلار يا بىزنىڭ ئىلاھىمىزغا كۈپۈرلۈق قىلغۇچىلاردىن ئەمەس. **38** ئەگەر دېمىتري ۋە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ھۈنەرۋەنلەرنىڭ مەلۇم بىر كىشىنىڭ ئۈستىدىن شىكايىتى بولسا، سوراقخانىلار ئوچۇق تۇرماقتا ۋە سوراقچى ۋالىيلارمۇ بار. ئۇلار شۇ يەرلەردە بىر-بىرى بىلەن دەۋالاشسۇن؛ **39** ۋە باشقا بىرەر مەسىلىلىرىڭلار بولسا، رەسمىي سورۇندا بىر تەرەپ قىلىنىشى لازىم. **40** بىز ئەمدى يەنە بۇگۈنكى ۋەقەنى توپلاڭ دەپ ئەرز قىلىنىش خەۋپىدە تۇرۇۋاتىمىز؛ چۈنكى بۇ مالىمانچىلىقنىڭ ھېچ سەۋەبى كۆرسىتىلمىگەچكە، ھېسابىنىمۇ بېرەلەيمىز-دە! **41** بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ، ئۇ يىغىلغان خالايىقنى تارقىتىۋەتتى.

20

توپلاڭ بېسىققاندىن كېيىن، پاۋلۇس مۇخلىسلارنى چاقىرىپ، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈردى ۋە ئۇلار بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيەگە قاراپ كەتتى. **2** ئۇ شۇ ئەتراپتىكى يۇرتلارنى ئارىلاپ، ئېتىقادچىلارنى نۇرغۇن سۆز-تەلىملەر بىلەن رىغبەتلەندۈرگەندىن كېيىن، يۇنانىغا بېرىپ، **3** ئۇ يەردە ئۈچ ئاي تۇردى. پاۋلۇس كېمىگە ئولتۇرۇپ سۈرىيەگە ماڭاي دەپ تۇرغاندا، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئولتۇرۇش سۈيىقەستى بىلىنىپ قېلىپ، ماكېدونىيە ئارقىلىق [قۇرۇقلۇق بىلەن] قايتىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. **4** ئۇنىڭغا ھەمراھ بولغانلار بېرىيالىق پىررۇسنىڭ ئوغلى سوپاتېر، تېسالونىكالقىلاردىن ئارىستارخوس بىلەن سېكۇندۇس، دەربەلىك گايۇس، تموتي ۋە ئاسىيا تۇلكىسىدىن تىكىكۇس بىلەن تروفىمۇسلار ئىدى. **5** ئۇلار ئاۋۋال تروئاس شەھىرىگە بېرىپ، بىزنىڭ يېتىپ بېرىشىمىزنى كۈتۈپ تۇردى. **6** بىز بولساق «پېتىر نان ھېيتى» كۈنلىردىن كېيىن، فىلىپپى شەھىرىدىن كېمىگە ئولتۇرۇپ، بەش كۈندىن كېيىن تروئاسقا كېلىپ، ئۇلار بىلەن ئۇچراشتۇق ۋە ئۇ يەردە يەتتە كۈن تۇردۇق. **7** ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى، بىز نان ئوشتۇشقا جەم بولغاندا، پاۋلۇس ئەتسى كەتمەكچى بولغاچقا، جامائەتكە سۆز قىلىشقا باشلىدى؛ ئۇ سۆزىنى تۈن يېرىمگىچە ئۇزارتتى. **8** بىز جەم بولغان يۇقىرىقى قەۋەتتىكى ئۆيدە نۇرغۇن قارا چىراغلار يېنىپ تۇراتتى. **9** ئەۋتىكۇس ئىسملىك بىر يىگىت دېرىزىدە ئولتۇرغاندىكەن. پاۋلۇس سۆزلەپ خېلى بىر يەرگە بارغاندا، ئۇنى مۇگدەك بېسىۋاتقاندىكەن. ئاندىن ئۇ غەرق ئۇيقۇغا كېتىپ، ئۇ ئۈچىنچى قەۋەتتىن يەرگە يىقىلىپ چۈشتى. كۆپچىلىك ئۇنى يەردىن كۆتۈرۈپ قارىسا، ئۇ ئۆلۈپ بولغاندىكەن. **10** پاۋلۇس پەسكە چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئېتىلىپ، قۇچاقلاپ تۇرۇپ: ئازابلانماڭلار، ئۇ تىرىككەن! ـ دېدى. **11** قايتىدىن ئۆيگە چىقىپ، نانىنى ئوشتۇپ يېگەندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلار بىلەن تاڭ ئاتقۇچە ئۇزۇن سۆزلەشتى ۋە ئۇ بۇ يەردىن يولغا چىقتى. **12** [تروئاستىكىلەر] بولسا ھېلىقى يىگىتنى ئۆيگە ھايات ئاپىرىپ قويدى. ئۇلار بۇنىڭدىن چەكسىز تەسەللى تاپتى. **13** بىز بولساق پاۋلۇستىن بۇرۇن تاسسوس شەھىرىگە كېمە بىلەن باردۇق. چۈنكى پاۋلۇس شۇ يەرگە پىيادە باراي، سىلەر مەندىن ئاۋۋال يېتىپ بېرىپ، ئۇ يەردە مېنى كېمىگە ئېلىۋېلىشنى كۈتۈڭلار، دەپ ئورۇنلاشتۇرغاندىكەن. **14** تاسسوستا ئۇ بىز بىلەن ئۇچراشقاندىن كېيىن بىز ئۇنى كېمىگە ئېلىپ مىتىلىن شەھىرىگە كەلدۇق. **15** ئاندىن شۇ يەردىن چىقىپ، ئەتسى خىيوس ئارىلىنىڭ ئۇدۇلىغا كېلىپ تۇردۇق. ئۇچىنچى كۈنى ساموس ئارىلىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە تروگىللىئۇم شەھىردە قوندۇق؛ ئۇنىڭ ئەتسى مىلېتۇس شەھىرىگە باردۇق. **16** چۈنكى پاۋلۇس ئاسىيا تۇلكىسىدە كۆپ ۋاقىتنى تۆتكۈزۈۋەتمەسلىك ئۈچۈن، دېگۈدەك سەپىردە ئەفەسۇستا توختىماي ئۆتۈپ كېتىشنى قارار قىلغاندى. سەۋەبى، ئۇ «ئورما ھېيتى» كۈنىنى مۇمكىنقەدەر

يېرۇسالېمدا ئوتكۈزۈش ئۈچۈن ئالدىراپتۇ. 17 ئەمدى مىلېتۇس شەھىردىن
ئەفەسۇسقا ئادەم ئەۋەتىپ، جامائەتنىكى ئاقساقاللارنى چاقىردى. 18 ئۇلار
كەلگەندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: ــ مەن ئاسىيا ئولكىسىگە ئاياغ
باسقان بىرىنچى كۈندىن تارتىپ، سىلەر بىلەن قانداق ئوتكەنلىكىم ھەربىرىڭلارغا
مەلۇم. 19 رەببىنىڭ خىزمىتىدە ھەر تەرەپتە كەمتەر بولۇپ، كۆز ياشلىرىم
ئۆكۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا يەھۇدىيلارنىڭ سۈيقەستلىرى تۈپەيلىدىن بېشىمدىن
ئوتكەن سىناقلاردا چىدىغانلىقىمنى بىلىسىلەر، 20 ۋە يەنە مەيلى ئامىۋى
سورۇنلاردا بولسۇن يا كى ئۆي-ئۆيلەردە بولسۇن، سىلەرگە تەلىم بەرگىنىمدە،
سىلەرگە پايدىلىق بولسىلا ھېچنېمنى ئاتماي جاكارلاپ، 21 يەھۇدىيلار ھەم
گېرىكلەرگىمۇ خۇدا ئالدىدا توۋا قىلىش ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلىش
كېرەكلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىپ جېكىلگەنلىكىم ھەممىڭلارغا مەلۇم. 22 ھازىر
مانا، روھتا باغلانغان ھالدا يېرۇسالېمغا كېتىۋاتىمەن. ئۇ يەردە نېمە ئىشلارنىڭ
بېشىمغا چۈشىدىغانلىقىنى ئۇقمايمەن؛ 23 پەقەت شۇنى بىلىمەنكى، مۇقەددەس
روھ مەن بارغانلا شەھەرلەردە زىندان كىشىنلىرى ۋە ئازاب-ئوقۇبەتلەرنىڭ
مېنى كۈتۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئالدىن ئېنىق ئېيتىپ كەلمەكتە. 24 لېكىن مەن ئۆز
مۇسابەمنى تاماملىشىم، رەب ئەيسادىن تاپشۇرۇۋالغان خىزمەتنى ئادا قىلىشىم، يەنى
خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ تولۇق گۇۋاھچىسى
بولۇشۇم ئۈچۈن، ئۆز ھاياتىمنى قىلچە ئايمايمەن. 25 مەن سىلەر بىلەن ئارىلىشىپ،
ھەممىڭلار ئارىسىدا يۈرۈپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جاكارلىدىم؛ ئەمدى مانا
ماڭا مەلۇمكى، بۇنىڭدىن كېيىن سىلەردىن ھېچكىم يۈزۈمنى قايتا كۆرەلمەيسىلەر.
26 شۇنىڭ ئۈچۈن، بۈگۈن سىلەرگە گۇۋاھلىق قىلىپ ئېيتىپ قويايىكى، مەن
ھېچبىرىنىڭ قېنىغا قەرزدار ئەمەسمەن. 27 چۈنكى مەن خۇدانىڭ تولۇق
مەقسەت-ئىرادىسىنى قىلچە ئېلىپ قالماي سىلەرگە بايان قىلىپ يەتكۈزۈشتىن باش
تارتمىدىم. 28 مۇقەددەس روھ سىلەرنى خۇدانىڭ جامائىتىنى بېقىش ئۈچۈن
ئۆنىڭ پادىسى ئىچىدە يېتەكچى قىلىپ تىكلىگەندى؛ ئەمدى ئۆزۈڭلارغا ھەم ئۆز
ئوغلىنىڭ قېنى بىلەن سېتىۋالغان بارلىق پادىسىغا سەگەك بولۇڭلار! 29 چۈنكى
ماڭا ئايانكى، مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلبۆرىلەر ئارا كىرىپ، پادىنى
ھېچ ئايمايدۇ، 30 ھەمدە ھەتتا ئارا كىرىدىغۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە
تارتىۋېلىش ئۈچۈن ھەقىقەتنى بۇرمىلىغان تۇرلۇك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ. 31 شۇڭا،
سەگەك بولۇڭلار، مېنىڭ ئۈچ يىل كېچە-كۈندۈز دېمەي، ھەربىرىڭلارغا كۆز
ياشلىرىم بىلەن توختىماي نەسىھەت بېرىپ تۇرغانلىقىمنى ئېسىڭلاردا ئۇتۇڭلار.
32 ئەمدى مەن سىلەرنى خۇداغا ۋە ئۇنىڭ مېھىر-شەپقەت يەتكۈزىدىغان
سۆز- كالامىغا تاپشۇرىمەن. بۇ سۆز- كالام ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇشقا ھەم پاك-
مۇقەددەس قىلىنغان بارلىق خەلقى ئارىسىدا ئىلتىپات قىلىندىغان مىراستىن
سىلەرنى نېسىپ قىلىشقا قادىردۇر. 33 مەن ھېچقاچان ھېچكىمدىن كىيىم-
كېچەك يا كى ئالتۇن- كۈمۈش تاما قىلىپ باقمىغانمەن. 34 سىلەرگە مەلۇمكى،
مەن ئىككى بىلىكىمگە تايىنىپ، ئۆزۈمنىڭ ۋە ھەمراھلىرىمنىڭ ھاجىتىدىن
چىقتىم. 35 بۇنداق قىلىپ ھەربىر ئىشلاردا مەن سىلەرگە مۇشۇنداق ئەجىر-
ئەمگەك ئارقىلىق ئاجىز-ھاجەتمەنلەرگە ياردەم بېرىش لازىملىقىنى، شۇنداقلا رەب
ئەيسا ئۆزى ئېيتقان: «بەرمەك ئالماقتىنمۇ بەختلىكتۇر» دېگىنىنى ئېسىڭلاردىن
چىقارماسلىقىڭلار كېرەكلىكىنى كۆرسەتتىم. 36 بۇ سۆزلەرنى قىلىپ بولۇپ،
ئۇ ھەممەيلەن بىلەن بىرلىكتە تىزلىنىپ ئۇلتۇرۇپ دۇئا قىلدى. 37 ھەممەيلەن
قاتتىق يىغلىشىپ كەتتى؛ پاۋلۇسنىڭ بوينىغا ئېسىلىپ قۇچاقلاپ، قىزغىن
سۆيۈشتى. 38 ئۇلارنى ئەڭ ئازابلىغىنى پاۋلۇسنىڭ، «بۇنىڭدىن كېيىن يۈزۈمنى
قايتا كۆرەلمەيسىلەر» دېگەن سۆزى بولدى. كېيىن، ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىپ
ئۇزىتىپ قويدى.

21 ئاندىن بىز ئۇلاردىن ئاجرىلىپ چىققاندىن كېيىن، كېمە بىلەن ئۈدۈل
قوس ئارىلىغا قاراپ يول ئالدۇق. ئەتىسى، رودوس ئارىلىغا، ئۇ يەردىن پاتارا
شەھىرىگە باردۇق. 2 پاتارادا فەنىكىيە رايونىغا باردىغان بىر كېمىنى تېپىپ،
ئۇنىڭغا ئولتۇرۇپ يولغا چىقتۇق. 3 سىپرۇس ئارىلى كۆرۈنگەندىن كېيىن، ئۇنى
سول تەرىپىمىزدە قالدۇرۇپ ئوتتۇپ، سۈرىيەگە قاراپ مېڭىپ، تۇر شەھىرىدە
قۇرۇقلۇققا چىقتۇق. چۈنكى كېمىمە بۇ يەردە يۈك چۈشۈرمەكچى ئىدى. 4 ئۇ
يەردە مۇخلىسلارنى تېپىپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا يەتتە كۈن تۇردۇق. ئۇلارغا
مۇقەددەس روھنىڭ ۋەھيىسى چېلىپ، ئۇلار پاۋلۇسقا ئايىغىڭ يېرۇسالېمغا
باسمىسۇن، دەپ نەسىھەت قىلدى. 5 بىراق بۇ ئۇ يەردە تۇرۇش ۋاقتىمىز
توشقاندا، سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇردۇق. ئۇلارنىڭ ھەممىسى، جۈملىدىن خوتۇن-
بالىلىرى بىزنى شەھەرنىڭ سىرتىغىچە ئۇزىتىپ چىقتى. ھەممىمىز دېڭىز بويىدا
تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ بىللە دۇئا قىلدۇق. 6 قۇچاقلىشىپ خوشلاشقاندىن كېيىن،
بىز كېمىگە چىقتۇق، ئۇلار ئۆيلىرىگە قايتىشتى. 7 تۇر شەھىرىدىن دېڭىز
سەپىرىمىزنى داۋاملاشتۇرۇپ، ئاخىرىدا پىتولىمايىس شەھىرىگە كەلدۇق. ئۇ يەردىكى
قېرىنداشلار بىلەن كۆرۈشۈپ، ئۇلارنىڭ يېنىدا بىر كۈن تۇردۇق. 8 ئەتىسى، ئۇ
يەردىن ئايرىلىپ، قەيسەريە شەھىرىگە كەلدۇق. بىز بۇرۇن [پېرۇسالېمدىكى] «يەتتە
خىزمەتكار»دىن بىرى بولغان، خۇش خەۋەرچى فىلىپنىڭ ئۆيىگە بېرىپ قوندۇق.
9 بۇ كىشىنىڭ تېخى ياتلىق قىلىنمىغان، بېشارەت-ۋەھيىلەرنى يەتكۈزىدىغان تۆت
قىزى بار ئىدى. 10 بىز ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇرغاندىن كېيىن، ئاگابۇس
ئىسىملىك بىر پەيغەمبەر يەھۇدىيە ئولكىسىدىن چۈشتى. 11 بۇ كىشى بىزنىڭ
ئالدىمىزغا كېلىپ، پاۋلۇسنىڭ بەلۋېغىنى قولىغا ئېلىپ، ئۆزىنىڭ پۇت-قولىنى
باغلاپ: ــ مۇقەددەس روھ مۇنداق دەيدۇ: ــ يەھۇدىيلار بۇ بەلۋاغنىڭ ئىگىسىنى
يېرۇسالېمدا مۇشۇنداق باغلاپ، يات ئەللىكلەرنىڭ قولىغا تاپشۇرىدۇ! ــ دېدى.
12 بۇلارنى ئاڭلاپ، ھەم بىز ھەم شۇ يەرلىك كىشىلەر بىلەن بىرلىكتە پاۋلۇستىن
يېرۇسالېمغا بارمىغىن دەپ ئۆتۈندۈق. 13 لېكىن پاۋلۇس جاۋابەن: ــ سىلەر
نېمىشقا بۇنچىۋالا يىغلاپ، يۈرىكىمنى ئېزىسىلەر؟ مەن يېرۇسالېمدا رەب ئەيسانىڭ
نامى ئۈچۈن ئۆتقۈن بولۇشلا ئەمەس، شۇ يەردە ئۆلۈشكىمۇ تەييارمەن، ــ دېدى.
14 بىز ئۇنى قايىل قىلالمای، ئاخىرىدا سۆزىدە قىلىپ: ــ رەببىڭ ئىرادىسى ئادا
قىلىنسۇن! ــ دېدۇق. 15 بۇ كۈنلەردىن كېيىن، يۈك- تاقىمىزنى يېغىشتۇرۇپ،
يېرۇسالېمغا چىقىپ باردۇق. 16 قەيسەريەلىك مۇخلىسلاردىن بىرنەچچىسى
بىز بىلەن سەپەرداش بولدى؛ ئۇلار مناسون ئىسىملىك بىر كىشىنىڭ ئۆيىدە
قونىمىز دەپ ئۇنى بىرگە ئېلىپ ماكېدى؛ بۇ كىشى سېپرۇسلۇق، قېرى مۇخلىس
ئىدى. 17 يېرۇسالېمغا يەتكەندە قېرىنداشلار بىزنى خۇشاللىق بىلەن قارشى
ئالدى. 18 ئەتىسى، پاۋلۇس بىز بىلەن بىللە ياقۇبنى كۆرگىلى باردى. ياقۇپ
بىلەن ئاقساقاللارنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە يىغىلىشىدى. 19 پاۋلۇس ئۇلار بىلەن
سالاملاشقاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ خىزمىتى ئارقىلىق ئەللەر ئارىسىدا
قىلغان ئىشلىرىنى بىر- بىرلەپ ئۇلارغا تەپسىلي ئېيتىپ بەردى. 20 بۇلارنى
ئاڭلىغاندا، ئۇلار خۇداغا مەدھىيە ئوقۇدى، ئاندىن پاۋلۇسقا: ــ كۆرۈۋاتىسەن،
ئى قېرىندىشىم، يەھۇدىيلار ئىچىدە قانچە مىڭلىغان ئېتىقاد قىلغۇچىلار بار! ئۇلارنىڭ
ھەممىسى تەۋرات قانۇنىغا [ئەمەل قىلىشقا] ئىنتايىن قىزغىن ئىكەن. 21 ئۇلار
سېنىڭ توغرا كېلىدىغان ئىشلىرىڭ ئىسرائىل يۇرتىدا ياشىغان يۇرتۇن يەھۇدىيلارغا مۇسا
[پەيغەمبەرگە] تاپشۇرۇلغىنىدىن يېنىشنى، يەنى بالىلىرىنى خەتنە قىلدۇرماسلىقنى،
يەھۇدىيلارنىڭ ئەنئەنىلىرىگە رىئايە قىلماسلىقنى ئۆگىتىدۇ» دەپ تاڭلىدى.
22 ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك؟ چۈنكى خالايىق چوقۇم سېنىڭ بۇ يەرگە
كەلگەنلىكىڭنى ئاڭلاپ قالىدۇ. 23 شۇڭا بىزنىڭ دېگىنىمىزدەك قىلغىن: ئارىمىزدا

قەسەم ئىچكەن تۆت ئادەم بار. **24** سەن ئۇلارنى ئېلىپ، ئۇلار بىلەن بىرلىكتە [تەۋراتنىكى] تازىلىنىش قائىدىسىدىن ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ [قۇربانلىق] چىقىملىرىنى ئۆزۈڭ كۆتۈرگىن، ئاندىن ئۇلار چاچلىرىنى چۈشۈرەلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن، ھەممەيلەن سەن توغرۇلۇق ئاڭلىغانلىرىنىڭ ھەممىسىنىڭ راست ئەمەسلىكىنى ۋە سېنىڭ ئۆزۈڭ تەۋراتقا تەرتىپى بويىچە رېئايە قىلىۋاتلىقىڭنى بىلىپ يېتىدۇ. **25** ئەمما ئاللەردىن بولغان ئېتىقادچىلارغا كەلسەك، بىز ئۇلارغا پەقەتلا بۇتلارغا ئاتالغان نەرسىلەرنى يېمەسلىك، قانىنى ۋە بوغۇزۇپ سويۇلغان ھايۋاننىڭ گۆشىنمۇ يېيىشتىن ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇقتىن ئۆزلىرىنى ساقلاش توغرۇلۇق قارارىمىزنى ئۆتىكەنكى خەت تارقىلىق ئۆقتۇردۇق. **26** بۇنىڭ بىلەن، پاۋلۇس ئۆز كىشىلىرىنى ئېلىپ، ئەتىسى ئۆزى ئۇلار بىلەن بىللە تازىلىنىش قائىدىسىنى ئۆتكۈزۈشتى؛ ئاندىن ئۇ ئىبادەتخانىغا كىرىپ، [كاھىنلارغا] ئۆزلىرىنىڭ پاكلىنىش مۇددىتىنىڭ قاچان توشۇدىغانلىقى، يەنى ھەرقايسىسى ئۆچۈن قۇربانلىق قىلىنىشىنىڭ قايسى كۈنى بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرۇپ قويدى. **27** يەتتە كۈنلۈك مۇددەت توشۇشقا ئاز قالغاندا، ئاسىيا ئۇلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئىبادەتخانىدا كۆرۈپ، خالايىقنى قۇترتىپ، ئۇنىڭغا قول سېلىپ: **28** ـ ئەي ئىسرائىللار، ياردەمدە بولۇڭلار! ھەممە يەردىلا، ھەممە ئادەمگە خەلقىمىزگە، تەۋرات قانۇنىغا ۋە ئىبادەتخانىغا قارشى سۆزلەرنى ئۆگىنىۋاتقان ئادەم دەل شۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ يەنە گرېكلەرنى ئىبادەتخانىمىزغا باشلاپ كىرىپ، بۇ مۇقەددەس جاينى بۇلغىدى! ـ دەپ چۇقان كۆتۈردى **29** (ئۇلارنىڭ بۇنداق دېيىشىنىڭ سەۋەبى، ئەسلىدە ئۇلار شەھەردە ئەفەسۇسلۇق تروفىمۇسنىڭ پاۋلۇس بىلەن بىللە بولۇنغانلىقىنى كۆرگەنىدى ۋە پاۋلۇس ئۇنى ئىبادەتخانىغا باشلاپ كىرگەن، دەپ ئويلىغانىدى). **30** شۇنىڭ بىلەن، پۈتۈن شەھەر زىلزىلىگە كەلدى. خالايىق تەرەپ-تەرەپتىن يۈگۈرۈپ كېلىپ، پاۋلۇسنى تۇتۇپ، ئىبادەتخانىدىن سۈرەپ ئېلىپ چىقتى. ئىبادەتخانىنىڭ دەرۋازىلىرى دەرھال تاقۇۋېتىلدى. **31** بۇ ئۇپ ئادەم پاۋلۇسنى [تۇتۇپ] ئۆلتۈرۈۋەتمەكچى بولۇپ تۇرغانىدا، پۈتكۈل يېرۇسالېمنى مالىمانچىلىق قاپلاپ كەتكەنلىكى توغرىسىدىكى بىر خەۋەر ئۇ يەردە تۇرۇشلۇق [رىم] قىسمىنىڭ مىڭبېشىغا يەتكۈزۈلدى. **32** مىڭبېشى دەرھال لەشكەر ۋە بىرنەچچە يۈزبېشىنى ئېلىپ، توپ-توپ ئادەملەرنى باستۇرۇشقا يۈگۈرۈپ كەلدى. مىڭبېشى ۋە ئەسكەرلەرنى كۆرگەن خالايىق پاۋلۇسنى ئۇرۇشتىن توختىتىدى. **33** مىڭبېشى ئالدىغا تۇتۇپ، لەشكەرلەرنى پاۋلۇسنى تۇتۇپ ئىككى زەنجىر بىلەن باغلاشقا بۇيرۇدى. ئاندىن ئۇ: ـ بۇ ئادەم كىم؟ ئۇ نېمە گۇناھ قىلدى؟ ـ دەپ سوردى. **34** لېكىن [توپلاڭچىلارنىڭ] ئىچىدە بەزىلەر ئۇنى دېسە، بەزىلەر بۇنى دېيىشىپ ۋارقىرىشاتتى. مالىمانچىلىق تۈپەيلىدىن مىڭبېشى ھەقىقىي ئەھۋالنى ئېنىقلاشقا ئامالسىز قېلىپ، ئاخىر پاۋلۇسنى قەلئەگە ئېلىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. **35** لېكىن پاۋلۇس قەلئەنىڭ پەلەمپىيىگە كەلگەندە، توپلاڭچىلار تېخىمۇ زوراۋانلىشىپ كەتكەچكە، لەشكەرلەر ئۇنى كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولدى. **36** چۈنكى ئۇلارنىڭ كەينىدىن توپ-توپ ئادەملەر ئەگىشىپ مېڭىپ: ـ ئۇ يوقىتىلسۇن! ـ دەپ ۋارقىرىشاتتى. **37** قەلئەگە ئەكىرىلىشىگە ئاز قالغاندا، پاۋلۇس مىڭبېشىغا: ـ سىزگە بىر ئېغىز سۆز قىلسام بولامدىكەن؟ ـ دەپ سوردى. مىڭبېشى: ـ گرېكچە بىلەمسەن؟ **38** ئۇنداقتا، ئىلگىرى ئىسيان كۆتۈرۈپ، «خەنجەرچى قاتىللار»دىن تۆت مىڭ ئادەمنى باشلاپ چۆلگە قېچىپ كەتكەن ھېلىقى مىسرلىق ئەمەسمۇسەن؟ ـ دەپ سوردى. **39** لېكىن پاۋلۇس: ـ مەن يەھۇدىي، كىلىكىيە ئۇلكىسىدىكى ئۇلۇغ شەھەر تارسۇسنىڭ پۇقراسىمەن. خالايىققا بىرنەچچە ئېغىز سۆز قىلىشىمغا ئىجازەت قىلىشىڭىزنى ئۆتۈنىمەن، ـ دېدى. **40** [مىڭبېشى] ئىجازەت بېرىۋىدى، پاۋلۇس پەلەمپەيدە تۇرۇپ، خالايىققا قول ئىشارىتى قىلدى. قاتتىق جىمجىتلىق باسقاندا، ئۇ ئىبرانىي تىلىدا سۆزلەشكە باشلاپ: ـ

22 ـ قېرىنداشلار ۋە ئاتا-بوۋىلار! ئەمدى ئۆزۈمنى ئاقلاش سۆزلىرىمگە قۇلاق سالغايسىلەر، ـ دېدى. **2** ئۇلار پاۋلۇسنىڭ ئىبرانىي تىلىدا سۆزلىگىنىنى ئاڭلاپ، تېخىمۇ جىم بولۇشتى. ئۇ سۆزىنى داۋام قىلدى: **3** ـ مەن بىر يەھۇدىي، كىلىكىيەدىكى تارسۇس شەھىرىدە تۇغۇلدۇم؛ لېكىن بۇ شەھەردە يېقىپ چوڭ قىلىندىم، گامالىيەلنىڭ قول ئاستىدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا تاپشۇرۇلغان تەۋرات قانۇنىنىڭ زىر-زەۋەرلىرىنى قېرىماي ئۆگىنىپ تەلىم-تەربىيە ئالدىم. مەن سىلەرنىڭ بۈگۈن بولغىنىڭلارغا ئوخشاش، خۇدا يولىغا ئىنتايىن قىزغىن ئىدىم. **4** مەن بۇ يولدىكىلەرنى ھەتتا ئۆلتۈرۈشكىچە زىيانكەشلىك قىلىپ، ئۇلارنى ئەر-ئايال دېمەي ئۆتقۇن قىلىپ زىندانغا سالدۇرىدۇم. **5** بۇ توغرۇلۇق باش كاھىن ۋە ئالىي كېڭەشمىدىكى بارلىق ئاقساقالارمۇ ماڭا گۇۋاھچىدۇر. مەن ئۇلاردىن دەمەشقتىكى [يەھۇدىي] قېرىنداشلارغا يېزىلغان خەتلەرنى تاپشۇرۇۋېلىپ، شۇ يەردە تۇرۇۋاتقان بۇ [يولدىكىلەرنى] جازالاش ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۆتقۇن قىلىپ يېرۇسالېمغا ئاپىرىمەن دەپ يولغا چىققانىدىم. **6** ئەمدى شۇنداق بولدىكى، سەپەر قىلىپ دەمەشقكە يېقىنلاشقانىدا، چۈشكە يېقىن، تۇيۇقسىز ئاسماندىن كۈچلۈك بىر نۇر چۈشۈپ، ئەتراپىمنى يورۇتۇۋەتتى. **7** مەن يەرگە يېقىلىپ كەتتىم، ئاندىن ماڭا: «ساۋۇل، ساۋۇل، ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **8** «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سورىسام، ئۇ ماڭا: ـ «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ناسارەتلىك ئەيسادۇرمەن!» دېدى. **9** مەن بىلەن بىللە مېڭىۋاتقانلار ئۇ نۇرنى كۆرگەن بولسىمۇ، لېكىن ماڭا قىلغان سۆزلەرنى چۈشەنمىدى. **10** مەن يەنە، «ئى رەب، نېمە قىلىشىم كېرەك؟» دەپ سورىسام، رەب ماڭا، «ئورنۇڭدىن تۇر، دەمەشققە كىر، شۇ يەردە سەن ئادا قىلىش بېكىتىلگەن ئىشلارنىڭ ھەممىسى توغرۇلۇق ساڭا ئېيتىپ بېرىلىدۇ!» دېدى. **11** ھېلىقى نۇرنىڭ جۇلالىقىدىن كۆزلىرىم كۆرمەس بولۇپ قالدى. يېنىمدىكىلەر قولۇمدىن يېتەكلەپ، دەمەشققە ئېلىپ كىردى. **12** ئۇ يەردە تەۋرات قانۇنىغا ئىخلاس باغلىغان، دەمەشقتىكى بارلىق يەھۇدىيلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغان ئاناننياس ئىسملىك بىر كىشى بار ئىدى. **13** ئۇ كېلىپ، يېنىمدا تۇرۇپ: «قېرىنداش ساۋۇل، بېشىڭنى كۆتۈرۈپ قارا!» دېدى. مەن شۇئان بېشىمنى كۆتۈرۈپ قاراپ ئۇنى كۆردۇم. **14** ئۇ ماڭا: «ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ خۇداسى سېنى ئىرادىسىنى بىلىشىڭ، ھەققانىي بولغۇچىنى كۆرۈشۈڭ ۋە ئۇنىڭ ئاغزىدىن چىققان ئاۋازنى ئاڭلىشىڭ ئۈچۈن ئاللىقاچان تاللىدى. **15** چۈنكى سەن پۈتۈن ئىنسانلار ئالدىدا كۆرگەن-ئاڭلىغانلىرىڭغا ئۇنىڭ ئۈچۈن گۇۋاھچىسى بولىسەن! **16** شۇنداق ئىكەن، سەن يەنە نېمىگە ھايال بولىسەن؟ ئورنۇڭدىن تۇرۇپ، ئۇنىڭ نامىغا ندا قىلىپ چۆمۈلدۈرۈلۈپ، گۇناھلىرىڭنى يۇغۇزغىن!» دېدى. **17** شۇنداق بولدىكى، يېرۇسالېمغا قايتىپ كەلگىنىمدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدا دۇئا قىلىۋاتقىنىمدا، بىر غايىبانە كۆرۈنۈش مېنى ئورۇۋالدى **18** ۋە [رەبنىڭ] ماڭا: «چاپسان بول، يېرۇسالېمدىن دەرھال كەت. چۈنكى ئۇلار سېنىڭ ماڭا قىلغان گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلمايدۇ!» دەۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. **19** مەن، «ئى رەب، ئۇلار مېنىڭ ساڭا ئېتىقاد قىلغانلارنى زىندانغا سولاپ، ھەربىر سىناگوگلارغا كىرىپ ئۇلارنى ئۇرغانلىقىمنى بىلىدۇ. **20** سېنىڭ گۇۋاھچىڭ بولغان ئىستىپاننىڭ قېنى تۆكۈلگىنىدە، مەنمۇ يېنىدا تۇرۇپ ئۇنى ئۆلتۈرگەنلەرنىڭ قىلمىشلىرىغا قوشۇلۇپ، ئۇلارنىڭ كىيىملىرىگە قاراپ بەردىم!» ـ دېدىم. **21** بىراق ئۇ ماڭا: «كەتكىن! سېنى يىراقتىكى ئەللەرگە ئەۋەتىمەن!» ـ دېدى. **22** پاۋلۇس مۇشۇ سۆزنى دېگۈچە خالايىق ئۇنىڭغا قۇلاق سېلىۋاتاتتى. لېكىن بۇنى ئاڭلاپ ئۇلار

ئاۋازىنى كۆتۈرۈپ: ـ ئۇنداق بىر كىشى يەر يۈزىدىن يوقىتىلىشۇن! ئۇ تىرىك تۇرۇشقا لايىق ئەمەس! ـ دەپ چۇقان سېلىشتى. 23 ئۇلار چىرقىراشىپ، چاپان-يېپىنچىلىرىنى سېلىپ تاشلاپ، توپا-چاڭ سوروۋاتقاندا، 24 مىكىيىشى پاۋلۇسنى قەلئەگە ئېلىپ كىرىپ كېتىشكە ئەمر قىلىۋىدى، خالايىقىنىڭ ئۇنىڭغا نېمە ئۈچۈن بۇنداق چۇقان سالىدىغانلىقىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن لەشكەرلىرىگە ئۇنى قامچىلاپ سوراق قىلىشنى بۇيرۇدى. 25 لېكىن ئۇلار پاۋلۇسنى قامچىلاش ئۈچۈن غۇلاچلىنىپ باغلىغاندا، ئۇ يېنىدا تۇرغان يۈزبېشىغا: ـ بىر رىم پۇقراسىنى جىنايىتى بېكىتىلمەيلا قامچىلىشىڭلار قانۇنغا ئۇيغۇنمۇ؟ ـ دېدى. 26 بۇ سۆزنى ئاڭلىغان يۈزبېشى مىكىيىشنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ سىز نېمە ئىش قىلاي دەۋاتىسىز؟ چۈنكى ئۇ كىشى رىم پۇقراسى ئىكەن! ـ دېدى. 27 مىكىيىشى پاۋلۇسنىڭ ئالدىغا بېرىپ، ئۇنىڭدىن: ـ ماڭا ئېيتقىن، سەن راستتىنلا رىم پۇقراسىمۇ؟ ـ دەپ سوردى. ـ راست، دېدى ئۇ. 28 ـ مەن ناھايىتى يۇقىرى باھادا مۇشۇ پۇقرالىققا ئىگە بولدۇم، ـ دېدى مىكىيىشى. پاۋلۇس: ئەمما مەن تۇغۇلۇشۇمدىنلا شۇنداق! ـ دېدى. 29 شۇنىڭ بىلەن، ئۇنى سوراققا تارتماقچى بولغان لەشكەرلەر دەرھال ئۇنىڭدىن ئۇزىنى چەتكە ئالدى. مىكىيىشمۇ ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئۇنى باغلاتقانلىقى تۈپەيلىدىن قورقۇپ كەتتى. 30 مىكىيىشى يەھۇدىيلارنىڭ پاۋلۇسنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ ھەقىقىي سەۋەبىنى بىلىش ئۈچۈن، ئەتىسى ئۇنى يېشىپ، باش كاھىنلار ۋە پۈتۈن ئالىي كېڭەشمىدىكىلەرنىڭ بىر يەرگە يىغىلىشىنى بۇيرۇدى. ئاندىن پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا تۈرغىزدى.

23

پاۋلۇس ئالىي كېڭەشمە ھەيئەتلىرىگە تىكىلىپ تۇرۇپ: قېرىنداشلار، مەن بۈگۈنگىچە خۇدانىڭ ئالدىدا پاك ۋىجدانىدا مېڭىپ كەلدىم، ـ دېدى. 2 بۇنى ئاڭلىغان باش كاھىن ئاننانىياس [پاۋلۇسنىڭ] يېنىدا تۇرغانلارغا ئۇنىڭ ئاغزىغا ئۇرۇشنى بۇيرۇدى. 3 پاۋلۇس ئۇنىڭغا: ـ خۇدا سېنى ئۇرىدۇ، ئەي ئاقارتىلغان تام! سەن ئۇيەردە مېنى تەۋرات قانۇنى بويىچە سوراققا تارتىشقا ئولتۇرىسەن، لېكىن تەۋرات قانۇنىغا خىلاپ ھالدا مېنى ئۇرۇۋاتىسەن دەپ بۇيرۇدىڭىزمۇ؟! ـ دېدى. 4 ـ سەن خۇدانىڭ باش كاھىنىغا ئاشۇنداق ھاقارەت كەلتۈرەمسەن؟! ـ دېيىشتى يېنىدا تۇرغانلار. 5 پاۋلۇس: ـ ئۍ قېرىنداشلار، مەن ئۇنىڭ باش كاھىن ئىكەنلىكىنى بىلمەپتىمەن. چۈنكى تەۋراتتا: «خەلقىڭنى ئىدارە قىلغۇچىنىڭ يامان گېپىنى قىلما!» دېيىلگەن، ـ دېدى. 6 لېكىن پاۋلۇس ئۇلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ سادۇقىي، يەنە بىر قىسمىنىڭ پەرىسىيلەر ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئالىي كېڭەشمىدە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ قېرىنداشلار، مەن بولسام پەرىسىيلەردىن بولىمەن ۋە پەرىسىيلەرنىڭ پەرزەنتىمەن. مەن ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلىشقا باغلىغان ئۈمىد توغرۇلۇق بۇ يەردە سوراققا تارتىلۋاتىمەن! ـ دەپ ۋارقىرىدى. 7 ئۇ بۇ سۆزنى دېيىشى بىلەنلا، پەرىسىيلەر بىلەن سادۇقىيلار ئارىسىدا جېدەل-غوۋغا قوزغىلىپ، كېڭەشمىدىكىلەر ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى 8 (چۈنكى سادۇقىيلار ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى، ياكى پەرىشتە ياكى روھلار مەۋجۇت ئەمەس، دەيدۇ. لېكىن پەرىسىيلەر ھەممىسىنى ئېتىراپ قىلىدۇ). 9 بۇنىڭ بىلەن قاتتىق بىر چۇقان-سۈرەن كۆتۈرۈلۈپ، پەرىسىي تەرەپدارى بولغان بەزى تەۋرات ئۇستازلىرى ئورنىدىن تۇرۇپ: ـ بىز بۇ ئادەمدىن ھېچقانداق ئەيىب تاپالمىدۇق! بىر روھ ياكى پەرىشتە ئۇنىڭغا سۆز قىلغان بولسا نېمە بولىتۇ! ـ دەپ، قاتتىق مۇنازىرىلەشتى. 10 چۇقان-سۈرەن تېخىمۇ كۈچىيىپ كەتكەچكە، مىكىيىشى [يەھۇدىيلارنىڭ] پاۋلۇسنى تارتىشتۇرۇپ تىتما-تىتما قىلۋېتىشىدىن قورقۇپ، قىسمىغا زالغا چۈشۈپ ئۇنى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن زورلۇق بىلەن تارتىپ چىقىپ، قەلئەگە ئەكىرىپ كېتىشنى بۇيرۇدى. 11 شۇ كۈنى كېچىسى، رەب پاۋلۇسنىڭ يېنىدا تۇرۇپ: ـ جاسارەتلىك بول! چۈنكى يېرۇسالېمدا مەن توغرامدىكى ئىشلارغا تولۇق گۇۋاھلىق بەرگىنىڭدەك، رىم شەھىرىدىمۇ شۇنداق گۇۋاھلىق قىلىشىڭ مۇقەررەر بولىدۇ! ـ دېدى. 12 ئەتىسى ئەتىگەندە، يەھۇدىيلار پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈشنى قەستلەپ، ئۇنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دەپ تۆزلىرىگە لەنىتى بىر قەسەمنى قىلىشتى. 13 بۇ سۈيقەست قەسمىنى ئېچكەنلەر قىرىق نەچچە كىشى ئىدى. 14 ئۇلار باش كاھىنلار ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىغا بېرىپ: ـ بىز پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە تېتىماسلىققا قاتتىق قەسەم ئېچتۇق. 15 ھازىر سىلەر ۋە ئالىي كېڭەشمە ئۇنىڭ ئىشلىرىنى تېخىمۇ تەپسىلىي تەكشۈرۈشنى باھانە قىلىپ، ۋەكىل تەۋىتىپ ئۇنى كېڭەشمىگە ئېلىپ كېلىشنى مىكىيىشىدىن تەلەپ قىلىڭلار. ئۇ بۇ يەرگە يېقىن كەلمەيلا ئۇنى جايلىۋېتىشكە تەييار تۇرىمىز، ـ دېدى. 16 لېكىن پاۋلۇسنىڭ سىڭلىسىنىڭ ئوغلى بۇكتۈرمىدىن خەۋەر تېپىپ قەلئەگە كىرىپ، پاۋلۇسقا مەلۇم قىلىپ قويدى. 17 بۇنىڭ بىلەن پاۋلۇس يۈزبېشىلاردىن بىرىنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭغا: ـ بۇ بالىنى مىكىيىشى بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويىسىڭىز. چۈنكى ئۇنىڭغا مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. 18 يۈزبېشى ئۇنى ئېلىپ مىكىيىشنىڭ ئالدىغا باشلاپ كىرىپ: ـ مەھبۇس پاۋلۇس مېنى چاقىرتىپ، بۇ بالىنى سىز بىلەن كۆرۈشتۈرۈپ قويۇشۇمنى تەلەپ قىلدى. چۈنكى ئۇنىڭ سىزگە مەلۇم قىلىدىغان ئىشى بار ئىكەن، ـ دېدى. 19 مىكىيىشى ئۇنى قولىدىن تۇتۇپ، بىر چەتكە تارتىپ: ـ ماڭا مەلۇم قىلىدىغان نېمە ئىشىڭ بار؟ ـ دەپ سوردى. 20 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دېدى: ـ يەھۇدىيلار پاۋلۇسنىڭ ئىشلىرىنى تەپسىلىي تەكشۈرەيلى دەپ سەۋەب كۆرسىتىپ تۆزلىرىدىن ئەتە ئۇنى ئالىي كېڭەشمىگە ئېلىپ بېرىشنى تەلەپ قىلىش ئۈچۈن تىل بىرىكتۈرۈشتى. 21 ئۇلارغا قايىل بولمىغايلا، چۈنكى قىرىقتىن ئارتۇق ئادەم ئۇنى پايلاپ تۇرىدۇ. ئۇلار پاۋلۇسنى ئۆلتۈرمىگۈچە ھېچنەرسە يېمەيمىز، ئىچمەيمىز، دېگەن قارغىش قەسمىگە باغلىنىپتۇ. ئۇلار ھازىر تۆزلىرىنىڭ ئۇلارنىڭ تەلىپىگە ماقۇل بولۇشلىرىنى كۈتۈپ تۇرىدۇ. 22 مىكىيىشى ئۇنىڭغا: ـ بۇ ئىشنى ماڭا مەلۇم قىلغانلىقىڭنى ھېچكىمگە تىنما! ـ دەپ تاپىلاپ، بالىنى قايتۇردى. 23 مىكىيىشى يۈزبېشىدىن ئىككىنى چاقىرتىپ: ـ ئىككى يۈز پىيادە لەشكەر، يەتمىش ئاتلىق لەشكەر ۋە ئىككى يۈز نەيزىۋاز لەشكەرنى بۇگۈن كېچە سائەت توققۇزدا قەيسەرىيە شەھىرىگە قاراپ يولغا چىقىشقا ھازىرلا گۇلار! 24 شۇنىڭ بىلەن بىللە، پاۋلۇسنى ۋالىي فېلىكسنىڭ يېنىغا ساق-سالامەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن، ئۇنىڭ مىنىشىگە تۇلاغلارنى تەييارلا گۇلار!

ـ دەپ بۇيرۇدى. 25 مىكىيىشى [فېلىكسكە] مۇنداق بىر خەت يازدى: ـ 26 «ھۆرمەتلىك ۋالىي فېلىكس جانابلىرىغا كلاۋدىيۇس لىسىياستىن سالام! 27 تۇشىبۇ ئادەمنى يەھۇدىيلار تۇتۇۋالغان بولۇپ، ئۇنى ئۆلتۈرمەكچى بولغاندا، ئۇنىڭ رىم پۇقراسى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يېتىپ، قىسمىنى باشلاپ بېرىپ ئۇنى قۇتقۇزدۇم. 28 مەن ئۇلارنىڭ بۇ كىشى ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىماقچى بولۇپ، ئۇنى يەھۇدىيلارنىڭ ئالىي كېڭەشمىسىگە ئېلىپ باردىم. 29 ئەمەلىيەتە ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلغان شىكايىتىنىڭ تۆزلىرىنىڭ تەۋرات قانۇنىغا دائىر دەتالاش مەسىلىلىرىگە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكىنى بايقىدىم، بىراق ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە ياكى زىندانغا تاشلاشقا لايىق بىرەر شىكايەت قىلغۇدەك ئىشنى تاپالمىدىم. 30 كېيىن، يەھۇدىيلارنىڭ ئۇنى ئۇلتۇرۇۋېتىش ھەستىدە يۈرۈۋاتقانلىقى ھەققىدىكى ئاخبارات ماڭا مەلۇم قىلىنغاندا، دەرھال ئۇنى سىلىگە يوللاتىم ۋە شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنىڭ ئۇزلىرىنىڭ ئالدىدا شىكايەتلىرىنى ئېيتىشنى بۇيرۇدۇم. خەيرلى». 31 لەشكەرلەر ئەمدى بۇيرۇق بويىچە پاۋلۇسنى كېچىلەپ ئانتىپاترىس شەھىرىگە يەتكۈزدى. 32 ئەتىسى، ئاتلىق لەشكەرلەر پاۋلۇسنى ئېلىپ مېڭىشقا قالدۇرۇلۇپ، قالغان لەشكەرلەر [يېرۇسالېمدىكى] قەلئەگە قايتىپ كەلدى. 33 ئاتلىقلار قەيسەرىيەگە

كىرىپ، خەتنى ۋالىيغا تاپشۇردى ۋە پاۋلۇسنىڭ ئۇنىڭ ئالدىدا ھازىر قىلدى. 34 ۋالىي خەتنى ئوقۇغاندىن كېيىن، پاۋلۇسنىڭ قايسى تۆلكىدىن ئىكەنلىكنى سوراپ، ئۇنىڭ كىلىكىيەدىن كەلگەنلىكىنى بىلىپ، 35 ئۇنىڭغا: ـ ئۇستۇڭدىن ئەرز قىلغۇچىلار كەلگەندە ئىشلىرىڭنى تولۇق ئاڭلايمەن، ـ دېدى ۋە ئۇنى ھېرود خاننىڭ ئوردىسىدا ئەزەربەند قىلىپ قويۇشنى بۇيرۇدى.

24

بەش كۈندىن كېيىن، باش كاھىن ئاناننياس ئاقساقاللاردىن برنەچچەيلەن ۋە تەرتۇللۇس ئىسملىك بىر ئادۋوكات بىلەن قەيسەرىيەگە چۈشۈپ، پاۋلۇس توغرىسىدىكى رەسمىي شىكايەتلىرىنى ۋالىيغا سۈندى. 2 پاۋلۇس چاقىرتىلىپ، تەرتۇللۇس ئۇنىڭ ئۇستىدىن شىكايەت قىلىپ مۇنداق دېدى: ـ ھۆرمەتلىك فېلىكس جانابلىرى! بىز تۈزلارنىڭ قول ئاستىلىرىدا ھەر تەرەپتىن ئامان-ئېسەنلىككە ئېسىپ بولۇپ كەلمەكتىمىز ۋە ئالدىن كۆرەرلىكلىرى بىلەن خەلقىمىز ئارىسىدا دانا ئىسلاھاتلار بارلىققا كەلتۈرۈلمەكتە، بىز بۇ ئىشلاردىن ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا تولۇق مىننەتدارلىق بىلەن بەھرىمان بولۇۋاتىمىز. 4 بىراق ئۆز ۋاقىتلىرىنى كۆپ ئېلىپ قويماسلىقىم ئۈچۈن، شەپقەتلىرى بىلەن سۆزىمىزنى قىسقىلا ئاڭلاشلىرىنى ئۈتۈنۈپ سورايمەن. 5 چۈنكى بىز شۇنى تونۇپ يەتتۇقكى، بۇ ئادەم بالاخور بولۇپ، پۈتكۈل جاھاندىكى يەھۇدىيلار ئارىسىدا ماجىرا-توپىلاڭ پەيدا قىلىشنى كۆشكۈرتكۈچى، شۇنداقلا «ناسارەتلىكلەر» دەپ ئاتالغان مەزھەپنىڭ كاتتىۋاشلىرىدىن بىرىدۇر. 6 ئۇ بىزنىڭ ئىبادەتخانىمىزنىمۇ بۇلغىماقچى بولغانىدى. شۇڭا، بىز ئۇنى تۇتۇۋالدۇق ۋە ئۇنى ئۆز قانۇنىمىز بويىچە سوتلايتتۇق. لېكىن مىڭبېشى لىسىياس ئەشەددىي زورلۇق بىلەن ئۇنى قولىلىرىمىزدىن تارتىۋالدى ۋە ئۇنىڭغا ئەرز قىلغۇچىلارنى ئۆزلىرىنىڭ ئالدىغا كېلىشكە بۇيرۇغانىدى. 8 ئۇنى سوراق قىلىپ كۆرسىلە، بىزنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان ئەرزلىرىمىزنىڭ توغرىلىقىنى بىلىپ يېتىدىلا! 9 سورۇندا بولغان يەھۇدىيلارمۇ ئۇنىڭ ئېيتقانلىرىغا قوشۇلۇپ: راست، راست، دەپ شىكايەتنى كۈچەيتتى. 10 ۋالىي پاۋلۇسقا سۆز قىلغىن دەپ قول ئىشارىتىنى قىلغاندا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مەن سىلىنىڭ ئۆزۈن يىللاردىن بېرى بۇ خەلقنى سوراپ كەلگەنلىكلىرىنى بىلگەچكە، خاتىرجەملىك بىلەن ئالدىلىرىدا ئۆزۈم توغرامدا جاۋاب بېرىمەن. 11 ئاسانلا بىلەلەيدىلىكى، مەن يېرۇسالېمغا ئىبادەت قىلىشقا بارغىنىمدىن ھازىرغىچە پەقەت ئون ئىككى كۈنلا ئۆتتى. 12 ئۇلار مېنىڭ ئىبادەتخاندا بىرەر ئادەم بىلەن مۇنازىرىلەشكىنىمنى كۆرمىگەن، ياكى سىناگوگلاردا ياكى شەھەردە ئامىنى توپلاڭغا قۇزراتقانلىقىمنىمۇ ھېچ كۆرمىدى. 13 ئۇلار يەنە ھازىر جانابلىرىغا مېنىڭ ئۇستۇمدىن قىلغان شىكايەتلىرىگە ھېچ ئىسپاتىمۇ كەلتۈرەلمەيدۇ. 14 بىراق سىلىگە شۇنى ئېتىراپ قىلىمەنكى، مەن ئۇلار «مەزھەپ» دەپ ئاتىغان يول بىلەن مېڭىپ، تەۋراتنا ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدا پۈتۈلگەنلەرنىڭمۇ ھەممىسىگە ئىشىنىپ، ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ خۇداسىغا ئىبادەت قىلىمەن. 15 مېنىڭ خۇداغا باغلىغان ئۈمىدىم بارىكى (بۇ كىشىلەرمۇ بۇ ئۈمىدنى ئۈتىدۇ)، كەلگۈسىدە ھەم ھەققانىيلارنىڭ ھەم ھەققانىيسىزلارنىڭ ئۆلۈمدىن تىرىلىشى بولىدۇ. 16 شۇ سەۋەبتىن، ئۆزۈم ھەمىشە خۇدا ئالدىدىمۇ، ئىنسانلار ئالدىدىمۇ پاك ۋىجدانلىق بولۇشقا ئىنتىلىمەن. 17 مەن [يېرۇسالېمدىن] ئايرىلغىلى خېلى يىللار بولغان بولۇپ، بۇ قېتىم ئۇ يەرگە ئۆز خەلقىمگە خەير-سەدىقە يەتكۈزۈپ بەرگىلى ۋە خۇدا ئالدىغا ھەدىيە سۈنغىلى بارغانىدىم. 18 مەن بۇ ئىشلاردا بولۇۋاتاتىم، بۇلار مېنى تازىلىنىش قائىدىسىنى ئادا قىلىپ بولغان چاغدا ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئۈچراتتى؛ لېكىن مەن ئە تراپىغا ئادەم توپلىغىنىمۇ يوق، ماۋىانچىلىق چىقارغىنىمۇ يوق. 19 ئەمەلىيەتتە مېنى ئۈچراتقانلار بولسا ئاسىيا تۆلكىسىدىن كەلگەن بەزى يەھۇدىيلار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئۇستۇمدىن شىكايەتلىرى بار بولسا، ئەسلى ئۇلار ئۆزلىرى كېلىپ، سىلىنىڭ ئالدىلىرىدا ئەرز قىلىشقا توغرا كېلەتتى. 20 بولمىسا، مۇشۇ سورۇندىكىلەر ئالىي كېڭەشمە ئالدىدا ئۆزغىنىمدا، مېنىڭدىن قانداق جىنايەت تاپقانلىقىنى ئېيتىپ باقسۇن! 21 پەقەت مۇنداق بىر ئىش بولغانىدى: ـ مەن ئۇلارنىڭ ئالدىدا، «بۇگۈنكى كۈندە ئۆلگەنلەرنىڭ قايتا تىرىلىشى توغرۇلۇق سىلەرنىڭ سورىقىگىلارغا تارتىلغانىمەن!» دەپ ۋارقىرىغانىدىم. 22 [رەبنىڭ] يولى توغرۇلۇق تەپسىلىي خەۋىرى بار بولغان فېلىكس سوراقنى توختىتىپ، ئۇلارغا: ـ مىڭبېشى لىسىياس كەلگەندە دەۋايىگىلار توغرىسىدىكى ھۆكۈمنى چىقىرىمەن، ـ دېدى. 23 ئۇ يۈز بېشىغا پاۋلۇسنى نەزەربەند ئاستىغا ئېلىپ، ئەمما ئۇنىڭغا بىرئاز كەڭچىلىك قىلىپ، دوست-يۇرادەرلىرىنىڭ ھەرقايسىسىنىڭ ئۇنىڭ ھاجەتلىرىدىن چىقىشنى توسمىغىن، دەپ بۇيرۇدى. 24 برنەچچە كۈندىن كېيىن، ۋالىي فېلىكس ئايالى دروسىلا بىلەن بىللە كەلدى (دروسىلا يەھۇدىي ئىدى). ئۇ پاۋلۇسنى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن مەسىھ ئەيساغا ئېتىقاد قىلىش يولى توغرۇلۇق ئاڭلىدى. 25 پاۋلۇس ھەققانىي ياشاش، ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش، قىيامەت كۈنىدىكى سوئال-سوراق قىلىنىشلار توغرىسىدا سۆزلەۋاتقاندا، فېلىكس ۋەھىمگە چۈشۈپ ئۇنىڭغا: ـ ھازىرچە قايتىپ تۇرساڭ بولىدۇ. كېيىن ماڭا پەيت كەلگەندە، يەنە چاقىرتىمەن، ـ دېدى. 26 ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا پاۋلۇسنىڭ پارا بېرىشىنى ئۈمىد قىلاتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇنى ئىمكانقەدەر پات-پات چاقىرتىپ، ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشەتتى. 27 لېكىن ئىككى يىل توشقاندا، فېلىكسنىڭ ئورنىغا پوركىيۇس فېستۇس ۋالىي بولدى. فېلىكس يەھۇدىيلارغا ئىلتىپات كۆرسىتىپ ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىش ئۈچۈن پاۋلۇسنى سولاقتا قالدۇردى.

25

فېستۇس [يەھۇدىيە] ئۇلكىسىگە كىرىپ، ئۈچ كۈندىن كېيىن قەيسەرىيەدىن چىقىپ يېرۇسالېمغا بارغانىدى. 2 باش كاھىنلار بىلەن يەھۇدىيلارنىڭ مۇتەۋەرلىرى ئۇنىڭ ئالدىدا پاۋلۇسنىڭ ئۇستىدىن رەسمىي شىكايەت قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئىلتىپات سوراپ، ئادەم ئەۋىتىپ پاۋلۇسنى 3 يېرۇسالېمغا ئېلىپ كېلىشنى ئۈتۈندى. مەقسىتى، ئۇلار يول ئۈستىدە بۇكتۇرمە تەييارلاپ پاۋلۇسنى ئۆلتۈرۈش ئىدى. 4 فېستۇس بۇنى ئاڭلاپ ئۇلارغا: ـ پاۋلۇس ھازىر قەيسەرىيەدە سولاقتا ئۇرىۋەرسۇن. مەن يېقىندا ئۆزىمۇ كەتمەكچىمەن. 5 ئارا كاڭلاردىن ھوقۇقدار بولغانلار مەن بىلەن بىللە چۈشسۇن. ئەگەر ئۇنىڭ بىرەر ئەيبى بولسا، ئۇلار شۇ يەردە شىكايەت قىلسا بولىدۇ، ـ دەپ جاۋاب بەردى. 6 فېستۇس ئۇلارنىڭ ئۈچىدە سەككىز-ئون كۈندىن ئارتۇق تۇرماي، قەيسەرىيەگە قايتىپ چۈشتى. ئەتىسى سوراق ئەتىگەنگە ئولتۇرۇپ، پاۋلۇسنى ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇدى. 7 پاۋلۇس كەلگەندە، يېرۇسالېمدىن چۈشكەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپ، ئۇنىڭغا نۇرغۇن ئېغىر جىنايەتلەر بىلەن قارىلاپ شىكايەتلەرنى قىلدى. بىراق بۇلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىسپات كۆرسىتىپ بېرەلمىدى. 8 پاۋلۇس ئۆزىنى ئاقلاپ: ـ مەن ھېچقايسى ئىشتا يەھۇدىيلارنىڭ قانۇنىغا، ئىبادەتخانىسىغا ياكى [ئىمپېراتور] قەيسەرگە قارشى بىرەر جىنايەتمۇ سادىر قىلمىدىم، ـ دېدى. 9 لېكىن، فېستۇس يەھۇدىيلارنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشقا، ئۇلارغا ئىلتىپات كۆرسەتمەكچى بولۇپ پاۋلۇستىن: ـ يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە مېنىڭ ئالدىمدا بۇ شىكايەتلەرگە ئاساسەن سوتلىنىشقا رازى بولامسەن؟ ـ دەپ سوردى. 10 لېكىن پاۋلۇس جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: ـ مەن ھازىر قەيسەرنىڭ سوراق ئەتىگىدە ئالدىدا ئۇرنىمەن. مېنى سوراق قىلىشقا تېگىشلىك يەر مانا مۇشۇ. ئۆزلىرىگە ئېنىق مەلۇم بولغاندەك، مەن يەھۇدىيلارغا ھېچقانداق ناھەقلىق قىلمىدىم. 11 ئەگەر جىنايىتىم بولسا، شۇنداقلا ئۆلۈمگە لايىق بىرەر ئىش قىلغان بولسام، مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈمدىن قاچۇرمايمەن. بىراق ئۇلارنىڭ مېنىڭ ئۇستۇمدىن قىلغان شىكايەتلىرىنىڭ ئاساسى بولمىسا، ھېچكىمنىڭ مېنى

تۇلارغا تاپشۇرۇپ بېرىشكە ھەققى يوق. مەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىمەن! 12 ئاندىن فېستۇس مەسلىھەتچىلىرى بىلەن سۆزلەشكەندىن كېيىن، پاۋلۇسقا: ـ سەن قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلدىڭ ـ ئۇنىڭ ئالدىغا ئەمدى بارىسەن! ـ دېدى. 13 بىرنەچچە كۈندىن كېيىن، ئاگرىپپا خان بىلەن [سىگلىسى] بەرنىكى فېستۇسقا تەبرىك-سالامغا قەيسەرىيەگە كەلدى. 14 ئۇ يەردە ئۇزۇن كۈنلەر تۇرغاندىن كېيىن، فېستۇس پاۋلۇسنىڭ ئىشنى خانىغا مەلۇم قىلىپ: ـ بۇ يەردە فېلىكس قالدۇرۇپ كەتكەن بىر مەھبۇس بار. 15 مەن يېرۇسالېمغا بارغىنىمدا، يەھۇدىي باش كاھىنلىرى بىلەن ئاقساقاللىرى ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلىپ، مەندىن ئۇنى جازاغا مەھكۇم قىلىشىمنى تەلەپ قىلىشتى. 16 مەن ئۇلارغا، ئەرز قىلىنغۇچى ئەرز قىلغۇچىلار بىلەن يۈزلىشىۋالۇپ، ئۇنىڭغا ئۇزىنى ئاقلاش پۇرسىتى بېرىلمىگۈچە، ئۇنى جازاغا تاپشۇرۇش رىملىقلارنىڭ ئادىتى ئەمەستۇر، دەپ ئېيتتىم. 17 شۇڭا ئۇلار مەن بىلەن بىللە بۇ يەرگە كەلگەندىن كېيىن، مەن ۋاقىتنى كەيىنگە سوزماي، ئەتىسىلا سوراق تەختىگە ئولتۇرۇپ ئۇ كىشىنى ئەكىلىشنى بۇيرۇدۇم. 18 ئەرز قىلغۇچىلار ئورنۇلىرىدىن تورغاندا، ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ ئۈستىدىن شىكايەت قىلغانلىرى مېنىڭ ئويلىغىنىمدەك رەزىل ئىشلار ئەمەس ئىدى، 19 بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇز ئىبادەت تۈزۈمى توغرۇلۇق ۋە ئەيسا ئىسىملىك بىر كىشى ھەققىدە مەلۇم تالاش-تارتىش مەسىلىلىرى بار ئىكەن. ئۇ كىشى ئۆلگەن بولۇپ، پاۋلۇس بولسا ئۇ تىرىلدى دەيدىكەن. 20 بۇ مەسىلىلەرنى زادى قانداق ئېنىقلاشنى بىلەلمەي، مەن پاۋلۇستىن يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردە بۇ ئىشلار توغرۇلۇق سوراققا تارتىلىشقا رازى بولۇش-بولماسلىقىنى سوريغاندىم. 21 پاۋلۇس سولاقتا تۇرۇپ ئىمپېراتور جانابلىرىنىڭ سوراق قارارىنى چىقىرىشنى مۇراجىئەت قىلغاندىن كېيىن، مەن ئۇنى قەيسەرنىڭ ئالدىغا ئەۋەتكۈچە، سولاقتا ئۇتۇپ تۇرۇشنى بۇيرۇدۇم. 22 ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ مېنىڭمۇ بۇ كىشىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلاپ باققۇم بار، ـ دېدى. ـ ئەتە ئاڭلايسىز، ـ دېدى ئۇ. 23 شۇنىڭ بىلەن ئەتىسى، ئاگرىپپا بىلەن بەرنىكى ھەيۋەت بىلەن ئاممۇئېي يېغىن زالىغا كىرىپ كەلدى، مىڭبېشىلار ۋە شەھەر كاتتىۋاشلىرىمۇ تۇلار بىلەن بىللە كىرىپ كېلىشتى. فېستۇس ئەمر قىلىۋىدى، پاۋلۇس ئېلىپ كىرىلدى. 24 فېستۇس مۇنداق دېدى: ـ ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرى ۋە مۇشۇ سورۇنغا يىغىلغان جانابلار! بۇ كىشىنى كۆرۈۋاتىسىلەر. ھەم يېرۇسالېمدا ھەم بۇ يەردە پۈتۈن يەھۇدىي ئاھالىسى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئەرز قىلىپ ماڭا مۇراجىئەت قىلىپ، ئۇ تىرىك قالدۇرۇشقا بولمايدۇ! ـ دەپ چۇرقىراشقانىدى. 25 لېكىن مەن ئۇنىڭدىن ئۇلۇم جازاسى بېرىشكە تېگىشلىك بىرەر جىنايەت تاپالمىدىم. ھازىر بۇ كىشى ئىمپېراتور جانابلىرىغا مۇراجىئەت قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنى [رىمغا] ئەۋەتىشنى قارار قىلدىم. 26 بىراق ئۇنىڭ ھەققىدە خوجامغا مەلۇم قىلىپ يازغۇدەك ئىش يوق. شۇنىڭ بىلەن ئەمۋالنى رەسمىي تەكشۈرۈپ بىرەر يازغۇدەك مەلۇماتقا ئىگە بولۇش مەقسىتىدە ئۇنى ھەربىرلىرىنىڭ ئالدىغا، بولۇپمۇ سىلى، ئاگرىپپا پادىشاھ ئالىيلىرىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدىم. 27 چۈنكى مەھبۇسنى سوتقا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۈستىدىن قىلىنغان شىكايەتلەرنى ئېنىق كۆرسەتمەسلىك ماڭا نىسبەتەن ئورۇنلۇق ئەمەستەك بىلىندۇ.

26 شۇنىڭ بىلەن، ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ ئۆزۈڭنىڭ گېپىڭنى قىلىشىڭغا رۇخسەت، ـ دېدى. پاۋلۇس قولىنى سوزۇپ ئۆزىنى ئاقلاشقا باشلىدى: 2 ـ ئى ئاگرىپپا خان، بۈگۈن ئالدىمىزدا يەھۇدىيلار مېنىڭ ئۈستۈمدىن شىكايەت قىلغان پۈتۈن ئىشلار توغرۇلۇق جاۋاب بېرىش پۇرسىتىگە ئېسىپ بولغانلىقىم ئۈچۈن، بولۇپمۇ ئۆزلىرىنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ تارىسىدىكى تالاش-تارتىشلىرىدىن خەۋەرلىرى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۆزۈمنى بەختلىك ھېسابلايمەن! ئۇنىڭ ئۈچۈن دېگەنلىرىنى سەۋرچانلىق بىلەن ئاڭلاپ بېقىشلىرىنى ئۆتۈنىمەن. 4 مېنىڭ دەسلەپكى ۋاقىتلىرىدا، يەنى كىچىكىمدىن تارتىپ ئۆز ئېلىمدە، يېرۇسالېمدا يۈرۈش-تۇرۇشۇمنىڭ قانداق ئىكەنلىكى يەھۇدىيلارنىڭ ھەممىسگە ئايان. 5 ئۇلار شۇ دەسلەپكى ۋاقىتىمدىن بېرى مېنى تونۇغاچقا (ئەگەر خالىسائىدى، شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرەتتى)، مېنىڭ ئىبادەت تۈزۈمىدىكى ئەڭ تەلەپچان مەزھەپنىڭ شەرتلىرى بويىچە ياشاپ، يەنى پەرىسىي بولۇپ ئۆمرۈمنى ئۆتكۈزگىنىمنى بىلىدۇ. 6 ئەمدى مەن خۇدا ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا قىلغان ۋەدىگە باغلىنىپ ئۈمىدىم تۈپەيلىدىن ھازىر سوراق قىلىنۇاتىمەن. 7 شۇ [ۋەدىنىڭ] ئېنىسۇسىگە يېتىشنى بىزنىڭ پۈتكۈل ئون ئىككى قەبىلىمىز كېچە-كۈندۈز توختاۋسىز خۇداغا ئىبادەت قىلىپ ئۈمىد قىلماقتا. ئى ئالىيلىرى، يەھۇدىيلارنىڭ مېنىڭ ئۈستۈمدىن قىلغان شىكايەتلىرى دەل شۇ ئۈمىدىكە باغلىقتۇر! 8 [خالايىق]، خۇدا ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرسە، نېمە ئۈچۈن ئىشىنىشكە بولمايدۇ، دەپ قارايسىلەر؟ 9 دەرۋەقە، ئۆزۈمۈ ئەسلىدە ناسارەتلىك ئەيسانىڭ نامىغا قارشى نۇرغۇن ئىشلارنى قىلىشىم كېرەك دەپ قايىل ئىدىم 10 ۋە يېرۇسالېمدا ئەنە شۇنداق ئىشلارنى قىلغانىدىم. باش كاھىنلاردىن ھوقۇق ئېلىپ، ئۆزۈم خۇدانىڭ نۇرغۇن مۇقەددەس بەندىلىرىنى زىندانغا تۆتۈپ بەرگەن، ئۇلار ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغاندىمۇ، ھۆكۈمگە ئاۋاز قوشقانىدىم. 11 مەن ھەممە سىناگوگلاردا كۆپ قېتىم ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ جازالاپ، كۈپۈرلۈق گەپ قىلىشقا زورلىغانىدىم. مەن ئۇلارغا تەڭۈلەرچە تۆچ بولۇپ، ھەتتا ياقا يۈرتىكى شەھەرلەرگە بېرىپ، ئۇلارنا زىيانكەشلىك قىلغانىدىم. 12 بۇ ئىشلاردا بولۇپ باش كاھىنلار بەرگەن تولۇق ۋەكىلىك ھوقۇقى بىلەن دەمەشق شەھىرىگە قاراپ سەپەر قىلىۋاتاتتىم. 13 چۈش ۋاقتىدا يولدا كېتىۋېتىپ، ئاسماندىن چۈشكەن، قۇياش نۇرىدىنمۇ كۈچلۈك بىر نۇرنىڭ ئەتراپىمنى ۋە بىللە كېتىۋاتقانلارنى يورۇتۇۋەتكەنلىكىنى كۆردۈم. 14 ھەممىمىز يەرگە يېقىلغان بولۇپ مەن ئىبرانىي تىلدا ئېيتىلغان: «ئەي ساۋۇل، ساۋۇل! ماڭا نېمىشقا زىيانكەشلىك قىلىسەن؟ سېنى زىخلاشلارغا قارشى تەپمىكىڭ سەن ئۈچۈن تەس كېلىدۇ!» دېگەن بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 15 مەن: ـ «ئى رەب، سەن كىمسەن؟» دەپ سوردىسام، رەب ماڭا: «مەن سەن زىيانكەشلىك قىلىۋاتقان ئەيسادۇرمەن! 16 ئەمدى ئورنۇڭدىن تۇر؛ چۈنكى مەن سېنى سەن كۆرگەن ئىشلارغا ھەمدە ئۆزۈم ساڭا ئايان قىلىنغىنىمدا كۆرىدىغان ئىشلارغا خەزىنىچى غوجىدار ۋە گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولۇشقا تىكەمۇش ئۈچۈن، ساڭا ئايان بولدۇم. 17 مەن سېنى ئۆز خەلقىڭىنىڭ ھەم ئەللەرنىڭ قولىدىن قۇتقۇزىمەن ـ چۈنكى مەن سېنى يات ئەللىكلەرنىڭ كۆزلىرىنى ئېچىپ، ئۇلارنىڭ قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا، شەيتاننىڭ ئىلكىدىن خۇداغا باغلىنىشقا بۇرۇلۇشنى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئەۋەتىمەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈمگە، شۇنداقلا ماڭا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ئارىسىدا مىراسقا مۇيەسسەر بولىدۇ» ـ دېدى. 19 شۇڭا، ئى ئاگرىپپا ئالىيلىرى، مەن ئەرشتىن كەلگەن بۇ غايىبانە كۆرۈنۈشكە ئىتائەتسىزلىك قىلمىدىم. 20 بەلكى ئالدى بىلەن دەمەشق خەلقىگە، ئاندىن يېرۇسالېم شەھىرىدىكىلەرگە، پۈتۈن يەھۇدىيە تۆلكىسىدىكىلەرگە ھەمدە يات ئەللىكلەرگىمۇ، «توۋا قىلىپ، خۇداغا باغلىنىڭلار، شۇنداقلا توۋا قىلىشقا ئۈيغۇن ئەمەللەرنى كۆرسىتىڭلار» دەپ جاكارلاپ خەۋەر يەتكۈزۈپ كەلدىم. 21 بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن يەھۇدىيلار مېنى ئىبادەتخانا ھويلىسىدا ئېتىۋېتىپ، مۇشتلاپ ئولتۇرۇۋۇۋەتمەكچى بولۇشتى. 22 لېكىن بۈگۈنگىچە خۇدانىڭ ياردىمى-مەددىگە مۇيەسسەر بولۇپ مەن چىڭ تۇرۇۋاتىمەن، تۇۋەندىكىلەر بولسۇن يۇقىرىدىكىلەر بولسۇن ھەممىيلەنگە گۇۋاھلىق بېرىپ كەلدىم. گۇۋاھلىقىم دەل پەيغەمبەرلەر ھەم مۇسا ئۈزىنى بېشارەت قىلىپ ئېيتقانلىرىدىن باشقا نەرسە ئەمەس ـ 23 دېمەك،

مەسىھ جەزمەن ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىپ، تۇنجى بولۇپ تۇلۇمدىن تىرىلگۈچى بولۇپ [يەھۇدىي] خەلقىگە ھەم پۈتكۈل ئەللەرگىمۇ يورۇقلۇق جاكارلايدۇ. **24** پاۋلۇس بۇ ئىشلارنى ئېيتىپ تۇرىنى شۇنداق ئاقلاش جاۋابىنى بەرگەندە، فېستۇس يۇقىرى ئاۋاز بىلەن تۇنىگىدا: ـ پاۋلۇس، ساراڭ بولۇپسەن! بىلىمگىنىڭ كۆپلىكى ئەقلىگىنى ئازدۇرۇپتۇ! ـ دېدى. **25** لېكىن پاۋلۇس: ـ ساراڭ ئەمەسمەن، ئى فېستۇس جانابلىرى، مەن بەلكى ھەققەتكە ئۇيغۇن ھەم سالمىقى بار سۆزلەرنى جار قىلىمەن. **26** چۈنكى [ئاگرىپپا] ئالىيلىرىنىڭ بۇ ئىشلاردىن خەۋىرى بار. مەن تۇنىگىدا يۈرەكلىك بىلەن ئوچۇق سۆزلەۋاتىمەن، چۈنكى بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئۇنىڭدىن يوشۇرۇن قالمىغىنىغا ئىشىنىمەن. چۈنكى بۇ ئىش بۇلۇڭ-پۇچقاقلاردا قىلىنغان ئەمەس! **27** ـ ئەي ئاگرىپپا ئالىيلىرى، تۇزلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئېيتقانلىرىغا ئىشىنەمسىلا؟ مەن ئىشىنىدىغانلىقلىرىنى بىلىمەن! ـ دېدى. **28** ئاگرىپپا پاۋلۇسقا: ـ سەن مېنى مۇشۇنچىلىك قىسقىغىنا ۋاقىتتا خرىستىئان بولۇشقا قايىل قىلماقچىمۇسەن؟ ـ دېدى. **29** پاۋلۇس: ـ مەيلى قىسقا ۋاقىت ئۆچمە يا كى تۇزۇن ۋاقىتتا بولسۇن، پەقەت تۇزلىرىنىڭ ئەمەس، بەلكى بۇگۈن سۆزۈمنى ئاڭلىغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ماڭا ئوخشاش بولغاي (پەقەت مەندىكى زەنجىرلەر سىلەردە بولمىسۇن!) دەپ خۇدادىن تىلەيمەن، ـ دېدى. **30** شۇنىڭ بىلەن [ئاگرىپپا] خان، شۇنداقلا ۋالىي، بەرنىكى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە ئولتۇرغانلار ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ، **31** [زالدىن] چىقىپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ كىشىنىڭ ئۆلۈمگە يا كى تۇرمىگە سولاشقا تېگىشلىك ھېچبىر جىنايىتى يوق ئىكەن! ـ دېيىشتى. **32** ئاگرىپپا فېستۇسقا: ـ بۇ ئادەم قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلمىغان بولسا، قويۇپ بېرىلسە بولىدىغان ئىدى!

27

بىزنىڭ ئىتالىيەگە دېڭىز يولى بىلەن بېرىشىمىز قارار قىلىنغاندىن كېيىن، ئەمەلدارلار پاۋلۇس بىلەن باشقا بىرنەچچە مەھبۇسنى «ئاۋغۇستۇس قىسمى»دىكى يۇلىيۇس ئىسملىك بىر يۈزبېشىغا تاپشۇردى. **2** بىز ئادرامىتتىئۇمنىڭ بىر كېمىسىگە چىقتۇق. كېمە ئاسىيا ئۆلكىسىنىڭ دېڭىز بويلىرىدىكى شەھەرلەرگە باراتتى. تېسالونىكا شەھىردىن بولغان ماكېدونىيەلىك، ئارىستارخۇس ئىسملىك بىر كىشى بىز بىلەن ھەمسەپەر بولدى. **3** ئەتىسى بىز زىدون شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. يۇلىيۇس پاۋلۇسقا كەچۈلمك قىلىپ، شۇ يەردىكى دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇلارنىڭ غەمخورلىقىنى قوبۇل قىلىشىغا رۇخسەت قىلدى. **4** بىز ئۇ يەردىن يەنە دېڭىزغا چىقتۇق. شامالىلار قېرشىقاندەك قارشى تەرەپىمىزدىن چىققانلىقى ئۈچۈن، سىپرۇس ئارىلىنىڭ شامالغا دالدا تەرىپى بىلەن ماكېدۇق. **5** كىلىكىيە ۋە پامفىلىيە ئۆلكىلىرىنىڭ ئۆدۈلىدىكى دېڭىزدىن ئۆتۈپ، لىكىيە ئۆلكىسىدىكى مىرا شەھىرىگە كەلدۇق. **6** شۇ يەردە يۈزبېشى ئىسكەندەريە شەھىردىكى ئىتالىيەگە باردىغان باشقا بىر كېمىنى تېپىپ، بىزنى ئۇنىڭغا چىقىرىپ قويدى. **7** دېڭىزدا كۆپ كۈنلەر ناھايىتى ئاستا مېڭىپ، تەسلىكتە كنىدوس شەھىرىنىڭ ئۆدۈلىغا كەلدۇق. شامال مېڭىش يۆنىلىشىمىزنى توسۇغاچقا، كېرىت ئارىلىنىڭ شامالدىن دالدا تەرىپى بىلەن مېڭىپ، سالمونى [يېرىم ئارىل]دىن ئۆتۈپ، **8** دېڭىزدا تەسلىكتە ئىلگىرىلەپ قىرغاقنى بويلاپ، لاسىيا شەھىرىگە يېقىن بولغان «گۈزەل ئارامگاھ» دەپ ئاتىلىدىغان بىر يەرگە كەلدۇق. **9** سەپەر بىلەن خېلى ۋاقىتلار ئۆتۈپ، روزا كۈنى ئالىلىقاچان ئۆتۈكەن بولغاچقا، دېڭىزدا سەپەر قىلىش خەتەرلىك ئىدى. شۇڭا پاۋلۇس كۆپچىلىككە نەسىھەت قىلىپ: **10** ـ بۇرادەرلەر، بۇ سەپەرنىڭ بالا-ئىتاپەت ۋە ئېغىر زىيان بىلەن تۈگەيدىغانلىقىنى كۆرۈۋاتىمەن، مال ۋە كېمىدىن مەھرۇم بولۇپلا قالماي، سەپەر تۈز جىنىمىزغىمۇ زامىن بولىدۇ! ـ دەپ ئاگاھلاندۇردى. **11** بىراق يۈزبېشى بولسا پاۋلۇسنىڭ سۆزىگە ئىشەنمەي، كېمە باشلىقى بىلەن كېمە ئىگىسىنىڭ سۆزىگە ئىشەندى. **12** ئۇنىڭ ئۈستىگە، بۇ پورتنۇ قىشلاشقا مۇۋاپىق جاي بولمىغاچقا، كۆپچىلىك يەنە دېڭىزغا چىقىپ، مۇمكىنقەدەر فېنىكس شەھىرىگە يېتىپ بېرىپ، شۇ يەردە قىشلاشنى قۇۋۋەتلىدى. فېنىكس بولسا كېرىت ئارىلىدىكى بىر دېڭىز پورتى بولۇپ، بىر تەرىپى غەربىي جەنۇبقا ۋە بىر تەرىپى غەربىي شىمالغا قارايتتى. **13** جەنۇبتىن مەيىن شامال چىقىۋاتاتتى، كۆپچىلىك نىشانىمىزنى يېتىدىغان بولدۇق دەپ، لەنگەرنى ئېلىۋېتىپ، كېمىنى كېرىت ئارىلىنىڭ قىرغىقىنى بويلاپ ھەيدەپ ماكېدى. **14** لېكىن ئۇزۇن ئۆتمەي، ئارالدىن قاتتىق «شەرقىي شىمالدىن كەلگۈچى» دەپ ئاتىلىدىغان ئەشەددىي قارا بوران چىقىپ كەتتى. **15** كېمە بۇراننىڭ قاماللىقىدا قالغاچقا، ئۇنى شامالغا يۈزلەندۈرەلەي، بوراننىڭ مەيلىچە مېڭىشىغا قويۇپ بەردۇق. **16** كلاۋدا دېگەن كىچىك بىر ئارالنىڭ شامالغا دالدا تەرىپىگە ئۆتۈۋېلىپ، قۇلۇاقتى كېمىگە چىقىرىۋېلىپ، ئارانلا ئۇنى ساقلاپ قالالىدۇق. ئاندىن كېمىچىلەر كېمىنى ئارغامچىلار بىلەن سىرتىدىن ئوراپ باغلۇالدى. كېمىنىڭ سىرتىس دەپ ئاتالغان دېڭىز ئاستىدىكى تاش-قۇم دۆۋىلىرىگە قېقىلىپ يېتىپ قېلىشىدىن قورقۇپ، تورمۇز لەنگەرلىرىنى چۈشۈرۈپ، كېمىنى شامالنىڭ ھەيدىشىگە قويۇپ بەردى. **18** بوران ئۈستىمىزگە شىددەتلىك سوققاچقا، ئەتىسى مالنى دېڭىزغا تاشلاشقا باشلىدى. **19** ئۈچىنچى كۈنىدە ئۇلار تۆز قوللىرى بىلەن كېمىدىكى قورال-جابدۇقلىرىنى دېڭىزغا تاشلۇۋەتتى. **20** كۆپ كۈنلەرگىچە يا كۈن يا يۇلتۇزلار كۆرۈنمەي، بوران-چاپقۇن يەنىلا شىددەتلىك ئۈستىمىزگە توختىماي سوقۇۋەرگەچكە، ئاخىرىدا قۇتۇلۇپ قېلىش ئۈمىدىمىزمۇ يوققا چىققانىدى. **21** كېمىدىكىلەر بىرنەرسە يېمىگىنىگە كۆپ كۈنلەر بولغاندىن كېيىن، پاۋلۇس ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: ـ بۇرادەرلەر، سىلەر بالدۇرلا مېنىڭ گېپىمگە قۇلاق سېلىپ كېرىتتىن دېڭىزغا چىقماسلىقىڭلار كېرەك ئىدى. شۇنداق قىلغان بولسا ئۇلار بۇ بالا-ئىتاپەت ۋە زىيان-زەخمەتلەرگە تۈچرىمىغان بولاتتىڭلار. **22** لېكىن تەمىدى سىلەرنى غەيرەتلىك بولۇشقا دەۋەت قىلىمەن. چۈنكى ئاراڭلاردا ھېچقايسىڭلار جېنىدىن ئايرىلغىنى يوق، پەقەت كېمىدىنلا مەھرۇم قالىسىلەر. **23** چۈنكى مەن تەۋە بولغان ۋە ئىبادەت-خىزمىتىنى قىلىپ كەلگەن خۇدانىڭ بىر پەرىشتىسى تۈنۈگۈن كېچە يېنىمغا كېلىپ **24** ماڭا: «پاۋلۇس، قورقما! سەن قەيسەرنىڭ ئالدىغا بېرىپ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ۋە مانا، خۇدا شاپائەت قىلىپ سەن بىلەن بىللە سەپەر قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ جېنىنى تىلىگىنىڭنى ساڭا ئىجابەت قىلدى!» دېدى. **25** شۇنىڭ ئۈچۈن ئەي ئەپەندىلەر، غەيرەتلىك بولۇڭلار، چۈنكى خۇداغا ئىشىنىمەنكى، ماڭا قانداق ئېيتىلغان بولسا شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. **26** بىراق بىز مەلۇم ئارالنىڭ قىرغىقىغا تۇرۇلۇپ كېتىشىمىز مۇقەررەر بولىدۇ. **27** سەپىرىمىزنىڭ ئون تۆتىنچى كۈنى كېچىسى، كېمە ئادرىئاتىك دېڭىزىدا لەيلەپ يۈرۈۋاتقان بولۇپ، تۈن نىسپىدە، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇققا يېقىنلاپ قېلىپتۇق، دەپ ئويلىدى. **28** ئۇلار چوڭقۇرلۇقنى ئۆلچەپ كۆرگەنىدى، يىگىرمە غۇلاچ چىقتى. سەل ئالدىغا مېڭىپ يەنە ئۆلچۈپدى، ئون بەش غۇلاچ چىقتى. **29** ئۇلار كېمىنىڭ خادا تاشلارغا تۇرۇلۇپ كېتىشىدىن قورقۇپ، كېمىنىڭ كەينىدىن تۆت لەنگەرنى تاشلۇۋېتىپ، تاڭ ئېتىشنى تەلىۋىرۇپ كۈتۈپ تۇردى. **30** لېكىن كېمىچىلەر كېمىدىن قاچماقچى بولۇپ كېمىنىڭ بېشىدىن لەنگەرنى ئېلىپ تاشلۇۋېتىيلى دەپ باھانە كۆرسىتىپ، قۇلۇاقتى دېڭىزغا چۈشۈردى. **31** پاۋلۇس يۈزبېشى ۋە لەشكەرلەرگە: ـ بۇ [كېمىچىلەر] كېمىدە قالمسا، سىلەر قۇتۇلالمايسىلەر! ـ دېدى. **32** يۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر كېمىدىكى قۇلۇاقنىڭ تاغارغامچىلىرىنى كېسىپ، ئۇنى يېلىتىپ قويدى. **33** تاڭ ئاتاي دېگەندە، پاۋلۇس ھەممەيلەننى بىرتاز غىزالىنىۋېلىشقا دەۋەت

قىلدى. تۆ: ـ سىلەرنىڭ دەككە-دۇككە ئىچىدە ھىچنىمە يېمەي تۇرغىنىڭلارغا ئون تۆت كۈن بولدى. **34** ئەمدى بىرئاز غىزالىنىشىڭلارنى تۆتۈنەمدۇ. چۈنكى ھايات قېلىشىڭلار تۆچۈن مۇشۇنداق قىلىشقا توغرا كېلىدۇ، چۈنكى ھىچقايسىڭلارنىڭ بېشىدىكى بىر تال مويۇ زىيانغا تۆچرىمايدۇ! ـ دېدى. **35** بۇ سۆزنى قىلىپ بولۇپ، تۆ قولىغا بىر پارچە نانىنى تېلىپ، كۆپچىلىكنىڭ ئالدىدا خۇداغا ئەشەككۈر ئېيتىپ ئوشتۇپ يېدى. **36** شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن غەيرەتلىنىپ غىزالىنىشقا باشلىدى **37** (كېمىدە بىز جەمئىي ئىككى يۈز يەتمىش ئالتە كىشى ئىدۇق). **38** ھەممەيلەن قورساقلىرىنى توقلىغاندىن كېيىن، كېمىنى يېنىكلىتىش ئۆچۈن، كېمىدىكى بۇغدايلارنىمۇ دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. **39** تاڭ ئاتقاندا، كېمىچىلەر قۇرۇقلۇقنىڭ نە ئىكەنلىكىنى تونۇمىدى. لېكىن ئۇنىڭدىكى بىر قۇملۇق قولتۇقنى بايقاپ، كېمىنى بىر ئامال قىلىپ شۇ يەردە قۇرۇلدۇرۇپ قۇرۇقلۇققا چىقارماقچى بولدى. **40** ئۇلار ئالدى بىلەن لەنگەرلەرنى بوشۇتىپ، ئۇلارنى دېڭىزغا تاشلىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، كېمىنىڭ ئىككى يۇنىلىش پالىقىنىڭ باغلىرىنى بوشىتىپ، ئۇلارنى چۈشۈرۈۋەتتى. ئاندىن كېمىنىڭ بېشىدىكى يەلكەننى شامالغا چىقىرىپ، كېمىنى قۇملۇقنىڭ قىرغىقىغا قارىتىپ ماڭدۇردى. **41** ئەمدى ئىككى ئېقىم بىر-بىرىگە ئۇچراشقان يەرگە كىرىپ قېلىپ، ئۇلار كېمىنى قىراققا سوقتۇرۇۋالدى، كېمىنىڭ بېشى دېڭىز تېگىگە ئۇرۇلۇپ پېتىپ، مىدىرلىماي قالدى، لېكىن كېمىنىڭ ئارقا تەرىپى دولقۇنلارنىڭ زەربىسى بىلەن چۈۋۈلۈپ كېتىشكە باشلىدى. **42** لەشكەرلەر مەھبۇسلارنىڭ سۇغا سەكرەپ قېچىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، ھەممىسىنى ئولتۇرۇۋەتمەكچى بولدى. **43** لېكىن يۈزبېشى پاۋلۇسنى قۇتقۇزۇشنى خالىغان بولۇپ، لەشكەرلەرنىڭ بۇنداق قىلىشىغا يول قويمىدى. ئۇ ئالدى بىلەن سۇ ئۈزۈشنى بىلىدىغانلارنىڭ سۇغا چۈشۈپ قىراققا چىقىشنى، **44** قالغانلارنىڭ بەزىلىرىنى تاختايلارغا، بەزىلىرىنى كېمىنىڭ چۈۋۈلۈپ كەتكەن پارچىلىرىغا ئېسىلىپ، قىراققا چىقىشنى بۇيرۇدى. شۇنداق بولدىكى، ھەممەيلەن قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قۇرۇقلۇققا چىقتى.

28

بىز قۇتۇلۇپ ساق-سالامەت قىراققا چىققاندىن كېيىن، تۆ ئارالنىڭ مالتا دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنى بىلدۇق. **2** يەرلىك خەلق بىزگە ئىنتايىن مېھرىبانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلدى؛ چۈنكى تۆ چاغدا يامغۇر يېغىپ، ھاۋا سوغۇق بولغاچقا، ئۇلار گۈنلىخان يېقىپ بىزنى كۈتۈۋالدى. **3** پاۋلۇس بىر باغلام ئوتۇن تېرىپ كېلىپ ئوتقا تاشلىۋىدى، ئىسسىقتىن ئېتىلىپ چىققان بىر زەھەرلىك يىلان ئۇنىڭ قولىنى چىشلىگىنىچە چاپلىشىۋالدى. **4** شۇ يەرلىكلەر پاۋلۇسنىڭ قولىغا يېپىشىپ تۇرغان يىلانىنى كۆرۈپ، بىر-بىرىگە: ـ بۇ ئادەم چوقۇم بىر قاتىل ئىكەن! دېگۈزدىن قۇتۇلۇپ چىققان بولسىمۇ، «ئادىللىق» ئۇنىڭ تىرىك قېلىشىغا يول قويمىدى، ـ دېيىشتى. **5** لېكىن پاۋلۇس يىلاننى ئوتنىڭ ئىچىگە سىلكىپ ئاتتى، ئۇزى ىولسا ھىچقانداق زەخىم يېمىدى. **6** خەلق ئۇنىڭغا بەدىنى ئىششىپ كېتىدۇ يا كى ئۇ تۇيۇقسىز يىقىلىپ ئۆلىدۇ دەپ قاراپ تۇراتتى. لېكىن ئۇزۇن ۋاقىت قاراپ تۇرۇپ، ئۇنىڭدا ھىچقانداق بىنورمال ھالەتنىڭ بولمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئويلىغىنىدىن يېنىپ: ـ بۇ بىر ئىلاھ بولسا كېرەك! ـ دېيىشتى. **7** ئۇ يەرنىڭ ئەتراپىدىكى يۇرتتا، ئارال باشلىقى (پۇبلىيۇس دەپ ئاتالغان) نىڭ بىرنەچچە يەر-ئېتىزلىرى بار ئىدى. ئۇ بىزنى ئۆيىگە باشلاپ، ئۈچ كۈن قىزغىن مېھمان قىلىپ كۈتتى. **8** ئۇ چاغدا شۇنداق بولدىكى، پۇبلىيۇسنىڭ ئاتىسىنىڭ قىزتىسى ئۆرلەپ، تولغاق بولۇپ يېتىپ قالغانىكەن. پاۋلۇس ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ، دۇئا قىلىپ ئۈستىگە قولىنى تەگكۈزۈپ، ئۇنى ساقايتىپ قويدى. **9** شۇنىڭدىن كېيىن ئارالدىكى قالغان كېسەللەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ساقايتىلدى. **10** ئۇلار بىزنىڭ ھۆرمىتىمىزگە نۇرغۇن سوۋغاتلارنى بېغىشلىغان بولۇپ، ئاخىردا بۇ يەردىن يەنە يولغا چىققان ۋاقتىمىزدا، بىزنى يولغا لازىملىق نەرسە-كېرەكلەر بىلەن تەمىنلىدى. **11** مالتا ئارىلىدا ئىسكەندەريەدىن كەلگەن، پېشىغا «ساماۋۇي قوشكېزەك» ئىلاھلىرىنىڭ نەقىشلىرى ئويۇلغان بىر كېمە قىشلىغانىدى. ئارالدا ئۈچ ئاي تۇرغاندىن كېيىن، بىز بۇ كېمە بىلەن يولغا چىقتۇق. **12** سىراكوزا شەھىرىگە كېلىپ، ئۇ يەردە ئۈچ كۈن تۇردۇق. **13** ئاندىن ئايلىنىپ مېگىپ، [ئىتالىيەدىكى] ربگىيۇم شەھىرىگە كەلدۇق. ئەتىسى شامال يۇنىلىشى ئۈزۈگىرىپ جەنۇبتىن چىقىشى بىلەن، ئىككىنچى كۈنى پۇتېئولى شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. **14** ئۇ يەردە بىرنەچچە قېرىنداشلارنى تاپتۇق، ئۇلارنىڭ ئۇتۇنۇشىلىرى بىلەن بىز ئۇلاردا بىر ھەپتە تۇردۇق. شۇنداق قىلىپ بىز رىم شەھىرىگە يېتىپ كەلدۇق. **15** كېلىۋاتقانلىقىمىزدن خەۋەر تاپقان شۇ يەردىكى قېرىنداشلار بىزنى قارشى ئېلىش ئۈچۈن شەھەردن چىقىپ ھەتتا «ئاپپىۇس بازىرى»غىچە، [يەزىلىرى] «ئۈچ ساراي»غىچە كەلگەنىدى. پاۋلۇس ئۇلارنى كۆرگەنىدە، خۇداغا رەھمەت ئېيتىپ، غەيرەتلەنىدى. **16** رىم شەھىرىگە كىرگىنىمىزدە، يۈزبېشى مەھبۇسلارنى ئوردا قاراۋۇل بېگىگە تاپشۇردى؛ لېكىن پاۋلۇسنىڭ بىرلا كۈزەتكۈچى لەشكەر بىلەن بىر ئۆيدە ئايرىم تۇرۇشىغا رۇخسەت قىلىندى. **17** ئۈچ كۈندىن كېيىن، ئۇ ئۇ يەردىكى يەھۇدىيلارنىڭ كاتتىۋاشلىرىنى ئۆزى بىلەن كۆرۈشۈشكە چاقىردى. ئۇلار جەم بولغانىدا، ئۇ مۇنداق دېدى: ـ قېرىنداشلار! مەن خەلقىمىزگە يا كى ئاتا-بوۋىلىرىمىزدىن قالدۇرۇلغان ئورپ-ئادەتلەرگە قارشى ھىچقانداق ئىش قىلمىغان بولساممۇ، يېرۇسالېمدا ئۇرغىنىمدا ئۇتقۇن قىلىنىپ رىملىقلارنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدۇم. **18** رىملىقلار مېنى سوراققا تارتىپ، مەندە ئۇلۇم جازاسىغا مەھكۇم قىلغۇدەك بىرەر جىنايەت بولمىغاچقا، مېنى قويۇۋەتمەكچى بولدى. **19** لېكىن يەھۇدىيلار يۇنىڭغا قارشىلىق بىلدۈرگەچكە، قەيسەرگە مۇراجىئەت قىلىشقا مەجبۇر بولدۇم. بۇلارنى دېگىنىم بىلەن، بۇ مېنىڭ ئۆز خەلقىم ئۈستىدىن شىكايىتىم بار دېگەنلىكىم ئەمەس. **20** شۇ سەۋەبتىن مەن سىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ۋە بۇ ھەققىتە سىلەرگە ئېيتىش ئۈچۈن سىلەرنى بۇ يەرگە چاقىردىم. چۈنكى بۇ زەنجىر بىلەن باغلىنىشىنىڭ سەۋەبى دەل ئىسرائىلنىڭ كۈتكەن ئۈمىدىدۇر. **21** ئۇلار پاۋلۇسقا: ـ بىز بولساق يەھۇدىيەدىن سەن توغرۇلۇق خەت ئالمىدۇق، يا كى ئۇ يەردىن كەلگەن قېرىنداشلارنىڭ ھىچقايسىسىمۇ سەن توغرۇلۇق بىرەر يامان خەۋەر ئەكەلمىدى يا كى يامان گېپىكنى قىلمىدى. **22** لېكىن سېنىڭ پىكرلىرىڭنى ئاڭلىغۇمىز بار. چۈنكى ھەممە يەردە كىشىلەرنىڭ [سەن تەۋە بولغان] بۇ مەزھەپكە قارشى سۆزلەۋاتقانلىقىدىن خەۋىرىمىز بار! ـ دېيىشتى. **23** شۇنىڭ بىلەن ئۇلار پاۋلۇس بىلەن كۆرۈشۈشكە بىر كۈنىنى بېكىتتى. ئۇ كۈنى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭ ئۇرالغۇسىغا كەلگەنىدى؛ ئۇ تاڭ ئاتقاندىن كەچكىچە ئۇلارغا [سۆز-كالامنى] شەرھلەپ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ھەققىدە تولۇق گۇۋاھلىق بېرىپ، تەۋرات ھەم پەيغەمبەرلەرنىڭ يازمىلىرىدىن نەقىل كەلتۈرۈپ، ئۇلارنى ئېيسا ئوغرۇلۇق قايىل قىلىشقا كۈچىدى. **24** ئۇنىڭ سۆزلىرىگە بەزىلەر ئىشەندۈرۈلدى، بەزىلەر ئىشىنىشنى رەت قىلدى. **25** ئۇلار پاۋلۇسنىڭ مۇنداق بىر سۆزنى قىلىشى بىلەن ئۆزئارا كېلىشەلەيمۇ قايتىپ كەتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ـ مۇقەددەس روھ يەشايا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا مۇنۇ سۆزنى دەل جايىدا ئېيتقان: **26** ـ «بارغىن؛ مۇشۇ خەلققە مۇنداق دەپ ئېيتقىن: ـ «سىلەر ئاڭلاشنى ئاڭلايسىلەر، بىراق چۈشىنىمەيسىلەر؛ كۆرۈشنى كۆرۈسىلەر، بىراق بىلىپ يەتمەيسىلەر. **27** چۈنكى مۇشۇ خەلقنىڭ يۈرىكىنى ماي قاپلاپ كەتكەن، ئۇلار ئاڭلىغاندا قۇلاقلىرىنى ئېغىر قىلىۋالغان، ئۇلار كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان؛ ئۇنداق بولمىسىدى، ئۇلار كۆزلىرى بىلەن كۆرۈپ، قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، كۆڭلى بىلەن چۈشىنىپ، ئۇ يولدىن يانىدۇرۇلۇشى بىلەن، مەن ئۇلارنى ساقايتقان بولاتتىم»». **28** شۇنىڭ بىلىشىڭلار كېرەككى، خۇدانىڭ بۇ نىجاتلىقى يات ئەللىكلەرگە ئەۋەتىلىۋاتىدۇ.

ئۇلار بولسا ئۇنىڭغا قۇلاق سالمايۋا ـ دېدى. ئۇ بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندا يەھۇدىيلار تۆز-ئارا قاتتىق تالاش-تارتىش قىلىشىپ كەتتى. **30** [پاۋلۇس] تۆزى ئىجارىگە ئالغان ئۆيدە تولۇق ئىككى يىل تۇردى ۋە بۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈشكە كەلگەن ھەممە كىشىلەرنى قوبۇل قىلىپ، **31** تولىمۇ يۈرەكلىك بىلەن ھەم ھېچ توسالغۇغا ئۇچرىمايۋ، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى جار قىلىپ، رەب ئەيسا مەسىھكە دائىر ھەقىقەتلەرنى يەتكۈزۈپ تەلىم بەردى.

رىملىقلارغا

1 روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەپىلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! **2** خۇدا بۇ خۇش خەۋەرنىڭ كېلىشىنى خېلى بۇرۇنلا پەيغەمبەرلىرى ئارقىلىق مۇقەددەس يازمىلاردا ۋەدە قىلغانىدى. **3** بۇ خۇش خەۋەر تۆز ئوغلى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتىن تۆ داۋۇتنىڭ نەسلىدىن تۇغۇلغان؛ بىردىنبىر پاك-مۇقەددەس روھ تەرىپىدىن تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلۈش ئارقىلىق «كۈچ-قۇدرەت ئىگىسى خۇدانىڭ ئوغلى» دەپ كۆرسىتىلىپ بېكىتىلگەن؛ **5** تۆ ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆنىڭ نامى ئۈچۈن بارلىق ئەللەر ئارىسىدا خۇداغا ئېتىقادتىن بولغان ئىتائەتمەنلىك ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلۈشكە بىز مېھىر-شەپقەتكە ۋە روسۇلۇققا مۇيەسسەر بولدۇق؛ **6** سىلەر ئۆلار ئارىسىدا، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن چاقىرىلغانسىلەر. **7** شۇڭا، خۇدا سۆيگەن ۋە تۆ «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ چاقىرغان رىم شەھىرىدىكى ھەممىگىلارغا، ئاتىمىز خۇدادىن ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! **8** ئالدى بىلەن مەن ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھەممىگىلار ئۈچۈن خۇدايىمغا تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلار پۈتكۈل ئالەمگە پۇر كەتتى. **9** تۆز ئوغلى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەردە چىن روھ-قەلبىم بىلەن مەن خىزمىتىنى قىلۋاتقان خۇدا تۆزى مېنىڭ دۇئالىرىمدا سىلەرنى شۇنچە ئۈزلۈكسىز ئەسلەپ تۇرغانلىقىمغا گۇۋاھتۇر. **10** مەن دۇئالىرىمدا، مۇمكىن قەدەر خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئاخىر مۇيەسسەر بولۇشقا ھەمىشە ئۈتۈنمەن. **11** چۈنكى مەن سىلەرنى بىرەر روھىي ئىلتىپاتقا ئىگە قىلىش ئارقىلىق مۇستەھكەملەش ئۈچۈن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈشكە ئىنتايىن تەقەززامەن؛ **12** يەنى، مەن ئارا كاللاردا بولسام، بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىدىن ئۈزىتارا تەسەللى ۋە ئىلھام تاللالايمىز دېمەكچىمەن. **13** قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ شۇنى بىلىشىڭلارنى خالايمەنكى، باشقا يەردىكى ئەللىكلەرنىڭ ئارىسىدا خىزمىتىم مېۋە بەرگەندەك، سىلەرنىڭ ئارا كاللاردىمۇ خىزمىتىمنىڭ مېۋە بېرىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم نىيەت قىلدىم، لېكىن بۇگۈنگىچە توسالغۇغا ئۇچراپ كېلىۋاتىمەن. **14** مەن ھەرقانداق ئادەملەرگە، مەيلى يۇنانلىقلار ۋە يات تائىپىلەرگە، دانىشمەن ۋە نادانلارغا بولسۇن، ھەممىسگە قەرزدارمەن. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن ئىمكانىيەت ماڭا يار بەرسىلا مەن رىمدىكى سىلەرگىمۇ خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ بايان قىلىشقا قىزغىنمەن. **16** چۈنكى مەن مەسىھ توغرىسىدىكى بۇ خۇش خەۋەردىن ھەرگىز خجىل بولمايمەن! چۈنكى ئۇ ئۆنىڭغا ئىشەنگۈچىلىرىنىڭ ھەممىسىنى، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارنى، ئاندىن كېيىن گرېكلەرنى نىجاتقا ئېرىشتۈرىدىغان خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر! **17** چۈنكى [خۇش خەۋەردە] ئېتىقادقا ئاساسلانغان، خۇدانىڭ بىرخىل ھەققانىيلىقى ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا ۋەھىي قىلىنغاندۇر. [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: ــ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». **18** چۈنكى ھەققانىيەتسىزلىك بىلەن ھەققەتنى باسىدىغان ئىنسانلارنىڭ بارلىق ئېپلاسلىقىغا ۋە ھەققانىيەتسىزلىكىگە نىسبەتەن خۇدانىڭ قاراتقان غەزىپى ئەرشتىن ئوچۇق ۋەھىي قىلىنماقتا. **19** چۈنكى ئىنسانلار خۇدا توغرىسىدا بىلەلەيدىغان ئىشلار ئۆلارنىڭ كۆز ئالدىدا تۇرىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ھەممىنى ئۆلارغا ئوچۇق كۆرسىتىپ بەرگەن **20** (چۈنكى دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى خۇدانىڭ كۆزگە كۆرۈنمەس تۆزگىچىلىكلىرى، يەنى مەڭگۈلۈك قۇدرىتى ۋە بىردىنبىر خۇدا ئىكەنلىكى تۆزى يارىتقان مەۋجۇداتلار ئارقىلىق ئوچۇق كۆرۈلۈپ كەتتە، شۇنداقلا بۇنى چۈشىنىپ يەتكىلى بولىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئىنسانلار ھېچ باھانە كۆرسىتەلمەيدۇ) **(aïdios g126)** **21** ــ چۈنكى ئىنسانلار خۇدانى بىلسىمۇ، ئۆزى خۇدا دەپ ئۇلۇغلىمىدى، ئۆنىڭغا تەشەككۈر ئېيتمىدى؛ ئەكسىچە، ئۆلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرى بىمەنە بولۇپ، نادان قەلبى قاراڭغۇلىشىپ كەتتى. **22** ئۆزلىرىنى دانىشمەن قىلىپ كۆرسەتسىمۇ، لېكىن ئەقىلسىز بولۇپ چىقتى؛ **23** چىرىماس خۇدانىڭ ئۆلۈغلۇقىنىڭ ئورنىغا چىرىپ ئۆلىدىغان ئادەمزاتقا، ئۇچار-قاناتلارغا، تۆت ئاياغلىق ھايۋانلارغا ۋە يەر بېغىرلىغۇچىلارغا ئوخشىايدىغان بۇتلارنى ئالماشتۇرۇپ قويغاندى. **24** شۇڭا خۇدا ئۆلارنى قەلبىدىكى شەھۋانىي ھەۋەسلىرى بىلەن ئىپلاسلىق قىلىشقا، شۇنداقلا بىر-بىرىنىڭ تەنلىرىنى نومۇسقا قالدۇرۇشقا قويۇپ بەردى. **25** ئۆلار خۇدا توغرىسىدىكى ھەقىقەتنى يالغانغا ئايلاندۇردى، يارىتقۇچىنىڭ ئورنىغا يارىتىلغان نەرسىلەرگە چوقۇنۇپ، تاۋاپ-تائەت قىلغاندى. ھالبۇكى، يارىتقۇچىغا تەشەككۈر-مەدھىيە مەڭگۈگە ئوقۇلماقتا! ئامىن! **(aiōn g165)** **26** مانا شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئۆلارنى پەسكەش شەھۋانىي ھەۋەسلەرگە قويۇپ بەردى. ھەتتا ئايالىلارمۇ تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتنى غەيرىي مۇناسىۋەتكە ئايلاندۇردى؛ **27** شۇنىڭدەك، ئەرلەرمۇ ئايالىلار بىلەن بولىدىغان تەبىئي جىنسىي مۇناسىۋەتلەرنى تاشلاپ، باشقا ئەرلەرگە شەھۋانىي ھەۋەسلەر بىلەن كۆيۈپ پىشىدىغان بولدى. ئەرلەر ئەرلەر بىلەن شەرمەندىلىككە كىرىشتى ۋە نەتىجىدە ئۆلارنىڭ مۇخالىپ قىلمىشلىرى تۆز بېشىغا چىقتى. **28** ئۆلار خۇدانى بىلىشتىن ۋاز كېچىشنى لايىق كۆرگەنلىكى تاللىغانلىقى ئۈچۈن، خۇدا ئۆلارنى بۇزۇق نىيەتلەرگە ۋە نالايىق ئىشلارنى قىلىشقا قويۇپ بەردى. **29** ئۆلار ھەرخىل ھەققانىيەتسىزلىك، رەزىللىك، نەپسانىيەتچىلىك، ئۆچمەنلىككە چۆمۈپ، ھەسەتخورلۇق، قاتىللىق، جېدەلخورلۇق، مەككارلىق ۋە ھەرخىل بەتنىيەتلەر بىلەن تولدى. ئۆلار ئىغۋاگەر، **30** تۆھمەتخور، خۇداغا نەپرەتلىنىدىغان، كىبرلىك، ماختانچاق، چوڭچى، ھەرخىل رەزىللىكلەرنى ئويلاپ چىقىردىغان ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىمايدىغان، **31** يوروتۇلمىغان، ۋەدىنسىدە تۇرمايدىغان، كۆيۈمسىز ۋە رەھىمسىز ئىنسانلاردۇر. **32** ئۆلار خۇدانىڭ شۇلارغا بولغان ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ ئۆلۈمگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلسىمۇ، بۇ ئىشلارنى تۆزلىرى قىلمىلا قالماي، بەلكى شۇنداق قىلىدىغان باشقىلاردىن سۆيۈنۈپ ئۆلارنى ئالقىشلايدۇ.

2 ئەمدى ئەي باشقىلارنىڭ ئۆستىدىن ھۆكۈم قىلىدىغان ئىنسان، كىم بولۇشۇڭدىن قەتئىينەزەر باھانە كۆرسىتەلمەيسەن؛ چۈنكى باشقىلار ئۆستىدىن قايسى ئىشتا ھۆكۈم قىلساڭ، شۇ ئىشتا تۆز گۇناھكۇنى بېكىتىسەن. چۈنكى ئەي ھۆكۈمچى، سەن ئۆزۈڭنۇ ئۆلارغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلىۋاتىسەن. **2** بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئۆنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۆستىدىن ھۆكۈم چىقىرىشى ئادىل ھۆكۈمىنى، يەنى شۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلارنىڭ ئۆلۈمگە لايىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلىمىز. **3** شۇڭا، ئى شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار [مۇتلەق] ھەققەتكە ئاساسلانغاندۇر. **3** شۇڭا، ئى شۇنداق ئىشلارنى قىلغانلار ئۆستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچى، شۇنداقلا شۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلارنى قىلغۇچى ئىنسان، تۆزۈڭ خۇدانىڭ ھۆكۈمىدىن قاچالايمەن دەپ خىيال قىلامسەن؟ **4** يا كى خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىنىڭ سېنى توۋا قىلىش يولىغا باشلايدىغانلىقىنى ھېچ بىلمەي، تۆنىڭ مېھرىبانلىقى، كەڭ قورساقلىقى ۋە سەۋر-تاقەتنىنىڭ مولۇقىغا سەل قاراۋاتامسەن؟ **5** ئەكسىچە، توۋا قىلمايدىغان جاھىللىقىڭ ۋە تاش يۈرەكلىكىڭدىن، خۇدا ئادىل ھۆكۈمنى ئايان قىلىدىغان غەزەپلىك كۈنى ئۈچۈن سەن تۆز بېشىڭغا چۈشىدىغان غەزەپنى توپلاۋاتىسەن. **6** خۇدا ھەركىمگە تۆز ئەمەللىرىگە يارشا ئىش كۆرىدۇ. **7** ياخشى ئىشلارنى سەۋرچانلىق بىلەن قىلىپ، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئېھتىرام ۋە باقىيلىقنى ئىزدىگەنلەرگە تۆ مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىدۇ؛ **(aiōnios g166)** **8** لېكىن شەخسىيەتچىلەرگە، ھەقىقەتكە تەن بەرمەي، ئەكسىچە ھەققانىيەتسىزلىككە ئەگەشكەنلەرگە غەزەپ-

قەھر ياغدۇرۇلدۇ، **9** يامانلىق قىلدىغان بارلىق جان ئىگىسىگە، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن گىرىكلەرگە كۆلىۋەت ۋە دەرد-ئەلەم چۈشىدۇ، **10** براق، بارلىق ياخشىلىق قىلغۇچىلارغا، ئالدى بىلەن يەھۇدىيلارغا، ئاندىن يەھۇدىي ئەمەسلەرگە شان-شەرەپ، ھۆرمەت-ئىھتىرام ۋە ئامان-خاتىرجەملىك تەقدىم قىلىنىدۇ. **11** چۈنكى خۇدادا ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش يوقتۇر. **12** ـ چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەي گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى تەۋرات قانۇنىنىڭ ھۆكۈمگە تۇچرىمىسىمۇ، [ئەيىبكە تۇچراپ] ھالاك بولىدۇ؛ تەۋرات قانۇنىنى بىلىپ تۇرۇپ گۇناھ سادىر قىلغانلارنىڭ ھەربىرى بۇ قانۇن بويىچە سوراققا تارتىلىدۇ **13** (چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنىنى ئاڭلىغانلار ئەمەس، بەلكى قانۇنغا ئەمەل قىلغۇچىلار ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ. **14** چۈنكى تەۋرات قانۇنىنى بىلمەيدىغان ئەلنىكەر تەبىئىي ھالدا بۇ قانۇنغا ئۇيغۇن ئىشلارنى قىلسا، گەرچە بۇ قانۇندىن خەۋەرسىز بولسىمۇ، تەۋرات قانۇنى ئۇلاردا كۆرۈنگەن بولىدۇ. **15** ئۇلارنىڭ بۇ قىلغانلىرى ئۆز قەلبلىرىگە قانۇن تەلەپلىرىنىڭ پۈتۈكلۈك ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ، شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ۋىجدانلىرىمۇ ئۆزلىرىگە ھەقىقەتنىڭ گۇۋاھچىسى بولۇپ، ئوي-پىكرلىرى ئۆزىنى ئەيىبلەيدۇ ياكى ئۆزىنى ئاقلايدۇ) **16** ـ مەن يەتكۈزۈپ كېلىۋاتقان بۇ خۇش خەۋەرگە ئاساسەن خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئىنسانلارنىڭ قەلبىدە پۈككەن مەخپىي ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىدىغان كۈنىدە، [يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئىشلار چوقۇم يۈز بېرىدۇ]. **17** سەنچۈ، ئەگەر ئۆزۈڭنى يەھۇدىي دەپ ئاتاپ، تەۋرات قانۇنغا ئۈمىد باغلاپ، خۇداغا تەۋەمەن دەپ ماختانساڭ، **18** قانۇندىن ئۆگىنىپ ئۆنىڭ ئىرادىسىنى بىلىپ، ئېسىل بىلەن پەسنى پەرق ئەتكەن بولساڭ، **19** تەۋرات قانۇنىدىن بىلىم ۋە ھەقىقەتنىڭ جەۋھىرىگە ئىگە بولدۇم دەپ قاراپ، ئۆزۈڭنى كورلارغا يول باشلىغۇچى، قاراڭغۇدا قالغانلارغا مایاك، نادانلارغا ئۆگەتكۈچى، گۈدەكلەرگە ئۆستاز دەپ ئىشەنگەن بولساڭ ـ **21** ئەمدى سەن باشقىلارغا تەلىم بېرىسەنۇ، ئۆزۈڭگە بەرمەمسەن؟ ئوغرىلىق قىلما دېگەن دەپ ۋەز ئېيتىسەنۇ، ئۆزۈڭ ئوغرىلىق قىلامسەن؟ **22** «زىنا قىلما دېگەن» ـ دەپ ۋەز ئېيتىيسەنۇ، ئۆزۈڭ زىنا قىلامسەن؟ بۇتلاردىن نەپرەتلىنىسەنۇ، ئۆزۈڭ بۇتخانىلاردىكى نەرسىلەرنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلامسەن؟ **23** تەۋرات قانۇنى بىلەن ماختىنىسەنۇ، ئۆزۈڭ شۇ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، خۇداغا داغ كەلتۈرەمسەن؟! **24** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «سىلەرنىڭ قىلمىشىڭلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى تائىپىلەر ئارىسىدا كۈپۈرلۈققا ئۇچرىماقتا». **25** تەۋرات قانۇنغا ئەمەل قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭنىڭ ئەھمىيىتى بولىدۇ، لېكىن ئۆنىڭغا خىلاپلىق قىلساڭ، خەتنە قىلىنغىنىڭ خەتنە قىلىنمىغاندەك ھېسابلىنىدۇ. **26** ئەمدى خەتنىسىزلەر قانۇننىڭ تەلەپلىگە ئەمەل قىلسا، گەرچە خەتنىسىز بولسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن خەتنىلىك ھېسابلانمامدۇ؟ **27** تەۋرات قانۇن دەستۈرىدىن خەۋەردار ۋە خەتنىلىك تۈرۈقلۇق قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى، ئى يەھۇدىي، قانۇنغا ئەمەل قىلدىغان جىسمانىي خەتنىسىزلەر تەرىپىدە سېنىڭ گۇناھىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىلۇاتمامدۇ؟ **28** چۈنكى سىرتقى كۆرۈنۈشى يەھۇدىي بولسىلا ئۇنى [ھەقىقىي] يەھۇدىي دېگلى بولمايدۇ، سىرتقى جەھەتتىكى جىسمانىي خەتنىنمۇ [ھەقىقىي] خەتنە دېگلى بولمايدۇ، **29** روھىدا يەھۇدىي بولغىنى [ھەقىقىي] يەھۇدىيدۇر، ئۇنىڭ خەتنە قىلىنغىنى خەتنە قانۇن دەستۈرى ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى قەلبىدە، روھتىندۇر. بۇنداق كىشىنىڭ تەرىپلىنىشى ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن بولىدۇ.

3 ئۇنداقتا، يەھۇدىي بولغانلىقنىڭ يەھۇدىي ئەمەستىن نېمە ئارتۇقچىلىقى بار؟ خەتنىلىك بولغانلىقنىڭ نېمە پايدىسى بار؟ **2** ئەمەلىيەتتە، ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتىن كۆپ ئارتۇقچىلىقى بار. بىرىنچىدىن، خۇدانىڭ بېشارەتلىك سۆزلىرى يەھۇدىيلارغا ئامانەت قىلىنغان. **3** ئەمدى گەرچە ئۇلاردىن بەزىلىرى ئىشەنچسىز چىققان بولسىمۇ، بۇنىڭغا نېمە بولاتتى؟ ئۇلارنىڭ ئىشەنچسىزلىكى خۇدانىڭ ئىشەنچلىكلىكىنى يوقاتا چىقىرۋېتەرمۇ؟ **4** ھەرگىز ئۇنداق قىلمايدۇ! خۇدا راستچىل ھېسابلىنىپ، ھەممە ئادەم يالغانچى ھېسابلانسۇن! خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدا ھەققىدە] يېزىلغىنىدەك: ـ «سۆزلىگىنىڭدە ئادىل دەپ ئىسپاتلانغايسەن، شىكايەتكە ئۇچرىغىنىڭدا غەلبە قىلغايسەن». **5** لېكىن بىزنىڭ ھەققانىيسىزلىقىمىز ئارقىلىق خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى تېخىمۇ ئېنىق كۆرىنىدىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە دەيمىز؟ ھەققانىيسىزلىق ئۈستىگە غەزەپ تۆكىدىغان خۇدانى ھەققانىي ئەمەس دەيمىزمۇ (مەن ئىنسانچە سۆزلەيمەن)؟ **6** مۇنداق دېيىشكە ھەرگىز بولمايدۇ! ئەگەر ئۇنداق بولسا، خۇدا ئالەمنى قاندائ سوراققا تارتىدۇ؟ **7** [بەزىلەر يەنە]: «مېنىڭ يالغانچىلىقىمدىن خۇدانىڭ ھەققەتلىكى تېخىمۇ ئوچۇق قىلىنسا، شۇنداقلا ئۇلۇغلۇق تېخىمۇ يورۇتۇلسا، ئەمدى مەن يەنە نېمە ئۈچۈن گۇناھكار دەپ قارىلىپ سوراققا تارتىلىمەن؟» [دېيىشى مۇمكىن]. **8** ئۇنداق بولغاندا نېمىشقا (بەزىلەر بىزگە توھمەت چاپلىماقچى بولۇپ، گەپلىرىمىزنى بۇرىۋەتكەندەك) «يامانلىق قىلايلى، بۇنىڭدىن ياخشىلىق چىقىپ قالار» ـ دېيىشكە بولمايدۇ؟ بۇنداق دېگۈچىلەرنىڭ جازالىنىشى ھەقلىقتۇر! **9** ئەمدى نېمە دېيىش كېرەك؟ بىز [يەھۇدىيلار] [يەھۇدىي ئەمەسلەردىن] ئۈستۈن تۇرامدۇق؟ ياق، ھەرگىز! چۈنكى بىز يۇقۇرىدا يەھۇدىيلار بولسۇن، گېرىكلەر بولسۇن ھەممىسىنىڭ گۇناھىنىڭ ئىگىدە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ ئەيىبلىدۇق. **10** دەرۋەقە، مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: ـ «ھەققانىي ئادەم يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر، **11** يورۇتۇلغان كىشى يوقتۇر، خۇدانى ئىزدىگىنىمۇ يوقتۇر. **12** ھەممە ئادەم يولدىن چەتنىدى، ئۇلارنىڭ بارلىقى ئەرزىمەس بولۇپ چىقتى. مېھرىبانلىق قىلغۇچى يوق، ھەتتا بىرىمۇ يوقتۇر. **13** ئۇلارنىڭ گېگى ئېچىلغان قەبرىدەك سېسىقتۇر، تىللىرى كاززابلىق قىلماقتا؛ كوبرا يىلانىنىڭ زەھىرى لەۋلىرى ئاستىدا ئۇرىدۇ، **14** ئۇلارنىڭ زۇۋانى قارغاش ھەم زەردىگە تولغان. **15** «پۇتلىرى قان توكۇشكە ئالدىرايدۇ، **16** بارغانلا يېرىدە ۋەيرانچىلىق ۋە باجىئەلىك ئىشلار باردۇر. **17** تىنچلىق-ئارامليق يولىنى ئۇلار ھېچ تونۇغان ئەمەس». **18** «ئۇلارنىڭ نەزىرىدە خۇدادىن قورقىدىغان ئىش يوقتۇر». **19** تەۋراتتىكى بارلىق سۆزلەرنىڭ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ياشايدىغانلارغا قارىتا ئېيتىلغانلىقى بىزگە ئايان. بۇلارنىڭ مەقسىتى، ھەر ئىنسانىنىڭ ئاغزى باھانە كۆرسىتەلمەي تۇۋاقلىنىپ، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر خۇدانىڭ سورىقىدا ئەيىبكار ئىكەن دەپ ئايان قىلىنسۇن، دېگەنلىكتۇر. **20** شۇنىڭ، ھېچقانداق ئەت ئىگىسى تەۋرات-قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن [خۇدانىڭ] ئالدىدا ھەققانىي ھېسابلانمايدۇ، چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئىنسان ئۆز گۇناھىنى تونۇپ يېتىدۇ. **21** براق، ھازىر قانۇن يولى بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئۆزىدىن كەلگەن بىرخىل ھەققانىيلىق ئاشكارىلاندى! بۇ خىل ھەققانىيلىققا قانۇننىڭ ئۆزى ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ [يازمىلىرىمۇ] گۇۋاھلىق بەرگەندۇر، **22** يەنى، خۇدانىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشەنچ-ساداقەتلىكى ئارقىلىق ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئىچىگە ھەم ئۈستىگە يەتكۈزىدىغان ھەققانىيلىقىدۇر! بۇ ئىشتا ئايرىمچىلىق يوقتۇر **23** (چۈنكى بارلىق ئىنسانلار گۇناھ سادىر قىلىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە يېتەلمەي، ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولدى) **24** چۈنكى ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجات-ھۆرلۈك ئارقىلىق، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى بىلەن بەدەلسىز ھەققانىي قىلىنىدۇ. **25** خۇدا ئۇنى گۇناھلارنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كەفارەت قۇربانلىقى سۈپىتىدە تەيىنلىدى؛ [ئىنسانلارنىڭ] ئۇنىڭ [قۇربانلىق] قېنىغا ئىشەنچ باغلىشى بىلەن [قۇربانلىق] ئىناۋەتلىكتۇر. خۇدا بۇ ئارقىلىق بۇرۇنقى

زاماندىكىلەرنىڭ سادىر قىلغان گۇناھلىرىغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇپ، جازالىماي تۆتكۈزۈۋېتىشنىڭ ئادىللىق ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى. 26 يۇنىڭغا ئوخشاش يۇ [قۇربانلىق] ئارقىلىق ئۆ ھازىرقى زاماندا بولغان ھەققانىيلىقنىمۇ كۆرسەتكەن. شۇنداق قىلىپ ئۆ ئۆزىنىڭ ھەم ھەققانىي ئىكەنلىكىنى ھەم ئەيسانىڭ ئېتىقادىدا بولغۇچىنى ھەققانىي قىلغۇچى ئىكەنلىكىنمۇ نامايان قىلدى. 27 ئۇنداق بولسا، ئىنسانلىنىڭ نېمە ماختانغۇچىلىكى بار؟ ماختىنىش يوق قىلىندى! ـ نېمە پرىنسىپقا ئاساسەن؟ قانۇنغا ئىنتىلىش پرىنسىپى بىلەنمۇ؟ ـ ياق! «ئېتىقاد» پرىنسىپى بىلەن! 28 چۈنكى «ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىندۇ» دەپ ھېسابلايمىز! 29 ئەجەبا، خۇدا پەقەتلا يەھۇدىيلارنىلا خۇداسىمۇ؟ ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسى ئەمەسمۇ؟ شۇنداق، ئۇ ئەللەرنىڭمۇ خۇداسىدۇر. 30 خۇدا بولسا بىردۇر، ئۇ خەتنە قىلىنغانلارنى ئېتىقاد بىلەن ھەمدە خەتنە قىلىنمىغانلارنىمۇ ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىدۇ. 31 ئەمدى ئېتىقاد پرىنسىپى بىلەن تەۋرات قانۇننى بىكار قىلىۋېتىمىزمۇ؟ ياق، دەل بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۇنى كۈچكە ئىگە قىلىمىز.

4 ئۇنداقتا، بىز [يەھۇدىيلارنىڭ] جىسمانىي جەھەتتىكى ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئېرىشكىنى توغرىسىدا نېمە دەيمىز؟ 2 ئەگەر ئىبراھىم ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولسا، ئۇنىڭدا ماختانغۇدەك ئىش بولاتتى (بەرىبىر خۇدانىڭ ئالدىدا ئۇنىڭ ماختىنىش ھەققى يوق ئىدى). 3 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ـ «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېيىلدۇ. 4 ئىشلىگۈچىگە بېرىلىدىغان ھەق «مېھىر-شەپقەت» ھېسابلانمايدۇ، بەلكى بىرخىل «قەرز قايتۇرۇش» ھېسابلىنىدۇ. 5 بىراق، ھېچ ئىش-ئەمەل قىلماي، پەقەت نومۇسسىز گۇناھكارلارنى ھەققانىي قىلغۇچى خۇداغا ئېتىقاد قىلىدىغان كىشىنىڭ بولسا، ئۇنىڭ ئېتىقادى ھەققانىيلىق دەپ ھېسابلىنىدۇ! 6 خۇدا قىلغان ئەمەللىرىگە قارىماي، ھەققانىي دەپ ھېسابلىغان كىشىنىڭ بەختى توغرۇلۇق داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: ـ 7 «ئىتائەتسىزلىكلىرى كەچۈرۈم قىلىنغان، گۇناھلىرى يېپىلغان كىشى نېمىدېگەن بەختلىكتۇر! 8 پەرۋەردىگار گۇناھلىرى بىلەن ھېچ ھېسابلاشمايدىغانلار نېمىدېگەن بەختلىكتۇر!». 9 ئەمدى بەخت يالغۇز خەتنە قىلىنغانلارغىلا مەنسۇپ بولامدۇ، ياكى خەتنە قىلىنمىغانلارغىمۇ مەنسۇپ بولامدۇ؟ چۈنكى: «ئىبراھىمنىڭ ئېتىقادى ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى دەپ ھېسابلاندى» دەۋاتىمىز. 10 ھەققانىيلىق قانداق ئەھۋالدا ئۇنىڭغا ھېسابلاندى؟ خەتنە قىلىنىشتىن ئىلگىرىمۇ ياكى خەتنە قىلىنىشتىن كېيىنمۇ؟ ئۇ خەتنە قىلىنغان ھالدا ئەمەس، بەلكى خەتنە قىلىنمىغان ھالدا ھېسابلاندى! 11 ئۇنىڭ خەتنىنى قوبۇل قىلغىنى بولسا، ئۇنى خەتنە قىلىنىشتىن بۇرۇنلا ئېتىقادى ئارقىلىق ئىگە بولغان ھەققانىيلىققا مۆھۈر بەلگىسى سۈپىتىدە بولغاندى. دېمەك، ئۇ خەتنىسىز تۇرۇپ خۇداغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىنىڭ ئاتىسى بولدى ـ ئۇلارمۇ [ئېتىقادى بىلەن] ھەققانىي ھېسابلىنىدۇ! 12 ئۇ يەنە خەتنە قىلىنغانلارنىڭمۇ ئاتىسىدۇر، دېمەك، خەتنە قىلىنغان بولۇشى بىلەن تەڭلا خەتنە قىلىنمىغان ۋاقتىدىمۇ ئېتىقادلىق يول ماڭغان ئاتىمىز ئىبراھىمنىڭ ئىزلىرىنى بېسىپ ماڭغانلارنىڭمۇ ئاتىسى بولغاندۇر. 13 چۈنكى [خۇدانىڭ] ئىبراھىمغا ۋە نەسلىگە دۇنياغا مىراسخور بولۇش توغرىسىدىكى ۋەدە بېرىشى ئىبراھىمنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلگىنىدىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىقتىن كەلگەن. 14 چۈنكى ئەگەر قانۇنغا ئىنتىلىدىغانلار مىراسخور بولىدىغان بولسا ئېتىقاد بىكار نەرسە بولۇپ قالاتتى، خۇدانىڭ ۋەدىسىمۇ يوققا چىقىرىلغان بولاتتى. 15 چۈنكى تەۋرات قانۇنى [خۇدانىڭ] غەزىپىنى ئېلىپ كېلىدۇ، چۈنكى قانۇن بولمىسا، ئىتائەتسىزلىك دېگەن ئىشمۇ بولمايدۇ. 16 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ۋەدىسىنىڭ [پەقەت] ئۆز مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن، ئۇ ئېتىقادقىلا ئاساسلىنىدۇ. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ۋەدە ئىبراھىمنىڭ بارلىق ئەۋلادلىرىغا، پەقەت تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۈزىدىغانلارغىلا ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمچە ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگىمۇ كاپالەتلىك قىلىنغان. چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا: «سېنى نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى قىلدىم» دەپ يېزىلغىنىدەك، ئىبراھىم ھەممىمىزنىڭ ئاتىسىدۇر. دەرھەقىقەت، ئۇ تۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرىدىغان، مەۋجۇت بولمىغانىنى بار دەپ مەۋجۇت قىلىدىغان، ئۆزى ئېتىقاد باغلىغان خۇدا ئالدىدا ھەممىمىزنىڭ ئاتىسى بولدى. 18 ھېچقانداق ئۈمىد قالمىسىمۇ ئۇ يەنىلا ئۈمىدتە ئېتىقاد قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا: «سېنىڭ نەسلىڭ [سان-ساناقسىز] بولىدۇ» دەپ ئالدىن ئېيتىلغاندەك نۇرغۇن قوۋمنىڭ ئاتىسى بولدى. 19 ئۇ يۈز ياشقا يېقىنلاپ، تېنىنى ئۆلگەن ھېسابلىسىمۇ، شۇنداقلا ئايالى ساراھنىڭمۇ بالىياتقۇسىنى ئۆلدى دەپ قارىسىمۇ، يەنىلا ئېتىقادتا ئاجىزلاشمىدى، 20 خۇدانىڭ ۋەدىسىگە نىسبەتەن ئېتىقادسىزلىق قىلىپ ھېچ ئىككىلەنمىدى، ئەكسىچە ئۇ ئېتىقادى ئارقىلىق كۈچەيتىلدى ۋە خۇدانى ئۇلۇغلىدى، 21 «ئۇ نېمىنى ۋەدە قىلغان بولسا شۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش قۇدرىتىگە ئىگىدۇر» دەپ تولۇق ئىشەندۈرۈلدى. 22 شۇنىڭ بىلەن بۇ «ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 23 بۇ، «ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن سۆز يالغۇز ئۇنىڭ ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد قىلىدىغان بۇ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئېچىگە كىرىش ھوقۇقىغا مۇيەسسەر بولدۇق، ئۇنىڭدەك خۇدانىڭ شان-شەرىپىگە باغلىغان ئۈمىدىمىزدىن شاد-خۇرام بولىمىز. 3 شۇنداق بولۇپلا قالماي، مۇشكۈل ئەھۋاللار ئېچىدە شادلىنىمىز؛ چۈنكى مۇشكۈللۈك سەۋرچانلىقنى، سەۋرچانلىق چىداملىقنى، چىداملىق ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ، دەپ بىلىمىز. 5 ۋە بۇ ئۈمىد بىزنى يەرگە قارىتىپ قويمايدۇ، چۈنكى بىزگە ئاتا قىلىنغان مۇقەددەس روھ ئارقىلىق خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئاللىبۇرۇن قەلبىمىزگە قۇيۇلۇپ ئېشىپ تاشتى. 6 چۈنكى بىز پەقەت ئامالسىز قالغىنىمىزدا، مەسىھ بىز ئىخلاسسىزلار ئۈچۈن [خۇدا] بىكىتكەن ۋاقىتتا ئۆزىنى پىدا قىلدى. 7 بىرسىنىڭ ھەققانىي ئادەم ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشى ناھايىتى ئاز ئۇچرايدىغان ئىش؛ بەزىدە ياخشى ئادەم ئۈچۈن بىرسى پىدا بولۇشقا جۈرئەت قىلىشىمۇ مۇمكىن؛ 8 لېكىن خۇدا ئۆز مېھىر-مۇھەببىتىنى بىزگە شۇنىڭدا كۆرسىتىدۇكى، بىز تېخى گۇناھكار ۋاقتىمىزدا، مەسىھ بىز ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلدى. 9 ھازىر بىز ئۆزىمىز قېنى بىلەن ھەققانىي قىلىنغان ئىكەنمىز، ئەمدى ئۇ ئارقىلىق [كېلىدىغان] غەزەپتىن قۇتۇلۇشىمىز تېخىمۇ جەزمەندۇر. 10 چۈنكى بۇرۇن خۇداغا دۈشمەن بولغان بولساقۇ، ئوغلىنىڭ ئۆلۈمى ئارقىلىق بىزنى ئۆزىنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرغان يەردە، ئۇنىڭ بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن، ئەمدى [ئوغلىنىڭ] ھاياتى ئارقىلىق بىز تېخىمۇ قۇتۇلدۇرۇلمامدۇق؟! 11 بۇنىڭ بىلەنلا قالماي، ھازىر بىز ئەيسىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇلدۇق، ئۇ ئارقىلىقمۇ خۇدانىڭ ئۆزىدىن شادلىنىمىز. 12 شۇنىڭدەك، گۇناھنىڭ دۇنياغا كىرىشى بىرلا ئادەم ئارقىلىق بولدى، ئۆلۈمنىڭ دۇنياغا كىرىشى گۇناھ ئارقىلىق بولدى؛ شۇنىڭ بىلەن گۇناھ ئارقىلىق ئۆلۈم ھەممە ئادەمگە تارقالدى؛ چۈنكى ھەممە ئادەم گۇناھ سادىر قىلدى 13 (چۈنكى تەۋرات قانۇنىدىن ئىلگىرىمۇ گۇناھ

دۇنيادا بار ئدى، ئەلۋەتتە، ھالبۇكى، قانۇن بولمىسا گۇناھنىڭ ھېسابى ئېلىنمايدۇ. **14** شۇنداقتىمۇ، تۇلۇم ئادەمئاتا ۋاقتىدن مۇسا پەيغەمبەر ۋاقتىغىچە ئىنسانلارغىمۇ ھۆكۈم سۈردى، تۇلار گەرچە ئادەمئاتىنىڭ سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكىدەك گۇناھ سادىر قىلمىغان بولسىمۇ، بۇ ئىنسانلارمۇ تۇلۇم ھۆكۈمدىن خالىي بولمىدى). ئادەمئاتىنىڭ تۈزى ـ كېيىن كېلىدىغان مەسىھنىڭ بىر بېشارەتلىك ئۆلگىسىدۇر؛ **15** ھالبۇكى، [خۇدانىڭ] شاپائەتلىك سوۋۇغىتى ئادەمئاتىنىڭ ئىتائەتسىزلىكىنىڭ پۈتۈنلەي ئەكسىدۇر. چۈنكى بىرلا ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى بىلەن نۇرغۇن ئادەم ئۆلگەن بولسا، ئەمدى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ۋە شۇنىڭدەك بىرلا ئادەم، يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق كەلگەن سوۋغات ئېشىپ-تېشىپ تۇرغانچىقا، نۇرغۇن ئادەمگە يەتكۈزۈلۈپ ئېخىنىمۇ زور نەتىجە ھاسىل قىلدى! **16** شۇ شاپائەتلىك سوۋغاتنىڭ نەتىجىسى بولسا، شۇ بىر ئادەمنىڭ گۇناھىنىڭ ئاقىۋىتىگە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدۇ. چۈنكى بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆتكۈزگەن ئىتائەتسىزلىكىدىن چىقارغان ھۆكۈم ئىنسانلارنى گۇناھكار دەپ بېكىتكەن بولسىمۇ، ئەمما شۇ شاپائەتلىك سوۋغات بولسا كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ نۇرغۇن ئىتائەتسىزلىكلىرىدىن «ھەققانىي قىلىنىش»قا ئېلىپ بارىدۇ. **17** ئەمدى بىر ئادەمنىڭ ئىتائەتسىزلىكى تۈپەيلىدىن، ئەنە شۇ بىر ئادەم ئارقىلىق تۇلۇم ھۆكۈمران بولغان يەردە، [خۇدانىڭ] مول مېھىر-شەپقىتىنى، شۇنداقلا ھەققانىيلىق بولغان شاپائەتلىك سوۋغىتىنى قوبۇل قىلغانلار بىر ئادەم، يەنى شۇ ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ھاياتتا شۇنچە غالىبانە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچىلار بولامدۇ! **18** شۇنداق، بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىك تۈپەيلىدىن بارلىق ئىنسانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم قىلنغان بولسا، ئوخشاشلا بىر قېتىملىق ھەققانىي ئەمەل بىلەن ھاياتلىق ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىق پۈتكۈل ئىنسانلارغا يەتكۈزۈلگەن. **19** بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتسىزلىكى ئارقىلىق نۇرغۇن كىشىلەر دەرۋەقە گۇناھكار قىلىنىپ بېكىتىلگەندەك، بىر ئادەمنىڭ بىر قېتىملىق ئىتائەتمەنلىكى بىلەنمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ھەققانىي قىلىنىپ بېكىتىلىدۇ. **20** ئەمدى تەۋرات قانۇنى ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى كۆپەيسۇن دەپ كىرگۈزۈلگەندى. لېكىن گۇناھ قەيەردە كۆپەيگەن بولسا، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىمۇ شۇ يەردە تېخىمۇ ئېشىپ تاشتى. **21** شۇنىڭدەك، گۇناھ [ئىنسانىيەتنىڭ] ئۆستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ [تۇلارنى] تۇلۇمگە ئېلىپ بارغىنىدەك، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتى ھەققانىيلىققا ئاساسلىنىپ ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، ئىنسانىنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېرىشتۈرىدۇ. **(aiōnios g166)**

6

تۈندىقتا، نېمە دېگۈلۈك؟ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى تېخىمۇ ئاشسۇن دەپ گۇناھ ئىچىدە ياشاۋېرەمدۇق؟ **2** ياق، ھەرگىز! گۇناھقا نىسبەتەن تۇلگەن بىزلەر قانداقمۇ تۇنىڭ ئىچىدە ياشاۋېرىمىز؟ **3** ياكى سىلەر بىلمەمسىلەر؟ ھەرقايسىمىز مەسىھ ئەيساغا كىرىشكە چۆمۈلدۈرۈلگەن بولساق، تۇنىڭ تۇلۇمى ئىچىگە چۆمۈلدۈرۈلدۇق؟ **4** بىز چۆمۈلدۈرۈش ئارقىلىق تۇنىڭ تۇلۇمى ئىچىگە كىرىپ، تۇنىڭ بىلەن بىللە كۆمۈلدۇق؛ يۇنىڭ مەقسىتى، مەسىھ ئاتىنىڭ شان-شەرىپى ئارقىلىق تۇلۇمدىن تىرىلگىنىدەك، بىزنىكۆ يېڭى ھاياتتا مېڭىشىمىز ئۈچۈندۇر. **5** چۈنكى [مەسىھنىڭ] تۇلۇمگە ئوخشاش بىر تۇلۇمدە تۇنىڭ بىلەن بىرگە ياغلانغانىكەنمىز، ئەمدى بىز چوقۇم تۇنىڭ تىرىلىشىگە ئوخشاش بىر تىرىلىشتىمۇ تۇنىڭ بىلەن بىرگە بولىمىز. **6** شۇنى بىلىمىزكى، گۇناھنىڭ ماكانى بولغان تېنىمىز كاردىن چىقىرىلىپ، گۇناھنىڭ قۇللۇقىدا يەنە بولماسلىقىمىز ئۈچۈن، «كونا ئادەم»ىمىز مەسىھ بىلەن بىللە كېرىستلىنىپ تۇلگەن **7** (چۈنكى تۇلگەن كىشى گۇناھتىن خالاس بولغان بولىدۇ). **8** مەسىھ بىلەن بىللە تۇلگەن بولساق، تۇنىڭ بىلەن تەڭ ياشايدىغانلىقىمىزغىمۇ ئىشىنىمىز. **9** چۈنكى مەسىھنىڭ تۇلۇمدىن تىرىلگەندىن كېيىن قايتا تۇلەيدىغانلىقى، تۇلۇمنىڭ ئەمدى تۇنىڭ ئۈستىدىن يەنە ھۆكۈمرانلىق قىلالمايدىغانلىقى بىزگە مەلۇم. **10** چۈنكى تۇنىڭ تۇلۇمى، تۇ گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىش ئۈچۈن پەقەت بىر قېتىملىق تۇلدى؛ تۇنىڭ ھازىر ياشاۋاتقان ھاياتى بولسا، تۇ خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتقان ھاياتىدۇر. **11** شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ تۇزۇڭلارنى گۇناھقا نىسبەتەن تۇلگەن، ئەمما مەسىھ ئەيسادا بولۇپ خۇداغا يۈزلىنىپ تىرىك دەپ ھېسابلاڭلار. **12** شۇڭا گۇناھنىڭ تۇلدىغان تېنىڭلاردا ھۆكۈمرانلىق قىلىشىغا يول قويماڭلار، تۇنىڭ رەزىل ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە بويسۇنماڭلار، **13** شۇنىڭدەك تېنىڭلارنىڭ ھېچ ئەزاسىنى ھەققانىيەتسىزلىققا قورال قىلىپ گۇناھقا تۈتۈپ بەرمەڭلار. ئەكسىچە، تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلگەنلەردەك، تۇزۇڭلارنى خۇداغا ئاتاڭلار ھەمدە تېنىڭلارنىكى ئەزالارنى ھەققانىيەتنىڭ قورالى قىلىپ خۇداغا ئاتاڭلار. **14** گۇناھ سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلارغا ھېچ ھۆكۈمرانلىق قىلمايدۇ؛ چۈنكى سىلەر تەۋرات قانۇنىنىڭ ئاستىدا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئاستىدا ياشاۋاتسىلەر. **15** تۈندىقتا، قانداق قىلىش كېرەك؟ قانۇننىڭ ئاستىدا ئەمەس، مېھىر-شەپقەت ئاستىدا بولغانلىقىمىز تۈچۈن گۇناھ سادىر قىلىۋېرىشىمىز بولامدۇ؟ ياق، ھەرگىز! **16** تۇزلىرىڭلارنى ئىتائەتمەن قۇللاردەك بىرگە تۈتۈپ بەرسەڭلار، شۇ كىشىنىڭ قۇلى بولغانلىقىڭلارنى بىلمەمسىلەر ـ ياكى تۇلۇمگە ئېلىپ بارىدىغان گۇناھنىڭ قۇللىرى، ياكى خۇدا ئالدىدا ھەققانىيلىققا ئېلىپ بارىدىغان ئىتائەتمەنلىكنىڭ قۇللىرى بولۇشۇڭلار مۇمكىنرەر. **17** خۇداغا تەشەككۈر! بۇرۇن گۇناھنىڭ قۇلى بولغانىسىلەر، بىراق [مەسىھنىڭ] تەلىمىگە باشلىنىپ، بۇ تەلىم كۆرسەتكەن نەمۇنىگە چىن دىلىڭلاردىن ئىتائەت قىلدىڭلار. **18** سىلەر گۇناھنىڭ كۆچىدىن قۇتۇلدۇرۇلۇپ، ھەققانىيلىقنىڭ قۇللىرى بولدۇڭلار. **19** ئەتلىرىڭلار ئاجىز بولغاچقا، سىلەرگە ئىنسانچە سۈزلەۋاتىمەن: ـ ئىلگىرى سىلەر تەن ئەزايىڭلارنى ناپاك ئىشلارغا ۋە ئەخلاقسىزلىققا قۇللاردەك تۈتۈپ بېرىشكىلار بىلەن تېخىمۇ ئەخلاقسىزلىقلارنى قىلغاندەك، ئەمدى ھازىر تەن-ئەزالىرىڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە باشلايدىغان ھەققانىيلىققا قۇللاردەك تۈتۈپ بېرىڭلار. **20** سىلەر گۇناھنىڭ قۇللىرى بولغان ۋاقتىڭلاردا، ھەققانىيلىقنىڭ ئىلكىدە ئەمەس ئىدىڭلار. **21** ھازىر نومۇس دەپ قارىغان بۇرۇنقى ئىشلاردىن شۇ چاغدا سىلەر زادى قانداق مېۋە كۆردۈڭلار؟ تۇ ئىشلارنىڭ ئاقىۋىتى تۇلۇمدۇر. **22** بىراق، ھازىر سىلەر گۇناھتىن ئەركىن قىلىنىپ، خۇدانىڭ قۇللىرى بولغان ئىكەنسىلەر، سىلەردە تۇزۇڭلارنى پاك-مۇقەددەسلىككە ئېلىپ بارىدىغان مېۋە بار، تۇنىڭ نەتىجىسى مەڭگۈلۈك ھاياتتۇر. **(aiōnios g166) 23** چۈنكى گۇناھنىڭ ئىشى ھەققى يەنىلا تۇلۇمدۇر، بىراق خۇدانىڭ رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان سوۋغىتى بولسا مەڭگۈلۈك ھاياتتۇر. **(aiōnios g166)**

7

ئى قېرىنداشلار، مەن ھازىر تەۋرات قانۇنىنى بىلگەنلەرگە سۈزلەۋاتىمەن؛ سىلەر قانۇننىڭ پەقەت ھايات ۋاقتىدىلا ئىنسان ئۈستىگە ھۆكۈمران بولىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ **2** مەسىلەن، ئېرى بار ئايال، ئېرى ھاياتلا بولىدىكەن، قانۇن بويىچە ئېرىگە باغلانغان؛ لېكىن ئېرى تۇلۇپ كەتسە، [تۇزىنى ئېرىگە باغلىغان] نىكاھ قانۇنىدىن ئازاد قىلىنىدۇ. **3** شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئايال ئېرى ھايات ۋاقتىدا باشقا بىر ئەرگە باغلانسا، زىناخور ئايال دەپ ئاتىلىدۇ. لېكىن ئېرى تۇلۇپ كەتسە، تۇ [نىكاھ] قانۇنىدىن ئەركىن بولىدۇ؛ شۇ چاغدا باشقا بىر ئەرگە تەگسە، زىنا قىلغان بولمايدۇ. **4** خۇددى شۇنىڭدەك، قېرىنداشلار، سىلەر ئەيسا مەسىھنىڭ [قۇربانلىق] تېنى ئارقىلىق تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن تۇلدۇڭلار. يۇنىڭ مەقسىتى سىلەرنىڭ باشقا بىرسىگە، يەنى تۇلۇمدىن تىرىلگۈچىگە باغلىنىشىڭلار ۋە شۇنىڭ بىلەن خۇداغا مېۋە بېرىشىڭلاردىن ئىبارەتتۇر. **5** چۈنكى بىز «ئەت»نىڭ ئىلكىدە

ۋاقتىمىزدا، تەۋرات قانۇنى گۇناھنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى تېخىمۇ قوزغاپ، تېنىمىزدىكى ئەزالاردا ئۇلۇمگە ئېلىپ باردىغان مېۋىنى چىقارغاندى، 6 لېكىن، ھازىر بىز تەۋرات قانۇننىڭ ئىلكىدىن ئەركىن بولدۇق. چۈنكى ئۆزىمىزنى بوغۇپ تۇردىغان بۇ قانۇنغا نىسبەتەن ئۆلگەن بولۇپ، قانۇننىڭ دەستۇرىنىڭ كونا يولدا ئەمەس، بەلكى روھنىڭ يېڭى يولدا [خۇدانىڭ] قۇللۇقىدا بولىمىز. 7 ئۇنداقتا نېمە دېگۈلۈك؟ تەۋرات قانۇننىڭ ئۆزى گۇناھمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! دەۋرۇقە، قانۇننىڭ كۆرسەتمىلىرى بولمىسا، گۇناھنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتىم. قانۇن «نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېمىگەن بولسا، نەپسانىيەتچىلىكنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگەن بولاتتىم. 8 لېكىن گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى ئارقىلىق پۇرسەت تاپىپ، ئېچمىدە ھەرخىل نەپسانىيەتچىلىكلەرنى قوزغىدى. تەۋرات قانۇنى بولمىسا، گۇناھمۇ ئۆلۈكتەك جانسىز بولاتتى. 9 بىر چاغلاردا قانۇننىڭ سىرتىدا ياشىغىنىمدا ھايات ئىدىم، لېكىن قانۇن ئەمرىنى بىلىشىم بىلەنلا، گۇناھمۇ جانلىنىپ، مېنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردى. 10 ئەسلىدە كىشىگە ھاياتلىق ئېلىپ كەلسۇن دەپ يۈرۈلغان قانۇننىڭ ئەمرى ئەكسىچە ماڭا ئۆلۈم ئېلىپ كەلدى. 11 چۈنكى گۇناھ قانۇننىڭ ئەمرى بىلەن ھۇجۇم پۇرسىتىنى تاپىپ، مېنى ئازدۇردى ۋە ئەمر ئارقىلىق مېنى ئۆلتۈردى. 12 بۇنىڭدىن قارىغاندا قانۇن ھەققەتەن پاك-مۇقەددەسىتۇر، ئۇنىڭ ئەمرىمۇ مۇقەددەس، توغرا-ئادالەتلىك ۋە ياخشىدۇر. 13 ئۇنداقتا، ياخشى بولغىنى ماڭا ئۆلۈم بولدىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! بەلكى، گۇناھنىڭ قەۋىتلا قەبىھ ئىكەنلىكى ئەمر ئارقىلىق ئوچۇق ئاشكارىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ ياخشى ئەمرىنىڭ ۋاستىسى بىلەن گۇناھ مەندە ئۆلۈم پەيدا قىلدى. 14 تەۋرات قانۇننىڭ «روھقا تەۋە» ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. بىراق مەن بولسام «ئەتىكە تەۋە»دۇرمەن، دېمەك گۇناھقا قۇلدەك سېتىلغانمەن. 15 چۈنكى نېمە قىلۋاتقىنىمنى ئۈزۈۋىمۇ بىلمەيمەن. چۈنكى ئۆزۈم نىيەت قىلغان ئىشلارنى قىلمايمەن؛ ئەكسىچە، نەپرەتلىنىدىغىنىمنى قىلىمەن. 16 لېكىن ئەگەر ئۆزۈم خالىمىغان ئىشلارنى قىلسام، ئۆزۈم قانۇننىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلغان بولىمەن. 17 شۇنداق ئىكەن، بۇ ئىشلارنى مەن ئەمەس، بەلكى ئېچمىدە مەۋجۇت بولغان گۇناھ قىلىۋېرىدۇ. 18 ئېچمىدە، يەنى مېنىڭ ئەتلىرىمدە ھېچ ياخشىلىقنىڭ مەۋجۇت ئەمەسلىكىنى بىلىمەن؛ چۈنكى ياخشىلىق قىلىش نىيىتىم بار بولسىمۇ، ئۇنى قىلالمايمەن. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزۈم خالىغان ياخشىلىقنى قىلماي، ئەكسىچە خالىمىغان يامانلىقنى قىلىمەن. 20 ئۆزۈم نىيەت قىلمىغان ئىشنى قىلسام، بۇنى قىلىدىغان مەن ئەمەس، بەلكى ئېچمىدە ماكان قىلغان گۇناھتۇر. 21 بۇنىڭدىن ئۆزۈمدىكى شۇنداق بىر قانۇنىيەتنى بايقايمەنكى، ياخشىلىقنى قىلماقچى بولغىنىمدا، يامانلىق ھامان ئېچمىدە ماڭا ھەمراھ بولىدۇ. 22 قەلبىمدە خۇدانىڭ قانۇنىدىن سۆيۈنىمەن؛ 23 بىراق تېنىمدىكى ئەزالىرىمدا باشقا بىر قانۇنىيەتنى سېزىمەن. بۇ قانۇنىيەت قەلبىمدىكى قانۇن بىلەن جەڭ قىلىپ، مېنى تېنىمدىكى ئەزالىرىمدىكى گۇناھ سادىر قىلىدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئەسىر قىلىدۇ. 24 نېمىدېگەن دەردەمەن ئادەممەن-ھە! ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان بۇ تېنىمدىن كىممۇ مېنى قۇتقۇزار؟ 25 رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا تەشەككۇر بولسۇن! شۇنداق قىلىپ، قەلبىم بىلەن خۇدانىڭ قانۇنىغا ئىتائەت قىلىمەن، لېكىن ئەتلىرىمدە گۇناھ سادىر قىلىدۇرغۇچى قانۇنىيەتكە ئىتائەت قىلىمەن.

8

خۇلاسىلىساق، مەسىھ ئەيسادا بولغانلار گۇناھنىڭ جازاسىغا مەھكۇم بولمايدۇ. 2 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا بولغان ھاياتلىقنى بەخش ئېتىدىغان روھنىڭ قانۇنىيىتى ئادەمنى گۇناھقا ۋە ئۆلۈمگە ئېلىپ باردىغان قانۇنىيەتتىن سىلەرنى خالاس قىلدى. 3 چۈنكى [گۇناھلىق] ئەت ئېلىپ كېلىدىغان ئاجىزلىق تۈپەيلىدىن تەۋرات قانۇنى قىلالمىغانىنى خۇدانىڭ ئۆزى [قىلدى]؛ ئۆز ئوغلىنى گۇناھكار ئەتلىك قىيافىتتە گۇناھنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئەۋەتىپ، ئەتتىكى مەۋجۇت گۇناھنى [ئۆلۈمگە] مەھكۇم قىلىۋەتتى؛ 4 بۇنىڭ بىلەن [مۇقەددەس] قانۇننىڭ ھەققانىي تەلىپى ئەتكە ئەگەشمەيدىغان، بەلكى روھقا ئەگىشىپ ماڭىدىغان بىزلەردە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ. 5 چۈنكى ئەتكە تەۋە بولغانلار ئەتكە خاس ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ؛ مۇقەددەس روھقا تەۋە بولغانلار بولسا، شۇ روھقا ئائىت ئىشلارنىڭ ئويىدا يۈرىدۇ. 6 ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردۇ؛ مۇقەددەس روھقا ئائىت ئوي-نىيەتلەر ھاياتلىق ۋە خاتىرجەم-ئامانلىقتۇر؛ 7 چۈنكى ئەتتىكى ئوي-نىيەتلەر خۇداغا دۈشمەنلىكتۇر؛ چۈنكى ئەت خۇدانىڭ قانۇنىغا بويسۇنمايدۇ ھەم ھەتتا ئۇنىڭغا بويسۇنۇشى مۇمكىن ئەمەس؛ 8 ئەتتە بولغانلار خۇدانى خۇرسەن قىلالمايدۇ. 9 ئەمما سىلەرگە كەلسەك، پەقەت خۇدانىڭ روھى دەرۋەقە ئېچىگىلاردا ياشاۋاتقان بولسا، سىلەر ئەتتە ئەمەس، بەلكى روھتا ياشايسىلەر. ئەمما مەسىھنىڭ روھىغا ئىگە بولمىغان ئادەم بولسا، ئۇ مەسىھكە مەنسۇپلاردىن ئەمەس. 10 لېكىن مەسىھ قەلبىگىلاردا بولسا، ئېنىكلار گۇناھ تۈپەيلىدىن ئۆلۈمنىڭ ئىلكىدە بولسىمۇ، ھەققانىيلىق تۈپەيلىدىن روھىگىلار ھاياتتۇر. 11 ھالبۇكى، ئۆلگەن ئەيسانى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچىنىڭ ئۆزىدىكى روھ سىلەردە ياشسا، مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈچى قەلبىگىلاردا ياشاۋاتقان روھى ئارقىلىق ئۆلىدىغان ئېنىكلارنىمۇ ھاياتى كۆچىكە ئىگە قىلىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، قېرىنداشلار، بىز ئەتكە قەرزدار ئەمەس، يەنى ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ياشاشقا قەرزدار ئەمەسمىز. 13 چۈنكى ئەتكە ئەگىشىپ ياشىساڭلار، ھالاك بولىسىلەر؛ لېكىن مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ئەتتىكى قىلمىشلارنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلساڭلار، ياشايسىلەر. 14 چۈنكى كىملەركى خۇدانىڭ روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ياشسا، شۇلارنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىدۇر. 15 چۈنكى سىلەر قوبۇل قىلغان روھ قۇللۇققا ئائىت ئەمەس، شۇنداقلا سىلەرنى قايتا قورقۇنچقا سالغۇچى بىرخىل روھ ئەمەس، بەلكى سىلەر ئوغۇللۇققا ئېلىپ باردىغان روھنى قوبۇل قىلغانسىلەر، ئۇ ئارقىلىق «ئابا، ئاتا!» دەپ ندا قىلىمىز. 16 روھ بىزنىڭ ئۆز روھىمىز بىلەن بىللە بىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنلىكىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 17 خۇدانىڭ بالىلىرى ئىكەنمىز، ئەمدى مىراسخورلارمۇ بولىمىز ـ خۇدانىڭ مىراسخورلىرى ھەمدە مەسىھ بىلەن تەڭ مىراسخور بولىمىز ـ پەقەتلا ئۇنىڭ بىلەن تەڭ ئازاب-ئۇقۇبەت تارتسىاقلا، ئۇنىڭ بىلەن شان-شەرەپتىن تەڭ بەھرىمەن بولىمىز. 18 چۈنكى مەن ھازىرقى ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنىڭ كەلگۈسىدە بىزدە ئاشكارىلىنىدىغان شان-شەرەپلەرگە ھېچ سېلىشتۇرغۇچىلىقى يوق دەپ ھېسابلايمەن. 19 چۈنكى پۈتكۈل كائىنات خۇدانىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئايان قىلىنىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتە. 20 چۈنكى يارىتىلغان كائىنات [خۇدانىڭ] [لەنىتى ئاستىدا قېلىپ]، ھېمىنلىككە چۈكتۈرۈلدى. بۇ، كائىناتنىڭ ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى چۈكتۈرگۈچىنىڭ ئىرادىسى بىلەن بولدى ۋە شۇنداق ئۈمىدى بىلەن بولدىكى، كائىنات ئۆزىمۇ چىرىشتىن بولغان قۇللۇقتىن قۇتقۇزۇلۇپ، خۇدانىڭ پەرزەنتلىرىگە بېغىشلىنىدىغان شان-شەرەپكە تەۋە بولغان ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈلۈشتىن ئىبارەت ئىدى. 22 چۈنكى پۈتكۈل كائىناتنىڭ ھازىرغىچە نالە-پەريات كۆتۈرۈپ، تۇغۇت تولغىقىنىڭ ئازابىنى بىرلىكتە تارتىۋاتقانلىقىنى بىلىمىز. 23 يالغۇز كائىنات ئەمەس، ھەتتا بىزمۇ، يەنى [مۇقەددەس] روھنىڭ تۇنجى چىقارغان مېۋىسىدىن بەھرىمەن بولغان بىزلەرمۇ دىلىمىزدا نالە-پەريات كۆتۈرمەكتىمىز ھەمدە [خۇدانىڭ] ئوغۇللىرى سۈپىتىدە قوبۇل قىلىنىشىمىزنى، يەنى تېنىمىزنىڭ نىجاتىنىڭ ھۆرلۈككە چىقىرىلىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز. 24 بىز ئۈمىدكە باغلانغاچقا، قۇتقۇزۇلغانلىكىمىز. لېكىن ئۈمىد قىلىنغان نەرسە كۆرۈلگەن بولسا، ئۇ يەنە ئۈمىد بولامدۇ؟ كىممۇ كۆز ئالدىدىكى نەرسىنى ئۈمىد قىلسۇن؟ 25 بىراق، تېخى كۆرمىگىنىمىزگە ئۈمىد

باغلىغانىكەنمز، ئۇنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشىمىز كېرەكتۇر. 26 شۇنىڭدەك، ئىنسانىي ئاجىزلىقىمىزدا [مۇقەددەس] روھ بىلىم بىزگە يارىدەم قىلىدۇ؛ چۈنكى قانداق دۇئا قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى بىلمەيمىز. لېكىن روھنىڭ ئۆزى ئېپادىلىگۈسىز نالە-پەريات بىلەن بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] ئۆرۈپ دۇئا-تىلاۋەت قىلماقتا. 27 ئىنسانلارنىڭ قەلبىنى ئىنچىكلەپ كۆزىتىپ قارىغۇچى بولسا، [مۇقەددەس] روھنىڭ ئوي-نىيەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس بەندىلىرى ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] دۇئا قىلىپ ئۆتۈنمەكتە. 28 شۇنداقلا شۇنى بىلىمىزكى، پۈتكۈل ئىشلار خۇدانى سۆيىدىغانلارنىڭ، يەنى ئۇنىڭ مەقسەت-مۇددىئاسى بويىچە چاقىرىلغانلارنىڭ بەخت-بەرىكىتىگە بىرلىكتە خىزمەت قىلماقتا. 29 چۈنكى خۇدا ئالدىن كۆزلىگەن پۈككەنكىشىلەرنى، ئۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئۆز ئوغلىنىڭ ئوبرازىغا ئوخشاش بولىدىغىنىنى، ئوغلىنىڭ نۇرغۇن قېرىنداشلىرى ئارىسىدىكى تۇنجى ئوغلى بولىدىغىنىنى ئالدىن بەلگىلىگەن. 30 ئالدىن بېكىتكەن كىشىلەرنى ئۇ چاقىردى، چاقىرغان كىشىلەرنى ئۇ مەققانىي قىلدى؛ مەققانىي قىلغانلارغا ئۇ شان-شەرەپ ئاتا قىلدى. 31 ئۇنداقتا، بۇ ئىشلارغا يەنە نېمە دەيلى؟ خۇدا بىز تەرەپتە ئۇرغانىكەن، كىممۇ بىزگە قارشى چىقالىسۇن؟! 32 ئۆز ئوغلىنىمۇ ئايماي، ئۇنى مەممىز ئۈچۈن پىدا يولغا تاپشۇرغان [خۇدا]، ئۇنىڭغا قوشۇپ مەممىنى بىزگە شەرتسىز ئاتا قىلماي قالارمۇ؟ 33 كىممۇ خۇدانىڭ تاللىغانلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىلالىسۇن؟! خۇدا مەققانىي قىلغان يەردە، 34 كىممۇ گۇناھقا مەھكۇم قىلالىسۇن؟ ئۆلگەن، شۇنداقلا تىرىلگەن ۋە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئۆرۈۋاتقان، مەمدە بىز ئۈچۈن [خۇدانىڭ ئالدىدا] ئۆرۈپ دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتقان مەسىھ شۇنداق قىلارمۇ؟! 35 كىم بىزنى مەسىھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ئايرىۋېتەلىسۇن؟ جاپا-مۇشەققەتمۇ، دەرد-ئەلەمۇ، زىيانكەشلىكمۇ، ئاچارچىلىقمۇ، يالىڭاچلىقمۇ، خېيىم-خەتەرمۇ ياكى قىلىچمۇ؟ 36 [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «سېنى دەپ كۈن بويى قىرىلماقتىمىز، بوغۇزلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان قويلاردەك ھېسابلانماقتىمىز». 37 بىراق بىزنى سۆيگۈچىگە تايىنىپ بۇلارنىڭ ھەممىسىدە غالىپلارنىڭ غالىپى بولماقتىمىز؛ 38 شۇنىڭغا قەتئىي قايىل قىلىندىمكى، مەيلى ئۆلۈم بولسۇن ھاياتلىق بولسۇن، پەرىشتىلەر بولسۇن جىن-شەيتان ھۆكۈمرانلار بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار ياكى كەلگۈسىدىكى ئىشلار بولسۇن، ھەرقانداق روھىي كۈچلەر بولسۇن، 39 پەلەك بولسۇن ھاۋا بولسۇن، شۇنداقلا پۈتكۈل كائىناتتا يارىتىلغان ھەرقانداق باشقا بىر شەيئى بولسۇن، بىزنى رەببىمىز مەسىھ ئەيسادا بولغان خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدىن ھېچقاچان ئايرىۋەتكۈچى بولالمايدۇ.

9 مەن مەسىھتە ھەققەتنى سۆزلەيمەن، يالغان گەپ ئېيتمايمەن، ۋىجدانىم مۇقەددەس روھنىڭ ئىلكىدە بولۇپ ئۆزەمگە گۇۋاھلىق قىلماقتا ـ 2 قەلبىمدە زور دەرد-ئەلەم ۋە تۇگىمەس ئازاب بار. 3 چۈنكى مېنىڭ بۇرادەرلىرىم، يەنى جىسمانىي جەھەتتىكى قېرىنداشلىرىم بولغان ئىسرائىلارنى [نىجات تاپقۇزالىسام] [خۇدانىڭ] لەنىتىگە قېلىپ مەسىھتىن مەھرۇم قىلىنىشىمنى تىلەشكە رازى ئىدىم؛ ئۇلار ئىسرائىللار! ـ ئۇلارغا ئوغۇلۇق ھوقۇق، [خۇدانىڭ] شان-شەرىپىنىڭ ئايان قىلىنىشى، ئەھدىلىرى، تەۋرات قانۇنىنىڭ ئامانەت بولۇشى، ئىبادەت خىزمەتلىرى ۋە [تەۋرات] ۋەدىلىرى نېسىۋە قىلىندى. 5 ئۇلۇغ [ئىبراني] ئاتا-بوۋىلىرى ئۇلارنىڭكىدۇر؛ جىسمانىي جەھەتتە مەسىھ ئۇلارنىڭ ئەجدادىدۇر. ئۇ بارلىق مەۋجۇدات ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرگۈچى، مەڭگۈ مۇبارەك خۇدادۇر. ئامىن! (aiōn g165) 6 ـ بىراق خۇدانىڭ [ئىسرائىلغا بولغان] سۆزى بىكار بولدى، دېمەيمەن؛ چۈنكى ئىسرائىلدىن بولغانلارنىڭ ھەممىسلا ھەقىقىي ئىسرائىل ھېسابلانمايدۇ؛ 7 شۇنىڭدەك، ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرى بولىسمۇ، ھەممىسلا ئۇنىڭ پەرزەنتلىرى ھېسابلانمايدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا ئىبراھىمغا]: «ئىسھاقتىن تۇرەلگەنلەرلا سېنىڭ نەسلىڭ ھېسابلىنىدۇ» ـ دېيىلگەن. 8 دېمەك، جىسمانىي جەھەتتىن [ئىبراھىمدىن] تۇرەلگەن پەرزەنتلەر خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى بولۇۋەرمەيدۇ، بەلكى [خۇدانىڭ] ۋەدىسى ئارقىلىق تۇرەلگەنلەر [ئىبراھىمنىڭ] ھەقىقىي نەسلى ھېسابلىنىدۇ. 9 چۈنكى خۇدانىڭ بەرگەن ۋەدىسى مۇنداق ئىدى: «[كېلەر يىلى] مۇشۇ چاغدا قايتىپ كېلىمەن، ساراھ بىر ئوغۇلغا ئانا بولىدۇ». 10 ئۇنىڭ ئۈستىگە، رىۋكاھ بىر ئەردىن، يەنى ئەجدادىمىز ئىسھاقتىن [قوشكېزەككە] ھاملىدار بولغاندا، 11 پەرزەنتلىرى تېخى تۇغۇلمىغاندا، ھېچقانداق ياخشى ياكى يامان ئىشنىمۇ قىلماستا، خۇدا تۆزۈنۈكى ئادەملەرنى تاللاشتىكى مۇددىئاسىنىڭ ئۆلارنىڭ قىلغان ئىش-ئەمەللىرىگە ئەمەس، پەقەت چاقىرغۇچى بولغانىنىڭ ئىرادىسىگە ئاساسلانغانلىقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن، رىۋكاھغا: «چوڭ كىچىكنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ» ـ دېيىلگەندى. 13 خۇددى يەنە مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: «ياقۇپنى سۆيدۇم، ئەساۋدىن نەپرەتلەندىم». 14 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دەيلى؟ خۇدادا ئادالەتسىزلىك بارمۇ؟ ھەرگىز يوق! 15 چۈنكى خۇدا مۇساغا مۇنداق دېگەن: ـ «كىمگە رەھىم قىلغۇم كەلسە، شۇنىڭغا رەھىم قىلىمەن، كىمگە ئىچ ئاغرىتقۇم كەلسە، شۇنىڭغا ئىچ ئاغرىتىمەن». 16 دېمەك، بۇ ئىش ئىنسانىنىڭ ئىرادىسىگە ياكى ئۆلارنىڭ تىرىشچانلىقىغا ئەمەس، بەلكى رەھىمدىلىق كۆرسەتكۈچى خۇداغا باغلىقتۇر. 17 چۈنكى خۇدا مۇقەددەس يازمىلاردا پىرئەۋنگە مۇنداق دېگەن: ـ «مېنىڭ سېنى تىكلىشىمدىكى مەقسەت دەل شۇكى، قۇدرىتىمنى ئۈستۈڭدە كۆرسىتىش ھەمدە ناممىنىڭ پۈتكۈل جاھانغا جاكارلىنىشى». 18 دېمەك، خۇدا خالىغىنىغا رەھىم قىلىدۇ، خالىغىنىنى تاش يۈرەك قىلىدۇ. 19 ئەمدى بەلكىم سەن ماڭا: «خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ھېچكىم قارشى چىقالمايدىغان تۇرسا، ئۇنداقتا خۇدا نېمە ئۈچۈن ئىنسانىنى ئەيىبلەيدۇ؟» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 بىراق، ئەي ئىنسان، خۇدا بىلەن تاكالالاشقۇدەك كىمسەن؟ قېلىپتا شەكىللەندۈرۈلۈۋاتقان نەرسە ئۆزىنى شەكىللەندۈرگۈچىگە: ـ «مېنى نېمە ئۈچۈن بۇنداق ياسىدىڭ؟» ـ دېيەلەمدۇ؟ 21 خۇمداىچىنىڭ ئوخشاش بىر كالالەك لايدىن ئېسىل ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ، شۇنداقلا ئادەتتىكى ئورۇنغا ئىشلىتىدىغان قاچىمۇ ياساش ھوقۇقى يوقمۇ؟ 22 خۇدا ئۆز غەزىپىنى كۆرسىتىشنى ۋە كۈچ-قۇدرىتىنى تونۇتۇشنى نىيەت قىلغان بولسا، غەزىپىگە لايىق بولغان، ھالا كەتكە تەيارلانغان «قاچىلار»غا ئادەتتىن تاشقىرى سەۋرچانلىق بىلەن كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلىپ كەلگەن بولسا، ئۇنىڭغا نېمە بوپتۇ؟ 23 ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتىنىڭ نىشانى قىلغان ۋە شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشقا ئالدىنئالا تەيارلىغان «قاچىلار»دا، يەنى ئۆزىنى يەھۇدىيلار ئارىسىدىلا ئەمەس، بەلكى ئەللەر ئارىسىدىمۇ چاقىرغان بىزلەردە شان-شەرەپنىڭ چەكسىزلىكىنى نامايان قىلىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىشنى خالىغان بولسا، بۇنىڭغا نېمە بوپتۇ؟ 25 بۇ خۇددى خۇدانىڭ ھوشىيا پەيغەمبەر ئارقىلىق ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەسلى خەلقىم ھېسابلانمىغان خەلقنى خەلقىم، ئەسلى سۆيمىگەنلەرنى سۆيگەنلىرىم دەيمەن»؛ 26 ۋە يەنە: ـ «بۇرۇن ئۇلارغا: «سىلەر مېنىڭ خەلقىم ئەمەسسىلەر» دېيىلگەن جايدا، كەلگۈسىدە دەل شۇ جايدا ئۇلارغا «تىرىك خۇدانىڭ ئوغۇللىرى!» دېگەن نام بېرىلىدۇ». 27 يەشايا پەيغەمبەرمۇ ئىسرائىل توغرۇلۇق مۇنداق جاكارلىغاندى: ـ «ئىسرائىللارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك كۆپ بولسىمۇ، لېكىن پەقەت بىرلا «قالدى» قۇتقۇزۇلىدۇ، 28 چۈنكى، پەرۋەردىگار ئۆز ئىشنى تۈگىتىۋېتىپ، ھەققانىيلىق بىلەن تېزدىن ئۇنى ئىجرا قىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ يەر يۈزىدە ھۆكۈمنى تەلتۈكۈس ۋە تېز ئىجرا قىلىدۇ». 29 يەشايا پەيغەمبەر يەنە ئالدىن ئېيتقىنىدەك: ـ «ئەگەر ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەرۋەردىگار بىزگە بىر نەسىل قالدۇرمىغان بولسا،

سودوم شەھىردەك، گومورراۋ شەھىردەك [يوقالغان] بولاتىۋق». 30 ئۇنداقتا، بۇلارغا نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ ھەققانىيلىققا ئىنتىلمىگەن ئەللىكلەر ھەققانىيلىققا، يەنى ئېتىقادقا ئاساسلانغان برخىل ھەققانىيلىققا ئېرىشتى. 31 لېكىن ئىسرائىل ھەققانىيلىقنى كۆرسەتكەن تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلگىنى بىلەن قانۇننىڭ تەلىپىگە يېتەلمىدى. 32 نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى ئۇلارنىڭ [ھەققانىيلىققا] ئىنتىلىشى ئېتىقاد بىلەن ئەمەس، بەلكى «ساۋابلىق ئىشلار» بىلەن ئىدى. ئۇلار «پۇتلىكاشاڭ تاش»قا پۇتلىشىپ يېقىلىپ چۈشتى؛ 33 خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا] يېزىلغىنىدەك: «خەلقنى پۇتلىشىدىغان پۇتلىكاشاڭ تاشنى، ئادەمنى يېقىتىدىغان قورام تاشنى زىئونغا قويدۇم، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەرگىز يەرگە قارتىلىپ قالماس».

10

قېرىنداشلار، يۈرەك ئىنتىزارىم، شۇنداقلا خۇداغا يېلىنىشىم ئىسرائىللارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈندۇر. 2 چۈنكى شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمەنكى، ئۇلارنىڭ خۇداغا ھەققەتەنمۇ قىزغىن ئىنتىلىشى بار، بىراق ئۇلارنىڭ ئىنتىلىشى ھەقىقىي بىلىم ئۈستىگە قۇرۇلغان ئەمەس. 3 چۈنكى ئۇلار خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى بىلمىگەچكە، ئۆزىنىڭ ئوزلىرىنىڭ ھەققانىيلىقىنى تىكلەشكە تىرىشىپ، خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىغا بويسۇنمىدى. 4 چۈنكى تەۋرات قانۇننىڭ نىشان-مەقسىتى مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر، شۇنىڭ بىلەن ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرى ئۈچۈن ھەققانىيلىق بار بولدى. 5 چۈنكى تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشتىن كەلگەن ھەققانىيلىق ھەققىدە مۇسا پەيغەمبەر مۇنداق يازغان؛ «قانۇننىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلغانلار شۇ ئىشلىرىدىن ھاياتلىق تاپىدۇ». 6 لېكىن ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىق مۇنداق دەيدۇ: ـ «كۆڭلۈڭدە: ـ «كىم ئاسمانغا چىقار؟» (يەنى «كىم مەسىھنى ئاسماندىن ئېلىپ چۈشۈرەر؟») 7 ۋە ياكى «ھاڭ تېگىگە كىم چۈشەر؟» (يەنى «مەسىھنى تۇلۇمدىن كىم قايتۇرار؟») ـ دېمىگىن». (Abyssos g12) 8 ئەمدى شۇ [ھەققانىيلىق] نېمە دەيدۇ؟ ـ «سۆز- كالام ساڭا يېقىندۇر، تىلىڭدا ۋە دىلىڭدىدۇر!» ـ بۇ سۆز- كالام دەل بىز جاكارلايدىغان ئېتىقادنىڭ سۆزىدۇر. 9 دېمەك، «ئەيسانىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئاغزىڭ بىلەن ئېتىراپ قىلساڭ ۋە قەلبىڭدە خۇدانىڭ ئۆزى تۇلۇكلەر ئارىسىدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە ئىشەنسەڭ، قۇتقۇزۇلىسەن»! 10 چۈنكى ئىنسان قەلبىدە ئېتىقاد قىلىش بىلەن ھەققانىي قىلىنىدۇ، ئېغىزىدا ئېتىراپ قىلىش بىلەن نىجاتقا ئېرىشىدۇ. 11 مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك؛ «ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچىنىڭ ھەربىرى ھەرگىز يەرگە قارتىلماس». 12 چۈنكى بۇ جەھەتتە يەھۇدىيلار بىلەن گرېكلارنىڭ پەرقى يوق؛ ھەر ئىككىسىنىڭ رەببى ھەممىنىڭ رەببىدۇر ۋە ئۆزىگە ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە مول بايلىقلىرىنى ئايمايدۇ. 13 چۈنكى: «كىمدىكىم رەبنىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلسا قۇتقۇزۇلىدۇ». 14 لېكىن رەبگە ئىشەنمىگەن كىشى قانداقمۇ ئۇنىڭغا ندا قىلالىسۇن؟ ئۇ توغرۇلۇق ئاڭلىمىغان كىشى قانداقمۇ ئۇنىڭغا ئىشەنسۇن؟ خۇش خەۋەر جاكارلىغۇچى بولمىسا، ئۇلار ئۆزى قانداقمۇ ئاڭلىيالىسۇن؟ 15 شۇ جاكارلىغۇچىلار ئەۋەتىلمىگەن بولسا، خۇش خەۋەرنى قانداقمۇ يەتكۈزەلىسۇن؟ مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك: «ئامان-خاتىرجەملىك توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى، بەخت-سائادەت توغرۇلۇق خۇش خەۋەرنى يەتكۈزگەنلەرنىڭ ئاياغلىرى نېمىدىگەن گۈزەل-ھە!». 16 بىراق، خۇددى يەشايا [پەيغەمبەرنىڭ] «ئى پەرۋەردىگار، بىزنىڭ خەۋىرىمىزگە كىممۇ ئىشەندى؟» دېگىنىدەك ھەممە ئادەم خۇش خەۋەرگە ئىتائەت قىلغان ئەمەس. 17 شۇنۇڭ ئېتىقاد خەۋەرنى ئاڭلاشتىن كېلىدۇ ۋە شۇ خەۋەر مەسىھ توغرۇلۇق سۆزدە ئاڭلىنىلىدۇ. 18 لېكىن شۇنى سورايمەنكى، ئۇلار شۇ خەۋەرنى ئاڭلىمىغانمىدۇ؟ ئەلۋەتتە ئاڭلىدى: ـ «ئۇلارنىڭ ساداسى پۈتكۈل دۇنياغا، سۆزلىرى يەر يۈزىنىڭ قەرلىرىگە يەتتى». 19 يەنە شۇنى سورايمەنكى، ئىسرائىللار [شۇ خەۋەردىن] ۋاقىپ بولمىغانمىدۇ؟ ئالدى بىلەن، مۇسا [ئىسرائىلغا] مۇنداق بېشارەت بەرگەن: ـ «ھېچ خەلق ئەمەس» بولغان بىر خەلق ئارقىلىق سىلەردە ھەسەت قوزغايمەن، نادان بىر خەلق ئارقىلىق سورىمىغانلارغا ئۆزۈم كۆرۈندۇم» ـ دېدى. 20 كېيىن، يەشايا پەيغەمبەر ئىنتايىن يۈرەكلىك ھالدا شۇ بېشارەتنى بېرىپ: ـ «ئۆزۈمگە ئىنتىلمىگەنلەرگە ئۆزۈمنى تاپقۇزدۇم، مېنى سورىمىغانلارغا ئۆزۈم كۆرۈندۇم» ـ دېدى. 21 لېكىن، ئۇ ئىسرائىللار ھەققىدە: ـ «مەن كۈن بويى بۇ ئىتائەتسىز ۋە تەرسا خەلققە قوللىرىمنى ئۇزىتىپ ئىنتىلىپ كەلدىم!» ـ دەيدۇ.

11

ئۇنداقتا، شۇنى سورايمەنكى: ـ خۇدا ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچتىمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! مەنمۇ ئىبراھىم ئەۋلادىدىن، بىنيامىن قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئىسرائىلغۇ! 2 خۇدا ئالدىن كۆزلىگەن پۈتكەن ئۆز خەلقىدىن ۋاز كەچكىنى يوق. مۇقەددەس يازمىلاردا ئىلياس [پەيغەمبەر] ھەققىدە نېمە دېيىلگەنلىكى سىلەرگە ئايان ئەمەسمۇ؟ ئۇ ئىسرائىللاردىن ئازار چېكىپ خۇداغا يېلىنىپ: ـ 3 «ئى پەرۋەردىگار، ئۇلار سېنىڭ پەيغەمبەرلىرىڭنى ئۆلتۈرۈشتى، قۇربانگاھلىرىڭنى چېچىشتى. پەقەت ئۆزۈم يالغۇزلا قالدىم، ئۇلار يەنە مېنىڭمۇ جېنىمنى ئالماقچى بولۇشۇۋاتىدۇ»، دېگەن. 4 خۇدانىڭ ئۇنىڭغا قايتۇرغان كالامى قانداق بولدى؟ ئۇ: «بائالغا تىز پۈكمىگەن يەتتە مىڭ ئادەمنى ئۆزۈمگە ئېلىپ قالدىم» ـ دېگەن. 5 خۇددى شۇنىڭدەك، بۈگۈنكى كۈندىمۇ خۇدانىڭ شاپائىتى بىلەن [ئىسرائىلدىن] ئۆزى تاللىغان بىر «قالدى» بار. 6 [ئۇلارنىڭ تاللىنىشى] شاپائەت بىلەن بولغان بولسا، ئۇنداقتا ئۆزلىرىنىڭ ئەجىر-ئەمىلى بىلەن بولغان ئەمەس. ئەمەللەردىن بولغان بولسا، شاپائەت شاپائەت بولماي قالاتتى. 7 نەتىجىدە قانداق بولدى؟ ئىسرائىللار ئىزدىگىنىگە ئېرىشەلمىدى، لېكىن ئۇلاردىن تاللانغانلار ئېرىشتى. قالغانلارنىڭ بولسا، كۆزۈللىرى بېخۇدلاشتۇرۇلدى. 8 خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «خۇدا ئۇلارنىڭ روھ-قەلبىنى غەپلەتكە سالدى، بۈگۈنگە قەدەر كۆزلىرىنى كۆرمەس، قۇلاقلىرىنى ئاڭلىماس قىلدى». 9 شۇنىڭدەك داۋۇت [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ داستىخىنى ئۆزلىرىگە قايقان ۋە ئۆزاق بولۇپ، ئۇلارنى پۈتلاشتۇرۇپ، قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا چۈشۈرسۇن! 10 كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، كۆرەلمىسۇن؛ بەللىرىنى مەڭگۈ رۇسلاتمايى پۈكۈلدۈرگەيسەن!» 11 ئۇنداقتا، شۇنىمۇ سورايكى: [ئىسرائىللار] يېقىلىپ قايتىدىن ئۆرغۇۋالماسلىققا پۈتلاشقانمۇ؟ ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس! لېكىن ئۇلارنىڭ تېيىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقىدىن نىجات يات ئەللىكلەرگە يەتكۈزۈلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت ئىسرائىللارنى ھەسەتكە قوزغاشتىن ئىبارەتتۇر. 12 ئەمدى ئۇلارنىڭ تېيىلىپ ئىتائەتسىزلىك قىلىشى دۇنياغا ئاسايىشلىق بەخش ئەتكەن بولسا، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ زيان تارتقىنى ئەللەرنى بېيىتقان بولسا، ئۇنداقتا كەلگۈسىدە ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ تولۇق نىجاتلىققا ئېرىشىشى دۇنياغا تېخىمۇ زور بەخت ئېلىپ كېلىمەدۇ؟! 13 ئەمدى سىلەر ئەللىكلەرگە سۆزلەۋاتىمەن؛ مەن ئەللىكلەرگە روسۇل سۈپىتىدە بېكىتىلگەندىن كېيىن، ۋەزىپەمنى شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلايمەنكى، 14 جانىجىگەرلىرىم بولغانلارنىڭ ھەسىتىنى قوزغاپ، ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنى قۇتۇلدۇرارمەنمىكىن دېگەن ئۈمىدتە بولىمەن. 15 چۈنكى ئۇلارنىڭ تاشلۇۋېتىلگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى دۇنيادىكى ئەللەرنى خۇدا بىلەن ئىناقلاشتۇرۇش بولسا، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ قوبۇل قىلىنىشى ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولماي نېمە؟ 16 ھوسۇلدىن تۇنجى بولۇپ چىققان خېمىردىن بىر كالىلىكى مۇقەددەس ھېسابلانسا، پۈتۈن خېمىر مۇقەددەس دەپ ھېسابلىنىدۇ. دەرەخنىڭ يىلتىزى مۇقەددەس بولسا، شاخلىرىمۇ مۇقەددەس بولىدۇ. 17 زەيتۇن

دەرىخىنىڭ بىرنەچچە شىخى دەرۋەقە سۇندۇرۇۋۇپتىلگەندى، ۋە سەن ياۋا زەيتۇن كۆچىتى بولۇپ، تۆلارنىڭ ئورنىغا تۆلاندىڭ. مانا ئەمدى دەرەخ يىلتىزىدىن ئۈزۈقلۇق ئېلىپ، مول شىرنىسىدىن بەھرىمەن بولغۇچى بولغانىكەنسەن، 18 ئەمدى سۇندۇرۇۋۇپتىلگەن ئاشۇ شاخلاردىن تۆزۈكۈنى ئۈستۈن قىلىپ ماختانما. ماختانساڭ، شۇنى ئۇنتۇمغىنىكى، سەن يىلتىزنى ئەمەس، يىلتىز سېنى كۆتۈرۈپ قۇۋۋەتلەۋاتىدۇ. 19 سەن ئەمدى: «شاخلار مېنىڭ ئۇلىنىشىم ئۈچۈن سۇندۇرۇۋۇپتىلدى» ـ دېيىشىڭ مۇمكىن. 20 توغرا، تۆلار ئېتىقادسىزلىقتىن سۇندۇرۇۋۇلدى، سەن بولساڭ، ئېتىقادىڭ بىلەن تىك تۇرىسەن، بىراق ئۇنىڭدىن مەغرۇرلانما، ئەكسىچە [خۇدادىن] قورق! 21 چۈنكى خۇدا ئەينى ۋاقتىدا بۇ دەرەخنىڭ تۈز شاخلىرىنى ئايىمغانىكەن، سېنىمۇ ئايىماسلىقى مۇمكىن. 22 مانا، [بۇ ئىشلاردا] خۇدانىڭ مېھرىبانلىقىغا ھەمدە قاتتىق قول ئىگەنلىكىگە قارا. ئۇ تۈز يولدىن يېقىلىپ چۈشكەنلەرگە قاتتىق قول ئىدى، لېكىن ساڭا (مېھرىبانلىقىدا داۋاملىق تۇرساڭلا) مېھرىبانلىق كۆرسەتمەكتە. ئۇنداق بولمىغاندا، سەنمۇ كېسىپ تاشلىنىسەن. 23 [يەھۇدىيلارمۇ] ئېتىقادسىزلىقتا چىڭ تۇرۇۋالمىسا، ئەسلىدىكى دەرەخكە تۇلىنىدۇ. چۈنكى خۇدا تۆلارنى قايتا تۇلاشقا قادىردۇر. 24 چۈنكى ئەگەر سەن ياۋا زەيتۇن دەرىخىدىن كېسىپ ئېلىنىپ، تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپ ھالدا [باغدىكى] ياخشى زەيتۇن دەرىخىگە تۇلانغان يەردە، ئەسلىدىكى بۇ تەبىئىي شاخلارنىڭ تۈز دەرىخىگە تۇلىنىشى تېخىمۇ مۇمكىنغۇ؟! 25 قېرىنداشلار، تۆزۈگۈلارنى ئۈستۈن ۋە ئەقىللىق چاغلاشتىن ساقلىنىشىڭلار ئۈچۈن، ۋەھىي قىلىنغان شۇ سىردىن خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمەنكى، تا [خۇدا تاللىغان] يەھۇدىي ئەمەسلەرنىڭ سانى تولۇقلانغۇچە، ئىسرائىلنىڭ بىر قىسمى تاش يۈرەكلىككە قالدۇرۇلدىۇ؛ 26 ئاندىن پۈتكۈل ئىسرائىل قۇتقۇزۇلىدۇ. بۇ توغرۇلۇق مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق يېزىلغان: ـ «قۇتقۇزغۇچى زىئوندىن كېلىپ، ئېيلاسلىقنى ياقۇپتىن يوق قىلىدۇ. 27 مەن تۆلارنىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلىۋەتكىنىمدە، مانا بۇ تۆلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم بولىدۇ». 28 ئەمدى خۇش خەۋەر جەھەتتىن قارىغاندا، سىلەرنىڭ بەختكىلار ئۈچۈن يەھۇدىي خەلقى [خۇش خەۋەرگە] دۈشمەن قىلىپ بېكىتىلگەن؛ بىراق خۇدانىڭ تاللىشى جەھەتتىن قارىغاندا، ئاتا-بوۋىلىرىمىز سەۋەبىدىن سۆيۈلگەندۇر. 29 چۈنكى خۇدا ئۆزى بەرگەنلىرىنى ۋە چاقىرىقىنى قايتۇرۇۋالمايدۇ. 30 سىلەر ئەللىكلەرمۇ بىر چاغلاردا خۇداغا ئىتائەت قىلمىغان بولساڭلارمۇ، [يەھۇدىيلارنىڭ] ئىتائەتسىزلىكىنىڭ نەتىجىسىدە ھازىر رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتىڭلار. 31 يەھۇدىيلار بولسا ئىتائەت قىلماي كېلىۋاتىدۇ، [خۇدانىڭ] يۇنىڭدىكى مەقسىتى، سىلەرگە كۆرسەتكەن رەھىم-شەپقەت ئارقىلىق تۇلارنىمۇ رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشتۈرۈشتىن ئىبارەتتۇر. 32 چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھىم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلەننى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. (eleēsē g1653) 33 ـ ئاھ! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلىم-ھېكمىتىنىڭ ئىباھا بايىلقىلىرى ھەم ھېسابسىز چوڭقۇرلۇقى! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكىلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئىزدەپ تېپىشتىن شۇنچە يىراقتۇر! 34 «كىممۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىدى؟» 35 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋال بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايتۇرۇپ بەر دېيەلىدى؟». 36 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇزات بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇزات بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبەدگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aiōn g165)

12 شۇنىڭ، ئەي قېرىنداشلار، خۇدانىڭ رەھىمدىللىقى بىلەن سىلەردىن شۇنى ئۈتۈنىمەنكى، تېنىڭلارنى مۇقەددەس، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان، تىرىك قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۈنىڭغا بېغىشلاڭلار. مانا بۇ سىلەرنىڭ [خۇداغا] قىلىدىغان ھەقىقى ئىبادىتىڭلاردۇر. 2 بۇ دۇنيانىڭ قېلىپىغا كىرىپ قالماڭلار، بەلكى ئوي-پىكرىڭلارنىڭ يېڭىلىنىشى بىلەن ئۆزگەرتىلىڭلار، ئۇنداق قىلغاندا خۇدانىڭ ياخشى، قوبۇل قىلارلىق ۋە مۇكەممەل ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بىلەلەيسىلەر. (aiōn g165) 3 ماڭا ئاتا قىلىنغان شاپائەتكە ئاساسەن ھەربىرىڭلارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، ئۆزۈڭلار توغرۇلۇق ئۆزەڭلاردا بار بولغىنىدىن ئارتۇق ئويلىماي، بەلكى خۇدا ھەربىرىڭلارغا تەقسىم قىلغان ئىشەنچىنىڭ مىقدارىغا ئاساسەن سالماقلىق بىلەن ئۆزۈڭلارنى دەڭسەپ كۆرۈڭلار. 4 چۈنكى تېنىمىز كۆپلىگەن ئەزالاردىن تەركىب تاپقان ھەمدە ھەربىر ئەزايىمىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان رولى بولغانىدەك، 5 بىزمۇ كۆپ بولغىنىمىز بىلەن مەسىھتە بىر تەن بولۇپ بىر-بىرىمىزگە باغلىنىشلىق ئەزا بولىمىز. 6 شۇنىڭ ئۈچۈن بىزگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقەت بوينىچە، ھەرخىل روھىي ئىلتىپاتلىرىمىزمۇ بار بولىدى. بىرسىگە ئاتا قىلىنغان ئىلتىپات ۋەھىينى يەتكۈزۈش بولسا، ئىشەنچىسىنىڭ دائىرىسىدە ۋەھىينى يەتكۈزسۇن؛ 7 باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش بولسا، خىزمەت قىلسۇن؛ تەلىم بېرىش بولسا، تەلىم بەرسۇن؛ 8 رىغبەتلەندۈرۈش بولسا، رىغبەتلەندۈرسۇن؛ سەدىقە بېرىش بولسا، مەردلىك بىلەن سەدىقە بەرسۇن؛ يېتەكلەش بولسا، ئەستايىدىللىق بىلەن يېتەكلىسۇن؛ خەيرخاھلىق كۆرسىتىش بولسا، خۇشال-خۇراملىق بىلەن قىلسۇن. 9 مېھىر-مۇھەببىتىڭلار ساختا بولمىسۇن؛ رەزىللىكتىن نەپرەتلىنىڭلار، ياخشىلىققا چىڭ باغلىنىڭلار، 10 بىر-بىرىڭلارنى قېرىنداشلارچە قىزغىن مېھىر-مۇھەببەت بىلەن سۆيۈڭلار؛ بىر-بىرىڭلارنى ھۆرمەتلەپ يۈقىرى ئورۇنغا قويۇڭلار. 11 ئىنتىلىشىڭلاردا ئېرىنمەڭلار، روھ-قەلبىڭلار يالقۇنلاپ كۆيۈپ تۇرۇپ، رەببگە قۇللارچە خىزمەت قىلىڭلار. 12 ئۈمىدتە بولۇپ شادلىنىپ يۈرۈڭلار، مۇشەققەت-قىينىچلىقلارغا سەۋر-تاقەتلىك بولۇڭلار، دۇئايىڭلارنى ھەرقانداق ۋاقىتتا توختاتماڭلار. 13 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن چىقىڭلار، مېھماندوستلۇققا ئىنتىلىڭلار، 14 سىلەرگە زىيانكەشلىك قىلغۇچىلارغا بەخت تىلەڭلار، پەقەت بەخت تىلەڭلارگىلا، ئۇلارنى قارغىماڭلار. 15 شادلانغانلار بىلەن بىللە شادلىنىڭلار، قايغۇرۇپ يىغلىغانلار بىلەن بىللە قايغۇرۇپ يىغلاڭلار. 16 بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈپ ئوخشاش ئوي-پىكىردە بولۇڭلار، نەزىرىڭلارنى ئۈستۈن قىلماڭلار، بەلكى تۆۋەن تەبىقىدىكى كىشىلەر بىلەن بېرىش-كېلىش قىلىڭلار. ئۆزۈڭلارنى دانىشمەن دەپ چاغلىماڭلار. 17 ھېچكىمنىڭ يامانلىقىغا يامانلىق بىلەن جاۋاب قايتۇرماڭلار. بارلىق كىشىنىڭ ئالدىدا ئىشلىرىڭلار پەزىلەتلىك بولۇشقا كۆڭۈل قويۇڭلار. 18 ئىمكانىيەتىنىڭ بارىچە كۆپچىلىك بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار، 19 ئىنتىقام ئالماڭلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئۇنى خۇداغا تاپشۇرۇپ ئۇنىڭ غەزىپىگە يول قويۇڭلار، چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «پەرۋەردىگار دەيدۇكى، ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر؛ [يامانلىق] مەن قايتۇرىمەن». 20 شۇڭا ئەكسىچە «دۈشمىنىڭ ئاچ بولسا، ئۇنى تويدۇر، ئۇسسىغان بولسا، قاندۇر. بۇنداق قىلىش بىلەن «ئۇنىڭ بېشىغا كۆمۈر چوغىنى توپلاپ سالغان بولىسەن». 21 يامانلىق ئالدىدا باش ئەگمەڭلار، بەلكى يامانلىقنى ياخشىلىق بىلەن يېڭىڭلار.

13 ھەممە ئادەم ئۆزلىرىنى ئىدارە قىلغۇچى ھوقۇق ئىگىلىرىگە بويسۇنسۇن. چۈنكى خۇدا تىكلىمىگەن ھۆكۈمەت يوق؛ قايسى ھوقۇق-ھۆكۈمەت مەۋجۇزات بولسىلا خۇدا تەرىپىدىن تىكلەنگەندۇر. 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھوقۇق-ھۆكۈمەتكە قارشىلىق قىلغۇچى كىشى خۇدانىڭ ئورنىلاشتۇرۇشىغا قارشىلىق قىلغان بولىدۇ. قارشىلىق قىلغۇچىلار سوراققا تارتىلىدۇ 3 (چۈنكى ھۆكۈمرانلار ياخشىلىق

قىلغۇچىلارغا ئەمەس، بەلكى يامانلىق قىلغۇچىلارغا قورقۇنچ كەلتۈرىدۇ). 7 ھۆكۈمرانلاردىن قورقۇشنى خالىمايمەن دېسەڭ، ئۇنداقتا ياخشى ئەمەل قىل. ئۇ چاغدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تەرىپلىنىسەن. 4 چۈنكى ھۆكۈمرانلار سېنىڭ مەنپەئىتىڭ ئۈچۈن خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. لېكىن يامانلىق قىلساڭ، ئۇنىڭدىن قورقۇشۇڭ كېرەك! [ھۆكۈمران] قىلىچنى بىكارغا ئېسىۋالمايدۇ، ئۇ يامانلىق قىلغۇچىغا خۇدانىڭ غەزىبىنى كۆرسىتىدىغان جازا بەرگۈچى سۈپىتىدە خۇدانىڭ خىزمەتچىسىدۇر. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ھۆكۈمرانلارغا بويسۇنۇش كېرەك. بۇ، پەقەت جازالىنىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈندۇر. 6 مۇشۇ سەۋەبتىنمۇ باج تاپشۇرۇۋېلىڭلار؛ ھۆكۈمرانلار بولسا، خۇدانىڭ مەخسۇس بۇ ئىشلارنى ياشقۇرۇشقا بېكىتكەن خىزمەتكارلىرىدۇر. 7 ھەركىمگە ئۆز تېگىشلىك ھەققىنى تولەڭلار، غەللە-پاراق تاپشۇرۇۋالغۇچىغا غەللە-پاراقنى، باج يىغقۇچىلارغا باجنى تاپشۇرۇۋېلىڭلار؛ ئېھتىرامغا تېگىشلىك بولغانلارغا ئېھتىرام قىلىڭلار، ھۆرمەت قىلىشقا تېگىشلىك بولغانىنى ھۆرمەت قىلىڭلار. 8 بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈشتىن باشقا، ھېچكىمگە ھېچنەرسىدىن قەرزدار بولما ڭلار. چۈنكى باشقىلارنى سۆيگەن كىشى تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغان بولىدۇ. 9 چۈنكى «زىنا قىلما، قاتىللىق قىلما، ئوغرىلىق قىلما، نەپسانىيەتچىلىك قىلما» دېگەن پەرھىزلەر ۋە يۈلاردىن باشقا ھەرقانداق پەرزلەرمۇ، «قوشنا ڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بۇ ئەمرگە يېغىنچاقلانغان. 10 مېھىر-مۇھەببەتكە بېرىلگەن [كىشى] ئۆز يېقىنىغا ھېچقانداق يامانلىق يۈرگۈزمەيدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، مېھىر-مۇھەببەت تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپىنى ئەمەلگە ئاشۇرغۇچىدۇر. 11 ھازىرگى ۋاقىتنىڭ جىددىيلىقىنى بىلىپ، شۇلارنى قىلىڭلار. چۈنكى بىز ئۈچۈن ئاللىقاچان ئۇيقۇدىن ئويغىنىش ۋاقىت-سائىتى يېتىپ كەلدى. چۈنكى دەسلەپكى ئېتىقاد قىلغان ۋاقتىمىزغا نىسبەتەن نىجاتىمىز تېخىمۇ يېقىنلاپ قالدى. 12 كېچە ئۆتۈشكە ئاز قالدى، كۈندۈز يېقىنلاشتى. شۇڭا، قاراڭغۇلۇقنىڭ ئىشلىرىنى تاشلاپ، يورۇقلۇقنىڭ قورال-ياراقلىرىنى كىيەيلى. 13 كۈندۈزگە مۇۋاپىق دىيانەتلىك ھايات كەچۈرەيلى، ئەيش-ئىشرەت ۋە شارابخورلۇققا، زىنا ۋە كەيپ-ساپاغا، جېدەل-ماجىرا ۋە ھەسەتخورلۇققا بېرىلمەيلى؛ 14 ئەكسىچە ئۆزۈڭلارغا رەب ئەيسا مەسىھنى كىيىۋېلىڭلار ۋە گۈناھكار ئەتىنكى ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قاناداق قاندۇرۇشنى ھېچ ئويلىما ڭلار.

14 ئېتىقادى ئاجىزلارنى قوبۇل قىلىڭلار، لېكىن ئۇلار بىلەن پىكىردە تالاش-تارتىش قىلما ڭلار. 2 بىرسى ھەرقانداق يېمەكلىكنى يېيىشكە بولىدىغىنىغا ئىشىنىدۇ، لېكىن يەنە ئېتىقادى ئاجىز بىرسى پەقەت كۆكتاتلارنىلا يەيدۇ. 3 ھەرقانداق يېمەكلىكلەرنى يەيدىغان كىشى يېمەيدىغان كىشىنى كەمسىتمىسۇن، ھەمدە [بەزى نەرسىنى] يېمەيدىغان كىشى ھەرقانداق يېمەكلىكلەرنى يەيدىغان كىشى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلمىسۇن. چۈنكى خۇدا ئۇنى قوبۇل قىلغان. 4 باشقا بىرسىنىڭ خىزمەتكارى ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى سەن كىم ئىدىڭ؟ خىزمەتكارنىڭ تىك تۇرۇشى يا كى يىقىلىپ كېتىشىگە پەقەتلا ئۆز خوجايىنى مەسئۇلدۇر. ھەمدە [شۇ خىزمەتكارمۇ] تىك تۇرىدىغان قىلىنىدۇ ـ چۈنكى [خوجايىنى] رەب ئۇنى تىك تۇرغۇزۇشقا قادىردۇر. 5 مەلۇم بىرسى مەلۇم بىر كۈننى يەنە بىر كۈندىن ئۈستۈن كۆرىدۇ، يەنە بىرسى ھەممە كۈننى ئوخشاش دەپ قارايدۇ. ھەركىم ئۆزىنىڭ كۆزقارىشىغا تولۇق ئىشەنچى بولسۇن. 6 مەلۇم كۈننى قەدىرلەيدىغان كىشى يۇنىڭ بىلەن رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە ئۇنى قەدىرلەيدۇ. بىر نەرسىنى يەيدىغان كىشىمۇ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يەيدۇ، چۈنكى ئۇ ئۆز رىزقى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ. مەلۇم نەرسىنى يېمەيدىغان كىشى يېمەيدىغانلىقى بىلەن ئۆزىنىڭ رەببىنىڭ ھۆرمىتىدە يېمەيدۇ، ئۇمۇ شۇنداقلا خۇداغا تەشەككۈر ئېيتىدۇ.

7 چۈنكى ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ياشىمايمىز ۋە ھېچقايسىمىز ئۆزىمىز ئۈچۈن ئۆلەيمىز؛ 8 بەلكى ئەگەر ياشىساق، رەببىمىز ئۈچۈن ياشايمىز؛ ئۆلسەك، رەببىمىز ئۈچۈن ئۆلىمىز. شۇنىڭ ئۈچۈن ياشىساقمۇ، ئۆلسەكمۇ رەببىمىزگە مەنسۇپتۇرمىز. 9 چۈنكى مەسىھنىڭ ئۆلۈشى ۋە تىرىلىشىدىل شۇ مەقسەت بىلەن بولدىكى، ئۇنىڭ ئۆلۈكلەرنىڭ ھەم تىرىكلەرنىڭ رەببى بولۇشى ئۈچۈندۇر. 10 ئۇنداقتا، سەن نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىسەن؟ يا كى نېمە ئۈچۈن قېرىندىشىڭنى مەنسىتمەيسەن؟ چۈنكى ھەممىمىز خۇدانىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ئۆزۈمىزنى كېرەك بولىدۇ. 11 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «پەرۋەردىگار دەيدۇكى: ـ ئۆز ھاياتىم بىلەن قەسەم ئىچمەنكى، ماڭا بارلىق تىزلار پۈكۈلىدۇ، بارلىق تىللار مېنى ئېتىراپ قىلىپ مەدھىيە ئوقۇيدۇ». 12 شۇڭا، ھەربىرىمىز خۇدا ئالدىدا ئۆزىمىز توغرىلۇقىدا ھېساب بېرىمىز. 13 شۇنىڭ ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇچى ئىككىنچى بىرى بولمايلى. يۇنىڭ ئۈرنىغا شۇنداق ھۆكۈم-قارارغا كېلىڭلاركى، ھەرقانداق قېرىنداشقا گۇناھقا يېتىلىدىغان بىر نەرسىنى يا كى تۇزاقنى قويماسلىق كېرەك. 14 رەببىمىز ئەيسادا بولغانلىقىمدىن شۇنىڭغا قەتئىي ئىشەندۈرۈلۈپ بىلىمەنكى، ھەرقانداق نەرسە ئۆزلىكىدىن ھارام ئەمەستۇر؛ لېكىن بىر نەرسىنى ھارام دەپ قارىغان كىشى ئۈچۈن، ئۇ ئۇنىڭغا ھارامدۇر. 15 ئەگەر يېمەكلىكىڭ تۈپەيلىدىن قېرىندىشىڭنى ئازابقا قويغان بولساڭ، مېھىر-مۇھەببەت يولىدا ماڭمىغان بولسەن. مەسىھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلىپ ئۆلگەن، بۇ [قېرىندىشىڭنى] يېمەكلىكىڭ بىلەن نابۇت قىلما! 16 ئەمدى سىلەر ياخشى دەپ قارىغان ئىشلارنىڭ يامان دېيىلىشىگە سەۋەبچى بولۇپ قالما ڭلار. 17 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېمەك-ئىچمەكتە ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھتا بولغان ھەققانىيلىق، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ۋە شادلىقتىدۇر. 18 بۇلاردا ياشاپ مەسىھكە خىزمەت قىلغۇچى كىشى خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ ۋە ئىنسانلارنىڭ تەرىپىلىشىگە سازاۋەر بولىدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىمىزنى ئىناقلىقنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ۋە بىر-بىرىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىدىغان ئىشلارغا ئاتايلى. 20 يېمەكلىكنى دەپ خۇدانىڭ ئەجرىنى نابۇت قىلما ڭلار. ھەممە نەرسە دەرۋەقە ھالالدۇر؛ بىراق بىرسى يېگىنى بىلەن [ئېتىقادىدا] پۇتلاشسا، ئۇ ئۇنىڭغا يامان ھېسابلىنىدۇ. 21 شۇنىڭ ئۈچۈن گۆش يېيىش، شاراب ئىچىش، شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق ئىشلارنى قىلىشىڭ قېرىندىشىڭنى گۇناھقا تېيىلدۇرىدىغان، ئازابقا قويدىغان يا كى ئۇنى ئاجىزلاشتۇرىدىغان بولسا، بۇلارنى قىلمىغىنىڭ توزۇك. 22 سېنىڭ [مەلۇم بىر ئىشنى قىلىشقا] ئىشەنچىڭ بارمۇ؟ ئەمدى بۇ ئىشەنچ خۇدا بىلەن سېنىڭ ئارا ڭدىكى ئىشتۇر. ئۆزىنى قىلۇاتقان ئىشنى توغرا دەپ قارىغان، شۇنىڭدىن ۋىجدانىمۇ ئەيىبكە يۈرۈلمىغان كىشى نېمىدىگەن بەختلىك-ھە! 23 لېكىن [يېمەكلىكتىن] گۇمانلىنىپ تۇرۇپ يەنە شۇنى يېگەن كىشى ئەيىبكە يۈرۈلىدۇ، چۈنكى بۇنى ئىشەنچ بىلەن يېمىگەن. ئىشەنچىتىن بولمىغان ھەرقانداق ئىش گۇناھتۇر.

15 ئەمدى ئېتىقادىمىز كۈچلۈك بولغان بىزلەر ئۆزىمىزنى قانائەتلەندۈرۈشنىلا ئويلىماي، بەلكى ئېتىقادى ئاجىزلارنىڭمۇ ئاجىزلىقلىرىنى كۆتۈرۈشىمىز كېرەك. 2 ھەربىرىمىز ئۆز يېقىنىمىزنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇپ چىقىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭ بەختىگە-بەرىكىتىنى كۆزلەپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىشقا ئىنتىلەيلى. 3 چۈنكى ھەتتا مەسىھمۇ ئۆزىنى قاندۇرۇشنى ئويلىمىغاندى. بۇ توغرىسىدا مۇقەددەس يازمىلاردا مۇنداق پۈتۈلگەن: «سەن [خۇدانى] ھاقارەت قىلغانلارنىڭ ھاقارەتلىرى مېنىڭ ئۈستۈمگە چۈشتى». 4 چۈنكى بۇرۇندا [ۋەھيي بىلەن] پۈتۈلگەن يازمىلاردىكى ھەرقايسى سۆزلەر بىزگە ئۆگىتىش ئۈچۈن يېزىلغان بولۇپ، مەقسىتى مۇقەددەس كىتابلاردىن كەلگەن سەۋر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخش ئارىقلىق بىزدە ئازرۇ-

ئۈمىدنىڭ بولۇشى ئۈچۈندۇر. **5** ئەمدى سەۋۈر-تاقەت ۋە ئىلھامبەخشىنىڭ ئىگىسى خۇدا سىلەرنى مەسىھ ئەيسانى ئۈلگە قىلىپ، ئۆزئارا بىر ئوي-نىيەتكە كەلتۈرگەي؛ **6** بۇنىڭ بىلەن سىلەر خۇدانى، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسىنى بىر جان بىر دىل بىلەن بىر ئېغىزدىن ئۈلۈغلىغايسىلەر. **7** شۇڭا، مەسىھ سىلەرنى قوبۇل قىلىپ، خۇدانا شان-شەرەپ كەلتۈرگىنىدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى قوبۇل قىلىڭلار. **8** چۈنكى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى، ئەيسا مەسىھ خۇدانىڭ ئاتا-بوۋىلارغا بەرگەن ۋەدىلىرىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن، شۇ ئارقىلىق ئەللەرمۇ خۇدانىڭ رەھىم-شەپقىتىنى كۆرۈپ ئۇنى ئۇلۇغلىشى ئۈچۈن، خەتنە قىلىنغانلارغا خۇدانىڭ ھەقىقىتىنى يەتكۈزگۈچى خىزمەتكار سۈپىتىدە تەينىلەندى. بۇ خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: ـ «شۇڭا ساڭا ئەللەر تارىسىدا مەدھىيە ئوقۇيمەن، ۋە سېنىڭ نامىڭنى كۈيلەيمەن» ـ دەپ يېزىلغاندەك. **10** ۋە ئۇيەنە: ـ «ئەي ئەللەر، [خۇدا]نىڭ خەلقى بىلەن بىللە شاد-خۇرام بولۇڭلار!» ـ دەيدۇ. **11** ۋە يەنە ئۇ: ـ «ئەي بارلىق ئەللەر، پەرۋەردىگارنى مەدھىيىلەڭلار، ئەي پۈتكۈل قوۋملەر، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار!» ـ دەيدۇ. **12** يەنە، يەشايا [پەيغەمبەرمۇ] مۇنداق دەيدۇ: ـ «يەسسەنىڭ يىلتىزى بولغان كىشى مەيدانغا چىقىدۇ، ئەللەرگە ھاكىملىق قىلىدىغان زات ئورنىدن تۇرىدۇ؛ ئەللەر دەرۋەقە ئۇنىڭغا ئۈمىد باغلايدۇ». **13** ئەمدى ئۈمىدنىڭ ئىگىسى خۇدا ئۆزىگە ئىشىنىۋاتقانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى تولۇق شاد-خۇراملىق ۋە تىنىچ-خاتىرجەملىككە تولدۇرغاي، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئۈمىدكە تولۇپ تاشقايسىلەر. **14** ئى قېرىنداشلىرىم، كۆزىڭلارنىڭ مېھرىبانلىق بىلەن تولغانلىقىغا، مول بىلىملەر بىلەن تولۇق بېزەلگەنلىكىگە، شۇنداقلا بىر-بىرىڭلارغا ئۆزئارا جېكىلەپ بېرەلەيدىغانلىقىڭلارغىمۇ قايىلمەن. **15** شۇنداق بولسىمۇ، خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان شاپائەت تۈپەيلىدىن مەن سىلەرگە بىر قىسىم تەرەپلەردىن نەچچە ئىشلارنى ئەسلىتىپ قويۇشقا سەل جۈرەتلىك بولۇپ تۇشىۋ خەتنى يازماقتىمەن. **16** شۇ شاپائەت بىلەن مەن خۇدانىڭ خۇش خەۋرىنى يەتكۈزۈپ كاھىندەك ئۇنىڭ ئىبادىتىنى ھەمە يەردە ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش خىزمىتىدە [يەھۇدىي ئەمەس] ئەللەرگە مەسىھ ئەيسانىڭ خىزمەتكارى بولۇپ تەينىلەندىم. بۇ خىزمىتىمنىڭ مەقسىتى ئەللەرنىڭ خۇداغا سۈندىغان ئىبادىتى مۇقەددەس روھ ئارقىلىق پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان قۇربانلىقتەك ئۇنىڭ قوبۇل قىلىشىغا لايىق بولۇشى ئۈچۈندۇر. **17** شۇنىڭ ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا بولغانلىقىمدىن خۇدانىڭ ماڭا تاپشۇرغانلىرىدىن پەخىرلىنىمەن. **18** چۈنكى ئەللەرنىڭ خۇداغا ئىتائەت قىلىشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ ماڭا قىلدۇرغانلىرىدىن باشقا ھېچنېمنى تىلغا ئېلىشقا ھەددىم ئەمەس. سۆز ۋە ئەمەللەر ئارقىلىق، ئالامەتلىك مۇجىزىلەر ۋە كارامەتلەر ئارقىلىق، مۇقەددەس روھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن يېرۇسالېمدىن باشلاپ ئىللىركون تۆلكىسگىچە ئايلىنىپ ھەمە يەردە مەسىھنىڭ خۇش خەۋرىنى تولۇق جاكارلىدىم. **20** شۇنداق قىلىپ باشقىلار سالغان ئۇلنىڭ ئۈستىگە بىنا سالماسلىق ئۈچۈن، ئەزەلدىن مەسىھنىڭ نامى ئاڭلانمىغان يەرلەردە بۇ خۇش خەۋەرنى جاكارلاشقا ئىنتىلىپ كەلدىم. **21** بۇ توغرىسىدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] ئېيتىلغىنىدەك: ـ «ئۇنىڭدىن خەۋەرسىز بولغانلار ئۇنى كۆرىدۇ، ئاڭلىمىغانلار ئاڭلاپ چۈشىنىدۇ». **22** مانا، شۇ [خىزمەتلىرىم] سەۋەبىدىن يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ قېتىم ئويلىغان بولساممۇ، لېكىن توسۇلغۇلارغا ئۇچراپ بارالمىدىم. **23** لېكىن ھازىر مۇشۇ ئەترابلاردا [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈلمىگەن] يەرلەر ماڭا قالمىغانلىقتىن، ھەمدە كۆپ يىللاردىن بېرى سىلەرنى يوقلاپ بېرىش ئارزۇيۇم بولغانلىقتىن، ئىسپانىيەگە بېرىشىمدا سىلەرنىمۇ يوقلاپ ئۆتمەكچىمەن. سەپىرىمدە ئالدى بىلەن سىلەر بىلەن كۆرۈشۈپ، بىر مەزگىل ھەمراھلىقىڭلاردىن تولۇق خۇشاللىنىپ، ئاندىن سىلەرنىڭ ياردىمىڭلاردا سەپىرىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمنى ئۈمىد قىلىمەن. **25** براق ھازىر بولسا يېرۇسالېمغا بېرىپ، ئۇ يەردىكى مۇقەددەس ئەندىلەرنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا كېتىۋاتىمەن. **26** چۈنكى ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى جامائەتلەر يېرۇسالېمدىكى مۇقەددەس بەندىلەر ئارىسىدىكى يوقسۇللارغا ئىئانە توپلاپ ياردەم بېرىشنى لايىق كۆردى. **27** بۇ ئىشنى ئۇلار بەرھەق لايىق كۆردى؛ ئەمەلىيەتتە بولسا ئۇلار يېرۇسالېمدىكىلەرگە قەرزداردۇر. چۈنكى ئەللەر [يەھۇدىي قېرىنداشلارنىڭ] روھىي بەختلىرىدىن بەھرىمەن بولغان بولسا، ماددىي جەھەتتىن ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە توغرا كېلىدۇ. **28** مەن بۇ ئىشنى پۈتكۈزگەندىن كېيىن، يەنى [يېرۇسالېمدىكى] قېرىنداشلارنىڭ [جامائەتلەرنىڭ ئېئتىقادىنىڭ] بۇ مېۋىسىنى قوبۇل قىلىشنى جەزمەنلەشتۈرگەندىن كېيىن، سىلەرنى يوقلاپ ئۆتۈپ ئىسپانىيەگە بارىمەن. **29** ينىڭلارغا بارغىنىمدا، مەسىھنىڭ تولۇق بەخت-بەرىكىتىنى سىلەرگە ئېلىپ باردىغانلىقىمنى بىلىمەن. **30** قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ۋە [مۇقەددەس] روھنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مەن ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىپ مەن بىلەن بىرلىكتە كۈرەش قىلغايسىلەر ـ **31** مېنىڭ يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى ئېئتىقاد قىلمىغانلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن ساقلىنىشىم، شۇنىڭدەك يېرۇسالېمدا ئىنئامنى يەتكۈزۈش خىزمىتىمنىڭ شۇ يەردىكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ قوبۇل قىلىشىغا ئېرىشىشى ئۈچۈن **32** ھەمدە تاخىردا خۇدا بۇيرۇسا، پېقىرنىڭ شاد-خۇراملىق بىلەن يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەر بىلەن ئورتاق ئىستىراھەت قىلىشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەر. **33** ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي! ئامىن!

16 كەنقريا شەھىرىدىكى جامائە تىنىڭ خىزمەتچىسى سىڭلىمىز فىبىنى سىلەرگە تەۋسىيە قىلىپ تونۇشتۇرىمەن؛ **2** ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق رەبنىڭ مۇھەببىتىدە قوبۇل قىلىپ كۆزتۈۋالغايسىلەر، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشتا سىلەرگە ھاجەتى چىقىشسە، ئۇنىڭغا ياردەم قىلغايسىلەر. چۈنكى ئۇ ئۆزىمۇ ئۇرغۇن كىشىلەرگە، جۈملىدىن ماڭىمۇ چوڭ ياردەمچى بولغان. **3** مەن بىلەن بىرگە ئىشلىگەن، مەسىھ ئەيسادا بولغان خىزمەتداشلىرىم پرىسكا بىلەن ئاكۈيلاغا سالام ئېيتقايسىلەر **4** (ئۇلار مېنى دەپ ئۆز ھاياتىنىڭ خېيىم-خەتىرىگە قارىمىدى. ھەم يالغۇز مەنلا ئەمەس، بەلكى ئەللەردىكى بارلىق جامائەتلەرمۇ ئۇلاردىن مىننەتدارىدۇر). **5** ئۇلارنىڭ ئائىلىسىدە جەم بولىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتقايسىلەر. ئاسىيا ئۆلكىسىدىن مەسىھكە ئېتىقادتا ئەڭ دەسلەپكى مېۋە بولۇپ چىققان، سۆيۈملۈكۈم ئېپەنىتكە سالام ئېيتقايسىلەر. **6** سىلەر ئۈچۈن كۆپ ئەجىر سىڭدۈرگەن مەريەمگە سالام ئېيتقايسىلەر. **7** مەن بىلەن زىنداناش بولغان، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم ئاندرونىكۇس ۋە يۇنياغا سالام ئېيتقايسىلەر. ئۇلار مەندىن ئاۋۋال مەسىھتە بولغان بولۇپ، روسۇللار ئارىسىدىمۇ ئابرۇيلۇقتۇر. **8** رەببىمزدە بولغان سۆيۈملۈكۈم ئامپلياتقا سالام ئېيتقايسىلەر. **9** بىز بىرگە ئىشلىگەن مەسىھتە بولغان خىزمەتداشىمىز ئۇربانۇس ۋە سۆيۈملۈكۈم ستاخىسلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **10** سىناقلاردىن ئۆتكەن، مەسىھتە سادىق ئىسپاتلىنىپ كەلگەن ئاپېلىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. ئارىستوۋۇلۇسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. **11** يەھۇدىي قېرىنداشىم ھېرودىيونغا، ناركىسنىڭ ئائىلىسىدىكىلەردىن رەبدە بولغانلارغا سالام ئېيتقايسىلەر. **12** رەبنىڭ خىزمىتىدە جاپا تارتۇاتقان ترىفىنا ۋە ترىفوسا خانىمغا سالام ئېيتقايسىلەر. رەبنىڭ خىزمىتىدە ئۇرغۇن جاپا تارتقان سۆيۈملۈك [سىڭلىم] پەرسىسقا سالام ئېيتقايسىلەر. **13** رەبدە تاللانغان رۇفۇسقا ۋە ئۇنىڭ ماڭىمۇ ئانا بولغان ئانىسىغا سالام ئېيتقايسىلەر. **14** ئاسىنكرىتۇس، فلىگون، ھەرمىس، پاتروباس، ھېرماس ۋە ئۇلارنىڭ يېنىدىكى قېرىنداشلارغا سالام ئېيتقايسىلەر.

15 فىلولوگۈس ۋە يۇلياغا، نېرىئۇس ۋە سىگلىسىغا، ئولىمپاس ۋە ئۇلارنىڭ
يېنىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. 16 بىر-بىرىگىلار
بىلەن پاك سۆيۈشلەر بىلەن سالاملىشىگىلار. مەسىھنىڭ ھەممە جامائەتلىرىدىن
سىلەرگە سالام! 17 قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنمەنكى، سىلەر ئۆگەنگەن
تەلىمگە قارشى چىققان، ئارا گىلاردا ئىختىلاپلارنى پەيدا قىلىدىغان ۋە ئادەمنى
ئېتىقاد يولىدن تېيىلدۇرىدىغان كىشىلەردىن پەخەس بولۇڭلار، ئۇلاردىن نېرى
بولۇڭلار. 18 بۇنداق كىشىلەر رەببىمىز مەسىھكە ئەمەس، بەلكى ئۆز قارنىغا قۇل
بولىدۇ؛ ئۇلار سىلىق-سىپايە گەپلەر ۋە خۇشامەت سۆزلىرى بىلەن ساددىلارنىڭ
قەلبىنى ئازدۇرىدۇ. 19 سىلەرنىڭ رەبگە بولغان ئىتائەتمەنلىكىگىلاردىن ھەممەيلەن
خەۋەر تاپتى. شۇڭا ئەھۋالىگىلاردىن شادلىنىمەن؛ شۇنداقتىمۇ، ياخشى ئىشلار
جەھەتتە ئاقىل بولۇشۇڭلارنى، يامان ئىشلارغا نىسبەتەن نادان بولۇشۇڭلارنى
خالايمەن. 20 ئامانلىق-خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزۈن ئۆتمەي
شەيتانىنى ئاياغ ئاستىگىلاردا يەنجىيدۇ. رەببىمىز ئەيسانىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە
يار بولغاي! 21 خىزمەتدىشىم تىموتي، يەھۇدىي قېرىنداشلىرىم لۇكيۇس، ياسون
ۋە سوسىپاتىرلارىدىن سىلەرگە سالام. 22 (ئۆشبۇ خەتنى قەلەم تەۋرەتكۈچى
مەنكى تەرتىيمۇ رەبدە سىلەرگە سالام يوللايمەن). 23 ماگا ۋە ئۆيىدە دائىم
يىغىلىدىغان پۈتۈن جامائەتنى ساھىبخانلىق قىلىدىغان گايۇستىن سىلەرگە سالام.
شەھەرنىڭ خەزىنىچىسى ئېراستۇس سىلەرگە سالام يوللايدۇ، قېرىنداشىمىز
كۇۋارتۇسمۇ شۇنداق. 24 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىگىلارغا
يار بولغاي! ئامىن! 25 ئۆزۈن زامانلاردىن بۇيان سۈكۈتتە ساقلىنىپ كەلگەن
سىرنىڭ ۋەھىي قىلىنىشى بويىچە، مېنىڭ ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن بۇ خۇش خەۋەر،
يەنى ئەيسا مەسىھنىڭ جاكارلىنىشى بىلەن سىلەرنى مۇستەھكەملەشكە قادىر
بولغۇچىغا [شان-شەرەپ بولغاي]! (aiōnios g166) 26 سىر بولسا ئىنسانلارنى
ئېتىقادتىكى ئىتائەتمەنلىك يولىغا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ
ئەمرىگە بىنائەن ھەم بۇ ۋاستە ھەم يۈرۈنتى پەيغەمبەرلەرنىڭ يېزىپ قالدۇرغانلىرى
ئارقىلىق، ھازىر بارلىق ئەللەرگە ۋەھىي قىلىندى؛ (aiōnios g166) 27 شۇنداق
قىلغان بىردىنبىر دانا بولغۇچى خۇداغا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ
ئەبەدىلئەبەد بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)

كورىنتۇسلۇقلارغا 1

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى دەپ چاقىرىلغان
مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىندىشىمىز سوستېنىستىن كورىنت شەھىرىدىكى جامائەتكە،
مەسىھ ئەيسادا پاك-مۇقەددەس قىلىنىپ، «مۇقەددەس بەندىلىرىم» دەپ
چاقىرىلغانلارغا ۋە شۇنىڭدەك ھەر يەرلەردە رەب ئەيسا مەسىھنىڭ (ئۇ تۆلارغا
ۋە بىزگە مەنسۇپ!) نامىغا ندا قىلغۇچىلارنىڭ ھەممىسگە سالام! **3** ئاتامىز خۇدا
ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي!
4 خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلەرگە ئاتا قىلىنغان مېھىر-شەپقىتى تۆپەيلىدىن
خۇدايىمغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **5** بۇنىڭ بىلەن سىلەر ئۇنىڭدا ھەر
تەرەپتە، ھەرقانداق سۆزدە، ھەر تەرەپتىكى بىلىملەردە باي قىلىنغانسىلەر،
6 خۇددى مەسىھنىڭ گۇۋاھلىقى سىلەردە تەستىقلانغاندەك. **7** شۇنىڭ
بىلەن سىلەردە ھەرقانداق روھىي ئىلتىپات كەملىك قىلماستان، رەببىمىز ئەيسا
مەسىھنىڭ ئايان قىلىنىشىنى كۈتىسىلەر؛ **8** ئۇ يەنە سىلەرنى مۇستەھكەملەيدۇكى،
رەب ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنى كەلگۈچە ئەيبسىز ساقلىنىسىلەر؛ **9** خۇدا
سۆزىدە تۇرغۇچىدۇر ـ سىلەرنى تۆز ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھنىڭ سىرداش-
ھەمدەملىكىگە چاقىرغۇچى دەل ئۇنىڭ تۆزىدۇر. **10** ئەمدى مەن سىلەردىن
رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى بىلەن شۇنى ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، گېپىمىزلار
بىر يەردىن چىقسۇن، تاراگلاردا بۆلگۈنچىلىك بولمىسۇن، بىر پىكىردە، بىر
نىيەتتە كامىل بىرلەشتۈرۈلۈگىلار؛ **11** چۈنكى كلوۋنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ
ماگا سىلەر توغرا گلاردا ئېيتىشىچە، ئى قېرىنداشلىرىم، تاراگلاردا تالاش-
تارتىشلار بار ئىكەن. **12** دېمەكچى بولغىنىم شۇكى، ھەربىرىگلار: «مەن
پاۋلۇسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن ئاپوللوسنىڭ تەرەپدارى»، «مەن كىپفاسنىڭ
تەرەپدارى» ۋە «مەن مەسىھنىڭ تەرەپدارى» دەۋاتىسىلەر. **13** ئاجەبا،
مەسىھ بۆلۈنگەنمىكەن؟ سىلەر ئۈچۈن كېرىستىلەنگەن ئادەم پاۋلۇسمىدى؟ سىلەر
پاۋلۇسنىڭ نامىغا چۆمۈلدۈرۈلدۈگىلارمۇ؟ **14** مەن خۇداغا تەشەككۇر
ئېيتىمەنكى، تاراگلاردىن كرىسپۇس بىلەن گايۇستىن باشقا ھېچقايسىگىلارنى
چۆمۈلدۈرمىدىم؛ **15** شۇنىڭ بىلەن ھېچكىم مېنى تۆزىنىڭ نامىدا ئادەملەرنى
چۆمۈلدۈردى، دېيەلەيدۇ. **16** دۇرۇس، مەن يەنە ئىستىفاناسنىڭ ئۆيىدىكىلەرنىمۇ
چۆمۈلدۈردۇم؛ باشقا بىراۋنى چۆمۈلدۈرگىنىمنى ئەسلىيەلەيمەن. **17** چۈنكى
مەسىھ مېنى ئادەملەرنى چۆمۈلدۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى خۇش خەۋەرنى
جاكارلاشقا ئەۋەتتى؛ ئۇنى جاكارلاش بولسا ئىنسانلىنىڭ ھېكمەتلىك سۆزلىرى
بىلەن بولماسلىقى كېرەك؛ ئۇنداق بولغاندا مەسىھنىڭ كرېستىكى [قۇربانلىقىنىڭ]
كۈچى يوقىتىلغان بولىدۇ. **18** چۈنكى كرېستىكى قۇربانلىقى توغرۇلۇق
سۆز-كالام ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلارغا ئەخمەقلىق، ئەمما قۇتۇلدۇرۇلۇۋاتقان
بىزلەرگە خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىدۇر. **19** چۈنكى مۇنداق پۈتۈلگەنكى، «مەن
دانىشمەنلەرنىڭ دانىشمەنلىكىنى يوقىتىمەن، ئاقىللارنىڭ ئاقىللىقىنى چەتكە
قاقىمەن». **20** ئۇنداقتا، دانىشمەنلەر قېنى؟ تەۋرات ئۇلىمالىرى قېنى؟ بۇ دۇنيادىكى
بەس-مۇنازىرە قىلغۇچىلار قېنى؟ خۇدا بۇ دۇنيادىكى دانالىقنى ئەخمەقلىق دەپ
كۆرسەتكەن ئەمەسمۇ؟ (aiōn g165) **21** چۈنكى خۇدا دانالىق بىلەن بېكىتكىنى
بويىچە، دۇنيا ئۆز دانالىقى ئارقىلىق خۇدانى تونۇمىغان، شۇڭا خۇدا ئەخمەقانە
دەپ قارالغان، جاكارلىنىۋاتقان سۆز-كالام ئارقىلىق ئۇنىڭغا ئىشەنگۈچىلەرگە
نىجاتلىق يەتكۈزۈشنى لايىق كۆرگەن. **22** چۈنكى يەھۇدىيلار مۆجىزىلىك
ئالامەتلەرنى، گرېكلار بولسا «دانالىق»نى تەلەپ قىلىدۇ؛ **23** ئەمما بىز بولساق
مەسىھنى، يەنى كرېستىلەنگەن مەسىھنى جاكارلايمىز؛ بۇ يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن
بىزارلىق ئىش، ئەللەرگە نىسبەتەن ئەخمەقانىلىك دەپ قارىلىدۇ؛ **24** ئەمما
چاقىرىلغانلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، مەيلى يەھۇدىيلار بولسۇن ياكى گرېكلار بولسۇن،
مەسىھ خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە خۇدانىڭ دانالىقىدۇر. **25** چۈنكى
خۇدانىڭ ئەخمەقانىلىكى ئىنسانلارنىڭ دانالىقىدىن ئۈستۈندۇر، خۇدانىڭ ئاجىزلىقى
ئىنسانلارنىڭ كۈچىدىن ئۈستۈندۇر. **26** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ
چاقىرىلغان ۋاقىتتىكى ھالىگلار ئۈستىدە ئويلىنىپ بېقىگلار؛ چاقىرىلغانلار ئارىسىدا
ئىنسانىي تەرەپتىن دانا قارالغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، كۈچ-ھوقۇققا ئىگە
بولغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس، ئاقسۆڭەكلەر ئانچە كۆپ ئەمەس ئىدى؛ **27** بەلكى
خۇدا دانالارنى خجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئەخمەق سانالغانلارنى
تاللىدى، كۈچلۈكلەرنى خجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئاجىز
سانالغانلارنى تاللىدى؛ **28** ئۇ يەنە بۇ دۇنيادىكى قەدىرسىزلەرنى، پەس
كۆرۈلىدىغانلارنى تاللىدى، «يوق بولغان نەرسىلەر»نى مەۋجۇت شەيئىلەرنى
يوققا چىقىرىۋېتىش ئۈچۈن تاللىدى. **29** ئۇنىڭ مەقسىتى خۇدا ئالدىدا ھېچ
ئەت ئىگىسى ماختانماسلىق ئۈچۈندۇر. **30** ئەمما ئۇنىڭ تەرىپىدىن سىلەر مەسىھ
ئەيسادا تۇرىسىلەر؛ ئۇ بىزگە خۇدادىن كەلگەن دانالىق، ھەققانىيلىق، پاك-
مۇقەددەسلىك ۋە ھۆرلۈك-ئازادلىق قىلىنغاندۇر؛ **31** شۇنىڭدەك [تەۋراتتا]
پۈتۈلگەندەك: «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىسۇن!».

2 مەن بولسام، ئى قېرىنداشلار، يېنىگلارغا بارغىنىمدا، خۇدانىڭ
گۇۋاھلىقىنى جاكارلاش ئۈچۈن ھېچ گەپدانلىق ياكى ئەقىل-دانالىق ئىشلىتىپ
كەلگەن ئەمەسمەن؛ **2** چۈنكى مەن ئاراگلاردا ئەيسا مەسىھتىن باشقا، يەنى
كرېستىلەنگەن مەسىھتىن باشقا ھېچنىمىنى بىلمەسلىككە بەل باغلىغانىدىم؛ **3** مەن
ئاراگلاردا بولغان ۋاقتىمدا ئاجىزلىقتا، قورقۇنچتا ۋە تىترىگەن ھالەتتە بولاتتىم؛
4 مېنىڭ سۆزلىرىم ھەم جاكارلىشىم بولسا ئادەمنى قايىل قىلغۇدەك ئىنسانىي
دانالىق سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى روھنىڭ ئالامەت كۆرسىتىشلىرى
ۋە كۈچ-قۇدرەت بىلەن بولغان ئىدى. **5** بۇنىڭدىن مەقسەت سىلەرنىڭ
ئېتىقادىگلار ئىنسانىي دانالىققا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە
باغلانىشىنى دېگەندىن ئىبارەت ئىدى. **6** ھالبۇكى، كامالەتكە يەتكەنلەر ئارىسىدا
بىز دانالىقنى بايان قىلىمىز؛ بۇ دانالىق بۇ دەۋردىكى دانالىق ئەمەس، ياكى بۇ
دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ دانالىقى ئەمەس (ئۇلار زاۋاللىققا يۈز تۇتقانىدۇر)؛
(aiōn g165) **7** ئەمما بىز بىر سىرنى ئاشكارىلاپ، خۇدانىڭ بىر دانالىقنى بايان
قىلىمىز؛ خۇدا ئەسلىدە ئاشكارە قىلىنمىغان بۇ دانالىقنى بارلىق دەۋرلەردىن
بۇرۇن بىزنىڭ شان-شەرەپكە مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن بېكىتكەنىدى.
(aiōn g165) **8** بۇ دانالىقنى بۇ دەۋردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھېچقايسىسى
چۈشىنىپ يەتمىگەنىدى؛ ئۇنى چۈشىنىپ يەتكەن بولسا، شان-شەرەپنىڭ
ئىگىسى بولغان رەبنى كرېستىلمىگەن بولاتتى. (aiōn g165) **9** ھالبۇكى،
[تەۋراتتا] پۈتۈلگەنىدەك: ـ «ئۇزىنى سۆيگەنلەرگە خۇدانىڭ تەييارلىغانلىرى ـ
دەل ھېچقانداق كۆز كۆرمىگەن، ھېچقانداق قۇلاق ئاڭلىمىغان، ھېچقانداق
كۆڭۈل ئويلاپ باقمىغان نەرسىلەردۇر». **10** ئەمما بۇ نەرسىلەرنى خۇدا روھى
تارقىلىق ئايان قىلدى؛ چۈنكى روھ بولسا ھەممە ئىشلارنى، ھەتتا خۇدانىڭ
چوڭقۇر تەگلىرىنى ئىنچىكىلەپ ئىزلىگۈچىدۇر؛ **11** چۈنكى ئىنسانلاردا،
ئىنسانلىنىڭ كۆڭلىدىكىنى بىلگۈچى شۇ ئىنسانلىنىڭ روھىدىن باشقا نەرسە بارمۇ؟
شۇنىڭغا ئوخشاش، خۇدانىڭ روھىدىن باشقا، خۇدانىڭ كۆڭلىدىكىلىرىنى
بىلگۈچى يوقتۇر. **12** ئەمما بىزنىڭ قوبۇل قىلغىنىمىز بولسا بۇ دۇنيادىكى روھ
ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن روھتۇر؛ دەل شۇنداق بولغاچقا بىز خۇدا
تەرىپىدىن بىزگە سېخىيلىق بىلەن ئاتا قىلىنغان نەرسىلەرنى بىلىپ يېتەلەيمىز.

13 يۇ ئىش-شەيئىلەرنى ئىنسانىي دانالىقتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس] روھتىن ئۆگىتىلگەن سۆزلەر بىلەن، روھىي ئىشلارنى روھىي سۆزلەر بىلەن چۈشەندۈرۈپ سۆزلەيمىز. **14** ئەمما «جانغا تەۋە» كىشى خۇدانىڭ روھىنىڭ ئىشلىرىنى قوبۇل قىلمايدۇ، چۈنكى بۇ ئىشلار ئۇنىڭغا نىسبەتەن ئەخمىقانىلىكتۇر، ئۇ ئۇلارنى ھېچ چۈشىنىپ يېتەلمەيدۇ، چۈنكى ئۇلار روھ بىلەن پەرق ئېتىلىپ باھالىنىشى كېرەكتۇر. **15** روھقا تەۋە كىشى ھەممە ئىشلارغا باھا بېرەلەيدۇ، ئەمما ئۇنىڭغا بولسا ھېچكىم باھا بېرەلمەيدۇ. **16** چۈنكى كىم رەببنىڭ ئوي-كۆڭلىنى چۈشىنىپ يېتىپ، ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالىسۇن؟ ئەمما بىز بولساق مەسىھنىڭ ئوي-كۆڭلىگە ئىگەمىز.

3 لېكىن مەن، ئى قېرىنداشلار، روھقا تەۋە كىشىلەرگە سۆز قىلغاندەك سىلەرگە سۆز قىلالمايي كېلىۋاتىمەن؛ ئەكسىچە سىلەرنى ئەتىكە تەۋە كىشىلەر، مەسىھدە بولغان بوۋاق ھېسابلاپ سىلەرگە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدۇم. **2** مەن سىلەرگە سۈت ئېچكۈزدۈم، گۆشنى يېگۈزمىدىم؛ چۈنكى سىلەر گۆشنى ھەزىم قىلالمايتىكەنلەر، شۇنداقلا ھازىرمۇ تېخى ھەزىم قىلالمايسىلەر، **3** چۈنكى سىلەر يەنىلا ئەتىكە تەۋەدۇرسىلەر. ئارا كېلىشىش ھەسەتخورلۇق ۋە تالاش-تارتىشلار بار بولغاچقا، سىلەر ئەتىكە تەۋە ئەمەمىز، ئىنسانلارچە مېڭىۋاتمامسىلەر؟ **4** چۈنكى بىرسى «مەن پاۋلۇس تەرەپدارى»، باشقا بىرسى «مەن ئاپوللوس تەرەپدارى» دېسە، سىلەر پەقەت ئىنسانلارنىڭ يولدا ماڭغان يولۇپ قالمامسىلەر؟ **5** ئاپوللوس دېگەن كىم؟ پاۋلۇس كىم ئىدى؟ بىز پەقەت سىلەرنىڭ ئېتىقادچىلىرىغا ۋاستىچى بولدۇق، خالاس؛ ھەربىرىمىز پەقەت رەب بىزگە تەقسىم قىلغىنى بويىچە ۋەزىپە ئادا قىلدىغان خىزمەتكارلار، خالاس، شۇنداق ئەمەسمۇ؟ **6** مەن تىكتىم، ئاپوللوس سۇغاردى؛ ئەمما ئۆستۈرگۈچى بولسا خۇدادۇر. **7** شۇڭا تىككۈچى ھېچنېمىگە ھېسىاب ئەمەس، سۇغارغۇچىمۇ ھېچنېمىگە ھېسىاب ئەمەس، پەقەت ئۆستۈرگۈچى خۇدا ئۆزى ھەممىدۇر. **8** ئەمما تىككۈچى ۋە ئوسا قىلغۇچى بولسا بىر مەقسەتتىدۇر، شۇنداقتىمۇ ھەربىرى ئۆز ئەجرى بويىچە ئىنئامىنى قوبۇل قىلىدۇ. **9** چۈنكى بىز خۇداغا تەۋە مېھنەتداشتۇرمىز؛ سىلەر بولسا گۈل خۇدانىڭ باغ-ئېتىزى، خۇدانىڭ قۇرۇلۇشىسىلەر. **10** خۇدانىڭ ماڭا تەقسىم قىلغان مېھىر-شەپقىتى بويىچە، خۇددى ئۆستا مېمارىدەك ئۇل سالدىم، ئاندىن باشقا بىرسى ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇۋاتىدۇ. ئەمما ھەربىر قۇرغۇچى قانداق قۇرۇۋاتقانلىقىغا ئېھتىيات قىلسۇن. **11** چۈنكى سېلىنغان ئۇلۇنى، يەنى ئەيسا مەسىھتىن باشقا ھېچقانداق ئۇلۇنى سېلىشقا بولمايدۇ. **12** ئەمدى بىرسى بۇ ئۇل ئۈستىگە ئالتۇن، كۈمۈش، قىممەتلىك تاشلار، ياغاچ، چۆپلەر، سامان سالسا، **13** ھەربىرىنىڭ سىكىۋۇرگەن ئەجرىنىڭ قانداقلىقى كۆرۈندۇ؛ چۈنكى شۇ كۈنى ئۇنى ئاشكارە قىلىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ماھىيىتى ئوتتا كۆرۈلىدۇ؛ ئوت ھەربىر كىشىنىڭ ئەجرىنى، قانداق ماھىيەتتىن بولغانلىقىنى سىنايدۇ. **14** بىرسىنىڭ ئۇل ئۈستىگە قۇرغان ئىشى پۈختا ساقلىنىپ قالسا، ئۇ ئىنئامغا ئېرىشىدۇ؛ **15** بىرسىنىڭ قۇرغىنى كۆيۈپ كەتسە، ئۇ زىيان تارتىدۇ؛ ئۇ ئۆزى قۇتۇلىدۇ، ئەمما گويا ئوتتىن ئوتتۇپ قۇتۇلغان بىرسىگە ئوخشاپ قالىدۇ. **16** ئەجەبا، ئۆزۈڭلارنىڭ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى ئىكەنلىكىڭلارنى ۋە خۇدانىڭ روھىنىڭ سىلەردە ئۇرغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ **17** بىرسى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنى خاراب قىلسا، خۇدا ئۇنى خاراب قىلىدۇ؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى پاك-مۇقەددەسىتۇر، سىلەر دەل شۇنداقتىسىلەر.

18 ھېچكىم ئۆز-ئۆزىنى ئالدىمىسۇن؛ بىرسى ئۆزىنى بۇ دەۋردە دانا دەپ سانىسا، نادان بولۇپ قالسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ دانا بولىدۇ. **19** (aiōn g165) چۈنكى بۇ دۇنيادىكى دانالىق خۇداغا نىسبەتەن ئەخمەقلىقتۇر، چۈنكى: ـ «ئۇ دانىشمەنلەرنى ئۆز ھىيلىگەرلىكىنىڭ ئۆزىقىغا ئالىدۇ»، دەپ ۋە يەنە: «رەب دانىشمەنلەرنىڭ ئوي-خىيالىرىنىڭ ئۇتاملى يوقلۇقىنى بىلىدۇ» دەپ يۈزۈكلۈكتۇر. **21** شۇڭا ھېچكىم ئىنسان دېگەنلەرنى پەخىرلىنىپ داگلىمىسۇن؛ چۈنكى ھەممە مەۋجۇداتلار سىلەرگە تەۋەدۇر؛ **22** پاۋلۇس بولسۇن، ئاپوللوس بولسۇن، كېفاس بولسۇن، دۇنيا-جاھان بولسۇن، ھايات بولسۇن، ئۆلۈم بولسۇن، ھازىرقى ئىشلار بولسۇن، كەلگۈسى ئىشلار بولسۇن، ھەممىسى سىلەرگە مەنسۇپتۇر؛ **23** سىلەر بولساڭلار مەسىھنىڭ، مەسىھ بولسا خۇدانىڭكىدۇر.

4 بىرسى بىز توغرۇلۇق بىزنىمە دېمەكچى بولسا، بىزنى مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرى ۋە خۇدانىڭ سىرلىرى ئامانەت قىلىنغان غوجىدارلار دەپ بىلسۇن. **2** ئەمدى غوجىدار دېگەنلەردىن تەلەپ قىلىنىدىغىنى شۇكى، ئۇلار ۋاپادار-سادىق بولۇشى كېرەكتۇر. **3** ئەمما مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن ياكى باشقا ھەرقانداق ئىنسانىي سوت تەرىپىدىن سۈرۈشتۈرۈپ باھالانسام، بۇ مەن ئۈچۈن زىغىرچىلىك ئىش؛ مەن ھەتتا ئۆزۈم توغرۇلۇق سۈرۈشتۈرۈپ ئولتۇرمايمەن. **4** چۈنكى ۋىجدانىم ئەيىبلەيدىغان ھېچقانداق ئىشلىرىمدىن خەۋىرىم يوق؛ ئەمما بۇ ئىشنىڭ ئۆزى مېنى ھەققانىي دەپ ئاقلىمايدۇ؛ مېنى سۈرۈشتۈرۈپ باھالىغۇچى بولسا رەبدۇر. **5** شۇڭا ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە، يەنى رەب كەلمىگۈچە ھېچ ئىش توغرۇلۇق ھۆكۈم چىقارماڭلار، رەب كەلگەندە ئۇ قاراڭغۇلۇقتىكى يوشۇرۇن ئىشلارنى ئاشكارىلايدۇ، قەلب-دىللاردىكى بارلىق ئوي-نىيەتلەرنى ئايان قىلىدۇ؛ شۇ چاغدا ھەربىرى خۇدا تەرىپىدىن تەرىپلىنىدۇ. **6** ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بۇ ئىشلارنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى دەپ ئۆزۈمگە ۋە ئاپوللوسقا تەتبىقلىدىم؛ مەقسەت سىلەر بىز ئارقىلىق «پۈتۈلگەننىڭ دائىرىسىدىن ھالقىپ كەتمەڭلار» دېگەن ساۋاقنى ئۆگىنىشىڭلار، شۇنداقلا ھېچقايسىڭلارنىڭ مەلۇم بىرسىنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن دەپ پەخىرلىنىپ تەكەبىۋرلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. **7** چۈنكى كىم سېنى باشقا بىرسىدىن ئۈستۈن قىلىدۇ؟ ساڭا ئاتا قىلىنغان نەرسىدىن باشقا سەندە يەنە نېمە بار؟ ھەممە ساڭا پېرىلىگەن تۇرسا، نېمىشقا «مەندە ئەسلى بار ئىدى» دەپ پەخىرلىنىپ كۆزەكلەپ كېتىسەن؟ **8** سىلەر ئاللىقاچان تويۇنۇپ كەتتىڭلار! ئاللىقاچان بېيىپ كەتتىڭلار! سىلەر بىزسىز پادىشاھلار بولۇپ ھۆكۈمۈ سۈرىدۇڭلار! كاشكى سىلەر ھەقىقەتەن ھۆكۈم سۈرگەن بولساڭلارئىدى ـ ئۇنداقتا بىز سىلەر بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرگەن بولاتتۇق! **9** چۈنكى خۇدا رىسۇللار بولغان بىزلەرنى ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغان ئادەملەردەك ئەڭ ئاخىرغا قويۇپ سازايى قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقارغان، دەپ ئويلايمەن؛ چۈنكى بىز پۈتكۈل ئالەمگە، يەنى ھەم پەرىشتىلەرگە ھەم ئىنسانلارغا بىر خىل تاماشا بولدۇقۇ. **10** بىز مەسىھ ئۈچۈن ئەخمەق سانالغانلارمىز؛ ئەمما سىلەر مەسىھدە دانالىسىلەر! بىز ئاجىز؛ ئەمما سىلەر كۈچلۈكسىلەر؛ سىلەر ئىززەتلىك؛ ئەمما بىز خار؛ **11** ھازىرقى دەقىقىگىچە ئاچ-يالىڭاچ، چاڭقاپ يۈرمەكتىمىز، دۈمبالىنىپ، سەرگەردان، ماكانسىز بولۇپ يۈرمەكتىمىز؛ **12** ئۆز قولىمىز بىلەن ئىشلەپ جاپا تارتماقتىمىز؛ ئاھانەتكە قالغاندا ياخشىلىق تىلەۋاتىمىز؛ زىيانكەشلىككە ئۇچرىغاندا، چىداۋاتىمىز؛ **13** تۆھمەتكە ئۇچرىغاندا، [بىز ئۆلارنى] چىرايلىقچە [تۇۋىغا] ئۇندەيمىز؛ بىز جاھاننىڭ داشقىلى، ئىنسانلارنىڭ سۈپۈرۈندىسى دەپ قارىلىۋاتىمىز، تا ھازىرغىچە شۇنداق. **14** بۇ ئىشلارنى يېزىشىم، سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سۈيۈملۈك بالىلىرىم سۈپىتىدە سىلەرگە نەسىھەت قىلۋاتىمەن؛ **15** چۈنكى سىلەرنىڭ مەسىھدە تۈمەنلىگەن تەربىيىلىگۈچىلىرىڭلار بولسىمۇ، سىلەرنىڭ ئاتاڭلار كۆپ ئەمەستۇر؛ چۈنكى مەن مەسىھ ئەيسادا بولۇپ سىلەرنى خۇش خەۋەر ئارقىلىق تۇرەلدۈرۈپ ئاتا بولدۇم. **16** شۇڭا مەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەنكى، مېنى ئۈلگە قىلىڭلار. **17** دەل بۇ سەۋەبتىن مەن رەبدە بولغان ئۆز سۈيۈملۈك ۋە ئىشەنچلىك ئوغلۇم تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم؛ ئۇ

سلەرگە ھەرقايسى جايلاردىكى جامائەتتە ئوگەتكەنلىرىمگە ئەگىشىپ، مەسىھدە بولغان يوللىرىم توغرۇلۇق ئەسلىتىدۇ. 18 ئەمما بەزىلىرىگلار، «پاۋلۇسنى يېنىمىزغا كەلمەيدۇ»، دەپ كۆزىگلەپ كەتتىگلار، 19 براق رەب بۇيرۇسا مەن پات ئاردا يېنىگلارغا بارىمەن؛ شۇ چاغدا مەن كۆزىگلەپ كەتكەنلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنى بولغان كۈچ-قۇدرەتنى كۆرۈپ باقاي. 20 چۈنكى خۇدانىڭ پادىشاھلىقى سۆزدە ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەتتە ئىسپاتلىنىدۇ. 21 ئەمدى نېمىنى خالايسىلەر؟ يېنىگلارغا تاياق كۆتۈرۈپ بېرىشمىنەمۇ، ياكى مېھىر-مۇلايىملىق روھىدا بېرىشمىنەمۇ؟

5

ھەرتەرەپتىن شۇ ئاگلىنىۋاتىدۇكى، ئاراگلاردا بۇزۇقچىلىق بار ئىكەن ـ بۇنداق بۇزۇقچىلىق ھەتتا تائىپىلەر ئارىسىدىمۇ تىلغا ئېلىنمايدۇ ـ ئۇ بولىسىمۇ بىرسىنىڭ ئۆز ئاتىسىنىڭ ئايالىنا چېقىلىشتىن ئىبارەت. 2 ئەمما سىلەر يوغىناپ كۆزىگلەپ كەتتىگلار! بۇ رەزىل ئىشنى سادىر قىلغان كىشى ئارىمىزدىن قوغلۇۋېتىلىشۇن دەپ ئۆكۈنۈشۈگلارغا توغرا كەلمەمدۇ؟! 3 چۈنكى گەرچە تەندە سىلەر بىلەن بىللە بولمىسامۇ، ئەمما روھتا سىلەر بىلەن بىللە بولۇش سۈپىتىدە ئاللىقاچان شۇنداق مەن شۇ ھۆكۈمنى چىقاردىمكى، 4 (ھەممىگلار رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا جەم بولغاندا، ئۆزۈمنىڭ روھىم سىلەر بىلەن بولۇپ، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتىگە تايىنىپ) ـ 5 شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ روھى رەب ئەيسانىڭ كېلىدە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلسۇن. 6 سىلەرنىڭ چوڭچىلىق قىلغىنىگلار ياخشى ئەمەس. «كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ» دەپ بىلمەمسىلەر؟ 7 كونا خېمىرتۇرۇچنى چىقىرىۋېتىگلار، شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەسلى خېمىرتۇرۇچسىز خېمىردەك يېڭى بىر زۇۋۇلا بولىسىلەر، چۈنكى «ئوتۇپ كېتىش ھېيتى»[دىكى قوزىمىز] بولغان مەسىھ قۇربانلىق قىلىندى؛ 8 شۇڭا ھېيتنى يامان نىيەتلىك ۋە رەزىللىك بولغان خېمىرتۇرۇچ بىلەن ئەمەس، بەلكى سەممىيلىك ۋە ھەققەت بولغان پېتىر نان بىلەن تەنتەنە قىلىپ ئوتكۈزەيلى. 9 مەن [ئالدىنقى] خەتتە سىلەرگە بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار بىلەن ئارىلاشماگلار دەپ يازغاندىم؛ 10 ئەمما بۇ دېگىنىم بۇ دۇنيادىكى بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، ياكى نەپسانىيەتچىلەر، ياكى كازىزاپلار ياكى بۇتپەرەسلەر بىلەن ئارىلاشماگلار دېگىنى ئەمەس؛ ئۇنداق بولغاندا دۇنيادىن ئايرىلىشقا مەجبۇر بولاتتىگلار؛ 11 ئەمما ھازىرقى بۇ خېتىمدە يازغىنىم شۇكى، ئۆزىنى «قېرىنداش» دەپ ئاتىۋالغان ئەمما شۇنداقلا بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، نەپسانىيەتچى، بۇتپەرەس، ھاراقكەش ياكى كازىزاپ بولسا، ئۇنداق بىر كىشى بىلەن ئارىلاشماگلار، ھەتتا ئۇنىڭ بىلەن ھەمداستىخانىمۇ بولماگلار. 12 سىرتتىكىلەرنى ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىشنىڭ مەن بىلەن نېمە مۇناسىۋىتى؟ لېكىن ئىچىگلاردىكىلەرنى ئۆزۈڭگلار ھۆكۈم چىقىرىپ بىر تەرەپ قىلىش سىلەرنىڭ ئىشىگلار ئەمەسمۇ؟ 13 لېكىن سىرتتىكىلەرنىڭ ئۇستىگە بولسا خۇدا ئۆزى ھۆكۈم چىقىرىدۇ. شۇڭا «بۇ رەزىل ئادەمنى ئاراگلاردىن چىقىرىۋېتىگلار».

6

سىلەرنىڭ ئاراگلاردا ئۆزئارا ئارازلىق ئىش بولسا، ئۇنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرماي، ھەققانىيسىزلارنىڭ ئالدىدا دەۋالىشىشقا پېتىنالامسىلەر؟ 2 مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇنيانى سوراق قىلىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئەگەر دۇنيانى سىلەر سوراق قىلىدىغان ئىش بولسا، ئەمدى زىغىرچىلىك ئىشلارنى ھەل قىلىشقا يارىمامسىلەر؟ 3 پەرىشتىلەر ئۈستىدىمۇ ھۆكۈم چىقىرىدىغانلىقىمىزنى بىلمەمسىلەر؟ شۇنداق بولغانىكەن، بۇ ھاياتتىكى ئىشلارنى ھەل قىلىش قانچىلىك ئىش ئىدى؟ 4 سىلەردە مۇشۇ ھاياتتىكى ئىشلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلىش زۇۋرۇر تېپىلغاندا، جامائەت ئارىسىدا تۇۋەن دەپ قارالغانلارنى ئۇنى ھەل قىلىشقا سالمامسىلەر؟ 5 مۇشۇلارنى سىلەرنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن دەۋاتىمەن. ئەجەبا، ئاراگلاردا ئۆز قېرىنداشلىرى ئوتتۇرىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇدەك دانا كىشى يوقمۇ، ھەتتا بىرىمۇ يوقمۇ؟ 6 ئۇنىڭ ئورنىدا، قېرىنداش بىلەن قېرىنداش دەۋالىشىۋاتىدۇ، ـ ۋە كاپىرلار ئالدىدا شۇنداق قىلىدۇ! 7 ئەمەلىيەتتە ئۆز ئاراگلاردا دەۋالارنىڭ بولغانلىقىنىڭ ئۆزى سىلەرگە نىسبەتەن بىر ئەيىبتۇر. نېمىشقا ئۇۋاللىقىمىزنى چىدىمايسىلەر؟ نېمىشقا ناھەقچىلىككە يول قويمايسىلەر؟ 8 ئەكسىچە، سىلەر ناھەقچىلىك قىلىۋاتىسىلەر، خىيانەت قىلىۋاتىسىلەر، يەنە كېلىپ قېرىنداشلىرىگلارغا شۇنداق قىلىسىلەر! 9 ھەققانىيسىزلارنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ ئالدىنىپ كەتمەگلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلەر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچچىۋازلار، باشقا ئەرلەر بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، 10 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلەر، تۆھمەتخورلار ياكى ئالدامچى-كازىزاپلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ 11 بەزىگلار دەرۋەقە شۇنداق بولغانسىلەر، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇيۇلدۇگلار، پاك-مۇقەددەس قىلىندىگلار، ھەققانىي قىلىندىگلار. 12 «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ماڭا ھالالدۇر»، ئەمما مەن ھېچقانداق نەرسىنىڭ خۇمارىغا قۇل بولمايمەن. 13 «ئېمەكلىكلەر ئاشقازان ئۈچۈن، ئاشقازان بولسا ئېمەكلىكلەر ئۈچۈندۇر»؛ ئەمما خۇدا ئۇ ۋە بۇ ھەر ئىككىسىنى يوققا چىقىرىدۇ؛ تەن بولسا بۇزۇقچىلىق ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەب ئۈچۈندۇر، رەب تەن ئۈچۈندۇر. 14 خۇدا رەبنى تىرىلدۈردى، شۇنىڭدەك بىزنىمۇ ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرىدۇ. 15 ئېنىگلارنىڭ مەسىھنىڭ ئەزالىرى ئىكەنلىكىنى بىلمەمسىلەر؟ ئۇنداقتا، مەسىھنىڭ ئەزالىرىنى ئېلىپ، پاھىشە ئايالنىڭ ئەزالىرى قىلسام بولامدۇ؟ ھەرگىز بولمايدۇ! 16 كىم پاھىشە ئايال بىلەن باغلانغان بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر تەن بولىدۇ، دەپ بىلمەمسىلەر؟ چۈنكى «[ئەر-ئايال] ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ» ـ دېيىلگەنىدى. 17 ئەمما رەبگە باغلانغۇچى بولسا ئۇنىڭ بىلەن بىر روھتۇر. 18 بۇزۇقلۇقتىن قېچىگلار. «ئىنسانلارنىڭ ھەربىر سادىر قىلغان گۇناھى ئۆز تېنىنىڭ سىرتىدا بولىدۇ!» ـ ئەمما بۇزۇقلۇق سادىر قىلغۇچى ئۆز تېنىگە قارشى گۇناھ قىلىدۇ. 19 سىلەرنىڭ تېنىگلار سىلەرنى تۇرالغۇ قىلغان، خۇدا تەرىپىدىن سىلەرگە ئىلىتىپات قىلىنغان مۇقەددەس روھنىڭ ئىبادەتخانىسى، سىلەر ئۆزۈڭگلارنى ئۆزۈمنىڭكى ئەمەس دەپ بىلمەمسىلەر؟ 20 چۈنكى سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىنغانسىلەر، شۇڭا تېنىگلاردا خۇدانى ئۇلۇغلاگلار.

7

ئەمدى ھازىر سىلەر خېتىگلاردا ئوتتۇرىغا قويغان سوئالىلارغا كېلەيلى، ـ «ئەر ئايال ئۈچۈن تېنىگە تەگمىسە ياخشىدۇر». 2 دۇرۇس. ئەمما بۇزۇقچىلىقلاردىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ھەربىر ئەركەكنىڭ ئۆزىنىڭ ئايالى بولسۇن، ھەربىر ئايالنىڭ ئۆزىنىڭ ئېرى بولسۇن. 3 ئەر ئايالىغا نىسبەتەن ئەرلىك مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن، ئايالمۇ ئېرىگە نىسبەتەن ئاياللىق مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلسۇن. 4 ئايال ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئېرى ئۆزىنىڭ ئىگىسىدۇر؛ شۇنىڭغا ئوخشاشلا، ئەر ئۆز تېنىنىڭ ئىگىسى ئەمەس، بەلكى ئايالى ئۆزىنىڭ ئىگىسىدۇر. 5 پەقەت پۈتۈن زېھنىگلار بىلەن دۇئالارغا بېرىلىش مەقسىتىدە ئۆز ماقۇللۇقۇگلار بىلەن ۋاقتىنچە بىرگە ياتماسلىققا كېلىشكەندىلا باشقا، ئەر-ئايال ئۆزئارا بىر-بىرىنىڭ جىنسىي ھەق-تەلەپنى رەت قىلمىسۇن. شۇنداق ئالاھىدە مەزگىلدىن كېيىن يەنە بىرگە بولۇگلار. بولمىسا، ئۆزۈڭگلارنى ئۆتۈۋالالمايدىغانلىقىگلاردىن شەيتان سىلەرنى ئازدۇرۇش پۇرسىتىنى تېپىشى مۇمكىن. 6 ئەمما مۇنداق دېيىشىم بۇيرۇق يولىدا

ئەمەس، بەلكى مەسلىھەت يولىدىدۇر. 7 ئەمدى مەن بارلىق ئادەملەرنىڭ ماڭا ئوخشاش [بويتاق] بولۇشنى خالايتىم؛ لېكىن بۇ ئىشتا خۇدانىڭ ھەممە ئادەمگە بەرگەن تۆز ئىلتىپاقى بار؛ بىرسى ئۇنداق، يەنە بىرسى بۇنداق. 8 ئەمما مەن جورىسىز تەنھا ياشىغانلار ۋە تۇللارغا شۇنى ئېيتىمەنكى، مەندەك تەنھا تۇرۇۋەرسە ياخشى بولىدۇ؛ 9 ئەمما تۆزۈگۈلارنى تۇتۇۋالالمىسا گۈلار، نىكاھلىنىڭلار؛ چۈنكى [ئىشق] ئوتىدا كۆيگەندىن كۆرە نىكاھلىق بولغان ياخشى. 10 ئەمما نىكاھلانغانلارغا كەلسەك، تۇلارغا مەن شۇنى تاپىلايمەنكى، ـ (بۇ ئەمەلىيەتتە مېنىڭ تاپىلىغىنىم ئەمەس، يەنىلا رەببىنگكى)، ئايال ئېرىدىن ئاجراشمىسۇن 11 (ئەمما ئۇ ئاجراشقان بولسا، ئۇ تەنھا ئۆتسۇن، ياكى ئېرى بىلەن يارىشىۋالسۇن)؛ ۋە ئەرمۇ ئايالىنى قويۇپ بەرمىسۇن. 12 قالغانلىرىگلارغا كەلسەك، مەن شۇنى ئېيتىمەنكى (بۇ رەببىنگ ئېيتقىنى ئەمەس)، قېرىنداشنىڭ ئېتىقادسىز ئايالى بولسا ۋە ئايالى ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئۇنى قويۇپ بەرمىسۇن؛ 13 [ئېتىقادچى] ئايالنىڭ ئېتىقادسىز ئېرى بولسا ۋە ئېرى ئۇنىڭ بىلەن تۇرۇۋېرىشكە رازى بولسا، ئۇ ئېرىدىن ئاجراشىپ كەتمىسۇن. 14 چۈنكى ئېتىقادسىز ئەر بولسا ئېتىقاد قىلغان ئايالدا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ ئېتىقادسىز ئايال بولسا [ئېتىقاد قىلغان] قېرىنداشتا پاك دەپ ھېسابلىنىدۇ؛ بولمىسا، پەرزەنتلىرىڭلار ھارامدىن بولغان بولاتتى؛ ئەمما ئۇلار ئەمدى پاك بولدى. 15 لېكىن ئېتىقادسىز بولغان تەرەپنىڭ كەتكۈسى بولسا، ئۇ ئاجراشىپ كەتسۇن؛ بۇنداق ئەھۋاللاردا قېرىنداش ئاكا-ئۇكىلار، ھەدە-سىڭىلار [نىكاھ مەجبۇرىيىتىگە] باغلىنىپ قالغان بولمايدۇ؛ قانداقلا بولمىسۇن خۇدا بىزنى ئىناق-خاتىرجەملىكتە ياشاشقا چاقىرغاندۇر. 16 ئەي [ئېتىقادچى] ئايال، ئېرىڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى نەدىن بىلىسەن؟ ئەي [ئېتىقادچى] ئەر، خوتۇنۇڭنى [ئېتىقاد قىلدۇرۇپ] قۇتۇلدۇرالايدىغانلىقىڭنى نەدىن بىلىسەن؟ 17 ھالبۇكى، رەب ھەرقايسىمىزغا قانداق تەقسىم قىلغان بولسا، قانداق ھالەتتە چاقىرغان بولسا، ئۇ شۇنىڭدا مېڭىۋەرسۇن؛ مەن ھەممە جامائەتلەردە شۇنداق يولىيورۇقنى تاپىلايمەن. 18 بىرسى سۈننەتلىك ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ قايتا سۈننەتسىز قىلىنمىسۇن؛ بىرسى سۈننەتسىز ھالەتتە چاقىرىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمدى سۈننەت قىلىنمىسۇن. 19 سۈننەتلىك بولۇش ھېچنەرسە ھېسابلانماس، سۈننەتسىز بولۇشمۇ ھېچنەرسە ھېسابلانماس؛ [ھېساب بولىدىغىنى] خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 20 ھەركىم قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا، شۇ ھالەتتە قالسۇن. 21 سەن چاقىرىلغاندا قۇل ھالىتىدە ئىدىڭمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كارىڭ بولمىسۇن؛ لېكىن ئەگەر ھۆرلۈك پۇرسىتى كەلسە، ئۇنى قولۇڭدىن بەرمە. 22 چۈنكى رەببە چاقىرىلغان قۇل بولسا رەبنىڭ ھۆر ئادىمىدۇر؛ ئۇنىڭغا ئوخشاش، چاقىرىلىپ ھۆر بولغۇچىمۇ مەسىھنىڭ قۇلىدۇر. 23 سىلەر چوڭ بەدەل بىلەن سېتىۋېلىندىڭلار؛ ئىنسانلارغا قۇل بولماڭلار. 24 ئى قېرىنداشلار، ھەربىرىڭلار قايسى ھالەتتە چاقىرىلغان بولسا ئۇلار، شۇ ھالەتتە خۇدا بىلەن بىللە تۇرۇڭلار. 25 ئەمما نىكاھلانمىغانلار توغرۇلۇق رەبدىن بۇيرۇق تاپشۇرۇۋالمىدىم؛ شۇنداقتىمۇ رەبدىن بولغان رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر بولغانلىقىم ئۈچۈن سادىق ئادەم سۈپىتىدە ئۆز پىكرىمنى ئېيتىمەن. 26 ئەمدى ھازىرقى قىينچىلىققا قارىغاندا، ئەر كىشىنىڭ شۇ [تەنھا] ھالەتتە بولۇشىنى ياخشى ئىش دەيمەن. 27 ئايالغا باغلانغان بولساڭ، ئۇنداقتا، ئۇنىڭ بىلەن ئاجراشمىشى ئويلىما؛ ئايالىڭدىن ئاجراشىپ كەتتىڭمۇ؟ ئۇنداقتا يەنە ئويلىنىشنى ئويلىما. 28 لېكىن ئۇيلەنسەڭ، سەن گۇناھ قىلغان بولمايسەن؛ ۋە نىكاھلانمىغانلار نىكاھلانسا، ئۇلارمۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ. ئەمما شۇنداق قىلسا ئۇلار جىسمانىي جەھەتتە جاپاغا ئۇچرايدۇ؛ مېنىڭ سىلەرنى ئۇنىڭدىن خالىي قىلغۇم بار. 29 ئەمما شۇنى دېگۈم بارىكى، ئى قېرىنداشلار ـ ۋاقىت قىسقىدۇر. شۇڭا ئايالىق بولغانلار ئايالسىزلاردەك بولسۇن؛ 30 ماتەم تۇتقانلار ماتەم تۇتمىغانلاردەك بولسۇن؛ بەخت-خۇشاللىقتا بولغانلار بەخت-خۇشاللىقتا بولمىغانلاردەك بولسۇن؛ مال-مۇلۈك سېتىۋالغانلار مال-مۇلۈكسىزلەردەك بولسۇن؛ 31 بۇ دۇنيادىكى بايلىقلاردىن بەھرىمەن بولغانلار دۇنيانى تۆزىنىڭ تەئەللۇقاتى دەپ بىلمىسۇن؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىكى ھازىرقى ھالەت تۆتۈپ كېتىدۇ. 32 ئەمما سىلەرنىڭ غەمسىز بولۇشۇڭلارنى خالايمەن. ئايالسىز كىشى بولسا رەبنىڭ ئىشلىرىنى ئويلايدۇ، قانداق قىلىپ رەبنى خۇرسەن قىلىشنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 33 ئەمما ئايالىق كىشى قانداق قىلىپ ئايالىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ 34 يەنە كېلىپ ئايال ۋە نىكاھلانمىغان قىزنىڭ ئوتتۇرىسىدا پەرق بار؛ نىكاھلانمىغان قىز بولسا رەبنىڭ ئىشلىرىنىڭ، قانداق قىلىپ ھەم تەندە ھەم روھتا پاك-مۇقەددەس بولۇشنىڭ غېمىدە بولىدۇ؛ ئەمما ياتلىق بولغان ئايال قانداق قىلىپ ئېرىنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن، بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ غېمىدە بولىدۇ. 35 ئەمما مەن بۇ سۆزنى سىلەرنىڭ مەنپەئەتىڭلارنى كۆزدە تۇتۇپ دەۋاتىمەن؛ بوينۇڭلارغا سىرتماق سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئىشلىرىڭلارنىڭ گۈزەل بولۇشى، كۆكۈڭلار بۆلۈنمىگەن ھالدا رەببگە بېرىلىپ ئۇنى كۆتۈشۈڭلار ئۈچۈن دەۋاتىمەن. 36 ئەمما ئەگەر بىرسى نىيەت قىلغان قىزنا نىسبەتەن مۇئامىلەمنىڭ دۇرۇس بولمىغان يېرى بار دەپ قارىسا، ئۇ قىز ياشلىق باھاردىن ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، ئىككىسى ئۆزىنى تۇتۇۋالالمىسا، ئۇ خالىغىنىنى قىلسۇن، ئۇ گۇناھ قىلغان بولمايدۇ؛ ئۇلار نىكاھ قىلسۇن. 37 بىراق، بىرسى ئۆز كۆڭلىدە مۇقىم تۇرۇپ، ھېچقانداق ئىشتى ئېسىمى ئاستىدا بولماي، بەلكى ئۆز ئىرادىسىنى باشقۇرۇپ، كۆڭلىدە نىيەت قىلغان قىزنى ئەمرىگە ئالماسلىقنى قارار قىلغان بولسا، ياخشى قىلغان بولىدۇ. 38 قىسقىسى، ئۆيلەنگەننىڭ ئۆيلەنگىنىمۇ ياخشى ئىش، ئۆيلەنمىگەننىڭ ئۆيلەنمىگىنىمۇ تېخىمۇ ياخشى ئىش. 39 ئېرى ھايات چاغدا ئايالى ئۆتىگىچە باغلانغاندۇر، ئەمما ئېرى ئۆلۈمدە ئۆخلىغان بولسا، ئۇ خالىغان كىشىگە (پەقەت رەببدە، ئەلۋەتتە) نىكاھلىنىشقا ئەركىن بولىدۇ. 40 لېكىن قارىشىمچە ئۇ تۇزۇل قالسا، تېخىمۇ بەختلىك بولىدۇ؛ مەندىمۇ خۇدانىڭ روھى بار، دەپ ئىشىنىمەن!

8 ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاۋامىلار» مەسىلىسىگە كېلەيلى. «ھەممىمىزدە بىلىم بار» دەپ بىلىمىز. خوش، بىراق بىلىم بولسا ئادەمنى كۆرەكلىتىدۇ؛ مېھىر-مۇھەببەت بولسا ئادەمنى قۇرىدۇ. 2 «مېنىڭ بىلىمىم بار» دەپ ھېسابلىغان كىشى، ئەمەلىيەتتە ھېچنىمىنى تېخى بىلىشكە تېگىشلىك دەرىجىدە بىلمىگەن بولىدۇ. 3 ئەمما خۇدانى سۆيگەن كىشى بولسا، ئۇ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تونۇلىدۇ. 4 خوش، ئەمدى «بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاۋامىلار» توغرىلۇق ـ بىزگە مەلۇمكى، «جاھاندا بۇت دېگەن ھېچنىمە ھېسابلانمايدۇ»، ۋە «بىرلا خۇدادىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر». 5 گەرچە نۇرغۇن ئاتالمىش ئىلاھلار بار بولسىمۇ ـ مەيلى ئۇلار زېمىندا ياكى ئاسماندا تۇرىدۇ دەپ قارىلىشىدىن قەتئىينەزەر (دەرۋەقە «ئىلاھلار» كۆپ، ۋە «رەب»لەر كۆپتۇر) 6 بىراق بىز ئۈچۈن پەقەتلا بىر خۇدا، يەنى ئاتا باردۇر. ئۇنىڭدىن بارلىق ھەممە مەۋجۇداتلار ئاپىرىدە بولغان، بىزمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولغانمىز؛ [ئىۋنگىدىكى]، بىرلا رەب، يەنى ئەيسا مەسىھ باردۇر. پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت، بىزمۇ ئۇ ئارقىلىق ھاياتمىز. 7 ئەمما بۇنداق بىلىم ھەممىمزدە تېخى يوقتۇر؛ تېخى بۇتلارغا كۆندۈرۈلگىنىدىن خالاس بولمغان بەزى [ئىشەنگۈچىلەر] بولسا مۇشۇنداق تاۋامىلارنى «بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان» دەپ بىلىپ يەيدۇ؛ شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ۋىجدانى ئاجىز بولغاچقا، بۇلغانغان بولىدۇ. 8 ئەمەلىيەتتە تاۋامىلارنىڭ ئۆزلىرى بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرالمايدۇ، ئېھسەك بىزنىڭ كەمچىلىكىمىز ھېسابلانمايدۇ، ئېگىن بولساق ئارتۇقچىلىقىمۇ ھېسابلانمايدۇ. 9 بىراق ھەرھالدا [ئېبىش] ئەركىنلىكىڭلارنىڭ ئاجىزلارغا پۈتلىكاشاڭ بولماسلىقىغا كۆڭۈل

قويۇڭلار. **10** چۈنكى ئاجىز بىر بەندە بىلىمى بار بولغان سېنىڭ بۇتخانىدىكى داستىخاندا ئولتۇرۇپ يېگەنلىكىڭنى كۆرسە، ئۇنداقتا ئۇ ئۆز ئاجىز ۋىجدانىغا قارشى ھالدا بۇتلارغا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان تاتىملارنى يېيىشكە «قۇرۇلۇپ كۆچەيتىلىدىغان» بولامدۇ؟ **11** شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئۈنىڭ تىجاتى ئۈچۈن ئۆلگەن، سېنىڭ قېرىندىشىڭ بولغان بۇ ئاجىز بەندە سېنىڭ بىلىمىڭ ۋەجىدىن ھالاك بولىدۇ. **12** شۇ يول بىلەن قېرىنداشلارغا زىيان يەتكۈزۈپ گۈناھ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاجىز ۋىجدانىنى زەخىملەندۈرۈپ، مەسىھكە قارشى گۈناھ قىلىۋاتىسىلەر. **13** شۇڭا، ئەگەر بىرەر تاتام ئۆز قېرىندىشىمنى يېقىتىدىغان قىلتاق بولسا، قېرىندىشىمنى يېقىتماسلىقىم ئۈچۈن مەن مەڭگۈگىچە گۆشنى قەتئىي يېمەيمەن. (aiōn g165)

9

مەن ئەركىن ئەمەسمۇ؟ مەن رەسۇل ئەمەسمۇ؟ مەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھنى كۆرگەن ئەمەسمۇ؟ سىلەر ئۆزۈڭلار مېنىڭ رەببدە بولغان ئەجرىم ئەمەسمۇ؟ **2** ئەگەر باشقىلارغا نىسبەتەن رەسۇل دەپ ھېسابلانمىسام، مەن ھېچ بولمىغاندا سىلەرگە رەسۇل بولدۇم؛ چۈنكى ئۆزۈڭلار رەببدە مېنىڭ رەسۇل بولغانلىقىمنى تەستىقلىغان مۇھۇردۇرسىلەر. **3** مېنى سۈرۈشتە قىلماقچى بولغانلارغا بولغان جاۋابىم مۇنداق: ـ **4** بىزلەرنىڭ يەپ-ئىچىشكە ھوقۇقىمىز بار ئەمەسمۇ؟ **5** بىزنىڭ باشقا رەسۇللار، رەببنىڭ ئۈز ئىنىلىرى ۋە كېپفاسنىڭ قىلغىنىدەك، ئېتىقادچى بىر سىڭلى ئەمرىمىزگە ئېلىپ سەپەردە ھەمراھ قىلىپ يۈرۈش ھەققىمىز يوقمۇ؟ **6** ئەجەبا، پەقەت بارناباس بىلەن مېنىڭلا ئەمگەك قىلماسلىققا ھوقۇقىمىز يوقمۇ؟ **7** كىم خراجەتنى ئۆزى تۆلەپ [ئەسكەر بولۇپ] جەڭگە چىقىدۇ؟ كىم ئۈزۈمزار بىنا قىلىپ ئۈنىڭ مېۋىسىدىن يېمەيدۇ؟ قايىسى پادا باققۇچى پادىنىڭ سۈتىدىن ئىچمەيدۇ؟ **8** بۇ دېگەنلىرىم پەقەت ئىنسانىي كۆزقاراش بويىچە ئېيتىلغانمۇ؟ تەۋرات-قانۇننىڭ ئۆزىدىمۇ ئوخشاش دېيىلگەن ئەمەسمۇ؟! **9** چۈنكى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا: «خامان تەپكەن ئوكۇزنىڭ ئاغزىغا كۆشەك سالما» دەپ پۈتۈلگەندۇر. خۇدا ئوكۇزلەرگىلا كۆيۈنگەنمۇ، **10** ياكى بۇنى پەقەت بىزلەرنى دەپ ئېيتقانمۇ؟ شۇبھىسىزكى، بۇ سۆزلەر بىزلەر ئۈچۈن پۈتۈلگەندۇر؛ شۇنىڭ ئۈچۈن يەر ھەيدىگۈچى ئۈمىدتە ھەيدىشكە تېگىشلىك، شۇنداقلا خامان تەپكۈچىمۇ ھوسۇلدىن بەھرىمەن بولۇش ئۈمىدىدە ئىشلەشكە تېگىشلىكتۇر. **11** بىز سىلەرگە روھىي بەختىمىز-بەركەتلەرنى تېرىپ، سىلەردىن ماددىي جەھەتتىن يېغىلىساق بۇ چەكتىن ئېشىپ كەتكەنلىك بولامدۇ؟ **12** باشقا [خىزمەتچىلەر] سىلەردە مۇشۇ ھوقۇقنى ئىشلەتكەن بولسا، بىز شۇنداق قىلساق تېخىمۇ بولىدىغۇ؟ ئەمما مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ھېچ توسالغۇ بولمىسۇن دەپ، بىز بۇ ھوقۇقنى ھېچقاچان ئىشلىتىپ باقمىدۇق، ئەكسىچە، ھەرقانداق ئىشلارغا چىداپ كېلىۋاتىمىز. **13** ئىبادەتخانىدىكى مۇقەددەس ئىشلار ئۈچۈن ئىشلىگۈچىلەرنىڭ ئىبادەتخانىغا ئاتالغان ھەدىيەلەردىن يەيدىغانلىقىنى، قۇربانگاھتا خىزمەت قىلىۋاتقانلارنىڭ قۇربانلىقلاردىن ئۈلۈشنى ئالىدىغانلىقىنى بىلمەمسىلەر؟ **14** شۇنىڭغا ئوخشاش، رەب خۇش خەۋىرنى جاكارلىغۇچىلارنىڭ جېنى خۇش خەۋەردىن بېقىلسۇن دەپ بېكىتكەندۇر. **15** ئەمما مەن بولسام بۇ ھوقۇقلارنىڭ ھېچقايسىسىنى ئىشلىتىپ باقمىدىم. ھەم ھازىرمۇ مۇشۇ ھوقۇقتىن پادىلىنىي دەپ مۇشۇلارنى يېزىۋاتقىنىم يوق! چۈنكى مەن باشقىلارنىڭ مېنى بۇ يەخىرلىنىدىغانلىرىمدىن مەھرۇم قىلغىنىدىن كۆرە ئۆلگىنىم تۈزۈك! **16** چۈنكى مېنىڭ خۇش خەۋەرنى جاكارلىشىمدا پەخىرلەنگۈدەك ئىش يوق، چۈنكى ئۈنىڭ مەجبۇرىيىتى مېنى بېسىپ تۇرىدۇ؛ خۇش خەۋەرنى جاكارلىمىسام ھالىمغا ۋاي! **17** چۈنكى ئەگەر ئۆنى خالىس قىلسام، بۇنىڭدىن ماڭا ئىنئام بولىدۇ؛ ئەمما ئۈز ئىختىيارىم بىلەن بولمىسا، بۇ پەقەت مېنىڭ غوجىدارلىق بۇرچىنى ئادا قىلغىنىم بولىدۇ، خالاس. **18** شۇنداق ئىكەن، مېنىڭ ئىنئامىم زادى نېمە بولىدۇ؟ مېنىڭ ئىنئامىم دەل شۇكى، خۇش خەۋەر جاكارلىغىنىمدا مەن خۇش خەۋەرگە كىشىلەرنى ھەقسىز ئېرىشتۈرىمەن ـ دېمەك، ئىنئامىم خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتىكى تېگىشلىك [ھەق ئېلىش] ھوقۇقلىرىمنى ھېچ ئىشلەتمەسلىكىمدىن ئىبارەتتۇر. **19** چۈنكى مەن ھەممە ئادەمنىڭ ئىلكىدىن ئەركىن بولۇپ، ئۆزۈمنى كۆپچىلىككە قۇل قىلدىم، شۇ يول بىلەن تېخىمۇ كۆپرەك ئادەملەرنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزسام دەيمەن. **20** يەھۇدىيلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا نىسبەتەن يەھۇدىيغا ئوخشاش بولدۇم؛ تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۈرغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن (تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۈرغان بولمىسامۇ) تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۈرغانلارغا نىسبەتەن تەۋرات قانۇنى ئاستىدا ئۈرغانغا ئوخشاش بولدۇم؛ **21** تەۋرات قانۇنىدا بولمىغانلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن تەۋرات قانۇنىدا بولمىغانلارغا نىسبەتەن (خۇدا ئالدىدا قانۇنسىز بولماي، بەلكى مەسىھنىڭ قانۇنىغا بويسۇنۇشۇم بىلەن) مەن تەۋرات قانۇنىدا بولمىغانلارغا ئوخشاش بولدۇم؛ **22** ئاجىزلارنى قايىل قىلىپ قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاجىزلارغا ئۈزۈم ئاجىزدەك بولدۇم؛ مۇمكىن قەدەر كۆپرەك ئادەمنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن ھەرقانداق ئادەمگە قارىتا شۇنداق ئادەم بولدۇم. **23** ئۈزۈمنىڭ خۇش خەۋەردىن نېسىۋەم بولۇشى ئۈچۈن ئۆنى دەپ ھەممە ئىشنى قىلىمەن. **24** يەيگىنە چۈشكەنلەرنىڭ ھەممىسى يۈگۈرىشىدۇ، ئەمما پەقەت بىرلا مۇكاپاتقا ئېرىشىدىغىنىنى بىلمەمسىلەر؟ غەلىبە قازىنىش ئۈچۈن يۈگۈرۈڭلار. **25** مۇسابىقىدە ئېلىشقۇچىلارنىڭ ھەممىسى ئۆزىنى ھەر جەھەتتىن تىزگىنلەيدۇ؛ ئۇلار پەقەت بىر چىرىپ كېتىدىغان تاجغا ئېرىشىش ئۈچۈن شۇنداق قىلىدۇ، ئەمما بىز بولساق چىرىماس تاج ئۈچۈن شۇنداق قىلىمىز. **26** شۇڭا مەن نىشانسىز ئادەمدەك يۈگۈرۈۋاتمايمەن؛ مۇشت ئاتسام ھاۋاغا ئاتىدىغان ئادەمدەك بولمايمەن. **27** ئۆزىمنى ئورنىغا مەن ئۈز تېنىمنى ئۈرۈپ ئۈرۈمگە كۆندۈرۈپ، ئۆنى ئۈرۈمگە قۇل قىلىمەن؛ ئۇنداق قىلمىغاندا، باشقىلارغا تەلىم جاكارلاپ ئۈرۈپ ئۈرۈم لايىقەتلىك بولماي قېلىشىم مۇمكىن.

10

چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرنىڭ ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ ھەممىسىنىڭ بۇلۇت ئاستىدا يۈرگەنلىكىدىن ۋە ھەممىسىنىڭ دېڭىزدىن ئۆتۈپ ماڭغانلىقىدىن خەۋەرسىز يۈرۈشۈڭلارنى خالىمايمەن؛ **2** ئۇلارنىڭ ھەممىسى بۇلۇتتا ھەم دېڭىزدا مۇساغا [يېتە كېچىلىككە] چۆمۈلدۈرۈلگەن؛ **3** ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش روھىي تاتامنى يېگەن، **4** ھەممىسى ئوخشاش روھىي ئىچىملىكنى ئىچكەن؛ چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىگە [ھەمراھ بولۇپ] ئەگىشىپ يۈرگەن روھىي ئۈيۈلتاشتىن ئىچەتتى (ئەمەلىيەتتە، مۇشۇ ئۈيۈلتاش مەسىھنىڭ ئۆزى ئىدى)؛ **5** شۇنداقتىمۇ، خۇدا ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىدىن رازى بولمىغاندى؛ چۈنكى «ئۇلار[نىڭ جەسەتلىرى] چۆل-بىياۋاندا چېچىلىپ قالغان». **6** ئەمما بۇ ئىشلار ئۇلارنىڭ يېشىغا بىزلەرگە ساۋاق-يېشارەت بولسۇن ئۈچۈن چۈشكەنىدى؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ ئۇلارنىڭ يامان ئىشلارغا ھەۋەس قىلغىنىدەك ھەۋەس قىلماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. **7** سىلەر يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە ئوخشاش بۇتقا چوقۇنىدىغانلاردىن بولماڭلار؛ بۇلار توغرۇلۇق: «خەلق يەپ-ئىچىشكە ئولتۇردى، ئاندىن كەيپ-ساپاغا تۈردى» دەپ پۈتۈلگەن. **8** بىز يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ بۇزۇقچىلىق قىلغىنىدەك بۇزۇقچىلىق قىلمايلى؛ چۈنكى شۇ ۋەجىدىن ئۇلاردىن يىگىرمە ئۈچ مىڭ كىشى بىر كۈندىلا ئۆلدى. **9** يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ مەسىھنى سىنىغىنىدەك مەسىھنى سىنىمايلى؛ چۈنكى شۇ سەۋەبتىن ئۇلار يىلانلار چېقىشى بىلەن ھالاك بولدى. **10** يەنە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئاغرىنغانىدەك ئاغرىنىپ قاقشىماڭلار ـ نەتىجىدە، ئۇلار جان ئالغۇچى [يەرشىتە] تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى. **11** ئەمدى بۇ ۋەقەلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ بېشىغا

بېشارەتلىك مىساللار سۈپىتىدە چۈشكەن ۋە ئاخىرق زامانلار بېشىمىزغا
كېلىۋاتقان بىزلەرنىڭ ئۇلاردىن ساۋاق-ئىبرەت ئېلىشىمىز ئۈچۈن خاتىرىلەنگەندى.
(aiōn g165) 12 شۇنىڭ بىلەن «مەن [ئېتىقادتا] چىڭ تىرەپ تۇرماقتىمەن»
دېگەن كىشى تۆزىنىڭ يېقىلىپ كېتىشىدىن ھېزى بولسۇن! 13 سىلەر دۇچ
كەلگەن سىناقلارنىڭ ھەممىسىگە باشقا ئادەملەرمۇ ئوخشاش دۇچ كەلگەن.
ۋە خۇدا بولسا ۋەدىسىدە تۇرغۇچىدۇر، ئۇ سىلەرنى كۈتۈرەلمىگۈدەك سناقلارغا
ئۇچراتمايدۇ، بەلكى سناق بېشىگىلارغا چۈشكەندە، شۇنىڭ بىلەن تەڭ ئۇنىڭدىن
ئۆتۈپ قۇتۇلۇش يولنى يارىتىپ بېرىدۇ، سىلەر شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا بەرداشلىق
بېرىدىغان بولىسىلەر. 14 شۇ سەۋەبتىن، سۆيۈملۈكلىرىم، بۇتپەرەسلىكتىن
قېچىڭلار! 15 سىلەرنى ئەقىل-ھوشى جايىدا كىشىلەر دەپ قاراپ شۇنى
ئېيتىۋاتىمەن؛ سۆزلىگەنلىرىمنى باھالاپ بېقىڭلار: ـ 16 بىز بەرىكەتلىك بولسۇن
دەپ تىلىگەن، بەرىكەتلىك جامدىكى شارابنى ئىچكىنىمىز، مەسىھنىڭ قېنىدىن
ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ ئوشۇقتىكى نانىنى يېگىنىمىز، مەسىھنىڭ
تېنىدىن ئورتاق بەھرىلەنگىنىمىز ئەمەسمۇ؟ 17 بىز نۇرغۇن بولساقمۇ بىر نان، بىر
تەندۇرمىز؛ چۈنكى ھەممىمىز شۇ بىر ناندىن نېسىۋە ئالىمىز. 18 جىسمانىي ئىسرائىلغا
قاراڭلار، قۇربانلىقلارنى يېگەنلەر قۇربانگاھقا نېسىپداشلار ئەمەسمۇ؟ 19 ئەمدى
نېمە دېمەكچىمەن؟ بۇتقا ئاتاپ سۇنۇلغان قۇربانلىقنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟
بۇتنىڭ بىرەر ئەھمىيىتى بارمىدۇ؟ 20 ياق، بىراق كاپىرلار بۇتلارغا سۇنغان
قۇربانلىقلارنى خۇداغا ئەمەس، بەلكى جىنلارغا ئاتايدۇ. مەن سىلەرنىڭ جىنلار
بىلەن ئورتاق نېسىپداش بولۇشۇڭلارنى خالىمايمەن. 21 رەببنىڭ جامىدن ۋە
جىنلارنىڭ جامىدن تەڭ ئىچكۈچى بولىساڭلار بولمايدۇ؛ رەببنىڭ داستىخىنىغا ۋە
جىنلارنىڭ داستىخىنىغا تەڭ داخىل بولىساڭلار بولمايدۇ. 22 رەببنىڭ ھەسەت-
غەزىپىنى قوزغىماقچىمىزمۇ؟ بىز ئۇنىڭدىن كۈچلۈكمۇ-يا؟ 23 «ھەممە نەرسە
ھالالدۇر»، ئەمما ھەممە نەرسە پايدىلىق بولۇۋەرمەيدۇ؛ «ھەممە نەرسە ھالالدۇر»،
ئەمما ھەممە نەرسە ئادەمنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرالمايدۇ. 24 ئەمدى ھېچكىم
تۆز مەنپەئەتىنى ئىزدىمىسۇن، بەلكى تۆزگىلەرنىڭكىنى ئىزدىسۇن. 25 گۆش
بازىرىدا سېتىلغان ھەربىرنەرسىنى ۋىجدانىڭلارنى دەپ ئولتۇرماي، ھېچنىمىنى
سۈرۈشتە قىلماي يەۋېرىڭلار. 26 چۈنكى «جاھان ۋە ئۇنىڭغا تولغان ھەممە
مەۋجۇداتلار پەرۋەردىگارنا مەنسۇپتۇر» [دەپ پۈتۈلگەن]. 27 ئەمما ئېتىقاد
قىلمىغانلارنىڭ بىرەرسى سېنى زىيابەتكە تەكلىپ قىلسا ۋە كۆڭلۈڭ تارتسا،
ئالدىڭغا قويۇلغان ھەممىنى ۋىجدانىڭنى دەپ ئولتۇرماي يەۋەر؛ 28 ئەمما بىرسى
ساڭا: «بۇ بۇتلارغا ئاتالغان قۇربانلىق ئاتالمىى» دېسە، ئۇنداقتا ئۇنى بىمە، ئېتىقاد
دېسەڭ، بۇ ئىشنى ساڭا ئېيتقان ئادەمنىڭ سەۋەبى ئۈچۈن، شۇنداقلا ۋىجداننىڭ
سەۋەبى ئۈچۈندۇر؛ 29 مەن دېگەن ۋىجدان سېنىڭكى ئەمەس، بەلكى ھېلىقى
كىشىنىڭ ۋىجدانى، مېنىڭ ئەركىنلىكىمگە باشقىلارنىڭ ۋىجدانى تەرىپىدىن
يامان دەپ باھا بېرىلىشىنىڭ ھاجىتى بارمۇ؟ 30 مەن تەشەككۇر ئېيتىپ
يېسەم، تەشەككۇر ئېيتقان نەرسىنى دۇرۇس يېگىنىم تۈپەيلىدىن يامان دەپ
قارىلىشىمنىڭ نېمە ھاجىتى؟ 31 شۇڭا سىلەر نېمىنى يېسەڭلار، نېمىنى ئىچسەڭلار يا كى
ھەرقانداق باشقا ئىشلارنى قىلساڭلار، ھەممە ئىشلارنى خۇداغا شان-شەرەپ
كەلتۈرۈلسۇن دەپ قىلىڭلار. 32 مەن تۆزۈم ھەممەيلەننى ھەممە ئىشتا مەمنۇن
قىلىشقا ئىنتىلگىنىمدەك، تۆز مەنپەئەتىم ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ
مەنپەئەتى، ئۇلارنىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن ئىنتىلگىنىمدەك، ھېچكىمنىڭ ئالدىغا
ـ يەھۇدىيلار بولسۇن، گرېكلار بولسۇن، خۇدانىڭ جامائىتىدىكىلەر بولسۇن
ئالدىغا پۈتلىكاشاڭ بولماڭلار. مەن مەسىھنى ئۈلگە قىلغىنىمدەك، سىلەرمۇ مېنى
ئۈلگە قىلىڭلار.

11 ئەمدى سىلەرنى شۇنىڭ ئۈچۈن تەرىپلەيمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ھەممە
ئىشلاردا سىلەر مېنى ئەسلەپ تۇرۇۋاتىسىلەر، مەن سىلەرگە تاپشۇرغىنىمدەك،
كۆرسىتىمىلەرنى تۇتۇپ كېلىۋاتىسىلەر. 3 ئەمما مەن سىلەرنىڭ ھەر ئەرنىڭ
بېشى مەسىھدۇر، ئايالنىڭ بېشى ئەردۇر ۋە مەسىھنىڭ بېشى خۇدادۇر دەپ
بىلىشىڭلارنى خالايمەن. 4 شۇڭا، [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئەر
بېشىغا بىرنەرسە ئارتقان ھالدا دۇئا قىلسا يا كى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز بېشىغا
ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ. 5 ئەمما [ئىبادەتكە قاتناشقاندا]، ھەرقانداق ئايال
بېشىغا بىرەر نەرسە ئارتمىغان ھالدا دۇئا قىلسا يا كى بېشارەت بەرسە، ئۇ ئۆز
بېشىغا ھۆرمەتسىزلىك قىلغان بولىدۇ؛ يۇنداق ئايالنىڭ چېچى چۈشۈرۈۋېتىلگەن،
[رەسۋا قىلىنغان] ئايالدىن پەرق يوقتۇر. 6 ئايال كىشىنىڭ بېشىغا ئارتقىنى يوق
بولسا، چاچلىرى چۈشۈرۈۋېتىلسۇن؛ ئايالغا نىسبەتەن چاچلىرىنىڭ كېسىۋېتىلىشى
يا كى چۈشۈرۈۋېتىلىشى ئۇياتلىق ئىش بولسا، ئەمدى ئۇنىڭ بېشىغا بىرەر ئارتقىنى
بولسۇن. 7 چۈنكى ئەر كىشى بولسا بېشىنى يېپماسلىقى كېرەك؛ چۈنكى ئۇ
خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى ۋە شان-شەرىپىدۇر؛ ئەمما ئايال كىشى بولسا
ئەرنىڭ شان-شەرىپىدۇر. 8 چۈنكى ئەر بولسا ئايالدىن ئەمەس، بەلكى ئايال
ئەردىندۇر. 9 شۇنىڭدەك ئەر كىشى ئايال ئۈچۈن ئەمەس، ئايال كىشى ئەر
ئۈچۈن يارىتىلغانىدۇر. 10 بۇ سەۋەبتىن، ھەم پەرىشتىلەرنىڭ سەۋەبىدىن ئايال
كىشى بېشىدا ھوقۇق[نىڭ] [بەلگىسىگە] ئىگە بولۇشى كېرەك. 11 ھالبۇكى،
رەببدە ئايال ئەرسىز بولماس ۋە ئەر ئايالسىز بولماس؛ 12 چۈنكى ئايال ئەردىن
چىقىرىلغىنىدەك، ئەر ئايال ئارقىلىق [تۇغۇلىدۇ]؛ لېكىن ھەممە ئىش خۇدادىندۇر.
13 تۆز كۆزلۈكلاردا باھا بېرىڭلار؛ ئايالىلارنىڭ بېشىغا بىرنەرسە ئارتمىي تۇرۇپ
خۇداغا دۇئا قىلىشى مۇۋاپىقمۇ؟ 14 تەبىئەتنىڭ تۆزىنى سىلەرگە ئەر كىشىنىڭ
تۆزۈن چاچلىرى بولسا ئۇنىڭغا ئۇيات ئىكەنلىكىنى ئۆگەتمىدىمۇ؟ 15 ئەمما ئايال
كىشىنىڭ تۆزۈن چاچلىرى بولسا، بۇ ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بولىدۇ؛ چۈنكى
ئۇنىڭ تۆزۈن چاچلىرى ئۇنىڭغا بېزەك-يېپىنچا بولسۇن دەپ تەقدىم قىلىنغان.
16 [بىرسىنىڭ بۇ ئىشلار توغرۇلۇق] تالاش-تارتىش قىلغۇسى بولسا، [شۇنى
بىلىسۇنكى]، بىزلەردە ھەم خۇدانىڭ جامائەتلىرىدىمۇ شۇلاردىن باشقا ھېچ
قائىدىلەر يوقتۇر. 17 ئەمما ھازىر دېمەكچى بولغان ئىش، يەنى سىلەر يىغىلغان
سورۇنلارغا كەلسەك، ئۇنىڭدا سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن؛ چۈنكى يىغىلغىنىڭلارنىڭ
نەتىجىسى پايدىلىق ئەمەس، بەلكى زىيانلىق بولۇۋاتىدۇ. 18 چۈنكى بىرىنچىدىن،
سىلەر جامائەتتە يىغىلغىنىڭلاردا، تاراقلاردا گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈشلەر بولغانلىقىنى
ئاڭلىدىم؛ بۇ گەپكە قىسمەن ئىشەندىم. 19 تاراقلاردا بۆلۈنۈشلەر پەيدا
بولماي قالمايدۇ. ئۇنداق بولمىغاندا تاراقلاردا كىمنىڭ لايىقەتلىك بولغانلىقىنى
كۆرۈۋاتقىلى بولمايتتى. 20 سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا، سىلەر
[ھەققەتەن] «رەببنىڭ زىياپىتى»دىن يېمەيسىلەر. 21 چۈنكى يېگىنىڭلاردا
ھەربىرىڭلار باشقىلارنىڭ يېيىشىنى كۈتمەيلا تۆزۈڭلار ئېلىپ كەلگەن غىزانى
يەۋېرىسىلەر-دە، بىرسى ئاچ قالىدۇ، يەنە بىرسى مەست بولۇپ كېتىدۇ. 22 يەپ-
ئىچىشكە تۆز ئۆيلىرىڭلار يوقمۇ؟ خۇدانىڭ جامائىتىنى كۆزگە ئىلماي، يوقسۇللارنى
خىجالەتكە قويماقچىمۇسىلەر؟ سىلەرگە نېمە دېيىمە بولار؟ سىلەرنى تەرىپلەمدىمەن؟
ياق، سىلەرنى تەرىپلىمەيمەن. 23 چۈنكى مەن سىلەرگە [رەببنىڭ زىياپىتى
توغرۇلۇق] يەتكۈزگەنلىرىمنى تۆزۈم رەببدىن تاپشۇرۇۋالغانمەن؛ دېمەك، رەب
ئەيسانىڭ ساتقۇنلۇق قىلىنغان كېچىدە ئۆز قولىغا نان ئېلىپ، 24 تەشەككۇر
ئېيتقاندىن كېيىن ئۇنى ئوشتۇپ: «مانا، سىلەرگە ئاتالغان مېنىڭ تېنىم؛ بۇنى
مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن مۇشۇنداق قىلىڭلار» ـ دېدى. 25 شۇنىڭدەك،
غىزادىن كېيىن ئۇ جامنى قولىغا ئېلىپ: «مانا، بۇ جامدىكى شاراب قېنىمدا بولغان

«يېڭى ئەھدە»دۇر، ھەر قېتىم بۇنىڭدىن ئىچكىنىگلاردا، مېنى ئەسلەپ تۇرۇش ئۈچۈن شۇنداق قىلىڭلار» ـ دېدى. 26 چۈنكى سىلەر ھەر قېتىم بۇ ناندىن يېگەن، بۇ جامدىن ئىچكەن بولساڭلار، تاكى ئۇنىڭ قايتىپ كېلىشىگىچە سىلەر رەببنىڭ ئۆلۈمىنى جاكارلىغان بولىسىلەر. 27 شۇنىڭ ئۈچۈن، كىمكى لايىقەتسىز ھالدا بۇ نانىنى يىسە ياكى رەببنىڭ جامىدىن ئىچسە، رەببنىڭ تېنى ھەم قېنىغا نىسبەتەن گۇناھكار بولىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىرىمىز بۇ ئىشلار ئۈستىدە ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈپ، ئاندىن ناندىن يېيىشۇن، جامىدىن ئىچىشۇن. 29 چۈنكى [رەببنىڭ] تېنىنى پەرق ئەتمەي تۇرۇپ يېگۈچى ۋە ئىچكۈچى ھەركىم ئۆزىگە ھۆكۈم-جازانى يەتكۈزۈپ يەپ-ئىچىدۇ. 30 بۇ سەۋەبتىن ئارا گلاردىكى نۇرغۇن ئادەملەر زەئىپلىشىپ كېسەل بولدى، ھەتتا خېلى بىر قىسمى [ئۆلۈمدە] ئۇخلاپ قالدى. 31 لېكىن ئەگەر ئۆز ئۈستىمىزنى تەكشۈرۈپ ھۆكۈم چىقارغان بولساق، ھېشمىزغا [رەببنىڭ] ھۆكۈم-جازاسى چۈشۈرۈلمەيدىغان بولىدۇ. 32 ئەمما گەرچە ئۈستىمىزگە رەب تەرىپىدىن ھۆكۈم-جازالار چۈشۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە بۇ ئۇنىڭ بىزگە چۈشۈرگەن «تەربىيە جازاسى»دۇر؛ بۇنىڭدىن مەقسەت، بىزنىڭ بۇ دۇنيا بىلەن بىرلىكتە ھالاك كەتكە ھۆكۈم قىلىنماسلىقىمىز ئۈچۈندۇر. 33 شۇنىڭ ئۈچۈن قېرىنداشلار، [رەببنىڭ زىياپىتىدە] بېيىشكە جەم بولغىنىگلاردا، [ھەممەيلەن تولۇق كەلگۈچە] بىر-بىرىگلارنى كۈتۈڭلار. 34 بىرسى ئاچ قورساق بولسا ئاۋۇال ئۆيىدە يەپ كەلسۇن؛ شۇنداق قىلىپ سىلەرنىڭ جەم بولۇشۇڭلار ئۆزۈڭلارغا ھۆكۈم-جازا يەتكۈزمەيدىغان بولىدۇ. قالغان باشقا مەسىلىلەرنى بولسا، مەن بارغىنىمدا تەرتىپكە سالىمەن.

12 ئەمما ئى قېرىنداشلار، روھىي ئىلتىپاتلارغا كەلسەك، سىلەرنىڭ ئۆلار توغرىلۇق بىلمەي قېلىشىڭلارنى خالىمايمەن. 2 سىلەر تاۋىپلەرنىڭ ئارىسىدا بولغان ۋاقتىڭلاردا ھەرخىل يوللارغا باشلىنىپ، گاس-گاچا بۇتلارغا [چوقۇنۇشقا] ئازدۇرۇلۇپ كەتكىنىگلارنى بىلىسىلەر. 3 شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇقتۇرىمەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ روھىدا تۇرۇپ: «ئەيسانىڭ لەنەت!» دېمەيدۇ ۋە ھەرقانداق بىرى مۇقەددەس روھتا بولماي تۇرۇپ «ئەيسا رەببۇر!» دەپ ئېيتالمايدۇ. 4 ئەمما ئىلتىپاتلار خىلمۇ-خىل، لېكىن روھ بولسا بىردۇر. 5 خىزمەتلەر بولسا ھەرخىل، ئەمما [بىز خىزمىتىنى قىلىدىغان] رەب بىردۇر. 6 ئىشلەش يوللىرى ھەرخىل، ئەمما ھەممەيلەندە ھەممە ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارغۇچى خۇدا بىردۇر. 7 ئەمما ھەممەيلەننىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەربىرىگە روھنىڭ نامايان بولۇشى بېغىشلىنىدۇ. 8 چۈنكى روھ ئارقىلىق بىرىگە دانالىق يەتكۈزگۈچى سۆز، يەنە بىرىگە شۇ ئوخشاش روھ ئارقىلىق خەۋەر يەتكۈزگۈچى سۆز تەقسىم قىلىنىدۇ؛ 9 يەنە ئوخشاش روھ ئارقىلىق باشقا بىرىگە ئالاھىدە ئىشەنچ، يەنە بىرىگە ئوخشاش روھ ئارقىلىق [كېسەللەرنى] ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى، 10 بىراۋغا مۆجىزىلەرنى يارىتىش تەقسىم قىلىنىدۇ؛ بىراۋغا ۋەھيي-بېشارەت بېرىش؛ بىراۋغا ھەرخىل روھلارنى پەرق ئېتىش، بىراۋغا نامەلۇم تىللاردا سۆزلەش، يەنە بىراۋغا نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلىش ئىلتىپاتى تەقسىم قىلىنىدۇ. 11 ئەمما بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى يۇرگۈزگۈچى ئوخشاش شۇ بىر روھتۇر، ئۇ ھەربىرىگە ئۆزى لايىق كۆرۈپ، ئايرىم-ئايرىم تەقسىم قىلىپ بېرىدۇ. 12 چۈنكى ئىنسانىي تەن بىر بولسىمۇ نۇرغۇن ئەزالىرى بولغىنىدەك، شۇنداقلا ئەزالىرى نۇرغۇن بولسىمۇ ئۆزئارا قوشۇلۇپ بىر تەن بولغانىدەك، مەسىھ ئۆزىمۇ ھەم شۇنداقتۇر. 13 چۈنكى ھەممىمىز، مەيلى يەھۇدىيلار بولساقۇ، گرېكلەر بولساقۇ، قۇللار بولساقۇ، ھۆرلەر بولساقۇ، بىر روھتا بىر تەنگە كىرىشكە چۈمۈلدۈرۈلدۇق ۋە بىر روھتىن ئىچىشكە نېسىپ قىلىنىدۇق. 14 چۈنكى تەن بىرلا ئەزادىن ئەمەس، بەلكى كۆپ ئەزالاردىن تەركىب تاپىدۇ. 15 ئەگەر پۇت: «مەن قول بولمىغىنىم ئۈچۈن مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 16 قۇلاق: «مەن كۆز ئەمەس، شۇڭا مەن تەنگە تەۋە ئەمەسمەن» دېسىلا، ئۇنداقتا ئۇ ھەقىقەتەن تەنگە تەۋە ئەمەس بولامدۇ؟ 17 پۈتۈن تەن كۆزلا بولسا، ئۇنداقتا ئاڭلاش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ پۈتۈن تەن قۇلاقلا بولسا، ئۇنداقتا پۇراش سېزىمىمىز نەدىن بولىدۇ؟ 18 ھالبۇكى، خۇدا ئۆزىگە لايىق كۆرگەن تەن ئەزالىرىنىڭ ھەربىرىنى ئايرىم-ئايرىم ئۆز جايىغا ئورنىلاشتۇرغان؛ 19 ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش ئەزا بولسا، ئۇنداقتا ئۇنى قانداقمۇ تەن دېگلى بولاتتى؟ 20 ئەمدىلىكتە ئەزالار كۆپ، تەن بولسا بىردۇر. 21 كۆز قولغا: «مېنىڭ ساڭا ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ، ياكى باش بولسا پۇتلارغا: «مېنىڭ سىلەرگە ئېھتىياجىم چۈشمەيدۇ!» دېيەلمەيدۇ. 22 دەل ئەكسىچە، تەندىكى ئاجىز-ئەرزىمەس دەپ كۆرۈنگەن ئەزالار كەم بولسا بولمايدۇ؛ 23 ۋە ھەم تەندىكى بىز ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلىغان ئەزالارغا بولسا، تېخىمۇ كۆپرەك ئېتىۋار قىلىمىز؛ شۇنداقلا ئىسكەتسىز دەپ قارالغان ئەزالىرىمىز تېخىمۇ ئىسكەتلىك قىلىنىدۇ؛ 24 ئەسلىدە يارىشىملىق بولغان ئەزالىرىمىزغا بولسا شۇنداق قىلىشنىڭ ھاجىتى يوق. ئەمما خۇدا پۈتۈن تەننى شۇنداق بىرلەشتۈرگەنكى، ئۇ ئېتىۋارسىز دەپ ھېسابلانغان ئەزالارغا تېخىمۇ كۆپ ئېتىۋار بېرىدۇ. 25 بۇنىڭدىن مەقسەت تەندە ھېچ بۆلۈنۈشلەر بولماسلىقى، بەلكى بارلىق ئەزالار ئۆزئارا ئوخشاش كۆيۈنچانلىقتا بولۇشى ئۈچۈندۇر. 26 بىر ئەزا جاپا-دەرد تارتسا، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ جاپا-دەرد تارتىدۇ؛ بىر ئەزاغا شەرەپ كەلسە، بارلىق ئەزالار ئۇنىڭ بىلەن تەڭ شادلىنىدۇ. 27 ئەمدى سىلەر مەسىھنىڭ تېنىدۇرسىلەر، ھەربىرىڭلار ئۇنىڭ ئايرىم-ئايرىم ئەزاسىدۇرسىلەر. 28 خۇدا جامائەتتە مۇشۇنداقلارنى ئورنىلاشتۇرغان: ـ ئاۋۋال رىسۇلارنى، ئاندىن پەيغەمبەرلەرنى، ئۈچىنچى بولۇپ تەلىم بەرگۈچىلەرنى؛ ئاندىن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىلەرنى، ئاندىن تۇرلۇك كېسەللەرنى ساقايتىش ئىلتىپاتلىرىغا ئىگە بولغانلارنى، يارىدەم بەرگۈچىلەرنى، يېتەكچىلىك قىلغۇچىلارنى، ھەرخىل نامەلۇم تىللاردا سۆزلەيدىغانلارنى تەينىلەپ ئورنىلاشتۇرغاندۇر. 29 ھەممەيلەن رىسۇلمۇ؟ ھەممەيلەن پەيغەمبەرمۇ؟ ھەممەيلەن تەلىم بەرگۈچىمۇ؟ ھەممەيلەن مۆجىزە كۆرسەتكۈچىمۇ؟ 30 ھەممەيلەندە ساقايتىش ئىلتىپاتلىرى بارمۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللاردا سۆزلەمدۇ؟ ھەممەيلەن نامەلۇم تىللارنى تەرجىمە قىلالامدۇ؟ 31 ئەمما سىلەر چوڭراق ئىلتىپاتلارنى تەقەززا بولۇپ قوغلاڭلار، ھالبۇكى، مەن ھازىر سىلەرگە ھەممىدن تەۋزەل بىر يولنى كۆرسىتىپ بېرەي.

13 مەن ئەگەردە بۇ دۇنيادىكى كىشىلەر سۆزلەۋاتقان ھەرخىل تىللار ھەتتا پەرىشتىلەرنىڭ تىللىرى بىلەنمۇ سۆزلىيەلەيدىغان بولسامۇ، بىراق مەن مېھىر-مۇھەببەتسىز بولسام، ئۇ چاغدا مەن پەقەت بىر «داڭ-داڭ» قىلىدىغان مىس داڭ، بىر «جاڭ-جاڭ» قىلىدىغان جاڭ بولۇپ قالىمەن، خالاس. 2 ئەگەر مەن پەيغەمبەرلىك قىلالىسام، بارلىق سىرلار، بارلىق بىلىملەرنى چۈشىنىپ بولغان بولسامۇ، ھەم شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا تاغلارنى يۇتكىيەلگۈدەك تولۇق ئىشەنچتە بولسامۇ، ئەمما مەندە مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مەن ھېچنەرسە بولمىغان بولىمەن. 3 ئەگەر بارلىق مال-مۈلكۈمنى سەدىقىگە تاتاپ ھەم تېنىمنى [خۇدانىڭ يولىدا] قۇربانلىق سۈپىتىدە كۆيدۈرۈلۈشكە سۇنغان تەقدىردىمۇ، ئەمما مەندە يەنىلا مېھىر-مۇھەببەت بولمىسا، ئۇنداقتا مېنىڭ ھېچقانداق پايدام يوق بولغان بولىدۇ. 4 مۇھەببەت سەۋر-تاقەتلىك بولۇش ھەم مېھرىبانلىقتۇر، مۇھەببەت ھەسەتخورلۇق قىلمايدۇ؛ مۇھەببەت ئۆزىنى ماختىمايدۇ، تەكەبىۋرلۇق قىلمايدۇ، 5 نومۇسسىزلىق قىلمايدۇ، ئۆز مەنپەئەتىنى كۆزلەپ يۈرمەيدۇ، تېرىكتۈرۈلمەيدۇ، كۆڭلىدە ئۆچمەنلىك ساقلىمايدۇ؛ 6 ھەققانىيسىزلىقتىن خۇشال بولمايدۇ، بەلكى ئەمەلىيەتتىن، ھەقىقەتتىن خۇشال بولىدۇ؛ 7 ھەممە ئىشتا قورسىقى كەڭلىك

قىلدۇ، ھەممىگە يۈزلىنىپ [خۇداغا] ئىشىنىدۇ، ھەممە ئىشقا ئۈمىد باغلايدۇ، ھەممىگە چىدايدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت ھەرگىز ئاخىرلاشمايدۇ. پېشارەتلەر بولسا، كارغا كەلمەيدۇ: «نامەلۇم تىللار» بولسا، تۈگەيدۇ: [مۇجىزىلىك] بىلىملەرمۇ كارغا كەلمەيدۇ. 9 چۈنكى بىزنىڭ بىلىدىغانلىرىمىز قىسمەن، پېشارەت بېرىدىغانلىرىمىز قىسمەن؛ 10 لېكىن مۇكەممەللىك كەلگەندە، قىسمەنلىك يوقىلىدۇ. 11 مەن كىچىكىمدە بالىلارچە سۆزلىدىم، بالىلارچە ئويلىدىم، بالىلارچە ھېسابلىدىم؛ چوڭ بولغىنىمدا، مەن باللىقنى تاشلىدىم. 12 چۈنكى بىز ھازىر بىر تۈتۈق دېرىزىدىن مۇجمەل ھالدا كۆرىمىز، لېكىن شۇ چاغدا يۈزمۈيۈز كۆرىمىز: ھازىر مەن قىسمەن تونۇيمەن، شۇ چاغدا مەن [خۇدا] مېنى تونۇپ كېلىۋاتقاندەك تونۇيمەن. 13 ھازىر ئىشەنچ، ئۈمىد، مېھىر-مۇھەببەتنىن ئىبارەت بۇ ئۈچ نەرسە تۇرۇپتۇ؛ بۇلاردىن ئەڭ ئۇستۇن تۇرىدىغىنى مېھىر-مۇھەببەتتۇر.

14

مېھىر-مۇھەببەتكە ئىنتىلىپ ئۇنى قوغلىشىڭلار ۋە ھەم روھىي ئىلتىپاتلارغا، بولۇپمۇ پېشارەت بېرىشكە ئىنتىزار بولۇڭلار. 2 چۈنكى نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى خۇداغا سۆزلەيدۇ؛ ئاڭلىغۇچىلاردىن ھېچكىم ئۇنى چۈشەنمەيدۇ، ئەمما ئۇ روھتا سىرلىق ئىشلارنى ئېيتىپ بېرىدۇ. 3 لېكىن پېشارەت بېرىدىغان كىشى بولسا ئادەملەرنىڭ ئېتىقادىنى قۇرۇشقا، ئۇلارنى رىغبەتلەندۈرۈشكە ۋە تەسەللى بېرىشكە سۆزلەيدۇ. 4 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى ئۆز روھىنى قۇرىدۇ؛ ئەمما پېشارەت بەرگۈچى جامائەتنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرىدۇ. 5 ئەمدىلىكتە مەن سىلەرنىڭ ھەممىڭلارنىڭ نامەلۇم تىلدا سۆزلىيەلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن، لېكىن پېشارەت بېرىشىڭلارنى تېخىمۇ ئۈمىد قىلىمەن. نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچى سۆزىنى تەرجىمە قىلمىسا، جامائەتنىڭ ئېتىقاد قۇرۇلۇشىدا پېشارەت بەرگۈچى ئۇنىڭدىن ئۈلۈغ بولىدۇ. 6 قېرىنداشلار، مەن يېنىڭلارغا كېلىپ، نامەلۇم تىلاردىلا سۆزلىگىنىم بىلەن مەلۇم ۋەھيي، بىلىم، پېشارەت يا كى تەلىمنى يەتكۈزمىسەم، مەن سىلەرگە نېمە پايدا تەگكۈزىمەن؟ 7 ھەتتا ئاۋاز چىقىرالايدىغان جانسىز نەرسىلەر، مەيلى نەي بولسۇن، چىلتار بولسۇن شۇنداق، ئۇلارنىڭ ئاھاڭلىرىنىڭ بىر-بىرىدىن پەرقى بولمىسا، ئۇلاردا چېلىنغان پەدە قانداقمۇ پەرق ئېتىلسۇن؟ 8 [جەڭ] كانىيمۇ بەلگىلىك بىر ئاھاڭدا چېلىنمىسا، كىم جەڭگە ھازىرلانىدۇ؟ 9 شۇنىڭدەك سىلەر تىلدا ئېنىق چۈشىنەلىگۈدەك سۆز قىلمىساڭلار، نېمە دېمەكچى بولغىنىڭلارنى كىم چۈشىنەلەيدۇ؟ سىلەر ھاۋاغا گەپ قىلغاندەك بولىسىلەر. 10 جاھاندا، شۇبھىسىزكى، خىلمۇخىل تىل-ئاۋازلار بار ۋە ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى مەنىسىز ئەمەس؛ 11 ئەگەر ئۇ مەدىنى مەن مەلۇم ئاۋاز-تىلنىڭ مەنىسىنى بىلمىسەم، مەن سۆزلىگۈچىگە نىسبەتەن يات ۋە ئۇ ماڭا نىسبەتەن يات بولىدۇ. 12 ئەھۋال سىلەردىمۇ شۇنداق. شۇڭا، سىلەر روھىي ئىلتىپاتلارغا قىزغىنلىق بىلەن ئىنتىلگەنىكەنسىلەر، جامائەتنىڭ ئېتىقادىنى قۇرىدىغان ئىلتىپاتلارغا باي بولۇشقا ئىنتىلىڭلار. 13 شۇڭا، نامەلۇم تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى سۆزلىگەنلىرىنى تەرجىمە قىلىپ بېرەلەيدىغان بولسام دەپ دۇئا قىلسۇن. 14 چۈنكى نامەلۇم تىلدا دۇئا قىلغىنىمدا، روھىم دۇئا قىلىدۇ، لېكىن ئەقىل-ئىدراكىمدىن بولسا مېۋە چىقمايدۇ. 15 ئۇنداقتا قانداق قىلىش كېرەك؟ مەن بەزىدە روھىم بىلەن دۇئا قىلىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەمۇ دۇئا قىلىمەن؛ مەن بەزىدە روھىم بىلەن مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن، ھەم بەزىدە ئەقىل-ئىدراكىم بىلەمۇ مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتىمەن؛ 16 بولمىسا، يەقەت روھىڭ بىلەنلا مەدھىيە ئوقۇساڭ، ئىشلىتىكەن [تىلىڭنى] بىلمىگەنلەرنىڭ قاتارىدا ئولتۇرغۇچى تەشەككۇرۇڭگە قانداقمۇ «ئامىن» دېيەلىسۇن؟ چۈنكى ئۇ ئېيتقىنىڭنى چۈشىنىمەيدۇ. 17 سەن دەرھەقىقەت تەشەككۇرنى ياخشى ئېيتسەن، ئەمما يېنىڭدىكى ئاڭلىغۇچىنىڭ ئېتىقادى قۇرۇلغىنى يوق.

18 مەن بۇنداق نامەلۇم تىلاردا شەخسەن ھەممىڭلاردىن كۆپ سۆزلەيدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ 19 ھالبۇكى، جامائەتتە بولغاندا، نامەلۇم تىلدا تۆمەن ئېغىز سۆزلىگىنىمدىن كۆرە، باشقىلارغا تەلىم-تەربىيە بېرەلىگۈدەك چۈشىنىشلىك سۆزدىن بەش ئېغىزلا سۆزلىيەلىسەم دەيمەن. 20 قېرىنداشلار، ئەقىل-ھوشۇڭلاردا بالا بولماڭلار، يامانلىق جەھەتتىدە بوۋاق بولۇڭلار، ئەمما ئەقىل-ھوشۇڭلاردا پىشقىدەم بولۇڭلار. 21 تەۋراتتا: «چەت تىللىقلارنىڭ سۆزى ۋە يات ئادەملەرنىڭ لەۋلىرى ئارقىلىق مەن مۇشۇ خەلققە گەپ قىلىمەن؛ لېكىن شۇنداق بولسىمۇ ئۇلار يەنىلا ماڭا قۇلاق سالمايدۇ ـ دەيدۇ پەروەردىگار» دەپ پۈتۈلگەندۇر. 22 شۇڭا «نامەلۇم تىلار» بولسا بىر ئالامەت بەلگىدۇر؛ ئېتىقادچىلارغا ئەمەس، بەلكى ئېتىقادسىزلارغا ئالامەت بەلگىدۇر؛ ۋەھيي-بېشارەتلەر بولسا، ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلار ئۈچۈن بولىدۇ. 23 شۇنىڭ ئۈچۈن پۈتكۈل جامائەت بىر يەردە جەم بولغاندا، ھەممىسى ئۈز ئالدىغا بۇنداق نامەلۇم تىلاردا سۆزلەۋەرسە ۋە ساددا يا كى ئېتىقادسىز كىشىلەر كىرىپ قالسا، ئۇلار ھەممىڭلارنى ساراڭ بولۇپ قاپىلىدۇ دېيىشمەمدۇ؟ 24 ئەمما ھەممىڭلار ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزسەڭلار، ئېتىقادسىز يا كى ساددا كىشى ئاراڭلارغا كىرىپ قالسا، ھەممىڭلار تەرىپىدىن ئۈنىڭ گۇناھلىرىغا تەنبىھ بېرىلىدۇ، ھەممىڭلار تەرىپىدىن ئۈنىڭ گۇناھكار ئىكەنلىكى كۆرسىتىلىدۇ؛ 25 قەلبىدىكى سىرلار ئاشكارە قىلىنغاندا، ئۇ ئۆزىنى يەرگە تاشلاپ: ـ «خۇدا ھەقىقەتەن ئاراڭلاردىدۇر» دەپ خۇداغا سەجدە قىلىدۇ. 26 ئەمدى قېرىنداشلار، قانداق قىلىشىمىز كېرەك؟ سىلەر بىر يەرگە جەم بولغىنىڭلاردا، ھەربىرىڭلاردا [بىر ئىلتىپات] بولىدۇ؛ بىرسىدە مەدھىيە ناخشىسى، بىرسىدە تەلىم، بىرسىدە نامەلۇم تىل، بىرسىدە ۋەھيي، بىرسىدە نامەلۇم تىلنىڭ يېشىمى بولىدۇ. ھەممە ئىشلار ئېتىقادنىڭ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بولسۇن. 27 نامەلۇم تىلدا سۆزلىگۈچىلەر بولۇپ قالسا، ئىككىسى يا كى ئەڭ كۆپ بولغاندا ئۈچى تۆۋەت بىلەن سۆزلىسۇن ۋە بىرسى ئۇلارنىڭ ئېيتقانلىرىنى تۇرسۇن. 28 ئەمما [جامائەتتە] تۇرىغۇچى بولمىسا، ئۇ سۆزىنى قىلسۇن؛ ئۆز-ئۆزىگە ۋە خۇداغا ئېيتسۇن. 29 ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزگۈچىلەر بولسا، ئىككى-ئۈچى سۆزلىسۇن؛ قالغانلار گەپلىرىنىڭ ۋەزنىنى دىتلاپ تۇرسۇن؛ 30 ئەمما ئولتۇرغانلار ئارىسىدىن باشقا بىر كىشىگە مەلۇم بىر ۋەھيي بېرىلسە، سۆزلەۋاتقان كىشى سۆزىنى توختىتىپ تۇۋەتنى ئۈنگىنا بەرسۇن. 31 چۈنكى ھەممىڭلار بىر-بىرلەپ ۋەھيي-بېشارەت يەتكۈزسەڭلار بولىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن ئۈگىنىدۇ، ھەممەيلەن رىغبەتلىنىدۇ. 32 پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆز روھلىرى پەيغەمبەرلەرنىڭ ئۆزلىرىگە ئىتائەت قىلىدۇ. 33 چۈنكى خۇدا قالايمىقانچىلىق ئۈغدۇرغۇچى ئەمەس، بەلكى تىنچ-خاتىرجەملىك بەرگۈچىدۇر. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ جامائەتلىرىدە شۇنداق تەرتىپ بار. 34 ئاراڭلاردىكى ئايالار جامائەتلەردە سۆكۈتتە ئولتۇرسۇن؛ ئۇلارنىڭ سۆزلىشىگە رۇخسەت قىلىنمىغان؛ تەۋرات قانۇنىدا بەلگىلىنگەندەك، ئۇلار [تەرتىپكە] بويسۇنسۇن. 35 ئەمما ئۇلار مەلۇم ئىشنى بىلمەكچى بولسا، ئۆيىدە ئۈز ئەرلىرىدىن سورىسۇن؛ ئايالنىڭ جامائەتتە سۆزلىشى ئۇياتلىق ئىشتۇر. 36 خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن باشلانغانمۇ؟! يا كى يالغۇز سىلەرگىلا يېتىپ كەلگەنمۇ؟! 37 بىرسى ئۆزىنى ۋەھيي-بېشارەتچى يا كى روھىي كىشى دەپ سانىسا، ئۇ سىلەرگە ھازىر يازغان بۇ سۆزۈمنىڭ ھەقىقەتەن رەبنىڭ ئەمرى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلسۇن. 38 بىرسى بۇنى ئېتىراپ قىلىشنى خالىمىسا، ئۇ ئېتىراپ قىلىنمايدۇ. 39 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، ۋەھيي-بېشارەتلەرنى يەتكۈزۈشكە تەلىمۇرۇپ ئىنتىلىڭلار، شۇنداقلا نامەلۇم تىلاردا سۆزلەشنى چەكلىمەڭلار. 40 [خۇلاسە قىلىپ ئېيتقاندا]، ھەربىر ئىش چىرايلىق، تەرتىپلىك قىلىنسۇن.

15 ئەمما، ئى قېرىنداشلار، مەن سىلەرگە ئەسلىدە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەرنى بايان قىلماقچىمەن؛ سىلەر بۇ خۇش خەۋەرنى قوبۇل قىلغان ۋە
ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇۋاتىسىلەر؛ 2 مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر
بولغان كالامدا چىڭ تۇرغان بولسا گۇلار، ـ (ئىشەنگىنىگىلار بىكارغا كەتمىگەن
بولسا) ـ سىلەر ئۇنىڭ تارقىلىق قۇتقۇزۇلۇۋاتىسىلەر. 3 چۈنكى مەن تۇرۇمگە
ئامانەت قىلىنغانلىرىنى ئەڭ رۇرۇر ئىش سۈپىتىدە سىلەرگىمۇ تاپشۇردۇم؛ يەنى،
تەۋرات-زەبۇردا ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك، مەسىھ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن ئۆلدى؛ 4 ئۇ
دەپنە قىلىندى؛ ۋە ئۈچىنچى كۈنى يەنە تەۋرات-زەبۇردە ئالدىن ئېيتىلغىنىدەك
تىرىلدۈرۈلدى؛ 5 ئۇ كېفاسقا، ئاندىن ئون ئىككىيلەنگە كۆرۈندى؛ 6 ئاندىن ئۇ
بىر سورۇندا بەش يۈزدىن ئارتۇق قېرىنداشقا كۆرۈندى؛ ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسى
ۋۇگۇنكى كۈندە تىرىك، ئەمما بەزىلىرى ئۆلۈمدە ئۆخلاۋاتىدۇ؛ 7 ئۇ ياقۇپقا،
ئاندىن روسۇلارنىڭ ھەممىسگە كۆرۈندى؛ 8 ھەممىسدىن كېيىن ئۇ خۇددى
ۋاقىتسىز تۇغۇلغان بۇۋاقەك بولغان ماڭىمۇ كۆرۈندى. 9 چۈنكى مەن روسۇلار
ئارىسىدىكى ئەڭ تۆۋىنىمەن، روسۇل دەپ ئاتىلىشقا لايىق ئەمەسمەن؛ چۈنكى
مەن خۇدانىڭ جامائىتىگە زىيانكەشلىك قىلغانمەن. 10 لېكىن ھازىر نېمىلا
بولسام خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق بولدۇم؛ ئۇنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن
شۇ مېھىر-شەپقىتى بىكارغا كەتمىدى؛ چۈنكى مەن [خۇدانىڭ خىزمىتىدە]
بارلىق روسۇلاردىن بەكرەك جاپالىق ئىشلىگەنمەن؛ ئەمەلىيەتتە ئىشلىگۈچى مەن
ئەمەس، بەلكى مەن بىلەن بىللە بولغان خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدۇر. 11 دېمەك،
مەيلى مەن ياكى باشقا [روسۇلار] بولسۇن، ھەممىزنىڭ يەتكۈزگەنلىرى
ئوخشاش بولۇپ، ئۇ دەل سىلەر ئىشەنچ قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردۇر.
12 ئەمما مەسىھ ئۆلگەنلەر ئىچىدىن تىرىلدۈرۈلگەن دەپ جاكارلانغان بولسا،
قانداقۇ ئاراگۇلاردىكى بەزىلەر ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش، دەيدۇ؟
13 ئەمما ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن يوق ئىش بولسا، مەسىھنىڭ تىرىلىشىمۇ
يوق ئىش بولغان بولاتتى. 14 شۇنىڭدەك ئەگەر مەسىھ ئۆلۈمدىن تىرىلگەن
بولمىسا، جاكارلىغان خەۋىرىمىز بېھۇدە بولغان، سىلەرنىڭ ئېتىقادىگلارمۇ بېھۇدە
بولغان بولاتتى. 15 ھەتتا بىزمۇ خۇدا توغرىسىدىكى يالغان گۇۋاھچىلار بولغان
بولاتۇق ـ چۈنكى بىز خۇدانىڭ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەنلىكىگە گۇۋاھلىق
بەردۇق. ئەگەر ھەققەتەن ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، خۇدا مەسىھنىمۇ ئۆلۈمدىن
تىرىلدۈرمىگەن بولاتتى. 16 چۈنكى ئۆلگەنلەر قايتا تىرىلدۈرۈلمىسە، مەسىھمۇ
تىرىلمىگەن بولاتتى. 17 مۇبادا مەسىھ تىرىلمىگەن بولسا، ئېتىقادىگلار كېرەكسىز
بولغان، سىلەر تېخىچە گۇناھلىرىگلاردا يۈرۈۋاتقان بولاتىگلار، 18 شۇنداقلا
مەسىھتە ئۆلۈمدە ئۆخلاۋاتقانلارمۇ ھالاك كەتكە يوز تۇتقان بولاتتى. 19 ئەگەر
ئۈمىدىمىزنى پەقەت بۇ دۇنياىدىكى ھاياتىمىز ئۈچۈنلا مەسىھكە باغلىغان بولساق، بىز
ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئەڭ بىچارە ئادەملەردىن بولغان بولىمىز. 20 ئەمما ئەمەلىيەتتە،
مەسىھ ئۆلۈمدە ئۆخلىغانلار ئىچىدە «ھوسۇلنىڭ تۇنجى مېۋىسى» بولۇپ، ئۆلۈمدىن
تىرىلگەندۇر؛ 21 چۈنكى بىر ئىنسان ئارقىلىق ئۆلۈم [ئالەمدە] پەيدا بولغىنىدەك،
ئۆلۈمدىن تىرىلىشمۇ بىر ئىنسان ئارقىلىق [ئالەمدە] پەيدا بولدى. 22 ئادامئاتىمىزدىن
بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆتنىڭ تۆرىيىلىدىن] ئۆلۈمگە مەھكۇم بولغانلىقىغا ئوخشاش،
مەسىھدە بولغانلارنىڭ ھەممىسى [ئۆتنىڭ تۆرىيىلىدىن] ئۆلۈمدىن ھاياتقا ئېرىشىدۇ.
23 ئەمما ھەممىيلەن ئۆز نۆۋەت-قاتاردا تىرىلدۈ؛ ئۈنچە ھوسۇلنىڭ مېۋىسى بولغان
مەسىھ بىرىنچى؛ ئىككىنچىلەر بولسا مەسىھنىڭ دۇنياغا قايتىپ كەلگىنىدە
ئۆزىگە تەۋە بولغانلار. 24 ئاندىن ئاخىرەت بولىدۇ؛ شۇ چاغدا ئۇ بارلىق
ھۆكۈمرانلىقنى، بارلىق ھوقۇق ۋە ھەرخىل كۈچلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ،
پادىشاھلىقنى خۇدا-ئاتىغا تاپشۇرىدۇ. 25 چۈنكى ئۇ بارلىق دۈشمەنلەرنى [مەغلۇپ
قىلىپ] ئايىغى ئاستىدا قىلغۇچە ھۆكۈم سۈرۈشنى كېرەكتۇر؛ 26 ئەڭ ئاخىرقى
يوقىتىلىدىغان دۈشمەن بولسا ئۆلۈم ئۆزىدۇر. 27 چۈنكى [زەبۇردا] «[خۇدا]
پۈتكۈل مەۋجۇداتنى ئۆزىنىڭ ئايىغى ئاستىغا بويسۇندۇرغان» [دەپ پۈتۈكلۈكتۇر].
ئەمما «پۈتكۈل مەۋجۇدات ئۆزىنىڭكىنى بويسۇندۇرۇلغان» دېيىلگىنىدە، روشەنكى،
شۇ «پۈتكۈل» دېگەن سۆز «ھەممىنى ئۆزىنىڭكىنى بويسۇندۇرغۇزغۇچى»نىڭ ئۆزىنى
ئېچىگە ئالغان ئەمەستۇر. 28 ئەمما ھەممە ئۆزىنىڭكىنى بويسۇندۇرۇلغاندىن كېيىن، ئۇغۇل
ھەممىنى ئۆزىگە بويسۇندۇرغۇچىغا بويسۇنىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن خۇدا ھەممىنىڭ
ھەممىسى بولىدۇ. 29 ئۆلۈمدىن تىرىلىش بولمىسا، بەزىلەرنىڭ ئۆلگەنلەر ئۈچۈن
چۆمۈلدۈرۈلۈشىنى قانداق چۈشىنىش كېرەك؟ ئۆلگەنلەر زادى تىرىلمىسە،
كىشىلەر نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۈچۈن چۆمۈلدۈرۈلىدۇ؟ 30 بىزلەر نېمە دەپ [ھەر
كۈنى] ھەر سائەتتە خەۋپ-خەتەرگە دۇچ كېلىپ يۈرىمىز؟ 31 رەببىمىز مەسىھ
ئەيسادا سىلەردىن پەخىرلىنىشىم راست بولغانىدەك، [ئى قېرىنداشلىرىم]، مەن
ھەركۈنى ئۆلۈمگە دۇچ كېلىمەن. 32 ئەگەر ئىنسانلارنىڭ نۇقتىئىنەزىرىدىن
ئېيتقاندا «ئەفەسۇس شەھىرىدە ۋەھشىي ھايۋانلار بىلەن ئېلىشتىم» دېسەم،
ئۆلگەنلەر ئۆلۈمدىن تىرىلمىسە، بۇنىڭ ماڭا نېمە پايدىسى؟ «ئەتە بەرىبىر ئۆلۈپ
كېتىدىغان بولغاندىن كېيىن، يەپ-ئىچىپ يۈرۈۋالايلى» دېگەن سۆز يوللۇق
بولىمىتى؟ 33 ئالدانماگلار، چۈنكى «يامان ھەمراھلار ئەخلاقنى بۇزىدۇ».
34 ھەققانىي بولۇش ئۈچۈن ئويغىنىگلار، گۇناھتىن قول ئۈزۈگلار، چۈنكى
بەزىلىرىگلاردا خۇدا توغرۇلۇق خەۋەر يوقتۇر ـ بۇنى ئېيتىسام سىلەر ئۈچۈن
ئۇيات ئەمەسمۇ؟ 35 بەلكىم بىرسى: «ئۆلۈكلەر قانداق تىرىلدۈرىلەر؟ ئۇلار
قانداق تەن بىلەن تىرىلەر؟» ـ دەپ سورىشى مۇمكىن. 36 ئى ئەخمەق
كىشى، سېنىڭ تېرىغىنىڭ، ئۇلەي ئۈرۈپ قايتىدىن تىرىلمەيدۇ. 37 ھەم سېنىڭ
تېرىغىنىڭ، ئۇسۇملۇكنىڭ ئېنى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭ يالىڭاچ دېنى ـ مەسىلەن،
بۇغداينىڭ ياكى باشقا بىرەر زىرائەتنىڭ دېنى، خالاس. 38 ۋەكىپىن خۇدا ئۆز
خاھىشى بويىچە ئۇنىڭغا مەلۇم بىر تەننى بېرىدۇ؛ شۇنداقلا ئۆرۈق دانىلىرىنىڭ
ھەربىرىگە ئۆزىنىڭ ئېنىنى ئاتا قىلىدۇ. 39 جانۋارلارنىڭ ئەتلىرى بولسا بىر-بىرىگە
ئوخشىمايدۇ؛ ئىنسانلارنىڭ ئۆزىگە خاس ئەتلىرى بار، ھايۋانلارنىڭ ئۆزىگە
خاس ئەتلىرى بار، ئۇچار-قاناتلارنىڭمۇ بار، بېلىقلارنىڭمۇ بار. 40 ئاسماندا
جىسىملار بار، يەر يۈزىدىمۇ جىسىملار بار؛ ئەمما ئاسماندىكىسىنىڭ جۈلا-
شەرىپى باشقىچە، يەر يۈزىدىكىسىنىڭمۇ باشقىچە بولىدۇ؛ 41 قۇياشنىڭ شان-
شەرىپى بىر خىل، ئايىنىڭ شەرىپى يەنە بىر خىل، يۇلتۇزلارنىڭ شان-شەرىپى
يەنە بىر خىلدۇر؛ چۈنكى يۇلتۇزلار شان-شەرەپلىرىدە بىر-بىرىدىن پەرقلىنىدۇ.
42 ئۆلۈمدىن تىرىلىش ھەم شۇنداقتۇر. [تەن] چىرىش ھالىتىدە تېرىلىدۇ، چىرىماس
ھالەتتە تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ 43 ئۆياتلىق ھالەتتە تېرىلىدۇ، شان-شەرەپ بىلەن
تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئاجىز ھالەتتە تېرىلىدۇ، ئەمما كۈچ-قۇدرەت بىلەن تىرىلدۈرۈلىدۇ.
44 ئۇ تەبىئەتكە تەۋە بىر تەن سۈپىتىدە تېرىلىدۇ؛ روھقا تەۋە بىر تەن بولۇپ
تىرىلدۈرۈلىدۇ؛ ئەسلىدە تەبىئەتكە تەۋە بىر «جانلىق» تەن بولغان بولسا، ئەمدى
روھىي بىر تەن بولىدۇ. 45 شۇنۇڭ [تەۋراتتا] مۇنداق پۈتۈلگەنكى: «تۇنجى ئىنسان
ئادەمئاتىمىز تىرىك بىر جان قىلىپ يارىتىلدى»؛ ئەمما «ئاخىرقى ئادەمئاتا» بولسا
ھاياتلىق بەرگۈچى روھ بولدى. 46 ئەمما ئاۋۋال كەلگىنى روھىي ئادەم
ئەمەس، بەلكى «تەبىئەتكە تەۋە بولغۇچى» ئادەم ئىدى، كېيىن «روھىي ئادەم»
كەلدى. 47 دەسلەپكى ئىنسان بولسا يەردىن، تۇپراقتىن ئاپىريدە قىلىنغان؛
ئىككىنچى ئىنسان بولسا ئاسماندىن كەلگەندۇر؛ 48 تۇپراقتىن ئاپىريدە قىلىنغىنى
قانداق بولغان بولسا، [ئۆتنىڭكى] [بولغان] «تۇپراقلىق»لارمۇ شۇنداق بولىدۇ؛
ئاسماندىن كەلگىنى قانداق بولسا، ئۆتنىڭكى بولغان «ئاسمانلىقلار»مۇ شۇنداق
بولىدۇ. 49 بىزلەر «تۇپراقلىق ئادەم» سۈرىتىدە بولغىنىمىزدەك، «ئاسمانلىق ئادەم»

سۈرىتىدىمۇ بولالايمىز. **50** ئەمما شۇنى ئېيتىمەنكى، ئى قېرىنداشلار، ئەت ۋە قاندىن تورەلگەنلەر خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ چىرىگۈچى چىرىمايدىغانغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ. **51** مانا، مەن سىلەرگە بىر سىرنى ئېيتىپ بېرىمەن؛ بىز ھەممىمىزلا [تۆلۈمدە] تۆخلايدىغانلاردىن بولمايمىز؛ بىراق ھەممىمىز تۆزگەرتىلىمىز! **52** بىر دەقىقىدىلا، كۆزنى بىر يۇمۇپ ئاچقۇچە، ئەڭ ئاخىرقى كاناي چېلىنغاندا تۆزگەرتىلىمىز؛ چۈنكى كاناي چېلىنسىلا تۆلگەنلەر چىرىماس ھاياتقا تىرىلدۈرۈلىدۇ، شۇنداقلا تۆزگەرتىلىمىز؛ **53** چۈنكى بۇ چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيىۋېلىشى، بۇ تۆلگۈچى تۆلەسلىكنى كىيىۋېلىشى كېرەك؛ **54** ئەمما چىرىپ كەتكۈچى چىرىماس ھاياتنى كىيگەندە، بۇ تۆلگۈچى تۆلەسلىكنى كىيگەندە، شۇ چاغدا بۇ سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ: «تۆلۈم غەلبە تەرىپىدىن يۇتۇلۇپ يوقىتىلدۇ!». **55** «ئاھ، تۆلۈم، سېنىڭ نەشتىرىڭ قېنى؟! ئاھ، تۆلۈم، سېنىڭ غەلبەڭ قېنى؟!» **(Hadēs g86)** **56** تۆلۈمدىكى نەشتەر ـ گۇناھتۇر، گۇناھنىڭ كۈچى بولسا، تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق نامايان بولدۇ. **57** لېكىن بىزنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بۇلارنىڭ ئۈستىدىن غەلبىگە ئېرىشتۈرگۈچى خۇداغا تەشەككۈر! **58** شۇنىڭ ئۈچۈن، سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، چىڭ تۇرۇپ تەۋرەنمەس بولۇڭلار، رەبنىڭ خىزمىتىدىكى ئىشلىرىڭلار ھەمىشە كەڭ زىيادىلەشسۇن؛ چۈنكى رەبدە بولغان ئەجىر-جاپايىڭلار ھەرگىز بېھۇدە كەتمەيدىغانلىقىنى بىلىسىلەر.

16

16 ئەمدى مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ئىئانە توپلاش توغرۇلۇق، سىلەرمۇ گالاتىيا ئۆلكىسىدىكى جامائەتلەرگە تاپىلىغىنىمدەك قىلىڭلار. **2** ھەر ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنىدە ھەربىرىڭلار تاپاۋىتىڭلارنىڭ بەركىتى بويىچە ئۆنگۈن بىر ئۈلۈشىنى ئاجرىتىپ ئۆز يېنىڭلاردا ساقلاپ قويۇڭلار؛ شۇنداق قىلساڭلار، كەلگەن ۋاقتىمدا ئىئانە توپلاش ھاجەت بولمايدۇ. **3** مەن كەلگىنىمدە، سىلەر قايسى ئادەملەرنى لايىق كۆرۈپ تاللىساڭلار، مەن شۇلارغا [تونۇشتۇرۇش] خەتلىرىنى يېزىپ بېرىپ مۇشۇ ئىئانە-شەپقىتىڭلارنى يېرۇسالېمغا ئاپىرىپ بېرىشىڭە ئەۋەتىمەن. **4** مېنىڭمۇ بېرىشىم مۇۋاپىق كۆرۈلسە، ئۇلار ماڭا ھەمراھ بولۇپ باريدۇ. **5** ئەمما مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن يېنىڭلارغا كېلىمەن ـ چۈنكى مەن ماكېدونىيەدىن ئۆتمەكچىمەن ـ **6** بەلكىم مەن سىلەر بىلەن بىللە بىر مەزگىل تۇرۇشۇم مۇمكىن، ھەتتا يېنىڭلاردا قىشلاپ قېلىشىمۇ مۇمكىن؛ شۇنىڭدەك ئاندىن قەيەرگە بارماقچى بولسام، سىلەر ياردەم قىلىپ، مېنى يولغا سېلىپ قويارسىلەر. **7** چۈنكى بۇ قېتىم سىلەرنى يول ئۈستىدىلا كۆرۈپ ئۆتۈپ كېتىشنى خالىمايمەن، بەلكى رەب بۇيرۇسا، سىلەر بىلەن بىللە ئۆزۈنراق بىر مەزگىل تۇرغۇم بار. **8** ئەمما مەن ئەفەسۇس شەھىرىدە ئورما ھېيتىغىچە تۇرماقچىمەن. **9** چۈنكى [مۇشۇ يەردە] ماڭا ئاجايىب چوڭ، ئۈتۈق-مېۋە بېرىۋاتقان بىر ئىشىك كەڭ ئېچىلدى، شۇنىڭدەك قارشى چىققۇچىلارمۇ كۆپ. **10** تىموتي يېنىڭلارغا بېرىپ تۇرسا، ئۇنىڭ ئاراڭلاردا قورقماي ئەركىن-ئازادە يۈرۈشىگە كۆڭۈل بۆلۈڭلار. چۈنكى ئۇمۇ ماڭا ئوخشاش رەبنىڭ خىزمىتىنى ئىشلەۋاتىدۇ. **11** شۇڭا ھېچكىم ئۇنى تۇۋەن كۆرمىسۇن؛ بەلكى ئۇنى مېنىڭ يېنىمغا كېلىشى ئۈچۈن ئامان-ئېسەن ئۇزىتىپ يولغا سېلىپ قويۇڭلار؛ چۈنكى ئۇنىڭ قېرىنداشلار بىلەن بىللە كېلىشىنى كۈتىمەكتىمەن. **12** ئەمما قېرىندىشىمىز ئاپوللوسقا كەلسەم، ئۇنىڭدىن قېرىنداشلار بىلەن بىللە سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشنى كۆپ ئۆتۈندۈم. لېكىن ئۇنىڭ ھازىرچە بارغۇسى يوق. كېيىن پۇرسەت پىشىپ يېتىلگەندە باريدۇ. **13** ھوشيار بولۇڭلار، ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇڭلار؛ مەردانە ئەردەك بولۇڭلار! قەيسەر بولۇڭلار! **14** سىلەرنىڭ قىلغان ھەممە ئىشىڭلار مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قىلىنسۇن. **15** ئەمدى، ئى قېرىنداشلار، ئاخايا ئۆلكىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى ئېتىقاد مېۋىسى بولغان ستىفاناس ۋە ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خۇدانىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا قاندىق ئۆزلىرىنى ئاتىغانلىقىنى ئوبدان بىلىسىلەر؛ مەن سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، مۇشۇنداق كىشىلەرنىڭ ۋە ئۇلار بىلەن بىرلىكتە خىزمەتتە ھەربىر جاپا تارتىۋاتقانلارنىڭ سۆزلىرىگە كىرىڭلار. **17** ئەمما [پېنىڭلاردىن] ستىفاناس، فورتۇناتۇس ۋە ئاقايىكۇسنىڭ بۇ يەرگە مېنى يوقلاپ كەلگەنلىكىدىن شادلاندىم؛ چۈنكى ئۇلار سىلەر تەرەپتىن كەم بولغانلىرىنى تولۇقلاپ بەردى. **18** چۈنكى ئۇلار مېنىڭ روھىمنى ۋە ھەم سىلەرنىڭكىنىمۇ يېڭىلاندۇردى؛ شۇڭا شۇنداق ئادەملەرنى ئەتىۋارلاپ ھۆرمەتلەڭلار. **19** ئاسىيادىكى جامائەتلەردىن سىلەرگە سالام. ئاكۈيلا ۋە پرىسكىلا ھەم ئۇلارنىڭ ئۆيىدە جەم بولىدىغان جامائەتتىنمۇ رەببدە سىلەرگە قىزغىن سالام يوللايدۇ. **20** قېرىنداشلارنىڭ ھەممىسى سىلەرگە سالام يوللايدۇ. بىر-بىرىڭلار بىلەن پاك سۆيۈشىلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. **21** مانا، مەنكى پاۋلۇس ئۆز قولۇم بىلەن سالام يېزىۋاتىمەن! **22** ھەركىم رەب ئەيسا مەسىھنى سۆيگۈچى بولمىسا، ئۇنىڭغا لەنەت بولسۇن! رەببىمىز، كەلگەيسەن! **23** رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ھەممىڭلارغا يار بولغاي! **24** مېنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببىتىم ھەممىڭلار بىلەن بىللە بولغاي. ئامىن!

كورىنتۇسلۇقلارغا 2

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئېكىتىلگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋالى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىنداش بولغان تىموتىيدىن كورىنت شەھىردە تۇرۇۋاتقان، خۇدانىڭ جامائىتىگە ۋە شۇنىڭدەك پۈتكۈل ئاخايا تۇلكىسىدىكى بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ ئاتىسى، رەھمىدىللىقلارنىڭ ئىگىسى ئاتا، بارلىق رىغبەت-تەسەللىنىڭ ئىگىسى بولغان خۇداغا تەشەككۇر-مەدھىيە ئوقۇلغاي! **4** بىز تۇنچىرغان ھەرقانداق چاپا-مۇشەققەتتە ئۇ بىزگە رىغبەت-تەسەللى بېرىۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز خۇدا تەرىپىدىن رىغبەتلەندۇرۇلگەن بولۇپ ئۇ بىزگە يەتكۈزگەن رىغبەت-تەسەللى بىلەن ھەرقانداق باشقا چاپا-مۇشەققەتكە تۇچرىغانلارغا رىغبەت-تەسەللى بېرەلەيدىغان بولدۇق. **5** چۈنكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئۇقۇبەتلىرى بىز تەرەپكە ئېشىپ تاشقاندەك، مەسىھ ئارقىلىق بولغان رىغبەت-تەسەللىمىزمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **6** ئەمما بىز چاپا-مۇشەققەتتە قالساقمۇ بۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللى ۋە نىجات تېپىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، بۇلار سىلەرنىڭ بىز تارتقان ئازاب-ئۇقۇبەتلەرگە ئوخشاش ئازاب-ئۇقۇبەتلەرگە چىدىشىڭلار بىلەن سىلەردىمۇ ھاسىل قىلىنىدۇ، بىز رىغبەت-تەسەللى تاپساقمۇ ئۇ سىلەرنىڭ رىغبەت-تەسەللىرىڭلار ۋە نىجاتىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ، شۇنىڭ بىزنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئۈمىدىمىز مۇستەھكەمدۇر، چۈنكى سىلەر ئازاب-ئۇقۇبەتلەردىن ئورتاق ئېسىۋېلىك بولىسىلار، ئوخشاشلا رىغبەت-تەسەللىدىن ئورتاق ئېسىۋېلىك بولىسىلەر دەپ بىلىمىز. **8** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، سىلەرنىڭ ئاسىيادا بىز دۇچ كەلگەن چاپا-مۇشەققەتتىن خەۋەرسىز يۇرۇشۇڭلارنى خالىمايمىز، ئۇ ۋاقىتلاردا بىز چىدىغۇسىز ئېغىر بېسىمغا دۇچ كەلدۇق، ھەتتا ھاياتىنىڭ ئۈزىدىن ئۈمىد ئۈزگۈزدەك بولغاندۇق، **9** ئەمما ئۆزىمىزگە ئەمەس، بەلكى ئۆلگەنلەرنى تىرىلدۈرگۈچى خۇداغا تايىنىشىمىز ئۈچۈن قەلبىمىزدە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنغاندەك يۈرەتتۇق. **10** ئۇ بىزنى بۇنداق دەھشەتلىك بىر ئۆلۈمدىن قۇتقۇزغان ۋە ھازىر قۇتقۇزماقتا، ۋە بىزنى يەنىلا قۇتقۇزىدۇ، دەپ ئۈنىڭغا ئۈمىد باغلىدۇق، **11** سىلەرمۇ بۇنىڭدا ھەم بىز ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەتلەر بىلەن مەدەت بېرىۋاتىسىلەر، شۇنداق قىلىپ تالاي ئادەملەرنىڭ ۋاستىسى ئارقىلىق بىزگە كۆرسىتىلگەن ئىلتىپات تۈپەيلىدىن تالاي ئادەملەر [خۇداغا] رەھمەتلەر ئېيتىدىغان بولىدۇ. **12** چۈنكى پەخىرىمىز، يەنى ۋىجدانىمىزنىڭ گۇۋاھلىقى شۇكى، خۇدانىڭ ئالدىدا ساپ نىيەتلەر ۋە سەممىيلىك بىلەن (ئىنسانىي پاراسەت بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن) بىز بۇ دۇنياغا نىسبەتەن ۋە بولۇپمۇ سىلەرگە نىسبەتەن تۇرىمىزنى تۇتۇۋالدىغان بولدۇق. **13** چۈنكى سىلەرگە يازغىنىمىز ئۇقۇيالايدىغان ۋە تونۇپ يېتەلەيدىغاندىن باشقا ھېچ نەرسە ئەمەس؛ لېكىن مەن سىلەرنىڭ بىزنى قىسمەن تونۇپ يەتكىنىڭلار بويىچە رەب ئەيسانىڭ كۈندە سىلەر بىزنىڭ پەخىرىمىز بولىدىغىنىڭلاردەك بىزلەرنىمۇ سىلەرنىڭ پەخىرىڭلار بولىدۇ دەپ بىزنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **15** شۇنىڭ بىلەن مۇشۇنداق ئىشەنچىنى بولۇپ مەن ئەسلىدە ئىككىنچى قېتىم سىلەرگە مېھىر-شەپقەتنى يەتكۈزۈشكە ئاۋۋال سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارماقچىدىم؛ **16** يەنى، قېشىڭلاردىن ماكېدونىيەگە ئۆتۈپ، ئاندىن ماكېدونىيەدىن يەنە قېشىڭلارغا كېلىشنى، شۇنداقلا سىلەر تەرىپىڭلاردىن يەھۇدىيە تۇلكىسىگە ئۇزىتىلىشىمنى ئۈمىد قىلغانىدىم. **17** مەنده شۇنداق نىيەت بولغاندا، مەن ئۇنى يېنىكلىك بىلەن قارار قىلغانمۇ؟ مەن نىيەت قىلغاندا، مەنده «ئەتلىك» كىشىلەردىكىدەك: بىردەم «بەرھەق، بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق، ياق» دېيىش بارمۇ؟ **18** ئەمما خۇدا ئۆز سۆزىدە ئۇرغىنىدەك، بىزنىڭ سىلەرگە ئېيتقان سۆزىمىز بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» بولمايدۇ؛ **19** چۈنكى بىز (مەن ۋە سىلاۋانۇس ۋە تىموتىي) نىڭ ئارا كىلاردا جاكارلىغىنىمىز ـ خۇدانىڭ ئوغلى، ئەيسا مەسىھ، بىردەم «بەرھەق» ۋە بىردەم «ياق» ئەمەستۇر، بەلكى ئۇنىڭدا «بەرھەق»لا باردۇر. **20** چۈنكى خۇدانىڭ قانچىلىك ۋەدىلىرى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇلار ئۇنىڭدا «بەرھەق»تۇر، ۋە بىز ئارقىلىق ئۇنىڭغىمۇ خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغان «ئامىن» باردۇر. **21** ئەمدى بىزلەرنى سىلەر بىلەن بىللە مەسىھدە چىڭ تۇرغۇزغۇچى بولغىنى ھەم بىزنى مەسىھلىگىنى بولسا خۇدادۇر. **22** ئۇ يەنە ئۈستىمىزگە مۆھۈر بېسىپ، قەلبىمىزگە ئۆز روھىنى «كاپالەت» بولۇشقا ئاتا قىلدى. **23** ئەمما خۇدانى ئۆز جېنىمغا گۇۋاھچى بولۇشقا چاقىرىمەنكى، كورىنتقا تېخى بارمىغانلىقىمنىڭ سەۋەبى كۆزگۈزگىلارنى ئاياش ئۈچۈن ئىدى. **24** بىز ھەرگىز ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۈستىگە ھۆكۈم سۈرگۈچىلەر ئەمەسمىز، بەلكى سىلەرنىڭ شاد-خۇراملىقىڭلارنى ئاشۇرۇشقا سىلەرگە ھەمكارلاشقۇچىلارمىز؛ چۈنكى سىلەر ئېتىقاد ئارقىلىقلا مەزمۇت تۇرىسىلەر.

2 لېكىن مەن ئېچىمدە، قېشىڭلارغا بارسام يەنە ئازار ئېلىپ بارمايمەن دېگەن قارارغا كەلدىم. **2** چۈنكى ئەگەر مەن سىلەرگە ئازار بەرسەم، مېنىڭ تۈپەيلىمدىن ئازار بېگىنلەردىن باشقا قايسىبىرى مېنى شادلاندۇرالىسۇن؟ **3** مەن ئەسلى مېنى شادلاندۇرۇشى تېگىشلىك بولغانلاردىن ئەكسىچە ئازار يەپ قالماي دېگەن مەقسىتتە شۇ خەتنى يازدىم؛ چۈنكى مېنىڭ شادلىقىم سىلەر ھەممىڭلارنىڭمۇ شادلىقىدۇر دەپ سىلەر ھەممىڭلارغا ئىشەنچ باغلىدىم. **4** چۈنكى ئەسلىدە ئۆزۈم ئېغىر ئازاب ئېچىدە قەلبىمدىكى دەرد-ئەلەمدىن كۆپ كۆز ياشلىرىمنى تۆككۈزۈپ تۇرۇپ سىلەرگە شۇ خەتنى يازغانىدىم؛ مەقسىتىم سىلەرگە ئازار بېرىش ئەمەس، بەلكى سىلەرگە چوڭقۇر باغلانغان، ئېشىپ تاشقان مۇھەببىتىمنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. **5** ئەمما بىرەرسى ئازار يەتكۈزگەن بولسا، ئۇنىڭ ئازار يەتكۈزگىنى مەن ئەمەس دەيمەن، ئۇ بەلكى مەلۇم دەرىجىدە (بۇ ئىشنى زىيادە ئېغىر قىلغۇم يوق) ھەممىڭلارغا ئازار يەتكۈزدى. **6** بۇنداق ئادەمنىڭ كۆپىنچىڭلار تەرىپىدىن تەنبىھلەنگىنى يېتەرلىكتۇر، **7** شۇڭا ھازىر ئەكسىچە، سىلەر ئۇنىڭغا مېھىر-شەپقەت كۆرسىتىپ رىغبەت-تەسەللى بېرىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ، بولمىسا بۇنداق بىر كىشى بەلكىم غايەت زور دەرد-ئەلەمدىن ئۈزىنى يوقىتىشىمۇ مۇمكىن. **8** شۇڭا مەن سىلەرگە ئۇنىڭغا مۇھەببىتىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلارنى جېكىلەيمەن. **9** شۇ خېتىمنى يەنە بىر مەقسىتتە، يەنى سىلەرنىڭ ھەممە ئىشلاردا ئىتائەتمەن يا كى ئىتائەتمەن ئەمەسلىككىڭلارنى سىناپ بىلىشىم ئۈچۈن يازدىم. **10** لېكىن سىلەر قايسىبىرىنى مەلۇم ئىش ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلغان بولسا كىلار، مەنمۇ ھەم ئۇنى شۇنداق قىلغان بولىمەن؛ مەنمۇ مەلۇم بىر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغىنىمدا (بىرەر ئىشنى كەچۈرۈم قىلغان بولسام)، مەن سىلەرنى دەپ مەسىھنىڭ ھۇزۇرىدا شۇنداق قىلدىم. **11** شۇنىڭ بىلەن شەيتان بىزدىن ھېچ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشەلەيدۇ، چۈنكى بىز ئۇنىڭ ھىيلە-مىكىرلىرىدىن بىخەۋەر ئەمەسمىز. **12** ئەمدى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا تروئاس شەھىرىگە كەلگىنىمدە ۋە شۇنداقلا رەب تەرىپىدىن [پۇرسەت] ئىشكى ماكا ئېچىلغىنى بىلەن، **13** قېرىندىشىم تىتۇسنى تاپالمىغىنم تۈپەيلىدىن روھىم ئارام تاپمىدى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن شۇ يەردىكىلەر بىلەن خوشلىشىپ، ماكېدونىيەگە سەپەر ئالدىم. **14** ئەمما بىزنى مەسىھدە ھەمىشە تەنتەنە بىلەن غالىبانە باشلايدىغان، بىز ئارقىلىق ھەر يەردە ئۆزىگە دوست تارتقۇچى خۇشپۇراقنى چاچقۇچى خۇداغا تەشەككۈر! **15** چۈنكى بىز خۇداغا يەتكۈزۈلۈۋاتقان مەسىھنىڭ خۇشپۇرىقىدۇرمىز، ھەم قۇتقۇزۇلۇۋاتقانلار ئارىسىدا ھەم ھالاكەتكە كېتىۋاتقانلار ئارىسىدا شۇنداقتىمىز؛

16 كېينىكىلەرگە تۆلۈمگە بولغان تۆلۈمنىڭ پۈرىقى، ئالدىنقىلارغا ھاياتلىققا بولغان ھاياتلىقنىڭ پۈرىقىدۇرمىز؛ ئەمدى مۇشۇنداق ئىشلارنىڭ ھۆددىسىدىن كىم چىقالايدۇ؟ 17 چۈنكى بىز كۆپ كىشىلەرنىڭ قىلغىنىدەك خۇدانىڭ كالام-سۆزىنى سودا-سېتىق ئىشى قىلمايمىز؛ ئەكسىچە بىز سەممىيلىك بىلەن خۇدا ئالدىدا خۇدادىن [ئەۋەتىلگەنلەر] سۈپىتىدە مەسىھە سۆزلەيمىز.

3 بىز يەنە ئۆزىمىزنى تەۋسىيە قىلغىلى تۇرۇۋاتامدۇق؟ ياكى باشقا بەزىلەرگە كېرەك بولغاندەك، سىلەرگە يېزىلغان ياكى سىلەر يازغان تەۋسىيىنامىلەر بىزگە كېرەكمۇ؟ 2 سىلەر ئۆزۈڭلار بىزنىڭ تەۋسىيىنامىمىزدۇرسىلەر، قەلبىمىزدە پۈتۈلگەن، ھەر ئىنسانغا تونۇش بولغان ۋە ئوقۇلىدىغان. 3 سىلەرنىڭ بىز تەرىپىمىزدىن پەرۋىش قىلىنغان، مەسىھنىڭ مەكتۇبى ئىكەنلىكىڭلار ئايان بولدى (بۇ مەكتۇپ سىياھ بىلەن ئەمەس، بەلكى تىرىك خۇدانىڭ روھى بىلەن يېزىلغان، تاش تاختايلارغا ئەمەس، بەلكى قەلبىنىڭ ئەتلىك تاختايلىرىغا پۈتۈكلۈكتۇر)۔ 4 ئەمدى بىزنىڭ مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قارايدىغان شۇنچە زور ئىشەنچىمىز بار؛ 5 ئۆزىمىزنى بەرەنەرسىنى قىلغۇدەك ئىقتىدارىمىز بار دەپ چاغلىغىنىمىز يوقتۇر؛ ئىقتىدارلىقىمىز بولسا بەلكى خۇدادىندۇر. 6 ئۇ بىزنى يېڭى ئەھدىنىڭ خىزمەتكارلىرى بولۇشقا ئىقتىدارلىق قىلدى؛ بۇ ئەھدە پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەرگە ئەمەس، بەلكى روھقا ئاساسلانغان. چۈنكى پۈتۈكلۈك سۆز-جۈملىلەر ئادەمنى ئۆلتۈردۈ، لېكىن روھ بولسا ئادەمگە ھايات كەلتۈردۈ. 7 ئەمما سۆز-جۈملىلەر بىلەن تاشلارغا ئويۇلغان، ئۆلۈم كەلتۈردىغان خىزمەت شان-شەرەپ بىلەن بولغان ۋە شۇنداقلا ئىسرائىللار مۇسانىڭ يۈزىدە جۈلالانغان شان-شەرەپتىن ئۆتىڭ يۈزىگە كۆزلىرىنى تىكىپ قارىيالمىغان يەردە (گەرچە شۇ شان-شەرەپ ھازىر ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان بولسىمۇ)، 8 روھ بىلەن يۈرگۈزۈلىدىغان خىزمەت تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولمامدۇ؟ 9 چۈنكى ئادەمنىڭ گۇناھىنى بېكىتىدىغان خىزمەت شەرەپلىك بولغان يەردە، ئىنسانىي ھەققانىي قىلىدىغان خىزمەتنىڭ شەرىپى تېخىمۇ ئېشىپ تاشمامدۇ!؟ 10 چۈنكى ئەسلىدە شان-شەرەپلىك بولغان ئىشنىڭ ھازىرقى غايەت زور شان-شەرەپلىك ئىشنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق شان-شەرەپلىكلىكى يوقتۇر؛ 11 چۈنكى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ئىش ئەسلىدە شان-شەرەپ بىلەن كەلتۈرۈلگەن يەردە، ھازىر ئورنىنى باسقان ئىش تېخىمۇ شان-شەرەپلىك بولىدۇ. 12 بىزدە شۇنچە زور شۇنداق بىر ئۈمىد بولغانىكەن، بىز تولىمۇ يۈرەكلىك بولىمىز. 13 بىز ئىسرائىللارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇلىدىغان [ئەھدىنىڭ] پارلاق نۇرىغا كۆزىنى تىكىپ قاراشنىڭ ئاقىۋىتىگە ئۇچراپ كەتمىسۇن دەپ يۈزىگە چۈمپەردە تارتىۋالغان مۇساغا ئوخشىمايمىز. 14 ئەمما ئۇلارنىڭ ئوي-كۆڭۈللىرى قاداقلاشقاندى، چۈنكى بۈگۈنگە قەدەر كونا ئەھدىنى ئوقۇغىنىدا مۇشۇ چۈمپەردە ئېلىۋېتىلمەي كەلدى؛ چۈنكى پەقەت مەسىھدە بولغاندىلا ئۇ ئېلىپ تاشلىۋېتىلىدۇ. 15 ئەمما بۈگۈنگە قەدەر، مۇسانىڭ يازمىلىرى ئوقۇلغىنىدا شۇ چۈمپەردە يەنىلا قەلبىنى يېپىۋالماقتا. 16 ئەمما ھەركىم رەبگە قاراپ بۇرۇلسا، چۈمپەردە ئېلىپ تاشلىنىدۇ. 17 ئەمما رەب شۇ روھتۇر؛ ۋە رەبنىڭ روھى قەيەردە بولسا، شۇ يەردە ھۆرلۈك بولىدۇ. 18 ۋە بىز ھەممىزنىڭ يۈزىمىز چۈمپەردسىز ھالدا رەبنىڭ شان-شەرىپىگە قارىغىنىدا، ئۇنىڭ ئوخشاش سۈرىتىدە بولۇشقا روھ بولغان رەب تەرىپىدىن شان-شەرەپ ئۈستىگە شان-شەرەپ قوشۇلۇپ ئۆزگەرتىلەكتىمىز.

4 شۇنىڭ [خۇدا] بىزگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەنىدەك، بۇ خىزمەت بىزگە ئامانەت قىلىنغانىكەن، بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ 2 ئەمدىلىكتە شەرمەندىلىككە ئائىت يوشۇرۇن ئىشلارنى تاشلاپ، نە ئالداملىقتا ماكايي، نە خۇدانىڭ سۆزىنى بۇرمىلىماي، بەلكى ھەققەتنى ئەينەن ئايان قىلىش بىلەن خۇدا ئالدىدا دۇرۇسلۇقىمىزنى ھەر ئادەمنىڭ ۋىجدانىغا كۆرسىتىمىز. 3 ئەمما خۇش خەۋىرىمىز چۈمكەلگەن بولسىمۇ، ئۇ ھالاك بولۇۋاتقانلارغا نىسبەتەن چۈمكەلدى، 4 چۈنكى خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازى بولغان مەسىھنىڭ شان-شەرىپى توغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنىڭ نۇرى تۆلارنىڭ ئۈستىدە يورۇمىسۇن دەپ، بۇ زامانىنىڭ ئىلاھى ئېتىقادسىزلارنىڭ ئوي-زېھىنلىرىنى كور قىلدى. (aiōn g165) 5 چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئەمەس، بەلكى مەسىھ ئەيسانى رەب، شۇنىڭدەك ئۆزىمىزنى ئەيسا ئۈچۈن سىلەرنىڭ خىزمەتكارىڭلار دەپ ئېلان قىلىمىز. 6 چۈنكى «قاراڭغۇلۇقتىن نۇر يورۇسۇن» دەپ يۈيۇرغان خۇدا، مەسىھنىڭ دىدارىدىن ئۆزىنىڭ شان-شەرىپىنى تونۇتۇشقا بولغان يورۇقلۇقىنىڭ [بىز ئارقىلىق] چېچىلىشى ئۈچۈن، بىزنىڭ قەلبىمىزنى يورۇتقاندۇر. 7 ئەمما قۇدرەتنىڭ غايەت زورلۇقى بىزدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن بولغانلىقى كۆرۈنسۇن دەپ بۇ گۈھەرگە ساپال ئىدىشلاردا قاچىلاقلىق ھالدا ئىگىدارلىق قىلىمىز. 8 مانا بىز ھەرتەرەپتە قىستىلىپ قالدۇق، ئەمما يەنجىلمىدۇق؛ تەمتىرەپ قالدۇق، ئەمما ئۈمىدسىزلەنمىدۇق؛ 9 زىيانكەشلىككە تۇچراۋاتىمىز، ئەمما ھەمدەمسىز قالمىدۇق؛ يىقىتىلدۇق، ئەمما ھالاك بولمىدۇق؛ 10 ئەيسانىڭ ھاياتى تېنىمىزدە ئايان قىلىنسۇن دەپ، ھەردائىم تېنىمىزدە ئەيسانىڭ تۆلۈمىنى كۆتۈرۈپ يۈرىمىز. 11 چۈنكى ئەيسانىڭ ھاياتى تۆلىدىغان ئەتلىرىمىزدە ئايان قىلىنسۇن ئۈچۈن، تىرىك قالغان بىزلەر ھەردائىم تۆلۈمگە تاپشۇرۇلماقتىمىز. 12 شۇنىڭ بىلەن بىزدە تۆلۈم ئىشلەۋاتىدۇ، ئەمما ھايات سىلەردە ئىشلەۋاتىدۇ. 13 ۋە «مەن ئىشەندىم، شۇنىڭا سۆز قىلدىم» دەپ يېزىلغاندىكىدەك ئىمان-ئىشەنچىتىكى روھقا ئىگە بولۇپ، بىزمۇ ئىشەندۇق ۋە شۇنىڭ بىلەن سۆز قىلىمىز؛ 14 چۈنكى رەب ئەيسانى تىرىلدۈرگەن [خۇدا] بىزنى ئەيسا بىلەن بىرگە تىرىلدۈرىدۇ، شۇنداقلا بىزنى سىلەر بىلەن بىرگە ئۆز ئالدىغا ھازىر قىلىدۇ، دەپ بىلىمىز. 15 چۈنكى [بۇ] ھەمە ئىشلار سىلەر ئۈچۈندۇرىكى، تېخىمۇ كۆپ كىشىلەرنىڭ ۋۇجۇدىدا ئېشىپ تاشقۇچە بېغىشلانغان مېھىر-شەپقەت سەۋەبىدىن كۆپ كىشىلەرنىڭمۇ خۇدانى ئۇلۇغلاپ ئېيتقان تەشەككۇرلىرى ئېشىپ تاشىدۇ. 16 شۇنىڭا بىز بەل قويۇۋەتمەيمىز؛ گەرچە تاشقى ئىنسانلىقىمىز سولاشسىمۇ، دەرھەققەت ئىچكى ئىنسانلىقىمىز كۈندىن-كۈنگە يېڭىلانماقتا. 17 چۈنكى بىزنىڭ بىر دەقىقىلىك ۋە يېنىك جاپا-مۇشەققەتلىرىمىز بىز ئۈچۈن ئېشىپ تاشقان، مەڭگۈلۈك، زور ۋەزىنلىك شان-شەرەپنى ھاسىل قىلىدۇ. (aiōnios g166) 18 شۇنىڭا بىز كۆرۈنگەن ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى كۆرۈنمەس ئىشلارغا كۆز تىكىمىز؛ چۈنكى كۆرۈنگەن ئىشلار ۋاقىتلىق، ئەمما كۆرۈنمەس ئىشلار مەڭگۈلۈكتۇر. (aiōnios g166)

5 چۈنكى بۇ زېمىنغا تەۋە ئۆيىمىز، يەنى بۇ چېدىرىمىز يوقىتىلسىمۇ، خۇدا تەرىپىدىن بولغان، ئىنسان قولى بىلەن ياسالمىغان بىر ئۆي، يەنى ئاسمانلاردا ئەبەدىي بىر ماكانىمىز باردۇر دەپ بىلىمىز. (aiōnios g166) 2 ئەمدى بۇ [كونا ئۆيىمىزدە] ئۆرغىنىمىزدا ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى كىيىۋېلىشقا زور ئىنتىزار بىلەن ئاھ ئۇرماقتىمىز 3 (بەرھەق، [ئاسماندىكى ئۆيىمىزنى] كىيىۋالساق يالىڭاچ قالمايمىز)۔ 4 چۈنكى مۇشۇ چېدىردا ئۆرغىنىمىزدا، ئېغىرچىلىقتا ئاھ ئۇرماقتىمىز؛ بۇ بىزنىڭ يالىڭاچلىنىشنى خالىغىنىمىز ئەمەس، بەلكى كىيىندۈرۈلۈشنى، يەنى بىزدە ئۆلىدىغان نەمە بولسا، ئۆتىڭ ھايات تەرىپىدىن يۇتۇلۇشنى خالايمىز. 5 ئەمدى بىزنى دەل مۇشۇ ئىشقا تەييارلىغۇچى بولسا خۇدادۇر، ئۇ بىزگە «كاپالەت» بولغان ئۆز روھىنىمۇ ئاتا قىلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن بىز ھەمىشە يۈرەكلىك بولىمىز؛ ھەمدە تېنىمىزدە ماكان ئۇتقىنىمىزدا رەبدىن نېرى بولغان مۇساپىر بولىمىز دەپ بىلىمىز 7 (چۈنكى بىز كۆرۈش سېزىمى بىلەن ئەمەس، ئېتىقاد بىلەن ماكۇمىز)؛

8 بز يۇرەكلىك بولۇپ، شۇنىڭدەك تەندىن نېرى بولۇپ رەب بىلەن بىللە بىر ماكاندا بولۇشقا تېخىمۇ خورسەنمىز. **9** شۇنىڭ بىلەن، مەيلى تەندىن نېرى بولايلى، ئۇنى خورسەن قىلىشنى ئىستەك-نىشان قىلىپ ئىنتىلىمىز. **10** چۈنكى تەندە قىلغان ئەمەللىرىمىزنى، ياخشىلىق بولسۇن، ياماناتلىق بولسۇن، ھەر بىرىمىزگە قايتۇرۇلۇشى ئۈچۈن مەسىھنىڭ سوراق تەختى ئالدىدا ھازىر بولۇشىمىز لازىم بولىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن رەبنىڭ دەھشىتىنى بىلگەنلىكىمىز ئۈچۈن، ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشكە تىرىشىمىز؛ لېكىن بىز خۇداغا ئوچۇق-ئاشكارىمىز، شۇنىڭدەك سىلەرنىڭ ۋىجدانىڭلاردىمۇ ئاشكارە تونۇلساق دەپ ئۈمىد قىلىمەن. **12** بىز ھازىر ئۆزىمىزنى قايتىدىن سىلەرگە تەۋسىيە قىلغىنىمىز يوق، بەلكى پەقەت سىلەردە قەلبىدىكى ئىشلارىدىن ئەمەس، تاشقى قىياپەتتىن پەخىرلىنىدىغانلارغا بەرگۈدەك جاۋاب بولسۇن دەپ، سىلەرگە بىزلەردىن پەخىرلىنىش ئىمكانىيىتىنى يارىتىپ بېرىۋاتىمىز. **13** چۈنكى ئېچ-ئېچىمىزگە سىغماي قالغان بولساقۇ خۇدا ئالدىدا شۇنداق بولىدۇق، سالماق بولساقۇ سىلەر ئۈچۈن شۇنداق بولىمىز. **14** چۈنكى مەسىھنىڭ مۇھەببىتى بىزنى [شۇنداق قىلىشقا] ئۈندەيدۇ؛ چۈنكى بىز بىرسى ھەممەيلەن ئۈچۈن تۆلىدى، شۇڭا ھەممەيلەنمۇ تۆلىدى، دەپ ھېسابلايمىز. **15** ۋە ئۇ ھەممەيلەننى دەپ تۆلىدى، يۈنىكىدىن مەقسەت، ھايات بولغانلار ئۆزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى تۆلارنى دەپ ئۆلۈپ تىرىلگۈچى ئۈچۈن ياشىشى ئۈچۈندۇر. **16** شۇنىڭ بىلەن بىز يۈنىكىدىن كېيىن ھېچكىمنى ئىنسانلارچە تونۇمايمىز؛ ھەتتا بىز مەسىھنى ئىنسانلارچە تونۇغان بولساق، يۈنىكىدىن كېيىن ئۇنى يەنە شۇنداق تونۇمايمىز. **17** شۇڭا ئەمدى بىرسى مەسىھدە بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! **18** ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر؛ ئۇ بىزنى مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى: ـ **19** دېمەك، خۇدا مەسىھدە ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۆلارنىڭ ئەيبى بىلەن ھېسابلاشمىي، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنىڭدەك بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. **20** شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا چاقىرىشى] ئۆتۈنگىنىدەك، بىز مەسىھكە ۋاكالىتەن ئەلچىلەردۇرمىز؛ مەسىھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغايسىلەر!» دەپ ئۆتۈنىمىز. **21** گۇناھقا ھېچ تونۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئۆزى قىلدى؛ مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۆنىگۈ خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

6 ئەمدى [خۇدانىڭ] ھەمكارلىرى سۈپىتىدە سىلەردىن ئۆتۈنۈڭ مېھىر-شەپقىتىنى قوبۇل قىلىپ ئۆزۈپ ئۆنى بىكارغا كەتكۈزمەڭلار دەپ ئۆتۈنىمىز **2** (چۈنكى ئۇ: «شاپائەت كۈرسىتىلدىغان بىر پەيتتە دۇئايىڭنى ئىجابەت قىلىشنى بېكىتكەنمەن، نىجات-قۇتۇلۇش يەتكۈزۈلدىغان بىر كۈندە مەن ساڭا ياردەمدە بولۇشۇمنى بېكىتكەنمەن» ـ دېدى. مانا، ھازىر بولسا «شاپائەت كۈرسىتىلدىغان ياخشى پەيت»؛ مانا، ھازىر «نىجات-قۇتۇلۇش كۈنى»دۇر!). **3** [رەبنىڭ] خىزمىتىگە داغ كەلتۈرۈلمىسۇن دەپ ھېچقانداق ئىشتا ھېچكىمنىڭ ئىمانىغا توسالغۇلۇق قىلمايمىز؛ **4** بەلكى ھەربىر ئىشتا ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نەمۇنە قىلىپ يۈرىمىز؛ زور چىداملىق بىلەن، جەبىر-زۇلۇملاردا، جاپا-مۇشەققەتلەردە، بىسىم-قىستاقلاردا، **5** قامچا يارىلىردا، زىندانلاردا، قوزغىلاڭ-توپىلاڭلار ئىچىدە، ئېغىر مېھنەتلەردە، تۈنەشىلەردە، روزا تۇتۇشلاردا، **6** پاكلىق بىلەن، بىلىملەر بىلەن، سەۋر-تاقەتلىك بىلەن، مېھرىبانلىقلار بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، ساختىلىقسىز مېھىر-مۇھەببەت بىلەن، **7** ھەقىقەتنىڭ سۆز-كالامى بىلەن، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن، ھەققانىيلىقنىڭ ئوڭ-سول قولىلاردىكى قوراللىرى بىلەن، **8** ھەم ئىززەت-شۆھرەتتە ھەم ھاقارەت ئىچىدە، تۆھمەت ھەم تەرىپلىنىشلەر ئىچىدە [ئۆزىمىزنى خۇدانىڭ خىزمەتكارلىرى سۈپىتىدە نامايان قىلدۇق]؛ يالغانچىلار دەپ قارالغان بولساقۇ سەممىي-سادىق بولۇپ، **9** نامسىز بولدۇق-يۇ، ئەمما مەشھۇرمىز؛ ئۆلەي دەپ قالدۇق-يۇ، ئەمما مانا، ھاياتتۇرمىز؛ تەربىيىدە جازالاندۇق-يۇ، ئەمما ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىنمىدۇق؛ **10** دەرد-ئەلەم تارتىۋاتىق-يۇ، ئەمما دائىم شاد-خۇرامىلىقتا تۇرىمىز؛ نامراتلار بولغىنىمىز بىلەن، ئەمما كۆپ ئادەملەرنى باي قىلغۇچىمىز؛ ھېچنېمىمىز يوق بولغىنى بىلەن، ئەمما ھەممىگە ئىگىدارمىز. **11** سىلەرگە ئوچۇق-يورۇق سۆزلىدۇق، ئەي كورىنتلىقلار، بىزنىڭ باغرىمىز سىلەرگە كەڭ ئېچىلدى! **12** سىلەر بىز تەرەپتىن قىسىلغان ئەمەس، لېكىن ئۆز ئىچ-باغرىڭلارنىڭ تارلىقىدىن قىسىلىسىلەر؛ **13** ئەمدى ئادىل ئالماشتۇرۇشتا بولۇپ ـ (ئۆز پەرزەنتلىرىمگە سۆزلىگەندەك سۆزلەيمەن) ـ باغرىڭلارنى بىزگىمۇ كەڭ ئېچىڭلار. **14** ئېتىقادسىزلار بىلەن بىر بويۇنتۇرۇققا چېتىلىپ تەڭسىزلىكتە بولماڭلار؛ چۈنكى ھەققانىيلىق ۋە قەبىھلىك ئوتتۇرىسىدا قانداقمۇ ئورتاقلىق بولسۇن؟ يورۇقلۇقنىڭ قاراڭغۇلۇق بىلەن قانداق ھەمراھلىقى بولسۇن؟ **15** مەسىھنىڭ بېلىئال بىلەن نېمە ئىناقلىقى بولسۇن؟ ئىشەنگۈچىنىڭ ئىشەنمىگۈچى بىلەن قانداق ئورتاق ئېسىۋىسى بولسۇن؟ **16** خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىنىڭ بۇتلار بىلەن قانداق بىرلىكى بولسۇن؟ چۈنكى سىلەر تىرىك خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر ـ خۇدانىڭ: «مەن ئۆلاردا تۇرىمەن، ئۆلارنىڭ ئارىسىدا يۈرىمەن، ئۆلارنىڭ خۇداسى بولىمەن ۋە ئۆلار مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ» دېگىنىدەك [سىلەر ئۆزىنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇرسىلەر]»؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن «ئۆلارنىڭ ئارىسىدىن چىقىپ كېتىڭلار، ماڭا ئايرىلىڭلار»، ـ دەيدۇ رەب، ـ «ھېچ ناپاك نەرسىگە تەگكۈچى بولماڭلار»، «شۇندىلا مەن سىلەرنى قوبۇل قىلىمەن»، **18** ۋە: «مەن سىلەرگە ئاتا بولىمەن، سىلەر ماڭا ئوغۇل-قىزلىرىم بولىسىلەر» ـ دەيدۇ ھەممىگە قادىر بولغان رەب.

7 ئەمدى بۇ ۋەدىلەرگە مۇيەسسەر بولغاندىن كېيىن، ئى سۆيۈملۈكلەر، ئۆزىمىزنى ئەتلەردىكى ھەم روھتىكى ھەرخىل پاسكىنلىقتىن تازىلاپ، خۇدانىڭ قورقۇنچىدا ئۆزىمىزدە [ئايان قىلىنغان] پاك-مۇقەددەسلىكنى كامالەتكە يەتكۈزەيلى. **2** بىزنى قوبۇل قىلغايسىلەر! بىز ھېچكىمگە زىيان-زەخمەت يەتكۈزمىدۇق، ھېچكىمنى نابۇت قىلمىدۇق، ھېچكىمدىن پايدىلانمىدۇق. **3** مۇشۇلارنى دەپ، سىلەرنى ئەيىبلىمەكچى ئەمەسمەن؛ چۈنكى مەن يۇقىرىدا ئېيتقىنىمدەك، سىلەر قەلبىمىزدىدۇرسىلەركى، بىز سىلەر بىلەن بىللە ئۆلۈشكە، سىلەر بىلەن بىللە ياشاشقا تەييارمىز. **4** سىلەرگە باغلىغان ئىشەنچىم زور، سىلەردىن بولغان پەخرىم زور؛ شۇنىڭ ئۈچۈن رىغبەت-تەسەللىگە تولدۇرۇلدۇم، بارلىق جاپا-مۇشكۇلچىلىكلىرىمىزدە خۇشاللىقىم ئېشىپ تاشتى. **5** چۈنكى بەرھەق، ماكېدونىيەگە كىرگىنىمىزدىمۇ ئەتلىرىمىز ھېچ ئارام تاپالمايى، ھەرتەرەپتىن قىسىلىپ قالدۇق؛ سىرتىمىزدا جېدەل-كۆرەشلەر، ئىچىمىزدە قورقۇنچلار بار ئىدى. **6** ئەمما چۈشكۈنلەرگە رىغبەت-تەسەللى بەرگۈچى خۇدا بىزگە تىتۇسنىڭ كېلىشى ئارقىلىق رىغبەت-تەسەللى بەردى؛ **7** تاپقان رىغبەت-تەسەللىمىز پەقەت تۇنىڭ كېلىشى ئارقىلىلا ئەمەس، بەلكى تۇنىڭ سىلەردىن تاپقان رىغبەت-تەسەللىسى ئارقىلىقمۇ بولدى؛ چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ [بىزگە] زارىقىپ تەلەپ قىلىشىڭلارنى، سىلەرنىڭ ھەسرىتىڭلارنى، سىلەرنىڭ ماڭا بولغان قىزغىن غەمخورلۇقۇڭلارنى ئېيتىپ بەردى؛ شۇنىڭ بىلەن مەن تېخىمۇ خۇشالاندىم. **8** چۈنكى گەرچە مەن سىلەرنى خېتىم بىلەن ئازابلىغان بولساممۇ، مەن ھازىر ئۇنىڭدىن پۇشايمان قىلمايمەن؛ لېكىن ئەسلىدە مەن شۇ خېتىمنىڭ سىلەرنى ئازابلىغىنى كۆرۈپ پۇشايمان قىلغانىدىم (ئەمەلىيەتتە، سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار قىسقىغىنە بىر مەزگىللا بولغان). **9** ئەمما ھازىر شادلىنىمەن ـ ئازابلانغىنىڭلاردىن ئەمەس، بەلكى شۇ ئازابنىڭ سىلەرنى

توۋا قىلدۇرغانلىقدىن شادلىنىمەن؛ چۈنكى سىلەرنىڭ ئازابلىنىشىڭلار خۇدانىڭ يولىدا ئىدى؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر بىزدىن ھېچ زىيان تارتمىدىڭلار. **10** چۈنكى خۇدانىڭ يولىدا بولغان ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ھەرگىز پۇشايمان قىلمايدىغان نىجاتقا باشلايدىغان توۋۇغا ئېلىپ باردۇ؛ ئېمما بۇ دۇنيادىكى ئازاب-قايغۇ ئادەمنى ئۆلۈمگە ئېلىپ باردۇ. **11** چۈنكى مانا، دەل مۇشۇ ئىش، يەنى خۇدانىڭ يولىدا ئازابلىنىشىڭلار، سىلەرگە شۇنچە كۆپ ئەستايىدىللىق، ئۆزلىرىڭلارنى ئەيبىتىن نەقەدەر خالاس قىلىش، شۇنچە كۆپ غەزەپ، شۇنچە كۆپ قورقۇنچ، شۇنچە كۆپ تەقەززارلىق، شۇنچە كۆپ قىزغىنلىق ۋە جازالاشقا شۇنچە تەيار بولۇشنى ئېلىپ كەلدى! سىلەر بۇ ئىشنىڭ ھەر تەرىپىدە ئۆزۈڭلارنىڭ ئەيبىتىن خالاس بولۇشۇڭلارنى ئىسپاتلىدىڭلار. **12** ئەمدى سىلەرگە [شۇ] خەتنى يازغان بولساممۇ، ئۇ خەتنى زىيان-زەخمەت قىلغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، يا كى زىيان-زەخمەت قىلىنغۇچى كىشى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇدا ئالدىدا بىزگە بولغان كۆڭۈلۈڭلاردىكى قىزغىنلىقنىڭ ئارا ئالدىدا ئايان بولۇشى ئۈچۈن يازدىم. **13** بۇ سەۋەبتىن بىز رىغبەت-تەسەللىگە ئېرىشتۇق. ۋە رىغبەت-تەسسەللىمىز ئۈستىگە بىز تىنۇسنىڭ خۇشاللىقى تۈپەيلىدىن تېخىمۇ زور شادلاندۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ روھى سىلەر تەرىپىڭلاردىن يېڭىلاندى. **14** چۈنكى مەن سىلەر توغرا ئالدىدا بىرەر ئىشتا پەخىرلىنىپ ماختىغان بولسام، ئۇ ئىشتا ھېچ خىجىل قالدۇرۇلمدىم؛ بەلكى سىلەرگە ئېيتقانلىرىمىزنىڭ ھەممىسى ھەققەت بولغىنىدەك، بىزنىڭ تىنۇسقا سىلەرنى پەخىرلىنىپ ماختىشىمىزمۇ ھەققەت بولۇپ ئىسپاتلاندى. **15** ئۇ سىلەرنىڭ ئىتائەتمەنلىكىڭلارنى، سىلەرنىڭ ئۇنىڭدىن قانداق ئېيمەنگەن ۋە تىترىگەن ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىنىڭلارنى ئەسلىگىنىدە، ئۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان ئىچ-باغرىدىكى مۇھەببەتلىرى تېخىمۇ ئېشىپ تاشىدۇ. **16** مەن سىلەرگە ھەربىر ئىشتا ئىشەنچىم كامىل بولغانلىقىدىن شادلىنىمەن.

8

ئەمما، ئى قېرىنداشلار، بىز سىلەرگە خۇدانىڭ ماكېدونىيەدىكى جامائەتلەرگە بېغىشلىغان مېھىر-شەپقىتىنى ئايان قىلماقچىمىز؛ **2** ئۇلار زور ئېغىر جاپا-مۇشەققەتتە سىناۋلىنىدا، قاتتىق نامرات ئەھۋالدا ئېشىپ تاشقان شادلىقى بىلەن ئۇلارنىڭ ئوچۇق قولۇقىنىڭ بايلىقى ئۇرغۇپ چىقتى؛ **3** چۈنكى ئۇلارنىڭ كۈچىنىڭ بارچە، ھەتتا كۈچىدىن ئارتۇق خەير-ساخاۋەت قىلغانلىقىغا ئۈزۈم گۇۋاھ. ئۇلار ئىختىيارى بىلەن شۇنداق قىلىپ، **4** بىزدىن مۇقەددەس بەندىلەرگە شۇ يارىدەمدە بولۇشنىڭ بەختىگە ۋە شېرىكلىكىگە مۇيەسسەر بولۇشنى قاتتىق ئۆتۈندى؛ **5** شۇنداق قىلىپ، ئۇلار كۈتكىنىمىزدەك ئەمەس، ئۆمىد قىلغىنىمىزدىن ئېشىپ ئۆزلىرىنى ئاۋۋال رەببگە، ئاندىن خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن بىزگىمۇ بېغىشلىدى؛ **6** شۇڭا، تىتۇس سىلەردە [بۇ] مېھرىبانلىقنى باشلىغانىكەن، بىز تىتۇستىن سىلەرنى بۇنىڭغا ئېسىپداش قىلىپ ئۇنى ئادا قىلىشقا ئۆتۈندۇق. **7** ئېمما سىلەر ھەر تەرەپتە، يەنى ئىشەنچتە، سۆزدە، بىلىمدە، تولۇق ئەستايىدىللىقتا ھەم بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلاردا ئەۋزەل بولغىنىڭلاردەك، مۇشۇ مېھىرلىك ئىشتىمۇ ئۆزۈڭلارنى ئەۋزەل كۆرسىتىڭلار. **8** مەن بۇ گەپ بىلەن سىلەرگە بۇيرۇق قىلماقچى ئەمەسمەن، بەلكى باشقىلارنىڭ قىزغىنلىقى ئارقىلىق مۇھەببىتىڭلارنىڭ ھەققىيلىكىنى ئىسپاتلىماقچىمەن. **9** چۈنكى سىلەر رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىلىسىلەر ـ گەرچە ئۇ باي بولسىمۇ، سىلەرنى دەپ يوقسۇل بولدىكى، سىلەر ئۇنىڭ يوقسۇللۇقى ئارقىلىق بېيىتىلىسىلەر. **10** مەن بۇ توغرۇلۇق پىكرىمنى ئوتتۇرىغا قويىمەن ـ بۇ سىلەرگە پايدىلىق، چۈنكى سىلەر ئالدىنقى يىللا ئىشانە قىلىشتا ۋە ئېنىڭغا ئىرادە باغلاشتا ياخشى باشلىدىڭلار. **11** ئەمدى ھازىر ئۇنى ئادا قىلىڭلار؛ قىزغىن ئىرادە باغلىغىنىڭلاردەك، بار دۇنيايىڭلار بىلەن شۇ ئىشقا ئەمەل قىلىڭلار. **12** چۈنكى [خەير-ساخاۋەتكە] بەل باغلىغۇچىغا نىسبەتەن، سوۋغىنىڭ خۇداغا يارىغۇدەك بولۇشى قولىدا بوققا ئەمەس، بەلكى قولىدا بارىغا باغلىقتۇر. **13** چۈنكى بۇ باشقىلارنىڭ يۈكىنى يېنىكلىتىمەن دەپ، ئۆزۈڭلارنى قىينا ئالار دېگىنىم ئەمەس، **14** سىلەردە ئارتۇق بولغىنى ھازىرچە ئۆلارنىڭ كەم يېرىنى تولدۇرغىنىدەك، [كۈنلەرنىڭ بىردە] ئۆلاردا ئارتۇق بولغىنى سىلەرنىڭ كەم يېرىڭلارنى تولدۇرىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن تەڭگىلىشىدۇ. **15** خۇددى [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «كۆپ يىغقانلارنىڭكىدىن ئېشىپ قالمىدى، ئاز يىغقانلارنىڭمۇ كەملىك قىلمىدى» دەپ يېزىلغاندەك بولغاي. **16** ئەمما تىتۇسنىڭ قەلبىگە سىلەرگە بولغان كۆيۈمۈمگە ئوخشاش كۆيۈمنى سالغان خۇداغا تەشەككۇرلار بولغاي؛ **17** چۈنكى ئۇ دەرھەققەت بىزنىڭ ئىلتىماسىمىزنى قوبۇل قىلغىنى بىلەن، ئۆزىنىڭ سىلەرگە كۆچلۈك كۆيۈمى بولغاچقا، ئۆ ئۆزۈلۈكىدىن يېنىڭلارغا باردى؛ **18** ئېمما بىز ئۇنىڭغا بارلىق جامائەتلەر ئارىسىدا خۇش خەۋەر خىزمىتىدە تەرىپلەنگەن قېرىنداشنى ھەمراھ قىلىپ ئەۋەتتۇق؛ **19** شۇنىڭدەك ئۇ پەقەت شۇ تەرەپتىلا ئەمەس، بەلكى جامائەتلەر تەرىپىدىن بۇ خەيرلىك ئىشتا بىزگە ھەمسەپەر بولۇشقا تاللۇپلىنىغاندى. ئەمدى بىز بۇ خەير-ساخاۋەتنى بولسا، رەببنىڭ شان-شەرىپىنى ھەم يارەدەمدىكى قىزغىنلىقىمىزنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ئۇنى يەتكۈزۈش خىزمىتىدە بولىمىز؛ **20** شۇنداق قىلىپ بىز بۇ مول سوۋغىنى مەسئۇل بولۇپ يەتكۈزۈشتە ھەرقانداق ئادەمنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن تۆھمەت قىلماسلىقى ئۈچۈن ئېھتىيات قىلىمىز. **21** چۈنكى بىز پەقەت رەببنىڭ ئالدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئىنسانلارنىڭ كۆز ئالدىدىمۇ ئىشىمىزنى دۇرۇس قىلىشقا كۆڭۈل بۇلۇپ كېلىۋاتىمىز. **22** بىز يەنە ئۇلار بىلەن بىللە كۆپ ئىشلاردا ئىنتايىن ئىستايىدىللىقى ئۇرغۇن قېتىم ئىسپاتلانغان قېرىنداشنى ئەۋەتمە كېچىمىز؛ ھازىر ئۇنىڭ سىلەرگە باغلىغان زور ئىشەنچى تۈپەيلىدىن ئۇنىڭ ئىنتايىن ئەستايىدىللىقى تېخىمۇ كۈچلۈك بولدى. **23** تىتۇس توغرۇلۇق سوئاللار بولسا ئۇ مېنىڭ ھەمراھىم ۋە خىزمىتىڭلاردا بولغان ھەمكارىمدۇر؛ باشقا ئىككى قېرىندىشىمىز بولسا، ئۇلار جامائەتلەرنىڭ ئەلچىلىرى، مەسىھنىڭ شان-شەرىپىدۇر. **24** شۇڭا، جامائەتلەرنىڭ كۆز ئالدىدا مۇھەببىتىڭلارنىڭ ئىسپاتىنى، شۇنداقلا بىزنىڭ سىلەردىن پەخىرلىنىشلىرىمىزنىڭ بىكار ئەمەسلىكىنى ئۇلارغا كۆرسىتىڭلار.

9

چۈنكى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بۇ يارىدەم خىزمىتى توغرۇلۇق سىلەرگە يەنە يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. **2** چۈنكى مەن سىلەرنىڭ بۇ ئىشقا قاتتىق بەل باغلىغىنىڭلارنى بىلىمەن؛ مەن بۇ توغرىلۇق: ئاخايادىكىلەر تۆتكەن يىلدىن بېرى خەير-سەدىقە بېرىشكە تەيار تۇرۇۋاتىدۇ، دەپ ماكېدونىيەدىكى [قېرىنداشلارغا] پەخىرلىنىپ ماختاپ كەلمەكتىمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قىزغىنلىقىڭلار ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ [خەير-سەدىقە] [بېرىشىگە] تۈرتكە بولدى. **3** لېكىن قېرىنداشلارنى ئەۋەتىشتىكى مەقسىتىم سىلەرنىڭ توغرا ئالدىدا پەخىرلىنىپ ماختىشىمنىڭ بۇ ئىشلاردا بېھۇدە ئىش بولۇپ قالماسلىقى، سىلەرنىڭ دېگىنىمدەك تەيار بولۇپ تۇرۇۋىشۇڭلار ئۈچۈندۇر. **4** مۇبادا ماكېدونىيەدىكىلەر مەن بىلەن بىللە بارغىنىدا، سىلەر تەيارلىقسىز بولسا ئالار، بۇ ئىشەنچىمىز ۋەجىدىن بىر خىجالەتكە قالدۇرۇلمىز؛ سىلەر سۆزسىز شۇنداق بولىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن مەن قېرىنداشلاردىن يېنىڭلارغا بېرىپ سىلەردىن بۇ ۋەدە قىلغان خەيرلىك ئىشنى ئالدىنئالا تەيارلاپ پۈتتۈرۈشنى تۈتۈنۈشنى زۆرۈر دەپ ھېسابلىدىم؛ شۇنداقلا بۇ سىلەردىن بىرەر نەرسە ئۈندۈرۈۋېلىش بولمىسۇن، بەلكى مېھرىبانلىقىڭلاردىن بولسۇن. **6** ئېمما بۇنى [ئەسلەڭلار]: ئېخىللىق بىلەن ئاز تېرىغان ئاز ئالدۇ، ئۇچۇق قولۇق بىلەن تېرىغىنى مول ئالدۇ. **7** ھەر ئادەم ھېچ قېينىلىپ قالماي يا كى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئۆز كۆڭلىدە پۈككىنىچە بەرسۇن؛ چۈنكى

خۇدا خۇشاللق بىلەن بەرگۈچىنى ياخشى كۆرىدۇ. **8** ئەمما خۇدا ھەربىر ئىلتىپات-شاپائەتنى سىلەرگە ئېشىپ تاشتۇرۇشقا قادىردۇر، شۇنداق بىلەن سىلەر ھەردائىم ھەرتەرەپتە ھەر ئېھتىياجقا تەيىار قۇۋۋەتلىنىسىلەر، كەڭچىلىكتە تورۇپ قوللىرىڭلار ھەرخىل گۈزەل ئىشقا يېتىدۇ. **9** [مۇقەددەس يازمىلاردا] يۈتۈلگىنىدەك: ــ «ئۇ تۆزۈنىڭكىنى تارقاتقان، ئۇ يوقسۇلۇلارغا سەدىقە بەرگەن؛ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى مەڭگۈگە تۇرىدۇ». **(aiōn g165) 10** ئەمدى تېرىغۇچىغا تېرىغىلى ئۇرۇق، يېگىلى نان ئاتا قىلغۇچى سىلەرنىڭ تېرىيدىغان ئۇرۇقلىرىڭلارنى تەمىنلەپ مول قىلىدۇ، ھەققانىيلىقىڭلارنىڭ ھوسۇل-مېۋىلىرىنى كۆپەيتىدۇ. **11** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەرقانداق ئەھۋالدا قولى ئوچۇق بولۇشقا ھەر تەرەپتە بېيىتىلىسىلەر، شۇنىڭدەك بۇ ئىش بىز ئارقىلىق خۇداغا كۆپ تەشەككۇرلەرنى ئېلىپ باردۇ؛ **12** چۈنكى بۇ خەيرلىك خىزمەتنى ئادا قىلىش پەقەت مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى قاندۇرۇپلا قالماي، كۆپ كىشىلەرنىڭ خۇداغا يەتكۈزگەن تەشەككۇرلىرىنى ئېشىپ تاشتۇرىدۇ. **13** بۇ ياردەم خىزمىتى ئۇرۇلىرىڭلارنىڭ مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى ئېتىراپ قىلىشىڭلاردىكى مېۋە بولغان ئىتائەتمەنلىكىڭلارغا دەلىل-ئىسپات بولىدۇ، شۇنداقلا سىلەرنىڭ مۇئمىن [ھاجەتمەن] بەندىلەرگە، شۇنداقلا بارلىق ئادەملەرگە كۆرسەتكەن ئوچۇق قوللۇق سېخىيلىقىڭلاردىن ئۇلار خۇدانى ئۇلۇغلايدۇ. **14** ۋە خۇدانىڭ سىلەردە تاشقىنلاتقان ئاجايىب مېھىر-شەپقىتى تۈپەيلىدىن، ئۇلار سىلەر ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلغىنىدا، ئۇلار سىلەرگە تەلپۈنۈپ قاتتىق سېغىنىپ ئەسلەيدۇ. **15** ئۇنىڭ تىل بىلەن ئېيادىلىگۈسىز ئاجايىب سوۋغىسى ئۈچۈن خۇداغا تەشەككۇر بولغاي!

10 ئەمما ئۆزۈم، سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا مۇئامىلىسى يۇمشاق، لېكىن سىلەردىن ئايرىلغاندا سىلەرگە قارىتا قاتتىق قوللۇق دەپ قارالغان مەنكى پاۋلۇس مەسىھنىڭ يۇۋاش-مۇمىنلىكى ۋە مۇلايىملىقى بىلەن سىلەردىن ئۆتۈنۈمەن، **2** ــ شۇنى تەلەپ قىلىمەنكى، يېنىڭلارغا بارغىنىمدا، بىزنى «ئەتلەر بويىچە ماڭغانلار!» دەپ گۇمان بىلەن قارايدىغان بەزىلەرگە قارىتا ئويلىغىنىمدەك قاتتىق قوللۇق قىلىشقا مېنى مەجبۇر قىلماڭلار؛ **3** گەرچە بىز ئىنساني ئەتلەردە يۈرسەكمۇ، بىز ئەتلەر بويىچە جەڭ قىلمايمىز. **4** چۈنكى جەڭ قوراللىرىمىز ئەتكە تەۋە قوراللار ئەمەس، بەلكى خۇدا تەرىپىدىن قورغان-ئىستىھكاملارنى گۈمران قىلىش كۈچىگە ئىگە قىلىنغان قوراللاردۇر؛ **5** بىز ئۇلار بىلەن بەس-مۇنازىرىلەرنى ۋە خۇدانى تونۇشقا قارشىلىشىشقا تۇرغان ھەرقانداق ھاكاۋۇر توسالغۇنى گۈمران قىلىمىز، شۇنداقلا ھەربىر ئوي-خىيالارنى مەسىھكە بېقىندۇرۇپ ئىتائەت قىلىشقا كەلتۈرىمىز؛ **6** سىلەر تولۇق ئىتائەت قىلغاندىن كېيىن، [ئاراڭلاردا] قانداق ئىتائەتسىزلىك قالغان بولسا بۇلارنى جازالاشقا تەيىارمىز. **7** سىلەر پەقەت كۆز ئالدىڭلاردىكى ئىشلارغىلا قارايدىكەنسىلەر. ئەگەر بىرسى ئۆزىنى مەسىھكە تەۋەمەن دەپ قارىسا، ئۇ يەنە شۇنىڭ ئۈستىگە ئويلانسۇنكى، ئۇ مەسىھكە تەۋە بولغىنىغا ئوخشاش، بىزمۇ ئۇنىڭغا تەۋەدۇرمىز. **8** چۈنكى، رەب تەرىپىدىن سىلەرنى نابۇت قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈن بىزگە ئامانەت قىلىنغان ھوقۇقىمىز توغرۇلۇق تېخىمۇ كۆپ زىيادىرەك ماختانسامۇ، بۇنىڭدا ھېچ يەرگە قاراپ قالمايمەن؛ **9** ئەمدى مەن پەقەت خەتلەردىلا سىلەرنى قورقىتماقچى ئەمەسمەن؛ **10** چۈنكى بەزىلەر: «ئۇنىڭ خەتلىرى دەرۋەقە ۋەزىنلىك ھەم كۈچلۈك؛ لېكىن ئۇ يېتىپ كەلگەندە سالاپەتسىز، گېپىنىڭ ئۈتۈمى يوق بولىدۇ» دېيىشىدۇ. **11** ئەمدى بۇنداق خىيال قىلغۇچىلار شۇنى بىلسىۇنكى، بىز يىراقتا بولغىنىمىزدا خەتلەردىكى سۆزىمىز قانداق بولغان بولسا بىز يېتىپ بارغىنىمىزدا ئەمەلىيىتىمىزمۇ شۇنداق بولىدۇ. **12** چۈنكى بىز ئۆزىمىزنى ئۆزىنى قالتىس چاغلايدىغانلار بىلەن بىر قاتارغا قويۇشقا ياكى ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرۇشقا پېتىنمايمىز؛ شۇنداق كىشىلەر ئۆزلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ ئۆلچىمى بىلەن ئۆلچەپ، ئۆزلىرىنى ئۆزلىرى بىلەن سېلىشتۇرىدىغان بولۇپ، ھەققەتەن ئەقىلسىزلاردىندۇر. **13** بىز ئەمدى ئۆزىمىزگە يېكىتلىگەن ئۆلچەمدىن ھالقىپ ماختىنىپ يۈرگىنىمىز يوق. بىز بەلكى ھەممىنى ئۆلچىگۈچى خۇدا بىزگە بېكىتكەن خىزمەت دائىرىسىدىكى ئۆلچەم، يەنى سىلەرنىڭ [خىزمىتىڭلارغىمۇ] يېتىدىغان ئۆلچەم بىلەن پەخىرلىنىمىز. **14** چۈنكى ئۆلچىمى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارغا يەتمەيدىغان كىشىلەردەك، [خىزمىتىڭلاردا بولغىنىمىزدا] دائىرىمىزدىن ھالقىپ كەتمەيمىز، چۈنكى بىز مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشتە [بىرىنچى بولۇپ] يېنىڭلارغىمۇ كەلدۇق. **15** بىز خىزمەت دائىرىمىزدىن ھالقىپ، باشقىلارنىڭ سىڭىۋرگەن جايلىرىدا-ئەجىرلىرى بىلەن ماختانغىنىمىز يوق؛ لېكىن بىز سىلەرنىڭ ئىمان-ئېتىقادىڭلار ئۆسكەنسېرى ئاراڭلاردىكى خىزمىتىمىز بىزگە بېكىتىلگەن دائىرىمىز ئىچىدە تېخىمۇ زىيادە كېڭەيتىلىشۇن دەپ ئۈمىد قىلىمىز؛ **16** شۇنداق بولغاندا، بىز سىلەردىن تېخىمۇ يىراق يەرلەرگە خۇش خەۋەرنى يەتكۈزۈپ جاكارلايدىغان بولىمىز، تەيىارغا ھەيىار بولۇپ، باشقىلارنىڭ دائىرىسىدىكى خىزمەت ئەجرى بىلەن ماختىنىش بىزگە يات. **17** ئەمما «پەخىرلىنىپ ماختىغۇچى بولسا رەبدىن پەخىرلىنىپ ماختىشى كېرەك!». **18** چۈنكى ئۆزىنى تەرىپلىگۈچى ئەمەس، بەلكى رەب تەرىپلىگەن كىشى ھەققەتەن لاياقەتلىكتۇر.

11 [ماختانغان] بۇ ئازغىنە ئەخمەقلىكىمغا سەۋرچان بولغايسىلەر! ئەمدى سىلەر ماڭا سەۋرىچانلىق قىلىپ كېلىۋاتىسىلەر. **2** چۈنكى مەن خۇدادىن كەلگەن ئوتلۇق مۇھەببەت بىلەن سىلەرنى [ئازدۇرۇشلاردىن] ھەسەت قىلىمەن؛ چۈنكى قەزنى بىر ئەرگىلا ياتلىق قىلغاندەك، مەن سىلەرنى مەسىھكىلا پاك قىز سۈپىتىدە ھازىر بولۇشقا ۋەدىلەشتۈرگەنمەن. **3** ئەمما يىلان ھاۋائاتىمىزنى ھىيلىگەرلىكى بىلەن ئازدۇرغانىدەك، ئوي-كۆڭۈلۈڭلار مەسىھكە باغلانغان سەممىي، ساپ ۋاپالىقتىن ئېزىپ بۇلغىنىشى مۇمكىن دەپ ئەنسىرەيمەن. **4** چۈنكى بىرسى كېلىپ بىز سىلەرگە ھېچ جاكارلاپ باقمىغان باشقا بىر ئەيسانى جاكارلىسا، ياكى قەلبىڭلاردىن ئۇرۇن بەرگەن روھنىڭ ئورنىغا باشقا بىر روھقا ئورۇن بەرسەڭلار ۋە سىلەر قوبۇل قىلغان خۇش خەۋەردىن باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى قوبۇل قىلساڭلار، سىلەر بۇ ئىشلارغا ئاجايىب سەۋر-تاقەت بىلەن ئۆتۈۋېرىشىڭلار مۇمكىن! **5** ھالبۇكى، مەن ئۆزۈمنى ھەرقانداق ئىشتا ئاشۇ «قالتىس ئۇلۇغ روسۇللار»دىن كەم ساناميمەن! **6** گەرچە مېنىڭ گەپ-سۆزلىرىم ئاددىي بولسىمۇ، بىلىم جەھەتتە مەن ئۇنداق ئەمەس؛ بىز قىلىۋاتقان ھەربىر ئەمەللىرىمىزدە بۇنى سىلەرگە ھەر جەھەتتىن ئىسپاتلاپ روشەن قىلىدۇق. **7** ئەمدى مەن سىلەرنى كۆتۈرۈلىشۇن دەپ ئۆزۈمنى تۆۋەن تۇتۇپ، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى ھەق تەلەپ قىلماي جاكارلاپ گۇناھ قىلدىممۇ؟ **8** مەن سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولۇشقا باشقا جامائەتلەردىن بۇلاپ-تالاپ، ئۇلارنىڭ يارىمىنى قوبۇل قىلدىم. **9** سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقىتلىرىمدا، ھاجەتمەن بولغان بولساممۇ، مەن ھېچكىمگە ئېغىرىمنى سالغان ئەمەس (چۈنكى ماكېدونىيەدىن كەلگەن قېرىنداشلار مېنىڭ كەم-كۈتەمنى تولۇقلاپ بەردى)؛ ھەرقانداق ئىشتا ئۆزۈمنى سىلەرگە يۈك بولۇپ قېلىشتىن ساقلاپ كەلدىم ۋە يۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن. **10** مەسىھنىڭ ھەققىتى مەندە راست بولغاندەك، ئاقايا يۇرتلىرىدا ھېچكىممۇ مېنى مۇشۇ ماختىنىشتىن توسىمايدۇ! **11** نېمە ئۈچۈن؟ سىلەرنى ياخشى كۆرمىگەنلىكىم ئۈچۈنمۇ؟! خۇدا بىلىدۇ! **12** لېكىن [بىزگە ئوخشاش ھېسابلىنىش] پۇرسىتىنى ئىزدىگۈچىلەرنىڭ پۇرسىتىنى مەھرۇم قىلىش ئۈچۈن، شۇنىڭدەك ئۇلار ماختىنىدىغان ئىشلاردا ھەققەتەن

بزگە ئوخشاش بولسۇن دەپ، مەن ئېمە قىلۋاتقان بولسام شۇنى قىلۋېرىمەن.
13 چۈنكى يۇنداق كىشىلەر ساختا روسۇللار، ئالدامچى خىزمەتكارلار، مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالغانلاردۇر. 14 بۇ ئىش ئەجەبلىنەرلىك ئەمەس، چۈنكى شەيتان تۆزىمۇ نۇرلۇق بىر پەرىشتىنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالدى.
15 شۇڭا تۆنۈك خىزمەتچىلىرىنىڭمۇ تۆزلىرىنى ھەققانىيلىقنىڭ خىزمەتچىلىرى قىياپىتىگە كىرگۈزۈۋېلىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس؛ لېكىن تۆلارنىڭ ئاقۇۋىتى تۆزلىرىنىڭ ئىشلىگەنلىرىگە لايىق بولىدۇ. 16 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى، ھېچكىم مېنى ئەخمەق دەپ ھېسابلىمىسۇن؛ ھەتتا ئەگەر مېنى شۇنداق دەپ قارىساڭلارمۇ، ئەمدى مەندەك ئەخمەقنى سەۋر قىلىپ قوبۇل قىلغايسىلەر، شۇنىڭ بىلەن تۆزۈمۈز ئازغىنە ماختىنىۋالاي. 17 مېنىڭ ھازىر بۇلارنى سۆزلىشىم رەب تەرىپىدىن ئەمەس، بەلكى تۆزۈمنىڭ ئەخمەقلەرچە يۈرەكلىك پو ئېتىپ ماختىنىشىم، خالاس. 18 نۇرغۇن ئادەملەر ئىنسانلارچە پو ئېتىپ ماختىنىۋاتىدىكەن، مەنمۇ ماختىنىپ باقاي. 19 چۈنكى تۆزۈڭلار شۇنچە دانا بولغاندىن كېيىن، سىلەر ئەخمەقلەرگە سەۋر-تاقەت قىلىشقا رازى بولىسىلەر! 20 مەسىلەن بىرسى سىلەرنى قۇل قىلىۋالسا، بىرسى سىلەرنى يۇتۇۋالسا، بىرسى سىلەردىن نەپ ئالسا، بىرسى ئالدىڭلاردا چوڭچىلىق قىلسا يا كى يۈزۈڭلارغا كاچات سالسا، سىلەر تۆنىڭغا يول قويىسىلەر. 21 ئەپسۇس، نومۇس قىلىپ ئېيتىمەنكى، بىز تۆنداق ئىشلارغا ئاجىزلىق قىلدۇق! ئەمما تۆلار بىرەر ئىشتا ماختىنىشقا پېتىنغان يەردە (ئەخمەقلەرچە سۆزلەۋاتىمەن!) مەنمۇ شۇ ئىشتا [ماختىنىشقا] پېتىنىمەن.
22 تۆلار ئىبرانىيلارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. تۆلار ئىسرائىللارمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. تۆلار ئىبراھىمنىڭ نەسلىمۇ؟ مەنمۇ شۇنداق. 23 تۆلار مەسىھنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ؟ (مەن ئەقىلدىن ئازغانلاردەك سۆزلەۋاتىمەن!)؛ مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ زىيادە كۆپ زورۇقۇپ ئىشلىدىم، ئىنتايىن كۆپ دەررىلەندىم، ئىنتايىن كۆپ قېتىم قاماللىدىم، كۆپ قېتىم تۆلۈم خەۋىلىرىگە دۇچ كەلدىم؛ 24 يەھۇدىيلارنىڭ «بىر كەم قىرىق قامچا» جازاسىغا بەش قېتىم تارتىلدىم، 25 تۆچ قېتىم تىكەنلىك قامچا جازاسىنى يېدىم، بىر قېتىم چالما-كېسەك قىلىندىم، تۆچ قېتىم كېمە ھادىسىسىگە تۆچرىدىم، بىر كېچە-كۈندۈزنى دېڭىزدا تۆتكۈزدۈم. 26 دائىم سەپەرلەردە بولىمەن؛ دەريالارنىڭ خەۋىلىرىنى، قاراقچىلارنىڭ خەۋىلىرىنى، يۇرتداشلىرىمنىڭ خەۋىلىرىنى، يات ئەللىكلەرنىڭ خەۋىلىرىنى، شەھەرنىڭ خەۋىپىنى، باياۋانلىقنىڭ خەۋىلىرىنى، دېڭىزنىڭ خەۋىلىرىنى، ساختا قېرىنداشلار تارىسىدىكى خەۋىلىرىنى باشتىن كەچۈردۈم؛ 27 ئەمگەكلەر ۋە جاپا ئىشلىدرا زورۇقۇپ، پات-پات تۇنەكلەردە، ئاچلىقتا ۋە تۇسسىزلۇقتا، دائىم روزا تۇتۇشلاردا، سوغۇقلاردا ۋە يېلىڭ-يالىڭاچلىقتا يۈرۈپ كەلدىم. 28 بۇ سىرتتىكى ئىشلاردىن باشقا، ئىچ-ياغرىمدا بارلىق جامائەتلەر تۇچۇن ھەر كۈنى ئۇستۈمنى بېسىپ كېلىۋاتقان غەملەرنى يەۋاتىمەن. 29 ھەركىم ئاجىزلىسا، مەن ئاجىزلىمىدىمۇ؟ ھەركىم ئېنىپ پۇتلاشقان بولسا، مەن ئۇرتەنمىدىمۇ؟! 30 ئەمدى ئەگەر ماختىنىشىم زۇرۇر بولسا، ئۆز ئاجىزلىقىمنى كۆرسىتىدىغان ئىشلار بىلەن ماختىنىمەن. 31 رەب ئەيسانىڭ خۇدا-ئاتىسى، مەڭگۈ تەشەككۇر-مەدھىيىلەرگە لايىق بولغۇچىغا ئايانىكى، مەن يالغان ئېيتمىدىم. (aiōn g165) 32 دەمەشق شەھىرىدە پادىشاھ ئارېتاسنىڭ قول ئاستىدىكى ۋالىي مېنى تۇتۇش ئۈچۈن، پۇتۇن دەمەشق شەھىرىنى قاتتىق تەقىب ئاستىغا ئالغانىدى. 33 لېكىن مەن سېپىلدىكى بىر كامارىدىن سېۋەت بىلەن پەسكە چۈشۈرۈلۈپ، تۇنىڭ قولىدىن قۇتۇلۇپ قاچتىم.

12 [ئەپسۇس]، ماختىنىۋېرىشنىڭ زۇرۇرىيىتى بار. گەرچە تۇنىڭ پايدىسى بولمىسىمۇ، مەن رەبدىن كەلگەن ئالامەت كۆرۈنۈشلەر ۋە ۋەھىيلەر ئۈستىدە توختىلاي. 2 مەسىھدە بولغان بىر ئادەمنى تونۇيمەن؛ تۇ ئون تۆت يىل ئىلگىرى (تەندە بولغان ھالدىمۇ، يا كى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ئۈچىنچى قات ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 3 مەن شۇنداق بىر كىشىنى بىلمەن (تەندە بولغان ھالدىمۇ، يا كى تەندىن تاشقىرىمۇ بىلمەيمەن، خۇدا بىلىدۇ) ـ 4 تۇ جەنناەتكە كۆتۈرۈلۈپ، شۇ يەرەندە تىل بىلەن ئېپادىلگىلى بولمايدىغان، ئىنسانلارنىڭ دېيىشى مەنئى قىلىنغان ئاجايىپ ئىشلارنى ئاڭلىدى. 5 شۇنداق بىر ئادەم بىلەن ماختىنىمەن، تۆزۈم ھەققىدە بولسا ئاجىزلىقىمدن باشقا بىرەر ئىش بىلەن ماختىنالمايمەن. 6 ھەتتا ماختىناي دېسەمۇ ئەخمەق ھېسابلانمايمەن؛ چۈنكى مەن ھەققەتنى ئېيتقان بولاتتىم؛ ئەمما بىرسى مەندە كۆزگىندىن يا كى مەن توغرۇلۇق ئاڭلىغىنىدىن مېنى (ماڭا ئاشكارىلانغان ۋەھىيلەرنىڭ غايەت زور تۇلۇغلۇقى تۈپەيلىدىن) يۇقىرى ئويلاپ قالمىسۇن دەپ تۆزۈمنى ماختىنىشتىن يېغدىم. مۇشۇ ۋەھىيلەرنىڭ زور تۇلۇغلۇقى تۈپەيلىدىن كۆزەكلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈن ئەتلىرىمگە سانچىلغان بىر تىكەن، يەنى مېنى تۇرۇپ تۇرسۇن دەپ شەيتاننىڭ بىر ئەلچىسى ماڭا ئەقسىم قىلىنغان؛ بۇنىڭ مەقسىتى، مېنىڭ كۆزەكلەپ كەتمەسلىكىم ئۈچۈندۇر. 8 بۇنىڭ توغرىسىدا تۇ مەندىن كەتسۇن دەپ رەببگە تۇچ قېتىم يېلىندىم؛ 9 لېكىن تۇ ماڭا: «مېنىڭ مېھىر-شەپقىتىم ساڭا يېتەرلىك؛ چۈنكى مېنىڭ كۈچ-قۇدرىتىم ئىنسانلىقنىڭ ئاجىزلىقىدا تولۇق تەمەلگە ئاشۇرۇلىدۇ» ـ دېدى. شۇڭا مەن مەسىھنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋۇجۇدۇمدا تۇرسۇن دەپ ئاجىزلىقلىرىمدىن ماختىنىشنى تېخىمۇ خۇشلۇق بىلەن تاللۋالىمەن؛ 10 شۇڭا مەن مەسىھ ئۈچۈن ئاجىزلىقلارنى، ھاقارەتلەرنى، قىينىچىلىقلارنى، زىيانكەشلىكلەرنى ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرنى خۇرسەنلىك دەپ بىلىمەن. چۈنكى قاچان ئاجىز بولسام، شۇ چاغدا كۈچلۈك بولىمەن. 11 مەن [ماختىنىپ] دەرۋەقە ئەخمەق بولۇپ قالدىم! لېكىن تۆزۈڭلار مېنى بۇنىڭغا مەجبۇر قىلدىڭلار. ئەمەلىيەتتە ئەسلىدە مەن سىلەر تەرىپىڭلاردىن تەرىپلىنىشىم كېرەك بولاتتى؛ چۈنكى ھېچ ئەرزىمەس بولسامۇ، مەن ھېلىقى «قالتىس تۇلۇغ روسۇللار»دىن ھېچ تەرەپتە ھېچ ئىشتا كەم ئەمەسمەن. 12 دەرۋەقە مەن تاراڭلاردا بولغان چاغدا روسۇلنىڭ بېشارەتلىك ئالامەتلىرى، ھەرتەرەپلىك چىدام-سەۋرچانلىق ئېچىدە مۇجىزىلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ھەم قۇدرەتلىك مۇجىزىلەر بىلەن ئەمەلدە كۆرسىتىلگەن.
13 سىلەرنى باشقا جامائەتلەردىن قايسى تەرەپتە تۇۋەن ئورۇنغا قويدۇم؟ ـ پەقەتلا تۆزۈمنى سىلەرنىڭ ئۇستۇڭلارغا يۈك قىلىپ ئارتىپ قويمىغىنىم بىلەنمۇ!؟ مېنىڭ بۇ ئادالەتسىزلىكىمنى ئەپۇ قىلغايسىلەر! 14 مانا، ھازىر يېنىڭلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشقا تەييارمەن، شۇنىڭ بىلەن سىلەرگە ھېچ يۈك ئېغىرىمنى سالغۇم يوق. چۈنكى ئىزدىگىنىم ئىگىلىكىڭلار ئەمەس، بەلكى تۆزۈڭلاردۇر، پەرزەنتلىرى ئاتا-ئانىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرى ئۈچۈن مال-مۇلۇك يىغىشى كېرەك. 15 ئەمدى جېنىڭلار ئۈچۈن ئىگىلىكىمدىن خۇشلۇق بىلەن سەرپ قىلىمەن ھەمدە تۆزۈمنى سەرپ قىلىمەن ـ گەرچە مەن سىلەرنى قانچە سۆيگەنسېرى مەن شۇنچە ئاز سۆيۈلىسەمۇ. 16 ئەمدى شۇنداق بولغىنى بىلەن، مەن سىلەرگە ھېچ يۈك بولغان ئەمەسمەن؛ بىراق ھېلىگەرلىك قىلىپ، مەن سىلەرنى بايلاپ قويدۇم! 17 ئەجەبا، مەن سىلەرگە ئەۋەتكەن ئادەملەرنىڭ بىرەرسى ئارقىلىق سىلەردىن نەپ ئالدىمۇ؟! 18 مەن تىتۇسنى سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا بېرىشقا ئۇندىدىم ۋە يەنە ھېلىقى قېرىنداشنىمۇ تۇنىڭ بىلەن بىللە ئەۋەتتىم. تىتۇسنىڭ سىلەردىن نەپ ئېلىپ باققان يېرى بارمۇ؟ بىز ئىككىيلىدە ئوخشاش بىر روھتا يۈرۈۋاتمامدۇق؟ بىزنىڭ ياسقان ئىزىمىز ئوخشاش ئەمەسمىكەن؟ 19 يا كى سىلەر ئەزەلدىن بىزنى «تۆلار ئالدىمىزدا تۆزلىرىنى ئاقلاپ كېلىۋاتىدۇ» دەپ ئويلاۋاتامسىلەر؟ [ئىش ئۇنداق ئەمەس]. بىز پەقەت مەسىھدە بولۇپ خۇدا ئالدىدا سۆزلەۋاتىمىز؛ قىلىۋاتقان ھەممە ئىشلار، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرنىڭ ئېتىقادىڭلارنى قۇرۇش ئۈچۈندۇر. 20 چۈنكى مەن يېنىڭلارغا بارغىنىمدا،

سلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىمدىن چىقماي قېلىشكىلاردىن، تۆزۈمنىكىمۇ سلەرنىڭ ئۈمىد قىلغان يېرىگىلاردىن چىقماي قېلىشمىدىن، يەنى ئاراگىلاردا غوۋغا-جىدەل، ھەسەتخورلۇق، غەزەپ-نەپرەت، مەنمەنچىلىك، تۆھمەتخورلۇق، غەيۋەتخورلۇق، تەكەببۇرلۇق ۋە پاراكەندىچىلىكلەر بولارمىكىن دەپ ئەنسىرەيمەن؛ **21** ـ بۇ قېتىم سلەرنىڭ يېنىگىلارغا بارغىنىمدا، ئاراگىلاردىكى گۇناھ سادىر قىلىپ، تاكى بۇگۈنگە قەدەر تۆتكۈزگەن ناپاكلىق، بۇزۇقلۇق ۋە شەھۋانىي ئىشلاردىن تېخى توۋا قىلمىغان نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ سەۋەبىدىن خۇدايىم مېنى ئالدىگىلاردا تۆۋەن قىلىپ قويارمىكىن، شۇلارنىڭ قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ماتەم تۇتماي تۇرالمايمەنمىكىن، دەپ ئەنسىرەيمەن.

13

بۇ يېنىگىلارغا ئۈچىنچى قېتىم بېرىشىم بولىدۇ. «ھەر بىر ھۆكۈم ئىككى-ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئاغزىدا ئىسپاتلىنىشى كېرەك». **2** مەن ئىلگىرى ئىككىنچى قېتىم يېنىگىلاردا بولغىنىمدا بۇرۇن گۇناھ سادىر قىلغانلارغا ھەم قالغان ھەممىگىلارغا شۇنداق ئېيتقان، ھازىرمۇ سلەردىن نېرى بولسامۇ قايتىدىن ئالدىنئالا ئاگاھلاندۇرۇپ ئېيتىمەنكى (سلەر مەسىھنىڭ مەن ئارقىلىق سۆزلىگەنلىكىگە ئىسپات تەلەپ قىلىپ كېلىۋاتقىنىگىلار تۈپەيلىدىن)، مەن بارغىنىمدا ھېچكىمنى ئايىمەيمەن؛ دەرۋەقە مەن ئارقىلىق سۆزلەۋاتقان مەسىھ سلەرگە نىسبەتەن ئاجىز ئەمەس، بەلكى ئالدىگىلاردا ئىنتايىن قۇدرەتلىكتۇر؛ **4** ئۇ دەرۋەقە ئاجىزلىقتا كېرىستەلەنگەن بولسىمۇ، لېكىن خۇدانىڭ قۇدرىتى بىلەن يەنىلا ھايات. بىزمۇ ئۇنىڭدا ئاجىز بولساقمۇ، خۇدانىڭ سلەرگە قاراتقان قۇدرىتى بىلەن، ئۇنىڭغا باغلىنىپ ھايات ياشايمىز. **5** ئەمدى ئۆزۈڭگىلارنى ئېتىقادتا بارمۇ-يوق دەپ تەكشۈرۈپ كۆرۈڭگىلار؛ ئۆزۈڭگىلارنى سىناپ بېقىڭگىلار! سلەر ئەيسا مەسىھنىڭ ئۆزۈڭگىلاردا بولغانلىقىنى (سىناقتىن شاللىنىپ قالمىساڭگىلار!) بىلىپ يەتمەمسىلەر؟ **6** ئەمدى سلەرنىڭ بىزنىڭ سىناقتىن شاللىنىپ قالمىغانلىقىمىزنى بىلىپ قېلىشىڭگىلارنى ئۈمىد قىلىمەن. **7** سلەرنىڭ ھېچقانداق رەزىللىك قىلماسلىقىڭگىلار ئۈچۈن خۇداغا دۇئا قىلىمىز؛ بۇ، بىزنىڭ سىناقتىن ئۆتتى دەپ قارىلىشىمىز ئۈچۈن ئەمەس ـ ھەتتا سىناقتىن ئۆتمىدى، دەپ قارالساقمۇ، مەيلى ـ مۇھىمى سلەرنىڭ دۇرۇس بولغانىنى قىلىشىڭگىلار. **8** چۈنكى بىز ھەققەتكە قارشى ھېچ ئىش قىلالمايمىز؛ ئېمىلا قىلساق ئۇ بەرىبىر ھەققەتنى ئايان قىلىدۇ، خالاس. **9** چۈنكى بىز ئاجىز بولساقمۇ، سلەرنىڭ كۈچلۈك بولغىنىڭگىلاردىن شادلىنىمىز. شۇنىڭدەك بىز يەنە شۇنىڭغا دۇئا قىلىمىزكى، سلەر كامالەتكە يەتكۈزۈلگەيسىلەر. **10** سلەرنىڭ يېنىگىلارغا بارغىنىمدا رەب ماڭا غۇلىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئېتىقادنى قۇرۇش ئۈچۈن ئامانەت قىلغان ھوقۇقىمنى ئىشلىتىپ سلەرگە قاتتىق قوللۇقنى كۆرسەتمەسلىكىم ئۈچۈن، مەن سلەردىن يىراقتا بولغىنىمدا مۇشۇلارنى يازدىم. **11** ئەڭ ئاخىردا، قېرىنداشلار، شادلىنىڭگىلار، كامالەتكە يەتكۈزۈلۈڭگىلار، رىغبەت-تەسەللىدە كۈچەيتىلىڭگىلار؛ بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭگىلار، ئىناق-خاتىرجەملىكتە ئۆتۈڭگىلار؛ ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋە ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى خۇدا سلەر بىلەن بىللە بولىدۇ. **12** بىر-بىرىڭگىلار بىلەن پاك سۆيۈشىلەر بىلەن سالاملىشىڭگىلار. **13** بارلىق مۇقەددەس بەندىلەردىن سلەرگە سالام. **14** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شاپائىتى، خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ۋە مۇقەددەس روھنىڭ ھەمراھ-ھەمدەملىكى سلەرگە يار بولغاي!

گالاتىيالىقلارغا

1 مەنكى پاۋلۇس، روسۇل بولغان (ئىنسانلار تەرىپىدىن ئەمەس
ياكى ئىنسانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھ ۋە ئۇنى
تۇلگىنىدىن تىرىلدۈرگۈچى خۇدائاتا تەرىپىدىن تەيىنلەنگەن) 2 ۋە مەن بىلەن
بىللە تۇرۇۋاتقان بارلىق قېرىنداشلاردىن گالاتىيا تۆلكىسىدىكى جامائەتلەرگە
سالام. 3 خۇدائاتا ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە
خاتىرجەملىك بولغاي! 4 ئۇ خۇدائاتىمىزنىڭ ئىرادىسى بويىچە بىزنى بۇ ھازىرقى رەزىل
زاماندىن قۇتقۇزۇشقا ئۆزىنى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن پىدا قىلدى؛ (aiōn g165)
5 خۇداغا بارلىق شان-شەرەپ ئەبەدىل-ئەبەدگىچە بولغاي، ئامىن! (aiōn g165)
6 سىلەر ئۆزۈڭلارنى مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنىڭ يېنىدىن
شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە ئەگىشىپ
كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھەيران قالماقتىمەن! 7 ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا
«خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! ـ پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقتۇرۇپ،
مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىنى بۇرىلىماچقى بولغان، خالاس. 8 لېكىن ھەتتا
بىز ئۆزىمىز بولايلى ياكى ئاسماندىن چۈشكەن پەرىشتە بولسۇن، بىرسى بىزنىڭ
سىلەرگە جاكارلىغىنىمىزغا ئۇخشىمايدىغان باشقا بىر «خۇش خەۋەر»نى سىلەرگە
جاكارلىسا، ۋىشىغا لەنەت ياغسۇن! 9 بىز بۇرۇن ئېيتقىنىمىزدەك، ھازىرمۇ
مەن شۇنى ئېيتىمەنكى، بىرسى سىلەرنىڭ قوبۇل قىلغىنىڭلارغا ئۇخشىمايدىغان
باشقا بىر خۇش خەۋەرنى جاكارلىسا، ۋىشىغا لەنەت ياغسۇن! 10 مەن
خۇدانى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەكمۇ ياكى ئىنسانلارنى ئىشەندۈرۈشۈم كېرەكمۇ؟
ياكى ئىنسانلارنى خۇرسەن قىلىشىم كېرەكمۇ؟ مەن ئىنسانلارنى خۇرسەن
قىلىشنى نىشان قىلغان بولسام، مەسىھنىڭ قۇلى بولمىغان بولاتتىم. 11 ئەمدى،
ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇنى ئۇقتۇرىمەنكى، مەن جاكارلايدىغان خۇش
خەۋەر ئىنسانلاردىن كەلگەن ئەمەس. 12 چۈنكى مەن ئۇنى ئىنسانىدىن قوبۇل
قىلغىنىم يوق ياكى بىرەر كىشى ئۇنى ماڭا ئۆگەتكىنى يوق، بەلكى ئەيسا مەسىھ
ماڭا ۋەھيي ئارقىلىق يەتكۈزگەن. 13 چۈنكى سىلەر مېنىڭ يەھۇدىيلارنىڭ
دىنىي يولىدا قانداق ھايات كەچۈرگەنلىكىم توغرۇلۇق ـ مېنىڭ خۇدانىڭ
جامائىتىگە ئەشەددىي زىيانكەشلىك قىلىپ ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلغانلىقىمنى
ئاڭلىغانسىلەر. 14 ھەمدە مەن يەھۇدىيلارنىڭ دىنىي يولىدا ئېلىمىزدىكى نۇرغۇن
تەڭتۇشلىرىمدىن خېلىلا ئالدىدا تۇراتتىم ۋە ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئەنئەنىلىرىنى ساقلاشقا
پەۋقۇلئاددە قىزغىن ئىدىم. 15 ئەمما ئانامنىڭ قورسىقىدىن تارتىپ مېنى ئۆزى
ئۆچۈن ئايرىپ، مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق مېنى چاقىرغان خۇدا ئۆز ئوغلىنى ئەللەر
ئارىسىدا جاكارلاش ئۈچۈن مەندە ئۇنى ئاشكارىلاشنى لايىق كۆرگىنىدە، مەن
ھېچقانداق قان-ئەت ئىگىسى بىلەن مەسلىھەتلەشمەي، 17 ياكى يېرۇسالېمغا
مەندىن ئىلگىرى روسۇل بولغانلار بىلەن كۆرۈشۈشكە بارمايي، بەلكى ئۆدۈل
ئەرەبىستانغا ئاتلاندىم. كېيىن دەمەشققە قايتىپ كەلدىم. 18 ئاندىن ئۈچ
يىلدىن كېيىن يېرۇسالېمغا پېترۇس بىلەن تونۇشۇشقا باردىم ۋە ئۇنىڭ قېشىدا
ئون بەش كۈن تۇردۇم. 19 ئەمما شۇ چاغدا رەببىنىڭ ئىنىسى ياقۇپتىن باشقا
روسۇللارنىڭ ھېچقايسىسى بىلەن كۆرۈشمىدىم. 20 مانا، مېنىڭ سىلەرگە
ھازىر يازغىنىم خۇدا ئالدىدا ھېچ يالغان ئەمەس! 21 كېيىن، مەن سۈريە ۋە
كىلىكىيە تۆلكىلىرىگە باردىم. 22 ئەمما يەھۇدىيەدىكى مەسىھدە بولغان جامائەتلەر
مېنى چىرايىمدىن تونۇمايتتى. 23 ئۇلار پەقەت بۇرۇن بىزگە زىيانكەشلىك قىلغان
ئادەمنىڭ ئۆزى شۇ چاغدا يوقاتماچقى بولغان ئېتىقادنى ھازىر خۇش خەۋەر
دەپ جاكارلىماقتا، دەپ ئاڭلىغاندى، 24 شۇنىڭدەك ئۇلار مېنىڭ سەۋەبىمدىن
خۇدانى ئۇلۇغلىدى.

2 يەنە بۇنىڭدىن ئون تۆت يىل كېيىن، مەن بارناباس بىلەن يېرۇسالېمغا
چىقتىم؛ تىتۇسنىمۇ ھەمراھ قىلىپ باردىم. 2 مەن بىر ۋەھيگە بىنائەن شۇ
يەرگە بارغاندىم؛ ۋە مەن بىكار چاپمىغىنىمنى ياكى بىكار چاپمايۋاتقىنىمنى
جەزملەشتۈرۈش ئۈچۈن [يېرۇسالېمدىكىلەرنىڭ] ئالدىدا (ئەمەلىيەتتە پەقەت
«جامائەتنىڭ تۇنۇرۇكلىرى»دەكلەرگە ئايرىم ھالدا) ئەللەر ئارىسىدا جاكارلايدىغان
خۇش خەۋەرنى بايان قىلدىم. 3 نەتىجىدە، ھەتتا ماڭا ھەمراھ بولغان
تىتۇس يۇنانلىق بولسىمۇ، خەتنىنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرلانمىدى؛ 4 [شۇ
چاغدىكى «خەتنە» مەسىلىسى] بولسا، بىزنىڭ مەسىھ ئەيسادا مۇيەسسەر
بولغان ھۆرلۈكۈمىزنى نازارەت قىلىش ئۈچۈن ئارىمىزغا سوقۇنۇپ كىرىۋالغان،
بىزنى قۇللۇققا چۈشۈرۈشمەكچى بولۇپ، يالغانچىلىق قىلغان ساختا قېرىنداشلار
تۈپەيلىدىن بولغاندى. 5 لېكىن بىز خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى سىلەردىن
مەھرۇم قىلىنمىسۇن دەپ ئۇلارغا ھەتتا بىر سائەتچىمۇ يول قويغىنىمىز يوق؛
6 لېكىن ئابرۇيلۇق ھېسابلانغان ئادەملەردىن بولسا (مېنىڭ ئۇلارنىڭ نېمە
ئىكەنلىكى بىلەن كارىم يوق، خۇدا ھېچقانداق ئىنساننىڭ يۈز خاتىرىسىنى
قىلمايدۇ!) ـ مۇشۇ ئابرۇيلۇق [ئەربابلار] دەپ سانالغانلارنىڭ مەندىكى [خۇش
خەۋەرگە] قوشقىنى يوق ئىدى. 7 دەل ئەكسىچە، خۇش خەۋەرنى خەتنە
قىلىنغانلارغا يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى پېترۇسقا تاپشۇرۇلغاندەك، خەتنىسىزلەرگە
يەتكۈزۈش ۋەزىپىسى ماڭا تاپشۇرۇلغان دەپ تونۇپ يېتىپ 8 (چۈنكى
پېترۇسنى خەتنىلىكلەرگە روسۇللۇققا كۆچىلەندۈرگۈچى بولسا، مېنىمۇ ئەللەرگە
[روسۇل بولۇشقا] كۆچىلەندۈرگەندى)، 9 ماڭا ئاتا قىلىنغان شۇ مېھىر-
شەپقەتنى تونۇپ يەتكەن «جامائەتنىڭ تۇنۇرۇكلىرى» ھېسابلانغان ياقۇپ،
كېفاس ۋە يۇھانىلار بولسا، سىلەر ئەللەرگە بېرىكلار، بىز خەتنىلىكلەرگە
بارايلى دەپ بارناباس بىلەن ئىككىمىزگە ھەمدەملىك ئوڭ قولىنى بېرىشتى.
10 ئۇلارنىڭ بىزگە پەقەت كەمبەغەللەرنى ئۇنتۇماكلار دېگەن بىرلا تەلىپى
بار ئىدى؛ مەن دەل بۇ ئىشقا قىزغىن بولۇپ كېلىۋاتاتتىم. 11 بىراق، كېيىن
پېترۇس ئانتاكيا شەھىرىگە كەلگەندە، ئۇنىڭ ئەيىبلىك ئىكەنلىكى ئېنىق بولغاچقا،
مەن ئۇنى يۈزتۇرانە ئەيىبلىدىم. 12 چۈنكى ياقۇپنىڭ يېنىدىن بەزى ئادەملەر
كېلىشتىن ئىلگىرى ئۇ يات ئەللىكلەر بىلەن ھەمداستىخان بولغاندى؛ بىراق
ئۇلار كەلگەندە، خەتنىلىكلەردىن قورقۇپ [شۇ قېرىنداشلاردىن] ئۆزىنى
ئايرىپ تارتتى. 13 ھەتتا باشقا يەھۇدىي [قېرىنداشلار] ئۇنىڭ بۇ ساختىلىقىغا
قوشۇلۇپ كەتتى؛ ھەتتا بارناباسمۇ ئازدۇرۇلۇپ ئۇلارنىڭ ساختىپەزلىكىگە
شېرىك بولدى. 14 ئەمما مەن ئۇلارنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ ھەقىقىتى بويىچە
دۈرۈس ماڭمىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەممىيلەتنىڭ ئالدىدىلا پېترۇسقا: «سەن
يەھۇدىي تۇرۇپ، يەھۇدىيلارنىڭ ئادەتلىرى بويىچە ياشمايي، بەلكى يات
ئەللىكلەردەك ياشاۋاتىسەن؛ شۇنداق تۇرۇقلۇق، نېمىشقا سەن يات ئەللىكلەرنى
يەھۇدىيلاردەك ياشاشقا زورلىماقچىمۇسەن؟» ـ دېدىم، 15 ۋە يەنە: «بىز
[ئىككىمىز] تۇغۇلۇشىمىزدىلا يەھۇدىيمىز، «گۇناھكار دەپ قارالغان يات
ئەللىكلەر»دىن ئەمەسمىز، 16 لېكىن ئىنسان تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا
ئىنتىلىشلىرى بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەيسا مەسىھنىڭ ئېتىقاد-ساداقەتلىكى بىلەن
ھەققانىي قىلىنىدۇ دەپ بىلىمىز. شۇڭا تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىش
بىلەن ئەمەس، بەلكى مەسىھكە باغلانغان ئېتىقاد بىلەن ھەققانىي قىلىنىشىمىز
ئۈچۈن بىزمۇ مەسىھ ئەيسىغا ئېتىقاد قىلدۇق ـ چۈنكى ھېچ ئەت ئىگىسى
تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىشقا ئىنتىلىشلىرى بىلەن ھەققانىي قىلىنمايدۇ» ـ

دېدىم. 17 ئەمما مەسىھنە ھەققانىي قىلىنىشقا ئىزدەنگىنىمىزدە، بىزمۇ «گۇناھكار» دەپ ئىسپاتلانغان بولساقمۇ، مەسىھ ئەمدى گۇناھنىڭ خىزمىتىدە بولغۇچىمۇ؟! ياق، ھەرگىز! 18 ئەمما مەن ئەسلىدە غۇلاتقان نەرسىلەرنى قايتىدىن قۇرسام، تۈزۈمنى [تەۋرات قانۇنىغا] خىلاپلىق قىلغۇچى دەپ ئىسپاتلاپ كۆرسەتكەن بولىمەن. 19 چۈنكى مەن تەۋرات قانۇنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا نىسبەتەن ئۆلدۇم، نەتىجىدە، مەن خۇداغا يۈزلىنىپ ياشاۋاتىمەن. 20 مەن مەسىھ بىلەن بىللە كرىستىلەنگەنمەن، لېكىن مانا، ياشاۋاتقىنى مەن ئەمەس، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان مەسىھدۇر. ۋە مېنىڭ ھازىر ئەتلىرىمدە ياشاۋاتقان ھايات بولسا، مېنى سۆيگەن ۋە مەن ئۈچۈن تۆزىنى پىدا قىلغان خۇدانىڭ ئۇغلىنىڭ ئىمان-ئېتىقادىدىندۇر. 21 مەن خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بىكار قىلىۋەتمەيمەن؛ چۈنكى ھەققانىيلىق تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق كېلىدىغان بولسا، مەسىھنىڭ تۆلۈشى بىكاردىن-بىكار بولۇپ قالاتتى.

3 ئى ئەقىلسىز گالاتىيالىقلار، كۆز ئالدىڭلاردا ئەيسا مەسىھ ئېنىق سۈرەتلەنگەن، ئاراڭلاردا كرىستىلەنگەندەك كۆرۈنگەنكەن، كىم سىلەرنى ھەقىقەتكە ئىتائەت قىلىشتىن ئازدۇرۇپ سېھىرلىدى؟ 2 مەن پەقەت شۇنىلا سىلەردىن سوراپ بىلەيكى: ـ سىلەر روھنى تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلدىڭلارمۇ، ياكى [خۇش خەۋەرنى] ئاڭلاپ، ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلدىڭلارمۇ؟ 3 سىلەر شۇنچە ئەقىلسىزمۇ؟ روھقا تايىنىپ [ھايات]نى باشلىغانىكەنسىلەر، ئەمدىلىكتە ئەت ئارقىلىق كامالەتكە يەتمەكچىمۇ؟ 4 سىلەر [ئېتىقاد يولىدا] بولغان شۇنچە كۆپ ئازاب-ئوقۇبەتلەرنى بىكارغا تارتتىڭلارمۇ؟ دەۋرۇەدە بىكارغا كەتتىغۇ؟! 5 سىلەرگە روھنى تەمىنلىگۈچى، ئاراڭلاردا مۇجىزىلەرنى يارىتىۋاتقۇچى بۇ كارامەتلەرنى سىلەرنىڭ تەۋرات قانۇنىغا ئىنتىلىپ تايانغىنىڭلاردىن قىلامدۇ، ياكى ئاڭلىغان خەۋەرگە باغلىغان ئىشەنچ-ئېتىقادىڭلاردىن قىلامدۇ؟ 6 [مۇقەددەس يازمىلاردا دېيىلگەندەك]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى، بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى». 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنى چۈشىنىشىڭلار كېرەككى، ئېتىقادتىن تۇغۇلغانلارلا ئىبراھىمنىڭ ھەقىقىي پەرزەنتلىرىدۇر. 8 مۇقەددەس يازمىلاردا خۇدانىڭ يات ئەللىكلەرنى ئۈزىگە ئېتىقاد قىلىشى ئارقىلىق ئۇلارنى ھەققانىي قىلىدىغانلىقى ئالدىنئالا كۆرۈلۈپ، خۇدانىڭ ئىبراھىمغا: «سەندە بارلىق ئەل-مىللەتلەرگە بەخت ئاتا قىلىنىدۇ» دەپ خۇش خەۋەرنى ئالدىن ئېيتقانلىقى خاتىرىلەنگەندى. 9 شۇنىڭ بىلەن، ئېتىقادتىن بولغانلار ئېتىقاد قىلغۇچى ئىبراھىم بىلەن تەڭ بەخت تاپىدۇ. 10 لېكىن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلىمىز دەپ يۈرگەنلەر بولسا ھەممىسى لەنەتكە قالىدۇ. چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: «تەۋرات قانۇنىدا يېزىلغان ھەممە ئەمرلەرگە ئۈزۈلۈكسىز ئەمەل قىلمايۋاتقان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالىدۇ». 11 يەنە روشەنكى، ھېچكىم خۇدانىڭ ئالدىدا قانۇنغا ئىنتىلىش ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنمايدۇ، چۈنكى [مۇقەددەس كىتابتا يېزىلغىنىدەك]: ـ «ھەققانىي ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادى بىلەن ھايات بولىدۇ». 12 ئەمما قانۇن يولى ئېتىقاد يولىغا ئاساسلانغان ئەمەس، بەلكى [مۇقەددەس كىتابتا]: ـ «قانۇننىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلغۇچى شۇ ئىشلار بىلەن ھايات بولىدۇ» دېيىلگەندەكتۇر. 13 ھالبۇكى، مەسىھ بىزنى تەۋرات قانۇنىدىكى لەنەتتىن ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئورنىمىزدا لەنەت بولۇپ بەدەل تۆلىدى. بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]: «ياغاچقا ئېسىلغان ھەربىر كىشى لەنەتكە قالغان ھېسابلانسۇن» دەپ يېزىلغان. 14 شۇنىڭ بىلەن مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق ئىبراھىمغا ئاتا قىلىنغان بەخت يات ئەللىكلەرگىمۇ كەلتۈرۈلۈپ، بىز ۋەدە قىلىنغان روھنى ئېتىقاد ئارقىلىق قوبۇل قىلالايمىز. 15 قېرىنداشلار، مەن ئىنسانلارچە سۆزلەيمەن؛ ھەتتا ئىنسانلار ئارىسىدا تۈزۈلگەن ئەھدە تۈزۈلىسىمۇ، باشقا ھېچكىم ئۇنى يوققا چىقىرۇۋېتەلمەيدۇ ياكى ئۇنىڭغا بىرەر نەرسە قوشالمايدۇ. 16 شۇنىڭدەك، [خۇدانىڭ ئەھدىسىدىكى] ۋەدىلەر ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ نەسىلىگە ئېيتىلغان. [مۇقەددەس كىتابتا] ئۇ: «ۋە سېنىڭ نەسىللىرىڭگە»، (يەنى، كۆپ كىشىلەرگە) دېمەيدۇ، بەلكى «سېنىڭ نەسىلىڭگە»، (يەنى يالغۇز بىر كىشىگلا)، دەيدۇ ـ بۇ «نەسىل» مەسىھدۇر. 17 مەن شۇنى دېمەكچىمەنكى، خۇدانىڭ مەسىھكە ئالدىن تۈزگەن بىر ئەھدىسىنى تۆت يۈز ئوتتۇز يىلدىن كېيىن چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنى ئېمەلدىن قالدۇرالمايدۇ، خۇدانىڭ بۇ ۋەدىسىنى ھېچ بىكار قىلالمايدۇ. 18 چۈنكى [ۋەدە قىلىنغان] مىراس قانۇنغا ئاساسلانغان بولسا، مانا ئۇ خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئاساسلانغان بولماينىتى، لېكىن خۇدا شاپائەت بىلەن ئۇنى ئىبراھىمغا ۋەدە ئارقىلىق ئاتا قىلغان. 19 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇننى چۈشۈرۈشتىكى مەقسەت نېمە؟ ئۇ بولسا، ئىنسانلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرى تۈپەيلىدىن، خۇدانىڭ مىراسى ۋەدە قىلىنغۇچى، يەنى ئىبراھىمنىڭ نەسلى دۇنياغا كەلگۈچە قوشۇمچە قىلىپ بېرىلگەن؛ ئۇ پەرىشتىلەر ئارقىلىق بىر ۋاستىچىنىڭ قولى بىلەن بېكىتىلىپ يولغا قويۇلغان. 20 ئەمما «ۋاستىچى» بىر تەرەپنىڭلا ۋاستىچىسى ئەمەس (بەلكى ئىككى تەرەپنىڭكىدۇر)، لېكىن خۇدا ئۆزىنى پەقەت بىردۇر. 21 ئۇنداقتا، تەۋرات قانۇنى خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە زىتمۇ؟ ياق، ھەرگىز! ئەگەر بىرەر قانۇن ئىنسانلارنى ھاياتلىققا ئېرىشتۈرەلەيدىغان بولسا، ئۇنداقتا ھەققانىيلىق جەزمەن شۇ قانۇنغا ئاساسلانغان بولاتتى. 22 ھالبۇكى، مۇقەددەس يازمىلار پۈتكۈل ئالەمنى گۇناھنىڭ ئىلكىگە قاماپ قويغان؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئەيسا مەسىھنىڭ ساداقەت-ئېتىقادى ئارقىلىق ۋەدىنىڭ ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا بېرىلىشى ئۈچۈندۇر. 23 لېكىن ئېتىقاد يولى كېلىپ ئاشكارە بولغىچە، بىز تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىپ، ئاشكارە بولىدىغان ئېتىقادنى كۈتۈشكە قاماپ قويۇلغانىدۇق. 24 شۇ تەرىقىدە، بىزنىڭ ئېتىقاد ئارقىلىق ھەققانىي قىلىنىشىمىز ئۈچۈن تەۋرات قانۇنى بىزگە («تەربىيىلىگۈچى» بولۇپ، بىزنى مەسىھكە يېتەكلىدى. 25 لېكىن ئېتىقاد يولى ئاشكارا بولۇپ، بىز ئەمدى يەنە «تەربىيىلىگۈچى»نىڭ نازارىتىدە ئەمەسمىز. 26 چۈنكى ھەممىڭلار مەسىھ ئەيسانا ئېتىقاد قىلىش ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغۇللىرى بولدۇڭلار. 27 چۈنكى ھەرقايسىڭلار مەسىھكە كىرىشكە چۆمۈلدۈرۈلگەن بولىسىلار، مەسىھنى كىيىۋالغان بولدۇڭلار. 28 مەسىھدە نە يەھۇدىي بولمايدۇ نە گرېك بولمايدۇ، نە قۇل بولمايدۇ نە ھۆر بولمايدۇ، نە ئەر بولمايدۇ نە ئايال بولمايدۇ، ھەممىڭلار مەسىھ ئەيسادا بىر بولىسىلەر. 29 سىلەر مەسىھكە مەنسۇپ بولغانىكەنسىلەر، سىلەرمۇ ئىبراھىمنىڭ نەسلى بولىسىلەر ۋە ئۇنىڭغا ۋەدە قىلىنغان [بەخت-سائادەتكە] مىراسخورىدۇرسىلەر.

4 يەنە شۇنى ئېيتىمەنكى: گەرچە بىر بالا پۈتۈن مۇلۇكنىڭ ئىگىسى بولسىمۇ، مىراسخور گۈدەك ۋاقىتلىرىدا تاكى ئاتىسى بەلگىلىگەن ۋاقىت توشمىغۇچە، ئۇ ئۆز ئۆيىدىكى قۇلدىن پەرقى بولمايدۇ. چۈنكى ئۇ يەنىلا خوجىدارلار ۋە بالا باققۇچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدا بولىدۇ. 3 شۇنىڭغا ئوخشاش، بىزمۇ گۈدەك ۋاقىتىمىزدا، بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» ئاستىدا قۇل بولغانىدۇق. 4 لېكىن، ۋاقىت-ساۋىتى تولۇق توشقاندا، خۇدا ئۆز ئوغلىنى [بۇ دۇنياغا] ئەۋەتتى. ئۇ بىر ئايال كىشىدىن تۇغىلغان، شۇنىڭدەك ئەۋەتىلگەن ئۇ ئاستىدا تۇغىلغانىدى. 5 بۇنىڭدىكى مەقسەت، خۇدا ئەۋەتىلگەن ئۇ ئاستىدا ياشىغان [بىزلەرنى] بەدەل تۆلەپ ھۆرلۇككە چىقىرىپ، بىزنىڭ ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىنىشىمىز ئۈچۈندۇر. 6 ھەم سىلەر ئۆز ئوغۇللىرى بولغانلىقىڭلار ئۈچۈن، خۇدا ئۆز ئوغلىنىڭ: «ئابا! ئاتام!» دەپ چاقىرغۇچى روھنى ئەۋەتىپ قەلبىمىزگە سالدى. 7 شۇنىڭ ئۈچۈن، سىلەر ھازىر قۇل ئەمەس، بەلكى ئوغۇللىرىدۇرسىلەر، ئوغۇللىرى

بولغانكەنسىلەر، خۇدا ئارقىلىق تۆزىگە مىراسخور بولىسىلەر. 8 بۇرۇن، خۇدانى تونۇمىغان ۋاقىتلاردا دەرۋەقە يالغان ئىلاھلارنىڭ قۇللۇقىغا تۇتۇلغانلىسىلەر. 9 ئەمدىلىكتە، ھازىر [ھەقىقىي] خۇدانى تونۇغانكەنسىلەر، ـ ياكى ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا، خۇدا تەرىپىدىن تونۇلغانكەنسىلەر، ئەمدى سىلەر نېمە دەپ بۇ دۇنيادىكى كۈچسىز، ئەبجەق ئەرزىمەس «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» گە قاراپ يانىسىلەر؟ ئۇلارنىڭ قۇللۇقىغا يېڭىۋاشتىن قايتىشنى خالامسىلەر؟ 10 سىلەر ئالاھىدە كۈن، ئاي، پەسىل ۋە يىللارنى ئېتىۋارغا ئېلىپ خاتىرىلەشكە باشلىدىڭلار! 11 مەن ئىلگىرى سىلەرگە سىڭدۈرگەن ئەجرىم بىكار كېتەرمىكىن، دەپ سىلەر ئۈچۈن ئەنسىرەۋاتىمەن. 12 قېرىنداشلار، مەن شۇنى سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، ماڭا ئوخشاش بولۇڭلار؛ چۈنكى مەن سىلەرگە ئوخشاش بولدۇم. سىلەر ئەسلىدە ماڭا ھېچ ئازار يەتكۈزمىگەندىڭلار. 13 ئەمما سىلەرگە مەلۇمكى، ئەتلىرىمدىكى بىر زەئىپلىك تۈپەيلىدىن، مەن خۇش خەۋەرنى سىلەرگە بىرىنچى قېتىم يەتكۈزگەندىم. 14 ئۇ چاغدا، ئەتلىرىمدىكى بۇ زەئىپلىك سىلەرگە نىسبەتەن سىناقتەك بولسىمۇ، لېكىن سىلەر مېنى كەمىستمىدىڭلار ياكى چەتكە قاقمىدىڭلار. ئەكسىچە، مېنى خۇدا ئەۋەتكەن بىر پەرىشتىنى، ھەتتا مەسىھ ئەيسا ئۆزىنى كۈتكەندەك كۈتۈۋالدىڭلار. 15 ئۇ چاغدىكى بەخت-بەرىكىتىڭلار ئەمدى نەگە كەتتى؟! مەن سىلەرگە گۇۋاھچى بولۇپ ئېيتالايمەنكى، ئۇ چاغدا سىلەر مۇمكىن بولسا، ماڭا كۆزلىرىڭلارنى ئويۇپ بېرىشكىمۇ رازى ئىدىڭلار! 16 ئەمدىلىكتە، سىلەرگە ھەقىقەتنى سۆزلىگەنلىكىم ئۈچۈن دۈشمىنىڭلارغا ئايلىنىپ قالدىممۇ؟ 17 [مەن ئېيتىپ ئۆتكەن] ھېلىقى ئادەملەر سىلەرگە قىزغىنلىق كۆرسىتىدۇ، ئەمما نىيىتى دۇرۇس ئەمەس؛ ئۇلار پەقەت سىلەرنى [ئىجاتنىڭ] سىرتىغا چىقىرىپ، قىزغىنلىقىڭلارنى ئۆزلىرىگە قارىتىۋالماقچى. 18 ئەمما مەن سىلەر بىلەن بىرگە بولغان ۋاقىتلاردىلا ئەمەس، بەلكى ھەردائىم گۈزەل ئىشقا قىزغىنلىق قىلىشنىڭ ئۆزى ياخشىدۇر، ئەلۋەتتە. 19 سۆيۈملۈك بالىلىرىم! مەسىھ سىلەردە تۇرەلدۈرۈلگۈچە مەن سىلەر ئۈچۈن تولغاق تۇزايلىرىنى يەنە بىر قېتىم تارتىۋاتىمەن! 20 مېنىڭ ھازىرلا يېنىڭلارغا بېرىپ، سىلەرگە باشقىچە تەلەپپۇز بىلەن سۆزلىگۈم كېلىۋاتىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئەھۋالىڭلار توغرۇلۇق نېمە قىلىشنى زادىلا بىلمەيۋاتىمەن! 21 ئى تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە ياشاشنى خالايدىغانلار، سىلەردىن شۇنى سوراپ باقاي، سىلەر تەۋراتنىڭ تۆزىدە نېمە دېيىلگەنلىكىگە قۇلاق سالمامسىلەر؟ 22 تەۋراتتا، ئىبراھىمنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، بىرى دېدەكتىن، يەنە بىرى ھۆر ئايالدىن بولغان، دەپ خاتىرىلەنگەن. 23 دېدەكتىن بولغان ئوغۇل «ئەت بىلەن» تۇغۇلغان؛ ھۆر ئايالدىن بولغان ئوغۇل بولسا خۇدانىڭ ۋەدىسى ئارقىلىق تۇغۇلغاندۇر. 24 بۇ ئىككى ئىشنى بىر ئوخشىتىش دېگلى بولىدۇ. بۇ ئىككى ئايال [خۇدانىڭ ئىنسانلار بىلەن] تۈزگەن ئىككى ئەھدىسىنىڭ ۋەكىلىدۇر. بىرىنچى ئەھدە سىنايي [تېغىدىن] كېلىپ، دەرھەقىقەت باللىرىنى قۇللۇقتا بولۇشقا تۇغدۇ؛ مانا ھەجەر ئۇنىڭغا ۋەكىلدۇر؛ 25 دېمەك، ھەجەر بولسا ئەرەبىستاندىكى سىنايي تېغىغا سىمۋول قىلىنىپ، يەنى بۈگۈنكى يېرۇسالېمغا ئوخشىتىلىدۇ؛ چۈنكى ئۇ شەھەر ۋە ئۇنىڭ باللىرى قۇللۇقتا تۇرماقتا. 26 ئەمما يۇقىرىدىن بولغان يېرۇسالېم ھۆردۇر، ئۇ ھەممىمىزنىڭ ئانىسىدۇر؛ 27 چۈنكى، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇنداق يېزىلغان: ـ «خۇشال بول، ئى پەرزەنت كۆرمىگەن تۇغماس ئايال! تەنتەنە قىلىپ يا كېڭرات، توۋلا، ئى تولغاق تۇتۇپ باقمىغان! ـ چۈنكى غېرىب ئايالنىڭ باللىرى ئېرى بار ئايالنىڭكىدىن كۆپتۇر!» 28 ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئىسھاق خۇدانىڭ ۋەدىسىدىن تۇغۇلغاندەك بىزمۇ خۇدانىڭ ۋەدىسى بويىچە تۇغۇلغان پەرزەنتلەرمىز. 29 لېكىن ئۇ چاغدا «ئەتلەردىن تۇغۇلغان» بالا «روھتىن تۇغۇلغان» بالىغا زىيانكەشلىك قىلغىنىدەك، ھازىر شۇنداق بولىدۇ. 30 لېكىن مۇقەددەس يازمىلاردا نېمە دېيىلگەن؟ ئۇنىڭدا: «سەن بۇ دېدەكنىڭ ئوغلى بىلەن قوشۇپ ھەيدىۋەت! چۈنكى دېدەكتىن تاپقان ئوغۇل ھەرگىز ھۆر ئايالنىڭكىدىن بولغان ئوغۇل بىلەن مىراسقا ئورتاق بولمايدۇ!» دەپ پۈتۈلگەن. 31 ئەمدى، قېرىنداشلار، بىز دېدەكنىڭ ئەمەس، بەلكى ھۆر ئايالنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرمىز. مەسىھ بىزنى ھۆرلۈكتە ياشىسۇن دەپ ھۆر قىلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭدا تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار ۋە قۇللۇقنىڭ بويۇنتۇرۇقىغا قايتىدىن قىسىلىپ قالماڭلار.

5 مانا، مەنكى پاۋلۇس سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئەگەر سىلەر خەتنە قوبۇل قىلساڭلار، ئۇ چاغدا مەسىھنىڭ سىلەرگە ھېچقانداق پايدىسى قالمايدۇ. 3 مەن خەتنىنى قوبۇل قىلغان ھەربىر كىشىگە يەنە ئاگاھلاندۇرۇپ ھەققەتنى ئېيتىپ قويايكى، ئۇلارنىڭ تەۋراتتىكى بارلىق تەمر-بەلگىلىمىلەرگە [تولۇق ئەمەل قىلىش] مەجبۇرىيىتى باردۇر. 4 ئەي تەۋرات قانۇنى ئارقىلىق ئۆزۈمنى ھەققانىي ئادەم قىلاي دېگەنلەر، ھەربىرىڭلار مەسىھتىن ئايرىلىپ، مەھرۇم بولۇپ، [خۇدانىڭ] شاپائىتىدىن چىقىپ، يېقىلىپ ئۆنكۈىن قالدىڭلار. 5 چۈنكى روھقا تايىنىپ ھەققانىيلىققا باغلانغان ئارزۇ-ئارمانىنى ئېتىقاد بىلەن تەلەپلەنۋېپ كۈتمەكتىمىز. 6 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا خەتنىلىك كۈچىگە ئىگە ئەمەس، خەتنىسىزلىكمۇ كۈچىگە ئىگە ئەمەس، كۈچىگە ئىگە بولغىنى پەقەت مۇھەببەت ئارقىلىق ئىش قىلىدىغان ئېتىقادتۇر. 7 سىلەر ئوبدان چېپىپ مېڭىۋاتقانىدىڭلار؛ براق كىم سىلەرنى ھەققەتكە ئىتائەت قىلىشتىن توسۇۋالدى؟ 8 بۇنداق قايىل قىلىش ئاملى سىلەرنى چاقىرغۇچىدىن بولغان ئەمەس! 9 «كىچىككىنە خېمىرتۇرۇچ پۈتكۈل خېمىرنى بولدۇرۇپ يوغىنىتىدۇ!» 10 ئۆزۈم رەببگە قاراپ قايىل بولدۇمكى، سىلەرمۇ بۇ ئىشتا ھېچ باشقىچە ئويدا بولمايسىلەر. ئەمما سىلەرنى قايمۇقتۇرۇۋاتقان كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئۇ چوقۇم تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ. 11 قېرىنداشلار، ئەگەر مەن «خەتنە قىلىنىش كېرەك» دەپ جاكارلاپ يۈرگەن بولسام، ئۇنداقتا مەن بۇگۈنكى كۈنگىچە يەنە نېمە ئۈچۈن [يەھۇدىيلاردىن] زىيانكەشلىككە ئۇچراپ كېلىمەن؟ ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسام، «كرېست بىزارلىقى» يوق قىلىناتتى! 12 سىلەرنى قوزغىتىۋاتقان بۇ ئادەملەر ئۆزلىرىنى ئاختا قىلۋەتسۇن دەيمەن! 13 چۈنكى قېرىنداشلار، سىلەر ئەركىنلىككە چاقىرىلدىڭلار. لېكىن ئەركىنلىكىڭلارنى ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە قاندۇرۇشنىڭ باھانىسى قىلماڭلار، بەلكى مېھىر-مۇھەببەت بىلەن بىر-بىرىڭلارنىڭ قۇللۇقىدا بولۇڭلار. 14 چۈنكى پۈتكۈل تەۋرات قانۇنى «قوشنانىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆيگىن» دېگەن بىرلا ئەمرىدە ئەمەل قىلىنىدۇ. 15 لېكىن پەخەس بولۇڭلاركى، بىر-بىرىڭلارنى چىشلەپ تارتىپ يالماپ يۈرۈپ، بىر-بىرىڭلاردىن يۇتۇلۇپ كەتمەڭلار يەنە! 16 ئەمما شۇنى دەيمەنكى ـ [مۇقەددەس] روھتا مېڭىڭلار، ۋە شۇ چاغدا سىلەر ئەتلەرنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە يول قويمايسىلەر. 17 چۈنكى ئەت روھقا زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ، ۋە روھ ئەتكە زىت بولغان ئىشلارنى ئارزۇ قىلىدۇ. ئۇلار ئىككىسى بىر-بىرىگە قارىغۇدارشىدۇر؛ نەتىجىدە، ئۆزۈڭلار ئارزۇ قىلغان ئىشلارنى قىلالمايسىلەر. 18 ۋەھالەنكى، سىلەر روھنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولساڭلار، ئۇ چاغدا تەۋرات قانۇنىنىڭ ئىلكىدە بولمايسىلەر. 19 ئەمدى ئەتنىڭ ئەمەللىرى روشەنكى ـ زىناخورلۇق، بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، شەھۋانىيلىق، 20 بۇتپەرەسلىك، سېھىرگەرلىك، ئۆچمەنلىكلەر، جېدەللەر، قىزغانچۇقلۇقلار، غەزەپلەر، رىقابەتلىشىشلەر، بۆلگۈنچىلىكلەر، گۇرۇھۋازلىقلار، 21 ھەسەتخورلۇقلار، قاتىللىقلار، ھارافكەشلىكلەر، ئەيش-ئىشرەتلەر قاتارلىق ئىشلاردۇر؛ بۇ ئىشلار توغرۇلۇق بۇرۇنقى ئېيتقىنىمدەك ھازىر يەنە بىر قېتىم ئاگاھلاندۇرىمەنكى، بۇنداق ئىشلارنى قىلغۇچىلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسلىق قىلمايدۇ. 22 ۋەھالەنكى، روھنىڭ مېۋىسى بولسا

مېهىر-مۇھەببەت، شاد-خۇراملىق، خاتىرجەملىك، سەۋر-تاقەت، مېھرىبانلىق، ياخشىلىق، ئىشەنچ-سادىقلىق، 23 مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە تۆزىنى تۇتۇۋېلىشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق ئىشلارنى توسىدىغان ھېچقانداق قانۇن يوقتۇر. 24 لېكىن مەسىھكە مەنسۇپ بولغانلار ئەتىلىرىنى، شۇنداقلا تۇنىگۈدىكى ئىشقىلار ۋە ھەم ھەۋەسلەرنى تەڭ كېستىلگەن بولىدۇ. 25 روھتا ياشاۋاتقان بولساق، روھقا ئەگىشىپ ماڭايلى. 26 بىر-بىرىمىزنى رەنجىتىپ، بىر-بىرىمىزگە ھەسەت قىلىپ، ھاكاۋۇر شۇھرەتپەرەسلەردىن بولمايلى.

6 قېرىنداشلار، ئاراگىلاردىن بىرسىنىڭ ھازىرمۇ بىر گۇناھ-سەۋەنلىك سادىر قىلىۋاتقانلىقى بايقالغان بولسا، ئاراگىلاردىكى روھىي كىشىلەر يۇۋاش-مۇلايىملىق روھى بىلەن ئۇنى يولدىن قايتۇرۇپ كېلىگىلار. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئۆزۈگىلارنىڭمۇ ئازدۇرۇلۇپ كەتمەسلىكىگىلارغا دىققەت قىلىگىلار. 2 بىر-بىرىگىلارنىڭ ئېغىرچىلىقىنى كۆتۈرۈگىلار. شۇنداق قىلساگىلار، مەسىھنىڭ قانۇنىغا ئەمەل قىلغان بولىسىلەر. 3 چۈنكى بىرسىنىڭ تارازىغا توختىغۇدەك ئىشى بولماي تۇرۇپ ئۆزىنى تارازىغا توختىغۇدەك دەپ چاغلىسا، ئۆ ئۆز-ئۆزىنى ئالدىغانلىق، خالاس. 4 لېكىن ھەركىم ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ تەكشۈرۈپ باقسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن باشقىلارنىڭكىدىن ئەمەس، بەلكى ئۆز ئەمەللىرىدىنلا پەخىرلەنگۈدەك ئىش بولسا، پەخىرلەنسە بولىدۇ. 5 چۈنكى ھەربىر ئادەم ئۆز يۈكىنى كۆتۈرۈشى كېرەك. 6 خۇدانىڭ سۆز- كالامىدىن تەلىم ئالغۇچى ئۆزىگە تەلىم بەرگۈچىنى ئۆزىدە بار بولغان ياخشى نەرسىلەردىن ئورتاق بەھرىمەن قىلسۇن. 7 ئۆز-ئۆزۈگىلارنى ئالدىمىگىلار ـ خۇدانى ئالداپ ئەخمەق قىلغىلى بولمايدۇ؛ چۈنكى كىم نېمە تېرىسا، شۇنى ئالىدۇ. 8 ئۆز ئەتىلىرىنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى قاندۇرۇشقا ئۇرۇق چاچقان كىشى ئۆز ئەتىلىردىن چىرىكلىك ھوسۇلىنى ئالىدۇ. لېكىن روھنى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇق چاچقان كىشى بولسا روھتىن مەڭگۈلۈك ھايات ئالىدۇ. (aiōnios g166) 9 شۇڭا، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ھارمايلى. ئۇنىڭغا ئېرىمىسەك ۋاقتى-سائىتى توشقاندا چوقۇم ھوسۇل ئالالايمىز. 10 شۇ سەۋەبتىن، بىزدە پۇرسەت بولسىلا، ھەممەيلەنگە، بولۇپمۇ ئېتىقادتىكى ئائىلىگە مەنسۇپ بولغانلارغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بېرەيلى. 11 مانا، ئۆز قولۇم بىلەن شۇنچە چوڭ ھەرپلەر بىلەن يازغىنىمغا قاراگىلار! 12 سىلەرگە خەتنىنى قوبۇل قىلدىنى مەجبۇرلىماقچى بولغانلار، ئۇلارنىڭ ھەربىرى پەقەت ئۆزلىرىنىڭ تاشقى قىيافىتىنى پەردازلاپ كۆرسەتمەكچى بولغان، خالاس؛ ئۇلارنىڭ بۇ مەقسىتى پەقەت «مەسىھنىڭ كېيىنى» تۇپەيلىدىن بولغان زىيانكەشلىكتىن قېچىشتىن ئىبارەت، خالاس. 13 چۈنكى ئۇلار ئۆزلىرىمۇ خەتنە قىلىنغىنى بىلەن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلمايدۇ؛ لېكىن ئۇلار ئەتىلىرىگىلاردىن ماختىنىش ئۈچۈن بەربىر سىلەرنى خەتنىنى قوبۇل قىلدۇرماقچى بولىدۇ. 14 ئۆزۈمنى ئېلىپ ئېيتسام، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېيىنىكى [ئۇلۇمى]دىن باشقا ھېچ ئىش بىلەن ماختاشمىغايمەن! چۈنكى ئۇنىڭ كېيىنى ۋاستىسىدىن بۇ دۇنيا ماڭا نىسبەتەن كېيىنلەنگەن ۋە مەنمۇ بۇ دۇنياغا نىسبەتەن كېيىنلەنگەنمەن. 15 چۈنكى مەسىھ ئەيسادا نە خەتنىلىك نە خەتنىسىزلىك دېگەنلەر كۆچكە ئىگە ئەمەستۇر؛ بىردىنبىر كۆچكە ئىگە بولىدىغىنى پەقەت يېڭى بىر يارالغۇچىدۇر! 16 بۇ قائىدە بويىچە ماڭىدىغانلارغا، ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ۋە خۇدانىڭ ئىسرائىلىغا خاتىرجەملىك ۋە رەھىم-شەپقەت بولغاي! 17 بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم بۇ ئىشلار بىلەن يەنە مېنى ئاۋارە قىلمىسۇن! چۈنكى مەن ئۆز بەدىنىمدە ئەيسانىڭ يارا ئىزلىرىنى كۆتۈرىمەن! 18 قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىگىلارغا يار بولغاي! ئامىن!

ئەفەسۇسلۇقلارغا

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن، مەسىھ ئەيسانىڭ روسۇلى بولغان مەنكى
پاۋلۇستىن ئەفەسۇستا تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى مەسىھ ئەيسادا
ئىخلاسمەن بولغانلارغا سالام! **2** ئاتىمىز خۇدا ھەم رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە
مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** بىزنى مەسىھتە، ئەرشىلەردە
بارلىق روھىي بەخت-بەركەتلەر بىلەن بەركەتلىگەن، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ
خۇداسى ھەم ئاتىسى مۇبارەك بولغاي! **4** چۈنكى ئۇ بىزنى، مۇھەببەت ئىچىدە
بولۇپ تۇزىنىڭ ئالدىدا پاك-مۇقەددەس، داغسىز تۇرۇشىمىز ئۈچۈن ئالەم ئاپىرىدە
قىلنماي تۇرۇپلا تاللۋالغاندى؛ **5** ئۇ ئۆز ئىرادىسىگە ياققىنى بويىچە بىزنى
ئالدىنئالا ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىشقا بېكىتكەندى؛
6 بۇ ئىشتا ئۆزىنىڭ مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئۈلۈغلۇقىغا مەدھىيە ئوقۇلىدۇ؛ چۈنكى
ئۇ مېھىر-شەپقىتى بىلەن بىزنى ئۆز سۆيگىنىدە شاپائەتلەندۈرگەندى. **7** بىز
ئۇنىڭدا [ئاتىنىڭ] مېھىر-شەپقىتىنىڭ موللۇق بىلەن ئۆزىنىڭ قېنى ئارقىلىق قۇتۇلۇقتىن
ھۆر قىلىنىشقا، ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزگە قارىتا كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق؛
8 ئۇ [بۇ مېھىر-شەپقەتنى] بارلىق دانالىق ھەم پەم-پاراسەت بىلەن بىزگە زور
تارتۇقلىدىكى، **9** ـ ئۆز ئۆزىگىگە پۈككەن گۈزەل خاھىشى بويىچە ئىرادىسىدىكى
سىرنى، يەنى ۋاقىت-زامانلارنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى ئىدارە قىلىشى بىلەن بارلىق
مەۋجۇداتلارغا، يەنى ئەرشىلەردە بولغانلىنىڭ ھەممىسىگە، زېمىندا بولغانلىنىڭ
ھەممىسىگە مەسىھنى باش قىلىپ ئۇلارنى مەسىھتە جەم قىلىش مەقسىتىنى بىزگە
ئايان قىلدى؛ **11** ئۇنىڭدا بىزمۇ خۇداغا مىراس قىلىنغان؛ بىز شۇ مەقسەتتە بارلىق
ئىشلارنى ئەقىل-ئىرادىسى بويىچە ئىدارە قىلغۇچىنىڭ نىشانى بىلەن شۇ ئىشقا
ئالدىنئالا بېكىتىلگەندۇق؛ **12** شۇنىڭ بىلەن مەسىھنى ئاۋۋال تاياڭچ قىلغان بىزلەر
ئۇنىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۈلۈغلۇقىنى نامايان قىلغۇچى بولدۇق؛ **13** ھەققەتنىڭ
كالام-سۆزىنى، يەنى نىجاتىڭلاردىكى خۇش خەۋەرنى ئاڭلاپ سىلەرمۇ ئۇنىڭغا
تايانىدىڭلار ـ ۋە ئۇنىڭغا ئىشەنگىنىڭلاردا، سىلەر ۋەدە قىلىنغان مۇقەددەس
روھ بىلەن مۆھۈرلەندىڭلار. **14** خۇدانىڭ شان-شەرىپىنىڭ ئۈلۈغلۇقى نامايان
قىلىنىپ، ئىگىلىكى ئۈزۈل-كېسىل ھۆر-نىجات قىلىنغۇچە، مۇقەددەس روھ
مىراسىمىزنىڭ «كاپالەت»ى بولدۇ. **15** شۇنىڭ بىلەن، سىلەرنىڭ رەب ئەيسانى
باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مۇھەببىتىڭلار
توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن تارتىپ، **16** دۇئالىرىمدا سىلەرنى ئەسلەپ، سىلەر
ئۈچۈن رەھمەت ئېيتىشنى توختاتمىدىم؛ **17** تىلەيدىغىنىم شۇكى، رەببىمىز
ئەيسا مەسىھنىڭ خۇداسى، شان-شەرەپنىڭ ئىگىسى بولغان ئاتا سىلەرنىڭ
ئۆزىنى تولۇق بىلىشىڭلارغا دانالىق ھەم ۋەھىينى ئۆزلەشتۈرگۈچى روھنى ئاتا
قىلغاي، **18** شۇنىڭ بىلەن سىلەرنىڭ قەلبىتىكى كۆزلىرىڭلار روشەنلىشىپ،
ئۇنىڭ چاقىرىقىغا باغلانغان ئۈمىدىنىڭ نېمىلىكىنى، ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلىرىدە
بولغان شەرەپلىك مىراسىنىڭ قىممەتلىكلىكىنى **19** ۋە ئۇنىڭ ئىشەنگۈچى بىزلەرگە
زور كۈچى بىلەن قاراتقان قۇدرىتىنىڭ ھېسابسىز بۇيۇكلۇكىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر؛
20 دەل شۇ قۇدرەتنى ئۇ مەسىھنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئەرشىلەردە ئۆزىنىڭ
ئوڭ يېنىدا ئولتۇرغۇزغىنىدا ئۇنىڭدا يۈرگۈزگەندى؛ **21** پەقەت بۇ زاماندىلا
ئەمەس، بەلكى كەلگۈسى زاماندىمۇ ئۇنى بارلىق ھۆكۈمرانلىقتىن، ھوقۇقتىن،
كۈچ-قۇدرەتتىن، خوجايىنلىقتىن ۋە بارلىق تىلغا ئېلىنىدىغان ھەرقانداق نام-
شەرەپتىن كۆپ ئۈستۈن قويغان؛ **(aiōn g165)** **22** بارلىق مەۋجۇداتلارنى
ئۇنىڭ پۇتلىرى ئاستىغا قويۇپ، جامائەت ئۈچۈن ئۇنى ھەممىگە باش بولۇشقا
ئاتا قىلغان. **23** جامائەت بولسا ئۇنىڭ تېنى، يەنى ھەممىنى ھەممە جەھەتتىن
تولدۇرغۇچىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىدۇر.

2 ۋە سىلەر بولسا گۇناھلىرىڭلاردا
ئۆلگەن بولۇپ، **2** بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئەگىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى
ئېتىقان ھۆكۈمدارغا، يەنى بۇگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى
قۇترىتىۋاتقان روھقا ئەگىشىپ، بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانسىلەر؛ **(aiōn**
g165) **3** بىز ھەربىرىمىزمۇ ئىلگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتلىرىمىزدىكى
شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات ئۆتكۈزگەنمىز، ئەتلىرىمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ
خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى
پەرزەنتلەر» بولغانمىز؛ **4** بىراق خۇدا، مول رەھىم-شەپقەتنى كۆرسەتكۈچى
بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بىزگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخش مېھىر-مۇھەببىتى
تۈپەيلىدىن، ـ **5** ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە ئۆلگەن ۋاقتىمىزدىمۇ، بىزگە مەسىھ
بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلدۇڭلار!)، **6** بىزنى
ئۇنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، ئەرشىلەردە مەسىھ ئەيسا بىلەن بىللە ئولتۇرغۇزغان؛
7 مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۇنىڭ مەسىھ ئەيسادا بىزگە قارىتىلغان
مېھرىبانلىقى بىلەن ئىپادىلەنگەن شاپائىتىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىكەنلىكىنى
كۆرسىتىشتىن ئىبارەتتۇر؛ **(aiōn g165)** **8** چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا
ئىشەنچ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدۇڭلار. بۇ ئىش ئۆزۈڭلاردىن كەلگەن ئىش ئەمەس،
بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، **9** ئۇ زادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن
كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختانماسلىقى ئۈچۈندۇر. **10** چۈنكى بىز
خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنىرىدۇرمىز، خەيرخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسىھ ئەيسادا
يارىتىلغانمىز؛ خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۆلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا
تەييارلىغاندى. **11** شۇڭا سىلەر ئەسلىدە ئەتلىرىڭلارغا ئاساسەن «يات ئەللەر»
دەپ ھېسابلانغىنىڭلارنى، ـ ئىنسانىڭ قولى بىلەن ئەتلىرىدە «خەتنە قىلىنغانلار»
دەپ ئاتالغانلار تەرىپىدىن «خەتنىسىز» دەپ ئاتالغانلىقىڭلارنى، **12** شۇنداقلا
شۇ چاغدا مەسىھسىز بولۇپ، ئىسرائىلنىڭ پۇقرالىقىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ،
ۋەدىلەرنى ئېلىپ كەلگۈچى ئەھدىلەرنى يات بىلىپ، بۇ دۇنياىدا ئۈمىدسىز ھەم
خۇداسىز ياشىغىنىڭلارنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار؛ **13** لېكىن ئەسلى يىراقلاردا
بولغان سىلەر ھازىر مەسىھنىڭ قېنى ئارقىلىق يېقىن قىلىندىڭلار، **14** چۈنكى ئۇ
بىزنىڭ ئىناقلىقىمىزدۇر، ئۇ ئىككى تەرەپنى بىر قىلىپ ئوتتۇرىدىكى ئارا تامنى
چېقىۋەتتى؛ **15** يەنى، ئۆز ئەتلىرى ئارقىلىق ئۆچمەنلىكنى تۈگىتىپ، بەلگىلىمىلەرنى
كۆرسەتكەن، ئەمرلەرنى يەتكۈزگەن قانۇننى بىكار قىلىپ، ئىككى تەرەپنى
ئۆزىدە يېڭى بىر ئادەم قىلىپ ياراتتى، شۇنىڭ بىلەن ئىناقلىقنى ئاپىرىدە قىلدى؛
16 كرىستىكە مىخلىنىپ مۇشۇنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن ئۆچمەنلىكنى قەتل قىلىپ،
ئىككىسىنى بىر تەنەدە خۇدا بىلەن ئەپلەشتۈردى؛ **17** ئاندىن ئۇ كېلىپ، يىراقلاردا
تۇرغان سىلەرگىمۇ ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى جاكارلىدى، يېقىندىكىلەرگىمۇ
ئىناقلىقنى جاكارلىدى. **18** چۈنكى ھەر ئىككىمىزنىڭ ئۇنىڭ ئارقىلىق بىر روھتا
ئاتا ئالدىغا كىرىش ھوقۇقىمىز باردۇر. **19** شۇڭا شۇنىڭدىن باشلاپ سىلەر
مۇساپىرلار، ياقا يۇرتىنىكىلەر ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس بەندىلەرگە ۋەتەنداش
بولىسىلەر، خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلەردىن بولىسىلەر؛ **20** سىلەر روسۇللار ۋە
پەيغەمبەرلەر بولغان ئۇلنىڭ ئۆستىگە قۇرۇلماقتىسىلەر، بىنانىڭ «بۇرجەك ئېشى»
بولسا ئەيسا مەسىھ ئۆزىدۇر؛ **21** ئۇنىڭدا پۈتكۈل بىنا پۇختا جىپسلاشتۇرۇلۇپ،
رەبدە مۇقەددەس بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا ئۆسۈپ بارماقتا. **22** سىلەرمۇ
[قوشۇلۇپ] ئۇنىڭدا خۇدانىڭ بىر تۇرالغوسى بولۇشقا روھتا بىرلەشتۈرۈلۈپ
قۇرۇلماقتىسىلەر.

3 شۇ سەۋەبتىن سىلەر «يات ئەلدىكىلەر» ئۈچۈن مەسىھ ئەيسانىڭ
مەھبۇسى بولغان مەنكى پاۋلۇس ـ **2** (سىلەر بەلكىم ماڭا تاپشۇرۇلغان، سىلەرگە
خۇدانىڭ شەپقىتىنى ئېلىپ باردىغان خوجدارلىقىم توغرۇلۇق، **3** يەنى ئۆزۈمنىڭ
ماڭا ۋەھيي بىلەن سىرنى ئايان قىلغانلىقى توغرۇلۇق خەۋەردار بولۇشۇڭلار
مۇمكىن (مەن بۇ توغرىسىدا ئىلگىرى ئاز-پاز يازغانىدىم؛ **4** سىلەر ئۆنى
ئوقۇغىنىڭلاردا، مەسىھنىڭ سىرى توغرۇلۇق يورۇتۇلغانلىقىمنى بىلىپ يېتىسىلەر)
5 ئىلگىركى دەۋرلەردە بۇ سىر ئىنسان بالىلىرىغا ئۆزىنى مۇقەددەس روسۇللىرى
ۋە پەيغەمبەرلىرىگە روھ ئارقىلىق ھازىرقىدەك ئېنىق ۋەھيي قىلىنغاندەك، ئايان
قىلىنغان ئەمەس. **6** دېمەك، خۇش خەۋەر ئارقىلىق «يات ئەلدىكىلەر»دىن
بولغانلارمۇ ئورتاق مىراسخورلار، تەندىكى ئورتاق ئەزالار، مەسىھ ئەيسادا بولغان
ۋەدىدىن ئورتاق بەھرىمەن بولغۇچىلار بولىدۇ؛ **7** خۇدانىڭ شەپقىتى ماڭا
ئېلىپ كەلگەن ئىلتىپات بىلەن، ئۆزىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىنىڭ يۈرگۈزۈلۈشى بىلەن،
مەن بۇ ئىشقا خىزمەتكار قىلىپ تەيىنلەندىم؛ **8** ماڭا ـ مۇقەددەس بەندىلىرى
ئىچىدىكى ئەڭ تۆۋەندىمۇ تۆۋەن بولغان ماڭا مۇشۇ ئىلتىپات، يەنى ئەللەر ئارىسىدا
مەسىھنىڭ مۇنچىلەرلىگۈسىز بايلىقلىرى توغرۇلۇق خۇش خەۋەر جاكارلاش
9 ۋە شۇنداقلا ھەممىنى ياراتقان خۇدادا يوشۇرۇن بولۇپ كەلگەن بۇ سىرنىڭ
قانداق تەمەللىگە ئاشۇرۇلۇشى توغرۇلۇق ھەممەيلەننى يورۇتۇش خىزمىتى ئامانەت
قىلىندى. **(aiōn g165)** **10** بۇنىڭ مەقسىتى ئەرشىلەردە بولغان ھۆكۈمرانلارغا
ھەم ھوقۇقلارغا خۇدانىڭ كۆپ تەرەپلىملىك دانالىقى جامائەت ئارقىلىق ھازىر
ئاشكارە قىلىنىشتىن ئىبارەتتۇر. **11** بۇ ئىش بولسا، ئۆزىنىڭ مەسىھ ئەيسا رەببىمىزدە
ئىجرا قىلىنغان مەڭگۈلۈك مۇددىئاسى بويىچىدۇر؛ **(aiōn g165)** **12** ئۆزىنىڭ
ئىشەنچ-سادىقلىقى ئارقىلىق بىز جاسارەتكە ھەم خۇدانىڭ ئالدىغا خاتىرجەملىك
بىلەن كىرىش ھوقۇقىغا ئىگە بولدۇق؛ **13** شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەردىن ئۆتۈنمەنكى،
مېنىڭ سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپا-جەبىرلىرىم تۆپەيلىدىن پەرىشان بولماڭلار؛
چۈنكى بۇ ئىش سىلەرنىڭ شان-شەرىپىڭلار بولىدۇ). **14** مەن شۇ سەۋەبتىن
تىزلىرىمنى ئاتىغا پۈكىمەنكى، **15** (ئاسمان-زېمىندىكى بارلىق ئاتىلىق مۇناسىۋەتلەر
ئۆزىڭدىن «ئاتا» نامىنى ئالىدۇ) **16** ئۇ ئۆز شان-شەرىپىدىكى بايلىقلار بىلەن،
روھى ئارقىلىق سىلەرنى ئىچكى دۇنىايىڭلاردا كۈچلەندۈرگەي؛ **17** شۇنىڭ
بىلەن مەسىھ قەلبىڭلاردا ئىشەنچ ئارقىلىق ئورنۇپ، سىلەر مېھىر-مۇھەببەت
ئىچىدە يىلتىز تارتقان، ئۆل سېلىنغان، **18** بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە
مەسىھنىڭ مۇھەببىتىنىڭ كەڭلىكى، ئۇزۇنلۇقى، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېگىزلىكىنى
چۈشىنىپ ئىگىلۈالغايسىلەر، يەنى ئادەمنىڭ بىلىپ يېتىشىدىن ھەسسىلەپ
ئېشىپ چۈشىدىغان ئۆزىنىڭ مۇھەببىتىنى بىلىپ يەتكەيسىلەر، شۇنىڭدەك خۇدانىڭ
مۇكەممەل جەۋھىرى بىلەن تولدۇرۇلغايسىلەر. **20** ئەمدى ئىچىمىزدە يۈرگۈزىدىغان
قۇدرىتى بويىچە بارلىق تىلىكىمىز يا كى ئويلىغانلىرىمىزدىنمۇ ھەددى-ھىسابسىز ئارتۇق
ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا قادىر بولغۇچىغا، ـ **21** ئۆزىنىڭغا دەۋردىن دەۋرگىچە،
ئەبەدلىكەبەدگىچە جامائەتتە مەسىھ ئەيسا ئارقىلىق شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن!
(aiōn g165)

4 ئەمدى شۇ سەۋەبلەردىن، رەببنىڭ مەھبۇسى بولغان مەنكى، [خۇدانىڭ]
سىلەرنى چاقىرغان [بۇيۇك] چاقىرىقىغا لايىق ھالدا مېڭىشلىرىڭلارنى ئۆتۈنمەن،
2 ھەممە ئىشتا كەمتەرلىك ۋە يۇۋاش-مۇلايىملىق بىلەن، سەۋرچانلىق بىلەن، بىر-
بىرىڭلارغا مۇھەببەت ئىچىدە كەڭ قورساق بولۇپ، **3** ئىناق-خاتىرجەملىكنىڭ
رىشتىسى بىلەن، روھتا بولغان بىرلىكنى تۇتۇشقا ئىنتىلىشىڭلارنى [ئۆتۈنمەن]. **4** تەن
بىردۇر، روھ بىردۇر، ـ خۇددى چاقىرىلغىنىڭلاردا، ئوخشاش بىر ئارزۇ-ئۈمىدكە
چاقىرىلغىنىڭلاردەك، ـ **5** رەب بىردۇر، ئىمان-ئېتىقاد بىردۇر، چۆمۈلدۈرۈلۈش
بىردۇر، **6** ھەممىنىڭ خۇداتاتىسى بىردۇر؛ ئۇ بولسا ھەممىدىن ئۈستۈن ئۆرغۇچى،
ھەممىنى يۈرگۈزگۈچى ۋە ھەممىزنىڭ ئىچىدە بولغۇچىدۇر. **7** شۇنداقتىمۇ ھازىر
ھەربىرىمىزگە مەسىھنىڭ ئىلتىپاتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە شەپقەت تەقدىم قىلىنغاندۇر؛
8 شۇنگا، مۇقەددەس كىتابتا [خۇدا] ئېيتقىنىدەك: ـ «ئۇ يۇقىرىغا كۆتۈرۈلدى،
[ئىنسانلارنى] ئۆتقۈن قىلغۇچىلارنى ئۆ ئۆزى ئەسىر قىلىپ ئېلىپ كەتتى، ھەم
ئىنسانلارغا ئىلتىپاتلارنى تەقدىم قىلدى». **9** ئەمدى «كۆتۈرۈلگەن» زات بولسا،
[ئاۋۋال] يەرنىڭ تېگىگە چۈشكەن زاتنىڭ ئۆزى ئەمەسمۇ؟ **10** چۈشكەن
زات بولسا بارلىق ئەرشىلەردىن يۇقىرىغا كۆتۈرۈلگەننىڭ دەل ئۆزىدۇر،
كۆتۈرۈلۈشىنىڭ مەقسىتى، ئالەمنىڭ بارلىقىنى تولدۇرۇشتىن ئىبارەت؛ **11** شۇنگا،
بەزىلەرنى رەسۇللار، بەزىلەرنى پەيغەمبەرلەر، بەزىلەرنى خۇش خەۋەرچىلەر،
بەزىلەرنى باققۇچى ۋە يا كى تەلىم بەرگۈچىلەر قىلىپ تەيىنلىگەن دەل ئۆزىدۇر.
12 ئۇلارنىڭ مەقسىتى مۇقەددەس بەندىلەرنى خىزمەت ۋەزىپىسىگە، جۇملىدىن
مەسىھنىڭ تېنىنى قۇرۇپ چىقىشقا قورالالاندۇرۇپ كامالەتكە يەتكۈزۈشتىن
ئىبارەت؛ **13** ۋەزىپە ھەممىزنىڭ ئېتىقادتا ھەم خۇدانىڭ ئوغلىنى تولۇق تونۇشتا
بىرلىككە كېلىشىمىزگىچە، كامىل ئادەم بولۇپ يېتىشىپ چىقىشىمىزغىچە، ـ
يەنى مەسىھنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرى گەۋدىلەنگەن قەددى-قامەت ئۆلچىمىگە
يېتىشىمىزگىچە داۋاملاشتۇرۇلماقتا؛ **14** شۇنداق بولغاندا، يەنە گۆدەك بالىلاردىن
بولماي، ئادەملەرنىڭ قۇۋلۇقىدىن ئويلاپ چىققان ئالداميچى نىيەت-پىلانلىرى
بىلەن، ئۆلارنىڭ ھىيلە-نەيرىڭىدىن چىققان تەلىماتنىڭ دولقۇنلىرىدىن ئۆرۈلۈپ،
ئۆنىڭ ھەرخىل شاملىدا ئۇياق-بۇياقتا ئۆچۈرۈلۈپ كەتمەيمىز؛ **15** ئەكسىچە،
مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ئۆرۈپ ھەققەتكە بېرىلىپ ئىش كۆرۈپ، بېشىمىز
بولغان مەسىھكە باغلىنىشتا ھەر جەھەتتىن ئۆسۈپ يېتىلىدىغان بولىمىز؛ **16** ئۆنىڭدىن
پۈتكۈل تەن، ئەزالىرى بىر-بىرىگە جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، ئۇزۇقلۇق تەمىنلىگۈچى
ھەربىر ئۈگە ئارقىلىق بىر-بىرىگە ئۇتاشتۇرۇلۇپ، ھەربىر ئەزانىڭ ئۆزىگە خاس
ئۆلچەنگەن ۋەزىپىنى ئوتىشى بىلەن بارغانچە ئوستۇرۇلۇپ، مۇھەببەت ئىچىدە
ئۆز-ئۆزىنى قۇرۇپ چىقىشقا ئىشلىمەكتە. **17** شۇنگا شۇنى ئېيتىمەنكى، رەببە
ئۇنى تاپىلايمەنكى، يات ئەللەرنىڭكىدەك، يەنى ئۆلارنىڭ ئۆز ئوي-پىكرلىرىنىڭ
بىمەنىلىكىدە ماڭىغىنىدەك مېڭىۋەرمەسلىكىڭلار كېرەك؛ **18** ئۆلار قەلبىنىڭ
قاتتىقلىقىدىن كېلىپ چىققان بىلىمسىزلىك تۈپەيلىدىن، خۇدانىڭ ھاياتىدىن
ئادا-جۇدا قىلىنىپ، چۈشەنچىسى قارا ئۇتۇلۇشىپ كەتكەن، **19** ئار-نومۇسنى
تاشلۇۋېتىپ، نەپسانىيەتچىلىكى ئاۋۇپ ھەرخىل ئېپلاسلىقلارنى يۈرگۈزۈشكە،
كەيپ-ساپاغا بېرىلگەن. **20** ئەمما سىلەر بولسا ئۇنداق
يولدا ئۆگىنىپ تونۇغان ئەمەسسىلەر ـ **21** (ھەققەتنىڭ ئەيسادا بولغىنىدەك،
ئۇنى ھەققەتەن ئاڭلىغان، ئۇنىڭدا ئۆگىتىلگەن بولسا ئۇنداق) ـ **22** دېمەك،
ئىلگىركى ئۇرمۇشۇڭلارغا خاس بولغان، ئالداميچى ئارزۇ-ھەۋەسلەرگە ئەگىشىپ
ئۆزىنى بۇلغىغۇچى «كونا ئادەم»نى سېلىۋېتىپ، **23** ئوي-زېھنىڭلارنىڭ
روھىدا يېڭىلىنىپ، **24** خۇدانىڭ ئوخشاشلىقىغا ئاساسەن، ھەققەتتىن چىققان
ھەققانىيلىقتا ۋە پاك-مۇقەددەسلىكتە يارىتىلغان «يېڭى ئادەم»نى كىيىۋېلىشىڭلار
كېرەكتۇر. **25** شۇنىڭ بىلەن يالغانچىلىقنى سېلىۋېتىپ، ھەربىرىمىز ئۆز يېقىنلىرىمىز
بىلەن ھەققەتنى سۆزلىشەيلى؛ چۈنكى بىز بىر-بىرىمىزگە نىسبەتەن بىر تەننىڭ
ئەزالىرىدۇرمىز. **26** «ئاچچىقلىنىڭلار، ئەمما گۇناھ قىلماڭلار»؛ غەزەپكىلار
كۈن پاتقۇچە داۋام ئېتىۋەرمىسۇن؛ **27** يا كى ئىبلىسقا ھېچ ئورۇن قويۇپ
بەرمەڭلار. **28** ئوغرى ئىككىنچى ئوغرىلىق قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە ئۇ مېھنەت
قىلىپ ئىككى قولغا تاينىپ ھالال ئىش قىلسۇنكى، ھاجىتى بولغانلارغىمۇ
بۇلۇپ بەرگۈدەك ئۆز تاپقىنى بولسۇن. **29** ئاغزىڭلاردىن ھېچقانداق ئېپلاس
سۆز چىقمىسۇن، پەقەت ئاڭلىغۇچىلارغا شەپقەت يەتسۇن ئۈچۈن، ئېھتىياجقا

ئۇيغۇن ۋە ئادەمنى قۇرۇپ چىقىدىغان سۆزلەرنى ئېيتىڭلار. 30 خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىغا ئازاب بەرمەڭلەر؛ چۈنكى سىلەر ئۇنىڭ بىلەن ھۆر-نىجات كۈنى ئۈچۈن مۆھۈرلەنگەنسىلەر؛ 31 ئۆزۈڭلاردىن ھەرقانداق تۈچ-ئاداۋەت، ئاچچىق-غەزەپ، قەھر، جېدەل-ماجىرالار، تىل-ئاھانەت ھەمدە ھەرخىل قارا نىيەتلەرنى نېرى قىلىڭلار، 32 بىر-بىرىڭلارغا مېھرىبان، يۇمشاق دىللىق بولۇپ، خۇدا مەسىھتە سىلەرنى كەچۈرۈم قىلغىنىدەك بىر-بىرىڭلارنى كەچۈرۈم قىلىڭلار.

5 شۇڭا خۇدانىڭ سۆيۈملۈك پەرزەنتلىرىدىن بولۇپ، ئۆزۈڭلىگە قىلىڭلار؛ ھەمدە مەسىھ بىزنى سۆيۈپ، ئۆزىنى بىز ئۈچۈن خۇداغا خۇشپۇراق سۈپىتىدە ھەدىيە-قۇربانلىق بولۇشقا ئاتاپ پىدا قىلغانىدەك سىلەرمۇ مۇھەببەت ئىچىدە مېڭىڭلار. 3 ئەمما مۇقەددەس بەندىلەرگە لايىق ھالدا، بۇزۇقلۇق، ھەرقانداق پاسكىنلىق يا كى نەپسانىيەتچىلىك تارا گلاردا ھەتتا تىلغىمۇ ئېلىنمىسۇن؛ 4 شۇنداقلا ئېپلاسلىق، ئەخمىقانە پارا گلار يا كى چاكىنا چاقچاقلارمۇ تىلىڭلارغا ئېلىنمىسۇن ـ بۇلارمۇ مۇۋاپىق ئەمەستۇر ـ بەلكى ئاغزىڭلاردىن تەشەككۇرلەر چىقسۇن. 5 چۈنكى شۇنىڭدىن خەۋەردارسىلەركى، ھەرقانداق بۇزۇقلۇق قىلغۇچى، ناپاك بولغۇچى يا كى نەپسانىيەتچى كىشى (بۇنداق كىشى ئەمەلىيەتتە بىر بۇتپەرەسكە باراۋەر) مەسىھ ۋە خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولالمايدۇ. 6 ھېچكىمگە ئۆزۈڭلارنى قۇرۇق گەپلەر بىلەن ئالدىتىماڭلار؛ چۈنكى بۇ ئىشلار تۈپەيلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنىڭ ئېشىغا چۈشىدۇ. 7 شۇڭا ئۇلارغا مۇشۇ ئىشلاردا شېرىك بولماڭلار؛ 8 چۈنكى سىلەر ئەسلى قاراڭغۇلۇق ئىدىڭلار، لېكىن ھازىر رەببىدە يورۇقلۇقسىلەر؛ يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرىگە لايىق مېڭىڭلار 9 (چۈنكى يورۇقلۇقنىڭ مېۋىسى تولۇق مېھرىبانلىق، ھەققانىيلىق ۋە ھەقىقەتتىن تەركىب تاپقاندۇر)، 10 نېمە ئىشلارنىڭ رەببى خۇرسەن قىلىدىغانلىقىنى تۈگىنىپ ئىسپاتلاڭلار. 11 قاراڭغۇلۇقتىكى مېۋىسىز ئىشلار بىلەن چېتىلىپ قالماڭلار، ئەكسىچە، ئۇلارنى ئېچىپ ئەيىبلەڭلار؛ 12 چۈنكى ئۇلارنىڭ يوشۇرۇنچە ئىشلىگەنلىرىنى ھەتتا تىلغا ئېلىشمۇ نومۇس ئىشتۇر. 13 ئەمما يورۇقلۇق بىلەن ئەيىبلەپ ئاشكارىلانغان ھەرقانداق نەرسە ئوچۇق كۆرۈندۇ؛ يورۇقلۇق ئاشكارىلانغان ھەممە نەرسە يورۇقلۇققا ئايلىنىدۇ. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ مۇنداق دەيدۇ: ـ «ئويغان، ئەي ئۇيقۇچى! تىرىل ئۆلۈكلەر تىرىلىدىن! ۋە مەسىھ سېنى پارلاپ يورىتىدۇ». 15 شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرنىڭ مېڭىۋاتقان يولۇڭلارغا ئېھتىيات بىلەن دىققەت قىلىڭلار؛ يولۇڭلار نادانلارنىڭكىدەك ئەمەس، دانالارنىڭكىدەك بولسۇن؛ 16 ۋاقىت-پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ تۇتۇۋېلىڭلار؛ چۈنكى مۇشۇ دەۋر رەزىلدۇر. 17 بۇ سەۋەبتىن نادان بولماڭلار، بەلكى رەببىنىڭ ئىرادىسىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنگۈچى بولۇڭلار؛ 18 ھاراق-شاراب ئىچىپ مەست بولماڭلار، شۇنداق قىلىق ئادەمنى شاللاقلاشتۇرىدۇ؛ بۇنىڭ ئورنىغا روھقا تولدۇرۇلغۇچى بولۇڭلار، 19 بىر-بىرىڭلارغا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلار ئېيتىشىپ، قەلبىڭلاردا ناخشا-نەغمىلەر يا كۈتىپ رەببىنى مەدھىيىلەڭلار، 20 ھەردائىم ھەممە ئىشلار ئۈچۈن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا خۇدا ھەم ئاتا بولغۇچىغا تەشەككۇر-رەھمەت ئېيتىڭلار، 21 مەسىھتىن ئەيمىنىپ، بىر-بىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار. 22 سىلەر ئايالىلار، رەببگە بويسۇنغانىدەك ئۆز ئەرلىرىڭلارغا بويسۇنۇڭلار؛ 23 چۈنكى مەسىھ جامائەتنىڭ بېشى بولغانىدەك، ئەر ئايالىنىڭ بېشىدۇر، مەسىھ يەنە تەنگە قۇتقۇزغۇچىدۇر. 24 ئەمدىلىكتە جامائەت مەسىھكە بويسۇغانىدەك، ئايالىلار ئەرلىرىگە ھەممە ئىشتا بويسۇنسۇن. 25 ئەرلەر ئايالىرىڭلارنى سۆيۈڭلار، خۇددى مەسىھنىڭ جامائەتنى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغىنىدەك سۆيۈڭلار؛ 26 [مەسىھنىڭ جامائەت ئۈچۈن] شۇنداق قىلىشى جامائەتنى مۇقەددەس قىلىپ، «داسىنىڭ سۈيى» بولغان سۆز-كالام بىلەن يۇيۇپ پاكلاندۇرۇش ئۈچۈندۇر، 27 شۇنىڭدەك جامائەتنى شەرەپلىك ھالدا ئۆزىگە ھازىر قىلىپ، ئۇنى ھېچ داغ، قورۇق يا كى بۇلارغا ئوخشاش ھەرقانداق نەرسىلەردىن خالي قىلىپ، تولۇق مۇقەددەس ۋە ئەيىبسىز قىلىشتىن ئىبارەتتۇر. 28 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئەرلەر ئۆز ئايالىرىنى ئۆز تېنىنى سۆيگەندەك سۆيۈشى كېرەكتۇر؛ ئۆز ئايالىنى سۆيگەن كىشى ئۆزىنى سۆيگەن بىلەن باراۋەر. 29 چۈنكى ھېچكىم ئەسلا ئۆزىنىڭ ئېتىدىن نەپرەتلەنگەن ئەمەس، ئەكسىچە ئۇنى ئوزۇقلاندۇرىدۇ ھەم ئاسرايدۇ؛ بۇ خۇددى مەسىھنىڭ جامائەتنى [ئوزۇقلاندۇرىدىغىنىغا ھەم ئۇنى ئاسرايدىغىنىغا] ئوخشايدۇ. 30 چۈنكى بىز ئۇنىڭ تېنىنىڭ ئەزالىرىدۇرمىز: ـ 31 «شۇ سەۋەبتىن ئەر ئاتا-ئانىسىنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا باغلىنىدۇ؛ ئىككىسى بىر تەن بولىدۇ». 32 بۇ سىر ئىنتايىن چوڭقۇردۇر؛ ئەمما مەن ھازىر مەسىھ ۋە جامائەت توغرۇلۇق سۆزلەۋاتىمەن. 33 ئەمما سىلەرمۇ ھەربىرىڭلار ئۆز ئايالىڭلارنى ئۆزۈڭلارنى سۆيگەندەك سۆيۈڭلار؛ ئايال بولسا، ئېرىدىن ئەيمىنسۇن، ئۇنى ھۆرمەتلىسۇن.

6 بالىلار، رەببدە ئاتا-ئانىلىرىڭلارغا ئىتائەت قىلىڭلار؛ چۈنكى بۇ دۇرۇسدۇر. 2 «ئاتاڭنى ۋە ئاناڭنى ھۆرمەتلە» ـ بۇ بولسا ئېچىگە ۋەدىنى ئالغان بىرىنچى ئەمردۇر ـ 3 «شۇنىڭ بىلەن سېنىڭ ئىشلىرىڭ قۇتلۇق بولىدۇ، زېمىندا ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرىسەن» ـ [دەپ ۋەدە قىلىنغان]. 4 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىڭلارنى خاپا قىلماڭلار، بەلكى ئۇلارنى رەببنىڭ تەربىيىسى ھەم كۆرسەتمىسىدە بېقىڭلار. 5 سىلەر قۇللار، ئەتتىن بولغان خوجايىنىڭلارغا مەسىھكە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك چىن كۆڭۈڭلاردىن ئەيمىنىش ۋە تىتىرەش بىلەن ئىتائەت قىلىڭلار؛ 6 پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئادەمنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولماڭلار، بەلكى مەسىھنىڭ قۇللىرىنىڭ سۆيىتىدە خۇدانىڭ ئىرادىسىنى جان-دىل بىلەن بەجا كەلتۈرۈڭلار، 7 ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى رەببگە چىن دىلىڭلاردىن خىزمەت قىلىڭلار، 8 شۇنى بىلگىنكى، ھەرقانداق ئادەم بىرەر ياخشىلىق قىلسا، مەيلى ئۇ قۇل بولسۇن يا كى ھۆر بولسۇن، شۇ ئىش رەببدىن ئۇنىڭغا يانىدۇ. 9 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىڭلارغىمۇ ئوخشاش يول بىلەن مۇئامىلە قىلىپ، ئۇلارغا ھەيۋە قىلىشتىن قول ئۈزۈڭلار؛ چۈنكى ئۇلارنىڭمۇ ۋە سىلەرنىڭمۇ خوجايىنىڭلار ئەرشتىدۇر، ئۇنىڭدا ھەرقانداق ئادەمنىڭ يۈز-خاتىرىسىنى قىلىش دېگەننىڭ يوقلۇقىنى بىلىسىلەر. 10 ئاخىردا، قېرىنداشلار، رەببدە ۋە ئۇنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە كۈچلەندۈرۈلۈڭلار؛ 11 ئىبلىسنىڭ ھىيلە-نەيرەڭلىرىگە تاقابىل تۇرۇشۇڭلار ئۈچۈن خۇدانىڭ پۈتكۈل ساۋۇت-يارىغىنى كىيىۋېلىڭلار؛ 12 چۈنكى ئېلىشىدىغىنىمىز ئەت ۋە قان ئىگىلىرى ئەمەس، بەلكى ھۆكۈمرانلار، ھوقۇقدارلار، بۇ دۇنيادىكى قاراڭغۇلۇقنى باشقۇرغۇچى دۇنياۋى ئەمىرلەر، يەنى ئەرشلەردە تۇرۇۋاتقان رەزىل روھىي كۈچلەردۇر. (aiōn) (g165) 13 مۇشۇ ۋەجدىن ئۆزۈڭلارغا خۇدانىڭ پۈتۈن ساۋۇت-يارىقىنى ئېلىپ ئارتىڭلاركى، رەزىللىك كۈندە بەرداشلىق بىلەن قاتتىق تۇرىدىغان، ئاخىر ھەممە ئىشنى ئادا قىلىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرىدىغان بولىسىلەر. 14 ئەمدى چىڭ تۇرۇڭلار ـ ھەقىقەت بەلۋاغىنى بېلىڭلارغا باغلاپ، مەيدەڭلەرگە ھەققانىيلىق ساۋۇتىنى كىيىپ، پۇتۇڭلارغا خاتىرجەم-ئىناقلىق خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزۈشكە تەييارلىق چورۇقىنى كىيىپ، يەرنى چىڭ دەسسەپ تۇرۇڭلار. 16 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىدە ئىمان-ئىشەنچىنىڭ قالقىنىنى قولغا ئېلىڭلار، ئۇنىڭ بىلەن سىلەر رەزىل بولغۇچىنىڭ بارلىق ئوت ئوقلىرىنى ئۇچۇرۇتىتەلەيدىغان بولىسىلەر. 17 ھەمدە بېشىڭلارغا نىجاتنىڭ دۇبۇلغىسىنى كىيىپ، خۇدانىڭ

سۆز- كالامىنى، يەنى روھنىڭ قىلىچىنى ئېلىڭلار، 18 ھەممە ۋاقىت-پەسلىدە
روھتا ھەرخىل دۇئا-تىلاۋەت ھەم ئىلتىجا بىلەن دۇئا قىلىڭلار، دەل بۇ ئىشتا
قەتئىي ھوشيار تۇرۇپ بارلىق مۇقەددەس بەندىلەر ئۈچۈن ھەر تەرەپلىمە دۇئا-
ئىلتىجالار قىلىڭلار، 19 مەن ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلاركى، ـ ئېغىز ئاچقىنىمدا ماڭا
سۆزلەر كەلسۇن، خۇش خەۋەرنىڭ سىرىنى دادىلىق بىلەن ئاشكارە قىلاي.
20 مەن دەل شۇ ئىشقا زەنجىرلەر بىلەن باغلانغان ئەلچىمەن؛ شۇڭا قىلىشقا
تېگىشلىكىم بويىچە، [خۇش خەۋەر يەتكۈزۈشتە] دادىلىق بىلەن سۆز قىلىشىمغا
[دۇئا قىلىڭلار]. 21 ئەمدى مېنىڭ توغرامدىكى ئىشلاردىن، مېنىڭ قانداق
ئوتۇۋاتقانلىقىمدىن خەۋەرلىنىشىڭلار ئۈچۈن، سۈيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەبدە
سادىق خىزمەتكار بولغان تىككۇس سىلەرگە ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ.
22 مېنىڭ ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىڭلارغا ئەۋەتتىم، سىلەرنىڭ
ئىشلىرىمىزدىن خەۋەردار بولۇشىڭلار ۋە ئۇنىڭ كۆڭۈڭلارغا تەسەللى ۋە ئىلھام
بېرىشى ئۈچۈندۇر. 23 قېرىنداشلارغا خاتىرجەملىك، مۇھەببەت ھەم ئىمان-
ئىشەنچ خۇدائاتا ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن بولغاي! 24 رەب ئەيسا مەسىھنى
ئۆلمەس-چىرىماس سۆيگۈ بىلەن سۆيگۈچىلەرگە مېھىر-شەپقەت يار بولغاي!

فلىپپىلىقلارغا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قوللىرى بولغان پاۋلۇس ۋە تىموتىيدىن، فلىپپىدا تۇرۇۋاتقان، مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە، يېتەكچىلەر ۋە خىزمەتچىلەرگە سالام! **2** سىلەرگە خۇدائاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! **3** ھەرقېتىم سىلەرنى ئەسلىگىنىمدە مەن خۇدايىمغا تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **4** ھەرقېتىم دۇئا قىلغىنىمدا، سىلەرنىڭ بىرىنچى كۈندىن تارتىپ بۈگۈنگە قەدەر سىلەرنىڭ خۇش خەۋەر خىزمىتىگە بولغان ھەمكارلىقىگىلار تۈپەيلىدىن توختىماي شاد-خۇرراملىق بىلەن سىلەرگە دۇئا-تىلاۋەت قىلىۋاتىمەن؛ **6** چۈنكى مېنىڭ دەل شۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىلكى، سىلەردە ياخشى ئىشنى باشلىغۇچى بۇ ئىشنى تاكى ئەيسا مەسىھنىڭ كۈنىگىچە كامالەتكە يەتكۈزۈپ تامامlaيدۇ؛ **7** مېنىڭ ھەممىگىلار توغرۇلۇق شۇنداق ئويلىشىم توغرىدۇر، چۈنكى مەن قەلبىگىلاردىدۇرمەن؛ مەن زىندانىدا زەنجىرلەنگىنىمدىمۇ ۋە خۇش خەۋەرنى ئاقلىغىنىمدىمۇ، دەللىلگىنىمدىمۇ [خۇدا ماڭا يەتكۈزگەن] مېھىر-شەپقەتتىن سىلەرمۇ ئورتاق بەھرىمەن بولىسىلەر. **8** مېنىڭ مەسىھ ئەيسانىڭ ئىچ-باغرىدا بولۇپ سىلەرنى شۇنچىلىك تەلپۈنۈپ سېغىنغانلىقىمغا خۇدا تۇرزى گۇۋاھچىدۇر. **9** مېنىڭ دۇئا-تىلاۋىتىم بولسا، سىلەرنىڭ مۇھەببىتىگىلارنىڭ ھەرتەرەپلىمە بىلىم ۋە ئەتراپلىق ساۋات بىلەن يورۇتۇلۇپ تېخىمۇ ئېشىپ تاشقايىكى، **10** سىلەر نېمە ئىشلارنىڭ ئەۋزەل ئىكەنلىكىنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولۇپ، مەسىھنىڭ كۈندە پاك-دىيانەتلىك، ئەيىبسىز بولىسىلەر **11** ھەمدە ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق بولغان، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ھەم مەدھىيىسىنى ئېلىپ كېلىدىغان ھەققانىيلىقىنىڭ مېۋىسى بىلەن تولدۇرۇلىسىلەر. **12** بىراق سىلەرگە شۇنى خەۋەرلەندۇرمەكچىمەنكى، ئى قېرىندىشلار، مېنىڭ بۇ ئەھۋالىم ئەمەلىيەتتە خۇش خەۋەرنىڭ تېخىمۇ كەڭ تارقىلىشى ئۈچۈن تۈرتكە بولدى؛ **13** چۈنكى مېنىڭ قامىلىشىم مەسىھ ئۈچۈن ئىكەنلىكى ئىمپېراتور ئوردىسىدىكى قاراۋۇلخانىدىكىلەرگە ۋە باشقا ھەممەيلەنگە ئايان بولدى. **14** شۇنىڭ بىلەن قېرىندىشلارنىڭ كۆپىنچىسى مېنىڭ قامىلىشىم تۈپەيلىدىن رەبگە تايىنىپ [خۇدانىڭ] سۆز-كالامىنى قورقماي سۆزلەشكە تېخىمۇ جۈرئەتلىك بولدى؛ **15** دەرۋەقە، بەزىلىرى ھەسەت قىلىپ ياكى رىقابەتلىشىپ، بەزىلىرى ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مەسىھنى جاكارلايدۇ؛ **16** كېيىنكىلىرى بولسا بەرھەق مۇھەببەتتىن، مېنىڭ خۇش خەۋەرنى ئاقلاپ ئىسپاتلىشىم ئۈچۈن مۇشۇ يەرگە قويۇلغانلىقىمنى بىلگەنلىكىدىن شۇنداق قىلماقتا؛ **17** ئالدىنقىلىرى بولسا چىن كۆڭلىدىن ئەمەس، بەلكى شەخسىيەتچىلىكىدىن، مېنىڭ زەنجىرلەنگەن دەردىمگە دەرد قوشماقچى بولۇپ شۇنداق قىلماقتا. **18** مەدىي بۇلارغا نېمە دېگۈلۈك؟ قانداقلا بولىسۇن، توغرا نىيەتتىن بولسۇن ساختىلىقتىن بولسۇن، ئوخشاشلا مەسىھ جاكارلىنىدۇ؛ مەن شۇنىڭغا شادلىنىمەن؛ بەرھەق، داۋاملىق شادلىنىۋېرىمەن. **19** چۈنكى دۇئالىرىڭلار ۋە مەسىھ ئەيسانىڭ روھىنىڭ قۇۋۋەتلىشى ئارقىلىق بۇ ئىشلار نىجات-قۇتقۇزۇلۇشۇمغا مەدەت بولىدۇ دەپ بىلىمەن، **20** ـ دېمەك، تەقەززالىقم ۋە ئۈمىد-ئىستىكىم بويىچە ھېچ ئىشتا خىجالەتچىلىكتە قالماستىن، تىرىك ياكى ئۆلۈك بولاي، ھەردائىم بولغىنىدەك ھازىرمۇ تولۇق جاسارەت بىلەن مەسىھ تېنىمدە ئۇلۇغلانسۇن! **21** چۈنكى ماڭا نىسبەتەن ھاياتىمنىڭ ئۆزى مەسىھدۇر، ئۆلۈش بولسا تېخىمۇ پايدىلىقتۇر. **22** جېنىم تېنىمدە قالسا، ئەمدى نېسىۋەم يەنە مېۋىلىك خىزمەت بولىدۇ؛ لېكىن قايىسىنى ئەۋزەل بىلىپ تاللىۋېلىشىمنى بىلمەيۋاتىمەن؛ **23** مەن ھايات بىلەن مامات ئوتتۇرىسىدا قىسىلىپ قالدىم؛ چۈنكى بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىللە بولۇشقا ئىنتىزارمەن ـ بۇ ئىش زىيادە ئەۋزەلدۇر؛ **24** ئەمما سىلەر ئۈچۈن جېنىمنىڭ تېنىمدە قېلىشى تېخىمۇ زۆرۈرغۇ دەيمەن. **25** ئەمدى يۇنىڭغا ئىشەنچىم كامىل بولۇپ، سىلەرنىڭ ئېتىقادىتا ئالغا ئىلگىرىلىشىگىلار ھەم شاد-خۇرام بولۇشۇڭلار ئۈچۈن مەن سىلەر بىلەن بىللە قېلىپ داۋاملىق تۇرىمەن دەپ بىلىمەن؛ **26** شۇنىڭ بىلەن مېنىڭ سىلەرگە يەنە ھەمراھ بولغىنىم ۋەجىدىن مەن تارقىلىق مەسىھ ئەيسادا پەخىرلىنىپ تەنتەنە قىلىشىگىلار تېخىمۇ زىيادىلىشىدۇ! **27** پەقەت تۈزۈكلارنى مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە لايىق تۇتۇڭلارکى، مەن يېنىگلارغا بېرىپ سىلەر بىلەن دىدارلاشقاندىمۇ، سىلەردىن ئايرىلغاندىمۇ، ئىشلىرىڭلاردىن ئاگاھلايدىغىنىم سىلەرنىڭ بىر روھ بىر جاندا بولۇپ چىڭ دەسسەپ تۇرۇپ، خۇش خەۋەردىكى ئېتىقادنىڭ يولدا كۈرەشكە ئىنتىلىۋاتقىنىڭلار، **28** شۇنداقلا قارشى چىققۇچىلارنىڭ ھېچقانداق ۋەھىمىلىرىدىن پاتىپاراق بولۇپ كەتمىگىنىڭلار بولسۇن؛ سىلەردىكى بۇ غەيرەت، ئۇلارغا ھالاكەتنىڭ بەلگىسى، سىلەرگە بولسا قۇتقۇزۇلۇشۇڭلارنىڭ ئالامىتى، شۇنىڭدەك ئالاينەتەن خۇدادىن كەلگەن بىر ئالامەتتۇر؛ **29** چۈنكى مەسىھنىڭ يولدا سىلەرگە پەقەت ئۇنىڭغا ئىشىنىشنىلا ئەمەس، يەنە ئۇنىڭ ئۈچۈن خورلۇققا ئۇچراشمۇ نېسىۋە قىلىنغانلىقىڭلار. **30** چۈنكى سىلەر ئىلگىرى مەندە كۆرگىنىڭلاردەك ۋە شۇنىڭدەك ھازىر ئاڭلىغىنىڭلاردەك مەن يولۇققان كۈرەشكە سىلەرمۇ يولۇقاقتىسىلەر.

2 ئەگەر ئەمدى مەسىھتە رىغبەت بار دېيىلسە، مۇھەببەتنىڭ تەسەللىسى بار دېيىلسە، روھنىڭ سىرداشلىقى بار دېيىلسە، قەلبدە ئىچ ئاغرىتىشلار ھەم رەھىمدىللىق بار دېيىلسە، **2** ـ ئەمدى ئوخشاش بىر ئوي-پىكىردە بولۇپ، بىر-بىرىڭلارغا ئوخشاش مۇھەببەتتە باغلىنىپ، بىر جان بىر نىيەتتە بولۇپ، تاراڭلاردا ھېچ ئىش رىقابەتتىن ياكى قۇرۇق شۇھرەتپەرەسلىكتىن بولمىسۇن؛ ئەكسىچە، ئوي-خىيالىڭلاردا كىچىك پېئىللىق بولۇپ ھەربىرىڭلار باشقىلارنى ئۆزۈڭلاردىن يۇقىرى دەپ بىلىڭلار؛ شۇنداق بولغاندا شاد-خۇرراملىقىمنى كامىل قىلىسىلەر. **4** ھەربىرىڭلار پەقەت ئۆز ئىشلىرىڭلارغا كۆڭۈل بۆلۈپ قالماي، بەلكى باشقىلارنىڭكىگىمۇ كۆڭۈل بۆلۈڭلار. **5** مەسىھ ئەيسادا بولغان ئوي-پوزىتسىيە سىلەردىمۇ بولسۇن: ـ **6** ئۇ خۇدانىڭ تىپ-شەكلىدە بولسىمۇ، ئۆزىنى خۇدا بىلەن تەڭ قىلىشنى ئوڭلا قىلىپ ئۆتۈۋالمىدى؛ **7** ئەكسىچە، ئۆ ئۆزىدىن ھەممىنى قۇرۇقدىدى، ئۆزىگە قۇلنىڭ شەكلىنى ئېلىپ، ئىنسانلارنىڭ سىياقىغا كىرىپ، ئىنسانىي تەبىئەتتىن ئورتاقداش بولۇپ، **8** ئۆزىنى تۆۋەن قىلىپ، ھەتتا ئۆلۈمگىچە، يەنى كرېستىكى ئۆلۈمگىچە ئىتائەتمەن بولدى؛ **9** شۇڭا خۇدا ئۇنى ئىنتايىن يۇقىرى كۆتۈرۈپ ھەرتۈىلىك قىلدى، ئۇنىڭغا ھەرقانداق نامدىن ئۈستۈن بولغان نامنى بېغىشلىدىكى، **10** ئەيسانىڭ نامىغا ئاسمانلاردا، يەر يۈزىدە ھەم يەر ئاستىدا بارلىق تىزلار پۈكۈلۈپ، **11** خۇدائاتىغا شان-شەرەپ كەلتۈرۈپ ھەربىر تىل ئەيسا مەسىھنىڭ رەب ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىدۇ. **12** شۇنىڭ بىلەن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر ھەمىشە ئىتائەت قىلغىنىڭلاردەك، پەقەت مەن يېنىگلاردا بولغىنىمدىلا ئەمەس، بەلكى ھازىرقىدەك مەن سىلەردىن نېرى بولغاندا تېخىمۇ شۇنداق ئىتائەت بىلەن ئەمىنىشتە، تىترىگەن ھالدا ئۆز نىجاتىڭلارنى ھەرتەرەپكە تەتبىقلاشقا ئىنتىلگىلار. **13** چۈنكى خۇدانىڭ گۈزەل خاھىشى بويىچە سىلەرنىڭ ئىرادە تىكلىشىڭلارغا ۋە شۇنىڭدەك ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشۇڭلاردا ئېچىكلاردا ئىشلىگۈچى ئۇنىڭ ئۆزىدۇر. **14** ھەممە ئىشلارنى غۇدۇڭشىماي ياكى تالاش-تارتىش قىلماي قىلگىلار؛ **15** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئەيىبسىز، ساپ دىللىق بولۇپ، بۇ دەۋردىكى تەتۈر، ئەسەبىيي ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا ياشاپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا دۇنياغا يورۇقلۇق بەرگۈچىلەردەك پارلاپ، خۇدانىڭ داغسىز پەرزەنتلىرى بولىسىلەر؛ **16** شۇنىڭدەك ھاياتنىڭ سۆز-كالامىنى سۇنۇپ بەرگۈچى بولغىنىڭلار

تۆپەيلدن، مەن سىلەردىن مەسىھنىڭ كۈندە بىكار يۈگۈرمەپتىمەن، بىكار جاپا تارتماپتىمەن دەپ پەخرلىنىپ تەتەنە قىلايلايدىغان بولمەن. 17 ھەتتا مەن «شاراب ھەدىيەسى» سۈپىتىدە ئېتىقادىگلاردىكى قۇربانلىق ھەم خىزمەت-ئىبادەتنىڭ ئۈستىگە قۇيۇلساممۇ، مەن شادلىنىمەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىمەن. 18 سىلەرمۇ ئوخشاش يولدا شادلىنىسىلەر ۋە مەن بىلەن بىللە ئورتاق شادلىنىشىڭلار كېرەك. 19 لېكىن مەن رەبدە پات ئاردا تىموتىينى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئەھۋالىڭلارنى ئاڭلاپ مەنمۇ خۇش بولسام؛ 20 چۈنكى يېنىمدا ئۇنىڭغا ئوخشاش، دىلىمىز بىر بولغان، ئىشلىرىڭلارغا چىن دىلدىن كۆڭۈل بۆلگۈچى باشقا ئادەم يوقتۇر. 21 چۈنكى ھەممە ئادەم ئەيسا مەسىھنىڭ ئىشلىرىغا ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشقا ئىنتىلىدۇ؛ 22 ئەمما سىلەر ئۇنىڭ سالاھىيىتىنى، ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنىڭ خىزمىتىدە خۇددى ئاتىسىغا ھەمراھ بولۇپ ئىشلەيدىغان بالىدەك مەن بىلەن بىرگە مېھنەت سىڭدۈرگەنلىكىنى بىلىسىلەر. 23 ئەمدى ئاقىۋىتىمنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلگەن ھامان، ئۇنى دەرھال ماڭدۇرۇۋېتىشنى ئۈمىد قىلىمەن؛ 24 ئەمما ئۆزۈمنىڭ يېنىڭلارغا پات ئاردا باردىغانلىقىمغا رەب ئارقىلىق ئىشەنچىم بار. 25 ئەمما بۇنىڭدىن ئاۋۋال مېنىڭ قېرىندىشىم، خىزمەتدىشىم ھەم سەپدىشىم بولغان، سىلەرنىڭ ئەلچىلىڭلار ھەم ھاجىتىمدىن چىققان قۇربانلىق يارىدىمىڭلارنى يەتكۈزگۈچى ئېپافرودىتنى يېنىڭلارغا ئەۋەتىشنى زۆرۈر تاپتىم، 26 چۈنكى ئۇ ھەممىڭلارغا سېغىنىپ تەلپۈنگەنىدى ھەم سىلەرنىڭ ئۇنىڭ كېسەل ھالىدىن خەۋەر تاپقىنىڭلار تۇپەيلىدىن ئازابلاندى. 27 ئۇ دەرۋەقە كېسەل بولۇپ ئەجەلگە يېقىنلاشىپ قالدى؛ لېكىن خۇدا ئۇنىڭغا رەھىم قىلدى؛ ھەم مېنىڭ دەردىمنىڭ ئۈستىگە دەرد بولمىسۇن دەپ يالغۇز ئۇنىڭغىلا ئەمەس، بەلكى ماڭىمۇ رەھىم قىلدى. 28 شۇنىڭدەك ئۇنىڭ بىلەن يەنە كۆرۈشۈپ شادلىنىشىڭلار ۋە شۇنداقلا ئۆزۈمگە نىسبەتەن دەردلىرىمنى ئازايتىش ئۈچۈن ئۇنى تېخىمۇ جىددىي يولغا سالماقچىمەن. 29 ئەمدى ئۇنى شاد-خۇراملىق بىلەن رەبدە قوبۇل قىلىڭلار ھەم ئۇنىڭدەك ئادەملەرگە ھۆرمەت قىلىڭلار؛ 30 چۈنكى ئۇ مەسىھنىڭ خىزمىتىنى دەپ، سىلەرنىڭ ماڭا قىلماقچى بولغان يارىدىمىڭلارنى بېجىرىشتە يولۇققان بوشلۇقنى تولدۇرۇپ ئەجەلگە يۈزلىنىپ، ئۆز جېنىنى تەۋەككۈل قىلدى.

3 ئاخىرىدا، ئەي قېرىنداشلىرىم، رەبدە شادلىنىڭلار! بۇلارنى سىلەرگە قايتا يېزىش مەن ئۈچۈن ئاۋارىچىلىك ئەمەس، بەلكى سىلەرگە ئامانلىق ئېلىپ كېلىدۇ. 2 ئىتلاردىن ھېزىر بولۇڭلار، يامانلىق قىلغۇچىلاردىن ھېزىر بولۇڭلار، «تىلىم-تىلىم كەسكۈچىلەر»دىن ھېزىر بولۇڭلار! 3 چۈنكى ھەقىقىي سۈننەتلىكلەر بولسا خۇدانىڭ روھى ئارقىلىق ئىبادەت قىلغۇچى، مەسىھ ئەيسادىن پەخرلىنىپ تەتەنە قىلغۇچى، ئەنكە تايانمايدىغان بىزلەردۇرمىز. 4 مېنىڭمۇ ئەنكە تايانغۇچىلىكىم بار! باشقىلار «ئۆز ئەتلىرىگە تايانسام بولىدۇ» دېسە، مەن تېخىمۇ شۇنداق؛ 5 سۈننەتكە كەلسەك، مەن تۆغۇلۇپ سەككىزىنچى كۈنى سۈننەت قىلىندىم؛ ئىسرائىل مىللىتىدىن، بىنيامىننىڭ قەبىلىسىدىنمەن، «ئىبرانىيلارنىڭ ئىبرانىيىسى»مەن؛ تەۋرات-قانۇنى تەرەپتىن ئېيتقاندا، «پەرىسىي» مەزھىپىدىمۇ بولغانمەن؛ 6 خۇداغا بولغان قىزغىنلىقىمغا كەلسەك، جامائەتكە زىيانكەشلىك قىلغۇچى ئىدىم؛ تەۋرات قانۇنى تەلەپ قىلغان ھەققانىيلىققا كەلسەك، ئەيبسىز ئىدىم؛ 7 ئەمما ماڭا نېمە ئىش «پايدىلىق» بولسا، بۇلارنى مەسىھ سەۋەبىدىن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم؛ 8 مەسىھ ئەيسا رەببىمنى تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋەجىدىن، مەن باشقا ھەممە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن؛ مەن دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان؛ بەرھەق، مەسىھكە ئېرىشىشىم ئۈچۈن بۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، 9 مەسىھتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر ھەققانىيلىق (تەۋرات قانۇنىدىن چىققان ھەققانىيلىق)تىن ۋاز كېچىپ، مەسىھنىڭ ئېتىقاد-سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان ھەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن بولغان ھەققانىيلىققا ئېرىشەلەيمەن؛ 10 مۇددىئايم ئۇنى تونۇشتۇر، ـ يەنى ئۇنىڭ ئۆلۈپ تىرىلىشىنىڭ كۈچ-قۇدرىتىدە ياشاپ، ئۇنىڭ ئازابلىرىغا سىرداش-ھەمدەملىكتە بولۇپ، ئۇنىڭ ئۆلۈمىنى ئۆلگە قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ، 11 شۇنداقلا مۇمكىن قەدەر ئۆلۈمدىن تىرىلىشكە يېتىشنى مۇددىئا قىلىمەن. 12 ئۇلارغا ئېرىشتىم يا كى كامالەتكە يەتتىم دېمەكچى ئەمەسمەن؛ لېكىن مەسىھ ئەيسانىڭ مېنى ئۆتۈۋېلىشىدا بولغان مۇددىئا-نىشانىنى ئۆزۈم ئۆتۈۋالسام دەپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 13 قېرىنداشلار، مەن ئۆزۈمنى ئۇنى ئۆتۈۋالدىم دەپ قارىمايمەن. پەقەت شۇ بىر ئىشنىلا قىلىمەنكى، ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلارنى ئۇنتۇپ، ئالدىمدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ، 14 نىشانى قوغلاپ، خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان يۇيۇك چاقىرىقىدىكى ئىنئامىغا قاراپ چېپىپ يۈرمەكتىمەن. 15 ئەمدى ئارىمىزدىن كىمكى پىشىپ يېتىلگەن بولسا شۇ ئوي-مەقسىتىنە بولايلى. ئەگەر باشقىچە ئوي-مەقسىتىنە بولسا گالار، خۇدا بۇنمۇ سىلەرگە كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 16 قانداقلا بولمىسۇن، قانداق ئۆلچەمگە يەتكەن بولساق، شۇ ئۆلچەم بويىچە قەدەم بېسىۋېرەيلى. 17 مېنى ئۆلگە قىلىپ ئەگىشىڭلار، ئەي قېرىنداشلار، شۇنداقلا بىز سىلەرگە تىكلەپ بەرگەن نەمۇنە بويىچە ئوخشاش يولدا ماڭغانلارغىمۇ كۆزۈڭلارنى تىكىپ، ئۇلاردىن ئۆگىنىڭلار. 18 چۈنكى سىلەرگە كۆپ قېتىم ئېيتقىنىمدەك، ۋە ھازىرمۇ كۆز ياشلىرىم بىلەن قايتا ئېيتىمەنكى، نۇرغۇن كىشىلەر مەسىھنىڭ كرېستىغا دۈشمەن بولۇپ ماڭماقتا. 19 ئۇلارنىڭ ئاقىۋىتى ھالاكەتتۇر، خۇداسى ئۆزىنىڭ قارىنىدۇر، شەرمى قىلىپ ماختانغىنى ئۆز نومۇسسىزلىقىدۇر، ئويلىغانلىرى پەقەت بۇ دۇنيادىكى ئىشلاردۇر. 20 ھالبۇكى، بىزنىڭ پۇقرالىقىمىز بولسا ئەرشتىدۇر، بىز دەل شۇ يەردىن نىجاتكارنىڭ چۈشۈشنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەكتىمىز ـ ئۇ بولسا رەببىمىز ئەيسا مەسىھدۇر. 21 ئۇ بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزىگە بويسۇندۇرىدىغان قۇدرىتى بويىچە بىزنىڭ ئەبگار بۇ تېنىمىزنى ئۆزگەرتىپ، ئۆزىنىڭ شان-شەرەپلىك تېنىگە ئوخشاش ھالغا كەلتۈرىدۇ.

4 ئەمدى، ئەي قېرىنداشلىرىم، سۆيگەنلىرىم ۋە تەلپۈنگەنلىرىم، مېنىڭ شاد-خۇراملىقىم، مېنىڭ بېشىمنىڭ تاجى بولغۇچىلار، رەبدە چىڭ تۇرۇڭلار، ئى سۆيگەنلىرىم! 2 ئېۋودىيادىن ئۈتۈنمەن، ۋە سۈنتىخەدىن ئۈتۈنمەنكى، رەبدە بىر ئوي، بىر پىكىردە بولۇڭلار! 3 دۇرۇس، مەن سەندىنمۇ تەلەپ قىلىمەنكى، ئى ھەقىقىي ھەمبويۇنتۇرۇقلۇق خىزمەتدىشىم، بۇ ئاياللارنىڭ ياردىمىدە بولغىن؛ مانا ئۇلار مەن ۋە كلىمەنت بىلەن بىللە، شۇنداقلا نامىلىرى «ھاياتلىق دەپتىرى» گە خاتىرىلەنگەن باشقا خىزمەتداشلىرىم بىلەن بىللە خۇش خەۋەر خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە بىرگە كۆرەش قىلغان. 4 رەبدە شادلىنىڭلار، مەن يەنە ئېيتىمەنكى، شادلىنىڭلار! 5 سىلەرنىڭ مۇلايىملىقىڭلار پۈتكۈل ئىنسانغا ئايان بولسۇن؛ رەب يېقىندۇر! 6 ھېچ ئىش توغرۇلۇق تەندىشە قىلماڭلار؛ بەلكى ھەربىر ئىشتا تەشەككۇر ئېيتىپ تىلىكىڭلارنى خۇداغا دۇئا ھەم ئىلتىجا ئارقىلىق مەلۇم قىلىڭلار؛ 7 شۇ چاغدا ئادەمنىڭ ئويلىغىنىدىن ئېشىپ چۈشىدىغان، خۇدا ئىگە بولغان خاتىرجەملىك قەلبىڭلارنى ۋە ئوي-پىكىرىڭلارنى مەسىھ ئەيسادا قوغدايدۇ. 8 ئاخىرىدا، ئەي قېرىنداشلىرىم، نېمە ئىشلار ھەقىقەت، نېمە ئىشلار ئالىيجاناب، نېمە ئىشلار ھەققانىي، نېمە ئىشلار پاك، نېمە ئىشلار خۇش-يېقىملىق، نېمە ئىشلار شان-شۆھرەتلىك بولسا، قىسقىسى ھەرقانداق ئىشلاردا ئەخلاق-پەزىلەت يا كى ماختاشقا لايىق تەرەپلەر بار بولسا، شۇ ئىشلارغا كۆڭۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار. 9 مەندىن ئۆگەنگەن، قوبۇل قىلغان، ئاڭلىغان ۋە مەندە كۆرگەنلەرنىڭ ھەرقانداقى

بولسا، سلەر شۇلارغا ئەمەل قىلىڭلار، شۇنداق قىلغاندا خاترجەملىك ئىگىسى
بولغان خۇدا سىلەرگە يار بولىدۇ. 10 ئەمدى مەن رەبدە زىيادە شادلاندىمكى،
سىلەر ھازىر ئاخىردا ماڭا بولغان كۆيۈمچانلىقىڭلارنى قايتىدىن كۆرسەتتىڭلار
(بىلمەنكى، ماڭا دائىم كۆيۈنۈپ كەلدىڭلار، ئەمما پەقەتلا كۆرسىتىش
پۇرسىتى چىقمىدى). 11 مەن بۇ گىپىمنى، بىرەر موھتاجلىقتىن ئېيتىۋاتقىنىم
يوق؛ چۈنكى ئەھۋالىم قانداقلا بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، باريغا قانائەت قىلىشنى
ئۆگىنىۋالدىم. 12 مەن ئوسال ئەھۋالدا ياشاشنى بىلىمەن، ھەم كەڭچىلىكتە
ياشاشنىمۇ بىلىمەن. ھەر ئىشتا، ھەر ئەھۋالدا، ھەم توقلۇقتا ھەم ئاچلىقتا، ھەم
بايلىقتىمۇ ھەم موھتاجلىقتا ياشاشنىڭ سىرىنى ئۆگىنىۋالدىم. 13 ماڭا قۇدرەت
بەرگۈچىگە تايىنىپ ھەممە ئىشنى قىلالايدىغان بولدۇم. 14 ھالبۇكى، مېنىڭ
قىينىچىلىقىمغا ئورتاق بولۇشۇڭلار بىلەن ياخشى قىلدىڭلار. 15 سىلەرگىمۇ
مەلۇمكى، ئەي فىلىپىلىقلار، مەن ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىن ئايرىلىپ چىققىنىمدا،
خۇش خەۋەرنى باشقا يەرلەرگە يەتكۈزگەن دەسلەپتىكى ۋاقىتلاردا، سىلەردىن
باشقا ھېچقانداق جامائەت بېرىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىشلىرىدا مەن بىلەن
ھەمكارلاشمىغان. 16 چۈنكى تېسالونىكا شەھىرىدىكى ۋاقتىمدىمۇ ئېھتىياجىم
چۈشكەندە سىلەر ماڭا بىرنەچچە قېتىم يارىدەم ئەۋەتتىڭلار. 17 مېنىڭ بۇنداق
دېيىشىم، سىلەردىن بىرەر سوۋغاتنى ئىزدەپ سوريغىنىم ئەمەستۇر، ئىزدىگىنىم بولسا
ھېساۋاتىڭلارغا [روھىي] مېۋىنىڭ كۆپ توپلىنىشىدىن ئىبارەتتۇر. 18 لېكىن
مەندە ھەممە نەرسە بار، ھەتتا يېتىپ ئاشقۇدەك بار؛ سىلەر ئەۋەتكەنلىرىڭلارنى
ئېپافرودىتتىن تاپشۇرۇۋېلىپ تېرەمگە سىغماي قالدىم ۋە موچىلىققا چۈمدۈم. بۇ
ئەۋەتكىنىڭلار ئىنتايىن خۇشبۇي، خۇداغا قوبۇل بولغۇدەك، شۇنداقلا ئۇنى
خۇرسەن قىلىدىغان بىر قۇربانلىقتەك ئىدى. 19 ۋە مېنىڭ خۇدايىم سىلەر
موھتاج بولغان ھەممە نەرسىنى مەسىھ ئەيسادا بولغان شان-شەرىپىدىكى بايلىقلارغا
ئاساسەن مول تەمىنلەيدۇ. 20 ئەمدى خۇدايىمىز ھەم ئاتىمىزغا ئەبەدلىكەبەدگىچە
شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن. (aiōn g165) 21 مەسىھ ئەيسادا بولغان بارلىق
مۇقەددەسلەرگە سالام يەتكۈزۈڭلار. يېنىمدىكى قېرىنداشلاردىنمۇ سىلەرگە
سالام! 22 بارلىق مۇقەددەسلەر بەندىلەردىن، بولۇپمۇ قەيسەر [ئىمپېراتورنىڭ]
ئوردىسىدا بولغانلاردىن سىلەرگە سالام! 23 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-
شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

كولوسسلىكلەرگە

1 خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن مەسىھ ئەيسانىڭ رىسۋالى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ۋە قېرىنداش تىموتىيدىن، كولوسسى شەھىردە تۇرۇۋاتقان مۇقەددەس بەندىلەرگە، يەنى سادىق قېرىنداشلارغا سالام! خۇدا ئاتىمىزدىن مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە بولغاي! **3** بىز مەسىھ ئەيساغا باغلىغان ئېتىقادىڭلار ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە باغلىغان مۇھەببىتىڭلار توغرۇلۇق ئاڭلىغاندىن كېيىن، سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلغىنىمىزدا سىلەر ئۈچۈن ئەرشىلەردە ساقلاقلىق ئۈمىد تۇپەيلىدىن رەب ئەيسا مەسىھنىڭ خۇدا-ئاتىسىغا ئۆزلۈكسىز رەھمەت ئېيتىمىز؛ **5** سىلەر ئىلگىرى بۇ ئۈمىد توغرىسىدا خۇش خەۋەردىكى ھەققەت سۆزلىرى ئارقىلىق ئاڭلىغانسىلەر؛ **6** بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل جاھانغا يېتىپ كېلىپ مېۋە بېرىپ ئاۋۇمۇقتا، شۇنداقلا سىلەرگىمۇ يېتىپ كېلىپ، سىلەر ئۇنى ئاڭلاپ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى ھەققەتەن بىلىپ يەتكەن بىرىنچى كۈندىن باشلاپ ئۇ سىلەردىمۇ مېۋە بېرىپ ئاۋۇپ بارماقتا؛ **7** سىلەر خۇش خەۋەرنى سۆيۈملۈك ئىشدىشىمىز ئەپافراستىن ئۆگەنگەنسىلەر، ئۇ يارىدىمىزدە مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتچىسىدۇر؛ **8** ئۇ بىزگە سىلەرنىڭ روھتا بولغان مۇھەببىتىڭلارنى ئايان قىلدى. **9** بۇ سەۋەبتىن بىزمۇ بۇنىڭ توغرىسىدا ئاڭلىغان كۈندىن باشلاپ سىلەر ئۈچۈن دۇئا قىلىپ ئىلتىجا قىلىشنى توختاتمىدۇق؛ تىلەيدىغىنىمىز شۇكى، خۇدانىڭ ئىرادىسى ھەرتەرەپلىك دانالىق ۋە روھىي يورۇتۇلۇش بىلەن سىلەردە تولۇق بىلدۈرۈلسۇن. **10** شۇنداق بولغاندا سىلەر رەببگە لايىق ھالدا ھەرتەرەپتە خۇدانى خۇرسەن قىلىپ، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلاردا مېۋە بەرگەندە، خۇدانى ھەققىي بىلىشىڭلار ئارقىلىق ئۆسۈپ يېتىلىسىلەر؛ **11** بىزنى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ يورۇقلۇقتا بولغان مىراسىغا مۇيەسسەر بولۇشقا لايىق قىلغان ئاتىغا تەشەككۈر ئېيتىپ، ئۇنىڭ شان-شەرەپلىك قۇدرىتى بويىچە ھەرتەرەپلىك كۈچ بىلەن ھەر ئىشلاردا شادلىققا تولۇپ چىداملىق ۋە سەۋر-تاقەتلىك بولۇشقا كۈچلەندۈرۈلىسىلەر. **13** ئۇ بىزنى قاراڭغۇلۇقتىڭ ھۆكۈمرانلىقىدىن ئازاد قىلىپ، سۆيگەن ئوغلىنىڭ پادىشاھلىقىغا يۆتكەپ قويدى؛ **14** ئۇنىڭدا ھۆرلۈك-ئازادلىققا، يەنى گۇناھلىرىمىزدىن كەچۈرۈمگە مۇيەسسەر بولدۇق. **15** ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئوبرازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر؛ **16** چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈنىدىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. **17** ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ **18** ئۇ يەنە تەننىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر، ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلگۈچىدۇر؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۇستۇن ئورۇندا ئورۇشى ئۈچۈندۇر. **19** چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تولۇق ئورنىتىشقا، **20** ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، يەنى، ئۇنىڭ كرىستە تۆكۈلگەن قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، ـ ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشىلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى؛ **21** ۋە ئەسلىدە رەزىل ئەمەللىرىگىلار تۇپەيلىدىن ئۆزىگە يات قىلىنغان، كۆڭۈلگىلاردا دۈشمەنلىك بولغان سىلەرنىمۇ، ئۇ ئۆز ئەتلىك تېنىدە ئۇلۇم ئارقىلىق ئۆزىگە پاك-مۇقەددەس، ئەيىبسىز ۋە داغسىز ھازىر قىلىش ئۈچۈن ئۆزى بىلەن ئەپ قىلغان **23** (ئەگەر سىلەر ئېتىقادتا ئۆل سېلىنىپ مۇستەھكەم ئۆرۈپ، خۇش خەۋەردىكى ئۈمىدتىن نېرى قىلىنمىساڭلار)؛ بۇ خۇش خەۋەر پۈتكۈل ئاسمان ئاستىدىكى كائىناتنا جاكارلانغان؛ مەنكى پاۋلۇس ئۇنىڭغا خىزمەتچى قىلىندىم. **24** ئەمدى مەن سىلەر ئۈچۈن تارتقان جاپالىرىم ئۈچۈن شادلىنىمەن، ۋە شۇنىڭدەك مەسىھنىڭ جاپالىرىدا كەم بولغانلىرىنى ئۆز ئەتلىرىمدە ئۇنىڭ تېنى، يەنى جامائەت ئۈچۈن تولۇقلايمەن؛ **25** مەن [جامائەت] ئۈچۈن خۇدانىڭ سۆز- كالامىغا ئەمەل قىلىش ئۈچۈن ئۇنىڭ ماڭا سىلەرنى دەپ تاپشۇرغان غوجىدارلىقى بويىچە خىزمەتچى قىلىندىم؛ **26** بۇ سۆز- كالامدىكى سىر بارلىق ئەسىرلەردىن ۋە دەۋرلەردىن يوشۇرۇن تۇتۇلغان، ئەمما ھازىر مۇقەددەس بەندىلىرىگە ئاشكارىلاندى؛ **(aiōn g165)** **27** چۈنكى خۇدا ئۇلارغا ئەللەر ئارىسىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇۋاتقان بۇ سىرنىڭ شەرەپلىك بايلىقلىرىنى بىلدۈرۈشنى خالىدى؛ بۇ سىر بولسا شان-شەرەپكە ئېلىپ بارغۇچى ئۈمىد بولغان، سىلەردە ئۇتۇرۇۋاتقان مەسىھنىڭ ئۆزىدۇر. **28** بىز ئۇنى جاكارلايمىز، ھەربىر ئادەمنى مەسىھدە كامالەتكە يەتكەن ھالدا خۇدا ئالدىدا ھازىر قىلىش ئۈچۈن بارلىق دانالىق بىلەن ھەربىر ئادەمگە جېكىلەيمىز، ھەربىر ئادەمگە تەلىم بېرىمىز. **29** مەن شۇنىڭغا ئىنتىلىپ، ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى بويىچە كۈرەش قىلىپ جاپا تارتمەن؛ ئۇنىڭ ۋۇجۇدۇمدا ئىشلىگىنى دەرۋەقە تولىمۇ زوردۇر.

2 چۈنكى مەنە سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىيادىكىلەر ئۈچۈن، شۇنىڭدەك دىدارىنى كۆرمىگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۈچۈن نەقەدەر زور كۈرەشنىڭ بولۇۋاتقانلىقىنى سىلەرگە بىلگۈزمەكچىمەن؛ **2** كۆرىشمىنىڭ نىشانى، ھەممەيلەننىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، قەلبلىرىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈلۈشى، خۇدانىڭ سىرىنى، يەنى مەسىھنى چۈشىنىشتە ۋە تولۇق بىلىشتە بولغان ئىشەنچ- ئاتىرچەملىككە ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر؛ **3** چۈنكى ئۇنىڭدا دانالىقنىڭ ۋە بىلىمنىڭ بارلىق بايلىقلىرى يوشۇرۇنغاندۇر. **4** مېنىڭ بۇنى دېيىشىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى قايىل قىلارلىق سىلتۇ-سىپايە گەپلىرى بىلەن ئالدىماسلىقى ئۈچۈندۇر؛ **5** چۈنكى گەرچە تەن جەھەتتىن سىلەردىن نېرى بولسامۇ، روھ جەھەتتىن مەن سىلەر بىلەن بىللىمەن، سىلەرنىڭ سەپتە تۇرۇۋاتقىنىڭلارغا ۋە مەسىھكە باغلىغان ئېتىقادىڭلارنىڭ چىڭلىقىغا قاراپ شادلىنىمەن. **6** مەسىھ، رەب ئەيسانى قانداق قوبۇل قىلغان بولسا ئاڭلار، شۇ ھالدا ئۇنىڭدا مېڭىڭلار، **7** سىلەر تەلىم بېرىلگەندەك ئۇنىڭدا يىلتىز تارتىپ، ئېتىقادىڭلار قۇرۇلۇۋاتقان ھالدا، ئېتىقادتا خاتىرجەم قىلىنىپ، رەھمەت ئېيتىشلار بىلەن تاشقىنلاپ تۇرغۇچى بولۇڭلار؛ **8** ھېچكىمنىڭ مەسىھ بويىچە بولمىغان، پەيلاسوپلۇق يا كى بەمەنە ئالدامچىلىق بىلەن، ئىنسانلاردىن كەلگەن تەلىملەر، يەنى بۇ دۇنيادىكى «ئاساسىي قائىدە-قانۇنىيەتلەر» بويىچە سىلەرنى ئۆز ئوڭىسى قىلىپ ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن ھېزىر بولۇڭلار؛ **9** چۈنكى ئۇنىڭدا، يەنى مەسىھدە، خۇدانىڭ بارلىق مۇكەممەل جەۋھىرى تەن شەكلىدە ئۆرىدۇ؛ **10** ۋە سىلەر ئۇنىڭدا، يەنى بارلىق ھۆكۈمدارلارنىڭ ھەم ھوقۇقدارلارنىڭ بېشى بولغۇچىدا مۇكەممەلدۇرسىلەر؛ **11** سىلەر ئۇنىڭدا ئادەمنىڭ قولسىز بولغان سۈننەت بىلەن سۈننەت قىلىنغانسىلەر؛ دېمەك، مەسىھنىڭ سۈننىتى بىلەن [گۇناھلىق] ئەتكە باغلانغان تەندىن خالاس قىلىنغانسىلەر، **12** ئۇنىڭ بىلەن تەڭ چۆمۈلدۈرۈلۈشتە دەپنە قىلىنغانسىلەر؛ سىلەر يەنە ئۇنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن خۇدانىڭ ۋۇجۇدۇگلاردا ئىشلەيدىغانلىقىغا ئىشەنچ باغلاش بىلەن ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تىرىلگەنسىلەر. **13** ئەمدى گەرچە ئىتائەتسىزلىكىڭلار ۋە ئەتلىرىڭلاردىكى سۈننەتسىزلىكىڭلار تۇپەيلىدىن ئۆلگەن بولساڭلارمۇ، ئۇ سىلەرنى مەسىھ بىلەن بىللە جانلاندۇردى؛ ھەممە ئىتائەتسىزلىكلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، **14** بەلگىلىمىلەردە ئۆز ئىچىگە ئېلىنغان ئۇستىمىزدىن ئەرز قىلىدىغان، بىزنى ئەيبلەيدىغان پۈتۈكلەرنى ئۆچۈرۈپ تاشلىدى؛ ئۇ ئۇلارنى بىزدىن نېرى

قلدی، کېيىنكە مىخلاتقۇزدى. 15 ئۇ ھۆكۈمدارلاردىن ۋە ھوقۇقدارلاردىن ئولجا ئېلىپ، [كېيىنتە] ئۇلارنى رەسۋا قىلىپ ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن تەنتەنە بىلەن غەلبە قىلدى. 16 ئەمدى ھېچكىمنىڭ چېمەك-ئىچمەك، ھېيت-بايراملار، «يېڭى ئاي» يا كى شابات كۈنلەر جەھەتلىردە سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم چىقىرالمىسا يول قويما گلار؛ 17 بۇ ئىشلار بولسا بىر كۆلەڭگە، خالاس؛ ئۇنىڭ جىسمى بولسا مەسىھنىڭكىدۇر! 18 ھېچكىمنىڭ سىلەرنى «كىچىك پېشىللىق» ۋە پەرىشتىلەرگە ئىبادەت قىلىشقا دەۋەت قىلىپ ئىنئامىگلاردىن مەھرۇم قىلىشىغا يول قويما گلار؛ مۇشۇنداق كىشىلەر [گۇناھلىق] ئەتلىرىدىكى ئوي-پىكىرلىرى بىلەن ھا كاۋۇرلىشىپ، كۆرگەن كۆرۈنۈشلەرگە ئېسىلۋالماقتىدۇر؛ 19 ئۇلار «باش»نى چىڭ تۇتقىنى يوقتۇر؛ لېكىن باشتىن تۈگە ۋە سىگىرلار ئارقىلىق پۈتكۈل تەن قۇرۇۋەتلىنىدۇ ۋە بىر-بىرىگە باغلىنىپ، خۇدادىن كەلگەن ئاۋۇش بىلەن ئاشماقتا. 20 ئەگەر مەسىھ بىلەن بۇ دۇنيادىكى قائىدە-قانۇنىيەتلەرگە نىسبەتەن ئۆلگەن بولسا گلار، نېمىشقا (بۇ دۇنيادا ياشىغانلاردەك) «تۇتما!» «تېتىما!» «تەگمە!» دېگەندەك بەلگىمىلەرگە رىئايە قىلىسىلەر 22 (بۇنداق [بەلگىمىلەر ئىلگىدىكى] نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئىستېمال قىلىنىش بىلەن يوقىلىدۇ)؟ مۇشۇنداق بەلگىمىلەر پەقەت ئىنسانلاردىن چىققان كۆرسەتمىلەر ۋە تەلىمىلەردىن ئىبارەت، خالاس؛ 23 ئۇلاردا دەرۋەقە بىرخىل پىدائىيلارچە ئىبادەت، كىچىك پېشىللىق ۋە تۆز تېنىگە قارىتا قاتتىق قوللۇق بولۇشنى دەۋەت قىلىش بولغاچقا، ئۇلاردا دانالىقنىڭ كۆرۈنۈشى بار؛ ئەمەلىيەتتە [بۇنداق دانالىقنىڭ] پايدىسى يوقتۇر ـ ئۇلار پەقەت ئەتتىكى ھەۋەسلەرگە يول قويىدۇلا، خالاس.

3 سىلەر مەسىھ بىلەن تەڭ تىرىلدۈرۈلگەن بولسا گلار، ئەمدى يۇقىرىدىكى ئىشلارغا ئىنتىلىپ ئىزدىنىگلار، مەسىھ شۇ يەردە خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇرىدۇ. 2 كۆزۈل-زېھنىگلارنى يەردىكى ئىشلارغا ئەمەس، بەلكى يۇقىرىقى ئىشلارغا قويۇگلار؛ 3 چۈنكى سىلەر ئۆلگەنسىلەر، ۋە ھاياتىگلار مەسىھ بىلەن بىللە خۇدادا يوشۇرۇن تۇرىدۇ. 4 ئەمما ھاياتىمىز بولغان مەسىھ ئاشكارىلانغان چاغدا، شۇنان سىلەر ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە شان-شەرەپتە ئاشكارىلىنىدىغان بولىسىلەر. 5 شۇڭا يەرگە تەۋە ئىشلارنى قىلغۇچى ھەرقانداق ئەزالىرىگلارنى، يەنى بۇزۇقلۇق، ناپاكلىق، ئېپلاس ھېسسىياتلار، رەزىل خاھىشلار ۋە نەپسانىيەتچىلىك (ئۇ بۇتپەرەسلىككە باراۋەردۇر) نى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىگلار؛ 6 چۈنكى بۇ ئىشلار تۆۋەنلىدىن خۇدانىڭ غەزىپى ئىتائەتسىز بەرزەنتلەرگە چۈشىدۇ. 7 سىلەر بۇلار ئارىسىدا ياشىغان ۋاقىتلىگلاردا، بۇنداق ئىشلاردىمۇ ماگغانسىلەر. 8 ئەمما ھازىر سىلەر مۇشۇلارنىڭمۇ ھەممىسىنى ئۆزۈگلاردىن سېلىۋېتىگلار ـ يەنى غەزەپ، قەھر-سەپرا، يامان نىيەتلەر، تۆھمەت، ئاغزىگلاردىن چىقىدىغان ئېپلاس سۆزلەرنىمۇ سىلىۋېتىگلار. 9 بىر-بىرىگلارغا يالغان سۆزلىمەگلار؛ چۈنكى سىلەر كونا ئادەمنى قىلمىشلىرى بىلەن سېلىۋەتكەنسىلەر، 10 ۋە يېڭى ئادەمنى كىيگەنسىلەر؛ يېڭى ئادەم بولسا ئۆزىنى ياراتقۇچىنىڭ سۈرەت-ئوبرازى بويىچە تولۇق بىلىشتە دائىم يېڭىلىناقتا؛ 11 ئۇنىڭدا ھېچقانداق يۇنانلىق يا كى يەھۇدىي، سۈننەتلىك يا كى سۈننەتسىز، يات مەدەنىيەتلىك، سكىت، قۇل يا كى ھۆرلەر مەۋجۇت ئەمەستۇر؛ بەلكى مەسىھ ھەممىدۇر، ۋە ھەممىدىدۇر. 12 شۇڭا، خۇدانىڭ تاللىۋالغانلىرىغا، پاك-مۇقەددەس ۋە سۆيۈنگەنلەرگە لايىق، ئادەمگە ئىچ ئاغرىتىدىغان باغىرلارنى، مېھرىبانلىق، كىچىك پېشىللىق، مۆمىنلىك ۋە سەۋر-تاقەتلىكنى كىيىۋېلىگلار؛ 13 بىر-بىرىگلارغا يول قويۇگلار، نارازىلىق ئىش بولسا بىر-بىرىگلارنى كەچۈرۈم قىلىگلار، مەسىھ سىلەرنى قانداق كەچۈرۈم قىلغان بولسا سىلەرمۇ شۇنداق قىلىگلار. 14 مۇشۇ ئىشلارنىڭ ئۈستىگە كامىل بىرلىكنىڭ رىشتىسى بولغان مېھىر-مۇھەببەتنى قوشۇپ بېرىگلار. 15 مەسىھنىڭ خاتىرجەملىكى قەلبىگلاردا ھۆكۈم سۈرسۈن (سىلەر بىر تەن بولۇپ بۇ خاتىرجەملىكتە بولۇشقا چاقىرىلغان ئىكەنسىلەر) ۋە شۇنداقلا رەھمەت ئېيتىشلاردا بولۇگلار. 16 مەسىھنىڭ سۆز-كالامىنى تۆزۈگلاردا بايلىق ھاسىل قىلىپ تۇرغۇزۇگلار، بارلىق دانالىق بىلەن بىر-بىرىگلارغا تۈگىتىگلار، جىكىلەگلار، چىن قەلبىگلاردا زەبۇر-نەغمىلەر، مەدھىيە كۈيلىرى ۋە روھىي ناخشىلارنى يا كۆتىپ خۇدانى چىرايلىق مەدھىيىلەگلار؛ 17 ۋە ھەممە ئىشلاردا، سۆز بولسۇن، ئەمەل بولسۇن، ھەممىسىنى رەب ئەيسانىڭ نامىدا قىلىپ، ئۇنىڭ ئارقىلىق خۇداتائالىغا رەھمەت ئېيتىگلار. 18 سىلەر ئايالىلار، رەبدە بولغان سۈپىتىگلارغا لايىق تۆز ئەرلىرىگلارغا بويسۇنۇگلار؛ 19 سىلەر ئەرلەر، تۆز ئايالىرىگلارغا مۇھەببەت كۆرسىتىگلار، ئۇلارغا تاپچىق قىلما گلار. 20 سىلەر بالىلار، ئاتا-ئانا گلارغا ھەممە ئىشلاردا ئىتائەت قىلىگلار، چۈنكى بۇنداق قىلىش رەبدە بولغان گۈزەل ئىشتۇر. 21 سىلەر ئاتىلار، بالىلىرىگلارنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەرمەگلار، ئۇنداق قىلسا گلار كۆڭلى يارا بولىدۇ. 22 سىلەر قۇللار، ئەتىن بولغان خوجايىنىگلارغا ھەممە ئىشتا ئىتائەت قىلىگلار، پەقەت كۆز ئالدىدىلا خىزمەت قىلىپ، ئىنسانلارنى خۇش قىلغۇچى قۇللاردىن بولما گلار، بەلكى رەبدىن ئەيمىنىپ چىن كۆڭۈگلاردىن ئىش كۆرۈگلار. 23 نېمە ئىشنى قىلىۋاتقان بولسا گلار، ئۇنىڭدا ئىنسانلار ئالدىدا ئەمەس، بەلكى رەب ئالدىدا قىلغاندەك جان-دىل بىلەن ئۇنىڭغا ئىشلەگلار؛ 24 چۈنكى مىراسنىڭ ئىنئامىغا رەبدىن مۇيەسسەر قىلىنغانلىقىگلارنى بىلىسىلەر؛ چۈنكى سىلەر رەب مەسىھنىڭ ئىبادەت-قۇللۇقىدىدۇرسىلەر. 25 ئەمما كىم ھەققانىيسىزلىق قىلسا قىلغان ھەققانىيسىزلىقى تۆز بېشىغا چۈشىدۇ؛ بۇ ئىشتا ھېچقانداق يۈز-خاتىرە قىلىنىش يوقتۇر.

4 سىلەر خوجايىنلار، قۇللىرىگلارغا ئادىل ۋە توغرا مۇئامىلە قىلىگلار، چۈنكى ئەرشتە تۆز خوجايىنىگلارنىڭ بارلىقىنى بىلىسىلەر. 2 دۇئا-تىلاۋەتكە ھەرقانداق ۋاقىتتا بېرىلىگلار، بۇنىڭدا رەھمەتلەر ئېيتىشىپ ھوشيار تۇرۇگلار، 3 شۇنىڭ بىلەن بىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلغايسىلەركى، خۇدا بىزگە مەسىھنىڭ سىرىنى جاكارلاش ئۈچۈن تۆز سۆزىگە ئىشىك ئاچىسۇن؛ مەن دەل سىر ئۈچۈن زەنجىرلەر بىلەن باغلانغانمەن؛ 4 شۇڭا قىلىشقا تېگىشلىكىم بويىچە، سىرنى ئاشكارىلىشىمغا [دۇئا قىلىگلار]. 5 سىرتىكىلەرگە نىسبەتەن دانالىق بىلەن مېڭىگلار، پۇرسەتلەر چىققاندا كۆڭۈل قويۇپ قولدىن بەرمەگلار. 6 سىلەرنىڭ گەپ-سۆزلىرىگلار ھەردائىم مېھىر-شەپقەت بىلەن بولسۇن، تۆز بىلەن تېتىتىلسۇن؛ شۇنىڭ بىلەن سىلەر ھەربىر ئادەمگە قانداق جاۋاب بېرىشنى بىلىسىلەر. 7 سۆيۈملۈك قېرىنداش ھەم رەبدە سادىق خىزمەتكار، ئىشدىشىمىز بولغان تىكىكۇس سىلەرگە مەن توغرۇلۇقۇ ھەممە ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 8 مەن ئۇنى دەل مۇشۇ ئىش ئۈچۈن يېنىگلارغا ئەۋەتىشىم، سىلەرنىڭ ئەھۋالىگلارنى بىلىۋېلىشى ۋە شۇنداقلا كۆڭۈگلارغا ئىلھام-رىغبەت بېرىشى ئۈچۈندۇر. 9 مەن ئۇنىڭ سىلەردىن بولغان، سادىق ۋە سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز ئونېسىمۇسنى ئۇنىڭ بىلەن ئەۋەتتىم؛ ئۇلار سىلەرگە مۇشۇ يەردىكى بارلىق ئىشلارنى مەلۇم قىلىدۇ. 10 تۇرمىدىشىم بولغان ئارىستارخۇس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ بارناباسنىڭ نەۋرى ئىنسىي ماركۇسنىمۇ شۇنداق (سىلەر ئۇنىڭ توغرۇلۇق تاپشۇرۇقلارنى تاپشۇرۇۋالدىگلار)، ئۇ يېنىگلارغا كەلسە، ئۇنى قوبۇل قىلىگلار)؛ 11 يۇستۇس دەپ ئاتالغان يەشۇئامۇ سالام يوللايدۇ. خۇدانىڭ پادىشاھلىقى ئۈچۈن ماگا خزمەتداش بولغان سۈننەت قىلىنغانلاردىن پەقەت مۇشۇلار باردۇر؛ ئۇلار ماگا تەسەللى بولغان. 12 سىلەردىن بولغان، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى ئەپافراس سىلەرگە سالام يوللايدۇ؛ ئۇ سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پۈتكۈل ئىرادىسىدە

مۇكەممەل، كامالەتكە يېتىپ چىكۇ تۈرۈشۈكلار ئۈچۈن ھەردائىم سىلەر ئۈچۈن دۇئالاردا كۆرەش قىلىدۇ. **13** چۈنكى مەن ئۇنىڭغا گۇۋاھچىمەنكى، ئۇ سىلەر ئۈچۈن، لائودىكىيادىكىلەر ئۈچۈن ۋە خىيراپولىستىكىلەر ئۈچۈنمۇ كۆپ جاپا تارتىدۇ. **14** سۆيۈملۈك تېۋىپ بولغان لۇقادىن سىلەرگە سالام، دېماستىنمۇ شۇنداق. **15** لائودىكىيادىكى قېرىنداشلارغا بىزدىن سالام، نىمفاغا ھەم ئۇنىڭ ئۆيىدە يىغىلىدىغان جامائەتكىمۇ سالام ئېيتىڭلار. **16** بۇ خەت ئاراڭلاردا ئوقۇلغاندىن كېيىن، سىلەر ئۇنى لائودىكىيادىكى جامائەتتىمۇ ئوقۇتۇڭلار، ۋە لائودىكىيادىكىلەرگە يازغان خەتنى سىلەرمۇ ئوقۇڭلار؛ **17** ۋە ئاركىپپۇسقا: «سەن رەبدە تاپشۇرۇۋالغان خىزمىتىڭگە، تولۇق ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن كۆڭۈل قويغىن» ـ دەڭلار. **18** مەنكى پاۋلۇستىن ئۆز قولۇم بىلەن يازغان سالام. مېنىڭ كىشەنلىنىپ قاماپ قويۇلغانلىقىمنى ئەسلەڭلار. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 1

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتىيدىن خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **2** بىز دۇئالىرىمىزدا سىلەرنى ياد ئېتىپ تۇرۇپ، خۇدانا سىلەر تۇچىۋن ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىمىز؛ **3** خۇدانا-تەمىزنىڭ ئالدىدا ئېتىقادىڭلاردىن بولغان ئەمەللىرىڭلارنى، مېھىر-مۇھەببەتتىن چىققان جاپالىق ئەجرىڭلارنى، رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە باغلىغان ئۈمىدتە بولغان چىداملىقىڭلارنى ئىزچىل ئەسلەپ تۇرۇۋاتىمىز. **4** چۈنكى ئەي قېرىنداشلار، خۇدا سۆيگەنلەر، ئۆنىڭ سىلەرنى تاللىغانلىقى بىزگە ئايان. **5** چۈنكى خۇش خەۋىرىمىز سىلەرگە يەتكۈزۈلگىنىدە سۆزلەر بىلەنلا ئەمەس، بەلكى كۈچ-قۇدرەت بىلەن، مۇقەددەس روھ بىلەن، مۇتلەق جەزملەشتۈرۈلگەن ھالدا سىلەرگە يەتكۈزۈلگەن؛ ئۆنىڭ ئوستىگە، بىزنىڭ سىلەرنىڭ ئارا كۆرىدا بولغىنىمىزدا سىلەرنى دەپ تۇرىمىزنى قانداق تۇتقانلىقىمىزنى ئوبدان بىلىسىلەر. **6** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېغىر ئازاب-ئوقۇبەت ئىچىدە تۇرۇۋقلۇقۇڭ، مۇقەددەس روھنىڭ شادلىقى بىلەن سۆز-كالامنى قوبۇل قىلىپ، بىزنى، شۇنداقلا رەببنىڭ تۇرنىنى ئۆلگە قىلىپ ئەگەشتىڭلار، **7** شۇنىڭ بىلەن سىلەر ماكېدونىيە ۋە ئاقايا ئۆلكىلىرىدىكى بارلىق ئېتىقادچىلارغا ئۆلگە بولۇپ چىقتىڭلار، **8** چۈنكى رەببنىڭ سۆز-كالامى سىلەردىن پەقەت ماكېدونىيە ۋە ئاقايا-غىلا ياكۇۋاپ قالماستىن، بەلكى ھەممە يەرگە خۇدانا باغلانغان ئېتىقادىڭلار توغرۇلۇق ھەممە يەرگە خەۋەر تارقىلىپتۇ، نەتىجىدە، بىزنىڭ [شۇ يەرلەردە خۇش خەۋەر توغرۇلۇق] ھېچنىمە دېيىشىمىزنىڭ ھاجىتى قالمىدى. **9** چۈنكى [بىز بارغانلىكى جايىدىكى] كىشىلەر سىلەرنىڭ بىزنى قانداق قارشى ئالغانلىقىڭلارنى، سىلەرنىڭ بۇتلاردىن قانداق ۋاز كېچىپ تىرىك ۋە ھەققىي خۇدانىڭ خىزمىتىدە بولۇشقا، شۇنداقلا ئۆنىڭ ئوغلىنىڭ، يەنى ئۆ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن، كەلگۈسىدە كېلىدىغان غەزەپتىن بىزنى قۇتقۇزغۇچى ئەيسانىڭ ئەرشتىن كېلىشىنى كۈتۈشكە خۇداغا باققانلىقىڭلارنى بايان قىلىشىدۇ.

2 چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ ئارا كۆرىڭلارغا كىرگىنىمىز توغرۇلۇق بىلىسىلەركى، ئۆ بىكارغا كەتمىدى. **2** سىلەرگە يەنە شۇنۇ مەلۇمكى، گەرچە ئىلگىرى فىلىپپى شەھىرىدە قىيىن-قىستاق ۋە خارلىققا ئۇچرىغان بولساقمۇ، زور قاتتىق قارشىلىققا قارىماي خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزۈشكە خۇدايىمىزنىڭ مەدەت بېرىشى بىلەن يۈرەكلىك بولدۇق. **3** چۈنكى بىزنىڭ ئۆتۈنۈش-جېكىلەشلىرىمىزدە ھېچقانداق ئالداڭچىلىق، ناپاك نىيەت ياكى ھىيلىگەرلىك يوقتۇر. **4** ئەكسىچە، بىز خۇدا تەرىپىدىن خۇش خەۋەرنىڭ ئامانەت قىلىنىشقا لايىق كۆرۈلگەن ئادەملەر سۈپىتىدە بىز شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا ئادەملەرنى ئەمەس، بەلكى قەلبىمىزنى سىنىغۇچى خۇدانى خۇرسەن قىلىش ئۈچۈن [خۇش خەۋەرنى] جاكارلايمىز. **5** چۈنكى سىلەر بىلگەندەك بىز ھېچقايسى ۋاقىتتا ئارا كۆرىڭلارغا خۇشامەتچىلىك بىلەن ۋە ياكى تاماخورلۇقتا نىقاب تاقاپ كەلمىدۇق ـ (بۇ ئىشتا خۇدا بىزگە گۇۋاھچىدۇر ـ **6** گەرچە بىز مەسىھنىڭ روسۇللىرىنىڭ سۈپىتىدە تەلەپ يۈكلىيەلەيدىغان بولساقمۇ، مەيلى سىلەر بولۇڭلار ياكى باشقىلار بولسۇن، ھېچبىر ئىنساندىن بىرەر ئىززەت-شۇھرەت ئىزدىگەن ئەمەس ئىدۇق. **7** ئەكسىچە بىز ئارا كۆرىدا خۇددى بالا ئېمىتىدىغان ئانا تۇز بوۋاقلىرىنى كۆيۈنۈپ ئاسرىغاندەك سىلەرگە مۇلايىم مۇئامىلىدە بولدۇق. **8** شۇ چاغدا، سىلەرگە شۇنداق تەلپۈنگەنىدۇق، سىلەرگە پەقەت خۇدانىڭ خۇش خەۋەرنى تاپشۇرۇشنىلا ئەمەس، ھەتتا تۇز جېنىمىزنى تاپشۇرۇشقىمۇ رازىمىز؛ چۈنكى سىلەر بىزگە ئىنتايىن قەدىرلىك ئىدىڭلار. **9** چۈنكى، ئى قېرىنداشلار، بىزنىڭ قانداق جاپالىق ئەمگەك قىلغىنىمىز ئېسىڭلاردا باردۇر؛ ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن كېچە-كۈندۈزلەپ مېھنەت قىلدۇق، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى سىلەرگە يەتكۈزدۇق. **10** ئېتىقادچىلاردىن بولغان سىلەرنىڭ ئارا كۆرىدىكى ئەمەلىيەتلىرىمىزنىڭ قانداق ئىخلاسمەن، ھەققانىي ۋە ئېيىبسىز ئىكەنلىكىگە ئۆزۈڭلار ۋە خۇدانىڭ ئۆزىمۇ گۇۋاھچىدۇر. **11** ۋە يەنە سىلەر بىلگىنىڭلاردەك، ئاتىنىڭ ئۆز پەرزەنتلىرىگە نەسىھەت بەرگىنىدەك بىز ھەربىرىڭلارغا شۇنداق جېكلەپ، رىغبەت-تەسەللى بېرىپ، سىلەرنى ئۆز پادىشاھلىقىغا ۋە شان-شەرىپىگە چاقىرىۋاتقان خۇداغا لايىق ھالدا مېڭىشقا دەۋەت قىلدۇق. **13** خۇداغا يەنە شۇ سەۋەبتىن توختاۋسىز تەشەككۇر ئېيتىمىزكى، سىلەرنىڭ بىزدىن ئاڭلىغان خۇدانىڭ سۆز-كالامىغا قۇلاق سالغىنىڭلاردا، ئۇنى ئىنسانلاردىن كەلگەن سۆز سۈپىتىدە ئەمەس، بەلكى ئۆنىڭ ئەمەلىي سۈپىتىدە، يەنى خۇدادىن كەلگەن سۆز-كالام دەپ ئۇنى قوبۇل قىلدىڭلار؛ ئۇ [سۆز-كالام] ھازىر ئىشەنگۈچى سىلەردە ئىشلىمەكتە. **14** چۈنكى سىلەر، ئى قېرىنداشلار، يەھۇدىيە ئۆلكىسىدىكى مەسىھ ئەيسادا بولغان جامائەتلەردىن ئۆلگە ئالدىڭلار؛ ئۇلار [شۇ يەردە] يەھۇدىيلار تەرىپىدىن قانداق خارلىقلارغا ئۇچرىغان بولسا، سىلەرمۇ ئۆز يۇرتداشلىرىڭلار تەرىپىدىن ئوخشاش خارلىقلارغا ئۇچرىدىڭلار. **15** ئۇلار، يەنى شۇ يەھۇدىيلار، ئەسلىدە رەب ئەيسانى ۋە پەيغەمبەرلەرنى ئۆلتۈرگەن ۋە بىزنىمۇ زىيانكەشلىك قىلىپ قوغلىۋەتكەنىدى. ئۇلار خۇدانى نارازى قىلىپ، ۋە ھەممە ئىنسان بىلەن قېرىشىپ، **16** «يات ئەللىكلەر»نىڭ نىجاتلىققا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئۇلارغا سۆزلىشىمىزگە توسقۇنلۇق قىلىۋاتىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار گۇناھلىرىنى ئۈزۈلۈكسىز چېكىگە يەتكۈزمەكتە؛ لېكىن غەزەپ ئۇلارنىڭ بېشىغا تولۇق بىلەن چۈشۈرۈلۈش ئالدىدا ئۇرىدۇ. **17** لېكىن بىز، ئى قېرىنداشلار، ئامالسىز سىلەردىن ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت جۈدالاشقان بولساقمۇ (تەندە بولسىمۇ، قەلبدە ئەمەس)، سىلەر بىلەن يەنە دىدار كۆرۈشۈشكە قەۋەتلا ئىنتىزارلىقىمىزدىن يېنىكلارغا بېرىشقا تېخىمۇ بەك ئىنتىلدۇق! **18** شۇنىڭدەك يېنىكلارغا بارغۇمىز بار ئىدى ـ ئەمەلىيەتتە مەنكى پاۋلۇس قايتا-قايتا تىرشىپ باقتىم؛ بىراق بۇنىڭغا شەيتان توسقۇنلۇق قىلدى. **19** چۈنكى بىزنىڭ ئىستەك-ئارزۇيىمىز، شادلىقىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا قايتىپ كەلگەندە پەخىرلىنىدىغان تاجىمىز نېمە بولىدۇ؟ بۇ دەل سىلەر ئۆزۈڭلار ئەمەسمۇ؟ **20** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ پەخىرىمىز، بىزنىڭ شادلىقىمىز!

3 شۇنىڭ بىلەن بىز [سىلەردىن خەۋەرسىز] تاقىتىمىز تاق بولۇپ، ئۆزىمىز ئاۋىنا شەھىردە يالغۇز قېلىپ، **2** ئالدىڭلارغا قېرىندىشىمىز ھەم خۇدا يولدا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىردە بولۇۋاتقان خىزمەتدىشىمىز تىموتىيىنى سىلەرنى ئېتىقادتا مۇستەھكەملەش-كۈچەيتىش ۋە رىغبەتلەندۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتتىشنى قارار قىلدۇق؛ **3** [بىزنىڭ ئۆنى ئەۋەتىشتىكى] مەقسىتىمىز، ھېچكىمنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن مۇشۇ زەخمەت-قىينچىلىقلار سەۋەبىدىن [ئېتىقادتا] تەۋرىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈندۇر. چۈنكى ئۆزۈڭلار بۇنداق ئىشلارغا ئۈچراشقا ئالدىنئالا بېكىتىلگەن، دەپ بىلىسىلەر. **4** چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمىزدا، سىلەرگە ھەممىمىز ئازاب-قىينچىلىققا ئۈچرىمايى قالمايمىز دەپ ئالدىنئالا ئېيتقانىدۇق. ئەمەلىيەتتە ھازىر دېگىنىمىزدەك بولدى، دەپ بىلىسىلەر. **5** شۇ سەۋەبتىن تاقىتىم تاق بولۇپ، ئېتىقادىڭلارنىڭ زادى قانداق ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن، ئازدۇرغۇچى سىلەرنى ئازدۇرۇپ بىزنىڭ سىلەرگە سىڭىۋۇرگەن ئەجرىمىز بىكارغا كەتتىمىكىن دەپ ئەنسىرەپ، تىموتىيىنى يېنىكلارغا ئەۋەتكەندىم. **6** لېكىن تىموتىي بايا يېنىكلاردىن قايتىپ كەلگەندە، ئېتىقادىڭلار

ۋە مېھىر-مۇھەببەتكىلار توغرىسىدا بىرگە ياخشى خەۋەر ئېلىپ كېلىپ، سىلەرنىڭ بىزنى ھەردائىم سېغىنىپ تۇرغانلىقىڭلارنى ۋە خۇددى بىز سىلەر بىلەن دىدارلىشىشقا تەلپۈنگىنىمىزدەك، سىلەرنىمۇ بىزنى كۆرگۈڭلار كەلگەنلىكىنى ئېيتتى. **7** شۇنىڭدەك، ئەي قېرىنداشلار، بېشىمىزغا چۈشكەن مۇشۇنداق بارلىق ئازاب-ئوقۇبەت ۋە ئېغىرچىلىق ئىچىدە تۇرۇۋاتقىنىمىزدا سىلەردىن، يەنى چىڭ ئېتىقادىڭلاردىن رىغبەت-تەسەللى تاپتۇق؛ **8** چۈنكى رەبدە چىڭ تۇرغان بولسىلار، بىز [ئۆزلەي]، ھايات قالىمىز! **9** ئەمدى سىلەر ئۈچۈن، خۇدايىمىز ئالدىدا سىلەرنىڭ ۋەجىڭلاردىن تولمۇ شادلانىدۇق، بۇ زور شادلىقىمىزدىن سىلەر ئۈچۈن خۇداغا قانچىلىك دەرىجىدە تەشەككۇر ئېيتىساق بولار؟! **10** سىلەر بىلەن دىدار كۆرۈشۈش ۋە ئېتىقادىڭلاردىكى يېتەرسىزلىكلەرنى مۇكەممەل قىلىشقا مۇيەسسەر بولۇش ئىمكانىيىتى ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈز خۇداغا زور تەلەۋرۇپ يېلىنماقتىمىز. **11** ئەمدى بىزنىڭ خۇداتاتىمىزنىڭ ئۆزى ھەم رەببىمىز ئەيسا بىزنىڭ يولىمىزنى يېنىڭلارغا باشلىغاي؛ **12** ئەمدى مېھىر-مۇھەببەتىمىز سىلەرگە تولغاندەك، رەب سىلەرنىڭ بىر-بىرىڭلارغا ۋە ھەممە ئادەملەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئاشۇرۇپ، تولۇپ تاشتۇرغاي؛ **13** ھەم شۇنداق بولغاندا، رەببىمىز ئەيسا ئۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرى بىلەن بىللە قايتىپ كەلگەندە قەلبىڭلار بىزنىڭ خۇداتاتىمىز ئالدىدا پاك-مۇقەددەسلىكتە نۇقسانسىز بولۇشقا مۇستەھكەملىنىدۇ!

4

ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنىمىز ھەم جېكىلەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشىڭلار كېرەكلىكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ بويىچە مېڭۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. **2** چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلەرگە نېمە ئەمرىلەرنى تاپىلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. **3** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق بۇزۇقچىلىقتىن ساقلىنىش، **4** يەنى ھەربىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپىلەردەك شەھۋانىي ھەۋەسلەرگە بېرىلمەي، بەلكى قانداق قىلىپ ئۆز تېنىنى باشقۇرۇپ، ئۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئۆگىنىۋېلىشتۇر. **6** بۇ جەھەتلەردە ھېچكىم ئۆز قېرىندىشىنىڭ ھەققىگە چاڭ سىلىپ، ئۆز پايدا-مەنپەئىتىنى قوغلىمىسۇن؛ چۈنكى بىز ئىلگىرى سىلەرگە چۈشەندۈرۈپ تولۇق ئاگاھلاندۇرغىنىمىزدەك، بارلىق مۇشۇنداق ئىشلاردا رەب ئۆزى ئىنتىقام ئالغۇچىدۇر. **7** چۈنكى خۇدا بىزنى ناپاكلىققا ئەمەس، بەلكى پاك-مۇقەددەسلىكتە ياشاشقا چاقىردى. **8** شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ [ھەققەتنى] رەت قىلغان ئادەم، ئىنسانىي ھوقۇقنى ئەمەس، بەلكى سىلەرگە مۇقەددەس روھنى ئاتا قىلغۇچى خۇدانى رەت قىلغان بولىدۇ. **9** ئەمدى قېرىنداشلىق مېھىر-مۇھەببەتكە كەلسەك، بۇ توغرىسىدا سىلەرگە يېزىپ ئولتۇرىشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. چۈنكى خۇدا ئۆزى بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشنى ئۆگەتمەكتە. **10** چۈنكى سىلەر پۈتكۈل ماكېدونىيە ئۆلكىسىدىكى ھەممە قېرىنداشلارغا شۇنداق قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداق بولسىمۇ، ئى قېرىنداشلار، شۇنداق قىلىشقا يېرىلىپ تېخىمۇ ئېشىپ ئېشىشىڭلارنى، **11** شۇنداقلا بىز سىلەرگە تاپىلىغىنىمىزدەك، تىنچ يۈرۈشنى، [ياشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا] [ئارىلاشماي]، ئۆز ئىشىڭلار بىلەن بولۇپ، ئىككى قولۇڭلارغا تايىنىپ ياشاشنى نىشان قىلىپ ئىنتىلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. **12** مانا شۇنداق قىلساڭلار، سىرتتىكىلەر ئالدىدا ئىززەت-ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇپ ماڭىسىلەر ۋە ھېچكىمنىڭ قولىغا بېقىنىپ قالمايسىلەر. **13** لېكىن، ئەي قېرىنداشلار، ئۇمىدسىزلىك ئىچىدە ياشاۋاتقان باشقا ھەممىسىدەك، [ئارا ئاڭلىرىدىكى] [ئۆلۈمدە] ئۆتكىلاپ قالغانلارغا قايغۇرۇپ ھەسرەت چەكمەسلىكىڭلار ئۈچۈن ئۆلۈرنىڭ ھالى توغرۇلۇق خەۋەرسىز قېلىشىڭلارنى خالىمايمىز. **14** چۈنكى بىز ئەيسانىڭ ئۆلۈپ تىرىلگەنلىكىگە ئىشەنگەنىكەنمىز، [ئەيسا قايتا كەلگىنىدە]، ئۆلۈمدە ئۇنىڭدا ئۇخلاپ قالغانلارنى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمىز. **15** چۈنكى رەبنىڭ سۆز- كالامى بويىچە سىلەرگە شۇنى ئېيتىمىزكى، رەب قايتا كەلگۈچە تىرىك قالغان بىزلەر ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىشىمىز جەزمەن ئۆلۈمدە ئۇخلاپ قالغانلارنىڭكىدىن ئاۋۋال بولمايدۇ؛ **16** چۈنكى رەب قاتتىق بىر نەرە تارتىپ، باش پەرىشتىنىڭ ئاۋازى ۋە خۇدانىڭ كاناي ساداسى ئىچىدە ئاسماندىن چۈشىدۇ ۋە مەسىھدە بولۇپ ئۆلگەنلەر ئاۋۋال تىرىلىدۇ؛ **17** ئاندىن تىرىك قالغان بىزلەر ئۇلار بىلەن بىرگە رەب بىلەن ھاۋادا كۆرۈشۈش ئۈچۈن، بۇلۇتلار ئارىسىغا ئېلىنىپ كۆتۈرۈلىمىز؛ شۇنىڭ بىلەن بىز رەب بىلەن مەڭگۈ بىرگە بولىمىز. **18** شۇڭا، بىر-بىرىڭلارغا بۇ سۆزلەر بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىڭلار.

5

لېكىن ئى قېرىنداشلار، سىلەرگە شۇ ئىشلارنىڭ ۋاقىتلىرى ۋە زامانلىرى توغرىسىدا يېزىشىمنىڭ ھاجىتى يوق. **2** چۈنكى ئۆزۈڭلار ئوبدان بىلىسىلەر، رەبنىڭ كۈنى خۇددى كېچىدە كىرگەن ئوغرىنىڭ كېلىشىگە ئوخشاش [ئۈيۈقسىز] كېلىدۇ. **3** ئەمدى كىشىلەر «[دۇنيا] تىنچ-ئامان بولۇۋاتىدۇ» دەپ تۇرغاندا، خۇددى ھاملىدار ئايالنىڭ تولغىقى ئۈشتۈمتۇت ئۈتىنىدەك، ھالاكەت ئۇلارنىڭ بېشىغا ئۈيۈقسىز چۈشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ. **4** لېكىن سىلەر، ئى قېرىنداشلار، قاراڭغۇلۇقتا تۇرغىچىلار ئەمەسسىلەر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ كۈن سىلەرنى ئوغرىدەك چۆچۈتۈپ كەلمەيدۇ. **5** چۈنكى سىلەر ھەممىڭلار يورۇقلۇقنىڭ پەرزەنتلىرى، كۈندۈزنىڭ پەرزەنتلىرىدۇرسىلەر؛ بىز كېچىگە تەۋە يا كى قاراڭغۇلۇققا مەنسۇپ ئەمەسمىز. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن باشقا ھەممىسىدەك ئۇخلىمايلى، بەلكى سەگەك ۋە سالماق بولايلى. **7** چۈنكى ئۇخلايدىغانلار كېچىسى ئۇخلايدۇ، مەست بولىدىغانلارمۇ كېچىسى مەست بولىدۇ. **8** بىراق ئۆزىمىز كۈندۈزگە مەنسۇپ بولغاندىن كېيىن، سالماق بولايلى، كۆكرىكىمىزگە ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەتنى ساۋۇت قىلىپ، بېشىمىزغا نىجاتقا باغلانغان ئۈمىدنى دۇبۇلغا قىلىپ كىيىۋالايلى؛ **9** چۈنكى خۇدا بىزنى ئۆز غەزىپىگە ئۈچرىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق نىجاتقا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن تاللاپ بېكىتكەن. **10** ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆلدى ـ مەقسىتى، ھايات قېلىپ ئويغاق تۇرساقمۇ يا كى [ئۆلۈمدە] ئۇخلىغان بولساقمۇ، بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھاياتتا بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، ھازىر قىلىۋاتقىنىڭلارغا ئوخشاش، بىر-بىرىڭلارنى داۋاملىق رىغبەتلەندۈرۈڭلار، بىر-بىرىڭلارنىڭ [ئېتىقادىنى] قۇرۇڭلار. **12** ئەمدى ئى قېرىنداشلار، ئاراڭلاردا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ۋە رەبدە سىلەرگە يېتەكچىلىك قىلىپ، نەسىھەت بېرىۋاتقانلارنى قەدرلىشىڭلارنى ئۆتۈنىمىز. **13** بۇ خىزمەتلىرى ئۈچۈن ئۇلارنى چوكۇتۇر ھۆرمەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت بىلەن قەدرلەڭلار. بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار. **14** ئەمما، ئى قېرىنداشلار، سىلەردىن شۇنىمۇ ئۆتۈنىمىزكى، تەرتىپسىز يۈرگەنلەرگە نەسىھەت بېرىڭلار، يۈرەكسىزلەرنى رىغبەتلەندۈرۈڭلار، ئاجىزلارغا يار-يۇلەك بولۇڭلار ۋە ھەممە ئادەمگە سەۋرىچان بولۇڭلار. **15** ھېچقايسىڭلار يامانلىققا يامانلىق قىلماسلىقىڭ كېرەك، بىر-بىرىڭلارغا ۋە بارلىق كىشىلەرگە ھەمىشە ياخشىلىق قىلىشقا تىنتىلىڭلار. **16** ھەردائىم شادلىنىڭلار. **17** توختىماي دۇئا قىلىڭلار. **18** ھەرقانداق ئىشتا تەشەككۇر ئېيتىڭلار. چۈنكى مانا بۇلار خۇدانىڭ مەسىھ ئەيسادا سىلەرگە قاراتقان ئىرادىسىدۇر. **19** روھنىڭ ئوتىنى ئۆچۈرمەڭلار. **20** ئاراڭلاردا پەيغەمبەرلەرچە يەتكۈزۈلگەن بېشارەتلىك سۆزلەرنى كەمسىتمەڭلار، **21** ھەممە گەپنى تەكشۈرۈپ تىپىتلاپ كۆرۈڭلار؛ دۇرۇس بولسا ئۇنى چىڭ ئۇتۇپ

[قولدن بەرمەكلار]. 22 يامانلىقنىڭ ھەرقانداق شەكلىدىن ئۆزۈڭلارنى يىراق
تۇتۇڭلار. 23 خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا ئۆزى سىلەرنى ئۆزۈل-
كېسىل پاك-مۇقەددەس قىلغاي، رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە
پۈتكۈل روھىڭلار، جېنىڭلار ۋە تېنىڭلارنى ئەيىبسىز ساقلىغاي. 24 سىلەرنى
چاقىرغۇچى بولسا سادىق-ۋاپادۇر، ئۇ ئۆزى جەزمەن ئادا قىلمايدۇ.
25 قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلار. 26 ھەممە قېرىنداشلار بىلەن پاك
سۆيۈشىلەر بىلەن سالاملىشىڭلار. 27 مەن رەبدە سىلەرگە شۇنى جەزملىي
تاپىلايمەنكى، بۇ خەتنى [شۇ يەردىكى] ھەممە مۇقەددەس قېرىنداشلارغا ئوقۇپ
بېرىڭلار! 28 رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى سىلەرگە يار بولغاي!

تېسالونىكالىقلارغا 2

1 مەنكى پاۋلۇس، سىلاس ھەمدە تىموتىيدىن خۇداتاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھدە بولغان، تېسالونىكا شەھىرىدىكى جامائەتكە سالام. **2** خۇداتاتىمىز ۋە رەب ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك ئاتا قىلىنغاي! **3** سىلەر تۇچۇن خۇداغا ھەردائىم تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ (ھەمدە شۇنداق قىلىش تولمۇ لايىقتۇر)، ئى قېرىنداشلار، ـ چۈنكى ئېتىقادىڭلار كۈچلۈك تۈسىمەكتە ھەمدە بىر-بىرىڭلارغا بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭلارمۇ ئېشىپ تاشماقتا. **4** شۇنىڭ بىلەن بىز تۆزىمىز سىلەرنىڭ بېشىڭلارغا چۈشكەن، شۇنداقلا بەرداشلىق بېرىۋاتقان بارلىق زىيانكەشلىك ۋە جاپا-مۇشەققەتلەر ئىچىدە كۆرسەتكەن سەۋر-چىداملىق ۋە ئېتىقادىڭلار ئۈچۈن، خۇدانىڭ ھەرقايسى جامائەتلىرىدە سىلەردىن پەخىرلىنىمىز؛ **5** بۇ ئىشلار خۇدانىڭ كېلىدىغان ئادىل ھۆكۈمىنى كۆرسىتىدىغان روشەن بىر ئالامەتتۇر ۋە شۇنداقلا، بۇ ئىشلار سىلەرنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا لايىق ھېسابلىنىشىڭلار ئۈچۈن بولىدۇ؛ سىلەر مانا شۇ پادىشاھلىق ئۈچۈن زۇلۇم-زەخمەت چېكىۋاتىسىلەر؛ **6** شۇنداق ئىكەن، سىلەرگە ئېغىرچىلىق سالغۇچىلارغا خۇدا ئېغىرچىلىق سالسا، ھەم شۇنداقلا رەب ئەيسا قۇدرەتلىك پەرىشتىلىرى بىلەن ئەرشتىن قايتا كۆرۈنگەن چاغدا، ئېغىرچىلىققا ئۇچرىغان سىلەرگە بىز بىلەن تەڭ ئارامىلىق بەرسە دۇرۇس ئىش بولامدۇ؟ **8** شۇ چاغدا ئۇ خۇدانى تونۇمايدىغانلاردىن، شۇنداقلا رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرىگە ئىتائەت قىلمايدىغانلاردىن يالقۇنلۇق ئوت بىلەن ئىنتىقام ئالىدۇ. **9** بۇنداق كىشىلەر رەببىنىڭ ھۇزۇرىدىن ۋە كۈچ-قۇدرىتىنىڭ شان-شەرىپىدىن مەھرۇم قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھالاكەت جازاسىنى تارتىدۇ. **(aiōnios g166) 10** ئۇ ۋاقىتتا ئۇ تۆزىنىڭ بارلىق مۇقەددەس بەندىلىرىدە ئۇلۇغلىنىپ، شۇ كۈنىدە بارلىق ئىشەنگەنلەردە (سىلەر دەرۋەقە بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزغا ئىشەنگەندۇرسىلەر) تۆزىنىڭ كارامەتلىكىنى كۆرسىتىپ، مەدھىيىلەنگلى كېلىدۇ. **11** شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز سىلەر ئۈچۈن دائىم شۇنداق دۇئا قىلىمىزكى، سىلەرنى چاقىرغان بىزنىڭ خۇدايىمىز سىلەرنى تۆز [ئۇلۇغ] چاقىرىقىغا لايىق ھېسابلاپ، ياخشىلىققا ئىنتىلگەن بارلىق گۈزەل مەقسەت-مۇددىئالىرىڭلارنى ۋە ئېتىقادىڭلاردىن چىققان بارلىق خىزمەتلىرىڭلارنى كۈچ-قۇدرىتى بىلەن ئەمەلگە ئاشۇرغاي. **12** شۇنىڭ بىلەن، خۇدايىمىزنىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامى سىلەردە شان-شەرەپ بولۇپ ئۇلۇغلىنىدۇ ۋە سىلەرمۇ ئۇنىڭدا شان-شەرەپكە ئېرىشىسىلەر.

2 ئى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ قايتا كېلىشى، شۇنداقلا بىزنىڭ ئۇنىڭ بىلەن بىر يەرگە جەم قىلىنىشىمىز توغرىسىدا سىلەردىن شۇنى ئۆتۈنۈمىزكى، **2** ئەگەر سىلەر «مەلۇم روھتىن كەلگەن ۋەھيى»دىن بولسۇن، بىرسىنىڭ سۆز-تەلىمىدىن بولسۇن ياكى «بىزنىڭ نامىمىزدا» يېزىلغان مەلۇم خەتلەردىن بولسۇن «رەببنىڭ كۈنى يېتىپ كەلدى» دېگەن سۆزنى ئاڭلىساڭلار، جىددىلىشىپ ھودۇقۇپ كەتمەڭلار ياكى دەككە-دۈككىگە چۈشمەڭلار! **3** بۇ ئىشلاردا ھەرقانداق ئادەمنىڭ ھەرقانداق تۈسۈل بىلەن سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويماڭلار؛ چۈنكى ئاۋۋال («چوڭ] يېنىش» بولۇپ، ئاندىن «گۇناھىي ئادەم»، يەنى «ھالاكەتكە مەھكۇم قىلىنغۇچى ئادەم» ئاشكارىلانمىغۇچە، ئاشۇ كۈن كەلمەيدۇ. **4** شۇ ئادەم خۇدا دەپ ئاتالغانغا ياكى كىشىلەر چوقۇنىدىغان ھەرقانداق نەرسىلەرگە قارشى چىقىپ، ئۆزىنى ھەممىدىن ئۈستۈن قىلىپ كۆرسىتىدۇ؛ ئۇ شۇنداق قىلىپ خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسىدا ئولتۇرۇۋېلىپ، ئۆزىنى خۇدا دەپ كۆرسىتىپ جاكارلايدۇ. **5** مەن سىلەر بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمدا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتقىنىم ئېسىڭلاردا باردۇ؟ **6** ۋە ئۇنىڭ بەلگىلەنگەن ۋاقتى-سائىتى كەلمىگۈچە ئاشكارىلانماسلىق ئۈچۈن، نېمىنىڭ ئۇنى توسۇپ تۇرۇۋاتقانلىقى سىلەرگە مەلۇم. **7** چۈنكى «قانۇنىنى يوقاتقۇچى سىرلىق كۈچ» ئاللىقاچان يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماقتا؛ لېكىن بۇ ئىشلارنى ھازىرچە توسۇپ كېلىۋاتقان بىرسى باردۇر؛ ئۇ ئوتتۇرىدىن چىققۇچە شۇنداق توسۇقلۇق پېتى تۇرىدۇ؛ **8** ئاندىن ئاشۇ «قانۇنىنى يوقاتقۇچى» ئاشكارىلىنىدۇ؛ بىراق رەب ئەيسا ئاغزىدىكى نەپىسى بىلەنلا ئۇنى يۇتۇۋېتىدۇ، كەلگەن چاغدىكى پارلاق نۇرى بىلەن ئۇنى يوق قىلىۋېتىدۇ. **9** «قانۇنىنى يوقاتقۇچى»نىڭ مەيدانغا چىقىشى شەيتانىنىڭ پەتىلىرى بىلەن بولىدۇ، ئۇ ھەر تۈرلۈك كۈچ-قۇدرەت، مۇجىزە ۋە يالغان كارامەتلەرنى كۆرسىتىپ، **10** ھالاكەتكە يۈزلەنگەنلەرنى ئازدۇرىدىغان ھەرخىل قەبىھ ھىيلە-مىكىرلەرنى ئىشلىتىدۇ. ئۇلارنىڭ ھالاكەت ئالدىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنىڭ سەۋەبى ئۆزلىرىنى نىجاتقا يېتەكلەيدىغان ھەققەتنى سۆيمەيي، ئۇنىڭغا قەلبىدىن ئورۇن بەرمەسلىكىدىندۇر. **11** شۇ سەۋەبتىن، خۇدا ئۇلارغا يالغانچىلىققا ئىشەنسۇن دەپ ھەققەتتىن چەتنىتىدىغان بىر كۈچ ئەۋەتىدۇ. **12** نەتىجىدە، ھەققەتكە ئىشەنمەي، بەلكى قەبىھلىكنى خۇرسەنلىك دەپ بىلگەنلەرنىڭ ھەممىسى جازاغا مەھكۇم قىلىنىدۇ. **13** لېكىن، ئەي، رەب سۆيگەن قېرىنداشلار، بىز سىلەر ئۈچۈن ھەردائىم خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىشىمىزغا توغرا كېلىدۇكى، خۇدا روھنىڭ ۋاستىسىدە پاك-مۇقەددەس قىلىنىشىڭلار ۋە ھەققەتكە ئىشىنىشىڭلار ئارقىلىق سىلەرنى نىجاتقا ئېرىشىشكە مۇقەددەدمىدىلا تاللىۋالدى. **14** ئۇ بىز يەتكۈزگەن خۇش خەۋەر ئارقىلىق سىلەرنى شۇ نىجاتقا، يەنى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرىپىگە ئېرىشىشكە چاقىردى. **15** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، تاپان تەرەپ تۇرۇڭلار، بىز سىلەرگە ئېغىزچە ياكى خەت ئارقىلىق يەتكۈزگەن تەلىمنى چىڭ تۇتۇڭلار! **16** ئەمدى رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ تۆزى ۋە بىزنى سۆيگەن، مېھىر-شەپقەت بىلەن مەڭگۈلۈك رىغبەت-تەسەللى ھەم گۈزەل ئۈمىد ئاتا قىلغان خۇداتاتىمىز قەلبىڭلارنى رىغبەتلەندۈرگەي ھەمدە سىلەرنى ھەربىر گۈزەل ئىش قىلىشتا، ھەربىر ياخشى سۆزلەرنى يەتكۈزۈشتە كۈچلەندۈرگەي! **(aiōnios g166)**

3 ئاخىرىدا، ئى قېرىنداشلار، بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىڭلاركى، رەبنىڭ سۆزى خۇددى سىلەرگە يەتكەن چاغدىكىگە ئوخشاش، [ھەرقانداق يەردە] تېز تارقالسۇن ۋە شان-شەرەپلىك دەپ ئۇلۇغلانسۇن؛ **2** شۇنىڭدەك بىزنىڭ قەبىھ ۋە رەزىل ئادەملەردىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىڭلار. چۈنكى ھەممىلا ئادەم ئىشەنچ-ئېتىقادلىق بولۇۋەرمەيدۇ. **3** ئەمما رەب تۆزى ئىشەنچلىكتۇر؛ ئۇ سىلەرنى مۇستەھكەم قىلىدۇ ھەم رەزىل بولغۇچىدىن ساقلايدۇ. **4** ئەمما رەبدە، سىلەرگە تاپىلىغىنىمىزنى قىلىۋاتىسىلەر، شۇنداقلا داۋاملىق قىلىۋېرىدۇ، دەپ خاتىرجەمىمىز. **5** ئەمدى رەب قەلبىڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىگە ھەم مەسىھنىڭ سەۋر-چىداملىقىغا چۈمكەشكە يېتەكلىگەي. **6** ئەمدى قېرىنداشلار، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ نامىدا شۇنى تاپىلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلىمىڭلارغا رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈرگەنلەردىن تۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. **7** بىزدىن قانداق ئۈلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى تۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمىگەندۇق. **8** ھېچكىمنىڭ ئېنىنى بىكارغا يېمەيتتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرشىپ-تىرمىشىپ جاپالىق ئىشلەيتتۇق. **9** بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن يارىدەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولمىغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى تۆزىمىزنى سىلەرگە بىزدىن ياخشى ئۈلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىزگە ئەگىشىشىڭلار

ئۆچۈن ئىدى. **10** چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرگە:
«بىرسى ئىشلىمەيمەن دېسە، ئۇ يېمىسۇن!» دەپ تاپىلىغانىدۇق. **11** چۈنكى بىز
ئارا گلاردا بەزىلەرنىڭ تەرتىپسىز لاغايلاپ، ھېچ ئىشلىمەي باشقىلارنىڭ
ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ يۈرىدىغانلىقىنى ئاڭلىدۇق. **12** بىز مۇشۇنداقلارغا رەب
ئەيسا مەسىھدە شۇنداق بۇيرۇيمىز ۋە تۆلاردىن تۆتۈنۈپ سورايمىزكى، تىنچ
ياشاپ، ئەمگىكىگلار بىلەن تۆز ئېنىگلارنى تېپىپ يەگلار. **13** لېكىن سىلەر،
ئى قېرىنداشلار، ياخشى ئىشلارنى قىلىشتىن ئېرىنمەگلار. **14** ئەمما ئەگەر تۇشىۋ
خېتىمىزدىكى سۆزلەرگە ئىتائەت قىلمايدىغان بىرسى بولسا، ئۇنىڭدىن ھەزەر
ئەيلەگلار ۋە ئۇنى خىجالەتكە قالدۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ بىلەن باردى-كەلدى
قىلماگلار. **15** بىراق، ئۇنى دۈشمەن قاتاردا كۆرمەي، ئەكسىچە ئۇنىڭغا بىر
قېرىنداش سۈپىتىدە نەسىھەت قىلىگلار. **16** خاتىرجەملىك ئىگىسى بولغان
رەب ھەر ۋاقىت ھەر يولدا شەخسەن سىلەرگە خاتىرجەملىك ئاتا قىلغاي.
رەب ھەممىگلار بىلەن بىللە بولغاي! **17** مەنكى پاۋلۇس بۇ ئاخىرقى سالىمنى ئۆز
قولۇم بىلەن يازدىم؛ بۇ، مېنىڭ ھەممە خەتلىرىمنىڭ ئۆزىگە خاس بەلگىسىدۇر.
مانا بۇ مېنىڭ ئۆز قەلىمىمدۇر. **18** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى
ھەممىگلارغا يار بولغاي!

تموتيغا 1

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۈمىدىمىز مەسىھ ئەيسانىڭ ئەمرى بىلەن
ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەيىنلەنگەن مەنكى پاۋلۇستىن 2 ئېتىقاد
يولدىكى تۇزۇمنىڭ سادىق ئوغلۇم بولغان تموتيغا سالام. خۇدائاتىمىز ۋە
رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىق ۋە خاتىرجەملىك
بولغاي! 3 ماكېدونىيە تۈلكىسىگە بارغاندا، سەندىن ئۆتۈنگىنىمدەك [شۇنى يەنە
ئۆتۈنىمەنكى]، [شۇ يەردىكى] بەزى كىشىلەرگە بىدئەت تەلىملەرنى ئۆگەتمەكلار
دەپ تاپىلىشىڭ ئۈچۈن سەن داۋاملىق ئەففەسۇس شەھىردە قالغىن؛ 4 ئۇلارنىڭ
ئەپسانىلەر ۋە ئايىغى يوق نەسەبنامىلەرگە بەند بولماسلىقىنى تاپىلىغىن؛ بۇلار
خۇدانىڭ ئېتىقاد تارقىلىقلا ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغان تۈز تۈيگىگە بولغان پىلانىنى
ئىلگىرى سۈرمەيدۇ، بەلكى پەقەت بىمەنە تالاش-تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ
چىقىرىدۇ، خالاس. 5 ئەمدىلىكتە بىزگە تاپىلانغان تەلىمنىڭ مۇددىئاسى ساپ
قەلب، پاك ۋىجدان ۋە ساختىلىقسىز ئېتىقادتىن كېلىپ چىقىدىغان مېھىر-
مۇھەببەتتىن ئىبارەتتۇر. 6 بۇ ئىشلاردا بەزى كىشىلەر چەتنەپ، بىمەنە
گەپلەرنى قىلىشقا بۇرۇلۇپ كەتتى. 7 ئۇلارنىڭ تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۇلىماسى
بولغۇسى بار؛ بىراق ئۇلار تۈزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى يا كى تۈزلىرىنىڭ ھەدەپ
قەيت قىلىۋاتقان سۆزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ. 8 ئەمدى بىزگە
مەلۇمكى، ئەگەر كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى ئەينى مۇددىئاسىدا قوللانسا، تۈ
پايدىلىقتۇر. 9 چۈنكى بىز يەنە شۇنى بىلىمىزكى، تەۋرات قانۇنى ھەققانىي
ئادەملەر ئۈچۈن تۈزۈلگەن ئەمەس، بەلكى قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار ۋە
بوينى قاتتىقلار ئۈچۈن، ئىخلاسسىزلار ۋە گۇناھكارلار ئۈچۈن، ئىپلاسلار ۋە
كۆپۈرلۈك قىلغۇچىلار ئۈچۈن، ئاتىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر ۋە ئانىسىنى ئۆلتۈرگۈچىلەر
ئۈچۈن، قاتىللار، 10 بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، بەچچىۋازلار، ئادەملەرنى قۇللۇققا
بۇلىغۇچىلار، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ئۈچۈن ۋە يا كى ساغلام تەلىملەرگە
زىت بولغان باشقا ھەرقانداق قىلمىشلاردا بولغانلار ئۈچۈن تۈزۈلگەن. 11 بۇ
تەلىملەر تەشەككۇر-مۇبارەككە لايىق بولغۇچى خۇدانىڭ ماڭا ئامانەت قىلغان
شان-شەرىپىنى ئايان قىلغان خۇش خەۋەرگە ئاساسلانغان. 12 ماڭا كۈچ-
قۇدرەت بەرگەن، مېنى ئىشەنچلىك دەپ قاراپ، تۈز خىزمىتىگە تەيىنلىگەن
رەببىمىز مەسىھ ئەيساغا تەشەككۇر ئېيتىمەنكى، 13 ئۇ مېنى تەيىنلىدى! ـ بۇرۇن
كۆپۈرلۈق ۋە زىيانكەشلىك قىلغۇچى، زالىم بىر ئادەم بولساممۇ، ماڭا رەھىم
كۆرسىتىلدى، چۈنكى مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغاندىم.
14 ھالبۇكى، رەببىمىزنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھىر-شەپقىتى زىيادىلىشىپ،
مەسىھ ئەيسادا بولغان ئېتىقاد ۋە مېھىر-مۇھەببەت ۋۇجۇدۇمغا ئېلىپ كىرىلىشى
بىلەن ئېشىپ تاشتى. 16 مۇشۇ سۆز ئىشەنچلىك ۋە ھەر ئادەم ئۈنى قوبۇل
قىلىشى تېگىشلىكتۇر ـ «مەسىھ ئەيسا گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا
كەلدى!». مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ ئەشەددىيىسىدۇرمەن! لېكىن دەل
شۇ سەۋەبتىن مەسىھ ئەيسانىڭ ئەڭ ئەشەددىي گۇناھكار بولغان مېنى، كېيىن
تۈرگىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا مىسال قىلىپ مەندە
تۈرۈنىڭ بارلىق سەۋر-تاقىتىنى ئايان قىلىشى ئۈچۈن، ماڭا رەھىم-شەپقەت
كۆرسىتىلگەندۇر. 17 ئەمدى مەڭگۈلۈك پادىشاھقا، يەنى
(aiōnios g166) تۈلەيدىغان ۋە كۆز بىلەن كۆرۈگلى بولمايدىغان، بىردىنبىر خۇداغا ئەبەدىلئەبەدگىچە
ھۆرمەت-ئىززەت ۋە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن! 18 ئەي،
(aiōn g165) ئوغلۇم تموتي، بۇرۇن سەن توغرىلۇق ئېيتىلغان بېشارەتلىك ۋەھىيلەرگە ئاساسەن
بۇ يۈرۈقنى ساڭا تاپشۇرىمەن. بۇ ۋەھىيلەرنى قورال قىلىپ، ئېتىقادتا ۋە پاك
ۋىجدانىڭدا چىڭ تۇرۇپ، گۈزەل ئۇرۇش قىلغايسەن. بەزىلەر ۋىجدانىدا
پاك تۇرۇشتىن چەتنەپ كەتتى، نەتىجىدە ئۇلارنىڭ ئېتىقادى خۇددى خادا
تاشقا ئۇرۇلۇپ غەرق بولغان كېمىدەك ۋەيران بولدى. 20 خۇمېنېئۇس ۋە
ئىسكەندەرلەر مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. ئۇلارنى كۆپۈرلۈق قىلماسلىقنى
تۈگەنسۈن دەپ، شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇردۇم.

2 مەن ھەممىدن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن
خۇدادىن تىلەكلەر تىلىنىڭ، دۇئا-تىلاۋەت قىلىنىڭ، باشقىلار ئۈچۈن
مۇراجىئەت قىلىنىڭ ۋە ئەشەككۈرلەر ئېيتىلىڭ، 2 بولۇپمۇ پادىشاھلار
ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلىنىڭ جىكىلەيمەن. شۇنداق
قىلغاندا، بىز تۇلۇق ئىخلاسمەنلىك ۋە سالماقلىق بىلەن تىنچ ۋە ئامان-ئېسەن
ھايات كەچۈرەلەيمىز. 3 بۇنداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىش گۈزەل ئىشتۇر،
قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 4 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنسانلىنىڭ
قۇتقۇزۇلۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەققەتنى تونۇپ يېتىشىنى خالايدۇ. 5 چۈنكى
بىرلا خۇدا باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر كېلىشتۈرگۈچىمۇ بار، ئۇ
بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان بولۇپ كەلگەن مەسىھ ئەيسادۇر. 6 ئۇ بارلىق ئىنسانلارنى
ھۆر قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىپ بەدەل تۆلىدى؛ شۇنداق قىلىپ
بېكىتىلگەن ۋاقىت-سائىتىدە خۇدانىڭ نىجاتىغا گۇۋاھلىق بېرىلدى. 7 مەن
بۇ گۇۋاھلىقنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن جاكارچى ۋە روسۇل بولۇشقا تەيىنلىنىپ
(مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ قىلمىدىم)، يات
ئەللىكلەرگە ئېتىقاد ۋە ھەققەت يولدا ئۈگەتكۈچى بولۇپ تىكىلەندىم. 8 شۇڭا،
مەن شۇنى خالايمەنكى، ئەرلەر قەيەردە بولسۇن، دۇئاغا جەم بولغاندا غەزەپسىز
ۋە دەتالاشسىز ھالدا، ھالال ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن.
9 ئوخشاش يولدا ئاياللارمۇ مۇۋاپىق كىينىپ، ئۆزلىرىنى ئار-نومۇس ۋە سالماقلىق
بىلەن پەرداز قىلسۇن. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى پەردازلاش، چاچلىرىنى ئالاھىدە
ياساش ۋە ئالتۇن، ئۈنچە-مەرۋايىت ۋە ئېسىل قىممەت كىيىم-كېچەكلەر بىلەن
ئەمەس، 10 بەلكى گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن پەردازلىشىنى خالايمەن. بۇ، خۇدا
يولدا تەقۋادار بولاي دېگەن ئاياللارغا يارىشىدۇ. 11 [جامائەت سورۇنلىرىدا]،
ئاياللار تىنچ ئولتۇرۇپ، تولۇق ئىتائەتمەنلىك بىلەن تەلىم ئالسۇن. 12 لېكىن
ئاياللارنىڭ ئەرلەرگە تەلىم بېرىشى يا كى ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە
يول قويمايمەن. ئەكسىچە، ئۇلار تىنچ بولسۇن. 13 چۈنكى ئاۋۋال ئادەمئاتا،
كېيىن ھاۋاۋاتا يارىتىلغان. 14 ئاۋۋال ئالدىنىپ ئازدۇرۇلغانمۇ ئادەمئاتا ئەمەس،
بەلكى [ھاۋاۋاتا] ئىدى. ئۇ تولىمۇ ئالدانغانلىقىدىن ئۇلارنىڭ ئىتائەتسىزلىكىگە
چۈشۈپ قالغاندى. 15 لېكىن ئاياللار ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەت ۋە پاك-
مۇقەددەسلىكتە سالماقلىق بىلەن تۇرىدىغانلا بولسا، ئۇلار تۇغۇتتا ساق-سالامەت
قۇتۇلىدۇ.

3 «ئەگەر بىرسى جامائەتكە يېتەكچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ گۈزەل بىر ۋەزىپىنى
ئارزۇ قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر. 2 ئەمدى يېتەكچى بولسا ئەيىبسىز،
بىر خوتۇنلۇق، سالماق، پەملىك، ئەدەپلىك، مېھماندوست، خۇدا تونۇرىسىدا
تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى، 3 شۇنداقلا ھاراقكەش ۋە زوراۋان بولماسلىقى،
مۇلايىم بولۇشى، سەپرا، نەپسانىيەتچى بولماسلىقى، 4 ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى
باشقۇرالايدىغان بولۇشى، تولىمۇ سالاپەتلىك بىلەن پەرزەنتلىرىنى ئاتا-ئانىسىغا
بويسۇندىدىغان قىلىپ تەربىيىلەيدىغان كىشى بولۇشى كېرەك. 5 چۈنكى بىرسى
ئۆز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمىسە، ئۇ خۇدانىڭ جامائىتىدىن قاندىقۇ خەۋەر
ئالالىسۇن؟ 6 [يېتەكچى] يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولمىسۇن؛ ئۇنداق بولسا، ئۇ

تەکەبۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭدەك شەيتاننىڭ ئەيىبىگە كىرىپ، ئۇ
13 مەن يېنىڭغا بارغىچە، تۆرۈڭنى جامائەتكە [مۇقەددەس يازمىلارنى] ئوقۇپ
ئۆچۈرىغان ھۆكۈمگە چۈشىدۇ. 7 ئۇ [جامائەتنىڭ] سىرتىدىكىلەر تەرىپىدىنمۇ
بېرىش، جىبكەلەش ۋە تەلىم بېرىشكە يېغىشلىغىن. 14 [جامائىتىڭنىڭ] ئاقساقاللىرى
ئوبدان تەرىپلىنىدىغان بولۇشنى كېرەك؛ شۇنداق بولغاندا، ئۇ باشقىلارنىڭ
قولىلىرىنى ئۇچاڭغا قويغاندا، [خۇدانىڭ] ۋەھيىسى ئارقىلىق ساڭا ئاتا قىلىنىشى
قارىلىشىغا ئۆچۈرىمايدۇ، شەيتاننىڭ قىلتىقىغا چۈشمەيدۇ. 8 خۇددى [يېتە كچىلەرگە]
بىلەن سەندە بولغان ئىلتىپاتقا بېپەرۋالىق قىلما. 15 بۇ ئىشلارغا بېرىلىپ، تۆرۈڭنى
ئوخشاش، جامائەتنىڭ خىزمەتكارلىرىمۇ سالماق، ئىككى خىل گەپ قىلمايدىغان،
تولۇق ئوقۇپ تۇرغىن. 16 تۆرۈڭگە ۋە بەرگەن تەلىمگىگە ئىزچىل كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى
ھاراق-شارابقا بېرىلمەيدىغان، نەپسانىيەتچى بولمىغان كىشىلەردىن بولۇشى، 9 پاك
بولىدۇ. 16 تۆرۈڭگە ۋە بەرگەن تەلىمگىگە ئىزچىل كۆڭۈل قويغىن. چۈنكى
ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادىنىڭ سىرىنى چىڭ تۇتىدىغان بولۇشى لازىم. 10 يۇنداق
شۇنداق قىلغاندا تۆرۈڭنىمۇ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارنىمۇ قۇتقۇزىسەن.

5 ئاتالمىش ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارغا
ياشانغان ئەرلەرنى ئەيىبلىگەندە قاتتىق سۆزلىمىگىن، بەلكى ئۇلارغا
ئاتالمىش سۆيىشىدە ئەسىھەت بەرگىن. شۇنىڭدەك، يىگىتلەرگە قېرىنداشلىرىڭ
سۆيىشىدە سۆزلىگىن. 2 ياشانغان ئايالىلارغا ئاناڭ سۆيىشىدە، ياش ئايالىلارغا ئاچا-
سىڭىللىرىڭ سۆيىشىدە ھەر ئىشتا پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. 3 ھەقىقىي تۇل
ئايالىلارنى ھۆرمەتلەپ، تۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال. 4 لېكىن، تۇل ئايالىلارنىڭ
پەرزەنتلىرى يا كى نەۋرىلىرى بولسا، تۇلار ئالدى بىلەن تۆز ئائىلىسىگە نىسبەتەن
ئىخلاسمەنلىكنى تۇگىنىپ، تۆز ئاتا-ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن؛ چۈنكى بۇ ئىش
خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 5 ئەمدى ھەقىقىي تۇل تۇتۇۋاتقان، يالغۇز قالغان
ئايالىلار بولسا، ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، كېچە-كۈندۈز دۇئا-تىلاۋەتتە
بولىدۇ. 6 لېكىن ھۆزۈر-ھالاۋەتكە بېرىلگەن تۇل خوتۇن ھايات بولسىمۇ،
تۇلگەنگە باراۋەردۇر. 7 ئەمدى باشقىلار تەرىپىدىن ئەيىبلىنىدىغان ئەھۋالغا
چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن سەن تۇلارغا بۇ ئىشلارنى جىكىلەپ تاپىلىغىن.
8 لېكىن بىرسى تۆز تۇغقانلىرىدىن، بولۇپمۇ تۆز ئائىلىسىدىكىلەردىن خەۋەر ئالمىسا،
ئۇ ئېتىقادتىن تانىغان دەپ قارىلىپ، كاپىرلاردىن بەتتەر بولىدۇ. 9 تۇل ئايال
تىزىمغا ئېلىنسا، يېشى ئاتمىشتىن تۆۋەن بولماسلىقى، بىرلا ئەرنىڭ ئايالى بولغان
بولۇشى كېرەك، 10 يەنە گۈزەل ئەمەللىرى بىلەن تەرىپلەنگەن بولۇشى، بالىلىرىنى
ياخشى تەربىيىلەپ چوڭ قىلغان، مۇساپىرلارغا مېھمانداۋىتىلۇق كۆرسەتكەن،
مۇقەددەسىس بەندىلىرىنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇپ قويغان، قىينىچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم
قولىنى ئۇزارتقان، تۆزىنى ھەرخىل خەير-ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغانلار
بولۇشى كېرەك. 11 لېكىن ياش تۇل ئايالىلارنى [تىزىملىككە] كىرگۈزمە. چۈنكى
تۇلارنىڭ ئىشق ھەۋەسلىرى قوزغىلىپ مەسىھتىن تېنىپ، قايتا نىكاھلىنىشنى
ئارزۇ قىلىدۇ؛ 12 شۇنىڭ بىلەن، تۇلار دەسلەپ بەرگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق
قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلىك بولىدۇ. 13 شۇنىڭ ئۈستىگە تۇلار ھۆرۈنلۇقنى ئادەت
قىلىۋېلىپ، ئۆيمۇ-ئۆي دوقۇرۇپ يۈرۈشنى ئۆگىنىدۇ؛ شۇنداقلا ھۆرۈن بولۇپلا
قالماي، تۇلار غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چېپىلغاق بولۇپ نالايىق
ئىشلارغا ۋالاقلايدىغانلاردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. 14 شۇنىڭ ئۈچۈن،
يۇنداق ياش تۇل ئايالىلارنىڭ نىكاھلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، ئۆي ئىشلىرى
بىلەن شۇغۇللىنىشنى خالايمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىزگە قارشى تۇرغۇچىغا
بىزنى ھەرقانداق ئەيىبلەپ-ھاقارەتلەش پۇرسىتى چىقمايدۇ. 15 چۈنكى
شۇنداق بەزى تۇل ئايالىلار ئاللىقاچان ئېتىقادتىن تېنىپ شەيتاننىڭ كەينىگە
كىرىپ كەتتى. 16 ئەگەر ئېتىقادى بار بىر ئەر يا كى ئايال كىشىنىڭ تۇل
قالغان تۇغقانلىرى بولسا، ئۇ تۆزى تۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۈكى جامائەتكە
چۈشمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەت ھەقىقىي ئىگە-چاقسىز تۇل ئايالىلارغا
ياردەم قىلالايدۇ. 17 جامائەتنى ياخشى يېتەكلەيدىغان ئاقساقاللار، بولۇپمۇ
خۇدانىڭ سۆز- كالامنى يەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە ئەجىر سىڭدۈرگەنلەر ئىككى
ھەسسە ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىنسۇن. 18 چۈنكى مۇقەددەس يازمىلاردا:
«خامان تەپكەن ئۆگىزنىڭ ئاغزىنى بوغما» ۋە: «مەدىكار تۆز ھەققىنى ئېلىشقا
ھەقلىقتۇر» دېيىلگەن. 19 ئىككى يا كى ئۈچ گۈۋاھچى ھازىر بولمىغۇچە، ئاقساقال

ئۇستىدىن قىلىنغان ئەرزنى قوبۇل قىلما. 20 ئەگەر [ئاقساقاللاردىن] بىرسى گۇناھ
سادىر قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ يۈنىكۈن ئىبرەت ئېلىپ قورقۇشى ئۈچۈن،
جامائەت ئالدىدا تەنبىھ بېرىپ ئەيىبلىگىن. 21 خۇدانىڭ، مەسىھ ئەيسانىڭ ۋە
خۇدا تاللىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئالدىدا شۇنى ساڭا ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى،
سەن بۇ ئەمرلەرگە ھېچ ئايرىمچىلىق قىلماي، ھېچقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە
يان ياسماي قەتئىي ئەمەل قىلغىن. 22 بىراۋنىڭ ئۆچىسىغا قولۇڭنى قويۇشقا
ئالدىراپ كەتمە؛ باشقىلارنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولما. ئۆزۈڭنى پاك ئۆتقىن
23 (ئاشقازىنىڭ ياخشى بولمغانلىقى، شۇنداقلا سەن دائىم ئاغرىيدىغان بولغاچقا،
سۈلا ئىچىۋەرمەي، بىرئاز شارابمۇ ئىچىپ بەرگىن). 24 بەزى كىشىلەرنىڭ
گۇناھلىرى بۇرۇنلا ئېنىق، شۇنداقلا سوراق كۈنىگىچە ساقلىنىدۇ؛ لېكىن
بەزىلەرنىڭكى ئۈلارنىڭ كەيىندىن ئەگىشىپ باريدۇ، كېيىن ئاشكارە بولىدۇ.
25 خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ گۈزەل ئەمەللىرىنى ئاسانلا
كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ؛ ھازىر ئاشكارا بولمىسا كېيىن ئاشكارىلانماي قالمايدۇ.

6 قۇللۇق بويۇنتۇرۇق ئاستىدا بولغانلارنىڭ ھەممىسى ئۆز خوجايىنلىرىنى ھەر
تەرەپتە ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە ئۆتىنىڭ تەلىمىنىڭ
ھاقارەتكە ئۇچراشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ. 2 خوجايىنلىرى ئېتىقادچى بولسا،
قۇللىرى: «بىز ھەممىمىز ئوخشاشلا قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك
قىلمىسۇن. ئەكسىچە، ئۇلارغا تېخىمۇ ئەستايىدىل خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى
ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغانلار دەل سادىق ئېتىقادچىلار
ھەم سۆيۈملۈك بەندىلەردۇر. سەن بۇ تەلىملەرنى تۆگەتكىن ۋە جېكىلىگىن.
3 ئوخشىمىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان ۋە ساغلام سۆزلەرنى (يەنى رەببىمىز
ئەيسا مەسىھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى)، شۇنداقلا ئىخلاسمەنلىككە يېتەكلەيدىغان
تەلىمنى قوبۇل قىلمىغان كىشى بولسا، 4 ئۇنداقلار دەۋەقە كۆرەكلەپ كەتكەن،
ھېچنېمە چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردىندۇر. ئۇلار نىزا-مۇنازىرە پەيدا قىلىشقا ۋە
گەپ تالىشىشقا ھېرىسمەن؛ بۇنداق ئىشلاردىن ھەسەتخورلۇق، جېدەل-ماجىرا،
تۆھمەت، رەزىل گۇمانخورلۇق ھاسىل بولىدۇ، 5 ھەمدە نىيىتى چىرىكلەشكەن،
ھەقىقەتتىن مەھرۇم بولغان كىشىلەر ئارىسىدا دائىملىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ
چىقىرىدۇ. بۇنداق كىشىلەر ئىخلاسمەنلىكنى پايدا-تاپاۋەتنىڭ بىر يولى دەپ
قارايدۇ. 6 دەرۋەقە، [خۇداغا] ئىخلاسمەن ۋە رازىمەن بولۇش غايەت زور
پايدىدۇر. 7 چۈنكى بىز بۇ دۇنياغا ھېچنېمە ئېلىپ كەلمىدۇق، شۇنىڭدەك
ئۇنىڭدىن ھېچنېمىنىمۇ ئېلىپ كېتەلمەيمىز. 8 شۇڭا، يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-
كېچەك يېتەرلىك بولسىلا بۇلاردىن قانائەت قىلىمىز. 9 لېكىن باي بولۇشنى
ئويلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇشلارغا ئۇچراپ، تۇزاققا ۋە شۇنداقلا
ئىنسانلارنى ۋەيرانچىلىققا ۋە ھالاكەتكە چۆكتۈرىدىغان نۇرغۇن ئەخمىقانە
ھەم زىيانلىق ئارزۇ-ھەۋەسلەرنىڭ ئىلىكىگە تېيىلىپ كېتىدۇ. 10 چۈنكى
پۇلپەرەسلىك ھەرخىل رەزىللىكلەرنىڭ يىلتىزىدۇر. بەزىلەر بۇنىڭغا ئىنتىلىشى بىلەن
ئېتىقادتىن چەتنەپ، ئۆزلىرىنى نۇرغۇن دەرد-قايغۇلار بىلەن سانجىدى. 11 ئەمما
سەن، ئەي خۇدانىڭ ئادىمى، بۇنداق ئىشلاردىن يىراق قاچ؛ ھەققانىيلىق،
ئىخلاسمەنلىك، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت، سەۋر-تاقەت ۋە مۇمىن-
مۇلايىملىقنى ئىنتىلىپ قوغلا. 12 ئېتىقادتىكى گۈزەل كۈرەشتە كۈچەپ
كۈرەش قىل. مەڭگۈلۈك ھاياتنى چىڭ ئۆتقىن. سەن دەل بۇنىڭغا چاقىرىلدىڭ
ھەمدە ئۆتنىڭ يولىدا نۇرغۇنلىغان گۈۋاھچىلار ئالدىدا بۇ ئېتىقادنىڭ گۈزەل
شاھىتلىقىنى قىلدىڭ. (aiōnios g166) 13 ھەممىگە ھاياتلىق بېرىۋاتقان خۇدانىڭ
ئالدىدا، شۇنداقلا پونتىئۇس پىلاتۇسقا گۈزەل شاھىتلىقنى قىلىپ گۈۋاھلىق
بەرگەن مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى تاپىلايمەنكى، 14 رەببىمىز ئەيسا
مەسىھ قايتا ئايان بولغۇچە، [خۇدانىڭ] بۇ ئەمرىگە ھېچ قۇسۇرسىز ۋە داغسىز
ئەمەل قىلغىن. 16 ئۇنىڭ ئايان بولۇشىنى ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە بىردىنبىر
مەڭگۈ ئۇلىگۈچى، ئىنسان يېتىلىشالمايدىغان نۇر ئىچىدە ياشايدىغان، ھېچكىم
كۆرمىگەن ۋە كۆرەلمەيدىغان مۇبارەكلەشكە لايىق بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران،
يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەببلەرنىڭ رەببى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ. ئۇنىڭغا
ئىززەت-ھۆرمەت ۋە ئەبەدىلئەبەد كۈچ-قۇدرەت بولغاي، ئامىن! (aiōnios
g166) 17 بۇ زاماندا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانماسلىقنى، تايانغىسىز ئۇنكۈنچى
بايلىققا ئەمەس، بەلكى بىز بەھرىمەن بولۇشقا ھەممىنى بىزگە سېخىيلىق بىلەن
تولۇپ تاشقان ھالدا تەمىنلىگۈچى خۇداغا تايىنىپ ئۈمىد باغلاشنى تاپىلىغىن؛
(aiōn g165) 18 ئۇلارغا ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا [مەقسىي] باي بولۇڭلار،
خەير-ساخاۋەتلىك ئىشلاردا مەرد، باشقىلار بىلەن ئورتاق بەھرلىنىشكە قولى
ئوچۇق بولۇڭلار دەپ تاپىلىغىن. 19 ئۇلار بۇنداق قىلغاندا، مەقسىي ھاياتنى
تۈتۈش ئۈچۈن كېلەچەكتە ئۆزلىرىگە پۇختا بىر ئاساس-ئۇل بولىدىغان بىر خەزىنە
توپلىيالايدۇ. 20 ئەي تىموتىي، ساڭا ئامانەت قىلىنغان [مەقسەتلەرنى] قوغدا.
ئۆزۈڭنى ئىخلاسسىز، قۇرۇق گەپلەردىن مەمدە ئاتالمىش ئىلمىنىڭ تالاش-
تارتىشلىرىدىن نېرى ئۆتقىن. 21 بەزىلەر مۇشۇنداق بىمەنە [ئىلمىگە] ئېگىمەن
دەپ جاكارلاپ، ئېتىقادتىن چەتنەدى. مېھىر-شەپقەت سىلەرگە يار بولغاي!

تموتیغا 2

1 مەسىھ ئەيسادا ۋەدە قىلىنغان ھاياتنى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سۆيۈملۈك بالام تموتيغا سالام: خۇدائاتىمىزدىن ۋە رەببىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساكا مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىق ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **3** مەن ئاتا-بوۋىلىرىمنىڭ ئىزىنى بېسىپ ساپ ۋىجدانىم بىلەن خىزمىتىنى قىلىۋاتقان خۇداغا تەشەككۇر ئېيتىمەن، چۈنكى كېچە-كۈندۈز دۇئالىرىمدا سېنى توختاۋسىز ئەسلەپ تۇرىمەن؛ **4** كۆز ياشلىرىڭنى ئەسلىگىنىمدە، شادلىققا چۆمۈشۈم ئۈچۈن سەن بىلەن يەنە دىدارلىشىشقا قاتتىق تەلپۈنۈپ يۈرمەكتىمەن؛ **5** چۈنكى سېنىڭدە بولغان ساختىلىقسىز ئېتىقاد ئېسىمدىن چىقمايدۇ. بۇ ئېتىقاد ئەڭ ئاۋۋال مومالىڭ لوئىستا، ئاندىن ئاناڭ ئەۋنىكىدە بار بولغان، ئەمدى ھازىر سەندىمۇ بار ئىكەن دەپ خاتىرجەمدۇرمەن. **6** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن شۇنى قايتىدىن ساكا ئەسلىتىمەنكى، قوللىرىمنى ئۈچاڭغا قويۇشۇم بىلەن سەندە بولغان، [خۇدا] ساكا تەقدىم قىلغان ئىلتىپاتنى قايتىدىن يالقۇنلىتىپ جارى قىلغىن. **7** چۈنكى خۇدا بىزگە قورقۇنچاقلىقنىڭ روھىنى ئەمەس، بەلكى بىزگە كۈچ-قۇدرەتنىڭ، مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ۋە ساماقلىقنىڭ روھىنى تەقدىم قىلدى. **8** شۇڭا رەببىمىز ھەققىدىكى خەۋەر-گۇۋاھلىقتىن، ياكى ئۇنىڭ مەھبۇسى بولغان مەندىن نومۇس قىلما. ئەكسىچە، خۇدانىڭ كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خۇش خەۋەرنى جاكارلاش يولىدىكى خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ بويىچە ئورتاق تارتقىن؛ **9** خۇدا بىزنى ئۆز ئەمەللىرىمىزگە ئاساسەن ئەمەس، بەلكى ئۆز مۇددىئاسى ۋە مېھىر-شەپقىتىگە ئاساسەن قۇتقۇزۇپ، پاك-مۇقەددەس چاقىرىقى بىلەن چاقىردى، ئۇنىڭ بۇ مېھىر-شەپقىتى ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا مەسىھ ئەيسادا بىزگە بېغىشلانغاندۇر، **(aiōnios g166)** **10** لېكىن بۇ مېھىر-شەپقەت قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ كېلىشى بىلەن ھازىر ئايان بولدى؛ ئۇ ئۆلۈمنى بىكار قىلىۋېتىپ، خۇش خەۋەر ئارقىلىق ھاياتلىق ۋە چىرىماسلىقنى يورۇقلۇقتا ئايان قىلدى. **11** مەن بولسام ئەللەرگە بۇ خۇش خەۋەرنىڭ جاكارچىسى، روسۇلى ۋە تەلىم بەرگۈچىسى بولۇپ تەينىلەنگەن. **12** مەن شۇ سەۋەبتىن ھازىرقى بۇ خارلىق-مۇشەققەتلەرنى تارتماقتىمەن. لېكىن بۇنىڭدىن نومۇس قىلمايمەن؛ چۈنكى مەن كىمگە ئېتىقاد قىلغانلىقىمنى بىلىمەن ھەمدە ئۇنىڭ ماكا تاپشۇرغان ئامانىتىنى شۇ كۈنگىچە ساقلىيالايدىغانلىقىغا قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈلدۇم. **13** مەندىن ئاڭلىغان ساغلام تەلىم سۆزلىرىنىڭ نەمۇنىلىك بىر ئۈزۈندىسىنى ساقلاپ، مەسىھ ئەيسادا بولغان مۇھەببەت ۋە ئېتىقاد بىلەن چىڭ تۇتقىن؛ **14** بىزدە ماكانلاشقان مۇقەددەس روھقا تايىنىپ ساكا تاپشۇرۇلغان شۇ گۈزەل ئامانەتنى ساقلا. **15** سەن بىلگىنىڭدەك، ئاسىيا ئۆلكىسىدىكى [ئېتىقادچىلارنىڭ] ھەممىسى [دېگۈدەك] مەندىن يۈز ئوردى. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا فىگېلۇس ۋە خېرموگېنىسمۇ بار. **16** رەب ئونېسفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلىرىگە رەھىم-شەپقەت كۆرسەتكەي. چۈنكى ئۇ مېنىڭ مەھبۇس بولغانلىقىمدىن ھېچ نومۇس قىلماي كۆپ قېتىم مېنى يوقلاپ سۆيۈندۈردى. **17** ئۇ رىم شەھىرىگە كەلگىنىدە مېنى تاپقۇچە كۆپ ئىزدەپ ئاۋارە بولۇپتۇ. **18** رەب شۇ كۈنىدە ئۇنى ئۆزىدىن رەھىم-شەپقەتكە مۇيەسسەر قىلغاي؛ ئۇنىڭ ئەفەسۇس شەھىرىدە ماكا كۆرسەتكەن خىزمەتلىرىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئوبدان بىلىسەن.

2 شۇڭا ئەي ئوغلۇم، سەن مەسىھ ئەيسادا بولغان مېھىر-شەپقەتكە تايىنىپ كۈچلۈك بول؛ **2** ۋە سەن كۆپ گۈۋاھچىلار ئالدىدا مەندىن ئاڭلىغانلىرىڭنى ھەم ئىشەنچلىك ھەمدە باشقىلارغىمۇ تەلىم بېرەلەيدىغان ئادەملەرگە ئامانەت قىلغىن. **3** ئەيسا مەسىھنىڭ ياخشى جەڭچىسى بولۇش سۈپىتىدە، خارلىق-مۇشەققەتنى ئۆز ھەسسەڭ بويىچە ئورتاق تارتقىن. **4** جەڭچى بولغان كىشى ئۆزىنى ئەسكەرلىككە تىزىملىغان سەردارىنى رازى قىلىش ئۈچۈن ئادەتتىكى ئۇرمۇش ئىشلىرىنى ئۆزىگە ھەلەك قىلمۇالماسلىقى كېرەك. **5** مۇسابىقىگە قاتناشقان ئادەمنىڭ قائىدىلىرىگە ئەمەل قىلمىسا، غەلىبە تاجىغا ئېرىشەلمەيدۇ. **6** ئەجىر سىكىۋۇرگەن دېھقان ھوسۇلدىن بىرىنچى بولۇپ بەھرىمەن بولۇشنى تېگىشلىكتۇر. **7** بۇ سۆزلىرىم ئۈستىدە ياخشى ئويلا، شۇنىڭ بىلەن رەب ساكا ھەممە ئىشتا يورۇتىدۇ. **8** سەن داۋۇتنىڭ نەسلى بولغان، ئۆلۈمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسىھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر بويىچە ئېسىڭدە چىڭ تۇت. **9** بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەت چېكىپ، مەھتا جىنايەتچى ھېسابلىنىپ كىشىلەنلىنىپ ياتىمەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز-كالامى ھېچ كىشىلەنمەيدۇ! **10** ئەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسىھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. **(aiōnios g166)** **11** تۆۋەندىكى بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر: ــ «ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلگەنىكەنمىز، ئۇنىڭ بىلەن ھاياتتا بىللە ياشايمىز. **12** قىينىچلىقلارغا بەرداشلىق بەرسەك، ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھۆكۈم سۈرىمىز. بىز ئۇنىڭدىن تانساق، ئۇمۇ بىزدىن تاندۇ. **13** بىز ئۇنىڭغا ساداقەتسىزلىك قىلساقمۇ، ئۇ يەنىلا ساداقەتلىكتۇر؛ چۈنكى ئۆ ئۆزىدىن ھېچ تانالمايدۇ». **14** بۇ ئىشلارنى داۋاملىق [قېرىنداشلارنىڭ] سەمىگە سېلىپ، ئۇلارنى رەب ئالدىدا ھەمىنە سۆزلەر ئۈستىدە تالاش-تارتىش قىلماسلىقنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئاگاھلاندۇرغىن. بۇنداق تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقانداق پايدىسى بولمايلا قالماي، بەلكى ئاڭلىغۇچىلارنى نابۇت قىلىدۇ. **15** ئۆستا تىكىمچى رەختنى توغرا پېچەندەك ھەققەت سۆزنى دۇرۇس چۈشەندۈرۈپ، ئۆزۈڭنى خۇدا ئالدىدا تەستىقلانغۇدەك، يەرگە قاراپ قالمايدىغان ماھىر بىر خىزمەتكار قىلىپ كۆرسىتىشكە تىنىلىپ كۆڭۈل قويغىن؛ **16** لېكىن ئېپلاس، قۇرۇق گەپلەردىن نېرى تۇر. چۈنكى بۇنداق گەپلەرنى قىلغۇچىلار بەرىبىر تېخىمۇ ئىخلاسسىزلىققا چۆمۈپ كېتىدۇ. **17** مۇشۇنداقلارنىڭ گەپلىرى خۇددى مەرەزدەك تېزلا يامراپ كېتىدۇ. خىمىنېيۇس ۋە فىلېتوسلار مانا شۇنداقلارنىڭ ئېچىدىكى ئىككىسىدۇر؛ **18** ئۇلار ھەققەتىنى چەتەپ، ئۆلگەنلەرنىڭ تىرىلىشى دېگەن بۇ ئىش ئاللىقاچان يۈز بېرىپ بولدى، دەيدۇ، شۇنداقلا بەزىلەرنىڭ ئېتىقادىنى ئۆزلىتىدۇ. **19** ھالبۇكى، خۇدانىڭ مەرمۇت ئۆلى چىڭ تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۆستىگە مۇھۇر بىلەن: «رەب ئۆزىگە تەۋە بولغانلارنى تونۇيدۇ» ۋە «رەببىنىڭ مۇبارەك نامىنى لەۋزىگە ئالىدىغانلارنىڭ ھەممىسى رەزىلىكتىن قول ئۈزسۇن» دەپ مۇھۇرلەنگەندۇر. **20** باي-بایاشات ئادەمنىڭ ئويىدە پەقەت ئالتۇن ۋە كۈمۈش قاچا-قۇچىلارلا ئەمەس، ياغاچ، ساپال قاچىلارمۇ بولىدۇ. قاچا-قۇچىلارنىڭ بەزىلىرى ئەتىۋارلىنىدۇ، بەزىلىرى پەس كۆرۈلىدۇ. **21** ئەگەر بىر كىشى ئۆزىنى ئۇنداقلارنىڭ كىرىدىن تازىلاپ خالىي قىلسا، ئۇ مۇقەددەس قىلىنغان، خوجايىنىمىزغا يارايدىغان قاچىدەك، ھەرقانداق گۈزەل ئىشلارغا تەييار بولىدۇ. **22** شۇڭلاشقا، ياشلىقنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىدىن ئۆزۈڭنى قاچۇرغىن، پاك قەلب بىلەن رەببگە ندا قىلغۇچىلەر بىلەن بىللە ھەققانىيلىق، ئىشەنچ-ئېتىقاد، مېھىر-مۇھەببەت ۋە تىنىچ-خاتىرجەملىكنى قوغلىشىپ ئىزدە. **23** لېكىن ئەخمىقانە، بىلىمسىزلىكتىن چىققان تالاش-تارتىشلارغا ئارىلىشىشنى رەت قىل، چۈنكى بۇنداق ئىشلارنىڭ جېدەل تېرىدىغانلىقىنى بىلىسەن. **24** ئەمدىلىكتە رەببنىڭ قۇلى جېدەللەشمەسلىكى، بەلكى ھەممە كىشىلەرگە مۇلايىم-مېھرىبان، تەلىم بېرىشكە ماھىر، سەۋر-تاقەتلىك بولۇشى كېرەك؛ **25** شۇنىڭ بىلەن ئۆز-ئۆزىگە قارشى

بولغانلارغا ئۇ خۇدا بەلكىم ئۇلارغا ھەققەتنى تونۇپ يېتىشىگە توۋا قىلىدىغان
قەلبنى بېرەر دەپ، مۇمىن-مۇئامىلىگە بىلەن نەسىھەت قىلسۇن، 26 بۇنداق
بولغاندا ئۇلار ئۆزىقۇسىنى ئېچىپ، ئۆزلىرىنى ئۆز مۇددىئاسىغا ئەمەل قىلىشقا تۇتقۇن
قىلغان ئىبلىسنىڭ تۇزىقىدىن قۇتۇلالايدۇ.

3 ئەمما شۇنىمۇ بىلگىنكى، ئاخىر زامانلاردا ئېغىر كۈنلەر بولىدۇ. 2 ئۇ
چاغدىكى ئىنسانلار ئۆزىنىلا ئويلايدىغان، پۇلپەرەس، مەنمەنچى، ھاكاۋۇر،
كۆپۈرلۈق قىلىدىغان، ئاتا-ئانىسىنىڭ سۆزىنى تىڭشىمايدىغان، ئۆزكور، ئېپلاس،
3 كۆيۈمسىز، كەچۈرۈمسىز، ئۆھمەتخور، ئۆزىنى ئۆتالمايدىغان، ۋەھشىي، خەير-
ساخاۋەتلىككە دۈشمەن، 4 ساتقۇن، تەلۋە، شۇھرەتپەرەس، ھۆزۈر-ھالاۋەتنى
خۇدادىن ياخشى كۆرىدىغان، 5 سىرتقى قىياپەتتە ئىخلاسمەن بولۇۋېلىپ،
ئەمەلىيەتتە ئىخلاسمەنلىكنىڭ قۇدرىتىنى ئىنكار قىلىدىغان بولىدۇ. بۇنداقلاردىن
يىراق تۇر. 6 چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بەزىلەر ئۆيمۇ-ئۆي سوقۇنۇپ كىرىپ،
گۇناھلار بىلەن پىسىلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلەرنىڭ قۇلى بولۇپ
قالغان نادان ئاياللارنى ئازدۇرۇپ ئۆزىگە ئەسىر قىلىدۇ. 7 بۇنداق ئاياللار دائىم
تەلىم ئالسىمۇ، ھەرگىز ھەققەتنى تونۇپ يېتەلمەيدۇ. 8 ئەمدى يانىنىس بىلەن
يامبرىس مۇسا پەيغەمبەرگە قانداق قارشى چىققان بولسا، بۇ [ئازدۇرغۇچىلارمۇ]
ھەققەتكە شۇنداق قارشى چىقىدۇ. ئۇلار زېھىن-كۆڭۈللىرى چىرىگەن، ئېتىقاد
جەھەتتە داشقال دەپ ئىسپاتلانغان كىشىلەردۇر. 9 لېكىن ئەمدى ئۇلار بۇ
يولدا ئالغا ئىلگىرىلىيەلمەيدۇ؛ چۈنكى [يانىنىس بىلەن يامبرىس]نىڭ ھاماقەتلىكى
ئوچۇق كۆرۈنگەندەك، بۇلارنىڭمۇ ھەممىگە كۆرۈنىدۇ. 10 لېكىن سەن بولساڭ
مېنىڭ تەلىمىم، يۈرۈش-تۇرۇشۇم، مەقسەت-ئىرادىلىرىم، ئىشەنچ-ئېتىقادىم،
سەۋر-تاقىتىم، مېھىر-مۇھەببىتىم، چىداملىقىم، مەن ئۆچىرىغان زىيانكەشلىكلەر
ۋە ئازاب-ئۇقۇبەتلەرگە، جۇملىدىن ئانتاكيا، كونىيا ۋە لىسترا شەھەرلىرىدە يۈز
بەرگەنلەرگە تولىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىڭ، شۇنداقلا مەن بەرداشلىق بەرگەن
شۇنچە زىيانكەشلىكلەردىن تولۇق خەۋرىڭ بار؛ رەب ئۇلارنىڭ ھەممىسىدىن مېنى
قۇتقۇزدى. 12 دەرۋەقە، مەسىھ ئەيسادا ئىخلاسمەن ھايات كەچۈرۈشكە ئىرادە
تىكلىگەنلەرنىڭ ھەممىسى زىيانكەشلىككە ئۇچرايدۇ. 13 لېكىن رەزىل ئادەملەر
ۋە ئېنىقتۇ-كاززىلار بەربىر باشقىلارنىمۇ ئالداپ، ئۆزىمۇ ئالدىنىپ، بارغانسېرى
ئەسەبىيلىشىدۇ. 14 لېكىن سەن بولساڭ، ئۆگەنگەن ۋە تولۇق ئىشەندۈرۈلگەن
ھەققەتلەردە چىڭ تۇر؛ چۈنكى بۇلارنى كىمدىن ئۆگەنگەنلىكىڭنى بىلىسەن،
15 ھەمدە بالىلىق چاغلىرىڭدىن تارتىپلا مۇقەددەس يازمىلارنى بىلىپ كەلدىڭ؛
بۇلارنىڭ ساڭا مەسىھ ئەيساغا باغلانغان ئېتىقاد تارقىلىق بولغان نىجات توغرۇلۇق
سېنى دانا قىلالايدىغانلىقىنى بىلىسەن. 16 پۈتكۈل مۇقەددەس يازمىلارنىڭ
ھەممىسى خۇدانىڭ روھىنىڭ يولىيورۇق-ئىلھامى بىلەن يېزىلغان بولۇپ، ئۇ تەلىم
بېرىش، تەنبىھ بېرىش، خاتالىقلارنى تۈزىتىش ۋە كىشىلەرنى ھەققانىيەت يولىغا
باشلاشقا پايدىلىقتۇر. 17 بۇلار ئارقىلىق خۇدانىڭ ئادەمى تولۇق قورالىلىنىپ،
بارلىق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار بولالايدۇ.

4 مەن خۇدا ھەمدە تەرىكلەر بىلەن ئۆلۈكلەرنى سوراق قىلىشقا تەييار
تۇرىدىغان مەسىھ ئەيسانىڭ ئالدىدا، شۇنداقلا ئۇنىڭ قايتا ئايان بولۇشى ۋە ئۇنىڭ
ئۆز پادىشاھلىقى بىلەن ساڭا شۇنداق ئاگاھ قىلىپ تاپىلايمەنكى، 2 [خۇدانىڭ]
سۆز-كالامىنى جاكارلا؛ ۋاقىت-پۇرسەت يار بەرسۇن-بەرمىسۇن، ئۇنىڭغا
جىددىي قارا. تولۇق سەۋر-تاقەت ۋە تەلىم-ئەقىدە بىلەن نەسىھەت قىلغىن، تەنبىھ
بەرگىن، رىغبەتلەندۈرگىن. 3 چۈنكى شۇنداق بىر زامان كېلىدۇكى، ئىنسانلار
ساغلام تەلىمنى ئاڭلاشقا چىدىمايى، بەلكى قۇلاقلىرىغا خۇش ياقىدىغان سۆزلەرنى
ئاڭلاش ئۈچۈن ئەترايىغا ئۆز شەھۋەت-ھەۋەسلىرىگە ئۈيغۇن تەلىم بەرگۈچىلەرنى
توپلايدۇ. 4 ئۇلار ھەققەتكە قۇلاق سالماي، ئەپسانىلەرنى تىڭشاشقا بۇرىلىنىپ
كېتىدۇ. 5 لېكىن سەن ھەرقانداق ئەھۋالدا ئويغاق تۇر، خارلىق-مۇشەققەتلەرگە
بەرداشلىق بەر، خۇش خەۋەرچىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇندا، ئابىشۇرۇلغان
خىزمىتىڭنى ھەر تەرەپتىن تولۇق ئادا قىلغىن. 6 چۈنكى ئۆزۈمگە كەلسەم، جېنىم
قۇربانلىقىنىڭ «شاراب ھەدىيەسى»دەك تۆكۈلىدىغان ۋاقتى يېتىپ كەلدى،
مېنىڭ بۇ دۇنيادىن كېتىش ۋاقتىممۇ يېقىنلاشتى. 7 گۈزەل كۈرەشنى مەن
قىلىپ بولدۇم، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ مەنزىلىنى بېسىپ بولدۇم، بىردىنبىر
ئېتىقادنى چىڭ ساقلاپ كەلدىم. 8 ھازىر مەققانىيلىقىنىڭ [غەلىبە] تاجى
مەن ئۈچۈن ساقلىنىپ تۇرماقتا. ئۇنى، مەققانىي سوراقچى بولغان رەب شۇ
كۈندە ماڭا، شۇنداقلا يالغۇز ماڭلا ئەمەس، ئۇنىڭ كېلىپ ئايان بولۇشىغا
تەلپۈنۈپ تۇرغانلارنىڭ ھەممىسگە ئىنئام قىلىپ كېيگۈزىدۇ. 9 ئىمكانىيەتنىڭ
بارىچە يېنىمغا تېزدىن يېتىپ كەل. 10 چۈنكى دېماس بۇ ھازىرقى دۇنيانى تاما
قىلغانلىقى ئۈچۈن مېنى تاشلاپ تېسالونىكا شەھىرىگە كەتتى. كرىسكىس گالاتىيا
ئۆلكىسىگە، تىتۇس دالماتىيا ئۆلكىسىگە كەتتى. (aiōn g165) 11 يېنىمدا يالغۇز
لۇقا قالدى. مارىكۇسنى ئۆزۈڭ بىلەن بىرگە ئېلىپ كەل، چۈنكى ئۇ خىزمەتلىرىمدە
ماڭا كۆپ ئەسقاتىدۇ. 12 تىكىكۇسنى بولسا ئەفەسۇس شەھىرىگە ئەۋەتىۋەتتىم.
13 چېلىشكىدە تروئاس شەھىرىدە كارپۇسنىڭ يېنىغا قالدۇرۇپ قويغان يېپىنچام
بىلەن كىتابلارنى، بولۇپمۇ ئورام تېرە يازمىلارنى بىللە ئالغاچ كەلگىن. 14 مىسكەر
ئىسكەندەر ماڭا تولا ئەسكىلىك قىلدى. رەب ئ�ۇنىڭغا قىلمىشلىرىغا لايىق
يانداۋرمايى قالمايدۇ. 15 سەن ھەم ئۇنىڭدىن ھوشيار بول؛ چۈنكى ئۇ بىز
يەتكۈزگەن سۆزلىرىمىزگە قاتتىق قارشىلىق كۆرسەتتى. 16 تۇنجى قېتىملىق
سوراقتا مېنىڭ ئاقلىنىشىمغا ياردەم قىلىدىغان ھېچكىم چىقمىدى، ھەممىسى
مېنى تاشلاپ كەتتى. بۇ ئىش ئۇلارغا ھېسابلانمىغاي! 17 لېكىن رەب مېنىڭ
بىلەن بىللە تۇرۇپ، مەن ئارقىلىق ئىنجىل جاكارى تولۇق قىلىنىپ، بۇ يەردىكى
بارلىق يات ئەللىكلەردىن بولغانلارنىڭ ئاڭلىشى ئۈچۈن مېنى كۈچلەندۈردى؛
شۇنىڭ بىلەن مەن شىرنىڭ ئاغزىدىن قۇتقۇزۇۋېلىندىم. 18 رەب مېنى بارلىق
رەزىل ئىشتىن قۇتقۇزۇپ، ئەرشتىكى پادىشاھلىقىغا ساق يەتكۈزىدۇ! شان-
شەرەپ ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپ بولغاي! ئامىن! (aiōn g165)
19 پرىسكا بىلەن ئاكۇيلاغا ۋە ئونېسىفورنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە مەندىن سالام
ئېيتىڭ. 20 ئېراستۇس كورىنت شەھىرىدە قالدى. لېكىن تروفىمۇس كېسەل
بولۇپ قالغانلىقتىن، ئۇنى مىلېتۇس شەھىرىدە قالدۇرۇپ قويدۇم. 21 قىش
چۈشۈپ كەتكۈچە ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بۇ يەرگە كەلگىن. يۇبۇلۇس، پۇدىس،
لىنوس، كلاۋدىيا ۋە بارلىق قېرىنداشلاردىن ساڭا سالام. 22 رەب ئەيسا
مەسىھ روھىڭ بىلەن بىللە بولغاي! مېھىر-شەپقەت سىلەر بىلەن بىللە بولغاي!

تىتۇسقا

1 خۇدانىڭ تاللىغانلىرىغا ئامانەت بولغان ئېتىقاد ۋە ئىخلاسمەنلىككە ئېلىپ باردىغان ھەققەتنىڭ بىلدۈرۈلۈشى ئۈچۈن، ئەيسا مەسىھنىڭ روسۇلى قىلىپ تەينىلەنگەن، خۇدانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن ساڭا سالام ـ **2** (بۇ ئېتىقاد ۋە ھەققەت مەڭگۈلۈك ھاياتقا باغلانغان ئۈمىدنى ئېلىپ كېلىدۇ؛ بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى مۇتلەق يالغان ئېيتمايدىغان خۇدا ھەممە دەۋر-زامانلاردىن ئىلگىرىلا ۋەدە قىلغاندى؛ **(aiōnios g166)** **3** لېكىن [ھازىر] ۋەدىسىنىڭ ۋاقتى كېلىپ قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدا بۇنىڭ كالام-خەۋىرىنى تۇز ئەمرى بىلەن ماڭا تاپشۇرغان جاكار ئارقىلىق ئاشكارىلىدى) **4** ـ ئورتاق ئېتىقادىمىزدا تۇز ئوغلۇم بولغان تىتۇسقا سالام! خۇدائاتىمىز ۋە نىجاتكارىمىز مەسىھ ئەيسادىن ساڭا مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! **5** سېنى كېرىت ئارىلىدا قالدۇرۇشتىكى سەۋەب، ئورۇندىلىپ بولمىغان ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشىڭ ئۈچۈن ۋە ھەر شەھەردە ساڭا تاپىلىغىنىمدەك جامائەتكە ئاقساقاللارنى تەينىلىشىڭ ئۈچۈن ئىدى. **6** ئاقساقاللىققا تەينىلىنىدىغان كىشى ئەيىبسىز بولۇشى، بىر ئاياللىق، پەرزەنتلىرى بولسا ئېتىقاد قىلغۇچى بولۇشى ۋە ئىشلىرىدا شاللاقلىق قىلىدىغان ياكى [ئاتا-ئانىسىغا] بويسۇنمايدىغان ئەيىبلىرى بولمىغان بولۇشى كېرەك. **7** چۈنكى جامائەتنىڭ يېتەكچىسى خۇدانىڭ [ئائىلىسىگە] غوجىدار بولۇش سۈپىتىدە، ئەيىبسىز بولۇشى كېرەك؛ باشباشتاق ئەمەس، تېرىككەك ئەمەس، ھاراق-شارابقا بېرىلگەن ئەمەس، زوراۋان ئەمەس، نەپسانىيەتچى ئەمەس، **8** بەلكى مېھماندوست، ساخاۋەتلىك، ياخشىلىقنى سۆيىدىغان، ساۋاق، ئادىل، ئىخلاسمەن ۋە تۇزنىڭ تۆتۈۋالغان بولۇشى لازىم. **9** ئۇ يەنە ساغلام تەلىم بىلەن رىغبەت-تەسەللى بېرىش ئۈچۈن ۋە قارشى چىققۇچىلارغا رەددىيە بېرىش ئۈچۈن، تاپشۇرۇلغان تەلىمدىكى ئىشەنچلىك كالام-سۆزدە چىڭ تۇرۇشى كېرەك. **10** چۈنكى ھازىر بەنە سۆز قىلىدىغان، كىشىلەرنىڭ كۆڭلىنى ئوۋلاپ ئېزىتقۇلۇق قىلىدىغان، تۇز بېشىمچىلىق قىلىدىغان كۆپلىگەن كىشىلەر بار، بولۇپمۇ خەتنىلىكلەردىن چىققانلار بار. **11** تۇلارنىڭ ئاغزىنى ئېتىش كېرەك؛ چۈنكى تۇلار ھارام دۇنيانى دەپ تۈگىتىشكە تېگىشلىك بولمىغان تەلىملەرنى تۈگىتىپ، ھەتتا پۈتۈن ئائىلىلەرنى ئاياۋەت قىلماقتا. **12** شۇلاردىن بىرى، يەنى [كېرىت ئارىلىدىكىلەرنىڭ] تۇزنىڭ بىر پەيغەمبىرى: «كېرىتلار ھەمىشە يالغان سۆزلەيدىغانلار، ۋەھشىي ھايۋانلار ۋە ھۇرۇن تويماسلاردۇر» دېگەن. **13** بۇ گۇۋاھلىق ھەققەتتۇر؛ شۇڭا تۇلارنىڭ ئېتىقادتا ساغلام تۇرۇشى ئۈچۈن، شۇنداقلا يەھۇدىي ئەپسانىلەرگە ۋە ھەققەتتىن چەتنىگەنلەر توقۇۋالغان ئىنسانىي قائىدە-يەلگىلىمىلەرگە قۇلاق سالماسلىقى ئۈچۈن تۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەپ ئاگاھلاندۇرغىن. **15** پاك كىشىلەر ئۈچۈن ھەممە نەرسە پاك؛ لېكىن بۇلغانغان ناپاكلار ۋە ئېتىقادسىزلار ئۈچۈن ھېچقانداق نەرسە پاك ئەمەستۇر. چۈنكى تۇلارنىڭ ئوي-پىكىرلىرىمۇ، ۋىجدانىمۇ بۇلغىنىپ كەتكەن. **16** تۇلار خۇدانى تونۇيىمىز دەپ داۋراڭ قىلسىمۇ، لېكىن ئەمەللىرىدە ئۇنىڭدىن تاندۇ؛ چۈنكى تۇلار يىرگىنچلىكلەر، ھېچگەپ ئاڭلىمايدىغانلار، ھېچقانداق ياخشى ئىشلارنى قىلىشقا يارىمايدىغانلاردۇر.

2 لېكىن سەن بولساڭ ساغلام تەلىمگە قانداق ئۇيغۇن ياشاشنى تۈگىتىشىڭ كېرەك. **2** ياشانغان ئەرلەرگە، ھوشيار، ساۋاق، تەمكىن، ئېتىقادتا، مېھىر-مۇھەببەتتە ۋە سەۋر-تاقەتتە ساغلام بولۇشنى تاپىلىغىن. **3** شۇنىڭدەك، ياشانغان ئاياللارغا يۈرۈش-تۇرۇشتا ئىخلاس-مۇقەددەسلىككە لايىق بولۇشنى، چېقىمچىلىق قىلماسلىقنى، ھاراق-شارابقا بېرىلىۋېدىغان بولۇشنى، گۈزەل ئىشلارنى تۈگەتكۈچىلەر بولۇشنى تاپىلىغىن. **4** بۇنىڭ بىلەن تۇلار ياش ئاياللارغا ئەرلىرىگە كۆيۈنۈش، بالىلىرىغا كۆيۈنۈش، ساۋاق بولۇش، پاك بولۇش، تۈي ئىشلىرىنى پۈختا قىلىش، مېھرىبان بولۇش ۋە تۇز ئەرلىرىگە بويسۇنۇشنى تۈگىتىلەيدۇ. شۇنداق بولغاندا خۇدانىڭ سۆزى قارىلانمايدۇ. **6** شۇنىڭدەك ياش ئەرلەرنىمۇ ساۋاق بولۇشقا جېكلىگىن. **7** تۇرۇۋاقتۇ ھەممە ئىشتا گۈزەل ئەمەللىرىڭ بىلەن تۇلارغا ئۈلگە بولغىن؛ تەلىم بەرگىنىڭدە پاك-دىيانەتلىك، ئېغىر-بېسىق بولۇپ، **8** ھېچكىم قۇسۇر تاپالمايدىغان، ساغلام سۆزلەرنى يەتكۈزگىن؛ بۇنىڭ بىلەن، قارشى چىققۇچىلار بىز توغرۇلۇق يامان گەپ قىلىدىغان يەرنى تاپالماي خىجىل بولىدۇ. **9** قۇللارغا تۇز خوجايىنلىرىنى ھەممە ئىشتا قانائەتلەندۈرۈپ تۇلارغا بويسۇنۇشنى تۈگەتكىن. تۇلار گەپ ياندۇرمايى، **10** ئوغرىلىق قىلماي، تۇزلىرىنىڭ ھەر جەھەتتە ئىشەنچلىك ئىكەنلىكنى كۆرسەتسۇن. تۇلار بۇنىڭ بىلەن قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ تەلىماتىغا ھەر جەھەتتىن زىننەت بولىدۇ. **11** چۈنكى خۇدانىڭ نىجاتى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى؛ **12** ئۇ بىزگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا ساۋاق، ھەققانىي، ئىخلاسمەن ھاياتنى ئۈتكۈزۈشىمىز بىلەن، **(aiōn g165)** **13** ئۈلۈغ خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك ئۈمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى ئۈگىتىدۇ. **14** ئۇ بەدەل تۆلەپ بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، ئۆزىگە مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللەرگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان بولدى. **15** بارلىق ھوقۇقۇڭنى ئىشلىتىپ بۇ ئىشلارنى جاكارلاپ ئېيتقىن، نەسىھەت بېرىپ جېكلىگىن ۋە ئاگاھلاندۇرغىن. ھېچكىم سېنى كەمىستىمىسۇن.

3 [جامائەتنىكىلەرگە] شۇنى ئەسلىتىپ تۇرغىنىڭ، تۇلار ھۆكۈمرانلارغا ۋە ھوقۇقدارلارغا بويسۇنۇپ، شۇلارنىڭ سۆزىنى ئاڭلىسۇن، ھەرقانداق ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تەييار تۇرسۇن، **2** ھېچكىمنىڭ يامان گەپىنى قىلمىسۇن، جېدەلخور بولمىسۇن، مۇلايىم بولسۇن، ھەممە ئادەمگە ھەر جەھەتتە مۇمىنلىك كۆرسەتسۇن. **3** چۈنكى بىز ئۆزىمىزمۇ ئەسلىدە نادان بولۇپ، ئىتائەتسىز، ئازدۇرۇلغان، ھەرخىل شەھۋەت-ھەۋەسلىرىنىڭ ھەم لەززەتلەرنىڭ قۇلى بولغان، رەزىللىك ۋە ھەسەتخورلۇق ئىچىدە ياشىغان، نەپرەتلىك بولغان ھەم بىر-بىرىمىزدىن نەپرەتلىنىدىغانلاردىن ئىدۇق. **4** ئىراق قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ئىنسانلارغا بولغان مېھرىبانلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتى ئايان بولۇشى بىلەن، **5** (ئۆزىمىزنىڭ قانداقتۇر ھەققانىي ئەمەللىرىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۆزىنىڭ رەھىم-شەپقىتى بىلەن) يېڭىدىن ئۇغۇلۇشتا يۇيۇشلىرى ۋە مۇقەددەس روھتا يېڭىلىشى ئارقىلىق ئۇ بىزنى قۇتقۇزدى؛ **6** بۇ روھنى خۇدا نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ۋۇجۇدىمىزغا مول قۇيدى. **7** بۇ ئارقىلىق، خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەققانىي قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىش ئۈمىدىنى ئۈتقان مىراسخورلار بولدۇق. **(aiōnios g166)** **8** بۇ سۆزلەر ئىشەنچلىكتۇر ۋە بۇ ھەققەتلەرنى ئالاھىدە تەكىتلىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن. شۇنداق قىلغىنىڭدا، خۇداغا ئېتىقاد قىلغانلار ئۆزلىرىنى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا بېرىلىشكە كۆڭۈل بۆلىدۇ. بۇ ئىشلار ئىنسانلار ئۈچۈن گۈزەل ۋە پايدىلىق. **9** ئىراق ئەخمىقانە مۇنازىرىلەر، نەسەبنامىلەردىكى [قۇرۇق گەپلەر]، جېدەل-ماجرالار، تەۋرات قانۇنىغا مۇناسىۋەتلىك تالاش-تارتىشلاردىن ئۆزۈڭنى نېرى ئۆتقىن؛ چۈنكى بۇلار پايدىسىز ۋە بەمەنلىكتۇر. **10** ئاتىرغا بۆلگۈنچىلىك قىلغۇچى ئادەمنى بولسا بىر-ئىككى قېتىم ئاگاھلاندۇرغاندىن كېيىن ئۇنىڭ بىلەن بولغان باردى-كەلدىنى ئۈزۈۋېتىڭ؛ **11** چۈنكى بۇنداق ئادەمنى ھەققەتتىن چەتىندى، گۇناھ سادىر قىلىۋاتىدۇ، شۇنداقلا ئۆزىنى ئۆزى جازاغا مەھكۇم قىلغان دەپ بىلىسەن.

12 ئارتىماسنى يا كى تىككۈسنى ساڭا ماڭدۇرغاندا، مۇمكىن قەدەر تېزرەك نىكوپولىس شەھىرىگە مېنىڭ يېنىمغا كەلگىن، چۈنكى ئۇ يەردە قىشلىماقچى بولۇۋاتىمەن. **13** ئادۋوكات زېناس بىلەن ئاپوللوسنىڭ سەپىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ ھەممىتىڭنىڭ بارىچە ئۇزاتقىن؛ كەم-كۈتىلىرى بولسا، ئۇلارنىڭ ھاجىتىدىن چىققىن. **14** بىزنىڭ قوۋمىمىز مېۋىسىز قالماسلىقى ئۈچۈن ھاجەتمەنلەرگە ياردەم قىلىپ، ئۆزلىرىنى گۈزەل ئەمەللەرنى قىلىشقا بېغىشلاشنى ئۆگەنسۇن. **15** يېنىمدىكىلەرنىڭ ھەممىسىدىن ساڭا سالام. ئېتىقادتا بىزنى سۆيىدىغانلارغا سالام ئېيت. مېھىر-شەپقەت ھەممىڭلارغا يار بولغاي!

فىلىمونغا

1 مەسىھ ئەيسانىڭ مەھبۇسى مەنكى پاۋلۇس ۋە قېرىندىشىمىز تىموتىيدىن
سۆيۈملۈكۈمىز ۋە خىزمەتدىشىمىز فىلىمونغا **2** ۋە سىلىمىز ئافىياغا، سەپدىشىمىز
ئاركىپپۇسقا ۋە ئۆيۈڭدە يىغىلىدىغان جامائەتكە سالام! **3** خۇداتاڭلىمىز ۋە
رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي!
4 رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ
ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭنى ئاڭلاپ، مەن دۇئالىرىمدا ھەمىشە سېنى ياد ئېتىپ
تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۈچۈن تەشەككۇر ئېيتىمەن؛ **6** بىزگە نىسىپ بولغان،
مەسىھنى ئۆلۈغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن،
سېنىڭ ئېتىقادىڭنىڭ ئەمەللىرىدە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشىڭ كۆچەيتىلىشۇن دەپ
دۇئا قىلىمەن. **7** چۈنكى سېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماڭا زور خۇشاللىق ۋە
رىغبەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئى قېرىندىشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-
باغرىدىن سېنىڭ تارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى. **8** شۇڭا، گەرچە سېنى
لايىق ئىشنى قىلىشقا بۇيرۇشقا مەسىھدە جۈرئەتلىك بولالىسامۇ، **9** لېكىن
يەنىلا مۇھەببەتنىڭ تۈرتكىسى بىلەن مەنكى قېرى پاۋلۇس ھەمدە ھازىرمۇ
ئەيسا مەسىھنىڭ مەھبۇسى بولۇش سۈپىتىدە ساڭا ئىلتىماس قىلىپ تۇتۇنۇشنى
لايىق كۆردۈم ـ **10** كىشەنلەردە تۇرۇپ تۇغقان بالام، يەنى ئونېسىمۇس
توغرۇلۇق ئىلتىماسىم بار. **11** ئۇ بۇرۇن ساڭا پايدىسىز بولغان بولسىمۇ، ئەمما ھازىر
ساڭىمۇ، ماڭىمۇ پايدىلىقتۇر. **12** مەن ھازىر ئۇنى ـ جانجىگىرىمنى سېنىڭ يېنىڭغا
قايتۇرۇپ ئەۋەتتىمەن. **13** خۇش خەۋەرنى دەپ كىشەنلەردە تۇرغىنىمدا ئۇنى
سېنىڭ ئورنۇڭدا مېنىڭ خىزمىتىمدە بولۇشقا يېنىمدا قالدۇرۇپ قالغۇم بار ئىدى؛
14 بىراق سېنىڭ رازىلىقىڭنى ئالماي ھېچنېمىنى قىلغۇم يوق؛ شۇنداق قىلغاندا
سېنىڭ ماڭا قىلغان ياخشىلىقىڭ مەجبۇرىي ئەمەس، بەلكى رازىمەنلىك بىلەن
بولىدۇ. **15** چۈنكى سېنىڭ ئونېسىمۇستىن ۋاقىتلىق مەھرۇم بولغىنىڭنىڭ سەۋەبى،
بەلكىم دەل سېنىڭ ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەدگىچە ئېسىۋە بولۇشۇڭ ئۈچۈن ئىدى.
(aiōnios g166) **16** مېنىڭ شۇنداق دېگىنىم، ئۇنىڭغا قۇل قاتارىدا ئەمەس،
بەلكى قۇلدىن كۆپ ئۈستۈن ـ ماڭا نەقەدەر سۆيۈملۈك، شۇنداقلا ساڭا تېخىمۇ
شۇنداق بولىدىغان (ئىنسانىي مۇناسىۋەتلەر بىلەن ھەم رەببدە بولغان مۇناسىۋەت
بىلەن)، سۆيۈملۈك قېرىنداش قاتارىدا ئىگە بولىسەن؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەگەر
سەن مېنى ھەمداش قاتارىدا كۆرسەڭ، ئۇنى مېنى قوبۇل قىلغاندەك قوبۇل
قىلغىن. **18** ئەگەر بۇرۇن ئۇ ساڭا بىرەر يولسىزلىق قىلغان بولسا ياكى ساڭا
قەرزدار بولغان بولسا، بۇنى مېنىڭ ھېسابىمغا يازغىن. **19** مانا مەنكى پاۋلۇس بۇ
سۆزلەرنى ئۆز قولۇم بىلەن يېزىۋاتىمەن: قەرزنى بولسا ئۆزۈم قايتۇرىمەن؛ لېكىن مەن
ساڭا ئۆزۈڭنىڭ جېنىڭ بىلەن ماڭا قەرزدار بولغىنىڭنى تىلغا ئالمايمەن. **20** شۇڭا،
ئەي قېرىندىشىم، مەن رەببدە سەندىن مەنپەئەتكە ئېرىشىمەكچىمەن؛ ئىچ-باغرىرىمنى
مەسىھدە سۆيۈندۈرگىن. **21** تىشەنچىم سۆزۈمنى ئاڭلايدىغانلىقىڭغا كامىل
بولۇپ ۋە سورىغانلىرىمدىن ئارتۇق ئورۇنلايدىغانلىقىڭنى بىلىپ، ساڭا مۇشۇنداق
يازدىم. **22** بۇلاردىن باشقا، ماڭا ئۇرالغۇ جاي تەييارلاپ قويغىن. چۈنكى
دۇئالىرىڭلار ئارقىلىق مېنىڭ سىلەرگە قايتۇرۇپ بېرىلىشىمنى ئۈمىد قىلىمەن.
23 ئەيسا مەسىھكە خىزمەت قىلغانلىقى ئۈچۈن زىنداندىشىم بولغان ئەپافراس،
24 خىزمەتداشلىرىم مارىكۇس، ئارىستارخۇس، دېماس ۋە لۇقالاردىن ساڭا
سالام. **25** رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى روھىڭلارغا يار بولغاي!

ئىبرانىيلارغا

1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۈركۈم-تۈركۈم بويىچە ۋە نۇرغۇن يوللار بىلەن سۆز قىلغان بولۇپ، **2** مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە بولسا بىزگە ئوغلى ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى قىلىپ بېكىتكەن، ئۇنىڭ ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. **(aiōn g165)** **3** ئۇ خۇدانىڭ شان-شەرىپىدن پارلىغان نۇر، ئۇنىڭ ئەينىيىتىنىڭ ئىپادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز- كالامى بىلەن پۈتكۈل كائىناتنىكى مەۋجۇداتنى تۇز ئورندا تۇرغۇزۇۋاتقان بولۇپ، ئۇ گۇناھلارنى تازىلاش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرشتىكى شانۇ-شەۋكەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى. **4** شۇنىڭدەك، ئۇ پەرىشتىلەردىن كۆپ ئۈستۈن نام-مەرتىۋىگە مىراس بولۇپ، ئۇلاردىن شۇنچە يۈكسەك تۇردى. **5** چۈنكى خۇدا [مۇقەددەس يازمىلاردا] پەرىشتىلەرنىڭ قايسىسىغا: «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى تۇغدۇردۇم»، ۋە يەنە: «مەن ئۇنىڭغا ئاتا بولىمەن، ئۇمۇ ماڭا ئوغۇل بولىدۇ» دېگەندى؟ **6** ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇ تۇزنىڭ تۇنجىسىنى يەر يۈزىگە ئەۋەتكەندە، «بارلىق پەرىشتىلەر ئۇنىڭغا سەجدە قىلسۇن» دېگەن. **7** ئۇ پەرىشتىلەر توغرۇلۇق: ــ «ئۇ پەرىشتىلىرىنى شامالار، خىزمەتكارلىرىنى ئوت يالقۇنى قىلدۇ»، دېگەندى؛ **8** لېكىن ئوغلى ھەققىدە بولسا ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: ــ «سېنىڭ تەختىڭ، ئى خۇدا، ئەبەدىلئەبەدلىكتۇر؛ سېنىڭ پادىشاھلىقىڭدىكى شاھانە ھاساڭ ئادالەتنىڭ ھاسىسىدۇر. **(aiōn g165)** **9** سەن ھەققانىيەتنى سۆيۈپ، رەزىللىككە نەپرەتلىنىپ كەلگەنسەن؛ شۇنىڭا خۇدا، يەنى سېنىڭ خۇدايىڭ سېنى ھەمراھلىرىڭدىن ئۈستۈن قىلىپ شادلىق مېيى بىلەن مەسىھ قىلدى». **10** خۇدا ئوغلىغا يەنە مۇنداق دېگەن: ــ «سەن، ئى رەب، ھەممىدىن بۇرۇن زېمىننىڭ ئۇلىنى سالدىڭ، ئاسمانلارنى بولسا قولىرىڭ ياسىغاندۇر؛ **11** ئۇلار يوق بولۇپ كېتىدۇ، لېكىن سەن مەڭگۈ تۇرىسەن؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىيىمدەك كونىراپ كېتىدۇ؛ **12** سەن ئۇلارنى تون كەبى يۆگەپ قويىسەن، شۇنداق ئۇلار كىيىم- كېچەك يەڭگۈشلەنگەندەك يەڭگۈشلىنىدۇ. بىراق سەن مەڭگۈ ئۆزگەرمىگۈچىدۇرسەن، يىللىرىڭنىڭ تامامى يوقتۇر». **13** يەنە، ئۇ قايسىبىر پەرىشتىگە: ــ «مەن سېنىڭ دۈشمەنلىرىڭنى تەختىپەرىڭ قىلمىغۇچە، مېنىڭ ئوڭ يېنىمدا ئولتۇرىسەن» ــ دېگەندى؟ **14** شۇنداق ئىكەن، پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى پەقەت نىجاتقا مىراسلىق قىلىدىغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشقا [خۇدا تەرىپىدىن] ئەۋەتىلگەن خىزمەتچى روھلار ئەمەسمۇ؟

2 بۇ سەۋەبتىن، ئاللىقانداق يول بىلەن [ھەققىي يولدىن] تېيىلىپ كەتمەسلىكىمىز ئۈچۈن، ئاڭلىغان ھەققەتلەرگە تېخىمۇ ئېتىبار قىلىشىمىز لازىم. **2** چۈنكى پەرىشتىلەر ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەن سۆز- كالامنىڭ تۇراقلىق ئىكەنلىكى ئىسپاتلانغان ھەمدە ئۇنىڭغا ھەربىر بويسۇنماسلىق ۋە ئىتائەتسىزلىك قىلىش تېگىشلىك جازاغا تارتىلىدىغان يەردە، **3** شۇنچە ئۇلۇغ قۇتقۇزۇش-نىجاتقا ئېتىبار بەرمىسەك، بىز قانداقمۇ [جازادىن] قېچىپ قۇتۇلالايمىز؟! چۈنكى بۇ نىجاتنىڭ خەۋىرى دەسلەپتە رەب ئارقىلىق ئۇقتۇرۇلغان، ھەم ئۇنىڭ ھەقلىقىنى بۇاستە ئاڭلىغانلارمۇ بىزگە تەستىقلىغان؛ **4** ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدا بېشارەتلىك ئالامەتلەر، كارامەتلەر ۋە ھەرخىل قۇدرەتلىك مۆجىزىلەر ئارقىلىق، شۇنداقلا ئۆز ئىرادىسى بويىچە مۇقەددەس روھنىڭ ئاتا قىلغان ئىلتىپاتلىرى بىلەن تەڭ بۇنىڭغا گۇۋاھلىق بەرگەن. **5** بىز دەۋاتقان كەلگۈسى دۇنيانى خۇدا پەرىشتىلەرنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بەرگىنى يوق؛ **6** بەلكى بۇ ھەققەتنى [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] بىر يېرىدە بىرەيلەن مۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەندۇر: ــ «[ئى خۇدا]، ئىنسان دېگەن نېمىدى، سەن ئۇنى سېغىنىدىكەنسەن؟ ئادەم بالىسى نېمىدى، سەن ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ يوقلايدىكەنسەن؟ **7** چۈنكى سەن ئۇنىڭ ئورنىنى پەرىشتىلەرنىڭكىدىن ئازغىنە تۆۋەن بېكىتكەنسەن، سەن ئۇنىڭغا شان-شەرەپ ۋە شۇھرەتلەرنى تاج قىلىپ كىيدۈردۈڭسەن؛ ئۇنى قولۇڭ ياسىغانلارنى ئىداره قىلىشقا تىكلىدىڭ؛ **8** سەن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن». ئەمدى «بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۇنىڭ پۇتى ئاستىدا بويسۇندۇرغانسەن» دېگىنى، ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭغا بويسۇنماسلىققا قالدۇرۇلمىغان، دېگەنلىكتۇر. بىراق، ھازىرچە مەۋجۇداتلارنىڭ ھەممىسىنىڭلا ئۇنىڭغا بويسۇنغانلىقىنى تېخى كۆرمەيۋاتىمىز. **9** لېكىن بىز ئۇچۇن پەرىشتىلەردىن «ئازغىنە ۋاقىت تۆۋەن قىلىنغان»، ئۇلۇم ئازابلىرىنى تارتقانلىقى ئۈچۈن ھازىر شان-شەرەپ ۋە ھۆرمەت تاجى كىيدۈرۈلگەن ئەيسانى كۆرگۈچى بولدۇق؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى بىلەن ھەممەيلەن ئۈچۈن ئۇلۇمنىڭ تەمنى ئېتىدى. **10** چۈنكى پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئۆزى ئۈچۈنمۇ ھەم ئۆزى ئارقىلىقمۇ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان خۇداغا نىسبەتەن، نۇرغۇن ئوغۇللارنى شان-شەرەپكە باشلىغاندا، ئۇلارنىڭ نىجاتىنىڭ يول باشلىغۇچىسىنى ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ئارقىلىق كامالەتكە يەتكۈزۈشكە لايىق كەلدى. **11** چۈنكى پاك-مۇقەددەس قىلغۇچى بىلەن پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنىڭ ھەممىسى دەرۋەقە ئوخشاش بىرسىدىن كەلگەندۇر؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارنى «قېرىنداش» دېيىشتىن نومۇس قىلمايدۇ. **12** خۇددى ئۇ [خۇداغا (مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغاندەك)]: «نامىڭنى قېرىنداشلىرىمغا جاكارلايمەن، جامائەت ئىچىدە سېنى ناخشىلاردا كۈيلەيمەن» دېگەن. **13** ئۇ يەنە: «مەن ساڭا ئايىنىمەن» ۋە «قاراڭلار، مانا مەن بۇ يەردە خۇدا ماڭا ئاتا قىلغان پەرزەنتلەر بىلەن بىللە» دېگەن. **14** پەرزەنتلەر بولسا ئەت بىلەن قاندىن تەنلىك بولغاچقا، ئوغۇلمۇ [شۇ پەرزەنتلەرنىڭكىگە] ئوخشاشلا ئەت ۋە قاندىن تەنلىك بولدى. بۇنداق قىلىشتىكى مەقسەت، ئۇ ئۇلۇم ئارقىلىق ئۇلۇم ھوقۇقىنى ئۇتقان ئىبلىسنىڭ كۈچىنى بىكار قىلىپ، **15** ئۆمۈر بويى ئۇلۇم قورقۇنچىدىن قۇللۇققا ئۇتۇلغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئازادلىققا چىقىرىش ئۈچۈن ئىدى. **16** چۈنكى ئۇ دەرۋەقە پەرىشتىلەرگە ئەمەس، بەلكى ئىبراھىمنىڭ ئەۋلادلىرىغا تۇتىشىدۇ؛ **17** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ خۇداغا ئائىت ئىشلاردا رەھىمدىل ۋە سادىق باش كاھىن بولۇشى ئۈچۈن، خەلقىنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قۇربانلىقىنى بېرىلىشى ئۈچۈن، ئۇ ھەر جەھەتتىن قېرىنداشلىرىغا ئوخشاش قىلىنىشى كېرەك ئىدى. **18** چۈنكى ئۆزى سىناقلارنى ئۆز بېشىدىن كەچۈرۈپ، ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەن بولغاچقا، ئۇ سىناقلارغا دۇچ كەلگەنلەرگىمۇ ياردەم بېرەلەيدۇ.

3 شۇنداق ئىكەن، ئەي مۇقەددەس قېرىنداشلار، ئەرشتىن بولغان چاقىرىققا ئورتاق نېسىپ بولغانلار، ئۆزىمىز ئېتىراپ قىلغان روسۇل ۋە باش كاھىن، يەنى ئەيساغا كۆڭۈل قويۇپ قاراڭلار. **2** خۇددى مۇسا [پەيغەمبەر] خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە خىزمەت قىلغاندا خۇداغا سادىق بولغاندەك، ئۇمۇ ئۆزىنى تەينىلەپ خىزمەتكە قويغۇچىغا سادىق بولدى. **3** لېكىن ئۇنىڭ بەرپا قىلغۇچى ئۆزى بەرپا قىلغان ئۆيدىنمۇ ئارتۇق شۇھرەتكە سازاۋەر بولغىنىدەك، ئۇمۇ مۇسادىن ئارتۇق شان-شەرەپكە لايىقتۇر. **4** چۈنكى ھەممە ئۆينىڭ بەرپا قىلغۇچىسى باردۇر؛ لېكىن پۈتۈن مەۋجۇداتنىڭ بەرپا قىلغۇچىسى بولسا خۇدادۇر. **5** مۇسا بولسا خىزمەتكار سالاھىيىتى بىلەن خۇدانىڭ پۈتۈن ئائىلىسىدە سادىقلىق بىلەن كېينىكى ئاشكارىلىنىدىغان ئىشلارغا گۇۋاھلىق بېرىش خىزمىتىنى قىلغان. **6** لېكىن مەسىھ بولسا خۇدانىڭ ئائىلىسىگە ئوغۇل سالاھىيىتى بىلەن

هۆكۈم سۈرىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز جاسارىتىمىز ۋە ئۈمىدىمىزدىن بولغان ئېپتىخارلىقنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساق، دەرۋەقە خۇدانىڭ ئاشۇ ئائىلىسىگە تەۋە بولغان بولىمىز. **7** شۇنگا، [مۇقەددەس يازمىلاردا] مۇقەددەس روھنىڭ دېگىنىدەك، بۈگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىسا ئاڭلىرا، **8** ئەينى چاغلاردا ئۆزى غەزەپلەندۈرۈپ، چۆل-بىياۋاندا ئۆزى سىنىغان كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار! **9** مانا شۇ يەردە ئاتا-بوۋىلىرىڭلار مېنى سىنىدى، ئىسپاتلىدى ھەم مېنىڭ قىلغانلىرىمنى قىرىق يىل كۆرۈپ كەلگەنىدى. **10** مەن شۇ دەۋردىن بىزار بولۇپ: ـ «بۇلار كۆڭلىدە دائىم ئاداشقانلار، مېنىڭ يوللىرىمنى ھېچ بىلمىپ يەتمىگەن. **11** شۇنگا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېدىم». **12** ئەمدى قېرىنداشلار، ھېچقايسىڭلاردا يامان نىيەتلىك ۋە ئېتىقادسىز قەلب بولمىسۇن، شۇنداقلا ئۆزىڭىز مەڭگۈ ھايات خۇدادىن يۈز ئۆرۈمەسلىكىگە كۆكۈل بۆلۈڭلار؛ **13** يەققەت «بۈگۈن»لا بولىدىكەن، ھېچقايسىڭلار گۇناھنىڭ ئازدۇرۇشلىرى بىلەن كۆكۈلۈڭلارنىڭ قاتتىقلاشماسلىقى ئۈچۈن ھەر كۈنى بىر-بىرىڭلارنى جىكىلەڭلار. **14** دەسلەپتىكى خاتىرجەملىكىمىزنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتساقلا، دەرۋەقە مەسىھ بىلەن شېرىك بولغان بولىمىز. **15** يۇقىرىدا ئېيتىلغىنىدەك: ـ «بۈگۈن، ئەگەر سىلەر [خۇدانىڭ] ئاۋازىنى ئاڭلىسا ئاڭلىرا، ئەينى چاغلاردا [ئۆزى] غەزەپلەندۈرگەن كۈندىكىدەك، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **16** (ئەمدى ئۆزىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تۇرۇپ، ئۆزى غەزەپلەندۈرگەنلەر كىملەر ئىدى؟ مۇسا يەيغەمبەرنىڭ يېتەكچىلىكىدە مىسىردىن [قۇتۇلۇپ] چىققان ئاشۇ [ئىسرائىللارنىڭ] ھەممىسى ئەمەسمۇ؟ **17** ئۇ قىرىق يىل كىملەرگە غەزەپلەندى؟ يەنىلا شۇ گۇناھ ئۈتكۈزۈپ، يېقىلىپ جەسەتلىرى چۆلدە قالغانلارغا ئەمەسمۇ؟ **18** شۇنداقلا ئۇ كىملەرگە ئۆز ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيسىلەر دەپ قەسەم قىلدى؟ ئۆزىگە ئىتائەت قىلمىغانلارنى ئەمەسمۇ؟ **19** شۇنگا بۇلاردىن كۆرۈۋالالايمىزكى، ئۇلارنىڭ [ئارامىلىققا] كىرمەسلىكى ئېتىقادسىزلىقى تۈپەيلىدىن ئىدى).

4

ئەمدى ئۆزىڭ ئارامىلىقىغا كىرىپ بەھرىمەن بولۇش ئوغرىسىدىكى ۋەدىسى [بىزگە] قالدۇرۇلغاندىن كېيىن، ئاراڭلاردىكى بىرەرسىنىڭمۇ ئۆزىڭ ئېسۈۋىسىدىن چۈشۈپ قېلىشىدىن قورقۇنچتا ئېھتىيات قىلايلى. **2** چۈنكى خۇش خەۋەر خۇددى [چۆلدىكى ئىسرائىللارغا] ئاڭلىتىلغاندەك بىزلەرگىمۇ ئاڭلىتىلدى. لېكىن ئۇلارنىڭ ئاڭلىغانلىرى ئېتىقاد بىلەن يۇغۇرۇلمىغانلىقتىن، سۆز-كالامنىڭ ئۇلارغا ھېچقانداق پايدىسى بولمىغانىدى. **3** چۈنكى بۇ ئارامىلىققا كىرگەنلەر بولسا ـ ئېتىقاد قىلغان بىزلەرمىز. خۇددى خۇدانىڭ ئېيتقىنىدەك: «شۇنگا مەن غەزەپلىنىپ قەسەم ئىچىپ: ـ «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ ـ دېگەن». خۇدانىڭ ئەمەللىرى بولسا دۇنيا ئاپېردە بولغاندىلا ھەممىسى تاماملانغانىدى؛ **4** چۈنكى يارتىلىشىنىڭ يەتتىنچى كۈنى ھەققىدە مۇقەددەس يازمىلارنىڭ بىر يېردە مۇنداق دېيىلگەن: «يەتتىنچى كۈنى كەلگەندە، خۇدا ھەممە ئەمەللىردىن ئارام ئالدى». **5** يەنە چېلىپ يۇقىرىدا ئېيتىلغاندەك خۇدا: «ئۇلار مېنىڭ ئارامىلىقىمغا قەتئىي كىرمەيدۇ» دېگەنىدى. **6** بۇنىڭدىن كۆرۈنەرلىككى، خۇدانىڭ ئارامىلىقىغا كىرەلەيدىغانلار بار، ئەمما ئۇنىڭ ئوغرىسىدىكى خۇش خەۋەرنى ئاۋۋال ئاڭلىغانلار ئىتائەتسىزلىك قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا كىرەلمىدى. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدا ئەنە شۇ [ئارامىلىق ئوغرىسىدا] ئۆزاق ۋاقىتتىن كېيىنكى مەلۇم بىر كۈننى «بۈگۈن» دەپ بېكىتىپ، داۋۇت [پەيغەمبەر] ئارقىلىق يەنە شۇنداق ئېيتقان: ـ «بۈگۈن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا ئاڭلىرا، يۈرىكىڭلارنى قاتتىق قىلماڭلار!» **8** ئەگەر يەشۇئا [پەيغەمبەر] [ئىسرائىللارنى] ئارامىلىققا كىرگۈزگەن بولسا ئىدى، خۇدا كېيىن يەنە بىر [ئارامىلىق] كۈنى توغرۇلۇق دېمىگەن بولاتتى. **9** قىسقىسى، شاباش كۈندىكى بىر ئارامىلىق خۇدانىڭ خەلقىنى كۈتمەكتە. **10** چۈنكى خۇدانىڭ ئارامىلىقىغا كىرگۈچىلەر خۇددى خۇدا [ئۆز ئەمەل-ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان»دەك، ئۆزلىرىنىڭ ئىشلىرىدىن ئارام ئالدۇ. **11** شۇنگا ھېچقايسىمىزنىڭ ئەنە شۇ [ئىسرائىللاردەك] ئىتائەتسىزلىك قىلغان ھالىتىدە يېقىلىپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن، ھەربىرىمىز بۇ ئارامىلىققا كىرىشكە ئىنتىلەيلى. **12** چۈنكى خۇدانىڭ سۆز- كالامى جانلىقتۇر ۋە كۈچىگە ئىگىدۇر، ھەتتا جان بىلەن روھنى، يىلىك بىلەن بوغۇملارنى بىر-بىرىدىن ئايرىۋېتەلگۈدەك دەرىجىدە، ھەرقانداق قوش بىسلىق قىلىچتىن ئىتتىكتۇر، قەلبىدىكى ئوي-پىكىر ۋە ئارزۇ-نىيەتلەرنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقارغۇچىدۇر. **13** ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچقانداق مەۋجۇدات غايىپ ئەمەستۇر؛ بەلكى بىزدىن ھېساب ئالغۇچىنىڭ كۆزلىرى ئالدىدا ھەممە ئىش ئوچۇق-ئاشكارىدۇر. **14** شۇنداق بولغانىكەن، شۇنداقلا ئەرش-ئاسمانلاردىن ئۆتۈپ چىققان ئۇلۇغ باش كاھىنىمىز، يەنى خۇدانىڭ ئوغلى ئەيسا بولغانىكەن، بىز ئېتىراپ قىلغان ئېتىقادىمىزدا چىڭ تۇرايلى. **15** چۈنكى بىزگە تەينىلەنگەن باش كاھىنىمىز ئاجىزلىقلىرىمىزغا ھېسداشلىق قىلىمىغۇچى ئەمەس، بەلكى بىزگە ئوخشاش ھەرخىل ئازدۇرۇش-سىناقلارغا دۇچ كەلگەن، لېكىن گۇناھ سادىر قىلىپ باقمىغۇچىدۇر. **16** شۇنگا بۈرىكىمىز توق ھالدا رەھىم-شەپقەتكە ئېرىشىش ۋە ياردەمگە ئېھتىياجلىق ۋاقتىمىزدا شاپائەت تېپىش ئۈچۈن مېھىر-شەپقەت [ئايان قىلىنغۇچى] تەختىگە يېقىنلاشايلى.

5

ھەر قېتىملىق باش كاھىن ئىنسانلار ئارىسىدىن تاللىنىپ، خەلققە ۋاكالىتەن خۇداغا خىزمەت قىلىشقا، يەنى خەلقىنىڭ ئاتىغان ھەدىيەلىرىنى ۋە گۇناھلار ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقلىرىنى خۇداغا سۇنۇشقا تەيىنلىنىدۇ. **2** ئۇنىڭ ھەرتەرەپلەپ ئاجىزلىقلىرى بولغاچقا، بىلىمسىزلەر ۋە يولدىن چەتنىگەنلەرگە مۇلايىملىق بىلەن مۇئامىلە قىلالايدۇ. **3** شۇ ئاجىزلىقى ئۈچۈن ئۇ خەلقىنىڭ گۇناھلىرى ھېسابىغا قۇربانلىق سۇنغانىدەك، ئۆز گۇناھلىرى ئۈچۈنمۇ قۇربانلىق سۇنۇشقا تېخىمۇ قىيىن كېلىدۇ. **4** ھېچبىر كىشى بۇ شەرەپلىك مەرتىۋىنى ئۆزلۈكىدىن ئالمايدۇ، پەققەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. **5** خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۈلۈغلاپ ئۆزلۈكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۇلۇغلىغۇچى خۇدا] ئۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى ئۇغدۇرۇدۇم» دېگەن. **6** ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېردە ئۇنىڭغا: ـ «سەن ئالمايدىغان، پەققەت ھارۇنغا ئوخشاش، خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغاندىلا ئۇنى ئالىدۇ. **5** خۇددى شۇنىڭدەك مەسىھمۇ باش كاھىن مەرتىۋىسىگە ئۆزىنى ئۈلۈغلاپ ئۆزلۈكىدىن ئېرىشكەن ئەمەس، بەلكى ئۇنى [ئۇلۇغلىغۇچى خۇدا] ئۆزى ئىدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا: ـ «سەن مېنىڭ ئوغلۇمدۇرسەن، بۈگۈن مەن سېنى ئۇغدۇرۇدۇم» دېگەن. **6** ئۇ [مۇقەددەس يازمىلارنىڭ] يەنە بىر يېردە ئۇنىڭغا: ـ «سەن سەلەنىڭ مەلكىزەدەكىنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىنىدۇرسەن» دېگەن. **(aiōn. g165)** **7** [مەسىھ] يەر يۈزىدىكى كۈنلەردە، ئۆزىنى ئۆلۈمدىن قۇتقۇزۇۋېلىشقا قادىر بولغۇچىغا قاتتىق نىدالار ۋە كۆز ياشلىرى بىلەن دۇئا-تىلاۋەتلەر ۋە يىلىنىشلارنى كۆتۈردى. ئۇنىڭ ئىخلاسمەنلىكىدىن دۇئالىرى ئىجابەت قىلىندى. **8** گەرچە ئۇ [خۇدانىڭ] ئوغلى بولسىمۇ، ئازاب چېكىشلىرى ئارقىلىق ئىتائەتمەن بولۇشنى ئۆگەندى. **9** ئۇ مانا مۇشۇنداق مۇكەممەل قىلىنغان بولغاچقا، بارلىق ئۆزىگە ئىتائەت قىلغۇچىلارغا مەڭگۈلۈك نىجاتنى بارلىققا كەلتۈرگۈچى بولۇپ، **(aiōnios g166)** **10** خۇدا تەرىپىدىن «مەلكىزەدەكىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە باش كاھىن» دەپ جاكارلاندى. **11** بۇ ئىش توغرىلۇق ئېيتىدىغان نۇرغۇن سۆزلىرىمىز بار، لېكىن قۇلاقلىرىڭلار پاڭ بولۇپ كەتكەچكە، بۇلارنى سەلەرگە ئېنىق چۈشەندۈرۈش تەس. **12** چۈنكى سەلەر ئىللىبۇرۇن تەلىم بەرگۈچى بولۇشقا تېگىشلىك بولغان چاغدىمۇ، ئەمەلىيەتتە سەلەر يەنىلا خۇدانىڭ سۆز-كالامىنىڭ ئاساسىي ھەققەتلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى باشقىلارنىڭ يېگۈداشتىن تۈگىتىشىگە موھتاجسىلەر، سەلەرگە يېرىك يېمەكلىك ئەمەس، بەلكى يەنىلا سۈت كېرەكتۇر. **13** چۈنكى پەققەت سۈت بىلەنلا ئوزۇقلىنىدىغانلارنىڭ بوۋاقتىن

پەرقى يوقتۇر، ئۇلار ھەققانىيەت كالامىغا پىششىق بولمىغان غوربدۇر، خالاس.
14 براق بىمەكلىك بولسا يېتىلگەنلەر، يەنى ئۆز ئالڭ-زېھىنلىرىنى ياخشى-يامانىنى
پەرق ئېتىشكە يېتىلدۈرگەنلەر ئۇچۇندۇر.

6 2 شۇنىڭ ئۈچۈن، مەسىھ توغرىسىدىكى دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمدە
توختاپ قالماي، ـ يەنى قايتىدىن «ئۇلۇك ئىشلار»دىن توۋا قىلىش ۋە خۇداغا
ئېتىقاد باغلاش، چۆمۈلدۈرۈلۈشلەر، «قول تەككۈزۈش»، ئۆلگەنلەرنىڭ
تىرىلدۈرۈلۈشى ۋە مەڭگۈلۈك ھۆكۈم-سوراق توغرىسىدىكى تەلىملەردىن ئۆل
سالايلى دەپ ئولتۇرمايلى، مۇكەممەللىككە قاراپ ماڭايلى. (aiōnios g166)
3 خۇدا خالىغانىكەن، بىز شۇنداق قىلىمىز. 5 چۈنكى ئەسلىدە يورۇتۇلۇپ،
ئەرشتىكى ئىلتىپاتىنى تېتىغان، مۇقەددەس روھتىن ئېسىپ بولغان، خۇدانىڭ سۆز-
كالامىنىڭ ياخشىلىقىنى ھەم كەلگۈسى زاماندا ئايان قىلىندىغان قۇدرەتلەرنى
ھېس قىلىپ باققانلار ئەگەر يولدىن چەتنىگەن بولسا، ئۇلارنى قايتىدىن توۋا
قىلدۇرۇش ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى ئۇلار ئۆز-ئۆزىگە قىلىپ خۇدانىڭ
ئوغلىنى قايتىدىن كرېستلەپ رەسۋا قىلماقتا. (aiōn g165) 7 چۈنكى كۆپ
قېتىملاپ ئۆز ئۈستىگە ياغقان يامغۇر سۈيىنى ئېچىكەن، ئۆزىدە تېرىغۇچىلارغا
مەنپەئەتلىك زىرائەتلەرنى ئوستۇرۇپ بەرگەن يەر بولسا خۇدادىن بەرىكەت
ئالماقتا. 8 براق تىكەن ۋە قامغاق ئوستۇرگەن بولسا، ئۇ ئەرزىمەس بولۇپ،
لەنەتكە يېقىن بولۇپ، ئاقىۋىتى كۆيدۈرۈلۈشتىن ئىبارەت بولىدۇ. 9 لېكىن
ئەي سۆيۈملۈكلىرىم، گەرچە يۇقىرىقى ئىشلارنى تىلغا ئالغان بولساقۇ، سىلەردە
بۇنىڭدىنمۇ ئەۋزەل ئىشلار، شۇنداقلا نىجاتلىقنىڭ ئېلىپ بارىدىغان ئىشلىرى بار
دەپ قايىل بولدۇق. 10 چۈنكى خۇدا قىلغان ئەمەلىرىڭلارنى ۋە ئۆزىڭ
مۇقەددەس بەندىلىرىگە قىلغان ۋە ھازىرمۇ قىلىۋاتقان خىزمىتىڭلار ئارقىلىق
ئۆزىڭ نامى ئۈچۈن كۆرسەتكەن مېھىر-مۇھەببىتىڭلارنى ئۇنتۇپ قالدىغان
ئادالەتسىزلەردىن ئەمەس. 11 ئەمما سىلەرنىڭ ئۈمىدىڭلارنىڭ تولۇق جەزىم-
خاتىرجەملىك بىلەن بولۇشى ئۈچۈن، ھەربىرىڭلارنىڭ ئاخىرغىچە شۇنداق
غەيرەت قىلىشىڭلارغا ئىنتىزارمىز، 12 شۇنداقلا سۈرەلمىلەردىن بولماي، بەلكى
ئېتىقاد ۋە سەۋرچانلىق ئارقىلىق خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ۋارىسلىق قىلغانلارنى
ئۆلگە قىلىدىغانلاردىن بولغايسىلەر. 13 چۈنكى خۇدا ئىبراھىمغا ۋەدە قىلغاندا،
ئۆزىدىن ئۈستۈن ئۆزىدىغان ھېچكىم بولمىغاچقا، ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىپ:
14 «ساۋا چوقۇم بەخت ئاتا قىلىمەن، سېنى چوقۇم كۆپەيتىپ بېرىمەن» ـ
دېدى. 15 شۇنىڭ بىلەن، [ئىبراھىم] ئۈزۈن ۋاقىت سەۋر-تاقەت بىلەن كۈتۈپ،
خۇدانىڭ ۋەدىسىگە ئېرىشتى. 16 چۈنكى ئىنسانلار ئۆزلىرىدىن ئۈستۈن ئۇرىدىغان
بىرىنى تىلغا ئېلىپ قەسەم قىلىدۇ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا قەسەم ئىسپات-تەستىق
ھېسابلىنىپ، ھەر خىل تالاش-تارتىشلارغا خاتىمە بېرىدۇ. 17 شۇنىڭدەك خۇدا،
ئۆز ۋەدىسىگە ۋارىسلىق قىلغانلارغا ئۆز نىشان-مەقسىتىنىڭ ئۆزگەرمەيدىغانلىقىنى
تېخىمۇ ئوچۇقراق بىلدۈرۈش ئۈچۈن، قەسەم قىلىپ ۋەدە بەردى. 18 شۇنىڭ
بىلەن قەتئىي ئۆزگەرمەس ئىككى ئىش ئارقىلىق، كۆز ئالدىمىزدا قويۇلغان ئۈمىدنى
چىڭ تۇتۇش ئۈچۈن [ھالا كەتىن] ئۆزىمىزنى قاچىرۇپ ئۇنى باشپاناھ قىلغان
بىزلەر كۈچلۈك رىغبەت-ئىلھامغا ئېرىشەلەيمىز (بۇ ئىككى ئىشتا خۇدانىڭ يالغان
ئېيتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، ئەلۋەتتە). 19 بۇ ئۈمىد جېنىمىزغا چىڭ
باغلانغان كېمىمە لەڭگىرىدەك شۇيېمىسز ھەم مۇستەھكەم بولۇپ، [ئەرشتىكى]
ئىبادەتخانىنىڭ [ئېچكى] پەردىسىدىن ئوتتۇپ بىزنى شۇ يەرگە ئوتاشتۇرىدۇ. 20 ئۇ
يەرگە بىز ئۈچۈن يول ئېچىپ ماڭغۇچى ئەيسا بىزدىن ئاۋۋال كىرگەن بولۇپ،
مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى تەرتىپىدە مەڭگۈلۈك تەينىلەنگەن باش كاھىن
بولدى. (aiōn g165)

7 چۈنكى بۇ مەلكىزەدەك سالىم شەھىرىنىڭ پادىشاھى، شۇنداقلا
ئەڭ ئالىي بولغۇچى خۇدانىڭ كاھىنى بولۇپ، ئىبراھىم پادىشاھلارنى يېڭىپ
جەڭدىن قايتقاندا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىققان ۋە ئۇنىڭغا بەخت تىلىگەندى.
2 ئىبراھىم بولسا ئېرىشكەن بارلىق [ئولجىسىنىڭ] ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى ئۇنىڭغا
ئاتىغاندى. [مەلكىزەدەك دېگەن ئىسمىنىڭ] بىرىنچى مەنىسى «ھەققانىيەت
پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر، ئۇنىڭ يەنە بىر نامى «سالىمنىڭ پادىشاھى» بولۇپ،
بۇنىڭ مەنىسى «ئامانلىق پادىشاھى» دېگەنلىكتۇر؛ 3 ئۇنىڭ ئاتىسى يوق، ئانىسى
يوق، نەسەبنامىسى يوق، كۈنلىرىنىڭ باشلىنىشى ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرلىشىشى
يوقتۇر، بەلكى ئۇ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئوخشاش قىلىنىپ، مەڭگۈلۈك كاھىن بولۇپ
تۇرىدۇ. 4 ئەمدى قارا ئۆلۈر، بۇ مەلكىزەدەك نېمىدېگەن ئۇلۇغ ئادەم-ھە!
ھەتتا ئاتا-بوۋىلىرىمىزنىڭ چوڭى ئىبراھىممۇ ئولجىسىنىڭ ئوندىن بىرىنى ئۇنىڭغا
ئاتىغان. 5 دەرۋەقە لاۋىينىڭ ئەۋلادلىرىدىن كاھىنلىقنى زېممىسىگە ئالغانلار
تەۋرات قانۇنى بويىچە خەلقتىن، يەنى ئۆز قېرىنداشلىرىدىن ئىبراھىمنىڭ پۇشتىدىن
بولغىنىغا قارىماي تاپقىنىنىڭ ئوندىن بىر ئۈلۈشىنى يىغىشى ئەمر قىلىنغان. 6 لېكىن
بۇلارنىڭ قەبىلە-ئۇرۇقىدىن بولمىغان مەلكىزەدەك بولسا ئىبراھىمدىن «ئوندىن بىر
ئۈلۈشى»نى قوبۇل قىلغان ئاندىن خۇدانىڭ ۋەدىلىرىگە ئىگە بولغۇچى ئىبراھىمغا
بەخت تىلىگەن. 7 شۇبھىسىزكى، بەخت تىلىگۈچى بەختكە ئېرىشكۈچىدىن
ئۈستۈنىدۇر. 8 بۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۈلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچىلار تۇلىدىغان
ئادەملەردىندۇر؛ ئۇ يەردىكى «ئوندىن بىر ئۈلۈش»نى قوبۇل قىلغۇچى توغرىسىدا
[مۇقەددەس يازمىلاردا] «ئۇ ھايات ياشىغۇچى» دەپ گۇۋاھلىق بېرىلگەندۇر.
9 ھەتتا مۇنداق دېيىشكە بولىدۇكى، ئوندىن بىر ئۈلۈشنى ئالدىغان لاۋىمۇ
[ئەجدادى] ئىبراھىم ئارقىلىق [مەلكىزەدەككە] ئوندىن بىر ئۈلۈشنى بەرگەن.
10 چۈنكى مەلكىزەدەك ئىبراھىمنى قارشى ئالغاندا، لاۋىينى [كەلگۈسىدىكى
پۇشتى بولۇش سۈپىتىدە] يەنىلا ئىبراھىمنىڭ ئېنىدە ئىدى، دەپ ھېسابلاشقا
بولىدۇ. 11 ئەمدى لاۋىي قەبىلىسىنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى ئارقىلىق مۇكەممەل
ھەققانىيلىق كېلەلەيدىغان بولسا (چۈنكى شۇ تۈزۈمگە ئاساسلىنىپ تەۋرات
قانۇنى ئىسرائىل خەلقىگە چۈشۈرۈلگەندى)، كېيىنكى ۋاقىتلاردا ھارۇننىڭ
كاھىنلىق تۈزۈمى بويىچە ئەمەس، بەلكى مەلكىزەدەكنىڭ كاھىنلىق تۈزۈمى
بويىچە باشقا بىر كاھىننىڭ پېقىشىنىڭ نېمە ھاجىتى بولاتتى؟ 12 ئەمدى
كاھىنلىق تۈزۈمى ئۆزگەرتىلگەن بولسا، ئۇنىڭغا [مۇناسىۋەتلىك] قانۇن-تۈزۈمۈ
ئۆزگەرتىلىشكە توغرا كېلىدۇ. 13 چۈنكى بۇ ئېيتىلۋاتقان سۆزلەر قارىتىلغان زات
بولسا باشقا بىر قەبىلىدىن بولۇپ، بۇ قەبىلىدىن ھېچكىم قۇربانگاھتا خىزمەتتە
بولۇپ باقمىغان. 14 چۈنكى رەببىمىزنىڭ يەھۇدا قەبىلىسىدىن چىققانلىقى
ئېنىق؛ مۇسا بۇ قەبىلە توغرىسىدا كاھىنلىققا مۇناسىۋەتلىك ھېچبىر نەرسە
دېمىگەندى. 15 ئەمدى مەلكىزەدەكتەك باشقا بىر كاھىن چىققان بولۇپ،
بۇ ئۆزگىرىش مۇنۇلاردىن تېخىمۇ روشەن بولدىغۇ؛ 16 ئۇنىڭ [كاھىنلىققا]
تەينىلىنىشى ئەت ئىگىلىرىگە باغلىق ئەمر بىلەن ئەمەس، بەلكى پۈتمەس-تۈگىمەس
ھاياتنىڭ قۇدرىتىدىن بولغاندۇر. 17 چۈنكى بۇ ھەقتە [مۇقەددەس يازمىلاردا]:
«سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە مەلكىزەدەكنىڭ تېپىدىكى بىر كاھىندۇرسەن» دەپ
گۇۋاھلىق بېرىلگەن. (aiōn g165) 18 چۈنكى ئالدىنقى ئەمر-تۈزۈم ئاجىزلىقى
ۋە ئۈنۈمسىزلىكى تۈپەيلىدىن كۆچىدىن قالدۇرۇلغان 19 (چۈنكى تەۋرات
قانۇنى ھېچ ئىشنى كامالەتكە يەتكۈزەلمىدى). ئۈنىڭ ئورنىغا بىزنى خۇداغا
يېقىنلاشتۇرىدىغان، ئۇنىڭدىن ئەۋزەل ئۈمىد ئېلىپ كېلىندى. 21 ئۇنىڭ
ئۈستىگە، بۇ ئىش [خۇدانىڭ] قەسىمى بىلەن كاپالەتكە ئىگە بولماي قالمىدى
(ئىلگىرى ئوتتەكەن كاھىنلار [خۇدانىڭ] قەسىمسىز كاھىن بولغاندى؛ لېكىن،

ئەیسا بولسا تۆزنگە: ـ «پەرۋەردىگار شۇنداق قەسەم ئىچتى، ھەم ھەرگىز يۇنگىدىن يانمايدۇ: ـ «سەن ئەبەدىلئەبەدگىچە كاھىنلىقىدا مەلكىسەدەك» دېگۈچىنىڭ قەسىمى بىلەن كاھىن بولدى). (aiōn g165) 22 ئەمدى ئەيسا شۇنداق تۈلۈغ ئىش بىلەن ئەۋزەل بىر ئەھدىنىڭ كېپىلى قىلىندى. 23 يەنە كېلىپ، ئىلگىرى تۈتكەن كاھىنلار كۆپ بولۇشى كېرەك ئىدى، چۈنكى تۈلارنىڭ [ھەربىرى] تۈلۈم تۈپەيلىدىن ۋەزىپىسىنى داۋاملاشتۇرالماي قالغان. 24 لېكىن [ئەيسا] مەڭگۈگە تۇرغاچقا، تۈنۈگ كاھىنلىقى ھەرگىز تۈزگەرتىلمەستۇر. (aiōn g165) 25 شۇ سەۋەبتىن، تۈ تۈزنى ئارقىلىق خۇدانىڭ ئالدىغا كەلگەنلەرنى تۈزۈل-كېسىل قۇتقۇزۇشقا قادىر، چۈنكى تۈ تۈلار تۈچۈن خۇداغا مۇراجىئەت قىلىشقا مەڭگۈ ھاياتتۇر. 26 مۇشۇنداق بىر باش كاھىن دەل بىزنىڭ ھاجىتىمىزدىن چىقىدىغان ـ مۇقەددەس، ئەيبسىز، غۇبارسىز، گۈناھكارلاردىن نېرى قىلىنغان، ئەرشلەردىن يۇقىرى ئېلىپ كۆتۈرۈلگەن كاھىندۇر. 27 تۈ ئاشۇ باش كاھىنلاردەك ھەر كۈنى ئالدى بىلەن تۈز گۈناھلىرى تۈچۈن، ئاندىن خەلقنىڭ گۈناھلىرى تۈچۈن قۇربانلىق سۇنۇشقا موھتاج ئەمەس. چۈنكى تۈ تۈزنى قۇربانلىق سۇپىتىدە سۇنغاندا، ھەممەيلەن تۈچۈن بۈنى بىر يولىلا ئادا قىلدى. 28 چۈنكى تەۋرات قانۇنى ئاجىز بەندە بولغان ئىنسانلارنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلەيدۇ، لېكىن تەۋرات قانۇنىدىن كېيىن كەلگەن خۇدانىڭ قەسەم- كالامى مەڭگۈگە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئوغۇلنى باش كاھىن قىلىپ تەينىلدى. (aiōn g165)

8

ئېيتقانلىرىمىزنىڭ باش نۇقتىسى شۇكى: ئەرشتىكى تۈلۈغ بولغۇچىنىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغان شۇنداق بىر باش كاھىنىمىز بار. 2 تۈ مۇقەددەسىس جايلاردا، شۇنداقلا ئىنسان ئەمەس، بەلكى پەرۋەردىگار تىككەن ھەقىقىي ئىبادەت چېدىرىنىڭ ھەممىسىدە كاھىنلىق خىزمىتىنى قىلغۇچىدۇر. 3 ھەربىر باش كاھىن ھەدىيە ھەم قۇربانلىقلار سۇنۇش تۈچۈن تەينىلىنىدۇ. شۇنىڭ تۈچۈن، [بىزنىڭ بۈ باش كاھىنىمىزنىڭمۇ] بىرەر سۇنىدىغىنى بولۇش كېرەك ئىدى. 4 دەرۋەقە ئەگەر تۈ يەر يۈزىدە بولسىدى، ھەرگىز كاھىن بولمايتتى؛ چۈنكى بۈ يەردە تەۋرات قانۇن-تۈزۈمى بويىچە ھەدىيە سۇنىدىغان كاھىنلار تاللىۋېرىلا باردۇر 5 (بۈ [كاھىنلار] خىزمەت قىلىدىغان [ئىبادەت چېدىرى] پەقەتلا ئەرشتىكى ئىشلارنىڭ كۆچۈرۈلمىسى ۋە كۆلەڭگىسىدۇر. مۇسا دەل بۈ ئىبادەت چېدىرىنى قۇرۇشقا باشلىغاندا، خۇدانىڭ ۋەھىيسى تۈنىگىنا كېلىپ: «ئېھتىيات قىلغىنىكى، بۈلارنىڭ ھەممىسىنى ساگا تاغدا كۆرسىتىلگەن تۈرنەك بويىچە ياسىغىن» دەپ تاگاملاندۇرغان). 6 لېكىن ھازىر تۈ ([كونا ئەھدىگە ئائىت] ۋەدىلەردىن ئەۋزەل ۋەدىلەر تۈستىگە بېكىتىلگەچ) تېخىمۇ ياخشى بىر ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى بولغاچقا، تۈنىگىنا بېرىلگەن كاھىنلىق خىزمىتى باشقا كاھىنلارنىڭكىدىن شۇنچە ئەۋزەل تۈزىدۇ. 7 ئەگەر شۇ دەسلەپكى ئەھدە كەم-كۆتسىز بولسا ئىدى، كېيىنكىسى تۈچۈن تۈرۈن ئىزدەشنىڭ ھېچقانداق ھاجىتى بولمىغان بولاتتى. 8 لېكىن، خۇدا كونا ئەھدىنى يېتەرسىز دەپ قاراپ، [ئىسرائىللارغا] مۇنداق دېگەن: ـ «مانا، شۇ كۈنلەر كېلىدۇكى، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار، ـ مەن ئىسرائىل جەمەتى ۋە يەھۇدا جەمەتى تۈچۈن يېڭى بىر ئەھدىنى ئەمەلگە ئاشۇرىمەن. 9 بۈ ئەھدە تۈلارنىڭ تاتا-بوۋىلىرى بىلەن تۈزگەن ئەھدىگە ئوخشىمايدۇ، شۇ ئەھدىنى مەن تاتا-بوۋىلىرىنى قولىدىن تۈتۈپ مىسىردىن قۇتقۇزۇپ يېتەكلىگىنىمدە تۈلار بىلەن تۈزگەندىم؛ چۈنكى تۈلار مەن بىلەن تۈزۈشكەن ئەھدىمدە تۈرمىدى، مەن تۈلاردىن نەزىرىنى يۈتكىدىم، ـ دەيدۇ پەرۋەردىگار. 10 چۈنكى شۇ كۈنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئىسرائىل جەمەتى بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى: ـ «مەن تۈز تەۋرات-قانۇنلىرىنى تۈلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگە سالىمەن، ھەمدە تۈلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن؛ مەن تۈلارنىڭ خۇداسى بولىمەن، تۈلارمۇ مېنىڭ خەلقىم بولىدۇ. 11 شۇندىن باشلاپ ھېچكىم تۈز يۈرتدىشىغا، ياكى تۈز قېرىندىشىغا: ـ «پەرۋەردىگارنى توتۇغىن» دەپ تۈگىتىشىنىڭ ھاجىتى قالمايدۇ، چۈنكى تۈلارنىڭ ھەممىسى، ئەڭ كىچىكىدىن چوڭىغىچە مېنى بىلىپ بولغان بولىدۇ؛ 12 چۈنكى مەن تۈلارنىڭ قەبىھلىكلىرىگە رەھىم قىلىمەن ھەمدە تۈلارنىڭ گۈناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن». 13 ئەمدى خۇدانىڭ بۈ ئەھدىنى «يېڭى» دېيىشى بۈرۈنقىسىنى «كونا» دېگەنلىكىدۇر؛ ئەمدى ۋاقتى تۈتكەن، كونىرىغان ئىش بولسا تۈزۈن تۈتمەي يوقىلىدۇ.

9

بىرىنچى ئەھدىدە مۇناسىۋەتلىك ئىبادەت بەلگىلىمىلىرى ۋە يەر يۈزىگە تەۋە بولغان بىر مۇقەددەس ئىبادەت جايى بار ئىدى. 2 بۈنىڭغا بىر ئىبادەت چېدىرى تىكلىگەنىدى؛ تۈنىڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان بىرىنچى بۈلۈمىدە چىراغدان، شىرە ھەم شىرە تۈستىدە رەتلەنگەن نانلار بولاتتى. 3 تۈنىڭ ئىككىنچى، [يەنى ئىچكى] پەردىسىنىڭ كەينىدە ئەڭ مۇقەددەس جاي دەپ ئاتالغان يەنە بىر چېدىر بۈلۈمى بار ئىدى. 4 شۇ يەرگە تەۋە بولغان ئالتۈن خۇشبۈيگاھ ۋە پۈتۈنلەي ئالتۈن بىلەن قاپلانغان ئەھدە ساندۇقى بار ئىدى. ساندۇقنىڭ ئىچىدە ئالتۈندىن ياسالغان، مانا سېلىنغان كومزەك، ھارۇننىڭ بىخ سۈرگەن ھاسىسى ۋە ئىككى ئەھدە [تاش] تاختىيىسى بار ئىدى. 5 [ساندۇق] تۈستىدىكى «كەفارەت تەختى»نىڭ تۈستىگە شان-شەرەپلىك «كېرۇب»لار ئورنىتىلغان بولۇپ، قاناتلىرى بىلەن تۈنى يېپىپ تۈراتتى. ئەمدى بۈلار توغرۇلۇق تەپسىلىي توختىلىشنىڭ ھازىر ۋاقتى ئەمەس. 6 بۈ نەرسىلەر مانا شۇنداق تۈرۈنلاشتۇرۇلغاندىن كېيىنلا، كاھىنلار چېدىرنىڭ بىرىنچى بۈلۈمىگە ([يەنى «مۇقەددەس جاي»غا]) ھەردائىم كىرىپ، ئىبادەت خىزمىتىنى قىلىدۇ. 7 بىراق، [«ئەڭ مۇقەددەس جاي» دەپ ئاتالغان] ئىككىنچى بۈلۈمگە پەقەت باش كاھىن يىلدا بىر قېتىملا كىرىدۇ. كاھىن ئۈ يەرگە تۈز گۈناھلىرى ۋە خەلقنىڭ نادانلىقتىن تۈتكۈزگەن گۈناھلىرى تۈچۈن ئاتالغان [قۇربانلىق] قېنىنى ئالماي كىرمەيدۇ. 8 بۈ ئىشلار ئارقىلىق مۇقەددەس روھ شۇنى كۆرسىتىپ بەرمەكتىكى، بۈ بىرىنچى ئىبادەت چېدىرىدىكى تۈزۈم ئىناۋەتلىك بولۇپ تۈرسىلا، ئەڭ مۇقەددەس جايغا باردىغان يول يەنىلا ئېچىلمايدۇ. 9 مانا بۈلار رەسىمدەك ھازىرقى زامانىنى روشەنلەشتۈردىغان بىر خىل ئوبراز، خالاس. بۈنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، بۈ چېدىردا سۇنۇلىدىغان ھەدىيە ۋە قۇربانلىقلار ئىبادەت قىلغۇچىنى ۋىجدانىدا پاك- كامىل قىلالمايدۇ. 10 تۈلار پەقەت يېمەك-ئىچمەكلەر ۋە بوينى سۇغا سېلىنىشنىڭ تۈرلۈك رەسمىيەتلىرىگە باغلىق بولۇپ، [قانۇن-تۈزۈم] تۈزۈتۈلۈش ۋاقتى كەلگۈچىلىك كۆچكە ئىگە قىلىنغان، ئىنسانلارنىڭ ئەتلىرىگىلا باغلىق بولغان بەلگىلىمە-نىزاملاردۇر. 11 لېكىن مەسىھ بولسا كەلگۈسىدىكى كارامەت ياخشى ئىشلارنى ئېلىپ بارغۇچى باش كاھىن بولۇپ، ئادەم قولى بىلەن ياسالمىغان، بۈ دۇنياغا مەنسۇپ بولمىغان، تېخىمۇ تۈلۈغ ۋە تېخىمۇ مۇكەممەل ئىبادەت چېدىرىغا كىردى. 12 تۈچكە ياكى موزايلارنىڭ [قۇربانلىق] قېنىنى ئەمەس، بەلكى تۈزىنىڭ [قۇربانلىق] قېنى ئارقىلىق تۈ تۈ (تۈزىلا مەڭگۈلۈك ھۇرلۇك-نىجاتنى ئىگىلىگەن بولۇپ) بىر يولىلا مەڭگۈگە ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىردى. شۇنداق قىلىپ، تۈ تۈزىلا مەڭگۈلۈك ھۇرلۇك-نىجاتنى ئىگىلدى. (aiōnios g166) 13 [كونا ئەھدە دەۋرىدە] تۈچكە ۋە بۈقىلارنىڭ قېنى ھەم ئىنەكنىڭ كۈلىلىرى ناپاك بولغانلارنىڭ تۈستىگە سېپىلسە، تۈلارنى ئەت جەھەتتىن تازىلاپ پاك قىلغان يەردە، 14 تۈنداقتا، مەڭگۈلۈك روھ ئارقىلىق تۈزىنى غۇبارسىز قۇربانلىق سۇپىتىدە خۇداغا ئاتىغان مەسىھنىڭ قېنى ۋىجدانىڭلارنى تۈلۈك ئىشلاردىن پاك قىلىپ، بىزنى مەڭگۈ ھايات خۇداغا ئىبادەت قىلىشقا تېخىمۇ يېتەكلىمەمدۇ؟! (aiōnios g166) 15 شۇنىڭ تۈچۈن تۈ

يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسىدۇر. يۇنىڭ بىلەن (ئىنسانلارنىڭ ئاۋۋالقى ئەھدە ئاستىدا سادىر قىلغان ئىتائەتسىزلىكلىرى ئۈچۈن ئازادلىق بەدىلى سۈپىتىدە شۇنداق بىر ئۆلۈم بولغانىكەن) خۇدا تەرىپىدىن چاقىرىلغانلار ۋەدە قىلىنغان مەڭگۈلۈك مىراسقا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios g166) 16 ئەگەر ۋەسىيەت قالدۇرۇلسا، ۋەسىيەت قالدۇرغوچىنىڭ ئۆلۈشى تەستىقلانغۇچە، ۋەسىيەت كۈچىگە ئىگە بولمايدۇ. 17 چۈنكى ۋەسىيەت پەقەت ئۆلۈمدىن كېيىن كۈچىگە ئىگە بولىدۇ. ۋەسىيەت قالدۇرغۇچى ھاياتلا بولسا، ۋەسىيىتىنىڭ ھېچقانداق كۈچى بولمايدۇ. 18 شۇنىڭغا ئوخشاش، دەسلەپكى ئەھدىمۇ قان ئېقىتىلغاندىلا، ئاندىن كۈچىگە ئىگە بولغان. 19 چۈنكى مۇسا تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەربىر ئەمرىنى پۈتۈن خەلققە تۇقتۇرغاندىن كېيىن، موزاي ۋە تۆچكىلەرنىڭ سۈغا تاربلاشتۇرۇلغان قىنىنى قىزىل يۇڭ يېپتا باغلانغان زوفا بىلەن قانۇن دەستۇرىغا ۋە پۈتۈن خەلققە سېپىپ، تۇلارغا: 20 «مانا، بۇ خۇدا سىلەرنىڭ ئەمەل قىلىشىڭلارغا ئەمر قىلغان ئەھدىنىڭ قېنىدۇر» ـ دېدى. 21 تۇ يەنە ئوخشاش يولدا ئىبادەت چېدىرىغا ۋە چېدىردىكى ئىبادەتكە مۇناسىۋەتلىك پۈتكۈل سايمانلارنىڭ ئۈستىگە قان سەپتى. 22 دەرۋەقە، تەۋرات قانۇنى بويىچە ھەممە نەرسە دېگۈدەك قان بىلەن پاكلىنىدۇ؛ [قۇربانلىق] قېنى تۆكۈلمىگۈچە، گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنمايدۇ. 23 خوش، ئەرشتىكىگە تەقلىد قىلىپ ياسالغان بۇ بۇيۇملار مۇشۇنداق [قۇربانلىقلار] بىلەن پاكلىنىشى كېرەك ئىدى. بىراق ئەرشتىكى نەرسىلەرنىڭ ئۆزى بۇلاردىن ئېسىل قۇربانلىقلار بىلەن پاكلىنىشى كېرەك. 24 چۈنكى مەسىھ ئەرشتىكى ھەقىقىي ئىبادەت جايىغا تەقلىد قىلىنغان، ئادەم قولى بىلەن ياسالغان مۇقەددەس جايغا ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ھۇزۇرىدا بىزگە ۋەكىللىك قىلىپ ھازىر بولۇش ئۈچۈن ئەرشنىڭ ئۆزىگە كىرىپ بولدى. 25 [يەر يۈزىدىكى] باش كاھىننىڭ يىلمۇيىل ئۆز قېنىنى ئەمەس، بەلكى [قۇربانلىقلارنىڭ] قېنىنى ئېلىپ، ئەڭ مۇقەددەس جايغا قايتا-قايتا كىرىپ ئۆزىنىدەك، ئۇ قۇربانلىق سۈپىتىدە ئۆزىنى قايتا-قايتا ئاتاش ئۈچۈن كىرگىنى يوق. 26 ئەگەر شۇنداق قىلىشنىڭ زۇرۇرىيىتى بولغان بولسا، دۇنيا ئاپىريدە بولغاندىن بېرى ئۇنىڭ قايتا-قايتا ئازاب چېكىشىگە توغرا كېلەتتى. لېكىن ئۇ مانا زامانلارنىڭ ئاخىرىدا گۇناھنى يوق قىلىش ئۈچۈن، بىر يولىلا ئۆزىنى قۇربان قىلىشقا ئوتتۇرىغا چىقتى. (aiōn g165) 27 ھەممە ئادەمنىڭ بىر قېتىم ئۆلۈشى ۋە ئولگەندىن كېيىن سوراققا تارتىلىشى بېكىتىلگەنگە ئوخشاش، 28 مەسىھمۇ نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن بىرلا قېتىم قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنۇلغاندىن كېيىن، ئۆزىنى تەلپۈنۈپ كۈتكەنلەرگە گۇناھنى يوق قىلغان ھالدا نىجات كەلتۈرۈشكە ئىككىنچى قېتىم ئاشكارە بولىدۇ.

10

تەۋرات قانۇنى كەلگۈسىدە ئېلىپ كېلىندىغان گۈزەل ئىشلارنىڭ ئۆز ئەينىى ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ كۆلەڭگىسىنلا سۈرەتلەپ بەرگەچكە، ئۇ تەلەپ قىلىنغان، يىلمۇيىل سۇنۇلۇپ كېلىۋاتقان ئوخشاش قۇربانلىقلار ئارقىلىق [خۇداغا] يېقىنلاشماقچى بولغانلارنى ھەرگىزمۇ مۇكەممەل قىلالمايدۇ. 2 بولمىسا، مۇشۇ قۇربانلىقلارنىڭ سۇنۇلۇشى ئاخىرلىشاتتى، چۈنكى ئىبادەت قىلغۇچىلار پاك قىلىنىپ، ۋىجدانى يەنە ئۆز گۇناھلىرى تۈپەيلىدىن ئازابلانمايتتى. 3 ھالبۇكى، مۇشۇ قۇربانلىقلار يىلمۇيىل ئۆز گۇناھلىرىنى ئۆزلىرىگە ئەسلىتىپ تۇرىدۇ. 4 چۈنكى بۇقا ۋە ئۆچكىلەرنىڭ قېنى گۇناھلارنى ھەرگىز ئېلىپ تاشلىيالمايدۇ. 5 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ دۇنياغا كەلگەندە مۇنداق دېگەن: ـ «نە قۇربانلىق، نە ئاتىغان ئاشلىق ھەدىيەلىرى بولسا سېنىڭ تەلەپ-تارىزۇيۇڭ ئەمەس، بىراق سەن مەن ئۈچۈن بىر تەن تەييارلاپ بەردىڭ؛ 6 نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار، نە گۇناھ قۇربانلىقىدىنمۇ سۈيۈنمىدىڭ؛ 7 شۇڭا جاۋاب بەردىمكى ـ «مانا مەن كەلدىم! ـ قانۇن دەستۇرۇڭدا مەن توغرۇلۇق پۈتۈلگەندەك ـ ئى خۇدا، ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم». 8 ئۇ يۇقىرىدا: «نە قۇربانلىق، نە ئاشلىق ھەدىيەلىرى، نە كۆيدۈرمە قۇربانلىقلار نە گۇناھنى تىلگۈچى قۇربانلىقلار سېنىڭ تەلەپ-تارىزۇيۇڭ ئەمەس، سەن ئۇلاردىنمۇ سۈيۈنمىدىڭ» (بۇ قۇربانلىقلار تەۋرات قانۇنىنىڭ تەلىپى بويىچە سۇنۇلۇشنى كېرەك ئىدى) دېگىنىدىن كېيىن 9 يەنە: «سېنىڭ ئىرادەڭنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن كەلدىم» دېگەن. دېمەك، [خۇدا] كېيىنكىسىنى كۆچىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، ئالدىنقىسىنى ئەمەلدىن قالدۇرىدۇ. 10 خۇدانىڭ بۇ ئىرادىسى بويىچە ئەيسا مەسىھنىڭ تېنىنىڭ بىر يولىلا قۇربان قىلىنىشى ئارقىلىق بىز گۇناھتىن پاكلىنىپ، [خۇداغا] ئاتالدۇق. 11 ھەر كاھىن ھەر كۈنى ئىبادەت خىزمىتىدە تۇرىدۇ، شۇنداقلا گۇناھلارنى ھەرگىز ساقىت قىلالمايدىغان ئوخشاش خىلدىكى قۇربانلىقلارنى [خۇداغا] قايتا-قايتا سۇنىدۇ. 12 بىراق، بۇ [كاھىن] بولسا گۇناھلار ئۈچۈن بىرلا قېتىملىق مەڭگۈ ئىناۋەتلىك بىر قۇربانلىقنى سۇنغاندىن كېيىن، خۇدانىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى؛ 13 ئۇ شۇ يەردە «دۈشمەنلىرى ئۆز ئايىغى ئاستىدا تەختىپەر قىلىنغۇچە» كۈتىدۇ. 14 ئۇ مۇشۇ بىرلا قۇربانلىق بىلەن خۇداغا ئاتاپ پاك-مۇقەددەس قىلىنغانلارنى مەڭگۈگە مۇكەممەل قىلدى. 15 [مۇقەددەس يازمىلاردا] [پۈتۈلگەندەك]، مۇقەددەس روھمۇ بۇ ھەقتە بىزگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. چۈنكى ئۇ ئاۋۋال: ـ 16 «ئۇ كۆنلەردىن كېيىن، مېنىڭ ئۇلار بىلەن تۈزىدىغان ئەھدەم مانا شۇكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، مەن ئۆز تەۋرات-قانۇنلىرىمنى ئۇلارنىڭ زېھىن-ئەقلىگىمۇ سالىمەن، ھەمدە ئۇلارنىڭ قەلبىگىمۇ پۈتىمەن» دېگەندىن كېيىن، ئۇ يەنە: ـ 17 «ئۇلارنىڭ گۇناھلىرى ۋە ئىتائەتسىزلىكلىرىنى مەڭگۈگە ئېسىمدىن چىقىرىۋېتىمەن» ـ دېگەن. 18 ئەمدى شۇ يولدا گۇناھلار كەچۈرۈم قىلىنغانىكەن، گۇناھلار ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشنىڭ ھاجىتىمۇ قالمايدۇ. 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي قېرىنداشلار، ئەيسانىڭ قېنى ئارقىلىق ئەڭ مۇقەددەس جايغا كىرىشكە جۈرئەتلىك بولۇپ، 20 (ئۇ بىزگە ئېچىپ بەرگەن، ئىبادەتخانىنىڭ پەردىسىدىن (يەنى، ئۇنىڭ ئەت-ئېنىدىن) ئوتتىدىغان شۇ يېپىپكى، ھاياتلىق يولى بىلەن) 21 شۇنداقلا خۇدانىڭ ئائىلىسىنى باشقۇرىدىغان بىزنىڭ ئۇلۇغ كاھىنىمىز بولغانلىقى بىلەن، 22 دىلىرىمىز ۋىجداندىكى بۇلغۇنۇشلاردىن سېپىلىش بىلەن پاكلانغان ۋە بەدىنىمىز ساپ سۇ بىلەن يۇيۇلغاندەك تازىلانغان ھالدا ئېتىقادىنىڭ تولۇق جەزم-خاتىرجەملىكى ۋە سەممىي قەلب بىلەن خۇداغا يېقىنلىشايلى! 23 ئەمدى ئېتىراپ قىلغان ئۈمىدىمىزدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرايلى (چۈنكى ۋەدە بەرگۈچى بولسا سۈزىدە تۇرغۇچىدۇر) 24 ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش ۋە گۈزەل ئىش قىلىشقا بىر-بىرىمىزنى قانداق قوزغاش ۋە رىغبەتلەندۈرۈشنى ئويلايلى. 25 بەزىلەر ئادەت قىلىۋالغاندەك، جامائەتتە جەم بولۇشتىن باش تارتمايلى، بەلكى بىر-بىرىمىزنى جىبكەلەپ-ئىلھاملاندۇرايلى؛ بولۇپمۇ شۇ كۈننىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى يېقىغىنىڭلاردا، تېخىمۇ شۇنداق قىلايلى. 26 ھەققەتنى تونۇشقا نىسىپ بولغاندىن كېيىن، يەنىلا قەستەن گۇناھ ئۆتكۈزۈۋەرسەك، ئۇ چاغدا گۇناھلار ئۈچۈن سۇنۇلىدىغان باشقا بىر قۇربانلىق بولماس، 27 بەلكى بىزگە قالىدىغىنى پەقەت سوراق، شۇنداقلا خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغانلارنى يەپ تۈگىتىشكە تەييار تۇرىدىغان يالقۇنلۇق ئوتنى قورقۇنچ ئېچىدە كۈتۈشلا، خالاس. 28 ئەمدى مۇساغا چۈشۈرۈلگەن تەۋرات قانۇنىنى كۆزگە ئىلمىغان ھەرقانداق كىشى ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچىنىڭ ئىسپاتى بولسا، كەچۈلمك قىلىنمايلا ئۆلتۈرۈلەتتى. 29 ئۇنداقتا، بىر كىشى خۇدانىڭ ئوغلىنى دەپسەندە قىلسا، خۇدانىڭ ئەھدىسىنىڭ قېنىغا، يەنى ئۆزىنى پاك قىلغان قانغا ناپاك دەپ قارىسا، شەپقەت قىلغۇچى روھنى ھاقارەت قىلسا، بۇنىڭدىن تېخىمۇ ئېغىر جازاغا لايىق ھېسابلىنىدۇ، دەپ ئويلىمامسىلەر؟ 30 چۈنكى [تەۋراتتا] «ئىنتىقام مېنىڭكىدۇر، كىشىنىڭ قىلمىشلىرىنى ئۆز بېشىغا ئۆزۈم يانداۋىرىمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار» ۋە «پەرۋەردىگار

تۆز خەلقنی سوراققا تارتىدۇ» دېگۈچىنى بىلمىز. **31** مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ قوللىرىغا چۈشۈپ جازالىنىش نەقەدەر دەھشەتلىك ئىش-ھە! **32** ئەمدى سىلەر ئاشۇ يوروتۇلۇشتىن كېيىن، ئازاب-ئوقۇبەتلىك، قاتتىق كۈرەشلەرگە بەرداشلىق بەرگەن بۇرۇنقى كۈنلەرنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار. **33** بەزى ۋاقىتلاردا رەسۋا قىلىنىپ ھاقارەتلەش ۋە خارلىنىشلارغا تۇچرىدىڭلار ۋە بەزى ۋاقىتلاردا مۇشۇنداق مۇئامىلىلەرگە تۇچرىغانلارغا دەرداش بولدۇڭلار. **34** چۈنكى سىلەر ھەم مەھبۇسلارنىڭ دەردىگە ئورتاق بولدۇڭلار ھەم مال-مۈلكۈڭلار يۇلانغاندىمۇ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ ئېسىل ھەم يوقاپ كەتمەيدىغان باقىي تەقەللۇقاتقا ئىگە بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلگەچكە، خۇشاللىق بىلەن بۇ ئىشنى قوبۇل قىلدىڭلار. **35** شۇنىڭ تۇچۇن، جاسارىتىڭلارنى يوقاتماڭلار، تۇنىڭدىن ئىنتايىن زور ئىنئام بولىدۇ. **36** چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىپ، تۇنىڭ ۋەدە قىلغىنىغا مۇيەسسەر بولۇش تۇچۇن، سەۋر-چىدام قىلىشىڭلارغا توغرا كېلىدۇ. **37** چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا] [خۇدا] مۇنداق دېگەن: ـ «بەقەت ئازغىنە ۋاقىتتىن كېيىنلا»، «كەلگۈچى دەرۋەقە يېتىپ كېلىدۇ، تۇ كېچىكمەيدۇ. **38** بىراق ھەققانىي بولغۇچى ئېتىقاد بىلەن ياشايدۇ؛ لېكىن تۇ كەينىگە چېكىنسە، جېنىم تۇنىڭدىن سۆيۈنمەيدۇ». **39** ھالبۇكى، بىز بولساق كەينىگە چېكىنىپ ھالاك بولىدىغانلاردىن ئەمەس، بەلكى ئېتىقاد بىلەن تۇز جېنىمىزنى ئىگىلىگەنلەردىندۇرمىز.

11

ئېتىقاد بولسا ئۈمىد قىلغان ئىشلارنىڭ رېئاللىقتىكى ئېپادىسى ۋە كۆرۈنمەيدىغان شەيئىلەرنىڭ دەللىدۇر. **2** چۈنكى بۇرۇنقى مۇتىۋەرلىرىمىز قەدىمدە مانا شۇ ئېتىقاد بىلەن [خۇدادىن كەلگەن] ياخشى گۇۋاھلىقنى تاپقان. **3** بىز ئېتىقاد تارقىلىق كائىناتنىڭ خۇدانىڭ سۆز- كالامى بىلەن ئورنىتىلغانلىقىنى، شۇنداقلا بىز كۆرۈۋاتقان مەۋجۇداتلارنىڭ كۆزگىلى بولىدىغان شەيئىلەردىن چىققان تەمەسلىكىنى چۈشىنەلەيمىز. (aiōn g165) **4** ئېتىقادى بولغاچقا ھابىل قابىلنىڭكىدىنمۇ ئەۋزەل بىر قۇربانلىقنى خۇداغا ئاتىغان؛ ئېتىقادى بولغاچقا خۇدا تۇنىڭ ئاتىغانلىرىنى تەرىپلەپ، تۇنىڭغا ھەققانىي دەپ گۇۋاھلىق بەردى. گەرچە تۇلگەن بولسىمۇ، ئېتىقادى بىلەن تۇ يەنىلا بىزگە گەپ قىلماقتا. **5** ئېتىقادى بولغاچقا، ھانوخ تۇلۇمنى كۆرمەيلا [ئەرشكە] كۆتۈرۈلدى؛ خۇدا تۇنى كۆتۈرۈپ تېلىپ كەتكەچكە، تۇ يەر يۈزىدە ھېچ تېپىلمىدى. سەۋەبى تۇ تېلىپ كېتىلىشتىن ئىلگىرى، خۇدانى خۇرسەن قىلغان ئادەم دەپ تەرىپلەنگەنىدى. **6** ئەمدىلىكتە ئېتىقاد بولماي تۇرۇپ، خۇدانى خۇرسەن قىلىش مۇمكىن ئەمەس؛ چۈنكى خۇدانىڭ ئالدىغا باريدىغان كىشى تۇنىڭ بارلىقىغا، شۇنداقلا تۇنىڭ تۇزىنى ئىزدىگەنلەرگە تەجرىبى قايتۇرغۇچى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىشى كېرەك. **7** ئېتىقادى بولغاچقا، نۇھ تېخى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەقەلەر ھەققىدە خۇدا تەرىپىدىن ئاگاھلاندۇرۇلغاندا، ئىخلاسمەنلىك قورقۇنچى بىلەن ئائىلىسىدىكىلەرنى قۇتقۇزۇش تۇچۇن يوغان بىر كېمە ياسىدى؛ ھەمدە ئېتىقادى ئارقىلىق شۇنداق قىلىپ پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقاردى، شۇنداقلا ئېتىقادتىن بولغان ھەققانىيلىققا مىراسخور بولدى. **8** ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى تۇنىڭغا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، تۇ ئىتائەت قىلدى؛ تۇ قەيەرگە باريدىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. **9** ئېتىقادى بولغاچقا تۇ ۋەدە قىلىنغان زېمىندا، خۇددى ياقا يۇرتتا تۇرغاندەك مۇساپىر بولۇپ چېدىرلارنى ماكان قىلىپ ياشىدى. خۇدانىڭ تۇنىڭغا قىلغان ۋەدىسىنىڭ ئورتاق مىراسخورلىرى بولغان ئىسھاق ۋە ياقۇپلارمۇ تۇنىڭ بىلەن بىرگە شۇنىڭغا ئوخشاش ياشىدى. **10** ئىبراھىمنىڭ شۇنداق قىلىشىدىكى سەۋەب، تۇ تۇللىرى مۇستەھكەم بولغان شەھەرنى كۈتكەنىدى؛ شەھەرنىڭ لايىھىلىگۈچى ھەم قۇرغۇچىسى خۇدا تۇزىدۇر. **11** ئېتىقادى بولغاچقا ساراھ گەرچە ياشىنىپ قالغان، تۇغۇت يېشىدىن تۇتكەن بولسىمۇ، ھامىلىدار بولۇش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى؛ چۈنكى تۇ ۋەدە قىلغان خۇدانى ئىشەنچىلىك دەپ قارايتتى. **12** بۇنىڭ بىلەن بىرلا ئادەمدىن، يەنى تۇلگەن ئادەمدەك بولۇپ قالغان بىر ئادەمدىن ئاسماندىكى يۇلتۇزلاردەك كۆپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك سانسىز ئەۋلادلار بارلىققا كەلدى. **13** بۇ كىشىلەرنىڭ ھەممىسى خۇدانىڭ ۋەدە قىلغانلىرىغا مۇيەسسەر بولماي تۇرۇپلا ئېتىقادى بولغان ھالدا ئالەمدىن تۇتتى. بىراق تۇلار ھايات ۋاقىتدا بۇلارنىڭ كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئاشۇرۇلىدىغانلىقىنى يىراقتىن كۆرۈپ، قۇچاق ئېچىپ خۇرسەنلىك بىلەن كۈتكەن ۋە تۇزلىرىنى يەر يۈزىدە مۇساپىر ۋە يولۇچى دەپ ئاشكارە ئېتىقاندىدى. **14** بۇ يۇنداق سۆزلەرنى قىلغان كىشىلەرنىڭ بىر ۋەتەننى تەشنا بولۇپ تىزدەۋاتقانلىقىنى ئېنىق ئىپادىلەيدۇ. **15** دەرۋەقە، تۇلار تۇز يۇرتىنى سېغىنغان بولسا، قايتىپ كېتىش پۇرسىتى چىققان بولاتتى. **16** لېكىن تۇلار تۇنىڭدىنمۇ ئەۋزەل، يەنى ئەرشتىكى بىر ماكانىنى تەلەپلەنۇپ تىزدىمەكتە. شۇنىڭ تۇچۇن، خۇدانىڭ تۇزلىرىنىڭ خۇداسى دەپ ئاتىلىشىدىن نومۇس قىلمايدۇ؛ چۈنكى مانا، تۇ تۇلار تۇچۇن بىر شەھەر ھازىرلىغان. **17** ئىبراھىم خۇدا تەرىپىدىن سىنالغىنىدا، ئېتىقادى بولغاچقا ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانلىق سۈپىتىدە خۇداغا ئاتىدى؛ گەرچە تۇ خۇدانىڭ ۋەدىلىرىنى، جۈملىدىن «سېنىڭ نامىڭنى داۋاملاشتۇرىدىغان نەسلىڭ بولسا ئىسھاقتىن كېلىپ چىقىدۇ» دېگىنىنى تاپشۇرۇۋالغان بولسىمۇ، تۇ يەنىلا بىردىنبىر ئوغلىنى قۇربان قىلىشقا تەييار تۇردى. **19** چۈنكى تۇ ھەتتا ئىسھاق تۇلگەن تەقدىردىمۇ، خۇدانىڭ تۇنى تىرىلدۈرۈشكە قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەندى. مۇنداچە ئېتىقاندا، ئىسھاقنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈلگەندەك قايتىدىن تاپشۇرۇۋالدى. **20** ئېتىقادى بولغاچقا، ئىسھاق تۇغۇلىدىرى ياقۇپ بىلەن ئەساۋنىڭ كەلگۈسى ئىشلىرىغا خەيرلىك تىلەپ دۇئا قىلدى. **21** ئېتىقادى بولغاچقا، ياقۇپ ئالەمدىن تۇتۇش ئالدىدا يۈسۈپنىڭ ئىككى ئوغلىنىڭ ھەربىرى تۇچۇن خەيرلىك دۇئا قىلىپ، ھاسىسىغا تايىنىپ تۇرۇپ خۇداغا سەجدە قىلدى. **22** ئېتىقادى بولغاچقا، يۈسۈپ سەرگۈزەشتە چۈشۈپ قالغاندا، بەنى ئىسرائىلنىڭ مىسىردىن چىقىپ كېتىدىغانلىقىنى تىلغا ئالدى ھەمدە تۇزىنىڭ تۇستىخانلىرى توغرۇلۇقتۇ ئەمر قىلدى. **23** ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا تۇغۇلغاندا، تۇنىڭ ئاتا-ئانىسى ئۇنى ئۇچ ئاي يوشۇردى؛ چۈنكى تۇلار مۇسانىڭ يېقىملىق بىر بالا ئىكەنلىكىنى كۆردى، پادىشاھنىڭ پەرماندىنمۇ قورقمىدى. **24** ئېتىقادى بولغاچقا، مۇسا چوڭ بولۇپ تۇلۇغ زات بولغاندىن كېيىن، «پىرەۋنىڭ قىزىنىڭ تۇغلى» دېگەن ئاتاقتا تۇرۇۋۇپرىشنى رەت قىلىپ، **25** گۇناھ ئىچىدىكى لەززەتلەردىن ۋاقتىلىق بەھرىمەن بولۇشنىڭ ئورنىغا، خۇدانىڭ خەلقى بىلەن بىللە ئازاب چېكىشنى ئەۋزەل كۆردى. **26** تۇ مەسىھكە قارىتىلغان ھاقارەتكە تۇچراشنى مىسىرنىڭ خەزىنىسىدىكى بايلىقلارغا ئىگە بولۇشتىنمۇ ئەۋزەل بىلدى. چۈنكى كۆزلىرىنى [ئەرشتىكى] ئىنئامغا تىكۈاتاتتى. **27** ئېتىقادى بولغاچقا، تۇ پادىشاھنىڭ غەزىپىدىنمۇ قورقماي مىسىردىن چىقىپ كەتتى. [جاپا-مۇشەققەتكە] چىدىدى، چۈنكى كۆزگە كۆرۈنمىگۈچى ئۇنىڭ كۆزىگە كۆرۈنۇپ تۇرغانىدەك ئىدى. **28** ئېتىقادى بولغاچقا، تۇ «تۇنىچى ئوغلىنىڭ جىنىنى ئالغۇچى» [پەرشتىنىڭ] [ئىسرائىلارغا] تەگمەسلىكى ئۈچۈن [تۇنىچى] «تۇتۇپ كېتىش» ھېيتىنى ئورنىتىپ، شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك قانۇن [بۇيرۇلغىنى بويىچە] سىپىپ-سۈركىدى. **29** ئېتىقادى بولغاچقا، [ئىسرائىللار] قىزىل دېڭىزدىن خۇددى قۇرۇقلۇقتا ماڭغانىدەك مېڭىپ تۇتتى. بىراق [تۇلارنى قوغلاپ كەلگەن] مىسىرلىقلار تۇتمەكچى بولغاندا سۇغا غەرق بولدى. **30** ئېتىقادى بولغاچقا، خەلق يەتتە كۈن يېرىخو شەھىرىنىڭ سېپىلىنى ئايلانغاندىن كېيىن سېپىل تۇرۇلدى. **31** ئېتىقادى بولغاچقا، پاھىشە

ئايال راهاب ئىسرائىل چارلىغۇچىلىرنى دوستلارچە كۆتۈۋالغاچقا، ئىتىئەتسىزلەر [بولغان تۆز شەھىردىكىلەر] بىلەن بىرلىكتە ھالاك بولىدى. 32 مەن يەنە ئېمىشقا سۆزلەپ ئولتۇراي؟ گىدىئون، باراق، شىمشون، يەفتاھ، داۋۇت، ساموئىل ۋە قالغان باشقا پەيغەمبەرلەر توغرىسىدا ئېيتىپ كەلسەم ۋاقىت يەتمەيدۇ. 33 تۆلار ئېتىقادى بىلەن ئەللەرنىڭ تۈستىدىن غالىب كەلدى، ئادالەت يۈرگۈزدى، [خۇدا] ۋەدە قىلغانلارغا ئېرىشتى، شىرلارنىڭ ئاغزىلىرىنى ئېتىپ قويدى، 34 دەھشەتلىك ئوتنىڭ يالقۇنىنى توچۇردى، قىلىچنىڭ تىغدىن قېچىپ قۇتۇلدى، ئاجىزلىقتىن كۈچەيدى، جەڭدەردە باتۇرلۇق كۆرسەتتى، يات ئەللەرنىڭ قوشۇنلىرىنى تېرى-پىرەڭ قىلدى. 35 [ئېتىقادى بولغاچقا]، ئاياللار تۆلگەن تۇرۇق-تۇغقانلىرىنى تۆلۈمدىن تىرىلدۈرگۈزۈپ قايتۇرۇۋالدى؛ بىراق باشقىلار كەلگۈسىدە تېخىمۇ ياخشى ھالدا تۆلۈمدىن تىرىلەيلى دەپ، قۇتۇلۇش يولىنى رەت قىلىپ قىينىلىشقا بەرداشلىق بەردى. 36 يەنە بەزىلەر سىنىلىپ خار-مەسخىرىلەرگە تۇچراپ قامچىلاندى، بەزىلەر ھەتتا كىشەنلىنىپ زىندانغا تاشلاندى؛ 37 تۆلار چالما-كېسىك قىلىپ تۆلتۇرۇلدى، ھەرە بىلەن ھەرىلىنىپ پارچىلاندى، سىناقلارنى بېشىدىن تۆتكۈزدى، قىلىچلىنىپ تۆلتۇرۇلدى؛ تۆلار قوي-تۆچكە تېرىلىرنى يېپىنچا قىلغان ھالدا سەرسان بولۇپ يۈردى، نامراتلىقتا ياشىدى، قىين-قىستاققا تۇچىردى، خورلاندى 38 (تۆلار بۇ دۇنياغا زايە كەتكەندى)، چۆللەردە، تاغلاردا، تۆگۈكزارلەردە ۋە گەمىلەردە سەرگەردان بولۇپ يۈردى. 39 بۇلارنىڭ ھەممىسى ئېتىقادى بىلەن خۇدانىڭ تۆز گۇۋاھى بىلەن تەرىپلەنگەن بولسىمۇ، خۇدانىڭ ۋەدە قىلغىنىغا ئەينى بوينچە ئېرىشكىنى يوق. 40 ئەمدىلىكتە خۇدا بىزلەر تۇچۇن تېخىمۇ ئەۋزەل بىر نىشان-مەقسەتنى بېكىتكەن بولۇپ، تۆلار بىزسىز كامالەتكە يەتكۈزۈلمەيدۇ.

12

ئەمدى ئەترابىمىزدا گۇۋاھچىلار شۇنچە چوڭ بۇلۇتتەك بىزنى ئورۇغلاغچقا، ھەرخىل ئېغىر يۈك ھەم بىزگە ئاسانلا چىرمىشۇالدىغان گۇناھنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئالدىمىزغا قويۇلغان يۈگۈرۈش يولىنى چىدامىلق بىلەن بېسىپ يۈگۈرەيلى؛ بۇنىڭدا كۆزىمىزنى ئېتىقادىمىزنىڭ يول باشلىغۇچىسى ۋە تاكامۇللاشتۇرغۇچىسى بولغان ئەيساغا تىكەيلى. ئۇ تۆزىنى كۆتكەن خۇشاللىق ئۈچۈن كېرىستىكى ئازابقا بەرداشلىق بەردى ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھاقارەتكە پىسەنت قىلمىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرغۇزۇلدى. 3 كۆگۈلدىكىلەرنىڭ ھېرىپ سوۋۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن، گۇناھكارلارنىڭ شۇنچە قاتتىق خورلاشلىرىغا بەرداشلىق بەرگۈچىنى كۆزۈل قويۇپ ئويلاڭلار. 4 گۇناھقا قارشى كۈرەشلەردە تېخى قان ئاققۇزۇش دەرىجىسىگە يېرىپ يەتمىدىڭلار. 5 خۇدانىڭ سىلەرگە تۆز پەرزەنتلىرىم دەپ جېكىلەيدىغان [مۇنداقدەس يازمىلاردىكى] مۇنۇ سۆزلىرىنى ئۇنتۇدۇڭلار: ـ «ئى ئوغلۇم، پەرۋەردىگارنىڭ تەربىيىسىگە سەل قارىما، ئەيىبلەنگىنىڭدە كۆڭلۈڭ سوۋۇپ كەتمىسۇن، 6 چۈنكى پەرۋەردىگار سۆيگىنىگە تەربىيە بېرىدۇ، مېنىڭ ئوغلۇم دەپ قوبۇل قىلغانلارنىڭ ھەممىسىنى دەررىلەيدۇ». 7 ئازاب چەكىنىڭلارنى خۇدانىڭ تەربىيىسى دەپ بىلىپ، ئۇنىڭغا بەرداشلىق بېرىڭلار. چۈنكى سىلەرنىڭ تەربىيە ئېلىشىڭلارنىڭ تۆزى خۇدانىڭ سىلەرنى ئوغلۇم دەپ مۇئامىلە قىلغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. قايسى پەرزەنت تاتسىى تەربىدىن تەربىيىلەنمەيدۇ؟ 8 ئەمدى [خۇدانىڭ] تەربىيىلىشىدە ھەربىر پەرزەنتىنىڭ تۆز ئۇلۇشى بار؛ لېكىن بۇ ئىش سىلەردە كەم بولسا ھەقىقىي ئوغۇللىرىدىن ئەمەس، بەلكى ھارامدىن بولغان پەرزەنتى بولۇپ چىقىسىلەر. 9 ئۇنىڭ ئۈستىگە ھەممىزنىڭ تۆزىمىزگە تەربىيە بەرگەن ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بار، بىز ئۇلارنىمۇ ھۆرمەتلەپ كەلدۇق. شۇنداق ئىكەن، روھلارنىڭ ئاتىسىغا تېخىمۇ ئىتائەت قىلمامدۇق؟ شۇنداقتا ھاياتىمىز ياشىنمامدۇ؟ 10 ئەت جەھەتتىكى ئاتىلىرىمىز بەرھەق پەقەت تۆزى مۇۋاپىق كۆرگەن يول بويىچە ئازغىنە ۋاقىت بىزنى تەربىيىلىگەن. لېكىن ئۇ بولسا بىزگە پايدىلىق بولسۇن دەپ، پاك-مۇقەددەسلىكىدىن مۇيەسسەر بولۇشىمىز ئۈچۈن تەربىيىلەيدۇ. 11 ئەمدى قاتتىق تەربىيە بېرىلگەن ۋاقىتدا ئادەمنى خۇش قىلمايدۇ، ئەكسىچە ئادەمنى قايغۇغا چۆمدۈرىدۇ؛ بىراق بۇنىڭ بىلەن تۇزۇلگەنلەرگە ئۇ كېيىن ھەققانىيلىقتىن چىققان تىنچ-خاتىرجەملىكنىڭ مېۋىسىنى بېرىدۇ. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، «تېلىپ ساڭگىلغان قولۇڭلارنى، زەئىپلىشىپ كەتكەن تىزىكلارنى رۇسلاڭلار» 13 ۋە «ئاقساق»لارنىڭ پۇكۇلۇپ قالمايى، بەلكى شىپا تېپىشى ئۈچۈن پۇتلىرىڭلارنى تۈز يولىلاردا ماڭدۇرۇڭلار. 14 بارلىق كىشىلەر بىلەن ئىناق ئۆتۈشكە ۋە پاك-مۇقەددەسىن ياشاشقا ئىنتىلىڭلار، مۇقەددەس بولمىغان كىشى ھەرگىز رەبنى كۆرەلمەيدۇ. 15 ئويغاق ئۇرۇڭلارىكى، ھېچكىم خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىدىن مەھرۇم قالمىسۇن؛ ئاراگلاردا سىلەرگە ئىش تاپقۇزۇپ سىلەرنى كۆيدۈرىدىغان، شۇنداقلا كۆپ ئادەملەرنى بۇلغاپ ناپاك بولۇشقا سەۋەب بولىدىغان بىرەر ئۆچ-ئاداۋەت يىلتىزى ئۈنمىسۇن. 16 ئاراگلاردا ھېچبىر بۇزۇقلۇق قىلغۇچى ياكى تۆزىنىڭ تۇنجى ئوغۇللۇق ھوقۇقىنى بىر ئاخ تاماققا سېتىۋەتكەن ئەساۋدەك ئىخلاسسىز كىشى بولمىسۇن. 17 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، ئەساۋ كېيىن [ئاتىسىنىڭ] خەيرلىك دۇئاسىنى ئېلىشنى ئويلىغان بولسىمۇ، شۇنداقلا ئۆتىنگىنا ئىنتىلىپ كۆز ياشلىرىنى ئېقىتىپ يالۇۋرغان بولسىمۇ، ئۇ [بۇ ئىشلارنى ئورنىغا] [كەلتۈرىدىغان] توۋا قىلىش يولىنى تاپالمايى، رەت قىلىندى. 18 چۈنكى سىلەر قول بىلەن تۇتقىلى بولىدىغان، يالقۇنلاپ ئوت يېنىپ تۇرۇۋاتقان ھەمدە سۇرلۇك بۇلۇت، قاراڭغۇلۇق ۋە قارا قويۇن قاپلىغان تاشۇ تاغقا كەلمىدىڭلار ـ 19 (ئۇ جايدا كاناي ساداسى بىلەن سۆزلىگەن ئاۋاز يەتكۈزۈلگەندە، بۇلارنى ئاڭلىغانلار: «بىزگە يەنە سۆز قىلىنمىسۇن!» دەپ [خۇداغا] يالۇۋرۇشتى؛ 20 چۈنكى تۇلار قىلىنغان ئەمرنى كۆتۈرەلمىدى. «ئەگەر بۇ تاغقا ھەتتا بىرەر ھايۋاننىڭ ئايىغى تەگسىمۇ، چالما-كېسىك قىلىپ ئۆلتۈرۈلسۇن» [دەپ تاپىلانغاندى]؛ 21 ئۇ كۆرۈنۈش شۇنداق قورقۇنچلۇق ئىدىكى، مۇسامۇ: «بەك قاتتىق قورقۇپ غال-غال تىترەپ كەتتىم» دېگەندى). 22 ـ سىلەر بەلكى زىئون تېغىغا، يەنى مەڭگۈ ھايات خۇدانىڭ شەھىرى ـ ئەرشتىكى يېرۇسالېمغا، تۈمەنلىگەن پەرىشتىلەرگە، 23 ئىسىملىرى ئەرشتە پۈتۈلگەن تۇنجى تۇغغۇلغانلارنىڭ ھېيت-مەرىكە خۇشاللىقىدا جەم قىلىنغان جامائىتىگە، ھەممەيلەننىڭ سوراقچىسى خۇداغا، تاكامۇللاشتۇرۇلغان ھەققانىي كىشىلەرنىڭ روھلىرىغا 24 ۋە يېڭى ئەھدىنىڭ ۋاستىچىسى ئەيساغا، شۇنداقلا ھەم ئۇنىڭ سېپىلگەن قېنىغا كەلدىڭلار. بۇ قان ھابىلنىڭكىدىن ئەۋزەل سۆز قىلدۇ. 25 بۇ سۆزنى قىلغۇچىنى رەت قىلماسلىقىلار ئۈچۈن دىققەت قىلىڭلار. چۈنكى يەر يۈزىدە تۇزلىرىگە ۋەھىي يەتكۈزۈپ تاگاھلاندۇرغۇچىنى رەت قىلغانلار جازادىن قېچىپ قۇتۇلالمىغان بولسا، ئەرشتە بىزنى ئاگاھلاندۇرغۇچىدىن يۈز ئۆرۈسەك، ھالىمىز تېخىمۇ شۇنداق بولمامدۇ؟ 26 ئەمدى شۇ چاغدا خۇدانىڭ ئاۋازى زېمىننى تەۋرىتىۋەتكەندى؛ لېكىن ئەمدى ئۇ: «تۇزۇم يەنە بىر قېتىم زېمىننلا ئەمەس، ئاسمانىنىمۇ تەۋرىتىمەن» دەپ ۋەدە قىلدى. 27 «يەنە بىر قېتىم» دېگەن بۇ سۆز تەۋرىتىلىدىغانلارنىڭ، يەنى يارىتىلغان نەرسىلەرنىڭ تەۋرىتىلىشى بىلەن يوقىتىلىدىغانلىقىنى، تەۋرەتكلى بولمايدىغان نەرسىلەرنىڭ مەڭگۈ مۇقىم بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت مەنىنى بىلدۈرىدۇ. 28 شۇنىڭ ئۈچۈن، تەۋرەتكلى بولمايدىغان بىر پادىشاھلىققا مۇيەسسەر بولۇپ، مېھىر-شەپقەتنى چىڭ تۇتۇپ بۇ ئارقىلىق ئىخلاسمەنلىك ۋە ئېمىنىش-قورقۇنچ بىلەن خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان ئىبادەتلەرنى قىلايلى. 29 چۈنكى خۇدايىمىز ھەممىنى يەۋەتكۈچى بىر ئوتتۇر.

13 تاراكلاردا قېرنداشلىق مېهر-مۇھەببەت توختىمىسۇن. **2** ناتونۇش
كىشىلەرگە مېھماندوست بولۇشنى ئۇنتۇماكلار. چۈنكى بەزىلەر شۇ يول
بىلەن بىلمەستىن پەرىشتىلەرنى مېھمان قىلغان. **3** زىندانغا تاشلانغانلارنى
ئۇلار بىلەن بىللە [زىنداندا] زەنجىرلەنگەندەك ياد ئېتىڭلار. خورلانغانلارنى
ئۆزۈڭلارمۇ تەندە ئۆزۈڭۋاتقان بەندە سۈپىتىدە ياد ئېتىپ تۇرۇڭلار. **4** ھەممە
ئادەم نىكاھقا ھۆرمەت قىلسۇن، ئەر-خوتۇنلارنىڭ ياتىدىغان يېرى داغسىز
بولسۇن؛ چۈنكى خۇدا بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار ۋە زىنا قىلغۇچىلاردىن ھېساب
ئالىدۇ. **5** مېڭىش-تۇرۇشۇڭلار پۇلپەرەسلىكتىن خالىي بولسۇن، باريغا قانائەت
قىلىڭلار. چۈنكى خۇدا مۇنداق دېگەن: «سەندىن ئەسلا ئايرىلمايمەن، سېنى ئەسلا
تاشلىمايمەن». **6** شۇڭا، يۈرەكلىك بىلەن ئېيتالايمىزكى، «پەرۋەردىگار مېنىڭ
ياردەمچىمدۇر، ھېچ قورقمايمەن، كىشىلەر مېنى نېمە قىلالىسۇن؟» **7** سىلەرگە
خۇدانىڭ سۆز- كالامىنى يەتكۈزگەن، سىلەرنىڭ يېتەكچىلىرىگىلارنى ئېسىڭلاردا
تۇتۇڭلار. ئۇلارنىڭ مېڭىش-تۇرۇشىنىڭ مېۋە-نەتىجىسىگە كۆڭۈل قويۇپ
قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېتىقادىنى ئۈلگە قىلىڭلار: ـ **8** ئەيسا مەسىھ تۈنۈگۈن،
بۈگۈن ۋە ئەبەدىلئەبەدگىچە ئۆزگەرمەيدۇ! **(aiōn g165)** **9** شۇنىڭ ئۈچۈن،
ھەرخىل غەيرىي تەلىملەر بىلەن ئېزىقتۇرۇلۇپ كەتمەڭلار؛ چۈنكى ئىنساننىڭ
قەلبى [قۇربانلىققا خاس] ئېمەكلىكلەر بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ مېھىر-
شەپقىتى بىلەن قۇۋۋەتلەندۈرۈلگىنى ئەۋزەل. چۈنكى بۇنداق ئېمەكلىكلەرگە
بېرىلىپ كېلىۋاتقانلار ئۇلاردىن ھېچقانداق پايدا كۆرگەن ئەمەس. **10** بىزلەرنىڭ
شۇنداق بىر قۇربانگاھىمىز بارىكى، ئىبادەت چېدىرىدا خىزمەتتە بولغانلارنىڭ
ئۇنىڭدىن يېيىش ھوقۇقى يوقتۇر. **11** چۈنكى گۇناھ تىلەش سۈپىتىدە سويۇلغان،
قېنى باش كاھىن تەرىپىدىن ئەڭ مۇقەددەس جايغا ئېلىپ كىرىلگەن قۇربانلىق
ھايۋانلارنىڭ تېنى بولسا قارارگاھنىڭ سىرتىغا ئېلىپ چىقىلىپ كۆيدۈرۈلەتتى.
12 شۇڭا ئەيسامۇ ئۆز قېنى بىلەن خەلقنى پاكلاپ خۇداغا ئاتاش ئۈچۈن،
شەھەر دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا ئازاب چېكىپ ئۆلدى. **13** شۇنداق ئېكەن،
بىزمۇ قارارگاھنىڭ سىرتىغا چىقىپ، ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئۇنىڭغا قارىتىلغان
ھاقارەتكە ئورتاق بەرداشلىق بېرەيلى. **14** چۈنكى يەر يۈزىدە مەڭگۈ مەۋجۇت
تۇرىدىغان شەھىرىمىز يوق، بەلكى كەلگۈسىدىكى شەھەرگە ئىنتىلمەكتىمىز.
15 شۇڭا، مەسىھ ئارقىلىق خۇداغا قۇربانلىق سۈپىتىدە مەدھىيىلىرىمىزنى
توختاۋسىز ئاتايلى، يەنى ئۆز لەۋلىرىمىزنىڭ مېۋىسى سۈپىتىدە ئۇنىڭ نامىنى
ئېتىراپ قىلايلى. **16** ئەمدى خەير-ساخاۋەت قىلىشنى ۋە باركىلاردىن ئورتاق
تەقسىملەشنى ئۇنتۇماكلار. چۈنكى خۇدا بۇنداق قۇربانلىقلاردىن خۇرسەن
بولىدۇ. **17** يېتەكچىلىرىگىلارغا ئىتائەت قىلىپ، ئۇلارغا بويسۇنۇڭلار. چۈنكى
ئۇلار ئۆز خىزمىتىدىن خۇداغا ھېساب بېرىدىغانلار بولۇپ، ھەمىشە جېنىگىلاردىن
خەۋەر ئېلىشقا ئويغاق تۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ بۇ ئىشى قايغۇ-ئەلەم بىلەن ئەمەس
(چۈنكى ئۇنداق بولسا سىلەرگە ھېچ پايدا يەتكۈزۈلمەيدۇ) بەلكى خۇشال-
خۇرامىلىق بىلەن ئېلىپ بېرىلسۇن. **18** بىز ئۈچۈن دۇئا قىلىپ تۇرۇڭلار؛
چۈنكى ۋىجدانىمىزنىڭ پاك ئىكەنلىكىگە، ھەربىر ئىشلاردا توغرا يولدا مېڭىشنى
خالايدىغانلىقىمىزغا قايىل قىلىندۇق. **19** يېنىڭلارغا پاتراق قايتىپ بېرىشىم
ئۈچۈن، دۇئا قىلىشىڭلارنى ئالاھىدە ئۈتۈنىمەن. **20** ئەمدى مەڭگۈلۈك ئەھدىنىڭ
قېنى بىلەن قوي پادىسىنىڭ كاتتا پادىچىسى بولغان رەببىمىز ئەيسانى ئۆلۈمدىن
تىرىلدۈرگۈچى، خاتىرجەملىكنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدا **(aiōnios g166)**
21 ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق سىلەرگە ئۆزىنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى
قىلدۇرۇپ، سىلەرنى ھەربىر ياخشى ئەمەلدە تاكامۇلاشتۇرۇپ ئىرادىسىنىڭ
ئىجراچىلىرى قىلغاي! مەسىھكە ئەبەدىلئەبەدگىچە شان-شەرەپ بولغاي! ئامىن!

(aiōn g165) **22** سىلەردىن ئۆتۈنىمەنكى، ئى قېرىنداشلىرىم، بۇ نەسىھەت
سۆزۈمگە ئېغىر كۆرمەي قۇلاق سالغايسىلەر؛ سىلەرگە مۇشۇنچىلىكلا سۆزلەرنى
يازدىم، خالاس. **23** قېرىندىشىمىز تىموتىينىڭ زىنداندىن قويۇپ بېرىلگەنلىكىدىن
خەۋەردار بولغايسىلەر. ييقىندا يېنىمغا كېلىپ قالسا، مەن سىلەرنى يوقلاپ
بارغىنىمدا ئۇ مەن بىلەن بىللە باردۇ. **24** بارلىق يېتەكچىلىرىگىلار ۋە بارلىق
مۇقەددەس بەندىلەرگە سالام ئېيتقايسىلەر. ئىتالىيەدىن كەلگەنلەر سىلەرگە
سالام يوللىدى. **25** مېھىر-شەپقەت ھەممىگىلارغا يار بولغاي! ئامىن! روسۇل
ياقۇپ يازغان مەكتۇپ

ياقۇپ

1 خۇدانىڭ ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ قۇلى بولغان مەنكى ياقۇپتىن تارقاق تۇرۇۋاتقان مۇھاجىر ئون ئىككى قەبىلىگە سالام! **2** ئى قېرىنداشلىرىم، ھەرقانداق سىناقلارغا دۇچ كەلسەڭلار، بۇنى زور خۇشاللىق دەپ بىلىڭلار. **3** چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بۇنداق ئېتىقادىڭلارنىڭ سىنىلىشى سىلەردە سەۋر-چىداملىق شەكىللەندۈرىدۇ؛ **4** سەۋر-چىداملىقنىڭ خىسلىتى قەلبىڭلاردا تۈرۈپ شۇنداق پىشىپ يېتىلىشۈنكى، شۇنىڭ بىلەن سىلەر پىشقان، مۇكەممەل ۋە كەم-كۈتىسىز بولىسىلەر. **5** بىراق ئەگەر ئارا ڭلاردىكى بىرسى دانالىققا موھتاج بولسا، ھەممىگە سېخىيلىق بىلەن بېرىدىغان شۇنداقلا ئەيىبلىمەيدىغان خۇدادىن تىلىسۇن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭغا چوقۇم ئاتا قىلىنىدۇ. **6** بىراق ئۇ ھېچ دېلىغۇل بولماي تىشەنچ بىلەن تىلىسۇن؛ چۈنكى دېلىغۇل كىشى خۇددى شامالدا ئۆرۈلۈپ ئۆيان-بۇيان يەلپۈنگەن دېڭىز دولقۇنىغا ئوخشايدۇ. **7** ئۇنداق كىشى رەببدن بىرەر نەرسىگە ئېرىشىمەن، دەپ ھېچ خىيال قىلمىسۇن؛ **8** ئۇنداقلار ئۇجمە كۆڭۈل بولۇپ، بارلىق يوللىردا ئۆتىمى يوق ئادەمدۇر. **9** نامرات بولغان قېرىنداش ئۆزىنىڭ يۈقىرىغا كۆتۈرۈلگەنلىكىگە تەنتەنە قىلسۇن؛ باي بولغان قېرىنداش بولسا، ئۆزىنىڭ تۆۋەن قىلىنغانلىقىغا تەنتەنە قىلسۇن، چۈنكى ئۇ ئوت-چۆپلەرنىڭ چېچەكلىرىدەك تۆزۈپ كېتىدۇ. **11** قۇياش چىقىپ قىزىغاندا، ئوت-چۆپلەرنى قۇرۇتىدۇ، گۈللىرى تۆزۈپ كېتىدۇ-دە، ئۇنىڭ گۈزەللىكى يوقىلىدۇ؛ باي ئادەملەر خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، ئۆز ھەلەكچىلىكىدە يوقىلىدۇ. **12** سىناقلارغا [سەۋرچانلىق بىلەن] بەرداشلىق بەرگەن كىشى نەقەدەر بەختلىك-ھە! چۈنكى ئۇ سىناقتىن ئۆتكەندىن كېيىن، [خۇدا] ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە ۋەدە قىلغان ھايات تاجىغا مۇيەسسەر بولىدۇ. **13** ئادەم ئازدۇرۇلۇشقا دۇچ كەلگەندە «خۇدا مېنى ئازدۇرۇۋاتىدۇ» دېمىسۇن. چۈنكى خۇدا يامان ئىشلار بىلەن ئازدۇرۇلۇشى مۇمكىن ئەمەس ھەم باشقىلارنى ئازدۇرمايدۇ. **14** بەلكى بىرسى ئازدۇرۇلغاندا، ئۆز ھەۋەس-نەپسى قوزغىلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرگەن بولىدۇ؛ **15** ئاندىن ھەۋەس-نەپس ھامىلدار بولۇپ گۇناھنى تۇغىدۇ؛ گۇناھ تۈسۈپ يېتىلىپ، ئۆلۈمگە ئېلىپ باريدۇ. **16** شۇڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالماڭلار! **17** بارلىق يۈكسەك سېخىيلىق ۋە ھەربىر مۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ؛ ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئۆزگىرىش بولمايدۇ ياكى ئۇنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن ھاسىل بولىدىغان كۆلەڭگىلەرمۇ بولمايدۇ. **18** ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى ھەقىقەتنىڭ سۆز-كالامى ئارقىلىق تۇغدۇردى. **19** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ھەر ئادەم ئاڭلاشقا تېز تەييار تۇرسۇن، سۆزلەشكە كېچىكتۈرسۇن، غەزەپلىنىشكە ئالدىرىمىسۇن. **20** چۈنكى ئىنسانلىنىڭ غەزىپى خۇدانىڭ ھەققانىيلىقىنى ئېلىپ كەلمەيدۇ. **21** شۇنىڭ ئۈچۈن، بارلىق ئېپلاسلىقلارنى ۋە قىنىغىلارغا پاتماۋاتقان رەزىللىكنى تاشلاڭلار، [قەلبىڭلاردا] يىلتىز تارتقۇزۇلغان، سىلەرنى قۇتقۇزالايدىغان سۆز-كالامنى كەمتەرلىك-مۇمىنلىك بىلەن قوبۇل قىلىڭلار. **22** ئەمما ئۆز-ئۆزۈڭلارنى ئالداپ پەقەت سۆز-كالامنى ئاڭلىغۇچىلاردىن بولماڭلار، بەلكى ئۇنى ئىجرا قىلغۇچىلاردىن بولۇڭلار. **23** چۈنكى بىرسى سۆز-كالامنى ئاڭلاپ قويۇپلا، ئۇنى ئىجرا قىلمىسا، ئۇ خۇددى ئەينەكتە ئۆزىنىڭ ئەينى قىياپىتىگە قاراپ قويۇپ، كېتىپ قالغان كىشىگە ئوخشايدۇ؛ چۈنكى ئۇ ئۆز ئۆزىغا قاراپ بولۇپ، چىقىپلا، شۇ ھامان ئۆزىنىڭ قاندەك ئىكەنلىكىنى ئۇنتۇيدۇ. **25** لېكىن ئاشۇ كىشىلەرنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان مۇكەممەل قانۇنغا ئەستايىدىللىق بىلەن داۋاملىق قاراپ، ئۇنىڭغاق ئاڭلىغۇچى بولماي، بەلكى ئۇنىڭ ئىچىدە ياشاپ ئىجرا قىلغۇچى بولغان كىشى ئىشلىرىدا بەختلىك قىلىنىدۇ. **26** بىرسى ئۆزىنى ئىخلاسمەن ئادەممەن دەپ ھېسابلىغان، لېكىن تىلىنى تىزگىنلىمىگەن بولسا، ئۆزىنى ئۆزى ئالدايدۇ؛ بۇنداق كىشىنىڭ ئىخلاسمەنلىكى بېھۇدىلىكتۇر. **27** خۇداتاتىمىزنىڭ نەزىرىدىكى پاك ۋە داغسىز ئىخلاسمەنلىك شۇنۇكى، قېينىچىلىقتا قالغان يېتىم-يېسىر، تۇل خوتۇنلارنى يوقلاپ، ئۇلارغا غەمخورلۇق قىلىش ۋە ئۆزىنى بۇ دۇنيانىڭ بۇلغىنىشىدىن داغسىز ساقلاشتۇر.

2 قېرىنداشلىرىم، شان-شەرەپ ئىگىسى بولغان رەببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ ئېتىقاد يولىنى ئۇتقانىكەنسىلەر، ئادەمنىڭ تاشقى قىياپىتىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىدىغانلاردىن بولماڭلار. **2** چۈنكى سىناگوگىڭلارغا ئالتۇن ئۈزۈك تاقىغان، ئېسىل كىينىگەن بىر باي بىلەن تەڭ جۈل-جۈل كىينىگەن بىر كەمبەغەل كىرسە، **3** سىلەر ئېسىل كىينىگەننى ئەتىۋارلاپ «تۆرگە چىقىپ ئولتۇرسىلا!» دېسەڭلار، كەمبەغەلگە، «تۆ يەردە تۇر!» ياكى «ئاياغ تەرىپىدە ئولتۇر!» دېسەڭلار، **4** ئۆزئارا ئايرىمىچىلىق قىلغان ۋە ئىنسانلار ئۈستىدىن يامان نىيەت ھۆكۈم چىقارغۇچىلاردىن بولغان بولمامسىلەر؟! **5** قۇلاق سېلىڭلار، ئى سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم ـ خۇدا بۇ دۇنيادىكى كەمبەغەللەرنى ئېتىقادتا باي بولۇش ھەمدە ئۇلارنى ئۆزىنى سۆيگەنلەرگە بېرىشكە ۋەدە قىلغان پادىشاھلىقىغا مىراسخور بولۇشقا تاللىغان ئەمەسمۇ؟ **6** بىراق سىلەر كەمبەغەللەرنى كۆزگە ئىلمىدىڭلار! بايلار سىلەرنى ئەزگەن ۋە سوت-سوراقلارغا سۈرىگەن ئەمەسمۇ؟ **7** ئۈستۈڭلارغا قويۇلغان ئاشۇ مۇبارەك نامغا كۆيۈرلۈق قىلىۋاتقانلار يەنە شۇ [بايلار] ئەمەسمۇ؟ **8** مۇقەددەس يازمىلاردىكى «قوشنانىڭنى ئۆزۈڭنى سۆيگەندەك سۆي» دېگەن شاھانە قانۇنغا ھەقىقىي ئەمەل قىلساڭلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر. **9** لېكىن كىشىلەرگە ئىككى خىل كۆز بىلەن قارىساڭلار، گۇناھ قىلغان بولىسىلەر، تەۋرات قانۇنى تەرىپىدىن خىلاپلىق قىلغۇچىلار دەپ بېكىتىلىسىلەر. **10** چۈنكى بىر كىشى پۈتۈن تەۋرات قانۇنىغا ئەمەل قىلدىم دەپ تۇرۇپ، [ھەتتا] ئۇنىڭدىكى بىرلا ئەمرگە خىلاپلىق قىلسا، ئۇ پۈتۈن قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچى ھېسابلىنىدۇ. **11** چۈنكى: «زىنا قىلما» دېگۈچى ھەم «قاتىللىق قىلما»مۇ دېگەن. شۇڭا، زىنا قىلمىساڭلارمۇ، لېكىن قاتىللىق قىلغان بولساڭلار، يەنىلا [پۈتۈن] تەۋرات قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بىلەن باراۋەر بولىسىلەر. **12** شۇڭا سۆز-ئەمەللىرىڭلار ئادەمنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان قانۇن ئالدىدا سوراق قىلىنىدىغانلارنىڭ سالاھىيىتىگە ئۈيغۇن بولسۇن. **13** چۈنكى باشقىلارغا رەھىم قىلمىغانلارنىڭ ئۈستىدىن چىقىرىدىغان ھۆكۈم رەھىمسىز بولىدۇ. ئەمدى «رەھىم قىلىش» «ھۆكۈم چىقىرىش»نىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلىپ تەنتەنە قىلىدۇ. **14** ئى قېرىنداشلىرىم! بىرسى ئاغزىدا، «مەندە ئېتىقاد بار» دەپ تۇرۇپ، ئەمما [ئۇنىڭدا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، ئۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ [بۇنداق] ئېتىقاد ئۇنى قۇتقۇزالامدۇ؟ **15** ئەمدى ئەگەر ئاكا-ئۇكا ياكى ئاچا-سىڭلاردىن بىرى يالىڭاچ قالسا ياكى كۈندىلىك يېمەكلىكى كەم بولسا، سىلەردىن بىرى ئۇلارغا: «[خۇداغا] ئامانەت، كېيىمىڭلار پۈتۈن، قورسىقىڭلار توق قىلىنغاي!» دەپ قويۇپلا، ئېنىنىڭ ھاجىتىدىن چىقمىسا، بۇنىڭ نېمە پايدىسى؟ **17** شۇنىڭغا ئوخشاش يالغۇز ئېتىقادلا بولۇپ، [ئۇنىڭغا] [مۇناسىپ] ئەمەللىرى بولمىسا، [بۇنداق ئېتىقاد] ئۆلۈك ئېتىقادتۇر. **18** لېكىن بەزىبىر ئادەملەر: «سەندە ئېتىقاد بار، مەندە بولسا ئەمەل بار» دەپ [تالىشىدۇ]. لېكىن مەن: «ئەمەلسىز بولغان ئېتىقادىڭنى ماڭا كۆرسىتە قېنى؟!»، «مەن ئېتىقادىمنى ئەمەللەر بىلەن كۆرسىتىمەن» دەيمەن. **19** ـ سەن «خۇدا بىر» دەپ

ئىشنىسىنە ـ باركاللا! لېكىن ھەتتا جىنلارمۇ شۇنىڭغا ئىشىنىدۇ، شۇنداقلا قورقۇپ در-در تىترەيدىغۇ! **20** ئەي، قۇرۇق خىيال ئادەم! ئەمەللىرى يوق ئېتىقادىنىڭ تۈلۈك ئېتىقاد ئىكەنلىكىنى قاچانمۇ بىلەرسەن؟ **21** ئاتىمىز ئىبراھىم تۆز ئوغلى ئىسھاقنى قۇربانگاھ ئۈستىگە سۈنغاندا تۆز ئەملى ئارقىلىق ھەققانىي دەپ جاكارلانغان ئەمەسمۇ؟ **22** ئەمدى شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۇنىڭ ئېتىقادى مۇناسىپ ئەمەللەرنى قىلدى ۋە ئېتىقادى ئەمەللەر ئارقىلىق مۇكەممەل قىلىندى. **23** مانا بۇ ئىش [تەۋراتتىكى]: «ئىبراھىم خۇداغا ئېتىقاد قىلدى. بۇ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقى ھېسابلاندى» دېگەن يازمىنى ئىسپاتلايدۇ، شۇنداقلا ئۇ «خۇدانىڭ دوستى» دەپ ئاتالدى. **24** بۇنىڭدىن شۇنى كۆرەلەيسىلەركى، ئىنسانلار ئېتىقادى بىلەنلا ئەمەس، بەلكى ئەمەللىرى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلىنىدۇ. **25** مۇشۇنىڭغا ئوخشاش، پاھىشە ئايال راھاب [ئىسرائىل] چارلىغۇچىلىرىنى تۆز ئۇيىدە كۆتۈپ، ئۇلارنى باشقا يول بىلەن قاچۇرۇۋەتكەنلىكى ئۈچۈن، ئۇ ئوخشاشلا ئىش-ئەملى بىلەن ھەققانىي دەپ جاكارلانغان بولمامدۇ؟ **26** تەن روھ بولمىسا ئۆلۈك بولغاندەك، ئەمەللىرى يوق ئېتىقادمۇ ئۆلۈكتۈر.

3

قېرىنداشلىرىم، ئاراكلاردىن كۆپ كىشى تەلىم بەرگۈچى بولۇۋالماكلار! چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، بىز [تەلىم بەرگۈچىلەر] باشقىلاردىن تېخىمۇ قاتتىق سوراققا تارتىلىمىز. **2** چۈنكى ھەممىمىز كۆپ ئىشلاردا خاتالىشىپ پۈتلىشىمىز. [ھالبۇكى]، ئەگەر بىرسى تىلدا خاتالاشمىسا، ئۇ كامالەتكە يەتكەن، پۈتكۈل تېنىنى تىزگىنلىيەلىگەن ئادەم بولىدۇ. **3** مانا، بىز ئاتالارنى تۆزىمىزگە بېقىندۇرۇش ئۈچۈن ئاغزىغا يۈگەن سالىمىز، يۈنىڭ بىلەن پۈتكۈل تەنلىرىنى [خالىغان تەرىپىگە] بۇرىيالايمىز. **4** مانا، كېمىلەرگىمۇ قاراكلار، شۇنچىلىك يوغان بولسىمۇ، يەنە كېلىپ دەھشەتلىك شاماللار تەرىپىدىن ئۇرۇلۇپ ھەيدىلىدىغان بولسىمۇ، لېكىن رولچى قەيەرگە ئۇلارنى ھەيدەي دېسە، ئۇ كىچىككىنە بىر رول ئارقىلىق ئۇنى خالىغان تەرىپىگە بۇرايدۇ. **5** شۇنىڭغا ئوخشاش، گەرچە تىل [تېنىمىزنىڭ] كىچىك بىر ئەزاسى بولسىمۇ، لېكىن تولىمۇ يوغان سۆزلەيدۇ. كىچىككىنە بىر ئوت ئۆچقۇنىنىڭ چولۇڭ ئورمانغا ئوت تۇتاشتۇرالايدىغانلىقىنى ئويلاپ بېقىڭلار! **6** تىل ـ دەرۋەقە بىر ئوتتۇر، ئۇ ئەزالىرىمىز ئارىسىدىن ئورۇن ئېلىپ قەبىھلىكنى تولغان بىر ئالەم بولىدۇ. ئۇ پۈتكۈل تەننى بۇلغىغۇچىدۇر، ئۇ دوزاخ ئوتىدىن تۇتاشتۇرۇلۇپ، پۈتكۈل تەبىئەتنىڭ چاقنا ئوت تۇتاشتۇرىدۇ! **(Geenna g1067**
7 چۈنكى ھەرتۈرلۈك ھايۋانلار ھەم ئۇچار-قاناتلار، تۆمىلگۈچى ھايۋانلار ھەم دېڭىزدىكى مەخلۇقلار ئىنسانىيەت تەرىپىدىن كۆندۈرۈلەكتە ھەمدە كۆندۈرۈلگەندى. **8** ئەمما تىلنى ھېچكىم كۆندۈرەلمەيدۇ، ئۇ تىنمىسىز رەزىل بىر نەرسە بولۇپ، جانغا زامىن بولىدىغان زەھەرگە تولغاندۇر. **9** بىز تىلىمىز بىلەن پەرۋەردىگار ئاتىمىزغا شانۇ-تەشەككۈر قايتۇرىمىز، ۋە يەنە ئۇنىڭ بىلەن خۇدانىڭ ئوبرازىدا يارىتىلغان ئىنسانلارنى قارغايمىز. **10** دېمەك، ئوخشاش بىر ئېغىزدىن ھەم تەشەككۈر-مۇبارەك ھەم لەنەت-قارغاش چىقىدۇ. ئى قېرىنداشلىرىم، بۇنداق بولماسلىقى كېرەك! **11** بىر بۇلاق ئوخشاش بىر كۆزدىن بىرلا ۋاقىتتا تاتلىق ھەم قىرتاق سۇ چىقىرامدۇ؟ **12** ئى قېرىنداشلىرىم، ئەنجۈر دەرىخى زەيتۇنىنىڭ مېۋىسىنى بەرمەيدۇ، يا كى ئۈزۈم تېلى ئەنجۈرنىڭ مېۋىسىنى بېرەلەمدۇ؟ ھەم تۇزلۇق [بۇلاق] تاتلىق سۇنىمۇ چىقىرالمايدۇ. **13** ئاراكلاردا كىم دانا ۋە پەملىك؟ پەزىلەتلىك يۈرۈش-تۇرۇشىدىن ئۇ دانالىققا خاس بولغان مۆمىن-كەمتەرلىك بىلەن ئەمەللىرىنى كۆرسەتسۇن! **14** لېكىن ئەگەر قەلبىڭلاردا ئاچچىق ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولسا، ئەمدى يالغان سۆزلەر بىلەن ھەققەتنى يوققا چىقارماكلار، ماختانماكلار. **15** بۇنداق «دانالىق» ئەرشتىن ئەمەس، بەلكى دۇنياغا، ئىنسان تەبىئىتىگە خاس بولۇپ، جىن-شەيتاندىن كەلگەندۇر. **16** چۈنكى ھەسەتخورلۇق ۋە جېدەل-ماجىرا بولغانلا يەردە قالايمىقانچىلىق ۋە ھەرخىل رەزىللىكلەر بولىدۇ. **17** لېكىن ئەرشتىن كەلگەن دانالىق بولسا، ئۇ ئالدى بىلەن پاكىتۇر، ئۇ يەنە تىنچلىقپەرۋەر، خۇش پېئىل، باشقىلارنىڭ پىكرىگە قۇلىقى ئوچۇق، رەھىمدىل بولۇپ، ياخشى مېۋىلەر بىلەن تولغان، ئۇنىڭدا تەرەپپازلىق يا كى ساختىپەزلىك يوقتۇر. **18** ھەققانىيلىق ئۇرۇقلىرى تىنچلىقپەرۋەرلەر ئارىسىدا چېچىلىپ، تىنچلىق ئېچىدە مېۋە بېرىدۇ.

4

ئاراكلاردىكى ئۇرۇش ۋە ماجىرالار نەدىن كېلىپ چىقىدۇ؟ بۇ دەل تەن ئەزالىرىڭلار ئېچىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلاردىن ئەمەسمۇ؟ **2** سىلەر ئارزۇ-ھەۋەس قىلىسىلەر، لېكىن ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارغا ئېرىشمەيسىلەر، ئادەم ئولتۇرىسىلەر، ھەسەت قىلىسىلەر، لېكىن ئېرىشەلەيسىلەر؛ جېدەل-ماجىرا چىقىرىپ جەڭ قىلىسىلەر. ئېرىشمەيسىلەر، چۈنكى تىلىمەيسىلەر. **3** تىلىسەڭلارمۇ ئېرىشەلەيسىلەر، چۈنكى ئۆز ئارزۇ-ھەۋەسلىرىڭلارنى قاندۇرۇش ئۈچۈن رەزىل نىيەتلەر بىلەن تىلەيسىلەر. **4** ئەي زىناخورلار! بۇ دۇنيا بىلەن دوستلىشىشنىڭ ئەمەلىيەتە خۇدا بىلەن دۈشمەنلىشىش ئىكەنلىكىنى بىلمەمتىڭلار؟ كىمدىكىم بۇ دۇنيانى دوست تۇتماقچى بولسا، تۆزىنى خۇدانىڭ دۈشمىنى قىلىدۇ. **5** مۇقەددەس يازمىلاردا: «[خۇدا] قەلبىمىزگە ماكان قىلدۇرغان روھ ناچار ئارزۇ-ھەۋەسلەرنى قىلامدۇ؟» دېگەن سۆز سىلەرچە بىكار دېيىلگەنمۇ؟ **6** لېكىن [خۇدا] بەرگەن مېھىر-شەپقەت بۇنىڭدىن ئۈستۈن ئۈرىدۇ. شۇنىڭ تۈپەيلىدىن مۇقەددەس يازمىلاردا: «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارشىدۇر، لېكىن مۆمىن- كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ» دەپ يېزىلغانىدۇر. **7** شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇداغا بويسۇنۇڭلار. شەيتانغا قارشى ئۇرۇڭلار؛ [شۇنداق قىلسا كاڭلار] ئۇ سىلەردىن قاچىدۇ. **8** خۇداغا يېقىنلىشىڭلار، خۇدامۇ سىلەرگە يېقىنلىشىدۇ. ئەي گۇناھكارلار، [گۇناھتىن] قولۇڭلارنى يۇيۇڭلار؛ ئەي ئۈچمە كۆڭۈللەر، قەلبىڭلارنى پاك قىلىڭلار. **9** [گۇناھلىرىڭلارغا] قايغۇ-ھەسرەت چېكىڭلار، ھازا تۇتۇپ يىغلاڭلار، كۈلكەڭلارنى ماتەمگە، خۇشالىقىڭلارنى قايغۇغا ئايلاندۇرۇڭلار. **10** رەببىنىڭ ئالدىدا تۆزۈڭلارنى تۆۋەن تۇتۇڭلار ۋە شۇنداق قىلغاندا ئۇ سىلەرنى ئۈستۈن قىلىدۇ. **11** ئى قېرىنداشلار، بىر-بىرىڭلارنى سۆكمەڭلار. كىمدىكىم قېرىندىشىنى سۆكسە يا كى ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلسا، تەۋرات قانۇنىنىمۇ سۆككەن ۋە ئۇنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغان بولىدۇ. شۇنداق قىلسىڭ قانۇن ئۈستىدىن [توغرا-ناتوغرا دەپ] ھۆكۈم قىلساڭ، قانۇنغا تەمەل قىلغۇچى ئەمەس، بەلكى ئۆزۈڭنى [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى قىلىۋالغان بولىسەن. **12** قۇتقۇزۇشقا ۋە ھالاك قىلىشقا قادىر بولغان، قانۇن تۈزگۈچى ۋە ھۆكۈم قىلغۇچى پەقەت بىردۇر! شۇنداق ئىكەن، سەن باشقىلار ئۈستىدىن ھۆكۈم قىلغۇدەك زادى كىمسەن؟ **13** ئەي، «بۈگۈن يا كى ئەتە پالانى-پۈكۈنى شەھەرگە بارىمىز، ئۇ يەردە بىر يىل تۇرۇپ، تىجارەت قىلىپ پايدا تاپىمىز» دېگۈچىلەر بۇنىڭغا قۇلاق سېلىڭلار! **14** ئەي ئەتە نېمە بولىدىغانلىقىنى بىلەمەيدىغانلار، ھاياتىڭلار نېمىگە ئوخشايدۇ؟ ئۇ خۇددى غىل-پال پەيدا بولۇپ يوقاپ كېتىدىغان بىر پارچە تۇمان، خالاس. **15** بۇنىڭ ئورنىغا، «رەب يۈرۈسا، ھايات بولساق، ئۇنى قىلىمىز، بۇنى قىلىمىز» دېيىشىڭلار كېرەك. **16** لېكىن ئەمدى سىلەر ھازىر ئۇنداق يوغان گەپلىرىڭلار بىلەن ماختىنىسىلەر. بۇنداق ماختىنىشلارنىڭ ھەممىسى رەزىل ئىشتۇر. **17** شۇنىڭدەك كىمدىكىم مەلۇم ياخشى ئىشنى قىلىشقا تېگىشلىك دەپ بىلىپ تۇرۇپ قىلمىغان بولسا، گۇناھ قىلغان بولىدۇ.

5 ئەي بايلار، قۇلاق سېلىڭلار! بېشىڭلارغا چۈشىدىغان كۈلپەتلەر
ئۈچۈن داد-پەريياد كۆتۈرۈپ يىغلاڭلار. **2** بايلىقىڭلار چىرىپ كەتتى، كىيىم-
كېچىكىڭلارنى كۈيە يەپ كەتتى، **3** ئالتۇن-كۈمۈشلىرىڭلارنى بولسا دات
باستى، بۇ دات [قىيامەتتە] ئۆزۈڭلارغا قارشى گۇۋاھلىق بېرىپ، گۈشۈڭلارنى
ئوتتا كۆيدۈرۈلگەندەك يەۋېتىدۇ. سىلەرنىڭ بايلىقلارنى توپلىشىڭلار ئاخىرقى
كۈنلەردە بولدى! **4** مانا، ئېتىزلىقىڭلاردا ئىشلەپ ھوسۇل يىغقانلارغا خيانەت
قىلىپ ئىش ھەقلىرىنى بەرمەي كەلدىڭلار. بۇ ئۆتۈۋېلىنغان ھەق ئۈستۈڭلاردىن
پەريياد كۆتۈرمەكتە، شۇنىڭدەك ئورمىچىلارنىڭ نالە-پەريادلىرى ساماۋى
قوشۇنلارنىڭ سەرداری بولغان پەروەردىگارنىڭ قۇلىقىغا يەتتى. **5** سىلەر
بۇ دۇنيادا ھەشەمەتچىلىك ۋە ئەيش-ئىشرەت ئىچىدە ياشاپ كېلىۋاتىسىلەر.
[قويلار] بوغۇزلاش كۈنىگە تەييارلانغاندەك، سىلەرمۇ بوغۇزلىنىش كۈنىگە
ئۆزۈڭلارنى بورداپ كېلىۋاتىسىلەر. **6** سىلەر ھەققانىي بولغۇچىنى گۇناھقا
مەھكۇم قىلىپ، ئۆلتۈرۈپ كەلدىڭلار، ئۇ سىلەرگە قارشىلىق كۆرسەتمەيدۇ.
7 شۇڭا، قېرىنداشلار، رەببىنىڭ قايتا كېلىدىغان كۈنىگىچە سەۋر-تاقەت قىلىپ
تۇرۇڭلار. مانا، دېھقان كىشى يەرنىڭ ئېسىل مېۋىسىنى كۈتىدۇ؛ يەر دەسلەپكى
ۋە كېيىنكى يامغۇرلارغا مۇيەسسەر بولغۇچە ئۇنى ئىنتىزارلىق بىلەن سەۋر-
تاقەت ئىچىدە كۈتىدۇ. سىلەرمۇ سەۋر-تاقەت قىلىپ قەلبىڭلارنى مۇستەھكەم
قىلىڭلار. چۈنكى رەببىنىڭ قايتا كېلىشى يېقىنلاپ قالدى. **9** قېرىنداشلار،
ئۆزۈڭلار سوراقتا تارتىلماسلىقىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماڭلار؛ مانا،
سوراق قىلغۇچى ئىشىك ئالدىدا تۇرىدۇ. **10** پەروەردىگارنىڭ نامىدا سۆزلىگەن
بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ قانداق ئازاب-ئوقۇبەت تارتقانلىقى، شۇنداقلا سەۋر-
تاقەت قىلغانلىقىنى ئۆلۈگە قىلىڭلار. **11** بىز مانا مۇشۇنداق [سەۋر-تاقەت
بىلەن] بەرداشلىق بەرگەنلەرنى بەختلىك دەپ ھېسابلايمىز. ئايۇپنىڭ ئازاب-
ئوقۇبەتكە قانداق سەۋر-تاقەت بىلەن بەرداشلىق بەرگەنلىكىنى ئاڭلىغانسىلەر ۋە
پەروەردىگارنىڭ ئۇنىڭغا ئاخىرقى قىلغىنىنى، شۇنداقلا «پەروەردىگارنىڭ ئىچ-
باغرى شەپقەت ۋە رەھىمدىللىق بىلەن تولغان»لىقىنى كۆرگەنسىلەر. **12** ئەمدى
ئى قېرىنداشلىرىم، ئەڭ مۇھىمى، قەسەم قىلماڭلار ــ نە ئاسمان نە زېمىن نە
ھېچقانداق باشقا نەرسىلەرنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلغۇچى بولماڭلار، بەلكى
«بولدۇ» دېسەڭلار ھەقىقىي «بولدۇ» بولسۇن، «ياق» دېسەڭلار ھەقىقىي «ياق»
بولسۇن. شۇنداق قىلغاندا، [خۇدانىڭ] جازاسىغا چۈشمەيسىلەر. **13** ئاراڭلاردا
ئازاب تارتقۇچى كىشى بارمۇ؟ ئۇ دۇئا قىلسۇن. خۇشال يۈرۈۋاتقانلار بارمۇ؟ ئۇ
كۈيي-مەدھىيە ناخشىلىرىنى ئېيتسۇن. **14** ئاراڭلاردا ئاغرىق-سىلاقلار بارمۇ؟
ئۇلار جامائەتنىڭ ئاقساقاللىرىنى چاقىرتىپ كەلسۇن؛ ئۇلار رەببىنىڭ نامىدا ئۇنىڭ
[بېشىغا] مايي سۈرۈپ مەسىھ قىلىپ دۇئا قىلسۇن. **15** شۇنداق قىلىپ ئىمان-
ئىشەنچ بىلەن قىلىنغان دۇئا بىمارنى ساقايتىدۇ، رەب ئۇنى ئورنىدىن تۇرغۇزىدۇ.
ئەگەر بىمار گۇناھلارنى قىلغان بولسا، بۇلار كەچۈرۈم قىلىنىدۇ. **16** شۇنىڭ
ئۈچۈن ئۆتكۈزگەن گۇناھلىرىڭلارنى بىر-بىرىڭلارغا ئىقرار قىلىڭلار ۋە شېرىلىق
تېپىشىڭلار ئۈچۈن بىر-بىرىڭلارغا دۇئا قىلىڭلار. ھەققانىي ئادەمنىڭ دۇئاسى
زور كۈچ ۋە چوڭ ئۈنۈمگە ئىگىدۇر. **17** ئىلياس پەيغەمبەرمۇ بىزگە ئوخشاشلا
ئىنسانىي تەبىئەتلىك ئىدى. ئۇ يامغۇر ياغمىسۇن دەپ ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلدى؛
نەتىجىدە، زېمىنغا ئۈچ يىل ئالتە ئاي ھېچ يامغۇر ياغمىدى. **18** ئاندىن ئۇ يەنە
دۇئا قىلدى ۋە يامغۇر قايتا ياغدى، يەرمۇ ھوسۇل-مېۋىسىنى يەنە بەردى.
19 قېرىنداشلىرىم، ئاراڭلاردا بىرسى ھەقىقەتتىن چەتنىگەن بولسا، ۋە يەنە بىرسى
ئۇنى [ھەقىقەتكە] قايتۇرسا، **20** مۇشۇنداق كىشى شۇنى بىلسۇنكى، گۇناھكار
كىشىنى ئازغان يولدىن قايتۇرۇپ ئەكەلگۈچى شۇ كىشىنىڭ جېنىنىڭ ئۆلۈمدىن
قۇتۇلۇشىغا ۋە نۇرغۇن گۇناھلارنىڭ يېپىپ قويۇلىشىغا سەۋەبچى بولىدۇ.

پیترۇس 1

1

ئەیسا مەسىھنىڭ روسۇلى بولغان مەنكى پیترۇستىن پونتۇس، گالاتیا، كاپادوكىیا، ئاسىیا ۋە بىتىنىیە تۆلكىلىردە تارقاق یاشاۋاتقان مۇساپىر بەندىلەرگە سالام. 2 سىلەر خۇداتاتىنىڭ ئالدىن بىلگىنى بوىىچە تاللىنىپ، روھ تەرىپىدىن پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار. یۇنىڭدىن مەقسەت، سىلەرنىڭ ئەیسا مەسىھنىڭ ئىتائىتىدە بولۇشۇڭلار ۋە قېنىنىڭ ئۇستۇڭلارغا سىپىلىشى ئۈچۈندۇر. مىھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەسسىلەپ ئاتا قىلىنغاي! 3 ئۆزىنىڭ زور رەھمىدىللىقى بىلەن، ئەیسا مەسىھنىڭ تۇلۇمدىن تىرىلىشى ئارقىلىق بىزنى یېڭىدىن تۇغدۇرۇپ، ئۈمىد ئۈمىدكە ئىسىۋە قىلغان رەببىمىز ئەیسا مەسىھنىڭ خۇداتاتىسىغا مۇبارەك-مەدھىیىلەر ئوقۇلغاي! 4 دېمەك، سىلەر ئۆچۈن چىرىمەس، داغسىز ۋە سولماس مىراس ئەرشىلەردە ساقلانماقتا. 5 ئاخىر زاماندا ئاشكارىلىنىشقا تەییارلانغان نىجات ئۈچۈن، سىلەر ئېتىقادىڭلار بىلەن خۇدانىڭ قۇدرىتى ئارقىلىق قوغدالماقتىسىلەر. 6 سىلەر بۇ [نىجاتىتىن] زور شادلىنىسىلەر ـ گەرچە ھازىر زۆرۈر تېپىلغاندا سىلەرنىڭ ھەرخىل سىناقلار تۈپەیلىدىن قىسقا ۋاقىت ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىشىڭلارغا توغرا كەلسىمۇ. 7 ئالتۇن ھامان یوقىلىپ كېتىدىغان نەرسە بولسىمۇ، ساپىلىقى ئوت بىلەن سىنىلىدۇ. شۇنىڭغا ئوخشاش ئالتۇندىن تولىمۇ قىممەتلىك بولغان ئېتىقادىڭلار سىنىلىپ ئىسپاتلىنىدۇ. یۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەیسا مەسىھ [قایتا] ئاشكارىلانغان ۋاقتىدا مەدھىیە، شان-شەرەپ ۋە ئىززەت-ھۆرمەت كەلتۈرىدۇ. 8 ئەیسا مەسىھنى ئىلگىرى كۆرۈپ باقمىغان بولسا ئاڭلارمۇ، ئۇنى سۆیۈپ كەلدىڭلار؛ ۋە ھازىرمۇ ئۇنى كۆرمەیسىلەر، لېكىن ئۇنىڭغا یەنىلا ئېتىقات قىلىپ قەلبىڭلار ئىپادىلىگۈسىز شان-شەرەپكە تولغان خۇشاللىق بىلەن یاىرایدۇ. 9 شۇنىڭ بىلەن سىلەر ئېتىقادىڭلارنىڭ نىشانى، یەنى جېنىڭلارنىڭ نىجاتىغا مۇیەسسەر بولۇۋاتىسىلەر. 10 سىلەرگە ئاتا قىلىنغان بۇ مىھىر-شەپقەتنى ئالدىن ئېیتقان [ئىلگىرىكى] پەیغەمبەرلەر بۇ نىجات-قۇتقۇزۇلۇش توغرىسىدا تەپسىلىي ئىزدەنگەن، ئۇنى چۈشىنىشكە تىرىشقانىدى. 11 ئۇلاردا بولغان مەسىھنىڭ روھى ئۇلارغا مەسىھ كەلگۈسىدە تارتىدىغان ئازاب-ئۇقۇبەتلەر ۋە بۇلاردىن كېيىنكى كېلىدىغان شان-شەرەپلەر توغرىسىدا ئالدىنئالا مەلۇمات بېرىپ بېشارەت كەلتۈرگىنىدە، ئۇلار بۇ ئىشلارنىڭ قانداق یول بىلەن ۋە قايسى زاماندا یۈز بېرىدىغانلىقى ئۈستىدە ئىزدەنگەن. 12 شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا بۇ ئىشلارنى ئالدىن ئېیتىشى ئۇلار ئۈزلىرى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلاردا بولغان، دەپ ئایان قىلىنغان. ئەمدى بۇگۈنكى كۈندە بۇ ئىشلار ئەرشتىن ئەۋەتىلگەن مۇقەددەس روھنىڭ كۆچى بىلەن سىلەرگە خۇش خەۋەرنى یەتكۈزگۈچىلەر ئارقىلىق سىلەرگە جاكارلاندى. ھەتتا پەرىشتىلەرمۇ بۇ ئىشلارنىڭ تېگى-تەكتىنى سەپسېلىپ چۈشىنىۋېلىشقا تەلپۈنمەكتە. 13 شۇڭا، زېھىنلىرىڭلارنىڭ بېلىنى باغلاپ، ئۆزۈڭلارنى سەگەك-سالماق تۇتۇڭلار، ئۈمىدىڭلارنى ئەیسا مەسىھ قايتا كۆرۈنگەن كۈندە سىلەرگە ئېلىپ كېلىدىغان بەخت-شاپائەتكە پۈتۈنلەي باغلاڭلار. 14 [خۇدانىڭ] ئىتائەتمەن پەرزەنتلىرى سۈپىتىدە، ئىلگىرىكى غاپىللىق چاغلىرىڭلاردىكىدەك ھاۋائىي-مەۋەسىلەرگە بېرىلمەڭلار. 15 ئەكسىچە، سىلەرنى چاقىرغۇچى پاك-مۇقەددەس بولغانغا ئوخشاش بارلىق یۈرۈش-تۇرۇشىڭلاردا ئۆزۈڭلارنى پاك-مۇقەددەس تۇتۇڭلار، 16 چۈنكى [مۇقەددەس یازمىلاردا]: «پاك-مۇقەددەس بولۇڭلار، چۈنكى مەن پاك-مۇقەددەستۇرمەن» دەپ خاتىرىلەنگەن. 17 سىلەر دۇئا قىلغىنىڭلاردا كىشىلەرنىڭ ھەربىرىنىڭ ئىش-ھەرىكىتىگە قاراپ یۈز-خاتىرە قىلماي سوراق قىلغۇچىنى «ئاتا» دەپ چاقىرىدىكەنسىلەر، ئۇنداقتا بۇ دۇنىيادا مۇساپىر بولۇپ یاشاۋاتقان ۋاقىتلىرىڭلارنى [ئۇنىڭ] قورقۇنچىدا ئوتكۈزۈڭلار. 18 چۈنكى سىلەرگە مەلۇمكى، سىلەر ئاتا-بوۋىلىرىڭلار تەرىپىدىن سىلەرگە قالدۇرۇلغان ئەھمىيەتسىز تۇرمۇشنىڭ [قۇللۇقىدىن] ئازاد بولدۇڭلار. بۇ، قىممەتنى ھامان یوقىتىدىغان ئالتۇن یاكى كۈمۈشتەك نەرسىلەرنىڭ تۆلىمى بىلەن بولغان ئەمەس، 19 بەلكى قىممەتلىك قېنى بىلەن، یەنى كەم-كۈتسىز ۋە داغسىز قوزا كەبى مەسىھنىڭ قىممەتلىك قېنىنىڭ بەدىلىگە كەلدى. 20 ئۇ دەرۋەقە دۇنیا ئاپىرىدە قىلىنىشتىن ئىلگىرىلا [خۇدا تەرىپىدىن] شۇ سۈپىتىدە تونۇلغان، ھازىر ئۇ زامانلارنىڭ مۇشۇ ئاخىرقى ۋاقتلىرىدا سىلەر ئۈچۈن [بۇ دۇنیاغا ئەۋەتىلىپ] ئاشكارا قىلىندى. 21 سىلەر ئۇنىڭ ئارقىلىق ئۇنى تۇلۇمدىن تىرىلدۈرۈپ، ئۇنىڭغا شان-شەرەپ بەرگەن خۇداغا ئېتىقاد قىلۋاتىسىلەر. خۇدانىڭ [شۇنى قىلغىنى] ئېتىقادىڭلار ۋە ئۈمىدىڭلار ئۇزىڭلار باغلانىشۇن ئۈچۈندۇر. 22 سىلەر ھەققەتكە ئىتائەت قىلغانلىقىڭلاردىن قەلبىڭلارنى پاكلاپ، قېرىنداشلارنى سۆیىدىغان ساختىسىز مىھىر-مۇھەببەتكە كىرىشتىڭلار، شۇڭا، بىر-بىرىڭلارنى چىن قەلبىڭلاردىن قىزغىن سۆیۈڭلار. 23 چۈنكى سىلەر یېڭىۋاشتىن تۇغۇلدۇڭلار ـ بۇ چىرىپ كېتىدىغان ئۇرۇق ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى چىرىماس ئۇرۇق، یەنى خۇدانىڭ ھایاتى كۈچىگە ئىگە ۋە مەڭگۈ تۇرىدىغان سۆز- كالامى ئارقىلىق بولدى. (aiōn g165) 24 چۈنكى [خۇددى مۇقەددەس یازمىلاردا یېزىلغىنىدەك]: «بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئوت-چۆپتۇر، خالاس، ئۇلارنىڭ بارلىق شان-شەرىپى دالادىكى گۈلگە ئوخشاش؛ ئوت-چۆپ سولىشىدۇ، گۈل خازان بولىدۇ، 25 بىراق رەببىنىڭ سۆز- كالامى مەڭگۈگە تۇرىدۇ!» سىلەرگە یەتكۈزۈلگەن خۇش خەۋەردە جاكارلانغان سۆز- كالام دەل شۇدۇر. (aiōn g165)

2

شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر بارلىق رەزىللىك، بارلىق مەككارلىق، ساختىپەزلىك، ھەسەتخورلۇق ۋە ھەممە تۆھمەتخورلۇقلارنى تاشلاپ، 2 رەببىنىڭ مىھىربانلىقىنى ئېتىپ بىلگەنىكەنسىلەر، خۇددى یېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلارەدەك بولۇپ [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىدىكى ساپ سۈتىگە تەشنا بولۇڭلار. یۇنىڭ بىلەن، سىلەر نىجاتىنىڭ [كامالىتىگە] یېتىپ تۇىسىلەر. 4 ئەمدى سىلەر تۇنىڭغا، یەنى ئادەملەر تەرىپىدىن ئەرزىمەس دەپ تاشلىنىپ، لېكىن خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان ۋە قەدرلەنگەن تىرىك تاش بولغۇچىنىڭ یېنىغا كېلىپ 5 سىلەر تۇزۇڭلارمۇ تىرىك تاشلار سۈپىتىدە بىر روھىي ئىبادەتخانا قىلىنىشقا، ئەیسا مەسىھ ئارقىلىق خۇدانى خۇرسەن قىلىدىغان روھىي قۇربانلىقلارنى سۇندىغان مۇقەددەس كاھىن قاتارىدىكىلەر بولۇشقا قۇرۇلۇۋاتىسىلەر؛ 6 چۈنكى مۇقەددەس یازمىلاردا مۇنداق دېیىلگەن: ـ «مانا، تاللانغان، قەدرلەنگەن بۇرجەك تۇل تېشىنى زىئونغا قويدۇم. تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى ھەركىم ھەرگىز یەرگە قاراپ قالمايدۇ». 7 ئەمدى ئېتىقاد قىلغۇچى بولغان سىلەرگە نىسبەتەن [تاشنىڭ] قەدرى بولىدۇ. لېكىن [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلمايدىغانلارغا نىسبەتەن تۇ [مۇقەددەس یازمىلاردا دېیىلگىنىدەك] بولدى: ـ «تاپچىلار ئەرزىمەس دەپ تاشلىۋەتكەن بۇ تاش، بۇرجەك [ئۇل] تېشى بولۇپ تىكىلەندى!»، ۋە: ـ «[بۇ تاش] كىشىلەرگە پۈتىلكىشاڭ تاش، ئادەمنى یېقىتىدىغان قورام تاش بولىدۇ». چۈنكى [مۇشۇنداق كىشىلەر] [خۇدانىڭ] سۆز- كالامىغا ئىتائەت قىلماسلىقى تۈپەیلىدىن پۈتلىشىپ یېقىلىدۇ؛ ئۇلارنىڭ بۇنداق بولۇشى ئالدىن بېكىتىلگەندۇر. 9 لېكىن سىلەر بولىسا گاڭلار [خۇدا] تاللىغان بىر جەمەت، شاھانە بىر كاھىنلىق، پاك-مۇقەددەس بىر ئەل، شۇنداقلا ئۆزىگە ئالاھىدە خاس بولغان بىر خەلقىسىلەر؛ یۇنىڭ مەقسىتى، سىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن ئۆزىنىڭ تىلسىمات یورۇقلۇقىغا چاقىرغۇچىنىڭ پەزىلەتلىرىنى نامايان قىلىشىڭلاردىن ئىبارەت. 10 بۇرۇن سىلەر بىر خەلق ھېسابلانمايتىڭلار، لېكىن ھازىر خۇدانىڭ خەلقىسىلەر؛ بۇرۇن [خۇدانىڭ] رەھىم-شەپقىتىگە

ئېرىشمىگەندىكەن، لېكىن ھازىر ئېرىشتىكەن. 11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەر بۇ
دۇنياغا مۇساپىر ۋە مېھمانلىرىسىلەر، سىلەردىن ئۆتۈنۈمەنكى، روھ-قەلبىگەلەر
بىلەن قارشىلىشىدىغان ئەتىلىرىگەلەردىكى نەپىس-شەھۋەتلەردىن ئۆزۈڭگەلەرنى يىراق
تۇتۇڭگەلەر. 12 يۇرتۇڭ-تۇرۇشۇڭگەلەر ئېتىقادسىزلار ئارىسىدا ئېسىل-پەزىلەتلىك
بولسۇن. مۇشۇنداق قىلغانىدا، گەرچە ئۇلار سىلەرگە يامانلىق قىلغۇچىلار
دەپ تۆھمەت قىلسىمۇ، دەل تۆھمەت قىلغان ئىشلاردا سىلەرنىڭ ياخشى
ئەمەللىرىگەلەرغا قاراپ، [خۇدانىڭ] ئۇلارنى [ئۇيغىتىپ] يوقلايدىغان كۈندە
ئۇنى ئۇلۇغلىشى مۇمكىن. 13 شۇڭا رەببنىڭ ھۆرمىتىدە ئىنسانلار ئارىسىدىكى
ھەربىر ھاكىمىيەتنىڭ تۈزۈمىگە، مەيلى ئەلچۈ يۇقىرى مەنسەپتىكى پادىشاھقا
بولسۇن ياكى ئۇ تە ىينلىگەن ھوقۇقدارلارغا بولسۇن بويسۇنۇڭگەلەر. چۈنكى بۇ
ھوقۇقدارلار [پادىشاھ] تەرىپىدىن يامان ئىش قىلغۇچىلارنى جازاغا تارتىش،
ياخشى ئىش قىلغۇچىلارنى ھۆرمەتكە سازاۋەر قىلىش ئۈچۈن تە ىينلەنگەندۇر.
15 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداقكى، ياخشى ئەمەللىرىگەلەر بىلەن نادان
ئادەملەرنىڭ ئورۇنسىز شىكايەتلىرىنى توڭۋاقلاشتۇر. 16 سىلەر ئەركىن-ئازاد
بولغىنىگەلەر بىلەن، بۇ ئەركىنلىكىگەلەرنى يامانلىق قىلىشنىڭ باھانىسى قىلمۇالماڭگەلەر،
بەلكى خۇدانىڭ قۇلى سۈپىتىدە بولۇپ، 17 بارلىق ئىنسانلارنى ھۆرمەتلەڭگەلەر،
[ئېتىقادچى] قېرىنداشلىرىگەلەرغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭگەلەر، خۇدادىن
قورقۇڭگەلەر، پادىشاھنى ھۆرمەتلەڭگەلەر. 18 قۇللار، خوجايىنلىرىگەلەرغا تولۇق
قورقۇنچ بىلەن بويسۇنۇڭگەلەر ـ يالغۇز مېھرىبان ۋە خۇش پېئىل خوجايىنلارغىلا
ئەمەس، بەلكى تېرىككەك خوجايىنلارغىمۇ بويسۇنۇڭگەلەر. 19 چۈنكى ئەگەر
بىرسى خۇدا ئالدىدا پاك ۋىجدانلىق بولۇش ئۈچۈن ناھەق ئازاب-ئۇقۇبەت
چەكسە ھەمدە بۇلارغا سەۋر-تاقەت قىلسا، بۇ خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ.
20 چۈنكى ئەگەر سىلەر گۇناھ ئۆتكۈزۈپ، تېگىشلىك ئۇرۇلغىنىگەلەردا، ئۇنىڭغا
بەرداشلىق بەرسەڭگەلەر، بۇنىڭ ماختانغۇدەك ئېسى بارا! لېكىن ياخشى ئىشلارنى
قىلىپ ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسەڭگەلەر ھەمدە ئۇنىڭغا بەرداشلىق بەرسەڭگەلەر، ئۇ
خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 21 چۈنكى سىلەر دەل شۇنىڭغا چاقىرىلدىڭگەلەر.
چۈنكى مەسىھمۇ سىلەر ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چېكىپ، سىلەرنى ئۆزىنىڭ
ئىزىدىن ماڭىشۇن دەپ، سىلەرگە ئۈلگە قالدۇردى؛ 22 «ئۇ گۇناھ سادىر
قىلىپ باقمىغان، ئۇنىڭ ئاغزىدىن ھېچقانداق ئالداڭچىلىق-يالغانچىلىقمۇ تېپىلماس».
23 ئۇ ھاقارەتلەنگىنىدە، تىل قايتۇرمايتتى. ئازاب-ئۇقۇبەت چەككەندە، ئۇ ھېچ
تەھدىت سالمايتتى؛ ئەكسىچە، ئۆزىنى ئادىل ھۆكۈم چىقارغۇچىنىڭ قوللىرىغا
تاپشۇراتتى. 24 ئۇ ئۆزى بىزنىڭ گۇناھقا نىسبەتەن ئۆلۈپ، ھەققانىيلىققا نىسبەتەن
ياشىشىمىز ئۈچۈن ياغاچ تۈۋرۈكتە گۇناھلىرىمىزنى زىممىسىگە ئالدى، سىلەر ئۇنىڭ
يارىلىرى بىلەن شىپا تاپتىڭگەلەر. 25 چۈنكى بۇرۇن سىلەر قويىلاردەك يولدىن
ئېزىپ كەتكەنسىلەر، لېكىن ھازىر جېنىڭگەلەرنىڭ پادىچىسى ھەم بېتە كچىسىنىڭ
يېنىغا قايتىپ كەلدىڭگەلەر.

3 شۇنىڭغا ئوخشاش، ئى ئاياللار، سىلەر ئەرلىرىگەلەرغا بويسۇنۇڭگەلەر.
شۇنداق قىلساڭگەلەر، ھەتتا سۆز-كالامغا ئىتائەت قىلمايدىغان ئەرلەر بولسا، ئۆز
ئاياللىنىڭ بۇ پەزىلىتىدىن تەسىرلىنىپ، ئىخلاسمەنلىك بىلەن ئۆتكۈزگەن پاك يۇرتۇڭ-
تۇرۇشۇڭگەلەرنى قاراپ، گەپ-سۆزسىزلا قايىل قىلىنىدۇ. 3 گۈزەللىكىگەلەر
سىرتقى كۆرۈنۈشتىن، يەنى ئالاھىدە ئۆرۈۋالغان چېچىگەلەر ۋە تاقىغان ئالتۇن
زىۋ-زىننەتلەردىن ياكى ئېسىل كىيىملەردىن بولمىسۇن، 4 بەلكى «قەلبىگەلەردىكى
ئۆزۈڭگەلەر»، يەنى مۇمىن ۋە تىنچ روھتىن بولغان چىرىماس گۈزەللىكتىن بولسۇن؛
بۇنداق [گۈزەللىك] خۇدانىڭ ئالدىدا ئىنتايىن قىممەتلىكتۇر. 5 چۈنكى بۇرۇنقى
چاغلاردا، خۇداغا ئۈمىدىنى باغلىغان ئىخلاسمەن ئاياللار دەل مۇشۇنداق
[گۈزەللىك بىلەن] ئۆزلىرىنى زىننەتلەپ، ئەرلىرىگە ئىتائەت قىلاتتى. 6 دەل
مۇشۇنداق يولدا ساراھ ئىبراھىمنى «غوجام» دەپ ئاتاپ، ئۇنىڭ سۆزلىرىگە
بويسۇناتتى. سىلەر ھېچقانداق ۋەسۋەسىلەردىن قورقماي ئىشلارنى دۇرۇس
قىلساڭگەلەر، سىلەرمۇ [ساراھنىڭ] پەرزەنتلىرى بولغان بولىسىلەر. 7 شۇنىڭغا
ئوخشاش، ئەي ئەرلەر، سىلەرمۇ ئاياللىرىگەلەر بىلەن تۇرۇشتا، ئۆزلارنى ئايال
كىشىلەر بىزدىن ئاجىز بەندىلەر دەپ بىلىپ ئۆزلارنى چۈشىنىپ يېتىڭگەلەر؛ سىلەر
ئۆزلار بىلەن [خۇدا] شاپائەت قىلغان ھاياتقا ئورتاق مىراسخور بولۇپ، ئۆزلارنى
ھۆرمەت قىلىڭگەلەر. شۇنداق قىلساڭگەلەر، دۇئالىرىگەلەر توسالغۇغا ئۇچرىمايدۇ.
8 ئاخىرىدا، ھەممىگەلەر بىر نىيەت بىر مەقسەتتە، بىر-بىرىگەلەرغا ھەمدەرد
بولۇپ، بىر-بىرىگەلەرنى قېرىنداشلارچە سۆيۈڭگەلەر، ئىچ-باغرى يۇمشاق ۋە
كەمتەر بولۇڭگەلەر. 9 يامانلىققا يامانلىق، ئاھانەتكە ئاھانەت بىلەن ئەمەس،
ئەكسىچە، بەخت تىلەش بىلەن جاۋاب قايتۇرۇڭگەلەر. چۈنكى سىلەر دەل بۇ
ئىشقا چاقىرىلغانسىلەر، شۇنىڭ بىلەن ئۆزۈڭگەلەر بەختكە مىراسخور بولىسىلەر.
10 چۈنكى [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ـ «كىمكى ھاياتنى سۆيۈپ،
ياخشى كۈن كۆرگۈچى بولاي دېسە، تىلىنى يامانلىقتىن تارتسۇن، لەۋلىرى
مەككارلىقتىن نېرى بولسۇن؛ 11 يامانلىقتىن ئۆزىنى تارتىپ، گۈزەل تەمەللەرنى
قىلىپ يۈرسۇن؛ ئامان-خاتىرجەملىكنى ئىزدەپ، ئۇنى قوغلاپ يۈرسۇن.
12 چۈنكى پەرۋەردىگارنىڭ كۆزى ھەققانىيلارنىڭ ئۈستىدە ئوردىدۇ، ئۇنىڭ
قۇلىقى ئۇلارنىڭ ئىلتىجالىرىغا ئوچۇق ئوردىدۇ؛ لېكىن پەرۋەردىگارنىڭ يۈزى
رەزىللىك يۈرگۈزگۈچىلەرگە قارشى ئوردىدۇ». 13 ئەگەر سىلەر دائىم ياخشى
ئىشلارنى قىلىشقا ئىنتىلسەڭگەلەر، كىم سىلەرگە يامانلىق قىلار؟ 14 لېكىن ھەتتا
ھەققانىيلىق يولىدا ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسەڭگەلەرمۇ، ئوخشاشلا بەختلىكسىلەر!
لېكىن ئۇلارنىڭ ۋەھىمىسىدىن قورقماڭگەلەر ۋە ئالاقزادە بولماڭگەلەر، 15 بەلكى
قەلبىگەلەردا رەب مەسىھنى ھەممىدن ئۇستۇن دەپ بىلىڭگەلەر، سىلەردە بولغان
ئۈمىدىنىڭ سەۋەبىنى سورىغانلارغا مۇمىن-مۇلايىملىق ۋە ئىخلاسلىق بىلەن جاۋاب
بېرىشكە ھەمىشە تەييار ئوردۇڭگەلەر. 16 ھەردائىم ۋىجدانىڭگەلەرنى پاك تۇتۇڭگەلەر،
شۇنىڭ بىلەن سىلەرگە «يامانلىق قىلغۇچىلار» دەپ تۆھمەت قىلغانلار سىلەرنىڭ
مەسىھدە بولغان پەزىلەتلىك يۇرۇش-تۇرۇشۇڭگەلەرنى كۆرۈپ، ئۇنىلىرى قىلغان
تۆھمەتلەردىن خىجىل بولسۇن. 17 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇنداق
بولسا، ياخشىلىق قىلغىنىڭگەلەر ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چەكسەڭگەلەر، بۇ يامان
ئىش قىلغىنىڭگەلەر ئۈچۈن ئازاب-ئۇقۇبەت چەككىنىڭگەلەردىن ئەۋزەل،
[ئەلۋەتتە]. 18 چۈنكى مەسىھ بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن،
يەنى ھەققانىي بولغۇچى ھەققانىي ئەمەسلەرنى دەپ، بىرلا قېتىملىق ئازاب-
ئۇقۇبەت چەكتى؛ گەرچە ئۇ تەن جەھەتتە ئۆلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن روھتا
جانلاندۇرۇلدى؛ 19 شۇنىڭ بىلەن ئۇ سولاپ قويۇلغان روھلارنىڭ يېنىغا
مۇشۇ روھىي ھاياتلىقى بىلەن بېرىپ، [ئۇزىنىڭ بۇ غەلىبىسىنى] جاكارلىدى.
20 [سولاپ قويۇلغان] بۇ روھلار بۇرۇنقى زامانىدا، يەنى نۇھ [پەيغەمبەر]نىڭ
كۈنلىردە، كېمە ياسىلىۋاتقان مەزگىلدە خۇدا سەۋرچانلىق بىلەن [كىشىلەرنىڭ
توۋا قىلىشىنى] كۈتكىنىدە، ئۇنىڭغا ئىتائەتسىزلىك قىلدى. پەقەت شۇ كېمىگە
كىرگەن بىرقانچىسى، يەنى جەمئىي سەككىز جان سۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدى.
21 مانا بۇ «سۇغا چۆمۈلدۈرۈش»نىڭ بېشارىتى بولغان. ئەمدى چۆمۈلدۈرۈش
ـ بەدەننىڭ كىردىن تازىلىنىشى ئەمەس، بەلكى ئادەمنىڭ پاك ۋىجدان بىلەن
ئەيسا مەسىھنىڭ تىرىلدۈرۈلۈشى ئارقىلىق خۇدادىن تىلىگەن تەلىپى ـ بىزنى ھازىر
قۇتقۇزۇۋاتىدۇ 22 (مەسىھ [تىرىلىپ] ئەرشكە چىقىپ، پەرىشتىلەر، بارلىق
روھىي ھوقۇقدارلار ۋە كۈچلۈكلەر ئۇنىڭغا بويسۇندۇرۇلدى ۋە ئۇ خۇدانىڭ ئوڭ
يېنىدا ئورناقتا).

4 ئەمدى مەسىھ تىنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چەككەنىكەن، سىلەرمۇ
شۇنداق ئىرادە بىلەن ئوزۇڭلارنى قوراللاندۇرۇڭلار (چۈنكى [خۇدا يولدا]
ئوز تىنىدە ئازاب-ئوقۇبەت چەككەن كىشى گۇناھتىن قول ئوزگەن بولىدۇ؛
2 ئۇنداق كىشى تىنىدە قالغان ھاياتىنى يەنە ئىنسانىي نەپىس-ھەۋەسلەرگە
بېرىلىش بىلەن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ئوتكۇزىدۇ).
3 چۈنكى كۆنلىرىمىزنى يات ئەللىك ئېتىقادسىزلارنىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل
قىلىش بىلەن، يەنى ھەرتۈرلۈك يۇزۇڭچىلىق-شەھۋانىيلىق، نەپىس-ھەۋەسلەر،
ھاراقكەشلىك، ئەيش-ئىشرەت، مەيخورلۇق ۋە يىرگىنچلىك بۇتپەرەسلىكلەر
ئىچىدە ئوتكۇزگىنىمىز ئەمدى كۆپايە قىلار! 4 بۇ ئىشلاردا ئۇلار سىلەرنىڭ
ئۇلارغا ھەمراھ بولۇپ شۇنداق ئېپلاسلىققا يۈگۈرمىگەنلىكىگىلارغا ئەجەبلىنىپ،
سىلەرنى ھاقارەتلىمەكتە. 5 ئۇلار ھامان ھەم تىرىكلەرنى ۋە ئۆلگەنلەرنى
سوراق قىلىشقا تەييار تۇرغىچىغا ھېساب بەرمەي قالمايدۇ. 6 شۇڭا دەل
شۇ سەۋەبتىن، ئۆلگەنلەر ئەتە ياشاۋاتقان ئىنسانلار [سوراق قىلىنىدىغان] دەك
سوراق قىلىنىپ، خۇداغا نىسبەتەن روھتا ياشىسۇن دەپ، ئۇلارغىمۇ خۇش
خەۋەر يەتكۈزۈلگەن. 7 ئەمدى بارلىق ئىشلارنىڭ ئاخىرلىشىدىغان كۈنى
يېقىنلاشماقتا؛ شۇڭا، سالماق بولۇڭلار ۋە دۇئا قىلىشقا سەگەك تۇرۇڭلار. 8 لېكىن
ھەممىدن مۇھىمى، بىر-بىرىڭلارغا قىزغىن مېھىر-مۇھەببەتتە تۇرۇڭۇبرىگىلار. چۈنكى
«مېھىر-مۇھەببەت نۇرغۇنلىغان گۇناھلارنى يايار». 9 بىر-بىرىڭلاردىن ئاغرىنماي
ئوزئارا مېھماندوست بولۇڭلار. 10 خۇدا تەرىپىدىن ھەربىرىڭلارغا ئاتا قىلىنغان
ئىلتىپاتقا بىنائەن، ئۇنىڭ ھەرتەرەپلىك مېھىر-شەپقىتىنى كىشىلەرگە يەتكۈزىدىغان
ياخشى غوجىدارلار سۈپىتىدە، بۇ ئىلتىپات بىلەن بىر-بىرىڭلارغا خىزمەت
قىلىڭلار. 11 كىم سۆز قىلسا، ئۇ خۇدانىڭ كالام-بېشارەتلىرىنى يەتكۈزگۈچى
سۈپىتىدە سۆزلىسۇن. كىم باشقىلارغا خىزمەت قىلسا، ئۇ خۇدا ئاتا قىلغان
كۈچ-قۇدرىتى بىلەن خىزمەت قىلسۇن. شۇنداق بولغاندا، خۇدا ھەممە ئىشتا
ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. بارلىق شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت
ئۇنىڭغا ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپتۇر، ئامىن! (aiōn g165) 12 سۆيۈملۈكلىرىم،
ئوتلۇق سىناقنىڭ بېشىگىلارغا چۈشكەنلىكىگە قاراپ، ئاجايىب ئىشقا يولۇقۇپ
قالدىم، دەپ ھەيران قالماڭلار. 13 بەلكى، مەسىھنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىگە
قاناداق ئورتاق بولغان بولىساڭلار، سىلەر شۇنداق شادلىنىڭلار. شۇنىڭ بىلەن
ئۇنىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىنغىنىدا، سىلەرمۇ يالىراپ شادلىنىسىلەر. 14 سىلەر
مەسىھنىڭ نامى تۈپەيلىدىن ھاقارەتكە ئۇچرىساڭلار، بەختلىك بولىسىلەر! چۈنكى
شان-شەرەپنىڭ روھى، يەنى خۇدانىڭ روھى ۋۇجۇدۇڭلارغا چۈشكەن بولىدۇ.
15 ئاراڭلاردىن بىرىنىڭ ئازاب-ئوقۇبەت چېكىشى ھەرگىزمۇ قاتىل، ئوغرى،
رەزىل يا كى چېپىلغاق بولۇش سەۋەبىدىن بولمىسۇن. 16 بىراق چەككەن ئازاب-
ئوقۇبىتى «مەسىھي» دەپ ئاتالغانلىقى سەۋەبىدىن بولسا، ئۇ بۇنىڭدىن نومۇس
قىلمىسۇن؛ ئەكسىچە، مۇشۇ نام [بىلەن] [ئاتالغانلىقى] ئۈچۈن خۇداغا ھەدھىيە
ئوقۇسۇن. 17 چۈنكى سوراقنىڭ باشلىنىدىغان ۋاقتى-سائىتى كەلدى؛ سوراق
ئالدى بىلەن خۇدانىڭ ئۆيىدىكىلىردىن باشلىنىدۇ؛ ۋە ئەگەر بىز بىلەن باشلانسا، ئۇ
ھالدا خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىگە قۇلاق سالمىغانلارنىڭ ئاقىۋىتى نېمە بولار؟
18 [دەل] [مۇقەددەس يازمىلاردا يېزىلغىنىدەك]: ــ «ئەگەر ھەققانىيلارنىڭ
قۇتقۇزۇلۇشى تەس بولسا، ئىخلاسسىزلار ھەم گۇناھكارلارنىڭ ئاقىۋىتى قاندىق
بولار؟» 19 شۇنىڭ ئۈچۈن، خۇدانىڭ ئىرادىسى بىلەن ئازاب-ئوقۇبەت
چەككەنلەر ياخشى ئەمەللەرنى داۋام قىلىپ، جېنىنى ۋەدىسىدە تۇرىدىغان
يارانتۇچىغا ئامانەت قىلىپ تاپشۇرسۇن.

5 ئەمدى مەن ئاراڭلاردىكى ئاقساقاللاردىن (مەسىھنىڭ ئازاب-
ئوقۇبەتلىرىنىڭ گۇۋاھچىسى، نامايان قىلىنىدىغان شان-شەرەپكە ئېسىپ بولغۇچى
ۋە سىلەرگە ئوخشاش بىر ئاقساقال سۈپىتىدە) شۇنى ئۈتۈنمەنكى، 2 ــ خۇدانىڭ
سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى پادىسىنى ئوبدان بېقىڭلار؛ ئۇلارغا يېتەكچىلىك
خىزمىتىدە بولۇپ، ئۇنى مەجبۇرەن ئەمەس، بەلكى ئىختىيارەن زىممىڭلارغا
ئېلىڭلار؛ پۇل-دۇنيا ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خۇشاللىق بىلەن قىلىڭلار.
3 خۇدانىڭ پادىسىغا غوجىنىڭ ئۆز تەۋەللۇقاتلىرىغا بولغىنىدەك بولماي، بەلكى
ئۇلارغا ئۈلگە بولۇڭلار. 4 شۇنداق قىلساڭلار، باش پادىچى ئاشكارە
بولغاندا، مەڭگۈ ئوزۇماس شان-شەرەپ تاجىغا ئېرىشىسىلەر. 5 ئەي ياشلار،
چوڭلارغا بويسۇنۇڭلار. شۇنىڭدەك، ھەممىڭلار بىر-بىرىڭلارغا نىسبەتەن كىچىك
پېئىللىقنى ئۆستۈڭلارغا ئورىۋېلىڭلار. چۈنكى: «خۇدا تەكەببۇرلارغا قارشىدۇر،
لېكىن مۇمىن-كەمتەرلەرگە شەپقەت قىلىدۇ». 6 ئۆزۈڭلارنى خۇدانىڭ
قۇدرەتلىك قولى ئاستىدا تۆۋەن تۇتۇڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ۋاقتى-سائىتى
كەلگەندە خۇدا سىلەرنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ؛ 7 بارلىق غەم-قايغۇلىرىڭلارنى
ئۇنىڭ ئۈستىگە تاشلاپ قويۇڭلار. چۈنكى ئۇ سىلەرنىڭ غېمىڭلارنى قىلىدۇ.
8 ئۆزۈڭلارنى ھوشيار ۋە سەگەك ئۇتۇڭلار. چۈنكى دۈشمىنىڭلار بولغان
ئىبلىس خۇددى ھۆركىرەۋاتقان شىرەدەك، يۇتقۇدەك بىرسىنى ئىزدەپ قاتراپ
يۈرمەكتە؛ 9 سىلەر ئېتىقادىڭلاردا چىڭ تۇرۇپ ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇڭلار.
چۈنكى بىلىسىلەركى، پۈتۈن دۇنيادىكى قېرىنداشلىرىڭلارمۇ ئوخشاش ئازاب-
ئوقۇبەتلەرنىڭ ئۆگىشىگۈچە چىداۋاتىدۇ. 10 ئەمما سىلەرنى مەسىھ ئەيسا
ئارقىلىق ئوزىنىڭ مەڭگۈلۈك شان-شەرىپىگە چاقىرغان، پۈتكۈل مېھىر-شەپقەتنىڭ
ئىگىسى بولغان خۇدا ئازىراققىنە ۋاقىت ئازاب-ئوقۇبەت چەككىنىڭلاردىن
كېيىن، ئوزى سىلەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، دەس ئوزغۇزۇپ، مۇستەھكەم
ۋە ئۇلغا بېكىتىلگەندەك تەۋرەنمەس قىلىدۇ. (aiōnios g166) 11 ئۇنىڭغا
[بارلىق] شان-شەرەپ ۋە كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەد مەنسۇپ بولغاي،
ئامىن! (aiōn g165) 12 مەن بۇ قىسقىغىنا خەتنى يېزىپ، ئوزۇم سادىق
قېرىندىشىم دەپ بىلىدىغان سىلۋانۇسنىڭ ۋاستىسى بىلەن سىلەرگە يوللىدىم. ئۇشبۇ
خەتنى يېزىشىمنىڭ مەقسىتى، سىلەرگە چېكىلىش ۋە سىلەرنى رىغبەتلەندۈرۈش،
شۇنداقلا خۇدانىڭ ھەقىقىي مېھىر-شەپقىتىنىڭ ئەنە شۇنداق ئىكەنلىكىگە
گۇۋاھلىق بېرىشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ مېھىر-شەپقەتتە چىڭ تۇرۇڭلار. 13 سىلەر
بىلەن بىللە تاللانغان بابىلدا ئوروۇۋاتقان جامائەت ۋە ئوغلۇم مارکۇستىن سىلەرگە
سالام. 14 بىر-بىرىڭلار بىلەن مېھىربانلارچە سۆيۈشۈپ سالاملىشىڭلار.
سىلەرگە، يەنى مەسىھدە بولغان ھەممىڭلارغا ئامانلىق-خاتىرجەملىك يار بولغاي!

پېترۇس 2

1 ئەيسا مەسىهنىڭ قۇلى ۋە روسۇلى بولغان مەنكى سىمىئون پېترۇستىن خۇدايىمىز
ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ ھەققانىيلىقى ئارقىلىق بىز بىلەن ئوخشاش
قىممەتلىك بىر ئېتىقادقا مۇيەسسەر قىلىنغانلارغا سالام! 2 سىلەر خۇدانى
ۋە رەببىمىز ئەيسانى چوڭقۇر تونۇغانسېرى، مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك
سىلەرگە ھەسسىلەپ ئاشسۇن! 3 بۇ [دۇئايىمىنىڭ] ئاساسى ـ بىز بىزنى تۇزنىڭ
شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ تەسىرى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنى چوڭقۇر
تونۇغانلىقىمىز ئۈچۈن، تۇنىڭ ئىلاھىي كۈچ-قۇدرىتى ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسمەنلىكتە
مېڭىشىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. 4 تۇ مۇشۇ پەزىلەتلىرى
ئارقىلىق بىزگە قىممەتلىك، تەڭ تۇلۇغ ۋەدىلەرنى بەردى، بۇلار بىلەن سىلەر
بۇ دۇنيادىكى ھاۋايى-ھەۋەسلەردىن بولغان ئېپلاسلىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق
تەبىئەتكە ئورتاق ئېسىپ بولالايسىلەر. 5 دەل مۇشۇ سەۋەبتىن، سىلەر پۈتۈن
كۈچۈڭلار بىلەن ئېتىقادىڭلارغا ئېسىل پەزىلىتىڭلارنى، ئېسىل پەزىلىتىڭلارغا بىلىمنى،
6 بىلىمىڭلارغا تەمكىنلىكنى، تەمكىنلىكىڭلارغا چىداملىقنى، چىداملىقىڭلارغا
ئىخلاسمەنلىكنى، 7 ئىخلاسمەنلىكىڭلارغا قېرىنداشلىق مېھىربانلىقنى، قېرىنداشلىق
مېھىربانلىقىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىشنى قوشۇشقا ئىنتىلىڭلار. 8 چۈنكى
بۇ خۇسۇسىيەتلەر سىلەردە بار بولسا، شۇنداقلا ئېشىپ بېرىۋاتقان بولسا، بۇلار
سىلەرنى رەببىمىز ئەيسا مەسىهنى چوڭقۇر تونۇشقا [ئىنتىلىشتە] ئىش-ئەمەلسىز
ۋە مېۋىسىز قالدۇرمايدۇ. 9 ئەمما ئەگەر بىرسىدە بۇلار كەم بولسا، تۇ كور
ئادەمدۇر ـ تۇ بۇرنىنىڭ تۈچىنلا كۆرەلەيدىغان، ئىلگىرىكى گۇناھلىرىدىن پاك
قىلىنغىنى ئۇنۇتۇغان بولىدۇ. 10 شۇنىڭ ئۈچۈن، ئى قېرىنداشلار، سىلەر [خۇدا
تەرىپىدىن] چاقىرىلغانلىقىڭلارنى، شۇنداقلا تاللانغانلىقىڭلارنى جەزملەشتۈرۈشكە
ئىنتىلىڭلار. شۇنداق قىلسا ئۇلار، ھېچقاچان تېپىلىپ كەتمەيسىلەر. 11 شۇنداق
بولغاندا رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ مەڭگۈلۈك پادىشاھلىقىدىمۇ
قىزغىن قارشى ئېلىنىسىلەر. (aiōnios g166) 12 شۇڭا، گەرچە سىلەر
بۇ ئىشلارنى بىلگەن بولسا ئۇلارمۇ، شۇنداقلا بىزگە ئىگە قىلىنغان ھەقىقەتتە
مۇستەھكەملەنگەن بولسا ئۇلارمۇ، مەن يەنىلا ھەردائىم بۇ ئىشلارنى ئېسىڭلارغا
سالماقچىمەن. 13 دەرۋەقە، مەن مۇشۇ چېدىرىمدا بولسامىلا، بۇلارنى سەمىڭلارغا
سىلىپ، سىلەرنى ئويغىتىپ تۇرۇشنى لايىق كۆرىمەن. 14 چۈنكى رەببىمىز
ئەيسا مەسىهنىڭ ھۇرۇن ماڭا ئايان قىلغىنىدەك، مېنىڭ بۇ چېدىرىم پات ئاردا
تۇچامدىن سېلىۋېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇۋېتىمەن. 15 بەرھەق، مەن سىلەرنىڭ
بۇ ئىشلارنى مەن بۇ دۇنيادىن كەتكىنىمدىن كېيىنمۇ ھەرۋاقىت ئېسىڭلارغا
كەلتۈرۈشۈڭلار ئۈچۈن كۈچۈمنىڭ بارىچە ئىنتىلىمەن. 16 چۈنكى بىز سىلەرگە
رەببىمىز ئەيسا مەسىهنىڭ كۈچ-قۇدرىتى ۋە ھازىر بولۇشىنى ئۇقتۇرغىنىمىزدا
ھەرگىزمۇ ھىيلىگەرلىكتىن ئۈيدۇرۇپ چىقىلغان رىۋايەتلەرگە ئەگەشمىدۇق، بەلكى
بىز ئۇنىڭ ھەيۋەتلىك شان-شۆھرىتىگە تۇز كۆزىمىز بىلەن گۇۋاھچىمىز. 17 چۈنكى
تۇ مۇۋەددەس تاغدا خۇدائاتىدىن شان-شۆھرەت ۋە ئۇلۇغلۇققا ئېرىشكەندە، ئاشۇ
تۇلۇغ شان-شەرەپلىك يەردىن: «بۇ مېنىڭ سۆيۈملۈك ئوغلۇم، مەن ئۇنىڭدىن
خۇرسەنمەن» دېگەن شۇنداق زور بىر ئاۋاز ئۇنىڭغا يەتكۈزۈلۈپ ئاڭلاندى.
18 مۇۋەددەس تاغدا بىز ئۇنىڭغا ھەمراھ بولۇپ بىللە تۇرغان بولغاچقا، ئەرشتىن
بۇ ئاۋاز ئاڭلانغىنىدا بىزمۇ تۇز قۇلىقىمىز بىلەن ئۇنى ئاڭلىدۇق. 19 ئۇنىڭ
ئۇسىتىگە ھەممىزدە يەپىمەيلەر يەتكۈزگەن تولىمۇ ئىشەنچلىك بېشارەتلىك سۆز-
كالام باردۇر؛ سىلەر تاڭ سۈزۈلگۈچە، تاڭ يۇلتۇزى قەلبىڭلارنى تولۇق
يورۇتقۇچە بۇ سۆز- كالامغا قۇلاق سالسا ئۇلار، ياخشى قىلغان بولىسىلەر (بۇ
سۆز- كالام خۇددى قاراڭغۇدا چاقناپ تۇرىدىغان چىراغقا ئوخشاشتۇر).
20 شۇنى ھەممىدن مۇھىم دەپ بىلىشىڭلار كېرەككى، مۇقەددەس يازمىلاردىكى
ھېچقايسى ۋەھيي پەيغەمبەرلەرنىڭ تۇز چۈشەنچىسى بويىچە يەتكۈزۈلگەن
ئەمەس. 21 چۈنكى ھېچقانداق ۋەھيي- بېشارەت ئىنسانلارنىڭ ئىرادىسىدىن
كەلگەن ئەمەس، تۇ بەلكى خۇدانىڭ مۇقەددەس ئادەملىرى مۇقەددەس روھ
تەرىپىدىن يېتەكلىنىپ، تۇنىڭ تۇرتكىسى بىلەن ئېيتقان سۆز- كالامدۇر.

2 لېكىن بۇرۇن خەلق ئىچىدە ساختا پەيغەمبەرلەر چىققان، شۇنىڭدەك
ئاراڭلاردىمۇ ساختا تەلىم بەرگۈچىلەر مەيدانغا چىقىدۇ. ئۇلار سوقۇنۇپ كىرىپ،
ھالاكەتكە ئېلىپ باردىغان بىدئەت تەلىملەرنى ئاراڭلارغا ئاستىرتىن كىرگۈزۈپ،
ھەتتا ئۇزۇرىنى ھۇر قىلىشقا سېتىۋالغان ئىگىسىدىنمۇ تېنىپ، بۇنىڭ بىلەن تۇز بېشىغا
ئېزىلا ھالاكەت چۈشۈرىدۇ. 2 نۇرغۇن كىشىلەر ئۇلارنىڭ شەرمەندىلىكىگە
ئەگىشىپ كېتىدۇ، شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ سەۋەبىدىن ھەقىقەت يولى ھاقارەتكە
ئۇچرايدۇ. 3 ئۇلار ئاچكۆزلۈكىدىن ئويدۇرما سۆزلەر بىلەن سىلەرنى ساتىدىغان
مېلى قىلىدۇ. ئەمدى ئۇلارنىڭ بېشىغا خېلى بۇرۇنلا بېكىتىلگەن جازا بىكار
ئولتۇرمايدۇ، ئۇلارنىڭ ھالاكىتى بولسا ئۇخلاپ ياتمايدۇ. 4 چۈنكى خۇدا گۇناھ
سادىر قىلغان پەرىشتىلەرنى ئاياپ ئولتۇرماي، بەلكى ئۇلارنى تەھتىسارانىڭ
ھاڭىغا تاشلاپ، سوراققا تارتقۇچە زۇلمەتلىك قاراڭغۇلۇقتىكى زەنجىرلەر
بىلەن سولاپ قويغان يەردە، (Tartaroō g5020) 5 شۇنداقلا قەدىمكى
دۇنيادىكىلەرنىڭ ئاياپ قويماي، خۇداسىزلىققا بېرىلگەن دۇنيانى توپان بىلەن
غەرق قىلىپ، پەقەت ھەققانىيلىققا دەۋەت قىلغۇچى نۇھنى باشقا يەتتىسى بىلەن
ساقلاپ قالغان يەردە ـ 6 ھەمدە كېيىن سودوم ۋە گومورىرا شەھەرلىرىنى
كېيىنكى دەۋرلەردىكى خۇداسىزلىققا بېرىلگەنلەرگە ئىبرەت بولسۇن دەپ
بېكىتىپ، بېشىغا كۈلپەتلىك جازانى چۈشۈرۈپ كۈل قىلغان، 7 شۇنىڭ بىلەن
بىرگە مۇشۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ بۇزۇقچىلىقلىرىدىن يىرگىنىپ ئازابلانغان، ھەققانىي
بولغان لوتنى ئۇلار ئارىسىدىن قۇتۇلدۇرغان يەردە ـ 8 (ئەنە شۇنداق كىشىلەرنىڭ
ئىچىدە ياشىغان ھەققانىي لوتنىڭ ھەققانىي قەلبى ھەر كۈنى ئاڭلىغان ۋە كۆرگەن
ئىتائەتسىزلىكلەر تۈپەيلىدىن ئازابلىناتتى) 9 ئەمدى شۇنى كۆرۈۋالالايمىزكى، رەب
ئىخلاسمەنلەرنى دۇچ كەلگەن سىناقلاردىن قانداق قۇتقۇزۇشنى ۋە شۇنىڭدەك
ھەققانىيسىزلارنى سوراق كۈنىگىچە جازالىنىشقا ساقلاپ قويۇشنى بىلىدۇ.
10 بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى تۇز ئەتلىرىگە ئەگىشىپ پاسىق ھەۋەسلەرگە بېرىلگەن،
شۇنداقلا ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغانلارنىڭ جازاسى تېخىمۇ شۇنداق بولىدۇ.
مۇشۇنداق كىشىلەر ھالى چوڭ، مەنمەنچىلەردۇر، ئۇلار «[روھيي] ئۇلۇغلار»غا
ھاقارەت قىلىشتىن ھېچ قورقايدىغانلاردۇر. 11 ھەتتا ئۇلاردىن كۈچ-قۇدرەتتە
ئۈستۈن تۇرىدىغان پەرىشتىلەرمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا بۇ «[ئۇلۇغلار]»[نى]
ھاقارەت بىلەن ئەرز قىلمايدۇ. 12 ئەمما بۇلار خۇددى ئوۋلىنىپ بوغۇزلىنىش
ئۈچۈن تۇغۇلغان ياۋايى ئەقىلسىز ھايۋانلاردەك كېلىپ، تۇزلىرى چۈشىگەنىدىغان
ئىشلار ئۈستىدە ھاقارەتلىك سۆز قىلىدۇ ۋە شۇنداقلا ئۇزلىرىنىڭ ھالاكەت
ئىشلىرى بىلەن تولۇق ھالاك بولىدۇ، 13 شۇنداقلا ئۇز ھەققانىيسىزلىقىغا ئۇشۇلۇق
جازانىڭ مېۋىسىنى يەيدۇ. ئۇلار ھەتتا كۈندۈزى ئوچۇق- ئاشكارا ئەيش-
ئىشرەت قىلىشنىمۇ لەززەت دەپ ھېسابلايدۇ؛ ئۇلار [سىلەرگە] نومۇس ۋە
داغ كەلتۈرۈپ سىلەر بىلەن بىر داستىخاندا ئولتۇرۇپ، ئۇز مەككارلىقلىرىدىن
زوقلىنىدۇ. 14 ئۇلارنىڭ زىناخورلۇق بىلەن تولغان كۆزلىرى گۇناھ سادىر
قىلىشتىن ئۈزۈلمەيدۇ؛ ئۇلار ئۇتامى يوق كىشىلەرنى ئېزىقتۇرىدۇ؛ ئۇلار قەلبىنى
ئاچكۆزلۈككە كۆندۈرگەن، لەنەتكە ئىگە بالىلاردۇر! 15 ئۇلار توغرا يولدىن
چەتنەپ، بوسورنىڭ ئوغلى بالائامنىڭ يولىغا ئەگىشىپ كەتتى. ئۇ كىشى

هارام يولدا تاپقان هەقنى ياخشى كۆرگۈچى ئىدى، **16** لېكىن تۇ قىلغان
قەبىلىكى تۆپەيلىدىن تەنبىهىنى يېدى (زۇۋانسىز ئېشەك ئىنسانىنىڭ ئاۋازى
بىلەن سۆزلەپ پەيغەمبەرنىڭ ئەخمىقانە ئىشىنى توستى)۔ **17** مانا مۇشۇنداق
كىشىلەر قۇرۇپ كەتكەن بۇلاقلار، بوراندىن ھەيدىلىپ يۈرگەن تۇماناللارغا
ئوخشايدۇ؛ تۇلارغا مەڭگۈلۈك زۇلمەتنىڭ قاپقارانغۇلۇقىدا جاي ھازىرلاپ
قويۇلغان۔ **(questioned) 18** چۈنكى تۇلار يالغان-ياۋىداق يوغان سۆزلەر
بىلەن ماختىنىپ، ئادەمنىڭ ئەتلىك ھەۋەسلىرىنى قوزغىتىپ ئەيش-ئىشرەت
ئىشلىرى بىلەن ئېزىتقۇلۇق يولدا مېڭۈاتقانلاردىن تۇزلىرىنى يېڭىلا قاچۇرغانلارنى
ئازدۇرىدۇ۔ **19** تۇلار مۇشۇ كىشىلەرگە «سىلەرنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۇرىمىز»
دەپ ۋەدە قىلىدۇ، لېكىن تۇزلىرى ئەمەلىيەتتە يۈزۈقلۇقنىڭ قۇللىرىدۇر۔ چۈنكى
ئادەم نېمە تەرىپىدىن بويسۇندۇرۇلغان بولسا، شۇنىڭ قۇلى بولىدۇ۔ **20** چۈنكى ئەگەر
تۇلار رەببىمىز ۋە قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھنى تونۇش ئارقىلىق بۇ دۇنيانىڭ
پاسىقلىقلىرىدىن قۇتۇلۇپ، كېيىن شۇلارغا يەنە باغلىنىپ، بويسۇندۇرۇلغان بولسا،
تۇلارنىڭ كېيىنكى ھالى دەسلەپكىسىدىنمۇ يەتتەر بولىدۇ۔ **21** چۈنكى ھەققانىيلىق
يولىنى بىلىپ تۇرۇپ، تۇزىگە يەتكۈزۈلگەن مۇقەددەس ئەمردىن يۈز تۇرۇگەندىن
كۆرە، بۇ يولنى ئەسلىدىلا بىلمىگىنى ئەۋزەل بولاتتى۔ **22** مۇشۇ ئىشنەچىلىك
ھېكمەتلىك سۆزلەر تۇلاردا ئەمەلگە ئاشۇرۇلدۇ: ـ «ئىت ئايلىنىپ تۇز قۇسۇقىنى
يەر» ۋە يەنە «چوشقا يۇيۇنۇپ چىقىپلا قايتىدىن پاتقاقتا ئېغىنار»۔

3 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ھازىر سىلەرگە بۇ يېزىۋاتقىنىم ئىككىنچى خېتىمدۇر۔
ھەر ئىككى خېتىمدە سىلەرنىڭ ساپ كۆڭۈلۈكلارنى ئويغىتىپ، شۇ ئىشلارنى
ئەسلىتىشكە ئىنتىلدىمكى، **2** مۇقەددەس پەيغەمبەرلەر بۇرۇن ئېيتقان سۆزلەرگە
ۋە رەببىمىز ھەم قۇتقۇزغۇچىمىزنىڭ روسۇللىرىگىلار ئارقىلىق يەتكۈزگەن ئەمرىگە
كۆڭۈل بۆلۈشۈڭلارنى ئۈتۈنىمەن۔ **3** ئەڭ مۇھىمى شۇنى بىلىشىڭلار كېرەككى،
كۈنلەرنىڭ ئاخىرىدا ئۈزىنىڭ ھاۋايى-ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدىغان، مەسخىرە
قىلىدىغان مازاقچىلار چىقىپ: **4** «قېنى، ئۇنىڭ قايتىپ كېلىمەن دېگەن ۋەدىسى؟!
ئاتا-بوۋىلىرىمىز [ئۆلۈمدە] ئۆخلاپ قالغاندىن تاكى ھازىرغىچە ھەممە ئىشلار دۇنيا
ئاپىرىدە بولغان ۋاقىتتىكى بىلەن ئوخشاش ھالەتتە كېتىۋاتىدۇ» دەپ مەسخىرە
قىلىشىدۇ۔ **5** ھالبۇكى، تۇلار ئەڭ قەدىمكى زاماندا خۇدانىڭ سۆزى بىلەن
ئاسمانلارنىڭ يارىتىلغانلىقىنى ۋە شۇنىڭدەك يەرنىڭ سۇدىن چىققان ھەم سۇنىڭ
ۋاستىسى بىلەن بارلىققا كەلگەنلىكىنى ئەتەي ئۇنتۇيدۇ۔ **6** شۇ ئامىللارنىڭ
ۋاستىسى بىلەن شۇ زاماندىكى دۇنيا كەلكۈندىن غەرق بولۇپ يوقالدى۔
7 ئەمما ھازىرقى ئاسمانلار بىلەن زېمىن ئوخشاشلا شۇ سۆز بىلەن ئىخلاسسىز
ئادەملەر سوراققا تارتىلىپ ھالاك قىلىنىدىغان ئاشۇ كۈندە ئوتتا كۆيدۈرۈلۈشكە
ساقلىنىپ، تا شۇ كۈنىگىچە ھالدىن خەۋەر ئېلىنىپ تۇرىدۇ۔ **8** ئەمدى ئى
سۆيۈملۈكلىرىم، شۇ ئىش نەزىرىڭلاردىن قاچمىسۇنكى، رەببگە نىسبەتەن بىر كۈن
مىڭ يىلدەك ۋە مىڭ يىل بىر كۈندەكتۇر۔ **9** رەب تۇز ۋەدىسىنى [ئورۇنداشنى]
(بەزىلەرنىڭ «كېچىكتۈردى» دەپ ئويلىغىنىدەك) كېچىكتۈرگىنى يوق،
بەلكى ھېچكىمنىڭ ھالاك بولۇشىنى خالىماي، ھەممە ئىنسانىنىڭ توۋا قىلىشىغا
كىرىشىنى ئارزۇلاپ، سىلەرگە كەڭچىلىك قىلىپ [ۋاقىتنى سوزماقتا]۔ **10** لېكىن
رەببنىڭ كۈنى خۇددى ئوغرىنىڭ كېلىشىدەك [كۈتۈلمىگەن ۋاقىتتا] بولىدۇ۔ تۇ
كۈنى ئاسمانلار شىددەتلىك گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز بىلەن غايىب بولۇپ، كائىناتنىڭ
بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ تۈگەيدۇ؛ زېمىن ۋە ئۇنىڭدىكى پۈتكۈل
نەرسىلەرمۇ كۆيۈپ كېتىدۇ۔ **11** ھەممە نەرسە مانا شۇنداق ئېرىپ يوقىلىدىغان
يەردە، سىلەر قانداق ئادەملەردىن بولۇشۇڭلار كېرەك؟ ـ ھاياتىڭلارنى پاك-
مۇقەددەسلىكتە ۋە ئىخلاسمەنلىكتە ئۆتكۈزۈپ، **12** خۇدانىڭ كۈنىنى تەلمۈرۈپ
كۈتۈپ، ئۇ كۈننىڭ تېزرەك كېلىشى ئۈچۈن ئىنتىلىشىڭلار كېرەك ئەمەسمۇ؟
ئۇ كۈننىڭ كېلىشى بىلەن پۈتۈن ئاسمانلار ئوتتا يوقاپ تۈگەيدۇ ۋە كائىناتنىڭ
بارلىق قۇرۇلمىلىرى شىددەتلىك ئوتتا ئېرىپ تۈگەيدۇ۔ **13** لېكىن بىز بولساق
ئۇنىڭ ۋەدىسى بويىچە، يېڭى ئاسمان-زېمىننى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتىمىز۔
ئۇ يەر ھەققانىيلىقنىڭ ماكانىدۇر۔ **14** شۇنىڭ ئۈچۈن، ئەي سۆيۈملۈكلىرىم،
بۇ ئىشلارنى كۈتۈۋاتقانىكەنسىلەر، [شۇ تاپتا] خۇدانىڭ ئالدىدا نۇقسانسىز ۋە
داغسىز، ئىناقلىق-خاتىرجەملىك ئىچىدە ھازىر بولۇپ چىقىشىڭلار ئۈچۈن
ئىنتىلىڭلار۔ **15** ۋە رەببىمىزنىڭ سەۋر-تاقىتىنى نىجات دەپ بىلىڭلار، دەل
سۆيۈملۈك قېرىندىشىمىز پاۋلۇسمۇ ئۆزىگە ئاتا قىلىنغان دانالىق بىلەن بۇ ئىشلار
توغرىلۇق سىلەرگە يازغان؛ **16** بارلىق خەتلىرىدىمۇ ئۇ بۇ ئىشلار ھەققىدە
توختىلىدۇ۔ ئۇنىڭ خەتلىرىدە چۈشىنىش تەس بولغان بەزى ئىشلار بار؛ بۇ
ئىشلارنى تەلىم ئالمىغان ۋە ئۇتۇمى يوق كىشىلەر مۇقەددەس يازمىلارنىڭ
باشقا قىسىملىرىنى بۇرمىلىغاندەك، بۇرمىلاپ چۈشەندۈرىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن
ئۆز بېشىغا ھالاكەت ئېلىپ كېلىدۇ۔ **17** شۇنىڭ بىلەن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم،
[مەن ئېيتقان] بۇ ئىشلارنى ئالدىنئالا بىلگىنىڭىزدىن كېيىن، بۇ ئەخلاقسىزلارنىڭ
سەپسەتىلىرى بىلەن ئازدۇرۇلۇپ، مۇستەھكەم تۇرۇشۇڭلارنى يوقتىپ قويۇشتىن
ھوشيار بولۇڭلار۔ **18** ئەكسىچە، [خۇدانىڭ] مېھىر-شەپقىتىدە ھەم رەببىمىز ۋە
قۇتقۇزغۇچىمىز ئەيسا مەسىھكە بولغان بىلىشتە داۋاملىق ئۆسۈڭلار۔ ئۇنىڭغا ھەم
ھازىر ھەم ئاشۇ ئەبەد كۈنىگىچە بارلىق شان-شەرەپ مەنسۇپ بولغاي! ئامىن!
(aiōn g165)

يۇھاننا 1

1 ئەزەلدىن بار بولغۇچى، تۇزىمىز ئاڭلىغان، تۇز كۆزلىرىمىز تىكلىپ قارىغان ۋە قوللىرىمىز بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى توغرىسىدا [سىلەرگە بايان قىلىمىز] **2** (بۇ ھاياتلىق بىزگە ئايان بولۇپ، بىز ئۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئاتا بىلەن بىللە بولۇپ، كېيىن بىزگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى سىلەرگە بايان قىلىمىز) **(aiōnios g166)** **3** ـ سىلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولسۇن دەپ بىز كۆرگەنلىرىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلەرگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ سىرداش-ھەمدەملىكىمىز ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر. **4** سىلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمىز. **5** ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم سىلەرگە بايان قىلىدىغان خەۋىرىمىز مانا شۇدۇركى، خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق بولمايدۇ. **6** ئەگەر بىز ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بار دەپ تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا يۈرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەقىقەتكە ئەمەل قىلمىغان بولىمىز. **7** لېكىن ئۇ تۇزى نۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن پاكلايدۇ. **8** ئەگەر گۇناھسىز يوق دېسەك، تۇز تۇزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە ھەقىقەت تۇرمايدۇ. **9** گۇناھلىرىمىزنى ئىقرار قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، بىزنى بارلىق ھەققانىيسىزلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر. **10** ئەگەر گۇناھ قىلمىدۇق دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-كالامى بىزدىن ئورۇن ئالمىغان بولىدۇ.

2 ئى ئەزىز بالىلىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلمىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر يارىدەمچى ۋەكىلىمىز، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ئەيسا مەسىھ باردۇر. **2** ئۇ تۇزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى] كەفارەتنۇر، مۇشۇ كەفارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر. **3** بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەلىشىمىز ـ ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. **4** «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلمىغۇچى كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەقىقەت يوقتۇر. **5** لېكىن كىمكى ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ھەقىقەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز تۇزىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. **6** «خۇدادا تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا [ئەيسانىڭ] ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشى كېرەك. **7** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرگە [بۇرۇن ئاڭلاپ باققىنان] يېڭى بىر ئەمرنى ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى يېزىۋاتىمەن. ئۇشبۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىنلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر. **8** لېكىن يەنە كېلىپ مەن سىلەرگە يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر [دېسەكمۇ بولىدۇ]، بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەل قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق تۈتۈپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى. **9** كىمدەكىم ئۇزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرسە، ئۇ بۈگۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. **10** قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا پۈتلاشتۇرىدىغان ھېچنېمە قالمايدۇ. **11** لېكىن قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرگەن كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر، ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلىۋەتكەن. **12** مەن بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىندى. **13** مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىن غەلبە قىلدىڭلار. **14** مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى سىلەر ئاتىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار. مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردە تۇرىدۇ ۋە سىلەر ئۇ رەزىل ئۇستىدىنمۇ غەلبە قىلدىڭلار. **15** بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى سۆيمەڭلار. ھەركىم بۇ دۇنيانى سۆيسە، ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر. **16** چۈنكى بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار، يەنى ئەتتىكى ھەۋەس، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتنىڭ بولغان مەغرۇرلۇقىنىڭ ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر، خالاس، **17** ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگۈ ياشايدۇ. **(aiōn g165)** **18** ئەزىز بالىلىرىم، زامانىنىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر دەججالنىڭ [ئاخىر زاماندا] كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە بولسا ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا نۇرغۇن دەججاللار مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زامانىنىڭ ئاخىرقى سائىتى بولۇپ قالغانلىقى بىزگە مەلۇم. **19** ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى، لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئەگەر بىزلەردىن بولغان بولسا، ئارىمىزدا ئۇرىۋەرگەن بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى. **20** ھالبۇكى، سىلەر بولسا ئاڭلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسىھلىگۈچى روھتىن نېسىپ بولدۇڭلار ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە ئىشنى بىلىسىلەر. **21** سىلەرگە بۇ خەتنى يېزىشىمدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ ھەقىقەتنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ھەقىقەتنى بىلىپ، يالغانچىلىقنىڭ ھەقىقەتىدىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار ئۈچۈندۇر. **22** ئەمىسە، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى بۇلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئاتا ۋە ئوغلىنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى ئۇزى بىر دەججالدۇر. **23** كىمدەكىم ئوغلىنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئاتا بولمايدۇ. لېكىن ئوغلىنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئاتا بولىدۇ. **24** سىلەر بولسا ئاڭلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق تۇرغۇزۇۋېرىڭلار. بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرىۋەرسە، سىلەرمۇ داۋاملىق ئوغۇل ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولىسىلەر؛ **25** ۋە ئۇنىڭ بىزگە قىلغان ۋەدىسى بولسا دەل شۇ ـ مەڭگۈ ھاياتلىقتۇر. **(aiōnios g166)** **26** سىلەرنى ئازدۇرماقچى بولغانلارنى نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سىلەرگە يازدىم؛ **27** سىلەر بولسا ئاڭلار، سىلەر ئۇنىڭدىن قوبۇل قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ سىلەردە تۇرۇۋېرىدۇ، سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج ئەمەسسىلەر، بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى روھ سىلەرگە بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق ئۆگىتىۋاتقاندەك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان ئەمەستۇر!) ـ ھەم ئۆگەتكەندەك، سىلەر داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسىلەر. **28** ئەمىسە، ئى ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇپ ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقاس بولمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خجالەت بولۇپ قالمايمىز. **29** [خۇدانىڭ] ھەققانىي ئىكەنلىكىنى بىلگەنىكەنسىلەر، ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسەڭلار كېرەك.

3 قاراگلار، ئاتا بىزگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى، بىز «خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدۇق ـ ۋە بىز ھەققەتەنمۇ شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ سەۋەبتىن بىزنى تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا ئۆزى تونۇمىدى. **2** سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛ كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ [قايتىدىن] ئايان قىلىنغاندا، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛ چۈنكى شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ ئەينەن ئۆزىنى كۆرىمىز. **3** ۋە [مەسىھكە] ئۈمىد باغلىغان ھەربىر كىشى ئۆز پاك بولغاندەك ئۆزىنى پاكلىماقتا. **4** گۇناھ سادىر قىلغان كىشى [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ. چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق [خۇدانىڭ] قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر. **5** ھالبۇكى، سىلەر ئۆزى گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن دۇنياغا كېلىپ ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر. **6** ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدەكىم گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ. **7** ئەزىز بالىلىرىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويما گلار. ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ ھەققانىي بولغىنىدەك ھەققانىيدۇر. **8** لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەلمىساقتىن تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ دۇنيادا ئايان قىلىنىشىدىكى مەقسەت ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. **9** خۇدادىن تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئۇرۇقى ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغاندۇر. **10** خۇدانىڭ بالىلىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ بالىلىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى، كىمدەكىم ھەققانىيلىققا ئەمەل قىلمىسا ۋە ياكى ئۆز قېرىندىشىغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادىن ئەمەستۇر. **11** چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاگاھلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل شۇكى، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. **12** ئۇ ئۇ رەزىلدىن بولغان، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگەن قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنىسىنى قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ قىلغانلىرى رەزىل، ئىنىسىنىڭ قىلغانلىرى ھەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان. **13** شۇنگا، ئى قېرىنداشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى ئۆچ كۆرسە، ھەيران قالما گلار. **14** بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ئۆتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز. ئۆز قېرىندىشىنى سۆيمىگۈچى تېخى ئۆلۈمدە تۇرۇۋاتىدۇ. **15** قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلغان كىشى قاتىلدۇر ۋە ھېچقانداق قاتىلدا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر. (aiōnios) (g166) **16** بىز شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۇ بىز ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزداردۇرمىز. **17** ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا مال-مۈلكى ئۆزۈپ، قېرىندىشىنىڭ موھتاجلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا كۆكسى-قارنىنى ئاچمىسا، يۇنداق كىشىدە نەدىمۇ خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بولسۇن؟ **18** ئەزىز بالىلىرىم، سۆز بىلەن ۋە تىل بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەمەلدە ۋە ھەققەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى. **19** بىز شۇنداق ئىشلار بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ھەققەتتىن بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە [خۇدانىڭ] ئالدىدا قەلبىمىزنى خاتىرجەم قىلالايمىز. **20** شۇنىساقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز بىزنى ئەيىبلىسە، خۇدا بولسا قەلبىمىزدىن يەنە ئۈستۈندۇر، ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. **21** سۆيۈملۈكلىرىم، ئەگەر قەلبىمىز بىزنى ئەيىبلىمىسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرەكلىك تۇرىمىز **22** ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىن نېمىنى تىلىسەك شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن قىلدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. **23** ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە ئۇنىڭ بىزگە تاپىلىغىنىدەك بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. **24** ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىدىغان كىشى [خۇدادا] ياشايدىغان ۋە [خۇدامۇ] ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىزگە ئاتا قىلغان روھتىندۇر.

4 سۆيۈملۈكلىرىم، ھەربىر [«ۋەھىي قىلغۇچى»] روھلارنىڭ ھەممىسگىلا ئىشىنىۋەرمەگلار، بەلكى بۇ روھلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن- كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۇرۇش ئۈچۈن ئۇلارنى سىناگلار. چۈنكى نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جايى-جايلارغا پەيدا بولدى. **2** خۇدانىڭ روھىنى مۇنداق پەرقلەندۇرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەنەدە كەلگەن مەسىھنى ئېتىراپ قىلغۇچى ھەربىر روھ خۇدادىن بولىدۇ. **3** ۋە دۇنياغا ئىنسانىي تەنەدە كەلگەن ئەيسا مەسىھنى ئېتىراپ قىلمايدىغان روھ خۇدادىن كەلگەن ئەمەس. بۇنداقلاردا ئەكسىچە دەججالنىڭ روھى ئىشلەيدۇ، سىلەر بۇ روھنىڭ كېلىدىغانلىقى توغرۇلۇق ئاگاھلاندىرىلگان ۋە دەرۋەقە ئۇ ھازىر دۇنيادا پەيدا بولدى. **4** ئەي ئەزىز بالىلىرىم، سىلەر بولسا گلار خۇدادىن بولغانسىلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كەلدىگلار؛ چۈنكى سىلەردە تۇرغۇچى بۇ دۇنيادا تۇرغۇچىدىن ئۈستۈندۇر. **5** ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ، شۇڭا ئۇلار بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ ۋە بۇ دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ. **6** بىز بولساق خۇدادىن بولغانىمىز؛ خۇدانى تونۇغان كىشى بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاگاھلايدۇ. خۇدادىن بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاگاھلىمايدۇ. مانا بۇنىڭدىن ھەققەتنىڭ روھى بىلەن ئېزىتقۇلۇقنىڭ روھىنى پەرق ئېتەلەيمىز. **7** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى؛ چۈنكى مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئۆزى خۇدادىندۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىنىڭ ھەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ ۋە خۇدانى تونۇيدۇ. **8** مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر. **9** خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە ئۇنىڭ بىلەن ئاشكارا بولدىكى، خۇدا بىزنى ئۇنىڭ ئارقىلىق ھاياتقا ئېرىشىۋىشى دەپ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى دۇنياغا ئەۋەتتى. **10** مېھىر-مۇھەببەت دەل شۇنىڭدىن ئايانكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى سۆيگىنىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۆزى بىزنى سۆيۈپ گۇناھلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كەفارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى ئەۋەتكىنى بىلەن ئايانداۇر. **11** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىزگە شۇ قەدەر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن يەردە، بىزمۇ بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز قەرزداردۇرمىز. **12** ھېچكىم ھېچقاچان خۇدانى كۆرگەن ئەمەس؛ لېكىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. **13** بىز بىزنىڭ ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلىقىمىزنى ۋە ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روھىنى بىزگە ئاتا قىلغان. **14** بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىزكى، ئاتا ئوغلۇنى دۇنياغا قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. **15** ئەگەر كىمدەكىم ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىراپ قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا ياشايدۇ. **16** بىز بولساق خۇدانىڭ بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتكۈى، شۇنداقلا ئۇنىڭغا تولىمۇ ئىشەنىدۇق. خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەتتە ياشىغۇچى كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا ياشايدۇ. **17** مۇشۇنداق بولغاندا، مېھىر-مۇھەببەت بىزدە مۇكەممەللىشىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىز سوراق كۈنىدە خاتىرجەم-قورقاس بولالايمىز. چۈنكى ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ ھازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز. **18** مېھىر-مۇھەببەتتە قورقۇنچ يوقتۇر؛ كامىل مېھىر-مۇھەببەت قورقۇنچنى ھەيدەپ يوقىتا چىقىرىدۇ. چۈنكى قورقۇنچ خۇدانىڭ

جازاسی بىلەن باغلىنىشلىقتۇر؛ قورقۇنچى بار كىشى مېھىر-مۇھەببەتتە كامالەتكە
يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر. **19** بىز مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىمىز، چۈنكى خۇدا
ئالدى بىلەن بىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتتى. **20** ئەگەر بىرسى «خۇدانى
سۆيىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى
كۆز ئالدىدىكى قېرىندىشىنى سۆيمىگەن يەردە، كۆرۈپ باقمىغان خۇدانى قانداقۇ
سۆيسۇن؟ **21** شۇنداق بىزدە ئۇنىڭدىن: «خۇدانى سۆيگەن كىشى قېرىندىشىنمۇ
سۆيسۇن» دېگەن ئەمر باردۇر.

5 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەربىر كىشى خۇدادىن
تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە تۇغدۇرغۇچى [ئاتىنى] سۆيىدىغان ھەربىر كىشى ئۇنىڭدىن
تۇغۇلغۇچىنىمۇ سۆيىدۇ. **2** بىز ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرى سۆيىدىغانلىقىمىزنى
شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، خۇدانى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر.
3 خۇدانى سۆيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ
ئەمرلىرىدە تۇرماق ئېغىر ئىش ئەمەستۇر. **4** چۈنكى خۇدادىن تۇغۇلغانلارنىڭ
ھەممىسى بۇ دۇنيا ئۈستىدىن غەلبە قىلىدۇ؛ ۋە دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى
كۈچ ـ دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر. **5** بۇ دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلبە قىلغۇچى
زادى كىملەر؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار
ئەمەسمۇ؟ **6** ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛
ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ
ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا روھتۇر، چۈنكى روھ ئۆزى ھەقىقەتتۇر.
7 چۈنكى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: ـ **8** بۇلار روھ، سۇ ۋە
قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ [گۇۋاھلىقى] بىردۇر. **9** ئەگەر بىز ئىنسانلارنىڭ
گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى بۇلارنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر.
خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەن ـ **10** (خۇدانىڭ ئوغلىغا
ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئىچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇداغا ئىشەنمىگەن
كىشى ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۆز ئوغلىنى تەستىقلىغان
گۇۋاھلىقىغا ئىشەنمىگەن) **11** گۇۋاھلىق دەل شۇدۇركى، خۇدا بىزگە مەڭگۈلۈك
ھاياتنى ئاتا قىلدى ۋە بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدىدۇر. (aiōnios g166) **12** شۇنداق
ئوغۇلغا ئىگە بولغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ ئوغلىغا ئىگە
بولمىغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولمىغان بولىدۇ. **13** مەن بۇلارنى خۇدانىڭ
ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلەرگە سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە
بولغانلىقىڭلارنى بىلدىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم. (aiōnios g166) **14** ۋە بىزنىڭ
ئۇنىڭغا بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاترجەملىكىمىز شۇنداقكى، ئۇنىڭ ئىرادىسىگە
مۇۋاپىق ھەرقانداق بىر ئىشنى تىلىسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ. **15** ئۇنى ھەرنېمە
تىلىگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگىنىكەنمىز، دۇئايىمىزدا ئۇنىڭدىن تىلىگىنىمىزگە
ئېرىشتۇق، دەپ بىلىمىز. **16** بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان
بىر گۇناھ سادىر قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا
ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھاياتلىق
ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن تىلىسۇن،
دېمەيمەن. **17** ھەممە ھەققانىيەتسىزلىك گۇناھتۇر؛ ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان
گۇناھمۇ بار. **18** خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناھ سادىر قىلمايدىغانلىقىنى
بىلىمىز؛ چۈنكى ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ
قالىدۇ ۋە ئاشۇ رەزىل ئۇنىڭغا تېگىلمەيدۇ. **19** ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن
بولغانلىقىمىز ئۆزىمىزگە مەلۇم؛ ئەمما پۈتكۈل دۇنيا بولسا ئۇ رەزىلنىڭ ئىلكىدىدۇر.
20 يەنە بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە ھەقىقى بولغۇچىنى
تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى يورۇتتى؛ ۋە بىز ھەقىقي بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە، يەنى
ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھدە ياشاۋاتىمىز. ئۇ بولسا ھەقىقي خۇدا ۋە مەڭگۈلۈك
ھاياتلىقتۇر! (aiōnios g166) **21** ئەزىز بالىلىرىم، ئۆزۈڭلارنى ھەرقانداق
بۇتلاردىن ساقلاڭلار.

يۇهاننا 2

1 2 مەنكى ئاقساقالدىن [خۇدا تەرىپىدىن] تاللانغان خاتىمغا ۋە
ئۇنىڭ ئەزىز باللىرىغا سالام! مەن سىلەرنى ھەقىقەتتە سۆيىمەن ۋە يالغۇز مەنلا
ئەمەس، يەنە ھەقىقەتنى تونۇغانلارنىڭ ھەممىسى بىزدە ياشاۋاتقان ۋە شۇنداقلا
ئەبەدگىچە بىزگە يار بولىدىغان ھەقىقەتنى دەپ سىلەرنى سۆيىدۇ. (aiōn g165)
3 خۇدائاتىدىن ۋە ئاتىنىڭ ئوغلى رەب ئەيسا مەسىھتىن شاپائەت، رەھىم-
شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك سىلەرگە ھەقىقەت ۋە مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە
بولىدۇ! 4 باللىرىڭنىڭ ئارىسىدا بىز ئاتىدىن ئەمر تاپشۇرۇۋالغاندەك ھەقىقەتتە
ماڭغانلارنى كۆرگىنىم ئۈچۈن ئىنتايىن خۇرسەن بولدۇم. 5 ئەمدى، ھۆرمەتلىك
خانىم، مەن سەندىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى، دەپ ئۆتۈنىمەن.
مېنىڭ ساڭا يېزىپ ئۆتۈنگىنىم يېڭى بىر ئەمر ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ
بىزدە بار ئەمردۇر 6 (مېھىر-مۇھەببەت شۇكى، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ
مېڭىشتۇر). مانا بۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىن تارتىپ ئاڭلاپ كېلىۋاتقاندەك، ئۇنىڭدا
مېڭىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە تاپىلانغاندۇر. 7 چۈنكى نۇرغۇن ئالدامچىلار
دۇنيانىڭ جايى-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن
مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار دەل ئالدامچى ۋە دەججالدۇر.
8 بىز ۋە ئۆزۈڭلار سىگۈرگەن ئەجىرنى يوقىتىپ قويماي، بەلكى تولۇق ئىنئامغا
ئىگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن، ئۆزۈڭلارغا ئاگاھ بولۇڭلار. 9 كىمكى مەسىھنىڭ
تەلىمىدىن ھالقىپ چىقىپ، ئۇنىڭدا چىڭ تۇرمىسا، خۇدا ئۇنىڭغا ئىگە بولمايدۇ.
لېكىن ئۇنىڭ تەلىمىدە چىڭ تۇرغۇچى بولسا، ئاتا ھەم ئوغۇل ئۇنىڭغا ئىگە بولىدۇ.
10 ئەگەر بىرسى ئۇنىڭ تەلىمىنى ئېلىپ كەلمەي سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا كەلسە،
ئۇنى ئۆيۈڭلارغا باشلىماڭلار ھەم ئۇنىڭغا سالامۇ بەرمەڭلار. 11 چۈنكى ئۇنداق
ئادەمگە سالام بەرگەن كىشى ئۇنىڭ رەزىل ئەمەللىرىگە شېرىك بولغۇچىدۇر.
12 سىلەرگە پۈتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛ لېكىن قەغەز بىلەن سىياھنى
ئىشلەتكەندىن كۆرە، خۇشاللىقىمىزنىڭ تولۇپ تېشىشى ئۈچۈن يېنىڭلارغا بېرىپ
دىدار كۆرۈشۈپ سۆزلىشىشنى ئارزۇ قىلىمەن. 13 خۇدا تەرىپىدىن تاللانغان
ھەدەڭنىڭ باللىرىدىن ساڭا سالام!

يۇھاننا 3

1 مەنكى ئاقساقال ئۆزۈم ھەققەتتە سۆيگەن سۆيۈملۈك گايۇسقا سالام!
2 ئى سۆيۈمكۈك [دوستۇم]، جېنىڭ گۈللەنگەندەك، ھەممە ئىشلىرىڭنىڭ
گۈللىنىشىگە ۋە تېنىڭنىڭ سالامەت بولۇشىغا تىلەكداشمەن. **3** قېرىنداشلار
كېلىپ، سەندە بولغان ھەققەت توغرۇلۇق گۇۋاھلىق بەرگەندە، مەن ئىنتايىن
بەك خۇشاللاندىم؛ چۈنكى سەن ھەققەتتە داۋاملىق مېڭىۋاتىسەن. **4** ماڭا
نىسبەتەن، ئەزىز بالىلىرىمنىڭ ھەققەتتە مېڭىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاشتىنمۇ چوڭ
خۇشاللىق يوقتۇر. **5** سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يېنىڭغا بارغان قېرىنداشلارغا
(گەرچە ئۇلار ساڭا ناتونۇش بولسىمۇ) قىلغانلىرىڭنىڭ ھەممىسىدە ئىخلاسمەنلىكىڭ
ئىسپاتلىنىدۇ. **6** ئۇلار جامائەت ئالدىدا سېنىڭ بۇ مېھىر-مۇھەببىتىڭ توغرىسىدا
گۇۋاھلىق بەردى. ئۇلارنى يەنە خۇدانىڭ يولىغا لايىق سەپىرىگە ئۇزىتىپ
قويساڭ، ياخشى قىلغان بولىسەن. **7** چۈنكى ئۇلار [سەپەردە] يات ئەللىك
[ئېتىقادسىزلاردىن] ھېچ نېمە ئالمايى، شۇ مۇبارەك نام ئۈچۈن يولغا چىقتى.
8 شۇڭا، ھەققەت بىلەن خىزمەتداش بولۇپ تەڭ ئىشلىگۈچى بولۇش ئۈچۈن بىز
شۇنداقلارنى قولاپ-قۇۋۋەتلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. **9** بۇ توغرۇلۇق جامائەتكە
مەكتۇپ يازدىم. لېكىن ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ، جامائەتكە باش
بولۇش تەمەسىدە بولغان دىئوترەپەس بىزنى قوبۇل قىلمايدۇ. **10** شۇنىڭ ئۈچۈن
مەن بارغاندا، ئۇنىڭ قىلغان ئەسكىلىكلىرىنى، يەنى ئۇنىڭ بىزنىڭ ئۈستىمىزدىن
قىلغان رەزىل سۆزلىرى بىلەن غەيۋىتىنى يۈزىگە سالىمەن؛ ئۇ ئۇنىڭلا بىلەنلا
توختاپ قالمايدۇ، يەنە [سەپەردىكى] قېرىنداشلارنى قوبۇل قىلمايلا قالماي، قوبۇل
قىلماقچى بولغانلارنىمۇ توسىدۇ ۋە ھەتتا ئۇلارنى جامائەتتىن قوغلاپ چىقىرىۋاتىدۇ.
11 ئى سۆيۈملۈك [دوستۇم]، يامانلىقتىن ئەمەس، ياخشىلىقتىن ئۈلگە ئالغىن.
ياخشىلىق قىلغۇچى خۇدادىندۇر. يامانلىق قىلغۇچى خۇدانى ھېچ كۆرمىگەندۇر.
12 دېمىتىرئوسنى بولسا ھەممەيلەن، ھەتتا ھەققەتنىڭ ئۆزى ياخشى گۇۋاھلىق
بېرىپ تەرىپلەيدۇ. بىزمۇ ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىز ۋە گۇۋاھلىقىمىزنىڭ ھەققەت
ئىكەنلىكىنى سەنمۇ بىلىسەن. **13** ساڭا يازىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى؛
لېكىن قەلەم بىلەن سىياھنى ئىشلەتكەندىن كۆرە، **14** سەن بىلەن پات ئارىدا
دىدار كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلىمەن؛ شۇ چاغدا دەرقەمدە سۆزلىشىمىز. ساڭا
خاتىرجەملىك يار بولغاي! دوستلاردىن ساڭا سالام. سەنمۇ [ئۇ يەردىكى]
دوستلارغا ئىسىم-فامىلىلىرى بويىچە مەندىن سالام ئېيتقايسەن.

يەھۇدا

1 ئەيسا مەسىھنىڭ قۇلى، ياقۇپنىڭ ئىنىسى مەنكى يەھۇدادىن چاقىرىلغانلارغا، يەنى خۇداتاتىمىز تەرىپىدىن سۆيۈلگەن، ئەيسا مەسىھ تەرىپىدىن قوغدىلىپ كەلگەنلەرگە سالام. **2** سىلەرگە رەھىمدىللىق، ئامانلىق-خاتىرجەملىك ۋە مېھىر-مۇھەببەت ھەسسىلەپ ئاتا قىلىنغاي! **3** ئى سۆيۈملۈكلىرىم، مەن ئەسلى سىلەرگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان نىجاتىمىز توغرىسىدا ئەخەت يېزىشقا زور ئىشتىياقم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى مۇقەددەس بەندىلەرگە بىر يولىلا ئامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قوللۇكلاردىن بەرمەسلىككە جىددىي كۆرەش قىلىشقا جېكلەپ تۈشىۋۈ خەتنى يازمىسام بولمىدى. **4** چۈنكى مەلۇم كىشىلەر ـ ئىخلاسسىز ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئاراكلارغا سۈقۈنۈپ كىرىۋالغان. تۇلار خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇۋقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن تانغان ئادەملەردۇر. **5** شۇنىڭ ئۈچۈن مەن سىلەرگە شۇنى ئېسىكلارغا قايتىدىن سېلىشنى خالايمەنكى (گەرچە سىلەر بۇرۇن ھەممە ئىشلاردىن خەۋەرلەندۇرۇلگەن بولساكلارمۇ)، بۇرۇن رەب [ئۆزى ئۈچۈن] بىر خەلقنى مىسىردىن قۇتقۇزغان بولسىمۇ، تۇلارنىڭ ئىچىدىكى [ئۆزىگە] ئىشەنمىگەنلەرنى كېيىن ھالاك قىلدى. **6** [ۋە سىلەر شۇنىمۇ بىلىسىلەركى]، ئەسلىدىكى ئورنىدا تۇرمايى، ئۆز ماكانىنى تاشلاپ كەتكەن پەرىشتىلەرنى رەب تۇلۇغ [قىيامەت] كۈنىنىڭ سوربقىغچە مەڭگۈ كىشەنلەپ مۇدھىش قاراڭغۇلۇقتا سولاپ ساقلىماقتا. **(aïdios) (g126) 7** سودوم ۋە گومورىا ۋە تۇلار ئەتراپىدىكى شەھەرلەردىكىلەرمۇ شۇ ئوخشاش يولدا، يەنى شۇ [پەرىشتىلەرگە] ئوخشاش ئۆچىغا چىققان بۇزۇقچىلىققا ۋە غەيرىي شەھۋەتلەرگە بېرىلىپ كەتكەن، [كېيىنكى دەۋرلەر] تۇلارنىڭ ئاقىۋىتىدىن ئىبرەت ئالسۇن ئۈچۈن مەڭگۈلۈك ئوت جازاسىغا تورنەك قىلىنىپ كۆيدۈرۈلگەن. **(aiōnios g166) 8** لېكىن مۇشۇ «چۈش كۆرگۈچىلەر» شۇ ئوخشاش يول بىلەن ئادەملەرنىڭ تەنلىرىنىمۇ بۇلغىماقتا، تۇلار ھوقۇق ئىگىلىرىگە سەل قارىغۇچىلاردىن بولۇپ، [ئەرشتىكى] تۇلۇغلارغىمۇ ھاقارەت قىلىشماقتا. **9** لېكىن ھەتتا باش پەرىشتە مىكائىلمۇ مۇسانىڭ جەسىتى توغرىسىدا ئىبلىس بىلەن مۇزاكىرە قىلىپ تالاش-تارتىش قىلغاندا، ئۇنى ھاقارەتلىك سۆزلەر بىلەن ئەيىبلەشكە پېتىنالمىغان، پەقەت «ساڭا پەرۋەردىگارنىڭ ئۆزى تەنبىھ بەرسۇن» دەپلا قويغان. **10** لېكىن بۇ كىشىلەر تۇزلىرى چۈشىنەمەيدىغان ئىشلار ئۈستىدە كۆپۈرلۈق قىلدۇ. بىراق تۇلار ھەتتا ئەقلسىز ھايۋانلاردەك تۇز تەبىئىتىنىڭ ئىنكاسلىرى بويىچە چۈشەنگىنىچە ياشاپ، شۇ ئارقىلىق تۇزلىرىنى ھالاك قىلدۇ. **11** بۇلارنىڭ ھالىغا ۋاي! چۈنكى تۇلار قابىلنىڭ يولى بىلەن ماڭدى، مال-مۇلۇكنى دەپ بالائامنىڭ ئازغان يولىغا تۇزىنى ئاتىق ۋە تۇلار كوراھنىڭ ئاسىيلىق قىلغىنىغا [ئوخشاش] ئاخىر ھالاك بولدۇ. **12** تۇلار مېھىر-مۇھەببەتنى تەبىركلەش زىيافەتلىرىگىلارغا ھېچ تارتىنماي سىلەر بىلەن بىللە داخىل بولدىغان، تۇزلىرىنلا باقىدىغان خەتەرلىك خادا تاشلاردۇر. تۇلار شامالىلاردىن ھەيدىلىپ كەلگەن يامغۇرسىز بۇلۇت، يىلتىزىدىن قومۇرۇپ تاشلانغان، كەچ كۆزدىكى مېۋىسىز دەرەخلەر، ئىككى قېتىم تۇلگەنلەر! **13** تۇلار دېڭىزنىڭ داۋالغۇۋاتقان، بۇزۇغۇنلۇق دولقۇنلىرى، تۇلار تۇز شەرمەندىچىلىكىنى قۇسماقتا؛ تۇلار ئېزىپ كەتكەن يۇلتۇزلار بولۇپ، تۇلارغا مەڭگۈلۈك قاپقاراڭغۇلۇقنىڭ زۇلمىتى ھازىرلاپ قويۇلغاندۇر. **(aiōn g165) 14** ئادەمئاتىنىڭ يەتتىنچى ئەۋلادى بولغان ھانوخ بۇ كىشىلەر توغرىسىدا مۇنداق بېشارەت بەرگەن: ـ «مانا، رەب تۈمەنلىگىنىغان مۇقەددەسلىرى بىلەن كېلىدۇ، **15** تۇ پۈتكۈل ئىنسانلارنى سوراق قىلىپ، بارلىق ئىخلاسسىزلارنىڭ ئىخلاسسىزلارچە يۈرگۈزگەن بارلىق ئىخلاسسىزلىقلىرىغا ئاساسەن، شۇنداقلا ئىخلاسسىز گۇناھكارلارنىڭ تۇزىنى ھاقارەتلىگەن بارلىق ئەسەبىي سۆزلىرىگە ئاساسەن تۇلارنى ئەيىبكە بۇيرۇيدۇ». **16** بۇ كىشىلەر ھامان غوتۇلداپ، ئاغرىنىپ يۈرىدۇ، تۇز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىدۇ؛ ئاغزىدا يوغانچىلىق قىلىدۇ، تۇز مەنپەئىتىنى كۆزلەپ باشقىلارغا خۇشامەتچىلىك قىلىدۇ. **17** لېكىن، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رىسۋاللىرىنىڭ ئالدىن ئېيتقان سۆزلىرىنى ئېسىگىلاردا تۇتۇڭلارکى، **18** تۇلار سىلەرگە: «ئاخىر زاماندا، تۇزىنىڭ ئىخلاسسىز ھەۋەسلىرىنىڭ كەينىگە كىرىپ، مازاق قىلغۇچىلار مەيدانغا چىقىدۇ» دېگەنىدى. **19** مۇشۇنداق كىشىلەر بۇلگۈنچىلىك پەيدا قىلىدىغان، تۇز تەبىئىتىگە ئەگەشكەن، روھقا ئىگە بولمىغان ئادەملەردۇر. **20** لېكىن سىلەر، ئى سۆيۈملۈكلىرىم، ئەڭ مۇقەددەس بولغان ئېتىقادىڭلارنى ئۈل قىلىپ، تۇزۇڭلارنى قۇرۇپ چىقىڭلار، مۇقەددەس روھتا دۇئا قىلىپ، **21** ئادەمنى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېلىپ بارىدىغان رەببىمىز ئەيسا مەسىھنىڭ رەھىمدىللىقىنى تەلەۋرۈپ كۈتۈپ، تۇزۇڭلارنى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى ئىچىدە تۇتۇڭلار. **(aiōnios g166) 22** ئىككىلىنىپ قالغانلارغا رەھىم قىلىڭلار؛ **23** بەزىلەرنى ئوت ئىچىدىن يۇلۇۋېلىپ قۇتۇلدۇرۇۋېلىڭلار؛ بەزىلەرگە ھەتتا ئەتلىرىدىن نىجاسەت چۈشۈپ يۇلغانغان كىيىم-كېچىكىگىمۇ نەپرەتلەنگەن ھالدا قورقۇنچ ئىچىدە رەھىم قىلىڭلار. **24** ئەمما سىلەرنى يولدا تېيىلىپ كېتىشتىن ساقلاپ، ئېچىلىپ-يېيىلىپ تۇزىنىڭ شەرەپلىك ھۇزۇرىدا ئەيىبسىز تۇرغۇزۇشقا قادىر بولغۇچىغا، يەنى قۇتقۇزغۇچىمىز بىردىنبىر **25** خۇداغا رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق شان-شەرەپ، ھەيۋەت-ئۇلۇغلۇق، قۇدرەت ۋە ھوقۇق ئەزەلدىن يۇرۇن، ھازىرمۇ تا بارلىق زامانلارغىچە بولغاي! ئامىن! **(aiōn g165)**

ۋەھي

1 بۇ كىتاب ئەيسا مەسىھنىڭ ۋەھيىسى، يەنى خۇدا ئۇنىڭغا ئۆز قۇل-
خىزمەتكارلىرىغا يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى
كۆرسىتىشى ئۈچۈن تاپشۇرغان ۋەھيىدۇر. مەسىھ بۇنى ئۆز پەرىشتىسىنى ئەۋەتىپ
قۇلى يۇھاننىغا ئالامەتلەر بىلەن ئايان قىلدى. **2** يۇھانا بولسا خۇدانىڭ سۆز-
كالامى ھەمدە ئەيسا مەسىھ توغرىسىدىكى گۇۋاھلىقىغا كۆرگەنلىرىنىڭ ھەممىسىگە
گۇۋاھلىق بەردى. **3** بۇ بېشارەتنى ئوقۇپ بەرگۈچى ۋە ئۇنىڭ سۆزلىرىنى
ئاڭلاپ، ئۇنىڭدا يېزىلغانلارغا ئىتائەت قىلغۇچى بەختلىكتۇر! چۈنكى ۋەھيىنىڭ
ۋاقتى يېقىندۇر. **4** مەنكى يۇھاننادىن ئاسىيا [ئۆلكىسىدىكى] يەتتە جامائەتكە
سالام! ھازىر بار بولغان، ئۆتكەندىمۇ بولغان ھەم كەلگۈسىدە كەلگۈچىدىن،
ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدىكى يەتتە روھتىن **5** ۋە سادىق گۇۋاھچى، ئۆلۈمدىن
تۇنجى تىرىلگۈچى، جاھاندىكى پادىشاھلارنىڭ ھۆكۈمرانى بولغان ئەيسا مەسىھتىن
سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي، ئەمدى بىزنى سۆيگۈچى،
يەنى ئۆز قېنى بىلەن بىزنى گۇناھلىرىمىزدىن يۇغان **6** ۋە بىزنى بىر پادىشاھلىققا
ئۆيۈشتۈرۈپ، ئۆز ئاتىسى خۇداغا كاھىنلار قىلغانلا بارلىق شان-شەرەپ ۋە
كۈچ-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەدگىچە بولغاي، ئامىن! **(aiōn g165)** **7** مانا، ئۇ
بۇلۇتلار بىلەن كېلىدۇ، شۇنداقلا ھەر بىر كۆز، ھەتتا ئۇنى سانجىغانلارمۇ ئۇنى
كۆرىدۇ. يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل قەبىلە-خەلق ئۇ سەۋەبلىك ئاھ-زار كۆتۈرىدۇ.
شۇنداق بولىدۇ، ئامىن! **8** مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، مۇقەددەمە ۋە خاتىمە
ئۆزۈمدۇرمەن، ھازىر بار بولغان، بۇرۇنمۇ بار بولغان ھەم كەلگۈسىدىمۇ بار
بولغۇچىدۇرمەن، شۇنداقلا ھەممىگە قادىردۇرمەن، دەيدۇ پەرۋەردىگار خۇدا.
9 سىلەرنىڭ قېرىندىشىڭلار ھەم سىلەر بىلەن بىرگە ئەيسادا بولغان ئازاب-
ئوقۇبەت، پادىشاھلىق ۋە سەۋر-تاقەتتىن ئورتاق نېسىپدىشىڭلار بولغان مەنكى
يۇھانا خۇدانىڭ سۆز- كالامى ۋە ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن پاتموس دېگەن
ئارالدا [مەھبۇس] بولۇپ تۇرۇپ قالغاندىم. **10** «رەببنىڭ كۈنى»دە مەن
روھنىڭ ئىلكىگە ئېلىنىشىم بىلەن، كەينىمدىن كاناي ئاۋازىدەك كۈچلۈك
بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **11** بۇ ئاۋاز: «كۆرىدىغانلىرىڭنى كىتاب قىلىپ ياز ۋە
ئۇنى يەتتە جامائەتكە، يەنى ئەفەسۇس، سىمىرنا، پەرگامۇم، تىياتىرا، ساردىس،
فىلادېلفىيە ۋە لائودىكىيادىكى جامائەتلەرگە ئەۋەت» دېدى. **12** ماڭا سۆز
قىلغان ئاۋازنىڭ كىمنىڭ ئىكەنلىكىنى كۆرۈش ئۈچۈن كەينىمگە بۇرۇلدۇم.
بۇرۇلغىنىمدا، كۆزۈمگە يەتتە ئالتۇن چىراغدان **13** ۋە ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا
ئۆچىسىغا پۈتلىرىغىچە چۈشۈپ تۇرىدىغان تون كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر
باغلىغان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرى كۆرۈندى. **14** ئۇنىڭ باش-چېچى
ئاق يۈڭدەك، ھەتتا قاردەك ئاپئاق ئىدى ۋە كۆزلىرى گويا يالقۇنلاپ تۇرغان
ئوتتەك ئىدى. **15** پۇتلىرى خۇمداندا تاۋلىنىپ پارقىرىغان تۈچقا ئوخشايتتى،
ئاۋازى شارقىراپ ئېقىۋاتقان نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ئىدى. **16** ئۇ
ئۇڭ قولىدا يەتتە يۇلتۇز تۇتقان بولۇپ، ئاغزىدىن ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچ
چىقىپ تۇراتتى. چىرايى خۇددى قۇياشنىڭ تولۇق كۈچىدە پارلىغاندەك
يارقىن ئىدى. **17** ئۇنى كۆرگىنىمدە، ئايىغىغا ئۆلۈكتەك يىقىلدىم. ئۇ ئۇڭ قولىنى
ئۈستۈمگە تەگكۈزۈپ مۇنداق دېدى: ـ قورقما، ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى
18 ھەمدە ھايات بولغۇچى ئۆزۈمدۇرمەن. مەن ئۆلگەنىدىم، ئەمما مانا، مەن
ئەبەدىلئەبەدگىچە ھاياتتۇرمەن، ئۆلۈم ۋە تەھتىسارانىڭ ئاچقۇچلىرى قولۇمدىدۇر!
(aiōn g165, Hadēs g86) **19** شۇنىڭ ئۈچۈن، كۆرگەن ئىشلارنى، ھازىر
بولۇۋاتقان ئىشلارنى ۋە بۇلاردىن كېيىن بولىدىغان ئىشلارنى يېزىپ قالدۇر.
20 سەن ئوڭ قولۇمدا كۆرگەن يەتتە يۇلتۇزنىڭ ۋە يەتتە ئالتۇن چىراغدانىنىڭ
سىرى مانا مۇنداق ـ يەتتە يۇلتۇز يەتتە جامائەتنىڭ ئەلچىلىرى ۋە يەتتە چىراغدان
بولسا يەتتە جامائەتتۇر.

2 ـ ئەفەسۇستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: «ئوڭ
قولىدا يەتتە يۇلتۇزنى تۇتۇپ، يەتتە ئالتۇن چىراغدانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ماڭغۇچى
مۇنداق دەيدۇ: **2** ـ سېنىڭ ئەجىر-ئەمەللىرىڭنى، تارتقان جاپالىرىڭنى ھەم
سەۋر-تاقەتنىڭنى، رەزىل ئادەملەرنىڭ قىلمىشلىرىغا چىداپ تۇرالمايدىغانلىقىڭنى،
شۇنداقلا روسۇل بولمىسىمۇ ئۆزلىرىنى روسۇل دەپ ئاتىۋالغانلارنى سىناپ،
ئۇلارنىڭ يالغانچى بولغانلىقىنى تونۇغانلىقىڭنىمۇ بىلىمەن. **3** شۇنداق، سېنىڭ
سەۋر-تاقەت قىلىۋاتقانلىقىڭنى، مېنىڭ نامىم ۋەجىدىن جاپا-مۇشەققەتكە
بەرداشلىق بەرگەنلىكىڭنى ئەمما ئېرىنمىگەنلىكىڭنى بىلىمەن. **4** لېكىن ساڭا شۇ بىر
ئېتىرازىم بارىكى، سەن ئۆزۈڭدىكى دەسلەپكى مېھىر-مۇھەببەتنىن ۋاز كەچتىڭ.
5 شۇڭا قايسى ھالەتتىن يېقىلىپ چۈشكەنلىكىڭنى ئېسىڭگە ئېلىپ توۋا قىلغىن،
ئاۋۋالقى تەمەللەرنى قايتا قىلغىن. بولمىسا يېنىڭغا كېلىمەن ۋە توۋا قىلمىساڭ
چىراغدىنىڭنى جايىدىن يۇتكۈۋېتىمەن. **6** بىراق، سېنىڭ شۇ ئارتۇقچىلىقىڭ
بارىكى، مەن ئۆزۈم نەپرەتلىندىغان نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ قىلمىشلىرىدىن سەنمۇ
نەپرەتلىنىسەن. **7** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!
غەلبە قىلغۇچىلارنى خۇدانىڭ جەننىتىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ھاياتلىق دەرىخىنىڭ
مېۋىلىرىدىن يېيىشكە مۇيەسسەر قىلىمەن». **8** ـ ئىزمىردىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە
مۇنداق يازغىن: ـ «ئاۋۋالقىسى ۋە ئاخىرقىسى، ئۆلگەن ۋە تىرىلگۈچى مۇنداق
دەيدۇ: **9** ـ سېنىڭ ئازاب-ئوقۇبەتلىرىڭنى ۋە نامراتلىقىڭنى بىلىمەن (لېكىن سەن
باي!)، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەۋالغان، شەيتاننىڭ بىر
سىناگوگى بولغانلارنىڭ تۆھمەتلىرىنىمۇ بىلىمەن. **10** ئالدىڭدا چېكىدىغان ئازاب-
ئوقۇبەتلەردىن قورقما. مانا، ئىبلىس ئاراڭلاردىن بەزىلىرىڭلارنى سىنىلىشىڭلار
ئۈچۈن يېقىندا زىندانغا تاشلىتىدۇ. سىلەر ئون كۈن قىينىلىسىلەر. تاكى ئۆلگۈچە
سادىق بولغىن، مەن ساڭا ھاياتلىق تاجىنى كىيدۈرىمەن. **11** قۇلىقى بارلار
روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار ئىككىنچى
ئۆلۈمنىڭ زىيىنىغا ھەرگىز ئۇچرىمايدۇ!». **12** ـ پەرگامۇمدىكى جامائەتنىڭ
ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئىككى بىسلىق ئوتكۈر قىلىچى بار بولغۇچى
مۇنداق دەيدۇ: **13** ـ مەن سەن ئولتۇرغان يەرنى، يەنى شەيتاننىڭ تەختى
بولغان جاينى بىلىمەن. شۇنداقتىمۇ، سەن مېنىڭ نامىمنى چىڭ تۇتۇپ، ھەتتا
سادىق گۇۋاھچىم ئانتىپاس ماكانىڭدا، يەنى شەيتان تۇرغان جايدا قەتل قىلىنغان
كۈنلەردىمۇ، ماڭا قىلغان ئېتىقادىڭدىن تېنىپ كەتمىدىڭ. **14** لېكىن ساڭا شۇ
بىرنەچچە ئېتىرازىم بارىكى، ئاراڭلاردا بالائامنىڭ تەلىمىگە ئەگىشىدىغانلىرىڭ بار.
بۇلماقتا ـ بالائام بولسا بالاققا ئىسرائىللارنى بۇتقا ئاتاپ قۇربانلىق قىلىنغان گۆشنى
يېيىش ۋە جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ئازدۇرۇشنى ئۆگەتكەنىدى. **15** شۇنىڭغا
ئوخشاش، سىلەرنىڭ ئاراڭلاردا نىكولاس تەرەپدارلىرىنىڭ تەلىمى ئۆتقانلارمۇ
بار. **16** شۇنىڭ ئۈچۈن، توۋا قىل! ئۇنداق قىلمىساڭ، يېنىڭغا تېز ئاردا بېرىپ،
ئاغزىمدىكى قىلىچىم بىلەن شۇلارغا ھۇجۇم قىلىمەن. **17** قۇلىقى بارلار روھنىڭ
جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن! غەلبە قىلغۇچىلار بولسا يوشۇرۇپ قويغان
مانىدىن بېرىمەن ۋە ھەربىرىگە بىردىن ئاق تاش بېرىمەن. تاش ئۈستىدە يېڭى بىر
ئىسىم پۈتۈكلۈك بولىدۇ، شۇ ئىسىمنى ئۇنى قوبۇل قىلغان كىشىدىن باشقا ھېچكىم
بىلمەيدۇ». **18** ـ تىياتىرادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «كۆزلىرى
يالقۇنلىغان ئوتقا ۋە پۇتلىرى پارقىراق تۈچقا ئوخشايدىغان خۇدانىڭ ئوغلى مۇنداق
دەيدۇ: **19** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى، مېھىر-مۇھەببىتىڭنى، ئېتىقادىڭنى، ئەجىر-

خىزمىتىڭنى ۋە سەۋر-تاقىتىڭنى، شۇنداقلا ھازىرقى ئەمەللىرىڭنىڭ ئاۋۇالقىدىن ئېشىپ چۈشۈۋاتقانلىقىنىمۇ بىلىمەن. **20** لېكىن، ساڭا شۇ بىر ئېتىرازىم بارىكى، تۆزىنى پەيغەمبەر دەپ ئاتىۋالغان ئاشۇ خوتۇن يېزىۋىلگە يول قويۇۋاتىسەن. ئۇ خوتۇن قۇل-خىزمەتكارلىرىغا تەلىم بېرىپ، ئۇلارنى جىنسىي بۇزۇقلۇق قىلىشقا ۋە بۇتقا ئاتاپ نەزىر قىلىنغان گۆشنى يېيىشكە ئازدۇرماقتا. **21** مەن ئۇنىڭغا توۋا قىلغۇدەك ۋاقىت بەرگەنىدىم، لېكىن ئۇ ئۆز بۇزۇقلۇقىغا توۋا قىلىشنى خالىمايدۇ. **22** ئەمدى مانا، مەن ئۇنى [ئېغىر كېسەل] ئورنىغا تاشلاپ ياتقۇزىمەن ۋە ئۇنىڭ بىلەن زىنا قىلغانلار قىلىشلىرىغا توۋا قىلمىسا، ئۇلارنىمۇ ئېغىر ئازابقا چۈمدۈرىمەن. **23** ئۇنىڭ پەرزەنتلىرىنىمۇ ئەجەللىك كېسەل بىلەن ئۆرىمەن. شۇ چاغدا، بارلىق جامائەتلەر نىيەت-نىشانلارنى ۋە قەلبلەرنى كۆزىتىپ تەكشۈرگۈچىنىڭ ئۆزۈم ئىكەنلىكىمنى، شۇنداقلا مېنىڭ ھەربىرىگلارغا قىلغان ئەمەلىيىتىگلارغا يارىشا ياندۇرىدىغانلىقىمنى بىلىدۇ. **24** لېكىن، تىياترادىكى قالغانلارغا، يەنى بۇ تەلىمنى قوبۇل قىلمىغانلار (ئۇلارنىڭ پىكرى بويىچە، شەيتاننىڭ ئاتالمىش «چوڭقۇر سىرلىرى»نى ئۆگەنمىگەنلەر)، يەنى سىلەرگە شۇنى ئېيتىمەنكى: ئۆزۈڭلاردا بار بولغانىنى مەن كەلگۈچە چىڭ تۇتۇڭلار. ئۆستۈڭلارغا بۇنىڭدىن باشقا يۈكنى ئارتمايمەن. **26** غەلبە قىلغۇچىلارغا، يەنى ئەمەللىرىمنى ئاخىرغىچە چىڭ تۇتقان كىشىلەرگە بولسا، ئۇلارغا پۈتكۈل ئەللەرگە ھاكىم بولۇش ھوقۇقىنى بېرىمەن. **27** مانا بۇ ئاتام ماڭا بەرگەن ھوقۇققا ئوخشاش ھوقۇقتۇر: ـ «ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باشقۇرۇپ، ساپال قاچىلارنى ئۆزۈپ چاققاندەك تارمار قىلىدۇ». **28** مەن ئۇنىڭغا تاڭ يۇلتۇزىنىمۇ ئاتا قىلىمەن. **29** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

3

ـ ساردىستىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «خۇدانىڭ يەتتە روھى ۋە يەتتە يۇلتۇزىنىڭ ئىگىسى بولغۇچى مۇنداق دەيدۇ: ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى ۋە شۇنداقلا «ھايات» دېگەن نام-ئابرۇيۇڭنىڭ بارلىقىنى، لېكىن ئەمەلىيەتتە ئۆلۈك ئىكەنلىكىڭنى بىلىمەن. **2** شۇڭا، ئويغان، سېنىڭدە بار بولغان، ئەمما ئۆلەي دەپ قالغان [خىسلەتلىرىڭنى] كۆزچەيت؛ چۈنكى خۇدايىم ئالدىدا ئەمەللىرىڭنىڭ تۈگەل ئەمەسلىكىنى بىلدىم. **3** ئۇنىڭ ئۆچۈن [سۆز- كالامنى] قانداق قوبۇل قىلىپ ئاڭلىغىنىڭنى يادىڭغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى چىڭ تۇتۇپ توۋا قىلغىن. لېكىن ئويغانمىساڭ مەن ئوغرىدەك ئۆستۈڭگە كېلىمەن ۋە سەن قايسى سائەتتە ئۆستۈڭگە كېلىدىغىنىمنى ھەرگىز بىلەلەيسەن. **4** لېكىن ساردىستا ئۆز كىيىملىرىگە داغ تەككۈزمىگەن بىرنەچچە شەخس بار. ئۇلار ئاق كىيىم كىيىپ مەن بىلەن بىللە ماڭىدۇ، چۈنكى ئۇلار بۇنىڭغا لايىقتۇر. **5** غەلبە قىلغۇچىلار مانا شۇنداق ئاق كىيىملەرنى كىيىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ نامىنى ھاياتلىق دەپتىردىن ھەرگىز ئۆچۈرمەيمەن، بەلكى ئۇلارنىڭ نامىنى ئاتام خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىنىڭ ئالدىدا ئوچۇق ئېتىراپ قىلىمەن. **6** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» **7** ـ فىلادېلفىيەدىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «مۇقەددەس ۋە ھەقىقىي بولغۇچى، شۇنداقلا داۋۇتنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغۇچى، ئاچسام ھېچكىم ياپالمايدۇ، ياپسام ھېچكىم ئاچالمايدۇ دېگۈچى مۇنۇ ئىشلارنى دەيدۇ: **8** ـ سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەن. سېنىڭ بىرئاز كۈچۈڭ بولغاچ سۆز- كالامىمغا ئىتائەت قىلغىنىڭ ۋە نامىمدىن تېنىپ كەتمىگىنىڭ ئۈچۈن، ئالدىڭدا ھېچكىم ياپالمايدىغان بىر ئىشىكنى ئېچىپ قويدۇم. **9** مانا، شەيتاننىڭ سىناگوگىدىكىلەردىن، يەھۇدىي ئەمەس تۇرۇپ ئۆزلىرىنى يەھۇدىي دەپ ئاتىۋالغان يالغانچىلارنى بولسا شۇنداق ئاقىۋەتكە قالدۇرىمەنكى، ئۇلارنى كېلىپ سېنىڭ ئايىغىڭغا باش ئۇرىدىغان ۋە مېنىڭ سېنى سۆيگەنلىكىمنى بىلىدىغان قىلىمەن. **10** سەن مېنىڭ سەۋر-تاقەت يولۇمدىكى سۆز- كالامىمنى ساقلاپ ئەمەل قىلىشىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئىنسانلارنى سىناشقا پۈتكۈل يەر يۈزىگە چۈشىدىغان ئابالىق سىناقنىڭ ۋاقىت-سائىتى كەلگەندە سېنى ئۆزىگىدىن ساقلاپ قوغدايمەن. **11** مەن پات ئاردا كېلىمەن. تاجىڭنى ھېچكىمنىڭ تارتىۋالماسلىقى ئۈچۈن، ئۆزۈڭدە بار بولغانىنى چىڭ تۇتقىن. **12** غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، خۇدايىمنىڭ ئىبادەتخانىسىغا تۈۋرۈك قىلىمەنكى، ئۇ ئۇ يەردىن ئەسلا چىقمايدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈستىگە خۇدايىمنىڭ نامىنى، خۇدايىمنىڭ شەھىرىنىڭ نامىنى، يەنى ئەرشتىن ـ خۇدانىڭ يېنىدىن چۈشىدىغان يېڭى يېرۇسالېمنىڭ نامىنى ۋە مېنىڭ يېڭى نامىمنى يازىمەن. **13** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!» **14** ـ لائودىكىيادىكى جامائەتنىڭ ئەلچىسىگە مۇنداق يازغىن: ـ «ئامىن ئاتالغۇچى، يەنى سادىق ۋە ھەقىقىي گۇۋاھچى، خۇدانىڭ كائىنىتىنىڭ كېلىپ چىقىشىنىڭ سەۋەبچىسى مۇنداق دەيدۇ: **15** سېنىڭ ئەمەللىرىڭنى بىلىمەنكى، سەن سوغۇقۇ ئەمەس، قىزىقمۇ ئەمەس. مەن سېنىڭ يا سوغۇق، يا قىزىق بولۇشۇڭنى خالايتىم! **16** سەن يا سوغۇق يا قىزىق ئەمەس، بەلكى ئىلمان بولغانلىقىڭ ئۈچۈن، سېنى ئاغزىمدىن ھۇ قىلىمەن. **17** سەن باي ئادەممەن، دۆلەتمەن بولدۇم، ھېچ نەرسىگە ھاجەتمەن ئەمەسمەن دېگىنىڭ بىلەن ئۆزۈڭنىڭ سۈرتۈشكە تۇتىيانى ئەمەسلىكىڭنى نەسىھەت قىلىمەن. **19** مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئۈچۈن تەربىيىلەيمەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كۆيۈپ- پىشىپ توۋا قىل. **20** مانا، مەن ھازىر ئىشىك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشىكنى قېقىۋاتىمەن. ئەگەر بىرى ئاۋازىمنى ئاڭلاپ ئىشىكنى ئاچسا، ئۇنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە غىزالىنىدۇ. **21** غەلبە قىلغۇچىنى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ تەختىدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئولتۇرغىنىمدەك، ئۇنىمۇ تەختىمدە مەن بىلەن بىرگە ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلىمەن. **22** قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلەرگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

4

ئاندىن مەن قارىۋىدىم، مانا، ئاسماندا بىر ئىشىك ئېچىقلىق تۇراتتى. مەن ئۇنىڭ قېتىم ئاڭلىغان كاناي ئاۋازىغا ئوخشاپ كېتىدىغان ئاۋاز ماڭا: «بۇ ياققا چىق، ساڭا بۇلاردىن كېيىن يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى كۆرسىتەي» دېدى **2** ۋە دەرھال مەن روھنىڭ ئىلكىدە بولدۇم؛ مانا، ئەرشتە بىر تەخت، تەختتە بىر زات ئولتۇراتتى. **3** تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ قىياپىتى يېشىل قاشتاش ۋە قىزىل كۇۋارتسقا ئوخشايتتى. تەختىنىڭ چۆرىسىنى زۇمرەتتەك بىر ھەسەن- ھۈسەن ئوراپ تۇراتتى. **4** تەختىنىڭ ئەتراپىدا يەنە يىگىرمە تۆت تەخت بار ئىدى. تەختلەردە ئاق كىيىملەر بىلەن كېينگەن، باشلىرىغا ئالتۇن تاج تاقالغان يىگىرمە تۆت ئاقساقال ئولتۇراتتى. **5** تەختتىن چاقاقلار چېقىپ، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلىنىپ تۇراتتى. تەختىنىڭ ئالدىدا يالقۇنلاپ تۇرغان يەتتە مەشئەل كۆيۈپ تۇراتتى؛ بۇلار خۇدانىڭ يەتتە روھى ئىدى. **6** تەختىنىڭ ئالدى خۇددى خرۇستالدەك پارقىراپ تۇرىدىغان، سۈزۈك ئەينەك دېڭىزدەك ئىدى. تەختىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ۋە تەختىنىڭ چۆرىسىدە، ئالدى ۋە كەينى كۆزلەر بىلەن تولغان تۆت ھايات مەخلۇق تۇراتتى. **7** بىرىنچى مەخلۇق شىرغا، ئىككىنچى مەخلۇق بۇقىغا ئوخشايتتى. ئۈچىنچى مەخلۇقنىڭ يۈزى ئادەمنىڭ چىرايىغا ئوخشايتتى. تۆتىنچى مەخلۇق پەرۋاز قىلىۋاتقان بۈركۈتكە ئوخشايتتى. **8** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ھەربىرىنىڭ ئالتىدن قانىتى بار ئىدى؛ ئۇلارنىڭ پۈتۈن بەدىنىنىڭ چۆرىسى ھەتتا ئىچ تەرىپىمۇ كۆزلەر بىلەن تولغانىدى؛ ئۇلار كېچە- كۈندۈز توختىماي: ـ «مۇقەددەس، مۇقەددەس، مۇقەددەستۇر،

بار بولغان، هازىرمۇ بار ھەم كەلگۈسىدىمۇ بولغۇچى، ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا!» ـ دېيىشىتى. **9** ھايات مەخلۇقلار تەختتە ئولتۇرغان ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىنى ئۇلۇغلاپ، ئۇنىڭغا ھۆرمەت-شەۋكەت ۋە تەشەككۈر ئىزھار قىلغىنىدا، **(aiōn g165) 10** يىگىرمە تۆت ئاقساقال تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئايىغىغا يېقىلىپ ئەبەدىلئەبەد ھايات بولغۇچىغا باش قويۇپ سەجدە قىلاتتى، تاجلىرىنى تەختىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ قويۇپ، مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **(aiōn g165) 11** «سەن، ئى پەرۋەردىگارىمىز ۋە خۇدايىمىز، شان-شەرەپ، ھۆرمەت-شۈھرەت ۋە قۇدرەتكە لايىقتۇرسەن. چۈنكى ئۆزۈڭ ھەممىنى ياراتتىڭ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئىرادەڭ بىلەن مەۋجۇت ئىدى ۋە يارىتىلدى!»

5 ئاندىن تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدا ئىچ ۋە تاش تەرىپىگە خەت پۈتۈلگەن ۋە يەتتە مۆھۈر بىلەن پېچەتلەنگەن بىر ئورام يازمىنى كۆردۈم. **2** يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «ئورام يازمىنى ئېچىپ، پېچەتلەرنى يېشىشكە كىم لايىقتۇر؟» دەپ توۋلىغان قاۋۇل بىر پەرىشتىنىمۇ كۆردۈم. **3** لېكىن نە ئەرشتە نە يەر يۈزىدە نە يەر ئاستىدا ئورام يازمىنى ئاچالايدىغان يا كى ئېچىگە قارىيالايدىغان ھېچكىم چىقمىدى. **4** ئورام يازمىنى ئېچىشقا يا كى ئېچىگە قاراشقا لايىق بىرەرسى تېپىلمىغاچقا، قاتتىق يىغلۇۋەتتىم. **5** ئاندىن ئاقساقاللاردىن بىرى ماڭا: ـ يىغلىما! قارا، يەھۇدا قەبىلىسىدىن بولغان شىر ـ داۋۇتنىڭ يىلتىزى بولغۇچى غەلىبە قىلدى؛ شۇڭا ئورام يازمىنى ۋە ئۇنىڭ يەتتە پېچىتىنى ئېچىشقا ئۇ قادىر، ـ دېدى. **6** ئاندىن قارىسام، تەخت بىلەن تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىلىقىدا، ئاقساقاللار ئوتتۇرىسىدا بىر قوزا ئۈرە تۇراتتى. ئۇ يېڭىلا بوغۇزلانغاندەك قىلاتتى؛ ئۇنىڭ يەتتە مۈڭگۈزى ۋە يەتتە كۆزى بولۇپ، بۇ كۆزلەر خۇدانىڭ پۈتكۈل يەر يۈزىگە ئەۋەتكەن يەتتە روھى ئىدى. **7** قوزا بېرىپ، تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ ئوڭ قولىدىن ئورام يازمىنى ئالدى. **8** يازمىنى ئالغاندا، تۆت ھايات مەخلۇق ۋە يىگىرمە تۆت ئاقساقال قوزىنىڭ ئايىغىغا يېقىلدى؛ ئۇلارنىڭ ھەربىرىنىڭ چىلتارى ۋە خۇشبۇيۇ بىلەن تولغان ئالتۇن چىنىلىرى بار ئىدى (بۇ خۇشبۇيۇ مۇقەددەسىس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى ئىدى). **9** ئۇلار يېڭى بىر كۈي ئېيتىشتى: ـ «ئورام يازمىنى ئېلىشقا، ۋە پېچەتلەرنى ئېچىشقا لايىقسەن؛ چۈنكى بوغۇزلاندىڭ ۋە ھەر قەبىلىدىن، ھەر تىلدىن، ھەر مىللەتتىن، ھەر ئەلدىن بولغان ئىنسانلارنى تۆز قېنىڭ بەدىلى بىلەن سېتىۋېلىپ، خۇداغا ھەئىۋە قىلدىڭ. **10** ئۇلارنى خۇدايىمىز ئۈچۈن بىر پادىشاھلىققا ئۆيۈشتۈرۈپ، كاھىنلار قىلدىڭ. ئۇلار يەر يۈزىدە ھۆكۈم سۈرىدۇ». **11** ئاندىن كۆردۈم ۋە مانا، تەختىنىڭ، ھايات مەخلۇقلارنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئەتراپىدا نۇرغۇنلىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. ئۇلارنىڭ سانى مىڭەمىن مىڭ-تۈمەن مىڭ، مىليون-مىليون ئىدى. **12** ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «بوغۇزلانغان قوزا قۇدرەت، دۆلەت، دانالىق، كۈچ-قۇۋۋەت، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە مەدھىيىگە لايىقتۇر» دېيىشەتتى. **13** ئاندىن مەن ئەرش، يەر يۈزى، يەر ئاستى ۋە دېڭىزدىكى ھەربىر مەخلۇق ۋە ئۇلارنىڭ ئىچىدە بار بولغانلارنىڭ ھەممىسىنىڭ: ـ «تەختتە ئولتۇرغۇچىغا ۋە قوزىغا مەدھىيە، ھۆرمەت، شان-شەرەپ ۋە ھوقۇق-قۇدرەت ئەبەدىلئەبەدگىچە مەئىۋە بولغاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **(aiōn g165) 14** تۆت ھايات مەخلۇق «ئامىن!» دەپ جاۋاب قايتۇراتتى، ئاقساقللار يەرگە يېقىلىپ سەجدە قىلاتتى.

6 ئاندىن قوزا يەتتە پېچەتنىڭ بىرىنى ئاچقاندا، مەن قاراپ تۇردۇم. تۆت ھايات مەخلۇقتىن بىرىنىڭ گۈلدۈرمامىدەك ئاۋاز بىلەن: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **2** كۆردۈمكى، مانا بىر ئاق ئات كەلدى! ئاتقا منىگۈچىنىڭ قولىدا بىر ئوق-يا بار ئىدى؛ ئۇنىڭغا بىر تاج بېرىلدى. ئۇ غەلىبە قىلغۇچى سۈپىتىدە زەپەر قۇچۇش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلاندى. **3** قوزا ئىككىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئىككىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. **4** يەنە بىر ئات ئوتىۋىرغا چىقتى، ئۇنىڭ رەڭگى قىپقىزىل ئىدى. ئاتقا منگۈچىگە يەر يۈزىدىكى تىنچلىقنى ئېلىپ كېتىش ۋە ئىنسانلارنى ئۆزئارا قىرغىنچىلىققا سېلىش ھوقۇقى بېرىلدى. ئۇنىڭغا يەنە چوڭ بىر قىلىچ بېرىلدى. **5** قوزا ئۈچىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئۈچىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم. مەن كۆردۈمكى، مانا بىر قارا ئات كەلدى. ئاتقا منگۈچىنىڭ قولىدا بىر تارازا بار ئىدى. **6** تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئارىسىدىن: ـ «بىر تاۋاق بۇغداي بىر دىنارغۇس پۇلغا، ئۈچ تاۋاق ئارپا بىر دىنارغۇس پۇلغا سېتىلىدۇ. ئەمما زەيتۇن يېغىغا ۋە شارابقا زەرەر يەتكۈزمىگىن!» ـ دېگەندەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. **7** قوزا تۆتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، تۆتىنچى ھايات مەخلۇقنىڭ: «كەل!» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. **8** كۆردۈمكى، مانا بىر ئاتىراڭ ئاتنى كۆردۈم. ئاتقا منگۈچىنىڭ ئىسمى «ئۆلۈم» ئىدى. ئۇنىڭ كەيندىن تەھتىسارا ئەگىشىپ كېلىۋاتاتتى. ئۇلارغا يەر يۈزىنىڭ تۆتتىن بىرىگە ھۆكۈمرانلىق قىلىپ، قىلىچ، ئاچارچىلىق، ۋابا ۋە يەر يۈزىدىكى يىرتقۇچ ھايۋانلار ئارقىلىق ئادەمنى ئولتۇرۇش ھوقۇقى بېرىلدى. **(Hadēs g86) 9** قوزا بەشىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، خۇدانىڭ سۆز-كالامى ئۈچۈن ۋە ئىزچىل گۇۋاھلىق بەرگەنلىكى ۋەجىدىن ئولتۇرۇلگەنلەرنىڭ جانلىرىنى قۇربانگاھنىڭ تېگىدە كۆردۈم. **10** ئۇلار قاتتىق ئاۋاز بىلەن ندا سېلىشىپ: ـ ئەي ھاكىمۇتلەق ئىگىمىز، مۇقەددەس ۋە ھەققىي بولغۇچى! سەن قاچانغىچە يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلارنى سوراق قىلماي، ئۇلاردىن قېنىمىزنىڭ ئىنتىقامىنى ئالمايسەن؟ ـ دېيىشەتتى. **11** ئۇلارنىڭ ھەربىرىگە بىردىن ئاق تون بېرىلدى. ئۇلارغا، ئۆزۈڭگىلارغا ئوخشاش ئولتۇرۇلدىغان قۇل-بۇرادەرلىرىڭلار ھەم قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سانى توشقۇچە ئازغىنە ۋاقىت ئارام ئېلىشىڭلار كېرەك، دەپ ئېيتىلدى. **12** ئاندىن مەن قوزا ئالتىنچى پېچەتنى ئاچقىنىدا كۆردۈمكى، مانا دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى، قۇياش بەتەينى قارا يۇڭدىن توقۇلغان بۇزدەك قاپقارا رەڭگە، تولۇن ئاي بولسا قاننىڭ رەڭگىگە كىردى. **13** ئەنجۈر دەرىخىنىڭ قاتتىق بورانىدا سىلكىنىشىدىن ئەنجۈر غورىلىرى يەرگە تۆكۈلگەندەك، ئاسماندىكى يۇلتۇزلارمۇ يەر يۈزىگە تۆكۈلدى. **14** ئاسمان خۇددى ئورام يازمىنىڭ تۈرۈلگىنىدەك غايىب بولدى، ھەربىر تاغ ۋە ئارال ئورنىدىن يۆتكەلدى؛ **15** ھەمدە دۇنيادىكى پادىشاھلار، مۇئتەۋەلەر، سەردارلار، بايلار، كۈچلۈكلەر، قۇللار ۋە ھۆرلەرنىڭ ھەممىسى تۆتكۈرلەرگە ۋە تاغلارنىڭ كامارلىرىغا يوشۇرۇندى. **16** ئۇلار تاغلارغا ۋە قورام تاشلارغا مۇنداق دەپ جار سالدى: ـ «ئۈستىمىزگە چۈشۈڭلار! بىزنى تەختتە ئولتۇرغۇچىنىڭ سىيماسىدىن ھەم قوزىنىڭ غەزەبىدىن يوشۇرۇڭلار ۋە ساقلاڭلار! **17** چۈنكى ئۇلارنىڭ دەھشەتلىك غەزەپ كۈنى كەلدى، ئەمدى كىم پۈت تىرەپ تۇرالىسۇن؟!».

7 ئۇنىڭدىن كېيىن مەن كۆردۈمكى، تۆت پەرشتە يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدا تۇراتتى. ئۇلار ھەرقانداق شامالنىڭ قۇرۇقلۇق، دېڭىز ھەم دەل-دەرەخلەرگە ئۇرۇلماسلىقى ئۈچۈن يەر يۈزىنىڭ تۆت تەرىپىدىن چىقىدىغان شامالنى تىزگىنلەپ تۇراتتى. **2** مەن ھايات خۇدانىڭ مۇھۇرىنى ئالغان، كۈن چىقىشتىن كۆتۈرۈلۈۋاتقان باشقا بىر پەرشتىنى كۆردۈم. ئۇ قاتتىق ئاۋاز بىلەن قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزلارنى ۋەيران قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەن ئاشۇ تۆت پەرشتىگە: **3** «بىز خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ پېشانىسىگە مۇھۇر باسقۇچە، قۇرۇقلۇق، دېڭىز ۋە دەل-دەرەخلەرنى ۋەيران قىلماڭلار!» دەپ تۇۋلدى. **4** مەن مۇھۇرلەنگەنلەرنىڭ سانىنى ئاڭلىدىم ـ ئىسرائىللارنىڭ ھەرقايسى قەبىلىلىرىدىن بىر

يۆز قىرىق تۆت مىڭ كىشى، يەنى: ـ **5** يەھۇدا قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، رۇبەن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، گاد قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **6** ئاشىر قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، نافتالى قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، مانا‌سسەھ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **7** شىمىئون قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، لاۋِي قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، ئىسساكار قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، **8** زەبۇلۇن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، يۈسۈپ قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى، بىنيامىن قەبىلىسىدىن ئون ئىككى مىڭ كىشى مۇھۇرلەنگەندى. **9** بۇ ئىشلاردىن كېيىن كۆردۈمكى، مانا ھەر ئەل، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەتتىن بولغان، ھەرخىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان سان-ساناقسىز زور بىر توپ خالايىق تەختىنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا تۇراتتى؛ ئۇلارنىڭ ھەممىسگە ئاق تون كىيدۈرۈلگەن بولۇپ، قوللىرىدا خورما شاخلىرى تۇتقاندى. **10** ئۇلار يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ «نىجات تەختتە ئولتۇرغۇچى خۇدايىمىزغا ۋە قوزىغا مەنسۇپ بولغاي!» دەپ ۋارقىرىشاتتى. **11** بارلىق پەرىشتىلەر تەختىنىڭ، ئاقساقاللارنىڭ ۋە تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ئەتراپىغا ئولاشقاندى. ئۇلار تەختنىڭ ئالدىدا يېقىلىپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشەتتى: ـ **12** «ئامىن! ھەمد-مەدھىيە، شان-شەرەپ، دانالىق ۋە تەشەككۇر، ھۆرمەت ۋە كۈچ-قۇدرەت خۇدايىمىزغا ئەبەدىلئەبەدگىچە مەنسۇپ بولغاي، ئامىن!» **(aiōn g165) 13** ئەمدى ئاقساقاللاردىن بىرى مەندىن: ـ بۇ ئاق تون كىيدۈرۈلگەن كىشىلەر كىم بولىدۇ، قەيەردىن كەلدى؟ ـ دەپ سوردى. **14** ـ تەقسىر، بۇ ئۇزلىرىگە مەلۇمدۇر، ـ دېدىم. ئۇ ماڭا: ـ بۇلار دەھشەتلىك ئازاب-ئوقۇبەتنى بېشىدىن ئوتكۈزۈپ كەلگەنلەر. ئۇلار تونلىرىنى قوزىنىڭ قېنىدا يۇيۇپ تاپاق قىلغان. **15** شۇڭا ئۇلار خۇدانىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، ئىبادەتخانىسىدا كېچە-كۈندۈز ئۇنىڭ خىزمىتىدە بولىدۇ، تەختتە ئولتۇرغۇچى بولسا ئۇلارنىڭ ئۈستىگە چېدىرىنى سايىۋەن قىلىدۇ. **16** ئۇلار يەنە ھېچ ئاچ قالمايدۇ، ھېچ ئۇسسىمايدۇ، ئۇلارغا نە ئاپتاپ، نە پېژغىرىم ئىسسىق ھېچ ئۇرمايدۇ. **17** چۈنكى ئۇلارنى تەختتىكى ئوتتۇرىسىدىكى قوزا باقىدۇ ۋە ھاياتلىق سۈيى بۇلاقلىرىغا ئېلىپ باردۇ؛ ۋە خۇدا ئۇلارنىڭ ھەربىر كۆز يېشىنى سۈرتىدۇ، ـ دېدى.

8

قوزا يەتتىنچى پېچەتنى ئاچقاندا، ئەرشتە يېرىم سائەتچە جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈردى. **2** ئاندىن خۇدانىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇلارغا يەتتە كاناي بېرىلدى. **3** ئالتىنچى خۇشبۇيدان تۈتقان يەنە بىر پەرىشتە كېلىپ، خۇشبۇيگاھنىڭ ئالدىدا تۇردى. بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىرلىكتە تەختنىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن خۇشبۇيگاھ ئۈستىدە [خۇداغا] ئاتاپ سۇنۇشقا تۇنىگىنا كۆپ خۇشبۇيى بېرىلدى. **4** ۋە خۇشبۇينىڭ تۈتىنلىرى مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ دۇئالىرى بىلەن بىللە پەرىشتىنىڭ قولىدىن خۇدانىڭ ئالدىغا كۆتۈرۈلدى. **5** ئاندىن پەرىشتە خۇشبۇيدانىنى قولىغا ئېلىپ، ئۇنى قۇربانگاھدىكى ئوت بىلەن تولدۇرۇپ، يەر يۈزىگە ئاتتى؛ شۇنىڭ بىلەن تۇرلۇك ئاۋازلار، گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى، چاقماقلار چېقىلدى ۋە بىر يەر تەۋرەش بولدى. **6** ئاندىن قوللىرىغا بىردىن كاناي تۇتقان يەتتە پەرىشتە كانايلىرىنى چېلىشقا ھازىرلاندى. **7** بىرىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن مۇلدۇر ۋە ئوت قان ئارىلاش پەيدا بولۇپ يەر يۈزىگە تاشلاندى، زېمىننىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى، دەل-دەرەخلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى كۆيدۈرۈلدى ۋە پۈتكۈل يېشىل ئوت-چۆپلەر كۆيدۈرۈلدى. **8** ئىككىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن گويا كى لاۋۇلداپ كۆيۈۋاتقان يوغان بىر تاغدەك غايەت زور [بىر جىسىم] دېڭىزغا تاشلاندى. دېڭىزنىڭ ئۈچتىن بىرى قانغا ئايلاندى **9** ۋە دېڭىزدىكى جانىۋارلارنىڭ ئۈچتىن بىرى تۇلدى، كېمىلەرنىڭ ئۈچتىن بىرى ۋەيران بولدى. **10** ئۈچىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، شۇنىڭ بىلەن ئاسماندىن مەشئەلدەك يالقۇنلاپ يانغان چوڭ بىر يۇلتۇز چۈشتى؛ ئۇ دەريالارنىڭ ئۈچتىن بىرىنىڭ ۋە بۇلاقلارنىڭ سۈلىرى ئۈستىگە چۈشتى. **11** يۇلتۇزنىڭ ئىسمى «كەكرە» ئىدى. سۇلارنىڭ ئۈچتىن بىرى كەكرەدەك بولۇپ كەتتى، سۇلار ئاچچىق بولۇپ كەتكەچكە نۇرغۇن ئادەم سۇدىن تۇلدى. **12** تۆتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ شۇنىڭ بىلەن قۇياشنىڭ ئۈچتىن بىرى، ئاينىڭ ئۈچتىن بىرى ۋە يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرى ئۇرۇلدى. نەتىجىدە، قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقلۇقىنىڭ ئۈچتىن بىرى قاراڭغۇلاشتى، كۈندۈزنىڭ ئۈچتىن بىردە يورۇقلۇق يوقالدى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىردىمۇ شۇنداق بولدى. **13** يەنە كۆردۈمكى، ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ كېتىۋاتقان بىر بۈركۈتنىڭ قاتتىق ئاۋاز بىلەن: ـ «كانايىنى چېلىشقا تەمشىلگەن قالغان ئۈچ پەرىشتىنىڭ كانايِ ئاۋازلىرى ئاڭلانسا يەر يۈزىدە ئۇرۇۋاتقانلارنىڭ ھالىغا ۋاي، ۋاي، ۋاي!» دېگىنىنى ئاڭلىدىم.

9

بەشىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ مەن ئاسماندىن يەرگە چۈشۈپ كەتكەن بىر يۇلتۇزنى كۆردۈم. تېگى يوق ھاڭنا باردىغان قۇدۇقنىڭ ئاچقۇچى ئۇنىڭغا بېرىلدى، **(Abyssos g12) 2** ئۇ تېگى يوق ھاڭنىڭ قۇدۇقىنى ئاچتى. قۇدۇقتىن يوغان خۇمدانىنىڭ ئىسىدەك تۈتۈن ئۇرلەپ چىقتى. ھاڭنىڭ قۇدۇقىنىڭ تۈتۈنىدىن قۇياش ۋە كۆكنى قاراڭغۇلۇق باستى. **(Abyssos g12) 3** تۈتۈننىڭ ئىچىدىن يەر يۈزىگە چېكەتكە ياغدى. ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى چايانلاردەك چېقىش كۈچى بېرىلگەندى. **4** ئۇلارغا يەر يۈزىدىكى ئوت-چۆپلەرگە ۋە ھەرقانداق ئۆسۈملۈك يا كى دەل-دەرەخلەرگە زەرەر يەتكۈزمەڭلار، پەقەت پېشانىسىدە خۇدانىڭ مۇھۇرى بولمىغان ئادەملەرگىلا زەرەر قىلىڭلار، دەپ ئېيتىلدى. **5** ئۇلارغا ئادەملەرنى ئۆلتۈرۈشكە ئەمەس، بەلكى بەش ئايغىچە قىينىشاتقا يول قويۇلدى؛ ئۇلار يەتكۈزىدىغان ئازاب ئادەمنى چايان چاققاندىكىدەك ئازاب ئىدى. **6** شۇ كۈنلەردە، ئىنسانلار ئۆلۈمنى ئىزدەيدۇ، لېكىن تاپالمايدۇ؛ ئۆلۈمنى سېغىنىدۇ، لېكىن ئۇ ئۇلۇم ئۇلاردىن قاچىدۇ. **7** چېكەتكىلەرنىڭ قىياپىتى خۇددى جەڭگە ھازىرلانغان ئاتلارغا ئوخشايتتى. باشلىرىدا بولسا ئالتۇن تاجقا ئوخشايدىغان بىر نەرسە بولۇپ، چىرايى ئادەمنىڭكىگە ئوخشايتتى. **8** چاچلىرى ئاياللارنىڭ چېچىغا، چىشلىرى شىرنىڭ چىشىغا ئوخشايتتى. **9** ئۇلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى تۆمۈر ساۋۇتلارغا ئوخشايتتى؛ قاناتلىرىنىڭ ئاۋازى جەڭگە ئاتلانغان نۇرغۇن ئات-ھارۋىلارنىڭ ئاۋازىغا ئوخشايتتى. **10** چايانلارنىڭكىگە ئوخشاش قۇيرۇقلىرى ۋە نەشتەرلىرى بار ئىدى. ئادەمنى بەش ئاي ئازابقا سالىدىغان كۈچ بولسا قۇيرۇقلىرىدا ئىدى. **11** ئۇلارنى ئىدارە قىلىدىغان پادىشاھى، يەنى تېگى يوق ھاڭنىڭ پەرىشتىسى بار ئىدى. ئۇنىڭ ئىبرانىيچە ئىسمى ئاۋاددون؛ گرېكچە ئىسمى ئاپولىيون ئىدى. **(Abyssos g12) 12** بىرىنچى «ۋاي» ئۆتۈپ كەتتى. مانا، يۇنىكۈن كېيىن يەنە ئىككى «ۋاي» كېلىدۇ. **13** ئالتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى، مەن خۇدانىڭ ئالدىدىكى ئالتۇن قۇربانگاھنىڭ ئوت مۇڭگۈزىدىن چىققان بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم، بۇ ئاۋاز كانايِنى ئۇتقان ئالتىنچى پەرىشتىگە: ـ چوڭ ئەفرات دەرياسىنىڭ يېنىدا باغلاقلىق تۇرت پەرىشتىنى بوشات، دېدى. **15** دەل شۇ سائەت، شۇ كۈن، شۇ ئاي، شۇ يىل ئۈچۈن ھازىرلاپ قويۇلغان بۇ تۇرت پەرىشتە ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى ھالاك قىلىش ئۈچۈن باغلاقتىن بوشىتىلدى. **16** بۇلارنىڭ ئاتلىق لەشكەرلەر قوشۇنىنىڭ سانى ئىككى يۈز مىليون ئىدى. ئۇلارنىڭ سانىنىڭ جاكارلانغانلىقىنى ئاڭلىدىم. **17** غايىبانە كۆرۈنۈشتە كۆزۈمگە كۆرۈنگەن ئات ۋە ئۈستىگە مىنگەنلەر مانا مۇنداق ئىدى: ئاتلىقلارنىڭ كۆكرىكىدىكى ساۋۇتى چوغدەك قىزىل، كۆك ياقۇتتەك كۆك ۋە گۈگۈگۈرتەك

سېرق ئىدى. ئاتالارنىڭ باشلىرى شىرىنڭ بېشىدەك ئىدى؛ ئۇلارنىڭ ئېغىزلىرىدىن
ئوت، تۈتۈن ۋە گۈڭگۈرت چىقىپ تۇراتتى. 18 بۇ ئۈچ بالادىن، يەنى ئاتالارنىڭ
ئاغزىدىن چىققان ئوت ۋە تۈتۈن ۋە گۈنگۈرتىن ئىنسانلارنىڭ ئۈچتىن بىرى
ئۆلتۈرۈلدى. 19 چۈنكى ئاتالارنىڭ كۆچى ئېغىزلىرىدا ۋە قۇيرۇقلىرىدا ئىدى؛
ئۇلارنىڭ قۇيرۇقلىرىنىڭ يىلانلارغا ئوخشاش يېشى بولۇپ، بۇلار بىلەن ئادەمنى
زەخمىلەندۈرەتتى. 20 قالغان ئىنسانلار، يەنى بۇ بالا يېشىپەتلەردىن ئۆلتۈرۈلمەي
قالغانلار ئۆز قوللىرىنىڭ ئەمەللىرىگە توۋا قىلمىدى، يەنى جىنلارغا، كۆرەلمەس،
ئاڭلىيالماس ۋە ماڭالماس ئالتۇن، كۈمۈش، تۈنج ۋە ياغاچ بۇتلارغا چوقۇنۇشتىن
ۋاز كەچمىدى. 21 ئۇلار قاتىللىق، سېھىرگەرلىك، جىنسىي بۇزۇقلۇق ۋە
ئوغرىلىقلىرىغىمۇ توۋا قىلمىدى.

10 ئاندىن كېيىن، ئەرشتىن چۈشۈۋاتقان يەنە بىر كۈچلۈك پەرىشتىنى
كۆردۇم. ئۇ بىر پارچە بۇلۇت بىلەن يېپىنغان بولۇپ، بېشىنىڭ ئۈستىدە بىر
ھەسەن-ھۈسەن بار ئىدى. چىرايى قۇياشقا، پۇتلىرى ئوت تۈۋرۈكىگە ئوخشايتتى؛
2 قولىدا بىر كىچىك ئېچىقلىق ئورام يازما بار ئىدى. ئۇ ئوڭ پۇتىنى دېڭىز
ئۈستىگە، سول پۇتىنى قۇرۇقلۇققا قويۇپ تۇرۇپ، 3 شىرنىڭ ھۆركىرىشىگە
ئوخشاش قاتتىق ئاۋاز بىلەن ۋارقىرىدى. ئۇ ۋارقىرىغاندا، يەتتە گۈلدۈرماما ئۈز
ئاۋازلىرىنى ئاڭلىتىپ سۆز قىلدى. 4 يەتتە گۈلدۈرماما سۆز قىلغاندا، دېگەنلىرىنى
خاتىرىلىۋالماقچى بولۇپ تۇراتتىم. بىراق ئاسماندىن: ــ «يەتتە گۈلدۈرمامىنىڭ
ئېيتقانلىرىنى مۆھۈرلەپ، ئۇلارنى خاتىرىلىمە» دېگەن ئاۋازنى ئاڭلىدىم. 5 دېڭىز
ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، مەن كۆرگەن ئۇ پەرىشتە ئوڭ قولىنى ئاسمانغا
كۆتۈرۈپ، 6 ئاسمانلار ھەم ئۇلاردا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، يەر-زېمىن ھەم
ئۇنىڭدا بولغانلارنىڭ ھەممىسىنى، دېڭىز ھەم ئۇنىڭدا بولغان ھەممىسىنى ياراتقۇچى،
يەنى ئەبەدىلئەبەدگىچە ھايات ياشىغۇچى بىلەن قەسەم قىلىپ: ــ ۋاقىت يەنە
كەينىگە سۈرۈلمەيدۇ؛ (aiōn g165) 7 بەلكى يەتتىنچى پەرىشتە كاناي چېلىش
ئالدىدا، يەنى ئاۋازى ئاڭلىنىش ئالدىدىكى كۈنلەردە، خۇدانىڭ ئۆز قۇل-
خىزمەتكارلىرى بولغان پەيغەمبەرلەرگە خۇش خەۋىرىنى يەتكۈزگىنىدەك ئۇنىڭ
سىرى تۈگەللىنىپ، ئەمەلگە ئاشىدۇ؛ ــ دېدى. 8 مەن ئاسماندىن ئاڭلىغان
ئاۋاز ماڭا يەنە سۆزلەپ: ــ بېرىپ، دېڭىز ھەم قۇرۇقلۇقنىڭ ئۈستىدە تۇرغان
پەرىشتىنىڭ قولىدىكى ئېچىقلىق ئورام يازمىنى ئالغىن، دېدى. 9 مەن بېرىپ،
پەرىشتىنىڭ كىچىك ئورام يازمىنى ماڭا بېرىشىنى سورىدىم. ئۇ ماڭا: ــ بۇنى ئېلىپ
يە! ئاشقازىنىڭنى زەرداب قىلىدۇ، بىراق ئاغزىڭ ھەسەلدەك تاتلىق بولىدۇ،
دېدى. 10 مەن شۇنىڭ بىلەن كىچىك ئورام يازمىنى پەرىشتىنىڭ قولىدىن ئېلىپ
يېدىم؛ دەرۋەقە ئاغزىمغا ھەسەلدەك تاتلىق بېتىدى، لېكىن يېگەندىن كېيىن
ئاشقازنىم زۆرداب بولدى. 11 شۇنىڭ بىلەن ماڭا: ــ سەن كۆپ مىللەتلەر،
ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغانلار ۋە پادىشاھلار توغرىسىدىكى
ۋەھىي-بېشارەتلەرنى يەنە جاكارلىشىڭ لازىم، دېيىلدى.

11 ماڭا ئۆلچىگۈچ ھاسىدەك بىر قومۇش بېرىلىپ، مۇنداق
دېيىلدى: «بارغىن، خۇدانىڭ ئىبادەتخانىسى، قۇربانگاھى ۋە ئۇ يەردە ئىبادەت
قىلىۋاتقانلارنى ئۆلچىگىن. 2 لېكىن ئىبادەتخانىنىڭ تاشقىرىقى ھويلىسىنى ئۆلچىمەي
قوي، چۈنكى ئۇ يەر يات تائىپىلەرگە بېرىلدى، شۇنىڭ بىلەن مۇقەددەس
شەھەر قىرىق ئىككى ئاي دەپسەندە قىلىنىدۇ. 3 مەن ئىككى گۈۋاھچىمغا
قۇدرەت بېرىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بۇز كىيىم كىيىپ، ۋەھىي-بېشارەتلەرنى
بىر مىڭ ئىككى يۈز ئاتمىش كۈن يەتكۈزىدۇ» 4 (بۇلار يەر-زېمىننىڭ
رەببى ئالدىدا تۇرغان ئىككى تۈپ زەيتۇن دەرىخى ۋە ئىككى چىراغداندۇر).
5 بەرەرسى ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولسا، ئېغىزلىرىدىن ئوت پۈركۈلۈپ
چىقىپ، دۈشمەنلىرىنى يەپ تۆگىتىدۇ. ئۇلارنى زەخمىلەندۈرمەكچى بولغانلار
مانا شۇنداق ئۆلتۈرۈلىدۇ. 6 ئۇلار بېشارەت-ۋەھىينى يەتكۈزگەن كۈنلەردە
يامغۇر ياغدۇرماسلىققا ئاسمانىنى ئېتىۋېتىش قۇدرىتىگە ئېگە؛ سۈلارنى قانغا
ئايلاندۇرۇش ۋە ھەرخىل بالا-ۋاۋا بىلەن يەر-زېمىننى خالىغان ۋاقىتتا ئۇرۇش
قۇدرىتىگىمۇ ئېگە. 7 ئۇلارنىڭ گۈۋاھلىق ۋەزىپىسى ئاياغلىشىشى بىلەن، تېگى
يوق ھاڭدىن چىقىدىغان دېۋە ئۇلار بىلەن ئېلىشىدۇ ۋە ئۇلارنى يېڭىپ ئۆلتۈرىدۇ.
(Abyssos g12) 8 جەسەتلىرى روھىي جەھەتتىن سودوم ۋە مىسىر دەپ
ئاتىلىدىغان شۇ كاتتا شەھەرنىڭ غول كوچىسىدا ياتىدۇ؛ شۇ يەردە ئۇلارنىڭ
رەببىمۇ كرېستىلەنگەندى. 9 ھەر مىللەتتىن، ھەر قەبىلىدىن ۋە ھەر خىل
تىلدا سۆزلىشىدىغانلاردىن، ھەر ئەللەردىن بولغان ئادەملەر ئۇلارنىڭ جەسەتلىرىگە
ئۈچ يېرىم كۈن تىكىلىپ قارايدۇ ۋە جەسەتلەرنىڭ يەرلىكىگە قويۇلۇشىغا يول
قويمايدۇ. 10 يەر يۈزىدە ئۆرۈۋاتقانلار ئۇلارنىڭ بۇ ھالىدىن خۇشاللىنىپ،
تەبرىكلىشىپ، بىر-بىرىگە ھەدىيەلەر ئەۋەتىشىدۇ؛ چۈنكى بۇ ئىككى پەيغەمبەر يەر
يۈزىدىكىلەرنى قىينايتتى. 11 لېكىن ئۈچ يېرىم كۈندىن كېيىن، خۇدادىن كەلگەن
ھاياتلىق نەپىسى ئىككىيلەنگە كىردى، ئۇلار ئورنىدىن پۇت تىرەپ تۇردى؛
ئۇلارنى قاراۋاتقانلارنىڭ ئۈستىگە چوڭ بىر قورقۇنچ چۈشتى. 12 ئاندىن ئۇلار
ئىككىيلەنگە ئەرشتىن كەلگەن: ــ «بۇ ياققا چىق!» دېگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنى
ئاڭلىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دۈشمەنلىرىنىڭ كۆز ئالدىدا بىر بۇلۇت ئېچىدە
ئاسمانغا كۆتۈرۈلدى. 13 دەل شۇ سائەت ئېچىدە شىددەتلىك يەر تەۋرەش يۈز
بەردى، شەھەرنىڭ ئوندىن بىرى گۈمران بولۇپ، يەتتە مىڭ كىشى ھالاك
بولدى. قالغانلىرى دەككە-دۈككىگە چۈمۈپ، ئەرشتىكى خۇدانى ئۇلۇغلاشتى.
14 ئىككىنچى «ۋاي» تۈگۈپ كەتتى؛ مانا، ئۈچىنچى «ۋاي» چېلىشقا تاز
قالدى. 15 ئاندىن يەتتىنچى پەرىشتە كانىينى چالدى؛ ئەرشتە يۇقىرى ئاۋازلار
ئاڭلىنىپ مۇنداق دېيىلدى: ــ دۈنيانىڭ پادىشاھلىقى يەۋەردىگارىمىز ۋە
ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ پادىشاھلىقى بولدى، ئۇ ئەبەدىلئەبەدگىچە ھۆكۈم سۈرىدۇ».
(aiōn g165) 16 خۇدانىڭ ئالدىدا ئۆز تەختلىرىدە ئولتۇرغان يىگىرمە تۆت
ئاقساقال يەرگە يىقىلىپ باش قويۇپ، خۇداغا سەجدە قىلىپ مۇنداق دېيىشتى:
ــ 17 «شۇكۇرلەر ئېيتىمىز ساڭا، ئى بار بولغۇچى ۋە بار بولغان ھەممىگە قادىر
يەۋەردىگار خۇدا، چۈنكى ئۇلۇغ قۇدرىتىڭنى قولۇڭغا ئېلىپ، ھۆكۈمۈڭنى
يۈرگۈزۈشكە باشلىدىڭ. 18 ئەللەر غەزەپلەنگەندى، ئەمدى سېنىڭ غەزىپىڭ
يېتىپ كەلدى! ئۆلگەنلەرنى سوراق قىلىش، قۇل-خىزمەتكارلىرىڭ بولغان
پەيغەمبەرلەرنى، مۇقەددەس بەندىلەرنى، تۇۋەن ياكى كاتتا بولسۇن نامىڭدىن
قورققانلارنى ئىنئامغا ئىگە قىلىش، يەر يۈزىنى ھالاك قىلغانلارنى ھالاك قىلىش
ۋاقتى كەلدى». 19 ئاندىن خۇدانىڭ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىسى ئېچىلدى ۋە
ئۇنىڭ ئەھدە ساندۇقى ئىبادەتخانىدا كۆرۈندى؛ چاقاقلار، تۈرلۈك ئاۋازلار،
گۈلدۈرمالار ، يەر تەۋرەش ۋە دەھشەتلىك مۇلدۈر بولدى.

12 ئۇ چاغدا، ئەرشتە ئاجايىپ بىر كارامەت پەيدا بولدى ــ ئۇ قۇياشنى
يېپىنچاقلىغان، پۇتلىرىنىڭ ئاستىدا ئاي، بېشىدا ئون ئىككى يۇلتۇزلۇق تاج بار بىر
ئايال ئىدى. 2 ئۇ ھاملىدار بولۇپ، تولاغاق يەپ تۇغۇش ئازابىدا داد-پەريياد
كۆتۈردى. 3 ئاندىن ئەرشتە يەنە بىر ئالامەت كۆرۈندى ــ مانا، يەتتە باشلىق،
ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە بېشىدا يەتتە تاج بار بولغان چوڭ بىر قىزىل ئەجدىھا
ئۇراتتى. 4 ئۇ قۇيرۇقى بىلەن ئاسماندىكى يۇلتۇزلارنىڭ ئۈچتىن بىرىنى سۈپۈرۈپ،
ئۇلارنى يەر يۈزىگە چۈرۈۋەتتى. ئەجدىھا تۇغاي دەپ قالغان ئايال يەڭگىگەن
ھامان ئۇنىڭ بالىسىنى يالماپ يۇتۇۋەتمەكچى بولۇپ ئۇنىڭ ئالدىدا تۇردى. 5 ئايال

بىر بالا، يەنى پۈتۈن ئەللەرنى تۆمۈر ھاسىسى بىلەن پادىچىدەك باقىدىغان بىر ئوغۇل تۇغىدى. بالا بولسا خۇدانىڭ ۋە ئۇنىڭ تەختىنىڭ ئالدىغا غايىچىدە ئېلىپ چىقىلدى. 6 ئايال چۆلگە قاچتى، ئۇ يەردە ئۇنىڭ 1260 كۈن بېقىلىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا خۇدا تەرىپىدىن ھازىرلاپ قويۇلغان بىر جاي بار ئىدى. 7 ئاندىن ئەرشتە جەڭ بولدى. [باش پەرىشتە] مىكائىل ۋە ئۇنىڭ پەرىشتىلىرى ئەجدىھا بىلەن جەڭ قىلغىلى تۇردى، ئەجدىھامۇ ئۇز پەرىشتىلىرى بىلەن ئۇلارغا ئېتىلدى. 8 لېكىن ئۇ ئۇستۇنلۇك قازنالمىدى، ئۇنىڭغا ۋە پەرىشتىلىرىگە ئەرشتە تۇرۇشقا ئورۇن قالمىدى. 9 شۇنىڭ بىلەن زور ئەجدىھا، يەنى ئىبلىس ۋە شەيتان دەپ ئاتالغان، پۈتۈن جاھاننى ئازدۇرغۇچى ھېلىقى قەدىمىي يىلان يەر يۈزىگە تاشلاندى. ئۇنىڭ پەرىشتىلىرىمۇ ئۇنىڭ بىلەن تەڭ تاشلاندى. 10 ئاندىن مەن ئەرشتە يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «كەلدى خۇدايىمىزنىڭ نىجاتلىقى، قۇدرىتى، پادىشاھلىقى ۋە ئۇنىڭ مەسىھىنىڭ ھوقۇقى! چۈنكى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئۇستىدىن خۇدايىمىزنىڭ ئالدىدا كېچە-كۈندۈز شىكايەت قىلىپ تۇرغان شىكايەت قىلغۇچى ئەرشتىن تاشلۇېتىلدى؛ 11 قېرىنداشلار ئۇنىڭ ئۇستىدىن قوزىنىڭ قېنى ۋە ئۇلارنىڭ گۇۋاھلىق سۆزى بىلەن غالىب كەلدى؛ ئۇلار ھەتتا ئۆلۈمنى كۆزىگە ئىلماي ئۆز جېنىنى ئەزىز كۆرمىدى. 12 شۇنىڭ ئۈچۈن، شادلىنىڭلار، ئەي ئەرشىلەر ۋە ئۇلاردا ئۆرۈۋاتقالار! لېكىن ھالىڭلارغا ۋاي، ئەي يەر ۋە دېڭىزلار! چۈنكى ئىبلىس ئۈستۈڭلارغا چۈشتى، ۋاقتىنىڭ ئاز قالغانلىقىنى بىلگەچ، غەزەب-قەھرى بىلەن كەلدى!». 13 ئەجدىھا ئۆزىنىڭ يەر يۈزىگە تاشلانغانلىقىنى كۆرۈپ، ئوغۇل بالىنى ئۆتىگەن ئايالنى قوغلاشقا باشلىدى. 14 ئايالنىڭ يىلاننىڭ يۈزىدن دالدىلىنىشى، چۈلدە ئۆزى [ئۆچۈن ھازىرلانغان] ماكانىغا يېرىپ بىر مەزگىل، ئىككى مەزگىل ۋە يېرىم مەزگىل بېقىلىشۇن دەپ شۇ يەرگە ئۇچۇپ كېتىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا يوغان بىر بۈركۈتنىڭ ئىككى قانىتى بېرىلدى. 15 ئاندىن يىلان ئايالنىڭ ئارقىسىدىن ئاغزى بىلەن دەريادەك سۇ پۈركۈپ، ئۇنى سەل بىلەن ئېقىتىپ يوقاتماقچى بولدى. 16 لېكىن زېمىن ئايالغا ياردەم قىلىپ، ئاغزىنى ئېچىپ، ئەجدىھا ئاغزىدىن پۈركۈپ چىقارغان دەريانى يۇتۇۋەتتى. 17 بۇنىڭ بىلەن ئەجدىھانىڭ ئايالغا قاتتىق غەزەپ كېلىپ، ئۇنىڭ قالغان نەسلى، يەنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئەيسانىڭ گۇۋاھلىقىنى ئۇتقان پەرزەنتلىرى بىلەن جەڭ قىلغىلى كەتتى، ئۇ دېڭىز ساھىلى ئۈستىدە تۇراتتى.

13

ئاندىن، دېڭىزدىن ئون مۈڭگۈزلۈك، يەتتە باشلىق بىر دۇنىانىڭ چىقىۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. ئۇنىڭ ھەربىر مۈڭگۈزىدە بىردىن تاج بار ئىدى، ھەربىر بېشىدا كۈپۈرلۈق نامىلىرى يېزىقلىق ئىدى. 2 مەن كۆرگەن بۇ دۇڭە يىلپىزغا ئوخشايتتى، پۇتلىرى ئېيىقنىڭ پۇتلىرىغا، ئاغزى بولسا شىرنىڭ ئاغزىغا ئوخشايتتى. ئەجدىھا ئۇنىڭغا ئۆز قۇدرىتى، تەختى ۋە زور ھوقۇقىنى بەردى. 3 دۇنىانىڭ باشلىرىدىن بىرى ئەجەللىك يارىلانغاندەك تۇراتتى. لېكىن، بۇ ئەجەللىك يارا ساقايغاندى. پۈتكۈل دۇنيا دۇڭە ھەيرانۇھەس بولۇپ ئۇنىڭغا [ئەگەشتى]. 4 ئەجدىھا دۇڭە [سەلتەنەتلىك] ھوقۇق بەرگەچكە ئۇلار ئەجدىھاغا چوقۇنۇشتى. ئۇلار يەنە دۇڭىمۇ چوقۇنۇپ: ـ دۇنىانىڭ تەڭدىشى بارمۇ؟ ئۇنىڭ بىلەن كىممۇ ئېلىشالىسۇن؟ ـ دېدى. 5 دۇڭە تەكەببۇرلۇق ۋە كۈپۈرلۈق قىلىدىغان ئېغىز بېرىلدى، ئۇنىڭغا قىرىق ئىككى ئاي ئىش كۆرۈشكە ھوقۇق بېرىلدى. 6 ئۇ خۇداغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ـ ئۇنىڭ نامىغا ۋە ئۇنىڭ دەرگاھىغا، شۇنداقلا ئەرشنى ماكان قىلغانلارغا كۈپۈرلۈق قىلغىلى ئاغزىنى ئاچتى. 7 ئۇنىڭ مۇقەددەس بەندىلەرگە قارشى جەڭ قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىشكە يول قويۇلدى، ھەر قەبىلە، ھەر مىللەت، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغان ئەللەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىش ھوقۇقى ئۇنىڭغا بېرىلدى. 8 يەر يۈزىدىكىلەرنىڭ ھەممىسى ـ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن بۇيان بوغۇزلىنىپ بولغان قوزىنىڭ ھاياتلىق دەپتىرىگە نامى يېزىلمىغانلار بولسا، ئۇنىڭغا سەجدە قىلىدۇ. 9 قۇلىقى بارلار، بۇنى ئاڭلىسۇن! 10 «(ئۇتقۇن بولىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم ئۇتقۇن بولىدۇ، «قىلىچلىنىدۇ» دەپ بېكىتىلگەنلەر چوقۇم قىلىچلىنىپ ئۆلىدۇ». مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 11 مەن يەردىن چىقىۋاتقان يەنە بىر دۇنىا كۆردۇم. ئۇنىڭ قوزىنىڭكىدەك كىچىك ئىككى مۈڭگۈزى بار ئىدى، لېكىن ئاۋازى ئەجدىھانىڭكىدەك چىقاتتى. 12 ئۇ ئاۋۋالقى دۇڭە ۋاكالىتەن ئۇنىڭ پۈتۈن ھوقۇقىنى يۈرگۈزۈپ، يەر يۈزىنى ۋە ئۇنىڭدا ئۇتۇرۇۋاتقانلارنى ئەجەللىك يارىسى ساقايغان ئاۋۋالقى دۇڭگە چوقۇنۇدۇرىدۇ. 13 ئۇ زور مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتەتتى، ھەتتا كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا ئاسماندىن يەر يۈزىگە ئوت ياغدۇراتتى. 14 ئۇ ئاۋۋالقى دۇڭگە ۋاكالىتەن كۆرسىتىشكە ھوقۇقلاندۇرۇلغان ئالامەتلەر بىلەن يەر يۈزىدە ئۇتۇرۇۋاتقانلارنى ئازدۇرۇپ، ئۇلارغا «قىلىچ بىلەن يارىلانغان، لېكىن تىرىك قالغان» دېگەن ئاۋۋالقى دۇڭگە ئاتاپ بىر بۇت-ھەيكەل ياساپ تىكەشنى تاپىلدى. 15 دۇنىانىڭ بۇت-ھەيكىلگە نەپەس كىرگۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇنى سۆزلىيەلەيدىغان قىلىش ۋە ئۇنىڭغا چوقۇنمىغانلارنىڭ ھەممىسىنى ئولتۇرگۈزۈش قۇدرىتى بېرىلدى. 16 ئۇ تۇۋەن ۋە كاتتا، باي ۋە كەمبەغەل، ھۆر ۋە قۇللارنىڭ ھەممىسىنى ئوڭ قولى ياكى پېشانىسىگە تامغا باستۇرۇشقا مەجبۇرلىدى. 17 ئۇ يەنە بۇ تامغا، يەنى دۇنىانىڭ نامى ياكى ئۇنىڭ نامىدىكى رەقەم بېسىلغانلاردىن باشقا ھېچكىم بىر نەرسە سېتىۋالالمايدۇ ياكى ساتالمايدۇ، دەپ بېكىتتى. 18 مانا بۇ يەردە ھېكمەت بار. ئەقىل-پاراسىتى بارلىكى كىشىلەر دۇنىانىڭ رەقىمىنى ھېسابلاپ باقسۇن؛ چۈنكى بۇ رەقەم بىر ئادەمنىڭ رەقىمى بولىدۇ. ئۇنىڭ رەقىمى 666دۇر.

14

ئاندىن مەن كۆردۈمكى، مانا، قوزا زىئون تېغى ئۈستىدە تۇراتتى. ئۇنىڭ يېنىدا پېشانىسىگە ئۇز نامى ۋە ئاتىسىنىڭ نامى يېزىلغان بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭ كىشى بار ئىدى. 2 ئاسماندىن خۇددى [شارقىراپ ئېقىۋاتقان] نۇرغۇن سۇلارنىڭ ئاۋازىدەك ۋە قاتتىق گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. مەن ئاڭلىغان ئاۋاز يەنە چىلتارچىلار چىلتارلارنى چالغان ئاۋازغا ئوخشايتتى؛ 3 ھېلىقى كىشىلەر تەختىنىڭ، تۆت ھايات مەخلۇقنىڭ ۋە ئاقساقاللارنىڭ ئالدىدا يېڭى بىر كۈينى ئېيتىشتى. بۇ كۈينى [گۇناھلىرىنىڭ] بەدىلى تۆلىنىپ بۇ دۇنيادىن ئازاد قىلىنغان كىشىلەردىن بىر يۈز قىرىق تۆت مىڭدىن باشقا ھېچكىم ئۆگىنەلەيتتى. 4 ئۇلار ئاياللار تەرىپىدىن گۇناھتا بۇلغانمىغان، چۈنكى ئۇلار پاك ئادەملەردۇر. قوزا نەگە بارسا، ئۇلارمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ شۇ يەرگە باردۇ. ئۇلار بەدەل بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىن خۇداغا ۋە قوزىغا ھوسۇلنىڭ ئۈنجى مېۋىسىدەك بولۇش ئۈچۈن سېتىۋېلىنغان. 5 ئۇلار ئەيىبسىز بولۇپ، ئاغزىدىن ھېچ يالغان سۆز چىقمايدۇ. 6 ئاندىن مەن ئاسمانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇپ يۈرگەن باشقا بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇنىڭغا يەر يۈزىدە ئۇتۇرۇۋاتقانلارغا، يەنى ھەربىر ئەل، قەبىلە، ھەر خىل تىلدا سۆزلىشىدىغانلار، ھەر مىللەتلەرگە ئېلىپ يەتكۈزۈشى ئۈچۈن مەڭگۈلۈك خۇش خەۋەر تاپشۇرۇلدى. (aiōnios g166) 7 ئۇ يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ خۇدادىن قورقۇڭلار، ئۇنى ئۇلۇغلاڭلار! چۈنكى ئۇنىڭ سوت قىلىش سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ئاسمانى، زېمىنى، دېڭىزنى ۋە سۇ بۇلاقلىرىنى ياراتقۇچىغا سەجدە قىلىڭلار! ـ دەيتتى. 8 ئۇنىڭ كەيىندىن ئىككىنچى پەرىشتە كېلىپ مۇنداق دېدى: «غۇلدىز! كاتتا شەھەر بابىل غۇلدىز، ئۇ توز زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىنى پۈتكۈل ئەللەرگە ئىچكۈزگەن». 9 ئالدىنقى ئىككى پەرىشتىنىڭ كەيىندىن يەنە بىر پەرىشتە، يەنى ئۈچىنچى

پەرشتە يۆقرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: ـ «كىمدىكىم دۇنگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنسا، ئۇنىڭ تامغىسىنى پېشانىسىگە ياكى قولىغا قوبۇل قىلسا، 10 خۇدانىڭ قەھرىنىڭ ئەبجەش قىلىنمىغان ساپ شارابىنى ئۇنىڭ غەزىپى بىلەن تولغان قەدەھتە ئىچىدۇ. ئۇ مۇقەددەس پەرىشتىلەرنىڭ ۋە قوزىنىڭ ئالدىدا ئوت ۋە گۈگۈگىرتە قىينىلىدۇ. 11 ئۇلارنىڭ قىينىلىشلىرىدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر ئەبەدلىكەبەد پۇرقىراپ تۇرىدۇ؛ دۇنگە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلار ياكى ئۇنىڭ نامىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغانلارغا كېچە-كۈندۈز ئارامىلىق بولمايدۇ». (aiōn g165) 12 مۇقەددەس بەندىلىرىنىڭ سەۋرى-تاقىتى ۋە ئېتىقادى مانا شۇ ئىشلاردا مەلۇم بولىدۇ. 13 مەن يەنە ئاسماندا مۇنداق بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «بۇ سۆزنى يېز: «بۇنىڭدىن كېيىن رەببىدە ۋاپات بولۇپ ئۆلگەنلەر بەختلىكتۇر! ـ دۇرۇس، دەيدۇ روھ، ـ ئۇلار ھازىر ئۆز ئىشلىرىدىن توختاپ ئارام ئالالايدۇ. چۈنكى قىلغان ئەمەللىرى ئۇلارغا ئەگىشىپ كېلىدۇ»».
14 مەن كۆردۈمكى، مانا بىر پارچە ئاق بۇلۇت، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە بېشىغا ئالتۇن تاج كىيگەن، قولىدا ئۆتكۈر بىر ئورىغاق ئۆتقان ئىنسانئوغلىغا ئوخشايدىغان بىرسى ئولتۇراتتى. 15 ئىبادەتخانىدىن باشقا بىر پەرىشتە چىقىپ، بۇلۇتنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغۇچىغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئورىغىڭنى سال ۋە ئورۇشقا باشلا! چۈنكى ئورما ۋاقتى كەلدى، يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر پىشىپ يېتىلدى، دېدى. 16 بۇلۇت ئۈستىدە ئولتۇرغۇچى ئورىغىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەر يۈزىدىكى زىرائەتلەر ئورۇلدى. 17 ئەرشتە بولغان ئىبادەتخانىدىن يەنە بىر پەرىشتە چىقتى. ئۇنىڭمۇ ئۆتكۈر بىر ئورىغىنى بار ئىدى. 18 ئارقىدىنلا، ئوتنى باشقۇرىدىغان يەنە بىر پەرىشتە قۇربانگاھدىن چىقىپ، ئۆتكۈر ئورىغاق ئۆتقان پەرىشتىگە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ ئۆتكۈر ئورىغىڭنى سېلىپ، يەر يۈزىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ ساپاقلىرىنى يىغۋال، چۈنكى ئۈزۈملىرى پىشىپ يېتىلدى، ـ دېدى. 19 بۇنىڭ بىلەن پەرىشتە ئورىغىنى يەر يۈزىگە سالدى ۋە يەرىدىكى ئۈزۈم تېلىنىڭ مېۋىلىرىنى يىغىپ، خۇدانىڭ قەھرىنىڭ چوڭ شاراب كۆچىكىگە تاشلىدى. 20 شەھەرنىڭ سىرتىدىكى شاراب كۆچىكىدىكى ئۈزۈملەر دەسسىلىپ، شەرەبتىلىرى قان بولۇپ، ئاتنىڭ تىزگىنىگە چىقىدىغان ئېگىزلىكتە ئۈچ يۈز چاقىرىم يىراقلىققا ئاقتى.

15 ئاسماندا زور ھەم كارامەتلىك يەنە بىر ئالامەتنى، يەنى ئاخىرقى يەتتە بالا-يىتاپەتنى تۆتۈپ تۇرغان يەتتە پەرىشتىنى كۆردۈم (ئاخىرقى بالا-يىتاپەت دېيىلىشىدىكى سەۋەب، خۇدانىڭ غەزىپى بۇلار بىلەن ئاخىرلىشىدۇ). 2 مەن يەنە ئوت ئارىلاش ئەينەك دېڭىزىدەك بىر كۆرۈنۈشنى ھەم ئەينەك دېڭىزىنىڭ ئۈستىدە تۇرغان، دىۋە ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلى ۋە نامىنىڭ رەقىمى ئۈستىدىن غالىب كەلگەنلەرنى كۆردۈم. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا خۇدا بەرگەن چىلتارلار بولۇپ، 3 ئۇلار خۇدانىڭ قۇل-خىزمەتكارى بولغان مۇسانىڭ كۈيىنى ھەم قوزىنىڭ كۈيىنى ئېيتىشاتتى: ـ «ئۇلۇغ ۋە كارامەت سېنىڭ قىلغانلىرىڭ، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، يوللىرىڭ تاۋىل ۋە ھەقتۇر، ئى پۈتكۈل ئەللەرنىڭ پادىشاھى! 4 ئى پەرۋەردىگار، كىم سەندىن قورقمايدىغان، نامىڭنى ئۇلۇغلىمايدىغان بولالىسۇن؟ چۈنكى بىردىنبىر مۇقەددەس ئۇزۇڭدۇرسەن؛ بارلىق ئەللەر ئالدىڭدا كېلىدۇ، ساڭا سەجدە قىلىدۇ، چۈنكى ھەققانىي قىلغانلىرىڭ ئاشكارە بولدى». 5 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، مەن كۆردۈمكى، مانا ئەرشتىكى ئىبادەتخانا، يەنى ھۆكۈم-گۇۋاھلىق چېدىرى ئېچىلدى! 6 يەتتە بالا-يىتاپەتنى تۇز ئىلىكىدە تۆتقان يەتتە پەرىشتە پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان لىباس كىيگەن، كۆكسىگە ئالتۇن كەمەر باغلىغان ھالدا ئىبادەتخانىدىن چىقتى. 7 ئوت ھايات مەخلۇقنىڭ بىرى يەتتە پەرىشتىگە ئەبەدلىكەبەد ياشايدىغان خۇدانىڭ قەھرى بىلەن تولغان يەتتە ئالتۇن چىنىنى بەردى. (aiōn g165) 8 ئىبادەتخانا خۇدانىڭ شان-شەرىپى ۋە قۇدرىتىدىن تۈتۈن بىلەن لىق تولدى. يەتتە پەرىشتىنىڭ يەتتە بالا-يىتاپەتنى ئاياغلاشمىغۇچە، ھېچكىم ئىبادەتخانىغا كىرەلمىدى.

16 شۇنىڭدىن كېيىن، ئىبادەتخانىدىن كۆتۈرۈلگەن يۇقىرى بىر ئاۋازنىڭ يەتتە پەرىشتىگە: «بېرىڭلار، خۇدانىڭ قەھرى تولغان يەتتە چىنىنى يەر يۈزىگە تۆكۈڭلار!» دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 2 بىرىنچىسى بېرىپ چىنىدىكىنى يەر-زېمىنغا تۆكتى. بۇنىڭ بىلەن دۇنىڭ تامغىسى بېسىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلاردا بىرخىل يىرگىنچلىك ھەم ئازابلىق چاقا-جاھارەت پەيدا بولدى.
3 ئىككىنچىسى چىنىدىكىنى دېڭىزغا تۆكتى؛ دېڭىز سۇيى ئۆلۈكنىڭ قېنىغا ئوخشاش قانغا ئايلاندى ۋە ئىچىدىكى پۈتۈن جانلىقلار ئۆلدى. 4 ئۈچىنچىسى چىنىدىكىنى دەريا ۋە بۇلاقلارنىڭ سۇلىرىغا تۆكتى؛ ئۇلارنىڭ سۈيىمۇ قانغا ئايلاندى. 5 ئاندىن مەن سۇلارنىڭ پەرىشتىسىنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «مۇشۇنداق ھۆكۈملەرنى چىقىرىشىڭدا ئادىل بولغانىسەن، ئى ھازىر بار بولغۇچى، بار بولغان مۇقەددەس بولغۇچى! 6 مۇشۇ ئادەملەر مۇقەددەس بەندىلەر ۋە پەيغەمبەرلەرنىڭ قېنىنى تۆككەنلىكى ۋەجىدىن، سەن ئۇلارغا ئىچكىلى قان بەردىڭ. ئۇلار شۇنىڭغا لايىقتۇر». 7 ئاندىن قوربانگاھنىڭ جاۋابەن: ـ «مۇنداق، ئى ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا، ھۆكۈملىرىڭ ھەق ۋە ئادىلدۇر» ـ دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم. 8 تۆتىنچىسى چىنىدىكىنى قۇياشنىڭ ئۈستىگە تۆكتى؛ بۇنىڭ بىلەن قۇياشقا ئىنسانلارنى ئوت بىلەن ئۆرتىگىلى قۇدرەت بېرىلدى.
9 شۇنىڭ بىلەن ئىنسانلار دەھشەتلىك قىزىقتا ئۆرتەلدى؛ بىراق ئۇلار ھېچ توۋا قىلمىدى ۋە بۇ بالا-يىتاپەتلەرنىڭ ئىگىسى بولغان خۇدانى ئۇلۇغلاشنىڭ ئورنىغا ئۇنىڭ نامىنى قارغاشتى. 10 بەشىنچىسى چىنىدىكىنى دۇنىڭ تەختىگە تۆكتى؛ دۇنىڭ پادىشاھلىقىنى قاراڭغۇلۇق باستى، كىشىلەر ئازابتىن تىللىرىنى چىشلەشتى
11 ۋە ئاغرىق-ئازابى ۋە چاقا-جاراھەتلىرىنىڭ دەستىدىن ئەرشتىكى خۇدانى كۆيۈرلۈق قىلىپ قارغىشىپ، قىلمىشلىرىغا ھېچ توۋا قىلىشمىدى. 12 ئالتىنچىسى چىنىدىكىنى ئۇلۇغ ئەفرات دەرياسىغا تۆكتى؛ شۇ ھامان كۈنچىقىشتىن كېلىدىغان پادىشاھلارنىڭ يولىنى ھازىرلاشقا دەريانىڭ سۇيى قۇرىدى. 13 ئاندىن مەن ئەجدىھانىڭ، دۇنىڭ ۋە ساختا پەيغەمبەرنىڭ ئېغىزلىرىدىن چىققان پاقىغا ئوخشايدىغان ئۈچ ناپاك روھنى كۆردۈم. 14 بۇلار مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىدىغان جىنلارنىڭ روھلىرى بولۇپ، پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى پادىشاھلارنى ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك كۈندىكى جەڭگە جەم قىلىشقا ئۇلارنىڭ يېنىغا چىقىپ كېتىۋاتاتتى 15 («مانا، مەن ئوغرىدەك كېلىمەن! يالىڭاچ ماڭماسلىق، نومۇسى كۆرۈنمەسلىكى ئۈچۈن، كىيىملىرىنى چىڭ ساقلاپ، سەگەك تۇرغانلار بەختلىكتۇر!»). 16 ئەمدى [ناپاك روھلار] [پادىشاھلارنى] ئىبرانىيچە «ھارماگىدون» دېيىلىدىغان يەرگە جەم قىلدى. 17 يەتتىنچىسى چىنىدىكىنى ھاۋاغا تۆكتى؛ ئەرشتىكى ئىبادەتخانىدىن، تەختتىن يۇقىرى بىر ئاۋاز كۆتۈرۈلۈپ: «ئىش تامام بولدى!» دېيىلدى. 18 شۇئان چاقاقلار چېقىلدى، تۈرلۈك ئاۋازلار ۋە گۈلدۈرمامىلار ئاڭلاندى ۋە دەھشەتلىك بىر يەر تەۋرەش يۈز بەردى؛ ئىنسانلار يەر يۈزىدە ئاپىرىدە بولغاندىن بېرى بۇنچىلىك دەھشەتلىك يەر تەۋرەش ھېچ بولۇپ باقمىغاندى. 19 كاتتا شەھەر ئۈچكە بۆلۈندى؛ ھەرقايسى ئەللەردىكى شەھەرلەرمۇ غۇلىتىلدى. شۇنىڭ بىلەن كاتتا شەھەر بابىل خۇدانىڭ يادىغا كېچىپ ئۇنىڭ ئەشەددىي قەھرلىك شارابى بىلەن تولغان قەدەھ ئۈچۈنگىنا بېرىلدى. 20 بارلىق ئاراللار ئۆزىنى قاچۇرۇپ غايىب بولدى، تاغلارمۇ يوق بولدى؛ 21 ئىنسانلارنىڭ ئۈستىگە ھەربىر دانىسى بىر تالانت ئېغىرلىقتا كېلىدىغان مۇلدۇر ئاسماندىن ياغدى. مۇلدۇر ئاپىتى شۇنداق دەھشەتلىك بولدىكى، ئادەملەر ئاپەتنىڭ دەستىدىن خۇدانى كۆيۈرلۈق قىلىپ قارغاشتى.

17 يەتە چنسى بار يەتە پەرشتنىڭ برى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ بۇ يەرگە كەل، نۇرغۇن سۈلار ئۈستىدە ئولتۇرغان چوڭ پاھىشە ئايالنىڭ تارتىدىغان جازاسىنى ساڭا كۆرسىتىپ قويايى. **2** يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئوتۇكۇزدى، يەر يۈزىدىكىلەر ئۇنىڭ بۇزۇقلۇقىنىڭ شارابىدىن مەست بولۇشتى، ـ دېدى. **3** شۇنىڭ بىلەن ئۇ پەرىشتە مېنى روھنىڭ ئىلكىدىكى ھالەتتە بىر چۆلگە ئېلىپ باردى. ئۇ يەردە يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك، پۈتۈن ئەزايىنى كۈپۈرلۈق نامىلىرى قاپلىغان بىر توق قىزىل دۇنىڭ ئۈستىدە ئولتۇرغان بىر ئايالنى كۆردۈم. **4** ئايال سۈسۈن ۋە توق قىزىل كىيىم كىيگەن بولۇپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇت ۋە مەرۋايىتلار بىلەن پەردازلانغاندى. قولىدا يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلار ۋە تۆز بۇزۇقلۇقىنىڭ نىجاسەتلىرى بىلەن تولغان بىر ئالتۇن قەدەھ بار ئىدى. **5** پېشانىسىگە بىر سىر ـ «كاتتا بابىل، پاھىشىلەرنىڭ ۋە دۇنيادىكى پۈتكۈل يىرگىنچلىك نومۇسسىزلىقلارنىڭ ئانىسى» دېگەن نام پۈتۈكلۈك ئىدى. **6** مەن ئايالنىڭ مۈقەددەس بەندىلەرنىڭ قېنى ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بەرگۈچىلەرنىڭ قېنى بىلەن مەست بولغانلىقىنى كۆردۈم. ئۇنى كۆرۈپ تولىمۇ تەتەججۇپ قىلىپ ئىنتايىن ھەيران قالدىم. **7** پەرىشتە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «نېمىگە ھەيران قالدىڭ؟ ئايالنىڭ ۋە ئۇنى كۆتۈرۈپ تۇرغان يەتتە باشلىق، ئون مۈڭگۈزلۈك دۇنىڭ سىرىنى ساڭا ئېيتىپ بېرەي. **8** سەن كۆرگەن دۇنە بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، ئۇزۇن ئۆتمەي تېگى يوق ھاڭدىن چىقىپ، ھالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. يەر يۈزىدە تۇرۇۋاتقانلار ـ دۇنيا ئاپىرىدە بولغاندىن بۇيان ئىسىملىرى ھاياتلىق دەپتىرىگە پۈتۈلمىگەن كىشىلەر دۇنىنى كۆرۈپ ئىنتايىن ھەيران قالىدۇ. چۈنكى ئۇ بىر زامانلاردا بار ئىدى، ھازىر يوق، لېكىن يەنە پەيدا بولىدۇ. (Abyssos g12) **9** مانا بۇنى چۈشىنىشكە لازىم بولغان ھېكمەت: ـ يەتتە باش بولسا ئۇ ئايال ئولتۇرغان يەتتە تاغقا، شۇنداقلا يەتتە پادىشاھقا ۋەكىللىك قىلىدۇ. **10** بۇلارنىڭ بەشى يىقىلغان، بىرسى بار، يەنە بىرى تېخى كەلمىدى. ئۇ كەلگەندە پەقەت ئازلا ۋاقىت تۇرالايدۇ. **11** بۇرۇن بار بولغان، ئەمدى ھازىر يوق بولغان دۇنىنىڭ ئۈزى سەككىزىنچى پادىشاھدۇر، شۇنداقلا ئۇ ھەم يەتتىسىدىن بىرى بولۇپ ھالاكەتكە قاراپ ماڭىدۇ. **12** سەن كۆرگەن ئون مۈڭگۈز ئون پادىشاھدۇر. ئۇلارنىڭ پادىشاھلىقلىرى تېخى يوق، ئەمدى ئۇلارغا دۇنە بىلەن بىللە بىر سائەتلىك پادىشاھلىق ھوقۇقى بېرىلىدۇ. **13** بۇ پادىشاھلار بىر ئوي، بىر نىيەتتە بولۇپ ئۆز قۇدرىتى ۋە ھوقۇقلىرىنى دۇنىگە بېرىشىدۇ. **14** دۇنە ۋە پادىشاھلار بىرلىشىپ قوزىغا قارشى جەڭ قىلىدۇ، قوزا ئۇلارنىڭ ئۈستىدىن غالىب كېلىدۇ، چۈنكى ئۇ رەبلەرنىڭ رەبّى، پادىشاھلارنىڭ پادىشاھىدۇر. ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئۆرغانلار بولسا چاقىرىلغان، تاللانغان ۋە ئۇنىڭغا سادىق بولغانلاردۇر». **15** پەرىشتە ماڭا يەنە: ـ پاھىشە ئايال ئۈستىدە ئولتۇرغان، سەن كۆرگەن سۈلار بولسا مىللەتلەر، ئۆزئارا توپلاشقان نۇرغۇن كىشىلەر، ئەللەر ۋە ھەر خىل تىللاردا سۆزلىشىدىغان كىشىلەردۇر. **16** سەن كۆرگەن ئون مۈڭگۈز ۋە دۇنە بۇ پاھىشە ئايالدىن نەپرەتلىنىدۇ، ئۇنى تالان-تاراج قىلىپ يالىڭاچلاپ قويىدۇ، ئۇنىڭ گۆشىنى يەپ، ئۇنىڭ ئوتىنا كۆيدۈرىدۇ. **17** چۈنكى خۇدا ئۆز سۆز- كالامىرى ئەمەلگە ئاشقۇچە، ئاشۇ [ئون پادىشاھنىڭ] كۆڭلىگە ئۆز ئىرادىسىنى ئىجرا قىلىپ، بىر قاراردا توختىشىپ پادىشاھلىق ھوقۇقىنى دۇنىگە بېرىش نىيىتىنى سالدى. **18** سەن كۆرگەن ئايال يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۈستىدىن ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان كاتتا شەھەردۇر، ـ دېدى.

18 ئۇ ئىشلاردىن كېيىن مەن چوڭ ھوقۇقلۇق يەنە بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. يەر يۈزى ئۇنىڭ جۈلالىلىقىدىن يورۇپ كەتتى. **2** پەرىشتە يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق ۋارقىرىدى: ـ «غۇلىدى! كاتتا شەھەر بابىل غۇلىدى! ئەمدى ئۇ جىنلارنىڭ ماكانى، ھەربىر ناپاك روھلارنىڭ سولاقانىسى، ھەربىر مەكرۇھ ۋە يىرگىنچلىك قۇشلارنىڭ سولاق-چاڭگىسى بولدى! **3** چۈنكى بارلىق ئەللەر ئۇنىڭ زىنا-بۇزۇقلۇقىنىڭ سەۋدالىق شارابىدىن ئىچىشتى؛ يەر يۈزىدىكى بارلىق پادىشاھلار ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق ئوتۇكۇزۇشتى، يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەر ئۇنىڭ ئىشىش-ئىشرىتىنىڭ ئەلۋە-چىلىكىدىن بېيىشتى». **4** ئاسماندىن يەنە بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم: ـ «ئى مېنىڭ خەلقىم، ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ھەم ئۇنىڭ بېشىغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلەرگە ئۇچرىماسلىقىڭلار ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىچىدىن چىقىڭلار! **5** چۈنكى ئۇنىڭ گۇناھلىرى ئەلەككە يەتكۈدەك دۆۋىلىنىپ كەتكەن، خۇدا ئۇنىڭ ھەققانىيەتسىزلىكلىرىنى ئېسىگە ئالدى. **6** ئۇ باشقىلارغا ياندۇرغىنىدەك ئۇنىڭ قىلغىنىنى ئۇزىگە ياندۇرۇڭلار؛ ئۇنىڭ قىلمىشلىرىغا مۇۋاپىق ئىككى ھەسسە قوشلاپ قايتۇرۇڭلار؛ ئۇ [باشقىلارغا] ئەبجەش قىلىپ بەرگەن قەدەھتە ئۇنىڭغا ئىككى ھەسسە قويۇق ئەبجەش قىلىڭلار. **7** ئۇ ئۆزىنى قانچىلىك ئۇلۇغلىغان بولسا، قانچىلىك ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان بولسا، ئۇنىڭغا شۇنچىلىك قىينىلىش ۋە دەرد بېرىڭلار؛ ئۇ كۆڭلىدە: «مەن تۇل ئەمەس، بەلكى تەختە ئولتۇرغان خانىشىمەن؛ مەن دەرد-ئەلەمنى ئەسلا كۆرمەيمەن» دېگىنى تۇپەيلىدىن، **8** بۇ ۋەجىدىن بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنىڭغا چۈشىدىغان بالا-ئىشاپەتلەر، يەنى ئۆلۈم، دەرد-ئەلەم ۋە ئاچارچىلىق كېلىدۇ، ئۇ ئوت بىلەن كۆيدۈرۈلىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى سوراق قىلغۇچى پەرۋەردىگار خۇدا قۇدرەتلىكتۇر!». **9** ئۇنىڭ بىلەن بۇزۇقلۇق قىلغان ۋە ئۇنىڭ بىلەن ئەيش-ئىشرەتتە ياشىغان يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ئۇنى تۇرتىگەن ئوتنىڭ ئىس-تۈتەكلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھالىغا قاراپ يىغا-زار كۆتۈرۈشىدۇ. **10** ئۇلار ئۇنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇكى: ـ «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت! تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ دەيدۇكى: ـ «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! ئاھ بابىل، كۈچلۈك شەھەر! چۈنكى بىر سائەت ئىچىدىلا جازايىڭ بېشىڭغا چۈشتى!» **11** يەر يۈزىدىكى سودىگەرلەرمۇ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىدۇ. چۈنكى ئۇ ئەمدى ئۇلارنىڭ كېمىدىكى يۈك-ماللىرىنى، **12** يەنى ئالتۇن-كۈمۈش، قىممەتلىك ياقۇتلار، ئۇنچە-مەرۋايىت، نەپىس لىباس رەخت، سۈسۈن رەخت، يىپەك، توق قىزىل رەڭلىك گەزمال، ھەرخىل خۇشبۇي تۇرۇنچ ياغاچلار، پىل چىشى بۇيۇملىرى، ئەڭ ئېسىل ياغاچ، تۈچ، تۈمۈر ۋە مەرمەرلەردىن ئىشلەنگەن خىلمۇخىل بۇيۇملار، **13** شۇنىڭدەك قورۇزاقدارچىن، تېتىقۇلار، خۇشبۇي، مۇرەككى، مەستىكى، شاراب، زەيتۇن مېيى، ئاق ئۇن، بۇغداي، كالا، قوي، ئات، ھارۋا ۋە ئىنسانلارنىڭ تەنلىرى ۋە جانلىرى دېگەن ماللىرىنى سېتىۋالىدىغان كىشى يوقتۇر. **14** [ئى بابىل]، جىنىڭ مەستانە بولغان ئېسىل مېۋىلەر سەندىن كەتتى، بارلىق ھەشەمەتلىك ۋە ھەيۋەتلىك مال-دۇنيالىرىڭ سەندىن يوقالدى. ئۇلار بۇلارنى ئەمدى ھەرگىز تاپالمايدۇ!) **15** بۇ ماللارنى سېتىپ بېيىغان سودىگەرلەر بولسا شەھەرنىڭ تارتىۋاتقان ئازابىدىن قورقۇپ، يىراقتا تۇرۇپ ئۇنىڭ ئۈستىدە يىغا-زار قىلىشىپ دېيىشىدۇكى: ـ **16** «ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! نەپىس لىباس رەختلەرگە، سۈسۈن ۋە توق قىزىل رەڭلىك گەزماللارغا ئورىلىپ، ئالتۇن، قىممەتلىك ياقۇتلار ۋە ئۇنچە-مەرۋايىتلار بىلەن بېزەلگەنسەن! **17** بىر سائەت ئىچىدىلا شۇنچە كاتتا بايلىقلار ۋەيران بولدى!» بارلىق كېمە خوجايىنلىرى، كېمىدىكى بارلىق يولۇچىلار، كېمىچىلەر ۋە دېڭىزغا تايىنىپ جان باقىدىغانلارنىڭ ھەممىسى يىراقتا تۇرۇپ، **18** ئۇنى تۇرتىگەن ئوتنىڭ ئىس-تۈتەكلىرىنى كۆرۈپ: ـ بۇ كاتتا شەھەرگە قايسى شەھەر تەڭ كېلەلىسۇن؟ ـ دەپ پەرياد كۆتۈرۈشتى. **19** ئۇلار باشلىرىغا توپا چېچىپ، پەرياد كۆتۈرۈشۈپ، يىغا-زار قىلىشىپ: ـ ۋاي ئىسىت، ۋاي ئىسىت، ئى كاتتا شەھەر! ئۇ ئارقىلىق، ئۇنىڭ دۆلىتىدىن، دېڭىزدا كېمىسى بارلار بېيىغاندى! بىر سائەت ئىچىدىلا ۋەيران بولدى بۇ شەھەر! ـ دېيىشىدۇ.

20 ـ «تۆنىڭ بېشىغا كەلگەنلەردىن شادلىنىڭلار، ئەي ئەرش، ئەي مۇقەددەسلەر، روسۇلار ۋە پەيغەمبەرلەر! چۈنكى خۇدا سىلەرنىڭ دەۋايىڭلاردىكى ھۆكۈمنى تۆنىڭ ئۈستىدىن چىقارغان!». **21** ئاندىن، كۈچلۈك بىر پەرىشتە تۈگمەن تېشىغا ئوخشاش يوغان بىر تاشنى كۆتۈرۈپ، دېڭىزغا تاشلاپ مۇنداق دېدى: ـ «مانا شۇنداق شىددەت بىلەن، كاتتا شەھەر بابىل غۇلىتىلىدۇ، ئۇ قايتىدىن كۆرۈنمەيدۇ! **22** چىلتارچىلارنىڭ، سازچىلارنىڭ، نەيچىلەر ۋە سۇنايچىلارنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، ھەرخىل ھۈنەرنى قىلىدىغان ھۈنەرۋەن سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز تېپىلمايدۇ، تۈگمەننىڭمۇ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، **23** ھەتتا چىراغنىڭ يورۇقى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز يورۇمايدۇ، توي بولۇۋاتقان يىگىت-قىزنىڭ ئاۋازى سېنىڭدە قايتىدىن ھەرگىز ئاڭلانمايدۇ، چۈنكى سېنىڭ سودىگەرلىرىڭ يەر يۈزىدىكى ئەربابلار بولۇپ چىقتى، بارلىق ئەللەر سېنىڭ سېھىر-ئەپسۇنلىرىڭغا ئالداندى؛ **24** پەيغەمبەرلەرنىڭ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ [تۆكۈلگەن قانلىرى]، شۇنداقلا يەر يۈزىدە بارلىق قىرغىن بولغانلارنىڭ قانلىرىمۇ تۆنىڭدا تېپىلدى».

19 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. ئۇلار: ـ ـ ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىمىزغا مەنسۇپتۇر! **2** چۈنكى تۆنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر، ئۇ يەر يۈزىنى تۆز بۇزۇۋقلۇق بىلەن بۇزغان چوڭ پاھىشىنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى تۆنىڭدىن ئالدى، ـ دېيىشەتتى. **3** ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: ـ «ھەمدۇسانا!» دېيىشتى. تۆنىڭدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر ئەبەدىلئەبەدگىچە پۈركىرايدۇ! **(aiōn g165)** **4** يىگىرمە تۆت ئاقساقال ۋە تۆت ھايات مەخلۇق يەرگە يىقىلىپ: ـ «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. **5** ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دېدى: ـ «ئەي تۆنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، تۆنىڭدىن قورقىدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۆۋەنلەر بولسۇن، ھەممىگلار خۇدايىمىزنى مەدھىيىلەڭلار!» **6** ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، نۇرغۇن سۇلارنىڭ شارقىرىشىغا، قاتتىق گۈلدۈرماملارنىڭ گۈلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: ـ «ھەمدۇسانا! ھەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! **7** شادلىنايلى، تەنتەنە قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيىلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزىنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز ئۆزىنى تەييار قىلدى!» **8** قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقىراپ تۇرىدىغان نەپىس لىباس بېرىلدى (نەپىس لىباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). **9** ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: ـ مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلىۋال: ـ «قوزىنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بەختلىكتۇر!» ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، ـ دېدى. **10** مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىغا يىقىلدىم. لېكىن ئۇ: ـ ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھيي-يېشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۇۋاھلىق بېرىشتۇر، ـ دېدى. **11** ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى؛ ئۇستىگە مىنگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەقىقى» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. **12** تۆنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنغا ئوخشايتتى، بېشىدا نۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدىغان بىر نام پۈتۈكلۈك ئىدى. **13** ئۇ ئۆچىسىغا قانغا مىلەنگەن بىر تون كىيگەنىدى، تۆنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ ئاتىلىدۇ. **14** تۆنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ كېلىۋاتقان ئەرشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاپئاق، پاك نەپىس كاتاپ لباس بىلەن كىيىنىۋېلىڭەنىدى. **15** تۆنىڭ ئاغزىدىن ئۆتكۈر بىر قىلىچ چىقىپ ئۇراتتى؛ ئۇ بۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقىدۇ؛ ئۇ ھەممىگە قادىر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزىپىنىڭ «شاراب كۈچىكى»نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. **16** تۆنىڭ تونى ۋە يوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەببىلەرنىڭ رەببى» دېگەن نام يېزىلغانىدى. **17** ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئېچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسمانىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۇچۇۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: ـ كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتتا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! **18** پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە ئۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۆرلەرنىڭ، كاتتىلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يەڭلار! ـ دېدى. **19** شۇنىڭ بىلەن مەن دېۋە، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم تۆنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن توپلانغانلىقىنى كۆردۈم. **20** ئەمدى دېۋە ۋە تۆنىڭغا ۋاكالىتەن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتكەن ساختا پەيغەمبەرنىڭ ھەر ئىككىسى تۇتۇۋېلىنىدى. (ساختا پەيغەمبەر شۇ ئالامەتلەر بىلەن دېۋىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغان ھەمدە تۆنىڭ بۇت-ھەيكىلگە چوقۇنغانلارنى ئازدۇرۇپ يۈرگەنىدى). ئۇلار ئىككىسى گۈگۈگۈرت يېنىۋاتقان ئوت كۆلىگە تىرىك تاشلانىدى. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **21** قالغىنى بولسا ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئاغزىدىن چىققان قىلىچ بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۇتۇن تۇچار-قاناتلار بۇلارنىڭ گۆشى بىلەن يەپ تويۇندى.

20 تۆنىڭدىن كېيىن، قولىدا تېگى يوق ھاڭنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەرىشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **(Abyssos g12)** **2** پەرىشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھېلىقى قەدىمىي يىلانىنى تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. **3** تۆنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماسلىقى ئۈچۈن، ئۇنى تېگى يوق ھاڭغا تاشلاپ ھاڭنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ ئېچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كېيىن، ئۇ ۋاقتىنچە قويۇپ بېرىلىشى مۇقەررەر. **(Abyssos g12)** **4** ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلاردا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەنىدى. مەن يەنە، ئەيساغا بەرگەن گۇۋاھلىقى ۋەجىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كالامى ۋەجىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلىرىنمۇ كۆردۈم. ئۇلار دېۋىگە ۋە تۆنىڭ بۇت-ھەيكىلگە چوقۇنمىغان، تۆنىڭ تامغىسى پېشانىسىگە ۋە قولىغا ئۇرۇلمىغانلار ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسىھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى **5** (ئۇلىگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشمىغۇچە تىرىلمەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. **6** دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسىبە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەسىتۇر، ئىككىنچى ئۇلۇمنىڭ بۇلارنى ئىلىگىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسىھنىڭ كاھىنلىرى بولىدۇ ۋە تۆنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈرىدۇ. **7** مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىندانىدن بوشىتىلىپ، **8** يەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يەرگە توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز بولىدۇ. **9** ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگاھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالىدۇ. لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. **10** ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دېۋە بىلەن ساختا پەيغەمبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈگۈگۈرت كۆلىگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچە-كۈندۈز ئەبەدىلئەبەدگىچە قىينىلىدۇ. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** تۆنىڭدىن كېيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت

ۋە ئۇنىڭدا ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان بىلەن زېمىن ئۇنىڭ يۈزىدىن ئۇزىنى قاچۇرۇپ، ئۇلار ئۇرغان جاي هەرگىز تېپىلمايدۇ. **12** مەن يەنە كاتتا بولسۇن، ياكى تۆۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ هەممىسىنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئېچىلدى؛ ئاندىن يەنە بىر كىتاب ـ «هاياتلىق دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئېچىلدى. ئۆلگەنلەرگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ هۆكۈم قىلىندى. **13** دېڭىز ئۆزىدە ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ۋە ئۇلۇم ۋە تەھتىسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. هەركىمنىڭ ئۆستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ هۆكۈم قىلىندى. **(Hadēs g86) 14** ئاندىن ئۇلۇم ۋە تەھتىسارا ئوت كۆلىگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۇلۇم ـ ئوت كۆلىدۇر. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15** كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «هاياتلىق دەپتىرى»دە يېزىلمىغانلىقى بايقالسا، ئوت كۆلىگە تاشلاندى. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21

ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆردۈم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن ئۆتۈپ كەتكەنىدى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. **2** مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ هازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. **3** ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىدۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ. **4** ئۇ ئۇلارنىڭ كۆزلىرىدىكى هەر تامچە ياشنى سۈرتىدۇ؛ ئەمدى ئۇلۇم ئەسلا بولمايدۇ، نە ماتەم، نە يىغا-زار، نە قايغۇ-ئەلەم بولمايدۇ، چۈنكى بۇرۇنقى ئىشلار ئۆتۈپ كەتتى». **5** تەختتە ئولتۇرغۇچى: ـ مانا، هەممىنى يېڭى قىلىمەن! ـ دېدى. ئۇ ماڭا يەنە: بۇلارنى خاتىرىلىۋال! چۈنكى بۇ سۆزلەر هەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، ـ دېدى. **6** ئۇ يەنە ماڭا مۇنداق دېدى: ـ «ئىش تامام بولدى! مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»دۇرمەن، مۇقەددەمنى ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇرمەن. ئۇسسىغان هەركىمگە هاياتلىق سۇيىنىڭ بۇلىقىدىن هەقسىز بېرىمەن. **7** غەلبە قىلغۇچى هەركىم بۇلارغا مىراسخورلۇق قىلىدۇ، مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولىدۇ. **8** لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچلىكلەر، قاتىللار، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېهىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمىتى ئوت بىلەن گۈگۈگۈرت يېنىپ تۇرۇۋاتقان كۆلدۇر ـ بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر». **(Limnē Pyr g3041 g4442) 9** ئاخىرقى يەتتە بالا يېتىپەت بىلەن تولغان يەتتە چىنىنى ئۆتكەن يەتتە پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: ـ كەل! ساڭا قوزىنىڭ جورىسى بولىدىغان قىزنى كۆرسىتىپ قويايمۇ، ـ دېدى. **10** ئاندىن ئۇ مېنى روهىنىڭ ئىلكىدە بولغان هالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. **11** ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جۇلاسى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆهەرنىڭ، يېشىل ياقۇتتەك يالتىرىغان خرۇستالنىڭ جۇلاسىغا ئوخشايتتى. **12** ئۇنىڭ چوڭ هەم ئېگىز سېپىلى بار ئىدى؛ سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەرۋازىسى بولۇپ، دەرۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە تۇراتتى. هەربىر دەرۋازىنىڭ ئۇستىگە ئىسرائىللارنىڭ ئون ئىككى قەبىلىسىدىن بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغانىدى. **13** مەشرىق تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا ۋە مەغرىب تەرىپىدە ئۈچ دەرۋازا بار ئىدى. **14** شەھەرنىڭ سېپىلىنىڭ ئون ئىككى ئۇل تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۇستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزىنىڭ روسۇلىنىڭ ئىسىملىرى پۈتۈكلۈكتۇر. **15** ماڭا سۆز قىلغان پەرىشتىنىڭ قولىدا شەھەرنى، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ۋە ئۇنىڭ سېپىلىنى ئۆلچەيدىغان ئالتۇن قومۇش ئۆلچىگۈچ هاسا بار ئىدى. **16** شەھەر تۆت چاسا بولۇپ، ئۇزۇنلۇقى بىلەن كەڭلىكى ئوخشاش ئىدى. پەرىشتە شەھەرنى هاسا بىلەن ئۆلچىدى ـ ئون ئىككى مىڭ ستادىيون كەلدى (ئۇزۇنلۇقى، كەڭلىكى ۋە ئېگىزلىكى تەڭدۇر). **17** ئۇ سېپىلىنىمۇ ئۆلچىدى. سېپىلنىڭ [قېلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچىمى بىرلىكى بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت جەينەك كەلدى. **18** سېپىلنىڭ قۇرۇلۇشى بولسا يېشىل ياقۇتتىن، شەھەر ئەينەكتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن بىنا قىلىنغانىدى. **19** شەھەر سېپىلىنىڭ ئۇللىرى هەرخىل قىممەتلىك ياقۇتلار بىلەن بېزەلگەنىدى. بىرىنچى ئۇل تاش يېشىل ياقۇت، ئىككىنچىسى كۈك ياقۇت، ئۈچىنچىسى هېقىق، تۆتىنچىسى زۇمرەت، **20** بەشىنچىسى قىزىل هېقىق، ئالتىنچىسى قىزىل قاشتاش، يەتتىنچىسى سېرىق كۆزارتىس، سەككىزىنچىسى سۇس يېشىل ياقۇت، توققۇزىنچىسى توپاز، ئوننىنچىسى يېشىل كۆزارتىس، ئون بىرىنچىسى سۇسۇن ياقۇت ۋە ئون ئىككىنچىسى پىروزا ئىدى. **21** ئون ئىككى دەرۋازا ئون ئىككى مەرۋايىت ئىدى، دېمەك دەرۋازىلارنىڭ هەربىرى بىردىن مەرۋايىتتىن ياسالغانىدى. شەھەرنىڭ غول يولى ئەينەكتەك سۈزۈك ساپ ئالتۇندىن ئىدى. **22** شەھەردە ھېچقانداق ئىبادەتخانا كۆرمىدىم، چۈنكى هەممىگە قادىر پەرۋەردىگار خۇدا ۋە قوزا ئۇنىڭ ئىبادەتخانىسىدۇر. **23** شەھەرنىڭ يورۇتۇلۇشى ئۈچۈن قۇياشقا ياكى ئايغا موهتاج ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقانىدى، ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. **24** ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا يۈرىدۇ؛ يەر يۈزىدىكى پادىشاهلار شانۇ-شەۋكىتىنى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىدۇ. **25** ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى كۈندۈزدە هەرگىز تاقالمايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). **26** هەرقايسى ئەللەرنىڭ شانۇ-شەۋكىتى ۋە هۆرمەت-ئىززىتى ئۇنىڭ ئېچىگە ئېلىپ كېلىنىدۇ. **27** هەرقانداق هارام نەرسە ۋە هەرقانداق يىرگىنچلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى يالغانچىلىق قىلغۇچى ئۇنىڭغا كىرىملەيدۇ؛ پەقەت نامى قوزىنىڭ هاياتلىق دەپتىردە يېزىلغانلارلا كىرەلەيدۇ.

22

ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خرۇستالدەك پارقىراق هاياتلىق سۇيى ئېقىۋاتقان دەريانى كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، **2** شەھەرنىڭ غول يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقانىدى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل مېۋە بېرىدىغان، هەر ئايدا مېۋىلەيدىغان هاياتلىق دەرىخى بار ئىدى؛ دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۈچۈن ئىدى. **3** لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ ۋە قوزىنىڭ تەختى شەھەرنىڭ ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل-خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. **4** ئۇلار ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىگە پۈتۈكلۈك بولىدۇ. **5** ئۇ يەردە ئەسلا كېچە بولمايدۇ، نە چىراغ نۇرىغا، نە قۇياش نۇرىغا موهتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورىدۇ؛ ئۇلار ئەبەدىلئەبەدگىچە هۆكۈم سۈرىدۇ. **(aiōn g165) 6** پەرىشتە ماڭا: ـ بۇ سۆزلەر هەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر، پەيغەمبەرلەرنىڭ روهلىرىنىڭ رەب خۇداسى بىقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن، پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى، ـ دېدى. **7** («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئۆتقۈچى كىشى بەختلىكتۇر!») **8** بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن يۇهاننامەن. بۇ ئىشلارنى ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدە، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى ئايىغى ئالدىغا يېقىلدىم. **9** لېكىن ئۇ ماڭا: ـ هەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارىمەن.

خۇداغىلا ئىبادەت قىل! ـ دېدى. 10 ئۇ ماڭا يەنە: ـ بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ
سۆزلىرىنى پېچەتلىمە؛ چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. 11 قەبىلىك
قىلغۇچى كىشى قەبىلىكنى قىلىۋەرسۇن؛ پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە
تۇرىۋەرسۇن؛ ھەققانىي كىشى بولسا ھەققانىيلىقنى يۈرگۈزۈۋەرسۇن؛ پاك-
مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە تۇرىۋەرسۇن، ـ دېدى. 12 «مانا،
پات يېقىندا كېلىمەن! ھەركىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ بېرىدىغىنىمنى تۆزۈم بىلەن
بىللە ئېلىپ كېلىمەن. 13 مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە ئاخىرقى، مۇقەددىمە
ۋە خاتىمە تۆزۈمدۇرمەن». 14 ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن نېسىپ بولۇش ۋە
دەرۋازىلىرىدىن شەھەرگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار
بەختلىكتۇر! 15 شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر ـ ئىتلار، سېھىرگەرلەر، بۇزۇقلۇق
قىلغۇچىلار، قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل
قىلغۇچىلاردۇر. 16 «مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ سىلەرگە بۇ ئىشلارنىڭ
گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن پەرىشتەمنى ئەۋەتتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم
نەسىلى، پارلاق تاڭ يۇلتۇزىدۇرمەن!» 17 روھ ۋە تويى بولىدىغان قىز: «كەل!»
دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۇسسىغۇچى ھەركىم كەلسۇن، خالىغان
ھەركىم ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. 18 مەنكى بۇ كىتابتىكى بېشارەتنىڭ
سۆزلىرىنى ئاڭلىغانلارغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئاگاھلاندۇرىمەنكى: كىمدىكىم بۇ
سۆزلەرگە بىرنېمىنى قوشسا، خۇدا ئۇنىڭغا بۇ كىتابتا يېزىلغان بالا-ئىشلەتلەرنى
قوشىدۇ. 19 كىمدىكىم بۇ بېشارەتلىك كىتابنىڭ سۆزلىرىدىن بىرەر سۆزنى ئېلىپ
تاشلىسا، خۇدامۇ ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس
شەھەردىن بولىدىغان نېسىۋىسىنى ئېلىپ تاشلايدۇ. 20 ـ مانا، بۇلارغا ئاگاھ-
گۇۋاھ بەرگۈچى بولسا مۇنداق دەيدۇ: ـ «شۇنداق، پات يېقىندا كېلىمەن!» ـ
«ئامىن! كەل، يا رەب ئەيسا!» 21 رەب ئەيسا مەسىھنىڭ مېھىر-شەپقىتى بارلىق
مۇقەددەس بەندىلەر بىلەن بىللە بولغاي، ئامىن!

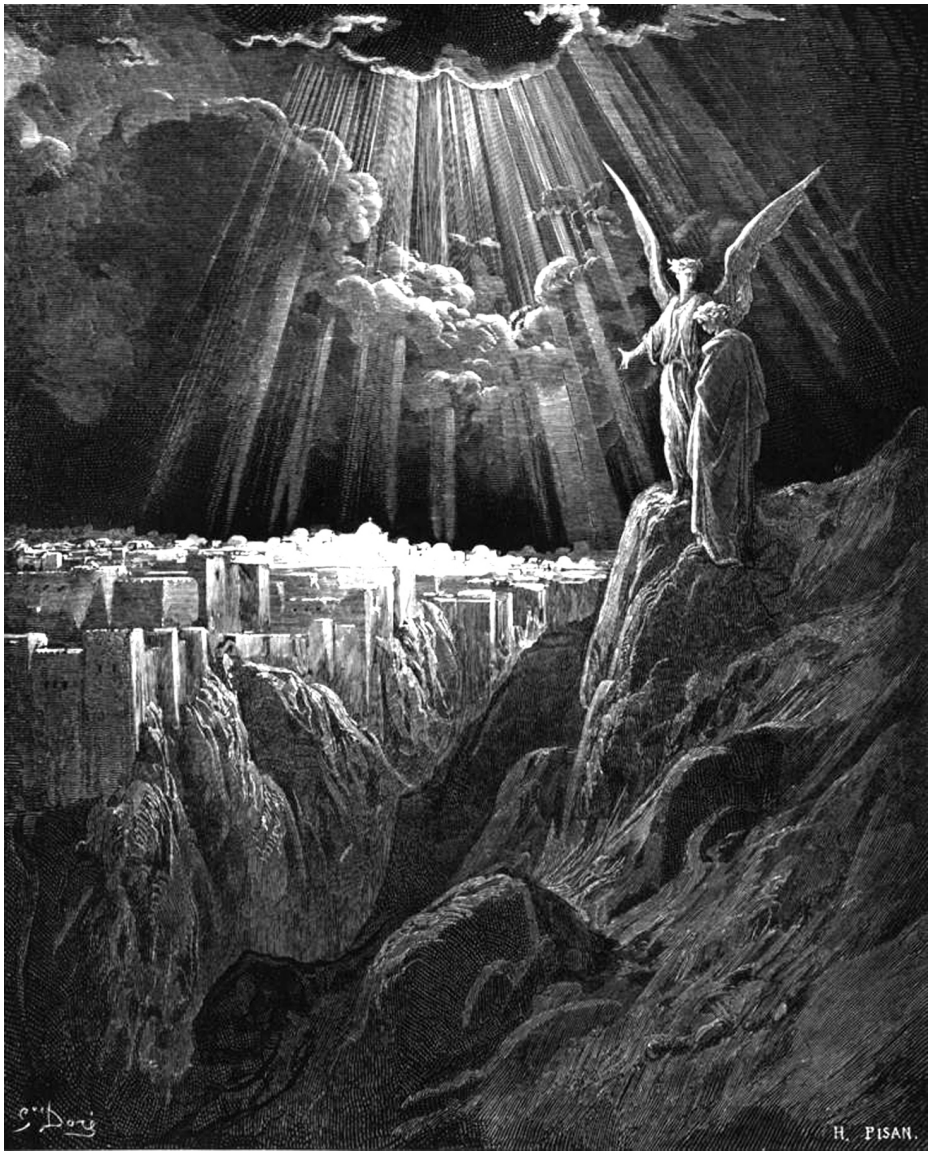

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى تۆز يىگىتگە توي يەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ئەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۇم. ئەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدىۋۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ ئۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھيي 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Arabic/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

لۇقا 31:8
رىملىقلارغا 7:10
ۋەھيي 1:9
ۋەھيي 2:9
ۋەھيي 11:9
ۋەھيي 7:11
ۋەھيي 8:17
ۋەھيي 1:20
ۋەھيي 3:20

aïdios

رىملىقلارغا 20:1
يەھۇدا 6:1

aiōn

ماتىا 32:12
ماتىا 22:13
ماتىا 39:13
ماتىا 40:13
ماتىا 49:13
ماتىا 19:21
ماتىا 3:24
ماتىا 20:28
ماركۇس 29:3
ماركۇس 19:4
ماركۇس 30:10
ماركۇس 14:11
لۇقا 33:1
لۇقا 55:1
لۇقا 70:1
لۇقا 8:16
لۇقا 30:18
لۇقا 34:20
لۇقا 35:20
يۇھانا 14:4
يۇھانا 51:6
يۇھانا 58:6
يۇھانا 35:8
يۇھانا 51:8
يۇھانا 52:8
يۇھانا 32:9
يۇھانا 28:10
يۇھانا 26:11
يۇھانا 34:12
يۇھانا 8:13
يۇھانا 16:14
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 21:3
روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 18:15
رىملىقلارغا 25:1
رىملىقلارغا 5:9
رىملىقلارغا 36:11
رىملىقلارغا 2:12
رىملىقلارغا 27:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 20:1
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 6:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 7:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 8:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 18:3
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 13:8
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 11:10
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 4:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 9:9
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 31:11
گالاتىيالىقلارغا 4:1
گالاتىيالىقلارغا 5:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:1
ئەفەسۇسلۇقلارغا 2:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 7:2
ئەفەسۇسلۇقلارغا 9:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 11:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 21:3
ئەفەسۇسلۇقلارغا 12:6
فىلىپىلىقلارغا 20:4
كولوسسىلىكلەرگە 26:1
تىموتىيغا 1 17:1
تىموتىيغا 1 17:6
تىموتىيغا 2 10:4
تىموتىيغا 2 18:4
تىتۇسقا 12:2
ئىبرانىيلارغا 2:1
ئىبرانىيلارغا 8:1
ئىبرانىيلارغا 6:5
ئىبرانىيلارغا 5:6
ئىبرانىيلارغا 20:6
ئىبرانىيلارغا 17:7
ئىبرانىيلارغا 21:7
ئىبرانىيلارغا 24:7
ئىبرانىيلارغا 28:7
ئىبرانىيلارغا 26:9
ئىبرانىيلارغا 3:11
ئىبرانىيلارغا 8:13
ئىبرانىيلارغا 21:13
پېترۇس 1 23:1
پېترۇس 1 25:1
پېترۇس 1 11:4
پېترۇس 1 11:5
پېترۇس 2 18:3
يۇھاننا 1 17:2
يۇھاننا 2 2:1
يەھۇدا 13:1
يەھۇدا 25:1
ۋەھيي 6:1
ۋەھيي 18:1
ۋەھيي 9:4
ۋەھيي 10:4
ۋەھيي 13:5
ۋەھيي 12:7
ۋەھيي 6:10
ۋەھيي 15:11
ۋەھيي 11:14
ۋەھيي 7:15
ۋەھيي 3:19
ۋەھيي 10:20
ۋەھيي 5:22

aiōnios

ماتىا 8:18
ماتىا 16:19
ماتىا 29:19
ماتىا 41:25
ماتىا 46:25
ماركۇس 29:3
ماركۇس 17:10
ماركۇس 30:10
لۇقا 25:10
لۇقا 9:16
لۇقا 18:18
لۇقا 30:18
يۇھاننا 15:3
يۇھاننا 16:3
يۇھاننا 36:3
يۇھاننا 14:4
يۇھاننا 36:4
يۇھاننا 24:5
يۇھاننا 39:5
يۇھاننا 27:6
يۇھاننا 40:6
يۇھاننا 47:6
يۇھاننا 54:6
يۇھاننا 68:6

يۆهاننا 28:10
يۆهاننا 25:12
يۆهاننا 50:12
يۆهاننا 2:17
يۆهاننا 3:17
روسۆللارنڭ پاتالىيەتلىرى 46:13
روسۆللارنڭ پاتالىيەتلىرى 48:13
رىملىقلارغا 7:2
رىملىقلارغا 21:5
رىملىقلارغا 22:6
رىملىقلارغا 23:6
رىملىقلارغا 25:16
رىملىقلارغا 26:16
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 18:4
كورىنتۇسلۇقلارغا 2 1:5
گالاتىيالىقلارغا 8:6
تېسالونىكالىقلارغا 2 9:1
تېسالونىكالىقلارغا 2 16:2
تىموتىيغا 1 16:1
تىموتىيغا 1 12:6
تىموتىيغا 1 16:6
تىموتىيغا 2 9:1
تىموتىيغا 2 10:2
تىتۇسقا 2:1
تىتۇسقا 7:3
فىلېمونغا 15:1
ئىبرانىيلارغا 9:5
ئىبرانىيلارغا 2:6
ئىبرانىيلارغا 12:9
ئىبرانىيلارغا 14:9
ئىبرانىيلارغا 15:9
ئىبرانىيلارغا 20:13
پېتروس 1 10:5
پېتروس 2 11:1
يۆهاننا 1 2:1
يۆهاننا 1 25:2
يۆهاننا 1 15:3
يۆهاننا 1 11:5
يۆهاننا 1 13:5
يۆهاننا 1 20:5
يەھۇدا 7:1
يەھۇدا 21:1
ۋەھي 6:14

eleēsē

رىملىقلارغا 32:11

Geenna

ماتىا 22:5
ماتىا 29:5
ماتىا 30:5
ماتىا 28:10
ماتىا 9:18
ماتىا 15:23
ماتىا 33:23
ماركۇس 43:9
ماركۇس 45:9
ماركۇس 47:9
لۇقا 5:12
ياقۇپ 6:3

Hadēs

ماتىا 23:11
ماتىا 18:16
لۇقا 15:10
لۇقا 23:16
روسۆللارنڭ پاتالىيەتلىرى 27:2
روسۆللارنڭ پاتالىيەتلىرى 31:2
كورىنتۇسلۇقلارغا 1 55:15
ۋەھي 18:1
ۋەھي 8:6
ۋەھي 13:20
ۋەھي 14:20

Limnē Pyr

ۋەھي 20:19
ۋەھي 10:20
ۋەھي 14:20
ۋەھي 15:20
ۋەھي 8:21

Sheol

يارىتىلىش 35:37
يارىتىلىش 38:42
يارىتىلىش 29:44
يارىتىلىش 31:44
چۈل-باياۋاندىكى سەپەر 30:16
چۈل-باياۋاندىكى سەپەر 33:16
قانۇن شەرھى 22:32
سامۇئىل 1 6:2
سامۇئىل 2 6:22
پادىشاھلار 1 6:2
پادىشاھلار 1 9:2
ئايۇپ 9:7
ئايۇپ 8:11
ئايۇپ 13:14
ئايۇپ 13:17
ئايۇپ 16:17
ئايۇپ 13:21
ئايۇپ 19:24
ئايۇپ 6:26
زەبۇر 5:6
زەبۇر 17:9
زەبۇر 10:16
زەبۇر 5:18
زەبۇر 3:30
زەبۇر 17:31
زەبۇر 14:49
زەبۇر 15:49
زەبۇر 15:55
زەبۇر 13:86
زەبۇر 3:88
زەبۇر 48:89
زەبۇر 3:116
زەبۇر 8:139
زەبۇر 7:141
پەند-نەسىھەتلەر 12:1
پەند-نەسىھەتلەر 5:5
پەند-نەسىھەتلەر 27:7
پەند-نەسىھەتلەر 18:9
پەند-نەسىھەتلەر 11:15
پەند-نەسىھەتلەر 24:15
پەند-نەسىھەتلەر 14:23
پەند-نەسىھەتلەر 20:27
پەند-نەسىھەتلەر 16:30
ھېكمەت توپلىغۇچى 10:9
كۆيلەرنڭ كۆيى 6:8
يەشايا 14:5
يەشايا 11:7
يەشايا 9:14
يەشايا 11:14
يەشايا 15:14
يەشايا 15:28
يەشايا 18:28
يەشايا 10:38
يەشايا 18:38
يەشايا 9:57
ئەزاكىيال 15:31
ئەزاكىيال 16:31
ئەزاكىيال 17:31
ئەزاكىيال 21:32
ئەزاكىيال 27:32
ھوشىيا 14:13
ئاموس 2:9
يونۇس 2:2
ھاباككۇك 5:2

Tartaroō

پېتروس 2 4:2

Questioned

پېتروس 2 17:2

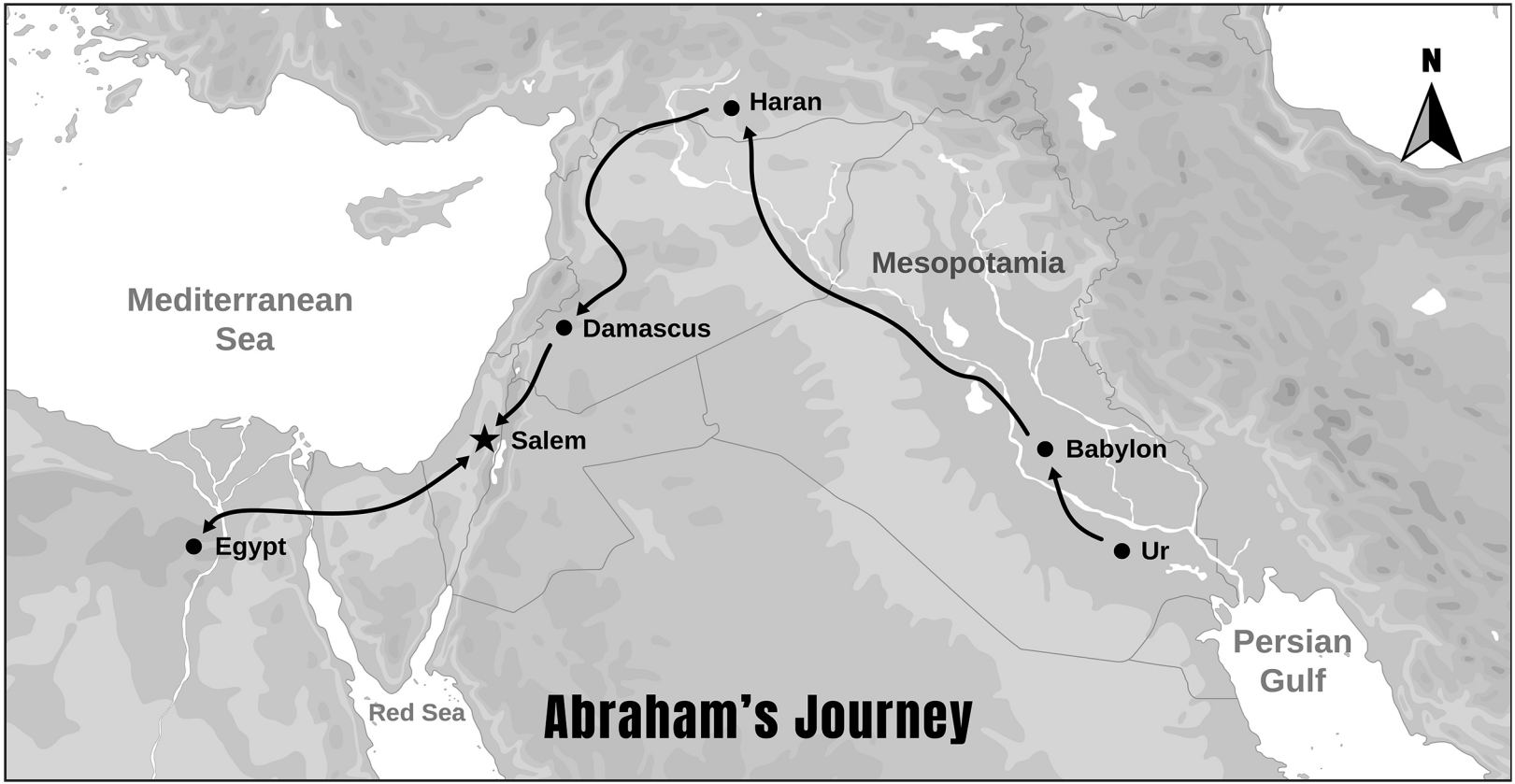

ئېتىقادى بولغاچقا، خۇدا ئىبراھىمنى ۋۇنىگۇنا مىراس سۈپىتىدە بەرمەكچى بولغان زېمىنغا بېرىشقا چاقىرغاندا، ئۇ ئىتائەت قىلدى، ئۇ قەيەرگە باردىغانلىقىنى بىلمەي تۇرۇپ يولغا چىقتى. - ئىبرانىيلارغا 11:8

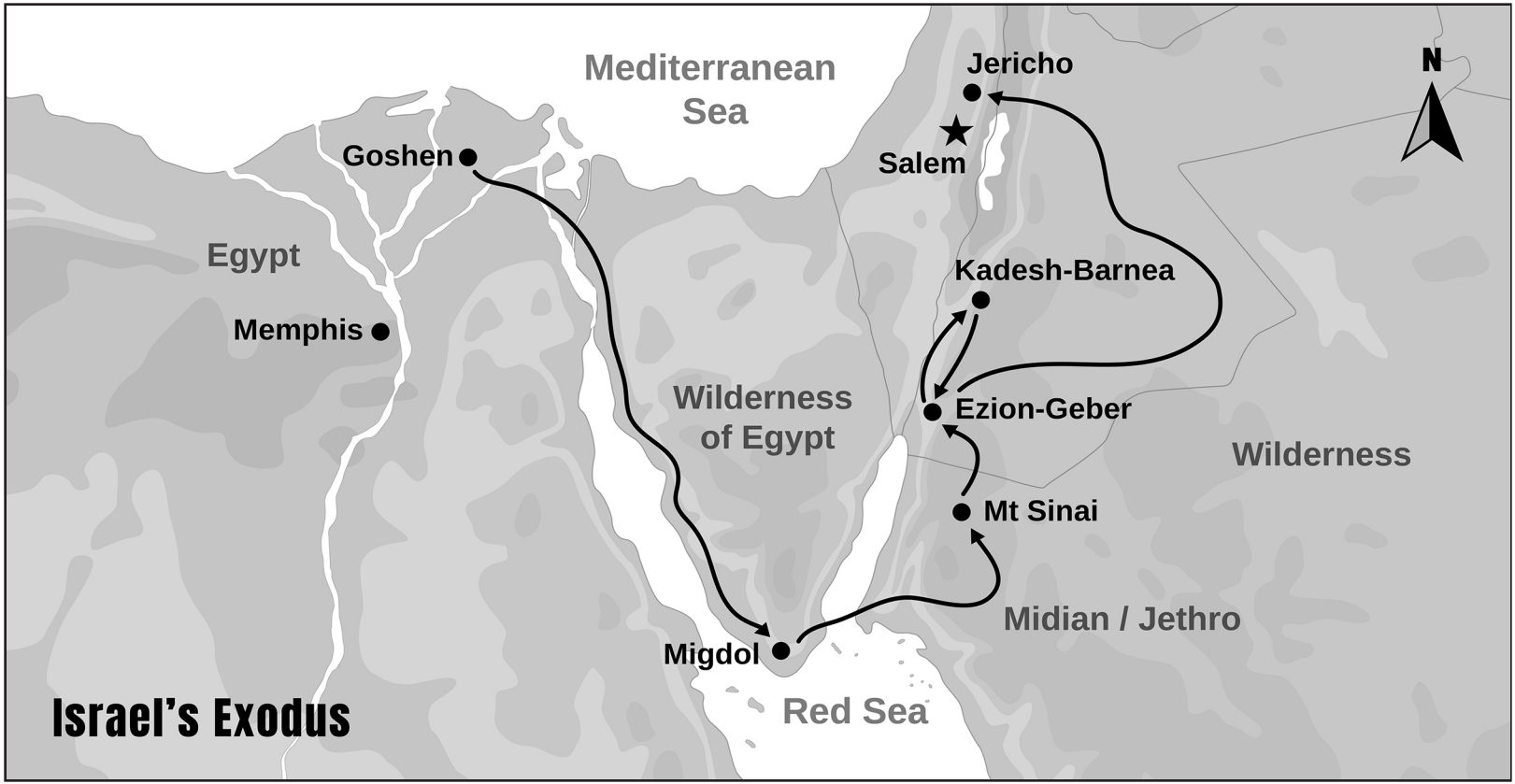

ئەمما پىرەۋۋن خەلقنى كېتىشكە قويغاندىن كېيىن، فىلىستىيلەرنىڭ زېمىنىدىكى يول يېقىن بولسىمۇ، خۇدا ئۇلارنى شۇ يول بىلەن باشلىمىدى، چۈنكى ئۇ: «خەلقىم جەڭگە ئۇچراپ قالسا، قورقۇپ پۇشايمان قىلىپ، مىسىرغا يېنىپ كېتىشنى مۇمكىن» دەپ ئويلىغاندى. - مىسىردىن چىقىش 13:17

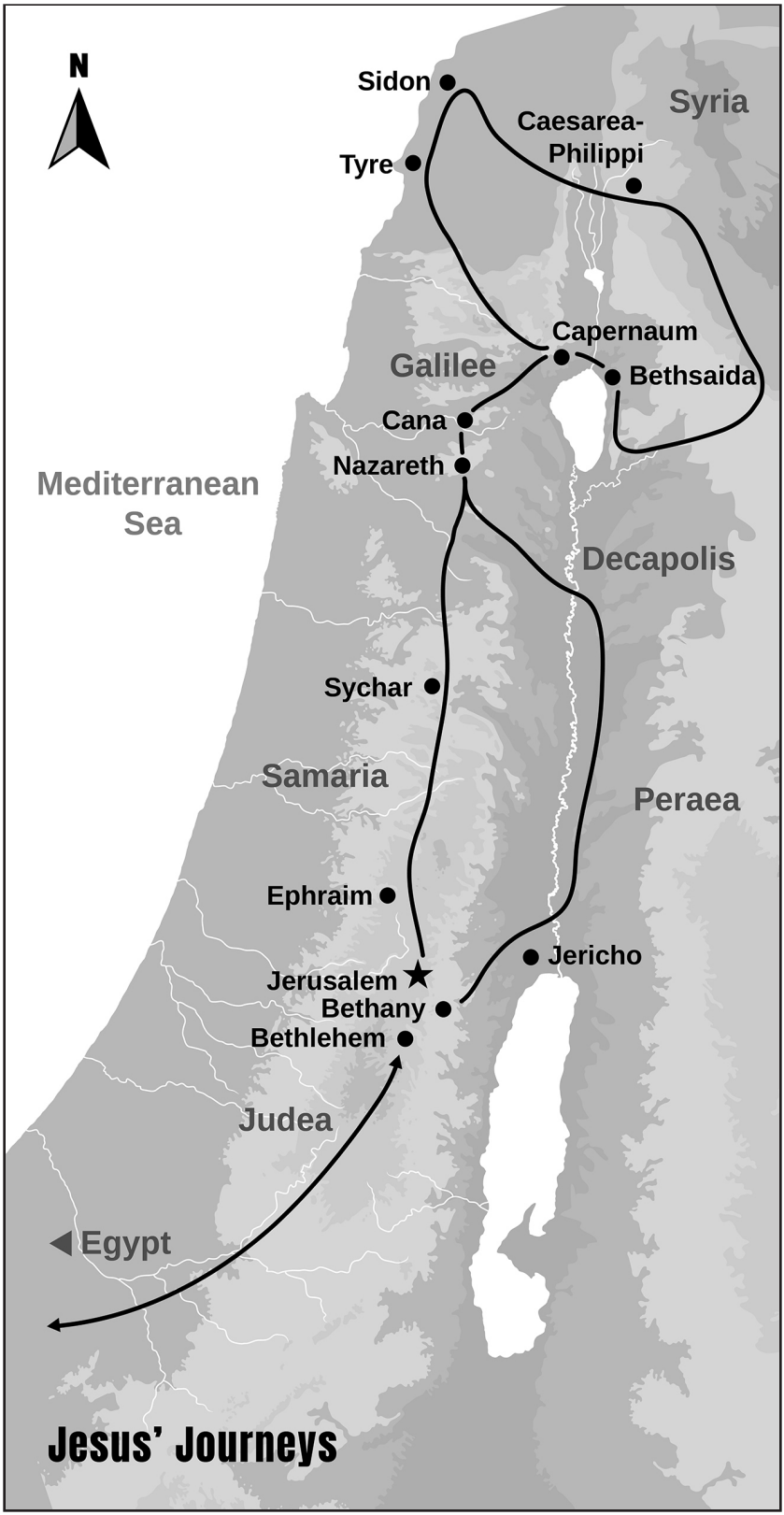

چونکې ځنګاټوغلمو د دوژګه ټوپېدا ګڼېلګ ښاګ خوږمنده پولټن دېعوب ښاګ ګڼېلګ خوږمنده بولاي ژه جېنمي پدا قلش به دلګه ژرغون ناده ملاوني هوزلاګګه چېتراي دوپ کلدي. - مارکوس 10:45

روسۇلۇققا تاللاپ چاقىرىلغان، خۇدانىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا ئايرىپ تەيىنلەنگەن، مەسىھ ئەيسانىڭ قۇلى بولغان مەنكى پاۋلۇستىن سالام! - رىملىقلارغا 1:1

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td rowspan="3" colspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

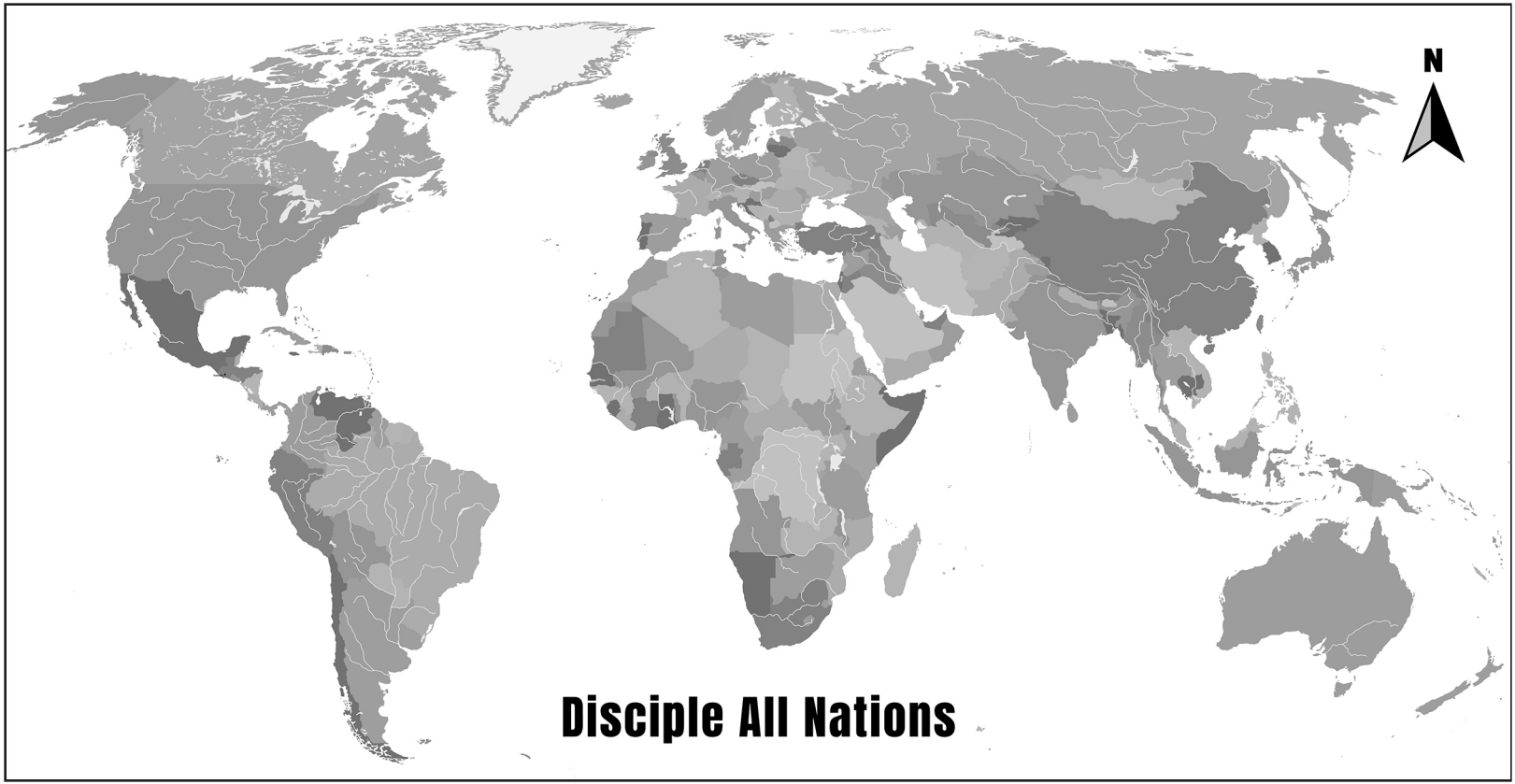

شۇنىڭ ئۈچۈن، بېرىپ يۇتكۈل تەللەرنى [ۋۇزۇمىگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار، شۇنداقلا ۋۇلارنى ئاتا، ۋۇغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۆمۈلدۈرۈپ، - ماتتا 28:19